¶ Biblia cũ pleno apparatu sũmarioꝝ
cõcordantiarũ et quadruplicis repertorii
siue indicii numeriqȝ folioꝝ distinctione
tersissime ac verissime rursus Parrhisiis
a Thielmãno keruer impressa.

Venundatur ibidẽ ab Johãne paruo sub
Leone argenteo in via ad diuũ Jacobũ.

¶ Ad lectorem distichon.

Dispice solerter lector studiose monemꝰ
Ars arti prestet quãtula: virqȝ viro.

¶ Impressor ac bibliopola lectori Salutem.

Ne nesciens et ob id ingratus sacrosanctam diuini verbi paginam quam Bibliam vocamus: lector optime accedas: nesciens inquam quantum boni apparatus et vere lucis ad eam memorie mandandam adiecimus premonitum velim. Primo loco pulchrã et sane vtilẽ accessisse totius operis diuisionẽ: deinde q̃ttuor nõ aspernãda inditia seu repertoria: quorum primũ librorũ nõia ac ordinem quo sese sequũtur metrice complectitur. secũdum eadẽ sed litterario seu alphabetico ordine et soluta oratione persequitur: tertiũ itẽ metrice oĩa q̃ in singulis capitib' toti' biblie ptinent singulis fere verbis indicat. quartũ autẽ ordine alphabetico optimã quãq̃ ac desideratissimã materiã vbi reperias demõstrat. Tertio loco cõcordãtias (vt dicunt) aliorum locorum Biblie in marginibus annotauimus: et argumenta seu summaria in frontibus capitulorum prenotauimus. Omnia demum terse ac fideliter impressimus: quocirca nisi te gratum offenderimus: indignum profecto censuerimus: cui posthac tantũ opere ac impensi impartiamus. Hec summa est. Uale lector candidissime: et memorem te beneficij nostri exhibe.

¶ Pulchra et vtilis diuisio totius biblie.

Tota biblia in duo diuidit testamẽta { vetus / nouũ } inducẽs ad obseruantiam legis per { veter timorẽ penarum. / noue amorem virtutum }

Uetus testamentum distinguitur in libros { legales / Hystoriales / sapientiales / prophetales. }

¶ Legales. ¶ Legales dicunt in quib' leges et iudicia ore dei edita promulgantur et sunt numero quinq̃: videlicet Genesis: Exodus: Leuiticus: Numeri: et Deuteronomium.

Hystoriales ¶ Hystoriales vocant in quib' hystorie rerũ gestarum memorant: et sunt numero. xix. s. Josue seu Jesu naue: Judicum: Ruth: Regum seu regnorum quattuor. Paralippomenon duo: Esdre quattuor: Thobie: Judith: Hester: Job: et Machabeorum duo.

Sapiẽtiales ¶ Sapientiales dicunt in quib' prudẽtia et vera sapientia edocet et sunt numero quinq̃ scz Prouerbia: Ecclesiastes. Cantica: Sapientie: Ecclesiasticus.

Propheta les. ¶ Prophetales vocitantur in qb' vẽtura pdicunt: et sũt numero. xviij. vtputa Psalteriũ: Esaias: hieremias: Baruch. Ezechiel: Daniel: Osee: Johel: Amos: Abdias: Jonas: Micheas: Naum: Abacuch: Sophonias. Aggeus: zacharias. Malachias:

¶ Diuisio noui testamenti.

Nouũ quoq̃ testamentũ vt vetus iam diuisum est: diuidit in libros { Legales. / Hystoriales / Sapientiales. / Prophetales. }

¶ Legales ¶ Legales nominant in qb' lex noua a xp̃o scz tradita cõtinet: et sunt numero quattor secũdũ q̃ quattuor sunt euangeliste: Mattheus: Marcus: Lucas: Johannes.

Hystoriales ¶ Hystoriales esse constat qui res p xp̃i aplos bene gestas cõmemorant: et ille vno dũtaxat libro cõtinentur. qui vocat actus apostolorum.

Sapientia les. ¶ Sapiẽtiales appellari licet in qb' sapiẽtia noue legis p exẽpla et pcepta beate secundum xp̃m viuẽdi plenissime tradit: et sunt numero. xxi. videlicet Epl'e pauli ad Romanos. Corinthios: due: Galathas Ephesios: Philippẽses: colocenses: Thessalonicenses due: Thimotheũ due: Titum: Philemonẽ: Hebreos: Epistola Jacobi: Epistole petri due: et Johãnis tres: et Jude vna: q̃ septẽ posteriores canonice: appellãtur.

Propheta les. ¶ Prophetales vocant' in quib' stat' ecclesie xp̃i futur' predicit: suntq̃ vno volumine contenti: que Apocalipsis Johannis dicitur.

¶ Finis diuisionis librorum Biblie.

¶ Sequitur prima tabula.

Tabula prima

In tabulam primam de ordine librorum ad lectorem distichon.

Perspice nunc lector: quis debitus ordo librorum

Ordine quo posuit biblia quemque suo.

Hec est prima quattuor tabularū cōtinēs metrice nomina et ordinē librorū biblie in qua sique syllabe quātitas min⁹ seruet parcendū est necessitati: nō enī aut ordinē mutasse aut alias dictiones posuisse licuit.

liber geneseos · Exodi. · Leuiticus · Deuteronomium.
Genesis Exo. Leui. Numerorum Deuteronomi.

vel iesu naue. · Judicum. · paralypomenon.
Post iosue. Judi. Ruth. Regum. Paralip. Esdre.

Tobias Judith Hester. Job. Psalteriumque.

prouerbiorum · ecclesiastes. · cantica. · sapientie. · ecclesiasticus
Prouerb. Ecclesiast. Cantat. Sapit. Ecclesiasti

esaias. · hieremias. · ezechiel.
Esai. Hieremi. Baruch. Ezech. Danielque.

osee · abdias. · micheas. · abachuch.
Ose. Johel. Amos Abdi. Jonas Miche. Naum Abach

sophonias · zacharias
Sophon. et Aggeus zacha Malachias. Machabei

Mattheus. Marcus. Lucas. Postremo iohannes

ad romanos · corinthios · galathas · ephesios.
Roma. Corinth. Galat. Ephe. Philippēses. Colocenses.

thessalonicenses.
Thessal. Thimotheus Titus. Philemon. Hebreus

iohannis canonica · apocalypsis.
Actus et Jacobi. Petrus. Johan. et Judas. Apocali.

Tabula ſecunda

¶ Tabula ſecunda cõtinens libros biblie per ordinẽ alphabeti ⁊ oſtendens in quoto quiſq̃ folio inchoetur tam partialis q̃ principalis.

De littera A

Bacuch incipit folio.cclviij.
Abdias fol.ccliiij.
Actus apoſtolorum fol.cccxxx.
Aggeus fol.cclix.
Amos fol.ccliij.
Apocalipſis fol.cccxliij.

De B

¶ Baruch incipit folio.ccxxviij

De C

¶ Canonica iohãnis prima.incipit fol.cccxli.
Canonice iohãnis ſcda ⁊ tertia fol.cccxlij.
Cantica canticorum .fol.clxxxij.
Colocenſes epiſtola fol.cccxxij.
Corinthios prima epiſtola fol.cccxiij.
Corinthios ſecunda epiſtola fol.cccxvij.

De D

¶ Daniel incipit folio.ccxliiij.
Deuteronomium fol.xlv

De E

¶ Eccleſiaſtes incipit fol.clxxx.
Eccleſiaſticus fol.clxxxvij.
Epheſios epiſtola fol.cccxx
Eſdre primus fol.cxxiij.
Eſdre ſecundus fol.cxxv.
Eſdre tertius fol.cxxix.
Eſdre quartus incipit fol.cxxxiij.
Eſaias incipit fol.cxcviij.
Exodus fol.xvj.
Ezechiel incipit fol.ccxxx.

De G

¶ Galathas epiſtola incipit folio.cccxix.
Geneſis fol.iij.

De H

¶ Hebreos epiſtola incipit fol.cccxxviij.
Heſter fol.cxlvij.
Hieremias fol.ccxij
Hieremie treni fol.ccxxvij.

De J

¶ Jacobi epiſtola incipit folio.cccxxxviij.
Job incipit fol.cl.
Johannis euangelium fol.ccclj.
Johel propheta fol.cclij.
Jonas ꝓpheta fol.cclv.
Jude apoſtoli epiſtola fol.cccxlij.
Judith liber fol.cxliij.
Judicum liber incipit fol.lxi.
Joſue incipit fol.lv

De L

Leuiticus incipit fol.xxvij.
Lucas euangeliſta fol.ccxciij.

De M

¶ Machabeorum primus incipit fol.cclxiij.
Machabeorum ſecundus fol.cclxxij.
Malachias fol.cclxiij.
Marcus euangeliſta fol.cclxxxvij.
Mattheus euangeliſta fol.cclxxix.
Micheas ꝓpheta fol.cclv.

De N

Naum propheta incipit fol.cclvij.
Neemie qui et eſdre ſecundus fo.cxxv.
Numeri incipiunt xxxv.

De O

Oſee propheta incipit o.ccxlix.

De P

Paralipomenon primus incipit fol.cv.
Paralipomenon ſecundus fol.cxiij
Philippenſes epiſtola fol.cccxxij.
Petri epiſtola prima fol.cccxxxix.
Petri epiſtola ſecunda fol.cccxl
Philemonem epiſtola incipit fol.cccxxvij.
Pſalterium fol.clvij.
Prouerbia incipiunt fol.clxxiiij.

De R

¶ Regum primus incipit folio.lxx.
Regum ſecundus fo.lxxix.
Regum tertius fo.lxxxvij.
Regum quartus fol.xcvj.
Romanos epiſtola fo.cccx.
Ruth fo.lxviij.

De S

¶ Samuelis: vide regum ſunt enĩ iidem libri.
Sapientie liber incipit fo.clxxxiij.
Sophonias propheta fo.cclix.

De T

¶ Teſſalonicenſes epiſtola prima.fo. cccxxiij.
Teſſalonicenſes epiſtola ſecunda fo.cccxxiiij.
Tymotheum prima fo.cccxxv.
Tymotheum ſecunda fo.cccxxvi
Titum epiſtola fo.cccxxvi.
Thobias incipit fo.cxl.
Threnorum liber incipit. fo.ccxxvij.

De Z.

zacharias propheta incipit fo.cxl.

¶ Finis ſecunde tabule.

Tabula tertia

¶ Incipit tertia tabula sup Biblia composita: omnes libros biblie cōtinens: omniaq capitula. & quibus de rebus agatur in eisdē. Ad cui' intellectū. Notandum est in ea esse ducentos duodecim versus omnia biblie capitula secūdū ordinē eius cōtinentes. Ipsorum itaq versuū singula capita singule dictiones cōplectunt. Glosule autē que sunt sup dictiones iā dictoꝝ versuū posite sunt ad declarationē ipsarum: et pro argumēto cuiusq capitis cū syllabis. Numer' vero qui glosulis est supadditus capitulum libri illius q̄ sup versus. i. in margine signat' est significat: quā tabulam non multo ante hac visam nūcq sexcētis mendis quibus scatebat tersam: tu lector cādidissime libens accipito et cū poteris eā. Est eñ brevis studiosissime legito: q̄nquidē ea tibi breviter totū divine scripture itellectū suppeditet. Hoc te scire volui. Vale.

Gen. i. — ii — iii — iiii — v — vi — vii
dierū opa — de ligno vite ne edant. — adā et eva — occidit a caym. — transfert in paradisū — a noe. — noe et filij ei'
¶ Sex. prohibet. peccāt. abel enoch. & archa fit. intrāt

viii — ix — x — xi — xii
Noe de archa — nudat' corā filijs — Filij et filie noe — babel — egredit de terra.
Egredit. dormit. variātur. Turris. & abraam.

xiii — xiiii — xv — xvi — xvii — xviii
separat ab abraā — ab abraā vincūtur — deo abrahā — Agar — abrae et suorū. — Sare post ostiū
Loth. reges. cedit fuga. circūcisio. risus.

xix — xx — xxi — xxii — xxiii — xxiiii
destruxit pentapolim. — abstulit sarā — sara isaac — abraam filium — moritur — isaac iungit.
Sulpur. rex gerare. parit. offert. sara rebecca.

xxv — xxvi — xxvii — xxviii — xxix
Esau et iacob — Quos fodit isaac — isaac filios — quā vidit iacob — Lya et rachel.
Post geminos. putei. benedicit. schala. sorores.

xxx — xxxi — xxxii — xxxiii — xxxiiii
excoriat iacob — Jacob a laban — iacob cū angelo — esau acquiritur — corrumpitur.
Virgas. abscedit luctatur. gratia. dina.

xxxv — xxxvi — xxxvii — xxxviii — xxxix — xl
nascitur. — describitur — fratres ioseph — a iuda cognoscit — ioseph dña. — dies pistoris & picerne.
Bēiamin. gēs esau. vendunt thamar impia. tres tres.

xli — xlii — xliii — xliiii — xlv
Joseph in egypto — fratres eius — iidem fratres — illata eis — fratres ioseph
Preficitur. veniūt. redeūt post tristia. noscunt

xlvi — xlvii — xlviii — xlix — l
Jacob in egyptū vadit. — regi dant egyptij. — iacob — Filiorū iacob — moritur
Omne genus. quantam. languet. benedictio. ioseph.

i — ii — iii — iiii — v
Pharao interficit masculos. — Moyses pharaonē. — in quo de' apparuit — manū mittit in s — pharao ppl̄m
¶ Precipit. extrepidat rubus inde sinū. magis āgit

vi — vii — viii — ix — x
moyses intimatur — In sanguinē vertitur — muscarum — interficit iumenta — Devorat segetes.
Adonai. flumen corruptio. grando. locusta.

xi — xii — xiii — xiiii — xv — xvi
Vasa mutuo ppl's. — primogenita angel'. — ioseph moyses — egyptij in mare — maria cū pplo. venit moyses
Postulat. occidit. tulit ossa. ruunt. canit. helim.

xvii — xviii — xix — xx — xxi — xxii — xxiii
dat aquam — cōsiliū — lex datur — mandata — qualiter tradātur. — qualiter iudicētur. festa celebrēt.
Petra: iethro. synai. deca servi furta. ter anno.

xxiiii — xxv — xxvi — xxvii — xxviii
Moyses et seniores — videlicet primitias — tabernaculum — facies — fit aaron:
Ascendunt. tollant. faciant. altare. sacerdos.

xxix — xxx — xxxi — xxxii — xxxiii — xxxiiii
moyses aaron — altare — eligitur — fiunt — peccata — dantur secūdo
Consecret. incensi basseel. dii. flent. tabule post.

xxxv — xxxvi — xxxvii — xxxviii — xxxix — xl
moyses vt deus ad taber. fa. — qd iubetur — fit — fiunt — ad vestes. — tabernacl'm tegit.
Narrat. dāt. cherub. tentoria. purpura nubes

¶ Genesis in quo a[...] gitur de mūdi & o[...] creaturarū exordi[...] de diluvio et arch[...] noe atq cōfusiōe li[...] guarū. de electiōe p[...] puli dei. & de descen[...] so eiusdē in egyptu[...] Capitula. l.

¶ Exod' in quo ag[...] tur de decem plagi[...] pharaonis. & exitu f[...] lio ꝝ israel de egypto[...] de decem ꝓceptis ac[...] iudicijs & instructiō[...] ppl'i dei. de archa fe[...] deris dñi: & taberna[...] culo & altari ac vesti[...] bus aaron. Capi. xl.

Tabula tertia

Leuitic⁹ in quo agit de sacrificijs et hosti s offeréd dīo: de vna vestib⁹ aarō: de or dine et ministerio leuit arum. Capi. xxvij.

i ij iij iiij v
Quare debeāt immolari. q̄d fiat de sacrificijs. q̄d de pacificis. q̄d p ignorātia. q̄d p delicto
Hostia. si sacrum. si pacifer. inscia. linquēs.

vi vii viij ix x xi
Holocaustū. Victimā pro delicto. Moyses aaron. Aaron. Jgne perit. Distribuuntur
Cōcremat. et mactat. sacrat. offert. nadab. edenda.

xij xiij xiiij xv xvi. xvij
Purificat. Distinguit. Quid facere debet. Quō emūdetur. Emissarius Effunditur sāguis.
Partus. lepra. pians. fluxus. caper. adde cruorē

xviij xix xx xxi xxij
Ne reueles alicui. Jniquū Moritur Sacerdotis virgo Sancta que sint
Turpia. ne facias. phitonic⁹. vxor. edentes.

xxiij xxiiij xxv xxvi xxvij
Legalia Lapidetur. Celebretur. Bonis bona malis mala Reddatur
Festaq3. blasphemus. iubileus. daboq3. votum.

Numeri in quo agit de murmuratōe ppli sue tribuū ifrl: de p phetia balaā de mā sionib⁹ factis in here mo. capi. xxxvi.

i ij iij iiij v
populū. Tentoria Numeratur Tabernaculū. Quomodo fit.
Cōnumerat. figunt. leui. portant. aqua zeli.

vi vij viij ix x
Vinū nazaren⁹. Tabernaculum . Ponitur F. Celebrat Sonus diffundit.
Non bibat. erexit. lucerne. pasche. tubarum.

xi xij xiij xiiij xv xvi
Desiderant. lepra marie. exploratores fiūt. territi ab exploratorib⁹ occidit colligēs absorbet et abit
Porri. perfusa. bis sex. flent. lignaq3 dathan

xvij xviij xix xx xxi xxij xxiij
Floret. Circa tabernaculū leuite. Vitule Moritur aaron. Erigit. Loquēte. Baalā populum.
Virga. cubant. cinis. or. serpens. asinā. bñdicit.

xxiiij xxv xxvi xxvij xxviij xxix xxx
Orietur Jnitat Populū fo Salphaat Sacrificiū Clangit Que tenet vel non
Stella. phegor. mirant. nate. iuge. buccina vota.

xxxi xxxij xxxiij xxxiiij xxxv xxxvi
Propter belphegor Peccora h3 multa q̄liber describit Terre pmissionis. Leuitarū. viris sue trib⁹
Mori madian. gath. māsio. termin⁹. oppida nubāt

Deuteronomi. i quo replicant ea q̄ in ... libus ... dita sunt. cap. xxxiiij

i ij iij iiij v vi vij
Legem moyses Percutit. Occiditur. Vt moyses. Repetunt. Replicat Mittet dñs
Explanat. seon. og. moriatur. deca. iussa. scabrones

viij ix x xi xij
Serpens in solitudine Propter iusticiā tuā factū Preputiū Jn manib⁹ et oculis Sāguinē
Dipsas ne dicas. cordis. suspendite. fundes.

xiij xiiij xv xvi xvij xviij
Prophete. Edenda. A nullo accipies Obserua eius. Quē dñs elegerit Nō consulāt.
Fictor. edent: mutuum. solennia. rexq3. phitones.

xix xx xxi xxij
Refugij. Cū fueris nō timebis Pro occulto homicidio Signa ostendunt
Vrbes. ad bellum. metietur. virginitatis.

xxiij xxiiij xxv xxvi xxvij xxviij
Pollutus Repudij. Jn faciē viri cōtēnētis Primitias Super maledictione. Cōmunantur
Somno. libellus. spuet. offert amen. erumne.

xxix xxx xxxi xxxij xxxiij xxxiiij
Pactum Celū et terrā. Josue moyses Audite celi q̄ loquor Tribus moyses Moysi
Firmat. et inuocat. edocet. et canit. hic tribzat. hic mors.

Josue in q̄ agitur de trāsitu iordanis. et d ... diuersione regnoꝝ ... de introdu ... dei in terrā pro missionis: et de diuisi ... terre. capitu ... xxiiij

i ij iij iiij v
Dixit domin⁹ iosue Exploratores recipit Trāsitur xii. ponūtur Lapidei.
Confortare. raab. iordan. lapides quoq3. cultri.

vi vii viii ix x xi xii
Jericontina Lapidat Capitur Recipit Stetit Vicit Nūerant.
Vrbs cadit. achor. ay. gabaon. sol regnaq3 reges.

xiii xiiii xv xvi xvii xviii xix
Terrā Pars datur Suspirat Sors Sors Cōgregāt filij ifrl. Tribuū sortes.
Diuisit. caleph. axa. ioseph. manasses. sylo. septem.

xx xxi xxii xxiii xxiiii
Separātur Pars datur Ruben gath. Josue populū Josue
Vrbes cōfugij leui redeunt. monet hinc mors.

Tabula tertia

i ij iij iiij v vi
Dux cõstituit. Loquẽte angelo. Occidit eglon Uicit sisarã Delbotee Fit dux
¶ Judas flet. aioth barach. carmen. gedeonq3.
vij viij ix x xi
Aquã olectrici. Perimit. In parabolis pponit. Judicat De morte filie
Lambunt. et zebee. ramus abir. actio iepte.
xij xiij xiiij xv xvi
Dicitur Annũciatur Discerpit. Urit segetes Sãsõ et alio2um
Sobolet. z sanson leo vulpes inde ruina.
xvij xviij xix xx xxi
Sculpile facit Capitur. Uxorem diuidit Uxore leuite. Filiaz filio
Michas. et lachis leuites vltro cho2i.

¶ Judicum in q agit de pncipib9 z iudicib9: ac defectione ppli israel: z d victorijs et triũphis hostis ptra hostes. capi. xxi.

i ij iij iiij
Messores Post terga metẽtiũ Ad boo3 ruth Auum dauid.
¶ Ruth sequitur spicas legit. accedit parit obeth.

¶ Ruth in q tradit d matrimonio ptracto inter boo3 z ruth ex q bus xpo descendit. capitu. iiij.

i ij iij iiij v vi vij
Parit. Sumit cruda Dixit hely samuel. Filio2 hely. Ebulũt Pro arca. Pparare hostaz samuel.
¶ Anna. caro. do2mi mo2s muros munera. co2da.
viij ix x xi xij xiij xv xvi
Regis. ptẽ saul Sup saul Saul cõcidit. Orãte samuele. saul. Jonathas comedit. occidit. Samuel dauid
Jus. da. so2sq3. boues. pluit offert mel agag. vnxit.
xvij xviij xix xx xxi xxij xxiij xxiiij
Solũ. occidit Regis ero Ponit michol Dd z io nathas Dauid fugit Interficit sacerdotes Querit dauid Indt ingress9 est saul ad purgãdũ vẽtrẽ.
Funda. gener. pellẽ. flent. geth. doch in ziphum. antro.
xxv xxvi xxvij xxviij xxix xxx xxxi
mo2it. dd a saul audit. dat dd. phitonissa psulit a saul nõ placeo. egypt9 dux dd. Saul z ionate sepeliũt
Nabal. vox. siceleth. mulier satrapis. puer ossa.

¶ Regũ. i. in q tractatur d gubernatõe populi israel p iudices z de electiõe regi sauli: de regimine gestis et morte ipsi9. ca. xxxi.

i ij iij iiij v vi
Dauid Interficit abner Occiditur a iacob Occidit do2miẽs Dauid scdo Percutit.
¶ Planct9. Et azael Abner Et ysbose vngit. oza.
vij viij ix x xi xij
Dauid firmus. dd curr9 ad adezer A dd ingrũt si supsit ds de do. sa. radũt fuis dauid. pcupiscit. loqt dd
Tronus. Subneruat Siba Barbe. Bersabe. nathã.
xiij xiiij xv xvi xvij xviij
Corrũpitur a fratre Loqt p absalõ Fugit dd absalon. Maledicit dd. Dissipat psiliũ. Pẽdet absalõ.
Thamar. Tecuites. Pedibus Semey. Cusi. Quercu
xix xx xxi xxij xxiij xxiiij
Filius ionathe Interroget Crucifigunt. dd post victoriã Fortiũ ppli
Claudius. in abella. Septem. carmina. nomina. Pestis.

¶ Regũ. ij. in q dispuat de regimie eiusdẽ ppli per reges dauid et de facto p ip3. continet. capitu. xxiiij

i ij iij iiij v vi vij
Sunamitis puella dat dd Salomõ in trono Sapia Salomonis. Dat signa. Tẽplũ fit Dom9 fit
¶ Suna Sedet. poscit cibus iram. fab2ica. saltus
viij ix x xi xij xiij
Salomon. Salomonis Uenit regina ydolũ colit Minatur roboã Altare in bethel
¶ O2at. p2epositi. saba. chamos. sco2pio scissum.
xiiij xv xvi xvij xviij
Prophetat. Baasa domũ ieroboã Regnat Uidua colligit Destruitur.
Achia deleuit zamri. duo ligna. baalq3.
xix xx xxi xxij xxiij
Irascit ptra heliã Tradit in man9 achab Occiditur Achab Canes
Jesabel. Et benadab nabot. de sanguine. lingunt.

¶ Regũ. iij. in q expo nit mo2es regis dd et de successiõe regnũ z gesti salomõis alio rumq3 regu3 iuda et israel. capi. xxiij

i ij iij iiij v vi
Cõsumit qnqgenos Sanauit Faciunt. Manat in basa Mundat a lepra Nuncij regis syrie
¶ Ignis sal fossas. oleum naaman. comederunt
vij viij ix x xi xij
Ducẽ militie in po2ta Azael aquã Regnat domũ achab iheu Interficitur Regnat.
Calcant infundit iheu percutit athala iohas
xiij xiiij xv xvi xvij xviij xix
Jaculo terrã dicit. Misit ad cedrũ. iuuat manãt. Regnat. Capitur blasphemat Uestes ezechias
Percute cardo phul acham. osee. rapsa. scidit

¶ Regu3. iiij. de casu regis iuda z isrt ppl regũ suo2 puaricatione d captiuitate ppli z subuersiõe vrbis: ac templi. capi. xxv

Paralipom. i. in quo describit genealogia regis dauid: et fit recapitulatio electōis gubernatiōis atq; gestorū ipsius. capi. xxix.

xx xxi xxii xxiii xxiiii xxv
Ezechias. Regnat. Regnat Celebrat Jude fit. Sedechiam rex babylonis.
Flet manasses iosias phase trāslatio cecat.

i ii iii iiii v
Edom. Cōgregationes Filios habuit Innocauit dñm Interficitur.
Reges scribarum dauid iabes agareni.

vi vii viii ix x xi xii
Filij describūtur. filij effrai occidunt. gen' describit. describunt. Morit. Bethlee Puer' cū dauid.
Leui Get benomin. custodes. saul. aqua. Grandis

xiii xiiii xv xvi xvii xviii
Percutitur Sonant Dauid corā archa Corā archa Prophetat Dauid percussit
Oza piri Saltat psallit nathan hinc adazer.

xix xx xxi xxii xxiii xxiiii
Nuncios Dauid Incitauit dauid Pro tēplo dat dd. Leuitarū. Leuitarum
Rasit. bella sathan aurum numeratio. sortes.

xxv xxvi xxvii xxviii xxix
Prophetant. Habitant ianitores. Seruitur Dauid principes. Salomonem
In citharis cellis per menses cōuocat vngūt.

Paralipom. ii. in quo recapitulat regimen ppli p salomonē et alios reges iuda et israel capi. xxxvi.

i ii iii iiii v vi
Apparuit deus salomoni Eruditū mitte Tēplū fit. Salomon in tēplū trāsfert Super holocaustū
Nocte virum molia philas. archam cadit ignis.

vii viii ix x xi
Donum salomon Officia sacerdotio Saba venit Tolli rogant In vijs ambulāt dauid et salomonis.
Complet constituit regina iugū tribus annis.

xii xiii xiiii xv xvi xvii
Hirlm ascendit Regnat Egreditur cōtra assa Idolū cōtruit Aurū datur ab assa Regnat
Sesach abia zara priapi benadab. iosaphat&

xviii xix xx xxi xxii
Fecit sedechias Josaphat iudicibus Dirigamus ad te Suos occidit ioachā Regnat et morit
Cornua precepit oculos fratres ochosias.

xxiii xxiiii xxv xxvi xxvii
Joas coronat. Regnat et deo placet Regnat et moritur Regnat et occiditur Regnat et moritur
Jorada zacharias amasias ozia ioathan.

xxviii xxix xxx xxxi
Regnat et morit. Regnat et deo placet. Ara idolor. Leuitis sm legem
Acham ezechias destruxerunt decimas dant.

xxxii xxxiii xxxiiii xxxv xxxvi
Ezechias. Regnat et morit Dñ regnat Ascēdit et occidit iosiā Judam
Egrotat manasses iosias nechao transfert.

Esdre. i. in quo tractat de reductiōe ppli isrl ex captiuitate babylonica: et de instructiōe ppli reducti p esdram legis doctorē. et ptinet capi. x.

Esd. ii. q a Neemia duce edit' ē in q agit de reedificatiōe muri ciuitatis hirlz et de correctiōe malorū subortorū i absētia neemie. capla. xiij.

Esdre. iii. q apocrisus ē i q repetūt qdā alibi scripta circa captiuitatē babylonicā tpe iosie. Quedā etiā q ptigerūt sub zorobabele et esdra. inserit qz solutō cuiusdā qōnis capi. xvij.

Addit huic qz qrt' q apocrif' ē et dr i q posuit qdā visiones et sōnia sup ppli iudeorū liberatione et captiuitate et tēpli i hirlm restauratiōe. capi. x.

i ii iii iiii v
Cirus vasa dei zorobabel et alij Tēplū Samarite cōtra iudeos Aggeus et zacharias.
Protulit. ascendūt fundant. scripsere prophetant

vi vii viii ix x
Precepit fieri tēplū Dat litteras esdre Multa cū esdra Esdre Alienigenas
Darius Artaxerses redeunt oratio linquunt.

i ii iii iiii v vi vii
Neemias. Dat regi neemias Hirl'z edificāt Graue faciūt Neemias sin'. Murū. Portas.
Flet vinum portas opus excutit explet. opilat.

viii ix x xi xii xiii
Esdras librū. Fedus cū dño federatores Decia eligit dedicatiōis. se ab alienigenis
Legit percutiunt signant. pars cantica. mūdāt.

i ii iii iiii v vi
Jubet iosias. leuite sacerdotib'. iosias. admonet p regē egyptū. filij iuda filij iuda
Pascha. parant. moritur. ioachim migrant. redierunt

vii viii ix x xi xii
Samarite iudeos samarite iudeis. tris pponūt zorobabel zorobabel et darius Dari' edites.
Accusant prohibent .tres. postulat. occulta. milit.

xiii xiiii xv xvi xvii
Templum. Emuli ad zorobabel. quo iubēte fiat tēplū. sūt scripta de licētia. necessaria tēplo dari.
Fundant accedunt. querūt inuenta. iubentur.

Tabula tertia

xviij templum **Cōsummant** · xix esdre scriptū legis **tradunt** · xx epte artaxersis **scriptum** · xxi sanct⁹ esdras **constans** · xxij dicit esdras leuitis **vigilate.**

xxiij ponderatur **Aurum** · xxiiij esdras vestes **conscindit** · xxv ꝓhibet iussa esdre fieri **imber** · xxvi mulierū alienigenarū **diuoꝛtia** · xxvij legit esdras **legem**

i thobias gabelo.x.talēta **Dat** · ij fit thobias **cecus** · iij exaudit. **sara.** · iiij thobias filiū **docet** · v thobie sociat **angelus** · vi thobias piscē **extrahit.** vij fit sara **vxoꝛ**

viij raguelis t. **Laus** · ix āgelū vt vadat **rogat** · x dixit mater **heu.** · xi recipit thobias. **visum** · xij intimat se. **raphael** · xiij thobie **confessio.** xiiij filius oculos **clausit**

i nabuchodonosor **Jurat** · ij mittitur. **holofernes** · iij nationes **subiicit** · iiij filij israel ad dñm **clamant** · v vera dicit holoferni **achioꝛ dux**

vi illi de betulia achioꝛ **Soluunt** · vij betuliā holofernes **obsedit** · viij volētes tradere ciuitatē **iudith arguit** · ix Judith **oꝛat.** · x se vestibus iudith **adoꝛnat**

xi statū ciuitatis holoferni. **Nunciat** · xij iudith ad holofernē. **ingreditur** · xiij iudith holofernis **caput aufert.** · xiiij illoꝝ de bethulia **impetus** · xv iudith et alioꝝ. **hymnus**

i Uasthi assuerū **Respuit.** · ij regnat **hester.** · iij exaltatur **aman** · iiij mardocheus **honoꝛatur** · v ꝓ iudeis mittit **epistola** · vi mardochei. **somnus**

i concussit domū **Uentus** · ij Job sathan **percussit** · iij iob diei in q̄ nat⁹ est **maledixit** · iiij loquit **et elipha.** · v iterfecit iracundia. **stultum**

vi nō est caro mea **Enea** · vij est vita hois sup terrā. **militia** · viij loquit **baldach.** · ix arturū **facit.** · x sz sepitern⁹ hoꝛroꝛ **oꝛdoq̄** · xi loquitur. **sophar**

xij ꝓcingunt reges regū.paulisꝑ ꝫ loquar **Fune** · xiij **tacete** · xiiij dies hois sunt **bꝛeues.** xv loqtur **eliphac.** · xvi ꝓba nundq̄ habebūt finē.solū mihi supest. **ventosa** · xvij **sepulchꝛum.**

xviij loquitur **Baldach** · xix dei venest et fecest sibi viā ꝑ me **latrones** · xx loquitur **sophar** · xxi in bneu dies suos **ducunt** · xxij respondet. **eliphāq̄.**

xxiij multa foꝛtitudine **Nolo** · xxiiij vidue abstulest **bouem** · xxv respōdet. **baldach.** xxvi toꝛtuosus **coluber** · xxvij nō rephēdit **coꝛ** · xxviij nec itnit⁹ **vulturis** · xxix me⁹ istaurabit **arcus.**

xxx cōparatus sum. **Luto** · xxxi pepigit cū oculis mis. **fedus** · xxxij omiseft loq. **tres** · xxxiij loquitur. **eliud** · xxxiiij facit hypocritā ꝑp pctā ppl'i. **regnateq̄** · xxxv loqtur eliud. **rursum.**

xxxvi eliud locut⁹ est **Addens** · xxxvij q̄si fusi facelli **ere** · xxxviij iste inuoluēs snias **quis est** · xxxix nunqd nosti part⁹ **ibicum** · xl q̄ feci tecū **beemoth.** · xli dūs iob. **būdixit.**

i sapientia foris stans **Pꝛedicat** · ij a muliere extranea **extranea** · iij est acquisitio eius negocio **melioꝛ** · iiij a te os prauum **remoue** · v aquā de cisterna tua. **bibe** · vi q̄ odit dūs. **sex sunt**

vij et vaga **Garrula** · viij dūs me **possedit.** · ix excidit colūnas **septem** · x estate filius cōfusionis **stertit** · xi ore decipit amicū. **simulatoꝛ**

xij negligit iustus **Damnum** · xiij et nō vult **vult** · xiiij nouit amat **coꝛ quod** · xv iusti me. **mens** · xvi est iustus meli⁹ **parū** · xvij bucella cum. **siccaq̄** · xviij fortissima. **terris**

xix Labia sua **Toꝛquens** · xx luxuriosa vinū **res** · xxi coꝛ in manū **regis** · xxij bonū melius **nomen** · xxiij statue i gutture. **cultrum** · xxiiij vsq̄quo **piget** · xxv rubiginē. **aufert**

xxvi Indecens glīa **Stulto** · xxvij capiarū sufficit **lac** · xxviij bñeq̄ supest **pauidus** · xxix totū spm stult⁹ **pꝛofert** · xxx fatiabilia difficilia. **tria sunt** · xxxi forte qs inueniet. **mulierē.**

Tobias i quo narrat ei⁹ ꝓbatio: ꝫ virt⁹ multiplex et misteriū archāgeli raphael et destructio ppli ꝫ honestas matrimonij. capi.xiiij

Judith in q̄ agit d̄ obsidiōe hierlm ꝫ ppli israel: de honestate ꝫ ꝓbitate iudith: de interfectiōe holofernis et liberatione populi israel. capi.xv.

hester in q̄ agit de crudelitate aman: et ei⁹ suspēsiōe ꝓcurata ꝑ ꝓuidētiā et hūilitatē hestere d̄ exaltatione mardochei ꝫ liberatiōe iudeoꝝ. ca.vi.

Job i q̄ agit de btī iob patiētia ꝫ ꝑfectione ac disputatiōe quā habuit cū amicis de ꝓuidētia dīna ꝫ corporis resurrectione. Capitula xli.

Hūc librū psalteriū sequitur cui⁹ hic mētio q̄dez nō habet. Est ei in q̄ agit de xp̄i diuinitate hūanitate passione resurrectiōe ascensione ꝫ aduētu ad iudiciū d̄ peis pctōꝝ ꝫ bñficijs dei atq̄ ei⁹ laudib⁹ psal. centū .l.

Prouerbia i q̄ agitur de instructione et disciplia iapiētū seruire deo. d̄ correctiōe moꝛꝫ ꝫ īformatiōe virtutum. capi. xxxi.

Tabula tertia

¶ Ecclesiastes i quo tradit de mūdi vanitate. & vitiorū cōtēptu & ꝓfectu ambulātiū in via dei. capi. xij.

i ij iij iiij v vi
Ítrent in mare — vineas — oīa habent — fouebunt mutuo. — curas sequunt — si genuerit liber hō.
¶ Fluvia plantaui. tempus duo somnia centum.

vij viij ix x xi xij
melius est ire — sapia hoīs — ꝓhendunt laqō — morientes pdunt — da septē necnō & octo. — antequā sol et luna.
Luctus lucet. aues musce. partes tenebrescant

Cantica in q̄ agit de viri iusti pfectione de pteplatiōe aīe scte et ꝓiūctiōe xpi & ecclesie capi. vij.

i ij iij iiij v vi vij
sponsi et spōse — capi — q̄sui in lectulo — horroris — cōmedisti fauū cū — sunamitis — soror nr̄a
¶ Oscula. flos noctes fons melle reuertere. parua.

¶ Sapia i q̄ disputatur & regimie platorū et pferu atiōe iusticie atq̄ idolorū ptēptu & aduētu et passiōe xpi qui est vera sapiētia. capi. xix.

i ij iij iiij v
dn̄i repleuit orbē terrarū — pctā legis — iusti & tanq̄ scintille — gnatio — in magna constantia.
¶ Spiritus īproperat. fulgebūt castaq; stabunt

vi vij viij ix x
durissimū his q̄ psunt. — pmā vocē emisi. — sapia malicia — tuus ego sū dn̄e. — scientiā sanctorum.
Iudicium plorans vincit seruus dedit illi

xi xij xiij xiiij
nūero & mēsura oīa disposita — oīm terra. — creaturis oīb᷒ dn̄ator — lignū p q̄d fit iusticia.
Pondere carior est. speciosior est. benedictum.

xv xvi xvij xviij xix
estimauerūt deos esse — angelorū esca pp̄lm — sena turbata cōsciētia. — a regalib᷒ sermo tu᷒ ve. — ipsis sine mis
ydola nutristi presumit sedibus ira

¶ Ecclesiastic᷒ i quo agit & obediētia sub duorū de institutione bonorū morū. & nobilitate sapie: & & laude sanctorum. capi. li.

i ij iij iiij v vi
sapie timor — in iusticia — maior es hūilia te — faciē potentis. — esto ad audiendū — fidelis medicamētū.
¶ Radix. stat. quanto contra mansuetus amicus.

vij viij ix x xi xij
noli oē mēdaciū. nō facias cū iracūdo. alc᷒ vinū nouū. — ptās breuis. — breuior ivolātib᷒. iusto et iuenies retributionē.
Mentiri rixam nouus omnis apis benefacq;

xiij xiiij xv xvi xvij xviij
lup᷒ cōicabit — mors ad deū — q̄ facit bona — timēs deū q̄ mille — cōfiteberis. vt calcul᷒ sic exigui dn̄i.
Agno nō tradat. timet vnus sanus arene

xix xx xxi xxij xxiij xxiiij xxv
dentiū & amic᷒ excecāt corda — q̄si a facie — in lapide — vētris cōcupiscētiā. q̄si speciosa. — inexplicabilia
Risus dona fuge piget aufer oliua nouemq;

xxvi xxvij xxviij xxix xxx
mulier bona — stult᷒ vt luna — aures tuas spinis — hospes et orna mensam. — ait tue placens deo.
Pars bona. mutatur. sepi transi miserere

xxxi xxxij xxxiij xxxiiij xxxv xxxvi
beatus vir — adolescēs. — vn᷒ cōtra vnū & duo cōtra duo. — vana & mēdaciū. — noli offerre praua. — innoua & immuta.
Non abiit. loquere contra spes. munera signa

xxxvij xxxviij xxxix xl xli
cū iusto de iusticia. — locū: ei illū creauit de᷒. — oīa opa dei. — et vinū letificat cor. — amara est mēoria.
Tracta. da medico bona valde. musica morsq;

xlij xliij xliiij xlv xlvi
Sermonē audit᷒ — Uide & benedic qui fecit. — patrum. — Dilect᷒ deo & hoībus. — Fortis in bello
Non duplices. arcum laudes moyses iosueq;

xlvij xlviij xlix l li
Propheta surrexit. — ꝓpheta quasi ignis — memoria in cōpositiōe. — Onie filius sacerdos magn᷒ — vua florebit sapia.
Nathan et helias iosie simon quasi pcorū

¶ Esaias i q̄ agit de reprehensione iudeorū et aduētu xpi i carne & ei᷒ passiōe: de vocatione gētiū: de regno iuda & isrl. cap. lxvi.

i ij iij iiij v vi vij viij
cognouit possessorē suū — dom᷒ dn̄i pparat᷒. — ad iudiciū dn̄s — mulieres app hendent virū. — q̄ cōiūgitis domū ad domū. — seraphī clamāt — cōcipiet et pariet — sume tibi grandē.
¶ Bos. mons. stat. septem vech sctūs. virgoq;. librū

ix x xi xij xiij xiiij
Nat᷒ est nobis — Uirga furoris — De radice ascēdet — Cōsolat᷒ es me — Babyloni — Lucifer
Paruulus. assur. flos cōuersus onus. cadit astris.

xv xvi xvij xviij xix
Onus — emitte — Onus — Ethiopie alarū cymbalo — Onus
Hinc moab agnum. damasci transflumen egypti.

xx xxi xxij xxiij xxiiij
Et discalciat᷒ init ysaias — Onus — Onus visionis — Onus — Meum michi
Nudus Deserti. vallis tiriq; secretum

Tabula tertia

xxv xxvi xxvii xxviii xxix xxx
dn̄s oēm lacrimā fortitudinis nr̄e duro grādi et forti angularem est liber solis septēpliciter
Aufert. vrbs. gladio. lapidem. signat⁹. erit lux.

xxxi xxxii xxxiii xxxiiii xxxv
abijciet vir. pp̄l's me⁹ i pulchritudine. i decore suo videbūt oculi cōgregati sunt veniet ⁊ saluabit nos.
Idola. sedebit regem milui: deus ipse.

xxxvi xxxvii xxxviii xxxix xl xli
loqt̄ blasphemias. āgel⁹.c.lxxxv.milia. ezechias cāticū. thesauros regis nūcij a regis. digitus molē. et burū simul
Rapsace. percussit. canit. ostendit. trib⁹. vlmū.

xlii xliii xliiii xlv xlvi xlvii
fumigans nō extinguet. noli timere q̄r redemi te. phalere ferrarī⁹ ogat⁹ ē. x̄po meo cōtrit⁹ est. flumina.
Lignum. serue meus. luna. ciro nabo. trāsi.

xlviii xlix l li lii liii
tua enea. meis descripsi. meas dedi vellentib⁹ in syon laudantes. idnere fortitudinē. reputauim⁹
Frons. manib⁹. genas. venient. consurge. leprosum

liiii lv lvi lvii lviii lix lx
g ordinem de celo est sal⁹ mea perit ⁊ non est. cui⁹ non deficient. aspidū rupest. vllulare hirlm
Sternam. nix. iuxta. iustus. fons. ouaq̄. surge.

lxi lxii lxiii lxiiii lxv lxvi
p̄dicare optionē iust⁹ ei⁹ egredietē de est iste qui. vtinā dirūpereo serui mei ⁊ noui celi.
Clausis. splendor. edom. celos. comedēt. noua terra.

i ii iii iiii v vi vii viii
succensa fa= cie aqlonis. mala fecit pp̄l's me⁹. dimiserit vir vxorē aspexi terrā et ecce ad opti= mates stare sup nō dicet̄ ampli⁹. regio iuda eijcient.
Olla. duo. vulgo. nihil. ibo. vias. tophet. ossa.

ix x xi xii xiii xiiii xv xvi
ascendit p̄ fenestrā pereāt q̄ celū et terrā nō fecerunt. dn̄s sabaoth. si disputent pone lum= bare super futur⁹ es vir magn⁹ mī mea opa eius q̄ p̄cs vri.
Mors. dii tu tecū. lumbos. quasi veh mihi. peius.

xvii xviii xix xx xxi xxii
adamātino scriptū est pctm̄ iude faciebat op⁹ super lagunciila phasur misit hieremiam sedechias ad hieremiam p̄dicit hieremias
Unge rotam teritur neruum misit ioachim ve

xxiii xxiiii xxv xxvi xxvii xxviii
in diebus isrl̄. bonas et malas accepit demanu hieremias dixit dn̄s hieremie. ananias cathenas hie.
Juda ficus calicem rapitur fac vincula fregit

xxix xxx xxxi xxxii xxxiii xxxiiii xxxv
dū cepit ipleri lxx. visionib⁹. oia q̄ locut⁹ sum in libro plorans fi= lios suos. emit a natoth q̄ facturus sum eis federis nō obser= uauerunt filij obediunt patri.
Anni scribe rachel ager ⁊ bona verbaq̄ rachab.

xxxvi xxxvii xxxviii xxxix xl xli xlii
rex volumen panis datur hieremie mittunt hiere= miam in. rex babylonis sedechiam hieremias cū godolia godolias hieremias p̄ pp̄lo.
Scidit torta lacum cedat manet interit orat

xliii xliiii xlv xlvi xlvii
egyptū q̄s dereliq̄rat nabucho. Regine celi. hieremias cōsolaē baruch percutit nabucho. dn̄i vsq̄quo.
Intrant et libant. baruch post nechao emucro

xlviii xlix l li lii
pphetat de ei⁹ cōtritiōe Sic̄t pphetat sic̄t contra babylon reliquias transfert.
Ad moab ac amo babilon cecidit nabusardan

i ii iii iiii v
Ciuitas plena pp̄lo Senes cinere capita sua. vidēs paupertatē meā mutatus est. murū obscuratū
Sola sedet consperserunt. ego vir color aurum

i ii iii iiii v vi
audientes baruch. baruch et alij. hirlm data est in terris cū hosb⁹ .i. pice placitū. hirl'm indue
Plorabāt orant. audi iussus iace luctum

i ii iii iiii v vi
Quattuor alalia. Supra pedes volumen istud super dextrā et. pilos accincto gladio dn̄s domui isrl̄.
Uultus sta Comede dormi. raditq̄ minatur

vii viii ix x xi
dicendo fac cōclusionē. Parietē. viri veniebant a dextris domo xxv. viri in introitu porte
Concludit fodit sex cherub his decaquinq̄

Hieremias in q̄ agit de captiuitate iudeo rū: ⁊ de destructōe ci uitatis hierl'z de plā ctu ⁊ lamētatiōe pro pter destructā istam capi. lij.

Tren i. i. lamētatiōes hieremie sup ciuita= tem hierusalez. ca. v.
Baruch. in quo agit de hiis q̄ legit capti uis in babilonia: ⁊ de p̄nūciatiōe reddit⁹ po puli isrl̄ ⁊ eorū q̄ futu ra est rñpondebus vi= nus capi. vi.
Ezechiel. in q̄ agitur de visionibus ipsius ⁊ de scelerib⁹ iudeorū de ruina hierl'm ⁊ de ei⁹ reparatiōe cōtinet q̄ capi. xlviij.

Tabula tertia

xij xiij xiiij xv xvi xvij
De loco ad locũ. rephendunt. noe iob danĩ. ad quẽ ligna. vidi ꝛ dixi vine in tuo. aq̃la ꝛ magnarũ alarũ.
Migrat. falsiloq́. tres. vitis. sanguine. grandis.

xviij xix xx xxi xxij xxiij
acerba cōcedit. fact⁹ est magn⁹ alloquit ezechiel. exacut⁹ ꝛ limat⁹. es stannũ ꝛ plũbũ. colla ꝛ colũba.
Uua. leoq;. senes. gladius. conflat. mulieres.

xxiiij. xxv xxvi xxvij xxviij xxix
Ezechiel mouit vespere. Prophẽt cōtra. Dixit de hierl'm. Tyru. Preciosi nolant. Prophetat cōtra.
Uxor. amon. tyrus. decor. ꝛ lapides. pharaonẽ.

xxx xxxi xxxij xxxiij xxxiiij
Brachiũ pharaonis. Ad inferos pharao. Sup pharaonẽ. Dom⁹ israel Mese inquiram.
Frangit. descendit. plangunt. speculator. ouesq;

xxxv xxxvi xxxvij xxxviij xxxix xl xli xlij
Pphetat cōtra. effundã sup vos. vros aperiã. pone faciẽ. in gog ꝛ magog. mensurat. mẽsurat sup qđ edificiũ
Seyr. aquam. tumulos. in gog. mors. intus. et. extra.

xliij xliiij xlv xlvi xlvij xlviij
maiestas dñi ingressus est. Porta. Sectariũ. Qualia sacrificia fiant. altare dextro. ꝛ ciuitatis dom⁹ i bidẽ
Templum clausa. piant. per sabbata. post aqua. nomẽ

i ij iij iiij v vi vij
pueri corã. daniel ministeriũ. pueri in fornace. in visione appuit. scribit in pariete. daniel visionẽ animaliũ
Stãt. reseratq;. canunt. arbor. manus. orat. abhorret

viij ix x xi xij xiij
pugnantẽ cũ ariete. appuit vestitus lineis. visionis aperiẽ. in tpe illo cōsurget. susanna eripit destruit.
Post hircum gabriel. vir res. michael. mulier. bel.

i ij iij iiij v vi vij
parit vxor osee. iuxta dies. Me dies multos. nocte mater. Effũdam quasi. Die suscitabo. firmamentum
Tres canet. expecta. tacet. iram. tertia. totum.

viij ix x xi xij xiij
In gutture tuo. Dño vinũ Frondosa israel Israel et dilexi eum. Inualuit iacob. Ero mors tua
Sit tuba. non libant. vitis. puer. angelo. mors.

i ij iij
Eruca vel locusta bruchus et rubigo. In sion et canunt tuba. Seruos et ancillas et prophetant.
Quattuor extirpant. ieiunant. spiritus implet.

i ij iii iiij
Damasci. Plaustrum onustũ Et circuiet terra Superuñã ciuitatem et nõ sup aliam
Quadriscelus. stridet. tribulatur. non pluit eque.

v vi vij viij ix x
In tpe suo tacebit. Dormitis eburneis Dominus Lito. Uncino tracta dñm. sup altare.
Prudens. in lectis. stat. muro. poma. sedẽtẽ.

i ij
Dominus ad gentes. Quia saluatores ascendẽt in mõtẽ eius.
Legatum misit. et erit saluator syon.

i ij iij iiij
Que ceciderũt sup ionã. piscis deglutit ionã Uiri niniuite. Ionã pro edera.
Post sortes. piscis. cõuertunt. dolor angit.

i ij iij iiij v vi vij
Dñs sup excelsa terra Ascẽdit. Desup expan deno. Greciis nebulo sa coruscauerũt. Ex te egredietur dux. Pp'le meus quid feci. Pp'ls tuũ.
Calcat. iter. pellem. turris. bethleem tibi. pasce.

i ij iij
Flos libani. Euãgelizãtur et annũciãt pacẽ Quia cõmouebit sup eã caput.
Languit. ecce pedes. vasta quoq; niniue tota.

i ij iij
Abacuch cũ deo. Sup busũ Deo audiui auditionẽ tuã.
Disputat. et scribit visum post cantica psallit.

iiij v vi
Deo venit. In die illa. Similiter in die illa.
Magna dies. fit pena reis. iubilatio iustis.

Daniel i q̃ agit đ mũdi monarchiis ꝛ đ mutatiōib⁹ tp̃z: đ ptāte ꝛ eĩnitate regni xp̃i: de historia susãne: de destructiōe bel atq; iterfectione drachonis. capitu. xiiij.

Osee q̃ loq̃t de idolatria ppli isrl' signata p mulierẽ meretricẽ; de inũdatiōe pctōꝝ ꝛ de ãmonitione vt filii israel ad dñz cōuertãtur. capi. xiiij.

Joel. hic loq̃t de cōsũptiōe terre iudeorũ p erucã bruchũ locustaz ꝛ rubiginẽ đ iductiōe ad pniaz ꝛ de iudicio futuro. capi. iii.

Amos q̃ de sceleribus iudeoꝝ ꝛ gẽtiũ loquit de ira dei ꝛ vidicta super eos vẽtura iducit quoq; ad pniam et p̃dicit finalẽ reparatiōez cōplectitur. ca. ix.

Abdias q̃ de cōminatiōe ꝛ destructiōe edō ꝛ esau p̃sonat dinum habet capitulum.

Jonas q̃ đ naufragio ione loq̃t ꝛ in hoc xp̃i passionẽ p̃figurat mũdũ ad penitentiam reuocat atq; sub noie niniue salutẽ gentiũ prefigurat. capi. iiii.

Micheas q̃ p̃dicit samarie deuastatiōez ꝛ captiuitatẽ: ac iteritũ p̃ncipũ isrl' ꝛ pseudo pphãꝝ et de ingratitudine et malicia eorumdem. capi. vii.

Naũ q̃ loq̃t de ira dei ꝛ vidicta graui cōtra niniuẽ q̃ ad p̃dicatiōez ione pniaz egerat de pctis ꝛ postea fuerũt pctis maiorib⁹ iuoluti. capi. iii.

Abachuch q̃ loq̃t de disputatiōe quam pphã fecit cũ deo et hoc mũdo ꝛ quō iusti ꝯculant et p̃sperãtur iniq̃. ca. iii. hinc accedit sophonias hic omiss⁹ q̃ de iudicio dei cōtra iudeos ꝛ gẽtes loquitur ꝛ cōsolatiōe israel. capi. iii.

Tabula tertia

i ij iij iiij
zorobabel: meus | Et iosedec. | Celum terrā ⁊ mare. | Assumam ſerue
¶ Edificant. templū. mouent omnia. zorobabel te.

i ij iij iiij v vi vij
vbi ſup equū | q̄tuor ventilātes | ſtabat a dextris | lucerne īfuſoria | volumē | equoꝝ rubeoꝝ | vobiſmetipſis:
¶ Mirta. fabri. ſathan. apta. volans. quadriga. bibiſtis.

viij ix x xi xij xiij xiiij
Promittit | Cui⁹ rex | Petita a dño | xxx. denarioꝝ: | quaſi ſup vnigenitū. | ſuſcitare ſup paſtorē | equi eſt ſanctū.
Pax. aſinus. pluuiā. precium. fient framea. frenum.

i ij iij iiij
Dñi | Ingentibus | meū cū leui. | Anteq̄ veniat dies:
Eſt nomen. magnum. pactum. mittetur helias.

i ij iij iiij v
Antiochus fuit rome | Pugnat ꝑ lege: | Cōterit a iuda. | Videns fugā ſuoꝝ | Fugit ad phanū q̄d eſt
¶ Obſes. matathias. ſeron. lyſias. thimotheus.

vi vij viij ix x
cadit ſub elephāte. | capite priuatur et dextera. | cū romanis ineunt | in cuius bello. | occupauit tholomaidam
Eleazar. nichanor. fedus. bachides. alexander.

xi xij xiij xiiij xv
exaltauit ionathā. | prodidit ionathā: | cū filijs occiditur. | ſūmo ſacerdotio fungitur. | ſuccedit patri.
Demetrius. triphon. ionathas. ſimonq̄. iohannes.

i ij iij iiij v vi vij
de aqua craſſa. | īcluſa p hieremiā. | cloyd ori ābiebat. | ſummū ſacra. | ſpoliat templū. | ſuilla comedit. | fratres puniūtur
¶ Ignis. arca. flagra. iaſon. anthiochus caro. ſeptem.

viij ix x xi
itolerabilis gentib⁹ efficit. | antiochus miſere | templū iude. | de voluntate regis
Iudas. rex moritur. purgant. dat liſia dextras.

xij xiij xiiij xv
xij. milia miſit hieroſolimā. | fili⁹ antio. iudā āplectitur. | cōtra iudā | ꝑpter blaſphemiam.
Draginas. eupatoris. fraus alchima. mors nicanoris

¶ Aggeus qui predicit reuerſionem iudeoꝝ de reedificatiōe templi ac ciuitatis reuocatione. ca. ij
¶ Zacharias q̄ loquit de liberatione iudeorum et de vindicta cōtra inimicos eorū et de humilitate aduentus xp̄i et paſſionis eiuſdem. ca. iiij.
¶ Malachias. q̄ loquitur de abiectione populi iudeorū et ſacrificiorū eius ⁊ de aduentu xp̄i. ca. iiij
¶ Machabeorū. i. in quo agit de plijs iter hebreoꝝ duces et gēte perſaꝝ ⁊ de liberatione ppl̄i ſub mathathia iuda ionata et ſimone ꝯtinet. ca. xvi.
¶ Machabeoꝝ. ij. in quo recapitulātur q̄dā in p͞rio. li. dcā. deinde agit de tribulatione ppl̄i de ꝯſtāna ſeptē fratrū ⁊ matris eoꝝ et de liberatione populi per iudā machabeum. ca. xv
¶ Mathe⁹ in q̄ principaliter d̄ xp̄i hūanitate agit. ca. viii. ⁊. xx cōplexus.

i ij iij iiij v vi
chriſtus | a magis | in iordane. | diabolus ⁊ vocatio petri andree ⁊ iacobi. | in mōte bti paupes. | dicens pr̄ noſter.
¶ Natus. adoratur. lotus. tentat. docet. orat.

vij viij ix x xi xij
chriſti | datur īfirmis | Mattheū. | duodeci | iohēm baptiſtā | ſabbato.
Dogma. ſalus. vocat. elegit. laudat. ſata tranſit

xiij xiiij xv xvi xvij xviij
Parabolarū | iohis trūcatur. | Panes. | Petro dantur. | Transfiguratiōis. | In medio ſtatuit
Poſt enigma. caput. ſeptem. claues. decor. infans.

xix xx xxi xxij xxiij
Matrimonij | Operarijs datur. | hebreorum | Cenſus | predicat malis
Unio. denarius. pueri. numiſmaq̄. vhe vhe.

xxiiij xxv xxvi xxvij xxviij
finē mundi | venturū ꝑdicitur. | xp̄s ⁊ apoſtoli | Chriſtus. | Chriſtus
Preuia. iudicium. cenant. paturq̄. reſurgit.

i ij iij iiij v
Chriſtus | Diſcipulos | ſibi duodeci apoſtolos | Loquitur. | Mergūtur
¶ Predicat. excuſat. ſociat. prouerbia. porci.

vi vij viij ix x
Filia herodis | Manibus manducare nō coinquinat. | homines ambulant | Candidas veſtes | Per foramen acus.
Saltat. non lotis. velut arbor. fullo. camelum

xi xij xiij xiiij xv xvi
Veſtimenta. | ponit vidua | ꝓcedens iudiciū | comeditur | Chriſti | Reſurrectio
Sternunt. era duo. dolor. azima. paſſio vita.

¶ Marc⁹ in q̄ ꝓcipue agit de xp̄i fortitudine et reſurrectione. et habet. ca. xvi.

i ij iij iiij v vi
helizabeth et maria | Jeſus | baptiſmatis | naaman | rhetia | eliguntur
¶ Concipiunt. puer. vnda. ſirus. laxat. duodeni.

vij viij ix x xi xij
Mater adoleſcētis et peccatrix. | rogat ꝑ filia. | foueas hn̄t | .lxxij. | Dei demonia eijciunt. | habes repoſita
Flent. iair. vulpes. bini. digito. bona multa.

¶ Lucas in quo agitur ſpecialiter de paſſione ⁊ morte xp̄i cōtinetq̄ capi. xxiiij.

Tabula tertia

xiij xiiij xv xvi xvij xviij.
Mulier. Iuga. Filius pascitur. Dives induitur. Mundatur. Iniquus
Inclinata boum siliquis bisso lepra iudex
xix xx xxi xxij xxiij xxiiij
vocatur. In exemplum datur. Predicitur. Manducatur. Christi. Resurgentis.
zacheus septemviri prelia paschaque mors pax

¶ Iohannes in quo christi divinitatis sacramenta aperiuntur. ca. xxi.

i ij iij iiij
In principio erat. In nuptijs. Venit ad iesum nocte. Samaritane. Aque piscine
¶ Verbum mutat aquas nichodemus. et idria motus
vi vij viij ix x
Unus. Vos ascendite ad diem. Ante dominum. Natus. Et unus pastor.
Sum panis festum stat adultera cecus ovile
xi xij xiij xiiij xv xvi xvij
Lazarus. Unguenti. Discipulorum lavat. Ego sum. Ego sum. Dixit iesus discipulis Iesus patrem.
Fetet libra pedes via vitis flebitis orat.
xviij xix. xx xxi
Christus. Christus Christus Post resurrectionem discipulis
Illusus. moritur. surrexit. se manifestat.

¶ Ad romanos in qua apostolus revocat romanos ab erroribus gentium et cerimonijs legis ad veram catholicam fidem cuius cap. sunt. xvi.

i ij iij iiij v
Arguit. Arguit. Simul arguit. Nostrum abraham Reconciliavit nos.
¶ Gentes. iudeos. utrosque patrem domini mors
vi vij viij ix x
Christo resurgens ex mortuis. tamen presentio qui bons separabit a ca. christi. est filiorum in gloria. credit ad iustitiam
Non moritur legi quis nos et adoptio corde
xi xij xiij xiiij xv xvi
Fracti sunt ut ego insererar Alterius inuicem Dei est iudex in eos qui male agunt. Qui infirmus est manducet. Scripta sunt ad nostram salutem Apostoli ad fideles
Rami. membra. ministrum. olus. quecunque. salutes

¶ Ad corinthios. i. In quo quosdam a falsis apostolis et prophetis per eloquentiam quidam verbo per obfuscantiam legis iudaice seductos revocat ad veram fidem et evangelicam sapientiam capitula sunt. xvi.

i ij iij iiij v vi
Non sint in vobis. sapientiam loquimur. potum dedi. nos reputant propter christum. nostrum immolatus est christus. non possidebunt.
¶ Scismata. perfecti. lac stulti pascha rapaces
vij viij ix x
uxorem habeat propter fornica. idolis non obturabis. vos non apprehendat nisi humana. suam presumit ad manducandum
Quisque suam. nichil est. bovis os. temptatio cenam
xi xij xiij xiiij xv xvi
Dividens singulis. hominum loquar et angelorum. Mulieres in ecclesia Corpus spirituale. Collectas
Ut vult. si linguis. taceant. surget. coadunent.

¶ Ad corinthios secundo eosdem ad penitentiam conversos et emendatos consolatur et laudat. ca. xiij.

i ij iij iiij v vi
Nostra hec est testimonium conscientie. Cui vos in persona christi. Cordis. fictilibus Omnia facta sunt. Ecce nunc acceptabile
¶ Gloria donavi tabulis. vasis. nova. tempus.
vij viij ix x xi xij xiij
quia in omnibus confido in vobis. voluntas. parce. presentes in factis. israelite sunt et. extra corpus. in ore duorum vel trium verbum
Gaudeo prompta. metet. tales ego visio. stabit

¶ Ad galathas In quo ipsos seductos a falsis apostolis ut ad legem et circumcisionem reverterentur revocat et veram fidem capi. vi.

i ij iij iiij v vi
Apud petrum diebus quindecim Petrus cum gentibus. Dicte sunt promissiones. Letare que non paris. Spiritus est charitas etc. Est michi mundus et ego mundo
¶ Mansit. edebat. abrae. sterilis fructus crucifixus.

¶ Ad ephes. in quo ephesios quos ab apostolo verbo veritatis accepto persistere in fide ipsos collaudat. capi. vi.

i ij iij iiij v vi
Christum ad dexteram suam in celestibus Estis fratres civium Genua mea ad patrem. Dona hominibus Ecclesie christus. Tenebrarum rectores.
¶ Constituens cives flecto dedit est caput harum

Ad philip. in quo philippenses accepto veritatis verbo persistere etc. ca. iiij.

i ij iij iiij
cupio et esse cum christo. In nomine iesu omne genu. Extendens meipsum. Mea sit state in domino charissimi
¶ Dissolvi flectatur. ad anteriora. corona.

¶ Ad colocen. in quo colocenses seductos a pseudo apostolis corrigit apostolus eos ad fidei veritatem admonens. ca. iiij

i ij iij iiij
Per sanguinem qui in celis et qui in terris. Nos decipiat per prophetiam. Sunt querite. Sermo vester sit sale conditus.
¶ Purificans ne quis que sursum. sal sit in ore

¶ Ad thessal. i. et ii. in quorum prima apostolus eos laudat quia contra malos ac cives fortiter resistant. in ij. vero instruit eosdem super omnibus novissimis. prima ca. v. secunda iij.

i ij iij iiij v i ij iij
Facti sitis omnibus Volumus ad vos. Vestram missiad cognoscendum. Deus voce archangeli Cum dixerit Dabunt in interitu. perdi filius perditionis. Ambulare in quiete.
¶ Forma. venire. fidem. tuba. pax. penas. homo. quosdam

Tabula tertia

i ij iij iiij v vi
Precepti caritas. prim⁹ format⁹. deide eua. sue pietesse noscit. ad oia vtilis est. honora. iudicie ex pugnis.
¶ Finis. adam. domui. pietas. viduas. oriutur

i ij iij iiij v vi
Cui credidi scio &c. labora sicut bonus hoies seipsos amantes. Oportune ipportune crimie epism esse opget Apparuit. p honestissimo obsecro.
¶ Certus.miles. erunt. iusta. sine gratia. seruo

i ij iij iiij v vi
Fecit et secula Pater xpo omnia donec nos minatur Est sermo dei q vocat a deo tanq aaron filiu dei crucifigentes.
¶ Per quem.subiecit. hodie viuus. nisi rursum.

vij viij ix x xi xij xiij
salem. de⁹ + nō hō tabernac. vitule aspsus. lex futuroꝝ. est substantia spandarū. dñs q̄s diligit altare de q edere
Rex. fixit cinis. vmbra fides. castigat habem⁹

i ij iij iiij v vi vij
Eligitur mathias. Factus est de celo claudus communia Inanie dyacones eligunt stephan⁹
¶ Sorte. son⁹. salit. oia. fraus. septē. lapidat.

viij ix x xi xij
baptizat eunuchū. cōuertitur sublimatur arcessiti cōtra petrū Misit man⁹ vt affligeret.
Philippus saulus vas disceptāt. et herodes.

xiij xiiij xv xvi xvij
Dixit paulus helimam obtulerit paulo et barnabe. qd neq̄ pres neq̄ nos portare potuimus exiuit a phitonissa pdicat paulus + grecis deū
Cecus eris. tauroq;. iugum. spes quest⁹. athenis

xviij xix xx xxi xxij
pcunebāt ante tribunal seditionē mouent p dyana inuenis q cecide rat a fenestra Ligat paulum cecidit paulus iussu tyrāni.
Sostenem ephesii. rediuiu⁹ zona. flagellis.

xxiij xxiiij xxv xxvi xxvij xxviij
Fit nepos pauli audiet paulū venit hierusalem. loquit paulo. natāis sr aie euaserit. Uenit paulus.
Iudex felix. festus.agrippaq;. naufraga romā.

i ij iij iiij v
Tentationē beat⁹ vir + demōes credunt. Nemo domare potest. Et luctū facies sit sermo vester
Suffert tu credis linguā mechabimur est non

i ij iij iiij v
Sanguine: estote oi creature. patimi propter iusticiā. caritate hñtes Qr aduersarius vr dyabol⁹
Agni subiecti si quid mutuā. vigilate

i ij iij
Uoce lapsu de celo. Nole tristicie preconē custodiuit frater noster paulus
¶ Filius est meus octauum. carissimus inde.

i ij iij iiij v
Ab initio Exierunt qm de morte translati sunt ad vitam Caritas dei est in vobis q testimoniū dant in celo et in terra.
¶ Quod fuit.ex nobis. scimus pfectaq; tres sunt.

i ij i ij
Dñe scribit iohēs: Scribit iohēs Iudas scribit qualiter cū dyabolo disputat. propphetauit
¶ Electe gayo iudas archangelis enoch

i ij iij iiij v
Ecclesie candelabra Ecclie docent. posita erat in celo Librū et signacula ei⁹ Sigillum aperitur.
¶ Septē.bis bine tres sedes soluere sextum.

vi vij viij ix x
eḡ.signa Accipit angelus abyssi aperuit Septē locuta sunt. duo occiduntur.
Milia. turibulum puteūq;. tonitrua. testes

xi xij xiij xiiij xv xvi
Michaelis + drachonis. bestie ascendunt. scti cāticū nouū septē āgelos hñtes. effundite septē dānatio
Pugna due. cantant plagas. phialas. meretricis

xvij xviij xix xx xxi
Reges terre. Nuptiarū agni vocati sunt mortui ornatā viro suo Dicit sponsus
Flebunt. ad cenam. surgunt. spōsam. venio iam

¶ Finis.

Ad thio. i i q thiothe uz istruit d ordiatiōe + offō epat⁹ + diacona tus atq; ois ecclasti ce disciplune. ca. vi.
¶ ad thim. ii. ad titūe philem. Thimoteū i citat ad martiriū ifor māo d catholica vita te et nouissimis tem poribus. ca. iiij.
Titū istruit d ɔstōne pbiteroꝝ + ɔuersatio ne spūali ac hereticis vitādis. c. iij. Philem denique fidei + caritat; lsc iōeɔmēdat idulge atq; onesimo suo. c. i
¶ ad hebreos. i. i qua apla ɔfectū + euacua tionē leg; mosaice + p fectiōz leg; euāgelice ostēdit + q; xpo sit ve r⁹ de⁹ + hō dei + hoim mediator. ca. xiij.
¶ Act⁹ aploꝝ. i q sc̄ ct⁹ lucas xpo i celū as sūpto visibilē .ss. missi onez declarat gestaq; aploꝝ + pcipue pauli atq; isāciā nascet; ec clie describit. c. xxviij
¶ Iacob⁹ i q ad patiē tiā suadet + apō deuz nō eē psonaꝝ accepti onē malaq; ex vitio li gue ɔuenientia ap̄te bella + ɔtrouersias re prehēdit + ad vtutes inducit. capi. v.
¶ Petri. i. i q scūs pe tr⁹ grās agit deo q p passionē filij gen⁹ sal uauit hūanū ad recte viuēdū oēs erudiens capi. v.
¶ Petri. ii. i q inducit credētes ad tenēdā fi delice vitat; ɔstātias hereticoꝝ dānās fal sitates + sm xpi aduē tū cōscribens. ca. iij.
¶ Iohis. i. in q iohēs testificat de vbo vita ti + vite ad cōfessiōem petōium hortās affir mās nos iesū hre ad uocatū apōpfez amo rē mūdi dissuadēs et ad dilectionē dei + ɔx̄ rimi inducēs. ca. v.
¶ Iohis. ii. + iii. et iu de i q io. electā + filios ei⁹ ɔmēdat + fratnaz hortat caritatē vt he reticos deuitēt admo nēs c. i. i posteriore ga iū pietat; extollit lau dib⁹ in pegrinos atq; ɔfer hortat. c. i. iuda sal⁹ hortat ab angelo cum demone disputa tur. capi. i.
¶ Apocalipsis in quo agit d reuelatiōib⁹ fa ctis iohāni p angelū i pat hmos isula &c.

Tabula quarta alphabetica

Tabula quarta alphabetica ex singulis libris et capitulis totius biblie. tam ex veteri q̃ nouo testamēto. a reuerendo in sacra scriptura magistro Gabriele bruno veneto ordinis mino rum. ministro .pulcie terre scē: summa cura et sollicitudie cōposita ac ordinata: per quā quācūq̃ materiā vel hystoriā in quocūq̃ locoꝝ biblie positā: incipiēdo quādoq̃ a vocabulis: q̃nq̃ a verbis: et nōnūq̃ etiā a ppriis noībus non minus facillie q̃ copiosissime poterit luenire. q̄r si vna et eadē hystoria sub diuersis vocabulis repetaf nō ignorāter actū reputet sed vt facilius talis historia reperiatur. Inueniet q̃ diligēs lector in hac noua pn̄ti anno tatōe nō solū libroꝝ atq̃ capituloꝝ singuloꝝ q̃ras etiā p singula interstitia ac paragraphos suas appropriatas litteras q̄b9 facile et ad manus oia cōperiet

De incipiētib9 a littera A.

Aarō fit sūm9 sacerdos ero.xxviij.a
Aarō ꝯsecraf sacer. leui.viij.a
Aaron offert sacrificiū leui.ix.a.b
Abel occidif a cayn ge.iiij.b
Abel a citate pueri tiū q̃ inter. ij.re.xx.f
Abijciam9 opa tenebraꝝ ro.xiij.d
Abortiu9 melior q̃ q̄ cēt ū fi. eccl̄s.vi.b
Abraā egredif de terra sua ge.xij.b
Abraā a loth separaf gē.xiij.c
Abraā vicit quattuor reges ge.xiiij.c
Abraā credidit deo ge.xv.b
Abraā offert filiū p victima. ge.xxij.b
Abraā duos filios habuit gala.iiij.c
Abrae dicte fūt repromissiōes. ga.iij.c
Abner occiditur a ioab ij.re.iij.e.f
Abias rex sup iudā regnat. ij.pa.xiij.a
Absalō fugit patrē dauid ij.regū.xiij.g
Abstinere a carnalib9 desi. i.pe.ij.b
Absterget de9 oēm lachrymā. apo.xxi.b
Absq̃ synagogis faciēt vos. ioh̄.xvi.a
Abstulit saram abimelech ge.xx.a
Achan lapidaf iosue.vij.d
Achā rex regnat iiij.re.xvi.a
Achā morif ij.pa.xxviij.d
Accepi a dño qd̄ et tradi.vo. i.coꝝ.xi.e
Accepistis iesū xp̄m ī ipso ābulate col.ij.b
Accipiēs a deo p̄re honorē ij.pe.i.d
Acceptō p̄soꝝ nō ē apd̄ deū. col.iij.d
Achior v̄ba dic̄ holoferni. iud.v.a.b.c.d
Accusatur ioseph a dña ge.xxxix.a
Accusator fratrū nr̄oꝝ apo.xij.c
Adolescētiores viduas deui. i.tim.v.b
Adonay manifestaf moysi ero.vi.a
Adorabūt de9 viri de lo.suo.sopho.ij.c
Adoraf xp̄s a magis mat.ij.b
Adolescētiā nemo cōtēnat i.tim.iiij.c
Adolescētulas viros suos amēt tit.ij.a
Adolescētes subditi seniorib9 i.pe.v.b
Administratoꝝ sunt sp̄us hebreo.i.d
Aduocatū habem9 iesum xp̄m i.io.ij.a
Afflict9 est ionas afflictōe ione.iiij.a
Adag rex occidit i.reg.xv.g
Agar ancilla sarai fugit ge.xvi.b.c
Agareni traditi sunt ī ma. isr̄l i.pa.v.c
Age penitētiā et pila opa fac apo.ij.b
Agn9 stabat sup mōtē syō apo.xiiij.a
Ahias pphetat vroꝝ hiero. 3.re.14.b
Alexāder occupat ptolomai. i.mach.x.a
Altare ordinaf ero.xxx.a
Altare fit de lignis sethim. ero.xxvij.a
Altare sacraf vnctiōe leui.xviij.b
Altare scissum in bethel iij.re.xiij.a
Alchim9 occidif i.macha.ix.f
Alia claritas solis alia lune. i.cor.xv.e.f
Alligari et mori p xp̄o act.xxi.c
Amasias regnat in iudea. ij.pa.xxv.a
Aman multū eraltaf hester.iij.a
Ambulare in sapiētia col.iiij.a
Amicitia hui9 sc̄li inimica est. iaco.iiij.a
Amon de q̄ pphetat ezechiel. eze.xxv.a
Ananias vēdidit agrū act.v.a
Angit pharao israel ero.v.d
Angel9 luctaf cū ia. ge.xxxij. ose.xij.a
Angel9 bon9 mis. e ppl̄o iu. ii. mach.xi.b
Angel9 ñ appēdēdit semē abrae heb.ij.d
Angeli q̄ttuor sup quattuor apo.vij.a
Angel9 amict9 nube et iris apo.x.a
Annis septē seruiuit iacob. ge.xxix.d
Anime tue misere eccl̄i.xxx.d
Aiam xp̄s posuit p nobis i.ioh̄.iij.c
Animal primū simile leoni apo.iiij.c
Añ bidētes excoriant virge ge.xxx.g
Antioch9 spoliat tēplū i.mach.ix.c
Antioch9 morif in fetore ij.macha.ix.d
Antichrist9 est q̄ negat p̄rem et fi. i.io ij.c
Antichristus est q̄ nō cōfitef ij.ioh.i.b
Annulū tradit amā mardo. hest.viij.a
Annus tyberij cesaris lu.iij.a
Appulit in fōtis iacob scala. ge.xxviij.c
Apparuit iesus disci.su. post re. io.xxi.b
Apparuit gr̄a saluatoris nr̄i. titū.ij.c
Apparuit benignitas saluato. titū.iij.b
Apparuerūt illis dispertite lingue. act.ij.a
Aperit et nemo claudit apo.iij.b
Appellauit cesarē paul9 act.xxv.c
Appolloni9 occidif i.macha.iij.b
Apostoli petri liberatio act.v.g
Appollo iude9 credēs pdi. act.xviij.f
Aqua versa est in sanguinē ero.vij.c
Aquā de bethleē ꝯcupiscit dd̄. i.pa.xi.d
Aquā couertit iesus in vinū ioh̄.ij.b
Aquā pcussit de pe. moyses. ero.xvij.b
Aquā lasso nō dedisti iob.xxij.a
Aq̄ egresse bis pcutiēs nu.xx.b
Acq̄rit iacob gram esau ge.xxxiij.a.b
Acq̄sitio sapie melior auro puer.iij.b
Arbitror oia vt stercora phil.iij.b
Arbor nō faciēs fructū luce.iij.b
Arbor q̄ nō facit fructū bonū. mat.vij.c
Arca noe fit centū annis ge.vi.a
Arcā intrat noe et alij ge.vij.a
Arcā post diluuiū egredif ge.viij.c
Arca dei trāsferf in tēplū ij.pal.v.a
Arca dei de domo amiadab ij.re.vi.a
Arca trāsferf de do. obede. i.pal.xv.d
Argētū et aurū nō est mihi. act.iij.a
Argētea vasa postulāt fi. isr̄l ab ex.xij.e
Argue peccantē i.timo.v.d
Artaxerses scribit esdre i.esdre.vij.b
Artifex beseleel eligif ero.xxxi.a
Ascēdit iacob ī egyptū ad io. ge.xlvi.d
Assecut9 es meā doctrinā ij.tim.iij.c
Asina balaā loquif numeri.xxij.e
Aspsio sanguis vitule fit leui.xvi.c.
Aspicient in quē cōfixerūt. zacha.xij.c
Assur virga furoris dei esa.x.b
At vbi venit plenitudo tpis. gal.iiij.a
Athalia mulier regnat iiij.re.xi.a
Athenis paulus pdicat act.xvij.d
Audite celi q̄ loquor deut.xxxij.a
Audi israel mādata vite baruch.iij.b
Audiui vocē quarti aialis apo.vi.b
Audiui vocē vni9 aquile apo.viij.d
Auferet de9 oēm lachrymā esa.xxv.c
Aurū dat dauid pro tēplo i.pal.xxix.c
Aurū pōderatū daf. i.esdre.viij.g
Aurū et argētū eruginauit. iaco.v.a
Aioth iudicat et occidit eglō. iud.iij.b.c
Azael pcutif ab abner ij.reg.ij.e
Azyma comedif mat.xxvi.b.

De incipientib9 a lr̄a B.

Babilonis turris edifica. ge.xi.a
Babilon cecidit hiere.lj.a
Baal idoli sacerdo. ab he.oc. 3.re.xviij.f
Balaā bñdixit ppl̄m isr̄l nu.xxiij.b
Baldach loquif ad iob iob.viij.a
Baptizaf xp̄s in iordane mat.iij.c
Baptizari in nole iesu act.xvi.a
Barbe radunf nūcijs dauid. ij.reg.x.a
Barach vincit sisarā ducē iud.iiij.d
Beat9 q̄ semp est pauid9. puer.xxviij.d
Beat9 vēter portās xp̄m. luce.xi.d.
Btūs vir q̄ suffert tētationē. iacobi.i.d
Beat9 q̄ legit et audit v̄ba pphe. apo.i.a
Bti mortui q̄ in dño moriūf. apo.14.c
Bti q̄ custodiūt vestimēta. apo.xvi.c
Bti q̄ ad cenā agni vocati sūt. apo.19.b
Bti q̄ lauāt stolas in sangui. apo.xxij.c
Bel destruif pp̄ter danielē dan.xiiij.d
Bellū cōtra inimicos deu.xx.a
Benadab rex syrie ij.para.xvi.b
Bñdixit iacob ab isaac ge.xxvij.d
Bñdixit iacob filios suos ge.xlix.a
Bñdictio duodeci tribuū deu.xxxiij.a
Bñdixit samuel dd̄ i.re.xvi.c
Bñdixit dñs iob nouissimis iob.xlij.c
Bñdict9 q̄ venit in nole dñi lu.xiij.g
Bñdict9 de9 et p̄r xc. ephe.i.a. i.pe.i.a
Bñdictio claritas et sapia apo.vij.c
Bñfac iusto et inuenies retri. eccl̄i.xij.a
Beniamin nascif ge.xxxv.c
Bēiamin cū fratrib9 vēit ad. ge.xliij.d
Beniamin genus i.pal.viij.a
Bestia septē capitū de mari apo.xiij.a
Beseleel artifex ero.xxxi.a
Bersabee cōcepit de dd̄. ij.re.xi.a

Bibe aquã de cisterna puer.v.c
Binos mittit xp̄s discipłos lu.x.a
Blasphemꝰ lapidet leui.xxiiij.c
Blasphẽat rex assy.deũ. iiij re.xviij.d
Blasphemꝰ nicanor iterfi. ij.mach.xv.e
Bona bonis creata sunt eccłi.xxxix.c
Bona facit dñs hiere.xxxiij.b
Bonꝰ odor sumꝰ deo ij.coꝝ.ii.d
Bonũ certamẽ certaui ij.timo.iiij.b
Brachiũ pharaonis frãgit eze.xxx.f
Breues dies hois sunt iob.xiiij.a
Bucella panis cũ gaudio puer.xvij.a
Buccina ppłs vocat nu.xxix.a

De incipiẽtibus a lr̃a C.

Caleb ps terre dat iosu.xiiij.d
Calicẽ accepit de ma. hie.xxv.d
Cãdelabꝛũ aureũ totũ zach.iiij.a
Canit ezechias cãticũ esa.xxxviij.b
Canite tuba in syon iohe.ij.a
Cãtica dedicatõis tẽpli nee.xii.d
Cãtabãt saul ꝑcussit mille i.re.xviij.b
Canũt tres pueri in fornace dañ.iii.e
Capit hier. hie.xxix.f.sz meliꝰ.xxxvij.c
Capree pellis ponit i.reg.xix.c
Caput holoferni aufert iudith.xiiij.b
Cardꝰ misit ad cedrũ iiij.regũ.xiiij.c
Carmẽ cecinit moyses exo.xv.a
Carmẽ delbore iudi.v.a
Carmia dd̃ pꝰ victoriã ij.re.xix.a
Caro cruda sumit i.reg.ij.c
Caro mea vere est cibꝰ iohã.vi.f
Caro ꝯcupiscit aduersus spm̃ ga.v.c
Charitatẽ inuicẽ hñtes col.iij.c
Charitas fraternita. mãeat in heb.13.a
Cecidit sors sup matthiã act.xx.d
Cecidit adolescẽs de cenacło. act.xx.d
Cecidit dux sirie cũ exercitu. iiij.re.7.b
Cecidit spũssctũs sup oẽs act.x.g
Cecꝰ fit tobias tobie.ij.b
Cecꝰ cecũ ducẽs lu.vi.f
Cecꝰ a natiuitate liberat ioh.ix.a
Celle sacerdotũ i.pal.xxvi.c
Celũ sedes mea esa.lxvi.a
Celi q̃si ere fusi sunt iob.xxxvij.c
Celũ nouũ ⁊ terra noua apo.xxi.a
Celũ ⁊ terra trãsibũt lu.xxi.f
Cenat xp̄s cũ discipłis mat.xxvi.b
Cenã suã quisq̃ ꝓsumit i.cor.xi.d
Cẽtũ q̃dragita q̃ttuor milia apo.14.a
Cepit iesus lauare pedes iohã.xiij.a
Chã patrẽ noe irridet ge.ix.d
Cayn occidit abel ge.iiij.b
Cherubin cernit a dextris eze.x.a
Coronã aureã fecit i ta. exo.xxxvij.a
Chusi dissipat ꝯsiliũ achito. ii.re.xvij.c
Christꝰ in synagoga legit lu.iiij.c
Cõgregati sunt filij isrł in sy. ios.xviij.a
Cõgregatio hypocrite steril iob.xv.d
Christꝰ põtifex futuroꝝ hebr̃.ix.c
Christꝰ passus ꝓ nobis i.pe.ij.d
Christo passo i carne armamini i.pe.iiij.a
Christo ꝯfixꝰ sum cruci. ga.ij.d
Cibꝰ salomõis describit iij.re.iiij.c
Cibꝰ est caro xp̄i iohã.vi.f
Cinis vitule rufe nu.xix.b
Circũcisio pueroꝝ ge.xvij.b
Circũcisio xp̄i lu.ij.c
Circũsionẽ acci.hõ i sabbato ioh.vij.c
Circũcidit timotheꝰ act.xvi.a
Circũdabũt te inimici tui lu.xix.g
Ciuitas magna apo.xi.b.vi.xvi.d
Ciuitas sctã hierłm apo.xxi.a
Clarificet nomẽ iesu xp̄i ij.tes.i.d
Clausis ꝑdicat a prione esa.lxi.a
Claues dant petro mat.xvi.c
Claudꝰ rectꝰ ambulauit act.xiiij.b
Claudit ⁊ nemo aperit apo.iij.b
Cognitio pcti ꝑ legẽ rom.iij.c
Cognoui vos ex oibꝰ ꝯgna. amos.iij.a
Cõburit sodoma ⁊ gomorra ge.xix.e
Cõceptio iohãnis baptiste lu.i.c
Cõfessio tobie tobie.xiij.a
Cõfitemini alterutrũ pctã vr̃a iaco.v.d
Cõflãtes stagnũ ⁊ plũbũ eze.xxii.d
Cõfractꝰ est bel ⁊ nabo esa.xlvi.a
Cõfortat dñs in tribulatõe naũ.i.b
Collegerũt ꝯsiliũ cõtra iesum io.xi.f
Coluber tortuosus iob.xxvi.d
Colũne celi ꝯtremiscũt iob.xxvi.c
Comederũt ducti ab helizeo iiij.re.vi.e
Comederũt carnẽ ppłi mich.iij.a
Cõmoda mihi tres panes lu.xi.a
Cõparatꝰ sum luto iob.xxx.c
Cõmunicatio scti spũs ij.cor.xiij.d
Corde prudẽtis requiescit sapi. puer.14.d
Cor regis in manu dñi puer.xxi.a
Cor tradet ad vigilandũ. eccłi.xxxix.a
Corda ꝑparate dño i.re.vij.a
Corde credit ad iusticiã ro.x.b
Corneliꝰ timens deũ act.x.a
Cornua fecit sedechias ij.pa.xviij.c
Corripite inquietos i.tes.v.c
Corrũpit thamar a iuda. geñ.xxxviij.c
Corrũpit thamar a frẽ annõ.ij.re.xiij.b
Cõstruunt putei geñ.xxvi.c
Cõseruꝰ tuꝰ suz ⁊ frm̃ tuoꝝ apo.xix.b
Cõstãs aio factꝰ suz dixit esd̃.iij.esd̃.8.c
Cõsurge indue fortitudinẽ syõ. esa.lij.a
Cõtra faciẽ potẽtis noli resi. eccłi.iiij.d
Cõuertã festiuita. vr̃as i lu. amos.viij.c
Cõuertebant gẽtes cũ rege ione.ix.d
Cõuertimini ad me zach.i.b
Cõuocat pꝛinceps dd̃ i.pa.xxviij.a
Cõuersus ꝯsolatꝰ es me esa.xij.a
Crede in iesum ⁊ saluꝰ eris. act.xvi.f
Crescite in gr̃a dñi nr̃i iesu xp̄i. ij.pe.3.d
Crispꝰ archisynagogꝰ credi. act.xviij.c
Cultꝝ statue i gutture tuo. puer.23.a
Cultri lapidei ꝑ circũcisione. iosue.v.a
Crudelia fiunt i iudeos. ij.macha.vi.a
Custodes tabernacłi ꝺscribũt. i.pa.ix.c
Currꝰ inimicoꝝ dd̃ subuer. ij.re.viij.a
Cyro christo meo esa.xlv.a

De incipientibus a lr̃a D.

Da mihi portõez substãtie. lu.15.c
Dãnũ negligit aicꝰ ꝑ a. pu.xij.d
Dariꝰ fecit reedifi. tẽ. i hirł z. i.esd̃.vj.a
Dariꝰ misit eq̃tes cũ zoroba. iij.esd̃.vi.a
Dathã ⁊ abirõ absorbunt nu.xvi.c
Datꝰ est mihi stimulꝰ carnis. ij.co.xij.c
Dauid ꝑcussit cor suũ i.re.xxiiij.b
Dragmas.xij.milia mi.iu. ij.mach.xij.g
Decalogi repetitio deut.v.a
Decem ꝑcepta dant exo.xx.a
Decẽ leprosi mũdati lu.xvij.d
Decime ⁊ pꝛimitie dari ꝺbẽt. deut.26.c
Decime dant leuiticis ij.pa.xxxi.b
Decima pars eligit neemie.xi.a
Deceperũt eos idola sua amos.ij.b
Decollat iohẽs baptista mat.xiiij.a
Decorticauit virgas iacob geñ.xxx.f
Decor tyri vitupat ezech.xxvij.a
Dedit ip̄m caput sup oẽz eccle. eph.i.d
Dedit deꝰ ip̄a pnie apo.ij.f
Defert filꝰ vnicꝰ mr̃is vidue. lu.vij.b
Deleuit dñs regnũ isrł iiij.re.xviij.e
Delibatio fit sctã massa. ro.xi.b.
Demetriꝰ exaltauit ionathã. i.mac.xj.c
Demoniacus mutꝰ liberat lu.xi.b
Denariꝰ diurnꝰ dat labo. mat.xx.a
Deponẽtes mendaciũ ephe.iiij.e
Describit gens esau ge.xxxvi.a
Designauit xp̄s.lxxij.discipłos. lu.x.a
Desiderat paulꝰ dis. ⁊ eẽ cũ xp̄o. phi.i.d.
Descẽdit pharao ad infe. ezechi.xxxi.b
Deuorat locusta segetes. exo.x.d.
Deus ipse veniet esa.xxxv.b
Deus verax roma.iij.a
Deꝰ opat velle ⁊ ꝑficere. phil.ij.b
Deo pr̃i gr̃a phil.iiij.d
Deꝰ pacis det vobis pacẽ ij.tes.iij.d
Deꝰ dirigat corda vr̃a ij.tes.iiij.a
Deꝰ nõ est acceptor ꝑsonaꝝ act.x.e
Deꝰ dat sapiam abũdãter iaco.i.c
Deũ timete i.pe.ij.a
Deꝰ aũt ois gr̃e vocauit nos. i.pe.v.c
Deꝰ angelis nõ pepcit ij.pe.ij.a
Deũ nemo vidit vnq̃. i.ioh.iiij.c
Deꝰ charitas est i.ioh.iiij.c
Deũ nõ videt q̃ male facit iij.io.i.d
Dies magna dñi veniet sopho.i.c
Dies festꝰ azymoꝝ lu.ij.a
Dies dñi sicut fur veniet i.tes.v.a
Digito eiecit dñs demonia lu.xi.c
Digne ãbuletis in vocatiõe. ephe.iiij.a
Dignꝰ est deꝰ accipe gl'iam. apo.iiij.d
Dignꝰ est agnꝰ q̃ occisus apo.v.c
Dij fiunt a pplo isrł exo.xxxij.a
Diligite inimicos vestros lu.vi.d
Dilige dñm deum tuũ lu.x.e
Diligẽtibꝰ deũ oia coopãt i bo. ro.viij.c
Dilectio plenitudo legis. ro.xxxiij.c
Diligite viri vxores vr̃as ephe.v.e
Diligẽs frẽm i luce manet. i.ioh.ij.b
Diligamꝰ inuicẽ i.ioh.iiij.c
Dimidiũ bonoꝝ do pauꝑibꝰ lu.xix.b
Dina corrũpit a sichen. ge.xxxiiij.a
Dionysius ariopagita act.xvij.g
Dipsas serpẽs i solitudine. deut.viij.c

Tabula alphabetica

Disputatio hieremie cū deo hiere.xij.a
Disputat paulus act.xxiiij.g
Dissensio phariseoꝝ ⁊ sadu. act.xxiij.b
Diuisiones graꝝ i.coꝝ.xij.a
Diuites incidūt in tentatōes i.tim.vi.b
Diuorcia fiūt mulieꝝ ij.esdre.iij.c
Docet iesus discip̄los in mōte mat.v.a
Doctrina mea nō est mea iohā.vij.d
Docere mulieri nō ꝑmittit i.tim.ij.d
Doech sacerdotes accusat i.re.xxij.b
Dn̄s deꝰ sabaoth hier.xi.d
Dn̄s dirigit corda v̄ra ij.tes.iij.a
Dn̄s stat ad iudiciū esa.iij.c
Domꝰ salꝰ fit iij.reg.vij.a
Domꝰ mea domꝰ ōronis lu.xix.g
Donauit in ꝑsona xp̄i pau. ij.cor.ij.c
Dōauit illi nomē qd̄ est sup oē. phi.ij.b
Dormit noe denudatꝰ:irrisus ge.ix.c
Dormieo sup latꝰ tuū sini. ezech.iiij.a
Draco rufus hn̄s capita septē apo.xij.a
Ducit in vxorē rebecca ge.xxiiij.g
Ducūt in bonis dies suos iob.xxi.b
Due mulieres fornicate eze.xxiij.a
Duo fouebunt mutuo eccl's.iiij.c
Duo mala fecit ppl's meꝰ hier.ij.c
Duoꝝ hoim testimoniū iohā.viij.c
Duodecim filioꝝ isrl' bn̄dictio ge.xlix.a
Duodecim exploratores nu.xiij.b
Duodecim ap̄los xp̄s vocat mar.iij.b
Duodecim porte ciuitatis apo.xxi.d
Dū tp̄s hēmꝰ operemur bonū ga.vi.c
Durū est cōtra stimulū calcitra. act.ix.a

De incipiētibꝰ a l̄ra E.

Ecce virgo ↄcipiet esa.vij.c
Ecce ego mitto āge.me.mal.iij.a
Ecce vir noie zacheꝰ lu.xix.a
Ecce video celos apertos act.vij.g
Ecce venio cito apo.iij.c
Ecce vicit leo de tribu iuda apo.v.b
Edēda de aialibꝰ mūdis leui.xi.a
Edificiū mēsuratū eze.xliiij.a
Edictū exijt a cesare augusto lu.ij.a
Effundā sup eos indigna. sopho.iij.b
Effundite phialas sepē ire. apo.xvi.a
Egenꝰ factꝰ xp̄s est cū diues ij.co.viij.b
Egipti dn̄s ioseph cōstituit ge.xli.f
Ego flos cāpi. cāti.ij.a
Ego veni in noie p̄ris mei ioh.v.g
Ego sum panis viuꝰ ioh.vi.e
Ego sum lux mūdi ioh.viij.b
Ego sum pastor bonꝰ iohā.x.b
Ego ⁊ pr̄ vnū sumꝰ iohā.x.f
Ego lux in mūdū veni ioh.xij.g
Ego sum via veritas ⁊ vita iohā.xiiij.a
Ego stigmata iesu in cor.meo. ga.vi.d
Ego sū iesus quē tu ꝑsequeris act.ix.a
Ego sum alpha ⁊ o. apo.i.b
Ego sum p̄mꝰ ⁊ nouissimꝰ apo.i.d
Egredit noe de arca ge.viij.d
Egredit abraā de terra sua geñ.xij.b
Egrediet dn̄s de loco scō suo mich.i.a
Egrotat ezechias ⁊ curat ij.pa.xxxij.f
Eleazar cadit sub elephāte i.mach.vi.f
Elegert stephanū plenū fide act.vi.b
Elegit duodeci ap.xp̄s mat.xix.a.lu.6.c
Elemosina exorabit p ol ma.eccl.xxix.b
Elemosine cornelij ascē.in ↄspe. act.x.a
Eleua.ē nubes d' taberna.fede. nu.x.b
Eliphaz improperat iob iob.iiij.a
Elimelech.maritꝰ noemi ruth.i.a
Eliphā loquit cū iob iob.xxij.a
Elimꝰ magꝰ efficit cecꝰ act.xiij.b
Emitte agnū dn̄atorē terre esa.xvi.a
Empti em estis ꝑcio magno i.co.vi.d
Emuli accedūt p vim neem.xiij.a
Emulor vos dei emulatiōe ij.cor.xi.a
Enea nō est caro mea iob.vi.c
Enoch trāsfert in paradisum ge.v.c
Ep̄atū desiderās bonū opꝰ i.thim.iij.a
Ep̄la artaxersis regis i.esdre.vij.b
Ep̄la mittit sup q̄stione orta act.xv.d
Ep̄lam mittit claudiꝰ felici. act.xxiij.f
Erat iesus eijciēs demoniū lu.xi.b
Erat iohēs baptisans in ennō io.iij.c
Eratis aliqn̄ tenebre ephe.v.b
Eratis sicut oues errātes i.pe.ij.d
Erit mōs dn̄i ꝑparatꝰ mich.iiij.a
Erexit moyses tabernaculū nu.vij.a
Ero mors tua osee.xiij.d
Erūne nūerant trāsgres. deu.xxviij.b
Erūt hoies seip̄os amātes ij.thi.iij.a
Esau reprobat:iacob bn̄. geñ.xxvij.d
Esau acq̄rit gr̄a ge.xxxiij.a
Esca nos nō ↄmēdat deo i.cor.viij.c
Esto fidelis vsq; ad mortē apo.ij.c
Estote imitatores dei ephe.v.a
Estote factores v̄bi iaco.i.d
Estote prudētes i.pe.iiij.b
Euāgeliū iubet xp̄s p̄di. mar.vltio.d
Euāgeliū glie bti dei i.thimo.i.b
Eue pctm̄ quō incepit ge.iij.b
Euge serue bone lu.xix.c
Excusatio inuitatoꝝ lu.xiiij.d
Excussit neemias sinū suū nee.v.c
Exerce te ad pietatē i.thi.iiij.b
Exiui a p̄re ⁊ veni in mūdū io.xvi.f
Explanat legē moyses deu.i.a
Exploratores eligunt.xij. nu.xiij.b
Exploratores mittunt a iosue ios.ij.a
Expecta me dies multos osee.iij.b
Expecta me i die resurrectio. soph.iij.b
Exurge hierl'm ⁊ sta i excelso baruc.v.b
Ezechias regnat ⁊ mo. ij.pa.xxxij.g
Ezechiel ppheloquit ad se. eze.xx.a
Ezechiel vidit cōspectū dn̄i.eccli.xlix.c

De incipientibꝰ a l̄ra F.

Fabrica tēpli salo.sci. iij.reg.vi.a
Fac vicis dic dn̄s ad.hie.xxvij.a
Facilꝰ camelꝰ intrat p fo. mat.xix.c
Facta sunt encenia iohā.x.e
Facta est turbatio in via dn̄i act.xix.e
Factꝰ ē nūerꝰ credētiū q̄nq; mi.act.4.a
Factꝰ est terremotꝰ magnꝰ apo.xi.c
Factū est preliū magnū in ce. apo.xij.b
Fames magna in egypto geñ.xlvij.c
Fauū mellis comedit spōsus cāti.v.a
Febricitās curat a pau. act.xxviij.b
Fecerūt xp̄o cenā martha. iohā.xij.a
Fecerūt filij trāsmigratiōis de. i.esd.vi.d
Fecit xp̄s flagelliū de funiculis .ioh.ij.e
Federis tabernaculū fit exo.xxvi.a
Fedꝰ pepigi cū oculis meis iob.xxxi.a
Fedꝰ cū romanis mittit i.mach.viij.c
Federati signant nee.x.a
Festa celebrant ter in an. exo.xxiij.b
Festa legalia quō fieri debe.leui.xxiij.a
Festinemꝰ ingredi in illā requiē he.iiij.c
Festucā fratris vidēs luce.vi.f
Ficꝰ boni ⁊ mali hie.xxiiij.a
Fides est substā.sperāda.reꝝ heb.xi.a
Fides sine opibus mortua est iaco.ij.c
Fidelis amicꝰ fūdamētū vite. eccli.vi.b
Fidelis est deꝰ q̄ remittit pctā i.ioh.i.c
Fiduciā habemꝰ ad deū i.ioh.iij.d
Fili q̄d fecisti nobis sic lu.ij.g
Filij noe post diluuiū variant ge.x.a
Filij iuda redeūt sub cyro iij.esdre.ij.a
Filij aman suspendunt hester.ix.b
Filios multos habuit dauid i.pa.iij.a
Filie salphaad petūt here. nu.xxvij.a
Finis meridiane plage ios.xv.b
Finis p̄cepti charitas i.thimo.i.a
Flagris ⁊ taureis crucia ij.mach.vij.a
Flet ppl's isrl' volēs reuer.i egy.nu.14.a
Flet ppl's pctā sua exo.xxxiij.b
Flet ppl's loquēte angelo iudicū.ij.a
Flent dd' ⁊ ionathas sil. i.reg.xx.g
Flētes sacerdotes añ altare i.mac.vij.f
Fleuit ezechias iiij.reg.xx.a
Fleuit sup hierl'm xp̄s lu.xix.f
Fletꝰ ⁊ stridor dētiū lu.xiij.f
Flos de radice eiꝰ ascēdet esa.xi.a
Flumia intrāt mare oia eccl's.i.b
Fluuiꝰ aque viue vt cristallꝰ apo.xxij.a
Fluxꝰ sanguinis mūdat leui.xv.d
Fons ortoꝝ ⁊ iiiiū cāti.iiij.d
Fons cuiꝰ aq̄ nō deficiēt esa.lviij.d
Fons iacob iohā.iiij.a
Fōtes duodeci aquaꝝ exo.xv.d
Fossas faciūt ꝓpter aquas iiij.re.iij.c
Frēs ioseph redeūt ad prēz ge.xlv.g
Fraternitatis amatores i.pe.iij.b
Fraus cōtra iudā ij.macha.xiiij.e
Fregit eneas cathenas hie.xxviij.c
Frenū ponā in labijs tuis esa.xxxvij.f
Frenū ponā in maxillis tuis.ezech.37.f
Frōs tua erea est esa.xlviij.a
Fructꝰ ligni vite in medio ꝑadi. ge.ij.b
Fructꝰ sp̄us est charitas ga.v.d
Fuga agar ⁊ ismael ge.xvi.c
Fuge pctm̄ vt colubriū eccli.xxi.a
Fuge a muliere extranea ꝓuer.xx.c
Fugiētes cōcupiscētiā ij.pe.i.a
Funda dd' q̄ occidit goliad i.re.xvij.e
Fune p̄cingunt renes iob.xij.c
Fūdamēta ciuitatis ⁊ noia la. apo.xxi.f
Fumus tormentoꝝ in scl'a apo.xiiij.c
Futura q̄druplr restituunt. exo.xxij.a

De incipiētibꝰ a l̄ra G.

Gabaon loc⁹ expugnat iosu.x.b
Gabriel angel⁹ apparuit dan.ix.f
Gabriel angel⁹ mittit marie lu.i.c
Garrulā mulierē fuge puer.vij.b
Gaudete. perfecti estote ij.co.xiij.c
Gaudete in dn̄o semp phil.iiij.a
Gaudem⁹ τ exultem⁹ et apo.xix.b
Gladi⁹ acut⁹ apo.i.b
Gloriatio nr̄a nō est bona i.co.v.b
Gloriamur in deo ro.v.b
Gloriamur in spe τ tribulatōib⁹ ro.v.a
Gloria viri est mulier i.cor.xi.b
Glīa nr̄a testimoniū cōscien. ij.co.i.c
Glīa deo τ imperiū apo.i.b
Grādo destruxit vineas exo.ix.f
Gr̄a vobis τ pax ab eo ij.cor.i.a
Gr̄a saluati estis p fidē ephe.ij.b
Gr̄a oīb⁹ qui diligūt iesum ephe.vi.d
Gr̄a dn̄i iesu cū oīb⁹ nobis apo.xxij.d
Gr̄as ago semp deo ꝓ vobis i.cor.i.a
Gr̄as ago deo meo phil.i.a
Gr̄as agim⁹ deo sine intermis. j.tes.ij.c
Gr̄as agim⁹ tibi dn̄e de⁹ nr̄. apo.xi.d
Gr̄az dei īuacuū nō recipia. ij. co.vi.a
Gr̄am notā facim⁹ vobis ij.co.viij.a
Grādis nūer⁹ gētiū dd i.pa.xij.g
Grādis aquila alarū eze.xvij.a
Gratis euāgeliū euāgelizaui ij.cor.xi.b
Gratis accepistis gratis date mat.x.a
Gratulatio vr̄a abūdet in xp̄o phi.i.d
☙ De incipiētib⁹ a lr̄a H.
Haij oppidū capit iosu.viij.a
Habēs mlta bona in annos. lu.xij.c
Hn̄s āgel⁹ thuribulū aureū. apo.viij.a
Habētes pōtificē magnū hebre.iiij.d
Habuim⁹ fiduciā in deo i.tes.ij.a
Hec vidua plus misit q̄ oēs lu.xxi.a
Hec est vita eterna iohā.xvij.a
Hec oīa opat idē sp̄us i.corin.xij.b
Hec mulier mō in adulterio ioh.viij.a
Hec est victoria q̄ vicit mū. i.io.viij.a
Helyse⁹ mittit sal in vas no. iiij.re.ij.d
Helyse⁹ ꝓpheta q̄si ignis eccli.xxviij.a
Hereditas nr̄a est ad alienos thre.v.a
Heredes dei τ coheredes xp̄i ro.viij.c
Hereticū hoīem deuita tytū.iij.c
Herodes occidit iacobū act.xij.a
Hester regnat ꝓ vasthi hester.ij.b
Hi sunt due oliue τ duo cāde. apo.xi.a
Hirl̄m q̄ occidis ꝓphetas lu.xiij.g
Hiericho ciuitas cadit iosue.vi.c
Hieremias inuenit arcā te. ii.macha.ii.a
Hirā rex dat ligna ad tēpliū iij.re.v.b
Hircus pugnat cū ariete dan.viij.b.c
Hic pctōres recipit lu.xv.a
Hic hō ciuis roman⁹ act.xxij.g
Hic est de⁹ ver⁹ τ vita eterna i.ioh.v.d
Hyacinthino vasa omia iuol. nu.iiij.a
Hoc est pceptū meū i.iohā.v.b
Hoc sentite in vobis qd τ phil.ii.a
Holocausta ꝓ pplo leui.xvi.b
Holofernes dux mittit iudith.ii.b
Homicidiū incognitū inue. deu.xxi.a
Hō diues torquet labia sua puer.xix.a
Hō de terra creat⁹ a deo eccli.xvij.a
Hō qdā incidit in latrōes lu.x e
Hō qdā erat diues lu.xvj.e
Hō pcti fili⁹ pditōis antixp̄s ij.tes.ij.a
Honestauit illū in laboribus sap.x.b
Honora p̄rem τ matrē mat.xv.a
Honorās p̄rem iocundabit eccli.iij.a
Honora medicū ꝓpt ne. eccli.xxxviij.a
Honorabile cōnubiū hebre.xiij.a
Horror sempitern⁹ inhabitat iob.x.d
Hospites τ aduene ephe.ij.d
Hospitales inuicē i.pe.iiij.b
Hostia immolat leui.i.a
Hostia pacificoꝝ le.iij.a
Hui⁹ rei gr̄a flecto genua mea eph.iij.c
Hui⁹ rei gr̄a ego paul⁹ vinct⁹ ephe.i.a
Humiliamini in cōspectu dei. iaco.iiij.c
Hūiliami sub potēti manu dei i.pe.v.b
Hūiliati caput exal. sapia il. eccli.xi.a
Hūilib⁹ dat gr̄am de⁹ iaco.iiii.b
Hidropic⁹ sanat lu.xiiij.a
Hehu regnat iiij.re.ix.d
Hilarē datorē diligit de⁹ ij.co.ix.b
☙ De incipiētib⁹ a lr̄a I
Iacob τ esau nascunt ge.xxv.c
Iacob septē annis ser. ge.xix.d
Iacob recessit a labā cū vxo. ge.xxxi.c
Iacob luctat cū angelo ge.xxxii.f
Iacob ascēdit in egy. ad ios. ge.xlvii.a
Iacob bn̄dixit filios suos ge.xlix.a
Iason ābigebat sacer. ij.mach.iii.a
Idola estimabant dij sap.xv.a
Idola argēti τ au. abij. hō ī die. esa.31.d
Idola aufe. de ter. iuda τ isrl ij.pa.v.b
Iesu fili dauid miserere mei lu.xviij.c
Ietro sacerdos dat moy. ꝯsi. exo.xviij.c
Ignē veni mittere in terrā. lu.xij.f
Ignis deuorauit nadab τ abiu leui.x.a
Ignis cōsumēs q̄nq̄genarios iiij.re.i.c
Ignis cecidit sup holocau. ij.pa.vii.a
Ignis egredit de aq̄ pigui. ii.mach.i.d
Ignorātie pctm̄ leui.iiij.b
Ierusalē que occidis ꝓphetas lu.xiij.g
Ille ꝓbat⁹ est quē de⁹ cōmē. ij.corin.x.d
Illusores venient nouissimis die. 2.pe.3.a
Illusus τ flagellat⁹ iesus iohā.xix.a
Imitatores mei estote i.cor.xi.a
Immolat hostia leui.i.a
Improperatio pctōꝝ legis sap.ii.d
In carne nō scd̄m carnē ii.co.x.a
Iair iudicauit isrl. xxii. ānos iudi.x.a
Incarcerant paul⁹ τ syla act.xvi.e
Incitat dauid sathan i.pa.xxi.a
Induite armaturā dei ephe.vi.c
Infirmat q̄s indu. p̄sbyteros iaco.v.c
Ingredit iudith ad holofernē iud.x.d
Inimic⁹ vobis fact⁹ su z verū di. ga.iiij.c
Iniuriā q̄ facit recipiet τc. col.iij.a
Iniq̄tas diuidit iter deū τ nos esa.lix.a
Iniq̄ nō sūt faciēda ī iudicio. leui.xix.g
Iniq̄ regnū dei nō possidebūt i.co.vi.b
Inobediētia vni⁹ facti sunt mul. ro.v.b
In principio erat vbū io.i.a
Intrauit arcā noe cū ceteris ge.vij.b
Intrauit iesus qddā castel. lu.x.g
Intrabūt lupi rapaces act.xx.f
Inuisibilia dei a creatura mūdi ro.i.c
Inuitat hester regē ad ꝯuiuiū hest.v.c
Ioas regnauit in hirl̄m iiij.re.xij.a
Ioachim p̄dict⁹ a hieremia. hie.xxij.e
Ioachim fit seru⁹ nabu. iiii.re.xxiiij.a
Ioathā regnat τ morit ii.pa.xxvij.a
Iolada coronat ioas i re. ij.pa.xxxij.c
Iohēs succedit simoni fr̄i. i.mach.xvi.d
Ionathas cū filio occidit i.mach.xij.g
Iordanis fluui⁹ ptrāsit iosue.iij.d
Ioseph vēdit hismaelitis ge.xxxvij.f
Ioseph accusat a dn̄a ge.xxxix.c
Ioseph dn̄s egypti īstituit ge.xli.e
Ioseph noscit a fratrib⁹ ge.xlv.b
Ioseph morit ge.li.d
Iosue ꝯfortatio iosu.i.b
Iosue mēoria fit eccli.xlvi.a
Iosias regnat iiij.re.xxij.a
Iosaphat regnat. ij.pa.xvij.a
Iosias bn̄ τ iuste regnat. ij.pa.xxxiiij.a
Ismahel τ agar fugiunt gen.xvi.b
Isboset occidit dolose ij.re.iiij.a
Ipse est pax nostra ephe.ij.c
Ipse est caput corporis eccle col.i.c
Ipse erit mihi filius apo.xxi.b
Ite in castellū qd cōtra vos est. lu.xix.e
Ira sine mia ipsis sap.xix.a
Ira dn̄i in mia cōuersa ē. ij.mach.viij.a
Ira viri iusticiā dei nō opat. iaco.i.e
Irā effundā quasi aquā osee.v.c
Iracundia iterficit stultū iob.v.a
Iracūdus incēdit litē. eccli.xxviij.b
Isaac offert ꝓ victima ge.xxij.b
Iubile⁹ ann⁹ seruetur leui.xxv.b
Iubilatio esdre τ leuitaꝝ ij.esd.ix.g
Iudas dux efficit iudi.i.a
Iuda saluabit in dieb⁹ illis. hier.xxiij.b
Iudex xp̄s viuoꝝ τ mortuoꝝ. act.x.f
Iudiciū durissimū q̄ presunt sap.vi.a
Iudiciū verū iudicate zacha.vij.c
Iudiciū dei est s̄m veritatē ro.ij.a
Iudicabo te s̄m vias tuas. ezech.vij.g
Iudicabo eū peste τ san. ezec.xxxviij.g
Iudicat hō ex opib⁹ iaco.ij.d
Iudiciū sine mia q̄ nō fa.mi. ia.ii.c
Iugū augmētauit roboā ij.pa.x.b
Iugū imponūt apl̄i act.xv.c
Iurare nolite nec p celū τc. iaco.v.c
Iurauit dn̄s in aia sua amos.vi.c
Ius regis statuit i.re.viij.c
Iussit eos baptizari ī noie ie. act.x.g
Iust⁹ nō abijt post auꝝ eccli.xxxi.a
Iust⁹ perijt τ nemo recogitat esa.lvij.a
Iust⁹ ex fide viuit abachuc.ij.a.ro.j.b
Iust⁹ vix saluabit i.pe.iiij.d
Iusti fulgebūt sicut sol mat.xiij.f
Iusti stabūt in magna ꝯstātia soph.v.a
Iuste τ vere vie tue apo.xv.b
☙ De incipiētib⁹ a lr̄a L.

Labora sicut bonꝰ miles ij.ti.ij.a
Lac capraꝝ suffi. puer.xxvij.d
Lachis oppidū capit iud.xviij.b
Lamētatio sare tob.x.b
Lābūt aquā cū lingua iudi.vij.b
Lāguorē breuē pscidit medicꝰ eccl.x.b
Lapidabāt stephanū act.vij.g
Lapis āgularis esa.xxviij.d
Lapides duodeci de iordane ios.iiij.a
Lapides pciosi notant eze.xxviij.e
Laqo capiunt aues eccs.ix.c
Laus raguelis ꝛ alioꝝ tob.viij.b
Laudes dicūt deo āgeli apo.xix.a
Laudes patrū mēorant eccl.xliiij.a
Laudat xp̄s iohānē baptistā mat.xi.a
Lauerūt stolas suas in san. apo.vij.d
Lazarꝰ infirmat lāguēs ioh.xi.a
Ledent hoies nō habē.sig.dei.apo.ix.a
Legatū misit dn̄s ad gētes. abdias.i.a
Legis pcepta replicant deu.vi.a
Legit librū legis esdras neemie.viij.a
Leo occidit a samsone iudi.xiiij.b
Leo factꝰ est magnꝰ eze.xix.a
Leprosus mūdat luc.v.c.
Leprosa est facta manꝰ moysi exo.iiij.b
Leprosi separari iubent ab leui.xiij.b
Letare sterilis q̄ nō paris ga.iiij.d
Leui dat pars sortis ios.xxi.a
Leuitea qdā vxorē mortuā iud.xix.g
Lex dat in mōte syna exo.xx.a
Lex haberi debz suspēsa ante deu.xi.c
Lex ꝛ prophe vsqꝫ ad iohā. luc.xvi.d
Lex propter trāsgressionē posi. ga.iij.c
Lex irā operat ro.iiij.c
Lex iusto nō est posita j.tim.i.b
Libāt regi celi ꝛ terre hier.xliiij.d
Liber signatꝰ est esa.xxix.b
Liber scriptꝰ intꝰ ꝛ foris apo.v.a
Librū sume grādē tibi esa.viij.a
Libēter sufferis insipiētes ij.co.xi.d
Lignū bn̄dictū p qd fit iusti. sap.xiiij.a
Lignū fumigās nō extinguet esa.xlij.a
Lignū viteis igni dat eze.xv.a
Lignū vite fructꝰ ge.ij.b
Lingua ignis est vniuersa iaco.iij.b
Lingua priuat nicanor ij.macha.xv.f
Lisias vidit ꝛ fugit j.macha.iiij.d
Lr̄a occidit sp̄us viuificat j.coꝝ.iij.b
Littere noue mandant hester xvi.a
Locusta deuorat segetes exo.x.c
Lotis manibꝰ mādũcare mat.vij.b
Loquebant disci.v̄bū dei act.iiij.f
Lucas medicꝰ vos salutat col.iiij.d
Lucerna corporis est oculꝰ lu.xi.e
Lucerna ardēs in manibꝰ lu.xij.e
Lucerne ponunt circa taber. nu.viij.a
Lucifer cadit cū angelis esa.xiiij.c
Luctat iacob cū angelo ge.xxxij.f
Luna facta est nigra sicut san. apo.vi.d
Lima ferrariꝰ operatus est esa.xliiij.b
Lupꝰ nō associet agno. eccl.xiij.c
Lux solis septēpliciter esa.xxx.f
Luxuriosa res vinū puer.xx.a
Luxerūt speciosa pastoꝝ amos.i.a

De incipiētibꝰ a lr̄a M

Madiā habet multa nu.xxxij.a
Magna iudicia dn̄i sap.xvij.a
Magna ꝛ mirabilia opa tua apo.xv.c
Maiestas dn̄i ingressa est tē. eze.xliij.a
Maior hoꝝ est charitas .j.corin.xiij.d
Maior corde nr̄o deꝰ j.io.iij.d
Mala dant malis leui.xxvi.p totū
Maledictionibꝰ dicat amē.deu.xxvij.b
Maledictiones dn̄i mala.ij.a
Maledixit iob diē natiuitatis .iob.iij.a
Mān̄a pluit de celo exo.xvi.c
Manasse tribui sors dat iosue.xvij.a
Manasses rex regnat iiij.reg.ij.a
Mādatū nouū xp̄s dat io.xiij.b
Manet hieremias cū godo hier.xl.b
Māsuetꝰ esto audiēdi v̄bū dei eccl.v.c
Manibꝰ meis descripsi te esa.xlix.d
Manꝰ scribit in pariete dan.v.a
Manꝰ arida sanat lu.vi.b
Mardocheꝰ vestes scidit. hester.iiij.a
Marcū adduc tecū qꝛ mi.vtil.ij.ti.iiij.a
Maria soror aarō lepra pcutit. nu.xij.c
Maria optimā partē elegit lu.x.g
Matathias pugnat j.mach.ij.a
Mel ionathas comedit j.regū.xiiij.d
Melchisedech sacerdos heb.vij.a
Meliꝰ est hr̄e parū cū iusti. puer.xvi.b
Meliꝰ est ire ad domū luctꝰ eccs.vij.a
Meliꝰ est nubere q̄ vri j.co.vij.b
Memēto vnde excideris apo.ij.b
Mēmēto creatoris tui eccs.xij.a
Mēoria sermonū extermiat sap.xvi.b
Mēoria cōparat cineri iob.xiij.b
Mēoriā vestri facio in oronibꝰ. phil.i.a
Mēdaciū locutꝰ es nō viues. zach.xiij.
Mēdicꝰ noie lazarꝰ lu.xvi.a
Mēs iusti meditabit puer.xv.d
Mēsura pcti plagaꝝ deu.xxv.a
Mēsuratio p q̄ttuor ventꝰ. eze.xlij.a
Mētiri noli v̄bis tuis eccl.vij. b
Meū est argētū ꝛ aurū aggei.ij.b
Michas fecit sculptile iud.xvij.a.b
Michael cōsurget dan.xij.a
Michael ꝛ āgeli pliabant apo.xij.b
Migrāt filij in captiuitate nee.v.a
Mihi aūt absit gl'iari ga.vi.b
Mihi viuere xp̄s est phi.i.c
Mille āni sicut dies vnꝰ apd ij.pe.iij.b
Militia est vita hois sup ter. iob.vij.a
Milui ɔgregati sunt esa.xxxiiij.d
Miluꝰ cognouit tp̄s suū hier.viij.c
Minat dn̄s domui isrl eze.vi.a
Miracula iesu xp̄i. lu.vij.a.b
Miphiboset occurrit in oc. ij.re.xix.d
Miser eoꝝ sup turmā dicit mar.vij.a
Misit sedechias ad hiere. hiere.xxi.a
Missus est angelꝰ gabriel lu.i.c
Mitte falcē tuā ꝛ mete apo.xiiij.d
Mittit hieremias in lacū hie.xxxviij.a
Moab pphetizat hie.xlviij.a
Modestia vr̄a nota sit oībꝰ phi.iiij.a
Modicū ꝛ videbitis me io.xvi.d
Monet iosue pplz ad legē.iosue.xxiij.d
Mōs domꝰ dn̄i in vertice esa.ij.a
Mōtes isrl audite ver.dn̄i. eze.xxxvi.a
Morlar dicebat moyses i hac.deu.iiij.c
Morior an erit dn̄s vobiscū. ge.xlviij.d
Moritur sara gen.xxiij.a
Morit ioseph gen.vltimo.d
Morit iesus in cruce. io.xix.f
Mors pp̄ter idolū nu.xxxi.a
Mors iosue sepulti iosue.xxiiij.f
Mors filioꝝ hely j.re.iiij.c
Mors saulis nūciat,dd ij.re.iiij.c
Mors thobie tho.xiiij.d
Mors nō tardat eccli.xiiij.b
Mors p fenestras vr̄as descē. hier.ix.f
Mortales sumꝰ siles vobis act.xiiij.c
Mortificate mēbra vr̄a col.iij.a
Mortificatio xp̄i sp i corpe. ij.co.iiij.c
Mortuꝰ est xp̄s p nobis ij.co.v.c
Mortui sepeliāt mor.suos lu.ix.g
Mortui estis ꝛ vita vr̄a i xp̄o col.iij.a
Mortui i xp̄o rsurgēt primi. i.thes.iiij.d
Moyses timuit pharaonē exo.ij.c
Moyses cecinit carmen dn̄o. exo.xv.a
Moysi iterū dant tabule. exo.xxxiiij.a
Moyses morit. deut.xxxiiij.b
Moyses exaltauit serpentē ioh.iij.b
Moyses dilectꝰ deo ꝛ hoibꝰ eccl.xlv.a
Mulierē fortē qs inueniet puer.xxxi.d
Mulier erat in ciuitate pecca. lu.vij.e
Mulier samaritana io.iiij.a
Mulier amicta sole ꝛ luna apo.xij.a
Mulier ebria de sang.sctō. apo.xvij.b
Mulier circūdata purpura apo.xvij.a
Mulieres seq̄bant xp̄m lu.viij.a
Mulieres in eccl'ia tacēt j.co.xiiij.g
Mulieres viris subdite sint ephe.v.e
Multi vocati pauci electi mat.xx.b
Multipharie loq̄ns deꝰ pa. hebre.i.a
Multa signa faciebāt apl'i act.ij.g
Multitudinis credentiū cor act.iiij.f
Mūdꝰ trāsit ꝛ ɔcupia eiꝰ j.io.ij.c
Mūdꝰ totꝰ positꝰ est in mali. j.io.v.d
Mundat tēplū ab alieni. nee.xiij.d
Mūdemꝰ nos ab oi inq̄na. ij.co.vij.a
Mures nati ebulliūt i.re.v.b.
Murꝰ ciuitatis ɔplet nee.vi.d
Murmur erat in turba. io.vij.e
Muscaꝝ plaga exo.viij.f
Musce morlētes eccs.x.a
Musica ꝛ vinū letificāt cor eccli.xl.c
Mutuū nō recipiēdū deu.xv.b

De incipiētibꝰ a lr̄a N.

Naamā mūdat a lep. iiii.reg.v.b
Nabal insipiēs morit. i.re.xxv.f.
Nabuchodonosor vēit hie.iiii.re.xxv.a
Nabusardā trāsfert iudā hie.lii.e
Nascit dn̄s iesus xp̄s mat.i.d
Nathā q̄rit iudiciū a dd ii.re.xii.a
Nathā pphetizat j.pal.xvii.a
Nauim symonis itrat iesus. lu.v.a

Nazarenꝰ nõ bibit vinũ nu.vi.c
Ne multũ loq̃ris cũ stulto eccli.xxij.b
Ne q̃s vos decipiat p ꝑphetiã.col.ij.b.
Ne q̃s malũ ꝓ malo reddat j.thes.v.c
Ne cõedatis q̃ imũda sũt deut.xiiij.a
Nechos rex egyptioꝝ ꝑcu.ij.pa.xxxv.c
Nec circũcisio aliq̃d valet gal.vi.d
Nec requiẽ hñt in sese. apo.xiiij.c
Necẽia tabernacli dãt a pplo. exo.35.b
Nemo põt duobꝰ dñis ser. mat.vi.c
Nemo bonꝰ nisi solꝰ deꝰ lu.xviij.d
Nemo carnẽ suã odio ha. ephe.v.f
Nẽo vos decipiat i subli. col.ij.a
Neq̃ aliq̃n fuimꝰ in ser.adul. j.thes.ij.a
Nicanor cecidit i ꝑlio j.mach.vij.g
Nicanor capit ꝛ ligua pz.ij.macha.xv.f
Nihil asperit in tra sine cã hie.iiij.f
Nihil intrrogãtes ꝑꝑ ꝯsciam. j.cor.x.f
Nicodemꝰ pricepsiudeoꝝ io.iij.a
Nisi signa ꝛ ꝓdi.videritis io.iiij.g
Nix de celo descendet esa.lv.c
Nocte dd vẽit ad castrũ saul. j.re.26.b
Nocte dꝰ appuit salomõi ij.pa.i.b
Noe ꝛ vxor eiꝰ itrãt in arcã geñ.vij.b
Nolo mortẽ pctõris. ezech.xviij.g.33.c
Noli altũ sape sz time ro.xi.c
Nolite iudicare mat.vij.a
Nolite añ tps iudicare j.cor.iiij.a
Nolite inebriari vino ephe.v.d
Nolite pres ñ.ad irã ꝓuo. ephe.vi.a
Nolite mẽtiri inuicẽ col.iij.b
Nolite diligere mundũ j.ioh.ij.b
Nolite oi spũi credere j.io.iiij.a
Nolumꝰ vos ignorare d dor. j.thes.iiij.c
Nomẽ dñi turris fortissima.ꝓuer.xviij.b
Nomẽ bonũ meliꝰ diuitijs.ꝓuer.xxij.a
Noia fortiũ i bello ponũt. ij.re.xxiij.a
Noia tribu.a fi.aq̃lonis.ezechi.xlviij.a
Noia aploꝝ lu.vj.c.
Noia vr̃a scripta sunt in cel lu.x.d
Nõ des mulieri ptãtem eccli.ix.a
Nõ duplices sermones eccli.xiij.a
Nõ aufert dñs ocl'os a iu. iob.xxxvi.a
Nõ tacebo sz reddã iniq̃tatẽ esa.lv.a
Nõne hic est filꝰ ioseph io.vi.e
Nõ plus sape q̃ opz sape ro.xij.a.
Nõ turbet cor vr̃m io.xiiij.a
Nõ efficiamur inanis glie cu. gal.vi.a
Nõ est iniustꝰ deꝰ vt obliuiscat.hebr.vi.b
Nõ olm est fides ij.thes.iij.a
Nõ habemꝰ hic ciuitatẽ manẽtẽ. heb.xiij.
Nõ est vr̃m nosse tpa act.i.a
Nõ fec xp̃s pctm nec dolꝰ luẽ. ij.pe.ij.d
Nõ reddẽtes malũ ꝓ malo j.pe.iij.b
Nõ indoctas fabulas secuti. ij.pe.i.c
Nõ diligamꝰ ver.nec ligua i.io.iij.d
Nõ esurient neq̃ sitient apo.vij.d
Nr̃a cõuersatio in celis est phil.iij.d
Notũ mihi factũ est sacrm ephe.iij.a
Nouẽ insuspicabilia cordis.eccli.xxv.a
Nox nõ est illic apo.xxi.g
Nubãt mlieres suis tribubꝰ.nu.xxxvi.c
Nubes tetigit tabernaclm exo.xl.d
Nudus ꝛ discalciatꝰ iuit esaias.esa.xx.a
Nũerat pplus in deserto.nu.i.a.ꝛ.xxvi.a
Nũeratio ppli ꝛ ciuitatũ j.pal.xxiij a
Nũerus mẽsiũ hois apd deũ. iob.14.a
Nũerꝰ filioꝝ isrl vt arena maris.osee.i.d
Nũerus signatoꝝ.cxliiij. apo.vij.a
Numisma census mat.xxij.b
Nũciat mardocheꝰ eunu.edi.hest.xij.b
Nũciat statꝰ filioꝝ isrl holofer. iud.v.a

¶ De incipientibꝰ a lr̃a O.

O Altitudo diuitiaꝝ ro.xi.d
Obedierũt pri ñ.rach. hier. xxxv.a
Obedite filij parẽtibꝰ vr̃is. eph.vi.a
Obedite ꝑpositis vr̃is hebr.xiij.c
Obedire opz magis deo q̃ hoi.act.v.e
Obet parit ipsa ruth ruth.iiij.d
Oblatio iugis ꝑcipit nu.xxviij.a
Oblatio iusti ipiguat altare. eccli.35.b
Oblatiões aialiũ eze.xlvi.a.b
Obseruant festa solẽnia deut.xvi.a
Obsedit holofernes bethuliã.iud.vij.a
Obseruat vẽtus ꝛ nõ sciat eccs.xi.b
Obscuratũ est aurũ treñ.iiij.a
Obses fuit rome antiochꝰ. j.mach.j.b
Obscuratꝰ est sol ꝛ aer apo.vi.d
Occidit adadezer a dd j.pa.x.a
Ocls vulturis nõ est ituitꝰ.iob.xxviij.d
Ocl'os iuda direxerũt i deũ. ij.pa.xx.c
Ochozias regnat ij.pal.xxij.a
Offerẽs q̃d facere debeat leui.ij.a
Offert saul munera j.re.xiij.d
Offerte mane victias vr̃as. amos.iiii.b
Officia sacerdotũ ꝯstituunt ij.pa.xxv.a
Og rex basan occidit deut.iij.a
Ollã succensam vidit hiere. hier.i.c
Oleũ vidue auget iiij.re.iiij.b
O mr̃ mea ve mihi hier.xv.c
O mors q̃ amara est mẽoria.eccli.xli.a
O mucro dñi vsq̃q̃ nõ re. hie.xlvij.d
Ois potẽtatꝰ breuis eccli.x.b
Ois ppls debebat dar primi. eze.xlv.a
Ois lex vno sermone ꝯplet gal.v.c
Ois scriptura diui.ispi.vtil. ij.thi.iij.d
Ois põtifex ex hoibꝰ assum. hebr.v.a
Ois q̃ in deo manet nõ pec. j.io.iij.a
Ois q̃ odit frẽm suũ homi.est. j.io.iij.c
Oẽ ꝟbũ i ore duoꝝ vl triũ. ij.co.xiij.a
Oẽ datũ optimũ desursũ est. iaco.i.b
Oẽ genu flectat in noie ie phili.ij.b
Oẽs in adã moriunt. j.co.xv.c
Oẽs quidẽ resurgemꝰ. j.co.xv.g
Oẽs filij dei estis p fidẽ gal.iij.d
Oẽs q̃ sua sunt q̃rũt nõ q̃ iesu phi.ij.c
Oibꝰ oia factꝰ sum j.co.ix.d
Oia verbo suo fecit deꝰ sap.ix a
Oia fecisti põdẽ nũero ꝛ mẽsura.sa.xi.d
Oia p ip̃m facta sunt ioh.i.a
Oia in figura cõtingebãt illis. j.co.x.c
Oia possibilia sunt credẽti mar.ix.d
Oia in gloriã dei facite j.coꝝ.x.g
Oia hõeste ꝛ sz ordinẽ fiãt. j.co.xiiij.g
Oia in noie iesu facite col.iij.c
Oia ꝓbate q̃d bonũ ẽ tenete. j.thes.v.d
Oia mũda mundis titũ.i.d
Oia facite s̃m exẽplar hebr.viij.b
Onꝰ babylonis describit esa.xiij.a
Onus moab describit esa.xv.a
Onus damasci esa.xvij.a
Onus deserti esa.xxi.a
Onus vallis visionis esa.xxij.a
Onus tyri describit esa.xxiij.a
Opera sex dieꝝ ge.i.a
Opera carnis gal.v.d
Opa illoꝝ sequũt illos apo.xiiii.c
Opatus est petro in aplatu gala.ii.b
Oppida leuiticoꝝ nu.xxxv.a
Oportet manifestari añ tri. ij.cor.v.b
Oportet ep̃m sine crimine esse i.ti.33.a
Opꝰ grãde edificat nee.iiij.d
Opꝰ suũ ꝓbet vnusquisq̃ gal.v.a
Orabo spũ ꝛ mẽte i.co.xiiij.c
Oraculũ fit in tabernaculo exo.37.a
Ordo tabernaculi exo.xxxv.b
Ordo collectaꝝ i.co.xvi.a
Orat salomõ ꝓ pplo iij.re.viij.c
Orat hieremias ꝓ pplo hiere.xlij.a
Orat baruch cũ alijs bar.ij.c
Orat daniel in lacu leonũ dañ.xiiij.g
Orõ esdre i.esdre.ix.b
Orõ neemie nee.ix.b
Orõ iudith ad deũ. iudith.xiij.a.ꝛ.ix.a
Orõ mardochei ad deũ hester.xiij.c
Orõ hester ad deũ hester.xiiij.a
Orõ abachuc ꝓ ignorãtijs. abach.iij.a
Orõ dñica.i.pater nr̃ mat.vi.b
Orõ xp̃i ꝓ aplis ad p̃rem io.xvij.a
Orõ fidei saluabit infirmũ iaco.v.e.
Orõi debemꝰ instare vigilã. colo.iiij.a
Oriet sol iusticie timẽtibꝰ mal.iiij.a
Os loquit ex abũdãtia cordis lu.vi.d
Ossa ioseph tulit moy. secũ. exo.xiij.d
Ossa saulis regis sepeliunt. i.re.xxxi.d
Ossa sunt deportata. hier.viii.a
Osculo filꝰ hois tradit lu.xxii.e
Osculo esdre ꝛ darij. iii.esdre.iiii.f
Ostẽdit mihi iesũ sacer.ma. zacha.iij.a
Quis cadit i foueã die sabbi. mar.xij.a
Oza ꝑcutit ij.re.vi.b
Ozias rex morit j.pa.xxvi.a

¶ De incipientibꝰ a lr̃a P.

P Acẽ seq̃mini cũ oibꝰ. heb.xij.g
Pacificoꝝ hostia dz imo. le.iij.a
Pacificãs per sanguinẽ crucis. col.i.c
Patiẽtes estote vsq̃ ad ad.dñi. iac.v.b
Patiẽtia vobis necessaria ẽ hebr.x.g
Patiẽtia opꝰ ꝑfectũ hz iaco.i.a
Panis viuꝰ ego sũ dicit xp̃s ioh.vi.e
Panis deficit sauli. j.re.ix.b
Parabola de ligni ꝛ oliua iud.ix.b
Parabola semis. mar.iiij.a
Paraclytꝰ spũssctũs quẽ mit. ioh.xv.d
Paraclytũ aliũ dabit vobis. ioh.xiiij.b
Paralyticꝰ sanat mar.ij.a
Pars bona mulier bona eccli.xxvi.a

Pars q̄nta daſ r̄gi egyptij. geñ.xlvij.e
Parit ſara iſaac geñ.xxi.a
Partus virgis marie lu.ij.a
Paruul⁹ nat⁹ eſt nobis eſa.ix.b
Paſcha iubet ozias celebrarī. iij.eſd.i.a
Paſcha nr̄m imolat⁹ ē xp̄s j.cor.v.b
Paſſio xp̄i in cruce mat.xxvij.d
Pr̄ nr̄ dñica orō mat.vi.b
Pr̄ om̄e iudiciū dedit filio. ioh.v.d
Pr̄ diligit filiū ⁊ oīa ei demōſt. ioh.v.d
Pr̄ miar̄ de⁹ ⁊ ↄſolatōis ij.cor.i.a
Pactū cōfirmat moyſes deut.xix.a
Paul⁹ quō ↄuerſ⁹ ē ad fidē act.ix.a
Paulo ꝓphāt agab⁹ ligatiōē3. act.xxi.c
Pacē ꝓphetāt ⁊ nō eſt pax eze.xiij.c
Pax pax dicūt ⁊ nō ē pax hier.viij.d
Pax nō eſt ipijs dicit dñs eſa.xlviij.a
Pax huic domui dicite lu.x.a
Pax dei exuꝑat oēm ſenſum. phil.iiij.b
Peccatū ade ⁊ eue geñ.iij.b
Pctm̄ cognoſcitr̄ ꝑ legē rom.vij.b
Pctm̄ idolatrie dflet ppl's iſrl̄. exo.33.a
Pctā nr̄a xp̄s ꝑtulit i corꝯ ſuo. j.pe.ij.d
Pctā baby. ꝑue. vſq3 ad ce. apo.xviij.b
Pecunia tua ſit tecū i ꝑditōē3. act.viij.b
Pedes euāgeliſantiū pacē naum.i.d
Peius opati ſūt q̄3 p̄res hier.xvj.c
Penas dabūt in iteritu et̄. ij.theſ.i.c
Pniā3 ſi nō habueritiſ ꝑibitis lu.xiij.a
Peꝑit maria filiū p̄imogenitū lu.ij.a
Peꝑit filiū q̄ rect. erat oēs gē. apo.xij.b
Peregrinamur dū ſum⁹ i cor. ij.cor.v.b
Peregriat⁹ ē elimelech tp̄e fa. ruth.i.a
Percuſſit iob ipſe ſathā vlcere iob.ij.b
Percuſſit āgel⁹ centū mi. hier.xxxvij.g
Percutirꝫ dom⁹ achab a iehu. iiij.re.x.c
Perijt ſctūs de terra michee.vij.a
Perſonar̄ acceptor nō ē de⁹. eph.vi.b
Peſtis ꝓpt̄ pctm̄ dd̄ ve. ij.re.xxiiij.c
Petitio auxilij a deo a ppl'o iu.iud.vi.d
Petra dat aquā in deſerto. exo.xvij.b
Petra aūt eſt xp̄s j.cor.x.a
Petr⁹ ſeruabaſ in carcere act.xij.a
Pietas ad oīa valet j.thim.iiij.c
Piger vult ⁊ nō vult ꝓuer.xiij.a
Piger vſq3 quo dormis ꝓuer.xxiiij.d
Piſcē trahit thobias de aqua. tho.vi.a
Piſcis deglutit ionā ione.ij.a
Pirorꝫ i cacumie ꝑcuſſit dd̄. j.par̄.xiiij.d
Plaga muſcar̄ exo.viij.f
Plāgit dd̄ mortē ſaulis ij.re.i.c
Plāgent ſuꝑ ſe oēs trib⁹ t̄re. apo.i.b
Plāgūt ppl'i ſuꝑ pharaonē. eze.xxxij.a
Pluit māna in deſerto exo.xvi.c
Pluit orōne ſamuelis j.re.xij.c
Pluuiā petite a dño in tp̄e zacha.x.a
Pollutio ſomnij deut.xxiij.b
Ponā ocl'os me. ſu. eos i ma. amos.ix.b
Popule me⁹ q̄d feci tibi michee.vi.a
Porci ſubmergunt in mari mar.v.b
Porri deſideranſ a filijs iſrael. nu.xi b
Porta hec clauſa erit in eter. eze.xliiij.a
Porte edificanſ in hir'lm neemie.iij.a
Poſſedit dñs ſa. i initio viar̄. ꝓuer.viij.c
Ptās oīs eſt a deo rom.xiij.a
Potēs eſt de⁹ depoſitū meū ſer. ij.ti.i.c
Preceptū ne colliganſ ligna nu.xv.d
Precepta decē danſ exo.xx.a
Precepta multa danſ ppl'o. exo.xxi.a
Predeſtinat⁹ xp̄s fili⁹ dei ro.i.a
Predicatio xp̄i in mōte mat.v.a
Predicas nō furari ⁊ furaris ro.ij.c
Preliū magnū factū eſt i celo. apo.xij.g
Premia operū in fine mūdi. mat.xxv.d
Prepoſiti ſalomōis iſtituunſ. iij.re.ix.d
Preterit figura h⁹ mūdi j.cor.vij.f
Primitie tollūſ abvltroneis. exo.xxv.a
Priogenita egypti occidūſ. exo.xvij.d
Pricipiū ſum q̄ loq̄r vobis. eo.viij.d.
Probatica piſcina j.ioh.i.a
Prophāuit agge⁹ ⁊ zachar̄. j.eſd.v.a
Prophetia ↄtra babylonē. hier.l.a
Prohibitio ne fiat tēpl'ū iij.eſd.ij.c
Proiect⁹ eſt draco mogn⁹ apo.xij.b
Propagines tres: tres dies ſūt. ge.xl.c
Propiciatoriū fit exo.xxxvij.a
Prouideam⁹ bōa nō ſolū co. ij.co.viij.d
Proximū erat paſcha iudeor̄. ioh.xi.g
Prudētia carnis mors eſt ro.viij.a
Pſallat dd̄ añ archā j.par̄.xv.d
Puer iſrael dilexi eū oſee.xi.a
Puellā mortuā ſuſcitauit xp̄s. lu.viij.g
Puerorꝫ circūciſio geñ.xvij.b
Puluerē poſuerūt ſuꝑ capita. treñ.ij.c
Punitio pctōr̄ quō fieri d3 leui.v.a
Purgaſ ⁊ reparaſ tēpl'ū ij.mach.x.a
Purgatio marie ſm̄ legē moy. lu.ij.c
Purgatio part⁹ puerorꝫ leui.xij.a
Purpureas veſtes aaron. exo.xxx.iij.a
Putabaſ ieſus fili⁹ ioſeph lu.iij.c
Putei cōſtruunſ geñ.xxvi.d
Pharao auget ppl'm iſrael exo.v.b
Pharao ſubmerſ⁹ eſt i mari. exo.xiiij.g
Pharao vidit ſomniū geñ.xlj.a
Pharaonē timuit moyſes exo.ij.c
Phaſe ſolēniter celebraſ. iiij.re.xxiij.e
Phaſe in deſerto celebraſ nu.ix.a
Phegor idolū fit a ppl'o nu.xxv.d
Phariſeus orat in tēplo lu.xviij.b
Phiale fiunt ꝑ ſalomonē ij.par̄.iiij.c
Phitonicus oīs moriaſ leui.xx.d
Phitones nō cōſules deut.xviij.b
Phitoniſſa cōſuliſ a ſaul j.re.xxviij.b
Phul rex aſſyrior̄ iiij.re.v.d

De incipientib⁹ a lr̄a Q.

Quā bonus ⁊ ſuauis es. ſap̄.xij.a
Quāta audiuimus fa. lu.iiij.d
Quāto maior es tanto hu. eccl'i.iij.c
Quāto tp̄e heres paruulus eſt gal̄.iiij.a
Quātū glorificauit ſe tm̄ da. apo.xviij.b
Quare dñe taces cōculcāte aba.i.a
Quare hoc vnguētū nō venijt. ioh.xij.a
Quaſi oliua ſpecioſa eccl'i.xxiiij.b
Quadragita ānis eſt tēplū edi. ioh.ij.d
Quattuor vētos vidit daniel. dañ.vij.a
Quattuor aialiū vultus eze.i.c.
Quattuor q̄drige egredien. zacha.vi.a
Quattuor aialia plena ocl'is. apo.iiij.b
Quattuor aialia in medio ſeni. apo.v.b
Que ſemiauerit hō hec me. gal̄.vi.b
Que ſurſum ſunt q̄rite colo.iij.a
Que vidim⁹ ⁊ audiuim⁹ act.iiij.d
Queciiq3 ſcripta ſunt ad no. ro.xv.a
Quē diligit dñs caſtigat hebr̄.xij.b
Quē de⁹ ſuſcitauit ſolutis do. act.ij.d
Quercu ſuſpendiſ abſalon. ij.re.xviij.b
Querebāt iudei ieſu3 interficē. io.vij.c
Querebāt eū apphendere. ioh.vij.b
Querēt hoīes mortē ⁊ nō iue. apo.ix.b.
Querere nolite q̄d māduce. lu.xij.d
Queſiui quē diligit aīa mea. cāti.iij.a
Qui vos audit me audit lu.x.c
Qui deſurſum venit ſuꝑ oēs eſt. io.iij.d
Qui itrat ꝑ oſtiū paſtor eſt io.x.a
Qui amat aīam ſuā ꝑdet eā ioh.xij.d
Qui diligit me ſermōes me. ioh.xiiij.c
Qui altari ſeruiunt cū eo ꝑtici. j.co.ix.b
Qui parce ſemināt ꝑce ⁊ me. ij.cor.ix.b
Qui gloriaſ in dño glorietur ij.cor.x.c
Qui dilexit me tradit ſe ꝓ me ga.ij.d
Qui xp̄i ſunt carnē ſuā crucifi. gal̄.v.d
Qui exiſtimat ſe aliq̄d eſſe ga.vi.a
Qui deſcēdit ip̄e eſt q̄ ⁊ ephe.iiij.b
Qui eſt ymago dei inuiſibilis col.i.b
Qui eripuit nos de ꝑtāte tene. colo.i.b
Qui aūt oīa creauit de⁹ eſt heb.iii.a
Qui totā legē ſeruauerit of. iaco.ij.b
Qui dicit in xp̄o manere j.io.ij.a
Qui odit fratrē ſuū in tene. ibidem.b
Qui facit pctm̄ ex dyabo. ē. j.io.iij.b
Qui nō diligit manet in mor. ibid.c
Qui timet nō eſt pfectus in j.io.iiij.d
Qui nō manet in doctria ij.io.i.c
Qui bñ facit ex deo eſt iij.io.i.c
Qui habet aurē audiendi au. apo.ij.b
Qui in gladio occidit gla. apo.xiij.c
Qui cū mulierib⁹ nō ſunt co. apo.xiiij.a
Quicūq3 baptiſati eſtis xp̄m ga.iij.d
Quiq3 panib⁹ ſatiaſ turba lu.ix.b
Quiq3 viros habuiſti io.iiij.c
Quinq̄ginta ānos nōdū io.viij.g
Quidecī dies māſit paul⁹ gal̄.i.d
Quiq3 panes ordeacei io.vi.a
Quis ē iſte inoluēs iob.xxxviij.a
Quis eſt iſte q̄ venit de edō. eſa.lxiij.a
Quis ex vobis hñs centū lu.xv.a
Quis arguet me de pctō io.viij.f
Quis nō ſeꝑabit a chari. ro.viij.f
Quis infirmaſ ⁊ ego nō infir. ij.co.xi.g
Quis ꝓhibet me baptiſari act.viij.g
Quis nō timebit te o dñe apo.xv.b
Q̄dcūq3 facitis ex aīo opera. col.iij.d
Quō hic lr̄as ſcit io.vij.b
Quō ꝑdicabūt niſi mittanſ ro.x.c
Quō caute ābuletis ephe.v.d
Quor̄ de⁹ vēter eſt phi.iij.d
Quos p̄deſtinauit hos ⁊ ro.viij.f
Quos ego amo arguo ⁊ caſti. apo.iij.d

De incipientibus a littera R.

Rachel plorat filios. hier. xxxiij. c
Radix olim malorum cu. i. thi. vj. b
Rami oliuarum portant. mat. xxj. a
Ramos palmarum acceperunt. io. xij. b
Rapsaces loquitur contra do. esa. xxxvj. a
Rebecca ducitur in vxorem. ge. xxiiij. g
Rebecca generat iacob et esau. ge. xxv. c
Rebecca nutrix moritur. ge. xxxv. b
Recedite ab idolis eze. xiiij. b
Recociliati sumus per mortem. ro. v. b
Rectori si posit⁹ es noli ex. ecci. xxxij. a
Rectores orbis deos putaue. sap. 13. a
Recubde in nouissimo loco lu. xiiij. b
Redemisti nos de⁹ in san. apo. v. c
Redempti estis non auro et arg. i. pe. i. d
Reddite que sunt cesaris cesari lu. xx. d
Regnare facit deus hypo. iob. xxxiiij. d
Reges quattuor vincuntur ab. ge. xiiij. c
Regem videbunt in decore. esa. xxxiij. c
Regem volebant facere xpm. io. vj. b
Regnum dei intra vos est lu. xvij. e
Regnum dei non in sermone i. cor. iiij. d
Regina austri surget in iudicio lu. xj. d
Reguli fili⁹ infirmabatur ioh. iiij. g
Regina saba venit a finib⁹ ij. pa. ix. a
Remoue a te os prauum et tace. pu. iiij. d
Renouamini spiritu mentis vre eph. iiij. f
Repleti sunt omnes spiritusancto act. ij. a
Repudij libell⁹ deu. xxiiij. a
Reputat⁹ est vt leprosus esa. liij. b
Respice super hos et confunde eos iob. xl. b
Resurrectio xpi mat. xxviij. a
Reuertere sunamitis cant. vj. d
Reuelabunt celi iniquitatem ei⁹ iob. xx. d
Reuelabo pudenda tua in fa. nau. iij. b
Rex gerare abstulit saram abrae. ge. xx. a
Rex tu⁹ veniet tibi iust⁹ zach. ix. b
Rex regum et dominus dominantium apo. xix. c
Rex constituetur quem de⁹ elege. deu. xvij. c
Risit sara post ostium taberna. ge. xviij. b
Risus dentium ondit stultum eccl. xix. d
Riram non facies cum iracundo eccl. viij. b
Rogat thobias angelum ire tob. ix. a
Romam venit paul⁹ cum ce. act. xxviij. d
Rote quattuor iuxta cherubin eze. xj. d
Ruben et manasses redeunt iosue. xxij. b
Rubiginem aufer de argento puer. xx. a
Rub⁹ visus est comburi exo. iij. a
Ruina samsonis per columnam iudic. xvj. d
Ruit hester coram assuero hester. xv. c
Ruth sequitur messores in campo. ruth. v. a

De incipientib⁹ a littera S.

Saba regina venit in hie. iij. re. x. a
Sacerdos summ⁹ fit. exo. xxviij. a
Sacerdos consecratur aaron leui. viij. a
Sacrificium pro leproso leui. xiiij. a
Sacrificium offert aaron leui. ix. a
Saltabat filia herodiadis mar. vj. c
Saluatorem expectam⁹ phil. iij. d
Salutatio marie ad elizabeth lu. i. d
Sal⁹ datur in firmis mat. viij. a
Samaritan⁹ fecit miam lu. x. f
Samuel nascitur de anna i. re. i. c
Samuel dormiebat in templo. i. re. iij. a
Sanabo contritiones tuas osee. xiiij. b
Sctus sctus sctus clama. esaie. vj. a
Sanctificati per oblationem iesu heb. x. b
Sanguinis flux⁹ quomodo curatur leui. xv. a
Sanguis ponatur sup postes exo. xij. a
Sanguis vr sup caput vrm act. xviij. b
Sanguinem non comedetis leui. xvij. c
Sanson nunciatur ab angelo iudic. xiij. a
Sansonis iterit⁹ per co. iudic. xvj. g
Sapientia fons dni eccl. i. a
Sapientia septem columnas puer. ix. a
Sapia hois lucet in vul. eccle. viij. a
Sapia mundi stulticia est apud. i. co. iij. d
Sapiam petiuit salomon ij. re. iij. a
Sapite que sursum sunt. colo. iij. a
Sara ergo exaudita a deo tho. iij. b
Saul rex isrl moritur i. pa. x. d
Sathanas transfigurat se in an. ij. co. xj. c
Scalam vidit iacob in som. ge. xxviij. c
Sciencia inflat charitas edifi. i. co. viij. a
Scribe vocantur hester. ij. c
Scabrones serpentes minantur deu. vij. c
Sedechias rex iuda exce. hie. xxxix. b
Secretum meum michi esa. xxiiij. c
Scdm miam suam saluos titu. iij. b
Sedeo regina et vidua apo. xviij. c
Sedet in throno salomon iij. re. ij. c
Sedebit ppls in pulchri. esa. xxxij. d
Semel iuraui mat. xiij. b
Senes sint sobrij et pudici titu. ij. a
Seniorem ne increpaueris i. thi. v. a
Seon rex amorreorum pcutitur deu. ij. g
Separatur abraam a loth. ge. xiij. c
Septem annis seruiuit iacob ge. xxix. d
Septem boues crasse ge. xlj. a
Septem filij de saul cruci. ij. re. xxj. b
Septem mulieres apphe. esaie. iiij. a
Septem fres occiduntur. ij. macha. vij. a
Septem sortes tribuum iosue. xix. a
Sequuntur discipuli xpm lu. v. c
Serpens erigitur in deserto nume. xxj. b
Sermo vester sit sale codit⁹ col. iiij. a
Seruiunt per menses sacer. i. pa. xxvij. a
Sermo vr sit est est: non non iaco. v. c
Seru⁹ est illi⁹ cui a que su. ij. pe. ij. d
Seru⁹ centurionis curatur lu. vij. b
Serui obedite dnis eph. vj. a
Serui quomodo a dnis de. exo. xxj. a
Sex dierum opa que de⁹ fecit ge. i. a
Sex odit dns puer. vj. c
Sex hydrie in chana galilee iohan. ij. a
Sesac rex egypti ascendit hie. ij. pa. xij. a
Siba recociliatur dauid ij. re. ix. a
Sicelech ciuitas datur dd i. re. xxvij. b
Si dixerim⁹ qz pctm non habem⁹. i. io. i. c
Signa fiebant per man⁹ aplorum. act. v. b
Si hoib⁹ placerem xpi seru⁹ gal. i. b
Si peccauerit in te frater tu⁹ lu. xvij. a
Similitudo quasi aspect⁹ ignis eze. viij. a
Similitudo seminis lu. viij. b.
Simulator ore decipit amicum puer. xj. b
Siceram nazarei non bibent nume. vj. c
Sine macula sunt ante thronum apo. xvij. b
Sobrij estote et vigilate i. pe. v. c
Sociatur angel⁹ thobie in via ro. v. d
Socij passionum eritis consolat. ij. co. i. b
Socr⁹ simonis tenebatur feb. lu. iiij. f
Sodoma et gomorra comburuntur. ge. xix. e
Sol stetit in meridie vsque sero iosue. x. c
Sol fact⁹ est niger tanque sacc⁹ apo. vj. c
Sola sedet ciuitas plena pplo tre. i. a
Soluetur sathan de carcere suo apo. xx. a
Soluite templum hoc ioh. ij. d
Somnium vidit pharao ge. xlij. a
Somnia multa sequuntur curas eccs. v. a
Sors cecidit sup saulem i. re. x. d
Sors cecidit sup ionam ione. i. c
Sors cecidit sup mathiam act. i. d
Spacio centum annorum fit arca noe ge. vj. e
Spes vana viro insensato ecci. xxxiiij. a
Spe enim saluati sum⁹ ro. viij. e
Spes mulieris exhilarat ecci. xxxvj. d
Spice colligunt ruth. ij. a
Spus dni repleuit orbem terrarum. sap. i. b
Spus loqtur misteria i. cor. xiiij. a
Spus dni rapuit philippum act. viij. g
Spus vbi vult spirat iohan. iij. a
Spm nolite extinguere i. thes. v. d
Spusancto inspirati locuti sunt. ij. p. i. d
Stabim⁹ ante tribunal xpi ro. xiiij. d
Statue vise misterium apit dan. ij. e
Statuit iesus puulum in mat. xviij. c
Stella orietur ex iacob nu. xxiiij. c
Stella a stella differt i. co. xv. f
Stellarum tertia pars de ce. apo. xij. a
Stelle de celo ceciderunt apo. vj. d
Sternunt vestes in via mat. xxj. a
Stimul⁹ mortis pctm i. co. xv. g
Stult⁹ vt luna mutatur eccl. xxvij. b
Succidite lucos et sculptilia deu. vij. a
Stult⁹ totum spm pfert. puer. xxix. b
Stulto glia indecens est puer. xxvj. a
Stulta deo est sapia mundi i. co. iij. d
Stultam fecit de⁹ sapiam hui⁹ mu. i. co. i. c
Stulticia est verbum crucis i. cor. i. c
Simeon sacerdos magn⁹ ecci. l. a
Simon sacerdos summ⁹ i. mach. xiij. f
Symon magus act. viij. b
Submersus pharao in mari exo. xiiij. g
Subiecti estote ol creature i. pe. ij. c
Suadeo tibi emere aurum igni. apo. iij. d
Sufficit tibi paule gra mea ij. co. xj. d
Sulphur cadit de celo ge. xix. c
Surget gens contra gentem lu. xxj. a

De incipientib⁹ a littera T.

Tabernaculum federis exo. xxxv. a
Tabernaculum portatur a nu. i. g
Tabernaculi ordo. exo. xxxv. b
Tabernacula ignorantis deum. iob. xviij. b
Tabule due iterum dantur exo. xxxiiij. a
Tacere feci nocte matrem tuam. osee. iiij. b
Tacentia stulti et sapientia. eccli. xx. a
Tcipm castum custodi i. timo. v. d
Templum edificat salomon ij. pa. iij. a

Tabula alphabetica hystoriarũ

Tēplū cōplet ij.pa.vij.c
Tēplū fundat i.esdre.iij.c
Tēplū dei estis vos j.co.iij.d
Tēpli mēsuratio eze.xli.a
Tēpꝰ oia habēt eccl.iij.c
Tēpꝰ meū nōdū venit ioh.vij.a
Tēpꝰ breue est j.co.vij.e
Tēpꝰ ꝓpe est apo.i.a
Tēpꝰ nō erit ãpliꝰ apo.x.c
Tp̄e accepto exaudiui te ij.coꝝ.vi.a
Tentat xp̄s a dyabolo mat.iiij.a
Tētatio vos nō appℏēdat j.coꝝ.x.c
Tētoria fiūt circa taber. exo.xxxviij.b
Tētoria erigebant ad ꝑeritū. nu.ix.d
Ter in ãno festa celebrant. exo.xxiij.b
Ter virgis cesus sum ij.coꝝ.xi.e
Tertia die suscitabit nos osee.vi.a
Tertia die xp̄s resurrexit mat.xxviij.a
Terre ꝓmissiōis mãsiones.nu. xxxiij.a
Terminꝰ terre ꝓmissionis nu.xxxiij.a
Terminꝰ plagaꝝ eze.xlvij.a
Thamar vi opprimit. iij.re.xiij.c
Thamar corrūpit a iuda ge.xxviij.d
Thecuites loquit ꝓ salomo.ij.re.xiiij.b
Thesauri tēpli ostēdunt esaie.xxxix.a
Thimotheꝰ fugit ad pha. j.mach.v.e
Thopheth nō vocaberis am. hie.vij.g
Tollat crux ⁊ sequat xp̄m lu.ix.c
Torta panis dat hiere. hier.xxxvij.d
Timor meꝰ vbi est dicit dñs mal.i.b
Timor dñi radix sapiētie eccli.i.c
Timor dñi multa bōa facit eccli.ij.b.c
Timete deū ⁊ date illi hono. apo.14.b
Timēs deū faciet bona eccli.xv.a
Timēs filꝰ melior est mille. eccli.xvi.a
Timēti deū nō occurrēt mala. ibd.33.a
Tracta cū iusto de iusticia. ibi.xxxvij.b
Tradet xp̄s gētibꝰ lu.x.f
Tradunt scripta regis esdre. 3.esd.4.f
Trãsfert enoch in paradisum ge.v.c
Translatio iude in babylo. iiij.re.xxv.c
Trãsmigratio iude ⁊ hrl'm. ij.pa.xxxvi.d
Trãsfiguratio xp̄i lu.ix.d.mar.xvij.a
Tres ꝓpagines sunt tres dies ge.xl.c
Tres filios parit vxor osee osee.i.a
Tres sunt q testimoniū dãt in j.io.v.b
Tria sunt insatiabilia ꝓuer.xxx.c
Tribꝰ terra isrl' diuidit iosue.xiij.a
Tribꝰ ãnis roboã ambula. ij.pa.xi.a
Tribꝰ israel duodecim apo.vij.b
Triphon ꝑdidit iudã j.mach.xij.f
Tristicia ĩpleuit cor vr̄m. io.xvi.b
Tronꝰ dd' firmat. ij.re.vij.b
Tuba sit tibi ĩ gutture ose.viij.a
Tubaꝝ sono ꝯgregant ppl'i nu.x.a
Tumulos vr̄os aperiã eze.xxxvij.d
Turbã magnã vidi apo.vij.c
Turpe est in ecclesia mulie. j.co.xiiij.g
Turpia nō reuelãda leui.xviij.b
Turris babylōis edificat ge.xi.a
Turris quinquaginta cu.ij.mach.xiij.b
Turmas tres chaldei fecerūt iob.i.b

¶ De incipiētibꝰ a lr̄a V.

Vanitati creatura subie. ro.viii.d
Vas electionis est mihi. act.ix.c
Vasa argētea postulant exo.xij.e
Vasa tēpli ꝓtulit rex cyrus j.esd.i.d
Vasthi regia abijcit hester.i.d
Vaticinare de ossibꝰ istis. eze.xxxvij.d
Vbera tua sicut gemelli cãti.vij.b
Vbi thesaurꝰ tuꝰ ibi cor tuū lu.xij.d
Vbi corpꝰ ibi cōgregant aq̄le. lu.xvij.g
Ve eis q recesserit a me osee.vij.d
Ve q cogitatis inutile michee.ij.a
Ve vobis hypocritis mat.xxiij.c
Verbū caro factū est io.i.b
Verbū dei nō est alligatū j.thi.ij.b
Verba vite eterne habes io.vi.g
Velox depositio tabernaculi ij.pe.i.c
Vendit ioseph hismahelitis ge.xxxvij.f
Venerat mardocheꝰ hester.vi.c
Veniet dñs ⁊ oēs scti cū eo. zach.xiiij.a
Ventꝰ ꝑcussit domū filioꝝ iob iob.i.d
Vētosa v̄ba nō hñt finē iob.xvi.a
Vestes purpuree exo.xxxix.a
Vestes scindunt a rege eze.iiij.re.xix.a
Vestigia eiꝰ secutꝰ est pes me. iob.xxiij.c
Vestibꝰ adornat iudith iudith.x.a
Vicēti dabo edere de ligno apo.ij.b
Victime ꝓ delictis leui.vij.a
Video aliã legē in mēbris me. ro.vij.d
Vidi aquã egredientē de tē. eze.xlvij.a
Vidi alteꝝ angelū habētē sig. apo.vij.a
Vidua ponit duo minuta apo.xij.d
Vidua colligit ligna 3.reg.xvij.b
Vidua postulat iudiciū lu.xviij.a
Viduas honora q vere vidue. j.tim.v.a
Vincit sapia maliciã sap.vij.d
Vince in bono malū ro.xij.d
Vincūt q̄ttuor reges ab abraã. ge.14.c
Vineas destruxit grãdo exo.ix.f
Vineas plãtaui ⁊ rigaui eccl's.ij.a
Vinū dat regi neemias neemie.ij.a
Vinū fortiꝰ oibus. 3.esd.iij.d
Vinū dño nō libabūt osee.ix.a
Vir claudꝰ baiulabat act.3.a
Vir vestitꝰ lineis dañ.x.a
Viri galilei qd statis aspiciē act.i.b
Virga aarō floruit nu.xvij.c
Virgas decorticauit iacob. gene.xxx.f
Virgo cōcipiet ⁊ pariet esa.vij.c
Virgo israel ꝓiecta est amos.vij.a
Virgo cogitat q dei sunt j.cor.vij.f
Virgies sunt ⁊ sequunt agnū. apo.14.a
Virginitatis signa deu.xxij.c
Virtutes fiebãt p manꝰ pauli act.xix.b
Visio arboris nabuchodo. dañ.iiij.b
Visionis res aperit dañ.x.c
Visus est in terris ⁊ cōuer. baruch.iij.d
Visum recepit tobias to.xi.c
Vita nr̄a vapor est ad mo. iaco.iiij.d
Vitis frōdosa isrl' osee.x.a
Vitis v̄a xp̄s est iohã.xv.a
Vlmus in solitudine esa.xli.e
Vltio vxoris leuite iudi.xx.g
Vnde ememꝰ panes io.vi.a
Vngit dauid in regē ij.re.v.a
Vngūt salomonē in regē i.pa.xxix.f
Vnꝰ oim introitꝰ sap.vij.a
Vnꝰ ex vobis me tradet iohã.xiij.c
Vnusqsqꝫ ꝓpriã mercedē acci. i.cor.iij.b
Vnꝰ deꝰ vna fides vnū bap. ephe.iiij.b
Vnusqsqꝫ vxorē suã diligat ephe.v.g
Vocat xp̄s petrū ⁊ andreã mat.iiij.c
Vocat xp̄s mattheū mat.ix.a
Vocabit iudiciū ad ignē amos.vij.a
Vocabit hirl'm ciuitas veri. zach.vij.a
Volo aūt iuniores nubere j.tim.v.b
Volūtas dei sctificatio vr̄a i.thes.iiij.a
Vos estis tēplū dei. ij.co.vi.d
Votū est semp ꝑsoluendū leui.xxvij.a
Vox clamãtis in deserto mat.i.a
Vrbs fortitudinis syō esa.xxvi.a
Vrbes refugij segregent deu.xix.
Vrbes separent fugitiuoꝝ iosue.xx.a
Vrbes tuas demolias. eze.xxvi.d
Vxor tobie iunioris fit sara tob.vij.d
Vxores alienigene dimit. j.esd.x.c
Vuas acerbas comedentis eze.xviij.a
Vulpes cōgregat sã. ad se. iudi.xv.a
Vulpes foueas habēt lu.ix.g

¶ De incipiētibꝰ a lr̄a y.

y Air rex ⁊ iudex iudi.x.
yoth occidit effraim i.pa.vij
yraz rex dat ligna tēpli 3.re.v.
yrcus pugnat cū ariete dañ.viij.

¶ De incipientibꝰ a lr̄a z.

z Abulonis appella. ge.xxx.c
zabulonis sors ter. ios.xix.a
zabulonis pricipes ps̄.lxvij.
zabulonis ex tri. duodecim. apo.vij.b
zacharias regnat iiij.re.xv.b
zacharias indutꝰ sp̄ūsctō ij.pa.xxiiij.a
zacharie sanguis requiret mat.xxiij.d
zacharias pr̄ iohãnis ꝓphetat lu.i.f
zacheꝰ priceps publicanoꝝ. lu.xix.a
zebedeꝰ pr̄ iacobi ⁊ iohã. mat.iiij.a
zebedei mater mat.xx.c
zelꝰ domꝰ tue comedit me ps̄.xxviij.
zelotipa mlr̄ flagel. lig. eccli.xxvi.b
zizania inimici mat.xiij.b
zizania sunt filij nequã mat.xiij.e
zona circūcinxit eū eccli.xlv.a
zona pellicea iohã.bap. mat.iij.a
zorobabel genitꝰ a salathiel mat.i.b

¶ Finitur tertia tabula.

❡ Ad diuinarum litterarum verarumqꝫ diuitiarum amatores exhortatio.

Qui terrenis opibus diuites fieri volunt incidunt in tentationes et in laqueū dyaboli ⁊ desideria multa et nociua: que mergūt homines in interitum ⁊ perditionem. Unde et scriptum est. Qui cōfidit in diuitijs suis: corruet. Multos enim perdidit aurū et argentū. Et sepius conseruate sunt diuitie in malū domini sui. Pereunt nāqꝫ in afflictione pessima. Neqꝫ ꝓderunt in die vltionis: ꝓpheta testante. Argentū inquit eorū et aurū eoꝝ non valebit liberare eos in die furoris dn̄i. Hinc etiam scriptū est. Qui amat diuitias non capiet fructum ex eis. Unde et ab ipso veritatis magistro fallaces ⁊ deceptrice diuitie appellate sunt. Hoc longe ante beatus Job declarauit dicens. Diues cū dormierit nihil secū auferet. ⁊ cetera que sequūtur. Hoc idem sanctus dauid precinit cum dixit. Dormierunt somnū suū ⁊ nihil inuenerunt omnes viri diuitiarum in manibus suis. Hinc apostolus Jacobus exprobrans illis miserias eorū terrendo dicit. Agite nunc diuites plorate vlulātes in miserijs vestris que aduenient vobis ⁊c. Ipsimet quoqꝫ olim diuites nunc vero miseri in inferno errorem suū pre angustia spiritus gementes confitent̄. Quid nobis ꝓfuit superbia: aut diuitiarū iactantia quid contulit nobis? Uos igitur litterarū amatores qui vere diuites fieri cupitis: veras diuitias amate que nec corrumpi: neqꝫ consumi: neqꝫ auferri: neqꝫ exhauriri poterunt. Illas querite: illas vobis thesaurizate. Hoc thesaurarius vester iesus christus diues in omnes suadet. hoc idem ipse magister vester docet ⁊ imperat. Thesaurizate inquit vobis thesauros in celo vbi nec erugo nec tinea demolitur: et vbi fures non effodiunt: neqꝫ furantur. Que aūt sunt ille diuitie ꝓpheta expressit cū dixit. Diuitie salutis: sapia ⁊ scientia. His ꝑfecto diuitijs nihil locupletius: nihil preciosius: nihil deniqꝫ desiderabilius in vita hominū inueniri potest. Istas vt nobis cōparetis: ipsa sapientia inuitat: ad vos clamitat: iuxta portas ciuitatis in ipsis foribus loquitur dicens. O viri ad vos clamito: ⁊ vox mea ad filios hominū. Intelligite paruuli astutiā: ⁊ insipientes animaduertite. Et paulopost. Accipite inquit disciplinā meam ⁊ non pecuniā doctrinā magis ꝗ̄ aurū diligite. Melior est enim sapientia cunctis opibus preciosissimis: ⁊ omne desiderabile ei non potest comparari ⁊c. Precipuus quoqꝫ cultor illius qui a iuuentute eam amauit: vt ad mortem ipsius vos trahat: ingentibus eam laudū preconijs extollit dicens. Beatus homo qui inuenit sapiētiam: ⁊ qui affluit prudentia. Melior est acquisitio eius negociatione auri ⁊ argēti ⁊c. Et iterū alibi. Preposui illam inquit regnis ⁊ sedibus: ⁊ diuitias nihil esse dixi in cōparatione illius ⁊c. Et infra. Si diuitie sit appetūtur quid sapientia locupletius que operatur omīa? Sed multos fortassis questio pulsat: vbi inestimabilis iste thesaurus inueniatur. Sic enim ⁊ beatus Job secū quesiuit dicens. Sapientia vero inuenitur. ⁊ quis est locus intelligentie? Et infra sibiipsi respondendo. Deus inquit intelligit viam eius: et ipse nouit locū illius. Huius itaqꝫ questionis solutionem saluator noster deus ⁊ dei verbū sibi reseruauit quā ⁊ aperuit: cum incredulos ⁊ hui⁹ thesauri ignaros ad scripturas direxit dicēs. Scrutamini scripturas: quia vos putatis in ipsis vitā eternā habere. In scripturis nāqꝫ sacris veluti in agro abscondit⁹ est sapientie thesaurus quo ad eternam vitā ꝑuenit̄. De quo doct⁹ ille scriba euāgelicus ꝓfert noua noui: ⁊ vetera veteris testamenti mysteria. Scripture vero sacre ꝗ̄uis et mente teneantur: ⁊ voce ꝓferantur. cōmodius tamen et vtilius in libris tanqꝫ in vasis domini recōduntur: ⁊ in illis permanentius conseruantur. Omnes igitur qui hunc thesaurū inuenire desideratis in libris diuinis querite. Ibi pulsate ⁊ aperietur vobis. ibi querite ⁊ inuenietis. ibi petite ⁊ accipietis. Uerū cū multi ac varij sint sanctarū scripturarū libri: valde laboriosum atqꝫ difficile esset: etiam studiosis: singulos quoqꝫ cōquirere ⁊ scripta eorum reuoluere: si separatim dūtaxat ⁊ sparsim haberentur. Ideo spiritu sapientie factū est: vt om̄es tam veteris ꝗ̄ noui testamēti libri in vnū volumen coadunati sint. Quod recte bibliā. i. librū per excellentiā appellamus. Que post iteratā accuratiorēqꝫ emendationē: concordes scripturarū sententias annotat: ⁊ ob id singula queqꝫ habet capitula per litteras distincta: quibus scripture cōcordantes indicātur ⁊ facile citoqꝫ repertūtur. Huic preterea summaria ꝑmittitur totius voluminis partitio: cū breui contentorū expositione: vt sic saltem generalis olim prenotitia habeatur. Hoc scripturarū singulare opus si cōparaueritis: facilius sapientie diuitias inuenire ⁊ custodire valebitis: donec in regno celorū apertꝭ thesauris vestris cum magis. i. sapientibus: eterne sapientie iesu xp̄o grata munera sine fine offeratis. Cui cū genitore ⁊ spiritu eius honor gloria ⁊ imperiū in secula seculorum Amen.

Notandū ꝙ translatores et interp̄tes biblie multi fuerunt sicut dicit magister in hystorijs: quia ante incarnationē domini annis cccxli. temporibus ptholomei philadelphi regis egypti .lxx. interp̄tes floruerūt qui leges et ꝓphetas hoc modo transtulerunt. Ptholomeus studiosus ⁊ librorum cupidus percipiens apud iudeos legem esse ore dei editam: ⁊ digito illius scriptam: missis epistolis ⁊ muneribus rogauit eleazarū pontificem iudeorū vt sibi viros seniores hebraice ⁊ grece lingue peritos qui interpretari ⁊ transferre valerent deligeret. Etenī sua desideria essent eam in greco trāslatam habere et archiuis regalibus interesse. Eleazarus autem annuens eius petitioni: de vnaquaqꝫ tribu sex legiferos vel legiferētes destinauit. Hi sunt .lxxij. iterp̄tes: q̄ licꝫ lxxij. fuerunt more sacre scripture. tamen cōmuniter dicitur .lxx. quia si duo supersunt hoc est modicū respectu septuaginta. Qui venientes ad regem pentateucū ⁊ ꝓphetas transferentes corā rege disputauerunt de vno deo colendo ⁊ ꝙ nulla creatura esset de⁹. Inde est ꝙ vbicūqꝫ occurrebat eis in transferēdo de trinitate: vel sub silentio preteribant: vel enigmatice transtulerunt: ne tres deos colendos tradidisse viderentur. Similiter de incarnatione verbi facientes. Unde translatio a septuagintaduū quādoqꝫ est superflua: quādoqꝫ diminuta. Post incarnationē aūt domini ⁊ passionem annis centū vigitiquattuor: aquila quidā iudeus ad fidem cōuersus sed postea in heresim lapsus primus interpres fecit aliam translationem de hebraico in grecū tempore adriani imperatoris. Deinde post āños .liij. Theodotion fecit trāslationem sub cōmodo. Deinde post annos triginta Symachus interpres claruit sub seuero. Deinde post annos octo inuenta est quedam translatio hierosolymis: cuius auctor ignoratur: que dicta est vulgata translatio vel quinta editio. Deinde post annos .xviij. tempore alexandri superuenit origenes. qui vidēs istas translationes imperfectas: cepit corrigere translationem .lxxij. interpretuꝫ per posteriores iam dictas translationes: vel ſm aliquos solum translationem theodotionis correxit et miscuit: scꝫ supplens diminuta ⁊ resecans superflua. vbicūqꝫ igitur ad translationem .lxxij. interpretū aliquid addidit ex translationibus sequentibus: vel vbi addidit que deerant ibi ponebat astericum vel asteriscū: id stellam vel formam astri: per quod innuit ꝙ per additionem illam elucescebant que prius deerant. Et dicitur asteric⁹ ab aster ⁊ icon quod est imago vel signū: ⁊ ꝓducit penultimā: quia apud grecos icon scribitur per ei diphthongon. ⁊ dicitur astericus ſm modernos: vel astericius ſm antiquos. ⁊ tunc dicitur ab astris id ē stella ⁊ icon. vbi vero erat superfluū ponebat obelum. Obelus enim grece dicitur sagitta latine vel veru. significans per hoc ꝙ littera ibi superflua erat. Deinde ipse origenes fecit aliam translationē ꝑ se plenam sine his signis. Hi omnes transtulerunt de hebraico in grecū. Deinde quidam volentes habere omnes istas translationes simul scribebant libros: sic eos ordinantes ꝙ in medio cuiuslibet folij ponebant sex colūnas a summo deorsum descendentes: ponentes in prima verba translationis prime: in secunda secūde: ⁊ sic de alijs. Et isti libri dicti sunt hexapla ab hexa grece quod est sex latine: quasi sexapla. vel dicitur hexapla quasi liber habens sex translationes rectas vel rectificatas. Quidā tamen hexapla exponunt simpliciter per exemplaria. Et his temporibus multi vtriusqꝫ scioli fecerunt alias translationes de predictis grecis translationibus in latinū. Nouissime superueniens beatus Hieronymus perit⁹ in tribus linguis: hebraica: greca: ⁊ latina. Primo correxit trāslationē .lxxij. interpretum in latino cum astericis et obelis. postea vero transtulit immediate bibliam de hebreo in latinum sine astericis ⁊ obelis. ⁊ hac trāslatione nunc vbiqꝫ vtitur tota romana ecclesia: licet non in omnibus libris. Et ipsius translatio merito ceteris antefertur: quia est verborum tenacior ⁊ perspicuitate sententie clarior. Et translatio prima scꝫ lxxij. interpretū facta est in alexandria ciuitate: que metropolis est egypti. Alie autē translationes in diuersis partibus mundi vbi tunc magistri polluerunt. ¶ Nota ꝙ vbicunqꝫ in libris veteris testamēti mēdositas reperitur recurrendū est ad volumina hebreorum: quia vetus testamentum primo in lingua hebrea scriptum est. Si vero in libris noui testamenti recurrendū est ad volumina grecorum: quia nouum testamentum primo in lingua greca scriptum est preter euangelium matthei: et epistolam Pauli ad hebreos.

¶ Modi intelligendi sacram scripturam.

Otandũ ꝙ omnis sacra scriptura quadriformi ratione distinguitur siue exponitur. Aut enim in hystoriaco vel litterali intellectu aut allegorico: aut anagogico: aut tropologico: vł morali solet accipi. Hystoria nãqꝫ est quando res aliqua quomodo sm̃ litteram dicta vel facta sit plano sermone refertur. vt cum dicitur. Populus israel ex egypto saluatus: tabernaculũ domino fecit. Et dicitur ab histeron .i. videre vel cognoscere: quia antiquit⁹ nemo scribebat hystoriam nisi qui vidisset. ꝛ sic quando dictiones intelligũtur simpliciter vt sonant est sensus litteralis vel hystoricus. Allegoria autem est cũ verbis aut rebus mysticis presentia xp̃i ꝛ ecclesie sacramenta signantur. Uerbis videlicet vt ait Esaias. Egredietur virga de radice iesse: quod aperte est dicere. Nascetur virgo maria de stirpe dauid: ꝛ de ea xp̃s nascetur. Rebus mysticis est populus israel ab egyptiaca seruitute per sanguinem agni liberatus. Allegorice ecclesiã signat que per passionez xp̃i a demoniaca seruitute liberata est. Et nota ꝙ allegoria multis modis exponitur. Quãdoqꝫ a persona vt ysaac signat xp̃m. Quandoqꝫ a re et non persona: vt aries occisus significat xp̃i carnem passam. Quandoqꝫ a loco: vt xp̃s predicaturus ascendit in montem: vbi eminentia loci signat eius sapientiã et excellentiam. Quandoqꝫ a numero: vt apprehenderunt septem mulieres virũ vnũ .i. septem dona gratiarum christi. Quandoqꝫ a negocio vel facto: vt interfectio golie a dauid interfectiõem dyaboli a christo signat. Anagogia autem ad superiora est ducens locutio: que de premio futuro ꝛ ea que in celis est vita futura apertis siue mysticis sermonibus disputat. Apertis: vt cum dicitur. Beati mundo corde. Mysticis: vt cũ dicitur Beati qui lauant stolas suas vt sit illis potestas in ligno vite: ꝛ per portas intrent ciuitatem. Qđ sic exponitur anagogice. Beati qui mundant cogitationes suas ꝛ actus vt sit illis potestas videndi dominũ nostrũ iesum xp̃m: qui dicit. Ego sum via vita et veritas. per doctrinam ꝛ exempla p̃cedentiũ patrũ intrant in regna celorũ. Et sic est differentia inter allegoriã ꝛ anagogiã: quia allegoria est mysticus sensus pertinens ad militantem ecclesiam in qua sumus: sed anagogia est apertus sensus pertinens ad ecclesiã triumphantẽ: que est cõmunitas sanctorũ iam triumphans et regnans. Tropologia ṽo est moralis locutio que ad instructionem ꝛ correctionem animorũ mystice siue aperte respicit. Mystice vt ait Salomon. Omni tempore sint vestimenta tua candida: ꝛ oleũ de capite tuo non deficiat. qđ est dicere. Omni tempore sint opera tua munda: ꝛ charitas de corde tuo non deficiat. Aperte: vt iohãnes dicit. Filioli non diligamus verbo neqꝫ lingua: sed opere ꝛ veritate. Et vt breuiter habeas hystoria docet factũ Tropologia faciendũ. Allegoria credendũ. Anagogia appetendum. Unde versus.

Littera gesta docet quid credas allegoria.
Moralis quid agas: quo tendas anagogia.

Hec patent in hac dictione hierusalem. Hystorice enim est nomen ciuitatis. Tropologice est typ⁹ anime fidelis. Allegorice figura ecclesie militantis. Anagogice typum gerit ecclesie triumphantis. Unde.

Sicut hierusalem polis est terna fidelis
Constans ecclesia mons fortis patria summa.

¶ Finis tabularum biblie.

pater
non est
filius
est
est
Deꝰ
non est
non est
est
ſpūs
ſcūs
saint·luc·
saint·marc·

Incipit epistola

Beati Hieronymi ad Paulinum presbiterum
de omnibus diuine hystorie libris.

Exordium: beniuolē-tiā captās

F Rater Am

brosius tua mihi munuscula
perferēs: detulit simul ⁊ sua-
uissimas litteras que a prin-
cipio amicitiarū fidem pro-
bate iam fidei ⁊ veteris ami
citie noua perferebāt. Uera
enim illa necessitudo est ⁊ christi glutino copula-
ta: quā nō vtilitas rei familiaris: nō presentia tm̄
corporū: non subdola ⁊ palpans adulatio. sed dei
timor ⁊ diuinarū scripturarū studia ꝯciliāt. Ca. i.

Narratio plura indu-cens exem-pla. Legimus in veterib⁹ hystorijs quosdā lu
strasse ꝓuincias: nouos adijsse populos
maria trāsisse: vt eos quos ex libris noue
rāt: corā quoq; viderēt. Sic pythagoras
mēphiticos vates. Sic plato egyptū ⁊ architā ta
rentinū: eāq; orā italie q̄ quōdā magna grecia di
cebat: laboriosissime peragrauit: vt q̄ athenis ma-
gister erat ⁊ potēs: cuiusq; doctrinas achademie
gymnasia ꝑsonabat: fieret peregrin⁹ atq; discipul⁹
malens aliena verecunde discere q̄ sua impudēter
ingerere. Denique cū litteras quasi toto orbe fugiē
tes persequitur: captus a piratis et venundatus
etiā tyrāno crudelissimo paruit: ductus captiu⁹:
vinctus: ⁊ seruus: tamen q̄ philosophus maior
De hispa-nis ⁊ gallis emēte se fuit. Ad titū liuiū lacteo eloquentie fon
te manantem: de vltimis hyspanie galliarūq; fi-
nibus: quosdā venisse nobiles legimus. ⁊ quos ad
contemplationē sui roma nō traxerat: vnius ho-
minis fama perduxit. Habuit illa etas inauditū
omnibus seculis celebrandūq; miraculum: vt vr-
bem tantā ingressi aliud extra vrbem quererent.
De Apol-lonio. Apolloni⁹ siue ille magus vt vulgus loquitur: si-
ue philosophus vt pythagorici tradunt: intrauit
persas: pertransiuit caucasum: albanos: scythas:
massagetas: opulentissima indie regna penetra-
uit: ⁊ ad extremū latissimo physon amne trāsmis
so peruenit ad brachmanas vt hiarcham in thro
no sedentem aureo ⁊ de tantali fonte potātē: inter
paucos discipulos: de natura: de moribus: ac de
cursu dierū et siderum audiret docentem. Inde
per elamitas: babylonios: chaldeos: medos: assy
rios: parthos: syros: phenices: arabes: palestinos
reuersus alexandriam perrexit ad ethiopiā: vt
gymnosophistas et famosissimā solis mensam vi
deret in sabulo. Inuenit ille vir vbiq; quod disce
ret: ⁊ sēꝑ ꝓficiēs: sēꝑ se melior fieret. Scripsit suꝑ
hoc plenissime octo volumib⁹ philostrat⁹. Ca. ij.
Quid loquar de scīs hoīb⁹ cū apl's paul⁹
Act. 9. c. vas electionis ⁊ magister gētiū: qui de
1. Thi. 2. b. cōscientia tāti in se hospitis loq̄bat̄ di-
2. Cor. 13. a cēs. An experimentū queritis ei⁹ q̄
in me loquitur xp̄us: post damascū arabiamq; lu
Gal. 1. d. stratam ascēdit hierosolymā vt videret Petrū:
et mansit apud eū diebus quindecim. Hoc enim
mysterio hebdoadis ⁊ ogdoadis: futurus gentiū
predicator instruēdus erat. Rursumq; post an Ibidē. 2. a.
nos quattuordecim assumpto barnaba ⁊ tito ex-
posuit cū apostolis euangeliū: ne forte in vacuū
curreret aut cucurrisset. Habet nescio qd latē Ratio ex-
tis energie viue vocis act⁹: ⁊ i aures discipli de au positorum
ctoris ore trāsfusa fortius sonat. Unde ⁊ eschi- ab effectu
nes cū rhodi exularet ⁊ legeretur illa demosthe- Confirma-
nis oratio: quā aduersus eū habuerat: mirantib⁹ tio ab exē-
cunctis atq; laudantibus: suspirans ait. Quid si plo.
ipsam audissetis bestiā: sua ṽba resonātē. Cap. iij.
Hec hoc dico: q̄ sit aliq̄d i me tale: qd vel Exclusio
possis a me audire: vl' velis discere: sz q̄ suspitio.
ardor tu⁹ ⁊ discēdi studiū etiā absq; no
bis ꝑ se ꝓbari debeat. Ingeniū docile
⁊ sine doctore laudabile ē. Nō qd inuenias: sz qd q̄
ras cōsideram⁹. Mollis cera ⁊ ad formādū faci-
lis: etiā si artificis ⁊ plaste cessent man⁹: tm̄ ṽtutis
totū est quicquid esse potest. Paulus apl's ad Act. 22. a.
pedes gamalielis legem moysi ⁊ prophetas didi
cisse se gloriatur. vt armatus spiritualibus telis:
postea doceret ꝯfidenter. Arma enī nostre mi 2. Co. 10. b
licie non carnalia sunt: sed potētia deo: ad destru
ctionem munitionū ⁊ cogitationes destruentes:
⁊ omnē altitudinem extollentem se aduersus sci-
entiam dei ⁊ captiuātes omnē intellectū ad obe-
diendū christo: et parati subiugare omnē inobe
dientiā. Thimotheū scribit ab infantia sacris 2. Thi. 3. d.
litteris eruditum ⁊ hortatur ad studiū lectionis
ne negligat gratiā que data sit ei ꝑ impositionē
manus presbyterij. Tito precipit vt inter cete Tit. 1. b.
ras virtutes episcopi: quas breui sermone depin
xit: scientiam quoq; nō negligat scripturarū: ob-
tinentem inquit eū qui ſm doctrinam est fidelē
sermonem: vt potens sit exhortari in doctrina sa
na et contradicentes reuincere. Capl'm. iiij.
Sancta q̄ppe rusticitas solū sibi ꝓdest: Redargu-
⁊ quātū edificat ex vite merito ecclesiā tio in testi-
christi: tm̄ nocet si destruētibus nō resi monia ma
stat. Malachias ꝓpheta: imo per ma- lachie
lachiam dn̄s interrogauit sacerdotes legē. In- Moysi.
tantū sacerdotis officiū est: interrogatū respon-
dere de lege. Et in deuteronomio legim⁹. In- Deutero.
terroga patrē tuū ⁊ annūciabit tibi: seniores tu- 32. a.
os et dicent tibi. In psalmo quoq; centesimo Dauid ps.
decimooctauo. Cantabiles mihi erant iustifica- 118.
tiones tue in loco peregrinationis mee. Et in de
scriptione iusti viri: cū eū arbori vite dauid que
est in paradiso cōpararet: inter ceteras virtutes
hoc etiā intulit. In lege dn̄i voluntas eius: ⁊ in Psalm⁹. 1.
lege eius meditabitur die ac nocte. Danieli fi- Dan. 12. b.
ne sacratissime visionis ait iustos fulgere q̄si stel-
las. ⁊ intelligentes. i. doctos quasi firmamentum
Uides quātū inter se distant iusta rusticitas ⁊ do
cta iusticia. Alij stellis alij celo comparant̄. Quā
q̄ iuxta hebraycam veritatē vtrūq; de eruditis
possit itelligi. Ita enī apud eos legim⁹. Qui aūt Ibidem.
docti fuerint fulgebunt quasi splendor firmamē
ti ⁊ qui ad iusticiam erudiunt multos: quasi stelle
in perpetuas eternitates. Cur dicitur paulus Pauli apo
apl's vas electiōis? Nempe quia vas legis ⁊ scri stoli ad ta-
pturarum sanctarum erat armariū. Pharisei stu citam obie
pent in doctrina dn̄i: ⁊ mirātur in Petro ⁊ Iohā ctionem.
ne quomodo legē sciāt: cū litteras non didicerit. Act. 9. c.

Quicq̄d enī aliis exercitatio ⁊ q̄tidiana ī lege me
Esa.45.d.
ditatio tribuere solet: illis hoc spūssctūs suggere
Cōprobatio.
bat. Et erāt iuxta q̄d scriptū ē: docibiles deo. Du
odecim ānos saluator ipleuerat: ⁊ in tēplo sedēs
Cōfutatio falsē existimationis.
de q̄stionibꝰ legis iterrogās: magis docet dū pru
denter interrogat. Nisi forte rusticū Petrū: rusti
cū Iohānē dicamꝰ: quoꝝ vterq̄ȝ dicere poterat.
Et si imperitus sermōe: nō tamē sciētia. Iohānes ru
Ioh.1.a.
sticus piscator indoctus ⁊ vnde illa vox obsecro?
In principio erat verbū ⁊ verbū erat apud deū: et
deꝰ erat verbū. Logos grece multa significat. Nam
Cōfutatio phōꝝ ⁊ falsē sapiētie p verā dānationem.
et verbū est ⁊ ratio ⁊ supputatio ⁊ causa vniuscu-
iusq̄ȝ rei p quā sunt singula q̄ subsistūt: q̄ vniuersa
recte intelligimus in xp̄o. Capitulum.v.

Hoc doctus Plato nesciuit: hoc Demosthe-
nes eloquens ignorauit. Perdam inquit sa
Abdie.1.a
pientiam sapientium: ⁊ prudentiā prudentiū re-
probabo. Uera sapiētia pdet falsā sapiētiā. ⁊ q̄ȝq̄ȝ
1.Cor.1.c.
stulticia pdicationis i cruce sit: tn̄ Paulus sapiaȝ
loquit iter pfectos. Sapiētiā aūt nō scl̄i huiꝰ: nec
principū seculi istiꝰ q̄ destruūtur: sȝ loquit dei sa-
Q̄ dei sapientia sit abscōdita.
piētiā i mysterio abscōditaȝ quā pdestinauit deꝰ
ante scl̄a. Dei sapiētia xp̄s est. Christꝰ enī dei virtꝰ
⁊ dei sapiētia. Hec sapiētia in mysterio abscōdi-
Colos.2.r.
ta ē: de qua ⁊ noni psalmi titulus pnotat ꝓ occul
tis filii. In quo sūt oēs thesauri sapiētie et sciētie
Quibꝰ sit reuelata
dei abscōditi. Et q̄ in mysterio abscōditꝰ erat. p-
destinatus ē ante scl̄a. pdestinat aūt ⁊ pfigurat
Ioh.8.g.
in lege ⁊ pphetis. Unde ⁊ pphete appellabant vi
dētes: q̄ȝ videbāt eū quē ceteri nō videbāt. Abra
Ezechi.1.a.
ham vidit diē eiꝰ ⁊ letatꝰ est. Aperiebātur celi
Ezechieli q̄ pplo pctōri clausi erāt. Reuela in-
Ps.118.
quit dauid oculos meos: ⁊ considerabo mirabilia de
Q̄ reuelatione opus sit vt lex intelligatur.
lege tua. Lex enī spiritualis est ⁊ reuelatione opus
est vt itelligat: ac reuelata facie dei gl̄iaȝ cōtēple
mur. Liber in apocalipsi septē sigillis signatus
ostendit: quē si dederis homini scienti lrās vt le-
Apo.5.a.
gat. rn̄debit tibi. Non possum. Signatus est enī.
Esa.29.d.
Q̄nti hodie putāt se nosse lrās tenēt signatū li-
Apo.3.b.
brū nec aperire possunt nisi ille reserauerit q̄ ha-
bet clauē dauid q̄ aperit et nemo claudit: claudit
Actuū.8.f. Exemplū de sancto Eunucho Eiusdē cōmendatio.
⁊ nemo aperit. In actibꝰ aplōꝝ sctūs eunuchus
imo sctūs vir (sic enī eū scriptura cognominat) cū
legeret Esaiā pphetā iterrogatꝰ a philippo. Pu
tas ne itelligis q̄ legis? Rn̄ditq̄ȝ: Quō possum ni
si aliq̄s me docuerit? Ego vt de me loquar iterim
nec sanctior suȝ hoc eunucho: nec studiosior q̄ de
ethiopia: id est de extremis finibꝰ mūdi venit ad
tēplū: reliquit aulā regiā ⁊ tātus amator legis di
uineq̄ȝ sciētie fuit vt etiā in vehiculo lrās legeret
sacras. Et tn̄ cū librū teneret ⁊ verba dn̄i cogita-
tione cōciperet lingua volueret labiis psonaret.
ignorabat eū quē in libro nesciēs venerabat. Ue
Laus doctoris.
nit Philippꝰ ostēdit ei Iesum q̄ clausus latebat
in lrā. O mira doctoris virtus. Eadē hora credi-
dit eunuchus baptizatur: fidelis ⁊ sctūs ac magi
ster de discipulo factꝰ est. Plus i deserto fonte ec
Conclusionis breuis cōplexio.
clesie q̄ȝ i aurato synagoge tēplo reppit. Ca.vi.

Hec a me pstricta sunt breuit. Neq̄ȝ enī
epistolaris angustia euagari lōgius patie
Q̄ nemo i quauis arte sine doctore possit ꝓficere.
bat vt itelligeres te i scripturis sacris si-
ne puio ⁊ mōstrāte semitā nō posse igre
di. Taceo de grāmaticis rethoribꝰ: philosophis:
geometris: dyaleticis: musicis: astronomis: astro
logis: medicis: quoꝝ sciētia mortalibꝰ satis: vel vti
lissima est ⁊ in tres ptes scindit: in doctrinā: ratio
nem: ⁊ vsum. Ad minores artes veniā ⁊ q̄ nō tam
lingua q̄ȝ manu administrātur Agricole cemēta
rii: fabri metalloꝝ: lignorūq̄ȝ cesores: lanarii quo
q̄ȝ ⁊ fullones ⁊ ceteri q̄ variā supellectilem ⁊ vilia
opuscula fabricāt: absq̄ȝ doctore eē nō possūt q̄d
cupiūt. Q̄d medicoꝝ est ꝓmittūt medici: tractāt
Horatius li.2.eplarū. Cōfutatio p̄sumptionis doctorum.
fabrilia fabri. Sola scripturarū ars ē: quā sibi pas
sim oēs vendicāt. Scribimꝰ indocti: doctiq̄ȝ poe
mata passim. Hāc garrula anꝰ hāc delirus senex
hanc sophista verbosus: hāc vniuersi p̄sumūt: la-
cerāt: docent anteq̄ȝ discāt. Alii adducto supcilio
grandia verba trutinātes: īter mulierculas de sa
cris litteris philosophant. Alii discūt ꝓh pudor
Cōfutatio arrogātie quorūdaȝ q̄ docti videntur.
a feminis q̄d viros doceant: ⁊ ne parū hoc sit qua
dā facilitate verboꝝ: imo audacia edisserūt aliis
q̄d ipi nō intelligunt. Taceo de meis similibꝰ q̄ si
forte ad scripturas sctās post sclares lrās vene-
rint: ⁊ sermone cōposito aures populi mulserint:
q̄cq̄d dixerit hoc legē dei putāt. Nec scire dignā
tur quid pphete: q̄d apl̄i senserint: sed ad sensum
suū incōgrua aptant testimonia: quasi grande sit
⁊ nō viciosissimū dicendi genus deprauare snīas
et ad voluntatē suā sacram scripturā trahere re-
pugnantē: quasi non legerimus homerocētonas
Uirgilii in Bucolicis Eglo.4.
et virgiliocentonas: ac nō sic etiā ⁊ Maronē: sine
xp̄o possimus dicere xp̄ianū: qui scripserit Iam re
dit ⁊ virgo: redeunt saturnia regna. Iam noua p
Eneid.
genies: celo demittitur alto Et patrē loquentem
Eneid.1.
ad filiū. Nate mee vires mea magna potentia so
Irrisio illorum.
lus. Et post verba saluatoris in cruce. Talia psta
bat memorās: fixusq̄ȝ manebat. Puerilia sūt hec
⁊ circulatoꝝ ludo silia. docē q̄d ignores imo vt cū
stomacho loq̄r nec hoc q̄dē scire q̄d nescias. vii.

Videlicet manifestissima est Genesis in
De Genesi.
qua de creatura mundi: de exordio ge
neris humani: de diuisione terre: de cō
fusione linguarū: de descēsione vsq̄ȝ ad
De Exodo.
egytum scribitur hebreoꝝ. Patet Exodus cū de
cem plagis cum decalago: cum mysticis diuinis-
De Leuitico.
q̄ȝ preceptis. In promptu est Leuiticus liber in
quo singula sacrificia: imo singule pene syllabe ⁊
vestes aaron: et totus ordo leuiticus spirant cele
Nūeri.33. perto.
stia sacramēta. Numeri vero nōne totiꝰ arith-
metice: et prophetie balaam: et quadragintadua
rum mansionuȝ per heremū mysteria continent.
De Deuteronomio.
Deuteronomiū vero secūda lex: et euangelice le
gis prefiguratio: nōne sic ea habet q̄ priora sunt:
1.Cor.14. d
vt tn̄ noua sint oīa de veteribus. Hucusq̄ȝ moy
ses: hucusq̄ȝ pentateucus quibus q̄nq̄ȝ verbis lo-
qui se velle apostolus in ecclesia gloriat. Iob ex-
De Iob.
emplar patientie q̄ non mysteria suo sermone cō
plectit. Prosa incipit: versu labit pedestri sermo
ne finit: oēsq̄ȝ leges dyalectice: ppositione: assum
ptione: cōfirmatiōe: cōclusione determinat. Sin
gula in eo verba plena sunt sensibꝰ: ⁊ vt de ceteris
sileā resurrectiōnē corpoꝝ sic pphetat: vt nullꝰ de
Iob.19.d.
ea manifestiꝰ ⁊ cautiꝰ scripserit. Scio inq̄t q̄ȝ re
dēptor meꝰ viuit: ⁊ ī nouissimo die de terra surre-
cturꝰ suȝ: ⁊ rursuȝ circūdabor pelle mea: ⁊ ī carne
mea videbo deū quē visurꝰ sum ego ipse: ⁊ oculi mei

cōspecturi sūt ⁊ nō alii. Reposita ē hec spes mea
De Josue in sinu meo. Ueniā ad iesum naue: q̄ typū dn̄i nō
solū in gestis: verūetiā i noīe p̄fert. Trāsit iorda-
Josu.3.d. nem: hostiū regna subuertit: diuidit terrā victori
pplo: ⁊ p singulas vrbes: viculos: mōtes: flumina
torrētes atq; cōfinia ecclie: celestisq; hierl'm spū-
De iudicū alia regna describit. In iudicū libro quot princi
De ruth. pes ppli tot figure sunt Ruth moabitis Esaie ex
plet vaticiniū dicētis. Emitte agnū dn̄e dn̄atorē
terre: de petra deserti ad mōtē filie syon. ¶ Sa-
Esa.16.a. muel i heli mortuo ⁊ i occasione saul veterē legē
1.Reg.4.c abolitā mōstrat: porro in sadoch atq; dauid noui
et.31.d. sacerdotij nouiq; imperij sacramēta testat. Ma-
lachim.i. tertius ⁊ quartus regū liber a salomōe vsq;
ad iechoniā ⁊ a hieroboā filio nabath vsq; ad osee
q̄ duct' ē i assyrios regnū iuda et regnū describit
israel. Si hystoriā respicias v̄ba simplicia sunt: si
in l'ris sensum latentē i'spexeris: ecclie paucitas ⁊
De.12. pro hereticoꝝ ꝯtra ecclīaz bella narrātur. Duodecim
phetis mi- ꝓphete i vni' voluminis angustias coartati: mul
noribus. to aliud q̄ sonāt i l'ra p̄figurāt. Osee crebro noīat
De Osee effraim: samariā: ioseph: iezrael: ⁊ vxorem fornica
riā ⁊ fornicationis filios: ⁊ adulterā cubiculo clau-
sam mariti: multo tp̄e sedere viduā: ⁊ sub veste lu-
gubri mariti ad se reditū p̄stolari. Johel fili' fatu
el describit terrā duodecim tribuū. eruca: brucho
locusta rubigine vastāte cōsumptā: ⁊ post euersio
nem prioris ppl'i effusū iri spm̄ scm̄ sup fuos dei
⁊ ācillas. i. sup cētū viginti credētiū noīa. ⁊ effusū
iri in cenaculo syō. Qui cētuz viginti ab vno vsq;
ad q̄ndecim paulatim ⁊ p icremēta surgētes: q̄n-
decim graduū numeꝝ efficiūt q̄ i psalterio mysti
De Amos ce cōtinētur. Amos pastor ⁊ rustic' ⁊ ruborū mo
ra distrigēs paucis v̄bis explicari nō pōt. Quis
eni digne exprimat tria ⁊ quattuor scelera dama
sci ⁊ gaze: tyri ⁊ idumee: ⁊ filioꝝ āmon ⁊ moab: ⁊ i
Ibidē.6.d septimo ⁊ octauo gradu iude ⁊ israel. ¶ Hic loq̄-
tur ad vaccas pigues q̄ sunt i samarie mōte ⁊ rui
turā domū maiorē minorēq; testat. Ipe cernit fi
ctorē locuste: ⁊ stantē dn̄m sup murū litū vel ada-
mātinū ⁊ vncinū pomoꝝ attrahētē supplicia pec
catorib': ⁊ famē i t'ra: nō famē panis nec sitim aq̄:
De Abdia sz audiendi verbū dei. Abdias q̄ iterp̄tat seruus
dn̄i ꝑtonat ꝯtra edom: ⁊ sanguineū terrenūq; fra
trem: fratris quoq; iacob semꝑ emulū hasta ꝑcu-
De Jona. tit spirituali. Jonas pulcherrima colūba: naufra-
gio suo passionē dn̄i p̄figurans mūdū ad penitē-
tiā reuocat: ⁊ sub noīe niniue gētib' salutē nūciat
De Mi- Micheas de morasthi coheres xp̄i vastationē an
chea. nūciat filie latronis: ⁊ obsidionē ponit contra cā:
De Naū. q: maxillā ꝑcusserit iudicis israel. Naum cōsola-
tor orbis icrepat ciuitatē sanguinū: ⁊ post euersi-
Naum.1.d onē illi' loq̄t. Ecce sup mōtes pedes euāgelizan
Abacuch. tis ⁊ āńūciantis pacē ¶ Abacuch luctator fortis
2.a. et rigidus stat sup custodiā suā: ⁊ figit gradū sup
munitionē vt xp̄m in cruce contempletur: ⁊ dicat
operuit celos glīa ei': ⁊ laudis ei' plena est terra
Ibidē.1.a. splēdor ei' vt lux erit: cornua in manib' eius. Ibi
abscōdita ē fortitudo ei'. Sophonias speculator
et archanoꝝ dei cognitor audit clamorē a porta
piscium ⁊ eiulatū a scda ⁊ cōtritionē a collib'. Indi
cit quoq; vlulatū habitatorib' pile: q: ꝯticuit ois
ppl's chanaā: dispersi sunt vniuersi q̄ iuoluti erāt

argēto. ¶ Agge' festiu' ⁊ letus q̄ seminauit in la ps.1.2.5.
chrymis vt i gaudio meteret. destructū tēplū edi Aggei.2.b
ficat: deūq; patrē iducit loquētē. Adhuc vnū mo
dicūq; ⁊ ego cōmouebo celū ⁊ terrā ⁊ mare ⁊ ari-
dā: ⁊ mouebo oēs gētes ⁊ veniet desiderat' cun-
ctis gētib' ¶ zacharias memor dn̄i sui multiplex zach.3.b.et
in ꝓphetia iesum vestib' sordidis indutū ⁊ lapi- d.4.a.6.a.
dē oculoꝝ septē: cādelabrūq; aureū cū totidē lu- et.9.b.
cernis quot oculis. duas q̄q; oliuas a sinistris lā-
padis cernit: ⁊ a dextris: vt post equos: rufos: ni-
gros: varios: ⁊ albos. ⁊ dissipatas q̄drigas ex ef-
fraim. ⁊ equū de hierusalē pauperē regem vatici
nat ⁊ p̄dicet sedentē sup pullū filiū asine subiuga
lis. ¶ Malachias apte ⁊ i fine oim ꝓphetarū de Malach.
abiectione isrl' ⁊ vocatione gētiū. No est mihi ait 1.c.
volūtas i vobis: dicit dn̄s exercituū: ⁊ munus nō
suscipiā de manu vestra. Ab ortu eni solis vsq; ad
occasum magnū ē nomē meū i gētib': ⁊ i oi loco sa
crificat ⁊ offert noi meo oblatio mūda. Esaiā hie
remiā: ezechiel: ⁊ daniel: q̄s pōt vel intelligere vel
exponere. Quoꝝ prim' nō ꝓphetiā videt mihi
texere sz euangeliū. Scd's virgā nuceā et ollam Hiere.1.c.
succēsā a facie aq̄lonis ⁊ pardū spoliatū suis co-
lorib' ⁊ quadruplex diuersis metris nectit alpha
betū. Terti' principia ⁊ finē tātis habet obscuri-
tatib' inuoluta: vt apud hebreos ipe ptes cū exor-
dio genesios an̄ ānos triginta nō legant. Quar
tus vero q̄ ⁊ extrem' iter quattuor ꝓphetas tēpo Daniel.2.
rū cōscius Et totius mūdi philohystoricus lapi-
dem p̄cisum de mōte sine manib' ⁊ regna oia sub
uertentē: claro sermone ꝓnūciat. Dauid symoni
des nr̄ pindarus ⁊ alcheus flacc' q̄q; catulus at-
q; seren': xp̄m lyra ꝑsonat ⁊ in decachordo psalte
rio ab iferis excitat resurgentē. Salomon pacifi
cus ⁊ amabilis dn̄i: mores corrigit. naturā docet
ecclīaz iūgit ⁊ xp̄m sanctarūq; nuptiarū dulce ca
nit epythalamiū. Hester in ecclie typo ppl'z libe
rat de ꝑiculo: ⁊ iterfecto aman q̄ iterp̄tat iniq̄tas
partes cōuiuij ⁊ diē celebrē mittit i posteros. Pa
ralipomenon liber. i. istrumēti veteris epythomē
tantus ac talis ē: vt absq; illo si q̄s sciētiā scriptu-
rarū sibi voluerit arrogare seipm irrideat. p sin-
gula q̄ppe noia iuncturasq; verboꝝ et p̄termisse
i regū libris tāgūtur hystorie: ⁊ inumerabiles ex-
plicant euāgelij q̄stiones. Esdras ⁊ Neemias: ad
iutor videlicet ⁊ cōsolator a dn̄o: i vno volumine
artātur: instaurāt tēplū: muros extruūt ciuitatis
omisq; illa turba populi redeūtis in patriā. ⁊ de-
scriptio sacerdotū leuitarū. israel: ꝓselitorū. ac p
singulas familias muroꝝ ac turriū. opera diui-
sa: aliud in cortice preferunt: aliud in medula reti
nent. Cernis me scripturarū amore raptū: exces-
sisse modū epistole: et tamē nō implesse q̄d volui.
Audiuim' tm̄ q̄d nosse q̄d cupere debeam': vt ⁊
nos quoq; possimus dicere. Cōcupiuit aīa mea ps.118.c.
desiderare iustificationes tuas i oi tp̄e. Ceterū il
lud socraticū iplet i nobis: Hoc tm̄ scio q̄d nescio
Tāgā ⁊ nouū breuit' testamētū. Mathe': Marc'
Lucas: ⁊ Johēs q̄driga dn̄i ⁊ veꝝ cherub q̄d iter
p̄tat scie plētudo p totū corp' oculati sūt: scītille
emicāt. discurrūt fulgura: pedes habēt rectos ⁊ i
sublime tēdētes: terga pēnata ⁊ vbiq; volātia te-
nēt se mutuo sibiq; ꝑplexi sūt: ⁊ quasi rota in rotā

Prologus in pentateucum.

voluūtur ⁊ ꝑgunt:quocūq3 eos flat⁹ spūsſcti ꝑdu
xerit. Paulus apſs ad septē scribit ecclias:octa=
ua em̄ ad hebreos a plerisq3 extra numerū poniẗ
Thimotheū istruit ac Tytū ⁊ Philemonē ꝓ fu=
gitiuo famulo depꝯcaẗ: sup quo meli⁹ tacere puto
q̄3 pauca scribere. Act⁹ aploꝝ nudā q̄dē videtur
sonare hystoriā ⁊ nascentis eccłie ifantiā texere.
Coll̄.4. ❡ Sʒ si nouerim⁹ scriptorē eoꝝ lucā eē medicuȝ
2.Coꝝ.8. cuius laus est in euāgelio:aiaduertim⁹ pariẗ oia
ꝟba illi⁹ aīe lāguētis eē medicinā. Jacob⁹:petr⁹
iohēs:iudas:septē epłas ediderūt:tā mysticasq3
succinctas ⁊ breues pariter ac longas: breues in
ꝟbis lōgas ī sentētijs: vt rarus sit q̄ nō in earū ce
cutiat lectione. Apocalipsis iohānis. Tot habet
sacramēta q̄t ꝟba. Parū dixi:⁊ ꝓ merito volumi
nis laus ōis iferior ē. In ꝟbis singulis multipli=
ces latent itelligētie. Oro te frater karissime iter
hec viuere ista meditari:nihil aliō nosse:nihil aliō
q̄rere:nōne videẗ tibi iā hic ī terris regni celestis
habitaculū? Nolo vt offendaris ī scripturis sctis
simplicitate ⁊ q̄si vilitate ꝟboꝝ q̄ vel vitio iterp̄tū
vel de idustria sic ꝓlate sūt:vt rusticā cōtionē faci
lius istruerēt:⁊ ī vna eadēq3 sentētia aliter doct⁹
aliter sentiret idoct⁹. Nō sum tā petulās ⁊ hebes
vt hec me nosse pollicear ⁊ eoꝝ fruct⁹ cape ī terra
quorū radices ī celo fixe sūt: sʒ velle fateor: sedēti
me p̄fero:magistrū renuēs:comitē spōdeo. Petē
Mat.7.b. ti daẗ:pulsanti apiẗ:q̄rēs iuenit. Discam⁹ ī terris
Luc.11.b. q̄2 scietia nobis ꝑseueret ī celo. Obui⁹ te manib⁹
excipiā ⁊ vt iepte aliq̄d ac de hermagore tumidi=
tate effūdā q̄cq̄d q̄sierꝭ tecū scire conabor. Ca.8.

Abes hic amātissimū tui fratrē Euse=
bium q̄ īrarū tuarū mihi grāz duplica=
uit:referens honestatē morū tuoꝝ: cō=
temptū seculi: fidē amicitie:amorē xp̄i.
Nam prudētiā ⁊ eloquij venustatē:etiā absq3 illo
ip̄a epła p̄ferebat Festina q̄so te:⁊ herēti ī salo na
uicule funē magis p̄scide q̄3 solue. Nemo renūcia
turus sc̄ło bn̄ pōt vēdere:q̄ cōtēpsit vt venderet.
Quicq̄d ī sumpt⁹ de tuo tuleris ꝓ lucro cōputa.
Antiquū dictū ē. Auaro deest tā qō habet q̄3 qō
nō habet. Credēti tot⁹ mūdus diuitiarū ē. Infi=
2.Coꝝ.6. delis aūt etiā obolo idiget. ❡ Sic viuam⁹ q̄si nil
hn̄tes: ⁊ oia possidētes. Uict⁹ atq3 vestit⁹ diuitie
xp̄ianoꝝ sūt. Si hēs ī ꝑtāte rē tuā vēde: si nō hēs
Mat.5.g. ꝓijce. ❡ Tollēti tunicā:⁊ palliū relinquēdū ē: sʒ
Ibidem. nisi tu semꝑ recrastinās : ⁊ diē de die trahēs cau=
D.4. te ⁊ pedetētim tuas possessiūculas vēdideris nō
hʒ xp̄s vn̄ alat paupes suos. ❡ Totū deo dedit q̄
Mar.12.d. se obtulit. Apl̄i tm̄ naueȝ ⁊ retia reliq̄rūt. Uidua
duo era misit ī gazophylatiū:⁊ p̄ferẗ cresi diuitijs.
Lu.21.a. ❡ Facile cōtēnit oia q̄ se sꝑ cogitat esse moriturū
❡ Explicit epła bti hieronymi p̄sbyteri ad pau=
linū presbyterū. Incipit p̄fatio sancti Hierony=
mi presbyteri in Pentateucum.

Agēdi ne Esiderij mei desideratas accepi epłas
gocij expo q̄ quodā p̄sagio futuroꝝ cū daniele sor
sitio. titus ē nomē obsecrātis:vt trāslatū ī la
tinā linguā de hebro s̄mone pentateu
cū vestroꝝ aurib⁹ traderē. Periculosum op⁹ cer=
te ⁊ obtrectatoꝝ meoꝝ latratib⁹ patēs:q̄ me asse
rūt in septuagita iterp̄tū sugillationē noua ꝓve=
terib⁹ cudere:⁊ ita igeniū q̄si vinū ꝓbātes. cū ego
sepissime testat⁹ sim me ꝓvirili portiōe ī taberna
culo dei offerre q̄ possim : nec opes alteri⁹ aliorū
paupertate fedari. Qō vt audire origenis me stu=
diū ꝓuocauit q̄ editiōi antiq̄ trāslationē theodo
tionis miscuit asterico ⁊ obelo.i.stella:⁊ veru ōme
op⁹ distinguēs:dū aut illucescere facit q̄ min⁹ an̄
fuerāt. aut suꝑfluas q̄q3 iugulat ⁊ ꝯfodit ⁊ maxie
q̄ euangelistarū ⁊ aploꝝ auctoritas ꝓmulgauit.
In q̄b⁹ multa de veteri testamēto legim⁹ q̄ ī nr̄is
codicib⁹ nō habenẗ:vt ē illud. ❡ Ex egypto voca
ui filiū meū. ❡ Et qm̄ nazarenus vocabiẗ:⁊ vide= Osee.11.a.
būt ī quē cōpūxerūt. ⁊ flumia de vētre ei⁹ fluēt aq̄ Esaie.11.b
viue:⁊ q̄ nec oclus vidit:nec auris audiuit:nec in Zach.12.c.
cor hoīs ascēdit q̄ p̄pauit de⁹ diligētib⁹ se:⁊ mul=
ta alia q̄ ꝓpriū syntagma desiderāt. Interroge=
mus ḡ eos vbi hec scripta sunt:⁊ cū dicere nō po=
tuerit de libris hebraycis ꝓferam⁹. Primū testi=
moniū ē ī Osee. scd̄3 ī Esaia. t̄tiū ī zacharia. quar
tū ī Prouerbijs. q̄ntū eq̄ ī Esaia:qō multi ignorā
tes apocriphoꝝ deliramēta sectāẗ. ⁊ hyberas ne
nias libris auctēticꝭ p̄ferūt. Causas erroris nō ē
meū exponere. Judei prudēti factū dicūt eē cōci
lio:ne Ptolome⁹ vnius dei cultor etiā apō hebre=
os duplicē diuinitatē dep̄hēderet Qō maxie id=
circo faciebāt:q2 ī Platonis dogma cadere vide=
baẗ. Deniq3 vbicunq3 sacratū aliq̄d scriptura te=
staẗ de p̄re ⁊ filio ⁊ spūsctō. aut aliẗ iterp̄tati sunt:
aut oīno tacuerūt:vt ⁊ regi satisfacerēt ⁊ arcanū
fidei nō vulgarēt. Et nescio q̄s prim⁹ autor septu
agita cellulas alexādrie mēdacio suo extruxerit
q̄b⁹ diuisi:eadē scriptitarint:cū ariste⁹ eiusdē pto
lomei hyꝑaspites ⁊ nō multo post tp̄e Josephus Cōproba=
nihil tale retulerit: sʒ ī vna basilica ꝯgregatos cō tio.
tulisse scribāt:nō ꝓphetasse. Aliud ē em̄ eē vatē:
aliud ē eē iterp̄tē. Ibi spūs vētura p̄dicit. hec eru Cōfirma=
ditio ⁊ ꝟboꝝ copia ea q̄ itelligit trāsfert. Nisi for= tio.
te putād⁹ ē Tulli⁹ economicū Xenofontꝭ: ⁊ Pla Irrisio.
tonis Pythagorā:⁊ Demosthenis ꝓ cthesifonte
afflat⁹ rethorico spū trāstulisse. Aut aliẗ de eisdē
libris ꝑ septuagita iterp̄tes. alr̄ ꝑ aplos spūsſctūs
testimonia texuit:vt qō illi tacuerūt:hi scriptū eē
mētiti sūt Quid igiẗ? Dānam⁹ veteres? Minime Actoris
sʒ post prioꝝ studia ī domo dn̄i qō possum⁹ labo= excusatio.
ram⁹. Illi iterp̄tati sūt an̄ aduētū xp̄i ⁊ qō nescie=
bāt:dubijs ꝓtulere sentētijs: nos post passionē ⁊
resurrectionē ei⁹. nō tā ꝓphetiā q̄3 hystoriā scribi
mus. Aliẗ em̄ audita:alr̄ visa narranẗ. Qō meli⁹
itelligim⁹ meli⁹ ⁊ ꝓferim⁹. Audi igiẗ emule:obtre
ctator ausculta Nō dāno:nō rep̄hēdo septuagita In emu=
sʒ ꝯfidēter cūctis illis aplos p̄fero. Per istoꝝ os los intētio
mihi xp̄s sonat q̄s an̄ ꝓphetas iter spiritalia cha
rismata positos lego:ī q̄b⁹ vltimū pene gradū in
terp̄tes tenēt. Quid liuore torq̄ris? Quid īperi=
toꝝ aios ꝯtra me ꝯcitas? Sicubi ī trāslatiōe tibi
videor errare iterroga hebreos: diuersarū vrbiū
magros ꝯsule. Qō illi hn̄t de xp̄o:tui codices nō
hn̄t. Aliud ē si ꝯtra se postea ab aplis vsurpata te
stimonia ꝓbauerūt:⁊ emēdatiora sunt exēplaria
latina q̄3 greca. greca q̄3 hebrayca Uerū hec ꝯtra
liuidos Nūc te dep̄cor desideri karissime vt q2 me Cōcludē=
tm̄ op⁹ subire fecisti ⁊ a Genesi exordiū capere:orō do deside=
nibus iuues : q̄ possim eodē spū q̄ scripti sūt libri ī rium.
latinū eos trāsferre s̄monē ❡ Explicit Prefatio.

Incipit liber Gene

sis qui dicitur hebraice Bresith.
C.S. De opere sex dieruꝫ. die eñ primo facta
est lux. die secūdo factū est celum. die tertio factū
est mare et terra. die q̄rto sol et luna et stelle. q̄nto
reptantia maris et volatilia. sexto iumēta. serpē-
tes. bestie. et homo. Capitulū primū.

Diesvnus A IN principio
creauit deꝰ celū ⁊ terrā. Terra
autē erat inanis ⁊ vacua: et tene
Hebr.11.a bre erant super faciem abyssi: ⁊
ps.88. spūs dñi ferebatur sup̱ aquas.
Hiere.10. Dixitq̄ꝫ deus Fiat lux. Et facta
b est lux. Et vidit deus lucem ꝙ esset bona: ⁊ diuisit
lucem a tenebris: appellauitq̄ꝫ luceꝫ diem: ⁊ tene
bras noctem. Factumq̄ꝫ est vespere ⁊ mane dies
vnus. ¶ Dixit quoq̄ꝫ deus. Fiat firmamentuꝫ in
Dies.2ꝰ. medio aquarum: ⁊ diuidat aquas ab aquis. Et fe
cit deus firmamētū. diuisitq̄ꝫ aquas que erāt sub
firmamento ab his que erant super firmamentū
Et factū est ita. Vocauitq̄ꝫ deus firmamentū ce-
lū: ⁊ factū est vespere ⁊ mane dies secūdus. ¶ Di
Dies.3ꝰ. xit vero deus. Congregentur aque que sub celo
sunt in locum vnū. ⁊ appareat arida. Et factū est
ita. Et vocauit deus aridam terrā: congregatio-
nesq̄ꝫ aquarum appellauit maria. Et vidit deꝰ ꝙ
esset bonū: ⁊ ait. Germinet terra herbam virentē
et facientem semen ⁊ lignū pomiferū faciens fru
ctum iuxta genus suū cuiꝰ semen in semetipso sit
B super terram. Et factū est ita. Et ꝓtulit terra her
bam virentem ⁊ facientem semen iuxta genꝰ suū
lignumq̄ꝫ faciens fructuꝫ: et habens vnūquodq̄ꝫ se-
mentem ſm speciem suam. Et vidit deus ꝙ esset
bonū: et factum est vespere ⁊ mane dies tertius.
Dies.4ꝰ. ¶ Dixit autē deus Fiant luminaria in firmamē-
ps.135. to celi: et diuidant diem ac noctem: ⁊ sint in signa
⁊ tempora ⁊ dies ⁊ ānos: vt luceant in firmamen-
to celi ⁊ illuminent terram. Et factū est ita. Fecit-
q̄ꝫ deus duo luminaria magna: luminare maius
vt preesset diei: ⁊ luminare minus vt preesset no-
cti ⁊ stellas. Et posuit eas in firmamēto celi: vt lu
cerent super terram: ⁊ preessent diei ac nocti ⁊ di
uiderent lucem ac tenebras. Et vidit deus ꝙ eēt
bonum: ⁊ factum est vespere ⁊ mane dies quartꝰ.
Dies.5ꝰ. ¶ Dixit etiā deꝰ. Producant aque reptile anime
C viuentis ⁊ volatile super terram: sub firmamēto
celi. Creauitq̄ꝫ deus cete grandia ⁊ omnē animā
viuentem atq̄ꝫ motabilem quā produxerāt aque
in species suas: ⁊ omne volatile ſm genus suum.
Et vidit deus ꝙ esset bonum: benedixitq̄ꝫ eis: di-
Infra eo- cēs. ¶ Crescite ⁊ multiplicamini ⁊ replete aquas
dem.d. maris: auesq̄ꝫ multiplicentur super terram. Et fa
ctum est vespere ⁊ mane dies q̄ntus. ¶ Dixit quo
Dies.6ꝰ. q̄ꝫ deus. Producat terra animā viuētem in gene
re suo: iumenta ⁊ reptilia ⁊ bestias terre ſm speci
es suas. Factūq̄ꝫ est ita. Et fecit deꝰ bestias terre
iuxta species suas: iumenta ⁊ omne reptile terre
Sexto die in genere suo. Et vidit deus ꝙ esset bonum: ⁊ ait.
factꝰ ē hō. Faciamus hominē ad imaginem ⁊ similitudineꝫ
nostram: ⁊ presit piscibus maris et volatilibꝰ celi D
⁊ bestiis: vniuerseq̄ꝫ terre: omniq̄ꝫ reptili quod mo Infra.5.a.
uetur in terra. Et creauit deus homineꝫ ad ima- Sap.2.d.⁊
ginem ⁊ similitudinē suam. ad imaginem dei cre- 10.a.
auit illū: masculum ⁊ feminam creauit eoꝝ. Bene Eccl.17.a.
dixitq̄ꝫ illis deus: ⁊ ait. Crescite et multiplicami- Mar.10.a.
ni ⁊ replete terram ⁊ subiicite eaꝫ: ⁊ dominamini 8.eo.c.
piscibus maris ⁊ volatilibus celi ⁊ vniuersis ani- Infra.8.et
mantibus que mouētur super terrā. Dixitq̄ꝫ deꝰ. 9.a.c.
Ecce dedi vobis omnē herbam afferentē semen
super terrā: ⁊ vniuersa ligna que habent in semet
ipsis sementē generis sui: vt sint vobis in escam ⁊
cūctis animantibꝰ terre. omniq̄ꝫ volucri celi ⁊ vni-
uersis q̄ mouentur in terra: ⁊ in quibus est aīa vi-
uens: vt habeant ad vescendū. Et factum est ita.
¶ Viditq̄ꝫ deus cūcta q̄ fecerat ⁊ erant valde bo Eccl.39.c.
na. ¶ Et factū est vespere ⁊ mane dies sextus. Mar.7.d.
C.S. Die septimo requieuit deus opere ꝯsum
mato: ⁊ benedixit diei septime. de paradiso terre
stri in quo positꝰ est primus homo. De quattuor
fluuiis. De formatione Eue. ij.
IGitur perfecti sunt celi ⁊ terra: ⁊ oīs or A
natus eoꝝ. Cōpleuitq̄ꝫ deus die septi- Exo.20.b.
mo opus suū qđ fecerat: ⁊ requieuit die Hebr.4.b
septimo ab vniuerso opere qđ patrarat.
¶ Et bn̄dixit diei septimo ⁊ sanctificauit illū: q̄a
in ipo cessauerat ab omni ope suo qđ creauit deus
vt faceret. Iste sunt generationes celi et terre q̄n
create sunt in die quo fecit deus celū et terram: ⁊
omne virgultū agri anteq̄ꝫ oriret in terra: oēmq̄ꝫ
herbā regiōis priusq̄ꝫ germinaret. nō eñ pluerat
dñs deus super terraꝫ ⁊ homo nō erat qui opera
retur terrā. Sed fons ascendebat e terra irrigās B
vniuersam superficiem terre. ¶ Formauit igitur Tob.8.b.
dñs deus hominē de lymo terre: ⁊ inspirauit i fa- Sap.10.a.
ciem eius spiraculū vite: et factꝰ est homo in ani- 2.cor.15.f.
mam viuētē. ¶ Plantauerat aūt dñs deus para
disum voluptatis a principio: i quo posuit hoīem
queꝫ formauerat: produxitq̄ꝫ dñs deus de humo
omne lignū pulchrum visu: ⁊ ad vescenduꝫ suaue
lignū etiā vite in medio paradisi: lignumq̄ꝫ scien-
tie boni ⁊ mali. Et fluuiꝰ egrediebatur de loco vo
luptatis ad irriganduꝫ paradisum: qui inde diui
ditur in quattuor capita. ¶ Nomen vni Phison. Prīmꝰ flu-
Ipse est qui circuit omnem terram euilath vbi na uiꝰ Phisō.
scitur aurum: et aurum terre illius optimum est. Eccl.24.e
Ibiq̄ꝫ inuenitur bdellium ⁊ lapis onychinus. Et C
nomen fluuii secundi Geon. Ipse est qui circuit 2ꝰ fluuius
omnem terram ethyopie. ¶ Nomen vero flumi- Geon.
nis tertii Tygris: ipse vadit ꝯtra assyrios. ¶ Flu 3ꝰ. fluuius.
uius autem quartus ipse est Euphratres. Tulit Tygris.
ergo dominus deus hominē: et posuit eum in pa 4ꝰ. fluuius
radisum voluptatis: vt operaretur et custodiret Euphra-
illum precepitq̄ꝫ ei dicens. Ex omī ligno paradi- tes.
si comede. de ligno autē scientie boni ⁊ mali ne co
medas In quacūq̄ꝫ eñ die comederis ex eo mor
te morieris. Dixit quoq̄ꝫ dñs deus. ¶ Non est bo Eccl.17.a.
num hominē esse solū: faciamꝰ ei adiutoriū simile
sibi. Formatis igitur dñs deus de humo cunctis
animātibus terre ⁊ vniuersis volatilibus celi: ad
duxit ea ad adā vt videret quid vocaret ea. Omne D
eñ qđ vocauit adā aīe viuētis: ipm ē nomē eiꝰ. ap
pellauitq̄ꝫ adā noībꝰ suis cūcta aīantia ⁊ vniuer-

sa volatilia celi: ⁊ omnes bestias terre. Ade vero
non inueniebatur adiutor similis eius. Immisitqȝ
dn̄s deus soporē in adam. Cūqȝ obdormisset tu
lit vnam de costis eius: ⁊ repleuit carnem pro ea.
Et edificauit dn̄s deus costā quā tulerat de adā
in mulierē: ⁊ adduxit eam ad adam. Dixitqȝ adā
1.Cor.2.b hoc nūc os ex ossibus meis: et caro de carne mea
Mat.19.a ¶ Hec vocabitur virago qm̄ de viro sumpta est.
Mar.10.a. Quāobrem relinquet homo patrem suū ⁊ matrē
Eph.5.g. et adherebit vxori sue et erunt duo in carne vna.
Erat autē vterqȝ nudus: adam scilicet et vxor eiꝰ
et non erubescebant.
1.Co.6.d C.S. De tēptatione ⁊ trāsgressione adam ⁊ eue
Et maledictione: et eiectione. iij.

SEd et serpēs erat callidior cūctis ani=
mantibus terre que fecerat dn̄s deus
A Qui dixit ad mulierem. Cur precepit
vobis deus vt nō comederetis ex omi
ligno paradisi? Cui respondit mulier. De fructu
lignorū que sunt in paradiso vescimur. de fructu
vero ligni qđ est in medio paradisi p̄cepit nobis
deus ne comederemus: ⁊ ne tāgeremus illud: ne
Eccl.15.d forte moriamur. ¶ Dixit autē serpens ad mulie=
2.Co.11.a. rem. Nequaq̄ morte moriemini. Scit em̄ deꝰ ꝙ
in quocūqȝ die comederitis ex eo aperient oculi
B vestri ⁊ eritis sicut dij scientes bonū et malū. Ui=
dit igitur mulier ꝙ bonū esset lignū ad vescendū
et pulchrum oculis: aspectuqȝ delectabile et tulit
de fructu illius ⁊ comedit. deditqȝ viro suo. qui co
medit: ⁊ aperti sunt oculi amborum. Cūqȝ cogno
uissent se esse nudos consuerunt folia ficus ⁊ fece
runt sibi perizomata. Et cū audissent vocem dn̄i
dei deambulātis in paradiso ad aurā post meri=
diem. abscondit se Adam ⁊ vxor eius a facie dn̄i
dei in medio ligni paradisi. Uocauitqȝ dn̄s deus
adam ⁊ dixit ei. Ubi es? Qui ait. Uocem tuā dn̄e
audiui in paradiso et timui eo ꝙ nudus essem: et
abscondi me. Cui dixit dn̄s Quis em̄ indicauit ti=
bi ꝙ nudus esses: nisi ꝙ ex ligno de quo precepe=
ram tibi ne comederes comedisti? Dixitqȝ adam
Mulier quā dedisti mihi sociam dedit mihi de li=
gno: ⁊ comedi. Et dixit dn̄s deꝰ ad mulierē. Qua
C re hoc fecisti? Que respondit. Serpens decepit
me ⁊ comedi. ¶ Et ait dn̄s ad serpentē. Quia fe
Maledi= cisti hoc maledictus es inter omnia animantia ⁊
ctio s̄pētis bestias terre. Sup pectus tuū gradieris ⁊ terrā
comedes cūctis diebus vite tue. Inimicitias po
nam inter te ⁊ mulierē ⁊ semen tuū ⁊ semen illius
Ipa conteret caput tuū: et tu insidiaberis calca=
Maledi= neo eiꝰ ¶ Mulieri quoqȝ dixit Multiplicabo erū
ctio mulie= nas tuas ⁊ conceptus tuos. In dolore paries fi=
ris. lios. ⁊ sub viri potestate eris. ⁊ ip̄e dominabit tui
1.Co.14.g ¶ Ade vero dixit. Quia audisti vocē vxoris tue
Maledi= ⁊ comedisti de ligno ex quo preceperā tibi ne co
ctio Ade. mederes: maledicta terra in opere tuo. In labo=
ribus comedes ex ea cūctis diebus vite tue. Spi
nas et tribulos germinabit tibi: ⁊ comedes her=
bas terre. In sudore vultꝰ tui vesceris pane tuo.
donec reuertaris in terrā de qua sumptus es: q2
D puluis es et in puluerem reuerteris. ¶ Et voca=
uit adā nomen vxoris sue Eua. Eo ꝙ mater esset
cunctorū viuentium. Fecitqȝ quoqȝ dn̄s deus Ade
et vxori eiꝰ tunicas pelliceas: ⁊ induit eos. Et ait

Ecce adam quasi vnus ex nobis factus est sciens
bonum et malū. Nunc ergo ne forte mittat manū
suam et sumat etiam de ligno vite ⁊ comedat ⁊ vi
uat ineternū. Emisit eum dominꝰ deus de para=
diso voluptatis vt operaretur terrā de qua sum=
ptus est. Eiecitqȝ adam: ⁊ collocauit ante paradi
sum voluptatis cherubin. ⁊ flāmeū gladium at=
qȝ versatilem ad custodiendā viam ligni vite.
C.S. De generatione Chayn ⁊ Abel ⁊ fratrici=
dio. de maledictiōe Chayn: de filijs quos genuit
chayn ꝓfugus. de prima ciuitate quā edificauit.
de generatione Seth. iiij.

ADam vero cognouit vxorē suā Euam A
que concepit et peperit chayn: dicens.
Possedi hominē per deum. Rursumqȝ
peperit fratrem eius Abel. Fuit autē
abel pastor ouiū. et chayn agricola. ¶ Factū est Hebr.11.a
aūt post multos dies vt offerret chayn de fructi=
bus t̄re munera domino. Abel quoqȝ obtulit de
primogenitis gregis sui: et de adipibus eorū. Et
respexit dominus ad abel et ad munera eius. ad
chayn autē ⁊ ad munera illius non respexit. Ira
tusqȝ est chayn vehementer ⁊ concidit vultus eiꝰ
Dixitqȝ dominꝰ ad eū. Quare iratus es ⁊ cur cō=
cidit facies tua? Nonne si bene egeris recipies? B
Sin autem male: statim in foribus peccatum tuū Sap.10.a
aderit. Sed sub te erit appetitus eius. ⁊ tu domi 1.Joh.3.b.
naberis illius. Dixitqȝ chayn ad Abel fratrē suū
Egrediamur foras ¶ Cumqȝ essent in agro. con=
surrexit chayn aduersus fratrem suū abel: et in=
terfecit eum. Et ait dominus ad Chayn. Ubi est
Abel frater tuus? Qui respondit. Nescio. Nun=
quid custos fratris mei sū ego? ¶ Dixitqȝ ad eū
Quid fecisti? Uox sanguis fratris tui clamat ad
me de terra. Nunc igitur maledictus eris super
terram: que aperuit os suū et suscepit sanguinē
fratris tui de manu tua. Cū operatus fueris eā
non dabit tibi fructus suos. Uagus et profugus
eris super terram. Dixitqȝ Chayn ad dominum
Maior est iniquitas mea: q̄ vt veniam merear.
Ecce eijcis me hodie a facie terre: et a facie tua
abscondar: et ero vagus ⁊ ꝓfugus in terra. Ois
igitur qui inuenerit me occidet me. Dixitqȝ ei do
minus. Nequaq̄ ita fiet: sed omnis qui occiderit C
chayn: septuplum punietur. Posuitqȝ dominꝰ in
chayn signū vt non interficeret eum omnis qui
inuenisset eum ¶ Egressusqȝ chayn a facie domi
ni habitauit profugus in terra: ad orientalem pla=
gam eden. Cognouit autē chayn vxorem suam
que cōcepit et peperit Enoch. ¶ Et edificauit ci Prima ci=
uitatem: et vocauit nomē eius ex nomine filij sui uitas.
Enoch. Porro Enoch genuit irad et irad genuit
mauiael: et mauiael genuit Mathusael: et mathu
sael genuit Lamech. Qui accepit duas vxores: D
nomen vni ada: ⁊ nomē alteri sella. Genuitqȝ ada Lamech
iabel qui fuit pater habitantiū in tentorijs atqȝ primus bi
pastorum: et nomen fratris eiꝰ Thubal. Ip̄e fuit gamiā itro
pater canentium cythara ⁊ organo. Sella quoqȝ duxit.
genuit Tubalchayn: qui fuit malleator et faber i
cūcta opa eris et ferri. Soror vero Tubalchayn
noemma. Dixitqȝ Lamech vxoribus suis ade et
selle. Audite vocem meam vxores Lamech: au=
scultate sermonem meum. Quoniam occidi vi=

rum in vuln⁹ meū: ⁊ adolescentulū in liuorē meū.
Septuplū ultio dabitur de cayn. de lamech vo
septuagiessepties ¶ Cognouit quoq; adhuc adam
vxorem suā ⁊ peperit filiū: vocauitq; nomen eius
seth dicens. Posuit mihi de⁹ semen aliud pro abel
quē occidit cayn. Sed ⁊ seth natus est filius quē
Enos pri- vocauit enos. Iste cepit inuocare nomen dn̄i.
mus diui- C.S. Recapitulatio generationis Ade vsq; ad
ni nominis Noe. numerus annoꝝ qb⁹ singuli vixerunt. v.
cultor. Hic est liber generatiōis adam in die
A qua creauit de⁹ hominem. ¶ Ad simili-
Eccli.17. tudinē dei fecit illū: masculum ⁊ femi
a.b.1.d. nam creauit eos: ⁊ bn̄dixit illis: ⁊ vo-
cauit nomen eoꝝ adam in die qua creati sūt. Ui-
1. Paral.1. xit aūt adam centū triginta ānis ⁊ genuit filiū ad
a. imaginem ⁊ similitudinē suā. vocauitq; nomē ei⁹
seth: ⁊ facti sunt dies adā postq̄ genuit seth octin
B genti āni. genuitq; filios ⁊ filias. Et factū est omē
Oēs anni temp⁹ qd vixit adam āni nōgenti triginta ⁊ mor-
Adā. 930. tuus est. Uixit quoq; seth centū q̄nq; ānis. et genuit
Enos. ¶ Uixitq; seth postq̄ genuit enos octin-
gentisseptē ānis: genuitq; filios et filias. Et facti
Oēs anni sunt oēs dies seth nōgentorū duodecim ānorū: ⁊
Seth. 912. mortuus est. ¶ Uixit vero enos nonaginta ānis
C ⁊ genuit chaynā. Post cuius ortū vixit octingen
Oēs anni tisq̄ndecim ānis. ⁊ genuit filios ⁊ filias ¶ Factiq;
Enos. 905 sunt oēs dies enos nōgentiq̄nq; āni: ⁊ mortu⁹ ē
¶ Uixit quoq; chaynā septuaginta annis. et ge-
Oēs anni nuit malalehel. ⁊ vixit chaynā postq̄ genuit ma-
Chaynā lalehel octingentisquadraginta ānis: genuitq; fi
910. lios ⁊ filias. Et facti sunt oēs dies chaynā nōgē
Oēs anni tidecem āni: et mortuus est. ¶ Uixit aūt malale-
malalehel hel sexagintaquinq; ānis: ⁊ genuit iared. Et vixit
895. malalehel postq̄ genuit iared octingentistrigin
ta annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Et facti sunt oēs
dies malalehel octingentinonagintaq̄nq; āni: et
Oēs anni mortuus est ¶ Uixitq; iared cētūsexagintaduo-
iared. 962 bus annis: ⁊ genuit enoch: ⁊ vixit iared postq̄ ge
nuit enoch octingentis annis: ⁊ genuit filios ⁊ fi-
Ecclesia. lias Et facti sunt oēs dies iared nōgentisexagi-
44.c. taduo āni: ⁊ mortuus est. Porro enoch vixit sexa
gintaq̄nq; ānis: ⁊ genuit mathusalē. Et ambula-
Oēs anni uit enoch cum deo. Et vixit enoch postq̄ genuit
Enoch an mathusalē trecentis ānis: ⁊ genuit filios ⁊ filias.
raptū suū Et facti sunt oēs dies enoch trecentisexaginta
365. quinq; anni. ambulauitq; cū deo ⁊ non apparuit: q2
D tulit eū deus. Uixit quoq; mathusalē centūocto-
Oēs anni gintaseptē ānis: ⁊ genuit lamech. Et vixit mathu
mathusalē salem postq̄ genuit lamech septingentisoctogin
969. Et in taduob⁹ ānis. et genuit filios ⁊ filias. Et facti sūt
ter ceteros oēs dies mathusalem nōgentisexagintanouem
diutius vi- anni: ⁊ mortu⁹ est. ¶ Uixit aūt lamech centūocto
xit. gintaduobus ānis: ⁊ genuit filium. vocauitq; no
men eius Noe dicens. iste consolabit nos ab ope
bus ⁊ laborib⁹ manuū nostraꝝ in terra cui male
dixit dn̄s. Uixitq; lamech postq̄ genuit Noe q̄n-
gentisnonagintaq̄nq; ānis: ⁊ genuit filios ⁊ filias
Oēs anni Et facti sunt oēs dies lamech septingentiseptua
Lamech. gintaseptem anni: et mortuus est. Noe vero cum
777. quingentorum esset annorū: genuit Sem Cham
et Iaphet.
C.S. De causis diluuij. fabrica arche et mensu-
ra eius. vi.

Noe vero cum quingentorum esset an A
norum genuit Sem et Cham et Ia-
phet. Cūq; cepissent homines multi-
plicari super terraꝫ: et filias procreas
sent: videntes filij dei filias hominū q͡ essent pul
chre: acceperunt sibi vxores ex oībus quas ele
gerant. Dixitq; deus. Non permanebit spiritus
meus in homine ineternū. quia caro est. ¶ Erūt
q; dies illius centūviginti annorum. Gygantes Eccl.118
autē erāt super terram in diebus illis Postq̄ eī ps.98.
igressi sunt filij dei ad filias hominū. illiq; genue
runt isti sunt potētes a seculo viri famosi. Uidēs
aūt deus q͡ multa malicia hominū esset in terra.
Et cuncta cogitatio cordis intēta esset ad maluꝫ
omni tempore. penituit eum q͡ hominem fecisset
in terra. Et precauens in futurū et tactus dolore Infra.8
cordis intrinsecus delebo inquit hominem queꝫ
creaui a facie terre ab homine vsq; ad animātia:
a reptili vsq; ad volucres celi. Penitet eī me fe- B
cisse eos. Noe vero inuenit gratiaꝫ corā domino
Hec sunt generationes Noe. Noe vir iustus atq;
perfectus fuit in generationibus suis. cū deo am
bulauit: et genuit tres filios. Sem. Cham: ⁊ Ia-
phet. Corrupta est aūt terra coram domino. ⁊ re Eccl.4.
pleta est iniquitate. Cūq; vidisset deus terrā esse c.
corruptam. oīs quippe caro corruperat viā suā
super terrā: dixit ad noe. finis vniuerse carnis ve
nit corā me. repleta est terra iniquitate a facie eo-
rum. et ego disperdaꝫ eos cū terra. ¶ Fac tibi ar
cham de lignis leuigatis. Mansiūculas in archa
facies. et bitumine linies intrinsecus et extrinse-
cus: et sic facies eam. Trecentorū cubitoruꝫ erit
longitudo arche. quinquaginta cubitoruꝫ latitu C
do. ⁊ triginta cubitorum altitudo illius Fenestrā
in archa facies: et in cubito cōsummabis summi-
tatem eius Ostiū autē arche pones in latere de-
orsum. Cenacula et tristega facies ī ea. Ecce ego
adducam aquas diluuij super terram vt interfi-
ciam oēm carnem in qua spiritus vite est subter
celum: et vniuersa que in terra sunt consumentur
Ponamq; fedus meū tecuꝫ ⁊ ingredieris archā
tu et filij tui: vxor tua et vxores filiorum tuorū te-
cum: ⁊ ex cunctis animātibus vniuerse carnis bi-
na induces in archam vt viuāt tecū masculini se-
xus et feminini. De volucribus iuxta genus suū. D
⁊ de iumentis in genere suo: ⁊ ex oīni reptili terre
sm̄ genus suū: bina de oībus ingredientur te-
cum vt possint viuere. Tolles igitur tecū ex oīi-
bus escis que mandi possunt: ⁊ cōportabis apud
te: et erunt tā tibi q̄ illis in escam. ¶ Fecit igitur Hebre.
Noe omnia que preceperat illi deus. b
C.S. De ingressu in archā. de inundatione dilu-
uij. de mora aquarum super terram. vij.
Dixitq; dn̄s ad eum. Ingredere tu et
omnis domus tua in archam. Te eī A
vidi iustum coram me in generatione 2.Pe.2.
hac. Ex oībus animantibus mūdis
tolles septena ⁊ septena: masculū ⁊ feminā. de ani
mantibus vero immūdis duo ⁊ duo: masculum ⁊
feminam: sed ⁊ de volatilibus celi septena ⁊ septe
na masculū ⁊ feminā: vt saluet semen sup faciē vni
uerse terre. Adhuc eī ⁊ post dies septē ego pluā
sup t'rā q̄dragita dieb⁹ ⁊ xl. noctib⁹ ⁊ delebo oēm

substantiā quā feci de superficie terre. Fecit ergo
Noe omnia que mandauerat ei dñs. Eratq; sexcē
torū annoꝝ qñ diluuij aque inundauerunt super
B terrā. ¶ Et ingressus est noe et filij eius: vxor eius
et vxores filiorū eius cū eo in archā ꝓpter aquas
Mat.24.d diluuij. De animātibus quoq; mūdis et imūdis et
de volucribus et ex omni qđ mouetur super terrā
duo et duo ingressi sunt ad noe in archā masculus
et femina: sicut ꝓceperat dñs noe. ¶ Cūq; trāsis-
sent septem dies: aque diluuij inundauerunt sup
terram. Anno sexcentesimo vite noe mense scđo:
septimodecimo die mensis rupti sunt omēs fon-
tes abyssi magne: et cataracte celi aperte sunt: et fa
cta est pluuia super terrā quadraginta diebus et
C quadraginta noctibus. In articulo diei illius in
gressus est noe et sem et cham et iaphet filij eius: et
vxor illius et vxores filiorū eius cū eis in archam:
ipsi et omne animal ſm genus suū: vniuersaq; iu-
menta in genere suo: et omne qđ mouetur sup terrā
in genere suo: cūctumq; volatile ſm genus suum:
Uniuerse aues omēsq; volucres ingresse sunt ad
noe in archā bina et bina ex omi carne in qua erat
spiritus vite. Et que ingressa sunt: masculus et fe
mina ex omi carne introierūt: sicut preceperat ei
deus: et inclusit eum dñs de foris. Factūq; est dilu
uiū quadraginta dieb⁹ super terrā et multiplica-
te sunt aque: et eleuauerūt archā in sublime a t̄ra.
Uehementer em̄ inundauerunt et omnia repleue-
A runt in superficie terre. Porro archa ferebat sup
aquas: et aque preualuerunt nimis super terram
opertiq; sunt omēs mōtes excelsi sub vniuerso cē
Eccl.39.c lo. Quindecim cubitis altior fuit aqua super mō
tes quos operuerat Consumptaq; est omis caro
que mouebatur super terrā: volucrum animātiū
bestiarū: omniūq; reptiliū que reptant sup terrā.
Uniuersi homines et cuncta in quibus spiraculū
Sap.10.a vite est in terra: mortua sunt. ¶ Et deleuit deus
omnē substantiā que erat super terrā ab hoīe vs-
q; ad pecus: tam reptile q̄ volucres celi: et deleta
sunt de terra. Remansit autē solus Noe et qui cū
eo erant in archa. Obtinueruntq; aque terrā cē-
tum quinquaginta diebus.

C. S. De cessatiōe diluuij. de missione corui: et co-
lūbe. de egressu noe de archa: et holocaustis. viij.

Ecordatus aūt dñs noe cunctorumq;
D animantiū: et omniū iumentorum que
erant cum eo in archa adduxit spm̄ sup
terrā et iminute sunt aque: et clausi sūt
fontes abyssi et cataracte celi: et prohibite sūt plu-
uie de celo. Reuerseq; sunt aque de terra euntes
et redeuntes: et ceperūt minui post centū quinqua
ginta dies. Requieuitq; archa mense septimo: vi
cesimoseptimo die mensis super mōtes armenie
At vero aque ibant et decrescebant vsq; ad deci-
mū mensem. Decimo em̄ mense prima die mēsis
apparuerunt cacumina montiū ¶ Cūq; transis-
sent quadraginta dies: aperiens noe fenestrā ar
che quā fecerat dimisit coruum: qui egrediebat et
nō reuertebatur donec siccarent aque sup terrā.
B Emisit quoq; columbam post eū vt videret si iam
cessassent aque super faciē terre. que cū nō inuenis
set vbi requiesceret pes eius reuersa est ad eū in ar
cham. Aque em̄ erant sup vniuersam terrā. Extē

dit q; manū suā et apprehensam intulit in archam.
Expectatis aūt vltra septem diebus alijs: rursum
dimisit columbā ex archa. At illa venit ad eū ad
vesperā: portans ramū oliue virentib⁹ folijs i ore
suo. Intellexit ergo noe ꝙ cessassent aq̄ sup terrā
Expectauitq; nihilomin⁹ septē alios dies et emi-
sit columbā q̄ nō est reuersa vltra ad eū. Igit sex C
centesimoprimo ānovite noe. primo mēse. prima
die mensis iminute sunt aque sup terrā. Et apiēs
noe tectū arche aspexit: viditq; ꝙ exsiccata eēt su
perficies terre. Mēse scđo septimo et vicesimo die
mēsis arefacta est terra. Locutus est aūt dñs ad
noe dicens. Egredere de archa tu et vxor tua et fi-
lij tui: et vxores filioꝝ tuoꝝ tecū. Cūcta animātia
q̄ sunt apud te: ex omi carne tam in volatilib⁹ q̄ i
bestijs et vniuersis reptilib⁹ q̄ reptant sup terram
educ tecū: et ingredimini super terrā. ¶ Crescite S.1.c. et d. et
et multiplicamini super eā. Egressus est ergo noe infra.9.a
et filij eius et vxor illius et vxores filioꝝ eius cū eo. D
Sed et oia animātia iumenta et reptilia q̄ reptāt
super terrā ſm genus suū egressa sunt de archa.
Edificauit aūt noe altare dño: et tollēs de cūctis
pecoribus et volucribus mūdis: obtulit holocau-
sta super altare. Odoratusq; est dñs odorē suaui
tatis: et ait ad eū. Nequaq̄ vltra maledicam terre
ꝓpter hoīes. Sensus em̄ et cogitatio humani cor
dis in malū prona sunt ab adolescentia sua. Non
igitur vltra percutiā omnē animantem sicut feci
Cunctis diebus terre: sementis et messis: frigus et
estus: estas et hyems: nox et dies nō requiescēt.

C. S. De benedictione Noe permissione oim ci-
borū pisciū et carniū: sed prohibetur caro cū san-
guine signo federis. de vinea plantata. de inebri-
atione Noe. De maledictione chanaā pueri: et be
nedictiōe Sem. de numero annoꝝ noe. ix.

Enedixitq; deus noe et filijs eius: et di A
xit ad eos. Crescite et multiplicamini et
replete terrā: et terror vester ac tremor
sit super cūcta aialia terre et sup omēs
volucres celi cū vniuersis q̄ mouētur sup terram
Omēs pisces maris manui vestre traditi sunt: et S.1.d.et.2.c.
omē qđ mouetur et viuit erit vobis in cibū. Qua-
si olera virentia tradidi vobis omia. Excepto ꝙ
carnem cū sanguine nō comedetis. Sanguinem
em̄ animarum vestrarū requirā de manu cuncta
rum bestiarū et de manu hoīs. De manu viri et fra Mat.26.a.
tris eius requiram aiam hominis ¶ Quicūq; ef
fuderit humanū sanguinē fundetur sanguis illi⁹
Ad imaginem quippe dei factus est homo. Uos Apo.13.c.
autē crescite et multiplicamini et ingredimini sup
terrā et implete eam. ¶ Hec quoq; dixit deus ad Esa.54.c.
noe et ad filios eius cū eo. ¶ Ecce ego statuā pa- B
ctum meū vobiscū: et cum semine vestro post vos
et ad omnē animā viuentem que est vobiscū: tā in
volucribus q̄ in iumentis et pecudibus terre: cū-
ctisq; q̄ egressa sunt de archa et vniuersis bestijs
terre Statuā pactū meū vobiscū et nequaq̄ vltra
iterficietur omis caro aquis diluuij: neq; erit de
inceps diluuium dissipans terram. Dixitq; deus:
Hoc est signū federis quod do inter me et vos: et
ad oēm animā viuentem q̄ est vobiscū in genera-
tiones sempiternas Arcū meū ponā in nubibus
et erit signū federis inter me et inter terrā. Cūq;

obduxero nubibus celū: apparebit arcus meus
in nubibus: ⁊ recordabor federis mei vobiscū: et
cū omi aia viuēte q̄ carnē vegetat: ⁊ nō erūt vltra
C aque diluuij ad delendā vniuersā carnē. Eritqꝫ
yris celi. arcus meus in nubibus: ⁊ videbo illū ⁊ recorda-
bor federis sempiterni: qđ pactū est inter deū et
oēm aiam viuentē vniuerse carnis q̄ est sup ter-
rā. Dixitqꝫ de⁹ noe. Hoc est signū federis qđ con
stitui iter me ⁊ oēm carnē sup terrā. Erāt ergo fi-
lij noe qui egressi sunt de arca: sem/cam/ ⁊ iaphet
Porro cham ipse est pater chanaan. Tres isti fi-
lij sunt noe: ⁊ ab his disseminatū est omne genus
hoim sup vniuersam terrā. Cepitqꝫ noe vir agri-
cola exercere terrā ⁊ plantauit vineā. Bibensqꝫ
vinū inebriatus est: ⁊ nudatus est in tabernacu-
Aīs iacu- lo suo. Qđ cū vidisset cham pater chanaan verē-
it. da scꝫ patris sui esse nudata: nūciauit duob⁹ fra-
D. tribus suis foras. At vero sem ⁊ iaphet palliū im
posuerunt humeris suis: ⁊ incedētes retrorsum:
operuerunt verenda patris sui. Faciesqꝫ eorum
auerse erāt: ⁊ patris virilia nō viderūt. ¶ Euigi-
lans aūt noe ex vino cū didicisset q̄ fecerat ei fili-
us suus minor. ait Maledictus puer chanaā: ser-
uus seruorū erit fratribus suis. Dixitqꝫ Benedi
ctus dñs deus sem: sit chanaā seru⁹ eius. Dilatet
deus iaphet ⁊ habitet in tabernaculis sem: sitqꝫ
Oēs dies chanaan seruus eius. Vixit aūt noe post diluuiū
Noe. 950 trecentis quinquaginta annis. et impleti sunt
omnes dies eius nongentorum quīquaginta an
norum et mortuus est.
C. S. De gñationibus filiorꝫ noe ⁊ de diuisione
regionū ipsorū. Primo de Japhet ⁊ filijs ei⁹ ⁊ re
gioē ipsorꝫ. scđo de Chā ⁊ filijs. vltio de. Sem. x
EC generationes filiorꝫ noe. sem/cham
A ⁊ iaphet: natiqꝫ sunt eis filij post dilu-
Filij ia- uiū. ¶ Filij iaphet gomer/ ⁊ magog/ ⁊
phet. madal/ ⁊ iaban/ ⁊ thubal/ ⁊ mosoch/ et
tyras. Porro filij gomer assenem et riphat ⁊ tho-
gorma. Filij aūt iaban: helisa ⁊ tharsis/ cethim et
dodanim. Ab his diuise sunt insule gentiū in re-
gionibus suis. vnusquisqꝫ scđm linguā ⁊ familias
Filij Chā. in nationibus suis. ¶ Filij aūt cham: chus ⁊ mes-
rahim ⁊ phuth et chanaan. Filij autē chus: saba
euila ⁊ sabatha et regma et sabathaca. Filij regi
B ma saba et dadan. Porro chus genuit nemroth.
1. Parali. ¶ Ipse cepit esse potēs in terra: ⁊ erat robustus
1. a venator corā dño. Ab hoc exiuit puerbiū quasi
nemroth robustus venator corā dño. Fuit autē
principiū regni eius babylō: ⁊ arach ⁊ archat: et
calāne: in terra sennaar. De terra illa egressus est
assur ⁊ edificauit niniuen: et plateas ciuitatis et
C chale. Resen quoqꝫ inter niniuen ⁊ chale: hec est
ciuitas magna. At vero mesraim genuit ludim ⁊
anami ⁊ laabim ⁊ neptuim ⁊ phetrusim ⁊ cellum
de quib⁹ egressi sunt philistijm ⁊ capturim. Cha-
naan aūt genuit sidonem primogenitū suū/ ethe-
um ⁊ hiebuseum ⁊ amorreū ⁊ gergeseū ⁊ eueum
⁊ aracheum: cyneum ⁊ aradiū samarthen ⁊ ama
theum: ⁊ per hos disseminati sunt populi chana-
neorū. Factiqꝫ sunt termini chanaan veniētibus
a sidone gerarā vsqꝫ ad gazam: donec īgredia-
ris sodomā ⁊ gomorram ⁊ adamā ⁊ seboym vsqꝫ
lesa. Hi sunt filij cham in cognationib⁹ ⁊ linguis

⁊ generationib⁹ terrisqꝫ ⁊ gētib⁹ suis. ¶ De sem
quoqꝫ nati sunt patre oim filiorꝫ heber: fratre ia-
phet maiore. ¶ Filij sem: helam et assur ⁊ arpha- Filij sem.
xat: lud ⁊ aram. Filij aram hus et hul et gether et 1. Parali.
mes. At vero arphaxat genuit sale: de quo ortus D.
est heber. Natiqꝫ sunt heber filij duo. Nomen vni
phaleg: eo ꝙ in diebus eius diuisa sit terra: ⁊ no- D
men fratris eius iectan. Qui iectan genuit elmo
dad ⁊ saleph ⁊ assarmoth ⁊ iare ⁊ adirā ⁊ iasal ⁊ de-
da ⁊ hebal et abimahel saba ⁊ ophir: ⁊ euila ⁊ io-
bab. Omes isti filij iectan. Et facta est habitatio
eorꝫ de messa pergentib⁹ vsqꝫ sephar montē oriē
talē. Isti sunt filij sem secundū cognationes ⁊ lin
guas ⁊ regiones in gētibus suis. He familie noe
iuxta populos ⁊ natiōes suas. Ab his diuise sunt
gentes in terra post diluuium.
C. S. De edificatione babel. de confusione līgua
rū. de filijs sem vsqꝫ od abram nachor et arā fra-
tres. de morte aram q̄ genuit loth. de vxorib⁹ na
chor ⁊ abrā. de egressu eorꝫ de caldea chanaā. xi.
ERat autē terra labij vnius ⁊ sermonū A
eorundē. Cumqꝫ pficiscerentur de oriē
te iuenerūt campū in terra sennaar: et
habitauerūt ī eo. Dixitqꝫ alter ad pro-
ximū suū. Venite faciamus lateres: ⁊ coquamus
eos igni. Habueruntqꝫ lateres pro saxis: ⁊ bitu-
men pro cemento. Et dixerunt Venite faciamus
nobis ciuitatē: et turrem cuius culmē pertingat Edificatio
ad celū: ⁊ celebremus nomen nostrū anteq̄ diui- ciuitatis et
damur in vniuersas terras. Descendit autē dñs turris ba-
vt videret ciuitatē ⁊ turrem quā edificabant filij bylonis.
adā: et dixit. Ecce vnus est populus: ⁊ vnū est la- B
bium oibus. Ceperūtqꝫ hoc facere: nec desistent
a cogitationibus suis donec eas opere cōpleant
Venite igitur descendamus ⁊ confundamus ibi
linguā eorꝫ: vt nō audiat vnusquisqꝫ vocē primi
sui. ¶ Atqꝫ ita diuisit eos dñs ex illo loco in vni- Confusio
uersas terras ⁊ cessauerūt edificare ciuitatē. Et linguarū.
idcirco vocatū est nomē eius babel: q2 ibi cōfusū
est labiū vniuerse terre. Et īde dispersit eos dñs
sup faciē cunctarū regionū. ¶ He sunt generati
ones sem. Sem erat centū annorꝫ q̄n genuit ar-
phaxat: biennio post diluuiū. Vixitqꝫ sem postq̄
genuit arphaxat quingentis annis: et genuit fili
os et filias. Porro arphaxat vixit trigintaquīqꝫ C
annis ⁊ genuit sale. Vixitqꝫ arphaxat postq̄ ge-
nuit sale trecentis tribus annis: ⁊ genuit filios ⁊
filias Sale quoqꝫ vixit triginta annis: et genuit
heber. Vixitqꝫ sale postq̄ genuit heber quadrin
gentis tribus annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Vixit
autē heber trigintaquattuor annis: ⁊ genuit pha
lech. Et vixit heber postq̄ genuit phalech qua-
dringentis trigita annis: ⁊ genuit filios et filias.
Vixit quoqꝫ phalech triginta annis ⁊ genuit reu
Vixitqꝫ phalech postq̄ genuit reu ducentis no-
uē annis: ⁊ genuit filios ⁊ filias. Vixit autem reu
trigintaquīqꝫ annis: ⁊ genuit saruch. Vixit quo- D
qꝫ reu postq̄ genuit saruch ducentis septē annis
⁊ genuit filios ⁊ filias. Vixit autē saruch triginta
annis: ⁊ genuit nachor. Vixitqꝫ saruch postq̄ ge 1. Parali.
nuit nachor ducentis annis: ⁊ genuit filios ⁊ fili- 1. b.
as. Vixit aūt nachor vigīti nouē annis: ⁊ genuit Josue. 24
thare. Vixitqꝫ nachor postq̄ genuit thare centū a.

decē et nouem annis:et genuit filios ⁊ filias. Ui-
xitq; thare septuaginta annis:et genuit abram ⁊
nachor ⁊ aram. Hec sunt aūt generationes thare
¶ Thare genuit abrā nachor ⁊ aram. Porro arā
Heb.11.c genuit loth. ¶ Mortuusq; est aram añ thare pa-
Josue.4. trē suū in terra natiuitatis sue in vr chaldeorum.
a. Duxerūt autē abrā ⁊ nachor vxores. Nomē vxo-
Ne.9.b. ris abrā sarai:⁊ nomē vxoris nachor:melcha filia
Judi.5.a. arā pr̄is melche.⁊ pr̄is iesche. ¶ Erat autē sarai
Sap.10.a. sterilis:nec habebat liberos. ¶ Tulit itaq; thare
abrā filiū suū ⁊ loth filiū Arā filiū filii sui ⁊ sarai
nurū suā:vxorē abrā filii sui:⁊ eduxit eos de vr cal
Judith.5. deorū vt irent in terrā chanaan. Ueneruntq; vsq;
a. aran:⁊ habitauerunt ibi. Et facti sunt dies thare
Sap.10.a. ducētorū quīq; annoꝝ:⁊ mort9 est in aran.
C.S. De egressu abre de caldea:⁊ ascensu eius in
egyptū cū sarai quā sororē dixerat. xii.
A Dixit aūt dn̄s ad abram. Egredere de
Act.7.a. terra tua:et de cognatiōe tua ⁊ de do
mo patris tui:⁊ veni in terrā quā mō-
strauero tibi. Faciamq; te in gētē ma
gnā:⁊ benedicā tibi:⁊ magnificabo nomen tuum
erisq; benedictus. Benedicā benedicētibus tibi
⁊ maledicā maledicentib9 tibi. Atq; in te benedi
Act.3.d. centur vniuerse cognationes terre. ¶ Egressus
Hebre.11. est itaq; abrā sicut p̄ceperat ei dn̄s.et iuit cum eo
b. loth. Septuagintaquinq; annoꝝ erat Abrā cū
B egrederetur de aran. Tulitq; sarai vxorē suā:et
loth filiū fratris sui. vniuersamq; substātiā quam
possederāt:⁊ aīas quas fecerāt in aran:⁊ egressi
sunt vt irent in terrā chanaā. Cumq; venissent in
eā ptransiuit abrā terrā vsq; ad locū sichē:⁊ vsq;
ad conuallē illustrē. Chananeus autē tūc erat in
terra. Apparuit aūt dn̄s abrā ⁊ dixit ei. Semini
tuo dabo terrā hāc. Qui edificauit ibi altare do
mino q̄ apparuerat ei:⁊ inuocauit ibi nomē eius.
C Et inde trāsgrediēs ad mōtē qui erat cōtra oriē
tē bethel.tetēdit ibi tabernaculū suū ab occidēte
habens bethel:⁊ ab oriēte hai. Edificauit quoq;
ibi altare dn̄o ⁊ inuocauit nomē eius. Perrexitq;
abrā vadēs et vltra p̄grediens ad meridiē. Fa-
cta est aūt fames in terra. Descēditq; abrā in egy
ptū vt peregrinaretur ibi. Preualuerat enim fa-
mes. Cūq; p̄pe esset vt ingrederetur egyptū:di-
xit sarai vxori sue. Noui q̄ pulchra sis mulier:⁊ q̄
cū viderint te egyptii:dicturi sunt:vxor illius est:
Infra.20. ⁊ interficient me:⁊ te reseruabūt. ¶ Dic ergo ob-
c. secro te q̄ soror mea sis vt bene sit michi p̄pter te
⁊ viuat aīa mea ob gratiā tui. Cūq; ita ingressus
esset abrā egyptum:viderunt egyptii mulierē q̄
esset pulchra nimis. Et nunciauerunt principes
pharaoni:⁊ laudauerūt eā apud illū. Et sublata
est mulier in domum pharaonis:abrā vero bene
vsi sunt p̄pter illā. Fueruntq; ei oues ⁊ boues et
asini ⁊ serui ⁊ famulie ⁊ asine ⁊ cameli. Flagellauit
aūt dn̄s pharaonē plagis maximis ⁊ domū eius
p̄pter sarai vxorē abrā. Uocauitq; pharao abrā
et dixit ei. Quidnā ē hoc qd̄ fecisti michi? Qua-
re nō indicasti michi q̄ vxor tua esset. quā ob cau
sam dixisti esse sororē tuā: vt tollerē eam michi in
vxorē? Nunc igit̄ ecce cōiunx tua:accipe eā ⁊ va-
de. Precepitq; pharao super abrā viris ⁊ deduxe
runt eū ⁊ vxorē eius:⁊ oia q̄ habebat.

C.S. De diuisione abram ⁊ loth diuitum ⁊ p̄mis
sione terre abre. xiii.
Ascendit ergo abrā de egypto ipse ⁊
vxor eius:⁊ oia que habebat et loth A
cū eo ad australē plagā. Erat autē
diues valde in possessione auri ⁊ ar-
gēti. Reuersusq; est p iter quo venerat a meridie
in bethel:vsq; ad locū vbi prius fixerat taberna-
culū inter bethel ⁊ hai: in loco altaris qd̄ fecerat
prius:⁊ inuocauit ibi nomen dn̄i. Sed et loth qui
erat cū abrā fuerūt greges ouiū ⁊ armēta ⁊ taber
nacula:nec poterat eos capere terra vt habita- B
rent simul. Erat quippe substantia eoꝝ multa:et
nequibant habitare cōiter. Unde facta est rixa in Infra.36.
ter pastores gregū abrā et loth. Eo autē tp̄e cha a.
naneus ⁊ phereseus habitabant in terra illa. Di
xit ergo abrā ad loth.ne queso sit iurgiū inter me
et te.et inter pastores meos et pastores tuos: fra
tres enī sum9 ¶ Ecce vniuersa terra corā te est:re Hiere.40.
cede a me obsecro. Si ad sinistrā ieris:ego dexte- b.
rā tenebo:si tu dexterā elegeris:ego ad sinistrā p-
gā. Eleuatis itaq; loth oculis vidit oēm circa regio C
nē iordanis:q̄ vniuersa irrigabat̄ anq̄ subuerte-
ret dn̄s Sodomā ⁊ Gomorrā sicut padisus dn̄i
⁊ sicut egyptus venientibus in segor. Elegit sibi
loth regionē circa iordanem:⁊ recessit ab oriente
Diuisiq; sunt alterutrū a fratre suo. Abram habi
tauit in terra chanaā. Loth vero moratus est in
oppidis que erāt circa iordanē:⁊ habitauit in so-
domis. Hoies aūt sodomite pessimi erāt ⁊ pecca
tores corā dn̄o nimis. Dixitq; dn̄s ad abrā postq̄
diuisus est ab eo loth. Leua oculos tuos in dire- D
ctū:⁊ vide a loco in quo nūc es ad aquilonē ⁊ me
ridiē ad orientē ⁊ occidētē. ¶ Oēm terrā quā cō Infra.7.
spicis.tibi dabo ⁊ semini tuo vsq; in sempiternū b.et.26.a.
faciāq; semē tuū sicut puluerem terre. ¶ Si quis Roma.4.
pōt hoim numerare puluerē terre:semen quoq; d.
tuū nūerare poterit. Surge ergo ⁊ pābula terrā
i lōgitudine ⁊ i latitudine sua:q2 tibi datur9 sū eā
Mouēs igit̄ tabernaculū suū abrā venit ⁊ habita
uit iuxta conuallem mēbre que est in hebrō. Edi
ficauitq; altare ibi domino.
C.S. De pugna regū: De victoria Abre liberan
tis loth:⁊ obuiatione melchisedech. xiiii.
Factū est aūt i illo tp̄e vt amraphel rex
sennaar ⁊ arioch Rex pōti ⁊ chodorla- A
omor rex elamitarū ⁊ thadal rex genti-
um inirent bellū cōtra Basa regē sodo
morū:cōtra bersa regē gomorre: ꝯtra sennaar re
gē adame ⁊ cōtra semeber regē seboym:cōtraq;
regē bale ipsa est segor. Oēs hi cōuenerūt i vallē
siluestrē q̄ nūc est mare salis. Duodeci enī annis
seruierāt chodorlaomor:⁊ tertiodecio āno recesse
rūt ab eo. Igitur quartodecimo anno venit cho
dorlaomor ⁊ reges qui erant cū eo ⁊ p̄cusserūt ra
phaym in astaroth ⁊ carnaym ⁊ zuzim cū eis:et
emim i sabe cariathaim ⁊ chorreos in montibus
seyr:vsq; ad cāpestria pharan.que est in solitudi
ne. Reuersiq; sunt ⁊ venerūt vsq; ad fōtē mephat
ipsa est chades:⁊ p̄cusserūt oēm regionē amale-
chitarū ⁊ ammorreoꝝ q̄ habitabāt i asasonthā-
mar. Et egressi sunt rex sodomorū ⁊ rex gomorre B
rexq; adame ⁊ rex seboym necnon ⁊ rex bale que

eſt ſegoꝛ ⁊ duxerūt aciem cōtra eos in valle ſilue
ſtri.ſcꝫ aduerſus chodoꝛlaomoꝛ regē elamitaruꝫ
et thadal regē gentiuꝫ ⁊ amraphel regē ſennaar
⁊ arioch regē pōti:quattuoꝛ reges aduerſus quī
qꝫ.Vallis aūt ſiluestris habebat puteos multos
bituminis Itaqꝫ rex ſodomoꝝ ⁊ rex gomoꝛre ter
ga verterūt:cecideruntqꝫ ibi ⁊ q̄ remāſerant fuge=
runt ad mōtē. Tulerūt aūt oēm ſubſtantiā ſodo=
moꝝ ⁊ gomoꝛreoꝝ.⁊ vniuerſa q̄ ad cibū ꝑtinent
⁊ abierūt. Necnō et loth ⁊ ſubſtantiā eius.filium
fratris abꝛam qui habitabat in ſodomis.Et ecce
vnus q̄ euaſerat nūciauit abꝛā hebꝛeo qui habi=
tabat in conualle mābꝛe ammoꝛrei fratris eſchol
⁊ fratris aner. Hi eni pepigerāt fedus cuꝫ abꝛaꝫ
Quod cū audiſſet abꝛam captum videlicet loth
fratrē ſuū:numerauit expeditos vernaculos ſu=
os trecentos decē ⁊ octo ⁊ ꝑſecutus eſt eos vſqꝫ
Dan.Et diuiſis ſocijs irruit ſuꝑ eos nocte. Per=
cuſſitqꝫ eos ⁊ ꝑſecutus eſt vſqꝫ ſoba ⁊ phenicen:q̄
ē ad leuā damaſci. Reduxitqꝫ oēm ſubſtantiā et
loth fratrē ſuū cū ſubſtātia illiꝰ.mulieres quoqꝫ ⁊
populū.Egreſſus eſt aūt rex ſodomoꝝ in occur=
ſum eius:poſtq̄ reuerſus eſt a cede chodoꝛlao=
moꝛ ⁊ regū q̄ cū eo erāt in valle ſabe.que ē vallis
Hebꝛe.7. regis. ❡ At vero melchiſedech rex ſalem: pꝛofe=
rens panē ⁊ vinū(erat eni ſacerdos dei altiſſimi)
benedixit ei ⁊ ait. Benedictꝰ abꝛam deo excelſo
q̄ creauit celū ⁊ terrā:⁊ benedictus deꝰ excelſus
quo ꝓtegente hoſtes in manibꝰ tuis ſunt. Et de=
dit ei decimas ex oībus. Dixit aūt rex ſodomoꝝ
ad abꝛā.Da michi aīas.cetera tolle tibi. Qui re=
ſpondit ei. Leuo manū meā ad dn̄m deū excelſū
poſſeſſoꝛem celi ⁊ terre ꝙ a filo ſubtegminis vſqꝫ
ad coꝛrigiā caligē nō accipiā ex omnibꝰ que tua
ſunt:ne dicas:ego ditaui abꝛā: exceptis his q̄ co=
mederūt iuuenes ⁊ partibus viroꝝ qui venerūt
mecū aner eſchol ⁊ membꝛe. Iſti accipiant par=
tes ſuas.

C.S.De pꝛomiſſiōe abꝛe ſeminis: ⁊ terre datur
ſignum abꝛe yſaac. xv.

A His itaqꝫ tranſactis:factꝰ eſt ſermo dn̄i
ad abꝛā ꝑ viſionē:dicens. Noli timere
abꝛā ego ꝓtectoꝛ tuꝰ ⁊ merces tua ma
gna nimis.Dixitqꝫ abꝛā. Dn̄e deus q̄d
dabis michi.Ego vadā abſqꝫ liberis ⁊ filius ꝓcu
ratoꝛis domus mee iſte damaſcus elyeſer. Addi
ditqꝫ abꝛā. michi aūt nō dediſti ſemē: et ecce ver
naculus meus heres meus erit. Statimqꝫ ſermo
dn̄i factꝰ ē ad eū dicēs. Nō erit hic heres tuꝰ:ſed
q̄ egredietur de vtero tuo ip̄m habebis heredē.
B Eduxitqꝫ eū foras ⁊ ait illi. Suſpice celū ⁊ nume
ra ſtellas ſi potes.⁊ dixit ei. Sic erit ſemen tuum
Roma.4. ❡ Credidit abꝛam deo:⁊ reputatū eſt illi ad iuſti
a. ciā.Dixitqꝫ ad eū. Ego dn̄s q̄ eduxi te de vr chal
Gal.3.a. deoꝝ.vt darē tibi terrā iſtā ⁊ poſſideres eā. At il
Iac.2.d le ait. Dn̄e deus vn̄ ſcire poſſuꝫ ꝙ poſſeſſurus ſī
eā.Et r̄ndit dn̄s. Sume inquit michi vaccā trien
nē ⁊ capꝛā trimā ⁊ arietē annoꝝ triū:turturē quo
qꝫ ⁊ colūbā. Qui tollēs vniuerſa hec diuiſit ea ꝑ
mediū ⁊ vtraſqꝫ ptes cōtra ſe altrinſecus poſuit.
C Aues aūt nō diuiſit. Deſcenderuntqꝫ volucres
ſuꝑ cadauera ⁊ abigebat eas abꝛaꝫ. Cūqꝫ ſol oc=
cūberet ſopoꝛ irruit ſuꝑ abꝛā ⁊ hoꝛroꝛ magnus et
tenebꝛoſus inuaſit eū. Dictūqꝫ eſt ad eū. ❡ Sci=
to pꝛenoſcens ꝙ peregrinū futurū ſit ſemen tuū Act.7.a.
in terra non ſua:⁊ ſubijcient eos ſeruituti. et affli
gent quadringentis annis. Veruntamen gentē
cui ſeruituri ſunt ego iudicabo:⁊ poſt hec egredi
entur cū magna ſubſtātia. Tu autē ibis ad pr̄es
tuos in pace ſepultꝰ in ſenectute bona. Genera=
tione aūt quarta reuertentur huc. Necdū eni cō D
plete ſūt iniquitates ammoꝛreoꝝ vſqꝫ ad pꝛeſēs
tēpus. Cū ergo occubuiſſet ſol:facta eſt caligo te
nebꝛoſa: ⁊ apparuit clibanus fumans ⁊ lampas
ignis tranſiens inter diuiſiones illas. In illo die
pepigit dn̄s fedus cū abꝛā dicens.ſemini tuo da
bo terrā:a fluuio egypti vſqꝫ ad fluuiū magnū eu
fratē. Cineos ⁊ cenezeos.cethmoneos: ⁊ etheos
⁊ pherezeos. raphaim quoqꝫ et ammoꝛreos:eue
os ⁊ chananeos ⁊ gergeſeos ⁊ iebuſeos.

C.S.De conceptu agar ⁊ fuga eius in natiuita=
te hiſmael. xvj.

Igitur ſarai vxoꝛ abꝛā non genuerat ſi A
bi liberos. ſed habens ancillā egyptiā
noīe agar dixit marito ſuo. Ecce cōclu
ſit me dn̄s ne parerē: ingredere ad an
cillam meā ſi foꝛte ſaltē ex illa ſuſcipiā filios. Cūqꝫ
ille acquieſceret deꝑcanti: tulit agar egyptiā
ācillā ſuā poſt annos decē q̄ habitare ceperāt in
terra chanaā:⁊ dedit eā viro ſuo vxoꝛē qui ingreſ
ſus eſt ad eā. At illa concepiſſe ſe vidēs deſpexit
dominā ſuā. Dixitqꝫ ſarai ad abꝛā. Inique agis
contra me.Ego dedi ancillā meā in ſinū tuū q̄ vi B
dēs ꝙ cōcepit deſpectui me habet. Iudicet dn̄s
inter me ⁊ te. Cui reſpōdit abꝛā. Ecce ait ancilla
tua in manu tua eſt:vtere ea vt libet. Affligēte igi
tur eā ſarai:fugam iniit. Cūqꝫ inueniſſet eā ange
lus dn̄i iuxta fontē aque in ſolitudine q̄ eſt in via
ſur in deſerto.dixit ad illā. Agar ancilla ſarai vn
de venis: ⁊ quo vadis? Que r̄ndit. A facie ſarai C
dn̄e mee ego fugio. Dixitqꝫ ei āgelus dn̄i. Reuer
tere ad dn̄am tuā:⁊ humiliare ſub manu illiꝰ. Et
rurſum. Multiplicās inquit multiplicabo ſemen
tuū:⁊ nō numerabitur pꝛe multitudine. Ac dein Iudic.13.
ceps ecce ait concepiſti ⁊ ꝑies filiū: vocabiſqꝫ no b.
men eius hiſmael:eo ꝙ audierit dn̄s afflictioneꝫ Lu.1.c.
tuā. Hic erit ferus homo:manus eius cōtra oēs D
⁊ manꝰ oīm contra euꝫ: et e regione vniuerſoꝛuꝫ
fratrū ſuoꝝ figet tabernacula. Vocauit aūt agar
nomē dn̄i qui loquebatur ad eā:tu deus q̄ vidiſti
me. Dixit eīm ꝓfecto hic vidi poſteriora videntis
me:ꝓpterea appellauit puteū illū puteū viuētis
⁊ vidētis me. Ipſe eſt inter cadeꝫ et barad:pepe
ritqꝫ agar abꝛe filiū q̄ vocauit nomen eius hiſma
el. Octoginta et ſex annoꝝ erat abꝛam quando
peperit ei agar hiſmaelem.

C.S.De mutatione nominū:⁊ circūciſione ⁊ pꝛo
miſſione yſaac. xvij.

Poſtq̄ vero nonaginta ⁊ nouē annoꝝ A
eſſe ceperat. apparuit ei deus. Dixitqꝫ
ad eū. Ego dn̄s op̄s. Ambula coꝛā me
⁊ eſto perfectus. Ponāqꝫ fedus meū in
ter me et te:⁊ multiplicabo te vehementer nimis
Cecidit abꝛā ꝓnus in faciē. Dixitqꝫ ei deꝰ. Ego
ſum ⁊ ponā pactū meū tecū:erisqꝫ pater multarū
gentiū. Nec vltra vocabit̄ nomen tuū abꝛam:ſed

Infra eo. Ecclesia. appellaberis abraã. q2 patrẽ multarũ gentiũ cõ=
44.e. stitui te. Faciãq3 te crescere vehemẽtissime ⁊ po=
Ro.4.c. nã te in gentibus: reges ex te egredientur ⁊ statuã
pactũ meũ inter me et te et inter semẽ tuũ post te
in gñationibus suis federe sempiterno vt sim de
B us tuus ⁊ seminis tui post te. Daboq3 tibi ⁊ semi=
ni tuo post te terrã peregrinationis tue: oẽm ter=
rã chanaã in possessionẽ eternã eroq3 deus eorũ.
Dixitq3 iterũ deꝰ ad abraã. Et tu ergo custodies
pactũ meũ: ⁊ semẽ tuũ post te in gñationibꝰ suis.
hoc est pactũ meũ qḋ obseruabitis iter me ⁊ vos
⁊ semẽ tuũ post te. Circũcidet ex vobis oẽ mascu
linũ ⁊ circumcidetis carnẽ preputij vr̃i: vt sit in si=
gnũ federis inter me ⁊ vos. Infans octo dierum
Lu.2.c circumcidetur in vobis. Oẽ masculinũ in genera
tionibꝰ vr̃is tã vernaculus ꝙ̃ empticius circunci
det ⁊ quicunq3 nõ fuerit de stirpe vestra. Eritq3 pa
ctũ meũ in carne vr̃a in fedus eternũ. Masculus
cuius preputij caro circũcisa nõ fuerit delebitur
aĩa illa de pplo suo q2 pactũ meũ irritũ fecit. Di=
xit quoq3 deꝰ ad abraã: sarai vxorẽ tuã non voca
C bis sarai: sed sarã. Et benedicã ei: ⁊ ex illa dabo ti
supra eod. bi filiũ cui benedicturꝰ sũ. Eritq3 in natiões: et re
ges populoꝝ orientur ex eo. Cecidit abraã in fa
ciem suã ⁊ risit in corde suo dicẽs. Putasne cente=
nario nascetur filiꝰ: ⁊ sara nonagenaria pariet? Di=
xitq3 ad dñm. Utinã hismael viuat corã te. Et ait
dñs ad abraam. Sara vxor tua pariet tibi filiũ vo=
cabisq3 nomẽ eius ysaac. Et cõstituã pactũ meũ
illi in fedꝰ sempiternũ: ⁊ semini eius post eũ. Sup
hismael quoq3 exaudiui te. Ecce benedicã ei: ⁊ auge
bo ⁊ multiplicabo eũ valde. Duodecim duces ge
nerabit et faciã illũ crescere in gentẽ magnã. Pa
ctũ vero meũ statuã ad ysaac: quẽ pariet tibi sara
tpe isto: in anno altero. Cũq3 finitus eẽt sermo lo
D quẽtis cũ eo ascendit deus ab abraã. Tulit autẽ
abraã hismael filiũ suu͂ ⁊ oẽs vernaculos do=
mus sue vniuersosq3 quos emerat: ⁊ cunctos ma
res ex oibus viris domꝰ sue: ⁊ circuncidit carnẽ
preputij eorũ statim in ipsa die sicut preceperat
ei deus. Abraã nonaginta et nouem erat annoꝝ
qñ circũcidit carnẽ preputij sui: ⁊ hismael filius
suus tredecim annos impleuerat tpe circuncisio
nis sue. Eadẽ die circũcisus est abraam et hisma
el filius eius: et omnes viri domus illius tam ver
naculi ꝙ̃ emptitij et alienigene pariter circun=
cisi sunt.

C.S. De tribus viris qui apparuerunt abrae.
de confabulatione dei et abrae super interitu so=
dome. xviij.

A Apparuit autẽ ei dñs in conualle mam
bre sedẽti in ostio tabernaculi sui i ipo
feruore diei. Cũq3 eleuasset oculos ap
paruerunt ei tres viri stãtes prope eũ
Quos cũ vidisset cucurrit in occursum eorũ de
ostio tabernaculi sui: ⁊ adorauit in terra et dixit.
Act.16.c. Dñe si inueni grãm in oculis tuis ne transeas ser
uũ tuũ. sed afferã pauxillũ aque ⁊ lauent pedes
1. Regum. vr̃i: ⁊ requiescite sub arbore. Ponãq3 bucellã pa=
28.d nis ⁊ cõfortetur cor vr̃m. postea trãsibitis. Idcir
co enĩ declinastis ad seruũ vr̃m. q̇ dixerũt. Fac vt
locutus es. Festinauit abraã in tabernaculũ ad
sarã: dixitq3 ei. Accelera: tria sata simule cõmisce
⁊ fac subcinericios panes. Ipse vero ad armentũ
cucurrit ⁊ tulit inde vitulũ tenerrimũ ⁊ optimũ de
ditq3 puero. q̇ festinauit et coxit illũ. Tulit quoq3
butyrũ et lac ⁊ vitulũ quẽ coxerat ⁊ posuit corã
eis. Ipse vero stabat iuxta eos sub arbore. Cũq3
comedissent dixerũt ad eũ. Ubi est sara vxor tua
Ille respõdit. Ecce in tabernaculo est. Cui dixit.
Reuertẽs veniã ad te tpe isto: vita comite: et ha= B
bebit filium sara vxor tua. Quo audito sara risit 4. regũ. 4.
post ostium tabernaculi. Erãt aũt ambo senes ꝓ c.
uecteq3 etatis: ⁊ desierãt sare fieri muliebria: q̇ risit Roma.9.
occulte dicẽs. Postq̃ cõsenui ⁊ dñs meꝰ vetulus b.
ẽ. voluptati operã dabo? Dixit aũt dñs ad abraã Lu.1.b.
quare risit vxor tua dicẽs: num vero paritura sũ
anus? Nũquid deo quicq̃ est difficile? Iuxta cõ 1. Pe.3.a.
dictũ reuertar ad te hoc eodẽ tpe: vita comite et
habebit sara filiũ. Negauit sara dicens: nõ risi: ti=
more perterrita. Dñs aũt: nõ est inquit ita: sed risi=
sti. Cũ ergo surrexissent inde viri direxerunt ocu C
los ↄtra sodomã ⁊ abraam simul gradiebatur: de
ducẽs eos. Dixitq3 dñs. Nũ celare potero abraã
que gesturus sum: cũ futurus sit in gentẽ magnã
ac robustissimã: ⁊ benedicende sint in eo oẽs nati
ones terre. Scio enĩ ꝙ precepturus sit filijs suis
⁊ domui sue post se vt custodiãt viã dñi: ⁊ faciant
iudiciũ ⁊ iustitiã vt adducat dñs ꝓpter abraam
oia q̇ locutus est ad eũ. dixit itaq3 dñs. Clamor so
domoꝝ ⁊ gomorreoꝝ multiplicatus ẽ. ⁊ peccatũ
eoꝝ aggrauatũ ẽ nimis. Descẽdã ⁊ videbo: vtrũ Ione.1.a.
clamorẽ q̇ venit ad me ope ↄpleuerint an non est
ita: vt sciã. Cõuerterũtq3 se inde ⁊ abierunt sodo
mã. Abraã vero adhuc stabat corã dño ⁊ appro=
pinquans ait. Nunqd perdes iustũ cum impio? si
fuerũt quinquagita iusti in ciuitate peribũt simul
⁊ nõ pces loco illi ꝓpter quinquagita iustos si fue=
rint in eo? Absit a te vt rẽ hãc facias: ⁊ occidas iu
stũ cũ impio: fiatq3 iustus sicut impius. Nõ ẽ hoc
tuũ q̇ iudicas oẽm terrã. nequaq̃ facias iudiciũ
hoc. Dixitq3 dñs ad eũ. Si inuenero sodomis quĩ
quagita iustos in medio ciuitatis. dimittã oĩ lo
co ꝓpter eos. Rñdit abraã ⁊ ait: q2 semel cepi lo= D
quar ad dñm meũ cũ sim puluis ⁊ cinis. qḋ si mi=
nus quinquaginta iustis quinq3 fuerint: delebis ꝓ
pter quadraginta quinq3 vniuersã vrbẽ? Et ait. Nõ
delebo: si inuenero ibi quadraginta quinq3. Rursũq3
locutus est ad eum. si aũt quadraginta ibi inuen
ti fuerint qḋ facies? Ait: non pcutiam ꝓpter qua
draginta. Ne q̃so inquit indigneris dñe si loquar.
Quid si ibi inuẽti fuerint trigita? Respõdit. Nõ
faciã: si inuenero ibi triginta. Q2 semel ait cepi lo
quar ad dñm meũ: qḋ si ibi inuenti fuerint vigin=
ti? Ait. Nõ interficiã ꝓpter viginti. Obsecro inquit
ne irascaris dñe si loquar adhuc semel. qḋ si inuẽ
ti fuerint ibi decem? dixit. Nõ delebo ꝓpter decẽ
Abijt dñs postq̃ cessauit loqui ad abraam ⁊ ille
reuersus est in locum suũ.

C.S. De ãgelis venientibꝰ ad loth liberandũ. De
monitione vt fugeret. de subuersione Sodomo=
rum. De liberatione Loth: de incestu Loth cum
filiabus suis. xix.

Ueneruntq3 duo angeli sodomam vespe
re sedente loth in foribꝰ ciuitatis. Qui A
cum vidisset eos. surrexit et iuit obuiã

eis:adorauitqꝫ pronus in terrā:⁊ dixit. Obsecro
dn̄i declinate in domū pueri vestri:⁊ manete ibi:
Lauate pedes vestros ⁊ mane ꝓficiscemini in viā
vr̄am. q̄ dixerūt. Minime sed in platea manebi-
mus. Cōpulit illos oppido vt diuerterent ad eū
Ingressisqꝫ domū fecit cōuiuiū. coxit azyma ⁊ co
mederūt. Prius aūt ꝙ irēt cubitum. viri ciuitatis
vallauerūt domum illius a puero vsqꝫ ad senem
oīs ꝓplus simul. Uocauerūtqꝫ loth. ⁊ dixerunt ei
Luc.24.d Ubi sunt viri q̄ introierūt ad te nocte? ¶ Educ il
B los huc vt cognoscam⁹ eos. Egress⁹ ad eos loth
post tergū accludēs ostiū ait. Nolite q̄so fratres
mei:nolite malū hoc facere. Habeo duas filias q̄
nōdū cognouerūt virū. Educā eas ad vos ⁊ abu
timini eis sicut vobis placuerit. dūmō viris istis
nichil mali faciatis:q̄ ingressi sunt sub vmbra cul
minis mei. At illi dixerunt. Recede illuc. Et rur-
Iudicū sus. Ingressus es inquit vt aduena nunquid vt iu
10.f dices? Te ergo ip̄m magis ꝙ hos affligem⁹. Uim
C qꝫ faciebant loth vehemētissime. Iāqꝫ ꝓpe erat
2.Pe.2. vt effringerēt fores:⁊ ecce miserūt manū viri ⁊ in
b. troduxerunt ad se loth clauserūtqꝫ ostiū. ⁊ eos q̄
foris erāt percusserūt cecitate a minimo vsqꝫ ad
4.regū.6. maximū:ita vt ostiū inuenire nō possent. ¶ Dixe
d. rūt aūt ad loth. Habes hic quēpiā tuorū generū
aut filios aut filias. Oēs q̄ tui sunt educ de vrbe
hac Delebim⁹ eñi locū istū:eo ꝙ increuerit clamor
eorū corā dn̄o q̄ misit nos vt ꝑdam⁹ illos. Egres
sus itaqꝫ loth:locutus est ad generos suos q̄ acce
pturi erāt filias ei⁹:⁊ dixit. Surgite ⁊ egredimini
de loco isto:quia delebit dn̄s ciuitatē hāc. Et vi-
sus est eis quasi ludens loqui. Cumqꝫ esset mane
cogebāt eū angeli:dicētes. Surge tolle vxorem
D tuā ⁊ duas filias q̄s habes ne ⁊ tu pariter pereas
Sap.10. in scelere ciuitatis. ¶ Dissimulante illo apprehē
derūt manū eius ⁊ manū vxoris ac duarū filiarꝫ
eius. eo ꝙ parceret dn̄s illi: eduxerūtqꝫ eū et po
suerunt extra ciuitatē. ibiqꝫ locuti sunt ad eū: di
centes. Salua aiam tuā. Noli respicere post ter-
gū nec stes in oī circa regione:sed in mōte saluū
te fac ne ⁊ tu simul ꝑeas. dixitqꝫ loth ad eos. Que
Sap.10. so dn̄e mi:q̄ inuenit seruus tuus grām coram te:⁊
magnificasti gloriā tuā ⁊ miam̄ fecisti mecū:vt sal
uares aiam meā:nec possum in monte saluari:ne
forte apprehēdat me malū ⁊ moriar. Est ciuitas
hic iuxta ad quā possum fugere parua ⁊ saluabor
in ea. Nūquid nō modica est ⁊ viuet aia mea? Di
xitqꝫ ad eū. Ecce etiā in hoc suscepi preces tuas
vt nō subuertā vrbē pro qua locutus es. Festina
⁊ saluare ibi:q̄ non potero facere q̄cꝫ donec in-
grediaris illuc. Idcirco vocatū est nomē vrbis il
lius segor. Sol egressus est sup terrā:⁊ loth ingres
Esa.13.a. sus est segor. ¶ Igitur dn̄s pluit sup sodomā et
hier.50.f. gomorrā:sulphur ⁊ ignē a dn̄o de celo: ⁊ subuer-
tit ciuitates has ⁊ oēm circa regionē vniuersos
Amos.4. habitatores vrbiū ⁊ cūcta terre virētia. ¶ Respi
d. ciensqꝫ vxor eius post se:versa est in statuā salis.
Lu.17.g. Abraā autē consurgens mane vbi steterat prius
F cū dn̄o:intuitus est sodomā ⁊ gomorrā ⁊ vniuer-
sā terrā regionis illius. Uiditqꝫ ascēdētē fauillā
Ezechie- de terra quasi fornacis fumū. ¶ Cū eñi subuerte
lis.16.f. ret dn̄s ciuitates regionis illius: recordatus est
sap.10.a. abrae ⁊ liberauit loth de subuersione vrbiū i qui-

bus habitauerat. Ascenditqꝫ loth de segor:⁊ mā- Osee.11.c.
sit in monte:due quoqꝫ filie eius cū eo. Timuerat
eñi manere in segor. Et mansit in spelunca ipse ⁊
due filie eius cū eo. ¶ Dixitqꝫ maior ad minorē
Pater noster senex est:⁊ null⁹ virorꝫ remansit in
terra q̄ possit ingredi ad nos iuxta morē vniuer-
se terre. Ueni inebriemus eū vino dormiamusqꝫ G
cū eo vt seruare possim⁹ ex patre nostro semē. De
derūt itaqꝫ patri suo bibere vinū nocte illa. Et in
gressa est maior:dormiuitqꝫ cū patre. At ille non
sensit:nec qn̄ accubuit filia nec qn̄ surrexit. Alte-
ra quoqꝫ die dixit maior ad minorē. Ecce dormi-
ui heri cū patre meo. Dem⁹ ei bibere vinū etiam
hac nocte et dormies cū eo vt saluemus semē de
patre nostro. Dederūtqꝫ etiā ⁊ illa nocte patri suo
bibere vinū. Ingressaqꝫ minor filia dormiuit cū
eo. et nec quidē tūc sensit qn̄ cōcubuerit: vel qn̄ il
la surrexit. Cōceperunt ergo due filie loth de pa
tre suo. Peperitqꝫ maior filiū:⁊ vocauit nomē ei⁹
moab. Ipse est pater moabitarū vsqꝫ in presentē Moab.
diē. Minor q̄qꝫ peperit filiū:⁊ vocauit nomē eius
āmon. i. filius populi mei. Ip̄e est pater āmonita Ammon.
rū vsqꝫ hodie.

C. S. De peregrinatione abrae in geraris. De ablatiōe sare ab abimelech ⁊ restitutiōe. xx.

PRofectus inde abraā in terrā australē A
habitauit inter cades ⁊ sur:⁊ ꝑegrina-
tus est in geraris. Dixitqꝫ de sara vxo
re sua soror mea est. ¶ Misit ergo abi-
melech rex gerare ⁊ tulit eā. Uenit autem de⁹ ad
abimelech ꝑ somniū nocte ⁊ ait illi En morieris
ꝓpter mulierē quā tulisti. Habet enim virū. Abi
melech vero nō tetigerat eā. ⁊ ait. Dn̄e num gen
tē ignorātē ⁊ iustā interficies? Nōne ip̄e dixit mi
chi soror mea est:⁊ ipsa ait. Frater me⁹ est. In sim B
plicitate cordis mei ⁊ mūdicia manuū mearꝫ feci
hoc. Dixitqꝫ ad eū de⁹. Et ego scio ꝙ simplici cor
de feceris:⁊ ideo custodiui te ne peccares in me
et non dimisi vt tangerēs eā. Nūc ergo redde vi
ro suo vxorē:⁊ orabit ꝓ te: q̄ ꝓpheta est:⁊ viues.
Si aūt nolueris reddere scito ꝙ morte morieris
tu ⁊ oīa que tua sunt. Statimqꝫ de nocte consur-
gēs abimelech vocauit oēs seruos suos ⁊ locut⁹
est vniuersa verba hec in aurib⁹ eorꝫ. Timuerūt C
qꝫ oēs viri valde. Uocauit autē abimelech etiā
abraā. ⁊ dixit ei. Quid fecisti nobis: q̄d peccaui-
m⁹ i te q̄ induxisti sup me ⁊ sup regnū meū pctm̄
grande? Que non debuisti facere: fecisti nobis
Rursumqꝫ expostulat⁹ ait. Quid vidisti vt face-
res? Respōdit abraā. Cogitaui mecū dicēs. For
sitā non est timor dei in loco isto: ⁊ interficiēt me
ꝓpter vxorē meā. Alias aūt ⁊ vere soror mea est supra.12.a.
filia patris mei ⁊ nō filia matris mee ⁊ duxi eam
in vxorē. Postꝙ autē eduxit me de⁹ de domo pa
tris mei:dixi ad eā. Hāc miam facies mecū. In
oī loco ad quē ingrediemur dices ꝙ frater tuus D
sim. Tulit igit̄ abimelech oues ⁊ boues ⁊ seruos
⁊ ancillas ⁊ dedit abraā. Reddiditqꝫ illi sarā vxo
rē suā ⁊ ait. Terra coram vobis est:vbicunqꝫ tibi
placuerit habita. Sare autē dixit. Ecce mille ar-
genteos dedi fratri tuo: hoc erit tibi in velamen E
oculorꝫ ad oēs qui tecū sunt:⁊ quocunqꝫ perrexe
ris memento te deprehensā. Orante autē abraā

sanauit de⁹ abimelech ꝛ vxorē:ancillasq; ei⁹:ꝛ pepererūt. Cōcluserat enī dñs oēm vuluā dom⁹ abimelech ꝑpter sarā vxorē abrae.

C.S. De natiuitate ysaac:ꝛ electione agar cū filio. De federe inito inter abraam ꝛ abimelech ad puteum iuramenti. xxi.

A 1.Regum 2.D. Hebreos 11.C. Uisitauit aūt dñs sarā sicut ꝓmiserat et impleuit q̄ locutus est. Cōcepitq; et peperit filiū in senectute sua:tpe quo predixerat ei deus. Uocauit abraā nomen filij sui quem genuit ei sara ysaac: ꝛ circuncidit eum octauo die:sicut preceperat ei deus cum esset centū annorū. Hac quippe etate patris natus est ysaac. Dixitq; sara. Risum fecit michi de⁹

Josue.24 a. quicunq; audierit corridebit michi. Rursum ait. Quis auditurus crederet abraā q̄ sara lactaret filiū quē peperit ei iam seni: Creuit igitur puer ꝛ ablactatus est. Fecitq; abraam grande conuiuiū

Gal.4.D. in die ablactationis eius. Cumq; vidisset sara filium agar egyptie ludentē cū ysaac filio suo dixit

B ad abraā. Eijce ancillā hāc ꝛ filiū eius. Non enī erit heres filius ancille cū filio meo ysaac. Dure accepit hoc abraam pro filio suo. Cui dixit deus Non tibi videatur asperū sup puero ꝛ sup ancilla

Roma.9. b. tua. Oīa que dixerit tibi sara:audi vocē ei⁹: q: in ysaac vocabitur tibi semen. Sed et filiū ancille faciā in gentē magnā:q: semen tuū est. Surrexit itaq; abraam mane ꝛ tollens panem ꝛ vtrē aq̄ imposuit scapule eius:tradiditq; puerū ꝛ dimisit eā. Que cū abijsset:errabat in solitudie bersabee Cumq; ꝯsumpta esset aqua in vtre:abiecit puerū subter vnā arborē q̄ ibi erat ꝛ abijt. Seditq; e regione procul quātū pōt arcus iacere. Dixit enim Nō videbo morientē puerū: ꝛ sedēs contra:leuauit vocē suā:ꝛ fleuit. Exaudiuit aūt deus vocē pueri. Uocauitq; angelus dñi agar de celo dicens.

C Quid agis agar? Noli timere. Exaudiuit enim deus vocē pueri:de loco in q̄ est. Surge et tolle puerū:et tene manū illius:quia in gentē magnā faciā eū. Aperuitq; oculos eius de⁹. Que videns puteū aque:abijt ꝛ impleuit vtrē:deditq; puero bibere ꝛ fuit cū eo:qui creuit ꝛ moratus est in solitudine:factusq; est iuuenis sagittarius. Habitauitq; in deserto pharam: ꝛ accepit illi mater sua

Infra.26. vxorē de terra egypti. Eodē tpe dixit abimelech ꝛ phicol pnceps exercitus eius ad abraam. Deus tecū est in vniuersis q̄ agis. Iura ergo per dñz ne noceas mihi ꝛ posteris meis stirpiq; mee sed iuxta miam quā feci tibi facies mihi ꝛ terre in qua versat⁹ es aduena. Dixitq; abraā. Ego iurabo. Et increpauit abimelech ꝑpter puteū aque

D vi abstulerant serui ei⁹. Rñditq; abimelech. Nescaui q̄s fecerit hāc rē. Sed ꝛ tu non indicasti michi ꝛ ego nō audiui ꝑter hodie. Tulit itaq; abraā oues ꝛ boues:ꝛ dedit abimelech. Percusseruntq; ambo fedus. Et statuit abraā septem agnas gregis seorsum. Cui dixit abimelech. Quid sibi volunt septē agne iste quas stare fecisti seorsuz? At ille. Septē inquit agnas accipies de manu mea: vt sint michi in testimoniū: qm̄ ego fodi puteum istum. Idcirco vocatus est locus ille bersabee:q: ibi vterq; iurauit:ꝛ inierunt fedus ꝓ puteo iuramēti. Surrexit aūt abimelech ꝛ phicol princeps exercitus eius:reuersiq; sunt in terrā palestinorum. Abraam vero plantauit nemus in bersabee et inuocauit ibi nomen dei eterni: ꝛ fuit colonus terre palestinorum diebus multis.

C.S. De tētatiōe abrae:ꝛ ariete imolato ꝓ filio ꝛ melchā genuisse nūciatur. xxij.

Que postq; gesta sunt tēptauit de⁹ abraam:ꝛ dixit ad eū. Abraam abraam. Ad ille respōdit. Adsum. Ait illi. Tolle filiū tuū vnigenitū quē diligis ysaac ꝛ vade in terrā visionis: atq; ibi offeres eū in olocaustū:sup vnū mōtiū quē mōstrauero tibi. Igit abraam de nocte cōsurgēs strauit asinū suum ducens secū duos iuuenes ꝛ ysaac filiū suū. Cūq; cōcidisset ligna i olocaustū abijt ad locū quē preceperat ei deus. Die aūt tertio eleuatis oculis vidit locū ꝑcul:dixitq; ad pueros suos. Expectate hic cū asino:ego ꝛ puer illuc vsq; ꝑperātes:postq̄ adorauerimus reuertemur ad vos. Tulit quoq; ligna olocausti ꝛ iposuit sup ysaac filiuz suū: ipse vero portabat in manib⁹ ignē ꝛ gladiū. Cūq; duo pergerent simul dixit ysaac patri suo. Pater mi? At ille respōdit:quid vis fili? Ecce inquit ignis ꝛ ligna:vbi est victima olocausti? Dixit aūt abraā. Deus prouidebit sibi victimam olocausti fili mi. Pergebāt ergo pariter ꝛ venerūt ad locū quem ostenderat ei deus in quo edificauit altare:et desuper ligna cōposuit. Cūq; alligasset ysaac filiuz suū:posuit eū i altare sup struē lignoꝝ. Extēditq; manū ꝛ arripuit gladiū vt imolaret filiū suuz. Et ecce angelus dñi de celo clamauit dicens Abraā abraā? Qui rñdit Adsū:dixitq; ei Nō extēdas manū tuā sup puerū:neq; facias illi quicq̄. Nūc cognoui q̄ timeas dñm: ꝛ nō pepercisti vnigenito filio tuo ꝑpter me. Leuauit abraam oculos suos. viditq; post tergū arietē inter vepres herētez cornibus. Quē assumens obtulit olocaustū ꝓ filio. Appellauitq; nomē loci illi⁹: dñs videt. Unde vsq; hodie dicitur:in monte dñs videt. Uocauit autē āgelus dñi abraā scdo de celo dicēs. Per memetipsū iuraui dixit dñs:q: fecisti hāc rē:ꝛ nō pepercisti filio tuo vnigenito propter me:benedicam tibi ꝛ multiplicabo semē tuū sicut stellas celi et velut arenā q̄ est in littore maris. Possidebit semen tuū portas inimicoꝝ suoꝝ:ꝛ benedicētur in semine tuo oēs gētes terre: q: obedisti voci mee. Reuersus est abrahā ad pueros suos: abierūtq; bersabee simul ꝛ habitauit ibi. His itaq; gestis nūciatū est abraam q̄ melcha quoq; genuisset filios nachor fratri suo:hus pmogenitū ꝛ hus fratrē eius ꝛ chamuel patrē syroꝝ:ꝛ casech ꝛ asau: pheldas quoq; et iedlaf et bathuel: de quo nata est rebecca. Octo istos genuit melcha nachor fri abraā. Cōcubina ꝟo illi⁹ noīe roma peperit thabee ꝛ gaon et thaas ꝛ maacha.

C.S. De morte sare:de emptione agri ꝛ spelūce duplicis in sepulturā ad ephron. xxiij.

Uixit aūt sara centū viginti septē annis ꝛ mortua est in ciuitate arbee: q̄ est hebron in terra canaam. Uenitq; abraam vt plangeret et fleret eā. Cūq; surrexisset ab officio funeris locut⁹ est ad filios heth dicens. Aduena sum ꝛ peregrinus apd

A Judic.8.c. Hebr.11.D.

B

C Mach.2.f.

Ecclesia. 44.D. Hieremie 44.f. Hebre.6.c

D Gal.3.a.

A

vos date michi ius sepulchri vobiscū: vt sepeliam
mortuū meū. Rñderūt filij heth dicētes Audi nos
dñe. Princeps dei es apud nos: in electis sepul-
chris nostris sepeli mortuū tuū: nullusqꝫ te ꝓhi-
B bere poterit. quin in monumento eius sepelias
mortuū tuū. Surrexit abraam ⁊ adorauit ppłm
terre filios vicꝫ heth. Dixitqꝫ ad eos. Si placet
aīe vrē vt sepeliā mortuū meū: audite me ⁊ inter-
cedite pro me apud ephron filium seor: vt det mi
chi speluncā duplicē quā hꝫ ī extrema parte agri
sui. Pecunia digna tradat eā michi corā vobis in
possessionē sepulchri. Habitabat autem ephrō in
medio filioꝝ heth. Rñditqꝫ ephron ad abraā cū-
ctis audientibus qui ingrediebantur portā ciui-
tatis illius dicēs. Nequaq̄ ita fiet dñe mi: sed tu
C magis ausculta qđ loquor. Agrū trado tibi ⁊ spe
lūcā q̄ in eo est: presentibꝰ filijs populi mei: sepeli
mortuū tuū. Adorauit abraam corā dño ⁊ ppło
terre: ⁊ locutus est ad ephron circunstante plebe
eius: queso vt audias me. Dabo pecuniā ꝓ agro
suscipe eā et sic sepeliā mortuū meū in agro. Re-
spōditqꝫ ephron. Dñe mi audi me. Terra quam
postulas quadrigētos siclos argenti valet. Istō
est preciū iter me et te: sed q̄tū est hoc. sepeli mor
tuū. Quod cū audisset abraā appēdit pecuniam
quā ephrō postulauerat: audientibus filijs heth
quadrigentos siclos argenti ꝓbate monete pu-
D blice. Confirmatusqꝫ est ager quondā ephronis
ī quo erat spelūca duplex respiciēs mābre tā ipse
q̄ spelunca: ⁊ oēs arbores eius in cunctis termi-
nis eius per circuitū abrae in possessionē vidēti-
bus filijs heth et cunctis qui intrabāt portā ciui-
tatis illius. Atqꝫ ita sepeliuit abraā sarā vxorē su
am in spelūca agri duplici q̄ respiciebat membre
hec est hebron in terra chanaā. Et confirmatꝰ est
ager ⁊ antrū quod erat in eo abrae in possessionē
monumenti a filijs heth.

C. S. Mittitur seruus abrae et adducitur ysaac
pro vxore rebecca. xxiiij.

A ERat autē abraā senex dierūqꝫ multoꝝ
⁊ dñs in cunctis bñdixerat ei. Dixitqꝫ
ad seruū seniorē domus sue q̄ preerat
Infra. 17. oībꝰ q̄ habebat. Pone manū tuā sub-
g. ter femur meū vt adiurē te ꝑ deū celi et terre: vt
Infra eod. nō accipias vxorē filio meo de filiabus chanane
orū inter quos habito: sed ad terrā ⁊ cognationē
meā ꝓficiscaris: ⁊ inde accipias vxorē filio meo
ysaac. Respōdit seruus. Si noluerit mulier veni
re mecū in terrā hanc: nūquid reducere debeo fi
liū tuū ad locū de q̄ tu egressus es? Dixitqꝫ abraā
Caue ne q̄n reducas filiū meum illuc. Dñs celi ⁊
terre q̄ tulit me de domo pris mei: ⁊ de terra na-
tiuitatis mee qui locutus est mihi: ⁊ iurauit mihi
dicens: semini tuo dabo terram hanc: ipse mittet
angelū suū corā te: ⁊ accipies īde vxorē filio meo
Sin autē mulier noluerit sequi te: non teneberis
iuramento filiū meū tm̄ ne reducas illuc. Posuit
ergo seruus manū sub femore abraā dñi sui: et iu
B rauit illi sup sermone hoc. Tulitqꝫ decē camelos
de grege dñi sui ⁊ abijt: ex oībus bonis eius por-
tans secū Profectusqꝫ perrexit in mesopotamiā ad
vrbē nachor. Cūqꝫ camelos fecisset accūbere ex-
tra oppidū iuxta puteū aque vespere: eo tpe quo
solent mulieres egredi ad hauriendā aquā orā-
uit dñm dicēs. ¶ Dñe deꝰ dñi mei abraā occurre Judith a.
obsecro mihi hodie ⁊ fac miam cū dño meo abra-
am. Ecce ego sto prope fontē aq̄ ⁊ filie habitato-
rum huius ciuitatis egrediēt ad hauriendam
aquā. Igitur puella cui dixero: inclina hydriam
tuā vt bibā: ⁊ illa responderit: bibe quin ⁊ camelis
tuis dabo potū ipsa est quā preparasti seruo tuo
ysaac: ⁊ ꝑ hoc intelligā q̄ feceris miam cum dño
meo abraā. Necdū intra se verba cōpleuerat: ⁊ ec
ce rebecca egrediebatur filia batuel filij melche
vxoris nachor fris abraam habens hydriā in sca
pula sua puella decora nimis: virgoqꝫ pulcherri
ma: et incognita viro. Descenderat autē ad fontē C
⁊ impleuerat hydriā aque: ac reuertebat. Occur
ritqꝫ ei seruus: ⁊ ait. Pauxillū aq̄ mihi ad bibēdū
prebe de hydria tua. Que respōdit. Bibe dñe mi
Celeriterqꝫ deposuit hydriā sup vlnā suā: ⁊ dedit
ei potū. Cūqꝫ ille bibisset: adiecit. Qui ⁊ camelis
tuis hauriā aquā: donec cuncti bibant. Effundēs
qꝫ hydriā in canalibꝰ recurrit ad puteū vt hauri-
ret aquā: ⁊ haustā oībus camelis dedit: ipse autē
cōtēplabat eā tacitꝰ: scire volens vtrū prosperū
iter suū fecisset deꝰ an nō. Postq̄ aūt biberūt ca
meli ꝓtulit vir inaures aureas appēdētes siclos
duos ⁊ armillas totidē pōdo sicloꝝ decē. Dixitqꝫ
ad eā. Cuiꝰ es filia? Indica mihi. Est in domo pa
tris tui locus ad māducādū? Que respōdit. Fi-
lia sum bathuelis filij nachor: quē peperit ei mel
cha. Et addidit dicēs. Palleaꝝ quoqꝫ et feni plu
rimū est apud nos ⁊ locus spaciosus est ad manē
dū. Inclinauit se hō ⁊ adorauit dñm dicēs. Bene
dictus dñs deus dñi mei abraā: qui non abstulit
miam ⁊ veritatē suā a dño meo ⁊ recto itinere me
ꝑduxit in domū fratris dñi mei. Cucurrit itaqꝫ
puella: et nunciauit in domū matris sue oīa q̄ au-
dierat. Habebat aūt rebecca fratrē noīe labā: q̄ D
festinus egressus est ad hoīem vbi erat fons. Cū
qꝫ vidisset inaures ⁊ armillas in manibus sororis
sue: et audisset cūcta verba referentis: hec locutꝰ
est michi homo: venit ad virū qui stabat iuxta ca
melos ⁊ ꝓpe fontē aque: dixitqꝫ ad eū. Ingrede-
re benedicte domini. Cur foris stas? Preparaui
domū ⁊ locū camelis tuis. Et introduxit eū in ho
spitiū ac destrauit camelos: deditqꝫ paleas ⁊ fe
nū: ⁊ aquā ad lauādos pedes cameloꝝ: ⁊ viroꝝ q̄
venerāt cū eo. Et appositus est in cōspectu eius
panis. Qui ait. Non comedam donec loquar ser
mones meos. Respōdit ei. Loquere. At ille. Ser
uus inquit abraā sum. Et dñs benedixit dño meo
valde: ⁊ magnificatꝰ est: et dedit ei oues ⁊ boues
argentū ⁊ auꝝ: seruos ⁊ ancillas: camelos ⁊ asi-
nos. ¶ Et peperit sara vxor dñi mei filiū domio supra. 21. a.
meo in senectute sua: deditqꝫ illi oīa que habue
rat. Et adiurauit me dñs meus dicēs. ¶ Nō acci supra eod.
pies vxorē filio meo de filiabꝰ chananeoꝝ: in q̄rū
terra habito: sꝫ ad domū patris mei ꝑges: ⁊ de co
gnatiōe mea accipies vxorē filio meo. Ego vero E
respōdi dño meo. Quid si noluerit venire mecū
mulier? Dñs ait in cuius conspectu ambulo: mit
tet angelū suū tecū ⁊ diriget viā tuam: accipiesqꝫ
vxorē filio meo de cognatiōe mea: ⁊ de domo pris
mei. Innocēs eris a maledictiōe mea cū veneris

ad proximos meos et non dederint michi. Ueni
ergo hodie ad fontez aque:et dixi. Dñe deus dñi
mei abrahã:si direxisti viã meã in qua nũc ambu
lo:ecce sto iuxta fontẽ aque:ꝛ virgo q̃ egredietur
ad hauriendaz aquã audierit a me:da mihi pau=
xillũ aque ad bibendũ de hydria tua:ꝛ dixerit mi
chi:et tu bibe:ꝛ camelis tuis hauriã: ipsa est muli
er quã preparauit dñs filio dñi mei. Cũq̃ hec ta=
citus mecũ voluerẽ:apparuit rebecca veniẽs cuz
hydria quã portabat in scapula:descẽditq̃ ad fõ
tẽ ꝛ hausit aquã. Et aio ad eã. Da michi paululuz
bibere:q̃ festinans deposuit hydriaz de humero:
ꝛ dixit michi. Et tu bibe:et camelis tuis tribuam
F potũ. Bibi ꝛ adaquauit camelos. Interrogauiq̃
eã ꝛ dixi. Cuius es filia? Que respondit. Filia ba
thuelis sum filij nachor: quez peperit ei melcha.
Suspẽdi itaq̃ inaures ad ornãdã faciẽ eius:ꝛ ar
millas posui in manib⁹ eius. Pronusq̃ adoraui
dñz:benedicens dño deo dñi mei abraã q̃ perdu=
xit me recto itinere:vt sumerẽ filiã fr̃is dñi mei fi=
lio eius. Quãobrẽ si facitis miam ꝛ veritatẽ cum
dño meo indicate michi:sin autem aliud placet:ꝛ
hoc dicite michi: vt vadã ad dexterã siue ad sini=
strã. Respõderũtq̃ laban ꝛ bathuel. A dño egres
sus est sermo. Non possumus extra placituz eius
q̃cq̃ aliud loqui tecũ. En rebecca corã te est:tolle
eã:ꝛ pficiscere:ꝛ sit vxor filij dñi tui:sicut locutus
est dñs. Quod cum audisset puer abraã pcidens
adorauit in terrã dñm. Prolatisq̃ vasis argẽteis
ꝛ aureis ac vestibus dedit ea rebecce p munere.
Fratrib⁹ quoq̃ eius ꝛ matri dona obtulit. Inito
cõuiuio vescentes pariter ꝛ bibentes mãserũt ibi
Surgẽtes autẽ mane locutus est puer. Dimitte
me vt vadã ad dñm meũ. Responderũtq̃ frater
eius ꝛ mater. Maneat puella saltẽ decẽ dies apd
nos ꝛ postea pficiscet. Nolite ait me retinere q2
dñs direxit viã meã. Dimittite me vt pgã ad dñz
meũ. Et dixerũt. Uocem⁹ puellã ꝛ queram⁹ ipsi⁹
volũtatẽ. Cũq̃ vocata venisset:sciscitati sũt. Uis
G ire cũ hoie isto? Que ait. Uadã. Dimiserunt ergo
eã ꝛ delborã nutricẽ illius:seruũq̃ abraã ꝛ comi=
tes eius imprecãtes pspera sorori sue atq̃ dicen
tes. Soror nr̃a es. Crescas in mille milia:ꝛ possi=
deat semen tuũ portas inimicoꝝ suoꝝ. Igit re
becca ꝛ puelle illius ascensis camelis secute sunt
virũ qui festinus reuertebat ad dñm suũ. Eo au
tẽ tpe deãbulabat ysaac p viã q̃ ducit ad puteum
cui⁹ nomen ẽ viuẽtis ꝛ vidẽtis. Habitabat eñ in
terra australi:ꝛ egressus fuerat ad meditandũ in
agro inclinata iam die. Cũq̃ eleuasset oculos:vi
dit camelos veniẽtes pcul. Rebecca quoq̃ cõspe
cto ysaac descẽdit de camelo ꝛ ait ad pueꝝ. Quis
est ille homo qui venit per agrum in occursuz no
bis? Dixitq̃ ei. Ipse est dominus meus. At illa
tollens cito palliuz suum operuit se. Seruus au=
tem cuncta que gesserat narrauit domino suo
ysaac: qui introduxit eam in tabernaculum sa=
re matris sue:ꝛ accepit eaz vxorem et intantum
dilexit eam vt dolorem qui ex morte matris eius
acciderat temperaret.

C. S. De sepultura et morte abrae ꝛ filijs his=
mael. De natiuitate esau et iacob et venditione
progeniei. Capl̃m. xxv.

Braã vero aliã duxit vxorẽ noie cethu A
rã q̃ peperit ei zamrã ꝛ iecsan ꝛ medã ꝛ
madiã: ꝛ iesboch ꝛ sue. Iecsan q̃q̃ genu
it saba ꝛ dadã. Filij dadã fuerũt: assurim
ꝛ lathusim ꝛ laomim. At vo ex madiã ort⁹ ẽ epha
ꝛ epher ꝛ enoch ꝛ abida ꝛ heldaa. Oẽs hi filij 1. paral. 1. c
cethure. deditq̃ abraã cũcta q̃ possederat ysaac:
filijs aũt ɔcubinaꝝ largit⁹ ẽ munera. Et sepauit
eos ab ysaac filio suo dũ adhuc ipe viueret ad pla
gã orientalẽ. Fuerũt aũt dies vite abrae cẽtũ septua
gintaquinq̃ anni ꝛ deficiens mortuus est in sene
ctute bona prouecteq̃ etatis ꝛ plenus dieꝝ: cõgre
gatusq̃ est ad pplm suũ. Et sepelierunt eũ ysaac B
ꝛ hysmael filij sui in speluca duplici: que sita est in
agro ephrõ filij seor ethei e regione mãbre: quam
emerat a filijs heth. Ibi sepult⁹ ẽ ipse ꝛ sara vxor
eius. Et post obitũ illius bñdixit de⁹ ysaac filio
eius: qui habitabat iuxta puteũ nomine viuẽtis
ꝛ vidẽtis. He sũt generatiões hismael filij abrae
quem peperit ei agar egyptia famula sare: ꝛ hec
noia filioꝝ eius i vocabulis ꝛ gñationibus suis.
Primogenit⁹ hysmael nabaioth deide cedar 1. paral. 1. b
ꝛ abdehel: ꝛ mabsam: masma q̃q̃ ꝛ duma ꝛ massa
adad ꝛ thema ꝛ lachur ꝛ naphis ꝛ cedma. Isti sũt
filij hysmael: ꝛ hec noia p castella ꝛ oppida eoꝝ
duodeci pricipes tribuũ suaꝝ. Et facti sũt ãni vite
hysmael cẽtũ triginta septẽ: deficiẽsq̃ mortu⁹ est
ꝛ apposit⁹ ad pplm suũ. Habitauit aũt ab euila
vsq̃ sur: q̃ respicit egyptũ introeũtibus assyrios
Corã cũctis fratribus suis obijt. He quoq̃ sunt C
gñatiões ysaac filij abraã. Abraã genuit ysaac: q̃
cũ q̃dragita esset ãnoꝝ: duxit vxorẽ rebecca filiã
bathuelis syri de mesopotamia sororẽ labã. De=
precatus ẽ ysaac dñm p vxore sua: eo q̃ esset ste=
rilis. Qui exaudiuit eũ ꝛ dedit cõceptũ rebec= Roma. 5. b
ce: sed collidebantur in vtero eius paruuli. Que
ait. Si sic mihi futurũ erat quid necesse fuit cõci=
pere? Perrexitq̃ rebecca vt consuleret dñm: qui
respondens ait. Due gentes sunt in vtero tuo: et Roma. 9. c
duo populi ex ventre tuo diuidentur: populusq̃
populũ superabit: ꝛ maior seruiet minori. Iam tps
pariendi aduenerat: ꝛ ecce gemini in vtero ei⁹ re Iosue. 25.
perti sunt. Qui prim⁹ egressus est: rufus erat ꝛ to a
tus in morẽ pellis hispidus: vocatũq̃ est nomen Osee. 12. a
eius Esau. Protinus alter egrediens: plantã fra
tris tenebat manu: ꝛ idcirco appellauit eũ iacob D
Sexagenari⁹ erat ysaac qñ nati sunt paruuli: q̃=
bus adultis factus est Esau vir gnarus venandi
et homo agricola: iacob autẽ vir simplex habita=
bat in tabernaculis. ysaac amabat Esau eo q̃ de
venationibus illius vesceretur: et rebecca dilige
bat Iacob. Coxit autẽ iacob pulmentũ: ad quez
cũ venisset esau de agro lassus ait. Da mihi de co Abdie. 1. a
ctione hac rufa q2 oppido lassus sum. Quã ob
causam vocatũ est nomẽ eius edom. Cui dixit ia=
cob. Uende mihi primogenita tua. Ille respõdit infra. 47.
En morior: quid mihi pderũt primogenita? Ait a.
iacob. Iura ergo mihi. Iurauit ei esau ꝛ vẽdidit Hebr. 12. d
primogenita: ꝛ sic accepto pane ꝛ lẽtis edulio co
medit ꝛ bibit ꝛ abijt: paruipẽdẽs q̃ primogenita
vendidisset.

C. S. De pegrinatiõe ysaac in Geraris. De iur=
gio p puteis: ꝛ de federe cũ Abimelech. xxvi.

A O Rta autem fame super terram post eā
sterilitatem que acciderat in diebus
abraaꝫ: abijt ysaac ad abimelech regē
palestinorūꝫ in gerara. Apparuitqꝫ ei
dn̄s et ait. Ne descendas in egyptuꝫ: sed quiesce
in terram quam dixero tibi et peregrinare in ea:
eroqꝫ tecum ⁊ benedicam tibi. Tibi enim et semi
ni tuo dabo vniuersas regiones has complēs iu
ramentum quod spospondi abraam patri tuo: et
Roma. 4. multiplicabo semen tuum sicut stellas celi. Dabo
D. qꝫ posteris tuis vniuersas regiones has: ⁊ bene=
dicentur in semine tuo omnes gentes terre: eo ꝙ
obedierit abraham voci mee: et custodierit prece
pta ⁊ mandata mea ⁊ cerimonias: legesqꝫ serua=
B uerit. Mansit itaqꝫ ysaac in geraris. Qui cum in
terrogaretur a viris loci illius super vxore sua re
spondit. Soror mea est. Timuerat enim confite
ri ꝙ sibi esset sociata coniugio: reputans ne forte
interficerent eum propter illius pulchritudinem.
Cumqꝫ pertransissent dies plurimi et ibidem mo
raretur prospiciens abimelech rex palestinorum
per fenestram vidit eum iocantem cum rebecca
vxore sua: et accersito eo ait. Perspicuum est ꝙ
vxor tua sit. Cur mentitus es eam sororem tuam
C esse? Respondit. Timui ne morerer propter eam
Dixitqꝫ abimelech. Quare iposuisti nobis? Po=
tuit coire quispiam de populo cum vxore tua: et
induxeras super nos grande peccatum. Prece=
pitqꝫ omni populo dicēs. Qui tetigerit hominis
huius vxorem: morte morietur. Seminauit autē
ysaac in terra illa: ⁊ inuenit in ipso anno cētuplū
Benedixitqꝫ ei deus et locupletatus est homo: ⁊
ibat proficiens atqꝫ succrescens donec magnus
vehemēter effectus est: habuitqꝫ possessiōes oui=
um et armentorum et familie plurimum. Ob hoc
inuidentes ei palestini: omnes puteos quos fo=
derant serui patris illius abraam: illo tempore
obstruxerunt implentes humo: intantum vt ipse
D abimelech diceret ad ysaac. Recede a nobis qm̄
potētior nobis factꝰ es valde. Et ille discedēs vt
veniret ad torrentē gerare habitaretqꝫ ibi: rursū
qꝫ fodit alios puteos: quos foderant serui patris
sui abraam: et quos illo mortuo olim obstruxerāt
philistijm. Appellauitqꝫ eos eisdem nominibus
quibus ante pater vocauerat. Foderuntqꝫ in tor
rente ⁊ reperierunt aquam viuam. Sed et ibi iur
giū fuit pastorū gerare aduersus pastores ysaac
dicentium. Nostra est aqua. Quaobrem nomen
putei ex eo quod acciderat vocauit calumniam.
Foderunt autem et alium et pro illo quoqꝫ rixati
E sunt: appellauitqꝫ eum inimicitias. Profectus in
de fodit alium puteuꝫ: pro quo non contenderūt
Itaqꝫ vocauit nomē eius latitudo: dicens. Nunc
dilatauit nos dn̄s: et fecit crescere super terram.
Ascendit autē ysaac ex illo loco in bersabee: vbi
apparuit ei dn̄s in ip̄a nocte dicēs. Ego sum deꝰ
abraam patris tui. Noli timere: quia ego tecū sū.
Benedicā tibi ⁊ multiplicabo semen tuum pro=
pter seruum meū abraam. Itaqꝫ edificauit ibi al
tare domino: et inuocato nomine domini exten=
dit tabernaculum: precepitqꝫ seruis suis vt fode=
F rent puteum. Ad quem locum cum venissent de
supra. 12. c. geraris: abimelech et ochozath amicus illius et
phicol dux militum locutus est ysaac. Quid veni Judic. 11. a
stis ad hominem quem odistis: et expulistis a vo
bis? Qui responderunt. Vidimus tecū esse do=
minū: et idcirco nos diximus. Sit iuramentū in=
ter nos: et ineamꝰ fedus vt nō facias nobis q̄cq̄
mali sicut et nos nichil tuorꝫ attigimꝰ: nec fecimꝰ
qđ te lederet: sed cū pace dimisimus auctum be=
nedictione domini. Fecit ergo ei conuiuiū ⁊ post
cibum et potū surgens mane iurauerunt sibi mu
tuo: dimisitqꝫ eos ysaac pacifice in locum suū. Ec
ce autem venerunt in ipso die serui ysaac: annun B
ciantes ei de puteo quem foderant: atqꝫ dicētes.
Inuenimus aquam. Unde appellauit eam abū=
dantiam ⁊ nomen vrbi impositū est bersabee vsqꝫ
in presentem diem. Esau vero quadragenarius
duxit vxores duas: iudith filiā beeri: ethei: ⁊ base
math filiā elon eiusdē loci: q̄ ambe offenderāt ani
mū ysaac et rebecce.

C. S. Pro Esau benedicitur Jacob: mater mo=
net fugere Jacob: deinde loq̄ p̄ri ⁊ fuit deceptus
in sensibus excepto auditu. xxvij.

S Enuit autem ysaac: ⁊ caligauerūt ocu A
li eius: ⁊ videre nō poterat. vocauitqꝫ
esau filium suum maiorem: et dixit ei.
Fili mi? Qui respondit. Adsum? Cui Hebre. 11.
pater. Vides inquit ꝙ senuerim: ⁊ ignorem diem D.
mortis mee. Sume arma tua et pharetram: ⁊ ar=
cum: ⁊ egredere foras. Cumqꝫ venatu aliquid ap
prehenderis fac michi inde pulmentum sicut vel
le me nosti et affer vt comedam: ⁊ benedicat tibi
anima mea anteq̄ moriar. Quod cum audisset
rebecca et ille abijsset in agrum vt iussionem pa=
tris impleret: dixit filio suo iacob. Audiui patreꝫ
tuum loquentem cum esau fratre tuo: ⁊ dicētē ei.
Affer michi de venatione tua: et fac cibos vt co=
medam: ⁊ benedicam tibi coram domino anteq̄
moriar. Nunc ergo fili michi acquiesce consilijs B
meis: et pergens ad gregem affer michi duos he
dos optimos: vt faciā ex eis escas p̄ri tuo: quibꝰ
libenter vescitur: quas cum intuleris ⁊ comede=
rit: benedicat tibi priusq̄ moriatur. Cui ille respō
dit. Nosti ꝙ esau frater meus homo pilosus sit et
ego lenis. Si attrectauerit me pater meus et sen
serit: timeo ne putet sibi voluisse me illudere: ⁊ in
ducat super me maledictioneꝫ pro benedictione
Ad quē mater. in me sit ait ista maledictio fili mi C
tantuꝫ audi vocem meam: ⁊ pergēs affer q̄ dixi.
Abijt et attulit deditqꝫ matri: parauit illa cibos si=
cut velle nouerat patrem illius: et vestibus esau
valde bonis: quas apud se habebat domi induit
eum: pelliculasqꝫ hedoruꝫ circūdedit manibus ⁊
colli nuda protexit. Deditqꝫ pulmentuꝫ ⁊ panes
quos coxerat tradidit. Quibus illatis dixit. Pa=
ter mi? At ille respondit. Audio. Quis es tu fili
mi? Dixitqꝫ iacob. Ego sum primogenitus tuus
esau. Feci tibi sicut precepisti michi. Surge sede
et comede de venatione mea: vt benedicat mi=
chi anima tua. Rursumqꝫ ysaac ad filium suum.
Quomodo inquit tam cito inuenire potuisti fili
mi? Qui r̄ndit. Voluntas dei fuit: vt cito occurre
ret michi quod volebam. Dixitqꝫ ysaac. Accede
huc vt tangam te fili mi: ⁊ p̄bem vtrū tu sis filius
meus esau: an nō. Accessit ille ad patreꝫ: ⁊ palpa

to eo dixit ysaac. Uox quidem vox iacob est: sed
D manus: manus sunt esau. Et non cognouit eũ: qꝛ
pilose manus similitudinẽ maioris expresserant.
Benedicens ergo illi ait. Tu es filius meus esau
Rñdit: ego sum. At ille. Affer michi inquit cibos
de venatiõe tua fili mi: vt benedicat tibi aĩa mea.
Quos cum oblatos comedisset obtulit ei etiã vi=
nuz. Quo hausto dixit ad eũ. Accede ad me ⁊ da
michi osculũ fili mi. Accessit et osculatus est eum
Hebre. 11. b. Statimq; vt sensit vestimentorũ eius fragrantiã
benedicens illi: ait. Ecce odor filij mei sicut odor
agri pleni. Cui benedixit dñs. Det tibi deꝰ de ro=
re celi: ⁊ de pinguedine terre abundantiã frumẽ=
ti vini et olei: ⁊ seruiant tibi populi et adorent te
tribus. Esto dñs fratrum tuorum: ⁊ incuruentur
ante te filij matris tue: qui maledixerit tibi: sit ille
maledictus: ⁊ qui benedixerit tibi: bñdictionibꝰ
E repleatur. Uix ysaac sermonẽ impleuerat: ⁊ egres
so iacob foras. Uenit esau coctosq; de venatione
cibos intulit patri: dicens. Surge pater mi et co=
mede de venatione filij tui: vt benedicat mihi ani
ma tua. Dixitq; illi ysaac. Quis enim es tu? Qui
respondit. Ego sum filius tuus primogenitꝰ esau
Expauit ysaac stupore vehementi: et vltraq; cre
di potest ammirans ait. Quis igitur ille est q̃ du
dum captam venationem attulit michi: et come=
di ex oibus priusq; tu venires? Benedixiq; ei et
erit bñdictus. Auditis esau sermonibus patris:
irrugijt clamore magno ⁊ consternatus: ait. Be=
nedic etiam et michi pater mi. Qui ait. Uenit ger
F manus tuus fraudulenter: ⁊ accepit bñdictionez
tuã. At ille subiunxit. Iuste vocatũ est nomẽ eiꝰ
iacob. Supplãtauit enim me: en altera vice. Pri=
mogenita mea ante tulit: et nunc secundo surri=
puit benedictionenm meaz. Rursumq; ad patrẽ:
nunquid non reseruasti ait ⁊ mihi benedictionẽ?
Respondit ysaac. Dñm tuum illum cõstitui ⁊ om
nes fratres suos seruituti eiꝰ subiugaui. Frumen
to et vino et oleo stabiliui eum: et tibi post hec fili
mi vltra quid faciam? Cui esau. Num vnã inquit
Hebre. 12. c. tantum benedictionez habes pater? Michi quo=
q; obsecro vt benedicas. Cunq; eiulatu magno
fleret: motus ysaac dixit ad eum. In pinguedine
terre ⁊ in rore celi desuper erit benedictio tua. Ui
ues in gladio et fratri tuo seruies: tempusq; ve=
niet cum excutias ⁊ soluas iugũ eius de ceruici=
Abd. 1. a. bus tuis. Oderat ergo semper esau iacob pro be
G nedictione qua benedixerat ei pater. Dixitq; in
corde suo. Uenient dies luctus patris mei et oc=
cidam iacob fratrem meum. Nunciata sunt hec
rebecce. Que timens et vocans iacob filium suũ:
dixit ad eum. Ecce esau frater tuus minatur vt
occidat te. Nunc ergo fili audi vocem meam: et
consurgens fuge ad laban fratrem meũ in aram
habitabisq; cum eo dies paucos donec requie=
scat furor fratris tui ⁊ cesset indignatio eiꝰ: obliui
scaturq; eorũ que fecisti in euz: postea mittam: et
adducã te inde huc. Cur vtroq; orbabor filio ĩ vno
die? Dixitq; rebecca ad ysaac. Tedet me vite mee
ꝓpter filias heth. Si acceperit iacob vxorem de
stirpe huius terre: nolo viuere.

C. S. Iacob mittitur ad laban: videt scalam:
vouet votum. Capitm. xxviij.

Uocauit itaq; ysaac iacob et benedi= A
xit eũ: precepitq; ei dicens. Noli acci
pere coniugem de genere chanaan:
sed vade ⁊ proficiscere in mesopota=
miã syrie ad domũ batuel patris matris tue ⁊ ac
cipe tibi inde vxorẽ de filiabus labã auunculi tui
Deus autem omnipotẽs benedicat tibi ⁊ cresce=
re te faciat atq; multiplicet vt sis in turbas popu
lorũ: ⁊ det tibi benedictiones abrae et semini tuo
post te: vt possideas terram peregrinationis tue
quã pollicitꝰ est auo tuo. Cũq; dimisisset eũ ysaac
ꝓfectus ꝑuenit in mesopatamiã syrie ad labã fi=
liũ bathuel syri fratrẽ rebecce matris sue. Uidẽs B
aũt esau ꝙ benedixisset pater suus iacob: ⁊ misis=
set eũ in mesopotamiã syrie vt inde vxorẽ duce=
ret ⁊ post bñdictionẽ ꝑcepisset ei dicẽs: nõ accipi
es vxorẽ de filiabꝰ chanaã: quodq; obediẽs iacob
parẽtibꝰ suis isset in syriã: ꝓbans quoq; ꝙ non li
benter aspiceret filias chanaã pater suus: iuit ad
hismaelẽ: ⁊ duxit vxorẽ absq; his quas priꝰ habe
bat melech filiã hismael filij abraã sororez naba=
ioth. Igitꝰ egressꝰ iacob de bersabee: ꝑgebat arã.
Cũq; venisset ad quẽdã locũ: ⁊ vellet in eo requi=
escere post solis occubitũ tulit de lapidibꝰ q̃ iace
bant: ⁊ supponens capiti suo dormiuit in eodẽ lo
co. Uiditq; in somnis scalã stantẽ sup terrã ⁊ cacu C
mẽ illius tãgens celũ: angelos quoq; dei ascẽdẽ=
tes ⁊ descendentes per ea: ⁊ dñm innixum scale di
scentẽ sibi. Ego sum dñs deꝰ abraã patris tui ⁊ de
us ysaac. Terrã in qua dormis tibi dabo ⁊ semi=
ni tuo: eritq; semẽ tuũ quasi puluis terre. Dilata=
beris ad orientẽ et occidentẽ ⁊ septẽtrionẽ et me
ridiẽ: ⁊ bñdicẽtur in te ⁊ in semine tuo cuncte tri=
bus terre. Et ero custos tuus quocũq; ꝑrexeris:
et reducam te in terram hanc nec dimittam nisi
compleuero vniuersa que dixi. Cunq; euigilasset
iacob de somno ait. Uere dñs est in loco isto: et
ego nesciebam. Pauensq; q̃ terribilis est inquit D
locus iste. Non est hic aliud nisi domus dei ⁊ por
ta celi. Surgens ergo iacob mane tulit lapidem
quem supposuerat capiti suo ⁊ erexit in titulum
fundens oleum desuper. Appellauitq; nomen vr Saplẽ. 10.
bis bethel que prius luza vocabatur. Uouit etiaz b.
votum dicens. Si fuerit dominus mecum: et cu= Actu. 11. b.
stodierit me in via per quam ego ambulo: et de= infra. 13. b.
derit michi panem ad vescendum et vestimen=
tum ad induẽdum: reuersusq; fuero prospere ad
domum patris mei: erit michi dominus in deum
et lapis iste quem erexi in titulum: vocabitur do
mus dei: cunctorumq; que dederis michi deci=
mas offeram tibi.

C. S. Uenit iacob primo ad puteuz ⁊ ad Laban
et seruit pro Rachel: supponitur lya et iterum
seruit pro rachel: Lya quattuor filios peperit:
Rachele sterili. Capitm. xxix.

Profectus ergo Iacob venit in terram A
orientalem: et vidit puteũ in agro: tres
quoq; greges ouium accubãtes iuxta
eum. Nam ex illo adaquabantur peco
ra ⁊ os eius grandi lapide claudebatur. Morisq;
erat vt cunctis ouibus cõgregatis deuoluerẽt la
pidem: et refectis gregibus rursum super os pu=
tei ponerent. Dixitq; ad pastores. Fratres vnde

estis? Qui responderūt: de aran. Quos interro
gans. Nunquid ait nostis Laban filium nachor?
Infra. 43. f. Dixerunt. Nouim⁹. Sanus ne est inquit? Ualet
inquiunt: ⁊ ecce rachel filia eius venit cum grege
suo. Dixitq̄ȝ iacob. Adhuc multū diei superest: nec
est tempus vt reducantur ad caulas greges. Da
B te ante potum ouibus et sic eas ad pastum redu-
cite. Qui responderunt. Non possum⁹ donec om
nia pecora congregentur ⁊ amoueamus lapideȝ
de ore putei. vt adaquem⁹ greges. Adhuc loque
bātur: ⁊ ecce rachel veniebat cum ouibus patris
C sui. Nam gregem ipsa pascebat. Quam cū vidis-
set iacob et sciret consobrinam suam: ouesq̄ȝ labā
auunculi sui amouit lapidem quo puteus claude
batur: et adaquato grege osculatus est eā. Et ele
uata voce fleuit: et indicauit ei ꝙ frater esset pr̄is
sui ⁊ fili⁹ rebecce. At illa festinans nūciauit patri
suo. Qui cū audisset venisse iacob filiū sororis sue
occurrit obuiā ei complexusq̄ȝ eum: ⁊ in oscula ru
ens: duxit in domum suam. Auditis auteȝ causis
itineris: respondit. Os meuȝ es et caro mea. Et
D postq̄ȝ ipleti sunt dies mensis vni⁹: dixit ei. Num
quia frater meus es: gratis seruies michi? Dic q̄d
mercedis accipias. Habebat vero duas filias.
Nomen maioris lya: minor vero appellabat̄ ra-
chel. Sed lya lippis erat oculis: rachel decora fa
cie ⁊ venusto aspectu: quam diligens Jacob: ait.
Seruiam tibi pro rachel filia tua minore septem
ānis. Respōdit Labā. Meli⁹ est vt tibi eā dem q̄ȝ
alteri viro. Mane apd̄ me. Seruiuit ergo Jacob
ꝓ rachel septem annis ⁊ videbantur illi pauci di
E es pre amoris magnitudine. Dixitq̄ȝ ad labā. Da
michi vxorem meā: q̄r iam tēpus impletū est vt in
grediar ad illā. Qui vocatis multis amicorū tur
bis ad conuiuium fecit nuptias: et vespere lyam
filiam suā introduxit ad eum: dās ancillā filie zel
phā noīe. Ad quam cum ex more iacob fuisset in-
gressus: facto mane vidit lyam: ⁊ dixit ad soceruȝ
suum. Quid est quod facere voluisti? Nōne ꝓ ra
chel seruiui tibi? Quare imposuisti michi? Respō
dit laban. Non est in loco nostro cōsuetudinis vt
F minores ante tradam⁹ ad nuptias. Imple heb-
domadā dieꝝ huius copule: ⁊ hāc quoq̄ȝ dabo ti
bi ꝓ opere quo seruiturus es michi septē annis
alijs. Acquieuit placito ⁊ hebdomada transacta:
rachel duxit vxorē. Cui pater seruam balā tradi
derat. Tandēq̄ȝ potit⁹ optatis nuptijs amorē se
quentis priori pretulit: seruiens apud eū septem
G annis alijs. Uidens autē dn̄s ꝙ despiceret lyam
aperuit vuluam eius: sorore sterili permanente.
Que conceptum genuit filium: vocauitq̄ȝ nomē
eius ruben: dicens. Uidit dn̄s humilitatem meā.
Nunc amabit me vir meus. Rursumq̄ȝ concepit
et peperit filiuȝ: et ait. Qm̄ vidit me dn̄s haberi
1. Paral. 2. a. contemptui: dedit etiam istum michi. Uocauitq̄ȝ
nomen eius symeon. Concepitq̄ȝ tertio ⁊ genuit
alium filiū: dixitq̄ȝ. Nūc quoq̄ȝ copulabitur michi
maritus meus eo ꝙ pepererim ei tres filios: ⁊ id
circo appellauit nomē ei⁹ leui. Quarto concepit
et peperit filiū: ⁊ ait. Modo cōfitebor dn̄o. Et ob
hoc vocauit eū iudā. Cessauitq̄ȝ parere.

C. S. Rachel ancillā dat marito. post hoc lya fa-
cit similiter. Lya mandragoras accipit. Rachel
Joseph parit. Jacob reditū parat merces ei pro
mittitur: pactū statuūt. xxx.

Cernens autē Rachel ꝙ infecūda esset A
inuidit sorori sue et ait marito suo. Da
michi liberos alioquin moriar. Cui ira
tus rn̄dit Jacob. Num ꝓ deo ego suȝ:
q̄ priuauit te fructu vētris tui? At illa. Habeo in
quit famulā balā ingredere ad illaȝ vt pariat sup
genua mea ⁊ habeā ex illa filios. Deditq̄ȝ illi balā
in coniugiū. Que ingresso ad se viro: concepit et
peperit filiū: dixitq̄ȝ rachel. Iudicauit michi dn̄s
⁊ exaudiuit vocē meā dās michi filiū. Et idcirco
appellauit nomen eius dan. Rursumq̄ȝ bala con
cipiens peperit alterū ꝓ quo ait Rachel. Cōpa-
rauit me dn̄s cum sorore mea ⁊ inualui. Uocauitq̄ȝ
eū neptalim. Sentiens lya ꝙ parere desisset zel- B
phā ancillam suā marito tradidit. Qua post cō-
ceptū edente filiū dixit. Feliciter. Et idcirco voca
uit nomē eius gad. Peperit quoq̄ȝ zelpha alterū
Dixitq̄ȝ lya. Hoc ꝓ beatitudie mea. Beatā quip
pe me dicent omnes mulieres. Propterea ap-
pellauit eū aser. Egressus autē Ruben tempore
messis triticee in agrū repit mandragoras: quas
matri lye detulit. Dixitqȝ Rachel. Da mihi partē
de mandragoris filij tui. Illa respōdit. Parū ne
tibi videt̄ ꝙ preripuerꝭ maritū mihi: nisi etiā mā C
dragoras filij mei tuleris. Ait rachel. Dormiat
tecū hac nocte pro mādragoris filij tui. Redeun-
tiq̄ȝ ad vesperā iacob de agro: egressa est in occur
sum eius lya: et ait. Ad me inquit intrabis: q̄r mer-
cede cōduxi te ꝓ mādragoris filij mei. Dormiuit
q̄ȝ cū ea nocte illa ⁊ exaudiuit deus preces eius.
Cōcepitq̄ȝ ⁊ peperit filiū quintū: et ait. Dedit de
us mercedē michi: q̄r dedi ancillā meā viro meo.
Appellauitq̄ȝ nomē eius ysachar. Rursuȝ lya cō
cipiens peperit sextū filiū: ⁊ ait. Dotauit me de⁹
dote bona. Etiā hac vice mecū erit maritus me⁹ D
eo ꝙ genuerim ei sex filios. Et idcirco appellauit
nomē eius zabulon. Post queȝ peperit filiā noīe
dynam. Recordatusq̄ȝ dn̄s rachel: exaudiuit eaȝ
⁊ aperuit vuluā eius: que concepit ⁊ peperit filiū
dicens. Abstulit deus opprobriū meuȝ. Et voca
uit nomē eius ioseph: dicens. Addat michi dn̄s
filiū alterū. Nato auteȝ ioseph dixit iacob socero
suo. Dimitte me vt reuertar in patriam meam et
ad terrā meā. Da michi vxores ⁊ liberos meos ꝓ 3. Reg. 11. b
quibus seruiui tibi vt abeā. Tu vero nosti serui-
tutē qua seruiui tibi. Ait illi laban. Inueniā grāȝ
in cōspectu tuo. Experimēto didici: q̄r benedixe
rit michi de⁹ ꝓpter te. Cōstitui mercedē tuā quā
dem tibi. At ille respōdit. Tu nosti quō seruieriȝ
tibi: ⁊ quāta ī manib⁹ meis fuerit possessio tua: mo
dicū habuisti anteq̄ȝ venirē ad te: ⁊ nūc diues ef-
fectus es: benedixitq̄ȝ tibi de⁹ ad introitū meum
Iustū est igit̄ vt aliq̄n ꝓuideā domui mee. Dixit
q̄ȝ labā. Quid tibi dabo? At ille ait: nichil volo: sȝ
si feceris q̄d postulo: iterū pascā ⁊ custodiā peco E
ra tua. Gyra oēs greges tuos: ⁊ separa cunctas
oues varias ⁊ sparso vellere: ⁊ quodcūq̄ȝ fuluū et
maculosū variūqȝ fuerit: tā ī ouib⁹ q̄ȝ ī capris: erit
merces mea. Rn̄debitqȝ michi cras iusticia mea
q̄n placiti tēpus aduenerit corā te et oīa que nō
fuerint varia ⁊ maculosa ⁊ fulua tā in ouibus q̄ȝ i

capris furti me argues. Dixitqꝫ labā. Gratuʒ ha-
beo quod petis. Et separauit in die illa capras ꝛ
hircos ꝛ arietes varios ꝛ maculosos. Cunctū au
tem gregem vnicolorem: id est albi ꝛ nigri velle-
ris tradidit in manu filiorum suorū et posuit spa
cium itineris trium dierum inter se ꝛ generū: qui
F pascebat reliquos greges eius. Tollens ergo ia
cob virgas populeas virides ꝛ amigdalinas et
ex platanis: ex parte decorticauit eas. Detractis-
qꝫ corticibus in his que spoliata fuerant candor
apparuit: illa vero que integra fuerāt viridia ꝑ-
manserunt: atqꝫ in hunc moduʒ color effectus est
varius. Posuitqꝫ eas in canalibus vbi effundeba
tur aqua: vt cum venissent greges ad bibendum
ante oculos haberent virgas et inspectu earum
G conciperent. Factūqꝫ est vt in ipso calore coitus
oues intuerentur virgas: et parerent maculosa ꝛ
varia et diuerso colore respersa. Diuisitqꝫ gregeʒ
iacob et posuit virgas in canalibus ante oculos
arietum. Erant autem alba ꝛ nigra queqꝫ laban
cetera vero iacob: separatis inter se gregibꝰ. Igi
tur quando primo tempore ascendebant oues po-
nebat iacob virgas in canalibus aquarum ante
oculos arietum ꝛ ouium: vt in earū cōtemplatio
ne conciperent. Quando vero serotina admissu-
ra erat et conceptus extremus: non ponebat eas
Factaqꝫ sunt ea q̄ erant serotina laban: ꝛ que pri
mi temporis iacob. Ditatusqꝫ est homo vltra mo
dum et habuit greges multos ancillas ꝛ seruos:
camelos et asinos.

C.S. Fugit Jacob cum suis. Rachel furatur pa
tris idola: laban insequitur Rachel abscondit ido
la. Jocob ꝛ labā fedus ineunt: laban redit in lo
cum suum. Capitm. xxxi.

A Ostqꝫ autem audiuit verba filiorum
laban dicentiū: tulit iacob oīa que fue
runt patris nostri ꝛ illius facultate di
tatus: factus est inclitus: animaduer-
tit quoqꝫ faciē laban ꝙ non esset erga se sicut he-
ri ꝛ nudiustertius: maxime dicente sibi dn̄o reuer
tere in terram patrum tuorū ꝛ ad generationem
tuā eroqꝫ tecum: misit ꝛ vocauit rachel ꝛ lyam in
agrū vbi pascebat greges: dixitqꝫ eis. Uideo fa-
ciem patris vestri ꝙ nō sit erga me sicut heri ꝛ nu
diustertius. Deus autē patris mei fuit mecum: ꝛ
ipse nostis ꝙ totis viribus meis seruierim patri
vestro. Sed et pater vester circūuenit me et mu-
tauit mercedem meam decem vicibus: ꝛ tamē nō
dimisit eum deus vt noceret michi. Si quādo di
xit: varie erunt mercedes tue: pariebant omnes
oues varios fetus: quando vero econtrario ait:
alba queqꝫ accipies ꝓ mercede: oēs greges al
ba pepererunt. Tulitqꝫ deꝰ substantiā patris ve
B stri et dedit michi. Postqꝫ enim conceptus ouiuʒ
tempus aduenerat: leuaui oculos meos ꝛ vidi in
somniū ascendentes mares super feminas vari-
os et maculosos et diuersorum colorum. Dixitqꝫ
angelus dn̄i ad me in somnis. Jacob? Et ego re-
spondi: adsum. Qui ait. Leua oculos tuos et vi-
de vniuersos masculos ascendentes super femi-
S.28.d. nas varios maculosos atqꝫ respersos. Uidi enim
omnia que fecit tibi Laban. Ego sum deꝰ bethel
Infra.32.c vbi vnxisti lapidem ꝛ votum vouisti michi. Nunc

ergo surge et egredere de terra hac reuertens in
terrā natiuitatis tue. Responderuntqꝫ rachel et
lya. Nunquid habemus residui quicq̄ꝫ in faculta
tibus ꝛ hereditate domus patris nostri? Nonne
quasi alienas reputauit nos: ꝛ vendidit: comedit
qꝫ precium nostruʒ? Sed deus tulit opes patris C
nostri: ꝛ eas tradidit nobis ac filijs nostris: vnde
omnia que precepit tibi dominus fac. Surrexit
autem iacob ꝛ impositis liberis: ac cōiugibus su-
is super camelos abijt: tulitqꝫ omnem substantiā
suam ꝛ greges quicquid in mesopotamia ac qui-
sierat pergens ad ysaac patrem suū in terra cha-
naan. Eo tēpore ierat Laban ad tondēdas oues
et rachel furata est ydola pr̄is sui: noluitqꝫ iacob
confiteri socero suo ꝙ fugeret. Cūqꝫ abijsset tam
ipse q̄ꝫ oīa que iuris sui erant et amne transmisso
pergeret contra montem galaad: nunciatum est
laban die tertio ꝙ fugeret iacob. Qui assumptis
fratribus suis: persecutus est euʒ diebus septem
et comprehendit eum in mōte galaad. Uiditqꝫ in
somnis dicentem sibi dominum. Caue ne quicq̄ꝫ D
aspere loquaris contra iacob. Iamqꝫ iacob extē
derat in monte tabernaculum. Cumqꝫ ille conse-
cutus fuisset eum cum fratribus suis in eodē mō
te galaad fixit tentoriuʒ. Et dixit ad iacob. Qua
re ita egisti vt clam me abigeres filias meas qua
si captiuas gladio? Cur ignorante me fugere vo
luisti nec indicare mihi: vt prosequerer te cuʒ gau
dio et canticis et tympanis et cytharis? Non es
passus vt oscularer filios meos et filias. Stulte
operatus es. Et nunc quidem valet manus mea
reddere tibi maluʒ: sed deus patris tui heri dixit
michi. Caue ne loquaris contra iacob quicq̄ꝫ du 1.Reg.13.c.
riꝰ. Esto. Ad tuos ire cupiebas et desiderio erat 2. Paral.
tibi domus patris tui. Cur furatus es deos me- 16.c.
os? Respondit iacob: ꝙ inscio te profectus suʒ: ti-
mui ne violenter auferres filias tuas: ꝙ autē fur
ti me arguis: apud quemcūqꝫ inueneris deos tu
os: necetur corā fratribꝰ nostris. Scrutare: quic- E
quid tuorū apud me inueneris aufer. Hec dicēs
ignorabat ꝙ rachel furata esset ydola. Ingressꝰ
itaqꝫ laban tabernaculum iacob ꝛ lye et vtriusqꝫ
famule: non inuenit. Cumqꝫ intrasset tentoriū ra-
chelis: illa festinans abscondit ydola subter stra
menta cameli et sedit desuper: scrutantiqꝫ omne
tentorium ꝛ nihil inuenienti: ait. Ne irascatur do
minus meꝰ ꝙ coraʒ te assurgere nequeo qꝛ iuxta
consuetudinem feminarum nunc accidit michi.
Sic delusa sollicitudo querentis est. Tumensqꝫ
iacob cum iurgio ait. Quam ob culpam meam ꝛ
ob quod peccatū meū sic exarsisti post me ꝛ scru-
tatus es oēm supellectilē meā? Quid iuenisti de
cūcta substantia domꝰ tue? Pone hic coraʒ fratri
bus meis ꝛ fratribus tuis: et iudicent inter me et
te. Idcirco viginti ānis fui tecū. Oues tue ꝛ capre Exo.22.d.
steriles nō fuerūt: arietes gregis tui nō comedi:
nec captū a bestia ostēdi tibi. Ego damnum om-
ne reddebaʒ. Quicquid furtim peribat a me exi- F
gebas die noctuqꝫ: estu vrgebar et gelu. fugiebat
qꝫ somnus ab oculis meis. Sicqꝫ per viginti an
nos in domo tua seruiui tibi: quattuordecim pro
filiabus: ꝛ sex pro gregibus tuis. Immutasti quo
qꝫ mercedem meam deceʒ vicibus. Nisi deus pa

tris mei abraam ⁊ timor ysaac affuisset michi: for-
sitan modo nudum me dimisisses. Afflictionem
meam et laborem manuum mearum respexit do-
minus ⁊ arguit te heri. Respondit ei laban. Filie
mee ⁊ filij ⁊ greges tui ⁊ omnia que cernis mea sūt.
Quid possum facere filijs ⁊ nepotibus meis? Ve-
ni ergo ⁊ ineamus fedus: vt sit testimoniū inter
me et te. Tulit itaqꝫ iacob lapidem: et erexit in ti-
tulū. Dixitqꝫ fratrib' suis. Afferte lapides. Qui
congregantes fecerunt tumulum: comederūtqꝫ
super eum. Quem vocauit laban tumulum testis
⁊ iacob aceruū testimonij: vterqꝫ iuxta proprieta-
B tem lingue sue. Dixitqꝫ laban. Tumulus iste erit
testis inter me et te hodie ⁊ idcirco appellatū est
nomen eius galaad.i.tumulus testis. Et addidit
laban. Intueatur et iudicet dñs inter nos quan-
do recesserimus a nobis si afflixeris filias meas
⁊ si introduxeris alias vxores super eas. Nullus
sermonis nr̄i testis est absqꝫ deo q̄ p̄sens respicit
Dixitqꝫ rursus ad iacob. En tumulus hic ⁊ lapis
quem erexi iter me ⁊ te testis erit? Tumulus in-
quā iste ⁊ lapis sint in testimoniū: si autē ego trā-
siero illum pergens ad te: aut tu preterieris malū
michi cogitans. Deus abraam ⁊ deus nachor iu-
dicet inter nos: deus patris eorū. Iurauit ergo
iacob per timorem patris sui ysaac: immolatisqꝫ
victimis in monte vocauit fratres suos vt ederēt
panē. Qui cū comedissent manserunt ibi. ¶ La-
ban vero de nocte consurgens: osculatus est fili-
os et filias suas ⁊ benedixit illis: reuersusqꝫ est in
locum suum.

C.S. Jacob angelos obuiā videt. Ad esau quē
timebat nuncios mittit: et cum angelo luctatur.
Et israel appellatur. xxxij.

A Iacob autem abijt in itinere quo cepe-
rat: fueruntqꝫ ei obuiā angeli dei. Quos
cum vidisset ait. Castra dei sūt hec. Et
appellauit nomen loci illius manaim:
id est castra. ¶ Misit autē ⁊ nuncios ante se ad
esau fratrem suum in terra seyr in regione edom
precepitqꝫ eis dicēs: sic loquimini dño meo esau
B Hec dicit frater tuus iacob. Apud labā peregri-
natus sum: et fui vsqꝫ in presentē diē. Habeo bo-
ues et asinos ⁊ oues ⁊ seruos ⁊ ancillas: mittoqꝫ
nūc legationem ad dñm meū vt inueniam gratī-
am in conspectu tuo. Reuersiqꝫ sunt nuncij ad ia-
cob dicentes. Venimus ad esau fratrem tuū: ⁊ ec-
ce properat in occursum tuū cum quadringentis
viris. Timuit iacob valde: et perterritus diuisit
populū qui secū erat: greges quoqꝫ et oues et bo-
ues ⁊ camelos in duas turmas dicēs. Si venerit
esau ad vnā turmā ⁊ percusserit eā: alia turma q̄
reliq̄ ē saluabit. Dixitqꝫ iacob. Deꝰ p̄ris mei abra-
C Supra.31.b. aā et deus p̄ris mei ysaac: dñe q̄ dixisti michi. Re-
uertere in terram tuā ⁊ in locum natiuitatis tue
et benefaciā tibi: minor sum cunctis miserationi-
bus tuis: et veritate tua quā explesti seruo tuo.
In baculo meo transiui iordanem istum et nunc
cū duabus turmis regredior. Erue me de manu
fratris mei esau: qr valde eum timeo: ne forte ve-
niens pcutiat matrem cum filijs. Tu locutus es
qꝫ benefaceres michi: ⁊ dilatares semen meum si-
cut arenam maris: que pre multitudine numera-
ri non potest. Cumqꝫ dormisset ibi nocte illa: sepa- D
rauit de his q̄ habebat munera Esau fratri suo:
capras ducentas: hircos viginti: oues ducētas: ⁊
arietes viginti: camelos fetas cū pullis suis trigin-
ta: vaccas quadraginta: ⁊ thauros vigīti: asinas
viginti et pullos earū decem. Et misit per manꝰ
seruorū suorū singulos seorsū greges: dixitqꝫ pue-
ris suis. Antecedite me: ⁊ sit spaciū inter gregem
et gregem. Et precepit priori dicens. Si obuium
habueris fratrē meum esau: et interrogauerit te:
cuius es an quo vadis: aut cuius sunt ista que se-
queris: respondebis. Serui tui Jacob. Munera E
misit dño suo esau: ipse quoqꝫ post nos venit. Si-
militer dedit mandata secūdo ⁊ tertio: et cunctis
qui sequebantur greges: dicens. Hisdem ver-
bis loquimini ad esau cum inueneritis eū: ⁊ adde-
tis. Ipse quoqꝫ seruus tuus iacob iter nostrū in-
sequitur. Dixit eni. Placabo illū munerib' que pre-
cedunt et postea videbo illū. Forsitan p̄piciabi-
tur michi. Precesserūt itaqꝫ munera ante eū ipse vero
mansit nocte illa in castris. Cūqꝫ mature surrexis-
set tulit duas vxores suas ⁊ totidē famulas cum
vndecim filijs: et trāsiuit vadum iaboch. Tradu-
ctisqꝫ omnibus que ad se pertinebant: mansit solus
Et ecce vir luctabatur cum eo vsqꝫ mane. Qui cū Osee.12.a
videret qꝫ eū superare nō posset tetigit neruū fe-
moris eius ⁊ statim emarcuit. Dixitqꝫ ad eū. Di-
mitte me: iam enim ascendit aurora. Respondit.
Non dimittā te nisi benedixeris michi. Ait ergo
Quod est nomē tibi? Respondit. Jacob. At ille. Infra.35. b.
Nequaqꝫ inquit iacob appellabitur nomen tuū:
sed israel. Quoniā si contra deū fortis fuisti: quā-
to magis contra hoīes preualebis? Interroga- B
uit eū iacob. Dic michi quo appellaris noīe? Re-
spōdit. Cur queris nomē meū qđ ē mirabile? Et Judith.13. c.
benedixit ei in eodē loco. Vocauitqꝫ iacob nomē
loci illius phanuel dicens. Vidi dominū facie ad
faciē et salua facta est aīma mea. Ortusqꝫ est ei
statim sol postqꝫ transgressus est phanuel. Ipse
vero claudicabat pede. Quā ob causam non co-
medunt neruum filij israel qui emarcuit in femo-
re iacob: vsqꝫ in presentē diem eo qꝫ tetigerit ner-
uum femoris eius et obstupuerit.

C.S. Esau ad iacob peruenit: ⁊ flens osculatur
munera vix accipit. Esau coactus a iacob reuer-
titur domū. Et iacob agri p̄tē a filijs emor emit
vbi inuocat deum. Capl'm.xxxiij.

Leuans aūt iacob oculos: vidit venien- A
tē esau: ⁊ cū eo quadrigētos viros. Di-
uisitqꝫ filios lye ⁊ rachel ambarūqꝫ fa-
mularū ⁊ posuit vtrāsqꝫ ācillā ⁊ liberos
earū in principio: lyam vero ⁊ filios eius in scđo
loco Rachel autē ⁊ ioseph nouissimos. Et ipse p-
grediēs adorauit pronus in terrā septies: donec
appropinquaret frater eius. Currens itaqꝫ esau
obuiam fratri suo: amplexatus est eum: stringēsqꝫ
collū eius ⁊ osculans fleuit: leuatisqꝫ oculis vidit B
mulieres et paruulos earum. Et ait. Quid sibi
volunt isti: ⁊ si ad te pertineant? Respōdit. Par-
uuli sunt quos donauit michi deus seruo tuo.
Et appropinquantes ancille et filij earum incur-
uati sunt. Accessit quoqꝫ lya cum pueris suis et
cū similiter adorassent: extremi ioseph et rachel

adorauerunt. Dixitqȝ esau. Quenã sunt iste tur
me quas obuiam habui? Respondit. Ut inueni-
rem gratiam coram dño meo. At ille ait. Habeo
plurima frater mi: sint tua tibi. Dixitqȝ iacob. No
li ita obsecro: sed si inueni gratiam in oculis tuis:
2. Reg. 19. c. accipe munusculũ de manibus meis. Sic enim
vidi faciem tuã: quasi viderim vultũ dei. Esto mi
1. Reg. 15. e chi ꝓpicius ⁊ suscipe benedictionẽ quam attuli ti
Hest. 15. d. bi: ⁊ quam donauit michi deus tribuens omnia.
Uix fratre cõpellente suscipiens ait. Gradiamur
simul eroqȝ socius itineris tui. Dixitqȝ iacob. No
sti dñe mi ꝙ paruulos habeam teneros ⁊ oues ⁊
C boues fetas mecum: quas si plus in ambulando
fecero laborare: morientur vna die cũcti greges
Precedat dñs meus ante seruum suũ: et ego se-
quar paulatim vestigia eius: sicut videro paruu-
los meos posse: donec veniam ad dñm meum in
D seyr. Respõdit esau. Oro te vt de populo qui me
cum est: saltem socij remaneant vite tue. Non est
inquit necesse: hoc vno tantũ indigeo: vt inueniã
gratiam in conspectu tuo dñe mi. ¶ Reuersus ẽ
itaqȝ illo die esau itinere quo venerat in seyr: ⁊ ia
cob venit in sochot: vbi edificata domo ⁊ fixis tẽ
torijs appellauit nomen loci illius sochot. i. taber
nacula. Transiuitqȝ in salẽ vrbem sichimorũ que
est in terra chanaan. Postqȝ reuersus est de me-
sopotamia syrie: et habitauit iuxta oppidum.
emitqȝ partem agri in qua fixerat tabernacula
a filijs emor patris sichen centum agnis: et ere-
cto ibi altari: inuocauit super illud fortissimũ de
um israel.

C. S. Dyna ad videndũ mulieres egreditur et
opprimitur. Sychimite circunciduntur. Qui in
stupri vltionẽ occiduntur: pro quorum occasione
iacob arguit filios. Capl'm. xxxiiij.

A Egressa est autem dyna filia lye: vt vide
ret mulieres regionis illius. Quã cũ
vidisset sichem filius emor euei prin-
ceps terre illius adamauit eam et ra-
puit et dormiuit cum illa vi opprimens virginẽ
2. regũ. 13. c. Et conglutinata est anima eius cum ea tristem
qȝ deliniuit blandicijs et pergens ad emor patrẽ
suum: accipe inquit michi puellam hanc coniugẽ
Quod cum audisset iacob absentibus filijs et in
pastu pecorum occupatis: siluit donec redirent.
Egresso autem emor patre sichem vt loqueretur
ad iacob. Ecce filij eius veniebant de agro: audito
qȝ quod acciderat irati sunt valde: eo ꝙ fedã rem
operatus esset in israel: et violata filia iacob rem
illicitam perpetrasset. Locutus est itaqȝ emor ad
B eos. Sichem filij mei adhesit anima filie vestre.
date eam illi vxorem ⁊ iungamus vicissim connu
bia. Filias vestras tradite nobis: ⁊ filias nostras
accipite: ⁊ habitate nobiscum. Terra in potesta-
te vestra est exercete: negociamini ⁊ possidete eã
Sed et sichem ad patrem ⁊ ad fratres eius: ait.
Inueniam gratiam coram vobis ⁊ quecunqȝ sta
tueritis dabo. Augete dotẽ et munera postulate
et libenter tribuam quod petieritis tantum date
michi puellam hanc vxorem. Responderunt filij
iacob sichem et patri eius in dolo seuiẽtes ob stu
prum sororis. Nõ possumus facere quod petitis
nec dare sororem nostram homini incircũciso qđ
illicitum et nefarium est apud nos. Sed in hoc
valebimus federari. Si volueritis esse similes no
stri et circũcidatur in vobis oĩs masculini sexus
tũc dabimus et accipiemus mutuo filias vestras
ac nostras: ⁊ habitabimus vobiscũ: erimusqȝ vn9
populus. Si autem circuncidi nolueritis: tolle-
mus filiam nostrã ⁊ recedemus. ¶ Placuit obla C
tio eorũ emor ⁊ sichem filio eius: nec distulit ado
lescens quin statim quod petebat expleret Ama
bat enim puellam valde: et erat inclitus in omni
domo patris sui. Ingressiqȝ portam vrbis locuti
sunt ad populum. Uiri isti pacifici sunt et volunt
habitare nobiscum. Negocientur in terra et exer
ceant eam: que spaciosa et lata cultoribus ĩdiget
Filias eorum accipiemus vxores: ⁊ nostras illis
dabimus. Unum est quo differtur tantum bonũ
Si circuncidamus masculos nostros ritum gen
tis imitantes: et substantia eorum et pecora ⁊ cũ-
cta q̃ possident nr̃a erunt. Tm̃ in hoc acq̃escam9
⁊ habitãtes simul vnum efficiamus populũ. As- D
sensiqȝ sunt omnes: circuncisis cunctis maribus
¶ Et ecce die tertio quando grauissimus vulne-
rum dolor est: arreptis duo filij Iacob symeon ⁊
leui fratres dyne: gladijs ingressi sunt vrbem cõ-
fidenter: interfectisqȝ omnibus masculis emor et
sichem pariter necauerunt tollentes dynam de
domo sichem sororem suam. Quibus egressis ir-
ruerunt super occisos ceteri filij iacob: ⁊ depopu
lati sunt vrbem in vltionem stupri: oues eorum et
armenta et asinos: cunctaqȝ vastantes que in do
mibus et in agris erant. Paruulos quoqȝ eorum
et vxores duxerũt captiuas. ¶ Quibus ꝑpetra-
tis audacter iacob dixit ad symeõ ⁊ leui. Turba-
stis me et odiosum fecistis me chananeis et phe-
rezeis habitatoribus terre huius. Nos pauci su-
mus: illi congregati percutient me: ⁊ delebor ego
⁊ domus mea. Responderũt. Nunquid vt scorto
abuti debuere sorore nostra.

C. S. Iacob ydola infodit sub terebinthũ.
Moritur delbora Rebecce nutrix. Iacob israel
vocatur. Nascitur Beniamin: et Rachel eius ma
ter moritur. Ruben concupiscentia in lectum pa-
tris dormit. Filij Iacob numerantur. ysaac mori
tur et sepelitur. Capl'm. xxxv.

Interea locutus est de9 ad iacob. Sur-
ge et ascende bethel: ⁊ habita ibi. Facqȝ A
altare dño qui apparuit tibi quãdo fu
giebas Esau fratrem tuum. Iacob ve-
ro conuocata omni domo sua: ait. Abijcite deos
alienos qui in medio vestri sunt: et mũdamini: ac
mutate vestimenta vestra. Surgite ⁊ ascẽdam9
in bethel: vt faciamus ibi altare dño qui exaudi-
uit me in die tribulationis mee: ⁊ socius fuit itine
ris mei. Dederũt ergo ei oẽs deos alienos quos
habebant: ⁊ inaures que erant in auribus eorũ.
At ille infodit eas subter terebinthũ que est post
vrbẽ sichẽ. Cumqȝ profecti essent terror dei inuasit
oẽs per circuitũ ciuitatis ⁊ nõ sunt ausi ꝑsequi re
cedentes. Uenit igitur iacob luzan q̃ est in terra
chanaan cognomento bethel: ipse ⁊ oĩs populus
cũ eo: edificauitqȝ ibi altare: ⁊ appellauit nomen
loci illius domus dei. Ibi enim apparuit ei de-
us cum fugeret fratrem suum. ¶ Eodem tem- B

B pore mortua est delbora nutrix rebecce: ⁊ sepulta
est ad radices bethel subter quercum: vocatūq;
est nomē loci illius quercus fletus. Apparuit au
tem iterum deus iacob postq̄ reuersus est de me
sopotamia syrie: ⁊ venit in bethel: benedixitq; ei
dicens. ¶ Non vocaberis vltra iacob: sed israel
supra. 32. f. erit nomen tuū. Et appellauit eum israel. Dixitq;
ei. Ego deus omnipotēs. Cresce ⁊ multiplicare:
gentes ⁊ populi nationū ex te erūt. Reges de lū-
bis tuis egredientur: terramq; quā dedi abraaz ⁊
ysaac: dabo tibi ⁊ semini tuo post te: et recessit ab
eo. Ille vero erexit titulū lapideū: in loco quo locu
tus fuerat ei deus libans sup eū libamina et effū
dens oleū vocansq; nomē loci illi⁹ bethel. Egres-
sus autem inde venit verno tēpore ad terrā q̄ du
cit effratam. ¶ In qua cū parturiret Rachel ob
C difficultatem partus periclitari cepit. Dixitq; ei
obstetrix. Noli timere: quia et hunc habebis filiū
Egrediente aūt anima pre dolore et imminente
iam morte: vocauit nomen filij sui bennoni id est
filius doloris mei. ¶ Pater vero appellauit eum
beniamin: id est filius dextre. ¶ Mortua est ergo
rachel: et sepulta est in via que ducit effratā: hec
est bethleez. Erexitq; iacob titulū sup sepulchruz
eius. Hic est titulus monumenti Rachel vsq; in
presentē diem. Egressus inde fixit tabernaculuz
transturrem gregis ¶ Cumq; habitaret in illa re
D gione: abijt ruben: et dormiuit cum bala concubi
na patris sui. Quod illū minime latuit. ¶ Erant
aūt filij iacob duodecim. Filij lye primogenitus
ruben et symeon ⁊ leui ⁊ iudas ⁊ ysachar ⁊ zabulō.
Filij rachel ioseph ⁊ beniamin. Filij bale ancille
rachelis Dan ⁊ neptalim. Filij zelphe ancille lye
gad et aser. Hi sunt filij iacob: qui nati sunt ei in
mesopotamia sirie. Venit etiaz ad ysaac patrē su
um i mābre ciuitatē arbee: hec est hebron in qua
peregrinatus est abraā ⁊ ysaac ¶ Et cōpleti sunt
dies ysaac centum octoginta annoꝝ: cōsumptus
q; etate mortuus est: et appositus est populo suo
senex ⁊ plenus dierū ⁊ sepelierūt eū esau ⁊ iacob
filij sui.

hec sunt nomina filiorum Jacob qui dicuntur xij. tribus israel

C. S. Esau vxores ⁊ filij Esau a fratre recessit
Esau diuersi duces numerantur. Capitulum. xxxvi.

A Hec autem sunt generationes esau ipse
est edom. Esau accepit vxores de filia
bus chanaan: ada filiam elomethei: ⁊
oolibama filiam ane filij sebeon euei.
Basemath quoq; filiā hismael sororem nabaioth
Peperit autem ada elipham. Basemath genuit
rahuel. Oolibama genuit iehus et ihelō ⁊ chore.
Hi filij esau qui nati sunt ei in terra chanaā. Tu-
lit autem esau vxores suas ⁊ filios ⁊ filias et om-
nem animā domus sue ⁊ substantiam et pecora
et cuncta que habere poterat in terra chanaan: ⁊
abijt in alterā regionē. ¶ Recessitq; a fratre suo
supra. xx. a. iacob. Diuites eniz erant valde ⁊ simul habitare
non poterant nec sustinebat eos terra peregrina
B tionis eorū pre multitudine gregū. Habitauit
q; Esau in monte seyr ipse est edom. Hec autem
sunt generatiōes esau patris edom in mōte seyr
et hec nomina filiorum eius. Eliphas filius ada
vxoris esau Rahuel quoq; filius basemath vxo-
ris eius. Fueruntq; eliphas filij theman: omar:
sephua: ⁊ gathan: et chenen et chore. Erat autem
thamna concubina elipham filij esau: que pepe-
rit ei amelech. Hi sunt filij ada vxoris esau. Filij
autē rahuel: naath ⁊ zara: zemna et meza. Hi filij
basemath vxoris esau. Isti q̄q; erant filij ooliba-
ma filie Ane filij sebeon vxoris esau: q̄s genuit ei
iehus et ihelō ⁊ chore. ¶ Hi duces filiorū esau.
Filij eliphan primogeniti esau: dux theman: dux
omar: dux sephua: dux chenez: dux chore: dux ga-
than: dux amelech. Hi filij eliphā in terra edon ⁊
hi filij ada hi q̄q; filij rahuel filij esau dux naath:
dux zara: dux zemna: dux meza. Hi autem duces
rahuel in terra edom. Isti filij basemath vxoris C
esau. Hi autem filij oolibama vxoris esau: dux ie-
hus: dux thelon: dux chore. Hi duces oolibama
filij ane vxoris esau. Isti sunt filij esau: ⁊ hi duces
eorum ipse est edom. Isti sunt filij seyr horrei ha
bitatoris terre: lothan ⁊ sobal ⁊ sebeon ⁊ anan et
dison et aser et disan. Hi duces horrei filij seyr in
terra edom. Facti sunt autem filij lothan horrei ⁊
eman. Erat autem soror lothan thamna. Et isti fi
lij sobal: aluhan ⁊ maneeth: ⁊ ebal ⁊ sephi et onā.
Et hi filij sebeon achia ⁊ anan. Iste est anan qui
inuenit aquas calidas in solitudine cum pasce-
ret asinas sebeon patris sui. Habuitq; filium di-
san ⁊ filiam oolibama. Et isti filij disan: abdan et
iesban et iethran ⁊ charan. Hi quoq; filij eser: ba
laannā ⁊ zeuan ⁊ achan. Habuit autem filios di-
san: hus ⁊ arā. Hi duces horreoꝝ: dux lothā: dux
sobal: dux sebeō: dux ana: dux dison: dux eser: dux
disan. Isti duces horreorum qui iperauerunt in
terra seyr. Reges autem qui regnauerūt in terra
edom: anteq̄ haberent regem filij israel: fuerunt
hi: Balach filius beor: nomenq; vrbis eius dena
ba. Mortuus est autem balach ⁊ regnauit pro eo D
iobab filius zare de bosra. Cumq; mortuus esset
iobab: regnauit pro eo husan de terra themano-
rum. Hoc quoq; mortuo regnauit pro eo adad fi
lius badadi qui percussit madiā in regione mo-
ab et nomen vrbis eius auith. Cumq; mortuus es
set adad: regnauit pro eo semla de moserecha.
Hoc q̄q; mortuo regnauit pro eo saul de fluuio
roboth. Cumq; ⁊ hic obijsset successit in regnū ba-
lanan filius achobor. Isto quoq; mortuo: regna
uit pro eo adad: nomenq; vrbis eius phon. Et ap
pellabatur vxor eius meezabel filia matreth filie
mizaab. Hec ergo noīa ducū esau in cognatio-
nibus et locis ⁊ vocabulis suis: dux thamna: dux
aluha: dux iethteth: dux oolidama: dux ela: dux
phinon: dux cenen: dux theman: dux mabsar: dux
Mabdiel: dux hyraz. Hi duces edō habitantes
in terra imperij sui: ipse est esau pater idumeo-
rum. Habitauit autem iacob in terra chanaan
in qua pater suus peregrinatus est et hec sunt ge
nerationes eius.

C. S. Ioseph fratres eius apud patrem
accusat. Illi inuident. Ioseph somnia videt. Fra
tribus narrat. Ismahelitis venditur ⁊ phutifari.
Capitulum. xxxvij.

Ioseph cū sedecim esset annoꝝ: pasce
bat gregē cū fratribus suis adhuc pu- A
er: ⁊ erat cū filijs bale ⁊ zelphe vxorum
pris sui: accusauitq; fratres suos apud

patrē crimine pessimo. Israel autez diligebat io
sep sup omnes filios eo ꝙ in senectute genuisset
eū. Fecitq̧ ei tunicā polymitā. ¶ Uidentes autez
fratres eius ꝙ a patre plus cūctis filijs amaret:
oderāt eum nec poterāt ei quicq̄ pacifice loqui.
¶ Accidit quoq̧ vt visum somniū referret fratri
bus suis que causa maioris odij seminariuz fuit.
¶ Dixitq̧ ioseph fratribus suis. Audite somniū
meū quod vidi. Putabā nos ligare manipulos ī
agro: ⁊ quasi consurgere manipulū meum ⁊ stare
vestrosq̧ manipulos circūstantes adorare mani
B pulū meū. Respōderūt fratres eius. Nunqd rex
noster eris: aut subijciemur ditioni tue? Hec er=
go causa somniorū atq̧ sermonū inuidie ⁊ odij fo
mitē ministrauit. Aliud quoq̧ vidit somnium qḋ
narrans fratribus ait. Uidi ꝑ somniū quasi solez
⁊ lunā ⁊ stellas vndecim adorare me. Quod cum
patri suo ⁊ fratrib⁹ retulisset increpauit eū pater
suus: ⁊ dixit. Quid sibi vult hoc somniuz quod vi
C disti? Num ego ⁊ mater tua ⁊ fratres tui adorabi
mus te sup terrā? Inuidebāt ei igitur fratres sui
Pater vero rem tacit⁹ cōsiderabat. Cūq̧ fres il
lius in pascendis gregibus patris morarētur in
sichem: dixit ad eum israel. Fratres tui pascunt
2. regū. 3. c. oues in sichimis: veni mittem te ad eos. Quo re=
spondēte: presto sum. Ait. Uade ⁊ vide si cūcta ꝓ=
spera sint erga fratres tuos ⁊ pecora ⁊ renuncia
michi quid agatur. Missus de valle hebron venit
in sichem. Inuenitq̧ eū vir errantez in agro ⁊ in
terrogauit quid quereret. At ille rn̄dit. Fratres
meos quero. Indica mihi vbi pascāt greges. Di
D xitq̧ ei vir. Recesserūt de loco isto. Audiui aūt eos
dicentes. Eamus in dothaim. Perrexit itaq̧ io=
seph post fratres suos ⁊ inuenit eos in dothaim.
Qui cū vidissent eū procul: anteq̄ accederet ad
eos cogitauerūt illū occidere: ⁊ mutuo loqueban
Math. 21. tur. Ecce somniator venit. Uenite occidamus eū
d. ⁊ mittamus in cisternā veterem: dicemusq̧: fera
Mar. 12. b. pessima deuorauit eū: ⁊ tūc apparebit qḋ illi pro=
sint somnia sua. Audiēs autem hec ruben: niteba
Lu. 20. a. tur liberare eū de manibus eoꝝ: ⁊ dicebat. Non
Infra eod interficiamus aiam ei⁹ nec effundamus sangui=
nē: sed ꝓijcite in cisternā veterē que est in solitu=
dine: manusq̧ vr̄as seruate inoxias. Hoc autē di
cebat volens eripere eū de manibus eoꝝ: ⁊ red=
E dere pr̄i suo. Confestim igitur vt peruenit ad fra
tres suos: nudauerūt eū tunica talari ⁊ polymita
miseruntq̧ eū in cisternā veterē que nō habebat
aquā. Et sedētes vt comederēt panez viderūt hi
maelitas viatores venire de galaad et camelos
eoꝝ portātes aromata resinā ⁊ stacten ī egyptū
Dixit ergo iudas fratribus suis Quid nobis pro
dest si occiderimus fratrē nostrum: ⁊ celauerim⁹
F sanguinē ipsius? Melius est vt venundetur his=
maelitis: et manus nostre non polluantur. Frat
enim ⁊ caro nostra est. Acquieuerunt fratres ser
monibus illius et pretereuntibus madianitis ne
gociatoribus extrahentes eū de cisterna vendi=
derunt eum hismaelitis viginti argenteis: qui du
xerunt eum in egyptum. Reuersusq̧ ruben ad ci
sternam non inuenit puerū: ⁊ scissis vestibus per
gens ad fratres suos ait. Puer nō cōparet: ⁊ ego
quo ibo? Tulerunt autem tunicam eius et in san

guinem hedi quē occiderant tinxerunt: mitten=
tes qui ferrent ad patrem et dicerēt. Hanc inue
nimus: vide vtrū tunica filij tui sit an nō. Quā cū G
cognouisset pat̄ ait. Tunica filij mei ē. Fera pes=
sima comedit eū: bestia deuorauit ioseph. Scissis
q̧ vestib⁹: indutus est cilicio lugēs filiū suuz mul=
to tēpore. Cōgregatis aūt cūctis liberis ei⁹ vt le
nirēt dolorē pr̄is: noluit cōsolationē accipere: sz
ait. Descendā ad filiū meū lugēs in īfernū. ¶ Et
illo perseuerante in fletu: madianite vendiderūt
ioseph in egypto phutifari eunucho pharaonis
magistro militum.

C. S. De Iuda et Sue vxore eius ⁊ duob⁹ filijs
suis cum Thamar matrimonio copulatis qui=
bus mortuis eam cognouit. Ex qua genuit pha=
res et zaram Capitulum. xxxviij.

EOdem tempore discedēs iudas a fra= A
tribus suis diuertit ad virum obdola=
miten nomine hyram viditq̧ ibi filiaz
hominis chananei vocabulo Sue. Et
accepta vxore ingressus est ad eam. Que conce=
pit et peperit filium: et vocauit nomen eius her.
Rursumq̧ concepto fetu natum filium vocauit
onan. Tertium quoq̧ peperit quem appellauit
sela. Quo nato: parere vltra cessauit. ¶ Dedit au
tem iudas vxorem primogenito suo her: nomine
thamar. Fuit quoq̧ her primogenitus iude: neq̄
in conspectu dn̄i: et ideo ab eo occisus est. Dixit B
ergo iudas ad onan filium suum. Ingredere ad
vxorem fratris tui: ⁊ sociare illi vt suscites semen
fratri tuo. Ille sciens non nasci sibi filios: introi=
ens ad vxorem fratris sui: semen fundebat in ter
ram: ne liberi fratris nomine nascerentur. Et id=
circo percussit eum dn̄s: eo ꝙ rem detestabilem
faceret. Quamobrem dixit iudas thamar nurui
sue. Esto vidua in domo patris tui: donec crescat
sela filius meus. Timebat enim ne et ipse more=
retur sicut fratres eius. Que abijt et habitauit ī
domo patris sui. Euolutis autem multis annis
mortua est Sue vxor iude. ¶ Qui post luctū con C
solatione suscepta ascendebat ad tonsores ouiuz
suarū ipse et hyras opilio gregis odolamitha in
thamnas. Nunciatumq̧ est thamar ꝙ socer illi=
us ascenderet in thamnas ad tondendas oues.
Que depositis viduitatis vestibus: assumpsit te=
ristrū: et mutato habitu sedit in biuio itineris qḋ
ducit thānam: eo ꝙ creuisset sela: et non eum ac=
cepisset maritum. Quam cum vidisset iudas: su=
spicatus est esse meretricez. Operauerat eni vul
tū suū ne agnosceretur. Ingrediensq̧ ad eaz ait. D
Dimitte me vt coeam tecum. Nesciebat eñ ꝙ nu
rus sua esset. Qua respondente: quid dabis mihi
vt fruaris cōcubitu meo? Dixit. Mittā tibi hedū
de gregib⁹. Rursumq̧ illa dicēte. Patiar qḋ vis:
si dederis michi arrabonē donec mittas qḋ polli
ceris. Ait iudas. Quid vis tibi pro arrabone da=
ri? Respondit. Annulum tuū ⁊ armillam ⁊ bacu= E
lum quem manu tenes. Ad vnuz igitur coitū mu
lier concepit: ⁊ surgens abijt. Depositoq̧ habitu
quem sumpserat iduta est viduitatis vestib⁹. Mi
sit autem iudas hedum per pastorem suū odola=
mitē vt reciperet pignus quod dederat mulieri.
Qui cū non inuenisset eā: interrogauit hoīes lo=

ci illius. Ubi est mulier que sedebat in biuio? Re-
spondentibꝰ cūctis non fuit in loco isto meretrix
reuersus est ad iudam: ⁊ dixit ei. Non inueni eam.
Sed ⁊ hoīes loci illius dixerūt mihi: nūq̄ sedisse
F ibi scortū. Ait iudas. Habeat sibi. Certe menda-
cij arguere nos non pōt. Ego misi hedum quē ꝓ
miseram: ⁊ tu nō inuenisti eam. Ecce aūt post tres
menses nūciauerunt iude: dicētes. Fornicata est
thamar nurus tua: ⁊ videtur vterus illiꝰ intume-
scere. Dixitq; iudas. Producite eā vt cōburatur.
Que cū duceretur ad penā misit ad socerum suū
dicens. De viro cuiꝰ hec sunt: concepi. Cognosce
G cuiꝰ sit ānulus ⁊ armilla ⁊ baculus. Qui agnitis
muneribus: ait. Iustior me est: q2 non tradidi eā
sela filio meo. Attamen vltra non cognouit eam.
1. para. 2. a. ¶ Instāte aūt partu: apparuerūt gemini ī vtero
Mat. 1. a. atq; in ipa effusione infantiū vnus ꝓtulit manū:
ī qua obstetrix ligauit coccinū dicens. Iste egre-
ditur prior. Ille vero retrahente manū: egressus
est alter. Dixitq; mulier. Quare diuisa est ꝓpter
te maceria? Et ob hanc causā vocauit nomē eiꝰ
phares. Postea egressus est frater eiꝰ: in cuiꝰ ma-
nu erat coccinū quē appellauit zaram.

¶ S. De Joseph et phutifare dn̄o suo eunucho
pharaonis. ioseph tēptatur a dn̄a sua ꝑ dies plu-
rimos nec ꝯsentit: relīqt palliū tādē īcarceratur.
A Gitur Joseph ductꝰ ē in egy- (xxxix.
ptū: emitq; eū phutifar eunuchus pha-
raonis princeps exercitus sui vir egy-
ptius de manu hismaelitarū: a quibus
perductus erat. Fuitq; dn̄s cū eo: ⁊ erat vir ī cun-
ctis ꝓspere agens. Habitauitq; in domo dn̄i sui:
qui optime nouerat dn̄m esse cū eo: ⁊ oīa q̄ gere-
retꝰ ab eo dirigi in manu illius. Inuenitq; ioseph
gratiā corā dn̄o suo: ⁊ ministrabat ei. A quo ꝓpo-
situs oīibꝰ gubernabat creditā sibi domū: ⁊ vni-
uersa q̄ ei tradita fuerant. Bn̄dixitq; dn̄s domui
egyptij ꝓpter ioseph et multiplicauit tā in edibꝰ
q̄ in agris cūctā eiꝰ substantiā. Nec quicq̄ aliud
nouerat: nisi panē quo vescebatur. Erat autē Jo-
B seph pulchra facie: ⁊ decorꝰ aspectu. ¶ Post mul-
1. reg. 16. b. tos itaq; dies iniecit dn̄a sua oclos suos ī ioseph
Infra eod ⁊ ait. Dormi mecū. Qui nequaq̄ acq̄escēs operi
nephario: dixit ad eā. Ecce dn̄s meꝰ oīibꝰ mihi
traditis ignorat q̄d habeat ī domo sua: nec q̄cq̄
est qđ non in mea sit potestate vel non tradiderit
mihi preter te que vxor eius es. Quomodo ergo
possum hoc malū facere ⁊ peccare in dn̄m meū?
Huiuscemodi verbis per singulos dies loq̄bant
⁊ mulier molesta erat adolescēti: et ille recusabat
C stuprum. ¶ Accidit aūt quadā die vt intraret io-
seph domū: ⁊ operis quippiā absq; arbitris face-
ret: ⁊ illa apprehensa lacinia vestimenti eiꝰ dice-
s. eodē. ret. ¶ Dormi mecū. Qui relicto in manu eiꝰ pal-
D lio fugit: ⁊ egressus est foras. Cūq; vidisset mulier
vestem in manibꝰ suis ⁊ se esse contēptā: vocauit
ad se hoīes domus sue: ⁊ ait ad eos. En introdu-
xit virū hebreū vt illuderet nobis? Ingressus est
ad me vt coiret mecū. Cūq; ego succlamassem et
audisset vocē meā reliquit palliū qđ tenebā: ⁊ fu-
git foras. In argumentū ergo fidei retentū pal-
lium ostendit marito reuertenti domū: ⁊ ait. In-
gressus est ad me seruus hebreus quē adduxisti:
vt illuderet mihi. Cūq; audisset me clamare reli-
quit palliū qđ tenebā et fugit foras. His auditis
dn̄s ⁊ nimiū credulus v̄bis cōiugis iratus ē val-
de. tradiditq; ioseph in carcerem vbi vincti regis
custodiebantur: ⁊ erat ibi clausus. Fuit autē dn̄s
cū ioseph ⁊ misertus est illiꝰ: ⁊ dedit ei gratiā ī cō-
spectu principis carceris. Qui tradidit in manu
illiꝰ vniuersos vinctos qui in custodia tenebant:
⁊ quicq̄d fiebat sub ipo erat nec nouerat aliquid
cūctis ei creditis. Dominꝰ eñ erat cum illo: ⁊ oīa
opera eius dirigebat.

¶ S. De duobꝰ eunuchis pharaonis ⁊ somnijs
eoꝝ a Joseph interpretatis: ⁊ natalicio die pha-
raonis. xl.

His itaq; gestis accidit vt peccarēt duo
eunuchi: pincerna regis egypti et pistor
dn̄o suo. Iratusq; ꝯtra eos pharao. nā
alter pincernis ꝑerat: alter pistoribus:
misit eos in carcerē principis militū in quo erat
vinctꝰ et ioseph. At custos carceris tradidit eos
ioseph qui et ministrabat eis. Aliq̄tulū tēporis
fluxerat: ⁊ illi in custodia tenebant. ¶ Uiderūtq;
ambo somniū nocte vna: iuxta interpretationem
cōgruā sibi. Ad quos cū introisset ioseph mane: ⁊ B
vidisset eos tristes sciscitatꝰ ē eos dicēs. Cur tri-
stior est hodie solito facies vestra? Qui respōde-
runt. Somniū vidimus: ⁊ nō est qui interpretetur
nobis. Dixitq; ad eos ioseph. Nunquid nō dei est
interpretatio? Referte mihi qđ videritis. Narra-
uit prior prepositus pincernarū somniū suū. Ui-
debā corā me vitem in qua erant tres ꝓpagines
crescere paulatim ī gēmas: ⁊ post flores vuas ma-
turescere: caliceq; Pharaonis in manu mea. Tu-
li ergo vuas ⁊ expressi in calicē quē tenebā: ⁊ tra- C
didi poculū pharaoni. Respondit ioseph: hec ē in-
terpretatio somnij. Tres ꝓpagines: tres adhuc
dies sunt: post quos recordabit̄ pharao ministe-
rij tui: ⁊ restituet te ī gradū pristinū: dabisq; ei ca-
licem iuxta officiū tuū: sicut añ facere ꝯsueueras.
Tantū memento mei cū tibi bene fuerit: ⁊ facies
mecū misericordiā vt suggeras pharaoni vt edu-
cat me de isto carcere: q2 furtim sublatus sum de
terra hebreoꝝ: et hic inocens in lacū missus sum.
Uidens pistoꝝ magister q2 prudēter somniū dis-
soluisset ait. Et ego vidi somniū q2 tria canistra fa-
rine haberē sup caput meū: ⁊ in vno canistro qđ
erat excelsius portare me putabā oīes cibos q̄
fiunt arte pistoria auesq; comedere ex eo. Respō-
dit ioseph. Hec est interpretatio somnij. Tria ca- D
nistra tres adhuc dies sūt post quos auferet pha-
rao caput tuū: ac suspēdet te in cruce ⁊ lacerabūt
volucres carnes tuas ¶ Exinde dies tertius na-
talicius pharaonis erat: qui faciens grande con-
uiuiū pueris suis recordatus est īter epulas ma-
gistri pincernarū et pistorum principis: restituit
q; alterum in locum suū vt porrigeret ei poculū:
alterum suspendit in patibulo: vt coniectoris ve-
ritas probaretur. Et tamen succedētibus prospe-
ris: prepositus pincernarum oblitus est interpre-
tis sui.

¶ S. Pharao somniat. Joseph exponit. egypto
preponitur. Saluator mūdi vocatur. filij sibi na-
scuntur. anni sterilitatis veniunt. xli.

A Post duos annos vidit pharao somniū
Putabat se stare super fluuiū: de q̄ ascē
debant septē boues pulchre ⁊ crasse ni
mis: ⁊ pascebātur in locis palustribus.
Alie quoqꝫ septē emergebant de flumine fede cō
fecteqꝫ macie: ⁊ pascebātur in ipa amnis ripa i lo
cis virentib⁹: deuorauerūtqꝫ eas quarū mira spe
cies ⁊ habitudo corpoꝝ erat. Expergefact⁹ pha
rao rursū dormiuit: ⁊ vidit alterū somniū. Septē
spice pullulabant in culmo vno plene atqꝫ formo
B se: alie quoqꝫ totidē spice tenues: ⁊ percusse vredi
ne oriebant: deuorantes oēm priorū pulchritudi
nem. Euigilās pharao post quietē: ⁊ facto mane
pauore perterritus: misit ad oīs cōiectores egy
pti cūctosqꝫ sapientes ⁊ accersitis narrauit som
niū: nec erat qui interp̄taret. Tunc demū remini
scens magister pincernarū ait. Confiteor pecca
tū meū. Irat⁹ rex seruis suis: me ⁊ magistrū pisto
rum retrudi iussit in carcerē principis militū: vbi
vna nocte vterqꝫ vidimus somniū: presagiū futu
rorū. Erat ibi puer hebreus eiusdē ducis militū
famulus cui narrātes somnia: audiuimus q̄cq̄d
postea rei probauit euētus. Ego em̄ reddit⁹ sum
officio meo: ⁊ ille suspensus est in cruce. ¶ Proti
nus ad regis imperiū eductū de carcere ioseph
tonderunt: ac veste mutata obtulerūt ei. Cui ille
ait. Uidi somnia nec est qui edisserat: q̄ audiui te
sapientissime coniicere. Respondit ioseph Absqꝫ
me deus respōdebit p̄spera pharaoni. Narrauit
C ergo pharao q̄ viderat. Putabā me stare super
ripam fluminis: ⁊ septē boues de amne cōscende
re pulchras nimis ⁊ obesis carnib⁹: q̄ in pastu pa
ludis virecta carpebant. Et ecce assequebāt alie
septē boues intantū deformes ⁊ macilente vt nū
q̄ tales in terra egypti viderim. Que deuoratis
⁊ cōsumptis priorib⁹ nullū saturitatis dedere ve
stigiū: sed simili macie ⁊ squalore torpebant. Eui
gilans rursus sopore depressus vidi somniū. Se
ptem spice pullulabant in culmo vno plene atqꝫ
pulcherrime. Alie quoqꝫ septē tenues ⁊ percusse
vredine oriebātur e stipula q̄ prioꝝ pulchritudi
nem deuorauerūt Narraui cōiectoribus somniū
⁊ nemo est qui edisserat. Respōdit ioseph. Som
nium regis vnū est. Que facturus est de⁹ ostēdit
pharaoni. Septē boues pulchre: ⁊ septē spice ple
ne: septē vbertatis anni sunt eandēqꝫ vim somnij
D cōprehendunt. Septē quoqꝫ boues tenues atqꝫ
macilente q̄ ascenderūt post eas: ⁊ septē spice te
nues ⁊ vento vrente percusse: septem anni vēture
sunt famis qui hoc ordine cōplebūtur Ecce septē
anni venient fertilitatis magne in vniuersa terra
egypti quos sequētur septē anni alij tante sterili
tatis: vt obliuioni tradat cūcta retro abūdantia.
Consumptura est em̄ fames oēm terrā: ⁊ vberta
tis magnitudinē perditura est inopie magnitudo
Quod aūt vidisti scd'o: ad eandē rem pertinens
somniū firmitatis indiciū est: eo q̄ fiat sermo dei
⁊ velocius impleatur. Nūc ergo prouideat rex vi
rum sapientē et idustriū ⁊ p̄ficiat eū terre egypti
qui cōstituat p̄positos p cūctas regiones: ⁊ q̄ntā
partem fructuū per septē ānos fertilitatis q̄ iam
nūc futuri sunt cōgreget in horrea: ⁊ oīne frumē
tū sub pharaonis p̄tāte cōdatur. seruetūrqꝫ in vr
bibus ⁊ preparet future septē annoꝝ fami q̄ op
pressura est egyptū: ⁊ non cōsumetur terra inopia
Placuit pharaoni consiliū ⁊ cūctis ministris ei⁹
Locutusqꝫ ē ad eos. Num inuenire poterim⁹ talē E
virum q̄ spū dei plenus sit? Dixit ergo ad ioseph.
Quia ostēdit tibi de⁹ oīa q̄ locutus es nūquid sa
pientiorem ⁊ consimilem tui inuenire potero? Tu
eris sup domū meā: ⁊ ad tui oris imperiū cūctus
populus obediet. Uno tm̄ regni solio precedā te.
Dixitqꝫ rursum pharao ad ioseph. ¶ Ecce cōsti
tui te sup vniuersam terrā egypti. Tulitqꝫ ānulū Dan. 2. g.
de manu sua ⁊ dedit eū in manu ei⁹: vestiuitqꝫ eū
stola byssina: et collo torquem aureā circūposuit
Fecit eū ascendere super currū suū scd'm claman
te precone: vt oīs corā eo genu flecterent: ⁊ p̄po
situm esse scirēt vniuerse terre egypti. Dixit quo
qꝫ rex egypti ad ioseph. Ego sum pharao. Absqꝫ F
tuo imperio nō mouebit quisq̄ manū aut pedem
in oīni terra egypti. ¶ Uertitqꝫ nomen eius: ⁊ vo
cauit eū lingua egyptiaca saluatorē mūdi Dedit
qꝫ illi vxorem assenem filiā phutifaris sacerdotis
eliopoleos. Egressus estitaqꝫ Ioseph ad terram
egypti. Triginta ānoꝝ erat quādo stetit in ꝯspe
ctu regis pharaonis ⁊ circūiuit oēs regiōes egy
pti. Uenitqꝫ fertilitas septē ānoꝝ: ⁊ i manipulos
redacte segetes ꝯgregate sunt in horrea egypti.
Oīnis etiā frugū abundantia in singulis vrbib⁹
condita est. Tātaqꝫ fuit abūdantia tritici: vt are
ne maris coequaret: ⁊ copia mensurā excederet.
¶ Natiqꝫ sunt ioseph filij duo anteq̄ veniret fa G
mes quos peperit ei assenem filia phutifaris sa Infra. 46.
cerdotis eliopoleos. Uocauitqꝫ nomen primoge c
niti manasses dicēs. Obliuisci me fecit deus oīm
laborū meoꝝ: ⁊ dom⁹ patris mei. Nomen quoqꝫ
secūdi appellauit effraim: dicēs. Crescere me fe
cit deus in terra paupertatis mee. Igitur trans
actis septē vbertatis ānis q̄ fuerāt in egypto: ce
perunt venire septē anni inopie: quos p̄dixerat
Ioseph: ⁊ in vniuerso orbe fames p̄ualuit. In cū
cta etiā terra egypti fames erat: qua esuriēte cla
mauit populus ad pharaonem: alimenta petēs.
Quib⁹ ille respondit. Ite ad ioseph: ⁊ quicq̄d ipe
vobis dixerit: facite. Crescebat autē quotidie fa
mes in oīni terra: aperuitqꝫ ioseph vniuersa hor
rea ⁊ vendebat egyptijs. Nā et illos oppresserat
fames. Oēsqꝫ p̄uincie veniebāt i egyptū vt eme
rent escas ⁊ malū inopie temperarent.

C. S. Fratres ioseph pro frumento emendo ve
niūt. dura loquitur. Symeon religatur. ceteri re
deunt. in ore saccorum pecuniā reperiunt. Ben
iamin petitur. pater denegat. xlij.

A Udiens autē iacob q̄ alimenta vende A
rentur in egypto dixit filijs suis. Qua
re negligitis? Audiui q̄ triticū venun
detur in egypto. Descēdite ⁊ emite no
bis necessaria: vt possimus viuere et nō cōsuma
mur inopia. Descendētes igit fratres ioseph de
cem vt emerent frumēta in egypto: beniamin do
mi retento a Jacob qui dixerat fratrib⁹ eius ne
forte in itinere quicq̄ patiatur mali: ingressi sunt
terrā egypti cū alijs qui p̄gebant ad emendum.
Erat autē fames in terra chanaan: ⁊ ioseph erat B
princeps i terra egypti: atqꝫ ad ei⁹ nutū frumēta

populis vẽdebãtur. Cũq; adoꝛassent eũ fratres
sui ⁊ agnouisset eos: quasi ad alienos durius loq̃
batur interrogãs eos. Unde venitis? Qui respõ
derũt. De terra chanaam: vt emam⁹ victui neces
saria. Et tñ fratres ipse cognoscẽs nõ est cognit⁹
ab eis. Recoꝛdatusq; somnioꝝ que aliquando vi
derat:ait ad eos. Exploꝛatoꝛes estis: vt videatis
infirmioꝛa terre venistis. Qui dixerunt. Non est
ita dñe: sed serui tui venerunt vt emerent cibos.
Oms filij vnius viri sumus. Pacifici venim⁹:nec
quicq; famuli tui machinãtur mali. Quib⁹ ille re
spondit. Aliter est. Immunita terre hui⁹ conside
rare venistis. At illi dixerunt. Duodecim inquiũt
fratres serui tui sum⁹ filij viri vni⁹ ĩ terra chanaã
Minimus cũ patre nr̃o est: alius nõ est sup̱. Hoc
est ait qđ locutus sum. Exploꝛatoꝛes estis. Jam
nũc experimẽtũ vestri capiã. Per salutẽ pharao=
Infra eođ nis nõ egrediemini hinc:donec veniat frater ve=
ster minimus. Mittite ex vobis vnũ ⁊ adducat eũ
vos aũt eritis in vinculis donec ꝓbentur q̃ dixi=
stis: vtrũ vera an falsa sint. Alioq̃n ꝑ salutẽ pha=
raonis exploꝛatoꝛes estis. Tradidit ergo illos cu
stodie tribus dieb⁹ Die aũt tertio eductis de car
D cere ait. Facite q̃ dixi ⁊ viuetis. Deũ em̃ timeo. Si
pacifici estis: frater vester vnus ligetur in carce=
re. vos aũt abite: ⁊ ferte frumenta q̃ emistis in do
mos vestras: ⁊ fratrẽ vestrũ minimũ ad me addu
cite: vt possim vestros pꝛobare sermões: ⁊ nõ mo
riamini. Fecerũt vt dixerat: ⁊ locuti sunt ad inuicẽ.
Merito hec patimur: q2 peccauim⁹ in fratrẽ no=
strum vidẽtes angustias aie illi⁹: dũ depꝛecaret
nos et nõ audiuimus. Idcirco venit sup̱ nos ista
tribulatio. E quib⁹ vnus ruben ait. Nũquid non
dixi vobis:nolite peccare in puerũ: ⁊ nõ audistis
me? En sanguis eius exquiritur. Nesciebant em̃
E ꝙ intelligeret ioseph: eo ꝙ per interpꝛetẽ loque=
Infra. 43. retur ad eos. Auertitq; se parumper: ⁊ fleuit: ⁊ re
g uersus locutus est ad eos. Tollensq; symeon: et
ligans illis pꝛesentib⁹: iussit ministris vt implerẽt
eoꝝ saccos tritico: ⁊ reponerent pecunias singu=
loꝛum in sacculis suis: datis supꝛa cibarijs in via.
Qui fecerunt ita. At illi poꝛtantes frumenta in
asinis suis ꝑfecti sunt. Apertoq; vni⁹ sacco vt da
ret iũmento pabulũ in diuersoꝛio cõtemplat⁹ pe
cuniã in oꝛe sacculi: dixit fratrib⁹ suis. Reddita ẽ
mihi pecunia. En habet̃ ĩ sacco. Et obstupefacti
F turbatiq; mutuo dixerunt. Quidnã est hoc qđ fe
cit nobis deus? Veneruntq; ad iacob patrẽ suuꝫ
in terra chanaã: ⁊ narrauerũt ei oia q̃ accidissent
sibi dicentes. Locutus est nobis dñs terre dure:
S.eodem. ⁊ putauit nos exploꝛatoꝛes esse ꝓuincie. Cui re=
spondimus. Pacifici sumus nec vllas molimur
insidias. Duodecim fratres vno pr̃e geniti sum⁹.
vnus nõ est sup̱: minim⁹ cũ patre nostro est ĩ t̃ra
chanaan. Qui ait nobis. Sic ꝓbabo ꝙ pacifici si
tis. Fratreꝫ vestrũ vnũ dimittite apud me: ⁊ ciba
ria domib⁹ vestris necessaria sumite ⁊ abite. Fra
tremq; vestrũ minimũ adducite ad me: vt sciã ꝙ
non sitis exploꝛatoꝛes: ⁊ istũ qui tenet̃ in vinculis
recipere possitis: ac deinceps q̃ vultis emẽdi ha=
G beatis licentiã. His dictis cũ frumenta effunde=
rẽt: singuli reppererũt ĩ oꝛe saccoꝝ ligatas pecu
nias: exterritisq; simul omibus dixit pater iacob
Absq; liberis me esse fecistis: ioseph nõ est super
symeon tenetur in vinculis: ⁊ beniamin auferetis
In me hec oia mala reciderunt. Cui respõdit ru
ben. Duos filios meos interfice si nõ reduxero il
lum tibi. Trade illũ in manu mea: ego eũ tibi re=
stituam. At ille Non descendet inquit filius me⁹
vobiscũ: frater eius moꝛtu⁹ est ⁊ ipse solus reman
sit. Si q̃d ei aduersitatis acciderit ĩ terra ad quã
ꝑgitis: deducetis canos meos cũ doloꝛe ad iferos

C.S. Fratres redeũt cũ beniamin: simul epu=
lati sunt cum Joseph. .xliij.

INterim fames oẽm terrã vehementer A
pꝛemebat: consumptisq; cibis quos ex
egypto detulerãt: dixit iacob ad filios
suos. Reuertimini ⁊ emite nobis pau=
xillum escarũ. Respondit iudas. Denũciauit no=
bis vir ille sub attestatione iusiurandi dicẽs. Nõ
videbitis faciem meã: nisi fratrẽ vestrũ minimuꝫ
adduxeritis vobiscũ. Si ergo vis eũ mittere no=
biscũ pergemus pariter: ⁊ emem⁹ tibi necessaria
si aũt non vis: nõ ibimus. Uir em̃ vt sepe diximus
denũciauit nobis: dicens. Non videbitis faciem B
meaꝫ absq; fratre vestro minimo. Dixit eis israel Infra.44
In meam hoc fecistis miseriã: vt indicaretis ei ⁊ c
aliũ habere vos fratrem. At illi responderũt. In
terrogauit nos homo ꝑ oꝛdinem nostrã ꝓgenieꝫ
si pater viueret: si haberem⁹ fratrẽ. Et nos respõ
dimus ei cõsequẽter iuxta id qđ fuerat sciscitat⁹.
Nũquid scire poteramus ꝙ dicturus esset: addu
cite fratrẽ vestrũ vobiscũ. Judas quoq; dixit pa=
tri suo. Mitte puerũ mecũ vt pꝛoficiscamur ⁊ pos
simus viuere ne moꝛiamur nos et paruuli nostri.
Ego suscipio puerũ: de manu mea require illum
Nisi reduxero et reddidero eũ tibi: ero pctĩ reus Ifra.44.g.
in te omĩ tpe. Si nõ intercessisset dilatio iam vice
altera venissemus. Igitur israel pater eoꝝ dixit
ad eos. Si sic necesse est: facite qđ vultis. Sumi=
te de optimis terre frugib⁹ in vasis vestris: ⁊ de= C
ferte viro munera modicũ resine ⁊ mellis ⁊ stoꝛa
cis stactes ⁊ therebinthi ⁊ amigdalarum. Pecu=
niamq; duplicem ferte vobiscũ: ⁊ illã quã inueni=
stis in sacculis repoꝛtate: ne foꝛte erroꝛe factũ sit.
Sed ⁊ fratrem vestrũ tollite: ⁊ ite ad virũ. Deus
aũt meus omĩpotens faciat vobis eũ placabilem
⁊ remittat vobiscũ fratrem vestrũ quẽ tenet ĩ vin
culis ⁊ hũc beniamin Ego aũt quasi oꝛbat⁹ absq;
liberis ero. ¶ Tulerunt ergo viri munera ⁊ pecu
niã duplicẽ ⁊ beniamin: descẽderũtq; in egyptũ:
⁊ steterũt corã ioseph. Quos cũ ille vidisset ⁊ ben D
iamin simul: pꝛecepit dispensatoꝛi domus sue di=
cens. Introduc viros domum ⁊ occide victimas
⁊ instrue cõuiuiũ: qm̃ hodie mecũ sunt comesturi
meridie. Fecit ille qđ fuerat imperatũ ⁊ introdu=
xit viros domũ. Ibiq; exterriti dixerunt mutuo.
Propter pecuniã quã retulimus pꝛius in saccis
nostris: introducti sumus: vt deuoluat in nos ca=
lumniã ⁊ violenter subijciat seruituti ⁊ nos ⁊ asi=
nos nostros. Quãobrem in ipis foꝛibus accedẽ=
tes ad dispẽsatoꝛem locuti sunt. Oꝛamus dñe vt E
audias nos. Jam ante descendimus vt emere=
mus escas quib⁹ emptis cũ venissemus ad diuer
soꝛium: aperuimus saccos nostros: ⁊ īuenim⁹ pe= S.42. e.
cuniã in oꝛe saccoꝝ: quã nũc eodẽ pondere repo=

tauimus. Sed ⁊ aliud attulimus argētū: vt ema-
mus q̄ nobis necessaria sunt. Nō est in nostra cō-
sciētia: quis posuerit eā in marsupijs nostris. At
ille respōdit. Pax vobiscū: nolite timere. De⁹ ve-
ster et de⁹ patris vestri dedit vobis thesauros in
saccis vestris. Nam pecuniā quā dedistis mihi ꝓ
batā ego habeo. Eduxitqꝫ ad eos symeon. Et in-
troductis domū: attulit aquā ⁊ lauerunt pedes
suos: deditqꝫ pabulū asinis eoꝝ. Illi vero para
bant munera: donec ingrederet̄ ioseph meridie.
F Audierant em̄ ꝙ ibi comesturi essent panē. Igit̄
ingressus est ioseph domū suam: obtuleruntqꝫ ei
munera: tenentes in manibus suis: ⁊ adorauerūt
proni in terrā. At ille clementer resalutatis eis i-
S̄.29. a. terrogauit eos dicēs. Sanus ne est pater vester
senex: de quo dixeratis mihi? Adhuc viuit? Qui
responderūt. Sospes est seruus tu⁹ pater noster
Adhuc viuit. Et incuruati adorauerūt eū. Attol
lens aūt ioseph oculos vidit beniamin fratrē suū
vterinū: ⁊ ait. Iste est frater vester paruulus de q̄
G dixeratis mihi? Et rursū. Deus inquit misereat̄
tui fili mi. Festinauitqꝫ ī domū: q̄ cōmota fuerāt
viscera eius super fratre suo: ⁊ erūpebant lachry
S̄.42. c. ⁊ In- me: ⁊ introiens cubiculū fleuit. Rursumqꝫ lota fa
fra.45. a. cie egressus: ꝯtinuit se ⁊ ait. Ponite panes. Qui-
bus appositis seorsum ioseph ⁊ seorsum fratrib⁹:
egyptijs quoqꝫ q̄ vescebantur simul seorsum. Il-
licitū est em̄ egyptijs comedere cū hebreis ⁊ pro
phanū putant huiusmodi cōuiuiū: sederūt corā
eo primogenit⁹ iuxta primogenita sua: ⁊ minim⁹
iuxta etatem suā: ⁊ mirabātur nimis sumptis par
tibus quas ab eo acceperant. Maiorqꝫ pars ve-
nit beniamin: ita vt quinqꝫ partib⁹ excederet. Bi
beruntqꝫ et inebriati sunt cum eo.

C. S. De cipho reposito ⁊ inuento in sacco benia
min. regressis fratrib⁹ iudas loquitur ad ioseph.
Et pro beniamin manere se offert. xliiij.

A Precepit aūt ioseph dispensatori dom⁹
sue dicens. Imple saccos eoꝝ frumen
to quantū possunt capere: ⁊ pone pecu
niam singuloꝝ in summitate sacci. Ci-
phum aūt meū argenteū: ⁊ precium qđ dedit tri-
tici: pone in ore sacci iunioris. Factūqꝫ est ita. Et
orto mane dimissi sunt cū asinis suis Iamqꝫ vrbē
exierant ⁊ processerant paululū. Tunc ioseph ac
cersito dispensatore domus ait. Surge inquit: et
B ꝑsequere viros ⁊ apprehensis dicito. Quare red
didistis malū ꝓ bono? Cyphus quē furati estis:
ipse est in quo bibit dn̄s meus: et in quo augurari
solet. Pessimā rem fecistis. Fecit ille vt iusserat: ⁊
apprehensis ꝑ ordinem locutus est. Qui responde
runt. Quare sic loquit̄ dn̄s noster: vt serui tui tm̄
flagitij cōmiserint. Pecuniā quā inenim⁹ in sum-
mitate saccoꝝ reportauimus ad te de terra cha-
naan. Et quomodo ꝯsequens est: vt furati simus
de domo dn̄i tui aurū vel argentū? Apud quēcū-
qꝫ fuerit inuentū seruoꝝ tuoꝝ qđ queris moriat̄
⁊ nos erimus serui dn̄i nostri. Qui dixit eis. Fiat
C iuxta vestram sententiā. Apud quēcūqꝫ fuerit in
uentum ipse sit seruus meus: vos aūt eritis inoxij
Itaqꝫ festinato deponētes ī terrā saccos: aperu-
erunt singuli. Quos scrutatus incipiens a maio
re vsqꝫ ad minimū: iuenit cyphum in sacco benia

min. At illi scissis vestib⁹ oneratisqꝫ rursū asinis
reuersi sunt in oppidū: primusqꝫ iudas cū fratri
bus ingressus est ad ioseph. Necdum em̄ de loco
abierat. Omnesqꝫ ante eū pariter ī terrā corruerūt. D
Quib⁹ ille ait. Cur sic agere voluistis? An igno-
ratis ꝙ non sit similis mei in augurādi scientia?
Cui iudas. Quid respondebim⁹ inquit dn̄o meo
vel quid loquemur: aut iuste poterimus obtēde-
re? Deus inuenit iniquitatē seruoꝝ tuoꝝ. En om̄s
serui sumus dn̄i mei: ⁊ nos et apud quē inuentus
ē cyphus. Respōdit ioseph. Absit a me: vt sic agā
Qui furatus est cyphum ipse sit seruus me⁹: vos
aūt abite liberi ad patrē vestrū. Accedens aūt ꝓ
pius iudas confidenter ait. Oro dn̄e audi me: vt
loquatur seruus tuus verbū in auribus tuis: ⁊ ne
trascaris famulo tuo. Tu es em̄ post pharaonē E
dn̄s me⁹. Interrogasti prius seruos tuos habe-
tis patrē aut fratrem: ⁊ nos respōdimus tibi dn̄o
meo. Est nobis pater senex: ⁊ puer paruulus qui
in senectute illius datus est: cui⁹ vterinus frater
est mortu⁹: ⁊ ipm̄ solū habet mater sua: pater vero
tenere diligit eū. Dixistiqꝫ seruis tuis. Adducite
eū ad me: ⁊ ponā oculos meos sup illū. Sugges
simus tibi dn̄o meo: non pōt puer relinq̄re patrē
suū. Si em̄ illū dimiserit moriet̄. Et dixisti suis
tuis. Nisi venerit frater vester minimus vobiscū:
non videbitis ampli⁹ faciem meā. Cū ergo ascē- S̄.43. a.
dissemus ad famulū tuū patrem nostrū: narraui F
mus ei oīa que locutus est dn̄s meus Et dixit pa
ter noster. Reuertimini: et emite nobis parū tri-
tici. Cui diximus. Non possum⁹ ire. Si frater no
ster minimus descēderit nobiscū proficiscemur si
mul: alioquin illo absente nō audemus videre fa
ciem viri. At ille respondit. Vos scitis ꝙ duos ge S̄.37. d.
nuerit mihi vxor mea. Egressus est vnus: et dixi-
stis: bestia deuorauit eū: et hucusqꝫ non cōparet.
Si tuleritis et istū ⁊ aliqđ ei in via ꝯtigerit: dedu
cetis canos meos cū merore ad iferos. Igitur si G
intrauero ad seruū tuū patrē nostrū ⁊ puer defue-
rit: cum aīa illius ex huius aīa depēdeat: viderit
qꝫ eū non esse nobiscū morietur: ⁊ deducent famuli
tui canos eius cū dolore ad inferos. Ego ꝓprie
seruus tuus sim qui in meā hunc recepi fidem: ⁊
spopondi dicens. Nisi reduxero eū peccati reus S̄.43. b.
ero in patrem om̄i tp̄e Manebo itaqꝫ seruus tu⁹
ꝓ puero in ministerio dn̄i mei: ⁊ puer ascēdat cū
fratrib⁹ suis. Non em̄ possum redire ad patrē ab
sente puero: ne calamitatis q̄ oppressura est prē
meū testis assistam.

C. S. Ioseph se fratrib⁹ manifestat: mādat ꝓ pře
munera mittit. Et adhuc viuere prē nūciat̄. xlv.

Non se poterat vltra cohibere Ioseph A
multis corā astantibus: vnde p̄cepit vt
egrederentur cūcti foras: ⁊ nullus iter
esset alienus agnitioni mutue. Eleua- S̄.42. e.
uitqꝫ vocem cū fletu: quā audierunt egyptij: oīsqꝫ et.43. g.
domus pharaonis: ⁊ dixit fratrib⁹ suis. Ego sum
ioseph. Adhuc pater meus viuit? Nō poterāt re-
spōdere fratres nimio terrore perterriti. Ad q̄s
ille clementer: accedite inquit ad me. Et cū acces B
sissent ꝓpe: ego sum ait ioseph frater vester quē
vēdidistis in egyptū. Nolite pauere: neqꝫ vobis Infra.50.c
durū esse videatur ꝙ vēdidistis me in his regio-

nibus. Pro ſalute eñ veſtra miſit me de⁹ añ vos
in egyptum. Bienniũ eſt eñ ꝙ cepit fames ĩ ter-
ra eſſe:et adhuc q̃nq; anni reſtant quib⁹ nec ara-
ri poterit nec meti. Premiſitq; me deus vt reſer-
uemini ſup terrã ⁊ eſcas ad viuendũ habere poſ-
ſitis. Non veſtro cõſilio:ſed dei volũtate huc miſ-
ſus ſum qui fecit me quaſi patrẽ pharaonis ⁊ do
minũ vniuerſe domus ei⁹ ac principẽ in omĩ t̃ra
egypti. Feſtinate ⁊ aſcendite ad patrẽ meũ ⁊ di-
cetis ei. hec mãdat filius tu⁹ Joſeph. Deus fecit
C me dñm vniuerſe terre egypti. Deſcẽde ad me ne
moreris:et habitabis in terra ieſſen. Eriſq; iuxta
me tu ⁊ filij tui ⁊ filij filioꝝ tuoꝝ:oues tue ⁊ armẽ
ta tua ⁊ vniuerſa q̃ poſſides:ibiq; te paſcam. Ad-
huc eñ q̃nq; anni reſidui ſunt famis:ne ⁊ tu peas
⁊ oĩs domus tua:⁊ oĩa q̃ poſſides. En oculi veſtri
⁊ oculi fratris mei beniamin vident ꝙ os meũ lo
D quaꝛ ad vos. Nũciate patri meo vniuerſaȝ glãȝ
meã:⁊ cũcta q̃ vidiſtis in egypto. Feſtinate ⁊ ad-
ducite euȝ ad me. Cũq; amplexatus cecidiſſet in
collũ beniamin fratris ſui fleuit:illo quoq; ſimilit̃
flente ſup collũ eius: oſculatuſq; eſt ioſeph omẽs
fratres ſuos:⁊ plorauit ſup ſingulos. Poſt q̃ auſi
ſunt loqui ad eũ. Auditũq; eſt et celebri ſermone
vulgatũ in aula regis venerũt fratres ioſeph. Et
gauiſus eſt pharao atq; oĩs familia eius Dixitq;
ad ioſeph vt imperaret fratrib⁹ ſuis dicẽs. One-
E rantes iumenta:ite in terrã chanaan ⁊ tollite ĩde
patreȝ veſtrũ ⁊ cognationẽ:⁊ venite ad me:⁊ ego
dabo vobis oĩa bona egypti:vt comedatis me
dullam terre. Precipe etiã vt tollant plauſtra de
terra egypti ad ſubuectionẽ paruuloꝝ ſuoꝝ ac
coniugũ. Et dicito. Tollite patrem veſtrũ ⁊ ꝑpe
rate q̃tocius venientes nec dimittatis quicq̃ de
ſuppellectili vr̃a: q2 oĩs opes egypti veſtre erũt
Feceruntq; filij iſrael: vt eis mãdatũ fuerat. Qui-
F bus dedit ioſeph plauſtra:ſm pharaonis impiũ:
et cibaria in itinere. Singulis quoq; ꝓferri iuſſit
binas ſtolas:beniamin vero dedit trecẽtos argẽ
teos cũ quinq; ſtolis optimis: tantũdeȝ pecunie
⁊ veſtiũ mittens patri ſuo:addens eis aſinos de-
cem:q̃ ſubueherent ex oĩbus diuitijs egypti:et
totidem aſinas triticũ in itinere: paneſq; portan
tes. Dimiſit ergo fratres ſuos:⁊ ꝓficiſcentib⁹ ait.
ne iraſcamini in via. Qui aſcendẽtes ex egypto:
G venerunt in terrã chanaan ad patrẽ ſuũ Jacob:
⁊ nũciauerunt ei dicẽtes. Joſeph filius tu⁹ viuit:
⁊ ipſe dñatur in omĩ terra egypti. Quo audito ia
cob:quaſi de graui ſomno euigilans: tñ nõ crede
bat eis. Jlli econtra referebant oẽm ordinem rei
Cũq; vidiſſet plauſtra ⁊ vniuerſa q̃ miſerat:reui-
xit ſpũs eius:et ait. Sufficit mihi ſi adhuc ioſeph
fili⁹ me⁹ viuit:vadã et videbo illũ anteq̃ moriar.

C.S. Jacob cũ filijs in egyptum deſcẽdit. Eo
rum qui cũ iacob deſcenderunt nomina. Joſeph
patri occurrit. xlvj.

A Profectuſq; iſrael cũ omnibus q̃ habe-
bat venit ad puteũ iuramenti: ⁊ macta
tis ibi victimis deo patris ſui yſaac:au
diuit eũ per viſionẽ nocte vocantẽ ſe:⁊
dicentẽ ſibi Jacob iacob. Cui reſpõdit. Ecce ad
ſum. Ait illi deus. Ego ſum fortiſſim⁹ de⁹ patris
tui. Noli timere ſed deſcẽde in egyptũ:q2 in gen-
tem magnã faciã te ibi. Ego deſcendã tecũ illuc:
⁊ ego inde adducam te reuertentẽ. Joſeph quo-
q; ponet manus ſuas ſuper oculos tuos. Surre-
xit iacob mane a puteo iuramenti: tuleruntq; eũ
filij cũ paruulis ⁊ vxoribus ſuis in plauſtris q̃ mi
ſerat pharao ad portandũ ſenem:⁊ oĩa q̃ poſſede
rat in terra chanaã. Veniq; in egyptũ cũ omĩ ſe
mine ſuo : filij eius ⁊ nepotes filie ⁊ cũcta ſimul ꝓ
genies. Hec ſunt aũt noĩa filioꝝ iſrael qui ingreſ
ſi ſunt in egyptũ ipſe cũ liberis ſuis . Primogeni- B
tus ruben. Filij ruben enoch ⁊ phallu et eſrom et Exod.1. a.
charmi. Filij ſymeon iamuel ⁊ iami ⁊ iami ⁊ ahod et.6. b.
⁊ iachin ⁊ ſaber ⁊ ſaul filius chananitidis. Filij le Nume.26.
ui gerſon ⁊ caath ⁊ merari. Filij iuda her et onan a
⁊ ſela ⁊ phares ⁊ zara. Mortui ſũt aũt her ⁊ onan 1.Par.5. a.
in terra chanaan. Natiq; ſũt filij phares:eſron et
amul. Filij yſachar thola ⁊ phua ⁊ iobab ⁊ ſemrõ
Filij zabulõ: ſareth ⁊ chelon ⁊ iahelel. Hi filij lye
quos genuit in meſopotamia ſyrie cuȝ dyna filia
ſua. Oẽs aĩe filioꝝ eius ⁊ filiarũ trigintatres. fi
lij gad: ſephon ⁊ aggi ⁊ eſebon ⁊ ſuni ⁊ beri ⁊ ari-
di ⁊ areli. filij aſer:iemna ⁊ ieſua ⁊ ieſui ⁊ beria ſa-
ra quoq; ſoror eoꝝ. filij beria:heber ⁊ melchiel. hi
filij zelphe quã dedit laban lye filie ſue:⁊ hos ge-
nuit iacob ſedecim aĩas. Filij rachel vxoris iacob
ioſeph ⁊ beniamin. Natiq; ſunt ioſeph filij ĩ terra C
egypti quos genuit ei aſſenech:filia phutifaꝛ ſa- S̃14. E
cerdotis heliopoleos:manaſſes ⁊ effraim. filij bẽ
iamin bela ⁊ bechor ⁊ aſbel ⁊ gera ⁊ naamã et ie-
chi ⁊ iethros ⁊ reſemophi ⁊ ophim ⁊ ared. Hi fi-
lij rachel quos genuit iacob. oẽs aĩe quattuorde
cim. filij dã vſan. filij neptalim:iaſiel ⁊ guni ⁊ ieſer
et ſalẽ. hi filij bale:quã dedit labã racheli filie ſue
et hos genuit iacob: oĩs aĩe ſepteȝ. Cũcteq; aĩe
q̃ ingreſſe ſunt cũ iacob in egyptũ:et egreſſe ſunt
de femore illi⁹ abſq; vxorib⁹ filioꝝ eius ſexagin-
taſex. filij aũt ioſeph qui nati ſunt ei in terra egy-
pti aĩe due. Omẽs aĩe domus iacob que ingreſſe Deut.10.d
ſunt in egyptum fuere ſeptuaginta Miſit autem
iacob iudam ante ſe ad ioſeph in egyptum:vt nũ
ciaret ei ⁊ ille occurreret in ieſſen. Quo cũ perue
niſſet iuncto ioſeph curru ſuo aſcẽdit obuiam pa
tri ad eũdem locum:videnſq; eum irruit ſup col-
lum eius:⁊ iter amplexus fleuit. Dixitq; pater ad
ioſeph. Jam letus moriar: quia vidi faciem tuaȝ D
et ſuperſtitem te relinquo. ⁊ ille locutus eſt ad fra
tres ſuos : et ad omnem domũ patris ſui. Aſcen-
dam et nũciabo pharaoni dicãq; ei. Fratres mei
et domus patris mei qui erant in terra chanaan
venerunt ad me et ſunt viri paſtores ouiũ curã-
q; habent alendorum gregum. Pecora ſua et ar-
menta et omnia que habere potuerunt adduxe-
runt ſecum. Cũq; vocauerit vos et dixerit quod
eſt opus veſtrum? Reſpondebitis. Viri paſtores
ſumus ſerui tui : ab ĩfantia noſtra vſq; in preſens
et nos et patres noſtri. Hec autem dicetis vt ha-
bitare poſſitis in terra ieſſen:quia deteſtanꝛ egy
ptij omnes paſtores ouium.

C.S. Joſeph patrem et fratres ad pharaonem
introducit. Dat eis terram ieſſen. Egyptij cibos
petunt et pecora et terram vendunt. quinta pars
fructuum fit regis. Jſrael adiurat ioſeph de ſua
ſepultura. xlvij.

A
Ngressus ergo ioseph nūciauit phara
oni dicens. Pater me⁹ et fratres: oues
eorū ⁊ armenta ⁊ cūcta q̄ possident ve=
nerunt de terra chanaan: ⁊ ecce consi=
stunt in terra iessen. Extremos quoqꝫ fratrū suo=
rum quinqꝫ viros cōstituit corā rege: quos ille in
terrogauit. Quid habetis operis? Respōderūt.
Pastores ouium sumus serui tui: et nos ⁊ patres
nostri. Ad peregrinandū in terrā tuā venim⁹: qm̄
non est herba gregib⁹ seruoꝝ tuoꝝ: ingrauescen
te fame in terra chanaan. Petimusqꝫ vt esse nos
iubeas seruos tuos in terra iessen. Dixit itaqꝫ rex
B ad ioseph. Pater tuus ⁊ fratres tui venerunt ad
te. Terra egypti in cōspectu tuo est: in optimo lo
co fac eos habitare iessen. Quod si nosti in eis eē
viros industrios: cōstitue illos magistros pecoꝝ
meoꝝ. Post hec introduxit ioseph patrē suū ad
regē: ⁊ statuit eū coram eo. Qui benedicens illi ⁊
īterrogatus ab eo: quot sunt dies ānoꝝ vite tue?
Respōdit. Dies peregrinationis vite mee centū
triginta annoꝝ sunt parui ⁊ mali: ⁊ non peruene
runt vsqꝫ ad dies patrū meoꝝ quib⁹ peregrina=
C ti sunt. Et benedicto rege egressus est foras. Jo=
seph vero patri ⁊ fratribus suis dedit possessionē
in egypto ī optimo terre loco ramesses: vt prece=
perat Pharao: ⁊ alebat eos oēmqꝫ domū patris
sui: prebens cibaria singulis. Jn toto eñ orbe pa
nis deerat: ⁊ oppsserat fames terrā maxime egy
pti ⁊ chanaan. E quibus oēm pecuniā congrega
uit ꝓ venditione frumenti ⁊ intulit eā in erariū
regis. Cūqꝫ defecisset emptoribus preciū venit
D cuncta egyptus ad ioseph dicens. Da nobis pa=
nes. Quare morimur corā te deficiēte pecunia?
Quibus ille respondit. Adducite pecora vestra:
⁊ dabo vobis pro eis cibos si preciū non habetis
Que cū adduxissent dedit eis alimenta ꝓ equis
⁊ ouibus ⁊ bobus et asinis: sustentauitqꝫ eos illo
anno ꝓ cōmutatione pecoꝝ. Venerūt quoqꝫ āno
secūdo ⁊ dixerunt ei. Non celamus dño nostro q̄
deficiente pecunia: pecora simul defecerunt nec
clam te est: q̄ absqꝫ corporib⁹ ⁊ terra nihil habea
mus. Cur ergo morimur te vidente? Et nos ⁊ t̃ra
nostra tui erimus. Eme nos in seruitutē regiā ⁊
prebe semina: ne pereunte cultore redigatur t̃ra
E in solitudinē. Emit igitur ioseph oēm terrā egy=
pti vendentib⁹ singulis possessiones suas pre ma
gnitudine famis. Subiecitqꝫ pharaoni: ⁊ cūctos
populos eius a nouissimis terminis egypti vsqꝫ
Sacerdo= ad extremos fines eius: preter terrā sacerdotū q̄
tum posses a rege tradita fuerat eis: quib⁹ et statuta cibaria
sio. ex horreis publicis prebebant̄: et idcirco nō sunt
Exempla cōpulsi vendere possessiones suas. Dixit ergo io=
apud egy= seph ad populos. En vt cernitis ⁊ vos ⁊ terrā ve
ptios. stram pharao possidet. accipite semina ⁊ serite a=
gros vt fruges habere possitis. Quintā partē re
F gi dabitis: quattuor reliquas ꝑmitto vobis in se=
mentē: ⁊ in cibū familijs ⁊ liberis vestris. Qui re
sponderūt. Salus nostra in manu tua est. Respi=
ciat nos tm̄ dñs noster et leti seruiemus regi. Ex
eo tempore vsqꝫ in presentē diē in vniuersa terra
egypti regibus q̄nta pars soluitur: ⁊ factū ē qua
si in legē: absqꝫ terra sacerdotali: q̄ libera ab hac
conditione fuit. Habitauit ergo israel in egypto
id est ī terra iessen: ⁊ possedit eā: auctusqꝫ ē ⁊ mul=
tiplicatus nimis: ⁊ vixit in ea decem ⁊ septē ānis.
Factiqꝫ sunt oēs dies vite illi⁹ centūquadragin
ta septē ānoꝝ. Cūqꝫ appropinquare cerneret diē G
mortis eius vocauit filiū suū ioseph ⁊ dixit ad eū
Si inueni gratiā in conspectu tuo: pone manum ḡ.24. a.
tuā sub femore meo: ⁊ facies mihi misericordiā ⁊
veritatē: vt nō sepelias me in egypto: sed dormiā
cū patribus meis: ⁊ auferas me de terra hac: cō=
dasqꝫ in sepulchro maioꝝ meoꝝ. Cui respōdit io
seph. Ego faciā quod iussisti. Et ille. Jura ergo ī ḡ.25. b.
quit mihi. Quo iurante adorauit israel dñm con
uersus ad lectuli caput.
C. S. Jacob egrotantem visitat Joseph: ⁊ secum
suos filios ducit: quib⁹ iacob benedicit. Effraim
manasse ꝑponit. Joseph vrbē sichem dat. xlviij.
HJs itaqꝫ transactis nūciatū est ioseph A
q̄ egrotaret pat̃ suus. Qui assumptis
duob⁹ filijs: manasse ⁊ effraim ire pre=
rit. Dictūqꝫ est seni Ecce filius tuus io
seph venit ad te. Qui cōfortatus sedit in lectulo.
Et ingresso ad se ioseph ait. Deus omipotēs ap=
paruit mihi in luza: que est in terra chanaan: bñ=
dixitqꝫ mihi: ⁊ ait. Ego te augebo ⁊ multiplicabo
⁊ faciā te in turbas populoꝝ. Daboqꝫ tibi terrā
hanc: ⁊ semini tuo post te in possessionē sempiter
nam. Duo ergo filij tui q̄ nati sunt tibi ī terra egy
pti anteq̄ huc venirem ad te: mei erunt effraim ⁊
manasses: sicut ruben ⁊ symeon reputabūt̄ mihi.
Reliquos aūt quos genueris post eos tui erunt:
et noīe fratrū suoꝝ vocabūtur in possessionibus
suis. Mihi eñ q̄n veniebā de mesopotamia: mor= B
tua est rachel ī terra chanaan ī ipo itinere. Erat=
qꝫ vernū tempus. Et ingrediebar effratā: ⁊ sepe=
liui eā iuxta viā effrate q̄ alio noīe appellat̄ beth
leem. Vidēs aūt filios ei⁹ dixit ad eū. Qui sūt isti?
Respondit: filij mei sunt quos donauit mihi dñs
in hoc loco. Adduc inquit eos ad me vt benedicā
illis. Oculi eñ israel caligabāt pre nimia senectu
te: ⁊ clare videre non poterat. Applicitosqꝫ ad se
deosculatus ⁊ circūplexus eos: dixit ad filiū suū.
Non sum fraudatus aspectu tuo: insuper ostēdit
mihi deus semē tuū. Cūqꝫ tulisset eos ioseph de
gremio patris: adorauit pronus in terrā: ⁊ posuit
effraim ad dexterā suā id est ad sinistrā israel: ma
nassen vero in sinistra sua ad dexterā scilicet pa=
tris: applicuitqꝫ ambos ad eū. Qui extēdēs ma= C
num dexterā posuit sup caput effraim iunioris
fratris: sinistrā aūt super caput manasse q̄ maior
natu erat cōmutans manus. Benedixitqꝫ iacob
filijs ioseph: ⁊ ait. Deus in cui⁹ conspectu ambu=
lauerunt patres mei abraam ⁊ ysaac: de⁹ q̄ pascit
me ab adolescentia mea vsqꝫ in presentē diē: āge
lus qui eruit me de cūctis malis: benedicat pue=
ris istis: ⁊ inuocetur super eos nomen meum: noīa
quoqꝫ patrū meoꝝ abraam ⁊ ysaac: ⁊ crescant in
multitudine sup terrā. Videns aūt ioseph q̄ po= D
suisset pater suus dexteram manū super caput ef
fraim: grauiter accepit. Et apprehensam manū
patris leuare conat⁹ est de capite effraim: ⁊ trās=
ferre super caput manasse. Dixitqꝫ ad patrē. Nō
ita cōuenit pater: q2 hic ē ꝑmogenit⁹. Pone de
xteram tuā super caput eius. Qui renuens ait.

Scio fili mi scio: ⁊ iste q̄ppe erit in pp̄los ⁊ multi-
plicabit᷑: sȝ frater eı⁹ iunior maior erit illo: ⁊ semē
illi⁹ crescet ī gētes. Bn̄dixitq̄ eis ī tp̄e illo: dicēs.
In te bn̄dicet᷑ israel atq̄ dicet᷑. Faciat tibi de⁹ si-
cut effraim ⁊ sicut manasse. Constituitq̄ effraim
ante manassen. Et ait ad ioseph filiū suū. En ego
morior: ⁊ erit de⁹ vobiscū: reducetq̄ vos ad terrā
patrū vestrorū. Do tibi p̄tē vnā extra fratres tu-
os quā tuli de manu ām̄orrei ī gladio ⁊ arcu meo

C. S. Israel filios bn̄dicit cuiusq̄ defect⁹ p̄di-
cens ⁊ futura eoꝝ p̄phetisans. sepulture locū de
clarat. Et moritur. xlix.

A V Ocauit aūt iacob filios suos: et ait eis.
Cōgregamini vt ānūciē q̄ vētura sunt
vobis ī dieb⁹ nouissimis. Cōgregami-
ni ⁊ audite filij iacob: audite isrl̄ p̄rē v̄e
Ruben strū. Ruben primogenit⁹ me⁹. Tu fortitudo mea
⁊ principiū doloris mei. Prior ī donis: maior ī im
perio. Effusus es sicut aq̄. Nō crescas: q̄r ascēdisti
Symeon cubile p̄ris tui ⁊ maculasti stratū eı⁹. Symeon et
Leui leui f̄res vasa iniq̄tatis bellātia. In ꝯsiliū eoꝝ non
veniat aīa mea: ⁊ ī cetu illoꝝ nō sit gl̄ia mea: q̄r in
furore suo occiderūt virū: ⁊ ī volūtate sua suffode
rūt murū. Maledictus furor eoꝝ: q̄r ꝑtinax. ⁊ idi
B gnatō eoꝝ q̄r dura. Diuidā eos ī isrl̄. Iuda te lau
Iuda dabūt fratres tui. Man⁹ tue ī ceruicib⁹ inimicoꝝ
tuoꝝ: adorabūt te filij p̄ris tui. Catulus leonis iu
da. Ad predā fili mi ascēdisti requiescēs accubuisti
vt leo: ⁊ q̄si leena: q̄s suscitabit eū: Nō auferet᷑ sce
ptrū de iuda: ⁊ dux de femore eı⁹: donec veniat q̄
mittēdus ē: ⁊ ip̄e erit expectatio gētiū. Ligās ad
vineā pullū suū: ⁊ ad vitē o fili mi asinā suā. Laua
bit in vino stolam suā: ⁊ ī sanguine vue palliū suū.
C Pulchriores sunt oculi eı⁹ vino: et dētes eı⁹ lacte
zabulon cādidiores. ¶ zabulon ī littore maris habitabit:
ysachar ⁊ in statiōe nauiū ꝑtigēs vsq̄ ad sydonē. ysachar
asinus fortis accubās īter terminos. Uidit requiē
q̄ eēt bona ⁊ terrā q̄ optima: ⁊ supposuit humeꝝ
Dan. suū ad portandū: factusq̄ ē tributis seruiēs. Dan
iudicabit pp̄lȝ suū sicut ⁊ alia trib⁹ ī isrl̄. Fiat dan
coluber in via: cerastes ī semita mordēs vngulas
equi: vt cadat ascensor eı⁹ retro. Salutare tuū ex
Gad. pectabo dn̄e. Gad accinct⁹ p̄liabit᷑ añ eū: ⁊ ip̄e ac
Aser. cinget᷑ retrorsum. Aser pinguis panis eı⁹: ⁊ p̄bē
Neptalim bit delitias regibus. Neptalim ceruus emissus ⁊
Joseph dās eloq̄a pulchritudinis. Fili⁹ accrescēs ioseph
filius accrescēs ⁊ decorus aspectu. Filie discurre
runt sup̄ murū sȝ exasperauerūt eū: ⁊ iurgati sunt
inuideruntq̄ illi habētes iacula. Sedit ī forti arcus
eı⁹: ⁊ dissoluta sunt vīcula brachioꝝ ⁊ manuū illi⁹
ꝑ man⁹ potētis iacob. Inde pastor egressus ē la-
pis israel. De⁹ p̄ris tui erit adiutor tu⁹: ⁊ oīpotēs
bn̄dicet tibi bn̄dictionib⁹ celi desup̄: bn̄dictiōib⁹
abyssi iacētis deorsum: bn̄dictiōib⁹ vberꝝ ⁊ vulue
D Bn̄dictiōes p̄ris tui: ꝯfortate sūt bn̄dictiōib⁹ p̄rm
eı⁹: donec veniret desideriū colliū eternoꝝ. Fiat in
capite ioseph ⁊ ī v̄tice nazarei īter f̄res suos. Bē
Bēiamin. iamin lup⁹ rapax: mane comedet p̄dā et vespere
diuidet spolia. Oēs hi ī tribub⁹ isrl̄ duodeci. Hec
locut⁹ ē eis p̄r su⁹ bn̄dixitq̄ singulis bn̄dictiōib⁹
p̄prijs: ⁊ p̄cepit eis dicēs. Ego ꝯgregor ad pp̄lm
meū. Sepelite me cū p̄rib⁹ meis ī speluca duplici
q̄ ē ī agro ephron ethei ꝯtra mābre ī t̄ra chanaā:
quā emit abraam cū agro ab ephron etheo ī pos-
sessionē sepulchri. Ibi sepelierūt eū: ⁊ sarā vxorē
eı⁹. Ibi sepult⁹ ē ysaac cū rebecca ꝯiuge sua. ibi ⁊
lya ꝯdita iacet. Finitisq̄ mādatis q̄b⁹ filios īstrue
bat: collegit pedes suos sup̄ lectulū ⁊ obijt: appo-
situsq̄ est ad populum suū.

C. S Ioseph p̄rē sepelit ī ebrō. f̄res p̄re mortuo ti
mētes veniā a ioseph īpetrāt. de ossib⁹ asportādis

Q Uod cernēs ioseph: ruit sup̄ faciē (L A
p̄ris: flens et deosculās eū. Precepitq̄
seruis suis medicis: vt aromatib⁹ ꝯdiret
p̄rem. Quib⁹ iussa explētib⁹ trāsierunt
q̄draginta dies. Iste q̄ppe mos erat cadauerū cō
ditoꝝ. Fleuitq̄ eū egypt⁹ septuaginta dieb⁹. Et
expleto plāct⁹ tp̄e: locut⁹ ē ioseph ad familiā pha
raonis. Si inueni grām ī ꝯspectu v̄ro loq̄mini ī au ß.47. g
rib⁹ pharaonis: eo q̄ pat̄ me⁹ adiurauerit me di
cēs. En morior ī sepulchro meo q̄d fodi mihi ī t̄ra
chanaan sepelies me. Ascēdā igit᷑ ⁊ sepeliā patrē B
meū: ac reuertar. Dixitq̄ ei pharao. Ascēde ⁊ se-
peli p̄rem tuū sicut adiurat⁹ es. Quo ascendente
ierunt cū eo om̄s senes dom⁹ pharaonis: cūctiq̄
maiores natu terre egypti: dom⁹ ioseph cū fratri
bus suis absq̄ puulis et gregib⁹ absq̄ armētis q̄
dereliq̄rūt ī t̄ra iessen. Habuit q̄q̄ ī comitatu cur
rus ⁊ eq̄tes: ⁊ fcā ē turba nō modica. venerūtq̄ ad
aream achad: q̄ sita ē trās iordanē vbi celebrātes
exeq̄as plāctu magno atq̄ vehemēti impleuerūt
septē dies. Q̄d cū vidissent habitatores t̄re cha-
naan dixerūt. Plāct⁹ magn⁹ ē iste egyptijs. Et id
circo vocatū ē nomē loci illi⁹ plāctus egypti. Fe-
cerunt ergo filij iacob sicut p̄ceperat eis: ⁊ portā-
tes eū ī terrā chanaan: sepelierūt eū ī speluca du
plici quā emerat abraam cū agro ī possessionē se-
pulchri ab ephron etheo ꝯtra faciē mābre. Reuer
susq̄ ē ioseph ī egyptū cū fratrib⁹ suis ⁊ oī comita C
tu: sepulto p̄re. Quo mortuo timētes fratres eı⁹ ⁊
mutuo colloquētes: ne forte memor sit iniurie quā
passus ē: ⁊ reddat nobis om̄e malū q̄d fecim⁹ mā
dauerūt ei dicētes. Pater tu⁹ p̄cepit nobis ātēq̄
moreret᷑ vt hec tibi v̄bis illi⁹ diceremus. Obsecro
vt obliuiscaris scelerū fratrū tuoꝝ ⁊ pcti atq̄ ma
licie quā exercuerūt ī te. Nos q̄q̄ oram⁹ vt seruo
dei p̄ris tuo dimittas iniq̄tatē hāc. Quib⁹ auditis
fleuit ioseph: venerūtq̄ ad eū fratres sui: et proni
adorātes ī terrā dixerūt. Serui tui sum⁹. Quib⁹
ille r̄ndit. Nolite timere. Num dei possum⁹ resiste ß. 45. b.
re volūtati? Uos cogitastis de me malū: sȝ de⁹ ver- D
tit illud ī bonū: vt exaltaret me sicut ī p̄ntiarū cer
nitis: ⁊ saluos faceret multos pp̄los. Nolite time
re. Ego pascā vos ⁊ puulos v̄ros. Cōsolatusq̄ est
eos ⁊ blāde ⁊ lenit᷑ ē locut⁹ ⁊ habitauit in egypto cū
oī domo p̄ris sui. Uixitq̄ cētūdecē ānis: ⁊ vidit ef
fraim filios vsq̄ ad tertiā gn̄ationē. Filij q̄q̄ ma-
chir filij manasse nati sūt ī genib⁹ ioseph. Quib⁹
trāsactis locut⁹ est fratrib⁹ suis. Post mortē meā
de⁹ visitabit vos: ⁊ ascēdere vos faciet de t̄ra ista
ad t̄rā quā iurauit abraā ysaac ⁊ iacob. Cūq̄ ad
iurasset eos, atq̄ dixisset: de⁹ visitabit vos: aspor-
tate ossa mea vobiscū de loco isto. mortu⁹ ē exple
tis cētū decē vite sue ānis: ⁊ ꝯdit⁹ aromatib⁹: re-
posit⁹ ē ī loculo ī egypto. ¶ Explicit liber Genes.
¶ Incipit liber hellesmoth: quē nos Exodi dici⁹

C.S. Nomina filiorum israel qui egressi sunt
egyptum. Et eoꝝ multiplicatio. Quare oppressi
sunt ab egyptijs: sed magis multiplicabãtur. Ob
stetricum clementia. Capitulum. i.

Ec sunt no

A Genesis. 46. b H mina filioꝝ israel: qui ingressi
sunt in egyptũ cũ iacob. Sin-
guli cũ domib⁹ suis introierũt
Rubẽ: Symeon: Leui: Judas
ysachar: zabulon: ⁊ Beniamin:
Dan ⁊ Neptalim: Gad ⁊ Aser
Erant igitur oĩs anime eoꝝ
qui egressi sunt de femore iacob septuaginta. Jo
seph aũt in egypto erat. Quo mortuo ⁊ vniuersis
fratrib⁹ eius omniqꝫ cognatione sua: filij israel cre
uerũt ⁊ quasi germinãtes multiplicati sunt ac ro
borati nimis impleuerũt terrã. Surrexit interea
rex nouus sup egyptũ: qui ignorabat Joseph. Et
B ait ad populũ suũ. Ecce pplus filioꝝ israel mult⁹
et fortior nobis est Uenite sapienter opprimam⁹
eũ: ne forte multiplicetur ⁊ si ingruerit cõtra nos
bellũ addat inimicis nostris expugnatisqꝫ nobis
egrediat de terra Preposuit itaqꝫ eis magistros
operũ vt affligerent eos oneribus. Edificauerũt
qꝫ vrbes tabernaculoꝝ pharaoni phitõ ⁊ rames-
C ses. Quãtoqꝫ opprimebãt eos tantomagis mul-
tiplicabantur ⁊ crescebãt. Oderãtqꝫ filios israel
egyptij: ⁊ affligebant illudentes et inuidentes eis
atqꝫ ad amaritudinẽ pducebãt vitã eoꝝ operib⁹
duris luti et lateris: oĩqꝫ famulatu q̃ i terre opib⁹
premebãtur. Dixit aũt rex egypti obstetricib⁹ he
breoꝝ: quarũ vna vocabat sephora: altera phua:
precipiẽs eis. Quando obstetricabitis hebreas:
⁊ partus tp̃s aduenerit: si masculus fuerit iterfici
te eũ: si femina reseruate. Timuerũt aũt obstetri
ces deũ: ⁊ nõ fecerunt iuxta preceptũ regis egy-
pti: sed cõseruabant mares. Quib⁹ accersitis ad
D se rex ait. Quid nã est hoc qđ facere voluistis: vt
pueros seruaretis? Que responderũt. Non sunt
hebree sicut egyptie mulieres. Ipse em̃ obstetri-
candi habent sciẽtiã: ⁊ priusq̃ veniamus ad eas
pariunt. Bene ergo fecit deus obstetricib⁹ ⁊ cre
uit populus: cõfortatusqꝫ est nimis. Et q̃ timue-
runt obstetrices deũ: edificauit eis domos. Pre-
cepit ergo pharao oĩ populo suo dicens. Quic
quid masculini sexus natũ fuerit: in flumen proij
cite: quicquid feminini reseruate.

C.S. Moyses nascitur: occultatur: in aquã proij
citur. A filia pharaonis adoptat. Percusso egy-
pto fugit ad terrã madiam. Ubi sephorã ietro fi-
liam vxorẽ duxit. Mortuo egypti rege filij israel
ad deũ clamant qui liberauit eos. Caplm. ij.

A Gressus est post hec vir de domo leui:
et accepit vxorem stirpis sue: q̃ cõcepit
⁊ peperit filiũ: ⁊ videns eũ elegantẽ ab
scondit tribus mensibus. Cũqꝫ iam ce-
lare non posset sumpsit fiscellam scirpeam: ⁊ lini-
uit eam bitumine ac pice: posuitqꝫ intus infantu-
lum ⁊ exposuit eũ in carecto ripe fluminis stãte
procul sorore eius: ⁊ cõsiderante euentũ rei. Ecce
aũt descẽdebat filia pharaonis vt lauaret in flu-
mine: ⁊ puelle ei⁹ gradiebãtur p crepidinẽ aluei.
Que cũ vidisset fiscellam in papyrione misit vnã
e famulabus suis: et allatã aperiẽs cernensqꝫ i ea
paruulũ vagientẽ miserta eius ait. De infantib⁹
hebreoꝝ est hic. Cui soror pueri. Uis iquit vt va- B
dam ⁊ vocem tibi mulierẽ hebreã q̃ nutrire possit
infantulũ? Respondit. Uade. Perrexit puella: et
vocauit matrẽ suam. Ad quã locuta filia pharao
nis: accipe ait puerũ istũ: et nutri mihi: ego dabo
tibi mercedẽ tuã. Suscepit mulier ⁊ nutriuit pue
rum: adultũqꝫ tradidit filie pharaonis. Quẽ illa
adoptauit i locũ filij. vocauitqꝫ nomen ei⁹ Moy-
ses dicens: q̃ de aqua tuli eũ. In dieb⁹ illis post-
q̃ creuerat moyses: egressus est ad fratres suos
viditqꝫ afflictionẽ eoꝝ: ⁊ virũ egyptiũ percutiẽtẽ
quendã de hebreis fratribus suis. Cũqꝫ circũspe
xisset huc atqꝫ illuc ⁊ nullũ adesse vidisset pcussũ
egyptiũ abscondit sabulo. Et egressus die altero
conspexit duos hebreos rixantes: dixitqꝫ ei q̃ fa-
ciebat iniuriam. Quare percutis proximũ tuum? C
Qui respondit. Quis cõstituit te principẽ ⁊ iudi Act. 7. d
cem super nos? Nun occidere me tu vis: sicut he-
ri occidisti egyptiũ? Timuit moyses ⁊ ait. Quo-
modo palã factũ est verbũ istud? Audiuitqꝫ pha
rao sermonẽ hunc: et querebat occidere moysen.
Qui fugiẽs de cõspectu eius moratus est i terra
madian: ⁊ sedit iuxta puteũ. Erant aũt sacerdoti
madian septẽ filie: que venerant ad hauriendam
aquã: ⁊ impletis canalibus adaquare cupiebant
greges patris sui. Superuenere pastores et eiece-
runt eas. Surrexitqꝫ moyses et defensis puellis
adaquauit oues eaꝝ. Que cũ reuertissent ad Ra
guel patrem suũ: dixit ad eas. Cur velocius veni
stis solito? Responderũt. Uir egyptius liberauit
nos de manu pastoꝝ. Insuper ⁊ hausit aquã no-
biscũ: potũqꝫ dedit ouibus. At ille. Ubi est inquit
Quare dimisistis hoiem? Uocate eũ vt comedat D
panem. Jurauit ergo moyses q̃ habitaret cũ eo
Accepitqꝫ sephorã filiã ei⁹ vxorẽ que peperit ei
filiũ quẽ vocauit gersan dicens. Aduena fui i t̃ra infra. 18. a.
aliena. Alterũ vero peperit: quẽ vocauit eliezer
dicens. Deus em̃ patris mei adiutor meus: ⁊ eri-
puit me de manu pharaonis. Post multum vero
tpis mortuus est rex egypti. Et ingemiscentes fi
lij israel ppter opera vociferati sunt. Ascenditqꝫ
clamor eoꝝ ad deũ ab operibus: ⁊ audiuit gemi-
tũ eoꝝ ac recordatus est federis qđ pepigit cum
abraam ysaac ⁊ iacob. Et respexit domin⁹ filios
israel et liberauit eos.

C.S. Dñs Moysi de rubo loquit. Et in egyptũ
mittit. Et predixit populi liberationem. iij.

M Oyses aũt pascebat oues ietro soceri A
sui sacerdotis madian. Cũqꝫ minasset
gregẽ ad iteriora deserti: venit ad mõ-
tem dei oreb. Apparuitqꝫ ei dñs in flã
ma ignis de medio rubi: ⁊ videbat q̃ rubus arde
ret et non cõbureretur. Dixit ergo Moyses. Ua-
dam ⁊ videbo visionẽ hanc magnã quare non cõ
buratur rubus. Cernens aũt dñs q̃ pergeret ad
videndũ vocauit eũ de medio rubi ⁊ ait. Moyses B
Moyses? Qui respõdit: Adsum. At ille. Non ap Josue. 5. d.
propies iquit huc. Solue calciamẽtũ de pedib⁹ Act. 7. d.
tuis. Locus em̃ i quo stas terra sancta est. Et ait.

Ego sum de⁹ pr̄is tui: de⁹ abraã: de⁹ ysaac et de⁹
iacob. Abscondit Moyses faciẽ suã: nõ em̄ aude-
bat aspicere ꝯtra deũ. Cui ait dñs. Uidi afflictio
nem ppl̄i mei in egypto: ꝛ clamorẽ eius audiui ꝓ
pter duritiã eoꝝ q̄ p̄sunt opib⁹. Et sciẽs dolorẽ
eius: descẽdi vt liberẽ eũ de manib⁹ egyptioꝝ: et
educã de terra illa i terrã bonã ꝛ spaciosam: i trã
q̄ fluit lacte ꝛ melle: ad loca chananei ꝛ ethei ꝛ am
C morrei ꝛ pherezei ꝛ euei et iebusei. Clamor ergo
filioꝝ israel venit ad me: vidiq̄ afflictionẽ eoꝝ q̄
ab egyptijs opprimũtur. Sed veni ꝛ mittã te ad
pharaonẽ: vt educas ppl̄m meũ filios isr̄l de egy
pto. Dixitq̄ moyses ad deũ. Quis sum ego vt va
dam ad pharaonẽ: ꝛ educã filios isr̄l de egypto?
Qui dixit ei. Ego ero tecũ: ꝛ hoc habebis signũ
ꝙ miserim te. Cũ eduxeris ppl̄m meũ de egypto
imolabis deo sup montẽ istũ. Ait moyses ad deũ
Ecce ego vadã ad filios israel: ꝛ dicã eis. De⁹ pa
trũ vestroꝝ misit me ad vos. Si dixerint mihi q̄d
est nomẽ ei⁹: quid dicã eis? Dixit dñs ad moysen
D Ego sum q̄ sum. Ait. Sic dices filijs israel Qui ẽ
misit me ad vos. Dixitq̄ iterũ de⁹ ad moysẽ. Hec
dices filijs isr̄l. Dñs de⁹ patrũ vestroꝝ de⁹ abraã
ꝛ de⁹ ysaac ꝛ de⁹ iacob misit me ad vos. Hoc no-
men mihi est ĩeternũ: ꝛ hoc memoriale meũ in ge
E neratione ꝛ generationẽ. Uade congrega senio-
res israel: ꝛ dices ad eos. Dñs deus patrũ vestro
rũ apparuit mihi: deus abraã ꝛ deus ysaac ꝛ de⁹
iacob: dicẽs. Uisitans visitaui vos: ꝛ vidi oĩa q̄ ac
ciderunt vobis in egypto: ꝛ dixi vt educã vos de
afflictione egypti in terra chananei: ꝛ ethei ꝛ am
morrei: ꝛ pherezei ꝛ euei ꝛ iebusei: ad terrã fluẽtẽ
lacte ꝛ melle: ꝛ audiẽt vocẽ tuã. Ingredierisq̄ tu
F ꝛ seniores isr̄l ad regẽ egypti: ꝛ dices ad eũ. Dñs
deus hebreoꝝ vocauit nos. Ibimus viã triũ die
Infra.8.g. rũ in solitudinẽ: vt imolem⁹ dño deo nostro. Sed
ego scio ꝙ nõ dimittet vos rex egypti vt eatis ni
G si per manũ validã. Extendãq̄ manũ meã ꝛ pcu-
tiam egyptũ i cũctis mirabilib⁹ meis q̄ facturus
Infra.11.a sum in medio eoꝝ. Post hoc dimittet vos: dabo-
ꝛ infra.12.e. q̄ gratiã ppl̄o huic corã egyptijs Et cũ egredie-
mini: nõ exibitis vacui: sꝫ postulabit mulier a vici
na sua ꝛ ab hospita sua vasa argentea ꝛ aurea: ac
vestes. ponetisq̄ eos sup filios ꝛ filias vestras: et
spoliabitis egyptum.

C. S. Dat deus moysi tria signa. Sociũ eloquẽ-
tiorẽ se a deo petit. Aaron fratrẽ sociũ habet. Re
cedit a ietro. Et vxor eius filiũ suũ circũcidit. Et
indignata moysen dimisit. aaron moysi occurrit
loquitur ad filios israel. iiij.

A REspondens Moyses ait. Nõ credent
mihi: neq̄ audient vocẽ meã: sed dicẽt
nõ apparuit tibi dñs. Dixit ergo ad eũ
Quid est q̄d tenes i manu tua? Respõ
Primũ signum. dit. Uirga. Dixitq̄ dñs. Proijce eã in terrã. Pro-
iecit: et versa est in colubrũ: ita vt fugeret moyses
Dixitq̄ dominus Extende manũ tuam et appre
hende caudã eius. Extendit et tenuit: versaq̄ est
in virgã. Ut credant inquit ꝙ apparuerit tibi do
minus deus patrũ tuoꝝ: deus abraam et deus
Secũdum signum. ysaac et de⁹ iacob. Dixitq̄ domin⁹ rursum. Mit-
B te manũ tuam in sinũ tuũ. Quã cum misisset in si-
num protulit leprosam instar niuis. Retrahe ait
manũ tuam in sinũ tuum. Retraxit et protulit ite
rum et erat similis carni relique. Si non credide
rint inquit tibi: neq̄ audierint sermonẽ signi pri
oris: credent verbo signi sequẽtis. q̄ si nec duob⁹
quidẽ his signis crediderint neq̄ audierint vocẽ
tuam: sume aquã fluminis et effunde eã sup ari Tertiũ signum.
dam: ꝛ quicq̄d hauseris de fluuio vertetur in san
guinem. Ait moyses. Obsecro dñe non sum elo C
quens ab heri ꝛ nudiustertius. et ex quo locutus
es ad seruũ tuũ: ipeditioris ꝛ tardioris lingue suꝫ
Dixit dñs ad eũ. Quis fecit os hoĩs? Aut quis fa
bricat⁹ ẽ mutũ ꝛ surdũ videntẽ ꝛ cecũ? Nõne ego?
Perge igit ꝛ ego ero in ore tuo: doceboq̄ q̄d loq̄
ris. At ille. Obsecro dñe inquit: mitte quẽ missu- D
rus es. Irat⁹ dñs in moysen ait. Aarõ frater tu⁹
leuites: scio ꝙ eloquens sit. Ecce ipse egredief in
occursum tuũ vidensq̄ te: letabit corde. Loquere
ad eũ et pone verba mea in ore eius: et ego ero in
ore tuo et in ore illius: et ostendã vobis quid age
re debeatis. Et ip̄e loquetur pro te ad populũ et
erit os tuũ: tu autẽ eris ei in his que ad deũ perti
nent. Uirgã quoq̄ hãc sume in manu tua in qua E
facturus es signa. Abijt Moyses et reuersus est
ad ietro socerum suũ. Dixitq̄ ei. Uadam et reuer
tar ad fratres meos in egyptum: vt videam si ad
huc viuãt. Cui ait ietro. Uade in pace: dixit ergo Mat.2.b.
dominus ad moysen in madiã. Uade et reuerte-
re in egyptum. Mortui sunt em̄ omẽs qui quere-
bant animã tuã. Tulit ergo Moyses vxorem suã
et filios suos: et imposuit eos super asinũ: reuer-
susq̄ est in egyptum: portãs virgam dei in manu
sua. Dixitq̄ ei dñs reuertenti in egyptũ. Uide vt F
oĩa ostenta que posui in manu tua facias coraꝫ
pharaone. Ego indurabo cor eius et nõ dimittet
populum. Dicesq̄ ad eum. Hec dicit dñs. Filius
meus primogenit⁹ israel. Dixi tibi. Dimitte filiũ G
meũ vt seruiat mihi: et noluisti dimittere eũ. Ec-
ce ego interficiam filium tuũ primogenitũ. Cũq̄
esset in itinere in diuersorio occurrit ei dñs: et vo
lebat occidere eum. Tulit illico sephora acutissi-
mam petram et circũcidit preputium filij sui. Te
tigitq̄ pedes eius ꝛ ait. Sponsus sanguinum tu
mihi es. Et dimisit eũ postq̄ dixerat: sponsus san
guinũ tu mihi es: ob circuncisionem. Dixitq̄ do-
minus ad Aarõ. Uade in occursum Moysi in de
sertum. Qui perrexit obuiam ei in montem dei: ꝛ
osculatus est eũ. Narrauitq̄ Moyses Aaron oĩa
verba dñi pro quib⁹ miserat eũ: et signa que mã-
dauerat. Ueneruntq̄ simul ꝛ congregauerũt cũ-
ctos seniores filiorum israel. Locutusq̄ est aarõ
omnia verba que dixerat dñs ad Moysen: ꝛ fecit
signa coram populo: et credidit populus. Audie
runtq̄ ꝙ visitasset dñs filios israel: ꝛ ꝙ respexisset
afflictionem illoꝝ: ꝛ proni adorauerunt.

C. S. Moyses et Aaron intrant ad Pharaonẽ
Pharao iratus ꝓhibet paleas dari: magis affli-
guntur. Rogat Moyses dñm pro populo. v. A

POst hec ingressi sunt moyses ꝛ aaron: et
dixerũt pharaoni. Hec dicit dñs de⁹ is
rael. Dimitte popl̄m meuꝫ vt sacrificet
mihi i deserto. At ille rñdit. Quis ẽ dñs
vt audiã vocẽ ei⁹: ꝛ dimittã isr̄l? Nescio dñm: ꝛ isr̄l
nõ dimittã. Dixerũtq̄. De⁹ hebreoꝝ vocauit nos

vt eam⁹ viā triū dierū in solitudinē ⁊ sacrificem⁹
dño deo nostro ne forte accidat nobis pestis aut
gladi⁹. Ait ad eos rex egypti. Quare moyses et
aaron sollicitatꝫ pplm ab opib⁹ suis? Ite ad one
ra vra. Dixitq̄ pharao. Mult⁹ ē ppls terre. Uide
tis ꝙ turba succreuerit: quātomagis si dederitis
B eis requiē ab opib⁹? Precepit ergo in die illo ꝑfe
ctis operꝝ ⁊ exactorib⁹ ppli: dicēs. Nequaq̄ vltra
dabitis paleas pplo ad ꝯficiendos lateres sicut
prius sꝫ ipsi vadāt ⁊ colligāt stipulas ⁊ mēsurā la
terū quā pri⁹ faciebāt īponetis sup eos nec minu
etis quicq̄. Uacāt em̄ ⁊ idcirco vociferant̄ dicētes.
Eamus ⁊ sacrificem⁹ deo nr̄o. Opprimātur opi
bus ⁊ expleāt ea vt nō acq̄escant ꝟbis mēdacib⁹
Infra eod Igit̄ egressi ꝑfecti operꝝ ⁊ exactores ad pplm di
xerūt. Sic dicit pharao. Nō do vobis paleas Ite
⁊ colligite sicubi iuenire poteritis: nec minuet̄ quic
q̄ de ope vr̄o. Dispsusq̄ ē pplus i oēm terrā egy
pti ad colligēdas paleas Prefecti quoq̄ operꝝ i
stabāt dicētes. Cōplete opus vestrū quotidie vt
pri⁹ facere solebatis qn̄ dabant̄ vobis palee. Fla
gellatiq̄ sūt q̄ ꝑerāt opib⁹ filiorꝝ isrl̄ ab exactori
bus pharaonis dicētib⁹ Quare nō iplestis mēsu
C rā laterū sicut pri⁹ nec heri nec hodie? Uenerūt
q̄ ꝑpositi filiorꝝ isrl̄ ⁊ vociferati sunt ad pharao
nē dicētes. Cur ita agis cōtra seruos tuos? Pa
lee nō dātur nobis et lateres similit̄ iperant̄. En
famuli tui flagellis cedimur: ⁊ iiuste agit̄ ꝯtra po
pulū tuū. Qui ait. Uacatis ocio: ⁊ idcirco dicitis
Eamus ⁊ sacrificemus dño. Ite ergo ⁊ opamini
S.eodem. Palee nō dabūtur vobis: ⁊ reddetis cōsuetū nu
D merū laterū. Uidebātq̄ se ꝑpositi filiorꝝ isrl̄ i ma
lum: eo ꝙ diceret̄ eis: nō minuet̄ quicq̄ opis de la
terib⁹ p singlos dies Occurrerūtq̄ moysi ⁊ aarō
q̄ stabāt ex aduerso: egredietes a pharaone: ⁊ di
xerūt ad eos. Uideat dñs ⁊ iudicet qm̄ fetere fe
cistis odorē nostrū corā pharaone ⁊ seruis ei⁹: et
ꝑbuistis ei gladiū vt occideret nos. Reuersusq̄ ē
moyses ad dñz ⁊ ait. Dñe cur afflixisti pplm istū?
Quare misisti me? Ex eo em̄ quo igressus suz ad
pharaonē vt loquerer ex noie tuo: afflixit poplm
tuū et non liberasti eos.
C.S. Dñs mādat ꝙ eruet vos de manu egyptio
rum: pplus israel nō audit. Narrātur generatio
nes ruben: Symeon: leui vsq̄ ad moysen et aarō
quorꝝ pater ⁊ mater nominatur. vi.
A Dixit dñs ad moysen. Nūc videbis q̄ fa
cturus sum pharaoni. Per manuz em̄
fortez dimittet eos: ⁊ in manu robusta
eijciet illos de terra sua. Locutusq̄ est
dñs ad moysen dicēs. Ego dñs q̄ apparui abraā
ysaac ⁊ iacob in deo omipotēte ⁊ nomē meū ado
nay nō indicaui eis. Pepigiq̄ fedus cū eis vt da
rem eis terrā chanaan: terrā pegrinationis eorū
in qua fuerūt aduene. Ego audiui gemitū filiorū
israel quo egyptij oppsserūt eos: ⁊ recordat⁹ sum
pacti mei Ideo dic filijs isrl̄: ego dñs q̄ educā vos
de ergastulo egyptiorꝝ: ⁊ eruā de seruitute: ac re
dimā in brachio excelso ⁊ iudicijs magnis ⁊ assu
mā vos mihi i poplm: et ero vester de⁹. Et scietis
B qz ego sum dñs de⁹ vester q̄ eduxerim vos de er
gastulo egyptiorꝝ: ⁊ iduxerim vos i terrā sup quā
leuaui manū meā vt darē eā abraā ysaac ⁊ iacob
daboq̄ illā possidendā vobis ego dñs. Narrauit
ergo moyses oia filijs israel: q̄ nō acquieuerūt ei
ꝓpter angustiā spūs ⁊ opus durissimū. Locutus
q̄ est dñs ad moysen dicens. Ingredere ⁊ loq̄re
ad pharaonē regē egypti vt dimittat filios israel
de terra sua. Respōdit moyses corā dño: ecce filij
israel nō audiunt me: ⁊ quomodo audiet pharao
ꝑsertim cū incircūcisus sim labijs? Locutusq̄ est
dñs ad moysen ⁊ aaron: ⁊ dedit mādatū ad filios
israel ⁊ ad pharaonē regē egypti: vt educerēt fi
llos israel de terra egypti. Isti sunt principes do C
morū p familias suas. Filij ruben primogeniti is Gen.46.b
rael: enoch ⁊ phallu esron ⁊ charmi. He cognatio Nūe.26.a
nes ruben. Filij symeon iamuel ⁊ iamin ⁊ iami et 1. Par.5.a
ahod ⁊ iachin ⁊ saber ⁊ saul fili⁹ chananitidis. He
ꝓgenies symeon. Et hec noia filiorꝝ leui p cogna
tiones suas: gerson ⁊ caath ⁊ merari. Anni aūt vi
te leui fuerūt centūtrigintaseptē. Filij gerson lob
ni ⁊ semei p cognationes suas. Filij caath amraz 1.Par.23.a
⁊ yssuar ⁊ hebrō ⁊ oziel. Anni quoq̄ vite caath cē
tūtrigintatres. Filij merari mooli ⁊ musi. He co Nūe.26.g
gnationes leui p familias suas. Accepit aūt am
ram vxorē iochabeth patruelem suā: q̄ peperit ei
aaron ⁊ moysen ⁊ mariā. Fuerūtq̄ āni vite amrā
centūtrigintaseptē. Filij quoq̄ yssuar: chore ⁊ na D
pheg ⁊ zechri. filij quoq̄ oziel misael ⁊ elisapham
⁊ sechri. Accepit aūt aaron vxorē elisabeth filiaz
aminadab sororem naason: q̄ peperit ei nadab et
abiu ⁊ eleazar ⁊ ythamar: filij quoq̄ chore: aser ⁊
helcana ⁊ abiasab. He sunt cognationes chorita
rū. At vero eleazar fili⁹ aaron accepit vxorē de fi
liabus phutiel: q̄ peperit ei phinees. Hi sunt prin
cipes familiarū leuiticarum p cognationes suas
Iste est aaron ⁊ moyses qb⁹ ꝑcepit dñs vt dedu
cerent filios isrl̄ de terra egypti p turmas suas.
Hi sunt qui loquūtur ad pharaonē regē egypti:
vt educant filios israel de egypto. Iste ē moyses
⁊ aaron in die qua locutus est dñs ad moysen in
terra egypti. Et locut⁹ est dñs ad moysen dicēs.
Ego dñs. Loq̄re ad pharaonē regez egypti: oia
q̄ loquor tibi. Et ait moyses corā dño. En incircū
cisus labijs sum. Quomodo audiet me pharao?
C.S. Moyses dñs Pharaonis cōstituit̄. In
trauit ad pharaonē moyses ⁊ aaron. virga vertit̄
in colubrem. aqua virga ꝑcutit̄ ⁊ fit sanguis. vij.
Dixit dñs ad Moysen. Ecce cōstitui te A
deū pharaonis: ⁊ aaron frater tu⁹ erit
ꝓpheta tuus. Tu loqueris ei oia q̄ mā
do tibi: ⁊ ille loquet̄ ad pharaonē vt di
mittat filios israel de terra sua. Sed ego indura
bo cor eius et multiplicabo signa et ostenta mea
in terra egypti: et non audiet vos. Immittamq̄
manum meam super egyptum et educam exerci
tum ⁊ populum meū filios israel de terra egypti
per iudicia maxima. Et scient egyptij: q̄a sum do
minus qui extenderim manum meam super egy
ptum: et eduxerim filios israel de medio eorum.
Fecit itaq̄ Moyses et Aarō sicut ꝑceperat do B
minus: ita egerunt. Erat autē Moyses octogin
ta annorū: et Aaron octogintatriū quando locu
ti sunt ad Pharaonem. Dixitq̄ domin⁹ ad Moy
sen ⁊ Aaron. Cū dixerit vobis Pharao ostēdite
signa: dices ad Aarō. Tolle ꝟgā tuā ⁊ pijce eā co

ram pharaone: ac vertat in colubrū. Ingressi ita
qꝫ moyses ⁊ aaron ad pharaonē: fecerūt sicut pce
perat dñs. Tulitqꝫ aaron virgā corā pharaone ⁊
2. Thi.3.b. seruis eius: q̄ versa ē in colubrū. Uocauit aūt pha
rao sapientes ⁊ maleficos: ⁊ fecerūt etiā ipi p icā=
tationes egyptiacas ⁊ archana q̄dā similr. Pro
iecerūtqꝫ singuli virgas suas: q̄ verse sunt in dra=
chones. Sed deuorauit v̄ga aarō v̄gas eoꝝ. In
Infra eod duratūqꝫ ē cor pharaonis ⁊ nō audiuit eos sicut
p̄ceperat dñs. Dixit aūt dñs ad moysen. Ingra=
uatū est cor pharaonis: ⁊ nō vult dimittere pplm
Uade ad eū mane. Ecce egredief ad aquas. Et
stabis in occursum ei⁹ sup ripā fluminis: ⁊ virgā q̄
cōuersa ē in drachonē: tolles in manu tua dicesqꝫ
Infra.8.a. ad eū. Dñs de⁹ hebreoꝝ misit me ad te: dicēs. Di
mitte pplm meū vt sacrificet mihi in deserto ⁊ vsꝫ
qꝫ ad pñs audire noluisti. Hec igif dicit dñs. In
hoc scies q͏ sim dñs. Ecce pcutiā virga q̄ i manu
mea est aquā fluminis: ⁊ v̄tef in sanguinē. Pisces
quoqꝫ q̄ sunt in fluuio morienf: ⁊ cōputrescent aq̄
⁊ affligētur egyptij bibētes aquā fluminis. Dixit
quoqꝫ dñs ad moysen. dic ad aaron. Tolle virgā
tuā ⁊ extēde manū tuā super aquas egypti: ⁊ sup
fluuios eorū ⁊ riuos ⁊ paludes: ⁊ oēs lacus aqua
rum: vt vertanf in sanguinē et sit cruor in oī terra
D egypti: tam in ligneis vasis q̄ȝ in saxeis. Fecerūt=
Pria pla= qꝫ moyses ⁊ aaron sicut p̄ceperat dñs. Et eleuās
ga egypti. virgam percussit aquā fluminis corā pharaone ⁊
seruis eius q̄ versa est in sanguinē ⁊ pisces q̄ erāt
in flumine mortui sunt. Cōputruitqꝫ fluuius ⁊ nō
poterant egyptij bibere aquā fluminis: ⁊ fuit san
guis in tota terra egypti. Fecerūtqꝫ similiter ma
lefici egyptioꝝ incantationibus suis. Et indura
tum est cor pharaonis: nec audiuit eos sicut p̄ce=
perat dñs. Auertitqꝫ se ⁊ ingressus est domū suā:
nec apposuit cor etiā hac vice. Foderunt aūt oēs
egyptij per circuitum fluminis aquā vt biberent
Non em̄ poterant bibere aquā fluminis. Imple=
tiqꝫ sunt septē dies postq̄ȝ percussit dñs fluuiū.

C.S. Pharao pplm dimittere p̄mittit. percutit
egyptū. Rane fiunt cinifes et musca grauissima.
Pharao sacrificare pplo israel p̄mittit. viij.

A Dixit quoqꝫ dñs ad Moysen. Ingrede
re ad pharaonē: ⁊ dices ad eū. Hec di=
cit dñs Dimitte pplm meū vt sacrificet
mihi. Si autē nolueris dimittere: ecce
ego percutiā oēs terminos tuos ranis: ⁊ ebulliet
fluuius ranas q̄ ascendēt ⁊ ingredienf domū tuā
⁊ cubiculū lectuli tui ⁊ sup stratū tuū: ⁊ in domos
seruoꝝ tuoꝝ ⁊ in populū tuū: ⁊ i furnos tuos ⁊ in
reliquias ciboꝝ tuoꝝ: ⁊ ad te ⁊ ad pplm tuū ⁊ ad
oēs seruos tuos intrabunt rane. Dixitqꝫ dñs ad
B Moysen. Dic ad aaron. Extende manū tuā ȝ sup
fluuios ⁊ sup riuos et paludes et educ ranas sup
2. plaga. terram egypti. Extendit aaron manū super aq̄s
egypti egypti: ⁊ ascenderunt rane operueruntqꝫ terraȝ
egypti. Fecerunt autē et malefici per incantatio
nes suas similiter: eduxerūtqꝫ ranas super terrā
C egypti. Uocauit autē Pharao Moysen et aaron
et dixit eis. Orate dominū vt auferat ranas a me
et a populo meo: ⁊ dimittam populū vt sacrificet
dño. Dixitqꝫ Moyses ad pharaonem. Constitue
mihi quando deprecer pro te ⁊ pro seruis tuis et
pro populo tuo: vt abigantur rane a te: ⁊ a domo
tua ⁊ a seruis tuis ⁊ a populo tuo: ⁊ tm̄ in flumine
remaneant. Qui respōdit. Cras. At ille iuxta in=
quit verbū tuū faciam: vt scias qm̄ nō est sicut do
minus deus noster: ⁊ recedēt rane a te: ⁊ a domo
tua: ⁊ a seruis tuis: ⁊ a populo tuo: ⁊ tm̄ in flumine
remanebūt. Egressiqꝫ sunt moyses ⁊ aarō a pha= D
raone: ⁊ clamauit moyses ad dñm pro sponsione
ranarū quā condixerat pharaoni Fecitqꝫ dñs iu
xta verbū moysi: ⁊ mortue sunt rane de domibus
et de villis et de agris. Congregauerūtqꝫ eas in
imensos aggeres ⁊ cōputruit terra. Uidens autē
pharao q͏ data esset requies ingrauauit cor suuȝ
⁊ nō audiuit eos sicut p̄ceperat dñs. Dixitqꝫ dñs
ad moysen. Loquere ad aaron. Extende virgaȝ
tuā et percute puluerem terre: ⁊ sint cinifes i vni=
uersa t̄ra egypti. Fecerūtqꝫ ita. Et extēdit aaron 3. plaga.
manū virgā tenens: percussitqꝫ puluerem terre: ⁊
facti sunt cinifes in hoib⁹ ⁊ iumentis. Omis pul= E
uis terre versus est in cinifes per totā terrā egy=
pti. Fecerūtqꝫ similiter malefici incantationibus
suis vt educerent cinifes ⁊ nō potuerunt. Erātqꝫ
cinifes tam in hominib⁹ q̄ȝ in iumētis. Et dixerūt
malefici ad pharaonē. Digitus dei est hic. Indu
ratumqꝫ est cor pharaonis ⁊ nō audiuit eos sicut
preceperat dñs. Dixit quoqꝫ dñs ad moysen. Cō Infra.9.c.
surge diluculo ⁊ sta coraȝ pharaone. Egredietur
em̄ ad aquas Et dices ad eum: hec dicit dñs. Di
mitte populum meū vt sacrificet mihi: q͏ si non di
miseris eū ecce ego mittā in te ⁊ in seruos tuos ⁊
in populū tuū ⁊ in domos tuas omne genus mu=
scarum: ⁊ implebuntur oēs domus egyptiorum
muscis diuersi generis ⁊ vniuersa terra in qua fu
erint. Faciamqꝫ mirabilem in die illa terrā iessen F
in qua populus meus est vt nō sint ibi musce: ⁊ sci
as qm̄ ego dñs in medio t̄re: ponāqꝫ diuisionē in
ter populum meū et populū tuū Cras erit signū
istud. Fecitqꝫ domin⁹ ita. Et venit musca grauissi
ma in domos pharaonis et seruoꝝ eius ⁊ in oēm 4. plaga.
terrā egypti: corruptaqꝫ ē terra ab huiuscemodi
muscis. Uocauitqꝫ Pharao Moysen ⁊ Aaron: ⁊
ait eis. Ite et sacrificate deo vestro in terra hac.
Et ait Moyses. Nō potest ita fieri. Abominatio
nes em̄ egyptioruȝ imolabimus dño deo nostro:
q͏ si mactauerimus ea que colunt egyptij coram
eis lapidibus nos obruent. Uiam triū dierum p G
gemus in solitudinem: ⁊ sacrificabimus dño deo supra.3.f.
nostro sicut precepit nobis. Dixitqꝫ pharao Ego
dimittam vos vt sacrificetis dño deo vestro in de
serto: verūtamen longius ne abeatis. Rogate p
me. Et ait moyses. Egressus a te orabo dñm ⁊ re
cedet musca a pharaone ⁊ a seruis suis ⁊ a popu=
lo eius cras. Uerūtamen noli vltra fallere: vt nō
dimittas pplm sacrificare dño. Egressusqꝫ moy=
ses a pharaone: orauit dñm. Qui fecit iuxta v̄bū
illi⁹ ⁊ abstulit muscas a pharaone ⁊ a seruis suis:
et a populo eius. Nō superfuit nec vna quidē. Et
ingrauatum est cor pharaonis: ita vt nec hac qui
dem vice dimitteret populum.

C.S. Mors pecudū: vesice turgētes. Tonitrua
et grando. Pharao promittit dimittere populū.
Moyses orat dñm: et tonitrua cessant. Pharao
ingrauatus populum non dimittit. ix.

A Infra eod. Dixit autē dñs ad moysen. Ingredere
ad pharaonē et loq̄re ad eū. Hec dixit
dñs de⁹ hebreoꝝ. Dimitte poplm meū
vt sacrificet mihi. Qđ si adhuc renuis
ꝛ retines eos ecce man⁹ mea erit sup agros ꝛ sup
equos ꝛ asinos: ꝛ camelos ꝛ oues ꝛ boues: pestis
valde grauis. Et faciet dñs mirabile iter possessi
ones israel ꝛ possessiones egyptioꝝ: vt nil omino
pereat ex his q̄ ptinēt ad filios isrl. Cōstituitq; dñs
tps dicens. Cras faciet dñs verbū istud in terra.
Fecit ergo dñs verbū hoc altera die ꝛ mortua sūt
B oia aiantia egyptioꝝ. De aialib⁹ vero filioꝝ isrl
5. plaga. nihil oino periit. Et misit pharao ad vidēdū: nec
erat q̄cq̄ mortuū de his q̄ possidebat isrl. Ingra
uatūq; ē cor pharaonis: ꝛ nō dimisit pplm. Et di
xit dñs ad moysen ꝛ aarō. Tolle plenas man⁹ ci
neris de camino: ꝛ spargat illū moyses i celū corā
pharaone sitq; puluis sup oēz terrā egypti. Erūt
eñ in hoib⁹ ꝛ iumētis vlcera ꝛ vesice turgētes: in
vniuersa terra egypti. Tuleruntq; cinerē de cami
no ꝛ steterūt corā pharaone: ꝛ sparsit illū moyses
in celū. Factaq; sunt vlcera vesicarū turgētiū i ho
6. plaga. minib⁹ ꝛ iumētis nec poterāt malefici stare corā
moyse ꝑpter vlcera q̄ in illis erāt: ꝛ i oi terra egy
C pti. Indurauitq; dñs cor pharaonis ꝛ non audi-
uit eos: sicut locut⁹ ē dñs ad moysen. Dixitq; dñs
S. e. c. ad moysen. Mane cōsurge ꝛ sta corā pharaone: ꝛ
dices ad eū. Hec dicit dñs de⁹ hebreoꝝ. Dimitte
S. eodem. pplm meū vt sacrificet mihi: q2 in hac vice mittā
oēs plagas meas sup cor tuū ꝛ sup seruos tuos:
ꝛ sup ppl'z tuū: vt scias q̄ nō sit similis mei i oi t̄ra
D Nūc eñ extendēs manū: pcutiā te ꝛ pplm tuū pe
Roma. 9. d ste: pibisq; de terra. Idcirco aūt posui te vt osten
dā in te fortitudinē meā ꝛ narret nomē meū i omi
t̄ra. Adhuc retines pplm meū: ꝛ nō vis eū dimit-
tere. En pluam cras hac ipa hora grādinē multā
nimis: qualis nō fuit i egypto a die qua fundata
est vsq; in pñs tps. Mitte ergo iā nūc et cōgrega
iumēta tua: ꝛ oia q̄ habes in agro. Hoies eñ ꝛ iu
menta ꝛ vniuersa q̄ iuenta fuerint foris: nec ꝯgre
gata de agris cecideritq; sup ea grādo morient.
Q̄ timuit verbū dñi de seruis pharaonis fecit cō-
fugere seruos suos: ꝛ iumēta in domos: q̄ aūt ne-
glexit sermonē dñi dimisit seruos suos et iumēta
E in agris. Et dixit dñs ad moysen. Extēde manū
7. plaga. tuā in celū: vt fiat grādo in vniuersa terra egypti
super hoies et super iumenta: et super omnē her-
bam agri in terra egypti. Extenditq; moyses vir
gam in celum: et dñs dedit tonitrua et grandinē
ac discurrentia fulgura super terrā. Pluitq; dñs
grandinem super terrā egypti: et grando ꝛ ignis
mixta pariter ferebantur. Tanteq; fuit magnitu
dinis quanta ante nūq̄ apparuit in vniuersa ter
F ra egypti. Ex quo gens illa cōdita est. Et percus-
sit grando in omi terra egypti cuncta q̄ fuerūt in
agris ab homine vsq; ad iumentū. Cunctāq; her
bam agri percussit grando et omne lignū regio-
nis confregit. Tantū in terra iessen vbi erant filij
israel: grando nō cecidit. Misitq; pharao ꝛ voca-
uit moysen ꝛ aaron: dicens ad eos. Peccaui etiā
nunc. Dominus iustus: et ego ꝛ populus me⁹ im-
pij. Orate dñm vt desinant tonitrua dei et gran-
do vt dimittam vos: et nequaq̄ hic vltra manea-
tis. Ait moyses. Cum egressus fuero de vrbe ex- G
tendam palmas meas ad dñm et cessabunt toni-
trua et grando non erit vt scias quia dñi est terra
Noui aūt q̄ et tu ꝛ serui tui necdū timeatis dñm
deum. Linum ergo ꝛ hordeū lesum est: eo q̄ hor
deum esset virens: ꝛ linum iam folliculos germi-
naret. Triticum autē et far non sunt lesa: quia se-
rotina erant. Egressusq; moyses a Pharaone ex
vrbe: tetendit manus ad dñm et cessauerunt toni
trua ꝛ grando nec vltra stillauit pluuia sup terrā
Videns autē Pharao q̄ cessasset pluuia et gran
do ꝛ tonitrua: auxit peccatū: et ingrauatū est cor
eius et seruorū illius et induratum nimis nec di-
misit israel sicut preceperat dñs per manū moysi

C. S. Post hoc venit locusta: filijs israel pha
rao sacrificare pmittit. postea tenebre. Sed post
ea recusat. Cap. x.

Et dixit dñs ad Moysē. Ingredere ad A
pharaonem. Ego eñ indurau cor ei⁹
et seruorū illius: vt faciā signa mea hec
in eo ꝛ narres in auribus filij tui et ne-
potum tuorū: quotiens contriuerim egyptios et
signa fecerim in eis: ꝛ sciatis q2 ego dñs. Introi-
erunt ergo moyses ꝛ aaron ad pharaonē: ꝛ dixe-
runt ei. Hec dicit dñs de⁹ hebreoꝝ. Vsq; quo non S. 7. c. 8. a.
vis subijci mihi. Dimitte poplm meū vt sacrificet ꝛ. 9. a
mihi. Sin autē resistis ꝛ nō vis dimittere eū: ecce
ego iducā cras locustā in fines tuos q̄ opiet sup-
ficiē terre: ne quicq̄ eius appareat: s3 comedat
qđ residuū fuerit grādini. Corrodet eñ omnia li B
gna q̄ germināt in agris ꝛ implebunt domos tu-
as ꝛ seruoꝝ tuoꝝ ꝛ oim egyptiorū: quantū nō vi-
derunt patres tui ꝛ aui ex quo orti sunt sup terrā
vsq; in psentem diē. Auertitq; se ꝛ egressus est a
pharaone. Dixerūt aūt serui pharaonis ad eum.
Vsq; quo patiemur hoc scandalū? Dimitte hoies
vt sacrificent dño deo suo. Nonne vides q̄ perie-
rit egyptus? Reuocaueruntq; Moysen ꝛ aaron C
ad pharaonem qui dixit eis. Ite sacrificate dño
deo vestro. Quinam sunt qui ituri sūt? Ait moy
ses: cū paruulis nostris a senioribus pergem⁹ cū
filijs et filiabus cum ouibus et armentis. Est eñ
solennitas dñi dei nostri. Et respondit Pharao.
Sic dñs sit vobiscum. Quomodo ego dimittam
vos ꝛ paruulos vestros cui dubiū est q̄ pessime
cogitetis? Non fiat ita: sed ite tantū viri et sacrifi
cate dño. Hoc eñ et ipi petistis. Statimq; electi
sunt de conspectu pharaonis. Dixit autē dñs ad
moysen. Extende manū tuā super terrā egypti Apoc. 9. a.
ad locustam vt descendat super terrā et deuoret
omnē herbam que residua fuerit grandini. Et ex 8. plaga.
tendit moyses virgam super terrā egypti: et dñs
induxit ventum vrentem tota die illa ꝛ nocte. Et
mane facto: ventus vrens leuauit locustas. Que D
ascenderunt super vniuersam terram egypti: ꝛ se
derunt in cūctis finibus egyptioꝝ innumerabiles
quales āte illud tps nō fuerāt: nec postea future
sunt. Operueruntq; vniuersam supficiem terre va
stantes oia. Deuorata est igitur herba terre ꝛ q̄c-
quid pomoꝝ in arboribus fuit q̄ grando dimise-
rat. Nihil quoq; oino virens relictū est in lignis ꝛ E
in herbis terre: in cuncta egypto. Quamobrem
festinus pharao vocauit Moysen ꝛ aaron: ꝛ dixit

eis. Peccaui in dn̄m deum vr̄m et in vos. Sed
nunc dimittite pctm̄ mihi etiā hac vice: et rogate
dn̄m deū vestrū: vt auferat a me mortē istā. Egres
susq; est moyses de cōspectu pharaonis: ⁊ orauit
dn̄m. Qui flare fecit ventū ab occidente vehemē
tissimū: ⁊ arreptā locustā ꝓiecit in mare rubrū. Nō
remāsit nec vna quidē in cūctis finibꝰ egypti. Et
īdurauit dn̄s cor pharaonis nec dimisit filios isrl̄.
Dixit aūt dn̄s ad moysen. Extēde manū tuā ī ce-
F lū et sint tenebre sup terrā egypti tā dense vt pal-
9. plaga. pari queāt. Extēditq; moyses manū ī celū. Et fa
Sap. 17. a. cte sunt tenebre horribiles ī vniuersa t̄ra egypti.
⁊ 18. a. Tribꝰ diebꝰ nemo vidit frēm suū nec mouit se de
loco in q̄ erat. Vbicūq; aūt habitabāt filij isrl̄ lux
erat. Vocauitq; pharao moysen ⁊ aaron: et dixit
eis. Ite sacrificate dn̄o. Oues tm̄ vr̄e ⁊ armēta re
maneāt: paruuli vr̄i eant vobiscū. Ait moyses. Ho-
G stias q̄q; et holocausta dabis nobis: q̄ offeramus
dn̄o deo nr̄o. Cuncti greges pergēt nobiscū. Nō
remanebit ex eis vngula q̄ necessaria sunt ī cultū
dn̄i dei nr̄i: ꝓsertim cū ignoremꝰ q̄d debeat imola
ri: donec ad ip̄m locū ꝑueniamꝰ. Indurauit autē
dn̄s cor pharaonis ⁊ noluit dimittere eos. Dixit-
q; pharao ad moysen. Recede a me ⁊ caue: ne vl-
tra videas faciē meā. q̄cūq; die apparueris mihi
morieris. Respondit moyses. Ita fiat vt locutus
es. Non videbo vltra faciem tuā.
C. S. Deus moysi ꝓdixit decimā plagā. Et vt po
pulus israel ab egyptijs accōmodet vasa. xi.
A Et dixit dn̄s ad moysē. Adhuc vna pla
S. 3. g. infra ga tāgā pharaonē ⁊ egyptū: ⁊ post hec
12. e. dimittet vos ⁊ exire cōpellet. Dices er-
go omni plebi vt postulet vir ab amico
suo: ⁊ mulier a vicina sua vasa argētea ⁊ aurea et
vestē. Dabit aūt dn̄s grāz pp̄lo suo corā egyptijs
Eccl. 45. a Fuitq; moyses vir magnꝰ valde in t̄ra egypti co
B rā seruis pharaonis: et oī pp̄lo. Et ait. Hec dicit
dn̄s. Media nocte igrediar ī egyptū ⁊ morietr̄ oē
primogenitū ī t̄ra egyptiorū̄ a primogenito pha-
raonis q̄ sedet in solio eiꝰ vsq; ad primogenitū ā-
cille q̄ est ad molā: ⁊ oīa primogenita iumētorum
C Eritq; clamor magnꝰ in vniuersa t̄ra egypti q̄lis
nec an̄ fuit nec postea futurus ē. Apud oēs aūt fi
lios isrl̄ nō mutiet canis ab hoie vsq; ad pecus: vt
sciatis quanto miraculo diuidet dn̄s egyptios ⁊
isrl̄. Descēdentq; oēs serui tui isti ad me ⁊ adora-
būt me dicētes. Egredere tu ⁊ oīs pp̄lus q̄ subie-
D ctus ē tibi. Post hec egrediemur. Et exiuit a pha
raone iratꝰ nimis. Dixit aūt dn̄s ad moysen. Nō
audiet vos pharao vt multa signa fiāt ī terra egy
pti. Moyses aūt ⁊ aaron fecerūt oīa signa ⁊ ostē-
ta q̄ scripta sūt corā pharaone ⁊ īdurauit dn̄s cor
pharaonis: nec dimisit filios israel de terra sua.
C. S. De esu agni paschalis preceptū. de sangui
ne sup postes. de azymis panibꝰ. De occisiōe pri
mogenitorū egypti. De exitu de egypto. de reli-
gione phase.
A xij.
Dixit quoq; dn̄s ad moysen et aaron in
terra egypti. Mēsis iste vobis prīcipiū
mēsiū: primꝰ erit in mēsibꝰ āni. Loq̄mi-
ni ad vniuersum cetū filiorū̄ isrl̄: ⁊ dicite
eis. Decima die mēsis huiꝰ tollat vnusq̄sq; agnū
ꝑ familias ⁊ domos suas. Si autē minor ē nume
rus vt sufficere possit ad vescendū agnū assumet
vicinū suū q̄ coniunctus est domui eiꝰ iuxta nume
rū aīarū q̄ sufficere pn̄t ad esum agni. Erit autē
agnus absq; macula masculus anniculus Iuxta
quē ritum tolletis ⁊ hedū: ⁊ seruabitis eū vsq; ad
quartādecimā diē mensis huiꝰ. Immolabitq; eū
vniuersa multitudo filiorū̄ isrl̄ ad vesperā ⁊ sumēt
de sanguine eiꝰ ac ponēt sup vtrūq; postē: ⁊ in su
ꝑliminaribꝰ domorū̄ ī q̄bꝰ comedēt illū. Et edent
carnes nocte illa assas igni: ⁊ azymos panes cū B
lactucis agrestibꝰ. Nō comedetis ex eo crudū: nec
coctū aqua: sz assum tm̄ igni. Caput cū pedibꝰ eiꝰ
⁊ itestinis vorabitis: nec remanebit q̄cq; ex eo vs-
q; mane. Si quid residuū fuerit: igne cōburetis.
Sic aūt comedetis illū. Renes vestros accinge-
tis et calciamenta habebitis in pedibus: tenētes
baculos in manibus: ⁊ comedetis festināter. Est
eī̄ phase id est transitus dn̄i. Et transibo ꝑ terrā
egypti nocte illa: ꝑcutiamq; oēm primogenitū in
terra egypti ab hoie vsq; ad pecꝰ: ⁊ in cūctis dijs
egypti faciā iudicia: ego dn̄s. Erit autē sanguis
vobis in signū ī edibus in quibus eritis ⁊ vide- Hebr. 11. e.
bo sanguinē ⁊ transibo vos: nec erit in vobis pla-
ga disperdēs: qn̄ percussero terrā egypti. Habe-
bitis autē hunc diem in monimentū ⁊ celebrabi- C
tis eā solennem dn̄o in generationibꝰ vestris cul
tu sempiterno. Septē diebꝰ azyma comedetis
In die primo nō erit fermentū in domibꝰ vestris
Quicūq; comederit fermētū ꝑibit aīa illa de isrl̄
a primo die vsq; ad diē septimū. Dies prima erit
scā ac solēnis: ⁊ dies septima eadē festiuitate ve-
nerabilis. Nihil opis facietis in eis: exceptis his
que ad vescendū ꝑtinent et obseruabitis azyma.
In eadē eī̄ ip̄a die educā exercitū vestrū de t̄ra
egypti: ⁊ custodietis diem istū in generatiōes ve
stras ritu perpetuo. Primo mēse quartadecima Leuiti. 23.
die mensis ad vesperā comedetis azyma vsq; ad a
diem vicesimāprimā eiusdē mensis ad vesperam Nūe. 28. c.
Septē diebus fermētatū non inuenietur in domi
bus vestris. Qui comederit fermentatū: peribit
aīa eius de cetu israel: tam de aduenis q̄ de indi
genis terre. Omne fermentatū non comedetis
In cūctis habitaculis vestris edetis azyma. Vo D
cauit autē moyses oēs seniores filiorū̄ israel: ⁊ di
xit ad eos. Ite tollētes aīal per familias vestras:
⁊ imolate phase. Fasciculūq; hysopi tingite in san
guine q̄ est in limine ⁊ aspergite ex eo suplimina-
re ⁊ vtrūq; postem. Nullus vestrū egrediat̄ ostiū
domus sue vsq; mane. Transibit eī̄ dn̄s percuti
ens egyptios. Cūq; viderit sanguinem in super-
liminari et in vtroq; poste: transcendet ostiū do-
mus: et non sinet percussorem ingredi domos ve
stras et ledere. Custodi verbū istud legitimū ti-
bi et filijs tuis vsq; in eternū. Cumq; introieritis
terrā quā dn̄s deus daturus est vobis vt pollici-
tus est obseruabitis cerimonias istas Et cū dixe
rint vobis filij vestri: q̄ est ista religio: dicetis eis.
Victima trāsitus dn̄i est: qn̄ transiuit sup domos
filiorū israel in egypto percutiens egyptios ⁊ do
mos nostras liberās. Incuruatusq; pp̄ls adora-
uit. Et egressi filij israel fecerūt sicut p̄ceperat dn̄s
moysi ⁊ aaron. Factū est aūt in noctis medio: per
cussit dn̄s oē primogenitū ī t̄ra egypti: a primogenito 10. plaga.

ps.77. pharaonis q̄ in solio ei⁹ sedebat: vsq̃ ad primoge
s.34. nitū captiue q̄ erat i carcere: ⁊ om̄e primogenitū
Sap.18.b. iumentoꝝ. Surrexit pharao nocte ⁊ oēs serui ei⁹
E cūctaq̃ egypt⁹: ⁊ ort⁹ ē clamor magn⁹ in egypto
Neq̃ eñ erat dom⁹ i qua nō iaceret mortu⁹. Uo-
catisq̃ pharao moyse et aaron nocte ait: surgite:
egredimini a pplo meo vos ⁊ filij isrl'. Ite ⁊ imo-
s.11.a. late dño sicut dicitis. Oues vr̄as ⁊ armenta assu-
infra eodē mite vt petieratis: ⁊ abeūtes bn̄dicite mihi. Urge
1.reg.6.b. bant egyptij pplm isrl' de terra exire velociter di
cētes. Om̄s moriemur. Tulit igit̄ pplus cōsper-
sam farinā añq̃ fermētaret̄: ⁊ ligās in pallijs po-
suit sup hūeros suos. Feceruntq̃ filij isrl' sicut pce-
perat dñs moysi: ⁊ petierūt ab egyptijs vasa ar-
F gētea ⁊ aurea: vestemq̃ plurimā. Dñs aūt dedit
grām pplo corā egyptijs: vt cōmodarēt eis ⁊ spo
liauerūt egyptios. Profectiq̃ sunt filij isrl' de ra-
messe i sochot sexcēta fere milia peditū viroꝝ abs
q̃ puulis ⁊ mulierib⁹: sȝ ⁊ vulg⁹ ꝓmiscuū innume-
rabile ascēdit cū eis oues ⁊ armenta ⁊ aiantia di
uersi generis mlta nimis. Coxerūtq̃ farinā quā
dudū de egypto ꝯspersā tulerāt: ⁊ fecerūt subci-
s.11.a.et.s. neritios panes azymos. Neq̃ eñ poterat fermē
eodem. tari cogētib⁹ exire egyptijs ⁊ nullā facere sinēti-
bus morā: nec pulmēti q̄cq̃ occurrerat pparare.
Habitatio aūt filioꝝ isrl' q̄ mān̄serūt i egypto fuit
G quadringētoꝝ trigīta ānoꝝ. Quib⁹ expletis ea-
dē die egressus ē oīs exercit⁹ dñi de terra egypti
Nox ē ista obseruabilis dñi q̄ñ eduxit eos de t̄ra
egypti. Hāc obsuare debēt oēs filij isrl' i gñatio-
nib⁹ suis. Dixitq̃ dñs ad moysen ⁊ aaron. Hec ē
religio phase. Oīs alienigena nō comedet ex eo.
Oīs aūt seru⁹ ēpticius circūcidet̄: ⁊ sic comedet.
Aduena et mercēnarius nō edent ex eo. In vna
Nume.9.g domo comedet̄ nec afferetis de carnib⁹ ei⁹ foras:
Johā.9.g. nec os illi⁹ ꝯfringetis. Oīs cetus filioꝝ isrl' faciet
illud: q̄ si quis pegrinoꝝ in vestrā voluerit trāsi-
re coloniā ⁊ facere phase dñi: circūcidet̄ prius oē
masculinū ei⁹: ⁊ tūc rite celebrabit eritq̃ sicut idi-
gena terre. Si q̄s aūt circūcisus nō fuerit: nō ve-
scetur ex eo. Eadē lex erit idigene ⁊ colono q̄ pe-
grinat̄ apud vos. Feceruntq̃ oēs filij isrl' sicut pce
perat dñs moysi ⁊ aaron: ⁊ eadē die eduxit dñs fi
lios isrl' de terra egypti p turmas suas.

C.S. De sanctificatiōe primogenitoꝝ israel. De
ꝓgressu ppli isrl' p desertū. Ossa ioseph deferūt̄.
Colūna ignis ⁊ nubes comitat̄. xiij.

A Ocutusq̃ ē dñs ad moysen: dicēs. Sā
Infra.34. ctifica mihi om̄e primogenituȝ qd̄ apit
g. vuluā i filijs israel: tā de hoib⁹ q̄ȝ de iu-
Nume.8.c. mētis. Mea sūt eñ oia. ⁊ ait moyses ad
Luce.2.d. pplm. Memētote diei hui⁹ in qua egressi estis de
ps.113. egypto ⁊ de domo seruitutis: qm̄ i manu forti edu-
xit vos dñs de loco isto: vt nō comedatis fermēta
tū panē. Hodie egredimini mēse nouarū frugū.
Cūq̃ itroduxerit te dñs in t̄rā chananei: ⁊ ethei ⁊
āmorrei: ⁊ euei: ⁊ iebusei quā iurauit patrib⁹ tuis
vt daret tibi terrā fluentē lacte ⁊ melle celebrabi-
tis hunc morē sacroꝝ mense isto. Septē dieb⁹ ve
sceris azymis: ⁊ i die septio erit solēnitas dñi. Azy
ma comedetis septē dieb⁹. Non apparebit apud
B te aliquid fermentatū: nec in cūctis finibus tuis.
Narrabisq̃ filio tuo in die illo dicēs. Hoc est qd̄
fecit mihi dñs quādo egressus suȝ de egypto. Et
erit quasi signū in manu tua: ⁊ quasi monimentū
ante oculos tuos: et vt lex dñi semper sit i ore tuo.
In manu eñ forti eduxit te dñs de egypto. Cu-
stodies huiuscemodi cultum statuto tēpore a die
bus in dies. Cūq̃ introduxerit te dñs in terrā cha
nanei: sicut iurauit tibi et patrib⁹ tuis: et dederit
tibi eam: separabis om̄e quod aperit vuluā dño:
et quod primitiuū est in pecoribus tuis. Quicq̄d
habueris masculini sexus consecrabis dño. Pri-
mogenitū asini mutabis oue: quod si nō redeme C
ris interficies. Omne autē primogenitū hois de
filijs tuis precio redimes. Cumq̃ interrogauerit
te filius tuus cras: dicens. quid est hoc: Respon-
debis ei. In manu forti eduxit nos dñs de terra
egypti: ⁊ de domo seruitutis. Nā cū indurat⁹ eēt
pharao et nollet nos dimittere: occidit dñs om̄e
primogenitū in terra egypti a primogenito hois
vsq̃ ad primogenitū iumentoruȝ. Idcirco imolo
dño omne quod aperit vuluā masculini sexus: et
omnia primogenita filioruȝ meorū redimo. Erit
igitur quasi signū in manu tua: et quasi appensuȝ
quid ob recordationē āte oculos tuos: eo q̄ i ma
nu forti eduxit vos dñs de egypto. Igit̄ cū emi-
sisset pharao populū: nō eos duxit dñs per viam D
terre philistijm q̄ vicina est reputans ne forte pe-
niteret eū si vidisset aduersum se bella cōsurgere
et reuerterētur egyptū: sed circūduxit per viā de
serti: q̄ est iuxta mare rubrū. Et armati ascēderūt
filij israel de t̄ra egypti. Tulit quoq̃ Moyses ossa
Joseph secū eo q̄ adiurasset filios israel dicens.
Uisitabit vos deus efferte ossa mea hinc vobiscū Genes.50.
Profectiq̃ de sochot castrametati sunt in ethan: d.
in extremis finibus solitudinis. Domin⁹ aūt pre Josue.24.
cedebat eos ad ostendendā viam per diem in co g.
lūna nubis: et per noctem in colūna ignis: vt dux Nūe.14.c
esset itineris vtroq̃ tempore. Nunq̄ defuit colū- 1.cor.10.a.
na nubis per diem: nec colūna ignis per noctem Nee.9.a.
coram populo.

C.S. Insequit̄ pharao fugientes. Populus gra
ditur in medio mari per siccum. Pharao submer
gitur: et equitatus eius. xiiij.

Ocutus ē aūt dñs ad Moysen: dicēs A
Loquere filijs israel. Reuersi castra-
metentur e regione phiahiroth q̄ est in
ter magdalū ⁊ mare cōtra beelsephō
In conspectu eius castra ponetis sup mare. Di-
cturusq̃ est pharao sup filijs israel. Coartati sūt
in terra cōclusit eos desertū. Et indurabo cor ei⁹
ac persequetur vos ⁊ glorificabor in pharaone ⁊
in omī exercitu eius: scientq̃ egyptij: q̄r ego sum
dñs. Feceruntq̃ ita. Et nūciatum est regi egyptio B
rum q̄ fugisset populus: imutatūq̃ est cor phara
onis et seruoꝝ ei⁹ super populū: ⁊ dixerūt. Quid
voluimus facere vt dimitteremus israel ne serui-
ret nobis: Iunxit ergo currū et oēm populū suū
assumpsit secū. Tulitq̃ sexcentos currus electos
⁊ quicquid in egypto curruū fuit: et duces totius
exercit⁹. Indurauitq̃ dñs cor pharaonis regis
egypti et persecutus est filios israel. At illi egres
si erant in manu excelsa. Cumq̃ persequerentur Josue.24.
egyptij vestigia precedentiū: repererūt eos in ca a.
stris super mare. Omnisq̃ equitat⁹ ⁊ currus pha-

C raonis ⁊ vniuersus exercitus erant in phiairoth
contra beelsephon. Cũq̄ appropinquasset pha-
rao: leuantes filij israel oculos viderũt egyptios
post se: ⁊ timuerũt valde. Clamaueruntq̄ ad dñm
⁊ dixerunt ad moysen. Forsitan nõ erãt sepulchra
in egypto: ideo tulisti nos vt moreremur in solitu
dine. Quid hoc facere voluisti: vt educeres nos
ex egypto? Nõne iste ẽ sermo quez loq̄bamur ad
te in egypto dicẽtes: recede a nobis vt seruiam⁹
D egyptijs? Multo em̃ melius erat seruire eis q̄ mo
ri in solitudine. Et ait moyses ad pplm. Nolite ti
mere. State ⁊ videte magnalia dñi q̄ facturus ẽ
hodie. Egyptios em̃ q̄s nũc videtis: neq̄q̄ vltra
videbitis vsq̄ in sempiternũ. Dñs pugnabit ꝓ vo
bis ⁊ vos tacebitis. Dixitq̄ dñs ad moysen. Quid
clamas ad me? Loquere filijs isrl̃ vt ꝓficiscãtur.
Tu aũt eleua virgã tuã et extende manũ tuã sup
mare ⁊ diuide illud: vt gradiant̃ filij isrl̃ in medio
E mari p siccũ. Ego aũt indurabo cor egyptioꝝ vt
ꝑsequant̃ vos: ⁊ glĩficabor in pharaone: ⁊ in oĩ ex
ercitu eius: ⁊ in currib⁹ ⁊ i eq̃tib⁹ illi⁹. Et sciẽt egy
ptij: q̄r ego sum dñs cũ glorificat⁹ fuero i pharao
ne: ⁊ in currib⁹ atq̄ in eq̃tibus ei⁹. Tollẽsq̄ se an
Reg.9. b. gelus dñi q̄ p̄cedebat castra isrl̃: abijt post eos: et
cũ eo parit̃ colũna nubis priora dimittẽs: post ter
gũ stetit iter castra egyptioꝝ ⁊ castra isrl̃. Et erat
nubes tenebrosa ⁊ illuminãs noctẽ: ita vt ad sein
uicẽ toto noctis tp̄e accedere nõ valerent. Cũq̄
Josue.2.b. extendisset moyses manũ sup mare abstulit illud
⁊.4.d. dñs flante vento vehemẽti ⁊ vrente tota nocte et
vertit in siccũ. Diuisaq̄ est aqua ⁊ igressi sunt filij
Judith.5. israel p mediũ sicci maris. Erat em̃ aq̄ q̄si murus
b a dextra eoꝝ ⁊ leua. Persequentesq̄ egyptij in-
ps.77. gressi sunt post eos ⁊ oĩs eq̃tat⁹ pharaonis: curr⁹
Eccli.52.c. ei⁹ ⁊ eq̃tes p mediũ maris. Jãq̄ aduenerat vigi-
F lia matutina: ⁊ ecce respiciẽs dñs sup castra egy-
Judith.9. ptioꝝ p colũnã ignis ⁊ nubis: interfecit exercitũ
b eoꝝ ⁊ subuertit rotas curruũ: ferebãturq̄ i ꝓfun
dũ. Dixerunt ergo egyptij. Fugiam⁹ israelẽ: dñs
em̃ pugnat p eis ꝯtra nos. Et ait dñs ad moysẽ.
Extẽde manũ tuã sup mare: vt reuertãtur aq̄ ad
egyptios sup currus ⁊ eq̃tes eoꝝ. Cũq̄ extẽdis-
set moyses manũ ꝯtra mare: reuersuz ẽ primo di
G luculo ad priorẽ locũ. Fugientibusq̄ egyptijs oc
curreruñt aq̄: ⁊ inuoluit eos dñs i medijs fluctibus.
Sap.10.d. Reuerseq̄ sũt aq̄ ⁊ operuerũt currus ⁊ eq̃tes cũcti
exercit⁹ pharaonis: q̄ sequẽtes igressi fuerãt ma
ps.105. re: nec vnus q̄dẽ supfuit ex eis. Filij aũt isrl̃ ꝑrexe
Esa.11. d. runt p mediũ sicci maris: ⁊ aq̄ eis erãt quasi p mu
Mat.4. a. ro a dextris ⁊ a sinistris. Liberauitq̄ dñs i die il-
lo israel de manu egyptioꝝ: et viderũt egyptios
mortuos sup littus maris ⁊ manũ magnã quã ex
ercuerat dñs cõtra eos. Timuitq̄ populus dñm
⁊ crediderunt dño: ⁊ moysi seruo eius.

C.S. Decantãt canticũ victorie in marath. dul-
cescunt aque. postea in helim venerunt. xv.

A T Unc cecinit moyses ⁊ filij israel carmẽ
Infra eod hoc dño: ⁊ dixerũt. Cantem⁹ dño. Glo
ps.137. riose em̃ magnificat⁹ ẽ: equũ ⁊ ascẽsorẽ
Esa.12. a. deiecit in mare. Fortitudo mea: et laus
mea dñs: ⁊ factus est mihi in salutẽ. Iste de⁹ me⁹
⁊ glorificabo eũ: de⁹ pr̃is mei ⁊ exaltabo eũ. Dñs
quasi vir pugnator oĩpotẽs nomẽ ei⁹: currus pha
raonis ⁊ exercitũ ei⁹ ꝓiecit in mare. Electi pricі-
pes ei⁹ submersi sunt i mari rubro: abyssi operue
runt eos: descẽderũt in ꝓfundũ q̄si lapis. Dexte-
ra tua dñe magnificata ẽ in fortitudine: dextera
tua dñe pcussit inimicũ: ⁊ in multitudine glorie tue
deposuisti aduersarios meos. Misisti irã tuã q̄ de
uorauit eos sicut stipulã: ⁊ i spũ furoris tui cõgre
gate sunt aq̄. Stetit vnda fluens: cõgregati sunt
abyssi i medio mari. Dixit inimicus. Persequar et
cõprehẽdã: diuidã spolia: implebit̃ aĩa mea. Eua B
ginabo gladiũ meũ: iterficiet eos man⁹ mea. Fla
uit spũs tuus ⁊ operuit eos mare: submersi sunt q̄si
plumbũ in aq̄s vehementib⁹. Quis similis tui in
fortibus dñe? Quis similis tui magnific⁹ i sancti
tate terribilis atq̄ laudabilis: ⁊ faciẽs mirabilia?
Extendisti manũ tuã ⁊ deuorauit eos terra. Dux
fuisti in misericordia tua poplo quẽ redemisti Et
portasti eũ in fortitudine tua: ad habitaculũ san-
ctũ tuũ. Ascenderunt populi ⁊ irati sunt: dolores
obtinuerũt habitatores philistijm. Tũc cõturba
ti sunt principes edom: robustos moab obtinuit
tremor: obriguerũt oẽs habitatores chanaã. Ir-
ruit sup eos formido: ⁊ pauor i magnitudine bra-
chij tui. Fiant imobiles quasi lapis: donec ꝑtran-
seat pplus tuus dñe: donec ꝑtranseat ppls tuus
iste quẽ possedisti. Introduces eos: et plantabis C
in monte hereditatis tue: firmissimo habitaculo
tuo quod operatus es dñe. Sanctuariũ tuũ dñe
q̄d firmauerunt manus tue. Dñs regnabit ieter-
num ⁊ vltra. Ingressus est em̃ eques pharao cuz
curribus ⁊ equitib⁹ eius in mare: ⁊ reduxit super
eos dñs aquas maris. Filij aũt israel ambulaue-
runt per siccũ in medio ei⁹. Sumpsit ergo maria
ꝓphetissa soror aarõ tympanũ i manu sua: egres-
seq̄ sunt omẽs mulieres post eã cũ tympanis et
choris: quibus precinebat dicẽs Cantemus dño ẽ.eo.
Gloriose em̃ magnificatus est: equũ ⁊ ascensorez
eius deiecit in mare. Tulit autẽ moyses israel de D
mari rubro: ⁊ egressi sunt in desertũ sur. Ambula
ueruntq̄ tribus diebus per solitudinẽ: ⁊ non inue
niebant aquã. Et venerunt in marath: nec pote-
rant bibere aquas de marath eo q̄ essent amare
Unde et congruũ loco nomen imposuit vocans
illũ marath. i. amaritudinez. Et murmurauit po-
pulus cõtra moysen dicens. Quid bibemus? At Judith.5.
ille clamauit ad dñz. Qui ostendit ei lignũ: q̄d cũ c.
misisset in aquas in dulcedinẽ verse sunt. Ibi cõ- Eccli.38.a.
stituit ei precepta atq̄ iudicia. ⁊ ibi tẽtauit eũ: di-
cens. Si audieris vocem dñi dei tui: et q̄d rectuz
est corã eo feceris ⁊ obedieris mandatis eius: cu
stodierisq̄ oĩa precepta illius: cunctũ languo-
rem quez posui in egypto non inducam super te.
Ego em̃ sum domin⁹ deus saluator tuus. Uene-
runt autẽ in helim filij israel: vbi erant duodecim Nũer.33.b.
fontes aquarũ ⁊ septuagita palme: et castrameta
ti sunt iuxta aquas.

C.S. Populus pro cibo murmurauit. Coturnix
datur et mãna. et duplum sexta die colligi preci-
pitur. Capitulum. xvi.

P Rofectiq̄ de helim venit omnis multi- A
tudo filioꝝ israel in desertũ syn: q̄d est
iter helim ⁊ synai: q̄ntadecia die mẽsis
scđi: postq̄ egressi sunt de terra egypti

Et murmurauit oīs congregatio filioꝝ israel cō
tra moysen ⁊ aaron in solitudine. Dixeruntqꝫ filij
israel ad eos. Utinā mortui essem⁹ per manū dn̄i
in terra egypti quādo sedebam⁹ super ollas car=
nium ⁊ comedebamus panē in saturitate. Cur in
duxistis nos in desertū istud: vt occideretis oēm
multitudinē fame. Dixit aūt dn̄s ad moysen. Ec=
ce ego pluam vobis panes de celo. Egrediat̄ po
pulus ⁊ colligat q̄ sufficiunt ꝑ singulos dies vt tē
tem eū: vtrū ambulet in lege mea an nō. Die autē
sexto parent ꝙ inferant ⁊ sit duplum q̄ꝫ colligere
solebāt ꝑ singlos dies. Dixerūtqꝫ moyses ⁊ aarō
ad oēs filios israel. Uespere scietis ꝙ dn̄s edux=
rit vos de terra egypti: ⁊ mane videbitis gloriam
dn̄i. Audiui eñ murmur cōtra dn̄z. Nos vero qd
sumus qr mussitastis contra nos? Et ait moyses.
B Dabit vobis dn̄s vespere carnes edere. Et mane
panes i saturitate: eo ꝙ audierit murmuratiōes
vestras: quib⁹ murmurati estis ꝯtra eū. Nos eñ
quid sumus? Nec cōtra nos est murmur vestrum
sed cōtra dn̄z. Dixit quoqꝫ moyses ad aaron Dic
vniuerse cōgregationi filioꝝ israel Accedite co=
rā dn̄o. Audiuit eñ murmur vestrū. Cūqꝫ loq̄ret̄
aaron ad oēm cetū filioꝝ israel. respexerūt ad so=
C litudinē. Et ecce gloria dn̄i apparuit in nube. Lo
cutus est aūt dn̄s ad moysen dicēs. Audiui mur
murationes filioꝝ israel. Loquere ad eos. Uespe
comedetis carnes: et mane saturabimini panib⁹
scietisqꝫ ꝙ ego sum dn̄s de⁹ vester. Factū ē ergo
vespere ⁊ ascēdēs coturnix cooperuit castra ma=
ne quoqꝫ ros iacuit per circūitum castroꝝ. Cūqꝫ
operuisset superficiez terre: apparuit i solitudine
minutū ⁊ quasi pilo tusum in similitudinē pruine
D super terrā. Quod cū vidissent filij israel: dixerūt
ad inuicem. Manhu. qđ significat. qđ ē hoc? Igno
Ps.77. rabant eñ quid esset. Quib⁹ ait moyses. Iste est
Sap.16.e. panis quē dn̄s dedit vobis ad vescendū. Hic est
sermo quē precepit vobis dn̄s. Colligat vnusq̄s=
qꝫ ex eo quantū sufficit ad vescendū gomor ꝑ sin=
gula capita. Iuxta numerū aiarum vestrarū que
habitāt in tabernaculo sic tolletis. Feceruntqꝫ ita
filij israel: ⁊ collegerūt: alius plus: alius minus: et
2.Coꝝ.8.c mensi sunt ad mensuram gomor. Nec qui plus col
legerat habuit āplius: nec qui minus parauerat
repperit minus: sed singuli iuxta id qđ edere po=
terant congregauerunt. Dixitqꝫ moyses ad eos.
Nullus relinquat ex eo in mane. Qui non audie
runt eū sed dimiserunt quidā ex eis vsqꝫ mane et
E scatere cepit vermibus atqꝫ cōputruit. Et iratus
est contra eos moyses Colligebāt autē mane sin
guli quantū sufficere poterat ad vescendum. Cū
qꝫ incaluisset sol liquefiebat In die aūt sexta col=
legerunt cibos duplices. i. duo gomor per singu=
los homines. Uenerunt autē oēs principes mul
titudinis ⁊ narrauerunt moysi. Qui ait eis. Hoc
est qđ locut⁹ est dn̄s. Requies sabbati sanctifica=
ta est dn̄o. Cras quodcūqꝫ operandum est facite
et que coquenda sunt: coquite. Quicquid autē re
F liquū fuerit: reponite vsqꝫ in mane. Feceruntqꝫ ita
vt preceperat moyses: et nō cōputruit neqꝫ ver=
mis inuentus est in eo. Dixitqꝫ moyses. Comedi
te illud hodie: quia sabbatum est domino: non in
uenietur hodie in agro. Sex diebus colligite: in
die autē septimo sabbatuz est domino idcirco nō
inuenietur. Uenitqꝫ septima dies: ⁊ egressi de po
pulo vt colligerent non inuenerunt. Dixit autem
dominus ad moysen. Usqꝫquo non vultis custo=
dire mandata mea et legem meā? Uidete ꝙ dn̄s Ezech.20.
dederit vobis sabbatum: et propter hoc die sexta
tribuit vobis cibos duplices. Maneat vnusquis= B
qꝫ apud semetipm̄ et nullus egrediat̄ de loco suo
die septimo. Et sabbatizabit popul⁹ die septimo
Appellauitqꝫ dom⁹ israel nomen eius man. Qđ Nume.11.
erat quasi semen coriādi album: gustusqꝫ ei⁹ qua= b
si simile cum melle. Dixit aūt moyses. Iste est ser
mo quez precepit dominus. Imple gomor ex eo
et custodiatur in futuras retro generationes: vt
nouerint panem: quo alui vos in solitudine: quā=
do educti estis de t̄ra egypti. Dixitqꝫ moyses ad
aaron. Sume vas vnū et mitte ibi man: quantuz
potest capere gomor: et repone corā domino ad
seruandum in generationes vestras: sicut ꝑcepe
rat domin⁹ moysi. Posuitqꝫ illud aaron in taber
naculo reseruandum. Filij aūt israel comederūt Judich.5.
man quadraginta annis donec venirent in terrā c
habitabilem. Hoc cibo aliti sunt vsqꝫquo tange=
rent fines terre chanaan. Gomor autem decima
pars est ephi.

C. S. In raphidim pro aqua iurgant̄. aquā dat
petra. pugnat contra amalech. manus moysi su=
stentantur. xvij.

IGitur profecta omis multitudo filioꝝ A
israel de deserto syn ꝑ māsiones suas:
iuxta sermonem dn̄i: castrametati sūt
in raphidim vbi nō erat aqua ad bibē=
dum populo. Qui iurgatus contra Moysen ait.
Da nobis aquaz vt bibamus. Quibus respondit
moyses. Quid iurgamini contra me? Cur tenta B
tis dn̄z? Sitiuit ergo ibi populus pre aque penu
ria: ⁊ murmurauit cōtra moysen dicens. Cur feci Nūe.20.a.
sti nos exire de egypto: vt occideres nos et libe=
ros nostros ac iumenta siti? Clamauit autē moy
ses ad dn̄m dicens. Quid faciā populo huic? Ad
huc paululum ⁊ lapidabit me. Et ait dn̄s ad moy
sen. Antecede populū: ⁊ sume tecū de senioribus Nūe.20.b.
israel: ⁊ virgam qua percussisti fluuiū tolle in ma=
nu tua et vade. En ego stabo ibi corā te supra pe=
tram oreb: percutiesqꝫ petrā et exibit ex ea aqua:
vt bibat populus. Fecit Moyses ita coram senio Ps.77.
ribus israel. Et vocauit nomen loci illi⁹ tentatio: 1.Coꝝ.10.a.
propter iurgium filiorum israel: et quia tentaue=
runt dominuz dicentes. Est ne deus in nobis an
non? Uenit autē amalech et pugnabat contra fi= C
lios israel in raphidim Dixitqꝫ moyses ad Iosue
Elige viros: et egressus pugna contra amalech
cras. Ego stabo in vertice collis habens virgam
dei in manu mea. Fecit Iosue vt locut⁹ erat moy
ses: et pugnauit contra amalech. Moyses autē ⁊
aaron et hur ascenderunt super verticem collis.
Cunqꝫ leuaret Moyses manus vincebat israel.
Sin autez paululū remisisset superabat amalech
Manus autē moysi erāt graues. Sumētes igit̄
lapidem posuerunt subter eū in quo sedit. Aarō D
autē ⁊ hur sustentabant man⁹ eius ex vtraqꝫ par Judich.4.
te. Et factū est vt manus illius nō lassarētur: vsqꝫ d
ad occasuz solis. Fugauitqꝫ iosue amalech ⁊ ppl̄z Sap.11.a.

eius in ore gladij.Dixit aũt dñs ad moysen Scri
be hoc ob monimẽtũ in libro:⁊ trade auribus Jo
sue.Delebo eni memoriã amalech sub celo.Edifi
cauitq; moyses altare:⁊ vocauit nomẽ ei⁹:domi=
nus exultatio mea dicens.quia manus solius do
mini et bellũ dei erit contra amalech:a generatio
ne in generationem.

C.S. Jetro adduxit ad moysen vxorẽ ⁊ filios ei⁹
dat ei consilium de onere iudicandi viris sapien=
tibus distribuendo. xviij.

Cunq; audisset ietro sacerdos madian
cognat⁹ moysi oia q̃ fecerat dñs moy=
A si ⁊ israel pplo suo:⁊ ꝙ eduxisset dñs is
rael de egypto:tulit sephoram vxorẽ
moysi quã remiserat:et duos filios ei⁹:quoꝝ vn⁹
vocabatur gersan:dicẽte patre:aduena fui in ter
supra.2.d. ra aliena:alter vero eliezer. De⁹ eni ait pris mei
adiutor meus:⁊ eruit me de gladio pharaõis Ue
nit ergo ietro cognatus moysi ⁊ filij ei⁹ ⁊ vxor ei⁹
ad moysen in desertũ:vbi erat castrametatus iu=
xta montẽ dei ⁊ mãdauit moysi dicẽs. Ego ietro
cognat⁹ tuus venio ad te:⁊ vxor tua ⁊ duo filij tui
cũ ea.Qui egressus in occursum cognati sui ado
rauit:et osculatus est eum. Salutauerũtq; se mu
B tuo verbis pacificis.Cunq; intrasset tabernacu=
lũ:narrauit moyses cognato suo cuncta q̃ fecerat
dñs pharaoni ⁊ egyptijs ꝓpter israel:vniuersũq;
laborẽ q̃ accidisset eis in itinere:⁊ ꝙ liberauerat
eos dñs. Letatusq; est ietro sup oĩbus bonis q̃ fe
cerat dñs israeli:eo ꝙ eruisset eũ de manu egypti
orũ. Et ait. Benedictus dñs q̃ liberauit vos de
manu egyptiorũ:⁊ de manu pharaonis qui eruit
populũ suũ de manu egipti. Nũc cognoui q: ma=
gnus dñs super oĩs deos:eo ꝙ superbe egerint
contra eos. Obtulit ergo ietro cognatus moysi
holocausta ⁊ hostias dño. Uenerũtq; aarõ ⁊ oẽs
seniores filiorũ israel vt comederẽt panẽ cum eo
corã dño. Altera autẽ die sedit moyses vt iudica
ret populũ q̃ assistebat moysi a mane vsq; ad ve=
C sperã. Quod cũ vidisset cognatus eius oia scilicet
q̃ agebat in populo:ait. Quid est qđ facis in ple=
be? Cur solus sedes:⁊ ois popul⁹ prestolatur de
mane vsq; ad vesperam? Cui respondit moyses
Uenit ad me populus querens sentẽtiã dei. Cũ=
q; acciderit eis aliqua discrepatio veniũt ad me
vt iudicem inter eos:⁊ ostẽdã p̃cepta dei:⁊ leges
eius At ille. Nõ bonã inquit rem facis. Stulto la
bore consumeris:⁊ tu et populus iste qui tecũ est.
Deut.1.b. Ultra vires tuas est negociũ. Solus illud nõ po
teris sustinere:sed audi verba mea atq; cõsilia:et
erit dñs tecũ. Esto tu populo in his q̃ ad deũ per
tinent vt referas que dicũtur ad eũ:ostẽdasq; po
pulo cerimonias ⁊ ritum colendi viãq; p quã in=
gredi debeant:⁊ opus qđ facere debeant. Proui
D de aũt de omni plebe viros sapiẽtes ⁊ timẽtes de
um in quib⁹ sit veritas ⁊ qui oderint auaritiã:et
cõstitue ex eis tribunos ⁊ centuriones:⁊ quiqua
genarios:⁊ decanos q̃ iudicẽt populũ omni tpe.
Quicquid autẽ maius fuerit referant ad te:⁊ ipi
minora tantũmodo iudicent leuiusq; sit tibi:par=
tito in alios onere. Si hoc feceris implebis impe
riũ dñi:⁊ precepta eius poteris sustẽtare ⁊ oĩs
hic pplus reuertetur ad loca sua cũ pace. Quib⁹
auditis moyses fecit oia que ille suggesserat. Et
electis viris strẽnuis de cũcto israel cõstituit eos
principes populi:tribunos ⁊ centuriones ⁊ quin
quagenarios ⁊ decanos qui iudicarẽt plebẽ oĩ
omni tpe Quicquid autẽ grauius erat referebãt
ad eum:faciliora tantummodo iudicantes. Di=
misitq; cognatum suum qui reuersus abijt in ter=
ram suam.

C.S. Peruenerunt ad synai.sanctificatur po
pulus et eo vidente descẽdit dominus super mõ
tem.in igne loquit:vt pplus obediat. Prohibent
hõ et iumẽtũ ne mõtẽ tangant. xix.

Mense tertio egressionis israel de terra
egypti:in die hac venerunt in solitudi= A
ne synai. Nã ꝓfecti de raphidim ⁊ per
uenientes vsq; in desertũ synai castra=
metati sunt in eodẽ loco:ibiq; israel fixit tentoria
e regione montis. Moyses autẽ ascendit in mon
tẽ ad deũ. Uocauitq; eũ dñs de mõte:et ait. Hec
dices domui iacob:⁊ annũciabis filijs israel. Uos
ipsi vidistis q̃ fecerim egyptijs:quomodo porta=
uerim vos sup alas aquilarũ:⁊ assumpserim mi=
chi. Si ergo audieritis vocẽ meã ⁊ custodieritis
pactũ meũ:eritis michi in peculiũ de cunctis po=
pulis. Mea est eni ois terra et vos eritis michi in 1.pe.2.b.
regnũ sacerdotale:⁊ gens sancta. Hec sunt verba
que loqueris ad filios israel. Uenit moyses ⁊ con
uocatis maioribus natu populi exposuit oẽs ser= B
mones quos mãdauerat dñs Respõditq; ois po
pulus simul. Cuncta que locutus est dñs faciem⁹
Cunq; retulisset moyses verba populi ad dñm:
ait ei dñs. Jã nũc veniã ad te i caligine nubis:vt Isra.24.a.
audiat me populus loquentẽ ad te et credat tibi
in perpetuũ. Nũciauit ergo moyses verba popu
li ad dñm. Qui dixit ei. Uade ad populũ ⁊ sancti
fica illos hodie et cras:lauentq; vestimẽta sua:et
sint parati in diẽ tertiũ. In die eni tertio descen=
det dñs corã omni plebe sup montẽ synai. Cõsti=
tuesq; terminos populo per circuitũ ⁊ dices ad
eos. Cauete ne ascẽdatis in mõtem:nec tãgatis
fines illius. Ois qui tetigerit montẽ morte mori=
etur. Manus nõ tangent eũ:sed lapidibus oppri
metur:aut cõfodietur iaculis. Siue iumentũ fue
rit siue homo nõ viuet. Cũ ceperit clãgere bucci=
na:tũc ascendãt in mõtẽ. Descẽditq; Moyses de Hebr.12.c
C monte ad populũ ⁊ sanctificauit eũ. Cunq; lauis=
sent vestimẽta sua:ait ad eos. Estote parati in di
em tertiũ et ne appropinquetis vxoribus vestris
Jamq; aduenerat tertius dies ⁊ mane inclarue=
rat. Et ecce ceperũt audiri tonitrua:ac micare ful=
gura ⁊ nubes dẽsissima operire montẽ. Clãgorq;
buccine vehementius ꝑstrepabat ⁊ timuit popu
lus qui erat i castris. Cũq; eduxisset eos moyses
in occursũ dei de loco castroꝝ:steterunt ad radi=
ces montis. Totus aũt mõs synai fumabat eo ꝙ
descendisset dñs deus sup eũ igne et ascenderet
fumus ex eo quasi de fornace Eratq; ois mõs ter
ribilis:⁊ sonitus buccine paulatim crescebat i ma
ius ⁊ prolixius tendebat. Moyses loquebatur:⁊
D dñs respondebat ei. Descenditq; dñs sup montẽ
synai in ipso montis vertice ⁊ vocauit moysen in
cacumen eius. Quo cum ascendisset dixit ad eũ
Descende ⁊ cõtestare populũ:ne forte velit tran=

ſcendere terminos ad videndū dñm: ⁊ pereat ex
eis plurima multitudo. Sacerdotes quoq; q̄ ac=
cedunt ad dñm ſanctificentur ne percutiat eos.
Dixitq; moyſes ad dñm. Nō poterit vulgus aſcē
dere in montē ſynay: tu eni teſtificatus es ⁊ iuſſi=
ſti dicēs. Pone terminos circa montē ⁊ ſanctifi
ca illū. Cui ait dñs. Uade deſcende: aſcēdeſq; tu
⁊ aaron tecū. Sacerdotes aūt ⁊ populus nō trā
ſeant terminos: nec aſcēdant ad dñm: ne forte in=
terficiat illos. Deſcenditq; moyſes ad populum
et omnia narrauit eis.

C. S. De p̄ceptis decalogi: de faciēdo altare: de
terra: de nō aſcendendo ꝑ gradus. xx.

A Locutuſq; eſt dñs cunctos ſermones
hos. Ego ſum dñs de⁹ tuus: qui eduxi
te de terra egypti de domo ſeruitutis.
Primū p̄= Nō habebis deos alienos coram me.
ceptum de Nō facies tibi ſculptile neq; oēm ſimilitudinē q̄
calogi. eſt in celo deſuper: ⁊ que in terra deorſum: nec eo
Deute.5.a. rū que ſunt in aquis ſub terra. Non adorabis ea
p̄s.80. neq; coles. Ego ſum dñs deus tu⁹ fortis zelotes
viſitans iniquitatē patrū in filios: in tertiā ⁊ quar
tā generationē eoꝝ qui oderūt me ⁊ faciens mi=
ſericordiā in milia his qui diligunt me ⁊ cuſtodi=
B unt precepta mea. Non aſſumes nomen dñi dei
Secundū tui in vanū. Nec eni habebit inſontē dñs eū: qui
preceptū. aſſumpſerit nomē dñi dei ſui fruſtra. Memēto vt
Tertiū p̄= diē ſabbati ſanctifices. Sex diebus operaberis:
ceptum ⁊ facies oia opera tua. Septimo autē die ſabba=
Infra.31.c tū dñi dei tui eſt. Non facies omne opus in eo: tu
Ezechi.20 ⁊ filius tuus ⁊ filia tua: ſeruus tuus ⁊ ancilla tua:
b. iumentū tuū ⁊ aduena qui eſt intra portas tuas
Gene.2.a. Sex eni diebus fecit deus celū ⁊ terrā ⁊ mare et
deuterõ.5.b. oia que in eis ſunt. Et requieuit in die ſeptimo. Id
4.p̄ceptū circo bñdixit dñs diei ſabbati ⁊ ſanctificauit eū
Math.5.a. Honora patrē tuū ⁊ matrē tuā: vt ſis longeuus
Mar.7.b. ſup terrā quā dñs deus tuus dabit tibi. Non occi
C des. Nō mechaberis. Nō furtū facies. Nō loqua
5.p̄.6.p̄.7. ris contra ꝓximū tuū falſum teſtimoniū. Non cō
p̄.8.p̄.9.p̄c. cupiſces domū proximi tui. Nec deſiderabis vxo
10.p̄ceptū rē eius: nō ſeruū: nō ancillā: nō bouē: nō aſinū: nec
Ephe.6.a. oia que illius ſunt. Cūctus aūt populus videbat
Roma.13. voces ⁊ lāpades ⁊ ſonitū buccine montēq; fumā
b. tem: ⁊ perterriti ac pauore concuſſi: ſteterūt ꝓcul
deute.18.c. dicentes moyſi. Loquere tu nobis ⁊ audiemus.
Hebre.12. Non loquatur nobis dñs ne forte moriamur. Et
a. ait moyſes ad populū: nolite timere. Ut eni ꝓba
ret vos venit deus: ⁊ vt terror illius eſſet in vobis
et non peccaretis. Stetitq; pplus de longe: moy
ſes aūt acceſſit ad caliginē in qua erat deus. Di=
xitq; preterea dñs ad moyſen. Hec dices filijs iſ
D raeli. Uos vidiſtis ꝙ de celo locut⁹ ſim vobis. Nō
facietis deos argēteos nec deos aureos facietis
vobis. Altare de terra facietis michi ⁊ offeretis
ſuꝑ eo holocauſta ⁊ pacifica veſtra oues veſtras
⁊ boues in omni loco in quo memoria fuerit noīs
deut.27.a mei. Ueniā ad te ⁊ benedicā tibi. Quod ſi altare
Ioh.8.f. lapideū feceris michi nō edificabis illō de ſectis
lapidibus. Si eni leuaueris cultrū ſuꝑ eo pollue
tur. Non aſcendes per gradus ad altare meū ne
reueletur turpitudo tua.

C. S. De preceptis iudicialibus ſcilicet de ſeruo
hebreo empticio. De filia in famulā vendita. De
homicidio per caſum vel induſtriam. De perſecu
tione et maledictione patris et matris et alijs iu
dicabilibus. xxi.

H Ec ſunt iudicia que propones eis. Si
emeris ſeruū hebreū: ſex annis ſeruiet A
tibi. In ſeptimo egredietur liber gra=
tis. Cū quali veſte intrauerit: cū tali exe
at. Si habēs vxorē ⁊ vxor egredietur ſimul. Sin Deut.15.c.
aūt dñs dederit illi vxorē: ⁊ peperit filios ⁊ filias: Hiere.34.
mulier ⁊ liberi eius erunt dñi ſui. Ipſe vero exi= c.
bit cū veſtitu ſuo: ꝙ ſi dixerit ſeruus diligo dñm
meū et vxorē ac liberos non egrediar liber offe=
ret eū dñs dijs ⁊ applicabitur ad oſtiū ⁊ poſtes
perforabitq; aurē eius ſubula et erit ei ſeruus in
ſeculū. Si quis vendiderit filiā ſuā in famulā: nō
egredietur ſicut ancille exire cōſueuerunt. Si di
ſplicuerit oclis dñi ſui cui tradita fuerit dimittet
eā: populo aūt alieno vendēdi non habebit pote=
ſtatē ſi ſpreuerit eā. Si autē filio ſuo deſponderit B
eā: iuxta morē filiarū faciet illi: ꝙ ſi alterā ei acce=
perit ꝓuidebit puelle nuptias ⁊ veſtimēta: ⁊ pre=
ciū pudicitie nō negabit. Si tria iſta non fecerit
egredietur gratis abſq; pecunia. Qui percuſſe= Leui.24.
rit hoīem volens occidere morte moriatur. Qui g
autē nō eſt inſidiatus: ſed deus illū tradidit i ma
nus eius: cōſtituā tibi locū in quo fugere debeat
Si qs per induſtriā occiderit ꝓximū ſuū ⁊ ꝑ in=
ſidias: ab altari meo euelles eū vt moriatur. Qui
percuſſerit patrē ſuū aut matrē morte moriatur.
Qui maledixerit patri ſuo vel matri morte mo= Leuiti.20.
riatur. Qui furatus fuerit hoīem ⁊ vendiderit eū b.
conuictus noxe morte moriatur. Si rixati fue= Prouerbi.
rint viri ⁊ ꝑcuſſerit alter ꝓximū ſuū lapide vł pu 20.c.
gno et ille mortu⁹ nō fuerit: ſ; iacuerit in lectulo. Marci.7.
Si ſurrexerit ⁊ ābulauerit foris ſuꝑ baculū ſuū b.
innocens erit qui percuſſerit: ita tamē vt operas
eius ⁊ impenſas in medicos reſtituat. Qui ꝑcuſ=
ſerit ſeruū ſuū vel ancillā virga ⁊ mortui fuerint in C
manibus eius criminis reus erit. Si aūt vno die
vel duob⁹ ſuperuixerit: nō ſubiacebit pene: qꝛ pe
cunia illius eſt. Si rixati fuerint viri et percuſſe=
rit qs mulierē pregnātē ⁊ abortiuū quidē fecerit
ſed ipſa vixerit ſubiacebit dāno quantū maritus
mulieris expetierit et arbitri iudicauerit. Si au
tem mors ei⁹ fuerit ſubſecuta: reddet aīam ꝓ aīa Leui.24.c
oculū ꝓ oculo: dentē ꝓ dēte: manū ꝓ manu: pedē deut.19.d.
ꝓ pede: aduſtionē ꝓ aduſtione: vulnus ꝓ vulne= Math.5.d.
re: liuorē ꝓ liuore. Si ꝑcuſſerit quiſpiā oculū ſer=
ui ſui aut ancille: ⁊ luſcos eos fecerit dimittet eos
liberos ꝓ oculo quē eruit. Dentē quoq; ſi excuſſe
rit ſeruo vel ancille ſue: ſimiliter dimittet eos libe
ros. Si bos cornu ꝑcuſſerit virū aut mulierem et
mortui fuerint lapidibus obruet̄: et nō comeden
tur carnes eius: dño quoq; bouis innocens erit:
ꝙ ſi bos cornupeta fuerit ab heri ⁊ nudiuſterti⁹:
⁊ cōteſtati ſunt dñū eius nec recluſerit eū: occide=
ritq; virū aut mulierē: ⁊ bos lapidibus obruetur
⁊ dñm eius occident. Qđ ſi preciū fuerit ei impo
ſitum dabit pro aīa ſua qcquid fuerit poſtulatus
Filiū quoq; ⁊ filiā ſi cornu percuſſerit ſimili ſentē
tie ſubiacebit. Si ſeruū ancillāq; inuaſerit: trigin D
ta ſiclos argenti dño dabit: bos vero lapidibus
opprimetur. Si quis aperuerit ciſternā ⁊ foderit

⁊ non operuerit eã cecideritq; bos aut asinus in
eam: reddet dñs cisterne ꝓciũ iumētoꝝ: qđ autez
mortuũ est ipsius erit. Si bos alienus bouē alte-
rius vulnerauerit ⁊ ille mortuus fuerit vendent
bouē viuũ ⁊ diuident preciũ: cadauer aũt mortui
inter se dispertiēt. Si aũt sciebat ꝙ bos cornupe
ta esset ab heri ⁊ nudiustertius ⁊ non custodiuit
eum dñs suus reddet bouē pro boue et cadauer
integrum accipiet.

C.S. De fure. de dãno facto. de accommodatis
de virgine seducta. de maleficijs. de idolatrijs.
de aduena pupillo. et de vidua. de vsura et pigno
re. Non detrahes dijs. de decimis primitijs offe-
rendis. Capitm. xxij.

A Si quis furatus fuerit bouē aut ouē: et
occiderit vel vendiderit quinq; boues
ꝓ vno boue restituet: ⁊ quattuor oues
ꝓ vna oue. Si effringens fur domũ si-
ue suffodiens fuerit inuentus: ⁊ accepto vulnere
mortu⁹ fuerit: percussor non erit reus sanguinis
ꝙ si orto sole hoc fecerit: homicidiũ perpetrauit
⁊ ipse morietur. Si nõ habuerit quod ꝓ furto red
dat: ipse venundabitur. Si inuētũ fuerit apud eũ
qđ furatus est viuēs siue bos siue asin⁹ siue ouis:
duplũ restituet. Si leserit quispiã agrũ vel vineã
et dimiserit iumētũ suũ: vt depascat aliena: quic-
quid optimũ habuerit in agro suo vel in vinea ꝓ
dãni estimatione restituet. Si egressus ignis in-
uenerit spicas ⁊ cõprehenderit aceruos frugum
siue stantes segetes in agris reddet dãnũ q̃ ignē
succenderit. Si quis cõmēdauerit amico pecuni
am aut vas in custodiã: ⁊ ab eo qui susceperat fur
to ablata fuerint si inuenitur fur duplũ reddet: si
latet fur: dñs domus applicabitur ad deos: ⁊ iu-
rabit ꝙ nõ extēderit manũ in rem ꝓximi sui: ad ꝑ
petrandũ fraudē: tam in boue q̃ in asino ⁊ oue ac
vestimēto: ⁊ quicq̃d dãnũ inferre potest ad deos
vtriusq; causa perueniet ⁊ si illi iudicauerint du-
B plũ restituet ꝓximo suo. Si quis cõmendauerit
ꝓximo suo bouē: asinũ: ouē ⁊ omne iumētũ ad cu
stodiã ⁊ mortuũ fuerit: aut debilitatũ vel captum
ab hostibus: nullusq; hoc viderit: iusiurandũ erit
in medio ꝙ nõ extēderit manũ ad rem ꝓximi sui
suscipietq; dñs iuramentũ: ⁊ ille reddere non co-
getur: ꝙ si furto ablatũ fuerit restituet dãnũ dño
si comestũ a bestia deferat ad eũ quod occisũ est:
C et nõ restituet. Qui a ꝓximo suo q̃cquid horũ mu
Luce. 6. c. tuo postulauerit: et debilitatũ aut mortuũ fuerit
dño nõ presente reddere cõpelliť: ꝙ si in presen-
tiarũ dñs fuerit: nõ restituet: maxime si cõductuz
venerat pro mercede operis sui. Si seduxerit q̃s
virginē necdũ despõsatã: dormieritq; cũ ea dota
bit eã ⁊ habebit eã vxorē: si pater ꝟginis dare no
luerit: reddet pecuniã iuxta modũ dotis quã vir-
gines accipere consueuerũt. Maleficos non pa-
tieris viuere. Qui coierit cũ iumēto morte moria
tur. Qui imolat dijs occideť: preter dño soli. Ad
Leuiti. 19. uenã nõ ꝯtristabis: neq; affliges eũ. Aduene eñ
g. ⁊ ipsi fuistis in terra egypti. Uidue ⁊ pupillo non
Zach. 7. c. nocebitis: si leseritis eos vociferabuntur ad me ⁊
ego audiã clamorē eoꝝ ⁊ indignabitur furor me
us percutiãq; vos gladio: ⁊ erũt vxores vestre vi
D due ⁊ filij vři pupilli. Si pecuniã mutuã dederis

ꝑplo meo pauperi q̃ habitat tecũ: nõ vrgebis eũ
quasi exactor: nec vsuris opprimes: si pignus a ꝓ
ximo tuo acceperis vestimentũ ante solis occasũ
reddes ei. Ipsũ eñi est solũ quo operiť idumētũ
carnis ei⁹ nec hꝫ aliud in q̃ dormiat: si clamauerit
ad me exaudiã eũ: q: misericors sũ. Dijs nõ detra
hes: ⁊ pricipi popli tui nõ maledices. Decimas ⁊
primitias tuas nõ tardabis offerre: ꝓmogenitũ Act. 23. a.
filiorũ tuorũ dabis michi. De bobus quoq; ⁊ oui
bus similiter facies: septē diebus sit cũ matre sua Leui. 22. b
die octaua reddes eũ michi. Uiri sancti eris mihi Ezechiel.
Carnē q̃ a bestijs fuerit ꝑgustata nõ comedetis 44. g.
sed proijcietis canibus.

C.S. De equitate iudicij. de asino odientis subleuã
do. de munerib⁹ nõ accipiēdis. de mia peregrini.
de quiete septimi anni: ⁊ septimi diei. de tribus so
lēnitatib⁹. de hedo nõ coquēdo. de angelo prece-
dente terra nõ erit sterilis. de hostibus eijciēdis
paulatim: ⁊ tractatur ꝙ terras infideliũ posside-
re deberēt sed non eoꝝ deos colerent aut fedus
inirent. Capitm. xxiij.

Non suscipies vocē mendacij: nec iun- A
ges manũ tuã vt ꝓ impio dicas falsũ
testimoniũ. Non sequeris turbã ad fa
ciendũ malũ: nec in iudicio plurimoꝝ
acquiesces sententie: vt a vero deuies. Pauperis Deut. 22. b
quoq; nõ misereberis in iudicio. Si occurreris bo
ui inimici tui: aut asino errãti: reduc ad eũ: si vide Dan. 13. f.
ris asinũ odientis te iacere sub onere nõ pertran Deut. 16. d
sibis sed subleuabis cũ eo. Nõ declinabis in iudi
ciũ pauperis. Mēdaciũ fugies. Insontē ⁊ iustũ Eccl. 20. d.
nõ occides. Quia aduersor impiũ. Nec accipies mu-
nera que etiam excecant prudentes et subuertũt
verba iustorum. Peregrino molestus non eris.
Scitis eñ aduenarũ aĩas: q: et ipsi peregrini fui B
stis in terra egypti. Sex annis seminabis terraz
tuã ⁊ ꝯgregabis fruges eius. Anno aũt septimo
dimittes eã ⁊ requiescere facies: vt comedãt pau
peres ppli tui: ⁊ quicq̃d reliquũ fuerit: edant be-
stie agri ita facies in vinea et in oliueto tuo. Sex
diebus opaberis: septima die cessabis: vt requie
scat bos ⁊ asinus tuus: ⁊ refrigeretur filius ancil-
le tue: ⁊ aduena. Oia q̃ dixi vobis custodite: ⁊ per
nomē externoꝝ deoꝝ non iurabitis: neq; audiet
ex ore vestro. Tribus vicib⁹ ꝑ singulos ãnos mi-
chi festa celebrabitis. Solennitatē quoq; azimo ꝓmũ festuz
rũ custodies. Septē diebus comedetis azima: si-
cut ꝓcepi tibi tpe mēsis nouoꝝ qñ egressus es de infra. 34. d
egypto. Non apparebis in conspectu meo vacu⁹
Et solēnitatē mensis primitiuoꝝ opis tui queců- Deut. 16. d
q; seminaberis in agro. Solēnitatē quoq; i exitu secundum.
anni qñ cõgregaueris oēs fruges tuas de agro.
Ter in anno apparebit omne masculũ tuũ coraz
dño deo tuo. Nõ imolabis sup fermēto sanguinē Eccl. 35. a.
victime tue nec remanebit adeps solennitatis
mee vsq; mane. Primitias frugum terre tue defe Tertium.
res in domũ dñi tui. Nõ coques hedum in lacte
matris sue. Ecce ego mittã angelũ q̃ ꝓcedat te et Infra. 34. g.
custodiat in via: ⁊ introducat in locũ quē prepa-
raui tibi. Obserua eũ ⁊ audi vocē ei⁹: nec contem Deu. 14. d.
nendũ putes: q: non dimittet: cũ peccaueris ⁊ est
nomē meũ in illo: ꝙ si audieris vocē eius ⁊ feceris
oia que loquor: inimicus ero inimicis tuis ⁊ affli-

infra.32.g. gā affligētes te. Precedetq̄ te āgelus meꝰ ⁊ itro-
ducet te ad ammorreū et ethēū et pherezeū cha-
naneūq̄ ⁊ eueū ⁊ iebuseū: quos ego conterā. Nō
D adorabis deos eoꝝ: neq̄ coles eos. Non facies
opera eoꝝ: sed destrues eos: ⁊ cōfringes statuas
eoꝝ. Seruietisq̄ dn̄o deo vestro: vt bn̄dicā pani-
bus tuis ⁊ aquis: et auferā infirmitatē de medio
Deut. 7.c. tui. Non erit infecunda nec sterilis terra tua. Nu-
merū dierū tuoꝝ īplebo. Terrorē meū mittā in
precursū tuū: et occidā oēm populū quē īgredie-
ris. Cunctorūq̄ inimicoꝝ tuoꝝ corā te terga ver-
tā emittēs scrabones prius q̄ fugabūt eueum et
chananeū ⁊ etheū antēq̄ introeas. Non eijciam
eos a facie tua anno vno ne terra in solitudinem
redigatur: ⁊ crescant cōtra te bestie. Paulatim ex-
pellā eos de cōspectu tuo: donec augearis ⁊ pos-
sideas terrā. Ponā aūt terminos tuos a mari ru-
bro vsq̄ ad mare palestinoꝝ ⁊ a deserto vsq̄ ad
fluuiū. Tradā in manibꝰ vestris habitatores ter-
re: ⁊ eijciā eos de conspectu vestro. Nō inibis cū
deute. 7.a. eis fedus: nec cū dijs eoꝝ. Non habitēt in terra
tua: ne forte peccare te faciāt ī me si seruieris dijs
eoꝝ: quod tibi certe erit in scandalum.

C. S. De ascēsu moysi. De volumine federis. De
tabulis lapideis. De mora in monte quadragita
diebus et noctibus. xxiiij.

A Moysi quoq̄ dixit. Ascende ad dn̄m tu
et aaron: nadab ⁊ abiu: et septuaginta
senes ex israel: ⁊ adorabitis ꝓcul. So-
lusq̄ moyses ascendet ad dn̄m: ⁊ illi nō
appropinquabūt nec populus ascendet cum eo.
Uenit ergo moyses ⁊ narrauit plebi oīa v̄ba dn̄i
s.9.b.infra eodem. atq̄ iudicia. Rn̄ditq̄ oīs populus vna voce. Oīa
verba dn̄i q̄ locutus est faciemus. Scripsit autē
moyses vniuersos sermones dn̄i ⁊ mane consur-
gens edificauit altare dn̄o ad radices montis:
B ⁊ duodecim titulos per duodecim tribus israel.
Misitq̄ iuuenes de filijs israel ⁊ obtulerunt holo-
causta imolaueruntq̄ victimas pacificas domi-
no vitulos duodecim. Tulit itaq̄ moyses dimi-
diam partem sanguinis ⁊ misit in crateras: par-
s.eodem. tē autē residuā fudit super altare. Assumēsq̄ vo-
lumen federis legit audiente populo. Qui dixe-
runt. Omnia que locutus est dn̄s faciemus ⁊ eri-
Hebre. 9.c mus obedientes. Ille vero sumptū sanguinem
respersit in populū. Et ait. Hic est sanguis federis
C qđ pepigit dn̄s vobiscum super cunctis sermoni-
bus his. Ascēderuntq̄ moyses ⁊ aaron: nadab ⁊
abiu ⁊ septuaginta de seniorib' israel ⁊ viderunt
deū israel. Sub pedibus eiꝰ quasi opus lapidis
saphirini: ⁊ quasi celū cum serenū est. Nec nō sup
ifra. 31. d. ⁊. 32. d. eos qui procul recesserāt de filijs israel misit ma-
nū suā. Uiderūtq̄ deū ⁊ comederūt ac biberunt.
Dixit aūt dn̄s ad moysen Ascēde ad me ī mōtē ⁊
esto ibi daboq̄ tibi tabulas lapideas ⁊ legē ac mā-
data q̄ scripsi vt doceas filios israel. Surrexerūt
moyses et iosue minister eius: ascendensq̄ moy-
D ses in montē dei: seniorib' ait. Expectate hic do-
nec reuertamur ad vos. Habetis aaron ⁊ hur vo-
biscū: si quid natū fuerit questionis referetis ad
eos. Cumq̄ ascendisset moyses: operuit nubes mō-
tē et habitauit gloria dn̄i sup synai tegens illum
nube sex diebus. Septimo autē die vocauit eum
dn̄s de medio caliginis: erat autē species glorie
dn̄i quasi ignis ardens sup verticē montis: in cō- ifra.34.d.
spectu filioꝝ israel. Ingressusq̄ moyses mediū
nebule: ascendit in mōtē. Et fuit ibi quadraginta
diebus ⁊ quadraginta noctibus.

C. S. De materia tabernaculi preparāda scʒ de
primitijs assumendis. De archa et ad illam perti-
nentib'. De mēsa ⁊ ei pertinentibus. De candela-
bro et ei pertinentibus. xxv. A

Locutusq̄ est dn̄s ad Moysen dicens.
Loquere filijs israel: vt tollant mihi pri-
mitias. Ab omni hoīe qui offert vltro-
neus accipietis eas. Hec sunt autem q̄ infra.35.a.
accipere debetis. Aurū ⁊ argentū ⁊ es ⁊ hyacin-
thū et purpurā: coccūq̄ bis tinctū ⁊ byssum ⁊ py-
los caprarū ⁊ pellis arietum rubricatas pellesq̄
hyacinthinas et ligna sethin oleū ad luminaria
concinnanda: aromata in vnguentū ⁊ thimiama-
ta boni odoris: lapides onychinos et gēmas ad
ornandū ephot ⁊ rationale. Facientq̄ michi san-
ctuariū ⁊ habitabo in medio eorū: iuxta omnē si-
militudinē tabernaculi qđ ostendā tibi: et oīm va-
sorum in cultū eius. Sicq̄ facietis illud. Archā B
de lignis sethim compingite: cuiꝰ longitudo ha-
beat duos ⁊ semis cubitos: latitudo cubitum ⁊ di-
midiū: altitudo cubitū similiter ac semissem: ⁊ de-
aurabis eā auro mūdissimo intus et foris Facies-
q̄ supra coronā aureā p circuitū ⁊ quattuor circu-
los aureos quos pones per quattuor arche āgu-
los. Duo circuli sint in latere vno et duo in altero
Facies quoq̄ vectes de lignis sethi ⁊ operies eos
auro Inducesq̄ p circulos qui sūt in arche lateri-
bus vt portetur in eis. Qui semp erūt in circulis
nec vnq̄ extrahētur ab eis. Ponesq̄ in archa te-
stificationē quā dabo tibi. Facies et ꝓpiciatoriū
de auro mundissimo. Duos cubitos et dimidium
tenebit longitudo eius: ⁊ cubitū ac semissem lati-
tudo. Duos quoq̄ cherubin aureos ⁊ ꝓductiles
facies ex vtraq̄ parte oraculi. Cherub vnus sit in
latere vno ⁊ alter in altero. Utrūq̄ latus ꝓpicia-
torij tegant expandētes alas et operientes ora-
culū: ⁊ respiciantq̄ se mutuo versis vultibꝰ in ꝓpi-
ciatoriū quo operiēda est archa: in qua pones te-
stimoniū qđ dabo tibi. Inde precipiā et loquar
ad te supra ꝓpiciatoriū scʒ ac de medio duorum C
cherubin qui erunt sup archā testimonij cūcta q̄
mandabo per te filijs israel. Facies ⁊ mensā de li-
gnis sethi habentē duos cubitos longitudinis: ⁊
in latitudine cubitū: ⁊ in altitudine cubitum ac se-
missē: ⁊ inaurabis eā auro purissimo. Faciesq̄ illi
labiū aureū p circuitū ⁊ ipsi labio coronā interra-
silem altā quattuor digitis: ⁊ sup illā alterā coro-
nā aureolā. Quattuor quoq̄ circulos aureos ꝓ-
parabis: ⁊ pones eos in quattuor angulis eiusdē
mense p singulos pedes. Subter coronā erunt
circuli aurei vt mittantur vectes per eos ⁊ possit
mensa portari. Ipsos quoq̄ vectes facies de li-
gnis sethin: et circundabis auro ad subuehendā
mensam. Parabis et acetabula ac phialas thu-
ribula et cyathos in quibus offerenda sunt liba-
mina ex auro purissimo: et pones super mensam
panes ꝓpositionis in conspectu meo semper. Fa-
cies et candelabrū ductile de auro mundissimo

hastile eius et calamos cyphos ⁊ spherulas ac li
D lia ex ip̃o ꝓcedentia. Sex calami egredientur de
lateribꝰ tres ex vno latere ⁊ tres ex altero. Tres
cyphi quasi in nucis moduʒ ꝑ calamos singulos
spheruleq; simul ⁊ lilia: ⁊ tres similit̃ cyphi instar
nucis in calamo altero: spheruleq; simul et lilia.
Hoc erit opus sex calamorũ: qui ꝓducendi sunt
de hastili. In ipso auteʒ cãdelabro erũt quattuor
cyphi in nucis modũ spheruleq; per singulos ⁊ li
lia. Spherule sub duobus calamis per tria loca
q̃ siml' sex fiũt ꝓcedẽtes de hastili vno. Et spheru
le igitur et calami ex ipso erunt vniuersa ductilia
ex auro purissimo. Facies et lucernas septẽ: ⁊ po
nes eas super candelabrũ vt luceant ex aduerso.
Emunctoria quoq; et vbi ea q̃ emuncta sunt extĩ
guantur: fiant de auro purissimo. Omne pondus
candelabri cum vniuersis vasis suis habebit talẽ
Hebre.8.b tum auri purissimi. Inspice et fac ẜm exẽplar qđ
Act.7.f. tibi in monte monstratũ est.

C. S. De quattuor operimentis tabernaculi. De
parietibus tabernaculi. De duobus velis. De ba
sibus et quinq; columnis. xxvi.

primũ opi Tabernaculũ vero ita facies. Decẽ cor
mentuʒ ta tinas de bysso retorta: ⁊ hyacintho: ac
bernaculi. purpura: coccoq; bis tincto: variatas
A opere plumario facies. Lõgitudo cor
tine vnius habebit vigintiocto cubitos: latitudo
q̃ttuor cubitoꝝ erit. Unius mẽsure fiẽt vniuersa
tentoria. Quinq; cortine sibi iungentur mutuo ⁊
alie q̃nq; nexu simili coherebũt. Ansulas hyacin
thinas in lateribus ac summitatibus facies corti
B narũ: vt possint inuicẽ copulari. Quinquagenas
ansulas cortina habebit in vtraq; parte ita inser
tas: vt ansa contra ansam veniat: et altera alteri
possit adaptari. Facies ⁊ quinquaginta circulos
aureos quibus cortinarũ vela iungenda sunt vt
Scdʒ ope vnũ tabernaculũ fiat. Facies ⁊ saga cilicina vnde
rimentum. cim: ad operiẽdũ tectũ tabernaculi. Longitudo
sagi vniꝰ habebit trigita cubitos ⁊ latitudo quat
tuor. Equa erit mensura sagorũ oim. E quibꝰ qui
q; iũges seorsuʒ: ⁊ sex sibi mutuo copulabis: ita vt
C sextũ sagũ in fronte tecti duplices. Facies ⁊ qui
quaginta ansas in ora sagi vnius: vt coniungi cũ
altero queant et quinquaginta ansas in ora sagi
alterius vt cũ altero copuletur. Facies et q̃nqua
ginta fibulas eneas q̃bus iungantur anse: vt vnũ
ex oibus operimentũ fiat. Quod aũt supfuerit in
sagis que parant̃ tecto: id est vnũ sagũ quod am
plius est: ex medietate eius operies tabernaculi
posteriora: ⁊ cubitus ex vna parte pendebit: et al
ter ex altera qui plus est in sagorum longitudine
Tertiũ opi vtrũq; latus tabernaculi protegẽs. Facies ⁊ ope
imentum. rimentũ aliud tecto de pellibꝰ arietũ rubricatis.
Quartum Et super hoc rursũ aliud operimentũ de hyacin
D thinis pellibus. Facies et tabulas stantes taber
naculi de lignis sethim q̃ singule denos cubitos
in longitudine habeant: ⁊ in latitudine singulos
ac semissem. In lateribus tabule due incastratu
re fient quibus tabula alteri tabule connectatur
atq; in hunc modũ cũcte tabule parabunt̃. Qua
rũ viginti erunt in latere meridiano quod vergit
ad austrũ quibus quadraginta bases argenteas
fundes vt bine bases singulis tabulis ꝑ duos an
gulos subijciantur. In latere quoq; secundo ta
bernaculi qđ vergit ad aquiloneʒ: viginti tabule
erunt quadraginta habentes bases argenteas.
Bine bases singulis tabulis supponent̃. Ad occi E
dentalẽ vero plagã tabernaculi facies sex tabu
las ⁊ rursum alias duas que in angulis erigan
tur post terguʒ tabernaculi. Erũtq; sibi cõiuncte
a deorsum vsq; ad sursum ⁊ vna oẽs cõpago reti
nebit. Duabus quoq; tabulis que in angulis po
nende sunt similis iunctura seruabitur. Et erunt
simul tabule octo bases earuʒ argentee sedecim:
duabus basibus per vnã tabulã supputatis. Fa
cies et vectes de lignis sethim quinq; ad continẽ
das tabulas in vno latere tabernaculi: et quinq;
alios in altero ⁊ eiusdẽ numeri ad occidentalem
plagã qui mittentur per medias tabulas a sum
mo vsq; ad sũmũ. Ipsas quoq; tabulas deaura F
bis: ⁊ fundes in eis annulos aureos per quos ve
ctes tabulata contineant: quos operies laminis
aureis. Et eriges tabernaculum iuxta exemplar
qđ tibi in monte monstratum est. Facies ⁊ veluʒ
de hyacintho ⁊ purpura: coccoq; bis tincto ⁊ bys
so retorta opere plumario ⁊ pulchra varietate cõ
textuʒ: qđ appendes ante quattuor colũnas de li
gnis sethim q̃ ipse quidẽ deaurate erunt ⁊ habe
bunt capita aurea: ⁊ bases argenteas. Inseretur G
autẽ velũ per circulos intra qđ pones archã testi
monij: quo et sanctuariũ ⁊ sanctuarij sanctuaria
diuident̃. Pones ⁊ ꝓpiciatoriũ sup arã testimo
nij in sancta sanctoꝝ: mẽsamq; extra velũ ⁊ cõtra
mẽsaʒ candelabrũ in latere tabernaculi meridia
no. Mensa eni stabit in parte aquilõis. Facies et
tentoriũ in introitu tabernaculi de hyacintho et
purpura coccoq; bis tincto ⁊ bysso retorta opere
plumario et quinq; colũnas deaurabis lignoruʒ
sethi: ante quas ducetur tentoriũ: quarũ erunt ca
pita aurea et bases enee.

C. S. De altari tabernaculi: et atrio tabernaculi
⁊ oleo lucerne. Capłm. xxvij.

Facies et altare de lignis sethim quod A
habebit quinq; cubitos in longitudine
et totidẽ in latitudine: id est quadruʒ: ⁊
tres cubitos in altitudine. Cornua au
tem per quattuor angulos ex ipso erunt: ⁊ operi
es illud ere. Faciesq; in vsus eius lebetes ad susci
piẽdos cineres ⁊ forcipes atq; fuscinulas ⁊ igniũ
receptacula. Omnia vasa ex ere fabricabis. Cra
ticulãq; in modũ retis eneam per cuius quattu
or angulos erunt quattuor anguli enei quos po
nes subter arulam altaris. Eritq; craticula vsq;
ad altaris medium. Facies et vectes altaris de li
gnis sethim duos quos operies laminis eneis et
induces ꝑ circulũ: erũtq; ex vtroq; latere altaris
ad portandũ. Nõ solidũ: sed inane ⁊ cauum intri
secus facies illud sicut tibi in monte monstratum
est. Facies ⁊ atrium tabernaculi: in cuiꝰ australi B
plaga contra meridiẽ erunt tentoria de bysso re
torta. Centũ cubitos vnuʒ latus tenebit in longi
tudine: et colonas viginti cuʒ basibꝰ totidẽ eneis
que capita cũ celaturis suis habebunt argentea
Similiter ⁊ in latere aquilonis per longum erũt
tentoria centũ cubitorũ columne viginti: et bases
enee eiusdẽ numeri ⁊ capita earũ cũ celaturis su

C is argentea. In latitudine vero atrij quod respi-
cit ad occidentē erunt tentoria p quinquagita cu
bitos: et colūne decē: basesq; totidē. In ea quoq;
atrij latitudine que respicit ad orientem: quiqua
ginta cubiti erūt: in quibus quindecim cubitorū
tētoria lateri vno deputabuntur: columneq; tres
et bases totidē: et in latere altero erūt tentoria: cu
bitos obtinentia quindecim: colūne tres et bases
totidem. In introitu vero atrij fiet tentoriū cubi
torū viginti ex hyacintho et purpura: coccoq; bis
tincto et bysso retorta ope plumario. Colūnas ha
bebit quattuor: cū basib⁹ totidē. Omnes colūne
atrij p circūitū vestite erūt argenteis laminis: ca
D pitibus argenteis: et basibus eneis. In longitudi
ne occupabit atriū cubitos centum: in latitudine
quinquaginta: altitudo quinq; cubitoꝝ erit. Fiet
q; de bysso retorta: et habebit bases eneas. Cun-
cta vasa tabernaculi in omēs vsus et cerimonias
Leuiti. 6. b tā paxillos eius q̄ atrij ex ere facietis. Precipe fi
lijs israel vt auferāt tibi oleū de arboribus oliua
rū purissimū piloq; contusum vt ardeat lucerna
semp in tabernaculo testimonij extra velū qd op
pansū est testimonio: et collocabunt eā aaron et fi-
lij ei⁹ et vsq; mane luceat corā dn̄o. Perpetu⁹ erit
cult⁹ p successiões eoꝝ corā filijs israel.

C. S. De ornamentis summi sacerdotis: et filio-
rum suorum. Capl'm. xxviij.

A Applica quoq; ad te aaron fratrē tuum
cū filijs suis de medio filioꝝ israel vt sa
cerdotio fungātur michi Aarō nadab
et abiu: eleazar: et ythamar: faciesq; ve-
stē sanctā Aaron fratri tuo in gloriā et decorē. Et
loqueris cūctis sapientibus corde quos repleui
spiritu prudentie vt faciāt vestes aarō fratri tuo
in gloriā et decorem in quibus sanctificatus mini
Ornamenta Aaron summi pōtificis. stret michi. Hec aūt erūt vestimēta q̄ facient. Ra
tionale et suphumerale tunicā et lineā strictā: cida
rim et baltheum. Facient fratri tuo aaron et filijs
eius vestimēta scā vt sacerdotio fungant̄ michi.
B Accipientq; aurū et hyacinthū et purpurā: coccū
q; bis tinctū et byssuz. Facient aūt suphūerale de
auro et hyacintho et purpura: coccoq; bis tincto et
bysso retorta ope polymito. Duas oras iunctas
habebit in vtroq; latere sūmitatū: vt in vnū rede-
ant. Ipsa quoq; textura et cūcta operis varietas
erit ex auro et hyacintho et purpura coccoq; bis
ticto et bysso retorta. Sumesq; duos lapides ony
chinos et sculpes in eis noīa filioꝝ israel sex noīa
in lapide vno: et sex reliqua in altero: iuxta ordinē
natiuitatis eoꝝ. Opere sculptoris et celatura gē
marij: sculpes eos nominibus filioꝝ israel: inclu-
sos auro atq; circūdatos: et pones in vtroq; late-
re suphumeralis: memoriale filijs israel. Porta-
bitq; aaron noīa corū corā dn̄o sup vtrūq; hume
C rū: ob recordatōez. Facies et vncinos ex auro: et du
as cathenulas auri purissimi sibijuuicē coheren-
tes: quas inferes vncinis. Rationale quoq; iudi-
cij facies ope polymito iuxta texturaz suphume-
ralis ex auro hyacintho et purpura: coccoq; bis
tincto et bysso retorta. Quadrāgulū erit et duplex.
Mensuram palmi habebit: tā in longitudine q̄ i
latitudine: ponesq; in eo quattuor ordines lapi-
Sap. 10. d. dum. In primo versu erit lapis sardius et topazi
us et smaragd⁹. In scd̄o carbūculus et saphyrus et
iaspis. In tertio liguri⁹ achates et amethist⁹. In
quarto chrisolit⁹ onychin⁹ et berillus. Inclusi au-
ro erūt p ordines suos. Habebūtq; noīa filioꝝ is
rael. Duodeci noībus celabūtur: singuli lapides D
noībus singuloꝝ p duodeci trib⁹. Facies in ratio
nali cathenas sibijnuicē coherentes ex auro pu-
rissimo et duos annulos aureos q̄s pones in vtra
q; rationalis sūmitate cathenasq; aureas iūges
annulis q̄ sunt in marginib⁹ ei⁹ et ipsarū cathena
rū extrema duob⁹ copulabis vncinis in vtroq; la
tere suphūeralis qd rationale respicit. Facies et
duos annulos aureos q̄s pones in sūmitatib⁹ ra
tionalis: et in oris q̄ e regione sunt suphumeralis
et posteriora ei⁹ aspiciūt: necnō et alios duos ānu-
los aureos q̄ ponēdi sunt in vtroq; latere suphu-
meralis deorsum: qd respicit cōtra faciē iuncture E
inferioris vt aptari possit cū suphumerali et strin
gatur rōnale annulis suis cū ānulis suphūeralis
vitta hyacinthina vt maneat iūctura fabrefacta
et a seinuicē rationale et suphūerale nequeāt sepa
rari. Portabitqz aaron noīa filioꝝ israel in ratio
nali iudicij sup pectus suū qn̄ ingredief sanctua-
riū memoriale corā dn̄o in eternū. Pones autē in
rationali iudicij doctrinā et veritatē q̄ erūt in pe-
ctore Aaron qn̄ ingredietur corā dn̄o: et gestabit
iudiciū filioꝝ israel in pectore suo in ꝯspectu dn̄i
semp. Facies et tunicā suphūeralis: totā hyacithi
nā in cui⁹ medio supra erit capitiuz et ora per gy-
rū ei⁹ textilis: sicut fieri solet in extremis vestium
partib⁹ ne facile rūpantur. Deorsum vero ad pe F
des eiusdē tunice per circūitū quasi malapunica
facies ex hyacintho et purpura et cocco bis ticto
et bysso retorta: mixtis in medio tintinnabulis: ita
vt tintinnabulū sit aureū et malū punicū. rursūqz
tintinnabulū aliud aureū et malū punicū. Et vesti
etur ea aaron in officio ministerij: vt audiat̄ soni
tus qn̄ ingredit̄ et egredit̄ sanctuariū in cōspectu
dn̄i vt nō moriat̄. Facies et laminā de auro puris- Ecclesia.
simo in qua sculpes ope celatoris sanctū dn̄o. Li 45. b.
gabisqz eā vitta hyacinthina et erit sup thyaram
iminens frōti pontificis. Portabitqz aaron iniq̄
tates eoꝝ q̄ obtulerūt et sanctificauerūt filij isra
el: in cūctis muneribus et donarijs suis. Erit aūt G
lamina semp in fronte eius vt placatus sit ei dn̄s
Stringesq; tunicā bysso et thyarā byssinā facies
et baltheū opere plumarij. Porro filijs aarō tuni
cas lineas pabis et baltheos ac thyaras in gloriā
et decorē vestiesqz his oīb⁹ aaron fratrē tuū et fili
lios ei⁹ cū eo. Et cūctoꝝ ꝯsecrabis man⁹: sanctifi
cabisqz illos vt sacerdotio fungātur mihi. Facies
et feminalia linea vt operiāt carnez turpitudinis
sue et renib⁹ vsqz ad femora: et vtent̄ eis aarō et filij
ei⁹ qn̄ ingredient̄ tabernaculū testimonij vel qn̄
appropinquāt altare vt ministrent in sanctuario
ne iniq̄tatis rei moriātur. Legitimū sempiternū
erit aaron et semini eius post eū.

C. S. De ꝯsecratione sacerdotū. De oblatione et
obseruantia eorum. Cpl'm. xxix.

A Sed et hoc facies vt michi i sacerdotio
consecrētur. Tolle vitulū de armēto et
arietes duos imaculatos panesqz azy
mos et crustulā absqz fermēto: que con-

ipsa sint oleo. lagana quoqꝫ azima: oleo lita. De
simila triticea cũcta facies: ꝛ posita in canistro of
feres: vitulũ aũt ꝛ duos arietes: ꝛ aaron ac filios
eius applicabis ad ostiũ tabernaculi testimonij.
Cõsecratõ Aaron ꝛ filioꝝ eiꝰ in sacerdotes — Cũqꝫ laueris patrẽ cum filijs suis aqua: indues
aaron vestimẽtis suis id est linea ꝛ tunica ꝛ super
humerali ꝛ rationali qḋ cõstringes baltheo: ꝛ po
nes thyarã in capite eiꝰ ꝛ laminã sanctã sup thy=
arã ꝛ oleũ vnctiõis fundes sup caput eiꝰ atqꝫ hoc
B ritu cõsecrabitur. Filios quoqꝫ illiꝰ applicabis ꝛ
indues tunicis lineis cigesqꝫ baltheo aaron scilꝫ
ꝛ liberos eius: ꝛ ĩpones eis mitras: eruntqꝫ sacer
dotes michi religiõe perpetua. Postqꝫ initiaue=
ris manus eoꝝ: applicabis ꝛ vitulũ corã taberna
Leuiti.1.b. culo testimonij. Imponẽtqꝫ aaron ꝛ filij eiꝰ ma=
nus sup caput illius: ꝛ mactabis eũ in conspectu
dñi: iuxta ostiũ tabernaculi testimonij: sumptũqꝫ
de sanguine vituli: pones super cornua altaris di
gito tuo: reliquũ aũt sanguinẽ fũdes iuxta basim
Leuiti.3.a. eius. Sumes ꝛ adipẽ totũ qui operit intestina et
reticulũ iecoris ac duos renes et adipẽ qui super
eos est ꝛ offeres incensum sup altare: carnes ve=
ro vituli et coriũ ꝛ fimũ combures foris extra ca=
C stra: eo qꝫ ꝓ peccato sit. Unũ quoqꝫ arietẽ sumes
sup cuius caput ponẽt aaron ꝛ filij eiꝰ manꝰ: quẽ
cũ mactaueris tolles de sanguine eius: ꝛ fundes
circa altare: ipm aũt arietẽ secabis in frusta: lota=
qꝫ intestina eiꝰ ꝛ pedes pones sup ꝯcisas carnes
ꝛ sup illius ꝛ offeres totũ arietẽ in incensum sup
altare: oblatio ẽ dño odor suauissimꝰ victime dñi
Tolles quoqꝫ arietẽ alteꝝ: sup cuiꝰ caput Aarõ
ꝛ filij eius ponent manus. Quẽ cũ imolaueris: su
mes de sanguine eius: ꝛ pones sup extremũ auri
cule dextre aaron ꝛ filioꝝ eius: ꝛ sup pollices ma
nus eoꝝ ac pedis dextri: fundesqꝫ sanguinẽ sup
D altare ꝑ circuitũ Cunqꝫ tuleris de sanguine q̃ est
sup altare ꝛ de oleo vnctiõis asperges aaron ꝛ ve
stes eius filios ꝛ vestimenta eoꝝ. Consecratisqꝫ
ipsis ꝛ vestibus tolles adipẽ de ariete ꝛ caudã: et
aruinã q̃ operit vitalia: ac reticulũ iecoris ꝛ duos
renes atqꝫ adipẽ qui sup eos est: armũqꝫ dextrũ
eo qꝫ sit aries consecrationis: tortãqꝫ panis vniꝰ
crustulã conspersã oleo: laganum de canistro azi
moꝝ qḋ positũ est in cõspectu dñi: ponesqꝫ oia su
per manus aaron ꝛ filioꝝ eius ꝛ sãctificabis eos
E eleuans corã dño. Suscipiesqꝫ vniuersa de mani
bus eoꝝ: ꝛ incẽdes sup altare in holocaustũ: odo
rẽ suauissimũ in conspectu dñi: qꝛ oblatio eius est
Sumes quoqꝫ pectusculũ de ariete quo initiatꝰ
est aaron sanctificabisqꝫ illud eleuatũ corã dño: ꝛ
cedet in partẽ suã. Sanctificabisqꝫ ꝛ pectusculũ
consecratũ ꝛ armũ quem de ariete separasti: quo
initiatus est aaron ꝛ filij eius: cedentqꝫ in partem
aaron ꝛ filioꝝ eius iure perpetuo a filijs israel: qꝛ
primitiua sunt ꝛ initia de victimis eoꝝ pacificis
que offerunt dño Uestẽ aũt sanctã qua vtet aarõ
habebũt filij eius post eũ vt vngantur in ea: ꝛ cõ=
F secrentur manus eoꝝ. Septẽ diebus vtetur illa
qui pontifex ꝓ eo fuerit constitutus de filijs eius
ꝛ q̃ ingredietur tabernaculũ testimonij vt mini=
stret in sanctuario. Arietẽ autẽ consecrationis tol
les: ꝛ coques carnes eius in loco sancto: quibꝰ ve
scetur aaron: ꝛ filij eius. Panes quoqꝫ qui sunt in
canistro ĩ vestibulo tabernaculi testimonij come=
dent: vt sit placabile sacrificiũ ꝛ sacrificent offerẽ
tiũ manus. Alienigena nõ vescet ex eis: quia san
cti sunt qꝫ si remãserit de carnibꝰ consecratis siue
de panibus vsqꝫ mane: combures reliquias igni
Nõ comedẽtur: qꝛ sanctificata sunt. Oia q̃ prece=
pi tibi facies sup Aarõ ꝛ filijs eius. Septẽ diebꝰ
consecrabis manꝰ eoꝝ ꝛ vitulũ pro pctõ offeres
ꝑ singulos dies: ad expiandũ. Mũdabisqꝫ altare
cũ imolaueris expiationis hostiã ꝛ vnges illud ĩ
sanctificationẽ. Septẽ diebꝰ expiabis altare ꝛ sã
ctificabis: ꝛ erit sanctũ sanctoꝝ. Ois qui tetige
rit illud sanctificabit. Hoc est quod facies in alta G
ri. Agnos anniculos duos per singulos dies iu=
giter vnũ agnũ mane ꝛ alterũ vespe: decimã par
tẽ simile consperse oleo tuso quod habeat mensu
rã quartã partẽ hin: et vinũ ad libandũ eiusdem
mẽsure in agno vno. Alterũ vero agnum offeres
ad vesperã iuxta ritũ matutine oblationis: iuxta
ea que diximus in odorẽ suauitatis. Sacrificiũ
est dño deo oblatione perpetua in generationes
vestras: ad ostiũ tabernaculi testimonij corã dño
vbi cõstituã vt loquar ad te. Ibiqꝫ precipiã filijs
israel: ꝛ sanctificabit altare in gloria mea. Sãcti=
ficabo ꝛ tabernaculũ testimonij cũ altari ꝛ aaron
cũ filijs suis. vt sacerdotio fungãtur michi. Et ha
bitabo in medio filiorum israel: eroqꝫ eis deus: et
scient: quia ego dominus deus eorum: qui eduxi
eos de terra egypti: vt manerem inter illos ego
dominus deus ipsorum.

C.S. De altari thymiamatis construẽdo: de pe
cunia erigenda a ppl'o. de labio eneo. de cõfectio
ne vnctionis thimiamatis. xxx.

Facies quoqꝫ altare ad adolendũ thy= A
miama de lignis sethi habens cubitũ
lõgitudinis ꝛ alterũ latitudinis. i. qua=
drangulũ ꝛ duos cubitos in altitudine
Cornua ex ipo ꝓcedẽt vestiesqꝫ illud auro puris=
simo tã craticulã eiꝰ qꝫ parietes per circuitũ ꝛ cor
nua. Faciesqꝫ ei coronã aureolã ꝑ gyrum ꝛ duos
annulos aureos sub corona per singula latera vt
mittant in eos vectes ꝛ altare portet. Ipsos quo
qꝫ vectes facies de lignis sethi ꝛ inaurabis. Po=
nesqꝫ altare contra velũ ante qḋ archã pẽdet te=
stimonij corã ꝓpiciatorio quo tegit testimonium
vbi loquar tibi: ꝛ adolebit incẽsum sup eo aaron:
suaue fragrãs. Mane qñ cõponet lucernas incẽ=
det illud et qñ collocat eas ad vesperum vret thy
miama sempiternũ corã dño in generationes ve
stras. Non offeretis sup eo thymiama cõpositio B
nis alterius: nec oblationẽ ꝛ victimã: nec libabitis
Et deprecabit aaron sup cornua eius semel ꝑ an
nũ in sanguine quod oblatũ est ꝓ peccato: et pla=
cabit sup eo in generationibus vestris. Sanctũ
sanctorũ erit dño. Locutusqꝫ est dñs ad moysen
dicens. Qñ tuleris summã filiorũ israel iuxta nu Nume.1.a.
merũ: dabũt singuli preciũ ꝓ aiabus suis dño: et
nõ erit plaga in eis cũ fuerint recẽsiti. Hoc autem
dabit ois qui transit ad nomẽ dimidiũ sicli iuxta
mẽsurã tẽpli. Siclus viginti obolos habet. Me= Leui.27.c
dia pars sicli offeret dño. Qui habetur in nũero Nume.3.g.
a viginti annis ꝛ supra dabit preciũ. Diues non Ezech.45.
addet ad mediũ sicli: ꝛ paup nihil minuet. Susce b.

ptãqꝫ pecuniã q̃ collata est a filijs israel trades in
vsus tabernaculi testimonij vt sit monimẽtũ eoꝝ
corã dño: et ꝓpicief aiab⁹ eoꝝ. Locutusqꝫ ẽ dñs
ad moysen dicẽs. Facies ⁊ labiũ eneũ cũ basi sua
ad lauandũ ponesqꝫ illud inter tabernaculũ testi
C monij ⁊ altare. Et missa aqua lauabũt in ea aarõ
infra.4.d. ⁊ filij eius manus suas ac pedes. qñ ingressuri sũt
tabernaculũ testimonij ⁊ qñ accessuri sunt ad al=
tare vt offerãt i eo thymiama dño ne forte moriã
tur. Legitimũ sempiternũ erit ipsi ⁊ semini eius ꝑ
successiones. Locutusqꝫ est dñs ad moysen dicẽs
Sume tibi aromata prime mirrhe ⁊ electe quigẽ
tos siclos ⁊ cynamomi mediũ id est ducẽtos qui=
quaginta siclos: calami similiter ducentos quin=
quaginta siclos: casie aũt quingẽtos siclos in põ=
dere sanctuarij: oleũ de oliuetis mensurã hin. Fa
infra.40.d ciesqꝫ vnctionis oleũ sanctũ vnguentũ cõpositũ
opere vnguentarij et vnges ex eo tabernaculum
testimonij ⁊ archam testamenti: mensamqꝫ cum
vasis suis: candelabrum et vtensilia eius altaria
thymiamatis ⁊ holocausti: ⁊ vniuersam suppelle=
ctilẽ que ad cultũ eoꝝ pertinet: sãctificabisqꝫ oĩa
D ⁊ erũt sancta sanctoꝝ. Qui tetigerit ea sanctifica
bitur. Aaron ⁊ filios eius vnges: sanctificabisqꝫ
eos vt sacerdotio fungantur michi. Filijs quoqꝫ
israel dices. Hoc oleũ vnctionis sanctum erit mi
chi in generationes vestras. Caro hoĩs nõ vnge
tur ex eo ⁊ iuxta cõpositionẽ eius nõ facietis aliõ
q2 sanctificatũ est: ⁊ sanctũ erit vobis. Homo qui
cũqꝫ tale cõposuerit ⁊ dederit ex eo alieno exter=
minabit de populo suo. Dixitqꝫ dñs ad moysen.
Sume tibi aromata: stacten ⁊ onycham: galbanũ
boni odoris: ⁊ thus lucidissimũ: equalis põderis
erũt oĩa. Faciesqꝫ thymiama cõpositũ opere vn=
guẽtarij mixtũ diligenter ⁊ purũ ⁊ sanctificatiõe
dignissimũ. Cunqꝫ in tenuissimũ puluerẽ vniuer
sa contuderis: pones ex eo corã tabernaculo testi
monij: in q̃ loco apparebo tibi. Sanctũ sanctorũ
erit vobis thymiama. Talẽ compositionẽ nõ fa=
cietis in vsus vestros: q2 sanctũ est dño. Hõ qui=
cũqꝫ fecerit simile: vt odore illius ꝑfruatur: peri=
bit de populis suis.

C. S. De euocatione Beseleel magistri taberna
culi: ⁊ ooliab socij eius. De obseruantia sabbati.
De duabus tabulis datis moysi. xxxi.

A L Ocutusqꝫ est dñs ad moysẽ: dicẽs. Ec
infra.25.d. ce vocaui ex noĩe beseleel filiũ huri filij
hur de tribu iuda ⁊ impleui eũ spũ dei:
sapiẽtia ⁊ intelligẽtia ⁊ sciẽtia in omni
opere ad cogitãdũ q̃cq̃d fabrefieri põt ex auro ⁊
argẽto ⁊ ere ⁊ marmore ⁊ gẽmis ⁊ diuersitate li=
gnoꝝ: dediqꝫ ei sociũ ooliab filiũ achisamech de
B tribu dan. Et in corde hoĩs eruditi posui sapiẽtiã
vt faciãt cũcta q̃ ꝓcepi tibi: tabernaculũ federis ⁊
archã testimonij: ⁊ ꝓpiciatoriũ qđ sup eã est: ⁊ cũ
cta vasa tabernaculi mẽsamqꝫ ⁊ vasa eius. cande=
labrũ purissimum cũ vasis suis: ⁊ altaria thymia=
matis ⁊ holocausti ⁊ oĩa vasa eoꝝ: labiũ cum basi
sua vestes sanctas in ministerio aaron sacerdoti
et filijs eius vt fungant officio suo in sacris oleũ
vnctionis ⁊ thymiama aromatum in sanctuario
C Oĩa q̃ ꝓcepi tibi faciẽt. Et locut⁹ est dñs ad moy
S.20.b. sen dicẽs. Loquere filijs israel ⁊ dices ad eos. Ui
dete vt sabbatũ meũ custodiatis: q2 signũ est iter
me et vos in gñationib⁹ vr̃is vt sciatis q2 ego dñs
qui sanctifico vos. Custodite sabbatũ meũ. San
ctũ est eñi vobis. Qui polluerit illud: morte mori
atur. Qui fecerit in eo opus peribit aĩa illius de
medio populi sui. Sex dieb⁹ facietis opus: in die D
septimo sabbatũ est requies sancta dño. Oĩs qui
fecerit opus in hac die morietur Custodiãt filij is
rael sabbatũ: ⁊ celebrent illud in generationibus
suis. Pactũ est sempiternũ inter me ⁊ filios israel
signũqꝫ perpetuũ. Sex eni diebus fecit dñs celũ Genes.1.d
⁊ terrã: ⁊ in septimo ab oĩ ope cessauit. Deditqꝫ S.24.c.
dñs moysi cõpletis huiuscemodi sermonibus in infra.32.d.
monte synai duas tabulas testimonij lapideas:
scriptas digito dei.

C. S. Adorauerũt vitulũ filij israel stante moyse
in monte synai contra quos iratus est deus. De
fractione tabularum. De punitione peccati et oc
cisione. xxiij. milia. Moyses rogaturus deũ mon
tem ascendit. Capl'm. xxxij.

V Idens aũt populus ꝙ morã faceret A
moyses descendẽdi de mõte cõgrega=
tus aduersus aarõ dixit Surge fac no
bis deos q̃ nos ꝓcedãt Moysi eñi huic Act.7.e.
viro q̃ nos eduxit de terra egypti ignoramus q̃d
acciderit. Dixitqꝫ ad eos aarõ. Tollite inaures au
reas de vxoꝝ filioꝝqꝫ ⁊ filiarũ vestrarũ aurib⁹ ⁊
afferte ad me. Fecit pplus q̃ iusserat deferẽs inau
res ad aarõ. Quas cum ille accepisset: formauit
opere fusorio et fecit ex eis vitulũ cõflatilẽ. Dixe=
rũtqꝫ. Hi sunt dij tui israel q̃ te eduxerũt de terra
egypti. Qđ cũ vidisset aaron edificauit altare co
rã eo: ⁊ ꝓconis voce clamauit dicẽs. Cras solẽni
tas dñi est. Surgẽtesqꝫ mane obtulerũt holocau B
sta ⁊ hostias pacificas: et sedit populus mãduca
re ⁊ bibere: ⁊ surrexerũt ludere. Locutus est autẽ 1.chor.10.
dñs ad moysen dicẽs. Uade ⁊ descende: peccauit b.
pplus tuus quẽ eduxisti de terra egypti recesse= Deut.9.b.
rũt cito de via quã ostẽdisti eis. Fecerũtqꝫ sibi vi
tulũ cõflatilẽ ⁊ adorauerũt atqꝫ imolãtes ei hosti
as dixerũt. Isti sunt dii tui israel: q̃ te eduxerunt
de terra egypti. Rursũqꝫ ait dñs ad moysẽ. Cer= 3.reg.12.g.
no ꝙ ppl's iste dure ceruicis sit. Dimitte me vt ira C
scatur furor me⁹ cõtra eos ⁊ deleã eos faciãqꝫ te
in gentẽ magnã. Moyses autẽ orabat dñm deũ
suũ dicẽs. Cur dñe irascit furor tuus cõtra pplm
tuũ quẽ eduxisti de terra egypti: in fortitudie ma
gna ⁊ in manu robusta. Ne q̃so dicãt egyptij: cal= Nu.14.c.
lide eduxit eos. vt interficeret in montib⁹ ⁊ dele=
ret e terra: q̃escat ira tua ⁊ esto placabilis sup ne
quitia populi tui. Recordare abraã ⁊ ysaac ⁊ isrl'
seruoꝝ tuoꝝ: q̃b⁹ iurasti ꝑ temetipm dicẽs. Mul
tiplicabo semẽ vestrũ sicut stellas celi: ⁊ vniuersã
terrã hãc de qua locutus sum dabo semini vestro
⁊ possidebitis eã semp. Placatusqꝫ est dñs ne fa= D
ceret malũ qđ locutus fuerat aduersus populũ
suũ. Et reuersus est de mõte portans duas tabu
las testimonij in manu sua: scriptas ex vtraqꝫ par
te ⁊ factas opere dñi. Scriptura quoqꝫ dei erat
sculpta in tabulis. Audiẽs aũt iosue tumultũ po
puli vociferantis: dixit ad moysen. Ululatus pu=
gne audit in castris. Qui respondit. Non est cla=
mor adhortantiũ ad pugnã: neqꝫ vociferatio cõ=

pellentium ad fugam: sed vocẽ cantantiũ ego au
dio. Cũq; appropinquasset ad castra: vidit vitu=
lũ ⁊ choros: iratusq; valde: proiecit de manu tabu
E las ⁊ cõfregit eas ad radicẽ mõtis. Arripiẽsq; vi
tulũ quẽ fecerãt cõbussit ⁊ cõtriuit vsq; ad pulue
rẽ quẽ sparsit in aquã ⁊ dedit ex eo potũ filijs is=
rael. Dixitq; ad aaron. Quid tibi fecit hic popu=
lus vt induceres sup eũ pctm̃ maximũ? Cui ille re
spõdit. Ne indigneť dñs me⁹. Tu eni nosti po=
pulũ istũ ꝙ pronus sit ad malũ. Dixerunt michi.
supra. eod. Fac nobis deos qui nos ꝑcedant. Huic eni moy
si qui nos eduxit de terra egypti: nescimus qd ac
ciderit. Quib⁹ ego dixi. Quis vestrũ habet aurũ?
F Tulerũt ⁊ dederũt michi: ⁊ ꝓieci illud in ignem:
egressusq; est hic vitulus. Uidẽs ergo moyses po
pulũ ꝙ esset nudatus: spoliauerat eni eũ aaron
ꝓpter ignominiã sordis et inter hostes nudũ cõ
stituerat: ⁊ stans in porta castrorũ ait. Si quis est
dñi iungatur michi. Cõgregatiq; sunt ad eũ oẽs
filij leui. Quibus ait. Hec dicit dñs deus israel.
Num. 25. a Ponat vir gladiũ sup femur suũ. Ite ⁊ redite de
porta vsq; ad portã p medium castrorũ: ⁊ occidat
vnusquisq; fratrẽ suũ ⁊ amicũ ⁊ ꝓximũ suũ. Fece
runtq; filij leui iuxta sermonẽ moysi: cecideruntq;
in die illa quasi vigintitria milia hoim. Et ait moy
ses. Cõsecrastis man⁹ vr̃as hodie dño: vnusq̃sq;
in filio et in fratre suo: vt detur vobis benedictio.
Facto autẽ altero die: locutus est moyses ad po=
G pulũ. Peccastis peccatũ maximũ. Ascẽdã ad do
minũ: si quo modo quiuero eũ deprecari pro sce=
lere vestro. Reuersusq; ad dñm ait. Obsecro: pec
cauit populus iste peccatũ maximũ. feceruntq; si=
bi deos aureos. Aut dimitte eis hanc noxã: aut si
non facis dele me de libro tuo quẽ scripsisti. Cui
respondit dñs. Qui peccauerit michi: delebo eũ
de libro meo. Tu aũt vade ⁊ duc populum istum
supra. 23. c. quo locutus sum tibi. Angelus me⁹ precedet te.
Ego autẽ in die vltionis visitabo: ⁊ hoc peccatũ
eorũ. Percussit autẽ dñs populũ pro reatu vituli
quem fecerat aaron.

C. S. Cõminatur deus populũ israel ꝓpter pec
catum. Populus ornatum deponit. Tabernacu=
lũ extra castra tetendit: vbi conueniebat oĩs po=
pulus pro pace habenda. dñs in colũna loquitur
moysi. faciẽ dñi petit videre. xxxiij.

Ocutusq; est dñs ad moysen: dicens.
A Uade ascende de loco isto tu ⁊ popu=
lus tuus quem eduxisti de terra egy=
pti: in terram quã iuraui abraã ysaac
⁊ iacob dicens. Semini tuo dabo eam: ⁊ mittam
precursorem tui angelum: vt eijciam chananeum
⁊ ammorreũ et etheum ⁊ pherezeum ⁊ eueũ et
iebuseum: et intres in terrã fluentẽ lacte ⁊ melle.
Non enim ascendã tecũ: quia populus dure cer=
uicis est: ne forte disperdam te in via. Audiensq;
populus sermonem hunc pessimũ luxit: et nullus
ex more idutus est cultu suo. Dixitq; dñs ad moy
sen. Loquere filijs israel. Populus dure ceruicis
es: semel ascendam in medio tui ⁊ delebo te. Iã
nunc depone ornatum tuũ: vt sciam quid faciã
B tibi. Deposuerunt ergo filij israel ornatum suũ a
monte oreb. Moyses quoq; tollens tabernaculũ
tetendit extra castra procul vocauitq; nomẽ eius
tabernaculũ federis. Et omnis populus qui ha
bebat aliquã questionẽ: egrediebatur ad taber=
naculũ federis extra castra. Cumq; egrederetur
moyses ad tabernaculũ: surgebat vniuersa plebs
⁊ stabat vnusquisq; in ostio papiliõis sui respicie
bãtq; tergũ moysi donec ingrederetur tentoriũ.
Ingresso autẽ illo tabernaculũ federis: descẽde=
bat colũna nubis: ⁊ stabat ad ostiũ loquebaturq;
dñs cũ moyse cernẽtibus vniuersis: ꝙ colũna nu
bis staret ad ostiũ tabernaculi. Stabantq; ⁊ ipsi
et adorabant per fores tabernaculorũ suorũ. Lo
quebať aũt dñs ad moysen facie ad faciẽ: sicut so
let loq̄ homo ad amicũ suũ. Cũq; ille reuerteretť C
in castra: minister eius iosue filius nun puer non
recedebat de tabernaculo. Dixit autem moyses
ad dñm. Precipis vt educam populum istũ ⁊ nõ
indicas michi quẽ missurus sis mecũ: presertim
cũ dixeris: noui te ex noie: et inuenisti gratiã co
ram me. Si ergo inueni grãm in ꝯspectu tuo ostẽ
de michi faciem tuã vt sciã te ⁊ inueniam gratiã
ante oculos tuos. Respice pplm tuũ gentẽ hanc.
Dixitq; dñs. Facies mea precedet te: ⁊ requiẽ da D
bo tibi. Et ait moyses. Si nõ tuipse precedas: ne
educas nos de loco isto. In quo enim scire pote
rimus ego ⁊ populus tuus inuenisse nos gratiã
in cõspectu tuo nisi ambulaueris nobiscũ: vt glo=
rificemur ab oĩb⁹ pplis q̄ habitãt sup terrã? Dixit
aũt dñs ad moysẽ. Et verbũ istud qđ locut⁹ es fa
ciã. Inuenisti eni gratiã corã me: ⁊ teipsũ noui ex
noie. Qui ait. Ostẽde michi glãm tuã. Respõdit
Ego ostendã oẽ bonũ tibi: ⁊ vocabor i noie dñi
corã te et miserebor cui voluero: ⁊ clemens ero in
quẽ michi placuerit. Rursumq; ait. Non poteris Ro. 9. c.
videre faciem meã. Non eni videbit me homo et
viuet. Et iterũ. Ecce inquit est locus apud me: et
stabis supra petrã. Cũq; trãsibit glã mea ponã
te in foramie petre ⁊ ꝓtegã dextra mea donec trã
seã. Tollãq; manũ meã: ⁊ videbis posteriora mea
faciẽ autẽ meã videre nõ poteris.

C. S. De renouatione tabularũ. dñs corã moyse
trãsit. de nõ habẽda societate gẽtium. Repetitio
ꝑceptoris scz de primogenitis redimẽdis. de sab
bato. de trib⁹ tẽporib⁹ anni. de azimo. de victimis
de hedo nõ coquẽdo. q̄dragita diebus ieiunauit
moyses. descẽdit de monte cornut⁹. velat faciem.
ꝑcepta pplo ꝓmulgat. xxxiiij.

C deinceps precide ait tibi duas tabu A
las lapideas instar priorũ: ⁊ scribã sup Deute. 1. a.
eas ꝟba q̄ habuerũt tabule quas fregi
sti. Esto parat⁹ mane vt ascẽdas statim
in mõtẽ synai: stabisq; mecũ sup verticẽ mõtis. Nul
lus ascẽdat tecũ: nec videať q̄spiã p totũ montẽ:
boues quoq; ⁊ oues nõ pascãtur ecõtra. Excidit
ergo duas tabulas lapideas quales ãtea fuerãt
⁊ de nocte cõsurgẽs ascẽdit i mõtẽ synai sicut pre
ceperat ei dñs portãs secũ tabulas. Cũq; descẽ=
disset dñs p nubẽ: stetit moyses cũ eo: inuocãs no=
mẽ dñi. Quo transeunte corã eo: ait. Dominator
dñe deus: misericors et clemens: patiens ⁊ multe
miserationis ac verax: qui custodis miam in mi=
lia: qui aufers iniq̄tatẽ ⁊ scelera atq; peccata nul
lusq; apud te per se innocens est. Qui reddis ini Hebr. 32. c
quitatem patrũ filijs ac nepotibus in tertiam et

quartam progenie͂. Festinusq; moyses curuatus
est pronus in terrā: et adorans ait. Si inueni gra=
tiā in conspectu tuo dn̄e obsecro vt gradiaris no=
biscū: populus enim dure ceruicis est vt auferas
iniquitates nostras atq; peccata: nosq; possides=
B as. Respondit dn̄s. Ego inibo pactū videntibus
cunctis: signa faciā que nūq̄ visa sunt sup terraz
nec in vllis gentib⁹ vt cernat populus iste in cui⁹
es medio: opus dn̄i terribile qđ factur⁹ sum. Ob=
serua cūcta que hodie mandaui tibi. Egoipse eij
ciam ante facie͂ tuam āmorreū et chananeū et ethe
Deute.7.a um pherezeū quoq; et eueum et iebuseū. Caue ne
vnq̄ cū habitatorib⁹ terre illius iungas amiciti=
as q̄ sint tibi in ruinā: sed et aras eoꝝ destrue: con
fringe statuas: lucosq; succide. Noli adorare deū
alienū. Dn̄s zelotes nome͂ eius: de⁹ est emulator
Ne ineas pactū cū hominibus illarū regionū: ne
cū fornicati fuerint cū dijs suis et adorauerunt si=
mulachra eorū: vocet te quispiaz vt comedas de
3.Reg.11.a imolatis. Nec vxore͂ de filiabus eoruz accipies fi
lijs tuis: ne postq̄ ipse fuerint fornicate: fornicari
C faciant et filios tuos in deos suos. Deos conflati=
les non facies tibi. Sole͂nitate͂ azimorū custodi=
es. Septez diebus vesceris azymis sicut precepi
tibi in tempore mensis nouoꝝ. Mense enim ver=
supra.13.a. ni temporis egressus es de egypto. Om̄e quod
Luce.2.d. aperit vuluā generis masculini: meū erit. De cun
ctis animantibus: tā de bobus q̄ de ouibus meū
erit. Primogenitū asini redimes oue. Si aūt nec
Eccl.35.a. preciū pro eo dederis: occidetur. Primogenituz
filiorū tuoruz redimes nec apparebis in conspe=
ctu meo vacuus. Sex diebus operaberis: die se=
ptimo cessabis arare et metere. Solennitate͂ heb
domadarū facies tibi in primitijs frugum messis
tue triticee et sole͂nitate͂ quando redeūte anni te͂=
pore cūcta condūtur. Tribus te͂poribus anni ap
parebit omne masculinū tuū in conspectu omni=
potentis dn̄i dei israel. Cū enim tulero gentes a
facie tua et dilatauero terminos tuos nullus insi
diabitur terre tue. ascendente te et apparente in
conspectu dn̄i dei tui ter in anno. Non imolabis
super fermento sanguine͂ hostie mee neq; reside=
D bit mane de victimis sole͂nitatis phase. Primiti=
supra.23.b. as frugū terre tue offeres i domo dn̄i dei tui. Nō
Deut.14.c coques hedū in lacte matris sue. Dixitq; dn̄s ad
moysen. Scribe tibi verba hec: quibus et tecuz et
S.24.d. cū israel pepigi fedus. Fuit ergo cū dn̄o moyses
q̄draginta dies et q̄draginta noctes: panez nō co
medit et aquā non bibit: et scripsit in tabulis verba
federis dece͂. Cumq; descenderet moyses de mō=
te synai: tenebat duas tabulas lapideas testimo
nij: et ignorabat q̄ cornuta esset facies sua: ex con=
sortio sermonis dn̄i. Videntes autez aaron et filij
israel cornutā moysi facie͂: timuerūt ꝓpe accede=
re. Vocatiq; ab eo reuersi sunt tā aaron q̄ princi
pes sinagoge. Et postq̄ locutus est ad eos: vene
runt ad eū etiā oēs filij israel. Quib⁹ p̄cepit cun=
2.Cor.3.c. cta q̄ audierat a dn̄o in monte synai. Impletisq;
sermonibus: posuit velamen sup facie͂ suam Qui
igressus ad dn̄m et loque͂s cū eo auferebat donec
exiret: et tunc loquebatur ad filios israel om̄ia q̄
sibi fuerant imperata. Qui videbāt facie͂ egredi=
entis moysi esse cornutā: sz operiebat ille rursus
faciem suā: si qn̄ loquebatur ad eos.

C.S. Moyses mandat sabbatum custodi=
re. Petit primitias et donaria. Interrogat quis
sapiens operarius vt faciat tabernaculum. Po=
pulus offert que petita sunt. Moyses arguendi
titicem nominat. xxxv.

Igitur congregata omni turba filioruz A
israel: dixit ad eos. Hec sunt que iussit
dn̄s fieri. Sex diebus facietis op⁹ Se
ptimus dies erit vobis sanctus: sabba
tū et requies dn̄i. Qui fecerit opus in eo occidet
Non succendetis igne͂ in om̄ibus habitaculis ve
stris per diem sabbati. Et ait moyses ad oe͂m ca=
teruā filioꝝ israel. Iste est sermo quem precepit
dn̄s: dicens. Separate apud vos primitias dn̄o.
Omnis voluntarius et prono animo offerat eas
dn̄o. Aurū et argentū et es hyacinthum et purpurā S.25.a.
coccumq; bis tinctū et byssum: pilos caprarū: pel=
lesq; arietū rubricatas et hyacinthinas: ligna se=
thim et oleū ad luminaria concinnanda: et vt confi
ciatur vnguentum et thymiama suauissimū lapi
des onychinos et gemmas ad ornatū superhume
ralis et rationalis. Quisquis vestruz sapiens est: B
veniat et faciat quod dn̄s imperauit tabernacu=
lum scilicet et tectū eius atq; operime͂tū annulos
et tabulata cū vectibus: paxillos et bases: archā et
vectes: propiciatoriuz et velū: quod ante illud ap
panditur. mensam cū vectibus et vasis et ꝓpositio
nis panibus: candelabrū ad luminaria sustentā=
da vasa illius et lucernas et oleum ad nutrimenta
ignium: altare thymiamatis: et vectes et oleuz vn
ctionis et thymiama ex aromatibus: tentoriū ad
ostiū tabernaculi: altare holocausti et craticulam
eius eneam cū vectibus et vasis suis: labruz et ba=
ses eius: cortinas atrij cū colūnis et basibus: te͂to=
riū in foribus vestibuli: paxillos tabernaculi atrij
cuz funiculis suis: vestimenta quorū vsus est i mi=
nisterio sanctuarij. Vestes aaron pontificas ac fi
lioruz eius: vt sacerdotio fungantur michi. Egres C
saq; omnis multitudo filiorum israel de conspe=
ctu moysi: obtulerunt mente promptissima atq;
deuota primitias dn̄o: ad faciendum opus taber
naculi testimonij. Quicquid ad cultum et ad ve=
stes sanctas necessariū erat: viri cum mulieribus
prebuerūt armillas et inaures annulos et dextra=
lia. Omne vas aureū in donaria dn̄i sepatim est.
Si quis habebat aurū: hyacinthū et purpurā: coc
cūq; bis tinctum: byssum et pilos capraruz: pelles
arietum rubricatas et hyacinthinas: arge͂ti et au
ri erisq; metalla obtulerūt dn̄o lignaq; sethim in
varios vsus. Sz et mulieres docte que neuerant
dederunt hyacinthum purpuram ac vermiculū
ac byssum et pilos caprarū sponte propria cuncta
tribuentes. Principes vero obtulerunt lapides
onichinos: et gemmas ad superhumerale et ratio=
nale. Aromataq; et oleum ad luminaria cōcinnā D
da et ad preparandum vngue͂tum ac thymiama
odoris suauissimi componendum. Omnes viri et
mulieres mente deuota obtulerūt donaria vt fie
re͂t opa q̄ iusserat dn̄s per manum moysi. Cuncti
filij israel voluntaria dn̄o dedicauerunt. Dixitq;
moyses ad filios israel. Ecce vocauit dn̄s ex no= S.31.a.
mine beseleel filiuz huri: fili hur de tribu iuda: im

pleuitqꝫ eum spiritu dei: sapientia ꝛ intelligentia
et scientia ꝛ omi doctrina: ad cogitandū et facien
dum opus in auro et argento ꝛ ere ꝛ ferro: sculpē
disqꝫ lapidibus et opere carpentario. Quicquid
fabre adinuenīri potest: dedit i corde eius. Ooli=
ab quoqꝫ filium achisamech de tribu dan ambos
erudiuit sapiētia: vt faciant opera abietarij poly
mitarij ac plumarij de hyacintho et purpura coc
coqꝫ bis tincto et bysso: et texant omnia ac noua
queqꝫ reperiant.

C.S. Executio operis sanctuarij. Plus of=
fert populus ꝙ sit necesse: et prohibetur vltra of=
ferre. Fit opus tabernaculi scilicet decem cortine
ꝛ quinquaginta anse: et quinquaginta sage: quin
quaginta fibule fiūt operimēta tabernaculi. Ta=
bule bases vectes circulos ꝛ velum et tentorium
et columnas quinqꝫ. xxxvj.

A Fecit ergo beseleel ꝛ ooliab et oīs vir sa
piens quibus dedit dn̄s sapientiā ꝛ in=
tellectū vt scirent fabre operarij que in
vsu sanctuarij necessaria sunt ꝛ que pre
cepit dn̄s. Cunqꝫ vocasset eos moyses et omnez
eruditū virum cui dederat dn̄s sapientiā ꝛ q̄ spō
te sua obtulerant se ad faciendum opus: tradidit
eis om̄ia donaria filiorū israel. Qui cū instarent
operi quotidie: mane vota poplus offerebat. Un
de artifices venire cōpulsi dixerunt moysi. Plus
offert populus ꝙ necessariū est. Jussit ergo moy
ses preconis voce cātari. Nec vir nec mulier quic
ꝙ offerat vltra in opere sanctuarij. Sicqꝫ cessatū
est a muneribus offerēdis: eo ꝙ oblata sufficerēt
ꝛ superabundarent. Fecerūtqꝫ om̄s corde sapien
tes ad explēdū opus tabernaculi: cortinas decez
de bysso retorta ꝛ hyacintho ꝛ purpura: coccoqꝫ
B bis tincto opere vario: ꝛ arte polymita. Quaruz
vna habebat in longitudine vigintiocto cubitos
et i latitudine quattuor. Una mēsura erat oīz cor
tinarū. Coniunxitqꝫ cortinas quinqꝫ alterā alte=
ri: et alias quinqꝫ sibijnuicē copulauit. Fecit ꝛ an
sas hyacinthinas in ora cortine vnius ex vtroqꝫ
latere ꝛ in ora cortine alterius similiter vt contra
se inuicem venirēt anse ꝛ mutuo iūgerent. Unde
et quinquagita fudit circulos aureos: qui morde
rent cortinarū ansas ꝛ fieret vnū tabernaculum.
Fecit ꝛ saga vndeci de pilis caprarū ad operiēdū
tectū tabernaculi: vnū sagum in longitudine ha=
bebat cubitos trigita: ꝛ in latitudie cubitos quat
tuor. Unius mensure erant oīa saga. Quorū qui=
qꝫ iunxit seorsum: ꝛ sex alia separatim. Fecitqꝫ an
sas quinquaginta in ora sagi vnius ꝛ quinquagi=
ta in ora sagi alterius: vt sibijnuicem iūgerentur:
ꝛ fibulas eneas quinquaginta q̄bus necteret te=
C ctū vt vnū palliū ex omibus sagis fieret. Fecit et
opertorium tabernaculi de pellibus arietū rubri
catis: aliudqꝫ desuper velamen de pellibus hya=
cīthinis. Fecitqꝫ ꝛ tabulas tabernaculi de lignis
sethim stantes. Decē cubitorū erat longitudo ta=
bule vnius ꝛ vnū ac semis cubitū latitudo retine
bat. Bine icastrature erāt ꝑ singulas tabulas: vt
altera alteri iungerētur. Sic fecit in oībus taber
naculi tabulis. E quibus vinginti ad plagā meri
dianā erant cōtra austrū cū quadraginta basibꝰ
argenteis. Due bases sub vna tabula ponebātur
ex vtraqꝫ parte angulorū vbi incastrature laterū
in angulis terminant. Ad plagā quoqꝫ taberna=
culi q̄ respicit ad aquilonē fecit vigīti tabulas cū
quadraginta basibus argenteis duas bases per
singulas tabulas. Contra occidētē vero id est ad
eā partez tabernaculi q̄ mare respicit: fecit sex ta
bulas ꝛ duas alias per singulos āgulos taberna
culi retro q̄ iuncte erāt a deorsum vsqꝫ sursum: et
ī vnā cōpaginē ꝑiter ferebātur. Ita fecit ex vtra=
qꝫ parte ꝑ angulos: vt octo essent simul tabule: et
haberent bases argēteas sexdecim. binas scilicet
bases sub singlis tabulis. Fecit ꝛ vectes de lignis D
sethim quinqꝫ ad continēdas tabulas vnius late
ris tabernaculi: ꝛ quinqꝫ alios ad alterius lateris
coaptandas tabulas ꝛ extra hos quinqꝫ alios ve
ctes ad occidētalē plagā tabernaculi contra ma
re. Fecit quoqꝫ vectē alium qui per medias tabu
las ab angulo vsqꝫ ad angulū ꝓueniret. Ipsa aūt
tabulata deaurauit: fusis basibus earū argēteis
Et circulos eorū fecit aureos ꝑ quos vectes idu
ci possēt quos et ipsos laminis aureis opuit. Fe=
cit ꝛ velū de hyacintho ꝛ purpura: vermiculo ac
bysso retorta opere polymitario: varium atqꝫ di
stinctū: ꝛ quattuor colūnas de lignis sethim quas
cū capitibus deaurauit fusis basibꝰ earꝫ argente
is. Fecit et tentoriū in ītroitu tabernaculi ex hya
cintho plumarij ꝛ colūnas quinqꝫ cuz capitibus
suis quas operuit auro: basesqꝫ earū fudit eneas
quas et operuit auro.

C.S. Fit archa ꝛ vectes eius et propiciatoriū:
cherubin mensa cum circulis: candelabrum cum
emunctorijs: altare thymiamatis: oleum sanctifi
cationis et thymiama. xxxvij.

Fecit autem beseleel et archam de li= A
gnis sethim habentē duos ꝛ semis cu
bitos in longitudine: et cubitum ac se
missem in latitudine: altitudo quoqꝫ
vnius cubiti fuit ꝛ dimidij vestiuitqꝫ eam auro pu
rissimo intus et foris. Et fecit illi coronā auream
ꝑ gyrū cōflans quattuor annulos aureos ꝑ quat
tuor angulos eius: duos annulos in latere vno: ꝛ
duos in altero. Uectes quoqꝫ fecit de lignis sethi
quos vestiuit auro ꝛ quos misit in ānulos q̄ erāt
in lateribus arche ad portādū eā. Fecit ꝛ ꝓpicia B
toriū id est oraculū de auro mūdissimo duoꝝ cu=
bitoꝝ ꝛ dimidij in lōgitudine ꝛ cubiti ac semis in
latitudine. Duos etiam cherubin ex auro ductili
q̄s posuit ex vtraqꝫ pte ꝓpiciatorij: cherub vnuz
in summitate vnius partis: ꝛ cherub alterū in sū
mitate ptis alterius. Duos cherubin in singulis
sūmitatibꝰ ꝓpiciatorij: extēdētes alas ꝛ tegētes
ꝓpiciatoriū: seqꝫ mutuo ꝛ illud respiciētes. Fecit
ꝛ mēsā de lignis sethi in lōgitudine duoꝝ cubito
rū ꝛ in latitudine vnius cubiti q̄ habebat in altitu
dine cubitū ac semissē. Circūdeditqꝫ eā auro mū
dissimo: ꝛ fecit illi labiuz aureum per gyrum: ipsi
quoqꝫ labio coronā aureaz interrasilem quattu=
or digitorū et super eandē alteram coronam au=
reā. Fudit ꝛ quattuor circulos aureos q̄s posuit ī
quattuor angulis ꝑ singulos pedes mēse contra
coronā: misitqꝫ in eos vectes vt possit mensa por
tari: ipsos quoqꝫ vectes fecit de lignis sethim: et
circundedit eos auro. Et vasa ad diuersos vsus C

mense acetabula : phyalas et cyathos et thuri=
bula ex auro puro in quibus offerenda sunt liba
mina. Fecit ⁊ candelabrū ductile de auro mūdis=
simo. De cuius vecte: calami: cyphi: spheruleqꝫ a c
lilia ꝓcedebant sex in vtroqꝫ latere. Tres calami
ex parte vna: ⁊ tres ex altera. Tres cyphi ī nucis
modū ꝑ calamos singulos : spheruleqꝫ simul ⁊ li=
lia: ⁊ tres cyphi istar nucis in calamo altero: sphe
ruleqꝫ simul ⁊ lilia. Equū erat opus sex calamoꝝ
q̄ ꝓcedebāt de stipite cādelabri. In ipo aūt vecte
erant quattuor cyphi in nucis modū. Spherule=
qꝫ per singulos ⁊ lilia ⁊ spherule: sub duobus cala
mis ꝑ loca tria q̄ simul sex fiunt calami ꝓcedētes
de vecte vno: ⁊ spherule igit̄ ⁊ calami ex ipso erāt
vniuersa ductilia ex auro purissimo. Fecit ⁊ lucer
nas septē cū emūctorijs suis ⁊ vasa vbi ea q̄ emū
cta sunt extinguant̄ de auro mūdissimo. Talētū
D auri appēdebat cādelabrū cū oīb⁹ vasis suis. Fe
cit ⁊ altare thymiamat̄ de lignis cethi ꝑ quadrū
singulos habens cubitos: et in altitudine duos: e
cuius angulis ꝓcedebant cornua : vestiuitqꝫ illō
auro purissimo cū craticula ac parietibus ⁊ corni
bus. Fecitqꝫ ei coronā aureolā ꝑ gyrū: ⁊ duos an
nulos aureos sub corona ꝑ singula latera: vt mit=
tantur in eos vectes: ⁊ possit altare portari. Ipos
aūt vectes fecit de lignis sethi ⁊ operuit laminis
aureis. Cōposuit ⁊ oleū ad sanctificatiōis vnguē
tum ⁊ thymiamata de aromatibus mundissimis
opere pigmentarij.

C. S. Fit altare holocausti cū ꝑtinentijs. Labiū
eneū atriū cū ꝑtinētijs. xxxviij.

A
2.Paral.1.
a.

Fecit ⁊ altare holocausti de lignis se=
thim: quinqꝫ cubitorū per quadrū : et
triū in altitudine: cuius cornua de an
gulis ꝓcedebant: operuitqꝫ illud lami=
nis eneis. Et in vsus eius parauit ex ere vasa di=
uersa: lebetes: forcipes: fuscinulas: vncinos: ⁊ igni
um receptacula. Craticulāqꝫ eius in modū retis
fecit eneā: et subter eā in altaris medio arulaꝫ fu=
sis quattuor annulis ꝑ totidem reticuli summita
tes: ad imittēdos vectes ad portanduꝫ. Quos ⁊
ipsos fecit de lignis sethim: ⁊ operuit laminis ene
is induxitqꝫ in circulos q̄ in laterib⁹ altaris emi=
nebant. Ipsum autē altare erat solidū: sed cauuꝫ
B ex tabulatis ⁊ intus vacuū. Fecit ⁊ labrū eneū cū
basi sua de speculis mulierū q̄ excubabāt in ostio
tabernaculi. Fecit ⁊ atriū in cuius australi plaga
erāt tentoria de bysso retorta cubitorū centuꝫ: co
lūbe enee viginti cuꝫ basibus suis: capita colūna
rū ⁊ tota operis celatura argentea. Eque ad sep
tētrionalē plagā tentoria colūne basesqꝫ ⁊ capita
colūnarū eiusdē mēsure ⁊ operis ac metalli erāt.
In ea vero plaga que ad occidētē respicit fuerūt
tentoria cubitorū quinquaginta colūne decē cuꝫ
basibus suis enee: ⁊ capita colūnarū ⁊ tota opis
celatura argentea. Porro contra orientē quiqua
ginta cubitorū parauit tentoria: e quib⁹ quindeci
cubitos colūnarū triū cū basib⁹ suis vnū tenebat
latus ⁊ in parte altera: qꝛ inter vtraqꝫ introitū ta
bernaculi fecit: quindecim eque cubitorū erāt tē=
toria : columneqꝫ tres ⁊ bases totidem. Cuncta
atrij tentoria byssus retorta texuerat. Bases co=
lumnarū fuere enee: capita auteꝫ earū cum cun=
ctis celaturis suis argentea : sed ⁊ ipsas colūnas
atrij vestiuit argento. Et in introitu eius opere C
plumario fecit tentoriū ex hyacitho: purpura ver
miculo ac bysso retorta: quod habebat viginti cu
bitos in longitudine: altitudo vero quinqꝫ cubi=
torū erat iuxta mensurā quem cuncta atrij tento
ria habebant. Columne autem in ingressu fuere
quattuor cum basibus eneis capitaqꝫ earum ⁊ ce
lature argentee. Paxillos quoqꝫ tabernaculi et
atrij per gyrum fecit eneos. Hec sunt instrumen
ta tabernaculi testimonij: que enūerata sūt iuxta
preceptum moysi in cerimonijs leuitarū per ma
num ythamar filij aaron sacerdotis q̄ beseleel fi=
li⁹ huri filij hur de tribu iuda: dn̄o ꝑ moysen iubē
te compleuerat: iuncto sibi socio ooliab filio achi
samech de tribu dan: q̄ ⁊ ipse artifex lignoꝝ egre=
gius fuit: ⁊ polymitarius atqꝫ plumarius ex hya=
cintho: purpura: vermiculo ⁊ bysso. Omne auruꝫ
quod expēsū est in opere sanctuarij: et quod obla
tum est in donarijs: viginti ⁊ nouē talentorū fuit
et septingentorum triginta siclorum ad mensurā
sanctuarij. Oblatum est autem ab his qui transi= D
erunt ad numerū a viginti annis et supra: de sex=
centis tribus milibus ⁊ quingentis quinquagin
ta armatorū. Fuerunt preterea centū talenta ar
genti: e quibus conflate sunt bases sanctuarij : et
introitus vbi velū pēdet. Centuꝫ bases facte sūt
de talētis cētū singlis talēt̄ ꝑ bases singulas sup
putatis. De mille aūt septingentis ⁊ septuaginta
quiqꝫ siclis fecit capita colūnaꝝ quas et ipsas ve
stiuit argento. Eris quoqꝫ oblata sunt talēta sep=
tuaginta duo milia: ⁊ quadringenti supra sicli: ex
quibus fuse sunt bases in introitu tabernaculi te
stimonij: et altare eneū cū craticula sua: omniaqꝫ
vasa que ad vsum eius pertinēt: et bases atrij : tā
in circuitu q̄ in ingressu eius ⁊ paxilli tabernacu
li atqꝫ atrij per gyrum.

C. S. Fiūt ornamenta pontificalia et sacer
dotalia. Perficitur opus: quod oblatum moyses
benedixit. xxxix.

De hyacintho vero ⁊ purpura: vermicu A
lo ac bysso fecit vestes quibus induere
tur aarō quādo ministrabat in sanctis
sicut precepit domin⁹ moysi. Fecit igi=
tur superhumerale de auro hyacintho et purpu=
ra coccoqꝫ bis tincto ⁊ bysso retorta: opere poly=
mitario. Inciditqꝫ bracteas aureas ⁊ extenuauit
in fila : vt possent torqueri cum priorum colorum
subtegmine: duasqꝫ oras sibijnuicē copulatas in
vtroqꝫ latere summitatum: ⁊ baltheum ex eisdem
coloribus: sicut preceperat dominus moysi. Pa= B
rauit et duos lapides onichinos astrictos ⁊ iclu=
sos auro ⁊ sculptos arte gemmaria nominib⁹ fi=
liorū israel. Sex nomina in lapide vno: ⁊ sex in al
tero: iuxta ordinē natiuitatis eorū. Posuitqꝫ eos
in lateribus superhumeralis in monumentum fi
liorum israel sicut preceperat domin⁹ moysi. Fe=
cit ⁊ rationale opere polymito iuxta opus super
humeralis: ex auro: hyacintho: purpura : cocco=
qꝫ bis tincto et bysso retorta: quadrangulum du=
plex: mensure palmi : et posuit in eo gemmarum
ordines quattuor. ¶ In primo versu erat sardi=
us: topasius: smaragdus. In secundo: carbun=

C culus: saphirus: iaspis. In tertio ligurius: acha-
tes: ⁊ amestitus. In quarto chrysolitus: onychi-
nus: ⁊ berillus circundati et inclusi auro per ordi
nes suos. Ipsiq; lapides duodecim sculpti erant
noībus duodecim tribuū israel: singuli p noīa sin
gulorū. Fecerūt in rationali ⁊ cathenulas sibiīn-
nicē coherentes de auro purissimo: ⁊ duos vnci-
nos totidēq; ānulos aureos. Porro ānulos posue
runt in vtroq; latere rationalis ex quib⁹ pende-
rent due cathene auree quas inseruerunt vnci-
D nis qui in suphūeralis angulis eminebant. Hec ⁊
ante ⁊ retro ita cōueniebant sibi: vt superhūera-
le ⁊ rationale mutuo necterētur: stricta ad balthe
um ⁊ ānulis fortius copulata: quos iungebat. vit
ta hyacinthina ne laxa fluerēt ⁊ a seinuicē moue-
rentur: sicut precepit dn̄s moysi. Feceruntq; tuni
cā suphumeralis totā hyacinthinā: et capitiū in
superiori parte contra mediū: oramq; p gyrū ca-
pitij textilem: deorsum autē ad pedes malapuni
ca ex hyacintho: purpura: vermiculo ac bisso re-
torta: et tintinnabula de auro purissimo: que po-
suerūt inter malogranata in extrema parte tuni
ce per gyrū: tintinabulū autē aureū ⁊ malūpuni-
cū quibus ornatus icedebat pontifex qn̄ ministe
E rio fungebatur: sicut precepit dn̄s moysi. Fecerūt
⁊ tunicas byssinas opere textili aarō ⁊ filijs eius
et mittras cum coronulis suis ⁊ bysso: feminalia
quoq; linea bissina: cingulū vero de bysso retorta
hyacintho: purpura ac vermiculo distinctū arte
plurima: sicut preceperat dn̄s moysi. Fecerūt ⁊ la
minā sacre venerationis de auro purissimo: scri-
pserūtq; ea opere gēmario sanctū dn̄i: et strixerūt
eā cū mittra vitta hyacīthina: sicut p̄ceperat dn̄s
F moysi. Perfectū est igitur omne opus tabernacu
li ⁊ tecti testimonij. Fecerūtq; filij israel cuncta q̄
preceperat dn̄s moysi: ⁊ obtulerūt tabernaculū
et tectū ⁊ vniuersam supellectilē: ānulos: tabulas
vectes: colūnas: ac bases: opertoriū de pellibus
arietū rubricatis: ⁊ aliud operimētum de hyacin
thinis pellibus: velū: archā: vectes: ꝓpiciatoriū
mensam cū vasis suis: ⁊ ꝓpositiōis panibus: cā
delabrū: lucernas: ⁊ vtensilia earū cū oleo: altare
aureū ⁊ vnguentū ⁊ thymiama ex aromatibus: ⁊
tentoriū in itroitu tabernaculi: altare eneū: reti-
aculū: vectes: ⁊ vasa eius oīa: labrū cū basi sua tē-
toria atrij ⁊ colūnas cū basibus suis: tentoriū in
G introitu atrij: funiculosq; illi⁹ et paxillos. Nichil
ex vasis defuit que in ministeriū tabernaculi ⁊ in
tectū federis iussa sunt fieri. Vestes quoq; quib⁹
sacerdotes vtuntur in sanctuario aaron scilicet ⁊
filij eius obtulerunt filii israel sicut preceperat
dominus. Que postq̄ moyses cūcta vidit ꝯple-
ta: bn̄dixit eis.

C. S. Precepit dn̄s vt erigat tabernaculū: ⁊ oīa
vnctionis oleo cōsecret: qd̄ fit mense primo anni
secūdi: q̄ postq̄ locata sūt nubes operit taberna
culū q̄ incūbit tabernaculo p diem ignis p noctē
si nubes deserit proficiscuntur. xl.

A Locutus est dn̄s ad moysen: dicens.
Mēse primo prima die mensis eriges
tabernaculū testimonij: ⁊ pones in eo
archā: dimittesq; ante illā velū: ⁊ illa
ta mēsa pones super eā que rite p̄cepta sunt. Cā-
delabrum stabit cū lucernis suis: et altare aureū
in quo adoletur incensū: coram archa testimonij.
Tentoriū in introitu tabernaculi testimonij po-
nes: ⁊ ante illud altare holocausti. Labrū inter al
tare et tabernaculū: qd̄ implebis aqua. Circūda
bisq; atriū tentorijs ⁊ ingressū eius. Et assumpto B
vnctionis oleo: vnges tabernaculū cū vasis suis
vt sanctificentur: altare holocausti et oīa vasa ei⁹
labrū cū basi sua. Oīa vnctionis oleo cōsecrabis: supra. 30. c.
vt sint sancta sanctorū. Applicabisq; aaron et fili
os ei⁹ ad fores tabernaculi testionij: ⁊ lotis aqua
indues sanctis vestibus vt ministrent michi ⁊ vn
ctio eorū in sacerdotiū sempiternū proficiat. Fe-
citq; moyses oīa que preceperat dn̄s. Igitur mē
se primo: anni secundi: prima die mēsis: collatum
est tabernaculū. Erexitq; moyses illud ⁊ posuit Nume. 7. a
tabulas: ac bases: et vectes: statuitq; colūnas ⁊ ex
pandit tectū sup tabernaculū: imposito desuper
operimēto: sicut dn̄s imperauerat. Posuit ⁊ testi
moniū in archa subditis infra vectibus ⁊ oraculū
desuper. Cūq; intulisset archā in tabernaculū te C
stimonij: appēdit ante eā velū vt expleret dn̄i ius
sionē. Posuit ⁊ mensā in tabernaculo testimonij
ad plagā septētrionalē extra velū: ordinatis corā
ꝓpositionis panibus: sicut preceperat dn̄s moy-
si. Posuit ⁊ cādelabrū in tabernaculo testimonij
e regione mēse in parte australi locatis p ordinē
lucernis iuxta preceptum dn̄i. Posuit ⁊ altare au
reū sub tecto testimonij contra velū ⁊ adoleuit su
per eo incēsum aromatū sicut iusserat dn̄s moysi
Posuit ⁊ tētoriū in introitu tabernaculi testimo-
nij: ⁊ altare holocausti in vestibulo testimonij of-
ferēs in eo holocaustum ⁊ sacrificia: vt dominus
imperauerat. Labrum quoq; statuit inter taber- D
naculū testimonij et altare implens illud aqua. supra. 30. c.
Laueruntq; in eo moyses et aaron ac filij ei⁹ ma
nus suas ⁊ pedes cum ingrederentur tectū fede
ris ac accederent ad altare: sicut preceperat do-
minus moysi. Erexit ⁊ atrium per gyrum taber-
naculi ⁊ altaris: ducto in itroitu ei⁹ tētorio. Post Nume. 9. c.
q̄ omnia perfecta sunt: operuit nubes tabernacu-
lū testimonij: ⁊ gloria domini impleuit illud. Nec
poterat Moyses ingredi tectū federis nube ope
riente omnia ⁊ maiestate domini coruscāte: quia
cuncta nubes operuerat. Si quando nubes ta-
bernaculum deserebat: proficiscebantur filij isra
el per turmas suas. Si pendebat desuper: mane
bant in eodem loco. Nubes quippe domini incu
babat per diem tabernaculo et ignis in nocte: vi
dentibus cunctis populis israel per cunctas mā
siones suas.

Explicit liber Exodi.

Incipit vagethra: id est liber Leuiticus.

C. S. De ritu holocaustorum que solum fie
bant ex tribus speciebus animalium et duabus
volatilibus: scilicet quomodo de armēto fit obla
tio: quomodo de pecoribus: quomodo de auib⁹.
Capitulum primum.

A

Vocauit au-
tem moysen: ⁊ locutus est ei
dominus de tabernaculo te-
stimonij dicens. Loquere fi-
lijs israel: ⁊ dices ad eos. Ho-
mo qui obtulerit ex vobis ho-
stiam dño de pecorib⁹: id est
de bobus ⁊ ouibus offerens victimas: si holocau-
stum fuerit eius oblatio: ac de armento masculũ
B immaculatũ offeret ad ostium tabernaculi testimo-
Exo.29.b. nij ad placandũ sibi dñm. Ponetq̃ super caput
Infra.3.a. hostie manus ⁊ acceptabilis erit: atq̃ in expiatio-
⁊ infra.4.a. nem eius proficiens. Immolabitq̃ vitulũ corã
dño et offerent filij aaron sacerdotis sanguinem
eius: fundens per altaris circuitũ quod est ante
ostiũ tabernaculi. Detractaq̃ pelle hostie: artus
in frusta concident: et subijciẽt in altari ignẽ: strue
lignorũ ante cõposita: ⁊ mẽbra que sunt cesa desu-
per ordinãtes: caput videlicet ⁊ cuncta que adhe-
rent iecori: intestinis ⁊ pedibus lotis aqua adole-
bitq̃ ea sacerdos sup altare in holocaustũ et sua-
Infra eod. uẽ odorẽ dño. Quod si de pecoribus oblatio est: de
C ouib⁹ siue de capris holocaustũ: agnũ anniculũ
⁊ absq̃ macula offeret: imolabitq̃ ad latus alta-
ris quod respicit ad aquilonẽ corã dño. Sangui-
nẽ vero illius fundẽt sup altare filij aaron per cir-
cuitũ diuidentq̃ mẽbra: caput ⁊ oĩa que adherẽt
iecori: ⁊ imponẽt sup ligna quib⁹ subijciendus est
ignis. Intestina vero ⁊ pedes lauabunt aqua: et
oblata oĩa adolebit sacerdos sup altare in holo-
D caustum et odorẽ suauissimũ dño. Si autẽ de aui-
bus holocausti oblatio fuerit dño: de turturibus
⁊ pullis colũbe: offeret eã sacerdos ad altare: ⁊ re-
torto ad collũ capite ac rupto vulneris loco: de-
currere faciet sanguinẽ sup crepidinẽ altaris: ve-
siculã vero gutturis ⁊ plumas proijciat ꝓpe al-
tare ad orientalẽ plagã in loco in quo cineres ef-
fundi solẽt. Cõfringetq̃ ascellas eius: ⁊ non seca-
bit: neq̃ ferro diuidet eã: et adolebit sup altare li-
gnis igne supposito. Holocaustũ est ⁊ oblatio sua-
uissimi odoris dño.

C.S. De oblatione sacrificiorũ ex rebus viuen-
tibus. De simila decocta in clibano cum craticu-
la absq̃ fermento et melle. De adiectione salis.
De primitijs torrendis. Capitulum ij.

A Anima cũ obtulerit oblationẽ sacrificij
dño: simila erit eius oblatio. Fundetq̃
super eã oleũ ⁊ ponet thus ac deferet
ad filios aaron sacerdotis. Quorũ vn⁹
tollet pugillũ plenũ simile: ⁊ olei ac totũ thus et
ponet memoriale sup altare in odorẽ suauissimũ
dño. Quod autẽ reliquũ fuerit de sacrificio: erit
aaron ⁊ filiorũ eius: sctm̃ sctõrũ de oblationibus
B dñi. Cũ autẽ obtuleris sacrificiũ coctũ in clibano
de simila panes scilicet absq̃ fermento conspsos
oleo: ⁊ lagana azima oleo lita: si oblatio tua fuerit
de sartagine simile consperse oleo ⁊ absq̃ fermẽ-
to: diuides eã minutatim ⁊ fundes sup eã oleum.
Si autẽ de craticula fuerit sacrificiũ eque simila
oleo cõspergetur: quã offerens dño trades mani-
bus sacerdotis. Qui cũ obtulerit eã tollet memo-
riale de sacrificio: ⁊ adolebit super altare in odo- C.
rem suauitatis dño. Quicquid autẽ reliquũ est
erit aaron ⁊ filiorũ eius: sanctũ sanctorũ de obla-
tionibus dñi. Omis oblatio que offertur dño absq̃
fermẽto fiet: nec quicq̃ fermenti ac mellis adole-
bitur in sacrificio dñi. Primitias tm̃ eorũ offere-
tis ac munera: super altare vero nõ imponentur
in odorẽ suauitatis. Quicquid obtuleris sacrifi- D
cij sale condies: nec auferes sal federis dei tui de
sacrificio tuo. In omni oblatione offeres sal. Si
autẽ obtuleris mun⁹ primitiarũ frugũ tuarũ dño:
de spicis adhuc virentibus: torrebis eas igni: et
confringes in morẽ farris: et sic offeres primitias
tuas dño: fundes super ea oleum: et thus impo-
nens quia oblatio domini est: de qua adolebit sa-
cerdos in memoriam muneris: partẽ farris fra-
cti ⁊ olei ac totum thus.

C.S. De hostia pacificorum que fiebat pro bene-
ficij impetratione si bos si ouis capra ois adeps
domini est. Capitulum iij.

Quod si hostia pacificorũ fuerit ei⁹ obla- A
tio: et de bobus voluerit offerre marẽ
siue feminã: imaculata offeret corã dño.
Ponetq̃ manũ sup caput victime sue:
que imolabitur in introitu tabernaculi testimonij.
Fundentq̃ filij aaron sacerdotis sanguinẽ per Infra eod.
altaris circuitũ: et offerent de hostia pacificorũ Exo.29.b.
in oblationẽ dño adipẽ qui operit vitalia: ⁊ quic-
quid pinguedinis est intrinsecus duos renes cũ
adipe quo tegitur ilia: ⁊ reticulũ iecoris cũ renũ-
culis: adolebuntq̃ ea sup altare in holocaustũ li-
gnis igne supposito in oblationẽ suauissimi odo-
ris dño. Si vero de ouibus fuerit eius oblatio et B
pacificorũ hostia: siue masculum obtulerit siue fe-
minã imaculata erunt oĩa. Si agnũ obtulerit co-
ram dño: ponet manum suã super caput victime
sue que imolabitur in vestibulo tabernaculi testi-
monij. Fundentq̃ filij aaron sanguinẽ eius ꝑ cir- C
cuitũ altaris: ⁊ offerent de pacificorũ hostia sacri- supra eod.
ficiũ dño adipem ⁊ caudã totã cũ renibus ⁊ pin- ⁊ infra eod.
guedinẽ q̃ operit ventrẽ atq̃ vniuersa vitalia: et
vtrũq̃ renũculũ cum adipe qui est iuxta ilia reti-
culumq̃ iecoris cũ renunculis: ⁊ adolebit ea sa-
cerdos super altare in pabulũ ignis ⁊ oblationis
dñi. Si capra fuerit eius oblatio ⁊ obtulerit eam
dño ponet manũ suã super caput eius: imolabit-
q̃ eã in introitu tabernaculi testimonij. Et fũdẽt D
filij aaron sanguinẽ ei⁹ per altaris circuitũ: tollẽt supra eod.
q̃ ex ea in pastũ ignis dñici adipẽ qui operit ven-
trẽ: ⁊ qui tegit vniuersa vitalia: duos renunculos
cũ reticulo qđ est sup eos iuxta ilia: ⁊ aruinã ieco-
ris cũ renũculis: adolebitq̃ ea super altare sacer-
dos in alimoniam ignis ⁊ suauissimi odoris. Omis infra.4.d.
adeps dñi erit iure perpetuo in gñationib⁹ ⁊ cun-
ctis habitaculis vestris: nec sanguinẽ nec adipẽ
omnino comedetis.

C.S. De hostia pro peccato sacerdotis: pro igno-
rantia multitudinis: pro peccato pricipis. ꝓ pec-
cato vnius anime. iiij.

Locut⁹ ẽ dñs ad moysen: dicens. Loq̃- A
re filijs israel. Anima que peccauerit Hostia ꝓ
p ignorãtiã: ⁊ de vniuersis mandatis pctõ sacer-
dñi que pcepit vt nõ fierent quippiã dotis.

fecerit:si sacerdos q̄ vnctus est peccauerit delinq̄
te faciens populū:offeret ꝓ peccato suo vitulū im
supra.1.b. maculatū dn̄o. Et adducet illū ad hostiū taberna
⁊ supra.3.a culi testimonij corā dn̄o:ponetqꝫ manū sup caput
eius ⁊ imolabit eū dn̄o. Hauriet quoqꝫ de sangui
ne vituli:inferens illū in tabernaculū testimonij.
B Cumqꝫ intinxerit digitū in sanguinē: asperget eū
Infra eod. septies corā dn̄o:cōtra velū sctuarij:ponetqꝫ de
eodem sanguine sup cornua altaris thymiama-
tis gratissimi dn̄o:qd̄ est in tabernaculo testimo-
nij. Oēm autē reliquū sanguinē fundet in basim
altaris holocausti in itroitu tabernaculi. Et adi-
pem vituli offeret ꝓ pctō tam eū qui vitalia ope-
rit q̄ oīa q̄ intrinsecus sunt:duos renunculos ⁊ re
ticulū quod est sup eos iuxta ilia:⁊ adipē iecoris
cū renūculis:sicut offertur de vitulo hostie pacifi
C corū:⁊ adolebit ea sup altare holocausti. Pellem
vero ⁊ omnes carnes cū capite ⁊ pedibus ⁊ itesti
nis et fimo ⁊ reliquo corpore efferet extra castra
in locū mūdū vbi cineres effūdi solēt:icēdetqꝫ ea
super lignoꝝ struē que in loco effusoꝝ cinerū cre
Hostia ꝓ mabūtur. Qd̄ si oīs turba filioꝝ israel ignoraue-
pctō multi rit ⁊ per imperitiā fecerit qd̄ cōtra mandatū dn̄i
tudinis. est:⁊ postea intellexerit pctm̄ suū : offeret ꝓ pctō
suo vitulū. Adducetqꝫ eū ad ostiū tabernaculi:⁊
ponent seniores ppl̄i manꝰ sup caput eius coram
D dn̄o. Immolatoqꝫ vitulo in cōspectu dn̄i : inferet
sacerdos qui vnctus est:de sanguine eiꝰ in taber-
supra eod. naculū testimonij:tincto digito aspergēs septies
cōtra velū. Ponetqꝫ de eodē sanguine in cornibꝰ
altaris qd̄ est corā dn̄o in tabernaculo testimonij
supra.3.d. Reliquū aūt sanguinē fūdet iuxta basim altaris
⁊ infra eo. holocaustoꝝ:qd̄ est in ostio tabernaculi testimo-
nij. Omnēqꝫ eius adipē tollet ⁊ adolebit sup alta
re:sic faciēs ⁊ de hoc vitulo quo modo fecit ⁊ priꝰ
⁊ rogante ꝓ eis sacerdote propitius erit eis dn̄s
E Ipm̄ autē vitulū efferet extra castra atqꝫ combu
ret sicut et priorē vitulū quia est ꝓ pctō multitu-
Hostia ꝓ dinis. Si peccauerit princeps ⁊ fecerit vnū e plu
pctō prin- ribꝰ per ignorantiā qd̄ dn̄i lege ꝓhibet : ⁊ postea
cipis. intellexerit peccatū suū: offeret hostiā corā dn̄o
hyrcū de capris immaculatū : ponetqꝫ manū suā
super caput eius. Cūqꝫ imolauerit eū in loco vbi
solet mactari olocaustū corā dn̄o: quia ꝓ pctō est
tinget sacerdos digitū in sanguine hostie ꝓ pctō
tangens cornua altaris holocausti:et reliquū fū-
dēs ad basim eius : adipem vero adolebit supra:
F sicut in victimis pacificorū fieri solet. Rogabitqꝫ
Hostia ꝓ ꝓ eo sacerdos ⁊ ꝓ peccato eiꝰ ⁊ dimittet ei. Qd̄ si
pctō parti peccauerit aīa per ignorantiā de populo terre vt
cularis ꝑ- faciat quicq̄ de his que dn̄i lege prohibētur at-
sone. qꝫ delinquat ⁊ cognouerit peccatū suū offeret ca
prā imaculatā:ponetqꝫ manꝰ super caput hostie
que pro peccato est:⁊ imolabit eam in loco holo-
causti. Tolletqꝫ sacerdos de sanguine in digito
suo ⁊ tangēs cornua altaris holocausti: reliquū
supra.3.d.⁊ fundet ad basim eiꝰ. Omnē adipē auferens sicut
supra eo. ⁊ auferri solet de victimis pacificorū:adolebit sup
infra eodē altare in odorē suauitatis dn̄o:rogabitqꝫ ꝓ eo et
G dimittet ei. Si aūt de pecoribꝰ obtulerit victimā
ꝓ pctō:ouē scꝫ imaculatā:ponet manū sup caput
eius:⁊ imolabit eā in loco vbi solent cedi holocau
storū hostie. Sumetqꝫ sacerdos de sanguine eius

digito suo:⁊ tangēs cornu altaris holocausti reli
quum fundet et basim eius. Omnē quoqꝫ adipem supra.3.d.
auferens:sicut auferri solet adeps arietis qui im- ⁊ supra.eo.
molatur pro pacificis cremabit super altare incē
sum domini:rogabitqꝫ pro eo et pro peccato eius
et dimittetur ei.

C.S. De hostia pro peccatis ex passione : scilicet
quid pro tacente veritatē:quid pro errore: quid
pro iuramēto tracto ex negligētia: qd̄ pro abusu
sacroꝝ:quid pro errāte. v.

Si peccauerit aīa ⁊ audierit vocē iurā- A
tis:testisqꝫ fuerit q ipse vidit:aut cōsci-
us est:nisi indicauerit portabit iniq̄ta-
tem suā. Aīa que tetigerit aliq̄d imun-
dū:siue qd̄ occisum a bestia est aut per se mortuū
aut quodlibet aliud reptile ⁊ oblita fuerit imūdi-
cie sue rea est ⁊ deliquit:⁊ si tetigerit quicq̄ de im
mundicia hoīs iuxta oēm impuritatē qua polluī
solet:oblitaqꝫ cognouerit postea:subiacebit deli- B
cto. Aīa que iurauerit.⁊ ꝓtulerit labijs suis:vt vl Pro iura-
male quid faceret:vel bene ⁊ nō fecerit: ⁊ ipsū iu mento fra-
ramēto ⁊ sermone firmauerit:oblitaqꝫ postea in- cto ex ne-
tellexerit delictū suū:agat penitentiā ꝓ pctō:⁊ of gligentia.
ferat de gregibus agnū siue caprā:orabitqꝫ ꝓ ea
sacerdos ⁊ pro peccatis eius. Sin autē nō potue deute.18.c.
rit offerre pecus offerat duos turtures vel duos Luce.2.d.
pullos colūbarū dn̄o:vnū ꝓ peccato:et alterū in
holocaustū:dabitqꝫ eos sacerdoti. Qui primū of
ferens pro peccato:retorquebit caput eius ad pē
nulas ita vt collo adhereat: ⁊ nō penitus obrum
patur:⁊ asperget de sanguie eius parietē altaris
Quicquid autē reliquū fuerit faciet distillare ad C
fundamentū eius q: pro peccato est. Alterū vero
in holocaustū adolebit vt fieri solet : rogabitqꝫ ꝓ
eo sacerdos ⁊ pro peccato eius: ⁊ dimittetur ei. q
si nō quierit manꝰ eiꝰ duos offerre turtures aut
duos pullos columbarū offeret ꝓ peccato suo si
mile partē ephi decimā. Non mittet in eam oleū
nec thuris aliquid imponet q: ꝓ peccato est: tra
detqꝫ eā sacerdoti q̄ plenū ex ea pugillū hauriēs
cremabit super altare in monimētū eius qui ob-
tulerit:rogans pro illo et expiās: reliquam vero
partē ipse habebit in munere. Locutusqꝫ est dn̄s D
ad moysen dicens. Anima si predicans cerimo- pro abusu
nias per errorē in his que domino sunt sanctifi- sacrorum.
cata peccauerit offeret pro delicto suo arietem
imaculatū de gregibus:qui emi potest duobus si
clis iuxta pondus sanctuarij : ipsumqꝫ qd̄ intulit
damni restituet:⁊ quintā partē ponet supra tra-
dens sacerdoti qui rogabit pro eo offerens arie-
tem ⁊ dimittetur ei. Aīa que peccauerit per igno pro errāte
rantiā:feceritqꝫ vnū ex his q̄ dn̄i lege ꝓhibētur :
⁊ peccati rea intellexerit iniquitatē suā : offeret
arietē imaculatum de gregibus sacerdoti iuxta
mensurā estimationēqꝫ peccati qui orabit pro eo
quia nesciens fecerit:⁊ dimittetur ei:quia per er-
rorem deliquit in dn̄o.

C.S. De hostia pro peccato ex certa mali-
cia . De lege holocausti et igne perpetuo et lege
singulorum sacrificiorum. De oblatione sacerdo
tis in die vnctionis eius . De hostia pro peccato
que hostia comeditur et a quibus et vbi . Et que
comburitur. Cpl̄m. vi.

A
Hostia ꝓ pctō ex certa malicia.

Locutus est dñs ad moysen dicēs. Aia q̄ peccauerit: ⁊ cōtempto dño negauerit ꝓximo suo depositū qd̄ fidei ei⁹ creditū fuerat: vel vi aliq̄d extorserit: aut calūniā fecerit: siue rē ꝑditā inuenerit: ⁊ inficians insuꝑ peierauerit: ⁊ quodlibet aliud ex plurib⁹ fecerit in quib⁹ solēt peccare hoīes cōuicta delicti: reddet oīa q̄ per fraudē voluit obtinere integra ⁊ quintā insuꝑ dño cui dānū intulerat. Pro pctō aūt suo offeret arietē imaculatū de grege: ⁊ dabit eū sacerdoti iuxta estimationē mensuraqꝫ delicti q̄ rogabit ꝓ eo corā dño: ⁊ dimittetur illi ꝓ singulis q̄ faciēdo peccauit.

B
Lex holocausti.

Locutusqꝫ est dñs ad moysen dicēs. Precipe aaron ⁊ filijs eius. Hec est lex holocausti. Cremabit̃ ĩ altari tota nocte vsqꝫ mane. Ignis ex eodē altari erit. Uestietur tunica sacerdos ⁊ feminalib⁹ lineis tolletqꝫ cineres quos vorās ignis excussit: ⁊ ponēs iuxta altare spoliabitur prioub⁹ vestimentis: indutusqꝫ alijs efferet eos extra castra: ⁊ in loco mūdissimo vsqꝫ ad fauillā cōsumi faciet. Ignis autē in altari sēp ardebit quē nutriet sacerdos: subijciens ligna mane per singulos dies: ⁊ imposito holocausto desuꝑ adipes adolebit pacificoꝝ. Ignis est iste perpetu⁹ q̄ nunq̄ deficiet in altari. Hec est lex sacrificij et libamētoꝝ q̄ offerent filij aaron corā dño et corā altari. Tollet sacerdos pugillū simile q̄ cōspersa est oleo ⁊ totū thus qd̄ suꝑ simila est: adolebitqꝫ illud in altari ĩ monimētū odoris suauissimi dño. Reliquā aūt partē simile comedet aarō cū filijs suis absqꝫ fermento ⁊ comedet in loco sanctuarij

C.
tabernaculi. Ideo autē nō fermentabit̃: q2 pars eius in dñi offert̃ incēsū. Sanctū sanctoꝝ erit sicut ꝓ pctō atqꝫ delicto. Mares tm̄ stirpis aaron comedēt illā. Legitimū ac sempiternū erit in generationib⁹ vestris de sacrificijs dñi. Oīs qui tetigerit illa sanctificabitur.

Oblatō sacerdotis ĩ die vnctionis.

Locutusqꝫ est dñs ad moysen dicens. Hec est oblatio Aaron ⁊ filioꝝ eius quā offerre debent dño in die vnctiōis sue. Decimā partē ephi offerēt simile ĩ sacrificio sempiterno. Mediū ei⁹ mane ⁊ mediū ei⁹ vespere: q̄ in sartagine oleo cōspersa frigetur. Offeret autē eā calidā in odorē suauissimū dño sacerdos q̄ iure pr̄i successerit. Et tota cremabit̃ in altari.

D
Oē eñ sacrificiū sacerdotū igne cōsumetur: nec quisq̄ comedet ex eo.

Hostia ꝓ pctō vbi offertur.

Locut⁹ est aūt dñs ad moysen dicēs. Loq̄re aaron ⁊ filijs ei⁹. Ista est lex hostie ꝓ peccato. In loco vbi offertur holocaustū imolabit̃ corā dño. Sanctū sanctoꝝ est. Sacerdos q̄ offert comedet eā in loco sctō in atrio tabernaculi. Quicq̄d tetigerit carnes eius sanctificabitur.

infra. xi. c. et ifra. 15. b

Si de sanguine illius vestis fuerit aspersa lauabitur in loco sancto. Uas aūt fictile in quo cocta est confringetur. Q2 si vas eneū fuerit defricabitur ⁊ lauabitur aqua. Oīs masculus de genere sacerdotali vescet̃ de carnib⁹ eius: q2 sanctū sanctoꝝ ē.

Hostia ꝓ pctō nō comedet̃: sed cōburetur

Hostia eni que ceditur ꝓ pctō: cui⁹ sanguis infertur ĩ tabernaculū testimonij: ad expiādū ĩ sctuario nō comedetur: sed cōburetur igni.

C. S. De hostia pacificorum quis quando comedi debeat. De adipe et sanguine ⁊ parte sacerdotis et pectusculo eleuationis.

Capitulum. vij.

A
Hec quoqꝫ est lex hostie pro delicto. Sācta sanctoꝝ est. Idcirco vbi immolabitur holocaustū: mactabitur et victima ꝓ delicto: sanguis eius per gyrū altaris fundetur. Offerent ex ea caudā ⁊ adipem qui operit vitalia: duos renūculos ⁊ pinguedinē que iuxta ilia est: reticulūqꝫ iecoris cū renūculis: ⁊ adolebit ea sacerdos super altare. Incēsū est dñi ꝓ delicto.

Quis ⁊ qñ comedi debeat hostia pacificorum.

Oīs masculus de sacerdotali genere ĩ loco sancto vescetur his carnibus: q2 sanctū sanctorū est. Sicut ꝓ peccato offert̃ hostia: ita ⁊ ꝓ delicto. Utriusqꝫ hostie lex vna erit. Ad sacerdotē q̄ eam obtulerit ꝑtinebit. Sacerdos qui offert holocausti victimā habebit pellem eius. Et oīe sacrificiū simile quod coquitur in clibano: ⁊ quicq̄d

B
in craticula vel in sartagine preparatur eius erit sacerdotis a quo offertur: siue oleo cōspersa siue arida fuerint. Cunctis filijs aaron mēsura equa per singulos diuidetur. Hec est lex hostie pacificorū q̄ offert̃ dño. Si ꝓ gratiarū actiōe oblatio fuerit: offerent panes absqꝫ fermento cōspersos oleo ⁊ lagana azima vncta oleo: coctamqꝫ similā ⁊ collirīdas olei amixtione cōspersas: panes q̄qꝫ fermētatos cū hostia gratiarū q̄ imolat̃ ꝓ pacificis ex quibus vn⁹ ꝓ pmitijs offertur dño ⁊ erit sacerdos qui fundet hostie sanguinē. Cuius carnes eadem comedētur die: nec remanebit ex eis quicq̄ vsqꝫ mane. Si voto vel sponte quispiā obtulerit hostiā: eadē similiter edetur die. Sed et si quid in crastinū remanserit: vesci licitū est. Quicquid autē tertius inuenerit dies: ignis absumet.

C
Si quis de carnibus victime pacificorū die tertio comederit: irrita fiet eius oblatio nec ꝓderit offerenti: quin potius quecunqꝫ aīa tali se edulio contaminauerit preuaricationis rea erit. Caro que aliquid tetigerit immūdū nō comedetur: sed cōburetur igni. Qui fuerit mundus vescetur ex ea. Anima polluta que ederit de carnibus hostie pacificorū que oblata est dño peribit de populis suis: ⁊ que tetigerit imunditiā hominis vel iumenti siue oīs rei que polluere potest: ⁊ comederit de huiuscemodi carnib⁹: interibit de populis suis. Locutusqꝫ est dñs ad moysen dicēs. Loquere filijs israel. Adipē ouis ⁊ bouis ⁊ capre nō comedetis. Adipē cadaueris morticini ⁊ eius animalis qd̄ a bestia captū est: habebitis in varios vsus.

supra. 3. d.

Si quis adipem qui offerri debet in incensum dñi comederit: peribit de populo suo. Sāguinē quoqꝫ oīs aialis nō sumetis in cibo: tā de auibus q̄ de pecoribus. Oīs aīa q̄ ederit sanguinē peribit de ppl̄is suis. Locutusqꝫ est dñs ad moysen dicēs. Loq̄re filijs israel dicēs. Qui offert victimam pacificoꝝ dño offerat simul ⁊ sacrificiū id est libamenta eius. Tenebit manibus adipem hostie ⁊ pectusculū.

D
Cūqꝫ ambo oblata dño consecrauerit trader sacerdoti: qui adolebit adipem super altare: pectusculum autem erit aaron ⁊ filiorum eius. Armus quoqꝫ dexter de pacificorum hostijs: cedet in pmitias sacerdotis. Qui obtulerit sanguinem ⁊ adipem filioꝝ aaron: ipe habebit ⁊ armū dextrum in portione sua. Pectusculū eñ eleuationis ⁊ armū separatiōis tuli a filijs israel de hostijs eoꝝ pacificis: ⁊ dedi aaron sacer-

doti ⁊ filijs eius in lege perpetua ab omi populo
israel. Hec est vnctio aaron ⁊ filioꝝ eiꝰ in cerimo-
nijs dñi: die quo obtulit eos moyses vt sacerdo-
tio fungerentur et que precepit eis dari dñs a fi-
lijs israel religione perpetua in generationibus
suis. Ista est lex holocausti et sacrificij ꝓ peccato
atqꝫ delicto: ⁊ ꝓ ꝯsecratiõe ⁊ pacificoꝝ victimis
quã constituit dñs moysi in monte synai qñ man
dauit filijs israel vt offerrent oblationes suas do
mino in deserto synai.

C. S. De ꝯsecratione aaron ⁊ filiorũ eius. de vn
ctione tabernaculi. Quia septẽ diebꝰ finitur con
secratio: ⁊ tot diebus non exierunt de ostio taber
naculi aaron et filij eius. viij.

A Consecratio aaron ⁊ filioꝝ eius

Locutusqꝫ est dñs ad moysen dicens.
Tolle aaron cũ filijs suis: vestes eoꝝ
et vnctionis oleum vitulum ꝓ pecca-
to: duos arietes canistrũ cũ azymis: ⁊
congregabis oẽm cetũ israel ad ostiũ tabernacu
li. Fecit moyses vt dñs imperauerat. cõgregata-
qꝫ omi turba añ fores tabernaculi ait. Iste est ser
mo quẽ iussit dñs fieri. Statimqꝫ obtulit aaron ⁊
filios eius. Cũqꝫ lauisset eos: vestiuit pontificem
subucula linea accingens cũ baltheo: et induens
eũ tunica hyacinthina: et desuper humerale impo
suit: quod astringens cingulo aptauit rationali i
B quo erat doctrina ⁊ veritas. Cydari quoqꝫ texit
caput: ⁊ super eã contra frontẽ posuit laminã au-
ream consecratã in sanctificatione: sicut precepe
Unctio tabernaculi. rat ei dñs. Tulit ⁊ vnctionis oleum quo liniuit ta
bernaculũ cũ omi suppellectili sua. Cũqꝫ sancti
ficans aspersisset altare septẽ vicibus: vnxit illud ⁊
omia vasa eius: labrũqꝫ cuꝫ basi sua sanctificauit
C oleo. Quod fundens super caput aaron vnxit eũ
⁊ consecrauit. Filios quoqꝫ eius oblatos cõsecra
Unctio aaron ⁊ filiorum eius. uit: vestiuitqꝫ tunicis lineis ⁊ cinxit baltheis: impo-
suitqꝫ mitras vt iusserat dñs. Obtulit et vitulum
ꝓ peccato. Cũqꝫ super caput eius posuisset aarõ
⁊ filij eius manus suas: imolauit eũ hauriens san
guinem: ⁊ tincto digito tetigit cornua altaris per
gyrum. Quo expiato ⁊ sanctificato: fudit reliquũ
sanguinem ad fundamẽta eius. Adipem vero q̃
erat sup vitalia ⁊ reticulũ iecoris: duosqꝫ renicu
los cũ aruinulis suis adoleuit super altare vitu-
lum cũ pelle ⁊ carnibus ⁊ fimo cremans extra ca
D stra: sicut preceperat dñs. Obtulit ⁊ arietẽ in ho-
locaustum. Super cuius caput cuꝫ imposuissent
aaron ⁊ filij eius manus suas imolauit eũ: ⁊ fudit
sanguineꝫ eius per circuitũ altaris. Ipsumqꝫ arie-
tem in frusta concidens: caput eius ⁊ artus ⁊ adi
pem adoleuit igni: lotis prius intestinis ⁊ pedibꝰ
Totũqꝫ simul arieteꝫ incendit super altare: eo q̄
esset holocaustũ suauissimi odoris dño: sicut p̃ce-
perat ei. Obtulit ⁊ arietẽ scðm in cõsecrationẽ sa
cerdotũ posuerũtqꝫ super caput eius aaron ⁊ fi-
lij eius manus suas. Quẽ cũ imolasset moyses su
mens de sanguine eius tetigit extremũ auricule
dextre aaron: ⁊ pollicẽ manus eius dextre similit̃
E ⁊ pedis. Obtulit ⁊ filios aaron. Cũqꝫ de sangui-
ne arietis imolati tetigisset extremũ auricule sin
guloꝝ dextre: ⁊ pollices manꝰ ac dextri pedis re
liquũ fudit super altare per circuitũ. Adipẽ vero
⁊ caudã oẽmqꝫ pinguedinẽ q̃ operit intestina: re
ticulumqꝫ iecoris ⁊ duos renes cũ adipibus suis
⁊ armo dextro separauit. Tollẽs aũt de canistro
azymorũ quod erat corã dño panes absqꝫ fermẽ
to: ⁊ collyridam conspersaꝫ oleo laganũqꝫ posuit
super adipes ⁊ armũ dextrũ tradens simul omia
aaron ⁊ filijs eius. Qui postqꝫ leuauerũt ea corã F
dño: rursum suscepta de manibus eoꝝ: adoleuit
super altare holocausti: eo q̄ cõsecrationis esset
oblatio in odorem suauitatis sacrificij dñi. Tulit
qꝫ pectusculum eleuans illud corã dño de ariete
cõsecrationis in partẽ suã: sicut p̃ceperat ei dñs.
Assumensqꝫ vnguẽtũ ⁊ sanguinẽ qui erat in alta-
ri aspersit super aaron ⁊ vestimenta eius: ⁊ sup fi-
lios illius ac vestes eoꝝ. Cũqꝫ sanctificasset eos
in vestitu suo: p̃cepit eis dicens. Coquite carnes
ãte fores tabernaculi: ⁊ ibi comedite eas. Panes
quoqꝫ cõsecrationis edite qui positi sunt in cani-
stro: sicut precepit mihi dñs dicens. Aaron ⁊ filij G
eius comedent eos. Quicquid aũt reliquũ fuerit
de carne ⁊ panibus: ignis absumet. De ostio quo
qꝫ tabernaculi nõ exibitis septẽ diebꝰ vsqꝫ ad diẽ
quo cõplebitur tempus cõsecrationis vestre. Se
ptem eñ diebus finitur ꝯsecratio: sicut in presen
tiarũ factũ est vt ritꝰ sacrificij cõpleretur. Die ac
nocte manebitis in tabernaculo obseruantes cu
stodias dñi ne moriamini. Sic eñ mihi preceptũ
est. Feceruntqꝫ aaron ⁊ filij eius cuncta q̃ locutꝰ
est dñs per manũ moysi.

C. S. De prima imolatione sacerdotis ꝓ suo pec
cato ⁊ populi. qualiter moyses ⁊ aaron benedixe
runt populo. qualiter dñs apparuit eis. q̄ ignis
egressus a deo deuorauit holocaustum. ix.

Facto aũt octauo die: vocauit moyses A
aaron ⁊ filios eius ac maiores natu is-
rael: dixitqꝫ ad aaron. Tolle de armen
to vitulum ꝓ pctõ ⁊ arietẽ in holocau-
stum vtrũqꝫ imaculatũ: ⁊ offer illos corã dño ⁊ ad
filios israel loqueris. Tollite hyrcum ꝓ peccato
⁊ vitulũ atqꝫ agnũ ãniculũ ⁊ sine macula in holo-
caustũ: bouẽ ⁊ arietẽ ꝓ pacificis ⁊ imolate eos co
ram dño in sacrificio singuloꝝ similã cõspersam
oleo offerentes. Hodie eñ dñs apparebit vobis
Tulerunt ergo cũcta q̃ iusserat moyses ad ostiũ
tabernaculi: vbi cũ oĩs multitudo astaret ait moy
ses. Iste est sermo queꝫ precepit dñs: facite ⁊ ap-
parebit vobis gl̃ia eius. Et dixit ad aaron. Acce B
de ad altare ⁊ imola pro peccato tuo. Offer holo
caustũ ⁊ deprecare ꝓ te ⁊ ꝓ populo. Cũqꝫ macta
ueris hostiaꝫ populi: ora ꝓ eis sicut precepit dñs
Statimqꝫ aaron accedens ad altare imolauit vi Prima imolatio sacerdotis pro pctõ suo.
tulum ꝓ peccato suo: cuius sanguinẽ obtulerunt
ei filij sui. In quo tingẽs digitũ tetigit cornua al-
taris: ⁊ fudit residuũ ad basim eius. Adipemqꝫ ⁊
renũculos ac reticulũ iecoris q̃ sunt ꝓ pctõ ado-
leuit super altare: sicut p̃ceperat dñs moysi. Car
nes vero ⁊ pellem eius extra castra cõbussit igni:
imolauit ⁊ holocausti victimã. Obtuleruntqꝫ ei fi C
lij sui sanguinẽ eiꝰ quẽ fudit per altaris circuitũ.
Ipsam etiã hostiam in frusta concisam cũ capite
mẽbris singulis obtulerũt: q̃ oĩa super altare cre
mauit igni: lotis aqua prius intestinis ⁊ pedibus
Et pro pctõ populi offerens mactauit hyrcũ. ex- Pro peccato populi.
piatoqꝫ altari fecit holocaustũ addens in sacrifi-

cio libamēta q̄ pariter offerūtur: ⁊ adolēs ea sup
altare absq̄ cerimonijs holocausti matutini. Im
molauit ⁊ bouem atq̄ arietem hostias pacificas
populi. Obtulerūtq̄ ei filij sui sanguinē quē fu-
dit super altare in circuitu: adipē aūt bouis ⁊ cau
dam arietis renūculosq̄ cū adipibus suis ⁊ reti-
D culū iecoris posuerūt super pectora. Cūq̄ crema
ti essent adipes sup altare pectora eoꝝ et armos
dextros separauit aaron eleuans corā dn̄o: sicut
preceperat moyses. Et extēdens manū ad popu
lum benedixit ei: sicq̄ cōpletis hostijs ꝓ peccato
⁊ holocaustis ⁊ pacificis descendit. Ingressi aūt
moyses ⁊ aaron in tabernaculū testimonij: ⁊ dein-
ceps egressi benedixerūt pplo. Apparuitq̄ glia
dn̄i omni multitudini: ⁊ ecce egressus ignis a dn̄o
deuorauit holocaustū ⁊ adipes qui erāt sup alta-
re: quod cū vidissent turbe laudauerūt dn̄m ruē-
tes in facies suas.

C. S. De morte Nadab ⁊ abiu. de vino non bibē
do qn̄ intrabāt tabernaculū. de parte sacerdota-
li. de hyrco cōbusto. vnde iratus est moyses. x.

A infra.16.a. Nume.3.a. et.26.g.

Arreptisq̄ nadab ⁊ abiu filij aaron thu
ribulis iposuerunt ignem ⁊ incēsum de
super offerentes corā dn̄o ignē alienū
quod eis preceptū nō erat. Egressusq̄
ignis a dn̄o deuorauit eos ⁊ mortui sunt corā do-
mino. Dixitq̄ moyses ad aaron. Hoc est qđ locu
tus est dn̄s. Sāctificabor in his q̄ appropinquāt
mihi: et in conspectu oīs populi glorificabor. Qđ
audiēs tacuit aaron. Vocatis aūt moyses mysa-
hele ⁊ elisaphā: filijs oziel patrui aarō: ait ad eos.
Ite ⁊ tollite fratres vestros de cōspectu sanctua
rij: ⁊ asportate extra castra. Confestimq̄ pergen-
tes tulerunt eos sicut iacebant vestitos lineis tu
nicis: ⁊ eiecerunt foras: vt sibi fuerat imperatum.
B Locutusq̄ ē moyses ad aarō ⁊ ad eleazar ⁊ ytha
mar filios eius. Capita vestra nolite nudare: ⁊ ve-
stimenta nolite scindere: ne forte moriamini: ⁊ su-
per oēm cetū oriatur indignatio. Fratres vestri ⁊
oīs domus israel plangāt incendiū qđ dn̄s susci-
tauit: vos aūt non egrediemini fores tabernacu
li: alioquin peribitis. Oleū quippe sancte vnctio-
nis est super vos. Qui fecerūt oīa iuxta preceptū
moysi. Dixitq̄ dn̄s ad aaron. Vinū ⁊ omne qđ ine
briare potest nō bibetis tu ⁊ filij tui qn̄ intrabitis
in tabernaculū testimonij: ne moriamini: q2 prece
ptum sempiternū est in generatiōes vestras ⁊ vt
habeatis scientiā discernendi inter scm̄ ⁊ ꝓpha-
nū: inter pollutū ⁊ mūduz doceatisq̄ filios israel
oīa legitima mea que locutus suz ad eos ꝑ manū
C moysi. Locutusq̄ est moyses ad aaron ⁊ ad elea-
zar ⁊ ythamar filios eius qui erant residui. Tol-
lite sacrificiū quod remāsit de oblatione dn̄i ⁊ co
medite illud absq̄ fermento iuxta altare: q2 scm̄
sanctoꝝ ē: comedetis aūt in loco sancto qđ datuz
est tibi ⁊ filijs tuis de oblationibus dn̄i: sicut ꝓce-
ptū est mihi: pectusculū quoq̄ qđ oblatū est: ⁊ ar-
mū qui separatꝰ est edetis in loco mūdissimo tu ⁊
filij tui ⁊ filie tue tecū. Tibi eñ ac liberis tuis re-
posita sunt de hostijs salutaribꝰ filioꝝ israel eo ꝙ
armū ⁊ pectus ⁊ adipes q̄ cremātur in altari: ele-
uauerunt corā dn̄o ⁊ pertineant ad te ⁊ ad filios
tuos lege perpetua: sicut precepit dn̄s. Inter hec

hyrcum qui oblatus fuerat pro pctō cū quereret D
moyses adustū reppit: iratusq̄ contra eleazar et
ythamar filios aaron q̄ remanserant ait. Cur nō
comedistis hostiā pro pctō i loco scō que sancta
sanctoꝝ est: ⁊ data vobis vt portetis iniquitatem
multitudinis ⁊ rogetis ꝓ ea in cōspectu dn̄i: ꝓser
tim cū de sanguine illius nō sit illatū intra sancta
⁊ comedere debueratis eā in sanctuario: sicut ꝓ-
ceptum est mihi? Respondit aaron. Oblata ē ho
die victima ꝓ peccato ⁊ holocaustū corā dn̄o: mi-
hi autē accidit quod vides. Quomodo potui co-
medere eā: aut placere dn̄o i cerimonijs mēte lu-
gubri? Quod cū audisset moyses recepit satisfa-
ctionem.

C. S. De imūdis aīalibus ad esum: ⁊ ꝙ sancti de
bent esse. quia sanctus est dn̄s. xi.

A Deute.14.a.
Que aīalia a iudeis poterāt comedi: et q̄ non.

Locutusq̄ est dn̄s ad moysen ⁊ aarō di
cens. Dicite filijs israel. Custodite oīa
q̄ scripsi vobis vt sim deus vester. Hec
sunt aīalia q̄ comedere debetis de cun
ctis animantibꝰ terre. Omē quod habet diuisam
vngulā ⁊ ruminat in pecoribꝰ comedetis. Quic-
quid aūt ruminat ⁊ habet vngulam: sed non diui
dit eā: sicut camelus ⁊ cetera: nō comedetis illud
⁊ inter imūda reputabitis. Cyrogrillus qui rumi-
nat vngulamq̄ nō diuidit: imūdus est: lepus quo
q̄ nā ⁊ ipē ruminat: sed vngulā nō diuidit. ⁊ sus q̄
cū vngulam diuidat nō ruminat: horū carnibus
nō vescemini: nec cadauera cōtingetis: q2 imūda
B sunt vobis. Hec etiā sūt q̄ gignūtur in aquis: ⁊ ve
sci licitū ē. Omē quod habet pēnulas ⁊ squamas
tam in mari q̄ in fluminibꝰ ⁊ stagnis: comedetis
Quicquid aūt pēnulas ⁊ squamas nō habet eo-
rum q̄ in aquis mouētur ⁊ viuūt: abominabile vo-
bis execrandūq̄ erit. Carnes eoꝝ non comede-
tis: ⁊ morticina vitabitis. Cūcta q̄ non habent pē
nulas ⁊ squamas in aquis: polluta erūt. Hec sūt
que de auibus comedere non debetis: ⁊ vitanda
sunt vobis. Aquilam ⁊ gryphū ⁊ halyetū ⁊ miluū
ac vulturem iuxta genus suū: ⁊ omē coruini gene
ris in similitudinē suā strutionem ⁊ noctuā ⁊ larū
⁊ accipitrem iuxta genus suū: bubonē ⁊ mergulū
⁊ ibin ⁊ cygnū ⁊ onocrocalū ⁊ porphyrionē: hero
dionem ⁊ caradrion iuxta genus suū: vpupā quo
q̄ ⁊ vespertilionē. Omē de volucribus quod gra
ditur super quattuor pedes abominabile erit vo
bis. Quicquid aūt ambulat quidē super quattu-
or pedes: sed habet longiora retro crura per q̄ sa
lit super terrā comedere debetis: vt est bruchus in
genere suo: atthacus atq̄ ophimacꝰ atq̄ locusta
singula iuxta genus suū. Quicquid aūt ex volu- D
cribus quattuor tm̄ habet pedes: execrabile erit
vobis: ⁊ quicūq̄ morticina eoꝝ tetigerit: polluet
⁊ erit imūdus vsq̄ ad vesperū: ⁊ si necesse fuerit vt
portetur quippiā hoꝝ mortuū: lauabit vestimen-
ta sua: ⁊ imūdus erit vsq̄ ad occasum solis. Omē
animal quod habet quidē vngulā: sed nō diuidit
eā nec ruminat: imūdū erit: ⁊ quicqd tetigerit il-
lud cōtaminabitur. Quod ambulat sup manꝰ ex
cunctis animantibꝰ q̄ incedunt quadrupedia im
mūdū erit. Qui tetigerit morticina eoꝝ polluet
vsq̄ ad vesperū: ⁊ qui portauerit huiuscemodi ca
dauera: lauabit vestimēta sua ⁊ imūdus erit vsq̄

Qui pisces iudeis permittebant ⁊ qui non.

Que aues ꝑmittebantur: ⁊ q̄ nō

C

ad vesperũ:quia omĩa hec imũda sũt vobis. Hec
E quoq; inter polluta reputabũtur de his q̃ mouẽt
in terra:mustela ⁊ mus ⁊ cocodryllus:singula iu=
xta genus suũ:migale:cameleon:⁊ stellio ⁊ lacer=
ta ⁊ talpa:oĩa hec imũda sunt. Qui tetigerit mor=
ticina eoꝝ:imũdus erit vsq; ad vesperũ:et sup q̃d
ceciderit q̃cq; de morticinis eorũ polluet̃ tã vas
ligneum ⁊ vestimentũ q̃; pelles ⁊ cilicia:⁊ in quo=
cũq; fit opus: tingẽtur aqua ⁊ polluta erunt vsq;
ad vesperũ:⁊ sic postea mũdabuntur. Vas aũt fi=
S.6.d. ctile in quod hoꝝ quicq̃ intro ceciderit polluet̃:
⁊ infra.15.b. ⁊ idcirco frãgendũ est. Omis cibus quẽ comede
F tis si fusa fuerit super eũ aqua:imũdus erit:⁊ omẽ
liquens quod bibitur de vniuerso vase imũdum
erit. Et quicq̃d de morticinis huiuscemodi ceci=
derit super illud:imundũ erit siue clybani siue sy
tropodes destruentur:⁊ imũdi erunt. Fontes ꝟo
⁊ cysterne ⁊ omis aquarũ cõgregatio mũda erit.
Qui morticina eoꝝ tetigerit polluetur. Si ceci=
derit super sementẽ non polluet eã. Si aũt quis=
piam aqua sementẽ perfuderit ⁊ postea mortici=
nis tacta fuerit illico polluetur. Si mortuũ fuerit
aial:quod licet vobis comedere: qui cadauer ei⁹
tetigerit:imũdus erit vsq; ad vesperũ. Et q̃ come
derit ex eo quippiã siue portauerit lauabit vesti=
menta sua:⁊ imũdus erit vsq; ad vesperũ. Omne
quod reptat super terrã:abominabile erit: nec as
G sumetur in cibum. Quicquid sup pectus quadru
pes graditur:⁊ multos habet pedes siue p humũ
trahitur nõ comedetis:qꝛ abominabile est. Noli=
te contaminare aias vestras nec tãgatis quicq̃
eoꝝ ne imũdi sitis. Ego sũ dñs deus vester. Sã=
cti estote:qꝛ ego sanct⁹ sum. Ne polluatis aias ve
Oẽ repti= stras in omi reptili quod mouet̃ super terrã. Ego
le ꝓhibet̃. eñ sum dñs q̃ eduxi vos de terra egypti vt essem
vobis in deũ. Sancti eritis:qꝛ ego sanctus sum.
Infra.19. Ista est lex animantiũ ac volucrũ ⁊ oĩs anime vi=
a. uentis:q̃ mouetur in aqua ⁊ reptat in terra:vt dif
1.Pe.1.c. ferentias noueritis mũdi ⁊ imũdi:⁊ sciatis q̃d co
medere ⁊ respuere debeatis.

C. S. De imũdicia mulieris puerpere ⁊ mũdati
one ipsius ⁊ oblatione eius. xij.

A Ocutusq; ẽ dñs ad moysen dicẽs. Lo=
quere filijs israel:⁊ dices ad eos. Muli
er si suscepto semine peperit masculũ:
imũda erit septẽ dieb⁹ iuxta dies sepa=
rationis menstrue:⁊ die octauo circũcidet̃ infantu=
lus. ipa vero trigintatribus dieb⁹ manebit in san
guine purificationis sue. Omẽ sanctũ nõ tanget
nec igredietur in sanctuariũ donec impleat̃ dies
B purgatiõis sue. Sin aũt feminã pepit imũda erit
duabus hebdomadib⁹ iuxta ritũ fluxus mẽstrui:
⁊ sexagintasex diebus manebit in sanguine puri=
C ficationis sue. Cũq; expleti fuerint dies purifica
Luce.2.d. tionis sue ꝓ filio siue ꝓ filia deferet agnũ ãniculũ
in holocaustũ:⁊ pullũ colũbe siue turturem ꝓ pec
cato ad ostiũ tabernaculi testimonij:et tradet sa=
cerdoti qui offeret illa corã dño et orabit ꝓ ea: et
D sic mũdabitur ꝓ fluuio sanguinis sui. Ista est lex
S.7.b. pariẽtis masculũ aut feminã. Q̃d si nõ inuenerit
Lu.2.d. manus eius:nec potuerit offerre agnũ: sumet du
os turtures vel duos pullos columbarũ:vnũ i ho
locaustũ:⁊ alterũ ꝓ peccato. Orabitq; ꝓ ea sacer
dos ⁊ sic mundabitur.

C. S. De imũdicia hoĩs leprosi quomodo cogno
scat̃:⁊ q̃uo se debẽt habere:⁊ de lepra vestimẽtoꝝ.

Ocutusq; est dñs ad moysen xiij. A
⁊ aaron: dicẽs. Homo in cuius cute a
carne ortus fuerit diuersus color siue
pustula:aut quasi lucens quippiã id ẽ
plaga lepre:adducetur ad aaron sacerdotem vel
ad vnũ quẽlibet filioꝝ eius. Qui cũ viderit leprã
in cute ⁊ pilos in albũ mutatos colorẽ ipamq; spe
ciem lepre humiliorẽ cute et carne reliqua:plaga
lepre est:⁊ ad arbitriũ eius separabitur. Sin autẽ
lucis candor fuerit in cute: nec humilior carne re
liqua ⁊ pili coloris pristini:recludet eũ sacerdos
septẽ diebus ⁊ considerabit die septimo. Et siqui
dem lepra vltra nõ creuerit nec transierit in cute Quomo=
priores terminos rursũ:recludet eũ septẽ dieb⁹ do cogno=
alijs: ⁊ die septimo cõtẽplabitur. Si obscurior fu scebat̃ le=
erit lepra ⁊ nõ creuerit in cute mũdabit eũ: qꝛ sca pra.
bies est. lauabitq; homo vestimenta sua:⁊ mũdus
erit. Q̃d si postq; a sacerdote visus est et reddit⁹ B
est mũdicie iterũ lepra creuerit adducet̃ ad eũ: ⁊
imũdicie cõdẽnabitur. Plaga lepre si fuerit i ho=
mine:adducetur ad sacerdotẽ:⁊ videbit eũ. Cũq;
color albus in cute fuerit ⁊ capillorum mutauerit
aspectũ:ipa quoq; caro viua apparuerit:lepra ve
tustissima iudicabit̃ atq; inolita cuti. Cõtamina=
bit itaq; eũ sacerdos ⁊ nõ recludet: qꝛ ꝑspicue im
mũdicie est. Sin aũt effloruerit discurrens lepra
in cute ⁊ operuerit oẽm carnẽ a capite vsq; ad pe
des quicq̃d sub aspectu oculoꝝ cadit: considera=
bit eũ sacerdos ⁊ teneri lepra mũdissima iudica=
bit: eo q̃ oĩs in candorẽ versa sit:⁊ idcirco homo
mũdus erit. Quãdo vero caro viuẽs in ea appa= C
ruerit:tũc sacerdotis iudicio polluetur:⁊ inter im=
mũdos reputabitur. Caro eñ viua si lepra asper
gat̃ imũda est. Q̃d si rursum ꝟsa fuerit in alborẽ
⁊ totũ hoĩem operuerit:cõsiderabit eũ sacerdos:
⁊ mũdũ esse decernet. Caro aũt ⁊ cutis in qua vl=
cus natũ est ⁊ sanatũ ⁊ in loco vlceris cicatrix al=
ba apparuerit siue subrufa:adducet̃ homo ad sa=
cerdotem:qui cũ viderit locũ lepre humiliorẽ car
ne reliqua ⁊ pilos versos in cãdorẽ cõtaminabit
eũ. Plaga eñ lepre orta est in vlcere. q̃ si pilus co
loris ẽ pristini:⁊ cicatrix sub obscura ⁊ vicina car=
ne nõ est humilior:recludet eũ septẽ diebus. Et si
quidẽ creuerit:adiudicabit eũ lepre:sin aũt stete=
rit in loco suo vlceris est cicatrix: ⁊ homo mũdus
erit. Caro aũt ⁊ cutis quã ignis exusserit:⁊ sana=
ta albam siue rufam habuerit cicatricẽ:cõsidera=
bit eam sacerdos. Et ecce si versa est in alborem ⁊
locus eius reliqua cute est humilior: contamina=
bit eũ:qꝛ plaga lepre i cicatrice orta ẽ. Q̃d si pilo= D
rum color non fuerit imutat⁹:nec humilior plaga
carne reliqua: ⁊ ipa lepre species fuerit sub obscu
ra:recludet eũ septẽ diebus: ⁊ die septimo contẽ=
plabitur. Si creuerit in cute lepra contaminabit
eũ. sin aũt in loco suo candor steterit nõ satis cla=
rus plaga combustionis est:⁊ idcirco mũdabitur
qꝛ cicatrix est cõbusture. Vir siue mulier in cuius
capite vel barba germinauerit lepra:videbit eos
sacerdos. Et siquidẽ humilior fuit locus carne re
liqua ⁊ capillus flauus solitoq; subtilior contami

nabit eos:q lepra capitis ac barbe ē. Sin aũt vi-
E derit locũ macule equalẽ vicine carni ⁊ capillum
nigrũ:recludet eos septẽ diebꝰ:⁊ die septimo intu-
ebitur. Si nõ creuerit macula ⁊ capillus sui colo-
ris est: ⁊ locus plage carni reliq̃ equalis:radetur
homo absq loco macule:⁊ recludet septẽ diebus
alijs. Si die septimo visa fuerit stetisse plaga i lo-
co suo:nec humilior carne reliqua mũdabit eũ:lo
tisq vestibus suis mũdus erit. Sin aũt post emũ-
dationẽ rursus creuerit macula i cute nõ queret
amplius vtrũ capillus in flauũ colorẽ sit cõmuta-
tus:q aperte imũdus est. Porro si steterit macu
la ⁊ capilli nigri fuerint nouerit hoiem sanatũ eẽ
⁊ confidẽter eũ pronũciet mũdũ. Uir siue mulier
in cuius cute cãdor apparuerit:intuebitur eos sa-
F cerdos. Si deprehenderit subobscurũ alborẽ lu-
cere in cute:sciat nõ esse lepram:sed maculã colo-
ris candidi ⁊ hominẽ mũdũ. Uir de cuius capite
capilli fluũt:caluus ⁊ mũdus est. Et si a fronte ce
ciderint pilli:recaluaster ⁊ mũdus est. Sin aũt in
caluitio siue in recaluatiõe albus vel rufus color
fuerit exortus:⁊ hoc sacerdos viderit: cõdẽnabit
eũ haud dubie lepre que orta est in caluitio. Qui
cũq ergo maculatus fuerit lepra:⁊ separatus est
ad arbitriũ sacerdotis habebit vestimenta dissu-
ta:caput nudũ:os veste contectũ : cõtaminatũ ac
sordidũ se clamabit. Omi tpe quo leprosus est et
imũdus:solꝰ habitabit extra castra. Uestis lanea
siue linea q̃ lepram habuerit in stamine atq sub-
tegmine:aut certe pellis vel quicq̃d ex pelle cõfe
ctũ est:si alba vel rufa macula fuerit infecta lepra
G reputabitur:ostendeturq sacerdoti. Qui cõside
ratam recludet septẽ diebꝰ:et die septimo rursus
aspiciens si deprehẽderit creuisse: lepra perseue-
rans est:pollutũ iudicabit vestimentũ:⁊ oẽ in q̃
fuerit inuenta:⁊ idcirco cõburetur flãmis: ꝙ si eã
viderit nõ creuisse ꝑcipiet ⁊ lauabũt id in quo le-
pra est:recludetq illud septẽ diebus alijs. Et cũ
viderit faciẽ quidẽ pristinã non reuersam: nec tñ
creuisse lepra imũdũ iudicabit et igne comburet
eo ꝙ infusa sit in superficie vestimenti vel ꝑ totũ
lepra. Sin aũt obscurior fuerit locus lepre postq̃
vestis est lota:abrũpet eũ et a solido diuidet. Qȝ
si vltra apparuerit in his locis q̃ prius imaculata
erant lepra volatilis ⁊ vaga debet igne comburi.
Si cessauerit:lauabit aqua ea q̃ pura sũt secũdo:
⁊ mũda erunt. Ista est lex lepre vestimẽti lanei ⁊
linei staminis atq subtegminis omisq suppelle-
ctilis pellicee:quomodo mundari debeat vel con
taminari.

C. S. De mũdatione leprosi ⁊ de sacrificio. de le-
pra domus:⁊ de purificatione ipsius. xiiij.

A Locutusq ẽ dñs ad moysen dicẽs. Hic
Mat.8.a. est ritus leprosi qñ mũdandus est. Ad
Mar.1.a. ducet ad sacerdotẽ. Qui egressus de
Lu.5.c. castris:cũ inuenerit leprã esse mũdatã:
⁊.17.d. ꝑcipiet ei qui purificat : vt offerat duos passeres
Oblatio le viuos ꝓ se quos vesci licitũ ẽ:⁊ lignũ cedrinũ ver
prosi mun- miculũq ⁊ hysopũ. Et vnũ ex passeribus imolari
dandi. iubebit in vase fictili super aquas viuentes:aliũ
autẽ viuũ cũ ligno cedrino ⁊ cocco ⁊ hysopo tin
get i sanguine passeris imolati: quo asperget illũ
qui mũdandus est septies vt iure purgetur:⁊ di-
mittet passerem viuũ vt in agrũ auolet. Cũq la-
uerit homo vestimenta sua:radet oẽs pilos cor-
poris ⁊ lauabitur aqua: purificatusq ingredietur
castra:ita dũtaxat vt maneat extra tabernaculũ
suũ septẽ diebus:⁊ die septima radet capillos ca-
pitis:barbãq ⁊ supercilia:ac totius corporis pil-
los. Et lotis rursum vestibus ⁊ corpore:die octa- B
uo sumet duos agnos imaculatos:⁊ ouem ãnicu
lam absq macula:⁊ tres decimas simile in sacrifi
cium q̃ conspersa sit oleo:⁊ seorsum olei sextariũ.
Cũq sacerdos purificans hoiem statuerit eũ:et
hec oĩa corã dño in ostio tabernaculi testimonij
tollet agnũ et offeret eũ ꝓ delicto:oleiq sextariũ
Et oblatis ante dñm oĩbus:imolabit agnũ vbi so
let imolari hostia ꝓ peccato ⁊ holocaustũ.i. i loco
sancto. Sicut eñi pro pctõ:ita ⁊ pro delicto ad sa-
cerdotem ptinet hostia. Sancta sanctorũ est. As-
sumensq sacerdos de sanguine hostie q̃ imolata C
est pro delicto:ponet super extremũ auricule de-
xtre eius qui mũdatur: ⁊ sup pollices manus de-
xtre ⁊ pedis:⁊ de olei sextario mittet in manũ suã
sinistram tingetq digitũ dextrũ in eo ⁊ asperget
corã dño septies. Quod autẽ reliquũ est olei i le-
ua manu:fundet sup extremũ auricule dextre eiꝰ
qui mũdatur: ⁊ sup pollices manus ac pedis de-
xtri ⁊ super sanguinẽ qui effusus est pro delicto:⁊
super caput eius. Rogabitq ꝓ eo corã dño:⁊ fa-
ciet sacrificiũ ꝓ peccato. Tũc imolabit holocau-
stum:⁊ ponet illud in altari cũ libamentis suis. et
homo rite mũdabitur. Qȝ si pauper est ⁊ nõ põt
manꝰ eius inuenire q̃ dicta sunt ꝓ delicto assumet
agnũ ad oblationem vt roget ꝓ eo sacerdos:de-
cimãq partem simile conspersẽ oleo in sacrificiũ
⁊ olei sextariũ : duosq turtures siue duos pullos
columbe:quorũ vnus sit ꝓ peccato:et alter in ho- s̃.5.b.
locaustũ:offeretq ea die octauo purificatõis sue ⁊.s̃.12.d.
sacerdoti ad ostium tabernaculi testimonij corã
dño. Qui suscipiẽs agnũ pro delicto ⁊ sextarium D
olei:leuabit simul: imolatoq agno de semine eiꝰ:
ponet super extremũ auricule dextre eius q̃ mũ-
datur:et super pollices manus eius ac pedis de-
xtri. Olei vero partẽ mittet in manũ suã sinistrã
in quo tingens digitũ dextre manus asperget se-
ptiens contra dñm: tangetq extremũ dextre auri
cule illius qui mũdatur: ⁊ pollices manus ac pe-
dis dextri in loco sanguinis qui effusus est ꝓ de-
licto. Reliquã autẽ partẽ olei q̃ est in sinistra ma-
nu:mittet super caput purificati vt placet pro eo
dñm ⁊ turturẽ siue pullũ columbe offeret vnũ ꝓ
delicto:⁊ alterũ in holocaustũ cũ libamentis suis
Hoc est sacrificiũ leprosi qui habere non põt oĩa E
in emũdationem sui. Locutusq est dñs ad moy-
sen ⁊ aaron dicens. Cũq ingressi fuerintis terrã
chanaan : quã ego dabo vobis in possessionẽ. Si
fuerit plaga lepre in edibꝰ : ibit cuiꝰ est domꝰ nũ-
cians sacerdoti:⁊ dicet. Quasi plaga lepre videt
mihi esse in domo mea. At ille precipiet vt efferã
tur vniuersa de domo priusq ingrediatur eã ⁊ vi
deat vtrũ leprosa sit:ne imũda fiant oĩa q̃ in do
mo sunt. Intrabitq postea vt consideret lepram
domus:⁊ cũ viderit in parietibꝰ illius quasi valli
culas pallore siue rubore deformes ⁊ humiliores
superficie reliqua egredietur ostiũ domus ⁊ statim

claudet illam ſeptem diebus: reuerſuſq́ȝ die ſepti
F mo conſiderabit eā. Si inuenerit creuiſſe lepraȝ
iubebit erui lapides ī quibꝰ lepra eſt ꝛ proijci eos
extra ciuitatē ī locū immundum. domū aūt ipſaȝ
radi intrinſecus ꝑ circuitū ꝛ ſpargi puluerē raſu
re extra vrbē in locuȝ imundū: lapideſq́ȝ alios re=
poni ꝓ his qui ablati fuerant: ꝛ luto alio liniri do
mū. Sin autē poſtq̄ȝ eruti ſunt lapides et puluis
elatus et alia terra lita ingreſſus ſacerdos vide=
rit reuerſā leprā ꝛ parietes reſperſos maculis le=
pra eſt perſeuerans ꝛ immunda domꝰ: quaȝ ſtati
deſtruet ꝛ lapides eiꝰ ac ligna atq́ȝ vniuerſū pul=
uerē proijciet extra oppidū in locū imūdū. Qui
intrauerit domū qn̄ clauſa eſt imundus erit vſq́ȝ
ad veſperum: et qui dormierit in ea et comederit
G quippiā lauabit veſtimēta ſua. Qḋ ſi introiens ſa
cerdos viderit lepram non creuiſſe ī domo poſt=
q̄ȝ denuo lita fuerit: purificabit eaȝ reddita ſani
tate: ꝛ in purificatione eius ſumet duos paſſeres
lignūq́ȝ cedrinū et vermiculū atq́ȝ hyſopū: ꝛ imo
lato vno paſſere in vaſe fictili ſuper aquas viuas
tollet lignum cedrinū et hyſopū et coccum ꝛ paſ
ſerē viuū: et tinget oīa in ſanguine paſſeris imo=
lati: atq́ȝ in aquis viuētibus: et aſperget domū ſe
pties: purificabitq́ȝ eam tā in ſanguine paſſerꝭ q̄ȝ
in aq̄s viuētibus: et in paſſere viuo lignoq́ȝ cedri
no ꝛ hyſopo atq́ȝ vermiculo. Cumq́ȝ dimiſerit paſ
ſerē auolare in agrū libere: orabit ꝓ domo et iu=
re mundabitur. Iſta eſt lex oīs lepre et ꝑcuſſure
lepre veſtium et domorū cicatricis et erūpētium
papularū: lucentis macule et ī varias ſpecies co
loribus imutatis: vt poſſit ſcire quo tp̄e mundum
quid vel immundum ſit.

C. S. De immūditia ſemiflui et cū tangentium ꝛ
emundatione. de coeunte cum mēſtruoſa et que
fluxū ſāguis patiꝛ et emūdatiōe earū. xv.

A Ocutuſq́ȝ eſt dn̄s ad moyſen et aaron
dicēs. Loq̄mini filijs iſrael: ꝛ dicite eis
Uir qui patitur fluxum ſeminis: immū
De patien te fluxū ſā guinis im mundo. dus erit: ꝛ tunc iudicabitur huic vicio
ſubiacere: cū per ſingula momenta adheſerit car
ni eius atq́ȝ concreuerit fedus humor. Oīs ſtra
tū in quo dormierit imundū erit ꝛ vbicūq́ȝ ſederit
Si quis hoīm tetigerit lectum eius lauabit veſti
menta ſua: ꝛ ipſe lotus aqua immundus erit vſq́ȝ
ad veſperū. Si ſederit vbi ille ſederat: et ipſe laua
bit veſtimēta ſua et lotus aqua immūdus erit vſ=
q́ȝ ad veſperum. Qui tetigerit carnē eius lauabit
veſtimenta ſua ꝛ ipſe lotus aqua immundus erit
vſq́ȝ ad veſperū. Si ſaliuā huiuſcemodi homo ie=
cerit ſuꝑ euȝ qui mundus eſt: lauabit veſtimenta
ſua: ꝛ lotus aqua immūdus erit vſq́ȝ ad veſperū.
Sagina ſuper quod ſederit immūdū erit ꝛ quic=
quid ſub eo fuerit q̄ fluxū ſeminis patitur: pollu=
B tū erit vſq́ȝ ad veſperū. Qui portauerit horum a=
liquid lauabit veſtimēta ſua: et ipſe lotꝰ aqua im
mundus erit vſq́ȝ ad veſperū. Oīs quē tetigerit
qui talis eſt non lotis ante manibus: lauabit ve=
ſu. 6. d. et ſtimenta ſua ꝛ lotus aqua immūdus erit vſq́ȝ ad
ſu. 11. c veſperū. Uas fictile quod tetigerit confringetur
vas autē ligneū lauabitur aqua. Si ſanatus fue=
Emūdatō ſemiflui. rit qui huiuſcemodi ſuſtinet paſſionem numera=
bit ſeptem dies poſt emundationē ſui: et lotis ve

ſtibus et toto corꝑe ī aquis viuētibus erit mūdꝰ.
Die autem octauo ſumet duos turtures aut du=
os pullos columbe: et veniet in conſpectu dn̄i ad
oſtium tabernaculi teſtimonij: dabitq́ȝ eos ſacer
cerdoti. Qui faciet vnū ꝓ pctō et alterū in holo=
cauſtū. rogabitq́ȝ ꝓ eo corā dn̄o vt emūdeꝛ a flu=
xu ſeminis ſui. Uir de q̄ egrediꝛ ſemē coitus: laua C
bit aqua oē corpus ſuū et imundus erit vſq́ȝ ad ve
ſperū. Ueſtē et pellē quā habuerit: lauabit aq̄ ꝛ ī=
mūda erit vſq́ȝ ad veſperū. Mulier cū qua coierit
lauabitur aqua et immūda erit vſq́ȝ ad veſperum
Mulier que redeunte menſe patitur fluxum ſan=
guinis: ſeptem diebus ſeparabitur. Oīs qui teti De coeun te cū men ſtruoſa i[m] mundo.
gerit eam imundus erit vſq́ȝ ad veſperum. et locꝰ
in quo dormierit vel ſederit diebꝰ ſeꝑationis ſue
polluetꝛ. Qui tetigerit lectū ſuuȝ lauabit veſtimē
ta ſua: et ipſe lotus aqua imundus erit vſq́ȝ ad ve=
ſperum. Oē vas ſuper qḋ illa ſederit q̄ſq́ȝ attige
rit: lauabit veſtimēta ſua: et ipſe lotus aqua pollu
tus erit vſq́ȝ ad veſperū. Si coierit cū ea vir tēpo
re ſanguinis mēſtrualis imūdus erit ſeptem die
bus: et omne ſtratum in quo dormierit: polluetur
Mulier que patiꝛ multis diebꝰ fluxū ſanguis nō D
in tēpore mēſtruali vel que poſt mēſtruum ſāgui
nē fluere nō ceſſat: q̄ȝdiu ſubiacet huic paſſioni ī=
mūda erit quaſi ſit in tp̄e mēſtruoſo. Oē ſtratum
in q̄ dormierit ꝛ vas in quo ſederit: pollutum erit.
Quicunq́ȝ tetigerit eā: lauabit veſtimēta ſua: ꝛ ip
ſe lotus aqua imūdus erit vſq́ȝ ad veſperū. Si ſte
terit ſanguis ꝛ fluere ceſſauerit: numerabit ſeptē
dies purificationis ſue ꝛ die octauo offeret pro
ſe ſacerdoti duos turtures: aut duos pullos co=
lumbarū ad hoſtiū tabernaculi teſtimonij: q̄ vnū
faciet pro peccato ꝛ alterū in holocauſtū: rogabit
q́ȝ ꝓ ea coram dn̄o: et pro fluxu imūdicie eiꝰ. Do=
cebitis ergo filios iſrael vt caueant imūdicias et
non moriaꝛ in ſordibus ſuis. cū polluerint taber= Recapitu latio.
naculū meū qḋ eſt inter eos. Iſta eſt lex eius qui
patitur fluxum ſeminis: et qui polluitur coitu: ꝛ q̄
mēſtruis tēporibꝰ ſeparatur vel que iugi fluit ſā=
guine et hoīs qui dormierit cū ea.

C. S. Qḋ ſacerdos non in omni tempore ingre=
diaꝛ ſanctuariū. De expiatione ſanctuarij taber
naculi. De feſto expiationis celebrādo. xvi.

L Ocutuſq́ȝ eſt dn̄s ad moyſē poſt mor
tem duorum filiorū aaron: qn̄ offeren A
tes ignē alienū interfecti ſunt. Et pre
cepit ei dicens. Loquere ad aarō fra=
trē tuū ne oī tp̄e ingrediatur ſanctuarium: quod
eſt intra velum coraȝ ꝓpiciatorio quo tegiꝛ arca
vt nō moriaꝛ: quia ī nube apparebo ſuꝑ oraculū:
niſi hec ante fecerit. Uitulum ꝓ pctō offeret et a=
rietem in holocauſtuȝ. Tunica linea veſtietur: fe
minalibꝰ lineis verenda celabit. Accingeꝛ zona
linea: cydarim lineā īponet capiti. Hec eñ veſti=
menta ſūt ſancta: quibus cunctis cū lotus fuerit
iduetꝛ. Suſcipietq́ȝ ab vniuerſa multitudine filio B
rū iſrael duos hircos pro pctō et vnū arietē ī ho=
locauſtum. Cūq́ȝ obtulerit vitulū et orauerit pro
ſe et ꝓ domo ſua: duos hircos ſtare faciet coram
dn̄o in hoſtio tabernaculi teſtimonij: mittēſq́ȝ ſu=
per vtrunq́ȝ ſortē vnā dn̄o et alterā capro emiſſa
rio. cuius exierit ſors dn̄o. offeret illum ꝓ peccato

cuius aūt in caprum emissarium: statuet eum vi=
uum corā dn̄o vt fundat p̄ces sup eum: et emittat
cum in solitudinē. his rite celebratis offeret vitu=
C lum: et rogans ꝑ se et domo sua: imolabit eū. As=
sūptoq̧ thuribulo qđ de prunis altaris impleue=
rit: et hauriens manu cōpositū thymiama in in=
censū: vltra velū intrabit in sācta vt positis super
ignē aromatibus nebula eorum ꝛ vapor operiat
oraculū quod est ē supra testimoniū: et nō moria
tur. Tollet quoq̧ de sanguine vituli et aspget di=
Hebre. 10 a. gito septies contra ꝓpiciatoriū ad orientē. Cūq̧
mactauerit hyrcū pro peccato populi: inferet sā=
guinem eius intra velum: sicut preceptum est de
sangule vituli vt aspergat e regione oraculi: et ex
B pier sanctuarium ab immūdicijs filiorū israel. ꝛ a
Expiatio tabernaculi. p̄uaricationibus eorum cūctisq̧ pctis. Juxta hūc
ritū faciet tabernaculo testimonij quod fixū est
inter eos in medio sordiū habitationis eoꝝ. Nul=
lus hoim sit in tabernaculo qn̄ pontifex sanctua=
riū ingredit: vt roget pro se et ꝑ domo sua et pro
vniuerso cetu isrl: donec egrediat tabernaculum
Cū autē exierit ad altare quod corā dn̄o est oret
pro se. et sūptū sanguinē vituli atq̧ hyrci fūdat su
per cornua eius per gyrum. aspgensq̧ digito se=
pties: expiet ꝛ sanctificet illud ab imundicijs fili=
E orū israel. Postq̧ emūdauerit sāctuariū ꝛ taber=
naculū ꝛ altare tunc offerat hyrcum viuentem. ꝛ
posita vtraq̧ manu super caput eius: cōfiteatur
oēs iniq̄tates filiorū israel ꝛ vniuersa delicta at
q̧ peccata eoꝝ que imprecās capiti eius emittet
illū per hoīem paratū in desertū. Cumq̧ portaue
rit hyrcus oēs iniq̄tates eoꝝ in terrā solitariam
et dimissus fuerit i deserto: reuertet i tabernacu
lū testimonij. et depositis vestibus quibus prius
indutus erat cum intraret sanctuariū: relictisq̧
ibi lauabit carnē suā in loco sancto: indueq̧ ve=
stib⁹ suis. Et postq̧ egressus obtulerit holocau=
stum suū ac plebis: rogabit tam pro se q̧ pro po
pulo: et adipē q̄ oblatus est ꝑ peccatis: adolebit
F super altare. Ille ṽo qui dimiserit caprum emis=
sarium lauabit vestimenta sua et corpus aqua et
sic ingredietur in castra. Vitulum autē et hyrcū
qui pro pctō fuerant imolati: ꝛ quoꝝ sanguis illa
tus est in sanctuarium vt expiatio compleretur
asportabunt foras castra: et cōburēt igni tā pel=
les q̧ carnes eorū ac fimū. et quicūq̧ cōbusserit
ea lauabit vestimenta sua et carnem aqua: et sic i
gredietur castra. Eritq̧ hoc vobis legitimū sem=
infra. 23. c. piternū. Mense aūt septimo: decima die mensis
Festū expiationis celebrādum. affligetis aias vestras nullūq̧ opus facietis siue
indigena siue aduena q̄ peregrinatur inter vos.
In hac die expiatio erit vestri atq̧ mundatio ab
omnib⁹ pctis vr̄is corā dn̄o mundabimini. Sab=
G batum em̄ requetōis est: et affligetis aias vestras
religione ꝑpetua. Expiabit autem sacerdos qui
vnctus fuerit et cuius manus initiate sunt vt sa=
cerdotio fungatur ꝑ patre suo. Inducturq̧ sto=
la linea ꝛ vestibus sanctis et expiabit sanctuariū
et tabernaculum testimonij atq̧ altare: sacerdo
tes quoq̧ et vniuersū populū. Eritq̧ hoc vobis
legitimum sēpiternum: vt oretis ꝑ filijs israel et
pro cunctis peccatis eoꝝ semel in anno. Fecit igi
tur sicut p̄ceperat dominus moysi.

C. S. Qđ nō debēt occidere nisi obtulerit ad o=
stiū tabernaculi. de sāguie offerēdo ꝛ nō māducā
do. de morticinio nō manducando. xvij.

Et locutus est dn̄s ad moysen dicens.
Loquere aaron et filijs eius et cūctis
filijs israel dicens ad eos. Iste est ser= A
mo quē mandauit dn̄s dicēs. Homo q̄
libet de domo israel: si occiderit bouem aut ouē si
ue capram: in castris vel extra castra: et non obtu
lerit ad ostium tabernaculi oblationem dn̄o: san
guinis reus erit: q̄si si sanguinem fuderit sic pibit
de medio populi sui. Ideo sacerdoti offerre de=
bent filij israel hostias suas quas occidūt i agro
vt sanctificent dn̄o ante hostiū tabernaculi testi
monij: ꝛ immolēt eas hostias pacificas dn̄o. Fun B
detq̧ sacerdos sanguinē super altare dn̄i ad osti
um tabernaculi testimonij: ꝛ adolebit adipē in o=
dorem suauitatis dn̄o. ꝛ nequaq̧ vltra imolabūt
hostias suas demonibus cum quib⁹ fornicati sūt
Legitimū sempiternum erit illis et posteris eo=
rum. Et ad ipsos dices. Homo de filijs israel ꝛ de C
aduenis qui peregrināntur apud vos qui obtule=
rit holocaustum siue victimam: ꝛ ad hostiū taber
naculi testimonij non adduxerit eā vt offerat do
mino interibit de populo suo. Hō q̄libet de domo
israel et de aduenis qui peregrināntur inter vos:
si comederit sanguinē: obfirmabo faciem meam
cōtra aiam illius: ꝛ disperdā eā de populo suo: qr
aia carnis in sāguine est: et ego dedi illū vobis vt
super altare in eo expietis pro aiabus vestris: et
sanguis pro aie piaculo sit. Idcirco dixi filijs isrl infra eodē
Ois aia ex vobis nō comedet sanguinem nec ex
aduenis qui peregrinantur apud vos: si venatio
ne atq̧ aucupio ceperit feram vel auē quibus ve=
sci licitum est: fundat sanguinē ei⁹ et operiat illū
terra. Aia em̄ ois carnis in sāguine est. Unde di= D
xi filijs israel. Sanguinē vniuerse carnis non co
medetis: quia aia carnis in sanguine est: et quicū infra. 19. c.
q̧ comederit illum interibit. Aia que comederit ñ. eodem.
morticinū vel captū a bestia tā de idigenis q̧ de
aduenis: lauabit vestimēta sua ꝛ semetipsū aqua
et contaminatus erit vsq̧ ad vesperū: et hoc ordi
ne mundus fiet. Qđ si non lauerit vestimēta sua
vel corpus portabi iniquitatē suam.

C. S. De coitibus illicitis tam de viro q̧ de mu=
liere. xviij.

Locutusq̧ est dn̄s ad moysen dicēs. Lo
quere filijs israel: ꝛ dices ad eos. Ego A
sum dn̄s deus vester. Juxta consuetu=
dinem terre egypti i qua habitastis nō
facietis: ꝛ iuxta morē regionis canaan ad quam
ego introducturus sum vos: non agetis: nec in le
gitimis eoꝝ ambulabitis. Facietis iudicia mea ꝛ
p̄cepta mea seruabitis et ambulabitis i eis. Ego
dn̄s deus vester. Custodite leges meas atq̧ iudi Ro. 10. a
cia: que faciens homo viuet in eis. Ego dn̄s deus
vester. Ois homo ad ꝓximam sanguis sui nō ac
cedet vt reuelet turpitudinē eius. Ego dn̄s. Tur De coitib⁹
pitudinē patris tui ꝛ turpitudinē matris tue nō illicitis cum
discooperies. Mater tua est: nō reuelabis turpi= suis sāgui=
tudinē eius. Turpitudinē vxoris patris tui non neis.
discooperies. Turpitudo em̄ patris tui est. Tur B
pitudinē sororis tue ex patre siue ex matre q̄ do=

mi vel sororis genita est:non reuelabis Turpitudi
nē filie filij tui vel neptis ex filia nō reuelabis: q̄
turpitudo tua ē Turpitudinē filie vxoris pr̄is tui
quā peperit patri tuo et est soror tua:non reuela-
bis. Turpitudinē sororis patris tui nō discoope
ries quia caro est patris tui. Turpitudinē sororꝭ
tue non reuelabis:eo q̄ caro sit matris tue. Tur-
pitudinē patrui tui non reuelabis:nec accedes
ad vxorē eius q̄ tibi affinitate coniungitur. Tur
De coitib⁹ pitudinē nurus tue non reuelabis:quia vxor filij
illicitis rō- tui est:nec discooperies ignominiā ei⁹. Et vxorē
ne affinita fratris sui nullus accipiat. Turpitudinē vxoris
tis. fratris tui non reuelabis:quia turpitudo fr̄is tui
C est. Turpitudinē vxoris tue ⁊ filie eius non reue
labis. Filiam filij eius et filiam filie illius non su-
mes vt reueles ignominiā eius:quia caro illius
sunt:et talis coitus incestus est. Sororē vxorꝭ tue
in pelicatū illius accipies:nec reuelabis turpitu
dinē eius adhuc illa viuente. Ad mulierē que pa
infra.20.a. titur mēstrua non accedes: nec reuelabis fedita
3.Re.18.c. tē eius. Cum vxore proximi tui non coibis.nec se
minis cōmixtione macularis. De semie tuo nō
Cū mascu dabꝭ vt cōsecretur idolo moloch: nec pollues no
lo sodomi- men dei tui. Ego dn̄s. Cū masculo non cōmisce
ticū viciū aris coitu femineo:quia abominatio est. Cū omi
et cū brutꝭ. pecore non coibis:nec macularis cū eo. Muli-
D er nō succūbet iumēto nec miscebit̄ ei : quia scel⁹
infra.20.c. est. Nec polluamini in oībus his q̄bus contamia
te sunt vniuerse gentes quas ego eijciā ante con
spectū vestrū. ⁊ quibus polluta est t̄ra cuius ego
scelera visitabo vt euomat habitatores tuos. Cu
stodite legitima mea atq̄ iudicia vt non faciatis
ex oībus abhominationibus istis tā indigena q̄
colonus q̄ peregrinat̄ apud vos. Oēs eīm execra
tiones istas fecerunt accole terre q̄ fuerunt ante
vos ⁊ polluerūt eā. Cauete ergo ne ⁊ vos similr̄
euomat cū paria feceritis:sicut euomit gentem q̄
fuit ante vos. Ois aīa que fecerit de abhomina-
tionibus his q̄ppiā:peribit de medio populi sui.
Custodite mādata mea Nolite facere que fecerūt
hi qui fuerunt ante vos. Et ne polluamini in eis.
Ego dominus deus vester.

C. S. De sāctitate. de patre metuendo. de sabba-
to. de idolis fugiendis. de hostia pacificorū quan
do edenda sit. de metentibus segetes. De colligē
tibus in vinea quid debeant dimittere pauperi-
bus. de furto. de mēdacio. de piurio. de ope mer-
cennarij non retinendo. de non maledicendo sur
do. de iusto iudicio. de persona pauperis nō sper
nenda. nec criminator. nec contra sāguinē proxi-
mi nō querē vltionē. de cōmixtione duoꝝ generꝝ
de diuersis semine et veste. de eo q̄ coit cum an-
cilla. de p̄putijs arboꝝ auferendis. de augurijs ⁊
somnijs: de coma. de barba nō tondenda de filia
non prostrata. de ariolis ⁊ magis. de cano salutā
do. de aduena. de statera. de pōdere modio ⁊ sex
tario iustis. xix.

A Locutus est dominus ad moysē dicēs
Loquere ad oēm cetum filioꝝ israel:
supra.1.g. ⁊ dices ad eos. Sācti estote. quia ego
1.pe.1.c. sanctus sum dn̄s deus vester. Unusq̄s
q̄ patrem suū et matrē suā timeat Sabbata mea
custodite. Ego dn̄s deus vester. Nolite conuerti

ad idola nec deos conflatiles facietis vobis Ego
dominus deus vester. Si immolaueritis hostiā
pacificoꝝ domino vt sit placabilis:eo die quo fue-
rit immolata comedetis eā:et die altero. Quic- B
quid aūt residuū fuerit in diem tertiū igne cōbu-
retis. Si quis post biduum comederit ex ea pro-
phanus erit et impietatis reus:portabitq̄ iniq̄-
tatem suam:q̄ sanctum dn̄i polluit: ⁊ peribit aīa il-
lius de populo suo. Cumq̄ messueris segetes ter infra.23.b.
re tue non tondebis vsq̄ ad solū superficiē terre
nec remanētes spicas colliges:neq̄ in vinea tua
racemos ⁊ grana decidentia congregabis sꝫ pau C
peribus ⁊ peregrinis carpēda dimittes. Ego do
minus deus vester. Non facietis furtū. Non me-
tiemini:nec decipiet vnusq̄sq̄ proximum suū. Non Math.5.e.
piurabis in nomie meo nec polluces nomē dei tui
Ego dn̄s. Non facies calūniā proximo tuo:nec vi
opprimes eū. Non morabit̄ opus mercēnarij tui Deut.24.
apud te vsq̄ mane. Non maledices surdo: nec co c.
rā ceco pones offēdiculum:sed timebis dn̄m deū Thobie.
tuū. q̄ ego sū dn̄s Non facies qđ iniquū est:nec i- 4.c.
iusta iudicabis. Non consideres psonā pauperis D
nec honores vultū potentis. Iuste iudica proximo Ro.2.b.
tuo. Non eris criminator:nec susurro in populis. Eph.6.b.
Nō stabis contra sanguinē proximi tui. Ego dn̄s. Act.16.f.
Non oderis fratrem tuum in corde tuo:sed publi Iac.2.b.
ce argue eū:ne habeas sup illo peccatū. Non que 1.pe.1.c.
ras vltionē:nec mēor eris iniurie ciuium tuorum eccl̄ia.19.b
Diliges amicū tuū sicut teipsū. Ego dn̄s. Leges Mat.18.c.
meas custodite. Iumēta tua nō facies coire cum
alterius gn̄is animātibus Agrum tuū non seres Lu.17.a.
diuerso semie. Uestem que ex duob⁹ texta est non eccl.10.a.
indueris. Homo si dormierit cū muliere coitu se- math.5.g.
minis que sit ancilla etiā nobilis:et tn̄ precio non Marci.12.
redēpta nec libertati donata:vapulabunt ābo et c.
non morientur:quia non fuit libera. Pro delicto gal.5.c.
aūt suo offeret dn̄o ad ostiū tabernaculi testimo- Ia.2.c.
nij arietem:orabitq̄ pro eo sacerdos ⁊ pro pecca E
to eius corā dn̄o et repropitiabitur ei dimittet̄q̄
peccatū. Qn̄ ingressi fueritis terrā ⁊ plantaueri-
tis in ea ligna pomifera auferetis preputia eoꝝ.
Poma que germinant immūda erūt vobis: nec
edetis ex eis. Quarto aūt anno oīs fructus eo-
rum sanctificabitur laudabilis dn̄o. Quinto aūt
anno comedetis fructus:congregantes poma q̄
pferunt. Ego dn̄s deus vester. Non comedetis
carnem cum sanguine. Nō augurabimini:nec ob supra.17.d
seruabitis somnia. Neq̄ in rotundū attondebitꝭ F
comā:nec radetis barbam Et super mortuo non
incidetis carnes vestras neq̄ figuras aliq̄s : aut
stigmata facietis vobis. Ego dn̄s. Ne prostituas
filiā tuā ne contaminetur terra et impleatur pia
culo. Sabbata mea custodite et sanctuarium me
um metuite. Ego dn̄s. Non declinetis ad magos
nec ab ariolis aliquid sciscitemini vt polluamini
per eos. Ego dominus deus vester. Coram cano G
capite consurge: ⁊ honora personā senis:et time Exo.22.c
dn̄m deū tuū. Ego sū dn̄s. Si habitauerit adue
na in terra vestra et moratus fuerit inter vos:nō
exprobretis ei:sed sit inter vos quasi indigena: ⁊ di
ligetis eum quasi vosmetipsos. Fuistis eīm et vos
aduene in terra egypti. Ego domin⁹ deus vester
Nolite facere iniquū aliq̄d in iudicio. in regula.i

pōdere.in mēsura. Statera iusta ⁊ equa sint pon
dera iustus modius:equusq; sextarius. Ego dñs
de⁹ vester:qui eduxi vos de terra egypti. Custo=
dite omia precepta mea et vniuersa iudicia ⁊ fa=
cite ea. Ego dominus.

C.S. De morte puniendis scilȝ de dantibus de
semine suo moloch: maledicens pri vl matri. me
chus dormiēs cū nouerca.nuru.qui coit cum ma
sculo coitu femineo ābo moriant.matrē ducēs su
per filiā.coiens cū iumēto vir vel mulier.cū soro=
re et cū matertera.vxore patris cū mēstrua omēs
moriantur. non ambulādū in legitimis nationuȝ
terra lactis et mell' dabitur. de separādo imūdo
a mūdo:phitones debēt mori. xx.

A Scelera morte punienda.

Locutusq; est dñs ad moysen dicens.
Hec loqueris filiis israel. Homo de fi=
liis israel:et de aduenis qui hītant i isrl
Si quis dederit de semie suo idolo mo
loch morte moriatur. Popul⁹ terre lapidabit eū
⁊ ego ponam faciem meā contra illū:succidamq;
eum de medio populi sui:eo q dederit de semine
suo moloch:et contaminauerit sanctuariū meuȝ:
ac polluerit nomē sanctū meū:q si negligens po

Peccata morte punienda.

pulus terre:et quasi paruipendēs īperiū m cum:
dimiserit hominē qui dedit de semie suo moloch:
nec voluerit eum occidere:ponā faciem meā sup
hominem illum ⁊ cognationē eius:succidāq; ⁊ ip
sum ⁊ oēs qui consenserūt ei vt fornicaretur cum
moloch de medio populi sui. Aīa que declinaue

B Nu.xx.b. Jos.3.b. 1.re.16.b. Ex.21.b. Prouer. 20.c.

rit ad magos et ariolos:et fornicata fuerit cū eis
ponā faciem meā cōtra eā ⁊ interficiā illā de me=
dio ppli sui. Sācitificamini et estote sancti:quia ⁊
ego sctūs sum dñs deus vester. Custodite pcepta
mea et facite ea. Ego dñs qui sāctifico vos. Qui
maledixerit patri suo aut matri morte moriatur.
Patri matriq; q maledixerit:sanguis ei⁹ sit super
eū. Si mechatus q̄s fuerit cū vxore alterius:⁊ ad
ulteriuȝ perpetrauerit cum coniuge proximi sui
morte moriat:⁊ mechus et adultera. Qui dormie
rit cū nouerca sua:et reuelauerit ignomiā patris
sui:morte moriant ambo. Sanguis eorum sit su=
per eos. Si quis dormierit cum nuru sua vterq;
moriatur quia scelus operati sunt. Sāguis eorū
sit sup eos. Qui dormierit cū masculo coitu femi=
neo vterq; opatus est nephas:morte moriantur
Sit sanguis eoꝝ super eos. Qui supra vxorem fi
liam duxerit matrē eius:scelus operatus est. vi=
uus ardebit cum eis:nec permanebit tantum ne
phas in medio vestri. Qui cum iumēto et pecore
coierit:morte moriat. Pecus quoq; occidite. Mu

C s.19.d.

lier que succubuerit cuilibet iumento simul inter
ficietur cum eo. Sanguis eoꝝ sit super eos. Qui
acceperit sororem suā filiam patris sui:vel filiam
matris sue:et viderit turpitudinē eius:illaq; con
spexerit fratris ignominiā:nephariā rē opati sūt
occidentur in conspectu ppli: eo q turpitudineȝ
suā:mutuo reuelauerit:⁊ portabunt iniquitatem
suā. Qui coierit cū muliere in fluxu mēstruo et re
uelauerit turpitudinē ei⁹:ipsaq; aperuerit fontē
sāguis sui:interficiēt ābo de medio ppli sui. Tur
pitudinē matertere et amitte tue non discooperi
es. Qui hoc fecerit ignominiam carnis sue nuda
uit:portabūt ābo iniqtatem suam. Qui coierit cū

vxore patrui vel auunculi sui et reuelauerit igno
miniā cognationis sue:portabunt ambo peccatū
suum. Absq; liberis morientur. Qui duxerit vxo D
rem fratris sui.rē facit illicitā:turpitudinē fratr̄
sui reuelauit:absq; filiis erit. Custodite leges me
as atq; iudicia et facite ea:ne ⁊ vos euomat terra
quā intraturi estis ⁊ habitaturi. Nolite ambula=
re in legitimis nationū:quas ego expulsurus suȝ
ante vos. Oia eīn hec fecerunt:⁊ abominat⁹ sum
eas. Vobis autē loquor. Possidete terram eoruȝ
quā dabo vobis i hereditatē:terraȝ fluentē lacte
⁊ melle. Ego dñs deus vester:qui separaui vos a
ceteris pplis. Sepate ergo ⁊ vos iumentū mun= s.11.c.
dū ab immundo:⁊ auē mūdā ab immūda ne pol=
luetis alas vestras in pecore et auibus ⁊ et cūctis
que mouētur in terra:et que vobis ofidi eē pollu=
ta. Eritis sancti michi:quia sanctus ego sū dñs ⁊
separaui vos a ceteris popl̄s vt essetis mei. Vir
siue mulier i qb⁹ phitonic⁹ vel diuinatiōis fuerit
spiritus:morte moriantur:lapidib⁹ obruent eos.
Sāguis eoꝝ sit super illos.

C.S. Non intersint minores funeribus ciuiū sed
tm̄ sacerdos in cōsanguineis ⁊ ppinquis:nec ra=
dent caput siue barbaȝ nō scissuram in carnibus
suis.non de scorto et prostibulo non ducant vxo=
rem de vxore et filia sacerdotis fornicata punien
da.de semie eius hn̄te maculam q nō offerat ali=
quid in sanctuario. xxi.

Dixit quoq; dñs ad moysen. Loq̄re ad
sacerdotes filios aaron ⁊ dices ad eos
Ne contaminetur sacerdos i mortib⁹
ciuiū suoꝝ nisi tantū in cōsanguineis
ac propinquis.id ē supra prēm et matrem ⁊ filiuȝ
et filiam:fratrē quoq; et sororē virginem q̄ nō est
nupta viro sed nec in principe populi sui cōtami=
nabitur. Nec radent caput nec barbaȝ.neq; i car
nib⁹ suis facient incisuras. Sancti erunt deo suo
et non pollient nomen eius Incensū eīn domini
⁊ panes dei sui offerunt:et ideo sancti erūt. Scor
tum et vile ꝓstibulum non ducet vxorem:nec eaȝ
que repudiata est a marito:quia consecratus est
deo suo:⁊ panes ꝓpositiōis offert Sit ergo sāct⁹
quia ego sanctus sū dñs qui sanctifico vos. Sa=
cerdotis filia deprehensa si fuerit in stupro ⁊ vio=
lauerit nomen patris sui:flammis exuretur. Pō=
tifex.i.sacerdos maximus iter fratres:sup cuius
caput fusum est vnctionis oleum.et cuius manus
in sacerdotio cōsecrate sunt:vestitusq; est sanctis
vestibus caput suū non discooperiet:vestimenta
non scindet:et ad oēm mortuū non ingredief om
nino. Super patre quoq; suo ⁊ matre non conta
minabitur:nec egredietur de sanctis ne polluat
sanctuariū domini:quia oleum sancte vnctionis
dei sui super eum est. Ego dominus. Virginē du=
cet vxorem. Viduam autem et repudiatam ⁊ sor=
didam atq; meretricē non accipiet:sed puellā de
populo suo ne commisceat stirpem gn̄is sui vul=
go gētis sue:quia ego dominus qui sanctifico eū
Locutusq; est domin⁹ ad moysen dicēs. Loque=
re ad aaron. Homo de semine tuo per familias
qui habuerit maculam non offeret panes de suo
nec accedet ad ministerium ei⁹. Si cecus fuerit
si claudus si vl paruo vel grandi vel torto naso. si

A Quid ad summū pōtifices pertineat.

De minoribus sacerdotibus.

B

De sūmo sacerdote. Exo.30.d.

C

Ezechie. 44.f.

D

fracto pede:si manu.si gybb⁹:si lipp⁹: si albuginē
hñs i oclo.si iugē scabiē si ipetiginē i corpe.vl' her
nios⁹.oīs q̄ hūerit maculā de semine aaron sacer
dotꝫ non accedet offerre hostias dño nec panes
deo suo.Uescet tñ panib⁹ q̄ offerūt in sanctuario
ita dūtaxatvt ītra velū nō ingrediat.nec accedet
ad altare q̄ maculā hꝫ.ꝛ cōtaminare nō dꝫ sāctua
riū meū.Ego dñs qui sctifico eos.Locut⁹ ē ergo
moyses ad aarō ꝛ ad filios eius:et ad oēm isrаel:
cūcta que sibi fuerant imperata.

C.S.De comedētib⁹ sctificata excludūt octo p=
sone:scꝫ lepros⁹:imūdus: ꝛ ex cōtactu: alienigena
mercēnari⁹.filia nupta alteri q̄ȝ de gñe suo:nec in
domū pñs reuersa. Transgressiōis remediū.de
mūdicia aialiū q̄ offerri pñt:nichil de manu alie=
nigene ē offerēdū.aial qꝺ̄ ē de cōtritꝫ testicul' vel
tōsis vl' fractꝫ vl' ablatꝫ nō dꝫ nec pōt offerri dño.
aial añ octauū diē natiuitatis nō offerri dꝫ. xxij.

A

Locut⁹q̄ꝫ ē dñs ad moysē dicēs Loq̄re
ad aarō ꝛ ad filios ei⁹:vt caueāt ab his
q̄ ꝯsecrata sūt filioꝝ isrl':ꝛ nō ꝯtaminēt
nomē sāctificatoꝝ michi q̄ ipi offerunt
Ego dñs Dic ad eos ꝛ ad posteros coꝝ Oīs hō q̄
accesserit de stirpe vrā ad ea q̄ ꝯsecrata sūt:ꝛ q̄ ob
tulerīt filij isrl' dño i q̄ ē imūdicia.pibit coram dño
Ego sū dñs Hō d̄ seie aarō q̄ fuerit lepros⁹ aut pa
tiēs fluxū semis:nō vescet de his q̄ scificata sūt mi
chi:dōec sanet. Qui tetigerit imūdū sr mortuo et
ex q̄ egredit semē q̄si coit⁹.ꝛ q̄ tāgit reptile.Et qꝺ̄
libꝫ imūdū cui⁹ tact⁹ ē sordid⁹ imūd⁹ erit vsq̄ȝ ad
vesperꝝ:ꝛ nō vescet his q̄ scificata sūt sꝫ cū lauerit
carnē suā aq̄:et occubuerit sol:tūc mūdat⁹ vescet
de scificatꝫ q̄ꝛ cib⁹ illi⁹ est. Morticinū ꝛ captū a be=
stia nō comedēt.nec polluēt i eis.Ego sū dñs Cu
stodiāt p̄cepta mea vt nō subiaceāt pcō:ꝛ moriēt i
sāctuario cū polluerit illud.Ego dñs q̄ sanctifico
eos.Oīs alienigena nō comedet de scificatꝫ Inq̄
lin⁹ sacerdotꝫ ꝛ mercēnari⁹ nō vescēt ex eis Queꝫ
aūt sacerdos emerit:ꝛ q̄ vernacul⁹ dom⁹ ei⁹ fuerit
hi comedēt ex eis.Si filia sacerdotꝫ cuiꝫ ex pplo
nupta fuerit:d̄ his q̄ scificata sūt ꝛ de p̄mitijs nō
vescet Si aūt vidua vl' repudiata ꝛ absq̄ȝ liberꝫ re=
uersa fuerit ad domū pñs sui:sicut puella ꝯsueue
rat alet cibis pñs sui.Oīs alienigena comedēdi
ex eis nō hꝫ ptāē Qui comederit de scificatꝫ per
ignorātiā:addet q̄ntā ptē cū eo qꝺ̄ comedit:et da
bit sacerdoti i sāctuariū.nec cōtamiabūt scificata
filioꝝ isrl' q̄ offerūt dño:ne forte sustineāt iniq̄tatē
delicti sui cū scificata comederit.Ego dñs q̄ sctifi
co eos. Locut⁹q̄ȝ ē dñs ad moysē dicens.Loq̄re
ad aarō ꝛ filios ei⁹:ꝛ ad oēs filios isrl'.dicesq̄ȝ ad
eos.Hō de domo isrl':ꝛ de aduenis q̄ hitāt apud
vos:q̄ obtulerit oblationē suā. vl' vota soluēs vel
spōte offerēs q̄cq̄d illꝺ̄ obtulerit i holocaustū dñi
vt offerat p vos:mascul⁹ imaculat⁹ erit ex bobus ꝛ
ouibus ꝛ ex caprꝫ.Si maculā hūerit nō offeretis
neq̄ȝ erit acceptabile.Hō q̄ obtulerit victimā pa
cificoꝝ dño vel vota soluēs vel spōte offerēs tam
de bobus q̄ȝ de ouibus imaculatū offeret vt acce
ptabile sit.Oīs macula nō erit in eo. Si cecū fue
rit: si fractū.si cicatricē hñs.si papulas aut scabiē
aut ipetiginē:non offeretꝫ ea dño:nec adolebitis
ex eis super altare dñi.Bouē et ouē aure et cau=
da amputatis volūtarie offerre potes.votū autē
ex his solui non potest.Oē anial qꝺ̄ vel contritis
vel tōsis vel sectis:ablatisq̄ȝ testiculis est:non offe
retis domino.et i terra vrā hoc oīno ne faciatis.
De manu alienigene nō offeretis panes deo vro:
et quicq̄d aliud dare voluerit:q̄ꝛ corrupta ꝛ macu
lata sūt oīa nō suscipietꝫ ea. Locutusq̄ȝ est dñs ad
moysē dicēs. Bos ouis ꝛ capra cuꝫ genita fuerit
septem diebus erunt sub vbere matris sue.die au
tē octauo ꝛ deinceps offerri poterūt dño. Siue il
la bos siue ouis non immolabūtur vna die cū fe=
tibus suis. Si immolaueritis hostiam pro gratia
rum actione domino:vt possit esse placabilis:eo=
dē die comedetis eā Nō remanebit quicq̄ȝ in ma
ne alterius diei.Ego dominus. Custodite man=
data mea et facite ea.Ego dominus. Ne pollua=
tis nomen meū sanctum:vt sāctificer in medio fi=
lioꝝ israel.Ego dominus qui sanctifico vos et e=
duxi de terra egypti vt essem vobis in deuꝫ Ego
dominus.

C.S.De festiuitatibus. de celebratione pasche
penthecostes. de tribus solennitatibus septem=
bris:scilicet de festo tubarum:expiationis: et ta=
bernaculorum. xxiij.

A

Locutusq̄ȝ est dñs ad moysē dicēs Lo
q̄re filijs israel ꝛ dices ad eos. He sūt
ferie dñi q̄s vocabitis sāctas Sex die
bus facietis opus: dies septim⁹ quia
sabbati requies est:vocabitur sāctus. Omne op⁹
nō facietis in eo. Sabbatū dñi ē in cūctis habita
tionibus vestris He sūt ergo ferie domini sancte
quas celebrare debetis tpib⁹ suis. Mense primo
q̄rtadecima die mēsis ad vesperꝝ phase dñi est. ꝛ
quintadecima die mēsis hui⁹ solēnitas azimorū
dñi est. Septē diebus azima comedetꝫ. Dies pri
mus erit vobis celeberrimus sctūsq̄ȝ Omne opus
seruile non facietis in eo sed offeretis sacrificium
in igne domino septem diebus. Dies autem se=
ptimus erit celebrior et sanctior:nullumq̄ȝ serui=
le opus facietis in eo. Locutusq̄ȝ est dominus ad
moysen dicens. Loq̄re filijs isrl': et dices ad eos.

B

Cum ingressi fueritis terram quam ego dabo vo
bis: et messueritis segetem feretis manipulos spi
carum primitias messis vestre ad sacerdotē Qui
eleuabit fasciculū coram domino vt acceptabile
sit pro vobis altero die sabbati:et sanctificabit il
lū Atq̄ꝫ i eodē die q̄ manipul⁹ ꝯsecrat cedet agn⁹
imaculat⁹ annicul⁹ in holocaustū dñi:ꝛ libamen=
ta offerēt cū eo due decime simile ꝯsperse oleo in i=
censum dñi odorēq̄ꝫ suauissimuꝫ.liba quoq̄ꝫ vini
quarta pars hin. Panē et polētam ꝛ pultes non

C

comedetꝫ ex segete:vsq̄ȝ ad diē q̄ offeretꝫ ex ea do
vro. Preceptū ē sēpiternū i gñatōnib⁹ cūctisq̄ȝ hi
taculis vris. Nūerabitꝫ ḡ ab altero die sabbati in
q̄ obtulistis manipulū primitiaꝝ septeꝫ ebdoma
das plenas vsq̄ȝ ad alterā diē expletiōis ebdoma
de septime.i.quinq̄gita.et sic offeretis sacrificiuꝫ
nouū dño ex oībus hitaculis vris.panes primiti=
arū duos de duab⁹ decimis simile fermētate quos
coq̄tis i primitias dñi Offeretisq̄ȝ cū panib⁹ septē
agnos imaculatos ānicolos:et vitulū de armēto
vnū: et arietes duos: et erūt in holocaustū cuꝫ li
bamentis suis in odorem suauissimum domino

Marginal notes (left): Qui excludunt a cōe stione scifi catoꝝ. Leprosus. Patiens fluxum Immūd⁹. Immūd⁹ ex cōtactu — B — Exo.22.d. Ezechiel. 44.g. Alienigēa Inq̄linus sacerdotis Mercēna=rius Sacerdo=tis filia al=teri q̄ȝ de gener suo nupta. — C — Qualia a=nimalia offerri pñt.

Marginal notes (right): D — A — īfra codeꝫ. — Exo.12.c. Nume.28 c. Festū pas=che. — B — Oblatio q̄ fiebat in fe sto pasche — C — Festū pen techostes — oblatio pē thecostes

Facietis et hyrcū ꝓ pctō:duosqꝫ agnos ānicꝰlos
hostias pacificoꝝ. Cūqꝫ eleuauerit eos sacerdos
cū panibꝰ pmitiaꝝ corā dño:cedēt i vsū eiꝰ. Et
vocabitis hūc diē celeberrimū atqꝫ sanctissimuʒ
S.19.b. Oē opus suile nō facietis in eo. Legitimuʒ sēpi
ternū erit in cūctis hitaculis et gnationibus ve=
stris. Postqꝫ aūt messueritis segetē terre vře non
secabitis eā vsqꝫ ad solū:nec remanentes spicas
colligetis.sed pauperibus et pegrinis dimittetꝭ
Festum tubarum eas. Ego suʒ dñs deus vř. Locutusqꝫ est dñs ad
moysē dicēs. Loqre filijs israel. Mēse septio:pri=
ma die mēsis erit vobis sabbatū meōriale clangē
tibus tubis:⁊ vocabitur sctm̄. Oē opus seruile nō
facietꝭ i eo:⁊ offeretꝭ holocaustū dño. Locutusqꝫ ē
D dñs ad moysē dicēs. Decio die mēsis huiꝰ septi=
S.19.f. mi dies expiationū erit celeberrimus:et vocabit
E sctūs:affligetisqꝫ aiās vřās in eo et offeretis holo
Festum expiatiōis. caustū dño. Oē opus suile nō facietis in tpe diei
huiꝰ.qꝛ dies ꝓpitiationis est.vt ꝓpicietur vobis
dñs deus vř. Omīs aīa que afflicta non fuerit die
hac pibit de pplis suis et q̄ opis q̄ppiā fecerit:de
lebo eā de pplo suo.nichil ergo opis facietis i eo
Legitimuʒ sēpitnū erit vobis in cūctis gnationi
bus ⁊ hitationibus vřis. Sabbatū reqetionis est
⁊ affligetis aiās vřās. Die nono mensis septimi a
vespe vsqꝫ ad vespeꝝ celebrabitis sabbata vestra
Festum tabernaculoꝝ. Et locutus est dñs ad moysē dicens. Loquere fi
lijs israel. A quītodecimo die mēsis huiꝰ septimi
erunt ferie tabernaculoꝝ septē diebꝰ dño. Dies
F pmus vocabit celeberrimꝰ atqꝫ sāctissimꝰ. Omne
opus suile nō facietis i eo:et septē diebus offere=
tis holacausta dño. Dies quoqꝫ octauꝰ erit cele=
berrimus atqꝫ sāctissimus:⁊ offeretis holocaustū
S.eodem. dño.ē eīm cetus atqꝫ collecte: Oē opus seruile nō
facietis i ea. Hec sūt ferie dñi q̄s vocabitꝭ celeber=
rimas atqꝫ sctissimas.offeretisqꝫ in eis oblatiōes
dño holocausta ⁊ libamēta iuxta ritū vniuscuiusqꝫ
diei exceptis sabbatꝭ dñi donisqꝫ vřis:et q̄ offe
retis ex voto vel q̄ sponte tribuetꝭ dño. A q̄ntode
cimo ģ die mēsis septimi qñ ꝯgregaueritꝭ oēs fru
ctus terre vře celebrabitis ferias dñi septē diebus.
G Die pmo ⁊ die octauo erit sabbatū.i.reqes. Su
metisqꝫ vobꝭ die pmo fructꝰ arboris pulcherrime
spatulasqꝫ palmaꝝ:et ramos ligni dēsarū frondi
um ⁊ salices de torrēte:⁊ letabimini corā dño deo
vřo:celebrabitisqꝫ solēnitatē eiꝰ septē diebus per
annū. Legitimū sēpitnū erit in gnationibꝰ vestrꝭ
Mēse septimo festa celebrabitꝭ ⁊ hitabitꝭ i vmbra
culis septē diebꝰ. Omīs q̄ de gñe est israel:mane
bit in tabernaculis vt discāt posteri vestri qꝛ in ta
bernaculis hitare feceri filios isrł̄ eū educerē eos
de terra egypti. Ego dñs deus vester Locutusqꝫ
est moyses sup solēnitatibꝰ dñi ad filios israel

C.S. De ꝯpositione lucernaꝝ de panibus ꝓposi
tiōis.de pena blaphemi.de pena talionis. xxiiij

A Et locutus est dñs ad moysen dicens.
Precipe filijs israel vt afferāt tibi ole=
um de oliuis purissimū ac lucidū ad cō
cinnandas lucernas iugiter extra ve=
lu testimonij in tabernaclo federis. Ponetqꝫ eas
aarō a vespe vsqꝫ ad mane corā dño cultu rituqꝫ
ꝑpetuo i gnationibꝰ vřis. Super cādelabrū mū=
dissimū ponētur semper i cōspectu dñi. Accipies
quoqꝫ similā ⁊ coques ex ea duodeci panes q̄ sin Panes ꝓpositionis.
guli hēbunt duas decimas. Quoꝝ senos altrin=
secus sup mēsā purissimā corā dño statues:et po=
nes sup eos thus lucidissimū vt sit panis i moni=
mētū oblationis dñi. Per singula sabbata muta= B
būtur corā dño suscepti a filijs isrł̄ federe sēpiter
no erūtqꝫ aarō et filioꝝ eiꝰ vt comedāt eos i loco
sctō.qꝛ sāctū sctōꝝ est de sacrificijs dñi iure ꝑpe=
tuo. Ecce aūt egressus filiꝰ mulieris israelitidis Incidens de blasphemo in iurgio.
quē pepat de viro egyptio inter filios isrł̄: iur=
gatꝰ est i castris cū viro israelitide. Cūqꝫ blasphe
masset nomē dñi:⁊ maledixisset ei adductus ē ad
moysē. Vocabatur aūt mř eiꝰ salumith filia dabri
de tribu dā. Miseruntqꝫ eū i carcerē dōec noscēt q̄d
iuberet dñs. Qui locutꝰ ē ad moysē dicēs. Educ C
blasphemū extra castra:et ponāt oēs q̄ audierūt
manus suas sup caput eius et lapidet eum pplꝭ
vniuersus. Et ad filios isrł̄ loqrꝭ. Hō q̄ maledixe
rit deo suo portabit pcm̄ suū:⁊ q̄ blasphemauerit
nomē dñi morte moriat. Lapidibꝰ opprimet eū oīs
mltitudo ppli. Siue ille ciuis siue pegrinus fue=
rit. Qui blasphemauerit nomē dñi:morte moriat
Qui pcusserit ⁊ occiderit hoiem morte moriatur
Qui pcusserit aial:reddet vicariū.i.aiam ꝓ aia.
Qui irrogauerit maculā cuiꝫ ciuiū suoꝝ sicut fe Exo.21.b.
cit.sic fiet ei. Fracturā ꝓ fractura:oculū ꝓ oclo:dē Deu.19.b.
tē ꝓ dēte restituet. Qualē inflixerit maculā talē Math.5.c.
sustiere cogetur. Qui percusserit iumentum red D
det aliud. Qui pcusserit homiem puniet. Equum Lex talionis.
iudiciū sit iter vos:siue pegrinꝰ siue ciuis pecca=
uerit.qꝛ ego sū dñs deꝰ vř. Locutꝰqꝫ ē moyses ad
filios isrł̄ ⁊ eduxerūt eū q̄ blasphemauerat extra Blasphemus lapidatur iubēte dño.
castra:ac lapidibus oppresserūt. Fecerūtqꝫ filij is
rael:sicut preceperat dñs moysi.

C.S. De sabbato anni septimi. de anno iubileo.
de redditu possessionū.qꝛ terra non vēdat in ꝑpe
tuū.de lege redēptionis per ꝓpinquū venditorꝭ.
Non est recipienda vsura a fratre. xxv

Locutusqꝫ est dñs ad moysen in monte
synai dicēs. Loquere filijs israel et di= A
ces ad eos. Quādo ingressi fueritis ter Sabbatū septimi anni requietionis terre.
ram quā ego dabo vobis: sabbatizetis
sabbatum domino. Sex annis seres agrum tuuʒ
et sex annis putabis vineā tuam:colligesqꝫ fructꝰ
eius. Septimo aūt āno sabbatum erit terre reqe
tionis dñi. Agrum non seres:⁊ vineam nō puta=
bis. Que sponte gignet humus nō metes:⁊ vuas
pmitiarū tuarū nō colliges quasi vindemiam.
Annus eīm reqetionis terre est. Sed erunt vobis
in cibū:tibi et suo tuo:ancille et mercēnario tuo:
et aduene qui peregrinat apud te:iumentis tuis
et pecoribꝰ oīa que nascuntur prebebūt cibū. Nu Annus q̄nq̄gesimus. Jubileus B
merabis quoqꝫ tibi septē edomadas annoruʒ.id
est septies septem:que simul faciunt quadragin=
tanouem et clanges buccina mense septimo:deci
ma die mensis propitiationis tempore in vniuer
sa terra vestra. Sanctificabisqꝫ annū quinquage
simum et vocabis remissionē cunctis habitatori=
bus terre tue.ipse est eīm iubileus. Reuertetur ho
mo ad possessionem suā:et vnusqꝫ redibit ad fa=
miliā pristinā:qꝛ iubileꝰ ē ⁊ q̄nquagesimus ānus
Nō seretꝭ atqꝫ metetꝭ spōte i agro nascētia ⁊ pmi
tias vindemie nō colligetis ob sctificatōeʒ iubilei:

sed stati ablata comedetis Anno iubilei redient
oēs ad possessiones suas. Quādo vēdes q̄ppiā
ciui tuo vel emes ab eo: ne contristes fratrem tu=
um: sed iuxta numerum annoꝝ iubilei emes ab
eo: et iuxta supputationem frugum vendet tibi.
C Quāto pl' āni remāserint post iubileū tanto cre
scet ꝛ p̄ciū: q̄to min' tp̄is nūerauerit: tāto minoris
emptio ꝯstabit. Tp̄s em̄ frugū vēdet tibi. Nolite
affligere ꝯtribulos vr̄os: s; timeat vnusq̄sq; deū suū
q: ego dn̄s de' vr̄. Facite p̄cepta mea ꝛ iudicia cu
stodite ꝛ implete ea vt h̄itare possitis i terra absq;
vllo pauore. gignat vobis hum' fruct' suos q̄bus
vescamini vsq; ad saturitatē: nulli' ipetum formi
dātes. Qd si dixeritis q̄d comedem' āno septimo
si nō seuerinus neq; collegerim' fruges nr̄as. da
bo bn̄dictōe; meā vobis. āno sexto: ꝛ faciet fruct'
triū ānoꝝ: seretisq; āno octauo ꝛ comedetis vete
res fruges vsq; ad nonū ānū: donec noua nascāt
D edetis veterā. Terra q̄q; nō vendet in p̄petuū: q:
mea est: ꝛ vos aduene ꝛ coloni mei estis. Vn̄ cūcta
regio possessiōis vr̄e sub redēptiōis ꝯditione vē=
det. Si attenuat' fr̄ tu' vēdiderit possessiūculā;
suā et voluerit p̄pinqu' ei' pōt redimere qd ille
vendiderat. Sin aūt nō h̄uerit p̄ximū: ꝛ ip̄e preci
um ad redimēdū potuerit inuenire ꝯputabūtur
fructus ex eo t̄pe q vēdidit: et qd reliquū ē reddet
emptori: sicq; recipiet possessionē suā: q si nō iue=
nerit man' eius vt reddat p̄ciū h̄ebit emptor qd
emerat vsq; ad ānū iubileū. In ipso ei omis vēdi
E tio redibit ad dn̄m: et ad possessorē p̄stinū. Qui
vendiderit domū itra vrbis muros: h̄ebit licētiā;
redimēdi: donec vnus ipleatur ānus. Si nō rede
merit ꝛ anni circul' fuerit reuolut': emptor possi=
debit eā: ꝛ posteri ei' iperpetuū: ꝛ redimi non po=
terit ēt i iubileo. Sin aūt i villa fuerit dom' q̄ mu=
ros nō h; agroꝝ iure vēdet. Si ante redēpta nō
fuerit: i iubileo reuertet ad dn̄m suū. Edes leuita
rū q̄ i vrbib' sūt sp̄ p̄nt redimi. Si redēpte nō fue=
rit i iubileo reuertētur ad dn̄os q: dom' vrbiū le=
uitaꝝ p̄ possessionib' sūt int̄ filios isrl̄. Suburba
na aūt coꝝ nō veneāt: q: possessio sēpiterna ē. Si
attenuatus fuerit frat̄ tu' ꝛ infirm' manu ꝛ susce
peris eū q̄si aduenā et p̄egrinū ꝛ vixerit tecū ne
F accipias vsuras ab eo nec āpli' q̄ dedisti. Time
deū tuū vt viuere possit frat̄ tu' apd te. Pecuniā;
tuā nō dabis ei ad vsurā ꝛ frugū sup̄abundantiā
nō exiges. Ego dn̄s de' vester q̄ eduxi vos de ter
ra egypti vt darē vobis t̄rā chanaā vt essē vester
de'. Si paup̄tate cōpuls' vēdiderit se tibi fr̄ tuus
nō eū opprimes fuitute famuloꝝ: s; q̄si mercēna
rius ꝛ colon' erit. Vsq; ad ānū iubileū op̄abit apd
te ꝛ postea egrediet cū liberis suis: ꝛ reuertet ad
Infra eod cognationē ꝛ ad possessionē p̄rm suoꝝ. Mei enī;
serui sūt: et ego eduxi eos de t̄ra egypti. Nō vene
ant ꝯditione fuoꝝ. Ne affligas eū p̄ potentiā: s;
metuito deū tuū. Seru' ꝛ ancilla sint vobis de na
tionibus q̄ i circuitu vr̄o sūt. ꝛ de aduenis q̄ per=
egrināt apd vos: vel q̄ ex his nati fuerit i t̄ra vr̄a.
Hos h̄ebitis famulos: et hereditario iure trans=
mittetis ad posteros ac possidebitis ieternū: fra
tres aūt vr̄os filios isrl̄ ne opprimatis p̄ potētiā.
G Si inualuerit apd vos man' aduene atq; p̄egri=
ni et attenuat' frat̄ tuus vēdiderit se ei: aut cuiq;
de stirpe eius post vēditionē pōt redimi. Qui vo
luerit ex fr̄ibus suis redimet eum: et patruus ꝛ pa
truelis ꝛ cōsāguineus ꝛ affinis. Sin autē ꝛ ip̄e po
tuerit redimet se: supputatis dūtaxat annis a t̄pe
venditionis sue vsq; i ānū iubileū: ꝛ pecunia q̄ vē=
ditus fuerat iuxta annoꝝ nūerū: et rōne mercen
narij supputata Si plures fuerit anni q̄ remanēt
vsq; ad iubileū scd̄m hos reddet ꝛ preciū: si pauci
ponet rationē cū eo iuxta annoꝝ numerū: et red
det emptori qd reliquū est annoꝝ. quibus āte ser
uiuit mercedibus iputatis. Nō affliget eum vio=
lēter in cōspectu tuo. Qd si p̄ hec redimi non po=
tuerit: āno iubileo egrediet cū liberis suis. Mei §.eodem.
enī sunt serui filij israel quos eduxi de t̄ra egypti
C. S. Bona ponūt filijs isrl̄ si fuauerit p̄cepta
dei. Et ꝯminatiōes nō fuātib' indicunt. xxvi.
Ego dn̄s de' vester. Nō facietis vobis ido
lū ꝛ sculptile: nec titulos erigetis: nec isi= A
gnē lapidē ponetis i t̄ra vr̄a vt adoretis
eū. Ego ei sū dn̄s de' vr̄. Custodite sab
bata mea: ꝛ pauete ad sanctuariū meū. Ego dn̄s
Si i p̄ceptis meis ābulaueritis: ꝛ mādata mea cu= Bona faci
stodieritis: ꝛ feceritis ea: dabo vobis pluuias t̄pibus entibus p̄=
suis: ꝛ t̄ra gignet germē suū: ꝛ pomis arbores re= cepta dī p̄
plebūt. App̄h̄edet messiū tritura vindemā ꝛ vin missa
demia occupabit semētē: ꝛ comedetis panē vr̄m
in saturitate: ꝛ absq; pauore h̄itabitis i t̄ra vr̄a. Da Job.11.d.
bo pace; in finibus vr̄is: dormietis et nō erit qui
exterreat. Auferā malas bestias: ꝛ gladi' nō trā=
sibit terios vr̄os. Persequemini inimicos vr̄os et B
corruent corā vobis. Persequēt quinq; de vestris
centū alienos: et cētū de vobis decē milia. Cadēt
inimici vestri gladio in cōspectu vestro. Respiciā
vos et crescere faciā: multiplicabimini ꝛ firmabo
pactum meū vobiscū. Comedetis vetustissima ve
terū et vetera nouis sup̄uenientibus proijcietis.
Ponam tabernaculum meū i medio vestri: et nō
abijciet vos aīa mea Ambulabo inter vos: et ero
deus vester: vosq; eritis ppl̄s meus. Ego dn̄s de
us vester qui eduxi vos de terra egyptioꝝ: ne s=
uiretis eis: et qui confregi cathenas ceruicum ve
strarum vt incederetis erecti. Qd si non audieri= Deut.28.
tis me: nec feceritis oīa mādata mea: s; sp̄reueritis b.
leges meas: et iudicia mea cōtēpseritis: vt nō fa= Tre.2.f.
ciatis ea q̄ a me cōstituta sūt ꝛ ad irritū perduca malac.2.a.
tis pactū meū: ego quoq; hec faciā vobis Visita= Mala cō=
bo vos velocit̄ in egestate ꝛ ardore: q̄ cōficiat ocu miata non
los vestros ꝛ ꝯsumat aīas vestras. Frustra seretis faciētib' p̄
semētē: que ab hostibus deuorabit. Ponam faci= cepta.
em meam contra vos ꝛ corruetis corā hostib' ve C
stris et subijciemini his q̄ oderunt vos. Fugietis Deut.28.c
nemine p̄sequēte. Sin aūt nec sic obedieritis mihi
addā correptiones vr̄as septuplū propt̄ pctā ve
stra: ꝛ cōterā sup̄biā duricie vr̄e. Daboq; vobis ce
lū desup sicut ferrū ꝛ terrā eneā. Consumet icas
sū labor vester: non proferet t̄ra germen: nec ar=
bores poma prebebunt. Si ambulaueritis ex ad D
uerso michi nec volueritis audire me: addā plā
gas vr̄as vsq; in septuplum p̄pt̄ pctā vr̄a. Emit=
tamq; in vos bestias agri q̄ consumāt vos ꝛ peco
ra vr̄a: ꝛ ad paucitatē cūcta redigāt: deserteq; fi=
ent vie vr̄e. Qd si nec sic volueritis recipere disci
plinam: sed ambulaueritis ex aduerso michi: ego

quoq̃ cõtra vos aduersus incedã: et percutiam vos septies ꝓpter pctã vr̃a: inducãq̃ super vos gladium vltorem federis mei. Cumq̃ confugeritis in vrbes: mittam pestilentiam in medio vestri et trademini i manib' hostiũ. postq̃ ꝯfregero baculũ panis vr̃i: ita vt decẽ mulieres i vno clibano coquãt panes: et reddãt eos ad põdus: et comedetis et nõ saturabimini.

E

Sin aũt nec p hec audieritis me: sꝫ ãbulaueritis ꝯtra me et ego icedã aduersus vos i furore ꝯtrario et corripiã vos septẽ plagis ꝓpter pcã vr̃a. ita vt comedatis carnes filiorũ vr̃orũ et filiarũ vr̃arũ. Destruã excelsa vr̃a et simulacra ꝯfringã. Cadetis iter ruinas idolorũ vr̃orũ et abolabitur vos aĩa mea intm̃ vt vrbes vr̃as redigã in solitudinem: et deserta faciã sanctuaria vr̃a: nec recipiã vltra odorẽ suauissimũ. disperdãq̃ terrã vestram et stupebunt super ea inimici vestri cum habitatores illius fuerint.

Mala non facientib' dei pcepta cõnumerata

F

Vos autẽ disperdã in gẽtes et euaginabo post vos gladiũ: eritq̃ t̃ra vr̃a deserta et ciuitates vr̄e dirute. Tũc placebũt terre sabbata sua cũctis dieb' solitudinis sue. Qñ fueritis i terra hostili sabbatizabit et requiescet in sabbatis solitudinis sue eo q̃ non requieuerit i sabbatis vestris: qñ habitabatis in ea. Et q̃ de vobis remãserit dabo pauorẽ i cordibus eorũ in regionibus hostium. Terrebit eos sonit' folij volãtis: et ita fugiẽt quasi gladium. Cadẽt nullo sequẽte: et corruẽt singuli sup fratres suos quasi bella fugientes. Nemo vestrum inimicis audebit resistere. Peribitis inter gẽtes: et hostilis vos terra consumet: q̃ si et de his aliqui remãserint: tabescent in iniqtatibus suis i terra inimicorũ suorũ: et ꝓpter pctã patrũ suorũ et sua affligẽtur donec confiteanť iniqtates suas et maiorũ suorũ qbus puaricati sunt in me: et ãbulauerũt ex aduerso michi.

G

Ambulabo igitur et ego contra eos et inducã illos in terrã hostilẽ donec erubescat incircũcisa mẽs eorũ. Tũc orabũt ꝓ ipietatibus suis: et recordabor federis mei qđ pepigi cum iacob et ysaac et abraã. Terre quoq̃ memor ero: q̃ cũ relicta fuerit ab eis: cõplacebit sibi in sabbatis suis patiẽs solitudinẽ ꝓpter illos. Ipsi vero rogabũt ꝓ pctis suis: eo q̃ abiecerint iudicia mea et leges meas despexerint. Attamẽ etiã cũ eẽnt in terra hostili: nõ penitus abieci eos neq̃ sic despexi vt consumerẽtur: et irritũ facerẽ pactum meũ cũ eis. Ego enĩ sũ dñs deus eorũ: et recordabor federis mei pristini: qñ eduxi eos de terra egypti in conspectu gentiũ vt eẽm deus eorum. Ego dñs deus. Hec sunt iudicia atq̃ precepta et leges quas dedit dñs iter se et inter filios israel i mõte synai per manum moysi.

2.cor.6 d.

Recapitulatio.

C.S. De diuersitate votorũ et solutione eorũ siue hoim siue agrorũ siue domorũ siue aliorũ aĩaliũ. et reditu eorũ in iubileo. de decimis soluẽdis. xxvij

A

Locutusq̃ est dñs ad moysen dicens. Loquere filijs israel: et dices ad eos. Homo qui votum fecerit et spopõderit deo aĩam suam sub estimatiõe dabit preciũ. Si fuerit masculus a vicesimo anno vsq̃ ad sexagesimum annũ: dabit quinq̃gita siclos argenti ad mẽsurã sãctuarij: si mulier trigita. A qnto aũt ãno vsq̃ ad vicesimũ: mascul' dabit viginti siclos: femina decẽ. Ab vno mẽse vsq̃ ad ãnũ qnq̃: ꝓ masculo dabũť qnq̃ sicli: ꝓ femia tres. Sexagenari' et vltra masculus dabit qndeci siclos: femia decẽ. Si paup fuerit et estimationẽ reddere nõ valebit: stabit corã sacerdote: et q̃tũ ille estimauerit et viderit eũ posse reddere: tm̃ dabit.

De voto hominum.

B

Aĩal autẽ qđ imolari põt dño si q̃s vouerit sctm̃ erit et mutari nõ poterit. i. nec meli' malo nec peius bono: q̃ si mutauerit et ipm̃ qđ mutatũ est: et illđ ꝓ quo mutatũ est: ꝯsecratũ erit dño. Aĩal imũdũ qđ immolari dño nõ põt: si q̃s vouerit adduceť ante sacerdotẽ: q̃ diiudicãs vtrũ bonũ an malũ sit: statuet pciũ: q̃ si dare voluerit is q̃ offert addet sup estimationẽ qntã ptẽ.

De voto animaliũ

Homo si vouerit domũ suã et sctificauerit dño ꝯsiderabit eã sacerdos vtrũ bõa an mala sit: et iuxta pciũ qđ ab eo fuerit ꝯstitutũ: venũdabiť. Sin aũt ille q̃ vouerat voluerit redimere eã: dabit qntã ptẽ estimationis supra et hẽbit domũ.

De voto domorũ

Qđ si agrũ possessionis sue vouerit et ꝯsecrauerit dño: iuxta mẽsurã sementis estimabiť pcium. Si triginta modijs hordei seriť t̃ra: qnq̃gita siclis venũdeť argẽti. Si stati ab ãno icipiẽtis iubilei vouerit agrũ: q̃to valere põt: tãto estimabiť. Sin aũt post aliq̃tulũ tpis: supputabit sacerdos pecuniã iuxta ãnorũ q̃ reliqui sũt nũerũ vsq̃ ad iubileũ: et detraheť ex pcio. Qđ si voluerit redimere agrũ ille q̃ vouerat addet qntã pte estimate pecunie et possidebit eũ. Sin aũt noluerit redimere: sed alteri cuilꝫ fuerit venũdatus: vltra eũ q̃ vouerat redimere nõ poterit. q: cũ iubilei venerit dies: sctificatus erit dño. et possessio ꝯsecrata ad ius ptinet sacerdotũ. Si ager ẽptus est et nõ de possessione maiorũ sctificat' fuerit dño supputabit sacerdos iuxta annorũ nũerũ vsq̃ ad iubileũ preciũ: et dabit ille qui vouerat eũ dño. In iubileo aũt reuerteť ad priorẽ dñm: qui vẽdiderat eũ et hũerat i sortẽ possessionis sue. Oĩs estimatio siclo sanctuarij põderabiť. Siclus viginti obolos hꝫ.

De voto agrorũ

C

Primogenita q̃ ad deũ ptinẽt nemo sãctificare poterit et vouere: siue bos siue ouis fuerit dñi sũt. Qđ si imundũ ẽ aĩal redimet q̃ obtulit iuxta estimationẽ suã et addet qntã ptẽ pcij. Si redimere noluerit: vendeť alteri q̃tũcũq̃ fuerit ante estiatũ.

Exo.10.b.
Nu.3.g.
Ezechiel.
45.d.

D

Oẽ qđ domino cõsecratur siue hõ fuerit siue aĩal siue ager nõ veniet nec redimi poterit. Quicq̃d semel fuerit ꝯsecratũ: sanctũ sctõrũ erit dño. Et oĩs ꝯsecratio que offertur ab homĩe nõ redimeť: sed morte morietur. Oẽs decime terre siue de pomis arborũ siue de frugibus dñi sunt: et illi sanctificantur. Si q̃s aũt voluerit redimere decimas suas: addet quintã partẽ earũ. Oĩm decimarũ bouis et ouis et capre que sub pastoris virga transeũt: q̃cquid decimũ venerit sanctificabiť dño. Non eligetur nec bonũ nec malũ nec altero commutabitur. Si q̃s mutauerit: et quod mutatũ est et ꝓ q̃ mutatũ ẽ sanctificabitur dño et nõ redimetur. Hec sũt pcepta q̃ mãdauit dñs moysi ad filios isrl' in mõte synai

Explicit liber Leuiticus Incipit vaidaber id est liber Numeri.

C.S. Numerantur filij israel a .xx. ãno pugnaces dant duodeci principes. tribus leui nõ numerať sꝫ ꝓ tabernaculo deportãdo ordinať. Ca.j.

Locutus

A
que est domin⁹ ad moy=
se in deserto synai i ta=
bernaculo federis pri=
ma die mensis secũdi
anno altero egressiõis
Infra.26.a.
eoꝝ ex egypto dicẽs
Tollite summã vniuer
se congregationis filio
rum israel p cognationes et domos suas: et noia
singuloꝝ quicquid sexus ẽ masculini a vicesimo ãno
et supra: oĩz viroꝝ fortiũ ex israel: ꝛ nũerabitis eos
p turmas suas tu ꝛ aarõ Eruntq; vobiscũ pricipes
Principes sup duodeci trib⁹ isrl.
tribuũ ac domoꝝ in cognationibus suis quoꝝ
ista sũt noia. De tribu rubẽ elysur fili⁹ sedeur. De
tribu symeon: salamihel fili⁹ surisaddai. De tribu
iuda: naason filius aminadab. De tribu ysachar:
nathanael fili⁹ suar. De tribu zabulõ: eliab fili⁹ he
lõ. Filioꝝ aũt ioseph. De tribu effraym elisama fi
li⁹ ãmiud. De tribu manasse: gamaliel filius pha
dassur. De tribu bẽiami: abidan filius gedeonis.
De tribu dã: abiezer fili⁹ amisaddai. De tribu aser
phegiel fili⁹ ochrã. De tribu gaad: heliasaph fili⁹
B
duel. De tribu neptali: ahira fili⁹ enã. Hi nobilissi
mi principes multitudis p trib⁹ ꝛ cognatiões su=
as ꝛ capita exercit⁹ isrl: qs tulerũt moyses ꝛ aarõ
cũ oi vulgi mltitudie: ꝛ cõgregauerũt primo die mẽ
sis scdi recẽsẽtes eos p cognatões ꝛ domos ac fa
milias et capita ꝛ noia singuloꝝ a vicesimo ãno ꝛ
de tribu rubẽ.46.milia.500
su pra: sicut pcepat dñs moysi. Nũeratiq; sũt i de
serto synai de rubẽ primogenito israelis p gñatões
ꝛ familias ac domos suas: ꝛ noia capitũ singuloꝝ
oẽ qd sex⁹ est masculini a vicesio ãno ꝛ supra pce
C
dẽtiũ ad bellũ: qdragita sex milia qngenti. De fi=
de tribu symeon.59.milia.300.
liis symeõ p gñationes et familias ac domos co=
gnationũ suarũ recẽsiti sũt p noia et capita sigu=
loꝝ. oĩe qd sex⁹ ẽ masculini a vicesimo ãno et su=
pra pcedẽtiũ ad bellũ qnqgintanouẽ milia trecẽ
De tribu gaad.45.milia.650.
ti. De filiis gaad: p gñatões ꝛ familias ac domos
cognationũ suaꝝ recẽsiti sũt p noia singloꝝ a vi=
giti ãnis ꝛ supra: oẽs q ad bella pcederẽt qdragi
D
taqnq; milia sexcẽti qnqginta. De filiis iuda per
De tribu iuda.74.milia.600.
gñationes ꝛ familias ac domos cognationũ sua
rũ p noia singuloꝝ a vicesimo anno ꝛ supra: oĩs
q poterãt ad bella pcedere: recẽsiti sũt septuagi=
De tribu ysachar.54.milia.400.
taqttuor milia sexcẽti De filiis isachar p gñatiões
et familias ac domos cognationũ suaꝝ p noia si
gulorum a vicesimo anno ꝛ supra oĩs q ad bella
pcederẽt: recẽsiti sũt qnqgitaquattuor milia qua
de tribu zabulõ.57.milia.400.
dringẽti. De filiis zabulõ p gñationes ꝛ familias
ac domos cognationũ suaꝝ recensiti sunt p noia
sigulorꝝ a vicesimo ãno: et supra oẽs q poterãt ad
bella pcedere qnqgintaseptẽ milia qdringenti.
de tribu ioseph p effraym.40.milia.500.
De filiis ioseph filioꝝ effraym p gñatioẽs et fami
lias ac domos cognationũ suaꝝ recẽsiti sũt p no
mina singuloꝝ a vicesio ãno et supra: oẽs q pote=
rãt ad bella pcedere: qdraginta milia quingenti
E
Porro filioꝝ manasse p gñationes ꝛ familias ac
pro manasse.32.milia 200.
domos cognationũ suaꝝ: recẽsiti sũt per noia sin
gulorꝝ a viginti ãnis et supra omẽs q poterãt ad
bella pcedere: trigita duo milia ducenti. De filiis
beniami p gñatiões ꝛ familias ac domos cogna=
de tribu bẽiamin.35.milia.400.
tionũ suarũ recẽsiti sunt noibus singuloꝝ a vicesi
mo ãno ꝛ supra: oĩs q poterãt ad bella pcedere
trigitaqnq; milia quadrigẽti. De filiis dã p gña=
de filiis dã 62.milia.700.
tões ꝛ familias ac domos cognationũ suaꝝ recẽ
siti sũt nomibus singuloꝝ a vicesimo ãno ꝛ supra:
oẽs q poterãt ad bella pcedere sexagitaduo mi
F
lia septigẽti. De filiis aser p gñatões ꝛ familias
De tribu Aser.41.milia.500.
ac domos cognationũ suaꝝ: recẽsiti sũt p noia si=
gulorꝝ a vicesimo ãno ꝛ supra: oĩs q poterãt ad
bella pcedere: qdraginta milia et mille qngenti
De tribu neptali.53.milia.400.
De filiis neptali: p gñatões ꝛ familias ac domos
cognationũ suarũ: recẽsiti sunt noib⁹ singulorũ a
vicesimo anno ꝛ supra. oẽs q poterãt ad bella p=
Nũer⁹ oĩz filioꝝ isrl aptorũ ad pugnãduz sexcenta=tria milia qngẽti qnquagita sine leuitis
cedere: qnquagintatria milia qdringenti. Hi sũt
qs nũerauerũt moyses et aarõ ꝛ duodeci pricipes
isrl: singlos p domos cognationũ suaꝝ. Fueruntq;
oẽs filii isrl p domos ꝛ familias suas: a vicesio ãno
ꝛ supra: q poterãt ad bella pcedẽ: sexcẽtatria mi=
lia viroꝝ qngẽti qnqginta. Leuite aũt i tribubus
familiaꝝ suaꝝ nõ sunt nũerati cũ eis. Locutusq;
est dñs ad moysẽ dicẽs. Tribũ leui noli numera=
G
re: neq; pones sũmã eoꝝ cũ filiis isrl: sed cõstitues
Hic sm aliqs incipit capitulum secundum.
eos sup tabernaculũ testionii ꝛ cũcta vasa eius: ꝛ
quicquid ad cerimonias ptinet. Ipsi portabũt taber
naculũ et oia vtẽsilia ei⁹: ꝛ erũt in misterio ac per
gyrũ tabernaculi metabũt. Cũ pficiscẽdũ fuerit
deponẽt leuite tabernaculũ: cũ castrametãda erit
gẽt. Quisqs externoꝝ accesserit occidetur. Me=
tabunt aũt castra filii israel: vnusqisq; p turmas ꝛ
cuneos atq; exercitũ suũ. Porro leuite p gyrũ ta
bernaculi figẽt tẽtoria: ne fiat idignatio sup mul=
titudinẽ filioꝝ israel: et excubabũt i custodiis ta=
bernaculi testimonii. Fecerũt ergo filii israel iux=
ta omnia que pcepat dñs moysi.

C.S. Ordinat. castra archa. tabernaculũ. Iudas
isachar zabulõ ad orietẽ Rubẽ Symeõ Gaad ad
meridiẽ. Effrai Manasses Bẽiami ad occidẽtez
Dã Assur Neptali ad aqlonẽ: ꝛ sic ordiati sũt: sic ꝛ
castra mouẽt p ordiez. leuite aũt leuant taberna
culum. ij.

Locutusq; est dominus ad moysen et
A
aarõ dicẽs Sigli p turmas signa atq;
vexilla ꝛ domos cognationũ suaꝝ ca=
strametabũt filii isrl p gyrũ taberna=
culi federis Ad orietẽ iudas figet tẽtoria p turmas
Ad orietẽ Judas.
exercitus sui eritq; pricepe filioꝝ ei⁹ naasõ filius
aminadab: ꝛ ois de stirpe eius sũma pugnãtiũ se
ptuagitaqttuor milia sexcẽti Iuxta eũ castrame
ysachar.
tati sũt de tribu ysachar qꝝ pricepe fuit nathana
el fili⁹ suar: ꝛ ois nũer⁹ pugnatoꝝ ei⁹ qnqgintaqt
tuor milia qdringenti. In tribu zabulõ princeps
zabulon.
fuit heliab filius helõ: oisq; de stirpe eius exercit⁹
pugnatoꝝ. lvii. milia qdrigenti Uniuersi q in ca=
stris iude ãnumerati sũt fuerũt cẽtũ octogitasex
milia quadringẽti: ꝛ p turmas suas primi egredi
B
entur. In castris filioꝝ ruben ad meridianã pla
Ad meridiez Rubẽ Symeon.
gam erit princeps elysur filius sedeur: et cũctus
exercit⁹ pugnatorũ ei⁹ q numerati sunt qdragin
tasex milia qngenti. Iuxta cũ castrametati sunt
de tribu symeon: quorũ princeps fuit salamihel
filius surisaddai: et cũctus exercitus pugnatorũ
ei⁹ q numerati sunt qnquagintanouẽ milia trecẽ
eu⁹

Gaad. ti. In tribu Gaad princeps fuit heliasaph filiꝰ du
el: et cunctus exercitus pugnatorū eius q̄ nume=
rati sūt quadragintaquinq̄ milia sexcēti quiquagi
ta. Oēs q̄ recēsiti sunt ī castris rubē cētū quiqua=
ginta milia et mille q̄drigentiq̄nquagita: per tur
C mas suas ī scđo loco ꝓficiscēt. Leuabitur aūt ta=
bernaculū testimonij per officia leuitarum et tur
mas eoꝝ. Quō erigetꝛ ita ⁊ deponetur. Singuli
Ad occidē tem per loca ⁊ ordines suos ꝓficiscent. Ad occidēta=
lem plagā erunt castra filioꝝ effraym: quoꝝ pri=
Effraym ceps fuit helysama filius āmiud. Cūctus exerci=
Manasses tus pugnatoꝝ eius qui numerati sūt quadragin
ta milia q̄ngenti. Et cū eis tribus filioꝝ manasse
quoꝝ princeps fuit gamaliel filiꝰ phadassur: cun
ctusq̄ exercitꝰ pugnatoꝝ eiꝰ qui numerati sūt tri
Bēiami gintaduo milia ducēti. In tribu filioꝝ beniamin
pīceps fuit abidā filius gedeonis: et cūctꝰ exer=
citus pugnatoꝝ eiꝰ q̄ recēsiti sunt: trigītaq̄nq̄ mi
lia quadrigēti. Oīs q̄ numerati sunt ī castris ef=
D fraym centū octo milia cētū: per turmas suas ter
Ad aquilo tij ꝓficiscent. Ad aq̄lonis ptē castrametati sūt fi=
nem. lij dan: quoꝝ pīceps fuit abiezer filiꝰ amisaddai
Dan. Cunctusq̄ exercitus pugnatoꝝ eiꝰ q̄ numerati
Assur. sunt: sexagintaduo milia septingēti. Iuxta eū fi=
Neptalim. xere tentoria de tribu Aser: quoꝝ princeps fuit
phegiel filius ochrā. Cunctus exercitus pugna=
toꝝ eiꝰ qui nūerati sūt q̄dragita milia ⁊ mile quī=
gēti. De tribu filioꝝ neptali princeps fuit ahira
filiꝰ enan. Cūctꝰ exercitꝰ pugnatoꝝ eiꝰ q̄nq̄ginta
tria milia q̄drigēti. Oēs qui numerati sūt ī castris
dan fuerūt cētū q̄nquagitaseptē milia sexcēti: ⁊ no
uissimi ꝓficiscēt. Hic nūerꝰ filioꝝ isrl̄ ꝑ domos co
gnationum suaꝝ ⁊ turmas diuisi exercitꝰ sexcēta
Leuite nō sunt nume rati inter fi lios isrl̄ ad bellanduz. tria milia quingēti q̄nq̄gita Leuite aūt nō sūt nu
merati iter filios isrl̄. Sic eñ p̄ceperat dn̄s moy
si. Feceruntq̄ filij isrl̄ iuxta oīa que mādauerat dn̄s
Castrametati sūt ꝑ turmas suas et ꝓfecti ꝑ fami
lias: ac domos patrū suoꝝ.

C. S. Filij leui numerāt. assignant ad misteriū. ꝑ tres familias ordināt. archā ⁊ tabernaculū q̄ portare debeāt assignāt. pumogeniti numerantur ꝓ eis leuite assumūtur. ceteri qui supersunt quinq̄ siclis quisquis ordinatur. iij.

Ec sūt gn̄ationes aarō ⁊ moysi in die q̄
A locutus est dn̄s ad moysē ī mōte sinai.
Leui. 10. a. Et hec noīa filioꝝ aarō. Primogenitus
infra. 26. g. eius nadab deinde abiu ⁊ eleazar ⁊ ytha
mar. Hec noīa filioꝝ aarō sacerdotū q̄ vncti sūt ⁊
quoꝝ replete ⁊ consecrate manus: vt sacerdotio
fūgerēt. Mortui sūt ei nadab ⁊ abiu cū offerrent
ignē alienū ī ꝯspectu dn̄i ī deserto synai absq̄ libe=
ris. Fūctiq̄ sūt sacerdotio eleasar ⁊ ythamar corā
aarō patre suo. Locutꝰq̄ ē dn̄s ad moysē dicens
B Applica tribū leui ⁊ fac stare ī ꝯspectu aarō sacer
dotis vt ministrēt ei: ⁊ excubēt ⁊ obseruēt q̄cq̄d ad cultū
ptinet multitudis corā tabernaclo testionij: ⁊ custo
diāt vasa tabernacli: fuīctes ī ministerio eiꝰ Dabis=
q̄ dono leuitas aarō ⁊ filijs eiꝰ q̄bꝰ traditi sūt a fi
lijs isrl̄. Aarō aūt ⁊ filios eiꝰ ꝯstitues sup cultū sa
cerdotij. Externꝰ q̄ ad ministrādū accesserit: morietur.
Locutꝰq̄ ē dn̄s ad moysē dicēs Ego tuli leuitas
a filijs isrl̄ ꝓ oī primogenito q̄ aperit vuluā in filijs
isrl̄. eruntq̄ leuite mei. Meū ē eni oē primogenitū. Ex

q̄ ꝑcussi primogenitos ī t̄ra egypti. sctificaui michi Exo. 13. a.
q̄cq̄d pmū nascit ī isrl̄. Ab hoīe vsq̄ ad pecꝰ mei infra. 8. c.
sūt. Ego dn̄s. Locutꝰq̄ est dn̄s ad moysē ī deserto
synai dicēs. Numera filios leui ꝑ domos patruz C
suoꝝ ⁊ familias: oēz masculū ab vno mēse ⁊ supra
Nūerauit moyses vt p̄cepat dn̄s. ⁊ iuēti sūt filij le Tres do=
ui ꝑ nomia sua gersō ⁊ caath ⁊ merari. Filij gersō mus in tri=
lebni ⁊ semei. Filij caath: amrā ⁊ iessaar hebron et bu leui.
ozihel Filij merari: mooli ⁊ musi De gersō fuere fa Gersō.
milie due: lebnitica ⁊ semeitica. q̄rū nūeratus est Caath
ppl's sexꝰ masculini ab vno mēse ⁊ supra: septē mi Merari
lia q̄ngēti. Hi post tabernaculū metabūt ad occi De domo
dētē sub pīcipe heliasaph filio lahel: ⁊ hēbūt ex= gerson
cubias ī tabernaculo federis: ipz tabernaculū ⁊ o= 4500. post
perimētū eiꝰ ⁊ tētoriū qđ trahit an̄ fores tecti fede tabernacu
ris ⁊ cortinas atrij: ⁊ tētoriū q̄q̄ qđ appēdit ī introi lum ad oc=
tu atrij tabernaculi: ⁊ q̄cq̄d ad ritū altaris ptinet cidentem
funes tabernaculi et oīa vtēsilia eius Cognatio D
caath hēbit ppl'os amramitas ⁊ iassaaritas ⁊ he= De domo
bronitas ⁊ ozielitas. He sūt familie caathitaꝝ: re Caath.
cēsiti ꝑ noīa sua oēs gn̄is masculini ab vno mēse 8600. ad
⁊ supra octo milia sexcēti. Hēbūt excubias sctu meridiem.
arij ⁊ castrametabūt ad meridianā plagā. Prin= E
cepsq̄ eoꝝ erit elisaphā filiꝰ oziel ⁊ custodiāt ar=
chā: mēsāq̄ ⁊ cādelabrū altaria ⁊ vasa sctuarij in
q̄bꝰ ministrat. ⁊ veliū: cūctāq̄ huiuscemōi suppelle
ctilē. Pīceps aūt principū leuitarū eleazar filiꝰ
aarō sacerdotis erit sup excubitores custodie san
ctuarij. At ꝟo de merari erūt ppl'i moolite et mu
site recēsiti ꝑ noīa sua oēs gn̄is masculini ab vno De domo
mēse et supra sex milia ducēti. Princeps eorū su= merari
riel filiꝰ abiaiel: in plaga septētrionali castrame= 6200. ad se
tabūt. Erit sub custodia eoꝝ tabule tabernaculi ⁊ ptētrionē.
vectes ⁊ colūne ac bases eaꝝ: ⁊ oīa q̄ ad cultū hu
iuscemōi ptinent: colūneq̄ atrij ꝑ circuitū cū basi
bꝰ suis: ⁊ paxilli cū funibꝰ. Castrametabūt an̄ ta F
bernaculū federis. i. ad orientalē plagā: moyses et Moyses ⁊
aarō cū filijs suis: hn̄tes custodiā sctuarij in me Aaron ad
dio filioꝝ isrl̄. Quisq̄s alienꝰ accesserit morietur. orientē
Oēs leuite q̄s nūerauerūt moyses ⁊ aarō iuxta p̄=
ceptū dn̄i ꝑ familias suas ī gn̄e masculio a mense
vno ⁊ supra fuerūt vigintiduo milia. Et ait dn̄s ad
moysē Nūera primogenitos sexꝰ masculini de filijs Numerus
isrl̄ ab vno mēse ⁊ supra ⁊ hēbis sūmā eoꝝ Tolles omniū. 22.
q̄ leuitas mihi ꝓ oī primogenito filioꝝ isrl̄. Ego sū milia
dn̄s Et pecora eoꝝ ꝓ vniuersis primogenitis pecoꝝ
filioꝝ isrl̄ Recēsuit moyses sicut p̄cepat dn̄s prio
genitos filioꝝ isrl̄ ⁊ fuerūt masculi ꝑ noīa sua a mē Numerus
se vno ⁊ supra: vigītiduo milia ducēti septuagita= pumogeni
tres. Locutꝰq̄ ē dn̄s ad moysē dicēs. Tolle leui toꝝ isrl̄. 22.
tas ꝓ primogenitis filioꝝ isrl̄: ⁊ pecora leuitaꝝ ꝓ pe 273.
corib' eoꝝ. Eruntq̄ leuite mei. Ego sū dn̄s In p̄cio G
aūt ducētoꝝ septuagitatriū q̄ excedūt nūeꝝ leui
taꝝ de primogenitis filioꝝ isrl̄: accipies q̄nq̄ siclos
ꝑ sigula capita: ad mēsurā sctuarij. Sicl'ꝰ hz vigi
ti obolos Dabisq̄ pecuniā aarō ⁊ filijs eiꝰ p̄ciuz Exo. 30. b.
eoꝝ q̄ supra sūt Tulit igit moyses pecuniā eoruz Leui. 24. c
q̄ fuerāt āpliꝰ ⁊ q̄s redemerat a leuitis ꝓ primogeni= ezech. 45.
tis filioꝝ isrl̄: mille trecētoꝝ sexagitaq̄nq̄ siclorū d.
iuxta podꝰ sctuarij: ⁊ dedit eā aarō ⁊ filijs eius
iuxta verbum qđ p̄ceperat sibi dn̄s

C. S. Ritus et officia leuitarum per familias suas distribuuntur. iiij

A Locutusq̃ ē domin⁹ ad moysē ⁊ aaron dicens. Tolle sūmā filioꝝ caath de medio leuitaruꝫ per domos ⁊ familias suas a tricesimo āno et supra: vsq̃ ad quinquagesimum annū: oīm qui ingrediuntur vt stēt et ministrent in tabernaculo federis. Hic est cultus filiorum caath. Tabernaculū federis ⁊ sctū sanctoꝝ ingrediētur aarō et filij eius quādo mouenda sunt castra: et deponent velū quod pēdet ante fores: īuoluētq̃ eo archā testimonij et operient rursum velamine hyacinthinarū pellium: extendentq̃ desuper pallium totū hyacinthinū et inducēt vectes. Mensam quoq̃ ꝓpositionis īuoluent hyacinthino pallio et ponēt cū eo thuribula ⁊ mortariola cyathos et crateras ad liba fundenda: panes semper in ea erunt. extendētq̃ desuper palliū coccineū quod rursū operient velamēto hyacinthinarū pelliū et inducēt vectes. Sument et pallium hyacinthinū quo operiēt cādelabrū cum lucernis ⁊ forcipibus suis: et emūctorijs et cunctis vasis olei que ad concinnandas lucernas necessaria sūt et sup oīa ponēt operimētū hyacinthinarū pelliū: et inducēt vectes. Necnon ⁊ altare aureū inuolēt hyacinthino vestimēto: et extendēt desup operimentū hyacinthinaꝝ

B pelliū: inducentq̃ vectes. Oīa vasa quibus ministratur in sctuario īuoluent hyacinthino pallio et extēdent desup operimētū hyacinthinarū pelliū: inducētq̃ vectes. Sꝫ ⁊ altare mundabūt cinere: ⁊ īuoluēt illō purpureo vestimēto: ponētq̃ cū eo oīa vasa ꝗbus in misterio eius vtunť. i. ignium receptacula: fuscinulas ac tridētes vncinos ⁊ batilla. Cūcta vasa altaris operiēt sil' velamie hyacinthinaꝝ pelliū: et inducēt vectes. Cumq̃ inuoluerit aarō ⁊ filij ei⁹ sanctuariū ⁊ oīa vasa ei⁹ ī cōmotione castroꝝ tūc īrabūt filij caath: vt portēt īuoluta et nō tangēt vasa sctuarij ne moriantur Ista sūt onera filioꝝ caath in tabernaculo federis sup ꝗs erit eleazar filius aaron sacerdotis ad cuius pertiet curā oleū ad concinnādas lucernas ⁊ cōpositionis īcēsū et sacrificiū quod semp offertur et oleū vnctionis. ⁊ ꝗcquid ad cultū tabernaculi ptinet: oīmq̃ vasoꝝ que ī sanctuario sunt. Locutusq̃ est domin⁹ ad moysē et aaron dicēs. Nolite perdere populum caath de medio leuitaruꝫ: sed hoc facite eis vt viuant et non moriant̃ si tetigerint sancta sctoꝝ Aaron et filij eius intrabūt ipsiq̃ disponēt opera singuloꝝ: et diuident quid portare ꝗs debeat Alij nulla curiositate videant ꝙ sūt ī sctuario priusq̃ īuoluāť. Alioqn morient̃

C Locut⁹q̃ est dn̄s ad moysē dicēs. Tolle sūmā et filiorū gersō p domos ac familias ⁊ cognationes suas a triginta annis et supra vsq̃ ad annos quinquaginta. Numera oēs ꝗ īgrediūť et mīstrāt ī tabernaculo federꝭ. Hoc ē officiū familie gersonitarū: vt portent cortinas tabernaculi ⁊ tectū federꝭ operimētū aliud: ⁊ sup oīa velamē hyacīthinum tētoriūq̃ qđ pēdet ī introitu tabernaculi federis cortinas atrij ⁊ velū ī introitu qđ ē ante tabernaculū. Oīa ꝗ ad altare pertinēt funiculos et vasa ministerij iubente aaron et filijs eius portabunt filij gersō. ⁊ sciēt singuli cui debeant oneri mancipari. Hic ē cultus familie gersonitaꝝ in tabernaculo federꝭ. Erūtq̃ sub manu ythamar filij aarō sacerdotis. Filios ꝗq̃ merari p familias ⁊ domos prm̄ suoꝝ recēsebis a trigita ānis ⁊ supra vsq̃ ad ānos ꝗnꝗginta oēs ꝗ ingrediūť ad officiū misterij sui ⁊ cultū federis testionij. Hec sūt onera eoꝝ. Portabunt tabulas tabernaculi et vectes ei⁹: columnas ac bases eaꝝ. colūnas quoq̃ atrij p circuitū cū basib⁹ ⁊ paxillis ⁊ funibus suis. Oīa vasa ⁊ suppellectilē ad numeꝝ accipiēt: sicq̃ portabunt Hoc est officiū familie meraritarū ⁊ misteriū ī tabernaculo federꝭ: erūtq̃ sub manu ythamar filij aarō sacerdotis.

D Recensuerunt igiť moyses et aarō ⁊ pricipes synagoge filios caath p cognationes ⁊ domos prm̄ suoꝝ a trigita ānis ⁊ supra vsq̃ ad annū quinquagesimū oēs ꝗ ingrediūť ad misteriū tabernaculi federis: et inuēti sunt duo milia septigenti ꝗnꝗginta Hic est numerus populi caath ꝗ intrāt tabernaculū federis. Hos numerauit moyses ⁊ aaron iuxta sermonē dn̄i p manū moysi. Numerati sunt ⁊ filij gersō per cognationes ⁊ domos prm̄ suoꝝ a triginta annis ⁊ supra vsq̃ ad quinquagesimū annū oēs qui ingrediuntur vt ministrēt in tabernaculo federis: et inuēti sūt duo milia sexcēti trigita Hic ē ppl's gersonitarū quos numerauerūt moyses ⁊ aarō iuxta ꝟbū dn̄i. Numerati sūt ⁊ filij merari p cognationes et domos prm̄ suoꝝ a trigita ānis ⁊ supra vsq̃ ad ānū ꝗnꝗgesimū: oēs ꝗ īgrediūť ad explēdos rit⁹ tabernacli federꝭ: ⁊ īuēti sūt tria milia ducēti Hic ē numer⁹ filioꝝ merari ꝗs recēsuerūt moyses ⁊ aaron iuxta imperiū dn̄i per manū moysi: oēs ꝗ recensiti sūt de leuitis: et ꝗs recēseri fecit ad nomē moyses ⁊ aarō ⁊ pricipes isrl̄ p cognatiōes et domos patrū suoꝝ a trigita ānis ⁊ supra vsq̃ ad annū ꝗnꝗgesimū īgrediētes ad misteriū tabernaculi: ⁊ onera portanda. Fuerūt sil' octo milia ꝗngēti octoginta. Iuxta verbū dn̄i recensuit eos moyses vnumquemq̃ iuxta officiū et onera sua: sicut preceperat ei dominus.

C. V. Interpositio de eijciendis extra castra. de trāsgressione quid conseꝗ debet. et ꝙ reddantur primitie ad sacerdotem. de lege zelotipie v.

A Locutusq̃ȝ est dn̄s ad moysen dicens. Precipe filijs israel: vt eijciant de castris oēm leprosum et qui semine fluit pollutusq̃ȝ est super mortuo. tā masculum ꝗ feminam eijcite de castris: ne contaminēt ea cū habitauerint vobiscū Feceruntq̃ȝ ita filij isrl̄ ⁊ eiecerūt eos extra castra: sicut locut⁹ erat dominus moysi. Locutusq̃ȝ est dn̄s ad moysē dicens. Loquere ad filios israel. Vir siue mulier cū fecerit ex oīb⁹ pctis ꝗ solēt hoīb⁹ accidere: ⁊ per negligentiā transgressi fuerit mandatū dn̄i: atq̃ȝ deliꝗrint: confitebunť pctm̄ suū et reddēt ipsuꝫ caput: quintāq̃ȝ ptē desuper ei ī quē peccauerit Si autē non fuerit ꝗ recipiat: dabūt dn̄o ⁊ erit sacerdotis excepto ariete ꝗ offerť ꝓ expiatōe: vt sit placabil' hostia.

B Oēsq̃ȝ primitie ꝗs offerunt filij israel ad sacerdotem pertinent. ⁊ ꝗcquid in sanctuariū offertur a singulis et traditur manibus sacerdotꝭ ipsius erit. Locutusq̃ȝ est dominus ad moysen dicens. Loquere ad filios israel et dices ad eos. Vir cuius vxor errauerit maritūq̃ contēnēs dor-

Cultus et officiuꝫ filiorū caath. Officiū filioꝝ aarō.

Officiū filioꝝ Gersō circa tabernaculū

Offīm filiorū merari.

Numerus leuitarū a 30. anno et s. 8580.

Lex zelotipie. mierit cū alterouiro et hoc maritus deprehende
re non querit sed latet adulteriū et testib⁹ argui
nō pōt:q: nō ē iuēta in stupro si sp̄s zelotypie con
citauerit virū ɔtra vxorē suā q̄ vel polluta ē vl' fal
sa suspitione appetit:adducet eā ad sacerdotē et
offeret oblationē ꝓ illa decimā partē sati farine
hordeacee. Nō fūdet sup eā oleū:nec iponet th⁹:
q: sacrificiū zelotypie est: et oblatio inuestigās ad
ulteriū. Offeret igit eā sacerdos ⁊ statuet coram
dn̄o:assumetq̄ aquā sctām ī vase fictili:et paux il
lū t're de pauimēto tabernaculi mittet in eā. C Cū
q̄ steterit mulier ī cōspectu dn̄i discooperiet caput
ei⁹.⁊ ponet sup man⁹ illi⁹ sacrificiū recordatiōis ⁊
oblationē zelotypie. Ip̄e aūt tenebit aq̄s amaris
simas i q̄b⁹ cū execratiōe maledicta ɔgessit:adiu
rabitq̄ eā et dicet. Si nō dormiuit vir alien⁹ tecū
⁊ si nō polluta es deserto mariti thoro:nō te noce
būt aq̄ iste amarissime ī quas maledicta ɔgessi. Si
autē declinasti a viro tuo:atq̄ polluta es:⁊ cōcu
buisti cum altero:his maledictionib⁹ subiacebis.
Det te dn̄s in maledictionē exēplūq̄ cunctoꝝ in
ppl'o suo. Putrescere faciat femur tuū: ⁊ tumens
vter⁹ tu⁹ disrūpat. Ingrediāt aq̄ maledicte in vē
trē tuū:⁊ vtero tumescēte putrescat femur. Et r̄n
debit mulier. Amē amē. Scribetq̄ sacerdos in li
bello ista maledicta ⁊ delebit ea aq̄s amarissimis
D ī q̄s maledicta congessit:⁊ dabit ei bibere. Quas
cū exhauserit:tollet sacerdos de manu ei⁹ sacrifi
ciū zelotypie ⁊ eleuabit illō corā dn̄o.īpōetq̄ illō
sup altare:ita dūtaxat vt pu⁹gillū sacrificij tol
lat de eo qd̄ offert et incēdat sup altare:⁊ sic potū
det mulieri aq̄s amarissimas. Quas cū biberit si
polluta est:⁊ contēpto viro adulterij rea: ptransi
bunt eā aq̄ maledictionis:et inflato vētre ɔputre
scet femur:eritq̄ mulier ī maledictionē ⁊ in exem
plū oī ppl'o. Qd̄ si polluta nō fuerit erit inoxia et
faciet liberos. Ista ē lex zelotipie. Si declinaue
rit mulier a viro suo: ⁊ si polluta fuerit maritusq̄
zelotypie sp̄ū ɔcitat⁹ adduxerit eā in ɔspectu dn̄i
⁊ fecerit ei sacerdos iuxta oīa que scripta sūt: ma
rit⁹ absq̄ cl'pa erit:⁊ illa recipiet iniq̄tatē suam.

C. S. De lege nazareorū ⁊ oblatiōe eoꝝ.de bn̄di
ctione aaron ⁊ filiorum eius.et qualiter debeant
benedicere filijs israel. vj.

A Lex nazareorum. Locutusq̄ est dominus ad moysen di
cens. Loquere ad filios israel et dices
ad eos. Vir siue mulier cū fecerint vo
tū vt sāctificēt ⁊ se voluerit dn̄o ɔsecra
re:a vino ⁊ oī qd̄ inebriare pōt abstinebunt. Acetū
ex vino ⁊ ex q̄libet alia potione:et quicq̄d de vua
exprimitur nō bibent: vuas recentes siccasq̄ nō
comedent cūctis diebus q̄bus ex voto dn̄o conse
crant.q̄cquid ex vinea eē potest a bvua passa vsq̄
ad acinū nō comedēt. Oī tp̄e sepatiōis sue noua
cula nō trāsibit p caput ei⁹ vsq̄ ad ɔpletū diē quo
B dn̄o ɔsecrat. Sctūs erit crescēte cesarie capitis
eius. Oī tp̄e ɔsecrationis sue sup mortuū non in
gredietur:nec super p̄ris q̄nidē et m̄ris et fratris so
rorisq̄ funere ɔtaminabitur:q: cōsecratio dei sui
sup caput eius est. Oībus dieb⁹ sepationis sue sā
ctus erit dn̄o. Si autē mortuus fuerit subito q̄s
piā corā eo polluet caput ɔsecrationis ei⁹ qd̄ ra
det illico ⁊ in eadē die purgationis sue et rursum

septima. In octaua aūt die offeret duos turtures
vel duos pullos colūbe sacerdoti ī introitu fede
ris testimonij:facietq̄ sacerdos vnū ꝓ peccato:⁊
alterū in olocaustū: ⁊ deprecabit pro eo:q: pecca
uit sup mortuo:sanctificabitq̄ caput eius ī die il
lo.et consecrabit dn̄o die separationis illius offe
rens agnū anniculū ꝓ peccato.ita tñ vt dies prio
res irriti fiāt:qm̄ polluta est sctificatio eius. Ista C
est lex ɔsecrationis. Cū dies quos ex voto decre
uerat cōplebūt:adducet eū ad ostiū tabernaculi
federis.et offeret oblationē ei⁹ dn̄o:agnū annicu
lū imaculatū in holocaustū:⁊ ouē anniculā imma
culatā ꝓ pctō:⁊ arietē imaculatū hostiā pacificā
canistrū quoq̄ panū azimoꝝ q̄ cōspersi sunt oleo
⁊ lagana absq̄ fermēto vncta oleo ac libamina si
guloꝝ q̄ offeret sacerdos corā dn̄o:et faciet tā ꝓ
pctō q̄ in holocaustū. Arietē vero imolabit hosti
am pacificā dn̄o offerēs simul canistrū azimorū
et libamēta que ex more debent. Tūc radet naza
reus ad ostiū tabernaculi federis cesarie cōsecra
tionis sue:tolletq̄ capillos eius ⁊ ponet sup ignē
qui ē supposit⁹ sacrificio pacificoꝝ et armū coctū
arietis:tortamq̄ absq̄ fermēto vnā de canistro.⁊
laganū azimū vnū ⁊ tradet in manu nazarei post
q̄ rasū fuerit caput eius. Susceptaq̄ rursum ab D
eo eleuabit in cōspectu dn̄i ⁊ sanctificata sacerdo
tis erunt:sicut pectusculū quod separi iussū ē ⁊ fe
mur. Post hec pōt bibere nazareus vinū. Ista est
lex nazarei cū vouerit oblationē suā dn̄o tp̄e con
secrationis sue:exceptis his que inuenerit man⁹
eius. Iuxta quod mēte deuouerat:ita faciet ad p
fectionē sanctificationis sue. Locutusq̄ est domi
n⁹ ad moysē dicēs. Loq̄re aaron et filijs eius.sic Eccli.36.c
benedicetis filijs israel:et dicetis eis. Bn̄dicat ti
bi dn̄s ⁊ custodiat te. Ostendat dn̄s faciē suā tibi
et misereatur tui. Conuertat dn̄s vultū suum ad
te:et det tibi pacem. Inuocabūtq̄ nomen meum
super filios israel:⁊ ego bn̄dicam eis.

C. S. De numero plaustroꝝ et bouū et q̄bus da
ta sūt.⁊ de oblatiōe principū.⁊ de dedicatione ta
bernaculi dn̄s loquit.de ꝓpiciatorio moysi vij

Factum est autem ī die qua compleuit
moyses tabernaculum et erexit illud. A
Vnxitq̄ et sanctificauit cum omnibus Exo.40.b.
vasis suis:altare similiter et omnia va
sa eius obtulerunt principes israel: et capita fa
miliarum que erant per singulas tribus prefecti
eorum qui numerati fuerant munera coram do
mino sex plaustra tecta cum duodecim bobus.
Unum plaustrum obtulere duo duces ⁊ vnū bo
uem singuli:obtuleruntq̄ ea in conspectu taber
naculi. Ait autem dominus ad moysen. Suscipe
ab eis vt seruiant in ministerio tabernaculi:⁊ tra
des ea leuitis iuxta ordinem ministerij sui. Itaq̄
cū suscepisset moyses plaustra ⁊ boues: tradidit
ea leuitis. Duo plaustra ⁊ q̄ttuor boues dedit filijs
gersō iuxta id qd̄ hēbāt necessariū.quattuor alia
plaustra ⁊ octo boues dedit filijs merari scd̄ꝫ offi
cia ⁊ cultū suū sub manu ythamar filij aarō sacer
dotis. Filijs autē caath nō dedit plaustra ⁊ boues:
q: ī sāctuario seruiūt:⁊ onera ꝓprijs portāt hume
ris. Igitur obtulerūt duces in dedicationē alta
ris die qua vnctū est:oblationē suam ante altare.

B
Oblatiões pncipū.i. Naasō de tribu iuda.

Dixitq3 dñs ad moysen. Singuli duces per singu
los dies offerant munera in dedicationē altaris
Primo die obtulit oblationē suā naason filius ami
nadab:de tribu iuda. fueruntq3 in ea acetabulū
argenteū.pondo centū triginta sicloꝝ.phiala ar
gentea habēs septuagīta siclos iuxta pōdus san
ctuarij.vtrūq3 plenū simila cōspersa oleo in sacri
ficiū: mortariolū ex decē siclis aureis plenū incē
so bouē de armēto:⁊ arietē:⁊ agnū anniculū in ho
locaustū:hyrcūq3 pro peccato:⁊ in sacrificio pacifi
coꝝ boues duos:arietes quinq3:hyrcos quinq3:⁊
agnos anniculos quinq3. Hec est oblatio naason
filij aminadab. Secūdo die obtulit nathanael fi
lius suar:dux de tribu ysachar:acetabulū argen
teū appēdēs centū trigīta siclos. phialā argēteā
habentē septuagīta siclos:iuxta pōdus sanctua
rij:vtrūq3 plenū simila cōspersa oleo in sacrificiū
mortariolū aureū habēs decē siclos plenū icēso
bouē de armēto:et arietē:⁊ agnū anniculū in ho
locaustū:hyrcūq3 pro peccato:⁊ i sacrificio pacifi
coꝝ boues duos:arietes quinq3: hyrcos quinq3:
agnos āniculos quinq3. Hec fuit oblatio natha

Oblatio nathanael de tribu ysachar.

nael filij suar. Tertio die princeps filioꝝ zabulō
heliab filius helon obtulit acetabulum argēteū
appendēs centū triginta siclos.phialā argenteā
habentē septuagīta siclos ad pondus sanctua
rij vtrūq3 plenū simila cōspersa oleo in sacrificiū
mortariolū aureū appendēs decē siclos plenū in
censo:bouē de armēto:⁊ arietē:⁊ agnū anniculū
in holocaustū:hyrcūq3 pro peccato:⁊ in sacrificio
pacificoꝝ boues duos:arietes quiq3:hyrcos qui
q3:agnos anniculos quinq3. Hec est oblatio heli

Oblatio heliab de tribu zabulon.

C
Oblatio elisur de tribu ruben.

ab filij helon. Die quarto pīceps filioꝝ rubē eli
sur filius sedeur:obtulit acetabulū argētū appē
dens centū trigīta siclos. phialā argenteā habē
tē septuagīta siclos ad pondus sanctuarij: vtrū
q3 plenū simila conspersa oleo in sacrificiū:morta
riolū aureū appendēs decē siclos plenū incenso
bouē de armento:⁊ arietē: ⁊ agnū āniculū i holo
caustū:hyrcūq3 pro pctō: ⁊ in sacrificio pacificoꝝ
boues duos:arietes quinq3:hyrcos quiq3:agnos
anniculos quinq3. Hec fuit oblatio elisur filij se

Oblatio salamihel de tribu symeon.

deur. Die quinto princeps filioꝝ symeon salami
hel filius surisaddai:obtulit acetabulū argēteū ap
pendens centū triginta siclos.phialā argenteā
habentē septuagīta siclos ad pondus sanctuarij
vtrūq3 plenū simila cōspersa oleo i sacrificiū:mor
tariolū aureū appēdēs decē siclos plenū icenso
bouē de armento:⁊ arietē:⁊ agnū anniculū in ho
locaustū:hyrcūq3 pro peccato:⁊ in hostias pacifico
rum boues duos:arietes quinq3: hyrcos quinq3
agnos anniculos quinq3. Hec fuit oblatio salami

D
Oblatio heliasaph de tribu gaad.

hel filij surisaddai. Die sexto pīceps filioꝝ gaad
heliasaph filius duel obtulit acetabulū argenteū
appendēs cētū triginta siclos:phialā argenteā
habentē septuaginta siclos ad pondus sanctua
rij:vtrūq3 plenū simila conspersa oleo in sacrifici
um:mortariolū aureū appendēs decē siclos ple
nū incenso:bouē de armento:⁊ arietē: ⁊ agnū an
niculū in holocaustū:hyrcūq3 pro peccato:⁊ in ho
stias pacificoꝝ boues duos:arietes quinq3:hyr
cos quinq3:agnos āniculos quiq3. Hec fuit obla
tio heliasaph filij duel. Die septimo pīceps filio

Oblatio helisama de tribu effraim

rū effraim elisama filius ammiud:obtulit acetabu
lū argenteū appendens centū triginta siclos:phi
alā argenteā habentē septuaginta siclos ad pon
dus sanctuarij vtrūq3 plenū simila cōspersa oleo
in sacrificiū:mortariolū aureū appendens decē
siclos plenū incenso:bouē de armento:⁊ arietē:⁊
agnū anniculū in holocaustū:hyrcūq3 pro pecca
to:⁊ i hostias pacificoꝝ boues duos:arietes quī
q3:hyrcos quinq3:agnos anniculos quinq3. Hec
fuit oblatio elisama filij āmiud. Die octauo prin

Oblatio gamaliel de tribu manasse.

ceps filiorum manasse gamaliel filius phadassur
obtulit acetabulū argēteū appendens centū tri
ginta siclos:phialā argenteā habentē septuagin
ta siclos ad pondus sanctuarij:vtrūq3 plenū simi
la conspersa oleo in sacrificiū:mortariolū aureū
appendens decē siclos plenū incenso:bouē de ar
mento:⁊ arietē:⁊ agnū anniculū in holocaustum:
hyrcūq3 pro peccato:⁊ in hostias pacificoꝝ boues
duos:arietes quinq3:hyrcos quinq3 agnos anni
culos quinq3. Hec fuit oblatio gamaliel filij pha

E
Oblatio abidam de tribu beniamin.

dassur. Die nono pīceps filioꝝ beniamin abidā
filius gedeonis obtulit acetabulū argēteū appē
dens centū triginta siclos:phialā argēteā habē
tē septuaginta siclos ad pondus sanctuarij vtrū
q3 plenū simila cōspersa oleo in sacrificiū:morta
riolū aureū appendēs decē siclos plenū incenso:
bouē de armēto:⁊ arietē:⁊ agnū āniculū in holo
caustū:hyrcūq3 pro peccato:⁊ in hostias pacifico
rum boues duos:arietes quinq3:hyrcos quinq3:
agnos anniculos quinq3. Hec fuit oblatio abidā

F
Oblatio abiezer de tribu dan.

filij gedeonis. Die decimo princeps filioꝝ dan
abiezer:filius amisaddai obtulit acetabulū argē
teū appēdens centū trigīta siclos:phialam argē
teā habentē septuagīta siclos:ad pōdus sanctua
rij vtrūq3 plenū simila cōspersa oleo in sacrificiū
mortariolū aureū appēdēs decē siclos plenū in
censo:bouē de armento:⁊ arietē:⁊ agnū anniculū
in holocaustū:hyrcūq3 pro peccato:⁊ in hostias pa
cificoꝝ boues duos:arietes quinq3:hyrcos q̄nq3
agnos anniculos q̄nq3. Hec fuit oblatio abiezer

Oblatio phegiel de tribu aser.

filij amisaddai. Die vndecimo princeps filiorum
aser phegiel filius ochran obtulit acetabulū ar
genteū appendens centū trigīta siclos:phialā ar
genteā habentē septuaginta siclos ad pōdus san
ctuarij vtrūq3 plenū simila cōspersa oleo in sacri
ficiū:mortariolū aureū appendēs decē siclos ple
nū incenso:bouē de armēto ⁊ arietē ⁊ agnū anni
culū in holocaustū:hyrcūq3 pro peccato:⁊ in hosti
as pacificoꝝ boues duos:arietes quiq3:hyrcos
quiq3:agnos anniculos quinq3. Hec fuit oblatio

Oblatio ahira de tribu neptalim

phegiel filij ochrā. Die duodecimo princeps filio
rū neptalim ahira filius henā obtulit acetabulū
argenteū appēdēs centū trigīta siclos: phialā
argenteā habentē septuaginta siclos ad pondus
sanctuarij:vtrūq3 plenū simila oleo cōspersa in sa
crificiū:mortariolū aureū appēdēs decem siclos
plenū incēso bouē de armēto ⁊ arietē ⁊ agnū an
niculū in holocaustū:hyrcūq3 pro peccato:⁊ in ho
stias pacificoꝝ boues duos:arietes quinq3:hyr
cos quinq3:agnos āniculos q̄nq3. Hec fuit obla

G

tio ahira filij henan. Hec in dedicatione altaris
oblata sunt a principibus israel:in die qua conse
cratum est.acetabula argentea duodecim:phia

Numerus le argentee duodecim. mortariola aurea duode=
oblatoꝝ in cim: ita vt centũ triginta siclos haberet vnũ ace=
dedicatio= tabulũ: septuagita siclos vna phiala. id est in cõ=
ne altaris. mune vasorũ oĩm ex argento: sicli duo milia qua=
dringenti pondere sanctuarij: mortariola aurea
duodecim plena incẽso: denos siclos appenden=
tia põdere sanctuarij. id est simul auri sicli centũ
viginti boues de armẽto in holocaustũ duodeci:
arietes duodecim: agni ãniculi duodecim: ⁊ liba=
menta eoꝝ: hyrci duodecĩ ꝓ peccato: in hostias
pacificorũ boues vigitiquattuor. arietes sexagin
ta. hyrci sexaginta. agni anniculi sexaginta. Hec
oblata sunt in dedicatione altaris quãdo vnctũ
est. Cumq; ingrederet moyses tabernaculũ fede
ris: vt cõsuleret oraculũ: audiebat vocẽ loquẽtis
ad se de ꝓpiciatorio: quod erat sup archã testimo
nij iter duos cherubi: vnde ⁊ loq̃bat ei.
C. S. De candelabro ⁊ oblatione ⁊ purificatione
et etate leuitarum. viij.
Locutusq; est dñs ad moysen dicens.
A Loquere aaron ⁊ dices ad eũ. Cũ po
sueris septẽ lucernas candelabrũ in
australi parte erigatur. Hoc igit̃ pre=
cipe vt lucerne cõtra boreã e regione respiciant
ad mẽsam panũ ꝓpositionis: cõtra eã partẽ quã
cãdelabꝝ respicit lucere debebunt. Fecitq; aarõ
⁊ iposuit lucernas sup candelabrũ: vt preceperat
Factura dñs moysi. Hec aũt erat factura cãdelabri ex au
cãdelabri. ro ductili: tã medius stipes q̃ cuncta q̃ ex vtroq;
calamoꝝ latere nascebãt. Juxta exemplũ quod
ostẽdit dñs moysi: ita opatus est candelabrũ. Et
B locutus est dñs ad moysen dicens. Tolle leuitas
ex medio filioꝝ israel: ⁊ purificabis eos iuxta hũc
ritũ. Aspergant aqua lustratiõis ⁊ radant omes
pilos carnis sue. Cumq; lauerint vestimenta sua
⁊ mundati fuerint tollent bouẽ de armẽtis ⁊ liba
mentũ eius similã oleo cõspersam: bouẽ autẽ alte
rũ de armẽto accipies ꝓ peccato: ⁊ applicabis le
uitas corã tabernaclo federis: cõuocata omĩ mul=
titudine filioꝝ israel. Cumq; leuite fuerint corã
dño: ponẽt filij israel manus suas sup eos ⁊ offe=
ret aaron leuitas munus in conspectu dñi a filijs
israel: vt seruiant in ministerio eius. Leuite quo=
q; ponẽt manus suas sup capita boũ: e quibꝰ vnũ
facies ꝓ peccato ⁊ alterũ in holocaustũ dñi: vt de
C preceris pro eis. Statuesq; leuitas in conspectu
aaron ⁊ filioꝝ eius: ⁊ cõsecrabis oblatos dño: ac
sepabis de medio filioꝝ israel: vt sint mei: ⁊ post=
ea ingrediant̃ tabernaculũ federis vt seruiãt mi
chi. Sicq; purificabis ⁊ consecrabis eos in obla=
tionẽ dñi: q̃m dono donati sunt michi a filijs isrl̃.
supra.3.b. Pro primogenitis que aperiunt oẽm vuluã in is=
Exo.13.a. rael: accepi eos. Mea sunt eni omia primogenita
⁊.34.c. filioꝝ israel tã ex hoĩbus q̃ ex iumentis. Ex die
Luce.2.d. quo percussi omne primogenitũ in terra egypti
sanctificaui eos michi ⁊ tuli leuitas ꝓ cunctis pri
mogenitis filioꝝ israel: tradidiq; eos dono aaron
⁊ filijs eius de medio populi vt seruiant michi ꝓ
israel in tabernaculo federis: ⁊ orẽt ꝓ eis ne sit in
populo plaga si ausi fuerint accedere ad sanctua
D riũ. Feceruntq; moyses ⁊ aaron ⁊ omis multitudo
filioꝝ israel sup leuitis que p̃ceperat dñs moysi:
purificatiq; sunt ⁊ lauerũt vestimẽta sua. Eleua

uitq; eos aaron in cõspectu dñi ⁊ orauit ꝓ eis vt
purificati ingrederent̃ ad officia sua in taberna=
culũ federis corã aaron ⁊ filijs eius. Sicut p̃cepe
rat dñs moysi de leuitis ita factũ est. Locutusq;
est dñs ad moysen dicẽs. Hec est lex leuitarũ. A Etas leui=
vigintiq̃nq; annis ⁊ supra ingredientur: vt mini tarum.
strent in tabernaculo federis. Cumq; q̃nquage=
simũ annũ etatis impleuerint: seruire cessabunt:
eruntq; ministri fratrũ suorũ in tabernaculo fede
ris vt custodiant q̃ sibi fuerint cõmodata: opera
autẽ ipsa non faciant. Sic dispones leuitas in cu
stodijs suis.
C. S. De phase primo mũdoꝝ: postea imũdorũ
alienigenarũ. de ducatu nubis. ix.
Locutus est dñs ad moysẽ in deserto A
synai: ãno scdo postq̃ egressi sunt de
terra egypti: mẽse primo dicẽs. Faci=
ant filij israel phase in tpe suo quarta
decima die mensis huius ad vesperã iuxta omes
cerimonias ⁊ iustificatiões eiꝰ. Precepitq; moy
ses filijs israel vt facerent phase. Qui fecerũt tpe
suo quartadecima die mẽsis ad vesperã in mon
te synai. Juxta omia q̃ mãdauerat dñs moysi fe
cerũt filij israel. Ecce aũt quidã immũdi sup aĩa
hoĩs qui nõ poterãt facere phase in die illo: acce=
dẽtes ad moysẽ ⁊ aarõ: dixerũt eis. Jmmũdi su=
mus sup aĩa hoĩs. quare fraudamur vt nõ valea=
mus oblationẽ offerre dño in tẽpore suo inter fi=
lios israel? Quibus respondit moyses. State vt
cõsulã quid p̃cipiat dñs de vobis. Locutusq; est B
dñs ad moysen dicẽs. Loquere filijs israel. Ho= De phase
mo q̃ fuerit imundus sup aĩa siue in via ꝓcul i gẽ imundorũ.
te vr̃a faciat phase dño in mẽse scdo quartadeci=
ma die mẽsis ad vesperam: cũ azimis ⁊ lactucis
agrestibꝰ comedẽt illud. Nõ relinquẽt ex eo quip
piã vsq; mane: ⁊ os eius non fringent: oẽm ritum
phase obseruabũt. Si quis aũt ⁊ mũdus est ⁊ in Joh.19.g.
itinere nõ fuit ⁊ tamẽ nõ fecit phase: exterminabi
tur aĩa illa de populis suis: q2 sacrificiũ dño non
obtulit tẽpore suo. Peccatũ suum ipse portabit. C
Peregrinus quoq; ⁊ aduena si fuerit apud vos De phase
facient phase dño iuxta cerimonias ⁊ iustificatio pegrinorũ
nes suas. Preceptũ idẽ erit apud vos tam adue=
ne q̃ idigene. Jgitur die qua erectũ est taberna= Exo.40.d.
culũ: operuit illud nubes. A vespere autẽ super
tentoriũ erat quasi species ignis vsq; mane. Sic
fiebat iugiter. Per diẽ operiebat illud nubes: ⁊ ꝑ
noctẽ quasi species ignis. Cũq; ablata fuisset nu
bes q̃ tabernaculũ ꝓtegebat: tũc ꝓficiscebant̃ fi
lij israel: ⁊ in loco vbi stetisset nubes: ibi castrame
tabantur. Ad imperiũ dñi ꝓficiscebãtur ⁊ ad im D
periũ illius figebãt tabernaculũ. Cũctis diebus
q̃bus stabat nubes sup tabernaculũ: manebãt in
eodẽ loco: ⁊ si inuenisset vt multo tpe maneret su=
per illud: erãt filij israel in excubijs dñi: ⁊ nõ ꝓfici
scebãt quotquot diebus fuisset nubes sup taber=
naculũ. Ad imperium dñi erigebant tentoria: et
ad imperium illius deponebãt. Si fuisset nubes
a vespere vsq; ad mane: ⁊ statim diluculo taber=
naculũ reliquisset ꝓficiscebantur: ⁊ si post diẽ et
noctẽ recessisset. dissipabãt tentoria. Si vero bi=
duo aut vno mense vel longiori tpe fuisset sup ta
bernaculũ manebãt filij israel in eodẽ loco ⁊ non

ꝓficiſcebantur: ſtatim aũt vt receſſiſſet mouebãt
caſtra. Per verbũ dñi figebãt tẽtoria: ⁊ ꝑ verbũ
illius ꝓficiſcebanť: erantq; in excubijs dñi iuxta
imperiũ per manũ moyſi.

C. S. De tubis argenteis ⁊ officijs earũ. De ordi
ne mouendi caſtra. De obab cognato moyſi quo
modo nolebat ſequi filios iſrael. x.

A Locutuſq; eſt dñs ad moyſẽ dicẽs. Fac
tibi duas tubas argẽteas ductiles qui
bus cõuocare poſſis multitudinẽ quã-
do mouẽda ſunt caſtra. Cũq; icrepue-
ris tubis: congregabiť ad te oĩs turba ad oſtiũ ta
bernacli federꝫ. Si ſemel clãgueris: veniẽt ad te
pĩcipes ⁊ capita mltitudis iſrl. Si aũt plixior at
q; ꝯciſ⁹ clãgor icrepuerit: mouebũt caſtra primi q̃
ſũt ad orıẽtalẽ plagã. In ſecũdo aũt ſonitu ⁊ pa
ri vlulatu tube leuabũt tẽtoria q̃ habitãt ad meri
diẽ: ⁊ iuxta hũc modũ reliq̃ faciẽt vlulãtib⁹ tubis
in ꝓfectionẽ. Qñ autẽ cõgregãdus eſt populus:
ſimplex tubarũ clangor erit ⁊ non conciſe vlula-
bunt. Filij aũt aaron ſacerdotis clãgẽt tubis: erit
q; hoc legitimũ ſempiternũ in generationib⁹ ve-
ſtris. Si exieritis ad bellũ de terra veſtra contra
hoſtes q̃ dimicant aduerſũ vos clãgetis vlulanti
bus tubis ⁊ erit recordatio veſtri corã dño deo ve
ſtro: vt eruamini de manib⁹ inimicorũ veſtrorũ.
B Si qñ habebitis epulũ ⁊ dies feſtos ⁊ kalendas
canetis tubis ſuper holocauſtis ⁊ pacificis victi-
mis: vt ſint vobis in recordationẽ dei veſtri. Ego
dñs deus veſter. Anno ſecũdo menſe ſecũdo vi-
ceſima die mẽſis eleuata eſt nubes de tabernacu
lo federis. Profectiq; ſunt filij iſrael per turmas
ſuas de deſerto ſynai: ⁊ recubuit nubes i ſolitudi
Mouẽtur caſtra. ne pharã. Moueruntq; caſtra primi iuxta imperi-
uꝫ dñi ꝑ manũ moyſi. Filij iuda per turmas ſuas
quoꝝ princeps erat naaſon filius ãminadab. In
tribu filiorũ yſachar fuit pĩceps nathanael fili⁹
ſuar. In tribu zabulõ erat princeps heliab filius
C helon. Depoſitũq; eſt tabernaculũ: quod portan
tes egreſſi ſunt filij gerſon et merari. Profectiq;
ſunt ⁊ filij ruben per turmas ⁊ ordinẽ ſuũ quorũ
princes erat eliſur filius ſedeur. In tribu autẽ fi-
liorũ ſymeõ princeps fuit ſalamiel filius ſuriſad-
dai. Porro in tribu gaad erat pĩceps heliaſaph
filius duel. Profectiq; ſunt ⁊ caathite portantes
ſanctuariũ. Tãdiu tabernaculũ portabať donec
venirent ad erectionis locũ. Mouerũt caſtra ⁊ fi
lij ephraim ꝑ turmas ſuas in quoꝝ exercitu prin
ceps erat eliſama filius ammiud. In tribu aũt fi-
liorũ manaſſe pĩceps fuit gamaliel fili⁹ phadaſ-
ſur: ⁊ in tribu beniamĩ erat dux abidã fili⁹ gedeo-
nis. Nouiſſimi caſtroꝝ oĩm ꝓfecti ſunt filij dan ꝑ
turmas ſuas: in quoꝝ exercitu princeps fuit abie
zer fili⁹ ãmiſaddai. In tribu aũt filioꝝ aſer erat
princeps phegiel filius ochrã. Et in tribu filiorũ
D neptalim pĩceps fuit ahira filius henã. Hec ſũt
caſtra ⁊ ꝓfectiones filioꝝ iſrael per turmas ſuas
quãdo egrediẽbãtur. Dixitq; moyſes obab filio
raguel madianite cognato ſuo. Proficiſcimur ad
locũ quẽ dñs daturus eſt nobis: veni nobiſcũ: vt
benefaciam⁹ tibi: q: dñs bona ꝓmiſit iſrael. Cui
ille reſpõdit. Nõ vadã tecũ: ſed reuertar in terrã
meã in qua natus ſum. Et ille. Noli inquit nos re
linquere. Tu enĩ noſti in quibus locis ꝑ deſertũ
caſtra ponere debeam⁹: ⁊ eris ductor noſter. Cũ
q; nobiſcũ veneris quicq̃d optimũ fuerit ex opi-
bus quas nobis traditurus eſt dñs: dabimus ti-
bi. Profecti ſunt ergo de monte dñi viã triũ dieꝝ.
archaq; federꝫ dñi p̃cedebat eos ꝑ dies tres ꝓui
dẽs caſtroꝝ locũ. Nubes q̃q; dñi ſuꝑ eos erat ꝑ
diẽ cũ incederẽt. Cũq; eleuaretur archa dicebat
moyſes. Surge dñe ⁊ diſſipẽtur inimici tui: ⁊ fu- Pſa. 7.
giant qui oderũt te a facie tua. Cũ aũt deponere
tur: aiebat. Reuertere domine ad multitudinem
exercitus iſrael.

C. S. De pena murmuris. de carniũ cõcupiſcen
tia. de turbatione ſpirit⁹ moyſi. loquiť de⁹ moyſi
⁊ ꝓmittit carnes. De coturnicib⁹. de punitiõe po
puli ꝓpter ꝯcupiſcẽtiã carniũ. xi.

Interea ortũ eſt murmur populi quaſi A
dolentiũ pre labore cõtra dñm: qđ cũ
audiſſet iratus eſt. Et accenſus in eos
ignis dñi: deuorauit extremã caſtrorũ
partẽ. Cunq; clamaſſet ppl's ad moyſen: orauit
moyſes ad dñm: ⁊ abſorptus eſt ignis. Vocauitq;
nomẽ loci illius incenſio: eo ꝙ ſuccẽſus fuiſſet cõ- B
tra eos ignis dñi. Vulgus quippe promiſcuũ qđ
aſcẽderat cũ eis flagrauit deſiderio carniũ ſedẽs
⁊ flens: iunctis ſibi pariter filijs iſrael: ⁊ ait. Quis
dabit nobis ad veſcendũ carnes? Recordamur
piſcium quos comedebamus in egypto gratis: i
mentẽ nobis veniũt cucumeres ⁊ pepones porri Exo. 16. g.
q; ⁊ cepe ⁊ allia. Aia nr̃a arida ẽ: nihil aliud reſpi
ciunt oculi noſtri niſi man. Erat aũt man quaſi ſe
men coriãdri coloris bdellij. Circuibatq; popu-
lus: ⁊ colligẽs illud frangebat mola ſiue terebat
in mortario: coquẽs in olla ⁊ faciẽs ex eo tortulas
saporis quaſi panis oleati. Cunq; deſcẽderet no
cte ſuꝑ caſtra ros: deſcẽdebat pariter ⁊ man. Au
diuit ergo moyſes flentẽ pplm per familias: ſin-
gulos per oſtia tẽtorij ſui. Iratuſq; eſt furor dñi
valde: ſed ⁊ moyſi intolleranda res viſa ẽ ⁊ ait ad
dñꝫ. Cur afflixiſti ſeruũ tuũ: quare nõ inuenio gra C
tiã corã te? Et cur impoſuiſti põdus vniuerſi po-
puli huius ſuꝑ me? Nũquid ego cõcepi oẽm hãc
multitudinẽ vel genui eam: vt dicas michi: porta
eos in ſinu tuo ſicut portare ſolet nutrix ĩfantulũ
⁊ defer in terrã ꝓ qua iuraſti patrib⁹ eoꝝ. Unde
michi carnes vt dem tante multitudini? Flent cõ
tra me dicentes. Da nobis carnes vt comedam⁹
Nõ poſſum ſolus ſuſtinere oẽm hunc populũ: q:
grauis eſt michi. Sin aliter tibi videtur: obſecro
vt interficias me ⁊ ĩueniã gratiã i oculis tuis: ne
tantis afficiar malis. Et dixit dñs ad moyſẽ. Cõ D
grega michi ſeptuaginta viros de ſenioribus iſrl
quos tu noſti ꝙ ſenes ppli ſint ac magiſtri: ⁊ du
ces eos ad oſtiũ tabernaculi federis: facieſq; ibi
ſtare tecũ vt deſcẽdã ⁊ loquar tibi ⁊ aufferã de ſpi
ritu tuo: tradãq; eis vt ſuſtentẽt tecũ onus popu
li: ⁊ nõ tu ſolus graueris. Pplo quoq; dices. Sã- Leui. 20. b.
ctificamini. Cras comedetis carnes. Ego enĩ au Joſue. 3. b.
diui vos dicere. Quis dabit nobis eſcas carniũ? 1. reg. 16. b.
Bene nobis erat i egypto. Ut det vobis dñs car
nes ⁊ comedatis non vno die nec duobus vel quĩ
q; aut decẽ: nec viginti quidẽ ſed vſq; ad menſem
dierũ: donec exeat per nares veſtras et vertatur

in nauseā:eo ꝙ repuleritis dñm qui in medio ve=
E strī est:⁊ fleueritis corā eo dicētes. Quare egres=
si sumus ex egypto vt periremus in solitudie. Et
ait moyses ad dñm. Sexcenta milia peditū hui⁹
populi sunt. Et tu dicis. Dabo eis esū carniū mē
se integro. Nunquid ouiū ⁊ boū multitudo cede=
tur vt possit sufficere ad cibū: vel oēs pisces ma
ris in vnū ꝯgregabūtur vt eos satiēt? Cui respō=
Esa.56.a. dit dñs. Nunquid manus dñi inualida est? Iam
nūc videbis vtrū meus sermo opere cōpleat. Ue
nit igit moyses ⁊ narrauit pplo verba dñi: cōgre
gans septuaginta viros de senioib⁹ israel q̄s sta
F re fecit circa tebernaculū. Descenditq̄ dñs p nu
bē ⁊ locutus est ad eū auferens de spiritu q̄ erat
in moyse:⁊ dans septuagita viris. Cūq̄ requieuis
set in eis spūs ꝓphetauerūt nec vltra cessauerūt.
Remanserant aūt in castris duo viri: quoꝝ vnus
vocabatur heldad:et alter medad: super quos re
quieuit spūs. nam ⁊ ipsi descripti fuerant ⁊ nō exi
erant ad tabernaculū. Cū ꝓphetarent in castris
cucurrit puer ⁊ nūciauit moysi dicens. Heldad ⁊
medad ꝓphetāt in castris. Statī iosue filī⁹ nun
minister moysi ⁊ elect⁹ e plurib⁹ ait. Dñe mi moy
ses ꝓhibe eos. At ille. Quid inquit emularis pro
me? Quis tribuat vt oīs populus ꝓphetet: ⁊ det
G eis dñs spm̃ suū? Reuersusq̄ ē moyses ⁊ maiores
natu israel in castra. Uētus autē egrediēs a dño
arreptas trans mare coturnices detulit ⁊ dimisit
in castra itinere q̄tū vno die cōfici potest ex omi
parte castroꝝ per circuitū: volabātq̄ i aere duo=
bus cubitis altitudine sup terrā. Surgens ergo
populus toto die illo ⁊ nocte: ac die altero: cōgre
gauit coturnicū multitudinē qui parū decē cho=
Ps.77. ros:⁊ siccauerūt eas p gyrū castroꝝ. Adhuc car=
nes erāt in dētib⁹ eoꝝ: nec defecerat huiusmodi
cibus:⁊ ecce furor dñi ꝯcitatus in populū percus
sit eū plaga magna nimis. Uocatusq̄ est ille loc⁹
sepulchra cōcupiscentie. ibi eni sepelierūt popu=
lū qui desiderauerat carnes. Egressi autem de se
pulchris concupiscentie venerunt in aseroth et
manserunt ibi.

C. S. Aaron ⁊ maria murmurauerūt cōtra moy
sen. maria lepra percutitur. et septem diebus se=
paratur a populo. Capitulum. xii

A Locutaq̄ est maria ⁊ aarō ꝯtra moy=
Deu.24.b. sen ꝓpter vxorē ei⁹ ethiopissam: ⁊ di
xerunt. Num p solū moysen locut⁹ est
dñs? Nōne ⁊ nobis similit est locut⁹?
Quod cū audisset dñs iratus est valde. Erat eñ
moyses vir mitissimus sup oēs hoīes q̄ morabā
tur in terra. Statim locutus est dñs ad eum ⁊ ad
B aaron ⁊ mariā. Egredimini vos tantū tres ad ta
bernaculū federis. Cūq̄ fuissent egressi descēdit
dñs in colūna nubis: ⁊ stetit in introitu taberna=
culi vocās aaron ⁊ mariā. Qui cū issent dixit ad
eos. Audite sermones meos. Si quis fuerit inter
vos ꝓpheta dñi: ī visione apparebo ei: vel p som=
niū loquar ad illū. At nō talis seruus meus moy
ses qui in omni domo mea fidelissim⁹ est. Ore eñ
Hebre.3.a ad os loquar ei. Palā ⁊ non per enigmata ⁊ figu
ras deū videt. Quare ergo non timuistis detrahe
C re seruo meo moysi? Iratusq̄ contra eos abijt.
Nubes quoq̄ recessit que erat super tabernacu=
lū. Et ecce maria apparuit cādēs lepra quasi nix.
Cūq̄ respexisset eā aaron ⁊ vidisset ꝑfusā lepra
ait ad moysen. Obsecro dñe mi: ne iponas nobis
hoc peccatū qd̄ stulte cōmisim⁹: ne fiat hec quasi
mortua: ⁊ vt abortiuū qd̄ ꝓijcit de vulua matris
sue. Ecce iā mediū carnis eius deuoratū est a le=
pra. Clamauitq̄ moyses ad dñm dicēs. Deus ob= D
secro sana eā. Cui respōdit dñs. Si pater ei⁹ spu
isset in faciē illi⁹: nōne debuerat saltē septē dieb⁹
rubore suffundi? Separetur septē dieb⁹ extra ca
stra ⁊ postea reuocabit. Exclusa ē itaq̄ maria ex
tra castra septē dieb⁹: ⁊ pplus nō est motus de lo
co illo donec reuocata est maria.

C. S. De missione exploratoꝝ ad terrā chanaan
qualis sit. et reportāt in vecte vuā ⁊ fruct⁹. reuer=
tunt post quadragita dies dicētes terrā bonam.
murmurat pplus cōtra moysen. xiii.

Profectusq̄ est pplus de aseroth fixis A
tētorijs in deserto pharan. Ibiq̄ locu
tus est dñs ad moysen dicēs. Mitte vi
ros q̄ cōsiderent terrā chanaan quam
datur⁹ sū filijs israel: singulos de singulis tribu=
bus ex pncipib⁹. Fecit moyses qd̄ dñs iperaue
rat de deserto pharā: mittēs pncipes viros: quo=
rū ista sunt noīa. De tribu ruben: semmua filiū ze
chur. De tribu symeō: saphat filiū hieri. De tribu
iuda: caleph filiū iephone. De tribu ysachar: igal
filiū ioseph. De tribu effraim: osee filiū nun. De tri
bu beniamin: phalti filium raphu. De tribu zabu
lō: geddihel filiū sodi. De tribu ioseph sceptri ma
nasse gaddi filiū susi. De tribu dan: amihel filium B
gemalli. De tribu aser: sthur filium michael. De
tribu neptalim: naab filiū napsi. De tribu gaad:
guhel filiū machi. Hec sunt noīa viroꝝ q̄s misit
moyses ad cōsiderādā terrā: vocauitq̄ osee filiū
nun iosue. Misit ergo moyses ad considerandā
terrā chanaan ⁊ dixit ad eos. Ascendite per me=
ridianā plagā. Cūq̄ veneritis ad mōtes cōside=
rate terrā qualis sit: et populū qui inhabitator ē
eius vtrū fortis sit an infirmus: pauci numero an
plures: ipa terra bona an mala: vrbes quales mu
rate an absq̄ muris: hum⁹ pinguis an sterilis: ne
morosa an absq̄ arborib⁹. Cōfortamini ⁊ afferte
nobis de fructib⁹ terre. Erat aūt tp̄s q̄n iā preco=
que vue vesci possunt. Cūq̄ ascēdissēt explorauē
rūt terrā a deserto syn: vsq̄ ad roob intrantibus
emath. Ascenderūtq̄ ad meridiē ⁊ venerūt in he C
bron vbi erant achiman ⁊ sisai ⁊ tolmai filij enach
nam hebron septē annis ante thanim vrbē egy=
pti condita est. Pergentesq̄ vsq̄ ad torrentē bo Deute.1.d.
tri: absciderunt palmitē cū vua sua quā portaue= Uua a duo
runt in vecte duo viri. De malis quoq̄ granatis bus viris
et de ficis loci illi⁹ tulerunt qui appellatus est ne apportat.
helescol id est torrens botri eo ꝙ botrū portassēt
inde filij isrl̄. Reuersiq̄ exploratores terre post
quadraginta dies oi regiōe circuita venerūt ad
moysen ⁊ ad aaron ⁊ ad oēm cetū filioꝝ israel in
desertū pharan quod est in cades. Locutiq̄ eis D
⁊ omi multitudini ostenderūt fructus terre ⁊ nar Judic.8.b.
rauerunt dicentes. Uenimus in terrā ad quā mi
sistis nos: que reuera fluit lacte ⁊ melle: vt ex his
fructib⁹ cognosci potest: sed cultores fortissimos
habet: et vrbes grandes atq̄ muratas. Stirpem

enach vidimus ibi. Amalech habitat in meridie
et etheus ⁊ iebuseus ⁊ ammorreus in montanis.
Chananeus vero moratur iuxta mare: ⁊ circa fluē
ta iordanis. Inter hec caleph cōpescēs murmur
populi qui oriebatur contra moysen: ait. Ascenda-
mus ⁊ possideamus terrā quoniam poterimus obtine
re eā. Alij vero qui fuerāt cū eo: dicebāt. Nequa-
quam ad hūc ppl'm valemus ascendere: quia fortior no-
bis est. Detraxerūt terre quā inspexerāt apud fi-
lios israel dicētes. Terra quam lustrauimus de-
uorat habitatores suos. Populus quē aspexim⁹
procere stature est. Ibi vidimus monstra quedā
filiorum enach de genere gyganteo quibus com
parati quasi locuste videbamur.

C. S. Flet populus ⁊ murmurat. caleph ⁊ iosue
terram laudant. Dominus irascitur. moyses eū
placat. In deserto moriuntur exploratores. ⁊ po
pulus ab amalech ceditur. xiiij.

A Igitur vociferans omnis turba fleuit no
cte illa: ⁊ murmurati sunt cōtra moysen
⁊ aaron cūcti filij israel dicētes. Utinā
mortui essemus in egypto: et nō in hac
vasta solitudine. Utinā pereamus ⁊ nō inducat
nos dñs in terrā istā ne cadam⁹ gladio ⁊ vxores
ac liberi nostri ducantur captiui. Nōne meli⁹ est re
uerti in egyptū? Dixerūtque alter ad alterū. Con-
stituamus nobis ducē ⁊ reuertamur in egyptum.
Quo audito moyses ⁊ aaron ceciderūt proni in ter
Eccl. 46. b ram corā omni multitudine filiorum israel. At vero
1. mach. 2. f iosue filius nun ⁊ caleph fili⁹ iephone qui et ipsi lu-
strauerunt terrā: sciderunt vestimenta ⁊ ad oēm
multitudinem filiorū israel locuti sunt. Terra quā
B circuiuim⁹ valde bona est. Si propitius fuerit dñs
inducet nos in eā ⁊ tradet humū lacte ⁊ melle ma
nātē. Nolite rebelles esse contra dñm: neque timea
tis ppl'm terre huius: quia sicut panē: ita eos possu-
mus deuorare. Recessit ab eis omne presidiū: dñs
nobiscū est: nolite timere. Cūque clamaret ois mul
titudo ⁊ lapidibus eos vellet opprimere apparu
it gloria dñi super tectū federis cunctis videntib⁹
filijs israel. Et dixit dñs ad moysen. Usquequo de-
trahet michi populus iste? Quousque non credēt
michi in omnib⁹ signis que feci corā eis? Feriam
igitur eos pestilētia atque cōsumā: te aūt faciā prī-
cipē super gentē magnā ⁊ fortiorē quam hec est. Et ait
C moyses ad dñm. Ut audiant egyptij de quorum
medio eduxisti populū istum: ⁊ habitatores terre
Exo. 13. d. huius qui audierūt quod tu dñe in populo isto sis: et
facie videaris ad faciē: et nubes tua protegat illos
et in colūna nubis precedas eos per diem ⁊ in co-
lumna ignis per noctē quod occideris tantam multitu-
Exo. 32. c. dinē quasi vnū hominē ⁊ dicant. Non poterat in
troducere populū in terrā pro qua iurauerat: idcir
co occidit eos in solitudine. Magnificetur ergo for
titudo dñi sicut iurasti dicens. Dñs patiēs ⁊ mul
te misericordie: auferens iniquitatē ⁊ scelera: nul
lūque innoxiū derelinquēs qui visitas peccata pa-
D trū in filios: in tertiā ⁊ quartā generationē. Dimit-
te obsecro peccatū ppli tui huius secūdū magni-
tudinē misericordie tue: sicut propitius fuisti egre-
dientib⁹ de egypto vsque ad locū istū. Dixitque dñs
Dimisi iuxta verbū tuū. Uiuo ego ⁊ implebitur glo
ria dñi vniuersa terra. Attamen omnes homines qui

viderunt maiestatē meam ⁊ signa que feci in egy
pto: ⁊ in solitudine: et temptauerunt me iam per de
cem vices: nec obedierunt voci mee: nō videbunt
terrā pro qua iuraui patribus eorū: nec quisquam ex Deuter. 1 f.
illis qui detraxit michi intuebitur eā. Seruū me- Iosue. 14.
um caleph qui plenus alio spiritu secutus est me b.
inducā in terrā hanc quā circuiuit: ⁊ semē ei⁹ pos
sidebit eā: quoniam amalechites ⁊ chanane⁹ habitant
in vallibus. Cras mouete castra ⁊ reuertimini in
solitudinē per viā maris rubri. Locutusque ē dñs E
ad moysen ⁊ aaron dicens. Usquequo multitudo
hec pessima murmurat contra me? Querelas filio
rum israel audiui. Dic ergo eis. Uiuo ego: ait dñs infra. 16. g.
sicut locuti estis audiēte me: sic faciā vobis. In so et. 32. b.
litudine hac iacebunt cadauera vestra. Oēs qui
numerati estis a viginti annis ⁊ supra: ⁊ murmu-
rastis contra me: non intrabitis terrā super quā le-
uaui manū meā vt habitare vos facerē preter ca
leph filiū iephone: ⁊ iosue filiū nun. Paruulos au
tē vestros de quibus dixistis quod prede hostib⁹ fo-
rent: introducā vt videāt terrā que vobis displi-
cuit. Uestra cadauera iacebunt in solitudine. Fi- F
lij vestri erunt vagi in deserto annis quadragin-
ta: ⁊ portabūt fornicationē vestrā donec cōsumā-
tur cadauera patrū in deserto: iuxta numerum qua
draginta dierū quib⁹ cōsiderastis terrā. Annus Ezechi. 4.
pro die imputabitur. Et quadraginta annis recipietis b.
iniquitates vestras ⁊ scietis vltionē meā. Quoniam si-
cut locutus sum: ita faciam omni multitudini huic
pessime: que consurrexit aduersū me. In solitudi
ne hac deficiet ⁊ morietur. Igitur oēs viri quos mise
rat moyses ad contēplandā terram: ⁊ qui reuersi
murmurare fecerāt cōtra eū oēm multitudinem
detrahētes terre quod esset mala. mortui sūt atque per-
cussi in conspectu dñi. Iosue aūt filius nun et ca- 1. Cor. 10.
leph filius iephone vixerūt ex omnibus qui perrexe a.
rant ad considerandā terrā. Locutusque est moy- G
ses vniuersa verba hec ad omnes filios israel: et
luxit populus nimis. Et ecce mane primo surgē-
tes ascēderūt verticē montis: atque dixerūt. Para
ti sumus ascendere ad locū de quo dñs locutus ē
quia peccauimus. Quib⁹ moyses. Cur inquit trās-
gredimini verbū dñi: quod vobis nō cedet in prospe
rū? Nolite ascēdere: nō enim est dñs vobiscū ne cor Deute. 1. g.
ruatis corā inimicis vestris. Amalechites ⁊ cha-
naneus ante vos sunt: quorum gladio corruetis: eo
quod nolueritis acquiescere dño: nec erit dñs vobi-
scū. At illi contenebrati ascenderūt in verticē mō
tis. Archa aūt testamenti dñi ⁊ moyses nō reces-
serunt de castris. Descēditque amalechites ⁊ cha-
naneus qui habitabat in mōte: ⁊ percutiēs eos atque cō
cidēs persecutus est eos vsque horma.

C. S. De libamentis. De offerendis primi-
tijs. De peccante per ignorantiam: vel anima tam
indigena quam aduena. De peccante per superbiam.
De colligēte ligna in sabbato. De fimbrijs hyaci
thinis ponendis in angulis palliorū. xv.

Locutusque est dñs ad moysen dicens. A
Loquere ad filios israel: et dices ad
eos. Cum ingressi fueritis terram ha
bitationis vestre quam ego dabo vo-
bis ⁊ feceritis oblationem dño in holocaustū aut
victimā pacificā vota soluentes vel sponte offe-

rentes munera: aut in solēnitatibus vestris ado
lentes odorē suauitatis dño de bobus siue de oui
bus offeret quicūq̧ imolauerit victimā: sacrificiū
simile decimā partē ephi conspersam oleo: quod
mensurā habebit quartā partē hin. ⁊ vinū ad liba
fundenda eiusdē mensure dabit in holocaustū si=
B ue in victimā. Per agnos singulos ⁊ arietes erit
sacrificiū: simile duarū decimaruz que conspersa
sit oleo tertie partis hin: ⁊ vinū ad libamētū ter=
tie partis eiusdē mēsure offeret i odorē suauitatꝭ
dño. Cū vero de bobus feceris holocaustuz: aut
hostiā vt impleas votū: vel pacificas victimas: da
bis per singulos boues simile tres decimas con=
sperse oleo qd̓ habeat mediū mensure hin: ⁊ vinū
ad liba fundenda eiusdē mensure in oblationem
suauissimi odoris dño. Sic facies p singulos bo=
ues et arietes ⁊ agnos ⁊ hedos: tā idigene q̄ȝ pe=
regrini eodē ritu offerēt sacrificia. Unū p̄ceptuz
erit atq̧ iudiciū tam vobis q̄ȝ aduenis terre. Lo
C cutus est dñs ap moysen dicēs. Loquere filijs is
rael ⁊ dices ad eos. Cū veneritis in terrā quam
dabo vobis: ⁊ comederitis de panibus regionis
illius: separabitis primitias dño de cibis vestris
Sicut de areis primitias separabitꝭ: ita ⁊ de pul
mētis dabitis primitiua dño. Quod si per igno=
rantiā p̄terieritis quicq̄ȝ horū que locut⁹ est dñs
ad moysen ⁊ mādauit per eū ad vos: a die qua ce
pit iubere ⁊ vltra: oblitiq̧ fuerit facere mltitudo
offeret vitulū de armento holocaustū in odorem
suauissimū dño: ⁊ sacrificiū eius ac liba: vt cerimo
nie postulant hyrcūq̧ ꝓ peccato: ⁊ rogabit sacer
dos ꝓ omni multitudine filioꝝ israel: ⁊ dimitteꝭ
eis qm̄ nō sponte peccauerūt: nichilominus offe=
rētes incēsū dño ꝓ se ⁊ ꝓ peccato atq̧ errore suo
⁊ dimitteꝭ vniuerse plebi filioꝝ israel ⁊ aduenis q̄
peregrināturi iter eos: qm̄ culpa est ois populi p
ignorantiā: q̄ si aia vna nesciens peccauerit: offe
ret caprā anniculā ꝓ peccato suo ⁊ deprecabiꝭ ꝓ
ea sacerdos q̄ inscia peccauerit corā dño ipetra=
bit ei veniā ⁊ dimitteꝭ illi. Tā indigenis q̄ȝ adue=
nis vna lex erit oim̄ q̄ peccauerit ignorātes. Aia
D vero q̄ p superbiaȝ aliquid ꝯmiserit siue ciuis sit
ille siue peregrin⁹: qm̄ aduersus dñz rebellis fuit:
peribit de pplo suo. Uerbū eni dñi cōtēpsit ⁊ p̄ce=
ptū illius fecit irritū idcirco delebitur ⁊ portabit
De colligē- iniquitatē suā. Factū est aūt cū essent filij israel in
te ligna sab- solitudine ⁊ inuenissent hoiem colligētē ligna in
bato lapi= die sabbati: obtulerūt eū moysi ⁊ aaron ⁊ vniuer
dato. se multitudini. Qui recluserūt eū i carcerē nesciē
tes q̄d sup eo facere deberēt Dixitq̧ dñs ad moy
sen. Morte moriaꝭ hō iste: obruat eū lapidib⁹ ois
turba extra castra. Cūq̧ eduxissēt eū foras: obru
erūt eū lapidib⁹ ⁊ mortu⁹ est sicut p̄ceperat dñs
Deu. 22. b. Dixit quoq̧ dñs ad moysen. Loq̄re filijs israel ⁊
dices ad eos: vt faciant sibi fimbrias p angulos
quattuor palliorꝝ: ponentes in eis vittas hyacin=
thinas. Quas cū viderint recordentur oim̄ man
datorū dñi: nec sequātur cogitationes suas ⁊ ocu
los per res varias fornicantes: sed magis memo
res p̄ceptorū dñi faciant ea: sintq̧ sancti deo suo.
Ego dñs de⁹ vester: qui eduxi vos de terra egy=
pti: vt essem deus vester.
C. S. De pena scismatis. De ambitione dathā et
abyrō. De thuribulis allatis. Ignis deuorat cho
re: dathan ⁊ abyron cū alijs offerentibus incēsuz
precepit de⁹ thuribula tolli: ⁊ dispergatur ignis.
Murmurat iterum populus: quare occiduntur.
14. milia. et. 700. xvi.

A Scisma cō tra Moysē a chore am bitioso.

Ecce aūt chore fili⁹ isaar filij caath filij
leui: et dathā atq̧ abyrō filij eliab. hon
quoq̧ fili⁹ pheleph de filijs rubē: surre
xerūt cōtra moysen: alijq̧ filioꝝ israel
ducenti quinquaginta viri ꝓceres synagoge: ⁊ q̄
tpe cōsilij p noia vocabantur. Cūq̧ stetissent ad=
uersū moysen ⁊ aarō dixerūt. Sufficiat vobis q̄
ois multitudo sanctoꝝ est ⁊ in ipsis est dñs. Cur
eleuamini sup pplm dñi? Quod cū audisset moy
ses: cecidit pronus in faciē: locutusq̧ ad chore et
ad oēm mltitudinē: mane inquit notū faciet dñs
qui ad se pertineāt: ⁊ sanctos applicabit sibi: ⁊ q̄s
elegerit appropinquabūt ei. Hoc igiꝭ facite Tol
lat vnusquisq̧ thuribula sua: tu chore ⁊ oīe cōci=
liū tuū: ⁊ hausto cras igne ponite desup thymia=
ma corā dño: ⁊ quēcūq̧ elegerit: ipse erit sanctus
Multū erigimini filij leui. Dixitq̧ rursū ad chore
B Audite filij leui. Num parū vobis est q̄ sepauit
vos de⁹ israel ab oi pplo: ⁊ iunxit sibi vt seruiretꝭ
ei i cultu tabernaculi ⁊ staretꝭ corā frequētia ppli
⁊ ministraretꝭ ei. Idcirco ad se fecit accedere te ⁊
oēs fres tuos filios leui: vt vobis etiā sacerdotiū
vēdicetis: ⁊ ois globus tu⁹ stet cōtra dñz. Quid ē
eni aaron vt murmuretis cōtra eum? Misit ergo
moyses vt vocaret dathan ⁊ abyron filios eliab.
Qui respōderūt. Non venimus. Nunq̄d parum
est tibi q̄ eduxisti nos de terra egypti que lacte ⁊
melle manabat vt occideres in deserto: nisi ⁊ do=
minatus fueris nostri? Reuera induxisti nos in
terrā q̄ fluit riuis lactꝭ ⁊ melle: ⁊ dedisti nobis pos
sessiones agroꝝ ⁊ vinearū. An ⁊ oculos nostros
vis eruere? Non venimus. Iratusq̧ moyses val
C de: ait ad dñm. Ne respicias sacrificia eoruȝ. Tu
scis q̄ nec asellū quidē vnq̄ȝ acceperim ab eis nec
afflixeriȝ quēpiā eoꝝ. Dixitq̧ ad chore. Tu ⁊ ois
cōgregatio tua state seorsum corā dño: ⁊ aarō die
crastino sepatim. Tollite singuli thuribula vestra
⁊ ponite sup ea incēsuȝ offerētes dño ducēta qui
quaginta thuribula: aaron quoq̧ teneat thuribu
lū suū. Quod cū fecissent stantibus moyse ⁊ aarō
⁊ coaceruassent aduersum eos oēm multitudinē
ad ostiū tabernaculi apparuit cunctis gloria dñi
D Locutusq̧ dñs ad moysen ⁊ aaron ait. Separa=
mini de medio cōgregationis huius vt eos repē
te disperdā. Qui ceciderūt ꝓni in faciē atq̧ dixe
rūt. Fortissime de⁹ spirituū vniuerse carnis: num
vno peccante contra oēs ira tua deseuiet? Et ait
dñs ad moysē. Precipe vniuerso populo vt sepa
retur a tabernaculis chore ⁊ datā ⁊ abirō. Surre Chore.
xit moyses ⁊ abijt ad dathan ⁊ abiron: ⁊ sequenti Dathan.
bus eū senioribus israel dixit ad turbā. Recedite Abyron.
a tabernaculis impioꝝ: ⁊ nolite tāgere q̄ ad eos Punitio
ptinent ne inuoluamini in peccatis eoꝝ. Cūq̧ grauissia.
recessissent a tentorijs eoꝝ per circuitū Dathan
⁊ Abiron egressi stabant in introitu papilionum
suorū cū vxoribus ⁊ liberis omniq̧ frequētia. Et
ait moyses. In hoc scietis q̄ dñs miserit me vt fa
cerē vniuersa que cernitis ⁊ nō ex proprio ea cor

E de protuleri. Si cõsueta hoim morte interierit: ⁊
visitauerit eos plaga qua ⁊ ceteri visitari solent:
non misit me dñs. Sin autē nouā rē fecerit dñs
⁊ aperiens terra os suū deglutiat eos ⁊ oia que
ad illos pertinēt descenderintq̄ viuentes in in-
Deute.11.a fernū: scietis q̄ blasphemauerint dñm. Cõfestim
igitur vt cessauit loqui dirupta est terra sub pedi
bus eoꝝ: ⁊ apiēs os suū deuorauit illos cū taber
Ps.105. naculis suis ⁊ vniuersa substātia eoꝝ. Descende-
rūt viui in īfernū opti humo ⁊ perierūt de medio
multitudinis. At vero ois israel qui stabat ꝑ gy-
rū fugit a clamore pereūtiū dicēs. Ne forte ⁊ nos
infra.16.a. terra deglutiat. Sed ⁊ ignis egressus a dño īter-
fecit ducētos q̄nquagīta viros q̄ offerebant incē
sum. Locutusq̄ est dñs ad moysen dicens. Preci
pe eleazaro filio aaron sacerdoti vt tollat thuri-
bula q̄ iacent in incēdio: ⁊ ignē huc illucq̄ disper
gat: qm̄ sanctificata sunt in mortibus pctōꝝ: ꝓdu
catq̄ ea in laminas ⁊ affigat altari: eo q̄ oblatū
sit in eis incensū dño: ⁊ sanctificata sint vt cernāt
F ea ꝓ signo ⁊ monimēto filiꝫ israel. Tulit ergo elea
zar sacerdos thuribula enea in quib⁹ obtulerant
hi quos incendiū deuorauit: ⁊ ꝓduxit ea in lami-
nas affigens altari: vt haberent postea filiꝫ israel
quibus cõmouerentur: ne quis accedat alienige
na: ⁊ q̄ nõ est de semine aaron ad offerendū icen-
sū dño: ne patiatur sicut passus est chore ⁊ ois cõ-
gregatio ei⁹ loquente dño ad moysen. Murmu-
rauit aūt ois multitudo filioꝝ israel sequenti die
cõtra moysen ⁊ aaron dicens. Uos interfecistis
ppl̄m dñi. Cūq̄ oriret̄ seditio: ⁊ tumult⁹ incresce-
ret moyses ⁊ aaron fugerūt ad tabernaculū fede
G ris. Qd̄ postq̄ ingressi sunt operuit nubes et ap-
paruit gloria dñi. Dixitq̄ dñs ad moysē. Recede
supra eod. de medio huius multitudinis: etiam nūc delebo
eos. Cūq̄ iacerēt in terra: dixit moyses ad aarō.
Tolle thuribulū: ⁊ hausto igne de altari mitte in
censum desuꝑ pergens cito ad ppl̄m vt roges ꝓ
eis. Iam eni egressa est ira a dño: ⁊ plaga deseuit.
Sapie.18. Quod cū fecisset aaron ⁊ cucurrisset ad mediam
d. multitudinē quā iā vastabat incēdiū obtulit thy
miama: ⁊ stans inter mortuos ac viuētes: ꝓ pplo
Numerus deprecatus est: ⁊ plaga cessauit. Fuerūt aūt q̄ per
mortuorū. cussi sunt quattuordeci milia hoim ⁊ septingenti
14. milia ⁊ absq̄ his qui perierant in seditione chore. Reuer
700. susq̄ est aaron ad moysen ad ostiū tabernaculi fe
deris postq̄ quieuit interitus.

C.S. De virga aaron que floruit inter alias
virgas filiorum israel. Filiꝫ israel se consumptos
moysi dicunt. Capl̄m. xvij.

A ET locutus est dñs ad moysen dicens.
Loq̄re ad filios israel: ⁊ accipe ab eis
virgas singulas ꝑ cognationes suas a
cūctis principib⁹ tribuū virgas duode
cim: ⁊ vniuscuiusq̄ nomē supscribes virge sue. No
mē aūt aaron erit in tribu leui: ⁊ vna ꝟga cūctas
eoꝝ familias continebit: ponesq̄ eas in taberna-
B culo federꝫ corā testimonio vbi loquar ad te. Quē
ex his elegero germinabit virga ei⁹: ⁊ cohibebo
a me querimonias filioꝝ israel: quib⁹ cõtra vos
murmurant. Locutusq̄ est moyses ad filios isrl̄
⁊ dederunt ei oms principes virgas per singulas
C tribus. Fuerūtq̄ virge duodeci absq̄ virga aarō

Quas cū posuisset moyses corā dño in taberna-
culo testimoniꝫ sequenti die regressus inuenit ger
minasse virgā aaron in domo leui: ⁊ turgentibus
gēmis eruperāt flores qui foliꝫs dilatatis in amy
gdalas deformati sūt. Protulit ergo moyses oēs D
ꝟgas de cõspectu dñi ad cūctos filios israel vide
runtq̄ ⁊ receperunt singuli virgas suas. Dixitq̄
dñs ad moysen. Refer virgā aaron in tabernacu
lum testimoniꝫ: vt seruetur ibi in signū rebellium
filioꝝ israel: ⁊ quiescant querele eoꝝ a me ne mo
riātur. Fecitq̄ moyses sicut ꝑceperat dñs. Dixe-
runt aūt filiꝫ israel ad moysen. Ecce cõsumpti su-
mus: oēs peribimus. Quicūq̄ accedit ad taber- 1.reg.2.f.
naculū dñi morit̄. Nū vsq̄ ad internitionē cuncti
delendi sumus?

C.S. De onere ⁊ dignitate aaron ⁊ excubiꝫs leui
tarū. primitie sacerdotib⁹. decime leuitꝫ assignāt̄
⁊ reddūt leuite decimā. decime aaron. xviij.

DIxitq̄ dñs ad aarō. Tu ⁊ filiꝫ tui ⁊ do- A
mus pr̄is tui tecū portabitis iniq̄tatē
sanctuariꝫ: ⁊ tu ⁊ filiꝫ tui simul sustinebi
tis peccata sacerdotiꝫ vr̄i. Sed ⁊ fres
tuos de tribu leui: ⁊ sceptro patris tui sume tecū
prestoq̄ sint ⁊ ministrent tibi. Tu aūt ⁊ filiꝫ tui mi
nistrabitis ī tabernaculo testimoniꝫ. Excubabūt
q̄ leuite ad precepta tua ⁊ ad cūcta opera taber-
naculi: ita dūtaxat vt ad vasa sanctuariꝫ ⁊ altare
non accedāt: ne ⁊ illi moriantur: ⁊ pereatis simul.
Sint aūt tecū ⁊ excubēt in custodiꝫs tabernaculi
⁊ in oibus cerimoniꝫs eius. Alienigena nõ misce
bitur vobis. Excubate in custodia sanctuariꝫ: ⁊ in
ministerio altaris: ne oriat̄ indignatio suꝑ filios
israel. Ego dedi vobis fratres vestros leuitas de
medio filioꝝ israel: ⁊ tradidi donū dño: vt seruiāt
in ministeriꝫs tabernaculi eius. Tu aūt ⁊ filiꝫ tui
custodite sacerdotiū vestrū: ⁊ oia que ad cultū al
taris pertinent ⁊ itra velū sunt ꝑ sacerdotes am-
ministrabunt̄. Si q̄s externus accesserit occidet̄. B
Locutusq̄ est dñs ad aaron. Ecce dedi tibi custo
diā primitiarū mearū. Oia q̄ sanctificant̄ a filiꝫs Primitie
israel tibi tradidi ⁊ filiꝫs tuis ꝓ officio sacerdota sacerdoti-
li legitima sempiterna. Hec ergo accipies de his bus.
que sanctificātur ⁊ oblata sunt dño. Ois oblatio
⁊ sacrificiū ⁊ quicquid ꝓ peccato atq̄ delicto red
ditur michi ⁊ cedet in sancta sanctorū tuū erit ⁊ fi
lioꝝ tuoꝝ. In sanctuario comedes illud. Mares
tantū edent ex eo: q2 ꝯsecratū est dño. Primitias
autē quas vouerint ⁊ obtulerint filiꝫ israel: tibi de
di ⁊ filiꝫs tuis: ac filiabus tuis iure ꝑpetuo. Qui
mūdus est in domo tua vescet̄ eis. Oēm medullā
olei ⁊ vini ac frumēti quicquid offerūt primitiaꝝ
dño tibi dedi. Uniuersa frugū initia que gignit
humus ⁊ dño deportantur: cedent in vsus tuos.
Qui mundus est in domo tua: vescet̄ eis. Omne C
quod ex voto reddiderit filiꝫ israel tuū erit. Quic
quid primū erūpet e vulua cūcte carnis quā offe
rūt dño siue ex hoibus siue de pecorib⁹ fuerit: tui
iuris erit: ita dūtaxat vt ꝓ hois primogenito ꝑci
um accipias: ⁊ oēm animal qd̄ imundū est redimi supra.3.g.
facias: cui⁹ redēptio erit post vnū mēsē: siclis ar Exo.30.b.
genti q̄nq̄ pōdere sanctuariꝫ. Siclus viginti obo- Leui.27.c
los habet. Primogenitū autē bouis et ouis ⁊ ca- Ezechiel.
pre non facies redimi: quia sanctificata sunt dño 45.d.

Sanguinẽ tantũ eoꝝ fundes sup altare ⁊ adipes
adolebis i suauissimũ odorẽ dño. Carnes vero in
vsum tuũ cedent: sicut pectusculũ consecratũ ⁊ ar
mus dexter tua erunt. Oẽs primitias sanctuarij
quas offerunt filij israel dño tibi dedi ⁊ filijs ac fi
liabus tuis iure perpetuo. Pactũ salis est sempi=
ternũ coraʒ dño tibi ac filijs tuis. Dixitq́ dñs ad
Deut. 18.a aaron. In terrã eorũ nichil possidebitis: nec ha=
bebitis partem inter eos. Ego pars ⁊ hereditas
Decime le tua in medio filioꝝ israel. Filijs aũt leui dedi oẽs
uitis. decimas israelis in possessionẽ ꝑ ministerio quo
seruiunt michi in tabernaculo federis: vt non ac=
cedant vltra filij israel ad tabernaculũ: nec cõmit
tant peccatũ mortiferũ: solis filijs leui michi in ta
bernaclo seruiẽtib⁹ ⁊ portãtib⁹ pctã ppli. Legiti
D mũ sempiternũ erit in gñationib⁹ vestris. Nichil
Deut. 18.a aliud possidebũt: decimarũ oblatione cõtenti q̃s
in vsus eorũ ⁊ necessaria separaui. Locutusq́ est
dñs ad moysen dicẽs. Precipe leuitis atq́ denũ
cia. Cuʒ acceperitis a filijs israel decimas quas
dedi vobis: primitias eoꝝ offerte dño. id est deci
mã partẽ decime: vt reputetur vobis in oblatio=
nẽ primitiuoꝝ: tam de areis q̃ de torcularibus ⁊
vniuersis quoꝝ accipitis primitias offerte dño: ⁊
date ea aaron sacerdoti. Oia q̃ offeretis ex deci=
mis ⁊ in donaria dñi separabitis optima ⁊ electa
erunt cũcta. Dicesq́ ad eos. Si preclara ⁊ melio=
ra q̃q́ obtuleritis ex decimis reputabitur vobis
quasi de area ⁊ torculari dederitis primitias ⁊ co
medetis eas in oĩbus locis vestris tã vos q̃ fami
lie vestre: q̃r preciũ est ꝑ ministerio quo seruitis in
tabernaculo testimonij: ⁊ non peccabitis sup hoc
egregia vobis ⁊ pinguia reseruãtes: ne polluatis
oblatiões filioꝝ israel ⁊ moriamini.

C. S. De vitula rufa. de moriẽte in tabernaculo.
de vase nõ habẽte operculũ. de tangẽte cadauer
hois. de aia expiatiois. xix.

A Locutusq́ est dñs ad moysen ⁊ aaron
dicẽs. Ista est religio victime quã cõ=
stituit dñs. Precipe filijs isrl' vt addu
cãt ad te vaccã rufam etatis itegre in
qua nulla sit macula: nec portauerit iugũ: tradet=
Hebre. 13. q́ eã eleazaro sacerdoti. Qui eductã extra castra
b. imolabit in cõspectu oim: ⁊ tingẽs digitũ ei⁹ i san
guine ei⁹ asperget cõtra fores tabernaculi septẽ
vicib⁹ cõburetq́ eã cũctis videñtib⁹ tã pelle ⁊ car
nibus eius q̃ sanguine ⁊ fimo flãme traditis. Li
gnũ quoq́ cedrinũ ⁊ hysopũ: coccũq́ bis tinctuʒ
B sacerdos mittet in flãmã q̃ vaccaʒ vorat. Et tunc
demuʒ lotis vestib⁹ ⁊ corpe suo igredie castra: cõ
maculatusq́ erit vsq́ ad vesperuʒ. Sed ⁊ ille qui
cõbusserit eã: lauabit vestimẽta sua ⁊ corpus: ⁊ im
mũdus erit vsq́ ad vesperũ. Colliget aũt vir mũ
dus cineres vacce: ⁊ effundet eos extra castra in
loco purissimo vt sint multitudini filioꝝ israel in
custodiã ⁊ in aquam aspersionis: quia pro pecca
to vacca combusta est. Cumq́ lauerit qui vacce
portauerat cineres vestimenta sua: imundus erit
vsq́ ad vesperũ. Habebunt hoc filij israel ⁊ adue
ne qui habitant inter eos sanctuʒ iure perpetuo.
Qui tetigerit cadauer hois ⁊ ppt' hoc septẽ die=
bus fuerit imũdus: aspergef ex hac aq̃ die tertio
C. ⁊ septimo ⁊ sic mundabit. Si die tertio aspsus nõ
fuerit septio nõ poterit mũdari. Oĩs q̃ tetigerit hu
mane aie morticinũ: ⁊ aspersus hac ɔmixtiõe nõ
fuerit polluet tabernaculũ dñi: ⁊ pibit ex israel: q̃r
aqua expiatiõis nõ est aspsus: imũdus erit ⁊ ma
nebit spurcitia eius sup eũ. Ista est lex hois q̃ mo
ritur in tabernaculo. Oẽs qui ingrediũtur tentori
um illius ⁊ vniuersa vasa q̃ ibi sunt polluta erunt
septẽ dieb⁹. Uas qd nõ habuerit operculũ nec li=
gaturã desuper: imundũ erit. Si quis in agro te=
tigerit cadauer occisi hois aut p se mortui siue os
illi⁹ vel sepulchrũ imũdus erit septẽ diebus. Tol
lentq́ de cineribus cõbustiõis atq́ peccati: ⁊ mit
tent aquas viuas sup eos in vas: in quibus cũ ho
mo mũdus tinxerit hysopũ asperget ex eo oẽ ten
toriũ ⁊ cunctã supellectileʒ ⁊ hoies huiuscemodi D
ɔtagiõe pollutos. Atq́ hoc mõ mũdus lustrabit
imundũ tertio ⁊ septimo die: expiatusq́ die septi
mo lauabit ⁊ se ⁊ vestimẽta sua ⁊ imũdus erit vsq́
ad vesperũ. Si quis hoc ritu nõ fuerit expiat⁹: pe
ribit aia illius de medio ecclesie: q̃r sanctuarium
dñi polluit: ⁊ nõ est aqua lustratiõis aspsus. Erit
hoc p̃ceptũ legitimũ sempiternũ. Ipse quoq́ qui
aspergit aquas lauabit vestimẽta sua. Oĩs q̃ teti
gerit aquas expiationis: imũdus erit vsq́ ad ve=
sperũ. Quicquid tetigerit imũdus: imũdũ faciet
⁊ aia q̃ horũ quippiã tetigerit: immunda erit vsq́
ad vesperum.

C. S. De morte marie. de murmuratione populi
contra moysen ex defectu aque ⁊ dedit eis deus
aquã. predixit de⁹ moysi ⁊ aaron nõ ingressuros
in terrã promissionis. de nũcijs ad edom. de mor
te aaron in monte hor. et submutatione eleazari
loco eius ⁊ fletu populi pro aaron. xx. A

Ueneruntq́ filij israel ⁊ oĩs multitudo i
desertũ sin mẽse primo ⁊ mansit pplus Mors ma
in cades. Mortuaq́ est ibi maria et se= rie.
pulta in eodẽ loco. Cũq́ indigeret aq̃
populus: cõuenerũt aduersũ moysen ⁊ aaron: et
versi in seditionẽ dixerũt. Utinaʒ perissem⁹ inter
fratres nostros corã dño. Cur eduxistis ecclesiã
dñi in solitudinẽ: vt ⁊ nos ⁊ nostra iumẽta moria= Exo. 17.b.
mur? Quare nos fecistis ascendere de egypto ⁊
eduxistis in locũ istũ pessimũ qui seri non potest:
qui nec ficũ gignit nec vineas: nec malogranata:
insup ⁊ aquã nõ habet ad bibendũ? Ingressusq́
moyses ⁊ aaron dimissa multitudine in taberna=
culũ federis corruerũt proni i terrã: clamauerũt=
q́ ad dñm atq́ dixerũt. Dñe deus audi clamoreʒ
huius ppli ⁊ aperi eis thezaurũ tuũ fonteʒ aque
viue: vt satiati cesset murmuratio eoꝝ. Et appa= B
ruit glĩa dñi sup eos. Locutusq́ est dñs ad moy= Exo. 17.b.
sen dicẽs. Tolle virgã ⁊ cõgrega pplm tu ⁊ aarõ
frater tuus: ⁊ loquimini ad petrã coram eis: ⁊ illa
dabit aquas. Cumq́ eduxeris aquã de petra: bi=
bet oĩs multitudo ⁊ iumẽta eius. Tulit igit moy
ses virgã q̃ erat in conspectu dñi: sicut p̃ceperat
ei: cõgregata multitudine ante petrã: dixitq́ eis
Audite rebelles et increduli. Num de petra hac Fõs ex sili
vobis aquã poterimus eijcere? Cumq́ eleuasset ce egredit.
moyses manũ percutiẽs virga bis siliceʒ: egresse
sunt aque largissime: ita vt populus biberet ⁊ iu=
menta sua. Dixitq́ dñs ad moysen ⁊ aarõ. Q̃r nõ
credidistis michi vt sanctificaretis me corã filijs

Aqua contradictõis infra.21.d.
C

israel: non introducetis hos populos in terram quã dabo eis. Hec est aqua contradictionis vbi iurgati sunt filij israel cõtra dñm: et sanctificatus est in eis. Misit in terra nũcios moyses de cades ad regem edom qui dicerent. Hec mãdat frater tuus israel. Nosti oẽm laborem qui apprehendit nos quomodo descenderint patres nostri in egyptum et habitauerimus ibi multo tẽpore: afflixerintq; nos egyptij & patres nostros: et quomodo clamauerimus ad dñm & exaudierit nos: miserit q; angelũ qui eduxerit nos de egypto. Ecce in vrbe cades que est in extremis finibus tuis positi: obsecramus vt nobis transire liceat per terrã tuam. Non ibimus per agros nec per vineas: nõ bibemus aquas de puteis tuis: sed gradiemur via publica nec ad dexteram nec ad sinistrã declinãtes donec transeamus terminos tuos. Cui respõdit edom. Non pertransibis per me. Alioquin armatus occurrã tibi. Dixeruntq; filij israel. Per tritam gradiemur viam: et si biberimus aquas tuas nos et pecora nostra: dabimus quod iustũ ẽ. Nulla erit in precio difficultas: tãtũ velociter transeamus. At ille respondit. Nõ transibitis. Statimq; egressus est obuiam cũ infinita multitudine & manu forti: nec voluit acquiescere deprecanti vt concederet transitum per fines suos. Quamobrẽ diuertit ab eo israel. Cumq; castra mouissent de cades venerunt in mõtẽ hor: qui est in finibus terre edom: vbi locutus est dñs ad moysen dicẽs. Pergat inquit aaron ad populos suos. Nõ enim intrabit terram quã dedi filijs israel: eo q; incredulus fuerit ori meo ad aquas contradictionis. Tolle aaron & filium eius cũ eo: & duces eos in montem hor. Cumq; nudaueris patrẽ veste sua: indues ea eleazarum filium eius: & aaron colligetur & morietur ibi. Fecit moyses vt preceperat dñs & ascẽderunt in montẽ hor coram omni multitudine. Cũq; aaron spoliasset vestibus suis: induit eis eleazarum filium eius. Illo mortuo in montis supercilio descendit cum eleazaro. Omnis autẽ multitudo videns occubuisse aaron: fleuit super eo triginta diebus per cũctas familias suas.

Ad edom nuncij mittuntur.

D

Infra.33.e. Exuit aarõ veste sacerdotali: qua induit fili⁹ ei⁹ eleazar⁹: & aaron morit. Deut.10.b et.23.g. Omis fleuit triginta dieb⁹ aarõ mortuum.

C. S. De inuasiõe aradij contra israel & victoria postvotum contra eum: murmurat populus quare deus misit in eum serpentes ignitos. et oratione moysi sanatur populus eneo serpente pro signo eleuato. de transitu arnon. de puteo. de victoria contra seon et og reges. xxi

A

Quod cum audisset chananeus rex arad qui habitabat ad meridiem venisse scilicet israel p exploratorum viam: pugnauit contra illum: & victor existens duxit ex eo predam. At israel voto se dño obligans ait. Si tradideris populũ istum in manu mea: delebo vrbes eius. Exaudiuitq; dñs preces israel: & tradidit chananeũ: quem ille interfecit subuersis vrbibus eius et vocauit nomẽ loci illius horma: id est anathema. Profecti sunt autem de monte horma per viam que ducit ad mare rubrum: vt circuirent terrã edõ. Et tedere cepit pplm itineris ac laboris locutusq; contra dominũ & moysen ait. Cur eduxisti nos de egypto vt moreremur in solitudine? Deest panis: non sunt aque: anima nostra iã nauseat super cibo isto leuissimo. Quamobrem misit dñs in populum ignitos serpentes. ad quorũ plagas et mortes plurimorum venerunt ad moysen atq; dixerũt. Peccauimus: quia locuti sumus cõtra dominũ et te. Ora vt tollat a nobis serpẽtes. Orauit moyses pro populo. Et locutus est dñs ad eum. Fac serpentem eneum & pone eum pro signo. Qui percussus aspexerit eum: viuet. Fecit ergo moyses serpẽtẽ eneum et posuit eum p signo. Quem cum percussi aspicerent sanabantur. Profectiq; filij israel castrametati sunt in oboth. Unde egressi fixere tentoria in ieabarim in solitudine que respicit moab contra orientalem plagam: et inde mouentes venerunt ad torrentem zareth. Quem relinquentes castrametati sunt cõtra arnon: que est in deserto et prominet in finibus amorrei. Siquidẽ arnon terminus est moab: diuidens moabitas et ammorreos. Unde dicitur in libro bellorum domini. Sicut fecit in mari rubro: sic faciet in torrentibus arnon. Scopuli torrẽtiũ inclinati sunt vt requiescerent in arnon & recumberent in finibus moabitarum. Ex eo loco apparuit puteus: sup quo locut⁹ est domin⁹ ad moysẽ Congrega populũ et dabo ei aquam. Tunc cecinit israel carmen istud. Ascendat puteus. concinebant. puteus quem foderũt principes et parauerũt duces multitudinis in datore legis & in baculis suis. Profectiq; sũt de solitudine mathana. De mathana in nahaliel. De nahaliel in bamoth Bamoth vallis ẽ in regiõe moab in vertice phasga q̃ respicit contra desertum. Misit autẽ israel nuncios ad seon regem ammorreorũ dicens. Obsecro vt transire michi liceat per terram tuã. Nõ declinabimus in agros et vineas: non bibemus aq̃s ex puteis. Uia regia gradiemur donec transeamus terminos tuos. Qui concedere noluit vt transiret israel per fines suos: quin potius exercitu congregato egressus est obuiam in desertum et venit in iasa: pugnauitq; contra eum. A quo percussus est i ore gladij: & possessa est terra eius ab arnon vsq; ieboc & filios ammõ: quia forti presidio tenebantur termini ammonitarũ. Tulit ergo israel omnes ciuitates eius et habitauit in vrbibus ammorrei in esebon scilicet et viculis eius Urbs esebõ fuit seon regis ammorrei: qui pugnauit contra regem moab & tulit omnẽ terram que ditionis illius fuerat vsq; arnon. Idcirco dicitur in prouerbio. Uenite in esebon: edificetur & construatur ciuitas seon. Ignis egressus est de esebon: flamma de oppido seon: et deuorauit arnon moabitarum et habitatores excelsorum arnon. Ue tibi moab: perijsti pople chamos. Dedi filios ei⁹ in fugã & filias in captiuitatẽ regi ãmorreorũ seõ. Iugũ ipsorũ disperijt ab esebõ vsq; dibõ: lassi peruenerũt i nophe & vsq; madaba. Habitauitq; israel in terra ãmorrei. Misit itaq; moyses q̃ explorarent iazer. Cui⁹ ceperũt viculos & possederunt habitatores. Uerteruntq; se & ascẽderũt pviã basan & occurrit eis og rex basan cũ oĩ pplo suo pugnatur⁹ i edrai. Dixitq; dñs ad moysen. Ne timeas eũ q̃ i manu tua tradidi illũ & oẽm pplm ac terrã ei⁹. Faciesq; illi sicut fecisti seõ regi ãmorreorũ hitatori esebõ. Percusserũt igit & hũc cũ filijs suis vniuer

Uincit rex arad.

Murmuratio ppli.
B

1.cor.10.b.

C
Joh.3.b.

D

E
supra.20.b
Deute.2.c.
1.mach.2.f.

Uictoria cõtra seon regem ammorreorum

F

G

Deute.3.a. et.29. Uictoria ɔtra og regem basan

sumqꝫ populum eius vsqꝫ ad internitionē: ⁊ pos=
sederunt terram illius.
C.S. Balac mittit semel ⁊ scđo ad balaā vt veni
at ad maledicendū pplo. dñs primo ꝓhibet. scđo
ꝑmittit ire. et āgel' obuiat. asinā loqꝛ Balaā reꝑ
hēdit. Balac ei occurrit ⁊ mittit ei munera. xxij.
A
Josue.24.b. PRofectiqꝫ castrametati sūt in campe=
stribus moab: vbi trās iordanē hieri=
cho sita est. Uidēs aūt balac filius se=
phor oia q̄ fecerat isrl ammorreo et ꝙ
ꝑtimuissent eū moabite ⁊ impetū ei' ferre nō pos
sent: dixit ad maiores natu madian. Ita delebit
hic pplus oēs q̄ i nr̄is finib' cōmorant: quō solet
bos herbas vsqꝫ ad radices carpe. Ipse aūt erat
eo tpe rex in moab. Misit ergo nūcios ad balaā
filiū beor ariolū q̄ habitabat sup flumē terre filio
rū ammon: vt vocarēt eū ⁊ dicerēt. Ecce egressus
B est pplus ex egypto qui operuit supficiē terre se=
dēs cōtra me. Ueni igit ⁊ maledic pplo huic qui
fortior me est: si quo mō possim ꝑcutere ⁊ eiicere
eū de terra mea. Noui em̄ ꝙ benedict' sit cui be=
nedixeris: et maledictus in quem maledicta con
gesseris. Perrexeruntqꝫ seniores moab ⁊ maio=
res natu madian habētes diuinatiōis ꝓciū i ma=
nibus. Cūqꝫ venissent ad balaā ⁊ narrassēt ei oia
supra eod. verba balac: ille respōdit. Manete hic nocte: et re
spondebo quicquid michi dixerit dñs. Manenti
bus aūt illis apud balaā: venit de': ⁊ ait ad eum.
Quid sibi volūt hoies isti apud te? Rñdit. Balac
fili' sephor rex moabitarū misit ad me dicēs. Ec=
ce pplus q̄ egressus ē de egypto operuit supficiē
terre: veni ⁊ maledic ei: si quo mō possim pugnās
C abigere eū. Dixitqꝫ de' ad balaā. Noli ire cū eis
neqꝫ maledicas pplo: q: bñdict' ē. Qui mane cō
surgēs dixit ad pricipes. Ite in terrā vestrā: q: ꝓ
hibuit me de' venire vobiscū. Reuersi pricipes di
xerūt ad balac. Noluit balaā venire nobiscū. Rur
sū ille multo plures ⁊ nobiliores q̄ꝫ ante miserat
misit. Qui cū venissent ad balaā dixerūt. Sic di=
cit balac filius sephor. Ne cūcteris venire ad me:
paratū habeo honorare te: ⁊ quicquid volueris
D dabo tibi. Ueni ⁊ maledic pplo isti. Respōdit ba
infra.24.c. laā. Si dederit michi balac plenā domū suā argē
ti ⁊ auri nō potero imutare verbū dñi dei mei: vt
supra eod. vel plus vel min' loquar. Obsecro vt hic manea
tis etiā hac nocte: vt scire queā q̄d michi rursū re
Permittit spōdeat dñs. Uenit ergo deus ad balaā nocte: et
de' balaā ait ei. Si vocare te venerūt hoies isti: surge ⁊ va=
ire ad ba= de cū eis. ita dūtaxat vt qđ tibi precepero facias.
lac. Surrexit balaā mane: ⁊ strata asina ꝓfectus est
cū eis. Et iratus est de'. Stetitqꝫ angel' dñi in via
cōtra balaā q̄ sedebat asine. ⁊ duos pueros habe
E bat secū. Cernēs asina āgelū stātē in via euagina
to gladio: auertit se de itinere ⁊ ibat ꝑ agrū. Quā
cū verberaret balaā ⁊ vellet ad semitā reducere:
stetit angelus in angustis duarū maceriarū qui=
bus vinee cingebant. Quē vidēs asina iunxit se
parieti: ⁊ attriuit sedētis pedē. At ille iterū verbe
rabat eā: ⁊ nichilomin' angelus ad locū angustū
trāsiēs vbi nec ad dexterā nec ad sinistrā poterat
deuiari: obuius stetit. Cūqꝫ vidisset asina stantē
āgelū ꝯcidit sub pedib' sedentis. Qui irat' vehe
mēti' cedebat fuste latera ei'. Aperuit dñs os asine
⁊ locuta ē. Quid feci tibi? Cur percutis me? Ecce Loquitur
iam tertio. Rñdit balaā. Q: commeruisti ⁊ illusi= asina bala
sti michi. Utinā haberē gladiū vt te ꝑcuterē. Di= am.
xit asina. Nōne aial tuū sum cui semꝑ sedere con= 2.pe.2.c.
sueuisti vsqꝫ in presentem diē? Dic q̄d simile vnq̄ꝫ F
fecerim tibi? At ille ait. Nunq̄ꝫ. Protinus aperu=
it dñs oculos balaā: ⁊ vidit angelū stātē i via eua
ginato gladio: adorauitqꝫ eū ꝓnus in terrā. Cui
angelus. Cur inquit tertio verberas asinā tuam?
Ego veni vt aduersarer tibi: quia peruersa est vi
ta tua: michiqꝫ cōtraria. Et nisi asina declinasset
de via dans locū resistenti: te occidissem: ⁊ illa vi=
ueret. Dixitqꝫ balaā. Peccaui: nesciens ꝙ tu sta=
res cōtra me. Et nunc si displicet tibi vt vadā: re=
uertar. Ait angelus. Uade cū istis ⁊ caue ne aliđ G
q̄ꝫ precepero tibi loquaris. Iuit igit cū pricipi=
bus. Quod cū audisset balac: egressus ē in occur
sum eius in oppido moabitarū: qđ situm est in extre
mis finibus arnō. Dixitqꝫ ad balaā. Misi nūcios
vt vocarent te. Cur nō statim venisti ad me? An
quia mercedē aduētui tuo reddere nequeo? Cui
ille respondit. Ecce adsum. Nūquid loqui potero infra.23.b.
aliud nisi quod deus posuerit in ore meo? Per=
rexerūt ergo simul ⁊ venerūt in vrbē que in extre
mis regni eius finibus erat. Cunqꝫ occidisset ba
lac boues et oues misit ad balaā: ⁊ principes qui
cū eo erāt munera. Mane autē facto duxit eū ad
excelsa baal: ⁊ intuitus est extremā ꝑtē ppli.
C.S. Balaam in montem ducitur ad maledicē=
dum populo. aras septem edificari iubet. et victi=
mas imponit. pro maledictione benedicit et pro
phetat de conualescentia ⁊ multiplicatiōe popu
li contra inimicos. Et iterum in montem aliū du
citur: et tertio etiam ducitur. xxiij.
DIxitqꝫ balaā ad balac. Edifica mihi hic A
septē aras ⁊ para totidē vitulos: eiusdē
qꝫ nūeri arietes. Cūqꝫ fecisset iuxta ser
monem balaā: imposuerunt simul vitu=
lū et arietem super arā. Dixitqꝫ balaam ad balac.
Sta paulisper iuxta holocaustū tuū donec vadā
si forte occurrat michi dñs: ⁊ quodcūqꝫ imperaue
rit loquar tibi. Cunqꝫ abiisset velociter: occurrit
illi deus. Locutusqꝫ ad eū balaam: septem inquit
aras erexi: ⁊ imposui vitulū ⁊ arietem desup. Dñs
autē posuit verbum in ore eius: et ait. Reuertere
ad balac et hec loqueris. Reuersus inuenit stan=
tē balac iuxta holocaustū suum: ⁊ omnes pricipes
moabitarꝫ: assūptaqꝫ parabola sua dixit. De arā
adduxit me balac rex moabitarum de montibus
orientis. Ueni inquit ⁊ maledic iacob: propera et B
detestare israel. Quomodo maledicam: cui non Naum.3.b
maledixit deus? Qua ratione detester: quē dñs Pro male=
non detestatur? De summis silicibus videbo eum dictiōe ba
et de collibus considerabo illum. Populus solus laā benedi
habitabit ⁊ inter gentes non reputabitur. Quis cit populo
dinumerare possit puluerē iacob ⁊ nosse numerꝫ israel.
stirpis isrl? Moriat aia mea morte iustorꝫ: ⁊ fiant
nouissima mea horū similia. Dixitqꝫ balac ad ba=
laam. Quid est hoc qđ agis? Ut malediceres ini
micis meis vocaui te ⁊ tu ecōtrario bñdicis eis.
Cui ille respōdit. Nū aliud possum loq̄ nisi qđ iuf= supra.22.g
serit dñs? Dixit ergo balac. Ueni mecū in alterū
locum: vnde partem israel videas: ⁊ totum videre

C nō possis: inde maledicito ei. Cūq; duxisset eū in
locū sublimē sup verticē montis phasga: edifica-
uit balaā septē aras: et īpositis supra vitulis atq;
arietib⁹ dixit ad balac. Sta hic iuxta holocaustū
tuū donec ego obuius pergā. Cui cū dn̄s occur-
risset: posuissetq; verbū in ore ei⁹: ait. Reuertere
ad balac et hec loqueris ei. Reuersus inuenit eū
stantē iuxta holocaustū suū: et pricipes moabita-
rū cū eo. Ad quē balac. Quid inq̄t locut⁹ ē dn̄s?
At ille assūpta parabola ait. Sta balac et auscul-
ta: audi fili sephor. Nō est de⁹ quasi hō vt mētiat̄
nec vt fili⁹ hoīs vt mutet̄. Dixit ergo et non faciet:
locut⁹ est et nō īplebit. Ad benedicēdū adductus
D sū: benedictionē ꝓhibere nō valeo. Non est ydo
infra.24.b lū in iacob: nec videt̄ simulachrū in isrl̄. Dn̄s de⁹
eius cū eo est: et clāgor victorie regis in illo. Deus
eduxit illū de egypto: cui⁹ fortitudo similis ē rhi-
nocerotis. Nō est augurīū in iacob: nec diuinatio
ī isrl̄. Tēporib⁹ suis dicet̄ iacob et isrl̄ q̄d opat⁹ sit
de⁹. Ecce ppl̄us vt leena ꝯsurget: et quasi leo eri-
get̄. Non accubabit donec deuoret p̄dā: et occiso-
rū sanguinem bibat. Dixitq; balac ad balaā. Nec
maledicas ei: nec benedicas. Et ille. Nōne ait di
xi tibi: ꝙ q̄cquid michi de⁹ imperaret hoc facerē?
Et ait balac ad eū. Ueni et ducā te ad aliū locum:
si forte placeat deo vt inde maledicas eis. Cūq;
duxisset eū sup verticē mōtis phogor q̄ respicit so
litudinē: dixit ei balaā. Edifica michi hic septem
aras: et para totidē vitulos: eiusdēq; nūeri arie-
tes. Fecit balac vt balaā dixerat: imposuitq; vitu-
los et arietes per singulas aras.

C. S. Balaā nō vadit ad cōsulēdū dn̄m sed stati
ꝓphetat de regno israel futuro. postea ꝓphetat
de aduentu christi et persona eius. xxiiij.

A Cūq; vidisset balaā ꝙ placeret dn̄o: vt
bn̄diceret isrl̄ neq̄q̄ abijt vt añ prexe-
rat vt auguriū q̄reret: sz dirigēs ꝯtra de
sertū vultū suū: et eleuās oclos vidit isrl̄
ī tētorijs cōmorātē p trib⁹ suas: et irruēte in se spū
Infra eod. dei: assūpta parabola ait. Dixit balaā fili⁹ beor: di
xit homo cui⁹ obturat⁹ est ocul⁹: dixit auditor ser
Prophe- monū dei q̄ visionē oīpotētis intuit⁹ est q̄ cadit: et
tia balaā sic aperiunt̄ ocli ei⁹. q̄ pulchra tabernacula tua
de futuro iacob: et tētoria tua isrl̄: et valles nemorose: vt hor-
regno isrl̄ ti iuxta fluuios irrigui vt tabernacula q̄ fixit dn̄s
et aduētu quasi cedri ꝓpe aquas. Fluet aqua de situla eius
christi. et semē illius erit in aquas multas. Tollet̄ ꝓpter
B agag rex ei⁹ et auferet̄ regnū illi⁹. De⁹ eduxit illū
supra.23.d de egypto cui⁹ fortitudo similis est rhinocerotis
Deuorabūt gētes hostes illi⁹: ossaq; eoꝝ confrin
gēt et pforabūt sagittis. Accubās dormiuit vt leo
et quasi leena quā suscitare null⁹ audebit. Qui be
nedixerit tibi: erit et ip̄e bn̄dict⁹. Qui maledixerit
tibi: in maledictiōe reputabit̄. Iratusq; balac cō
tra balaā cōplosis manib⁹ ait. Ad maledicēdum
inimicis meis vocaui te: q̄b⁹ econtrario tertio be
nedixisti. Reuertere ad locū tuū. Decreuerā q̄dē
C magnifice honorare te: sed dn̄s priuauit te hono
supra.22.a re disposito. Rn̄dit balaā ad balac. Nōne nūcijs
tuis quos misisti ad me dixi: si dederit mihi balac
plenā domū suā argēti et auri non potero p̄terire
sermonē dn̄i dei mei: vt vel boni vel mali q̄d ꝓfe-
rā ex corde meo: sed quicq̄d dn̄s dixerit hoc loq̄r.
Uerūtamē pgēs ad ppl̄m meū dabo tibi cōsiliū
q̄d ppl̄us tu⁹ pplo huic faciat extremo tp̄e. Sū-
pta igit̄ parabola: rursū ait. Dixit balaā fili⁹ beor supra eod.
dixit homo cui⁹ obturat⁹ est oculus dixit auditor
sermonū dei: q̄ nouit doctrinā altissimi: et visiones
oīpotētis videt: q̄ cadēs apertos habet oclos. Ui
debo eū sed nō mō: intuebor illū: sed nō ꝓpe. Orie De aduen
tur stella ex iacob: et ꝯsurget virga de israel: et per- tu christi.
cutiet duces moab: vastabitq; omnes filios seth
et erit idumea possessio ei⁹. Hereditas seyr cedet
inimicis suis: isrl̄ vero fortit̄ aget. De iacob erit q̄ D
dominet̄: et perdat reliq̄as ciuitatis. Cūq; vidis
set amalech: assumēs parabolā ait. Principiū gē
tiū amalech cui⁹ extrema ꝑdētur. Uidit quoq; ci
neū et assumpta pabola ait. Robustū quidē est ha
bitaculū tuū: sz si ī petra posueris nidū tuū: et fue-
ris electi⁹ de stirpe cyn q̄diu poteris ꝑmanere. As
sur eñ capiet te. Assūptaq; parabola iterū locu
tus ē. Heu q̄s victur⁹ est q̄n ista faciet de⁹? Ueni
ent ī trierib⁹ de italia: supabūt assirios vastabunt
q; hebreos: et ad extremū etiā ipi ꝑibūt. Surrexit
q; balaā: et reuersus est in locū suum: balac quoq;
via qua venerat redijt.

C. S. Fornicat̄ ppl̄s cū filiab⁹ moab. Iubet de⁹
vt oēs culpabiles occidāt̄ tā pricipes q̄ alij. Phi
nees occidit zābri et thozbi et scorto: et ideo sibi sa
cerdotiū eternū statuit̄. xxv.

A Morabat̄ aūt eo tp̄e isrl̄ in sethim et forni
Iosu.22.d cat⁹ est ppl̄us cū filiab⁹ moab: q̄ voca-
uerūt eos ad sacrificia sua. At illi come
derūt et adorauerūt deos earū. Initia
tusq; ē isrl̄ beelphegor. Et irat⁹ dn̄s ait ad moysē
Tolle cūctos pricipes ppl̄i et suspēde eos ꝯtra so
Exo.32.f. lē in patibulis: vt auertat̄ furor me⁹ ab isrl̄. Dixit
B q; moyses ad iudices israel. Occidat vnusquisq;
ꝓximos suos qui initiati sunt beelphegor. Et ec-
ce vnus de filijs israel intrauit corā fratrib⁹ suis
ad schortū madianitē vidente moyse et omni tur
ba filioꝝ israel: qui flebant ante fores tabernacu
1.mach.2. li. Quod cū vidisset phinees: filius eleazari filij
zelus phi- aarō sacerdotis surrexit de medio multitudinis
nees. et arrepto pugione ingressus est post virū israeli-
tem in lupanar et perfodit ambos simul virū scili
cet et mulierē in locis genitalib⁹. Cessauitq; pla-
ga a filijs isrl̄: et occisi sunt vigintiquattuor milia
1.cor.10.b. hominū. Dixitq; dn̄s ad moysē. Phinees filius
C eleazari filij aaron sacerdotis auertit iram meā
a filijs israel: quia zelo meo cōmot⁹ est cōtra eos
vt nō ip̄e delerē filios israel in zelo meo. Idcirco
loquere ad eū. Ecce do ei pacem federis mei: et
Eccl.45.d erit tam ipsi q̄ semini eius pactū sacerdotij sem-
1.mach.2.f piternū: quia zelatus est pro deo suo: et expiauit
scelus filiorū israel. Erat autē nomen viri israeli-
te qui occisus est cū madianitide zambri filius sa
D lumi dux de cognatione et tribu symeonis. Por
ro mulier madianitis que pariter interfecta est
vocabatur cozbi filia sur pricipis nobilissimi ma-
infra.31.b. dianitaꝝ. Locutusq; est dn̄s ad moysen. Hostes
vos sentiant madianite et percutite eos: q̄r et ipsi
hostiliter egerunt contra vos: et deceperunt insi
dijs per ydolū phogor et cozbi filiā ducis madiā
sororem suam: que percussa est in die plage ꝓ sa-
crilegio phogor.

C.S. Numerant filii israel quib⁹ terra diuidēda
est a vigiti ānis ⁊ supra: q2 oēs primo mortui sunt
Tribus aūt leui seorsū numerat: q2 illius posses=
sio nō datur: q2 dñs est possessio eius. xxvi.

A Postq̄ noxioꝝ sanguis effusus est dixit
dñs ad moysen ⁊ eleazarū filiū aarō sa
supra.1.a. cerdotē. Nūerate oēm summā filioꝝ is
Exo.30.b. rael a vigiti ānis ⁊ supra ꝑ domos ⁊ co
gnationes suas cūctos q̄ possūt ad bella ꝓcede=
re. Locuti sunt itaq̄ moyses ⁊ eleazar sacerdos i
cāpestrib⁹ moab sup iordanē contra hiericho ad
eos: q̄ erāt a vigiti ānis ⁊ supra: sicut dñs ꝑceraue
Ruben fa= rat: quoꝝ iste est numer⁹. Rubē primogenit⁹ isrl.
milie. Hui⁹ fili⁹ enoch: a quo familia enochitaꝝ. ⁊ phal
lu: a quo familia phalluitarū. ⁊ esrom: a quo fami
lia esromitarū. ⁊ charmi: a q̄ familia charmitaruz
Gen.46.b Hec sūt familie de stirpe rubē: quaꝝ nūer⁹ iuētus
Exo.6.b. est q̄dragitatria milia ⁊ septigēti triginta. Filius
1.para.5.b. phallu: eliab. hui⁹ filii namuhel ⁊ dathā ⁊ abiron.
B Isti sūt dathā ⁊ abirō pricipes ppli q̄ surrexerūt
ꝯtra moysē ⁊ aarō i seditiōe chore qn̄ aduers⁹ dñz
rebellauerūt: ⁊ aperiēs t̄ra os suū deuorauit cho
re moriētib⁹ plurimis qn̄ cōbussit ignis ducētos
supra.16.g quiquagita viros. Et factū est grāde miraculū: vt
Symeon chore pereūte filii illi⁹ nō perirēt. Filii symeō ꝑ co
familie. gnatiōes suas namuhel. ab hoc familia namuhe
litaꝝ. ⁊ iami: ab hoc familia iaminitaꝝ. iachin: ab
hoc familia iachinitarū. zare: ab hoc familia zarei
tarū. saul: ab hoc familia saulitaꝝ. Hec sūt familie
de stirpe symeō quarū oīs nūerus fuit vigitiduo
Gad fami milia ducēti. Filii gad ꝑ cognatiōes suas sephon
lie. ab hoc familia sephonitarū. aggi: ab hoc familia
aggitarū: suni: ab hoc familia sunitarum. ozni: ab
hoc familia oznitarū. her: ab hoc familia heritaꝝ.
arod: ab hoc familia aroditaꝝ. arihel: ab hoc fa=
milia arihelitarū. Iste sūt familie gad: q̄rū oīs nu
C mer⁹ fuit quadragita milia q̄ngēti. Filii iuda her
Gen.38.a. ⁊ onen: q̄ ābo mortui sūt in terra chanaā. Fuerūt=
Iuda fa= q̄ filii iuda ꝑ cognatiōes suas. sela: a quo familia
milie selaitarū. phares: a quo familia pharesitaꝝ. zare:
a quo familia zareitarū. Porro filii phares. esroz
a quo familia esromitarū. ⁊ amul: a q̄ familia amu
litarū. Iste sūt familie iuda: quarū oīs nūerus fu
ysachar fa it septuagitasex milia quigēti. Filii ysachar ꝑ co=
milia. gnationes suas. thola: a q̄ familia tholitaꝝ. phua
a quo familia phuitaꝝ. iasub: a quo familia iasubi
tarū. semrā: a quo familia semramitaꝝ. Hec sūt co
gnationes ysachar: quarū nūerus fuit sexaginta
zabulon fa quattuor milia trecēti. Filii zabulō ꝑ cognatiōes
milia. suas. Sared: a quo familia sareditarū. helon: a q̄
familia helonitaꝝ. ialel: a quo familia ialelitaruz.
D Hec sūt cognatiōes zabulō quaꝝ nūerus fuit sexa
Ioseph fa gita milia quigenti. Filii ioseph ꝑ cognatiōes su=
milie: ma= as manasse ⁊ effraim. De manasse ort⁹ est machir
nasse. a q̄ familia machiritarū. Machir genuit galaad:
a quo familia galaaditarū. Galaad habuit filios
iezer: a q̄ familia iezeritaꝝ. ⁊ elech: a quo familia
elechitaꝝ. ⁊ asrihel: a quo familia asrihelitarū. et
sechem: a quo familia sechemitaruz. ⁊ semida: a q̄
familia semidaitarū. ⁊ epher: a quo familia ephe
infra.27.a. ritaꝝ. Fuit aūt epher pater salphaad q̄ filios nō
habebat sed tm̄ filias: quaꝝ ista sūt nōia maala ⁊
noa ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ thersa. Hec sunt familie ma
nasse ⁊ nūer⁹ eaꝝ q̄nquagintaduo milia septigē=
ti. Filii aūt effraim ꝑ cognationes suas fuerūt hi. Effraiz fa=
Suthala: a quo familia suthalaitarū. becher: a q̄ milie.
familia becheritaꝝ. theen: a quo familia theenita
rū. Porro fili⁹ suthala fuit heren: a q̄ familia here
nitaꝝ. Hec sunt cognatiōes filioꝝ effraim quarū
nūerus fuit trigitaduo milia quigēti. Isti sunt fi= E
lii ioseph ꝑ familias suas. Filii bēiamin i cognati Bēiamin
onib⁹ suis bale: a quo familia baleitaꝝ. azbel: a q̄ familie.
familia azbelitaꝝ. achirā: a quo familia achirami
tarū. suphā: a quo familia suphamitaꝝ. vphā: a q̄
familia vphamitaꝝ. Filii bale hered ⁊ noemā. de
hered: familia hereditaꝝ. de noemā familia noe=
mitaꝝ. Hi sūt filii bēiami ꝑ cognatiōes suas quo
rū numer⁹ fuit quadragitaquinq̄ milia sexcenti.
Filii dan ꝑ cognatiōes suas. suhan: a quo familia Dan fami=
suhanitarū. Hec sunt cognatiōes dan ꝑ familias lie.
suas. Oēs fuere suhanite quoꝝ numer⁹ erat sexa
gintaquattuor milia quadrigenti. Filii aser ꝑ co= Aser fami
gnatiōes suas. iemna: a q̄ familia iemneitaꝝ. ies= lie.
sui: a quo familia iessuitaꝝ. brie: a q̄ familia briei=
taꝝ. Filii brie. haber: a quo familia haberitarū. et
melchiel: a quo familia melchielitarū. Nomē aūt
filie aser: fuit sara. Hec sūt cognatiōes filioꝝ aser:
⁊ numerus eoꝝ quiquaginta tria milia q̄dringē= F
ti. Filii neptaliz ꝑ cognatiōes suas. iessihel: a quo Neptalim
familia iessihelitarū. guini: a quo familia guinita familie.
rū. iaser: a quo familia iaseritarū. sellem: a quo fa=
milia sellemitarū. Hec sunt cognatiōes filioꝝ nep
talim ꝑ familias suas: quorū numer⁹ quadragin
taquinq̄ milia quadringēti. Ista est summa filio Nūer⁹ oīz
rum israel q̄ recensiti sūt sexcēta milia ⁊ mille sep filiorūz isrl
tingēti triginta. Locutusq̄ est dñs ad moysen di sexcēta mi
cens. Istis diuidet terra iuxta nūerū vocabulo= lia ⁊ mille.
rū in possessiones suas. Plurib⁹ maiorē partē da 730.
bis: ⁊ paucioribus minorē. singulis sicut nūc recen
siti sunt tradet possessio: ita dūtaxat vt sors terrā
tribubus diuidat et familiis. Quicq̄d sorte ꝯtige
rit hoc vł plures accipiāt vł pauciores. Hic quo Leui fami
q̄ est numerus filiorum Leui per familias suas. lie.
Gerson: a quo familia gersonitaruz. caath: a quo
familia caathitarū. merari. a quo familia merari
tarū. Hec sunt familie leui. Familia lobni: familia G
hebroni: familia mooli: familia musi: familia cho=
ri. At vero caath genuit amrā: q̄ habuit vxorē io=
chabeth filiā leui q̄ nata ē ei i egypto. Hec genuit Exo.6.c.
amrā viro suo filios aaron ⁊ moysē ⁊ mariā soro=
rē eoꝝ. De aarō orti sūt nadab ⁊ abiu ⁊ eleazar ⁊
ythamar. Quoꝝ nadab ⁊ abiu mortui sunt cū ob
tulissēt ignē alienū corā dño. Fuerūtq̄ oēs q̄ nu= supra.3.a.
merati sūt vigintitria milia generis masculini ab
vno mēse ⁊ supra q̄ nō sūt recēsiti iter filios israel
nec eis cū ceteris data possessio ē. Hic ē nūer⁹ filio
rū isrl: q̄ descripti sūt a moyse ⁊ eleazaro sacerdo
te i cāpestrib⁹ moab supra iordanē ꝯtra hiericho
iter q̄s null⁹ fuit eoꝝ q̄ ante nūerati sūt a moyse
⁊ aarō i deserto synai. Predixerat eni dñs q̄ oēs
morerent i solitudine. Nullusq̄ remāsit ex eis ni=
si caleph fili⁹ iephone ⁊ iosue filius nun.

C.S. Datur lex de hereditatiōe filiarū salphaad
ostēdit deus moysi de monte terrā promissionis
precepit dñs moysi vt manū imponat iosue corā
eleazaro in ducē populi. xxvii.

A Cceſſerūt aūt filie ſalphaad: filij epher
filij galaad: filij machir: filij manaſſe q̄
fuit fili⁹ ioſeph: quarū ſūt noīa: maala ꝛ
ſupra.20.d noa ꝛ egla ꝛ melcha ꝛ terſa: ſteteruntq́ꝫ
infra.36.a. corā moyſe ꝛ eleazaro ſacerdote: ꝛ cūctis pricipi=
Joſu.17.a. bus ppl̄i ad oſtiū tabernaculi federis atqꝫ dixerūt
ſupra.16.a Pater noſter mortu⁹ eſt in deſerto: nec fuit in ſe=
ditiōe q̄ cōcitata ē cōtra dn̄m ſub chore: ſ3 in pctō
ſuo mortu⁹ eſt. Hic nō habuit mares filios. Cur
B tolliꝰ nomē illi⁹ de familia ſua: q2 nō h3 filiū? Da=
te nobis poſſeſſionē inter cognatos pr̄is nr̄i. Re=
tulitqꝫ moyſes cauſam earū ad iudiciū dn̄i. Qui
dixit ad eū. Juſtā rē poſtulant filie ſalphaad. Da
eis poſſeſſionē inter cognatos patris ſui: ꝛ ei i he
reditatē ſuccedāt. Ad filios autē iſrl̄ loq̄ris hec.
Ad filiam mortuo patre ſine maſculo trāſit hereditas ꝛ ad ſucceſſores. ꝛc.
Homo cū mortuus fuerit abſqꝫ filio: ad filiā eius
trāſibit hereditas. Si filiā non habuerit: habebit
ſucceſſores fratres ſuos: q̄ ſi et fratres non fuerit
dabitis hereditatē fratrib⁹ pr̄is ei⁹. Si autē nec
patruos habuerit: dabiꝰ hereditas his q̄ ei pxi=
mi ſūt. Eritqꝫ hoc filijs iſrl̄ ſctm̄ lege ꝑpetua: ſicut
ꝓcepit dn̄s moyſi. Dixit qꝫ dn̄s ad moyſē. Aſcē=
C de in montē iſtū abarim: ꝛ ꝯtēplare ide terrā quā
daturꝰ ſū filijs iſrael. Cūqꝫ videris eā ibis ꝛ tu ad
ppl̄m tuū ſicut iuit frater tu⁹ aaron: q2 offendiſtis
me i deſerto ſyn in ꝯtradictiōe multitudinis: nec
ſanctificare me voluiſtis corā3 ea ſup aquas. He
ſunt aq̄ ꝯtradictionis i cades deſerti ſyn. Cui re=
ſpōdit moyſes. Prouideat dn̄s deus ſpm̄ oīs car
nis hoīem q̄ ſit ſup multitudinē hāc ꝛ poſſit exire
ꝛ intrare an̄ eos ꝛ educere eos vel itroducere: ne
D ſit ppl̄s dn̄i ſicut oues abſqꝫ paſtore. Dixitqꝫ dn̄s
ad eū. Tolle ioſue filiū nun viru3 in quo eſt ſpūs
Ordinaꝰ Joſue dux iſrael poſt moyſen.
dei: ꝛ pone manū tuā ſup eū. Qui ſtabit corā elea
zaro ſacerdote ꝛ oīmi multitudine: ꝛ dabis ei ꝓce=
pta cūctis vidētib⁹ ꝛ partē glie tue vt audiat eu3
oīs ſynagoga filiorū iſrael. Pro hoc ſi q̄d agēdu3
erit: eleazar ſacerdos ꝯſulet dn̄m. Ad verbū eius
egrediēꝰ ꝛ ingrediēꝰ ipe ꝛ oēs filij iſrael cū eo ꝛ ce
tera multitudo. Fecit moyſes vt preceperat dn̄s.
Cūqꝫ tuliſſet ioſue: ſtatuit eū corā eleazaro ſacer
dote ꝛ oī frequētia ppl̄i: ꝛ īpoſitis capiti ei⁹ mani
bus cūcta replicauit q̄ mādauerat dn̄s.

C. S. De diuerſis ſolēnitatib⁹ anni. quid in quali
bet offerendū ſit: et cū quibus libamentis. poſtea
quid quotidie. ſecundo quid ſabbato. tertio quid
in kalēdis. quarto quid in paſcha. quinto quid in
feſto penthecoſtes. xxviij.

A DJxit quoqꝫ dn̄s ad moyſen. Precipe fi
lijs iſrael ꝛ dices ad eos. Oblationem
meam, ꝛ panes ꝛ incenſum odoris ſua
uiſſimi offerte ꝑ tpa ſua. Hec ſūt ſacrifi
cia q̄ offerre debetis. Agnos anniculos imacula
tos duos quotidie in holocauſtū ſēpiternū: vnu3
offeretis mane ꝛ alterū ad veſperū decimā partē
ephi ſimile: q̄ cōſperſa ſit oleo puriſſimo ꝛ habeat
Oblatio q̄tidiana. q̄rtā ptē hin. Holocauſtū iuge eſt qd̄ obtuliſtis in
mōte ſynai i odorē ſuauiſſimū incēſi dn̄i. Et liba=
bitis vini quartā ptē hin ꝑ agnos ſingulos in ſan
ctuario dn̄i. Alterūqꝫ agnū ſimiliter offeretis ad
veſperā iuxta oē3 ritū ſacrificij matutini ꝛ libamē
torū ei⁹ oblationē ſuauiſſimi odoris dn̄o. Die aūt
B ſabbati offeretis duos agnos ānicl̄os imaculatos

ꝛ duas decimas ſimile oleo ꝯſperſe i ſacrificio: et Oblatio ſabbati.
liba q̄ rite fūdunꝰ ꝑ ſingla ſabbata in holocauſtū
ſempiternū. Jn kalēdis aūt. i. in menſiū exordijs
offeretis holocauſtū dn̄o: vitulos de armēto duos Oblatō in kalendis
arietē vnū. agnos anniculos ſeptē imaculatos
ꝛ tres decimas ſile oleo cōſperſe i ſacrificio ꝑ ſin
gulos vitulos ꝛ duas decimas ſile oleo cōſperſe
ꝑ ſingulos arietes: et decimā decie ſimile ex oleo
in ſacrificio ꝑ agnos ſinglos. Holocauſtū ſuauiſ
ſimi odoris atqꝫ incēſi eſt dn̄o. Libamēta autem
vini que per ſingulas fundēda ſunt victimas iſta
erunt. Media pars hin ꝑ ſingulos vitulos. tertia C
per arietē. q̄rta per agnū. Hoc erit holocauſtum
per oīes menſes q̄ ſibi anno vertente ſuccedunt
Hyrcus quoqꝫ offereꝰ dn̄o ꝓ pctīs i holocauſtū Oblatō in paſcha.
ſempiternū cū libamētis ſuis. Mēſe aute3 primo
quarta decima die mēſis phaſe dn̄i erit: ꝛ quarta Exo.12.c.
decima die ſolēnitas. Septē dieb⁹ veſcentur azi Leui.23.a.
mis: quarū dies prima venerabilis ꝛ ſancta erit.
Oē opus ſeruile non facietis in ea. Offeretiſqꝫ
incēſu3 holocauſtū dn̄o vitulos de armēto duos
arietē vnū: agnos anniculos imaculatos ſeptē: ꝛ
ſacrificia ſingulorū ex ſimila q̄ cōſpſa ſit oleo. tres
decimas ꝑ ſingulos vitulos ꝛ duas decimas per
arietē ꝛ decimā decime ꝑ agnos ſingulos id eſt ſe
ptē agnos: ꝛ hyrcū ꝓ pctō vnū vt expietur ꝓ vo=
bis: preter holocauſtū matutinū quod ſemꝑ offe
retis. Jta facietis per ſingulos dies ſeptē dierū
in fomitē ignis ꝛ i odorē ſuauiſſimū dn̄o q̄ ſurget
de holocauſto ꝛ de libatiōib⁹ ſingulorū. Dies quo D
qꝫ ſeptimus celeberrim⁹ ꝛ ſctūs erit vobis. Oē Oblatō in feſto penthecoſtes.
opus ſeruile non facietis in eo. Dies etiā primiti
uorum quando offeretis nouas fruges dn̄o ex=
pletis ebdomadibus: venerabilis et ſancta erit.
Omne opus ſeruile non facietis in ea. Offeretiſ=
qꝫ holocauſtum in odorem ſuauiſſimum dn̄o: vi=
tulos de armento duos: arietem vnum: agnos an
niculos immaculatos ſepte3: atqꝫ in ſacrificijs eo
rum ſimile oleo conſperſe: tres decimas per ſin=
gulos vitulos: per arietes duos: per agnos deci
mam decime qui ſimul ſunt agni ſeptem: hyrcum
quoqꝫ qui mactatur ꝓ expiatione ꝑter holocauſtū
ſempiternū: ꝛ liba ei⁹. Jmmaculata offeretis oīa
cum libationib⁹ ſuis.

C. S. De tribus ſolennitatibus ſeptembris
quid vnaquaqꝫ offerendum ſit: ſcilicet feſto tuba
rum et expiationis et feſto tabernaculoru3 quod
octo dies agitur. xxix.

MEnſis etiam ſeptimi prima dies vene= A
rabilis et ſctā erit vobis. Oē op⁹ ſer Oblatō feſti tubaru3
uile non facietis in ea: quia dies clāgo
ris eſt et tubarum. Offeretiſqꝫ holo=
cauſtum in odorē ſuauiſſimū dn̄o: vitulum de ar=
mento vnū ꝛ arietē vnū: ꝛ agnos anniculos ima=
culatos ſeptē: ꝛ in ſacrificijs eorū ſimile oleo con=
ſperſe: tres decimas ꝑ ſingulos vitulos duas de=
cimas per arietē: vnā decimā per agnum: qui ſi=
mul ſunt agni ſeptē: ꝛ hyrcū ꝓ pctō qui offertur
in expiationē populi ꝑter holocauſtū kalēdaru3
cū ſacrificijs ſuis: ꝛ holocauſtū ſempiternum cu3
libationibus ſolitis. Hiſdem cerimonijs offe= Oblatio i feſto expiationis.
retis in odorem ſuauiſſimū incēſu3 dn̄o. Decima
quoqꝫ dies mēſis hui⁹ ſeptimi: erit vobis ſctā at=

B
q̄ꝫ venerabilis ⁊ affligetis aias vestras. Oē op⁹
seruile nō facietꝭ ī ea. Offeretisq̄ꝫ holocaustū dn̄o
ī odorē suauissimū: vitulū de armēto vnū: arietē
vnū: agnos anniculos immaculatos septem: ⁊ in
sacrificijs eorum simile oleo consperse tres deci
mas per singulos vitulos duas decimas per ari=
etē: decimā decime ꝑ agnos singulos: q̄ sūt simul
agni septē: ⁊ hyrcū ꝓ pctō absq̄ꝫ his q̄ offerri ꝓ de
licto solēt in expiationē ⁊ holocaustū sempiternū
Oblatio ī festo taber naculorū. ī sacrificio ⁊ libaminib⁹ eoꝝ. Quintadecima vero
die mensis septimi que vobis sācta erit atq̄ꝫ vene
rabilis: oīe opus seruile nō facietis ī ea sed cele
brabitis solēnitatē dn̄o septē diebus. Offeretisq̄ꝫ
holocaustū in odorē suauissimū dn̄o vitulos de
armēto tredecim: arietes duos: agnos āniculos
quattuordecim: ⁊ in libamētis eoꝝ simile oleo cō
sperse tres decimas ꝑ vitulos qui sunt simul vitu
li tredecī ⁊ duas decimas arieti vno: id est simul
arietibus duob⁹: ⁊ decimā decime agnis singl̄is
q̄ sunt simul agni quattuordecim: ⁊ hyrcū ꝓ pctō
absq̄ꝫ holocausto sempiterno ⁊ sacrificio ⁊ libami
C
ne ei⁹. In die altero offeretis vitulos de armen=
Scd̄a die festi taber naculorū. to duodecim: arietes duos: agnos āniculos ima=
culatos quattuordecim: sacrificiaq̄ꝫ ⁊ libamia sin
gulorū ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabi
tis: ⁊ hyrcū ꝓ peccato absq̄ꝫ holocausto sempiter
Tertia die no sacrificioq̄ꝫ ⁊ libamine eius. Die tertio offere=
tis vitulos vndecim: arietes duos: agnos annicu
los īmaculatos q̄ttuordecī: sacrificiaq̄ꝫ ⁊ libami
na singulorū ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite cele
brabitis: ⁊ hyrcū ꝓ pctō: absq̄ꝫ holocausto sempi=
quarta die terno sacrificioq̄ꝫ ⁊ libamine ei⁹. Die quarto offe
retis vitulos decē: arietes duos: agnos āniculos
īmaculatos quattuordecim: sacrificiaq̄ꝫ ⁊ libami
na singulorum per vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite
celebrabitis: ⁊ hyrcū ꝓ peccato absq̄ꝫ holocausto
Quīta die sempiterno sacrificioq̄ꝫ ei⁹ ⁊ libamine. Die quin=
to offeretis vitulos nouē: arietes duos: agnos an
niculos īmaculatos quattuordecī: sacrificiaq̄ꝫ et
libamina singuloꝝ per vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos
rite celebrabitꝭ: ⁊ hyrcū ꝓ pctō absq̄ꝫ holocausto
D
sempiterno: sacrificioq̄ꝫ ei⁹ ⁊ libamine. Die sexto
Sexta die offeretis vitulos octo: arietes duos: agnos ānicu
los īmaculatos quattuordecī: sacrificiaq̄ꝫ ⁊ liba
mina singuloꝝ ꝑ vitulos ⁊ arietes ⁊ agnos rite ce
lebrabitis ⁊ hyrcū ꝓ pctō absq̄ꝫ holocausto sempi
Septima die. terno sacrificioq̄ꝫ ei⁹ ⁊ libamine. Die septimo offe
retis vitulos septē: ⁊ arietes duos: agnos annicu
los īmaculatos quattuordecim: sacrificiaq̄ꝫ et li=
bamina singuloꝝ ⁊ ꝑ vitulos ⁊ arietes et agnos
rite celebrabitꝭ: ⁊ hyrcū ꝓ pctō absq̄ꝫ holocausto
Octabarū oblatio. sempit̄no sacrificioq̄ꝫ ei⁹ ⁊ libamine. Die octauo
q̄ ē celeberrimus. Oīe opus seruile nō facietis
offerētes holocaustū in odorē suauissimū dn̄o: vi
tulū vnū: arietē vnū: agnos anniculos īmacula=
tos septē: sacrificiaq̄ꝫ ⁊ libamina singuloꝝ ꝑ vitu
los ⁊ arietes ⁊ agnos rite celebrabitis: ⁊ hyrcū ꝓ
pctō absq̄ꝫ holocausto sempiterno sacrificoq̄ꝫ ei⁹
⁊ libamine. Hec offeretis dn̄o ī solēnitatib⁹ vr̄is
ꝑter vota ⁊ oblatōes spōtaneas in holocausto: in
sacrificio: in libamine: ⁊ in hostijs pacificis.

C. S. De voto dato: quando voto tenetur vir vel
mulier: ⁊ quando non. xxx.

A
Narrauitq̄ꝫ moyses filijs israel omnia q̄
ei dn̄s imperarat: et locutus est ad prin
cipes tribuū filiorum israel. Iste est ser
Votū virorum. mo quē precepit dn̄s. Si quis virorū
votū dn̄o vouerit: aut se constrinxerit iuramento
non faciet irritū verbū suū: sed omne quod ꝓmi=
Votū puelle in domo patris non matrimonio ligate. sit implebit. Mulier si quippiā vouerit ⁊ se cōstri=
xerit iuramento q̄ est in domo patris sui: ⁊ in eta=
te adhuc puellari: si cognouerit pater votū quod
pollicita est: ⁊ iuramentū quo obligauit aiam suā
⁊ tacuerit voti rea erit. Quicquid pollicita est et
iurauit: opere cōplebit. Sin autē statim vt audie
B
rit cōtradixerit pater: ⁊ vota ⁊ iuramēta eius irri
ta erūt nec obnoxia tenebitur sponsioni: eo q̄ cō=
Votū puelle despōsate in domo patris. tradixerit pater. Si maritū habuerit ⁊ vouerit
aliq̄d: ⁊ semel de ore eius verbū egrediens aiā
eius obligauerit iuramento quo die audierit vir
⁊ nō cōtradixerit: voti rea erit: reddetq̄ꝫ quodcū=
q̄ꝫ ꝓmiserat. Sin aūt audiēs statim cōtradixerit:
C
⁊ irritas fecerit pollicitationes eius: verbaq̄ꝫ qui
bus obstrinxerat aiam suā: propicius erit ei dn̄s.
Votū viduarū ⁊ repudiatarum. Vidua ⁊ repudiata q̄cq̄d vouerit reddent. Uxor
in domo viri cū se voto cōstrinxerit ⁊ iuramēto: si
audierit vir ⁊ tacuerit nec cōtradixerit sponsioni
Votū vxorꝭ extra domū patris. reddet q̄ðcūq̄ꝫ promiserat. Sin aūt extēplo ꝯtra
dixerit: nō tenebitur promissionis rea: q: marit⁹
cōtradixit: ⁊ dn̄s ei ꝓpitius erit. Si vouerit ⁊ iu=
ramento se cōstrinxerit vt per ieiuniū vel cetera=
rū rerū abstinētiā affligat aiam suā: in arbitrio vi
ri erit si faciat siue non faciat. Quod si audiens
vir tacuerit: ⁊ in alterā diē distulerit sententiam:
quicquid vouerat atq̄ꝫ promiserat reddet: q: sta=
tim vt audiuit tacuit. Sin aūt ꝯtradixerit postq̄
resciuit portabit ipse iniquitatē eius. Iste sunt le
ges quas constituit dn̄s moysi inter virū et vxo=
rem: inter patrē et filiā que in puellari adhuc eta
te est: vel que manet in parentis domo.

C. S. De pugna contra madian. De ba=
laam interfecto. De mulieribus madianitarum
captiuis interficiendis. De diuisione prede exe=
quor. De parte pontificis et leuitarum. De dona
rijs domini. Caplm. xxxi.

A
Locutusq̄ꝫ est dn̄s ad moysen dicēs. Ul
ciscere prius filios israel de madiani=
tis et sic colligeris ad populum tuum.
Statimq̄ꝫ moyses: armate inquit ex
vobis viros ad pugnam qui possint vltionem do
mini expetere de madianitis. Mille viri de singu
lis tribubus eligantur ex israel qui mittantur ad
bellum. Dederuntq̄ꝫ millenos de singulis tribu=
bus: id est duodecim milia expeditorum ad pu=
gnam: quos misit moyses cum finees filio eleaza
ri sacerdotis: vasaq̄ꝫ sancta ⁊ tubas ad clangen=
Victoria cōtra Madianitas. dum tradidit eis. Cumq̄ꝫ pugnassent contra ma=
dianitas atq̄ꝫ vicissent: omnes mares occiderunt
⁊ reges eorum eui et recē et sur ⁊ vr ⁊ rebe quiq̄ꝫ
Occiditur Balaam principes gētis: balaā quoq̄ꝫ filiū beor interfece=
B
runt gladio: ceperuntq̄ꝫ mulieres eorum et par=
uulos: omniaq̄ꝫ pecora et cunctam supellectilem
Quicquid habere potuerant depopulati sunt tā
vrbes q̄ viculos: et castella flamma consumpsit.
Et tulerunt predam et vniuersa que ceperāt tā
ex hoībus q̄ ex iumentis: ⁊ adduxerunt ad moy=

sen et eleazarum sacerdotē: ⁊ ad omnē multitudi
nem filioꝝ israel. Reliqua aūt vtensilia portaue=
runt ad castra in campestribus moab: iuxta ior=
danē cōtra hiericho. Egressi sūt aūt moyses ⁊ ele
azar sacerdos ⁊ oēs pricipes synagoge i occursū
eoꝝ extra castra Iratusqꝫ moyses pricipib⁹ exer
cit⁹ tribunis ⁊ cēturionib⁹ q̄ venerāt de bello ait.
Cur feminas reseruastis? Nōne iste sunt q̄ dece=
supra.25.d perūt filios isrl̄ ad suggestionē balaā: ⁊ preuarica
C ri vos fecerīt i dn̄o sup̄ pctō phogor vñ ⁊ ꝑcussus
est pplus. Ergo cūctos interficite qcq̄d est gene
Judicum ris masculini etiā in paruulis: ⁊ mulieres q̄ noue
21.d. rūt viros in coitu iugulate: puellas autē ⁊ oēs fe=
minas ꝟgines reseruate vobis ⁊ manete extra ca
stra septē dieb⁹. Qui occiderit hoiem vel occisuꝫ
tetigerit: lustrabit̄ die tertio ⁊ septimo. Et de omī
p̄da siue vestimētū fuerit siue vas: ⁊ aliq̄d in vten
silia p̄paratū de capraꝝ pellib⁹ ⁊ pilis ⁊ ligno ex
piabit̄. Eleazar qꝫ sacerdos ad viros exercit⁹ q̄
pugnauerāt sic locut⁹ est. Hoc ē p̄ceptū legis qd̄
D mādauit de⁹ moysi. Aurū ⁊ argētū ⁊ es ⁊ ferrū ⁊
plūbū ⁊ stannū: ⁊ oē qd̄ pōt trāsire ꝑ flāmas: igne
purgabit̄: quicq̄d aūt ignē nō pōt sustinere: aqua
expiationis sanctificabit̄: ⁊ lauabitꝭ vestimēta ve
stra die septimo: ⁊ purificati postea castra itrabi=
tis. Dixit qꝫ dn̄s ad moysen. Tollite summā eo=
Diuisio p̄de rū q̄ capta sūt ab hoie vsqꝫ ad pecus: tu ⁊ eleazar
per pugna sacerdos ⁊ oēs pricipes vulgi: diuidesqꝫ ex equo
tores. predā inter eos q̄ pugnauerunt egressiqꝫ sunt ad
bellū: ⁊ iter oēm reliquā multitudinem: ⁊ sepabis
Pars pre= ptē dn̄o ab his q̄ pugnauerūt ⁊ fuerūt i bello vnā
de pro sa= aiam de quingētis tā ex hoibus q̄ ex bobus ⁊ asi
cerdote. nis ⁊ ouib⁹: ⁊ dabis eā eleazaro sacerdoti: qr pri=
E mitie dn̄i sunt. Ex media qꝫ pte filioꝝ israel acci
Pars pre= pies quiquagesimū caput hoim ⁊ boū ⁊ asinorū ⁊
de ꝓ leuitꝭ ouiū cūctoruqꝫ animātiū: ⁊ dabis ea leuitis q̄ ex=
cubāt i custodijs tabernaculi dn̄i Feceruntqꝫ moy
ses ⁊ eleazar sicut p̄cepat dn̄s. Fuit aūt p̄da quaꝫ
Numerus exercit⁹ ceperat: ouiū sexcēta septuagintaquinqꝫ
prede. milia: boū septuagita duo milia: asinoꝝ sexaginta
milia ⁊ mille aie hoim: sexus feminei q̄ nō cogno=
uerāt viros trigita duo milia. Dataqꝫ est media
pars his q̄ i p̄lio fuerāt: ouiū trecēta trigita septē
milia quigēte: e quib⁹ in partē dn̄i supputate sūt
oues sexcēte septuagitaquinqꝫ: ⁊ de bob⁹ trigita
sex milib⁹: boues septuagita ⁊ duo: de asinis trigi
ta milib⁹ q̄ngētis: asini sexagita vn⁹. De aiab⁹ ho
F minū sedeci milib⁹ cesserūt i partē dn̄i trigita due
sie. Tradiditqꝫ moyses numerū p̄miciarū dn̄i
eleazaro sacerdoti: sicuti fuerat ei iperatū ex me=
dia parte filioꝝ israel: quā separauerat his qui in
prelio fuerāt. De media vero parte q̄ contigerat
relique multitudini: id est de ouibus trecētis tri=
ginta septē milib⁹ q̄ngētis: ⁊ de bob⁹ triginta sex
milib⁹: ⁊ de asinis triginta milib⁹ quingētis ⁊ de
hoib⁹ sedeciꝫ milib⁹: tulit moyses quiquagesimū
caput: ⁊ dedit leuitis q̄ excubabāt in tabernaclo
G dn̄i sicut p̄ceperat dn̄s. Cūqꝫ accessissēt pricipes
exercit⁹ ad moysen ⁊ tribuni cēturionesqꝫ: dixerīt
Nos serui tui recensuim⁹ numerū pugnatorū q̄s
habuimus sub manu nostra ⁊ ne vn⁹ quidē defu=
it. Ob hāc causā offerimus in donarijs dn̄i singu
li qd̄ in p̄da auri potuim⁹ inuenire: periscelides ⁊
armillas: annulos ⁊ dexteralia ac murenulas vt
depreceris ꝓ nobis dn̄m. Susceperūtqꝫ moyses
⁊ eleazar sacerdos oē aurū in diuersis speciebus
pōdere sanctuarij sedecim milia septingētos q̄n
quaginta siclos a tribunis ⁊ cēturionibus. Unus=
quisqꝫ eni qd̄ in preda rapuerat suū erat. Et susce
ptū intulerūt in tabernaculuꝫ testimonij in moni
mentū filioꝝ israel corā dn̄o.

C. S. Filij Ruben ⁊ Gad querūt moysi iaser ⁊ ga
laad citra iordanē in possessionēꝫ. Qd̄ iustificata
petitiōe in sortē acceperūt vna cuꝫ dimidia tribu
manasse: vbi edificauerūt ciuitates. xxxij.

Filij aūt ruben ⁊ gad habebant pecora
multa: ⁊ erat illis in iumētis ifinita sub
stantia. Cūqꝫ vidissent iazer ⁊ galaad A
aptas animalib⁹ alendis terras vene=
runt ad moysen ⁊ ad eleazaꝝ sacerdotē ⁊ princi=
pes multitudinis: atqꝫ dixerūt. Astaroth ⁊ dybō
⁊ iazer ⁊ nemra esebon ⁊ eleale ⁊ saban ⁊ nebo et
beon terra quā percussit dn̄s in conspectu filiorū
israel: regionis vberrime est ad pastū animaliū: ⁊
nos serui tui habemus iumēta plurima: p̄camur=
qꝫ si inuenimus gratiā corā te vt des nobis famu=
lis tuis eā in possessionēꝫ: nec facias nos transire
iordanem. Quibus respondit moyses. Nūquid
fratres vestri ibunt ad pugnam: et vos hic sede= B
bitis? Cur subuertitis mentes filiorum israel ne
transire audeant in locum quem eis daturus est
dn̄s? Nōne ita egerūt patres vestri quando missi
de cadesbarne ad explorandā terrā? Cūqꝫ venis
sēt vsqꝫ ad vallē botri lustrata oi regiōe subuerte
runt cor filioꝝ israel vt nō intrarēt fines quos eis
dn̄s dedit: quibus iratus iurauit dicens. Si vide
būt hoies isti qui ascēderunt ex egypto a viginti supra.14.
annis ⁊ supra terrā quā sub iuramento pollicitus
sū abraā ysaac et iacob: ⁊ noluerūt sequi me. p̄ter
caleph filiū iephone cenezeū ⁊ iosue filium nun.
Isti impleuerūt volūtatē meā. Iratusqꝫ dn̄s ad=
uersuꝫ israel circunduxit eū per desertū quadra= C
ginta annis donec consumeret̄ vniuersa genera
tio que fecerat malū in cōspectu eius. Et ecce in=
quit vos surrexistis ꝓ patribus vestris incremē=
ta ⁊ alūni hominū peccatorū vt augeretis furorē
dn̄i cōtra israel: q̄ si nolueritis sequi euꝫ: in solitu
dine populū derelinquet ⁊ vos causa eritis necis
omniū. At illi ꝓpe accedentes dixerunt. Caulas
ouiū fabricabimus et stabula iumentorum: par=
uulis quoqꝫ nostris vrbes munitas: nos autē ipsi
armati ⁊ accincti ꝑgemus ad prelium ante filios Infra co
israel donec introducamus eos ad loca sua. Par D
uuli nostri et quicquid habere possumus erit in
vrbibus munitis: propter habitatorum insidias.
Non reuertemur in domos nostras vsqꝫ duꝫ pos
sideant filij israel hereditatē suaꝫ: nec quicq̄ que
remus trans iordanē qr iā habem⁹ nostrā posses
sionē in orientali eius plaga. Quibus moyses ait. Josue.1.f.
Si facitis quod ꝓmittitis: expedite: ꝑgite corā
domino ad pugnam: et omnis vir bellator ar=
matus iordanē transeat: donec subuertat dn̄s ini
micos suos: ⁊ subijciatur ei omis terra: tūc eritis
inculpabiles apud deū ⁊ apd̄ israel: ⁊ obtinebitis
regiōes q̄s vultꝭ corā dn̄o. Sin autē qd̄ dicitis nō E
feceritis: nulli dubiū est quin peccetis in deū: ⁊ sci

tote qm̄ pctm̄ vestrū apprehēdet vos. Edificate
ergo vrbes paruulis vris: ⁊ caulas ⁊ stabula oui-
bus ac iumētis: ⁊ qđ polliciti estis īplete. Dixerūt
qꝫ filij gad ⁊ ruben ad moysen. Serui tui sumus
Faciemus qđ iubet dn̄s noster. Paruulos nr̄os
⁊ mulieres ⁊ pecora ac iumēta relinquemus ī vr-
bib⁹ galaad: nos aūt famuli tui oēs expediti per
gemus ad bellū sicut tu dn̄e loq̄ris. Precepitqꝫ
moyses eleazaro sacerdoti ⁊ iosue filio nun ⁊ prī
cipibus familiarū trib⁹ israel: ⁊ dixit ad eos. Si
trāsierint filij gad ⁊ filij ruben vobiscū iordanē oēs
F armati ad bellū corā dn̄o: ⁊ vobis fuerit t̄ra subie
Iosue.4.c cta: date eis galaad in possessionē. Sin aūt nolue
rint trāsire vobiscū ī terra chanaan: inter vos ha
bitandi accipiāt loca. Responderūtqꝫ filij gad et
filij ruben. Sicut locutus est dn̄s seruis suis ita
supra eođ. faciemus. Ipsi armati pergem⁹ corā dn̄o in ter-
rā chanaan: ⁊ possessionē iā suscepisse nos cōfite-
Iosu.22.a mur trās iordanē. Dedit itaqꝫ moyses filijs gad
⁊ rubē ⁊ dimidie tribui manasse filij ioseph regnū
seon regis amorrei: ⁊ regnū og regis basan: ⁊ ter
G rā eoꝝ cū vrbib⁹ ꝑ circuitū. Igit̄ extruxerūt filij
gad dibon ⁊ astaroth ⁊ aroer ⁊ roth ⁊ sophā ⁊ ia
zer ⁊ iechaa ⁊ bethnemra ⁊ betharā vrbes muni
tas: ⁊ caulas pecorib⁹ suis. Filij vero ruben edifi
cauert esebō ⁊ eleale ⁊ chariathaim ⁊ nabo ⁊ baal
meon versis noīb⁹ sabama quoqꝫ īponētes voca
Gen.50.d. bula vrbib⁹ q̄s extruxerāt. Porro filij machir filij
manasse ꝑrexerūt in galaad: ⁊ vastauert eā inter-
fecto amorreo habitatore eius. Dedit ergo moy-
ses terrā galaad machir filio manasse qui habi-
tauit in ea. Iair autem filius manasse abijt ⁊ oc-
cupauit vicos ei⁹ quos appellauit anothiair: id
ē villas iair. Nobe q̄qꝫ ꝑrexit ⁊ apprehēdit canath
cū viculis suis: vocauitqꝫ eā ex noīe suo nobe.

C.S. Recapitulatio ꝓcedētiū ab egypto vsqꝫ ad
iordanē. s. māsionū filioꝝ isrl' ī deserto. De dispdē
dis chananeis ⁊ eorū ydolis. xxxiij.

HE sunt māsiōes filioꝝ isrl' q̄ egressi sūt
de egypto ꝑ turmas suas ī manu moy
A si ⁊ aarō: q̄s descripsit moyses iuxta ca
Ramesses strorꝝ loca q̄ dn̄i iussiōe mutabāt. ꝓfecti igit̄ de ra
vn̄ p̄mo re- messe mēse p̄mo: q̄ntadecia die mēsis p̄mi: alte-
cesserūt fi- ra die phase filij isrl' ī manu excelsa vidētib⁹ cūctꝭ
lij isrl' ⁊ sūt egyptijs ⁊ sepelientib⁹ p̄mogenitos q̄s ꝑcusserat
xij. mansio dn̄s. Nā ⁊ ī dijs eoꝝ exercuerat vltionē. Castra-
nes vsqꝫ ad metati sūt ī sochoth. De sochoth venerūt ī ethā q̄
mōtē synai ē in extremis finibus solitudis. Inde egressi ve-
nert ꝯtra phiairoth q̄ respicit beelsephō: ⁊ castra
B metati sūt an̄ magdalū. Profectiqꝫ de phiairoth
trāsierūt ꝑ mediū mare in solitudinē: ⁊ ābulātes
trib⁹ dieb⁹ ꝑ desertū ethā castrametati sunt ī ma
Exo.15.d. ra. Profectiqꝫ de mara: venerūt in helim vbi erāt
duodeci fōtes aquarū ⁊ palme septuagīta: ibiqꝫ
castrametati sunt. Sed ⁊ inde egressi fixerūt tēto-
Mons sy- ria sup mare rubrū. Profectiqꝫ de mari rubro: ca-
nai et vsqꝫ strametati sunt in deserto syn. Unde egressi ve-
ad cades nerūt in deptha. Profectiqꝫ de deptha castrame
enūerātur tati sunt ī halus. Egressiqꝫ de halus raphidim fi-
21. mansio xere tētoria vbi pp̄lo defuit aq̄ ad bibēdū. Profe
nes. ctiqꝫ de raphidi: castrametati sūt ī deserto synai.
C Sed ⁊ de solitudine synai egressi venerūt ad se-
pulchra ꝯcupiscētie. Profectiqꝫ de sepulchris cō

cupiscētie castrametati sūt in asseroth. Et de asse
roth venerūt in rethma. Profectiqꝫ de rethma ca
strametati sūt in remōphares. Un̄ egressi venert
in lebna. De lebna castrametati sūt ī ressa. Egres
siqꝫ de ressa venerunt in ceelatha. Unde profecti
castrametati sunt in mōte sepher. Egressi de mō- D
te sepher venerunt in arada. Inde proficiscen-
tes castrametati sunt in maceloth. Profectiqꝫ de
maceloth. venerūt in taath. De thaah castrame-
tati sunt in thare. Unde egressi fixere tentoria in
metcha. Et de metcha castrametati sūt ī esmona.
Profectiqꝫ de esmona venerūt ī moseroth. Et de
moseroth castrametati sūt ī baneiachā. Profecti
qꝫ de baneiachā: venerūt ī mōtē gadgad. Un̄ ꝓfe
cti castrametati sūt in iethebatha. Et de iethebat
tha: venerūt ī hebrona. Egressiqꝫ de hebrona ca-
strametati sunt ī asiōgaber. Inde ꝓfecti venerūt
in desertū syn. Hec est cades. Egressiqꝫ de cades Cades vs-
castrametati sūt ī mōtē hor ī extremis finib⁹ ter- qꝫ ad ior-
re edō. Ascēditqꝫ aarō sacerdos ī mōtē hor iubē danē man
te dn̄o ⁊ ibi mortu⁹ ē anno q̄dragesimo egressio- siones no-
nis filioꝝ isrl' ex egypto mēse quito p̄mo die men uem.
sis cū esset ānoꝝ cētū vigintitriū. Audiuitqꝫ cha E
nane⁹ rex arad q̄ habitabat ad meridiē: in terrā
chanaan venisse filios israel. Et ꝓfecti de monte supra.20.d
hor castrametati sūt in salmona. Un̄ egressi vene
rūt ī phinō. Profectiqꝫ de phinō castrametati sūt
in oberh. Et de obeth venerūt in ieabarim q̄ est ī
finib⁹ moabitarꝝ. Profectiqꝫ de ieabari: fixere tē F
toria ī dibōgad. Un̄ egressi castrametati sūt ī hel-
mondeblathaim. Egressiqꝫ de helmōdeblathaim
venerūt ad mōtē abarim cōtra nabo. Profectiqꝫ
de mōtib⁹ abarī trāsierūt ad cāpestria moab su-
pra iordanē contra hiericho. Ibiqꝫ castrametati
sūt de bethsimō vsqꝫ ad belsathim planiorib⁹ locꝭ
moabitarū. Ubi locut⁹ est dn̄s ad moysen. Preci G
pe filijs isrl' ⁊ dic ad eos. Quādo trāsieritꝭ iorda-
nē intrātes terrā chanaā: dispartite cūctos habi
tatores terre illi⁹: cōfringite titulos: ⁊ statuas cō
minuite: atqꝫ oīa excelsa vastate: mundātes terrā
⁊ habitātes in ea. Ego enī dedi vobis illā ī posses
sionē quā diuidetis vobis sorte. Plurib⁹ dabitis
latiorē: ⁊ pauciorib⁹ angustiorē. Singulis vt sors
ceciderit: ita tribuetur hereditas. Per tribus ⁊ fa
milias possessio diuidet̄. Sin aūt nolueritis inter-
ficere habitatores terre: q̄ remāserint erunt vobis
quasi claui in oculis ⁊ lancee in laterib⁹: ⁊ aduer-
sabunt̄ vobis in terra habitatiōis vestre: ⁊ q̄cq̄d
illis cogitauerā facere: vobis faciam.

C.S. De limitatione terre sancte. De ipsa di-
uidenda sorte. De nominibus eorum: qui terram
deberent diudere. xxxiiij.

LOcutusqꝫ ē dn̄s ad moysen dicēs. Pre A
cipe filijs israel ⁊ dices ad eos. Cū in Limitatio
gressi fueritis terrā chanaā ⁊ in posses terre sācte.
sionem vobis sorte ceciderit his finib⁹
terminabit̄. Pars meridiana incipiet a solitudine
syn q̄ ē iuxta edō et hēbit terios ꝯtra oriētē mare
salsissimū q̄ circuibūt australē plagā ꝑ ascēsū scor
pionis: ita vt trāseāt ī sēna: et ꝑueniāt ad meridiē
vsqꝫ ad cadesbarne: vn̄ egredient̄ ꝯfinia ad villā no
mie adar: et tēdēt vsqꝫ ad asemona. Ibitqꝫ ꝑ gyrū B
terminus ab asemona vsqꝫ ad torrentē egypti et

magni maris littore finief:plaga aūt occidētalis
a mari magno icipiet ⁊ ipō fine claudetur Porro
ad septētrionalē plagā a mari magno terini inci
piēt puenietes vsq͡ȝ ad mōtē altissimū a quo veni
ent i emath vsq͡ȝ ad terios sedada : ibūtq͡ȝ ↄfinia
C vsq͡ȝ ad hebrona etvillā henā. Hi erūt teri i pte a=
qlonis. Jnde metabūf fines ↄtra oriētalē plagā
devilla henā vsq͡ȝ sephama: ⁊ de sephama descen
dēt teri in reblatha ↄtra fōtē daphni. Jn puenīēt
ↄtra oriētē ad mare cenereth ⁊ tēdētvsq͡ȝ iordanē
⁊ ad vltimū salsissio claudēf mari. Hāc hēbitꝭ t̄rā
p fines suos i circuitu. Precepitq͡ȝ moyses filus
isrł dicēs Hec erit t̄ra quā possidebitꝭ sorte:⁊ quā
iussit dn̄s dari nouē tribub⁹ ⁊ dimi die tribui Tri
b⁹ ei filioꝝ rubē p familias suas:et trib⁹ filiorum
gad iuxta cognationuȝ numeꝝ. media q̄ȝ tribus
manasse.i. due semis trib⁹ accepeřt ptē suā trans
iordanē ↄtra hierico ad oriētalē plagā. Et ait do
D min⁹ ad moysē. Hec sūt nōia viroꝝ q̄ terrā vobis
Josue.14. diuident. Eleazar sacerdos ⁊ iosue filius nū ⁊ sin
a. guli pricipes de tribub⁹ singlis q̄ꝝ ista sūt voca=
Diuisores terre scte ⁊ bula. De tribu iuda:caleph fili⁹ iephone De tribu
eorū nōia symeō:samuel fili⁹ āmiud. De tribu beniamī:hell
dat fili⁹ caselō. De tribu filioꝝ dā: bocci fili⁹ iogli
Filioꝝ ioseph de tribu manasse : bannihel fili⁹ e=
phot. De tribu effrai:camuhel fili⁹ septhā. De tri
bu zabulō:helisaphā fili⁹ pharnath. De tribu ysa
char:dux phaltihel fili⁹ ozan De tribu aser.abiud
fili⁹ salomi De tribu neptali:phedahel fili⁹ amiud
Hi sūt q̄bus p̄cepat dn̄s vt diuiderēt filiis israel
terram chanaā.

C.S. De ciuitatibus ⁊ suburbanis dandis leuitꝭ
de ciuitatib⁹ refugij vltra iordanē ⁊ citra. de lege
homicidij vł homicide siue volēs siue nolēs fece=
rit ad testimoniū vni⁹ null⁹ puniaf. xxxv.

A Ec q̄ȝ locut⁹ est dn̄s ad moysē in cāpe=
Jos.21.a stribus moab supra iordanē ↄtra hie=
richo. Precipe filijs isrł vt dēt leuitꝭ de
possessionib⁹ suis vrbes ad hitandū et
suburbana eaꝝ p circuitū vt ipsi i oppidis mane
ant: ⁊ suburbana sint pecorib⁹ ac iumētis: q̄ a mu
ris ciuitatū forinsec⁹ p circuitū mille passuū spa=
cio tēdēf. Cōtra oriētēȝ duo milia erūt cubiti : et
ↄtra meridiē silr ērt duo milia . ad mare q̄ȝ qđ re
spicit ad occidēteȝ eađ mēsura erit: ⁊ septētriona
Josue.20. lis plaga eq̄li terio finief. Eritq͡ȝ vrbes i medio ⁊ fo
a. ris suburbana De ipsis aūt oppidis q̄ leuitꝭ dabitꝭ
Ciuitates sex ērt i fugitiuoꝝ auxilia sepata : vt fugiat ad ea
refugij q̄ fuderit sāguinē: ⁊ exceptꝭ his alia q̄draginta duo
oppida.i. sił q̄draginta octo cū suburbanis suis Jp
B seq͡ȝ vrbes q̄ dabūf de possessionib⁹ filioꝝ isrł. ab
his q̄ plus hn̄t plēs auferenf ⁊ q̄ min⁹ pauciores
Singli iuxta mēsurā hereditatꝭ sue dabunt oppi
da leuitꝭ. Ait dn̄s ad moysē. Loq̄re filijs isrł ⁊ di
Deute.19. ces ad eos Qn̄ trāsgressi fueritꝭ iordanē i t̄ra cha
a. naā: decernite q̄ vrbes eē debeāt i p̄sidia fugitiuo
Lex homicidarum. rū q̄ nolētes sāguinē fuderūt i q̄b⁹ cū fugerit ↄfu
g⁹ cognat⁹ occisi nō poterit eū occidere dōec stet
i ↄspectu mltitudis: ⁊ cā illi⁹ iudicef. De ipsis aūt
vrbib⁹ q̄ ad fugitiuoꝝ subsidia separāf: tres erūt
trās iordanē: ⁊ tres i t̄ra chanaā. tā filiis isrł q̄ȝ ad
uenis atq͡ȝ pegrinis: vt ↄfugiat ad eas q̄ nolēs sā
guinē fuderit. Si q̄s ferro pcusserit ⁊ mortu⁹ fue=
rit q̄ pcussus est: reus erit homicidij ⁊ ipse morief
Si lapidē iecerit: et ictus occubuerit silr punief.
Si ligno pcussus iterierit: pcussorꝭ sāguie vīdica C
bif. Propīquus occisi homicidā iterficiet: stati vt
apphēderit eū iterficief. Si p odiū q̄s hoīem im
pulerit vel iecerit q̄ppiā i eū p insidias: aut cū esset
inimic⁹ manu pcusserit: ⁊ ille mortu⁹ fuerit pcussor
homicidij reus erit. Cognat⁹ occisi stati vt inene Deut.19.c
rit eū: iugulabit. Qđ si fortuitu ⁊ absq͡ȝ odio ⁊ simi
ltatis q̄cq͡ȝ hoꝝ fecerit et hoc audiēte pplo fuerit
ↄprobatū atq͡ȝ iter pcussorē et ppiquū sanguis q̄
stio vētilata: liberabif inocēs de vltoris manu: et
reducef p sētētiā i vrbē ad quā ↄfugerat: manebit
q͡ȝ ibi donec sacerdos magn⁹ q̄ oleo scō vnctus ē
morsaf Si iterfector extra fines vrbiū q̄ exulibus D
deputate sūt: fuerit iuēt⁹ ⁊ pcuss⁹ ab eo q̄ vltor est
sāguis: absq͡ȝ noxa erit q̄ eū occiderit. Debuerat
eni ↄfug⁹ vsq͡ȝ ad mortē pōtificꝭ in vrbe residere.
Postq͡ȝ aūt ille obierit: homicida reuertef i terrā
suā. Hec sēpit'na erūt ⁊ legitima i cūctis hitatio=
nib⁹ vr̄is. Homicida sub testib⁹ punief. ad vni⁹ te Unus testꝭ
stimoniū nullus ↄdēnabif. Nō accipietꝭ p̄ciuȝ ab nō sufficit
eo q̄ reus ē sāguis: stati ⁊ ipse morief. Exules ⁊ p ad condē=
fugi añ mortē pōtificꝭ nullo mō i vrbes suas reuer nandum.
ti poterit. ne polluatis t̄rā hitatōis vr̄e q̄ isontiuȝ
cruore maculaf: nec alr expiari pōt nisi p ei⁹ san=
guinē q̄ alteri⁹ sanguinē fuderit: atq͡ȝ ita emūda
bif vestra possessio me cōmorante vobiscum Ego
enim sum domin⁹ q̄ habito inter filios israel.

C.S. De lege cōmiscendarum tribuum occasiōe
filiaꝝ salphaad xxxvi

A Ccesserūt aūt ⁊ pricipes familiaꝝ gala= A
ad filij machir filij manasse de stirpe fi S.27.a.
lioꝝ ioseph locutiq͡ȝ sūt moysi corā pri
cipibus isrł atq͡ȝ dixerūt Tibi dn̄o nr̄o p̄
cepit dn̄s vt t̄rā sorte diuideres filijs isrł: ⁊ vt filia
b⁹ salphaad fr̄is nr̄i dares possessionē debitā pr̄i
q̄s si alteri⁹ trib⁹ hoīes vxores acceperit: seq̄f pos B
sessio sua et trāslata ad aliā tribū de nr̄a hēditate
minuef: atq͡ȝ ita fiet vt cū iubile⁹.i. q̄nq̄gesim⁹ an=
nus remissiōis aduenerit ↄfūdaf sortiū distribu=
tio: ⁊ alioꝝ possessio ad alios trāseat Rn̄dit moy
ses filijs isrł ⁊ dn̄o p̄cipiēte ait. Recte trib⁹ filiorū
ioseph locuta ē. ⁊ hec lex sr filiab⁹ salphaad a dn̄o
pmulgata ē. Nubāt q̄b⁹ volūt: tm̄ vt sue trib⁹ hoi= C
b⁹ ne cōmisceaf possessio filioꝝ isrł de tribu i tri= Tho.7.D.
bū. Oēs eni viri ducēt vxores de tribu ⁊ cognatio
ne sua: ⁊ cūcte femine de eadeȝ tribu maritos ac
capiēt: vt hēditas pmaneat in familijs: nec sibi mi
sceāf trib⁹: sȝ ita maneāt vt a dn̄o sepate sūt. Fece D
rūtq͡ȝ filie salphaad: vt sibi fuerat ipatū: ⁊ nupserūt
maala ⁊ thersa ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ noa filiis patrui
sui de familia manasse q̄ fuit filius ioseph ⁊ posses
sio q̄ illis fuerat attributa māsit in tribu ⁊ familia
pr̄is eaꝝ. Hec sūt mādata atq͡ȝ iudicia q̄ manda Recapitu=
uit dn̄s p manū moysi ad filios isrł i cāpestribus latio.
moab supra iordanē cōtra hierico.

Explicit liber Numeri. Jncipit liber Elle
hadborim qui Deuteronomiū prenotatur.

C.S. Recapitulatio de nūeratiōe ⁊ reuersiōe ad
montē āmorreorū. De exploratib⁹. De murmura
tiōe ppli. De ira dei. De ascēsu in amalech. C.j.

Hec ſunt

A verba que locutuſ eſt
moyſes ad oēm iſra=
el trans iordanē i ſo=
Recapitu= litudie campeſtri cō=
latio p to= tra mare rubꝛū inter
tū capitls pharan et thofel ⁊ la=
ban ⁊ aſeroth: vbi au=
ri eſt plurimum vnde
cim diebus de oreb p viā montis ſeyr vſqꝫ cadeſ=
barne. Quadrageſimo āno vndecio mēſe pꝛimo
die menſis locutus ē moyſes ad filios iſrael om=
nia q̄ pceperat illi dñs vt diceret eis: poſtq̄ pcuſ=
ſit ſeon regē āmorreoꝝ: qui hitauit i eſebon: et og
regē baſā: qui māſit in aſeroth et in edrai trās ior
danē in terra moab. Cepitqꝫ moyſes explanare
legem et dicere. Dñs deus noſter locutus eſt ad
nos in oreb dicēs. Sufficit vobis ꝙ in hoc monte
māſiſtis. Reuertimini ⁊ venite ad montē āmorre
orum: ⁊ ad cetera que ei proxima ſūt cāpeſtria at
qꝫ mōtana ⁊ humiliora loca contra meridiē ⁊ iux
ta littus maris terrā chananeorum: et libani vſqꝫ
B ad flumē magnū eufratē. En inqt tradidi vobis.
Ingredimini ⁊ poſſidete eā: ſup quā iurauit dñs
patrib⁹ vr̄is abraā yſaac et iacob: vt daret illā eis
et ſemini eoꝝ poſt eos. Dixiqꝫ vobis illo i tempo=
Exo.18.c. re. Nō poſſū ſolus ſuſtinere vos quia dñs de⁹ ve=
ſter multiplicauit vos: et eſtis hodie ſicut ſtelle ce
li plurimi. Dñs deus patrū vr̄oꝝ addat ad hunc
numerū multa milia: et bñdicat vobis ſicut locu=
tus eſt Non valeo ſolus negocia veſtra ſuſtinere
⁊ pondus et iurgia. Date ex vobiſ viros ſapienteſ
et gnaros: quoꝝ ꝯuerſatio ſit pbata in tribubus
veſtris: et ponā eos vobis pncipes Tunc reſpō
diſtis michi. Bona res eſt quā vis facere. Tuliqꝫ
de tribub⁹ vr̄is viros ſapiētes ⁊ nobiles et conſti
tui eos pricipes tribunos et cēturiōes et q̄nqua
genarios ac decanos q̄ docerēt vos ſingula. Pre
C cepiqꝫ eis dicēs. Audite illos et quod iuſtū ē iu=
Joh.7.c. dicate. Siue ciuis ſit ille ſiue pegrinus. nulla erit
diſtantia pſonaꝝ. Ita paruū audietis vt magnū
nec accipietis cuiuſq̄ perſonā: quia dei iudicium
eſt: ꝙ ſi difficile vobis viſū aliq̄d fuerit: referte ad
me: ⁊ ego audiā. Precepiqꝫ eis oīa que facere de
berent. Profecti aūt de oreb trāſiuim⁹ p heremū
terribilē et maximā ſolitudinem quam vidiſtis p
viam mōtis āmorrei: ſicut pceperat dñs deus no
ſter nobis. Cunqꝫ veniſſemus in cadeſbarne: di=
xi vobis. Veniſtis ad mōtē āmorrei quē dñs de
D us veſter datur⁹ eſt vobis. Vide terrā quam dñs
deus tuus dabit tibi. Aſcende et poſſide eā ſicut
locutus eſt dñs deus nr̄ pr̄ibus tuis. Noli timere
nec quicq̄ paueas. Et acceſſiſtis ad me oēs atqꝫ
dixiſtis. Mittam⁹ viros q̄ conſiderēt terrā et re=
nunciēt per qd̄ iter debeam⁹ aſcēdere: ⁊ ad quas
pgere ciuitates. Cūqꝫ michi ſmo placuiſſet: miſi
ex vobis duodeci viros ſingulos de tribub⁹ ſuis
Nu.13.c. Qui cū ꝑrexiſſēt et aſcēdiſſēt i mōtana venerūt
vſqꝫ ad vallē botri: et ꝯſiderata terra ſumētes de
fructibus ei⁹ vt oſtēderēt vbertatem attulerunt
ad nos atqꝫ dixerunt. Bona eſt terra quā dñs de
us noſter daturus eſt nobis. Et noluiſtis aſcēde
re: ſed increduli ad ſmonē dei noſtri murmuraſtiſ
i tabernaculis veſtris atqꝫ dixiſtis. Odit nos do
min⁹: ⁊ idcirco eduxit nos de terra egypti vt tra=
deret nos in manu ammorrei atqꝫ deleret. Quo E
aſcendem⁹ nūcij terruerunt cor noſtrū dicētes.
Maxima multitudo eſt: et nobis ſtatura pcerior
Urbes magne: et ad celū vſqꝫ munite. Filios ena
chim vidimus ibi. Et dixi vobis. Nolite metuere
ne timeatis eos. Dominus deus qui ductor ē no
ſter p vobis ipſe pugnabit. ſicut fecit i egypto cū
ctis videntibus: et in ſolitudine ipſi vidiſtis Por
tauit te dñs deus tuus vt ſolet hō geſtare paruu
lum filium ſuum in omni via per quā ambulaſti:
donec veniretis ad locum iſtū. Et nec ſic quidem
crediſtis dño deo vr̄o q̄ preceſſit vos i via: et me=
tatus ē locū i q̄ tētoria figere deberetiſ nocte oſtē
dēs vobis iter per ignē: et die p colūnā nubis Cū
qꝫ audiſſet dominus vocem ſermonū veſtrorum F
iratus iurauit ⁊ ait. Non videbit quiſpiam de ho Nu.14.d.
minibus generationis huius peſſime terram bo
nam quā ſub iuramento pollicit⁹ ſū pr̄ibus vr̄is
pret calepħ filiū iephone. Ipſe eīm videbit eā: ⁊ ip
ſi dabo terrā quā calcauit et filijs eius quia ſecu=
tus eſt dñm. Nec miranda indignatio in populū
cū michi quoqꝫ iratus de⁹ ꝓpter vos dixerit Nec
tu ingredieris illuc: ſed ioſue filius nun miniſter
tuus: ipſe intrabit p te. Hunc exhortare et robora
et ipſe ſorte terrā diuidet iſraeli. Paruuli veſtri de
quibus dixiſtis ꝙ captiui ducerenꞇ: et filij qui ho
die boni ac mali ignorāt diſtantiā: ipſi ingrediē=
tur: et ipſis dabo trā ⁊ poſſidebūt eā: vos aūt re
uertimini et abite in ſolitudinē p viā maris rubri
Et rn̄diſtis michi. Peccauimus dño: aſcendem⁹ G
et pugnabim⁹ ſicut pcepit dñs deus nr̄. Cunqꝫ i=
ſtructi armis pgerem⁹ in mōtē: ait michi dñs Dic
ad eos. Nolite aſcendere neqꝫ pugnetis Non eīm Nu.14.g
ſum vobiſcū: ne cadatis corā inimicis veſtris. Lo=
cut⁹ ſū et non audiſtis: ſed aduerſātes iperio dñi
et tumētes ſuperbia aſcendiſtis in montē. Itaqꝫ
egreſſus āmorreus qui habitabat i montibus et
obuiā veniēs perſecut⁹ eſt vos: ſicut ſolēt apes p
ſequi et cecidit de ſeyr vſqꝫ horma. Cunqꝫ reuer=
ſi ploraretis corā dño: nō audiuit vos: nec voci vē
ſtre voluit acq̄eſcere Sediſtis ergo in cadeſbar=
ne multo tempore.

C.S. Recapitulatio beneficiorum populo poſt
legem datoꝝ ſcilicet de prohibitione pugnandi
contra moab et amon. de victoria habita. de Se=
on rege. ij.

Profectiqꝫ inde venim⁹ in ſolitudinem A
que ducit ad mare rubrū: ſicut michi di
xerat dñs et circuiuim⁹ mōtē ſeyr lōgo
tpe. Dixitqꝫ dñs ad me. Sufficit vobis
circuire mōtē iſtū: ite contra aquilonē et pplo p̄=
cipe dicēs. Tranſibitis p terminos fratrum vr̄o= De tra ſe=
rum filioꝝ eſau qui habitant in ſeyr: et timebunt yr vbi hita
vos. Videte ergo diligenter ne moueamini ꝯtra bant filij
eos. Neqꝫ eīm dabo vobis de terra eoꝝ quantum Eſau
pōt vnius pedis calcare veſtigiū: q: in poſſeſſio=
nem eſau dedi montē ſeyr. Cibos emetis ab eis B
pecunia ⁊ comedetiſ: aquā emptā haurietis et bi=
betis. Dñs deus tuus benedixit tibi in oi ope ma

nuū tuaꝝ. Nouit iter tuū: quō transieris solitudi
nem hāc magnā p quadragita annos habitās te
cū dn̄s deus tuus et nichil tibi defuit. Cunqꝫ trā
sissemus fr̄es nr̄os filios esau q̄ habitabāt in seyr
per viā campestrē de helath et de asiongaber: ve
nimus ad iter qd̄ ducit in desertū moab. Dixitqꝫ

De t̄ra moabitaꝝ filiis loth data.

dn̄s ad me. Nō pugnes ꝯtra moabitas: nec ieas
aduersus eos preliū: non em̄ dabo tibi quicq̄ꝫ de
terra eoꝝ: quia filijs loth tradidi eā i possessionez
Emim primi fuerūt habitatores et⁹ ppl's magn⁹
et validus: vt de enachim stirpe q̄si gygantes cre

C

derētur: ꝛ eēnt siles filioꝝ enachi. Deniqꝫ moabi
te appellant eos emim. In seyr aūt prius habita
uerūt. Horrei qbus expulsis atqꝫ deletis habita
uerūt filij esau sicut fecit israel in terra possessōis
sue quā dedit illi dn̄s. Surgētes ergo vt transire
mus torrentē zareth venimus ad eū. Tps autez
quo ābulauim⁹ de cadesbarne vsqꝫ ad transitum
zareth triginta et octo annorum fuit donec cōsu-
meretur ois congregatio hoim bellatoruz de ca-
stris sicut iurauerat dn̄s: cuius manus fuit aduer
sus eos vt interirēt de castroꝝ medio. Postq̄ꝫ au

D

tē vniuersi ceciderūt pugnatores locut⁹ est dn̄s
ad me dicēs. Tu transibis hodie terios moab vr
bē noie ar: ꝛ accedēs in vicinia filioꝝ āmon: caue

De terra filioꝝ āmon data filijs loth.

ne pugnes cōtra eos: nec mouearis ad pliū. Nō ei
dabo tibi de terra filioꝝ āmon quia filijs loth de
di eā in possessionem. Terra gygantū reputata
est: et in ipa olim habitauerūt gygantes: quos ā-
monite vocant zomi. popul⁹ magnus ꝛ multus ꝛ
pcere longitudinis: sicut enachim q̄s deleuit do
minus a facie eoꝝ: ꝛ fecit illos habitare p eis si-
cut fecerat filijs esau qui habitāt i seir delens hor
reos: et terrā eoꝝ illis tradēs quā possidēt vsqꝫ i
presens. Eueos quoqꝫ qui hitabāt in aserim vsqꝫ
gazam cappadoces expulerūt: qui egressi de cap-
padocia deleuerunt eos: et habitauerunt p illis

E

Victorie ꝯtra seon recapitulatō

Surgite et transite torrentē arnon. Ecce tradidi
in manu tua seon regē esebon āmorreoꝝ ꝛ terraz
eius icipe possidere: ꝛ committe aduersus eū pli-
um. Hodie incipiā mittere terrorez atqꝫ formidi
nem tuā in pplos q̄ habitant sub oi celo vt audi-
to noie tuo paueāt et in morē prurientiū contre-

Nu. 21. c.

miscant et dolore teneantur. Misi ergo nuncios
de solitudine cademoth ad seon regē esebon ver

F

bis pacificis dicens. Transibimus p terrā tuam
publica gra diemur via: non declinabim⁹ neqꝫ ad
dexteram neqꝫ ad sinistram: alimēta precio vēde
nobis vt vescamur: aquā pecunia tribue et sic bi-
bemus. Tantum est vt nobis cōcedas trāsitum:
sicut fecerunt filij esau qui habitant in seir: et mo
abite qui morantur in ar donec veniamus ad ior
danē: et transeamus ad t̄rā: quā dn̄s de⁹ nr̄ datu
rus est nobis. Noluitqꝫ seon rex esebō dare nobis
trāsitū: quia indurauerat dn̄s deus tuus spiritū
eius: et obfirmauerat cor illius: ita vt traderetur

G

in man⁹ tuas sicut nūc vides. Dixitqꝫ dn̄s ad me
Ecce cepi tibi tradere seon et terram eius: incipe
possidere eaz. Egressusqꝫ est seon obuiā nobis cū
oi pplo suo ad preliū in iasa: ꝛ tradidit eū dn̄s de
us noster nobis: pcussimusqꝫ eū cum filijs suis et
omni populo suo: cunctasqꝫ vrbes tempore illo ce
pimus iterfectis habitatoribus eaꝝ viris ac mu-
lieribus et paruulis. Non reliq̄mus in eis quicq̄ꝫ
absqꝫ iumētis que in partē venere pdantiū: ꝛ spo
lijs vrbiū quas cepimus ab aroer q̄ ē sup ripā tor
rentis arnō oppido: quod i valle situ ē vsqꝫ galaad
Non fuit vicus et ciuitas q̄ nostras effugeret ma
nus. Oēs tradidit dn̄s deus noster nobis: absqꝫ
terra filioꝝ ammō: ad quā nō accessimus et cun-
ctis que adiacent torrēti ieboc et vrbibus monta
nis: vniuersisqꝫ locis a quib⁹ nos prohibuit domi
nus deus noster.

C. S. De pugna contra Og regē basan. de lecto
ei⁹. de sorte duarū tribuum ꝛ semis. ꝛ dixit moysi
deus non transire iordanē iij.

Itaqꝫ conuersi ascēdimus per iter ba-
san. Egressusqꝫ est og rex basā i occur-
sum nobis cum populo suo ad bellan-

A

dum in edrai. Dixitqꝫ dn̄s ad me. Ne
timeas eum: qr in manu tua traditus ē cū oi po-

Nu. 21. g.

pulo ac terra sua: faciesqꝫ ei sicut fecisti seon regi

Victoria ꝯtra og regem

ammorreoꝝ qui habitauit in esebō. Tradidit er
go dn̄s de⁹ noster in manibus nostris etiā og re-
gem basā ꝛ vniuersū populū eius: percussimusqꝫ
eos vsqꝫ ad iternitionē: vastātes cūctas ciuitates
illi⁹ vno tēpore. Non fuit oppidum quod nos ef-
fugeret. Sexagita vrbes et omnē regionē argob
regni og in basan. Cuncte vrbes erāt munite mu
ris altissimis portisqꝫ et vectibus: absqꝫ oppidis
inumeris q̄ non habebant muros Et deleuimus
eos sicut feceramus seō regi esebon: disperdētes
omnē ciuitatem: virosqꝫ ac mulieres ꝛ paruulos:

B

iumēta aūt et spolia vrbiū diripuimus. Tulimus-
qꝫ illo in tpe terram de manu duoꝝ regū āmorre
orum qui erant trās iordanem. a torrente arnon
vsqꝫ ad montē hermon quē sidonij sarion vocant
et ammorrei sanir: oēs ciuitates q̄ site sunt in pla
nitie et vniuersā terram galaad et basan vsqꝫ ad

Lect⁹ og regis gygātee plis

selcha et edrai ciuitates regni og in basā. Solus
quippe og rex basan restiterat de stirpe gygan-
tū Monstrat lectus eius ferreus qui est i rabath
filioꝝ ammō nouē cubitos hn̄s lōgitudinis ꝛ q̄t-
tuor latitudinis ad mēsuram cubiti virilis man⁹
Terramqꝫ possedim⁹ tpe illo ab aroer que est su
per ripā torrentis arnon vsqꝫ ad mediā partem
mōtis galaad: et ciuitates illius dedi rubē ꝛ gad
Reliquā aūt ptē galaad et omnē basan regni og
tradidi: medie tribui manasse omnez regionem
argob. Cunctaqꝫ basan vocabatur t̄ra gygātū.
Iair filius manasse possedit omnem regionē ar

C

gob vsqꝫ ad termios gessuri et machati. Vocauit
qꝫ ex nomine suo basan anothiair. id est villas ia-
ir vsqꝫ i presentē diē. Machir quoqꝫ dedi galaad
et tribub⁹ rubē: ꝛ gad dedi de t̄ra galaad vsqꝫ ad
torrentē arnō mediū torrētis et confiniū vsqꝫ ad
torrentem ieboc qui est termin⁹ filiorum ammō. ꝛ
planitiē solitudinis atqꝫ iordanē: ꝛ termios cene
reth vsqꝫ ad mare deserti quod est salsissimum ad
radicem montis phasga ꝯtra orientem. Precepi
qꝫ vobis in tempore illo: dicens Dn̄s deus vester
dat vobis terrā hāc in hereditatē: expediti pcedi
te fratres vestros filios israel oēs viri robusti abs
qꝫ vxoribus et paruulis atqꝫ iumētis. Noui eniz
q plura habeatis pecora ꝛ in vrbibus remanere
debebunt quas tradidi vobis: donec requiez tri

buat dñs fratribus vr̃is sicut vobis tribuit et pos
sideant ipi etiā terrā quā datur⁹ est eis trans ior
danē:tunc reuertet̃ vnusq̄sq; in possessionē suam
quā dedi vobis. Josue q̄q; in tempore illo prece=
pi dicēs. Oculi tui viderūt q̄ fecit dñs deus nr̃ duo
bus his regibus:sic faciet oīb⁹ regnis ad que trā
siturus es. Ne timeas eos. Dñs enī deus vester
D pugnabit ꝓ vobis. Precatusq; sū dñm in tp̄e illo
dicēs. Dñe deus tu cepisti ostendere s̄uo tuo ma
gnitudinē tuam manūq; fortissimā. Neq; enī est
ali⁹ deus vel in celo vel ī t̃ra qui possit facere ope
ra tua ⁊ cōparari fortitudini tue. Trāsibo igit̃ et
videbo t̃rā hanc optimā trans iordanē et mōtez
istū egregiū ⁊ libanū. Iratusq; ē dñs mihi ꝓpter
vos:nec exaudiuit me: s; dixit mihi Sufficit tibi:
neq̄q; vltra loquaris de hac re ad me. Ascēde ca
cumē phasge et oc̄los tuos circunfer ad occiden
tē et aq̄lonē austrūq; et orientē:et aspice. Nec enī
transibis iordanez istū. Precipe iosue et corrobo
ra eū atq; conforta:quia ipse precedet populum
istū:et diuidet eis terrā quā; visurus es. Mansi=
musq; in valle contra phanū phogor.
C. S. Moyses exhortatur populū ⁊ declarat leg̃
date eminentiā. narrat que facta sunt in oreb. p̄=
hibet omnē similitudinē adorari. mortē propriaz
predicit:⁊ eos puniēdos si transgredient̃ dñi man
data. narrat beneficia dñi q̄ fecit. separat ciuita=
tes refugij et eoꝶ noīa ponit. IIII
A E nūc israel audi precepta et iudicia q̄
ego doceo te:vt faciēs eas viuas:et in=
grediēs possideas terram quā dñs de=
us patrū vr̃oꝶ daturus est vobis. Non
addetis ad verbū quod vobis loquor:nec aufere
tis ex eo Custodite mandata dñi dei vestri q̄ ego
precipio vobis Oculi vr̃i viderūt omnia que fecit
dñs contra beelphegor quomodo cōtriuerit oēs
cultores eius de medio vestri. Vos aūt qui adhe
retis dño deo vestro:viuitis vniuersi vsq; in p̄ntē
diem. Scitis ꝙ docuerim vos precepta atq; iusti
cias sicut mādauit michi dominus de⁹ meus:sic
facietis ea in t̃ra quam possessuri estis et obs̄ua=
bitis et implebitis ope. Hec est enī vestra sapien
tia et intellectus coram populis vt audiētes vni
uersi precepta hec dicāt. En populus sapiens ⁊ ī
B telligens:gens magna. Nec est alia natio tā grā=
dis que habeat deos appropiquātes sibi sicut de
us nr̃ adest cūctis obsecrationib⁹ nr̃is. Que enī
est alia gens sic inclita vt habeat cerimonias iu=
staq; iudicia:et vniuersā legē quā ego ꝓponā ho
die ante oculos vr̃os? Custodi igit̃ temetipsuz et
aīam tuā sollicite. Ne obliuiscaris verborum que
viderunt oculi tui:et ne excidant de corde tuo cū
ctis diebus vite tue. Docebis ea filios ac nepotes
tuos:die quo stetisti coraz domīo deo tuo in oreb
quādo dñs locutus est michi dicens. Congrega
ad me populū vt audiāt s̄mones meos:⁊ discant
timere me in oī tēpore:quo viuūt in terra:doceāt
q; filios suos. Et accessisti ad radices mōtis qui
ardebat vsq; ad celum:erantq; ī eo tenebre et nu
bes ⁊ caligo. Locutusq; est dñs ad vos de medio
ignis. Vocem s̄boꝶ eius audistis et formam pe=
nitus non vidistis. Et ostendit vobis pactum suū
quod precepit vt faceretis:et decē hec verba que
scripsit in duabus tabulis lapideis. Michiq; mā
dauit in illo tp̄e vt docerē vos cerimonias ⁊ iudi
cia que facere deberetis ī t̃ra quā possessuri estis.
Custodite igitur sollicite aīas vr̃as Non vidistis C
aliquā similitudinem in die qua locutus est vob;
dñs in oreb de medio ignis ne forte decepti facia
tis vobis sculptam similitudinē:aut ymaginē ma
sculi vel femine similitudinē oīm iumentoꝶ que sūt
super terrā:vel auiū sub celo volātium:atq; repti
lium q̄ mouent̃ in terra:siue pisciū qui sub t̃ra mo
rant̃ in aquis. ne forte eleuatis oculis ad celū vi=
deas solem et lunā et oīa astra celi:et errore dece
ptus adores ea ⁊ colas que creauit dñs de⁹ tuus
in ministeriū cunctis gentibus que sub celo sunt.
Vos aūt tulit dñs ⁊ eduxit de fornace ferrea egy
pti:vt haberet populū hereditariū sicut ē ī presē=
ti die. Iratusq; est dñs contra me ꝓpter s̄mones
vestros:et iurauit vt non transirē iordanez nec ī=
grederer terram optimā quā daturus est vobis.
Ecce moriar in hac humo nō transibo iordanem Moyses
vos transibitis ⁊ possidebitis terrā egregiā. Ca= p̄dixit mor
ue ne quādo obliuiscaris pacti dñi dei tui qđ pe= tem.
pigit tecum:⁊ facias tibi sculptā similitudinē eoꝶ D
que fieri dñs prohibuit. Quia dñs deus tu⁹ ignis
consumēs est de⁹ emulator. Si genueritis filios Hebr.12.g
ac nepotes et morati fueritis in terra: deceptiq;
feceritis vobis aliquam similitudinē patrantes
malum coram domīo deo vestro vt eū ad iracun= Infr.30.d.
diam ꝓuocetis:testes inuoco hodie celum et ter
rā:cito perituros vos esse de t̃ra quā transito ior
dane possessuri estis. Non habitabitis in ea lōgo
tempore:sed delebit vos dñs atq; disperget ī om
nes gētes:et remanebitis pauci in nationib⁹ ad
quas vos ducturus est dñs. Ibiq; s̄uietis dijs q̄
hoīm manu fabricati sunt ligno et lapidi q̄ nō vi=
dent nec audiūt nec comedunt nec odorant Cū= E
q; quesieris ibi dñm deū tuum inuenies eum:si ta=
mē toto corde quesieris et tota tribulatione aī=
me tue postq̄ te inuenerint oīa que predicta sūt.
Nouissimo aūt tp̄e reuerteris ad dñm deū tuum
et audies vocem eius:quia deus misericors dñs
deus tuus est. Non dimittet te:nec oīno delebit:
neq; obliuiscetur pacti in quo iurauit patrib⁹ tu=
is Interroga de diebus antiq̄s qui fuerunt ante
te ex die quo creauit dñs deus hoīem sup terraz
a sūmo celo vsq; ad sūmū eius:si facta est aliquā=
do huiuscemodi res:aut vnq̄ cognitū est:vt audi
ret populus vocē dñi dei loquēt̃ de medio ignis
sicut tu audisti ⁊ vidisti:si fecit deus vt igreder et̃:
⁊ tolleret sibi gentē de medio nationū p̱ tentatio
nes signa atq; portenta per pugnā ⁊ robustā ma
num:extentūq; brachiū ⁊ horribiles visiones iux
ta oīa que fecit pro nobis dñs deus noster in egy
pto videntibus oculis tuis vt scires qm̄ dñs ipse
est deus et non est alius preter vnum. De celo te F
fecit audire vocem suam vt doceret te:et in ter=
ra ostēdit tibi ignem suū maximū:et audisti ver
ba illius de medio ignis:quia dilexit patres tuos
et elegit semē eoꝶ post eos. Eduxitq; te p̄cedens
in virtute sua magna ex egypto vt deleret natio=
nes maximas et fortiores te ī introitu tuo. et intro
duceret te daretq; tibi terram eoꝶ in possessionē
sicut cernis in presenti die. Scito ergo hodie et

cogitato in corde tuo ꝙ dñs ipse est deus in celo
sursū ⁊ in terra deorsū: et non sit alius. Custodi p̄
cepta eius atq̄ȝ mandata que ego precipio tibi vt
bn̄ sit tibi ⁊ filijs tuis post te et pmaneas mlto tē=
pore super terrā quā dñs deus tu⁹ daturus ē ti=
G bi. Tūc separauit moyses tres ciuitates trās ior
Citates re danē ad oriētalē plagā vt confugiat ad eas q̄ oc=
fugij trans ciderit nolens proximū suū nec sibi fuerit inimicus
iordanem. ante vnū ⁊ alterū diē: et ad h aꝝ aliquā vrbiū pos
Bosor sit euadere: bosor in solitudine que sita est i terra
Ramod campestri de tribu ruben: ⁊ ramod in galaad q̄ ē
Golam. in tribu gad: ⁊ golā in basā que est in tribu manas
se. Ista ē lex quam proposuit moyses coram filijs
israel ⁊ hec testimonia ⁊ cerimonie atq̄ȝ iudicia q̄
locutus est ad filios israel quando egressi sunt de
egypto trans iordanē in valle contra phanū pho
gor i terra seon regis āmorrei: q̄ habitauit in ese=
bon quē percussit moyses Filij quoq̄ȝ israel egres
si ex egypto possederūt terrā eius ⁊ terram og re
gis basā duorum regū ammorreoꝝ qui erāt trās
iordaneȝ ad solis ortum ab aroer que sita est sup
ripam torrētis arnō vsq̄ȝ ad mōtē in sanir qui est
et hermon oēm planitiē trans iordanē ad orien=
talē plagā vsq̄ȝ ad mare solitudinis et vsq̄ȝ ad ra=
dices montis phasga.

C. S. De preceptis decalogi recapitulatio et ex
planatio. De donatione legis. v.

A Ocauitq̄ȝ moyses omnē israelē et di
xit ad euȝ. Audi israel cerimonias at
q̄ȝ iudicia que ego loquor in auribus
vestris hodie. Discite ea et opere cō=
plete. Dñs deus noster pepigit nobiscū fedus in
oreb. Non cum patribus nr̄is inijt pactuȝ: sed no
biscū: q̄ in psētiarum sumus et viuim⁹ Facie ad fa
ciē locutus est nobis i mōte de medio ignis Ego
sequester et medius fui iter deū et vos in tempo=
re illo vt annunciarē vobis verba eius. Timuistis
Exo. 20. a. em̄ ignem et non ascēdistis in montē. Et ait Ego
Ps̄. 80. dñs deus tu⁹ qui eduxi te de terra egypti de do
Recapila= mo seruitutis. Non habebis deos alienos in con
tio p̄cepto spectu meo. Non facies tibi sculptile nec similitu
rum deca= dinē oīm que in celo sunt desuper et que in terra
logi. deorsum: et que versantur in aquis sub terra. Nō
Primuȝ p̄= adorabis ea et non coles. Ego enim sū dñs deus
ceptum tuus: deus emulator reddēs iniquitatē patrū su=
per filios in terciam et quartā generationeȝ his
qui oderunt me: et faciēs miam in multa milia di
B ligētibus me: et custodientib⁹ precepta mea. Nō
Secundū vsurpabis nomē dei tui frustra: quia non erit im=
preceptuȝ. punitus qui super re vana nomē eius assūpserit
Terciū p̄= Obserua diem sabbati vt sanctifices eum sicut p̄
ceptum cepit tibi domin⁹ deus tuus. Sex diebus opera=
beris et facies omnia opera tua. Septimus dies
sabbati est. i. requies dn̄i dei tui. Non facies i eo
quicq̄ȝ operis: tu et filius tu⁹ et filia: seruus et ācil
la: bos et asinus: et omne iumentū tuū: et peregri
nus qui est intra portas tuas: vt requiescat seru⁹
Exo. 20. b et ancilla tua sicut ⁊ tu. Memento ꝙ ⁊ ipse serute
Mat. 15. a. ris in egypto ⁊ eduxerit te inde dñs deus tuus i
manu forti et brachio extento. Idcirco precepit
Qrtū p̄ce. tibi vt seruares diem sabbati. Honora patrē tuū
Mar. 7. a ⁊ matrē: sicut precepit tibi dñs deus tuus: vt lon=
Mat. 5. c. go viuas tempore: et bene sit tibi in terra quā do=

minus deus tuus daturus est tibi. Non occides 5. p̄. 6. p̄ce.
Neq̄ȝ mechaberis. Furtum nō facies. Nec loqua 7. p̄ce. 8. p̄.
ris contra ꝓximum tuū falsū testimoniū. Non cō 9. p̄. 10. p̄ce.
cupisces vxorē ꝓximi tui. Non domū non agruȝ Ro. 13. b.
non seruum: non ancillā: non bouē: non asinum: ⁊ C
vniuersa que illius sunt. Hec verba locutus est
dñs ad oēm multitudinē vestram in mōte de me
dio ignis ⁊ nubis ⁊ caliginis voce magna nichil
addēs amplius ⁊ scripsit ea in duabus tabulis la
pideis quas tradidit michi. Vos autē postq̄ȝ au=
distis vocem de medio tenebraꝝ et montē arde=
re vidistis: accessistis ad me oēs principes tribu=
um ⁊ maiores natu atq̄ȝ dixistis. Ecce ostendit
nobis dñs de⁹ noster maiestatē et magnitudinē
suā. Vocem em̄ eius audiuim⁹ de medio ignis ⁊
ꝓbauimus hodie ꝙ loquēte deo cū homie vixe=
rit hō. Cur ergo moriemur ⁊ deuorabit nos ignis
hic maximus? Si em̄ audierimus vltra vocē do
min dei nostri: moriemur. Quis est omis caro vt
audiat vocem dei viuentis qui de medio ignis lo
quitur sicut nos audiuimus et possit viuere? Tu D
magis accede et audi cuncta que dixerit dñs de
us noster tibi: loquerisq̄ȝ ad nos: et nos audiētes
faciemus ea. Quod cum audisset dñs ait ad me.
Audiui vocē verboꝝ populi huius q̄ locuti sunt
tibi. Bene omnia sunt locuti. Quis det talem eos
habere mentē vt timeant me ⁊ custodiant vniuer
sa mandata mea in omi tempore vt bene sit eis ⁊
filijs eoꝝ i sempiternū? Vade ergo et dic eis. Re
uertimini in tētoria vestra. Tu vero hic sta mecū
et loquar tibi omia mādata mea ⁊ cerimonias at
q̄ȝ iudicia q̄ docebis eos vt faciant ea i terra quā
dabo illis in possessionem. Custodite igitur et fa infra. 17. b.
cite q̄ p̄cepit dñs deus vobis. Non declinabitis ne
q̄ȝ ad dexteram neq̄ȝ ad sinistrā sed per viaȝ quā
precepit dñs deus vester ambulabitis: vt viuatis
et bene sit vobis: et protelentur dies vestri in ter=
ra possessionis vestre.

C. S. De diligendo deū. de memorandis et scri=
bendis mandatis ei⁹. ꝙ timeant dn̄m ꝙ non ten
tent eū ꝙ legē doceant filios suos. vj.

A Ec sunt precepta et cerimonie atq̄ȝ iu=
dicia que mādauit dñs deus vester vt
docerem vos vt faciatis ea in terra ad
quam transgredimini possidēdā: vt ti=
meas dominū deum tuū ⁊ custodias oīa manda
ta ⁊ precepta eius que ego precipio tibi ⁊ filijs ac
nepotibus tuis cunctis diebus vite tue vt prolō
gentur dies tui. Audi israel et obserua vt facias
que precepit tibi dñs: et bene sit tibi: et multipli=
ceris āplius: sicut pollicitus est domin⁹ deus pa=
trum tuoꝝ tibi terram lacte ⁊ melle manantē Au
di israel. Dominus deus vester de⁹ vnus est. Dili Mat. 22. d
ges dn̄m deū tuū ex toto corde tuo: et ex tota ani Mar. 12. c.
ma tua et ex tota fortitudine tua. Eruntq̄ȝ verba Lu. 10. c
hec que ego precipio tibi hodie i corde tuo ⁊ nar B
rabis ea filijs tuis: et meditaberis sedens in domo
tua: et ambulans in itinere dormiens atq̄ȝ cōsur=
gens. Et ligabis ea quasi signū in manu tua: erūt
q̄ȝ et mouebuntur inter oculos tuos: scribesq̄ȝ ea infra. 11. c
in limine ⁊ ostijs dom⁹ tue. Cumq̄ȝ introduxerit
te dñs deus tuus in terraȝ pro qua iurauit patri
bus tuis abraam ysaac et iacob: et dederit tibi ci

uitates magnas et optimas quas non edificasti:
domos plenas multaꝝ opum quas nō extruxisti
cisternas q̄s non fodisti: vineta ⁊ oliueta que non
plantasti ⁊ comederis ⁊ saturat⁹ fueris: caue dili
genter ne obliuiscaris dñi dei tui: qui eduxit te de
Infr. 10.d. terra egypti ⁊ de domo seruitutis. Dñm deū tuum
Mat.4.b timebis ⁊ illi soli seruies ac per nomen illius non
Luce.4.b. iurabis. Non ibitis post deos alienos cunctaruꝫ
C gētiū que in circuitu vr̄o sunt: qm̄ deus emulator
dñs deus tu⁹ i medio tui: ne quādo irascat̄ furor
dñi dei tui ɔtra te: et auferat te de supficie terre.
Mat.4.b. Non tentabis dñꝫ deū tuū: sicut tētasti in loco tē
Luce.4.b. tationis. Custodi p̄cepta dñi dei tui ac testimōia
et cerimonias quas precepit tibi: ⁊ fac quod pla=
citū est et bonum in ɔspectu dñi vt bene sit tibi: et
ingressus possideas terrā optimā de qua iurauit
dñs patrib⁹ tuis vt deleret omnes inimicos tuos
D coram te sicut locutus est. Cū iterrogauerit te fi=
lius tuus cras dicēs: quid sibi volūt testiōnia hec
et cerimonie atqꝫ iudicia que p̄cepit dñs de⁹ nr̄
nobis. dices ei. Serui eram⁹ pharaonis in egypto: ⁊
eduxit nos dñs de egypto in manu forti: fecitqꝫ
signa atqꝫ prodigia magna et pessima in egypto
contra pharaonē et oēm domū illius in cōspectu
nr̄o: ⁊ eduxit nos inde vt introductis daret terrā
sup qua iurauit patribus nostris. Precepitqꝫ no=
bis vt faciamus oīa legitima hec et timeam⁹ dñꝫ
deū nostrum: vt bn̄ sit nobis cunctis diebus vite
nostre: sicut ē hodie. Eritqꝫ misericors: si custodie
rimus et fecerimus oīa precepta eius corā domi
no deo nostro sicut mādauit nobis.

C.S. Prohibetur societas gentiuꝫ. precipit̄ ido=
latrie destructio. auxilium se prestare dicit ad ei
ciendos pplos. si s̄uauerint mandata. vbertas i
omibus populo pmittitur. vii.

A Cum vero introduxerit te dñs deus tu=
Gētes eii= us in terram quam possessur⁹ ingredie
ciende de ris: et deleuerit gētes multas coram te
terra pmis etheū et gergezeū et ammoreū ⁊ cha=
sionis. naneū et pherezeū et eueū et iebuzeum septē gē=
tes multo maioris numeri q̄ tu es et robustiores
te: tradideritqꝫ eos dñs deus tuus tibi percuties
Exo.23.d eas vsqꝫ ad internitionē. Non inibis cū eis fedus
nec misereberis eaꝝ: neqꝫ sociabis cū eis ɔiugia.
Filiam tuam non dabis filio eius nec filiaꝫ illius
accipies filio tuo: quia seducet filium tuuꝫ ne seq̄
tur me: et vt magꝭ seruiat dijs alienis. Irasceturqꝫ
Exo.14.b. furor dñi et delebit te cito. Quinpotius hec facie
Infra.12.a. tis eis. Aras eoꝝ subuertite: et confringite sta=
Infra.14.a. tuas: lucosqꝫ succidite: et sculptilia comburite: qr
⁊ infra.16.c. populus es sanctus dño deo tuo. Te elegit domi
nus deus tuus vt sis ei popul⁹ peculiaris de cun
B ctis pplis qui sūt super terrā. Non quia cunctas
gentes numero vincebatis vobis iūctus est dñs:
et elegit vos cū oībus sitis pplis pauciores: sꝫ qr
dilexit vos dñs ⁊ custodiuit iuramētū quod iura
uit patribus vestris. Eduxitqꝫ vos in manu forti
et redemit de domo seruitutis de manu pharao=
nis regis egypti. Et scies qr dñs de⁹ tuus ipse est
deus fortis ⁊ fidelis custodiens pactum et miam
diligentibus se et his qui custodiūt p̄cepta eius i
mille generationes: et reddens odientibus se sta
tim ita vt disperdat eos et vltra non differat pro-
tinus eis restituens quod merent̄. Custodi ergo
precepta et cerimonias atqꝫ iudicia que ego mā
dabo tibi hodie vt facias. Si postq̄ audieris hec
iudicia custodieris ea et feceris: custodiet et dñs
deus tuus pactum tibi ⁊ miam quā iurauit patri
bus tuis: et diliget te ac multiplicabit: bn̄dicetqꝫ
fructui vētris tui et fructui terre tue: frumēto tuo
atqꝫ vindemie oleo ⁊ armentis: gregibus ouium
tuaꝝ super terrā: pro qua iurauit patrib⁹ tuis vt
daret eam tibi. Benedictus eris inter oēs popu
los. Non erit apud te sterilis vtriusqꝫ sexus tam Exo.23.d.
in hominibus q̄ in gregibus tuis. Auferet domi
nus a te oēm languorē ⁊ infirmitates egypti pes
simas quas nouisti non inferet tibi: sed cunctis ho
stibus tuis. Deuorabis omēs populos quos dñs
deus tuus daturus est tibi. Non parcet eis ocul⁹
tuus nec seruiet dijs eorum: ne sint in ruinaꝫ tui.
Si dixeris in corde tuo plures sūt gentes iste q̄ C
ego: quomodo potero delere eas noli metuere: sꝫ
recordare q̄ fecerit dñs deus tuus pharaoni ⁊ cū
ctis egyptijs plagas maximas quas viderūt ocu
li tui et signa atqꝫ portenta manūqꝫ robustam: et
extentū brachium vt educeret te dñs deus tuus.
Sic faciet cūctis populis quos metuis. Insuper
et scabrones mittet dñs deus tuus in eos donec
deleat oēs atqꝫ disperdat: qui te fugerint et late=
re non poterint. Non timebis eos: quia dñs deus D
tuus in medio tui est: deus magnus et terribilis.
Ipse ɔsumet nationes has in conspectu tuo pau
latim atqꝫ per partes. Nō poteris eas delere pa
riter: ne forte multiplicentur contra te bestie ter=
re. Dabitqꝫ eos dñs deus tuus in ɔspectu tuo et
interficiet illos donec penitus deleant̄. Tradet=
qꝫ reges eoꝝ in manus tuas et disperdes nomi=
na eoꝝ sub celo. Null⁹ poterit resistere tibi donec 2.mac.12.f
ɔteras eos. Sculptilia eoꝝ igne combures. Nō
concupisces argentū et aurum de q̄bus facta sūt
neqꝫ assumes ex eis tibi quicq̄: ne offendas. pro=
pterea quia abomiatio est dñi dei tui: nec inferes
quippiam ex idolo in domū tuaꝫ: ne fias anathe=
ma sicut et illud est. Quasi spurcitiam detestabe
ris: et velut inquinamentū ac sordes abominatio
ni habebis quia anathema est.

C.S. Memorantur afflictiōes et beneficia q̄ re=
ceperunt in deserto. viii.

Omne mandatū quod ego precipio ti= A
bi hodie caue diligent̄: vt facias vt pos
sitis viuere et multiplicemini: igressiqꝫ
possideatis terram pro qua iurauit do
minus patribus vr̄is. Et recordaberis cūcti itine
ris per quod adduxit te dñs deus tuus quadra=
ginta annis per desertum vt affligeret te atqꝫ tē
taret ⁊ nota fierent que in tuo aīo versabantur:
vtrū custodires mandata illius: an non. Afflixit Mat.4.a
te penuria: et dedit tibi cibū māna quod ignora= Lu.4.a.
bas tu et patres tui vt ostenderet tibi: q non i so=
lo pane viuit homo: sed in oī verbo quod egredi= B.
tur de ore dñi. Vestimentū tuum quo operiebaris
nequaq̄ vetustate defecit: ⁊ pes tuus non est sub
tritus. En quadragesimus ann⁹ est vt recogites
in corde tuo: quia sicut erudit filiuꝫ suū homo: sic
dñs deus tuus erudiuit te: vt custodias manda=
ta dñi dei tui: ⁊ ambules in vijs eius: et timeas eū.

Dñs eñ deus tuus introducet te ī terram bonā:
terrā riuoꝝ:aquarūqꝫ:⁊ fontium:in cuius cāpis⁊
montibus erūpunt fluuioꝝ abyſſi:terrā frumen=
ti hordei acvineaꝝ:in qua ficus ⁊ malogranata⁊
oliueta naſcuntur.terrā olei ac mellisvbi abſqꝫ vl
la penuria comedes panē tuū:et rerū olm abun=
dantia perfrueris:cuius lapides ferrū ſunt:et de
montibus eius eris metalla fodiuntur:vt cū co=
mederis et ſatiatus fueris bñdicas dño deo tuo
C ꝓ t̄ra optima quā dedit tibi.Obſerua et caue ne
quando obliuiſcaris dñi dei tui:et negligas mā=
data eius atqꝫ iudicia et cerimonias quas ego ꝓ
cipio tibi hodie ne poſtqꝫ comederis et ſatiatus
fueris:domos pulchras edificaueris ⁊habitaue=
ris in eis:habuerisqꝫ armenta boum ⁊ ouiū gre=
ges:argenti ⁊ auri cunctarūqꝫ rerū copiam ele=
uetur cor tuū et non reminiſcaris dñi dei tui qui
eduxit te de terra egypti de domo ſeruitutꝫ.⁊ du
ctor tuus fuit in ſolitudine magna atqꝫ terribili ī
qua erat ſerpens flatu adurens ⁊ ſcorpio ac dip=
ſas:et nulle oīno aque.qui eduxit riuos de petra
duriſſima:et cibauit te māna in ſolitudine qđ ne=
D ſcierunt patres tui. Et poſtqꝫ afflixit ac proba=
uit ad extremū miſertus eſt tui:ne diceres in cor
de tuo:fortitudo mea ⁊ robur manus mee hec mi
chi oīa preſtiterūt:ſed recorderꝫ dñi dei tui ꝙ ipſe
vires tibi prebuerit:vt impleret pactū ſuū ſuper
quo iurauit patribus tuis ſicut preſēs indicat di
es.Sinautē oblitus dñi dei tui ſecutus fueris de
os alienos:colueriſqꝫ illos et adorauerꝫ:ecce nūc
predico tibi ꝙ oīno diſpereas.Sicut gētes quas
deleuit dñs ī introitu tuo:ita et vos peribitis ſi ī=
obedientes fueritis voci dñi dei veſtri.

C.S.Reprimiṫ victorie future ſupbia ne ſibi at=
tribuāt ſed deo ⁊ memoraṫ culpa preterita.de vi
tulo adorato et murmure et ſepulchris concupi=
ſcentie ſupra Numeri.xi. ix

A Udi iſrael.Tu tranſgrederꝫ hodie ior
danem vt poſſideas nationes maxias
⁊ fortiores te ciuitates igētes:et ad ce=
lum vſqꝫ muratas populū magnum at
qꝫ ſublimen filios enachim quas ipſe vidiſti ⁊ au
diſti:qbus nullus pōt ex aduerſo reſiſtere Scies
ergo hodie ꝙ dñs deus tuus ipſe tranſibit añ te
ignis deuorās atqꝫ ꝯſumens:qui cōterat eos⁊de
leat atqꝫ diſperdat ante faciē tuā velociter:ſicut
locutus eſt tibi. Ne dicas in corde tuo cū deleue=
rit eos dñs deus tuus in conſpectu tuo propṫ iu=
ſticiam meā.introduxit me dñs:vt terrā hāc poſ=
ſiderē cū ꝓpter impietates ſuas iſte delete ſūt na
tiones. Neqꝫ eī ꝓpter iuſticias tuas⁊ eqtatē cor=
dis tui ingrederꝫ:vt poſſideas terras eaꝝ:ſed qꝛ
ille egerunt impie:introeunte te delete ſunt:et vt
compleret verbū ſuū dñs qđ ſub iuramēto polli=
B citus eſt patribus tuis abraā:yſaac.et iacob.Sci
to ergo ꝙ non ꝓpter iuſticias tuas dñs deꝰtuus
dederit tibi terram hanc optimā in poſſeſſionem
cū duriſſime ceruicis ſis ppls.Memēto ⁊ ne obli
uiſcaris quomō ad iracundiā ꝓuocaueris domi=
nū deū tuū in ſolitudine:et ex eo die quo egreſſus
es ex egypto vſqꝫ ad locū iſtū ſemꝑ aduerſū dñꝫ
contendiſti. Nam et in oreb ꝓuocaſti eum et ira=
tus delere te voluit qñ aſcendi ī montē vt accipe=
rem duas tabulas lapideas pacti quod pepigit
vobiſcū deus:⁊ ꝑſeueraui in monte.xl. diebus ac
noctibus:panē nō comedēs et aquā nō bibēs De
ditqꝫ michi dñs duas tabulas lapideas ſcriptas
digito dei:⁊ continētes oīa verba que vobis locu
tus eſt in monte de medio ignis qñ contio popu=
li congregata eſt. Cumqꝫ tranſiſſent quadragin=
ta dies ⁊ totidē noctes:dedit michi dñs duas ta=
bulas lapideas:tabulas federꝫ:dixitqꝫ mihi Sur Exo.32.b.
ge et deſcende hinc cito.quia populus tuus quē
eduxiſti de egypto deſeruerīt velociṫ viā quā de
monſtraſti eis:feceruntqꝫ ſibi cōflatile. Rurſumqꝫ C
ait dñs ad me. Cerno ꝙ populus iſte dure ceruī=
cis ſit.Dimitte me vt conteram eū:et deleā nomē
eius de ſub celo: et conſtituam te ſuꝑ gētem que
hac maior et fortior ſit. Cumqꝫ de monte ardente
deſcenderē ⁊ duas tabulas federis vtraqꝫ tene=
rem manu:vidiſſēqꝫ peccaſſe vos dño deo veſtro
et feciſſe vobis vitulū conflatilē ac deſeruiſſe velo
citer viam eius quā vobis oſtenderat.ꝓieci tabu
las de manibus meis:confregiqꝫ eas in cōſpectu
veſtro:et procidi ante dñm ſicut prius quadragi
ta diebus et noctibus panem non comedens et
aquā non bibēs ꝓpter oīa peccata veſtra q̄ geſ=
ſiſtis contra dñm:et cū ad iracundiā ꝓuocaſtis
Timui eñ indignationē et irā illius:qua aduer
ſum vos concitatus:delere vos voluit Et exaudi
uit me dñs etiam hac vice. Aduerſum aaron qꝫ
vehementer iratus voluit eū conterere: et ꝓ illo
ſimiliter deprecatus ſū. Peccatum autē veſtrum
qđ feceratis id eſt vitulū arripiēs igne combuſſi:
et in fruſta comminuens: omnino quoqꝫ in pul=
uerem redigens ꝓieci in torrentem qui de mon=
te deſcendit. In incendio quoqꝫ et ī tentatione et D
in ſepulchris concupiſcētie ꝓuocaſtis dñm:et qñ
miſit vos de cadeſbarne:dicēs.aſcendite et poſſi
dete terram quā dedi vobis:et contēpſiſtis ipe=
rium domini dei veſtri et non credidiſtis ei: neqꝫ
vocem eius audire voluiſtis ſed ſemper fuiſtis re
belles a die qua noſſe vos cepi Et iacui coram do
mino quadraginta diebus ac noctibus quibꝰ eū
ſuppliciter deprecabar: ne deleret vos vt fuerat
ꝯminatus:et orans dixi.Dñe deus ne diſperdas
populū tuū et hereditatem tuā quā redemiſti in
magnitudine tua:quos eduxiſti de egypto ī manu
forti.Recordare ſeruorum tuoꝝ abraā yſaac ⁊ ia
cob. Ne aſpicias duriciam populi huius ⁊ impie
tatē atqꝫ peccatū:ne forte dicant habitatores ter
re de qua eduxiſti nos: non poterat dñs introdu
cere eos in terrā quā pollicitus eſt eis: et oderat
illos.idcirco eduxit vt interficeret eos in ſolitu
dine qui ſunt populus tuus et hereditas tua: qs
eduxiſti in fortitudine tua magna et in brachio
tuo extento.

C.S.De ſcđis tabulis recapitulatio.de morte
Aaron.de miſterio tribꝰ leui. De timendo aman
do qꝫ dñꝫ.ꝙ circūcidāt ꝓputia cordium.peregri=
nos ament.per nomen dei iurent. x

N tempore illo dixit dñs ad me. Dola A
tibi duas tabulas lapideas ſicut prio= Exo.34.a.
res fuerunt:⁊ aſcende ad me in montē
facieſqꝫ arcam ligneam: et ſcribam in
tabulis verba q̄ fuerunt in his quas ante confre

gisti:ponesq3 eas in arca. Feci igitur arcam de li=
gnis sethim. Cumq3 dolassem duas tabulas lapi
deas instar priorum ascendi in montem hñs eas in
manibus. Scripsitq3 in tabulis iuxta id quod pri
us scripserat verba decē que locut⁹ est dñs ad vos
in monte de medio ignis qñ populus congrega=
tus est et dedit eas michi. Reuersusq3 de mōte de
B scendi: et posui tabulas in arcā quam fecerā que
Nu.20.d. hucusq3 ibi sūt sicut precepit michi dñs. Filij aūt
israel mouerūt castra ex beroth filiorum iachā i mo
Mors aa= sera: vbi aaron mortuus et sepult⁹ est. pro quo sa=
ron recapi cerdotio functus est eleazar filius eius. Inde ve
tulatio. nerunt in galaad. de quo loco pfecti castrameta=
ti sunt in iethabatha i terra aquarum atq3 torrē=
tium. Eo tempore separaui tribū leui vt portaret
arcam federis dñi: et staret coram eo in ministe=
rio ac benediceret in noīe illius vsq3 in pñtē diem.
C Quāobrem non habuit leui partem neq3 posses=
sionem cū fratribus suis: quia ipse dñs possessio
eius est: sicut promisit ei dñs deus tuus. Ego au=
tem steti in monte sicut prius quadraginta dieb⁹
ac noctibus: exaudiuitq3 me dñs etiam hac vice
et te perdere noluit. Dixitq3 michi. Uade et prece
de populū vt ingrediatur et possideat terrā quā
S.6.b. iuraui patribus eorum vt traderem eis. Et nunc
israel quid dñs deus tuus petit a te: nisi vt time=
as dñm deum tuū: et ambules in vijs eius et dili=
gas eū: ac seruias dño deo tuo in toto corde tuo: et
in tota anima tua: custodiasq3 mandata dñi et ce=
rimonias ei⁹ quas ego hodie precipio tibi vt be=
ne sit tibi. En dñi dei tui celum est et celū celi: ter
ra et omnia que in ea sūt. et tamē patribus tuis cō
glutinat⁹ est dñs: et amauit eos: elegitq3 semē eo
rum post eos. i. vos de cūctis gētibus: sicut hodie
D cōprobatur. Circuncidite igitur preputium cor=
dis vestri et ceruicē vestram ne induretis āplius
quia domin⁹ deus vester: ipse est deus deorum et do
minus dominantiū: deus magnus et potens ter
ribilis qui personam nō accipit nec munera. Fa=
cit iudicium pupillo et vidue amat peregrinum et
dat ei victū atq3 vestitū. Et vos ergo amate pere
grinos: quia et ipsi fuistis aduene in terra egypti
S.6.c. Dñm deū tuū timebis: et ei soli seruies. Ipsi adhere
bis: iurabisq3 in nomie illius. Ipse est laus tua et
deus tuus qui fecit tibi hec magnalia et terribilia
Gene.6.c. que viderunt oculi tui. In septuaginta animab⁹
descēderūt patres tui in egyptū: et ecce nunc mul
tiplicauit te dñs de⁹ tuus sicut astra celi.

C. S. De signis factis contra pharaonē et egy=
ptum. de dathan et abyron: q terra promissa nō
est sicut egyptijs describēda. lege in cordibus: et
pro signo in manibus: et inter oculos collocetur.
de benedictione si custodient mandata. maledi=
ctione. si negligunt. xj

A
Recapitu= Ma itaq3 dñm deum tuū et obserua p=
latio signo cepta eius et cerimonias: iudicia atq3
rū factorū mandata omni tēpore. Cognoscite ho
pharaoni. die que ignorant filij vestri qui non vi=
derunt disciplinam dñi dei vestri magnalia eius
et robustam manū extentūq3 brachium: signa et
opera que fecit in medio egypti pharaoni regi et
vniuerse terre eius: oiq3 exercitui egyptiorum et eqs
ac curribus quō operuerint eos aque maris ru=

bri: cum vos persequerentur: et deleuerit eos dñs
vsq3 in pñtem diem: vobisq3 que fecerit in solitu=
dine donec veniretis ad hunc locum. Et dathan Nu.16.d.
atq3 abyron filijs eliab qui fuit filius ruben: quos
aperto ore suo terra absorbuit cum domib⁹ et ta=
bernaculis et vniuersa substantia eorum quā habe=
bant in medio israel. Oculi vestri viderūt omnia B
opera dñi magna que fecit vt custodiatis vniuer
sa mandata illius que ego hodie precipio vobis:
et possitis introire et possidere terram ad quam
ingredimini: multoq3 in eo viuatis tpe quam sub
iuramento pollicitus est dñs patribus vestris: et
semini eorum lacte et melle manantem. Terra enim Describit
ad quam ingrederis possidendā: nō est sicut ter= cōditiones
ra egypti de qua existi vbi iacto semine in horto= tre pmisse
rum morē aque ducuntur irrigue: sed montosa ē
et campestris de celo expectans pluuias quā do
minus deus tuus semp inuisit: et oculi illius in ea
sūt a principio anni vsq3 ad finē eius. Si ergo o= Inf. eodē.
bedieritis mandatis meis que ego hodie precipio S.10.c.
vobis: vt diligatis dominū deū vestrum: et seruia de bñdicti
tis ei in toto corde vestro: et in tota aïa vrã: dabit one custo=
pluuiam terre vestre tēporaneā et serotinā vt col dientium
ligatis frumētum et vinū et oleū fenūq3 ex agris mandata
ad pascenda iumēta: et vt ipsi comedatis ac satu domini.
remini. Cauete ne forte decipiatur cor vestrum et De maledi
recedatis a dño: seruiatisq3 dijs alienis et adore ctione eorum
tis eos iratusq3 dñs claudat celum et pluuie non q negligūt
descendant: nec terra det germen suū: pereatisq3 mandata
velociter de terra optima quam dominus datu= domini.
rus est vobis. Ponite hec verba mea in cordibus C
et in animis vestris et suspendite ea pro signo in
manibus: et inter oculos vestros collocate. Doce= S.6.b.
te filios vestros vt illa meditentur. Quando se=
deris in domo tua et ambulaueris in via et accu=
bueris atq3 surrexeris scribes ea super postes et
ianuas domus tue vt multiplicentur dies tui et fi
liorum tuorum in terra quā iurauit dñs patribu tuis
vt daret eis qādiu celū iminet terre. Si eñi custo
dieritis mandata que ego precipio vobis: et fece
ritis ea vt diligatis dñm deum vestrum: et ambu
letis in oībus vijs eius adherentes ei: disperdet
dñs oēs gentes istas ante faciē vrãm et posside=
bitis eas que maiores sūt et fortiores vobis. Om
nis locus quem calcauerit pes vester: vester erit supra eodē.
A deserto et libano et flumine magno eufrate vs= Iosue.1.a.
q3 ad mare occidentale erunt termi vestri. Null⁹
stabit contra vos. Terrorem vestrum et formidi
nē dabit dñs deus vester sup omnē terram quam
calcaturi estis: sicut locutus est vobis. En propo= D
no in conspectu vestro hodie benedictionē et ma
ledictionē: bñdictionē si obedieritis mādatis dñi
dei vri q ego hodie pcipio vobis: maledictionē si nō
obedieritis mādatis dñi dei vri. sz recesseritis de via
quā ego nūc ostēdo vobis: et ābulaueritis post deos
alienos quos ignoratis. Cum vero introduxerit
te dñs deus tuus in terram ad quā pergis habi=
tandam: pones bñdictionē super montem garizī
maledictionē sup montem hebal: qui sūt trās ior
danem post viam que vergit ad solis occubitū in
terra chananei qui habitat in campestribus con
tra galgalā que est iuxta vallem tendentē et itrā=
tem procul. Uos eñi transibitis iordanem vt possi

deatis terrã quã dñs de⁹ vester datur⁹ est vobis vt habeatis ꝛ possideatis illã. Uidete ergo vt im pleatꝭ cerimonias atq; iudicia que ego hodie po nam in conspectu vestro.

C. S. De destruenda ydolatria. de decimis et primitiis. De mãducando in loco quez dominus elegerit. De sãguine nõ comededo. xij.

A
Datur pre ceptum de destructio ne ois ydo latrie

Hec sũt ꝑcepta atq; iudicia q̃ facere de betis i terra quã dñs de⁹ patrũ tuoꝝ daturus ẽ tibi vt possideas eã cũctis dieb⁹ qb⁹ sr̃ humũ gradierꝭ. Subuerti te oia loca in quib⁹ coluerũt gẽtes quas possessu ri estis deos suos sup mõtes excelsos ꝛ colles et sup oẽ lignũ frondosũ. Dissipate aras earũ ꝛ con fringite statuas lucos igne ꝯburite: et idola com minuite: dispdite noia eoꝝ de locis illis. Non fa cietꝭ ita dño deo vr̃o: sꝫ ad locũ quẽ elegerit dñs de⁹ vr̃ de cũctis tribub⁹ vr̃is vt ponat nomen suũ ibi et hītet in eo: venietis ꝛ offeretis i loco illo ho locausta ꝛ victimas vr̃as decimas ꝛ primitias ma nuũ vr̃aꝝ ꝛ vota atq; donaria primogenita bo uꝫ ꝛ ouiũ: ꝛ comedetis ibi i ꝯspectu dñi dei vr̃i: ac letabimini i cũctꝭ ad q̃ miseritꝭ manũ vos ꝛ dom⁹ vr̃e i qbus bñdixerit vobis dñs deus vr̃. Non fa cietis ibi que nos hic facimus hodie: singuli quod sibi rectũ videtur. Neq; ei vsq; in pñs tps venistꝭ ad requiẽ ꝛ possessionẽ quã dñs deus vr̃ daturus est vobis. Trãsibitis iordanẽ et hītabitꝭ i tra quã

B
dñs de⁹ vr̃ datur⁹ ẽ vobis vt requiescatꝭ a cũctis ho stibus p circuitũ: ꝛ absq; vllo tioie hītetis in loco quẽ elegerit dñs deus vr̃ vt sit nomẽ ei⁹ in eo. Il luc oia q̃ ꝑcipio ꝯferetis holocausta et hostias ac decimas et primitias manuũ vr̃aꝝ ꝛ qcqd ꝑcipu uꝫ est i muneribus q̃ vouistis dño. Ibi epulabimi ni corã dño deo vr̃o: vos ꝛ filij et filie vr̃e: famuli ꝛ famule: atq; leuites q̃ in vr̃is vrbib⁹ ꝯmorant. Ne q; ei hꝫ aliã ptẽ ꝛ possessionẽ iter vos. Caue ne of feras holocausta tua i oi loco quẽ videris sꝫ in eo quẽ elegerit dñs i vna tribuũ tuaꝝ: offeres hosti as: et facies q̃cunq; ꝑcipio tibi. Si aũt comedere volueritis ꝛ te esus carniũ delectauerit occide et cõede iuxta bñdictionẽ dñi dei tui quã dedit tibi i vrbib⁹ tuis: siue imũdũ fuerit: hoc ẽ maculatuꝫ ꝛ debile: siue mũdũ hoc est integrũ ꝛ sine macula qd offerri licet: sicut capreã et ceruũ comedes absq; esu dũtaxat sãguis quẽ sup terrã q̃si aquã effun des. Nõ poterꝭ comedere i oppidis tuis decimã frumẽti ꝛ vini ꝛ olei tui priogenita armẽtoꝝ ꝛ pe

de loco ad mãducãd. f. in ihr̃lm

C
coꝝ: ꝛ oia q̃ voueris ꝛ spõte offerre volueris ꝛ pri mitias manuũ tuaꝝ: sꝫ corã dño deo tuo come des ea in loco quẽ elegerit dñs deus tuus tu ꝛ fi lius tu⁹ et filia et suus ꝛ famula atq; leuites q̃ ma nẽt in vrbibus tuis: ꝛ letaberis ꝛ reficieris corã dño deo tuo i cunctis ad que extenderis manum tuã. Caue ne derelinq̃s leuitẽ i oi tp̃e q̃ versaris i

infra. 19. c.

terra. Qñ dilatauerit dñs deus tuus terios tuos sicut locut⁹ ẽ tibi: ꝛ volueris vesci carnib⁹ q̃s desi derat aĩa tua: locus aũt quẽ elegerit dñs de⁹ tu⁹: vt sit nomẽ ei⁹ ibi: si ꝓcul fuerit occides de armẽ tis ꝛ pecorib⁹ q̃ hũeris sicut ꝑcepit tibi ꝛ comedes i oppidis tuis vt tibi placet. Sicut comeditur ca prea ꝛ ceru⁹: ita vescerꝭ eis: ꝛ mũd⁹ ꝛ imũd⁹ i cõve scẽtur: hoc solũ caue ne sanguinẽ comedas. San guis eñ eoꝝ ꝓ aĩa est: ꝛ idcirco nõ debes aĩaꝫ co medere cũ carnibus: sꝫ sup terrã fũdes q̃si aquaꝫ vt bñ sit tibi ꝛ filijs tuis post te: cũ fecerꝭ qd placꝫ i ꝯspectu dñi. Que aũt sctificaueris ꝛ vouer dño:

De sãgnie non come dendo.

D
tolles ꝛ venies ad locũ quẽ elegerit dñs ꝛ offeres oblationes tuas carnẽ ꝛ sanguinẽ sup altare dñi dei tui. Sãguinẽ hostiaꝝ fũdes i altari: carnib⁹ aũt ipe vesceris. Obsua ꝛ audi oia q̃ ego ꝑcipio tibi vt bñ sit tibi ꝛ filijs tuis post te in sẽpiternum cũ feceris qd bonũ est ꝛ placitũ i ꝯspectu dñi tui. Qñ disperdiderit dñs deus tuus añ faciẽ tuã gẽ tes: ad quas igrederis possidẽdas ꝛ possederis eas atq; hītauerꝭ i terra eaꝝ caue ne imiterꝭ eas postq̃ͣ te fuerint introeunte subuerse. ꝛ requiras cerimonias eaꝝ dicẽs. Sicut coluerũt gẽtes iste deos suos: ita ꝛ ego colã. Non facies sīr dño deo tuo. Oẽs eñ abolationes quas auersat̃ domin⁹ fecerũt diis suis offerẽtes filios et filias: et cõbu rẽtes igni. Qd ꝑcipio tibi hoc tm̃ facito dño nec addas quicq̃ nec minuas.

infra. 19. a.

C. S. De falso ꝓphã. de ꝑsuadente idolatriã. de anathemate vrbis ꝑfidie. xiij.

A
Si surrexerit i medio tui ꝓphetes aut q̃ sõniũ vidisse se dicat: ꝛ prędixerit sig̃nũ atq; portẽtũ: ꝛ euenerit qd locut⁹ ẽ: ꝛ di xerit tibi eam⁹ et seq̃mur deos alienos q̃s ignoras: ꝛ seruiamus eis: nõ audies v̄ba ꝓphe te illius aut sõniatoris. q: tẽtat vos dñs deus vr̃. vt palã fiat vtrũ diligatis eũ an nõ in toto corde et in tota aĩa vr̃a. Dñm deum vestrũ seq̃mini ꝛ ip sum timete: ꝛ mandata illius custodite: et audite vocem eius. Ipsi seruietis et ipsi adherebitis. Pro

Mod⁹ resi stẽdi falsis ꝓphetis.

B
pheta aũt ille aut fictor sõniorũ interficietur: q: locutus est vt vos auerteret a domino deo vr̃o q̃ eduxit vos de terra egypti et redemit vos de do mo seruitutis et errare te faceret de via quã tibi precepit dominus deus tuus: et auferes malum de medio tui. Si tibi voluerit persuadere frat tu us filius matris tue: aut fili⁹ tu⁹ vl̃ filia siue vxor que ẽ in sinu tuo: aut amicus quẽ diligis vt aĩam tuam clam dicens: eamus et seruiamus diis alie nis quos ignoras tu ꝛ patres tui cunctaꝝ i circui tu gẽtiũ que iuxta vel procul sũt ab initio vsq; ad finẽ terre: non acquiescas ei nec audias neq; par cat ei oculus tuus vt miserearis ꝛ occultes eũ sꝫ statim interficies. Sit primum manus tua sup eũ et post te omnis populus mittat manũ. Lapidi bus obrutus necabitur: quia voluit te abstrahe re a domio deo tuo qui eduxit te de terra egypti de domo seruitutis vt et omnis israel audiens ti meat ꝛ nequaq̃ vltra faciat quippiam hui⁹ rei si mile. Si audieris in vnã vrbiũ tuaꝝ quas dñs de us tuus dabit tibi ad habitandũ dicẽtes aliquos

Mod⁹ resi stẽdi ꝑsua dentib⁹ y dolatriã.

C
Egressi sũt filij belial de medio tui et auerterunt habitatores vrbis tue atq; dixerũt eamus et ser uiamus diis alienis quos ignoratis: quare solli cite et diligenter rei veritate perspecta si inuene ris certũ ẽe quod dicit̃: ꝛ abominatiõẽ hãc opere ꝑpetratã: statim percuties hītatores vrbis illius in oie gladij ꝛ delebis eã: oiaq; que in illa sũt vsq;

D
ad pecora. Quicquid etiam suppellectilis fuerit cõgregabis in medio platearum eius ꝛ cũ ipa ci uitate succendes: ita vt vniuersa ꝯsumas dño deo

tuo:⁊ sit tumulus sẽpiternus. Nõ edificabitur ã=
plius ⁊ nõ adherebit de illo anathemate qcq̃ in
manu tua vt auertatur dñs ab ira furoris sui:⁊ mi
sereatur tui multipliceto te sicut iurauit prĩbus
tuis qñ audieris vocẽ dñi dei tui custodiẽs oia p̃=
cepta eius que ego p̃cipio tibi hodie vt facias qδ
placitũ est in conspectu dñi dei tui.

C.S. De non imitando ritũ gẽtiũ sup mortuo de
aialibus mũdis et immũdis ad esũ:hedũ in lacte
matris. De decimis vendẽdis xiiij.

A
§7.a.z.26 d.
Leui.11.a.
De nõ imitando ritũ gentiũ sup mortuo.
De aialib⁹ mũdis ⁊ im mũdis ad esum.

Filii estote dñi dei vestri. Non vos inci
detis nec facietis caluitium sup mortuo:
qm ppl's sctũs es dño deo tuo: et te ele
git vt sis ei in pplm peculiarẽ de cũctis
gẽtibus que sũt sup terrã. Ne comedatis que im=
mũda sũt. Hoc ẽ aial qδ comedere debetis bouẽ
et ouẽ et caprã ceruũ:et capreã:bubalũ.tragela=
phũ pygargũ origẽ.camelopardũ. Oẽ aial quod
in duas ptes findit vngulã et ruminat comedetis
de his aũt q̃ ruminant ⁊ vngulã nõ findũt:hec co
medere non debetis.camelũ.leporẽ: cyrogrilum
qr ruminãt et nõ diuidũt vngulã imũda erũt vo=
bis. Sus quoq qm diuidit vngulã ⁊ nõ ruminat

B

imũda erit. Carnibus eoꝝ nõ vescemini et cada=
uera nõ tãgetis. Hec comedetis ex oĩb⁹ q̃ morãt
in aq̃s. Que hñt pẽnulas ⁊ squamas comedite:
q̃ absq pẽnulis ⁊ squamis sũt:ne comedatis:qr i
mũda sũt. Oẽs aues mũdas comedite:imundas
ne comedatis aq̃lã scz ⁊ gryphẽ ⁊ halyetũ ixõ et
vulturẽ ac miluũ iuxta gen⁹ suũ et oẽ coruini gñis
⁊ strutionẽ ac noctuã et larũ atq accipitrẽ iux=
ta genus suũ:herodiũ ac cignũ ⁊ ibim ac mergu=
lum:porphirionẽ ⁊ nicticoracẽ:onocrocalũ et ca=
radriũ.singula i gñe suo:vpupã quoq et vesper=
tilionẽ:et oẽ qδ reptat ⁊ pẽnulas habet imũdum
erit ⁊ nõ comedetur. Oẽ qδ mundũ est comedite
Quicq̃d aũt morticinum est:ne vescamini ex eo.

C

Peregrino q̃ intra portas tuas ẽ:da vt comedat
aut vẽde ei:qr tu ppl's sctũs dñi dei tui es. Nõ co=
ques hedũ in lacte matris sue. Decimã ptẽ sepabis

De non coquẽdo hedum in lacte matris
Exo.23.c.⁊ 34.d.

de cũctis fructibus tuis qui nascunt in terra per
annos singl'os ⁊ comedes i cõspectu dñi dei tui i
loco quẽ elegerit vt in eo nomẽ illius inuocet de=
cimã frumẽti tui et vini et olei et primogenita de
armẽtis et ouib⁹ tuis vt discas timere dñm deum
tuũ i oi tpe. Cũ aũt lõgior fuerit via et locus quez
elegerit dñs deus tu⁹ tibiq bñdixerit:nec pote=
ris ad eũ hec cũcta portare vẽdes oia et in p̃ciuz
redigres:portabisq manu tua ⁊ pficisceris ad lo
cũ quẽ elegerit dñs deus tu⁹:et emes ex eadẽ pe

D

cunia q̃cq̃d tibi placuerit siue ex armẽtis siue ex
ouibus vinũ q̃z ⁊ sicerã:et oẽ qδ desiderat aĩa tua
⁊ comedes corã dño dõ tuo:⁊ epulaberis tu ⁊ dom⁹
tua ⁊ leuita q̃ itra portas tuas ẽ. Caue ne derelĩ=
quas eũ:qr nõ hz aliã ptẽ in possessiõe tua. Anno
tercio sepabis aliã decimã ex oĩbus q̃ nascũt tibi
eo tpe et repones itra ianuas tuas veniet q leui
tes q̃ aliã nõ habet ptẽ nec possessionẽ tecũ et pe
grinus ac pupillus et vidua q̃ intra portas tuas
sunt ⁊ comedent et saturabuntur:vt benedicat ti
bi dñs deus tuus in cũctis operibus manuũ tua
rum que feceris.

C.S. De remissione ãni septimi.de seruo hebreo
vendito ⁊ ancilla.de sãctificatione et opere:⁊ esu
et macula primogenitorum. xv.

A
De remissione debitorũ septimo ãno hebreis.

Septimo anno facies remissionẽ q̃ hoc
ordine celebrabit. Cui debet aliq̃d ab
amico vl' proximo ac fratre suo repetere
nõ poterit:quia ãn⁹ remissionis ẽ dñi.
A peregrino ⁊ aduena exiges ciuẽ et ppinquuz
repetẽdi nõ hẽbis ptãtem. Et oĩno indigẽs ⁊ me
dicus non erit inter vos: vt bñdicat tibi dñs de⁹
tuus in terra quam traditurus ẽ tibi i possessiõez
si tamẽ audieris vocez dñi dei tui: et custodieris
vniuersa que iussit:et que ego hodie p̃cipio tibi:
benedicet tibi:vt pollicitus est. Feneraberis gen
tibus multis ⁊ ipse a nullo accipies mutuũ. Dña Infra.28.b.
beris nationibus plurimis:⁊ tui nemo dñabitur

B

Si vnus de fratribus tuis qui morant intra por
tas ciuitatis tue in terra quam dñs deus tu⁹ da=
turus est tibi:ad paupertatẽ deuenerit:nõ obdu
rabis cor tuũ:nec ɔtrahes manũ:sed aperies eaz
pauperi:⁊ dabis mutuũ:quo eũ indigere perspe=
xeris. Caue ne forte subrepat tibi impia cogita=
tio ⁊ dicas in corde tuo:appropinquat septimus
annus remissionis ⁊ auertas oculos tuos a pau=
pere fratre tuo:nolẽs et qδ postulat mutuũ com=
modare:ne clamet cõtra te ad dñm et fiat tibi in
peccatũ:sed dabis ei. Nec ages quippiaz callide
in eius necessitatibus subleuãdis et benedicat ti
bi dñs deus tuus in oi ope: et in cunctis ad q̃ ma
nũ miseris. Non deerunt pauperes in terra habi
tationis tue:idcirco ego precipio tibi vt aperias
manũ fratri tuo egeno et pauperi:qui tecũ versa

C

tur in terra. Cũ tibi venditus fuerit frater tu⁹ he
breus aut hebrea et sex annis seruierit tibi:i septi
mo ãno dimittes eũ liberũ:⁊ quẽ libertate dona
ueris neq̃q vacuũ abire patieris:sz dabis viati=
cũ de gregibus et de area ⁊ torculari tuo q̃b⁹ dñs
deus tuus benedixerit tibi. Memẽto q et ipse s=
uieris i terra egypti:et liberauerit te dñs de⁹ tu⁹
et idcirco ego nunc precipio tibi. Sin autẽ dixerit
nolo egredi eo q diligat te ⁊ domũ tuã: et bñ sibi
apud te esse sẽtiat:assumes subulam ⁊ perforabis
aurẽ eius in ianua domus tue et suiet tibi vsq i=
eternũ:ancille quoq silr facies. Non auertas ab
eis oculos tuos qñ dimiseris eos liberos:quoni=
am iuxta mercedẽ mercẽnarii p sex annos suiuit
tibi:vt bñdicat tibi dñs deus tu⁹ in cũctis opibus
que agis. De primogenitis que nascuntur in ar=
mentis et ouibus tuis:quicq̃d est sexus masculi=
ni sanctificabis dño deo tuo. Non operaberis in
primogenito bouis et nõ tondebis primogenita
ouiũ. In conspectu dñi dei tui comedes ea p an=
nos singulos in loco quem elegerit dominus: tu
et domus tua. Sin autem habuerit maculam
vel claudum fuerit vel cecum aut in aliqua parte
deforme vel debile:non immolabitur domino deo
tuo:sz itra portas vrbis tue comedes illud:tã mũ
dus q̃z imũd⁹ silr vescent eis q̃si caprea et ceruo. S.12.e.
Hoc solũ obsuabis vt sãguinẽ eoꝝ nõ comedas
sed effũdes in terram q̃si aquam

De sãctificatiõe primogenitorum.

C.S. De imolatione pasche:⁊ nõ in quolibet lo=
co.de aliis duab⁹ solẽnitatibus ebdomadarum ⁊
tabernaculoꝝ.de iudicibus cõstituẽdis in portis
et q non accipiãt psonã ⁊ munera.de loco et sta=
tua non faciendis. xvi.

A de celebratiōe pache ꝓpter liberationem ab egypto

Obserua mensē nouarū frugum ⁊ verni
primū tp̄is vt facias phase dn̄o d̄o tuo
quoniam in isto mense eduxit te domi
nus deus tu⁹ de egypto nocte. Immo
labisq̄ phase dn̄o deo tuo de ouibus ⁊ de bobus
in loco quē elegerit dn̄s deus tuus: vt habitet no
mē eius ibi. Non comedes in eo panem fermēta
tū. Septem diebus comedes absq̄ fermēto affli
ctionis panē: quoniam in pauore egressus es de
egypto: vt memineris diei egressionis tue de egy
pto oībus diebus vite tue. Non apparebit fermē
tatū in oībus teris tuis septē diebus: et non rema
nebit de carnibus eius qđ imolatū est vesperi die
B primo vsq̄ mane. Nō poteris immolare phase i
qualibet vrbiū tuaꝝ quas dn̄s deus tu⁹ daturus
est tibi sed in loco quē elegerit dn̄s deus tuus vt
habitet nomē eius ibi. Immolabisq̄ phase vespe
re ad solis occasū quando egressus es de egypto
coques et comedes in loco quē elegerit domin⁹
de⁹ tu⁹ maneq̄ ꝯsurgēs vades i tabernacula tua
Sex dieb⁹ comedes azima: ⁊ in die septia q̄ colle
De solēnitate pēthecostes ꝓpt bn̄ficiū legis date.
cta ē dn̄i dei tui nō facies opus. Septē ebdoma
das numerabis tibi ab ea die qua falcē in segetē
miseris: ⁊ celebrab̄ diē festū ebdomadaꝝ dn̄o d̄o
tuo oblationē spontaneā manus tue: quā offeres
iuxta bn̄dictionē dn̄i dei tui: et epulaberis coram
dn̄o deo tuo: tu et filius tuus ⁊ filia tua: et seruus
tuus ⁊ ancilla tua. ⁊ leuites q̄ est intra portas tu
as: ⁊ aduena ac pupillus: et vidua q̄ morant̄ vo
biscū in loco quē elegerit dn̄s deus tuus. vt habi
tet nomē ei⁹ ibi et recordaberis q̄m seru⁹ fueris i
C egypto: custodiesq̄ ac facies q̄ tibi p̄cepta sūt So
lennitatē q̄z tabernaculoꝝ celebrabis ꝑ septē di
es q̄n collegeris de area et torculari fruges tuas
⁊ epulaberis i festiuitate tua tu et filius tu⁹ ⁊ filia
et seruus tu⁹ ⁊ ancilla: leuites quoq̄ et aduena et
pupill⁹ ⁊ vidua: q̄ itra portas tuas sūt. Septē die
bus dn̄o deo tuo festa celebrabis i loco quē elege
rit dn̄s: bn̄dicetq̄ tibi dn̄s deus tuus i cunct̄ fru
gibus tuis: et in oī ope manuū tuaꝝ: erisq̄ in leti
D cia. Tribus vicibus ꝑ annū apparebit oē mascu
Exo. 23. b. linū tuū in cōspectu dn̄i dei tui in loco quē elege
⁊ 34. c rit in solēnitate azimoꝝ: ⁊ i solēnitate ebdomada
Eccle. 35. a ruz: ⁊ in solēnitate tabernaculoꝝ. Nō apparebit
an̄ dn̄m vacuus: sed offeret vnusq̄sq̄ scđm ꝙ ha
buerit iuxta benedictionē dn̄i sui quā dederit ei.
Iudices et magistros cōstitues i oībus port̄ tu
is q̄s dn̄s deus tu⁹ dederit tibi ꝑ singulas tribus
tuas. vt iudicēt ꝑplm iusto iudicio nec i alterā ꝑ
tē declinēt. Non accipies ꝑsonā nec mūera: quia
munera excecāt oculos sapiētū: ⁊ mutāt verba iu
stoꝝ. Iuste qđ iustū ē ꝑsequeris vt viuas et possi
deas trā quā dn̄s de⁹ tu⁹ dederit tibi Nō plātab̄
lucū et oēz arborē iuxta altare dn̄i dei tui nec fa
cies tibi atq̄ ꝯstitues statuā q̄ odit dn̄s deus tu⁹
C. S. De hostia hn̄te maculā. de pena idolatrie.
de difficultate iudicij. de pena inobediētie. de ele
ctione regis. de religione ipsius xvij.

A Prohibet offerre hostiā cū macula.

Non immolabis dn̄o deo tuo bouem ⁊
ouem in quo est macula aut quippiaz
vitij quia abominatio est domino deo
tuo. Cumq̄ reperti fuerint apud te
intra vnam portarum tuarum quas dn̄s deus tu
us dabit tibi vir aut mulier qui faciāt malum i cō
spectu dn̄i dei tui. ⁊ transgrediātur pactū illius vt
vadāt et seruiāt dijs alienis ⁊ adorēt eos solē et lu
nā et oēm militiā celi que nō p̄cepi: et hoc tibi fue
rit nūciatum audiēsq̄ inq̄sieris diligenter et ve
rum esse repereris: et abominatio facta est in isra
el educes virum ac mulierez qui rem sceleratissi
mā perpetrarūt ad portas ciuitatis tue: ⁊ lapidi
bus obruentur. In ore duoꝝ aut triū testiū peri
bit qui interficietur. Nemo occidat̄: vno contra
se dicēte testimoniū. Man⁹ testiū pria interfici
et eū: ⁊ man⁹ reliq̄ populi extrema mittetur vt au
feras malum de medio tui. Si difficile et ābiguū
apud te iudicium esse ꝑspexeris inter sanguinez
⁊ sanguinē. causam ⁊ causā: lepram ⁊ non lepram
⁊ iudiciū intra portas tuas videris verba varia
ri: surge ⁊ ascende ad locū quē elegerit dn̄s deus
tuus veniesq̄ ad sacerdotes leuitici gn̄is ⁊ ad iu
dicem qui fuerit illo tp̄e: queresq̄ ab eis qui indi
cabūt tibi iudicij veritatē et facies quodcūq̄ di
xerint qui presunt loco quē elegerit dn̄s ⁊ docue
rint te iuxta legē eius seq̄risq̄ sētentiam eoꝝ nec
declinabis ad dexteram neq̄ ad sinistram. Qui
autem superbierit nolens obedire sacerdotis im ... 5. d
C perio qui eo tp̄e ministrat domio deo tuo ex decre
to iudicis morietur homo ille: et auferes malum
de israel: cūctusq̄ populus audiēs timebit vt nul
lus deinceps intumescat superbia Cum ingress⁹
fueris terrā quā dn̄s deus tuus dabit tibi ⁊ posse
deris eam: habitaucrisq̄ in illa et dixeris: consti
tuam super me regē sicut habent omnes ꝑ circui
tū nationes: eum constitues quē dn̄s deus tuus
elegerit de numero fratrū tuoꝝ. Non poteris al
terius gentis hominem regem facere qui non sit
D frater tuus. Cumq̄ fuerit constitutus: non multi
plicabit sibi eq̄s: nec reducet populū in egyptuz
eq̄tatus nūero subleuatus: p̄sertim cū dn̄s p̄cepe
rit vob̄ vt neq̄q̄ amplius ꝑ eād viā reuertamini
Non habebit vxores plurimas que alliciāt aīm
eius: neq̄ argenti et auri imensa pondera. Post
q̄ aūt sederit in solio regni sui describet sibi deu
teronomiū legis huius in volūie: accipiēs exem
plar a sacerdotibus leuitice tribus et hēbit secuz
legetq̄z illud oībus diebus vite sue vt discat time
re dn̄m deū suū ⁊ custodire verba et cerimonias
eius que in lege p̄cepta sunt Nec eleuetur cor ei⁹
in superbiam super fratres suos: neq̄ declinet in
partem dexteram vel sinistram vt longo tempore
regnet ipse ⁊ filij eius super israel.

De pena ꝑdolatrie ꝯuicte ꝑ testes
B Mat. 8. b Ioh. 8. c 2. Choꝝ. 13. a. Heb. 10. e. 1. Thim. 5. d.
De difficultate iudicij ⁊ in casu recursu ad superiorē.
D De mō viuēdi reḡ ꝑ eos electi.

C. S. De nulla parte leui dedita. de parte ipsi
us falsi prophete. de sacrificiis ꝙ leuita vbiq̄z mi
nistret libere: et partes accipiat ciboꝝ. de lustra
tione filiorum et augurio. de propheta suscitan
do. de ludibrio. xviij

A Nūe. 8. c. Leuite nō hn̄t ptez in tra et sustētādi sunt a populo.

Non hēbūt sacerdotes ⁊ leuite ⁊ oēs q̄
de eadem tribu sūt ꝑtē et hereditatē
cum reliquo populo israel: qui sacrifi
cia domini ⁊ oblatiōes eius comedēt
et nichil aliud accipient de possessione fratrum
suorum. Dominus enim ipse est hereditas eoꝝ
sicut locutus est illis. Hoc erit iudiciū sacerdotū
a populo et ab his q̄ offerunt victimas siue bouē
siue ouem immolauerint dabunt sacerdoti armū

acventriculũ:primitias frumẽti vini ⁊ olei et lana
De sacrificiis offerẽdis. rũ ptẽ ex ouiũ tõsione. Ipm ei elegit dñs de⁹ tu⁹
de cũctis tribub⁹ tuis vt stet ⁊ ministret noĩ dñi dei
tui ipse ⁊ filij ei⁹ i sẽpiternũ. Si exierit leuites ex
B vna vrbiũ tuaruz ex oĩ isrl' in q̃ habitat ⁊ voluerit
Leuita poterat offerre oĩ loco venire desiderans locũ quem elegerit dñs ministra
bit i noĩe dñi dei sui sicut oĩs fratres ei⁹ leuite q̃
stabũt eo tpe corã dño Partẽ ciboꝝ eãd accipiet
quã ⁊ ceteri:excepto eo qd in vrbe sua ex paterna
De ydolatria cauenda ei successione debetur. Qñ ingressus fueris t'raz
quã dñs de⁹ tu⁹ dabit tibi:caue ne imitari velis ab
omiationes illaꝝ gẽtiũ:nec inueniat' i te q̃ lustret
filiũ suũ:aut filiã ducens p ignẽ:aut q̃ ariolos sci
scitet':aut obſuet sõnia:atq; auguria:ne sit male
ficus:nec incãtator:neq; phitones ↄsulat:nec di
C uinos et q̃rat a mortuis v'itatẽ. Oĩa ei hec aboia
tur dñs:⁊ ppter istiusmodi scelera delebit eos in
introitu tuo:pfect⁹ eris ⁊ absq; macula cũ dño do
tuo. Gẽtes iste quaꝝ possidebis terrã:augures ⁊
diuinos audiũt:tu aũt a dño deo tuo alit' institu
Ac.7.e. de suscitatione noui pphete Exo.20.c. tus es Prophetã de gẽte tua et de frib⁹ tuis sicut
me suscitabit tibi dñs deus tu⁹:ipm audies vt pe
tisti a dño deo tuo i oreb:qñ cõtio congregata est
atq; dixisti. Ultra nõ audiã vocem dñi dei mei.et
ignẽ hũc maximũ ãpli⁹ nõ videbo ne moriar. Et
D ait dñs michi. Bñ oĩa sũt locuti. Prophetã susci
tabo eis de medio fratrũ suoꝝ silem tui:et ponaz
v'ba mea i ore ei⁹: loq̃turq; ad eos oĩa q̃ p̃cepero
illi. Qui aũt v'ba ei⁹ q̃ loquet' in noĩe meo audire
De punitione falsi pphete. noluerit ego vltor existã. Prophã aũt q̃ arrogan
tia deprauat⁹ voluerit loq̃ in nomie meo que ego
nõ p̃cepi illi vt diceret:aut ex noĩe alienoꝝ deoꝝ
iterficiet'. q' si tacita cogitatione rñderis quõ pos
sum intelligere v'bũ qd dñs nõ ẽ locut⁹:hoc habe
bis signũ. Qd i noĩe dñi ppha ille predixerit ⁊ nõ
euenerit:hoc dñs nõ est locutus sꝫ p tumorẽ aĩ sui
ppheta confinxit: et idcirco nõ timebis eum.
C.S. De homicida fugiẽte. de tribus ciuitatib⁹
refugij. de terris nõ trãsferẽdis. de falso teste nõ
misereberis ei⁹:sed aĩam p aĩa. xix

A Um disperdiderit dñs deus tu⁹ gẽtes
De constitutione trium ciuitatũ refugij p homicida q̃rũ tibi traditurus est t'rã: et possederis
eã:hitaueris q; in vrbibus eius ⁊ in edi
bus tres ciuitates sepabis tibi in me
dio terre:quã dñs deus tu⁹ dabit tibi in possessio
nẽ:sternẽs diligẽter viam:⁊ in tres equaliter par
tes totã terre tue puinciã diuides:vt habeat e vi
S.12.d. cino q̃ propter homicidiũ profug⁹ est quo poss it
Nu.35.b. euadere. Hec erit lex homicide fugiẽtis cuius vi
Jos.20.a. ta seruãda est. Qui percusserit proximũ suũ nesci
De lege gaudentiũ priuilegio imunitatis. ens:⁊ qui heri ⁊ nudiustertius nullũ cõtra eũ odi
um habuisse ↄprobatur:sꝫ abisse cũ eo simplicit' i sil
uã ad ligna cedẽda:et i succisiõe lignoꝝ secur' fu
gerit manu ferrũq; lapsũ de manubrio amicũ ei⁹
B percusserit ⁊ occiderit hic ad vnã supradictaꝝ vr
bium cõfugiet ⁊ viuet:ne forsitã primus ei⁹ cuius
effusus est sãguis dolore stimulatus psequatur ⁊
apprehẽdat eũ si lõgior via fuerit:et pcutiat aĩaz
eius qui non est reus mortis:quia nullum contra
eum qui occisus est odiũ prius habuisse mõstra
C tur. Idcirco precipio tibi vt tres ciuitates equa
S.12.a. les intra se spacij diuidas. Cum aũt dilatauerit
dominus de⁹ tuus terminos tuos sicut iurauit pa

tribus tuis ⁊ dederit tibi cunctaz terrã quam eis
pollicitus est:si tamẽ custodieris mãdata eius et
feceris que hodie p̃cipio tibi:vt diligas dñm de
um tuum:et ãbules in viis eius omi tpe: addes ti
bi tres alias ciuitates:⁊ supradictaꝝ triũ vrbium
numerũ duplicabis vt non effũdatur sãguis ino
xius i medio t're quã dñs de⁹ tuus dabit tibi possi
dendã:ne sis sãguinis reus. Si quis aũt odio ha D
bens proximũ insidiatus fuerit vite eius: surgẽs de homicida a pposito nõ liberando.
q; pcusserit illũ ⁊ mortuus fuerit fugerit q; ad vnã
de supradictis vrbib⁹:mittẽt seniores ciuitatis il
lius ⁊ arripiẽt eũ d loco effugij: tradent q; i manu
primi cuius sãguis effusus est:et moriet'. Nõ mi infra eodẽ
sereberis ei⁹ ⁊ auferes noxiuz sanguinẽ de israel infra.27.c.
vt bene sit tibi. Non assumes et transferes termi Cõtra remouentes terios t'tarum.
nos proximi tui quos fixerunt priores in possessi
one tua quam dominus deus tuus dabit tibi in
terram quam acceperis possidendam. Non sta
bit testis vnus contra aliquẽ quicquid illud pec Mat.18.b.
cati et facinoris fuerit:sed in ore duoꝝ aut trium de falso teste et accusare.
testium stabit oẽ verbum. Si steterit testis men
dax contra hominez accusans eũ preuaricatiõis sare.10.8.c.
stabũt ãbo quorum causa est ante dominũ i con 2.coꝝ.13.a
spectu sacerdotũ et iudicum qui fuerint in dieb⁹
illis. Cunq; diligentissime perscrutantes inuene 1.Thi.5.d.
rint falsũ testẽ dixisse contra fratrẽ suum mẽda Heb.10.c
cium:reddẽt ei sicut fratri suo facere cogitauit:et S.eodem.
auferes malũ de medio tui vt audiẽtes ceteri ti Exo.21.c
morem habeant:⁊ nequaq̃ talia audeant facere Leui.24.c
Non misereberis eius:sed animã pro anima ocu Mat.5.f
lum pro oculo:dentem pro dente: manum p ma
nu:pedem:pro pede exiges.
C.S De remittendis a prelio. de ciuitate vi
cta in sorte vel extra. De arboribus fructuosis nõ
succidendis:sed solum infructuosis ad instruen
das machinas. xx.
SI exieris ad bellũ contra hostes tuos:
et videris eq̃tatus et currus ⁊ maiorez A
q̃ tu habeas aduersarij exercitus mul Exhortatio ad bellum
titudinẽ:nõ timebis eos quia dominus
deus tuus tecuz est qui eduxit te de terra egypti
Appropiquãte aũt iã prelio:stabit sacerdos ante
faciẽ:⁊ sic loq̃tur ad ppl'z. Audi isrl'. Uos hodie cõ
tra inimicos vr̃os pugnã ↄmittitis:non ptimescat
cor vr̃m. Nolite metuere:nolite cedere:nec formi
detis eos:q: dñs de⁹ vr̃ in medio vr̃i ẽ ⁊ p vob' cõ
tra aduersarios dimicabit:vt eruat vos de peri
culo. Duces q; p singlas turmas audiẽte exerci
tu pclamabũt. Quis est hõ qui edificauit domũ
nouã:et non dedicauit eã? Uadat et reuertat' in De remittẽdis a bello et septis
domũ suã:ne forte moriat' i bello et alius dedicet
eam. Quis est hõ qui plãtauit vineã:et necdũ fe
cit eã esse cõem:de qua vesci oĩbus liceat? Uadat B
et reuertatur i domũ suã:ne forte moriat' in bello
et alius hõ ei⁹ fungatur officio. Quis est hõ qui infra.24.a
desponditt vxorẽ:et nõ accepit eã? Uadat ⁊ reuer 1.Mac.3.g
tatur in domũ suã:ne forte moriatur in bello. ⁊ ali
us homo accipiat eã. His dictis addẽt reliq̃ et lo
quet' ad pplm. Quis est homo formidolos⁹ et cor Judicũ.7.
de pauido? vadat et reuertatur i domũ suam: ne a.
pauere faciat corda fratrum suorũ: sicut ipe timo
re perterritus ẽ. Cũq; siluerint duces exercit⁹ et
finẽ loquẽdi fecerint vnusq̃sq; suos ad bellandaz C

cuneos pparabit. Si qñ accesseris ad expugnandā ciuitatē offeres ei pmū pacē. Si receperit ꝛ aperuerit tibi portas: cūctus ppl's q̄ in ea ē saluabit ꝛ seruiet tibi sub tributo. Sin aūt fedus inire noluerit: ꝛ ceperit ꝯtra te bellū: oppugnabis eā. Cūq; tradiderit dñs deus tu' illā i manu tua: percuties oē qd̄ i ea gñis masculini est in ore gladij absq; mulieribus ꝛ ifantib' iumētis ꝛ ceteris q̄ in ciuitate sūt. Oēz pdā exercitui diuides ꝛ comedes de spolijs hostiū tuoꝝ q̄ dñs de' tuus dederit tibi. Sic facies cūctis ciuitatib' q̄ a te pcul valde sūt ꝛ nō sūt de his vrbib' quas i possessionē accepturus es. De his aūt ciuitatib' q̄ dabūt tibi: nullū oino pmittes viuere: sz iterficies i ore gladij: ethe um videlz ꝛ amorreū: ꝛ chananeū phereseū et eueum ꝛ iebuzeū: sicut p̄cepit tibi dñs de' tu': ne forte doceāt vos facere cūctas abomiationes quas ipi opati sūt dijs suis ꝛ peccetis i dñm deū vestrū. Qñ obsederis citatē multo tpe et munitionibus circūdederis vt expugnes eā: nō succides arbores de quib' vesci pōt nec securib' p circuitū debes vastare regionē qm̄ lignū est et nō hō: nec pt bellantiū contra te augere nūerū. Si qua autē ligna non sunt pomifera: sed agrestia ꝛ in ceteros apta vsus: succide ꝛ extrue machinas donec capias ciuitatē que contra te dimicat.

De desp̄datiōe vrbiuz bello victarum.

D

C. S. De cadauere hoīs inuēto. de muliere captiua assumēda in vxorem. de duabus vxoribus. de filio ꝯtumace. de iudicato ad mortem. xxi.

A

de expiatione occisionis hominis cuius ignorat reus

Quādo inuentū fuerit i t̄ra quā dñs de' tuus datur' est tibi hoīs cadauer occisi ꝛ ignorabit cedis reus: egredietur maiores natu ꝛ iudices tui: et metient a loco cadaueris singulaꝝ p circuitū spacia ciuitatū: ꝛ quā viciniorē ceteris eē pspexerit. seniores ciuitatis illi' tollēt vitulā de armēto que nō traxit iugum: nec t̄rā scidit vomere: ꝛ ducēt eā ad vallē asperam atq; saxosā q̄ nūq; arata est: nec semētē recepit ꝛ cedēt i ea ceruices vitule. Accedētq; sacerdotes filij leui q̄s elegerit dñs de' tu': vt ministrēt ei: et bñdicāt in noīe eius: ꝛ ad v̄bū eoꝝ oē negotiū pēdet: Et q̄cq̄d mūdū vel imūdū ē iudicet. Et venient maiores natu ciuitatis illi' ad iterfectū: lauabūtq; man' suas sup vitulā q̄ in valle pcussa ē ꝛ dicēt. Man' nr̄e nō effuderūt sāguinē hūc: nec oculi viderūt. Propiti' esto pplo tuo isrl' quē redemisti dñe: ꝛ ne repures sāguinē inocētē in medio populi tui isrl'. Et auferet ab eis reat' sāguis: tu aūt alienus eris ab inocētis cruore q̄ fus' ē cū feceris qd̄ p̄cepit dñs. Si egressus fueris ad pugnā contra inimicos tuos: ꝛ tradiderit eos dñs deus tuus in manu tua. captiuosq; duxeris ꝛ videris i nūero captiuoꝝ mulierē pulchrā ꝛ adamaueris eā voluerisq; hr̄e vxorē introduces eā i domū tuā. Que radet cesariē ꝛ circūcidet vngues ꝛ deponet vestē in q̄ capta est: sedēsq; i domo tua flebit prēz ꝛ matrē suā vno mēse ꝛ postea itrabis ad eā: dormiesq; cū illa: et erit vxor tua. Si autē postea non sederit aio tuo: dimittes eā liberam: nec vendere poteris pecunia nec opprimere p potentiā: quia hūiliasti eā. Si habuerit homo vxores duas vnā dilectam et alterā odiosā genueritq; ex eis liberos: et fuerit filius odiose primogenitus: volueritq; substātiam inter filios suos diuidere: non poterit filiū dilecte facere primogenitū ꝛ preferre filio odiose sz filiū odiose agnoscet primogenitū: dabitq; ei de his que habuerit cūcta duplicia. Iste est em̄ principiū liberoꝝ ei' et huic debet primogenita. Si genuerit hō filiū cōtumacē ꝛ pteruū q̄ nō audierit pr̄is ac mr̄is iperiū ꝛ coercit' obedire ꝯtempserit: apprehēdēt eū ꝛ ducent ad seniores ciuitatis illius ꝛ ad portā iudicij: dicētq; ad eos. Filius nr̄ iste pteruus ꝛ ꝯtumax est: monita nr̄a audire ꝯtēnit comessationibus vacat et luxurie atq; conuiuijs: lapidibus eū obruet ppl's ciuitatis: ꝛ moriet: vt auferatis malū de medio vestri ꝛ vniuersus israel audiēs pertimescat. Quando peccauerit hō quod morte plectēdū est et adiudicatus morti appēsus fuerit i patibulo: nō pmanebit cadauer ei' in ligno: sz in eod̄ die sepeliet quia maledictus a deo est qui pendet in ligno et nequaq; contamiabis terram tuam quā dñs deus tuus dederit tibi in possessionem

A

Iosue. 1. d.

De mō assuēndi mulierē captiuā i vxorē.

C

De pugnitione filij ꝯtumacis.

D

C. S. De reducendo boue vel oue fratris tui: de veste alterius sexus. de inuēto nido. de morte de circuitu tecti. de non cōmiscēdis reb' diuersi generis. de fimbrijs. de signis v̄ginitatis. de corrūpēte v̄ginitatē vel cōtractam i ciuitate: vel in agro. de vxore patris non ducēda xxij

A

Exo. 23. a.

De ꝯseruatione et restitutione reꝝ primi pditarum.

Non videbis bouē fratris tui aut ouē errātē ꝛ p̄teribis: sed reduces frī tuo: etiā si non est ppinquus frater tu' nec nosti eum: duces i domū tuā ꝛ erunt apud tē quandiu querat ea frater tuus ꝛ recipiat. Similiter facies de asino et de vestimento et de omni re fratris tui que perierit si inueneris eam ne negligas quasi alienam. Si videris asinum fratris tui aut bouē cecidisse in via non despicies sed subleuabis cum eo. Non induetur mulier veste virili: nec vir vtetur veste feminea. Abominabilis enim apud deum est qui facit hoc. Si ambulans per viam: in arbore vel in terra nidum auis inueneris et matrem pullis vel ouis desuper incubantem: non tenebis eam cum filijs: sed abire patieris captos tenēs filios vt bene sit tibi et longo viuas tempore. Cum edificaueris domum nouā facies murum tecti per circuitū ne effundatur sāguis in domo tua: et sis reus labente alio ꝛ impreceps ruente. Non seres vineam tuā altero semine: ne ꝛ sementis quam seuisti ꝛ que nascuntur ex vinea pariter sanctificentur. Non arabis in boue simul et asino. Non indueris vestimento quod ex lana linoq; contextum est. Funiculos in fimbrijs facies per quattuor angulos pallij tui quo operiris. Si duxerit vir vxorem et postea odio habuerit eam: quesieritq; occasiones quibus dimittat eam obijciens ei nomen pessimum et dixerit vxorē hanc accepi et ingressus ad eā non inueni virginē: tollent eam pater et mr̄ eius: et ferent secū signa virginitatis ei': ad seniores vrbis qui i porta sunt: et dicet pater. Filiam meā dedi huic vxorem quam quia odit: imponit ei nomen pessimū vt dicat non inueni filiam tuam virginem: et ecce hec sunt signa virginitatis filie mee. Expandent vestimētum coram senioribus ciuitatis apprehēdentq; senes vrbis illius virum et v̄berabūt illū

B

Nu. 15. d.

de ꝯtractione v̄ginitatis p signa

C

cōdēnātes insuper centum siclis argēti q̄s dabit
patri puelle:q̄m diffamauit nomē pessimū super
virginē isrl̃:hebitq; eā vxorē ⁊ nō poterit dimitte

De pugnatione adulterij.

re oīb⁹ dieb⁹ vite sue. Q̄d si vere est:q̄d obijcit ⁊ nō
est i puella inēta ꝟgitas:eijciēt eā extra fores do=
mus p̄ris sui:⁊ lapidibus obruēt viri ciuitatis illi

D
Leui.20.b

us ⁊ moriet̃.q̄m fecit nephas i israel:vt fornicare
tur i domo p̄ris sui:⁊ auferes malū de medio tui
Si dormierit vir cū vxore alteri⁹ vterq; moriet̃.i.
adult̃ ⁊ adultera:et auferes malū de isrl̃. Si puel
lam ꝟginē desponderit vir:⁊ iuenerit eā aliquis
i ciuitate:et cōcubuerit cū ea/ educes vtrunq; ad
portā ciuitatis illi⁹ ⁊ lapidibus obruentur: puel=
la q̄ nō clamauit cū esset in ciuitate:vir q̄ hūilia
uit vxorem proximi sui:et auferes malum de me=
dio tui. Sin autē in agro repperit vir puellā q̄ de
sponsata est:et app̄hendens ꝯcubuerit cū ea ipse
moriet̃ solus:puella nichil patiet̃: nec est rea mor
tis:q̄m sicut latro ꝯsurgit ꝯtra fratrē suū:et occi=

De corrūpēte ꝟginē

dit aīaz ei⁹ita ⁊ puella ꝑpessa est Sola erat i agro
clamauit:⁊ nullus affuit q̄ liberaret eā. Si iuene=
rit vir puellā ꝟginē que nō h̃z sponsū:⁊ apprehen
dens cōcubuerit cū illa:et res ad iudiciū venerit
dabit q̄ dormiuit cū ea p̄ri puelle:q̄nq̄ginta siclos

De vxore p̄ris nō accipienda.

argenti et hēbit eā vxorē:quia humiliauit illā Nō
poterit dimittere eā cunctis diebus vite sue. Nō
accipiet homo vxorē patris sui:nec reuelabit ope
rimentum eius.

C. S. De nō intrātib⁹ ecclīam. de nō abominādo idumeo et egyptio. de pollutione noct̃na. de pa=
pillo. de s̃uo fugitiuo. de mercede p̄stibuli de vsu=
ra, de voto. de vinea. de segete proximi xxiij.

A
De his qui nō sūt promouēdi in eccl̃a

Non intrabit eunuchus attritis vel am
putatis testiculis ⁊ abscisso veretro ec=
clesiā dn̄i. Nō ingrediet̃ māser:hoc est
de scorto natus i eccl̃az dn̄i vsq; ad de
cimā gn̄ationē Ammonites ⁊ moabites etiā post
decimā gn̄ationē:nō intrabūt eccl̃am dn̄i i et'nū:
q̄ noluerūt vobis occurrere cū pane et aqua i via
q̄n egressi estis de egypto. ⁊ q̄ cōduxerūt ꝯtra te
balaā filiū beor de mesopotamia syrie:vt maledi
ceret tibi:⁊ noluit dn̄s deus tuus audire balaam
ꝟtitq; maledictionē ei⁹ i bn̄dictionē tuā eo q̄ dili

B
Nō sūt abominandi ydumei

geret te. Nō facies cū eis pacē: nec q̄ras eis bōa
cūctis dieb⁹ vite tue in sēpit̃nū Non abomīaberis
idumeū:q̄ frater tuus ē. nec egyptiū: q̄ aduena
fuisti i terra ei⁹. Qui nati fuerit ex eis tercia gn̄a=
tione itrabūt in eccl̃am dn̄i. Q̄n egressus fueris

De pollutione noct̃na.

aduers⁹ hostes tuos i pugnā custodias te ab omi
re mala. Si fuerit iter vos hō q̄ nocturno pollut⁹
sit sonio:egrediet̃ extra castra:et nō reuertet̃ pri=
usq; ad vesperā lauet̃ aqua:et post solis occasū re

C

grediet̃ in castra. Habebis locū extra castra ad
quē egrediaris ad req̄sita nature:gerēs paxillū
in baltheo. Cūq; sederis fodies ꝑ circuitū et ege
sta humo opies quo reuelatus es. Dn̄s ei de⁹ tu⁹
ābulat in medio castroꝝ:vt eruat te et tradat ti=

De seruo fugitiuo

bi inimicos tuos:vt sint castra tua scā: et nichil i
eis appareat feditatis:ne derelinq̄t te. Nō trades
seruū dn̄o suo q̄ ad te confugerit Habitabit tecū
in loco qui ei placuerit:et in vna vrbiū tuarū req̄=

De meretricibus

escet:ne contristes eū. Non erit meretrix de filia=
bus israel:nec scortator de filijs israel. Non offe=
res mercedem prostibuli:nec preciuz carnis i do
mo domini dei tui:quicquid illud est quod voue
rint: quia abominatio est vtrunq; apud dominū

Prohibet̃ vsura

deum tuum. Non fenerabis fratri tuo ad vsuraz
pecuniam : nec fruges : nec quanlibet aliam rem
sed alieno. Fratri autē tuo absq; vsura id quo in=
diget comodabis: vt benedicat tibi dominus de
us tuus in omni opere tuo in terra ad quam in=
grederis possidendam. Cum votuz voueris do=
mino deo tuo non tardabis reddere:quia requi=
ret illud dominus deus tuus. Et si moraturus fu
eris reputabitur tibi peccatū. Si nolueris polli
ceri: absq; peccato eris Quod autez semel egres
sū est de labijs tuis obseruabis ⁊ facies sicut pro
misisti domino deo tuo:et propria voluntate ⁊ ore
tuo locutus es. Ingressus vineaz proximi tui co=

De esu fructuum terre p̄ximi i campo

mede vuas quantum tibi placuerit:foras autem
ne efferas tecum. Si intraueris segetez amici tui
franges spicas:et manu conteres:falce autē non
metes.

C. S. De libello repudij. de nuper coniugato. de
non accipiendo molam pro pignore. de venden=
te proximum. caue plagam lepre. non ingrediaris
domum proximi:vt auferas pignus. non negabis
mercedem. non occidētur patres pro filijs. de iu
dicio aduene et pignore vidue. de reliquijs mes=
sis et vindemie. xxiiij.

A
De libello repudij. Math.5.c. ⁊.19.b. Mar.10.a.

Si acceperit homo vxorē ⁊ habuerit eā
et non inuenerit grām ante oculos ei⁹
propter aliquā feditatē:scribet libelluz
repudij et dabit in manu illius: ⁊ dimit
tet eam de domo sua. Cunq; egressa alterum ma
ritum duxerit:et ille quoq; oderit eam:dederitq;
et libellū repudij:et dimiserit de domo sua vel cer
te mortuus fuerit:non poterit prior maritus reci
pere eam in vxorem:quia polluta est et abomina
bilis facta coram domino:ne peccare facias ter=

S.20.b.
De nuꝑ cōiugato

ram tuā quam dn̄s deus tuus tradiderit tibi pos
sidendam. Cum acceperit homo nuꝑ vxorem nō
procedet ad bellū:nec ei quippiam necessitatis i=
iungetur publice:sed vacabit absq; culpa domui

B
Nō sūt accipiēda p̄ pignore neccia ad vitā.

sue:vt vno anno letetur cū vxore sua. Non accipi
es loco pignoris inferiorē et superiorē molam:q̄
animā suā apposuit tibi. Si deprehensus fuerit
homo sollicitans fratrē suū de filijs israel:et vēdi
to eo acceperit precium : interficietur:et auferes

De cauenda lepra. Nūe.12.a.

malum de medio tui. Obserua diligenter ne icur
ras plagam lepre: sed facies quecunq; docuerint
te sacerdotes leuitici generis iuxta id quod pre=
cepi eis:et imple sollicite. Mementote que fece=

C
De pietate ad pauperes i repetēdo sua.

rit dominus deus vester marie in via cum egre=
deremini de egypto. Cuz repetes a proximo tuo
rem aliquam:quam debet tibi non igredieris do
mū eius: vt pignus auferas:sed stabis foris: ⁊ ille
tibi p̄feret q̄d habuerit:si autē pauper est:non p=
noctabit apd̄ te pignus sed stati reddes ei āte so

Leui.19.c.
Prohibet̃ retinet̃ mercedē idigētis.4.re.4.b

lis occasum:vt dormiēs in vestimēto suo:benedi=
cat tibi: ⁊ hēas iusticiā corā dn̄o deo tuo. Non ne=
gabis mercedē indigētis:et pauperis fratris tui
siue aduene qui tecum moratur in terra et intra
portas tuas est:sz eadē die reddes ei p̄ciū labo
ris sui ān̄ solis occasū q̄ pauꝑ est:et ex eo sustētat
aīam suā:ne clamet cōtra te ad dn̄m et reputet̃ ti

2.Paral. bi in peccatū. Non occidentur pr̄es ꝓ filiis nec fi
25.a lii ꝓ patribus: sed vnusquisqꝫ ꝓ pctō suo morieꝛ. Nō
De his iu- puertes iudiciū aduene ⁊ pupilli: nec auferes pi-
diciis faciē gnoris loco vidue vestimētū. Memēto ꝙ seruierꝭ
dis gratis i egypto: ⁊ eruerit te dn̄s de⁹ tuus ide. Idcirco p̄
D cipio tibi vt facias hāc rē. Qn̄ messueris segetem
in agro tuo: ⁊ oblitus manipulū reliqueris: nō re
uerteris vt tollas illū: sed aduenā et pupillū et vi
duam auferre patieris: vt benedicat tibi dn̄s de⁹
De reliqiis tuus i oī ope manuū tuarū. Si fruges collegeris
frugum ꝓ oliuaꝝ: quicqd remāserit in arborib⁹ nō reuerte-
paupibus. ris vt colligas sed relinques aduene pupillo ac vi
due. Si vindemiaueris vineā tuā: nō colliges re-
manentes racemos: sꝫ cedēt in vsus aduene: pupil
li ac vidue. Memēto ꝙ ⁊ tu seruieris in egypto et
idcirco p̄cipio tibi vt facias hanc rem.

C.S. De iudicio et plagaꝝ numero. de boue tri-
turante. de semine suscitando. de domo discalcia
ti. de muliere apprehendente verenda. de eq̄tate
ponderis et mensure. de amalech qui occidit ex-
tremos agminis. xxv

A Si fuerit causa inter aliquos et interpel-
De iudicio lauerint iudices: quē iustū esse ꝑspexe-
rū eq̄tate rint: illi iusticie palmā dabūt: quē impi
um cōdēnabūt impietatis. Sin autē eū
qui peccauit dignū viderit plagis: ꝓsternēt ⁊ co-
rā se faciēt verberari. Pro mēsura pcti erit ⁊ plaga
rū modus ita dūtaxat vt quadragenariū numeꝝ
nō excedāt: ne fede laceratꝰ an̄ oculos tuos obe-
De nō ligā at fraꝝ tuus. Non ligabis os bouis triturātis in
do os bo- area fruges tuas. Qn̄ habitauerint fr̄es simul et
uis triturā vnus ex eis absqꝫ liberis mortu⁹ fuerit: vxor defū
tis cti nō nubet alteri: sꝫ accipiet eam fraꝝ eius et su
1.Chor.9.b scitabit semē fr̄is sui: et primogenitū ex ea filiū no
1.Thim.5.c. mine illi⁹ appellabit: vt nō deleaꝝ nomen eius ex
B israel. Sin autē noluerit accipe vxorē fr̄is sui q̄ ei
De suscita lege debeꝝ: perget mulier ad portā ciuitatꝭ ⁊ inter
tione semis pellabit maiores natu dicetqꝫ. Non vult fraꝝ viri
fratris sui mei suscitare semē fr̄is sui in isrl̄: nec me in cōiugi
defūcti. um sumere. Statimqꝫ accersiri eū faciēt: et interro
C gabūt. Si rn̄derit: nolo eā vxorē accipe: accedet
mulier ad eū corā seniorib⁹ ⁊ tollet calciamentuꝫ
de pede eius: spuetqꝫ in faciē eius: et dicet. Sic
fiet hoi qui nō edificat domū fratrꝭ sui. Et voca-
De puniti bitur nomē illi⁹ i israel domus discalciati. Si ha
one apphē buerint inter se iurgiū viri duo: ⁊ vnus ꝯtra alteꝝ
dētis verē- rixari cepit volēsqꝫ vxor alterius eruere virū suū
da viri. de manu fortioris: miseritqꝫ manū et apprehen-
De eq̄tate derit verēda ei⁹ abscides manū illi⁹ nec flecteris
pōderis et sup eā vlla mia. Nō hēbis in sacculo diuersa pon
mēsure. dera mai⁹ ⁊ minus: nec erit i domo tua modi⁹ ma
D ior et minor. Pōd⁹ hēbis iustū et veꝝ ⁊ modi⁹ eq̄l
et verus erit tibi: vt multo viuas tēpore sup terrā
quā dn̄s deus tu⁹ dederit tibi. Abominaꝝ ei dn̄s
eū q̄ facit hec et aduersatur oēm iniusticiā. Memē
to q̄ fecerit tibi amalech i via qn̄ egrediebaris ex
egypto quō occurrerit tibi et extremos agminis
tui qui lassi residebāt ceciderit: qn̄ tu eras fame ⁊
labore confectus: et non timuerit deū. Cū ḡ dn̄s
deus tuus dederit tibi requiem: et subiecerit cun
ctas per circuitū nationes in terra quā tibi pol-
licitus est delebis nomen eius sub celo. Caue ne
obliuiscaris.

C.S. De p̄mitiis offerendis: ⁊ ꝙ completis de
cimis coram domino loquatur. xxvi.

Cum intraueris terram quā dn̄s de-
us tuus tibi daturus est possidendā A
et obtinueris eā: atqꝫ habitaueris i il- S.17.c.
la: tolles de cūctis frugibus tuis p̄i- De p̄mitii
mitias ⁊ pones i cartallo: pergesqꝫ ad is offeren-
locū quem dn̄s deus tuus elegerit: vt ibi inuoceꝝ dis ⁊ deci-
nomen eius: accedesqꝫ ad sacerdotē qui fuerit in mis.
diebus illis: ⁊ dices ad eū. Profiteor hodie corā
dn̄o deo tuo ꝙ ingressus sū in terram ꝓ qua iura
uit pr̄ibus nr̄is vt daret eā nobis. Suscipiēsqꝫ sa B
cerdos cartallū de manu tua ponet āte altare do
mini dei tui: et loqueris in conspectu dn̄i dei tui.
Syrus ꝑseq̄batur patrē meū: qui descēdit i egy-
pto: ⁊ ibi peregrinatus est in paucissimo numero
creuitqꝫ in gētē magnā ac robustā ⁊ infinite mul C
titudinis. Afflixeruntqꝫ nos egyptii et persecuti
sunt iponentes onera grauissima ⁊ clamauimus
ad dn̄m deū patrū nr̄oꝝ: qui exaudiuit nos: et re
spexit hūilitatē nostrā ⁊ laborē atqꝫ angustiam. ⁊
eduxit nos de egypto i manu forti et brachio ex-
tēto: in ingēti pauore: in signis atqꝫ portētis: et in
troduxit ad locū istū et tradidit nobis terram la
cte ⁊ melle manātē: et idcirco nūc offero p̄mitii-
as frugū terre quā dn̄s deus dedit michi. Et di-
mittes eas i ꝯspectu dn̄i dei tui et adorato domi
no deo tuo epulaberis in oībus bonis que domi
nus de⁹ tu⁹ dederit tibi ⁊ domui tue tu et leuites ⁊
aduena qui tecū ē. Qn̄ cōpleueris decimā cūcta de decimis
rū frugū tuarū āno decimaꝝ t̄cio: dabis leuite ⁊ soluēdis.
aduene et pupillo ⁊ vidue: vt comedāt intra por-
tas tuas ⁊ saturenꝝ: loquerisqꝫ in cōspectu dn̄i dei
tui. Attuli qđ sanctificatū est de domo mea ⁊ de-
di illud leuite ⁊ aduene et pupillo ac vidue sicut
iussisti michi. Non preterii mādata tua nec sum
oblitus iperii tui. Nō comedi ex eis in luctu meo D
nec separaui ea in qualibet immūdicia: nec expē
di ex eis q̄cq̄ in re funebri. Obediui voci domi-
ni dei mei. et feci oīa sicut p̄cepisti michi. Respice Esa.39.d.
de sanctuario tuo: et de excelso celoꝝ habitaculo
et benedic populo tuo israel et terre quā dedisti
nobis. sicut iurasti patribus nostris: terre lacte ⁊
melle manāti. Hodie dominus deus tuus prece
pit tibi vt facias mādata hec atqꝫ iudicia vt custo
dias et impleas ex toto corde tuo et ex tota anima
tua. Dn̄m elegisti hodie vt sit tibi deus et ambuleꝭ
in viis eius vt custodias cerimonias illius ⁊ mā- De obſua-
data atqꝫ iudicia et obedias eius iperio. En dn̄s tione p̄ce-
elegit te hodie: vt sis ei populus peculiaris sicut ptoꝝ
locutus est tibi et custodias oīa precepta illius. ⁊ S.7.a.et.S.
faciet excelsiorē cūctis gentibus quas creauit in 14.a.
laudē et nomē et gloriā suā vt sis populus sāctus
dn̄i dei tui sicut locutus est.

C.S. De altari lapideo faciēdo ⁊ lege desup scri
benda. de bn̄dictionib⁹ in garisim et maledictio-
nibus in mōte Ebal faciēdis xxvii.

Precepit aūt moyses ⁊ seniores ppl̄o A
isrl̄ dicētes. Custodite oē mādatū qđ
p̄cipio vobꝭ hodie. Cūqꝫ trāsierꝭ iorda
nē in t̄ram quā dn̄s de⁹ tuus dabit ti-
bi: eriges ingentes lapides et calce leuigabis Jos.4.a.

eos vt possis in eis scribere oĩa verba legis huiꝰ
iordane trãsmisso: vt itroeas ĩ t'rã quã dñs deꝰ tuꝰ
dabit tibi terrã lacte et melle manantẽ. sicut iura
Exo.20.d. uit patribus tuis. Qñ ergo transieritis iordanez
Josue.8.f. erigite lapides quos ego hodie precipio vobis ĩ
monte hebal et lenigabis eos calce: ⁊ edificabis
ibi altare dño deo tuo de lapidibus q̃s ferrũ nõ te=
tigit et de saxis informibꝰ et impolitis: ⁊ offeres
super eo holocausta dño deo tuo et immolabis
hostias pacificas: comedesq; ibi: et epulaberis
B corã dño deo tuo. Et scribes sup lapides oĩa ver
ba leg' huiꝰ plane ⁊ lucide. Dixeritq; moyses et sa
cerdotes leuitici generis ad oẽm israelẽ. Atten=
de ⁊ audi isrl'. Hodie factꝰ es ppl's dñi dei tui. Au
De benedi dies vocẽ eius et facies mãdata atq; iusticias q̃s
ctionibꝰ in ego precipio tibi. Precepitq; moyses poplo ĩ die
mõte gari illo dicẽs. Hi stabũt ad bñdicendũ dño sup mon
sim. tem garisim iordane trãsmisso: symeõ: leui: iudas
De maledi ysachar: ioseph et bẽiamĩ. Et e regione isti stabũt
ctionibus ĩ ad maledicẽdũ in mõte hebal: ruben: gad et aser:
monte he= zabulon: dan: et neptalim. Et pronũciabũt leuite
bal contra dicentq; ad oẽs viros israel excelsa voce. Male=
trãsgresso dictus hõ qui facit sculptile: ⁊ conflatile abomia=
res. tionẽ dñi opus manuũ artificũ: ponitq; illud ĩ ab
C scõdito. Et rñdebit omis populus: et dicet amen
supra.19.d Maledictus q̃ non honorat patrẽ suũ et matrem
suã. Et dicet omis popl's amen. Maledictus qui
transfert termios ꝓximi sui. Et dicet omis ppl's
amen. Maledictus qui errare facit cecũ in itine=
re. Et dicet ois ppl's amen. Maledictus qui per=
uertit iudicium aduene pupilli et vidue. Et dicet
ois populus amẽ. Maledictus q̃ dormit cũ vxo=
re patris sui: et reuelat operimẽtũ lectuli eius Et
D dicet ois populus amẽ. Maledictus q̃ dormit cũ
omni iumẽto. Et dicet ois ppl's amẽ. Maledictꝰ
q̃ dormit cũ sorore sua filia pris sui vel matr' sue.
Et dicet ois ppl's amen. Maledictus qui dormit
cum socru sua. Et dicet ois populus amen. Ma=
ledictus qui clam percusserit proximũ suũ. Et di
Gal.3.b cet ois populus amẽ. Maledictus qui dormit cũ
vxore proximi sui. Et dicet ois ppl's amẽ. Male=
dictus q̃ accipit munera vt ꝑcutiat aĩam sangui=
nis innocẽtis. Et dicet ois populus amen. Male
dictꝰ q̃ non permanet ĩ s'monibus legis huiꝰ: nec
eos ope ꝑficit. Et dicet ois populus amen.

C.S. Explicatio bñdictionum et maledictio=
num. xxviij

A Bñdictio custodientiũ mandata

Si autem audieris vocez domini dĩ tui
vt facias atq; custodias oĩa mandata
eius q̃ ego precipio tibi hodie: faciet te
dñs deus tuus excelsiorem cũctis genti
bus que versantur in terra. Veniẽtq; sup te vni=
uerse benedictiones iste et apprehẽdẽt te: si tamẽ
precepta eius audieris. Benedictus tu in ciuita
te: ⁊ benedictus in agro. Benedictus fructus vẽ
tris tui et fructus terre tue: fructusq; iumentoruz
tuorũ: greges armẽtorũ tuoruz et caule ouiũ tua
rum. Benedicta horrea tua: et benedicte reliq̃e
tue. Benedictus eris ingrediens et egrediẽs. Da
bit dominus inimicos tuos qui consurgẽt aduer
sum te corruentes in conspectu tuo. Per vnã viã
venient contra te: et per septẽ fugient a facie tua
Emittet dominus benedictionem super celaria
tua: et sup oĩa opa manuũ tuaꝝ: benedicetq; tibi
in terra quaz acceperis. Suscitabit te dñs sibi in
ppl'm sanctum sicut iurauit tibi si custodieris mã
data dñi dei tui: et ambulaueris in vijs eius. Vi=
debũtq; oĩs terraꝝ ppl'i q' nomẽ dñi inuocatuz
sit super te: et timebũt te. Abũdare te faciet dñs
oĩbus bonis: fructu vteri tui: et fructu iumẽtorum
tuoꝝ: fructu terre tue quã iurauit dñs patribꝰ tu
is: vt daret tibi. Aperiet dñs thesaurũ suum opti
mũ celũ: vt tribuat pluuiã terre tue ĩ tpe suo: bñdi B
cetq; cũctis opibus manuũ tuaꝝ. Et fenerabis supra.15.a.
gẽtibus multis: et ipse a nullo fenus accipies. Cõ
stituet te dñs deus tuꝰ in caput et non ĩ caudã: et
eris sẽper supra et non subter: si tamẽ audier' mã
data dñi dei tui que ego precipio tibi hodie: ⁊ cu=
stodieris et feceris: ac nõ declinaueris ab eis nec
ad dexteram nec ad sinistrã nec secutꝰ fueris de=
os alienos nec colueris eos. Qd' si audire nolue Leui.26.b
ris vocẽ dñi dei tui: vt custodias et facias omnia Threñ.2.f.
mãdata eiꝰ et cerimonias q̃s ego ꝑcipio tibi ho= Mala.2.a.
die: veniẽt sup te oẽs maledictiones iste et appre De male=
hẽdẽt te. Maledictꝰ eris in ciuitate: maledictꝰ in dictionibꝰ
agro. Maledictũ horreũ tuũ ⁊ maledicte reliq̃e trãsgrediẽ
tue. Maledictꝰ fructꝰ vẽtris tui: ⁊ fructus t're tue tium man=
armẽta boũ tuoꝝ et greges ouiũ tuaꝝ. Maledi= data ad lõ
ctus eris igrediẽs et maledictus egrediẽs. Mit= gũ.
tet dñs sup te famẽ et esuriẽ et increpationem in 2.Cho.11.f
oĩa opa tua q̃ tu facies donec cõterat te ⁊ perdat
velociter: ꝓpter adinuentiones tuas pessimas ĩ
quibus reliquisti me. Adiungat tibi dñs pestilen
tiam donec consumat te de terra ad quã ingredi
eris possidendã. Percutiat te dñs egestate febri
et frigore: ardore et estu ⁊ aere corrupto ac rubi=
gine: ⁊ persequat' donec pereas. Sit celũ qd' sup
te est eneũ ⁊ terra quã calcas ferrea. Det dñs im
brẽ terre tue puluerẽ: et de celo descẽdat sup te ci
nis donec cõteraris. Tradat te dñs corruentem C
ante hostes tuos: ⁊ per vnã viam egrediaris con=
tra eos: ⁊ ꝑ septẽ fugias et dispergaris ꝑ oĩa re
gna terre Sitq; cadauer tuũ in escam cunctis vo
latilibus celi et bestijs terre: et non sit qui abigat
Percutiat te dñs vlcere egypti: et partez corpo=
ris per quaz stercora digeruntur scabie quoq; et
prurigine ita vt curari nequeas. Percutiat te do
minus amentia et cecitate ac furore mẽtis et pal
pes in meridie: sicut palpare solet cecus in tene
bris et non dirigas vias tuas. Omniq; tempore
calumniam sustineas. et opprimaris violentia:
nec habeas qui liberet te. Vxorem accipias: et a=
lius dormiat cũ ea. Domum edifices: et non habi
tes in ea. Plantes vineam: et non vindemies eã.
Bos tuus immoletur coram te: et non comedas
ex eo. Asinus tuus rapiatur ĩ ꝯspectu tuo: et non
reddatur tibi. Oues tue dentur inimicis tuis: et
non sit qui te adiuuet. Filij tui et filie tue tradan D
tur alteri populo videntibus oculis tuis et defi=
cientibus ad conspectum eorum tota die ⁊ nõ sit
fortitudo in manu tua. Fructus terre tue ⁊ omẽs
labores tuos comedat populus quem ignoras: ⁊
sis semper calumniam sustinẽs: et oppressus cun
ctis diebus: et stupens ad terrorẽ eoꝝ que vide=
bunt oculi tui. Percutiat te dominꝰ vlcere pessi=
mo in genibus et ĩ suris: sanariq; non possis a planta

pedis vſq; ad verticẽ tuũ. Ducetq; te dñs ⁊ regẽ
tuũ quẽ cõſtitues ſup te in gentẽ quã ignoras tu
⁊ patres tui: ⁊ ſeruies ibi dijs alienis ligno ⁊ lapi
di: ⁊ eris pditus in puerbiũ ac fabulã oib' pplis
ad q̃s te introduxerit dñs. Sementẽ multã iaci-
es i terrã ⁊ modicũ ꝯgregabis: q: locuſte deuora
Leui.26.c. būt oia. Uineã plãtabis ⁊ fodies: ⁊ vinũ nõ bibes
nec colliges ex ea q̃ppiã: qm̃ vaſtabitur vermib'
Aggei.1.c. Oliuas habebis in oibus terminis tuis ⁊ non vn
geris oleo: q: defluẽt ⁊ deperibũt. Filios genera-
bis ⁊ filias ⁊ nõ frueris eis: qm̃ ducent̃ in captiui
tatẽ. Omẽs arbores tuas ⁊ fruges terre tue rubi
go cõſumet. Aduena q̃ tecũ verſat̃ in terra: aſcẽ-
det ſup te eritq; ſublimior: tu aũt deſcẽdes ⁊ eris
inferior. Ipſe fenerabit tibi: ⁊ tu nõ fenerabis ei.
Ipſe erit in caput: ⁊ tu eris in caudã. Et venient
ſup te oẽs maledictiones iſte: ⁊ pſequẽtes appre
hẽdẽt te donec itereas: q: nõ audiſti vocẽ dñi dei
tui nec ſeruaſti mãdata ei' et cerimonias q̃s pce
E pit tibi. Et erũt in te ſigna atq; pdigia ⁊ i ſemine
tuo vſq; in ſempiternũ: eo q̄ nõ ſeruier̃ dño deo
tuo i gaudio cordiſq; leticia ppter rerũ olm abũ
dãtiã. Seruies inimico tuo quẽ emittet tibi dñs
in fame ⁊ ſiti ⁊ nuditate ⁊ omĩ penuria: ⁊ ponet iu
guʒ ferreũ ſup ceruicẽ tuã: donec te cõterat. Ad-
ducet dñs ſup te gentẽ de longinq̃ ⁊ de extremis
terre finibus in ſimilitudinẽ aquile volantis cuʒ
impetu: cui' linguã intelligere nõ poſſis gẽtẽ pro
caciſſimã: q̃ nõ deferat ſeni nec miſereatur puuli
⁊ deuoret fructũ iumentoꝝ tuoꝝ ac fruges terre
tue donec intereas: ⁊ nõ relinquat tibi triticũ: vi-
nũ ⁊ oleũ: armẽta boũ ⁊ greges ouiũ: donec te di-
ſperdat ⁊ cõterat i cũctis vrbibus tuis: ⁊ deſtruã-
tur muri tui firmi atq; ſublimes in quibus habe-
4.Reg.6.f bas fiduciam in omni terra tua. Obſideberis in
F tra portas tuas in oi terra tua quã dabit tibi dñs
deus tuus: ⁊ comedes fructũ vteri tui ⁊ carnes fi
lioꝝ tuoꝝ ⁊ filiarũ tuaruʒ quas dederit tibi dñs
deus tu' in anguſtia ⁊ vaſtitate qua opprimet te
hoſtis tuus. Homo delicat' i te ⁊ luxurioſus val-
de inuidebit fratri ſuo ⁊ vxori q̃ cubat in ſinu ſuo
ne det eis de carnib' filioꝝ ſuoꝝ quas comedet
eo q̄ nichil aliud habeat: in obſidione ⁊ penuria
qua vaſtauerũt te inimici tui intra omẽs portas
tuas. Tenera mulier ⁊ delicata que ſup terrã in-
gredi nõ valebat: nec pedis veſtigiuʒ figere ppt̃
mollitiẽ ⁊ teneritudinẽ nimiã inuidebit viro ſuo
q̃ cubat in ſinu ei' ſup filij ⁊ filie carnib' ⁊ illuuie
ſecundinarũ q̃ egrediunt̃ de medio feminũ ei': ⁊
ſup liberis q̃ eadẽ hora nati ſunt. Comedẽt enim
eos clã ppter rerũ oim penuriã: in obſidione et
vaſtitate qua opprimet te inimicus tuus intra
portas tuas. Niſi cuſtodieris ⁊ feceris oia verba
legis hui' q̃ ſcripta ſunt in hoc volumine: ⁊ timue
ris nomẽ eius glorioſũ ⁊ terribile: hoc eſt dñm de
um tuũ: augebit dñs plagas tuas: ⁊ plagas ſemi
nis tui: plagas magnas ⁊ pſeuerantes infirmita
tes peſſimas ⁊ ppetuas: ⁊ cõuertet in te oẽs afflic-
G ctiões egypti quas timuiſti ⁊ adherebũt tibi. In
ſup ⁊ vniuerſos lãguores ⁊ plagas q̃ nõ ſunt ſcri-
pte in volumine legis hui': inducet dñs ſup te do
nec te cõterat: ⁊ remanebitis pauci nũero q̃ pri'
eratis ſicut aſtra celi pre multitudine: qm̃ nõ au-

diſtis vocẽ dñi dei veſtri. Et ſicut ante letatus eſt
dñs ſup vos bene vobis faciẽs voſq; multiplicãs
ſic letabit̃ diſpdẽs vos atq; ſubuertẽs vt aufera-
mini de terra ad quã ingredieris poſſidendã. Di
ſperget te dñs in oẽs populos a ſummitate terre
vſq; ad t̃minos eius: ⁊ ſeruies ibi dijs alienis q̃s
⁊ tu ignoras ⁊ p̃res tui: lignis ⁊ lapidib'. In gẽti
bus quoq; illis non quieſces neq; erit reqes ve-
ſtigio pedis tui. Dabit eñi tibi dñs ibi cor pauidũ
⁊ deficientes oculos ⁊ aiam cõſumptã merore: et
erit vita tua quaſi pẽdẽs ante te. Timebis nocte
et die ⁊ nõ credes vite tue. Mane dices: quis mi-
chi det veſperũ? ⁊ veſpere: quis michi det mane?
ppter cordis tui formidinẽ qua terreberis: ⁊ pro
pter ea q̃ tuis videbis oculis. Reducet te dñs claſ
ſibus in egyptũ p viã de qua dixit tibi vt eaʒ am-
plius nõ videres. Ibi vẽderis inimicis tuis in ſer
uos ⁊ ancillas ⁊ nõ erit qui emat.

C.S. De federe ⁊ iuramẽto ppl'i ad dñm. memo
ratio bñficioꝝ et ꝯmiſerationũ. xxix.

Hec ſunt verba federis qḋ precepit dñs A
moyſi vt feriret cum filijs iſrael i terra De federe
moab p̃ter illud fedus qḋ cuʒ eis pepi ⁊ iuramen
git in oreb. Uocauitq; moyſes oẽm iſrl' to ppl'i ad
⁊ dixit ad eos. Uos vidiſtis vniuerſa q̃ fecit dñs dñm: et cõ-
corã vobis in terra egypti pharaoni ⁊ oib' ſeruis memoratõ
eius vniuerſeq; terre illi': tẽtatiões magnas q̃s bñficioruʒ.
viderũt oculi tui ſigna illa portẽtaq; igẽtia: ⁊ non
dedit vobis dñs cor intelligẽs ⁊ oculos vidẽtes ⁊
aures q̃ poſſint audire vſq; ad p̃ſentẽ diẽ. Addu
xit vos quadraginta annis p deſertũ: nõ ſunt at-
trita veſtimẽta veſtra nec calciamẽta pedum ve-
ſtroꝝ vetuſtate cõſumpta ſunt. Panẽ nõ comedi
ſtis vinũ nec ſicerã nõ bibiſtis vt ſciretis q: ipẽ eſt
dñs de' veſter: ⁊ veniſtis ad hũc locũ. Egreſſus ẽ B
ſeon rex eſebon ⁊ og rex baſan occurrẽtes nobis Nu.21.g.
ad pugnã ⁊ pcuſſimus eos ⁊ tulim' terrã eoꝝ ac
tradidim' poſſidendã ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tri
bui manaſſe. Cuſtodite ergo verba pacti huius
⁊ iplete ea vt intelligatis vniuerſa q̃ facitis. Uos
ſtatis hodie cũcti corã dño deo veſtro: principes
veſtri ⁊ tribus ac maiores natu atq; doctores ois
pplus iſrl': liberi ⁊ vxores veſtre ⁊ aduene q̃ tecuʒ
morant̃ in caſtris exceptis lignorũ ceſorib' ⁊ his
q̃ cõportãt aq̃s vt trãſeas i federe dñi dei tui: ⁊ in
iureiurando qḋ hodie dñs de' tu' pcutit tecũ vt
ſuſcitet te in pplm ⁊ ipſe ſit dñs de' tu' ſicut locu
tus ẽ tibi: ⁊ ſicut iurauit patrib' tuis abraã yſaac
⁊ iacob: nec vobis ſolis ego hoc fedus ferio ⁊ hec
iuramẽta ꝯfirmo: ſed cũctis p̃ſẽtibus ⁊ abſentib'
Uos eñi noſtis quõ habitauerim' in terra egypti C
⁊ quõ trãſierim' p mediũ nationũ quas trãſeun-
tes vidiſtis abominatiões ⁊ ſordes. i. idola coruʒ
lignũ ⁊ lapidẽ: argẽtũ ⁊ aurũ q̃ colebãt. Ne forte
ſit inter vos vir aut mulier familia aut trib' cui'
cor auerſũ ẽ hodie a dño deo veſtro: vt vadat et
ſeruiat dijs illarũ gẽtiũ: ⁊ ſit inter vos radix ger-
minãs fel ⁊ amaritudinẽ. Cũq; audierit verba iu De pena
ramẽti hui' bñdicat ſibi in corde ſuo dicẽs. Pax trãſgreſſio
erit michi: ⁊ ambulabo in prauitate cordis mei: ⁊ nis pacti.
aſſumat ebria ſitiẽtẽ ⁊ dñs nõ ignoſcat ei: ſed tũc
q̃ maxime furor eius fumet: ⁊ zelus cõtra hoiem
illũ ⁊ ſedeãt ſup eũ oia maledicta q̃ ſcripta ſunt in

hoc volumine:ꝛ deleat dñs nomē eius sub celo: ꝛ
cōsumat eū in perditione ex oībus tribubus isrl'
iuxta maledictiones q̄ in libro legis hui⁹ ac fede
D ris continent᷑. Dicetq; sequens gn̄atio ꝛ filij q̄ na
scent᷑ deinceps ꝛ pegrini q̄ de longe venerit vidē
tes plagas terre illius: ꝛ infirmitates q̄bus eā af
flixerit dñs sulphure ꝛ solis ardore cōburens: ita
vt vltra non serant᷑: nec virēs quippiā germinet in
exēplū subuersionis sodome ꝛ gomorre: adame ꝛ
soboim quas subuertit dñs in ira ꝛ in furore suo:
3. Reg. 9. b. ꝛ dicēt oēs gētes. Quare sic fecit dñs terre huic?
Hier. 22. c. Que ē hec ira furoris ei⁹ imēsa? Et rn̄debūt. Qr
dereliquerūt pactū dñi qđ pepigit cū patrib⁹ eo
rū qn̄ eduxit eos de terra egypti ꝛ seruierūt dijs
alienis ꝛ adorauerūt eos quos nesciebāt: ꝛ q̄bus
nō fuerant attributi: idcirco irat⁹ est furor dñi cō
tra terrā istā vt induceret sup eā oīa maledicta q̄
in hoc volumine scripta sunt: ꝛ eiecit eos de terra
sua in ira ꝛ in furore ꝛ i indignatiōe maxima: ꝓie
citq; in terrā alienā sicut hodie cōprobat᷑. Abscō
dita a dño deo nr̄o q̄ manifesta sunt nobis ꝛ filijs
nostris vsq; in sempiternū: vt faciamus vniuersa
legis huius.

C. S. De mīa dñi si penituerit. de ꝓximitate mā-
dati. de inuocatōe elemētorū i testimoniū. q̄ ꝓpo-
situ est eis malū ꝛ bonū eligāt qđ velint. xxx.

A
De miseri- Cum ergo venerint sup te oēs sermones
cordia dñi isti: bn̄dictio siue maledictio quā ꝓpo
i penitētes sui in cōspectu tuo ꝛ duct⁹ penitudine
cordis tui i vniuersis gētib⁹: i q̄s disper
serit te dñs deus tuus: ꝛ reuersus fueris ad eū: et
obedieris eius imperijs: sicut ego hodie p̄cipio
tibi cū filijs tuis i toto corde tuo: ꝛ in tota aīa tua
reducet te dñs de⁹ tu⁹ de captiuitate tua: ac mise
rebit᷑ tui: ꝛ rursū cōgregabit te de cūctis ppl'is in
quos te ante dispersit. Si ad cardines celi fueris
dissipatus: inde te retrahet dñs de⁹ tu⁹: ꝛ assumet
atq; introducet in terrā quā possederunt patres
tui ꝛ obtinebis eā: ꝛ bn̄dicens tibi maioris nūeri
B te esse faciet q̄ fuerūt patres tui. Circūcidet dñs
deus tu⁹ cor tuū: ꝛ cor seminis tui: vt diligas dñz
deū tuū: ex toto corde tuo: ꝛ in tota aīa tua: vt pos
sis viuere. Oēs aūt maledictōes has ꝯuertet sup
De vtilita- inimicos tuos: ꝛ eos q̄ oderūt te ꝑsequunt᷑. Tu aūt
te ꝛ facilita reuerteris ꝛ audies vocē dñi dei tui: faciesq; vni-
te custodie uersa mādata q̄ ego precipio tibi hodie: ꝛ abūda
mādatorū. re te faciet dñs deus tuus in cūctis opib⁹ manu-
um tuarū in sobole vteri tui: ꝛ in fructu iumētorū
tuorū: in vbertate terre tue: ꝛ in rerū oīm largita-
te. Reuertet᷑ eīn dñs vt gaudeat sup te in oīb⁹ bo
nis sicut gauisus ē in p̄rib⁹ tuis: si tn̄ audieris vo
cē dñi dei tui ꝛ custodieris p̄cepta eius: ꝛ cerimo
nias q̄ in hac lege cōscripta sunt ꝛ reuertaris ad
dñm deū tuū in toto corde tuo: ꝛ in tota aīa tua.
C Mādatū hoc qđ ego p̄cipio tibi hodie non supra
Ro. 10. b. te ē: neq; ꝓcul positū: nec in celo situ: vt possis di-
cere q̄s nostrū valet ad celū ascendere vt deferat
illud ad nos vt audiam⁹ atq; ope cōpleam⁹? neq;
trās mare positum vt causeris ꝛ dicas. quis e no-
bis poterit mare transfretare ꝛ illud ad nos vsq;
deferre vt possimus audire ꝛ facere qđ p̄ceptū ē?
sed iuxta te est sermo valde in ore tuo et in corde
D tuo vt facias illū. Cōsidera q̄ hodie ꝓposuerim

in cōspectu tuo vitā ꝛ bonū ꝛ ecōtrario mortē et
malū vt diligas dñz deū tuū ꝛ ambules in vijs ei⁹
ꝛ custodias mādata illi⁹ ꝛ cerimonias atq; iudi-
cia: ꝛ viuas: atq; multiplicet te bn̄dicatq; tibi i ter
ra ad quā ingredieris possidendā. Si aūt auersū Cōtra im-
fuerit cor tuū ꝛ audire nolueris atq; errore dece- penitentes
ptus adoraueris deos alienos ꝛ furieris eis: pre- pena.
dico tibi hodie q̄ pereas ꝛ ꝑuo tpe moreris i ter-
ra ad quā iordane trāsmisso ingredieris possidē-
dā. Testes inuoco hodie celū ꝛ terrā q̄ ꝓposueri supra. 4. d.
vobis vitā ꝛ bonū: bn̄dictiōem ꝛ maledictionem.
Elige ergo vitā vt ꝛ tu viuas ꝛ semē tuū ꝛ diligas Bn̄dictio
dñm deū tuū atq; obedias voci ei⁹: ꝛ illi adhere- ꝑ custodia
as. Ipse est eñ vita tua ꝛ longitudo dierū tuorū: vt mādatorū
habites in t'ra ꝓ qua iurauit dñs p̄rib⁹ tuis abra
am ysaac et iacob vt daret eam illis.

C. S. De substitutōe iosue post moysē. de legēdo
Deuteronomio. p̄cepit dñs vt scribat᷑ cāticū deu
teronomij: scribit᷑ ꝛ in arca ponit᷑. xxxi.

Abijt itaq; moyses ꝛ locut⁹ est oīa v'ba A
hec ad vniuersū isrl': ꝛ dixit ad eos. Cē De substi-
tū viginti annorū sū hodie: nō possū vl tutōe iosue
tra egredi ꝛ igredi: p̄sertim cū ꝛ dñs di loco moysi
xerit michi: nō trāsibis iordanē istū. Dñs ergo de
us tuus trāsibit ante te. Ipse delebit oēs gentes
has in cōspectu tuo ꝛ possidebis eas Et iosue iste
transibit ante te: sicut locut⁹ est dñs Facietq; dñs
eis sicut fecit seon ꝛ og regib⁹ āmorreorū: ꝛ terre
eorū delebitq; eos. Cū ergo ꝛ hos tradiderit vo-
bis similit' facietis eis sicut p̄cepi vobis. Viriliť B
agite ꝛ cōfortami. Nolite timere nec paueat̄ ad Infra eod̄
cōspectū eorū: q2 dñs de⁹ tu⁹ ipse est ductor tu⁹ ꝛ Iosue. 1. b.
nō dimittet nec derelinquet te Vocauitq; moyses 3. Reg. 2. c.
iosue ꝛ dixit ei corā oī israel. Cōfortare ꝛ esto ro-
bustus. Tu eīn introduces ppl'z istū in terrā quā
daturū se patrib⁹ eorū iurauit dñs: ꝛ tu eam diui-
des sorte. Et dñs q̄ ductor est vester: ipse erit tecū
non dimittet nec derelinquet te. Noli timere nec C
paueas. Scripsit itaq; moyses legē hanc ꝛ tradi De legen-
dit eā sacerdotib⁹ filijs leui q̄ portabant archam do deute-
federis dñi: ꝛ cunctis senioub⁹ israel. Precepitq; ronomio.
eis dicēs Post septē annos āno remissionis in so
lennitate tabernaculorū cōuenientib⁹ cunctis ex
israel: vt appareāt in cōspectu dñi dei tui in loco
quē elegerit dñs: leges verba legis hui⁹ corā oīni
israel: audiētib⁹ eis ꝛ in vnū oī ppl'o congregato
tā viris q̄ mulierib⁹ paruulis ꝛ aduenis qui sunt
intra portas tuas vt audiētes discāt ꝛ timeāt dñz
deū vestrū: ꝛ custodiāt ipleāntq; oēs sermones le-
gis huius. Filij quoq; eorū q̄ nūc ignorāt vt audi
re possint ꝛ timeāt dñm deū suū cūctis dieb⁹ qui
bus versant᷑ in terra: ad quā vos iordane trāmis-
so ꝑgitis obtinendā. Et ait dñs ad moysen. Ecce D
prope sunt dies mortis tue. Voca iosue ꝛ state in Predicun
tabernaculo testimonij: vt p̄cipiā ei. Abierūt ergo tur multa
moyses ꝛ iosue: ꝛ steterūt in tabernaculo testimo post obitū
nij: apparuitq; dñs ibi in colūna nubis q̄ stetit in moysi.
introitu tabernaculi. dixitq; dñs ad moysē. Ecce
tu dormies cū patribus tuis: ꝛ ppl's iste ꝯsurgēs
fornicabit᷑ post deos alienos in terra ad quā in
greditur vt habitet in ea: ibi derelinquet me et
irritū faciet fedus qđ pepigi cū eo. Et irascet᷑ fu-
ror me⁹ cōtra eū in die illo ꝛ derelinquā eū et ab-

E scondã faciē meã ab eo: ⁊ erit in deuorationē. In
uenient eũ oĩa mala ⁊ afflictiones: ita vt dicat in il
lo die. Uere q: nõ est deꝰ mecũ: inuenerũt me hec
mala. Ego aũt abscõdã ⁊ celabo faciē meã in die
Preceptũ de scribendo cãticuꝫ deuteronomium. illo ꝓpter oĩa mala q̃ fecit: q: secutꝰ est deos alie-
nos. Nũc itaqꝫ scribite vobis canticũ istud: ⁊ do-
cete filios israel vt memoriter teneãt ⁊ ore decan
tent ⁊ sit michi carmen istud pro testimonio inter
filios israel. Introducã eñ eũ in terrã ꝓ qua iu-
raui pr̃ibus eius lacte ⁊ melle manantē. Cũqꝫ co
mederit et saturati crassiqꝫ fuerint cõuertent̃ ad
deos alienos ⁊ seruiēt eis: detrahentqꝫ michi ⁊ ir
F ritũ facient pactũ meũ. Postq̃ȝ inuenerint eũ ma
la multa ⁊ afflictiones: respõdebit ei cãticũ istud ꝓ
testimonio qđ nulla delebit obliuio ex ore seminis tui
Scio eñi cogitatiões eiꝰ q̃ facturus sit hodie an-
teq̃ȝ introducã eũ i terrã quã ei pollicitꝰ sũ. Scri-
psit quoqꝫ moyses cãticũ: ⁊ docuit filios isrl̃. Pre
Supra eođ. cepitqꝫ dñs iosue filio nun: ⁊ ait. Cõfortare ⁊ esto
robustus. Tu eñ introduces filios israel in terrã
quã pollicitꝰ sum ⁊ ego ero tecũ. Postq̃ȝ ergo scri
psit moyses verba legis huiꝰ in volumine atqꝫ cõ
pleuit: precepitqꝫ leuitis q̃ portabãt archã federis
G dñi dicēs. Tollite librũ istũ ⁊ ponite euꝫ in latere
De custodia deuteronomij. arche federis dñi dei vr̃i: vt sit ibi cõtra te in testi-
moniũ. Ego eñ scio cõtētionē tuã ⁊ ceruicē tuaꝫ
durissimã. Adhuc viuente me ⁊ ingrediente vo-
biscũ semꝑ cõtentiose egistis cõtra dñm: q̃ȝto ma
gis cũ mortuus fuero. Cõgregate ad me oēs ma
iores natu ꝑ tribꝰ vestras atqꝫ doctores: ⁊ loquar
audientibꝰ eis sermones istos: ⁊ inuocabo contra
eos celũ ⁊ terrã. Noui eñi ꝙ post mortē meã iniq̃
agetis ⁊ declinabitis cito de via quã precepi vo-
bis: ⁊ occurrēt vobis mala in extremo tp̃e qñ fece
ritis malũ in cõspectu dñi vt irritetis eũ ꝑ opera
manuũ vestrarũ. Locutꝰ est ergo moyses audiē-
te vniuerso cetu israel verba carminis huiꝰ: ⁊ ad
finem vsqꝫ compleuit.

C. S. Canticum deuteronomij. iubetur moyses
ascendere in montem abarim. de contemplatione
terrarũ. Caplm. xxxij.

A Cãticũ deuteronomij decãtãdũ. Audite celi q̃ loquor audiat terra verba
oris mei. Cõcrescat in pluuiã doctrina
mea fluat vt ros eloquium meũ. Quasi
imber suꝑ herbã ⁊ quasi stille super gra
mina q: nomē dñi inuocabo. Date magnificētiaꝫ
deo nostro: dei perfecta sunt opera ⁊ oēs vie eius
iudicia. Deus fidelis ⁊ absqꝫ vlla iniquitate: iustꝰ
⁊ rectus. Peccauerũt ei: ⁊ nõ filij eius in sordibꝰ.
Infra eođ. Generatio praua atqꝫ peruersa: heccine reddis
dño pp̃le stulte ⁊ insipiēs. Nunq̃d nõ ipse est pat̃
tuus qui possedit te: ⁊ fecit ⁊ creauit te? Memen-
Job. 8. b. to dierũ antiquorũ: cogita gñatiões singulas. In
terroga patrē tuũ ⁊ annunciabit tibi: maiores tu
os ⁊ dicēt tibi. Qñ diuidebat altissimus gentes:
qñ separabat filios adã: cõstituit terminos popu
B lorũ iuxta numerũ filioꝝ israel. Pars aũt dñi po
pulus eius: iacob funiculus hereditatis eius. In
uenit eũ in terra deserta: i loco horroris ⁊ vaste so
litudinis. Circunduxit euꝫ ⁊ docuit ⁊ custodiuit
quasi pupillã oculi sui. Sicut aquila ꝓuocãs ad vo
lãdũ pullos suos: ⁊ suꝑ eos volitãs expãdit alas
suas: ⁊ assũpsit euꝫ atqꝫ portauit in humeris suis.

Dñs solus dux eiꝰ fuit: ⁊ nõ erat cũ eo deꝰ alienꝰ.
Cõstituit eũ suꝑ excelsã terrã: vt comederet fru-
ctus agroꝝ. Ut suggeret mel de petra: oleũqꝫ de
saxo durissimo. Butirũ de armento: ⁊ lac de oui-
bus cũ adipe agnoꝝ ⁊ arietũ filioꝝ basã. Et hir-
cos cũ medulla tritici: ⁊ sãguinē vue biberēt mera
cissimũ. Incrassatꝰ ē dilectꝰ ⁊ recalcitrauit: icras-
satus: īpinguatꝰ: dilatatꝰ. Dereliquit deũ factorē C
suũ: ⁊ recessit a deo salutari suo. Prouocauerũt eũ
in dijs alienis: ⁊ in abominationibꝰ ad iracundiã
concitauerũt. Immolauerũt demonijs ⁊ nõ deo:
dijs quos ignorabãt. Noui recētesqꝫ venerũt: q̃s
nõ coluerũt pr̃es eoꝝ. Deũ qui te genuit dereliq̃
sti: ⁊ oblitꝰ es dñi creatoris tui. Uidit dñs ⁊ ad ira
cũdiã cõcitatus est: q: ꝓuocauerũt eũ filij ⁊ filie.
Et ait. Abscõdã faciē meã ab eis: ⁊ considerabo supra eođ.
nouissima eoꝝ. Generatio eñ ꝑuersa est: ⁊ īfide-
les filij. Ipsi me ꝓuocauerunt in eo q̃ nõ erat de
us: ⁊ irritauerũt in vanitatibꝰ suis. Et ego prouo Ro. 10. d.
cabo eos in eo qui non est pp̃lus: et in gente stul- Hiere. 15. c
ta irritabo illos. Ignis succēsus ē in furore meo:
⁊ ardebit vsqꝫ ad inferni nouissima. Deuorabitqꝫ
terrã cũ germine suo: ⁊ montiũ fundamenta com
buret. Cõgregabo suꝑ eos mala: ⁊ sagittas meas D
cõplebo in eis. Cõsumentur fame: ⁊ deuorabunt
eos aues morsu amarissimo. Dētes bestiaꝝ imit
tã in eos: cũ furore trahentiuꝫ suꝑ terrã atqꝫ ser-
pentiũ. Foris vastabit eos gladius ⁊ intus pauor
iuuenē simul ac virginē lactentem cuꝫ hoīe sene.
Et dixit. Ubi nã sunt. Cessare faciã ex hoībus me
moriã eoꝝ. Sed ꝓpter iram inimicoꝝ distuli: ne
forte suꝑbirēt hostes eoꝝ: et dicerēt. Manus no- E
stra excelsa ⁊ nõ dñs fecit hec oĩa. Gēs absqꝫ cõsi
lio est ⁊ sine prudentia: vtinã saperent ⁊ intellige
rent ac nouissima ꝓuiderent. Quõ ꝑsequebatur
vnus mille: ⁊ duo fugarēt decē milia? Nõne ideo
q: deus suus vendidit eos: ⁊ dñs conclusit illos.
Non eñ est deus noster vt dij eorũ: ⁊ inimici no-
stri sunt iudices: de vinea sodomorũ vinea eoruꝫ:
⁊ de suburbanis gomorre. Uua eoꝝ vua fellis: et
botrus amarissimꝰ. Fel draconũ vinũ eoꝝ: ⁊ vene Eccl. 18. a.
nũ aspidũ insanabile. Nõne hec cõdita sunt apđ Ro. 12. d.
me: ⁊ signata in thesauris meis? Mea est vltio: et Hiere. 10. f
ego retribuã eis in tempore vt labatur pes eoꝝ.
Iuxta est dies ꝑditiõis ⁊ adesse festināt tp̃a. Iu-
dicabit dñs pp̃lm suũ: ⁊ i ꝯuis suis miserebit̃. Ui
debit ꝙ infirmata sit manus ⁊ clausi q̃qꝫ defece-
rũt: residuiqꝫ ꝯsumpti sunt. Et dicēt. Ubi sunt dij Hiere. 2. f.
eoꝝ: in quibꝰ habebant fiduciã? De quoꝝ victi-
mis comedebant adipes: ⁊ bibebant vinum liba
minũ. Surgant ⁊ opitulentur vobis: ⁊ in necessi-
tate vos protegant. Uidete ꝙ ego sim solus: ⁊ nõ F
sit alius deus preter me. Ego occidã: ⁊ ego viue- Job. 10. b.
re faciã: percutiã ⁊ ego sanabo: ⁊ nõ est qui de ma
nu mea possit eruere. Leuabo ad celũ manũ me-
am ⁊ dicam. Uiuo ego ineternũ. Si acuero vt ful
gur gladiũ meũ: ⁊ arripuerit iudiciũ manus mea
Reddã vltionē hostibꝰ meis: ⁊ his q̃ oderunt me
retribuã. Inebriabo sagittas meas sãguie: ⁊ gla
dius meꝰ deuorabit carnes: de cruore occisorum
⁊ de captiuitate nudati inimicoruꝫ capitis. Lau-
date gētes pp̃lm eius q: sanguinē seruorũ suorũ
vlciscet̃. Et vindictam retribuet in hostes eoꝝ: et

Exhortatio ad custodiā mādatorum.

ꝓpitius erit terre ppl'i sui. Venit ergo moyses et locutus est oia verba cantici huius in aurib' populi: ipse ⁊ iosue fili' nun. Cōpleuitq3 oēs sermones istos loquens ad vniuersum israel: ⁊ dixit ad

B

eos. Ponite corda vestra in oīa verba mea q̄ ego testificor vobis hodie: vt mādetis ea filijs vris custodire ⁊ facere: ⁊ implere vniuersa q̄ scripta sunt in volumine legis huius: q2 nō incassu3 ꝑcepta sūt vobis: s3 vt singuli in eis viuerēt: q̄ facientes longo ꝑseueretis tpe in terra ad quā iordane transmisso ingredimini possidēdam. Locutusq3 ē dñs ad moysen in eadē die: dicēs. Ascende in mōtem istū abarim: id est trāsitū in montē nebo qui est in terra moab contra hiericho: ⁊ vide terrā chanaā quā ego tradā filijs israel obtinendā ⁊ morere in in monte. Quē conscēdēs iungeris ppl'is tuis sicut mortuus est aaron frater tuus in mōte hor et appositus ppl'is suis: q2 ꝑuaricati estis cōtra me in medio filioꝝ israel ad aquas ꝯtradictionis in cades deserti syn: ⁊ nō sanctificastis me inter filios israel. Ecōtra videbis terrā ⁊ nō ingredieris in eā: quā ego dabo filijs israel.

Ascensus moysi i mōte3 abarim añ obitu3.

Nu.20.d.

C. S. Bñdictio moysi q̄ vltimo bñdixit isrl' in ptimo. vltimo cōmēdauit moyses. xxxiij.

A Bñdictio moysi super tribus israel.

HEc est benedictio q̄ bñdixit moyses hō dei filijs isrl' añ mortē suā. Et ait. Dñs de syna venit: ⁊ de seyr ortus est nobis. Apparuit de mōte pharan: ⁊ cū eo sanctorū milia. In dextera eius ignea lex: dilexit populos. Oēs sancti in manu illi' sunt: ⁊ q̄ appropinquāt pedib' eius accipiēt de doctrina illi'. Legē ꝑcepit nobis moyses hereditatē multitudinis iacob. Erit apō rectissimū rex: ꝯgregatis pricipib' ppl'i cū tribubus isrl'. Viuat rubē ⁊ nō moriat' ⁊ sit paruus in numero. Hec est iude bñdictio. Audi dñe vocē iude: ⁊ ad ppl'm suū introduc eū. Man' eius pugnabūt ꝓ eo: ⁊ adiutor illi' cōtra aduersarios eius erit. Leui quoq3 ait. Perfectio tua ⁊ doctrina tua a viro sancto tuo quē ꝓbasti in tētatione: ⁊ iudicasti ad aquas contradictionis. Qui dixit patri suo et matri sue: nescio vos: ⁊ fratrib' suis: ignoro illos: ⁊ nescierunt filios suos. Hi custodierunt eloquiū tuū: et pactū tuū seruauerunt: iudicia tua o iacob ⁊ legē tua3 o israel. Ponent thimiama in furore tuo: ⁊ holocausta sup altare tuū.

Mat.19.d.

B

Benedic dñe fortitudini ei': ⁊ opera manuū illi' suscipe. Percute dorsa inimicoꝝ eius: ⁊ qui oderunt eū nō ꝯsurgāt. Et beniamin ait. Amātissim' dñi habitabit confidenter in eo: quasi in thalamo tota die morabitur: ⁊ inter humeros illi' requiescet. Ioseph q̄q3 ait De bñdictione dñi terra eius de pomis celi ⁊ rore atq3 abysso subiacēte. De pomis fructuū solis ac lune: de vertice antiquorum montiū: de pomis collium eternoꝝ: ⁊ de frugib' terre: ⁊ de plenitudine eius. Benedictio illius q̄ apparuit in rubo veniat sup caput ioseph: ⁊ sup verticē nazarei inter fratres suos. Quasi primogeniti tauri pulchritudo eius cornua rhinocerōti: cornua illius. In ipsis ventilabit gētes vsq3 ad terminos terre. He sunt multitudines effraim: ⁊ hec milia manasse. Et zabulon ait. Letare zabulō i exitu tuo: ⁊ ysachar in tabernaclis tuis: popl'osq3 vocabunt ad montē: ibi imolabunt victimas iusticie.

C

Qui fundatiōe maris q̄si lac sugent ⁊ thesauros abscōditos arenaꝝ. Et gad ait. Benedict' in latitudine gad. Quasi leo requieuit: cepitq3 brachiū ⁊ verticē. Et vidit principatū suū q2 in pte sua doctor esset repositus: q̄ fuit cū pricipib' ppl'i ⁊ fecit iusticias dñi ⁊ iudiciū suū cu3 isrl'. Dan q3 ait. Dā catul' leonis: fluet largiter de basā. Et neptalim dixit. Neptalim abundātia pfruetur: ⁊ plen' erit benedictionib' dñi. Mare ⁊ meridiē possidebit. Aser q̄q3 ait. Benedict' in filijs aser. Sit placēs in fratrib' suis: ⁊ tingat in oleo pedē suū. Ferrū ⁊ es calciamētū ei'. Sicut dies iuuētutis tue: ita ⁊ senectus tua. Non est alius vt de' rectissimi. Ascēsor celi auxiliator tuus. Magnificentia ei' discurrunt nubes: habitaculū ei' sursū ⁊ subter brachia sempiterna: eijciet a facie tua inimicū: dicetq3: cōterere. Habitabit isrl' ꝯfidēter ⁊ solus. Oculus iacob in terra frumēti ⁊ vini: celiq3 caligabunt rore. Btūs tu israel. Quis similis tui: populе q̄ saluaris in dño? Scutū auxilij tui ⁊ gladius glorie tue. Negabūt te inimici tui ⁊ tu eoꝝ colla calcabis.

D

De reuerētia ad deū ꝑpter suā magnitudinem.

Hier.23.d.

C. S. De ascēsu moysi in mōtē ⁊ cōtēplatiōe terre. de morte ⁊ sepultura ei'. de fletu ppl'i: ⁊ iosue ipleī' sapia. ꝯmendat' moyses. de familiaritate: et de his q̄ fecit de' per eū. xxxiiij.

A 2. Machabeorum. 2. a.

AScendit ergo moyses de cāpestribus moab sup mōtē nebo in verticē phasga cōtra hiericho: ostēditq3 ei dñs oē3 terrā galaad vsq3 dan ⁊ vniuersu3 Neptalim terraq3 effraim ⁊ manasse ⁊ oēm terram iuda vsq3 ad mare nouissimū ⁊ australē partē ⁊ latitudinē campi hiericho ciuitas palmarū vsq3 segor. Dixitq3 dñs ad eum. Hec est terra ꝓ qua iuraui abraam ysaac ⁊ iacob dicens. Semini tuo dabo eā. Vidisti eā ocl'is tuis ⁊ nō trāsibis ad illā. Mortuusq3 est ibi moyses seruus dñi in terra moab iubente dño: ⁊ sepeliuit eū in valle terre moab contra phogor: ⁊ nō cognouit homo sepulchru3 eius vsq3 in presentē diē. Moyses centum ⁊ viginti annoꝝ erat q̄n mortuus est Nō caligauit ocul' eius nec dentes illius moti sunt. Fleuerunt eū filij isrl' in cāpestrib' moab triginta dieb': ⁊ cōpleti sunt dies planctus lugentiū moysē. Iosue vero filius Nun repletus est spū sapientie: q2 moyses posuit sup eū manus suas. Et obedierunt ei filij israel: fecerūtq3 sicut precepit dñs moysi. Et non surrexit vltra ꝓpheta in israel sicut moyses quem nosset dñs facie ad faciē in oībus signis atq3 portētis q̄ misit ꝑ eū vt faceret i terra egypti pharaoni ⁊ omnibus seruis eius vniuerse terre illius: ⁊ cūcta3 manū robustā magnaq3 mirabilia que fecit moyses corā vniuerso israel.

B

De morte et sepultura moysi.

De sapientia iosue.

Cōmēdat' moyses.

¶ Explicit deuteronomiū. Incipit ꝓlogus beati hieronymi presbiteri in librū Iosue.

Prologus in librū iosue.

TAndem finito pētatheuco moysi velut grādi fenore liberati ad iesum filiū naue manū mittim' quē hebrei iosue ben num. i. iosue filiū nun vocāt ⁊ ad iudicum librū quē sophtim appellāt: ad ruth q̄q3 et hester quos eisdē noīb' efferunt. Monemusq3 lectorem vt siluā hebraicorū noīm ⁊ distinctiones per mēbra diuisas diligēs scriptura cōseruet ne ⁊ noster labor ⁊ illius studiū ꝑeat. Et vt in primis q̄ő

sepe testatus sum sciat me nō in reprehensionem veterū noua cudere: sicut amici mei criminant: sed ꝓ virili portione offerre lingue mee hoīb⁹ quos tū nostra delectāt: vt ꝓ grecoꝝ hexaplis ꝗ̄ sumptu ꝛ labore maximo īdigēt: editionē nostrā habeant. Et sicubi in antiquoꝝ voluminū lectione dubitarint: hec illis conferentes inueniant qḋ requirunt. Maxime cū apud latinos tot sint exemplaria quot codices: ꝛ vnusquisqꝫ ꝓ arbitrio suo vel addiderit vel subtraxerit qḋ ei visum est ꝛ vtiqꝫ nō possit verū esse qḋ dissonat. Unde cesset arcuato vulnere contra nos insurgere scorpi⁹: ꝛ sctm̄ op⁹ venenata carpere lingua desistat: vel suscipiēs si placet vel continens si displicet. memineritqꝫ illorū versuum. Os tuū abundauit malicia: ꝛ lingua tua cōcinnabat dolos: sedens aduersus fratrē tuū loquebaris ꝛ aduersus filiū matris tue ponebas scandalū: hec fecisti ꝛ tacui. Existimasti inique qꝛ ero tui similis: arguā te ꝛ statuā cōtra faciem tuā. Que enī audientis vel legētis vtilitas est nos laborando sudare ꝛ alios detrahendo laborare: dolere iudeos qꝛ calūniandi eis ꝛ irridendi christianos sit oblata occasio: ꝛ ecclesie homines id despicere: immo lacerare vnde aduersarij torqueātur. Q̄ si vetus eis tantū interpretatio placet ꝗ̄ ꝛ michi nō displicet: ꝛ nichil extra recipiendū putant cur ea que sub asteriscis ꝛ obelis vel addita sunt vel amputata legunt ꝛ negligunt? Quare danielem iuxta theodotionis traditionē ecclesie susceperunt? Cur origenē mirantur ꝛ eusebium pamphili: cūctas editiōes similiter differentes? Aut que fuit stulticia: postqꝫ vera dixerunt proferre ꝗ̄ falsa sunt? Unde autē in nouo testamento ꝓbare poterunt assumpta testimonia que in libris veteribus nō habētur. Hec diximus: ne omnino calūniātibus tacere videamur. Ceterū post sancte paule dormitionē cuius vita virtutis exēplū est ꝛ hos libros quos eustochio virgini christi negare non potui: decreuimus duꝫ spiritus hos regit artus prophetarū explanationi incūbere ꝛ omissum iam diu opus quasi quodam postliminio repetere: presertim cū ꝛ admirabilis sanctusqꝫ vir pāmachius hoc idē litteris flagitet ꝛ nos ad patriam festinantes mortiferos sirenarū cātus surda debeamus aure transire

Ps. 49.

Ibidem.

Explicit prologus.
Incipit argumentum.

Iesus filius naue: typum dñi nō solum in gestis: verūetiam in nomine gerens transit iordanē: hostiū regna subuertit diuidit terrā victori populo ꝛ per singulas vrbes viculos: mōtes: flumina torrentes ac confinia ecclesie celestisqꝫ hierusalem spiritalia regna describit.

Explicit argumentum.
Incipit liber iosue.

C. S. Confortat dominus Josue facit preparari cibaria ad eundem post diem tertium: illi obedire promittunt. Capitulum primum.

Et factū est post mortē moysi serui domini vt loqueretur dñs ad Josue filiū Nun ministrū moysi ꝛ diceret ei. Moyses seru⁹ meus mortuus est. Surge et transi iordanē istū: tu ꝛ omnis populus tecū in terra quā ego dabo filijs israel. Omē locū quē calcauerit vestigiū pedis vestri vobis tradā: sicut locutus sū moysi. A deserto ꝛ libano vsqꝫ ad fluuiū magnū eufraten omnis terra etheorū vsqꝫ ad mare magnū cōtra solis occasum erit terminus vester. Nullus poterit vobis resistere cunctis dieb⁹ vite tue. Sicut fui cū moyse: ita ero tecū: nō dimittā nec derelinquā te. Confortare ꝛ esto robust⁹. Tu enī sorte diuides ꝑplo huic terrā: ꝓ qua iuraui patrib⁹ tuis vt traderē eam illis. Cōfortare igitur ꝛ esto robust⁹ valde ꝛ custodias ꝛ facias oēm legē quā precepit tibi moyses seruus meus. Ne declines ab ea ad dexterā vel ad sinistrā: vt intelligas cūcta que agis. Nō recedat volumē legis hui⁹ ab ore tuo: sꝫ meditaberis in eo diebus ac noctib⁹: vt custodias ꝛ facias oīa q̄ scripta sunt in eo. Tūc diriges viā tuā ꝛ itelliges eā. Ecce precipio tibi: cōfortare ꝛ esto robustus. Noli metuere ꝛ noli timere: qm̄ tecū est dñs deus tu⁹ in oībus ad quecūqꝫ perrexeris. Precepitqꝫ iosue pricipibus populi dicēs. Transite per mediū castroꝝ: ꝛ iperate poplo ac dicite. Preparate vobis cibaria: qm̄ post diē tertiū trāsibitis iordanē ꝛ intrabitis ad possidendā terrā quā dñs de⁹ noster daturus est nobis. Rubenitis quoqꝫ ꝛ gadditis ꝛ dimidie tribui manasse ait. Mementote sermonis quē precepit vobis moyses famulus dñi dicens. Dñs de⁹ vester dedit vobis requiē ꝛ oēm terrā. Uxores vestre ꝛ filij vestri ac iumēta manebūt in terra quā tradidit vobis moyses trans iordanē. Uos autē transite armati ante fratres vestros omēs fortes manu ꝛ pugnate ꝓ eis. Donec det dñs requiē fratribus vestris sicut ꝛ vobis dedit: ꝛ possideant ipsi quoqꝫ terrā quā dñs deus vester daturus est eis: ꝛ sic reuertimini in terrā possessionis vestre ꝛ habitabitis in ea quā vobis dedit moyses famulus dñi trās iordanē cōtra solis ortū. Respōderūtqꝫ ad iosue: atqꝫ dixerunt. Oia ꝗ̄ ꝑcepisti nobis faciemus: ꝛ quocūqꝫ miseris: ibimus. Sicut obediuimus in cūctis moysi: ita obediem⁹ ꝛ tibi: tm̄ sit dñs de⁹ tecū sicut fuit cū moyse. Qui cōtra dixerit ori tuo ꝛ nō obedierit cūctis sermonibus quos ꝑceperis ei moriat. Tu tm̄ cōfortare ꝛ viriliter age.

A Dñs cōfortat Josue ducē in trāsitu iordanis.

Deut. 11. c.

Infra. 3. b.
Hebr. 13. a
Deut. 31. b.

3. Reg. 2. a.

B

supra eod.

C

Josue dat ꝓceptū de ꝑparando cibaria in transitu.

Nu. 32. b.
ꝛ infra. 4. c

D

Filij israel obediūt ꝓcepto iosue.

1. Machabeoꝝ. 2. e.

C. S. De exploratoribus missis ad explorandū terram ꝛ vrbem hiericho. De Raab exploratores abscondente: de pacto funali ij.

Misit igitur iosue filius nun de sethim duos viros exploratores in abscōdito. Et dixit eis. Ite ꝛ cōsiderate terrā vrbēqꝫ hiericho. Qui pergētes ingressi sunt domum mulieris meretricis noīe Raab: ꝛ quieuerūt apud eā. Nunciatūqꝫ est regi hiericho et dictū. Ecce viri ingressi sunt huc per noctē de

De exploratorib⁹ vrbis hiericho.
Jaco. 2. d.
Hebre. 11. f

De Raab recipiente eos.

filijs israel: vt explorent terrā. Misitq; rex hiericho ad Raab meretricē dicens Educ viros qui venerunt ad te: ⁊ ingressi sunt domū tuā Exploratores quippe sunt ⁊ oēm terrā cōsiderare venerūt.

Infra.6.c.

Tollensq; mulier viros abscōdit ⁊ ait. Fateor venerunt ad me sed nesciebā vnde essent. Cūq; porta clauderetur in tenebris ⁊ illi pariter exierunt: nescio quo abierūt. Persequimini cito ⁊ ꝯprehendetis eos.

B

Ipsa autē fecit ascendere viros in solariū dom⁹ sue: operuitq; eos stipula lini q̄ ibi erat. Hi aūt q̄ missi fuerāt: secuti sunt eos ꝑ viā que ducit ad vadū iordanis: illisq; egressis statim porta clausa est. Necdū obdormierant q̄ latebāt ⁊ ecce mulier ascēdit ad eos: ⁊ ait. Noui ꝙ dn̄s tradiderit vobis terrā. Etenim irruit in nos terror vester

Exo.14.e.

⁊ elanguerunt oēs habitatores terre. Audiuim⁹ ꝙ siccauerit dn̄s aquas maris rubri ad vestrū introitū q̄n egressi estis ex egypto: ⁊ que feceritis duobus ammorreoꝝ regibus qui erant trās iordanē: seon ⁊ og quos interfecistis.

C

Infra.6.c.

Et hec audientes pertimuimus ⁊ elanguit cor nostrū nec remāsit in nobis spūs ad introitū vr̄m. Dn̄s eīn de⁹ vester ipse est de⁹ in celo sursum ⁊ in terra deorsum.

De pacto pro salute Raab et suorum et de signo.

Nunc ergo iurate michi per dn̄m vt quō ego misericordiā feci vobiscū: ita ⁊ vos faciatis cū domo patris mei: detisq; michi verū signū vt saluetis patrē meū ⁊ matrē: fr̄es ac sorores meas ⁊ oīa q̄ illorum sunt: ⁊ eruatis aīas nostras a morte. Qui responderūt ei. Aīa nostra sit ꝓ vobis in mortē: si tn̄ non ꝓdideris nos. Cūq; tradiderit nobis dn̄s terram: faciemus in te mīaz ⁊ veritatē. Dimisit ergo eos ꝑ funē de fenestra. Domus eīn eius herebat muro. Dixitq; ad eos. Ad mōtana cōscendite: ne forte occurrāt vobis reuertētes: ibiq; latitate tribus dieb⁹: donec redeant ⁊ sic ibitis ꝑ viā vr̄am. Qui dixerūt ad eaz. Innoxij erimus a iuramēto hoc: quo adiurasti nos: si ingredientib⁹ nobis terram signū nō fuerit funiculus iste coccine⁹: ⁊ ligaueris eū in fenestra ꝑ quā demisisti nos ⁊ patrē tuū ac matrē: fratresq; ⁊ oēm cognationē tuā congregaueris i domū tuā. Qui ostiū dom⁹ tue egressus fuerit: reus sibi erit: sanguis ipsi⁹ erit in caput

D

eius: ⁊ nos erimus alieni. Cunctorū aūt sanguis qui tecū in domo fuerint: redundabit in caput nostrū si eos aliquis tetigerit. ꝙ si nos ꝓdere volueris ⁊ sermonē istū ꝓferre in mediū: erim⁹ mūdi ab hoc iuramēto quo adiurasti nos. Et illa respondit. Sicut locuti estis: ita fiat. Dimittēsq; eos vt pergerent: appendit funiculū coccineū in fenestra. Illi vero ābulantes peruenerūt ad mōtana ⁊ māserūt ibi tres dies donec reuerterent̃ q̄ fuerāt ꝑsecuti. Querētes eni ꝑ oēm viā non reppererūt eos. Quib⁹ vrbē ingressis reuersi sunt ⁊ descēderunt exploratores de mōte ⁊ trāsmisso iordane venerunt ad iosue filiū nun: narraueruntq; ei oīa q̄ acciderāt sibi atq; dixerūt. Tradidit dn̄s oēm terraz hanc in manus nostras ⁊ timore prostrati sunt cuncti habitatores eius.

C. S. Uenit populus ad iordanem. siccant̃ aque populus transit. iij.

A

Igitur iosue de nocte consurgēs mouit castra: egredientesq; de sethim venerūt ad iordanez ipse ⁊ oēs filij israel ⁊ morati sunt ibi per tres dies. Quib⁹ euolutis trāsierunt precones ꝑ castroꝝ mediū: ⁊ clamare ceperunt. Q̄n videritis archā federis dn̄i dei vestri: ⁊ sacerdotes stirpis leuitice portantes eā: vos quoq; cōsurgite ⁊ sequimini p̄cedentes sitq; iter vos ⁊ archā spaciū cubitorū duū miliū: vt ꝓcul magis videre possitis: ⁊ nosce ꝑ quā viā igrediamini: q2 pri⁹ nō ambulastis ꝑ eā et cauete ne appropinquetis ad archā.

De mirabili trāsitu israel ꝑ iordanē i terram ꝓmissionis.

B

Leui.20.b

Nu.11.d.

1.Re.16.b.

Dixitq; iosue ad populū. Sāctificamini: cras eīn faciet dn̄s inter vos mirabilia. Et ait ad sacerdotes. Tollite archā federis: ⁊ p̄cedite populū. Qui iussa cōplentes tulerunt ⁊ ambulauerūt ante eos. Dixitq; dn̄s ad iosue. Hodie incipiā exaltare te corā oi israel: vt sciant ꝙ sicut cū moyse fui: ita ⁊ tecū sum. Tu aūt p̄cipe sacerdotibus q̄ portāt archā federis ⁊ dic eis. Cū ingressi

supra.1.a.

fueritis partē aque iordanis: state in ea.

C

Dixitq; iosue ad filios israel. Accedite huc: ⁊ audite ꝟbū dn̄i dei vestri. Et rursū in hoc inquit scietis ꝙ dominus deus viuēs in medio vestri est: ⁊ disꝑdet in cōspectu vr̄o chananeū ⁊ etheū eueū ⁊ pherezeū gergeseū q̄q; ⁊ iebuseū ⁊ āmorreū. Ecce archa federis dn̄i oīs terre antecedet vos ꝑ iordanē. Parate duodecim viros de duodecim tribubus isrl̄ singulos ꝑ singulas tribus. Et cū posuerint vestigia pedū suoꝝ sacerdotes q̄ portāt archam federis dn̄i dei vniuerse terre in aquis iordanis: aque que inferiores sunt decurrēt atq; deficiēt: q̄ autē desuꝑ veniūt in vna mole ꝯsistent. Igit̃ egressus est populus de tabernaculis suis vt trāsirent iordanē ⁊ sacerdotes q̄ portabāt archā federis pergebant ante eū.

D

Eccl.24.c.

Ingressisq; eis iordanē ⁊ pedib⁹ eoꝝ in parte aque tinctis: iordanis aūt ripas alueī sui tp̄e messis impleuerat: steterūt aque descēdentes in loco vno: ⁊ instar montis intumescētes apparebāt procul ab vrbe q̄ vocat̃ edom vsq; ad locū sarthan: que autē inferiores erāt in mare solitudinis (qd̄ nunc vocatur mortuū) descēderunt vsquequo oīno deficerent. Populus aūt incedebat cōtra iordanē: ⁊ sacerdotes qui portabant archaz federis dn̄i stabant super siccam humum in medio iordanis accincti: omnisq; ppl̄us per arentem alueum pertransibat.

C. S. Eligunt̃ duodeci viri de singulis tribubus de duodecim lapidib⁹ positis in alueo. de duodecim in sicco vt sit in signū posteris. iiij.

A

Quibus transgressis dixit dn̄s ad iosue. Elige duodecim viros singulos ꝑ singulas tribus: ⁊ precipe eis vt tollāt de medio iordanis alueo vbi steterunt pedes sacerdotū: duodecim durissimos lapides q̄s ponetis in loco castrorū vbi fixeritis hac nocte tētoria. Uocauitq; iosue duodecim viros quos elegerat de filijs israel singulos de singulis tribub⁹ ⁊ ait ad eos. Ite ante archā dn̄i dei vestri ad iordanis mediū: ⁊ portate inde singuli singulos lapides in humeris vestris iuxta numeruz filioꝝ isrl̄ vt sit signū inter vos. Et q̄n interrogauerint vos

Deu.27.c.

B

filij vestri cras dicentes. quid sibi volūt isti lapides: respōdebitis eis. Defecerunt aque iordanis ante archā federis dn̄i cuz transiret euz: idcirco positi sunt lapides isti in monumētum filioꝝ isrl̄ vsq; in eternū. Fecerūt ergo filij israel sicut prece

pit eis iosue: portantes de medio iordanis alueo duodecim lapides vt dñs eis imperarat iuxta numerũ filiorum israel vsq3 in locum in quo castrametati sunt ibiq3 posuerunt eos Alios quoq3 duodecim lapides posuit iosue ĩ medio iordanis alueo vbi steterunt sacerdotes qui portabãt archa3 federis dñi: et sunt ibi vsq3 in presentẽ diem. Sacerdotes autẽ qui portabant archam stabant in iordanis medio: donec oĩa cõplerent̃ q̃ iosue vt loq̃retur ad ppl̃m p̃ceperat dñs et dixerat ei moyses

C
Nu.23.

Festinauitq3 populus et transijt. Cũq3 trãsissent oẽs trãsiuit et archa dñi: sacerdotes quoq3 pergebant ante ppl̃m. Filij quoq3 ruben et gad et dimidia trib' manasse armati precedebant fr̃es suos filios isrl̃ sicut eis preceperat moyses: et q̃dragin ta pugnatorũ milia per turmas et cuneos incedebant per plana atq3 campestria vrbis hiericho. In die illo magnificauit dñs iosue cora3 oĩ israel vt timerẽt eũ sicut timuerant moysẽ dũ adhuc viueret Dixitq3 ad eũ. Precipe sacerdotibus q̃ portant archã federis dñi: vt ascendant de iordane. Qui p̃cepit eis dicẽs Ascẽdite de iordane. Cumq3 ascẽdissent portãtes archã federis dñi: et sicca3 humũ calcare cepissent: reuerse sunt aque in alueum suũ: et fluebãt sicut ante cõsueuerãt. Populus

D

aũt ascẽdit de iordane decimo die mẽsis primi: et castrametati sunt in galgalis cõtra orientalẽ plagã vrbis hiericho. Duodecim quoq3 lapides q̃s de iordanis alueo sumpserãt: posuit iosue in galgalis: et dixit ad filios israel. Qñ interrogauerit filij vestri cras patres suos et dixerint eis. quid sibi volũt lapides isti? docebitis eos atq3 dicetis.

Exo.14.c.

Per arentẽ alueũ trãsiuit israel iordane3 istũ: siccante domino deo nostro aquas eius in conspectu nostro donec trãsirem' sicut fecerat prius in mari rubro: qd̃ siccauit donec trãsirem': vt discãt oẽs terrarum ppl̃i fortissimã dei manum vt et vos timeatis deũ vestrũ omni tẽpore.

C. S. De circuncisione in galgalis. de celebratione pasche. de esu polente. et de defectu mãne. de angelo quem vidit Josue stantem contra se. v.

A

Postq̃ ergo audierũt oẽs reges amorreorum qui habitabant trãs iordanẽ ad occidẽtalẽ plagam: et cũcti reges chanaan qui ppinqua possidebãt magni maris loca q siccasset dñs fluenta iordanis corã filijs israel donec transirent: dissolutũ est cor eorum et nõ remansit in eis spũs timentiũ introitũ filiorũ israel. Eo tẽpore ait dñs ad iosue. Fac tibi cultros lapideos: et circũcide scd̃o filios israel. Fecit

De circũci sione i galgalis.
B

quoq3 qd̃ iusserat dñs et circũcidit filios israel in colle preputiorũ. Hec aũt causa est secunde circũcisionis. Omis pplus qui egressus est de egypto generis masculini vniuersi bellatores viri mortui sunt in deserto p longissimos vie circuitus q̃ oẽs circuncisi erant pplus aũt qui natus est in deserto p quadraginta annos itineris latissime solitudinis incircuncisus fuit donec ꝯsumerent̃ q̃ non audierũt vocem dñi. et quibus ante iurauerat vt ostenderet eis terram lacte et melle manantem. Horum filij in locũ successerunt patrũ: et circuncisi' sunt a iosue qui sicut nati fuerãt in preputio erãt. nec eos in via aliquis circunciderat. Postq̃ aũt oẽs circũcisi sunt mãserunt in eodẽ castrorum loco: donec sanarent̃. Dixitq3 dñs ad iosue. Hodie abstuli opprobriũ egypti a vobis. Vocatũq3 est nomẽ loci illi' galgala vsq3 in presentẽ diẽ. Manserũtq3 filij israel in galgalis: et fecerũt phase quartadecima die mẽsis ad vesperũ in cãpestrib' hiericho et comederũt de frugib' terre die altero: et azimos panes et polentã eiusde3 anni. Defecitq3

De celebratõe pasche

manna postq̃ comederũt de frugibus terre nec vsi sunt vltra cibo illo filij israel: sed comederunt de frugib' presentis anni terre chanaan. Cũ autẽ esset iosue in agro vrbis hiericho: leuauit oculos et vidit virũ stantẽ cõtra se euaginatũ tenẽtẽ

Defectio hic vs' manne
D

gladiũ. perrexitq3 ad eũ: et ait. Noster es: an aduersariorum? Qui respõdit. Nequaq̃: sed sum pinceps exercitus dñi et nũc venio. Cecidit iosue pnus ĩ terra3. Et adorans ait. Quid dominus meus loquitur ad seruum suum? Solue inquit calciamẽtum tuũ de pedib' tuis. Locus eni in quo stas sãctus est. Fecitq3 iosue vt sibi fuerat ĩperatũ.

De visione angeli appẽti iosue.
Exod.3.b.
Actu.7.d.

C. S. De circuitu hiericho per septem dies. De subuersione et anathemate hiericho. De raab et maledictione. Caplm. vj.

A

Hiericho aũt clausa erat atq3 munita timore filiorum israel: et null' egredi audebat aut ĩgredi. dixitq3 dñs ad iosue Ecce dedi in manus tuas hiericho et regẽ eius: omnesq3 fortes viros. Circuite vrbẽ cuncti bellatores semel per diẽ. Sic facietis sex diebus Septimo aũt die sacerdotes tollent septẽ buccinas quarũ vsus est in iubileo: et precedẽt archam federis. Septiesq3 circuibitis ciuitatẽ et sacerdotes clãgent buccinis. Cũq3 ĩsonuerit vox tube lõgior atq3 cõcisior: et in aurib' vestris increpuerit conclamabit oĩs pplus vociferatione maxima et muri funditus corruẽt ciuitatis ingredienturq3 singuli p locũ contra quẽ steterint. Vocauit ergo iosue filius nun sacerdotes: et dixit ad eos. Tollite archã federis. Et septẽ alij sacerdotes tollant septẽ iubileorum buccinas: et incedant ante archa3 dñi. Ad ppl̃m quoq3 ait. Ite et circuite ciuitatem armati p̃cedentes archã dñi. Cumq3 iosue verba finisset: et septẽ sacerdotes septẽ buccinis clãgerẽt ante archã federis dñi: oĩsq3 pplus p̃cederet armati exercitus: reliquu3 vulgus archã sequebat̃

De mõ accipiẽdi hiericho p circuitu3 septẽ diebus.

B

ac buccinis oĩa cõcrepabãt. Preceperat autẽ iosue pplo dicẽs. Nõ clamabitis nec audiet̃ vox vestra neq3 vllus sermo ex ore vestro egredietur donec veniat dies in quo dicã vobis. Clamate et vociferamini. Circuiuit ergo archa dñi ciuitate3 semel per diẽ: et reuersa in castra mãsit ibi. Igit iosue de nocte ꝯsurgente tulerũt sacerdotes archã dñi et septẽ ex eis septẽ buccinas quarum in iubileo vsus est: precedebãtq3 archã dñi ambulãtes atq3 clangentes et armatus pplus ibat ante eos. vulgus aũt reliquũ sequebat̃ archam et buccinis personabat. Circuierũtq3 ciuitatẽ secũdo die semel: et reuersi sunt in castra: sic fecerũt sex diebus. Die

C

autẽ septimo diluculo cõsurgẽtes: circuierunt vrbẽ sicut dispositũ erat septies. Cũq3 septimo circuitu clangerent buccinis sacerdotes: dixit iosue ad oẽm israel. Vociferamini Tradidit eni vobis dñs ciuitate3. Sitq3 ciuitas hec anathema: et oĩa

De anathemate ⁊ subuersiōe iherichο. supra.2.a.

q̄ in ea sunt dño. Sola raab meretrix viuat cum
vniuersis que cū ea in domo sunt. Abscōdit enī
nuncios quos direximus. Uos aūt cauete ne de
his que p̄cepta sunt vobis quippiā cōtingatis et
sitis p̄uaricationis rei: ⁊ oīa castra israel sub pctō
sint atqꝫ turbent̄. Quicquid aūt auri ⁊ argēti fue
rit ⁊ vasoꝝ eneoꝝ ac ferri dño cōsecretur reposi=
tū in thesauris eius. Igitur oī pplō vociferante
et clāgētib⁹ tubis postqꝫ ī aures multitudīs vox
sonitusqꝫ īcrepuit: muri ilico corruerūt ⁊ ascēdit
vnusquisqꝫ ꝑ locū qui cōtra se erat. Ceperūtqꝫ ci
uitatē: ⁊ interfecerūt oīa que erant in ea a viro vs
qꝫ ad mulierē: ab īfante vsqꝫ ad senē. Boues quo
qꝫ ⁊ oues ⁊ asinos in ore gladij percusserūt. Duo
bus aūt viris qui exploratores missi fuerāt dixit
iosue. Ingredimini domū mulieris meretricis ⁊
ꝓducite eā ⁊ oīa que illius sunt: sicut illi iuramen
to firmastis. Ingressiqꝫ iuuenes eduxerūt raab
⁊ parētes eius: fratres quoqꝫ ⁊ cunctam suppelle
ctilē ac cognationē illius: ⁊ extra castra israel ma
nere fecerūt. Urbē autē ⁊ oīa q̄ inuenta sunt in ea
succenderunt: absqꝫ auro ⁊ argento ⁊ vasis eneis
ac ferro q̄ in erariū dñi consecrarunt. Raab vero
meretricē ⁊ domū patris eius: ⁊ oīa q̄ habebat fe
cit iosue viuere: ⁊ habitauerūt in medio israel vs=
qꝫ in presentē diē eo ꝙ abscondērit nūcios quos
miserat vt explorarēt hiericho. In tēpore illo im
precatus est iosue: dicēs. Maledict⁹ vir corā dño
q̄ suscitauerit ⁊ edificauerit ciuitatē hiericho. In
primogenito suo fundamēta illius iaceat: ⁊ in no
uissimo liberoꝝ ponat portas ei⁹. Fuit ergo dñs
cū iosue ⁊ nomē ei⁹ vulgatū ē in oī terra.

Hebre.11.f

De liberatiōe raab.

D

supra.2.c.

Hebre.11.f

De maledictiōe fedificātium hiericho.

C.S. De peccato anathematis. de expugnatio=
ne hay. De fletu iosue et lapidatione achan ꝓ fur
to anathematis. vij.

A

De anathemate ꝓpt̄ vsurpatiōnē cōsecratorū deo.

infra.22.d.

1.para.2.a.

Filij aūt israel preuaricati sunt manda
tū ⁊ vsurpauerūt de anathemate. Nā
achan filius charmi. filij zabdi filij za=
re de tribu iuda tulit aliq̄d de anathe=
mate. Iratusqꝫ est dñs contra filios israel. Cūqꝫ
mitteret iosue de hiericho viros contra hay: q̄ est
iuxta bethauē ad orientalē plagā oppidi bethel.
dixit eis. Ascendite ⁊ explorate terrā. Qui prece
pta cōplentes explorauerunt hay. Et reuersi di=
xerunt ei. Nō ascendat oīs pplus sed duo vel tria
milia viroꝝ ꝑgant ⁊ deleant ciuitatē. Quare oīs
pplus frustra vexabit̄ cōtra hostes paucissimos
Ascenderūt ergo tria milia pugnatoꝝ. Qui sta=
tim terga vertētes percussi sunt a viris vrbis hay
⁊ corruerūt ex eis triginta ⁊ sex hoīes. Persecutiqꝫ
sunt eos aduersarij de porta vsqꝫ ad sabarim ⁊ ce
ciderunt ꝑ ꝓna fugientes. Pertimuitqꝫ cor ppli
⁊ ad instar aque liquefactū est. Josue vero scidit
vestimēta sua: ⁊ ꝓnus cecidit in terrā corā archa
dñi vsqꝫ ad vesperam. tā ipse q̄ oēs senes israel.
Miseruntqꝫ puluerē sup capita sua ⁊ dixit iosue.
Heu dñe deus. Quid voluisti traducere popl'm
istū iordanē fluuiū: vt traderes nos in man⁹ am=
morrei ⁊ ꝑderes? Utinā vt cepimus mansissem⁹
trans iordanē. Mi dñe de⁹ quid dicā vidēs israe
lē hostibus suis terga vertentē? Audient chana
nei ⁊ omēs habitatores terre: ⁊ pariter cōgloba=
ti circūdabūt nos atqꝫ delebūt nomē nostrū de

Infra.8.a.

De punitiōe graui sacrilegij ī expugnatione hay.

B

terra. Et q̄d facies magno noī tuo. Dixit dñs ad
iosue. Surge: cur iaces ꝓnus in terrā? Peccauit
israel ⁊ preuaricat⁹ est pactū meū: tuleruntqꝫ de
anathemate ⁊ furati sunt atqꝫ mētiti: ⁊ absconde
runt inter vasa sua. Nec poterit israel stare ante
hostes suos: eosqꝫ fugiet q̄ pollutus est anathe=
mate. Non ero vltra vobiscū: donec cōteratis eū
qui huius sceleris reus est. Surge sanctifica po=
pulū: ⁊ dic eis. Sāctificamini in crastinū: hec enī
dicit dñs deus israel. Anathema in medio tui est
israel. Non poteris stare corā hostib⁹ tuis donec
deleatur ex te qui hoc ꝯtaminat⁹ est scelere. Ac=
cedetisqꝫ mane singuli per trib⁹ vestras: ⁊ quācū=
qꝫ tribuū sors inuenerit: accedet per cognatiōes
suas: ⁊ cognatio ꝑ domos domusqꝫ ꝑ viros. ⁊ qui
cūqꝫ ille in hoc facinore fuerit deprehensus cōbu
retur igni cū oī substantia sua: qm̄ preuaricat⁹ est
pactū dñi: ⁊ fecit nephas in israel. Surgens itaqꝫ
iosue mane: applicuit israel ꝑ trib⁹ suas: ⁊ inuen=
ta est trib⁹ iuda. Que cū iuxta familias suas esset
oblata: inuenta est familia zare. Illā quoqꝫ ꝑ do=
mos offerēs repperit zabdei: cui⁹ domū in singu
los diuidens viros: inuenit achā filiū charmi filij
zabdi. filij zare de tribu iuda. Et ait iosue ad achā
Fili mi: da gloriā dño deo israel ⁊ cōfitere: atqꝫ in
dica michi q̄d feceris ne abscōdas. Rñditqꝫ achā
iosue: ⁊ dixit ei. Uere ego peccaui dño deo isrl̄: et
sic ⁊ sic feci. Uidi enī inter spolia palliū coccineū
valde bonū: ⁊ ducentos siclos argenti: regulāqꝫ
aureā q̄nquaginta sicloꝝ: ⁊ cōcupiscēs abstuli et
abscōdi in terra cōtra mediū tabernaculi mei: ar
gentūqꝫ fossa humo operui. Misit ergo iosue mini=
stros qui currētes ad tabernaculū illius reppe
rerunt cūcta abscōdita in eodē loco ⁊ argētum si
mul. Auferētesqꝫ de tentorio tulerūt ea ad iosue:
⁊ oēs filios israel ꝓiecerūtqꝫ ante dñm. Tollēs
itaqꝫ Josue achan filiū zare argentūqꝫ ⁊ palliū ⁊
aureā regulā filios quoqꝫ ⁊ filias eius boues et
asinos ⁊ oues ipsumqꝫ tabernaculū ⁊ cunctā sup
pellectilē ⁊ oīs israel cū eo: duxerunt eos ad val=
lē achor vbi dixit iosue. Q2 turbasti nos exturbet
te dñs in die hac. Lapidauitqꝫ eū oīs israel ⁊ cun
cta q̄ illius erant igne cōsumpta sunt. Cōgrega=
uerūtqꝫ sup eū aceruū magnū lapidū: q̄ ꝑmanet
vsqꝫ in presentem diem. Et auersus est furor do=
mini ab eis. Uocatumqꝫ est nomen loci illius val
lis achor vsqꝫ hodie.

C

Supra.3.b

Leui.20.b

Nu.11.d.

1.Re.16.b.

De lapidatiōe achan propter sacrilegium.

Johā.9.c.

D

2.Re.16.d.

Jud.2.a.

C.S. De captione hay ⁊ suspēsione regis ei⁹. De
cōstructiōe altaris lapidei cū descriptiōe deutero
nomij. Josue primo benedixit populo israel nec
q̄cq̄ ꝑtermisit a moyse mādatū. viij.

A

Dixit aūt dñs ad iosue. Ne timeas neqꝫ
formides. Tolle tecū oēm multitudi=
nē pugnatoꝝ ⁊ cōsurgēs ascēde in op=
pidū hay. Ecce tradidi in manū tuā re
gē eius: ⁊ populū vrbemqꝫ ⁊ terrā. Faciesqꝫ vrbi
hay ⁊ regi eius: sicut fecisti hiericho ⁊ regi illius.
Predā vero ⁊ oīa animātia diripietis vobis. Po
ne insidias vrbi post eā. Surrexitqꝫ iosue ⁊ omīs
exercitus bellatoꝝ cū eo: vt ascenderent in hay.
Et electa triginta milia viroꝝ fortiū misit nocte
p̄cepitqꝫ eis: dicens. Ponite insidias post ciuita=
tē. Nec longius recedatis: et eritis omēs parati.

De expugnatione hai per fugam simulatā ⁊ ꝑ insidias.

Ego autem et reliqua multitudo que mecum est
ascendemus ex aduerso contra vrbem. Cumqȝ exi
erint contra nos: sicut ante fecimus: fugiemus et
terga vertemus donec persequentes ab vrbe lon
supra. 7. a. gius protrahantur. Putabunt enim nos fugere
B sicut prius. Nobis ergo fugientibus et illis perse
quentibus consurgetis de insidijs et vastabitis
ciuitatem: tradetqȝ dominus deus vester in ma=
nus vestras. Cumqȝ ceperitis succēdite eam ⁊ sic
omnia facietis vt iussi. Dimisitqȝ eos et perrexe=
runt ad locum insidiarum: sederūtqȝ inter bethel
et hay ad occidentalem plagam vrbis hay. Josue
aūt nocte illa in medio māsit populi. Surgēsqȝ di
luculo recensuit socios: ⁊ ascendit cum senioribus
in fronte exercitus vallatus auxilio pugnatorum
Cumqȝ venissent et ascendissent ex aduerso ciui=
tatis: steterunt ad septētrionalem vrbis plagam
C inter quam et eos vallis erat media. Quinqȝ au=
tem milia viros elegerat ⁊ posuerat in insidijs in
ter bethauen ⁊ hay ex occidentali parte eiusdem
ciuitatis. Omīs vero reliquus exercitus ad aqui
lonem aciem dirigebat: ita vt nouissimi multitu=
dinis occidentalem plagam vrbis attingerent.
Abijt ergo iosue nocte illa: ⁊ stetit ī vallis medio.
Quod cum vidisset rex hay festinauit mane: et
egressus est cum omni exercitu ciuitatis. direxit=
qȝ aciem contra desertum: ignorans ꝙ post ter=
gum laterent insidie. Josue vero et omnis israel
cesserunt loco: simulantes metum et fugiētes per
solitudinis viam. At illi vociferantes pariter et
D se mutuo cohortantes persecuti sunt eos. Cum=
qȝ recessissent a ciuitate: et ne vnus quidem in vr=
be hay et bethel remansisset qui non persequere=
tur israel: sicut eruperant aperta oppida relin=
quentes. dixit dominus ad iosue. Leua clipeum
qui in manu tua est contra vrbem hay: quoniam
tibi tradam eam. Cumqȝ eleuasset clipeum ex ad
uerso ciuitatis insidie que latebant surrexerunt
confestim et pergentes ad ciuitatem ceperunt: ⁊
succenderunt eam. Uiri autem ciuitatis qui per=
sequebant iosue: respicientes ⁊ videntes fumum
vrbis ad celum vsqȝ conscendere non potuerunt
vltra huc illucqȝ diffugere: presertim cum hi qui
simulauerāt fugam: ⁊ tendebant ad solitudinem
ↄtra persequentes fortissime restitissent. Uidens
qȝ Josue ⁊ omnis israel ꝙ capta esset ciuitas ⁊ fu
De suspēsi mus vrbis ascenderet: reuersus percussit viros
one regis hay. Siquidem et illi qui ceperant et succēderāt
hay et omī ciuitatem: egressi ex vrbe contra suos medios ho
vrbis hay stium ferire ceperunt. Cum ergo ex vtraqȝ parte
occisione. aduersarij cederentur ita vt nullus de tanta mul
titudine saluaretur: regem quoqȝ vrbis hay ap=
E prehenderunt viuentem ⁊ obtulerūt Josue. Igi
tur omnibus interfectis qui israelem ad deserta
tendentē fuerant persecuti: et in eodem loco gla=
dio corruentibus reuersi filij israel percusserunt
ciuitatem. Erant autem qui in eodem die conci=
derant a viro vsqȝ ad mulierem: duodecim milia
F hominum omnes vrbis hay. Josue vero non cō=
traxit manū quam in sublime porrexerat tenens
clipeum: donec interficerentur omnes habitato
res hay. Jumenta autem et predam ciuitatis di
uiserūt sibi filij israel. sicut p̄ceperat dominus io=
sue. Qui succendit vrbē et fecit eā tumulū sempi=
ternum. Regem quoqȝ eius suspendit in patibulo
vsqȝ ad vesperam ⁊ solis occasum. precepitqȝ io=
sue ⁊ deposuerūt cadauer eius de cruce. proiecerūt
qȝ in ipso introitu ciuitatis congesto super eo ma
gno aceruo lapidum qui permanet vsqȝ in presen G
tem diem. Tunc edificauit iosue altare dn̄o deo De cōstru=
israel in monte hebal: sicut p̄cepat moyses famu ctōe altaris
lus dn̄i filijs israel: et scriptū est in volumie legis in mōte he
moysi: altare de lapidibus impolitis quos ferrū bal ⁊ ↄme=
non tetigit: et obtulit super eo holocaustum dn̄o. moratione
immolauitqȝ pacificas victimas: et scripsit super deuterono
lapides deuteronomium legis moysi quod ille di mij.
gesserat coram filijs israel. Omnis autem popu= Exo. 20. d.
lus ⁊ omnes maiores natu: ducesqȝ ac iudices sta Deu. 27. a.
bant ex vtraqȝ parte arche in conspectu sacerdo
tum qui portabāt archam federis dn̄i: vt aduena
ita ⁊ indigena. Media pars eorū iuxta montē ga
rizim. ⁊ media iuxta montē hebal. sicut precepe=
rat moyses famulus dn̄i. Et primū quidē benedi
xit populo israel. Post hec legit oia verba bene=
dictionis ⁊ maledictionis: et cuncta q̄ scripta fue
rant in legis volumine. Nichil ex his que moyses
iusserat reliquit intactum. sed vniuersa replicauit
corā omni multitudine israel: mulieribus ac par=
uulis ⁊ aduenis qui inter eos morabantur.

C. S. De simulatione gabaonitarū ⁊ murmura=
tiōe populi pro federe inito cū gabaonitis salua=
bantur in vita: sed in ministerium cedendi ligna
et portandi aquā deputabantur. ix.

Quibus auditis cuncti reges trans ior= A
danem qui versabantur in mōtanis et
campestribus in maritimis ac littore
magni maris. Hi quoqȝ qui habitabāt
iuxta libanū etheus ⁊ amorreus: chananeus phe
rezeus et eueus ⁊ iebuseus cōgregati sunt pariter
vt pugnarent contra iosue ⁊ israel vno animo ea=
dēqȝ sententia. At hi qui habitabant in gabaon De cōside=
audiētes cuncta que fecerat iosue hiericho ⁊ hay ratione ga
callide cogitantes tulerūt sibi cibaria saccos ve= baonitarū
teres asinis imponentes ⁊ vteres vinarios scis= cū isr̄l p̄ si=
sos atqȝ consutos: calciamētaqȝ perantiqua que mulationē
ad indiciū vetustatis pitacijs consuta erāt indu=
ti veterib⁹ vestimentis: panes qȝ quos portabāt
ob viaticū duri erāt ⁊ in frusta ↄminuti. Perrexe
runtqȝ ad iosue q̄ tūc morabat in castris galgale
⁊ dixerunt ei atqȝ simul omni israeli. De terra longin= B
qua venimus pacē vobiscū facere cupientes. Re
sponderūtqȝ filij israel ad eos: atqȝ dixerunt. Ne
forte in terra q̄ nobis sorte debet habitetis: ⁊ nō
possim⁹ fedus inire vobiscū. At illi ad iosue serui
inquiunt tui sum⁹. Quib⁹ iosue ait. Quinā estis vos
aut vnde venistis? Rn̄derūt. De terra lōginq̄ val
de venerūt serui tui in noie dn̄i dei tui. Audiuim⁹
eīn famā potētie ei⁹ cūcta q̄ fecit in egypto ⁊ duo
bus regib⁹ amorreorum q̄ fuerūt trās iordanē seō
regi esebō: ⁊ og regi basan q̄ erāt in astaroth dixe
rūtqȝ nobis seniores ⁊ oēs habitatores terre nr̄e
Tollite in manibus vestris cibaria ob lōgissimā
viā: ⁊ occurrite eis ⁊ dicite. Serui vr̄i sum⁹ fedus
inite nobiscum. En panes qn̄ egressi sum⁹ de do=
mib⁹ nr̄is vt veniremus ad vos calidos sumpsim⁹:
nūc sicci facti sunt ⁊ vetustate nimia comminuti.

Utres vini nouos impleuimus:nũc rupti sunt et
soluti. Uestes et calciamẽta quibus induimur:et
q̃ habem⁹ in pedib⁹ ob lõgitudinẽ lõgioris vie tri
ta sunt ⁊ pene ꝯsumpta. Susceperũt igit̃ de ciba
1.Re.21.a. riis eoꝝ ⁊ os dñi nõ interrogauerũt. Fecitq; iosue
cũ eis pacẽ ⁊ inito federe pollicit⁹ est vt nõ occi=
derẽtur. Pꝛĩcipes quoq; multitudinis iurauerũt
eis. Post dies aũt tres initi federis:audierunt ꝙ
in vicino habitarẽt:⁊ inter eos futuri essent. Mo=
uerũtq; castra filij isrl̃:⁊ venerũt in ciuitates eoꝝ
die tertio:q̃rũ hec vocabula sũt gabaõ ⁊ caphira
⁊ beroth ⁊ cariathiarĩ. Et nõ ꝑcusserũt eos eo ꝙ
iurassẽt eis pꝛĩcipes multitudinis in noĩe dñi dei
De murmuratõne vulgi propter pactũ iosue cũ gabaonitis. israel. Murmurauit itaq; omne vulgus ꝯtra pꝛĩci=
pes isrl̃. Qui rñderunt eis. Jurauim⁹ eis in noĩe
dñi dei isrl̃:⁊ idcirco nõ possum⁹ eos ꝯtingere. Sʒ
hoc faciem⁹ eis. Reseruẽtur q̃dẽ vt viuãt ne con=
tra nos ira dñi cõcitet̃ si peierauerim⁹:sʒ sic viuãt
vt in vsus vniuerse multitudis ligna cedãt aquas
D q; ꝯportẽt. Quib⁹ hec loquẽtib⁹:vocauit gabao=
Deputant ad cultum diuinũ gabaonite nitas iosue:⁊ dixit eis. Cur nos decipere fraude
voluistis:vt diceretis ꝓcul valde habitam⁹ a vo=
biscũ in medio nostri sitis: Itaq; sub maledictio
ne eritis: ⁊ non deficiet de stirpe vestra ligna ce=
dẽs:aq̃sq; ꝯportãs in domũ dei mei. Qui rñderũt.
Nũciatum est nobis seruis tuis ꝙ ꝓmisisset dñs
de⁹ tuus moysi seruo suo vt traderet vobis oẽm
terrã:⁊ disperderet cũctos habitatores eius. Ti=
muimus igit̃ valde:⁊ ꝓuidim⁹ aĩab⁹ nr̃is vestro
terrore cõpulsi:⁊ hoc ꝯsiliũ iniuimus. Nũc aũt in
manu tua sumus:qđ tibi bonũ ⁊ rectũ videt̃ fac
nobis. Fecit ergo iosue vt dixerat ⁊ liberauit eos
de manu filioꝝ israel:vt nõ occiderentur. Decre
uitq; in illo die eos esse in ministerio cũcti pp̃li et
altaris dñi:cedẽtes ligna ⁊ aquas cõportãtes vs=
q; in pñs tẽpus in loco quẽ dñs elegisset.

¶ S. De pugna in gabaon ⁊ regibus quinq; ab=
sconsis in spelunca. De prolongatione diei ⁊ alijs
multis ab israel deuictis. x.

A Que cũ audisset adonisedech rex hierl̃z
Quinq; reges amorreorũ pugnant contra gabaonites ꝓpt pactũ cum israel. ꝙ scilʒ cepisset iosue hay ⁊ subuertisset
eã:sicut eñi fecerat hiericho:⁊ regi eius
sic fecit hay ⁊ regi illius: ⁊ ꝙ transfugis
sent gabaonite ad israel ⁊ essent federati eoꝝ ti=
muit valde. Urbs eñi magna erat gabaon: ⁊ vna
ciuitatũ regaliũ:⁊ maior oppido hay: oẽsq; bella
tores eius fortissimi. Misit ergo adonisedech rex
hierusalẽ ad oham regẽ hebrõ ⁊ ad pharan regẽ
hierimoth ad iaphie q̃q; regeʒ lachis ⁊ ad dabir
regẽ eglõ:dicẽs. Ad me ascẽdite ⁊ ferte p̃sidiũ:vt
expugnem⁹ gabaõ: quare trãsfugerit ad iosue et
ad filios israel. Cõgregati igit̃ ascẽderũt quinq;
reges amorreoꝝ. Rex hierl̃m:rex hebron:rex hie
rimoth:rex lachis:rex eglon: sil̃ cũ exercitib⁹ suis
⁊ castrametati sunt circa gabaõ oppugnãtes eã.
B Habitatores aũt gabaõ vrbꝭ obsesse: miserũt ad
iosue:q̃ tũc morabat̃ in castris apđ galgalã ⁊ dixe
rũt ei. Ne trahas man⁹ tuas ab auxilio seruorum
tuorũ. Ascẽde cito ⁊ libera nos ferq; p̃sidiũ. Con
uenerũt eñi aduersuʒ nos oẽs reges amorreorũ
q̃ hitabãt ĩ mõtanis. Ascẽditq; iosue de galgalis
⁊ oĩs exercit⁹ bellatorũ cũ eo viri fortissimi:dixit=
q; dñs ad iosue. Ne timeas eos. In man⁹ eñi tu=
as tradidi illos Nullus eñi ex eis tibi resistere po De victoria miraculosa iosue ꝯtra predictos quinq; reges.
terit. Irruit itaq; iosue sup eos repente:tota no=
cte ascẽdẽs de galgalis. Et cõturbauit eos dñs a
facie isrl̃:ꝯtriuitq; plaga magna ĩ gabaon:ac ꝑse=
cut⁹ ẽ eos ꝑ viã ascẽsus bethorõ ⁊ ꝑcussit vsq; azе
cha:⁊ maceda. Cũq; fugerẽt filios isrl̃: ⁊ essent in C
descẽsu bethorõ:dñs misit super eos lapides ma
gnos de celo vsq; ad asecha. Et mortui sunt mul=
to plures lapidib⁹ grãdis q̃ quos gladio ꝑcusse
rãt filij isrl̃. Tũc locut⁹ est iosue dño in die q̃ tradi De statiõe solis ⁊ lune ad p̃ces io.
dit amorreũ ĩ cõspectu filioꝝ isrl̃. Dixitq; corã eis
Sol cõtra gabaon ne mouearis:⁊ luna cotra val
lẽ haylon. Steterũtq; sol ⁊ luna donec vlcisceret̃
se gẽs de inimicis suis. Nõne scriptũ est hoc in li=
bro iustoꝝ: Stetit itaq; sol in medio celi:et nõ fe=
stinauit occũbere spacio vni⁹ diei Non fuit antea
⁊ postea tã lõga dies obediente dño voci hoĩs:et
pugnãte ꝓ isrl̃. Reuersusq; est iosue cum oĩ isrl̃ in
castra galgale. Fugerãt eñi quinq; reges ⁊ se ab=
scõderãt in spelunca vrbis maceda. Nunciatũq; D
est iosue ꝙ inuenti essent q̃nq; reges:latẽtes ĩ spe
lũca vrbis maceda. Qui p̃cepit socijs ⁊ ait. Uol=
uite saxa ingẽtia ad os spelũce: ⁊ ponite viros in
dustrios q̃ clausos custodiant. Uos aũt nolite sta
re sʒ ꝑsequimini hostes:⁊ extremos q̃sq; fugiẽtiũ
cedite. Ne dimittatis eos vrbiũ suaꝝ intrare pre
p̃sidia q̃s tradidit dñs de⁹ ĩ man⁹ vr̃as. Cesis er=
go aduersarijs plaga magna:⁊ vsq; ad interneciõ
nẽ pene ꝯsumptis hi q̃ isrl̃ effugere potuerũt:ingres
si sunt ciuitates munitas. Reuersusq; est oĩs exer
cit⁹ ad iosue in maceda vbi tũc erãt castra:sani et
integro numero. Nullusq; cõtra filios isrl̃ mutti=
re ausus est. Precepitq; iosue dicẽs. Aperite os
spelũce:⁊ ꝓducite ad me q̃nq; reges q̃ in ea lati=
tant. Fecerũtq; ministri vt sibi fuerat iperatuʒ:et
adduxerũt ad eũ q̃nq; reges de spelũca:regẽ hie
rusalẽ:regẽ hebrõ:regẽ hierimoth:regẽ lachis re
gẽ eglõ. Cũq; adducti essẽt ad eũ vocauit oẽs vi= E
ros isrl̃:⁊ ait ad pꝛĩcipes exercit⁹ q̃ secũ erãt. Ite
⁊ ponite pedes sup colla regũ istoꝝ. Qui cũ pre=
xissent ⁊ subiectoꝝ colla pedib⁹ calcarent: rursũ
ait ad eos. Nolite timere:nec paueatis:ꝯfortami
ni ⁊ estote robusti. Sic eñi faciet dñs cũctis hosti Deu.21.d.
bus vr̃is aduersũ q̃s dimicabitis. Percussitq; Jo=
sue ⁊ interfecit eos atq; suspẽdit sup q̃nq; stipites
fuerũtq; suspensi vsq; ad vesperũ. Cũq; occũbe=
ret sol p̃cepit socijs vt deponerent eos de patibu
lis:q̃ depositos ꝓiecerũt in spelũca in qua latue=
rãt:⁊ posuerunt sup os ei⁹ saxa ingẽtia:q̃ ꝑmanẽt
vsq; in pñs. Eodẽ die macedã q̃ʒ cepit iosue ⁊ per De oppugnatione macede
cussit in ore gladij:regẽq; illi⁹ interfecit: ⁊ oẽs ha
bitatores ei⁹. Nõ dimisit ĩ ea saltẽ ꝑuas reliq̃as.
Fecitq; regi maceda sicut fecerat regi hiericho.
Trãsiuit autẽ cũ oĩ isrl̃ de maceda in lebna:et pu De captõe lebne.
gnabat cõtra eã quã tradidit dñs cũ rege suo in
man⁹ isrl̃. Percusserũtq; vrbẽ in ore gladij ⁊ oẽs
habitatores ei⁹. Non dimiserũt ĩ ea villas reliqui De captõe lachis.
as. Feceruntq; regi lebna sicut fecerant regi hie F
richo. De lebna trãsiuit in lachis cũ omni israel:⁊
exercitu ꝑ gyrũ disposito oppugnabat eã:⁊ tradi
ditq; dñs lachis in man⁹ filioꝝ isrl̃ ⁊ cepit eã die De hirã rege gazer d̃bellato.
altero:atq; ꝑcussit in ore gladij oẽʒ aĩam que fue
rat in ea sicut fecerat lebna. ¶ Eo tempore ascen

dit hyram rex gazer vt auxiliaret lachis quē per cussit iosue cum omni populo eius vsq3 ad interne ctionē. Trāsiuit de lachis in eglō: ⁊ circūdedit atq3 expugnauit eā in eadem die: pcussitq3 in ore gladij oēs aīas q̄ erāt in ea iuxta oīa q̄ fecerat lachis. Ascēdit quoq3 cū oī isrl̄ de eglō in hebron ⁊ pugnauit cōtra eam: cepitq3 ⁊ pcussit in ore gladij regē quoq3 et⁹ ⁊ oīa oppida regionis illi⁹ vniuersasq3 aīas q̄ in ea fuerāt cōmorate. Nō reliquit in ea vllas reliquias. Sicut fecerat eglon: sic fecit ⁊ hebrō cūcta q̄ in ea reppērit: ɔsumēs gladio. In de reuersus in dabir: cepit eā atq3 vastauit: regē quoq3 eius atq3 oīa p circuitum oppida pcussit in ore gladij. Non dimisit in ea vllas reliquias. Sicut fecerat hebron ⁊ lebna ⁊ regibus eaꝝ sic fecit dabir ⁊ regi illius. Percussit itaq3 iosue oēm terrā montanā ⁊ meridianā atq3 cāpestrē ⁊ aseroth cū regib⁹ suis. Non dimisit in ea vllas reliquias sz omne qđ spirare poterat interfecit sicut preceperat ei dn̄s deus isrl̄ a cadesbarne vsq3 gazam. Oēm terrā gosen vsq3 gabaō: vniuersosq3 reges ⁊ regiōes eoꝝ vno ipetu cepit atq3 vastauit. Dn̄s eīm de⁹ isrl̄ pugnauit p eo. Reuersusq3 est cū omī israel ad locū castroꝝ in galgala.

De eglon

De hebrō.

De vastatiōe dabir

C. S. De Jabin rege Asor ⁊ alijs regib⁹ stratis multo tēpore et Enachim. xi.

Que cum audisset iabin rex asor misit ad iobab regē madā ⁊ ad regē semeron et ad regē acsaph: ad reges q̄q3 aquilonis qui habitabāt in montanis ⁊ in planitie cōtra meridiē cenereth in cāpestribus quoq3 ⁊ regionib⁹ dor iuxta mare chananeum quoq3 ab oriēte ⁊ occidēte: ⁊ amorreū etheū ac pherezeū ⁊ iebuzeū i mōtanis: eueū q̄q3 q̄ habitabat ad radices hermō in terra masphą. Egressiq3 sūt oēs cū turmis suis: ppl̄us mult⁹ nimis sicut harena q̄ est in littore maris: equi quoq3 ⁊ currus īmēse multitudinis. Cōuenerūtq3 omēs reges isti in vnū ad aq̄s meron vt pugnarēt contra israel. Dixitq3 dn̄s ad iosue. Ne timeas eos. Cras eīm hac eadē hora ego tradā oēs istos vulnerandos in conspectu israel. Equos eoꝝ subneruabis: ⁊ currus igne cōbures. Uenitq3 iosue ⁊ oīs exercitus eius cū eo aduersus illos ad aquas meron subito: ⁊ irruerūt sup eos: tradiditq3 illos dn̄s in man⁹ isrl̄. Qui pcusserūt eos ⁊ psecuti sunt vsq3 ad sidonem magnā ⁊ aq̄s maserephot. Cāpūq3 masphe q̄ est ad oriētalē illi⁹ partē. Itaq3 pcussit oēs vt nullas dimitteret ex eis reliq̄as. Fecitq3 sicut pcepat ei dn̄s. Equos eoꝝ subneruauit: currusq3 cōbussit igni. Reuersusq3 statī cepit asor ⁊ regē eius pcussit gladio. Asor eīm antiquit⁹ inter oīa regna hec pncipatū tenebat. Percussitq3 oēs aīas q̄ ibidem morabanṫ. Non dimisit in ea vllas reliquias: sed vsq3 ad internectionē vniuersa vastauit ipsāq3 vrbē pemit icēdio: ⁊ oēs p circuitū ciuitates. Reges quoq3 earū cepit pcussit atq3 deleuit: sicut pceperat ei moyses famulus dn̄i. Absq3 vrbibus q̄ erāt in collib⁹ ⁊ in tumulis site ceteras succēdit israel: vnā tm̄ asor munitissimā flāma ɔsumpsit. Oēmq3 predā istarū vrbiū ac iumēta diuiserunt sibi filij israel cūctis hoībus interfectis. Sicut preceperat dn̄s moysi seruo suo: ita pcepit moyses iosue: ⁊ ille vniuersa ɔpleuit. Nō pterijt de vniuersis mādatis: nec vnū quidē vbū qđ iusserat dn̄s moysi. Cepitq3 iosue oēm terrā mōtanā ⁊ meridianam: terrāq3 gosen ⁊ planitiē ⁊ occidētalē plagā: montēq3 isrl̄ ⁊ cāpestria ei⁹: ⁊ ptē mōtis q̄ ascēdit seyr vsq3 baal gath p planitiē libani subter mōtē hermō: oēs reges eoꝝ cepit: pcussit ⁊ occidit. Multo tpe pugnauit iosue ɔtra reges istos. Nō fuit ciuitas q̄ se nō traderet filijs isrl̄ pter eueū q̄ habitabat in gabaō. Oēs eīm bellādo cepit. Dn̄i eīm sententia fuerat vt indurarētur corda eoꝝ ⁊ pugnarent cōtra israel ⁊ caderēt ⁊ nō mererenṫ vllā clementiā ac perirēt sicut pceperat dn̄s moysi. In tēpore illo venit iosue ⁊ iterfecit enachim de mōtanis hebrō ⁊ dabir ⁊ anab: ⁊ de omī mōte iuda ⁊ israel: vrbesq3 eorū deleuit. Non reliquit vllum de stirpe enachim in terra filioꝝ israel absq3 ciuitatibus gaza ⁊ geth ⁊ azoto: in quib⁹ solū relicti sunt. Cepit ergo iosue oēm terrā sicut locutus est dn̄s ad moyse: ⁊ tradidit eā i possessionē filijs isrl̄ ꝼm partes ⁊ trib⁹ suas: quieuitq3 terra a prelijs.

A

Debellanṫ plures alij reges a Josue.

B

Inuadit asor rex et pluresalie vrbes.

C

De punitione diuina i oēs istos ppt pctm̄.

C. S. Nūeratio regū percussorū circa iordanem ⁊ vltra quos percussit iosue: ⁊ sunt. xxxi. xij.

Hi sunt reges quos pcusserūt filij israel ⁊ possederūt terrā eorū trās iordanem ad solis ortū: a torrente arnon vsq3 ad mōtē hermō ⁊ oēm oriētalē plagā que respicit solitudinē. Seō rex āmorreoꝝ qui habitabat in esebon: dn̄atus est ab aroer q̄ sita est sup ripā torrētis arnon: ⁊ medie partis in valle dimidieq3 galaad vsq3 ad torrentē iebot qui est terminus filioꝝ āmon: ⁊ a solitudie vsq3 ad mare cenereth contra orientē: ⁊ vsq3 ad mare deserti qđ est mare salsissimū ad orientalē plagā p vias que ducit bethsimoth: ⁊ ab australi parte q̄ subiacet aseroth vsq3 phasga terminus og regis basan de reliquijs raphaim q̄ habitauit i astaroth ⁊ in edrai ⁊ dn̄atus est in mōte hermō: ⁊ in salecha atq3 vniuersa basan vsq3 ad terminos gessuri ⁊ machati ⁊ dimidie partis galaad ad terminos seō regis esebon. Moyses famulus dn̄i ⁊ filij israel pcusserūt eos. tradiditq3 terrā eorū moyses in possessionē rubenitis ⁊ gadditis: et dimidie tribui manasse. Hi sunt reges terrē quos pcussit iosue ⁊ filij isrl̄ trās iordanē ad occidentalē plagam a baalgad in cāpo libani vsq3 ad mōtē libani cui⁹ pars ascēdit in seyr. Tradiditq3 eā iosue in possessionē tribubus israel: singulis partes suas: tā in mōtanis q̄3 in planis atq3 cāpestrib⁹. In aseroth ⁊ in solitudine ac i meridie: etheus fuit ⁊ āmorre⁹: chananeus ⁊ pherezeus: eueus ⁊ iebuse⁹. Rex hiericho vnus rex hay q̄ ē ex latere bethel vn⁹. Rex hierusalē vn⁹. Rex hebron vn⁹. Rex hierimoth vn⁹. Rex lachis vn⁹. Rex eglon vnus. Rex gazer vnus. Rex dabir vn⁹. Rex gader vnus. Rex herma vn⁹. Rex hereth vn⁹. Rex lebna vn⁹. Rex adollā vn⁹. Rex maceda vn⁹. Rex bethel vnus. Rex taphua vn⁹. Rex ofer vn⁹. Rex affec vn⁹. Rex saron vn⁹. Rex madā vn⁹. Rex asor vn⁹. Rex samerō vnus. Rex acsaph vn⁹. Rex thenach vn⁹. Rex mageddo vn⁹. Rex cedes vn⁹. Rex iachanē carmeli vnus. Rex dor ⁊ pulcie dor vn⁹. Rex gentiū galgal vn⁹. Rex thersa vn⁹. Oēs reges trigintaunus.

A

Noia et loca regum oppugnatorū a Io.

B

C

D

C.S. De terra diuidenda: ⁊ descriptiõe sortiũ ru
bẽ ⁊ gad: ⁊ dimidie tribus manasse. xiij.

A de terra diuidẽda tribub⁹ israel
Josue senex prouectoqꝫ etatis erat: ⁊ dixit
dñs ad eũ. Senuisti ⁊ longeuus es: ter
raqꝫ latissima derelicta est que necduꝫ
sorte diuisa est: omnis videlicet galilea
philistijm ⁊ vniuersa gessuri: a fluuio turbido qui
irrigat egyptũ vsqꝫ ad terminos accaron contra
aquilonẽ terra chanaan q̃ in quinqꝫ regulos phi
listijm diuidit: gazeos ⁊ azotios: ascalonitas: ge
theos ⁊ accaronitas. Ad meridiem vero sũt euei
omnis terra chanaan: ⁊ maara sidonioꝝ vsqꝫ afe
ca: ⁊ terminos amorrei eiusqꝫ confinia: libani quo
qꝫ regio contra oriẽtẽ a baalgad sub monte her
mon donec ingrediaris emat. Omniuꝫ qui habi
tant in mõte a libano vsqꝫ ad aquas masserephot
vniuersiqꝫ sidonij. Ego sũ qui delebo eos a facie
B filioꝝ israel. Veniat ergo in partem hereditatis
israel sicut p̃cepi tibi. Et nũc diuide terrã in pos
sessioneꝫ nouem tribus ⁊ dimidie tribui manasse
cuꝫ qua ruben ⁊ gad possederunt terram quã tra
didit eis moyses famulus dñi trans fluẽta ior da
nis ad orientaleꝫ plagam ab aroer que sita est in
ripa torrentis arnõ ⁊ in vallis medio: vniuersaqꝫ
cãpestria medaba vsqꝫ ad dybon: ⁊ cũctas ciuita
tes seon regis amorrei: qui regnauit in esebon vs
qꝫ ad terminos filiorũ ammon: ⁊ galaad ac termi
nũ gessuri ⁊ machati ⁊ oẽm montẽ hermon ⁊ vni
uersam basan vsqꝫ ad salecha: om̃e regnum og in
basan q̃ regnauit in astaroth ⁊ edrai. ipse fuit de
reliquijs raphaim: percussitqꝫ eos moyses atqꝫ de
leuit. Noluerũtqꝫ disperdere filij israel gessuri ⁊
machati: ⁊ habitauerũt in medio israel vsqꝫ i pre
pars trib⁹ leui in sacrificijs. sentẽ diẽ. Tribui aũt leui nõ dedit possessionẽ: sꝫ
sacrificia ⁊ victime dñi dei israel: ipsa est eius he
reditas sicut locut⁹ ẽ illi. Dedit ergo moyses pos
C sessionẽ tribui filioꝝ ruben iuxta cognationes su
as. Fuitqꝫ termin⁹ eorũ ab aroer que sita est in ri
pa torrentis arnon: ⁊ in valle eiusdẽ torrentis me
dia vniuersam planiciem que ducit medaba ⁊ ese
bon cũctosqꝫ viculos earũ qui sunt in campestri
bus: dybon quoqꝫ ⁊ abamothbaal ⁊ oppidũ baal
maon: ⁊ iessa ⁊ cedimoth ⁊ mephet ⁊ cariathaim
⁊ sabama ⁊ sarathasar in mõte cõuallis bethpho
gor ⁊ aserothphasga ⁊ bethaisimoth om̃es vrbes
campestres vniuersaqꝫ regna seon regis ammor
rei qui regnauit in esebon: quẽ percussit moyses
cũ principib⁹ madian eueum ⁊ recen ⁊ sur ⁊ vr et
rebec duces seon habitatores terre ⁊ balaam fili
um beor ariolũ occiderunt filij israel gladio cum
ceteris interfectis: factusqꝫ est terminus filiorum
ruben iordanis fluuius. Hec est possessio ruben
tarũ p̃ cognatiões suas vrbiũ ⁊ viculorũ. Deditqꝫ
moyses tribui gad ⁊ filijs eius per cognationes
suas possessionẽ: cuius hec diuisio est. Terminus
gazer ⁊ oẽs ciuitates galaad ⁊ dimidiaꝫ partem
terre filiorũ ammom vsqꝫ ad aroer que est cõtra
rabba: et ab esebon vsqꝫ ramoth: masphe ⁊ betha
D nim: ⁊ a manaim vsqꝫ ad terminos dabir. In val
le quoqꝫ betharã ⁊ bethnemra ⁊ soccoth ⁊ saphõ
reliquã partem regni seon regis esebon. Huius
quoqꝫ finis iordanis est vsqꝫ ad extremã partem
maris cenereth trans iordanẽ ad orientalem pla
gã. Hec est possessio filiorũ gad per familias su
as: ⁊ ciuitates ⁊ ville earũ. Dedit ⁊ dimidie tribui
manasse filijsqꝫ eius iuxta cognationes suas pos
sessionẽ cuius hoc p̃icipiũ est. A manaim vniuer
sam basan ⁊ cũcta regna og regis basan: om̃esqꝫ
vicos iahir qui sunt in basan sexaginta oppida ⁊
dimidiam partẽ galaad: ⁊ astaroth ⁊ edrai vrbes
regni og in basan filijs machir filij manasse dimi
die parti filioruꝫ machir iuxta cognationes suas
Hanc possessionẽ diuisit moyses in campestrib⁹
moab trans iordanem contra hiericho ad orien
talem plagam. Tribui aũt leui non dedit posses
sionẽ: q̃m dñs deus israel ipse est possessio eius vt
locutus est illi.

C.S. De diuisione terre Chanaan. de Ebron
data Caleph. Capitulum. xiiij.

Hec est quod possederunt filij israel in A
terra chanaan quam dederunt ei elea De diuisiõe
zar sacerdos ⁊ iosue filius Nun: ⁊ prin terre cha
cipes familiarũ per tribus israel: sorte naã p̃ isrl.
omnia diuidentes sicut preceperat dñs in manu Nu. 34. b.
moysi nouem tribubus ⁊ dimidie tribui manasse
Duabus eniꝫ tribub⁹ ⁊ dimidie dederat moyses
trans iordanem possessionem absqꝫ leuitis q̃ ni
chil terre acceperunt inter fratres suos: sed in eo
rum successerant locum filij ioseph in duas diuisi B
tribus manasse ⁊ effraim: nec acceperũt leuite ali
am in terra partem nisi vrbes ad habitandum et
suburbana earum ad alenda iumenta et pecora
sua. Sicut preceperat dñs moysi: ita fecerũt filij
israel et diuiserunt terrã. Accesserũt itaqꝫ filij iu De hebrõ
da ad Josue in galgala: locutusqꝫ est ad eum ca data Ca
leph filius iephone cenezeus. Nosti quid locut⁹ leph: cuius
sit dñs ad mosen hominẽ dei de me et te in cades nõ ordẽm
barne. Quadraginta annoruꝫ eram q̃n misit me Ad israel.
moyses famulus dñi dei: cadesbarne: vt conside Nu. 14. d.
rarẽ terram: nunciauiqꝫ ei q̃d michi verum vide
batur. Fratres aũt mei qui ascenderant mecum
dissoluerunt cor populi: ⁊ nichilominus ego secu
tus sum dominũ deũ meũ. Jurauitqꝫ moyses in
die illo: dicẽs. Terra quã calcauit pes tuus erit C
possessio tua ⁊ filioꝝ tuoꝝ in eternum: quia secu supra. 1. e.
tus es dñm deum tuũ. Concessit ergo dñs vitam
sicut pollicitus est vsqꝫ in presenteꝫ diẽ. Quadra
ginta et quinqꝫ anni sunt ex quo locutus est dñs
verbum istud ad moysen quando ambulabat is
rael per solitudinem. hodie octogintaquinqꝫ an Eccl. 46. b
norum sum sic valens: vt eo valebam tẽpore quã
do ad explorandũ missus sum: illius in me tẽpo
ris fortitudo vsqꝫ hodie p̃seuerat: tam ad bellan
dũ q̃ ad gradiẽdũ. da ergo michi mõtẽ istũ queꝫ
pollicit⁹ ẽ dñs te quoqꝫ audiẽte in quo enachim D
sũt: ⁊ vrbes magne atqꝫ munite: si forte sit dñs me
cũ ⁊ potuero delere eos sicut p̃misit michi. Bene
dixitqꝫ ei Josue ⁊ tradidit ei hebron in possessio
nẽ: atqꝫ ex eo fuit hebron caleph filio iephone ce
nezeo vsqꝫ in p̃sentẽ diẽ: q̃r secut⁹ est dñꝫ deũ isrl.
Nomẽ hebrõ añ vocabat cariatharbe. Adã maxi
m⁹ ibi inter enachim sit⁹ ẽ ⁊ t̃ra cessauit a prelijs.
C.S. De sorte Jude. de cariatharbe: de qua ca
leph deleuit tres filios. de cariathsepher quẽ ce
pit othoniel: ⁊ de Axa filia caleph. de numero ci
uitatum ⁊ villarum iude tribus. xv.

A De sorte iude. Hec igitur sors filioꝝ iude ꝑ cognationes su-
as ista fuit: a termino edom vsq; ad de-
sertū syn: ꝯtra meridiē ⁊ vsq; ad extre-
mā partē australis plage. Initiū eius a
summitate maris salsissimi ⁊ a ligua eius q̄ respicit
meridiē: egredieturq; ꝯtra ascēsum scorpionis et
ꝑtrāsibit in syna: ascenditq; in cadesbarne ⁊ ꝑue-
nit i esrom: ascēdēs ad darā ⁊ circuiēs cariathaa
atq; inde ꝑtrāsiens in asemona ⁊ ꝑueniēs ad tor
B rētē egypti: erūtq; termini eius mare magnū. Hic
erit finis meridiane plage. Ab oriente vero erit
initiū mare salsissimū vsq; ad extrema iordanis: ⁊
ea que respiciūt ad aquilonē a lingua maris vsq;
ad eūdē iordanis fluuiū: ascenditq; terminus in be
thagla. Et trāsit ab aquilone in betharaba: ascen
dēs ad lapidē boē filij ruben: ⁊ tēdens vsq; ad ter
minos debera de valle achor cōtra aquilonē re
spiciēs galgala q̄ est ex aduerso ascēsionis adom
min ab australi parte torrētis: transitq; aquas q̄
vocant fons solis: ⁊ erūt exitus eius ad fontē ro-
gel: ascēditq; ꝑ cōuallē filij ennon ex latere iebu-
sei ad meridiē. hec est hierlm. ⁊ inde se erigēs ad
verticē mōtis qui est cōtra gehēnon ad occidētē
in summitate vallis raphaim ꝯtra aqlonē: ꝑtrāsitq;
a vertice mōtis vsq; ad fontē aque nepthoa: ⁊ per
uenit vsq; ad vicos mōtis ephron: inclinatq; i ba
la qui est cariathiarim. i. vrbs siluaꝝ: ⁊ circuit de
bala ꝯtra occidētē vsq; ad mōtē seyr: trāsitq; iu-
xta latus montis iarim ad aquilonē in chesion: et
C descendit in bethsames transitq; in thamna: ⁊ ꝑ-
uenit cōtra aquilonē partis accaron ex latere: in
clinaturq; secrona ⁊ transit montē balaa ꝑuenit
q; in gebneel: ⁊ magni maris cōtra occidētē fine
ꝯcludit. Hi sunt termini filioꝝ iuda per circuitū
De occisione trium filiorū ꝑ caleph. in cognationib⁹ suis. Caleph vero filio iephone
dedit partē in medio filiorū iuda: sicut ꝑceperat
ei dn̄s. cariatharbe patris enach. ipsa est hebron.
deleuitq; ex ea caleph tres filios enach: sesai et
Judith. 1 b haymani: ⁊ tholmai de stirpe enach. Atq; inde cō
D scendēs venit ad habitatores dadir q̄ pri⁹ voca-
Othoniel oppugnat cariathsepher: iō caleph dat ei filiam suā dotādo. bat cariathsepher. i. ciuitas litterarū. Dixitq; ca-
leph. Qui ꝑcusserit cariathsepher ⁊ ceperit eam:
dabo ei axam filiā meā vxorē. Cepitq; eā othoni
el fili⁹ cenē frat caleph iunior: deditq; ei axā filiā
suā vxorē. Qui cū ꝑgerent simul: suasa est a viro
suo: vt peteret a patre suo agrū: suspirauitq; vt se
debat in asino. Cui Caleph quid habes inquit?
1. Para. 2. f At illa rn̄dit. Da michi bn̄dictionē. Terrā austra
lē ⁊ arentē dedisti michi: adiūge ⁊ irriguā. Dedit ita
q; ei caleph irriguū supius ⁊ iferi⁹. Hec est posses
sio tribus filioꝝ iuda ꝑ cognatōes suas: erātq; ci
uitates ab extremis partibus filiorū iuda iuxta
terminos edō a meridie: cabseel ⁊ eder ⁊ iagur et
cina ⁊ dimona ⁊ adada ⁊ cedes ⁊ asor ⁊ iethanzi-
phetelē ⁊ baloth asor noba ⁊ cariothesron. hec ē
asso romāsame ⁊ meloda ⁊ asergadda: ⁊ assemoth
⁊ bethfeleth ⁊ asersual ⁊ bersabee ⁊ baziothia et
habala ⁊ humesem ⁊ heltholad ⁊ exul ⁊ sarma ⁊ si
E celech et medema et sensenna lebaoth et selim et
ahenremon. oēs ciuitates vigintinouē ⁊ ville ea-
rū. In campestribus vero estaol ⁊ sarea ⁊ asena ⁊
azone ⁊ enganim ⁊ taphua ⁊ enaym ⁊ hierimoth
⁊ adulā socho ⁊ azecha ⁊ sarim ⁊ adythaym ⁊ ge-

dera ⁊ giderothaim vrbes quattuordeci ⁊ ville ea
rū. Sanan ⁊ adasa ⁊ madalgad delcā ⁊ masepha
⁊ iectel lachis ⁊ baschat ⁊ eglon tebbon ⁊ leemes
⁊ cethis ⁊ giderotḣ ⁊ bethdagō ⁊ neama ⁊ maceda
citates sedeci ⁊ ville earū. Labana ⁊ ether ⁊ asan F
iepta ⁊ esna ⁊ nesib ⁊ ceyla ⁊ achzib ⁊ maresa: ciui
tates nouē ⁊ ville earū. Accarō cū vicis ⁊ villulis
suis. Ab accaron vsq; ad mare omia q̄ vergūt ad
azotū ⁊ viculos eius. Azotus cū vicis ⁊ villulis
suis. Gaza cū vicis ⁊ villulis suis vsq; ad torrētē
egypti ⁊ mare magnū termin⁹ eius: ⁊ in mōte sa-
mir et iecther ⁊ sochot ⁊ edēna cariatsenna. hec ē
dabir anab ⁊ histemo ⁊ anym gosen ⁊ olon ⁊ gylo
ciuitates vndeci ⁊ ville earū. Arab ⁊ roma ⁊ esaā G
⁊ ianū ⁊ bethasua ⁊ afeca athamatha ⁊ cariathar
be. hec ē hebrō ⁊ sior: ciuitates nouē ⁊ ville earū.
Maon ⁊ charmel ⁊ ziphet ioche iezrael ⁊ iucadā
⁊ zanoe accaym gabaa ⁊ thāna ciuitates decē ⁊
ville eaꝝ. Alul ⁊ bethsor ⁊ hiedormareth ⁊ betha
noth ⁊ helthecē ciuitates sex ⁊ ville eaꝝ. Cariath
baal. hec ē cariathiarim vrbs siluaꝝ ⁊ arebba: ci-
uitates due ⁊ ville eaꝝ. In deserto betharaba med
dyn ⁊ sacha ⁊ nebsan citates salis: ⁊ ē gaddi. ciui-
tates sex ⁊ ville eaꝝ. Fiūt simul centū q̄ndeci. Je
buseū autē habitatorē hierlm nō potuerūt filij iu
da delere. habitauitq; iebuse⁹ cū filijs iuda in hie
rusalē vsq; in presentem diē.

C. S. De sorte effrai ⁊ chananeo tributario: ⁊ cha
naneus hītauit inter filios effraim semꝑ. xvi.

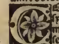
Cecidit quoq; sors filioꝝ ioseph ab iorda- A De sorte trib⁹ effrai
ne ꝯtra hiericho ⁊ aquas eius ab oriēte
solitudo q̄ ascēdit de hiericho ad mōtē
bethel ⁊ egredit de bethel luzā: trāsitq;
terim archiatharoth: ⁊ descendit ad occidentem
iuxta terminū iefleti vsq; ad terminos bethoron
inferioris. ⁊ gazer. finiūtq; regiōes eius mari ma-
gno: possederūtq; filij ioseph manasses ⁊ effraim
Et factus est terminus filiorum effraim per co- B
gnationes suas: ⁊ possessio eoꝝ contra orientem
astaroth adar vsq; bethoron superiorem: egredi
unturq; ꝯfinia in mare, Machmetath vero aqui C
lonē respicit ⁊ circuit terminos cōtra orientē in
thanathselo: ⁊ pertransit a torrente ianoe: descen
ditq; de ianoe in atharoth ⁊ noaratha ⁊ ꝑuenit
in hiericho: egrediturq; ad iordanem de taphua
pertransitq; contra mare in villā arundineti sunt
q; egressus eius in mare salsissimum. Hec est pos D
sessio tribus filiorum effraim per familias suas: vr
besq; separate sūt filijs effraim in medio possessio- De chananeo tributario effrai
nis filiorum manasse et ville earum. Et non inter
fecerunt filij effraim chananeum qui habitabat
in gazer: habitauitq; chanane⁹ in medio effraim
vsq; in diem hanc tributarius.

C. S. De sorte medie tribus manasse: augmento A
sortis filiarū ioseph tribus iude. xvij.

Cecidit aūt sors tribui manasse ipse enī De sorte tribus manasse.
ē ꝑmogenit⁹ ioseph: machir ꝑmogeni-
to manasse patri galaad q̄ fuit vir pu-
gnator: habuitq; possessionē galaad
et basan ⁊ reliquis filiorum manasse iuxta filias
suas. filijs abiezer ⁊ filijs helech ⁊ filijs hesrihel ⁊

Nu.25.a. filijs sichez ⁊ filijs epher ⁊ filijs semida. Isti sūt fi
lij manasse filij ioseph: mares p cognatiões suas.
Salphaat vero filio epher filij galaad filij machir
filij manasse nō erāt filij sed sole filie: quarum ista
sunt nomina maala ⁊ noa ⁊ egla ⁊ melcha ⁊ thersa.
Veneruntqꝫ in conspectu eleazari sacerdotis ⁊ io
B sue filij nun ⁊ pricipū dicētes. Dn̄s pcepit p ma=
nū moysi: vt daretur nobis possessio in medio fra
trū nostrorū. Deditqꝫ iuxta imperiū dn̄i possessio
nē in medio terrarū patris earū: et ceciderunt fu
niculi manasse decē absqꝫ t̄ra galaad ⁊ basā trās
iordanem. Filie eīn manasse possederūt heredita
tem in medio filiorū eius. Terra aūt galaad ceci
dit in sortem filiorū manasse qui reliqui erant. Fu
itqꝫ terminus manasse ab aser machmata que re
spicit sichem ⁊ egreditur ad dexterā iuxta habita
tores fontis taphue. Etenī in sorte manasse ceci=
derat terra taphue q̄ est iuxta terminos manasse
filiorꝫ effraim. Descenditqꝫ terminus vallis harū
dineti in meridiē torrentis ciuitatū effraim: que i
medio sunt vrbium manasse. Terminus manasse
ab aquilone torrētis ⁊ exitus eius pergit ad ma
re: ita vt possessio effraim sit ab austro: ⁊ ab aqlōe
manasse. vt vtrāqꝫ claudat mare: ⁊ cōiungātur si=
bi in tribu aser ab aquilone: ⁊ in tribu ysachar ab
C oriente. Fuitqꝫ hereditas manasse in ysachar ⁊ in
aser: bersan ⁊ viculi eius ⁊ iebblaan cuz viculis su
is: ⁊ habitatores dor cū oppidis suis: habitatores
quoqꝫ endor cū viculis suis: similiterqꝫ habitato=
res tenach cū viculis suis: ⁊ habitatores maged=
do cum viculis suis. ⁊ tertia pars vrbis nophech.
Nec potuerūt filij manasse has ciuitates subuer
tere: sed cepit chananeus habitare in terra sua.
D Postqꝫ aūt cōualuerūt filij israel: subiecerūt cha=
naneos ⁊ fecerūt sibi tributarios nec interfecerūt
De augmē eos. Locutiqꝫ sunt filij ioseph ad iosue: ⁊ dixerunt
to sortis fi= Quare dedisti michi terrā in possessionē sortis ⁊
liorum io= funiculi vnius: cū sim tāte multitudinis ⁊ benedi=
seph. xerit michi dn̄s? Ad quos iosue ait. Si populus
multus es: ascende in siluā ⁊ succide tibi spacia in
terra pherezei ⁊ raphaim: qꝛ angusta est tibi pos=
sessio mōtis effraim. Cui respōderunt filij ioseph
Non poterimus ad mōtana ꝯscēdere: cū ferreis
curribꝰ vtant̄ chananei qui habitant in terra cā=
pestri: in qua siti sunt bersan cuz viculis suis: ⁊ iez
rael mediā possidens vallē. Dixitqꝫ iosue ad do=
mū ioseph ⁊ effraim ⁊ manasse. Populus multus
es ⁊ magne fortitudinis: nō habebis sortē vnam:
sed trāsibis ad montē: ⁊ succides tibi atqꝫ purga
bis ad habitandū spacia ⁊ poteris vltra procede
re cū subuerteris chananeū quē dicis ferreos ha=
bere currus ⁊ esse fortissimum.

C. S. De missione ad scribendā terrā septē tribu
um: ⁊ de sorte beniamin. xviij.

A

De discrip Congregatiqꝫ sunt omnes filij israel in
tione terre sylo: ibiqꝫ fixerunt tabernaculum testi=
septem tri= monij ⁊ fuit eis terra subiecta. Reman
buum. serant autē filiorꝫ israel septē tribus: q̄
necdū acceperant possessiones suas. Ad quos io
sue ait. Usquequo marcetis ignauia: ⁊ nō intratis
ad possidēdā terrā quā dn̄s deus patrū vrorꝫ de
dit vobis? Eligite de singulis tribubꝰ ternos vi=
ros vt mittā eos: ⁊ pgant atqꝫ circūeant terrā ⁊
describant eā iuxta numerū vniuscuiusqꝫ multitu
dinis referātqꝫ ad me qđ descripserint. Diuidite
vobis terrā in septem partes. Judas sit in termi
nis suis ab australi plaga ⁊ domꝰ ioseph ab aqui
lone: mediā inter hos terrā in septem partes de=
scribite ⁊ huc venietis ad me: vt corā domino deo
vestro mittam vobis hic sortem: quia nō est inter
vos pars leuitarū: sed sacerdotium dn̄i est eoruz
hereditas. Gad autē ⁊ ruben ⁊ dimidia tribꝰ ma
nasse: iam acceperunt possessiōes suas trans ior=
danem ad orientalē plagā: quas dedit eis moy=
ses famulus dn̄i. Cumqꝫ surrexissent viri et perge B
rent ad describendā terram: precepit eis iosue di
cens. Circuite terrā ⁊ describite eam: ac reuerti=
mini ad me vt hic corā dn̄o deo vestro in sylo mit
tam vobis sortem. Itaqꝫ perrexerūt ⁊ lustrantes
eam in septem partes diuiserūt scribentes in vo
lumine. reuersiqꝫ sunt ad iosue in castra sylo. Qui
misit sortes corā dn̄o in sylo: diuisitqꝫ terraz filijs
israel in septem partes. Et ascendit sors prima fi De sorte
liorū beniamin per familias suas: vt possiderent beniamin.
terram inter filios iuda ⁊ filios ioseph. Fuitqꝫ ter
minus eorum contra aquilonē a iordane pergēs
iuxta latus hiericho septētrionalis plage: ⁊ inde
contra occidentem ad montana conscendens et
perueniens ad solitudinem bethauen atqꝫ ptrā=
siens iuxta luzam ad meridiez. ipsa est bethel. de=
scenditqꝫ in astaroth addar in montez qui est ad
meridiem bethoron inferioris: et iclinatur circui
ens contra mare ad meridiem montis qui respi=
cit bethoron contra africum. Suntqꝫ exitus eius C
in cariathbaal: que vocat̄ et cariathiarim vrbem
filiorum iuda. Hec est plaga contra mare ad oc=
cidentem. A meridie autē ex parte cariathiariz
egreditur terminus contra mare: et peruenit vs=
qꝫ fontem aquarū nepthoa. Descenditqꝫ in partē
montis qui respicit vallem filiorum ennon: ⁊ est
contra septētrionalem plagam in extrema parte
vallis raphaim. Descenditqꝫ in gehennon: id est
vallis ennon iuxta latus iebusei ad austrū: ⁊ per=
uenit ad fontē rogel trāsiens ad aquilonē: ⁊ egre
diens ad ensemes id est fontem solis: ⁊ ptrāsit vs=
qꝫ ad tumulos qui sunt e regione ascensus adō=
mim. descenditqꝫ habēboem id est lapidē boem
filij ruben ⁊ ptrāsit ex latere aquilonis ad cāpe=
stria: descēditqꝫ in planitiem: ⁊ ptergredit̄ cōtra
aquilonē bethagla: suntqꝫ exitus eius contra lin
guam maris salsissimi ab aquilone in fine iorda=
nis ad australem plagam qui est terminꝰ illiꝰ ab
oriente. Hec est possessio filioruz beniamin p ter D
minos suos in circuitu ⁊ familias suas. Fueruntqꝫ
ciuitates eius hiericho ⁊ bethagla ⁊ vallis casis
betharaba ⁊ samaraim ⁊ bethel ⁊ auim ⁊ affara
et offora villa hemona ⁊ offni ⁊ gabee ciuitates
duodecim et ville earum. Gabaon et rama et be
roth ⁊ mesphe caphara ⁊ amosa ⁊ recez iarephel
⁊ tharela ⁊ sela heleph ⁊ iebus que est hierusalez
gabaad ⁊ cariath. ciuitates quattuordeciz ⁊ ville
earū. Fuerūt oēs ciuitates vigintisex. Hec est pos
sessio filiorꝫ beniamin iuxta familias suas.

C. S. De assignatione sortis sex tribuum scilicet
symeon: zabulon: ysachar: aser: neptalim i medio
filiorum israel. xix.

A

De sorte symeon.

ET egressa est sors secunda filioꝝ symeon ꝑ cognatiões suas: fuitq̃ hereditas eoꝝ in medio possessionis filiorũ iuda bersabee et sabee et molada et asersua baala et asem ⁊ heltholad bethularma ⁊ sicelech ⁊ bethmarchaboth ⁊ asersua ⁊ bethlepaboth ⁊ sarohen: ciuitates tredecim ⁊ ville eaꝝ. Aym ⁊ remmon ⁊ athar ⁊ asan: ciuitates quattuor ⁊ ville earũ oẽs viculi ꝑ circuitũ vrbiũ istaruꝫ vsq̃ ad balaad berchameth cõtra australẽ plagã. Fuerunt

De filiis symeon.

q̃ oẽs ciuitates decẽ ⁊ septeꝫ. Hec est hereditas filioꝝ symeon iuxta cognationes suas in possessione ⁊ funiculo filiorũ iuda: q̃ maior erat. Et idcirco filii symeon possederũt in medio hereditatis eius.

De sorte zabulon.

Cecidit q̃ sors tertia filioꝝ zabulon per cognationes suas: ⁊ factus est terminus possessionis filioꝝ zabulon vsq̃ sarith. Ascẽditq̃ de mari ⁊ medalaa: ⁊ peruenit i debbaseth vsq̃ ad torrentẽ qui est cõtra iecona: ⁊ reuertitur de sarith ꝯtra orientẽ in finem ceseleth thabor: ⁊ egredit̃ ad daberet: ascenditq̃ cõtra iasie ⁊ inde ptransit vsq̃ ad orientalẽ plagã gethefer ⁊ tachasin: ⁊ egredit̃ in rẽmon amphar ⁊ noa: ⁊ circuit ad aquilonẽ et

B

nathan. Sũtq̃ egressus ei⁹ vallis ieptahel ⁊ cathethet ⁊ naalol ⁊ semron ⁊ iedaba ⁊ bethleem: ciuitates duodecim ⁊ ville earũ. Hec est hereditas tribus filioꝝ zabulon per cognatões suas: vrbes

De sorte tribus ysachar.

⁊ viculi earũ. ¶ Ysachar egressa est sors quarta ꝑ cognationes suas: fuitq̃ eius hereditas iezrahel ⁊ casaloth ⁊ sunen ⁊ effraim ⁊ senõ ⁊ naaroth ⁊ cesien haemes ⁊ rameth ⁊ ãganni ⁊ henadda ⁊ bethfeses: ⁊ ꝑuenit terminus ei⁹ vsq̃ thabor ⁊ sesenna ⁊ bethsemes. erantq̃ exitus eius iordanis: ciuitates sedecim ⁊ ville earũ. Hec est possessio filiorũ ysachar ꝑ cognatiões suas: vrbes ⁊ vicli eaꝝ.

De sorte azer.

Ceciditq̃ sors quita tribui filioꝝ aser ꝑ cognatiões suas: fuitq̃ termin⁹ eoꝝ alchat ⁊ cali ⁊ bethen ⁊ axab ⁊ elmeleth et amaad ⁊ messal: ⁊ ꝑuenit vsq̃ ad carmelũ maris ⁊ syor et labanath: ac reuertit̃ cõtra orientem bethdagon: ⁊ pertrãsit vsq̃ zabulon ⁊ vallẽ iepthahel ꝯtra aquilonẽ in bethemeth ⁊ neiel. egredit̃q̃ ad leuancahul ⁊ acran ⁊ roob ⁊ amon ⁊ chana vsq̃ ad sidonẽ magnã. reuertit̃q̃ in horma vsq̃ ad ciuitatẽ munitissimã tyrũ ⁊ vsq̃ osam: eruntq̃ exitus eius in mare de funiculo aczyba ⁊ amma ⁊ afeg ⁊ roob: ciuitates vigintidue

C

⁊ ville eaꝝ. Hec est possessio filioꝝ aser ꝑ cognationes suas: vrbesq̃ ⁊ viculi earũ.

De sorte filioꝝ neptalim.

Filioꝝ neptali sexta pars cecidit ꝑ familias suas: ⁊ cepit terminus de heleb ⁊ helon sannanim: ⁊ adami q̃ est neceb ⁊ iebnahel vsq̃ lecũ: ⁊ egressus eorũ vsq̃ ad iordanẽ: reuerti turq̃ terminus contra occidentẽ ⁊ azanoth thabor: atq̃ inde egredit̃ in vcuca ⁊ ꝑtransit in zabulon cõtra meridiẽ ⁊ in aser ꝯtra occidentẽ ⁊ in iuda ad iordanẽ contra ortũ solis ciuitates munitissĩe assedim ser ⁊ ãmad ⁊ recchath ⁊ cenereth ⁊ edema ⁊ arama asor ⁊ cedes ⁊ edrai nasor ⁊ ierõ ⁊ magdihel horeꝫ bethanath ⁊ bethsames: ciuitates decẽ ⁊ nouẽ ⁊ ville earum. Hec est possessio tribus filioꝝ neptalim ꝑ cognatiões

De tribu dan.

suas vrbes ⁊ viculi earũ. Tribui filioꝝ dan per familias suas egressa est sors septima: ⁊ fuit terminus possessionis ei⁹ saraa ⁊ hestaol ⁊ hayr semes id ẽ ciuitas solis: selebi ⁊ ahialõ ⁊ iethela et themna ⁊ achron helchetẽ iebton ⁊ baaladuid ⁊ banebarach ⁊ iethrẽmon atq̃ hierchõ ⁊ arechon: cum termino q̃ respicit ioppen: ⁊ ipo fine concluditur.

D

Ascenderũtq̃ filii dan ⁊ pugnauerũt cõtra lesen ceperũtq̃ eã: ⁊ percusserũt eã in ore gladii: ⁊ possederunt ⁊ habitauerũt in ea vocantes nomen ei⁹ lesen: dan ex noie dã patris sui. Hec est possessio tribus filioꝝ dan ꝑ cognationes suas: vrbes ⁊ viculi earũ.

De possessiõe iosue

Cũq̃ cõplesset sorte diuidere terrã singulis per tribus suas dederunt filii israel possessionẽ iosue filio nun i medio sui iuxta ꝓceptũ dñi: vrbẽ quã postulauit tãnathsaraa in mõte effraim Et edificauit ciuitatẽ: habitauitq̃ in ea. He sunt possessiones quas sorte diuiserunt eleazar sacerdos: ⁊ iosue filius nun: ⁊ pricipes familiarũ ac tribuũ filioꝝ israel in sylo corã dño ad ostiuꝫ tabernaculi testimonii: partitiq̃ sunt terram.

¶ S. De ciuitatibus refugii q̃d post sacerdotis magni profugus reuertatur in suã ciuitatẽ: et domo de qua fugant. xx.

A

De ciuitatibus refugii.

ET locutus est dñs ad iosue dicẽs. Loquere filiis israel: ⁊ dic eis. Separate vrbes fugitiuoꝝ de quibus locut⁹ sum ad vos per manũ moysi vt ꝯfugiat ad

Nu.35.a.

Deut.19.a

eas quicũq̃ aiaꝫ ꝑcusserit nescius ⁊ possit euadere irã ꝓximi qui vltor est sanguinis: cuꝫ ad vnam harũ cõfugerit ciuitatũ: stabitq̃ ante portaꝫ ciuitatis: ⁊ loquet̃ senioribus vrbis illius ea q̃ se comprobent innocentẽ: sicq̃ suscipiẽt eũ ⁊ dabũt ei lo-

B

cũ ad habitandũ. Cũq̃ vltor sanguinis eũ fuerit ꝑsecutus: nõ tradent in manus eius: q̃ ignorans percussit proximũ eius nec ante biduũ triduũ ve eius ꝓbatur inimicus. Et habitabit in ciuitate il-

De liberatõe ꝓfugorũ i morte sacerdotis

la donec stet ante iudiciũ causaꝫ reddẽs facti sui: ⁊ moriatur sacerdos magnus qui fuerit in illo tẽpore. Tũc reuertet̃ homicida: ⁊ ingredietur ciuitatẽ ⁊ domũ suã de qua fugerat.

C

Decreueruntq̃ cedes in galilea mõtis neptali ⁊ sychen in monte effraim ⁊ cariatharbe: ipsa est ebron in monte iuda: ⁊ trans iordanẽ contra orientalem plagã hiericho: statuerunt bosor que sita est in cãpestri solitudie de tribu rubẽ ⁊ ramoth in galaad de tribu

D

gad ⁊ gaulon in basan de tribu manasse. He ciuitates cõstitute sunt cũctis filiis israel ⁊ aduenis qui habitabãt inter eos vt fugeret ad eas q̃ aiaꝫ nescius ꝑcussisset ⁊ nõ moreret̃ in manu ꝓximi effusũ sanguinẽ vĩdicare cupiẽtis: donec staret añ ꝑplm expositurus causam suã.

¶ S. De ciuitatibus ⁊ suburbanis leuitarũ: nũero q̃draginta octo. de pace data. xxi.

A

De ciuitatibus leuitarum.

ACcesserunt pricipes familiarũ leui ad eleazarũ sacerdotẽ ⁊ iosue filiuꝫ nun et ad duces cognationũ ꝑ singlas trib⁹ filiorũ israel: locutiq̃ sunt ad eos in sylo terre chanaan: atq̃ dixerunt. Dñs precepit ꝑ manũ moysi vt darentur nobis vrbes ad habitandũ ⁊ suburbana earũ ad alenda iumẽta. Dederũtq̃

Nu.25.a.

filii isrl̃ de possessionibus suis iuxta imperiũ dñi ciuitates ⁊ suburbana earũ. Egressaq̃ est sors in familiam caath filiorũ aaron sacerdotis de tribu iuda ⁊ symeon ⁊ beniamin ciuitates tredecim et

reliquis filiorū caath: id est leuitis qui supfuerāt
de tribubus effraim ⁊ dan ⁊ dimidie trib' manas
se: ciuitates decē. Porro filijs gerson egressa est
sors vt acciperēt de tribub' ysachar ⁊ aser ⁊ nep
tali: dimidiaqꝫ tribu manasse in basan ciuitates
B numero tredecim. Et filijs merari p cognatiōes
suas de tribubus rubē ⁊ gad ⁊ zabulō: vrbes duo
decim. Dederuntqꝫ filij israel leuitis ciuitates et
suburbana earum sicut precepit dn̄s per manum
moysi singulis sorte tribuētes. De tribubus filio
rū iuda ⁊ symeon dedit iosue ciuitates quarū ista
sunt nomina filijs aaron per familias caath leui
tici generis. Prima enim sors illis egressa est: ca
riatharbe patris enach que vocat' hebron in mō
te iuda ⁊ suburbana eius p circuitum. Agros ve
ro et villas eius dederat caleph filio iephone ad
possidendum. Dedit ergo filijs aaron sacerdo
tis hebron confugij ciuitatem ac suburbana eius
⁊ lobnā cū suburbanis suis: ⁊ iether ⁊ istimon et
helon ⁊ dabir ⁊ ain ⁊ iethan ⁊ bethsames cū sub
urbanis suis: ciuitates nouem de tribubus vt di
ctum est duabus. De tribu autē filiorū beniamin
gabaō ⁊ gabae ⁊ anathot ⁊ almō cū suburbanis
suis: ciuitates quattuor: om̄es simul ciuitates fi
liorū aaron sacerdotis tredecim cū suburbanis
suis. Reliquis vero per familias filiorū caath le
uitici generis hec est data possessio. De tribu ef
fraim vrbes confugij sychem cū suburbanis su
is in monte effraim ⁊ gazer ⁊ iebsan et bethoron
cum suburbanis suis ciuitates quattuor. De tri
bu quoqꝫ dan helteco ⁊ gabathon ⁊ haialon ⁊ ieth
remmon cum suburbanis suis ciuitates quattu
C or. Porro de dimidia tribu manasse tenach et
iethrēmom cū suburbanis suis: ciuitates due om
nes ciuitates decem: ⁊ suburbana earū date sunt
filijs caath iferioris grad'. Filijs quoqꝫ gersō le
uitici generꝫ dedit de dimidia tribu manasse cō
fugij ciuitates: gaulon in basan ⁊ bosram cū sub
urbanis suis ciuitates duas. Porro de tribu ysa
char: cesion ⁊ dabereth ⁊ iaramoth et engannim
cum suburbanis suis ciuitates quattuor. De tri
bu autem aser: masam ⁊ abdō et elrath ⁊ roob cū
suburbanis suis: ciuitates quattuor De tribu quoqꝫ
neptalim ciuitates confugij cedes in galilea et
amothdor ⁊ carthan cū suburbanis suis: ciuita
tes tres. Om̄es vrbes familiarū gerson tredecim
cū suburbanis suis. Filijs autē merari leuitis
inferioris gradus per familias suas: data est de
tribu zabulon: iecnal ⁊ cartha ⁊ dāna ⁊ naalol: ci
uitates quattuor cum suburbanis suis. De tribu
gad ciuitates confugij ramoth in galaad ⁊ ma
naim ⁊ clebon ⁊ iazer: ciuitates quattuor cū sub
D urbanis suis. De tribu ruben vltra iordanem cō
tra hiericho ciuitates refugij: bosor in solitudine
misor ⁊ iazer ⁊ iethson ⁊ maspha: ciuitates quat
tuor cum suburbanis suis. Omnes vrbes filiorū
merari per familias ⁊ cognationes suas duode
cim. Itaqꝫ ciuitates vniuerse leuitarū in medio
possessionis filiorū israel. fuerūt quadragintaocto
cū suburbanis suis: singule p familias distribute.
Deditqꝫ dn̄s deus israel oēm terrā quā traditu
rū se patrib' eorū iurauerat: ⁊ possederūt illā atqꝫ
habitauerūt in ea. Dataqꝫ est ab eo pax in oēs p
circuitū natiōes: nullusqꝫ eis hostiū resistere au De pacifi
sus est: sꝫ cūcti i eorū ditionē redacti sunt. Ne vnū ca possessi
quidē verbū qd̄ illis pstiturū se esse pmiserat irri one t're p
tū fuit: sed rebus expleta sunt omnia. missionis
C.S. De duabus ⁊ semis tribubus remissis ad dei.
propria: et de altari qd̄ fecerunt infinite magnitu
dinis: et de excusatiōe duarum tribuum ⁊ semis
pro altari constructo xxij.
EOdem tpe vocauit Josue rubenitas ⁊ A
gadditas: ⁊ dimidiā tribū manasse: di De duab'
xitqꝫ ad eos. Fecistis oīa q̄ precepit vo ⁊ semis tri
bis moyses famulus dn̄i: michi quoqꝫ i bubus re
oīb' obedistis nec reliquistis fratres vestros lon missis ad
go tpe vsqꝫ in presentē diē: custodiētes ipeiū dn̄i ppria trās
dei vestri. Qr igit' dedit dn̄s de' vr̄ fribus vestris iordanem.
quietē ⁊ pacē sicut pollicit' est: reuertimini ⁊ ite in Nu.23.f.
tabernacula vestra: ⁊ in terrā possessionis quam
tradidit vobis moyses famulus dn̄i trans iorda
nē: ita dūtaxat vt custodiatis attente et opere cō
pleatis mādatū: ⁊ legē quā precepit vobis moy
ses famulus dn̄i: vt diligatis dn̄m deum vestrum
⁊ ambuletis in oīb' vijs eius: ⁊ obseruetꝫ manda
ta illius: adhereatisqꝫ ei ac seruiatis in omni cor
de ⁊ in om̄i aīa vestra. Benedixitqꝫ eis iosue ⁊ di B
misit eos. Qui reuersi sūt in tabernacula sua. Di
midie aūt tribui manasse possessionē moyses de
derat in basan: ⁊ idcirco medie que supfuit dedit
iosue sortē inter ceteros fratres suos trās iorda
nē ad occidentalē eius plagā. Cumqꝫ dimitteret C
eos in tabernacula sua ⁊ benedixisset eis: dixit ad De cōstru
eos. In multa substantia atqꝫ diuitijs reuertimi ctione alta
ni ad sedes vestras cum argēto ⁊ auro ere ac fer ris mire
ro ⁊ veste multiplici. Diuidite predā hostiū cū fra magitudi
tribus vr̄is. Reuersiqꝫ sunt ⁊ abierūt filij ruben ⁊ nis a dua
filij gad ⁊ dimidia tribus manasse a filijs isrl' de bus ⁊ seis
sylo q̄ sita est in chanaan: vt intrarent galaad ter tribubus.
rā possessionis sue: quā obtinuerāt iuxta iperium
dn̄i in manu moysi. Cūqꝫ venissēt ad tumulos ior
danis in terra chanaā: edificauerūt iuxta iordanē
altare infinite magnitudinis. Quod cū audissēt
filij isrl' et ad eos certi nūcij detulissent edificasse
filios ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tribus manasse alta
re in terra chanaan sup iordanis tumulos cōtra
filios isrl': cōuenerūt oēs in sylo vt ascēderent ⁊ di
micarēt cōtra eos. Et interim miserūt ad illos in
terrā galaad phinees filiū eleazari sacerdotis: et
decē pricipes cū eo singulos de singulis tribub'
Qui venerūt ad filios ruben ⁊ gad ⁊ dimidie tri
bus manasse in terram galaad: dixeruntqꝫ ad eos.
Hec mādat oīs pplus dn̄i. Que est ista trāsgres
sio. Cur reliquistis deū israel edificātes altare sa D
crilegū: ⁊ a cultu illi' recedētes? An parū vobis
est q peccastis in beelphegor et vsqꝫ in presentē Nu.25.a
diē macula hui' sceleris in vobis permanet. mul
tiqꝫ de populo corruerūt? Et vos hodie reliquistꝫ
dn̄m: ⁊ cras in vniuersū isrl' ira ei' deseuiet: q si pu
tatis imūdā esse terrā possessionis vestre: trāsite
ad t'rā i q̄ tabernaculū dn̄i ē ⁊ hitate iter nos: tm̄
vt a dn̄o ⁊ a nr̄o cōsortio nō recedatis: edificato al
tari pter altare dn̄i dei nr̄i. Nōne achan fili' zare supra.7.a.
pterijt mādatū dn̄i: ⁊ sup oēs pplm isrl' ira ei' icu
buit? Et ille erat vn' hō: atqꝫ vtinā solus pijsset in
scelere suo. Rn̄derūtqꝫ filij rubē ⁊ gad: ⁊ dimidie

excusatio super altari cū seruitio — tribus manasse principibus legationis isrl'. For-
tissimus dñs deus ipse nouit: et israel simul intel-
liget si preuaricationis aīo hoc altare ꝯstruxim'
nō custodiat nos: sed puniat nos in p̄senti. Et si ea
E mente fecimus vt holocausta et sacrificiū et paci
ficas victimas sup eo iponeremus ipse querat et
iudicet: et nō ea magis cogitatione atq; tractatu
vt diceremꝰ cras dicēt filij vestri filijs nr̄is. Quid
vobis ⁊ dño deo israel? Terminū posuit dñs iter
nos et vos o filii rubē et filij gad iordanē fluuiū: ⁊
idcirco partē non habetis in dño: et per hanc oc-
casionem auertent filij vestri filios nostros a tio-
F re dñi. Putauimus itaq; melius et diximus. Ex-
truamus nobis altare. Nō in holocausta: neq; ad
victimas offerēdas: sed in testimoniū inter nos ⁊
vos et sobolē nostrā: vestrāq; progeniē vt serula-
mus dño: et iuris nr̄i sit offerre et holocausta ⁊ vi-
ctimas ⁊ pacificas hostias. et nequaq̄ dicāt cras
filij vestri filijs nr̄is: non ē vobis pars in dño q̄ si vo
luerint dicere: rn̄debūt eis. Ecce altare dñi qđ fe
cerūt patres nr̄i: nō in holocausta: neq; in sacrifi-
ciū: sed in testimoniū nostrū ac vestrū. Absit a no
bis hoc scelus vt recedamꝰ a dño et eius vestigia
relinquamus: extructo altari ad holocausta et sa
crificia et victimas offerēdas p̄ter altare dñi dei
nostri quod extructū est an̄ tabernaculum eius.
G Quibꝰ auditis phinees sacerdos ⁊ principes le-
gatiōis isrl' qui erant cū eo placati sunt. et v̄ba fi-
lioꝝ rubē ⁊ gad ⁊ dimidie tribus manasse libētis
me susceperūt. Dixitq; phinees filius eleazari sa
cerdos ad eos. Nūc scimus q̄ nobiscū sit dñs q̄m
alieni estis a p̄uaricatione hac: ⁊ liberastis filios
israel de manu dñi. Reuersusq; est cū principibus
a filiis ruben ⁊ gad de terra galaad ad filiūs cha
naā ad filios israel: et retulit eis. Placuitq; s̄mo
cūctis audiētibus. Et laudauerunt deū filij isrl':
et neq̄q̄ vltra dixerūt vt ascēderēt ꝯtra eos atq;
pugnarēt ⁊ delerēt t̄rā possessionis eoꝝ. Vocaue
rūt filij rubē ⁊ filij gad altare qđ extruxerāt: testi
moniū nr̄m q̄ dñs ipse sit deus.
C. S. Exhortatio iosue prohibet societatē cū gē
A — Exhortatio Josue senis ad israel pro lege seruāda — Euoluto aūt multo tp̄e post (tibꝰ. xxiij.
q̄ pacē dederat dñs israeli subiectis i
gyro nationibus vniuersis et iosue iā
longeuo et p̄senilis etatis. Postq̄ diui
serat terrā filiis isrl' s̄m q̄ dñs ip̄auerat: vocauit
Josue oēm israelem: maioresq; natu et principes
ac duces ac mḡros. dixitq; ad eos. Ego senui ⁊ p
gressioris etatis sū: vosq; cernitis oia q̄ fecerit dñs
deꝰ vr̄ cūctis per circuitū nationibꝰ quō p vobis ip
se pugnauerit. Et nūc q̄ vobis sorte diuisit omnē
terrā: ab orientali p̄te iordanis vsq; ad mare ma-
gnū multeq; adhuc supsūt natiōes: dñs deꝰ vr̄ di
B sperdet eas ⁊ auferet a facie vr̄a et possidebitis ter
rā sicut vobis pollicitus est. Tm̄ ꝯfortamini ⁊ esto
te solliciti vt custodiatis cūcta que scripta sūt i vo
lumine legis moysi: et nō declinetis ab eis neq; ad
dexterā neq; ad sinistrā: ne postq̄ itraueritis ad
gētes q̄ iter vos future sūt: iuretis i noīe deoꝝ ea
rū ⁊ s̄uiatis eis ⁊ adoretis illos: sꝫ adhereatis dño
deo vr̄o qđ fecistis vsq; in diē hāc. Et tūc auferet
dñs deꝰ in ꝯspectu vr̄o gētes magnas et robustis
C simas: ⁊ nullus vobis resistere poterit. Vnꝰ e vo-
bis p̄sequet hostiū mille viros: q̄ dñs deꝰ vr̄ p vo
bis ipse pugnabit sicut pollicitus est. hoc tm̄ dili-
gētissime p̄caucte vt diligatis dñm deū vr̄m. Qđ si
volueritis gētiū haꝝ q̄ inter vos hitāt erroribꝰ ad
herere: et cū eis miscere cōnubia atq; amicitias
copulare. iā tūc scitote q̄ dñs deus vr̄ nō eas de-
leat an̄ faciē vr̄am: sꝫ erunt vobis i foueā ac laq̄ū
et offēdiculū ex latere vr̄o: et sudes in oculis vr̄is
donec vos offerat atq; disperdat de terra hac o-
ptima quā tradidit vobis. En ego hodie igrediar
viā vniuerse t̄re et toto aīo cognoscetis q̄ de oibꝰ D
v̄bis q̄ se dñs p̄stiturū vobis esse pollicitꝰ est. vnū 3.Re.2.a.
nō p̄terierit icassū. Sicut ḡ ipleuit ope qđ promi
sit: ⁊ prospa cūcta venerūt sic adducet sup vos q̄c
q̄d maloꝝ cōminatꝰ est: dōec vos auferat atq; di
spdat de t̄ra hac optima quā tradidit vobis. eo
q̄ p̄terieritis pactū dñi dei vr̄i qđ pepigit vobiscū
et s̄uieritis diis alienis et adoraueritis eos. Cito
atq; velocit' ꝯsurget i vos furor dñi: et auferemini
ab hac terra optia quā tradidit vobis
C. S. De cōmemoratione bn̄ficioꝝ dñi et federe
populi ad dñm: de morte iosue et sepultura ossiū
iosеph. de morte eleazari. xxiiij
Congregauitq; iosue oēs tribus israelis A
i syche: ⁊ vocauit maiores natu ac princi Cōmemo-
pes ⁊ iudices ⁊ mḡros: steterūtq; in cō ratio bn̄fi-
spectu dñi: et ad populū sic locutus est. Hec dicit cioꝝ dei in
dñs deꝰ isrl'. Trās fluuiū hitauerūt p̄res vestri ab isrl' per io-
initio: thare pat' abraā ⁊ nachor: seruierūtq; diis sue mouen
alienis. Tuli ergo patrē vr̄m abraam de mesopo tem.
tamie finibus ⁊ adduxi eū in terrā chanaā: multi Geñ.11.d
plicauiq; semen eius et dedi ei isaac illiq; rursum
dedi iacob ⁊ esau. E quibus esau dedi montem se
yr ad possidendum: iacob vero et filij eius descē Ge.21.a
derunt in egyptum. Misiq; moysen et aaron: et Ge.25.c
percussi egyptum multis signis atq; portentis:
eduxiq; vos et patres vr̄os de egypto et venistis Exo.14.b.
ad mare: persecutiq; sunt egyptij patres vestros
cum curribus et equitatu vsq; ad mare rubrum.
Clamauerunt autē ad dñm filij israel: qui posuit
tenebras inter vos et egyptios et adduxit super B
eos mare et operuit eos. Viderunt oculi vestri
cuncta que in egypto feceri et habitastis in soli-
tudine multo tēpore et introduxi vos in terram
ammorrei qui habitabat trans iordanem. Cum
q; pugnarēt ꝯtra vos: tradidi eos i manus vr̄as ⁊
possedistis terrā eoꝝ atq; interfecistis eos. Sur Nu.22.a.
rexit aūt balach filius sephor rex moab ⁊ pugna-
uit cōtra israelē. Misitq; ⁊ vocauit balaā filiū be-
or vt malediceret vobis: et ego nolui audire eū:
sed econtrario per illū benedixi vobis ⁊ liberaui
vos de manu eius. Trāsistisq; iordanē et venistis C
ab hierico: pugnauerūtq; contra vos viri ciuita-
tis eius āmorreus et pherezeus et chananeus ⁊
etheus ⁊ gergeseus et eueus et iebuseus ⁊ tradi
di illos in manus vr̄as. Misiq; an̄ vos scabrones
et eieci eos de locis suis duos reges ammorreo-
rum: non in gladio et in arcu tuo: dediq; vobis ter
ram in qua non laborastis et vrbes quas non edi
ficastis: vt habitaretis in eis vineas et oliueta q̄ infra eodē
non plantastis. Nunc ergo timete dominū et ser- exhortatio
uite ei perfecto corde atq; verissimo ⁊ auferte de ad s̄uiēdū
os quibus seruierūt p̄res vestri in mesopotamia dño.

1.Reg.7.a. et in egypto ac seruite dño. Sin autē malum vo=
Thob.14. bis videtur vt domino seruiatis: optio vobis dat.
c. Eligite hodie quod placet cui seruire potissimuz
D debeatis vtrū diis qbus seruierūt patres vestri in
mesopotamia: an diis ammoreoꝝ in quorū ter
ra habitatis. Ego autē et dom⁹ mea seruiem⁹ do
mino. Rñditqz ppls: et ait. Absit a nobis vt relin
quamus dñm: et seruiamus diis alienis. Dñs de
us noster ipse eduxit nos ꝛ patres nr̃os de terra
egypti et de domo seruitutis: fecitqz vidētib⁹ no=
bis signa ingētia et custodiuit nos in omni via p
quā ābulauim⁹: et in cūctis ppls p quos transi=
uimus et eiecit vniuersas gentes ammorreorum
hitatorem terre quā nos intrauimus. Seruiem⁹
E igitur dño: quia ipse est deus noster Dixitqz iosue
ad populum. Non poteritis seruire dño deus eñ
sctūs et fortis emulator est: nec ignoscet scelerib⁹
vr̃is atqz pctis. Si dimiseritis dñm ꝛ seruierit; di=
is alienis: ꝯuertet se et affliget vos atqz subuer=
tet: postq̃ꝫ vobis prestiterit bona. Dixitqz pplus
ad iosue. Nequaq̃ꝫ ita vt loq̃ris erit: sꝫ dño serui e
mus. Et iosue ad pplm. testes inquit vos estis: qr
ipsi elegeritis vobis dñm vt seruiatis ei. Rñdert
supra eod. qz. Testes. Nunc ergo ait: auferte deos alienos
de medio vestri: et inclinate corda vestra ad dñm
deum israel. Dixitqz ppls ad iosue. Domino deo
nostro seruiemus ꝛ obediētes erimus preceptis
F eius. Percussit ergo iosue in die illo fedus: et pro
posuit populo pcepta atqz iudicia in sichē. Scri
De federe psit quoqz oīa verba hec in volumie legis dñi: et
populi ad tulit lapidē pergrandē: posuitqz eū subter quer=
dñz p iosue cum que erat in sanctuario dñi et dixit ad omnez
populū. En lapis iste erit vobis in testimoniū q
audierit; oīa verba dñi que locutus est vobis: ne
forte postea negare velitis et mētiri dño deo vr̃o
G Dimisitqz pplm singulos in possessionē suam. Et
De morte post hec mortuus est iosue filius nun seruus dñi:
iosue centū decem annoꝝ: sepelieruntqz eum in finib⁹
possessionis sue in thānathsare que est sita in mō
te effraim: a septētrionali parte mōtis gaas Ser
uiuitqz israel domino cunctis diebus iosue et seni
orum qui longo vixerant tpe post iosue: et q̃ noue
rant omnia opera domini que fecerat in israel.
Ossa quoqz ioseph que tulerāt filii israel de egy
pto: sepelierunt in sichē in parte agri quē emerat
iacob a filiis emmor patris sichem cētum noueł=
lis ouibus: et fuit in possessionez filiorum ioseph.
Eleazar quoqz filius aaron mortuus est: et sepe=
lierunt eum in gabaath phinees filii eius: que da
ta est in monte effraim.

Explicit liber iosue: incipit liber sophtim
quem nos Judicum appellamus

C. S. Josue mortuo iudas constitutus dux belli
cū quo symeon ascendit contra chananeum: de a
donibezech. de terra tradita caleph. De irriguo
duplici. de gētibus cū isrł sub tributo Cap. j.

Post mor A
tem iosue consuluerūt fi Judas cō
lii israel dñm dicentes. stituit dux
Quis ascendet āte nos isrł: qui cuz
contra chananeū: et erit simeōe pri
P dux belli? Dixitq̃ꝫ domi= mo pugna
nus. Judas ascendet: ec uit contra
ce tradidi terrā in manu chananeū.
eius. Et ait iudas syme=
oni fratri suo. Ascende mecum i sortem meā: ꝛ pu
gna cōtra chananeū: vt et ego pgā tecū in sortem
tuam. Et abiit cū eo symeon. Ascenditq̃ꝫ iudas ꝛ
tradidit dñs chananeū ac pherezeum in manus
eoꝝ: et percusserūt in bezech decē milia virorum
Inuenerūtq̃ꝫ adonibezech in bezech: et pugna=
uerunt cōtra eum ac pcusserūt chananeū et phe= De morte
reseū. Fugit aūt adōibezech: quē persecuti cōpre adonibe=
hēderunt cesis sūmitatibus manuū ei⁹ ac pedū. zech cesis
Dixitq̃ꝫ adonibezech. Septuagita reges ampu= manibus
tatis manuum ac pedum summitatibus collige= B
bant sub mēsa mea ciborum reliq̃as: sicut feci ita
reddidit michi deus. Adduxerūtq̃ꝫ euz in hieru=
salem: et ibi mortuus est. Oppugnātes ergo filii De oppu=
iuda hierusalē: ceperūt eā: et percusserunt in ore gnatione
gladii tradētes cūctā incēdio ciuitatē. Et postea hirłm et a=
descēdētes pugnauerūt cōtra chananeū qui ha= liaꝝ ciuita
bitabat in montanis et ad meridiē in cāpestrib⁹. tū.
Pergensq̃ꝫ iudas cōtra chananeum q̃ hitabat in
hebrō cui⁹ nomē fuit ātiquit⁹ cariatharbe percus Jos.15.c.
sit sesai et haymā et tholmai: atqz inde ꝓfectus a C
biit ad habitatores dabir: cui⁹ nomen vetus erat 1.pał.2.ł
cariasepher. i. ciuitas lr̃arū. Dixitqz caleph. Qui
pcusserit cariathsepher et vastauerit eā: dabo ei De terra
axam filiā meā vxorē. Cumqz cepisset eā othoni= caleph
el filius cenē frat' caleph minor dedit ei axam fili
am suā ꝯiugē. Quā pgentem in itinere monuit
vir suus vt peteret a patre suo agrum. Que cum
suspirasset sedēs i asino dixit ei caleph. Quid ha
bes? At illa respondit. Da michi benedictionem
qr trā arētē dedisti mihi Da ꝛ irriguā aq̃s Dedit
g caleph irriguū supi⁹ et irriguū iferius Filii aūt
cinei cognati moysy ascenderūt de ciuitate pal=
maꝝ cum filiis iuda in desertū sortis eius quod ē
ad meridiē arath et habitauerūt cū eo. Abiit au
tem iudas cū symeone fratre suo ꝛ percusserunt
simul chananeū q̃ habitabat in sephat: ꝛ iterfece
runt eū. Uocatūqz est nomen vrbis horma. i. ana D
thema. Cepitqz iudas gazam cū finibus suis ꝛ a
scalonē atqz accaron cū termis suis. Fuitqz dñs
cum iuda: et montana possedit: nec potuit delere
habitatores vallis: quia falcatis curribus abun=
dabant Dederuntqz caleph hebron sicut dixerat Josu.15.g.
moyses. qui deleuit ex ea tres filios enach. Jebu
seū aūt hitatorē hierłm nō deleuerunt filii benia
min: habitauitqz iebuseus cum filiis beniamin in
hierusalem vsqz in pn̄tē diem. Domus quoqz io=
seph ascendit in bethel: fuitqz dñs cū eis. Nā cuz E
obsiderēt vrbem que prius luza vocabatur: vide=
runt hominē egrediētem de ciuitate dixeruntqz
ad eum. Ostende nobis itroitū ciuitatis: et facie
mus tecum miam. Qui cum ostendisset eis: per=

cusserunt vrbē in ore gladii: hoiem aūt illū et omnē cognationem ei⁹ dimiserūt. Qui dimissus abiit in terrā ethim: ⁊ edificauit ibi ciuitatem vocauitqꝫ eam luzam: que ita appellatur vsqꝫ in pñtē diem. Manasses quoqꝫ non deleuit bethan ⁊ canath cū viculis suis: et hītatores dor et ieblaan ⁊ mageddo cum viculis suis: cepitqꝫ chanane⁹ habitare cum eis. Postqꝫ autē confortat⁹ est israel fecit eos tributarios et delere noluit. Effraim etiam non interfecit chananeū qui habitabat in gazer: sed habitauit cū eo. Zabulon nō deleuit habitatores cethron et naalon: sꝫ habitauit chananeus ī medio eius: factusqꝫ est ei tributari⁹. Aser quoqꝫ non deleuit hītatores accho et sidonis alab et achazib ⁊ āma et aphech ⁊ roob: habitauitqꝫ in medio chananei hītatoris illi⁹ terre nec iterfecit eū. Neptalim quoqꝫ non deleuit hītatores bethsemes ⁊ bethanath: ⁊ habitauit inter chananeum habitatorem terre. fueruntqꝫ ei bethsemite et bethanite tributarii. Artauitqꝫ ammorreus filios dan in mōte: nec dedit eis locū vt ad planiora descēderēt: habitauitqꝫ ī monte hares quod interpretatur testacio in haylon ⁊ salabi. Et aggrauata est man⁹ domus ioseph: factusqꝫ ei tributarius. Fuit autē terminus ammorrei ab ascensu scorpionis petra et superiora loca.

F De populis tributarius israel ⁊ nō deletis.

G

C. S. Mittitur angelus ad locum flentium. peccat israel ⁊ traditur hostibus: et penitet et liberatur. ii.

A De missiōe angeli ad increpādum israel

Ascēditqꝫ angelus dñi de galgalis ad locū flentium: et ait Eduxi vos de egypto ⁊ introduxi in terram pro qua iuraui patribus vestris: et pollicitus sū vt non facerem irritum pactum meū vobiscū in sempiternū: ita duntaxat vt non feriretis fedus cum habitatoribus terre hui⁹ et aras eoꝝ subuerteretis et noluistis audire vocem meam. Cur hoc fecistis? Quamobrem nolui delere eos a facie vrā: vt habeatis hostes et dii eoꝝ sint vobis in ruinā. Cūqꝫ loqueretur angel⁹ domini hec vba ad oēs filios israel: eleuauerūt vocem suam et fleuerunt Et vocatum est nomē loci illius locus flentium siue lachrimarū: immolauerūtqꝫ ibi hostias domino. Dimisit ergo iosue ppłm et abierūt filii israel vnusqꝫqꝫ in possessionē suā vt obtinerēt eā. seruieruntqꝫ domino cunctis diebus eius et seniorum qui longo post eum vixerunt tēpore: et nouerant oia opera domini que fecerat cum israel. Mortuus est autem iosue filius nun famulus dñi centū ⁊ decem annoꝝ: et sepelierūt eum in finibus possessionis sue in thānathsare in monte effraim a septentrionali plaga montis gaas. Oisqꝫ illa gñatio congregata est ad patres suos et surrexerunt alii qui non nouerunt dñm: et opera que fecerat cum israel. Feceruntqꝫ filii israel malum in cōspectu domini: et fuerunt baalim: ac dimiserunt dominū deū patrū suoꝝ qui eduxerat eos de terra egypti et secuti sūt deos alienos: deos quoqꝫ populoꝝ qui habitabāt in circuitu eoꝝ: et adorauerunt eos. et ad iracundiam ꝯcitauerunt dominū et dimittētes eum et seruientes baal et astaroth Iratusqꝫ dominus contra israel tradidit eos in manus diripientiū: qui ceperunt eos et vendiderunt hostibus qui habitabant per gyrum: nec potuerūt resistere aduersariis suis sed quocunqꝫ pgere voluissent: manus domini super eos erat: sicut locutus est et iurauit eis. et vehementer afflicti sunt. Suscitauitqꝫ dñs iudices qui liberarent eos de vastantiū manibus: sed nec eos audire voluerunt: fornicantes cum diis alienis et adorantes eos. Cito deseruerunt viam per quam ingressi fuerant patres eoꝝ: et audiētes mādata domini omnia fecere contraria. Cūqꝫ dñs iudices suscitaret: in diebus eoꝝ flectebatur mia et audiebat afflictoꝝ gemitus ⁊ liberabat eos de cede vastantium. Postqꝫ autē mortuus esset iudex reuertebantur et multo faciebāt maiora qꝫ fecerāt patres eoꝝ sequētes deos alienos: seruiētes eis et adorantes illos. Non dimiserunt adinuentiones suas: ⁊ viam durissimā per quā ambulare consueuerant. Iratusqꝫ est furor domini in israel: et ait. Quia irritū fecit gens ista pactū meum quod pepigeram cū patribus eoꝝ et vocem meam audire contempsit: et ego non delebo gētes quas dimisit iosue: et mortuus est: vt in ipsis experiar isrł vtrum custodiant viam domini et ambulent i ea sicut custodierunt pr̄es eoꝝ: an non. Dimisit ergo dñs oēs nationes has: et cito subuertere noluit: nec tradidit in manus iosue

Josue. 7. d

B De morte iosue.

infra. 3. a. ⁊ 4. a. ⁊ 6. a De punitione israel ppter ydolatriam

C

D

C. S. Nominantur gentes derelicte ad exercitandum israel: sed et ipsi cum eis connubia iungunt. traduntur aūt israelite in manus Chusārasathaim regis mesopotamie octo annis: quos liberat othoniel post hoc premit eos Eglon rex moab. decemocto annis: quos liberat ahot. post hunc sanigar defendit israel percutiens sexcentos vomere. iii.

A de gētibus dīssis ī t̄ra pmissionis ad pbandū israel

He sunt gentes quas dñs dereliquit vt erudiret in eis israelem et oēs qui nō nouerant bella chananeoꝝ et postea discerent filii eoꝝ certare cū hostib⁹ ⁊ habere consuetudinē preliandi quiqꝫ satrapas philistinoꝝ: oēmqꝫ chananeū et sydonium atqꝫ eueum qui hītabat in mōte libano de mōte baal hermō vsqꝫ ad introitū emath. Dimisitqꝫ eos vt ī ipsis experiretur israelē vtrū audirēt mādata domini que preceperat patribus eorū per manum moysi an nō. Itaqꝫ filii israel habitauerūt in medio chananei et ethei et ammorrei ⁊ pherezei ⁊ euei ⁊ iebusei ⁊ duxerunt vxores filias eoꝝ: ipsiqꝫ filias suas filiis eoꝝ tradiderunt: ⁊ seruierūt diis eorum. Feceruntqꝫ malum in conspectu domini: et obliti sūt dei sui fuientes baali ⁊ astaroth Iratusqꝫ contra israel dominus tradidit eos in manus chusanrasathal regis mesopotamie: seruieruntqꝫ ei octo ānis. Et clamauerunt ad dominū qui suscitauit eis saluatorē: et liberauit eos othoniel videlicet filium cenē fratrum caleph minorē fuitqꝫ in eo spūs domini ⁊ iudicauit israel Egressusqꝫ est ad pugnā et tradidit dñs in manus eius chusanrasathaim regē syrie: et oppressit eū. Quieuitqꝫ terra quadraginta annis: et mortuus est othoniel filius cenem. Addiderunt autem filii isrł facere malum in conspectu domini: qui confortauit aduersum eos eglon regem moab: quia fecerunt malum in conspectu eius. Et copulauit ei fi

B Liberat̄ pacta pnia p othoniel ducē. infra eodē. s. eodem.

nos ammon ⁊ amelech: abiitq; ⁊ percussit israel: at-
q; possedit vrbē palmarū. Seruierūtq; filii israel
eglon regi moab decē et octo ānis: ⁊ postea cla-
mauerūt ad dñm. Qui suscitauit eis saluatorem
vocabulo aioth filiū gera filii gemini: qui vtraq;
manu pro dextera vtebat. Miserūtq; filii israel per il-
lum munera eglon regi moab. Qui fecit sibi gla-
dium ancipitē habentē in medio capulum longi-
tudinis palme manus et accinctus est eo subter sa-
C gum in dextro femore. Obtulitq; munera eglon
regi moab erat aūt eglō crassus nimis. Cumq; ob
tulisset ei munera prosecutus est socios qui cum eo
venerant: ⁊ reuersus de galgalis vbi erant idola:
dixit ad regem. Verbū secretū habeo ad te o rex.
Et ille imperauit silētium. Egressisq; oībus q̄ cir
ca eū erant: ingressus est aioth ad eū. Sedebat
autem in estiuo cenaculo solus: dixitq;. Verbum
dei habeo ad te. Qui statī surrexit de throno. Ex
tenditq; aioth sinistram manū: ⁊ tulit siccā de dex
tro femore suo infixitq; eam in ventrē eius tam vali-
de: vt capulus sequeretur ferrū in vulnere: ac pin
guissimo adipe stringeretur. Nec eduxit gladiū:
sed ita vt percusserat reliquit in corpore: statimq;
per secreta nature alui stercora proruperūt. Aioth
aūt clausis diligētissime ostiis cenaculi ⁊ obfir-
matis sera per posticum egressus est. Seruiq; re
gis ingressi viderunt clausas fores cenaculi: atq;
D dixerūt. Forsitā purgat aluū in estiuo cubiculo.
Expectantesq; diu donec erubescerēt: et vidētes
q nullus aperiret: tulerūt clauē et aperiētes inue
nerunt dñm suum in terra iacentē mortuū. Aioth
autem dū illi turbarentur effugit ⁊ pertransiit lo
cum idolorū vnde reuersus fuerat. Venitq; in se-
yrath: ⁊ statim insonuit buccina in monte effraim:
descēderuntq; cū eo filii israel ipso in fronte gra-
diente. Qui dixit ad eos Sequimini me. Tradidit
enī dñs inimicos nostros moabitas in manus no-
stras. Descenderuntq; post eū ⁊ occupauerūt va
da iordanis que transmittunt in moab: et nō dimi
serunt transire quēq;: sed percusserunt moabitas in
tempore illo circiter decem milia oēs robustos ⁊
fortes viros. Nullus eorum euadere potuit. Hu
miliatusq; est moab in die illo sub manu israel: et
quieuit terra octoginta annis a preliis. Post hūc
supra eod. fuit sangar filius anath qui percussit de philisti-
im sexcentos viros vomere. et ipse quoq; defen-
dit israel.

C.S. De delbora prophetissa et pugna barath cō-
tra cizaram ducē milicie iabin. cizara a iahel vxo
re abel cinei occiditur IIII.

A Addideruntq; filii israel facere malū in
Punitio conspectu dñi post mortem aioth ⁊ tra
pcti i isrl. didit illos dñs in manus iabi regis cha-
naā qui regnauit in asor: habuitq; ducem
8.2.b exercitus sui nomine Sysarā. Ipse autem habi-
⁊ supra.a. tabat in areseth gentium. Clamauerūtq; filii isrl
⁊ infra.6.a. ad dominū. Nongentos enim habebat falcatos
1.reg.12.b. currus: et per viginti ānos vehemēter oppresse-
rat eos. Erat autem delbora prophetes vxor lapi-
de delbora doth: que iudicabat populum in illo tpre: et sede-
prophetissa bat sub palma que nomie illius vocabatur: inter
iudice isrl. rama et bethel in monte effraim: ascendebātq; ad
eam filii israel in omne iudicium. Que misit ⁊ vo-
cauit barac filium abinoē de cedes neptali: dixit-
q; ad eū. Precepit tibi dñs deus israel. Vade de-
scende ⁊ duc exercitum in montē thabor. tollesq;
tecū decē milia pugnatorum de filiis neptali ⁊ de
filiis zabulon. Ego aūt adducā ad te in loco tor-
rentis cyson cysarā pricipem exercitus iabin et
currus eius atq; omnem multitudinē et tradā eos
in manu tua. Dixitq; ad eā barach. Si venis me-
cum vadā: si nolueris venire mecū: non pergam.
Que dixit ad eum. Ibo quidem tecū: sed in hac vi-
ce victoria non reputabitur tibi: quia in manu mu B
lieris tradetur sysara. Surrexit itaq; delbora et
perrexit cū barach in cedes. Qui accersitis zabulō
et neptalim ascēdit cū decē milibus pugnatorum
hñs delboram in comitatu suo. Aber autem cine
us recesserat quondā a ceteris cineis fratribus fi-
liis suis obab cognati moysi: ⁊ tetēderat taberna
cula vsq; ad vallem que vocat sennim: ⁊ erat iux-
ta cedes Nunciatū ē sysare q ascendisset barach
filius abinoem in mōte thabor: et cōgregauit nō
gentos falcatos currus: et oēm exercitum de aro
seth gentium ad torrentē cyson. Dixitq; delbora C
ad barach. Surge. hec est enī dies in qua tradi-
dit dñs sysarā in manus tuas. En ipse ductor est
tuus. Descēdit itaq; barach de mōte thabor ⁊ de
cē milia pugnatorū cum eo. Perterruitq; dñs sy-
sarā ⁊ oēs currus eius: vniuersāq; multitudinē in
ore gladii ad conspectum barach intm vt sysara de
curru desiliens pedibus fugeret et barach perseq̄-
retur fugientes currus ⁊ exercitum vsq; ad aro-
seth gentiū: et omis hostium multitudo vsq; ad in
ternecionem caderet Sysara autē fugiēs perue De morte
nit ad tētoriū iahel vxoris aber cinei. Erat autem sisare
pax inter iabi regē asor: et domū aber cinei. Egres
sa igitur iahel in occursum sysare dixit ad eū intra
ad me dñe mi: ne timeas. Qui ingressus taberna
culum eius et opertus ab ea pallio dixit ad eam. 3.Re.5.b
Da michi obsecro paululum aque quia sitio val-
de. Que aperuit vtrē lactis: et dedit ei bibere: et
operuit illum. Dixitq; sysara ad eam. Sta ante
hostium tabernaculi: et cum venerit aliquis inter-
rogans te et dicens: nunquid hic est aliquis? Re- D
debis. Nullus est. Tulit itaq; iahel vxor aber cla
uum tabernaculi assumēs pariter et malleum: et
ingressa abscondite ⁊ cum silētio posuit supra tē-
pus capitis eius clauum percussūq; malleo defixit
in cerebrum vsq; ad terram: qui soporem mortis so
ciās defecit: et mortuus ē. Et ecce barach sequēs
sysarā veniebat egressaq; iahel in occursum eius
dixit ei. Veni et ostendā tibi virū quē queris. Qui
cum intrasset ad eam: vidit sysarā iacētē mortuū
⁊ clauū infixū in tpe eius. Humiliauit ergo deus in
die illo iabin regē chanaā corā filiis israel qui cre
scebāt quotidie et forti manu opprimebant iabin re
gē chanaā donec delerēt eum

C.S. De cantico qd cecinerunt delbora: et ba
rach post victoriam. V

Cecineruntq; delbora ⁊ barach filius
abinoem in illo die dicētes Qui spon- A
te obtulistis de israel aīas vestras ad cāticū del-
periculum benedicite domino. Audi- bore obtē-
te reges: auribus percipite principes. Ego sum ta victoria.
ego sum qui domino canā: psallam domino meo

israel. Domine cum exires de seyr et transires p
regiones edon: t̃ra mota est celiq̃ ac nubes distil
lauerũt aq̃s. Mõtes fluxerũt a facie dñi: et synai
a facie dñi dei israel. In diebus sãgar filii anath
in diebus iahel quieuerũt semite: et qui ingredie=
bantur per eas ambulauerũt per calles deuios.
Cessauert fortes in israel: et quieuerũt donec sur
geret delbora surgeret mater in israel. Noua bel
la elegit dñs: et portas hostiũ ipse subuertit. Cly
B peus et hasta si apparuerunt in quadraginta mi
libus israel. Cor meũ diligit pñcipes israel. Qui
propria volũtate obtulistis vos discrimini bñdici
te dño qui ascenditis sup nitentes asinos et sede
tis supra in iudicio et ambulatis in via loquimini.
Ubi collisi sunt currus et hostiũ suffocatus ẽ exer=
citus: ibi narrent iusticie domini: et demẽtia i for=
tes israel. Tunc descẽdit populus dñi ad portas
et obtinuit principatũ. Surge surge delbora. sur=
ge surge et loquere cãticum. Surge barach et ap
prehende captiuos tuos filii abinoẽ Saluate sũt
reliq̃e ppl̃i Domin⁹ in fortibus dimicauit. Ex ef=
fraim deleuit eos in amalech et post euz ex benia
min in populos tuos o amalech. De machir princi
pes descenderũt et de zabulon q̃ exercitum duce=
rẽt ad bellandũ. Duces ysachar fuere cum delbo
ra: et barach vestigia sunt secuti. qui quasi in pre=
C ceps ac baratrũ se discrimini dedit. Diuiso cõtra
se rubẽ: magnanimoꝝ repta est contentio. Qua=
re habitas inter duos terminos vt audias sibilos
gregũ. Diuiso contra se rubẽ: magnanimoꝝ rep=
ta est contentio Galaad trans iordanem quiesce
bat et dan vacabat nauibus. Aser habitabat in lit
tore maris et in portubus morabatur. Zabulon
vero et neptalim obtulert animas suas morti in re
gione merome. Uenerũt reges et pugnauerunt:
pugnauerũt reges chanaã in thane iuxta aquas
mageddo: et tamẽ nichil tulere pdantes. De celo
dimicatũ est contra eos: stelle manẽtes in ordine
et cursu suo aduersus sysaram pugnauerũt Tor
rens cyson traxit cadauera eoꝝ: torrens cadumĩ
torrens cyson. Conculca anima mea robustos. Un
gule equoꝝ ceciderunt fugiẽtibus impetu. et per
preceps ruentibus fortissimis hostiũ. Maledici=
te terre meros. dixit angelus dñi. maledicite ha=
D bitatoribus eius. quia nõ venerũt ad auxiliũ dñi
Luce.1.d. in adiutorium fortissimoꝝ eius. Bñdicta int̃ mu
lieres iahel vxor aber cinei: et benedicatur in ta=
bernaculo suo. Aquam petenti lac dedit et i phia
la principũ obtulit butirum. Sinistram manum
misit ad clauum et dextram ad fabroꝝ malleos:
pcussitq̃ sysaram querens in capite vulneri locũ
et tẽpus valide perforans Inter pedes eius ruit
defecit et mortuus est. Uoluebat̃ ante pedes eius
et iacebat exanimis et miserabilis. Per fenestrã
respiciens vlulabat mater eius et de cenaculo lo
quebatur Cur moratur regredi currus eius qua
re tardauerunt pedes quadrigaꝝ illius: Una sa
pientior ceteris vxoribus eius: hec socrui v̓ba re
spondit. Forsitã nũc diuidit spolia et pulcherria
feminarum eligitur ei. Uestes diuersoꝝ coloruz
sysare traduntur in predã et suppellex varia ad
ornanda colla congeritur. Sic pereant omnes ini
mici tui domine: qui autẽ diligũt te sicut sol in or=
tu suo splendet: ita rutilent. Quieuit terra per q̃=
draginta annos.

C. S. Israel a madiã opprimitur: de gedeone et
sacrificio eius. de ara baal destructa. de signo da
to in vellere vi

Ecerunt autẽ filii israel malum i con
spectu domini: qui tradidit illos i ma A
nu madiã septem annis et oppressi sũt Israel libe
valde ab eis Feceruntq̃ sibi antra et rat a madi
speluncas in mõtibus et munitissima ad repugnã an
dum loca. Cunq̃ seuisset israel: ascendebat ma ḡ.2.b.7.3.a
dian et amalech ceteriq̃ orientalium nationum et.4.a.
et apud eos figentes tentoria. sicut erant in her=
bis cuncta vastabant vsq̃ ad introitum gaze ni=
chilq̃ oĩno ad vitam pertinens relinq̃bant in is=
rael. Non oues: non boues: non asinos. Ipsi enĩ et
vniuersi greges eoꝝ veniebant cũ tabernacul' su
is. et instar locustaꝝ vniuersa cõplebant. innume
ra multitudo hominũ et camelorum quicquid te
tigerãt deuastantes. Humiliatusq̃ est israel val=
de in conspectu madian Et clamauit ad dominũ
postulans auxilium contra madianitas. Qui B
misit ad eos virum prophetam et locutus est Hec
dicit domin⁹ deus israel. Ego vos feci ꝯscendere
de egypto et eduxi vos de domo seruitutis: et li=
beraui de manu egyptioꝝ et oĩm inimicoꝝ q̃ af
fligebant vos. Eieciq̃ eos ad introitum vestruz
et tradidi vobis terram eoꝝ. et dixi. Ego domi=
nus deus vester. Ne timeatis deos ammorreoꝝ
in quoꝝ t̃ra habitatis. Et noluistis audire vocẽ
meaz. Uenit aũt angelus dñi et sedit sub quercu
que erat in effra: et pertinebat ad ioas patrez fa
milie ezri. Cunq̃ gedeõ filius eius excuteret at= de gedeon
q̃ purgaret frumẽta in torculari vt fugeret ma= duce cui
dian apparuit ei angelus dñi et ait. Dñs tecũ vi= apparuit
roꝝ fortissime Dixitq̃ ei gedeõ. Obsecro mi do= angelus.
mine si dñs nobiscum est: cur ergo apprehenderũt C
nos hec omnia. Ubi sunt mirabilia eius q̃ narra=
uerunt patres nostri atq̃ dixerunt de egypto e=
duxit nos dñs: Nũc autem dereliquit nos dñs et
tradidit in manu madian. Respexitq̃ ad eũ dñs 1.Reg.12.c
et ait. Uade in hac fortitudine tua et liberabis is
rael de manu madian. Scito q̃ miserim te. Qui
respondens ait. Obsecro mi dñe in quo liberabo
israel: Ecce familia mea infima est in manasse: et
ego minim⁹ in domo patris mei. Dixitq̃ ei dñs.
Ego ero tecũ: et percuties madian quasi vnũ vi=
rum. Et ille. Si inueni inquit grãm coram te: da D
michi signũ q̃ tu sis qui loqueris ad me. Nec re=
cedas hinc donec reuertar ad te portans sacrifi=
cium et offerens tibi. Qui respondit. Ego prestola
labor aduentum tuum Ingressus est itaq̃ gede De sacrifi=
on et coxit hedum et de farine modio azimos pa cio gedeo=
nes carnesq̃ ponens in canistro: et ius carnium nis et altari
mittens in olam tulit omĩa sub quercu et obtulit
ei. Cui dixit ãgelus dñi. Tolle carnes et azimos
panes et pone supra petram illam et ius desuper
funde Cũq̃ fecisset ita: extendit angelus domini
summitatem v̓ge quã tenebat in manu et tetigit
carnes et panes azimos: ascenditq̃ ignis de pe=
tra et carnes azimosq̃ panes consumpsit: ange=
lus autem domini euanuit ex oculis eius. Ui= E
densq̃ gedeon q̃ esset angelus dñi: ait. Heu mi

domine deus: quia vidi angelu3 dñi facie ad faciem. Dixitq3 ei dñs. Pax tecu. Ne timeas nõ morieris. Edificauit ergo ibi gedeon altare domio: vocauitq3 illud dñi pax vsq3 in presenté dié. Cunq3 adhuc esset in effra que est familie ezri: nocte illa dixit dñs ad eu. Tolle thaurũ pris tui: et alterũ taurum annox septem destruesq3 aram baal q̃ e patris tui: z nem⁹ quod circa arã ẽ succide: z edificabis altare dño deo tuo in sũmitate petre hu= ius: super quã ãte sacrificiu3 posuisti: tollesq3 taurum secundũ et offeres holocaustum super struẽ
F. lignox que de nemore succideris. Assũptis ergo gedeon decem viris de seruis suis: fecit sicut pceperat ei dñs. Timẽs aũt domũ patris sui: z homines illius ciuitatis per dié noluit facere: sed omnia nocte compleuit. Cunq3 surrexissent viri oppidi eius mane: viderunt destructam aram baal lucũq3 succisũ et taurũ alterũ ipositum sup altare
Infra. f. b. quod tũc edificatum erat. Dixerũtq3 adinuicem Quis hoc fecit? Cunq3 perquirerent auctoré facti dictũ est. Gedeon filius ioas fecit hec oia. Et dixerũt ad ioas. Produc filiũ tuũ huc: vt moriat quia destruxit aram baal et succidit nemus. qui= bus ille respondit. Nunquid vltores estis baal vt pugnet; pro eo: q̃ aduersarius est eius moriatur añq3 lux crastina veniat. Si deus est vindicet se
Gedeõ nominat iero boal. de eo qui suffodit aram eius. Ex illo die vocatus est gedeon hieroboal eo q̃ dixisset ioas: vlciscat se de eo baal qui suffodit aram eius. Igitur omis madian z amalech et orientales populi cõgregati sunt simul z transeũtes iordanem castrametati
G sũt in valle iesrael. Spũs autẽ domini induit gedeon qui clangens buccina conuocauit domũ abiezer vt sequeretur se. Misitq3 nũcios in vniuersum
De vellere gedeonis i signũ victorie manassẽ: qui et ipse secutus est eũ. Et alios nuncios in azer et zabulon et neptalim qui occurrerũt ei. Dixitq3 gedeon ad dñm. Si saluu3 facis p manu3 meam populum israel sicut locut⁹ es ponam hoc vellus lane in area. Si ros in solo vellere fuerit et in omni terra siccitas sciã q̃ per manũ meã sicut locutus es liberabis israel Factumq3 est ita Et de nocte consurgens expresso vellere conchã rore impleuit. Dixitq3 rursus ad dominũ. Ne irascatur furor tuus contra me: si adhuc semel temptauero signũ querens in vellere: oro vt solu3 vellus siccum sit et ois terra rore madẽs. Fecitq3 dominus nocte illa vt postulauerat: et fuit siccitas in solo vellere: ros in omni terra.

C. S. De probatione populi ad aquas. de somnio narrato in castris madiãlagenis vacuis cõ= plosis i lucernis i medio lãpadarum et tubis: de oreb et zeb iterfectis ab effraim. vij

A eligunt ad bellũ apti duplici signo cõtra madianitas. Igitur hieroboal qui et gedeon de nocte consurgens et ois populus cũ eo venit ad fontem qui vocatur arad. Erant aũt castra madiã in valle ad septentrionalem plagam collis excelsi. Dixitq3 dñs ad gedeon. Multus tecum est populus: nec tradet madian in man⁹ eius ne glorietur contra me israel z dicat meis viribus liberatus sũ. Loquere ad populum et cunctis audiẽtibus predica. Qui formidolosus et timidus est reuertatur Recesserũtq3 de monte galaad et reuersi sunt ex populo viginti duo millia virox: et tñ decẽ millia remãserunt.
B Dixitq3 dñs ad gedeon. Adhuc populus multus est. Duc eos ad aquas z ibi probabo illos: et de q̃ dixero tibi vt tecũ vadat ipse pergat quem ire prohibuero: reuertat. Cunq3 descendisset popul⁹ ad aquas dixit dñs ad gedeon. Qui manu et lingua lambuerunt aq̃s sicut solent canes lambere sepa rabis eos seorsum: qui aũt curuatis genibus biberint: in altera parte erunt. Fuit itaq3 numerus eorum qui manu ad os proiciente aquas lambuerant trecenti viri: ois aũt reliqua multitudo flexo poplite biberat. Et ait dñs ad gedeon. In trecẽtis viris qui lãbuerãt aquas liberabo vos et tradam in manu tua madian: ois autem reliqua multitudo reuertatur in locum suũ. Sũptis itaq3 pro
C numero cibarijs et tubis: oẽm reliquã multitudinem abire precepit ad tabernacula sua: et ipse cũ trecẽtis viris se certamini dedit. Castra aũt madian erant subter in valle. Eadem nocte dixit dominus ad eum Surge et descende in castra: quia tradidi eos in manu tua. Sin aute3 sol⁹ ire formidas descẽdat tecum phara puer tuus. Et cum audieris quid loquantur tunc confortabuntur manus tue: et securior ad hostiũ castra descẽdes Descendit ergo ipse et phara puer eius in ptem castrox vbi erant armatox vigilie. Madian aũt et amalech et omnes oriẽtales populi fusi iacebãt i valle vt locustarũ multitudo Cameli autẽ innumerabiles erant sicut arena que iacet in littore maris
D Cunq3 venisset gedeon narrabat aliquis sõniu3 proximo suo: z in hunc modu3 referebat quod viderat. Uidi somniũ: et videbatur michi quasi subcinericius panis ex hordeo volui: z i castra madian descendere. cunq3 peruenisset ad tabernaculum percussit illud atq3 subuertit: et ẽre funditus coequauit. Respondit is cui loquebatur. Non est hoc aliud nisi gladius gedeonis filii ioas viri israelite. Tradidit eñi domin⁹ in manus eius madian: et omnia castra eius. Cunq3 audisset gedeon somniũ et interpretationẽ eius adorauit z reuer=
Uictoria glosa gedeonis ctra madianitas buccinarum sonitu et facibus.
E sus est ad castra israel: et ait Surgite tradidit eñi dñs in manus nostras castra madian. Diuisitq3 trecentos viros in tres partes: et dedit tubas in manibus eoru3: lagenasq3 vacuas ac lampades in medio lagenax. Et dixit ad eos. Quod me facere videritis hoc facite. Ingrediar ptem castrorum z quod fecero sectamini. Quãdo personuerit tuba in manu mea: vos quoq3 per castrorum circuitum clangite et conclamate dño et gedeoni. Ingressusq3 est gedeon et trecẽti viri qui erãt cum eo i partem castroũ incipientib⁹ vigiliis noctis medie et custodibus suscitatis ceperunt buccinis clangere: et complodere inter se lagenas.
F Cunq3 per gyrum castrox in tribus psonarẽt locis: et hydrias cõfregissent tenuerunt sinistris manibus lampades et dextris sonantes tubas clamaueruntq3 gladius domini et gedeonis stãtes singuli in loco suo p circuitum castrorum et hostium. Omia itaq3 castra turbata sunt et vociferãtes vlulantesq3 fugerũt. Et nichilominus insistebant trecenti viri buccinis personantes. Immisitq3 dominus gladiu3 in oibus castris et mutua se cede truncabãt: fugientes vsq3 ad bethsecaet

crepidinem abelmeula in thebbath. Conclamātes autem viri israel de neptalim et aser et oī manasse psequebātur madiā. Et dedit dñs victoriā populo israel in die illa. Misitq; gedeon nūcios in omnē montē effraim dicens Descendite in occursum madian ⁊ occupate aquas vsq; bethbera: atq; iordanē. Clamauitq; omis effraim et preoccu-
Esa.10.f. pauit aquas atq; iordanē vsq; bethbera. Apprehēsosq; duos viros madian oreb et zeb interfecit oreb in petra oreb: zeb vero in torculari zeb. Et psecuti sūt madiā capita oreb ⁊ zeb portātes ad gedeon transfluenta iordanis.

C. S. Viri effraim cōtra gedeon insurgūt zebee et salmana occisis a gedeone. De viris soccoth ⁊ phanuel occisis. dātur gedeoni iaures de septuagita filiis gedeonis: et de abimelech nato de concubina. de morte gedeō. viij.

A Effraim ꝯmonet contra gedeō sed pacificatur

Dixeruntq; ad eū viri effraim Quid est quod facere voluisti vt nos non vocares cum ad pugnam pgeres cōtra madian iurgantes fortiter et prope vim inferentes? Quibus ille respōdit. Quid em tale facere potui quale vos fecistis? Nonne melior ē racemus effraim vindemiis abiezer? In manꝰ vestras dñs tradidit principes madian oreb et zeb Quid tale facē potui q̄le vos fecistis? Ad cū; locutus esset requieuit sps eoꝝ qui tumebant contra eum. B Cunq; venisset gedeon ad iordanē transiuit cū trecentis viris qui secū erant: ⁊ pre lassitudine fugientes persequi non poterant. Dixitq; ad viros soccoth: date obsecro panes populo qui mecum est quia valde defecerunt vt possimus psequi zebee et salmana reges madian. Rñderūt principes soccoth. Forsitan palme manuū zebee et salmana in manu tua sunt: et idcirco postulas vt demus exercitui tuo panes. Quibus ille ait. Cum ergo tradiderit dñs zebee et salmana i manus meas: et cum reuersus fuero victor i pace cōterā carnes vestras cū spinis tribulisq; deserti C Et inde conscendēs venit in phanuel: locutusq; ē ad viros loci illius similia. Cui et illi responderūt sicut responderant viri soccoth. Dixit itaq; eis Cū reuersus fuero victor in pace destruam turri hāc ¶ zebee autem et salmana requiescebāt cum omni exercitu suo. Quindecim em milia viri remanserant ex oibus turmis orientalium populoꝝ cesis centum viginti milibus bellatorum ⁊ educētium gladiū Ascendensq; gedeon per viā eoꝝ q̄ in tabernaculis morabantur ad orientalē ptez nobe ⁊ iecbaa pcussit castra hostium qui securi erāt ⁊ nichil aduersi suspicabantur. Fugeruntq; zebee ⁊ salmana quos persequens gedeon comprehēdit turbato omi exercitu eoꝝ. Reuertēsq; de bello ante solis ortum apprehendit puerum de viris soccoth interrogauitq; eum noia principum ⁊ seniorꝝ soccoth et descripsit septuagitasepte viros

D supra eos. Venitq; ad soccoth et dixit eis. En zebee ⁊ salmana sup quibus exprobrastis michi dicētes: forsitā manus zebee et salmana in manibus tuis sunt: ⁊ idcirco postulas vt demus viris qui lassi sūt ⁊ defecerunt panes. Tulit ergo seniores ciuitatis et spinas deserti ac tribulos: et contriuit cum eis atq; cōminuit viros soccoth Turri quoq; phanuel subuertit: occisis habitatoribus ciuitatis Dixitq; ad zebee et salmana. Quales fuerūt viri quos occidistis in thabor? Qui responderunt. Similes tui et vnus ex eis quasi filius regis. Quibus ille E respōdit: Fres mei fuerunt filii matris mee. Viuit dñs: quia si seruassetis eos non vos occiderē Dixitq; iether primogenito suo. Surge et interfice eos Qui nō eduxit gladiū. Timebat em quia adhuc puer erat: dixeruntq; zebee ⁊ salmana. Tu surge et irrue i nos quia iuxta etatē robur ē hois. Surrexit gedeon et interfecit zebee et salmana: et tulit ornamēta ac bullas quibus colla regaliū camelorum decorari solent. Dixeruntq; omnes viri israel ad gedeon. Dominare nr̄i tu et filius tuꝰ ⁊ filiꝰ filii tui: quia liberasti nos de manu madian. Quibus ille ait non dñabor vestri nec dñabitur i vos filius meꝰ. sz dñabitur vobis dñs. Dixitq; ad eos Vnā petitionē postulo a vobis. Date michi inaures ex preda vestra. Inaures em aureas hismaelite habere consueuerāt. qui responderunt. Libētissime dabimus. Expandentesq; super terrā pallium F proiecerunt in eo iaures de preda: et fuit pōdus postulataꝝ inaurium mille septingēti auri sicli absq; ornamētis et monilibus et veste purpurea quibus reges madian vti soliti erant ⁊ preter torques aureas cameloꝝ. Fecitq; ex eo gedeon ephot: et posuit illud in ciuitate sua ephra Fornicatusq; est omnis israel in eo ⁊ factum est gedeoni et oi domui eius in ruinam. Humiliatus ē autem madiā coram filiis israel: nec potuerūt vltra ceruices eleuare: sed quieuit terra per quadraginta annos quibus gedeon pfuit. G 4.Reg.1.a. Abiit itaq; hieroboal filius ioas et habitauit in domo sua habuitq; septuagita filios qui egressi sūt de femore eiꝰ eo q plures haberet vxores. Concubina autē illius quam hēbat i sichem genuit ei filiū noie abimelech. Mortuusq; est gedeon filius ioas i senectute bona: et sepultus est in sepulchro ioas pris sui in ephra de familia ezri. Postq; autem mortuus est gedeon auersi sūt filii israel: et fornicati sūt in baalim. Percusseruntq; cū baal fedus vt esset eis in deū: nec recordati sunt domini dei sui qui eruit eos de manibus inimicorum suoꝝ omniū p circuitū: nec fecerunt misericordiā; cū domo hieroboal gedeon iuxta omnia bona que fecerat israeli.

Israel constituūt gedeon dñm cui dant inaures.

de morte ⁊ sepultura gedeonis

C. S. Abimelech fratres suos septuaginta occidit Jonathan minimus saluatur: ad sychimitas mittitur de baal et zebul: et pugna abimelech ꝯtra baal i ciuitate sal spargit phanū berith succendit Abimelech citatē Thebes oppugnat viriliter capti eius fragmē molle illisit. ix.

A Abiit autē abimelech filius ieroboal in sychen ad fratres matris sue et locutꝰ est ad eos et ad omnē cognationē domus patris matris sue dicēs. Loquimini ad oēs viros sychen. Quid vobis est melius vt dominentur vestri septuaginta viri omnes filii hieroboal: an vt dominetur vobis vnus vir? Simulq; considerate: quia os vestrum et caro vestra sum. Locutiq; sunt fratres matris eius de eo ad omnes viros sychen vniuersos sermones istos et inclinauerunt cor eoꝝ post abimelech dicētes

abimelech filiꝰ gedeonis occidit lxx. fres excepto ionatha.

Frater noster est. Dederuntq illi septuagita pō=
dera argenti de phano baal berith. Qui condu=
xit sibi ex eo viros inopes et vagos: secutiq sūt eū.
Et venit in domum patris sui in ephra et occidit
fratres suos filios hieroboal septuagita viros su
per lapidem vnū. Remāsitq ioathan filius hie=
roboal minimus ꝛ absconditus est. Cōgregati sūt
aūt oēs viri syché et vniuerse familie vrbis mello
abieruntq et constituerūt regem abimelech iux
ta quercū que stabat in sychen. Quod cū nūcia=
tum esset ionathan iuit et stetit in vertice montis
garisim eleuataq voce clamauit et dixit. Audite
me viri syché ita vt audiat vos dñs. Ierūt ligna
vt vngerent super se regē. Dixerūtq oliue Impa
nobis. Que respondit. Nunquid possū deserere
pinguedinē meā qua et dii vtuntur et homies et
venire vt inter ligna ꝓmouear? Dixerūtq ligna
ad arborē ficum. Veni et sup nos regnū accipe.
Que rñdit eis. Nunqd possū deserere dulcedinē
meam fructusq suauissimos et ire vt inter cetera
ligna ꝓmouear? Locutaq sunt ligna ad vitē Ve
ni et impera nobis. Que rñdit eis. Nunquid pos
sum deserere vinū meū quod letificat deū et hoies
ꝛ iter ligna cetera ꝓmoueri? Dixerūtq oia ligna
ad rhannū. Veni et ipera sup nos. Que rñdit eis
Si vere me regē vobis constituitis venite et sub
vmbra mea requiescite. Si autē non vultis egre=
diatur ignis de rhanno: et deuoret cedros libani
Nunc igitur si recte et absq pctō constituistis su
per vos regē abimelech et bene egistis cū hiero=
boal et cū domo eius et reddidistis vicē benefici=
is eius qui pugnauit ꝓ vobis et aniam suā dedit
periculis vt erueret vos de manu madiā qui nūc
surrexistis contra domū patris mei et interfeci=
stis filios eius septuaginta viros sup vnū lapidē
et constituistis regem abimelech filiū ācille eius
sup habitatores syché: eo ꝙ frat vr̄ sit. Si ergo re
cte et absq vitio egistis cū hieroboal ꝛ domo eiꝰ
hodie letamini in abimelech et ille letet in vobis.
Sin autē peruerse egrediatur ignis ex eo et consu
mat habitatores syché et oppidū mello. egredia
turq ignis de viris sichen et de oppido mello:
et deuoret abimelech. Que cū dixisset: fugit et a=
biit in bera. habitauitq ibi ob metū abimelech
fratris sui. Regnauit itaq abimelech super isra=
el tribus annis. Misitq dñs spm̄ pessimū int abi
melech et habitatores sychen qui ceperūt eū de=
testari: et scelus interfectionis septuagita filiorū
hieroboal et effusionem sanguinis eoꝝ conferre
in abimelech fratrē suū et inter ceteros sychimo
rum principes q eū adiuuerāt. Posuerūtq insidi
as aduersū eū in sūmitate mōtiū. et dū illius pre
stolabantur aduentū exercebāt latrocinia agen=
tes predas de pretereuntibus. Nunciatūq est a
bimelech. Venit autē gaal filius obed cū fratribꝫ
suis: et transiuit in sychimā. Ad cuius aduentum
erecti habitatores sychen egressi sunt i agros va
stantes vineas vuasq calcantes: et factis cantā=
tium choris ingressi sunt phanū dei sui et int epu
las et pocula maledicebāt abimelech: clamāte ga
al filio obed. Quis est iste abimelech et que ē sy=
chen vt seruiamus ei? Nunqd non est ipse filius
hieroboal: et constituit principem zebul seruū suū

Abimelech cōstituit rex iniquc siue dux
B
C
sichimite ꝛ abimelech se inuicem occiderūt i punitionē homicidii filioꝝ gedeonis.
D

super viros emor patris sychen? Cur ergo serui=
mus ei? Utinā daret aliquis populū istū sub ma=
nu mea vt auferrem de medio abimelech. Dictū=
q est abimelech. Congrega exercitus multitudi
nem et veni. Zebul ei princeps ciuitatis auditis
sermonibus gaal filii obed iratus est valde et mi
sit clam ad abimelech nuncios dicens. Ecce ga=
al filius obed venit in sychimā cum fratribus su=
is et oppugnat aduersū te ciuitatē. Surge itaq
nocte cū populo qui tecum est: et latita in agro et
primo mane oriēte sole irrue super ciuitatē. Illo
autē egrediēte aduersū te cum populo suo fac ei
quod potueris. Surrexit itaq abimelech cū oi
exercitu suo nocte: et tetendit insidias iuxta sichi
mam in quattuor locis. Egressusq est galaad fili
us obed: et stetit in introitu porte ciuitatis. Sur
rexit autem abimelech et ois exercitus cū eo de
insidiaꝝ loco. Cumq vidisset populū gaal: dixit
ad zebul: ecce de mōtibus multitudo descendit.
Cui ille respondit. Umbras mōtiū vides quasi ca
pita hoim: et hoc errore deciperis. Rursūq ga=
al ait. Ecce populus de vmbilico t're descēdit: et
vnus cuneus venit per viam que respicit quercū
Cui dixit zebul Ubi est nunc os tuū quo loqueba
ris quis est abimelec vt seruiamus ei? Nōne hic
populus ē quē despiciebas? Egredere et pugna
contra eū. Abiit ergo gaal expectante sychymo=
rum populo: et pugnauit cōtra abimelech qui ꝑ=
secutus est eum fugientem et in vrbē cōpulit. Ce
cideruntq ex parte eius plurimi vsq ad portas
ciuitatis et abimelech sedit in ruina. Zebul aūt
gaal et socios eius expulit de vrbe: nec in ea pas=
sus est commorari. Sequenti ergo die egressus ē
populus in campum: quod cum nunciatum esset
abimelech: tulit exercitum suū et diuisit i tres tur
mas tēdēs insidias in agris. Uidensq ꝙ egrede
retur populus de ciuitate surrexit et irruit in eo.
cum cuneo suo oppugnans et obsidens ciuitatē
due autem turme palantes per cāpum aduersa=
rios ꝑsequebantur. Porro abimelech omni die il
lo oppugnabat vrbem quam cepit interfectis ha
bitatoribus eius ipsa quoq destructa: ita vt sal i
ea dispergeret. Quod cum audissent qui habita
bant in turre sychymoꝝ ingressi sunt phanū dei
sui berith: vbi fedꝰ cū eo pepigerant: ꝛ ex eo locꝰ
nomē acceperat: qui erat munitus valde. Abime
lech quoq audiēs viros turris sichymorū pari=
riter conglobatos: ascendit in mōtē selmō cū om
ni populo suo: et arrepta securi prescidit arboris
ramū: impositūq ferens humero dixit ad socios
Quod me vidistis facere cito facite. Igitur cer=
tatim ramos de arboribus ꝓcidentes: sequeban
tur ducem. Qui circundantes ꝓsidium succende
runt atq ita factum est vt fumo ꝛ igne mille ho=
minū necarentur viri pariter ꝛ mulieres habita=
torum turris sychen. Abimelech autem inde pro
ficiscens venit ad oppidum thebes quod circun
dans obsidebat exercitu. Erat autē turris excel=
sa in media ciuitate ad quā confugerant simꝉ vi=
ri ac mulieres et oēs principes ciuitatis clausa
firmissime ianua et super turris tectum stantes ꝑ
propugnacula. Ascendensq abimelech iuxta tur
rim pugnabat fortiter: et appropinquans ostio

E
F
ā.7.c
G
De morte sichimitarum igne et fumo.

ignem supponere nitebatur. Et ecce vna mulier
1.Re.11.c. fragmē mole desup iaciens illisit capiti abime=
occasio abi lech et cōfregit cerebꝝ eius. Qui vocauit cito ar
melech.1. migeꝝ suū: et ait ad eū. Euagina gladiū tuū ⁊ p=
Re.31.b.1. cute me: ne forte dicatur ꝙ a femia iterfect⁹ sim.
paral.10.a q iussa pficiēs iterfecit eū. Illo q̃ȝ mortuo omēs
q cū eo erāt de isrł reuersi sūt i sedes suas: et red=
didit de⁹ malū qđ fecerat abimelech cōtra patrē
suū iterfectis septuagita fratrib⁹ suis. Sychimi=
tis quoqȝ qđ opati erāt retributū est et venit sup
De thola eos maledictio ioathā filij hierobaal.
iudice.8.i= ℭ C.S. De duobus ducib⁹ israel Thola et iair.
srael. et de idolatria filioꝝ israel et pnia. x
A Post abimelech surrexit dux i isrł tho=
la fili⁹ phua patrui abimelech vir đ ysa
char q habitauit i samir mōtis effraim: et
iudicauit israel vigiti ⁊ tribus ānis: mor
tuusq̧ ē ac sepult⁹ i samir. Huic successit iair galaa
dites q iudicauit isrł p vigiti et duos annos: hn̄s
iair iudex trigita filios sedētes sup trigita pullos asinaꝝ ⁊
israel 9. pricipes trigita citatū q ex noie ei⁹ sūt appellate
anoth iair. i. oppida iair vsq̧ in pn̄tem diē i terra
galaad. mortuusq̧ est iair ac sepult⁹ i loco cui est
B vocabulū camō. Filij aūt isrł pctis veterib⁹ iūgē=
supra.2.b. tes noua: fecerūt malū i ꝯspectu dn̄i: et seruierūt
et.3.a.⁊.4. idolis baali ⁊ astaroth ⁊ dijs syrie ac sydonis et
a.6.a.⁊.in= moab ⁊ filioꝝ āmō et philistijm: dimiserūtq̧ dn̄z
fra.13.a. et nō coluerūt eū. Cōtra q̄s dn̄s irat⁹ tradidit e=
os i man⁹ philistijm ⁊ filioꝝ āmon afflictiq̧ sunt
⁊ vehemēter oppressi p ānos decē ⁊ octo oēs q hi
tabāt trās iordanē i terra ammorrei q ē i galaad
in tm̄ vt filij āmō iordane trāsmisso vastarēt iudā
et beniami ⁊ effrā. Afflictusq̧ est israel nimis. Et
C clamātes ad dn̄m dixerūt. Peccauim⁹ tibi: q̄r de
Filij israel relīqm⁹ dn̄m deū nr̄m: ⁊ seruiuim⁹ baali. Quibus
penit⁹ de locut⁹ est dn̄s. Nunq̄d nō egiptij ⁊ āmorrei filijq̧
ydolatria ammō ⁊ philistijm sydonij q̄ȝ: et amalech et cha=
liberātur a naā oppresserunt vos et clamastis ad me: et erui
philistinis vos de manu eoꝝ? Et tn̄ reliq̄stis me ⁊ coluistis
D deos alienos. Idcirco nō addā vt vltra vos libe
rē. Ite ⁊ iuocate deos q̄s elegistis ipi vos liberēt
i tpe angustie. Dixerūtq̧ filij israel ad dn̄m. Pec
cauim⁹: redde tu nobis q̄cq̄d tibi placet: tn̄ nūc li
bera nos. Que dicētes oia de finib⁹ suis alienoꝝ
deoꝝ idola piecerūt: et seruierūt dn̄o deo q dolu
it super miserijs eorum. Itaq̧ filij ammō concla=
mantes in galaad fixere tentoria: contra quos
cōgregati filij israel in maspha castrametati sūt.
Dixerūtq̧ pricipes galaad singuli ad pximos su=
os. Qui pmus ex nobis contra filios āmon ce=
perit dimicare: erit dux populi galaad.
ℭ C.S. De iepthe prius abiectus: eligit ad regē
filioꝝ āmō p terra habēda. mittit ille nō acquie
scit sed pugnat cōtra israel et vicitur de voto iep
A te et filia eius immolata. xi.
Jepthe Fuit itaq̧ illo in tpe iepthe galaadites
pmo ab= vir fortissim⁹ atq̧ pugnator filius mu=
iectus con lieris meretricis qui natus est de gala
stituit dux ad. Habuit aūt galaad vxorē de qua su
in israel il= scepit filios: q postq̄ creuerāt eiecerūt iepthe: di
lustris cētes. Heres in domo patris nostri eē nō poteris:
q̄r de adultera matre nat⁹ es. Quos ille fugiēs
atq̧ deuitans hitauit i terra thob. Cōgregatiq̧
sunt ad eū viri inopes et latrocinātes et quasi prin
cipē sequebātur. In illis dieb⁹ pugnabāt filij am
mō cōtra israel: q̄bus acriter instātibus perrexerūt
maiores natu de galaad: vt tollerēt in auxiliū sui
iepte de terra thob. Dixerūtq̧ ad eū. Ueni ⁊ esto
princeps noster ⁊ pugna cōtra filios āmō. Qui=
bus ille respōdit. Nōne vos estis q odistis me et Ge.26.f.
eiecistis de domo patris mei: et nunc venistis ad
me necessitate cōpulsi? Dixerūtq̧ pricipes gala=
at ad iepthe. Ob hāc igitur cām nunc ad te venī= B
mus. vt proficiscaris nobiscū et pugnes cōtra fi=
lios āmō: sisq̧ dux oiȝ q habitāt i galaad. Iepthe
q̄ȝ dixit eis. Si vere venistis ad me vt pugnē p vo
bis cōtra filios āmon: tradideritq̧ eos dn̄s i ma
n⁹ meas ego ero vr̄ pnceps. Qui respōderunt ei.
Dn̄s q hec audit: ipe mediator ac testis ē ꝙ nr̄a p
missa faciem⁹. Abijt itaq̧ iepthe cū pricipib⁹ ga=
laad: fecitq̧ eū ois popul⁹ pricipē sui. Locutusq̧
ē iepthe oēs sermones suos corā dn̄o i maspha.
Et misit nūcios ad regē filioꝝ āmō q ex persona
sua dicerent. Quid michi et tibi est: q̄r venisti con
tra me vt vastares terrā meā? Quibus ille r̄ndit. C
Qr tulit israel terrā meā qn̄ ascēdit de egypto: a
finibus arnō vsq̧ iebboc atq̧ iordanē. Nūc ergo
cū pace redde michi eā. Per quos rursuȝ manda
uit iepthe: ⁊ ipauit eis vt dicerēt regi ammō. Hec
dicit iepthe. Nō tulit israel terrā moab nec terrā
filioꝝ ammō s̄ȝ qn̄ de egypto cōscēderūt: ābula=
uit p solitudinē vsq̧ ad mare rubrū ⁊ venit in ca=
des. Misitq̧ nūcios ad regē edō dicēs. Dimitte
vt transeā terrā tuā. Qui noluit acq̄escere p̄cib⁹
eius. Misit quoqȝ ad regē moab: q et ipe transi=
tū pbere cōtēpsit. Mansit itaqȝ i cades ⁊ circui=
uit ex latere terrā edō et terrā moab. Venitqȝ ad
orietalē plagā terre moab: ⁊ castrametat⁹ ē trās D
arnō nec voluit intrare terminos moab. Arnon
quippe confinium est terre moab. Misit itaqȝ is=
rael nuncios ad seon regem āmorreorum qui ha
bitabat in esebon: et dixerunt ei. Dimitte vt tran
seam per terrā tuā vsqȝ ad fluuiū. Qui et ipse is=
rael verba despiciens nō dimisit eum transire p
terminos suos: sed infinita multitudine ꝯgrega=
ta egressus est contra eum in iasa: et fortiter resi=
stebat. Tradiditqȝ eum dominus in manu isra=
rael cū oi exercitu suo et percussit eum et posse=
dit omnem terrā āmorrei habitatoris regionis il
lius et vniuersos fines eius de arnō vsqȝ ieboc ⁊
de solitudine vsqȝ ad iordanem. Dominus ergo
deus israel subuertit āmorreū pugnāte cōtra illū
populo suo israel: ⁊ tu nunc vis possidere terram
eius. Nonne ea que possedit chamos deus tu⁹ ti E
bi iure debentur? Que autem dominus de⁹ no=
ster victor obtinuit: in nostram cedent possessio=
nem. Nisi forte melior es balac filio sephor rege
moab: aut docere potes ꝙ iurgatus sit contra is
rael: et pugnauerit contra eum: quando habita=
uit in esebon et viculis eius et in aroer et villis il
lius vel in cūctis ciuitatibus iuxta iordanem per
trecentos annos. Quare tanto tempore ni=
chil super hac repetitione temptasti? Igitur
non ego pecco in te: sed tu contra me male agis i
dicens michi bella non iusta. Judicet dominus
arbiter huius diei inter israel et filios ammon. F

De immo= latione fi= lie iepte ꝑ pter victo= riā obtētā et votū ī q̄ nota filie obediētiā.

Noluitq̄ acq̄escere rex filioꝝ āmon verbis iepthe
que per nūcios mandauerat. Factus est ergo su=
per iepthe spiritus dn̄i et circuiēs galaad et ma=
nasse: maspha quoq̄ʒ galaad et inde trāsiens ad
filios amon votū vouit dn̄o dicēs si tradideris fi
lios ammō in manus meas quicūq̄ p̄mus fue=
rit egressus de foribus domus mee: michiq̄ʒ oc=
currerit reuertenti cū pace a filiis āmon eū holo
caustum offeraʒ domino. Transiuitq̄ʒ iepthe ad
filios āmō vt pugnaret cōtra eos quos tradidit
dn̄s in manus eius: ꝑcussitq̄ ab aroer vsq̄ʒ dum
venias in mēnith viginti ciuitates ꝛ vsq̄ ab abel q̄
est vineis consita plaga magna nimis: humiliati
q̄ʒ sūt filij āmō a filiis israel Reuertēti aūt iepthe
in maspha domū suā: occurrit ei vnigenita filia
sua cū tympanis et choris. Nō eñ habebat alios
liberos. Qua visa scidit vestimēta sua. et ait. Heu
me filia mi: decepisti me et ipsa decepta es. Ape
rui eñ os meū ad dn̄m: et aliud facere non pote=

B

ro. Cui illa respōdit. Pater mi: si aperuisti os tu=
um ad. dn̄m fac michi quodcūq̄ʒ pollicitus es cō
cessa tibi vltione atq̄ʒ victoria de hostibus tuis.
Dixitq̄ʒ ad patrē Hoc solū michi p̄sta quod de
precor. Dimitte me vt duobus mēsibus circueaʒ
mōtes: et plangā virginitatē meā cū sodalib⁹ me
is. Cui ille respondit. Uade. et dimisit eam duo=
bus mensibus. cūq̄ʒ abijsset cū socijs ac sodalib⁹
suis: flebat virginitatē suam in montibus. Exple
tisq̄ʒ duobus mēsibus reuersa est ad patrē suum
et fecit ei sicut vouerat. Que ignorabat. virum.
Exinde mos increuit in israel: et consuetudo ser
uata est: vt post anni circulū conueniant in vnum
filie israel: et plangāt filiam iepthe galaadite die
bus quattuor.

C. C. S. De pugna Jepthe contra effrai. de illo
qui dicebat cheboleth ꝑ sebolech de morte triuʒ
ducū qui fuerunt post eum. xij.

A

[..]oritur sedi [..]ō inter e= [..]phraī ꝛ iep [..]e ꝛ occidū [..]ur effraim [..]cogniti ī ꝑ [..]atione cu [..]usdā ver= [..]i.

Ecce autē in effrai orta est seditio. Nā
trāscuntes cōtra aquilonē dixerūt ad
iepthe. Quare vadēs ad pugnā cōtra
filios āmon vocare nos noluisti: vt per
geremus tecū. Igitur incendemus domū tuam.
quibus ille respondit Disceptatō erat michi ꝛ po
pulo meo contra filios āmon vehemēs vocauiq̄ʒ
vos vt preberetis michi auxiliū et facere nolui=
stis. Quod cernens posui aiaʒ meam ī manibus
meis transiuiq̄ʒ ad filios ammon: ꝛ tradidit eos
dominus in manus meas. Quid cōmerui vt ad=
uersum me consurgatis in preliū? Uocatis itaq̄ʒ
ad se cunctis viris de galaad pugnabat ꝯtra ef=

B

frai. Percusserūtq̄ʒ viri galaad effrai: q̄ꝛ dixerat
fugitiuus est galaad de effrai: et habitat in me=
dio effrai et manasse. Occupauerūtq̄ʒ galaadite
vada iordanis per que effrai reuersurus erat.
Cūq̄ʒ venisset ad ea de effrai numero fugiens at
q̄ʒ dixisset. obsecro vt me transire ꝑmittas: dice=
bant ei galaadite. Nūquid effrateus es? Quo di
cēte: non sū īterrogabant eum Dic ergo sebolech
quod interpretatur spica. Qui respondebat ce=
boleth eadem littera: spicam exprimere non va=

C

[..]ois iep= [..].

lens: statimq̄ʒ apprehensum iugulabant in ipso
iordanis transitu. Et ceciderunt in illo tēpore de
effraim quadraginta duo milia. Judicauit itaq̄ʒ
iepte galaadites. israel sex annis et mortuus est
ac sepultus in ciuitate sua galaad Post hūc iudi
cauit israel abessan de bethleem qui habuit trigi
ta filios et totidem filias. Quas emittens foras

abessā dux israel. x.

maritis dedit et eiusdem numeri filijs suis acce=
pit vxores introducens in domū suam. Qui sep=
tē annis iudicauit israel mortuusq̄ʒ est ac sepult⁹
in bethleē. Cui successit ahialon zabulonites ꝛ iu

D

dicauit israel decē annis mortuusq̄ʒ est ac sepul=
tus in zabulo. Post hunc iudicauit israel abdō fi
lius hellel pharathonites qui habuit quadragin
ta filios et triginta ex eis nepotes ascendentes
super septuagita pullos asinarū ꝛ iudicauit isra
el octo annis mortuusq̄ʒ est ac sepultus in phara
ton terre effrai in monthe amalech.

Abdō dux 13.

C. C. S. De Manue et vxore eius. de natiuitate
sansonis prenunciata ab angelo. de locutiōe an=
geli cum manue et oblatione manue in qua ascē=
dit angelus. xiij

Rursumq̄ʒ filii israel fecerūt malū in cō
spectu dn̄i qui tradidit eos ī man⁹ phi
listinoꝝ quadraginta annis. Erat aūt
quidā vir de saraa et de stirpe dan no
mine manue hn̄s vxorem sterilē. cui apparuit an
gelus dn̄i et dixit ad eam. Sterilis es et absq̄ʒ li=
beris: sed concipies et paries filium. Caue ergo
ne bibas vinum ac siccrā nec imūdū quicq̄ come
das: q̄ꝛ cōcipies et paries filiū: cuius non tanget
caput nouacula. Erit enim nazareus dei ab īfā=
tia sua et ex matris vtero. et ipse incipiet liberare
israel de manu philistinoꝝ. Que cum venisset ad
maritū suū dixit ei. Uir dei venit ad me habens
vultum angelicū: terribilis nimis. Quem cū in=
terrogassem quis esset et vnde venisset: et quo no
mie vocaret̄ noluit michi dicere: sʒ hoc r̄ndit. Ec
ce ꝯcipies ꝛ paries filiū. Caue ne vinū bibas nec
siccrā: ꝛ ne aliq̄ vescaris imūdo. Erit eñ puer na
zareus dei ab īfātia sua: ꝛ ex vtero matris sue vsq̄ʒ
ad diē mortis sue. Orauit itaq̄ʒ manue dn̄m: ꝛ
ait. Obsecro dn̄e vt vir dei quē misisti veniat ite=
rū ꝛ doceat nos q̄d debeamus facere de puero q̄
nasciturus est. Exaudiuitq̄ dn̄s deꝑcationē ma
nue. ꝛ. apparuit rursū āgel⁹ dn̄i vxori ei⁹ sedēti in
agro Manue aūt marit⁹ ei⁹ nō erat cū ea. Que cū
vidisset angelū festinauit ꝛ cucurrit ad viꝝ suum
nūciauitq̄ʒ ei dicēs. Ecce apparuit michi vir quē
añ viderā. Qui surrexit ꝛ secut⁹ ē vxorē suā: veni=
ensq̄ʒ ad virū dixit ei. Tu es q̄ locut⁹ es mulieri?
Et ille r̄ndit. ego sū. Cui manue. q̄n īq̄t sermo tu⁹
fuerit expletus: q̄d vis vt faciat puer: aut a q̄ se ob
seruare debebit? Dixitq̄ʒ āgel⁹ dn̄i ad manue Ab
oib⁹ q̄ locut⁹ sū vxori tue abstineat se. ꝛ q̄cq̄d ex vi
nea nascit̄ nō comedat. vinū et. siccrā. non bibat.
nullo vescat̄ imūdo ꝛ q̄ ei ꝑcepi ipleat atq̄ʒ custo
diat. Dixit itaq̄ʒ manue ad angelū dn̄i. Obsecro
te vt acquiescas precibus meis: et faciamus tibi
hedum de capris. Cui respondit angelus. Si me
cogis non comedam panes tuos: si autem vis ho
locaustum facere offer illud domio. Et nesciebat
manue q̄ āgelus dn̄i esset. Dixitq̄ʒ ad euʒ Quod
est tibi nomē vt si sermo tuus fuerit expletus ho=
noremus te? Cui ille respōdit. Cur queris no=
men meum quod est mirabile Tulit itaq̄ʒ manue

A
predicitur ab angelo natiuitas sāsonis li= beraī isra= el.

1. Re. 1. b. In= fra eo.

B

Ge. 16. c. Lu. 1. b. supra eo

C

De mō vi= uēdi sāso= nis et oīs. nazarei.

Ge. 32. g.

D

hedum de capris et libamẽta: et posuit super petrã offerẽs dño qui facit mirabilia. Ipse autem ⁊ vxor eius intuebãtur. Cũq; ascẽderet flãma altaris in celũ angelus dñi pariter in flãma ascẽdit. Qđ cũ vidisset manue ⁊ vxor eius ꝓni ceciderũt ĩ terrã: ⁊ vltra eis nõ apparuit angelus dñi. Statimq; itellexit manue angelũ dñi esse: et dixit ad vxorẽ suã. Morte moriemur: q2 vidimꝰ dñm. Cui respondit mulier. Si dñs nos vellet occidere: de manibꝰ nostris holocaustũ et libamẽta nõ suscepisset: nec ostẽdisset nobis hec oĩa neq; ea q̃ sunt ventura dixisset.

Natiuitas samsonis

Peperit itaq; filiũ: et vocauit nomẽ eiꝰ samson. Creuitq; puer: ⁊ benedixit ei dñs Cepitq; spũs domini esse cum eo in castris dã inter saraa et esthaol.

¶ C. S. Samson descendit et duxit vxorem de philistim in thãnata. de catulo leonis occiso ⁊ fauo in ore eius reperto. De probleumate eius ⁊ soluto recedit. Samson iratus et vxor eius datur alteri. xiiij

A

De desponsatione sãsonis mulieri philistie.

Descẽdit ergo samson in thãnata vidẽsq; ibi mulierẽ de filiabꝰ philistijm: ascẽdit et nũciauit patri suo et matri sue dicens. Vidi mulierẽ in thãnata de filiabus philistinoꝝ: quã queso vt michi accipiatis vxorem. Cui dixerũt pater et mater sua. Nũquid nõ ẽ mulier in filiabꝰ fratrũ tuoꝝ: et in oĩ populo tuo quia vis accipere vxorẽ de philistijm q̃ incircũcisi sunt? Dixitq; samson ad patrẽ suum. Hanc michi accipe quia placuit oculis meis.

infra. 25. c.

Parẽtes autẽ eius nesciebãt ꝙ res a dño fieret: et q̃reret occasiones cõtra philistijm. Eo em̃ tempore philistijm dominabãtur israeli. Descẽdit itaq; samson cũ patre suo et matre ĩ thãnata.

B

Cũq; venissẽt ad vineas opidi apparuit catulus leonis seuus ⁊ rugiens et occurrit ei. Irruit aũt spũs dñi in samsõ et dilacerauit leonẽ quasi hedũ in frusta decerperet nichil oĩno hñs in manu: ⁊ hoc patri et matri noluit indicare

Iu. eodem. Sãson occidit leonẽ ex cuiꝰ cadauere fauus mellis prodijt.

Descẽditq; et locutus ẽ mulieri q̃ placuerat oculis eiꝰ. Et post aliquot dies reuertens vt acciperet eam declinauit vt videret cadauer leonis. Et ecce examẽ apũ in ore leonis erat: ac fauus mellis. Quẽ cũ sumpsisset in manibus: comedebat ĩ via: veniensq; ad patrẽ suum ⁊ matrem dedit eis partem qui et ipsi comederũt: nec tamẽ eis voluit idicare ꝙ mel de corpore leonis assumpserat. Descẽdit itaq; pater eiꝰ ad mulierem: et fecit filio suo sansoni cõuiuiũ. Sic enim iuuenes facere cõsueuerãt. Cũ ergo ciues loci illius vidissent eũ dederũt ei sodales triginta q̃ essent cũ eo. Quibus locutus est samsõ.

C

De ꝓbleumate samsonis

Proponã vobis ꝓbleuma quod si solueritis michi intra septẽ dies conuiuij: dabo vobis trigita syndones et totidẽ tunicas. Si aũt nõ potueritis soluere: vos dabitis michi triginta syndones ⁊ eiusdẽ numeri tunicas. Qui responderũt ei. Propone ꝓbleuma vt audiamus. Dixitq; eis. De comedẽte exiuit cibus: et de forti egressa ẽ dulcedo. Nec potuerũt ꝑ tres dies ꝓpositionẽ soluere. Cumq; adesset dies septimus: dixerunt ad vxorẽ samsõ. Blãdire viro tuo: et suade ei vt idicet tibi quid significet ꝓbleuma: qđ si facere nolueris incẽdemꝰ te ⁊ domũ patris tui An idcirco vocastis nos ad nuptias vt spoliaretis? Que fundebat apud samson lachrymas et querebatur dicẽs.

D

Odis me et nõ diligis idcirco ꝓbleuma quod ꝓposuisti filijs populi mei nõ vis michi exponere? At ille respõdit Patri meo et matri nolui dicere et tibi indicare potero. Septẽ igitur diebus cõuiuij flebat añ eũ tãdẽq; die septimo cũ ei esset molesta exposuit q̃ stati indicauit ciuibus suis. Et illi dixerunt ei die septio añ solis occubitũ. quid dulcius melle ⁊ q̃d fortius leone? Qui ait ad eos. Si nõ arassetis in vitula mea: nõ inuenissetis ꝓpõnẽ meam.

supra eod. infra. 15. c. Sãson occidit. xxx. viros

Irruit itaq; in eũ spũs dñi Descẽditq; aschalonẽ: et percussit ibi triginta viros quoꝝ ablatas vestes dedit his q̃ probleuma soluerãt. Iratusq; nimis ascẽdit ĩ domũ patris sui: vxor aũt eiꝰ accepit maritum vnũ de amicis eius et pronubis.

¶ C. S. De vulpibus et segetibus philistinoruz succẽsis: de genere et vxore sãsonis succẽsis a philistinis: et surã femori imponũt. de mille viris mãdibula asini occisis. de aquis ex maxilla dẽtis molaris fluentibus. xv.

A

Cõmouet samson cõtra philistios propter vxorem suam ablatã

Post aliquantulũ tẽporis cũ dies triticee messis istarẽt venit samson inuisere volẽs vxorẽ suã: et attulit ei hedum de capris. Cũq; cubiculũ eius solito vellet intrare prohibuit illũ pater illius dicens. Putaui ꝙ odisses eam: et ideo tradidi illã amico tuo Sed habet sororem que iunior ⁊ pulchrior illa ẽ: sit tibi ꝓ ea vxor. Cui sansõ respondit. Ab hac die non erit culpa in me contra philisteos. Faciã ei vobis mala.

de vastatõne segetuz ꝑ caudas vulpiuz incensas.

Perrexitq; et cepit trecẽtas vulpes caudasq; earum iunxit ad caudas: et faces ligauit in medio: quas igne succendẽs dimisit vt huc illucq; discurrerent. Que statim perrexerunt in segetes philistinorum. Quibus succensis et comportate iam fruges ⁊ adhuc stantes in stipula cõcremate sunt: in tantum vt vineas quoq; et oliueta flamma consumeret.

B

Dixerũtq; philistijm. quis fecit hanc rem? Quibus dictum est. Sãson gener thannathei: q2 tulit vxorem eius et alteri tradidit: hec operatus est.

supra. 6. f.

Ascenderuntq; philistijm ⁊ combusserũt tam mulierem q̃ patrem eius. Quibus ait samson. Licet hec feceritis: tamen adhuc ex vobis expetam vltionem et tunc quiescam. Percussitq; eos ingenti plaga: ita vt stupẽtes suram femori imponerent. Et descendens habitauit in spelunca petre ethã.

Sãson ligatus datur philistijm pugnãtibus contra israel: sz rũpũtur vincula.

Igitur ascendentes philistijm in terraz iuda: castrametati sunt in loco qui postea vocatus est lechi. i. maxilla vbi eorum fusus est exercitus. Dixeruntq; ad eos de tribu iuda. Cur ascendistis aduersum nos? Qui responderunt. Vt ligemus sanson venimus: reddamus ei que ĩ nos operatꝰ est. Descẽderũt ergo tria milia viroꝝ de iuda ad specuz silicis etham. Dixeruntq; ad samson. Nescis ꝙ philistijm imperẽt nobis. quare hoc facere voluisti?

C

supra. 6 a.

Quibus ille ait. Sicut fecerunt michi. sic feci eis. Ligare inquiunt te venimus: et tradere in manus philistinorum. Quibus sanson. Iurate ait et spõdete michi ꝙ non occidatis me. Dixerunt. Non te occidemus: sed vinctum trademus. Ligaueruntq; eum duobus nouis funibus et tulerunt eum de petra etham. Qui cum venisset ad

supra. 4. b.

locum maxille:et philistijm vociferātes occurris=
sent ei:irruit spūs dñi in eū:et sicut solēt ad ardo=
rē ignis ligna cōsumi.ita vīcula q̄bus ligatꝰ erat
Sāson oc= dissipata sunt et soluta. Inuentāq; maxillā id est
cidit mille mandibulā asini que iacebat arripiēs: interfecit
viros ex in ea mille viros:et ait. In maxillā asini in mādi=
mādibula bula pulli asinaꝝ deleui eos et percussi mille vi=
asini. ros. Cūq; hec verba canēs ꝯplesset:piecit mādi
D bulā de manu ⁊ vocauit nomē locꝫ illius ramath
lechi qđ īterpretatur eleuatio maxille. Sitiensq;
valde clamauit ad dñm et ait. Tu dedisti ī manu
serui tui salutem hanc maximā atq; victoriā: en
de egressu siti morior:incidāq; in manꝰ incircūcisoꝝ. Ape=
aq̄ ex ma= ruit itaq; dñs molarē dentē ī maxilla asini: et e=
xilla asini. gresse sunt ex eo aque. Quibus haustis refocil=
lauit spm̄ et vires recepit. Idcirco appellatū est
nomē loci illius:fons inuocātis de maxilla vsq; ī
presentem diē. Judicauitq; israel ī diebus phili
stijm .xx. annis.

C.S. De portꝫ gase sublatꝫ. de dalila qualiter de
cepit sansonē. de excecatione samsonis ab hosti
bus. de morte eius cum philistinis in domo con=
uiuij. xvi.

A Abiit quoq; in gazam:et vidit ibi mulie
De mere= rē meretricē: igressusq; est ad eam. Qđ
tricibus sā cū audissent philistijm: ⁊ percrebuisset
sonis q̄bꝰ apud eos intrasse vrbē sansō: circūde=
deceptꝰ ē. derūt eū positis ī porta ciuitatis custodibꝰ:et ibi
tota nocte cū silētio ꝑstolātes vt facto mane exeū
tē occiderēt. dormiuit aūt sansō vsq; ad medium
noctis et inde consurgens apprehēdit ābas por=
te fores cū postibus suis et sera: īpositisq; hume=
ris suis portauit ad verticē mōtis q̄ respicit ebrō
Post hec amauit mulierē que habitauit in valle
soreth:et vocabatur dalila. Uenerūtq; ad eā prī=
cipes philistinoꝝ atq; dixerunt. Decipe eū et di=
sce ab illo in quo habeat tantā fortitudinē:et quo
modo eum superare valeamus et vinctū affligē=
B re quod si feceris dabimꝰ tibi singuli mille centū
argēteos. Locuta ē ergo dalila ad samsō. Dic mi
chi obsecro in quo sit tua maxima fortitudo et q̄d
sit quo ligatus erumpere nequeas? Cui respon=
Samsō li= dit samsō. Si septē neruiceis funibꝰ necdū siccis
gatus rū= et adhuc humētibus ligatus fuero: īfirmꝰ ero vt
pit vīcula. ceteri homines. Attulerūtq; ad eā satrape phili
stinoꝝ septē funes vt dixerat:quibus vinxit eū la=
tētibus apud se insidijs et in cubiculo finē rei ex=
pectantibus. Clamauitq; ad eū: philistijm super
te samson. Qui rupit vincula quomodo si rūpat
quis filū đ stuppa tortū sputamīe cū odorē ignis
acceperit:et nō est cognitū in quo esset fortitudo
eius. dixitq; ad eū dalila. Ecce illusisti michi: ⁊ fal
sū locutus es. Saltē nunc indica michi quo liga=
C ri debeas? Cui ille respondit. Si ligatꝰ fuero no
uis funibus qui nunq̄ fuerunt in opere infirmus
su.eo.⁊ in ero:et aliorum hominum similis. Quibus rursuꝫ
fra eo. dalila vinxit eum: et clamauit philistijm sup te
samson in cubiculo insidijs preparatis. Qui ita
rupit vincula: quasi fila telarum dixitq; dalila
rursum ad eum. Usq̄quo decipis me et falsuꝫ lo=
queris. Ostende de quo vinci debeas? Cui re=
spondit samson. Si inquit septem crines capitis
mei cum licio plexueris et clauum his circūliga=
tum terre fixeris:infirmus ero. Quod cum fecis=
set dalila: dixit ad eum. Philistijm super te sam= su.eo. et in
son. Qui consurgens de somno extraxit clauū cū fra eo.
crinibus et licio. Dixitq; ad eum dalila. Quo=
modo dicis ꝙ amas me: cū animus tuus non sit
mecum? Per tres vices mentitus es michi: et no D
luisti dicere in quo sit maxima fortitudo tua. Cū
q; molesta esset ei et per multos dies iugiter ad= Sāson de
hereret spaciū ad quietē nō tribuens: defecit aīa tegit secre
eius:et ad mortem vsq; lassata est. Tunc aperiēs tum forti=
veritatem rei dixit ad eam. Ferrum nunq̄ ascen tudis sue
dit super caput meum qi nazareꝰ .i. consecratus meretrici
domino sum de vtero matris mee. Si rasum fue a qua deci
rit caput meum: recedet a me fortitudo mea ⁊ de pitur.
ficiā: eroq; sicut ceteri hoīes. Uidensq; illa ꝙ cō
fessus ei esset oēm animū suū: misit ad principes
philistinoꝝ ac mādauit. Ascendite adhuc semel
quia nunc michi aperuit cor suum. Qui ascende E
runt: assumpta pecunia quam promiserant. At il
la dormire eum fecit super genua sua:et ī sinu suo
reclinare caput. Uocauitq; tonsorem et rasit sep=
tem crines eius:et cepit abigere eum ⁊ a se repel
lere. Statim enim de eo fortitudo discessit: dixit=
q;: Philistijm super te samson: qui de somno con=
surgens dixit in animo suo. Egrediar sicut ante su.eodem.
feci: ⁊ me excutiam nesciens ꝙ recessisset ab eo De captio
dominus. Quem cū apprehendissent philistijm: ne sanson
statim eruerunt oculos eius et duxerunt gazam a philistis
vinctū cathenis:et clausum ī carcere molere fece
runt. Iamq; capilli eius renasci ceperant:et prī=
cipes philistinoꝝ cōuenerūt in vnū vt imolarēt F
hostias magnificas dagō deo suo ⁊ epularentur
dicentes. Tradidit deus noster inimicuꝫ nostrū
samson ī manus nostras. Quod etiā populus vi
dens laudabat deum suum eadēq; dicebat. Tra
didit deus noster aduersarium nostrum ī manꝰ
nostras qui deleuit terram nostrā: ⁊ occidit plu=
rimos. Letātesq; per ꝯuiuia sūptis iā epulis pre
ceperunt: vt vocaretꝰ samson et ante eos luderet
Qui adductus de carcere ludebat ante eos: fe=
ceruntq; eum stare inter duas colūnas. Qui di=
xit puero regenti gressus suos. Dimitte me vt tā
gam colūnas quibus omis iminet domus ⁊ recli
net super eas et paululum requiescā. Domꝰ autē Sāson ca=
erat plena viroꝝ ac mulierum: ⁊ erant ibi omnes dere facit
principes philistinoꝝ: ac de tecto et solario circi domum et
ter tria milia vtriusq; sexus spectantes ludentem ita moritꝰ
samson. At ille inuocato domino ait. Dñe deꝰ me cū plibus
us memento mei: ⁊ redde michi nunc fortitudinē philistinis
pristinā deus meus vt vlciscar me de hostibꝰ me
is. et pro amissione duorū luminū vnā vltionē re G
cipiā. Et apprehēdēs ābas colūnas quibus inni
tebatur domus: alterāq; eaꝝ dextera et alteram
leua tenēs ait. Moriatꝰ aīa mea cū philistijm. Cō
cussisq; fortiter colūnis: cecidit domus super oēs
principes et ceteram multitudinē que ibi erat.
Multoq; plures interfecit moriens: q̄ ante viuus
occiderat. Descendentes autē fratres eius ⁊ vni su.14.d.⁊
uersa cognatio tulerūt corpus eius: ⁊ sepelierūt su.15.d.
inter saraa et esthaol in sepulchro patris sui ma
nue iudicauitq; israel viginti annis.

C.S. De Micha et idolo eius et de adolescente
bethleemita sacerdote eius. xvij

A de micha ꝛ ydolo ei᷒

F Uit eo tempoꝛe vir quidã de monte ef
fraim nomine michas: qui dixit ma=
tri sue. Mille cẽtũ argẽteos quos se=
parauerãs: et sup quibus me audiente
iurauerãs: ecce ego habeo: et apud me sunt. Cui
illa respondit. Benedictus filius meus domino.
Reddidit ergo eos matri sue: que dixerat ei. Cõ=
secraui et voui hoc argẽtũ dño: vt de manu mea
suscipiat filius meus et faciat sculptile atq; cõfla
B tile: ꝛ nũc trado illud tibi. Reddidit igitur eos ma
tri sue que tulit ducentos argẽteos: et dedit eos
argẽtario: vt faceret ex eis sculptile atq; confla=
tile quod fuit in domo miche. Qui ediculam quo
q; in ea deo separauit et fecit ephot ꝛ theraphi. i.
C vestem sacerdotalem et idola. Impleuitq; vnius
infra. 8. a. ꝛ 12. d. de sacerdote miche
filioꝝ suoꝝ manũ et fact᷒ est ei sacerdos. In die=
bus illis non erat rex in israel: sed vnusq̃sq; quod
sibi rectũ videbatur hoc faciebat. Fuit quoq; in tẽpe
illo alt̃ adolescẽs de bethleẽ iuda ex cognatione
eius eratq; ipse leuites et hitabat ibi. Egressusq;
de ciuitate bethleẽ pegrinari voluit vbicũq; sibi
cõmodũ reppisset. Cũq; venisset in mõtẽ effraim it̃
faciẽs ꝛ declinasset parũp in domo miche: interro
gatus ẽ ab eo vñ venisset. Qui rñdit. Leuita sum
de bethleem iuda: et vado vt habitẽ vbi potuero
D ꝛ vtile michi eẽ pspexero. Dixitq; micha. Mane
apd me inqt et esto michi parẽs ac sacerdos: da
boq; tibi per ãnos singlos decẽ argẽteos ac ve=
stẽ duplicẽ: ꝛ que ad victũ sũt necessaria. Acquie
uit et mansit apud hoiem: fuitq; illi quasi vnus de
filiis. Impleuit micha manũ eius: et habuit pue
rum sacerdotẽ apd se: nunc scio dicẽs ꝙ benefaci
et michi de᷒ hñti leuitici gñis sacerdotẽ.

C. S. De filiis dan q̃ obtulerũt deos et sacerdo=
tes miche ceperunt. xviii.

I N diebus illis non erat rex in israel: et
tribus dan querebat possessionẽ sibi
A Despoliatione ydoloꝝ miche p tribũ dã consẽtiẽte suo sacerdote.
vt habitaret in ea. Usq; ad illũ eñi diẽ
iter ceteras tribus sorte nõ acceperat mi
serunt ergo filij dan stirpis ꝛ familie sue quinq; vi
ros fortissimos de saraa et esthaol vt explorarẽt
terrã ꝛ diligẽter inspicerẽt. Dixerũtq; eis. Ite ꝛ cõ
siderate terrã. Qui cũ pergẽtes venissẽt i mõtem
effraim ꝛ intrassẽt domũ miche: requieuerũt ibi et a=
gnoscẽtes vocẽ adolescẽtis leuite: vtẽtesq; illius
diuersorio: dixerũt ad eũ. Quis te adduxit? Quid
hic agis? Quã ob causã huc venire voluisti? Qui
rñdit eis. Hec ꝛ hec pstitit michi micha: ꝛ me mer
cede cõduxit vt sĩ ei sacerdos. Rogauerũt aũt eũ
vt consuleret dñm: et scire possẽt an prospero iti=
B nere pgerent: et res hẽret effectũ. Qui respondit
eis. Ite cũ pace. Dñs respicit viã vestrã ꝛ iter q̃ p
gitis. Eũtes igitur quinq; viri venerũt lais: vide
runtq; populũ habitantẽ in ea absq; vllo timore
iuxta consuetudinẽ sidonioꝝ securũ ꝛ quietũ: nul
lo eis penitus resistẽte magnarũq; opũ: et pcul a
sydone atq; a cunctis hoibus separatum. Reuer
siq; ad fratres suos in saraa et esthaol et quid e=
gissent sciscitantibus rñderunt. Surgite et eam᷒
C ad eos. Uidimus enim terram valde opulentam
Nume. 13. c et vberem. Nolite negligere: nolite cessare. Eam᷒
et possideamus eam: nullus erit labor. Intrabi=
mus ad securos i regionẽ latissimã: tradetq; no=
bis dñs locũ i quo nullius rei ẽ penuria eoꝝ que
gignũtur in terra. Profecti igitur sunt de cogna
tione dan de saraa et esthaol sexcenti viri accin=
cti armis bellicis: ascendentesq; manserunt in ca
riathiari iude: qui locus ex eo tẽpore castroꝝ dã
nomẽ accepit: et est post tergũ cariathiari. Inde D
transierunt in montẽ effrai. Cunq; venissent ad
domũ miche. Dixerunt quinq; viri qui prius missi
fuerãt ad cõsiderandã terrã lais ceteris fratribus
suis. nostis ꝙ in domibus istis sit ephot et thera=
phi et sculptile atq; cõflatile. Uidete quid vobis pla
ceat. Et cũ paululũ declinassẽt ingressi sũt domũ
adolescentis leuite qui erat in domo miche salu=
tauerũtq; cum verbis pacificis: sexcenti autem
viri ita vt erant armati stabant añ ostiũ. At illi q̃ E
ingressi fuerant domũ iuuenis sculptile et ephot ꝛ
theraphin atq; conflatile tollere nitebant: et sa=
cerdos stabat ante ostium: sexcentis viris fortissi
mis haud pcul expectantibus. Tuleruntq; igit̃
qui intrauerant sculptile ephot et ydola atq; cõ
flatile. Quibus dixit sacerdos. Quid facitis? Cui
responderunt. Tace et pone digitũ super os tu
um: veniq; nobiscũ vt hẽamus te patrẽ ac sacer
dotem. Quid tibi melius est vt sis sacerdos i do=
mo vnius viri an in vna tribu et familia in israel?
Quod cum audisset acquieuit sermonibus eo= F
rum et tulit ephot et ydola ac sculptile: et profe=
ctus est cum eis. Qui cum pergerent et ãte se ire
fecissent paruulos ac iumẽta: et oẽ quod erat pci
osum iamq; a domo miche essẽt procul: viri q̃ ha=
bitabant in edibus miche cõclamãtes secuti sũt:
et post tergũ clamare ceperunt. Qui cum respe=
xissent dixerunt ad michã. quid tibi vis? cur cla=
mas? qui respondit. Deos meos quos michi feci
tulistis et sacerdotẽ et omnia que habeo: et dicitis
quid tibi est. Dixerũtq; ei filij dan. Caue ne vltra
loquaris ad nos: et veniant ad te viri aio conci= G
tati et ipse cum omni domo tua pereas. Et sic ce= Tribus dã lais ciuitatem oppugnat
pto itinere perrexerũt. Uidẽs aũt micha ꝙ fortio
res se essent reuersus est in domũ suã. Sexcenti
autẽ viri tulerũt sacerdotẽ: et que supra diximus
venerũtq; in lais ad populũ quiescentẽ atq; se=
curũ: ꝛ pcusserũt eos in oꝛe gladij vrbẽq; incẽdio
tradiderunt: nullo penitus ferente presidium: eo
ꝙ pcul habitarent a sydone: ꝛ cũ nullo hominũ
haberent quicq̃ societatis ac negocij. Erat autẽ
ciuitas sita in regione roob: quã rursum extruen
tes habitauerunt i ea. Uocato noie ciuitatis dan
iuxta vocabulum pris sui quẽ genuerat israel q̃
prius lais dicebat. Posueruntq; sibi sculptile: et
ionathã filium gersan filij moysi ac filios eius sa
cerdotes in tribu dan vsq; ad diem captiuitatis
sue. Mansitq; apud eos ydolum miche omni tẽ=
pore quo fuit domus dei in sylo. In diebus illis
non erat rex in israel.

C. S. De leuita ꝛ vxore eius q̃liter ad parẽtes re
uersa: et qualiter a marito reducitur a viris ga=
baa illusa: mortua ẽ a viro suo in duodecim partes A
diuisa in omnẽ terminũ israel mittitur. xix. De quodã viro vna cũ vxore hospite ꝛ pctõ sodome.

F Uit quidã vir leuites hitãs in latere mõ=
tis effraim: qui accepit vxorẽ de bethleẽ iu
de. Que reliquit eum ꝛ reuersa ẽ in do
mum patris sui in bethleem: mansitq;

apud eum q̃ttuor mẽsibus. Secutusq; est eã vir
suus volensq; recõciliari ei atq; blandiri et secũ
reducere: habẽs in comitatu puerum et duos asi
nos. Que suscepit eum et introduxit in domũ pa
tris sui. Quod cũ audisset socer eius eũq; vidisset
B occurrit ei letus: ⁊ amplexatus est hoiem. Man=
sitq; gener in domo soceri tribus dieb' comedẽs
cum eo et bibẽs familiariter. Die autẽ quarto de
nocte consurgens ꝓficisci voluit. Quẽ tenuit so=
cer: et ait ad eũ. Gusta prius pusillũ panis et con
forta stomachum: ⁊ sic proficisceris. Sederuntq;
simul ac comederũt ⁊ biberunt. Dixitq; pat' puel
le ad generũ suum. Queso te vt hodie hic mane=
as pariterq; letemur. At ille consurgẽs cepit vel
le proficisci. Et nichilominus obnixe eũ socer te=
nuit: et apud se fecit manere. Mane autem facto
parabat leuites iter. Cui socer rursũ. Obsecro inq̃t
vt paululũ cibi capias: et assũptis viribus donec
increscat dies: postea ꝓficiscaris. Comederunt
ergo simul: surrexitq; adolescens cũ vxore sua et
puero. Cui rursũ locut' est socer. Cõsidera ꝙ di=
C es ad occasũ declinior sit et ꝓpinquat ad vespe=
2.Re.11.b. rũ. Mane apud me etiã hodie ⁊ duc letũ diem: et
cras ꝓficisceris vt vadas in domũ tuã. Noluit ge
ner acquiescere sermonib' ei': sed statim perrexit
et venit ꝯtra iebus q̃ altero noie vocat' hierlm du
cens secũ duos asinos onustos et cõcubinã. Iã=
q; aderant iuxta iebus et dies mutabat' in noctẽ
Dixitq; puer ad dñm suũ. Ueni obsecro decline=
mus ad vrbẽ iebuseoꝝ et maneamus i ea. Cui re
spondit dñs. Non ingrediar oppidum gentis a=
liene que non est de filiis israel: sed transibo vsq;
gabaa et cũ illuc puenero manebimus in ea: aut
D certe in vrbe rama. Transierunt ergo iebus ⁊ ce=
ptum carpebant iter: occubuitq; eis sol iuxta ga
baa que est in tribu beniamin: diuerterũtq; ad eã
vt manerent ibi. Quo cũ intrassent sedebant in
platea ciuitatis et nullus eos recipere voluit ho=
spitio. Et ecce apparuit homo senex reuertẽs de
agro et de opere suo vesperi: qui et ipse de mon=
te erat effraim: et peregrinus habitabat in gabaa
Homines autem regionis illius erãt filii gemini
E Eleuatisq; oculis: vidit senex sedentẽ hoiem cũ
sarcinulis suis in platea ciuitatis: et dixit ad eũ.
Unde venis: et q̃ vadis? Quo respõdit ei. Profe=
cti sumus de bethleem iuda et pergimus ad lo=
cum nostrum qui est in latere montis effraim. vn
de ieramus in bethleem. Et nunc vadim' ad do=
mũ dei nullusq; sub tectum suũ nos vult recipere
habẽtes paleas ⁊ fenũ in asinoꝝ pabulũ: et panem
ac vinũ in meos ⁊ ancille tue vsus ⁊ pueri qui me=
cũ est. Nulla re indigemus nisi hospitio. Cui rñ=
dit senex. Pax tecũ sit: ego prebebo oia que neces
F saria sunt: tñ q̃so ne in platea maneas. Introdu
De sodo= xitq; eũ in domũ suã et pabulũ asinis prebuit: ac
mia in ga= postq; lauerunt pedes suos recepit eos in conui
baa uiũ. Illis epulãtibus: et post laborẽ itineris cibo
⁊ potu reficientibus corpora venerũt viri ciuitatis
illi' filii belial .i. absq; iugo ⁊ circũdãtes domũ se
nis: fores pulsare ceperũt clamãtes ad dñm dom'
atq; dicẽtes. Educ virũ q̃ igressus est domũ tuã
vt abutamur eo. Egressusq; ẽ ad eos senex et ait.
Gen.9.b. Nolite fratres nolite facere malum hoc: quia in=
gressus est homo hospitium meũ: et cessate ab hac
stultitia. Habeo filiã virginẽ et hic hõ habet ꝯcu=
binã educam eas ad vos vt humilietis eas et vestrã
libidinẽ cõpleatis: tñ obsecro ne scelus hoc con=
tra naturã opemini in virũ. Nolebant acq̃escere
sermonibus illi'. Q̃d cernẽs hõ eduxit ad eos cõ
G cubinã suam et eis tradidit illudẽdã. Qua cũ to=
ta nocte abusi essẽt: dimiserunt eã mane. At mul
er recedentibus tenebris venit ad ostium domus
vbi manebat dñs suus: et ibi corruit. Mane facto
surrexit homo et aperuit ostium vt ceptam exple
ret viam: et ecce concubina eius iacebat añ ostiũ
sparsis in limine manib'. Cui ille putans eam q̃e=
scere loquebatur. Surge vt ambulem'. Qua ni=
chil rñdente intelligẽs ꝙ erat mortua tulit eam ⁊
imposuit asino: reuersusq; est i domũ suã. Quam
cũ esset ingressus arripuit gladiũ: ⁊ cadauer vxo
ris cum ossibus suis in duodeci ptes ac frusta cõ
cidẽs misit in omnes terminos israel. Quod cũ
vidissent singuli conclamabãt. Nunq̃ res tal' fa=
cta est in israel ex eo die quo ascenderunt patres
nostri de egypto vsq; in pñs tps: ferte sniam et in
cõe decernite quid facto opus sit.
C. S. De pugna toti' isrl' ꝑ scelere hoc contra tri
bum beniamin: qualiter filii israel ab eis hic prio ⁊
secũdo victi sunt. Tercio tamẽ vicit israel benia=
A mi nec supsũt de eo nisi sexcenti viri: quia duo mi
De pugna lia q̃ngenti mortui sunt. xx
isrl' ꝯtra tri Egressi itaq; sunt filii israel: et pariter
bũ bẽiami ꝯgregati q̃si vir vnus de dan vsq; Ber=
ꝓpt' pctm sabee: ⁊ terra galaad ad dñm i masphat
pterẽ. omnes quoq; anguli ppłoꝝ et cũcte tri=
bus israel i ecclam ppłi dei ꝯuenerũt q̃draginta
milia peditum pugnatorũ. Nec latuit filios ben=
iamin ꝙ ascendissent filii israel i maspha. Interro
gatusq; leuita maritus mulieris interfecte quo=
modo tm̃ scelus ꝑpetratum esset: rñdit. Ueni i ga
baa beniamin cũ vxore mea illucq; diuerti. Et ec=
ce homines ciuitatis illius circũdederũt nocte do
mum in qua manebam volentes me occidere: et
vxorem meam incredibili furore libidinis vexã=
tes deniq; mortua est. Quam arreptam in frusta
concidi: misiq; partes in omẽs terminos possessi
onis vestre quia nunq̃ tantũ nephas et tã gran
de piaculum factum est in israel. Adestis omnes
filii israel decernite q̃d facere debeatis. Stãsq; ois
populus et quasi vnius hominis sermone respõ=
dit. Non recedemus in tabernacula nostra nec
suam quisq; intrabit domum sed hoc contra ga=
B baa in commune faciemus. Decem viri eligãtur
e centum ex omnibus tribubus israel et centum
de mille et mille et decem milibus vt comportent
exercitui cibaria ⁊ possimus pugnare contra ga
baa beniamin: et reddere ei pro scelere quod me
retur. Conuenit vniuersus israel ad ciuitatem q̃=
si homo vn' eadẽ mẽte vno q̃z consilio: et miserunt
nũcios ad omnẽ tribum beniamin qui dicerent.
Cur tm̃ nephas in vobis repertum est? Tradite
homines de gabaa qui hoc flagitiũ ꝑpetrarunt
vt moriantur: ⁊ auferatur malum de isrl'. Qui no
luerũt fratrũ suoꝝ filioꝝ isrl' audire mãdatũ: sed
ex cũctis vrbib' que sortis sue erant conuenerũt
in gabaa vt illis ferrẽt auxiliũ et contra vniuer=

ſum populum iſrael dimicarent. Inuentiq; ſunt
vigintiquinq; milia de beniamin educentiū gla=
dium preter habitatores gabaa: qui ſeptingenti
erant viri fortiſſimi ita ſiniſtra vt dextra prelian=
tes:et ſic fundis lapides ad certū iaciētes vt ca=
pillū q̄z poſſent percutere:et nequaq̄ in alterā p
C tem ictus lapidis deferretur. Uiro℞ quoq; iſrael
abſq; filiis beniamin inuēta ſūt quadraginta mi=
lia educentium gladios et paratorum ad pugnā
qui ſurgentes venerūt in domū dei hoc eſt in ſy=
lo:conſuluerunt q; dominū atq; dixerunt. Quis
erit in exercitu noſtro princeps certaminis con=
tra filios beniamin? Quibus reſpondit dominus
Iudas ſit dux veſter:ſtatimq; filii iſrael ſurgen=
tes mane caſtrametati ſūt iuxta gabaa:et inde p
cedentes ad pugnā contra beniamī vrbem oppu
gnare ceperunt Egreſſiq; filii beniami de gabaa
occiderunt de filiis iſrael die illo vigintiduo milia
virorum Rurſū filii iſrael et fortitudine et nume
ro confidentes in eodē loco in quo prius certaue
runt:aciem direxerunt: ita tamen vt prius aſcen=
D derent et flerent corā dn̄o vſq; ad noctem:conſu=
lerentq; eum et dicerent. Debem⁹ vltra pcedere
ad dimicandū contra filios beniamin fratres no
ſtros an non? Quibus ille reſpondit. Aſcendite
ad eos et inite certamen. Cumq; filii iſrael altera
die contra filios beniamin ad prelium proceſſiſ=
ſent:eruperunt filii beniamin de portis gabaa:et
occurrentes eis tanta in illos cede bachati ſunt:
vt decem et octo milia virorum educētium gladi
um pſternerent. Quamobrem omnes filii iſra=
el venerunt in domum dei:et ſedentes flebāt co=
ram domino. Ieiunaueruntq; die illo vſq; ad ve
ſperam et obtulerūt ei holocauſta atq; pacificas
victimas et ſuper ſtatu ſuo interrogauerunt Eo
tempore ibi erat archa federis domini et phine=
es filius eleazari filii aaron prepoſitus dom⁹ Cō
ſuluerunt igitur dn̄m atq; dixerunt. Exire vltra
debemus ad pugnā cōtra filios beniami frēs no
ſtros an quieſcere? Quibus ait dn̄s. Aſcendite
Cras em̄ tradā eos in manus veſtras. Poſuerūt
q; filii iſrael īſidias per circuitū vrbis gabaa:ter
cia vice ſicut ſemel et bis contra beniamin exer=
E citum pduxerunt. Sed et filii beniami audacter
eruperunt de ciuitate et fugiētes aduerſarios lō
gius pſecuti ſunt:ita vt vulnerarēt ex eis ſicut pri
mo die et ſc̄d̄o ⁊ cederent p duas ſemitas verten
tes terga qua℞ vna ferebatur in bethel:et altera
in gabaa.atq; pſternerēt triginta circiter viros.
Putauerunt ei ſolito eos more cedere Qui fugā
arte ſimulantes inierūt conſiliū vt abſtraherent
eos de ciuitate et q̄ſi fugientes ad ſupradictas ſe=
tas pducerēt. Oēs itaq; filii iſrl̄ ſurgētes de ſedi
bus ſuis:tetēderūt aciē in loco q̄ vocat̄ baalthā=
mar:inſidie q̄q; q̄ circa vrbē erāt paulatī ſe aperi
re ceperūt et ab occidētali vrbis pte pcedere Sz
et alia decē milia viro℞ de vniuerſo iſrl̄ habitato
res vrbis ad certamina prouocabant ingrauatū
q; eſt bellū contra filios beniamin et non intelle=
xerunt q; ex omni parte illis inſtaret interitus.
Percuſſitq; eos dominus in conſpectu filio℞ iſ=
F rael:et interfecerunt ex eis in illo die vigintiquin
q; milia et centum viros:omnes bellatores ⁊ edu

Iudas dux exercit⁹ iſrael ⁊ prior ſc̄d̄o victi ſz tā ſ vēit p īſidiā ⁊ p fugā ſimulatam

centes gladium. Filii autem beniami cum ſe infe
riores eſſe vidiſſent ceperunt fugere. Quod cer=
nentes filii iſrael dederunt eis ad fugiendum
locum vt ad preparatas inſidias deuenirent q̄s
iuxta vrbem poſuerant. Qui cum repente de lati
bulis ſurrexiſſēt:et bēiamin terga ſedētibus da=
ret ingreſſi ſunt ciuitatē et percuſſerunt eā ī ore
gladij. Signum autem dederāt filii iſrael his q̄s
in inſidiis collocauerant vt poſtq̄ vrbem cepiſſēt
igne accēderent vt aſcendente in altum fumo ca
ptam vrbem demonſtrarent. Quod cum cerne=
rent filii iſrael in ipſo certamie poſiti: putauerūt
enī filii beniamin eos fugere et inſtantius pſeq̄=
bantur ceſis de exercitu eorum triginta viris vt
viderunt quaſi columnā fumi de ciuitate conſcē=
dere.beniami quoq; reſpiciens retro cum captā
cerneret ciuitatem et flammas in ſublime ferri
qui prius ſimulauerant fugaz:verſa facie fortius
reſiſtebant. Quod cum vidiſſent filii beniami: in
fugā verſi ſunt:⁊ ad viam deſerti ire ceperūt:illuc
G quoq; eos aduerſariis perſequētibus. Sed et hi
qui vrbē ſuccēderant occurrerunt eis:atq; ita fa=
ctū eſt vt ex vtraq; parte ab hoſtibus cederentur:
nec erat vlla requies morientium Ceciderunt at
q; proſtrati ſunt ad orientalem plagam vrbis ga
baa. Fuerūt aūt qui in eodē loco interfecti ſūt decē ⁊
octo milia viro℞: oēs robuſtiſſimi pugnatores
Q̄d cū vidiſſēt qui remāſerāt de bēiami fugerūt
ī ſolitudinē:⁊ pgebāt ad petrā cui⁹ vocabulū ē rē=
mō In illa quoq; fuga palātes ⁊ in diuerſa tendē
tes occiderūt quinq; milia viros. Et cum vltra tē
derent pſecuti ſunt eos:et interfecerunt etiā alia
duo milia. Et ſic factū ē vt oēs qui ceciderant de
beniamin in diuerſis locis eſſēt vigintiq̄nq; milia
pugnatores ad bella promptiſſimi. Remāſerūt ita
q; de oī numero bēiami q̄ euadere potuerāt ⁊ fu
gere ī ſolitudinē ſexcēti viri:ſederūtq; in petra rē
mon mēſibus q̄tuor:regreſſi autē filii iſrael oīs
reliquias ciuitatis a viris vſq; ad iumēta gladio
pcuſſerunt: cunctaſq; vrbes:⁊ viculos bēiami vo
rax flamma conſumpſit.
C.S. Ecce ꝟgies dantur in vxores viris q̄ remā
ſerāt de bēiami: de iabes gabaā quē pcuſſerāt reli
q̄as capiūt ex ꝟginib⁹ Sylo ducētib⁹ choros in
dieb⁹ illis nō erat ī iſrl̄ deleuiſſe tribū bēiami noīe
mi cū reliq̄is cibo℞ ſuorum. xxi.
Iurauerāt quoq; filii iſrael in maſpha
⁊ dixerunt. Nullus noſtrū dabit filiis
beniami de filiabus ſuis vxorem Uene
runtq; omnes ad domum dei in ſylo:⁊ A
in conſpectu eius ſedentes vſq; ad veſperam le=
uauerunt vocem: et magno vlulatu ceperunt fle
re: dicentes Quare domine deus iſrael factum
eſt hoc maluz in populo tuo:vt hodie vna tribus
auferretur ex nobis. Altera autem die dilucu=
lo conſurgentes extruxerunt altare obtulerunt=
q; ibi holocauſta et pacificas victimas et dixe=
runt. Quis non aſcendit in exercitum domini
de vniuerſis tribubus iſrael? Grandi enim iura=
mento ſe conſtrinxerant cū eſſent in maſpha: in=
terfici eos q̄ defuiſſent. ductiq; penitētia filii iſrl̄
ſuper fratre ſuo beniamin ceperunt dicere. Abla
ta eſt tribus vna de iſrael. Unde vxores accipiēt. B

infra eodē Separatio iſrael a tribu beniami et poſtea re=cōſiliatio.

Oēs ei i commune iurauimus non daturos nos
his filias nostras Idcirco dixerunt. Quis est de
vniuersis tribubus israel qui non ascendit ad dō
minū in maspha? Et ecce inuēti sunt habitatores
iabis galaad in illo exercitu non fuisse Eo quoqꝫ
tempore cum essēt in sylo nullus ex eis ibi reper
Filii isrł p̄cusserūt hītatores iabis. — tus est. Miserunt itaqꝫ decem milia viros robu=
stissimos: ⁊ p̄ceperunt eis. Ite et percutite habi=
tatores iabis galaad in ore gladii: tam vxores q̄
paruulos eoꝝ et hoc erit quod obseruare debetꝭ
Nu. 31. c. Tribus bē iamī repatur per matrimōia cū aliis tribubus non astrictis iuramento. — Omne generis masculini ⁊ mulieres que cogno
uerunt viros interficite: virgines autem reserua
te. Inuēteqꝫ sunt de iabis galaad quadringente
virgines que nescierunt viri thorum: et adduxe=
runt eas ad castra in sylo in terram chanaā Mi
seruntqꝫ nuncios ad filios bēiamī qui erant in pe
tra rēmon. et preceperunt eis vt eas susciperent
in pace. Veneruntqꝫ filii beniamin in illo tēpore ⁊
et date sunt eis vxores de filiabus iabis galaad:
C — alias autē non reppererūt quas simili modo tra
derēt. Uniuersusqꝫ israel valde doluit et egit pe=
nitentiam sup interfectione vnius tribus ex isra=
el: dixeruntqꝫ maiores natu. Quid faciemus reli
quis qui non acceperunt vxores? Omnes in ben
iamin femine conciderunt: et magna nobis cura
ingentiqꝫ studio prouidendum est ne vna tribus
supra co⁹. — deleatur ex israel. Filias eñ nostras eis dare nō
possumus constricti iuramēto et maledictione q̄
diximus: maledictus qui dederit de filiabus suis
vxorem beniamin. Ceperūtqꝫ consilium atqꝫ di=
xerunt. Ecce solennitas dñi est in sylo anniuersa
ria que sita est ad septētrionē vrbis bethel ad ori
entalem plagam vie que de bethel tēdit ad siche
mam: et ad meridiē oppidi lebona Preceperunt
qꝫ filiis beniamin atqꝫ dixerunt Ite et latitate in
vineis Cumqꝫ videritis filias sylo ad ducendos
choros ex more procedere exite repēte de vineis
et rapite ex eis singuli vxores singulas et pergi=
te in terram beniamin. Cūqꝫ venerint patres ea
rum ac fratres et aduersū vos queri ceperint at=
qꝫ iurgari dicemus eis.. Miseremini eorum. Nō
enim rapuerunt eas iure bellantium atqꝫ victoꝝ
sed rogantibus vt acciperent non dedistis: ⁊ a ve
stra parte peccatum est. Feceruntqꝫ filii beniami
vt sibi fuerat imperatum: et iuxta numerum suū
rapuerunt sibi de his que ducebant choros vxo=
res singulas: abieruntqꝫ in possessionem suā edi
ficantes vrbes et habitantes in eis. Filii quoqꝫ isra
el reuersi sunt p tribus ⁊ familias in tabernacula
s. 17. c. 7. 18 a. — sua. In dieb⁹ illis non erat rex in israel: sꝫ vnusqꝫ
qꝫ quod sibi rectum videbatur hoc faciebat

¶ Explicit liber Judicum
Incipit liber Ruth.

C. S. Elimelech cum vxore Noemi et filiis pe
grinātur in Moab. quo mortuo cum filiis noemi
vxor eius in bethleem reddit cū Ruth nuru sua:
et dicit nolite me vocare Noemi. vnde Ruth cur=
rit. Capitulum. j.

In diebus A
de noemi ⁊ ruth et orpha viduis in exēplū viduarum
vnius iudicis qñ iudices
preerant: fctā est fames i
terra Abiitqꝫ hō de beth
leem iuda vt pegrinaret
in regione moabitide cū
vxore sua ac duobus libe
ris. Ipse vocabatur elime
lech: et vxor eius noemi: et duo filii alter maalon
et alr̄ chelion: effratei de bethleem iuda. Ingres=
siqꝫ regionē moabitidē morabant ibi. Et mortu=
us est elimelech maritus noemi: remansitqꝫ ipsa
cū filiis. Qui acceperunt vxores moabitidas q̄ꝝ
vna vocabatur orpha: alteraqꝫ ruth Manserūt=
qꝫ ibi decē annis: et ambo mortui sūt: maalō vide
licet et chelion: remansitqꝫ mulier orbata duob⁹
liberis ac marito. Et surrexit vt in patriā perge=
ret cū vtraqꝫ nuru sua de regione moabitide. Au
dierat eñ q̄ respexisset dñs pplm̄ suū et dedisset
eis escas. Egressa est itaqꝫ de loco peregrinatio= B
nis sue cū vtraqꝫ nuru: ⁊ iam in via reuertendi po=
sita in terra iuda dixit ad eas. Ite in domum ma
tris vestre. Faciat vobiscū dñs miam: sicut fecistꝭ
cum mortuis et mecū. Det vobis inuenire requi=
em in domibus viroꝝ quos sortiture estis. Et o=
sculata est eas. Que eleuata voce flere ceperunt
et dicere. Tecū pergemus ad populū tuū. quib⁹
illa respondit Reuertimini filie mi Cur venitꝭ me
cū? Nū vltra hēbo filios i vtero meo. vt viros ex
me sperare possitis. Reuertimini filie mee et abi
te. Jam enim senectute confecta sum: nec apta vi C
culo coniugali Etiam si possem hac nocte cōcipe
re et parere filios si eos expectare velitis donec
crescant et annos pubertatis impleant ante eri=
tis vetule q̄ nubatis. Nolite queso filie mee face
re hoc: quia vestra angustia magis me premit et
egressa est manus domini cōtra me Eleuata igit
voce rursum flere ceperūt. Orpha osculata est so
crū ac reuersa est: ruth adhesit socrui sue. Cui di
xit noemi. En reuersa est cognata tua ad popu
lum suum et ad deos suos vade cum ea. Que re=
spondit. Ne aduerseris michi vt relinquam te et
abeam. Quocunqꝫ enim perrexeris: pergam: et
vbi morata fuerꝭ: et ego parit' morabor Ppl's tu⁹ 2. Re. 15. c.
ppl's meus: et deus tuus deus me⁹ Que te t'ra su
sceperit morientem: in ea moriar ibiqꝫ locū acci=
piam sepulture. Hec michi faciat deus: et hec ad
dat si non sola mors me et te separauerit. Uidēs D
ergo noemi q̄ obstinato ruth animo decreuisset
secū pgere: aduersari noluit nec ad suos vltra re=
ditum persuadere. profecteqꝫ sunt simul et vene=
runt in bethleem. Quibus vrbem ingressis velox
apud cunctos fama percrebruit: dicebantqꝫ mulie
res. Hec est illa Noemi. Quibus ait. Ne vocetis
me noemi. i. pulchram: sed vocate me mara. id est
amarā: q: amaritudine valde repleuit me omps.
Egressa sū plēa: ⁊ vacuā reduxit me dñs Cur ꝙ vo
catis me noemi quā dñs hūiliauit: et afflixit oīpo
tēs? Venit ergo noemi cū ruth moabitide nuru
sua de terra pegrinatiōis sue: ac reuersa ē i beth=
leem qñ primū hordea metebātur.

C.S. Ruth in agro booz cognati Noemi cum
gr̄a eius spicas colligit post messores ex quibus
fuerat saturata apud booz. Capl'm .ij.

A De Ruth colligēdo spicas ī agro booz.

A Erat aūt viro elimelech consanguineꝰ
hō potēs ⁊ magnarū opum noīe booz
Dixitqꝫ ruth moabitis ad socrū suam.
Si iubes vadā in agrū ⁊ colligā spicas
q̄ fugerint manꝰ metētiū vbicūqꝫ clementis in me
patrisfamilias repperero gratiā? Cui illa rn̄dit.
Uade filia mi. abijt itaqꝫ ⁊ colligebat spicas post
terga metētiū. Accidit autē vt ager ille haberet
dn̄z noīe booz q̄ erat de cognatiōe elimelech. Et
ecce ip̄e veniebat de bethleē: dixitqꝫ messoribus.
Dn̄s vobiscū. Qui rn̄derūt ei. Bn̄dicat tibi dn̄s.
Dixitqꝫ booz iuueni q̄ messoribꝰ p̄erat cuiꝰ ē hec
B puella? Cui rn̄dit. Hec est moabitis q̄ venit cum
noemi de regione moabitide: ⁊ rogauit vt spicas
colligeret remanētes: sequēs messoꝝ vestigia et
de mane vsqꝫ nunc stat in agro: ⁊ nec ad momētū
q̄dē domū reuersa est. Et ait booz ad ruth. Audi
filia. Ne vadas in alterū agrū ad colligēdū: nec
recedas ab hoc loco: sed iūgere puellis: ⁊ vbi mes-
suerint seq̄re. Mandaui eīm pueris meis vt nemo
molestus sit tibi: sed etiā si sitieris vade ad sarci-
nulas ⁊ bibe aquas de quibus ⁊ pueri mei bibūt
Que cadēs in faciē suā: ⁊ adorās sup̄ terrā dixit
ad eū Unde michi hoc vt inuenirē grām ante ocu
los tuos: ⁊ nosse me dignareris p̄egrinā mulierē
C Cui ille rn̄dit. Nunciata sunt michi oīa q̄ feceris
socrui tue: post mortē viri tui: ⁊ ꝙ reliqueris parē
tes tuos ⁊ terrā in qua nata es ⁊ veneris ad pplm̄
quē antea nesciebas. Reddat tibi dn̄s ꝓ ope tuo
⁊ plenā mercedē recipias a dn̄o deo isrl' ad quē
venisti: ⁊ sub cuiꝰ ꝯfugisti alas. Que ait. Inueni
gratiā apud oculos tuos dn̄e mi: qui consolatus
es me: ⁊ locutus es ad cor ancille tue: q̄ non sum si
milis vnius puellarū tuarū. Dixitqꝫ ad eam booz
Quando hora vescendi fuerit veni huc ⁊ comede
panē: ⁊ intinge buccellā tuā in aceto. Sedit itaqꝫ
ad messorū latꝰ ⁊ ꝯgessit polentā sibi. comeditqꝫ ⁊
saturata est: ⁊ tulit reliquias. Atqꝫ īde surrexit vt
spicas ex more colligeret. Precepit aūt booz pu
eris suis dicens. Etiam si vobiscū metere volue-
rit ne prohibeatis eam: et de vestris quoqꝫ mani
pulis proijcite de industria: ⁊ remanere ꝑmittite
vt absqꝫ rubore colligat: ⁊ colligentē nemo corri-
piat. Collegit ergo in agro vsqꝫ ad vesperam: et
que collegerat virga cedens ⁊ excutiens: inuenit
hordei quasi ephi mensuraz .i. tres modios quos
portans reuersa est in ciuitatem et ostēdit socrui
sue insuper protulit ⁊ dedit ei de reliquijs cibi sui
D quo saturata fuerat. Dixitqꝫ ei socrꝰ sua. Ubi ho-
die collegisti: ⁊ vbi fecisti opus? Sit benedictus
q̄ misertus est tui. Indicauitqꝫ ei apud quē esset
operata: ⁊ nomē dixit viri ꝙ booz vocaretur. Cui
respondit noemi. Benedictus sit a dn̄o q̄m can-
dem grām quā prebuerat viuis seruauit ⁊ mortu
is. Rursūqꝫ ait. Propinquus noster est homo. Et
ruth. hoc quoqꝫ inquit p̄cepit michi vt tādiu mes-
soribus eius iūgerer donec oēs segetes meterē-
tur. Cui dixit socrus. Melius ē filia mi vt cū puel
lis eius exeas ad metendū: ne in alieno agro quis
piam resistat tibi. Iuncta est itaqꝫ puellis booz: ⁊
tandiu cum eis messuit donec hordea ⁊ triticum
in horreis conderentur.

C.S. Iuxta consilium Noemi Ruth in agro
ad pedes booz dormit: petit extendi pallium su-
per se: ⁊ dormit secuz vsqꝫ ad mane. sex hordei mo
dios ad socrum reportat. Capl'm .iij.

A Ruth q̄rit vt booz suscitet semē mariti mortui.

A Postq̄ autem reuersa est ad socrum su-
am audiuit ab ea. Filia mi queram tibi
requiē ⁊ ꝓuidebo vt bene sit tibi Booz
iste cuius puellis in agro iuncta es pro
pinquus noster est: ⁊ hac nocte aream hordei vē
tilat. Lauare igit̄ ⁊ vngere ⁊ īduere cultioribꝰ ve
stimētis ⁊ descēde in areā. Non te videat hō do-
nec esum potūqꝫ finierit. Quando autē ierit ad
dormiendum: nota locum in quo dormiat. Ueni-
esqꝫ ⁊ discooperies pallium quo operitur a par-
te pedum: ⁊ proijcies te ⁊ ibi iacebis. Ipse autem
B dicet tibi q̄d agere debeas. Que respōdit. Quic
quid preceperis faciam. Descenditqꝫ in aream ⁊
fecit omnia que sibi imperauerat socrus. Cumqꝫ
comedisset booz ⁊ bibisset et factus esset hilarior
issetqꝫ ad dormiendum iuxta aceruuz manipulo
rum: venit abscōdite ⁊ discooperto a pedibus eiꝰ
pallio se proiecit. Et ecce nocte iam media expa-
uit homo ⁊ conturbatus est: viditqꝫ mulierem ia-
cētem ad pedes suos: ⁊ ait illi. Que es? Illaqꝫ re
spondit. Ego sum Ruth ancilla tua. Expāde pal
lium tuum super famulam tuaz: quia propiquus
C es. Et ille. Benedicta inquit es a dn̄o filia: ⁊ prio
rem misericordiam posteriore superasti: quia nō
es secuta iuuenes pauperes siue diuites. Noli er
go metuere: sed quicquid dixeris michi faciam ti
bi. Scit enim oīs populus qui habitat intra por
tas vrbis mee mulierem te esse virtutis. Nec ab-
nuo me propinquum: sed alius est me propinqui
or. Quiesce ac nocte: et facto mane: si te voluerit
propinquitatis iure retinere bene res acta est: sin-
autem ille noluerit: ego te absqꝫ vlla dubitatione
suscipiā. Uiuit dn̄s. Dormi vsqꝫ mane. Dormiuit
itaqꝫ ad pedes eius vsqꝫ ad noctis abscessū. Sur
rexit itaqꝫ anteq̄ homīes se cognoscerēt mutuo
⁊ dixit booz. Caue ne quis nouerit ꝙ huc veneris
Et rursum. expāde inquit palliū tuuz quo operi-
ris et tene vtraqꝫ manu. Qua extendente ⁊ tenē-
te: mensus est sex modios hordei: et posuit super
eam. Que portans ingressa est ciuitatem ⁊ venit
ad socrum suam. Que dixit ei. Quid egisti filia?
Narrauitqꝫ ei oīa que sibi fecisset homo. Et ait
Ecce sex modios ordei dedit michi ⁊ ait. nolo va
cuam te reuerti ad socrum tuam. Dixitqꝫ noemi
Expecta filia donec videamus quem res exitum
habeat: neqꝫ enim cessabit homo: nisi compleue-
rit quod locutus est.

C.S. Booz suscipit ius propinquitatis a propi-
quo viri premortui Ruth. calciamento soluto su-
scipit Ruth vxorem. generat obeth patrem da-
uid. narratur generatio phares. iiij.

A Ascendit ergo booz ad portā ⁊ sedit ibi
Cumqꝫ vidisset propinquum preterire
de quo prius sermo habitꝰ est dixit ad
euz. Declina paulisper ⁊ sede hic vocās

Propinq= oꝛ parens mariti sth cedit ius suū booz.

eum nomine suo. Qui diuertit et sedit. Tollens
autem booz decem viros de senioꝛibus ciuitatis
dixit ad eos. Sedete hic. Quibus residentibus
locutus est ad pꝛopinquum Partem agri fratris
nostri elimelech vendet noemi que reuersa est de
regione moabitide: quod audire te volui et tibi
dicere coꝛam cunctis sedētibus et maioꝛibus na
tu de populo meo. Si vis possidere iure pꝛopin=
quitatis eme et posside. Si autem displicet tibi
hocipsum indica michi vt sciam quid facere de=
beam. Nullus enim est pꝛopinquus excepto te q̄
pꝛioꝛ es: et me qui secundus sum. At ille respon=
B dit. Ego agrum emam. Cui dixit booz. Quando
emeris agrum de manu mulieris: Ruth quoqꝫ
moabitidem que vxoꝛ defuncti fuit debes accipe
re vt suscites nomen pꝛopinqui tui in hereditate
sua. Qui respōdit. Cedo iuri pꝛopinquitatis. Ne
qꝫ enim posteritatem familie mee delere debeo.
Tu meo vtere pꝛiuilegio quo me libenter carere

De solutione calcia= menti in si= gnum ces= sionis.

pꝛofiteoꝛ. Hic autem erat mos antiquitus in isrl'
inter pꝛopinquos: vt si quando alter alteri suo iu
ri cedebat vt esset firma concessio soluebat homo
calciamentum suū ⁊ dabat pꝛopinquo suo. Hoc
erat testimonium cessionis in israel. Dixit ergo
C pꝛopinquo suo booz. Tolle calciamētum. Quod
statim soluit de pede suo. At ille maioꝛibus natu
et vniuerso populo: testes vos inquit estis hodie
ꝙ possederim omnia que fuerunt elimelech ⁊ che
lion ⁊ maalon tradente noemi et ruth moabiti=
dem vxoꝛem maalon in cōiugium sumpserim vt
suscitem nomen defuncti in hereditate sua ne vo
cabulum eius de familia sua ac fratribus ⁊ popu
lo deleatur. Uos inquam huius rei testes estis.
Respondit omnis populus q̄ erat in p[illegible] ⁊ ma=
ioꝛes natu. Nos testes sumus. Faciat dominus
hanc mulierem que ingreditur domum tuam si=
cut rachel et lyam que edificauerunt domum is=
rael vt sit exemplum virtutis in effrata et habe=

Bñdictio ppl'i supra booz ⁊ ruth ex qb' na= scit obeth.

at celebꝛe nomen in bethleem. Fiatqꝫ domus tua
sicut domus phares quem thamar peperit iude:
de semie quod tibi dederit dominus ex hac puel
la. tulit itaqꝫ booz ruth ⁊ accepit vxoꝛē: ingressus
est ad eam et dedit illi dominus vt conciperet et
D pareret filium. Dixeruntqꝫ mulieres ad Noemi.
Benedictus dominus qui non est passus vt defi
ceret successoꝛ familie tue: et vocaret nomen eius
in israel: ⁊ habeas qui consoletur animam tuā ⁊
enutriret senectutem. De nuru eni tua natus est
qui te diliget ⁊ multo tibi melioꝛ est q̄ si septē ha=
beres filios. Susceptumqꝫ noemi puerum posu=
it in sinu suo et nutricis ac gerule fungebatur of=
ficio. Uicine autem mulieres congratulantes ei
⁊ dicentes: natus est filius noemi: vocauerunt no

Descriptō gnationū. i. para. 2. b. Math. i. a.

men eius obed. Hic est pater ysai patris dauid.
He sunt gnationes phares. Phares genuit esrō.
Esrō genuit aran. Aran genuit aminadab. Ami
nadab genuit naason Naason genuit salmō. Sal
mon genuit booz. Booz genuit obed. Obed ge=
nuit ysai. ysai genuit dauid regem.

¶ Explicit liber Ruth.

¶ Incipit pꝛologus sancti hieronimi in libꝛos Regum.

De litteris sm liguas.

Uiginti et duas litteras esse apud he=
bꝛeos syroꝛum quoqꝫ lingua ⁊ chaldeo
rum testatur que hebꝛee magna ex par
te confinis est. Nam et ipsi vigintiduo
elementa habent eodem sono: sed diuersis chara
cteribus. Samaritani etiā pentatheucum moy
si totidem litteris scriptitāt figuris tantum ⁊ api
cibus discrepantes. Certumqꝫ est esdram scribā
legisqꝫ doctoꝛem post captam hierosolimam ⁊ in
staurationē templi sub zoꝛobabel alias litteras
repperisse quibus nūc vtimur: cum ad illud vsqꝫ
tempus. iidem samaritanoꝛum ⁊ hebꝛeoꝛum cha
racteres fuerint. In libꝛo quoqꝫ numeroꝛum hec
eadem supputatio: sub leuitarum ac sacerdotum
censu mystice ostēditur. Et nomen domini tetra
grammaton in quibusdam grecis voluminibus
vsqꝫ hodie antiquis expꝛessum litteris inuenim'
Sed et psalmi tricesimussextus ⁊ centesimusdeci
mus: ⁊ centesimusundecimus: ⁊ centesimusdeci=
musoctauus: ⁊ cētesimusquadragesimusquartus
q̄q̄ diuerso scribantur metro: tamen eiusdē nu
meri texuntur alphabeto. Et hieremie lamenta=
tiōes et oꝛatio eius: salomonis quoqꝫ in fine pꝛo=
uerbia: ab eo loco in quo ait. Mulierem foꝛtem
quis inueniet? Eisdem alphabetis vel incisioni=

Prouerbioꝛū. 31. b

bus supputantur. Poꝛro quinqꝫ littere duplices
apud hebꝛeos sunt: caph: mem: nun: phe: sade. Ali
ter enim scribūtur per has pꝛincipia medietatesqꝫ
verboꝛum: aliter fines. vñ ⁊ a plerisqꝫ libꝛi du=
plices estimantur: samuel malachim: dabꝛeiamī:
esdras: hieremias: cum cynoth id est lamentatio
nibus suis. Quomodo igitur vigintiduo elemen
ta sunt p que scribim' hebꝛaice omne quod loqui
mur: et eoꝛum initijs vox humana compꝛehendi
tur: ita vigintiduo volumina supputantur: quib'
quasi litteris et exoꝛdijs in dei doctrina tenera
adhuc et lactens viri iusti eruditur infantia. Pꝛi
mus apud eos liber vocatur bꝛesith: quē nos ge=

Prim' oꝛdo est. De qnqꝫ libꝛis moysi

nesim dicimus. Secūdus ellesmoth qui exodus
appellatur. Tertius vagechra id est leuiticus.
Quartus vagedaber: quem numerum vocamus
Quintus elleaddabarim: qui deuteronomium
pꝛenotatur. Hi sunt quinqꝫ libꝛi moysi: quos pꝛo
pꝛie thoꝛat id est legem appellant. Secundum

Secūd' libꝛoꝝ oꝛdo ē pphārū. Ruth. i. a.

pꝛophetarum oꝛdinem faciunt ⁊ incipiunt ab ie=
su filio naue: qui apud illos iosue ben nun dicitur
Deinde subtexunt sopthim: id est iudicum libꝛū
⁊ in eundem compīgunt ruth: quia in diebus iu=
dicum facta eius narratur hystoꝛia. Tertius se=
quitur samuel quem nos regnoꝛum pꝛimum ⁊ se
cundum dicimus. Quartus malachim id est re=
gum: qui tertio et quarto regnoꝛum volumine cō
tinetur. Meliusqꝫ multo est malachim: id est re=
gum q̄ malachoth: id est regnoꝛum dicere. Non
enim multarum gentium describit regna: sed vni
us israelitici populi qui tribubus duodecim con

Terti' oꝛdo libꝛoꝛū ē agiographis.

tinetur. Quintus est esaias. Sextus hieremias.
Septimus ezechiel. Octauus liber duodecim
pꝛophetarum: qui apud illos vocatur thareasra
Tertius oꝛdo: agiographa possidet. Et pꝛimus

liber icipit ab iob. Scđs a dauid quē quīqꝫ icisio. nibꝰ ⁊ vno psalmoꝝ volumie cōpheđūt. Tertiꝰ ē salomō: tres libros hñs ꝓuerbia q̄ illi pabolas. i. masloth appellāt. Quartꝰ ecclesiasten. i. coeleth. Quintus est canticum canticorum: quem titulo syrasyrim prenotant. Sextus est daniel. Septimus dabreiamin id est verba dierum quod significantius chronicon totius diuine hystorie possumus appellare: qui liber apud nos paralipomenō primus ⁊ secūdus inscribit. Octauus esdras: q̄ ⁊ ipse similiter apđ grecos ⁊ latinos in duos libros diuisus ē. Nonus hester. Atqꝫ ita fiūt pariter
Numerꝰ librorū veteris testamenti. veteris legis libri viginti duo. i. moysi qnqꝫ: ⁊ pphetarū octo: agiographorū nouē q̄ꝗ̄ nōnulli ruth ⁊ cynoth iter agiographa scriptitēt: ⁊ hos libros i suo putent numero supputādos: ac per hoc esse priscę legis libros viginti quattuor q̄s sub nūero viginti quattuor seniorꝰ apocalypsis iohānis iducit: adorātes agnū ⁊ coronas suas ꝓstratis vultibus offerentes: stātibꝰ corā quattuor aialibꝰ oculatis añ ⁊ retro. i. in ꝑteritū ⁊ in futurū respiciētibus: et indefessa voce clamātibꝰ: scrūs scrūs scrūs dñs deꝰ oṕs q̄ erat ⁊ q̄ est: ⁊ q̄ vēturꝰ est. Hic prologus scripturarū: quasi galeatū pricipiū oībꝰ li-
Apo. 4. e. Prologus galeatus. bris quos de hebreo vertimꝰ in latinū conuenire pōt: vt scire valeamꝰ q̄d extra hos ē inter apocripha esse ponēdū. Igit sapiētia q̄ vulgo salomonis inscribit: ⁊ iesu filij syrach liber: ⁊ iudith: ⁊ thobias: ⁊ pastor nō sunt in canone. Machabeorum primū librū hebraicū reppert. Scđs grecus est: qđ ex ipsa phrasi ꝓbari pōt. Que cum ita se habeant: obsecro te lector: ne laborē meū reprehēsionē estimes ātiquoꝝ. In tēplo dei offert vnusquisqꝫ qđ pōt. Alij aurū argentū ⁊ lapides p̄ciosos: alij byssum ⁊ purpurā ⁊ coccū offerūt ⁊ hyacinthum. Nobiscū bene agit si obtulerimus pelles ⁊ capra-
1. Cho. 11. c rū pilos. Et tamē apostolus contēptibiliora nr̄a magis necessaria iudicat. Unde ⁊ tota illa tabernaculi pulchritudo ⁊ p singulas species ecclesię ꝑsentis futurecqꝫ distictō pellibꝰ tegit ⁊ cilicijs: ardorēqꝫ solis ⁊ iniuriā imbriū ea q̄ viliora sunt prohibēt. Lege ergo primū samuel ⁊ malachim meū Meū inquā meū. Quicq̄d eñ crebrius vertēdo ⁊ emēdādo sollicitiꝰ ⁊ didicimꝰ ⁊ tenemꝰ: nostrū est. Et cū intellexeris qđ antea nesciebas: vel interpretē me estimato si gratꝰ es: vel paphrastē si ingratꝰ: q̄ꝗ̄ michi oīno cōscius non sim: mutasse me q̄ppiā de hebraica ṽitate. Certe si icredulꝰ es lege grecos codices ⁊ latinos ⁊ cōfer cū his opusculis q̄ nup emēdauimꝰ ⁊ vbicūqꝫ discrepare iter se viderꝭ iterroga quēlibet hebreoꝝ cui magꝭ accomodare debeas fidē: ⁊ si nr̄a firmauerit puto q̄ eū nō estimes coniectorē vt i eodē loco mecū istꝭ diuinauerit. Sꝫ ⁊ vos famulas xp̄i rogo q̄ dñi discūbētis p̄ciosissima fidei myrrha vngitis caput q̄ neq̄q̄ saluatorē q̄rit̄ i sepulchro q̄bꝰ iā ad p̄rēs xp̄s ascēdit: vt ↄtra latrātes canes q̄ aduersū me rabido ore desęuiūt: ⁊ circūeunt ciuitatē atqꝫ i eo se doctos arbitrāt: si alijs detrahāt orōnū vr̄aꝝ clypeos oppōat̄. Ego sciēs hūilitatē meā: illiꝰ sp̄
Ps. 38. sēꝑ recordabor. Dixi custodiā vias meas: vt non delinquā i ligua mea. Posui ori meo custodiā: cū cōsisteret pctōr aduersū me. Obmutui ⁊ hūiliatꝰ sū ⁊ silui a bonis. Explicit prologus.

Incipit liber samuel

¶ C. S. De helchana ⁊ duabus vxoribus eius fenenna fecunda emulatur annam pulchram et sterilem. anna flet: nec capit cibum. Anna a domino prolem postulat. Samuel nascitur: ablactatur et domino offertur. Capitulum. i.

Dit vir vnus de ramathaim sophim de monte effraim: ⁊ nomen eius helchana: filiꝰ hieroboan: filij heliu: filij thau: filij suph effrateus et habuit duas vxores: nomen vni anna: ⁊ nomen secunde fenenna. Fueruntqꝫ fenenne filij: anne autē non erant liberi. Et ascendebat vir ille de ciuitate sua statutis diebꝰ vt adoraret ⁊ sacrificaret dño exercituū in sylo. Erant aūt ibi duo filij heli: ofni ⁊ phinees sacerdotes dñi. Uenit ergo dies ⁊ imolauit helchana: deditqꝫ fenenne vxori sue ⁊ cūctis filijs eius ⁊ filiabus partes. Anne aūt dedit partē vnā tristis: q̄r annā diligebat. Dñs autem concluserat uuluam eius affligebat quoqꝫ eā emula eiꝰ: ⁊ vehemēter angebat: ita tū vt exprobraret q̄ dñs ↄclusisset vuluā eiꝰ. Sic q̄ faciebat p singulos annos cū redeūte tpe ascēderent ad templū dñi: ⁊ sic prouocabat eam. Porro illa flebat ⁊ nō capiebat cibū. Dixit ergo ei helchana vir suus: anna cur fles ⁊ quare non comedis ⁊ quaobrē affligit cor tuū? Nunq̄d non ego melior tibi sum q̄ decē filij? Surrexit autē anna postq̄ comederat ⁊ biberat in sylo. Et hely sacerdote sedente sup sellam ante postes domus dñi cū esset anna amaro animo: orauit ad dñm flens largiter: ⁊ votū vouit dicens. Dñe exercituū si respiciens videris afflictionē famule tue ⁊ recordatus mei fueris: nec oblitus ancille tue dederisqꝫ serue tue sexum virilē: dabo eū dño oībus diebus vite eius: ⁊ nouacula nō ascendet sup caput eius. Factū est aūt cū illa multiplicaret p̄ces corā dño vt heli obseruaret os eius. Porro anna loq̄batur in corde suo tantūqꝫ labia eius mouebant ⁊ vox penitus nō audiebat. Estimauit ergo eā heli temulentam: dixitqꝫ ei. Usqꝫ quo ebria eris. Digere paulisper vinū quo mades. Respondens anna. Nequaq̄ inq̄t dñe mi. Nā mulier ifelix nimis ego sū vinūqꝫ et oē quod inebriare potest non bibi: sed effudi aīam meā in cōspectu dñi. Ne reputes ancillā tuam quasi vnā de filiabus belial: quia ex multitudine doloris ⁊ meroris mei locuta sum vsqꝫ in p̄ns. Tūc heli ait ei. Uade in pace: ⁊ deꝰ isrl̄ det tibi petitionē tuā quā rogasti eū. At illa dixit Utinā inueniat ancilla tua gratiam in oculis tuis: ⁊ abijt mulier in viam suā ⁊ comedit: vultusqꝫ illius non sunt amplius in diuersa mutati. Et surrexerūt mane ⁊ adorauerunt corā dño: reuersiqꝫ sunt ⁊ venerūt in domū suam ramatha. Cognouit aūt helchana annam vxorem suā: ⁊ recordatꝰ

Right margin notes:
A Helchana habuit anna3 sterilē et fenennā vxores.
Anna affligit ꝓpꝫ opprobrium sterilitatis ⁊ orat ꝓ ple ⁊ exaudit.
B
Iudi. 13. a.
C
Infra. 20.
Samuel.

est eius dñs:ꝛ factuȝ est post circulũ dierum con=
cepit anna ꝛ peperit filiũ:vocauitq̧ nomen eius
D samuel:eo ꝙ a dño postulasset eũ. Ascendit autẽ
vir eius helcana ꝛ oĩs domus eius vt immolaret
dño hostiã solẽnem ꝛ votũ suum:ꝛ anna non ascẽ
dit. Dixit eñ viro suo:nõ vadã donec ablactetur
infans:ꝛ ducã eũ vt appareat ante cõspectũ dñi:
ꝛ maneat ibi iugiter Et ait ei helcana vir su⁹. Fac
quod bonuȝ tibi videtur:ꝛ mane donec ablactes
eũ:precorq̧ vt impleat dñs verbũ suum. Mansit
ergo mlier ꝛ lactauit filiũ suũ donec amoueret eũ
a lacte. Et adduxit eũ postq̄ secũ ablactauerat ĩ
vitulis tribus:et trib⁹ modijs farine et amphora

Offert samuel heli sacerdoti iuxta votũ

vini:ꝛ adduxit eũ ad domũ dñi in sylo. Puer aũt
erat adhuc infantulus:et ĩmolauerunt vituluȝ et
obtulerunt pueruȝ heli. Et ait anna. Obsecro mi
dñe:viuit anima tua. Ego sum illa mulier q̄ steti
corã te hic orans dñȝ ꝑ puero isto. Oraui ꝛ dedit
michi dñs petitionẽ meã quã postulaui euȝ. Id=
circo ꝛ ego cõmodaui eũ dño cũctis diebus q̄b⁹
fuerit accomodatus dño. Et adorauerũt ibi dñȝ
Et orauit anna ꝛ ait.

C. S. De cãtico anne. de peccato filiorum heli: ofni
ꝛ phinees. de tunica samuelis ꝛ fecũditate matris
eius. Heli moritur. reprehẽdit filios venit vir dei
ad heli q̄ mortẽ filiorũ eius ꝛ ablationẽ sacerdo=
tij predicit:ꝛ christũ ꝑmittit. ij.

A

Cãticũ anne ppt ꝓlẽ a deo datã sibi.

Exultauit cor meũ in dño:ꝛ exaltatũ est
cornu meũ ĩ deo meo. Dilatatũ est os
meũ sup inimicos meos: q̄r letata suȝ ĩ
salutari tuo. Non est sanctus vt est dñs
neq̧ enim est alius extra te:nõ est fortis sicut de⁹
nr̃. Nolite multiplicare loqui sublimia gloriãtes.
Recedãt vetera de ore vestro:q̄r de⁹ scientiarum
dñs est ꝛ ipsi ꝑparant cogitationes. Arcus forti=
um supatus est:ꝛ infirmi accincti sunt robore. Re
pleti prius ꝑ panibus se locauerunt:ꝛ famelici sa
turati sunt. Donec sterilis peperit plurimos et q̄
Tobi. 13. a. Sap. 19. b. multos habebat filios infirmata est. Dñs mortifi
cat ꝛ viuificat:deducit ad inferos ꝛ reducit. Dñs
pauperẽ facit ꝛ ditat:humiliat ꝛ subleuat. Susci=
tat de puluere egenuȝ:ꝛ de stercore eleuat paupe
rem:vt sedeat cũ principib⁹ ꝛ soliuȝ glorie teneat
B Dñi enĩ sunt cardines terre:ꝛ posuit sup eos orbẽ
Ps. 112. Pedes sanctorũ suorum seruabit ꝛ impij in tenebris
cõticescent quia nõ in fortitudine sua roborabit
vir. Dñȝ formidabũt aduersarij ei⁹ ꝛ sup ipos ĩ ce
lis tonabit Dñs iudicabit fines t're:ꝛ dabit iperiũ
C regi suo ꝛ sublimabit cornu christi sui. Et abijt hel
cana in ramatha in domũ suã. Puer aũt erat mi=
nister in conspectu dñi ante faciẽ heli sacerdotis

Pctm̃ filiorum heli sacerdotis

Porro filij heli filij belial nesciẽtes dñm neq̧ offi
ciũ sacerdotũ ad pplȝ:sed quicũq̧ ĩmolasset victi
mã veniebat puer sacerdotis dũ coquerent car=
nes ꝛ habebat fuscinulã tridentẽ in manu sua: et
mittebat eã in lebetem vel in caldariã:aut in ollã
siue in cacabũ:ꝛ omne quod leuabat fuscinula tol
lebat sacerdos sibi: sic faciebant vniuerso israeli
venientiũ in sylo. Etiam anteq̄ adolerent adipẽ
veniebat puer sacerdotis ꝛ dicebat imolãti. Da
michi carnẽ vt coquã sacerdoti. Non enim acci=
D piam a te carnem coctaȝ sed crudã. Dicebatq̧ illi
immolans. Incendatur primum iuxta morẽ ho
die adeps ꝛ tolle tibi q̄ntũcunq̧ desiderat anima
tua. Qui respondens aiebat ei. Nequaq̄. Nunc
enĩ dabis alioquin tollã vi. Erat ergo pctm̃ pue
rorũ grande nimis corã dño:q̄r detrahebant ho=
mines sacrificio dñi. Samuel aũt ministrabat an
te facieȝ dñi puer accinctus ephot lineo. Et tuni
cam paruã faciebat ei mater sua quam afferebat
statutis diebus ascendens cũ viro suo: vt imola=
ret hostiã solẽnem ꝛ votũ suũ. Et bñdixit heli hel Gen. 21. a.
E cane ꝛ vxori ei⁹: dixitq̧ ei. Reddat tibi dñs semẽ
de muliere hac ꝑ fenore quod ꝯmodasti dño. Et
abierũt in locũ suum. Uisitauit ergo dñs annã et
cõcepit:ꝛ peperit tres filios ꝛ duas filias. Et ma
gnificatus est puer samuel apud dñm. Heli autẽ
erat senex valde ꝛ audiuit oĩa que faciebant filij
sui vniuerso israeli:ꝛ quõ dormiebant cũ mulieri
bus que obseruabant ad ostium tabernaculi ꝛ di
xit eis Quare facitis res huiuscemodi:quas ego
audio:res pessimas ab omi pplo? Nolite filij mei
Non enĩ est bona fama quã ego audio:vt trãsgre
di faciatis pplm̃ dñi. Si peccauerit vir in virum pla
cari ei pot deus:si aũt in deũ peccauerit vir quis

Anna concepit tres alios filios Heli corripitur a domino ppt negligẽtiã corrigendi filios.

orabit ꝑ eo? Et nõ audierunt vocẽ patris sui: q̄r
voluit dñs occidere eos. Puer auteȝ samuel ꝓfi= Lu. 2. g.
ciebat atq̧ crescebat:ꝛ placebat tã deo q̄ hoĩbus
F Uenit aũt vir dei ad heli ꝛ ait ad eũ:hec dicit dñs
Nunquid nõ aperte reuelatus sũ domui pr̃is tui
cũ esset in egypto in domo pharaonis? Et elegi
eũ ex oĩbus tribubus israel michi in sacerdotem
vt ascenderet ad altare meũ:ꝛ adoleret michi in
censũ:ꝛ portaret ephot corã me:ꝛ dedi domui pa
tris tui oĩa de sacrificijs filiorum isrl'. Quare calce
abiecistis victimã meã:ꝛ munera mea q̄ ꝑcepi vt
offerrent in templo:ꝛ magis honorasti filios tu=
os q̄ me:vt comederetis primitias omĩs sacrifi=
cij israel populi mei. Propterea ait dñs de⁹ israel
Loquens locut⁹ sum vt domus tua ꝛ domus pa=
tris tui ministraret in conspectu meo vsq̧ in sem
piternũ. Nunc autem dicit dñs. Absit hoc a me.
Sed quicũq̧ honorificauerit me glorificabo euȝ 4. Re. 2. e.
qui aũt contẽnũt me erunt ignobiles. Ecce dies
veniunt ꝛ ꝑcidam brachiũ tuũ:ꝛ brachium dom⁹
patris tui vt nõ sit senex in domo tua. Et videbis
emulũ tuũ in tẽplo in vniuersis ꝓsperis israel: et
G non erit senex in domo tua omnibus diebus. Ue
rũtamen non auferam penitus virum ex te ab al
tari meo:sed vt deficiant oculi tui et tabescat ani
ma tua: ꝛ pars magna domus tue morietur cũ ad
virilem etatem venerit. Hoc auteȝ erit tibi signũ infra. 10. a.
quod venturum est duobus filijs tuis ofni ꝛ phi= Esa. 38. h.
nees. In die vno morientur ambo. Et suscitabo infra. 4. e.
michi sacerdotem fidelem qui iuxta cor meum et
animam meam faciet:ꝛ edificabo ei domũ fidelẽ
ꝛ ambulabit coram xp̄o meo cunctis diebus. Fu=
turum est autem vt quicunq̧ remãserit in domo
tua:veniat vt oretur pro eo:ꝛ offerat nũmum ar=
genteum ꝛ tortã panis:dicatq̧. Dimitte me obse
cro ad vnam partem sacerdotalem vt comedam
bucellam panis.

C. S. De vocatione samuelis dormiẽtis. de visio
ne ei reuelata quã indicat heli. samuel fidelis pro
pheta dñi esse cognoscit:ꝛ dñs dedit vt appareat
in sylo verbũ samuelis venit. iij.

A
Samueli appuit dñs ꝑnunciãs trãslatiõez sacerdotij ad heli.
Infra. 4. c

PUer aũt samuel ministrabat dño coraз
heli: ꝛ sermo dñi erat preciosus. In die
bus illis nõ erat visio manifesta. Factũ
est ergo in die quadã heli iacebat in le
ctulo suo ꝛ oculi eius caligauerãt nec poterat vi=
dere lucernã dei anteq̃ȝ extingueref Samuel au
tẽ dormiebat in tẽplo dñi vbi erat archa dei. Et
vocauit dñs samuel: qui respondẽs ait. Ecce ego
Et cucurrit ad heli ꝛ dixit. Ecce ego. Uocasti eñ
me. Qui dixit. Nõ vocaui te fili. Reuertere ꝛ dor=
mi. Et abijt ꝛ dormiuit. Et adiecit dñs rursum vo
care samuel. Cõsurgẽsq̃ȝ samuel abijt ad heli ꝛ di
xit. Ecce ego: quia vocasti me. Qui respõdit. Nõ
vocaui te fili mi. Reuertere ꝛ dormi. Porro samu
el necdũ sciebat dñm: nec reuelatus fuerat ei ser=
mo dñi. Et adiecit dñs: ꝛ vocauit adhuc samuel
tertio. Qui consurgens abijt ad heli et ait. Ecce
B
ego quia vocasti me. Intellexit ergo heli: qꝛ dñs
vocaret puerũ: ꝛ ait ad samuel. Uade ꝛ dormi: et
si deinceps vocauerit te dices. Loquere dñe: qꝛ
audit seruus tuus. Abijt ergo samuel ꝛ dormiuit
in loco suo. Et venit dñs ꝛ stetit ꝛ vocauit sicut vo
cauerat secũdo: samuel samuel Et ait samuel. Lo
quere dñe: qꝛ audit seruus tuus. Et dixit dñs ad
samuel. Ecce ego facio verbũ in israel qd̃ quicun
q̃ȝ audierit tinnient ambe aures eius. In die illa
suscitabo aduersũ heli oĩa q̃ locut⁹ sũ sup domũ
C
eius Incipiã ꝛ ꝯplebo. Predixi eñ ei q̃ iudicatu
rus essem domũ eius ineternũ ꝓpter iniquitatẽ
eo q̃ nouerat indigne agere filios suos: ꝛ nõ cor
ripuerit eos. Idcirco iuraui domui heli q̃ nõ ex
pietur iniquitas domus eius victimis ꝛ muneri=
bus vsq̃ȝ ineternũ. Dormiuit aũt samuel vsq̃ȝ ma
ne aperuitq̃ȝ ostia dom⁹ dñi. Et samuel timebat
Gen. 37. c. indicare visionẽ heli. Uocauit ergo heli samuelẽ:
ꝛ infra. 22. c. ꝛ dixit. Samuel fili mi? Qui rñdens ait. Presto
sum. Et interrogauit eũ. Quis est sermo queȝ lo=
cut⁹ est dñs ad te? Oro te ne celaueris me. Hec
faciat tibi deus et hec addat si absconderis a me
D
sermonẽ ex oĩb⁹ verbis q̃ dicta sunt tibi. Indica=
uit itaq̃ȝ ei samuel vniuersos sermones: ꝛ non ab
scondit ab eo. Et ille rñdit. Dñs est. Quod bonũ
est in oculis suis faciat. Creuit aũt samuel ꝛ dñs
erat cũ eo: ꝛ nõ cecidit ex oĩbus verbis eius in ter
rã. Et cognouit vniuersus israel a dã vsq̃ȝ bersa=
bee q̃ fidelis samuel propheta esset dñi. Et addi
dit dñs vt appareret in sylo: qm̃ reuelatus fuerat
dñs samueli in sylo iuxta verbũ dñi. Et euenit ser
mo samuelis vniuerso israeli.

C. S. De bello philistijm ꝛ fuga israel. de ar=
cha capta: et morte filiorum heli: et de morte ipsi=
us heli. de morte nurus sue: vxore phinees et or
tu icaboth. Capl'm. iiij

A
Philistijm pugnãtes ꝯtra isrl' vi cunt et ca= piũt archã domini.

ET factum est in diebus illis: ꝯuenerũt
philistijm in pugnã. Egressus est nãq̃ȝ
israel obuiaȝ philistijm in prelium ꝛ ca
strametatus est iuxta lapidẽ adiutorij
Porro philistijm venerunt in afec: et instruxerũt
aciẽ contra israel. Inito aũt certamine terga ver
tit israel philisteis: ꝛ cesa sũt in illo certamine pas
sim ꝑ agros quasi quattuor milia virorum. Et reuer
sus est populus ad castra. Dixerũtq̃ȝ maiores na
tu de israel: quare percussit nos dñs hodie coraȝ
philistijm? Afferamus ad nos de sylo archã fede
ris dñi: ꝛ veniat in mediũ nostri: vt saluet nos de
B
manu inimicorũ nostrorũ. Misit ergo poplus in
sylo ꝛ tulerunt inde archã federis dñi exercituuȝ
sedentis sup cherubin. Erãtq̃ȝ duo filij heli cũ ar
cha federis dñi ofni ꝛ phinees. Cũq̃ȝ venisset ar=
cha federis dñi in castra vociferatus est oĩs isrl'
clamore grãdi ꝛ ꝑsonuit terra. Et audierũt phili
stijm voceȝ clamoris dixeruntq̃ȝ. Quenã est hec
vox clamoris magni in castris hebreoruȝ? Et co=
gnouerũt q̃ archa dñi venisset in castra. Timue
runtq̃ȝ philistijm dicẽtes. Uenit de⁹ in castra. Et
īgemuerũt dicẽtes. Ue nobis. Nõ eñ fuit tanta
exultatio heri ꝛ nudiustertius. Ue nobis. Quis
nos saluabit de manu deorum sublimiũ istorũ? Hij
sunt dij qui percusserũt egyptũ oĩni plaga in de
serto. Confortamini ꝛ estote viri philistijm ne ser
uiatis hebreis sicut ꝛ illi seruierũt nobis. Confor
tamini ꝛ bellate. Pugnauerunt ergo philistijm ꝛ
cesus est israel ꝛ fugit vnusq̃sq̃ȝ in tabernaculũ su
um. Et facta est plaga magna nimis et ceciderũt
de israel triginta milia peditũ: ꝛ archa dei capta
est. Duo quoq̃ȝ filij heli mortui sũt ofni ꝛ phinees C
Currens aũt vir de beniamin ex acie venit ĩ sylo 2. Reg. 1. a.
ĩ die illa: scissa veste ꝛ ꝯspsus puluere caput. Cũq̃ȝ
ille venisset: heli sedebat sup sellã ꝯtra viam expe
ctãs. Erat aũt cor eius pauens ꝓ archa dñi. Uir
aũt ille postq̃ȝ ingressus est nũciauit vrbi ꝛ vlula=
uit oĩs ciuitas. Et audiuit heli sonitũ clamoris: di
xitq̃ȝ. Quis est hic sonitus tumult⁹ hui⁹? At ille
festiauit ꝛ venit: ꝛ nũciauit heli. Heli aũt erat no 3. 3. a.
naginta ꝛ octo annorum: ꝛ ocli ei⁹ caligauerãt ꝛ vi=
dere nõ poterat. Et dixit ad heli. Ego sum q̃ veni
de prelio ꝛ ego q̃ de acie fugi hodie. Cui ille ait.
Quid actũ est fili mi? Respõdẽs aũt ille q̃ nũcia
bat: fugit inquit israel corã philistijm: ꝛ ruina ma
gna facta ẽ in poplo. Insup ꝛ duo filij tui mortui supra. 2. g.
sũt ofni ꝛ phinees: ꝛ archa dei capta est. Cũq̃ȝ ille Heli mori
noiasset archã dei: cecidit de sella retrorsuȝ iuxta tur et filij
ostiũ ꝛ fractis ceruicib⁹ mortu⁹ est. Senex enim eius.
erat vir ꝛ grãdeuus ꝛ ipse iudicauit isrl' q̃dragin D
ta annis. Nurus aũt eius vxor phinees pregnãs Ichaboth
erat vicinaq̃ȝ partui: ꝛ audito nũcio q̃ capta esset nascitur ex
archa dei ꝛ mortuus esset socer su⁹ ꝛ vir su⁹: incur nuru heli
uauit se ꝛ peperit. Irruerãt eñ in eaȝ dolores su q̃ moritur.
biti. In ipso aũt momẽto mortis ei⁹: dixerũt ei q̃
stabãt circa eã. Ne timeas qꝛ filiũ peperisti: q̃ nõ
respõdit eis neq̃ȝ aiaduertit. Et vocauit pueruȝ
ichaboth dicẽs. Trãslata est glĩa dñi de isrl': qꝛ ca
pta est archa dei. Et pro socero suo ꝛ pro viro suo
ait. Translata est gloria ab israel: eo q̃ capta es=
set archa dei.

C. S. Archa dñi iuxta dagõ collocaf. dagõ ante
archã cadẽs ꝓsternif Iterũq̃ȝ cadẽs caput ꝛ ma
nus ei⁹ abscidũf. flagellãf philistij ĩ secretiori ꝑte
natiũ: qꝛ archa detinef: alij moriunf. v.

A
Philistijm puniti sunt morte et graui pla= ga ꝓpter detentio= nem arche

PHilistijm aũt tulerũt archaȝ dei ꝛ as=
portauerũt eam a lapide adiutorij in
azotũ. Tuleruntq̃ȝ philistijm archam
dei ꝛ intulerũt eã in tẽplũ dagõ: ꝛ sta=
tuerunt eã iuxta dagõ. Cũq̃ȝ surrexissent dilucu=
lo azotij altera die: ecce dagõ iacebat pronus in
terra ante archã dñi. Et tulerũt dagon ꝛ restitue

rūt eū in locū suū. Rursumq; mane die altera cō
surgētes inuenerūt dagō iacentē sup faciē suam
in terra coraz archa dñi. Caput aūt dagon ⁊ due
palme manuū eius abscise erāt sup limen. Porro
B dagon solus trūc⁹ remāserat in loco suo. Propť
hāc causā nō calcant sacerdotes dagō: ⁊ oēs qui
ingrediunť tēplū ei⁹ sup limē dagon in azoto vs=
q; in hodiernū diē. Aggrauata est aūt man⁹ dñi
Ps.77. sup azotios: ⁊ demolit⁹ est eos. Et pcussit in secre
tiori parte natiū azotū ⁊ fines ei⁹. Et ebullierunt
ville ⁊ agri in medio regionis illi⁹: ⁊ nati sunt mu
res: ⁊ facta est confusio mortis magne in ciuitate
C Uidētes aūt viri azotij huiuscemodi plagā dixe=
runt. Non maneat archa dei israel apud nos: qm̄
dura est man⁹ eius sup nos ⁊ sup dagon deū nr̄m
Et mittētes cōgregauerūt oēs satrapas philisti
Infra.6.a. nox ad se ⁊ dixerūt. Quid faciem⁹ de archa dei is=
rael? Responderunt gethei. Circunducatur ar=
cha dei israel. et circūduxerūt archam dei israel.
Illis aūt circūducētib⁹ eā fiebat man⁹ dñi dei p
singulas ciuitates interfectionis magne nimis: ⁊
pcutiebat viros vniuscuiusq; vrbis: a paruo vsq;
D ad maiorem: ⁊ cōputrescebant pminētes exta=
les eox. Inierūtq; gethei ɔsiliū: ⁊ fecerunt sibi se
des pelliceas. Miserūt ergo archā dñi i accharō
Cūq; venisset archa dñi dei in acharon: exclama
uerunt accharonite dicētes. Adduxerūt ad nos
archā dei israel vt interficiat nos ⁊ pplm̄ nostruz
Miserūt itaq; ⁊ cōgregauerūt oēs satrapas phi=
listinorū. Qui dixerūt. Dimittite archā dei israel
et reuertať in locū suū vt nō interficiat nos cū po
pulo nostro. Fiebat eñ pauor mortis in singulis
vrbibus ⁊ grauissima valde manus dñi dei. Uiri
quoq; qui mortui nō fuerāt pcutiebātur in secre=
tiori parte natiū: et ascendebat vlulatus vniuscu
iusq; ciuitatis in celum

C.S. De remissione arche cuz muneribus. de
vaccis ducentibus plaustrū: ⁊ vitulis earū domi
relictis: bethsamite q: vidēt archā percutiuntur.
nuncios mittunt in cariathiarim. vi.

A Philistini restituunt archaz dñi cū muneribus tremittūt ad bethsamitas q puniuntur Supra.5.a

Fuit ergo archa dñi in regione philisti=
norū septē mensibus. Et post hec voca
uerūt philistijm sacerdotes ⁊ diuinos
dicētes. Quid faciemus de archa dei?
Indicate nobis quō remittam⁹ eā in locū suum.
Qui dixerunt. Si remittitis archā dei israel: no=
lite dimittere eam vacuā: sed quod debetis ei red
dite pro peccato: ⁊ tūc curabimini ⁊ scietis quare
non recedat manus eius a vobis. Qui dixerunt
Quid est qđ p delicto reddere debeam⁹ ei? Re
spōderūtq; illi. Iuxta nūeruz puinciarū philisti
nox quinq; anos aureos facietis ⁊ quiq; mures
B aureos: quia plaga vna fuit oib⁹ vobis ⁊ satrapis
vestris. Facietisq; similitudines anox vr̄ox: ⁊ si=
militudines murū q̄ demoliti sunt terraz: ⁊ dabi
tis deo israel gloriā si forte releuet manū suā a vo
bis: ⁊ a dijs vestris ⁊ a terra vestra. Quare graua
Exo.12.c. tis corda vr̄a sicut aggrauauit egyptus ⁊ pharao
cor suū? Nonne postq; percussus est tunc dimisit
eos ⁊ abierunt? Nūc ergo arripite ⁊ facite plau=
strū nouū vnū ⁊ duas vaccas fetas quib⁹ non est
impositū iugū iungite in plaustro ⁊ recludite vi=
tulos earū domi. Tolletisq; archā dñi ⁊ ponetis

in plaustro: ⁊ vasa aurea q̄ exoluistis ei p delicto
ponetis in capsellā ad latus eius: ⁊ dimittite eaz
vt vadat ⁊ aspicietis. Et si quidē p viā finiū suox
ascēderit ɔtra bethsames ipse fecit nobis hoc ma C
lū grande: sin autē minime sciem⁹ q: nequaq̄ ma
nus eius tetigit nos: sed casu accidit. Fecerūt er=
go illi hoc modo ⁊ tollentes duas vaccas que la=
ctabant vitulos iunxerunt ad plaustrū: vitulosq;
earū concluserūt domi. Et posuerūt archā dei su
per plaustrū ⁊ capsellā que habebat mures aure
os ⁊ similitudinē anox. Ibant autē in directum
vacce p viā q̄ ducit bethsames ⁊ itinere vno gra=
diebantur: pgētes ⁊ mugientes ⁊ nō declinabāt
neq; ad dexterā neq; ad sinistraz. Sed ⁊ satrape
philistijm sequebantur vsq; ad terminos bethsa=
mes. Porro bethsamite metebāt triticū in valle.
Et eleuantes oculos viderunt archā ⁊ gauisi sūt
cū vidissent. Et plaustrū venit in agrū iosue beth
samite: ⁊ stetit ibi. Erat autē ibi lapis magnus et
cōciderunt ligna plaustri: vaccasq; imposuerunt
super ea holocaustū dño. Leuite autem deposue
runt archā dei et capsellā q̄ erat iuxta eā: in qua
erāt vasa aurea ⁊ posuerūt super lapidē grandē. D
Uiri autē bethsamite obtulerūt holocausta: ⁊ im
molauerūt victimas in die illa dño. Et quinq; sa=
trape philistinorū viderūt ⁊ reuersi sunt in acchą
ron in die illa. Hi sunt autē ani aurei quos reddi
derunt philistijm pro delicto dño. Azotus vnuz.
gaza vnū. aschalon vnū. geth vnū. accharon vnū
⁊ mures aureos secundū numex vrbiū philistijm
quinq; puinciarū ab vrbe murata vsq; ad villam
que erat absq; muro: ⁊ vsq; ad abel magnū super
quē posuerūt archā dñi q̄ erat in illa die in agro
iosue bethsamitis. Percussit autem dñs de viris
bethsamitib⁹ eo q viđissent archam dñi: ⁊ pcussit
de populo septuaginta viros ⁊ quinquagita mi=
lia plebis. Luxitq; pplus eo q dñs pcussisset ple
bē plaga magna. et dixerūt viri bethsamite. Quis
poterit stare in cōspectu dñi dei sancti huius. Et
ad quē ascendet a nobis? Miseruntq; nūcios ad
habitatores cariathiarim dicētes. Reduxerunt
philistijm archam domini: descendite et reduci=
te eam ad vos.

Bethsamite pcutiuntur i aduētu arche tō remittunt ad cariathiarim.

C.S. De transitu arche in cariathiarim. de fe
dere populi ad dominuz: iudicio samuelis qui iu
dicauit populum. de oblatione Samuelis. et de
humilitate philistijm et pace israel. vij.

Uenerūt ergo viri cariathiarim: ⁊ redu
xerūt archā dñi: ⁊ intulerūt in domum
aminadab in gabaa. Eleazarū autē fi=
lium eius sanctificauerūt vt custodiret
archā dñi. Et factū est ex qua die māsit archa dñi
in chariathiarim multiplicati sūt dies. Erat quip
pe iā annus vicesim⁹. Et requieuit ois dom⁹ isrť
post dñm. Ait aūt samuel ad vniuersā domū isrť.
dicens. Si in toto corde vr̄o reuertimini ad dñz
auferte deos alienos de medio vestri: baalim et
astaroth: ⁊ preparate corda vestra dño et seruite
ei soli ⁊ eruet vos de manu philistijm. Abstulerūt
ergo filij israel baalim ⁊ astaroth ⁊ seruierūt dño
soli. Dixit autē samuel. Congregate vniuersuz is
rael in masphat: vt orem pro vobis dñm. Et coue
nerūt in masphat. Hauserūtq; aquā ⁊ effuderūt

A Archa reducitur penes aminadab in cariathiarim ⁊ eleazar⁹ cōstituitur sacerdos et mltiplicať in bonis.

Samuel iudex isrť docet eos ydola destruē et orat p eis.

Iosu.14.c in conspectu dñi: et ieiunauerũt in die illa atq; di
B xerũt. Tibi peccauimus dñe. Iudicauitq; samu-
el filios israel in masphat. Et audierũt philistijm
Philistijm q congregati essent filij isrl' i masphat ⁊ ascẽderũt
oppugnãt satrape philistioꝝ ad isrl'. Qd cũ audissent filij is
ab isrl' me- rael timuerũt a facie philistinorũ. Dixeruntq; ad
ritis samuel samuelẽ. Ne cesses ꝓ nobis clamare ad dñz deũ
C nrm vt saluet nos de manu philistinoꝝ. Tulit au
tem samuel agnũ lactentẽ vnũ ⁊ obtulit illũ holo
caustũ integrũ dño. Et clamauit samuel ad dñm
ꝓ israel ⁊ exaudiuit eũ dñs. Factũ est aũt cum sa
muel offerret holocaustũ dño philistijm inire pli
Eccl.46.d uz cõtra israel. Intonuit aũt dñs fragore magno
in die illa sup philistijm ⁊ exterruit eos ⁊ cesi sunt
a filijs israel. Egressiq; filij israel de masphat per
secuti sunt philisteos ⁊ ꝑcusserunt eos vsq; ad lo
cũ qui erat subter bethchar. Tulit aũt samuel la-
pidẽ vnũ ⁊ posuit eũ inter masphat ⁊ inter sẽ: et vo
D cauit nomẽ loci illi' lapis adiutorij. Dixitq; Huc
usq; auxiliatus est nobis dñs. Et humiliati sunt
philistijm: nec apposuerunt vltra vt venirent in
terminos isrl'. Facta est itaq; man' dñi sup phili-
steos cunctis diebus samuelis. ⁊ reddite sunt vr
bes q̃s tulerãt philistijm ab isrl' israeli: ab accha-
ron vsq; geth ⁊ terminos suos. Liberauitq; israel
de manu philistioꝝ: eratq; pax inter israel ⁊ amor
reũ. Iudicabat quoq; samuel israel cũctis dieb'
vite sue: et ibat per singulos annos circuiens be-
thel ⁊ galgala ⁊ masphat: ⁊ iudicabat israelẽ in su
pradictis locis Reuertebaturq; in ramatha: ibi eñ
erat dom' eius ⁊ ibi iudicabat israelẽ. Edificauit
etiam ibi altare dño.

C. S. De filijs samuelis qui declinãt ad auariciã
⁊ ppl's petijt regẽ qb' ius regis ꝑdicit. viij.

A Factũ est autẽ cũ senuisset samuel: posu
Filijs sa- it filios suos iudices i israel. Fuitq; no
muel iudi- mẽ filij eius primogeniti iohel: ⁊ nomẽ
cib' in isrl' secundi abia iudicũ in bersabee. Et nõ
errãtibus ambulauerunt filij illius in vijs eius sz declinaue
pplus q̃rit runt post auariciam: acceperuntq; munera ⁊ per
regez cõsti uerterũt iudiciũ. Congregati ergo vniuersi ma-
tui. iores natu israel: venerũt ad samuelẽ in ramatha
Populus dixerũtq; ei. Ecce tu senuisti ⁊ filij tui non ambu-
isrl' querit lant in vijs tuis. Constitue nobis regẽ vt iudicet
regem. nos: sicut ⁊ vniuerse habent nationes. Displicuit
Osee. 13.c. q; sermo in oculis samuelis eo q dixissent: da no-
Actu. 13. c. bis regẽ vt iudicet nos. Et orauit samuel ad dñm
B Dixit aũt dñs ad samuelẽ. Audi vocez populi in
omnibus que loquuntur tibi. Non eñ te abiece-
runt sz me: ne regnẽ super eos. Iuxta omnia opa
sua que fecerunt a die qua eduxi eos de egypto
vsq; ad diem hanc: sicut dereliquerũt me ⁊ seruie
runt dijs alienis: sic faciunt etiam tibi. Nũc ergo
vocez eoꝝ audi. Uerũtñ cõtestare eos ⁊ ꝑdic eis
Ius regis ius regis qui regnaturus est super eos. Dixit ita
predicitur q; samuel oia verba dñi ad populũ q̃ petierat a se
C regẽ ⁊ ait. Hoc erit ius regis qui iperatur' est vo
bis. Filios vestros tollet et ponet in currib' suis:
facietq; sibi equites ⁊ precursores quadrigarum
suaꝝ: ⁊ constituet sibi tribunos ⁊ centuriones: et
aratores agrorum suorum: ⁊ messores segetuz: et
fabros armorũ ⁊ curruũ suoꝝ. Filias quoq; vras
faciet sibi vnguentarias et focarias ⁊ panificas.

Agros quoq; vestros ⁊ vineas ⁊ oliueta optima
tollet ⁊ dabit seruis suis. Sed ⁊ segetes vras ⁊ vi-
nearũ redditus addecimabit vt det eunuchis et
famulis suis. Seruos etiã vestros ⁊ ancillas ⁊ iu
uenes optimos ⁊ asinos auferet: ⁊ ponet in ope
re suo Greges quoq; vestros addecimabit: vosq; D
eritis ei serui. Et clamabitis in die illa a facie re-
gis vestri quẽ elegistis vobis: et nõ exaudiet vos
dñs in die illa: qr petistis vobis regẽ. Noluit aũt
populus audire vocẽ samuelis sed dixerunt. Ne-
quaq;. Rex eniz erit super nos ⁊ erimus nos quo Infra.10.c
q; sicut oẽs gentes: et iudicabit nos rex noster:
et egredietur ante nos: ⁊ pugnabit bella nostra
pro nobis. Et audiuit samuel oia verba ppli: ⁊ lo
cutus est ea in auribus dñi. Dixit autẽ dñs ad sa
muelẽ. Audi vocẽ eoꝝ et constitue super eos re-
gem. Et ait samuel ad viros israel. Uadat vnus-
quisq; in ciuitatem suam.

C. S. De saule et inquisitione azinarum: et de ad
uẽtu eius ad samuelẽ. de armo dextro dato sauli
in conuiuio samuelis. ix.

Et erat vir de beniamin noĩe Cis fili' A
abiel filij seor: filij bechor: filij sareth: fi- De saule
lij aphia: filij viri gemini fortis robore querẽte asi
Et erat ei fili' vocabulo saul electus ⁊ nas.
bonus ⁊ non erat vir de filijs isrl' melior illo. Ab 1. Para.8.c
humero ⁊ sursum eminebat sup oẽm pplm. Pe- ifra.14.g.
rierant autẽ azine cis patris saul. Et dixit cis ad infra.10.d.
saul filium suũ. Tolle tecũ vnũ de pueris et cõsur
gens vade ⁊ quere azinas. Qui cũ trãsissent per
montẽ effraim ⁊ ꝑ terrã salisa ⁊ nõ inuenissẽt: trã-
sierunt etiã per terrã salim: ⁊ nõ erant. sed ⁊ ꝑ ter
rã gemini: ⁊ minime repperierũt. Cũ aũt venissẽt
in terrã suph: dixit saul ad puerũ q̃ erat cũ eo. Ue
ni ⁊ reuertamur ne forte dimiserit pater me' azi-
nas ⁊ sollicitus sit pro nobis. Qui ait ei. Ecce vir
dei est in ciuitate hac: vir nobilis: omne quod lo-
quitur sine ambiguitate venit Nunc ergo eamus
illuc si forte indicet nobis de via nra ꝓpter quam
venimus. Dixitq; saul ad puerum suum. Ecce ibi B
mus. Quid feremus ad virũ dei? Panis deficit
in sitarcijs nostris: ⁊ sportulam non habemus vt
demus homini dei: nec quicq; aliud. Rursũ puer
respondit sauli ⁊ ait. Ecce inuẽta est in manu mea
quarta pars stateris argenti: demus hoi dei: vt
indicet nobis viã nostram. Olim in israel sic loq-
batur vnusquisq;: vadens consulere deum. Ueni
te et eamus ad videntẽ. Qui eñ ꝓpheta dicitur
hodie: vocabat' olim videns. Et dixit saul ad pue
rum suũ. Optimus sermo tuus. Ueni eamus. Et 3.Reg.2.f.
ierunt in ciuitatẽ in qua erat vir dei. Cũq; ascen- et.18.d.
derent cliuũ ciuitatis inuenerunt puellas egrediẽ
tes ad hauriẽdã aquã: ⁊ dixerũt eis. Nũ hic est vi
dens? Que respondentes dixerunt illis. Hic est.
Ecce ante te. Festina nunc. Hodie eni venit in ci
uitatẽ: qr sacrificium est hodie ppli in excelso. In
gredientes vrbẽ statim inuenietis eũ anteq; ascẽ
dat excelsum ad vescendũ. Neq; eñ comesturus
est populus donec ille veniat: quia ipe benedicet
hostie ⁊ deinceps comedent qui vocati sunt. Nũc
ergo conscendite: quia hodie reperietis eum. Et
ascenderunt in ciuitatem Cũq; ambularẽt in me C
dio vrbis apparuit samuel egrediens obuiaz eis

De aduentu saulꝭ ad samuelē ⁊ vngendū in regē ex reuelatiōe

vt ascenderet in excelsum. Dñs autem reuelaue-
rat auriculā samuelis āte vnā diē ꝙ̃ veniret saul
dicēs. Hac ipsa hora q̃ nūc est: cras mittā virū ad
te de terra bēiamī: ⁊ vnges eū ducē sup ppl̃m me
ū isrl̄. Et saluabit ppl̃m meū de manu philistino
rū: q2 respexi ppl̃m meū. Uenit enī clamor eorum
ad me. Cūq3 aspexisset samuel saulē: dñs dixit ei.
Ecce vir quē dixerā tibi. Iste dñabit pplo meo.
Accessit autē saul ad samuel in medio porte: ⁊ ait
Indica oro michi: vbi est domꝰ videntis? Et r̄ndit
samuel sauli dicēs. Ego sū videns. Ascēde añ me
in excelsū vt comedas mecū hodie: ⁊ dimittam te
mane: ⁊ omia q̃ sunt in corde tuo indicabo tibi. Et
de azinis quas nudiustertiꝰ ꝑdidisti ne sollicitus
sis: q2 inuente sunt. Et cuius erunt obtima queq3
isrl̄: nōne tibi ⁊ oi domui pr̄is tui? R̄ñdit aūt saul
⁊ ait. Nunqd nō filiꝰ gemini ego sū de minima tri

D

bu isrl̄ ⁊ cognatio mea nouissia iter oēs familias

saul rcipit in cōuiuio samuelꝭ cui dat armū dextrum.

de tribu beniamin? Quare ergo locutꝰ es michi
sermonē istū? Assumēs itaq3 samuel saulē ⁊ pue-
rū eiꝰ: itroduxit eos in triclinū: ⁊ dedit eis locum
in capite eoꝝ qui fuerāt inuitati. Erāt enī3 quasi
triginta viri. Dixitq3 samuel coco. Da partē quā
dedi tibi ⁊ precepi vt reponeres seorsum apud
te. Leuauit aūt cocꝰ armū ⁊ posuit añ saul. Dixit
q3 samuel. Ecce qđ remansit pone añ te ⁊ comede
q2 de idustria seruatū est tibi qñ ppl̃m vocaui. Et
comedit saul cū samuele i die illa: ⁊ descēderūt de
excelso in oppidū: ⁊ locutꝰ est cū saule in solario
strauitq3 saul in solario ⁊ dormiuit. Cumq3 mane
surrexissent ⁊ iam dies lucesceret: vocauit samu-
el saulē in solario dicens. Surge ⁊ dimittā te. Et
surrexit saul. Egressi sunt ambo: ipse videlicet ⁊ sa
muel. Cūq3 descēderēt in extrema parte ciuitatꝭ
samuel dixit ad saul. Dic puero vt antecedat nos
⁊ transeat. Tu autem subsiste paulisper vt indicē
tibi verbum domini.

C. S. De vnctiōe saulis in regē. ⁊ signis datꝭ sibi.
⁊ p̃cepto expectatōis. et de ꝓbatione saulis. ⁊ de
ɔfirmatiōe regꝭ eiꝰ ppl̃i sorte in masphat. x.

A

Inunctio saulis i regem israel primum. infra. 16. c. supra. 2. g.

Primū signū inunctionis ē nūciatio inuētionis asinarum.

TUlit aūt samuel lenticulā olei ⁊ effudit
sup caput eiꝰ ⁊ deosculatꝰ est: ⁊ ait. Ec-
ce vnxit te dñs sup hereditatē suā i prī
cipē: ⁊ liberabis ppl̃m suū de manibus
inimicorū eius q̃ in circuitu eius sunt. Et hoc tibi
signū: q2 vnxit te dñs in p̄ncipē. Cūq3 abierꝭ ho-
die a me: inuenies duos viros iuxta sepulchrū ra
chel in finibꝰ beniamin in meridie: dicentq3 tibi.
Inuēte sunt asine ad quas ieras ꝑquirēdas: ⁊ in
termissis pater tuus asinis sollicitꝰ est ꝓ vobis et
dicit. Quid faciā de filio meo? Cūq3 abieris īde
⁊ vltra trāsieris ⁊ veneris ad quercū thabor: iue-
niēt te tres viri ascēdētes ad deū in bethel: vnus

Scđm signū inuentio triū virorū i tabor

portās tres hedos: ⁊ aliꝰ tres tortas panis ⁊ aliꝰ
portās lagenā vini. Cūq3 te salutauerit dabūt ti-
bi duos panes ⁊ accipies de manu eoꝝ. Post hec
venies i collē dñi vbi est statio philistinoꝝ. Et cū

B

Tertiū signū grex ꝓphetarū et saul ꝓphetat inꝭ eos

ingressus fueris ibi vrbē: obuiū habebis gregem
ꝓphetarū descendētiū de excelso: ⁊ añ eos psalte
riū ⁊ tympanū ⁊ tibiā ⁊ citharā: ipsosq3 ꝓphetā
tes ⁊ insiliet in te spiritꝰ dñi ⁊ ꝓphetabis cū eis: ⁊
mutaberis in viru3 aliū. Qñ ergo euenerit signa
hec oia tibi: fac quecūq3 inuenerit manus tua: q2
dñs tecū est. Et descēdes añ me in galgala. Ego
q̃ppe descēdā ad te vt offeras oblationē: ⁊ immo
les victimas pacificas. Septē diebꝰ expectabis infra. 13. b.
donec veniā ad te ⁊ ostendā tibi q̃ facias. Itaq3
cū auertisset humerū suū vt abiret a samuele imu
tauit ei deꝰ cor aliđ: ⁊ venerūt oia signa hec in die
illa. Uenerūtq3 ad p̃dictū collē: ⁊ ecce cuneus ꝓ-
phetarū obuiꝰ ei. Et insiluit sup eū spūs dñi: ⁊ ꝓ- infra. 11. b.
phetauit in medio eoꝝ. Uidētes aūt oēs q̃ noue
rāt eū heri ⁊ nudiustertius ꝙ esset cū ꝓphetis et C
ꝓphetaret: dixerūt adinuicē. Quenam res acci- infra. 19. d.
dit filio cis? Num ⁊ saul inter ꝓphetas? R̄ñditq3
aliꝰ ad alterū dicēs. Et cis pater eius. Propterea
versū est in ꝓuerbiū. Num ⁊ saul inter ꝓphetas
Cessauit aūt ꝓphetare ⁊ venit ad excelsum. Di-
xitq3 patruꝰ saul ad eū ⁊ ad puerū eius. Quo abi Regressus
stis? Qui respōderūt. Querere asinas. Quas cū saulꝭ ad pa
non repperissemus: venimus ad samuelē. Et di- truū suum.
xit ei patruꝰ suus. Indica michi quid dixerit ti-
bi samuel? Et ait saul ad patruū suū. Indicauit
nobis: q2 inuēte essent asine. De sermone autē re
gni non indicauit ei quē locutꝰ fuerat ei samuel.
Et cōuocauit samuel ppl̃m ad dñm in masphat: ⁊ De saulis
ait ad filios israel. Hec dicit dñs deꝰ israel. Ego in regem ꝑ
eduxi israel de egypto: ⁊ erui vos de manu egy- sortē cōfir-
ptiorū ⁊ de manu oim regum q̃ affligebant vos mationē.
Uos aūt hodie ꝓiecistis dñm deū vestrū q̃ solus
saluauit vos de vniuersis malis ⁊ tribulationibꝰ
vestris: ⁊ dixistis. Nequaq̃: sed regē cōstitue sup
nos. Nūc ergo state corā dño ꝑ tribꝰ vr̃as ⁊ ꝑ fa- Su. 8. d. et
milias. Et applicuit samuel oēs tribus israel: ⁊ ce infra. 12. c.
cidit sors super tribū beniamin. Et applicuit tri-
bū beniamin ⁊ cognationes eius: ⁊ cecidit sup co
gnationē methri: ⁊ peruenit vsq3 ad saul filiū cis.
Quesierūt ergo eū ⁊ nō est inuētus illic. Et cōsu- D
luerunt post hec dñm vtrū nā vēturus esset illuc.
Respōditq3 dñs. Ecce abscōditus est domi. Cu
currerūt itaq3 ⁊ tulerūt eū inde: stetitq3 in medio Su. 9. a.
populi: ⁊ altior fuit vniuerso pplo ab humero et
sursū. Et ait samuel ad oēm ppl̃m. Certe videtꝭ
quē elegit dñs: qm̄ nō sit similis illi in oñi pplo
Et clamauit ois ppls ⁊ ait. Uiuat rex. Locutꝰ est
aūt samuel ad ppl̄3 legē regni ⁊ scripsit i libro ⁊ re
posuit corā dño. et dimisit samuel oē3 ppl̄3 siglos
in domū suā. S3 ⁊ saul abijt in domū suā i gabaa.
Et abijt cū eo pars exercitꝰ quoꝝ tetigerat deꝰ
corda. Filij vero belial dixerūt. Nū3 saluare nos
poterit iste? Et despexerūt eū ⁊ nō attulerūt ei mu
nera. Ille enī dissimulabat se audire.

C. S. De naas obsidēte iabes galaad. de vi-
ctoria saulis. de quibus dicentibus vnde saluare
poterit iste. de innouatione regni eius. Saul re-
gnat in galgala. xj.

ET factū est quasi post mensem ascēdit A
naas ammonites: ⁊ pugnare cepit ad- De naas
uersum iabes galaad. dixerūtq3 oēs vi volēte eru
ri iabes ad naas. Habeto nos federa- ere oculos
tos ⁊ seruiemus tibi. Et r̄ndit ad eos naas āmo- dextros vi
nites. In hoc feriā vobiscū fedꝰ vt eruā3 oim ve- ris iabes
strū oculos dextros: ponāq3 vos opprobriū i vni galaad.
uerso israel. Et dixerūt ad eū seniores iabes. Cō
cede nobis septē dies vt mittamꝰ nūcios ad vni-
uersos terminos israel: ⁊ si nō fuerit qui defēdat

nos egrediemur ad te. Venerunt ergo nuncij in gabaa saulis: et locuti sunt verba hec audiēte populo. Et leuauit omnis populus vocem suam et fleuit. Et ecce saul veniebat sequēs boues de agro. Et ait. Quid habet populus ꝙ plorat? Et narrauerunt ei verba virorum iabes. Et insiluit spiritus domini in saul cum audisset hec verba: ⁊ iratus est furor eius nimis. Et assumens vtrunqꝫ bouē concidit in frusta: misitqꝫ in omnes terminos israel per manum nunciorum dicens. Quicunqꝫ non exierit et secutus fuerit saul et samuel: sic fiet bob⁹ eius. Inuasit ergo timor domini populum ⁊ egressi sunt quasi vir vnus ⁊ recēsuit eos in bezeth. Fueruntqꝫ filiorum israel trecenta milia: virorum autem iuda triginta milia. Et dixerunt nuncijs qui venerant. Sic dicetis viris qui sunt in iabes galaad. Cras erit vobis salus cum incaluerit sol. Venerunt ergo nuncij ⁊ nunciauerunt viris iabes. Qui letati sunt et dixerunt. Mane exibimus ad vos: ⁊ facietis nobis oē qđ placuerit vobis. Et factum est cum dies crastinus venisset: constituit saul populum in tres partes. Et ingressus est media castra ivigilia matutina ⁊ percussit ammon vsqꝫdum incalesceret dies. Reliqui aūt dispersi sunt ita vt nō relinquerent̄ ex eis duo pariter. Et ait populus ad samuelē. Quis est iste qui dixit saul nō regnabit super nos? Date viros et interficiemus eos. Et ait saul. Non occidetur quisqꝫ in die hac quia hodie fecit dñs salutem in israel. Dixit autez samuel ad populum. Venite et eamus in galgala: et innouemus ibi regnum. Et perrexit omnis populus in galgala: ⁊ fecerūt ibi regem saul corā dño in galgala. Et imolauerunt ibi victimas pacificas coram dño. Et letatus est ibi saul ⁊ cuncti viri israel nimis.

B Saul victoriosissime liberauit eos a potestate naas. Su. 10. b.

C

D De inouatiōe regni eius in galgala.

¶ C. S. De innocētia et māsuetudine samuelis. de corruptiōe ppl'i. De signis datis de celo. xij.

Dixit autez samuel ad vniuersum israel Ecce audiui vocem vestram iuxta oīa que locuti estis ad me et cōstitui super vos regem. Et nunc rex graditur ante vos. Ego autem senui et incanui. Porro filij mei vobiscum sunt. Itaqꝫ conuersatus coram vobis ab adolescentia mea vsqꝫ ad hanc diem ecce presto sum. Loquimini de me coram dño ⁊ corā xp̄o eius vtrum bouē cuiusqꝫ tulerim aut asinū: si quē ꝗ calumniatus sum: si oppressi aliquē: si de manu cuiusqꝫ munus accepi ⁊ contemnam illud hodie restituamqꝫ vobis. Et dixerunt. Non es calūniatus nos: neqꝫ oppressisti neqꝫ tulisti de manu alicuius quippiā. Dixitqꝫ ad eos. Testis est dñs aduersum vos ⁊ testis christus eius in die hac quia non inueneritis in manu mea quippiam. Et dixerunt. Testis. Et ait samuel ad pplm. Dñs qui fecit moysen et aaron: ⁊ eduxit patres nr̄os de terra egypti adest. Nunc ergo state vt iudicio cōtēdam aduersum vos coram dño de oīb⁹ misericordijs dñi quas fecit dominus vobiscum ⁊ cum patribus vestris: quō iacob ingressus est in egyptum et clamauerunt patres vestri ad dominum et misit dominus moysen ⁊ aaron: ⁊ eduxit pr̄es vr̄os de egypto ⁊ collocauit eos in hoc loco. Qui obliti sunt dñi dei sui et tradidit eos in manus sysare magistri militie asor: et in manu philistinorū et in manu regis moab ⁊ pugnauerunt aduersuz eos. Postea autem clamauerunt ad dominum ⁊ dixerunt. Peccauimus quia dereliquimus dominū ⁊ seruiuimus baalim et astaroth. Nūc ergo erue nos de manu inimicorum nostrorum: et seruiemus tibi. Et misit dñs hieroboal ⁊ badam ⁊ barach ⁊ iepte et samuel: ⁊ eruit vos de manu inimicorum vestrorum per circuitum ⁊ habitastis confidenter. Videntes autem ꝙ naas rex filiorū ammon venisset aduersum vos. Dixistis michi. Nequaq̄: sed rex imperabit nobis cuz dñs deus vester regnaret in nobis. Nunc ergo p̄sto est rex vester quem elegistis et petistis. Ecce dedit vobis domin⁹ regē. Si timueritis dominū ⁊ seruieritis ei et audieritis vocem eius: et non exasperaueritis os dñi: eritis ⁊ vos ⁊ rex qui imperat vobis sequentes dñm deum vestrum. Si autem non audieritis vocē dñi: sed exasperaueritis sermones eius erit manus dñi super vos ⁊ super patres vestros. Sed et nunc state ⁊ videte rem istam grandem quam facturus est dñs in conspectu vestro. Nunquid nō messis tritici est hodie? Inuocabo dominum ⁊ dabit voces ⁊ pluuias: et scietis ⁊ videbitis quia grande malum feceritis vobis in cōspectu dñi petentes sup vos regem. Et clamauit samuel ad dñz ⁊ dedit dñs voces ⁊ pluuias i illa die. Et timuit oīs ppl's nimis dñz ⁊ samuelē. Et dixit vniuersus ppl's ad samuelē. Ora p seruis tuis ad dñz deū tuū vt nō moriamur. Addidimus enim vniuersis peccatis nostris malum vt peteremus nobis regem. Dixit autem samuel ad populum. Nolite timere. Vos fecistis vniuersū malum hoc. Verūtn̄ nolite recedere a tergo dñi: sed seruite dño in oīni corde vestro: et nolite declinare post vana que non proderūt vobis: neqꝫ eruēt vos: quia vana sunt: ⁊ non derelinquet dñs pplm suū ꝑpter nomē suū magnū: q: iurauit dñs facere vos sibi pplm. Absit autem a me hoc peccatuz in dño vt cessem orare pro vobis ⁊ docebo vos viā bonā ⁊ rectā. Igitur timete dñz et seruite ei in veritate et ex toto corde vestro. Vidistis eñ magnifica q̄ i vobis gesserit dñs: ꝙ si ꝑseueraueritis i malicia: ⁊ vos ⁊ rex vester pariter peribitis.

A De māsuetudine samuelis.

eccl. 46. d.

B

De correptione ppl'i ingrati beneficij dei

Ge. 46. a.

Judicum 4. a.

C Judicum 6. c.

Su. 8. d. et su. 10. c.

¶ De malo qđ fecerūt filij isr'l petēdo regez per signuz de celo: et exhortatio ad seruiendum dño regi.

D

¶ C. S. De philisteis ꝑcussis a saule ⁊ ionatha ⁊ iterū ꝯgregatis. de filijs isr'l q̄ abscōderūt se i antris. de holocausto saulis ⁊ de rephēsiōe ei⁹ a samuele nō stabit regnū ei⁹. de diuisiōe regni. de tribus arneis ꝑphetarū post trāsgressionē pr̄is. de armoꝝ defectu isr'l nisi i saule ⁊ ionatha. xiij.

Filius vnius anni erat saul cū regnare cepisset: duobus autē annis regnauit sup israel. Et elegit sibi saul tria milia de israel. Et erant cum saul duo milia i machmas ⁊ in monte bethel: mille autē cum ionatha in gabaa beniamī. Porro ceterū pplm remisit vnumquenqꝫ in tabernacula sua. Et percussit ionathas stationem philistinorum que erat in gabaa. Quod cum audisset philistijm Saul cecinit buccina in omni terra dicens. Audiāt hebrei. Et vniuersus israel audiuit huiuscemodi famā: percussit saul stationem philistinorum. Et erexit se israel aduersus philistijm. Clamauit ergo popul⁹

A De philisteis ꝑcussis a saule ⁊ ionatha.

Filij israel absCódunt se i antris fugientes philistini
B

post saul in galgala. Et philistijm cõgregati sunt
ad preliandum contra israel: triginta milia cur=
ruum: et sex milia equitum: et reliquum vulgus
sicut arena que est in littore maris plurima. Et
ascẽdẽtes castrametati sũt in machmas ad oriẽ=
tẽ bethauẽ. Quod cũ vidissẽt viri israel se in arto
positos (afflictus eñ erat populus) absconderũt
se in speluncis: ⁊ in abditis in petris quoq; ⁊ in an
tris: ⁊ in cisternis. Hebrei autẽ trãsierũt iordanẽ
in terrã gad ⁊ galaad. Cũq; adhuc esset saul i gal
Su.10.b. gala: ꝑplus pterritus est q̃ sequebatur eũ. ¶ Et ex
pectauit septẽ dieb⁹ iuxta placitũ samuelis: ⁊ nõ
Saul in samuelis absẽtia offert ⁊ iõ repre=henditur. venit samuel in galgala. Dilapsusq; ẽ ppl's ab eo
Ait ꝰ saul. Afferte michi holocaustũ ⁊ pacifica.
Et obtulit holocaustũ. Cũq; cõplesset offerẽs ho
locaustũ ecce samuel veniebat. Et egressus ẽ saul
obuiã ei vt salutaret eũ. Locutusq; est ad eum sa
muel. Quid fecisti? Respõdit saul. Qr vidi ꝙ po
pulus dilaberet a me: ⁊ tu nõ veneras iuxta pla=
citos dies. Porro philistijm ꝯgregati fuerant in
C machmas: dixi. Nũc descendẽt philistijm ad me
in galgala: ⁊ faciẽ dñi nõ placaui. Necessitate cõ
Ge.31.d. et para.16.c. pulsus obtuli holocaustũ dño. Dixitq; samuel ad
saul. Stulte egisti: nec custodisti mãdata dñi dei
tui q̃ ꝑcepi tibi. Quod si nõ fecisses iã nũc preps
De diuisione regni saulis ꝓpter pctm̃ oblationis rasset dñs regnũ tuũ sup isrl' in sempiternũ. Sed
nequaq̃ regnũ tuũ vltra cõsurget. Quesiuit dñs
sibi virũ iuxta cor suũ: ⁊ ꝑcepit ei dñs vt esset dux
sup ppl'm suũ eo ꝙ nõ seruaueris q̃ precepit dñs
Surrexit aũt samuel ⁊ ascẽdit de galgalis in ga=
baa beniamin. Et reliqui ppli ascẽderũt post saul
obuiã ppl'o q̃ expugnabãt eos venientes de gal=
D gala in gabaa in colle bẽiamin. Et recensuit saul
ppl'm qui inuẽti fuerãt cũ eo q̃si sexcentos viros: ⁊
saul ⁊ ionathas filius ei⁹: populusq; q̃ inuẽtus fue
rat cum eis erat in gabaa beniamin. Porro phili
stijm cõsederant in machmas. Et egressi sunt ad
ꝑdandũ de castris philistinorũ tres cunei. Unus
cune⁹ ꝑgebat cõtra viã effrai ad terrã saul. Por=
ro alius ingrediebatur ꝑ viã bethoron. Terti⁹ aũt
verterat se ad iter termini in terra sabaa: iminen
Defect⁹ armorũ i isrl' ⁊ fabrorũ. tis vallis seboim cõtra desertũ. Porro faber fer=
rarius nõ inueniebatur in oi terra israel. Cauerant
eñ philistijm ne forte facerẽt hebrei gladiũ aut
lanceã. Descẽdebat ergo ois isrl' ad philistijm vt
acueret vnusquisq; vomerẽ suũ ⁊ ligonẽ ⁊ securi
⁊ tridẽtẽ ⁊ sarculũ. Retuse itaq; erãt acies vome=
rũ ⁊ ligonũ ⁊ tridẽtiũ ⁊ securũ vsq; ad stimulũ cor
rigẽdũ. Cũq; venisset dies ꝑlij nõ est inuẽtus en
sis ⁊ lãcea in manu totius ppli q̃ erat cũ saul ⁊ io=
natha excepto saul ⁊ ionatha filio ei⁹. Egressa est
aũt statio philistijm: vt trãscẽderet machmas.

¶ C. S. De ionatha ⁊ armigero ei⁹ q̃ ascẽdũt ad
philistijm Dat signũ armigero ꝙ tradatur philistij
in man⁹ eoꝝ in modo loquẽdi. De victoria eius.
i De admiratione ppli facta a saule. De melle gu=
stato a ionatha q̃ sorte deprehenditur: ⁊ a morte ꝑ
ppl'm liberatur. Nomina generis saulis: ⁊ quorũ
A dam de familia. xiiij.

Et accidit in quadã die vt diceret iona
thas filius saul ad adolescentem armi
gerum suum. Ueni et transeamus ad
stationem philistinorum que est trans locum il= de victoria ionathe cõtra philistijs ⁊ signo ei⁹.
lum. Patri autem suo hoc ipsum non indicauit.
Porro saul morabatur in extrema parte gabaa
sub malogranato que erat i agro gabaa. Et erat
populus cum eo quasi sexcentorum virorum.
Et achias filius achitob fratris ichabod filij phi
nees qui ort⁹ fuerat ex heli sacerdote domini in
sylo: portabat ephot. Sed ⁊ populus ignorabat
quo esset ionathas. Erant autem inter ascensus
per quos nitebatur ionathas transire ad statio=
nem philistinorum eminẽtes petre ex vtraq; par
te: ⁊ quasi in modum dentiũ scopuli hincinde pre
rupti. Nomen vni boses ⁊ nomẽ alteri sene. Un⁹
scopulus prominens ad aquilonẽ ex aduerso ma
chmas: ⁊ alter ad meridiẽ cõtra gabaa. Dixit au=
tem ionathas ad adolescentem armigerum suũ
Ueni transeamus ad stationem incircuncisorum
horũ: si forte faciat dominus pro nobis: qr nõ est
dño difficile saluare vel in multo vel in paucis. Di
xitq; ei armiger suus. Fac omia que placent ani= B
mo tuo. Perge quo cupis et ero tecum vbicunq;
volueris. Et ait ionathas. Ecce nos trãsimus ad
viros istos. Cunq; apparuerim⁹ eis: si taliter lo=
cuti fuerint ad nos: manete donec veniamus ad
vos: stemus in loco nostro: nec ascẽdam⁹ ad eos.
Si autem dixerint: ascendite ad nos: ascenda=
mus ad eos: quia tradidit eos dominus in ma=
nibus nostris. Hoc erit nobis signum. Apparu=
it igitur vterq; stationi philistinorum. Dixeruntq;
q; philistijm. En hebrei egrediuntur de cauer= Judith. 14.c.
nis in quibus absconditi fuerant. Et locuti sunt
viri de statione ad ionathan et ad armigerum
eius. Dixeruntq;. Ascendite ad nos ⁊ ostende=
mus vobis rem. Et ait ionathas ad armigerũ su
um. Ascendamus. Sequere me. Tradidit ei do= 1.mach.4.d.
minus eos i man⁹ israel. Ascẽdit autẽ ionathas
manib⁹ et pedibus reptãs: ⁊ armiger ei⁹ post eũ.
Itaq; cũ vidissent faciem ionathe: alij cadebant
ante ionathan: alios armiger ei⁹ interficiebat se=
quens eũ. Et facta est plaga prima quã ꝑcussit io
nathas ⁊ armiger ei⁹ quasi viginti virorũ: in me=
dia ꝑte iugeris: quã par boũ in die arare consue=
uit. Et factũ est miraculũ in castris ⁊ ꝑ agros Sz
et omnis ppl's stationis eorũ qui ierant ad ꝑdã=
dum obstupuit: et cõturbata sunt castra Et acci=
dit quasi miraculũ a deo. Et respexerũt specula= C
tores saul q̃ erãt in gabaa beniamin: ⁊ ecce multi
tudo prostrata: et huc illucq; diffugiẽs. Et ait sa=
ul populo q̃ erat cũ eo. Requirite ⁊ videte q̃s ab=
ierit ex nobis Cunq; requisissent: repertũ est non Philistijm debellãtur a saule.
adesse ionathan et armigerũ eius. Et ait saul ad
achiam. Applica arcã dñi. Erat eñ ibi arca dñi i
die illa cũ filijs israel. Cunq; loq̃retur saul ad sacer
dotẽ: tumult⁹ magn⁹ exortus ẽ in castris philisti
norũ. Crescebatq; paulatim ⁊ clari⁹ resonabat.
Et ait saul ad sacerdotẽ. Cõtrahe manũ tuã. Cõ
clamauit ꝰ saul ⁊ ois ppl's q̃ erat cũ eo ⁊ venerũt
vsq; ad locũ certaminis Et ecce versus fuerat gla=
di⁹ vniuscuiusq; ad proximũ suũ: ⁊ cedes magna ni
mis. Sz ⁊ hebrei q̃ fuerãt cũ philistijm heri ⁊ nu=
diustertius ascenderãtq; cũ eis in castris reuersi
sunt vt essent cum israel: et his qui erant cũ saul
et ionatha. Omnes quoq; israelite qui se abscon

derāt in mōte effraim audientes q̄ fugissent phi
D listei:sociauerūt se cū suis in prelio Et erāt cū sa=
ul quasi decē milia virorū ⁊ saluauit dn̄s de⁹ isrl̄
in die illa. Pugna aūt puenit vsq₃ ad bethauem.
Preceptū Et viri israel sociati sunt sibi in die illa. ¶ Adiu=
de nō cōe= rauit aūt saul pplm dicens. Maledictus vir q̄ co
dēdo ante mederit panē vsq₃ ad vesperū: donec vlciscar de
victoriā et inimicis meis. Et nō mādučauit vniuersus ppls
vesperum panez. Omnisq₃ terre vulg⁹ venit in saltū:in quo
infra eo erat mel sup faciē agri. Ingressus ē itaq₃ popul⁹
saltū ⁊ apparuit fluēs mel. nullusq₃ applicuit ma
Jonathas nū ad os suū. Timebat eni ppls iuramentū Por
filius saul ro ionathas nō audierat: cū adiuraret pater ei⁹
cōedit mel pplm. Extēditq₃ summitatē virge quā habebat ī
manu et intinxit in fauū mellis Et ɔuertit manū
suā ad os suū ⁊ illuminati sunt oculi ei⁹. Respon=
densq₃ vnus de pplo ait. Iureiurando cōstrinxit
supra eod. pater tuus populū dicēs. Maledict⁹ vir q̄ come=
derit panē hodie. Defecerat autē pplus. Dixitq₃
ionathas. Turbauit pater me⁹ terrā. Vidistis ipi
q₂ illuminati sunt oculi mei. eo q̄ gustauerim pau=
lulum de melle isto. quāto mag⁹ si comedisset po=
pulus de pda inimicorū suorū quā repperit. Nō=
E ne maior plaga facta fuisset in philistijm. Percus
serūt ergo in die illa philisteos a machmis vsq₃ i
haialon Defatigatus est aūt ppls nimis: et versus
ad predam tulit oues et boues ⁊ vitulos et ma=
ctauerūt in terra. Comeditq₃ populus cū sangui
ne. Nunciauerūt aūt sauli dicētes q̄ popul⁹ pec=
casset dn̄o. comedens cū sanguine. Qui ait pua=
ricati estis. Voluite ad me iam nūc saxum grāde
Et dixit saul Dispgamini in vulg⁹: ⁊ dicite eis: vt
adducat ad me vnusquisq₃ bouē suū et arietem. et
occidite sup istud et vescimini et nō peccabitis do
mino comedētes cū sanguine. Adduxit itaq₃ ois
popul⁹ vnusquisq₃ bouē in manu sua vsq₃ ad no=
ctē: et occiderūt ibi. Edificauit aūt saul altare do
mino. Tūcq₃ primum cepit edificare altare dn̄o
Et dixit saul. Irruamus sup philisteos nocte: et
vastem⁹ eos vsq₃ dū illucescat mane nec relinqua=
F mus ex eis virū. Dixitq₃ ppls. Om̄e quod bonū
infra. 28. a tibi videt̄ in oculis tuis: fac. Et ait sacerdos. Ac=
cedamus huc ad deū. Et ɔsuluit saul dn̄m dicēs.
Num persequar philistijm si trades eos in manu
israel? Et nō rn̄dit ei in die illa. Dixitq₃ saul. Ap=
plicate huc vniuersos angulos populi: et scitote
et videte per quē acciderit hoc peccatum hodie.
Viuit dn̄s saluator israel: quia si p ionatham fili=
um meū factū est absq₃ retractiōe morietur Ad qd̄
nullus ɔtradixit ei de omi pplo. Et ait ad vniuer
sum israel. Separamini vos in partē vnā: et ego cū
ionatha filio meo ero in parte altera Respōditq₃
populus israel ad saul. Quod bonū tibi videt̄ in
oculis tuis fac. Et dixit ad dn̄m deum israel. Do=
mine deus israel da iudiciū: quid est q̄ non respō
deris seruo tuo hodie. Si in me aut ionatha filio
meo est iniqtas hec: da ostensionē Aut si hec ini=
G quitas est in populo tuo: da sanctitatē. Et dephē
Iosu. 7. c sus est Ionathas et saul: populus autē exiuit Et
Jonathas ait saul. Mittite sortem inter me et inter ionathā
gustauit filium meum. et captus est ionathas. Dixit autem
mel ⁊ iō sa= saul ad ionatham. Indica mihi quid feceris. Et
ul pr̄ suus indicauit ei ionathas: et ait. Gustans gustaui in

summitate virge q̄ erat ī manu mea paululū mel vult occi=
lis: ⁊ ecce ego morior et ait saul. Hec faciat michi dere. sed a
de⁹ ⁊ hec addat q₂ morte morieris ionatha. Di= pplo libe=
xitq₃ popul⁹ ad saul Ergo ne ionathas morietur: q₂ ratur.
fecit salutē hāc magnā in israel. Hoc nephas est. infra. 22. c
Viuit dn̄s. si ceciderit capillus de capite ei⁹ ī ter=
ra: q₂ cum deo opatus ē hodie. Liberauit ergo pplus
ionathā vt nō moreret̄. Recessitq₃ saul: nec psecu
tus ē philistijm. Porro philistijm abierūt in loca
sua. Et saul cōfirmato regno sup isrl̄ pugnabat p
circuitū aduersum oēs inimicos ei⁹ ɔtra moab ⁊ fi=
lios ammon ⁊ edom ⁊ reges soba et philisteos et
quocūq₃ se verterat supabat Cōgregatoq₃ exerci=
tu pcussit amalech et eruit israel de manu vasta=
torū ei⁹. Fuerūt autē filij saul: ionathas et iesui et De filiis sa=
melchisua ⁊ nōia duarū filiarū ei⁹ nomē primoge ul regis
nite merob ⁊ nomē minoris michol ⁊ nomē vxo=
ris saul achinoem filia achimaas. Et nomē prici
pis militie ei⁹ abner fili⁹ ner. patruelis saul. Por= supra. 9. a.
ro cis fuit pr̄ saul. et ner pr̄ abner fili⁹ abiel. Erat 1. pa. 8. c.
aūt bellū potēs aduersum philisteos oīb⁹ dieb⁹ sa=
ul. Nam quencūq₃ viderat saul virū fortem ⁊ ap=
tum ad pliū: sociabat eū sibi.

¶ C. S. De pcepto dato sauli vt deleret amalech de transgressiōe ei⁹ q₂ pepcit agag regi. de ɔmēdatione obediētie. de expulsione saulis de regno samuel luget saul. xv.

Et dixit samuel ad saul. Me misit dn̄s
vt vngerē te in regē sup pplm ei⁹ israel A
Nūc ergo audi vocē dn̄i. Hec dicit dn̄s ex Dat precе
ercituū. Recensui q̄cūq₃ fecit amalech ptū saul de
israeli. quō restitit ei in via cū ascenderet de egy= occidendo
pto. Nūc ergo vade ⁊ pcute amalech ⁊ demolire vni Amalech
uersa ei⁹. Nō parcas ei. et nō cōcupiscas ex reb⁹ vt fecit
ipsius aliqd: sed interfice a viro vsq₃ ad mulierem Exo. 19. c.
et puulum atq₃ lactētem bouem ⁊ ouem camelū
et asinum. Precepit itaq₃ saul populo et recēsuit
eos quasi agnos ducēta milia peditū: et decē mi=
lia virorū iuda. Cūq₃ venisset saul vsq₃ ad ciuita= B
tē amalech. tetēdit insidias in torrēte. Dixitq₃ sa
ul cyneo. Abite: recedite: atq₃ discedite ab ama=
lech ne forte inuoluā te cū eo. Tu eni fecisti miaz
cū oībus filijs israel. cū ascenderēt de egypto. Et
recessit cyne⁹ de medio amalech. Percussitq₃ sa=
ul amalech ab euila: donec veniat sur q̄ ē e regio=
ne egypti. Et apphēdit agag regē amalech viuū
Om̄e autē vulgus interfecit in ore gladij. Et pe= de trāsgres
percit saul ⁊ pplus agag ⁊ optimis gregib⁹ ouiū siōe pcepti
et armentorū vestibus et arietib⁹ ⁊ vniuersis que pcendo a=
pulchra erāt: nec voluerūt dispdere ea. Quicqd gag ⁊ alijs
ergo vile fuit ⁊ reprobū hoc demoliti sunt. Factū ⁊ punitiōe
est aūt verbū dn̄i ad samuel dicēs. Penitet me q̄ C
ɔstituerim saul regem: q₂ dereliqt me ⁊ verba mea
ope nō impleuit Cōtristatusq₃ ē samuel ⁊ clamauit Gen. 6. b.
ad dn̄m tota nocte. Cūq₃ de nocte surrexisset sa= infra eod
muel vt iret ad saul mane nunciatū est samueli eo
q̄ venisset saul in carmelū: et erexisset sibi fornicē
triūphalem: et reuersus trāsisset: descēdissetq₃ in
galgala. Venit ergo samuel ad saul. et saul offere
bat holocaustū domino de initijs pdarum: q̄ attu pro. 20. d.
lerat ex amalech. Et cum venisset samuel ad saul
dixit ei saul. Benedictus tu dn̄o. Impleui verbum D
domini. Dixitq₃ samuel. Et que est hec vox gre=

gũ que resonat in aurib⁹ meis ⁊ armẽtoꝝ quam
ego audio? Et ait saul. De amalech adduxerũt ea.
Pepcit eñ popul⁹ meliorib⁹ ouibus et armentis
vt imolarent dño deo tuo. reliq̃ ꝟo occidim⁹ Ait
aũt samuel ad saul. Sine me et indicabo tibi que
locutus sit dñs ad me nocte. Dixitq; ei. Loquere
Et ait samuel. Nõne cũ paruulus esses in oculis
tuis: caput in tribubus israel fcũs es? Unxitq; te
dñs in regẽ sup israel. et misit te dñs in viã et ait.
Uade ⁊ iterfice pctõres amalech. ⁊ pugnabis cõ
tra eos vsq; ad internetionẽ eoꝝ. Quare ergo nõ
audisti vocẽ dñi: sed versus ad p̃dam es: et fecisti
malũ in oculis dñi Et ait saul ad samuelẽ Immo
audiui vocẽ dñi: ⁊ ãbulaui in via p quã misit me
dñs ⁊ adduxi agag regẽ amalech: ⁊ amalech inr
E fecit. Tulit autẽ de p̃da popul⁹ oues ⁊ boues pri=
mitias earũ que cesa sunt vt immolaret dño deo
Melior est obediẽtia q̃ victime eccĩs. 4. d. suo in galgalis. Et ait samuel. Nũq̃d vult dñs ho
locausta ⁊ victimas ⁊ nõ poti⁹ vt obediat voci do
mini? Melior est eñ obediẽtia q̃ victime: et au=
scultare magis q̃ offerre adipẽ arietũ: quoniam
quasi pctm̃ ariolãdi ẽ repugnare: ⁊ q̃si scel⁹ idola
F trie nolle acq̃escere. Pro eo ergo q abiecisti ser=
Saul p̃uatur i pte regno suo qd diuidit p= pter pctm̃. monem dñi: abiecit te dñs ne sis rex. Dixitq; saul
ad samuelẽ. Peccaui: q2 p̃uaricat⁹ sum sermonẽ
dñi ⁊ verba tua. timẽs populũ ⁊ obediẽs voci eo=
rũ. Sed nũc porta q̃so pctm̃ meũ ⁊ reuertere me=
cũ vt adorẽ dñm Et ait samuel ad saul Nõ reuer
tar tecũ: q2 piecisti sermonẽ dñi: et piecit te dñs
ne sis rex sup israel. Et ꝯuersus est samuel vt abi
Infra. 28. e. ret. Ille aũt app̃hẽdit summitatẽ pallij ei⁹ que ⁊
scissa est. Et ait ad eũ samuel. Scidit dñs regnũ
israel a te hodie ⁊ tradidit illud p̃rimo tuo melio
ri te. Porro triũphator in israel nõ parcet ⁊ peni
tudine nõ flectet Neq; eñ homo est vt agat peni
tentiã. At ille ait. Peccaui Sed nunc honora me
corã seniorib⁹ populi mei ⁊ corã israel: ⁊ reuerte=
G re mecũ vt adorẽ dñm deum tuũ. Reuersus ẽ sa=
muel secutus ẽ saulem. Et adorauit saul dominũ
Samuel occidit agag regẽ. ¶ Dixitq; samuel. Adducite ad me agag regem
amalech. et oblatus est ei agag pinguissimus tre
mẽs. Et dixit agag. Siccine separat amara mors.
Et ait samuel. Sicut fecit absq; liberis mulieres
gladius tuus: sic absq; liberis erit inter mulieres
mr̃ tua. et in frusta cõcidit eũ samuel coram dño i
galgalis. Abijt aũt samuel in ramatha: saul vero
ascẽdit in domũ suã in gabaa. et nõ vidit samuel
Supra eod. vltra saul vsq; ad diẽ mortis sue Uerũtñ lugebat
samuel saul. qm̃ dñm penitebat q ꝯstituisset regẽ
saul sup israel.

¶ C. S. De vnctione dauid in regẽ in domo pa=
tris sui. de spiritu neq; qui vexabat saul. de dauid
qui percutiebat cytharam. xvj.

A De vnctione dd in regẽ p samuelem. Dixitq; dñs ad samuelẽ Usq;q̃ tu luges
saul: cũ ego piecerim eũ ne regnet sup
israel. Imple cornu tuũ oleo ⁊ veni vt
mittã te ad ysai bethleemitẽ. Prouidi
eñ in filijs ei⁹ mihi regẽ. Et ait samuel. Quo va=
dã? Audiet ei saul ⁊ interficiet me. Et ait dñs Ui
tulũ de armẽto tolles i manu tua ⁊ dices. Ad im
molãdũ dño veni. Et vocabis ysai ad victimã. et
ego oñdã tibi q̃d facias: ⁊ vnges quẽcũq; mõstra
uero tibi. Fecit ẽ samuel sicut locut⁹ ẽ ei dñs Ue=
nitq; in bethleẽ. ⁊ ãmirati sunt seniores ciuitatis:
occurrẽtes ei dixerũtq;. Pacific⁹ ne ẽ igress⁹ tu⁹?
Et ait. Pacificus ad imolandũ dño veni ¶ San 3. Reg. 2. c
ctificamini ⁊ venite mecũ vt immolẽ. Sanctifica Le. 20. b.
uit ẽ ysai ⁊ filios ei⁹: ⁊ vocauit eos ad sacrificium Io. 3. b
Cũq; ingressi eẽnt vidit heliab ⁊ ait. Nũ corã do B
mino ẽ xp̃s ei⁹ Dixit dñs ad samuelẽ. Ne respici=
as vultũ ei⁹ neq; altitudinẽ stature ei⁹: qm̃ abieci
eũ: nec iuxta intuitũ hoĩs ego iudico. Hõ eñ vi=
det ea que parẽt: dñs autẽ intuet cor. Et vocauit
ysai aminadab ⁊ adduxit eũ corã samuel Qui di
xit. Nec hũc elegit dñs Adduxit aũt ysai samma
de q̃ ait. Etiam hũc nõ elegit dñs. Adduxit itaq;
ysai septẽ filios suos corã samuel. Et ait samuel
ad ysai. Nõ elegit dñs ex istis Dixitq; samuel ad
ysai. Nũq̃d iã ꝯpleti sunt filij? Qui rñdit Adhuc
reliquus ẽ puul⁹ ⁊ pascit oues. Et ait samuel ad Gen. 39. b.
ysai. Mitte ⁊ adduc eũ. Nec ei discũbam⁹ priusq; 2. Re. 7. b
huc ille veniat Misit ẽ et adduxit eũ. ¶ Erat aũt C
rufus ⁊ pulcher aspectu: decoraq; facie ⁊ ait dñs.
Surge ⁊ vnge eũ: ip̃e ẽ eñ. Tulit ẽ samuel cornu
olei ⁊ vnxit eũ i medio fratꝝ ei⁹ Et direct⁹ ẽ spiri Su. 10. a.
t⁹ dñi a die illa i dauid ⁊ deiceps Surgẽsq; samu Ps. 77.
el abijt i ramatha. Sp̃s ãt dñi recessit a saul ⁊ ex= Act. 13. d.
agitabat eũ sp̃us neq; a dño. Dixeritq; serui saul De sp̃u neq; vexante saul.
ad eum. Ecce sp̃us dñi mal⁹ exagitat te. Iubeat
dñs nr̃ rex ⁊ serui tui q̃ corã te sũt q̃rẽt hoiẽ sciẽtẽ
psallere cithara vt qñ arripuerit te sp̃us dñi ma=
l⁹ psallat manu sua ⁊ leui⁹ feras Et ait saul ad ser
uos suos. Prouidete ẽ mihi aliquẽ bñ psallẽtẽ: et
adducite eũ ad me. ⁊ rñdẽs vn⁹ de puerꝭ ait. Ecce D.
vidi filiũ ysai bethleemitẽ sciẽtẽ psallere ⁊ fortissi
mũ robore ⁊ viꝝ bellicosũ ⁊ prudẽtẽ in ꝟbis ⁊ vi
rũ pulchrũ: ⁊ dñs ẽ cũ eo. ¶ Misit ẽ saul nuncios Saul misit ad dd vt sua cithara liberet eũ a vexatiõe demonum
ad ysai: dicẽs. Mitte ad me dd filiũ tuũ q̃ ẽ in pas
cuis Tulit itaq; ysai asinũ plenũ panib⁹ ⁊ lagenã
vini ⁊ hedũ de capris vnũ ⁊ misit p manũ dd filij
sui saul. ⁊ venit dd ad saul ⁊ stetit corã eo. At ille
dilexit eũ nimis: ⁊ fact⁹ ẽ ei⁹ armiger Misitq; saul
ad ysai dicẽs Stet dd i ꝯspectu meo. Inuenit ei
g̃ra i ocuꝭ meis. Igit qñcũq; sp̃us dñi mal⁹ arri=
piebat saul. dd tollebat cytharã ⁊ pcutiebat manu
sua ⁊ refocillabat saul ⁊ leui⁹ hẽbat Recedebat ei

¶ C. S. De bello philistijm cõ (ab eo sp̃us mal⁹
tra isrl. de victoria dauid ꝯtra golyam xvij.

Ongregãtes ãt philistijm agmia sua i A De bello philistijm ꝯtra israel.
p̃liũ ꝯuenert i sochot iude ⁊ castrameta
ti st inter sochot ⁊ azecha i finib⁹ domim
Porro saul ⁊ filij isrl ꝯgregati venert in
valle therebĩti ⁊ direxert aciẽ ad pugnãdũ cõtra
philistijm. Et philistijm stabãt sup mõtẽ ex parte
hac: ⁊ isrl stabat supra mõtẽ ex altera pte: vallisq;
erat inter eos. Et egress⁹ ẽ vir spuri⁹ de castris phi Descriptio goliath philistijm volẽtis oppugnare israel
listinoꝝ noie goliath de geth: altitudis sex cubi=
toꝝ ⁊ palmo: ⁊ cassis erea sup caput eius ⁊ lorica
hamata induebat Porro pond⁹ lorice ei⁹ q̃nq; mi
lia sicloꝝ erꝭ erat. ⁊ ocreas ereas hẽbat i crurib⁹
⁊ clype⁹ ere⁹ tegebat hũeros ei⁹ Hastile ãt haste
ei⁹ erat q̃si liciatoriũ texẽtiũ. Ip̃m ãt ferrũ haste
ei⁹ sexcẽtos siclos hẽbat ferri Et armiger ei⁹ an= 2. Re. 21. c.
tecedebat eũ: Stãsq; clamabat aduersũ phalãgas
isrl. ⁊ dicebat eis. q̃re venistꝭ parati ad p̃liũ. Nũq̃d
ego nõ sũ philiste⁹ ⁊ vos serui saul Eligite ex vo

bis virū ⁊ descēdat ad singulare certamē Si quie
uerit pugnare mecū ⁊ ꝑcusserit me: erimus vobis
serui. Si aūt ego ꝑualuero ⁊ ꝑcussero eū: vos ser=
ui eritis et seruietis nobis. Et aiebat philisteus.
B Ego exprobraui agminibꝰ israel hodie. Date mi
chi virū ⁊ ineat mecū singulare certamē. Audiēs
aūt saul ⁊ oēs israelite sermōes philistei huiusce=
modi: stupebant ⁊ metuebāt nimis. Dauid autē
erat filius viri effratei de quo supra dictū est: de
bethleē iuda: cui nomē erat isay: q̄ habebat octo
filios: ⁊ erat vir in diebꝰ saul senex ⁊ grandeuꝰ in
ter viros. Abierūt autē tres filij eiꝰ maiores post
saul in preliū. Et noīa triū filiorū eius q̄ prexerūt
ad belliū: heliab primogenitꝰ ⁊ scđs amiadab: ter
tius quoqꝫ samma. Dauid aūt erat minimꝰ. Tri=
bus ergo maioribus secutis saulē abijt dauid et
reuersus est a saul vt pasceret gregem pr̄is sui in
bethleē. Procedebat vero philisteus mane ⁊ ve=
spere ⁊ stabat quadragīta diebus. Dixit aūt isay
ad dauid filiū suū. Accipe fratribꝰ tuis ephi polē
te ⁊ decē panes istos ⁊ curre in castra ad fratres
tuos: ⁊ decē formellas casei: has deferes ad tribu
nū. Et fratres tuos visitabis: si recte agant ⁊ cum
quibꝰ ordinati sunt disce. Saul aūt ⁊ illi ⁊ oēs filij
israel in valle therebinthi pugnabāt aduersū phili
stijm. Surrexit itaqꝫ dauid mane ⁊ commēdauit
gregē custodi: ⁊ onustus abijt sicut ꝑceperat ei isay
Et venit ad locū magala ⁊ ad exercitum q̄ egres
sus ad pugnā: vociferatꝰ erat i certamie. Direxe=
rat eīm aciē isrl: sꝫ ⁊ philistijm ex aduerso fuerant
C ꝑparati. Derelinquens ergo dauid vasa q̄ attule
De ansiosa rat sub manu custodis ad sarcinas: cucurrit ad lo
fortitudie cū certaminis: ⁊ interrogabat si oīa recte ageren
dd contra tur erga fratres suos. Cumqꝫ adhuc ille loquere=
goliath. tur eis apparuit vir ille spurius ascēdēs goliath
noīe philisteꝰ de geth de castris philistinorū. Et
loquēte eo hec eadem verba audiuit dauid. Oēs
autē israelite cū vidissent virū fugerūt a facie eiꝰ
timētes eū valde. Et dixit vnusquispiā de israel.
Num vidisti virū hūc qui ascēdit? Ad expropriā=
dū enim israel ascendit. Virū ergo q̄ ꝑcusserit eū
ditabit rex diuitijs magnis ⁊ filiā suā dabit ei: et
domū patris eiꝰ faciet absqꝫ tributo in israel. Et
ait dauid ad viros qui stabant secū dicens. Quid
dabitur viro qui percusserit philisteū hunc ⁊ tule
rit opprobriū de isrl? Quis est eīm hic philisteꝰ in
circūcisus q̄ exprobrauit aciem dei viuētis? Refe
D rebat aūt ei ppłus eūdē sermonē dicēs. Hec da=
buntr viro qui ꝑcusserit eū. Qđ cū audisset heli=
ab frater eiꝰ maior loq̄nte eo cū alijs iratꝰ est con
tra dauid ⁊ ait. Quare venisti: ⁊ quare dereliqui
sti pauculas oues illas i deserto? Ego noui superbi
am tuā ⁊ neq̄ciā cordis tui: q: vt videres pliū de
infra. 20. a. scēdisti. Et dixit dauid. Quid feci? Nūqd nō ver
et. 26. c. bū est. Et declinauit paululū ab eo ad aliū. Dixit
qꝫ eundū sermonē. Et r̄ndit ei ppłus verbū sicut
priꝰ. Audita sunt aūt ꝟba q̄ locutꝰ est dauid: ⁊ an
nūciata in cōspectu saul. Ad quē cū fuisset addu=
ctꝰ locutꝰ est ei. Nō cōcidat cor cuiusq̄ in eo Ego
seruus tuus vadā ⁊ pugnabo aduersus philisteū
Et ait saul ad dauid. Nō vales resistere philisteo
isti: nec pugnare aduersus eū q: puer es. Hic aūt
vir bellator est ab adolescētia sua. Dixitqꝫ dauid
ad saul. Pascebat seruus tuus pr̄is sui gregē ⁊ ve
niebat leo vel vrsus ⁊ tollebat arietem de medio
gregis ⁊ ꝑsequebar eos ⁊ ꝑcutiebā: eruebāqꝫ de
ore eoꝝ. Et illi cōsurgebāt aduersum me: ⁊ appre
hendebā mentū eoꝝ ⁊ suffocabā: interficiebamqꝫ
eos. Nā ⁊ leonē ⁊ vrsū interfeci ego seruꝰ tuꝰ Erit E
igitur ⁊ philisteus hic incircūcisus q̄si vnꝰ ex eis. Nota vi=
Nūc vadā ⁊ auferā opprobriū ppli. Qm̄ qs ē iste ctoriā dauid contra
philisteꝰ icircūcisus: q̄ ausus est maledicere exer= goliam.
citui dei viuētis? Et ait dauid. Dn̄s q̄ eripuit me
de manu leonis ⁊ de manu vrsi: ipse me liberabit
de manu philistei huius. Dixit aūt saul ad dauid
Vade: ⁊ dn̄s tecū sit. Et induit saul dauid vestimē
tis suis: ⁊ iposuit galeā ereā sup caput eiꝰ: ⁊ vesti=
uit eū lorica Accinctꝰ ergo dauid gladio eius sup
vestē suā cepit tēptare si armatus posset incede=
re. Nō enī habebat cōsuetudinem. Dixitqꝫ dauid
ad saul. Nō possū sic icedere: q: nō vsū habeo. Et
deposuit eā. Et tulit baculū suū quē semper habe
bat in manibꝰ: ⁊ elegit sibi quinqꝫ limpidissimos
lapides de torrente ⁊ misit eos in perā pastoralē
quā hēbat secū: ⁊ fūdā manu tulit: ⁊ ꝑcessit aduer
sū philisteū. Ibat aūt philisteus ⁊ incedens ap=
propinquās aduersū dauid ⁊ armiger eiꝰ āñ eū.
Cūqꝫ inspexisset cū philisteꝰ ⁊ vidisset dauid de=
spexit eū. Erat aūt adolescēs rufꝰ: ⁊ pulcher aspe F
ctu. Et dixit philisteꝰ ad dđ. Nunq̄d ego canis sū
q tu venis ad me cū baculo? Et maledixit phili=
steꝰ dđ i dijs suis Dixitqꝫ ad dđ. Veni ad me ⁊ da
bo carnes tuas volatilibꝰ celi ⁊ bestijs t're. Dixit 1. Macha=
aūt dđ ad philisteū. Tu venis ad me cū gladio et beo. 3. 4.
hasta ⁊ clypeo: ego aūt venio ad te i noīe dn̄i exer
cituū dei agminū israel: quibꝰ exprobrasti hodie
⁊ dabit te dn̄s in manu mea: ⁊ ꝑcutiā te et auferā
caput tuū a te. Et dabo cadauera castroꝝ phili=
stijm hodie volatilibus celi ⁊ bestijs terre: vt sciat
oīs terra: q: est dn̄s deꝰ in isrl: ⁊ nouerit vniuersa
ecclia hec: q: nō in gladio nec in hasta saluat dn̄s
Ipsiꝰ enī est belliū ⁊ tradet vos in manꝰ nr̄as. Cū
ergo surrexisset philisteꝰ ⁊ veniret ⁊ appropiqua
ret ꝯtra dauid: festinauit dđ ⁊ occurrit ad pugnā
ex aduerso philistei Et misit manū suā in perā: tu
litqꝫ vnū lapidē ⁊ fūda iecit: ⁊ circūducēs ꝑcussit
eū in frōte. Et infixus est lapis in frōte eius: ⁊ ceci=
dit in faciē suā sup terrā. Preualuitqꝫ dauid ad
uersū philisteū in funda ⁊ lapide. ꝑcussumqꝫ phili
steū iterfecit. Cūqꝫ gladium nō haberet in manu Eccl. 47. a
dauid: cucurrit ⁊ stetit sup philisteū ⁊ tulit gladiū
eiꝰ: ⁊ eduxit eū de vagina sua ⁊ iterfecit eū: ꝑcidit
qꝫ caput eiꝰ. Videntes aūt philistijm q mortuꝰ es= G
set fortissimꝰ eoꝝ: fugerūt. Et cōsurgētes viri isrl
⁊ iuda vociferati sunt: ⁊ ꝑsecuti sūt philisteos vsqꝫ
dū venirēt i vallē ⁊ vsqꝫ ad portas accarō Cecide
rūtqꝫ vulnerati de philistijm i via sarī: ⁊ vsqꝫ ad geth
⁊ vsqꝫ ad accarō. Et reuertētes filij isrl: postq̄ ꝑse
cuti sunt philisteos inuaserūt castra eoꝝ. Assumēs
aūt dđ caput philistei attulit illđ i hierlꝫ: arma ve
ro eiꝰ posuit i tabernaculo suo. Eo aūt tp̄e q̄ vide
rat saul dđ egredietē ꝯtra philisteū: ait ad abner
pricipē militie sue. De q̄ stirpe descēdit hic adole
cēs. Dixitqꝫ abner. Viuit aīa tua rex si noui. ⁊ ait
rex. Interroga tu cuiꝰ filiꝰ sit iste puer. Cūqꝫ regres
sus esset dđ percusso philisteo: tulit eū abner ⁊ in=

troduxit corā saule caput philistei habētē in manu sua. Et ait ad eum saul. De qua progenie es o adolescens? Dixitq̄ dauid. Filius serui tui ysay bethleemite ego sum.

C. S. De amicitia ⁊ confederatiōe dd ⁊ ionathe filij regis saul. de cātu mulierū pcussit saul mille ⁊ dauid decē milia. de ira saulis p hoc cātu. de ipo pphetāte in domo sua ⁊ volente cōfigere dauid lancea cū pariete. Saul autē āmonet dauid ⁊ promittit ei filiam suā maiorem merob que alteri datur. postea saul promittit ei michol filiam in vxorem sponsalia petit centū preputia dauid psoluit ⁊ fit gener regis. xviij.

A
De amicitia ionathe ad dd ⁊ auctoritate dauid apd saul. infra.19.a.

[E]T factum est cū cōplesset loqui ad saul anima ionathe cōglutinata est aie dauid ⁊ dilexit eū ionathas quasi aīam suam. Tulitq̄ eū saul in die illa ⁊ nō cōcessit ei vt reuerteretur in domū patris sui. Inierunt aūt dauid ⁊ ionathas fedus. Diligebat enim eū quasi aīam suā. Nam expoliauit se ionathas tunica qua erat indutus ⁊ dedit eam dauid ⁊ reliqua vestimēta sua vsq̄ ad gladium: ⁊ arcū suū et vsq̄ ad baltheū. Egrediebat quoq̄ dauid ad oīa q̄cūq̄ misisset eū saul: ⁊ prudenter se agebat. Posuitq̄ eū saul sup viros belli: ⁊ accept⁹ erat in oculis vniuersi populi maximeq̄ in conspectu famulorū saul.

B
Saul indignat cōtra dd ppt cātum mulierum attribuentiū victoriā ad dauid. infra.21.d. ⁊ ifra.29.b. Eccl.47.a

Porro cū reuerteret percusso philisteo dauid: ⁊ ferret caput ei⁹ in hierusalem: egresse sūt mulieres de vniuersis vrbib⁹ israel cātantes chorosq̄ ducentes in occursū saul regis: i tympanis leticie ⁊ in sistris ⁊ pcinebant mulieres ludentes atq̄ dicentes. Percussit saul mille: ⁊ dauid decē milia. Iratus est aūt saul nimis ⁊ displicuit i oculis eius iste sermo. Dixitq̄. Dederūt dauid decem milia: ⁊ michi mille dederunt. Quid ei supest nisi solū regnum? Non rectis ergo oculis saul aspiciebat dauid a die illa ⁊ deinceps. post diē aūt alterā inuasit spūs dei malus saul: ⁊ pphetabat in medio domus sue.

C
De maligno spū in dauid.

Dauid autē psallebat manu sua sicut per singulos dies. Tenebatq̄ saul lanceā ⁊ misit eam: putans q cōfigere posset dauid cū pariete. Et declinauit dauid a facie eius secūdo. Et timuit saul dauid eo q dñs esset cū eo et a se recessisset. Amouit ergo eū saul a se ⁊ fecit eū tribunū super mille viros. Et egrediebat ⁊ intrabat in conspectu populi.

D
De prudētia dd ppt quā saul timet eū et dat filiā suam ipsi dd se mītū humiliati.

In oībus quoq̄ viis suis dauid prudenter agebat: ⁊ dñs erat cū eo. Uidit itaq̄ saul q prudens esset nimis: ⁊ cepit cauere eum. Omnis autē israel et iuda diligebat dauid. Ipse autem ingrediebatur et egrediebatur ante eos. Dixitq̄ saul ad dauid. Ecce filia mea maior merob: ipsam dabo tibi vxorem: tantūmodo esto vir fortis ⁊ pliare bella dñi. Saul aūt reputabat dicēs. Non sit manus mea in eo: sed sit super eum man⁹ philistinorū.

E
1.Reg.9.a.

Ait autem dauid ad saul. Quis ego sū aut que est vita mea: aut cognatio patris mei in israel vt fiam gener regis? Factum est autē tēpus cum deberet dari merob filia saul dauid: data est hadrieli molathite vxor. Dilexit autem dauid michol filiam saul alteram. Et nunciatum est saul ⁊ placuit ei. Dixitq̄ saul. Dabo eam illi vt fiat ei in scandalum: ⁊ sit super eum manus philistinorum. Dixitq̄ saul ad dauid. In duabus gener me⁹ eris hodie. Et mādauit saul seruis suis. Loquimini ad dauid clam me dicētes. Ecce places regi: et omnes serui eius diligunt te. Nunc ergo esto gener regis. Et locuti sunt serui saul in auribus dauid omnia verba hec. et ait dauid. Nū parū videtur vobis generū esse regis? Ego aūt sū vir pauper ⁊ tenuis.

F

Et renunciauerūt serui saul dicentes. Huiuscemodi verba locutus est dauid. Dixit autem saul. Sic loquamini ad dauid. Non habet rex sponsalia necesse nisi tantū centum preputia philistinorū: vt fiat vitio de inimicis regis.

Saul odio hēbat dauid suspectum.

Porro saul cogitabat dauid tradere in manus philistinorum. Cūq̄ renūciassent serui eius dauid verba que dixerat saul: placuit sermo in oculis dauid vt fieret gener regis. Et post paucos dies surgens dauid abijt in accaron cum viris qui sub eo erant: ⁊ percussit ex philistijm ducentos viros: ⁊ attulit eorū preputia ⁊ annumerauit ea regi: vt esset gener eius.

G
1.Reg.3.c.

Dedit itaq̄ saul ei michol filiam suam vxorem. Et vidit saul: et intellexit q dñs esset cum dauid. Michol autem filia saul diligebat eum. Et saul magis cepit timere dauid. Factusq̄ est saul inimicus dauid cunctis diebus. Et egressi sunt principes philistinorum. A principio autem egressionis eorum: prudentius se gerebat dauid q̄ omnes viri saul: et celebre factum est nomen eius nimis.

C. S. De saule qui pcepit occidi dauid. Indicat hoc et ionathas. Saul iterum inuaditur a spiritu malo. ⁊ vult lancea configere dauid. Michol eū saluat. fugit dauid ad samuelē. saul mittit nūcios vt rapiāt dauid. trib⁹ vicib⁹ mittūtur nūcij ⁊ oēs cū samuele pphetant. de saule prophetante cum prophetantibus. xix.

A
Saul ppo nit occidere dd et ionathas reuelat ⁊ pacificat.

[L]Ocutus est autem saul ad ionathā filium suum ⁊ oēs seruos suos vt occiderēt dauid. Porro ionathas filius saul diligebat dauid valde. Et indicauit ionathas dauid dicēs. Querit saul pater meus occidere te. Quapropter obserua te queso mane: et manebis clam ⁊ absconderis. Ego autem egrediens stabo iuxta patrem meū in agro vbicūq̄ fuerit: ⁊ ego loquar de te ad patrem meū ⁊ quodcunq videro nunciabo tibi. Locutus est ergo ionathas de dauid bona ad saul patrem suū. Dixitq̄ ad eū. Ne pecces rex in seruum tuū dauid: quia nō peccauit tibi: ⁊ opa ei⁹ bona sunt tibi valde: et posuit aīam suā in manu sua ⁊ pcussit philisteū: et fecit dñs salutē magnā vniuerso isrl. Uidisti ⁊ letat⁹ es. Quare ergo peccas i sanguine inocēte īterficiēs dauid q est absq̄ culpa? Quod cū audisset saul placat⁹ voce ionathe iurauit. Uiuit dñs: qr nō occidet. Uocauit itaq̄ ionathas dd: ⁊ idicauit ei oīa vba hec. Et introduxit ionathas dauid ad saul ⁊ fuit aū eū sicut erat heri ⁊ nudiustertī⁹.

B

Motū ē aūt rursū bellū: ⁊ egressus dauid pugnauit aduersum philistijm pcussitq̄ eos plaga magna: ⁊ fugerunt a facie eius. Et factus est spūs dñi malus in saul. Sedebat aūt in domo sua: ⁊ tenebat lanceā. Porro dauid psallebat in manu sua. Nisusq̄ est saul cōfigere dd lancea i pariete. Et declinauit dauid a facie saul. Lancea autē casso vulnere perlata est in pariete: et dauid fugit: ⁊ saluatus ē nocte

De maligno spiritu in saul.

illa. Misit ergo saul satellites suos nocte ī domū dauid vt custodirent eū et interficeretur mane.

C

Quod cū annunciasset dauid michol vxor sua dicens. Nisi saluaueris te nocte hac cras morieris: deposuit eū per fenestram. Porro ille abijt ⁊ aufugit: atqꝫ saluat⁹ est. Tulit aūt michol statuā: ⁊ posuit eam sup lectū: ⁊ pellē pilosam caprarū posuit ad caput eius ⁊ operuit eā vestimētis. Misit aūt saul apparitores qui raperent dauid: ⁊ respōsum est ꝙ egrotaret. Rursūqꝫ misit saul nūcios vt viderēt dauid dicēs. Afferte eū ad me in lecto et occidatur. Cūqꝫ venissent nuncij inuentū est simulachrū super lectū ⁊ pellis caprarū ad caput ei⁹. Dixitqꝫ saul ad michol. Quare sic illusisti michi ⁊ dimisisti inimicū meū vt fugeret? Et respondit michol ad saul. Quia ipse locutus est michi dicens. Dimitte me: alioquin interficiam te. Dauid autē fugiens saluatus est. Et venit ad samuel in ramatha: ⁊ nūciauit ei oīa que fecerat sibi saul. Et abierunt ipse ⁊ samuel ⁊ morati sunt in naioth. Nūciatū est aūt sauli dicentibus. Ecce dauid in naioth in ramatha. Misit ergo saul lictores vt raperent dauid. Qui cū vidissent cuneū prophetarū vaticinantiū: ⁊ samuelē stantē sup eos: factus est etiam spūs dn̄i in illis: ⁊ ꝓphetare ceperūt etiā ipi. Qđ cū nunciatū esset sauli: misit ⁊ alios nūcios. Prophetauerūt aūt ⁊ illi. Et rursum misit saul tertios nuncios: qui ⁊ ipsi prophetauerūt. Et iratus iracundia saul: abijt etiam ipse in ramatha ⁊ venit vsqꝫ ad cisternā magnā que est in socchot: ⁊ interrogauit et dixit. In quo loco sunt samuel ⁊ dauid? Dictūqꝫ est ei. Ecce in naioth sunt in ramatha. Et abijt ī naioth ī ramatha. Et factus est etiā sup eū spūs dn̄i: ⁊ ābulauit igrediēs ⁊ ꝓphetabat vsqꝫ dū veniret ī naioth ī ramatha. Et expoliauit etiā ipe se vestimētis suis ⁊ ꝓphetauit cū ceteris corā samuel ⁊ cecinit nud⁹ tota die illa ⁊ nocte. Vn̄ exiuit puerbiū. Nū et saul inter prophetas.

David fugit saul per fenestram euadens.

D

Saul nititur oppugnare dd̄ ⁊ samuel: sed ipe ⁊ nūcij ꝓphetant.

supra. 10.c.

C. S. De renouatiōe ⁊ ꝯfirmatiōe federis dauid ⁊ ionathe: ⁊ q̄liter ionathas apud saul excusat dd̄ absentē: ⁊ ille cōfundit eum opprobrijs. de signis triū sagittarū inter ionatham ⁊ dd̄. Saul arripit lanceā vt ꝑcutiat ionatham excusantē dauid. de fletu ionathe ⁊ dauid: ⁊ osculo. xx.

A

De fide et amicitia ionathe ad dauid. supra. 17. d ⁊ īfra. 26. c.

Fugit autem dauid de naioth q̄ est in ramatha: veniēsqꝫ locutus est corā ionatha. Quid feci? Que est iniquitas mea ⁊ qđ pctm̄ meū in patrē tuum: quia querit aīam meā? Qui dixit ei. Absit a te: non morieris. Necqꝫ eni faciet pater meus quicq̄ grāde vel paruū: nisi prius indicauerit michi. Hūc ergo celauit a me pater meus sermonē tm̄mō. Nequaq̄ eni erit istud. Et iurauit rursum dauid. Et ille ait Scit profecto pater tuus ꝙ inueni gratiā in oculis tuis ⁊ dicet. Nesciat hoc ionathas: ne forte tristetur. Quinimo viuit dn̄s ⁊ viuit aīa tua: q: vno tantū (vt ita dicā) gradu: ego morsqꝫ diuidimur. Et ait ionathas ad dauid. Quodcūqꝫ dixerit michi aīa tua: faciā tibi. Dixit autē dauid ad ionathan. Ecce kalēde sunt crastino ⁊ ego ex more sedere soleo iuxta regē ad vescendū. Dimitte ergo me vt abscondar in agro vsqꝫ ad vesperā diei tertie Si respiciēs requisierit me pat' tuus: rn̄debis ei. Rogauit me dauid vt iret celeriter in bethleē ciuitatē suā: q: victime solēnes ibi sunt vniuersis cōtribulibus suis. Et dixerit bene: pax erit seruo tuo. Si aūt fuerit iratus: scito q: cōpleta est malicia eius. Fac ergo miam in seruū tuū: quia fedus dn̄i me famulū tuū tecū inire fecisti. Si aūt est iniquitas in me: tu me interfice ⁊ ad patrē tuū ne introducas me. Et ait ionathas. Absit hoc a me. Necqꝫ eni fieri potest: vt si certe cognouero cōpletā esse patris mei maliciā cōtra te non annunciē tibi. Rn̄ditqꝫ dauid ad ionathan. Quis renūciabit michi: si quid forte rn̄derit tibi pater tuus dure de me? et ait ionathas ad dauid. Veni ⁊ egrediamur foras in agrū. Cūqꝫ exissent ambo ī agrū ait ionathas ad dauid. Dn̄e deus israel si inuestigauero sententiā patris mei crastino vel perēdie ⁊ aliquid boni fuerit sup dauid ⁊ nō statī misero ad te ⁊ notū tibi fecero hec faciat de⁹ ionathe et hec augeat. Si autem perseuerauerit patris mei malicia aduersum te: reuelabo aurē tuā ⁊ dimittā te vt vadas in pace: ⁊ sit dn̄s tecū sicut fuit cum patre meo. Et si vixero facias michi miam dn̄i: si vero mortu⁹ fuero nō auferes miā a domo mea vsqꝫ ī sempiternū. Aut si nō fecero qn̄ eradicauerit dn̄s inimicos dauid vnūquēqꝫ de terra: auferat ionathan de domo sua: ⁊ requirat dn̄s de manu inimicorum dauid. Pepigit ergo ionathas fedus cū domo dauid. Et requisiuit dn̄s de manu inimicorū dauid. Et addidit ionathas deierare dauid: eo ꝙ diligeret illū. Sicut enim aīam suam ita diligebat eū. Dixitqꝫ ad eum ionathas. Cras kalēde sunt: ⁊ requireris. Requiret eīm sessio tua vsqꝫ perēdie. Descēdes ergo festinus ⁊ venies in locū vbi celandus es in die quando operari licet ⁊ sedebis iuxta lapidē cui nomen est ezel. Et ego tres sagittas mittā iuxta eum: ⁊ iaciā quasi exercens me ad signū. Mittam quoqꝫ ⁊ puerū dicēs ei. Vade et affer michi sagittas: si dixero puero. Ecce sagitte intra te sunt: tolle eas: tu veni ad me quia pax tibi est ⁊ nichil ē mali. Viuit dn̄s. Si autē sic locutus fuero puero ecce sagitte vltra te sūt vade in pace quia dimisit te dn̄s. De verbo autē quod locuti fuim⁹ ego et tu sit dominus inter me et te vsqꝫ in sempiternum. Absconditus est ergo dauid in agro: ⁊ venerunt kalende: ⁊ sedit rex ad comedendum panem. Cunqꝫ sedisset rex super cathedrā suā scđm cōsuetudinē que erat iuxta parietem: surrexit ionathas ⁊ sedit abner ex latere saul vacuusqꝫ apparuit loc⁹ dauid. Et nō est locutus saul quicq̄ in die illa. Cogitabat enī ꝙ forte euenisset ei vt non esset mundus nec purificatus. Cūqꝫ illuxisset dies secūda post kalendas rursus apparuit vacuus loc⁹ dauid. Dixitqꝫ saul ad ionathan filiū suum. Cur non venit filius isay nec heri nec hodie ad vescēdū? Rn̄ditqꝫ ionathas sauli. Rogauit me obnixe vt iret ī bethleem: ⁊ ait Dimitte me quoniā sacrificium solēne est in ciuitate mea: vnus de fratribus meis accersiuit me. Nunc ergo si inueni gratiā ī oculis tuis vadam cito ⁊ videbo fratres meos. Ob hāc causam non venit ad mēsam regis. Iratus autem saul aduersum ionathan dixit ei. Fili mulieris vltro virum rapientis nunquid ignoro q: diligis filium isay in

B

C

D

Jonatha[s] dat dauid signū triū sagittarū ad ānūciā[n]dū volūta[tē]tē saul er[]ga dauid.

E

Jonathas excusat dd̄ absentē er[]ga saul.

confusionẽ tuam:et in confusionem ignominiose
matris tue. Omnibus enim dieb⁹ quibus filius
isay vixerit super terram: non stabilieris tu neq̃
F regnũ tuum. Itaq̃ iam nunc mitte ⁊ adduc eum
ad me:q2 filius mortis est. Respõdens autẽ iona
thas sauli patri suo ait. Quare morietᷣ? Quid fe=
cit? Et arripuit saul lãceã vt pcuteret euz. Et itel
lexit ionathas q᷑ diffinitũ esset a patre suo vt intᷣ=
ficeretᷣ dauid. Surrexit ergo ionathas a mensa i
ira furoris ⁊ nõ comedit in die kalẽdarũ scd̃a pa=
Ionathas dat execu= nem. Cõtristatus est eni super dauid eo q᷑ confu
tioni illd̃ si disset eum pater suus. Cũq̃ illuxisset mane venit
gnũ triũ sa ionathas in agrũ iuxta placitũ dauid:⁊ puer par
gittarum. uulus cũ eo. Et ait ad puerũ suũ. Uade ⁊ affer mi
chi sagittas q̃s ego iacio. Cunq̃ puer cucurrisset
G iecit aliam sagittã trans puerũ. Uenit itaq̃ puer
ad locũ iaculi qd̃ miserat ionathas. Et clamauit
ionathas post tergũ pueri ⁊ ait. Ecce ibi est sagit
ta porro vltra te. Clamauit iteruz ionathas post
tergũ pueri dicens. Festina velociter ne steteris
Collegit autẽ puer ionathe sagittas:⁊ attulit ad
dñm suũ:⁊ quid ageretur penitus ignorabat. Tã
tũmodo eni ionathas ⁊ dauid rẽ nouerãt. Dedit
ergo ionathas arma sua puero ⁊ dixit ei. Uade ⁊
De mutuo defer in ciuitatẽ. Cunq̃ abijsset puer surrexit da
osculo dd̃ uid de loco qui vergebat ad austrũ ⁊ cadens pro
et ionathe nus in terrã adorauit tertio. Et osculantes se al=
terutrũ fleuerũt pariter dauid aũt ampli⁹. Dixit
ergo ionathas ad dauid. Uade i pace. Quecũq̃
iurauim⁹ ambo in noĩe dñi dicentes: dñs sit inter
me ⁊ te:et inter semẽ tuũ ⁊ inter semẽ meũ vsq̃ in
sempiternũ. Et surrexit dauid ⁊ abijt:sed ⁊ iona=
thas ingressus est ciuitatem.

C.S. De fuga dd̃ i nobe ad achimelech sacerdo
tẽ q̃ dedit panes ꝓpositiõis ⁊ gladiũ golye ⁊ dñz
ꝓ eo cõsuluit. post hoc fugit dauid ad achis regẽ
geth vbi pre timore furorẽ ⁊ insaniã simulat emit
tẽdo saliuã per barbam. xxi.

A Enit autẽ dauid i nobe ad achimelech
sacerdotẽ. Et obstupuit achimelech eo
dd̃ fugit in q᷑ venisset dauid ⁊ dixit ei. Quare tu so
nobe ad a= lus ⁊ nullus est tecuz? Et ait dauid ad
chimelech achimelech sacerdotẽ. Rex p̃cepit mihi sermonẽ
⁊ dixit. Nemo sciat rem ꝓpter quam missus es a
infra.25.b. me ⁊ cuiusmodi p̃cepta tibi dederim. Nã ⁊ pueros
meis condixi in illũ ⁊ illũ locũ. Nũc ergo si q̃d ha
B bes ad manũ vel q̃nq̃ panes da michi aut q̃cq̃d i
ueneris. Et respondẽs sacerdos ad dauid: ait il=
li. Nõ habeo laicos panes ad manũ sed tantum
panem scm̃. Si mundi sunt pueri:maxime a mu
lieribus manducent. Et respondit dauid sacer=
math.12.a dotiz dixit ei. Et quidem si de mulieribus agitur
Marci.2.g continuimus nos ab heri ⁊ nudiustertius quan=
do egrediebamur ⁊ fuerunt vasa puerorᷣ sancta.
Porro via hec polluta est sz et ipsa hodie sanctifi
cabitur in vasis. Dedit ergo ei sacerdos sanctifi=
catum panẽ. Neq̃ eni erat ibi panis nisi tantum
panes ꝓpositionis qui sublati fuerãt a facie dñi
Luce.9.a. vt ponerẽtur panes calidi. Erat autẽ ibi vir qui=
infra.22.b. dam de seruis saul in die illa intus in tabernacu
C lo dñi ⁊ nomen eius doech idumeus potentissi=
mus pastorum saul. Hic pascebat mulas saul. Di
xit autez dauid ad achimelech. Si habes hic ad

manum hastam aut gladium da michi quia gla= Dauid ac=
dium meum et arma mea non tuli mecum. Ser= cipit ab
mo enim regis vrgebat. Et dixit sacerdos. Ecce achime=
hic gladius goliath philistei quem percussisti in lech gladi=
valle therebinthi:est inuolut⁹ pallio post ephot. um golie.
Si istum vis tollere:tolle. Neq̃ enim hic est ali⁹
absq̃ eo. Et ait dauid. Non est huic alter similis. infra.22.c.
Da michi eum. Surrexit itaq̃ dauid:⁊ fugit i die
illa a facie saul ⁊ venit ad achis regem geth. Di= Dauid ve=
xeruntq̃ serui achis cũ vidissent dauid. Nunq̃d nit ad achis
non iste est dauid rex terre? Nonne huic cãtabãt regez geth
per choros dicentes:percussit saul mille: ⁊ dauid vbi timet.
decem milia. Posuit autez dauid sermones istos D
in corde suo et extimuit valde a facie achis regis Supra.18.
geth. Et mutauit os suũ coraz achis: ⁊ collabeba b.⁊ īfra.29
tur inter manus eorũ ⁊ impingebat in hostia por b.eccl.47.
te defluebãtq̃ saliue eius in barbaz. Et ait achis a.
ad seruos suos. Uidistis hominem insanum:qua
re adduxistis eũ ad me? An desunt nobis furiosi
quia introduxistis istum vt fureret me presente?
Dimittite illũ hinc ne ingrediatᷣ domũ meã.

C.S. De conuenientibus ad dauid et speluu=
ca odolla. et de transitu eius ad regem moab. de
gad propheta qui misit dauid in terram iuda. de
doech idumeo qui irruit in sacerdotes octogita=
quinq̃. de abiathar qui fugiens venit ad dauid ⁊
nunciauit mortẽ sacerdotũ. xxij.

Abijt ergo dauid inde ⁊ fugit in speluu A
cam odollã. Qd̃ cum audissent fratres Dauid fu=
eius ⁊ om̃is domus patris eius descẽ= git in spelũ
derunt ad eũ illuc. Et conuenerunt ad ca odollaz
euz oẽs qui erant in angustia constituti: ⁊ oppres ad quẽ p̃e=
si ere alieno ⁊ amaro animo:⁊ factus est eorũ pri= tes veniũt
ceps. Fuerunt cũ eo quasi quadringenti viri. Et ⁊ plures alij
profectus est dauid inde in masphat:q̃ est moab.
Et dixit ad regẽ moab. Maneat oro pater meus Dauid cõ=
⁊ mater mea vobiscum donec sciam q̃d faciat mi mittit pa=
chi deus. Et reliquit eos ante faciẽ regis moab. rẽtes regi
Manseruntq̃ apud eũ cunctis diebus quib⁹ da= moab.
uid fuit in presidio. Dixitq̃ gad propheta ad dd̃.
Noli manere in presidio ꝓficiscere ⁊ vade in ter=
ram iuda. Et ꝓfectus est dauid ⁊ venit in saltum
areth. Et audiuit saul q᷑ apparuisset dauid ⁊ viri
qui erant cũ eo. Saul aũt cũ maneret in gabaa ⁊ saul oratio
esset in nemore quod est in rama hastam manu ad suos cõ
tenens:cunctiq̃ serui eius circunstarent eum:ait tra dauid.
ad seruos suos qui assistebant ei. Audite me nũc
filij gemini. Nunquid omnibus vobis dabit filius B
isay agros ⁊ vineas ⁊ vniuersos vos faciet tribu
nos ⁊ centuriones q̃m cõiurastis oẽs aduersum
me et non est qui michi renunciet:maxime cum ⁊
filius meus fedus iunxerit cum filio isay? Nõ est 4.Reg.6.c
qui vicẽ meã doleat ex vobis nec qui ãnunciet mi
chi eo q᷑ suscitauerit filius meus seruum meũ ad
uersum me:insidiantẽ michi vsq̃ hodie. Respon=
dens autem doech idumeus qui assistebat ⁊ erat supra.2.b.
primus inter seruos saul. Uidi inquit filiũ isay in Doech ad
nobe apud achimelech filiũ achitob sacerdotem preceptuz
Qui ꝯsuluit ꝓ eo dñm:⁊ cibaria dedit ei. Sed et saul interfi
gladiũ goliath philistei dedit illi. Misit ergo rex cit achime
ad accersiẽdũ achimelech sacerdotẽ filium achi= lech ⁊ suos
tob et oẽz domũ pr̃is eius sacerdotũ qui erant in sacerdotes
nobe. Qui vniuersi venerunt ad regẽ. Et ait saul

C ad achimelech. Audi fili achitob. Qui respondit
ge.37.c. presto sum dñe. Dixitq3 ad eũ saul. Quare coniu
sup 12.3.c. rastis aduersũ me tu et fili⁹ isai et dedisti ei pa=
supra.21.c. nẽ et gladiũ et cõsuluisti ꝑ eo dñm vt cõsurgeret
aduersũ me isidiator vsq3 hodie ꝑmanẽs? Respõ
dẽsq3 achimelech regi ait. Et q̃s i oibus seruis tu
is sicut dauid fidelis et gener regis et pergẽs ad
imperiũ tuũ: et gloriosus i domo tua? Nũ hodie
cepi ꝑ eo ↄsulere dñm? Absit hoc a me. Ne suspi
cetur rex aduersũ seruũ suũ rẽ huiuscemodi i vni
uersa domo patris mei. Nõ eni sciuit seruus tu⁹
quicq̃3 sup hoc negociũ vel modicũ vel grande.
Dixitq3 rex. Morte morier3 achimelech tu et ois
supra.14 domus patris tui. et ait rex emissariis q̃ circũsta
g. bant eũ. Cõuertimini ꝛ iterficite sacerdotes dñi
Nam manus eoꝝ cũ dauid est sciẽtes ꝙ fugisset:
ꝛ nõ indicauerũt michi. Noluerũt aũt serui regis
extẽdere man⁹ suas i sacerdotes dñi. Et ait rex
D ad doech. Cõuertere et tu et irrue in sacerdotes
dñi. Cõuersusq3 doech idume⁹ irruit i sacerdotes
et trucidauit in die illa octogitaq̃nq3 viros vesti=
tos ephot lineo. nobe aũt ciuitatẽ sacerdotũ per
cussit i ore gladii viros et mulieres et paruulos ꝛ
abiathar lactãtes: bouẽq3 et asinũ ꝛ ouẽ in ore gladii. Eua
filius achi dẽs aũt vnus filius achimelech filii achitob cui⁹
melech fu= nomẽ erat abiathar: fugit ad dauid: et annũcia=
giens iun= uit ei ꝙ occidisset saul sacerdotes dñi. Et ait da=
git dauid. uid ad abiathar. Sciebā3 eni in die illa ꝙ cũ3 ibi
esset doech idume⁹: ꝓculdubio annũciaret sauli.
Ego sum reus omniũ animarum patris tui. Ma
ne mecũ ne timeas. Si quis quesierit animã me=
am queret et animã tuã: mecumq3 seruaberis.
C. S. Q̃d dauid liberauit ceilã. ꝙ etiã dauid
timore saul fugit i desertũ ziph vbi ionathas cõ=
fortauit man⁹ eius i deo. de zipheis q̃ dauid sauli
accusauerũt. Ille venit ad q̃rẽdũ istũ. dauid hoc
videns descendit i desertũ maon. sauli nunciatur
et iterum persequitur eum. desperat dauid de e=
uasione: sed tandem liberatur. xxiii

A Et annũciauerunt dauid dicẽtes. Ecce
dauid libe philistiim oppugnãt ceila3 et diripiũt
rauit ceilã areas. cõsuluit ergo dñ3 dauid dicens.
a philisti= Nũ vadã et ꝑcutiã philisteos istos? Et
nis ↄsulto ait dñs ad dauid. Uade et percuties philisteos ꝛ
dño. saluabis ceilã. et dixerunt viri qui erant cũ dauid
ad eũ. Ecce nos hic in iudea cõsistẽtes timem⁹ q̃3
tomagis si ierimus in ceila aduersũ agmina phili
stinoꝝ. Rursũ ergo dauid cõsuluit dñm. Qui res
põdẽs ait ei. Surge et vade in ceilã. Ego eni tra=
dã philisteos i manu tua. Abiit ergo dauid ꝛ vi=
ri eius in ceila3 et pugnauit aduersũ philisteos.
Et abegit iumẽta eoꝝ et percussit eos plaga ma
gna ꝛ saluauit dauid habitatores ceile. Porro eo
tp̃e quo fugiebat abiathar fili⁹ achimelech ad da
uid i ceilã ephot secũ habẽs descẽderat. Nuncia
Dauid cõ= tu3 est aũt sauli ꝙ venisset dauid in ceilam. Et ait
sulto defu= saul. Tradidit eũ dño i manus meas cõclususq3
git de ceil= est itrogressus vrbẽ i qua porte et sere sunt. Et pre
la propter cepit saul omni populo vt ad pugnã descẽderet i
saul. ceilã et obsideret dauid et viros ei⁹. Quod cũ da
B uid rescisset q̃ꝛ ꝑpararet ei saul clã malũ: dixit ad
abiathar sacerdotẽ. Applica ephot. Et ait dauid
ifra.30.b. Dñe deus israel: audiuit famã seruus tuus ꝙ dis

ponat saul venire in ceilã vt euertat vrbem pro=
pter me. Si tradẽt me viri ceile i manus eius: et si
descendet saul sicut audiuit seruus tuus domine
deus israel idica seruo tuo. Et ait dñs. Descẽdet
Dixitq3 rursum dauid. Si tradent me viri ceile
et viros qui sunt mecum in manu saul? Et dixit
dominus. Tradent. Surrexit ergo dauid et vi=
ri eius quasi sexcenti et egressi de ceila huc atq3 il
luc vagabantur icerti. Nũciatumq3 est saul ꝙ fu=
gisset dauid de ceila ꝛ saluatus esset: quãobrẽ dis
simulauit exire. Morabatur autẽ dauid i deserto
in locis firmissimis: mãsitq3 in monte solitudinis C
ziph i mõte opaco. Querebat eum tñ saul cũctis fugit in de
diebus: et nõ tradidit eũ dñs i manus eius. Et vi sertũ ziph
dit dauid ꝙ egressus esset saul vt quereret aĩam vbi a ziphe
eius. Porro dauid erat in deserto ziph in silua. is accusat
Et surrexit ionathas filius saul ꝛ abiit ad dauid i ꝛ ↄfedera=
siluã: et confortauit manus eius in deo: dixitq3 ei tur iterum
ne timeas. Neq3 eni iueniet te manus saul patris cum iona=
mei. Et tu regnabis super israel: et ego ero tibi se tha.
cundus. Sed et saul pater meus scit hoc. Percus
cussit ergo vterq3 fedus corã dño. Mãsitq3 dauid
in silua: ionathas aũt reuersus est in domũ suam
Ascenderũt autẽ ziphei ad saul i gabaa dicẽtes.
Nõne ecce dauid latitat apud nos i locis tutissi=
mis silue: in colle achile que est ad dextrã deserti?
Nunc ergo sicut desiderauit aĩa tua vt descende
res: descende: nostrũ aũt erit vt tradam⁹ eũ i ma=
nus regis. Dixitq3 saul. Benedicti vos a dño q̃ꝛ 2.Re.3.a.
doluistis vicem meã. Abite ergo oro et diligẽtius
preparate: et curiosius agite et considerate locũ
vbi sit pes eius vel quis viderit eũ ibi vbi dixistis
Recogitat eni de me ꝙ callide isidier ei. Cõside
rate et videte oia latibula eius in quib⁹ abscondi
tur et reuertimini ad me ad rẽ certã vt vadã vobis D
cum. Q̃d si etiã in terrã se obstruxerit ꝑscrutabor
eum in cũctis milibus iuda. At illi surgẽtes abie
runt i ziph ãte saul. Dauid autẽ et viri eius erãt
in deserto maon in cãpestribus ad dexterã iesi=
muth. Iuit ergo saul et socii eius ad querendu3 Saul ꝑse=
eum. Et nũciatũ est dauid statimq3 descẽdit ad pe= quitur da=
tram et versabatur i deserto maon. Quod cũ au uid i maon
disset saul persecutus est dauid in deserto maon sed libera=
Et ibat saul ꝛ viri ei⁹ ad latus mõtis ex parte vna tur ibi.
dauid autẽ et viri eius erant i latere mõtis ex ꝑ=
te altera. Porro dauid desperabat se posse euade
re a facie saul. Itaq3 saul et viri eius in modũ co=
rone cingebãt dauid et viros eius vt caperẽt eos
Et nuncius venit ad saul dicens. Festina et veni
q̃m infuderũt se philistiim super terrã. Reuersus
est ergo saul desistẽs persequi dauid: et perrexit i
occursum philistinoꝝ. propter hoc vocauerũt lo
cum illum petram diuidentem.

C. S. De fuga dauid i ẽgaddi vbi i spelũca ma
nẽs ꝑscidit orã clamidis saul. de iuramento da=
uid. inde dauid ad tutiora loca ascendit. xxiiii. A

A Scẽdit ergo dauid inde ꝛ habitauit i lo De fuga
cis tutissimis engaddi. Cũq3 reuersus d. i ẽgad=
esset saul postq̃3 persecutus est philiste di.
os: nũciauerũt ei dicẽtes. Ecce dauid i
deserto est ẽgaddi. Assumẽs ergo saul tria milia
electoꝝ viroꝝ ex oi israel perrexit ad inuestigan

Saul reperitur solus a dauid et suis cui solū clamidē scidit i spelunca
B
infra eodē
ifra.26.b.
Saul propter clemētiā dd̄ i euz pacificat sed dolose.
C
su.eodem.

dum dauid et viros eius etiam super abruptissi=
mas petras que solis ibicibus puie sunt. Et ve=
uit ad caulas ouium q̄ se offerebāt viāti. erat q3 i=
bi speluca quā ingressus est saul vt purgaret ven
trē Porro dauid et viri eius in iteriore parte spe
lunce latebāt Et dixerūt serui dauid ad eū. Ecce
dies de qua locutus ē dn̄s ad te: ego tradā tibi ii
micū tuū vt facias ei sicut placuerit i oculis tuis
Surrexit ergo dauid ⁊ presciddit orā clamidis sa
ul silenter. Post hec percussit cor suum dauid eo
ꝙ absciddisset orā clamidis saul. Dixitq3 ad viros
suos Propitius sit michi dn̄s ne faciā hāc rē dn̄o
meo christo domini et mittā manū meā i eū quia
christus domini est. Uiuit dn̄s q2 nisi domin⁹ p=
cusserit eū aut dies eius venerit vt moriatur aut
descēdēs in preliū perierit ppiti⁹ michi sit dn̄s
vt nō mittā manū meā in xp̄m domini. Et cōfre=
git dauid viros suos sermonibus istis et nō per=
misit eos vt nō cōsurgerēt in saul. Porro saul ex=
urgens d̄ speluca pergebat cepto itinere Surre
xit aūt dd̄ post eū et egressus d̄ speluca clamauit
post tergū saul dicens. Dn̄e mi rex. Et respexit
saul post se et inclinās se dauid pronus i terram
adorauit. Dixitq3 ad saul. Quare audis verba
hominū loquētiū: dauid querit malū aduersū te.
ecce hodie viderūt oculi tui ꝙ tradiderit te dn̄s i
manu mea in speluca et cogitaui vt occiderē te: s3
pepcit tibi oculus me⁹. Dixi eni. Nō extendā ma
nū meā in dn̄m meū q2 christus dn̄i est. Quin pot=
ius pater mi vide et cognosce orā clamidis tue in
manu mea. quō cū prescinderē summitatē clami
dis tue: nolui extēdere manū meā in te. Animad
uerte et vide qm̄ nō est i manu mea malū neq3 ini
quitas: neq3 peccaui in te. Tu aūt insidiaris ani=
me mee vt auferas eā. Judicet dn̄s inter me ⁊ te
et vlciscatur me dn̄s ex te. manus aūt mea nō sit
in te sicut et in prouerbio antiquo dicit. Ab ipiis
egredietur impietas. Man⁹ ergo mea non sit in
te. Quē psequeris rex israel quē psequeris? Ca=
nē mortuū perseq̄ris et pulicē vnū. sit dn̄s iudex
et iudicet inter me et te: et videat et iudicet cau=
sam meā: ⁊ eruat me de manu tua. Dū aūt cōples
set dauid loquēs sermones huiuscemodi ad saul
dixit saul. Nūquid vox hec tua est fili mi dauid?
Et leuauit saul vocē suā ⁊ fleuit: dixitq3 ad dauid
Justior tu es q̄3 ego. Tu eni tribuisti michi bona
ego aūt reddidi tibi mala Et tu idicasti michi ho
die que feceris michi bona: quomodo tradiderit
me dn̄s in manu tua et nō occideris me. Quis ei
cū inuenerit inimicū suū dimittet eū in via bona.
S3 dn̄s reddat tibi vicissitudinē hāc p eo ꝙ ho=
die operatus es in me. Et nunc q2 scio ꝙ certissi=
me regnaturus sis: et habiturus in manu tua re=
gnū israel: iura michi in dn̄o ne deleas semē meū
post me neq3 auferas nomē meū de domo patris
mei et iurauit dauid sauli. Abiit ergo saul in do=
mum suam: et dauid et viri eius ascenderunt ad
tutiora loca.

C. S. De morte samuelis. d̄ ira dauid ꝯtra na
bal. de prudētia abigail q̄ venit obuiā dauid quā
post morte3 nabal dauid duxit in vxorē: et ꝙ saul
dedit michol phalgi. xxv.

A
De morte samuelis ifra.28.a
Dauid misit ad nabal p victualib⁹ que d̄negat iō irascit dd̄.
B
supra 22.a.
C
abigail vxor nabal offert dauid victualia ideo pacatur
D

Mortuus est autē samuel ⁊ cōgregat⁹
est vniuersus israel et planxerunt eum
nimis et sepelierūt eū in domo sua i ra
matha. Consurgēsq3 dauid descendit
in desertū pharam. Erat aute3 vir q̄spiā in solitu
dine maon: et possessio eius i carmelo: et homo il
le magn⁹ nimis. Erātq3 ei oues tria milia: ⁊ mille
capre. Et accidit vt tōderetur grex eius i carme=
lo Nomen autem viri illius erat nabal: et nomen
vxoris eius abigail. Eratq3 mulier illa prudētis=
sima et speciosa. Porro vir eius durus et pessim⁹
et maliciosus. Erat aūt de genere caleph Cū aūt
audisset dauid in deserto ꝙ tōderet nabal gregē
suū: misit decē iuuenes ⁊ dixit eis. Ascēdite i car=
melu3 et venietis ad nabal et salutabitis eum ex
noie meo pacifice et sic dicetis. Sit fratrib⁹ meis
⁊ tibi pax ⁊ domui tue pax ⁊ oīb⁹ q̄cūq3 habes sit
pax Ex mlt3 ānis saluos faciēs tuos ⁊ oia tua Au
diui ꝙ tōderēt pastores tui greges tuos q̄ erāt no
biscū i d̄serto. Nūq̄3 eis molesti fuim⁹: nec aliquā
do defuit quicq̄3 eis de grege oi tēpore quo fue=
rūt nobiscū i carmelo Interroga pueros tuos ⁊ i
dicabūt tibi. Nūc ergo inueniāt pueri tui gratiā
in oculis tuis. In die ei bona venim⁹ ad te. Qd̄=
cūq3 iuenerit manus tua da seruis tuis ⁊ filio tuo
dauid. Cunq3 venissent pueri dauid: locuti sunt
ad nabal oia verba hec ex noie dauid et siluerunt
Rn̄dens aūt nabal pueris dauid ait Quis est da
uid et quis ē filius isai? Hodie icreuerūt serui qui
fugiūt dn̄os suos. Tolla3 ergo panes meos et a=
quas meas et carnes pecor̄ q̄ occidi tōsoribus
meis ⁊ dabo viris q̄s nescio vn̄ sint? Regressi sunt
itaq3 pueri dauid p viā suā et reuersi venerūt ⁊ an=
nūciauerūt ei oia verba que dixerat nabal Tunc
ait dauid pueris suis Accigat vnusquisq3 gladio
suo. Et accicti sunt singuli gladiis suis. Accictus
q3 est et dauid ense suo et secuti sunt dauid quasi
quadrigēti viri. Porro ducēti remāserūt ad sarci
nas. Abigail aūt vxori nabal nūciauit vn⁹ de pue
ris suis dicēs. Ecce dauid misit nūcios d̄ deserto
vt benedicerent dn̄o nostro: et auersatus est eos
Hoies ibi bōi satis fuerūt nobis ⁊ nō molesti nec
quicq̄3 aliqn̄ periit omi tēpore quo fuim⁹ cōuersa
ti cum eis in deserto. Pro muro erāt nobis tā no
cte q̄3 in die oībus dieb⁹ quib⁹ pauim⁹ apud eos
greges Quā obrē cōsidera et recogita qd̄ facias
qm̄ ꝯpleta est malicia aduersū virū tuū et aduer=
sū domū tuā ⁊ ipē est filius belial: ita vt nemo pos
sit ei loqui. Festinauit igitur abigail ⁊ tulit ducen
tos panes et duos vtres vini ⁊ quinq3 arietes co
ctos: ⁊ q̄nq3 sata polente: et centū ligaturas vue
passe et ducētas massas carica𝔯 et posuit sup asi
nos dixitq3 pueris suis Precedite me et ecce ego
post tergū sequar vos. Uiro aūt suo nabal nō in=
dicauit Cū ergo ascēdisset asinū ⁊ desenderet ad
radicē mōtis dauid et viri eius descēdebāt i oc=
cursum ei⁹ Quibus et illa occurrit. Et ait dauid
Uere frustra seruaui oia q̄ hui⁹ erant in deserto ⁊
nō periit q̄cq̄3 de cūct3 q̄ ad eū pertinebāt. et red
didit michi malū p bono. Hec faciat dn̄s inimicis
dauid: et hec addat. si reliquero de oībus que ad
ipsum pertinēt vsq3 mane mingentē ad parietem.
Cū autem vidisset abigail dauid festinauit ⁊ de=

oratio abi-gail prudē-tis ad dd

scendit de asino et pcidit coram dauid super fa=
ciem suam et adorauit super terram et cecidit ad
pedes ei⁹ et dixit. In me sit domine mi hec iniqui
tas. Loquatur obsecro ancilla tua in auribus tu
is: et audi verba famule tue. Ne ponat oro domi=
nus meus rex cor suum super virum istum iiquū
nabal: qm̄ secūdū nomē suū stultus est: et est stul=
ticia cum eo. Ego aūt ancilla tua nō vidi pueros
tuos domine mi quos misisti. Nunc ergo dñe mi

E

viuit domin⁹ et viuit anima tua qui prohibuit te
ne venires in sanguinē: et saluauit manum tuam
tibi. Et nunc fiant sicut nabal īimici tui: et qui q̄=
runt dño meo malū. Quapropter suscipe benedi

Ge. 33. b.

ctionem hanc quam attulit ancilla tua tibi domi
no meo. et da pueris q̄ sequūtur te dñm meū. Au
fer iniquitatē famule tue. Faciēs eni faciet dñs ti
bi dño meo domū fidelē. q2 prelia dñi domine mi
tu preliaris. Malitia ergo nō inueniatur in te oi
bus diebus vite tue. Si ei surrexerit aliqñ homo
persequens te vel querēs aīam tuā: erit aīa domi
ni mei custodita quasi in fasciculo viuentiū apud
dñm deū tuū. Porro inimicoꝝ tuoꝝ aīa rotabi=
tur quasi in ipetu et circulo funde. Cū ergo fece=
rit tibi dñs domino meo oīa hec que locut⁹ est bo
na de te: ⁊ constituerit te ducē super israel nō erit
tibi hoc in singultū ⁊ in scrupulū cordis domino
meo ꝙ effuderis sanguinē innoxiū: aut ipse te vl=
tus fueris. Et cum benefecerit domin⁹ domino
meo: recordaberis ancille tue: et tu benefacies ei
Et ait dauid ad abigail. Benedictus domin⁹ de
us israel qui misit te hodie in occursum meum et

F

Responsio dauid ad abigail.

benedictum eloquium tuū: et benedicta tu q̄ pro
hibuisti me hodie ne irē ad sāguinē: et vlciscerer
me manu mea. Alioquin viuit dñs deus israel q̄
prohibuit me ne malum facerē tibi. nisi cito venis
ses i occursum michi: nō remāsisset nabal vsq3 ad
lucē matutinā mīgens ad parietem. Suscepit er
go dauid de manu eius oīa que attulerat ei. Di=
xitq3 ei. Uade pacifice in domū tuā. Ecce audiui
vocem tuā et honoraui faciem tuam. Uenit autē
abigail ad nabal. Et ecce erat ei ꝯuiuiū in domo
eius quasi conuiuium regis: et cor nabal iocū dū
Erat enim ebrius nimis: et non indicauit ei ver=
bu3 pusillum aut grande vsq3 mane. Diluculo au
tē cum digessisset vinū nabal: īdicauit ei vxor sua
verba hec. Et emortuum est cor eius intrinsecus
et fact⁹ est quasi lapis. Cūq3 pertransisset decem

G

Nabal moritur et dd accipit in vxorē abigail.

dies: percussit dñs nabal: et mortuus est. Qd cu3
audisset dd mortuū nabal: ait. Bñdict⁹ dñs q̄ iu=
dicauit causam opprobrij mei de manu nabal: et
seruum suum custodiuit a malo: et maliciam na=
bal reddidit dñs in caput eius Misit ergo dauid
et locutus est ad abigail vt sumeret eā sibi in vxo
rem. Et venerunt pueri dauid ad abigail in car=
melū: et locuti sūt ad eā dicētes. Dauid misit nos
ad te vt accipiat te sibi in vxorem. Que cōsurgēs
adorauit prona i terrā et ait. Ecce famula tua sit
in ancillā: vt lauet pedes seruoꝝ dñi mei. Et fe=
stinauit et surrexit abigail ⁊ ascendit super asinū
et quinq3 puelle ierunt cū ea pedisseque eius ⁊ se

Achinoē accipit a dd. i vxorē

cuta est nūcios dauid et facta est illi vxor. S3 et
achinoen accepit dauid de israel: et fuit vtra=
q3 vxor eius. Saul autem dedit michol filiam suam
vxorē dauid phalti filio lais qui erat de gallim.

michol copulat alteri q̄ dd.

C C. S. Qd de zipheis q̄ indicāt sauli dd ille ve
nit ad querendum: dauid cum abisai descēdit ad
saul in castra: de cipho aque et lancea eius subla
ta: quod cū indicaret saul: ille reuocat eum ⁊ co=
gnoscit culpam suam. xxvi.

A

Ziphei iterū accusāt dd q̄ scdo apphēdit saul dormientē cui pcit

ET venerunt ziphei ad saul in gabaa di
cētes Ecce dauid absconditus est i col
le achile que est ex aduerso solitudinis
Et surrexit saul et descendit in desertū
ziph et cu3 eo tria milia viroꝝ de electis israel. vt
quereret dauid in deserto ziph. Et castrametat⁹
est saul i gabaa achile q̄ erat ex aduerso solitudi
nis in via. Dauid autem habitabat in deserto. Ui
dēs autē ꝙ venisset saul post se i desertū: misit ex=
ploratores et didicit ꝙ illuc venisset certissime.
Et surrexit dauid clā et venit ad locū vbi erat sa=
ul. Cūq3 vidisset locum in quo dormiebat saul et
abner filius ner princeps militie eius et saulem
dormiētem in tentorio et reliquū vulgus per cir
cuitū eius: ait dauid ad achimelech ethēū: et abi
sai filiū seruie fratrem ioab dicēs. Quis descen=
det mecu3 ad saul in castra? Dixitq3 abisai. Ego
descēdā tecū. Uenerunt ergo dauid et abisai ad
populū nocte. et inuenerūt saul iacentem et dor=
mientē in tētorio: et hastam fixam in terra ad ca=
put eius. Abner aūt ⁊ populū dormiētes i circui
tu eius. Dixitq3 abisai ad dauid. Cōclusit deus i=

B

nimicum tuum hodie in manus tuas Nunc ergo p
fodiā eum lancea in terra semel: et secūdo op⁹ nō
erit. et dixit dauid ad abisai. Ne iterficias eum.
Quis eni extēdet manū suam in xpm dñi et ino=
cens erit? Et dixit dauid. Uiuit dñs. q2 nisi dñs

supra. 14. b

pcusserit eum aut dies eius venerit vt moriatur
aut in preliū descēdēs perierit: ppitius michi sit
dñs ne extendā manum meā in xpm dñi. Nūc igi
tur tolle hastam que est ad caput eius et ciphum
aque et abeam⁹. Tulit igitur dauid hastam et cy
phū aq̄ q̄ erat ad caput e⁹: et abierūt. Et nō erat
q̄sq3 q̄ videret et itelligeret ⁊ euigilaret: sed oēs
dormiebāt q2 sopor dñi irruerat super eos Cūq3
trāsisset dauid ex aduerso et stetisset i vertice mō
tis delonge: et esset grande interuallum inter e=
os clamauit dauid ad populū et ad abner filium

Dd aufert a saul dormiētem hastā ⁊ ciphū solū.

ner dicens. Nōne respondebit abner? Et respō=
dēs abner ait. Quis es tu qui clamas et iquietas
regē? Et ait dauid ad abner. Nunquid nō vir tu
es? Et quis alius similis tui in israel? Quare er=
go nō custodisti dñm tuu3 regē? Ingressus est ei
vnus de turba vt interficeret regem dominū tu=
um. Non est bonum hoc quod fecisti. Uiuit domi
nus. quoniā filij mortis estis vos quia non custo
distis dominum vestrum christum dñi. Nunc er

C

go vide vbi sit hasta regis et vbi sit cyphus aque
qui erat ad caput eius. Cognouit autem saul vo=
ce3 dauid et dixit. Nunquid vox hec tua fili mi da

Saul scdo pacat dd ppter secūdam clemēntiam supra. 20. d.

uid? Et ait dauid. Uox mea domine mi rex. Et a=
it Quā ob causam domin⁹ meus persequitur ser
uum suum. Quid feci aut quod est malū in manu
mea? Nunc ergo audi oro domine mi rex verba
serui tui. Si dominus incitet te aduersum me o=
doret sacrificium. Si autem filij hominum: male=
dicti sunt i conspectu domini qui eiecerūt me ho=

D

die vt non habitē in hereditate dñi dicētes: vade
serui diis alienis. Et nunc non effundatur sāguis
meus in terra corā dño. quia egressus est rex isra
el vt querat pulicē vnum sicut persequitur perdix
in montibus. Et ait Saul. Peccaui. Reuertere fi
li mi dauid. Nequaq̄ enim vltra tibi malefaciam
eo ꝙ preciosa fuerit aīa mea in oculis tuis hodie.
Apparet enim ꝙ stulte egerim et ignorauerim mul
ta nimis. Et respōdens dauid ait. Ecce hasta re
gis transeat vn⁹ de pueris regis et tollat eā. Do
min⁹ aūt retribuet vnicuiq̄ scd̄m iusticiā suā et fi
dē. Tradidit ei te dñs hodie in manū meā: et no
lui extēdere manū meam in xp̄m dñi. Et sicut ma
gnificata ē aīa tua hodie ī oculis meis: sic magni
ficet aīa mea ī oculis dñi et liberet me de oī angu
stia. Ait ergo saul ad dauid. Bñdictus tu fili mi
dauid. Et quidē faciēs facies: et potēs poteris.
Abijt aūt dd̄ ī viā suā: et saul reuers⁹ ē ī locū suū.

¶ C.S. De fuga dauid ad achis regē geth q̄ de
dit ei siceleech. de p̄dis quas agebat dauid. xxvij

A Dauid fugiens saul recipit ab achis rege geth dādo ei ciuitatē sicelech infra.30.a.

Et ait dauid in corde suo Aliquando in
cidā vna die in manus saul. Nōne me
lius est vt fugiā, et saluer in terra phili
stinoꝝ vt desperet saul: cesletq̄ me que
rere in cūctis finibus israel? Fugiā ergo man⁹ e
ius. Et surrexit dauid et abijt ipse et sexcenti viri
cum eo ad achis filiū maoch regē geth. Et habita
uit dauid cū achis in geth. ipse et viri eius et do
mus eius et due vxores eius. achinoen iesraeli
tes et abigail vxor nabal carmeli. Et nunciatū est
saul ꝙ fugisset dauid in geth: et nō addidit vltra
querere eum. Dixit autem dauid ad achis. Si in

B

ueni gratiā in oculis tuis detur michi locus in vna
vrbium regionis huius et habitē ibi. Cur eī ma
net seruus tuus ī ciuitate regis tecū? Dedit itaq̄
ei achis in die illa sicelech. Propter quā causam

C

facta est sicelech regū iuda vsq̄ in diē hanc. Fuit
autem numerus dierū quibus habitauit dauid ī
regione philistinoꝝ quattuor mensium. Et ascē
dit dd̄ et vir eius et agebāt predas de gessuri et
de gezre et de amalechitis. Hi enim pagi habita

De predis dauid.

bant in terra antiquitus eūtibus sur vsq̄ ad ter
rā egypti. Et percutiebat dauid omnē terrā illo
rū. nec relinquebat viuentē virū et mulierē. tollēs
q̄ boues et oues et asinos et camelos et vestes re
uertebatur et veniebat ad achis. Dicebat aūt ei
achis In quem irruisti hodie? Respondebat da

D

uid. Cōtra meridiē iude et contra meridiē hiera
mel: et contra meridiē ceni. Virum et mulierē nō
viuificabat dauid: nec adducebat ī geth dicēs Ne
forte loquantur aduersum nos. Hec fecit dauid
Et hoc erat decretū illi omnibus diebus quibus
habitauit in regione philistinoꝝ. Credidit ergo
achis. Dauid dicens. Multa mala operatus est
contra populū suum israel. Erit igitur michi ser
uus sempiternus

¶ C.S. Philistī cōtra israel cōgregātur. saul in
terfecit phitōes. saul phitonissā cōsulit samuelē
iubet suscitari samuel suscitatus sauli dixit: cras

A

mecum eris tu et filij. xxviij.
Factum est autem in diebus illis. Con
gregauerūt philistīm agmina sua vt p̄
pararent ad bellū cōtra israel. Dixitq̄
achis ad dauid Sciēs nunc scito q̄m mecū egre
dieris in castris tu et viri tui. Dixitq̄ dauid ad a
chis. Nunc scies que facturus est seruus tuus. Et
ait achis ad dauid. Et ego custodem capitis mei
ponā te cūctis diebus. Samuel autem mortuus
est: planxitq̄ eum omnis israel: et sepelierunt eūi
ramatha vrbe sua. Et saul abstulit magos et ario
los de terra. Et interfecit eos qui phitones habe
bant in ventre. Cōgregatiq̄ sunt philistīm et ve
nerunt et castrametati sunt in sunam. Congrega
uit autem et saul vniuersum israel: et venit in gel
boe. Et vidit saul castra philistīm et timuit et ex
pauit cor ei⁹ nimis. Consuluitq̄ dñm et nō respō
dit ei neq̄ per sōnia neq̄ per sacerdotes: neq̄ p
prophetas. Dixitq̄ saul seruis suis. Querite mi
chi mulierē habentē phitonē et vadā ad eā et sci
scitabor per illā. Et dixerūt serui eius ad eū. Est
mulier phitonē habens in endor. Mutauit ergo
habitum suum: vestitusq̄ est alijs vestimētis: et a
bijt ipse et duo viri cum eo. venerūtq̄ ad mulierē
nocte: et ait illi. Diuina michi in phitone: et susci
ta michi quē dixero tibi. Et ait mulier ad eū. Ec
ce tu nosti quanta fecerit saul: et quomodo erase
rit magos et ariolos de terra. Quare ergo insidi
aris aīe mee vt occidar? Et iurauit ei saul ī domi
no dicēs. Viuit dñs. q2 non eueniet tibi q̄cq̄ ma
li propter hanc rem. Dixitq̄ ei mulier. Quē susci
tabo tibi? Qui ait. Samuelē michi suscita. Cū au
tē vidisset mulier samuelem: exclamauit voce ma
gna. et dixit ad saul. Quare imposuisti michi? Tu
es enim saul. Dixitq̄ ei rex. Noli timere. Quid vi
disti? Et ait mulier ad saul. Deos vidi ascēdētes
de terra. Dixitq̄ ei. Qualis est forma eius? Que
ait. Vir senex ascendit et ipse amictus est pallio.
Et intellexit saul ꝙ samuel esset: et inclinauit se
super faciē suā in terra: et adorauit. Dixit aūt sa
muel ad saul. Quare inquietasti me vt suscitarer?
Et ait saul. Coartor nimis. Siquidē philistīm
pugnāt aduersū me: et deus recessit a me: et exau
dire me noluit: neq̄ in manu prophetarū: neq̄ p
somnia. Vocaui ergo te vt ostēderes michi q̄d fa
ciam. Et ait samuel. Quid iterrogas me cū domi
nus recesserit a te: et trāsierit ad emulū tuū? Faci
et enim tibi dñs sicut locutus est in manu mea et
scindet regnū tuū de manu tua. et dabit illud pro
ximo tuo dauid. q2 non obedisti voci dñi: neq̄ fe
cisti irā furoris eius ī amalech. Idcirco quod pa
teris fecit tibi dominus hodie: et dabit dñs etiam
israel tecū in manu philistīm. Cras aūt tu et filij
tui mecū eritis: sed et castra israel tradet dñs ī ma
nus philistīm. Statiq̄ saul cecidit porrect⁹ in ter
ram. Extimuerat enim verba samuelis: et robur
non erat in eo: quia non comederat panem tota
die illa. Ingressa est itaq̄ mulier illa ad saul. Cō
turbat⁹ enī erat valde. Dixitq̄ ad eū. Ecce obe
diuit ancilla tua voci tue. et posui animā meā in
manu mea: et audiui sermones tuos quos locu
tus es ad me. Nunc igitur audi et tu vocem an
cille tue: et ponā corā te bucellam panis vt come
dens conualescas: et possis iter agere. Qui renu
it et ait Nō comedā. Coegerunt aūt eū serui sui. et
mulier tandem audita voce eoꝝ surrexit de ter
ra: et sedit super lectum. Mulier autem illa habe

sup.25.a. Mors samuelis reperitur. Saul occidit ariolos et parat se cōtra philistinos. sup.14.f. Act.16.c.

B De suscitatiōe samuelis p phitonisā ad requestā dd̄.

C

sup.15.f.

D

bat vitulū pascualē in domo ⁊ festinauit ⁊ occidit
eū. Tollensq̄ farinā miscuit eā: et coxit azima: et
posuit añ saul ⁊ añ s̄uos eius. Qui cū cōedissent
surrexerūt ⁊ ābulauerūt ꝑ totā noctē illam.

¶ C.S. De reuersione dauid ab exercitu philisthijm. xxix.

A philisthijm contra isrl' ꝯgregant. Congregata sunt ḡ philisthijm vniuersa
agmia in aphec. Sz et isrl' castrameta-
tus ē sup fontem q̄ erat in iesrael. Et sa
trape q̄dem philisthijm incedebāt ī cen
turijs ⁊ milibus. Dauid āt ⁊ viri ei' erāt in nouis-
simo agmine cum achis. Dixeruntq̄ principes
philisthijm ad achis. Quid sibi volunt hebrei isti
Et ait achis ad pncipes philisthijm. Nunq̄d igno
B 1.pa.12.a. ratis dauid q̄ fuit seruus saul regis israel: ⁊ ē apud
me multis dieb' ⁊ ānis? Et nō inueni ī eo q̄cq̄ ex
die q̄ trāsfugit ad me vsq̄ ad diē hāc. Irati sunt
aūt aduersus eū pncipes philisthijm: ⁊ dixerūt ei.
reuertat' vir: ⁊ sedeat ī loco suo ī quo ꝯstituisti eū:
et nō descēdat nobiscū ī p̄liū: ne fiat nobis aduer
su.13.b.et infra.21.d sari' cū p̄liari cepim': quō ei alit' poterit placare
dn̄m suū nisi ī capitibus nr̄is? Nōne iste ē dauid
C cui cātabāt in choris: dicētes. ꝑcussit saul ī milib'
eccl.47.a suis: ⁊ dauid in decē milib' suis. ¶ Vocauit ergo
Orōes mutue achis ad dd' expulsū ab exercitu philistinorū. achis dauid ⁊ ait ei. Viuit dn̄s: q̄ rect' es ⁊ bon'
in ꝯspectu meo. ⁊ exitus tu' ⁊ introitus tu' mecu⁊
est ī castris. Et nō inueni ī te quicq̄ mali ex die q̄
venisti ad me vsq̄ in diem hāc. sz satrapis nō pla
ces. Reuertere ḡ et vade in pace: ⁊ non offendas
oculos satraparū philisthijm Dixitq̄ dd' ad achis
Quid ei feci et q̄d inuenisti in me s̄uo tuo a die q̄
D fui in ꝯspectu tuo vsq̄ in diē hāc: vt nō veniā ⁊ pu
gnē ꝯtra inimicos dn̄i mei regis? R̄ndēs āt achis
locut' est ad dauid. Scio q̄ bon' es tu ī ocul' meis
sicut āgelus dei. sz principes philistinoꝝ dixerūt
Nō ascendet nobiscū in p̄liū. Igit' cōsurge mane
tu et s̄ui dn̄i tui qui venerūt tecū. ⁊ cū de nocte sur-
rexeritis ⁊ ceperit dilucescere: ꝑgite. Surrexit ita
q̄ de nocte dauid ipse et viri eius vt proficiscerē-
tur mane: et reuerterentur ad terram philisthijm.
philisthijm autem ascenderunt in israel.

¶ C.S. Dauid reuertēs sicelech succēsuz inuenit ꝯsuluit dn̄m ⁊ ꝑsecut' ē latrūculos cibauitq̄ puerū egyptiū. irruit dauid ī hostes ⁊ accepit p̄dā et diuisit eā eq̄liter remanētib' ad sarcinas ⁊ ad p̄liū descēdētibus. dona mittit senioribus iuda.

Capitulum xxx.

A Amalechite depdauerāt sicelech. sed a dauid consulto dn̄o depdant' Cumq̄ venissent dauid et viri eius in
sicelech die tercia: amalechite impe-
tū fecerāt ex ꝑte australi ī sicelech ⁊ ꝑ-
cusserāt sicelech ⁊ succenderāt eā igni
Et captiuas duxerant mulieres ex ea a minimo vs
q̄ ad magnū et nō interfecerāt quēq̄: sed secum
duxerāt et ꝑgebāt itinere suo. Cū ḡ venisset dd' ⁊
viri eius ad ciuitatē: ⁊ inuenissent eā succēsaz ig-
ni: et vxores suas ⁊ filios suos ⁊ filias ductas esse
captiuas. Leuauerūt dauid et ppl's q̄ erat cū eo
voces suas: ⁊ planxerūt donec deficerēt in eis la
sup.27.a. chrime. Siquidē ⁊ due vxores dauid captiue du
cte fuerāt achinoen iesraelites ⁊ abigail vxor na
bal carmeli. et ꝯtristatus ē dauid valde Volebat B
em̄ eū ppl's lapidare: q̄ amara erat aīa vniuscu-
iusq̄ viri sup filijs suis ⁊ filiab'. Cōfortat' ē aūt
dauid in dn̄o deo suo: ⁊ ait ad abiathar sacerdo-
tē filiū achimelech. Applica ad me ephot Et ap- supra.23.b
plicuit abiathar ephot ad dauid ⁊ ꝯsuluit dauid
dn̄m dicēs. Persequar latrūculos hos ⁊ ꝯp̄hēdā
eos an non? Dixitq̄ ei dn̄s. Persequere: absq̄ dubio
em̄ cōprehendes eos: ⁊ excuties p̄dam Abijt er-
go dauid ip̄e et sexcēti viri q̄ erāt cū eo ⁊ venerūt
vsq̄ ad torrentē besor. et lassi quidē substiterunt.
Persecut' est āt dauid ip̄e et q̄dringēti viri cum C
eo Substiterāt em̄ ducēti q̄ lassi transire nō pote
rāt torrentē besor. Et inuenerūt virū egyptiū in
agro ⁊ adduxerūt eū ad dauid. Dederūtq̄ ei pa
nē vt cōederet ⁊ biberet aquā: sed ⁊ fragmē masse
caricarū et duas ligaturas vue passe. Qui cū co-
medisset reuersus est sp̄us ei': et refocillatus est
Nō em̄ comederat panē neq̄ biberat aquā trib'
diebus ⁊ trib' noctib'. Dixit itaq̄ ei dauid. Cui' D
es tu vel vnde: et quo ꝑgis? Qui ait. Puer egyp-
tius ego suz. seru' viri amalechite. Dereliq̄t autē
me dn̄s meus q̄ egrotare cepi nudiustercia' Siq̄
dem nos erupim' ad australē plagā cerethi et cō
tra iudā. ⁊ ad meridiem caleph. ⁊ sicelech succēdi
mus igni. Dixitq̄ ei dauid. Potes me ducere ad
istū cuneū? Qui ait. Iura mihi ꝑ deū q̄ non occi
das me ⁊ nō tradas me in manus dn̄i mei. et ego
ducā te ad cuneū istum. Et iurauit ei dauid Qui
cū duxisset eū. ecce illi discūbebant sup faciē vni-
uerse terre: comedētes ⁊ bibentes: et q̄si festū cele
brātes diē ꝓ cūcta preda ⁊ spolijs q̄ ceperant de
terra philisthijm et de terra iuda. Et percussit eos E
dauid a vespe vsq̄ ad vesperā alterius diei. ⁊ nō
euasit ex eis quisq̄ nisi tātū quadringēti viri ado-
lescētes qui ascenderāt camelos ⁊ fugerāt. Eruit
ergo dauid oīa que tulerāt amalechite: ⁊ duas
vxores suas eruit. Nec defuit quisq̄ a paruo vsq̄
ad magnū tā de filijs q̄ de filiabus ⁊ de spolijs. ⁊
quecūq̄ rapuerāt oīa reduxit dauid: et tulit vni-
uersos greges et armēta ⁊ minauit añ faciē suaz
Dixerūtq̄. Hec est p̄da dauid ¶ Venit āt dauid F
ad ducētos viros q̄ lassi substiterāt: nec seq̄ pote- de largitate dauid ī distribuenda preda
rant dauid. ⁊ residere eos iusserat ī torrēte besor
Qui egressi sunt obuiā dauid: ⁊ pplo q̄ erat cum
eo. Accedēs aūt dauid ad populū. salutauit eos
pacifice. R̄ndensq̄ oīs vir pessimus et iniqu' de
viris q̄ erant cū dauid dixit. Quia nō venerūt no-
biscū nō dabim' eis quicq̄ de p̄da quā eruimus.
sed sufficiat vnicuiq̄ vxor sua ⁊ filij quos cū acce
perit recedāt. Dixit āt dauid. Nō sic facietis frēs
mei de his q̄ tradidit nobis dn̄s: ⁊ custodiuit nos
et dedit latrunculos q̄ eruperant aduersum nos
in man' nostras: nec audiet vos quisq̄ sub s̄mo-
ne hoc. Equa em̄ ꝑs erit descēdentis ad p̄liū ⁊ re
manētis ad sarcinas et silr̄ diuidēt Et factum est G
hoc ex die illa ⁊ deinceps cōstitutū ⁊ prefinitū. et
quasi lex in israel vsq̄ in diē hanc. Venit ḡ dauid
in sicelech. ⁊ misit dona de preda senioribus iuda
primis suis dicens. Accipite bn̄dictionē de pre
da hostiū dn̄i. His q̄ erāt in bethel ⁊ q̄ in ramoth
ad meridiē: et q̄ in gether: et q̄ in aroer. et q̄ in se-

phamoth. ⁊ qui ī esthama: et q̄ in rachel: ⁊ q̄ in vibib⁹ hieromeli: et q̄ in vibib⁹ ceni. ⁊ qui ī roma: ⁊ q̄ in lacu asan: et qui in atach. et qui in hebron. et reliquis qui erant in his locis in quibus commoratus fuerat dauid et viri eius.

¶ C. S. De fuga et cede israel. de morte saulis ⁊ trium filiorum eius. de armis eius ⁊ capite. de viris iabes galaad qui tulerunt cadauera saulis ⁊ filiorum eius. de muro bethsan: et sepelierunt in nemore iabes.

Capitulum xxxi.

A
Saul ionathas et alij filij ei⁹ occidūt se aut a philistinis occidūt

Philistijm autem pugnabant aduersum israel. Et fugerunt viri israel ante faciem philistijm. et ceciderūt interfecti in monte gelboe. Irrueruntq̧ philistijm in saul et in filios eius. et percusserunt ionathan: et abinadab et melchisue filios saul. totūq̧ pondus prelij versum est in saul. Et consecuti sunt eum viri sagittarij ⁊ vulneratus est vehemēter a sagittarijs.

B
Judicum 8.g.
1.pa.10.a.

Dixitq̧ saul ad armigerum suū: Euagina gladium tuum et percute me: ne forte veniant incircūcisi isti ⁊ interficiāt me illudētes mihi. Et noluit armiger eius. fuerat enim nimio terrore perterritus Arripuit itaq̧ saul gladium suum et irruit super eum. Quod cum vidisset armiger eius videlicet q̧ mortuus esset saul: irruit etiam ipse super gladium suum: et mortuus ē cū eo

C

Mortuus est ergo saul et tres filij eius: ⁊ armiger illius: et vniuersi viri eius in die illa pariter. Videntes autem viri israel qui erant transuallē et trans iordanem q̧ fugissent viri israelite. et q̧ mortuus esset saul et tres filij eius: reliquerunt ciuitates suas et fugerunt. Veneruntq̧ philistijm et habitauerunt ibi.

Quid factum sit de cadauere saul.

¶ Facta autem die altera venerunt philistijm vt expoliarent interfectos. ⁊ inuenerunt saul et tres filios eius iacentes in monte gelboe. Et preciderunt caput saul. ⁊ expoliauerunt eum armis: et miserunt in terram philistinorum per circuitum vt annunciaretur in templis idolorum et in populis.

D

Et posuerunt arma eius in templo astaroth. corpus vero eius suspenderūt in muro bethsan. Qd̄ cum audissent habitatores iabes galaad quecunq̧ fecerant philistijm saul. surrexerunt omnes viri fortissimi. et ambulauerūt tota nocte et tulerunt cadauer saul: et cadauera filiorum eius de muro bethsan. Veneruntq̧ viri iabes galaad et combusserunt ea igni. et tulerūt ossa eorum et sepelierūt in nemore iabes. et ieiunauerunt septem diebus.

¶ Explicit primus liber samuelis.

¶ Incipit secundus liber samuelis.

¶ C. S. De cede eius qui attulit dyadema et armillam saulis. dicēs q̧ occiderat saul. de planctu dauid super saul et ionathan.

Capitulum primum.

A
Nūciatur mors saul et aliorum ipsi dauid vnde tristatur valde.

1.Re.4.c

Actum est autē postq̧ mortu⁹ est saul vt dauid reuerteretur a cede amalech et maneret in sicelech duos dies. In die aūt tercia apparuit hō veniēs de castris saul veste cōscissa ⁊ puluere conspersus caput. Et vt venit ad dauid cecidit sup faciem suā. ⁊ adorauit. Dixitq̧ ad eū dauid. Unde venis? Qui ait ad eū. De castris israel fugi. Et dixit ad eū dauid. Quod ē verbū qd̄ factū est? Indica mihi Qui ait. Fugit popul⁹ ex plio et multi corruentes e populo mortui sunt sed et saul ⁊ ionathas fili⁹ eius interierūt.

B

Dixitq̧ dauid ad adolescētē q̄ nūciabat ei. Unde scis qꝛ mortuus ē saul et ionathas fili⁹ eius? Ait adolescēs qui nūciabat ei. Casu veni in mōtē gelboe et saul incūbebat sup hastam suā. Porro currus et equites appropinquabāt ei. et conuersus post tergū suū. vidensq̧ me vocauit. Cui cū respōdissem. adsum: Dixit michi. Quis nam es tu? Et aio ad eū. Amalechites ego sum. Et locut⁹ est michi. Sta sup me et interfice me: qm̄ tenent me angustie. et adhuc tota aīa mea in me est. Stansq̧ sup eū. occidi illum. Sciebam eñ q̧ viuere non poterat post ruinā.

C

Et tuli dyadema qd̄ erat in capite eius. ⁊ armillam de brachio illi⁹. et attuli ad te dñm meum huc. Apprehēdens autē dauid vestimēta sua scidit: omnesq̧ viri qui erāt cū eo: ⁊ plāxerunt ⁊ fleuerūt et ieiunauerūt vsq̧ ad vesperā sup saul et sup ionathan filium ei⁹ et sup populū dñi et sup domum israel: eo q̧ corruissent gladio.

infra 3.f. et infra 13.f.

Dauid iubet interfici nūciū dicētē se interfecisse saul

Dixitq̧ dauid ad iuuenē q̄ nūciauerat ei. Unde es tu? Qui rñdit. Filius hōis aduene amalechites ego sum. Et ait ad eū dauid. Quare nō timuisti mittere manū tuam vt occideres christū dñi. Vocansq̧ dauid vnū de pueris suis ait Accedēs irrue in eum. Qui pcussit illū et mortu⁹ est Et ait ad eū dauid. Sanguis tu⁹ sup caput tuū. Os enī tuū locutum est aduersum te dicēs. ego interfeci christū dñi. Planxit autē dauid planctū huiuscemodi sup saul et sup ionathan filiū eius. et precepit vt docerēt filios iuda arcū: sicut scriptū est in libro iustorum. Et ait cōsidera israel ꝓ his q̄ mortui sunt sup excelsa tua vulnerati. Incliti isrl̄ super mōtes tuos interfecti sunt. Quomodo ceciderūt fortes.

D

Nolite annūciare in geth: neq̧ ānūcietis ī cōpitis ascalonis: ne forte letent̄ filie philistijm: ne exultent filie incircūcisorū Mōtes gelboe nec ros nec pluuia veniēt sup vos. Neq̧ sint agri primitiarū. qꝛ ibi abiectus est clypeus fortium: clypeus saul q̄si nō esset vnctus oleo a sanguine interfectorū ab adipe fortium. Sagitta ionathe nūq̧ rediit retrorsū: ⁊ gladius saul nō est reuersus inanis. Saul ⁊ ionathas amabiles ⁊ decori valde in vita sua: in morte quoq̧ nō sunt diuisi Aquilis velociores: leonib⁹ fortiores. Filie israel sup saul flete. qui vestiebat vos coccino ī delicijs. qui pbebat ornamenta aurea cultui vestro Quō ceciderūt fortes in plio. Jonathas in excelsis tuis occisus est. Doleo sup te frater mi ionatha de-

core nimis et amabilis super amorem mulierum Sicut mater vnicum amat filium suuz: ita ego te diligebam. Quomodo ceciderunt robusti et perierunt arma bellica.

C. S. De prima vnctione dauid in hebron. de nūcio ei⁹ ad viros iabes galaad. de isboseth. de bello puerorum dauid et puerorū saul. de morte asahel ioab et abisai fratres psequunt abner ppter mortē asahel fratris eorum et reuertunt. ii.

A
De prima inunctōne dauidi regē iude p⁹ saul in hebron.

Igitur post hec cōsuluit dauid dominū dicēs. Num ascendā in vnā de ciuitatibus iuda Et ait dñs ad eum. Ascēde. Dixitqz dauid. Quo ascendaz? Et rñdit ei. In hebron. Ascēdit ergo dauid et due vxores ei⁹ achinoen iesraelites et abigail vxor nabal carmeli. sed et viros qui erāt cuz eo duxit dauid singulos cū domo sua: et mānserūt in oppidis hebron. Veneruntqz viri iuda. et vnxerūt ibi dauid vt regnaret sup domū iuda. Et nūciatum est dauid qz viri iabes galaad sepelissent saul. Misit ergo dauid nūcios ad viros iabes galaad. Dixitqz ad eos. Benedicti vos a dño q fecistis misericordiā hanc cū dño vestro saul. et sepelistis eum. Et nūc retribuet vobis quidē dñs misericordiā et veritatē et ego reddā gratiā eo qz fecistis verbū istud. Confortent man⁹ vre. et estote filii fortitudinis: licet eni mortu⁹ sit dñs vr saul: tñ me vnxit dom⁹ iuda in regē sibi. Abner autē fili⁹ ner princeps exercit⁹ saul tulit isboseth filiū saul. et circūduxit eū p castra. regēqz cōstituit sup galaad: et sup gessuri. et sup israel. et sup effraim. et sup beniamin. et sup israel vniuersum Quadraginta annorum erat isboseth fili⁹ saul cū regnare cepisset sup israel. et duob⁹ annis regnauit. Sola aūt dom⁹ iuda seqbat dauid. Et fuit numer⁹ dierum qs cōmoratus ē dauid iperās i hebrō sup domū iuda septē annorum et sex mēsiū. Egressusqz est abner filius ner et pueri isboseth filii saul de castris i gabaon. Porro ioab fili⁹ saruie: et pueri dauid egressi sunt. et occurrerūt eis iuxta piscinam gabaon. Et cū in vnū ꝯuenissent e regiōe sederūt hi in vna parte piscine. et illi ex altera. Dixitqz abner ad ioab. Surgāt pueri. et ludāt corā nobis. Et rñdit ioab. Surgāt Surrexerūt ergo et transierunt numero duodecim de beniamin ex pte isboseth filii saul. et duodeci de pueris dauid. Apprehēsoqz vnusquisqz capite cōparis sui defixit gladiū in lat⁹ contrarii. et ceciderūt simul. Vocatūqz ē nomē loci illius ager robustorum in gabaon. Et ortū est belluz durū satis i die illa. Fugatusqz ē abner et viri isrl a pueris dauid. Erāt aūt ibi tres filii saruie: ioab et abisai et asahel. Porro asahel cursor velocissim⁹ fuit quasi vn⁹ de capreis q morant in siluis. Persequebat autez asahel abner. et nō declinauit ad dexterā siue ad sinistram omittens psequi abner. Respexit itaqz abner post tergū suū et ait. Tu nees asahel? Qui respōdit. Ego sum. Dixitqz ei abner. Vade ad dexterā siue ad sinistrā. et apprehēde vnū de adolescentib⁹ et tolle tibi spolia ei⁹. Noluit aūt asahel omittere quin vrgeret eū. Rursūqz locut⁹ est abner ad asahel. Recede et noli me sequi. ne forte cōpellar confodere te in terrā et leuare nō potero faciem meā ad ioab fratrē tuū. Qui

B
1. Re. 31. d. remuneratio iabes. qui sepelierant saul.

C
Abner cōstituit isboseth filiū saul in regē galaad et aliarum ciuitatum infra. 5. a.

de duello xii. fortium de exercitu isboseth ptra alios duodecim de exercitu dauid.

D
Dauid vincit et abner et alii de exercitu isboseth fugiūt

E
Azahel psequēs abner fugientes occidit ab eo.

audire cōtempsit. et noluit declinare. Percussit ḡ eum abner auersa hasta in iguine et transfodit et mortu⁹ est in eodem loco. Omnesqz transibant p locū illū in quo ceciderat asahel et mortuus erat subsistebant. Persequētib⁹ aūt ioab et abisai fugientē abner sol occubuit Et venerūt vsqz ad collem aqueduct⁹. qui est ex aduerso vallis et itineris deserti in gabaō Cōgregatiqz sunt filii beniamin ad abner et cōglobati in vnū cuneū: steterunt in summitate tumuli vni⁹. Et exclamauit abner ad ioab et ait. Num vsqz ad internetionez tu⁹ mucro deseuiet. An ignoras qz periculosa sit desperatio Usqzquo nō dicis populo vt omittat psequi frēs suos Et [ait] ioab. Viuit dñs. si locut⁹ fuisses mane recessisset popul⁹ psequēs fratrē suū. Insonuit ḡ ioab buccina et stetit ois exercit⁹: nec psecuti sunt vltra israel: neqz iiere certamē. Abner aūt et viri ei⁹ abierūt p cāpestria moab tota nocte illa. et trāsierūt iordanem et lustrata omni bethoron venerūt ad castra. Porro ioab reuersus omisso abner ꝯgregauit oēm populū et de fuerūt de pueris dauid decē et nouē viri excepto asahele. Serui aūt dauid pcusserūt de beniamin et de viris q erāt cū abner trecentos sexaginta: qui et mortui sunt Tuleruntqz asahel et sepelierūt eum in sepulchro pris sui in bethleem: et ambulauerūt tota nocte ioab et viri qui erant cum eo: et in ipso crepusculo puenerunt in hebron.

F
infra. 20. d.

G
Nu. 17. d. Dauid et isboseth ponūt indutias et pacem belli ppter pericula. infra. 20. g.

C. S. De filiis dauid natis in hebron. quō abner iratus ꝯtra isboseth pro cōcubina respha patris sui misit ad dauid michol vxorez suam petiit et ad isboseth misit. illa autem venit ad dauid et misso abner redit. Ioab fecit reduci eum et occidit abner: dauid plangit abner. iii.

Facta est ergo longa concertatio inter domū dauid et inter domuz saulis. dauid pficiens et sp seipso robustior: domus autē saul decrescēs quotidie Natiqz sunt filii dauid in hebron. Fuitqz primogenitus ei⁹ ammon de achinoen iesraelite: et post euz cheleab de abigail vxore nabal carmeli. Porro tercius absalon fili⁹ macha filie tholomai regis gessur. Quartus autem adonias filius agith. Et qntus saphacias fili⁹ abithal. Sextus quoqz hietraan de egla vxore dauid i hebron. Cū ergo eēt preliū inter domū saul et domū dauid abner fili⁹ ner regebat domū saul. Fuerat autē sauli ꝯcubina noie respha filia achia: ingressusqz est ad eam abner. Dixitqz isboseth ad abner? Quare ingressus es ad cōcubinā patris mei? Qui irat⁹ nimis ppter verba isboseth: ait. Nūqd caput canis ego sum aduersuz iudā hodie qui fecerim misericordiā sup domū saul patris tui: et sup frēs et pxios ei⁹: et nō tradidi te in man⁹ dauid: et tu requisisti me qz argueres p muliere hodie? Hec faciat de⁹ abner et hec addat ei: nisi quō iurauit dñs dauid sic faciā cū eo vt transferat regnuz de domo saul et eleuet thron⁹ dauid sup israel et sup iudā a dan vsqz bersabee Et nō potuit rñdere ei quicqz: quia metuebat illum Misit ergo abner nūcios ad dauid in hebron p se dicentes. Cuius ē terra? Et vt loquerētur: Fac mecū amicitias et erit man⁹ mea tecū: et reducā ad te vniuersuz israel Qui ait. Op

A
Crescētia dauid primo in filiis natis in hebron. 1. pa. 3. a.

B
Abner princeps militie separat se ab isboseth et confederat dd et reducit michol infra eod.

C

time. Ego faciam tecū amicitias: sed vnā rem pe
to a te dicēs. Nō videbis faciem meā anteq̄ ad-
duxeris mihi michol filiā saul: et sic venies τ vide
bis me. Misit autē dauid nūcios ad isboseth fili
1.re.18.g. um saul dicēs. Redde vxorem meā michol quam
despōdi mihi centū preputijs philistijm. Misit ḡ
isboseth τ tulit eā a viro suo phaltiel filio lais. Se
quebaturq̄ eā vir suus plorās vsq̄ bahurim. Et
dixit ad eū abner. Uade τ reuertere. Qui reuer-
sus est. Sermonē quoq̄ intulit abner ad seniores
israel dicens. Tā heri q̄ nudiustercius q̄rebatis
dauid vt regnaret sup vos. Nunc ergo facite q̄m
dn̄s locutus est ad dauid dicens. In manu serui
mei dauid saluabo pp̄l3 meū israel de manu phi-
D listijm et oim inimicorū ei⁹. Locut⁹ est aūt abner
etiā ad beniamin. Et abijt vt loq̄retur ad dauid i
ebron oia que placuerāt israeli τ vniuerso benia-
min: venitq̄ ad dauid in hebron cū viginti viris.
Et fecit dauid abner τ viris ei⁹ qui venerāt cum
eo cōuiuiū. Et dixit abner ad dauid. Surgā τ cō
gregā ad te dn̄m meū regē oēm israel τ ineam te
cum fedus: τ imperes oībus sicut desiderat aīa
tua. Cū ergo deduxisset dauid abner τ ille iisset in
pace: statim pueri dauid τ ioab venerunt cesis la
tronib⁹ cū preda magna nimis. Abner autē non
erat cū dauid i hebron: q2 iā dimiserat eū et p̄fe-
ctus fuerat in pace. τ ioab et oīs exercitus q̄ erāt
cū eo: postea venerant. Nunciatū est itaq̄ ioab a
narrantib⁹. Uenit abner filius ner ad regē τ dimi
E sit eū: et abijt in pace. ¶ Et ingressus ē ioab ad re
Ioab p̄se- gem et ait. Quid fecisti? Ecce venit abner ad te.
q̄t abner r Quare dimisisti eū τ abijt et recessit? Ignoras ab
cedētem a ner filiū ner: q̄m ad hoc venit ad te vt deciperet te:
dd̄ et occi- et sciret exitū tuū et introitū tuum: τ nosset oīa q̄
dit. agis. Egressus itaq̄ ioab a dauid misit nuncios
3.Re.2.e. post abner: τ reduxit eū a cisterna syra ignorante
infra eodē dauid. Cūq̄ redijsset abner in hebron: seorsū3 ad
F duxit eū ioab ad mediū porte: vt loq̄ret ei i dolo.
Dañ.13.e. et p̄cussit illum ibi in iguine τ mortu⁹ ē in vltionē
Act.20.f sanguinis asahel fratris eius. Qd̄ cū audisset dd̄
dd̄ plangit rem iā gestā ait. Mūdus ego su3 et regnū meum
abner et apud deū vsq̄ in sempiternū a sanguine abner fi
maledixit, lij ner: τ veniat sup caput ioab τ sup oēm domu3
ioab. patris ei⁹ nec deficiat de domo ioab fluxū semis
sustinens et leprosus et tenēs fusum: τ cadēs gla
dio et indigens pane. Igitur ioab τ abisai frater
supra eod. eius iterfecerūt abner eo q̄ occidisset asahel fra-
trē eo2 in gabaon in prelio. Dixit autē dauid ad
ioab et ad oēm populum q̄ erat cu3 eo. Scindite
su.1.b.2 in- vestimēta vestra et accingimini saccis: et plā gite
fra.13.f. ante exequas abner. Porro rex dauid seq̄bat fere
trū. Cūq̄ sepelissent abner in hebron: leuauit rex
dauid vocē suā et fleuit sup tumulū abner. Fleuit
autē et omnis pp̄ls. Plangensq̄ rex τ lugēs ab-
ner ait. Nequaq̄. vt mori solent i naui. mortu⁹ est
abner. Man⁹ tue ligate nō sunt: et pedes tui non
sunt cōpedibus aggrauati: s3 sicut solent cadere
corā filijs iniq̄tatis sic corruisti. Congeminansq̄
oīs populus fleuit super eū. Cūq̄ venisset vni-
uersa multitudo cibū capere cū dauid clara ad-
supra eod. huc die iurauit dauid dicēs. Hec faciat mihi de-
us: τ hec addat: si ante occasu3 solis gustauero pa
nem vel aliud q̄cq̄. Omnisq̄ populus audiuit: τ

placuerūt eis cūcta que fecit rex in cōspectu oīs
populi. Et cognouit omne vulg⁹ τ vniuersus isrl̄
in die illa q̄m non actū fuisset a rege vt occideret
abner filius ner. Dixit quoq̄ rex ad seruos suos.
Num ignoratis q̄m princeps τ maximus cecidit
hodie in israel. Ego autē adhuc delicat⁹ et vnct⁹
rex. Porro viri isti filij saruie duri sunt michi. Re-
tribuat dn̄s facienti malū iuxta maliciā suā
¶ C. S. De rechab et banaa qui occiderūt isbo-
seth et ipsi a pueris occisi sunt in vltionē. iiij
Audiuit autē isboseth fili⁹ saul q̄ cecidis A
set abner in hebron: τ dissolute sunt ma de occisio-
nus ei⁹ oīsq̄ israel p̄turbat⁹ est. Duo āt ne isboset
viri p̄ncipes latronū erāt filio saul: no- filij dauid
men vni banaa: τ nomē alteri rechab filij remmō p latrones
berothite: de filijs beniamin. Siq̄dem et beroth
reputata est in beniamin. Et fugerūt berothite i
gethaim: fugerūtq̄ ibi aduene vsq̄ ad tēp⁹ illud
Erat autem ionathe filio saul fili⁹ debilis pedib⁹
Quinquēnis em̄ fuit quādo venit nūci⁹ de saul τ B
ionatha ex iesrael. Tollens itaq̄ eū nutrix sua fu De miphi-
git. Cūq̄ festinaret vt fugeret cecidit. et claudus boseth filij
effectus est habuitq̄ vocabulū miphiboseth. Ue ionathe cō
nientes igit̄ filij remon berothite rechab τ banaa ditōibus.
ingresse sunt feruente die domum isboseth. Qui
dormiebat sup stratū suu3 meridie. τ ostiaria do-
mus purgās triticum obdormiuit. Ingressi sunt C
aūt domū latenter assumentes spicas tritici τ p̄- Delato ca
cusserunt eum in inguine rechab et banaa frater pite isbo-
ei⁹ τ fugerunt. Cū aute3 ingressi fuissent domum: seth ad dd̄
ille dormiebat sup lectū suū in conclaui: τ p̄cutiē- p latrones
tes interfecerūt eū. ¶ Sublatoq̄ capite ei⁹: abie ipos facit
runt p viā deserti tota nocte τ attulerūt caput is occidi per
boseth ad dd̄ in hebron. Dixerūtq̄ ad regē. Ecce pueros su-
caput isboseth filij saul inimici tui q̄ querebāt ani- os.
mam tuā: et dedit dn̄s dn̄o meo regi vltionē ho-
die de saul et de semine eius. Respōdens aūt da-
uid rechab et banaa fratri eius filijs rēmon bero
thite: dixit ad eos. Uiuit dominus q̄ eruit animā D
meā de omni angustia: q̄m eu3 qui annūciauerat su.1.b.
mihi τ dixerat: mortu⁹ est saul: qui putabat se p̄o
spera nunciare tenui: τ occidi eum in siceleg: cui
oportebat me mercedē dare p̄ nuncio. Quanto
magis nūc cū hoīes impij interfecerūt virū ino-
xium in domo sua sup lectū suum nō queram san
guinē eius de manu vestra: et auferā vos de ter-
ra. Precepit itaq̄ dauid pueris suis: et interfece
rūt eos: p̄cidentesq̄ man⁹ et pedes eo2: suspen-
derūt eos sup piscinam in hebron. Caput autē is-
boseth tulerūt τ sepelierūt i sepulchro abner i hebrō.
¶ C. S. De secūda vnctione dauid sup isrl̄. q̄ ab
stulit cecos τ claudos q̄n cepit arcē syon. de hira
rege q̄ mittit ad dauid ligna cedrina et artifices
ligno2 τ lapidū: de filijs natis i hierl̄m τ de bello
dd̄ i baalpharasim vbi p̄cutit philistijm v
Et venerūt vniuerse trib⁹ israel ad da- A
uid in hebron dicentes. Ecce nos os tu De secūda
um et caro tua sum⁹. Sed τ heri τ nudi vnctōe dd̄
ustercius cū esset saul rex super nos. tu τ regno ei⁹
eras educēs et reducens israel. Dixit aūt dn̄s ad tā in hebrō
te. Tu pasces populū meū israel. et tu eris dux su q̄ i ol isrl̄.
per israel. Uenerūt quoq̄ τ seniores israel ad re- 1.pa.11.a.
gem in hebron. et p̄cussit cū eis rex dauid fed⁹ in

su.2.c.
Tēpus regni dauid.
Dauid expulit iebuseum a hierusalem et etiaꝫ claudos et cecos.
B
Mat.21.b.
De lignis cedrinis et artificibus missis ab hira rege ad dauid
1.pa.14.a

hebron corā dn̄o. vnxerūtqꝫ dauid in regē sup israel. Filius triginta annoꝝ erat dauid cū regnare cepisset. ⁊ quadraginta annis regnauit. In hebron regnauit sup iudā septē annis ⁊ sex mensib⁹ In hierl̄m aūt regnauit trigintatrib⁹ ānis sup oēꝫ israel et iudā. Et abijt rex ⁊ oēs viri q̄ erāt cum eo in hierl̄m ad iebuseū habitatorē terre. Dictūqꝫ ē dauid ab eis. Nō ingredieris huc nisi abstuleris cecos ⁊ claudos: dicētes. Nō igrediet̄ dauid huc Cepit aūt dauid arcē syon: hec est ciuitas dauid. Proposuerat em̄ dauid i die illa p̄miū q̄ pcussisꝫ iebuseū ⁊ tetigisset domatū fistulas ⁊ abstulissꝫ cecos ⁊ claudos odiētes aīam dauid. Idcirco dicit̄ in puerbio. Cec⁹ ⁊ claudus nō intrabūt in tēplū. Habitauit aūt dauid in arce syō ⁊ vocauit eā ciuitatē dauid. et edificauit p gyrū a mello ⁊ intrinsecus. Et ingrediebat̄ pficiens atqꝫ succrescens: et dn̄s deus exercituū erat cū eo. Misit quoqꝫ hirā rex tiri nuncios ad dauid ⁊ ligna cedrina ⁊ artifices lignoꝝ: artificesqꝫ lapidū ad parietes et edificauerūt domū dauid. Et cognouit dauid qm̄ confirmasset eū dn̄s regem sup israel: ⁊ qm̄ exaltasset regnū eius sup populum suū israel. Accepit ergo dauid adhuc cōcubinas et vxores de hierusalem postqꝫ venerat de hebron. Natiqꝫ sunt dd̄ ⁊ alij filij ⁊ filie: et hec noīa eoꝝ qui nati sunt ei in hierl̄m Samua ⁊ sobab ⁊ nathan et salomon et iabaar ⁊ helisua ⁊ nepheg ⁊ iaphia ⁊ helisama et helida et helifeleth.

C
Noīa aliarū vxorū ⁊ natoꝝ dd̄.

¶ Audierūt ergo philistijm q̄ vnxissēt dauid in regē sup israel: et ascenderūt vniuersi vt quererēt dauid Quod cū audisset dauid descendit in presidiū. Philistijm autē venientes diffusi sunt in valle raphaim. Et cōsuluit dauid dn̄m dicens. Si ascendaꝫ ad philistijm: et si dabis eos in manu mea? Et dixit dn̄s ad dauid Ascende quia tradens dabo philistijm in manu tua Uenit ergo dauid in baalpharasim: et pcussit eos ibi: et dixit. Diuisit dn̄s inimicos meos corā me: sicut diuidūtur aque. Propterea vocatū ē nomen loci illi⁹ baalpharasim. et reliquerūt ibi sculptilia sua q̄ tulit dauid ⁊ viri eius. Et addiderūt adhuc philistijm vt ascenderēt ⁊ diffusi sunt in valle raphaim Cōsuluit autē dauid dn̄m. Si ascendā cōtra philisteos ⁊ tradas eos in manus meas? Qui respondit Nō ascendas cōtra eos: sed gyra post tergū eorū et venies ad eos ex aduerso piroꝝ. Et cū audieris sonitū clamoris gradiētis in cacumine piroꝝ tunc inibis prelium: qr tunc egredietur dn̄s ante faciem tuaꝫ: vt pcutiat castra philistijm Fecit itaqꝫ dauid sicut preceperat ei dn̄s. ⁊ pcussit philistijm de gabaa vsqꝫ dum venias gezer.

ibi eodeꝫ.
De duob⁹ bellis dauid contra philistijm ꝯsulto dn̄o
D
E
Scd̄a victoria dd̄. supra eod.

¶ C.S. De reductione arce dn̄i. de domo aminadab. de percussione oze. Qꝫ dauid voluit dimittere arcam in domū obedodon gethei q̄ inde reduxit in ciuitatem dauid. quō ludebat corā dn̄o. quō michol eum despexit. vj

A
1.par.13.e
Arca dn̄i defertur d̄ domo aminadab ad domū obededom.

Congregauit autē rursum dauid omnes electos ex israel triginta milia. Surrexitqꝫ dauid ⁊ abijt: et vniuersus ppl̄s q̄ erat cū eo de viris iuda vt adducerent arcā dei: sup quā inuocatū est nomē dn̄i exercituum sedētis in cherubin sup eā. Et imposuerūt arcā dei super plaustrū nouū. Tuleruntqꝫ eā de domo aminadab: q̄ erat in gabaa. Oza autē ⁊ haio filij aminadab minabāt plaustrū nouū. Cūqꝫ tulissent eū de domo aminadab q̄ erat in gabaa custodiens arcā dei: haio p̄cedebat arcā dei: dd̄ aūt et oēs israel ludebāt corā dn̄o in omnib⁹ lignis fabrefact: et cytharis ⁊ lyris ⁊ tympanis ⁊ sistris et cymbalis. Postqꝫ aūt venerūt ad arcā nachor: extendit oza manū ad arcā dei ⁊ tenuit eā: qm̄ calcitrabāt boues: ⁊ declinauerūt eā. Iratusqꝫ ē indignatione dn̄s cōtra ozam ⁊ pcussit eum sup temeritate: qui mortuus est ibi iuxta arcā dei. Contristatus est autē dauid eo q̄ percussisset domin⁹ ozam: ⁊ vocatū est nomē loci illi⁹ percussio oze vsqꝫ in diem hanc. Et extimuit dauid dn̄m in die illa dicens. Quō ingredietur ad me arca domini. Et noluit diuertere ad se arcam dn̄i in ciuitatem dauid: sed diuertit eam in domū obededō gethei Et habitauit arca dn̄i i domo obededom gethei trib⁹ mēsib⁹ ⁊ bn̄dixit dn̄s obededom ⁊ omnē domū eius Nūciatūqꝫ est regi dauid q̄ benedixisset dn̄s obededom ⁊ oīa eius ppter arcā dei Dixitqꝫ dauid. Ibo ⁊ reducā arcā cū bn̄dictiōe in domuꝫ meā. Abijt ergo dauid ⁊ adduxit arcā dei de domo obededō in ciuitatē dauid cū gaudio: ⁊ erant cū dd̄ septē chori ⁊ victima vituli. Cūqꝫ transcendissent q̄ portabāt arcā dn̄i sex passus: imolabant bouē ⁊ ouē ⁊ arietem: ⁊ dauid pcutiebat in organis armigatis ⁊ saltabat totis viribus ante dn̄m. Porro dauid erat accinctus ephoth lineo: ⁊ dd̄ ⁊ oīs dom⁹ israel: ducebāt arcā testamēti dn̄i i iubilo et in clangore buccine. Cūqꝫ intrasset arca dn̄i in ciuitatem dd̄: michol filia saul pspiciens p fenestram: vidit regē dauid subsilientē atqꝫ saltanteꝫ corā dn̄o: et despexit eū in corde suo. Et introduxerunt arcā domini ⁊ imposuerunt eā in loco suo in medio tabernaculi qd̄ tetenderat ei dauid. Et obtulit dauid holocausta corā dn̄o ⁊ pacifica. Cūqꝫ cōplesset offerens holocausta ⁊ pacifica: benedixit ppl̄o in nomine dn̄i exercituuꝫ. Et partitus est vniuerse multitudini israel tam viro qꝫ mulieri singulis collitridam panis vnā et assaturam bubale carnis vnaꝫ ⁊ simillam frixam oleo. Et abijt omnis populus vnusquisqꝫ in domū suā. Reuersusqꝫ est dauid vt bn̄dicerēt domui sue. ⁊ egressa michol filia saul in occursum dauid ait. Quā gloriosus fuit hodie rex israel discooperiens se ante ancillas seruorum suorum: et nudatus est quasi si nudetur vnus de scurris. Dixitqꝫ dauid ad michol? Uiuit dominus: quia ludam ante dominum q̄ elegit me potius qꝫ patrē tuum ⁊ qꝫ omnem domuꝫ eius: et p̄cepit mihi vt essem dux sup populuꝫ dn̄i in israel. Et ludam ⁊ vilior fiam plus qꝫ fact⁹ sum et ero humilis in oculis meis: ⁊ cū ancillis de qb⁹ locuta es gl̄osior appebo. Igit̄ michol filie saul nō est nat⁹ fili⁹ vsqꝫ in diē mortis sue.

Oza tāgēs eaꝫ moritur.
B
Arca reducitur in domū dd̄ cuꝫ gaudio.
C
Michol vxor dd̄ eum despicit pter humilitatem.
D
E

¶ C.S. De dauid volente edificare domū domini. de nathan propheta qui ei rn̄dit. de verbo qd̄ ei dn̄s mandauit: q̄ filiū suscitaret q̄ edificaret ei domū: vbi pmittit̄ xp̄s gr̄as agit. vij.

A
1.par.17.a.
De nathā pphā dd̄. volēte edificare templum

Factum est autem cuꝫ sedisset rex in domo sua: ⁊ dn̄s dedisset ei requiem vndiqꝫ ab vniuersis inimicis suis: dixit ad nathan pphetam. Uides ne q̄ ego habi-

tem in domo cedrina:et archa dei posita sit in me
dio pelliũ. Dixitq̧ nathan ad regem. Omē quod ē
in corde tuo:vade fac:q: dñs tecum est. Factũ est
autem in illa nocte:⁊ ecce sermo dñi ad nathan di
cens. Uade et loquere ad seruũ meũ dauid Hec
dicit dñs. Nunqd tu edificabis mihi domũ ad ha
bitãdum? Neq̧ eñ habitaui in domo ex die illa q̄
eduxi israel de terra egypti vsq̧ in diem hanc:sed
ambulabã in tabernaculo ⁊ in tẽtorio p cũcta lo=
ca que trãsiui cũ oĩb⁹ filijs israel. Nunqd loqñs
locutus sũ ad vnã de tribubus israel cui pcepi vt
pasceret populũ meũ israel dicẽs? Quare nõ edi
B ficasti mihi domũ cedrinã. Et nunc hec dices ser=
1.reg.16.b uo meo dauid Hec dicit dñs exercituum. Ego tu
li te de pascuis sequentẽ greges vt esses dux sup
ppl̃m meum israel:et fui tecũ in oĩbus vbicunq̧
ãbulasti ⁊ iterfeci vniuersos inimicos tuos a facie
tua feciq̧ tibi nomẽ grãde iuxta nomẽ magnorũ
q̄ sunt in terra. Et ponã locũ pplo meo isrl̃:et plã=
tabo eum:⁊ habitabo cũ eo: ⁊ nõ turbabit̃ ampli⁹
nec addent filij iniqtatis vt affligãt eũ sicut prius
ex die qua constitui iudices sup ppl̃m meũ israel.
4.reg.8.e. Et reqẽm dabo tibi ab oĩb⁹ inimicis tuis: p̄dicit=
q̧ tibi dñs q̧ domũ faciat tibi dñs Cũq̧ comple=
ti fuerint dies tui: et dormieris cũ patribus tuis:
suscitabo semẽ tuũ post te:qd egredietur de vtero
1.paral.22.c. tuo:⁊ firmabo regnũ eius. Ipse edificabit domũ
Predicit̃ nomini meo:⁊ stabiliã thronum regni eius vsq̧ in
dd q filius sempiternũ Ego ero ei in patrem:⁊ ip̄e erit michi
su⁹ edifica in filiũ. Qui si inique aliquid gesserit:arguã eum
ret tẽplũ ⁊ in virgã virorum ⁊ in plagis filiorũ hoim. Miseri=
bñdicit et cordiã autẽ meã nõ auferam ab eo sicut abstuli a
et posteri= saul quẽ amoui a facie mea. Et fidelis erit dom⁹
tati. tua et regnũ tuum vsq̧ in eternum ante faciẽ me
Heb.1.b. am:et thronus tuus erit firm⁹ iugiter. Secũdum
C omnia verba hec ⁊ iuxta vniuersam visionem istã
Grãs agit Sic locutus est nathan ad dauid. Ingressus est
deo dd se autẽ rex dauid ⁊ sedit corã dño ⁊ dixit. Quis ego
hũiliando. sum domine deus:⁊ que dom⁹ mea: qa adduxisti
me hucusq̧? Sed ⁊ hoc parũ visum est in conspe=
ctu tuo dñe deus nisi loqueris etiã de domo serui
tui i lõginquũ. Ista est eñ lex adam domine de⁹.
Quid ergo addere poterit adhuc dd vt loquatur
ad te? Tu eñ scis seruũ tuum dñe deus. Propter
verbum tuũ et secundũ cor tuũ fecisti omnia ma=
gnalia hec:ita vt notũ faceres seruo tuo. Idcirco
magnificatus es dñe deus:q: non est similis tui:
neq̧ est deus extra te in omnibus que audiuim⁹
D auribus nostris. Que est autẽ vt populus tuus is
rael gẽs in terra ppter quã iuit de⁹ vt redimeret
eã sibi in populũ et poneret sibi nomen:faceretq̧
eis magnalia et horribilia sup terram a facie po=
puli tui quẽ redemisti tibi ex egypto gẽtem ⁊ deũ
eius. Firmasti eñ tibi populum tuum israel in po
pulũ sempiternũ:⁊ tu dñe deus fact⁹ es eis in de=
um. Nunc ergo dñe deus verbũ qd locut⁹ es sup
seruum tuum et sup domũ eius suscita in sempit=
num:et fac sicut locutus es vt magnificet̃ nomen
tuũ vsq̧ in sempiternũ:atq̧ dicatur. Domine de⁹
exercituum deus sup israel Et dom⁹ serui tui da=
uid erit stabilita corã dño: q: tu dñe exercituũ de
us israel reuelasti auriculã serui tui dicẽs. domũ
edificabo tibi: ppterea inuenit seruus tu⁹ cor suũ

vt oraret te oratione hac. Nunc ergo dñe deus tu
es deus:et verba tua erũt vera. Locutus es enĩ
ad seruum tuum bona hec. Incipe ergo et bñdic
domui serui tui vt sit in sempiternum coram te. q:
tu dñe deus locutus es benedictione tua benedi
cetur domus serui tui in sempiternum.
C.S. De victorijs dauid qui tulit frenũ tribu
ti. de philistijm. de adadezer. de tributis gentium
moab syrie. idumee. de ɔgratulatione thou ad da
uid. de officialibus dauid. viij. A
Actum est autem post hec percussit da 1.paral.16.a.
uid philistijm et humiliauit eos et tulit Uictorie
dauid frenũ tributi de manu philistijm dd contra
et pcussit moab et mẽsus est eos funicu philistijm
lo coequans terre. Mensus est autẽ duos funicu moab: con
los:vnũ ad occidendũ ⁊ vnũ ad viuificandũ. Fa= tra syriã et
ctusq̧ est moab dauid seruiẽs sub tributo. Et per adadezer
cussit dauid adadezer filiũ roob regẽ soba: qñ p= regẽ soba
fectus est vt dominaretur sup flumen eufratẽ. Et et pudis.
captis dauid ex parte ei⁹ mille septingentis eqti
bus:et viginti milibus peditũ subneruauit oĩes
iugales curruũ. Dereliquit aũt ex eis centũ curr⁹
Uenit quoq̧ syria damasci vt presidiũ ferret ada B
dezer regi soba. Et pcussit dauid de syria viginti=
duo milia virorũ: et posuit dauid p̄sidium in syria
damasci:factaq̧ ē syria dauid seruiẽs sub tributo
Seruauitq̧ dñs dd i oĩb⁹ ad q̄cũq̧ pfect⁹ ē Et tu
lit dd arma aurea ⁊ torques q̄s habebãt fui ada=
dezer:⁊ detulit ea i hierl̃m Et de bethe ⁊ de beroth
ciuitatib⁹ adadezer tulit rex dd es multũ nimis:
de q̄ fecit salomõ oĩa vasa erea i tẽplo: ⁊ mare ene
ũ ⁊ colũnas ⁊ altare. Audiuit aũt thou rex emath C
q pcussisset dd oẽ robur adadezer. Et misit thou De cõgra=
ioran filiũ suũ ad regẽ dd vt salutaret eũ ɔgratu= tulatione
lans. ⁊ grãs ageret: eo q expugnasset adadezer thou regis
⁊ pcussisset eũ. Hostis q̧ppe erat thou adadezer. et ad dauid.
in manu ei⁹ erãt vasa aurea ⁊ vasa argẽtea ⁊ vasa
erea q̄ ⁊ ip̄a sctificauit rex dd dño cũ argẽto et au
ro q̄ sctificauerat de vniuersis gẽtib⁹ q̄s subege=
rat de syria ⁊ moab ⁊ filijs ãmõ ⁊ philistijm ⁊ ama
lech ⁊ de manubijs adadezer filij roob regis soba.
Fecit q̧ sibi dd nomẽ cũ reuerteret̃ capta syria in D
valle salinarũ cesis decẽ ⁊ octo milib⁹ ⁊ i gebelem
ad vigintitria milia:⁊ posuit i idumea custodes:sta
tuitq̧ p̄sidiũ. Et factã ē vniuersa idumea fuiẽs dd
⁊ fuauit dñs dd i oĩb⁹ ad q̄cũq̧ pfect⁹ ē. Et regna
uit dd sup oẽ isrl̃. faciebat q̧ dd iudiciũ ⁊ iusticiã
oĩ pplo suo. Ioab aũt fili⁹ saruie erat sup exercitũ. infra.20.g.
Porro iosaphath fili⁹ achilud erat a comẽtarijs ⁊
sadoch fili⁹ achitob ⁊ achimelech filius abiathar
erãt sacerdotes ⁊ saraias scriba Banaias aũt fili⁹
ioiade sup cerethei ⁊ feleti. Filij aũt dd sacerdotes
C.S. De syba seruo miphiboseth (erant.
de misericordia quã fecit dauid miphiboset clau=
do filio ionathe. ix.
T dixit dd Putas ne ē aliqs q̄ remãse= A
rit de domo saul vt faciã cũ eo miam p= Mia dd er
pter ionathã? Erat aũt de domo saul ser ga miphi=
uus nomine syba. Quem cum vocasset rex ad se boseth fili=
dixit ei. Tu ne es syba? Et ille respondit Ego sũ ũ ionathe
seruus tuus. Et ait rex. Nũquid superest aliquis et sybã ser
de domo saul: vt faciam cũ eo misericordiam dei. uum.
Dixitq̧ syba regi. Superest filius ionathe debi=

B

lis pedibus. Ubi inquit est? Et syba ad regē. Ec-
ce ait in domo est machir filij amihel in lodabar.
Misit ergo rex dauid et tulit eū de domo machir
filij amihel de lodabar. Cum autē venisset miphi
boseth filius ionathe filij saul ad dauid: corruit in
faciē suā ⁊ adorauit. Dixitqꝫ dauid: Miphiboseth
Qui respōdit. Adsum seruus tu⁹. Et ait ei dauid
Ne timeas: qꝛ faciens faciā in te misericordiā ꝓ-
pter ionathā patrē tuū: et restituā tibi oēs agros
infra.19.a. saul patris tui et tu comedes panē in mensa mea
C semꝑ. Qui adorans eum dixit. Quis ego sū seruus
1.re.18.d. tuus: qm̄ respexisti sup canem mortuū similē
mei? Uocauit itaqꝫ rex sybā puerum saul: et dixit
ei. Omnia quecunqꝫ fuerūt saul et vniuersam do
mū eius dedi filio domini tui. Operare igitur ei
terrā tu et filij tui et serui tui et inferes filio domi
ni tui cibos vt alatur. Miphiboseth autē fili⁹ dn̄i
tui comedet semper panē super mensam meam.
Erant autem sybe quindecim filij et viginti serui
Dixitqꝫ syba ad regē. Sicut iussisti domine mi rex
seruo tuo: sic faciet seruus tu⁹. Et miphiboseth co
medet super mensā meam quasi vnus de filijs re
gis. Habebat autem miphiboseth filiū paruulū
nomine micha. Omnis vero cognatio dom⁹ sybe
seruiebat miphiboseth. Porro miphiboseth habi
tabat in hierusalem. quia de mensa regis iugiter
vescebatur et erat claudus vtroqꝫ pede.

C. S. De nuncijs dauid quibus rex ammon fe
cit radi dimidiam barbā et vestes vsqꝫ ad nates
De pugna et victoria ioab et abisai fratris cōtra
ammon et syros. de syris qui erant trans flumen
conducti ab adadeser admonitis quos postea ꝑ-
cussit dauid. x

A
1.para.19.
Anon rasit barbam nūcijs dd̄ iō oppugnāt ammon et syros.

Factum est autem post hec vt moreretur
rex filiorū ammon: et regnauit anon fi-
lius eius ꝓ eo. Dixitqꝫ dauid. Faciā mi
sericordiam cū anon filio naas: sicut fe
cit pater eius mecū misericordiā. Misit ergo da-
uid consolans eū ꝑ seruos suos super patris inte
ritu. Cū autē venissent serui dd̄ in terrā filioꝝ am
mon: dixerūt principes filioꝝ āmon ad anon dn̄m
suū. Putas ꝙ ꝓpter honorem pr̄is tui miserit da
uid ad te ꝯsolatores: et nō ideo vt te inuestigaret
et exploraret ciuitatē et euerteret eā misit dd̄ suos
suos ad te. Tulit itaqꝫ anon suos dd̄: rasitqꝫ dimi
Quomō rasit barbā diā ꝑtē barbe eoꝝ et ꝑscidit vestes eoꝝ medias
vsqꝫ ad nates: ⁊ dimisit eos. Qd̄ cū nunciatū esset
dd̄: misit i occursū eoꝝ. Erāt eñi viri cōfusi turpi
ter valde. Et mādauit eis dd̄. Manete in hierico
donec crescat barba vr̄a: ⁊ tūc reuertimini. Uidē-
B tes āt filij āmon ꝙ iniuriā fecissent dd̄ miserūt ⁊ con
duxerūt mercede syroꝝ roob ⁊ syꝝ soba viginti mi
lia peditū ⁊ a rege maacha mille viros ⁊ ab histob
decē milia viroꝝ. Qd̄ cū audisset dd̄ misit ioab ⁊
oēm exercitū bellatoꝝ. Egressi sunt ergo filij am
mon et direxerūt aciē añ ipm introitū porte. Sy
rus autē saba et roob et histob ⁊ maacha seorsum
erāt in cāpo. Uidens ergo ioab ꝙ preparatū esset
aduersum se prelium: ⁊ ex aduerso post tergū ele-
git sibi ex omnib⁹ electis israel: et instruxit aciem
cōtra syros: reliquā autē partē populi tradidit abi
sai fratri suo. Qui direxit aciē aduersus filios am
C mon. Et ait ioab. Si preualuerint aduersum me

syri eris mihi in adiutoriū: si autē filij ammon pre
ualuerint aduersū te: auxiliabor tibi. Esto vir for-
tis ⁊ pugnem⁹ ꝓ populo nostro ⁊ ciuitate dei nr̄i.
Dn̄s autē faciet qd̄ bonū est in ꝯspectu suo. Iniit
itaqꝫ ioab et ppl̄s q̄ erat cum eo certamen contra
syros q̄ statim fugerūt a facie eius. Filij autē am
mon vidētes qꝛ fugissent syri: fugerunt ⁊ ipsi a fa-
cie abisai: ⁊ ingressi sunt ciuitatem. Reuersusqꝫ est
ioab a filijs ammon et venit hierusalē. Uidentes
igitur filij ammon quoniā syrus expauit: et quoni
am corruisset corā israel congregati sunt pariter.
Misitqꝫ adadezer ⁊ eduxit syros q̄ erant trās flu
uium et adduxit eorum exercitū. Sobach autem
magister militie adadezer erat princeps eoꝝ. Qd̄
cū nunciatum esset dauid: contraxit omnē israelē
et transiuit iordanē: venitqꝫ in helam. Et direxerūt D
aciem syri ex aduerso dauid et pugnauerunt con
tra israel. Fugeruntqꝫ syri a facie: et occidit dauid
de syris septingentos currus ⁊ quadraginta mi-
lia equitū: et sobach principē militie ꝑcussit ⁊ sta-
tim mortuus est. Uidentes autem vniuersi reges
q̄ erant in ꝑsidio adadezer se victos esse ab israel
expauerūt ⁊ fugerūt q̄nquaginta ⁊ octo milia co-
rā isrl̄. Et fecerūt pacē cū isrl̄ ⁊ seruierūt eis: timu
erūtqꝫ syri auxiliū ꝑbere filijs ammon.

C. S. De adulterio dauid cum bersabee. de li-
te et morte vrie. de nuncio ioab ad dauid. de filio
nato de bersabee. xi.

Factum est autem vertente anno eo tē-
pore quo solēt reges ad bella procede-
re: misit dauid ioab et seruos suos cum
eo: ⁊ vniuersum israel ⁊ vastauerūt fili-
os āmon ⁊ obsederūt rabba. Dauid aūt remansit
in hierusalē. Dū hec agerentur accidit quadā die
vt surgeret dd̄ de stratu suo post meridiē: ⁊ deam
bularet in solario dom⁹ regie: viditqꝫ mulierē se
lauātē ex aduerso sup solariū suū. Erat aūt muli-
er pulchra valde. Misit ergo rex req̄siuit que eēt
mulier. Nūciatūqꝫ est ei ꝙ ipa esset bersabee filia
heliam vxor vrie ethei. Missis itaqꝫ dauid nūcijs
tulit eam. Que cum ingressa esset ad illum: dormi
uit cum ea. Statimqꝫ sanctificata est ab immūdi
cia sua: et reuersa est domum suam concepto fetu
Mittensqꝫ nunciauit dauid ⁊ ait. Concepi. Misit
autē dauid ad ioab dicēs. Mitte ad me vriā ethe
um. Misitqꝫ ioab vriā ad dauid. Et venit vrias ad
dauid. Quesiuitqꝫ dauid q̄ recte ageret ioab et
populus: ⁊ quō amministraretur bellū. Et dixit da-
uid ad vriam. Uade in domū tuam et laua pedes
tuos. Et egressus est vrias de domo Regis: secu-
tusqꝫ est eum cibus regius. Dormiuit autē vrias
ante portam domus regie cum alijs seruis domi
ni sui et nō descendit ad domū suā. Nunciatūqꝫ ē
dauid a dicentib⁹. Nō iuit vrias in domū suā. Et
ait dd̄ ad vriam. Nunq̄d nō de via venisti? Qua-
re nō descēdisti in domum tuam? Et ait vrias ad
dauid. Arca dei ⁊ israel et iuda habitabāt in pa-
pilionib⁹: ⁊ dn̄s meus ioab et serui domini mei su
per faciem terre manent: et ego ingrediar domū
meam vt comedam ⁊ bibam ⁊ dormiā cum vxore
mea. Per salutem tuam et per salutem anime tue
nō faciam rem hanc. Ait ergo dauid ad vriā. Ma
ne hic etiam hodie: et cras dimittam te. Mansit

A
1.pa.20.a.
De adulterio dd̄ cū Bersabee vxore vrie.

Ad occultandū adulteriū dd̄ cū Bersabee vrias frahit a bello vt cū muliere copuletur.

infra.14.e.
Judicum
19.c.

vrias in hierusalem in die illa ⁊ altera: et vocauit eum dauid vt comederet et biberet coram se: ⁊ inebriauit eum. Qui egressus vespe dormiuit in stratu suo cum seruis domini sui: et in domum suam non descendit. Factum est ergo mane: et scripsit dauid epistolam ad ioab: misitq̧ p manum vrie: scribens in epistola. Ponite vriam ex aduerso belli vbi fortissimum est prelium: et derelinquite eum vt percussus intereat. Igitur cum ioab obsideret vrbem posuit vriam in loco vbi sciebat viros esse fortissimos. egressiq̧ viri de ciuitate bellabant aduersum ioab: ⁊ ceciderunt de populo seruorum dauid: et mortuus est etiam vrias etheus. Misit itaq̧ ioab et nunciauit dauid oia verba prelij: precepitq̧ nuncio dicens. Cum compleueris vniuersos sermones belli ad regem: si eum videris indignari ⁊ dixerit: quare accessistis ad murum vt preliaremini. an ignorabatis q multa desup ex muro tela mittantur quis percussit abimelech filium hieroboal? Nonne mulier misit sup eum fragmen mole de muro: et interfecit eum in thebes quare iuxta murum accessistis: dices. Etiam seruus tuus vrias etheus occubuit. Abijt ergo nuncius ⁊ venit et narrauit dauid omnia que ei preceperat ioab: et dixit nunci⁹ ad dauid. Preualuerunt aduersum nos viri et egressi sunt ad nos in agrum. Nos autem facto impetu persecuti eos sum⁹ vsq̧ ad portam ciuitatis: et direxerunt iacula sagittarij ad seruos tuos ex muro desup: mortuiq̧ sunt de seruis regis. Quinetiam seruus tuus vrias etheus mortuus est. Et dixit dauid ad nuncium. Hec dices ioab. Non te frangat ista res. Varius enim euentus est belli et nunc hunc ⁊ nunc illum consumit gladius. Conforta bellatores tuos aduersus vrbem vt destruas eam et exhortare eos. Audiuit autem vxor Vrie q mortuus esset vrias vir suus: et planxit eum. Transactoq̧ luctu misit dauid et introduxit eam in domum suam: et facta est ei vxor: peperitq̧ ei filium. Et displicuit verbum hoc qd fecerat dauid coram dno.

Dauid p epłam facit vriã poni ĩ piculo belli. et ibi occiditur vrias.

D Iud.9.g

C. S. De parabola Nathan ad dauid. de oue, pauperis. de pueri dauid. de morte paruuli filij. de natiuitate Salomonis qui vocatus est amabilis domino. de captione Rabbath: ⁊ super actione curruum eius. xij.

A De reprehẽsione parabolica dd p nathã pphetã ppt homicidiũ vrie ⁊ adulterium cum bersabee.

Misit ergo dns nathan ad dauid. Qui cum venisset ad eum: dixit ei. Redde mihi iudicium. Duo viri erant in ciuitate vna vnus diues ⁊ alter paup. Diues habebat oues et boues plurimos valde: paup autem nihil habebat omnino preter ouem vnam paruulam quam emerat ⁊ nutrierat et que creuerat apud eum cum filijs eius: simul de pane illi⁹ comedens ⁊ de calice eius bibens: et in sinu illi⁹ dormiens: eratq̧ illi sicut filia. Cum autem peregrinus quidam venisset ad diuitem parcens ille sumere de ouibus ⁊ de bobus suis vt exhiberet conuiuium peregrino illi qui venerat ad se. tulit ouem viri pauperis ⁊ preparauit cibos homini qui venerat ad se. Iratus autem indignatione dauid aduersus hominem illum nimis: dixit ad nathan. Viuit dns: quoniam filius mortis est vir qui fecit hoc. Ouem reddet in quadruplum: eo q fecerit verbum istud et non pepercerit. Dixit autem nathan ad dauid. Tu es ille vir qui fecisti hanc rem. Hec dicit dns de⁹ israel. Ego vnxi te in regem sup israel: et ego erui te de domo saul: et

B

dedi tibi domum domini tui: ⁊ vxores domini tui in sinu tuo: dedique tibi domum israel et iuda et si parua sunt ista adijciam tibi multo maiora. Quare ergo contempsisti verbum domini vt faceres malum in conspectu meo? Vriam etheum percussisti gladio: et vxorem illius accepisti in vxorem tibi: ⁊ interfecisti eum gladio filiorum ammon. Quamobrem non recedet gladius de domo tua vsq̧ in sempiternum eo q despexeris me et tuleris vxorem vrie ethei vt esset vxor tua. Itaq̧ hec dicit dns. Ecce ego suscitabo sup te malum de domo tua: ⁊ tollam vxores tuas in oculis tuis et dabo proximo tuo: ⁊ dormiet cum vxorib⁹ tuis in oculis solis hui⁹. Tu enim fecisti abscondite. ego autem faciam verbum istud in conspectu omnis israel: et in conspectu solis hui⁹. Et dixit dauid ad nathan. Peccaui dno. Dixitq̧ nathan ad dauid. Dns quoq̧ transtulit peccatum tuum. Non morieris. Verumtamen qm blasphemare fecisti inimicos nomen dni propter verbum hoc: filius qui natus est tibi morte morietur. Et reuersus est nathan in domum suam. Percussitq̧ dns paruulum quem peperit vxor vrie dauid: et desperat⁹ est. Deprecatusq̧ est dauid dnm pro paruulo: ⁊ ieiunauit dauid ieiunio: et ingressus seorsum iacuit sup terram Venerunt autem seniores dom⁹ eius cogentes eum vt surgeret de terra. Qui noluit nec comedit cum eis cibum. Accidit autem die septima vt moreretur infans: timueruntq̧ serui dauid nunciare ei q mortu⁹ esset paruulus: dixerunt enim. Ecce cum puer⁹ adhuc viueret loquebamur ad eum: et non audiebat vocem nostram: quanto magis si dixerimus mortu⁹ est puer se affliget. Cum ergo dauid audisset seruos suos mussitantes intellexit q mortu⁹ esset infantul⁹. Dixitq̧ ad seruos suos. Num mortu⁹ est puer? Qui responderunt ei. Mortu⁹ est. Surrexit ergo dauid de terra: ⁊ lotus vnctusq̧ est. Cumq̧ mutasset vestem: ingressus est domum dni ⁊ adorauit ⁊ venit in domum suam: petiuitq̧ vt ponerent ei panem ⁊ comedit. Dixerunt autem ei serui sui. Quis est sermo quem fecisti? Propter infantem cum adhuc viueret ieiunasti ⁊ flebas: mortuo autem puero surrexisti ⁊ comedisti panem. Qui ait. Propter infantem dum adhuc viueret ieiunaui ⁊ fleui. Dicebam enim. Quis scit si forte donet eum mihi dns ⁊ viuat infans? Nunc autem qui mortu⁹ est quare ieiunem? Nunquid potero reuocare eum amplius? Ego vadam magis ad eum: ille vero non reuertetur ad me. Et consolatus est dauid bersabee vxorem suam: ingressusq̧ ad eam dormiuit cum ea. Que genuit filium: et vocauit nomen eius salomon. et dns dilexit eum. Misitq̧ eum in manu nathan prophete: et vocauit nomen ei⁹ amabilis dno: eo q diligeret eum dns. Igitur pugnabat ioab contra rabbath filiorum ammon et expugnabat vrbem regiam. Misitq̧ ioab nuncios ad dauid dicens. Dimicaui aduersum rabbath ⁊ capienda est vrbs aquarum. Nunc igitur congrega reliquam partem populi: et obside ciuitatem et cape eam: ne cum a me vastata fuerit vrbs nomini meo ascribatur victoria. Congregauit itaq̧ dauid omnem populum ⁊ profect⁹ est aduersum rabbath. Cumq̧ dimicasset cepit eam Et tulit dyadema regis eorum de capite eius pondo auri talentum habens gemmas preciosissimas: et impositum est super caput dauid. Sed et predam ciuitatis asportauit multam valde: populum quoq̧ eius adducens serrauit: et circuegit super eos

C

Penitẽtia dauid.

D eccl.47.b. De morte filij nati ex dd ⁊ bersabee.

E

F

Natiuitas salomonis filij dauid 1.paral.3.b. Math.1.a. Victoria dd et ioab. G

1.paral.20.b

ferrata carpenta. Diuiſitq; cultris ꝛ traduxit ī ty-
po laterum. Sic fecit vniuerſis ciuitatibus filio-
rum ammon. Et reuerſus eſt dauid et omnis ex-
ercitus in hieruſalem.

¶ C. S. De inceſtu āmon cū ſorore ſua thamar. ꝛ
quō abſalō occidit eū ī conuiuio. de fuga abſalō in
A gessur. dauid ceſſat pſequi abſalon xiij

Thamar violaṫ ab āmone frē et filio dd.

Factum eſt autē poſt hec vt abſalon fi-
lij dauid ſororem ſpecioſiſſimā vocabu
lo thamar adamaret ammon filius da
uid: et deperiret in eā valde: ita vt pro-
pter amorē eius egrotaret: qr cū eſſet virgo diffi-
cile ei videbaṫ vt quippiā inhoneſte ageret cū ea
Erat autē ammon amic⁹ noīe ionadab fili⁹ ſem-
maa fratris dauid vir prudens valde. Qui dixit
ad eū. Quare ſic attenuaris macie fili regis ꝑ ſin
gulos dies? Cur nō indicas mihi? Dixitq; ei am
mon. Thamar ſororem fratris mei abſalon amo.
B Cui reſpōdit ionadab Cuba ſup lectum tuū ꝛ lā
guorem ſimula. Cūq; venerit pater tu⁹ vt viſitet
te: dic ei. Veniat oro thamar ſoror mea vt det mi-
chi cibum: et faciat pulmentū ꝛ comedā de manu
ei⁹ Accubuit itaq; āmon: et quaſi egrotare cepit.
Cunq; veniſſet rex ad viſitandū eū ait āmon ad
regem. Veniat obſecro thamar ſoror mea vt faci-
at in oculis meis duas ſorbiciūculas: ꝛ cibū para
tū capiam de manu ei⁹. Miſit ergo dauid ad tha
mar domū dicēs. Veni in domū āmon fratris tui
et fac ei pulmentū. Venitq; thamar in domū am
mon fratris ſui: ille aūt iacebat. Que tollens fari
nā cōmiſcuit ꝛ liquefaciens in oculis ei⁹ coxit ſor
bitiūculas: tollenſq; quod coxerat effudit ꝛ poſu
it corā eo: ꝛ noluit comedere Dixitq; āmon Eijce
vniuerſos a me. Cūq; eieciſſet oēs dixit ammon
ad thamar. Infer cibū in conclaui vt veſcar de ma-
nu tua. Tulit ergo thamar ſorbitiūculas quas fe
cerat: ꝛ intulit ad āmon fratrē ſuū in conclaui. Cun
C q; obtuliſſet ei cibū: apprehēdit eā ꝛ ait. Veni cu-
ba mecū ſoror mea Que reſpondit ei. Noli frater
mi. noli opprimere me: neq; eñ hoc fas ē in iſrael
Noli facere ſtulticiā hanc. Ego eñ ferre nō pote
ro opprobriū meū. Et tu eris quaſi vn⁹ de inſipiē
tibus in iſrael. q̄n potius loquere ad regem et nō
Ge. 34. a. negabit me tibi. Noluit autē āmon acqēſcere ꝑci
bus ei⁹ ſed ꝑualens viribus oppreſſit eā et cuba-
uit cū ea. Et exoſam eam habuit odio magno ni-
mis vt maius eſſet odium quo oderat eā: amore
quo ante dilexerat. Dixitq; ei ammon. Surge et
vade. Que reſpōdit. Maius eſt hoc malū qḋ nūc
agis aduerſum me: q̄ꝫ qḋ ante feciſti expellēs me
Et noluit audire eā ſed vocato puero q̄ miniſtra
D bat ei dixit. Eijce hanc a me foras ꝛ claude oſti-
um poſt eā. Que induta erat talari tunica: huiuſ-
cemodi eñ filie regis virgines veſtib⁹ vtebātur.
Eiecit itaq; eā miniſter illi⁹ foras: clauſitq; fores
poſt eā. Que aſpergens cinerem capiti ſuo ſciſſa
talari tunica: impoſitiſq; manib⁹ ſup caput ſuum
ibat ingrediens ꝛ clamās. Dixit autē ei abſalon
frater ſuus. Nunqḋ āmon frater tuus concubuit
tecū? Sed nūc ſoror tace frater tuus eſt Neq; af-
fligas cor tuū ꝓ hac re Manſit itaq; thamar cō
tabeſcens in domo abſalon fratris ſui. Cū autē
audiſſet rex dauid verba hec: cōtriſtatus eſt val-

Abſalō ꝓpter rapiū thamar inſidioſum: inſidioſe facit occidere ammon

de: et noluit contriſtare ſpiritum ammon filij ſui:
qm̄ diligebat eum: qr primogenitus erat ei. Por-
ro nō eſt locut⁹ abſalō ad āmon nec malū nec bo
nū. Oderat eñ abſalon āmon eo q̄ violaſſet tha
mar ſororē ſuā. Factū eſt autē poſt temp⁹ bienni
vt tonderenṫ oues abſalō in baalaſor q̄ eſt iuxta ef
fraim. Et vocauit abſalon oēs filios regꝭ: venitq;
ad regem: et ait ad eū. Ecce tondenṫ oues ſerui E
tui: veniat oro rex cū ſeruis ſuis ad ſeruum ſuum
Dixitq; rex ad abſalon Noli fili mi noli rogare vt
veniam⁹ oēs et grauemus te. Cum autē cogeret
eū et noluiſſet ire: benedixit ei. Et ait abſalon ad
dauid. Si nō vis venire: veniat obſecro nobiſcū
ſaltem āmon frater me⁹ Dixitq; ad eū rex. Nō eſt
neceſſe vt vadat tecū. Coegit itaq; abſalon eū: et
dimiſit cū eo ammon ꝛ vniuerſos filios regis. Fe
cerat itaq; abſalon cōuiuiū quaſi cōuiuium regꝭ.
Preceperat autē abſalon pueris ſuis dicēs Ob-
ſeruate cū temulent⁹ fuerit ammon vino: ꝛ dixe-
ro vobis percutite eū ꝛ interficite: nolite timere
Ego eñ ſū q̄ ꝑcipio vobis. Roboramini ꝛ eſtote F
viri fortes. Fecerūt ergo pueri abſalon aduerſū
ammon ſicut ꝑceperat eis abſalon. Surgenteſq;
oēs filij regis aſcenderūt ſinguli mulas ſuas ꝛ fu
gerūt Cūq; adhuc ꝑgerēt in itinere: fama ꝑuenit
ad dauid dicēs. Percuſſit abſalon oēs filios regꝭ
et nō remāſit ex eis ſaltē vn⁹. Surrexit itaq; rex
dauid ꝛ ſcidit veſtimēta ſua: ꝛ cecidit ſup terrā et ſu. 1. b. ꝛ. 3. f.
oēs ſerui illi⁹ q̄ aſſiſtebāt et ſciderūt veſtimenta
ſua. Rńdēs aūt ionadab fili⁹ ſammaa fris dauid
dixit. Ne eſtimet dñs me⁹ rex q̄ oēs pueri regis
occiſi ſint. Ammō ſolus mortu⁹ eſt: qm̄ in odio ab
ſalon erat poſitus ex die qua oppreſſit thamar ſo
rorē ei⁹. Nunc ergo ne ponat dñs me⁹ rex ſuper G
cor ſuū verbū iſtud dicēs: oēs filij regis occiſi ſūt
quoniam ammon ſolus mortu⁹ eſt. Fugit autem
abſalō: et eleuauit puer ſpeculator oculos ſuos
et aſpexit ꝛ ecce populus multus veniebat ꝑ iter
deuium ex latere mōtis Dixit autem ionadab ad
regem. Ecce filij regis adſunt: iuxta verbū ſerui
tui ſic factū eſt. Cūq; ceſſaſſet loqui: apparuerūt
et filij regis. Et intrātes leuauerūt vocē ſuam et
fleuerunt. Sed et rex et oēs ſerui eius fleuerunt:
ploratu magno nimis. Porro abſalō fugiēs abijt
ad tholomai filiū ammiur regē geſſur. Luxit er-
go dauid filiū ſuū ammō multis dieb⁹. Abſalon
autē cū fugiſſet ꝛ veniſſet in geſſur fuit ibi tribus
annis: ceſſauitq; rex dauid ꝑſequi abſalō eo q̄ cō
ſolat⁹ eſſet ſup ammon interitu.

De fuga abſalō filij dd ob occiſionē āmō fris ſui. Infra. 15. b

¶ C. S. De Ioab ꝛ muliere thecuite: et parabo-
la eius ad dauid. De reuocatiōe Abſalon De geſ
ſur in hieruſalē q̄ faciē regis nō vidit trib⁹ ānis.
De pulchritudine abſalon. de pondere capillorū
eius ducētis ſiclis. de ſegete ioab ſuccēſa. ioab in
trat ad regem rogans pro abſalon. vocatur abſa
lon ꝛ oſculatur a rege. xiiij

A Intelligēs aūt ioab fili⁹ ſaruie q̄ cor re-
gis verſum eſſet ad abſalon miſit thecu
am et tulit inde mulierem ſapientem:
dixitq; ad eam. Lugere te ſimula: et in-
duere veſte lugubri: ꝛ ne vngaris oleo:
vt ſis quaſi mulier iam plurimo tempore lugens
mortuum. Et ingredieris ad regem ꝛ loqueris ad

Ioab per parabolā thecue impetrat reuocatiōē abſalon

eū sermones huiuscemodi. Posuit autē ioab ver
ba in ore eiꝰ. Itaq̄ cū ingressa fuisset mulier the-
cuites ad regez cecidit coram eo sup terrā ⁊ ado-
B rauit et dixit. Serua me rex. Et ait ad eam rex.
4.re.6.f. Quid cause habes Que respōdit. Hec mulier vi
dua ego sum. Mortuꝰ est eñ vir meꝰ ⁊ ancille tue
erāt duo filij q̄ rixati sūt aduersum se in agro: nul
lusq̄ erat q̄ eos ꝓhibere posset: ⁊ pcussit alter al-
terū ⁊ interfecit eū. Et ecce consurgens vniuersa
cognatio aduersuz ancillam tuā: dicit. Trade eū
qui pcussit fratrē suū vt occidamꝰ eū pro aīa fris
sui quē interfecit: et deleamꝰ heredē: ⁊ querūt ex-
tinguere scintillā meā que relicta est vt nō supsit
viro meo nomē ⁊ reliquie sup terrā. Et ait rex ad
C mulierē. Uade in domū tuā et ego iubebo pro te.
Dixitq̄ mulier thecuites ad regē. In me dñe mi
rex sit iniquitas ⁊ in domo patris mei. rex autē ⁊
thronus eiꝰ sit innocens. Et ait rex. Qui contra-
dixit tibi: adduc eū ad me ⁊ vltra non addet vt tā
get te. Que ait. Recordetur rex dñi dei sui vt nō
multiplicent̃ proximi sanguinis ad vlciscendū: ⁊
nequaq̄ interficiant filium meuz. Qui ait. Uiuit
dñs: q: non cadet de capillis filij tui sup terram.
Oro the- Dixit ergo mulier. Loquat̃ ancilla tua ad domi-
cue ad dd nū meū regē verbum. Et ait. Loq̄re. Dixitq̄ mu-
p pcedēti lier. Quare cogitasti huiuscemodi rem ꝯtra po-
reuocatōe pulū dei: et locutꝰ est rex verbū istud vt peccet: et
D nō reducat electū suum. Oēs morimur ⁊ q̄si aque
eccl.25.d. dilabimur in terram que nō reuertunt̃. Nec vult
deꝰ perire animā sed retractat cogitans ne peni
tus pereat q̄ abiectꝰ est. Nūc igit̃ veni vt loquar
ad dominū meū regem verbuz hoc p̄nte populo.
Et dixit ancilla tua Loquar ad regē: si quo mō fa
ciat rex verbū ancille sue. Et audiuit rex vt libe-
raret ancillā suā de manu oīm q̄ volebāt de here-
ditate dñi delere me ⁊ filiū meū simul. Dicat ergo
ancilla tua vt fiat verbū dñi mei regis sicut sacri
infra.19.d ficium. Sicut eñ angelꝰ dñi: sic ē dñs meꝰ rex: vt
E nec bñdictiōe nec maledictiōe moueatur. Unde
et dñs deꝰ tuus est tecum. Et respōdēs rex dixit
ad mulierē. Ne abscōdas a me verbū qd̄ te inter
rogo. Dixitq̄ ei mulier. Loquere dñe mi rex. Et
supra.11.b. ait rex. Nunq̄d manus ioab tecū est in oībꝰ istꝫ
Respondit mulier ⁊ ait. Per salutē anime tue do
mine mi rex nec ad sinistrā nec ad dextrā ē ex oīni
bus his que locutꝰ est dñs meus rex. Seruus eñ
tuus ioab ipse p̄cepit mihi ⁊ ipse posuit in os an-
cille tue oīa verba hec vt verterem figurā sermo-
nis huiꝰ. Seruus eñ tuus ioab p̄cepit istud. Tu
autē domine mi rex sapiens es sicut habet sapiē-
tiam angelus dei vt intelligas oīa super terram.
Reuocat̃ Et ait rex ad ioab. Ecce placatus feci verbū tuū
absalon: sꝫ Uade ergo ⁊ reuoca puerū absalon. Cadēsq̄ io-
dd noluit ab sup faciē suam in terrā adorauit ⁊ bñdixit regi
videre euz Et dixit ioab. Hodie intellexit seruus tuꝰ: q: inue-
F ni gratiā in oculis tuis dñe mi rex. Fecisti eñ ser
monē dñi mi rex serui tui. Surrexit ergo ioab et
abiit in gessur: et adduxit absalon in hierusalem.
Dixit autē rex. Reuertat̃ in domū suaz: et faciem
meā nō videat. Reuersus est itaq̄ absalon in do-
mū suā: ⁊ faciē regis nō vidit. Porro sicut absalō
vir nō erat pulcher in oīni israel: et decorꝰ nimis.
A vestigio pedis vsq̄ ad verticē nō erat in eo vl-
la macula Et q̄n tōdebat capillū (Semel āt in an
no tōdebat̃: q: grauabat eū cesaries) pōderabat
capillos capitꝫ sui ducētis siclis pōdere publico.
Nati sūt aūt absalon filij tres: ⁊ filia vna noīe tha
mar elegātis forme. Mānsitq̄ absalon in hierusa-
lē duobꝰ annis: ⁊ faciē regis nō vidit. Misit itaq̄ G
ad ioab vt mitteret eū ad regē. Qui noluit veni-
re ad eū. Cūq̄ scd̄o misisset ⁊ ille noluisset venire
ad euz dixit seruis suis. Scitis agrum ioab iuxta
agrū meū habentē messem hordei. Ite igit̃ ⁊ suc
cendite eū igni. Succēderūt ergo serui absalō se
getē igni. Et veniētes serui ioab scissis vestibꝰ suis
dixerūt. Succēderūt serui absalon ptē agri igni.
Surrexitq̄ ioab ⁊ venit ad absalon in domū eiꝰ ⁊
dixit. Quare succenderūt serui tui segetē meā ig
ni? Et rñdit absalon ad ioab Misi ad te obsecrās
vt venires ad me ⁊ mitterē te ad regez: ⁊ diceres
ei. Quare veni de gessur? Meliꝰ mihi erat ibi eē.
Obsecro ergo vt videā faciē regis: q̄ si memor ē
iniq̄tatis mee: interficiat me. Ingressus itaq̄ io-
ab ad regē nūciauit ei oīa. Uocatusq̄ est absalon
et intrauit ad regē: et adorauit sup faciē terre co-
ram eo. Osculatusq̄ est rex absalon.

C.S. De absalon quō incuruabat corda viro-
rū post se volēs regnare. de ꝯiuratiōe eiꝰ ꝯtra pa
trē. de fuga dd. de ethai ⁊ getheo q̄ trāsiuit cū re-
ge sadoch ⁊ abiathar missis in hierl'm. de chusi re
misso ad absalō vt dissipet ꝯsiliū achitofel xv.

IGitur post hec fecit sibi absalō currus A
et equites ⁊ quinquaginta viros q̄ pre Absalon fi
cederent eū. Et mane consurgēs absa- lius dd do
lon stabat iuxta introitum porte in via lose nititur
et omnem virū qui habebat negociuz vt veniret vsurpat̃ re
ad regis iudicium: vocabat absalon ad se et dice- gnū ⁊ cōiu
bat. De qua ciuitate es tu? Qui respondens aie- rat contra
bat. Ex vna tribu israel ego sum seruus tuus Re- patrem.
spōdebatq̄ ei absalon. Uidētur michi sermones
tui boni ⁊ iusti: sed nō est q̄ te audiat ꝯstitutꝰ a re-
ge. Dicebatq̄ absalon. Quis me cōstituat iudicē
super terrā vt ad me veniant omnes qui habent
negocium: ⁊ iuste iudicē? Sed ⁊ cū accederet ad
eū homo vt salutaret illum: extēdebat manū suaz
et apprehendēs osculabat̃ eū. Faciebatq̄ hoc oī B
israel venienti ad iudiciū vt audiretur a rege: ⁊ sol
licitabat corda virorū israel. Post quadraginta
autē annos dixit absalon ad regē dauid. Uadā ⁊
reddā vota mea q̄ voui dño in hebrō. Uouēs eñ
vouit seruꝰ tuꝰ cū eēt i gessur syrie dicēs Si redu supra.13.g.
xerit me dñs i hierl'm. sacrificabo dño. Dixitq̄ ei
rex dauid. Uade in pace. Et surrexit ⁊ abiit in he
bron. Misit aūt absalon exploratores in vniuer-
sas tribꝰ isrl' dicēs. Statim vt audieritis clāgorē
buccine dicite. Regnabit absalō in hebrō. Porro
cū absalō ierūt ducēti viri de hierl'z vocati: eūtes
simplici corde ⁊ cāusam penitꝰ ignorātes Accersiuit C
q̄z absalō achitofel gilonitem cōsiliariū dauid de
ciuitate sua gilo. Cūq̄ immolaret victimas facta
est cōiuratio valida: populusq̄ concurrēs auge
bat̃ cum absalon. Uenit igitur nuncius ad dauid De fuga
dicens Toto corde vniuersus israel sequitur ab- dd ppt ab
salon. Et ait dauid seruis suis q̄ erāt cū eo in hie- salon cōiu
rusalem. Surgite. Fugiamꝰ: neq̄ eniz erit nobis rationem
effugiū a facie absalon. Festinate egredi: ne forte

veniens occupet nos: et impellat super nos rui=
nam: et percutiat ciuitatem in ore gladij. Dixe=
runtqȝ serui regis ad eũ. Omnia q̃cunqȝ precepit
dñs noster rex libẽter exeq̃mur serui tui. Egress⁹
ẽ ergo rex: ⁊ vniuersa dom⁹ ei⁹ pedib⁹ suis. Et re
liquit rex decem mulieres concubinas ad custo=
D
diendã domũ. Egressusqȝ rex ⁊ oĩs israel pedib⁹
suis stetit ꝓcul a domo: et vniuersi serui ei⁹ ambu
labãt iuxta eũ: et legiones cerethi ⁊ felethi et oẽs
gethei pugnatores validi sexcẽti viri q̃ secuti eũ
Ethai getheus voluit associare dd' in periculo cõtra absalon.
fuerãt de geth pedites ꝓcedebãt regẽ. Dixit aũt
rex ad ethai getheum. Cur venis nobiscũ. Reuer
tere ⁊ habita cũ rege: q: peregrinus es ⁊ egress⁹ es
de loco tuo. Heri venisti: ⁊ hodie ꝯpelleris nobis
cum egredi. Ego aũt vadã quo itur⁹ sum. Reuer
tere et reduc tecũ fratres tuos ⁊ dñs faciet tecuȝ
misericordiã et veritatẽ: q: ostẽdisti gratiã et fidẽ
E
Ruth. i. c.
Et r̃ndit ethai regi dicẽs. Viuit dñs et viuit dñs
meus rex: q̃m in quocunqȝ loco fueris dñe mi rex
siue in morte siue in vita: ibi erit seru⁹ tuus Et ait
dauid ethai. Veni et transi Et transiuit ethai ge=
theus et rex ⁊ oẽs viri q̃ cũ eo erãt: et reliq̃ multi=
tudo. Omnesqȝ flebant voce magna: ⁊ vniuersus
pplꝰs trãsibat. Rex vero transgrediebaꝰ torren=
tẽ cedron: et cũctus popul⁹ incedebat ꝯtra viam
oliue q̃ respicit ad desertũ. Venit autẽ sadoch sa=
cerdos et vniuersi leuite cũ eo portantes arcã fe
deris dei et deposuerũt arcã dei. Et ascẽdit abia
thar: donec explet⁹ esset oĩs populus q̃ egress⁹
F
fuerat de ciuitate. Et dixit rex ad sadoch. Repor
ta arcã dei in vrbem. Si inuenero gratiã in ocul'
domini: reducet me ⁊ ostendet mihi eã ⁊ taberna
culum suũ Si autẽ dixerit mihi: nõ places: presto
sum: faciat quod bonũ est corã se. ⁊ dixit rex ad sa
doch sacerdotẽ. O videns reuertẽ in ciuitateȝ in
pace: et achimaas filius tu⁹ et ionathan fili⁹ abia
thar duo filij vestri sint vobiscũ. Ecce ego abscon
dar in campestrib⁹ deserti: donec veniat sermo a
vobis indicãs michi. Reportauerũt ergo sadoch
et abiathar arcã dei in hierusalẽ et manserũt ibi.
Porro dauid ascẽdebat cliuũ oliuarꝫ scandens ⁊
flens nudis pedib⁹ incedens ⁊ operto capite. Sed
et oĩs popul⁹ q̃ erat cũ eo operto capite ascẽdebat
plorãs. Nũciatum ẽ aũt dauid ꝙ achitofel eẽt i cõ
G
turatione cũ absalon. Dixitqȝ dauid. Infatua q̃=
Chusi initꝰ explorator consilij absalon
so dñe ꝯsiliũ achitofel. ¶ Cũqȝ ascẽderet dd' sum
mitatẽ mõtis in quo adoratur⁹ erat dñm: ecce oc
currit ei chusi arachites scissa veste ⁊ terra pleno
capite. Et dixit ei dauid. Si veneris mecum eris
mihi oneri: si aũt in ciuitatẽ reuertaris et dixeris
absalon: seruus tu⁹ suȝ rex: patere me viuere sicut
fui seruus patris tui sic ero seru⁹ tuus: dissipabis
infra. xvij. c.
consiliũ achitofel. Habes aũt tecũ sadoch ⁊ abia
thar sacerdotes: et oẽ verbũ quodcũqȝ audieris
in domo regis: indicabis sadoch et abiathar sa=
cerdotib⁹. Sunt enĩ cũ eis duo filij eorꝫ achima=
as filius sadoch: et ionathan fili⁹ abiathar et mit
tetis ꝑ eos ad me oẽ verbũ qđ audieritis Venie=
te ꝗ chusi amico dauid in ciuitatẽ: absalon quoqȝ
ingressus est hierusalẽ et achitofel cũ eo.
¶ C. S. De syba seruo miphiboseth cum duob⁹
asinis. de semei qui maledixit. de abisai qui volu=
it occidere semei de chusi q̃re doceret: venit absa
lon ad cõcubinas p̃ris sui. xvj.

Cumqȝ dauid transisset paululum mon=
tis verticeȝ: apparuit syba puer miphi
A
Syba seruus miphiboseth cuȝ duob⁹ asinis oneratis cibis occurrit dd'.
boseth in occursum eius cũ duob⁹ asi=
nis qui onerati erant ducentis pani=
b⁹: et centum alligaturis vue passe: et septem
massis palatarum ⁊ duobus vtribus vini. Et di=
xit rex sybe. Quid sibi volunt hec? Respõditqȝ sy
ba. Dñe mi rex asini domesticis regis vt sedeant: ⁊
panes et palate ad vescẽdũ pueris tuis: vinũ aũt
vt bibat: si q̃s defecerit in deserto. Et ait rex. Ubi
est fili⁹ dñi tui. R̃nditqȝ syba regi Remãsit in hie
rusalem dicẽs. Hodie restituet mihi dñs isrl' reg=
nũ p̃ris mei. Et ait rex sybe. Tua sint omnia que
fuerũt miphiboseth. Dixitqȝ syba. Ora vt inueni
B
am gratiã apđ te domine mi rex. Venit ergo rex
iij. reg. ij. b.
dauid vsqȝ bahurim Et ecce egrediebaꝰ inde vir
Semei maledixit dd' per opprobria.
de cognatione dom⁹ saul nomine semei filius ge
ra: ꝓcedebatqȝ egrediẽs ⁊ maledicebat mittebat
qȝ lapides cõtra dauid et cõtra vniuersos seruos
regis dauid. Omnis autẽ populus ⁊ vniuersi bel
latores a dextro et a sinistro latere regis incede=
bant. Ita aũt loquebaꝰ semei cuȝ malediceret re
gi. Egredere: egredere vir sanguinũ: et vir belial
Reddidit tibi domin⁹ vniuersuȝ sanguinẽ dom⁹
saul: quoniã inuasisti regnũ pro eo: et dedit domi
nus regnũ in manu absalon filij tui: et ecce ꝓmũt
te mala tua: quoniã vir sanguinũ es. Dixit autem
abisai filius saruie regi. Quare maledicit canis
hic moriturus dño meo regi. Vadam ⁊ amputa=
bo caput ei⁹. Et ait rex. Quid mihi et vobis est fi
Patienter dd' fert illa opprobria
lij saruie? Dimittite eũ vt maledicat Domin⁹ eni
infra. xix. d.
precepit ei vt malediceret dauid. Et quis est qui
eccl. xxiij. c.
audeat dicere quare sic fecerit? Et ait rex abisai
et vniuersis seruis suis. Ecce filius me⁹ q̃ egress⁹
est de vtero meo querit animam meam: q̃to ma=
C
gis hic filius gemini maledicet michi: dimitte eũ
infra. xx. b.
vt maledicat iuxta preceptum domini si forte re=
spiciat dominus afflictionẽ meam: ⁊ reddat mihi
dominus bonum pro maledictione hac hodier=
na. Ambulabat itaqȝ dauid et socij eius per viaȝ
cum eo. Semei autem per iugum montis ex late
re contra illũ gradiebatur maledicens et mittẽs
lapides aduersum eum: terramqȝ spargẽs Venit
itaqȝ rex dauid et vniuersus populus cum eo las
sus et refocillati sunt ibi Absalon autem ⁊ omnis
populus eius ingressi sunt hierusalem: sed ⁊ achi
Oro chusi ad absalõ.
tofel cum eo. Cum autem venissent chusi arachi=
tes amicus dei et absalon locutus est ad euȝ Sal
ue rex salue rex. Ad quem absalon. Hec est inq̃t
D
gratia tua ad amicum tuum Quare non iuisti cũ
amico tuo. Respõditqȝ chusi ad absalon Nequa=
q̃: quia illius ero quem elegit dominus. ⁊ omnis
hic populus et vniuersus israel: et cum eo mane=
bo. Sed vt et hoc inferam: cui ego seruiturus suȝ
Nonne filio regis? Sicut parui patri tuo: ita pa
rebo et tibi. Dixit autẽ absalon ad achitofel. Ini
i. pa. xxvij. d.
Absalõ copulaꝰ ꝯcubinis sui p̃ris ex cõsilio achitofel.
te ꝯsiliũ q̃d agere debeamus. Et ait achitofel ab
absalõ. Ingredere ad ꝯcubinas p̃ris tui q̃s dimi
sit ad custodiendã domũ: vt cũ audierit oĩs israel
ꝙ fedaueris p̃reȝ tuũ: roburenꝰ tecũ man⁹ eoruȝ
Tetẽderũt ergo absalon tabernaculũ in solario
ingressusqȝ est ad cõcubinas patris sui corã vni=

uerso israel. Consiliū autē achitofel qđ dabat in diebus illis:quasi si quis consuleret deū Sic erat omne consilium achitofel:et cum esset cū dauid:et cum esset cum absalon.

C. S. De consilio achitofel dissipato p consilium chusi. de ionatha et achimaas qui retulerunt consilium ad dauid:et qualiter descēderūt ad puteū. de suspēdio achitofel. de amasa ↄstituto p iacob ab absalon. de viris offerētib⁹ munera dđ ne ppls fame vel siti pericliteť. xvij

A Chusi dissipat concilium achitofel erga absalon

Dixit ergo achitofel ad absalon Eligam mihi duodecim milia viroꝝ et ↄsurgēs ꝑsequar dđ hac nocte: et irruēs sup eum quippe q̄ lassus est et solut⁹ manib⁹ ꝑcutiam eum. Cūq̄ fugerit ois ppls qui cū eo ē:ꝑcutiam regē desolatū et reducā vniuersum pplm quō vn⁹ hō reuerti solz Unū ei virū tu q̄ris: et ois ppls erit i pace. Placuitq̄ ſmo ei⁹ absalō et cūctis maio rib⁹natu israel At ait absalō Uocate chusi arachitem: et audiamus qđ etiā ipe dicat. Cūq̄ venisset chusi ad absalon:ait absalon ad eū. Huiuscemodi sermonē locut⁹ est achitofel. Facere debemus an nō:quod das cōsiliū? Et dixit chusi ad absalō

B Non ē bonum cōsilium qđ dedit achitofel hac vice. Et rursum intulit chusi. Tu nosti patrē tuū et viros q̄ cū eo sunt esse fortissimos et amaro aio veluti si vrsa raptis catulis in saltu seuiat. Sed et pr̄ tuus vir bellator est:nec morabiť cū populo Forsitā nūc latitat in foueis aut i vno quo voluerit loco et cum ceciderit vnus q̄libet in pricipio:audiet q̄cunq̄ audierit:et dicet. Facta est plaga in populo q̄ sequebaľ absalon. Et fortissimus q̄sq̄ cuius

C Cōcilium chusi datū absalon

cor est q̄si leonis:pauore soluet. Scit eī ois populus israel fortē esse patrē tuū. et robustos oēs qui cū eo sunt. Sed hoc mihi videť rectū esse cōsilium Congregeť ad te vniuersus popul⁹ israel a dan vsq̄ bersabee q̄si arena maris innumerabilis: et tu eris in medio eoꝝ: et irruemus sup eū in quocūq̄ loco inuent⁹ fuerit: et operiem⁹ eū sicut cadere solet ros super terrā:et non relinquemus de viris q̄ cū eo sunt nec vnum quidē. Q᷒ si vrbem aliquam fuerit ingressus circūdabit omīs israel ciuitati illi funes:et trahem⁹ eam in torrentem vt nō reperiatur nec calculus quidē ex ea. Dixitq̄ absalon et omnes viri israel Meli⁹ est cōsiliū chusi arachite cōsilio achitofel. Domini autē nutu dissipatū est

sup. 15. g. Consilium absalon reuelať dđ p chusi.

consiliū achitofel vtile vt induceret dñs sup absalon malū. Et ait chusi sadoch et abiathar sacerdotibus. Hoc et hoc modo cōsilium dedit achitofel absalon et senioꝛib⁹ israel: et ego tale et tale dedi cōsilium. Nunc ergo mittite cito et nūciate dauid

D dicentes. Ne moreris nocte hac in cāpestrib⁹ deserti sed absq̄ dilatione trāsgredere ne forte absorbeatur rex:et omīs popul⁹ qui cū eo est. Ionathas autē et achimaas stabāt iuxta fontem rogel Abijt ancilla et nūciauit eis:et illi ꝑfecti sunt: vt referrent ad regem dauid nuncium. Nō eī̄ poterant videri aut introire ciuitatē. Uidit autem eos quidā puer:et indicauit absalon. Illi vero concito gradu ingressi sunt domū cuiusdā viri in bahurim qui habebat puteū in vestibulo suo et descenderūt in eū. Tulit autem mulier: et expandit velamen sup os putei quasi siccans ptisanas et sic latuit res.

Ionathas et achimaas staturi ad dđ cōcilium abscōduntur i puteo

Cumq̄ venissent serui absalon in domum ad mulierem dixerūt. Ubi est achimaas et Ionathas? Et respōdit eis mulier. Transierūt festinā ter gustata paululū aqua. At hi qui q̄rebāt cum nō reppeerissent:reuersi sunt in hierusalē. Cumq̄ abijssent:ascenderūt illi de puteo:et pergētes nūciauerunt regi dauid et dixerūt. Surgite et transite cito fluuiū: quoniā huiuscemodi dedit cōsiliū cōtra vos achitofel. Surrexit ergo dauid et ois ppls q̄ cū eo erat: et transierūt iordanē donec dilucesceret anteq̄ denudareť verbū: et nec vnus quidem residuus fuit qui non transiret fluuium.

E

Porro achitofel vidēs q̄ nō fuisset factū cōsilium suum: strauit asinum suū. surrexitq̄ et abijt in domum suam et in ciuitatē suam: et disposita domo sua:suspendio interijt: et sepultus est in sepulchro patris sui. Dauid autē venit in castra et absalon transijt iordanē ipse et omnes viri israel cum eo. Amasam vero cōstituit absalon p ioab sup exercitū. Amasa autē erat filius cuiusdam viri q̄ vocabatur iethra de hiesraeli qui ingressus est ad abigail filiam naas sororē saruie que fuit mater Ioab. Et castrametatus est israel: cū absalon in terra galaad Cūq̄ venisset dauid in castra sobi fili⁹ naas de rabbath filioꝝ ammō et machir fili⁹ amihel de lodabar: et berzellai galaadites de rogelim obtulerūt ei strata et tapetia et vasa fictilia: frumētū et hordeū et farinā et polentā et fabā et lētem et frixum oleo citer et mel et butyrum oues et pingues vitulos: dederūtq̄ dauid et pplo q̄ cum eo erat ad vescendum. Suspicati eī̄ sunt populum fame et siti fatigari in deserto.

Achitofel ppē sui cōcilij dissipationem se suspēdit

F Quō dđ et absalō parāť ad bellū ↄtra se.

C. S. De cōmissione pʹlij exercit⁹ dauid et absalon in quercu pendēte interfecto. de achimaas et chusi q̄ nunciauerunt dauid exitum prelij. De planctu dauid sup absalon xviij.

A De ordine exercitus dđ eūtis ad bellum sine ipso dauid infra. 22. D.

Igitur considerato dđ populo suo: constituit sup eos tribunos et cēturiones: et dedit populi terciā ptē sub manu ioab: et terciā ptē sub manu abisai: filij saruie fris ioab: et terciā ptē sub manu ethai q̄ erat de geth Dixitq̄ rex ad populū. Egrediar et ego vobiscū. Et respondit populus. Non exibis. Siue enim fugerimus non magnopere ad eos de nobis ptinebit. siue media ps ceciderit e nobis nō satis curabūt: q: tu vnus solus pro decem millibus cōputaris. Melius est igitur vt sis nobis in vrbe presidio. Ad quos rex ait. Q᷒ vobis videtur rectum

B infra eodē

hoc faciam. Stetit ergo rex iuxta portam. Egrediebaturq̄ populus per turmas suas centeni et milleni. Et precepit rex ioab et abisai et ethai dicens. Seruate michi puerum absalon. Et omnis populus audiebat precipientē regem cūctis pricipibus pro absalon. Itaq̄ egressus est populus in campum contra israel: et factum est plium i saltu effraim. Et cesus est ibi pplus israel ab exercitu dauid: factaq̄ est plaga magna in die illa viginti millium Fuit autem ibi prelium dispersum super faciem omīs terre: et multoplures erāt quos saltus consumpserat de populo q̄ hi quos vorauerat gladius in die illa. Accidit autem vt occurreret absalon seruis dauid: sedēs mulo. Cumq̄ ingressus fuisset mulus subter cōdensam quercū et

Absalō q̄ cui suspenditur

C magnam:adhesit caput ei⁹ quercui et illo suspen
so inter celũ et terrã mulus cui insederat pertrã=
siuit. Uidit aũt hoc quispiam ⁊ nunciauit ioab di
cens. Uidi absalon pẽdere de quercu. Et ait ioab
viro qui nunciauerat ei. Si vidisti:quare non cõ
fodisti eũ cũ terra ⁊ ego dedissem tibi decẽ argen
ti siclos ⁊ vnũ baltheũ. Qui dixit ad Ioab. Si ap
penderes in manibus meis mille argenteos: ne=
supra eod. quaq̃ mitterẽ manũ meã in filiũ regis. Audiẽti=
bus enim nobis precepit rex tibi ⁊ abisai ⁊ ethai
dicens. Custodite michi puerũ absalon. Sed ⁊ si
fecissem cõtra aiam meã audacter:nequaq̃ hoc
regẽ latere potuisset:et tu stares ex aduerso. Et
ait ioab. Non sicut tu vis:sed aggrediar eũ coraꝫ
Ioab lancea fodit absalon et moritur. te. Tulit ergo ioab tres lanceas in manu sua:⁊ in
fixit eas in corde absalon. Cumq̃ adhuc palpita=
ret herens in quercu:cucurrerũt decem iuuenes
armigeri ioab: ⁊ percutientes interfecerunt euꝫ
D Cecinit aũt ioab buccina ⁊ retinuit pplm ne per
sequeretur fugientẽ israel:volens ꝑcere multitu=
Iof.7.d. dini. Et tulerũt absalon ⁊ ꝓiecerunt eũ in saltu i
foueã grãdẽ:⁊ cõportauerũt sup eũ aceruũ lapi=
dũ magnũ nimis. Ois aũt isrl' fugit in tabernacu
la sua. Porro absalon erexerat sibi cũ adhuc viue
ret titulũ q̃ est in valle regis. Dixerat eni. Nõ ha=
beo filiũ:⁊ hoc erit monimẽtũ nois mei. Uocauit
E q̃ titulũ noi suo:⁊ appellatur manus absalon vs=
achimaas ⁊ chusi nũciãt dauid morteꝫ absalon. q̃ ad hãc diem. Achimaas autẽ filius sadoch ait
Currã ⁊ nunciabo regi: q: iudicium fecerit ei de
us de manu inimicorũ eius. Ad quem ioab dixit.
Non eris nũcius in hac die:sed nũciabis in alia.
Hodie nolo te nũciare. Filius enĩ regis est mor
tuus. Et ait ioab chusi: Uade et nũcia regi que vi
disti. Adorauit chusi ioab: ⁊ cucurrit. Rursus
aũt achimaas filius sadoch dixit ad ioab. Quid
impedit si etiã ego curro post chusi? Dixitq̃ ei io
ab. Quid vis currere fili mi? Ueni huc. Non eris
boni nũcii baiulus. Qui respõdit. Quid eni si cu
currero? Et ait ei Curre. Currẽs ergo achimaas
F per viã cõpendii:trãsiuit chusi. Dauid autẽ sede=
bat inter duas portas. Speculator vero q̃ erat in
fastigio porte sup murũ:eleuans oculos vidit ho
minẽ currentẽ solũ:⁊ exclamãs indicauit regi. Di
xitq̃ rex. Si solus est:bon⁹ est nũcius in ore eius
Properante aũt illo ⁊ accedẽte ꝓpius: vidit spe
culator hoiem alterũ currẽtẽ ⁊ vociferans in cul=
mine ait Apparet michi alter homo currens sol⁹
Dixitq̃ rex. Et iste bonus est nuncius. Specula=
tor autẽ contẽplor ait cursum prioris quasi cursũ
achimaas filii sadoch. Et ait rex. Uir bonus est:⁊
nunciũ portans bonũ venit. Clamans autẽ achi
maas:dixit ad regẽ. Salue rex. Et adorans regẽ
corã eo pronus in terrã ait. Benedictus dñs de=
us tuus qui conclusit homines qui leuauerũt ma
G nus suas contra dñꝫ meũ regẽ. Et ait rex. Est ne
pax puero absalon? Dixitq̃ achimaas. Uidi tu=
multũ magnũ cũ mitteret ioab seruus tuus o rex
me seruũ tuũ nescio aliud. Ad quẽ rex:trãsi ait. et
sta hic. Cũq̃ ille trãsisset ⁊ staret apparuit chusi.
Et veniẽs ait. Bonũ apporto nunciũ dñe mi rex.
Iudicauit enĩ ꝓ te dñs hodie de manu oim qui
surrexerunt cõtra te. Dixit autẽ rex ad chusi. Est
ne pax puero absalon? Cui respondens chusi: si=

ant inquit sicut puer inimici dñi mei regis: ⁊ vni= Dauid tristat̃ d̃ morte absalon infra.19.
uersi q̃ cõsurgunt aduersus eũ in malũ. Cõtrista
tus itaq̃ rex ascẽdit cenaculum porte ⁊ fleuit. Et
sic loquebatur vadens. Fili mi absalon:absalon fi
li mi. Quis michi tribuat vt ego moriar ꝓ te? Ab
salon fili mi:fili mi absalon.

C. S. De verbis que locutus est ioab ad dd̃ cũ
lugeret absalon interfectũ. rex in porta israel con
siliat⁹ est vt reduceret regeꝫ de mãdato regis ad
principes iuda ⁊ ad amasa. de semei q̃ venit post
ea ad regeꝫ penitẽtia duct⁹ q: maledixerat ei. de
Miphiboseth q̃ diuidat possessionẽ cuꝫ syba ser
uo. de berzellay galladites. de contentione israel
et iuda pro dauid. xix.

Nunciatũ est autẽ ioab q̃ rex fleret ⁊ lu= A
geret filium suuꝫ:⁊ versa est victoria in Dd̃ alimentat̃ filium absalõ sꝫ ad requestã ioab q̃escit̃ur.
luctũ in die illa omni populo. Audiuit Su.18.g.
enĩ populus in die illa dici:dolet rex su
per filio suo. Et declinauit pplus in die illa ingre
di ciuitatẽ:quõ declinare solet pplus versus ⁊ fu
giens de prelio. Porro rex operuit caput suuꝫ: et
clamabat voce magna. Fili mi absalon:absalon fi
li mi. Ingressus ergo ioab ad regẽ in domũ dixit
Confudisti hodie vultus oim seruorũ tuoꝝ q̃ sal
uã fecerũt aiam tuã: ⁊ aiam filioꝝ tuoꝝ:⁊ filiaruꝫ
tuarũ:⁊ aiam vxoꝝ tuaꝝ:⁊ aiam cõcubinaꝝ tua=
rũ. Diligis odientes te:⁊ odio habes diligẽtes te
Et ostẽdisti hodie quia non curas de ducibus tu
is et de seruis tuis et vere cognoui modo: quia si
absalon viueret ⁊ omes nos occubuissemus: tũc
B placeret tibi. Nunc igitur surge et procede:⁊ allo
quens satisfac seruis tuis. Iuro enĩ tibi per dñm
q̃ si non exieris:ne vnus quidẽ remansurus sit te
cũ nocte hac:⁊ peius erit tibi q̃ omnia mala que
venerunt sup te ab adolescentia tua vsq̃ in pñs.
Surrexit ergo rex et sedit in porta. Et omi pplo
nunciatũ est q̃ rex sederet in porta. Uenitq̃ vni= Oẽs veniunt ad dd̃ mortuo absalõ ad cõciliandum animum.
uersa multitudo corã rege:israel autẽ fugit in ta
bernacula sua. Omis quoq̃ populus certabat i
cunctis tribubus israel dicẽs. Rex liberauit nos
de manu inimicoꝝ nroꝝ ipse saluauit nos de ma
nu philistinorũ:⁊ nũc fugit de terra ꝓpter absalõ
Absalon autẽ quẽ vnximus sup nos:mortuus est
in bello. Usquequo siletis ⁊ non reducitis regem
Et consiliũ totius israel venit ad regẽ. Rex vero
dauid misit ad sadoch ⁊ abiathar sacerdotes di=
cens. Loquimini ad maiores natu iuda dicẽtes.
C Cur venitis nouissimi ad reducendũ regẽ in do=
mũ suam? Sermo autẽ omis israel ꝑuenerat ad
regẽ in domo eius: q: dixerat rex. Hec dicetis ad
populũ. Fratres mei vos:os meũ ⁊ caro mea vos
Quare nouissimi reducitis regẽ. Et amase dici=
te. Nonne os meũ es ⁊ caro mea? Hec faciat mi=
chi de⁹ ⁊ hec addat. Si non magister militie fue=
ris corã me omi tpe pro ioab. Et iclinauit cor om
niũ virorũ iuda quasi viri vnius. Miserũtq̃ ad re
gem dicentes. Reuertere tu ⁊ oẽs serui tui. Et re 3.Reg.2.b.
uersus est rex. Et venit vsq̃ iordanẽ:⁊ omis iuda Semei penitẽtia ductus humiliatur coraꝫ rege ⁊ impetrat veniã.
venit vsq̃ in galgala vt occurreret regi ⁊ tradu=
ceret eũ iordanẽ. Festinauit autẽ semei filius ge=
ra filii gemini de bahurim: et descẽdit cũ viris iu
da in occursum regis dauid cũ mille viris de ben
iamin ⁊ syba puer de domo saul:⁊ quindecim filii

ei⁹ ac viginti serui erant cū eo: ⁊ irrūpētes iorda
nē añ regē trāsierūt vada vt traducerēt domum
D regis et facerent iuxta iussionem eius. Semei au
tem filius gera prostratus coram rege cū iā trā=
sisset iordanē dixit ad eum. Ne reputes michi dñe
mi iniquitatem: neq; memineris iniuriā serui tui
in die qua egressus es dñe mi rex de hieru salem:
Su.16.b. neq; ponas rex in corde tuo. Agnosco enim seru⁹
tuus peccatum meū: et idcirco hodie primus ve=
ni de omni domo ioseph: descendiq; in occursum
domini mei regis. Respondens vero abisai filius
saruie dixit. Nunquid pro his verbis non occide
tur semei q maledixit xpo dñi. Et ait dd. Quid mi
chi et vobis filij saruie? Cur efficimini michi ho=
die in sathan? Ergo ne hodie interficietur vir is=
rael. An ignoro hodie me factum regem super is=
rael? Et ait rex semei. Nō morieris. Iurauitq; ei.
Miphibo= Miphiboseth quoq; fili⁹ saul descendit in occur=
seth occur sum regis illotis pedibus ⁊ intonsa barba: vestes
rit dd qui ⁊ q; suas non lauerat a die qua egressus fuerat rex
syba p titi vsq; ad diem reuersionis eius in pace. Cumq; oc=
sut posses= currisset regi: dixit ei rex. Quare non venisti me=
siones. cum miphiboseth? Et respondēs ait. Dñe mi rex
E seruus meus cōtempsit me. Dixiq; ei ego famu=
lus tuus vt sterneret michi asinum: ⁊ descendens
abirem cum rege. claudus enim sum seruus tuus
Insuper et accusauit me seruum tuū ad te domi=
Su.16. num meū regem. Tu autē dñe mi rex sicut ange
Su.14.d. lus dei es: fac quod placitum est tibi. Neq; enim
Gen.33.b. fuit domus patris mei nisi morti obnoxia domi=
Hes.15.d. no meo regi: tu autem posuisti me seruum tuū in
Su.9.b. ter quiuas mēse tue. Quid ergo habes iuste que
3.Reg.2.b. rele aut quid possum vltra vociferari ad regem?
Ait ergo ei rex. Quid vltra loqueris? Fixum est
quod locutus sum. Tu ⁊ syba diuidite possessio=
nes. Responditq; miphiboseth regi. Etiam cun=
cta accipiat postq; reuersus est dñs meus rex pa
cifice in domum suam. Berzellai quoq; galaadi=
tes senex valde descendēs de Rogelin traduxit
regem iordanem paratus etiā vltra fluuium pro
sequi eū. Erat autem berzellai galaadites senex
valde id est octogenarius: et ipse prebuit alimen
ta regi cum moraretur in castris. Fuit quippe vir
berzellai se diues nimis. Dixit itaq; rex ad Berzellai. Ueni
offert dd ⁊ mecum vt requiescas securus in hierusalē. Et ait
recusat mi berzellai ad regem. Quot sunt dies annorū vite
norē pmo mee: vt ascendam cū rege in hierusalē? Octoge=
tionē. nota narius sum hodie. Nunquid vigent sensus mei ad
cōtra ābici discernendū suaue aut amarū: aut delectare po
osos. test seruum tuum cibus aut potus vel audire pos
F sum vltra vocem cantorum atq; cantatricū? Qua
re seruus tuus sit oneri dño meo regi? Paululū
procedam famulus tuus ab iordane tecū. Non
indigeo hac vicissitudine: sed obsecro vt reuertar
seru⁹ tu⁹ ⁊ moriar in ciuitate mea: ⁊ sepeliar iuxta
sepulchrū prīs mei ⁊ mrīs mee. Est aūt seru⁹ tu⁹
chamaan: ipse vadat tecū dñe mi rex ⁊ fac ei quic
quid bonū tibi videtur. Dixit itaq; ei rex. Mecū
G transeat chamaan: ⁊ ego faciam ei quicquid tibi
placuerit: ⁊ omne quod petieris a me impetrabis.
Cumq; transisset vniuersus populus ⁊ rex iorda=
nem restitit: ⁊ osculatus est rex berzellai ⁊ bene=
dixit ei: ⁊ ille reuersus est in locū suum. Transiuit

ergo rex ad galgalam ⁊ chamaan cū eo. Omnis Cōtētio
autē populus iuda traduxerat regē: ⁊ media tan ⁊ inuidia is=
tū pars affuerat de populo israel. Itaq; oēs viri rael ⁊ iude
israel cōcurrentes ad regē dixerunt ei. Quare te pro dauid.
furati sunt fratres nostri viri iuda ⁊ traduxerunt
regem ⁊ domū eius iordanē: omēsq; viros dauid
cū eo? Et respondit omis vir iuda ad viros israel
Quia michi propior est rex. Cur irasceris sup hac
re? Nunquid comedimus aliquid ex rege: aut mu
nera nobis data sunt? Et respondit vir israel ad
viros iuda et ait. Decem partibus maior ego sū
apud regē: magisq; ad me ptinet dauid q ad te.
Cur fecisti michi iniuriam: ⁊ non michi nunciatū
est prior vt reducerem regē meū? Durius autē
respōderūt viri iuda viris israel.
C. L. S. De sepatōe isrl a dd p sybā filium bochri
de morte amase p ioab. de sapiente muliere iera=
bella. de capite sybe ad ioab misso per murū. de
noibus eorū qui erant in officijs. xx
Accidit quoq; vt ibi esset vir belial nomi A
ne syba filius bochri vir gemineus: ⁊ ce
cinit buccina ⁊ ait. Non est nobis pars De separati=
in dauid: neq; hereditas i filio isay. Re one israel
uertere in tabernacula tua israel. Et separat⁹ est a dd per sy
omnis israel a dauid: secutusq; est syba filium bo bam.
chri. Uiri autē iuda adheserunt regi suo a iorda=
ne vsq; hierusalem. Cumq; venisset rex in domū
suā in hierusalē: tulit decem mulieres cōcubinas
quas dereliquerat ad custodiēdā domū: ⁊ tradi=
dit eas in custodiā alimenta eis pbens. Et nō est
ingressus ad eas: sed erāt clause vsq; in diem mor
tis sue in viduitate viuentes. Dixit aūt rex amase
Conuoca michi oēs viros iuda in diē tertium: et
tu adesto presens. Abijt ergo amasa vt conuoca B
ret iudā ⁊ moratus est extra palatiū quod ei con
stituerat rex. Ait autē dauid ad abisai. Nunc ma
gis afflicturus est nos syba filius bochri q absa= Su.16.c
lon. Tolle ergo seruos domini tui ⁊ psequere eū:
ne forte inueniat ciuitates munitas: ⁊ effugiat nos
Egressi sūt q cū eo viri ioab cerethi quoq; ⁊ felethi: ⁊
oēs robusti exierunt de hierusalem ad persequē
dum siba filiū bochri. Cumq; illi essent iuxta lapi C
dem grandē qui est in gabaon: amasa veniens oc Ioab do=
currit eis. Porro ioab vestitus erat tunica stricta lose occi=
ad mēsurā habitus sui: ⁊ desup accinct⁹ gladio de dit amasā
pendente vsq; ad ilia in vagina: q fabricatus leui et psequit
motu egredi poterat ⁊ percutere. Dixit itaq; ioab siba.
ad amasan. Salue mi frater. Et tenuit manu dex 3.Reg.2.a.
tera mentū amase quasi osculans eū. Porro ama
sa nō obseruauit gladiū quē habebat ioab. Qui
percussit eum in latere ⁊ effudit intestina eius in
terrā: ⁊ mortuus est: nec secundū vuln⁹ apposuit.
Ioab autē ⁊ abisai frater eius persecuti sunt siba
filiū bochri. Interea quidē viri cū stetissent iuxta D
cadauer amase de socijs ioab: dixerūt Ecce q es=
se voluit pro ioab comes dauid. Amasa autē con
spersus sanguine iacebat in media via. Uidit hoc Supra.2.f
quidā vir q subsisteret omnis populus ad viden
dū eū ⁊ amouit amasan de via i agrū: operuitq; eū
vestimento ne subsisterent transeuntes propter eū
Amoto ergo illo de via transibat ois vir sequēs
ioab ad persequēdū siba filiū bochri. Porro ille E
transierat p omnes tribus israel vsq; in abelā ⁊

Per mulie rē sapiētē liberat. ciuitas ꝛ datur caput sibe ioab. F

in bethmacha: omnesq̧ viri electi congregati fu=
gerant ad eū. Venerūt itaq̧ ꝛ oppugnabāt eū in
abela ꝛ in bethmacha ꝛ circūdederunt munitio=
nibus ciuitatē ꝛ obsessa est vrbs. Omnis autē tur
ba que erat cū ioab moliebatur destruere muros
Et exclamauit mulier sapiēs de ciuitate. Audite
audite: ꝛ dicite ioab: appropiqua huc ꝛ loquar te
cū. Qui cū accessisset ad eā: ait illi. Tu es ioab. Et
ille respōdit. Ego. Ad quē sic locuta est. Audi ser
mones ancille tue. Qui respondit. Audio. Rur=
sumq̧ illa. Sermo inquit dicebatur in veteri pro
uerbio. Qui interrogāt interrogēt in abelia: ꝛ sic
proficiebant. Nonne ego sum que respōdeo veri
tatē i israel: ꝛ tu queris subuertere ciuitatē ꝛ euer
tere matrē in israel. Quare precipitas heredita=
tem dñi? Respondensq̧ ioab ait. Absit: absit hoc
a me: nō pcipito neq̧ demolior. Non se sic habet
res. Sed homo de monte effraim syba filius bo=
chri cognomine leuauit manū suā contra regem
G dauid. Tradite illū solum: ꝛ recedem⁹ a ciuitate
Et ait mulier ad ioab. Ecce caput eius mittet ad
te per murū. Ingressa est ergo ad oēm populum
ꝛ locuta est eis sapienter. Qui abscisum caput sy
Su.2.g. be filij bochri piecerūt ad ioab. Et ille cecinit tu=
ba: ꝛ recesserunt ab vrbe: vnusq̧sq̧ in tabernacu=
la sua. Ioab aūt reuersus est hierusalem ad regē
Su.8.d. Fuit ergo ioab sup oēm exercitū israel. Banaias
aūt fili⁹ ioiade sup ceretheos ꝛ feletheos: adurā
vero sup tributa. Porro iosaphat filius ahilud a
cōmentarijs. Syba autē scriba. Sadoch vero et
abiathar sacerdotes. hirā autē hiraites erat sa=
cerdos dauid.

¶ C. S. De fame triū ānoꝝ ppagatōis. de septē
viris de genere saul crucifixis. de respha cōcubi=
na saul. de sepultura ossiū saulis ꝛ ionathe. de bel
lis quattuor dauid cōtra philisteos. xxi

A De fame triū ānorū in diebus dauid ppē pctm saul i gabaonitas.

FActa est quoq̧ fames in diebus dauid
tribus annis iugiter. Et cōsuluit dauid
oraculū dñi. Dixitq̧ dñs. Propter saul
et domū ei⁹ sanguinū: q2 occidit gabao
nitas. Vocatis ergo gabaonitis rex: dixit ad eos
Porro gabaonite nō erāt de filijs israel: sed reli=
quie āmoreorū. Filij quippe israel iurauerāt eis
Jos.9.c. et voluit saul percutere eos zelo quasi p filijs isrl
ꝛ iuda. Dixit ergo dauid ad gabaonitas. Quid
faciā vobis: ꝛ qđ erit vestri piaculū vt benedica=
tis hereditati dñi? Dixeruntq̧ ei gabaonite. Nō
est nobis sup argento ꝛ auro questio: sed contra
saul ꝛ contra domū eius: neq̧ volumus vt interfi
B ciatur homo de israel. Ad quos rex ait. Quid er=
go vultis vt faciā vobis? Qui dixerunt regi. Vi=
rum qui attriuit nos et oppressit inique: ita dele=
re debemus vt nec vnus quidem residuus sit de
stirpe eius in cūctis finibus israel. Dentur nobis
septē viri de filijs ei⁹ vt crucifigam⁹ eos dño i ga
baa saul quondā electi dño. Et ait rex. Ego dabo
Pepercitq̧ rex miphibosethi filio ionathe filij saul
ppter iusiurandū qđ fuit inter dauid et ionathā
filiū saul. Tulit itaq̧ rex duos filios respha filie
ahia: quos peperit saul armoni ꝛ miphiboseth ꝛ
quinq̧ filios michol filie saul quos genuerat ha=
drieli filio berzellai q̄ fuit demolathi: ꝛ dedit eos
in manus gabaonitarū q̄ crucifixerūt eos in mō

De septem viris gñis saul crucifixis ad expiatiōes famis et pcti pdicti saul

te corā dño. Et ceciderūt hi septē simul occisi in
diebus messis prime incipiente messione hordei.
Tollens autē respha filia ahia cilicīū substrauit
ibi supra petram ab initio messis donec stillaret
aqua super eos de celo: ꝛ non dimisit aues lacera
re eos per diem neq̧ bestias per noctem. Et nun
ciata sunt dauid q̄ fecerat respha filia ahia cōcu=
bina saul. Et abijt dauid et tulit ossa saul ꝛ ossa io
nathe filij ei⁹ a viris iabes galaad: qui furati fue=
rāt ea de platea bethsan in qua suspenderāt eos
philistijm: cū interfecissent saul in gelboe: ꝛ aspor
tauit inde ossa saul et ossa ionathe filij eius et col
ligentes ossa eorū qui affixi fuerant: sepelierunt
ea cum ossibus saul et ionathe filij eius in terra
beniamin in latere in sepulchro cis patris eius.
Feceruntq̧ omnia q̄ preceperat rex: ꝛ repropicia
tus est deus terre post hec. Factū est autem rur=
sum prelium philistinorum aduersum israel: ꝛ de
scendit dauid ꝛ serui eius cum eo: ꝛ pugnabāt cō
tra philistijm. Deficiente autē dauid iesbidenob:
q̄ fuit de gñe arafa: cuius ferrū haste trecētas vn
cias appendebat: ꝛ accinctus erat ense nouo ni=
sus est percutere dauid: presidioq̧ ei fuit abisai fi
lius saruie: ꝛ percussum philisteū interfecit. Tūc
iurauerūt viri dauid dicentes. Iam non egredie
ris nobiscum in bellum ne extinguas lucernā is
rael. Secundum quoq̧ fuit bellum in gob cōtra
philisteos. Tunc pcussit sobochai de vsathi: saph
de stirpe arafa de genere gygantū. Tertiū quo
q̧ fuit bellū in gob contra philisteos in quo per=
cussit adeodat⁹ fili⁹ saltus polymitarius bethlee
mites goliad getheū cuius hastile haste erat q̄si
liciatorium texentiū. Quartū bellum fuit i geth
in quo vir fuit excelsus qui senos in manibus pe
dibusq̧ habebat digitos: id est viginti quattuor: ꝛ
erat de origine arafa: ꝛ blasphemauit israel. Per
cussit aūt eū ionathas fili⁹ sammaa fratris dauid
Hi quattuor nati sunt de arafa in geth: ꝛ ceciderunt in manu dauid ꝛ seruorū eius.

De respha sepeliente corpa crucifixorū ꝛ sepultura saulis ꝛ ionathe. C

De quattuor plijs dđ cōtra philisteos. 1.Re.17.a.

D Su.18.a.

1.Pa.20.c.

¶ C. S. Verba carminis dauid dño p. xxij. libe
ratione ab oībus inimicis suis. xxij

LOcutus est aūt dauid dño verba car=
minis huius: in die qua liberauit eum
dñs de manu oīm inimicorum suorum
ꝛ de manu saul. Et ait. Dñs petra mea
ꝛ robur meum ꝛ saluator meus. Deus dñs fortis
meus: sperabo in eū. Scutum meum ꝛ cornu salu
tis mee: eleuator meus ꝛ refugium meū: saluator
meus: de iniquitate liberabis me. Laudabilē in=
uocabo dñm ꝛ ab inimicis meis salu⁹ ero. Quia
circundederunt me contritiōes mortis torrētes
belial terruerunt me. Funes inferni circūdede=
runt me: preuenerūt me laquei mortis. In tribu=
latione mea inuocabo dñm: ꝛ ad deū meū clama
bo. Et exaudiet de téplo sancto suo vocē meā: et
clamor meus veniet ad aures eius. Cōmota est
ꝛ cōtremuit terra: fundamenta montiū concussa
sunt et cōquassata: quoniā iratus est eis. Ascēdit
fumus de naribus eius ꝛ ignis de ore eius vora=
uit: carbones succensi sunt ab eo. Et inclinauit ce
los ꝛ descēdit: ꝛ caligo sub pedibus eius. Et ascē
dit super cherubin ꝛ volauit: et lapsus est sup pē=
nas venti. Posuit tenebras in circuitu suo latibu

A Cāticū dđ p liberatione ab oībus inimicis suis.

Ps.17.

B

lum cribrans aquas de nubibus celorũ. Prefulgore in conspectu eius nubes: succẽsi sunt carbones ignis. Tonabit de celo dñs: ⁊ excelsus dabit vocem suam. Misit sagittas suas ⁊ dissipauit eos fulgura et consumpsit eos. Et apparuerunt effusiones maris: ⁊ reuelata sunt fundamenta orbis ab increpatione domini: ab inspiratione spiritus furoris eiꝰ. Misit de celo ⁊ assumpsit me: ⁊ traxit me de aq̃s multis. Liberauit me ab inimico meo potentissimo ⁊ ab his q̃ oderant me: quoniam ro
C bustiores me erant. Preuenit me in die afflictionis mee: ⁊ factus est dñs firmamentum meũ. Et eduxit me in latitudinem: liberauit me: quia complacui ei. Retribuet michi dñs secundum iusticiam meam ⁊ secundum mundiciã manuum mearum reddet michi. Quia custodiui vias domini: ⁊ non egi impie a deo meo. Omnia enim iudicia eius in conspectu meo: ⁊ precepta eius non amoui a me. Et ero perfectus coram eo: et custodiam me ab iniquitate mea. Et restituet mihi dñs secũdũ iusticiam meam ⁊ secundũ mundiciã manuũ
ps.17. in conspectu oculorum suorũ. Cũ sancto sanctus eris: et cum robusto perfectus. Et cum electo electus eris: ⁊ cum peruerso peruerteris. Et populum pauperẽ saluũ facies: oculisqꝫ tuis excelsos humiliabis. Quia tu lucerna mea dñe: ⁊ tu dñe illuminabis tenebras meas. In te enim curraꝫ accinctus: in deo meo transiliaꝫ murũ. Deus immaculata via eius: eloquium dñi igne examinatum: scutum est oim sperantiũ in se. Quis est deus preter dñm: ⁊ quis deus fortis preter deũ nostrum? Deus qui accinxit me fortitudine: et cõplanauit perfectam viam meam. Coequans pedes meos
ps.17.⁊.ps 143. ceruis: ⁊ sup excelsa mea statuens me. Docẽs manus meas ad prelium: ⁊ componens quasi arcuꝫ ereum brachia mea. Dedisti michi clypeum salutis tue: et mansuetudo mea multiplicauit me. Dilatabis gressus meos subtus me: ⁊ non deficient
ps.17. tali mei. Persequar inimicos meos et conterã: et non conuertar donec consumam eos. Consumã eos et confringam vt non consurgãt: cadent sub pedibus meis. Accinxisti me fortitudine ad preli
D um: incuruasti resistentes michi subtus me. Inimicos meos dedisti michi dorsum: odientes me ⁊ disperdam eos. Clamabunt ⁊ nõ erit qui saluet ad dñm: ⁊ non exaudiet eos. Delebo eos vt puluerem terre quasi lutum plateãrũ cõminuaꝫ eos atqꝫ confringam. Saluabis me a contradictionibus populi mei: custodies me in caput gentium. Populus queꝫ ignoro seruiet michi: filij alieni resistent michi: auditu auris obedient michi. Filij alieni defluxerũt: ⁊ cõtrahentur in angustijs suis Viuit dominus et benedictus deus meus: ⁊ exaltabitur deus fortis salutis mee. Deus qui das vindictas michi: ⁊ deijcis populos sub me. Qui educis me ab inimicis meis: ⁊ a resistentibꝰ michi ele
ps.17. uas me: a viro iniquo liberabis me. Propterea
Ro.15.b. con fitebor tibi domine in gẽtibus: et nomini tuo cantabo. Magnificans salutes regis sui: ⁊ faciẽs misericordiam christo suo dauid ⁊ semini eius in sempiternum.

¶ C. S. De nouissimis verbis dauid: ⁊ nominibꝰ fortium eius. xxiij

A

Hec aũt sunt verba nouissima q̃ dixit dauid filius ysai. Dixit vir cui constitutuꝫ est de christo dei iacob: egregiꝰ psaltes israel. Spiritus dñi locutus est p me et sermo eius per linguam meam: dixit. Deus israel michi locutus est fortis israel. Dñatur hoim iustꝰ: dñatur in timore dei. Sicut lux aurore oriẽte sole mane absqꝫ nubibus rutilat: ⁊ sicut pluuijs germinat herba de terra. Nec tanta est domus mea apud deum vt pactum eternum iniret mecuꝫ firmum in oibus atqꝫ munitum. Cuncta enim salus mea ⁊ omnis voluntas: nec est quicq̃ ex eo quod non germinet. Preuaricatores autẽ quasi spine euellentur vniuersi que non tolluntur manibus. Et si quis tangere voluerit eas: armabitur ferro ⁊ ligno lanceato: igneqꝫ succẽse cõburentur vsqꝫ ad nichilum. Hec noia fortium dauid. Dauid sedens in cathedra sapientissimus princeps inter tres Ipse est quasi tenerrimus ligni vermiculus qui octingentos interfecit impetu vno. Post hũc eleazar filius patrui eius ahohites inter tres fortes qui erant cum dauid quãdo exprobrauerũt philistijm: ⁊ cõgregati sunt illuc in preliũ. Cũqꝫ ascẽdissent filij israel: ipse stetit ⁊ percussit philisteos donec deficeret manus eius et obrigesceret cum gladio. Fecitqꝫ dñs salutem magnã in die illa: et populus qui fugerat reuersus est ad cesoruꝫ spolia detrahenda. Et post hũc semmaa filius agge de arari. Et congregati sunt philistijm in statiõe Erat quippe ibi ager lente plenus. Cumqꝫ fugisset populus a facie philistijm: stetit ille in medio agri et tuitus est eum. Percussitqꝫ philisteos: ⁊ fecit dñs salutem magnam: necnon ⁊ ante descẽderant tres qui erant principes inter triginta: ⁊ venerant tempore messis ad dauid in speluncã odollã. Castra autem philistinorum erant posita i valle gygantum: ⁊ dauid erat in presidio. Porro statio philistinorum tũc erat in bethleem. Desiderauit ergo dauid aquam de lacu ⁊ ait. O si quis michi daret potum aque de cisterna que est in bethleem iuxta portam. Irruerunt ergo tres fortes castra philistinorum ⁊ hauserunt aquaꝫ de cisterna bethleem que erat iuxta portã: ⁊ attulerũt ad dauid. At ille noluit bibere sed libauit eam domino dicens. Propicius sit michi dominus: ne faciã hoc. Nũ sanguinem hominum istorum qui profecti sunt: ⁊ animarum periculum bibaꝫ. Noluit ergo bibere. Hec fecerunt tres robustissimi Abisai quoqꝫ frater ioab filius saruie: princeps erat de tribus. Ipse est qui leuauit hastam suam contra trecentos quos interfecit: nominatus in tribus ⁊ inter tres nobilior: eratqꝫ eorum princeps: sed vsqꝫ ad tres primos non peruenerat. Et banaias filius ioiade viri fortissimi magnorum operum de capseel. Ipse percussit duos leones moab: ⁊ ipse descẽdit et percussit leonem in media cisterna in diebus nostris. Ipse quoqꝫ interfecit virum egyptium: virum dignũ spectaculo habentem in manu hastam. Itaqꝫ cum descendisset ad eum in virga: vi extorsit hastam de manu egyptij: et interfecit eum hasta sua. Hec fecit banaias filius ioyade. Et ipse noiatus inter tres robustos qui erant inter triginta nobiliores. Veruntamen vsqꝫ ad

De nouissimis vbis dd se hũiliando deũ exaltando

De fortitudine dd et noibus suorũ fortiuꝫ

B

C

D

tres non peruenerat. Fecitq; eum sibi dauid au=
ricularium a secreto Asahel frater ioab inter trigi
ta. Eleanã filius patrui eius de bethleem. Sem=
ma de arari. Elicha de arodi. Heles de phalti.
Hyra fili⁹ acces de thecua. Abieser de anathot.
Mobanni de vsati. Selmon ahoites. Macharai
netophatites. Eleph fili⁹ banaa et ipse netopha
tites. Ital filius ribai de gebeeth filiorum benia
mi. Banai pharatonites. Heltai de torrẽte gaas
Albialbon arbathites. Azamaueth de beromi.
Eliaba de salboni. Filij asen ionathan: Sem=
ma de orodi. Hatã fili⁹ sarar arothites. Elifeleth
filius aasbai filij maachati. Heliam filius achito
fel gelonites. Esray de carmelo. Faray de arbi.
Igaal filius nathan de soba. Bõni de gaddi. Se
lech de ãmoni. Naarai berothites armiger ioab
filij saruie. Hira hietrites. Gareb ipse hietrites.
Urias etheus. Omnes triginta septem.

C. C. S. Numeratur populus iubente dauid. Optio ei datur de tribus pro pena peccati. Po=
pulus percutitur in gladio angelico. De prophe
ta gad. Dauid emit aream: et in ea sanctificat et
plaga cessat. Capl'm. xxiiij.

A
1. Pa. 25.
De nume=
ratõe ppli
israel p dd

ET addidit furor domini irasci cõtra is=
rael: cõmouitq; dauid in eis dicentem
ad ioab. Uade numera israel et iudam
dixitq; rex ad ioab principem exercitus
sui. Perambula omnes tribus israel a dan vsq; ad
bersabee: et numera populum vt sciam numeru3
eius. Dixitq; ioab regi. Adaugeat dominus tu=
us ad populum tuu3 quantus nunc est: iterumq;
centuplicet in conspectu domini mei regis. Sed
quid sibi dominus me⁹ rex vult in re huiuscemo=
di? Obtinuit autẽ sermo regis verba ioab et prin
cipum exercitus. Egressusq; est ioab et principes
militum a facie regis vt numerarent populum
israel. Cunq; pertransissent iordanem: venerunt
in aroer ad dexteram vrbis que est in valle gad:
et per iazer transierunt in galaad et in terram in
feriorem hodsi et venerunt in dan siluestria. Et cir
cumeuntesq; iuxta sydonem transierũt prope me
nia tyri: et omnem terrã euei et chananei: venerũt
q; ad meridiem iuda in bersabee: et lustrata vni=
uersa terra affuerunt post nouem menses et vigi
ti dies in hierusalem. Dedit ergo ioab numerum

B

descriptionis populi regi. Et inuenta sunt de is=
rael octingenta milia virorum fortium qui educe
rent gladium: et de iuda quingenta milia pugna

De puniti
one nume=
ratiõis po
puli et peni
tẽtia dd p
ca et gad
propheta.

torum. Percussit autem cor dauid eum postq; nu
meratus est populus. Et dixit dauid ad dominũ
Peccaui valde in hoc facto: sed precor domine vt
transferas iniquitate3 serui tui: quia stulte egi ni
mis. Surrexit itaq; dauid mane et sermo domi=
ni factus est ad gad prophetam et videntem da=
uid dicens. Uade et loquere ad dauid. Hec dicit
dominus. Trium tibi datur optio: elige vnu3 qd
volueris ex his: vt faciam tibi. Cũq; venisset gad
ad dauid nunciauit ei dicens. Aut septem annis
veniet tibi famẽs in terra tua: aut tribus mensi=
bus fugies aduersarios tuos: et isti te persequen
tur: aut certe tribus diebus erit pestilentia in ter

ra tua. Nunc ergo delibera et vide quẽ responde
am ei qui me misit sermonẽ. Dixit autẽ dauid ad
gad. Coartor nimis: sed melius est vt incidam in
manus domini (multe enĩ misericordie eius sũt)
q; in manus hominum. Immisitq; dominus pe=
stilentiam israel: de mane vsq; ad tempus consti=
tutum: et mortui sunt ex populo a dan vsq; bersa=
bee septuaginta milia virorum. Cunq; extendis=
set manum suam angelus domini super hierusa=
lem vt disperderet eam: misertus est dominus su
per afflictionem: et ait angelo percutienti popu=
lum. Sufficit nunc: contine manu3 tua3. Erat au=
tem angelus domini iuxta area3 areuna iebusei.
Dixit dauid ad dominum cum vidisset angelum
cedentem populum. Ego sum qui peccaui: et ego
inique egi: isti qui oues sunt quid fecerunt? Uer=
tatur obsecro manus tua contra domum patris
mei. Uenit autem gad propheta a dauid in die il
la: et dixit ei. Ascende et constitue altare domino
in area areuna iebusei. Et ascẽdit dauid iuxta ser
monem gad quem preceperat ei dominus. Con=
spiciensq; areuna: animaduertit regem et seruos
eius transire ad se: et egressus adorauit regẽ pro
no vultu in terram: et ait. Quid cause est vt veni=
at dominus meus rex ad seruum suum? Cui da=
uid ait. Ut emã a te aream et edificem altare do=
mino: et cesset interfectio que grassatur in popu=
lo. Et ait areuna ad dauid. Accipiat et offerat do
minus meus rex: sicut placet ei. Habes boues in
holocaustum: et plaustrum et iuga boum in vsum
lignorũ. Omnia dedit areuna regi. Dixitq; areu
na ad regem. Dominus deus tuus suscipiat vo=
tum tuum. Cui respondens rex ait. Nequaq; vt
vis sed emam precio a te: et non offeram domino
deo meo holocausta gratuita. Emit ergo dauid
aream et boues argenti siclis quinquaginta: et
edificauit ibi dauid altare domino: et obtulit ho=
locausta et pacifica. Et propiciatus est dominus
terre: et cohibita est plaga ab israel.

C
Dañ. 13. c.
Phillip. 2. c
1. Pa. 21. b.

Dauid se
obicit p il=
lo pctõ et p
expiatõne
erigit alta
re p nũciũ
gad

C Explicit liber secundus samuelis.

Incipit liber prim⁹

Malachim. Regum. 3.

C. C. S. De senio dauid et abisac. De ado=
nia volente regnare. De consilio nathan prophe
te quod dedit bersabee pro filio eius salomone.
De vnctione salomonis in regem: q; adonias ti=
mens salomonem tenuit cornu altaris et postea
ingressus adorauit salomonem.

Capitulum primum.

A
Infra eod
De senio dd sustẽtato ꝑ puellam.

Et rex david senuerat: habebatq; etatis plurimos dies. Cumq; operiretur vestibus: non calefiebat. Dixerunt ergo ei servi sui. Queramus dño nostro regi adolescentulam virginem et stet coram rege et foveat eum: dormiatq; in sinu suo: ⁊ calefaciat dñm nostrum regem. Quesierũt igitur adolescẽtulam speciosaz in omnibus finibus israel: ⁊ invenerunt abisac sunamitẽ: ⁊ adduxerũt eã ad regez Erat autẽ puella pulchra nimis: dormiebatq; cũ rege ⁊ ministrabat ei. rex vero nõ cognovit eam.

De ãbitione adonie regnarẽ volentis.

Adonias autem filius agith elevabatur dicens. Ego regnabo. Fecitq; sibi currũ et equites: ⁊ quinquaginta viros qui currerẽt ante eum. Nec corripuit eũ pater suus aliquãdo dicẽs. Quare hoc fecisti? Erat aũt ⁊ ipse pulcher valde: secũdus natu post absalon Et sermo eius cũ ioab filio sarvie: et cũ abiathar sacerdote qui adiuvabant ptes adonie. Sadoch vero sacerdos ⁊ banaias filius ioiade ⁊ nathã propheta ⁊ semei ⁊ cerethei ⁊ felethei ⁊ omne robur exercitus david non erat cuz adonia.

B
Infra eod

Immolatis ergo adonias arietibus ⁊ vitulis ⁊ universis pinguibus iuxta lapidem zoelech qui erat vicin⁹ fonte roge: vocavit universos fratres suos filios regis: omẽs viros iuda servos regis. Nathan autẽ ꝓphetã ⁊ banaiam ⁊ robustos quoq;: ⁊ salomonẽ fratrẽ suuz non vocavit.

Consiliuz nathan ꝓphete ad bersabee ꝓ regno ipetrando salomoni

Dixit itaq; nathan ad bersabee matrez salomonis. Nũ audisti ꝙ regnaverit adonias filius agith ⁊ dñs noster david hoc ignorat. Nunc ergo veni accipe consiliũ a me: ⁊ salva aĩam tuã filijq; tui salomõis Vade et ingredere ad regẽ david ⁊ dic ei. Nõne tu dñe mi rex iurasti michi ãcille tue dicẽs: ꝙ salomõ filius tuus regnabit post me? Et ipse sedebit ĩ solio meo. Quare ergo regnat adonias? Et adhuc ibi te loquente cum rege: ego veniam post te ⁊ cõplebo sermones tuos.

C
Supra eo.

Ingressa est itaq; bersabee ad regez in cubiculo. Rex autem senuerat nimis ⁊ abisac sunamitis ministrabat ei. Inclinavit se bersabee ⁊ adoravit regem. Ad quam rex. Quid tibi inquit vis? Que respondens ait. Dñe mi rex tu iurasti per dñm deũ tuũ ancille tue: salomon filius tuus regnabit post me ⁊ ipse sedebit in solio meo: ⁊ ecce nunc adonias regnat: te dñe mi rex ignorante. Mactavit boves ⁊ pingula queq; ⁊ arietes plurimos: ⁊ vocavit omnes filios regis abiathar quoq; sacerdotẽ: ⁊ ioab principẽ militie salomonẽ autẽ servũ tuũ nõ vocavit. Verũtamẽ dñe mi rex in te oculi respiciũt totius israel: vt iudices eis quis sedere debeat in solio tuo dñe mi rex post te. Eritq; cũ dormierit dñs meus rex cũ patrib⁹ suis erim⁹ ego et filius meus peccatores Adhuc illa loquente cũ rege: nathan ꝓpheta venit. Et nũciaverũt regi dicẽtes. Adest nathã propheta. Cũq; introisset in cõspectu regis ⁊ adorasset eũ ꝓnus in terrã: dixit nathã. Dñe mi rex tu dixisti: adonias regnet post me: ⁊ ipse sedeat super thronũ meũ. Qr descendit hodie et imolavit boves ⁊ pingula ⁊ arietes plurimos: ⁊ vocavit universos filios regis ⁊ principes. Abiathar quoq; sacerdotẽ: illisq; vescentib⁹ ⁊ bibẽtibus corã eo ⁊ dicentibus. Vivat rex adonias: me servũ tuũ ⁊ sadoch sacerdotẽ ⁊ banaiam filiũ ioiade: ⁊ famulũ tuũ salomonẽ nõ vocavit. Nunqd a dño meo rege exivit hoc verbũ: ⁊ michi nõ idicasti servo tuo: qs sessurus esset sup thronum dñi mei regis post eũ.

D

Et respõdit rex david dicens. Vocate ad me bersabee. Que cum fuisset ingressa coram rege. ⁊ stetisset ante euz: iuravit rex et ait. Vivit dñs qui eruit aĩam meã de omni angustia: quia sicut iuravi tibi per dñm deũ israel dicens. Salomõ filius tuus regnabit post me: ⁊ ipse sedebit sup soliũ meum ꝓ me: sic faciã hodie. Sũmissoq; bersabee in terrã vultu adoravit regẽ dicẽs. Vivat dñs me⁹ rex david in eternũ.

E
De unctione salomonis in regẽ ⁊ ꝯstitutione per dd i regem.

Dixit quoq; rex david. Vocate michi sadoch sacerdotẽ ⁊ nathan ꝓphetã: ⁊ banaiam filiũ ioiade. Qui cũ ingressi fuissent coraz rege dixit ad eos. Tollite vobiscũ servos dñi vestri: ⁊ iponite salomonẽ filium meũ sup mulã meã ⁊ ducite eũ in gion: ⁊ ungat eum ibi sadoch sacerdos ⁊ nathan propheta in regem super israel. Et canetis buccina atq; dicetis. Vivat rex salomon. Et ascendetis post eũ et venietis in hierusalez et sedebit super soliũ meũ: et ipse regnabit pro me illiq; precipiã vt sit dux sup israel ⁊ super iudã. Et respondit banaias filius ioiade regi dicẽs. Amẽ Sic loquatur dñs deus dñi mei regis. Quomodo fuit dñs cũ dño meo rege: sic sit cũ salomone ⁊ sublimi⁹ faciat soliũ ei⁹: a solio dñi mei regis david. Descendit ergo sadoch sacerdos et nathan propheta et banaias filius ioyade et cerethei et felethei: ⁊ iposuerunt salomonẽ super mulã regis david ⁊ adduxerunt eum in gyon.

F

Sumpsitq; sadoch sacerdos cornu olei de tabernaculo ⁊ unxit salomonẽ ⁊ cecinerunt buccina: ⁊ dixit omis populus. Vivat rex salomon. Et ascendit universa multitudo post eũ: et populus canentiũ tibijs et letantiũ gaudio magno: ⁊ insonuit terra a clamore eorũ. Audivit autẽ adonias ⁊ oẽs qui invitati fuerant ab eo. Iamq; convivitũ finitũ erat.

Supra eo. Audita ꝑ adoniã unctione salomonis i regem et confirmatiõe timuit.

Sed et ioab audita voce tube: ait. Quid sibi vult clamor civitatis tumultuãtis? Adhuc illo loquente ionathan fili⁹ abiathar sacerdotis venit. Cui dixit adonias. Ingredere qr vir fortis es et bona nuncians. Responditq; Ionathan adonie. Nequaq̃. Dñs enim noster rex david constituit salomonẽ: misitq; cũ eo sadoch sacerdotez ⁊ Nathan prophetã ⁊ banaian filium ioiade: ⁊ cerethi felethi ⁊ imposuerũt eũ sup mulã regis. Unxeruntq; eũ sadoch sacerdos ⁊ nathan ꝓpheta regem ĩ gyon: ⁊ ascenderunt inde letãtes: et insonuit civitas Hec est vox quã audistis. Sed ⁊ salomõ sedet super soliũ regni: et ĩgressi servi regis benedixerũt dño nostro regi david dicẽtes. Amplificet deus nomen salomonis sup nomẽ tuum: ⁊ magnificet thronũ eius super thronũ tuum. Et adoravit rex david in lectulo suo: insuper ⁊ hec locutus ẽ. Benedictus dñs de⁹ israel qui dedit hodie sedentez in solio meo vidẽtibus oculis meis. Territi sunt ergo ⁊ resurrexerunt omnes qui invitati fuerant

ab adonia ꝛ iuit vnuſquiſq; in viā ſuā. Adonias
Infra.2.e.
autē timens ſalomonē ſurrexit et abijt in taberna-
culū dn̄i: tenuitq; cornu altaris. Et nunciauerūt
ſalomoni dicentes. Ecce adonias timens regem
ſalomonē tenet cornu altaris dicēs. Iuret michi
rex ſalomō hodie: q̄ nō interficiat ſeruū ſuū gla-
dio. Dixitq; ſalomon. Si fuerit vir bonus: non ca-
det ne vnus quidē capillus eius in terrā. Sin au-
tē malū iuētū fuerit in eo: morietur. Miſit ergo rex
ſalomon ꝛ eduxit eū ab altari: et ingreſſus adora-
uit regē ſalomonē. Dixitq; ei ſalomon. Uade in do-
mum tuam.

¶ C. S. De morte dauid. de mandatis eius ad fi-
liū. de interfectione adonie: q̄ petijt abiſac ſuna-
mitē. de electione abiathar a ſacerdotio. de inter-
fectione ioab ꝛ ſemei. Capitulū ij.

A
De morte dd ꝛ mādatis ei' ad filiū ſuū ſalomonē per modum teſtamenti.

Appropinquauerūt autē dies dauid vt
moreretur: precepitq; ſalomoni filio ſuo
dicens. Ecce ego ingredior viā vniuer-
ſe terre. Confortare et eſto vir fortis et
obſerua vt cuſtodias mandata dn̄i dei tui: vt am-
bules in vijs eius: ꝛ cuſtodias cerimonias eius: ꝛ
precepta eius ꝛ iudicia ꝛ teſtimonia: ſicut ſcriptū
Ioſu.23.d.
eſt in lege moyſi: vt intelligas vniuerſa que facis
Deut.31.b.
ꝛ quocūq; te verteris: vt cōfirmet dn̄s ſermones
Ioſue.1.b.
ſuos quos locutus eſt de me dicens. Si cuſtodie-
rint filij tui vias meas: ꝛ ambulauerint corā me
2.regū.3.e.
in veritate i omni corde ſuo ꝛ in omni anima ſua
2.20.reg.c.
nō auferetur tibi vir de ſolio iſrael. Tu quoq; no-
Dauid cōmittit punitionē ioab ipſi ſalomōi et alia multa.
ſti que fecerit michi ioab filius ſaruie: que fecerit
duob' pricipib' exercitus iſrael abner filio ner ꝛ
amaſe filio iether: quos occidit ꝛ effudit ſāguinē
belli in pace: ꝛ poſuit cruorē prelij in baltheo ſuo
qui erat circa lūbos eius ꝛ in calciamento ſuo qd
erat in pedibus eius. Facies ergo iuxta ſapiētiā
tuā: ꝛ non deduces caniciē eius pacifice ad infe-
B
ros. Sꝫ ꝛ filijs berzellai galaaditis reddes gra-
2.reg.19.e.
tiā: eruntq; comedētes in menſa tua. Occurrerūt
enim michi: quādo fugiebā a facie abſalō fratris
tui. Habes quoq; apud te ſemei filiū gera filij ge-
2.reg.19.b.
mini de bahurim: q̄ maledixit michi maledictiōe
ibi.19.c.
peſſima quando ibā ad caſtra. Sed quia deſcen-
dit michi in occurſum cū tranſirē iordanē: et iura-
ui ei per dn̄m dicens. Nō te interficiā gladio: tu
noli pati eū eſſe innoxiū. Uir autē ſapiēs es: vt ſci-
Actuū.2.e
as que facies ei: deduceſq; canos eius cū ſangui-
Tps q̄ regnauit dd.
ne ad inferos. Dormiuit igitur dauid cū patrib'
ſuis et ſepultus eſt in ciuitate dauid. Dies autem
C
quibus regnauit dauid ſup iſrael quadraginta an-
1.Pa.29.f.
ni ſunt. In ebrō regnauit ſeptē annis: in hieruſa-
lem triginta trib'. Salomon autē ſedit ſup thro-
Adonias q̄rit abiſai vxorē et iō occiditur.
num dauid patris ſui: ꝛ firmatū eſt regnū eius ni-
mis. Et ingreſſus eſt adonias filius agith ad ber-
ſabee matrē ſalomonis. Que dixit ei. Pacificus-
2.reg.16.a.
ne eſt ingreſſus tuus? Qui reſpondit. Pacificus.
Addiditq;. Sermo michi eſt ad te. Cui ait. Loq-
re. Et ille. Tu inquit noſti q̄ meū erat regnum: et
me propoſuerat oīs iſrael ſibi in regem: ſed tranſ-
latū eſt regnū ꝛ factū eſt fratris mei. A dn̄o enī
conſtitutū eſt ei. Nunc ergo petitionē vnā precor
a te: ne confundas faciem meā. Que dixit ad eū.
Loquere. Et ille ait. Precor vt dicas ſalomoni re-
gi (neq; enim negare tibi quicq; poteſt) vt det mi-
chi abiſac ſunamitē vxorē. Et ait berſabee. Bene
ego loquar p te regi. Uenit ergo berſabee ad re-
gē ſalomonē vt loqueretur ei pro adonia. Et ſur-
rexit rex in occurſum eius adorauitq; eā: ꝛ ſedit D
ſuper thronū ſuum. Poſituſq; eſt thron' matri re-
gis: que ſedit ad dextrā eius. Dixitq; ei. Petitio-
nem vnā paruulā ego deprecor a te ne cōfundas
faciē meā. Et dixit ei rex. Pete mater mea. Neq;
enim fas eſt vt auertā faciē tuā. Que ait. Detur
abiſac ſunamitis adonie fratri tuo vxor. Reſpon-
ditq; rex ſalomon ꝛ dixit matri ſue. Quare poſtu-
las abiſac ſunamitē adonie. Poſtula ei et regnū.
Ipſe eſt enī frater meus maior me: ꝛ habet abia-
thar ſacerdotē ꝛ ioab filium ſaruie. Iurauit itaq;
rex ſalomon per dn̄ꝫ dicens. Hec faciat michi de-
us: ꝛ hec addat: q̄ ꝯtra animā ſuā locut' eſt ado-
nias verbū hoc. Et nunc viuit dn̄s qui firmauit
me ꝛ collocauit me ſuper ſoliū dauid patris mei.
et qui fecit michi domū ſicut locutus eſt: quia ho-
die occidetur adonias. Miſitq; rex ſalomon per
manū banaie filij ioiade qui interfecit eū: ꝛ mor-
tuus eſt. Abiathar quoq; ſacerdoti dixit rex. Ua- Abiathar ſacerdos nō occidit
de in anathot ad agrū tuū. Et quidē vir mortis es
ſed hodie te non interficiā: q̄ portaſti archā dn̄i E
dei corā dauid patre meo: ꝛ ſuſtinuiſti laborem
in oībus in quibus laborauit pater meus. Eiecit
ergo ſalomon abiathar vt non eſſet ſacerdos dn̄i
vt impleretur ſermo dn̄i quē locutus eſt ſuper do- 1.Reg.2.f.
mū hely in ſylo. Uenit aūt nuncius ad ſalomonē
q̄ ioab declinaſſet poſt adoniā: ꝛ poſt ſalomonē Ioab intēplo occiditur pp̄ter homicidiū.
non declinaſſet. Fugit ergo ioab in tabernaculū
dn̄i ꝛ apprehendit cornu altaris. Nunciatūq; eſt
regi ſalomoni q̄ fugiſſet ioab in tabernaculū dn̄i Supra.1.g
ꝛ eſſet iuxta altare. Miſitq; ſalomon banaiam fi-
liū ioiade dicens. Uade interfice eū. Et venit ba-
naias ad tabernaculum dn̄i: ꝛ dixit ei. Hec dicit
rex. Egredere. Qui ait Non egrediar ſed hic mo-
riar. Renunciauit banaias regi ſermonē dicens.
Hec locutus eſt ioab: ꝛ hec locutus eſt michi. Di-
xitq; ei rex. Fac ſicut locutus eſt ꝛ interfice eū et
ſepeli: ꝛ amouebis ſanguinē innocentem qui effu-
ſus eſt a ioab a me ꝛ a domo patris mei: ꝛ reddet
dn̄s ſanguinē eius ſuper caput eius: quia interfe-
cit duos viros iuſtos melioreſq; ſe: et occidit eos
gladio patre meo dauid ignorante: abner filium 2.Reg.3.e.
ner pricipem militie iſrael: ꝛ amaſam filiū iether 2.reg.20.c.
pricipē exercitus iuda. Et reuertetur ſanguis il- F
lorū in caput ioab ꝛ in caput ſeminis eius in ſem-
piternū: dauid autē ꝛ ſemini eius ꝛ domui ꝛ thro-
no illius ſit pax vſq; in eternū a dn̄o. Aſcendit ita-
q; banaias filius ioiade: ꝛ aggreſſus eū interfecit
ſepultuſq; eſt in domo ſua in deſerto. Et conſtitu-
it rex banaiam filiū ioiade pro eo ſuper exercitū
ꝛ ſadoch ſacerdotē poſuit p abiathar. Miſit quo- Semei ppter tranſgreſſionē occiditur.
q; rex ꝛ vocauit ſemei. Dixitq; ei. Edifica tibi do-
mū in hieruſalē: ꝛ habita ibi. Et non egredieris
inde huc atq; illuc. Quacunq; autē die egreſſus
fueris: ꝛ trāſieris torrentē cedron: ſcito te interfi-
ciendū. Sāguis tuus erit ſuper caput tuū. Dixit-
q; ſemei regi. Bonus ſermo. Sicut locut' eſt dn̄s 1.regū.9.b.
meus rex: ſic faciat ſeruus tuus. Habitauit itaq; infra.18.d.
ſemei in hieruſalē diebus multis. Factū eſt autē
poſt annos tres vt fugerent ſerui ſemei ad achis

filium machaa regẽ geth. Nũciatũq; est semei ꝙ
B servi ei⁹ issent in geth. Et surrexit semei ꝛ stravit
asinũ suũ:ivitq; ad achis in geth ad requirẽdum
servos suos:ꝛ adduxit eos de geth. Nũciatũ; est
autẽ regi salomoni ꝙ esset semei in geth de hie=
rusalẽ:ꝛ redisset. Et mittens vocavit eũ:dixitq; il=
li. Nonne testificatus sum tibi per dñm: ꝛ predixi
tibi:quacunq; die egressus fueris huc ꝛ illuc : sci=
to te esse moriturũ? Et respõdisti michi. Bonus
sermo quẽ audivi. Quare ergo non custodisti ius
iurandũ dñi ꝛ preceptũ qd̄ preceperam tibi? Di=
3.Re.16.b. xitq; rex ad semei. Tu nosti omne malũ cui⁹ tibi
conscium est cor tuum qd̄ fecisti david patri meo
Reddidit dñs maliciã tuã in caput tuũ : ꝛ rex sa=
lomon benedictus: ꝛ thronus david erit stabilis
coram domino usq; in sempiternum. Jussit itaq;
rex banaie filio ioiade qui aggressus percussit eũ
et mortuus est.

¶C.S. Salomon ducit filiam pharaonis vxorẽ
De somno et sapientia salomonis. De iudicio du
arum meretricum. iij

A ONfirmatum est igitur regnũ in manu
3.par.1.a. salomonis ꝛ affinitatẽ cõiunct⁹ est pha
De ꝯfirma raoni regis egypti. Accepit nãq; filiã
tõe rgni sa eius ꝛ adduxit in civitatẽ david donec
lomõis ac cõpleret edificans domũ suã: ꝛ domũ dñi ꝛ murũ
cipiẽtꝫ filiã hierusalẽ per circuitũ. Attamen populus imola=
pharaonis bat in excelsis. Nõ eni edificatũ erat tẽplũ nomi=
vxorem. ni dñi usq; in diẽ illũ. Dilexit aũt salomõ dñm am
bulans in preceptis david patris sui : excepto ꝙ
in excelsis immolabat ꝛ accendebat thymiama.
Abijt itaq; salomon in gabaon vt immolaret ibi.
Illud quippe erat excelsum maximum. Mille ho
stias in holocaustũ obtulit salomõ sup altare illd̄
in gabaon. Apparuit aũt dñs salomoni p somni=
De sõno et um nocte dicens. Postula quod vis vt dem tibi.
sapia salo= Et ait salomon. Tu fecisti cũ servo tuo david pa
monis pe= tre meo miam magnã:sicut ambulavit in conspe
tita et ob= ctu tuo in veritate ꝛ iusticia ꝛ recto corde tecum.
tenta cũ a= Custodisti ei miam tuã grandẽ: ꝛ dedisti ei filiũ
lijs donis. sedentẽ super thronũ:sicut est hodie. Et nũc dñe
1.Pa.12.a. deus tu regnare fecisti servũ tuũ p david patre
2.Pa.1.a. meo. Ego autẽ sum puer parvulus et ignorans
Sap.9.d. egressum ꝛ introitũ meũ:ꝛ servus tuus in medio
B est populi quẽ elegisti populi infiniti : qui nume=
rari ꝛ supputari non potest pre multitudine. Da
bis ergo servo tuo cor docile vt populũ tuũ iudi=
care possit ꝛ discernere inter bonũ ꝛ malũ. Quis
eñ potest iudicare populũ istũ pplm tuum hunc
multũ? Placuit ergo sermo corã dño ꝙ salomon
postulasset huiuscemodi rẽ. Et dixit dñs salomo
ni. Quia postulasti verbũ hoc ꝛ nõ petisti tibi di=
es multos:nec divitias:aut aĩas inimicoꝝ tuorũ
sed postulasti tibi sapiẽtiã ad discernẽdũ iudiciũ
ecce feci tibi secundũ sermones tuos:ꝛ dedi tibi
cor sapiens ꝛ intelligens intantũ vt nullus ante
te similis tui fuerit:nec post te surrectur⁹ sit. Sed
et hec que non postulasti dedi tibi divitias scꝫ et
gloriã:vt nemo fuerit similis tui in regibus cun
C ctis retro diebus. Si autẽ ambulaveris in vijs
meis ꝛ custodieris pcepta mea ꝛ mãdata mea si=
cut ambulavit pater tuus:lõgos faciã dies tuos
Igitur evigilavit salomon ꝛ intellexit qd̄ esset sõ

nium. Cumq; venisset hierusalẽ stetit corã archa
federis dñi ꝛ obtulit holocausta: ꝛ fecit victimas
pacificas ꝛ grande cõviviũ universis famulis su
is. Tũc venerũt due mulieres meretrices ad re= De iudicio
gẽ:steterũtq; corã eo:quarũ vna ait. Obsecro mi salõis iter
dñe. ego ꝛ mulier hec habitabamus in domo vna duas me=
ꝛ peperi apud eam in cubiculo. Tertia autẽ die retrices cõ
postq; ego peperi:peperit ꝛ hec. Et eram⁹ simul: tẽdẽtes de
nullusq; ali⁹ nobiscũ i domo:exceptis nobis dua= filio vivo
bus. Mortuus est autẽ filius mulieris huius no= cui⁹ esset.
cte. Dormiens quippe oppressit eũ. Et cõsurgẽs
in tẽpeste noctis silẽtio:tulit filiũ meum de latere
meo ancille tue dormiẽtis:ꝛ collocavit in sinu suo
suũ aũt filiũ qui erat mortuus posuit in sinu meo
Cũq; surrexissẽ mane vt darẽ lac filio meo: appa
ruit mortuus. Quẽ diligentius intuens clara lu=
ce deprehendi nõ esse meũ quẽ genuerã. Respon
ditq; altera mulier. Non est ita vt dicis:sed filius
tuus mortuus est:me⁹ aũt vivit. Ecõtrario illa di
cebat. Mentiris. Filius quippe meus vivit ꝛ fili⁹ tu D
us mortuus est Atq; in hunc modum contende=
bant coram rege. Tunc rex ait. Hec dicit. Fi=
lius meus vivit:ꝛ filius tuus mortuus est. Et ista
rñdit. Nõ:sed filius tuus mortu⁹ est:meus autem
vivit. Dixit ergo rex. Afferte michi gladiũ. Cũq;
attulisset gladiũ corã rege. Dividite inquit infan
tẽ vivũ in duas partes ꝛ date dimidiã partẽ vni
ꝛ dimidiã partẽ alteri. Dixit autẽ mulier cuius fi
lius erat vivus ad regẽ. Cõmota sunt quippe vi
scera eius super filio suo. Obsecro dñe date illi in
fantẽ vivũ:ꝛ nolite interficere eũ. Ecõtrario illa
dicebat. Nec mihi nec tibi sit: sed dividat̃. Rñdit
rex et ait. Date huic infantẽ vivũ ꝛ nõ occidatur. Luce.7.b.
hec est autẽ mater eius. Audivit itaq; oĩs israel
iudicium quod iudicasset rex:ꝛ timuerunt regẽ:
videntes sapientiam dei esse in eo ad faciendum
iudicium.

¶C.S. De principibus et prefectis salomonis.
De cibis mense eius. De multiplicatione equo=
rum eius. De parabolis et carminibus eius su=
per lignis a cedro usq; ad ysopum qui egreditur
de pariete. Caplm.iiij.

ERat autẽ rex salomon regnãs sup oẽm De princi=
israel:ꝛ hi pricipes quos habebat Aza pibus salo
rias filius sadoch sacerdotꝭ helioreph monis ꝛ p=
ꝛ abia filij sesa scribe. Josaphat filius fectis.
ahilud a cõmẽtarijs. Banaias fili⁹ ioiade sup ex
ercitũ. Sadoch autẽ et abiathar sacerdotes:aza
rias filius Nathan sup eos qui assistebant regi.
Sabud filius nathan sacerdos amicus regis : et
ahisar prepositus dom⁹ ꝛ adonirã filius abda su
per tributa. Habebat autẽ salomon duodeci pre
fectos super oẽm israel qui pbebant annonã re=
gi ꝛ domui eius. Per singulos enĩ menses in an
no:singuli necessaria ministrabant. Et hec nomi=
na eoꝝ. Benhur in monte effraim. Bendecar in
maces ꝛ in salebim ꝛ in bethsames ꝛ in helon ꝛ in
bethanan. Benesed in araboth. Ipsius eni erat
socho:ꝛ omis terra epher. Benab in adab cuius
omis nephador:taphet filiã salomonis habebat
vxorẽ. Bana filius ahilud regebat thanach ꝛ ma
geddo et universam Bethsan que est iuxta Sar
thana subter Jezrael a Bethsan usq; Abelmeu=

la e regiōe Jecmaam. Bengaber in ramoth Ga
laad habebat auothiair filij manasse in galaad.
Ipse erat in omni regione argob que est in basan
sexaginta ciuitatibus magnis atqꝫ muratis que
habebāt seras ereas. Abinadab filius addo pre=
erat in manaim. Achimaas ī neptalim: sed ⁊ ipse
habebat basemath filiam salomonis in coniugio
Banaa filius husi in aser ⁊ in baloth. Josaphat fi
lius pharue in ysachar. Semei filius hela in ben
iamin: gaber filius suri in terra galaad: ⁊ in terra
seon regis ammorrei: ⁊ og regis basan super om=
nia que erant in illa terra. Juda ⁊ israel innume
rabiles sicut arena maris in multitudine come=

C

De posses= sioībꝰ salo monis ⁊ ci borū appa ratu.

dentes ⁊ bibentes atqꝫ letantes. Salomon autē
erat in ditione sua habens omnia regna secum a
flumine terre philistijm vsqꝫ ad terminuz egypti
offerentium sibi munera ⁊ seruientium ei cunctis
diebus vite eius. Erat aūt cibus salomonis ꝑ dis
es singulos triginta chori simile: ⁊ sexaginta cho=
ri farine: decem boues pingues: ⁊ viginti boues
pascuales: et centum arietes: excepta venatione
ceruorū: capriarum atqꝫ bubalorum et auium alti
lium. Ipse enim obtinebat omnem regionez que
erat trans flumen quasi thapsa vsqꝫ ad gazam et
cunctos reges illarum regionū: ⁊ habebat pacez
ex omni parte in circuitu. Habitabatqꝫ iuda et is
rael absqꝫ timore vllo vnusqꝫsqꝫ sub vite sua ⁊ sub
ficu sua a dan vsqꝫ bersabee cunctis diebus salo=
monis. Et habebat salomon quadraginta milia
presepia equorum currilium: et duodecim milia
equestrium: nutriebātqꝫ eos supradicti regis pre
fecti: sed ⁊ necessaria mense regis salomonis cum

D

ingenti cura prebebāt in tēpore suo. Ordeū quo=
qꝫ ⁊ paleas equoꝝ ⁊ iumentorū deferebant in lo=

De sapien tia salomo nis.

cum vbi erat rex iuxta constitutū sibi. Dedit quo
qꝫ deus sapientiam salomoni ⁊ prudentiā multā
nimis ⁊ latitudinē cordis quasi arenam que est ī
littore maris. Et precedebat sapientia salomonis
sapientiam omniū orientaliū et egyptiorū ⁊ erat
sapientior cunctis hominibus. Sapientior ethā
ezraite ⁊ hemam ⁊ calchal ⁊ dorda filijs maol: et
erat nominatus in vniuersis gentibus ꝑ circuitum.

De nūero pabolaruz salomonis

Locutus est quoqꝫ salomō tria milia parabolas
⁊ fuerūt carmina eius quinqꝫ milia. Et disputauit
super lignis a cedro que est in libano vsqꝫ ad yso
pum q̄ egredit de pariete ⁊ disseruit de iumētis
⁊ volucribus ⁊ reptilibꝰ ⁊ piscibus. Et veniebant
de cunctis populis ad audiendā sapientiam salo
monis: et ab vniuersis regibus terre qui audie=
bant sapientiam eius.

C. L. S. Hyram mittit ad salomonem seruos su=
os. mittit salomon ad hyram regē. tyri ligna pe
tit ad edificandum domum domini: ideo merce=
dem promittit seruis. hyrem supergaudet incisi=
one lignorum postulata. cibos domui sue postu=
lat de numero artificum. Capitulum. v.

A

2. pal. 2. a. De cōfede ratione hy raz regꝭ ti= ri cuz salo= mone cōce

Misit quoqꝫ hyrā rex tyri seruos suos ad
salomonē. Audiuit em qꝫ ipsum vnxis=
sent regē sup israel ꝓ pr̄e eiꝰ: qr amicꝰ
fuerat hyrā dd oī tpe. Misit autez salo
mō ad hyrā dicēs. Tu scis volūtatē dd pr̄is mei:
⁊ qr nō poterat edificare domū noī dn̄i dei sui ꝓ=
pter bella iminētia ꝑ circuitum donec daret dn̄s
eos sub vestigio pedū eius. Nūc autē requiē de=
dit deus meꝰ michi ꝑ circuitū: ⁊ nō est sathan ne=
qꝫ occursus malus: quāobrē cogito edificare tem

dētꝭ ligna cedria ad edificiū tē pli.

plū noī dn̄i dei mei sicut locutus est dauid patri
meo dicens. Filius tuus quē dabo pro te sup soli=
uz tuū: ipse edificabit domū noī meo. Precipe igi

B

tur vt precidāt michi serui tui cedros de libano: ⁊
serui mei sint cū seruis tuis mercedē autē seruo=
rū tuorū dabo tibi quācunqꝫ petieris. Scis enim
quomodo nō est in populo meo vir qui nouerit li
gna cedere sicut sidonij. Cū ergo audisset hyraz
verba salomōis letatus est valde et ait. Benedi=
ctus dn̄s deus hodie qui dedit dauid filiū sapien
tissimū sup populū hūc plurimū. Et misit hyram
ad salomonē dicens. Audiui q̄cunqꝫ mādasti mi
chi. Ego faciā oēm voluntatē tuā in lignis cedri=

C

nis ⁊ abiegnis. Serui mei deponēt ea de libano
ad mare: et ego cōponā ea in ratibus in mari vsqꝫ
ad locū quem significaberis michi: et applicabo
ea tibi: et tu tolles ea. Prebebisqꝫ necessaria michi
vt dent cibꝰ domui mee. Itaqꝫ hyrā dabat salomo
ni ligna cedria ⁊ ligna abiegna: iuxta oēm volūta
tē eiꝰ. Salomon aūt prebebat hyraz viginti milia
choros tritici ī cibū domui eiꝰ: ⁊ viginti choros pu
rissimi olei. Hec tribuebat salomon hyrā ꝑ singu
los annos. Dedit quoqꝫ dn̄s sapientiā salomoni
sicut locutus est ei. Et erat pax inter hyrā et sa=
lomonē: et percusserūt ambo fedus. Elegitqꝫ rex

De opera= rijs tēpli.

salomō operarios de om̄i israel: ⁊ erat indictio tri

D

ginta milia viroꝝ. Mittebatqꝫ eos in libanū de=
cem milia ꝑ mēses singulos vicissim: ita vt duobꝰ
mensibus essent in domibꝰ suis. Et adonirē erat
super huiuscemodi indictionē. Fuerūt itaqꝫ salo
moni septuaginta milia eorum qui onera porta=
bant: ⁊ octoginta milia latomorum in mōte absqꝫ
prepositis qui preerant singulis operibus nume
ro trium milium et trecentorum precipientiū po
pulo: et his qui faciebāt opus. Precepitqꝫ rex vt
tollerent lapides grandes: lapides preciosos in
fundamentum tēpli: et quadrarent eos quos do
lauerunt cementarij salomonis ⁊ cementarij hy=
ram. Porro biblij prepar auerūt ligna et lapides
ad edificandam domum.

C. L. S. Describitur figura templi: et fabrica por
ticus eius. altare oraculi cum thuribulis intus
edificata. Capitulum. vj.

Factum est ergo quadringentesimo
et octogesimo anno egressionis filio=
rū israel de terra egypti in āno quar=
to mense zio. ipse est mensis secūdus
regni salomonis super israel edificare cepit do=
mū domino. Domꝰ autez quā edificabat rex salo
mō dn̄o habebat sexagita cubitos in lōgitudine
⁊ viginti cubitos ī latitudīe: ⁊ trigita cubitos ī alti=
tudine. Et porticus erat an̄ tēplū viginti cubitorū
lōgitudinis iuxta mēsurā latitudis tēpli: ⁊ habe=
bat decē cubitos latitudis an̄ faciē tēpli: fecitqꝫ ī
tēplo fenestras obliquas. Et edificauit sup parie
tē templi tabulata per gyrum in parietibꝰ domꝰ
per circuitum templi et oraculi: et fecit latera in
circuitu. Tabulatum quod subter erat quinqꝫ cu
bitos habebat latitudinis: et medium tabulatuz
sex cubitorū latitudinis: et tertiū tabulatū septez

A

De cōstru ctiōe tēpli et figura eius. 2. pal. 3. a.

habēs cubitos latitudinis. Trabes aūt posuit in
domo ꝑ circuitū forīsecus vt non hererent muris
templi. Domus aūt cū edificaret de lapidib⁹ do
latis atqꝫ ꝑfectis edificata est et malleus ⁊ secu=
ris ⁊ oīne ferramentū nō sunt audita i domo cuꝫ
B edificaret. Ostiū lateris medij in pariete erat do
mus dextre: ⁊ per cochleaꝫ ascendebāt in mediū
cenaculū: ⁊ a medio in tertiū. Et edificauit domū
⁊ cōsūmauit eā. Texit quoqꝫ domū laquearibus
cedrinis: ⁊ edificauit tabulatū sup oēꝫ domū quī=
qꝫ cubitis altitudinis: et operuit domū lignis ce=
drinis. Et factus est sermo dn̄i ad salomonem di
cens Domus hec quā edificas: si ambulaueris in
preceptis meis ⁊ iudicia mea feceris: et custodie
ris oīa mandata mea gradiēs per ea firmabo ser
monē meū tibi quē locutus sū ad dauid patrē tu
um: ⁊ habitabo in medio filiorū isrl̄: ⁊ nō derelin=
quā ppl̄m meū isrl̄. Igit edificauit salomō domū
⁊ cōsummauit eā. Et edificauit parietes domus
intrīsecus tabulatis cedrinis a pauimēto dom⁹
vsqꝫ ad sūmitatē parietuꝫ et vsqꝫ ad laquearia et
operuit lignis cedrinis intrinsecus: et texit paui=
mentū domus tabulis abiegnis. Edificauitqꝫ vi
ginti cubitorū ad posteriorē partē tēpli tabulata
cedrina a pauimēto vsqꝫ ad superiora: ⁊ fecit inte
riorē domū oraculi in sanctūsanctoꝝ. Porro qua
C draginta cubitorū erat ipsū tēplū pre forib⁹ ora=
culi: ⁊ cedro oīs domus intrinsecus vestiebat ha
bens tornaturas ⁊ iuncturas suas fabrefactas ⁊
celaturas eminētes. Oīa cedrinis tabulis vestie
bantur: nec oīno lapis apparere poterat in parie
De his q̄ erant īfra templum. te. Oraculum autem in medio domus in interio=
ri parte fecerat: vt poneret ibi archaꝫ federis do
mini. Porro oraculū habebat viginti cubitos lon
gitudinis ⁊ viginti cubitos latitudinis: ⁊ viginti
cubitos altitudinis: et operuit illud atqꝫ vestiuit
auro purissimo. Sed et altare vestiuit cedro. Do
mū quoqꝫ ante oraculū operuit auro purissimo: ⁊
affixit laminas clauis aureis. Nichil erat in tem=
plo qd̄ nō auro tegeretur Sed et totū altare ora
culi texit auro. Et fecit in oraculo duos cherubin
de lignis oliuaruꝫ decem cubitorum altitudinis.
Quinqꝫ cubitorum ala cherub vna: ⁊ quinqꝫ cubi
torum ala cherub altera id est decem cubitos ha
bentes a summitate ale vsqꝫ ad ale alterius sum=
mitatē. Decem quoqꝫ cubitorum erat cherub se=
cundus in mensura pari: ⁊ opus vnum erat i duo
bus cherubin id est altitudinē habebat vnus che
rub decē cubitoruꝫ: et similiter cherub secundus.
D Posuitqꝫ cherubin in medio tēpli interioris. Ex
tendebant autē alas suas cherubin et tangebat
ala vna parietem. ⁊ ala cherub secundi tangebat
parietem alterum: ale autem altere in media par
te templi seinuicē cōtingebant. Texit quoqꝫ che=
rubin auro. Et omnes parietes templi per circui
tū sculpsit varijs celaturis ⁊ torno. Et fecit in eis
cherubin ⁊ palmas ⁊ picturas varias quasi pro=
minentes de pariete et egredientes. Sed et pa=
uimentum domus texit auro intrinsecus ⁊ extrī=
secus Et in ingressu oraculi fecit duo ostiola de li
gnis oliuarum postesqꝫ angulorum quīqꝫ: et duo
ostia de lignis oliuarum. Et sculpsit in eis pictu=
ram cherubin et palmarum species anaglyfa val

de prominētia: ⁊ texit ea auro: ⁊ operuit tam che=
rubin ꝙ palmas ⁊ cetera auro. Fecitqꝫ in introi=
tu templi postes de lignis oliuarum quadrangu
latos: et duo ostia de lignis abiegnis altrinsecus
⁊ vtrunqꝫ ostium duplex erat: et seinuicem tenēs
a periebatur. Et sculpsit cherubin ⁊ palmas et ce
laturas valde eminentes: operuitqꝫ omnia lami
nis aureis opere quadro ad regulam. Et edifica
uit atrium interius tribus ordinibus lapidū po=
litoruꝫ: ⁊ vno ordine lignorum cedri. Anno quar
to fundata est domus dn̄i in mense zio: ⁊ in anno
vndecimo mense etul: ipse est mēsis octauus: per=
fecta est domus in omni opere suo: ⁊ in vniuersis
vtēsilib⁹. Edificauitqꝫ eā ānis septē.

¶ C. S. De domo Salomonis edificata trede=
cim annis. De domo saltus. De domo filie pha=
raonis. De hyram artifice erario. De duabus co
lumnis. De mari fusili. De basibus eneis. De late
ribus. De vasis templi. De mensa aurea. De can=
delabro aureo. Capl̄m. vij.

Domū aūt suā edificauit salomō trede= B
cim ānis: ⁊ ad perfectū vsqꝫ ꝑduxit Edi De cōstru=
ficauit quoqꝫ domū saltus libani centū ctiōe salo=
cubitoꝝ lōgitudinis: ⁊ quinquagīta cu= mōis ⁊ do=
bitoꝝ latitudinis: ⁊ trigīta cubitorū altitudinis: mus liba=
et quattuor deābulatoria īter colūnas cedrinas. ni.
Ligna quippe cedrina exciderat in colūnas: ⁊ ta
bulatis cedrinis vestiuit totā camerā q̄ quadra=
gintaquinqꝫ colūnis sustentabat. Unus autē or=
do habebat colūnas q̄ndeci ꝯtra seiuicē positas
⁊ e regione se respiciētes equali spacio inter colū
nas: ⁊ sup colūnas quadrāgulata ligna in cūctis
equalia. Et porticū colūnarū fecit q̄nquagīta cu
bitoꝝ lōgitudinis: ⁊ triginta cubitoꝝ latitudinis
⁊ alterā porticū in facie maioris porticus ⁊ colū=
nas ⁊ epystilia sup colūnas fecit. Porticū quoqꝫ
solij in qua tribunal est: fecit ⁊ texit lignis cedri=
nis a pauimento vsqꝫ ad summitatē et domūcula
in qua sedebat ad iudicandū: erat in media por=
ticu simili opere. Domū quoqꝫ fecit filie pharao=
nis quā vxorē duxerat salomon: tali ope quali et B
hāc porticū. Oīa lapidib⁹ ꝓciosis qui ad normaꝫ De domo
quādā atqꝫ mēsurā: tā intrinsecus ꝙ extrinsecus filie phara
serrati erāt a fūdamēto vsqꝫ ad sūmitatē parietū onis.
⁊ itrīsec⁹ vsqꝫ ad atriū maius. Fūdamēta autē de
lapidib⁹ ꝓciosis lapidib⁹ magnis deceꝫ siue octo
cubitorū: et desup lapides ꝓciosi equalis mēsure
secti erāt: similiterqꝫ de cedro. Et atriū maius ro
tundū triū ordinū de lapidib⁹ sectis et vni⁹ ordi
nis: de dolata cedro: necnō ⁊ in atrio domus dn̄i
interiori: ⁊ in porticu domus. Misit quoqꝫ rex sa=
lomō ⁊ tulit hyrā de tyro filiū mulieris vidue de
tribu neptali patre tyrio artificē erariū ⁊ plenuꝫ
sapientia ⁊ itelligētia ⁊ doctrina ad faciēdū oīne
opus ex ere. Qui cū venisset ad regē salomonem
fecit oīne opus eius: ⁊ finxit duas colūnas ereas
decē ⁊ octo cubitoꝝ altitudinis colūnā vnā: et li=
nea duodecim cubitorum ambiebat columnam
vtrāqꝫ. Duo quoqꝫ capitella fecit que ponerētur
sup capita columnarum fusilia ex ere: quinqꝫ cu= C
bitorum altitudinis capitellum vnum: et quinqꝫ
cubitorum altitudinis capitellū alteꝝ: ⁊ quasi in
modum rhetis ⁊ cathenaꝝ sibiīuiceꝫ miro ope=

re cõtextarũ. Utrũqꝫ capitellũ columnarū fusile
erat. Septena versuũ rhetiacula i capitello vno:
⁊ septena rhetiacula in capitello altero. Et perfe
cit colũnas et duos ordines per circuitum retia=
culorũ singulorum vt tegerent capitella que erãt
super sũmitatẽ malogranatorum. Eodẽ modo fe
cit ⁊ capitello scðo. Capitella aũt q̃ erãt super ca
pita colũnaꝝ q̃si ope lilij fabricata erant in porti
cu q̃ttuor cubitoꝝ: ⁊ rursum alia capitella in sum=
mitate colũnarũ desup iuxta mensurã colũne cõ=
tra retiacula. Malogranatorũ autẽ ducenti ordi
nes erant in circuitu capitelli secundi. Et statuit
duas colũnas in porticu tẽpli. Cũqꝫ statuisset co
lũnã dexterã: vocauit eam nomine Ioachin. Silr
erexit colũnam scðam: ⁊ vocauit nomẽ eius boaz
Et super capita colũnarum in modum lilij posuit:
D perfecũqꝫ est opus columnarũ. Fecit q̃qꝫ mare fu
sile decẽ cubitorũ a labio vsqꝫ ad labiũ rotũdũ in
circuitu. Quinqꝫ cubitoꝝ altitudo eiꝰ: ⁊ retiacula tri
ginta cubitoꝝ cingebat illud p circuitum: ⁊ sculptu
ra subter labiũ circuibat illud decẽ cubitis ambi=
ens mare. Duo ordines sculpturaꝝ histriatarum
erãt fusiles: ⁊ stabãt sup duodecim boues. E qbꝰ
tres respiciebãt ad aqlonẽ: ⁊ tres ad occidẽtem: ⁊
tres ad meridiẽ: ⁊ tres ad orientẽ: ⁊ mare sup eos
desup erat: quoꝝ posteriora vniuersa intrinsecus
latitabãt. Grossitudo aũt luteris triũ vnciarũ erat
labiumqꝫ eius q̃si labiũ calicis: ⁊ foliũ repãdi lilij
Duo milia batos capiebat: ⁊ tria milia metretas
E Et fecit decẽ bases eneas q̃ttuor cubitoꝝ lõgitu
dinis bases singulas: ⁊ q̃ttuor cubitoꝝ latitudis:
⁊ triũ cubitoꝝ altitudinis: ⁊ ipm opꝰ basium inter
rasile erat. Et sculpture inter iuncturas et iter co
ronulas ⁊ plectas: leones et boues et cherubin: ⁊
in iũcturis similiter desup. Et subter leones ⁊ bo
ues quasi lora ex ere depẽdẽtia: ⁊ q̃ttuor rote per
bases singulas ⁊ axes erei et p quattuor ptes q̃si
hũeruli subt' luterã fusiles ɔtra seinuicẽ respectã
tes. Os quoqꝫ luteris itrinsecꝰ erat in capitis sũ=
mitate: ⁊ qð forinsecꝰ apparebat vniꝰ cubiti erat
totũ rotundũ: pariterqꝫ habebat vnũ cubitũ ⁊ di
midiũ. In angulis aũt colũnarum varie celature
erant: ⁊ media inter columnia quadrata nõ rotũ
da. Quattuor quoqꝫ rote que per quattuor angu
los basis erant coherebãt sibi subter basim. Una
rota habebat altitudinis cubitum ⁊ semis. Tales
autẽ rote erãt quales solent i curru fieri. Et axes
earum ⁊ radij ⁊ canti ⁊ modioli oĩa fusilia. Nã et hu
meruli illi quattuor p singulos angulos basis vni
us ex ipsa basi fusiles ⁊ coniuncti erant. In sũmita
te aũt basis erat q̃dã rotũditas vniꝰ ⁊ dimidij cu
biti ita fabrefacta vt luter desup posset iponi: hñs
celaturas suas variasqꝫ sculpturas ex semetipsa
Sculpsit quoqꝫ in tabulatis illis que erãt ex ere:
⁊ in angulis cherubin ⁊ leones ⁊ palmas quasi in
similitudinẽ hoĩs stantis vt non celata sed appo=
F sita per circuitũ viderent'. In hũc modũ fecit de=
cẽ bases: fusura vna ⁊ mẽsura sculpturaqꝫ cõsimi
li. Fecit quoqꝫ decem luteres eneos. Quadragin
ta batos capiebat luter vnus: eratqꝫ quattuor cu
bitorũ. Singulosqꝫ luteres per singulas .i. decem
bases posuit ⁊ constituit decem bases: quinqꝫ ad
dexteram partem templi: ⁊ quinqꝫ ad sinistram.

Mare autẽ posuit ad dexterã partem templi cõ=
tra orientem ad meridiem. Fecit ergo hyram le=
betes et scutras ⁊ amulas ⁊ perfecit omne opus
regis salomonis in tẽplo dñi colũnas duas: et fu
niculos capitellorũ sup capitella colũnarũ duos
⁊ retiacula duo: vt opperirent duos funiculos q̃
erant super capita colũnarũ ⁊ malogranata qua
dringenta in duobus retiaculis duos versus ma
logranatorum in retiaculis singulis ad operiẽ=
dos funiculos capitellorum qui erant super ca
pita columnarũ: et bases decẽ: ⁊ luteres decẽ sup
bases et mare vnũ: ⁊ boues duodecim subter ma
re: ⁊ lebetes ⁊ scutras ⁊ amulas. Oĩa vasa q̃ fecit
hyram regi salomoni in domo dñi de auricalco G
erant. In cãpestri regione iordanis fudit ea rex
in argillosa terra inter sochot ⁊ sarthan: et posu=
it salomon oĩa vasa in domo dñi. Propter multi= De vasis
tudinẽ autem nimiã non erat pondus eris. Fecit templi.
qꝫ salomon omĩa vasa in domo dñi altare aureum
⁊ mensam super quã ponerentur panes ꝓpositio
nis auream: et candelabra aurea quinqꝫ ad dex=
teram ⁊ quinqꝫ ad sinistram contra oraculum ex
auro puro: ⁊ quasi lilij flores et lucernas desuper
aureas ⁊ forcipes aureos ⁊ hydrias: ⁊ fuscinulas
⁊ phialas ⁊ mortariola: ⁊ thuribula de auro puris
simo. Et cardines ostiorum domus interioris san= 2.par.5.a.
cti sanctorũ ⁊ ostiorũ domꝰ templi ex auro erant.
Et perfecit omne opus quod faciebat salomõ in
domo dñi: ⁊ intulit q̃ sanctificauerat dauid pater
suus: argentum et aurũ et vasa reposuitqꝫ in the=
zauris domus domini.

C. S. Archa introducitur in tẽplo. nebula im=
plet domum. salomon benedicit templum. post
hoc orat vt exaudiantur orantes in templo. Sur
gens quidam ab oratiõe benedicit omni ecclesie
israel et eos instruit. immolantur victime et fit fe
stiuitas celebris. Capitulum. viij. A

Tunc cõgregati sunt omẽs maiores na 2.par.5.a.
tu israel cum principibus tribuum ⁊ du De delati=
ces familiarum filiorum israel ad regẽ one arche
salomonẽ in hierusalem vt deferrent ar dñi i tẽpiũ
cham federis dñi de ciuitate dauid: id est de syõ. nouiter cõ
Conueniteqꝫ ad regem salomonem vniuersus is= structum p
rael in mense bethanim in solẽni die ipse est men salomonẽ.
sis septimus. Ueneruntqꝫ senes de israel et tule=
runt archam sacerdotes ⁊ portauerũt archã dñi
⁊ tabernaculũ federis: et oĩa vasa sanctuarij que
erant in tabernaculo et ferebant ea sacerdotes ⁊
leuite. Rex autem salomon et omnis multitudo
israel que conuenerat ad eum gradiebatur cum
illo ante archam: ⁊ imolabãt oues ⁊ boues absqꝫ
estimatione ⁊ numero. Et intulerunt sacerdotes
archam federis domini in locum suum in oracu=
lum templi in sanctũsanctorum subter alas che=
rubin. Siquidem cherubin expandebant alas
subter locum arche: ⁊ protegebant archam ⁊ ve=
ctes eius desuper. Cũqꝫ eminerẽt vectes ⁊ appa
rerent summitates eorum foris sanctuariũ ante
oraculum: non apparebant vltra extrinsecus: qui B
et fuerunt ibi vsqꝫ in presentẽ diem. In archa aũt
non erat aliud nisi due tabule lapidee quas po=
suerat in ea moyses in oreb quando pepigit do=
minus fedus cũ filijs israel cum egrederentur de

De nebula iplente domū i aduētu arche.

Bñdictio tēpli p salomonem.
2. par. 6. a.

terra egypti. Factū est aūt cū exissēt sacerdotes
de sāctuario: nebula impleuit domū dñi: ⁊ nō poterāt sacerdotes stare ⁊ ministrare ꝓpter nebulā
Impleuerat eñi glīa dñi domū dñi. Tūc ait salomon. Dñs dixit vt habitaret in nebula. Edificās
edificaui domū ⁊ habitaculū tuū firmissimū soliū
tuū in sempiternū. Cōuertitq; rex faciē suā et benedixit oī ecclesie israel. Omnis enim ecclesia israel stabat. Et ait salomon. Benedictus dñs deus
israel qui locutus est ore suo ad dauid patrē meū
et in manibus eius ꝑfecit dicens. A die qua eduxi populū meum israel de egypto: non elegi ciuitatem de vniuersis tribubus israel: vt edificaret
domus et esset nomen meū ibi sed elegi dauid vt
esset sup populum meū israel. Voluitq; dauid pater me⁹ edificare domū noi dñi dei isrl: ⁊ ait dñs
ad dauid patrē meū. Q꞉ cogitasti i corde tuo edificare domū noi meo: bene fecisti hocipsum mente tractans. Veruntñ tu non edificabis michi domū: sed filius tuus qui egredietur de renib⁹ tuis
ipse edificabit domum noi meo. Cōfirmauit dñs
sermonem suum quem locutus est: stetiq; pro dauid patre meo et sedi super thronum israel sicut
locutus est dominus: et edificaui domum nomini domini dei israel: et constitui ibi locum arche
in qua fedus domini est quod percussit cū patribus nostris quando egressi sunt de terra egypti.

Oro p exauditione orantiū in templo.

Stetit aūt salomon ante altare dñi in conspectu
ecclesie israel: et expandit manus suas in celū et
ait. Dñe deus israel non est similis tui deus in celo desuper ⁊ sup terrā deorsum: q custodis pactū
et miam seruis tuis qui ambulant corā te in toto
corde suo: qui custodisti s̄uo tuo dauid patri meo
q locutus es ei. Ore locutus es ⁊ manibus perfecisti: vt hec dies probat. Nunc igitur dñe deus israel ꝯserua famulo tuo dauid patri meo que locutus es ei dicens. Non auferetur de te vir corā
me q sedeat sup thronū israel: ita tamē si custodierint filij tui viā suam vt ambulent corā me sicut tu
ambulasti in conspectu meo. Et nūc dñe deus israel firmentur verba tua que locut⁹ es seruo tuo
dauid patri meo. Ergo ne putādū est ꝙ vere dñs
habitet sup terrā. Si eni celū ⁊ celi celorū te capere nō possunt: quantomagis domus hec quā edificaui. Sed respice ad orationē serui tui ⁊ ad preces eius dñe deus meus. Audi hymnū ⁊ orationē quā seruus tu⁹ orat corā te hodie: vt sint oculi
tui aperti sup domū hāc nocte ac die sup domum
de qua dixisti: erit nomē meū ibi vt exaudias orationē meā quā orat in loco isto ad te seru⁹ tuus vt
exaudias deꝑcationē serui tui ⁊ ppli tui israel qđ
cūq; orauerit i loco isto: ⁊ exaudies i loco habitaculi tui in celo ⁊ cū exaudieris ꝓpiti⁹ eris. Si peccauerit homo in ꝓximū suū: ⁊ habuerit aliquod

D
De iuramēto i ecclia.
2. par. 6. d.

iuramentū quo teneat astrictus: ⁊ venerit ꝓpter
iuramētū corā altari tuo in domū tuā: tu exaudies i celo: ⁊ facies ⁊ iudicabis seruos tuos: condēnans impiū: ⁊ reddēs viā suā sup caput ei⁹. iustificansq; iustū ⁊ retribuēs ei ſm iusticiā suā. Si fugerit ppl̄us tu⁹ isrl inimicos suos: qz peccaturus

De exauditione penitentium.

ē tibi: ⁊ agētes penitētiā ⁊ cōfitētes noi tuo: venerint ⁊ adorauerit ⁊ deprecati fuerit in domo hac:
exaudi i celo: et dimitte peccatū ppli tui isrl: et reduces eos in terrā quā dedisti patribus eorū. Si

Contra siccitatē t're.

clausū fuerit celū ⁊ nō pluerit ꝓpter peccata eoꝝ
⁊ orantes in loco isto penitentiā egerint noi tuo:
⁊ a pctis suis cōuersi fuerint ꝓpter afflictionē suam: exaudi eos in celo: ⁊ dimitte peccata seruorū
tuoꝝ et ppli tui israel: ⁊ ostende eis viā bonā per
quā ambulent: et da pluuiā sup terrā quā dedisti
populo tuo in possessionē. Fames si oborta fuerit

Contra famē.

in terra. aut pestilētia: aut corruptus aer: aut erugo aut locusta: vel rubigo: ⁊ afflixerit eū inimicus
eius portas obsidēs: oīs plaga vniuersa infirmitas: cuncta deuoratio ⁊ imprecatio que acciderit
oī homini de pplo tuo isrl si quis cognouerit plagā cordis sui ⁊ expāderit man⁹ suas in domo hac
tu exaudies in celo in loco habitationis tue. ⁊ repropitiaberis ⁊ facies vt des vnicuiq; ſcđm oīs
vias suas sicut videris cor eius: quia tu nosti sol⁹
cor oīm filioꝝ hoim vt timeant te cunctis diebus
quibus viuunt super faciem terre quā dedisti patribus nostris. Insuper et alienigena qui non est

E
De exauditione alienigene.

de populo tuo israel cum venerit de terra longinqua propter nomen tuū. audietur enim nomē tuum magnū ⁊ manus tua fortis ⁊ brachiū tuū extentū vbicunq;. Cum venerit ergo et orauerit in
hoc loco tu exaudies in celo in firmamento habitaculi tui: et facies omnia pro quibus inuocauerit te alienigena: vt discāt vniuersi ppli terrarum
nomē tuū timere: sicut ppl̄s tu⁹ isrl ⁊ ꝓbēt q noIn
mē tuū inuocatū ē sup domū hāc quā edificaui. Si

Exauditio p victoria belli.

egressus fuerit ppl̄s ad bellū ꝯtra inimicos suos
ꝑ viā quocūq; miseris eos: orabūt te cōtra viā ciuitatis quā elegisti. ⁊ ꝯtra domū quam edificaui
noi tuo: ⁊ exaudies in celo oratōes eoꝝ: ⁊ p̄ces eorū ⁊ facies iudiciū eoꝝ. Q꞉ si peccauerit tibi (non

2. par. 6. g.
Eccl. g. c.
1. io. 1. d.

est eni hō q nō peccet) ⁊ iratus tradideris eos inimicis suis: ⁊ captiui ducti fuerint i terrā inimicorū lōge vel ꝓpe ⁊ egerit penitētiā in corde suo in
loco captiuitatis: ⁊ ꝯuersi deꝑcati te fuerit i captiuitate sua dicētes: peccauim⁹ iniq egim⁹: ipie gessim⁹ ⁊ reuersi fuerit ad te in vniuerso corde suo: ⁊

Daniel. 3. c

tota aīa sua in terra inimicoꝝ suoꝝ ad quā captiui ducti fuerint: ⁊ orauerit te contra viā terre sue
quā dedisti pr̄ibus eoꝝ ⁊ ciuitat꞉ quā elegisti ⁊ tēpli qđ edificaui noi tuo: exaudies i celo i firmamēto solij tui orōnes eoꝝ ⁊ p̄ces eoꝝ: ⁊ facies iudiciū eoꝝ: ⁊ ꝓpitiaber꞉ pplo tuo q peccauit tibi: ⁊ oibus iniqtatib⁹ eoꝝ qb⁹ p̄uaricati sūt i te: ⁊ dabis
miam corā eis q eos captiuos habuerint vt misereantur eis. Popul⁹ enim tu⁹ est ⁊ hereditas tua

F

quos eduxisti de terra egypti de medio fornacis
ferree vt sint ocli tui aperti ad deꝑcationē serui
tui ⁊ ppli tui isrl: ⁊ exaudies eos i vniuersis ꝓ quibus inuocauerit te. Tu eni separasti eos tibi in hereditatē de vniuersis pplis terre: sicut locut⁹ es
ꝑ moysen seruū tuum qñ eduxisti patres nr̄os de
egypto dñe deus. Factum est autem cū complesset salomon orans dñm omnem orationem et deprecationem hanc surrexit de conspectu altaris

Bñdictio salomonis supra ecclesiam israel

domini. Vtrunq; enim genu in terram fixerat et
manus expanderat ad celum. Stetit ergo et benedixit omni ecclesie israel voce magna dicens.
Benedictus dñs deus qui dedit requiē populo
suo israel iuxta omnia que locutus est. Non cecidit

dit ne vnus quidē sermo ex omnibus bonis que locutus est per moysen seruum suū. Sit dn̄s de⁹ noster nobiscum sicut fuit cum patribus nostris non derelinquens nos neq̄ proijciens sed incli= net corda nostra ad se vt ambulemus in vniuer= sis vijs eius et custodiamus mandata eius ⁊ ceri monias ⁊ iudicia quecunq̄ mandauit patribus nostris: ⁊ sint sermones mei isti quibus deprecat⁹ sum corā dn̄o appropinquantes dn̄o deo nostro die ac nocte vt faciat iudiciū seruo suo ⁊ pp̄lo suo israel p singulos dies vt sciāt oēs populi terre q: dn̄s ipse est deus: et nō est vltra absq̄ eo. Sit quo q̄ cor nostrum perfectuz cum dn̄o deo nostro: vt ambulemus in decretis eius ⁊ custodiamus mā= data eius: sicut et hodie. Igitur rex ⁊ oīs isrl̄ cum eo imolabant victimas coram dn̄o. Mactauitq̄ salomon hostias pacificas quas immolauit dn̄o: boum vigintiduo milia et ouium centum viginti milia. Et dedicauerunt tēplū dn̄i rex ⁊ filij israel. In die illa sanctificauit rex mediuz atrij qđ erat ante domū dn̄i. Fecit quippe holocaustū ibi ⁊ sa= crificium ⁊ adipē pacificorum quoniā altare ere= um qđ erat coram dn̄o minus erat: ⁊ capere non poterat holocaustū ⁊ sacrificium ⁊ adipem paci= ficorum. Fecit ergo salomon in tempore illo festi uitatem celebrē: ⁊ omis israel cum eo multitudo magna ab introitu emath vsq̄ ad riuū egypti co ram dn̄o deo nostro septem diebus ⁊ septē dieb⁹ id est quattuordecim dieb⁹ ⁊ in die octauo dimi= sit populos. Qui benedicentes regi profecti sunt in tabernacula sua letantes et alacri corde super omnibus bonis q̄ fecerat dn̄s dauid seruo suo: et israel populo suo.

G
Immolāt victime et dedicatur. templū fe= stiuitate celebri.

C. S. De apparitiōe secūda dn̄i ad salomonē. de oppidis datis hyram a salomone. pharao dat iasem in dotem filie. Salomon edificat ciuitates oī isrl̄ excepto. facit tributarios de filijs isrl̄ nemi nem seruire constituit: classem mittit in ophir ad aurum reportandum. ix

A
2. pal. 7. c.
Secunda appitio do mini ad sa lomonem cuilsit pro= missio peti tionuz ob= seruātibus legem.

Factum est aūt cuz perfecisset salomon edificium domus dn̄i ⁊ edificiuz regis ⁊ omne quod operauerat ⁊ voluerat fa cere apparuit ei dn̄s secūdo sicut appa ruerat ei in gabaon. Dixitq̄ dn̄s ad eū. Exaudi= ui orationem tuam ⁊ deprecationem tuā quā de= precatus es corā me: sanctificaui domū hāc quaz edificasti vt ponerem nomen meum ibi in sempi= ternū: ⁊ erunt oculi mei et cor meū ibi cunctis die bus. Tu quoq̄ si ambulaueris corā me sicut am= bulauit pater tu⁹ in simplicitate cordis et in equi tate: ⁊ feceris oīa que precepi tibi et iudicia mea seruaueris et legitima mea: ponam thronū regni tui sup israel in sempiternū sicut locutus sum dđ patri tuo dicens: nō auferetur vir de genere tuo de solio israel. Si autez auersione auersi fueritis vos ⁊ filij vestri nō sequētes me nec custodientes mādata mea ⁊ cerimonias quas proposui vobis sed abieritis et colueritis deos alienos ⁊ adora= ueritis eos auferaz israel de superficie terre quā dedi eis: ⁊ tēplū qđ sanctificaui noī meo pijciam a conspectu meo. eritq̄ israel in prouerbiuz et in fabulā cunctis pp̄lis: ⁊ domus hec erit in exēplū Oīs qui transierit p eā: stupebit ⁊ sibilabit ⁊ dicet

B

Quare fecit dn̄s sic terre huic ⁊ domui huic. Et rn̄debūt. Qr dereliquerūt dn̄m deū suū q̄ eduxit pr̄es eoꝝ de t̄ra egypti: ⁊ secuti sūt deos alienos ⁊ coluerunt eos: ⁊ adorauerūt eos: idcirco induxit dn̄s sup eos oē malū hoc. Expletis aūt ānis vigi ti postq̄ edificauerat salomō duas domos. i. do= mū dn̄i ⁊ domū regis: hyram rege tyri prebente salomoni ligna cedrina ⁊ abiegna ⁊ auruz iuxta omne quod opus habuerat: tunc dedit salomon hyram vigiti oppida i terra galilee. Et egressus est hyram de tyro vt videret oppida que dederat ei salomō et non placuerūt ei. ⁊ ait. Heccine sunt ciuitates quas dedisti michi frater. Et appella= uit eas terram chabul vsq̄ in diez hanc. Misit er go hyram ad regem salomonem centum viginti talenta auri. Hec est sūma expensaꝝ quā obtulit salomoni rex ad edificandā domū dn̄i et domuz suam ⁊ mello et murum hierusalem et heser ⁊ ma geddo et gazer. Pharao rex egypti ascendit ⁊ ce pit gazer succenditq̄ eam igni: ⁊ chananeum qui habitabat in ciuitate interfecit et dedit eaz in do tem filie sue vxori salomonis. Edificauit ergo sa= lomon gazer ⁊ bethorō inferiorē et baalad ⁊ pal mirā in terra solitudinis ⁊ omnes vicos qui ad se pertinebant: ⁊ erant absq̄ muro muniuit et ciui= tates curruuz ⁊ ciuitates equitum ⁊ quodcūq̄ ei placuit: vt edificaret i hierl̄m ⁊ in libano ⁊ in omi terra potestatis sue. Uniuersū pp̄lz q̄ remāserat de āmorreis ⁊ de etheis ⁊ pherezeis ⁊ eueis ⁊ ie= buseis: q̄ nō sūt de filijs isrl̄. Hoꝝ filios q̄ remāse= rant in terra quos. s. nō potuerāt filij isrl̄ extermi nare fecit salomon tributarios vsq̄ in diē hāc De filijs aūt isrl̄ nō ꝯstituit salomō seruire quēq̄: sed erāt viri bellatores ⁊ ministri ei⁹ ⁊ pricipes et du ces ⁊ prefecti curruū ⁊ equoꝝ. Erāt aūt pricipes sup oīa opa salomonis p̄positi quingēti quinq̄gi= ta qui habebāt subiectū pp̄lm: ⁊ statutis operib⁹ iperabāt. Filia autē pharaonis ascēdit de ciuita= te dauid in domū suā quā edificauerat ei salomō Tūc edificauit mello. Offerebat quoq̄ salomon tribus vicib⁹ p annos singulos holocausta ⁊ pa= cificas victimas sup altare qđ edificauerat dn̄o ⁊ adolebat thymiama coraz dn̄o. Perfectūq̄ est tēpluz. Classem quoq̄ fecit rex salomon in asion gaber q̄ est iuxta haylaz in littore maris rubri: in terra idumee. Misitq̄ hyrā in classe illa suos su= os viros nauticos ⁊ gnaros maris cū seruis salo monis. Qui cū venissent in ophir sumptū īde au rū q̄dringentoꝝ viginti talentorū detulerunt ad regem salomonem.

Deu. 29. c.
Hier. 22. c.

2. pal. 8. a.
Salomon dat hyraz regi vigin= ti oppida.
C

Pharao dat dotem vxori salo= monis.

Alienige= ne ⁊ filij is= rael fiūt tri butarij.
D

De prepo= sitis salo= monis.

De classe salomonis

C. S. Uenit regia saba ihrl̄z ⁊ obstupescit. dat ⁊ accipit mūera fecit rex salomō ducēta scuta au= rea ⁊ thronū eburneū. de classe regis ⁊ abundan tia ⁊ equis. x

Sed ⁊ regina saba audita fama salomo nis: i noīe dn̄i venit tēptare eū i eni gmatib⁹. Et ingressa hierl̄m multo cū cōitatu ⁊ diuitijs camelis portātib⁹ aro mata: ⁊ aurū infinitū nimis: ⁊ gēmas p̄ciosas: ve= nit ad regē salomonē: ⁊ locuta est ei vniuersa que habebat i corde suo. Et docuit eā salomō oīa ver ba que ꝓposuit. Non fuit sermo qui regez posset latere ⁊ nō responderet ei. Uidens autez regina

A
De regina saba veniē te ad salo= monem.
2. pal. 9. a.
Mathei. 12. d.
Luce. 11. d.

Regina saba admiratur sapientiã salomonis diuicias et magnificẽtiã.

saba oẽm sapientiã salomonis ⁊ domũ quã edifi-
cauerat ⁊ cibos mense eius ⁊ habitacula seruorũ
⁊ ordines ministrantiũ: vestesq; eorũ: et picernas
⁊ holocausta que offerebat in domo dñi: non ha-
bebat vltra spiritũ. dixitq; ad regẽ. Uerus est ser
mo quẽ audiui in terra mea super sermonibus tu
is ⁊ super sapientia tua: ⁊ nõ credebã narrantib⁹
michi: donec ipsa veni ⁊ vidi oculis meis ⁊ proba
ui ꝙ media pars michi nunciata non fuerit. Ma
B
ior est sapientia ⁊ opera tua q̃ rumor quẽ audiui
Beati viri tui ⁊ beati serui tui qui hic stãt corã te
semper: ⁊ audiunt sapientiã tuam. Sit dñs deus
tuus benedictus cui cõplacuisti: ⁊ posuit te super
thronũ israel: eo ꝙ dilexerit dñs israel i sempiter
nũ ⁊ constituit te regem vt faceres iudicium ⁊ iu-
sticiam. Dedit ergo regi centũ viginti talenta au
ri: ⁊ aromata multa nimis ⁊ gemmas preciosas.
Non sunt allata vltra aromata tam multa q̃ ea
C
que dedit regina saba regi salomoni. Sz ⁊ classis
hyram q̃ portabat aurũ de ophir attulit ex ophir
ligna tina multa nimis ⁊ gemmas preciosas. Fe
citq; rex de lignis tinis fulcra domus dñi et do-
mus regie et cytharas lyrasq; cantoribus. Non
sũt allata huiuscemodi ligna tina neq; visa vsq; in
presentẽ diem. Rex autẽ salomon dedit regine sa
ba omnia que voluit ⁊ petiuit ab eo exceptis his
que vltro obtulerat ei munere regio. Que reuer
sa est ⁊ abijt in terram suaz cum seruis suis. Erat
põdus auri qđ offerebatur salomoni per annos
singulos sexcentorum sexagintasex talentorum
auri: excepto eo qđ offerebãt viri qui super vecti-
galia erant ⁊ negociatores: vniuersiq; scuta ven-
dentes: et omnes reges arabie: ducesq; terre. Fe
cit quoq; rex salomon ducenta scuta de auro pu-
rissimo. Sexcentos auri siclos dedit laminas scu
ti vnius: ⁊ trecẽtas peltas ex auro probato. Tre
centeq; mine auri vnam peltam vestiebant. Po-
suitq; eas rex in domo saltus libani. Fecit etiam
rex salomon thronum de ebore grandem ⁊ vesti-
uit eum auro fuluo nimis qui habebat sex grad⁹.
Et summitas throni rotunda erat in parte poste
riori: et due manus hinc atq; inde tenẽtes sedile:
et duo leones stabãt iuxta man⁹ singulas: ⁊ duo-
decim leonculi stãtes sup sex gradus hinc atq; in
D
de. Non est factum tale opus in vniuersis regnis
Sz et omnia vasa de quibus potabat rex salomon
erãt aurea ⁊ vniuersa supellex domus saltus li-
bani de auro purissimo. Non erat argẽtũ nec ali-
cuius precij putabatur in diebus salomõis quia
classis regis per mare cũ classe hyram semel per
tres annos ibat in tharsis deferens inde aurum
et argentũ ⁊ dẽtes elephantorũ ⁊ simias ⁊ pauos
2. Paral. 9. c.
Magnificatus est ergo rex salomon super oẽs re
ges terre diuitijs ⁊ sapiẽtia. Et vniuersa terra de
siderabat vultũ salomõis vt audiret sapiẽtiã ei⁹
quã dederat de⁹ i corde ei⁹. Et singuli deferebãt
ei munera: vasa argentea ⁊ aurea: vestes ⁊ arma
bellica. aromata quoq; et equos ⁊ mulos per an-
nos singulos. Congregauitq; salomon currus ⁊
equites: ⁊ facti sunt ei mille quadrigenti currus:
⁊ duodeci milia equituz: et disposuit eos p ciuita
tes munitas et cũ rege in hierlm. fecitq; vt tanta
esset abũdãtia argẽti in hierlm quãta ⁊ lapidũ et
cedrorum prebuit multitudinẽ quasi sicomoros
que nascuntur in campestribus. Et educebantur
equi salomoni de egypto et de choa. Negociato-
res enim regis emebant de choa et statuto p̃cio
perducebãt. Egrediebat̃ autẽ quadriga ex egy-
pto sexcẽtis siclis argẽti: ⁊ equos cẽtũ quiquagi-
ta. Atq; in hũc modũ cũcti reges etheorũ ⁊ syrie
equos venundabant.

C.S. De septingẽtis vxorib⁹ ⁊ trecẽtis cõcubi
nis regis p quas salomon p̃uaricat⁹ est. cõminat̃
ei dñs ⁊ suscitat aduersarios ei adad razon ⁊ hie
roboã. de cõcussiõe regni. de ahia ꝓpheta ad hie
roboã misso. salomon voluit iterficere hieroboaz
sed fugit. de morte salomonis. xj

Rex autem salomõ adamauit mulieres
alienigenas multas: filiam quoq; pha
raonis ⁊ moabitidas et ammonitidas
idumeas ⁊ sydonias et ceteas: de gẽ
tibus super quib⁹ dixit dñs filijs israel. Nõ ingre
A
Numerus vxorum et concubinarũ salomonis p eas idolatrãt̃. Eccl. 47. c Exo. 34. d. Can. 6. c.
dimini ad eas: neq; de illis ingredientur ad ve-
stras. Certissime enim auertẽt corda vestra: vt se
quamini deos earum. His itaq; copulatus est sa
lomon ardentissimo amore. Fueruntq; ei vxores
quasi regine septingente: et concubine trecente.
Et auerterunt mulieres cor eius. Cumq; iam es-
set senex deprauatuz est cor eius per mulieres: vt
sequeretur deos alienos: nec erat cor eius perfe-
ctum cum dño deo suo sicut cor dauid patris ei⁹.
Sed colebat salomon astherthen deã sidoniorum
⁊ chamos deum moabitarum: et moloch idolum
ammonitarũ. Fecitq; salomon quod non placue
B
rat corã dño: et nõ adimpleuit vt sequeretur dñz:
sicut dauid pater eius. Tunc edificauit salomon
phanũ chamos idolo moab in monte qui est con
tra hierlm: ⁊ moloch idolo filiorũ ãmõ. Atq; i hũc
moduz fecit vniuersis vxorib⁹ suis alienigenis q̃
In punitionem idolatrie salomonis predicit̃ diuisio regni ⁊ suscitat̃ cõtra salomonem adad
adolebãt thura ⁊ imolabãt dijs suis. Igit̃ irat⁹ ẽ
dñs salomoni ꝙ auersa esset mẽs ei⁹ a dño deo is
rael q̃ apparuerat ei scdo ⁊ p̃ceperat de v̄bo hoc
ne sequeret̃ deos alienos: ⁊ nõ custodiuit q̃ man-
dauit ei dñs. Dixit itaq; dñs salomoni. Qr habui
sti hoc apud te ⁊ nõ custodisti pactũ meũ ⁊ p̃cepta
mea q̃ mãdaui tibi: disrũpens scindã regnũ tuuz
⁊ dabo illud seruo tuo. Uerũtñ in dieb⁹ tuis nõ fa
ciã ꝓpter dauid patrẽ tuũ. De manu filij tui scin-
C
dã illud: nec totũ regnũ auferã: sed tribũ vnaz da
dabo filio tuo ꝓpter dauid seruũ meũ ⁊ hierusa-
lẽ quã elegi. Suscitauit aũt dñs aduersariũ salo-
moni adad idumeũ de semine regio: q̃ erat i edõ.
Cũ eniz esset dauid in idumea: ⁊ ascendisset ioab
princeps militie ad sepeliẽdũ eos q̃ fuerãt interfe
cti: ⁊ occidisset oẽe masculinũ i idumea (Sex eni
mẽsib⁹ ibi morat⁹ est ioab ⁊ oẽs isrl̃ donec interime
ret oẽ masculinũ in idumea) fugit adad ipse ⁊ viri
idumei de seruis patris ei⁹ cũ eo vt igrederetur
egyptũ. Erat aũt adad puer paruulus. Cũq; sur
rexissent de madiã: venerũt in pharã. Tulerũtq;
secũ viros de pharã ⁊ itroierũt egyptum ad pha
D
raonẽ regẽ egypti. Qui dedit ei domũ ⁊ cibos cõ
stituit: ⁊ terrã delegauit. Et inuenit adad gratiã co
ram pharaone valde: intm̃ vt daret ei vxorẽ soro-
rẽ vxoris sue germanam thafnes regine. Genuit
q; ei soror thafnes genebath filium: et nutriuit

eũ thaphnes in domo pharaõis. Eratq̧ genebath
habitans apud pharaonẽ cum filiis eius. Cumq̧
audisset adad in egypto dormisse dauid cum pa=
Gen. 30. d.
tribus suis: ⁊ mortuum esse ioab principem mili=
tie: dixit pharaoni. Dimitte me vt vadam in terrã
meã. Dixitq̧ ei pharao. Qua enim re apud me in
diges vt queras ire ad terrã tuam? At ille respõ
Razon a deo suscitatur ꝯtra salomonẽ ꝓpter peccatum suum.
dit. Nulla. Sed obsecro te vt dimittas me. Susci
tauit quoq̧ ei deus aduersarium razon filiũ elia=
daz qui fugerat adadezer regẽ saba dñm suum. ⁊
congregauit contra eum viros: et factus est prin
ceps latronũ cuz interficeret eos dauid: abierũt
q̧ damascum et habitauerunt ibi: ⁊ cõstituerunt
eum regez in damasco. eratq̧ aduersarius israel
E
cunctis diebus salomonis. Et hoc est malũ adad
⁊ odium contra israel: regnauitq̧ in syria. Hiero
Hieroboã cõtra salomonem.
boã quoq̧ filius nabath eufrateus de sareda ser
uus salomonis cuius mater erat nomine serua: mu
lier vidua: leuauit manum contra regem. Et hec
est causa rebellionis aduersus eum: quia salomõ
edificauit mello: et coequauit voraginẽ ciuitatis
dauid patris sui. Erat autem hieroboam vir for
tis et potens. Uidensq̧ salomon adolescentem
bone indolis ⁊ industrium: constituerat eum pre
Ahias ꝓpheta diuisit palliuz in partes in signũ diuisionis regni salomonis
fectum super tributa vniuerse domus ioseph. Fa
ctũ est igitur in tempore illo vt hieroboã egrede=
retur de hierusalem et inueniret eum ahias sylo=
nites propheta in via opertus pallio nouo. Erãt
autem duo tantum in agro. Apprehendẽsq̧ ahi=
as pallium suum nouuz quo cooperatus erat sci
dit in duodecim partes: ⁊ ait ad hieroboam. Tol
F
le tibi decem scissuras. Hec enim dicit dñs deus
israel. Ego scindam regnũ de manu salomonis ⁊
dabo tibi decem tribus. Porro vna tribus rema
Supra eo.
nebit ei propter seruum meum dauid et hierusa=
lem ciuitatem quã elegi ex omnibus tribubus isrl'.
eo q̧ dereliquerit me: et adorauerit astherẽ deã
sidoniorum ⁊ chamos deum moab ⁊ moloch deũ
filiorum ammon: ⁊ non ambulauerit in viis meis
vt faceret iusticiam coram me: et precepta mea ⁊
iudicia sicut dauid pater eius. Nec auferam om=
ne regnum de manu eius: sed ducem ponã eũ cũ=
ctis diebus vite sue propter dauid seruuz meum
quem elegi: qui custodiuit mandata mea ⁊ prece
Promittitur hieroboã decez ptes regni exhortãdo ad ꝓcepta.
pta mea. Auferam autem regnũ de manu filii eius
et dabo tibi decem tribus: filio autem eius dabo
tribũ vnaz vt remaneat lucerna dauid seruo meo
cunctis diebus coram me in hierusalem ciuitate
quam elegi: vt esset nomen meũ ibi. Te autem as
sumã ⁊ regnabis super omnia que desiderat aia
G
tua. erisq̧ rex super israel. Si igitur audieris om
nia que precepero tibi: et ambulaueris in viis me
is: et feceris qd rectum est coram me custodiens
mandata mea et precepta mea sicut fecit dauid
seruus meus: ero tecum ⁊ edificabo tibi domum
fidelẽ quomodo edificauit dauid domũ ⁊ tradaz
tibi israel ⁊ affligaz semen dauid sup hoc. verũtñ
nõ cũctis diebus. voluit ergo salomon interficere
2. par. 9. g.
hieroboã. Qui surrexit et aufugit in egyptuz ad
sesac regẽ egypti: ⁊ fuit in egypto vsq̧ ad mortez
salomonis. Reliquũ autẽ verborum salomõis ⁊ oia
q̄ fecit ⁊ sapiẽtia eius: ecce vniuersa scripta sũt in li
bro verborum dierũ salomõis. Dies aũt q̄s regnauit
Salomon moritur et roboã subrogatur.
salomõ in hierlm sup oẽm isrl' quadraginta anni
sunt. Dormiuitq̧ salomon cum patribus suis ⁊ se
pultus est in ciuitate dauid patris sui: regnauit=
q̧ roboam filius eius pro eo.

¶ C. S. De roboã q̄ cõsilio vsus est iuuenũ ⁊ tñ
sup duas tribus rex ꝯstituit'. hieroboã aũt sup decẽ
tribus. de semeia ꝓpheta ad roboã misso. de vitu
lis aureis q̄s fecit hieroboã. xij

A
Enit autẽ roboã in sichẽ. Illuc eñi con
2. par. 10. c.
gregatus erat oĩs ppl's israel ad consti
Roboam crudelitate vsus et consilio iuuenuz perdit decem partes regni.
tuendũ eũ regẽ. At vero hieroboã fili=
us nabath cum adhuc esset in egypto
profugus a facie salomonis regis audita morte
eius reuersus est de egypto. Miseruntq̧ ⁊ vocaue=
runt eũ. Uenit ergo hieroboã ⁊ oĩs multitudo isrl'
⁊ locuti sunt ad roboã dicẽtes. Pater tuus duris=
simũ iugũ iposuit nobis: tu itaq̧ nũc iminue pau=
lulũ de iperio patris tui durissimo. ⁊ de iugo gra
B
uissimo qd iposuit nobis: ⁊ seruiemus tibi. Qui ait
eis. Ite vsq̧ ad tertiũ diem ⁊ reuertimini ad me.
Cumq̧ abiisset ppl's iniit cõsiliũ rex roboã cuz se=
nioribus qui assistebant corã salomone patre eius
cũ adhuc viueret: ⁊ ait eis. Qd datis cõsiliũ vt re
spõdeã pplo? qui dixerũt ei. Si hodie obedieris
pplo huic ⁊ serujeris ⁊ petitioni eorum cesseris: locu
tusq̧ fueris ad eos verba lenia: erunt tibi serui cun
ctis diebus. Qui dereliquit ꝯsiliũ senũ qd dederãt
ei: ⁊ adhibuit adolescẽtes q̄ nutriti fuerãt cũ eo: ⁊
assistebãt illi. dixitq̧ ad eos. Qd michi datis cõsi
liũ vt rñdeã pplo huic? qui dixerũt mihi. leuius fac
iugũ qd iposuit pr̃ tuus sup nos. Et dixerũt ei iuue
C
nes q̄ nutriti fuerãt cũ eo. Sic loquere pplo huic
q̄ locuti sunt ad te dicẽtes. Pater tuus aggraua=
2. par. 10. c.
uit iugũ nostrũ: tu releua nos. Sic loq̄ris ad eos
Minimus digitus meus grossior ẽ dorso pr̃is mei
Et nũc pater meus posuit super vos iugũ graue:
ego autẽ addã super iugũ vestrum. Pater meus
cecidit vos flagellis ego autem cedã vos scorpio
nibus. Uenit ergo hieroboã ⁊ omnis populus ad
D
roboã die tertia: sicut locutus fuerat rex dicẽs. Re
uertimini ad me die tertia. Rñditq̧ rex pplo du=
ra: derelicto cõsilio seniorũ qd ei dederãt ⁊ locutus
est eis secũdũ consiliũ iuuenũ dicens. Pater meus
aggrauauit iugũ vestrũ: ego aũt addã iugo vr̃o.
Pater meus cecidit vos flagellis: ego autẽ cedã
vos scorpionibus. Et nõ acquieuit rex populo: qm̃
auersatus fuerat eũ dñs vt suscitaret verbum su=
um qd locutus fuerat in manu ahie sylonite ad hie
roboã filiũ nabath. Uidẽs itaq̧ ppl's q̧ noluisset
eos audire rex: respondit ei dicens. Que nobis
pars in dauid: vel que hereditas in filio isai? Ua
de in tabernacula tua isrl': nũc video domũ tuam
2. par. 10. d.
dauid. Et abiit isrl' i tabernacula sua. Sup filios
aũt isrl' q̄cũq̧ habitabãt in ciuitatibus iuda: regna
uit roboã. Misit ergo rex roboã adurã q̄ erat sup
E
tributa ⁊ lapidauit eũ oĩs isrl': ⁊ mortuus est. Porro
rex roboã festinus ascẽdit currũ ⁊ fugit in hierlm.
Hieroboã cõstituitur sup oẽm israel. tribu iuda et beniamin remanente
recessitq̧ isrl' a domo dd vsq̧ in p̄ntẽ diẽ. Factũ ẽ
aũt cũ audisset oĩs isrl' q̧ reuersus esset hieroboã
miserũt ⁊ vocauerũt eũ ꝯgregato cetu: ⁊ ꝯstitue=
rũt eũ regẽ sup oẽm isrl': nec secutus est q̄spiam do
mũ dd ꝑter tribũ iuda solam. Uenit autez roboã
hierusalẽ ⁊ ꝯgregauit vniuersã domũ iuda ⁊ tri=

nētibus so
luz ipsi ro=
boam.
thobi.i.a.
2.pal.11.f.
eccl. 47.d.
F
Roboam
parat bel=
lū ꝯtra hie
roboaz sed
reuocatur
a dño.
De vitulis
aureis fctis
ꝑ hierobo
am et ydo=
latria.
G
Exo. 32. b.

2.pal. 11.c.

būbeniamin centūoctoginta milia electoꝝ viro
rū ꝛ bellatoꝝ: vt pugnarēt cōtra domū israel ꝛ re
ducerēt regnū roboā filio salomōis. Factus ē au
tem sermo dñi ad semeiā virū dei dicēs. Loque=
re ad roboā filiū salomonis regez iuda ꝛ ad oēm
domū iuda et beniamī ꝛ reliquos de pplo dicēs.
Hec dicit dñs. Non ascēdetis neq; bellabitis ꝯtra
fres vros filios israel. Reuertat vir in domū suā.
A me eni factū est ṽbū hoc. Audierūt sermonem
dñi ꝛ reuersi sunt de itinere sicut eis ꝑceꝑat dñs
Edificauit aūt hieroboā sychē in mōte effraim: ꝛ
habitauit ibi. Et egressus inde edificauit phanu
el. Dixitq; hieroboā in corde suo. Nūc reuertetur
regnū ad domū dauid. Si ascēderit ppls iste vt
faciat sacrificia i domo dñi i hierlm: ꝛ ꝯuertet cor
pplī hui' ad dñm suū roboā regē iuda: interficiēt
q; me ꝛ reuertent ad eū. ꝛ excogitato cōsilio fecit
duos vitulos aureos: ꝛ dixit eis. Nolite vltra ascē
dere in hierlm Ecce dij tui isrl q te eduxerunt de
terra egypti. Posuitq; vnū in bethel ꝛ alterū i dā
ꝛ factū est verbū hoc in peccatū. Ibat eni pplus
ad adorādū vitulum vsq; in dan. Et fecit phana
in excelsis ꝛ sacerdotes de extremis pplī qui nō
erant de filiis leui. Cōstituitq; diē solenē in mēse
octauo qntadecia die mēsis in similitudinē solen
nitatis q celebrat in iuda. Et ascēdēs altare silr
fecit in bethel vt imolaret vitul' quos fabricatus
fuerat Cōstituitq; in bethel sacerdotes excelsoꝝ
q fecerat ꝛ ascēdit sup altare qđ extruxerat in be
thel: qntadecima die mēsis octaui quem finxerat
de corde suo Et fecit solēnitatē filijs isrl: ꝛ ascēdit
sup altare vt adoraret incensum.

¶ C. S. De viro dei qui venit in bethel q de iosia
nascituro ꝓphetauit signū dat ꝛ de effusiōe cinis
ꝛ dextra hieroboā qualiter aruit ꝛ restituta est panē
cū rege nō comederet. a ꝓpheta qdā reduct' ē ꝛ
cū eo panē comedit ꝛ a leone ꝑcussus est. q leo ꝛ
asinus stabāt iuxta cadauer. de sepultura eius fa
cta a ꝓpheta q eū sic duxerat. xiij

A
Propheta
dñi ꝑdicit
hieroboaz
subuersio=
nē ydoloꝝ
et sacerdo
tū p signuz
4.reg.23.d

infra. codē
B
hieroboaz
manus a=
ruit q ap=
prehendit
ꝓphetā sz
sanat ad p
ces ꝓphe=
te.

propheta
iste hēbat
ex dei ꝑce=

Et ecce vir dei venit de iuda in ṡmone
dñi in bethel hieroboā stante sup alta=
re ꝛ thus iaciente. ꝛ exclamauit ꝯtra al
tare in sermone dñi ꝛ ait. Altare altare
hec dicit dñs. Ecce fili' nascet domui dauid iosi=
as nomīe ꝛ immolabit super te sacerdotes excel=
sorum qui nunc in te thura succendunt: et ossa ho
minū super te incendet. Deditq; in illa die signuz
dicens. Hoc erit signū quod locutus est dñs. Ec
ce altare scindetur: ꝛ effundetur cinis qui in eo ē.
Cūq; audisset rex sermonē hois dei quē inclama
uerat cōtra altare in bethel: extendit manū suam
de altari dicens. Apprehendite eum. Et exaruit
manus eius quam extenderat cōtra eum: nec va
luit retrahere eā ad se. Altare quoq; scissum est ꝛ
effusus est cinis de altari. iuxta signū quod predi
xerat vir dei in sermone dñi. Et ait rex ad virum
dei. Deprecare faciem domini dei tui et ora ꝓ me
vt restituatur manus mea michi. Orauit vir dei
faciem dñi: et reuersa est manus regis ad eum: et
facta est sicut prius fuerat. Locutus est autez rex
ad virum dei. Ueni mecum domū vt prandeas: ꝛ
dabo tibi munera. Respónditq; vir dei ad regez
Si dederis michi mediam partē domus tue non

veniam tecum: nec comedam panez neq; bibam
aquam in loco isto. Sic enim mandatū est michi
in sermone domini precipientis. Non comedes
panem neq; bibes aquam nec reuerteris per vi=
am qua venisti. Abijt ergo per aliam viam et nō
est reuersus per iter quo venerat in bethel. Pro=
phetes autem quidam senex habitabat in bethel
ad quem venerunt filij sui: ꝛ narrauerunt ei om=
nia opera que fecerat vir dei illa die in bethel Et
verba que locutus fuerat ad regez narrauerunt
patri suo. Et dixit eis pater eorum. Per quam vi
am abijt? Ostenderunt ei filij sui viam per quam
abierat vir dei qui venerat de iuda. Et ait filijs
suis. Sternite michi asinum. Qui cuz strauissent
ascendit et abijt post virum dei: et inuenit eum se
dentem subtus therebinthum. Et ait illi. Tu ne
es vir dei qui venisti de iuda? Respōdit ille. Ego
sum. Dixitq; ad eum. Ueni mecum domum vt co=
medas panem. Qui ait. Non possum reuerti ne=
q; venire tecum: nec comedam panem neq; bibā
aquam in loco isto: quia locutus est dominus ad
me in sermone dñi dicens. Non comedas panez
et non bibas aquam ibi: nec reuerteris per viam
qua ieris. Qui ait illi. Et ego propheta sum simi=
lis tui. Et angel' locutus est michi in sermone do
mini dicens. Reduc eum tecum in domum tuam
vt comedat panem et bibat aquam. Fefellit eum
et reduxit secum. Comedit ergo panem in domo
eius et bibit aquam. Cumq; sederent ad mensam
factus est sermo dñi ad prophetaz qui reduxerat
eum. Et exclamauit ad virum dei qui venerat de
iuda dicens. Hec dicit dñs. Quia non obediens
fuisti ori dñi: et non custodisti mandatū quod pre
cepit tibi dñs deus tuus: ꝛ reuersus es ꝛ comedi
sti panem et bibisti aquaz in loco in quo precepit
tibi ne comederes panem neq; biberes aquā nō
inferetur cadauer tuum in sepulchrum patrum
tuorum. Cumq; comedisset et bibisset strauit asi=
num suum propheta quem reduxerat. Qui cum
abisset inuenit eum leo in via: et occidit: et erat
cadauer eius proiectum in itinere. Asinus autez
stabat iuxta illum et leo stabat iuxta cadauer. Et
ecce viri transeuntes viderunt cadauer proiectū
in via et leonem stantem iuxta cadauer. Et vene
runt ꝛ diuulgauerunt in ciuitatem: in qua prophe
tes ille senex habitabat. Quod cum audisset pro
pheta ille qui reduxerat eū de via ait. Uir dei est
qui inobediens fuit ori domini: et tradidit eū do
minus leoni: et confregit eum: et occidit iuxta ver
buz domini quod locutus est ei. Dixitq; ad filios
suos. Sternite michi asinum. Qui cum strauissēt
ꝛ ille abisset inuenit cadauer eius proiectū in via
ꝛ asinum ꝛ leonem stantes iuxta cadauer. Nō co
medit leo de cadauere: nec lesit asinū. Tulit quo=
q; prophetes cadauer viri dei: et posuit illud su=
per asinum: ꝛ reuersus intulit in ciuitatem ꝓphe
te senis vt plangeret eum: et posuit cadauer eius
in sepulcro suo. Et planxerunt eum: heu heu mi
frater. Cumq; planxissent eum: dixit ad filios su=
os. Cum mortuus fuero sepelite me in sepulchro
in quo vir dei sepultus est: iuxta ossa eius ponite
ossa mea Profecto enim veniet ṡmo quē predixit
in sermone dñi contra altare qđ est in bethel: ꝛ cō

pto de non
comeden=
do et nō re
deūdo per
eādez viaz
C
Infra eod
prophetes
bethel se
duxit pro=
phetaz dei
vt ꝯmedat
secuz ꝛ cō=
tra ꝑceptū
D

Supra eo.

propheta
dñi predi=
ct' occidit
a leone ꝛ ꝑ
nat sepul=
tura.
E

F

G
ꝓpheta se
ducēs pro
phetā dñi.

supra eod.

tra oppida ꝑhana excelsorum que sunt in vrbib⁹ samarie. Post verba hec non est reuersus hieroboam de via sua pessima: sed econtrario fecit de nouissimis populi sacerdotes excelsorum quicunq̃ volebat implebat manũ suã: ⁊ fiebat sacerdos excelsoꝝ. Et ꝓpter hãc causaz peccauit dom⁹ hieroboã ⁊ euersa ẽ et deleta de supficie terre.

ppt̃ impenitentiã hieroboam euertit̃ dom⁹ eius

CC.S. De ꝓphetia abie ad vxorẽ hieroboã. De morte abie filij eius. de morte hieroboã. de regno nadab filij ei⁹. de peccatis iude. de sesach rege egypti q̃ spoliauit hierusalẽ. de scutis aureis ⁊ ereis. de morte roboã et regno filij eius xiiij

A Abias ppheta p̃dixit mortez abie ⁊ grauem deletionez regni hieroboã. 4.re.8.c.

In tempore illo egrotauit abia fili⁹ hieroboã. Dixitq̃ hieroboã vxori sue Surge et cõmuta habitũ ne cognoscaris ꝙ sis vxor hieroboã: ⁊ vade in sylo vbi est abias ꝓpheta q̃ locutus est michi ꝙ regnaturus essem sup populũ hunc. Tolle quoq̃ in manu tua decem panes et crustulã ⁊ vas mellis: ⁊ vade ad illum Ipse eñ indicabit tibi qd euenturũ sit puero huic. Fecit vt dixerat vxor hieroboã: ⁊ consurgens abijt in sylo: ⁊ venit in domum abie. At ille non poterat videre q: caligauerãt oculi eius pre senectute.

B

Dixit autem dñs ad abiam. Ecce vxor hieroboã ingreditur vt consulat te sup filio suo q̃ egrotat. Hec et hec loqueris ei. Cũ ergo illa intraret ⁊ dissimularet se esse q̃ erat: audiuit abias sonitum pedũ eius introeuntis per ostium et ait. Ingredere vxor hieroboã. Quare aliam te eẽ simulas? Ego autẽ missus sum ad te durus nunci⁹ Uade et dic hieroboã. Hec dicit dñs deus israel. Quia exaltaui te de medio populi ⁊ dedi te ducẽ sup populum meum israel: et scidi regnũ domus dauid et dedi illud tibi: et non fuisti sicut seru⁹ meus dauid q̃ custodiuit mandata mea. et secutus ẽ me in toto corde suo faciens quod placitũ esset in conspectu meo: sed operatus es male sup omnes qui fuerũt ante te: et fecisti tibi deos alienos ⁊ cõflatiles vt me ad iracundiã ꝓuocares: me aũt proiecisti post corpus tuũ.

C Ifra.16.b. ⁊ infra.22.f.

Idcirco ecce ego inducaz mala sup domum hieroboã: et percutiam de hieroboã mingentẽ ad parietem clausum ⁊ nouissimum in israel: et mundabo reliquias dom⁹ hieroboam sicut mũdari solet fimus vsq̃ ad purũ. Qui mortui fuerint de hieroboã in ciuitate comedent eos canes: qui autẽ mortui fuerint in agro vorabunt eos aues celi: quia dominus locutus est. Tu igitur surge et vade in domũ tuã et in ipso introitu pedum tuorum in vrbem morieť puer et planget eum omnis israel et sepeliet.

D

Iste eñ sol⁹ inferetur de hieroboã in sepulchrum. q: inuentus est sup eo sermo bonus a dño deo israel in domo hieroboam Constituet aũt sibi dominus regẽ super israel qui pcutiet domum hieroboã in hac die et in hoc tpe et percutiet dñs deus israel sicut moueri solet harundo in aqua. Et euellet israel de terra bona hac: quam dedit patrib⁹ eorum ⁊ vẽtilabit eos trans flumen: q: fecerũt sibi lucos vt irritarẽt dominũ.

E

Et tradet domin⁹ deus israel ꝓpter peccata hieroboam q̃ peccauit et peccare fecit israel Surrexit itaq̃ vxor hieroboã et abijt: et venit in thersa Cunq̃ illa ingrederetur limen dom⁹: puer mortuus est et sepelierunt eũ. Et planxit eum omnis israel iuxta sermonẽ domini quẽ locutus ẽ in manu serui sui abie ꝓphete.

F De morte hieroboã ⁊ tẽpore regni sui atq̃ roboam 2.pa.12.c.

Reliqua autẽ verborum hieroboã quomodo pugnauerit: et quomodo regnauerit ecce scripta sunt in libro verborũ dierũ regũ israel. Dies autẽ q̃bus regnauit hieroboam viginti duo ãni sunt. Et dormiuit hieroboã cum patribus suis regnauitq̃ nadab filius ei⁹ ꝓ eo. Porro roboã filius salomonis regnauit in iuda Quadragita ⁊ vni⁹ anni erat roboã cũ regnare cepisset. decẽ et septẽ ãnos regnauit in hierlm ciuitate quã elegit dñs vt poneret nomen suũ ibi ex omnibus tribubus israel. Nomen autẽ matris eius naama amanites. Et fecit iudas malum coram domino. et irritauerũt eum super omnibusq̃ fecerãt patres eoꝝ in peccatis suis q̃ peccauerũt

De ydolatria iude ⁊ roboam ac eiusdẽ punitione.

Edificauerũt eniz et ipsi aras et statuas et lucos super omnem collẽ excelsum: et subter omnem arborẽ frondosam: sed et effeminati fuerunt in terra: feceruntq̃ omnes abominationes gentiũ q̃s attriuit dominus ante faciẽ filiorum israel

G

In quinto autẽ anno regni roboã ascendit sesac rex egypti in hierusalem ⁊ tulit thesauros dom⁹ domini: et thesauros regios et vniuersa diripuit: scuta q̃z aurea que fecerat salomon ꝓ quibus fecit rex roboam scuta erea: et tradidit ea in manu ducũ scutariorum et eoꝝ qui excubabãt ante ostiuz dom⁹ regis. Cũq̃ ingredereť rex in domũ domini portabant ea q̃ preeundi habebant officiũ: et postea reportabant ad armentariũ scutariorũ. Reliqua autẽ sermonũ roboã et omnia que fecit: ecce scripta sunt in libro sermonũ dierum regũ iuda Fuitq̃ bellum inter roboã et hieroboã cunctis dieb⁹. Dormiuitq̃ roboã cum pribus suis: et sepultus ẽ cum eis in ciuitate dauid. Nomẽ aũt mr̃is ei⁹ naama amanithes. ⁊ regnauit abia fili⁹ ei⁹ ꝓ eo.

Roboam rex iude moritur et regñt abia filius eius pro eo.

CC.S. De abia qui fecit malũ. de pugna cũ hieroboã: ꝙ dd̃ fecit rectũ excepto sermõe vrie ethei de asa q̃ regnauit post abiã qui fecit rectũ. de prelio inter azam ⁊ basam regem israel. de adiutorio benadab regi asa. de morte asa. ⁊ de dolore pedũ eius. de iosaphat q̃ successit ei. de nadab rege filij hieroboã occiso. de baasa q̃ regnauit post eũ qui pcussit oẽm domũ hieroboã. xv.

A Abia rex iude regñt viciose et moritur 2.pa.13.a.

Igitur in octauodecimo ãno regni hieroboã filij nabath regnauit abia sup iudam. Tribus annis regnauit in hierusalez Nomẽ matris ei⁹ maacha filia abessalon: ambulauitq̃ in oĩbus peccatis patris sui que fecerat ante euz: nec erat cor eius perfectũ cum dño deo suo sicut cor dauid patris eius. Sed propter dauid dedit ei domin⁹ deus suus lucernã in hierusalẽ vt suscitaret filiũ ei⁹ post eum et staret in hierusalem: eo ꝙ fecisset dauid rectum in oculis domini: et nõ declinasset ab omnibus que pceperat ei cũctis diebus vite sue. excepto sermone vrie ethei. Attamẽ bellũ fuit inter abiam et hieroboã omĩ tẽpore vite eius. Reliqua autem sermonuz abie ⁊ oĩa q̃ fecit nonne hec scripta sunt in libro verborum dierũ regum iuda. Fuitq̃ prelium inter abiam et inter hieroboã. Et dormiuit abia cũ patribus suis et sepelierũt eum in ciuitate dauid: regnauitq̃ asa filius ei⁹ pro eo

B 2.pa.14.a. De asa rege iude virtuoso

In anno ergo vicesimo hieroboã regis israel re=

gnauit asa rex iuda: et quadraginta et vno anno
regnauit in hierl'm. Nomen matris eius maacha
filia abessalon: et fecit asa rectum ante conspectū
domini sicut dauid pater eius: et abstulit effemi-
natos de terra purgauitqꝫ vniuersas sordes ido-
C lorū que fecerant patres eius Insuper et maachan
matrē suam amauit ne esset pꝛinceps in sacris pꝛia
pi et in luco eius quē consecrauerat Subuertitqꝫ
specū eius et cōfregit simulachꝛū turpissimū ꝛ cō
bussit in torrente cedron Excelsa autem nō abstu
lit. Verūtamen cor asa pfectum erat cum domino
deo suo cūctis diebus suis. et intulit ea q̄ sanctifi-
cauerat pater suus ꝛ vouerat in domū dñi argen
tum ꝛ aurū ꝛ vasa. Bellum autē erat inter asa et
infra eodē baasa regē israel cūctis diebꝰ eorum. Ascēdit qꝫ
baasa rex israel in iudā et edificauit rama vt non
posset quispiam egredi vel ingredi de pte asa re-
D gis iude. Tollens itaqꝫ asa omne argentū ꝛ aurū
quod remāserat in thesauris domus dñi. ꝛ in the
sauris domus regie dedit illud in manus seruorū
suorū: ꝛ misit ad benadab filium tabꝛēmon filij ezi
on regē syrie qui habitabat in damasco dicēs. Fe
dus est inter me ꝛ te et inter patrē meū et patrē
tuum: ideo misi tibi munera argentū et aurum: et
peto vt venias et irritum facias fedus qđ habes
cum baasa rege israel et recedat a me. Acquiescēs
benadab regi asa misit principes exercitꝰ sui in ci
uitates israel: et pcusserūt ahion ꝛ dan et abel do
mū maacha ꝛ vniuersam cenneroth oēm scꝫ ter-
E ram neptalim. Quod cū audisset baasa intermi-
sit edificare rama ꝛ reuersus est in thersa. Rex āt
asa nuncium misit in omnē iudam dicens. Nemo
sit excusatus. Et tulerūt lapides de rama ꝛ ligna
eius quibus edificauerat baasa ꝛ extruxit de eis
rex asa: gabaa beniamin et masphꝛa. Reliqua aūt
omnium sermonū asa ꝛ vniuerse fortitudines eiꝰ
et cūcta que fecit: et ciuitates quas extruxit: nōne
hec scripta sunt in libro verborum dierū regū iu-
2.pa.16.d. da? Verūtamen in tempore senectutis sue doluit
pedes: et dormiuit cū patribus suis: et sepultꝰ est
F cum eis in ciuitate dauid patris sui. Regnauitqꝫ
De iosa iosaphat filius eius ꝓ eo. Nadab vero filius hie-
phat rege roboam regnauit super israel anno secūdo asa re
iude. Et gis iuda regnauitqꝫ sup israel duobus annis ꝛ fe
nadab re- cit quod malum est in conspectu dñi ꝛ ambulauit
ge israel. in vijs patris sui: et in peccatis eiꝰ quibus pecca-
re fecit israel. Insidiatus est aūt ei baasa filiꝰ ahie
de domo isachar: et pcussit eum in gebbethō que
est vrbs philistinorū. Siquidē nadab et omīs isra
el obsidebāt gebbethon. Interfecit ergo illū baa
sa in anno tercio asa regis iuda. et regnauit ꝓ eo.
G Cūqꝫ regnasset percussit omnem domū hierobo
am. Nō dimisit nec vnam quidem animā de semi
ne eius donec deleret eū iuxta verbum dñi quod
locutus fuerat in manu serui sui ahie sylonitis ꝓ-
pter peccata hieroboā que peccauerat ꝛ qbꝰ pec
care fecerat israel ꝛ ꝓpter delictum quo irritaue
rat dñm deum israel. Reliqua autem sermonum
sup. eodē. nadab et omnia que operatus est: nōne hec scri-
pta sunt in libro verborum dierū regū israel. Fuit
qꝫ bellum inter asa et baasa regē israel cūctis die-
bus eorum Anno tercio aza regis iuda regnauit
baasa filius ahie sup omnem israel in thersa vigi-
tiquattuor annis et fecit malum corā domino am
bulauitqꝫ in vijs hieroboā et in peccatis eius qui
bus peccare fecit israel.
¶ C. S. De iehu propheta misso ad baasa. ꝺ mor
te baasa: ꝛ ꝙ baasa interfecit iehu. cui successit he
la filius eius quem occidit zamri. ꝛ regnauit ꝓ eo
q̄ postea semetipsum succendit cum obsideret eū
Amri quem elegerat israel: media pars populi se
quebatur thebni. preualuit tamē populus q̄ erat
cum amri. de regno achab filio eius. de reedifica-
tione hiericho ab abiel. xvi
Factus est autē sermo domini ad iehu A
filium anani contra baasa dicens. Pro De iehu ꝓ
eo ꝙ exaltaui te de puluere et posui te pheta ad
ducem sup populum meū israel: tu aūt baasam re
ambulasti in via hieroboā: ꝛ peccare fecisti popu gē malum
lum meum israel: vt me irritares in peccatis eorū qui mouit
ecce ego demetam posteriora baasa ꝛ posteriora
domus eius. et faciā domū tuā sicut domum hie-
roboam filij nabath. Qui mortuus fuerit de baa B
sa in ciuitate comedent eū canes. et q̄ mortuꝰ fue- sup. 14. c
rit ex eo in regione: comedēt eū volucres celi. Re ꝛ infra 21. f
liqua autem sermonū baasa et q̄cunqꝫ fecit ꝛ pre-
lia eius: nonne hec scripta sunt in libro verborum
dierum regum israel? Dormiuit ergo baasa cum Hela regñt
patribus suis: sepultusqꝫ est in thersa et regnauit loco baase
hela filius eius ꝓ eo. Cum autem in manu iehu fi in israel.
lij anani prophete verbū domini factum esset cō-
tra baasa et contra domum eius. et contra oē ma
lum quod fecerat corā domino ad irritandū eum
in operibꝰ manuū suarū vt fieret sicut domꝰ hiero
boam ob hanc causam occidit eū hoc est iehu fili-
um anani ꝓphetam. Anno vicesimosexto aza re- C
gis iuda regnauit hela filius baasa super israel in zābri tirā-
thersa duobus annis. et rebellauit contra eū ser nꝰ occidit
uus suus zambri dux medie partis equitū. Erat hela et re-
autem hela in thersa bibens ꝛ temulentus in do- gnat
mo asa prefecti thersa. Irruens ergo zambri per
cussit ꝛ occidit eū anno vicesimoseptimo asa regꝭ
iuda: et regnauit pro eo. Cūqꝫ regnasset et sedis-
set super solium eius percussit omnem domū ba-
asa: et nō dereliquit ex ea mingentem ad parietē
et ꝓpinqˀs et amicos eius. Deleuitqꝫ zambri oēm 4. re. 9. g.
domum baasa iuxta verbū domini quod locutus
fuerat ad baasa in manu iehu ꝓphete ꝓpter vni
uersa peccata baasa et peccata helam filij eiꝰ qui
peccauerunt ꝛ peccare fecerunt israel prouocan-
tes dominum deū israel in vanitatibus suis. Re D
liqua autē sermonum hela et omnia que fecit: nō
ne hec scripta sunt in libro verborū dierum regū
israel Anno vicesimoseptīo aza regis iuda regna
uit zambri septem diebus in thersa. Porro exerci
tus obsidebat gebbethon vrbem philistinorū. Cū
qꝫ audisset rebellasse zambri et occidisse regē: fe-
cit sibi regem omnis israel amri qui erat pꝛinceps
militie super israel in die illa in castris. Ascendit Amri con
ergo amri et omnis israel cum eo de gebbethon stituit rex
et obsidebant thersa. Vidēs autē zambri ꝙ expu israel a po
gnanda esset ciuitas ingressus est palatiū ꝛ succē pulo et op
dit se cum domo regia: ꝛ mortuus est in peccatis primit zā-
suis: q̄ peccauerat faciens malum coram domino bri.
et ambulans in via hieroboam et in peccato eiꝰ:
quo fecit peccare israel. Reliqua autem sermonū E

regnū isrl' diuidit in duos q̄ruȝ amri sceleratissim⁹ p̄ ualȝ tebni.

zambri et insidiarū eius et tyrannidis nonne hec
scripta sunt in libro verborum dierum regum isrl'.
Tunc diuisus est populus israel in duas partes.
Media pars populi sequebat thebni filiū gineth
vt constitueret eum regem et media ps amri. Pre
ualuit aūt populus qui erat cū amri populo q̄ se
quebatur thebni filiuȝ gineth mortuusq̄ȝ est theb
ni et regnauit amri. Anno tricesimoprimo aza re
gis iuda regnauit amri sup israel duodecim annis
In thersa regnauit sex annis: emitq̄ȝ montem sa
marie a somer duobus talentis argenti. et edifica
uit eū: et vocauit nomē ciuitatis quā extruxerat
nomine somer domini mōtis samariam. Fecit āt

F

amri malum in ɔspectu domini ⁊ opatus est neq̄
ter sup omnes qui fuerunt ante eū. Ambulauitq̄ȝ
in omni via hieroboam filij nabath: et in peccatis
ei⁹ q̄b⁹ peccare fecerat israel vt irritaret dn̄m de
um israel in vanitatibus suis. Reliqua autē sermo
num amri ⁊ p̄lia eius q̄ gessit nōne hec scripta sūt
in libro verborum dierū regum israel. Dormiuitq̄ȝ
amri cū patribus suis ⁊ sepult⁹ est in samaria:
regnauitq̄ȝ achab filius eius p eo. Achab vero fi
lius amri regnauit sup israel anno tricesimoocta
uo asa regis iuda. Et regnauit achab filius amri
sup israel in samaria viginti et duobus annis. Et
fecit achab filius amri malum in cōspectu domi
ni sup omnes q̄ fuerunt ante eū. Nec suffecit ei vt
ambularet in peccatis hieroboam filij nabath: in
super duxit vxorem iezabel filiam methaal regis
sidoniorū. Et abijt et seruiuit baal et adorauit eū
et posuit aram baal in tēplo baal qđ edificauerat
in samaria et plantauit lucum. Et addidit achab
in opere suo irritans dn̄m deum israel sup omes
reges israel qui fuerūt ante eum In diebus eius
edificauit ahiel de bethel hiericho. In abiraȝ pri
mitiuo suo fundauit eam: et i segub nouissimo suo
posuit portas ei⁹ iuxta verbū domini quod locu
tus fuerat in manu iosue filij nun.

Mortuꝰ amri ⁊ post eū achab filius regnat sup israel viciose idolatra

G

4.re.10.d

¶ C.S. Uenit helias ad achab. claudit celum ne
pluat. pascitur a coruis. et postea a muliere sare
ptana suscipitur cum farina de idria lechitus olei
nō deficit. etiā ei⁹ filiū suscitat helias. Ca. xvij.

A

de helia p pheta tpe achab regs isrl' et siccitate t're.

infra.18.c

4.re.5.c.

Iac.5.c.

helias pascit a coruis.

B

Lu.4.d

helias pascit a muliere sarepta na vidua farina ⁊ oleo que nō deficit.

Iud.4.c.

ET dixit helias thesbites de habitatori
bus galaad ad achab. Uiuit dn̄s deus
israel in cuius conspectu sto: si erit ānis
his ros ⁊ pluuia: nisi iuxta oris mei ver
ba. Et factum est verbum domini ad eum dicens
Recede hinc et vade cōtra orientem: et abscōde
re in torrente carith q̄ est cōtra iordanem: ⁊ ibi de
torrēte bibes: coruisq̄ȝ p̄cepi vt pascāt te ibi. Abijt
ergo et fecit iuxta verbum domini. Cumq̄ȝ abisset
sedit in torrente carith q̄ est contra iordanē. Cor
ui quoq̄ȝ deferebant ei panē et carnes mane. sili
panē ⁊ carnes vesperi. et bibebat de torrēte. Post
dies autē aliquātos siccatus est torrens: nō eniȝ
pluerat super terrā. Factus est ergo sermo domi
ni ad eum dicens. Surge et vade in sareptā sido
niorum et manebis ibi. Precepi enī ibi mulieri vi
due vt pascat te. Surrexit et abijt in sareptam si
doniorū. Cūq̄ȝ venisset ad portā ciuitatis: appa
ruit ei mulier vidua colligens ligna: et vocauit eā
dixitq̄ȝ ei. Da mihi paululum aque in vase vt bibā
Cūq̄ȝ illa pgeret vt afferret: clamauit post tergū
eius dicens. Affer mihi obsecro ⁊ buccellā panis
in manu tua. Que respōdit Uiuit dn̄s deus tuus
quia non habeo panem nisi q̄ntum pugillus cape
re potest farine in hydria et paululū olei in lechi
to. En colligo duo ligna vt ingrediar ⁊ faciā illud
michi et filio meo vt comedam⁹ ⁊ moriamur. Ad
quam helias ait. Noli timere: sed vade ⁊ fac sicut
dixisti. Uerūtamen mihi primū fac de ipsa farinu
la subcinericiū panem paruulum ⁊ affer ad me. ti
bi autem ⁊ filio tuo facies postea. Hec auteȝ dicit
dn̄s deus israel. Hydria farine nō deficiet nec le
chitus olei minuet vsq̄ȝ in diem in qua dominus
daturus est pluuiam sup faciem terre. Que abijt
et fecit iuxta verbū helie. Et comedit ipse et illa ⁊
domus eius. ⁊ ex illa die hydria farine nō defecit
et lechitus olei nō est imminut⁹. iuxta verbuȝ dn̄i
quod locutus fuerat in manu helie. Factū est aūt
post verba hec egrotauit filius mulieris matris
familias: et erat languor fortissim⁹ ita vt nō rema
neret in eo alitus. Dixit ergo ad heliam. Quid michi
et tibi vir dei? Ingress⁹ es ad me vt rememorarē
tur iniq̄tates mee: et interficeres filiuȝ meum. Et
ait ad eam helias. Da mihi filiū tuum. Tulitq̄ȝ eū
de sinu eius et portauit in cenaculū vbi ip̄e mane
bat et posuit super lectulum suum: et clamauit ad
dn̄m ⁊ dixit. Dn̄e deus meus etiam ne viduā apđ
quam ego vtcūq̄ȝ sustentor afflixisti vt iterficeres
filium eius. Et expandit se atq̄ȝ mensus est super
puerū tribus vicibus ⁊ clamauit ad dominum et
ait. Dn̄e deus meus reuertat obsecro anima pue
ri huius in viscera ei⁹. Et exaudiuit dn̄s vocē he
lie: ⁊ reuersa est aīa pueri intra eū ⁊ reuixit. Tulit
q̄ȝ helias puerū: ⁊ deposuit eū de cenaculo in infe
riorem domū et tradidit matri sue: ⁊ ait illi. En vi
uit filius tuus. Dixitq̄ȝ mulier ad heliā. Nunc in
isto cognoui quoniā vir dei es tu: et verbū dn̄i in
ore tuo verum est.

ecl.48.a

C

Helias suscitat filiū illi⁹ vidue sareptane.

D

4.re.4.f.

Act.20.c

¶ C.S. Uenit helias ad achab vt det ei pluuia.
de abdia q̄ pphetas dn̄i abscōdit centū et pauit.
de ostēsione helie ad achab. de interfectōe sacer
dotū baal et helia post ɔsumptionē holocausti: et
igne misso de celo. de pluuia data xviij

A

Helias pphta redit ad achab q̄ primo apparet abdie q̄ cētū pphetas pauerat tēpore famis.

POst dies multos factum est verbū dn̄i
ad heliam in anno tercio dicens Uade
et ostende te achab vt dem pluuiaȝ sup
faciem terre. Iuit ergo helias vt osten
deret se achab. Erat āt fames vehemēs in sama
ria. Uocauitq̄ȝ achab abdiā dispēsatorē dom⁹ sue
Abdias autē timebat dn̄m deum valde. Nam cū
interficeret iezabel pphetas domini: tulit ille cē
tum pphetas et abscondit eos q̄nquagenos ⁊ q̄n
quagenos in speluncis ⁊ pauit eos pane ⁊ aqua.
Dixit ergo achab ad abdiam. Uade in terraȝ ad
vniuersos fontes aquarū ⁊ in cūctas valles si for
te possimus inuenire herbam et saluare equos et
mulos et non penitus iumēta intereant. Diuise
rūtq̄ȝ sibi regiones vt circuirent eas. Achab ibat
p viam vnam et abdias p viam alteram seorsum.
Cumq̄ȝ esset abdias in via: helias occurrit ei. Qui
cum cognouisset eum cecidit super faciem suaȝ et
ait. Non tu es domine mi helias? Cui ille respon
dit. Ego. Et dixit. Uade et dic dn̄o tuo Adest he
lias. Et ille. Quid peccaui inq̄t q̄m trades me ser

B

num tuũ in manu achab vt interficiat me? Uiuit
dominus deus tuus: quia nõ est gens aut regnũ
in quo non miserit domin⁹ me⁹ te requirens. Et re=
spondentibus cũctis non est hic: adiurauit regna
singula et gẽtes eo q̧ minime repertus eris. Et nũc
dicis michi vade et dic domino tuo: adest helias.
C Cumq̧ recessero a te: spiritus domini asportabit
te in locum quem ego ignoro: et ingressus nuncia
bo achab: et nõ inueniens te interficiet me. Ser=
uus autem tuus timet dñm ab infantia sua. Nun
q̃d non indicatũ est tibi domino meo q̃d fecerim
cum interficeret iezabel ꝓphetas domini q̧ ab=
sconderim de ꝓphetis domini centum viros q̃n=
quagenos et quinquagenos in speluncis ⁊ paue
rim eos pane et aqua? Et nũc tu dicis vade ⁊ dic
supra.17.c. domino tuo: adest helyas: vt interficiat me. Et di
4.re.4.b xit helyas. Uiuit domin⁹ exercituũ ante cui⁹ vul=
tũ sto: quia hodie apparebo ei. Abijt ergo abdias
in occursum achab et indicauit ei. Uenitq̧ achab
in occursũ helye. Et cum vidisset eum ait. Tu ne
Sacerdoti= es ille qui conturbas israel. Et ille ait. Nõ ego tur
b⁹ baal sa= baui israel: sed tu et dom⁹ patris tui qui dereliqui
crificanti= stis mandata domini ⁊ secuti estis baalim. Uerũ
b⁹ non de= tamen nunc mitte et cõgrega ad me vniuersũ is=
scendit ig= rael in monte carmeli ⁊ ꝓphetas baal quadringẽ
nis sed con= tos q̃nquaginta ꝓphetasq̧ lucorũ quadringen
funduntur tos qui comedunt de mensa iezabel. Misit achab
D ad omnes filios israel: et cõgregauit ꝓphetas in
monte carmeli. Accedens autẽ helyas ad omnẽ
populum israel ait. Usquequo claudicatis in duas
partes. Si dominus est deus sequimini eum. Si aũt
baal sequimini illum. et nõ respondit ei popul⁹ ver
bum. Et ait rursus helyas ad populũ. Ego remã
si ꝓpheta domini solus: ꝓphete autem baal qua
dringenti et q̃nquaginta: propheteq̧ lucorũ qua
dringenti viri sunt. Dent nobis duo boues et illi
eligant sibi bouem vnũ et in frusta cedentes po=
nant super ligna: ignem autẽ non supponant. Et
ego faciam bouẽ alterum ⁊ imponam sup ligna:
ignẽ autẽ non supponã. Inuocate nomina deorũ
vestrorum et ego inuocabo nomẽ dei mei: ⁊ de⁹ q̃
1.Re.9.b. exaudierit p ignem ipse sit deus. Respondẽs oĩs
supra.2.f. populus ait. Optima ꝓpositio quam locutus est
helyas. Dixit ergo helyas ꝓphetis baal. Eligite
vobis bouem vnũ et facite primi quia vos plures
estis: et inuocate nomina deorũ vestrorum: ignẽ=
q̧ non supponatis. Qui cum tulissent bouẽ quẽ
dederat eis: fecerũt et inuocabãt nomen baal de
E mane vsq̧ ad meridiẽ dicẽtes. Baal exaudi nos.
Et non erat vox nec q̃ respõderet. Transiliebãt=
q̧ altare q̃d fecerant. Cumq̧ esset iam meridies:
illudebat illis helyas dicens. Clamate voce ma=
iore. Deus enim est ⁊ forsitan loquitur: aut in diuer
sorio est: aut in itinere aut certe dormit vt excitet.
Clamabant ergo voce magna: et incidebãt se iu=
xta ritum suum cultris ⁊ lanceolis donec ꝑfunde
rẽtur sanguine. Postq̧ autem transijt meridies ⁊
illis ꝓphetantibus venerat tẽpus quo sacrificiũ
offerri solet: nec audiebatur vox nec aliq̃s respõ=
F debat nec attendebat orãtes. Dixit helias omni
helia sacri populo. Uenite ad me. Et accedẽte ad se populo
ficante de= curauit altare domini quod destructum fuerat: ⁊
scendit ig= tulit duodecim lapides iuxta numerum tribuum

filiorum iacob: ad quem factus ẽ sermo dñi dicẽs nis et ideo
israel erit nomen tuum: et edificauit de lapidib⁹ ꝓplus con
altare in nomine domini. Fecitq̧ aqueductũ qua uertitur
si per duas aratiunculas in circuitu altaris et cõ
posuit ligna diuisitq̧ ꝑ mẽbra bouem: et posuit su
per ligna et ait. Implete quattuor hydrias aqua
⁊ fundite sup holocaustũ et super ligna. Rursũq̧
dixit. Etiam secundo hoc facite. Qui cũ fecissent
secũdo ait. Etiam tercio idipm facite. Fecerũtq̧
tercio ⁊ currebant aque circũ altare et fossa aque
ductus repleta est. Cumq̧ iã temp⁹ esset vt offer=
retur holocaustum accedens helias ꝓpheta ait.
Domine deus abraam et ysaac et israel: ostende
hodie quia tu es deus israel et ego seruus tuus: ⁊
iuxta preceptum tuũ feci omnia verba hec. Exau
di me domine exaudi me vt discat popul⁹ iste: q̃a
tu es dominus deus et tu conuertisti cor eorũ ite
rum. Cecidit autem ignis domini ⁊ vorauit holo
caustum et ligna ⁊ lapides puluerẽ quoq̧ ⁊ aquã
q̃ erat in aq̃ductu lambens. Quod cũ vidisset om G
nis populus cecidit in faciem suam et ait. Domi= Occisio ꝓ
nus ipse est deus: dñs ipse est deus. Dixitq̧ helyas phetarũ ba
ad eos. Apprehendite ꝓphetas baal. et ne vnus al ꝑ heliã.
quidem effugiat ex eis. Quos cum apprehendis= Datio plu
sent duxit eos helyas ad torrentem cyson. et inter= uie ad pre
fecit eos ibi. Et ait helias ad achab. Ascende co= ces helye
mede ⁊ bibe: quia sonus multe pluuie est. Ascẽdit ad tollẽdũ
achab vt comederet ⁊ biberet: helias autem ascẽ siccitatem
dit in verticem carmeli. et pronus in terram posu et famem.
it faciem suam inter genua sua: et dixit ad puerũ supra.17.a
suum. Ascende ⁊ ꝓspice cõtra mare. Qui cũ ascẽ Iac.5.d.
disset et contemplatus esset ait. Non est q̃cq̧. Et
rursum ait illi. Reuertere septẽ vicibus. In septi=
ma autẽ vice ecce nubecula parua quasi vestigi=
um hominis ascendebat de mari. Qui ait. Ascen
de et dic achab. Iunge currum tuum et descende
ne occupet te pluuia. Cumq̧ se verteret huc atq̧
illuc ecce celi contenebrati sunt: et nubes ⁊ vẽtus
et facta est pluuia grãdis. Ascẽdens itaq̧ achab
abijt in iesrahel et manus domini facta est sup he
liã: accinctisq̧ lumbis currebat añ achab donec
veniret in iesrahel.

C Ca. Fugit helias iezabel. dormit sub vmbra
iuniperi. manet in spelunca. petit aĩe sue mortem.
videt dñm. mittit vngere azahel regẽ sup syriam
et hieu sup israel: et heliseum in ꝓphetam ꝓ se. he
liseus sequit et sibi ministrat. xix.

Nunciauit autem achab iezabel omnia A
que fecerat helias ⁊ quomodo occidis Helias
set vniuersos prophetas baal gladio. fugit ieza=
Misitq̧ iezabel nuncium ad heliã di bel vxorẽ
cens. Hec mihi faciant dij et hoc addant: nisi hac achab vo=
hora cras posuero animam tuã sicut animã vni⁹ lentẽ eum
ex illis. Timuit ergo helias et surgens abijt quo= occidere.
cunq̧ eũ ferebat voluntas: venitq̧ in bersabee iu 4.Re.4.g.
da. et dimisit ibi puerum suum: et perrexit in deser=
tum viã vnius diei. Cumq̧ venisset et sederet sub helias sub
ter vnã iuniperum petiuit anime sue vt moreret: iunipero
et ait. Sufficit michi domine: tolle animam meã querit mo
Neq̧ enĩ melior sum q̧ patres mei. Proiecitq̧ se ri et pascit
et obdormiuit in vmbra iuniperi. Et ecce angel⁹ ab angelo
domini tetigit eum: et dixit illi. Surge: comede. Ione.4.a.
Respexit: et ecce ad caput suum subcinericius pa B

nis et vas aque. Comedit ergo et bibit: et rursuz
obdormiuit. Reuersusqꝫ est angelus domini secũ
B
do et tetigit eum. dixitqꝫ illi. Surge comede Grã
dis enĩ tibi restat via. Qui cum surrexisset: come
dit et bibit: et ambulauit in fortitudine cibi illius
quadraginta diebus et quadraginta noctibꝰ vsqꝫ ad montem dei oreb. Cũqꝫ venisset illuc: mãsit

Infra eodẽ Helia existẽte in spelũca i monte oreb apparet dñs. Ro. xi. a.

in spelunca. Et ecce sermo domini ad eum: dixitqꝫ
illi. Quid hic agis helia? At ille respondit. zelo ze
latus sum pro domino meo exercituum: q2 dereli
querunt pactũ domini filij israel. Altaria tua de
struxerunt et ꝓphetas tuos occiderunt gladio: ⁊
derelictus sum ego solus: et querunt animã meã
vt auferant eam. Et ait ei. Egredere et sta in mõ
te coram domino. Et ecce dominꝰ transit: ⁊ spiri
tus grandis et fortis subuertẽs montes et conte
C
rens petras ante dominũ. Non in spiritu dñs: et

Supra eodẽ.

post spiritum commotio. Non in cõmotione dñs
et post commotionem ignis. Non in igne dñs. et
post ignem sibilus aure tenuis. Quod cum audis
set helias operuit vultum suum pallio: ⁊ egressus
stetit in ostio spelunce: et ecce vox ad eum dicens

Datur preceptum vt helyas inungat azahel regem syrie et in regẽ israel Eccl. 48. b

Quid hic agis helia? Et ille respondit. zelo zela
tus sum pro domino deo exercituũ: q2 dereliquerunt pactum tuũ filij israel. Altaria tua destruxe
runt. et prophetas tuos occiderũt gladio et dere
lictus sum ego solus ⁊ querũt animã meã vt aufe
rant eam. Et ait dominus ad eum. Uade et reuer
tere in viam tuã per desertũ in damascum. Cũqꝫ
perueneris illuc vnges azahel regem sup syriam: et
iehu filium namsi vnges regem sup israel. Helise
um autez filiũ saphat qui est de abelmeula vnges
ꝓphetam ꝓ te. Et erit q̃cunqꝫ fugerit gladiũ asa
hel: occidet eum iehu: et quicũqꝫ fugerit gladium
D
iehu interficiet eum heliseus. Et derelinquã mihi

Ro. xi. a.

in israel septẽ milia viroꝝ: quorum genua nõ sunt
incuruata añ baal ⁊ omne os quod non adoraue

Inuentio helisei prophete.

rit euz osculans manum. ¶ Profectus ergo inde
helias repperit heliseum filium saphat arantẽ in
duodecim iugis boum: et ipse in duodecim iugis
boum arantibꝰ vnus erat. Cumqꝫ venisset helias
ad eum: misit pallium suũ sup eum. Qui statim re
lictis bobus cucurrit post heliam: et ait. Osculor
oro te patrem meũ et matrẽ meaz: et sic sequar te
Dixitqꝫ ei. Uade et reuertere. Quod ei meũ erat
feci tibi. Reuersus autez ab eo: tulit par boum et
mactauit illud: et in aratro boũ coxit carnes ⁊ de
dit populo et comederũt. Consurgẽsqꝫ abijt et se
cutus est heliam et ministrabat ei.

¶ C. S. De prima obsidione samarie. et fuga benadab regis syrie ꝑ pueros principũ ꝓuinciarũ. de pugna viri cesi. Syri et benadab tentus et dimissus de ꝓpheta q̃ dixit alteri: ꝑcute me: q̃ ꝓphetauit ad achab ⁊ custodi virũ istũ. xx.

A

Benadab rex sirie superbus cõtra achab vincitur.

Porro benadab rex syrie congregauit
omnẽ exercitũ suũ: et triginta duos re
ges secum ⁊ equos ⁊ currus et ascẽdẽs
pugnauit contra samariã et obsedit eã.
Mittensqꝫ nuncios ad achab regem israel in ciui
tatẽ ait. Hec dicit benadab. Argentũ tuum et au
rum tuum meuz est. et vxores tue ⁊ filij tui optimi
mei sunt. Responditqꝫ rex israel. Iuxta verbũ tu
um dñe mi rex: tuus sum ego et omĩa mea. Reuer
tensqꝫ nuncij dixerũt. Hec dicit benadab qui mi
sit nos ad te. Argentũ tuũ et aurũ tuum ⁊ vxores
tuas ⁊ filios tuos dabis mihi. Cras igit̃ hac eadẽ
hora mittã s̃uos meos ad te et scrutabunt̃ domũ
tuam et domum seruoꝝ tuoꝝ: et omne qđ eis pla
cuerit ponent in manibus suis ⁊ auferent. Uoca
B
uit autẽ rex israel omnes seniores terre ⁊ ait. Ani
maduertite ⁊ videte: q̃m insidietur nobis. Misit
enĩ ad me ꝓ vxoribus meis: ⁊ filijs ⁊ ꝓ argento ⁊
auro et non abnui. Dixerũtqꝫ omnes maiores na
tu et vniuersus populus ad eũ. Non audias neqꝫ
acquiescas illi. Respõditqꝫ nuncijs benadab. Di
cite dño meo regi. Omĩa ꝓpter que misisti ad me
seruũ tuũ in initio faciaz: hanc aũt rem facere nõ
possum. Reuersiqꝫ nuncij retulerũt ei. Qui remi
sit et ait. Hec faciant mihi dij et hec addant si suf
ficerit puluis samarie pugillis omnis populi q̃ se
quitur me. Et respondens rex israel ait. Dicite ei
Ne glorietur accinctus eque vt discinctus. Factũ
est autem cuz audisset benadab verbũ istud bibe
bat ipse et reges in vmbraculis: et ait seruis suis.
Circundate ciuitatẽ: ⁊ circũdederunt eã. Et ecce
ꝓpheta vnus accedens ad achab regẽ israel: ait
C
ei. Hec dicit dominus. Certe vidisti omnẽ multi
tudinem hanc nimiã. Ecce ego tradã eam in ma
num tuã hodie vt scias q2 ego sum dominꝰ Et ait
achab. Per quem? Dixitqꝫ ei. Hec dicit dominus
Per pedissequos principum prouinciarũ. Et ait.
Quis incipiet ꝑliari? Et ille dixit. Tu. Recensuit
ergo pueros principũ prouinciarũ ⁊ repperit nu
merũ ducentorum triginta duoruz. Et recensuit
post eos populum. omnes filios israel septem mi
lia: et egressi sunt meridie. Benadab autem bibe
bat temulentus in vmbraculo suo et reges trigin
taduo cũ eo qui ad auxilium eiꝰ venerãt. Egressi
sunt autem pueri principum ꝓuinciarũ in prima
fronte. Misit itaqꝫ benadab qui nũciauerũt ei di
centes. Uiri egressi sunt de samaria. At ille ait. Si
ue ꝓ pace veniũt apprehendite eos viuos siue vt
prelient̃ viuos eos capite. Egressi sunt ergo pue
ri principum ꝓuinciarũ ac reliquus exercitꝰ seq̃
batur. Et ꝑcussit vnusquisqꝫ virum q̇ contra se ve
niebat: fugeruntqꝫ syri et ꝑsecutus est eos israel.
Fugit quoqꝫ benadab rex syrie in equo cũ equiti
bus suis. Necnõ egressus rex israel ꝑcussit equos
et currus et percussit syriam plaga magna nimis
D
Accedẽs autem ꝓpheta ad regem israel: dixit ei.

Propheta ꝓdicit achab regẽ syrie ꝺ bello futuruz eum. infra eodẽ

Uade et confortare ⁊ scito ⁊ vide quid facias. Se
quenti enĩ anno rex syrie ascendet contra te. Ser
ui vero regis syrie dixerunt ei. Dij montium sunt
dij eorũ: ideo supauerunt nos. Sed melius est vt
pugnemus contra eos in cãpestribus ⁊ obtinebi
mus eos. Tu ergo verbũ hoc fac. Amoue reges
singulos ab exercitu tuo ⁊ pone principes pro eis
et instaura numerũ militũ qui ceciderunt de tuis
et equos secũdum equos pristinos: ⁊ currus secũ
dum currus quos ante habuisti: et pugnabimus
contra eos in cãpestribus et videbis q2 obtinebi
mus eos. Credidit consilio eoꝝ: et fecit ita. Igit̃
postq̃ ãnus transierat recensuit benadab syros:
et ascendit in affec vt pugnaret cõtra israel. Por
ro filij israel recensiti sunt ⁊ acceptis cibarijs ꝓfe
cti ex aduerso: castraqꝫ metati sunt ꝯtra eos quasi

Rex israel vincit syros ꝓpter blasphemiam.

si duo parui greges capraꝝ: syri autē repleuerūt
terrā. Et accedēs vnus vir dei dixit ad regē isra-
el. Hec dicit dn̄s. Quia dixerūt syri: deus mōtiū
est dn̄s ⁊ nō est deꝰ valliū: dabo oēm multitudinē
hanc grādem in manu tua: ⁊ scietis q: ego sū dn̄s
Dirigebantq; septem dieb' ex aduerso hi atq; illi
acies: septima āt die cōmissum est bellum. Percus-
serūtq; filij israel de syris centū milia peditum in
die vna. Fugerūt aūt syri qui remanserūt in affec
in ciuitatem: et cecidit murus sup viginti septē mi
lia hoim qui remāserant. Porro benadab fugiēs
ingressus est ciuitatē in cubiculū qd erat intra cu

Benadab hūiliando se iuēit pacē cū isrl.

biculū: dixerūtq; ei serui sui. Ecce audiuimꝰ q re-
ges domꝰ israel clemētes sint. Ponemꝰ itaq; sac-
cos in lumbis nr̄is ⁊ funiculos in capitibꝰ nostris
⁊ egrediemur ad regē israel forsitan saluabit ani
mas nr̄as. Accinxerūt saccis lūbos suos ⁊ posue-
rūt funiculos in capitibꝰ suis: venerūtq; ad regē

F

israel et dixerūt ei. Seruus tuꝰ benadab dicit. Vi
uat oro te aīa mea. Et ille ait. Si adhuc viuit frat
meꝰ est. Quod acceperūt viri ꝓ omine: et festinā
tes rapuerūt verbū ex ore eius atq; dixerūt. Fra
ter tuꝰ benadab viuit. Et dixit eis. Ite ⁊ adduci-
te eū ad me. Egressus est ergo ad eū benadab: ⁊
leuauit eū in currum suū. Qui dixit ei. Ciuitates
quas tulit pater meꝰ a patre tuo reddā: et plate-
as fac tibi in damasco sicut fecit pater meus in sa
maria: ⁊ ego federatꝰ recedam a te. Pepigit ḡ fe-

Helias ꝓponit hāc ꝑabolā de ꝓphā dicēte ad sociū vt ꝑcuterē eū vt ꝑ eā reprehendat achab.

dus et dimisit eū. Tūc vir quidā de filijs ꝓpheta-
rū dixit ad socium suū in sermōe dn̄i. Percute me
At ille noluit ꝑcutere. Cui ait. Quia noluisti au-
dire vocē dn̄i: ecce recedes a me ⁊ percutiet te leo
Cūq; paululū recessisset ab eo inuenit eū leo atq;
ꝑcussit. Sed et alterū inueniens virū dixit ad eū
percute me. Qui ꝑcussit eū: et vulnerauit. Abijt ḡ
ꝓpheta et occurrit regi in via: ⁊ mutauit aspersio
ne pulueris os ⁊ oculos suos. Cūq; rex transisset

G

clamauit ad regem et ait. Seruus tuꝰ egressus ē
ad ꝓliandū cominus. cūq; fugisset vir vnus: ad-
duxit eū quidā ad me et ait. Custodi virum istū.
Quasi si lapsus fuerit erit anima tua ꝓ aīa eius:
aut talentū argenti appendes. Dū autē ego tur
batus huc illucq; me verterē: subito nō comparuit
Et ait rex israel ad eū. Hoc est iudiciū tuū quod

Predicitur ab Helia mors achab: q: inobediens pepercerat benadab

ipse decreuisti. At ille statim absterssit puluerē de
facie sua: ⁊ cognouit eū rex israel q esset de ꝓphe
tis. Qui ait ad eū. Hec dicit dn̄s. Quia dimisisti
virū dignum morte de manu tua: erit aīa tua pro
aīa eius: et populus tuꝰ ꝓ populo eius. Reuersus
est igit̄ rex israel in domū suā audire contemnēs
et furibundus venit in samariā.

C. S. De occisione Naboth pro vinea sua: ieza
bel mittit vt occidatur Naboth. lapidat̄ naboth.
de helia qualiter increpauit achab. de penitētia
achab. xxi

A

Naboth denegat vineam suā achab regi ⁊ ideo tristat̄

Post verba āt hec tpe illo vinea erat na
both iezrahelite q̄ erat i iesrahel iuxta
palaciū achab regꝭ samarie. Locutꝰ est
ergo achab ad naboth dicēs Da michi
vineam tuā vt faciā michi ortū oleꝝ: q: vicina ē ⁊
ꝓpe domū meā. Daboq; tibi ꝓ ea vineā meliorē:
aut si comodius tibi putas argēti ꝓcium quantū
digna est. Cui r̄ndit naboth. Propitius sit michi
dn̄s ne dem hereditatem patrū meoꝝ tibi. Venit
ergo achab in domū suā indignās ⁊ frendēs sup
verbo qd locutꝰ fuerat ad eum naboth iesraheli-
tes dicēs: nō dabo tibi hereditatē prm̄ meoꝝ. Et

B

ꝓijciens se in lectulū suū auertit faciē suā ad pa
rietē ⁊ non comedit panē. Ingressa est aūt ad eū
iezabel vxor sua: dixitq; ei. Quid ē hoc vn̄ aīa tua
ꝯtristata est: et q̄re nō comedis panē? Qui r̄ndit
ei. Locutꝰ sum naboth iesrahelite: ⁊ dixi ei. Da mi
chi vineā tuam: accepta pecunia: aut si tibi placet
dabo tibi vineam meliorē ꝓ ea. Et ille ait. Nō da
bo tibi vineā meā. Dixit ergo ad eū iezabel vxor

C

Iesabel vxor achab facit lapidare naboth et cōuincit̄ per falsos testes.

eius. Grandis auctoritatis es: ⁊ bn̄ regꝭ regnū is-
rael. Surge ⁊ comede panē et equo aīo esto Ego
dabo tibi vineā naboth iesrahelite Scripsit itaq;
lr̄as ex nomīe achab: ⁊ signauit eas anulo eius: et
misit ad maiores natu et optimates q̄ erāt in ciui
tate eius et habitabāt cū naboth. Litterarū autē
hec erat sentētia. Predicate ieiuniū et sedere faci
te naboth iter primos populi: et submittite duos
viros filios belial cōtra eū et falsum testimoniū
dicāt benedixit naboth deū et regem: et educite

D

eū et lapidate: sicq; moriatur. Fecerūt ergo ciues
eiꝰ maiores natu et optimates q̄ habitabāt cū eo
in vrbe: sicut ꝑceperat eis iezabel: et sicut scriptū
erat in lr̄is quas miserat ad eos Predicauerūt ie
iuniū et sedere fecerūt naboth inter primos ppl̄i
et adductis duobꝰ viris filijs diaboli fecerūt eos
sedere ꝯtra eū. At illi scꝫ vt viri diabolici dixerūt
ꝯtra eum testimoniū corā multitudine. Benedi- Act. 4. g.
xit naboth deū et regem. Quāobrem eduxerunt
eū extra ciuitatē et lapidibus interfecerūt. Mise-
runtq; ad iezabel dicētes Lapidatus est naboth
et mortuꝰ est. Factum est āt cū audisset iezabel la-
pidatū naboth et mortuū: locuta est achab. Sur-

E

ge possidē vineā naboth iesrahelite q̄ noluit tibi
acqescere: et dare eā accepta pecunia. Nō eīn vi-
uit naboth sed mortuꝰ est. Qd cū audisset achab
mortuū videlicet naboth: surrexit ⁊ descēdebat in
vineā naboth iesrahelite vt possideret eā. Factus

Helias ꝑdixit mortē achab ⁊ iezabel ꝓpter naboth

est igit̄ sermo dn̄i ad heliā tesbitem dicēs Surge
⁊ descēde i occursū achab regꝭ israel q̄ est i sama-
ria. Ecce ad vineā naboth descendit vt possideat
eā. Et loq̄ris ad eū dicēs. Hec dicit dn̄s deꝰ. Occi
disti insup ⁊ possedisti. Et pꝰ hec addes. Hec dicit

F

dn̄s. In loco hoc in q̄ linxerūt canes sanguinem
naboth lambēt ꝗ sanguinē tuū. Et ait achab ad
heliā. Num inuenisti me inimicū tibi? Qui dixit.
Inueni: eo q venūdatus sis vt faceres malum in
cōspectu dn̄i. Hec dicit dn̄s Ecce ego inducā sup
te malū. et demetā posteriora tua ⁊ interficiā de
achab mingentē ad parietē ⁊ clausum et vltimū in
israel. Et dabo domū tuā sicut domū hieroboam
filij nabath ⁊ sicut domū baasa filij ahia: q: egisti
vt me ad iracundiā ꝓuocares: ⁊ peccare fecisti is-
rael. Sed ⁊ de iezabel locutꝰ est dn̄s dicēs Canes
comedēt iezabel in agro iezrahel. Si mortuꝰ fue 4. Re. 9. b
rit achab in ciuitate: comedēt eū canes. Si autē in. 14. c.
mortuꝰ fuerit in agro: comedent eū volucres celi infra. 16. f. et
Igit̄ nō fuit alter talis sicut achab q̄ venūdatꝰ est 22. f.
vt faceret malū in ꝯspectu dn̄i. Cōcitauit eīn eū
iezabel vxor sua ⁊ abominabilis factꝰ ē intātū: vt G
seq̄ret̄ idola q̄ fecerāt amorrei q̄s cōsumpsit dn̄s 1. Ma. 1. b

Hūilitate ꝛ penitētia achab pacat dñm

a facie filioꝝ isrl. Itaqꝫ cū audisset achab ꝭmoēs istos: scidit vestimēta sua: ꝛ opuit cilicio carnē suā ieiunauitqꝫ ꝛ dormiuit i sacco ꝛ ābulauit demisso capite. Et fact᷑ ē ꝭmo dñi ad heliā tesbitē dicens Nōne vidisti hūilitatē achab corā me. Qz igit̄ humiliat᷑ ē mei causa: nō inducā malū in dieb᷑ eius sȝ in dieb᷑ filij sui inferā malū domui eius.

C. S. De cōuentu achab ꝛ iosaphat regum. de pseudo prophetis. de michea. de bello vbi perijt Achab et classibus eius post quem regnauit iorā filius eius. xxij.

A — achab rex isrl et iosaphat rx iude ꝯtra syriā pliātur 2.par. 8. a.

Trāsierūt igit̄ tres āni absqꝫ bello inter syriā ꝛ isrl. In āno āt t̄cio descēdit iosaphat rex iuda ad regē isrl. Dixitqꝫ rex israel ad ꝭuos suos. Ignoratisꝙ nr̄a sit ramoth galaad: et negligim᷑ tollere eā de manu regꝭ syrie. Et ait ad iosaphat Venies ne mecū ad pliāduȝ i ramoth galaad? Dixitqꝫ iosaphat ad regē isrl. Sicut ego suȝ: ita ꝛ tu. Ppl̄s me᷑ ꝛ ppl̄s tuus vnū sūt: ꝛ eqtes mei eqtes tui. Dixitqꝫ iosaphat ad regē isrl. Quere oro te hodie ꝭmonē dñi. Congregauit ḡ rex isrl ꝓphetas qdringētos circit̄ viros ꝛ ait ad eos. Ire debeo in ramoth galaad ad bellādū: an qescere? Qui rñderūt. Ascēde ꝛ dabit eā dñs i manu regꝭ. Dixit āt iosaphat. Nō ē hic ꝓpheta dñi qspiā vt iterrogem᷑ ꝑ eū? Et ait rex isrl ad iosaphat. Remāsit vir vn᷑ ꝑ quē possum᷑ interrogare dñm sȝ ego odi eū: qꝛ nō ꝓphetat mihi bonū sȝ malū micheas fili᷑ iemla. Cui iosaphat ait. Ne loq̄ris ita rex. Vocauit ḡ rex isrl eunuchū quēdā ꝛ dixit ei. Festina adducere micheā filiū iemla. Rex āt isrl ꝛ iosaphat rex iuda sedebāt vnusqsqꝫ in solio suo vestiti cultu regio: i area iuxta hostiū porte samarie ꝛ vniuersi ꝓphete ꝓphetabāt i cōspectu eoꝝ. Fecit qꝫ sibi sedechias fili᷑ chanaā cornua ferrea ꝛ ait. Hec dicit dñs His ventilabis syriam donec deleas eā. Oēsqꝫ ꝓphete silr ꝓphetabāt dicētes Ascēde i ramoth galaad ꝛ vade ꝓspe et tradet dñs i man᷑ regꝭ. Nūci᷑ ꝟo q iferat vt vocaret micheā locut᷑ ē ad eū dicēs. Ecce ꝭmoēs ꝓphetarū ore vno regi bona ꝓdicāt: sit ḡ sermo tu᷑ similis eoꝝ ꝛ loq̄re bona. Cui micheas ait. Viuit dominus: qꝛ qdcūqꝫ dixerit mihi dñs hoc loq̄r. Venit itaqꝫ ad regē ꝛ ait illi rex. Michea: ire debemus i ramoth galaad ad pliādū an cessare. Cui ille rñdit. Ascēde ꝛ vade ꝓspe ꝛ tradet dñs i manu regꝭ. Dixit āt rex ad eū Iteꝝ atqꝫ iteꝝ adiuro te vt nō loq̄ris michi nisi qd veꝝ est in noie dñi. Et ille ait. Vidi cūctū isrl dispsuȝ i mōtib᷑ qsi oues nō habētes pastorē. Et ait dñs. Nō hñt isti dñm reuertat̄ vnusqsqꝫ in domū suā i pace. Dixit ḡ rex ad Iosaphat Nūqd nō dixi tibi qꝛ nō ꝓphetat mihi bonū sȝ sꝑ malū. Ille ꝟo addēs ait. Propt̄ hoc audi sermonē dñi. Vidi dñm sedētē sup soliū suū: ꝛ oēȝ exercitū celi assistētē ei a dextris ꝛ a sinistris. Et ait dñs. Quis decipiet achab regē isrl vt ascēdat et cadat i ramoth galaad. Et dixit vn᷑ ꝟba huiuscemodi: ꝛ ali᷑ alit̄. Egress᷑ ē āt spūs: ꝛ stetit corā dño et ait. Ego decipiā illū. Cui locut᷑ est dñs. In q? Et ille ait. Egrediar ꝛ ero spūs mēdax in ore oim ꝓphetaꝝ ei᷑. Et dixit dñs. Decipies et ꝓualebis egredere et fac ita. Nunc igit̄ ecce dedit dñs spm mēdacij i ore oiȝ ꝓphārū tuoꝝ q hic sūt ꝛ dñs locut᷑ ē ꝯtra te malū. Accessit āt sedechias fili᷑ chanaan ꝛ ꝑcussit micheā i maxillā ꝛ dixit Me neḡ dimisit spūs dñi: ꝛ locut᷑ ē tibi. Et ait micheas. Visur᷑ es i die illa qñ igredierꝭ i cubiculū itra cubiculū vt abscōdarꝭ. Et ait rex isrl. Tollite micheā ꝛ maneat apd āmon pricipē ciuitatis ꝛ apd ioas filiuȝ amalech ꝛ dicite eis. Hec dr̄ rex. Mittite viꝝ istū i carcerē ꝛ sustētate eū pane tribulatiōis et aq angustie: donec reuertar i pace. Dixitqꝫ micheas. Si reuers᷑ fueris i pace: nō ē locut᷑ i me dñs. Et ait. Audite ppli oēs. Ascēdit itaqꝫ rex isrl ꝛ iosaphat rex iuda in ramoth galaad. Dixit itaqꝫ rex isrl ad iosaphat Sume arma et ingredere prelium et induere vestibus tuis. Porro rex israel mutauit habitum suum ꝛ ingressus est bellum. Rex autem syrie preceperat principibus curruum trigintaduob᷑ dicēs. Nō pugnbitis ꝯtra minorē ꝛ maiorē quēpiā nisi ꝯtra regē isrl solū. Cū ḡ vidissēt pricipes curruū iosaphat: suspicati sūt ꝙ ipse eēt rex israel ꝛ ipetu facto pugnbāt ꝯtra eū: ꝛ exclamauit iosaphat. Intellexeruntqꝫ pricipes curruū ꝙ nō est rex isrl. et cessauerūt ab eo. Vir āt qdā tetēdit arcū i icertū sagittā dirigēs ꝛ casu ꝑcussit regē isrl. int̄ pulmonē ꝛ stomachū. At ille dixit aurige suo. Verte manū tuā: ꝛ eiice me d exercitu: qꝛ grauit̄ vulnerat᷑ sū. Cōmissū ē ḡ pliū i die illa. Et rex stabat i curru suo ꝯtra syros. ꝛ mortu᷑ ē vespe. Fluebat aūt sanguis plage i sinū curr᷑ ꝛ pco isonuit i vniuerso exercitu anqꝫ sol occūberet dicēs. Vnusqsqꝫ reuertat̄ i ciuitate ꝛ i terrā suā. Mortu᷑ ē āt rex ꝛ plat᷑ ē in samariā. Sepelieruntqꝫ regē i samaria ꝛ lauerūt currū ei᷑ i piscina samarie: ꝛ linxerūt canes sanguinē ei᷑ et habenas lauerūt iuxta ꝟbū dñi qd locut᷑ fuerat. Reliq āt ꝭmonū achab ꝛ vniuersa q fecit et dom᷑ eburnea quā edificauit: cūctarūqꝫ vrbiū qs extruxit: nōne hec scpta sūt i libro ꝭmonū dieꝝ regū isrl. Dormiuit ḡ achab cū prib᷑ suis: ꝛ regnauit ochosias fili᷑ ei᷑ ꝑ eo. Iosaphat ꝟo fili᷑ aza regnare cepat sup iudā āno qrto achab regꝭ isrl. Trigintaqnqꝫ annoꝝ erat cū regnare cepisset: ꝛ vigintiqnqꝫ ānis regnauit i hierl̄z. Nomē mr̄is ei᷑ azuba filia salai. et ambulauit i oi via aza pr̄is sui ꝛ non declinauit ex ea. Fecitqꝫ qd rectū ē i ꝯspectu dñi: verūtñ excelsa nō abstulit. Adhuc ei ppl̄us sacrificabat ꝛ adolebat incēsuȝ i excelsis. Pacēqꝫ hñit iosaphat cū rege israel. Reliq āt ꝟboꝝ iosaphat ꝛ opa ei᷑ q gessit ꝛ ꝓlia: nōne hec scpta sūt i libro ꝟboꝝ dieꝝ regū iuda. Sȝ ꝛ reliqas effeīatoꝝ q remāserāt i diebus aza pr̄is ei᷑ abstulit d t̄ra. Nec erat tūc rex ꝯstitut᷑ in edō. Rex ꝟo iosaphat fecerat classes i mari q nauigarēt i ophir ꝓpt̄ auꝝ: ꝛ ire nō poterāt: qꝛ ꝯfracte sūt i asyongaber. Tūc ait ochozias fili᷑ achab ad iosaphat. Vadāt ꝭui mei cū ꝭuis tuis i nauib᷑. Et noluit iosaphat. Dormiuitqꝫ iosaphat cū prib᷑ suis. ꝛ sepult᷑ ē cū eis i ciuitate dd pr̄is sui. regnauitqꝫ iorā fili᷑ ei᷑ ꝑ eo. Ochozias āt fili᷑ achab regnare cepat sup isrl i samaria āno septimodecimo iosaphat regꝭ iuda: regnauitqꝫ sup isrl duob᷑ ānis. Et fecit malū i ꝯspcū dñi: ꝛ ābulauit i via pr̄is sui et mr̄is sue: et i via hieroboā filij nabath q peccare fecit israel. Seruiuit qꝫ baal ꝛ adorauit eū: ꝛ irritauit dñȝ deum isrl iuxta oia q fecerat pater ei᷑.

Explicit primus liber malachim. i. regū terci᷑.

Marginal notes:

4. Re. 3. a — Prophete achab falso ꝓnūciāt victoriam.

B

C — Micheas ꝓphā isrl ꝓdicit oppositum 2. par. 18. b.

De ꝓphēsio t̄loꝝ ꝓphārum

D — 2. par. 18. c

Sedechias ꝑcutit micheā ꝓphetā i maxilla: et in carcerat̄ ꝑ achab.

E

achab rex isrl ꝑcutit̄ in bello et morit̄ iuxta ꝓphetiā miche.

F

Sup. 21. f

Ochozias fili᷑ achab regnt in isrl ydolatra

De iosaphat rege iude.

G

¶ Incipit scds liber malachim.i.qrtus Regum

¶¶.S. De puaricatõe moab. casu Ochozie & egrotatione ei⁹. de verbis angeli ad heliã super ochoziam. de duobus quinquagenarijs igne consumptis. de morte ochozie: et ioram frater ei⁹ regnauit p̄o eo. Capitulum.j.

A De puaricatiõe moab.

P Reuaricatus est autē moab in israel postq̃ mortu⁹ ē achab Ceciditq̃ ochozias p cãcellos cenaculi sui qd habebat in samaria & egrotauit: misitq̃ nuncios dicēs ad eos. Ite consulite beelzebub deū accaron vtrū viuere queā de infirmitate mea hac. Angelus aũt dñi locut⁹ est ad heliã thesbitē dicēs Surge ascēde in occursum nūcio⁊ regis samarie: & dices ad eos. Nūqd nõ est de⁹ in isrl' vt eatis ad cõsulēdū beelzebub deū accaron? Quãobrē hec dr dñs. De lectulo super quem ascendisti non descēdes sed morte morieris. Et abijt helias: reuersiq̃ sūt nūcij ad ochoziã. Qui dixit eis. Quare reuersi estis. At illi rñderūt ei. Uir occurrit nobis: & dixit ad nos. Ite reuertimini ad regē q̃ misit vos et dicetis ei. Hec dicit dñs. Nūquid qz non erat de⁹ in israel: mittis vt ɔsulat̄ beelzebub deus accarõ. Idcirco de lectulo sup quem ascēdisti nõ descēdes: sed morte morieris. Qui dixit eis. Cui⁹ figure & habitus ē vir ille q̃ occurrit vobis: & locutus ē v̄ba hec. At illi dixerūt. Uir pilosus & zona pellicea accinctus renib⁹. Qui ait. Helias thesbites ē. Misitq̃ ad eū q̃nquagenariū principē & q̃nq̃ginta qui erant sub eo. Qui ascendit ad eū: sedētiq̃ i vertice montis: ait. Homo dei rex precepit vt descendas. Respõdēsq̃ helias: dixit q̃nquagenario. Si homo dei sum: descendat ignis de celo: & deuoret te et q̃nquaginta tuos. Descēdit ergo ignis de celo: et deuorauit eū: et q̃nquaginta q̃ erant cum eo. Rursumq̃ misit ad eū pncipē q̃nquagenariū alterū. et quinq̃ginta cū eo. Qui locut⁹ est illi. Homo dei hec dicit rex. Festina descende. Rñdēs helias: ait. Si homo dei ego sū3 descendat ignis de celo et deuoret te et q̃nquaginta tuos. Descēdit ḡ ignis de celo & deuorauit illū & q̃nq̃gita ei⁹. Iterū misit p̄icipē q̃nq̃genariū terciū & q̃nq̃gita q̃ erāt cū eo. Qui cum venisset: curuauit genua cõtra heliam. & p̄catus est eum et ait. Homo dei noli despicere animã meã: et animas seruo⁊ tuo⁊ q̃ mecū sunt. Ecce descendit ignis de celo & deuorauit duos principes q̃nquagenarios primos & q̃nquagenos qui cū eis erant. Sed nunc obsecro vt miserearis anime mee. Locutus est autē angelus domini ad heliam dicēs. Descende cum eo. Ne timeas Surrexit igit̄ & descendit cū eo ad regē & locut⁹ est ei. Hec dicit dñs. Quia misisti nūcios ad cõsulendū beelzebub deū accaron quasi non esset de⁹ in israel a quo posses interrogare sermonē: ideo de lectulo super quem ascēdisti nõ descendes: sed morte morieris. Mortuus est autē iuxta sermonē dñi quē locutus est helias: & regnauit ioram frater eius p eo anno secundo iorã filij iosaphat regis iude. Nõ eni habebat filium. Reliqua autē v̄bo⁊ ochozie q̃ operatus est: nõne hec scripta sunt i libro sermonū dierū regum israel.

Ochozias infirm⁹ rex isrl' cõsulit beelzebub idõ predicit mors eius per heliaʒ.

B

Ochozias misit ad heliã q̃nq̃genariū que3 ignis deuorauit

C Scds q̃nq̃genarius mittit q̃ pi ter mout

Terci⁹ q̃nq̃genarius sua hūilitate liberat̄

D

Cū tertio helias descēdit et p̄dicit mortē ochozie.

¶¶.S. Helias & heliseus simul ambulabant. helias aquam iordanis pallio diuidit. in celū rapit. sup heliseū sp̃us helie requiescit. pallio helie aquas diuidit heliseus. De viris missis ad q̃rendū heliã de sale misso in vas q̃ sanant̄ aq̄ hierico. de irrisione pueror⁊ laceratorum ab visis. ij.

A Accedēte tpe trãslationis helie helise⁹ non vult eū dimittere.

F Actū est autē cum leuare vellet dominus heliam p turbinem in celum: ibāt helias & helise⁹ de galgalis. Dixitq̃ helias ad heliseum Sede hic qz dñs misit me vsq̃ in bethel. Cui ait heliseus. Uiuit dñs & viuit aia tua: qz nõ derelinquã te. Cūq̃ descēdissēt bethel: egressi sūt filij p̄phetar⁊ qui erāt in bethel ad heliseum & dixerunt ei. Nunqd nosti. qz hodie domin⁹ tollet dñm tuum a te? Qui rñdit. Et ego noui. Silete. Dixit autem helias ad heliseū. Sede hic quia dñs misit me in hierico. Et ille ait. Uiuit dñs & viuit anima tua: qz nõ derelinquã te. Cūq̃ venissent hierico: accesserūt filij p̄phetarum q̃ erāt in ierico ad heliseum: et dixerūt ei. Nunqd nosti: qz domin⁹ hodie tollet dñm tuū a te? Et ait Et ego noui. Silete. Dixit autem ei helias. Sede hic: quia dñs misit me vsq̃ ad iordanem Qui ait Uiuit dñs: et viuit anima tua: qz non derelinquã te. Ierūt igit̄ ambo pariter & quinq̃ginta viri de filijs p̄phetarū secuti sunt eos. Qui & steterunt e cõtra longe. Illi autē ambo stabāt sup iordanē. Tulitq̃ helias palliū suum et inuoluit illud: et p̄cussit aquas q̃ diuise sunt in vtrãq̃ ptem: et transierūt ambo p̄ siccū. Cūq̃ trãsissent: helias dixit ad heliseum. Postula qd vis: vt faciã tibi anteq̃ tollar a te. Dixitq̃ heliseus. Obsecro vt fiat in me duplex spiritus tuus. Qui respondit. Rem difficilem postulasti. Attamē si videris me q̃n tollar a te: erit quod petisti. Si autē nõ videris: non erit. Cūq̃ pgerent & incedētes sermocinarentur: ecce currus igne⁹ & eq̄ ignei diuiserūt vtrunq̃. Et ascēdit helias p turbinem in celū: heliseus autē videbat & clamabat. Pater mi: pater mi curr⁹ israel et auriga eius. et nõ vidit eū amplius. Apprehēdit q̃ vestimenta sua. et scidit illa in duas partes. Et leuauit palliū helie quod ceciderat ei. Reuersusq̃ stetit sup ripam iordanis et pallio helie qd ceciderat ei: percussit aquas et nõ sunt diuise. Et dixit. Ubi est deus helie etiã nunc? Percussitq̃ aq̃s et diuise sunt huc atq̃ illuc et transijt heliseus. Uidentes autem filij p̄phetarum qui erant in hierico: econtra dixerunt. Requieuit spiritus helye super helyseum. Et venientes in occursum eius adorauerunt cum proni in terram: dixeruntq̃ illi. Ecce cū seruis tuis sunt q̃nquaginta viri fortes: qui possunt ire et querere dñm tuum: ne forte tulerit eum spirit⁹ domini et p̄iecerit eum in vnū montium aut in vnã vallium. Qui ait. Nolite mittere. Coegeruntq̃ eū donec acquiesceret & diceret Mittite. Et miserunt q̃nquaginta viros. Qui cū quesissent tribus diebus nõ inuenerūt. Et reuersi sunt ad eum. At ille habitabat in hierico: & dixit eis. Nunquid non dixi vobis: nolite mittere Dixerunt quoq̃ viri ciuitatis ad heliseum. Ecce habi-

B

Helias et helise⁹ trãseūt iordanem siccū. Petitõ helisei & translatio helie eccl.48.b.

infra.13.c

C Helise⁹ retinē palliū helie et diuisit aquas iordanis.

Queritr helias et non inuenitur.

Helise⁹ sanauit aq̃rū sterilitatē sale.

D

tatio ciuitatis huiꝰ optima est sicut tuipse dñe ꝓspicis. ſꝫ aque pessime sunt: ⁊ terra sterilis. At ille ait. Afferte mihi vas nouum ⁊ mittite in illud sal. Qđ cũ attulissent: egressus ad fontes aq̃ꝝ misit ĩ illũ sal: et ait. Hec đt dñs. Sanaui aq̃s has: ⁊ non erit vltra ĩ eis mors neq̧ sterilitas. Sanate sũt ğ aq̃ vsq̧ in diẽ hanc iuxta v̄bũ helisei qđ locutꝰ est

Pueri lacerãtur ab vrsis vocãtes heliseũ caluum.

Ascẽdit aũt inde heliseus in bethel. Cũq̧ ascẽderet ꝑ viã pueri parui egressi sunt de ciuitate ⁊ illudebãt ei dicẽtes. Ascẽde calue ascẽde calue. Qui cũ respexisset vidit eos: ⁊ maledixit eis ĩ noĩe dñi. Egressiq̧ sunt duo vrsi de saltu et lacerauerũt ex eis quadraginta duos pueros Abijt ãt inde ĩ mõtẽ carmeli: ⁊ inde reuersus est in samariam

¶C.S. De Iora q̃ facit malũ. de tribꝰ regibꝰ cõgregatꝭ ꝯtra regẽ Moab. q̃bꝰ heliseꝰ dat aquas sine pluuia. Uincit moab rex et iratus filiũ suum ꝑmogenitum immolat iij.

A

Iorã rex isrł cũ iosaphat ⁊ edõ oppugnãt regeꝫ moabitarũ tributum denegantem

IOram vero filiꝰ achab regñuit sup israel ĩ samaria. ãno decimooctauo iosaphat regis iude. Regnauitq̧ duodecim annis et fecit malũ corã dño: sed nõ sicut pr̃ suus ⁊ mater. Tulit eñi statuas baal q̃s fecerat pať eiꝰ. verũtñ in peccatꝭ hieroboã filij nabath q̃ peccare fecit israel adhesit nec recessit ab eis. Porro mesa rex moab nutriebat pecora mlťa: ⁊ soluebat regi israel cẽtũ milia agnoꝝ ⁊ cẽtũ milia arietum cũ velleribꝰ suis. Cũq̧ mortuꝰ fuisset achab: ꝑuaricatꝰ est fedꝰ qđ habebat cũ rege israel. Egressꝰ est igiť rex ioram in die illa de samaria: et recẽsuit vniuersũ isrł misitq̧ ad iosaphat regẽ iuda dicẽs Rex moab recessit a me: veni mecũ cõtra eũ ad ꝑliũ. Qui rñdit Ascẽdã. Qui meꝰ ẽ tuꝰ ẽ ppl's meꝰ

3.re.22.a.

ppl's tuus: ⁊ eq̃ mei eq̃ tui. Dixitq̧ Per quã viam ascẽdemꝰ? At ille rñdit Per desertũ idumee Per

Ad precef helisei alueꝰ replet aq̃s ꝓ tribꝰ regibus et exercitu

B

rexerũt igiť rex isrł ⁊ rex iuda ⁊ rex edom: ⁊ circuierũt ꝑ viam septẽ dieꝝ: nec erat aq̃ exercitui ⁊ iumẽtꝭ q̃ seq̃banť eos. Dixitq̧ rex isrł. Heu heu heu Cõgregauit nos dñs tres reges: vt tradẽt in manu moab Et ait iosaphat. Est ne hic ꝓphã dñi vt depcemur dñꝫ ꝑ eũ? Et rñdit vnꝰ de pũis suis regis isrł. Est hic eliseꝰ filꝰ saphat q̃ fundebat aquã sup manꝰ helie. Et ait iosaphat. Est apđ eũ sermo dñi? Descẽditq̧ ad eũ rex isrł ⁊ iosaphat rex iuda et rex edom. Dixit autẽ heliseꝰ ad regẽ isrł. Quid mihi ⁊ tibi est? Uade ad ꝓphetas pris tui ⁊ mr̃is tue. Et ait illi rex isrł. Quare ꝯgregauit dñs tres

3.Re.17.a et.18.c.

C

reges hos vt traderet eos ĩ manꝰ moab? Dixitq̧ ad eũ heliseꝰ. Uiuit dñs exercituũ ĩ cuiꝰ ꝯspcũ sto ꝙ si nõ vultũ iosaphat regꝭ iude erubescerẽ: nõ attẽdissẽ q̃dẽ te nec respexissem. Nũc ãt adducite mihi psaltẽ. Cũq̧ caneret psaltes facta est sup eũ manꝰ dñi ⁊ ait. Hec đt dñs Facite alueũ torrẽtis huiꝰ fossas ⁊ fossas. Hec eñi dicit dñs. Nõ videbitꝭ ventũ neq̧ pluuiã. ⁊ alueus iste replebiť aquis: ⁊ bibetis vos ⁊ familie vr̃e ⁊ iumenta vr̃a Paruũq̧ ẽ hoc ĩ ꝯspectu dñi: insup tradet etiã moab in manꝰ vr̃as Et ꝑcutietꝭ oẽm ciuitatẽ munitã ⁊ oẽm vrbẽ electam et vniuersum lignũ fructiferum succidetis: cunctosq̧ fontes aquarũ obturabitis ⁊ omnẽ

Uictoria illoꝝ reguꝫ ꝯtra moabitas.

agrum egregiũ operietis lapidibus Factũ est igitur mane q̃ñ sacrificium offerri solet. et ecce aque veniebant per viã edom Et repleta est terra aq̃s

Uniuersi autẽ moabite audientes ꝙ descẽdissent tres reges vt pugnarẽt aduersum eos: cõuocauerunt oẽs qui accincti erant baltheo desup et steterũt in terminis Primoq̧ mane surgentes. et orto iam sole ex aduerso aquarũ viderunt moabite econtra aq̃s rubras q̃si sanguinẽ dixerũtq̧. Sanguis gladij ẽ. Pugnauerũt reges ꝯtra se ⁊ cesi sũt mutuo. Nunc ꝑge ad ꝑdã moab. Perrexeruntq̧

D

in castra israel. Porro ꝯsurgens israel ꝑcussit moab: at illi fugerũt corã eis. Uenerunt igiť q̇ vicerant ⁊ ꝑcusserũt moab: et ciuitates destruxerũt. ⁊ oẽm agrum optimũ mittentes singuli lapides repleuerũt: et vniuersos fontes aquaꝝ obturauerũt ⁊ omĩa ligna fructifera succiderũt. ita vt muri tm̃ fictiles remanerent. Et circũdata est ciuitas a fũdibularijs: et magna ex pte ꝑcussa Qđ cũ vidissꝫ rex moab ꝑualuisse sꝫ hostes: tulit secum septingentos viros educẽtes gladios vt irrumperẽt ad regem edom: et non potuerũt. Arripiensq̧ filiũ suũ ꝑmogenituꝫ qui regnaturus erat pro eo obtulit holocaustum super murum et facta est indignatio magna in israel. Statimq̧ recesserunt ab eo: et reuersi sunt in terram suam.

¶C.S. De vasis vacuis repletis oleo. de muliere magna hospita helisei: que ꝑgnans pepit filiũ. de morte filij eiꝰ. de resuscitatione facta ꝑ heliseũ De panis ꝑmitiaꝝ augmẽtatis. iiij.

A

De multiplicatione olei vidue ad satisfaciendũ creditoribus. Infra eodẽ

MUlier aũt quedã de vxoribꝰ ꝓphetarũ clamabat ad heliseũ dicens. Seruꝰ tuus vir meꝰ mortuus ẽ: ⁊ tu nosti q: fuꝰ tuus fuit timens deuꝫ Et ecce creditor venit vt tollat duos filios meos ad seruiendũ sibi Cui dixit heliseus. Quid vis vt faciam tibi? Dic mihi. Quid habes in domo tua. At illa respondit Non habeo ãcilla tua quicq̧ in domo mea nisi paruꝫ olei quo vngar. Cui ait. Uade pete mutuo ab omĩbꝰ vicinis tuis vasa vacua nõ pauca: et ingredere ⁊ claude ostiũ tuũ: cũ intrinsecus fueris tu ⁊ filij tui: ⁊ mitte inde in oia vasa hec: ⁊ cũ plena fuerint tolles. Iuit itaq̧ mulier ⁊ clausit ostium sup se ⁊ sup filios suos. Illi offerebant vasa: et illa infundebat. Cunq̧ plena fuissent vasa: dixit ad filium suum Affer mihi adhuc vas. Et ille respõdit.

B

Nõ habeo Stetitq̧ oleũ. Uenit aũt illa ⁊ indicauit homini dei. Et ille. Uade inq̃t vẽde oleũ ⁊ redde creditori tuo. tu aũt ⁊ filij tui viuite de reliquo

Hospite helisei ꝑdicitur natiuitas filij

Facta ẽ aũt q̃daꝫ dies: et transibat heliseꝰ ꝑ suam ciuitatẽ. Erat ãt ibi mulier magna: q̃ tenuit eũ vt comederet panẽ. Cũq̧ frequẽter inde trãsiret: diuertebat ad eã vt comederet panẽ. Que dixit ad virũ suũ. Animaduerto ꝙ vir dei sanctus est iste: q̃ transit ꝑ nos freq̃nter. Faciamus ergo ei cenaculum paruũ: et ponamus ei in eo lectulũ: et mensam ⁊ sellã: ⁊ candelabrũ: vt cũ venerit ad nos maneat ibi. Facta est ergo dies quedã: ⁊ veniens diuertit in cenaculum: ⁊ req̃euit ibi. Dixitq̧ ad giezi puerum suũ. Uoca sunamitẽ istã. q̃ cum vocassꝫ

supra eođ.

eam: ⁊ illa stetisset corã eo dixit ad puerum suum

C

Loq̃re ad eam. Ecce sedule in oibꝰ ministrasti nobis: q̃d vis vt faciam tibi? Nunq̃d habes negociũ ⁊ vis vt loquar regi siue principi militie? Que respõdit. In medio populi mei habito: ⁊ ait. Quid

ergo vult vt faciam ei. Dixitq3 giezi. Ne q̄ras. Fi-
liū em̄ nō h3 ⁊ vir eiꝰ senex ē. Precepit itaq3 vt vo
caret eā. Que cū vocata fuisset ⁊ stetisset añ ostiū
Ge.18.b dixit ad eā. In tpe isto in hac eadē hora: si vita co
Natiuitas pueri hospite et postea suscitatio mes fuerit hēbis i vtero filiū. At illa Noli q̄so dñe
mi vir dei. noli mētiri ancille tue. Et ꝯcepit mulī-
er ⁊ pepit filiū i tpe ⁊ in hora eadē q̄ dixerat helise
us. Creuit āt puer: ⁊ cū eēt q̄dā dies ⁊ egressꝰ isset
ad patrē suū ad messores: ait p̄ri suo. Caput meū
D doleo. At ille dixit puero. Tolle: et duc eū ad ma-
trē suā. Qui cū tulisset ⁊ duxisset eū ad matrē suā:
posuit eu3 illa sup genua sua vsq3 ad meridiem: et
mortuꝰ est. Ascēdit aūt et collocauit eū sup lectu-
lū hoīs dei: et clausit ostiū. et egressa vocauit virū
suū. ⁊ ait. Mitte mecū obsecro vnū de pueris ⁊ asi
nā vt excurrā ad hoīe3 dei ⁊ reuertar. Qui ait illi
Quā ob causam vadis ad eū? Hodie nō sunt ka
lēde neq3 sabbatū. q̄ r̄ndit vadā. Strauitq3 asinā
et p̄cepit puero. Mina ⁊ ꝑpera: ne mihi morā faci
as in eūdo: et hoc age qd̄ p̄cipio tibi. Profecta est
infra.5.f igit̄: ⁊ venit ad virū dei in mōte carmeli. Cūq3 vi-
disset eā vir dei de cōtra: ait ad giezi pueꝝ suum.
Ecce sunamitē illa: vade ergo in occursū3 eiꝰ ⁊ dic
E ei. Recte ne agit̄ circa te ⁊ circa virū tuū ⁊ circa fi
liū tuū? Que r̄ndit. Recte. Cūq3 venisset ad virū
dei in montē apꝑhendit pedes eiꝰ ⁊ accessit giezi
vt amoueret ea3. Et ait hō dei. Dimitte illā. Anīa
em̄ eius in amaritudine est: et dñs celauit a me et
nō indicauit michi. Que dixit illi. Nunq̄d petiui
infra.9.a filiū a dño meo? Nūq̄d nō dixi tibi: ne illudas me
Et ille ait ad giezi. Accinge lūbos tuos ⁊ tolle ba
culū meū in manu tua et vade. Si occurrerit tibi
hō nō salutes eū: et si salutauerit te q̄spiam: nō r̄n
deas illi. et pones baculu3 meū super faciē pueri.
Porro mater pueri ait. Viuit dñs et viuit aīa tua
non dimittā te. Surrexit ergo et secutꝰ est eā Gi-
ezi autē p̄cesserat añ eos: et posuerat baculu3 sup
F faciē pueri: ⁊ nō erat vox neq3 sensus. Reuersusq3
3.Re.17.d. est in occursu3 eiꝰ: ⁊ nūciauit ei dicēs. Nō surrexit
Act.20.c. puer. Ingressus est ergo helisēꝰ domum. Et ecce
puer mortuus iacebat in lectulo eiꝰ. Ingressusq3
clausit ostiū sup se ⁊ sup puerū ⁊ orauit ad dñ3 Et
ascēdit et incubuit sup puerū: posuitq3 os suū sup
os eiꝰ: et oculos suos sup oculos eiꝰ: et manꝰ suas
sup manus eiꝰ ⁊ incuruauit se sup eū: ⁊ calefacta ē
caro pueri. At ille reuersus deābulabat in domo
semel huc atq3 illuc: ⁊ ascendit ⁊ incubuit sup eum
infra.8.a. Et oscitauit puer septies apuitq3 oclos. Et ille vo
cauit giezi: ⁊ dixit ei. Voca sunamitē hāc. Que vo
Lu.7.b. cata ingressa est ad eū. Qui ait Tolle filiū tuum.
Venit illa et corruit ad pedes eiꝰ: et adorauit sup
Heliseus tpe famis herbis agrestibus dulcoratis pauit ppl3 terrā. Tulitq3 filiū suū ⁊ egressa est: et helizeus re
uersus est in galgalam. Erat aūt fames in terra:
et filij ꝓphetaꝝ habitabāt corā eo: dixitq3 vni de
pueris suis Pone ollā grandē: et coque pulmen-
tū filiis ꝓphetaꝝ. Et egressus est vnꝰ in agru3 vt
G colligeret herbas agrestes. Inuenitq3 q̄si vitē sil
uestrē ⁊ collegit ex ea coloq̄ntidas agri et ipleuit
palliū suū. et reuersus ꝯscidit in ollā pulmēti Ne-
sciebat em̄ q̄d esset. Infuderūt ergo socijs vt cōe-
derēt. Cūq3 gustassent de coctōe: exclamauerūt di
cētes. Mors i olla vir dei. ⁊ nō potuerūt comedere
At ille. Afferte inq̄t farinā. Cūq3 tulissēt misit i ol
lā ⁊ ait Infūde turbe vt comedāt Et nō fuit ā̄pliꝰ
q̄cq3 amaritudis in olla. Vir āt q̄dā venit de bal-
salisa deferēs viro dei panes p̄mitiaꝝ: ⁊ viginti
panes ordeaceos ⁊ frumētū nouū i pera sua At il
le dixit. Da pplo vt cōedat. R̄nditq3 ei ministerꝰ.
Quātū ē hoc vt apponā corā cētū viris? Rursū il
le. Da ait pplo vt cōedat Hec ei dicit dñs Comedēt
et superit. Posuit itaq3 corā eis. Qui cōederūt et
supfuit iuxta verbum domini.

Viginti panibꝰ ordeaceis centū hoīes pascuntur ab heliseo

C. S. De Naaman leproso curato p heliseum
prophetā. et de Giezi q̄ accepit argētu3 et vestes
a naaman. Giezi erat leprosus V

A de naamā leproso curato p heliseum

Naaman p̄inceps militie regis syrie erat
vir magnꝰ apd̄ dñ3 suū ⁊ honoratꝰ P̄er
illū ei dedit dñs salutē syrie. erat aūt vir
fortis ⁊ diues: s3 leprosus Porro de syria
egressi fuerāt latrūculi: ⁊ captiuā duxerāt de t̄ra
isrl̄ puellā paruulā q̄ erat i obseq̄o vxoris naamā:
que ait ad dominā sua3. Utinā fuisset dñs meꝰ ad
ꝓphetā q̄ ē in samaria: ꝑfecto curasset eū a lepra
quā h3. Ingressus est itaq3 naaman ad dñm suū ⁊ B
nūciauit ei dicēs. Sic ⁊ sic locuta ē puella de ter-
ra israel. Dixitq3 ei rex syrie Vade: ⁊ mittā l̄ras ad
regē isrl̄. Qui cū ꝓfectꝰ eēt ⁊ tulisset secū decē ta-
lēta argēti: et sex milia aureos: et decē mutatoria
vestimētoꝝ: detulit l̄ras ad regē isrl̄ in hec verba
Cū acceperis ep̄lam hāc scito q̄ miseri ad te naa
mā s̄uū meū vt cures eū a lepra sua. Cūq3 legisset Deu.32.f.
rex israel litteras: scidit vestimenta et ait Nunq̄d
deus ego sum vt occidere possim et viuificare: q̄a
iste misit ad me vt curē hoīem a lepra sua? Aiad- C
uertite ⁊ videte q̄ occasiones q̄rat aduersum me
Qd̄ cū audisset helisēꝰ vir dei: scidisse vidl3 regē
israel vestimēta sua misit ad eū dicēs. Quare sci-
disti vestimēta tua. Veniat ad me: ⁊ sciat eē ꝓphe
tā in isrl̄. Venit ergo naaman cū eq̄s et curribꝰ et
stetit ad ostiū domꝰ helisei. Misitq3 ad eū helisēꝰ
nūciū dicēs Vade et lauare septies in iordane: et
recipiet sanitatē caro tua: atq3 mūdaberis. Iratꝰ
naaman recededat dicēs. Putaba3 q̄ egrederet̄
ad me: ⁊ stās inuocaret nomē dñi dei sui et tange
ret manu sua locū lepre ⁊ curaret me. Nūquid nō D
meliores sunt abana ⁊ pharfar fluuij damasci oī-
bꝰ aq̄s israel: vt lauer i eis ⁊ mūder? Cū ergo ver
tisset se ⁊ abiret indignās: accesserūt ad eū s̄ui sui
et locuti sunt ei. P̄r et si rem grādem dixisset tibi
ꝓpheta: certe facere debueras. Quātomagis q̄a
nūc dixit tibi: lauare ⁊ mūdaberis Descēdit et la- Luc.4.e.
uit septies in iordane iuxta s̄monē viri dei: ⁊ resti
tuta ē caro eiꝰ sicut caro pueri puuli ⁊ mūdatꝰ est
Reuersusq3 ad virū dei cū vniuerso comitatu suo
venit ⁊ stetit corā eo: ⁊ ait. Vere scio q̄ nō sit alius
deꝰ in vniuersa terra: nisi tm̄ in isrl̄ Obsecro itaq3
vt accipias b̄ndictione3 a seruo tuo. At ille r̄ndit.
Viuit dñs añ quē sto: qr nō accipiā. Cūq3 vim fa-
ceret: penitꝰ nō acq̄euit. Dixitq3 naaman Ut vis
S3 obsecro ꝯcede mihi s̄uo tuo vt tollā onꝰ duo-
rū burdonum de terra Nō em̄ faciet vltra seruus
tuꝰ holocaustū aut victimā dijs alienis: nisi domi
no. Hoc autē solum est de quo dep̄ceris dñm pro
seruo tuo q̄n ingredietur dñs meus templu3 rem
mon vt adoret: ⁊ illo innitente sup manum meam

Heliseus noluit q̄cq̄ accipe ꝓ curatōe naaman s3 giezi accepit ⁊ capit̄ lepra
E

F si adorauero in tẽplo rẽmon adorante eo in eodẽ loco: vt ignoscat mihi dñs ſuo tuo ꝓ hac re. Qui dixit ei. Uade in pace. Abiit ergo ab eo electo tpe. Dixitq; giezi puer viri dei. Pepcit dñs me⁹ naaman syro isti: vt non acciperet ab eo q̄ attulit. Uiuit dñs q: currã post eũ: ⁊ accipiã ab eo aliq̄d. Et secut⁹ est giezi post tergũ naaman. Quẽ cũ vidisset ille currentẽ ad se: desiliit de curru ĩ occursuz ei⁹ ⁊ ait. Recte ne sunt oĩa? Et ille ait. Recte. Dñs me⁹

su.4.b. misit me ad te dicẽs. Mõ venerũt ad me duo adolescẽtes de monte effraim: ex filiis ꝓphetaꝝ. Da eis talentũ argẽti: ⁊ vestes mutatorias duplices.

G Dixitq; naaman. Melius ẽ vt accipias duo talẽta. Et coegit eũ: ligauitq; duo talenta argẽti ĩ duobus saccis: ⁊ duplicata vestimẽta: ⁊ imposuit duobus pueris suis: q̄ et portauerãt corã eo. Cũq; venisset iã vespi tulit de manu eoꝝ: et reposuit in domo dimisitq; viros ⁊ abierunt: ipse aũt ingressus stetit corã dño suo. Et dixit helizeus. Uñ venis giezi? Qui respõdit Nõ iuit ſuus tu⁹ quoq̃. At ille ait. Nõne cor meũ in p̄senti erat: quãdo reuersus est hõ de curru suo in occursuz tui? Nũc igit̃ accepisti argẽtũ ⁊ accepisti vestes: vt emas olueta et vineas ⁊ oues ⁊ boues ⁊ ſuos ⁊ ãcillas. Sz ⁊ lepra naaman adherebit tibi ⁊ semini tuo vsq; ĩ sempit̃nũ. Et egressus ẽ q̄si nix ab eo leprosus.

C. C. S. Heliseus ferruz dilapsum reuocat ad lignũ. vendit̃. lxxx. argenteis caput asini: ⁊ q̄rta p cabi stercoris columbaꝝ q̄nq; argẽteis Rex syrie pugnat cõtra israel. dirigit̃ ꝓ heliseo q̄ secreta occulta insidiaꝝ pandit israeli excecant̃ directi ⁊ in samariã ducti ⁊ refecti dimittunt̃ salui. due mulieres comedũt infantes pre fame: homicida mittit̃ vt prescidat caput helisei. vi

A De natatione ferri p heliseum.

Dixerũt aũt filii ꝓphetaꝝ ad heliseum Ecce locus in q̄ habitam⁹ corã te angust⁹ ẽ nobis. Eam⁹ vsq; ad iordanẽ ⁊ tollant singuli de silua materias singulas vt edificem⁹ nobis ibi locũ ad habitãdũ. Qui dixit. Ite. Et ait vn⁹ ex illis. Ueni ẽ ⁊ tu cũ ſuis tuis Rñdit. Ego veniã Et abiit cũ eis. Cũq; venissent ad iordanẽ: cedebãt ligna. Accidit ãt vt cũ vnus materiã succidisset: caderet ferrũ securis in aquã

B Exclamauitq; ille ⁊ ait. Heu heu heu domine mi et hoc ipm mutuo acceperã Dixit ãt hõ dei. vbi cecidit? At ille mõstrauit ei locũ: p̄scidit ergo lignũ: et misit illuc. Natauitq; ferrũ ⁊ ait. Tolle. Qui extẽdit manũ et tulit illd. Rex ãt syrie pugbat ꝯtra isrl'. ꝯsiliũq; iniit cũ ſuis suis: dicẽs ĩ loco illo ⁊ illo ponam⁹ insidias. Misit itaq; vir dei ad regez isrl' dicens. Caue ne trãseas in locũ illũ: q: ibi syri ĩ insidiis sunt Misit itaq; rex isrl' ad locũ quẽ dixerat ei vir dei: et p̄occupauit eũ ⁊ obseruauit se ibi non semel neq; bis. Cõturbatũq; est cor regis syrie ꝓ hac re: ⁊ ꝯuocatis ſuis suis ait. Quare nõ indicatis mihi. q̄s ꝓditor mei sit apud regẽ isrl'? Dixitq; vnus ſuoꝝ eius. Nequaq̃ dñe mi rex: sed helize⁹ ꝓpheta q̄ ẽ in isrl' indicat regi isrl' oĩa ṽba q̃cunq; locut⁹ fueris in ꝯclaui tuo. Dixitq; eis Ite ⁊ videte vbi sit vt mittã ⁊ capiã eũ. Annũciauerũt ei dicẽtes Ecce in dothaim. Misit ergo illuc eq̄s ⁊ curr⁹ et robur exercit⁹. Qui cũ venissent nocte: circũdederũt ciuitatẽ. Cõsurgẽs aũt diluculo minister viri dei egress⁹ ẽ viditq; exercitũ ĩ circuitu ciuitatis ⁊ eq̄s et currus. Nũciauitq; ei dicẽs. Heu heu heu dñe mi q̄d faciem⁹? At ille rñdit. Noli timere. Plures

Helise⁹ ꝓphetat. fgl isrl' insidias syrie. iõ ꝑsequitur heliseum

C

2.re.22.b.

D enĩ nobiscũ sunt q̃ cũ illis. Cũq; orasset heliseus ait. Dñe apⁱ oculos pueri hui⁹ vt videat Et apuit dñs oculos pueri. ⁊ vidit. ⁊ ecce mõs plen⁹ equorũ ⁊ curruũ igneoꝝ ĩ circuitu helisei. Hostes vero descenderũt ad eũ. Porro heliseus orauit ad dñz dicẽs. Percute obsecro gẽtẽ hãc cecitate Percussitq; eos dñs ne viderent iuxta ṽbũ helisei. Dixit ãt ad eos helise⁹: nõ ẽ hec via: neq; ista est ciuitas. Seq̄mini me ⁊ ondã vobis viꝝ quẽ q̄ritis Duxit ergo eos ĩ samariã Cũq; ingressi fuissent in samariã: dixit helise⁹. Dñe apⁱ oculos istoꝝ vt videant

2.par.32.b. Gen.19.a Syri psequẽtes heliseum obcecantur.

E Apuitq; dñs oc̄los eoꝝ: ⁊ viderũt se eẽ in medio samarie. Dixitq; rex isrl' ad heliseũ cũ vidisset eos Nunq̄d pcutiã eos pr̃ mi? Et ille ait. Nõ pcuties. Neq; enĩ cepisti eos gladio ⁊ arcu tuo vt pcutias Sz pone panẽ ⁊ aquã coram eis: vt comedãt ⁊ bibãt ⁊ vadãt ad dñz suũ. Appositaq; ẽ eis ciborũ magna p̄paratio: ⁊ comederũt ⁊ biberunt: ⁊ dimisit eos abierũtq; ad dñz suũ Et vltra nõ venerũt latrones syrie in terrã israel. Factũ est ãt p⁹ hec cõgregauit benadab rex syrie vniuersuz exercitum suũ: et ascẽdit ⁊ obsidebat samariã Factaq; est fa

F Deu.28.f mes magna ĩ samaria: ⁊ tãdiu obsessa ẽ donec venũdaret̃ caput asini octogĩta argẽteis. et q̄rta p cabi stercoris colũbaꝝ q̄nq; argenteis. Cũq; rex isrl' trãsiret p muꝝ: mulier q̄dã exclamauit ad eũ: dicẽs. Salua me dñe mi rex. Qui ait Nõ te saluet dñs. vñ te possũ saluare? De area vl' de torculari Dixitq; ad eã rex. Quid tibi vis? Que rñdit Mulier ista dixit mihi. Da filiũ tuũ vt comedam⁹ euz hodie et filiũ meũ comedem⁹ cras. Coxim⁹ ergo filium meũ ⁊ comedimus Dixiq; ei altera die. Da filiũ tuum vt comedam⁹ eũ. Que abscondit filiuz suũ. Qđ cum audisset rex: scidit vestimenta sua: ⁊ transibat p muꝝ. Uiditq; oĩs popul⁹ cilicium: q̄ vestitus erat rex ad carnem intrinsec⁹. Et ait rex. Hec mihi faciat de⁹: ⁊ hec addat: si steterit caput helisei filii saphat sup ipm hodie Heliseus aũt sedebat in domo sua: ⁊ senes sedebant cum eo Premisit itaq; virum et anteq̃ veniret nuncius: ille dixit ad senes. Nunquid scitis q̄ miserit fili⁹ homicide huc vt p̄scidat̃ caput meũ? Uidete ẽ cũ venerit nũcius: claudite ostiũ: et nõ sinatis eũ introire Ecce enĩ sonitus pedum dñi eius post eũ est Adhuc illo loq̄nte eis: apparuit nunci⁹ qui veniebat ad eum. Et ait Ecce tm̃ malũ a domino est Quid amplius expectabo a dño?

Tpe belli fames tanta vt due mřescomederẽt suos filios 2.Re.14.a Thre.4.b.

G Mittit̃ nũci⁹ ad p̄scidẽdum caput helisei 3.re.19.a.

C. C. S. De quattuor viris leprosis. p̄mittit̃ cõsolatio vbertatis abũdantis. leprosi nũciant de fuga syroꝝ. de copia simile et hordei. de morte ducis non credentis heliseo. vii.

A infra eodẽ Helise⁹ p̄nunciat famẽ sedandã: qđ accidit ex spoliis syrioꝝ fugientiuz

Dixit ãt heliseus. Audite ṽbũ dñi. Hec dicit domin⁹. In tpe hoc cras modi⁹ simile vno statere erit. et duo modii hordei statere vno in porta samarie Respõdens vnus de ducibus super cuius manũ rex incũbebat homini dei ait. Si domin⁹ fecerit etiam cataractas in celo: nũq̄d poterit esse qđ loqueris Qui ait. Uidebis oculis tuis ⁊ inde nõ comedes C. Quatuor ergo viri erant leprosi iuxta introi-

tū porte: q̄ dixerūt ad inuicē Quid hic eē volumꝰ donec moriamur? Siue igredi voluerimꝰ ciuitatē fame moriemur: siue mā serimꝰ hic moriēdū nobis ē Uenite ḡ ⁊ trāffugiamꝰ ad castra syrie Si pepercerit nobis viuemꝰ: si āt occidere voluerit nihilominꝰ moriemur. Surrexerūt ḡ vespi vt venirēt ad castra syrie. Cūqꝫ venissent ad pricipiū castrorū syrie nullū ibidē repperert. Siqdē dn̄s sonitū audiri fecerat i castris syrie curruū ⁊ eq̄r: ⁊ exercitꝰ plurimi dixertqꝫ ad inuicē. Ecce mercede ꝯduxit aduersū nos rex isrl̓ reges getheorꝫ ⁊ egiptiorū et venerūt sup nos. Surrexert ḡ ⁊ fugert in tenebris: ⁊ dereliq̄rūt tentoria sua: ⁊ eq̄s ⁊ asinos i castris: fugertqꝫ: aīas tm̄ suas saluare cupiētes Igitur cū venissent leprosi illi ad pricipiū castrorꝫ ingressi st̓ vnū tabernaculū ⁊ comederūt ⁊ biberūt. Tulertqꝫ inde argētū ⁊ aurꝫ: ⁊ vestes ⁊ abierūt et abscōdert. Et rursū reuersi st̓ ad aliud tabernaculū: ⁊ ide sir auferētes abscōdert. Dixertqꝫ ad inuicē. Nō recte facimꝰ. Hec ei dies boni nūcij est. Si tacuerimꝰ ⁊ noluerimꝰ nūciare vsqꝫ mane: sceleris arguemur. Uenite eamꝰ ⁊ nūciemꝰ i aula regis Cū qꝫ venissent ad portā ciuitatis: narrauert eis dicētes. Iuimꝰ ad castra syrie: et nullū ibidē reppimꝰ hoiez: nisi eq̄s ⁊ asinos alligatos ⁊ fixa tētoria Ierūt ḡ portarij ⁊ nūciauert i palatio regis itrinsecꝰ; Qui surrexit nocte ⁊ ait ad suos suos Dico vobis q̄d fecerit nobis syri. Sciūt q̄ fame laboramus. ⁊ idcirco egressi sunt de castris ⁊ latitāt in agris dicētes Cū egressi fuerit de ciuitate capiemus eos viuos ⁊ tūc ciuitatē ingredi poterimꝰ. Rn̄dit aūt vnꝰ suorꝫ eiꝰ Tollamꝰ qnqꝫ eq̄s q̄ remāsert i vrbe q̄ ipi tm̄ sunt i vniuersa multitudie israel: alij eni ꝯsumpti sunt: ⁊ mittētes explorare poterimꝰ Adduxerūt ḡ duos eq̄s: misitqꝫ rex i castra syriorꝫ dicēs. Ite ⁊ videte. Qui abierūt pꝰ eos vsqꝫ ad iordanē. Ecce āt ois via plena erat vestibꝰ ⁊ vasis: q̄ ꝓiecerāt syri cū turbarent. Reuersiqꝫ nūcij indicauert regi. Et egressus ppl̓s diripuit castra sirie Factusqꝫ est modius sile statere vno: ⁊ duo modij hordei stater e vno iuxta verbū dn̄i. Porro rex ducē illū in cuiꝰ manu incubuerat ꝯstituit ad portaz quē ꝯculcauit turba i introitu porte et mortuꝰ est iuxta q̄d locutꝰ fuerat vir dei qn̄ descenderat rex ad eū. Factūqꝫ ē scd̄m sermonē viri dei: quē dixerat regi qn̄ ait: duo modij hordei statere vno erūt et modius sile statere vno hoc eodē tpe cras i porta samarie qn̄ respōderat dux ille viro dei: ⁊ dixerat etiā si dn̄s fecerit cataractas i celo: nunq̄d poterit fieri q̄d loq̄ris ⁊ dixit ei. videbis ocul̓ tuis et inde nō comedes. Euenit ḡ ei sicut p̄dictū erat et ꝯculcauit eū ppl̓s in porta: ⁊ mortuꝰ est.

Quattuor leprosi fugientes propter famē nūciant fugā syrorꝫ B

C

D supra eos

¶ C. S. De fame septem annorū et sunamite peregrinante. de morte benadab ⁊ regno azahel: recedit edom ab iuda facto sibi rege morit̓ rex iuda et regnat ochozias filiꝰ eius viij.

A Fames vij. ānorꝫ p̄dicit mulieri sunamiti ab heliseo. supra. 4. f

Heliseus aūt locutꝰ est ad mulierē cuius viuere fecerat filiū dicēs. Surge vade tu et domus tua ⁊ pegrinare vbicunqꝫ reppereris Uocabit eni dn̄s famē: ⁊ veniet sup terrā septem annis. Que surrexit et fecit iuxta verbū hominis dei: ⁊ vadens cū domo sua. pegrinata est in terrā philistijm diebꝰ multis. Cūqꝫ finiti essent anni septē: reuersa est mulier de terra philistijm. Et igressa ē vt interpellaret regē ꝓ domo sua ⁊ ꝓ agris suis. Rex autē loquebat̓ cum giezi puero viri dei dicens Narra michi oia magnalia q̄ fecit helisꝰ. Cūqꝫ ille narraret regi quō mortuū suscitasset: apparuit mulier cuiꝰ viuificauerat filiū clamās ad regē ꝓ domo sua ⁊ ꝓ agris suis Dixitqꝫ giezi. Dn̄e mi rex hec est mulier: ⁊ hic est filius eiꝰ quē suscitauit heliseus. Et interrogauit rex mulierem Que narrauit ei ꝓa esse. Deditqꝫ ei rex eunuchū vnū dicēs Restitue ei oia q̄ sua sunt: ⁊ vniuersos redditꝰ agrorꝫ a die q̄ reliq̄t terram vsqꝫ ad p̄ns. Uenit q̄ʒ heliseus damascū ⁊ benadab rex syrie egrotabat. Nunciauertqꝫ ei dicētes. Uenit vir dei huc. Et ait rex ad azahel. Tolle tecū munera ⁊ vade in occursum viri dei et consule dn̄m ꝑ eū dicēs. Si euadere potero de ifirmitate mea hac. Iuit igit̓ azahel in occursum eiꝰ habens secū munera ⁊ oia bona damasci onera quadraginta camelorꝫ. Cūqꝫ stetisset corā eo ait. Filius tuus benadab rex syrie misit me ad te dicens. Si sanari potero de infirmitate mea hac Dixitqꝫ helisꝰ Uade dic ei: Sanaberis Porro ostēdit michi dn̄s q̄ morte morie̓t. Stetitqꝫ cū eo ⁊ ꝯturbatꝰ ē vsqꝫ ad suffusionē vultꝰ. Fleuitqꝫ vir dei. Cui azahel ait. Quare dn̄s meꝰ flet? At ille dixit. Qz scio q̄ facturꝰ sis filijs israel mala. Ciuitates eorꝫ munitas igne succēdes: ⁊ iuuenes eorū interficies gladio. ⁊ puulos eorꝫ elides: ⁊ p̄gnantes diuides Dixitqꝫ azahel. Quid ei sum suꝰ tuꝰ canis: vt faciam rē istā magnā? Et ait helisꝰ Ostēdit mihi dn̄s te regē syrie fore Qui cū recessisset ab heliseo: venit ad dn̄m suū. Qui ait ei. Quid tibi dixit helisꝰ At ille respōdit. Dixit mihi: recipies sanitatē. Cūqꝫ venisset dies altera: tulit stragulū et ifudit aquā et expādit sup faciez eius. Quo mortuo regnauit azahel ꝓ eo. Anno q̄nto ioram filij achab regis israel regnauit iorā filius iosaphat rex iuda. Triginta duorꝫ annorꝫ erat cū regnare cepisset: et octo annis regnauit i hierusalē. Ambulauitqꝫ in vijs regū israel: sicut ābulauerat domꝰ achab. Filia enīz achab erat vxor eiꝰ. Et fecit q̄d malū ē in ꝯspectu dn̄i. Noluit autē dn̄s disꝑdere iudā propt̓ dauid suū suū. Sicut promiserat ei vt daret illi lucernā et filijs eiꝰ cūctis diebꝰ. In diebꝰ eiꝰ recessit edom ne eēt sub iuda ⁊ ꝯstituit sibi regē. Uenitqꝫ ioram seyra ⁊ ois exercitꝰ cū eo Et surrexit nocte ꝑcussitqꝫ idumeos q̄ eū circūdederāt ⁊ pricipes curruū Populus autē fugit in tabernacula sua. Recessit ergo edom ne esset sub iuda vsqꝫ ad diē hāc Tūc recessit et lobna in tpe illo. Reliqua autem sermonum ioram et vniuersa que fecit: nōne hec scripta sunt in libro ꝟborū dierꝫ regū iuda? Et dormiuit ioram cum p̄ribus suis: sepultusqꝫ est cū eis in ciuitate dauid: et regnauit ochozias filius eiꝰ ꝓ eo. Anno duodecimo iorā filij achab regis israel regnauit ochozias filius ioram regis iude. Uiginti duorū annorum erat ochozias cū regnare cepisset: ⁊ vno āno regnauit in hierl̓m. Nomē mr̄is eiꝰ athalia filia amri regis israel: et ambulauit i vijs domus achab: et fecit quod malum est coram domino sicut domus achab. Gener eni domꝰ achab fuit. Abijt quoqꝫ cum ioram filio achab ad pre-

B

Helisꝰ nūciat mortē regi syrie 3. Re. 14. a.

D Azahel p̄dicunt̓ mala q̄ facturus sit i isrl̓

E Ioraz rex iude malꝰ 2. pal. 21.

2. Re. 7. b

Edom separat se a rege iude.

F

Ochozias rex iude malus

G

llandum ɔtra azahel regeꝫ syrie in ramoth galaad: et vulnerauerũt syri ioram. Qui reuersus est vt curaret in iesrahel: q: vulnerauerũt euꝫ syri in ramoth ꝑliantē cōtra azahel regem syrie. Porro ochozias filius ioram rex iuda descendit visere iorā filiū achab ĩ iesrahel: q: egrotabat ibi.

¶ C. S. De vnctione iehu in regem sup israel q̃ ꝑcussit ioram: et interfecit ochoziam ⁊ iezabel quaꝫ comederunt canes. ix

A
De vnctione iehu in regē israel tpe helisei sup. 14. c

Eliseus āt ꝓphetes vocauit vnū de filijs ꝓphetaꝝ: et ait illi. Accinge lũbos tuos: ⁊ tolle lēticulā olei hāc ĩ manu tua et vade in ramoth galaad. Cũqꝫ venerꝭ illuc videbis iehu filiū iosaphat filij namsi. Et ingressus suscitabis eū de medio fratrū suoꝝ ⁊ itro duces in iterius cubiculū: tenensqꝫ lenticulā olei fundes sup caput ei⁹: ⁊ dices. Hec dicit dñs Unxi te regē sup isrl̃. Aperiesqꝫ ostiuꝫ et fugies: ⁊ non ibi subsistes. Abijt ergo adolescēs puer ꝓphē in ramoth galaad: ⁊ igressus ē illuc. Ecce āt principes exercit⁹ sedebāt. ⁊ ait. Uerbū mihi ad te o pñceps Dixitqꝫ iehu Ad quē ex oĩb⁹ nobis? At ille dixit. Ad te o pñceps. Et surrexit ⁊ igressus ē cubiculū

B

At ille fudit oleū sup caput ei⁹. et ait. Hec dĩt dñs de⁹ isrl̃. Unxi te regeꝫ sup ppl̃m dñi isrl̃: ⁊ ꝑcuties domū achab dñi tui. ⁊ vlciscar sanguinē suoꝝ meoꝝ ꝓphāꝝ: ⁊ sanguinē oĩm suoꝝ dñi de manu iezabel: ꝑdamqꝫ oēm domuꝫ achab. Et interficiam de domo achab mingentē ad parietē ⁊ clausuꝫ et nouissimū in israel: ⁊ dabo domū achab sicut domū hieroboā filij nabath: ⁊ sicut domū baasa filij achia. Jezabel qꝫ comedēt canes ĩ agro iesrahel: nec erit q̃ sepeliat eā. Aperuitqꝫ ostiū ⁊ fugit. Jehu āt ingressus ē ad seruos dñi sui: q̃ dixerũt ei. Recte ne sunt oĩa? Quid venit insan⁹ iste ad te? Qui ait Nostis hoīem: ⁊ q̃d locut⁹ sit eis. At illi respōderũt Falsum est: sꝫ magꝭ narra nobis. Qui ait eis Hec et hec locut⁹ est mihi. Et ait. Hec dicit dñs. Unxi te regē sup israel. Festinauerũt itaqꝫ: et vnusq̃sqꝫ tollens palliū suū posuerũt sub pedib⁹ ei⁹ in similitudinem tribunalis: et cecinerũt tuba atqꝫ dixerunt. Regnabit iehu. Cōiurauit ergo iehu fili⁹ iosaphat filij namsi cōtra iorā. Porro ioram obsederat ramoth galaad: ipse et oĩs israel cōtra asahel regē syrie: ⁊ reuersus fuerat vt curaret̃ i iesrahel ꝓpter vulnera: q: ꝑcusserāt eū syri ꝑliantē contra asahel regem syrie. Dixitqꝫ iehu. Si placet vobis nemo egrediat̃ ꝓfug⁹ de ciuitate ne vadat et nũciet in iesrahel. Et ascēdit et ꝓfect⁹ est in iesrahel. Joram eñ egrotabat ibi: ⁊ ochozias rex iuda descēderat ad visitandū ioram. Igitur speculator q̃ stabat sup turrim iesrahel vidit globū iehu venientis: et ait. Uideo ego globū. Dixitqꝫ ioram. Tolle currū: et mitte in occursum eoꝝ: et dicat vadens. Recte ne sunt oĩa? Abijt ergo q̃ ascēderat currū in occursum ei⁹. et ait. Hec dicit rex. Pacata sunt oĩa. Dixitqꝫ iehu. Quid tibi ⁊ paci? Transi et seq̃re me Nũciauit quoqꝫ speculator dicēs. Uenit nũci⁹ ad eos et nō reuertit̃. Misit etiā currū equoꝝ secundū Uenitqꝫ ad eos: et ait. Hec dicit rex. Nũ q̃d pax est? Et ait iehu. Quid tibi et paci? Transi et seq̃re me. Nũciauit autē speculator dicēs. Uenit vsqꝫ ad eos: et nō reuertit̃. Est autē incessus quasi incessus iehu filij namsi. Pñceps eñ gradit̃. Et ait ioram. Jungite currū. Junxerũtqꝫ currū eius Et egressus ē iorā rex isrl̃: ⁊ ochozias rex iuda: singuli in currib⁹ suis Egressiqꝫ sunt ĩ occursuꝫ iehu et inuenerũt eū ĩ agro naboth iesrahelite. Cumqꝫ vidisset iorā iehu: dixit. Pax ē iehu? At ille rñdit. Que pax Adhuc fornicatōes iezabel matris tue et veneficia ei⁹ multa vigēt. Cōuertit āt iorā manū suā: et fugiēs ait ad ochoziā. Insidie ochozia. Porro iehu tetendit arcū manu: et ꝑcussit iorā inter scapulas. Egressa ē sagitta ꝑ cor ei⁹: statimqꝫ corruit in curru suo Dixitqꝫ iehu ad badachar ducem. Tolle ꝓijce eum in agro naboth iesrahelite

Cōiuratio iehu cōtra iorā quē ꝑcussit ꝓijciēdo ĩ agrū naboth iezrahelite

3. Re. 21. f et infra eo.

C
infra codē

D

supra eoď.

E

F

Memini eñ q̃ñ ego ⁊ tu sedentes in curru seq̃bamur achab patrē hui⁹: q̃ dñs onus hoc leuauerit sup eū dicēs. Si nō ꝓ sanguine naboth et pro sanguine filioꝝ eius q̃ vidi heri ait dñs: reddā tibi in agro dicit dñs. Nũc ergo tolle ⁊ ꝓijce eū in agro iuxta ꝟbū dñi. Ochozias aũt rex iuda vidēs hoc fugit ꝑ viā domus horti: ꝑsecutusqꝫ est eū iehu: et ait. Etiā hũc ꝑcutite in curru suo. et ꝑcusserũt euꝫ in ascensu gaber q̃ est iuxta ieblaam. Qui fugit in mageddo: ⁊ mortu⁹ ē ibi. Et iposuerũt eū serui ei⁹ sup currū suū ⁊ tulerũt ĩ hierl̃m: sepelierũtqꝫ in sepulchro cū patrib⁹ suis ĩ ciuitate dauid. anno vndecimo iorā filij achab regꝭ israel: regnauit ochozias sup iudā: venitqꝫ iehu in iesrahel. Porro gezabel itroitu ei⁹ audito depinxit oculos suos stibio et ornauit caput suū ⁊ respexit ꝑ fenestrā ingredientē iehu ꝑ portā ⁊ ait. Nũquid pax pōt eē zamri: q̃ interfecit dñm suū? Leuauitqꝫ iehu faciē suam ad fenestraꝫ: et ait. Que ē ista? Et inclinauerũt se ad eū duo vel tres eunuchi: ⁊ dixerũt. Hec est illa iezabel. at ille dixit eis Precipitate eā deorsuꝫ. Et ꝑcipitauerũt eā: aspsusqꝫ est sanguine paries ⁊ equoꝝ vngule cōculcauerũt eā. Cũqꝫ itrogressus eēt vt comederet biberetqꝫ: ait. Ite ⁊ videte maledictā illā et sepelite eā. q: filia regis ē. Cũqꝫ issent vt sepelirēt eā nō inuenerũt nisi caluariā ⁊ pedes et summas manus. Reuersiqꝫ nũciauerũt ei. Et ait iehu. Sermo dñi est quē locutus ē ꝑ seruum suuꝫ heliam tesbiten dicēs. In agro iesrahel comedēt canes carnes iezabel. et erũt carnes iezabel sicut sterc⁹ sup faciē terre ĩ agro iesrahel ita vt ꝑtereuntes dicāt. Heccine est illa iezabel.

Ochosias rex iuda ꝑcutit̃ a iehu

Miserris mors iezabel ꝓpt̃ homicidiū nabot quā comederũt canes.

G
3. Re. 16. c

3. Re. 21. f supra eoď.

¶ C. S. De occisione. lxx. filioꝝ achab. de xlij. viris fratribus ochozie iugulatis. de ionadab filio achab et sacerdotibus baal occisis: et templo destructo ꝓpter peccatum iehu: ⁊ pro eo regnat Joachas filius eius: ꝑmittit̃ regnū israel Jehu: vsqꝫ ad quartam generationem. x.

Erant autem achab septuaginta filij in samaria. Scripsit ergo iehu litteras: et misit in samariam ad optimates ciuitatis et ad maiores natu: et ad nutricios achab dicēs. Statim vt acceperitꝭ litteras has q̃ habetis filios dñi vr̃i et curr⁹ ⁊ equos ⁊ ciuitates firmas et arma eligite meliorē et eū q̃ vobis placuerit de filijs dñi vr̃i: et eum ponite super solium p̃ris sui: et pugnate pro domo dñi vr̃i. Timuerũt illi vehemēter et dixerũt. Ecce duo reges nō potuerunt stare corā eo: et quō nos valebimus resi-

A
De decollatiōe. lxx. filiorum achab.
Jud. 8. g.

ftere? Miserunt ergo ꝓpositi domus ⁊ prefecti ci
uitatis et maiores natu ⁊ nutricij ad iehu: dicen=
tes. Serui tui sumꝰ: quecūqꝫ iusseris faciemꝰ nec
B constituemus nobis regē. Quecūqꝫ tibi placēt fac
Rescripsit aūt eis litteras scḋo: dicēs. Si mei estis
et obeditis mihi: tollite capita filiorū dñi vestri: et
venite ad me hac eadē hora cras in iezrahel. Por
ro filij regis septuaginta viri apḋ optimates ciui
tatis nutriebant. Cūqꝫ venissent littere ad eos:
tulerūt filios regis ⁊ occiderūt septuagita viros:
et posuerūt capita eoꝝ in cophinis: et miserūt ad
eū in iezrahel. Venit aūt nūcius ad eū et indicauit
ei dicēs. Attulerūt capita filioꝝ regis. Qui respō=
dit. Ponite ea ad duos aceruos iuxta introitum
porte vsqꝫ mane. Cūqꝫ diluxisset egressus est et
stans dixit ad omnē populū. Iusti estis. Si ego cō
iuraui ꝯtra dñm meū et interfeci eum: qs ꝑcussit
C oēs hos? Videte ergo nūc qm̄ nō cecidit de ṡmo
nibꝰ dñi in terrā quos locutus est dñs suꝑ domuꝫ
achab: ⁊ dñs fecit qḋ locutus est in manu serui sui
helie. Percussit igit iehu omnes q̄ reliqui erāt de
domo achab in iezrahel ⁊ vniuersos optiates eiꝰ
De .xlij. fra-
tribꝰ ochosie
iugulatis.
et notos ⁊ sacerdotes: donec nō remanerēt ex eo
reliq̄e. Et surrexit ⁊ venit in samariā. Cūqꝫ venis=
set ad camerā pastoꝝ in via inuenit frēs ochozie
regis iuda: dixitqꝫ ad eos. Qui nā estis vos? Qui re
spōderunt. Fratres ochozie regis sumꝰ: ⁊ descēdi
mꝰ ad salutādos filios regis et filios regine. Qui
ait. Cōprehendite eos viuos. Quos cū cōprehē=
dissent viuos: iugulauerunt eos in cisterna iuxta
camerā quadragintaduos viros: et non reliq̄t ex
D eis quenqꝫ. ¶ Cūqꝫ abisset inde: inuenit ionadab
Ionadab
confedera
tur iehu
filium rechab in occursuꝫ sibi. Et benedixit ei. Et
ait iehu ad eum. Nunq̄d est cor tuū rectū cū corde
meo: sicut cor meum cū corde tuo. Et ait ionadab
Est. Si est inq̄t: da mihi manū tuam. Qui dedit ei
manū suam. At ille leuauit eum ad se in currū di=
xitqꝫ ad eum. Veni mecū et vide zelum meum pro
domino. Et impositū in curru suo duxit in sama=
riam. Et ꝑcussit omnes qui reliq̄ fuerāt de achab
in samaria vsqꝫ ad vnū: iuxta verbum domini qḋ
iij. Re. 16. g
De occisio
ne sacerdo
tuꝫ baal fa
cta ꝑ iehu.
locutus est per heliā. Congregauit ergo iehu om
nem populū ⁊ dixit ad eos. Achab coluit baal pa
rum: ego autē colam eū amplius. Nunc igit oms
ꝓphetas baal et vniuersos seruos eiꝰ et cunctos
sacerdotes ipsius vocate ad me. Nullus sit q̄ non
veniat. Sacrificiū em̄ grande est mihi baal. Qui=
cunqꝫ defuerit nō viuet. Porro iehu faciebat hoc
insidiose: vt disperderet cultores Baal: et dixit.
Sāctificate diē solēnē Baal. Vocauitqꝫ et misit
in vniuersos ṫminos israel: et venerūt cuncti serui
Baal. Nō fuit residuus ne vnus q̄dem q̄ nō veni
E ret. Et ingressi sunt templū baal. Et repleta ē do
mus baal a summo vsqꝫ summū. Dixitqꝫ his q̄ pre
erant super vestes. Proferte vestimēta vniuersis
seruis baal. Et ꝓtulerunt eis vestes. Ingressusqꝫ
iehu ⁊ ionadab filiꝰ rechab templum baal: ait cul
toribus baal. Perquirite et videte ne qs forte vo
biscum sit de seruis dñi: sed vt sint serui baal soli.
Ingressi sunt igit vt facerent victimas ⁊ holocau
sta. Iehu aūt ꝓparauerat sibi foris octogita viros
et dixerat eis. Quicūqꝫ fugerit de hōibus his q̄s
ego adduxero in manus vestras: anima eius erit

pro anima illius. Factū est autē cū cōpletū eēt ho F
locaustū precepit iehu militibus ⁊ ducibꝰ suis. In
gredimini et ꝑcutite eos. Nullus euadat. Percus
seruntqꝫ eos in ore gladij et ꝓiecerūt milites ⁊ duces
Et ierūt in ciuitatē tēpli baal: ⁊ ꝓtulerūt statuā de
phano baal: et cōbusserūt ⁊ ꝯminuerūt eā. Destru=
xerūt quoqꝫ edē baal: et fecerunt pro ea latrinas
vsqꝫ in diem hanc. Deleuit itaqꝫ iehu baal de isra=
el verūtamē a peccatis hieroboam filij nabath q̄
peccare fecit israel: non recessit: nec dereliq̄t vitu
los aureos q̄ erant in bethel et in dan. Dixit autē
Cōmēdat
iehu a dño
in aliq̄bus
dñs ad iehu. Quia studiose egisti qḋ rectū erat ⁊
placebat in oculis meis: et omnia que erāt in cor=
de meo fecisti contra domū achab: filij tui vsqꝫ ad
quartā generationem sedebūt super thronū isra
el. Porro iehu nō custodiuit: vt ambularet in lege G
domini dei israel in toto corde suo: non enim reces
sit a peccatis hieroboam q̄ peccare fecerat israel
In diebus illis cepit dominus tedere super isra=
el. Percussitqꝫ eos azahel in vniuersis finibus is=
rael: a iordane cōtra orientalem plagam: omnem
terrā galaad et gad et ruben ⁊ manasse: ab aroer
que est super torrenteꝫ arnon et galaad et basan.
Reliqua autē ṽboꝝ iehu et vniuersa que fecit et
Moritur ie-
hu et ioa-
chim filius
eiꝰ regnat
in israel
fortitudo eius: Nōne hec scripta sunt in libro ver
boꝝ dierū regū israel? Et dormiuit iesu cū patri
bus suis: sepelierūtqꝫ eū in samaria: ⁊ regnauit ioa=
chim filius eiꝰ ꝓ eo. Dies autē quos regnauit ie=
hu suꝑ israel viginti ⁊ octo anni sunt in samaria.
¶ C. S. De athalia regina ⁊ ioas occultato ⁊ fa=
cto rege in iuda per ioiada sacerdotem. de morte
athalie regine. ioiadas pepigit fedꝰ inter regē et
populum: et preponitur. xi.
Athalia vero mater ochozie vidēs mor A
tuum filium suum: surrexit et interfecit
Athalia mu
lier occisis
filijs ocho
zie ꝓter io-
as se gerit
ꝓ rege.
omne semen regium. Tollens aūt iosa=
ba filia regis ioram: soror ochozie: ioas
filium ochozie furata est eum de medio filioꝝ re
gis qui interficiebantur et nutricē eius de tricli=
nio: et abscondit eum a facie athalie vt non inter=
ficeretur. eratqꝫ cū ea sex annis clam in domo dñi
2 par. 22. d
2. pa. 24. d
Porro athalia regnauit super terram septē ānis
Anno autem septimo misit ioiada: et assumens
centuriones ⁊ milites introduxit ad se in templū
Ioas fit
rex inde ꝑ
ioiada sa-
cerdotem.
dñi: pepigitqꝫ cū eis fedus. Et adiurans eos in do
mo dñi: ostendit eis filiū regis: et precepit illis di
cens. Iste est sermo quē facere debetis. Tercia pars
vestrū introeat sabbato ⁊ obseruet excubias do=
mus regis. Tercia auteꝫ pars sit ad portam sur B
⁊ tercia ps sit ad portam que est post habitaculū
scutarioꝝ: et custodietis excubias domus messa
Due ṽo ptes e vobis oēs egredi ētes sabbato cu=
stodiāt excubias domus dñi circa regē: et vallabi
tis eū hñtes arma in manibꝰ vestris. Si qs aūt in=
gressus fuerit septū tēpli interficiat. Eritisqꝫ cuꝫ
rege introeūte ⁊ egrediēte. et fecerūt cēturiones
iuxta oīa que ꝓcepat eis ioiada sacerdos. Et assu
mētes singuli viros suos q̄ ingrediebant sabba=
tū cū his q̄ egrediebant e sabbato: venerūt ad io
iadam sacerdotem. Qui dedit eis hastas ⁊ arma
regis dauid que erant in domo dñi. Et steterunt
singuli habentes arma in manu sua a parte tem=
pli dextera vsqꝫ ad partem sinistrā altaris ⁊ edis

C circū regem. Produxitq̄ filiū regis et posuit sup
eum dyadema ⁊ testimoniū. Feceruntq̄ eū regē ⁊
De occisio- vnxerūt: et plaudētes manu dixerunt. Uiuat rex.
ne athalie. Audiuit āt athalia vocē ppli currētis: et ingressa
ad turbas i tēplū dñi: vidit regē stantē sup tribu-
nal iuxta morem: ⁊ cātores ⁊ turbas ꝓpe eū: oēm
q̄ populū terre letantē ⁊ canētē tubis: ⁊ scidit ve-
stimēta sua: clamauitq̄. Cōiuratio: ꝯiuratio. Pre-
cepit āt ioiada centurionib⁹ q̄ erāt sup exercitū: ⁊
ait eis Educite eā extra septa templi ⁊ q̄cunq̄ eā
secutus fuerit feriat gladio. Dixerat em̄ sacerdos
nō occidatur in tēplo dñi Imposuerūtq̄ ei man⁹
D et īpegerūt eā ꝑ viā introitus equoꝝ iuxta pala-
Ioas fede- ciū et interfecta est ibi. Pepigit ḡ ioiada fed⁹ int̄
rat ad deū deū et regē ⁊ inter populū vt eēt populus dñi: et
et pplm ꝑ inter regē et populū. Ingressusq̄ est ois popul⁹
ioiada. terre tēplū baal: et destruxerunt aras eius: ⁊ ima-
gines cōtriuerūt valide: mathan q̄z sacerdotem
baal occiderūt corā altari Et posuit sacerdos cu-
stodias in domo dñi: tulitq̄ cēturiones ⁊ cerethi
et pheleti legiones et oēm populū terre: deduxe-
rūtq̄ regē de domo dñi. Et venerunt ꝑ viā porte
4.pa.24.a. scutarioꝝ in palaciū: et sedit sup thronū regū. Le-
tatusq̄ ē ois ppl's terre: ⁊ ciuitas cōquieuit: atha-
lia autem occisa est gladio in domo regis septēq̄
annis erat ioas cū regnare cepisset.

C. S. Qr sacerdotes nō instaurauerūt domū
deo: ꝓhibiti sunt a rege ioas vltra pecunias acci-
pere a trāseuntib⁹. de gazophilatio nūero. de as-
cēsu azahel rex syrie. ⁊ asportauit thesauꝝ hierlm
mittēte sibi rege ioas. Duo ex suis ioas occiderūt
ipm ioas. de regno amasie filij eius. xij

A Anno septimo iehu regnauit ioas q̄dra-
Xps et cō- ginta annis regnauit in hierlm: nomē
dino fgnt matris ei⁹ sedebia de bersabee. Fecitq̄
ioas. ioas rectū corā dño cūctis diebus q̄b⁹
docuit eū ioiada sacerdos verūtamē excelsa non
abstulit. Adhuc ei populus imolabat ⁊ adolebat
Sacerdo- in excelsis incensum. Dixitq̄ ioas ad sacerdotes.
tes accipi- Omnē pecuniam sanctorū que illata fuerit in tē-
unt oblatō- plum domini a ꝑtereuntib⁹ que offert precio ani-
nes ad on⁹ me. et quam spōte ⁊ arbitrio cordis sui inferūt in
repationū templū domini: accipiāt illā sacerdotes iuxta or-
templi. dinem suū: ⁊ instaurēt sartatecta dom⁹ si quid ne-
cessariū viderint instauratione. Igitur vsq̄ ad vi-
cesimūterciū annū regis ioas non instaurauerūt
sacerdotes sartatecta templi Uocauitq̄ rex ioas
B ioiadā pontificem ⁊ sacerdotes dicēs eis Quare
sartatecta nō instauratis tēpli? Nolite ergo āpli-
us accipere pecuniā iuxta ordinē vestrum sed ad
instaurationē templi reddite eā. Prohibitiq̄ sūt
sacerdotes vltra accipere pecuniā a populo: ⁊ in-
De spōne staurare sartatecta domus. Et tulit ioiada ponti-
gazophila- fex gazophilatium vnū aperuitq̄ foramen desup
cij in tēplo et posuit illud iuxta altare ad dextrā ingredientiū
domuz domini: mittebantq̄ in eo sacerdotes qui
custodiebant ostia oēm pecuniaz que deferebat
ad templū dñi. Cunq̄ viderent nimiā pecuniam
esse in gazophilatio: ascendebat scriba regis ⁊ pō-
tifex effundebantq̄ ⁊ numerabant pecuniā q̄ in-
ueniebatur in domo dñi: et dabāt eā iuxta nume-
rū atq̄ mensurā in manu eoꝝ qui preerant cemē-
C tarijs domus domini. Qui impendebāt eā in fa-
bris lignorū et in cementarijs his q̄ operabātur
in domo dñi: et sartatecta faciebant et in his q̄ ce-
debant saxa: ⁊ vt emerēt ligna ⁊ lapides q̄ excide-
bant: ita vt impleretur instauratio dom⁹ dñi i vni-
uersis q̄ indigebant expensa ad muniendā domū
Uerūtamē nō fiebāt ex eadē pecunia hidrie tem-
pli domini ⁊ fuscinule et thuribula et tube ⁊ oē
vas aureū ⁊ argēteū: de pecunia q̄ inferebat in tē-
plum dñi. His em̄ qui faciebāt opus dabat: vt in-
stauraretur templū dñi: et nō fiebat ratio his ho-
minibus qui accipiebant pecuniā vt distribuerēt
eā artificibus: sed in fide tractabāt eam. Pecuni-
am vero ꝓ delicto et pecuniam ꝓ peccatis nō in-
ferebant in templū dñi: qr sacerdotuz erat. Tunc Ioas dat
ascēdit azahel rex syrie ⁊ pugnabat cōtra geth: ce- thesauꝝ tē-
pitq̄ eā et direxit faciē suā vt ascenderet in hieru- pli regni si-
salem Quamobrē tulit ioas rex iuda oīa sancti- rie timore
ficata q̄ cōsecrauerat iosaphat ⁊ iorā ⁊ ochozias belli.
patres eius reges iuda: ⁊ q̄ ipse obtulerat: et vni-
uersum argentū quod inueniri potuit in thesauris
templi domini ⁊ in palatio regis: misitq̄ azahel re-
gi syrie ⁊ recessit ab hierusalē. Reliqua autem ser- serui ioas
monū ioas ⁊ vniuersa que fecit: nōne hec scripta ꝯiurātes i
sunt in libro verboꝝ dierum regū iuda? Surrexe- eū ipz occi-
runt autem serui eius et cōiurauerunt inter se: ꝑ- dūt et regnat
cusseruntq̄ ioas i domo mello in descēsu sela. Io- amasias.
sachar nāq̄ fili⁹ semath ⁊ iosabath fili⁹ somer ser-
ui eius ꝑcusserunt eū: ⁊ mortu⁹ est. Et sepelierunt
eū cum patribus suis in ciuitate dauid. regnauit-
q̄ amasias filius ei⁹ pro eo.

C. S. De regno ioachim: ⁊ q̄ fecit malū ⁊ tradi-
t⁹ ē in man⁹ syrie. de ioas filio ei⁹ q̄ regnauit ꝓ eo. de
ioas ⁊ sagittis ei⁹ q̄s iecit corā heliseo ꝑ fenestrā
orientalē. de morte helisei. et de resuscitatiōe mor-
tui ad tactuz ossium helisei in sepulchro. de morte
azahel ꝓ quo regnauit benadab in syria quē per-
cussit ioas tribus vicibus. xiij.

Anno vicesimotercio ioas filij ocho- A
zie regis iude. regnauit ioachā filius De regno
iehu sup isrl' in samaria decē ⁊ septez ioachim in
ānis ⁊ fecit malū corā dño. Secutus- israel.
q̄ est pctā hieroboā filij nabath q̄ peccare fecit is-
rael: et non declinauit ab eis. Iratusq̄ est furor
dñi cōtra isrl': et tradidit eos in manu azahel regis
syrie: et in manu benadab filij azahel cunctis die-
bus Depiecat⁹ est autē ioacham faciem dñi: ⁊ au-
diuit eū dominus. Uidit em̄ angustiā israel: quia
attriuerat eos rex syrie. Et dedit dominus salua-
torē israeli: ⁊ liberatus est de manu regis syrie ha-
bitaueruntq̄ filij israel in tabernaculis suis: sicut
heri et nudiustertius Uerūtamē non recesserunt B
a peccatis domus hieroboā qui peccare fecit isra-
el: sed in ipsis ambulauerūt. Siquidē et lucus per-
mansit in samaria et nō sunt derelicti ioachaz de
populo nisi q̄nquaginta equites: et decē currus ⁊
decē milia peditum. Interfecerat em̄ eos rex sy-
rie ⁊ redegerat quasi puluerē in tritura aree. Re-
liqua autē sermonum ioacham ⁊ vniuersa que fe-
cit et fortitudo ei⁹. nonne hec scripta sunt in libro
sermonum dierum regum israel? Dormiuitq̄ ioa-
cham cū patribus suis: et sepelierunt eū in sama- Ioab rx is-
ria: regnauitq̄ ioas filius eius ꝓ eo. Anno tricesi- rael mal⁹
moseptimo ioas regis iuda regnauit ioas fili⁹ io- C

achʒ super israel in samariam sedecim annis ⁊ fecit qd̄ malum est in cōspectu domini. Nō declinauit ab omnib⁹ peccatis hieroboaʒ filij nabath qui peccare fecit israel: sed in ipsis ambulauit. Reliqua autem sermonū ioas et vniuersa que fecit: et fortitudo ei⁹ quomodo pugnauerit ꝯtra amasiam regē iuda: nonne hec scripta sunt in libro sermonum dierum israel? Et dormiuit ioas cum patribus suis: hieroboā auteʒ sedit sup̄ solium eius. Porro Joas sepultus est in samaria cū regibus israel.

Mors helisei et de sagittis ioas piectis coram heliseo.
supra.2.b

Heliseus autem egrotabat īfirmitate qua et mortuus est. Descenditqꝫ ad eū ioas rex israel et flebat coram eo: dicebatqꝫ: pater mi: pater mi: currus israel et auriga eius Et ait illi helise⁹. Affer arcum et sagittas. Cumqꝫ attulisset ad eum arcum et sagittas: dixit ad regē israel. Pone manuʒ tuam super arcū Et cum posuisset ille manū suā: supposuit heliseus manus suas manibus regis ⁊ ait. Aperi fenestram orientalem. Cumqꝫ aperuisset dixit heliseus: iace sagittam: et iecit ⁊ ait heliseus. Sagitta salutis dn̄i: et sagitta salutis cōtra syriam: ꝑcutiesqꝫ syriam in aphec donec consumas eam. Et ait. Tolle sagittas Qui cum tulisset: rursum dixit ei.

D

Percute iaculo terram. Et cū percussisset tribus vicibus et stetisset: irat⁹ est vir dei cōtra eum et ait Si ꝑcussisses quinquies aut sexies siue septies: percussisses syriam vsqꝫ ad cōsummationem. Nunc autem tribus vicib⁹ percuties eaʒ

de resuscitatiōe mortui ad tactum ossiū helisei.
Eccl.48.b

Mortuus est ergo heliseus et sepelierunt eū. Latrunculi autem de moab venerunt in terram in ipso anno. Quidam autem sepelientes hominez viderunt latrunculos: ⁊ proiecerūt cadauer in sepulchro helisei. Quod cum tetigisset ossa helisei: reuixit homo ⁊ stetit sup̄ pedes suos.

azahel rex syrie moritur et regnat benadab q̄ vincit a ioas

Igit̄ azahel rex syrie afflixit israel cunctis dieb⁹ ioachaʒ. Et misertus est dn̄s eorum et reuersus est ad eos ꝓpter pactū suum quod habebat cū abraā et isaac et iacob et noluit disperdere eos: neqꝫ ꝓijcere penitus vsqꝫ in presens tempus. Mortuus est autē Azahel rex syrie ⁊ regnauit benadab filius ei⁹ ꝓ eo. Porro ioas filius ioachaʒ tulit vrbes de manu benadab filij asael quas tulerat de manu ioachā patris sui iure ꝓlij. Tribus vicibus ꝑcussit eū ioas: et reddidit ciuitates israel.

C. L. S. De amasia filio ioas regis iude. qualiter regnauit et vicit. sed victus est ioas a rege israel: et ductus in israel. De spoliatione hierusaleʒ quā fecit ioas rex israel: cui successit filius eius hieroboam in regem super israel. Amasias vero rex iuda occisus est in lachis: cui successit azarias filius eius. hieroboam restituit israel. Hieroboe successit zacharias. xiiij.

A
De regno amasie in iuda et occasiōe eorū qui occiderāt ioas patrē suuʒ
2.pali.25.a

In anno secundo ioas filij ioachaʒ regis israel regnauit amasias filius ioas regis iuda: vigintiqꝫ annoꝝ erat cū regnare cepisset. Viginti autem et nouem annis regnauit in hierusalem. Nomen matris eius ioadē de hierusalem. Et fecit rectū corā dn̄o veruntamen non vt dauid pater eius. Juxta omīa que fecit ioas pater suus fecit: nisi hoc tātuʒ ꝙ excelsa non abstulit. Adhuc eni populus adolebat et immolabat incensum in excelsis. Cumqꝫ obtinuisset regnū percussit seruos suos qui interfecerāt regem patrē suū: filios autem eorū qui occiderant non occidit: iuxta quod scriptum ē in libro legis moysi sicut precepit dn̄s dicens. Non morientur patres pro filijs neqꝫ filij pro patribus sed vnusquisqꝫ in peccato suo morietur.

B
deu.24.c
2.pa.25.a

Ipse percussit edom in valle salinarū decem milia et apprehendit petrā in prelio: vocauitqꝫ nomen eius iezechiel vsqꝫ in p̄sentem diē.

2.pa.25.c.
C
amasias iude rex capit̄ a ioas rege israel

Tunc misit amasias nūcios ad ioas filium ioachaʒ filij iehu regis israel dicens. Veni et videam⁹ nos. Remisitqꝫ ioas rex israel ad amasiam regem iuda dicens. Carduus libani misit ad cedrum qui est in libano dicēs Da filiam tuam filio meo vxorem Transieruntqꝫ bestie saltus que sunt in libano et cōculcauerūt carduum. Percutiens inualuisti super edom et subleuauit te cor tuum. Contentus esto gloria: ⁊ sede in domo tua Quare ꝓuocas malum: vt cadas tu et iudas tecum? Et nō acquieuit amasias. Ascenditqꝫ ioas rex israel: et viderunt se ipse ⁊ amasias rex iuda in bethsames oppido iude.

D

Percussusqꝫ est iuda coram israel: et fugerūt vnusquisqꝫ in tabernacula sua. Amasiam vero regē iuda filiū ioas filij ochozie cepit ioas rex israel in bethsames et adduxit eum in hierusalem. Et interrupit murum hierusalē a porta effraim vsqꝫ ad portā anguli: q̄dringentis cubitis. Tulitqꝫ omē aurū et argētum et vniuersa vasa q̄ inuenta sunt in domo dn̄i et in thesauris regis ⁊ obsides: et reuersus ē in samariā. Reliqua āt verboꝝ ioas que fecit et fortitudo ei⁹ qua pugnauit cōtra amasiā regem iuda nōne hec scripta sunt in libro s̄monū dierū reguʒ israel.

ioas moritur ⁊ hieroboam regnat.

Dormiuitqꝫ ioas cū patrib⁹ suis et sepult⁹ est in samaria cū regib⁹ israel: et regnauit hieroboā fili⁹ ei⁹ ꝓ eo. Vixit autem amasias filius ioas rex iuda postqꝫ mortu⁹ est ioas filius ioachā regis israel viginti qꝫ annis. Reliqua auteʒ sermonū amasie: nōne hec scripta sunt in libro sermonū dierum regū iuda?

E
amasias ꝑ cōiuratiōnē occidit̄.

Factaqꝫ est cōtra eum coniuratio in hierusalem: at ille fugit in lachis. Miseruntqꝫ post eū in lachis ⁊ interfecerūt eū ibi: ⁊ asportauerūt in eq̄s: sepultusqꝫ est in hierusalē cū patribus suis in ciuitate dauid.

azarias iude rex.
2.pa.26.a

Tulit āt vniuersus populus iude azariam ānos natū sedecim: ⁊ cōstituerunt eū regē ꝓ patre ei⁹ amasia. Ipse edificauit ahylam ⁊ restituit eā iude postqꝫ dormiuit rex cū ꝑrib⁹ suis.

F
De hieroboā rex israel malo.

Anno q̄ntodecio amasie filij ioas regis iuda regnauit hieroboā fili⁹ ioas regis isrl̄ i samaria q̄dragīta ⁊ vno āno: ⁊ fecit qd̄ malū est coraʒ dn̄o Nō recessit ab oīb⁹ pc̄tis hieroboā filij nabath q̄ peccare fecit isrl̄ Ipse restituit terminos isrl̄ ab introitu emath vsqꝫ ad mare solitudinis iuxta s̄monē dn̄i dei israel: quē locut⁹ ē ꝑ s̄uū suū ionā filiuʒ amathi ꝓphetā q̄ erat de geth q̄ est in ophir.

G

Vidit eī dn̄s afflictionē isrl̄ amarā nimis: ⁊ ꝙ cōsumpti eēnt vsqꝫ ad clausos carceris ⁊ extremos. ⁊ nō eēt q̄ auxiliaret̄ israel. Nec locut⁹ ē dn̄s vt deleret nomē isrl̄ de sub celo: sʒ saluauit eos in manu hieroboā filij ioas. Reliq̄ autē sermonū hieroboā et vniuersa q̄ fecit: et fortitudo ei⁹ qua preliat⁹ est et quō restituit damascū ⁊ emath iude in isrl̄. nonne hec scripta sunt i libro sermonū dieꝝ regū israel? Dormiuitqꝫ hieroboā cū ꝑrib⁹ suis regib⁹ isrl̄. et regnauit zacharias filius ei⁹ pro eo.

⁋C.S. Azarie leproso successit ioathā filꝰ eius
super iudā. zachariā quoqꝫ occidit sellū ⁊ regna
uit pro eo super israel. et hunc occidit manahen
⁊ regnauit pro eo: q̄ occidit omēs pregnantes de
terra q̄ istituit tributaria dari regi assyrioꝝ. huic
manahen successit phacee filius eius. hūc occidit
phacee filius romelie. in diebus illis ascēdit the-
glatphalasar rex Assur vastat terrā israel: ⁊ in as
syrios trāsfert: phacee occiditur ab ozie. ioathā
filius ozie rex iuda fecit bonū. fecit deus mit es
hostes in mendacium mortuꝰ est ioathā ⁊ regna
uit achas filius. xv

A

Azarie leproso regi iude successit ioathaz filius.

Anno vicesimoseptio hieroboam regis
israel regnauit azarias filius amasie re
gis iuda. Sedecim annoꝝ erat cum re
gnare cepisset: ⁊ quinquagintaduobus
annis regnauit in hierusalem. Nomē matris eiꝰ
iecelia de hierusalē. Fecitqꝫ quod erat placitū co
rā dño. iuxta oīa q̄ fecit amasias pater eius. verū
tamen excelsa nō est demolitus. Adhuc pplꝰs sa
crificabat ⁊ adolebat incēsum in excelsis. Percus
sit aūt dn̄s regē ⁊ fuit leprosus vsqꝫ in diē mortis
sue et habitabat in domo libera seorsum. Ioathā
B vero filꝰ regis gubernabat pallatiū ⁊ iudicabat
populū terre. Reliqua aūt sermonū azarie ⁊ vni-
uersa q̄ fecit: nōne hec scripta sunt in libro verbo
rum dierū regū iuda. Et dormiuit azarias cū pa
tribus suis: sepelierūqꝫ eū cū maiorībꝰ suis in ci-
uitate dauid: et regnauit ioathā filius eius ꝓ eo.

Sellū occidit zachariam regē israel et regnat.

Anno tricesimo octauo azarie regis iude: regna
uit zacharias filius hieroboā sup israel in sama-
ria sex mensibus ⁊ fecit quod malū est corā dño si
cut fecerant patres eiꝰ Nō recessit a peccatis hie
roboā filij nabath: qui peccare fecit israel. Contu
rauit aūt ꝯtra eū sellū filius iabes: percussitqꝫ eū
C palam ⁊ interfecit: regnauitqꝫ ꝓ eo. Reliqua au-
tem verboꝝ zacharie: nōne hec scripta sunt in li-
bro sermonū dierū regum israel? Iste sermo dñi
quem locutus est ad iehu: dicens. Filij tui vsqꝫ ad
quartā generationē sedebunt de te sup thronū is
rael. Factūqꝫ est ita. Sellū filius iabes regnauit
tricesimo anno azarie regis iude Regnauit autē
vno mēse in samaria. Et ascēdit manahen filius
gaddi de thersa venitqꝫ samariā: ⁊ percussit sellū
filiū iabes in samaria ⁊ interfecit eū: regnauitqꝫ
pro eo. Reliqua autē verboꝝ sellum ⁊ cōiuratio
eius per quā tetendit insidias: nonne hec scripta
D sunt in libro sermonū dierū regū israel? Tūc per
cussit manahen tapsam ⁊ omēs qui erant in ea: et
terminos eius de thersa. Noluerāt eni aperire ei
Et interfecit oēs pregnantes eiꝰ ⁊ scidit eas. An

manahen rex i israel malus.

no tricesimonono azarie regis iuda regnauit mana
hen filius gaddi super israel decem ānis in sama
ria: fecitqꝫ qd̄ erat malū coram dño. Non recessit
a peccatis hieroboā filij nabath q̄ peccare fecit
israel cūctis diebus eius. Veniebat phul rex assy
rioꝝ in thersa: ⁊ dabat manahen phul mille talē
ta argenti: vt esset ei in auxiliū ⁊ firmaret regnū
eiꝰ. Indixitqꝫ manahen argētū sup israel cūctis
potētibus et diuitibꝰ vt daret regi assirioꝝ quin
quaginta siclos argēti per singulos. Reuersusqꝫ
est rex assyrioꝝ: ⁊ nō est moratus in thersa. Reli-
qua aūt sermonū manahen ⁊ vniuersa que fecit:
nonne hec scripta sunt in libro sermonū dierū re-
gum israel? Et dormiuit manahen cū patribꝰ su-
is. Regnauitqꝫ phaceia filius eius pro eo. Anno
quinquagesimo azarie regis iude regnauit pha
ceia filius manahen super israel in samaria bien-
nio: fecit qd̄ erat malū corā dño: non recessit a pec
catis hieroboā filij nabath qui peccare fecit isrl.

E

Phaceia rex isrl occidit aphaces.

Cōiurauit aūt aduersus eū phacee filius rome-
lie dux eius ⁊ percussit eū in samaria in turre do-
mus regie iuxta argob et iuxta ariph: ⁊ cū eo qui
quagita viros de filiis galaaditarū: et interfecit
eū regnauitqꝫ pro eo. Reliqua aūt sermonū pha-
cele ⁊ vniuersa que fecit: nō ne hec scripta sunt in
libro sermonū dierū regū israel? Anno quinqua-
gesimo secundo azarie regis iude regnauit pha-
cee filius romelie super israel in samaria viginti
annis: ⁊ fecit qd̄ erat malū corā dño. Non recessit
a peccatis hieroboā filij nabath qui peccare fe-
cit israel. In diebus phacee regis israel venit the

De regno malo phacee super israel.

F

glatphalasar rex assur ⁊ cepit ahihō: ⁊ abel domū
maacha ⁊ ianoe ⁊ cedes ⁊ asor ⁊ galaad ⁊ galileā
⁊ vniuersā terrā neptalim: ⁊ transtulit eos i assiri
os. Cōiurauit autē ⁊ tetendit insidias osee filius
hela cōtra phacee filiū romelie ⁊ ꝑcussit eū et in-
terfecit. regnauitqꝫ pro eo vicesimo anno ioathā
filij ozie. Reliqua autē sermonū phacee ⁊ vniuer
sa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermo
nū dierū regū israel? Anno secundo phacee filij
G romelie regis israel regnauit ioathā filꝰ ozie re-
gis iuda. Viginti quinqꝫ annoꝝ erat cū regnare
cepisset. et sedecim annis regnauit in hierl'm. No
mē matris eius hierusa. filia zadoch. Fecitqꝫ qd̄
erat placitū corā dño. Iuxta oīa que fecit ozias
pater suus operatus est. veruntamē excelsa non 2.par.27.a
abstulit. Adhuc populus imolabat ⁊ adolebat in Ioatham
censum in excelsis. Ipse edificauit portā domus rex iud bo
dñi sublimissimā. Reliq̄ autē sermonū ioathā et nus.
vniuersa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro
verboꝝ dierū regū iuda? In diebus illis cepit
dñs mittere in iudā rasin regē syrie ⁊ phacee fili-
um romelie: et dormiuit ioathā cū patribus suis:
sepultusqꝫ est cū eis in ciuitate dauid patris sui:
⁊ regnauit achas filius eius.

⁋C.S. De regno achas in iuda post ioathā qui
fecit malum. filiū suū per ignem consecrauit. the
galtphalasar inuocauit in auxilium cōtra reges is
rael et syrie. de similitudine altaris. de damasco
misit vasa que postquam commutauit mortu-
us est: et ezechias filius eius regnauit pro eo in
iuda.

Capl'm. xvi.

A

De regno malo achas in iuda ⁊ ydolatria.

Anno decimoseptimo phacee filij rome
lie: regnauit achā filꝰ ioathā regis iuda
Viginti annoꝝ erat achā cum regnare
cepisset. ⁊ sedecim annis regnauit i hie-
rusalē. Non fecit qd̄ erat placitū in cōspectu dñi
dei sui sicut dauid pater eius: sed ambulauit i via
regum israel. Insuper ⁊ filiū suū cōsecrauit trās 2.par.28.a
ferens per ignē scd̄m idola gentiū que dissipauit achas filium suum p ignē cōsecrat.
dn̄s corā filijs isrl. Immolabat quoqꝫ victimas ⁊
adolebat incensum in excelsis ⁊ in collibus: ⁊ sub
omni ligno frondoso. Tunc ascendit rasin rex sy
rie et phacee filius romelie rex israel ad preliān- Esa.7.a.
dum hierusalē. Cumqꝫ obsiderent achā nō value

runt superare eū. In tempore illo restituit rasin rex syrie haylā syrie: ⁊ eiecit iudeos de hayla. Et ydumei ⁊ syri venerunt in haylam ⁊ habitauerūt ibi vsqꝫ in diem hanc. Misit autē achā nūcios ad theglatphalasar regem assiriorū: dicēs. Seruus tuus ⁊ filius tuus ego sum. Ascende ⁊ saluū me fac de manu regis syrie ⁊ de manu regis israel q̄ consurrexerunt aduersū me. Et cū collegisset argentū et aurum quod ineniri potuit in domo dn̄i et in thesauris regis misit regi assiriorū munera: qui ⁊ acquieuit voluntati eius. Ascendit autē rex assiriorū in damascū: ⁊ vastauit eā ⁊ transtulit habitatores eiꝰ cyrenen. rasin autē interfecit. Perrexitqꝫ rex acham in occursum theglatphalasar regi assiriorū in damascum. Cūqꝫ vidisset altare damasci misit rex acham ad vriā sacerdotē exemplar eius: ⁊ similitudinē iuxta omne opus eius. Extruxitqꝫ vrias sacerdos altare. Iuxta oīa que p̄ceperat rex achā de damasco: ita fecit sacerdos vrias donec veniret rex achā de damasco. Cūqꝫ venisset rex de damasco vidit altare ⁊ veneratus est illud: ascenditqꝫ ⁊ imolauit holocausta ⁊ sacrificiū suū: ⁊ libauit libamina ⁊ fudit sanguinē pacificorū que obtulerat sup altare. Porro altare ereum quod erat corā dn̄o: transtulit de facie templi et de loco altaris et de loco tēpli dn̄i: posuitqꝫ illō ex latere altaris ad aquilonē. Precepit quoqꝫ rex achā vrie sacerdoti: dicens. Super altare maius offer holocaustū matutinū et sacrificiū vespertinum: ⁊ holocaustū regis ⁊ sacrificia eius: ⁊ holocaustū vniuersi populi terre ⁊ sacrificia eorū. et libamina eorū ⁊ oēm sanguinē holocausti ⁊ vniuersum sanguinē victime sup illud effundes. Altare vero ereū erit paratū ad voluntatē meam. Fecit igitur vrias sacerdos iuxta omnia q̄ preceperat rex achā. Tulit autē rex acham celatas bases et luterē qui erat desuper: ⁊ mare deposuit de bobꝰ ereis qui sustentabant illud ⁊ posuit sup pauimētū stratū lapide. Musach quoqꝫ sabbati quod edificauerat in templo. et ingressum regis exterius conuertit in templū dn̄i p̄pter regē assyriorū. Reliqua aūt verborū achā ⁊ oīa que fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonū dierū regum iuda? Dormiuitqꝫ achaz cū patribꝰ suis: et sepultus est cum eis in ciuitate dauid: ⁊ regnauit ezechias filius eius pro eo.

B
achas p̄sidio regis assiriorum tenet a rege syrie.

C

De altari facto p achā ⁊ vriā eius sacerdotē ⁊ sacrificijs in illo.

C

D

C. S. Ascendit contra osee salmanasar: et eū sibi tributariū fecit iterū rebellat osee: ⁊ incarcerat eū salmanasar. israel trāslatꝰ ē in assirios. de colonis missis in samariā quos occidebāt leones. mittitur sacerdos de israel q̄ eos doceat legē dei q̄ ei credere noluerunt. xvii.

A
De regno osee in isrl̄ malo regi assirioꝝ tributarij.

Anno duodecimo achamregis iuda regnauit osee filius bela in samaria sup israel nouem annis: fecitqꝫ malū corā dn̄o: sed non sicut reges isrl̄ q̄ ante eū fuerunt. Contra hūc ascēdit salmanasar rex assyriorū: ⁊ factꝰ est ei osee seruus: reddebatqꝫ illi tributa. Cumqꝫ deprehendisset rex assiriorū osee q̄ rebellare nitens misisset nūcios ad Sua regem egypti: ne prestaret tributa regi assirioꝝ: sicut singulis annis solitus erat: obsedit eū ⁊ vinctū misit in carcerē: peruagatusqꝫ ē oēm terrā: ⁊ ascendēs samariā obsedit eā tribus annis. Anno autē nono osee cepit rex assyriorū samariā: ⁊ transtulit israel in assyrios: posuitqꝫ eos in haylam ⁊ in abor iuxta fluuiū gozam in ciuitatibus medoꝝ. Factū est enī cū peccassent filij israel dn̄o deo suo q̄ eduxerat eos de terra egypti de manu pharaonis regis egypti coluerūt deos alienos: ⁊ ābulauerunt iuxta ritum gentiū quas cōsumpserat dn̄s i conspectu filiorū israel ⁊ regnū isrl̄: q2 silr̄ fecerāt. Et irritauerūt filij isrl̄ verbis non rectis dn̄m deū suum: ⁊ edificauerunt sibi excelsa in cūctis vrbibus suis a turre custodū vsqꝫ ad ciuitatē munitā. Feceruntqꝫ sibi statuas ⁊ lucos in omni colle sublimi ⁊ subter omne lignū nemorosum: ⁊ adolebant ibi incensum super aras in morem gētiū quas transtulerat dn̄s a facie eoꝝ. Feceruntqꝫ verba pessima irritantes dn̄m: et coluerunt immūdicias de quibus precepit eis dn̄s ne facerent verbū hoc. Et testificatus est dn̄s in israel et in iuda per manū oim̄ p̄phetarū ⁊ videntiū: dicens. Reuertimini a vijs vr̄is pessimis: et custodite precepta mea et cerimonias: iuxta oēm legē quā precepi patribus vestris ⁊ sicut misi ad vos in manu seruorū meoꝝ prophetaꝝ. Qui non audierunt: sed indurauerunt ceruicē suā iuxta ceruicē patrū suorum qui noluerunt obedire dn̄o deo suo: ⁊ abiecerunt legitima eius: ⁊ pactū quod pepigit cū patribus eorū: ⁊ testificationes quibus cōtestatus est eos. secutiqꝫ sunt vanitates et vane egerunt: et secuti sunt gentes que erant per circuitū eorum super quibus preceperat dn̄s eis vt non facerent sicut et ille faciebant. Et dereliquerunt omnia precepta dn̄i dei sui. feceruntqꝫ sibi conflatiles duos vitulos ⁊ lucos ⁊ adorauerunt vniuersam militiam celi: Seruieruntqꝫ baal: ⁊ consecrauerūt filios suos et filias suas per ignē. Et diuinationi inseruiebant et augurijs: ⁊ tradiderūt se vt facerent malum corā dn̄o ⁊ irritarent eū. Iratusqꝫ est dn̄s vehementer israeli: ⁊ abstulit eos a conspectu suo: ⁊ nō remansit nisi tribus iuda tantūmodo. Sed nec ipse iuda custodiuit mandata dn̄i dei sui. verūtamē ambulauit in erroribus israel quos operatꝰ fuerat. Proiecitqꝫ dn̄s omne semē israel ⁊ afflixit eos ⁊ tradidit eos in manu diripientiū donec p̄iceret eos a facie sua: ex eo iam tēpore quo scissus est israel a domo dauid: et cōstituerūt sibi regem hieroboā filiū nabath. Separauit enī hieroboā israel a dn̄o: ⁊ peccare eos fecit peccatū magnū. Et ambulauerūt filij israel in vniuersis peccatis hieroboā que fecerat ⁊ nō recesserunt ab eis vsqꝫ quo dn̄s auferret israel a facie sua: sicut locutus fuerat in manu oim̄ seruorū suorū prophetarum. Translatusqꝫ est israel de terra sua in assyrios vsqꝫ in diem hāc. Adduxit aūt rex assyriorū viros de babilōe ⁊ de cutha ⁊ de ahiat: ⁊ de emath ⁊ de sepharuaim: ⁊ collocauit eos i ciuitatibꝰ samarie p̄ filijs israel: qui possederunt samariā ⁊ habitauerunt in vrbibus eius. Cūqꝫ ibi habitare cepissent non timebant dn̄m ⁊ imisit in eis dn̄s leones qui interficiebant eos. Nūciatūqꝫ est regi assyriorum ⁊ dictū. Gentes quas transtulisti ⁊ habitare fecisti in ciuitatibꝰ samarie ignorāt legitima dei terre: ⁊ immisit in eos dn̄s leones: ⁊ ecce interfici

De transla tiōe israel.

in assyrios p̄pter peccata eorū p salmanasar.

B

Hie. 25. b.

C

Sola tribus iuda nō captiuatur.

D

De assirijs inhabitantibꝰ samariam p leones interfectis.

E

unt eos eo q ignorêt ritû dei terre. Precepit aût rex assiriorû dicens. Ducite illuc vnû de sacerdotibus quos inde captiuos adduxistis: vt vadat et habitet cum eis: et doceat eos legitima dei terre. Igitur cû venisset vn⁹ de sacerdotib⁹ his qui captiui ducti fuerant de samaria. habitauit i bethel et docebat eos quô colerêt dñz. Et vnaqueqz gês fabricata est deû suû. Posuerûtqz eos in phanis excelsis q fecerant samarite gens: et gens in vrbibus suis in quibus habitabât. Uiri eni babilonij

F

fecerunt sochot benoth: viri aût cuthenî fecerût nergel: et viri de emath fecerût asuna. Porro euei fecerunt nabaâ et thacâ. Hi aût q erât de sapharuaim côburebant filios suos igni. Adramelech et anamelech dijs sepharuaim et nihilominus colebant dñm. Fecerunt aût sibi de nouissimis sacerdotes excelsoꝝ: et ponebât eos in phanis sublimibus. Et cû dñm colerêt: dijs quoqz suis seruiebât iuxta consuetudinê gentiû. de quib⁹ translati fuerant samariâ. Usqz in presentê diê morê sequûtur antiquû: nô timêt dñm: neqz custodiût cerimonias eius atqz iudicia et legê et mâdatû qđ pcepat dñs filijs iacob quê cognominauit israel: et pcusserat cû eis pactû et mâdauerat eis dicês. Nolite

G

timere deos alienos: et nô adoretis eos neqz colatis eos: et non imoletis eis: sed dñm deû vestrum q eduxit vos de terra egypti in fortitudine magna et in brachio extento: ipsû timete et illû adorate: et ipsi imolate. Cerimonias quoqz et iudicia et legê et mandatû qđ scrip sit vobis custodite: vt faciatis cûctis dieb⁹: et nô timeatis deos alienos: et pactû qđ percussit vobiscû nolite obliuisci: nec colatis deos alienos: sed dñm deû vestrû timete: et ipse eruet vos de manu oim inimicorû vestroꝝ. Illi vero nô audierût: sed iuxta côsuetudinê suaz pristinâ ppetrabât. Fuerût igiꝛ gêtes iste timentes quidê dñz: sed nichilomin⁹ et idolis suis seruiêtes. Nâ filij eoꝝ et nepotes sicut fecerût prês sui: ita faciût vsqz in presentê diê.

C. S. De regno Ezechie qui fecit rectuz: q serpentem eneum confregit quê fecit moyses: et plura alia huiuscemodi: et contra eum ascêdit salmanasar q transtulit israel in assirios. post hunc ascêdit rex sennacherib et cepit vniuersas ciuitates iuda: et indixit ezechie regi iude. ccc. talêta argêti: et triginta auri qui misit ad rapsaces qui noluit loqui syriace. xviij.

A

Ezechias rex iuđ optimus.

2. paꝉ. 29. c.

excelsa dissipantur et plura alia ydola ab eo.

Et resistentia contra assyrios.

B

Anno tertio osee filii hela regis israel: regnauit ezechias filius acham regis iuda. Uigintiquiqz annoꝝ erat cû regnare cepisset: et vigintinouê annis regnauit in hierlm. nomê matris eius abisa filia zacharie. fecitqz qđ erat bonû corâ dño iuxta oia q fecerat dauid pater eius. Ipse dissipauit excelsa et côtriuit statuas et succidit lucos. côfregitqz serpentê eneû quê fecerat moyses. Siquidê vsqz ad illđ têpus filij israel adolebant ei incensum. Uocauitqz nomen eius nochestam. Et in dño deo isrꝉ sperauit. Itaqz post eû nô fuit similis ei de cûctis regibus iuda: sed neqz in his q ante eû fuerût et adhesit dño: et nô recessit a vestigijs eius fecitqz mâdata ei⁹ q pceperat dñs moysi vnde et erat dñs cû eo: et in cunctis ad q pcedebat sapiêter se agebat Rebellauit quoqz contra regê assiriorû: et non seruiuit ei. Ipse percussit philisteos vsqz ad gazam et oês terminos eoꝝ a turre custodû: vsqz ad ciuitatê munitâ. Anno quarto regis ezechie qui erat annus septim⁹ osee filij hela regis israel ascendit salmanasar rex assiriorûz samariâ: et oppugnauit eâ: et cepit. Nâ post annos tres âno sexto ezechie id est nono anno osee regis israel: capta est samaria et transtulit rex assyriorû israel in assyrios collocauitqz eos in hayla et in abor fluuijs gozam i ciuitatibus medorû qꝛ nô audierût você dñi dei sui sed pretergressi sunt pactû eius. Oia que pceperat moyses seruus dñi nô audierût neqz fecerût.

Recapitulatio captiuitatis isrꝉ p salmanazar.

C

2. paꝉ. 32. a

Eccꝉ. 48. c.

Esaye. 36.

Sênacherib rex assiriorum ab ezechia rege iude accepit dona federe.

D

Anno quartodecimo regis ezechie ascendit sennacherib rex assyrioꝝ ad vniuersas ciuitates iuda munitas et cepit eas. Tûc misit ezechias rex iuda nûcios ad regê assiriorû i lachis dicês. Peccaui. Recede a me et omne qđ imposueris michi feram. Indixit itaqz rex assyriorum ezechie regi iude trecenta talenta argenti: et triginta talenta auri. Deditqz ezechias omne argentû qđ repertû fuerat in domo dñi et in thesauris regis. In têpore illo confregit ezechias valuas têpli dñi et laminas auri quas ipse affixerat: et dedit eas regi assiriorû. Misit aût rex assirioꝝ tartham et rapsarꝭ et rapsacen de lachis ad regê ezechiâ cû manu valida hierlm. Qui cû ascêdissent venerût hierlz et steterût iuxta aqueductû piscine superioris q est in via agri fullonis: vocaueruntqz regê. Egressus est autê ad eos heliachim filius helchie ppositus domus: et sobna scriba et ioahe filius asaph a comêtarijs: dixitqz ad eos rapsaces. Loquimini ezechie: Hec dixit rex magnus rex assiriorû. Que ê ista fiducia qua niteris? Forsitan inisti côsiliuz vt prepares te ad preliandû. In quo côfidis vt audeas rebellare. An speras in baculo arundineo

E

atqz côfracto egypto. Super quê si incubuerit homo côminutus ingredietur manû eius et perforabit eâ. Sic est pharao rex egypti: oibus qui confidunt in se q si dixeritis michi in dño deo nřo habemus fiduciam. nonne iste est cuius abstulit ezechias excelsa et altaria et pcepit iude et hierlm añ altare hoc adorabitis in hierlm. Nunc igitur trâsite ad dñm meû regê assirioꝝ: et dabo vobis duo milia equoꝝ et videte an habere valeatis ascensores eoꝝ. Et quô potestis resistere ante vnû satrapam de seruis dñi mei minimis. An fiduciam habes in egypto propter currus et eqtes? Nunquid sine dñi volûtate ascêdi ad locû istû vt demolirer eû? Dñs dixit michi. Ascende ad terrâ hanc: et de

F

molire eâ. Dixerût aût heliachim filius helchie et sobna scriba et ioahe: rapsaci. Precamur vt loqꝛis nobis seruis tuis siriace siqdê itelligim⁹ hâc linguâ et nô loqris nobis iudaice audiête pplo qui est super murû. Responditqz eis rapsaces dicês. Nunquid ad dñm tuû et ad te misit me dñs meus vt loquerer sermones hos et nô potius ad viros q sedent super murû vt comedant stercora sua: et bibant vrinâ suaz vobiscû? Stetit itaqz rapsaces et exclamauit voce magna iudaice: et ait. Audite verba regis magni: regis assiriorû. Hec dicit rex Non vos seducat ezechias. Non eni poterit eruere vos de manu mea: neqz fiduciâ vobis tribuat

Oratio cômissarij regis assiriorû nolêtis loq siriace.

2.ꝑali.32.c super dñm dicẽs. Eruẽs liberabit nos dñs: et nõ
tradetur ciuitas hec in manu regis assyrioꝝ. No
lite audire ezechiã. Hec enĩ dicit rex assiriorum.
Facite mecũ qd vobis est vtile: ⁊ egredimini ad
B me. Et comedet vnusquisq; de vinea sua ⁊ de ficu
sua: ⁊ bibetis aquas de cisternis vestris donec ve
niã et transferã vos in terrã que simã est terre ve
stre in terrã fructiferã ⁊ fertilẽ vini: terrã panis ⁊
vinearũ: terrã oliuaꝝ ⁊ olei ac mellis: ⁊ viuetis: ⁊
nõ moriemini. nolite audire ezechiaz q vos deci
pit dicẽs. Dñs liberabit nos. Nũqd liberauerũt
dij gẽtiũ terrã suã de manu regis assiriorũ? Ubi
est de⁹ emath ⁊ arphat? Ubi est deus sepharuaiz
ana ⁊ aua? Nunquid liberauerũt samariã de ma
nu mea? Quinã illi sunt in vniuersis dijs terra=
rũ qui eruerũt regionẽ suaz de manu mea. vt pos
sit eruere dñs hierlm de manu mea Tacuit itaq;
ꝑplus: et nõ respõdit ei quicq;. Siquidẽ pceptuz
regis acceperãt vt nõ respõderẽt ei. Venitq; elia
chim filius helchie prepositus dom⁹ ⁊ sobna scri
ba et ioahe filius asaph a comẽtarijs ad ezechiã
scissis vestib⁹ ⁊ nũciauerũt ei ꝟba rapsacis.
¶ C. S. Mittit ezechias ad esaiam. ezechias ex=
pandit litteras corã dño. mittit esaias ad ꝯfortã=
dũ ezechiã. angel⁹ centũ octoginta milia occidit
de assyrijs nocte illa. reuertitur sẽnacherib in ni=
niue. et ibi adorans in templo deum suum a filijs
proprijs interficitur. xix.

A Esa.37.a. Que cum audisset ezechias rex scidit ve
stimenta sua. ⁊ opert⁹ est sacco: ingres=
susq; est domũ dñi ⁊ misit eliachim pre
positũ dom⁹ ⁊ lobnã scribaz ⁊ senes de
sacerdotib⁹ opertos saccis ad esaiam ꝓphetaz fi
lium amos. Qui dixerũt. Hec dicit ezechias. Di=
es tribulationis ⁊ increpationis ⁊ blasphemie di
es iste. Venerũt filij vsq; ad partũ. et vires nõ ha
bet parturiẽs. Si forte audiat dñs de⁹ tuus vni=
B uersa verba rapsacis quẽ misit rex assiriorũ dñs
suus vt exprobraret deũ viuẽtẽ ⁊ argueret verbis
q audiuit dñs de⁹ tu⁹: et fac orationẽ ꝓ reliquijs
que reperte sunt. Venerunt ergo serui regis eze=
chie ad esaiaz. Dixitq; eis esaias. Hec dicetis dño
vestro. Hec dicit dñs. Nolite timere a facie ꝯmo=
nũ quos audistis quib⁹ blasphemauerunt pueri
regis assirioꝝ me. Ecce ego imittã ei spiritũ: ⁊ au
diet nunciũ ⁊ reuertetur in terraz suam. ⁊ deijci=
am eum gladio i terra sua Reuersus est ergo rap
saces ⁊ inuenit regẽ assiriorum expugnantẽ lob=
nã. Audierat enĩ ꝙ recessisset de lachis. Cũq; au
disset de tharacha rege ethiopie: dicentes ecce
egressus est vt pugnet aduersuz te. et iret contra
eũ misit nũcios ad ezechiã dicẽs. Hec dicite eze=
chie regi iuda. Non te seducat de⁹ tuus in quo ha
bes fiduciã neq; dicas. Non tradet hierusalẽ in
manus regis assiriorũ. Tu enim ipse audisti q fe
cerunt reges assirioꝝ vniuersis terris: quomodo
C vastauerunt eas. Num ergo solus poteris libera
ri. Nunqd liberauerunt dij gẽtiũ singulos quos
vastauerũt patres mei gozan. videlicet et aran ⁊
reseph ⁊ filios eden qui erant in thelassar? Ubi ẽ
rex emath ⁊ rex arphat. et rex ciuitat sepharuai
Oro eze- ana ⁊ aua? Itaq; cũ accepisset. Ezechias litteras
chie. de manu nũciorũ ⁊ legisset eas. Ascẽdit in domũ

dñi: ⁊ expãdit eas corã dño ⁊ orauit in conspectu
eius dicens. Dñe de⁹ isrl qui sedes sup cherubin
tu es deus solus regũ oĩm terre. tu fecisti celuz et
terrã. Inclina aurẽ tuã ⁊ audi. Aperi dñe oculos
tuos ⁊ vide ⁊ audi oĩa verba sennacherib: q misit
vt exprobraret nobis deũ viuentẽ. Vere dñe dis= D
sipauerũt reges assiriorũ gentes ⁊ terras oĩm et
miserũt deos eorũ in ignẽ. Nõ enĩ erãt dij sz opa
manuũ hoĩm ex ligno ⁊ lapide: et ꝑdiderũt eos.
Nunc igitur dñe de⁹ noster saluos nos fac de ma
nu eoꝝ vt sciant oĩa regna terre qr tu es dñs de⁹
solus. Misit autẽ esaias filius amos ad ezechiaz: Responsio
dicens. Hec dicit dñs deus israel. Que depreca diuina ad
tus es me sup sennacherib rege assyriorũ: audiui orationem
iste est sermo quẽ locut⁹ est dñs de eo spreuit te ⁊ ezechie ꝑ
subsannauit te virgo filia syon post tergũ tuũ ca= esaiam.
put mouit filia hierlz. Cui exprobrasti ⁊ quẽ blas
phemasti. Contra quẽ exaltasti vocẽ tuã et eleua
sti in excelsum oculos tuos contra sanctuz israel.
Per manũ seruorũ tuorũ exprobrasti dño et dixi E
sti. In multitudine curruũ meorũ ascẽdi excelsa
montiũ in summitate libani ⁊ succidi sublimes ce
dros eius ⁊ electas abietes illius. Et igressus sũ
vsq; ad terminos eius: ⁊ saltũ carmeli ei⁹ ego suc
cidi. Et bibi aqs alienas: ⁊ siccaui vestigijs pedũ
meorũ oẽs aquas clausas. Nunqd nõ audisti qd
ab initio fecerim. Ex diebus antiquis plasmaui
illud: ⁊ nũc adduxi. Eruntq; in ruinam colliũ cõpu
gnantiũ ciuitates munite. Et qui sedẽt in eis hu=
miles manu. Cõtremuerũt ⁊ cõfusi sunt. facti sũt
velut fenũ agri et virẽs herba tectorũ que arefa=
cta est anteq; veniret ad maturitatẽ. Habitaculũ F
tuũ ⁊ egressum tuũ ⁊ introitũ tuũ ⁊ viã tuam ego
prescui et furorẽ tuũ ꝯtra me. Insanisti i me: ⁊ su
perbia tua ascẽdit in aures meas. Ponã itaq; cir
culũ in narib⁹ tuis ⁊ chamũ in labijs tuis: ⁊ redu=
cã te i viã ꝑ quã venisti. Tibi aũt ezechia hoc erit De signo
signũ. Comede hoc anno q repereris: in secundo dato eze
aũt anno que sponte nascunt. Porro in tertio an chie de vi
no seminate ⁊ metite. plãtate vineas ⁊ comedite ctoria ꝯtra
fructus earũ. Et quodcũq; reliquũ fuerit de do= assyrios.
mo iuda mittet radicẽ deorsũ: ⁊ faciet fructũ sur=
sum. De hierusalẽ qppe egredient reliqe. ⁊ qd sal
uetur de monte syon. zelus dñi exercituũ faciet
hoc. Quãobrẽ hec dicit dñs de rege assyriorum.
Non ingrediet vrbẽ hanc nec mittet i eã sagittaz G
nec occupabit eã clipeus: nec circũdabit eã muni
tio. Per viã qua venit reuertetur: ⁊ ciuitatẽ hanc
non ingredietur dicit dñs. Protegãq; vrbẽ hanc
et saluabo eã ꝓpter me ⁊ ꝓpter dauid seruũ meũ Eccl.48.d
Factũ est igitur in nocte illa venit angelus dñi ⁊ Infra ma.
ꝑcussit in castris assyriorũ cẽtũ octogitaqnq; mi 8.d.
lia. Cũq; diluculo surrexisset vidit omnia corpo= Tho.1.d.
ra mortuoꝝ: et recedens abijt: ⁊ reuersus est sen= Assyrij ꝑ=
nacherib rex assiriorum: ⁊ mansit in niniue. Cun= cutiunt ab
q; adoret in tẽplo nesrach deuz suũ ad ramelech angelo tpe
et sarasar filij eius ꝑcusserunt eũ gladio: fugerũt ezechie ⁊ d
q; in terrã armenioꝝ: ⁊ regnauit asaraddon fili= morte sẽna
us eius pro eo. cherib.
¶ C. S. De egritudine ezechie. de signo i sole.
de pueris et litteris et muneribus q misit mero=
dach rex babylonie ad eũ. de cõminatiõe: qr ascẽ
derat domum suam. xx.

A
De egrotatione ezechie ⁊ prolongatiōe vite sue ꝑ xv. ānos. 2. paral. 32. f. Esa. 38. a.

IN diebus illis egrotauit ezechias vsqꝫ ad mortē:⁊ venit ad eum esaias filius amos ꝓpheta:dixitqꝫ ei. Hec dicit dominus deus. Precipe domui tue. Morieris eni tu ⁊ nō viues. Qui conuertit faciē suā ad parietē ⁊ orauit dominū dicēs. Obsecro dñe memēto queso quō ambulauerim corā te in veritate et in corde perfecto:⁊ qđ placitū est corā te fecerim. Fleuit itaqꝫ ezechias fletu magno. Et ante ꝙ egrederetur esaias mediā partē atrii:factus ē sermo dñi ad eū dicens.

B

Reuertere ⁊ dic ezechie duci populi mei. Hec dicit dñs de⁹ dauid patris tui. Audiui orationē tuam:⁊ vidi lachrymā tuam ⁊ ecce sanaui te. Die tertio ascendes tēplū dñi: et addā diebus tuis quindecī annos. Sed ⁊ de manu regis assiriorū liberabo te et ciuitatē hāc ⁊ ꝓtegā vrbē istā ꝓpter me ⁊ ꝓpter dauid seruū meum. Dixitqꝫ esaias. Afferte massam ficorū. Quā cū attulissent ⁊ posuissent sup vlcus eius curatus est.

In signum sanitatis future ezechie sol retrocessit ꝑ decem horas. Eccl. 48. d

Dixerat autem ezechias ad esayam. Quod erit signū qꝛ dominus me sanabit: ⁊ quia ascensurus sum die tertia tēplū dñi? Cui ait esaias. Hoc erit signū a dño ꝙ facturus sit dñs sermonē quē locutus est. Uis vt ascendat vmbra decem lineis aut reuertatur totidē gradibus. Et ait ezechias. Facile est vmbrā crescere decē lineis. Nec hoc volo vt fiat:sed vt reuertatur retrorsum decē gradibus. Inuocauit itaqꝫ esaias ꝓpheta dñm ⁊ reduxit vmbrā ꝑ lineas qꝫbus iam descenderat in horologio achā retrorsū decē gradib⁹.

C
Esai. 39. a. rex babiloniorū mittit nūcios et munera ad ezechiā

In tēpore illo misit merodach baladam filius baladam rex babyloniorꝫ litteras ⁊ munera ad ezechiā. audierat enim ꝙ egrotasset ezechias. Letatus est autē in aduētu eorꝫ ezechias:⁊ ostēdit eis domū aromatū ⁊ aurū et argentū ⁊ pigmēta varia: vnguenta quoqꝫ ⁊ domū vasorꝫ suorꝫ:et oīa que habere poterat in thesauris suis Non fuit quod nō mōstrasset eis ezechias in domo sua ⁊ in omni potestate sua.

predicitur partpē ezechie: sed post futura captiuitas i iuda.

D

Uenit aūt esaias propheta ad regē ezechiā dixitqꝫ ei. Quid dixerunt viri isti:aut vnde venerunt ad te? Cui ait ezechias De terra longinqua venerunt ad me de babylone. At ille respondit. Quid viderunt in domo tua? Ait ezechias. Oīa quecunqꝫ sunt in domo mea viderunt. Nichil est enī quod non monstrauerim eis in thesauris meis. Dixit itaqꝫ esaias ezechie. Audi sermonē dñi: ecce dies venient:et auferētur oīa que sunt in domo tua:et que cōdiderūt patres tui vsqꝫ in diem hanc in babylonem. Nō remanebit quicꝙ ait dominus. Sed ⁊ de filijs tuis qui egredientur ex te quos generabis:tollentur ⁊ erūt eunichi in palatio regis babylonis. Dixit Ezechias ad esaiam. Bonus sermo dñi quē locutus est. Sit tātū pax et veritas in diebus meis. Reliqua autem sermonum ezechie et omnis fortitudo eius et quomodo fecerit piscinam et aqueductum ⁊ introduxerit aquas in ciuitatem nōne hec scripta sunt in libro sermonum dierum regum iuda? Dormiuitqꝫ ezechias cū patribus suis ⁊ regnauit manasses filius eius pro eo.

mors ezechie.

¶C.S. De manasse ⁊ sceleribus eius. de abominatiōe dñi.et de āmon filio eius: iste āmō occiditur a seruis suis cui successit iosias filius eius. xxi.

A
De manasse rege iuda malo. 2. paral. 33. a.

DUodecim annorū erat manasses cū regnare cepisset:et quinquaginta quinqꝫ annis regnauit in hierlm. Nomen matris eius aphsiba:fecitqꝫ malum in cōspectu domini:iuxta idola gentium quas deleuit dñs a facie filiorū israel. Cōuersusqꝫ est ⁊ edificauit excelsa que dissipauerat ezechias pater eius: ⁊ erexit aras baal ⁊ fecit lucos sicut fecerat achab rex isrl:⁊ adorauit omnē militiā celi et coluit eam Extruxitqꝫ aras ī domo dñi de qua dixit dñs: In hierusalē ponā nomē meū:⁊ extruxit altaria vniuerse militie celi:in duobus atrijs templi dñi. Et traduxit filium suū per ignē ⁊ ariolatus est ⁊ obseruauit auguria ⁊ fecit phitōes ⁊ aruspices multiplicauit vt faceret malū corā dño ⁊ irritaret eū.

B

Posuitqꝫ idolū luci quē fecerat in tēplo dñi sup quo locutus est dñs ad dauid ⁊ ad salomonem filiū eius. In tēplo hoc et in hierusalē quā elegi de cunctis tribubus israel ponā nomen meū in sempiternū et vltra nō faciā cōmoueri pedē israel de terra quā dedi patrib⁹ eorꝫ si custodierint opere oia que precepi eis.et vniuersam legē quā mādauit eis seruus meus moyses. Illi vero nō audierūt:sed seducti sunt a manasse vt facerent malum super gentes quas contriuit dñs a facie filiorū israel. Locutusqꝫ est dñs in manu seruorū suorū ꝓphetarum dicens. Quia fecit manasses rex iuda abominatiōes istas pessimas sup omia que fecerūt āmorrei ante eū:⁊ peccare fecit etiā iudā ī immūdicijs suis.propterea hec dicit dñs de⁹ israel.

Punitio manasse regis iude ꝓpt pctā.
C

Ecce ego inducā mala super hierlm ⁊ iudā vt quicunqꝫ audierit tinniant ambe aures eius. Et extendā sup hierusalē funiculū samarie et pondus domus achab ⁊ delebo hierlm sicut deleri solent tabule. Delens vertā ⁊ ducā crebrius stilū super faciē eius. Dimittam vero reliquias hereditatis mee ⁊ tradā eas in man⁹ inimicorū ei⁹. eruntqꝫ in vastitatē ⁊ in rapinā cunctis aduersarijs suis: eo ꝙ fecerint malū corā me ⁊ perseuerauerūt irritātes me ex die qua egressi sunt patres eorū ex egypto vsqꝫ ad hanc diē. Insuper ⁊ sanguinē innoxium fudit manasses multū nimis donec impleret hierlm vsqꝫ ad os:absqꝫ peccatis suis quibus peccare fecit iudā vt faceret malū corā dño. Reliqua autē sermonū manasse:⁊ vniuersa que fecit ⁊ peccatū eius quod peccauit:nonne hec scripta sunt ī libro sermonū dierū regū iuda?

D
Manasses moritur post ꝙ regnat ammō rex iuda.

Dormiuitqꝫ manasses cū patrib⁹ suis.⁊ sepultus est ī orto dom⁹ sue:in orto ozam: et regnauit āmon filius eius ꝓ eo. Uigintiduo annorū erat āmon cū regnare cepisset.duobus quoqꝫ annis regnauit in hierusalē Nomen matris eius messallemeth filia arus de iethaba. Fecitqꝫ malū in conspectu dñi sicut fecerat manasses pater eius ⁊ ambulauit in omni via ꝑ quā ambulauerat pater eius.seruiuitqꝫ imūdicijs quibus seruiebat pater eius:⁊ adorauit eas: ⁊ dereliquit dñm deū patrū suorū: ⁊ nō ābulauit in via dñi. Tetenderūtqꝫ ei insidias serui sui ⁊ interfecerunt regē in domo sua. Percussit autē populus terre oēs qui cōiurauerant ꝯtra regē ammon.et constituerunt sibi regē iosiam filiū eius ꝓ eo. Reliqua autē sermonū ammon que fecit: nonne hec scripta sunt in libro sermonū dierū regum

Ammon moritur et iosias regnat.

iuda. Sepelieruntqꝫ eū in ſepulchro ſuo in horto
ozam: ⁊ regnauit ioſias filius eius pro eo.
¶ C. S. Regnauit ioſias filius ammon quod in=
uenitur Deuteronomij. ioſias mittit ad conſulē=
dum dñm. de verbis olde prophete per quem cō
ſuluerunt dominum. xxij.

A Cto annoꝝ erat ioſias cū regnare ce=
2.par.34.a piſſet. et triginta vno anno regnauit in
hierl'm. Nomē matris eius ydida filia
phadaia de beſechat Fecitqꝫ quod pla
citū erat corā dño: ⁊ ābulauit ꝑ omēs vias dauid
patris ſui. Non declinauit ad dexterā ſiue ad ſini
ſtrā. Anno autē octauodecimo regis ioſie miſit
rex ſaphan filiū aſlia filij meſullā ſcribā tēpli dñi
dicēs ei Uade ad helchiā ſacerdotē magnū vt cō
fletur pecunia que illata eſt in tēplū dñi: quā col=
legerūt ianitores tēpli a populo: deturqꝫ fabris ꝑ
B prepoſitos domus dñi. Qui et diſtribuāt eā his
qui operātur in tēplo dñi ad inſtaurāda ſartate=
cta tēpli tignarijs videlicet ⁊ cementarijs: ⁊ his q̄
īterrupta componūt ⁊ vt emātur ligna ⁊ lapides
de lapicidinis ad inſtaurādū tēplū dñi. Ueruntñ
non ſupputetur eis argentū qḋ accipiunt: ſed in
poteſtate habeant ⁊ in fide. Dixit autē helchias
pontifex ad ſaphan ſcribā. Librū legis reppert ī
domo dñi. Deditqꝫ helchias volumē ſaphan ſcri=
be: qui ⁊ legit illud. Uenit quoqꝫ ſaphan ſcriba ad
regē. ⁊ renūciauit ei qḋ ꝑceperat et ait. Conflaue
rūt ſerui tui pecuniā que reperta eſt in domo dñi
⁊ dederūt vt diſtribueret̄ fabris ac prefectis ope
rū tēpli dñi. Narrauit quoqꝫ ſaphan ſcriba regi
C dicēs. Librū dedit michi helchias ſacerdos: quē
cū legiſſet ſaphan corā rege: ⁊ audiſſet rex verba
libri legis dñi ſcidit veſtimēta ſua ⁊ ꝑcepit helchie
ſacerdoti ⁊ ahichā filio ſaphan: ⁊ achobor filio mi
cha: ⁊ ſaphan ſcribe ⁊ azarie ſeruo regis: dicens
Ite et conſulite dñm ſuꝑ me ⁊ ſuꝑ populo ⁊ ſuper
omi iuda de verbis voluminis iſtius quod inuen
tū eſt. Magna eni ira dñi ſuccēſa eſt cōtra nos q:
nō audierūt patres noſtri verba libri huius vt fa
cerent omne quod ſcriptū eſt nobis. Ierunt ita
qꝫ helchias ſacerdos ⁊ ahichā ⁊ achobor ⁊ ſaphā
⁊ aſia ad oldā ꝓpheten vxorē ſellū filij thecue fi=
lij aras cuſtodis veſtiū que habitabat in hieruſa=
lē in ſcḋa/ locutiqꝫ ſunt ad eā. Et illa reſpondens
D Hec dicit dñs de⁹ iſrael. Dicite viro qui miſit vos
ad me. Hec dicit dñs. Ecce ego adducā mala ſu=
per locū iſtū: ⁊ ſuper habitatores eius oīa ꝟba le
gis que legit rex iuda: q: dereliquerunt me: et ſa=
crificauerūt dijs alienis irritantes me ī cunctis
operibus manuū ſuarū. Et ſuccendetur indigna
tio mea in loco hoc et nō extinguet̄. Regi autem
iuda qui miſit vos vt cōſuleretis dñm: ſic dicetis.
Hec dicit dñs de⁹ iſrael. Pro eo ꝙ audiſti verba
voluminis ⁊ perterritū eſt cor tuū ⁊ humiliat⁹ es
corā dño auditis ſermonib⁹ cōtra locū iſtū ⁊ ha
bitatores eius ꝙ videlicet fierent in ſtuporem et
in maledictū ⁊ ſcidiſti veſtimenta tua ⁊ fleuiſti co
rā me ⁊ ego audiui ait dñs: idcirco colligā te ad
patres tuos ⁊ colligeris ad ſepulchrū tuū in pace
vt non videāt oculi tui omnia mala que introdu=
cturus ſum ſuper locum iſtum.
¶ C. S. Ioſias verba federis corā populo legit.
Idola de iuda et ſamaria extirpantur. oſſa ſacer
dotum ſuper altaria cōburuntur. Uerba olde pro
phete implentur. paſcha ſolenne celebratur. Io=
ſias in mageddo occiditur. Ioachām filius eius
rex eligitur quem vinctum pharao in egyptum
abduxit: et multa in iuda impoſita ioachim regē
conſtituit. xxiij.

T renūciauerūt regi qḋ dixerat. Qui A
miſit et congregati ſunt ad eū omēs ſe 2.par.34.f.
nes iuda ⁊ hieruſalē: aſcēditqꝫ rex tem
plū dñi ⁊ oēs viri iuda vniuerſi qui ha
bitabant in hierl'm cū eo ſacerdotes ⁊ ꝓphete et
oīs ppl'us a paruo vſqꝫ ad magnū: legitqꝫ cūctis
audiētib⁹ oīa verba libri federis qui inuētus eſt
in domo dñi. Stetitqꝫ rex ſuꝑ gradū ⁊ fedus per
cuſſit corā dño vt ābularēt poſt dñm: ⁊ cuſtodirēt
ꝑcepta eius ⁊ teſtimonia ⁊ cerimonias in omi cor
de ⁊ in tota aīa: ⁊ ſuſcitarent verba federis huius
que ſcripta erant in libro illo. Acquieuitqꝫ ppl'us
pacto. Et precepit rex helchie pontifici ⁊ ſacerdo
tibus ſcḋi ordinis et ianitoribus vt ꝓijcerent de
tēplo dñi oīa vaſa que facta fuerant baal: ⁊ in lu=
co ⁊ vniuerſe militie celi: ⁊ cōbuſſit ea foris hierl'z
in conualle cedron ⁊ tulit puluerē eorū in bethel.
Et deleuit aruſpices q̄s poſuerāt reges iuda ad B
ſacrificādū in excelſis ꝑ ciuitates iuda ⁊ in circui
tu hierl'm: ⁊ eos qui adolebant incenſū baal ⁊ ſo
li ⁊ lune ⁊ duodecim ſignis ⁊ omni militie celi. Et
efferri fecit lucū de domo dñi foras hierl'm in cō=
ualle cedron: ⁊ cōbuſſit eū ibi et redegit in pulue
rem ⁊ ꝓiecit ſuꝑ ſepulchra vulgi. Deſtruxit quo=
qꝫ ediculas effeminatoꝝ que erāt in domo dñi: ꝓ
quibus mulieres texebant quaſi domūculas luci
Congregauitqꝫ oēs ſacerdotes de ciuitatib⁹ iu=
da ⁊ cōtaminauit excelſa vbi ſacrificabant ſacer=
dotes de gabaa vſqꝫ berſabee. Et deſtruxit aras
portarū in introitu oſtij ioſie principis ciuitatis
qḋ erat ad ſiniſtrā porte ciuitatis. Ueruntñ non
aſcendebāt ſacerdotes excelſorū ad altare dñi in
hierl'm: ſed tñ comedebant azyma in medio frm
ſuoꝝ. Contamiauit quoqꝫ tophet qḋ eſt in cōual
le filij ennō: vt nemo cōſecraret filiū ſuū aut filiā C
per ignem moloch. Abſtulit q̄qꝫ equos q̄s dede
rant reges iude ſoli in introitu tēpli dñi iuxta ex=
edrā nathamelech eunuchi qui erat ī pharurim:
currus autē ſolis cōbuſſit igni: altaria quoqꝫ que
erant ſuper tecta cenaculi achā q̄ fecerant reges
iuda ⁊ altaria q̄ fecerat manaſſes in duob⁹ atrijs
tēpli dñi deſtruxit rex ⁊ cucurrit ide ⁊ diſperſit ci
nerē eorū in torrentē cedron. Excelſa quoqꝫ que
erāt in hierl'm ad dexterā partē mōtis offenſiōis
q̄ edificauerat ſalomon rex iſrael aſtaroth idolo
ſidoniorū et chamos offenſioni moab ⁊ melchon
abominationi filiorū ammon polluit rex ⁊ cōtri=
uit ſtatuas et ſuccidit lucos repleuitqꝫ loca eorū
oſſib⁹ mortuoꝝ. Inſuꝑ ⁊ altare qḋ erat ī bethel ⁊
excelſum quod fecerat hieroboā filius nabath q̄
peccare fecit iſrael: ⁊ altare illud excelſum deſtru
xit atqꝫ combuſſit ⁊ ꝯminuit in puluerem: ſuccen
ditqꝫ etiā lucū. Et cōuerſus ioſias vidit ibi ſepul= D
chra que erant in monte: miſitqꝫ et tulit oſſa de ſe
pulchris et combuſſit ea ſuper altare ⁊ polluit il=
lud iuxta verbū dñi quod locutus eſt vir dei qui

predixerat verba hec. Et ait. Quis est titulus ille
quē video? Responderūtq3 ei cives vrbis illi⁹ se-
pulchrū est hoīs dei qui venit de iuda: ⁊ p̄dixit
verba hec que fecisti sup altare bethel. Et ait. Di-
mitte eū. Nemo cōmoueat ossa ei⁹. Et itacta mā-
serunt ossa illius cū3 ossibus ꝓphete qui venerat
de samaria. Insup ⁊ oīa phana excelsorū q̄ erant
in ciuitatibus samarie que fecerant reges israel
ad irritandu3 dn̄m ⁊ abstulit iosias: ⁊ fecit eis fm̄
oīa que fecerat in bethel. Et occidit vniuersos sa
cerdotes excelsorū qui erant ibi sup altaria ⁊ cō-
E bussit ossa hūana sup ea. Reuersusq3 est hierl̄m et
2.pal.35.a. precepit omī pplo dicens. Facite phase dn̄o deo
3.esdre.1.a. vestro: fm̄ qd̄ scriptum est in libro federis huius.
Nec eni factū est phase tale a dieb⁹ iudicū qui iu
dicauerūt israel: ⁊ omniū dierū regū israel ⁊ regū
iuda: sicut in octauodecimo āno regis iosie factū
est phase istud dn̄o in hierl̄m. Sed et phitones ⁊
ariolos ⁊ figuras idolorū ⁊ imūdicias et abomia
tiones que fuerunt in terra iuda et hierl̄m abstu
lit iosias vt statueret verba legis que scripta sunt
in libro quē inuenit helchias sacerdos in templo
dn̄i. Similis illi non fuit ante eū rex: qui reuerte-
ret ad dn̄m in oī corde suo ⁊ in tota aīa sua ⁊ vni-
uersa virtute sua iuxta oēm legē moysi: neq3 post
eū surrexit similis illi. Uerūtamē non est auersus
dn̄s ab ira furoris sui magni quo iratus est furor
eius contra iudā propter irritatiōes quib⁹ ꝓuo-
cauerat eū manasses. Dixitq3 ita dn̄s. Etiā iudā
auferā a facie mea sicut abstuli israel ⁊ ꝓiciā ciui
tatē hanc quā elegi hierl̄m ⁊ domum de qua dixi
erit nomē meū ibi. Reliqua autē sermonu3 Iosie
⁊ vniuersa q̄ fecit: nonne hec scripta sunt in libro
2.pal.35.c. verboꝝ dierū regū iuda? In diebus eius ascen-
dit pharao nechao rex egypti ɔtra regē assyrio-
rū ad flumen eufratē. Et abijt iosias rex iuda ī oc
cursum eius: ⁊ occisus est in mageddo cū vidisset
eū ⁊ portauerūt eū serui sui mortuū de mageddo
⁊ pertulerūt in hierl̄m: ⁊ sepelierūt eū ī sepulchro
2.pal.36.a. suo. Tulitq3 populus terre ioachā filiū iosie ⁊ vn
xerunt eū: ⁊ cōstituerūt eū regem ꝓ patre suo Ui-
gintitriū annorū erat ioachā cū regnare cepisset
⁊ trib⁹ mensibus regnauit in hierl̄m. Nomē ma-
tris eius amithal: filia hieremie de lobna Et fecit
malū corā dn̄o: iuxta oīa q̄ fecerant patres eius.
G Uinxit eū pharao nechao ī reblatha: q̄ est ī terra
emath: ne regnaret in hierl̄m. Et iposuit mulcta3
terre cētū talentis argenti: ⁊ talento auri. regēq3
cōstituit pharao nechao heliachim filiū iosie pro
iosia patre eius: vertitq3 nomē ei⁹ ioachim: porro
ioachā tulit ⁊ duxit in egyptū. Argentū aūt ⁊ au
rū dedit Ioachim pharaoni cū indixisset terre p
singulos vt cōferret iuxta preceptū pharaonis.
Et vnūquēq3 iuxta vires suas exegit tam argen-
tū q̄3 aurum de populo terre vt daret pharaoni.
nechao. Uiginquinq3 annoꝝ erat ioachim cū re-
gnare cepisset: ⁊ vndecim annis regnauit in hie-
rusalē. Nomē matris ei⁹ zebida filia phadaia de
ruma. Et fecit malū cora3 dn̄o iuxta oīa q̄ fecerāt
patres eius.

C. S. De morte ioachim et qualiter tribus an
nis seruiuit nabuchodonosor. et de latrūculis q̄s
misit dn̄s in iudā hierl̄m obsidet ioachim egredi
tur ī occursū nabuchodonosor cū matre sua ⁊ ser
uis suis ⁊ principibus ⁊ eunuchis. post istum ioa
chim regnauit filius eius ioachim quē nabucho
donosor rex transtulit in babilone cū poplo suo
pro quo regnauit sedechias constitutus a nabu-
chodonosor. xxiiij

In diebus eius ascendit nabuchodono A
sor rex babilonis: et factus est ei ioachī
seruus tribus annis: ⁊ rursum rebella-
uit cōtra eū. Immisitq3 ei dn̄s latrūcu
los chaldeoꝝ ⁊ latrūculos syrie: ⁊ latrūculos mo
ab: ⁊ latrūculos filioꝝ āmon: ⁊ imisit eos in iuda3
vt disperderēt eū iuxta verbū dn̄i qd̄ locut⁹ fuerat
p seruos suos ꝓphetas. Factū est aūt hoc p vbū
dn̄i cōtra iudā vt auferret eū corā se ꝓpter pctā
manasse vniuersa que fecit: ⁊ ꝓpter sanguine3 in
noxiū quē effudit: ⁊ impleuit hierl̄m cruore inocē
tiū et ob hanc rem noluit deus ꝓpitiari. Reliqua B
autē sermonū ioachim ⁊ vniuersa que fecit: nōne
hec scripta sunt in libro fmonū dierū regū iuda?
Et dormiuit ioachim cū patrib⁹ suis: ⁊ regnauit
ioachim filius eius ꝓ eo. Et vltra nō addidit rex
egypti vt egrederet de terra sua. Tulerat enim
rex babilonis a riuo egypti vsq3 ad fluuiu3 eufra
ten oīa que fuerant regis egypti. Decē ⁊ octo an-
norū erat ioachim cū regnare cepisset ⁊ trib⁹ mē
sibus regnauit in hierl̄m. Nomē matris ei⁹ noes-
cha filia helnathā de hierl̄m. Et fecit malū cora3 Dan.1.a.
dn̄o: iuxta oīa que fecerat pater eius. In tpe illo C
ascenderūt serui nabuchodonosor regis babilo- hester.2.a.
nis in hierusalē: ⁊ circundata est vrbs munitioni
bus. Uenitq3 nabuchodonosor rex babilonis ad
ciuitatē cū seruis suis: vt oppugnaret eā. Egres-
susq3 est ioachim rex iuda ad regē babilonis ipse
et mater eius ⁊ serui eius ⁊ pricipes eius ⁊ eunu-
chi ei⁹: ⁊ suscepit eū rex babilōis anno octauo re-
gni sui. Et ꝓtulit inde oēs thesauros domus dn̄i
et thesauros domus regie. et cōcidit vniuersa va
sa aurea que fecerat salomō rex israel in templo
dn̄i iuxta verbū dn̄i: ⁊ transtulit oēm hierl̄m ⁊ vni
uersos principes: ⁊ oēs fortes exercitus decē mi-
lia in captiuitatē ⁊ oēm artificē ⁊ iclusorē: nichilq3
relictū est exceptꝭ pauperib⁹ populi terre. Trās- D
tulit quoq3 ioachim in babilonē ⁊ matrē regis et
vxores regis ⁊ eunuchos regis ⁊ iudices tre du-
xit in captiuitatē de hierusalē in babilonē: et oēs
viros robustos septē milia ⁊ artifices ⁊ iclusores
mille omēs viros fortes ⁊ bellatores duxitq3 eos
rex babilonis captiuos in babilonem. Et consti
tuit mathathiam patruum eius pro eo: imposuit
q3 nomē ei sedechiā. Uicesimū ⁊ primū annū eta- 2.pal.36.b
tis habebat sedechias cu3 regnare cepisset: ⁊ vn- Hie.52.a.
decim annis regnauit in hierl̄m. Nomen matris
eius erat. amithal filia hieremie de lobna: et fecit
malum corā dn̄o iuxta omia que fecerat ioachim
Irascebatur enim dn̄s cōtra hierusalem ⁊ cōtra
iudā: donec proijceret eos a facie sua. Recessitq3
sedechias a rege babilonis.

C. S. Nabuchodonosor obsedit hierusale3 q3
sedechias recesserat ab eo quē cepit: ⁊ excecauit
filios eius: et populū occidit: hierl̄m cepit: tēplū
destruxit: iuda captiuat. godoliā reliquit quē his-
mael occidit. ioachim de carcere est subleuatus

per euilmerodach.annona ei cõstituitur cunctis
diebus vite sue. Capitlm.xxv.

A F Actum est autẽ anno nono regni eius
Hiere.39. mẽse decimo: decima die mensis venit
a.⁊.52.a. nabuchodonosor rex babilonis ipse et
ois exercitus eius in hierusalẽ ⁊ circun
dederunt eã ⁊ extruxerũt in circuitu eius muniti
ones. Et clausa est ciuitas atq; vallata vsq; ad vn
decimũ annum regis sedechie nona die mensis.
Preualuitq; fames in ciuitate:nec erat panis po
pulo terre. Et interrupta est ciuitas:et omẽs viri
bellatores nocte fugerũt per viã porte que est in
ter duplicem murum ad hortũ regis. Porro chal
dei obsidebant incircuitu ciuitatem. Fugit itaq;
sedechias per viaʒ q̃ ducit ad cãpestria solitudis
B Et persecutus est exercitus chaldeorũ regẽ:cõ
prehenditq; eũ in planicie hiericho:⁊ oẽs bellato
res qui erãt cũ eo dispersi sunt ⁊ reliquerũt eum.
Apprehensum ergo regẽ duxerunt ad regẽ babi
lonis in reblatha:qui locutus est cũ eo iudicium.
C Filios aũt sedechie occidit corã eo:⁊ oculos eius
effodit:vinxitq; eũ cathenis ⁊ adduxit in babilo
nẽ. Mẽse quinto septima die mẽsis(ipse est ann⁹
nonusdecimus regis babilonis) venit nabuzar
dã princeps exercitus seruus regis babilonis in
Psal.17. hierlm. Et succendit domũ dñi ⁊ domum regis ⁊
Eze.19.c. domos hierlm oẽsq; domũ combussit igni:⁊ mu
ros hierlm in circuitu destruxit ois exercit⁹ chal
deorũ qui erat cum principe militũ. Reliquã aũt
ppli ptẽ que remãserat ĩ ciuitate:⁊ pfugas q̃ trãs
fugerant ad regẽ babilõis: ⁊ reliquũ vulgus trãs
tulit nabuzardã princeps militie:⁊ de pauperib⁹
Hie.27.b. terre reliquit vinitores ⁊ agricolas. Colũnas au
tem ereas que erant in tẽplo dñi ⁊ bases et mare
ereum quod erat in domo dñi confregeruut chal
dei ⁊ transtulerũt es omne in babilonem. Ollas
quoq; ereas et trullas ⁊ tridẽtes ⁊ cyphos ⁊ mor
tariola:⁊ oia vasa erea:in quib⁹ ministrabãt tule
D runt:necnon ⁊ thuribula ⁊ phialas. Que aurea
aurea:⁊ que argentea argentea: tulit pñceps mi
litie.i.colũnas duas:mare vnũ ⁊ bases quas fece
rat rex salomõ in tẽplo dñi. Non erat põdus eris
oim vasorũ. Decẽ ⁊ octo cubitos altitudinis ha
bebat colũna vna ⁊ capitellũ ereũ sup se altitudi
nis triũ cubitorũ:⁊ retiaculũ ⁊ malogranata sup
capitellũ colũne:oia erea/similẽ et columna scd̃a
E habebat ornatum. Tulit quoq; princeps militie
saraiã sacerdotẽ primũ:⁊ sophoniã sacerdotẽ se
cundũ et tres ianitores:et de ciuitate eunuchum
vnũ qui erat pfectus sup bellatores viros:⁊ quin
q; viros de his qui steterãt coram rege:quos rep
perit in ciuitate:⁊ sopher principem exercitus q̃
pbabat tyrões de populo terre:⁊ sex viros e vul
go qui inuenti fuerãt in ciuitate. Quos tollẽs na
buzardan princeps militũ duxit ad regẽ babilo
nis in reblatha:percussitq; eos rex babilonis ⁊ in
F terfecit eos in reblatha in terra emath. Et trans
latus est iuda de terra sua. Populo autem qui
relictus erat in terra iuda queʒ dimiserat nabu
chodonosor rex babilonis prefecit godoliam fili
um aichã filii saphã. Quod cuʒ audissent oẽs du
ces militũ ipsi ⁊ viri q̃ erãt cũ eis: vidẽlʒ q; cõstituis
set rex babilonis godoliã venerũt ad godoliã in

masphã hismael filius nathanie:⁊ iohannã filius
caree:⁊ saraia fili⁹ thanameth nethophatites:⁊ ie
zonias fili⁹ maachati ipsi ⁊ socij eorũ. Iurauitq;
dolias ipsis ⁊ socijs eorũ dicẽs. Nolite timere go G
fuire chaldeis. Manete ĩ terra et seruite regi ba Hie.40.c.
bilonis:⁊ bene erit vobis. Factũ est aũt in mẽse se
ptimo venit hismael filius nathanie filij elisama
de semine regio ⁊ decẽ viri cuʒ eo pcusserũtq; go
doliã qui ⁊ mortu⁹ ẽ:sʒ ⁊ iudeos ⁊ caldeos q̃ erãt
cũ eo in masphã. Cõsurgẽsq; ois ppls a paruo vs
q; ad magnũ et pñceps militũ venerũt ĩ egyptũ
timẽtes chaldeos. Factũ est vero in anno tricesi
moseptimo transmigratiõis ioachim regis iude:
mense duodecimo vicesima et septima die mẽsis
subleuauit euilmerodach rex babilõis anno quo
regnare ceperat caput ioachĩʒ regis iuda de car
cere ⁊ locutus est ei benigne. Et posuit thronũ ei⁹
sup thronũ regũ qui erant cũ eo in babilone ⁊ mu
tauit vestes eius quas habuerat in carcere:⁊ co
medebat panẽ semp in cõspectu eius cunctis die
bus vite sue:annonã quoq; constituit ei sine inter
missione que ⁊ dabatur ei a rege per singulos di
es omnibus diebus vite sue.

¶ Explicit secundus liber Malachim:
id est regum quartus.

¶ Incipit prefatio sancti hieronimi in libruʒ da
bremamin:qui est paralipomenõ: quod nos dice
re possumus verba dierum.

T Antus ac talis ẽ liber iste vt absq; illo
si q̃s sciam scripturarũ sibi voluerit ar
rogare semetipʒ irrideat. Ꝑ singl'a q̃p
pe noia iũcturasq; verboꝝ ⁊ pˢtermisse
in libris regũ teguntur hystorie et inumerabiles
explicantur euãgelij questiões. Sed si septuagin
ta interpretũ:pura ⁊ vt ab eis in grecuʒ versa est
editio pmaneret: supflue mi chromati episcopo
rum sanctissime atq; doctissime impelleres vt he
brea tibi volumina latino smone transferrẽ. Qd̃
enim semel aures hoim occupauerat ⁊ nascentis
ecclesie roborauerat fidẽ iustũ erat etiã nostro si
lentio cõprobari. Nũc vero cũ p varietate regio
num diuersa ferantur exemplaria ⁊ germana il
la antiquaq; translatio corrupta sit atq; violata
nostri arbitrij putas aut e pluribus iudicare q̃d
verũ sit aut nouũ opus in veteri opere cudere il
ludentibusq; iudeis cornicũ:vt dicit oculos con
figere. Alexandria et egyptus in septuaginta su
is esichiũ laudat auctorẽ cõstãtinopolis vsq; an
tiochiam luciani martiris exemplaria pbat. Me
die inter has puincie palestinos codices legũt:
quos ab origene elaboratos eusebi⁹ et pãphilus
vulgauerunt. Totusq; orbis hac inter se trifaria
varietate cõpugnat. Et certe origenes non soluʒ
exẽpla cõposuit quattuor editionũ e regione sin
gula verba describens:vt vnus dissentiens stati
ceteris inter se consentientibus arguatur:sed qd̃
maioris audacie est in editiõe septuaginta theo
dotionis editionem miscuit:astericis designãs q̃
minus fuerint ⁊ virgulis que ex supfluo videban
tur apposita. Si igitur alijs licuit non tenere qd̃

semel susceperant: ⁊ post septuagita cellulas que
Osee.11.a. vulgo sine auctore iactant̄ singulas cellulas ape
Zach.21.a. ruere: hocq̄ȝ in ecclesijs legit̄ qđ septuaginta ne-
Esa.64.b. scierūt: cur me nō suscipiant latini mei qui inuio-
1.Cor.2.c lata editiōe veteri ita nouā cōdidi vt laborē meū
hebreis ⁊ qđ his maius est apostolis auctoribus
cōprobem? ¶ Scripsi nuper librū de optimo ge
nere interp̄tandi ostendens illa de euāgelio: ex
egypto vocaui filiū meū ⁊ qm̄ nazareus vocabit̄
⁊ videbunt in quē cōpunxerunt. ⁊ illud apostoli:
ꝙ oculus nō vidit nec auris audiuit ⁊ in cor hoīs
nō ascendit q̄ preparauit deus diligentibus se. ce
teraq̄ȝ his similia in hebreorū libris īueniri. Cer-
te apostoli et euangeliste septuaginta interp̄tes
nouerant ⁊ vnde eis hec q̄ in septuaginta interp̄
tibus nō habentur. Xp̄us dn̄s noster vtriusq̄ȝ te-
stamenti cōditor in euangelio scđm iohānem qui
Iohā.7.f credit inquit in me sicut dicit scriptura. flumina
de ventre eius fluent aque viue. vtiq̄ȝ scriptū est:
qđ saluator scriptū esse testat̄. Ubi scriptū est. Se
ptuaginta nō habent apocripha nescit ecclesia.
Ad hebreos igitur reuertendū est: vnde ⁊ dn̄s lo
quitur: et discipuli exempla p̄sumunt. Hec pace
veterū loquar ⁊ obtrectatoribus meis tantū re-
spondeo: q̄ canino dente me rodūt: in publico de
trahentes ⁊ legentes in angulis id est accusato-
res et defensores cum in alijs probēt qđ in me re
probant: quasi virtus ⁊ viciū nō in rebus sit: sȝ cū
auctore mutet̄. Ceteꝝ memini editionē septuagi
ta translatorū olim de greco emendatā tribuisse
me nostris: nec inimicū debere estimari eorū q̄s
in cōuentu fratrū semꝑ edissero. Et qđ nunc da-
breiamin id est verba dierū interp̄tatus sū: idcir
co feci vt inextricabiles moras et siluā noīm que
scriptorū cōfusa sunt vicio: sensuūq̄ȝ barbariē ap-
ti⁹ ⁊ ꝑ v̄suū colla digererē mihimetipsi ⁊ meis iu
xta hismeniū canēs si aures surdescūt ceterorū.

¶ Item alius prologus.

Eusebius hieronymus: dōmoni ⁊ roga
tiano suis i xp̄o iesu salutē. Quomodo
grecorū hystorias magis intelligunt q̄
athenas viderint ⁊ tertiū virgilij librū
a troade per leuchaten ⁊ acroceraunia ad sycliā
⁊ inde ad ostia tyberis nauigauerint. Ita sanctā
scripturā lucidius intuebit̄ qui iudeā oculis con
tēplatus est: ⁊ antiquarū vrbiū memorias locorū
q̄ȝ vel eadē vocabula vel mutata cognouerit. Unī
et nobis cure fuit cū eruditissimis hebreoꝝ hunc
laborem subire: vt circuiremus ꝓuinciā quā vni-
uerse xp̄i ecclesie sonant. Fateor enī mi dōmon ⁊
rogatiane charissimi nunq̄ȝ me in diuinis volumi
nibus proprijs virib⁹ credidisse nec habuisse opi
nionem meam: sed ea etiam de quib⁹ scire me ar-
bitrabar interrogare me solitū. Quāto magis de
his super quib⁹ anceps eram? Deniq̄ȝ cum a me
nuper litteris flagitassetis: vt vobis paralipome
non latino sermone transferrem de tyberiade le
gis quōdam auctorem qui apud hebreos admi-
rationi habebatur assumpsi: et contuli cum eo a
vertice vt aiunt vsq̄ȝ ad extremū vnguē: ⁊ sic con
firmatus ausus sū facere quod iubebatis. Libe
re enī vobis loquor. Ita enī in grecis ⁊ latinis co
dicibus hic nominū liber viciosus est: vt nō tam
hebrea q̄ȝ barbara quedam ⁊ sarmatica nomina
coniecta arbitrandū sit. Nec hoc septuaginta in-
terpretibus qui spiritu sancto pleni ea que vera
fuerant transtulerant: sed scriptorum culpe ascri
bendum dum de inemendatis inemendata scri-
ptitant: et sepe tria nomia subtractis e medio syl
labis in vnum vocabulum cogunt vel e regione
vnum nomen ꝓpter latitudinem suam in duo vel
tria vocabula diuidunt. Sed et ipse appellatio-
nes non homines vt pleriq̄ȝ estimant: sed vrbes ⁊
regiones et saltus et prouincias sonant: et obli-
que sub interpretatione ⁊ figura eorum quedam
narrantur historie: de quibus in regnorum libro
dicitur. Nonne ecce hec scripta sunt in libro ver-
borum dierum regum iuda? Que vtiq̄ȝ in nostris
codicibus non habentur. Hoc primū sciendum
ꝙ apud hebreos liber paralipomenon vnus sit
et apud illos vocatus dabreiamin id est verba di
erum qui propter magnitudinem apud nos diui
sus est. Deinde etiam illud attendendū ꝙ frequē
ter nomina non vocabula hominū: sed rerū (vt di
xi) significantias sonant. Ad extremū ꝙ omnis
eruditio scripturarum in hoc continetur: et hy-
storie que vel pretermisse sunt in suis locis vel
perstricte leuiter hic per quedam verborum com
pendia explicantur. Orationū itaq̄ȝ vestrarum
adiutus auxilio misi librū beniuolis placiturū: ta
men inuidis displiciturū esse non ambigo. Opti-
ma enim queq̄ȝ (vt ait plinius) malunt contēnere
pleriq̄ȝ q̄ȝ discere. Si quis in hac interpretatione
voluerit aliquid reprehendere interroget hebre
os: suam conscientiam recolat: videat ordinē te-
xtūq̄ȝ sermonis: et tunc nostro labori si potuerit
detrahat: vbicūq̄ȝ ergo astericos id est stellas ra
diare in hoc volumine videritis: ibi sciatis de he
breo additum quod in latinis codicibus non ha
betur. Ubi vero obelus transuersa scilicet virga
preposita est: illic signatur quid septuaginta iter
pretes addiderūt: vel ob decoris gratiam vel ob
spiritussancti auctoritatem: licet in hebreis volu
minibus non legatur.

¶ Explicit prefatio.

¶ Incipit primus liber dabreiamin id est paralipomenon.

¶ C.S. Ab adam vsq̄ȝ ad noe. de generationib⁹
filiorum noe. Primo de filijs iaphet. secundo de
filijs cham. ⁊ tertio de filijs sem vsq̄ȝ ad abraam.
⁊ deinde vsq̄ȝ ad filios Iacob et esau. Primo de
filijs Esau vbi primo nominātur homines prelia
ri. secūdo principes ⁊ reges et duces. Capl'm. j.

Est ad usū P.H

A Adam seth
Gene.5.a. enos caynā malaleel iareth
enoch matusalē lamech noe
a sem cham et iaphet. Filij Ia
phet: gomer magog madai
Gene.10.a et Iauam Thubal mosoch
Thiras. Porro filij gomer:
ascenē et riphat et thogorma. Filij aūt iauan: elisa et
tharsis cethim et dodanim. Filij cham: chus et mes
raim phut et chanaan. Filij aūt chus: saba et euila:
sabatha et regma: et sabatacha. Porro filij regma
saba et dadā. Chus aūt genuit nemroth. Iste ce
Gene.10.b pit esse potēs in terra. Mesraim vero genuit ludim
et ananim et laabim et neptuim phetrusim quoq; et cha
fluim de quibus egressi sunt philistijm et capturi. Cha
naan vero genuit sidonē primogenitū suū: etheum
quoq; et iebuseū et amorreū et gergeseum eueūq; et
aracheū et asineū: aradiū quoq; et samareū et ema
theū. Filij sem elam et assur et arfaxat lud et aran.
B Filij arā: hus et hul et gether et mes. Arfaxat aūt
Gene.10.c genuit sale: qui et ipse genuit heber. Porro heber
nati sunt duo filij: nomē vni phalech: quia in diebus
eius diuisa est terra: et nomē fratris eius iectā. Iectā
aūt genuit elmodab et saleph: et asormoth et iare
adurā quoq; et vzal et declabal etiā et abimael et sa
ba: necnō et ophir et euila et iobab. Omēs isti filij ie
ctan. Sem arfaxat sale heber phalech: ragau se
Gene.11.b ruch nachor thare abrā: iste est abraā. Filij autem
abraā ysaac et hismahel. Et he generationes eorum
Gene.15.b Primogenitus hismaelis nabaioth et cedar et abde
hel mabsam et masma et duma massa adad et the
ma iachur naphis cedma. Hi sunt filij hismaelis.
Filij aūt cethure cōcubine abraā quos genuit zam
rā iecsan madan madiā iesboc et sue. Porro filij
iecsan: saba et dadan. Filij aūt dadan: asurim et la
C thusim et laomin. Filij aūt madian: epha et epher
Gene.15.a et enoch et abida et elda. Omēs hi filij cethure. Ge
nuit aūt abraā ysaac cuius fuerūt filij esau et israel.
Filij esau eliphaz rahuel iehus ielon chore. Filij
eliphan theman omar cepphi gothā cenem thā
ma amelech. Filij rahuel: naat zara samma mesa.
Filij seir lothan sobal sebeon ana dison eser disan
Filij lothā horri ahohimā Soror aūt lothā fuit thā
na. Filij sobal aliā et manaath et ebal sephi et onā. Fi
lij sebeō ahaia et ana. Filij ana dison. Filij disō ha
marā et esebā: et iethrā et charrā. Filij eser: baalā et
zabbā et iachā. Filij disan: hus et arā. Isti sunt re
ges qui imperauerūt in terra edō: antequā esset rex sup filios
israel. Bale filius beor: et nomē ciuitatis eius denaba.
D Mortuus est aūt bale et regnauit pro eo iobab filius
zare de bosra. Cūq; et iobab fuisset mortuus regna
uit pro eo husan de terra themanorū. Obijt quoq; et
husan: et regnauit pro eo adad filius badad qui percussit
madiā in terra moab: et nomē ciuitatis eius auith.
Cūq; et adad fuisset mortuus regnauit pro eo semla
de masreca. Sed et semla mortuus est et regnauit pro
eo saul de rooboth que iuxta amnē sita est. Mortuo
quoq; saul regnauit pro eo balaana filius achobor. Sed
et hic mortuus est et regnauit pro eo adad cuius vrbis
nomē fuit phau: et appellata ē vxor eius mehetha
bel filia matred: filie mezaab. Adad aūt mortuo
duces pro regibus in edō esse ceperūt. Dux thāna
dux alua dux ietheth dux oolibama dux hela dux
phinon dux chenē: dux themam dux mapsar dux
magdihel dux hyrā. Hi duces edom.

C.S. De duodecim patriarchis filijs israel. de ge
neratiōe iude vsq; ad isai patrē dauid noīa filio
rū et filiarū isai nolant. de cognatiōe scribarū qui
venerūt de calore domus iacob. ij.

Filij aūt israel: ruben symeon leui iuda A
isachar et zabulō dan et ioseph beniami Ge.29.g. &
neptali gad et aser. Filij iuda her au 30.c.
nā et sela. Hi tres nati sunt ei de filia Geñ.38.a.
sue chananitidis. Fuit aūt her primogenitus iuda Ibidē.g.
malus corā dño et occidit eū. Thamar autē nurus Mat.1.a.
eius peperit ei phares et zarā. Omēs quoq; filij iuda quinq;. Ruth.4.d.
filij aūt phares esrom et hamul. Filij quoq; zare zam Mat.1.a.
ri et ethan et emā: Chalchal quoq; et Darā simul Josue.7.
quinq;. Filij charmi: achar qui turbauit israel et pec
cauit in furto anathematis. Filij ethā azarias. Fi
lij aūt esrom qui nati sunt ei: ierameel et ram et ca
lubi hic est caleph. Porro ram genuit aminadab
Aminadab aūt genuit naason principē filiorū iu
da. Naason quoq; genuit salma: de quo ortus ē booz. Bo
oz genuit obed: qui et ipse genuit isai. Isai aūt genu B
it primogenitū heliab: secūdū aminadab: tertium 1.Re.16.b.
symmaha: quartū nathanael: quītū raddai: sextū
asom: septimū dauid. quorū sorores fuerūt saruia
et abigail. Filij saruie: abisai ioab et asahel tres. Abi
gail aūt genuit amasa: cuius pater fuit iether ismaeli
tes. Caleph vero filius esrom accepit vxorē nomine
azuba. de qua genuit ierioth. Fueruntq; filij eius C
iaser et sobab et ardō Cūq; mortua fuisset azuba
accepit vxorē caleph ephrata: que peperit ei vr. Por
ro vr genuit vri: et vri genuit beseleel. Post hec in
gressus est esrō ad filiā machir patris galaad: et ac
cepit eā cū esset annorū sexagita: que peperit ei segub
Sed et segub genuit iair: et possedit vigintitres ciui
tates in terra galaad. Cepitq; gessur et arā oppida D
iair: et canath et viculos eius sexagita ciuitatū. Omēs
isti filij Machir patris galaad. Cū aūt mortuus esset
esrō: ingressus ē caleph ad ephrata. Habuit quoq;
esrō vxorē abia que peperit ei assur patrē thecue. Na
ti sunt aūt filij ierameel: primogeniti esrom ram
primogenitus eius: et buna et arā et asom et achia.
Duxit quoq; vxorē alterā ierameel noīe atthara: que
fuit mater onā. Sed et filij ram primogeniti ierame
hel fuerūt moos iamim et achar. Onā aūt habuit fi
lios semei et iadan. Filij aūt semei: nadab et abisur.
Nomē vero vxoris abisur abiahil: que peperit ahobbā E
et molid. Filij aūt nadab fuerūt saled et apphai. Mor
tuus est aūt saled absq; liberis: filius vero apphai iesi:
qui iesi genuit sesan. Porro sesan genuit oholai: fi
lij aūt iodai fratris semei: iether et ionathā. Sed et ge
ther mortuus ē absq; liberis. Porro ionathā genuit
phalech et ziza. Isti fuerūt filij ierameel primoge
niti esrō. Sesan aūt nō habuit filios: sed filias et seruū
egyptiū noīe ieraa. Deditq; ei filiā suā vxorē que pe
perit ei ethei. Ethei aūt genuit nathā: et nathā ge F
nuit zabat. zabat quoq; genuit ophal: et ophal genuit
obed: obed genuit iehu: iehu genuit azariā: azarias
genuit helles: et helles genuit helasa: helasa genuit si
somoy: sisomoy genuit sellū: sellū genuit ithamiam
ithamiā aūt genuit elisama: filij aūt caleph fratris ierame

hel:mesa pꝛimogenitus eius ipse est pater ziph fi
lij maresa patris hebꝛon. Poꝛro filij hebꝛon cho=
re ꝛ taphua et recem ꝛ samma. Sāma aūt genu=
it raā patrē hierchaā:et recem genuit semmei: fi=
lius semmei maon:et maon pr̄ bethsur. Epha au
tē cōcubina caleph pepit aram et musa et gezes.
Poꝛro aran genuit iezem. filij iahaddai:regom ꝛ
ioathan et gesan phalech ꝛ epha et saap. Cōcubi
na caleph maacha pepit saber ꝛ tharana. Genu=
Josue.15.d it aūt saaph pr̄ madmena. Sue patrē machbena
Judi.1.c. et patrē gabaa:filia ꝟo caleph fuit achsa. Hi erāt
filij caleph filij vr pꝛiogeniti ephrata:sobal pr̄ ca=
riathiarim:salma pr̄ bethleē:ariph pr̄ bethgader
G Fuerūt aūt filij sobal pr̄is cariathiarim qui vide
bat dimidiū reqetionū:ꝛ de cognatiōe cariathia
rim iethrei et aputhei et semathei et maserei. Ex
his egressi sūt saraite et esthaholite:filij salma pa
tris bethleē et nethophati coꝛone domus ioab ꝛ
dimidiū requietiōis sarai. Cognatiōes quoqꝫ scri=
barū habitantiū in iabes canētes atqꝫ resonātes
ꝛ in tabernaculis cōmorātes. Hi sunt cinei ꝗ ve=
nerūt de caloꝛe pr̄is domus rechab.

C. S. De dauid et regibus iuda: et pꝛimo de
his qui nati sunt hierusalem. de roboam filio salo
monis:et de omnibus regibus iuda et filijs ꝛ fili
abus eorum. iij.

David vero hos habuit filios ꝗ ei nati
A sunt in hebꝛon. Pꝛimogenitū āmon:ex
2.Re.3.a. achinoen iezraelitide. scdm̄ Daniel de
abigail carmelitide. tertiū absalō. filiū
maacha filie tholomei regis iessur. quartū ado=
niā filiū agith. quintū saphaciā ex abithal. sextū
B iethrahā de egla vxoꝛe sua. Sex ergo nati sunt ei ī
hebꝛon:vbi regnauit septē annis ꝛ sex mensibus.
Triginta aūt ꝛ tribus ānis regnauit in hierusalem.
Poꝛro in hierl'm nati sunt ei filij symma et sobab
nathā et salomon qttuoꝛ de bersabee et filia ami
hel. Jebaar quoqꝫ et helisua heliphaleth et noge et
napheg et iaphie necnō elisama et eliade et eli=
phaleg nouē. Oēs hi filij dauid absqꝫ filijs cōcu=
Math.1.a. binarū:habuerūtqꝫ soroꝛē thamar. Filius autem
C salomonis roboā:cuiꝰ abia filius genuit asa. De
hoc quoqꝫ natꝰ est iosaphat pr̄ iorā:qui iorā genuit
oziā:ex quo oꝛtus est ioas:et huiꝰ amazias filius
genuit azariā. Poꝛro azarie filius ioathā ꝓcrea
uit achā patrē ezechie de quo natꝰ est manasses:
sed et manasses genuit āmon patrē iosie. Filij au
tē iosie fuerūt pꝛimogenitꝰ iohānā:scd̄s ioachim
tertiꝰ sedechias:quartus sellū. De ioachim natꝰ
Math.1.b. est iechonias et sedechias. Filij iechonie fuerūt asir
salathiel:mechirā:phadaia:senneser ꝛ iecemia:sa
ma et nadabia. De phadaia oꝛti sunt zoꝛobabel ꝛ
D semei. zoꝛobabel genuit mosollam:ananiā et salo
mith soroꝛem eorum:asabam quoqꝫ et ohol et ba
rachiam et asadiā iosabeseth quinqꝫ. Filius autē
ananie:phaltias pater iesei. cuius filius raphaia
Huius quoqꝫ filius arnā de quo natus est obdia
cuius filius fuit sechenias. Filiꝰ sechenie: semeia.
cuius filij attus et egiaal et baria:et naaria et sa=
phat et sesa sex numero. Filius naarie elioenai. ꝛ
ezechias et ezricam tres. Filij elioenai oduia et
heliasub et pheleia et accub et iohannā et dalaia
et anā septem.

C. S. De generationibus iude et oꝛatione ia=
bes. de filiis symeon qui percusserunt reliquias
amelech. iiij.

Filij iuda phares:esrō:et charmi et vr
et subal. Rahia vero filius subal genu= A
it gaad:de quo nati sunt ahumai et laad. Ge.38.g.
He generatiōnes sarathi. Ista quoqꝫ stirps
ethan:iezrael et iesema et iedebos. Nomē quoqꝫ
soroꝛis eorū asalephū. Phuniel aūt pat̄ iedoꝛ et
eser pater osa. Isti sunt filij vr pꝛimogeniti ephra
ta pr̄is bethleē. Assur vero pr̄is thecue erāt due
vxoꝛes alaa et naara. Peperit aūt ei naara oozā
et epher et themā et aastari. Isti sunt filij naara.
Poꝛro filij alaa saret isaar et ethnā. chus autē ge B
nuit anob et soboba et cognationem ahared filij
arū. Fuit aūt iabes inclitꝰ pꝛe fratribꝰ suis:ꝛ mater
eius vocauit nomen illiꝰ iabes dicens:qꝛ peperi
eū in doloꝛe. Inuocauit ꝟo iabes deū isrl' dicens.
Si benedicēs benedixeris michi: et dilataueris
terminos meos ꝛ fuerit manus tua mecū:et feceris
me a malicia nō oppꝛimi. Et ꝑstitit deus ꝗ preca
tus est. Caleph aūt frater Sua genuit machir: ꝗ
fuit pater esthō. Poꝛro esthō genuit bethrapha C
ꝛ phesse et tehinna patrē vrbis naas. hi sunt viri
recha. Filij aūt cenez:othoniel ꝛ saraia. Poꝛro fi
lij othoniel athat et maonathi. Maonathi gēuit
ophra. Saraias āt gēuit ioab pr̄ē vallis artificū
Ibi qppe artifices erāt:filij ꝟo caleph filij iepho
ne hir ꝛ hela et nahem. Filij quoqꝫ hela:cenez: filij
quoqꝫ ialel:et ziph et zypha thiria et asrahel. Et filij
ezra iether et mereth et epher et iahalon. Genu=
itqꝫ mariā et sāmai et iesba patrē esthamo. Uxoꝛ
quoqꝫ eiꝰ indaia peperit iareth patrē gedoꝛ ꝛ he
ber patrē zochoꝛ ꝛ ichutiel patrē zanoa. Hi aūt fi= D
lij bethie filie pharaonis quā accepit mered:ꝛ fi=
lij vxoꝛis odaie soroꝛis nathan pr̄is Ceila char=
mi et esthamo ꝗ fuit de machati. Filij quoqꝫ symon
āmon et rimma. Filius anā ethilō:ꝛ filij iesi:zoeth
ꝛ bēsoeth. Filij sela filij iude:her pr̄ lecha ꝛ laada
pr̄ maresa ꝛ cognatiōes domꝰ opantiū byssū i do
mo iuramēti:ꝛ ꝗ stare fecit solē:virīqꝫ mēdacij et
securꝰ ꝛ icedēs ꝗ pꝛīcipes fuerūt in moab:et ꝗ re=
uerse sunt i lehē. Hec aūt verba vetera. Hi sūt fi=
guli habitātes in plātatiōibus et in sepibus apd̄
regē in opibus eiꝰ cōmorātiqꝫ sūt ibi. Filij symeō
namuel ꝛ iamin:iarib:zara:saul. Sellū filius eius E
mabsā filiꝰ eiꝰ:masma filiꝰ eiꝰ. Filij masma: amu
hel filiꝰ eiꝰ:zachur filiꝰ eiꝰ:semmei filiꝰ eiꝰ. Filij sē
mei sexdeci et filie sex. Frēs aūt eiꝰ nō habuerūt fi=
lios multos vniuersa cognatio nō potuit adeqre
summā filioꝝ iuda. Habitauerūt āt in bersabee:ꝛ mo
lada ꝛ hasarsual ꝛ i balaa ꝛ i asom ꝛ i tholad ꝛ i ba
thuel ꝛ i hoꝛma ꝛ i siceleth ꝛ i beth marchaboth ꝛ
i asarsasusim ꝛ i betherai ꝛ i saarim. He ciuitates
eoꝝ vsqꝫ ad regē dd̄. ville quoqꝫ eoꝝ ethan ꝛ aen rē
mō ꝛ thocē ꝛ asan ciuitates qnqꝫ ꝛ vniuersi vicli eo
rū ꝑ circuitū ciuitatū istarū vsqꝫ ad baal. Hec est F
hītatio eorū:et sediū distributio. Mosobab quoqꝫ ꝛ
iemleth et iosa filiꝰ amasie et iohel:iehu filiꝰ iosa=
bie filij sararie filij asihel ꝛ elioenai ꝛ iacoba ꝛ isu=
aia ꝛ asaia ꝛ adihel ꝛ ismihel ꝛ banaia:ziza quoqꝫ filiꝰ
sephei:filij allō:filij idaia:filij sēri:filij samaia Isti

sunt nominati principes in cognationibꝰ suis: et
in domo affinitatum suarum multiplicati sunt ve
hementer. Et profecti sunt vt ingrederentur i ga
doi vsq ad orientẽ vallis: ⁊ vt quererent pascua
B gregibꝰ suis. Inuenerũtq pascuas vberes ⁊ val
de bonas i terrã latissimã et quietã ⁊ fertilẽ: i qua
añ habitauerãt de stirpe cham. Hi ğ venerũt q̃s
supra descripsimꝰ nolati i diebꝰ ezechie regꝭ iuda
⁊ pcusserũt tabernacula eoꝝ ⁊ habitatores q̃ in-
uenti fuerãt ibi: ⁊ deleuerũt eos vsq ad p̃sentẽ diẽ
habitauerũtq p eis qm̃ vberrimas pascuas ibi-
dẽ repperérũt. De filijs q̃q symeon abierũt i mõ
tẽ seir viri q̃ngenti: habẽtes pricipes phaltiã ⁊ na
ariã et raphiã et ozihel filiꝰ iesi: et pcusserũt reli-
quias q̃ euadere potuerãt amalechitarũ et habi
tauerũt ibi p eis vsq ad diem hanc.
¶ C. S. De ruben primogẽito israelis: ⁊ de filijs
eiꝰ. primogenita nõ sunt data rubẽ: q2 ascẽdit cu-
bile pris sui: sed filijs Joseph sũt data ⁊ filijs gad
⁊ dimidie tribꝰ manasses q̃ pcusserũt agarenos:
de captiuitate illarũ tribuũ scilicet aaron et filio
rum eius. v.
A Gen.46.b Filij quoq ruben primogeniti isrl' ipse
q̃ppe fuit priogenitus eiꝰ: sed cũ violas
set thorũ pris sui: data sunt priogenita
Exod.6.b. eiꝰ filijs ioseph filij isrl': ⁊ nõ est ille repu
tatꝰ in primogenitũ. Porro iudas q̃ erat fortissi-
Num.26.a mꝰ iter frẽs suos: de stirpe eiꝰ principes germina
ti sunt: priogenita aũt reputata sunt ioseph. Filij
ğ rubẽ priogeniti isrl' enoch ⁊ vallu: esrom ⁊ char
mi. Filij iohel samaia filꝰ eiꝰ: gog filꝰ eiꝰ: semmei
filꝰ eiꝰ: micha filꝰ eiꝰ: rechia filꝰ eius: baal filius
eiꝰ: beera filꝰ eiꝰ: quẽ captiuũ duxit theglatpha-
lasar rex assyriorũ: et fuit priceps in tribu ruben.
Fratres aũt eiꝰ et vniuersa cognatio eius qñ nu
merabant p familias suas habuerũt pricipes ie-
B hihel ⁊ zachariã. Porro bala filꝰ azã filij samma
filij iohel ipse habitauit in aroer vsq ad nebo et
beelmeon. Cõtra orientalez q̃q plagã habitauit
vsq ad introitũ heremi et fluuiũ eufraten. Mul-
tũ q̃ppe iumentorũ numerũ possidebant in terra
galaad. In diebꝰ aũt saul p̃liati sunt cõtra agare
nos et iterfecerant illos: habitauerũtq p eis in
tabernaculis eoꝝ oi plaga q̃ respicit ad orientẽ
galaad. Filij vero gad e regiõe eoꝝ habitauerũt
in terra basan vsq selcha: iohel in capite: ⁊ saphã
secũdus. ianai aũt ⁊ saphat ⁊ basan. Frẽs vero eo
rũ scd̃m domos cognationũ suaꝝ michael ⁊ mo-
sollã ⁊ sebe: et ioil et iachan et zie et heber septez.
Hi filij abihail: filij viri: filij Jara: filij Galaad: filij
michael: filij iesesi: filij geddo: filij buz. Frẽs q̃q fi
lij abdihel filij guni pricipes domꝰ i familijs suis
⁊ habitauerũt in galaad ⁊ in basan et i viculis eiꝰ
C ⁊ i cũctis suburbanis sarõ vsq ad terios. Oẽs hi
nũerati sũt i diebꝰ ioathã regis iuda ⁊ i diebꝰ hie
roboã regis isrl': filij ruben ⁊ gad et dimidie tribꝰ
manasse: viri bellatores scuta portãtes ⁊ gladios
⁊ tẽdentes arcũ: eruditiq ad p̃lia q̃draginta q̃ttu
or milia: ⁊ septigẽti sexagita pcedẽtes ad pugnã
dimicauerũt cõtra agarenos. Ithurei vero ⁊ na
phai ⁊ nodab p̃buerunt eis auxilium. Traditiq
sunt in manus eorũ agareni ⁊ vniuersi q̃ fuerant
cũ eis: q2 deũ iuocauerunt cũ p̃liarenť et exaudi-
uit eos eo ꝙ credidissent in eũ. Ceperũtq omia
q̃ possederant cameloꝝ quinq̃ginta milia. ⁊ ouiũ
ducẽta quinq̃ginta milia. asinos duo milia. ⁊ ani
mas hoim centũ milia. Uulnerati aũt multi cor- D
ruerũt. Fuit eni bellũ dñi. Habitaueruntq p eis
vsq ad transmigrationẽ. Filij quoq dimidie tri-
bus manasse possederũt terrã a finibꝰ basan vsq
baal hermon ⁊ sanir: et montẽ hermon. Ingens
q̃ppe numerus erat. Et hi fuerant principes do-
mus cognatiõis eorũ: epher iesi ⁊ helihel: ezrihel
et hieremia et odoia et iedihel viri fortissimi ⁊ po
tentes ⁊ nomiati duces in familijs suis. Relique
rũt aũt deũ patrũ suoꝝ ⁊ fornicati sunt post deos
populorũ terre quos abstulit dñs corã eis ⁊ susci
tauit deus isrl' spm̃ phul regis assyriorũ: ⁊ spiritũ
teglatphalasar regis assur et transtulit ruben et
gad et dimidiã tribũ manasse ⁊ adduxit eos i ale
et i abona et aara ⁊ fluuiũ gozã vsq ad diẽ hãc.
¶ C. S. De filijs leui q̃ fuerũt cãtores. et de his
q̃ adolebant incensum. et de vrbibus coartarũ fi
liarũ leui quas habuerũt ex singulis tribubꝰ filio
rũ isrl': et q̃ cãtores refugij fuerũt. vj.
Filij leui: gerson: caath: et merari. filij
caath: amrã: isaar: hebron: ⁊ ozihel. Fi
lij amrã aaron moyses ⁊ maria. Filij A
aaron nadab et abiu eleazar et itha- Gen. 40.b
mar. Eleazar gẽuit finees: et finees gẽuit abisue infra.33.b.
Abisue vero genuit bocci: et bocci genuit ozi: ozi
genuit zaraiã: et zaraias genuit meraioth. Por-
ro meraioth genuit amariaz: et amarias genuit
achitob: achitob genuit sadoc: et sadoch genuit
achimaas: achimaas genuit azariam: azarias io
hãnã: iohãnã genuit azariã. Ipe est q̃ sacerdotio
functꝰ est i domo quã edificauit salomõ in hirlm̃.
genuit aũt azarias amariam: et amarias genuit
achitob. Achitob genuit sadoch: et sadoch gẽuit
sellũ. Sellũ genuit helchiã: et helchias gẽuit aza B
riã. Azarias genuit zaraiaz: et zaraias genuit io
sedech. Porro iosedech egressus est qñ transtulit
dñs iudã et hierlm̃ per manus nabuchodonosor
Filij ğ leui: gerson caath et merari. Et hec nomia
filioꝝ gerson: lobni et semei: filij caat amrã ⁊ isaar
et hebron et ozihel: filij merari: mooli ⁊ musi. He
aũt generatiões leui scd̃m familias eoꝝ. Gerson
lobni filius eius zãma filius eius: ioaa filius eius
addo filius eius. sara filius eius. iethrai filius eiꝰ
Filij caath: aminadab filꝰ eiꝰ. chore filꝰ eiꝰ Asir
filꝰ eiꝰ. helchana filꝰ eiꝰ. abiasaph filꝰ eiꝰ: asir fi-
liꝰ eiꝰ. caath filius eius. vriel filꝰ eiꝰ. ozias filꝰ eiꝰ
saul filꝰ eiꝰ. Filij helcana: amasai et achimoth et
helchana. Filij helchana: sophai filꝰ eiꝰ. naath fi
lius eius. heliab filius eius. hieroã filius eius. hel
chana filius eius. Filij samuel primogenitus vas C
seni ⁊ abia. Filij aũt merari mooli: lobni filius eiꝰ
semmei filius eius: oza filius eiꝰ: samaa filius eiꝰ
aggia filꝰ eius: asia filius eius. Isti sunt quos cõ
stituit dauid sup cãtores domus domini ex quo
collocata est archa et ministrabant corã taberna
culo testimonij canẽtes donec edificaret salomõ
domũ dñi in hierlm̃. Stabant autẽ iuxta ordinẽ
suũ in misterio. Hi vo sunt q̃ assistebãt cũ filijs su
is d̃ filijs caath: hemã cãtor filꝰ iohel: filij samuel
filij helcana: filij ieroam: filij helihel: filij thou: filij

saph:filij helchana:filij iohel:filij maath:filij ama
sai:filij helchana:filij iohel:filij azarie:filij sopho=
nie:filij thaath:filij asir:filij abisaph:filij chore: fi=
lij isaar:filij caath:filij leui:filij israel:ꝛ frater eius
asaph:q̄ stabat a dextrꝭ eiꝰ asaph filiꝰ barachie: fi
lii samaa:filij michael:filij basaie:filij melchie:filij
athanai:filij zara:filij adaia:filij ethā:filij zamma
D filij semei:filij get:filij gerson:filij leui. Filij autem
merari frēs eorū ad sinistrā ethan filij chusi filij
abdi:filij maloch:filij asabie filij amasie filij hel=
chie:filij amasai filij bōni filij somer filij mooli fi=
lij musi filij merari filij leui. Frēs q̄ꝫ eoꝝ leuite q̄
ordinati sūt i cūctū ministeriū tabernaculi domꝰ
dn̄i. Aaron ꝟo ꝛ filij eiꝰ adolebāt icensū sup alta
re olocausti:ꝛ sup altare thymiamatis i oīe opꝰ
scti scōꝝ ꝛ vt ꝓcarent ꝓ isrl̄ iuxta oia q̄ p̄ceperat
moyses seruꝰ dei. Hi sūt aūt filij aarō Eleazar fi=
liꝰ eiꝰ:finees filiꝰ eiꝰ:abisue filiꝰ eiꝰ:bocci filiꝰ eiꝰ:
ozi filiꝰ eiꝰ:zaraia filiꝰ eiꝰ:meraioth filiꝰ eiꝰ:ama=
ria filiꝰ eiꝰ:achitob filiꝰ eiꝰ:sadoch filiꝰ eiꝰ:achima
as filiꝰ eiꝰ. Et hec habitacula eoꝝ ꝑ vicos atq̄ꝫ cō
finia filioꝝ.s.aarō iuxta cognatiōes caathitarū.
Ipsis eī sorte cōtigerāt. Dederūt igit̄ eis hebron
E i terra iuda ꝛ suburbana eiꝰ ꝑ circuitū:agros aūt
ciuitatis ꝛ villas caleph filio iephone. Porro fi=
lijs aarō dederūt ciuitates ad cōfugiendū hebrō
ꝛ lobna ꝛ suburbana eiꝰ. Iether q̄ꝫ ꝛ estemo cuꝫ
suburbanis suis:sꝫ ꝛ helō ꝛ dabir cuꝫ suburbanis
suis:asan q̄ꝫ ꝛ bethsemes ꝛ suburbana earū. De
tribu āt bēiamin gabee ꝛ suburbana eiꝰ ꝛ almath
cū suburbāis suis anathoth q̄ꝫ cū suburbāis suis
Oēs ciuitates tredeci cū suburbāis suis:ꝑ cogna
tiōes suas. Filij aūt caath residuis de cognatiōe
sua dederūt ex dimidia tribu manasse i possessio
nē vrbes decē. Porro filijs gerson ꝑ cognationes
suas de tribu isachar ꝛ de tribu aser ꝛ de tribu ne
ptalim ꝛ de tribu manasse i basan vrbes tredeci.
Filijs aūt merari ꝑ cognatiōes suas de tribu ru=
ben ꝛ de tribu gad ꝛ de tribu zabulō:dederūt sor
F te ciuitates duodeci. Dederūt q̄ꝫ filii isrl̄:leuitis
ciuitates ꝛ suburbana earū. Dederūtq̄ꝫ ꝑ sortē ex
tribu filioꝝ iuda ꝛ ex tribu filioꝝ symeō ꝛ ex tri=
bu filioꝝ bēiamin vrbes has quas vocauerūt noī
bus suis:ꝛ his q̄ erāt de cognatiōe filiorūꝫ caath.
Fuerūtq̄ꝫ ciuitates i terminis eoꝝ de tribu ephraī.
Dederūt ḡ eis vrbes ad cōfugiendū sichen cum
suburbanis suis in mōte ephraim ꝛ gazer cū sub=
urbanis suis iecmaā q̄ꝫ cum suburbanis suis: et
bethorō sirꝫ necnō ꝛ helō cū suburbanis suis:ꝛ ge
thremō in eundē modū. Porro ex dimidia tribu
manasse aner ꝛ suburbana eiꝰ baalā ꝛ suburbana
eiꝰ. His videlicet q̄ de cognatiōe filiorum caath
reliqui erāt. Filijs aūt gerson de cognatiōe dimi
die tribꝰ manasse gaulon i basan ꝛ suburbana eiꝰ
G ꝛ astaroth cuꝫ suburbanis suis. De tribu isachar
cedes cū suburbanis suis ꝛ dabereth cū suburba
nis suis:ramot q̄ꝫ ꝛ suburbana eiꝰ ꝛ anē cū sub=
urbanis suis. De tribu ꝟo aser masal cū suburba
nis suis:ꝛ abdon sirꝫ:asach q̄ꝫ ꝛ suburbana eius
roob cū suburbanis suis. Porro de tribu neptali
cedes i galilea ꝛ suburbana eiꝰ:amon cū suburba
nis suis:ꝛ cariathiarim ꝛ suburbana eiꝰ. Filijs au
tē merari residuis de tribu zabulon zemmono et

suburbana eiꝰ:ꝛ thabor cū suburbāis suis. Trās=
iordanē q̄ꝫ ex aduerso hierico ꝯtra oriētē iorda
nis de tribu ruben bosor i solitudine cū suburbāis
suis ꝛ iassa cū suburbanis suis:cademot q̄ꝫ ꝛ sub
urbana eiꝰ ꝛ miphaat cū suburbāis suis. Necnon
de tribu gad:ramoth i galaad ꝛ suburbana eiꝰ et
manaim cū suburbanis suis:sed ꝛ esebon cū sub=
urbanis suis:ꝛ iezer cū suburbanis suis.

¶ C. S. De filijs isachar ꝛ bēiamin ꝛ neptalim ꝛ
manasse ꝛ effraim ꝛ aser. vij.

Porro filij isachar:thola ꝛ phua iasub ꝛ
samrō q̄ttuor. Filij thola ozi ꝛ raphaia A
ꝛ hierihel et iemai et iepsem et samuel Ge. 46. b.
pūceps ꝑ domꝰ cognationū suarū. De
stirpe thola viri fortissimi nūerati sūt i diebꝰ dd̄ vi
giti duo milia sexcēti. Filij ozi:israhia de q̄ nati sūt
michael ꝛ obadia ꝛ iohel ꝛ iesia q̄nq̄ꝫ oēs pūcipes
cū eis ꝑ familias ꝛ ꝑplos suos accīcti ad p̄liū viri
fortissimi triginta sex milia. Multas eī habuerunt
vxores ꝛ filios. Frēs q̄ꝫ eoꝝ ꝑ oēꝫ cognationem B
isachar robustissimi ad pugnādū octoginta septeꝫ
milia nūerati sūt. Filij bēiamin bale ꝛ bochor ꝛ ia
dihel tres. Filij bale:esbon et ozi et ozihel ꝛ hieri=
moth ꝛ vrai q̄nq̄ꝫ pūcipes familiarū ꝛ ad pugnā=
dū robustissimi. Nūerꝰ aūt eoꝝ vigintiduo milia ꝛ
triginta q̄ttuor. Porro filij bochor zamira ꝛ ioas ꝛ
eliezer ꝛ elioenai ꝛ amri ꝛ hierimoth ꝛ abia ꝛ ana
thur ꝛ almathā:oēs hi filij bochor. Nūerati sūt āt
ꝑ familias suas pūcipes cognationū suaꝝ ad bel
la fortissimi viginti milia ꝛ ducēti. Porro filij iadi= C
hel balan. Filij aūt balā:iehus ꝛ bēiamin ꝛ ahoth
ꝛ chanana ꝛ iothā ꝛ tharsis ꝛ haisaar. Oēs hi filij
gadihel pūcipes cognationū suaꝝ viri fortissimi
decē ꝛ septē milia ꝛ ducēti ad p̄liū ꝓcedētes. Se=
phā q̄ꝫ ꝛ haphā filij hir ꝛ asim filij aher. Filij aūt
neptali:iasihel ꝛ guni ꝛ aser ꝛ sellū filij bala. Por=
ro filiꝰ manasse esrihel:ꝯcubinaq̄ꝫ eiꝰ syra pepit
machir patrē galaad. Machir āt accepit vxorē fi
lijs suis happhi ꝛ sephā ꝛ habuit sororē noīe maa
cha. Nomē āt scd̄i salphaad. nateq̄ꝫ sūt salphaath D
filie:ꝛ pepit maacha vxor machir filiū: vocauitq̄ꝫ
nomē eiꝰ phares. Porro nomē fr̄is eiꝰ sares ꝛ filij
eiꝰ vlam ꝛ rehen. Filiꝰ āt vlā bedan. Hi sūt filij ga
laad filij machir:filij manasse. Soror āt eiꝰ regia
pepit virū decorū ꝛ abiezer ꝛ moola. Erāt aūt filij
semida:ahin ꝛ sechen ꝛ leci ꝛ analā. Filij āt effrai
suthala:bareth filiꝰ eiꝰ.thaad filiꝰ eiꝰ elada filius
eiꝰ.thaad filius eiꝰ. ꝛ huiꝰ filiꝰ zadad:et huiꝰ filiꝰ
suthala ꝛ huiꝰ filiꝰ ezer ꝛ elad. Occiderūt āt eos
viri geth idigene:q2 descēderāt vt iuaderēt pos=
sessiones eoꝝ. Luxit igit̄ effrai p̄r eoꝝ multis die E
bꝰ:ꝛ venerūt frēs eiꝰ vt ꝯsolarent̄ eū. Ingressusq̄ꝫ
est ad vxorē suā:q̄ ꝯcepit ꝛ pepit filiū ꝛ vocauit no
mē eiꝰ beria:eo q̄ i malis domꝰ eiꝰ ortꝰ eēt:filia āt
eiꝰ fuit sara q̄ edificauit bethoron iferiorē ꝛ supi=
orē ꝛ ozenzara. Porro filiꝰ eiꝰ rapha ꝛ reseph et F
thale:de quo natꝰ est thalā:q̄ genuit laadā. Huiꝰ
quoq̄ꝫ filius ammiud qui genuit elisama de quo
ortus est nun:qui habuit filiū iosue. Possessio au
tem eorū ꝛ habitatio bethel cum filiabus suis: et
contra orientē norā: ad occidentalē plagā gazer
filie eius:sychen quoq̄ꝫ cum filiabus suis vsq̄ꝫ ad
asa cū filiabꝰ eiꝰ:iuxta filios quoq̄ꝫ manasse beth

san ⁊ filias eius: thanā ⁊ filias eius: mageddo ⁊
filias eius: dor et filias eius. In his habitauerūt
filij ioseph: filij israel. Filij azer: ienna et iesua et
B isui et baria ⁊ sara soror eorū. Filij autē baria he
ber ⁊ melchiel. Ipse ē pater barzaith. Heber aūt
genuit iephlat ⁊ somer ⁊ iothan ⁊ suaa sororē eo=
rū: filie iephlat: phosech ⁊ chamaal et asoph. Hi fi
lij iephlat. Porro filij somer: ahi et roaga ⁊ iaba ⁊
aran. filij autem helem fratris eius: supha ⁊ iēna
⁊ selles et amal: filij supha Sue aruaphel ⁊ sual ⁊
beri ⁊ iamra bosor et od ⁊ samna ⁊ salusa ⁊ iethrā
⁊ bera: filij gether: iephone et phaspha ⁊ ara: filij
autē ola: aree ⁊ auihel ⁊ resia. Omnes hi filij aser
principes cognationū electi atq; fortissimi duces
ducum. Numerus autē eoꝝ etatis que apta esset
ad bellum: vigintisex milia.

C.S. De generationib⁹ beniami qualiter qui
supra nominati sunt hic noiantur. viij.

A Beniamin autē genuit bale primogenitū
suū: asbal scdm: ahara tciū: noaha quar
tū: ⁊ rapha qntū. Fuerūtq; filij bale ad
doar ⁊ gera ⁊ abiud: abisue quoq; ⁊ ne
man ⁊ haoe sed ⁊ gera ⁊ sephuphā ⁊ vram. Hi sūt
filij ahod pricipes cognationū habitantiū in ga=
B baa: q trāslati sūt i manath. Nooman aūt ⁊ achia
et gera ipse transtulit eos et genuit oza et abiud.
Porro sarrahim genuit in regiōe. Moab postq;
dimisit vsim et bara vxores suas. Genuit autē de
edes vxore sua iobab ⁊ sebeia ⁊ mosa ⁊ molchon
iebus quoq; ⁊ sethia ⁊ marmach. Hi sunt filij ei⁹
principes in familijs suis. Mehurim vero genuit
achitob ⁊ elphaal. Porro filij elphaal heber ⁊ mi
saam ⁊ samad hic edificauit ono ⁊ lod ⁊ filias ei⁹.
Bara aūt ⁊ sema pricipes cognationū habitātiū
in ahialon. Hi fugauerunt habitatores geth. Et
hato et sesac et hierimoth ⁊ zabadia et arod et he
der: michael quoq; ⁊ iespha ⁊ ioaa filij baria. Et
zabadia ⁊ mosollā ⁊ ezeci et heber ⁊ esamari ⁊ ies
sia ⁊ iobab filij elphaal: ⁊ iacim ⁊ zechri ⁊ sabdi et
elioenai et selethai et heliel ⁊ adaia ⁊ baraia et sa
C marath filij semei. Et iesphan et heber ⁊ heliel et
abdon ⁊ zechri ⁊ hanā ⁊ anania ⁊ ailan ⁊ anatho
thia ⁊ iephdaia et phanuel filij sesac. et samsari et
sooria ⁊ otholia ⁊ iersia helia ⁊ zechri. filij ieroā. hi
patriarche ⁊ cognationū pricipes q habitauerūt
Infra.9.g. i hierlm. In gabaon aūt habitauerūt abigabaō
⁊ nomē vxoris ei⁹ maacha filiusq; ei⁹ primogenit⁹
abdon ⁊ sur ⁊ cis ⁊ baal ⁊ nadab. gedur quoq; et
ahio ⁊ zacher ⁊ macelloth. ⁊ macelloth genuit sa=
maa. habitaueruntq; ex aduerso frm suorū i hierlz
1.Reg.9.a. D cū frib⁹ suis. Ner aūt genuit cis: ⁊ cis genuit saul
Porro saul gēuit ionathā ⁊ melchisue ⁊ amiadab
⁊ esbaal. Fili⁹ aūt ionathā miribaal et miribaal
genuit micha. filij micha. phiton ⁊ melech ⁊ thara
ahā. ⁊ ahā genuit ioada. ⁊ ioada genuit almoth ⁊
asmoth ⁊ zāri. Porro zāri genuit mosa. ⁊ mosa ge
nuit baana: cuius filius fuit rapha de quo ortus
est elasa qui genuit asel. Porro asel sex filij fuerūt
hi noib⁹ ezricā bochru hismael saria abadia anā.
oēs hi filij asel. Filij aūt esech fris ei⁹ vlā primogeni
tus. ⁊ hus secūdus. ⁊ eliphalech tertius Fueruntq;
filij vlā viri robustissimi: ⁊ magno robore tēdētes
arcū ⁊ multos habētes filios ac nepotes vsq; ad

cētū quīquagīta. Oēs hi filij beniamin.

C.S. De sacerdotibus et leuitis ⁊ officijs eo=
rum et gnatione saul ⁊ filiorū eius. ix

Uniuersus ergo israel dinumeratus est A
⁊ summa eoꝝ scripta est in libro regum
israel et iuda: trāslatiq; sunt in babilo=
nē ppter delictū suū. Qui autē habita
uerūt primi in possessionib⁹ ⁊ in vrbibus suis isrl
⁊ sacerdotes ⁊ leuite ⁊ nathinnei cōmorati sūt in
hirlm de filijs iuda ⁊ de filijs beniamin. De filijs
quoq; effraim ⁊ manasse othei filius āmiud filius
emri filij omrai. filij bōni. De filijs phares filij iu=
da. et de siloni. asaia primogenit⁹ ⁊ filij ei⁹. De filijs
aūt zara. iehuel ⁊ frēs eoꝝ sexcēti nonagīta. Por B
ro de filijs bēiamin: salo fili⁹ mosollā filij oduia fi
lij asana ⁊ iobama fili⁹ ieroā ⁊ helā filius ozi filij
mochori ⁊ mosollā filius saphacie filij rahuel filij
iebanie ⁊ fratres eoꝝ per familias suas nōgenti
quinqginta sex. Oēs hi pricipes cognationū per
domos patruz suorū. De sacerdotib⁹ aūt iedaia
iotarib ⁊ iachin: azarias quoq; filius helchie filij C
mosollā filij zadoch filij meraioth filij achitob pō
tifex dom⁹ dei. Porro adaias fili⁹ ieroā filij pha=
sor filij melchia ⁊ maasia fili⁹ adihel filij iezra filij
mosollā filij mosolamoth filij emmer. frēs quoq;
eoꝝ pricipes p familias suas mille septigētisexa
gīta fortissimi robore ad faciēdū op⁹ ministerij in
domū dei De leuitis aūt semeia fili⁹ assub ⁊ filij ezri
cā filij asebia de filijs merari. Bachachar qz car=
pētari⁹ ⁊ galal ⁊ mathania fili⁹ micha: filij zechri
filij azaph ⁊ obdia filius semeie filij galal filij idi=
thū ⁊ barachia fili⁹ aza filij helcana q habitauit i
atrijs nethophati Ianitores aūt sellū ⁊ achub et
thelmō ⁊ ahimā ⁊ frat eoꝝ sellū pricepsvsq; ad il
lud tps i porta regis ad oriētē obseruabāt p vices
suas de filijs leui. Sellū vo filius chore filij abia D
saph filij chore cū fribus suis ⁊ domo pris sui. Hi
sūt chorite sup opa misterij custodes vestibulorū
tabernaculi ⁊ familie eoꝝ p vices castroꝝ dni cu
stodiētes itroitū Finees aūt fili⁹ eleazar erat dux
eoꝝ corā dño. Porro zacharias fili⁹ mosollamia
ianitor porte tabernacli testionij. Oēs hi electi i
ostiarios p portas ducēti duodeci ⁊ descripti i vil
lis ppriis qs cōstituerūt dauid ⁊ samuel vidēs in
fide sua tā ipsos q; filios eoꝝ i ostiis dom⁹ dni et
i tabernaclo vicib⁹ suis. Per qttuor vētos erant
ostiarii. i. ad oriētē ⁊ ad occidētē ⁊ ad aqlonē ⁊ ad
austrū. Frēs aūt eoꝝ i vicis morabāt ⁊ veniebāt
i sabbatis suis de tpe vsq; ad tps. His qttuor leui= E
tis credit⁹ erat oīs nūer⁹ ianitoꝝ: ⁊ erāt sup exe=
dras ⁊ thesauros dom⁹ dni. Per gyrꝝ qz tēpli dni
morabāt i custodijs suis vt cū tps fuisset ipi mane
apirēt fores. De eoꝝ grege erant ⁊ sup vasa mini
sterij: ad nūerū eīn ⁊ iferebāt vasa ⁊ efferebāt. De
ipis ⁊ q credita hēbāt vtēsilia sctuarij perāt simi=
le ⁊ vino ⁊ oleo ⁊ thuri ⁊ aromatib⁹. Filii aūt sacer
dotū vnguēta ex aromatib⁹ cōficiebant. Et ma=
thathias leuites primogenit⁹ sellū chorite: prefect⁹
erat eorum q in sartagine frigebantur. Porro de
filiis caath fratribus eoꝝ super panes erant pro
positiōis vt semp nouos p singula sabbata prepa
rarent. Hi sunt principes cantoruz per familias F
leuitaruz q in exedris morabant: ita vt die ac no

cte iugiter suo ministerio deseruirent. Capita le-
uitarũ per familias suas principes manserunt in
Supra.8.c hierl̃m. In gabaon autẽ cõmorati sunt pater ga-
baon iahil ⁊ nomẽ vxoris eiꝰ maacha. Filiꝰ primo
genitꝰ eiꝰ abdon ⁊ sur ⁊ cis ⁊ baal ⁊ ner et nadab
gedor q̃q; ⁊ achio ⁊ zacharias ⁊ macelloth. Por-
ro macelloth genuit Semaam. Isti habitauerũt
B e regiõe fratrũ suorũ in hierl̃m cũ fribꝰ suis. Ner
aũt genuit cis. ⁊ cis genuit Saul. Et saul genuit
Ionathã ⁊ melchisue ⁊ aminadab ⁊ esbaal. Filiꝰ
aũt ionathan miribaal. ⁊ miribaal genuit micha.
Porro filij micha: phiton ⁊ melech ⁊ thara ⁊ ahã.
Ahaz aũt genuit iara: ⁊ iara genuit alamath ⁊ as
moth ⁊ zãri. zamri autẽ genuit mosa. mosa vero ge
nuit baana cuiꝰ filiꝰ raphaia genuit elasa. de quo
ortus ẽ asel Porro asel sex filios habuit his nomi
nibus. ezricam bochru hismahel saria obdia anã.
hi sunt filij asel.

¶ C. S. De bello i q̃ occisus ẽ saul. de ãputatione
capitis eiꝰ ⁊ sepultura eiꝰ: ⁊ causa necis eiꝰ. x

A Philisthijm aũt pugnabãt cõtra israel fu
1.reg.31.b. geruntq; filij isrl̃ palestinos ⁊ ceciderũt
vulnerati i mõte gelboe. Cumq; appro
pinquassent philistei psequẽtes saul et
filios eiꝰ pcusserũt ionathã ⁊ aminadab ⁊ melchi
sue filios saul. Et aggrauatũ ẽ preliũ ɔtra saul. in
ueneruntq; eũ sagittarij ⁊ vulnerauerũt iaculis. Et
Iudi.6.g. dixit saul ad armigerũ suũ. Euagina gladiũ tuuz
1.Reg.31.b ⁊ interfice me ne forte veniãt incircũcisi isti ⁊ illu
B dãt michi. Noluit aũt armiger eius hoc facere ti-
more perterritus. Arripuit ergo saul ensem et ir
ruit in eũ. Q̃d cũ vidisset armiger eiꝰ videlz mor-
tuũ esse saul: irruit etiã ipse in gladiũ suum ⁊ mor
tuus est. Interijt ergo saul ⁊ tres filij eius ⁊ omis
domus illius pariter cõcidit. Q̃d cũ vidissent fi-
lij israel qui habitabãt in cãpestribus: fugerũt. et
saul ⁊ filijs eius mortuis: dereliquerũt vrbes suas
⁊ huc illucq; dispersi sunt. veneruntq; philisthijm et
C habitauerũt i eis. Die igit̃ altero detrahẽtes phi
listhijm spolia cesorũ inuenerũt saul ⁊ filios eiꝰ ia-
centes in mõte gelboe. Cũq; spoliassent eũ ⁊ am-
putassent caput armisq; nudassent: miserunt i ter
ram suã vt circũferretur ⁊ ostẽderetur idolorũ tẽ
plis ⁊ populis. Arma autẽ eius cõsecrauerunt in
phano dei sui ⁊ corpus affixerũt in tẽplo dagon.
Hoc cũ audissent viri iabes galaad oia sclz q̃ phi
listhijm fecerãt sup saul: ɔsurrexerũt singuli virorũ
fortiũ ⁊ tulerũt cadauera saul ⁊ filiorũ eiꝰ attule-
runtq; ea iabes ⁊ sepelierũt ossa eorũ subter quer
cũ que erat in iabes ⁊ ieiunauerunt septẽ diebus
Mortuꝰ est ergo saul pp̃ter iniq̃tates suas eo q̃
p̃uaricatus sit mandatũ dñi q̃d p̃ceperat: et non
custodierit illud: sed insup etiã phitonissam cõsu-
lerit nec sperauerit in domino propter quod in-
terfecit eum. et transtulit regnum eius ad dauid
filium isai.

¶ C. S. De vnctione Dauid in regem in he
bron. De iebuseis. De triginta fortissimis mili-
tum dauid. et potentia ⁊ strennuitate principum
A dauid. Caplm̃. xi.
2.Reg.5.a. Congregatus est igitur omis israel ad
dauid in ebron dicens. Os tuum sumꝰ
et caro tua. heri quoq; ⁊ nudiustertius
cum adhuc regnaret saul. tu eras qui educebas ⁊
introducebas israel. Tibi eni dixit dñs deus tuꝰ.
Tu pasces populũ meũ israel ⁊ tu eris princeps
super eũ. Venerũt ergo oẽs maiores natu isrl̃ ad
regẽ in hebrõ: ⁊ iniijt dauid cũ eis fedus corã dño
Vnxerũtq; eũ regẽ sup israel iuxta sermonem do
mini quez locutus est in manu samuel. Abijt quo B
q; dauid et omnis israel in hierusalem. Hec est ie
bus vbi erant iebusei habitatores terre. Dixerũt
q; qui habitabãt iebus ad dauid. Non ingredie-
ris huc. Porro dauid cepit arcẽ syon que est ciui
tas dauid. Dixitq; Omnis qui percusserit iebuse
um in primis: erit princeps ⁊ dux. Ascẽdit igitur
primus ioab filius saruie et factus est princeps.
Habitauit autem dauid in arce. et idcirco appel
lata est ciuitas dauid. Edificauitq; vrbem in cir-
cuitu a mello vsq; ad gyrum. Ioab autez reliqua
vrbis extruxit. Proficiebatq; dauid vadẽs ⁊ cre-
scens ⁊ dñs exercituũ erat cũ eo. Hi principes vi
rorum fortium dauid qui adiuuerunt eum vt rex
fieret super omnem israel iuxta verbum domini
quod locutus est ad israel: et iste numerus robu-
storum dauid. Iesbaan filius ahamoni princeps C
inter triginta. Iste leuauit hastã suam super tre-
centos vulneratos vna vice. Et post eum eleazar
filius patrui eius ahoites qui erat inter tres po-
tentes. Iste fuit cum dauid in aphec dñi quando
philisthijm congregati sunt ad locum illum in pre-
lium. Et erat ager regionis illius plenus hordeo
fugeratq; pplus a facie philistinorũ. Hi steterũt
in medio agri ⁊ defenderunt eum. Cumq; percus
sissent philisteos dedit dñs salutem magnam po
pulo suo. Descenderunt aũt tres de triginta prin
cipibus ad petrã in qua erat dauid ad speluncaz
odolam: quando philisthijm fuerant castrametati
in valle raphaim. Porro dauid erat in presidio: ⁊ D
statio philistinorum erat in bethleem. Desidera- 2.reg.23.c.
uit igit̃ dauid aquã et dixit. O si quis daret mihi
aquã de cisterna bethleem que est in porta. Tres
ergo isti p̃ media castra philistinorũz perrexerũt
⁊ hauserũt aquã de cisterna bethleem que erat in
porta ⁊ attulerunt ad dauid vt biberet. Qui nolu
it: sed magis libauit illam domino dicens. Absit
vt in conspectu dei mei hoc faciam. et sanguinem
istorum virorum bibam: quia in periculo anima-
rum suarum attulerunt michi aquam. Et ob hãc
causam noluit bibere. Hec fecerunt tres robustis
simi. Abisai quoq; frater ioab ipse erat princeps E
trium ⁊ ipse leuauit hastam suam contra trecen-
tos vulneratos: ⁊ ipse erat inter tres nominatissi
mus inter tres scd̃s inclitus ⁊ princeps eorũ. Ve
runtamen vsq; ad tres primos non peruenerat.
Banaia filius ioiade viri robustissimi qui multa
opera perpetrarat de capseel: ipse percussit duos
ariel moab. Et ipse descendit et interfecit leonez
in media cisterna tp̃e niuis: ⁊ ipse percussit viruz
egyptiuz: cuius statura erat quinq; cubitorũ: ⁊ ha
bebat lanceã vt liciatoriũ texentiũ. Descẽdit igit̃
ad eum cũ virga et rapuit hastã quã tenebat ma
nu ⁊ interfecit eũ hasta sua. Hec fecit banaia filiꝰ F
ioiade qui erat inter tres robustos nobilissimꝰ in
ter triginta primus. Verũtamẽ ad tres vsq; non
peruenerat. Posuit aũt eũ dauid ad auriculã suã

Porro fortissimi viri in exercitu asahel frat ioab
⁊ eleanā filiꝰ patrui eiꝰ de bethleē. samoth arodi
tes: helles polonites. hyras filiꝰ acces thecuites
abiezer anathotites sobochai vsatites: ilai ahoti
tes: marai netophatites helles filius baana neto
phatites ethai filiꝰ ribai de gabaath filioꝝ benia
B min banaia pharatonites hurari de torrēte gaa=
sabiel arabathites asmoth bauranites eliaba sa
labonites: filij assē gezonites: ionathan filius sate
aratithes. ahiaz filiꝰ sacha aratithes eliphai filiꝰ
vr epher meheratithes ahia phellōites ezro car=
melites naarai filius azbi iohel frater nathan mi
baar filius agarai selechammonites naarrai be
rothites armiger ioab filij saruie: hiras iethreus
tareb iethicus: vrias etheus zabab filiꝰ ooli: ady
na filiꝰ sechar rubenites princeps rubenitaꝝ: et
cū eo triginta haaman filius macha: et iosaphat
mathanites: ozias astarothithes: sēma ⁊ iahihel
filij hothan arorites iedihel filius zamri et ioha
frater eiꝰ thosaites helihel mahumites: ⁊ ieribai
⁊ iosoia filij elnaz et iethma Moabites elihel et
obed et iasiel de masoboia.

¶ C. S. De his qui trāsierūt ad dauid cū adhuc
fugeret. ⁊ de principibus qui venerūt ad eū in he
bron ⁊ quomodo elegerunt eum. xij

A Hi quoq; venerūt ad dd̄ in sicelech cum
adhuc fugeret saul filiū cis q̄ erāt fortis
simi ⁊ egregij pugnatores tendētes ar
cū ⁊ vtraq; manu fundis saxa iaciētes ⁊
dirigētes sagittas. De fribꝰ saul ex tribu bēiamin
Princeps abiezer: et ioas filij samaa: gabaathites
⁊ iasihel ⁊ phalleth filij asmoth ⁊ baracha ⁊ iehu
anathotites: samaias quoq; gabaonites fortissi=
mus inter triginta: ⁊ sup trigīta: hieremias ⁊ iezie
hel ⁊ iohānā ⁊ iesabad gaderothites ⁊ iusai ⁊ hie
B rimut ⁊ baaliaer samaria et Saphatia Araphi=
tes Helcana ⁊ Iesia ⁊ Azrahel et Ioezer ⁊ Ies
baan decarerin. Ioela quoq; ⁊ zabadia filij ioro=
az de gedor. Sed et de gaddi trāsfugerūt ad dd̄
cū lateret in deserto viri robustissimi ⁊ pugnato=
res optimi tenētes clypeū ⁊ hastā. Facies eorum
quasi facies leonis: ⁊ veloces quasi capree in mō=
tibus. Ezer pnceps. obdias scd̄s eliab tertiꝰ. mas
mana quartꝰ. hieremias quintus. ethi sextus. he
liel septimꝰ. iohannan octauus. helzebad nonus.
hieremias decimꝰ. bachanai vndecimus. Hi de
filijs gad pncipes exercitꝰ. Nouissimꝰ cētū milli
bus pera t ⁊ maximus mille. Isti sunt qui transie
runt iordanē mense primo qn̄ inundare cōsueuit
C sup ripas suas ⁊ oēs fugerūt qui morabant in val
libus ad orientalē plagā ⁊ occidentalē. Venerūt
aūt et de beniamin ⁊ de iuda ad presidiū in quo
morabatur dauid. Egressusq; ē dauid obuiā eis:
et ait. Si pacifice venistis ad me: vt auxiliemini
michi: cor meū iūgatur vobis. Si autē insidiami
ni michi p aduersarijs meis cū ego iniquitatem
in manibꝰ nō habeā videat deus patrū nostrorū
et iudicet. Spūs vero dn̄i induit abisai principē
inter triginta: et ait. Tui sumus o dauid ⁊ tecū fi=
lij ysai. Pax pax tibi: ⁊ pax adiutoribus tuis. Te
eīm adiuuat deus tuus Suscepit ergo eos dauid
⁊ constituit principes turme. Porro de manasse
transfugerūt ad dauid qn̄ veniebat cū philistijm

aduersus saul vt pugnaret: ⁊ nō dimicauit cū eis
qr inito cōsilio remiserūt eū pncipes philistino=
D rū dicētes. Periculo capitis nr̄i reuertet ad dn̄m
suū saul. Qn̄ igit reuersus est in sicelech trāsfuge 1.re.29.b.
rūt ad eū de manasse ednas ⁊ iosabab: ⁊ iedihel ⁊
michael ⁊ ednas ⁊ iosobath ⁊ helin ⁊ salathi: prin
cipes militū in manasse. Hi pbuerūt auxiliū dd̄
aduersus latrūculos. Oēs eīm erāt viri fortissimi
⁊ facti sunt pncipes in exercitu. Sed ⁊ p singulos
dies veniebant ad dauid ad auxiliandū ei: vsq;
dū fieret grandis nūerus quasi exercitꝰ dei. Iste
quoq; est numerus pncipū exercitꝰ q̄ venerunt
ad dd̄ cū esset i hebrō vt trāsferrēt regnū saul ad
E eū iuxta verbū dn̄i. Filij iuda portātes clypeū et
hastam sex milia octingenti expediti ad pliū. De
filijs symeō viroꝝ fortissimoꝝ ad pugnādū septē
milia centū. De filijs leui: quatuor milia sexcenti.
Ioiada q̄q; princeps de stirpe aaron ⁊ cū eo tria
milia septingenti Sadoch etiā puer egregie in=
dolis ⁊ domus prīs eius pncipes vigintiduo. De
filijs aūt bēiamin fribꝰ saul tria milia. Magna ei
pars eoꝝ adhuc seq̄bat domū saul. Porro de fi=
lijs effraim vigīti milia octigēti: fortissimi robore vi
ri noīati i cognatōibꝰ suis: ⁊ ex dimidia tribu ma
nasse decē ⁊ octo milia singli p noīa sua: venert vt
F cōstituerēt regē dd̄. De filijs q̄q; ysachar viri eru
diti q̄ nouerāt singula tpa ad pcipiēdū q̄d facere
deberet isrl̄ pncipes ducēti. Oīs aūt reliq̄ tribus
eoꝝ consiliū sequebat. Porro de zabulon q̄ egre
diebant prelīu stabāt in acie istructi armis belli=
cis: q̄nq̄gīta milia venert i auxiliū nō corde dupli
ci. Et de neptali pncipes mille ⁊ cū eis istructi cli
peo ⁊ hasta: trigīta ⁊ septē milia. De dan etiā ppa=
rati ad pliū vigintiocto milia sexcēti. Et de azer e=
gredientes ad pugnā ⁊ i acie puocātes: q̄draginta
G milia Trās iordanē aūt de filijs rubē ⁊ de gad et
dimidia pte tribus manasse. instructi armis belli
cis: cētū viginti milia. Oēs isti viri bellatores expe
diti ad pugnādū corde pfecto venert i hebron: vt
cōstituerēt regē dd̄ sup vniuersū isrl̄. Sed ⁊ oēs re
liqui ex isrl̄ vno corde erāt vt rex fieret dauid: fue
rūtq; ibi apd̄ dauid tribꝰ diebus comedētes ⁊ bi
bētes Prepārauerāt eni eis frēs sui. Sz ⁊ q̄ iuxta
eos erāt vsq; ad ysachar ⁊ zabulō ⁊ neptalim: af=
ferebāt panes in asinis et camelis et mulis et bo
bus ad vescendum farinā palatas vuā passā: vi
nū: oleū: boues: arietes: ad oēm copiam. Gaudiū
quippe erat in israel.

¶ C. S. De reductione arche. de cariathiari. de
morte osee. de declinatione arche i domū obede=
dom cui dn̄s benedixit. xiij

Init aūt ɔsiliū dauid cū tribunis ⁊ cētu
rionibꝰ ⁊ vniuersis pncipibꝰ: ⁊ ait ad
oēm cetū isrl̄. Si placet vobis et a dn̄o
deo nostro egredit sermo quē loquor
mittamꝰ ad frēs nr̄os reliquos i vniuersas regio
nes isrl̄ et ad sacerdotes et leuitas qui habitāt in
suburbanis vrbiū vt ɔgregent ad nos ⁊ reduca=
mus archā dei nr̄i ad nos. Nō eni req̄siuimus eā
i diebus saul. Et rn̄dit vniuersa multitudo vt ita
fieret. Placuerat eni sermo oī populo. Cōgrega
uit ergo dauid cunctum israel a syor egypti vsq;
dū ingrediaris emath vt adduceret archā dei de

charIathIarim. Et ascēdit dd̄ et oīs vir isrl̄ ad col
lem cariathiarim ꝙ est in iuda vt afferret inde ar
C cam dn̄i dei sedentis sup̄ cherubin vbi inuocatuȝ
2.reg.6.c. est nomen ei⁹ Imposueruntq; arcā dei sup̄ plau=
strum nouum de domo aminadab. Oza autem ⁊
fratres eius minabant plaustrū. Porro dauid et
vniuers⁹ israel ludebant coram deo oīni virtute
in canticis ⁊ in cytharis ⁊ psalterijs et tympanis
et cymbalis ⁊ tubis. Cum autē puenissent ad are
am chidon: tetendit oza manum suā vt sustētaret
arcam: bos ꝗppe lasciuiens paululum inclinaue
rat eaȝ Iratus est itaq; dominus contra ozam et
pcussit eum eo ꝙ tetigisset arcā: ⁊ mortuus est ibi
D coram dn̄o. Cōtristatusq; est dauid eo ꝙ diuisisȝ
dn̄s ozam vocauitq; locū illum diuisio ozee vsq;
in p̄sentem diē. Et timuit deū tunc tēporis dicēs.
Quō possum ad me introducere arcā dei. Et ob
hanc causam non adduxit eam ad se: hoc est in ci=
uitatem dauid: sed auertit in domo obededon ge
thei. Mansit ergo arca dei in domo obededō tri=
bus mensibus. ⁊ benedixit dn̄s domui eius: ⁊ om
nibus que habebat.

¶ C. S. De hyram rege tyri qualiter misit ad da
uid ⁊ filijs dd̄ in ihrl̄m natis. de duabus victorijs
dauid ꝯtra philisteos: vnā fecit in baalpharasim:
alterā ex aduerso pirorum xiiij

A
2.Re.5.a. MIsit quoq; hyrā rex tyri nūcios ad da
uid ⁊: ligna cedrina ⁊ artifices parietū
lignoꝝq; vt edificarēt ei domū Cogno
uitq; dauid eo ꝙ cōfirmasset eum dn̄s
in regem sup̄ israel ⁊ subleuatum est regnū suum
B sup̄ populuȝ eius israel. Accepit quoq; dauid ali
as vxores in hierusalem: genuitq; filios et filias.
Et hec nomina eoꝝ ꝗ nati sunt in hierusalē. Sā=
ma ⁊ sobab nathan ⁊ salomon iebar et elisu et eli=
phalech: noga quoq; ⁊ napheg ⁊ iaphie elisama ⁊
baliada ⁊ eliphaleth. Audiētes autem philisthijm
eo ꝙ vnctus esset dauid in regē sup̄ vniuersum is=
C rael: ascenderūt omnes vt quererēt eum. Qd̄ cuȝ
audisset dauid egressus est obuiā eis. Porro phi=
listhijm veniētes diffusi sunt in valle raphaim Cō=
suluitq; dauid dn̄m dicens. Si ascendam ad phi=
listeos ⁊ si trades eos ī manu mea? Et dixit ei do
minus: Ascende ⁊ tradam eos in manu tua. Cū
q; illi ascēdissent in baalpharasim pcussit eos ibi
dauid et dixit. Diuisit deus inimicos meos p̄ ma
num meā sicut diuiduntur aque: ⁊ idcirco vocatū
D est nomen illius loci baalpharasim Dereliq̄runt=
q; ibi deos suos: quos dauid iussit exuri Alia etiā
vice philisthijm irruerunt ⁊ diffusi sunt in valle Cō
suluitq; rursum dauid deum: ⁊ dixit ei deus. Non
ascendas post eos recede ab eis et venies cōtra
illos ex aduerso piroꝝ. Cūq; audieris sonitū gra
dientis in cacumine piroꝝ: tūc egredieris ad bel
lum. Egressus est eīm deus ante te vt pcutiat ca=
stra philistijm Fecit ergo dauid sicut p̄ceperat ei
deus: et pcussit castra philisthinoꝝ de gabaon vsq;
gazera. Diuulgatūq; ē nomē dauid in vniuersis
regionibus: et dominus dedit pauorem eius sup̄
omnes gentes.

¶ C. S. De filijs aarō ⁊ leuitis et pn̄cipib⁹ ꝗs cō
gregauit dd̄ ad reducēdā arcā dn̄i ī ihrl̄m. de mi=
chol vxore dd̄: ꝗ despexit saltātē añ arcā. xv

FEcit quoq; sibi domos in ciuitate dd̄: ⁊ A
edificauit locum arce dei: tetenditq; ei
tabernaculum. Tūc dixit dauid. Illici
tū est vt a quocūq; portetur arca dei: ni
si a leuitis quos elegit dominus ad portandū eā
et ad ministrandum sibi vsq; in eternū. Cōgrega
uitq; vniuersum israel in hierusalem: vt auferret
arca dei in locum suū quē prepauerat ei: necnō et
filios aaron et leuitas. De filijs caath: vriel prin=
ceps fuit: et fratres eius ducenti viginti. De filijs
merari: asaia princeps et fratres eius ducenti tri
ginta. De filijs gerson: iohel p̄iceps ⁊ fratres ei⁹
cētum triginta. De filijs elisaphan: semeias prin=
ceps: et fratres ei⁹ ducenti. De filijs hebrō: elihel
princeps: et fratres ei⁹ octoginta. De filijs ozihel
aminadab princeps: ⁊ fratres ei⁹ cētum duodecī
Uocauitq; dauid sadoch ⁊ abiathar sacerdotes B
⁊ leuitas vriel azaiam iohel semeiam elihel ⁊ ami
nadab: et dixit ad eos. Uos ꝗ estꝭ principes fami=
liarum leuiticarū sanctificamini cū fratribus ve=
stris: ⁊ afferte arcam dn̄i dei israel ad locuȝ qui ei
p̄paratus est: ne vt a principio: quia nō eratis p̄n
tes pcussit nos dn̄s: sic ⁊ nunc fiat illicitum ꝗd no
bis agentibus. Sāctificati sunt ergo sacerdotes
et leuite vt portarent arcam domini dei israel Et
tulerunt filij leui arcā dei sicut p̄ceperat moyses
iuxta verbum domini humeris suis in vectibus.
Dixitq; dauid principibus leuitarum vt constitu
erēt de fratribus suis cātores in organis musico=
rum: nablis videlicet et lyris et cymbalis vt reso=
naret in excelsis sonitus leticie. Cōstituerūtq; le=
uitas heman filiū iohel: et de fratribus ei⁹ asaph
filium barachie. de filijs vero merari fratrib⁹ eo=
rum. ethan filium casaie: et cum eis fratres eoꝝ
In secūdo ordine zachariam ⁊ ben ⁊ iazihel et se=
miramoth ⁊ iehihel ⁊ eliab et ani ⁊ banaiā ⁊ maa
siam et mathathiam et eliphalu ⁊ maceniā ⁊ obe
dedom et iehihel ianitores Porro cātores hemā C
asaph et ethan in cymbalis eneis cōcrepātes. za
charias autē ⁊ ozihel semiramoth ⁊ iahihel ⁊ eli
ab ⁊ ani ⁊ maasias ⁊ banaias in nablis arcana cā
tabant Porro mathathias et eliphalu et macenī
as et obededon et iehihel ⁊ ozaziu in cytharis p̄
octaua canebant epynichion Chonenias autem
princeps leuitarum ꝓphetie preerat: et ad p̄cinē
dam melodiam. Erat ꝗppe valde sapiēs. Et bar
chias et helcana ianitores arce. Porro sebenias
et iosaphat ⁊ nathanael et amalai ⁊ zacharias et
banaias ⁊ eliezer sacerdotes clangebāt tubis co
ram arca dei: et obededom ⁊ ahias erant ianito=
res arce. Igitur dauid ⁊ oēs maiores natu israel D
et tribuni: ierunt ad deportandaȝ arcam federis
domini de domo obededom cum leticia Cūq; ad
iuuisset deus leuitas ꝗ portabāt arcam federꝭ do
mini: immolabātur septem thauri ⁊ septē arietes
Porro dauid erat indut⁹ stola byssina: ⁊ vniuersi 2.Re.6.c.
leuite ꝗ portabant arcā federis cātoresq;: et cho=
nenias princeps ꝓphetie inter cātores dauid āt
indutus erat ephot lineo. Uniuersusq; israel de= 2.pa.29.f.
ducebāt arcam federis dn̄i in iubilo ⁊ sonitu buc=
cine ⁊ tubis ⁊ cymbalis et nablis ⁊ cytharis con=
crepantes. Cūq; puenisset arca federis dn̄i vsq;
ad ciuitatem dauid: michol filia saul p̄spiciens p̄

fenestram vidit regem dauid saltantem atqꝫ lu=
dentem et despexit eum in corde suo.
¶ C. S. De festiuitate ⁊ reductione arce. de mini
strantibus coram arca. de cantico asaph ⁊ fratrū
eiꝰ. de his q̄ ɔstituti sunt ad ministrandū in taber
naculo qđ erat in gabaon xvj.
A Tulerunt igit̄ arcam dei et constitue=
runt eam in medio tabernaculi qđ tetē
derat ei dauid: ⁊ obtulerūt holocausta
et pacifica coram deo. Cumqꝫ cōplesset
dauid offerens holocausta et pacifica: benedixit
populo in noīe dn̄i: ⁊ diuisit vniuersis ꝑ singlos a
viro vsqꝫ ad mulierez tortā panis ⁊ partē asse car
nis bubale: ⁊ frixam oleo similam. Cōstituitqꝫ co=
ram arca dn̄i de leuitis q̄ ministrarēt ⁊ recordarē
tur operum eius et glorificarent atqꝫ laudarent
dn̄m deū israel: asaph principē ⁊ scđm eius zacha
riam. Porro iahihel ⁊ semiramoth ⁊ iehihel ⁊ ma
thathiam ⁊ eliab et banaiam ⁊ obededom iethel
sup organa psalterij ⁊ lyras. asaph aūt vt in cym=
balis ꝑsonaret. banaiam vero ⁊ aziel sacerdotes
canere tuba iugiter coram arca federis domini.
B In illo die fecit dauid principem ad confitenduz
Ps.104. domino asaph et fratres eiꝰ. Cōfitemini domino
Esa.12.b. ⁊ inuocate nomē eius: notas facite in populis ad
inuētiones eius. Cātate ei ⁊ psallite ei: et narrate
oīa mirabilia eius: laudate nomen sanctū eius:
letetur cor querentiū dominū. Querite dominuz
et virtutē eius: querite faciem eiꝰ semꝑ. Recorda
mini mirabilium eius: que fecit signorū illius ⁊ iu
diciorꝫ oris eius. Semen israel serui eius: filij ia=
cob electi eius Ipse dominus deus noster: in vni=
uersa terra iudicia eius. Recordamini in sempit=
num pacti eiꝰ: sermonis quē ꝓcepit in mille gene=
rationes. Quem pepigit cū abraam ⁊ iuramenti
illius cum ysaac. Et constituit illud iacob in ꝓce=
ptum et israel in pactum sempiternū dicēs. Tibi
dabo terram chanaan: funiculuz hereditatis vr̄e
Cū essent pauci numero parui ⁊ coloni eiꝰ Et trā
sierunt de gente in gentem: et de regno ad pplm
alterum Non dimisit quēq̄ calūniari eos: sꝫ incre
C pauit pro eis reges. Nolite tāgere christos meos
Ps.104. et in ꝓphetis meis nolite malignari. Cātate do=
Ps.95. mino oīs terra annunciate ex die in diē saluta=
re eius. Narrate in gētibus gloriam eiꝰ et in cun=
ctis populis mirabilia eiꝰ. Quia magnus dn̄s et
laudabilis nimis: ⁊ horribilis super omnes deos
Ps.95. Omnes eñ dij populorꝫ idola: dominus autē ce
los fecit. Confessio ⁊ magnificētia coram eo: forti
tudo ⁊ gaudiū in loco eius. Afferte domino fami
lie populorū: afferte domino gloriam et imperiū:
date dn̄o gloriam nomini eius. Leuate sacrificiū
et venite in conspectu eiꝰ: et adorate dn̄m in deco
re sancto. Cōmoueatur a facie eiꝰ omnis terra: ip
se eñ fundauit orbē immobilem Letent̄ celi et ex
ultet terra et dicāt in nationibus: dominꝰ regna=
uit. Tonet mare et plenitudo eius: exultent agri:
Ps.95. et oīa que in eis sunt. Tunc laudabūt ligna sal
tus coram dn̄o: qꝛ venit iudicare terraz. Confite=
mini domino quoniā bonus: qm̄ ineternū miseri=
cordia eiꝰ. Et dicite. salua nos deus saluator nr̄: ⁊
congrega nos et erue de gentibus vt cōfiteamur
nomini sancto tuo ⁊ exultemus in carminibꝰ tuis

Benedictus dn̄s deus israel ab eterno vsqꝫ ī eter
num: et dicat oīs populus amē: et hymnuz deo
Dereliquit itaqꝫ ibi corā arca federis dn̄i asaph ⁊ D
fratres eius: vt ministrarent in conspectu arce iu
giter ꝑ singulos dies ⁊ vices suas. Porro obede=
dom ⁊ fratres eius sexagintaocto: et obededom
filiū ydithū et oza cōstituit ianitores. Sadoch āt
sacerdotem et fratres eiꝰ sacerdotes corā taber=
naculo dn̄i in excelso qđ erat in gabaō: vt offerrēt
holocausta domio sup altare holocaustomat̄ iu=
giter mane ⁊ vesꝑe iuxta oīa que scripta sunt in
lege domini quā ꝓcepit israeli. Et post eū heman
et ydithun et reliquos electos vnūquēqꝫ vocabu
lo suo ad confitendum domino: qm̄ ineternū mi=
sericordia eius. Hemā quoqꝫ et ydithun canētes
tuba: et quatientes cymbala et oīa musicorū or
gana ad canendū domino. Filios autez ydithun
fecit esse portarios. Reuersusqꝫ est oīa ppl̄s in do
mū suā ⁊ dauid vt bn̄diceret etiā domui sue.
¶ C. S. Prohibetur dauid edificare templū pro
phetat nathan de christo. dauid gratias agit ⁊ o=
rat dominum. xvij.
Cum aūt habitaret dauid in domo sua: A
dixit ad nathan ꝓphetā. Ecce ego ha= 2.re.7.a.
bito in domo cedrina. arca autē feder̄
domini sub pellibus est Et ait Nathan
ad dauid. Oīa que in corde tuo sunt: fac. dn̄s ei
tecum est Igit̄ nocte illa factus est sermo domini
ad nathan dicens Uade ⁊ loq̄re dauid seruo meo
Hec dicit dominꝰ. Non edificabis tu mihi domū infra.2.d.
ad habitandū. Neqꝫ eñ mansi in domo ex eo tp̄e
quo eduxi israel de terra egypti vsqꝫ ad diem hāc
sed fui semꝑ mutans loca tabernaculi: ⁊ in tento=
rio manens cū omni israel. Nunq̄d locutus suz sa
lutem vni iudicū israel q̄bus ꝓceperam: vt pasce=
rent populū meum et dixi. Quare non edificasti
mihi domū cedrinam? Nūc itaqꝫ sic loq̄ris ad ser
uum meū dauid. Hec dicit dn̄s exercituum. Ego B
tuli te cū in pascuis seq̄reris gregem vt esses dux
populi mei israel: et fui tecum quocūqꝫ perrexisti: et
interfeci oēs inimicos tuos corā te: fecique tibi no=
mē quasi vnius magnorꝫ qui celebrant̄ ī terra.
Et dedi locum populo meo israel. Plantabitur ⁊
habitabit in eo: ⁊ vltra non cōmouebit̄: nec filij ini
quitatis atterent eos sicut a principio ex diebꝰ q̄=
bus dedi iudices populo meo isrl̄. et hūiliaui vni=
uersos inimicos tuos. Annūcio ergo tibi q̄ edifi
caturus sit tibi dn̄s domum. Cūqꝫ impleueris di
es tuos vt vadas ad patres tuos suscitabo semē
tuum post te qđ erit de filijs tuis: ⁊ stabiliā regnū
eius. Ipse edificabit mihi domum: et firmabo so= C
lium eius vsqꝫ in eternum. Ego ero ei in patrem: infra.28.b.
et ipse erit michi in filium. et misericordiam me= Hebre.1.b
am non auferam ab eo: sicut abstuli ab eo: q̄ ante
te fuit Et statuā eū in domo mea et in regno meo
vsqꝫ in sempiternū: ⁊ thronus eius erit firmissimꝰ
in ꝑpetuum. Iuxta omnia verba hec et iuxta vni
uersam visionem istā: sic locutus est nathan ad da
uid Cūqꝫ venisset rex dauid et sedisset corā domi
no dixit. Quis ego sum dn̄e deus: et q̄ domꝰ mea
vt prestares mihi talia? Sed et hoc paruū visuz est
in conspectu tuo. Ideoqꝫ locutꝰ es sup domū ser=
ui tui etiam in futurū: et fecisti me spectabilez sup

omnes homines. Dñe deus meus qd vltra addere pōt dauid cū ita glorificaueris seruū tuū ⁊ cognoueris eū? Dñe propter famulū tuū ⁊ iuxta cor tuum fecisti oēm magnificentiā hanc: et nota esse
D voluisti vniuersa magnalia. Domine non est similis tui: et nō ē ali⁹ deus absq; te ex omībus q̄s audiuimus aurib⁹ nostris. Quis eīn ē ali⁹ vt populus tuus israel gens vna in terra ad quam prexit deus vt liberaret ⁊ faceret populum sibi: ⁊ magnitudine sua atq; terroribus eijceret nationes a facie eius quem de egypto liberarat? Et posuisti populū tuū israel vsq; in eternū: et tu dñe factus es deus eius. Nūc igit dñe sermo quē locutus es famulo tuo ⁊ sup domum eius: confirmetur in ppetuum: ⁊ fac sicut locutus es: ⁊ pmaneatq; et magnificet nomen tuū vsq; in sempiternū et dicat dominus exercituū deus israel. et dom⁹
E dauid serui eius pmanēs coram eo. Tu eīn domine deus meus reuelasti auriculā serui tui vt edificares ei domū: et idcirco inuenit seruus tuus fiduciam vt oret coram te. Nūc ergo dñe tu es de⁹ et locutus es ad seruum tuū tanta bñficia: et cepisti bñdicē domui serui tui vt sit sp corā te. Te eni3 dñe bñdicēte bñdicta erit in ppetuum

C.S. De prelijs dauid ⁊ tributis gentiu3. ⁊ de officialibus eius xviij

A 2.Re.8.a. Factum est autem post hec vt pcuteret dauid philistijm ⁊ humiliaret eos ⁊ tolleret geth et filias eius de manu philistijm: pcuteretq; moab: ⁊ fierent moabite serui dauid: offerētes ei munera Eo tpe pcussit dauid etiam adadezer regē soba regiōis emath qñ perrexit vt dilataret imperiū suum vsq; ad flumē eufraten. Cepit ergo dauid mille quadrigas eius: ⁊ septē milia eqtum ac viginti milia viro. pe
B ditu3 Subneruauitq; oēs equos curruū: exceptis cētum quadrigis quas reseruauit sibi. Superuenit autē ⁊ syrus damascenus vt auxilium pberet adadezer regi soba. Sed ⁊ huī⁹ pcussit dauid viginti duo milia viro. Et posuit milites in damasco: vt syria quoq; seruiret sibi ⁊ offerret munera Adiuuitq; eū dominus in cunctis ad que pexerat Tulit quoq; dauid pharetras aureas quas habuerat serui adadezer: ⁊ attulit eas in hierusalem: necnō de thebath ⁊ chun vrbibus adadezer eris pluri
C mū: de quo fecit salomon mare eneum ⁊ colūnas et vasa enea. Quod cū audisset thou rex emath pcussisse videlicet dauid omnē exercitu3 adadezer regis soba: misit aduram filiū suum ad regem dauid vt postularet ab eo pacē ⁊ cōgratularetur ei: eo q; pcussisset et expugnasset adadezer. Aduersari⁹ qppe erat thou adadezer. S3 et oia vasa aurea et argentea et enea cōsecrauit dauid rex dño cum argento ⁊ auro quod tulerat ex vniuersis gētibus tam de idumea et moab et filijs ammon q3 de philistijm ⁊ amalech. Abisai vero filius saruie percussit edom in valle salinarū decem ⁊ octo milia: et cōstituit in edom psidiū vt seruiret idumea dauid. Saluauitq; dñs dauid in cūctis ad q̄ per
D rexerat. Regnauit ergo dauid sup vniuersu3 isrl. et faciebat iudiciū atq; iustitiam cūcto ppło suo. Porro ioab filius saruie erat sup exercitu3 ⁊ iosaphat filius ahilud a commentarijs Sadoch autem filius achitob ⁊ abimelech filius abiathar sacerdotes ⁊ susa scriba. Banaias quoq; filius ioiade sup legiones cerethi et felethi. Porro filij dauid primi ad manum regis.

C.S. Dehonestat anon nuncios. de prelijs contra anon ⁊ syros ⁊ adiutores eius. xix

Accidit autem vt moreret naas rex filiorum ammon: et regnaret anon fili⁹ eius pro eo. 2.Re.10.a. A
Dixitq; dauid Faciam misericordiam cū anon filio naas. Prestitit enim mihi pater ei⁹ gratiam. Misitq; dauid nūcios ad consolandum eū super morte patris sui. Qui cu3 puenissent in terrā filiorum ammon vt cōsolarentur anon: dixerunt principes filiorum ammō ad anon. Tu forsitan putas q; dauid honoris causa in patrē tuū miserit q̄ consolarent te: nec aiaduertis q; vt explorent et inuestigent et scrutent terram tuam venerint ad te serui ei⁹ Igit anon pue B
ros dauid decaluauit ⁊ rasit: ⁊ pscidit tunicas eorū a natibus vsq; ad pedes: et dimisit eos. q̄ cum abijssent ⁊ hoc mādassent dauid: misit in occursū eo. Grandem eīn cōtumeliā sustinuerāt ⁊ precepit vt manerent in hierico donec cresceret barba eo: ⁊ tunc reuerterent. Uidētes autē filij āmon q; iniuriam fecissent dauid: tam anon q̄3 reliquus ppls miserūt mille talenta argēti vt conducerent sibi de mesopotamia et de syria maacha: et de soba currus et eqtes. Conduxeruntq; trigintaduo milia curruum ⁊ regem maacha cū populo eius. Qui cū venissent castrametati sunt e regione medaba. Filij quoq; ammon congregati de vrbibus C
suis: venerūt ad bellum. Qd cum audisset dauid: misit ioab et oēm exercitū virorū fortiū: egressiq; filij ammon direxerūt aciem iuxta portā ciuitatis. Reges autem q̄ ad auxiliū ei⁹ venerāt sepatim i agro steterūt Igit ioab intelligēs bellū ex aduerso ⁊ post tergū contra se fieri elegit viros fortissimos de vniuerso isrl: et prexit ɔtra syrū Reliquā aūt partē ppli dedit sub manu abisai fratris sui ⁊ prexerunt ɔtra filios ammō. dixitq;: si vicerit me syrus: auxilio eris mihi. si autem superauerint te filij ammon: ero tibi in psidium. Cōfortare ⁊ agamus viriliter p populo nostro et p vrbib⁹ dei nostri. Dñs autem qd bonū in ɔspectu suo bonū est faciat. Perrexit ergo ioab et ppls q̄ cum eo erat contra syrum ad prelium: ⁊ fugauit eos Porro filij āmon videntes q; fugisset syrus: ipsi quoq; fugerūt abisai fratrem ei⁹ et ingressi sunt ciuitatē: reuersusq; est etiam ioab in hierlm. Uidens aūt syrus q; ce D
cidisset corā israel: misit nūcios ⁊ adduxit syrum q̄ erat trans fluuiū. sophat autem princeps militie adadezer erat dux eorū. qd cū annūciatū esset dauid: ɔgregauit vniuersu3 israel ⁊ trāsiuit iordanē irruitq; in eos ⁊ direxit ex aduerso aciem illis cōtrapugnātib⁹ Fugit aūt syrus israel Et interfecit dauid de syris: septē milia curruu3 ⁊ quadraginta milia peditum ⁊ sophat exercit⁹ principem. Uidētes āt serui adadezer se ab israel esse supatos: trāsfugerunt ad dauid: et seruierūt ei. Noluitq; vltra syria auxiliū prebere filijs ammon.

C.S. De victoria dauid. de destructiōe rabat et de tribus bellis famosis. xx

care domum nomini meo: tanto effuso sanguine
corã me. Fili⁹ q̃ nascet̃ tibi: erit vir q̃etissim⁹. Faci
am eñ eũ requiescere ab oĩb⁹ inimicis suis ꝑ cir=
cuitũ: ꝛ ob hãc causã pacific⁹ vocabit̃: ꝛ pacem et
ociũ dabo in isrl̃ cunctis dieb⁹ eius. Ipse edifica
C bit domũ noĩ meo: ꝛ ipse erit michi in filium: ꝛ ego
ero illi in patrẽ: firmaboq; soliũ regni ei⁹ sup isra
el in eternũ. Nũc ḡ fili mi sit dñs tecũ ꝛ ꝓsperare:
ꝛ edifica domũ dño deo tuo sicut locut⁹ est de te.
Detq; tibi dñs prudẽtiã ꝛ sensuz vt regere possis
israel ꝛ custodire legẽ dñi dei tui. Tunc eñ ꝓfice
re poteris si custodieris mãdata ꝛ iudicia q̃ ꝑce=
pit dñs moysi vt doceret israel. Cõfortare ꝛ viril̃r
age: ne timeas neq; paueas. Ecce ego in paupta
te mea ꝑparaui ipẽsas dom⁹ dñi: auri talẽta cẽtũ
milia: ꝛ argẽti mille milia talẽtoꝝ. eris vero ꝛ fer=
ri nõ est pod⁹: vincit̃ eñ numer⁹ magnitudine. Li
gna ꝛ lapides ꝑparaui ad vniuersa impẽdia. Ha
bes quoq; plurios artifices latomos ꝛ cementa=
D rios artificesq; lignoꝝ: ꝛ oĩm artiũ: ad faciẽdum
opus prudẽtissimos in auro ꝛ argẽto in ere ꝛ fer=
ro cui⁹ nõ est numer⁹. Surge igit̃ ꝛ fac ꝛ erit do
minus tecũ. Precepit q̃q; dauid cũctis pⁱcipib⁹
israel vt adiuuarẽt salomonẽ filiũ suuz. Cernitis
inquiẽs q̃ dñs de⁹ vester vobiscũ sit ꝛ dederit vo
bis requiẽ per circuitũ: ꝛ tradiderit oẽs inimicos
vestros in man⁹ vestras: ꝛ subiecta sit terra coraz
dño ꝛ corã pplo ei⁹. Prebete igit̃ corda vestra et
aias vestras: vt q̃ratis dñz deũ vestrũ: ꝛ consurgi
te ꝛ edificate sanctuariuz dño deo: vt introducat̃
archa federis: ꝛ vasa dño ꝯsecrata in domuz que
edificatur nomini domini.

C. C. S. De numero leuitarũ a viginti annis ꝛ su=
pra. ꝛ officiis eorum. xxiii

Igitur dauid senex ꝛ plenus dieꝝ regẽ
cõstituit salomonẽ filiũ suũ sup israel: ꝛ
A cõgregauit oẽs pⁱcipes isrl̃ ꝛ sacerdo
tes atq; leuitas. Nũeratiq; sunt leuite
a viginti annis ꝛ supra: ꝛ inuẽti sunt triginta octo
milia viroꝝ. Ex his electi sunt ꝛ distributi in mi
nisteriũ domus dñi vigintiq̃ttuor milia: preposi=
toꝝ aũt ꝛ iudicum sex milia. Porro q̃ttuor milia
ianitores ꝛ totidem psaltes canẽtes dño in orga
nis q̃ fecerat ad canẽdũ: ꝛ distribuit eos dauid ꝑ
vices filioꝝ leui: gerson videlicet et caath et me=
rari. Filii gerson leedã ꝛ semei: filii leedã pⁱcipes
iehihel ꝛ zethan ꝛ iohel tres. Filii semei: salomith
B ꝛ ozihel ꝛ arã tres. Isti principes familiaꝝ leedã.
Porro filii semei: leeth ꝛ ziza ꝛ iaus et baria. Isti
filii semei q̃ttuor. Erat aũt leeth prior: ziza secũd⁹.
Porro iauus ꝛ baria nõ habuerũt plurimos fili=
os: ꝛ idcirco in vna familia vnaq; domo cõputati
supra.6.a. sunt. Filii caath: amram ꝛ ysaar hebron ꝛ ozihel
Exodi.6.c. q̃ttuor. Filii amram aarõ ꝛ moyses. Separatusq;
est aaron vt ministraret in sancta sanctoꝝ: ipse et
filii eius in sempiternũ: ꝛ adoleret incensum dño
secũdũ ritũ suũ: ac benediceret nomini ei⁹ in per
petuũ. Moysi quoq; homis dei filii annumera=
Exodi.2.d ti sunt in tribu leui. Filii moysi: gersan et eliezer.
Filii gersan: subuhel prim⁹. Fuerũt autem filii elie
zer: roobia prim⁹: ꝛ nõ erãt eliezer filii alii. Porro
C filii roobia multiplicati sũt nimis. Filii ysaar sali
moth primus: filii hebron ieriau prim⁹. amarias
secũdus. iazihel terti⁹. iecmaã q̃rtus. Filii ozihel
micha primus iesia secundus. Filii merari: mooli
ꝛ musi. Filii mooli: eleazar ꝛ cis. Mortu⁹ est autez
eleazar ꝛ nõ habuit filios sed filias. acceperũtq;
eas filii cis fratres eaꝝ. Filii musi mooli ꝛ eder ꝛ
herimuth tres. Hi filii leui in cognationibus ꝛ fa
miliis suis: pⁱcipes per vices ꝛ numerũ capitum
singuloꝝ: q̃ faciebãt opera ministerii dom⁹ dñi a
viginti annis ꝛ supra. Dixit eñ dauid. Requiez de
dit dñs de⁹ israel pplo suo: ꝛ habitationẽ hierusa
lem vsq; in eternũ: nec erit officii leuitarũ vt vltra
portẽt tabernaculũ ꝛ oĩa vasa eius ad ministran D
dũ. Iuxta ꝑcepta quoq; dauid nouissima suppu
tabit̃ numer⁹ filioꝝ leui a viginti ãnis ꝛ supra: et
erũt sub manu filioꝝ aaron in cultũ domus dñi:
in vestibulis ꝛ in exedris: ꝛ in loco purificatõis et
in sanctuario et in vniuersis opib⁹ ministerii tem
pli dñi. Sacerdotes aũt sup panes ꝓpositionis
ꝛ ad simile sacrificiũ et ad lagana ꝛ azyma et sar=
taginẽ ꝛ ad torrẽdũ: et sup omne pond⁹ atq; men
surã. Leuite vero vt stent mane ad cõfitenduz et
canendũ dño. similiterq; ad vesperã tã in oblatio
nẽ olocaustoꝝ dñi q̃ in sabbatis et kalendis ꝛ so
lennitatib⁹ reliquis iuxta numeꝝ et cerimonias
vniuscuiusq; rei iugiter corã dño. et custodiãt ob
seruationes tabernaculi federis: et ritũ sanctua
rii: et obseruationẽ filioꝝ aarõ fratrũ suoꝝ: vt mi
nistrent in domo domini

C. C. S. De cãtorib⁹ et vicib⁹ eoꝝ. et vigintiquat
tuor sortibus xxiiii.

Porro filiis aarõ he partitiones erãt: A
filii aaron nadab et abiu et eleazar et
ythamar. mortui sunt autez nadab et
abiu añ patrẽ suuz absq; liberis: sacer
dotioq; funct⁹ est eleazar et ythamar. Et diuisit
eos dauid id est sadoch de filiis eleazari: et abi=
melech de filiis ythamar secũdum vices suas et
ministeriũ: inuentiq; sunt multo plures filii elea=
zar in pⁱcipib⁹ viris q̃ filii ythamar. Diuisit aũt
eis: hoc est filiis eleazar pⁱcipes per familias se
deci: et filiis ythamar ꝑ familias et domos suas
octo. Porro diuisit vtrasq; inter se et familias sor B
tibus. Erant eñ principes sanctuarii et pⁱcipes
dom⁹ dei: tã de filiis eleazar q̃ de filiis ythamar.
Descripsitq; eos semeias filius nathanael scriba
leuitas: corã rege et pⁱcipib⁹ ꝛ sadoch sacerdote
et achimelech filio abiathar: pⁱcipibus quoq; fa
miliarũ sacerdotaliũ ꝛ leuiticaꝝ: vnaz domũ q̃ ce
teris preerat eleazar. et alterã domuz q̃ sub se ha
bebat ceteros: ythamar. Exiuit autẽ sors prima
ioiarib. Secũda iedeie. Tertia harim. Quarta
seorim. Quita melchia. Sexta maimna. Septia
acchos. Octaua abia. Nona iesu. Decima seche=
nia. Undecima eliasib. Duodecima iacim. Trede
cima hoppha. Decimaquarta isbaal. Decimaq̃n
ta belga. Decimasexta emmer. Decimaseptima
ezir. Decima octaua aphses. Decimanona aphe
ceia. Uicesima ezechiel. Uicesimaprima iachim. C
Uicesimasecũda gamul. Uicesimatertia dilaiau.
Uicesimaquarta maziau. He vices eoꝝ secundũ
ministeria sua vt ingrediant̃ domũ dei: ꝛ iuxta ritũ
suuz sub manu aarõ pr̃is eoꝝ sicut ꝑceperat dñs
deus israel. Porro filioꝝ leui q̃ reliqui fuerãt de

filijs amrā erat ſubahel:⁊ de filijs ſu bahel iedeia
de filijs q̄ȝ roobie:pꝛīceps ieſias.yſaar ſ ꝓo filiꝰ ſa
lemoth:filiuſqȝ ſalemoth ianadiath. Filiuſqȝ eiꝰ ie
riau pmꝰ.amarias ſcōs.iazihel tciꝰ. iethmoā q̄r=
tus.filiꝰ ozihel:micha.filiꝰ micha: ſamir frater mi
cha:ieſia.filiuſqȝ ieſie:zacharias.filij merari:mo=
oli ⁊ muſi.filius oziau bennon filius quoqȝ mera=
D ri:oziau ⁊ ſoem ⁊ ſachur:⁊ hebri. Porro mooli filī
us eleazar:q̄ nō habebat liberos.filiꝰ ꝓo cis hie=
ramihel filij muſi:mooli:eder ⁊ hierimoth. Iſti fi=
lij leui ſecūdū domos familiaꝝ ſuaꝝ. Miſerūtqȝ
⁊ ipſi ſortes ꝯtra frēs ſuos filios aarō corā dauid
rege:⁊ ſadoch ⁊ ahimelech:et pꝛīcipibꝰ familiaꝝ
ſacerdotaliū ⁊ leuiticaꝝ:tā maiores q̄ȝ minores:
oēs ſors equaliter diuidebat.

¶ C.S. De diſpoſitione filioꝝ aaron. de viginti=
quattuoꝛ ſūmis ſacerdotibꝰ. de officio et vicibus
eorum. xxv.

IGitur dauid ⁊ magiſtratꝰ exercitus ſe
A gregauerūt in miniſteriū filios aſaph
et hemā ⁊ ydithun q̄ propheta rēt i cy=
tharis ⁊ pſalterijs ⁊ cymbalis ſcōȝ nu
merū ſuū dedicato ſibi officio ſeruiētes. De filijs
aſaph zachur ⁊ ioſeph:⁊ nathania: et azerela filij
aſaph ſub manu aſaph ꝓphetātes iuxta regem.
Porro ydithun filij ydithū:godolias:ſori:ieſcias
⁊ ſabias ⁊ mathathias.ſex ſub manu pr̄is ſui ydi
thun: q̄ in cythara ꝓphetabat ſup confitentes et
B laudātes dn̄m. Heman quoqȝ filij heman:bocci=
au:mathamu:ozihel:ſubuhel et hierimoth anani
as anani eliatha geldethi ⁊ romethiezer ⁊ ieſbac
caſa:mellothi othi moziloth. Oēs iſti filij hemā vi
dētes regis i ſmōibꝰ dei vt exaltaret cornu. Dedit
qȝ deꝰ heman filios q̄tuordeci ⁊ filias tres. Uni=
uerſi ſub manu pr̄is ſui ad cātādū in tēplo dn̄i di=
ſtributi erāt i cymbalis ⁊ pſalterijs ⁊ cytharis in
miniſteria domꝰ dn̄i iuxta regē aſaph videlicet ⁊
ydithun ⁊ heman. Fuit aūt numerꝰ eoꝝ cū fratri
bus ſuis q̄ erudiebāt canticū dn̄i cūcti doctores
ducēti octoginta octo. Miſerūtqȝ ſortes p vices
ſuas ex equo: tā maior q̄ȝ minor doctꝰ pariter et
C idoctꝰ. Egreſſaqȝ eſt ſors pꝛima ioſeph q̄ erat de
aſaph.ſcda godolie:ipſi ⁊ filijs eiꝰ ⁊ fratribꝰ eius
duodeci.tertia zachur filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duode=
cim.quarta yſari filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodeci.q̄n=
ta nathanie filijs et fratribus eiꝰ duodecim.ſexta
bocciau filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodeci.ſeptia iſreela
filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duodecim.octaua eſaie filijs ⁊
fratribꝰ eiꝰ duodeci.nona mathanie filiis ⁊ fratri
bus eius duodeci.decima ſemeie filijs ⁊ fratribꝰ
D eius duodeciȝ.vndecima iſrael filijs et fratribus
eius duodeci.duodecima aſabie filijs et fratribꝰ
eius duodecim.terciadecima ſubuhel filijs et fra
tribus eius duodecim.q̄rtadecima mathathie fi=
lijs et fratribꝰ eius duodecim. q̄ntadecima hieri
moth filijs ⁊ fratribus eius duodeciȝ.ſextadecia
ananie filijs et fratribꝰ eiꝰ duodeci.ſeptimadeci=
ma:ieſboccaſe filijs ⁊ fratribus eiꝰ duodeciȝ.octa
uadecima anani filijs et fratribꝰ eius duodecim
nonadecima mellothi filijs ⁊ fratribus eiꝰ duode
cim.viceſima eliatha filijs ⁊ fratribus eiꝰ duode
cim.viceſimapꝛima othir filijs ⁊ fratribꝰ eiꝰ duo=
decim.viceſimaſecūda goddolathi filijs ⁊ fratri=
bus eius duodecim.viceſimatertia azīud filijs ⁊
fratribus eius duodecim. viceſimaquarta rome
thiezer filijs et fratribꝰ eiꝰ duodeci.

¶ C.S. De ianitoribꝰ ⁊ fortibus eoꝝ q̄s quā por
tam ⁊ quā plagā conſeruat. xxvi.

DIuiſiones aūt ianitoꝝ:de chorītis me
ſellemia filius chore.de filijs aſaph filij
A meſellemie:zacharias pꝛimogenitꝰ.ia
dihel ſecundus.ſabadias tertiꝰ. iatha
nael quartꝰ.abilā quintꝰ.iohannā ſextꝰ. elioenai
ſeptimꝰ. Filij autē obededō ſemias pꝛimogenitꝰ.
iozabad ſecūdus iohas tertiꝰ.ſachar quartꝰ. na=
thanael quintꝰ.amihel ſextus.yſachar ſeptimus.
phollathi octauꝰ:q꞉ bn̄dixit illi dn̄s.ſemeie autē
filio eiꝰ nati ſunt filij ꝑfecti familiarū ſuaꝝ. erant
eñi filij fortiſſimi. Filij ergo ſemeia othin ⁊ raphe
el ⁊ obediel ſabath ⁊ fratres eiꝰ viri fortiſſimi: he
liu quoqȝ ⁊ ſamathias. Oēs hi de filijs obededō
B ipſi ⁊ filij ⁊ frēs eoꝝ fortiſſimi ad miniſtrādum ſe
xagintaduo de obededom. Porro meſellamie fi
lij.⁊ fratres eoꝝ robuſtiſſimi decē et octo. De ho
ſa aūt.i.de filijs merari ſemri pꝛīceps. Nō eñi ha
buerat pꝛimogenitū ⁊ idcirco poſuerat eū pater
eiꝰ in pꝛīcipē.helchias ſcōs.tabelias tertiꝰ.zacha
rias quartꝰ. Oēs hi filij et frēs oza tredecim. Hi
diuiſi ſunt in ianitores vt ſemꝑ pꝛincipes cuſtodi
arum ſicut ⁊ frēs eoruȝ miniſtrarēt in domo dn̄i.
Miſſe ſūt ergo ſortes ex equo:⁊ paruis ⁊ magnis
p familias ſuas in vnāquāqȝ portaꝝ. Cecidit er=
go ſors orientalis ſelemie. Porro zacharie filio eiꝰ
viro pꝛudētiſſimo ⁊ erudito ſortito obtigit plaga
ſeptētrionalis. Obededon vero ⁊ filijs eiꝰ ad au
C ſtrū in q̄ parte domꝰ erat ſeniorū cōcilū. Seph=
phima ⁊ hoſa ad occidētē iuxta portā q̄ ducit ad
viā aſcēſionis cuſtodia cōtra cuſtodiā. Ad oriētē
ꝓo leuite ſex ⁊ ad aquilonem quattuoꝛ p diē:atqȝ
ad meridiem ſimiliter in die quattuoꝛ.et vbi erat
cōciliū bini ⁊ bini. In cellulis quoqȝ ianitorū ad
occidētē:quattuoꝛ i via:biniqȝ p cellulas. Ad ſep
tentrionē ꝓo ⁊ meridiē quaterni p dies ſingulos
mutabant:⁊ ad baſilicā concilij ad occidēte bini:
habētes ſubiectos alios i via:biniqȝ per cellulas.
Hec ſunt diuiſiones ianitoꝝ filioꝝ.chore ⁊ mera=
ri. Porro achias erat ſup theſauros domus dn̄i.
⁊ vaſa ſctōꝝ. Filij q̄ȝ dan filij gerſonni. De ledan
pꝛīcipes familiaꝝ:ledan et gerſonni iethell. Filij
iethell.zathā ⁊ iohel fratres eiꝰ ſup theſauros do
mus dn̄i amramitis ⁊ yſaaritis ⁊ hebronitis ⁊ ozi
helitis. Subahel aūt filiꝰ gerſan filij moyſi ꝑpoſi
tus thezauris. Frater q̄ȝ eiꝰ eliezer cuiꝰ filiꝰ raa=
bia.⁊ huiꝰ filiꝰ eſaias ⁊ huiꝰ filiꝰ iorā.huius quoqȝ
filiꝰ zechri ⁊ huiꝰ filiꝰ ſelemith ipe ſelemith ⁊ frēs
eiꝰ ſup thezauros ſctōꝝ q̄ ſāctificauit dauid rex ⁊
pꝛīcipes familiaꝝ ⁊ tribuni ⁊ cēturiones ⁊ duces
exercitꝰ.de bellis ⁊ manubijs pꝛelioꝝ q̄ conſecra
uerant ad inſtaurationē ⁊ ſuppellectilem templi
D dn̄i. Hec aūt vniuerſa ſanctificauit ſamuel vidēs
⁊ ſaul filiꝰ cis:⁊ abner filiꝰ ner:et ioab filiꝰ ſaruie:
oēſqȝ ſanctificauerāt ea p manū ſalemit ⁊ fratruȝ
eiꝰ.yſaaritis ꝓo pꝛeerat chonenias et filij eiꝰ ad
opa forinſecꝰ ſup iſrael ad docendū ⁊ iudicāduȝ
eos. Porro de hebronitis aſabias ⁊ fratres eius
viri fortiſſimi mille ſeptingenti pꝛeerant iſraeli

trās ioꝛdanē cōtra occidētē in cunctis operibus
dn̄i ⁊ in ministeriū regis. Hebronitaꝝ autē prin=
ceps fuit ieria secūdū familias ⁊ cognationes eo
rū. Quadragesimo āno regni dauid recēsiti sunt
⁊ īuēti sunt viri foꝛtissimi gazer: galaad fratresq̄
ei⁹ robustioꝛis etatis duo milia septingēti prīci=
pes familiaꝝ. Preposuit aūt eos dauid rex rube
nitis ⁊ gadditis ⁊ dimidie tribui manasse: ī om̄e
ministerium dei ⁊ regis.

¶ C. S. De prefectis ministrātib⁹ regi. et qui su=
per que negocia erant. xxvij.

Filij aūt israel scd̄m numerū suū princi=
A pes familiaꝝ tribuni ⁊ cēturiones ⁊ p̄=
fecti qui ministrabāt regi iuxta turmas
suas igredietes ⁊ egrediētes p singlos
mēses ī āno vigintiq̄ttuoꝛ milib⁹ singuli p̄eerāt.
Prime turme ī p̄mo mēse iesboaz p̄erat fili⁹ zadi
hel. ⁊ sub eo vigintiq̄ttuoꝛ milia. De filijs phares: pri
ceps cūctoꝝ prīcipū ī exercitu mēse p̄imo. Scd̄i
mēsis habebat turmā dudiaohites ⁊ post se alter
noīe macelloth q̄ regebat ptē exercit⁹ vigintiq̄ttu
oꝛ milium. Dux quoq̄ turme tertie in mēse tertio
erat banaias filius ioiade sacerdotis. ⁊ in diuisi=
one sua vigintiq̄ttuoꝛ milia. Ipse est banaias foꝛtis
B simus inter triginta ⁊ sup triginta. Preerat aūt tur
me ipsius amizadab filius eius. Quartus mense
quarto asael frater ioab et zabedias fili⁹ ei⁹ post
eum: et in turma eius vigintiquattuoꝛ milia. Qui
tus mēse quinto princeps samaoth iezerites. ⁊ in
turma eius vigintiquattuoꝛ milia. Sext⁹ mense
sexto hira fili⁹ acces thecuites: ⁊ in turma eius vi
gintiquattuoꝛ milia. Septim⁹ mense septimo hel
les phallonites de filijs effraim: ⁊ in turma ei⁹ vi
gītiquattuoꝛ milia. Octauus mēse octauo soboc
cai vsathites de stirpe sarai: et in turma eius vigi
tiquattuoꝛ milia. Nonus mēse nono abiezer ana
thotites de filijs iemin. ⁊ in turma ei⁹ vigitiquat=
tuoꝛ milia. Decim⁹ mense decimo marai ⁊ ipse ne
C thophatites de stirpe zarai: ⁊ in turma eius vigin
tiquattuoꝛ milia. Undecim⁹ mense vndecimo ba
naias pharathonites de filijs effraim: et in tur=
ma eius vigintiq̄ttuoꝛ milia. Duodecimus mēse
duodecio holdai nethophatites de stirpe getho
niel: et in turma eius vigintiquattuoꝛ milia. Poꝛ
ro tribubus p̄eerant in israel: rubenitis dux elie
zer filius zechri: symeonitis dux saphacias filius
macha leuitis: asabias fili⁹ chamuel aronitis. sa=
doch: iudaitis heliu frater dauid: ysacharitis: am
ri filius michael: zabulonitis iesmaias filius ab=
die neptalitibus hierimoth fili⁹ ozihel filijs effra
im osee fili⁹ ozazu: dimidie tribui manasse: iohel
fili⁹ phadaie: ⁊ dimidie tribui manasse in galaad
laddo filius zacharie: beniamin autem iasihel fi=
lius abner. dan vero ezrihel filius Ieroam. Hi
D principes filioꝛum israel. Noluit autem Da=
uid numerare eos a viginti annis inferius. quia
dixerat dn̄s vt multiplicaret israel quasi stellas
celi. Ioab fili⁹ saruie ceperat numerare nec com
pleuit: quia sup hoc ira dei irruerat in israel: ⁊ id=
circo numer⁹ eoꝝ qui fuerāt recēsiti nō est relat⁹
in fastos regis dauid. Super thesauros autē re=
gis fuit asmoth fili⁹ adihel. His autē thesauris q̄
erāt in vrbib⁹ ⁊ in vicis et in turribus presidebāt
ionathā filius ozie. Operi autē rustico ⁊ agrico=
lis q̄ exercebāt terram p̄eerat ezri filius chelub:
vinearumq̄ cultoꝛibus semeias romathites: cel
lis autē vinarijs zapdias aphonites. Nā sup oli
ueta et ficeta qui erāt in cāpestrib⁹ balanan gad
derithes: super apothecas autē olei ioas. Poꝛro
armentis q̄ pascebant in sarona p̄positus fuit se=
thrai saronites: ⁊ sup boues in vallibus saphat fi=
lius adli: sup camelos ꝟo vbi hismaelites ⁊ super
asinos iadias meronathides: sup oues quoq̄ ia
zim agarenus. Oēs hi prīcipes substantie regis
dauid. Ionathan aūt patruus dauid cōsiliarius
vir potēs ⁊ prudēs ⁊ litteratus: ipse ⁊ iadihel fili⁹
achamoni erāt cū filijs regis. Achitofel etiā con 2.re.16.a.
siliari⁹ regis ⁊ chusi arachites amic⁹ regis. Post
achitofel fuit ioiada fili⁹ banaie ⁊ abiathar. Pri=
ceps aūt exercit⁹ regis erat ioab.

¶ C. S. De monitis dauid ad populū et ad salo
monē ⁊ de descriptione omniū que pertinent ad
tabernaculum. xxviij.

Onuocauit igitur dauid oēs prīcipes
israel: duces tribuū: ⁊ p̄positos turma A
rū q̄ ministrabāt regi: tribunos q̄q̄ ⁊ cē
turiones ⁊ q̄ p̄eerāt substātie ⁊ posses=
sionib⁹ regis: filiosq̄ suos cū eunuchis ⁊ potētes
⁊ robustissimos q̄sq̄ in exercitu hierusalē. Cūq̄
surrexisset rex ⁊ stetisset: ait. Audite me frēs mei
et populus me⁹. Cogitaui vt edificarē domū in
qua requiesceret archa federis dn̄i: ⁊ scabellum
pedū dn̄i dei nr̄i: ⁊ ad edificādū oīa p̄paraui. De= sup.22.b.
us aūt dixit mihi: nō edificabis domū noī meo: eo
ꝙ sis vir bellatoꝛ ⁊ sanguinē fuderis: sed ⁊ elegit 3.Re.5.a.
dn̄s de⁹ israel me de vniuersa domo pr̄is mei vt Sap.9.a.
essem rex sup israel in sempiternū. De iuda enim B
elegit prīcipes. Poꝛro de domo iuda domū pr̄is
mei et de filijs pr̄is mei placuit ei vt me eligeret
regē sup cūctū israel. Sed et de filijs meis: filios
eñ michi multos dedit dn̄s: elegit salomonē filiū
meū vt sederet ī throno regni dn̄i sup isrl̄: dixitq̄ Su.17.a.
mihi. Salomō fili⁹ tuus edificabit domū meā: et
atria mea. Ipsum enim elegi michi in filiū: et ego
ero ei in patrē: et firmabo regnū eius vsq̄ in eter
num: si p̄seuerauerit facere p̄cepta mea ⁊ iudicia
sicut et hodie. Nūc ergo corā vniuerso cetu israel
audiēte deo nr̄o custodite et p̄quirite cūcta man
data dn̄i dei nostri: vt possideatis terrā bonam: ⁊
reliquatis eā filijs vestris post vos vsq̄ in sempi
ternum. Tu autem salomon fili mi scito deū pr̄is
tui ⁊ serui ei corde p̄fecto ⁊ aīo volūtario. Oīa eni
corda scrutat̄ dn̄s: ⁊ vniuersas mētiū cogitatōes
intelligit. Si quesieris eū: īuenies: si autē dereliq̄ C
ris eū: p̄iciet te in eternū. Nunc ergo q2 elegit te
dn̄s vt edificares domū sanctuarij: confoꝛtare et
p̄fice. Dedit aūt dauid salomoni filio suo descri=
ptionē poꝛtic⁹ ⁊ tēpli ⁊ celarioꝝ ⁊ cenaculi ⁊ cubi
culoꝝ in aditis. ⁊ dom⁹ p̄piciationis: necnō ⁊ oīū
q̄ cogitauerat atrioꝝ exedrarū p circuitū in the=
sauros domus dn̄i: ⁊ in thesauros sanctoꝝ: diui=
sionūq̄ sacerdotaliū ⁊ leuiticaꝝ oīa op̄a domus
dn̄i: ⁊ in vniuersa vasa ministerij templi dn̄i aurū
in pōdere per singula vasa ministerij: argenti q̄q̄
pōd⁹ p vasoꝝ ⁊ opeꝝ diuersitate: sed ⁊ in cande
labra aurea et ad lucernas: aurū p mensura vni=

uſculuſq̃ cãdelabri ⁊ lucernaꝝ:ſimiliter ⁊ in cãdē
labra argentea: ⁊ in lucernas eorũ pro diuerſita-
te menſure pondus argenti tradidit. Aurũ quoq̃
dedit in menſas ꝓpoſitionis ꝓ diuerſitate mēſa
rũ:ſimiliter ⁊ argẽtũ in alias menſas argenteas.
D Ad fuſcinulas quoq̃ ⁊ phialas et thuribula ex au
ro puriſſimo: ⁊ leunculos aureos ꝓ qualitate mē
ſure pondus diſtribuit in leunculũ ⁊ leunculũ. Si
militer ⁊ in leones argẽteos diuerſum argẽti pō
dus ſeparauit. Altari aũt in quo adolebat͛ incen
ſum aurũ puriſſimũ dedit: vt ex ipſo fieret simili
tudo quadrige cherubin extẽdentiũ alas ⁊ velã-
tiũ arcã federis dñi. Omnia inquit venerunt ſcri
pta manu dñi ad me vt intelligerẽ vniuerſa ope-
ra exemplaris. Dixit quoq̃ dauid ſalomoni filio
ſuo. Viriliter age ⁊ confortare et fac: ne timeas ⁊
⁊ ne paueas. Dñs em̃ deus meus tecũ erit: ⁊ non
dimittet te nec derelinquet: donec perficias om-
ne opus miniſterij dom' dñi. Ecce diuiſiones ſa-
cerdotũ ⁊ leuitaꝝ in omne miniſteriũ domus do
mini aſſiſtunt tibi et parati ſunt ⁊ nouerũt tã prin
cipes q̃ȝ popul' omnia precepta tua.

C.S. De oblationib' dauid. ⁊ de oblationib'
principũ. de leticia dauid. ⁊ de oratione. de ſecun
da vnctione ſalomonis. de morte dauid. de equis
⁊ de quadrigis eius xxix.

A Locutuſq̃ eſt dauid rex ad omnẽ eccle
ſiam. Salomonẽ filiũ meũ vnum elegit
dñs adhuc puerũ ⁊ tenellũ. Opus eniȝ
grãde eſt: neq̃ enim hoĩ preparat͛ habi
tatio: ſed deo. Ego em̃ totis virib' meis prepara
ui impenſas dom' dñi dei mei: auruȝ ad vaſa au-
rea: et argentũ in argentea: es in enea: ferrum in
ferrea: ligna ad lignea: lapides onychinos: ⁊ qua
ſi ſtibinos ⁊ diuerſoꝝ coloꝝ: oẽmq̃ ꝑcioſum lapi
dẽ ⁊ marmor pariũ abũdãtiſſime: ⁊ ſup hec q̃ ob-
tuli in domũ dei mei: de peculio meo aurũ ⁊ argẽ
tum do i tẽpliũ dei mei: exceptis his que prepara
ui in edem ſanctã tria milia talenta auri de auro
ophir: ⁊ ſeptem milia talẽtoꝝ argẽti probatiſſimi
ad deaurãdos parietes tẽpli: ⁊ vbicũq̃ op' ẽ: au
rum de auro: ⁊ vbicunq̃ op' eſt argẽtũ de argen
to. Opera fiãt ꝑ man' artificũ: ⁊ ſi quis ſpõte ef-
fert impleat manũ ſuã hodie: ⁊ offerat qđ voluerit
B dño. Polliciti ſunt itaq̃ principes familiaꝝ ⁊ ꝓce
res tribuũ iſrl'. Tribuni q̃ȝ ⁊ cẽturiões ⁊ principes
principũ poſſeſſionũ regis: dederũtq̃ i opa dom' do
mini auri talẽta quinq̃ milia: ⁊ ſolidos decẽ milia:
argẽti talẽta decẽ milia: ⁊ eris talẽta decẽ ⁊ octo
milia: ferri quoq̃ cẽtũ milia talẽtoꝝ. Et apđ quẽ
cunq̃ inuenti ſunt lapides: dederunt in theſau-
ros domus dñi ꝑ manũ Jehihel gerſonnitis. Le
tatuſq̃ eſt popul' cũ vota ſpõte ꝓmitterẽt: q2 cor
de toto offerebãt ea dño. Sed dauid rex letatus
eſt gaudio magno ⁊ bñdixit dño coram vniuerſa
C multitudine ⁊ ait. Benedictus es dñe de' iſrael
patris nr̃i ab eterno in eternuȝ. Tua eſt dñe ma-
gnificentia ⁊ potentia et glĩa atq̃ victoria et tibi
laus. Cũcta em̃ q̃ in celo ſunt ⁊ in terra tua ſunt.
Tuũ dñe regnũ: ⁊ tu es ſup oẽs principes. Tue di
uitie ⁊ tua eſt glĩa: tu dñaris oĩȝ. In manu tua vir
tus eſt ⁊ potẽtia: in manu tua magnitudo ⁊ impe
rium oĩm. Nunc igit͛ deus noſter confitemur tibi

⁊ laudam' nomẽ tuũ inclytũ. Quis ego ⁊ q̃s ppls D
me' vt poſſim' hec tibi vniuerſa ꝓmittere? Tua
ſũt oĩa ⁊ que de manu tua accepim': dedim' tibi.
Peregrini em̃ ſum' corã te ⁊ aduene: ſicut oẽs
patres noſtri. Dies noſtri quaſi vmbra ſup terrã
⁊ nulla eſt mora. Dñe de' noſter: omnis hec copia
quaȝ parauimus vt edificaretur domus nomini
ſancto tuo: de manu tua eſt: ⁊ tua ſunt oĩa. Scio
deus meus q̃ probes corda ⁊ ſimplicitatem dili-
gas: vnde et ego in ſimplicitate cordis mei letus
obtuli vniuerſa hec: ⁊ populum tuũ qui hic reper
tus eſt vidi cum ingenti gaudio tibi offerre dona
ria. Domine deus abraam ⁊ yſaac et iſrael patrũ
noſtrorum cuſtodi in eternum hanc voluntatem
cordis eorũ: ⁊ ſemper in venerationem tui mens
iſta ꝑmaneat. Salomoni quoq̃ filio meo da cor E
perfectũ vt cuſtodiat mandata tua ⁊ teſtimonia
tua et cerimonias tuas: et faciat vniuerſa: ⁊ edi-
ficet edem cuius impenſas paraui. Precepit aũt
dauid vniuerſe eccleſie. Benedicite domino deo
noſtro. Et benedixit omnis eccleſia dño deo pa-
trum ſuorum: et inclinauerunt ſe et adorauerunt
deum: et deinde regẽ. Immolauerũtq̃ victimas
domino: ⁊ obtulerunt olocauſta die ſequẽti thau
ros mille: arietes mille: agnos mille cum libami-
nibus ſuis ⁊ vniuerſo ritu abundantiſſime in om
nem iſrael. Et comederunt et biberunt coram do F
mino in die illo cum grandi leticia: ⁊ vnxerunt ſe
cundo ſalomonem filiũ dauid. Vnxerunt autem
eũ dño in principẽ: ⁊ ſadoch in põtificẽ. Sedítq̃ 3.Re.1.f.
ſalomon ſup ſoliũ dñi i regẽ pro dauid patre ſuo
⁊ cũctis placuit ⁊ paruit illi oĩs iſrael. Sed ⁊ vni
uerſi principes ⁊ potẽtes ⁊ cũcti filij regis dauid
dederũt manũ ⁊ ſubiecti fuerunt ſalomoni regi.
Magnificauit ergo dñs ſalomonem ſup omnem
iſrael ⁊ dedit illi gloriã regni qualeȝ null' habuit
ante eũ rex iſrael. Igit͛ dauid filius iſai regnauit
ſup vniuerſum iſrael. Et dies quibus regnauit ſu G
per iſrael: fuerunt quadraginta anni. In hebron
regnauit ſeptẽ annis: ⁊ in hieruſalẽ annis trigin
tatrib'. Et mortu' ẽ in ſenectute bona plen' dieꝝ
⁊ diuitijs ⁊ gloria. Et regnauit ſalomõ fili' ei' ꝓ
eo. Geſta aũt dauid regis priora ⁊ nouiſſima ſcri
pta ſunt in libro Samuel videntis: et in libro Na
than prophete: atq̃ in volumine gad vidẽtis: vni
uerſiq̃ regni eius ⁊ fortitudinis: et temporũ que
tranſierunt ſub eo: ſiue in iſrael ſiue in cunctis re
gnis terrarum.

Explicit dabrelamin liber primus
Incipit dabrelamin ſiue paralipo-
menon Liber ſecundus

C.S. De hoſtijs oblatis a Salomone in gaba
on. Dominus i nocte apparet Salomoni. Petit
ſapientiam et datur ei. Et adducebantur ei equi
de egypto. Capitulum.j.

A 3.re.3.a. Confortatꝰ
est ḡ salomon filꝰ dauid i re=
gno suo:⁊ dñs erat cum eo:et
C magnificauit eũ in excelsum
Precepitq̃ salomon vniuer
so israeli tribunis ⁊ cẽturioni
bus et ducibꝰ ⁊ iudicibꝰ omis
isrl:⁊ principibꝰ familiarũ: et
abijt cũ vniuersa multitudine in excelsum gabaõ
vbi erat tabernaculũ federꝫ dñi: qđ fecit moyses
famulꝰ dei in solitudine. Arcã aũt dei adduxerat
dđ de cariathiari in locũ quẽ ꝑpauerat ei: ⁊ vbi fi
Exo.38.a. xerat illi tabernaculũ hoc ẽ in hierlm. Altare q̃q̃
eneũ qđ fabricatꝰ fuerat beseleel filius vri filij vr:
ibi erat corã tabernaclo dñi:qđ ⁊ requisiuit salomõ
B ⁊ oĩs ecclia. Ascẽditq̃ salomõ ad altare eneũ co
rã tabernaculo federꝫ dñi:⁊ obtulit i eo mille osti
as. Ecce aũt in ipa nocte apparuit ei deꝰ dicẽs. Po
stula qđ vis vt demꝰ tibi. Dixitq̃ salomõ deo. Tu
fecisti cũ dđ pr̃e meo miam magnã:et constituisti
me regẽ ꝓ eo. Nũc ḡ dñe deus ipleat sermo tuus
1.par.28.a. quẽ pollicitꝰ es dđ pr̃i meo. Tu eni me fecisti re=
Sap.9.d. gẽ sup ppl̃m tuũ multũ q̃ tam innumerabilis est q̃
C pulu is terre. Da mihi sapientiã ⁊ itelligentiaꝫ vt
igrediar ⁊ egrediar corã ppl̃o tuo. Quis eni pōt
hunc ppl̃m tuũ digne qui tã grãdis est iudicare?
Dixit aũt deꝰ ad salomonẽ. Q: hoc magꝭ placuit
cordi tuo:⁊ nõ postulasti diuitias ⁊ substãtiã ⁊ glo
riã:neq̃ aĩas eoꝝ q̃ te oderant:sꝫ nec dies pluri=
mos. Petisti aũt sapientiã et scientiã vt iudicare
possis ppl̃m meũ:sup quẽ cõstitui te regẽ: sapia ⁊
sciẽtia data sunt tibi. Diuitias aũt ⁊ substantiã et
gloriã dabo tibi:ita vt nullꝰ in regibꝰ nec ante nec
D post te fuerit sicut tui. Uenit ḡ salomõ ab excelso
gabaõ in hirlm corã tabernaculo federꝫ:⁊ regna
uit sup isrl. Cõgregauitq̃ sibi currus ⁊ eq̃tes ⁊ fa
cti sunt ei mille quadringẽti currus: ⁊ duodecim
milia equitũ:⁊ fecit eos esse in vrbibꝰ quadrigaꝝ
⁊ cũ rege in hierusalem. Prebuitq̃ rex argentuꝫ
⁊ aurũ in hirlm quasi lapides:⁊ cedros quasi sy=
chomoros q̃ nascũtur in cãpestribꝰ mltitudie ma
gna. Adducebãt aũt ei equi de egypto de choa a
negociatoribꝰ regis:q̃ ibant ⁊ emebant ꝓcio q̃dri
gã equoꝝ sexcentis argenteis:⁊ equũ centũ qui
quagita. Silr de vniuersis regnis cetheoꝝ ⁊ a re
gibus syrie emptio celebrabatur.

¶ C.S. De mandato salomonis ad hyram regẽ
super artificibꝰ ⁊ lignis. ⁊ de sumptibus datis ar
tificibus. ij.

A DEcreuit aũt salomon edificare domuꝫ
noĩ dñi ⁊ palatiũ sibi. Et numerauit se=
3.Re.5. ptuaginta milia viroꝝ portãtiũ hume
ris. ⁊ octoginta milia qui cederent lapi
des in mõtibꝰ:ꝓpositosq̃ eoꝝ tria milia sexcẽtos
Misit q̃ꝫ ad hyrã regẽ tyri dicẽs. Sicut egisti cũ
dđ pr̃e meo:⁊ misisti ei ligna cedrina vt edificaret
sibi domũ in qua ⁊ habitauit:sic fac mecũ vt edifi
cẽ domũ noĩ dñi dei mei:vt cõsecrem eã ad adolẽ
dũ incensũ corã illo ⁊ fumiganda aromata: et ad
ꝓpositionẽ panũ sempiternã ⁊ ad olocaustoma=
ta mane ⁊ vespe. Sabbatis q̃ꝫ ⁊ neomenijs ⁊ solẽ
nitatibꝰ dñi dei nr̃i in sempiternũ:q̃ mãdata sunt
israeli. Domꝰ eni quã edificare cupio magna est. B
Magnꝰ est eni deus noster sup oẽs deos. Quis
ḡ poterit ꝓualere vt edificet ei dignã domũ? Si
celũ ⁊ celi celoꝝ capere eũ nequeũt: quãtus ego
sum vt possim edificare ei domũ? Sed ad hoc tm̃
vt adoleat incensuꝫ corã illo. Mitte ḡ mihi viruꝫ
eruditũ q̃ nouerit oꝑari in auro ⁊ argento: ere et
ferro:purpura:coccino ⁊ hyacintho:⁊ q̃ sciat scul
pere celaturas cũ his artificibus q̃s mecũ habeo
in iudea ⁊ in hirlm q̃s ꝓparauit dauid pater meꝰ
Sed ⁊ ligna cedrina mitte mihi et arthceutina: et
pinea de libano. Scio eni q̃ serui tui nouerint ce
dere ligna de libano. Et erũt serui mei cuꝫ seruis C
tuis:vt parent mihi ligna plurima. Domꝰ ei quã
cupio edificare magna est nimis ⁊ inclyta. Pre=
terea operarijs q̃ cesuri sunt ligna seruis tuis da
bo in cibaria tritici choros viginti milia. et ordei
choros totidẽ. olei q̃q̃ sata viginti milia Dixit ãt
hyrã rex tyri ꝑ lr̃as quas miserat salomoni:q: di=
lexit dñs ppl̃ꝫ suũ idcirco te regnare fecit sup eũ
Et addidit dicens. Bñdictus dñs deus isrl qui
fecit celũ et terrã:qui dedit dđ regi filiũ sapiẽtẽ ⁊
eruditũ et sensatũ atq̃ prudentẽ vt edificaret do
mũ dño et palatiũ sibi. Misi ḡ tibi virũ prudentẽ
⁊ scientissimũ hyrã patrẽ meũ filiũ mulieris de fi
liabꝰ dan cuiꝰ pater fuit tyrius q̃ nouerit operari
in auro ⁊ argento ere ⁊ ferro ⁊ marmore et lignis
in purpura q̃ꝫ ⁊ hyacinto ⁊ byssino ⁊ coccino: ⁊ q̃
sciat celare oẽm sculpturã:⁊ adiuenire prudẽter
qđcũq̃ in oꝑe necessariũ est cũ artificibus tuis ⁊
cũ artificibꝰ dñi mei dđ pr̃is tui. Triticũ ḡ ⁊ orde D
um et oleũ ⁊ vinũ q̃ pollicitus es dñe mi mitte ser
uis tuis. Nos ãt cedemꝰ ligna de libano quot ne
cessaria habueris:et applicabimꝰ ea ratibꝰ ꝑ ma 3.reg.8.e
re in ioppe. Tuum aũt erit trãsferre ea in hirlm.
Numerauit igit̃ salomon oẽs viros ꝓselitos qui
erant in terra isrl post dinumerationẽ quã dinu
merauit dđ pater eiꝰ ⁊ inuenti sunt centũ quiqua
ginta tria milia et sexcenti. Fecitq̃ ex eis septua=
ginta milia qui humeris onera portarent ⁊ octo=
ginta milia q̃ lapides de mõtibꝰ cederent. tria ãt
milia ⁊ sexcentos ꝓpositos operũ populi.

¶ C.S. De edificatione tẽpli ⁊ porticus. et de ve
lo et duabus colũnis. iij.

ET cepit salomõ edificare domũ dñi in A
hirlm in mõte moria q̃ demõstratꝰ fue 3.Re.6.a.
rat dđ patri eiꝰ:in loco quẽ parauerat
dđ in area hornan iebusei. Cepit autẽ
edificare mẽse scđo ãno q̃rto regni sui. Et hec sũt
fundamẽta q̃ iecit salomon vt edificaret domum
dei:lõgitudis cubitos in mẽsura prĩa sexagita: la
titudis cubitos vigiti. Porticũ vero aũ frõtẽ q̃ ten
debat̃ in longũ iuxta mensurã latitudinis domꝰ
cubitorum viginti. Porro altitudo centũ viginti
cubitorũ erat. Et deaurauit eam intrinsecus au= B
ro mũdissimo. Domũ quoq̃ maiorem texit tabu=
lis ligneis abiegnis et laminas auri obrizi affixit
per totum. Sculpsitq̃ in ea palmas et quasi cate
nulas seinuicem complectentes. Strauit quoq̃
pauimentũ templi ꝓciosissimo marmore decore
multo. Porro aurum erat ꝓbatissimuꝫ de cuius
laminis texit domum:et trabes eius et postes et

parietes ⁊ ostia: ⁊ celauit cherubin in parietibus
C Fecit q̄ȝ domū sanctisanctorū: longitudinē iuxta
latitudinē domus cubitorū viginti: ⁊ latitudinē
similiter viginti cubitoꝝ. Et laminis aureis texit
eā quasi talentis sexcentis: sed et clauos fecit au-
reos: ita vt singuli claui ciclos quinquagenos ap
penderent. Cenacula q̄ȝ texit auro. Fecit etiā in
domo sanctisanctorū cherubin duos opere statu
ario: ⁊ texit eos auro. Ale cherubin viginti cubitꝭ
extēdebanẜ: ita vt vna ala haberet cubitos quiq̄ȝ
⁊ tangeret parietē domus: ⁊ altera quiq̄ȝ cubitos
habēs: alā tāgeret alteri⁹ cherub. Silr cherub al
teri⁹ ala quiq̄ȝ habebat cubitos: ⁊ tāgebat parie-
tē: ⁊ ala ei⁹ altera quiq̄ȝ cubitoꝝ: alā cherub alte-
ri⁹ cōtingebat. Igiẜ ale vtriusq̄ȝ cherub expanse
erant: ⁊ extēdebanẜ ꝑ cubitos viginti. Ipsi autē
stabant erectis pedib⁹: ⁊ facies eorū erant verse
D ad exteriorē domū. Fecit quoq̄ȝ velū ex hyacitho
purpura cocco ⁊ bysso: ⁊ intexuit ei cherubin. Añ
fores etiā tēpli duas colūnas q̄ triginta ⁊ quinq̄ȝ
cubitos habebant altitudinis. Porro capita ea-
rū quinq̄ȝ cubitorū: necnō et quasi cathenulas in
oraculo: ⁊ supposuit eas capitib⁹ colūnarū. Ma-
logranata etiam centū: q̄ cathenulis interposuit
Ipsas quoq̄ȝ colūnas posuit in vestibulo templi:
vnā a dextris: alterā a sinistris. Eam q̄ a dextris
erat vocauit iachin: ⁊ q̄ ad leuā vocauit booȝ.

C. L. S. De altari eneo. ⁊ mari. ⁊ decē cōchis vbi
lauabāt q̄ offerebant in olocaustū. de cādelabris
de mensa ⁊ panib⁹ ꝑpositionis. ⁊ vnde hec omia
facta sunt. iiij.

A Fecit q̄ȝ altare eneū viginti cubitorū lō
gitudinis: ⁊ viginti cubitorū latitudis:
⁊ decē cubitorū altitudinis. Mare etiā
eneū fusile decē cubitis a labio vsq̄ȝ ad
labiū: rotundū ꝑ circuitū. Quinq̄ȝ cubitos habe-
bat altitudinis: ⁊ funiculus trigīta cubitoꝝ ābie
bat gyrū ei⁹. Silitudo q̄ȝ boum erat subter illud.
Et decē cubitis q̄dam extrīsecus celature quasi
duob⁹ versibus labiū maris circuibāt. Boues au
tē erant fusiles: ⁊ ip̄m mare sup̄ duodecim boues
īpositū erat: quoꝝ tres respiciebant ad aquilonē
⁊ alij tres ad occidentē. Porro tres alij meridiē:
et tres qui reliqui erant orientē: habentes mare
B suppositum. Posteriora autē boum erant intrin-
secus sub mari. Porro vastitas eius habebat mē
surā palmi: ⁊ labium illius erat quasi labium cali
cis vel repandi lilij: capiebatq̄ȝ tria milia metre-
tas. Fecit q̄ȝ cōchas decē: ⁊ posuit quiq̄ȝ a dextrꝭ:
⁊ quiq̄ȝ a sinistris vt lauarent in eis omia q̄ in olo
caustū oblaturi erant. Porro in mari sacerdotes
lauabanẜ. Fecit autē ⁊ candelabra aurea decem
ẜm speciē quā iusserat fieri. ⁊ posuit ea in templo
quinq̄ȝ a dextris ⁊ quinq̄ȝ a sinistris. Necnō ⁊ mē
sas decē: et posuit eas in tēplo: quiq̄ȝ a dextris et
C quiq̄ȝ a sinistris. Phialas quoq̄ȝ aureas cētū. Fe
cit etiā atriū sacerdotū ⁊ basilicā grandē: et ostia
in basilica q̄ texit ere. Porro mare posuit in late-
re dextro cōtra orientē ad meridiē. Fecit autem
hyrā lebetes ⁊ creagras ⁊ phialas. Et compleuit
omne opus regis in domo dei: hoc est columnas
duas ⁊ epystilia ⁊ capita: ⁊ quasi quedā retiacu-
la q̄ capita tegerent sup̄ epystilia. Malogranata

q̄ȝ q̄dringenta ⁊ retiacula duo: ita vt bini ordīes
malogranatorū singulis retiaculis iungerenẜ: q̄
ꝓtegerēt epystilia: ⁊ capita colūnaꝝ. Bases etiā
fecit: ⁊ cōchas quas supposuit basib⁹. Mare vnū
boues q̄ȝ duodecī sub mari: ⁊ lebetes ⁊ creagras
⁊ phialas. Oia vasa fecit salomoni hyrā pater ei⁹ D
in domo dñi ex ere mūdissimo. In regione iorda
nis fudit ea rex in argillosa t̄ra: inter sochot ⁊ sare-
datha. Erat aūt multitudo vasorū innūerabilis
ita vt ignoraretẜ pōdus eris. Fecitq̄ȝ salomon oia
vasa domus dei: ⁊ altare aureū ⁊ mensas: ⁊ super
eas panes ꝓpositionis. Candelabra q̄ȝ cū lucer-
nis suis vt lucerent ante oraculū iuxta ritū ex au
ro purissimo: ⁊ florentia q̄dam ⁊ lucernas ⁊ forci-
pes aureos. Oia de auro mūdissimo facta sunt.
Timiamateria q̄ȝ ⁊ thuribula ⁊ phialas ⁊ morta
riola ex auro purissimo. Et ostia celauit tēpli inte
riora. i. in sanctasanctoꝝ: ⁊ ostia tēpli forinsecus
aurea. Sicq̄ȝ cōpletuȝ est omne opus qđ fecit sa
lomon in domo domini.

C. L. S. De donarijs illatis. ⁊ arca introducta in
oraculū. de glia dñi q̄ ipleuit domū dñi. v.

Intulit igiẜ salomon oia q̄ vouerat dd A
pr suus: argentū ⁊ aurū ⁊ vniuersa va 3.re.5.g.
sa posuit in thesauris dom⁹ dñi. Post
q̄ cōgregauit maiores natu isrl: ⁊ cun 3.re.8.a.
ctos pn̄cipes tribuum. ⁊ capita fami-
liarū de filijs israel in hirlm: vt adducerent arcā
federis dñi de ciuitate dauid q̄ est in syon. Vene
rūt itaq̄ȝ ad regē oēs viri isrl: in die solēni mensis
septimi. Cūq̄ȝ venissent cūcti seniorū isrl: portaue
runt leuite arcā: ⁊ intulerūt eā: et omnē paraturā
tabernaculi. Porro vasa sanctuarij q̄ erant in ta B
bernac̄lo portauerūt sacerdotes cū leuitis. Rex
aūt salomon ⁊ vniuersus cet⁹ isrl: ⁊ oēs q̄ fuerunt
cōgregati ante arcā imolabant arietes et boues
absq̄ȝ vllo numero. Tanta eni erat multitudo vi-
ctimarū. Et intulerunt sacerdotes arcā federis
dñi in locū suū. i. ad oraculū templi in sanctascoꝝ
subter alas cherubin: ita vt cherubin expanderēt
alas suas sup̄ locū in quo posita erat arca: ⁊ ipsā
arcā tegerēt cū vectib⁹ suis. Vectiū aūt q̄b⁹ porta C
baẜ arca: q2 paululū lōgiores erant capita pare-
bant añ oraculū. Si ꝟo q̄s paululū fuisset extrin
secus: eos videre nō poterat. Fuit itaq̄ȝ archa ibi
vsq̄ȝ in p̄sentē diē. Nihilq̄ȝ erat aliud in archa nisi
due tabule quas posuerat moyses in oreb q̄ñ le-
gem dedit dñs filijs isrl egredientib⁹ ex egypto.
Egressis aūt sacerdotib⁹ de sanctuario: oēs eī sa
cerdotes q̄ ibi potuerāt inueniri scīficati sunt: nec
adhuc in illo tp̄e vices ⁊ ministeriorum ordo īter
eos diuis⁹ erat: tā leuite q̄ȝ cātores. i. q̄ sub asaph D
erāt: ⁊ q̄ sub hemā: ⁊ q̄ sub yduthun filij ⁊ frēs eoꝝ
vestiti byssinis cymbalis ⁊ psalterijs et cytharis
cōcrepabant stantes ad orientalē plagā altaris
⁊ cū eis cātores cētum vigīti canētes tubis. Igiẜ
cūctis p̄iter ⁊ tubis ⁊ voce ⁊ cymbalis ⁊ organis
⁊ diuersī gn̄is musicoꝝ ꝯcinentib⁹ ⁊ vocē in subli
me tollentib⁹ lōge sonit⁹ audiebaẜ ita vt cū dñm
laudare cepissēt: ⁊ dicere. Cōfitemi dño q̄m bon⁹ Psal.15.
q̄m ieternū mīa ei⁹. impleretẜ domus dei nube ne
possent sacerdotes stare ⁊ ministrare ꝓpter cali
ginē. Cōpleuerat eī glia dñi domū dei.

¶C.S. De sermone salomonis ad populū: et de oratione eius ad dñm. vi.

A 3.re.8.b. Nunc salomon ait. Dñs pollicitus est
vt habitaret i caligine: ego autē edi=
ficaui domū nomi eius vt habitaret
ibi imppetuū. Et cōuertit rex faciez
suā: et benedixit vniuerse multitudini israel. Nā
ois turba stabat intēta. Et ait. Bñdictus dñs de
us israel: qui qđ locut⁹ est dauid patri meo opere
cōpleuit dicēs. A die qua eduxi populū meū de
terra egypti: nō elegi ciuitatē de cunctis tribub⁹
israel vt edificaret in ea domus noi meo: neqꝫ ele
gi quēqꝫ aliū virū vt esset dux in pplo meo israel
sed elegi hierlm vt sit nomen meū in ea: ⁊ elegi dd
vt cōstituerē eū super populū meum israel. Cūqꝫ
fuisset volūtatis dauid pris mei vt edificaret do
mū noi dñi dei israel: dixit dñs ad eū. Qr hec fuit
volūtas tua vt edificares domū noi meo: bene qui=
B dem fecisti huiuscemodi habere voluntatē: sꝫ nō
tu edificabis mihi domū. Verūtñ fili⁹ tu⁹ q egre
diet de lūbis tuis: ipse edificabit domū noi meo.
Cōpleuit ğ dñs sermonē suū quē locut⁹ fuerat: ⁊
ego surrexi ꝓ dauid patre meo ⁊ sedi sup thronū
isrl' sicut locutus est dñs: ⁊ edificaui domū nomi
dñi dei israel: ⁊ posui in ea arcā in qua est pactuz
dñi qđ pepigit cū filijs isrl'. Stetit ğ coram altare
dñi ex aduerso vniuerse multitudis isrl': ⁊ extēdit
man⁹ suas. Siquidē fecerat salomō basim eneaz
⁊ posuerat eā in medio basilice: habentē quiqꝫ cu
bitos lōgitudis: ⁊ quiqꝫ latitudis: et tres cubitos
altitudis. Stetitqꝫ sup eā: ⁊ deinceps flexis genib⁹
cōtra vniuersā multitudinē isrl': ⁊ palmis in celuz
C leuatis ait. Dñe de⁹ isrl' nō est silis tui de⁹ in ce
lo ⁊ in terra: q custodis pactū ⁊ miam cum seruis
tuis q ābulant corā te in toto corde suo: q pstitisti
seruo tuo dd pri meo qcūqꝫ locutus fueras ei: ⁊ q
ore ꝓmiseras: ope cōplesti: sicut ⁊ psens tēpus ꝓ
bat. Nūc ğ dñe deus isrl' iple seruo tuo patri meo
dd qcūqꝫ locut⁹ es dicēs. Nō deficiet ex te vir co=
rā me q sedeat sup thronū isrl': ita tñ si custodierit
filij tui vias meas: ⁊ ābulauerit in lege mea sicut
⁊ tu ābulasti corā me. Et nūc dñe de⁹ isrl' firmet
sermo tu⁹ quē locut⁹ es seruo tuo dd. Ergo ne cre
dibile est vt habitet de⁹ cū hoibus sup terrā? Si
D celū ⁊ celi celoꝝ nō te capiūt: qñtomagis domus
ista quā edificaui? Sed ad hoc tantū facta est: vt
respicias orationē serui tui ⁊ obsecratōez ei⁹ dñe
de⁹ meus: ⁊ audias pces quas fundit famul⁹ tu⁹
corā te: vt apias oculos tuos sup domū istā dieb⁹
ac noctib⁹ sup locū in quo pollicit⁹ es: vt inuocetur
nomen tuū ⁊ exaudires orationē quā seruus tu⁹
orat in eo: ⁊ exaudias pces famuli tui: et ppli tui
isrl'. Quicūqꝫ orauerit in loco isto: exaudi de habi
3.Re.8.d. taculo tuo. i. de celis ⁊ propiciare. Si peccauerit
quispiā in ꝓximū suū ⁊ iurare cōtra eū parat⁹ ve
nerit: seqꝫ maledicto cōstrinxerit corā altari i do=
mo ista tu audies de celo: et facies iudiciū seruo=
rū tuorū: ita vt reddas iniquo viā suā in caput ꝓ
priū: ⁊ vlciscaris iustū: retribuens ei scđm iusticiā
suā. Si supatus fuerit ppls tuus isrl' ab inimicis
peccabūt eni tibi: ⁊ cōuersi egerint penitentiā: et
obsecrauerint nomen tuū: et fuerint depcati te i
loco isto: tu exaudies de celo: ⁊ ꝓpiciare pctō po

puli tui isrl': ⁊ reduc eos in terrā quā dedisti eis ⁊
pribus eorū. Si clauso celo pluuia nō fluxerit ꝓ= E
pter pctā ppli tui ⁊ depcati te fuerint in loco isto
⁊ cōfessi noi tuo: ⁊ cōuersi a pctis suis: cū eos affli
xeris: exaudi de celo dñe: ⁊ dimitte pctā seruis tu
is et ppli tui isrl': et doce eos viā bonā per quā in
grediantur: ⁊ da pluuiā terre quā dedisti populo
tuo ad possidendū. Fames si orta fuerit in terra:
⁊ pestilentia: erugo ⁊ aurugo ⁊ locusta ⁊ bruchus
⁊ hostes vastatis regionib⁹: portas obsederint ci
uitatis: oisqꝫ plaga ⁊ infirmitas presserit: si qs de
populo tuo isrl' fuerit depcatus: cognoscens pla=
gā ⁊ infirmitatē suā: ⁊ expanderit manus suas in
domo hac: tu exaudies de celo de sublimi scꝫ ha=
bitaculo tuo: ⁊ ꝓpiciare ⁊ redde vnicuiqꝫ scđm vi
as suas quas nosti eū habere in corde suo. Tu ei F
solus nosti corda filiorū hoim: vt timeant te ⁊ am
bulent in vijs tuis cūctis diebus quib⁹ viuunt su
per faciē terre quaꝫ dedisti prib⁹ nostris. Exter=
nū quoqꝫ qui nō est de poplo tuo israel si venerit
de terra lōginqua ꝓpter nomen tuū magnū ⁊ ꝓ
pter manū tuā robustā ⁊ brachiū tuū extentuz et
adorauerit in loco isto: tu exaudies de celo firmis
simo habitaculo tuo: ⁊ facies cūcta ꝓ quibus inuo
cauerit te ille peregrinus: vt sciant omēs populi
terre nomen tuū: et timeant te sicut populus tu⁹
israel ⁊ cognoscant qr nomen tuū inuocatū est su
per domū hanc quā edificaui nomi tuo. Si egres
sus fuerit pplus tuus ad belluz contra aduersari
os suos per viā in qua miseris eos: adorabunt te
cōtra viā in qua ciuitas hec est quā elegisti et do
mus quam edificaui noi tuo vt exaudias de celo
preces eorū et obsecrationē et vlciscaris. Si aūt G
peccauerint tibi (neqꝫ ei est homo qui nō peccet) 3.reg.8.e
⁊ iratus fueris eis: ⁊ tradideris hostibus: ⁊ capti
uos duxerit eos in terrā lōgiquā: vl' certe q iuxta
est ⁊ cōuersi in corde suo in terra ad quā captiui
ducti fuerant egerint penitentiā: ⁊ depcati te fue
rint in terra captiuitatis sue dicētes Peccauim⁹
iniq fecim⁹: iniuste egim⁹: ⁊ reuersi fuerint ad te in
toto corde suo: ⁊ tota aia sua: i terra captiuitatis
sue ad quā ducti sunt: adorabūt te cōtra viā terre
sue quā dedisti patrib⁹ eorū: ⁊ vrbis quā elegisti:
et domus quaꝫ edificaui noi tuo vt exaudias de
celo: hoc est de firmo habitaculo tuo pces eoꝝ: et
facias iudiciū et dimittas pplo tuo: qꝫuis pecca=
tori. Tu es eni deus meus aperiant queso oculi
tui: ⁊ aures tue intente sint ad orationē q fit in lo
co isto. Nunc igit cōsurge dñe deus in requiē tuā Ps.131.
tu et arca fortitudinis tue. Sacerdotes tui dñe
de⁹ induant salutē: et sci tui letent in bonis. Dñe
de⁹ meus ne auerteris faciē xpi tui. Memēto mi
sericordiarū dauid serui tui.

¶C.S. De igne deuorāte sacrificiū. de maiesta=
te dñi. de solēnitate dedicatiōis. de scđa aspirati
one dñi salomoni in nocte. vij.

A Cūqꝫ cōplesset salomon fundens pces
ignis descēdit de celo ⁊ deuorauit olo=
causta ⁊ victimas ⁊ maiestas dñi iple=
uit domū: nec poterāt sacerdotes igre
di templū dñi eo qꝫ implesset maiestas dñi tēplū
dñi. Sed ⁊ oēs filij isrl' videbāt descendentē ignē
et gloriaꝫ dñi sup domum: et corruentes proni in

terrā sup pauimentū stratū lapide: adorauerunt
⁊ laudauerunt dñm qm̄ bonus: qm̄ in seculū mīa
eius. Rex autē ⁊ oīs popul⁹ imolabant victimas
corā dño. Mactauit igit̄ rex salomō hostias boū
B viginti duo milia. arietū centū viginti milia. Et de
dicauit domū dei rex ⁊ vniuersus popul⁹. Sacer
dotes aūt stabāt in officijs suis: et leuite in orga=
nis carminū dñi q̄ fecit dauid rex ad laudandū
dñm. qm̄ bonus: qm̄ in eternū mīa eius: hymnos
dauid canentes per manus suas. Porro sacerdo
tes canebant tubis ante eos: cunctusq; israel sta=
bat. Sanctificauit quoq; salomō mediū atrij an
te templū dñi. Obtulerat enī ibi olocausta ⁊ adi=
pes pacificorū: q2 altare eneū qd̄ fecerat non po=
terat sustinere olocausta et sacrificia et adipes
C pacificorū. Fecit ergo salomon solēnitatem in tē
pore illo septē diebus ⁊ omīs israel cū eo ecclesia
magna valde: ab introitu emath vsq; ad torrentē
egypti. Fecitq; die octauo collectā eo q̄ dedicas
set altare septē diebus: ⁊ solēnitatē celebrasset di
eb⁹ septē. Igitur in die vicesimotertio mensis se
ptimi: dimisit populos ad tabernacula sua letan
tes atq; gaudentes sup bono qd̄ fecerat dñs dd̄
3.re.9.a. et salomoni et israel populo suo. Cōpleuitq; salo
mon domū dñi ⁊ domū regis: ⁊ oīa que disposue
rat in corde suo vt faceret in domo dñi ⁊ in domo
sua et psperatus est. Apparuit autē ei dñs nocte
et ait. Audiui orationē tuā: et elegi locū istū mihi
in domū sacrificij. Si clausero celū ⁊ pluuia non
fluxerit: et mandauero ⁊ p̄cepero locuste vt deuo
ret terrā ⁊ misero pestilentiā in populū meū. con
uersus aūt populus meus sup quos inuocatū est
nomen meū deprecatus me fuerit: et exquisierit
faciē meā: et egerit penitētiā a vijs suis pessimis
et ego exaudiam de celo et ppicius ero peccatis
eorū: ⁊ sanabo terrā eorū. Oculi quoq; mei erunt
aperti: ⁊ aures mee recte ad orationē eius qui in
D loco isto orauerit. Elegi enī ⁊ sctificaui locū istū:
vt sit nomen meū ibi in sempiternū: et pmaneant
oculi mei et cor meū ibi cūctis diebus. Tu quoq;
si ambulaueris corā me sicut ābulauit dauid pa=
ter tuus: ⁊ feceris iuxta oīa q̄ precepit tibi: ⁊ iusti
cias meas iudiciaq; seruaueris: suscitabo thronū
regni tui: sicut pollicitus sum dauid patri tuo di=
cens. Nō auferet̄ de stirpe tua vir qui nō sit prin=
ceps in israel. Si aūt auersi fueritis et dereliq̄ri=
tis iusticias meas ⁊ p̄cepta mea q̄ pposui vobis
⁊ abeūtes seruieritis dijs alienis ⁊ adorauerítis
eos euellā vos de terra mea quā dedi vobis ⁊ do
mū hāc quā edificaui noī meo pijciā a facie mea
⁊ tradā eā in parabolā ⁊ in exēplū cūctis populis
⁊ domus ista erit in puerbiū vniuersis transeūti
bus ⁊ dicēt stupētes q̄re fecit dñs sic terre huic ⁊
domui huic? Rn̄debūtq;. Q2 dereliq̄rūt dñm deū
patrū suo⁊ qui eduxit eos de terra egypti ⁊ app̄
hēderūt deos alienos ⁊ adorauerūt eos ⁊ colue=
rūt: idcirco venerūt sup eos vniuersa hec mala.

C.S. De ciuitatib⁹ edificatis p salomonē. de edifi
cijs ⁊ classe salomōis ⁊ auro sibi a hyrā misso. viij.

A
3.re.9.b. Expletis autē viginti annis postq̄ edifi
cauit salomon domū dñi ⁊ domū suam
ciuitates quas dederat hyrā salomoni
edificauit et habitare ibi fecit filios isrl̄.
Abijt quoq; in emath suba. et obtinuit eā: ⁊ edifi
cauit palmirā in deserto: et alias ciuitates muni=
tissimas edificauit in emath. Extruxitq; bethorō
superiorē et bethoron iferiorem. ciuitates mura=
tas habentes portas et vectes ⁊ seras. Balaath
etiā ⁊ omnes vrbes firmissimas q̄ fuerūt salomo
nis cūctasq; vrbes quadrigarū: et vrbes equitū.
Oīa quecūq; voluit fecit rex salomō atq; dispo=
suit. edificauit in hiersm̄ et in libano ⁊ in vniuersa
terra potestatis sue. Oēm populū qui derelictus B
fuerat de etheis ⁊ āmorreis ⁊ pherezeis ⁊ eueis ⁊
iebuseis q̄ nō erant de stirpe isrl̄: de filijs eorū: ⁊
de posteris q̄s nō iterfecerāt filij isrl̄ subiugauit
salomō in tributarios vsq; in diē hanc. Porro de
filijs isrl̄ nō posuit vt seruirēt opibus regis. Ipsi
enī erant viri bellatores et duces primi: et princi=
pes quadrigarū ⁊ equitum eius. Oēs autē prin=
cipes exercitus regis salomonis fuerunt ducēti
q̄nquaginta q̄ erudiebant ppl̄m. Filiam vero pha
raonis transtulit de ciuitate dauid in domū quā
edificauerat ei. Dixit enī rex. Non habitabit vxor
mea in domo dauid regis israel eo q̄ sāctificata
sit: q2 ingressa est in eā arca dñi. Tunc obtulit sa= C
lomon olocausta dño sup altare dñi qd̄ extruxe=
rat ante porticū vt p singulos dies offerret̄ in eo
iuxta p̄ceptū moysi in sabbatis et in kalendis: et
in festis diebus ter p annū: id est in solēnitate azi
morū et solēnitate ebdomadarū: et in solēnitate
tabernaculo⁊. Et cōstituit iuxta dispositionē da
uid pr̄is sui officia sacerdotū in ministerijs suis.
⁊ leuitas in ordine suo: vt laudarēt ⁊ ministrarēt
corā sacerdotib⁹ iuxta ritū vniuscuiusq; diei. ⁊ ia
nitores in diuisionibus suis p portam et portam
Sic enī p̄ceperat dauid hō dei: nec p̄tergressi sūt
de mādatis regis tam sacerdotes q̄ leuite ex oī=
bus q̄ preceperat. ⁊ in custodijs thesauro⁊ omnes
impensas preparatas habuit salomō: ex eo die quo
fundauit domū dñi vsq; in diem quo pfecit eam.
Tunc abijt salomon in asion gaber et in hailath D
ad oram maris rubri q̄ est in terra edō. Misit ergo ei
hyrā p manus seruorū suo⁊ naues ⁊ nautas gna
ros maris: et abierūt cū seruis salomōis in ophir
Tuleruntq; inde quadringēta quinq̄ginta talēta
auri: et attulerunt ad regē salomonem.

C.S. De regina saba ⁊ munerib⁹ datis ⁊ acce=
ptis. de scutis ⁊ lanceis argēteis. de scutis ⁊ lan=
ceis aureis ⁊ solio salamonis. de abūdātia ⁊ glīa
⁊ eq̄s salomonis: et obitu eius. ix.

Regina q̄q; saba cū audisset famā salomo A
nis: venit vt tētaret eū in enigmatibus 3.re.10.a.
in hiersm̄ cū magnis opib⁹ et camelis q̄ Mat.12.d.
portabant aromata ⁊ auri plurimū. ge
masq; p̄ciosas. Cūq; venisset ad salomonē: locu=
ta est ei q̄cūq; erāt in corde suo. Et exposuit ei sa
lomō oīa q̄ pposuerat: nec quicq̄ fuit qd̄ nō pspi
cuū ei fecerit. Que postq̄ vidit sapientiā scz salo
monis: ⁊ domū quā edificauerat: necnō ⁊ cibaria
mēse ei⁹. ⁊ habitacula seruo⁊ ⁊ officia ministro⁊
eius et vestimenta eorū. pincernas quoq; et ve=
stes eorum: et victimas q̄s imolabat in domo do
mini non erat pre stupore vltra in ea spiritus. Di
xitq; ad regem. Uerus est sermo quem audieram B
in terra mea de virtutib⁹ ⁊ sapiētia tua. Nō crede

bā narrātib⁹:donec ipsa venissem:ꝛ vidissent ocu
mei:ꝛ pbassem vix medietatē sapiētie tue mihi fu
isse narratā. Uicisti famā virtutibus tuis. Beati
viri tui ꝛ beati serui tui: hi qui assistunt coram te
omni tempore:et audiunt sapientiaȝ tuā. Sit do
minus de⁹ tuus benedictus:q̄ voluit te ordinare
super thronū suum regem dn̄i dei tui. Quia dili=
git deus israel:ꝛ vult seruare eū ineternū.idcirco
posuit te super eū regem vt facias iudicia atq̧ iu
C sticiā. Dedit aūt regi centū viginti talenta auri.ꝛ
aromata multa nimis:ꝛ gēmas p̄ciosissimas. Nō
fuerūt aromata talia vt hec q̄ dedit regina saba
regi salomoni. Sed et serui hyram cū seruis salo
monis attulerūt aurū de ophir.et ligna thijna:et
gemmas preciosissimas. De quib⁹ fecit rex de li=
gnis.s. thijnis gradus in domo dn̄i.ꝛ in domo re=
gia.cytharas quoq̧ et psalteria cātoribus. Nūq̄
visa sunt in terra iuda ligna talia. Rex auteȝ salo
mon dedit regine saba cūcta q̄ voluit ꝛ q̄ postula
D uit:et multo plura q̄ꝫ attulerat ad eū. Que reuer
sa abijt in terrā suā cū seruis suis. Erat autē pon
dus auri qđ afferebatur salomoni p singulos an
nos sexcenta sexagintasex talenta auri: excepta
ea summa quā legati diuersarū gentiū ꝛ negocia
tores afferre cōsueuerant:omīsq̧ reges arabie et
satrape terrarū qui cōportabant aurū et argen=
tū salomoni. Fecit igitur rex salomon ducentas
hastas aureas de summa sexcentorū aureoruȝ: q̄
in singulis hastis expandebant. Trecēta quoq̧
scuta aurea trecentorū aureorū quib⁹ tegebant
singula scuta. Posuitq̧ ea rex in armentario qđ
erat consitū nemore. Fecit quoq̧ rex solium ebur
E neū grāde:ꝛ vestiuit illđ auro mūdissimo. Sex q̄ȝ
gradus quibus ascendebatur ad soliū ꝛ scabellū
aureū:et brachiola duo altrisecus:et duos leōes
stantes iuxta brachiola:sed et alios duodecim le
unculos stātes super sex gradus ex vtraq̧ parte
Non fuit tale soliū in vniuersis regnis. Omia q̄ȝ
vasa cōuiuij regis erant aurea et vasa domus sal
tus libani ex auro purissimo. Argentū enī in die
bus illis p nihilo reputabat. Siquidē naues re=
gis ibāt in tharsis cū seruis hyram:semel in ānis
tribus:et deferebāt inde aurū et argentū et ebur
3.re.10.D et simias et pauos. Magnificatus est igitur salo
F mon super oēs reges terre:pre diuitijs et gloria.
Oēsq̧ reges terrarū desiderabāt videre faciē sa
lomonis vt audirēt sapientiā quā dederat deus
in corde eius. Et deferebant ei munera: vasa ar=
gentea et aurea:et vestes ꝛ arma ꝛ aromata eq̄s
et mulos per singulos annos. Habuit quoq̧ sa=
lomon quadraginta milia equoruȝ in stabulis: et
curruū equitūq̧ duodeciȝ milia. Cōstituitq̧ eos
in vrbib⁹ quadrigarum:et vbi erat rex in hi͞rlm.
Exercuitq̧ etiā potestatem super cūctos reges
a flumine eufrate vsq̧ ad terrā philistinorum: et
vsq̧ ad termios egypti. Tantāq̧ copiam p̄buit
argenti in hi͞rlm quasi lapidū ꝛ cedrorū tantam
multitudinē velut sycomorū que gignūtur in cā=
pestribus. Adducebant āt ei equi de egypto cū=
3.Re.11.g. ctisq̧ regionib⁹. Reliqua aūt opa salomonis pri=
orū et nouissimorū scripta sūt i v̄bis nathā pphe
te:ꝛ i libris ahye sylonitis. In visione q̄ȝ addo vi
dētis cōtra hieroboā filiū nabath. Regnauit aūt

salomō in hi͞rlm sup oēm isrl̄ q̄dragita ānis. Dor
miuitq̧ cū patrib⁹ suis. Et sepelierūt eū in ciuita
te dauid. Regnauitq̧ roboā fili⁹ ei⁹ p eo.
¶ C.S. De obitu salomonis.de roboā ꝛ consilio
iuuenū ei dato.de scissione regni.ꝛ de hieroboaȝ
de vxoribus roboam. x.
PRofectus est autē roboā in sychen. Il
luc enī cūctus israel cōuenerat vt con=
stituerent eū regem. Quod cū audissȝ A 3.Re.12.a.
hieroboā filius nabath qui erat in egy
pto.fugerat quippe illuc ante salomoneȝ: statim
reuersus est. Uocaueruntq̧ eū et venit cū vniuer
so israel:et locuti sunt ad roboam dicētes. Pater
tuus durissimo iugo nos pressit:tu leuiora impe=
ra patre tuo qui nobis imposuit grauem seruitu
tem:et paululū de onere subleua:vt seruiam⁹ tibi
Qui ait. Post tres dies reuertimini ad me. Cū=
q̧ abijsset populus:inijt consiliū cū senibus q̄ ste
terant coram patre eius salomone dum adhuc vi
ueret dicens. Quod datis consiliū vt respondeā B
populo? Qui dixerunt ei. Si placueris populo
huic et liniens eos verbis clemētibus:seruient ti
bi omni tēpore. At ille reliquit consiliū senū: ꝛ cū
iuuenibus tractare cepit qui cū eo nutriti fuerāt
et erāt in comitatu illi⁹. Dixitq̧ ad eos. Quid vo
bis videtur: vel respondere quid debeo populo
huic qui dixit michi:subleua iugū quod imposuit
nobis pater tuus. At illi responderūt vt iuuenes C
et nutriti cū eo in delicijs:atq̧ dixerunt. Sic lo=
queris populo qui dixit tibi:pater tuus aggraua
uit iugū nostrū:tu subleua ꝛ respondebis ei. Mi=
nimus digitus meus grossior est lumbis patris 3.reg.12.c
mei. Pater meus imposuit vobis graue iuguȝ:et
ego maius pōdus apponā. Pater meus cecidit
vos flagellis:ego vero cedam vos scorpionibus.
Uenit ergo hieroboā et vniuersus popul⁹ ad ro
boā die tertio sicut p̄ceperat eis. Respōditq̧ rex
dura:derelicto cōsilio seniorū:locutusq̧ est iuxta
iuuenū voluntatē. Pater meus graue vobis im=
posuit iugū:quod ego grauius faciam. Pater me
us cecidit vos flagellis:ego vero cedam vos scor
pionibus. Et non acquieuit populi p̄cibus. Erat
enī voluntatis dei vt cōpleretur sermo eius queȝ
locutus fuerat per manū ahie sylonitis ad hiero
boā filiū nabath. Populus autē vniuersus rege D
duriora dicente:sic locutus est ad eū. Non est no
bis pars in dauid:neq̧ hereditas in filio isai. Re
uertere in tabernacula tua israel. Tu autē pasce
domū tuā dauid. Et abijt isrl̄ in tabernacula sua.
Super filios aūt israel qui habitabant in ciuita=
tibus iuda regnauit roboā. Misitq̧ rex roboam 3.re.12.b.
aduram qui preerat tributis: et lapidauerunt
eum filij israel:et mortuus est. Porro rex roboaȝ
currum festinauit ascendere: et fugit in hierusa=
lem. Recessitq̧ israel a domo dauid vsq̧ ad diem
hanc. Factū est autē cū audisset omīs israel q̧ re=
uersus esset hieroboā miserūt et vocauerunt euȝ
congregato cetu:et constituerunt euȝ regem sup
omnē israel nec secutus est quispiā domū dauid:
preter tribum iuda solam.
¶ C.S. De semeia pphete quem misit dn̄s
ad roboam ne pugnaret ipse et populus cō
tra israel. xi.

Venit aũt roboã in hirlm ⁊ conuocauit
vniuersam domũ iuda et bẽiamin cẽtũ
A octoginta milia electoꝝ atq bellantiũ
3.re.2.a. vt dimicaret cõtra isrl' ⁊ cõuerteret ad
se regnũ suũ. Factusq est sermo dñi ad semeiã ho
minẽ dei dicens. Loq̃re ad roboã filiũ salomõis
regẽ iuda: ⁊ ad vniuersum isrl' q̃ est in iuda ⁊ bẽia
min. Hec dicit dñs. Nõ ascẽdetis neq pugnabi-
tis cõtra frẽs vr̃os: reuertat vnusq̃sq ĩ domũ suã
q2 mea hoc gestũ est volũtate. Qui cu3 audissent
ſmonẽ dñi: reuersi sunt: nec preterũt cõtra hiero
:B boã. Habitauit aũt hieroboã in hirlm: ⁊ edifica-
uit ciuitates muratas ĩ iuda: extruxitq bethlee3
⁊ ethan ⁊ thecue. bethsur q̃3 ⁊ socco ⁊ odollã: nec-
nõ ⁊ geth ⁊ maresa ⁊ ziph sed ⁊ adurã ⁊ lachis et
azecha saraa q̃3 ahialon ⁊ hebron q̃ erãt in iuda
⁊ bẽiamin ciuitates munitissimas. Cũq clausisset
eas muris posuit in eis pricipes: ciborũq horrea
hoc ẽ olei et vini. Sed ⁊ in singulis vrbib⁹ fecit ar
mẽtaria scutorũ ⁊ hastaꝝ: firmauitq eas summa
diligẽtia ⁊ imparauit sup iudã ⁊ bẽiamin. Sacerdo
tes aũt ⁊ leuite q̃ erãt in vniuerso isrl': venerũt ad
eũ de cũctis sedib⁹ suis relinquẽtes suburbana ⁊
possessiones suas: ⁊ trãseũtes ad iudã ⁊ hirlm eo
q abiecisset eos hieroboã ⁊ posteri ei⁹ ne sacer-
dotio dñi fungerent: q̃ cõstituit sibi sacerdotes ex-
1.re.12.g. celsorũ: ⁊ demoniorũ vitulorũq q̃s fecerat. Sed
⁊ de cũctis tribub⁹ isrl' q̃cũq dederant cor suũ vt
q̃rerent dñm deũ isrl': venerũt in hirlm ad imolã
dũ victimas suas corã dño deo patrũ suorũ: ⁊ ro-
borauerũt regnũ iuda ⁊ ↄfirmauerũt roboã filiũ
salomonis p' tres annos. Ambulauerũt eñi in vijs
D dauid ⁊ salomõis ãnis tantũ trib⁹. Duxit aũt ro-
boã vxorẽ maalath filiã herimoth filij dauid: abi-
ail q̃q3 filiã heliab filij isai q̃ peperit ei filios ieus et
sommoriã et soõ. Post hãc q̃3 accepit machã filiã
absalõ q̃ peperit ei abia ⁊ abi ⁊ ziza ⁊ salimith. Ama
uit aũt roboã machã filiã absalõ sup oĩs vxores
suas ⁊ ↄcubinas. Nã vxores decẽ ⁊ octo duxerat
cõcubinas aũt sexagita: ⁊ genuit vigitiocto filios
⁊ sexagita filias. Cõstituit ꝟo in capite abiã filiũ
maacha ducẽ sup oẽs frẽs suos: ipm eñi regẽ fa-
cere cogitabat: q2 sapiẽtior fuit ⁊ potẽtior sup oẽs
filios ei⁹. ⁊ in cũctis finib⁹ iuda ⁊ bẽiamin: ⁊ ĩ vni
uersis ciuitatibus muratis. Prebuitq eis escas
plurimas: et multas petiuit vxores.

C. S. De sesac rege egypti q̃ spoliauit hierlm
De scutis ereis que fecit roboã pro scutis aureis
a sesac sublatis. xij.

A Cumq roboratũ fuisset regnũ roboã et
cõfortatũ: dereliq̃t legẽ dñi: ⁊ oĩs israel
cũ eo. Anno ãt quito regni roboã ascẽ
dit sesac rex egypti in hierlm. q2 pecca
uerat dño cũ mille ducentis currib⁹ ⁊ sexaginta
milib⁹ equitũ. Nec erat nũerus vulgi qđ venerat
cũ eo ex egipto libyes sc3 ⁊ trogodyte ⁊ ethiopes
cepitq ciuitates munitissimas ĩ iuda: ⁊ venit vsq
in hirlm. Semeias aũt ꝓpheta ĩgressus est ad ro
boã ⁊ principes iuda: q̃ ↄgregati fuerãt in hirlm
fugiẽtes sesac: dixitq ad eos. Hec dicit dñs. Vos
reliq̃stis me: ⁊ ego reliqui vos in manu sesac. Cõ
B sternatiq principes isrl' ⁊ rex dixerũt. Justus est
dñs. Cũq vidisset dñs ꝙ hũiliati essent: fact⁹ est
ſmo dñi ad semeiã dicẽs. Q2 hũiliati sũt nõ disp
dã eos: daboq eis pauxillũ auxilij: et nõ stillabit
furor me⁹ sup hirlm p manũ sesac. Verũtñ seruiẽt
ei: vt sciãt distantiã seruitutis mee ⁊ seruitutis re
gni terrarũ. Recessit itaq sesac rex egypti ab hie C
rusalẽ sublatis thesauris dom⁹ dñi ⁊ dom⁹ regis
oiaq secũ tulit. ⁊ clypeos aureos quos fecerat sa
lomon: p q̃bus fecit rex eneos ⁊ tradidit illos pri
cipib⁹ scutariorũ q̃ custodiebãt vestibulũ palatij.
Cũq itroiret rex domũ dei veniebant scutarij et
tollebãt eos: iterũq referebãt eos ad armẽtariũ
suũ. Verũtamen q2 humiliati sunt auersa est ab eis
ira dñi: nec deleti sunt penit⁹. Siquide3 ⁊ in iuda
inuenta sũt opa bona. Cõfortat⁹ est ẽ rex roboã ĩ
hirlm atq regnauit. Quadraginta autẽ ⁊ vnius 3 re.14.f.
ãni erat cũ regnare cepisset: ⁊ decẽ et septẽ annis D
regnauit in hirlm vrbe quã elegit dñs: vt ↄfirma
ret nomẽ suũ ibi de cũctis tribub⁹ israel. Nomen
aũt mr̃is ei⁹ naama amanites. Fecitq malũ ⁊ nõ
ꝓparauit cor suũ vt q̃reret dñm. Opa ꝟo roboa3
prima ⁊ nouissima scripta sunt in libris semeie ꝓ
phete: ⁊ addo vidẽtis: ⁊ diligenter exposita. Pu-
gnauerũtq aduersũ se roboã ⁊ hieroboã cunctis
dieb⁹. Et dormiuit roboã cũ prĩb⁹ suis. Sepultus
q est ĩ ciuitate dđ. Et regnauit abia fili⁹ p eo.

C. S. De regno abie filij roboã. ⁊ de bello ⁊ vi-
ctoria abie contra israel et hieroboã. et de morte
hieroboam. xiij.

Anno octauo decimo regis hieroboam A
regnauit abia sup iudã. Tribus annis 3.re.15.a.
regnauit in hirlm. Nomẽq mr̃is ei⁹ mi
chaia: filia vriel de gabaa. Et erat bellũ
iter abia ⁊ hieroboã. Cũq iniisset abia certamen
⁊ haberet bellicosissimos viros ⁊ electorũ q̃dragi
ta milia hieroboã cõstruxit ecõtra aciẽ octogita
milia virorũ q̃ et ipsi electi erãt ⁊ ad bella fortissi-
mi. Stetit ẽ abia sup montẽ semerõ q̃ erat in ef-
fraim ⁊ ait. Audi hieroboã ⁊ oĩs isrl'. Nun ignora
tis ꝙ dñs de⁹ isrl' dederit regnũ dđ sup isrl' in sẽ-
pitnũ ipsi ⁊ filijs ei⁹ ĩ pactũ salis? Et surrexit hie
roboã fili⁹ nabath seruus salomõis filij dauid: et
rebellauit contra dominu3 suum. Congregatiq
sunt ad eum viri vanissimi et filij belial: et preua-
luerunt cõtra roboam filium salomonis. Porro B
roboã erat rudis et corde pauido nec potuit resi
stere eis. Nũc ẽ vos dicitis ꝙ resistere possitis re
gno dñi qđ possidet p filios dđ. Habetisq grãdẽ
ppl'i multitudinẽ atq vitulos aureos q̃s fecit vo
bis hieroboã in deos. Et eiecistis sacerdotes dñi
filios aarõ atq leuitas et fecistis vobis sacerdo-
tes sicut oẽs ppl'i terrarũ. Quicũq venerit ⁊ ini
tiauerit manũ suã in thauro in bob⁹ ⁊ in arietib⁹
septẽ fit sacerdos eorũ q̃ nõ sunt dij. Noster autẽ
dñs de⁹ est quẽ nõ relinq̃mus. Sacerdotesq mi C
nistrãt dño de filijs aarõ ⁊ leuite sũt in ordĩe suo:
olocausta q̃3 offerũt dño p singulos dies mane ⁊
vespe et thimiama iuxta legis p̃cepta ↄfectũ: ⁊ p
ponũt panes in mẽsa mũdissima. Estq apđ nos
cãdelabrũ aureũ ⁊ lucerna ei⁹ vt accẽdant semp
ad vesperã. Nos q̃ppe custodim⁹ p̃cepta dñi dei
nr̃i quẽ vos reliquistis. Ergo in exercitu nr̃o dux
de⁹ est ⁊ sacerdotes eius q̃ clãgunt tubis et reso-

nāt cōtra vos. Filij isrl̄ nolite pugnare cōtra dn̄z
deū patrū vestrorū q2 nō vobis expedit. Hec illo
loquēte hieroboā retro moliebat̄ insidias. Cūqꝫ
ex adverso ostiū staret ⁊ ignorantē iudam suo am
biebat exercitu. respiciensqꝫ iudas vidit instare
bellū ex adverso ⁊ post tergū. ⁊ clamavit ad dn̄m
ac sacerdotes tubis canere ceperūt: oēsqꝫ viri iuda
D vociferati sunt. Et ecce illis clamātib⁹ p̄terruit de⁹
hieroboā ⁊ oēz isrl̄ q̄ stabat ex adverso abia ⁊ iuda
fugerūtqꝫ filij isrl̄ iudā: ⁊ tradidit eos de⁹ in ma=
nu eoꝝ. Percussit ḡ eos abia ⁊ ppl's ei⁹ plaga ma
gna ⁊ corruerūt vulnerati ex isrl̄ quīquaginta mi
lia virorū fortiū. Humiliatiqꝫ sunt filij israel in tp̄e
illo: ⁊ vehemētissime cōfortati filij iuda: eo ꝙ spe=
rassent in dn̄o deo patrū suoꝝ. Persecut⁹ est aūt
abia fugientē hieroboā: ⁊ cepit civitates eius: be
thel ⁊ filias ei⁹: ⁊ hiesana cū filiab⁹ suis: effron q̄z
et filias ei⁹. Nec valuit cōtra resistere hieroboā ī
dieb⁹ abia. Quē p̄cussit dn̄s ⁊ mortu⁹ est. Igitur
abia cōfortato ip̄erio suo: accepit vxores q̄ttuor=
decim. procreavitqꝫ vigintiduos filios ⁊ sedecī fili
as. Reliqua aūt sermonū abia viarūqꝫ ⁊ operum
ei⁹ scripta sūt diligētissime ī libro addo pphete.
C. S. De morte abie ꝑ quo regnavit fili⁹ eius
asa: ⁊ de bello asa cōtra ethiopes. xiiij.
A Dormivit aūt abia cū p̄tribus suis ⁊ sepe
3.re.15.b lierūt eū in civitate david Regnavitqꝫ
asa filius ei⁹ ꝑ eo. In cuius dieb⁹ rege
uit terra annis decē. Fecit ḡ asa qđ bo=
nū et placitū erat in cōspectu dei sui. et subvertit
altaria p̄egrini cultus ⁊ excelsa. ⁊ cōfregit statuas
lucosqꝫ succidit. ⁊ p̄cepit iude vt q̄reret dn̄m deū
patrū suoꝝ: et faceret legē: ⁊ vniversa mandata.
B Et abstulit de cūctis vrbibus iuda aras ⁊ phana
⁊ regnavit in pace. Edificavit q̄z vrbes munitas
in iuda: q2 quiet⁹ erat. ⁊ nulla tp̄ibus ei⁹ bella sur
rexerant: pacē dn̄o largiēte. Dixit aūt iude. Edi=
ficem⁹ civitates istas ⁊ vallemus muris: ⁊ robore
mus turrib⁹ et portis ⁊ seris: donec a bellis q̄eta
sunt oīa: eo ꝙ q̄sierimus dn̄m deū patrū nostroꝝ
et dederit nobis pacē ꝑ gyrū. Edificaverūt igit̄:
⁊ nullū in extruendo ip̄edimentū fuit. Habuit āt
asa in exercitu suo portantiū scuta ⁊ hastas de iu
da trecenta milia. de bēiamin vero scutariorū et
C sagittariorū ducenta octoginta milia. Oēsqꝫ isti
viri fortissimi. Egressus est autē contra eos zara
ethiops cū exercitu suo decies cētena milia ⁊ cur
rib⁹ trecētis: ⁊ venit vsqꝫ maresa. Porro aza per=
rexit obviā ei: ⁊ instruxit aciē ad bellū in valle se=
phata: q̄ est iuxta maresa: ⁊ invocavit dn̄z deū ⁊ ait
Dn̄e nō est ap[...]te vlla distātia vtrum in paucis
auxilieris aut in plurib⁹: adiuva nos dn̄e de⁹ n̄r.
In te eni et in tuo noīe habētes fiduciā venimus
cōtra hanc multitudinē. Dn̄e de⁹ noster tu es: nō
p̄valet cōtra te homo. Exterruit itaqꝫ dn̄s ethio
D pes corā asa ⁊ iuda. Fugerūtqꝫ ethiopes et p̄secu
tus est eos asa ⁊ popul⁹ q̄ cū eo erat vsqꝫ gerara.
Et ruerūt ethiopes vsqꝫ ad internitionez: q2 dn̄o
cedente cōtriti sunt: ⁊ exercitu illi⁹ p̄liante. Tule
rūt ḡ spolia multa. Et p̄cusserunt civitates oēs ꝑ
circuitū gerare. Grādis q̄ppe cūctos terror inva=
serat. Et diripuerūt vrbes ⁊ multā predā asporta
verūt: sed ⁊ caulas oviū destruentes tulerūt pe=
corū infinitā multitudinē ⁊ camelorum: ⁊ reversiqꝫ
sunt in hierusalem.
C. S. De verbis azarie prophete. de aza. de fe
dere populi et iuramento: vt toto corde dominū
quererent. Capitulū. xv
A Azarias aūt filius obed factō in se spiritu
dei: egressus est in occursum asa: ⁊ dixit
ei. Audite me asa ⁊ oīs iuda ⁊ bēiamin
Dn̄s vobiscū: q2 fuistis cū eo. Si q̄sieri=
tis eū: invenietis. Si autē dereliq̄ritis eū: dereliq̄t
vos. Trāsibūt autē multi dies in israel absqꝫ deo
vero ⁊ absqꝫ sacerdote absqꝫ doctore q̄z et absqꝫ
lege. Cūqꝫ reversi fuerint in āgustia sua: ⁊ clama
verit ad dn̄m deū isrl̄: et q̄sierint eū: reperient eū
In tp̄e illo nō erit pax egredienti ⁊ ingrediēti: s;
terrores vndiqꝫ in cūctis habitatorib⁹ terrarum
B Pugnabit ei gēs cōtra gentē: et civitas ꝯtra civi
tatē: q2 dn̄s coturbabit eos in oī angustia. Vos ḡ
cōfortamini: ⁊ nō dissolvant̄ man⁹ vestre: erit eni
merces opi vestro. Qđ cū audisset asa verba sc3
⁊ p̄phetiā azarie filij obed pphete cōfortatus est
⁊ abstulit ydola de oī terra iuda et de bēiamin et
ex vrbibus quas ceperat mōtis effraim: ⁊ dedica
vit altare dn̄o qđ erat ante porticū dn̄i: cōgrega=
vitqꝫ vniversam iudā et bēiamin: ⁊ advenas cum
C eis de effraim et manasseh de symeon. Plures ei
ad eū cōfugerant ex israel: videntes ꝙ dn̄s deus
illi⁹ esset cū eo. Cūqꝫ venissent in hirl'm mense ter
tio: anno decimoquito regni asa ī molaverūt dn̄o
in die illa de manubijs: ⁊ predā quā adduxerant
boves septingētos: ⁊ arietes septē milia. Et itra=
vit ex more ad corroborandū fedus vt quererēt
dn̄m deū patrū suoruz in toto corde ⁊ in tota aīa
sua. Si q̄s aūt inq̄t nō quesierit dn̄m deū isrl̄: mo
riat̄ a minimo vsqꝫ ad maximū: a viro vsqꝫ ad mu
lierē. Iuraverūtqꝫ dn̄o voce magna in iubilo: et
in clāgore tube ⁊ in sonitu buccinarū oēs q̄ erant
in iuda cū execratiōe. In oī eni corde suo iurave
rūt: ⁊ in tota voluntate q̄sierunt eū: ⁊ invenerunt
D Prestititqꝫ eis dn̄s requiē ꝑ circuitū. Sed ⁊ maa
chan matrē asa regis ex augusto deposuit ip̄erio
eo ꝙ fecisset in luco simulachrū p̄apī qđ omē cō
triuit: et in frusta cōminuens cōbussit in torrente
cedrō. Excelsa aūt derelicta sunt in isrl̄. Attamē
cor asa erat p̄fectū cūctis dieb⁹ ei⁹. Eaqꝫ q̄ vove=
rat pater suus: ⁊ ipse intulit in domū dn̄i argētuz
⁊ aurū vasorūqꝫ diversam suppellectilē. Bellū ve
ro nō fuit vsqꝫ ad tricesimū annū regni asa.
C. S. De baasa et de federe asa cum benadab
de anani pphetā increpante asa pro inito federe
et morte asa ꝓpter fedus. xvj.
A Anno aūt tricesimosexto regni ei⁹ ascē=
dit baasa rex isrl̄ in iudā ⁊ muro circun
dabat rama vt nullus tute posset egre
di ⁊ ingredi de regno asa. Protulit aūt
asa argentū et aurū de thesauris dom⁹ dn̄i et de
thesauris regijs misitqꝫ ad benadab regē syrie q̄
habitabat in damasco dicēs. Fedus inter me ⁊ te
est. Pr̄ q̄z me⁹ ⁊ pr̄ tuus habuere ꝯcordiā q̄obrez
misi tibi argētū ⁊ aurū vt rupto federe qđ habes
B cū basa rege israel facias eū a me recedere. Quo
cōperto benadab misit p̄ncipes exercituū suorū
ad vrbes israel: q̄ p̄cusserunt ahion et dan ⁊ abel=

maim ⁊ vniuersas vrbes neptalim muratas. Quod
cū audisset baasa desijt edificare rama ⁊ intermisit
opus suū. Porro asa rex assumpsit vniuersū iudā
⁊ tulerūt lapides de rama et ligna q̄ edificationi
preparauerat baasa edificauitqꝫ ex eis gabaa et
masphā. In tp̄e illo venit anani ꝓpheta ad asā re
gē iuda: ⁊ dixit ei. Quia habuisti fiduciā in rege sy-
rie ⁊ nō in dn̄o deo tuo: idcirco euasit syrie regis
C exercit⁹ de manu tua. Nōne ethiopes ⁊ libies mł
toplures erāt q̄drigis ⁊ eq̄tib⁹ ⁊ multitudine ni-
mia q̄s cū in dn̄o credidisses tradidit ī manu tua
Ma.9.a. Oculi enim dn̄i ꝯtēplant vniuersā terrā ⁊ p̄bēt for
titudinē his q̄ corde ꝑfecto credūt in eū. Stulte
igit̄ egisti: ⁊ ꝓpter hoc etiā p̄senti tp̄e aduersū te
Ge.31.d. bella ꝯsurgent. Iratusqꝫ asa aduersus videntem
1.Re.13.c iussit euꝫ mitti in neruū. Ualde q̄ppe sup hoc fue
rat dn̄s īdignat⁹: ⁊ īterfecit de ppl̄o in tp̄e illo pl̄i
mos. Opa aūt asa pria et nouissima scripta sunt ī
D libro regū iuda et isrl̄. Egrotauit etiā asa āno tri-
3.re.15.c cesimonono regni sui dolore pedū vehementissi-
mo ⁊ nec in īfirmitate sua q̄siuit dn̄m sꝫ magis in
medicorū arte cōfisus est. Dormiuitqꝫ cū prībus
suis. Et mortu⁹ est āno q̄dragesimoprimo regni
sui ⁊ sepelierūt eū in sepulchro suo qd̄ foderat sibi
in ciuitate dauid. Posuerūtqꝫ eū sup lectū suum
plenū aromatib⁹ ⁊ vnguentis meretricijs q̄ erāt
pigmentariorū arte cōfecta: ⁊ cōbusserunt sup eū
ambitione nimia.

C.S. De regno iosaphat ⁊ qualiter misit p̄di-
catores. et de diuitijs eius: et principibus ⁊ nume
ro bellatorum eius. xvij.

A Regnauit aūt iosaphat fili⁹ eius ꝓ eo
⁊ inualuit cōtra isrl̄. Cōstituitqꝫ militū
nūeros in cūctis vrbib⁹ iuda q̄ erant
vallate muris: p̄sidiaqꝫ disposuit ī ter
rā iuda ⁊ ī ciuitatib⁹ ephraim quas ceperat asa
p̄r ei⁹. Et fuit dn̄s cū iosaphat: q: āmbulauit in vijs
dauid p̄ris sui prim⁹ ⁊ nō sperauit in baalim: sed ī
deo p̄ris sui ⁊ prexit in p̄ceptis illi⁹ ⁊ nō iuxta pec
cata isrl̄. Cōfirmauitqꝫ dn̄s regnū in manu eius
⁊ dedit ōis iuda munera iosaphat: factęqꝫ sunt ei
B īfinite diuitie ⁊ multa gl̄a. Cūqꝫ sūpsisset cor ei⁹
audaciā ꝓpter vias dn̄i etiā excelsa ⁊ lucos de iu
da abstulit. Tertio aūt āno regni sui misit de pri
cipib⁹ suis benail ⁊ obdiā ⁊ zachariā et natanael
⁊ micheā vt docerēt in ciuitatib⁹ iuda: ⁊ cū eis le
uitas semeiā ⁊ nathaniā ⁊ zabadiaꝫ asael q̄qꝫ ⁊ se
miramoth ⁊ ionathā adoniāqꝫ ⁊ thobiā ⁊ thoba-
doniā leuitas ⁊ cū eis elisama et iorā sacerdotes.
Docebātqꝫ ppl̄m in iuda: habētes librū legis dn̄i
⁊ circuibāt cūctas vrbes iuda atqꝫ erudiebāt po
C pulū. Itaqꝫ fact⁹ est pauor dn̄i sup ōia regna ter
rarū q̄ erāt ꝑ gyrū iuda: nec audebāt bellare con
tra iosaphat. Sed ⁊ philistei iosaphat mūera de
ferebāt: ⁊ vectigal argēti. Arabes q̄ꝫ adducebāt
pecora arietū septē milia septingētos ⁊ hircos to
tidē. Creuit ḡ iosaphat: et magnificat⁹ est vsqꝫ in
sublime atqꝫ edificauit in iuda domos ad instar
turriū vrbesqꝫ muratas: ⁊ multa opa patrauit in
D vrbib⁹ iuda. Uiri q̄ꝫ bellatores ⁊ robusti erant in
hirl̄m q̄ꝝ iste nūer⁹ ꝑ domos atqꝫ familias singu
loꝝ. In iuda pricepꝭ exercit⁹ ednas dux et cū eo
robustissimoꝝ viri trecēta milia. Post hūc iohan

nā pricepꝭ: ⁊ cū eo ducēta octoginta milia. Post
illū q̄ꝫ amasias fili⁹ zechri cōsecrat⁹ dn̄o ⁊ cuꝫ eo
ducēta milia virorū fortiū. Hūc seq̄bat̄ robustus
ad p̄lia eliada ⁊ cū eo tenētiū arcū ⁊ clypeū ducē
ta milia. Post istū etiā iozobad ⁊ cū eo cētū octo
ginta milia expeditoꝝ militū. Hi oēs erāt ad ma
nū regis exceptis alijs quos posuerat in vrbib⁹
muratis: ⁊ in vniuerso iuda.

C.S. Descēdit iosaphat ad achab q̄ insit̄ ascē
derūt ad bellū ī ramoth galaad. de mēdacijs fal-
soꝝ ꝓphetarū. ⁊ de ꝓphetia michee ad maxillā ꝑ
cussi. de morte achab. īcarcerat̄ micheas.. xviij.

Uit ḡ iosaphat diues ⁊ īclyt⁹ multū ⁊ A
affinitate ꝯiūct⁹ est achab descēditqꝫ
post annos ad eū in samariā. Ad cui⁹
aduentū mactauit achab arietes ⁊ bo
ues plurimos ipsi ⁊ ppl̄o q̄ venerat cū eo: ꝑsuasit
qꝫ illi vt ascenderet in ramoth galaad. Dixitqꝫ a-
chab rex isrl̄ ad iosaphat regē iuda. Ueni mecū ī
ramoth galaad. Cui ille respōdit. Ut ego ⁊ tu si-
cut ppl̄s tu⁹: sic ⁊ pplus me⁹: tecūqꝫ erim⁹ ī bello.
Dixit iosaphat ad regē isrl̄. Cōsule obsecro īpsen
tiarū sermonē dn̄i. Cōgregauit igit̄ rex isrl̄ ꝓphe
tarū q̄drigētos viros ⁊ dixit ad eos. In ramoth B
galaad ad bellanduꝫ ire debemus an quiescere?
At illi. Ascēde inquiūt ⁊ tradet de⁹ in manu reg̃
Dixitqꝫ iosaphat. Nūq̄d nō ē hic ꝓphetes dn̄i: vt
ab illo etiā req̄ramus? Et ait rex isrl̄ ad iosaphat
Est vir vn⁹ a q̄ possum⁹ q̄rere dn̄i volūtatē: sꝫ ego
odi eū q: nō ꝓphetat michi bonū: sed malū oī tp̄e
Est aūt micheas fili⁹ iemla. Dixitqꝫ iosaphat. Ne
loquaris rex hoc modo. Uocauit ḡ rex isrl̄ vnū de
eunuchis: ⁊ dixit ei. Uoca cito micheā filiū iemla. C
Porro rex isrl̄ ⁊ iosaphat rex iuda vterqꝫ sedebāt
ī solio suo vestiti cultu regio. Sedebāt āt in area
iuxta portā samarie: oēsqꝫ ꝓphete vaticinabant̄
corā eis. sedechias vero filius chanana fecit sibi
cornua ferrea ⁊ ait. Hec dicit dn̄s. His vētilabis
syriā: donec cōteres eā. Omsqꝫ ꝓphete simil̄r ꝓ-
phetabāt atqꝫ dicebāt. Ascēde ī ramoth galaad
⁊ ꝓsperaberis: et tradet eos dn̄s in manu regis.
Nūcius aūt q̄ ierat ad vocādū micheā: ait illi. En D
v̄ba oīm ꝓphetaꝝ vno ore bona regi annūciant
Queso ḡ tex⁹ ⁊ s̄mo tu⁹ ab eis nō dissētiat: loq̄ris-
qꝫ ꝓspa. Cui r̄ndit micheas. Uiuit dn̄s: q: qd̄cūqꝫ 3.re.22.c.
dixerit mihi de⁹ me⁹ hoc loq̄r. Uenit ḡ ad regem
Cui rex ait. Michea ire debem⁹ ī ramoth galaad
ad bellādū: an q̄escere? Cui ille r̄ndit. Ascēdite:
cūcta ei ꝓspera euenīēt: ⁊ tradent̄ hostes ī man⁹
v̄ras. Dixitqꝫ rex. Iterū atqꝫ iterum te adiuro vt E
mihi nō loq̄ris nisi qd̄ verū est in noīe dn̄i. At ille
ait. Uidi vniuersū isrl̄ dispersū ī mōtib⁹ sicut oues
absqꝫ pastore. Et dixit dn̄s. Nō h̄nt isti dn̄os: re- 3.re.22.b.
uertat̄ vnusquisqꝫ in domū suā ī pace. Et ait rex
isrl̄ ad iosaphat. Nōne dixi tibi ꝙ nō ꝓphetaret
iste mihi q̄cqꝫ boni: sꝫ ea q̄ mala sunt? At ille idcir
co ait. audite v̄bū dn̄i. Uidi dn̄m sedentē in solio
suo ⁊ oēꝫ exercitū celi assistētē ei a dextr̄ ⁊ a sini-
str̄. Et dixit dn̄s. Quis decipiet achab regē isrl̄
vt ascēdat ⁊ corruat in ramoth galaad? Cūqꝫ di
ceret vnus hoc modo: et alter alio: ꝓcessit spirit⁹
⁊ stetit coraꝫ domino: et ait. Ego decipiā eū. Cui
dominus. in quo inquit decipies? At ille respon-

dit. Egrediar et ero sp̄us mēdax in ore omniū prophetaru₃ eius. Dixitq₃ dn̄s. Decipies: et preualebis egredere et fac ita. Nūc igitur ecce dn̄s dedit spiritum mendacij in ore omniū propheta₊ tuorum: et dn̄s locutus est de te mala. Accessit autē sedechias filius chanana: et percussit michee maxillam et ait. Per quā viā transiuit spiritus domini a me vt loquerer tibi? Dixitq₃ micheas. Tu ipse videbis in die illo: quando ingressus fueris cubiculū de cubiculo: vt abscondaris. Precepit aute₃ rex israel dicēs. Tollite micheam et ducite eū ad ammon pricipē ciuitatis et ad ioas filiū amalech: et dicetis. Hec dicit rex. Mittite hunc in carcerē et date ei panis modicū: et aque paurillum donec reuertar in pace. Dixitq₃ micheas. Si reuersus fueris in pace: non est dn̄s locutus in me. Et ait. Audite oēs ppl̄i. Igitur ascēderūt rex israel et iosaphat rex iuda i ramoth galaad. Dixitq₃ rex israel ad iosaphat. Mutabo habitū: et sic ad pugnam vadam. tu aūt induere vestibus tuis. Mutatoq₃ rex israel habitu venit ad bellū. Rex aūt syrie preceperat ducibus equitat⁹ sui dicēs. Ne pugnetis cōtra minimū: aut cōtra maximū nisi ɔtra solum regē israel. itaq₃ cū vidissent pricipes equitat⁹ iosaphat: dixerūt: rex israel est iste. Et circūdederūt eū dimicātes. At ille clamauit ad dn̄m: et auxiliatus est ei: atq₃ auertit eos ab illo. Cū eni vidissent duces equitatus φ nō esset rex israel reliquerūt eū. Accidit aūt vt vnus e populo sagittā in incertū iaceret: et percuteret regē israel iter ceruicē et scapulas. At ille aurige suo ait. Conuerte manū tuam et educ me de acie: q₃ vulneratus sum. Et finita est pugna in die illo. Porro rex israel stabat in curru suo cōtra syros vsq₃ ad vesperā: et mortuus est occidente sole.

C. S. De correctione iosaphat p̄ pphetā iehu. de cōsilio iosaphat ad iudices. xix.

A Euersus est aūt iosaphat rex iuda i domum suā pacifice in hierusalē. Cui occurrit iehu fili⁹ anani vidēs. et ait ad eū. Impio prebes auxiliū: et his q̄ oderūt dn̄m amicitia iungeris: et idcirco irā quidē domini merebaris. Sed bona opera inuēta sunt in te eo φ abstuleris lucos de terra iuda: et preparaueris cor tuū vt requireres dn̄m deū patrū tuo₊.

B Habitauit ergo iosaphat in hierusalē. Rursūq₃ egressus ē ad populū de bersabee vsq₃ ad mōtē ephraim et reuocauit eos ad dn̄m deū patrū suo₊: cōstituitq₃ iudices terre in cūctis ciuitatib⁹ iuda muntis p singula loca. et pcipiēs iudicib⁹: videte ait q̄d faciatis. Non eni hominis exercetis iudiciu₃: sed dn̄i: et quodcūq₃ iudicaueritis in vos redūdabit.

C Sit timor dn̄i vobiscū et cū diligentia cuncta facite. Nō est eni apud dn̄m deum nostrū iniqtas nec personarum acceptio: nec cupido munerum.

Ro. 2. b. Act. 10. f.

In hierusalem quoq₃ cōstituit iosaphat leuitas et sacerdotes et principes familiarum ex israel vt iudicium et causas dn̄i iudicarēt habitatoribus ei⁹ precepitq₃ eis dicēs. Sic agetis in timore domini fideliter et corde perfecto. Omnē causam que venerit ad vos fratrū vestro₊ q̄ hītant in vrbib⁹ suis: inter cognationē et cognationē vbicūq₃ q̄stio ē de lege de mādato de cerimonijs de iustificatio-nibus ostendite eis vt non peccent in dominum: et ne veniat ira super vos et super fratres vestros. Sic ergo agentes non peccabitis. Amarias aūt sacerdos et pontifex vester in his que ad deū pertinent presidebit. Porro zabadias fili⁹ hismael q̄

D est dux in domo iuda super ea opera erit que ad regis officiū pertinēt. Habetisq₃ magistros leuitas corā vobis cōfortamini et agite diligenter et erit dn̄s vobiscū in bonis.

C. S. De filijs āmon et moab et seyr cōtra iosaphat cōgregatis. de orōe iazihel pphete. de hostibus iosaphat cesis mutuo. de correptione iosaphat pro inito federe cū ochosia rege israel facta per eliezer. xx.

A Ost hec congregati sunt filij moab et filij ammon et cū eis de ammonitis ad iosaphat vt pugnarēt cōtra eū. Uenerūtq₃ nūcij: et idicauerūt iosaphat, dicētes Uenit contra te multitudo magna de his locis q̄ trās mare sunt et de syria: et ecce consistunt in asasonthamar: que est engaddi. Iosaphat autem timore perterritus totum se contulit ad rogandū dominum: et predicauit ieiunium vniuerso iuda. Congregatusq₃ est iudas ad deprecandum dominum. sed et omnes de vrbibus suis venerūt ad obsecrādū eū. Cunq₃ stetisset iosaphat in medio cetu iude et hierusalē in domo dn̄i ante atriu₃ nouum ait. Dn̄e de⁹ patrū nostro₊ tu es de⁹ in celo et dominaris cūctis regnis gentiū. In manu tua est fortitudo et potentia: nec quisq₃ tibi potest resistere. Nōne tu deus noster interfecisti omnes ha-

B bitatores terre hui⁹ corā populo tuo israel: et dedisti eam semini abraam amici tui in sempiternū. Habitaueruntq₃ in ea: et extruxerunt in illa sanctuarium noi tuo dicentes. Si irruerint sup nos mala: gladi⁹ iudicij pestilentia et fames stabim⁹ coram domo hac in conspectu tuo in qua inuocatum est nomen tuum: et clamabimus ad te in tribulationibus nostris: et exaudies nos saluosq₃ facies. Nunc igit ecce filij ammō et moab et mons seyr per quos non concessisti israel vt transirēt quādo egrediebant de egypto: sed declinauerūt ab eis et non interfecerūt illos. E contrario agunt et nituntur eijcere nos de possessione qua₃ tradidisti nobis de⁹ noster. Ergo nō iudicabis eos? In

C nobis quidem non est tanta fortitudo vt possim⁹ huic multitudini resistere q̄ irruit sup nos. Sed cum ignoremus q̄d agere debeamus hoc solum habemus residui vt oculos nostros dirigam⁹ ad te. Omnis vero iuda stabat coram domino cum paruulis et vxoribus et liberis suis. Erat autem iazihel filius zacharie filij banaie filij iehihel filij mathanie leuites de filijs asaph sup que₃ factus est spiritus domini in medio turbe: et ait. Attendite omnis iuda: et qui habitatis in hierusalem et tu rex iosaphat. Hec dicit dominus vobis. Nolite timere nec paueatis hanc multitudine₃. Nō est eni vestra pugna: sed dei. Cras descēdetis cōtra eos. Ascensuri enim sunt per cliuum nomine seis et inuenietis illos in summitate torrentis q̄

D est contra solitudinem hieruhel. Non enim eritis vos qui dimicabitis: sed tantummodo cōfidēter state: et videbitis auxiliū dn̄i super vos. O iuda

⁊ hierl̄m nolite timere nec paueatis. Cras egre
diemini cōtra eos: ⁊ dominꝰ erit vobiscum. Josa
phat ergo ⁊ iuda ⁊ oēs habitatores hierusalē ceci
derūt proni in terrā corā dn̄o ⁊ adorauerūt eum
Porro leuite de filijs caath et de filijs chore lau
dabāt dn̄m deū israel voce magna in excelsum.
Cūqꝫ mane surrexissent egressi sunt per desertū
thecue. ꝓfectisqꝫ eis stans iosaphat in medio eo
E rum dixit Audite me viri iuda: ⁊ oēs habitatores
hierusalē. Credite in dn̄o deo vestro: ⁊ securi eri
tis: credite prophetis eius: ⁊ cuncta euenient pro
spera. Deditqꝫ cōsiliū ppl̄o ⁊ statuit cantores dn̄i
vt laudarēt eū in turmis suis ⁊ antecederent ex
ercitū: ac voce cōsona dicerēt. Confitemini dn̄o
qm̄ in eternū misericordia eius. Cumqꝫ cepissent
laudes canere vertit dn̄s insidias eoꝝ in semet
ipsos filioꝝ. s. ammon ⁊ moab: et montis seyr: qui
egressi fuerāt vt pugnarent contra iudā et ꝑcussi
sunt. Nāqꝫ filij ammon ⁊ moab cōsurrexerunt ad
uersum habitatores mōtis seyr: vt interficerent ⁊
delerent eos. Cūqꝫ hoc opere perpetrassēt: etiā
in semetipsos versi mutuis cōcidere vulneribus
Porro iuda cū venisset ad speluncā que respicit
solitudinē vidit procul oēm late regionē plenam
F cadaueribꝰ: nec superesse quēqꝫ qui necē potuis
set euadere. Uenit ergo iosaphat et oīs populus
cū eo ad detrahenda spolia mortuoꝝ: inuenerūt
qꝫ inter cadauera variā suppellectilē vestes quo
qꝫ et vasa preciosissima: ⁊ diripuerunt: ita vt oīa
portare nō possent: nec per tres dies spolia aufer
re: pre prede magnitudine. Die aūt quarto cōgre
gati sunt in valle bn̄dictōis. Etenī qm̄ ibi bn̄dixe
runt dn̄o: vocauerūt locū illū vallis bn̄dictionis
vsqꝫ in presentē diē. Reuersusqꝫ est oīs vir iuda ⁊
habitatores hierusalē ⁊ iosaphat ante eos in hie
rusalē cum leticia magna: eo ꝙ dedisset eis dn̄s
gaudiū de inimicis suis. Ingressiqꝫ sunt in hieru
salē cū psalterijs ⁊ citharis ⁊ tubis in domū dn̄i.
Irruit aūt pauor dn̄i sup vniuersa regna terraꝝ
cū audissent ꝙ pugnasset dn̄s ꝯtra inimicos isra
el. Quieuitqꝫ regnū iosaphat ⁊ prebuit ei dn̄s pa
cem per circuitū. Regnauit igit̄ iosaphat sup iu
dam ⁊ erat trigintaquinqꝫ annoꝝ cū regnare ce
G pisset. Uiginti aūt ⁊ quinqꝫ annis regnauit in hie
rusalē ⁊ nomē matris eius azuba filia selachi. Et
ambulauit in via pr̄is sui asa nec declinauit ab ea
faciēs q̄ placita erāt corā dn̄o. Uerūtamē excelsa
nō abstulit: ⁊ adhuc ppl̄s nō direxerat cor suū ad
dn̄m deū patrū suoꝝ. Reliqua aūt gestorū iosa
phat prioꝝ et nouissimorū scripta sunt in verbis
Jehu filij anani que digessit in libro regū israel
Post hec iniit amicitias iosaphat rex iuda cum
ochozia rege israel: cuius opera fuerunt impijssi
ma: et particeps fuit vt faceret naues que irēt in
tharsis: feceruntqꝫ classē in asiongaber Prophe
tauit autē eliezer filius dodau de maresa ad io
saphat dicens. Quia habuisti fedus cū ochozia
percussit dn̄s opa tua: contriteqꝫ sunt naues nec
potuerunt ire in tharsis.

¶ C. S. De morte iosaphat: et regno ioram qui
occidit sex fratres suos: et ābulauit in vijs achab
de litteris helie ad eū missis in quibꝰ erat scriptū:
ꝙ in morte moreret̄ ipse iorā: ⁊ de eiꝰ lōga tabe. xxi

Dormiuit aūt iosaphat cū pr̄ibꝰ suis: ⁊
sepultꝰ est cū eis in ciuitate dd: regna A
uitqꝫ iorā filꝰ eius ꝓ eo: q̄ habuit frēs
filios iosaphat. azariam ⁊ iahihel ⁊ za
chariam ⁊ azariam ⁊ michael ⁊ saphitiam. Oēs
hi filij iosaphat regis iuda. Deditqꝫ eis pater su
us multa munera argēti ⁊ auri ⁊ pensationes cū
ciuitatibus munitissimis in iuda. Regnū aūt tra
didit ioram eo ꝙ esset primogenitꝰ Surrexit aūt B
ioram super regnū patris sui. Cūqꝫ se confirmas 4.Re.8.c.
set: occidit omnes fratres suos gladio ⁊ quosdā
de principibus iuda. Trigintaduoꝝ annoꝝ erat
ioram cū regnare cepisset: ⁊ octo annis regnauit
in hierusalem ambulauitqꝫ in vijs regū israel si
cut egerat domꝰ achab. Filia quippe achab erat
vxor eius. Et fecit malū in conspectu dn̄i. Noluit
aūt dn̄s disperdere domū dauid ꝓpter pactum
quod inierat cum eo: ⁊ qr ꝓmiserat vt daret ei lu
cernā ⁊ filijs eiꝰ in omni tempore. In diebus illis
rebellauit edon ne esset subditus iude: ⁊ cōstituit
sibi regē. Cumqꝫ transiret ioram cū principibꝰ su
is ⁊ cuncto equitatu q̄ erat secū: surrexit nocte et
percussit edon: qui se circundederat: ⁊ oēs duces
equitatus eius. Attamen rebellauit edon: ne es C
set sub ditione iuda vsqꝫ ad hanc diē. Eo tēpore ⁊
lobna recessit: ne esset sub manu illius Derelique
rat enī dn̄m deū patrū suoꝝ. insuper ⁊ excelsa fa
bricatus est in vrbibus iuda et fornicari fecit ha
bitatores hierusalem ⁊ preuaricari iudā. Allate
sunt aūt ei littere ab helia ꝓpheta in quibus scri
ptum erat. Hec dicit dn̄s deus dauid patris tui.
qm̄ nō ambulasti i vijs iosaphat patris tui: ⁊ in vi
is asa regis iuda: sed incessisti ꝑ iter regum israel
⁊ fornicari fecisti iudā: ⁊ habitatores hierusalem
imitatus fornicationē domꝰ achab insuper ⁊ fra
tres tuos domū patris tui meliores te occidisti:
ecce dn̄s percutiet te plaga magna cum populo
tuo: ⁊ filijs ⁊ vxoribus tuis: vniuersaqꝫ substātia
tua. Tu autē egrotabis pessimo languore vteri: D
donec egrediant̄ vitalia tua paulatī ꝑ singulos
dies. Suscitauit ergo dn̄s contra ioram spiritū
philistinorū ⁊ arabū qui confines sunt ethiopibꝰ
⁊ ascenderunt in terrā iuda ⁊ vastauerunt eā. Di
ripueruntqꝫ cunctā substātiā que inuenta est in
domo regis: insuper ⁊ filios eiꝰ ⁊ vxores. Nec re
mansit ei filius nisi ioachā q̄ minimꝰ natu erat.
Et super hec oīa percussit eū dn̄s alui lāguore in
sanabili. Cūqꝫ diei succederet dies et temporum
spacia voluerentur: duorum annorum expletus
est circulus et sic longa consumptus tabe ita vt
egereret etiam viscera sua: languore pariter ⁊ vi
ta caruit. Mortuusqꝫ est in infirmitate pessima ⁊
non fecit ei populus secundum morem combusti
onis exequias sicut fecerat maioribꝰ eius. Tri
gintaduorum annorum fuit cum regnare cepis
set: et octo annis regnauit in hierusalem. Ambu
lauitqꝫ non recte et sepelierunt eum in ciuitate
dauid. verūtamen non in sepulchro regum.

¶ C. S. De regno ochozie: et qualiter ipse et io
ram rex israel occisi sunt a iehu. de regno athalie
qualiter occidit omne semen regium. et de ioas
abscondito.

¶ Capitulum. xxij.

A Onstituerūt autē habitatores hieru-
salē ochosiam filiū ei⁹ minimū regē pro
eo. Oēs eñ maiores natu q̄ añ eū fue
rāt interfecerāt latrones arabū q̄ irrue
rant in castra: regnauitq̄ ochosias fili⁹ ioram re-
gis iuda. Quadraginta duoꝝ annoꝝ erat ochozi
as cū regnare cepisset ꝛ vno anno regnauit i hie
rusalē ꝛ nomē matris eius athalia filia amri. Sz
B ꝛ ipse ingressus est per vias dom⁹ achab. Mater
eñ ei⁹ impulit eū vt impie ageret. Fecit igit̄ ma-
lum in conspectu dñi sicut domus achab. Ipsi ei
fuerunt et consiliarij post mortem pr̄is sui in inte
ritū ei⁹ ambulauitq̄ in consilijs eoꝝ. Et perrexit
cū ioram filio Achab rege israel in bellum cōtra
asael regē syrie in ramoth galaad vulnerauerūtq̄
syri iorā. Qui reuersus est vt curaretur in iezra-
hel. Multas eñ plagas acceperat in supradicto
certamine Igit̄ ochosias fili⁹ ioram rex iuda de
scēdit vt inuiseret Ioram filiū achab in iezrahel
C egrotātē. Voluntatis q̄ppe fuit dei aduersus ocho
ziam: vt veniret ad iorā ꝛ cū venisset ꝛ egrederet̄
cū eo aduersum iehu filiū namsi: quē vnxit dñs vt
deleret domū achab. Cū ergo euerteret iehu do
mū achab inuenit p̄ncipes iuda ꝛ filios fratrum
ochozie q̄ ministrabāt ei ꝛ interfecit illos. Ipsum
q̄q̄ perquirens ochoziam cōprehēdit latitantē in
samaria adductūq̄ ad se occidit ꝛ sepelierūt eū
eo ꝙ esset fili⁹ iosaphat: q̄ quesierat dñm in toto
D corde suo. Nec erat vltra spes aliqua vt de stirpe
4.re.xi.a. quis regnaret ochosie. Siquidē athalia mater
ei⁹ vidēs ꝙ mortu⁹ esset filius su⁹: surrexit ꝛ inter
fecit omnē stirpē regiā dom⁹ ioram. Porro iosa-
beth filia regis tulit ioas filiū ochozie: ꝛ furata ē
eū de medio filioꝝ regis cū interficerētur: abscō
ditq̄ eū cū nutrice sua in cubiculo lectuloꝝ. Io-
sabeth aūt que abscōderat eū: erat filia regis iorā
vxor ioiade pōtificis soror ochozie: ꝛ idcirco atha
lia nō iterfecit eū. Fuit ergo cū eis i domo dei abscō-
dit⁹ sex ānis q̄b⁹ regnauit athalia sup terrā.

C. S. De ioiada quō vnxit ioas regē iuda. de
occisione athalie. xxiij.

A Anno aūt septimo cōfortat⁹ ioiada assū
4.re.xi.a. psit cēturiones azariā videlicet filium
hieroboā ꝛ hismael filiū iohānā: azariā
quoq̄ filiū obed ꝛ maasiā filiū adaie ꝛ
elisaphat filiū zechri: ꝛ iniit cū eis fed⁹. Qui circū
eūtes iudā cōgregauerūt leuitas de cūctis vrbi-
bus iuda: ꝛ p̄ncipes familiaꝝ israel: venerūtq̄ in
hierusalē. Iniit ergo ois multitudo pactū in do-
mo dei cū rege. Dixitq̄ ad eos Ioiada. Ecce fili
us regis regnabit sicut locutus est dñs sup filios
B dauid. Iste est sermo quē facietis. Tertia pars
vestrū q̄ veniūt ad sabbatū sacerdotū et leuitarū
ꝛ ianitoꝝ erit in portis: tertia vero pars ad domū
regis. ꝛ tertia ad portā q̄ appellat̄ fundamenti.
Omne vero reliquū vulgus sit in atrijs dom⁹ dñi
nec quispiā alius ingrediat̄ domū dñi nisi sacer-
dotes ꝛ qui ministrant de leuitis. Ipsi tantūmo-
do ingrediant̄ q2 sanctificati sunt et oē reliquum
vulgus obseruet custodias dñi. Leuite autē cir
cundent regem habētes singuli arma sua. ꝛ si q̄s
alius ingressus fuerit tēplū iterficiat̄: sintq̄ cū re
ge ꝛ intrante ꝛ egrediēte. Fecerunt ergo leuite: ꝛ
vniuersus iuda iuxta oia q̄ preceperat ioiada pō
tifex. Et assumpserunt singuli viros q̄ sub se erāt
ꝛ veniebāt per ordinē sabbati cū his q̄ impleuerāt
sabbatū ꝛ egressi erāt Siquidē ioiada pontifex
nō dimiserat abire turmas. q̄ sibi per singlas ebdo
madas succedere cōsueuerāt. Deditq̄ ioiada sa- C
cerdos cēturionibus lanceas clypeosq̄ ꝛ peltas
regis dauid: quas cōsecrauerat in domo dñi. Cō
stituitq̄ oēm pplm̄ tenētiū pugiones a p̄te tēpli
dextra vsq̄ ad partē tēpli sinistrā corā altari ꝛ tē-
plo per circuitū regis ꝛ eduxerūt filiū regis ꝛ ipo
suerūt ei diadema ꝛ testimoniū: dederūtq̄ in ma
nu eius tenēdam legē ꝛ cōstituerūt eū regē. Vn-
xit quoq̄ illū ioiada pōtifex ꝛ filij eius imprecati
q̄ sunt ei atq̄ dixerūt. Viuat rex. Quod cū audis
set athalia vocē scilicet currētiū atq̄ laudātiū re
gem: ingressa est ad populū in tēplū dñi. Cūq̄ vi
disset regē stantē sup gradū in introitu ꝛ p̄ncipes
turmasq̄ circa eū oēmq̄ populū terre gaudētē
atq̄ clangētē tubis ꝛ diuersi generis organis cō
cinentē vocēq̄ laudātiū: scidit vestimenta sua et
ait. Insidie: insidie. Egressus aūt ioiada pōtifex
ad cēturiones ꝛ principes exercit⁹ dixit eis. Edu
cite illā extra septa tēpli ꝛ interficiat̄ foris gladio
Precepitq̄ sacerdos ne occideretur in domo do
mini. Et iposuerūt ceruicibus eius manus. Cūq̄ D
intrasset portā equoꝝ domus regis interfecerūt
eā ibi. Pepigit aūt ioiada fedus inter se vniuer-
sumq̄ populum ꝛ regē vt esset popul⁹ dñi. Itaq̄
ingressus est ois popul⁹ domū baal ꝛ destruxerūt
eā: ꝛ altaria ac simulachra illius confregerūt: ma
thā quoq̄ sacerdotē baal interfecerūt ante aras
Cōstituit autē ioiada prepositos in domo dñi et
sub manib⁹ sacerdotū et leuitaꝝ quos distribuit
dauid i domo dñi: vt offerrēt olocausta dño: sicut
scriptū est in lege moysi: i gaudio et cāticis iuxta
dispositionē dauid. Cōstituit quoq̄ ianitores in
portis dom⁹ dñi: vt nō ingrederetur eam immū-
dus in omni re. Assumpsitq̄ centuriones ꝛ fortis
simos viros ac principes populi ꝛ oē vulgus ter
re ꝛ fecerūt descēdere regē de domo dñi ꝛ intro-
ire per mediū porte superioris i domū regis: ꝛ col-
locauerūt eū in solio regali. Letatusq̄ est ois po
pulus terre ꝛ vrbs quieuit. Porro athalia inter-
fecta est gladio.

C. S. De operib⁹ ioas bonis q̄diu vixit ioia-
de. de morte ioiada. de peccatis ioas post mortē
ioiade. qualiter interfecit filiū eius zachariā. qua
liter contra ioas insurrexerunt serui sui. et eum
interfecerunt. xxiiij.

Eptem annorum erat ioas cū regnare A
cepisset: ꝛ quadraginta annis regnauit 4.re.xi.b.
in hierusalē. Nomē matris ei⁹ sebia de
bersabee. Fecitq̄ quod bonū est corā
dño cunctis dieb⁹ ioiade sacerdotis. Accepit au
tem ei ioiada vxores duas. e quibus genuit filios
ꝛ filias: post que placuit ioas vt instauraret do-
mum dñi: cōgregauitq̄ sacerdotes ꝛ leuitas ꝛ di
xit eis. Egredimini ad ciuitates iuda et colligite
de vniuerso israel pecuniā ad sartatecta tēpli dei
nostri per singulos annos: festinatoq̄ hoc facite.
Porro leuite egere negligēti⁹. Vocauitq̄ rex ioi B
adam principē ꝛ dixit ei. Quare tibi nō fuit cure

vt cogeres leuitas inferre de iuda ⁊ de hierusalē
pecuniā que cōstituta est a moyse seruo dn̄i vt in
ferret eā oīs multitudo israel in tabernaculū te
stimonij? Athalia eīm impijssima ⁊ filij eiꝰ destruxe
runt domū dei: ⁊ de vniuersis q̄ sanctificata fue
rant in templo dn̄i ornauerāt phanū baalim. Prece
pit ergo rex ⁊ fecerūt arcā: posuerūtq̄ eam iuxta
portā dn̄i forinsecus. Et predicatū est in iuda et
hierusalē vt deferrēt singuli preciū dn̄o quod cō
stituit moyses seruꝰ dei sup omnē israel in deser
C to. Letatiq̄ sunt cūcti pn̄cipes ⁊ oīs populus: et
ingressi cōtulerūt in arcā dn̄i atq̄ miserūt ita vt
impleref. Cunq̄ tempꝰ esset vt deferrēt arcā co
ram rege p manꝰ leuitaꝝ: videbāt eīm multā pe
cuniā: ingrediebaf scriba regis ⁊ quē primꝰ sacer
dos cōstituerat: effundebāntq̄ pecuniā que erat
in arca. Porro arcā reportabāt ad locū suū sicq̄
faciebāt p singulos dies. Et cōgregata est infini
ta pecunia quā dederūt rex ⁊ ioiada his qui pre
erāt operibus domus dn̄i. At illi cōducebant ex
ea cesores lapidū ⁊ artifices operū singulorū vt
instaurarēt domū dn̄i: fabros quoq̄ ferri ⁊ eris
D vt quod cadere ceperat fulciref. Egeruntq̄ hi q̄
operabanf industrie ⁊ obducebaf parietum cica
trix p manus eoꝝ ac suscitauerūt domum dn̄i in
statū pristinū ⁊ firmiter eā stare fecerūt. Cūq̄ cō
plessent oīa opera: detulerūt corā rege ⁊ ioiada
reliquā partē pecunie: de qua facta sunt vasa tē
pli in ministeriū ad olocausta: phiale quoq̄ ⁊ cete
ra vasa aurea ⁊ argētea. Et offerebāntur olocau
sta in domo dn̄i iugiter cunctis diebꝰ ioiade. Se
nuit aūt ioiada plenus dieꝝ ⁊ mortuꝰ est cū esset
centūtriginta annoꝝ. sepelierūtq̄ eū in ciuitate
dauid cū regibꝰ: eo ꝙ fecisset bonū cū israel: ⁊ cū
E domo eius. Postq̄ aūt obijt ioiada ingressi sunt
pn̄cipes iuda: ⁊ adorauerūt regē. Qui delinitus
obsequijs eoꝝ acquieuit eis. Et dereliquerūt tem
plū dn̄i dei patrū suoꝝ. seruierūtq̄ lucis ⁊ sculpti
libus: ⁊ facta est ira dn̄i cōtra iudā ⁊ hierusalē pro
pter hoc pctm̄. Mittebatq̄ eis prophetas vt re
uerterenf ad dn̄m q̄s protestātes illi audire nole
Mat.23.D. bant. Sp̄us itaq̄ dei induit zachariā filiū ioiade
sacerdotē ⁊ stetit in cōspectu ppl'i ⁊ dixit eis. Hec
dicit dn̄s deus. Quare trāsgredimini preceptū
dn̄i qđ vobis nō proderit ⁊ dereliquistis dn̄m vt
F dereliqueret vos? Qui cōgregati aduersus eū
miserūt lapides iuxta regis imperiū in atrio do
mus dn̄i. Et nō est recordatꝰ ioas rex mie quā fe
cerat ioiada pater illiꝰ secū: sed interfecit filiū eiꝰ
Qui cum moreretur ait. Uideat dn̄s ⁊ requirat.
Cūq̄ euolutꝰ esset annus ascendit cōtra eū exer
citus syrie venitq̄ in iudā ⁊ hierusalē ⁊ interfecit
cūctos pn̄cipes populi: atq̄ vniuersam predam
miserūt regi in damascū. Et certe cū permodicꝰ
venisset numerꝰ syroꝝ: tradidit dn̄s in manibꝰ
eoꝝ infinitā multitudinē eo ꝙ dereliquissent do
G minū deū patrū suoꝝ. In ioas quoq̄ ignomino
sa exercuere iudicia: ⁊ abeūtes dimiserūt eum in
languoribꝰ magnis. Surrexerūt aūt cōtra eū ser
ui sui in vltionē sanguinis zacharie filij ioiade sa
cerdotis ⁊ occiderūt eū in lectulo suo ⁊ mortuus
est: sepelierūtq̄ illū in ciuitate dd̄ sed nō in sepul
chris regū. Insidiati vero sunt ei zabath filꝰ se

math ammonitidis: ⁊ iosabath filꝰ semarit moa
bitidis. Porro filij eius ac summa pecunie q̄ adu
nata fuerat sub eo: ⁊ instauratio domꝰ dei scripta
sunt diligētiꝰ in libro regū. Regnauit autē ama
sias filius eiꝰ pro eo.

C. S. De regno amasie. ⁊ de victoria eiꝰ cōtra
edom. de captione eius ⁊ bello contra ioas regē
israel. de spoliatione hierusalē ⁊ morte amasie.

Capitulum. xxv.

Uiginti quinq̄ annoꝝ erat amasias cū A
regnare cepisset ⁊ vigintinouē annis re 4.re.14.a.
gnauit in hierusalē. Nomē matris eiꝰ
ioiaden de hierusalē. Fecitq̄ bonū in
cōspectu dn̄i: verūtm̄ nō in corde perfecto. Cunq̄
roboratū sibi videret imperiū iugulauit seruos
qui occiderāt regē patrē suū sed filios eoꝝ nō in
terfecit sicut scriptum est in libro legis moysi vbi
p̄cepit dn̄s dicēs. Nō occidenf p̄res pro filijs ne deu.24.c.
ꝗ filij p patribꝰ suis: sed vnusquisq̄ in suo pecca 4.re.14.c
to morief. Cōgregauit igif amasias iudā: ⁊ cōsti B
tuit eos per familias tribunosq̄ et centuriōes in
vniuerso iuda ⁊ beniamin ⁊ recēsuit a viginti an
nis sursū: inuenitq̄ trigīta milia iuuenū qui egre
derenf ad pugnā ⁊ tenerēt hastā ⁊ clypeū. Mer
cede quoq̄ conduxit de israel cētū milia robusto
rū cētū talētis argēti. Uenit aūt homo dei ad illū
Et ait. O rex ne egrediaf tecū exercitꝰ israel. Nō C
est eīm dn̄s cū israel ⁊ cūctis filijs effraim. Quod
si putas in robore exercitus bella cōsistere: supe
rari te faciet deꝰ ab hostibꝰ. Dei quippe est ⁊ ad
iuuare ⁊ in fugā conuertere. Dixitq̄ amasias ad
hominē dei. Quid ergo fiet de cētū talētis q̄ de
di militibꝰ israel? Et respondit ei homo dei. Ha
bet dn̄s vnde tibi dare possit multo his plura. Se
parauit itaq̄ amasias exercitū q̄ venerat ad eū
ex effraim vt reuerteref in locū suū. At illi cōtra
iudā vehemēter irati reuersi sunt in regionē suā
Porro amasias cōfidenter eduxit populū suū: et
abijt in vallē salinaꝝ percussitq̄ filios seyr decē D
milia. Et alia decē milia viroꝝ ceperūt filij iuda:
⁊ adduxerūt ad preruptū cuiusdā petre. precipita
uerūtq̄ eos de summo in p̄ceps: q̄ vniuersi crepu
erunt. At ille exercitꝰ quē remiserat amasias ne
secū iret ad preliū diffusus est in ciuitatibꝰ iuda
a samaria vsq̄ ad bethoron: ⁊ interfectis tribꝰ mi
libꝰ diripuit predā magnā. Amasias quoq̄ post
cedē idumeoꝝ ⁊ allatos deos filioꝝ seyr statuit il
los in deos sibi ⁊ adorabat eos: et illis adolebat
incensum. Quāobrē iratus dn̄s contra amasiam
misit ad illū pphetā q̄ diceret ei. Cur adorasti de E
os qui nō liberauerūt populū suū de manu tua?
Cunq̄ hec ille loqueref r̄ndit ei. Nū cōsiliariꝰ re
gis es? Quiesce ne interficiā te. Descēdēsq̄ pro
pheta scio inquit ꝙ cogitauerit dn̄s occidere te
qui ⁊ fecisti hoc malū: ⁊ insup non acquieuisti con
silio meo. Igitur amasias rex iuda inito pessimo
cōsilio: misit ad ioas filiū ioachā filij iehu regem
israel dicens. Ueni videamus nos mutuo. At ille 4.re.14.c
remisit nūcios dicēs. Carduus q̄ est in libano: mi
sit ad cedrū libani dicēs. Da filiā tuam filio meo F
vxorē. Et ecce bestie q̄ erant in silua libani transi
erunt ⁊ cōculcauerunt carduum. Dixisti percussi
edom: ⁊ idcirco erigif cor tuū in superbiā. Sede

in domo tua. Cur malū aduersum te prouocas:
vt cadas ⁊ tu et iudas tecum? Noluit aūt audire
amasias: eo ꝙ dñi esset volūtas vt traderetur in
manus hostium propter deos edom. Ascendit
igit ioas rex israel ⁊ mutuos sibi prebuere cōspe
ctus. Amasias autē rex iuda erat i bethsames iu
de. Corruit iudas corā israel: ⁊ fugit i tabernacu
la sua. Porro amasiam regē iuda filium ioas filii
ioachaz cepit ioas rex israel in bethsames ⁊ ad-
duxit in hierusalē. destruxitq̄ murū eius a porta
ephraim vsq̄ ad portā anguli quadringētis cubi B
tis. Oē quoq̄ aurū ⁊ argētū ⁊ vniuersa vasa que
repperierat in domo dei: ⁊ apud obededom: i the
sauris etiā domꝰ regie: necnō ⁊ filios obsidum re
duxit in samariā. Uixit aūt amasias filiꝰ ioas rex
iuda postq̄ mortuꝰ est ioas filiꝰ ioachaz rex isra
el quindecī annis. Reliqua aūt sermonum amasie
prioꝝ ⁊ nouissimoꝝ scripta sunt in libro regum iu
da ⁊ israel. Qui postq̄ recessit a dño: tetēderunt
ei insidias in hierusalē. Cumq̄ fugisset lachis mi
serūt ⁊ interfecerūt eū ibi reportātesq̄ sup equos
sepelierūt eū cū patribꝰ suis in ciuitate dauid.

C.S. De baasa ⁊ de federe asa cū benadab de
nathan ꝓpheta increpante asa ꝓ federe inito: et
morte asa propter fedus. xxvi.

O Mnis aūt ppls iuda filiū eius oziā an A
norū sedecī cōstituit regem pro amasia
pre suo. Ipse edificauit ahilat: ⁊ restitu- 4.re.4.c.
it eā ditioni iude postq̄ dormiuit rex
cū patribꝰ suis. Sedecī annoꝝ erat ozias cū re 4.re.15.g.
gnare cepisset ⁊ quinquagintaduob annis regna-
uit in hierusalē. Nomē matris eiꝰ iecilia de hieru
salem. Fecitq̄ qđ erat rectum in oculis dñi iuxta
oīa q̄ fecerat amasias pater eiꝰ et exquisiuit dñm
in diebus zacharie intelligētis ⁊ vidētis deū. Cū
q̄ requireret dñm direxit eū in omnibus. Denique
egressus est ⁊ pugnauit cōtra philistijm ⁊ destru
xit murū geth ⁊ murū iamnie murūq̄ azoti. Edi
ficauit quoq̄ oppida in azoto ⁊ philistijm: ⁊ adiu
uit eū deꝰ cōtra philistijm ⁊ cōtra arabes q̄ habi-
tabāt in gurbaal ⁊ cōtra ammonitas. Appende B
bantq̄ ammonite munera ozie: ⁊ diuulgatum est
nomē eiꝰ vsq̄ ad introitū egypti ꝓpter crebras
victorias. Edificauitq̄ ozias turres in hierusalē
sup portā anguli: et super portā vallis: ⁊ reliquas
in eodē muri latere firmauitq̄ eas. Extruxitq̄
turres in solitudine: ⁊ effudit cisternas plurimas
eo ꝙ haberet multa pecora: tā in cāpestribus q̄
in heremi vastitate. Uineas quoq̄ habuit ⁊ vini
tores in mōtibus et in carmelo erat quippe homo
agriculture deditus. Fuit aūt exercitꝰ bellatorū
eius qui procedebāt ad prelia sub manu iehihel
scribe: masieq̄ doctoris ⁊ sub manu ananie q̄ erāt
de ducibus regis. Oīsq̄ numerus pricipū p fami
lias suas viroꝝ fortium duoꝝ miliū sexcētoꝝ: et
sub eis vniuersus exercitꝰ trecētoꝝ ⁊ septē miliū
quingētoꝝ: q̄ erāt apti ad bella ⁊ ꝓ rege cōtra ad-
uersarios dimicabāt. Preparauit qz eis ozias .i. cū C
cto exercitui clipeos ⁊ hastas ⁊ galeas et loricas
arcusq̄ ⁊ fūdas ad iaciēdos lapides ⁊ fecit i hie
rusalē diuersi generis machinas quas in turribꝰ
collocauit: ⁊ in angulis muroꝝ vt mitterēt sagit-
tas ⁊ saxa grādia. Egressumq̄ est nomen eiꝰ pro
cul: eo ꝙ auxiliaret ei dñs ⁊ corroborasset illum.
Sed cū roboratꝰ esset eleuatū est cor eiꝰ in interi
tū suū ⁊ neglexit dñm deū suū: ingressusq̄ teplū
dñi: adolere voluit incensum super altare thimia
matis. Statimq̄ ingressus post eum azarias sacer
dos: ⁊ cū eo sacerdotes dñi octoginta viri fortissi
mi: restiterūt regi atq̄ dixerunt. Nō est tui officii
ozia vt adoleas incēsum dño sed sacerdotū hoc ē
filioꝝ aaron q̄ cōsecrati sunt ad huiuscemodi mi
nisterium. Egredere de sanctuario ne contēpse
ris: q̄r non reputabit tibi in gloriā hoc a dño deo. D
Iratusq̄ ozias ⁊ tenēs in manu thuribulū vt ado 4.re.15.g.
leret incēsum minabat sacerdotibꝰ. Statimq̄ orta
est lepra in fronte eiꝰ corā sacerdotibus in domo
dñi super altare thimiamatis. Cumq̄ respexisset
eū azarias pōtifex ⁊ oēs reliqui sacerdotes vide
runt leprā in fronte eius ⁊ festinato expulerūt eū
Sed et ipse perterritus accelerauit egredi eo ꝙ
sensisset ilico plagā dñi. Fuit igit ozias rex lepro-
sus vsq̄ ad diem mortis sue ⁊ habitauit in domo
separata: plenꝰ lepra ob quam eiectus fuerat de
domo dñi. Porro ioathā filius eiꝰ rexit domū re
gis ⁊ iudicauit populū terre. Reliq̄ aūt sermonū
ozie prioꝝ ⁊ nouissimoꝝ scripsit esaias filiꝰ amos
ꝓpheta. Dormiuitq̄ ozias cū prībꝰ suis. ⁊ sepelie
runt eū in agro regaliū sepulchroꝝ eo ꝙ esset le-
prosus: regnauitq̄ ioathā filiꝰ eiꝰ pro eo.

C.S. De ioathan filio ozie q̄ vicit regē filioꝝ
ammon: ⁊ de morte eius. xxvij.

U Igintiquinq̄ annoꝝ erat ioathan cum
regnare cepisset: ⁊ sedecim annis regna A
uit in hierusalē. Nomē matris eiꝰ hieru
sa filia sadoch. Fecitq̄ qđ rectū erat co
rā dño iuxta omīa q̄ fecerat ozias pr̄ suꝰ: excepto
ꝙ nō est ingressus teplū dñi ⁊ adhuc populꝰ deli
quebat. Ipse edificauit portā domꝰ dñi excelsam
⁊ in muro ophel multa cōstruxit. Urbes quoq̄ edifi B
cauit in mōtibꝰ iuda ⁊ in saltibꝰ castella ⁊ turres.
Ipse pugnauit cōtra regē filioꝝ ammō ⁊ vicit
eū. Dederūtq̄ ei filii ammō in tempore illo cētū C
talēta argēti ⁊ decē milia choros tritici ac totidē
choros ordei. Hec ei pbuerūt filii ammō in anno
scđo ⁊ tertio. Corroboratusq̄ est ioathā: eo ꝙ di- D
rexisset vias suas corā dño deo suo. Reliq̄ aūt ser
monū ioathan ⁊ omēs pugne eiꝰ ⁊ opera scripta
sunt in libro regū israel ⁊ iuda. Uigintiquinq̄ anno-
rū erat cū regnare cepisset ⁊ sedecī annis regna-
uit in hierusalē. Dormiuitq̄ ioathā cum prībꝰ su
is: ⁊ sepelierūt eum in ciuitate dauid. et regnauit
achas filius eiꝰ pro eo.

C.S. De regno achas regis iude ⁊ sceleribus
eius que fecit ⁊ filius romelie rex israel. de obed
ꝓpheta qui locutꝰ est pro captiuis. de depopula
tione terre a theglatphalasar rege assyrioꝝ spo-
liata domo dñi ⁊ pricipū ⁊ nihil ei profuit: q̄r fecit
victimas diis damasci ꝙ extruxit aras ⁊ fecit al-
taria in āgulis hierl'm clausa porta domꝰ dñi. de
morte eiꝰ cui successit ezechias filiꝰ eiꝰ. xxviij.

U Iginti ānorū erat achas cū regnare A
cepisset: ⁊ sedecim annis regnauit in
hierusalē. Nō fecit rectū in conspectu
dñi: sicut dauid pater eiꝰ sed ambula- 4.re.15.a.
uit in viis regū israel insup ⁊ statuas fudit baalī

Ipse est ꝗ adoleuit incēſū in valle hennon ⁊ lustra
uit filios suos in igne iuxta ritū gētiū quas inter
fecit dñs in aduētu filiorum israel. Sacrificabat
quoq; ⁊ thymiama succēdebat in excelsis ⁊ in col
libus: ⁊ sub oī ligno frōdoso. Tradiditq; eū dñs
de⁹ ei⁹ in manu regis syrie. ꝗ percussit eū magnā
q; predā cepit de ei⁹ imperio: ⁊ adduxit in damas
cū. Manib⁹ quoq; regis israel traditus est ⁊ per
cussus plaga grādi. Occiditq; phacee fili⁹ rome
lie de iuda cētū viginti milia in die vno oēs viros
bellatores eo ꝙ reliquissent dñm deū patrū suo-
rū. Eodē tpe occidit zechri vir potēs ex effraim
maasiam filiū regis: ⁊ ezricā ducē dom⁹ eius: hel
B chanam quoq; scōm a rege. Ceperūtq; filij israel
de fratrib⁹ suis ducēta milia mulierū puerorū et
puellaꝝ ⁊ infinitā predā. pertulerūtq; eā in sama
riā. Ea tēpestate erat ibi ꝓpheta dñi noīe obed
ꝗ egressus obuiā exercitui veniēti in samariā di-
xit eis. Ecce irat⁹ dñs de⁹ patrū vestroꝝ contra
iudā tradidit eos ī manib⁹ vestris ⁊ occidistis eos
atrociter: ita vt ad celū pertingeret vestra crude
litas. Insuper filios iuda ⁊ hierusalem vultis vo
bis subijcere in seruos ⁊ ancillas: qđ nequaq̄ fac
to opus est. Peccastis eñ super hoc dño deo ve-
stro Sed audite cōsiliū meū: ⁊ reducite captiuos
q̄s adduxistis de frīb⁹ vestris: qꝛ magn⁹ furor dñi
imminet vobis. Steterūt itaq; viri de pricipibus
filioꝝ effraim azarias filius iohānnā barachias
fili⁹ mosollamoth ezechias fili⁹ sellū: ⁊ amasias
fili⁹ hadali: cōtra eos ꝗ veniebāt de prelio: ⁊ dixe
rūt eis. Nō introducetis huc captiuos: ne pecce-
C mus dño. Quare vultis adijcere sup pctā nostra
⁊ vetera cumulare delicta? Grāde quippe pecca
tū est: ⁊ ira furoris dñi imminet sup israel. Dimise
rūtq; viri israel bellatores predā: ⁊ vniuersa q̄ ce
perāt corā pricipib⁹ ⁊ oī multitudine steteruntq;
viri quos supra memorauim⁹. et apprehendētes
captiuos oēs ꝗ nudi erant vestierunt de spolijs.
Cūq; vestissent eos et calciassent: ⁊ refecissent ci-
bo ac potu: vnxissentq; propter laborē: ⁊ adhibuis
sent eis curā: ꝗcūq; ābulare nō poterāt ⁊ erāt im
becillo corpore: īposuerūt eos iumētis: ⁊ adduxe
rūt hiericho ciuitatē palmaꝝ ad fratres eoꝝ: ipsi
q; reuersi sunt in samariā: tpe illo misit rex achas
ad regē assyrioꝝ postulās auxilium. Veneruntq;
idumei ⁊ ꝑcusserūt multos ex iuda: ⁊ ceperūt pre
dam magnā. Philistijm quoq; diffusi sunt ꝑ vr-
bes cāpestres ⁊ ad meridiē iuda: ceperūtq; beth
sames: ⁊ ahilon: et gaddiroth: socho quoq; ⁊ tham-
nam ⁊ ganzo cū viculis suis: ⁊ habitauerūt in eis
D Humiliauerat eñ dñs iudā propter achas regē
iuda eo ꝙ nudasset eū auxilio ⁊ contēptui habuis
set dñm: adduxitq; cōtra eū theglathphalasar re
gē assyrioꝝ ꝗ ⁊ afflixit eū ⁊ nullo resistente vasta
uit. Igit achas spoliata domo dñi ⁊ domo regū
ac pricipū: dedit regi assyrioꝝ munera ⁊ tñ nihil
ei profuit. Insuper ⁊ tēpore angustie sue auxit cō
tēptū in dñm. Ipse per se rex achas imolauit dijs
damasci victimas ꝑcussorib⁹ suis: ⁊ dixit dij regū
syrie auxiliātur eis quos ego placabo hostijs: et
aderūt mihi cū econtrario ipi fuerit ruine ei ⁊ vni-
uerso israel. Direptis itaq; achas oībus vasis do
mus dei atq; cōfractis clausit ianuas tēpli dei et
fecit sibi altaria in vniuersis angulis hierusalem
In omnibus quoq; vrbib⁹ iuda extruxit aras ad
cremādū thus: atq; ad iracūdiā prouocauit dñm
deū patrū suoꝝ. Reliqua autē sermonū ei⁹ ⁊ oīm
operū suoꝝ priorꝝ ⁊ nouissimoꝝ scripta sunt in li
bro regū iuda ⁊ israel. Dormiuitq; achas cum pa
tribus suis: ⁊ sepelierūt eū in ciuitate hierusalē.
Neq; eñ receperāt eū in sepulchra regū israel.
Regnauitq; Ezechias fili⁹ ei⁹ pro eo.
¶ C. S. De regno ezechie ꝗ tēplū aperiri māda
uit ⁊ restituit sacerdotes. xxix.
A Igitur ezechias regnare cepit cū vigin 2.reg.18.a.
tiquinq; esset annoꝝ ⁊ viginti nouē annis
regnauit in hierusalē. Nomen matris
eius abia filia zacharie. fecitq; qđ erat
placitū in cōspectu dñi iuxta oīa ꝗ fecerat dauid
pater eius Ipso anno ⁊ mēse primo regni sui ape
ruit valuas dom⁹ dñi: ⁊ instaurauit eas: adduxit
q; sacerdotes atq; leuitas ⁊ cōgregauit eos ī pla
team orientalē: dixitq; ad eos. Audite me leuite ⁊
sanctificamini mūdate domū dñi dei patrū nroꝝ
B ⁊ auferte oēm imundiciam de sanctuario. Pecca
uerūt patres nostri ⁊ fecerūt malum in cōspectu
dñi dei nri dereliquētes eū: auerterūt facies su-
as a tabernaculo dñi dei nri: ⁊ ꝑbuerūt dorsū. clau-
serūt ostia q̄ erāt in porticu ⁊ extinxerūt lucernas
incensumq; nō adoleuerūt: ⁊ holocausta non ob-
tulerunt in sanctuario deo israel. Concitatus est
itaq; furor dñi sup iudā ⁊ hirlm. Tradiditq; eos
in cōmotionē ⁊ in interitū ⁊ in sibilū: sicut ipsi cerni
tis oculis vestris. En corruerūt patres nostri gla
dijs: filij nri ⁊ filie nre ⁊ cōiuges captiue ducte sūt
propter hoc scelus. Nunc ergo placet mihi vt in-
C eam⁹ fedus cū dño deo isrl: ⁊ auertet a nobis fu-
rorē ire sue. Filij mei nolite negligere. Vos elegit
dñs vt stetis coram eo: ⁊ ministretis illi colatisq;
eū: ⁊ cremetis ei incensum. Surrexerūt ergo leui
te maath fili⁹ amasie ⁊ iohel filius azarie de filijs
caath. Porro de filijs merari cis fili⁹ abdai: ⁊ aza
rias fili⁹ ialalehel. De filijs autē gersoni ioha fili⁹
nemma: ⁊ eden fili⁹ iohaha. At vero de filijs elisa
phan samri et iahihel. De filijs q̄q; asaph: zacha-
rias ⁊ mathanias necnō de filijs heman: iahihel
⁊ semei. Sed ⁊ de filijs idithun semeias ⁊ ozihel.
Cōgregauerūtq; fratres suos ⁊ sanctificati sunt
D ⁊ ingressi sunt iuxta mādatū regis ⁊ imperiū dñi
vt expiarēt domū dei. Sacerdotes quoq; ingres
si tēplū dñi vt sanctificarēt illud extulerūt omnē
immūdiciā quam intro repperērāt in vestibulo
domus dñi quā tulerūt leuite ⁊ asportauerūt ad
torrētē cedrō foras. Ceperūt aūt prima die men
sis primi mūdare ⁊ in die octaua eiusdē mēsis: in
gressi sunt porticū dom⁹ tēpli dñi: expiauerūtq;
tēplū dieb⁹ octo: ⁊ in die sextadecima mēsis eius-
dem qđ ceperāt impleuerūt. Ingressi quoq; sūt
ad ezechiam regē ⁊ dixerūt ei. Sanctificauimus
omnē domum dñi ⁊ altare olocausti: vasaq; eius
necnō ⁊ mensam ꝓpositionis cū oībus vasis suis
cūctāq; tēpli suppellectilem quam polluerat rex
achas in regno suo postq̄ ꝑuaricatus est et ecce
E exposita sunt oīa corā altari dñi. Cōsurgensq; di
luculo ezechias rex adunauit oēs principes ciui-
tatis: ⁊ ascēdit in domum dñi obtuleruntq; simul

tauros septē ⁊ arietes septē. agnos septez: ⁊ hir=
cos septē: pro pctō pro regno pro sanctuario pro
iuda. Dixitq̄ sacerdotibus filijs aarō vt offerrēt
sup altare dñi. Mactauerūt igit̄ tauros: ⁊ suscepe
runt sanguinē sacerdotes ⁊ fuderūt illū sup alta
re. Mactauerūt etiā arietes ⁊ illoꝝ sanguinē sup
altare fuderūt. Immolauerūt agnos ⁊ fuderunt
super altare sanguinē. Applicuerūt hircos ꝓ pec
cato corā rege ⁊ vniuersa multitudine. Imposue
rūtq̄ manus suas sup eos: ⁊ immolauerunt illos
sacerdotes ⁊ asperserūt sanguinē eoꝝ coraz alta
ri pro piaculo vniuersi israelis. Pro oī q̄ppe isra=
F el p̄ceperat rex vt olocaustū fieret ꝓ pctō. Cōsti=
tuit quoq̄ leuitas in domo dñi cum cymbalis: et
psalterijs ⁊ cytharis secūdū dispositionez dauid
regis ⁊ gad videntis ⁊ natham prophete. Siqui
dē dñi p̄ceptū fuit per manū prophetaꝝ ei⁹. Ste
terūtq̄ leuite tenētes organa dauid ⁊ sacerdotes
tubas ⁊ iussit ezechias vt offerrent olocausta sup
2.pa.15.d. altare. Cūq̄ offerrent̄ olocausta ceperūt laudes
canere dño. et clangere tubis atq̄ in diuersis or=
ganis q̄ dauid rex isrl' repperat cōcrepare. Omni
aūtē turba adorāte cātores ⁊ hi q̄ tenebāt tubas
erāt in officio suo donec cōpleret̄ olocaustū. Cun
q̄ finita esset oblatio incuruat⁹ est rex et oēs qui
erāt cū eo: ⁊ adorauerūt. Precepitq̄ ezechias et
p̄ncipes leuitis vt laudarēt dñm sermonibus da
uid ⁊ asaph vidētis q̄ laudauerūt deū magna le=
ticia ⁊ incuruato genu adorauerūt. Ezechias au
tem etiā hec addidit. Impleistis manus vestras
dño: accedite ⁊ offerte victimas ⁊ laudes i domo
B dñi. Obtulit ergo vniuersa multitudo hostias et
laudes ⁊ olocausta mēte deuota. Porro numer⁹
olocaustoꝝ q̄ obtulit multitudo: hic fuit. Tauros
sexagita: arietes cētū agnos ducētos: sāctificaue
rūtq̄ dño boues sexcentos ⁊ oues tria milia. Sa
cerdotes ꝟo pauci erant nec poterāt sufficere vt
pelles olocaustoꝝ detraherēt. Unde ⁊ leuite fra
tres eoꝝ adiuuerūt eos: donec iplerent̄ opus ⁊ sā
ctificarent̄ antistites. Leuite q̄ppe faciliori ritu
sanctificātur q̄ sacerdotes. Fuerūt ergo olocau=
sta plurima adipes pacificoꝝ ⁊ libamina olocau
stoꝝ ⁊ cōpletus est cultus dom⁹ dñi. letatusq̄ est
ezechias ⁊ omnis populus eo q̄ ministerium do
mini esset expletum. de repente quippe hoc fieri
placuerat.

¶ C. S. De p̄dicatoribus quos ezechias misit in
oēm israel vt venirēt ⁊ celebrarēt phase dño ⁊ de
pascha ezechie dño celebrato. xxx.

A Misit q̄q̄ ezechias ad oēm israel ⁊ iudā.
scripsitq̄ ep̄las ad effraim ⁊ manassen
vt venirēt ad domū dñi in hierusalez ⁊
facerēt phase dño deo israel. Inito er=
go cōsilio regis ⁊ p̄ncipū ⁊ vniuersi cetus hierusa
lē decreuerūt vt facerēt phase mēse secūdo. Non
eñi occurrerāt facere in tēpore suo: q2 sacerdotes
q̄ possent sufficere sanctificati nō fuerant: ⁊ popu
lus nōdū cōgregatus fuerat in hierusalem. Pla=
cuitq̄ sermo regi ⁊ oī multitudini: ⁊ decreuerunt
vt mitterent nūcios in vniuersum israel de bersa
bee vsq̄ dan: vt venirēt ⁊ facerent phase dño deo
israel in hierusalem. Multi eñi nō fecerāt sicut in
Ifra eodez. lege p̄scriptū est. Perrexerūtq̄ cursores cum

epistolis ex regis iperio ⁊ p̄ncipū ei⁹ in vniuersū
israel ⁊ iudā iuxta id quod rex iusserat p̄dicātes.
Filij israel reuertimini ad dñm deū abrahā ⁊ isaac
⁊ israel: ⁊ reuertet̄ ad reliquias q̄ effugerūt man⁹
regis assyriorū. Nolite fieri sicut patres vestri: ⁊
fratres: q̄ recesserunt a dño deo patrū suoꝝ: ⁊ tra
didit eos in interitū: vt ipsi cernitis. Nolite idura=
re ceruices vr̄as sicut p̄res vestri. Tradite man⁹ B
vestras dño: ⁊ venite ad sanctuariū ei⁹ qḋ sancti
ficauit ineternū. Seruite dño deo patrū vestroꝝ
⁊ auertetur a vobis ira furoris ei⁹. Si eñi vos re
uersi fueritis ad dñm: fratres vr̄i ⁊ filij habebunt
m̄iam corā dn̄is suis qui illos duxerūt captiuos
⁊ reuertent̄ in terrā hāc. Pius eñi ⁊ clemēs est do
minus deus vester: ⁊ nō auertet faciē suā a vobis
si reuersi fueritis ad eū. Igit̄ cursores pergebant sup eodez.
velociter de ciuitate in ciuitatē per terrā effraim
⁊ manasse vsq̄ ad zabulō illis irridētib⁹ ⁊ subsan
nātibus eos. Attamē quidā viri ex aser ⁊ manas
se ⁊ zabulon acquiescētes cōsilio: venerunt hieru
salez. In iuda vero facta est manus dñi vt daret
eis cor vnū: vt facerēt iuxta p̄ceptū regis ⁊ p̄nci
pum verbū dñi. Cōgregatiq̄ sunt in hierusalem
populi multi: vt facerēt solēnitatē azymoꝝ in mē
se secūdo. Et surgētes destruxerūt altaria q̄ erāt C
in hierusalem atq̄ vniuersa in q̄bus idolis adole
batur incēsum subuertētes, p̄iecerūt in torrētē ce
dron. Immolauerūt autez phase quartadecima
die mēsis secundi. Sacerdotes quoq̄ atq̄ leuite
tandē sanctificati obtulerunt olocausta in domo
dñi: steterūtq̄ in ordine suo iuxta dispositionē et
legē moysi hoīs dei. Sacerdotes ꝟo suscipiebāt
effundēdū sanguinem de manibus leuitaꝝ eo q̄
multa turba sanctificata nō esset: ⁊ idcirco imola
rent leuite phase his q̄ nō occurrerāt sanctificari
dño. Magna etiam pars populi de effraim ⁊ ma
nasse ⁊ isachar ⁊ zabulon q̄ sanctificata nō fuerat
comedit phase: nō iuxta qḋ scriptū est ⁊ orauit ꝓ
eis ezechias dicēs. Dñs bonus ꝓpitiabit̄ cūctis
qui in toto corde requirūt dñz deū patrū suoꝝ et
nō imputabit eis q̄ min⁹ sanctificati sunt. Quez
exaudiuit dñs: ⁊ placatus est populo. Fecerūtq̄ D
filii israel qui inuēti sunt in hierusalē solēnitatem
azimorū septē diebus in leticia magna: laudātes
dñm p singulos dies. leuite quoq̄ ⁊ sacerdotes p
organa q̄ suo officio cōgruebāt. Et locut⁹ est eze
chias ad cor oīm leuitarū: qui habebāt intelligē=
tiā bonā sup dño: et comederunt septē diebus so
lēnitatis imolantes victimas pacificorū ⁊ laudā
tes dñm deū patrū suorū: placuitq̄ vniuerse mul
titudini vt celebrarent etiā alios dies septē: qḋ ⁊
fecerūt cū ingēti gaudio. Ezechias aūt rex iuda
p̄buerat multitudini mille tauros: et septē milia
ouiū. Principes vero dederant pp̄lo tauros mil
le: et oues decē milia. Sctificata est ḡ sacerdotuz
plurima multitudo ⁊ hilaritate perfusa ois turba
iuda tam sacerdotū ⁊ leuitarū q̄ vniuerse freq̄n=
tie q̄ venerat ex isrl': p̄selitoꝝ q̄z de terra isrl': ⁊ ha
bitātiū in iuda. Factaq̄ est grandis celebritas in
hierl'm q̄lis a dieb⁹ salomonis filij dauid regꝭ isrl'
in ea vrbe nō fuerat. Surrexerūt aūt sacerdotes
atq̄ leuite b̄ndicētes populo: ⁊ exaudita est vox
eoꝝ: peruenitq̄ orō in habitaculū sanctū celi.

¶ C. S. Ezechias sacerdotũ ⁊ leuitaꝝ diuisit of-
fertoriũ. de collatione decimaꝝ: dãtur: colligunt:
distribuunt: repetunt: bona que fecit ezechias et
quomodo ꝓsperatus est. xxxi.

A Cunctaq; hec fuissent rite celebrata egress⁹
est oĩs israel qui inuẽtus fuerat in vrbi-
bus iuda: ⁊ fregerũt simulachra succide
rũtq; lucos: demoliti sunt excelsa ⁊ alta
ria destruxerũt: nõ solũ de vniuerso iuda ⁊ benia
min: sed ⁊ de ephraim quoq; ⁊ manasse: donec pe
nitus euerterent. Reuersiq; sunt oẽs filij israel in
possessiones ⁊ ciuitates suas. Ezechias aũt cõsti
tuit turmas sacerdotales: ⁊ leuiticas ꝑ diuisiões
suas vnũquẽq; in officio proprio tã sacerdotũ vi-
delicet q̃ leuitaꝝ ad olocausta ⁊ pacifica vt mini
strarẽt ⁊ cõfiterent canerẽtq; in portis castroꝝ
dñi. Pars aũt regis erat vt de ꝓpria ei⁹ substan
tia offerret olocaustũ mane semꝑ ⁊ vespe: sabba-
tis q̃z ⁊ kalẽdis ⁊ solẽnitatib⁹ ceteris: sicut scriptũ
B est i lege moysi. Precepit etiã populo habitanti ĩ
hiersm vt darent partes sacerdotibus ⁊ leuitis vt
possent vacare legi dñi. Quod cuz ꝑcrebuisset in
aurib⁹ multitudinis plurimas obtulere ꝓmitias
filij israel frumẽti vini ⁊ olei: mellis quoq; ⁊ oim q̃
gignit humus decimas obtulerũt. Sed et filij is-
rael ⁊ iuda q̃ habitabãt in vrbibus iuda obtulerũt
decimas boũ ⁊ ouiũ: decimasq; sanctoꝝ q̃ voue
rant dño deo suo: atq; vniuersa portãtes fecerũt
aceruos plurimos. Mẽse tertio ceperũt aceruo-
rum iacere fundamenta: ⁊ mense septimo cõple-
uerunt eos. Cunq; ingressi fuissent Ezechias et
principes eius viderũt aceruos ⁊ benedixerunt
dño ac populo israel. Interrogauitq; ezechias sa
C cerdotes ⁊ leuitas cur ita iacerent aceruí. Rñdit
illi azarias sacerdos prim⁹ d̃ stirpe sadoch dicẽs
Ex quo ceperũt offerri ꝓmitie in domo dñi co-
medimus ⁊ saturati sumus ⁊ remãserũt plurima:
eo q̃ bñdixerit dñs populo suo. Reliquiaꝝ autẽ
est copia ista quã cernis. Precepit igit ezechias
vt ꝓpararent horrea in domo dñi. qd̃ cũ fecissent:
intulerunt tã ꝓmitias q̃ decimas: ⁊ quecũq; vo
uerãt fideliter. Fuit aũt prefect⁹ eoꝝ chonenias
leuita ⁊ semei frater ei⁹ secundus: post quem iehi
hel ⁊ azarias ⁊ naad ⁊ asahel ⁊ hierimoth: iozabat
quoq; ⁊ elihel ⁊ iesmachias et maath et banaias
ꝓpositi sub manibus chonenie ⁊ semei fratris ei⁹
ex iperio ezechie regis: ⁊ azarie põtificis domus
dñi ad quos oĩa pertinebãt. Chore ṽo filius iem
na leuites ⁊ ianitor orientalis porte ꝓposit⁹ erat
his q̃ sponte offerebant dño ꝓmitijsq; ⁊ cõsecra
tis in sanctasanctoꝝ ⁊ sub cura ei⁹ eden ⁊ benia
min iesue ⁊ semeias. Amarias quoq; ⁊ sechenias
in ciuitatib⁹ sacerdotũ: vt fideliter distribuerent
fratribus suis partes minoribus atq; maioribus
exceptis maribus ab annis trib⁹ ⁊ supra cunctis
D qui ingrediebant tẽplũ dñi. Et quicquid ꝑ singu
los dies cõducebãt in ministerio atq; obseruatio
nibus iuxta diuisiones suas: sacerdotibus per fa
milias ⁊ leuitis a vicesimo anno ⁊ supra per ordi
nes ⁊ turmas suas: vniuerseq; multitudini tã vxo
ribus q̃ liberis eorũ vtriusq; sexus fideliter cibi
de his q̃ sctificata fuerant ꝓbebant. Sed ⁊ filioꝝ
aaron per agros ⁊ suburbana vrbiũ singularum
dispositi erãt viri qui partes distribuerẽt vniuer
so sexui masculino. de sacerdotib⁹ ⁊ leuitis. Fecit
ergo ezechias vniuersa que diximus in omni iuda
operatusq; est bonũ ⁊ rectũ ⁊ verũ corã dño deo
suo: in vniuersa cultura ministerij dom⁹ dñi iuxta
legẽ ⁊ cerimonias volens requirere deũ suum in
toto corde suo. Fecitq; ⁊ ꝓsperat⁹ est.

¶ C. S. De strage facta ab ãgelo ĩ castris senna-
cherib. de morte ipsius. de egritudie ezechie de su
perbia cordis ei⁹ ⁊ humilitate. de diuitijs eius de
pctõ ei⁹ ĩ nũcijs babilõis eis oñdẽdo oĩa: de mor
te eius. de regno manasses filij ei⁹. xxxij.

Post que ⁊ huiuscemodi veritatẽ venit
sennacherib rex assyrioꝝ ⁊ igressus iu- A
dam obsedit ciuitates munitas volẽs 4.reg.18.c.
eas capere. Qd̃ cum vidisset ezechias
venisse. s. sennacherib ⁊ totũ belli impetũ verti cõ
tra hierusalẽ inito cũ principibus consilio virisq;
fortissimis vt obturarẽt capita fontium q̃ erãt ex
tra vrbẽ ⁊ hoc oim decernẽte sententia cõgrega-
uit plurimã multitudinẽ ⁊ obturauerũt cunctos
fontes ⁊ riuum qui fluebãt in medio terre dicen-
tes. Ne veniãt reges assyrioꝝ ⁊ inueniãt aquaꝝ
abundantiam. Edificauit quoq; agẽs industrie
oẽz murũ qui fuerat dissipatus: ⁊ extruxit turres
desuper ⁊ forisecus alterũ muruz. Instaurauitq;
mello ĩ ciuitate dauid ⁊ fecit vniuersi generis ar-
maturã ⁊ clipeos. Cõstituitq; p̃cipes bellatoꝝ
in exercitu. Et ꝯuocauit vniuersos in platea por B
te ciuitatis: ac locut⁹ est ad cor eoꝝ dicẽs. Viriliter
agite ⁊ ꝯfortamini: nolite timere: nec paueatis regẽ
assyrioꝝ ⁊ vniuersam multitudinẽ que est cuz eo
Multo enĩ plures nobiscũ sunt q̃ cum illo. Cum 4.re.6.d.
illo ei est brachiũ carneũ. nobiscũ dñs de⁹ noster
q̃ auxiliator est noster: pugnatq; pro nobis. Con
fortatusq; est popul⁹ huiuscemodi verbis ezechie
regis iuda. Que postq̃ gesta sunt misit sennache
rib rex assyrioꝝ seruos suos hiersm. ipse enĩ cum
vniuerso exercitu osibdebat lachis ad ezechiam
regẽ iuda ⁊ ad oẽm populũ qui erat in vrbe dicẽs
Hec dicit sennacherib rex assyrioꝝ. In quo ha C
bẽtes fiduciã sedetis obsessi in hierusalem? Nun 4.re.18.f.
ezechias decepit vos vt tradat morti in fame ⁊ si
ti: affirmãs q̃ dñs de⁹ vester liberet vos de ma-
nu regis assyrioꝝ? Nunquid non iste est ezechi
as qui destruxit excelsa illius et altaria et prece-
pit iude ⁊ hierusalem dicẽs coraz altari vno ado-
rabitis. ⁊ in ipso cõburetis incẽsum? An ignora-
tis que ego fecerim: ⁊ patres mei cunctis terraꝝ
populis? Nunqd preualuerunt dij gẽtiũ omniũ-
q; terraꝝ liberare regionẽ suam de manu mea?
Quis est de vniuersis dijs gẽtiũ quas vastauerũt
patres mei qui potuerit eruere populũ suum de
manu mea: vt possit etiã de⁹ vester eruere vos de
hac manu? Non vos ergo decipiat ezechias: nec D
vana ꝑsuasione deludat: neq; credatis ei. Si enĩ
nullus potuit de⁹ cũctaꝝ gentium atq; regionũ
liberare populum suuz de manu mea: ⁊ de manu
patrum meorum: consequenter nec deus vester
poterit eruere vos de hac manu. Sed ⁊ alia mul
ta locuti sunt serui ei⁹ cõtra dominuz deum et cõ
tra ezechiam seruũ ei⁹. Epistolas quoq; scripsit
plenas blasphemie in dñm deũ israel ⁊ locut⁹ est

est aduersum eū. Sicut dij gentiū ceterarum nō
potuerunt liberare populū suū de manu mea: sic
et deus ezechie eruere non poterit populum su-
um de manu ista. Insuper et clamore magno lin
gua iudaica ꝯtra ppłm qui sedebat in muris hie
rusalē personabat vt terreret eos ⁊ caperet ciui-
E tatē. Locutusqꝫ ē ꝯtra deuꝫ israel sicut aduersuꝫ
deos populorum terre opera manuum hominū.
Orauerunt igitur ezechias rex ⁊ esaias filius a-
mos ꝓphetes aduersum hanc blasphemiam ac
vociferati sunt vsqꝫ in celum. Et misit dn̄s ange-
lum suum qui percussit omnē virum robustum et
bellatorem ⁊ principem exercitus regis assyrio-
rum: reuersusqꝫ est cum ignominia in terrā suaꝫ
Cūqꝫ ingressus esset domū dei sui filij qui egressi
fuerant de vtero eius interfecerunt eum gladio.
Saluauitqꝫ dn̄s ezechiam ⁊ habitatores hierusa
lem de manu sennacherib regis assyriorum ⁊ de
manu omniū et prestitit ei quietem per circuituꝫ
F Multi etiam deferebāt hostias ⁊ sacrificia dn̄o i
4.Re.20.a hiersm ⁊ mūera ezechie regi iuda. Qui exaltatꝰ est
Esaie.38.a post hec coram cunctis. In diebus illis egrota-
uit ezechias vsqꝫ ad mortem: et orauit dominuꝫ.
Exaudiuitqꝫ eum ⁊ dedit ei signū: sed non iuxta
beneficia que acceperat retribuit: quia eleuatuꝫ
est cor eius. Et facta est contra eum ira: et contra
iudam ⁊ hierusalem. Humiliatusqꝫ est postea eo
ꝙ exaltatū fuisset cor eius: tam ipse q̄ȝ habitato-
res hierusalem: ⁊ idcirco non venit super eos ira
domini in diebus ezechie. Fuit autem ezechias
diues ⁊ inclytus valde: ⁊ thesauros sibi plurimos
congregauit argenti et auri et lapidis preciosi:
aromatum et armorum vniuersi generis et vaso
rum magni precij: apothecas quoqꝫ frumenti vi
ni et olei ⁊ presepia omniū iumentorum caulasqꝫ
pecoribus et vrbes sex edificauit. Habebat quip
pe greges ouiū et armentorū innumerabiles eo
B ꝙ dedisset ei dn̄s substantiā multā nimis. Ipse ē
ezechias qui obturauit superiorē fontē aquaruꝫ
gyō ⁊ auertit eas subter ad occidenteꝫ vrbis da
uid. In oībus operibꝰ suis fecit ꝓspere q̄ voluit.
Attn̄ in legatiōe principum babylonis qui missi
fuerant ad eum vt interrogarent de portento qđ
acciderat sup terrā dereliquit eū dn̄s vt tentaret
⁊ nota fierent oīa q̄ erant in corde eius. Reliqua
aūt sermonū ezechie et miarum eius scripta sunt
in visione esaie: filij amos ꝓphete. ⁊ in libro regū
iuda ⁊ israel. Dormiuitqꝫ ezechias cū patribꝰ suis
⁊ sepelierunt eū supra sepulchra filiorū dauid. Et
celebrauit eius exequias vniuersus iuda et oēs
habitatores hierusalē: regnauitqꝫ manasses filꝰ
eius pro eo.

¶ C. S. De regno manasses ⁊ sceleribus eius ca
pitur ab assyrijs ⁊ ducitur in babylonem: penitet
⁊ orat dominū ⁊ reducitur in hierusalem. destru-
it idola de domo domini: ⁊ aras quas fecerat ipse
sed populus adhuc imolat i excelsis. đ morte eiꝰ
⁊ de regno filij eiꝰ amon et occisione eiꝰ a seruis
suis ꝓprijs: cui successit filius eiꝰ iosias. xxxiii.

A Uodecim annorū erat manasses cum
3.Re.21.a. regnare cepisset. ⁊ quinquagintaquiqꝫ
annis regnauit in hierusaleꝫ. Fecit au-
tem malum coram domino iuxta abo-
minatios gentiū q̄s subuertit dn̄s corā filijs isrł:
et cōuersus istaurauit excelsa q̄ demolitꝰ fuerat
ezechias pater eius. construxitqꝫ aras baalim ⁊
fecit lucos ⁊ adorauit omnē militiaꝫ celi ⁊ coluit
eam. Edificauit quoqꝫ altaria in domo domini
de qua dixerat dominus in hierusaleꝫ erit nomē
meum ineternū. Edificauit autem ea cūcto exer
citui celi in duobus atrijs domus domini: transi
reqꝫ fecit filios suos per ignem in vallem bēhen-
nō. Obseruabat somnia: sectabatur auguria: ma
leficis artibus inseruiebat. Habebat secum ma-
gos ⁊ incantatores: multaqꝫ mala operatus est
coram domino vt irritaret eum. Sculptile quoqꝫ B
⁊ conflatile signū posuit in domo domini: de qua
locutus est dn̄s ad dauid ⁊ ad salomonē filiū eiꝰ
dicens. In domo hac ⁊ in hierusalem quaꝫ elegi
de cunctis tribubus israel ponam nomen meum
in sempiternū: et mouere non faciam pedem isrł
de terra quam tradidi patribus eorum ita dūta-
xat si custodierint facere que precepi eis cūctāqꝫ
legem et cerimonias atqꝫ iudicia que mandaui
per manum moysi. Igitur manasses seduxit iu-
dam et habitatores hierusalem vt facerent malū
super omnes gentes quas subuerterat dominus
a facie filiorum israel. Locutusqꝫ est dn̄s ad eum
⁊ ad populū illius ⁊ attendere noluerunt. Idcir
co superinduxit eis pricipes exercitus regis assy
riorum: ceperūtqꝫ manassen ⁊ vinctum cathenis
atqꝫ compedibus duxerunt in babylonem. Qui
postq̄ȝ coangustatus est orauit dominū deum su
um ⁊ egit penitentiam valde coram deo patrum
suorum. Deprecatusqꝫ est eum ⁊ obsecrauit inten C
te: ⁊ exaudiuit orationem eius: reduxitqꝫ euꝫ hie
rusalem in regnū suū: ⁊ cognouit manasses ꝙ do
minꝰ ipse esset deus. Post hec edificauit murum
extra ciuitatē dauid ad occidentē gyon in cōual
le ab introitu porte pisciū per circuitum vsqꝫ ad
ophel ⁊ exaltauit illū vehementer. Constituitqꝫ
principes exercitus in cunctis ciuitatibus iuda
munitis ⁊ abstulit deos alienos ⁊ simulachrū de
domo dn̄i. aras quoqꝫ quas fecerat in monte do
mus dn̄i et in hierusalem. ⁊ ꝓiecit oīa extra vr-
bem. Porro instaurauit altare dn̄i: et immolauit
super illud victimas ⁊ pacifica ⁊ laudē. Precepitqꝫ
iude vt seruiret dn̄o deo israel. Attamen adhuc
populus immolabat in excelsis dn̄o deo suo. Re D
liqua autē gestorū manasse ⁊ obsecratio eius ad
deū suū: verba quoqꝫ videntiū que loquebanł ad
eum in noīe dn̄i dei israel: cōtinenł in sermonibꝰ
regū isrł. Oratio q̄ꝫ eiꝰ ⁊ exauditio ⁊ cuncta pctā
atqꝫ contēptus: loca etiā in q̄bus edificauit excel
sa ⁊ fecit lucos ⁊ statuas anteq̄ȝ ageret penitētiā
scripta sunt in sermonibus ozai. Dormiuit ergo ma-
nasses cū pr̄ibus suis ⁊ sepelierūt eū in domo sua
regnauitqꝫ ꝓ eo filꝰ eius amon. Uigintiduorum
annorū erat amon cū regnare cepisset: ⁊ duobus
annis regnauit in hiersm. Fecitqꝫ malū in conspe
ctu dn̄i sicut fecerat manasses pater eius et cūctꝫ
idolis que manasses fuerat fabricatus imolauit
atqꝫ seruiuit: ⁊ non est reueritus faciem dn̄i sicut
reueritꝰ est manasses pater eius ⁊ multo maiora
deliq̄t. Cūqꝫ ꝯiurasset aduersꝰ eū serui sui interfece
rūt eū i domo sua. porro reliq̄ ppłi multitudo cesis

his qui amon percusserant cōstituit regem iosiā
filium eius pro eo.

¶ C.S. De regno iosie et eius pietate. de inuen
tione deuteronomij. de ꝓphetissa. de federe po=
puli ad dominum. xxxiiij.

A Cto annorū erat iosias cū regnare ce=
4.re.22.a. pisset: ꝛ triginta ꝛ vno anno regnauit in
hirl'm. Fecitq̄ qđ erat rectū in ꝯspectu
dñi: ꝛ ābulauit in vijs dd' pr̄is sui: nō de
clinauit neq̄ ad dexterā neq̄ ad sinistram. Octa
uo autē anno regni sui cū adhuc esset puer cepit
q̄rere deū pr̄is sui dd': ꝛ duodecimo āno postq̄ re
gnare cepat mūdauit iudā et hirl'm ab excelsis ꝛ
lucꝭ simulachrisq̄ ꝛ sculptilib'. Destruxerūt corā
eo aras baalī: ꝛ simulachra q̄ supposita fuerāt de
moliti sunt. Lucos etiaꝫ ꝛ sculptilia succidit atq̄
cōminuit: ꝛ super cumulos eorū q̄ eis imolare cō
B sueuerant fragmēta dispersit. Ossa p̄terea sacer
dotū cōbussit in altaribus idolorū: mūdauitq̄ iu
dam et hirl'm. Sed et in vrbib' manasse et effrai
ꝛ symeon vsq̄ neptalim cūcta subuertit. Cūq̄ al
taria dissipasset ꝛ lucos et sculptilia cōtriuisset in
frusta cūctaq̄ delubra demolitus esset de vniuer
sa terra israel reuersus est in hirl'm. Igitur anno
octauodecimo regni sui mundata iam terra et tē
plo dñi: misit saphā filiū ezelie ꝛ maasiā principē
ciuitatis: ꝛ ioha filiū ioachā a cōmentarijs vt in=
staurarent domum dñi dei sui. Qui venerunt ad
helchiā sacerdotē magnū: acceptaq̄ ab eo pecu=
nia q̄ illata fuerat in domū dñi: et quā cōgregaue
rant leuite ꝛ ianitores de manasse ꝛ effraim ꝛ vni
uersis reliquijs israel; ab oī quoq̄ iuda et benia=
min et habitatorib' hirl'm: tradiderūt in manib'
eorū qui preerant operarijs in domo dñi: vt istau
C rarent templū: ꝛ infirma queq̄ sartirēt. At illi de
derunt eā artificibus et cementarijs vt emerent
lapides e lapidicinis ꝛ ligna ad cōmissuras edifi
cij ꝛ ad contignationē domorū quas destruxerāt
reges iuda. Qui fideliter cūcta faciebant. Erant
āt p̄positi operanrū iadab ꝛ abdias de filijs mera
ri: zacharias ꝛ mosollā de filijs caath q̄ vrgebant
opus oīs leuite sciētes organis canere. Super
eos vero qui ad diuersos vsus onera portabant
erāt scribe et magistri de leuitis ianitores. Cūq̄
efferrent pecuniā q̄ illata fuerat i templū dñi rep
perit Helchias sacerdos librū legis dñi qui da=
tus fuerat ꝑ manū moysi: ꝛ ait ad saphā scribam
Librū legis inueni in domo dñi. Et tradidit ei. At
ille intulit volumen ad regē: ꝛ nūciauit ei dicens.
oia q̄ dedisti in manu seruoꝝ tuoꝝ: ecce cōplētur
D Argentū qđ repertū est in domo dñi ꝯflauerunt
datūq̄ est p̄fectis artificū ꝛ diuersa opa fabrican
tium: preterea tradidit michi helchias sacerdos
hunc librū. Quē cum rege p̄sente recitasset: audis
setq̄ ille verba legis scidit vestimenta sua: ꝛ p̄ce=
pit helchie ꝛ aichā filio saphā: ꝛ abdō filio micha:
siphā q̄q̄ scribe et asaye seruo regis dicens. Ite
ꝛ orate dñm ꝓ me et ꝓ reliquijs israel et iuda sup
vniuersis sermonibus libri istius qui repertus ē.
Magnus enī furor dñi stillauit sup nos: eo ꝙ nō
custodierint patres nostri verba dñi: vt facerent
E oia q̄ scripta sunt in isto volumine. Abijt ḡ helchi
as ꝛ hi q̄ simul a rege missi fuerant ad oldā ꝓphe
tē vxorē sellū filij thethuat filij aras custodis ve=
stiū: q̄ habitabat in hirl'm in secunda: ꝛ locuti sunt
ei verba q̄ supra narrauimus. At illa respōdit eis
Hec dicit dñs de' isrl'. Dicite viro q̄ misit vos ad
me. Hec dicit dñs. Ecce ego inducā mala sup lo=
cū istū ꝛ sup habitores eius: cūctaq̄ maledicta q̄
scripta sunt in libro hoc: quē legerunt coraꝫ rege
iuda: qr dereliq̄runt me ꝛ sacrificauerūt dijs alie
nis vt me ad iracundiā ꝓuocarent in cunctis opi
bus manuum suaꝝ. Idcirco stillabit furor meus
super locum istum et nō extinguetur. Ad regem
autē iuda qui misit vos ꝓ dño dep̄cando sic loq̄=
mini. Hec dicit dñs deus israel. Qm̄ audisti ver F
ba voluminis atq̄ emolitū est cor tuū ꝛ humilia=
tus es in cōspectu dñi sup his q̄ dicta sunt cōtra
locū hunc ꝛ habitatores hirl'm. reuersusq̄ faciē
meā scidisti vestimenta tua ꝛ fleuisti corā me: ego
quoq̄ exaudiui te dicit dñs. Iam eniꝫ colligā te
ad patres tuos ꝛ infereris in sepulchrū tuū in pa
ce nec videbunt oculi tui omne malū qđ ego idu
cturus sum sup locū istum ꝛ sup habitatores eius
Retulerunt itaq̄ regi cūcta q̄ dixerat. At ille cō 4.re.23.a.
uocatis vniuersis maioribus natu iuda et hirl'm
ascendit in domuꝫ dñi vnaq̄ omnes viri iuda et
habitatores hirl'm sacerdotes ꝛ leuite: ꝛ cunctus
pplus a minimo vsq̄ ad maximū. Quib' audien G
tibus in domo dñi legit rex oīa verba voluminis
ꝛ stans in tribunali suo percussit fedus corā dño
vt ābularet post eū ꝛ custodiret p̄cepta et testio=
nia ꝛ iustificatiōes eius in toto corde suo: ꝛ in to=
ta aīa sua: faceretq̄ q̄ scripta sunt i volumine illo
qđ legerat. Adiurauit q̄ꝫ sup hoc oēs qui reperti
fuerāt in hirl'm ꝛ bēiamin ꝛ fecerunt habitatores
hirl'm iuxta pactū dñi dei patrū suoꝝ. Abstulit ḡ
iosias cunctas abominationes de vniuersis re=
gionibus filioꝝ israel: ꝛ fecit oēs qui residui erāt
in israel: seruire dño deo suo. Cunctis diebus vi=
te eius non recesserunt a dño deo patrū suorum.

¶ C.S. De phase quod fecit iosias. de mor=
te eius. de lamentationibus suorum super
eum. Capitùlū.xxxv.

F Ecit autē iosias in hirl'm phase dño qđ A
imolatū est q̄rtadecima die mensis pri 4.re.23.c.
mi. Et constituit sacerdotes in officijs 3.esd.1.a.
suis: hortatusq̄ est eos vt ministrarent
in domo dñi. Leuitis quoq̄ ad quoꝝ eruditōeꝫ
oīs israel sanctificabať dño locut' est. Ponite ar
cā in sanctuario tēpli qđ edificauit salomon fili'
dauid rex isrl'. Nequaq̄ enī eaꝫ vltra portabitis.
Nunc ḡ ministrate dño deo vestro et populo ei'
isrl': et p̄parate vos ꝑ domos et cognationes ve=
stras in diuisionib' singuloꝝ sicut p̄cepit dd' rex
isrl': ꝛ descripsit salomon filius eius: ꝛ ministrate i
sanctuario ꝑ familias turmasq̄ leuiticas: ꝛ scti=
cati imolate phase. Fr̄es etiā vr̄os vt possint iuxta
v̄ba q̄ locut' est dñs i manu moysi facere p̄pate.
Dedit p̄terea iosias oī pplo q̄ ibi fuerat inuent' in
solēnitate phase: agnos ꝛ hedos de gregib' ꝛ re=
liq̄ pecoris: triginta milia: boū q̄ꝫ tria milia. Hec
de regꝭ vniuersa substātia. Duces q̄ꝫ ei' spōte qđ
vouerāt obtulerūt tam pplo ꝙ̄ sacerdotib' ꝛ leui=
tis. Porro helchias et zacharias et iehihel prīci= B
pes dom' dñi dederunt sacerdotibus ad faciens

dū phase:pecora cōmixtim duo milia sexcenta et
boues trecentos. Chonenias aūt ⁊ semeias etiā
et nathanael fratres eius:necnō asabias et iahi=
hel ⁊ iosabat pncipes leuitarum: dederunt cete=
ris leuitis ad celebrandum phase:quinq; milia pe
corū ⁊ boues quingentos. Preparatūq; est mini
steriū ⁊ steterunt sacerdotes ī officio suo. Leuite
quoq; in turmis iuxta regis imperiū: et immola
tū est phase. Asperserūtq; sacerdotes manus su=
as sanguine:et leuite detraxerunt pelles olocau
storū ⁊ separauerūt ea vt darent per domos ⁊ fa
milias singulorū ⁊ offerrentur dn̄o sicut scriptū
est in libro moysi:de bobus quoq; fecerunt simili
ter. Et assauerunt phase super ignē:iuxta quod ī
lege scriptū est. Pacificas vero hostias coxerunt
in lebetis ⁊ cacabis ⁊ ollis:⁊ festinato distribuerūt
vniuerse plebi:sibi autē ⁊ sacerdotibus postea pa
rauerunt. Nā in oblatione olocaustorū ⁊ adipū
vsq; ad noctē sacerdotes fuerunt occupati:vnde
C ⁊ leuite sibi ⁊ sacerdotibus filijs aaron parauerūt
nouissimis. Porro cantores filij asaph stabant in
ordie suo iuxta preceptū dauid et asaph et eman
⁊ ydithū pphetarū regis dauid. Janitores vero
per portas singulas obseruabant ita vt nec pun=
cto quidē discederent a ministerio. Quāobrem ⁊
fratres eorū leuite parauerunt eis cibos. Omnis
igitur cultura dn̄i rite cōpleta est in die illa vt fa=
cerent phase:et offerrent olocausta super altare
dn̄i iuxta preceptū regis iosie. Fecerūtq; filij isrl
qui reperti fuerant ibi phase in tēpore illo et solē
nitatē azimorū septē diebus. Non fuit phase simi
le huic in israel a diebus samuelis pphete:sz nec
quisq; de cunctis regibus israel fecit phase sicut
iosias sacerdotibus et leuitis et oī iude ⁊ israel q̄
repertus fuerat et habitantibus in hierusalem.
Octauodecimo anno regni iosie hoc phase cele=
4.Re.23.c brātum est. Postq; instaurauerat iosias templū
ascendit nechao rex egypti ad pugnandū ī char
chamis iuxta eufratē ⁊ pcessit in occursum eius
D iosias. At ille missis ad eū nūcijs ait. Quid mihi
⁊ tibi rex iuda:nō aduersum te hodie venio:sz cō=
tra aliam pugno domū ad quā me deus festina=
to ire precepit. Desine aduersum deū facere qui
mecū est ne interficiat te. Noluit iosias reuerti:sz
preparauit contra eū bellū nec acquieuit sermo
nibus nechao ex ore dei:verū perrexit vt dimica
ret in campo mageddo. Ibiq; vulneratus a sagit
tarijs dixit pueris suis. Educite me de prelio: qa
opido vulneratus sum. Qui transtulerunt eū de
curru in alterū currū qui sequebatur eū more re=
gio:et asportauerunt eum in hierusalem. Mortu
usq; est et sepultus in mausoleo patrū suorū:⁊ vni
uersus iuda ⁊ hierusalem luxerunt eū:hieremias
maxime:cuius omnes cantores atq; cantatrices
vsq; in p̄sentem diem lamētationes super iosiam
replicant:et quasi lex obtinuit in israel. Ecce scri=
ptū fertur in lamentationibus. Reliqua autē ser
monū iosie et misericordiarū eius. que lege p̄ce=
pta sunt dn̄i:opera quoq; illi⁹ prima ⁊ nouissima
scripta sunt in libro regū iuda et israel.

¶ C. S. De ioacham rege captiuato ī egyptum:
de eliachim fratre eius quō captiuauit eū rex ba
bylonis:⁊ de sedechia:et destructione hierlm:et
de cyro rege persarum. xxxvi.

Tulit ergo ppls terre ioachā filiū iosie A
et cōstituit regem p patre suo in hierlm 4.Re.23.f.
Uigintitriū annorū erat ioacham cū
regnare cepisset:⁊ tribus mensibus re
gnauit in hierusalē. Amouit autē eum rex egy
pti cum venisset in hierusalem:et condēnauit ter
ram centū talentis argenti ⁊ talento auri. Cōsti
tuitq; p eo regem eliachim fratrē eius super iu=
dā et hierusalē ⁊ vertit nomen ei⁹ ioakī. Ipm vo
ioachā tulit secū:et adduxit in egyptum. Uiginti
quinq; annorū erat ioakim cū regnare cepisset et
vndecim annis regnauit in hierlm. Fecitq; malū
corā dn̄o deo suo. Cōtra hunc ascendit nabucho
donosor rex chaldeorū:⁊ vinctū cathenis duxit ī
babylonē:ad quā et vasa dn̄i transtulit:⁊ posuit
ea in templo suo. Reliqua aūt verborū ioakim et B
abominationū eius q̄s opatus est ⁊ q̄ inuenta sūt
in eo cōtinentur in libro regū iuda israel. Regna
uit aūt ioachi fili⁹ ei⁹ p eo. Octo ānorū erat ioa=
chim cū regnare cepisset:⁊ tribus mensib⁹ ac de
cem diebus regnauit in hierusalē:fecitq; malū in
cōspectu dn̄i. Cūq; anni circulus volueret misit
nabuchodonosor rex nūcios:qui et adduxerunt
eū in babylonē asportatis simul p̄ciosissimis va=
sis domus dn̄i. Regē vero cōstituit sedechiam pa
truū eius sup iudā et hierlm. Uiginti ⁊ vnius anni
erat sedechias cū regnare cepisset ⁊ vndecim an
nis regnauit in hierlm. Fecitq; malū in oculis dn̄i
dei sui:nec erubuit faciē hieremie pphete loquē
tis ad se ex ore dn̄i. A rege q̄q; nabuchodonosor C
recessit qui adiurauerat eū per deū:et indurauit
ceruicem suam et cor vt nō reuerteretur ad dn̄m
deū israel. Sed et vniuersi principes sacerdotū
⁊ pplus p̄uaricati sunt iniq̄ iuxta vniuersas abo
minatiōes gentiū ⁊ polluerūt domū dn̄i quā sctī
ficauerat sibi ī hierlm. Mittebat āt dn̄s de⁹ patrū
suorū ad illos p manū nūciorū suorū de nocte cō=
surgens ⁊ q̄tidie cōmonēs:eo q̄ pceret pplo ⁊ ha
bitaclo suo. At illi subsannabāt nūcios dei: ⁊ pui
pēdebāt s̄mones ei⁹:illudebāntq; pphetis donec
ascēderet furor dn̄i in pplm ei⁹:⁊ esset nulla cura
tio. Adduxit eni sup eos regē chaldeorū ⁊ īterfe=
cit iuuenes eorū gladio ī domo sāctuarij. Non est
misert⁹ adolscētis ⁊ virgis ⁊ senis nec decrepiti q̄dē
sz oēs tradidit in manib⁹ ei⁹:vniuersaq; vasa do
m⁹ dn̄i tā maiora q̄ minora et thesauros tēpli et
regis ⁊ principū trāstulit in babylonē. Incende
rūt hostes domū dei:destruxerūtq; murū hierlm.
Uniuersas turres cōbusserunt ⁊ quicquid precio D
sum fuerat demoliti sūt. Si quis euaserat gladiū
ductus in babylonē seruiuit regi ⁊ filijs eius do=
nec imperaret rex persarū et cōpleret sermo domi
ni ex ore hieremie:⁊ celebraret terra sabbata sua
Cunctis eni diebus desolationis egit sabbatum
vsq; dū cōplerentur septuaginta anni. Anno aūt Hie.25.c.
primo cyri regis psarū ad explendū sermonem et.92.c.
dn̄i quē locutus fuerat p os hieremie:suscitauit
dn̄s spm cyri regis persarū qui iussit predicari in
vniuerso regno suo etiā p scripturā dicēs. Hec di 1.esdre.1.a.
cit cyrus rex psarū. Oīa regna terre dedit michi 3.esdre.2.a.
dn̄s deus celi ⁊ ipse p̄cepit mihi vt edificarē ei do
mū ī hierlm q̄ est in iudea. Quis ex vobis est in oī

populo eius.sit dñs deꝰ suus cū eo:ꝛ ascēdat.
Explicit liber Dabreiamin siue Paralipomenon
secundus Incipit oratio manasses regis iuda cū
captus teneretur in babilone.

Domine deꝰ oīps patrū nr̄oꝝ abraā isa
ac ꝛ iacob ꝛ semi eoꝝ iusto q̄ fecisti ce=
lū ꝛ t̄rā cū oī ornatu eoꝝ:q̄ signasti ma
re v̄bo p̄cepti tui: q̄ cōclusisti abyssum
ꝛ signasti terribili ꝛ laudabili noī tuo quē oēs pa
uent ꝛ tremūt a vultu virtutis tue:ꝛ insustentabi
lis ira super peccatores comminationis tue. im=
mensa vero ꝛ inuestigabilis misericordia promis
sionis tue.quoniam tu es dominus altissimus su
per omnem terram longanimis et multum mise=
ricors et penitens super maliciam hominū. Tu
autem domine secundum bonitatem tuam pro=
misisti penitentiam remissionis peccatorum.ꝛ tu
deꝰ iustorum non posuisti penitentiā iustis:abra=
am isaac et iacob his qui tibi nō peccauerūt quo
niam peccaui super numerum arene maris:mul=
tiplicate sunt iniquitates mee:incuruatꝰ suꝫ mul
to vinculo ferri et non est respiratio mihi quia ex
citaui iracundiam tuam et malum coram te feci
statuens abominationes ꝛ multiplicans offensi=
ones. Et nunc flecto genua cordis mei precans
ad te bonitatem domine. Peccaui domine pecca
ui:et iniquitatem meam agnosco. Peto rogās te
dñe remitte mihi:remitte mihi:ne sil' ꝑdas me cū
iniquitatibꝰ meis neq3 ineternum reserues mala
michi:q: indignum saluabis me secundū magnā
misericordiam tuam et laudabo te semper omni=
bus diebus vite mee. quoniam te laudat omnis
virtus celorum.et tibi est gloria in secula seculo=
rum. Amen.

¶ Explicit oratio Manasses regis iuda.

¶ Incipit prefatio beati Hieronimi presbyteri
in librum Esdre.

Utrum difficilius sit facere quod posci=
tis an negare necdum statui. Nam ne=
q3 vobis aliquid imperantibus annue
re sententie est ꝛ magnitudo oneris im
positi ita ceruices premit vt ante sub fasce ruēdū
sit q̄ leuandum. Accedunt ad hoc inuidorum stu
dia qui omne quod scribimus reprehendendum
putant. Et interdum contra se conscientia repu
gnante publice lacerant que occulte legunt: intā
Psal.119. tum vt clamare compellar ꝛ dicere. Domine libe
ra animam meam a labijs iniquis et a lingua do
losa. Tertius annus est quod semper scribitis at
q3 rescribitis vt Esdre librū et Hester vobis de
hebreo transferam:quasi non habeatis greca et
latina volumina aut quicquid illud est quod a no
bis vertitur: non statim ab omnibus conspuēdū
sit. Frustra autem (vt ait quidam) niti neq3 aliud
fatigando nisi odium querere: extreme demen=
tie est. Itaq3 obsecro vos mi domnion et rogatia
ne charissimi vt priuata lectione contenti libros
non efferatis in publicū. nec fastidiosis cibos ige
ratis vitetisq3 eorum supercilium qui iudicare tātū
de alijs:et ipsi facere nihil nouerunt. Si qui aūt
fratrū sunt qbꝰ nr̄a nō displicēt his tribuatis exē=
plar ammonētes vt hebrea nomina quorū gran=
dis in hoc volumine copia est:distincte et ꝑ interual
la transcribāt. Nihil em̄ proderit emēdasse librū
nisi emendatio librariorum diligentia conserue=
tur. Nec quēq3 moueat q̄ vnus a nobis liber edi
tus est:nec apocriphorum tertij et quarti libri sō
nijs delectetur.quia et apud hebreos esdre: nee=
mieq3 sermones in vnum volumen coartantur: ꝛ
que non habentur apud illos:nec de vigintiquat=
tuor senibus sunt procul abijcienda. Si quis au=
tē septuaginta vobis opposuerit īterpretes quo=
rum exemplaria varietas ipsa lacerata et euersa
demonstrat nec potest vtiq3 verū asseri quod di
uersum est:mittite eum ad euangelia: in quibus
multa ponuntur quasi de veteri testamento que
apud septuaginta interpretes non habenꝫ velut
illud:qm̄ nazareꝰ vocabiꝫ:ꝛ ex egypto vocaui fi=
liū meū:ꝛ videbūt i quē cōpūxerūt;multaq3 alia q̄
latiori operi reseruamꝰ:et q̄rite ab eis vbi scripta
sunt. Cunq3 ꝓferre nō potuerit:vos legite de his Osee.11.a.
exēplaribꝰ quē nuꝑ a nobis edita maledicorum Ma.2.c.
quotidie linguis cōfodiunꝫ. Sed vt ad cōpēdiū Ja.12.c.
veniā certe qd̄ illaturus sum eq̄ssimū est. Edidi
aliq̄d qd̄ nō habetur in greco:aut aliter habetur
q̄ a me versum est. Quid interpretē laniant. In
terrogent hebreos:ꝛ ipsis autoribus translatio=
ni mee vel arrogent vel derogent fidem. Porro
aliud est si clausis quod dicitur oculis mihi volūt
maledicere:ꝛ non imitātur grecorum studium ꝛ
beniuolētiā:qui post septuaginta trāslatores iā
xp̄i euangelio coruscante iudeos ꝛ hebionitas le
gis veteris interpretes aquilam videlicet ꝛ sym
machum et theodotionē et curiose legunt:ꝛ per
origenis laborem in hexapolis ecclesijs dedica=
runt. Quanto magis latini grati esse deberent q̄
exultantem cernerent greciam a se aliquid mu=
tuari. Primum enī magnorum sumptuum est et
infinite difficultatis exēplaria posse habere om=
nia deinde etiam q̄ habuerint:ꝛ hebrei sermonis
ignari sunt magis errabūt:ignorātes quis e mul
tis verius dixerit. Quod etiam sapientissimo cui
dam nuper apud grecos accidit vt interdum scri
pture sensum relinquens vniuscuiuslibet interp̄=
tis sequeretur errorem. Nos aūt qui hebree lin=
gue saltē paruā habemus scientiā: ꝛ latinus no
bis vtcunq3 sermo nō deest et de alijs magis pos
sumus iudicare et ea que ipsi intelligimus in no=
stra lingua promere. Ita q3 licet hydra sibilet:vi=
ctorq3 synon incēdia iactet nunq̄ meū (iuuante
christo) silebit eloquium: etiā precisa lingua bal
butiet. Legant qui volunt:qui nolunt abijciant.
Euentilent apices:litteras calūnientur. Magis
vestra charitate prouocabor ad studium q̄ illoꝝ
detractione et odio deterrebor.

Explicit prefatio.

¶ Incipit liber Esdre primus.

¶ C. S. Cyrus soluit captiuitatem populi ꝛ red
ditis vasis ꝛ numeratis precepit populum ire in
hierusalem ꝛ edificare templum. Cpm.j.

N āno pri
mo cyri regis persaꝝ vt cō
pleretur verbū dñi ex ore
Hieremie suscitauit domi
nus spm̄ cyri regis psaꝝ ꝛ
traduxit vocē in oi regno
suo etiā p scripturā dicēs.
Hec dicit cyrus rex persa
rum. Oia regna terre dedit michi dñs deꝰ celi: et
ipse precepit michi: vt edificarē ei domū in hieru
salem: que est in iudea. Quis est in vobis de vni=
uerso pplo eiꝰ? Sit dñs illius cū eo. Ascendat in
hierusalē q̄ est in iudea: et edificet domū dei isra
el: ipse est deus qui est in hierusalem. Et oēs reli=
qui in cunctis locis vbicunq̄ habitant adiuuent
eum viri de loco suo argento ꝛ auro ꝛ substantia
ꝛ pecoribus: excepto qđ voluntarie offerunt tem
plo dei quod est in hierusalē. Et surrexerunt pri=
cipes patrū de iuda ꝛ beniamin ꝛ sacerdotes et
leuite: ꝛ oīs cuius suscitauit deꝰ spm̄ vt ascēderet
ad edificādū templū dñi: quod erat in hierusalē
Uniuersiq̄ q̄ erāt in circuitu adiuuerunt manus
eoꝝ in vasis argenteis ꝛ aureis in substātia ꝛ iu=
mentis in suppellectili: exceptis his q̄ sponte ob=
tulerant. Rex quoq̄ cyrus protulit vasa tēpli dñi
q̄ tulerat nabuchodonosor de hierusalē: ꝛ posue=
rat ea in tēplo dei sui. Protulit autē ea cyrus rex
persaꝝ p manū mitridatis filij gazabar: ꝛ ānume
rauit ea sasabasar pricipi iude: ꝛ hic est nūerꝰ eoꝝ.
Phiale auree trigita: phiale argētee mille: cultri
viginti nouē: cyphi aurei triginta: cyphi argētei se
cūdi quadrigēti decē vasa alia mille. Omnia vasa
aurea ꝛ argētea quiq̄ milia quadringenta. Uni=
uersa tulit sasabasar cum his qui ascendebant de
trāsmigratione babylonis in hierusalem.
C. C. S. Numerus reuertentium in iudeā cū du
ce zorobabel: ꝛ summa pecunie tēpli instauratio=
ni distribuitur. ij.
A H I sunt autē puincie filij qui ascēderūt
de captiuitate quam trāstulerat nabu
chodonosor rex babylonis in babylo=
nem ꝛ reuersi sunt in hierusalē ꝛ iudeā
vnusquisq̄ in ciuitatē suā: qui venerūt cū zoroba
bel et iesua: neemia: saraia rahelaia: mardochai:
belsan: mesphar: beguai: reum baana. Numerꝰ vi
roꝝ populi israel. Filij phares duo milia cētū se
ptuagintaduo. Filij arethi septingēti septuagita
quinq̄. Filij gersaphatia trecenti septuagitaqn=
q̄. Filij saphatia: trecēti septuagitaduo Filij area
septingēti septuagintaquiq̄. Filij phetmoab fili=
orum iosue: octingēti ꝛ Ioab duo milia octingēti
duodecim. Filij helā mille ducēti quinquaginta
quattuor. Filij zethua nongenti q̄dragintaquiq̄.
Filij zachai: septingenti sexaginta. Filij bani: sex=
cēti q̄dragintaduo. filij bebai sexcēti vigintitres.
Filij azgad mille ducenti vigintiduo. Filij adoni
cam: sexcēti sexagintasex. Filij beguai: duo milia
B q̄nquaginta sex. Filij adin quadringenti q̄nq̄gin
taquattuor. Filij ather q̄ erant ex ezechia nona=
gitaocto. Filij besai: trecenti vigintitres. filij iora:
centum duodeci. filij azem: ducenti vigintitres. fi=
lij gebbar: nōgenti quinq̄. filij bethleem: centū vi
gintitres. Uiri netupha q̄nq̄gitasex. Uiri anatoth
centū vigitiocto. filij azmaueth: q̄dragitaduo. filij
cariathiarim cephira ꝛ beroth: septingenti q̄dra
gintatres. filij rama ꝛ gabaa sexcēti vigintiunus
Uiri machmas: cētum vigintiduo. Uiri bethel et
hai: ducēti vigintitres. filij nebo: quinquaginta=
duo. filij megbis: centumquinquagitasex. filij he=
lam alterius: mille ducenti quinquagintaquattu
or. filij arim: trecenti viginti. filij lodadin ꝛ ono: se
ptingenti vigintiquinq̄. filij hiericho: trecēti qua
dragintaquinq̄. filij senaa tria milia sexcēti trigi
ta. Sacerdotes. filij iadaia in domo iesue: nōgen
ti septuagintatres. filij emmer: mille quinquagin
taduo. filij phessur: mille ducēti quadragitaseptē
filij arim: mille decē ꝛ septem. Leuite filij iesue: et
zedmihel filioꝝ odouie: septuagitaquattuor. Cā
tores. Filij asaph: centum vigintiocto. filij ianito=
rū Filij sellum filij ather. filij thelmon: filij accub
filij athita. filij sobai. vniuersi centū trigitanouē.
Nathinnei. Filij sia. filij asupha. filij thebboat. fi= C
lij ceros. filij siaa. filij phadon. filij lebana. filij asa
ba filij accub. filij agab. filij selmai. filij anam. filij
gaddel. filij gaer. filij raabia. filij rasin. filij necho=
da. filij gazem. filij azec. filij phasea filij besee. filij
asemaa. filij munim. filij nephusim. filij bechue fi=
lij acupha. filij azur. filij besluth. filij maida. filij
arsa. filij bercos. filij zizara. filij thema. filij nasia.
Filij athufa. Filij seruorum salomonis. Filij so=
thei. filij sophereth. filij pharuda. filij iala. filij der
con: filij gedel. filij saphata. filij athil. filij phoce=
reth. qui erant de asebaim. filij amin. Omnes na
thinnei ꝛ filij seruorum salomonis trecenti nona
gintaduo. Et hi qui ascenderunt de thelmala the
larsa cherub ꝛ don ꝛ mer: ꝛ non potuerunt indica
re domum patrum suorum ꝛ semen suum: vtrum
ex israel essent. filij dalaia. filij thobia. filij necho=
da: sexcenti quinquagintaduo. Et de filijs sacer= D
dotum filij iobia: filij achos: filij berzellai qui ac=
cepit de filiabus berzelai galaaditidis vxorem.
ꝛ vocatus est nomine eorum. Hi quesierunt scri=
pturam genealogie sue: ꝛ non inuenerunt ꝛ eiecti
sunt de sacerdotio. ꝛ dixit athersatha eis vt non
comederent de sanctosanctorum: donec surgeret
sacerdos doctus atq̄ perfectus. Omnis multi=
tudo quasi vnus quadragintaduo milia trecen=
ti septuaginta. exceptis seruis eoꝝ ꝛ ancillis qui
erant septem milia trecenti trigintaseptem: et in
ipsis cantores atq̄ cātatrices ducēti. Equi eorū
sexcēti trigitasex. muli eoꝝ ducenti quadraginta
quiq̄. cameli eoꝝ quadrigēti trigitaquinq̄. asini
eoꝝ sex milia septigēti viginti. Et de pricipibꝰ pa
trū cū ingrederent tēplū dñi quod est in hierusa
lem spōte obtulerūt in domū dei ad extruēdā eā
in loco suo. secūdū vires suas dederūt impensas
operis: auri solidos quadraginta milia ꝛ mille: ar
genti minas quinq̄ milia: et vestes sacerdotales
centum. Habitauerunt ergo sacerdotes ꝛ leuite
ꝛ de populo ꝛ cantores ꝛ ianitores et nathinnei
in vrbibus suis: vniuersiq̄ isrl̄ in ciuitatibꝰ suis.
C. C. S. Congregatur populus in hierusalem. ꝛ
facto altari fecit scenophegia ꝛ ceteras solennita
tes. alii vociferantur gaudentes: alii flentes. iij.

A Esdre.9.a. 3.esdre.9.e
Iamq; venerat mensis septimus: ⁊ erāt
filii israel in ciuitatib⁹ suis. Congrega
tus est ergo populus q̄si vir vn⁹ in hie=
rusalē: ⁊ surrexit iosue filius iosedech ⁊
fratres eius sacerdotes: et zorobabel filius sala=
thiel ⁊ fratres ei⁹: ⁊ edificauerūt altare dei israel
vt offerrēt in eo olocaustomata: sicut scriptuʒ est
in lege moysi viri dei. Collocauerunt aūt altare
dei sup bases suas deterrētibus eos p circuitum
populis terraꝝ: ⁊ obtulerūt super illō olocaustuʒ
B dn̄o mane ⁊ vespere. Feceruntq; solēnitatē taber=
naculoꝝ: sicut scriptū est: ⁊ olocaustū dieb⁹ singu
lis p ordinē secūdū preceptū opus dei in die suo:
⁊ post hec olocaustū iuge tam in kalēdis q̄ in vni
uersis solēnitatib⁹ dn̄i q̄ erāt cōsecrate: ⁊ in oibus
in quib⁹ vltro offerebat̄ munus dn̄o. A primo die
mēsis septimi: ceperunt offerre olocaustum dn̄o.
Porro tēplū dei nōdū fundatū erat. Dederūt au
tē pecunias latomis ⁊ cemētariis: cibuʒ quoq; et
potū: ⁊ oleū sidoniis tiriisq; vt deferrēt ligna ce=
drina de libano ad mare ioppē: iuxta qd̄ p̄cepat
C cyrus rex persaꝝ eis. Anno aūt secūdo aduent⁹
eorū ad tēplū dei in hierusalē mēse secundo cepe
runt zorobabel filius salathiel: ⁊ iosue filius iose=
dech ⁊ reliqui de fratrib⁹ eoꝝ sacerdotes ⁊ leuite
⁊ oēs q̄ venerāt de captiuitate in hierusalē. ⁊ con
stituerūt leuitas a viginti annis ⁊ supra vt vrge=
rent opus dn̄i. Stetitq; iosue ⁊ filii eius ⁊ fratres
eius: cedmihel ⁊ filii ei⁹ ⁊ filii iuda quasi vir vnus
vt instarent sup eos q̄ faciebant opus in templo
dei: filii enadab ⁊ filii eoꝝ et fratres eoruʒ leuite.
Fundato igit̄ a cemētariis tēplo dn̄i: steterūt sa=
cerdotes i ornatu suo cū tubis: ⁊ leuite filii asaph
i cymbalis vt laudarēt deū p man⁹ dauid regis
D israel. Et cōcinebāt in hymnis et cōfessione dn̄o:
qm̄ bonus qm̄ in eternū mia ei⁹ sup israel. oīs quo
q; ppl's vociferabat̄ clamore magno in laudādo
dn̄m: eo q fundatū esset tēplū dn̄i. Plurimi etiaʒ
de sacerdotib⁹ ⁊ leuitis ⁊ principes patrū ⁊ senio=
res q̄ viderant tēplū pri⁹ cū fundatū esset et hoc
tēplum: in oculis eoꝝ flebāt voce magna: ⁊ multi
vociferātes in leticia eleuabant vocem: nec pote
rat quisq; agnoscere vocē clamoris letātiū: ⁊ vo=
cem fletus ppl'i. Cōmixtim eñ ppl's vociferabat̄
clamore magno: ⁊ vox audiebat̄ procul.
C. S. Impedit̄ edificatio ab hostib⁹ samarie.
scribūt ep'las accusationis ⁊ dicūt q si edificatur
ciuitas: tributa regi persaꝝ nō dabunt̄: prohibet̄
opus tēpli. iiii.
A Audierunt aūt hostes iude ⁊ beniamin:
q: filii captiuitatis edificarēt tēplū do
mino deo israel: ⁊ accedētes ad zoroba
bel ⁊ ad principes patrū dixerūt eis. Edi
ficemus vobiscū: q: ita vt vos querimus deuʒ ve
strū. Ecce nos imolauim⁹ victimas a dieb⁹ asso=
raddā regis assur q̄ adduxit nos huc. Et dixit eis
zorobabel ⁊ iosue ⁊ reliq̄ principes patrum israel.
Nō est nobis ⁊ vobis vt edificem⁹ domū deo no
stro: sicut p̄cepit nobis cyrus rex psaꝝ. Factū est
igit̄ vt popul⁹ terre ipediret man⁹ ppl'i iude: ⁊ tur
baret eos in edificādo. Cōduxerūt quoq; aduer
sus eos cōsiliatores vt destruerēt cōsiliū eoꝝ oī=
bus diebus cyri regis persaꝝ: ⁊ vsq; ad regnū da
rii regis psaꝝ. In regno aūt assueri ipe est artar
xerses. In principio regni ei⁹ scripserūt accusatio
B nē aduersus habitatores iude ⁊ hierl'm. Et in die
bus artarxersis scripsit besellā mitridates ⁊ tha
beel ⁊ reliq̄ qui erāt in cōsilio eoꝝ ad artarxersē
regē persaꝝ. Ep'la aūt accusationis scripta erat
syriace: ⁊ legebat̄ sermone syro. Reumbeelthee ⁊
samsai scriba scripserūt ep'lam vnā de hierl'm ar=
tarxersi regi huiuscemodi. Reūbeelthee ⁊ samsai
scriba ⁊ reliqui cōsiliatores eoꝝ. dynei ⁊ apharsa
thei: therphalei: arphasei: hercuei: babilonii: susā
nachei: dyei: ⁊ elamite. ⁊ ceteri de gētib⁹ quas trā
stulit assennaphar magnus ⁊ gl'iosus: ⁊ habitare
eas fecit in ciuitatib⁹ samarie: ⁊ in reliquis regio
nib⁹ trās flumē in pace. Hoc est exēplar ep'le quā
miserūt ad eū. Artarxersi regi: serui tui viri q̄ sunt
C trās fluuiū salutē dicunt. Notū sit regi: q: iudei q̄
ascēderūt a te ad nos venerūt in hierusalē ciuita
tē rebellē ⁊ pessimā: quā edificant extruētes mu=
ros ei⁹ ⁊ parietes cōponētes. Nūc igit̄ notum sit
regi q: si ciuitas illa edificata fuerit ⁊ muri ei⁹ in
staurati: tributū ⁊ vectigal ⁊ ānuos redditus nō
dabūt: ⁊ vsq; ad reges hec noxa pueniet. Nos er
go memores salis qd̄ in palatio comedim⁹ ⁊ quia
lesiones regis videre nephas ducim⁹ idcirco mi
sim⁹ ⁊ nūciauim⁹ regi vt recēseas in libris hysto=
riaꝝ patrū tuoꝝ: ⁊ inuenies scriptū i cōmētariis
⁊ scies qm̄ vrbs illa vrbs rebellis est ⁊ nocēs regi
bus ⁊ prouinciis: ⁊ bella cōcitant̄ in ea ex dieb⁹ an
tiquis q̄obrē ⁊ ciuitas illa destructa est. Nuncia
mus nos regi: qm̄ si ciuitas illa edificata fuerit: et
muri ipi⁹ instaurati: possessionem trāsfluuium nō
D habebis. Verbū misit rex ad reūbeelthee ⁊ sam
sai scribā ⁊ ad reliquos q̄ erāt in cōsilio eoꝝ habi
tatores samarie ⁊ ceteris trāsfluuiū salutē dicēs
⁊ pacē. Accusatio quā misistis ad nos manifeste
lecta est corā me ⁊ a me p̄ceptū est ⁊ recēsuerunt:
inuenerūtq; qm̄ ciuitas illa a dieb⁹ antiq̄s aduer=
sum reges rebellat ⁊ seditiōes ⁊ p̄lia cōcitant̄ in ea
Nā ⁊ reges fortissimi fuerūt in hierl'm: qui ⁊ dn̄ati
sunt oī regioni q̄ trāsfluuiū est. Tributū quoq; et
vectigal ⁊ reddit⁹ accipiebant. Nūc ergo audite
sentētiā. Prohibeatis viros illos vt vrbs illa non
edificet̄ donec si forte a me iussum fuerit. Videte
ne negligēter hoc ipleatis ⁊ paulati crescat malū
cōtra reges. Itaq; exēplū edicti artarxersis regis
lectū est corā reūbeelthee ⁊ sāsai scriba ⁊ cōsiliariis
eoꝝ. Et abierūt festini in hierl'm ad iudeos: ⁊ prohi=
buerūt eos in brachio ⁊ robore. Tūc intermissuʒ
est opus domus dn̄i in hierl'm: ⁊ nō fiebat vsq; ad
annū secūdū regni darii regis persaꝝ.
C. S. Ad exhortationē aggei ⁊ zacharie zoro=
babel ⁊ iosue iteꝝ edificare tēplū incipiunt ⁊ pa=
scha celebrat̄ trās flumē. cōsulit dariū per episto
las super hoc. v.
A Prophetauit āt agge⁹ propheta ⁊ zachari
as fili⁹ addo prophetantes ad iudeos q̄
erāt i iuda ⁊ in hierl'm et i noīe dei isrl'.
Tūc surrexerūt zorobabel fili⁹ salathi
el ⁊ iosue fili⁹ iosedech: ⁊ cepert edificare tēplū dn̄i
i hierl'm: ⁊ cū eis prophete dei adiuuātes eos. In ipo
āt tpe vēit ad eos thātānai q̄ erat dux trās flumē
⁊ starbuzānai ⁊ cōsiliarii eoꝝ: sicq; dixerunt eis.

Quis dedit vobis ꝯsiliũ vt domũ hãc edificaret⁊
⁊ muros ei⁹ instauraretis? Ad qđ rñdim⁹ eis: q̄
B essent nõia hoim auctorũ edificatiõis illi⁹. Ocu-
lus aũt dei eoꝝ fact⁹ est sup senes iudeoꝝ: ⁊ non
potuerũt ꝓhibere eos. Placuit vt res ad darium
referret ⁊ tũc satisfacerẽt aduers⁹ accusationẽ il
lã. Exẽplar ep̄le quã misit thãtãnai dux regiõis
trans flumen ⁊ starbuzãnai ⁊ cõsiliatores ei⁹ ar-
phasathei q̄ erant trãs flumen ad dariũ regem.
Sermo quẽ miserãt ei sic scriptus erat. Dario re
gi pax oĩs Notũ sit regi iisse nos ad iudeã ꝓuĩciã
ad domũ dei magni q̄ edificat lapide ipolito: et
ligna ponũtur in parietib⁹: opusq̃ illđ diligẽter
extruit ⁊ crescit in manib⁹ eoꝝ. Interrogauim⁹ ḡ
C sene s illos: ⁊ ita diximus eis. Quis dedit vobis
ꝑtãtẽ vt domũ hãc edificaretis: ⁊ muros hos in-
staurarer⁊? Sȝ ⁊ nõia eoꝝ q̄siuim⁹ ab eis vt nun
claremꝰ tibi: scripsimusq̃ nõia eoꝝ viroꝝ q̄ sunt
ꝓ̄cipes in eis. Huiuscemodi aũt sermonẽ rñde
rũt nobis dicẽtes. Nos sum⁹ serui dei celi ⁊ terre
⁊ edificam⁹ tẽplũ qđ erat extructũ añ hos ãnos
multos qđq̃ rex isrl' magn⁹ edificauerat ⁊ extru
xerat. Postq̃ aũt ad iracũdiã ꝓuocauerũt pr̃es
nr̄i deũ celi: tradidit eos i man⁹ nabuchodonosor
reg⁊ babylonis chaldei: domũ q̄ȝ hanc destruxit:
⁊ ppl'm ei⁹ trãstulit in babylonẽ. Anno aũt p̄io
cyri regis cyrus rex babylonis ꝓposuit edictum
D vt dom⁹ dei edificaret. Nã ⁊ vasa tẽpli đi aurea ⁊
argentea q̄ nabuchodonosor tulerat de tẽplo qđ
erat in hiẽrl'm ⁊ asportauerat ea in tẽplũ babylo-
nis: ꝓtulit cyrus rex de tẽplo babylonis et data
sunt sasabasar vocabulo: quẽ ⁊ p̄ncipẽ cõstituit
dixitq̃ ei. Hec vasa tolle ⁊ vade: ⁊ pone ea in tem
plo qđ est i hiẽrl'm ⁊ dom⁹ dei edificet in loco suo
Tunc itaq̃ sasabasar ille venit: ⁊ posuit fũdamẽ
ta tẽpli dei in hiẽrl'm: ⁊ ex eo t̄pe vsq̃ nũc edificat
⁊ necdũ cõpletũ est. Nũc ḡ si videt regi bonũ re-
cẽseat in bibliotheca regis q̄ est i babylone: vtrũ
nã a cyro rege iussum fuerit vt edificaret domus
dei in hiẽrl'm: ⁊ voluntatem regis super hac remit
tat ad nos.

¶ C. S. Dari⁹ bibliothecã faciẽs reuoluit decre
tũ cyri reg⁊ p̄cepisse ⁊ ꝙ ipse edificauerit ꝓꝓijs
sumptib⁹: dat ⁊ ipse p̄ceptũ ꝙ edificet dom⁹ dñi
⁊ cõcedit iudeis fortissimũ ꝓuilegiũ. celebrant
solẽnitates azimorum. vi.

A Tunc dari⁹ rex p̄cepit: et recensuerũt in
bibliotheca libroꝝ q̄ erant repositi in
babilone: ⁊ iuentũ est i egbathanis qđ
est castrũ in medena ꝓuincia: volumen
vnũ talisq̃ script⁹ erat in eo cõmentari⁹. Anno
p̄io cyri regis: cyr⁹ rex decreuit vt dom⁹ dei edi
ficaret q̄ est in hiẽrl'm i loco vbi imolãt hostias: et
vt ponãt fundamẽta supportãtia altitudinẽ cubi
torũ sexagita: ⁊ latitudinẽ cubitoꝝ sexagita: ordi
nes de lapidibus ipolitis tres: ⁊ sic ordines de li
gnis nouis. Sũpt⁹ aũt de domo regis dabũtur.
Sȝ ⁊ vasa tẽpli dei aurea ⁊ argẽtea q̄ nabuchodo
nosor tulerat de tẽplo hiẽrl'm: ⁊ attulerat ea i babi
lonẽ: reddant ⁊ referant in tẽplũ hiẽrl'm i locũ suũ
B q̄ ⁊ posita sunt i tẽplo dei. Nũc ḡ thãtãnai dux re
giõis q̄ est trãs flumẽ ⁊ stabuzãnai ⁊ ꝯsiliarij vr̄i
apharsathei q̄ estis trãs flumẽ: ꝓcul recedite ab
illis: ⁊ dimittite fieri tẽplũ dei illđ a duce iudeoꝝ
⁊ a seniorib⁹ eoꝝ ⁊ dom⁹ dei illa edificet in loco
suo. Sȝ ⁊ a me p̄ceptũ ẽ q̄đ oꝑteat fieri a p̄bris iu

deoꝝ illis vt edificet dom⁹ dei. s. vt đ arca reg⁊. i.
de tribut⁊ q̄ dant de regiõe trãs flumẽ: studiose
sũptus dent viris illis ne ipediat op⁹. Qđ si ne-
cesse fuerit ⁊ vitulos ⁊ agnos ⁊ hedos i olocaustũ
deo celi: frumẽtũ sal vinũ ⁊ oleũ scđȝ ritũ sacerdo
tũ q̄ sunt i hiẽrl'ȝ dent eis ꝑ singlos dies ne sit i aliq̄
q̄rimonia: ⁊ offerãt oblatiões deo celi: orẽtq̃ ꝓ vi
ta regis ⁊ filioꝝ ei⁹. A me ḡ positũ est decretũ vt
oĩs hõ q̄ hãc mutauerit iussionẽ: tollat lignũ de
domo ipsi⁹: ⁊ erigat ⁊ ꝯfigat i eo: dom⁹ ãt ei⁹ pu
blicet. De⁹ aũt q̄ hitare fecit nomẽ suum ibi: dis- C
sipet oĩa regna ⁊ ppl'm q̄ extẽderit manũ suã vt
repugnet ⁊ dissipet domũ đi illã q̄ est i hiẽrl'ȝ. Ego
dari⁹ statui decretũ qđ studiose iplere volo. Igr̄
thãtãnai dux regiõis trãs flumẽ et starbuzãnai
⁊ ꝯsiliarij ei⁹ s̄m qđ p̄cepat dari⁹ rex sic diligẽter
executi sũt. Seniores ãt iudeoꝝ edificabãt ⁊ ꝓ-
spabant iuxta ꝓphetiã aggei ꝓphete ⁊ zacharie
filij addo. Et edificauerũt ⁊ ꝯstruxert iubẽte deo
isrl': ⁊ iubẽte cyro ⁊ dario ⁊ artarxerse regib⁹ ꝑsaꝝ
⁊ ꝯpleuert domũ dei istã vsq̃ ad diẽ tertiũ mẽsis
adar q̄ est ãn⁹ sext⁹ regni darij reg⁊. Fecert ãt fi- D
lij isrl' sacerdotes ⁊ leuite ⁊ reliq̄ filioꝝ trãsmigra
tõis dedicatõe⁊ dom⁹ dei i gaudio ⁊ obtulert i de
dicatiõe dom⁹ dei vitulos cẽtũ: arietes ducẽtos:
agnos q̄drigentos: hircos capraꝝ ꝓ pc̄tõ totius
isrl' duodeci iuxta nũeꝝ tribuũ isrl'. Et statuert sa
cerdotes i ordib⁹ suis ⁊ leuitas i vicib⁹ suis s'r opa
dei i hiẽrl'm: sicut scriptũ ẽ in libro moysi. Fecert ãt
filij isrl' trãsmigr̃tiõis pascha q̄rtadecia die mẽsis
p̄mi. Purificati ei fuerãt sacerdotes ⁊ leuite q̄si
vn⁹: oẽs mũdi ad imolãdũ pascha vniuersis filijs
trãsmigratiõis ⁊ frib⁹ suis sacerdotib⁹: ⁊ sibi. Et
cõedert filij isrl' q̄ reuersi fuerãt de trãsmigratiõe
⁊ oẽs q̄ se sepauerãt a coinq̄natiõe gẽtiũ t're ad
eos vt q̄rerent dñm deũ isrl'. Et fecert solẽnitate⁊
azymoꝝ septẽ diebus in leticia: q̄m letificauerat
eos dñs: ⁊ cõuerterat cor reg⁊ assur ad eos vt ad
iuuaret man⁹ eoꝝ i ope dom⁹ dñi dei isrl'.

¶ C. S. Ascendit esdras de babilone de edicto
artarxersis. de honore templi. de libertate mini-
strorum eius. vij.

Post hec aũt ḡba i regno artarxersis re A
gis ꝑsarũ: esdras fili⁹ saraie filij asarie 3. esdre. 8. a
filij helchie filij sellũ filij sadoch: filij a-
chitob filij amarie filij azarie: filij ma-
raioth: filij zarie: filij ozi: filij bocci filij abisue filij
finees filij eleazar: filij aarõ sacerdot⁊ ab initio: ip̄e
esdras ascẽdit de babylone: ⁊ ip̄e scriba velox i le
ge moysi quã dñs deus dedit isrl'. Et dedit ei rex
s̄m manũ dñi dei ei⁹ bonã sup eũ oẽ⁊ petitiõe⁊ ei⁹
⁊ ascẽderũt de filijs isrl' ⁊ de filijs sacerdotũ et de
filijs leuitaꝝ ⁊ de cãtorib⁹ ⁊ de ianitorib⁹ ⁊ de na
thineis i hiẽrl'm ⁊ de filijs sacerdotũ ⁊ de filijs leui
tarũ ⁊ de cãtorib⁹ ⁊ de ianitorib⁹ ⁊ de nathineis
in hiẽrl'm ãno septio artarxersis reg⁊: ⁊ venerũt in
hiẽrl'm mẽse quito: ipse est ãnus septim⁹ reg⁊. Q̄a
in p̄io die mẽsis p̄mi cepit ascẽdere đ babylõe
⁊ i p̄io die mẽsis quiti venit i hiẽrl'm iuxta manu⁊
dei sui bonã sup se. Esdras ãt parauit cor suu⁊ vt B
inuestigaret legẽ dñi: ⁊ faceret ⁊ doceret in isrl' p̄ce
ptũ ⁊ iudiciũ. Hoc est aũt exẽplar ep̄le edicti: qđ
dedit rex artarxerses esdre sacerdoti scribe erudi
to i sermonib⁹ ⁊ in p̄ceptis dñi: ⁊ cerimonijs ei⁹ in
isrl'. Artarxerses rex regũ: esdre sacerdoti scribe
legis dei celi doctissimo salutẽ. A me decretũ est

vt cuicūq; placuerit i regno meo de pplo isrł ⁊ de
sacdotib' ei' ⁊ de leuitꝫ ire i hirłz tecū vadat A fa
cie ei regꝫ ⁊ septē ꝯsiliatoꝝ ei' miss' es vt visites iu
deā ⁊ hirłm i lege dei tui q̄ ē i manu tua: ⁊ vt feras
argētū ⁊ auꝝ qđ rex ⁊ ꝯsiliatores ei' spōte obtule
C rūt deo isrł cui' i hirłm tabernaclm ē. Et oē argē
tū ⁊ auꝝ qđcūq; iuenerꝫ i vniuersa ꝓuīcia babilo
nis ⁊ ppls offerre voluerit ⁊ de sacdotib' q̄ spōte
obtulerit domui dei sui q̄ ē i hirłm libere accipe: ⁊
studiose eme de hac pecūia vitłos: arietes: agnos
⁊ sacrificia ⁊ libaīa eoꝝ: et offer ea sr altare tēpli
dei vr̄i qđ ē i hirłz. Sz ⁊ si q̄d tibi ⁊ frīb' tuis placu
erit de reliq̄ argēto ⁊ auro vt faciatꝫ iuxta volūta
tē dei vr̄i facite. Uasa q̄z q̄ danł tibi i misteriū do-
m' dei tui: trade i ꝯspectu dī i hirłz. Sz ⁊ cetła q̄b'
op' fuerit i domū dei tui: q̄ntūcūq; necesse ē vt ex-
pēdas dabis de thesauro ⁊ de fisco regio ⁊ a me.
Ego artarxerses rex statui atq; decreui oīb' cu-
stodib' arce publice q̄ sunt trās flumē vt qđcūq;
petierit a vobis esdras sacdos scriba legꝫ dī celi
absq; mora detꝫ vsq; ad argēti talēta cētū: et vsq;
ad frumenti coros centū: et vsq; ad vini bathos
centū: ⁊ vsq; ad bathos olei centū: sal vero absq;
D mēsura. Oē qđ ad ritū dei celi ptiet: tribuał dili-
gēł in domo dei celi: ne forte irascał ꝯtra regnuz
regis ⁊ filioꝝ ei'. Uobis q̄z notū facim' đ vniuer
sis sacdotib' ⁊ leuitꝫ ⁊ cātorib' ⁊ ianitorib' nathi
neis ⁊ mistris dom' dei hui' vt vectigal: ⁊ tributū
⁊ ānonas ñ hēatꝫ ptātē iponēdi sup eos. Tu āt es
dra fm sapiaz dei tui q̄ ē i manu tua ꝯstitue iudi-
ces ⁊ p̄sides: vt iudicēt oī pplo q̄ ē trās flumē. his
videlz q̄ nouerīt legē dei tui: sz ⁊ ipitos docete libē
Et oīs q̄ nō fecerit legē dei tui ⁊ legē regꝫ dili-
gēł: iudiciū erit de eo siue i mortē siue i exiliū: siue
i ꝯdēnatiōez substātie ei': vł certe i carcerē. Et di
xit esdras scriba. Bñdict' dñs de' patrū nroꝝ q̄
dedit hoc i corde regꝫ vt glificaret domū dñi q̄ ē i
hirłm: ⁊ in me iclinauit miaz suā corā rege ⁊ ꝯsilia
torib' ei' ⁊ vniuersis pñcipib' regis potētib'. Et
ego ꝯfortat' manu dñi dei mei q̄ erat in me: ꝯgre
gaui de isrł principes qui ascenderunt mecum.

C. S. De his q̄ ascēderūt cū esdra ⁊ directiōe
itinerꝫ post fletū ⁊ ieiuniū. Appēdūł vasa tēpli:
⁊ offerūt ea cū olocaustis in hirłm. viii

A Hi sūt ḡ pñcipes familiaꝝ ⁊ genealogia
3.esdre.8.c eoꝝ q̄ ascēderīt mecū i regno artarxer-
sis regꝫ de babylone. De filijs phinees
gersō. De filijs ithamar: daniel. De fili-
js dđ atth'. de filijs sechenie: ⁊ đ filijs pharos: za
charias: ⁊ cū eo nūerati sūt viri cētūq̄nq̄gita. De
filijs phetmoab: eliocnai fili' zaree: ⁊ cū eo ducēti
viri. De filijs sechenie: fili' ezechiel: ⁊ cū eo trecēti
B viri. De filijs addā: nabeth fili' ionathā ⁊ cum eo
q̄nq̄gita viri. De filijs helā esaias fili' athalie: ⁊ cū
eo septuagita viri. De filijs saphatie: zebedia fili'
michael: ⁊ cū eo octogita viri. De filijs ioab: obe-
dia fili' iheihel: ⁊ cū eo ducēti decē ⁊ octo viri. De
filijs selomith: fili' iosphie ⁊ cū eo cētū sexaginta
viri. De filijs bebai zacharias fili' bebai: ⁊ cuz eo
vigitioctoviri. de filijs ezcab iohānā fili' ezethā ⁊
cū eo cētū decē viri. de filijs adonicā q̄ erāt nouis
simi: ⁊ hec noīa eoꝝ: eliphelethe ⁊ heihel ⁊ samaias
⁊ cū eis sexagita viri. đ filijs begui vthai: ⁊ zachur
⁊ cū eis septuagita viri. Cōgregaui āt eos ad flu
uiū q̄ decurrit ad haua: ⁊ māsim' ibi trib' diebus.
Quesiuiq; i pplo ⁊ i sacdotib' de filijs leui: et nō
iueni ibi. Itaq; misi helizer et ariel ⁊ semeiā ⁊ hel C
nathā ⁊ arib ⁊ alteꝝ helnathā ⁊ nathā ⁊ zachariā
et mosollā pñcipes: et ioarib et helnathā: sapien-
tes: et misi eos ad heddo q̄ est pmm' i casphie lo-
co. Et posui i ore eoꝝ vba q̄ loq̄renł ad heddo: et
ad frēs ei' nathineos in loco casphie vt adduce-
rēt nobis ministros domn' dei nr̄i. Et adduxerīt
nobis p manū dei nr̄i bonā sup nos virū doctissi-
mū de filijs mooli filij leui: filij isrł. et sarabiā: ⁊ fi-
lios ei' et frēs ei' decē et octo: et asabiā et cuz eo
esaiā de filijs merari: fratresq; ei' et seruos eius
vigiti. Et de nathinneis q̄s dederat dđ et pñci D
pes ad ministeria leuitaꝝ nathinneos ducētos
vigiti. Oēs hi suis nomib' vocabanł. Et p̄dicaui
ibi ieiuniū iuxta fluuiū haua vt affligeremur co-
rā dño deo nr̄o et peterem' ab eo viā rectā nobis
et filijs nr̄is: vniuerseq; substātie nr̄e. Erubui eñi
petere regē auxiliū et eq̄tes q̄ defenderent nos
ab īmico in via: q̄r dixeram' regi. Man' dei nr̄i
est sup oēs q̄ q̄runt eū in bonitate: et iperiū ei' et
fortitudo ei' et furor sup oēs q̄ dereliquūt eū. Ie
iunauim' aūt et rogauim' deum nostrū ꝓ hoc et E
euenit nobis ꝓspere. Et sepaui de pñcipib' sa-
cerdotū duodeci: sarabiā ⁊ asabiā: ⁊ cū eis de fra
trib' eoꝝ decē. Appendiq; eis argentū et auruz
et vasa cōsecrata dom' dei nr̄i q̄ obtulerat rex et
cōsiliatores ei' ⁊ pñcipes ei': vniuersusq; israel
eoꝝ q̄ inuēti fuerant. Et appēdi in manibus eo-
rū argēti talēta sexcentaquīquagita: et vasa argē
tea centū: auri ꝓo centū talenta: et cratheras au
reas vigiti q̄ habebant solidos millenos: et vasa
eris fulgētia optimi duo: pulchra vt aurū. Et di- F
xi eis. Uos scti dñi et vasa sctā et argentū et au-
rū: qđ sponte oblatū est dño deo patrū nostroꝝ.
Uigilate et custodite: donec appendatis coram
pñcipibus sacerdotū et leuitarū et ducib' fami
liaꝝ isrł in hirłm in thesauris domus dñi. Susce
perunt aūt sacerdotes et leuite pondus argenti
et auri et vasorū vt deferrent hirłm in domū dei
nostri. Promouimus ḡ a flumine haua duodeci-
ma die mēsis pmi vt ꝑgeremus hirłm. Et man'
dei nostri fuit sup nos et liberauit nos de manu
īmici et insidiatoris in via. Et venimus hirłm et
mansimus ibi tribus diebus. Die aūt quarta ap- G
pensum est argentū et aurū et vasa in domo dei
nr̄i p manū remoth filij vrie sacerdotꝫ: ⁊ cū eo ele-
azar fili' phinees: et cū eis iosaded fili' iosue et
noadaia fili' bēnoi leuite iuxta numerū et pond'
oim. Descriptū est oē pōdus i tpe illo. Sz et q̄ ve
nerant de captiuitate filij transmigrationis ob-
tulerūt olocaustomata deo isrł. vitulos duodeci
ꝓ omni pplo israel: arietes nonagintasex: agnos
septuagintaseptē: hyrcos ꝓ pctō duodecim: oia
in olocaustū dño. Dederunt aūt edicta regis sa-
trapis qui erant de conspectu regis et ducibus
trans flumen: et eleuarunt pplm et domū dei.

C. S. Nūciał esdre q̄ filij isrł nō sūt separati a
pplo terre: imo etiā duxerūt in vxores filias eoꝝ
hoc audito esdras scidit palliū suū ⁊ tunicā ⁊ euel
lit pilos capitis ei' ⁊ sedēs plorat. ix.

3. esdre. 8. c A
Postq̄ aūt hec cōpleta sūt: accesserūt ad
me principes dicētes. Nō est hic separ⁹
ppl's isrl' ⁊ sacerdotes ⁊ leuite a ppl'is ter
raꝝ: ⁊ de abominatiōib⁹ eoꝝ chananei vi
del; ⁊ ethei ⁊ pherezei ⁊ iebusei ⁊ āmonitaꝝ ⁊ mo
abitaꝝ ⁊ egyptioꝝ ⁊ āmorreoꝝ. Tulerūt ei de fili
ab⁹ eoꝝ sibi ⁊ filijs suis: ⁊ ꝯmiscuerūt semē sāctū
cū ppl'is terraꝝ. Man⁹ etiā principū ⁊ magistratu
um fuit ī trāsgressiōe hac prīa. Cūq̄ audissē s'mo
nē istū: scidi palliū meū ⁊ tunicā: ⁊ euelli capillos
capit̄ mei ⁊ barbe ⁊ sedi merēs. Cōuenerunt aūt
ad me oēs q̄ timebāt v'bū dei isrl' ꝓ trāsgressione
eoꝝ q̄ de captiuitate venerāt: ⁊ ego sedebā trist̄ vs=
q̄ ad sacrificiū vespertinū. Et ī sacrificio vespertio sur
rexi de afflictiōe mea: ⁊ scisso pallio ⁊ tunica curua
ui genua mea ⁊ expādi manus ad dñm deū meū
B ⁊ dixi. De⁹ me⁹ cōfūdor ⁊ erubesco leuare faciem
meā ad te: qm̄ iniq̄tates nr̄e multiplicate sūt sup ca
put nr̄m: ⁊ delicta nr̄a creuerūt vsq̄ ad celū a dieb⁹
prīm nr̄oꝝ. Sed ⁊ nos ipi peccauim⁹ grauit' vsq̄ ad
diē hāc: ⁊ ī iniq̄tatib⁹ nr̄is traditi sum⁹ ipsi: ⁊ reges
nr̄i ⁊ sacerdotes nr̄i ī manū regū t'raꝝ: ⁊ ī gladiū
⁊ ī captiuitatē ⁊ ī rapinā ⁊ ī cōfusionē vult⁹: sicut
⁊ die hac. Et nūc q̄si ad parū ⁊ momentū facta ē
deꝓcatio nr̄a apd̄ dñz deū nr̄m vt dimitterent' no
bis reliq̄e: ⁊ dares' pax illi⁹ in loco scō ei⁹. ⁊ illūina
C ret oc'los nr̄os de⁹ nr̄ ⁊ daret nobis vitā modicā
ī s'uitute nr̄a: q: s'ui sum⁹ ⁊ ī s'uitute nr̄a nō dereli=
q̄t nos de⁹ nr̄: ⁊ iclinauit s'r nos m'iaz corā rege ꝑ=
saꝝ vt daret nobis vitā ⁊ sublimaret domū dei nr̄i
⁊ extrueret solitudies ei⁹ ⁊ daret nobis spē ī iuda
⁊ hirl'm. Et nūc q̄d dicem⁹ dñe de⁹ nr̄ p⁹ hec? Qz de
reliq̄m⁹ mādata tua q̄ p̄cepisti ī mān s'uoꝝ tuoꝝ
ꝓphetaꝝ: dicēs. Terra ad quā vos ingredimi vt
possideatis eā t'ra imūda ē iuxta imūdiciā ppl'oꝝ
ceteꝝ arūq̄ terraꝝ abomiatōib⁹ eoꝝ q̄ repleuerūt
D eā ab ore vsq̄ ad os coinq̄natōe sua. Nūc ḡ filias
v'ras ne detis filijs eoꝝ ⁊ filias eoꝝ ne accipiatis
filijs v'ris: et nō q̄ratis pacē eoꝝ et ꝓsperitatē eo
rū vsq̄ in eternū vt cōfortamini et comedatis q̄
bona sūt terre et heredes hēatis filios v'ros vsq̄
ī seculū. Et post oīa q̄ venerūt sup nos in opib⁹ no=
stris pessimis et ī delicto nr̄o magno: q: tu de⁹ nr̄
liberasti nos de iniq̄tate nr̄a et dedisti nobis salutē
sicut ē hodie. vt nō cōuerteremur: et irrita facere
mus mādata tua: neq̄ matrimonia iūgerem⁹ cū
ppl'is abominationū istaꝝ. Nunquid irat⁹ es no
bis vsq̄ ad cōsūmationē: ne dimitteres nobis re
liq̄as ad salutē. Dñe de⁹ isrl' iust⁹ es tu: qm̄ dereli
cti sum⁹ q̄ saluaremur sicut die hac. Ecce corā te
sum⁹ in delicto nostro. Non em̄ stari pōt corā te
super hoc.

¶ C. S. Penitet et luget ppl's. separātur vxores
alienigene. describunt' illi q̄ eas abiecerūt. x.

3. esdre. 8. g A
Hic ergo orāte esdra et implorante deū
et flente et iacente ante tēplum dei: col
lectus est ad eū de israel cetus grādis
nimis viroꝝ et mulierum et puerorum
Et fleuit popul⁹ multo fletu. Et respondit seche=
nias filius iehihel de filijs helam: et dixit esdre.
Nos ꝑuaricati sum⁹ in deū nostrū: ⁊ duxim⁹ vxo
res alieigenas de ppl'is t're. Et nūc si ē penitētia
in isrl' sup hoc ꝑcutiam⁹ fed⁹ cū dño deo nr̄o vt ꝓ=
iciam⁹ vniuersas vxores: ⁊ eos q̄ de his nati sūt.
Iuxta volūtatē dñi ⁊ eoꝝ q̄ tenēt p̄ceptū dñi dei
nr̄i: scd̄m legē fiat. Surge: tuū ē discernere: nosq̄
erim⁹ tecū. Cōfortare ⁊ fac. Surrexit ḡ esdras et
adiurauit principes sacerdotum et leuitarum et
omnē israel vt facerēt scd̄m verbum hoc Et iura=
uerūt Et surrexit esdras an̄ domū dei: ⁊ abijt ad cu
biculū iohānā filij eliasib: ⁊ ingress⁹ ē illuc. Panē 3. esdre. 9. b
nō comedit ⁊ aquā nō bibit. Lugebat ei trāsgres B
sionē eoꝝ q̄ venerāt de captiuitate Et missa ē vox
ī iuda ⁊ ī hirl'm oīb⁹ filijs trāsmigratōis vt cōgre=
garent' ī hirl'm: ⁊ ois q̄ nō venerit ī trib⁹ dieb⁹ iux
ta ꝯsiliū pricipū ⁊ senioꝝ: auferet' vniuersa substā
tia ei⁹ ⁊ ipe abijciet' de cetu trāsmigratiōis. Con
uenerūt igit' oēs viri iuda ⁊ bēiamin ī hirl'm trib⁹
dieb⁹: ipe ē mēsis non⁹ vicesima die mēsis ⁊ sedit
ois ppl's ī platea dom⁹ dei tremētes ꝓ pctō ⁊ plu
uijs. Et surrexit esdras sacerdos ⁊ dixit ad eos.
Vos trāsgressi estis ⁊ duxistis vxores alieigenas
vt adderetis sup delictū isrl'. Et nūc date ꝯfessiōez
dño deo patrū v'roꝝ ⁊ facite placitū ei⁹: ⁊ sepami
a ppl'is t're: ⁊ ab vxorib⁹ alieigenis. Et r̄ndit vni=
uersa m'ltitudo. Dixitq̄ voce magna. Iuxta v'bū
tuū ad nos: sic fiat. Uerūtñ q: ppl's m'lt⁹ est ⁊ tp̄s
pluuie: ⁊ nō sustinem⁹ stare foris: ⁊ op⁹ nō ē diei vni
us v'l duoꝝ: vehemēter q̄ppe peccauim⁹ ī s'mōe
isto ꝯstituant' pricipes ī vniūsa m'ltitudie: ⁊ oēs ī
ciuitab⁹ nr̄is q̄ duxerūt vxores alieigēas veniāt in
tp̄ib⁹ statutis: ⁊ cū his seniores ꝑ ciuitatē ī ciuita
tē ⁊ iudices ei⁹ donec auertat' ira dei nr̄i a nobis s'r
pcō hoc. Igr' ionathā fili⁹ azehel: ⁊ iaazia fili⁹ the C
cue steterūt sup hoc ⁊ mosollā ⁊ sebachi leuites ad
iuuerūt eos. Feceruntq̄ sic filij trāsmigr̄ōis. Et abie=
rūt esdras sacerdos ⁊ viri pricipes familiaꝝ ī do
mos patrū suoꝝ ⁊ oēs ꝑ noīa sua: ⁊ sederūt ī die pri
mo mēsis decimi vt q̄rerēt rē. Et ꝯsūmati sūt oēs
viri q̄ duxerūt vxores alieigēas vsq̄ ad diē primā
mēsis p̄mi: ⁊ iuēti sūt de filijs sacerdotū q̄ duxerūt
vxores alieigēas de filijs iosue filij iosedech ⁊ fra
tres ei⁹ maasia: ⁊ eliezer ⁊ iarib et godolia. Et de
derūt man⁹ suas vt eijcerēt vxores suas: ⁊ ꝓ delicto
suo arietē de ouib⁹ offerrēt. Et de filijs emer: ana
ni ⁊ zebedia. ⁊ de filijs ferī: masia ⁊ helia ⁊ semeia:
iehihel ⁊ ozias. ⁊ d' filijs phessur elioenai maasia
hismael nathanael iosabeth ⁊ helesa. ⁊ de filijs le
uitaꝝ iosabeth ⁊ semei ⁊ celaia: ipe ē calithaphata
ta: iuda ⁊ eliezer. ⁊ de cātorib⁹ eliasub: ⁊ de ianito=
rib⁹ sellū ⁊ thelē ⁊ vri. ⁊ ex isrl' de filijs pharos re
meia ⁊ iezia ⁊ melhia: ⁊ miamin ⁊ eliezer ⁊ melchia
⁊ banea. ⁊ de filijs helā: mathania zacharias ⁊ ie=
dihel ⁊ abdi ⁊ rimot ⁊ helia. Et de filijs zethua: eli D
oenai eliasib nathania ⁊ hierimuth ⁊ zabeth ⁊ azi
za. ⁊ de filijs bebai. iohannā anania zabbai atha
lai. ⁊ de filijs beni: mosolla ⁊ melluch et adaia ia=
sub ⁊ saal ⁊ ramoth. ⁊ de filijs phtemoab edna et
chalaal banaias et masias mathanias beselehel
bennui ⁊ manasse. Et de filijs erem: eliezer iesue
melchias semeias symeon beniamin maloch sa=
marias. Et de filijs asom mathanai mathet aza
beth elpheleth iermai manasses semei. De filijs
bani: maaddi: amram et huel baneas et badaias
cheliau bannia marimuth et eliasib mathanias
mathanai et iasi. et bani et bennui. semei et sal=

mias ⁊ nathã ⁊ adaias mechne dabai sysai sarai
ezrel ⁊ selemau ⁊ semeria sellũ amaria ioseph. De
filijs nebui abihel mathathias zabet zabina ied
du ⁊ iohel ⁊ banai. Oẽs hi accepãt vxores aliẽige
nas: et fuerũt ex eis mulieres q̃ pepererãt filios.
¶ Explicit liber esdre. i. ¶ Incipit liber neemie.
¶ C.S. Neemias pincerna regꝭ artaxersis au=
dita afflictione iudeoꝝ qui erãt in hirłm ieiunat
querit misericordiã a deo. Ca. j.

A Erba nee
mie filij helchie. Et factuꝫ
est i mẽse casleu ãno vice
simo: ⁊ ego erã in susis ca
stro. Et venit ad me anani
vnꝰ de frĩbꝰ meis: ipe ⁊ vi=
ri iuda. Et iterrogaui eos
de iudeis q̃ remãserant ⁊
superant de captiuitate ⁊ de hirłm. Et dixerunt
mihi. Qui remãserunt ⁊ derelicti sunt de captiui
tate ibi in ꝓuincia: in afflictiõe magna sunt in op
probrio: ⁊ murus hierłm dissipatꝰ est: ⁊ porte eius
B cõbuste sunt igni. Cũq; audissem ꝟba huiuscemo
Dan. 9. a. di sedi ⁊ fleui ⁊ luxi diebꝰ multis: ⁊ ieiunabã ⁊ ora
Infra. 9. f. bam añ faciẽ dei celi: ⁊ dixi. Queso dñe deus celi
fortis magne atq; terribilis q̃ custodis pactuꝫ ⁊
miam cũ his q̃ te diligũt: ⁊ custodiũt mãdata tua
fiãt aures tue auscultãtes: ⁊ ocli tui apti: vt audi=
as orõnẽ serui tui quã ego oro coraꝫ te hodie die
⁊ nocte ꝓ filijs israel seruis tuis ⁊ cõfiteor ꝓ pec
C catis filioꝝ israel quibꝰ peccauerũt tibi. Et ego ⁊
domꝰ patris mei peccauimꝰ: vanitate seducti su=
mus ⁊ nõ custodiuimꝰ mãdatũ tuũ ⁊ cerimonias
⁊ iudicia q̃ p̃cepisti moysi famulo tuo. Memento
ꝟbi qđ mãdasti moysi seruo tuo dicẽs. Cũ trans=
gressi fueritis: ego disperdã vos in populos: et si
reuertamini ad me et custodiatis p̃cepta mea: et
faciatis ea: etiam si abducti fueritis ad extrema
celi: inde cõgregabo vos ⁊ reducã in locũ quẽ ele=
D gi vt habitaret nomẽ meũ ibi. Et ipi serui tui ⁊ po
pulus tuꝰ q̃s redemisti in fortitudine tua magna
⁊ i manu tua valida. Obsecro dñe sit auris tua at
tẽdẽs ad orõnẽ serui tui ⁊ ad orõem seruoꝝ tuoꝝ
q̃ volũt timẽ nomẽ tuũ: ⁊ dirige seruũ tuũ hodie ⁊
da ei miaꝫ añ virũ hũc. Ego ei erã picerna regis.
¶ C.S. Neemias ab artaxerse cuꝫ litteris ve
nit in hierusalẽ. cõsiderat ruinas muroꝝ de noc=
te: ⁊ causam itineris sui aperit populo. ad edificã
dum cõfortat muros. ij.

A E Actũ est aũt in mẽse nisan ãno vicesi
mo artaxersis regis: ⁊ vinuꝫ erat ãte
eũ. Et leuaui vinũ ⁊ dedi regi: ⁊ eram
quasi lãguidus añ faciẽ eius. Dixitq;
michi rex. Quare vultꝰ tuꝰ tristis est: cũ te egrotũ
nõ videã? Nõ est hoc frustra: sed malũ nescio qđ
in corde tuo est. Et timui valde ac nimis: ⁊ dixi re
gi. Rex ieternũ viue. Quare nõ mereat vultꝰ me
us: q2 ciuitas domꝰ sepulchroꝝ pris mei deserta
ẽ: ⁊ p orte eiꝰ ꝯbuste sũt igni. Et ait michi rex. Pro
q̃re postulas? Et oraui deũ celi. Et dixi ad regẽ.
Si videt regi bonũ ⁊ si placet seruꝰ tuꝰ ante faciẽ
tuã vt mittas me i iudeã ad ciuitatẽ sepulchri pa
B tris mei: ⁊ edificabo eã. Dixitq; mihi rex ⁊ regina
q̃ sedebat iuxta eũ. Usq; ad qđ tẽpꝰ erit iter tuũ ⁊
qñ reuerteris? Et placuit añ vultuꝫ regis: ⁊ misit
me. Et ꝯstitui ei tpẽs ⁊ dixi regi. Si regi videt bo=
nũ epłas det mihi ad duces regiõis trãsflumẽ vt
traducãt me donec veniã in iudeã ⁊ epistolã ad
asaph custodẽ saltꝰ regis vt det mihi ligna vt te=
gere possim portas tẽpli: turres domꝰ: ⁊ muros
ciuitatis: ⁊ domũ quã ingressus fuero. Et dedit
mihi rex iuxta manũ dei mei bonã mecũ. Et veni
ad duces regiõis trãsflumẽ: dediq; eis epłas re=
gis. Miserat ãt rex mecũ p̃ncipes militũ ⁊ eqtes
Et audiert sanaballath horonites: ⁊ thobias ser=
uus amanites ⁊ cõtristati sũt afflictiõe magna ꝙ
venisset hõ q̃ q̃reret ꝓsperitatẽ filioꝝ isrł. Et veni C
hirłm ⁊ erã ibi tribꝰ diebꝰ. Et surrexi nocte ego ⁊
viri pauci mecũ: ⁊ nõ idicaui cuiq̃ quid dñs de=
disset i corde meo vt facerẽ in hirłm: ⁊ iumẽtũ nõ
erat mecũ nisi aial cui sedebã. Et egressus sũ per
portã vallis nocte ⁊ añ fontẽ draconis: ⁊ ad portã
stercoris: ⁊ ꝯsiderabã murũ hirłm dissipatũ ⁊ por
tas eiꝰ cõsũptas igni. Et trãsiui ad portaꝫ fontis
⁊ ad aqueductũ regis: ⁊ nõ erat locꝰ iumento cui
sedebã vt trãsiret. Et ascẽdi ꝑ torrẽtẽ nocte: ⁊ cõsi
derabã murũ ⁊ reuersus veni ad portã vallis ⁊ re
dij. Magistratꝰ aũt nesciebãt q̃ abijssem aut quid
ego facerẽ. Sed ⁊ iudeis ⁊ sacerdotibꝰ ⁊ optima
tibꝰ ⁊ magistratibꝰ ⁊ reliq̃s q̃ faciebãt opꝰ vsq; ad
id loci nihil idicauerã. Et dixi eis. Uos nostis af= D
flictionẽ in q̃ sumꝰ: q2 hirłꝫ deserta est: ⁊ porte eiꝰ
cõsũpte sũt igni. Uenite ⁊ edificemꝰ muros hirłꝫ:
⁊ nõ simꝰ vltra opprobriũ. Et indicaui eis manuꝫ
dei mei ꝙ esset bona mecũ: ⁊ ꝟba regis: q̃ locutꝰ
est mihi: ⁊ aio. Surgamꝰ ⁊ edificemꝰ. Et cõforta=
te sunt manꝰ eoꝝ in bono. Audierũt aũt sanabal
lath horonites ⁊ thobias seruꝰ amanites ⁊ goseꝫ
arabs: ⁊ subsannauerũt nos ⁊ despexert: dixeruntq;
Que ẽ hec res quã facitis? Nũq̇d ꝯtra regẽ vos
rebellatis? Et reddidi eis sermonẽ: dixiq; ad eos
Deꝰ celi ipe nos iuuat: ⁊ nos serui eiꝰ sumꝰ. Sur=
gamꝰ ⁊ edificemꝰ. Uobis aũt non est pars ⁊ iusti=
cia ⁊ memoria in hierusalem.
¶ C.S. Muros: turres: porte edificant. incipit
eliasib sacerdos magnꝰ. distribuũturq; viri iuxta
quos edificẽt. iij.
E T surrexit eliasib sacerdos magnus ⁊ A
frẽs eiꝰ sacerdotes ⁊ edificauerũt por=
tã gregis. Ipi scificauerũt eaꝫ ⁊ statue
rũt valuas eiꝰ: ⁊ vsq; ad turrĩ cẽtũ cubi
toꝝ scificauert eã vsq; ad turriꝫ ananehel. Et iux
ta eũ edificauerũt viri hiericho ⁊ iuxta eos edifi=
cauit zachur filꝰ zamri. Portã aũt piscũ edifica=
uerũt filij asnaa: ipi texerũt eã: ⁊ statuerũt valuas
eiꝰ ⁊ seras ⁊ vectes. Et iuxta eos edificauit mari B
muth filꝰ vrie filij accꝰ. Et iuxta eũ edificauit mo
sollã filꝰ barachie filij mesezebel. ⁊ iuxta eũ edifi=
cauit sadoch filꝰ baana. Et iuxta eũ edificauerũt
thecueni. Optiates ãt eoꝝ nõ supposuerũt colla
sua i ope dñi dei sui. Et portã veterẽ edificauerũt
ioiada filꝰ phasea ⁊ mosollã filꝰ besodia: ipi texe
rũt eã ⁊ statuert valuas eiꝰ ⁊ seras ⁊ vectes. Et iux
ta eos edificauert melchias gabaonites ⁊ iadon
meronathites viri de gabaõ ⁊ maspha ꝓ duce q̃ C
erat in regione trans flumen. Et iuxta eũ edifica
uit ezihel filius araia aurifex. Et iuxta eũ edifica
uit ananias filius pigmentarij et dimiserunt hie
rusalem vsq; ad murum platee latioris. Et iux=
ta eum edificauit raphaia filius ahur princeps
vici hirłm. Et iuxta eũ edificauit ioiada filꝰ aro

math cōtra domū suā. Et iuxta eū edificauit athus filꝰ asebonie. Mediā partē vici edificauit melchias filꝰ erem ⁊ asub filꝰ phetmoab ⁊ turri furnoꝝ. Et iuxta eos edificauit sellū filius aloes p̄nceps medie partis vici hierusalē ipse ⁊ filij eiꝰ Et portam vallis edificauit annū ⁊ habitores zanoe. ipsi edificauerunt eā: ⁊ statuerūt valuas eiꝰ et seras ⁊ vectes: ⁊ mille cubitos in muro vsq̄ ad
D portā sterq̄linij Et portam sterquilinij edificauit melchias filꝰ rechab princeps vici bethacharā. Ipse edificauit eā ⁊ statuit valuas eius ⁊ seras ⁊ vectes. Et portā fontis edificauit sellū filꝰ colozai p̄nceps pagi maspha. Ipse edificauit eā et texit. ⁊ statuit valuas eiꝰ ⁊ seras ⁊ vectes et muros piscine syloe in hortū regis: ⁊ vsq̄ ad gradus qui descendūt de ciuitate dauid. Post eū edificauit neemias filꝰ azboth princeps dimidie partis vici bethsur: vsq̄ ꝯtra sepulchrū dauid ⁊ vsq̄ ad piscinā q̄ grandi ope cōstructa est: et vsq̄ ad domū fortiū. Post eū edificauerūt leuite reum filꝰ bēni
E Post eū edificauit asebias princeps dimidie partis vici ceile in vico suo. Post eū edificauerūt fratres eorū bechiu filꝰ enebad princeps dimidie partis ceile. Et edificauit iuxta eū azer filꝰ iosue princeps maspha mensurā secundā: cōtra ascensum firmissimi anguli. Post eū in mōte edificauit baruch filꝰ zachai mensurā secundā: ab angulo vsq̄ ad portā domus eliasib sacerdotis magni. Post eū edificauit merimuth filꝰ vrie filij achꝰ mensurā secūdā a porta domus eliasib donec extenderet domꝰ eliasib. Et post eū edificauerunt
F sacerdotes viri de cāpestribꝰ iordanis. Post eos edificauit bēiamin ⁊ asub contra domū suam. Et post eos edificauit azarias filꝰ maasie filij ananie contra domū suā. Post eū edificauit bennui filius ennada mensurā secundam a domo azarie vsq̄ ad flexurā et vsq̄ ad angulū. Post eū edificauit phalel filius ozi cōtra flexuram et turrim que eminet de domo regis excelsa id est in atrio carceris. Post eū phadaia filꝰ feros. Nathinnei āt hitabāt i ofel vsq̄ ꝯtra portā aquaꝝ ad orientē ⁊ turri q̄ p̄minebat. Post eos edificauerūt thecueni mēsurā secūdā e regiōe a turre magna ⁊ eminē
G ti vsq̄ ad murū tēpli. Sursū aūt ad portā equoꝝ edificauerūt sacerdotes vnusq̄sq̄ cōtra domū suā Post eos edificauit seddo filꝰ emmer ꝯtra domū suā. Et post eū edificauit semeia filꝰ sechenie custos porte orietalis. Post eū edificauerūt anania filꝰ selemie: ⁊ anon filꝰ selo sextꝰ mensurā scd̄am. Post eū edificauit mesollā filꝰ barachie ꝯtra gazophilatiū suū. Post eū edificauit melchias filꝰ aurificis vsq̄ ad domū nathinneorū ⁊ scuta vendentiū cōtra portā iudicialē: ⁊ vsq̄ ad cenaculū anguli. Et intra cenaculū anguli in porta gregis edificauerunt artifices ⁊ negociatores.

C. L. S. Sanaballath ⁊ thobias edificātes subsannabāt ⁊ p̄hibere volebāt. ⁊ moliūtur insidias at illi armati muros edificabāt. vna manu ꝑpꝛius edificat: altera tenet gladium. iiij.

A FActū est autē cū audisset sanaballath φ edificaremꝰ murū: iratꝰ est valde: et motꝰ nimis subsannauit iudeos: ⁊ dixit corā fratribꝰ suis ⁊ frequētia samaritanoꝝ. Quid iudei faciunt imbecilles? Nū dimittēt eos gētes? Nū sacrificabūt ⁊ cōplebūt i vna die? Nunq̄d edificare poterūt lapides de aceruis pulueris q̄ cōbusti sunt? Sed thobias amanites proximus eiꝰ ait. Edificēt. Si ascēderit vulpes transiliet murū eoꝝ lapideū. Et dixit neemias. Audi deus noster qr facti sumꝰ despectui. Cōuerte opprobriū sup caput eoꝝ: ⁊ da eos in despectionē i terra captiuitatis. Ne operias iniq̄tatē eoꝝ: ⁊ peccatū eoꝝ corā facie tua nō deleat: qr irriserūt edificātes. Itaq̄ edificauimꝰ murū ⁊ coniunximus totū vsq̄ ad partē dimidiā: ⁊ p̄uocatū est cor ppl̄i
ad operandū. Factū est autē cū audisset sanaballath ⁊ tobias ⁊ arabes ⁊ ammonite ⁊ azotij φ obducta esset cicatrix muri hierusalē: et φ cepissent interrupta cōcludi: irati sunt nimis. Et cōgregati sunt oēs pariter vt venirēt ⁊ pugnarēt cōtra hierusalē ⁊ molirent insidias. Et orauimꝰ deū nostrū ⁊ posuimꝰ custodes sup murū die ac nocte cōtra eos. Dixit aūt iudas. Debilitata ē fortitudo portantis: ⁊ humꝰ nimia est: ⁊ nos nō poterimꝰ edificare murū. Et dixerūt hostes nostri. Nesciant et ignorent donec veniamus in mediū eorū ⁊ interficiamꝰ eos ⁊ cessare faciamꝰ opus. Factū est aūt venientibꝰ iudeis q̄ habitabāt iuxta eos: ⁊ dicentibꝰ nobis p̄ decē vices ex oībus locis q̄bus venerant ad nos: statui in loco post murū p̄ circuitum
ppl̄m in ordinē cū gladijs suis ⁊ lāceis et arcubꝰ Et prospexi atq̄ surrexi: ⁊ aio ad optimates ⁊ magistratꝰ: ⁊ ad reliquā partē vulgi. Nolite timere a facie eoꝝ. Dn̄i magni ⁊ terribilis mementote: ⁊ pugnate p̄ fratribꝰ vr̄is: filijs vr̄is ⁊ filiabꝰ vestris ⁊ vxoribꝰ vr̄is: ⁊ domibꝰ vr̄is. Factū est āt cū audissent inimici nr̄i nūciatū esse nobis dissipauit deus cōsiliū eoꝝ. Et reuersi sumꝰ oēs ad muros vnusq̄sq̄ ad opꝰ suū. Et factū est a die illa: media pars iuuenū eoꝝ faciebat opꝰ: ⁊ media parata erat ad bellū: ⁊ lācee ⁊ scuta ⁊ arcꝰ ⁊ lorice ⁊ p̄ncipes post eos in oī domo iuda edificātiū muros ⁊ portātiū onera ⁊ iponentiū: vna manu sua faciebat opꝰ: et altera tenebat gladiū. Edificantiū eni vnusq̄sq̄
gladio erat accinctus renes. Et edificabāt ⁊ clāgebāt buccina iuxta me. Et dixi ad optimates ⁊ ad magistratꝰ ⁊ ad reliquā p̄tē vulgi. Opꝰ grāde est et latū: ⁊ nos separati sumꝰ i muro p̄cul alter ab alio. In loco q̄cūq̄ audieritis clāgorē tube: illuc cōcurrite ad nos. Deꝰ nr̄ pugnabit p̄ nobis: ⁊ nosip̄i faciamꝰ opꝰ. Et media ps nostrū teneat lāceas ab ascēsu aurore donec egrediant astra. In tp̄e q̄q̄ illo dixi ppl̄o. Unusq̄sq̄ cū puero suo maneat in medio hierl̄m ⁊ sint nobis vices p̄ noctē ⁊ diē ad opandū. Ego āt ⁊ frēs mei ⁊ pueri mei: ⁊ custodes q̄ erāt post me: nō deponebamus vestimēta nr̄a. Unusquisq̄ tm̄ nudabat ad baptismum.

C. L. S. Clamat ppl̄s p̄ fame. neemias p̄hibet vsuras annonas. ⁊ q̄ ducibꝰ debent nō exigit de cibo mense eius. v.

A ET factꝰ ē clamor ppl̄i ⁊ vxoꝝ eiꝰ magnꝰ aduersꝰ frēs suos iudeos. Et erāt q̄ dicerēt. Filij nr̄i ⁊ filie nr̄e multe sūt nimis. Accipiamꝰ p̄ p̄cio eoꝝ frumētū ⁊ comedamꝰ et viuamꝰ. et erant qui dicerent. Agros no

ſtros ⁊ vineas ⁊ domꝰ nr̃as apponamꝰ ⁊ accipia
mus frumentũ in fame. ⁊ alij dicebãt. Mutuo ſu=
mamꝰ pecunias in tributa regis. demuſqꝫ agros
noſtros ⁊ vineas: et nũc ſicut carnes fratrũ nr̃o=
rum: ſic carnes noſtre ſunt. ⁊ ſicut filij eoꝝ: ita ⁊ fi
lij noſtri. Ecce nos ſubiugamꝰ filios nr̃os ⁊ filias
nr̃as in ſeruitutẽ: ⁊ de filiabꝰ noſtris ſunt famule
nec habemꝰ vnde poſſint redimi ⁊ agros nr̃os et
vineas noſtras alij poſſident. Et iratus ſũ nimis
B cũ audiſſem clamorẽ eorum ſecundũ verba hec.
cogitauitqꝫ cor meũ. Et increpaui optimates et
magiſtratus: ⁊ dixi eis. Uſuras ne ſinguli a fratri
bꝰ veſtris exigatis. Et cõgregaui aduerſum eos
contionẽ magnã: ⁊ dixi eis. Nos vt ſcitis redemi
mus fratres noſtros iudeos qui venditi fuerant
gentibꝰ ſecundũ poſſibilitatẽ noſtrã. Et vos igit̃
vendite fratres veſtros: ⁊ redimemus eos. Et ſi=
luerũt: nec inuenerũt quid reſpõderẽt. Dixitqꝫ ad
eos. Nõ eſt bona res quã facitis. Quare nõ in ti
more dei noſtri ãbulatis: ne exprobret̃ nobis a gẽ
tibus inimicis noſtris? Et ego ⁊ fratres mei ⁊ pue
ri mei cõmodauimꝰ plurimis pecuniã ⁊ frumen=
tũ. Nõ repetamus in cõmune iſtud. Es alienũ cõ
cedamus: qđ debet̃ nobis. Reddite eis hodie a=
gros ſuos ⁊ vineas ſuas ⁊ oliueta ſua ⁊ domos ſu
C as. Quin potiꝰ ⁊ centeſimã pecunie frumẽti vini
⁊ olei quã exigere ſoletis ab eis: date ꝓ illis. Et
dixerũt. Reddemꝰ: ⁊ ab eis nihil q̃remus. ſicqꝫ fa
ciemꝰ vt loq̃ris. ⁊ vocaui ſacerdotes et adiuraui
eos vt facerẽt iuxta qđ dixerã. Inſup excuſſi ſinũ
meũ et dixi. Sic excutiat deꝰ omnẽ virũ q̃ non cõ
pleuerit verbũ iſtud de domo ſua ⁊ de laboribus
ſuis. Sic excutiat̃ et vacuus fiat: ⁊ dixit vniuerſa
multitudo: amen. Et laudauerũt deũ. Fecit ergo
ppl̃us ſicut erat dictũ. A die autẽ illa qua p̃cepe
rat rex mihi vt eſſem dux in terra iuda ab anno vi
ceſimo vſqꝫ ad ãnũ triceſimũſecũdũ artaxerſis
regis ꝑ annos duodecim ego ⁊ frẽs mei ãnonas
q̃ ducibus debebant̃ nõ comedimꝰ. Duces autẽ
D priimi qui fuerũt ante me grauauerũt ppl̃m ⁊ ac=
ceperũt ab eis in pane ⁊ vino ⁊ pecunia q̃tidieſi=
clos quadraginta. Sed ⁊ miniſtri eorũ depreſſe=
rant ppl̃m. Ego aũt nõ feci ita ꝓpter timorẽ dei.
Quin potius in opere muri edificaui: ⁊ agrum nõ
emi et oẽs pueri mei cõgregati ad opus erãt. Iu
dei q̃ ⁊ magiſtratus centũquinquaginta viri: et q̃
veniebant ad nos de gẽtibꝰ q̃ in circuitu noſtro
ſunt: in mẽſa mea erãt. Parabat̃ aũt mihi ꝑ dies
ſingulos bos vnus: arietes ſex electi: exceptis vo
latilibus: ⁊ inter dies decẽ vina diuerſa: ⁊ alia mul
ta tribuebã. Inſup ⁊ annonas ducatus mei non
q̃ſiui. Ualde eniꝫ attenuatꝰ erat ppl̃us. Memẽto
Era. 13. b. mei deꝰ meꝰ i bonũ ſcđm oĩa q̃ feci ppl̃o huic.

¶ C. S. Sanaballath ⁊ ſocij eiꝰ ad neemiã
pro federe faciẽdo mittũt. retrahere ab edi
ficatiõe murorũ volunt. opus tñ ad plenũ cõ
plet. multe epiſtole mittunt̃ ab optimatibꝰ
iudeorũ ad tobiã ⁊ econuerſo. vi.

A Factũ eſt aũt cũ audiſſet ſanaballath et
thobias ⁊ goſẽ arabs ⁊ ceteri inimici no
ſtri qꝫ edificaſſem ego murũ ⁊ nõ eſſet i
ipſo reſidua interruptio: vſqꝫ ad tẽpus
aũt illud valuas nõ poſuerã in portis: miſerũt ſa
naballath ⁊ tobias ⁊ goſem arabs ad me dicẽtes
Ueni ⁊ ꝑcutiamꝰ fedus pariter in viculis in cãpo
vno. Ipſi aũt cogitabãt vt facerẽt mihi malũ. Mi
ſi ẽ ad eos nũcios dicẽs. Opus grãde ego facio
⁊ nõ poſſum deſcẽdere ne forte negligat̃ cũ vene
ro ⁊ deſcendero ad vos. Miſerũt aũt ad me ſcđm
verbũ hoc ꝑ quattuor vices: ⁊ reſpondi eis iuxta
ſermonẽ priorẽ. Et miſit ad me ſanaballath iuxta B
verbũ priꝰ quinta vice puerũ ſuũ: ⁊ ep̃laꝫ habebat
in manu ſua ſcriptã hoc mõ. In gẽtibꝰ auditũ eſt
⁊ goſem dixit: qꝫ tu ⁊ iudei cogitetis rebellare: et
ꝓpterea edifices murũ: ⁊ leuare te velis ſup eos
regẽ: ꝓpter quã cauſã ⁊ ꝓphetas poſueris q̃ pre
dicent de te i hiel̃m dicẽtes. Rex in iudea eſt. Au
diturꝰ eſt rex v̱ba hec. Idcirco nũc veni vt inea=
mus cõſiliũ pariter. Et miſi ad eos dicẽs. Non ẽ
factũ ſcđm verba hec q̃ tu loq̃ris. De corde eni tuo
nõ cõponis hec. Oẽs eni hi terrebãt nos: cogitã
tes qꝫ ceſſarẽt manꝰ noſtre ab ope ⁊ quieſceremꝰ
Quã ob cauſam magis cõfortaui manus meas.
Et ingreſſus ſuꝫ domũ ſamaie filij dalaie filij me
thabeel ſecreto. Qui ait. Tractemꝰ nobiſcũ in do C
mo dei in medio tẽpli ⁊ claudamus portas edis:
quia venturi ſunt vt interficiant te et nocte ven=
turi ſunt ad occidendum te. Et dixi. Num quiſq̃
ſimilis mei fuit. Et q̃s vt ego ingredit̃ templũ ⁊
viuet? Nõ ingrediar. Et itellexi qꝫ deus nõ miſiſ=
ſet eũ ſed quaſi vaticinans locutꝰ eſſet ad me: ⁊ to
bias ⁊ ſanaballath cõduxiſſent eũ. Acceperat ei
preciũ vt territus facerẽ ⁊ peccarẽ ⁊ haberẽ ma=
lũ qđ exprobrarent mihi. Memento mei dñe pro Sup. 5. b.
tobia et ſanaballath: iuxta opera eorũ talia: ſed ⁊ D
noadie ꝓphete ⁊ ceterorum ꝓphetarũ qui terre
bant me. Cõpletus eſt autẽ murus viceſimoquĩ=
to die menſis elul: quinquagitaduobus diebꝰ. Fa=
ctũ eſt ergo cũ audiſſent oẽs inimici noſtri vt ti=
merent vniuerſe gentes q̃ erãt in circuitu noſtro
⁊ cõciderent intra ſemetipſos: et ſcirent qꝫ a dño
factũ ẽ opꝰ hoc. Sed ⁊ in diebus illis multe opti
matũ iudeorũ epiſtole mittebant̃ ad tobiã: ⁊ a to
bia veniebant ad eos. Multi eniꝫ erant in iudea
habẽtes iuramentũ eius: q2 gener erat ſechenie
filij iorei et iohannã filius eius acceperat filiam
moſollã filij barachie: ſed et laudabant eũ coram
me: ⁊ verba mea nũciabãt ei. Et tobias mittebat
ep̃las vt terreret me.

¶ C. S. Murata ciuitate porte clauduntur ⁊ ap=
ponũtur cuſtodes. legit̃ liber cẽſus eoꝝ q̃ aſcẽde
rãt ppl̃i babylonie. redeunt̃ habitãtes de hiel̃m.
Eijciũtur de ſacerdotio q̃ ſuã genealogiã nõ inue
niunt. dant̃ munera in opus. Huculqꝫ refert̃ ſine
decreto hyſtoria neemie. vii.

P Oſtq̃ aũt edificatꝰ eſt murus: et poſui A
valuas: ⁊ recẽſui ianitores ⁊ cãtores et
leuitas: p̃cepi anani frĩ meo et ananie
principi domꝰ de hiel̃m. Ipſe eñ q̃ſi vir ve
rax ⁊ timẽs deũ plus ceteris videbat̃. Et dixi eis
Nõ apiant̃ porte hiel̃z vſqꝫ ad calorẽ ſolis. Cũqꝫ
adhuc aſſiſterẽt: clauſe porte ſũt ⁊ oppilate. Et po
ſui cuſtodes de habitatoribꝰ hiel̃m: ſingulos ꝑ vices
ſuas: ⁊ vnũquẽqꝫ cõtra domũ ſuã. Ciuitas autẽ
erat lata nimis et grandis ⁊ ppl̃s paruus in me=
dio eius ⁊ non erant domus edificate. Deus aũt

dedit in corde meo ⁊ cōgregaui optimates et ma
gistratus et vulgus vt recenserē eos. Et inueni li-
brū census eorū q̄ ascenderant p̄mū. et inuentū
B est scriptū in eo. Isti filij p̄uincie qui ascenderūt
de captiuitate migrantiū quos trāstulerat nabu
chodonosor rex babylonis: ⁊ reuersi sunt in hirl'm
et in iudeā: vnusquisq; in ciuitatē suā qui venerant
cū zorobabel iosue neemias azarias raamias na
amin mardocheus belsar mespharat beggoai naū
baana. Numerus virorū p̄pli isrl'. Filij pharos duo
milia cētū septuagintaduo. Filij saphatia trecē-
ti septuagintaduo. Filij area sexcēti quiquagita
duo. Filij phetmoab filiorū iosue et ioab duo mi-
lia octingēti decē ⁊ octo. Filij helan: mille octingē
C ti quiquagintaq̄ttuor. Filij zethua nōgentiq̄dra-
gintaq̄nq;. Filij zachai septingenti sexagita. Filij
bennui sexcētiquadragintaocto. Filij bebai sexcē-
ti viginti octo. Filij azgad duo milia trecenti vigin
tiduo. Filij adonicam sexcentisexagintaseptem.
Filij beguai duo milia sexagintaseptē. Filij adim
sexcentiquiquagitaquinq;. Filij ather filij ezechie
nōgentiocto. Filij azem trecentiviginti octo. Filij
besai trecentivigintiq̄ttuor. Filij areph centūdu
odecim. Filij gabaon nonagintaquinq;. Filij beth
leem et nethupha centūoctogintaocto. Viri ana
D thot centū vigintiocto. Viri bethamoth quadra-
gitaduo. Viri cariathiarim cephira et beroth se-
ptingentiq̄dragintatres. Viri Rama et nebo sex
centi viginti vnus. Viri machmas centū viginti-
duo. Viri bethel ⁊ hai ducentivigintitres. Viri
nebo alterius quiquagintaduo. Viri helan alterius
mille ducentiquiquagintaq̄ttuor. Filij arem tre-
centi viginti. Filij hiericho trecentiquadraginta
quinq;. Filij lodadin et ono septingentivnus. Filij
senaa tria milia nongentitriginta. Sacerdotes.
Filij idaia in domo iesua nōgentiseptuagitatres
Filij emmer mille quiquagintaduo. Filij phessur
mille ducentiquadringentaseptē. Filij arem mil
le decē ⁊ septē. Leuite. Filij iosue ⁊ cedmihel filio-
rū oduie septuagitaq̄ttuor. Cātores. Filij asaph
E centūquadragintaocto. Janitores. Filij sellū. Fi-
lij ather. Filij thelmon. Filij acub. Filij athita. Fi-
lii sobai centūtrigintaocto. Nathinnei. Filij soa.
Filij asupha. Filij thebaoth. Filij ceros. Filij siaa
Filij phadon. Filij lebana. Filij azaba. Filij selmō
Filij anan. Filij geddel. Filij gaer. Filij raaia. Fi-
lij rasin. Filij nechoda. Filij iezen. Filij aza. Filij
phasea. Filij besai. Filij mumim. Filij nephusin.
Filij bechue. Filij acupha. Filij azur. Filij besluth
Filij maida. Filij arsa. Filij berchos. Filij zizara.
Filij thema. Filij nasia. Filij atupha. Filij seruorū
salomonis. Filij sothai. Filij sopherech. Filij phe-
ruda. Filij iohala. Filij dercon. Filij iedel. Filij sa-
phata. Filij achil. Filij phochereth q̄ erat ortus ex
asbaim filio āmon. Oēs nathinnei ⁊ filij seruorū
F salomonis trecentinonagintaduo. Hi sunt autē
q̄ ascenderunt de thelmala. Thelarsa. Cherub.
Adon ⁊ Emmer: et nō potuerūt indicare domū
patrū suorū et semen suū: vtrū ex israel essent. Fi-
lij dalaia. Filij tobia. Filij nechoda sexcentiq̄dra
gintaduo. Et de sacerdotibus filij tobia. filij accos
filij berzellai qui accepit de filiabus berzellai ga
laaditidis vxorē: ⁊ vocatus est nomie eorū. Hi q̄sie
runt scripturā suā in censu ⁊ nō inuenerunt: ⁊ eie
cti sunt de sacerdotio. Dixitq; athersatha eis vt
nō manducarent de scīssanctorū donec staret sa
cerdos doctus ⁊ eruditus. Oīs multitudo quasi
vir vnus q̄draginta duo milia sexcenti sexaginta
absq; seruis ⁊ ancillis eorū qui erant septē milia
trecentitrigintaseptē. ⁊ inter eos cātores ⁊ cāta-
trices ducente. Equi eorū sexcentitrigintaseptez
Muli eorū ducēti quadragitaquinq;. Cameli eo- G
rū q̄dringētitriginta quinq;. Asini sex milia septin
gēti viginti. Hieronymus. Hucusq; refert quid in
cōmētario scriptum fuerit. Exin neemie hystoria
texitur. Nōnulli aūt de principibus familiarū de-
derunt in opus. Athersatha dedit in thesaurum
auri dragmas mille phialas quinquaginta: tuni
cas sacerdotales quīgentas triginta. Et de prin
cipibus familiarū dederunt in thesauruz operis
auri dragmas viginti milia: ⁊ argenti mnas duo
milia ducentas. Et q̄d dedit reliquus p̄plus: au-
ri dragmas viginti milia: ⁊ argēti mnas duo mi-
lia: ⁊ tunicas sacerdotales sexagintaseptē. Habi
tauerunt autē sacerdotes ⁊ leuite et ianitores et
cantores ⁊ reliquū vulgus ⁊ nathinnei: et oīs isrl'
in ciuitatibus suis.
C. S. Congregatur populus in hirl'm. esdras
stat sup gradū ligneū: et leuitis imperantibus silē-
tiū aperte et distincte legit populo legē dei. Affe
runt populi de monte frondes: ⁊ celebrant taber
naculorū festum. viij.

ET venerat mensis septimus: filij autez A
isrl' erant in ciuitatibus suis. Cōgrega 3.esd.9.e
tusq; est oīs p̄pls quasi vir vnus ad pla- 1.esd.3.a.
teā q̄ est ante portā aquarū: ⁊ dixerunt
esdre scribe vt afferret librū legis moysi quā p̄ce-
perat dñs israeli. Attulit ergo esdras sacerdos
legē corā multitudine virorū ⁊ mulierū: cunctisq;
q̄ poterāt intelligere: in die p̄ma mēsis septimi.
Et legit in eo aperte in platea q̄ erat ante portaz
aquarū de mane vsq; ad mediā diē in cōspectu vi
rorū ⁊ mulierū ⁊ sapientiū. Et aures oīs p̄pli erāt
erecte ad librū. Stetit aūt esdras scriba sup gra-
dum ligneū quē fecerat ad loquēdū: ⁊ steterūt iu
xta eū: mathathia ⁊ senia ⁊ ania ⁊ vria ⁊ bechia et
maasia ad dexterā eius: ⁊ ad sinistram phadaia et
misael ⁊ melchia ⁊ asum ⁊ aseph dana zacharia ⁊
mosollā. Et apuit esdras librū corā oī p̄plo. Sup B
vniuersū q̄ppe p̄plm eminebat. Et cū apuissz eū
stetit oīs p̄plus. Et bñdixit esdras dño deo voce
magna. Et rñdit oīs p̄plus amē: amē: eleuās ma
nus suas. Et icuruati sunt et adorauerunt deum
proni in terram. Porro iosue et baani ⁊ serabi ia
min accub septhai odia maasia celita azarias io
zabet anani phalaia: leuite silentiuz faciebant in
populo ad audiēdā legē. Populus aūt stabat in
gradu suo. Et legerūt in libro legis dei distincte
⁊ aperte ad intelligēdū. ⁊ intellexerūt cū legeret.
Dixit aūt neemias: ipse est athersatha ⁊ esdras sa C
cerdos ⁊ scriba ⁊ leuite interpretantes vniuerso
p̄plo. Dies sanctificatus est dño deo nr̄o. Nolite lu 3.Esd.9.g
gere ⁊ nolite flere. Flebat enī oīs p̄pls cū audiret
verba legis. Et dixit eis. Ite comedite pinguia ⁊
bibite mulsum ⁊ mittite partes eis qui non p̄pa-
rauerūt sibi: qr sanctus dies dñi est: ⁊ nolite cōtri

ftari. Gaudiũ etem dñi est fortitudo nr̃a. Leuite
aũt silẽtiũ faciebãt in omi pplo dicentes. Tacete
qr dies sanctus est: ꝛ nolite dolere. Abijt itaqꝫ ois
pplꝰ vt comederet ꝛ biberet ꝛ mitteret partes ꝛ
faceret leticiã magnã: qr intellexerãt verba q̃ do
cuerat eos. Et in die secũdo cõgregati sunt princi
pes familiaꝝ vniuersi popli sacerdotes et leuite
ad esdram scribã vt interpretaret eis verba legis.
Et inuenerũt scriptũ in lege pcepisse dñm in ma
nu moysi vt habitẽt filij isrl̃ in tabernaculis i die
solẽni mẽse septimo. ꝛ vt predicẽt ꝛ diuulgẽt vocẽ
in vniuersis vrbibꝰ suis et in hierusalem dicẽtes.
D Egredimini in mõtem ꝛ afferte frondes oliue et
frõdes ligni pulcherrimi: frõdes myrti: et ramos
palmaꝝ: ꝛ frõdes ligni nemorosi vt fiãt taberna
cula sicut scriptũ est. Et egressus est omis populꝰ
ꝛ attulerũt. Feceruntqꝫ sibi tabernacula vnusquis
qꝫ in domate suo: ꝛ in atrijs suis: ꝛ in atrijs domꝰ
dei: ꝛ in platea porte aquaꝝ ꝛ in platea porte ef
fraim. Fecit ergo vniuersa ecclia eoꝝ q̃ redierãt
de captiuitate tabernacula: ꝛ habitauerũt in ta
bernaculis. Nõ eñ fecerãt a diebꝰ iosue filij num
talia filij israel vsqꝫ ad diẽ illũ. Et fuit leticia ma
gna nimis. Legit autẽ in libro legis dei per dies
singulos a die primo vsqꝫ ad diem nouissimũ. Et
fecerũt solẽnitatẽ septẽ diebꝰ: ꝛ in die octauo col
lectã iuxta ritum.

C. S. De penitẽtia ppli. alienigene vxores ꝛ fi
lij abijciunt: esdras narrat dñi bñficia. ꝛ pctã prin
cipũ cõmemorat. fedus pcutiũt cũ dño tã populꝰ
q̃ esdras. ix.

In die aũt vicesimoquarto mẽsis huiꝰ
cõuenerũt filij israel in ieiunio ꝛ in sac
A cis ꝛ humꝰ sup eos. Et separatũ est se
men filioꝝ israel ab oi filio alienigena
Et steterũt ꝛ cõfitebant pctã sua ꝛ iniqtates pa
trũ suorum. Et consurrexerũt ad stãdũ. Et lege
runt in volumie legis dñi dei sui: quater in die et
quater in nocte cõfitebant: ꝛ adorabãt dñm deũ
suũ. Surrexerũt aũt sup gradũ leuitarũ iosue et
bani ꝛ cedmihel remmi sabani abani sarebias ba
ni ꝛ chanai ꝛ clamauerũt voce magna ad dñm de
um suũ. Et dixerũt leuite iosue ꝛ cedmihel bonni
asebia serebia arebia odaia sebna fataia. Surgi
te: bñdicite dño deo nr̃o ab eterno vsqꝫ in eternũ
Et bñdicant noi glie tue excelso in oi bñdictione:
ꝛ laude. Et dixit esdras. Tu ipse dñe solus: tu feci
sti celũ ꝛ celũ celoꝝ ꝛ oẽm exercitũ eoꝝ: terraꝫ et
vniuersa q̃ in ea sunt: maria ꝛ ola q̃ in eis sunt. Et
tu viuificas omnia hec ꝛ exercitus celi te adorat.
B Tu ipse dñe deꝰ q̃ elegisti abrã ꝛ eduxisti eum de
Ge.11.g. igne chaldeoꝝ: ꝛ posuisti nomẽ eiꝰ abraã: ꝛ inue
nisti cor eiꝰ fidele corã te ꝛ pcussisti cũ eo fedus vt
dares ei terrã chananei ethei ꝛ euei ꝛ ãmorei et
pherezei ꝛ iebusei ꝛ gergesei: vt dares semini eiꝰ.
Exod.3.b. Et implesti ꝟba tua: qm̃ iustus es. Et vidisti affli
ctionẽ prm̃ nr̃oꝝ in egypto: clamoreqꝫ eoꝝ audi
sti sup mare rubꝝ: ꝛ dedisti signa atqꝫ portẽta in
pharaone ꝛ in vniuersis seruis eius: ꝛ in omi po
pulo terre illiꝰ. Cognouisti eñ qr superbe egerãt
cõtra eos: ꝛ fecisti tibi nomẽ: sicut ꝛ in hac die. Et
mare diuisisti añ eos: ꝛ trãsierũt p mediũ maris
Exo.14.c. in sicco. Persecutores aũt eoꝝ piecisti in pfun

dum quasi lapidem in aquas validas: ꝛ in colun
na nubis ductor eoꝝ fuisti p diẽ et i colũna ignis
p noctẽ: vt appareret eis via p quã ingredieban
tur. Ad mõtẽ quoqꝫ synay descẽdisti et locutꝰ es C
cũ eis de celo: ꝛ dedisti eis iudicia recta ꝛ legẽ ve
ritatis cerimonias ꝛ pcepta bona. Et sabbatum
sanctificatũ tuũ ostẽdisti eis: ꝛ mandata ꝛ cerimo
nias ꝛ legẽ precepisti eis in manu moysi serui tui
Panẽ quoqꝫ de celo dedisti eis in fame eorum: et
aquã de petra eduxisti eis sitientibus. Et dixisti
eis vt ingrederent ꝛ possiderẽt terraꝫ sup quam
leuasti manũ tuã vt traderes eis. Ipsi vero ꝛ pa
tres nostri supbe egerũt: ꝛ indurauerũt ceruices
suas: ꝛ nõ audierũt mandata tua: ꝛ noluerunt au
dire: ꝛ non sunt recordati mirabiliũ tuoꝝ q̃ fece
ras eis. Et indurauerũt ceruices suas: ꝛ dederũt
caput vt conuerterent ad seruitutẽ suã quasi per
cõtẽtionẽ. Tu aũt deus propitius clemens ꝛ mi
sericors lõganimis ꝛ multe miserationis: nõ dere
liquisti eos. Et quidẽ cũ fecissent sibi vitulũ cõfla D
tilẽ: ꝛ dixissent. Iste est deꝰ tuus qui eduxit te de
egypto. Feceruntqꝫ blasphemias magnas: tu aũt
in misericordijs tuis multis nõ dimisisti eos i de
serto. Colũna nubis non recessit ab eis per diem Exo.13.d.
vt duceret eos in via: ꝛ colũna ignis per noctem
vt ostẽderet eis iter p quod ingrederent. Et spi
ritũ tuũ bonũ dedisti q̃ doceret eos: ꝛ manna tuũ
nõ prohibuisti ab ore eoꝝ: ꝛ aquã dedisti eis in si
ti. Quadraginta annos pauisti eos in deserto: ni
chilqꝫ eis defuit. Vestimẽta eoꝝ non inueterauе
rũt: ꝛ pedes eorũ nõ sunt attriti. Et dedisti eis re
gna ꝛ pplos: ꝛ ptitꝰ es eis sortes. Et possederunt
terrã seon ꝛ terrã regis esebon ꝛ terrã og regi ba
san. Et multiplicasti filios eoꝝ sicut stellas celi: ꝛ
adduxisti eos ad terrã de qua dixeras prĩbꝰ eoꝝ
vt ingrederent ꝛ possiderẽt. Et venerunt filij et
possederũt terrã. Et humiliasti corã eis habitato
res terre chananeos: ꝛ dedisti eos in manu eorũ
ꝛ reges eoꝝ ꝛ pplos terre vt facerẽt eis sicut pla
cebat illis. Ceperũt itaqꝫ vrbes munitas ꝛ humũ E
pinguẽ ꝛ possederũt domos plenas cũctis bonis
cisternas ab eis fabricatas: vineas ꝛ oliueta: et li
gna pomifera multa. Et comederũt ꝛ saturati sũt
ꝛ impinguati sunt: ꝛ abũdauerũt delitijs in boni
tate tua magna. Prouocauerũt aũt te ad iracun
diam: ꝛ recesserũt a te: proiecerũt legẽ tuam post
terga sua. Et pphetas tuos occiderũt qui conte
stabantur eos vt reuerterentur ad te. Feceruntqꝫ
blasphemias grãdes. Et dedisti eos in manũ ho
stiũ suoꝝ: ꝛ afflixerũt eos. Et in tpe tribulationis
sue clamauerũt ad te: ꝛ tu de celo audisti: ꝛ secũdũ
miserationes tuas multas dedisti eis saluatores
q̃ saluarẽt eos de manu hostiũ suoꝝ. Cũqꝫ requi
euissent reuersi sunt vt facerẽt malũ in cõspectu
tuo: ꝛ dereliquisti eos in manu inimicoꝝ suorũ ꝛ
possederũt eos. Conuersiqꝫ sunt ꝛ clamauerunt F
ad te. Tu aũt de celo exaudisti et liberasti eos in
misericordijs tuis multis tẽporibus ꝛ contestatꝰ
es vt reuerterentur ad legẽ tuã. Ipsi vero super
be egerunt ꝛ non audierunt mandata tua: ꝛ in iu
dicijs peccauerũt que faciet homo et viuet in eis
Et dederunt humerũ recedẽtẽ ꝛ ceruicem suam
indurauerũt nec audierũt. Et protraxisti sup eos

annos multos:⁊ cōtestatus es eos in spū tuo per
manū ꝓphetaꝝ tuoꝝ:⁊ nō audierūt:⁊ tradidisti
eos in manū populoꝝ terrarū. In misericordijs
aūt tuis plurimis nō fecisti eos in cōsumptionez
nec dereliqsti eos : qm̄ deꝰ miserationū ⁊ clemēs
su.1.b. es tu. Nūc itaq; deꝰ nr̄ magne fortis ⁊ terribilis:
custodiens pactū ⁊ miam: ne auertas a facie tua
oēm laborē qui inuenit nos:reges nr̄os:pn̄cipes
nr̄os:⁊ sacerdotes nr̄os:⁊ ꝓphetas nr̄os: et pr̄es
nostros:⁊ oēm ppl̄m tuū a diebus regis assur vs=
B q; in diē hanc. Et tu iustus es in omībꝰ que vene
rūt sup nos:q2 ỽitatē fecisti nobis.nos āt ipie egi
mꝰ. Reges nr̄i pn̄cipes nr̄i sacerdotes nr̄i ⁊ pr̄es
nr̄i nō fecerūt legē tuā: et nō attēderūt mandata
tua ⁊ testimonia tua que testificatus es in eis. Et
ipsi in regnis suis bonis et in bonitate tua multa
quā dederas eis ⁊ in terra latissima ⁊ pingui quā
tradideras in cōspectu eoꝝ:nō seruierūt tibi:nec
reuersi sunt a studijs suis pessimis. Ecce nosipsi
hodie serui sumus:⁊ terra quā dedisti patribꝰ no
stris vt comederēt panē eiꝰ: ⁊ q̄ bona sūt eiꝰ ⁊ nos
ipsi serui sumus in ea. Et fruges eiꝰ multiplicant̄
regibus quos posuisti super nos propter pecca=
ta nr̄a ⁊ corporibus nostris dominant̄ ⁊ iumētis
nostris secundū voluntatē suaz:⁊ in tribulatione
magna sumꝰ. Super omībꝰ ergo his nosipsi pcu
timus fedus ⁊ scribimꝰ:⁊ signāt pn̄cipes nr̄i leui=
te nostri ⁊ sacerdotes nr̄i.

¶ C. S. De signatoribꝰ federis ad dn̄m statuert̄
de oblationibꝰ faciēdis. offerūtur pmitie. dant̄
decime de terris. de operibꝰ. x.

A Signatores autē fuerūt:neemias ather
satha filiꝰ achelai et sedechias saraias
azarias hieremias fessur amarias mel
chias accꝰ sebenia melluc maaran me=
rimuth obdias daniel gēthon baruch mosollam
abia miamin mazia belga semeia : hi sacerdotes
Porro leuite:iosue filius azarie bennui de filijs
enadad:cedmihel ⁊ frēs eoꝝ sechenia odenia ce
lita phalaia anāmicha roob assebia zachur sere=
bia sabania odia bani baninu . Capita populi fe
ros :phet moab elaz zechu bani bonni azgad be=
bai adonaia beggoai adi ather ezechia azur ode
uia asū besai areth anathot nebai mechphia mo
sollā azir mesizahel sadoch ieddua felthia anan
ani osee anania asub aloes phaleam sobech reuz
asebna madsia ethaia hanan anan mesluc aram
B baana ⁊ reliqui de populo. Sacerdotes leuite ia
nitores ⁊ cātores nathinnei:⁊ oēs q̄ se separaue=
rūt de ppl̄is terraꝝ ad legez dei vxores eoꝝ filij
eoꝝ:⁊ filie eoꝝ:oēs q̄ poterāt sapere respōdētes
pro fratribus suis optimates eoꝝ:⁊ q̄ veniebant
ad pollicēdū ⁊ iurādū vt ābularēt in lege dn̄i quā
dederat i manu moysi serui sui vt facerēt ⁊ custo
dirēt vniuersa mādata dn̄i dei nr̄i ⁊ iudicia eiꝰ et
cerimonias eiꝰ:⁊ vt non daremꝰ filias nostras po
pulo terre:⁊ filias eoꝝ nō acciperemꝰ filijs nr̄is.
C Populi quoq; terre q̄ important venalia ⁊ oīa
ad vsum per diē sabbati vt vendant: non accipie
mus ab eis in sabbato ⁊ in die sanctificato. Et di
mittemꝰ annū septimū ⁊ exactionē vniuerse ma=
nus. Et statuemus sup nos p̄cepta vt demus ter
tiaz partē sicli p annū ad opus domus dei nostri
ad panes propositionis:⁊ ad sacrificiū sempiter=
nū:⁊ in olocaustū sempiternū:in sabbatis in kalē
dis in solennitatibus:⁊ in sanctificatis pro pecca
to vt exoret̄ p israel : ⁊ in omnē vsum domus dei
nostri. Sortes ergo misimꝰ sup oblationez ligno
rum inter sacerdotes leuitas ⁊ populū vt inferrē
tur i domū dei nostri per domos patrū nostrorū
p tpa a tēporibus anni vsq; ad annū:vt arderent
sup altare dn̄i dei nr̄i:sicut scriptū est in lege moy
si. Et vt afferremꝰ pmogenita terre nr̄e:⁊ pmi
tiua vniuersi fructus oīs ligni ab anno in annuz:
in domo dn̄i. Et pmitiua filioꝝ nr̄oꝝ:⁊ pecoruz
nostroꝝ sicut scriptū est in lege:⁊ pmitiua bouz
nostroꝝ ⁊ ouiū nostraꝝ vt offerrent̄ in domo dei
nostri sacerdotibus q̄ ministrant in domo dei no
stri. Et p̄mitias ciboꝝ nr̄oꝝ ⁊ libaminū nostrorū D
⁊ poma oīs ligni:vindemie quoq; ⁊ olei afferemꝰ
sacerdotibus ad gazophilatium dei nostri:⁊ deci
mā partem terre nr̄e leuitis. Ipsi leuite decimas
accipiēt ex oībꝰ ciuitatibus operū nostroꝝ. Erit
autē sacerdos filiꝰ aaron cū leuitis in decimis le
uitaruz:⁊ leuite offerent decimā partem decime
sue in domo dei nostri ad gazophilatiū in domo
thesauri. Ad gazophilatiū eīn deportabunt filij
israel ⁊ filij leui pmitias frumēti ⁊ vini et olei:et
ibi erūt vasa dn̄i sanctificata:⁊ sacerdotes ⁊ can=
tores et ianitores ⁊ ministri:⁊ nō dimittemus do
mum dei nostri.

¶ C. S. Decima pars populi tollit̄ ad habitan=
dum in hierusalem. quidam sponte offerunt: no=
minantur qui habitauerūt in hierusalem et in ci=
uitatibus iuda. xi.

Habitauerunt aūt principes ppl̄i in hie A
rusalem. Reliqua vero plebs misit sor=
tem vt tolleret vnā partem de decem q̄
habitaturi essent in hierusalē in ciuita
te scā:nouem vero partes in ciuitatibus. Bn̄di
xit autem populus omnibꝰ viris qui se sponte ob
tulerant vt habitarent in hierusalē. Hi sunt itaq;
principes prouincie q̄ habitauerunt in hierusa=
lem ⁊ in ciuitatibus iuda. Habitauit aūt vnusq̄s=
q; in possessione sua in vrbibꝰ suis israel:sacerdo=
tes:leuite nathinuei:⁊ filij seruorū salomonis. Et
in hierusalem habitauerunt de filijs iuda ⁊ de fi=
lijs beniamin. De filijs iuda athaias filiꝰ aziam:
filij zacharie:filij amarie:filij saphatie:filij mala=
lehel. De filijs phares hismaasia:filiꝰ baruch fili=
us coloza:filiꝰ azia filiꝰ adaia:filiꝰ ioarib: filiꝰ za
charie:filius silonites. Oēs hi filij phares q̄ hita
uerūt in hierusalem:quadringenti sexagintanouē
viri fortes. Hi sunt aūt filij bēiamin. Sellum filiꝰ B
mosollam:filius ioed:filius phadaia: filiꝰ colaia:
filius masia:filius etheel:filius esaia. Et post euz
gebbai:⁊ sellai nongenti vigintiocto. Et iohel fi=
lius zechri p̄positus eoꝝ ⁊ iudas filiꝰ sennua sup
ciuitatē secundus. Et de sacerdotibus idaia filiꝰ
ioarib:iachin:sararia : filiꝰ helchie:filiꝰ mosolam:
filius sadoch:filiꝰ meraioth: filius ahitob:princi=
pes domus dei et fratres eoꝝ faciētes opera tē
pli octingenti vigintiduo. Et adaia filius ieroaz
filius pheleia. filiꝰ amsi:filius zacharie: filiꝰ phes
sur:filius melchie:⁊ fratres eius principes patrū
ducentiquadragintaduo. Et amasai filiꝰ azrihel:

filius azi:filius mosollamoth: filius emmer ⁊ fra
tres eoꝝ potētes nimis:cētū vigintiocto:⁊ prepo
C situs eoꝝ zabathel filius potētium. Et de leuitis
zebenia filius azoph:filius azaricam:fili⁹ azabia
filius bonni: ⁊ sabathal:et iosabeth: super omnia
opera que erant forinsecus in domo dei a princi=
pibus leuitarum. Et mathania filius micha : fili⁹
zebedei:filius asaph princeps ad laudandum et
ad confitendum in oratione: et becheias secūd⁹
de fratribus eius:⁊ abda filius samuha.filius ga
lal:filius ydithun . Oēs leuite in ciuitate sancta
ducenti octogintaquattuor. Et ianitores: accub:
telmon et fratres eorum qui custodiebant ostia
cētū septuagintaduo. Et reliqui ex israel sacerdo
tes ⁊ leuite in vniuersis ciuitatibus iuda: vnusq̄s
q; in possessione sua: ⁊ nathinnei qui habitabant
in ofel:⁊ syaha ⁊ gaspha de nathinneis. Et episco
pus leuitarum in hierusalem azi filius baani: fili
D us azabie:filius mathanie:filius miche. De filijs
asaph cantores in ministerio domus dei. Prece=
ptum quippe regis super eos erat et ordo in can
toribus per dies singulos ⁊ fathaia filius mese ze
bel de filijs zara filij iuda in manu regis iuxta oē
ꝟbū ppli:⁊ in domib⁹ ꝑ oēs regiones eoꝝ. De fi
lijs iuda habitauerunt in cariatharbe ⁊ in filiab⁹
ei⁹:et in dybun ⁊ in filiab⁹ ei⁹: ⁊ in capseel et in vi
culis eius ⁊ i iesue ⁊ i molada:et in bethphalet: ⁊
i asersual:⁊ i bersabee:⁊ in filiab⁹ ei⁹: ⁊ in sicelech
⁊ in mochona et in filiabus eius: et in rēmon ⁊ in
sara:⁊ in hierimuth zonoa odollam:et in villis ea
rum:in lachis ⁊ in regionibus eius azecha ⁊ in fi=
liabus eius. Et manserūt in bersabee vsq; ad val
lem hennon. Filij autē beniamin agea mechmas
et hai et bethel et filiabus ei⁹ : anathot nob ane
na asor rama gethai madid zeboim et neballath
⁊ ono valle artificū:⁊ de leuitis portiones iude ⁊
beniamin.

C. C. S. Recensentur sacerdotes et leuite qui ve
nerunt cum zorobabel.dedicatur murus ciuita=
tis populo in hierusalem congregato . recensent
custodes thesaurorum ad oblationem sanctorum

Capitulum.xij.

A Hi sunt autē sacerdotes ⁊ leuite q̄ ascen
derunt cum zorobabel filio salathiel:iao
sue:saraia:hieremias:esdras : amaria:
melluch:acchus: sechenias reum meri
muth addo genthon abia miamin madia belga
semeia ⁊ ioarib ⁊ idaia selluz amoch elceia adaia.
Isti principes sacerdotum et fratres eorū in die
b⁹ iosue. Porro leuite iesua bennui cedmihel sara
bia iuda mathanias:sup hymnos ipsi ⁊ frēs eorū
⁊ becbecia atq; ethāni et frēs eorū vnusquisq; in
officio suo. Iosue autem genuit ioachi ⁊ ioachi
genuit eliasib : et eliasib genuit ioiada et ioiada
genuit ionathan: ⁊ ionathā genuit iedda. In die
bus autem ioachim erant sacerdotes et pricipes
familiarum saraie maarie hieremie ananie esdre
mosollam amarie iohanniam milico ionathan se=
benie ioseph aran edna maraioth elci adage za=
charie genthon mosollam abie zechri miamin et
moadie felthi belge sammua semeie ioathan ioa
rib mathanai iodaie azzi. Sellaie celaia mocho=
ber elchie asebie idaie nathanahel. Leuite in die
bus eliasib ⁊ Ioiada ⁊ ionan ⁊ iedboa scripti pri B
cipes familiarum ⁊ sacerdotes in regno darij per
se. Filij leui principes familiarum scripti in libro
verborum dierum: et vsq; ad dies ionathan filij
eliasib. Et principes leuitarum asebia:serebia: et
iosue filius cedmihel et fratres eorum per vices
suas vt laudarent et confiterentur iuxta precep
tum dauid viri dei:et obseruarēt eque per ordi=
nem. Mathania et bechetia et obedia mosollam
thelmon accub:custodes portarum et vestibulo
rum ante portas. Hi in diebus ioachim filij iosue
filij iosedech. Et in diebus neemie ducis et esdre
sacerdotis scribeq;. In dedicatione autem muri
hierusalem requisierunt leuitas de omnibus lo=
cis suis:vt adducerent eos in hierusalem:et face
rent dedicatioem : et leticiam in actione gratia=
rum et cantico.et in cymbalis psalterijs et citha=
ris. Congregati sunt autem filij cantorum de cā=
pestribus circa hierusalem et de villis netupha=
ti:et de domo galgal.et de regionibus geba ⁊ as=
maueth. quoniam villas edificarunt sibi canto=
res in circuitu hierusalem Et mundati sunt sacer C
dotes et leuite et mundauerunt populum et por
tas et murum . Ascendere autem feci principes
iuda super murum et statui duos choros laudan
tium magnos. Et ierunt ad dexteram super mu=
rum ad portam sterquilinij. Et iuit post eos osay
as et media pars principum iuda et azarias : es=
dras ⁊ mosollam. iuda et beniamin: et semeia: et
hieremia. Et de filijs sacerdotum in tubis zacha
rias filius ionathan:fili⁹ semeie filius mathanie.
filius michaie.filius zechur. fili⁹ asaph:et fratres
eius semeia et azarel . malal . galalai. mai natha
nael et iuda et anania.in vasis cantici dauid viri
dei et esdras scriba ante eos in porta fontis . Et
contra eos ascēderunt in gradibus ciuitatis da=
uid in ascensu muri super domum dauid et vsq;
ad portam aquarum ad orientem. Et chorus se=
cundus gratias referentium ibat ex aduerso: et
ego post eum et media pars populi super murum
et super turrim furnorum et vsq; ad murum latis
simum et super portā effraim et sup portā āntiquā
et super portā piscium ⁊ turrim ananehel. ⁊ turrim
emath ⁊ vsq; ad portā gregis. ⁊ steterūt i porta cu
stodie. Steteruntq; duo chori laudantium in do D
mo dei:et ego ⁊ dimidia pars magistratuum me
cum. Et sacerdotes eliachim. maasia. miamin mi
chea. elioenai. zacharia. et anania in tubis ⁊ maa
sia. et semeia. et eleazar et azi et iohannam et mel
chia et elan et ezer. Et clare cecinerunt cantores
et iezraia prepositus. Et immolauerunt in die il=
la victimas magnas et letati sunt. Deus enim le=
tificauerat eos leticia magna. Sed et vxores eo
rum et liberi gauisi sunt. et audita est leticia hie
rusalem procul. Recensuerunt quoq; in die illa
viros super gazophilatia thesauri: ad libamina
et ad primitias et ad decimas vt introferrēt per
eos principes ciuitatis in decore gratiarum acti
onis sacerdotes ⁊ leuitas:q2 letificatus est iuda
in sacerdotibus et leuitis astantibus. Et custodi
erunt obseruationem dei sui . et obseruationem
expiationis :et cantores et ianitores iuxta prece
ptum dauid et salomonis filij eius : q2 in diebus

dauid et asaph ab exordio erant principes con=
stituti cantorum in carmine laudantium et confi
tentium deo. Et omis israel in diebus zorobabel
⁊ in diebus neemie dabant partes cantoribus ⁊
ianitoribus per dies singulos et sanctificabāt le
uitas: ⁊ leuite sanctificabant filios aaron.

¶ C. S. Deuteronomiū legitur. separātur a hie
rusalem alienigene. sacerdotum partes et leuita
rum ponūtur in gazophilacium domus domini.
de vasis thobie que esdras proiecit extra gazo=
philacium. ministris templi redduntur partes.
Capitulum xiij.

A In die autem illo lectum est in volumi
ne moysi audiente populo. Et inuen=
tum est scriptum in eo ꝙ non debeant
introire ammonites et moabites in ec
clesiam dei vsqꝫ ineternum: eo ꝙ non occurre=
rint filijs israel cum pane et aqua et conduxerūt
aduersum eos balaā ad maledicēdum eis. ⁊ con
uertit deus noster maledictionem in benedictio
nem. Factum est autem cum audissent legem: se=
parauerunt omnē alienigenam ab israel. ⁊ super
hoc erat eliasib sacerdos qui fuerat prepositus ī
gazophilatio domus dei nostri: et proximus tho
bie. Fecit ergo sibi gazophilacium grande et ibi
erant ante eum reponentes munera et thus ⁊ va
sa ⁊ decimam frumenti vini ⁊ olei: partes leuita=
rum et cantorum ⁊ ianitorum et primitias sacer=
dotales. In omnibus autem his non fui in hieru
salem: quia in anno tricesimosecūdo artaxersis
regis babylonis veni ad regem. Et in fine dierū
rogaui regem et veni in hierusalem. Et intellexi
malum quod fecerat eliasib tobie: vt faceret ei
thesaurum in vestibulis domus dei: et malum mi
B hi visum est valde. Et proieci vasa tobie foras de
gazophilatio: precepiqꝫ et emundauerunt gazo=
philatium. Et retuli ibi vasa domus dei sacrificiū
et thus. Et cognoui ꝙ partes leuitarum non fuis
sent date: ⁊ fugisset vnusquisqꝫ in regionem suaꝫ
de leuitis et cantoribus: ⁊ de his qui ministrabāt
⁊ egi causam aduersum magistrat9 et dixi. Qua=
re dereliquimus domū dei? Et congregaui eos
⁊ feci stare in stationibus suis. Et omnis iuda ap
portabat decimam frumenti vini ⁊ olei in horrea
Et constituimus super horrea selemiā sacerdo=
tem ⁊ sadoch scribam: et fadaiam de leuitis: ⁊ iu=
xta eos anan filium zachur: filium mathanie: qm
fideles comprobati sunt: ⁊ ipsis credite sunt par=
tes fratrū suorum. Memento mei deus meus p
hoc: ⁊ ne deleas miserationes meas quas feci in
domo dei mei ⁊ in cerimonijs ei9. In dieb9 illis vi
di i iuda calcātes torcularia in sabbato portātes
aceruos ⁊ onerantes super asinos vinū et vuas
et ficus et omne opus: et inferentes in hierusa=
lem die sabbati. Et contestatus sum eos vt in die
qua vendere liceret venderent. ⁊ thyrij habitaue
runt in ea: inferentes pisces ⁊ omnia venalia et
vendebant in sabbatis filijs iuda ⁊ hierusalem. ⁊
obiurgaui optimates iuda: ⁊ dixi eis. Que ē hec
res mala quam vos facitis ⁊ prophanatis diem

sabbati? Nunquid non fecerunt patres nostri et C
addduxit super nos omne malum hoc et super
ciuitatem hanc: ⁊ vos additis iracundiam super
israel: violando sabbatum. Factum est autem cū
quieuissent porte hierusalem in die sabbati: dixi.
⁊ clauserunt ianuas: ⁊ precepi vt non aperirent
eas vsqꝫ post sabbatum. Et de pueris meis con=
stitui super portas vt nullus inferret on9 die sab
bati: ⁊ manserunt negociatores ⁊ vendentes vni
uersa venalia foris hierusalem semel ⁊ bis ⁊ cōte
status sum eos. ⁊ dixi eis. Quare manetis ex ad
uerso muri? Si secundo hoc feceritis: manū mit
tam in vos. Itaqꝫ ex illo tempore non venerunt
in sabbato. Dixiqꝫ leuitis vt mundarentur et ve=
nirent ad custodiendas portas: ⁊ sanctificandaꝫ
diem sabbati. ⁊ pro hoc ergo memento mei deus
et parce michi secundum multitudinem misera=
tionū tuarum. Sed ⁊ in diebus illis vidi iudeos
ducentes vxores azotitidas: ammonitidas ⁊ mo
abitidas. Et filij eorum ex media parte loquebā D
tur azotice et nesciebant loqui iudaice: et loque=
bantur iuxta linguam populi ⁊ populi. ⁊ obiurga
ui eos ⁊ maledixi: et cecidi ex eis viros ⁊ decalca
ui eos: et adiuraui in deo vt non darent filias su=
as filijs eorum ⁊ non acciperent de filiabus eo=
rum filijs suis et sibimetipsis dicens. Nunquid
non in huiuscemodi re peccauit salomon rex isrl.
⁊ certe in gentibus multis non erat rex similis ei
⁊ dilectus deo suo erat: ⁊ posuit eum deus regem
super omneꝫ israel. et ipm ergo duxerunt ad pec
catum mulieres alienigene. Nunquid et nos ino
bedientes faciemus omne malū grande hoc vt
preuaricemur in deo nostro: et ducamus vxores
peregrinas? De filijs autem ioiada filij eliasib
sacerdotis magni gener erat sanaballath horo=
nitis quem fugaui a me. Recordare domine de=
us meus aduersum eos qui polluunt sacerdotiū
iusqꝫ sacerdotale et leuiticum. Igitur mundaui
eos ab omnibus alienigenis ⁊ constitui ordines
sacerdotum et leuitarum vnūquēqꝫ in ministerio
suo ⁊ in oblatione lignorum in temporibus con= su. x. d.
stitutis ⁊ in primitijs. Memento mei deus meus et su. codē.
in bonum Amen.

¶ Explicit liber Neemie.

¶ Incipit liber Esdre tertius.

¶ C. S. Quomodo iosias celebrās pascha
dedit populo oues et agnos. moritur iosias
⁊ constituitur hieremias filius eius pro eo
quem amauit rex egypti constituens fratrē
eius ioachim pro eo. de transmigratione ba
bylonis. de sedechia ⁊ destructione hirlm.

Capitulum j.

A 4.reg.23.c
2.par.35.a.

ET fecit io
sias pascha in hierosoly-
mis dn̄o: ⁊ imolauit phase
q̄rtadecia luna p̄mi mē
sis: statuēs sacerdotes p̄
vices dierum stolis ami-
ctos in tēplo dn̄i. ⁊ dixit le
uitis sacris ꝓuis israel: vt
sctificarēt se dn̄o in positione sancte arce dn̄i ī do
mo quā edificauit salomon fili⁹ dauid rex. Non
erit vobis tollere sup̄ humeros eā. Et nūc deser-
uite dn̄o vestro ⁊ curā agite gentis illi⁹ israel ex
parte scd̄m pagos ⁊ tribus vestras: scd̄m scriptu
rā dauid regis israel: ⁊ scd̄m magnificentiā salo-
monis filij ei⁹: oēs in tēplo: ⁊ scd̄m p̄ticulā princi-
patus paternā vestrā eo℞ q̄ stant in ꝯspectu frm
filio℞ isrl̄. Immolate pascha et sacrificia parate
fratrib⁹ vestris: ⁊ facite scd̄m p̄ceptū dn̄i qd̄ datū
est moysi. Et donauit iosias in plebē q̄ iuenta est
ouiū agno℞ ⁊ hedo℞ et capiarū trigīta milia: vi
B tulos tria milia. Hec de regalib⁹ data sunt scd̄m
ꝓmissionē populo: et sacerdotib⁹ in pascha oues
numero duo milia: ac vituli centū. Et iechonias
⁊ semeias ⁊ nathanael fratres: et asabias et oziel
⁊ coraba in phase: oues quiq̄ milia: vitulos quin
gentos. Et hec cū fierent elegāter steterūt sacer-
dotes et leuite habētes azyma per tribus. Et se-
cundū partes principatus patrū in cōspectu po
puli offerebant dn̄o scd̄m ea q̄ in libro moysi scri
pta sunt. ⁊ assauerunt phase igni ꝓut oportebat:
et hostias coxerunt in emolis ⁊ in ollis cum beni
uolentia. ⁊ attulerunt omibus q̄ erant ex plebe: ⁊
post hec parauerūt sibi ⁊ sacerdotib⁹. Sacerdotes
ei offerebāt adipes vsq̄ dū finita eēt hora. et leui
te parauerunt sibi ⁊ fratrib⁹ suis filijs aaron. Et
sacrificatores filij asaph erant per ordinē scd̄m
preceptū dauid. Et asaph ⁊ zacharias ⁊ ieddim⁹
qui erat a rege ⁊ ostiarij per singulas ianuas: ita
vt nō p̄uaricaret̄ vnusquisq̄ suā. Fratres enim
C illo℞ parauerunt illis. Et consūmata sunt q̄ per-
tinebant ad sacrificium dn̄i. In illa die egerunt
phase: et offerebant hostias super dn̄i sacrificiū
scd̄m preceptū regis iosie. Et egerunt filij israel
qui inuēti sunt in t̄pe illo phase: ⁊ diē festi azymo-
rū p̄ dies septē: ⁊ nō est celebratū phase tale ī isrl̄
a t̄pibus samuel ꝓphete: ⁊ om̄s reges israel non
celebrauerunt tale pascha quale egit iosias ⁊ sa-
cerdotes ⁊ leuite ⁊ iudei et oēs israel qui inuenti
sunt in cōmoratione hierosolymis. Octauodeci
mo anno regnante iosia celebratū est phase. Et
directa sunt opera iosie in conspectu dn̄i sui ī cor
de pleno metuentis: ⁊ que circa illū quidē cōscri-
pta sunt in p̄stinis t̄pibus de eis qui peccauerūt
quiq̄ irreligiosi fuerunt in dn̄m p̄re oī gente: et q̄
4.Re.23.f. non q̄sierunt verba dn̄i sup̄ israel. Et post omnē
2.par.35.c. actū hunc iosie ascendit pharao rex egypti veni
ens in charchamis ab itinere sup̄ eufraten ⁊ exi-
it in obuiā illius iosias. Et misit rex egypti ad io-
siam dicens. Quid michi ⁊ tibi est rex iude? Non
sum missus a dn̄o vt pugnem cōtra te. Super eu
D fraten eni bellū meū est. Festinans descende. Et
nō est reuersus iosias sup̄ currū: sed expugnare
eū conabat̄ nō attendens verbū ꝓphete ex ore
dn̄i: sed ꝯstituit ad eū bellū in cāpo mageddo. Et
descenderunt p̄ncipes ad regē iosiā. Et dixit rex
pueris suis. Amouete me a prelio: infirmatus sū
eni valde. Et statim amouerūt eū pueri ipsius de
acie. Et ascēdit sup̄ currū secūdariū suū: ⁊ p̄uenti-
ens hierosolymā vita functus est: ⁊ sepult⁹ est in
paterno sepulchro. Et ī tota iudea lugebāt iosiā:
⁊ q̄ p̄sidebant cū vxorib⁹ lamentabant eū vsq̄ in
hūc diē. Et datū est hoc fieri semp̄ in oē gen⁹ isrl̄.
Hec aūt p̄scripta sunt ī libro hystoriarū regū iu-
de ⁊ singula gesta act⁹ iosie ⁊ ei⁹ gloria: ⁊ itellect⁹
ei⁹ in lege dn̄i: queq̄ gesta sunt ab eo: ⁊ q̄ non scri
pta sunt in libro regū israel ⁊ iude. Et assumētes E
q̄ erant ex gente iechoniā filiū iosie: cōstituerunt
regē ꝓ iosia p̄re suo cū esset anno℞ trigintatriū
Et regnauit sup̄ isrl̄ mēsib⁹ trib⁹. Et amouit eū
rex egypti ne regnaret ī hierosolymis ⁊ mulcta-
uit gentē argēti talēta cētū ⁊ auri talētū vnū. Et
ꝯstituit rex egypti ioakim frēm ipsi⁹ regē iude et
hierl̄m: ⁊ alligauit magr̄at⁹ ioaki et zaracelē frēm
suū: ⁊ app̄hēdēs reduxit ī egiptū Anno℞ erat ioa
ki vigītiquiq̄ cū regnare cepisset in terra iuda et
hierl̄m: ⁊ fecit malū ī ꝯspectu dn̄i. Post hūc āt ascē
dit nabuchodonosor rex babylōis ⁊ alligās eū in
areolo vīculo p̄duxit ī babiloniā: ⁊ sacra vasa dn̄i
accepit nabuchodonosor et tulit ⁊ ꝯsecrauit in tē
plo suo ī babylonia. Nā de imūdicia illi⁹ ⁊ irreli-
giositate scriptū est ī libro t̄p℞ regū. Et regnauit
ioachī fili⁹ eius ꝓ eo. Cū āt ꝯstitut⁹ ē: erat āno℞
octo. Regnauit āt mēses tres: ⁊ dies decē ī hierl̄m
⁊ fecit malū ī ꝯspectu dn̄i: ⁊ post annū mittēs na-
buchodonosor trāsmig̃uit eū in babyloniā sil̄ cū
sacris vasis dn̄i. Et cōstituit sedechiā regē iuda
⁊ hierl̄m cū eēt āno℞ vigītivni⁹. Regnauit āt ānis F
vndeci. Et fecit malū in ꝯspectu dn̄i: ⁊ nō ē verit⁹
a v̄bis q̄ dicta sūt ab hieremia ꝓpheta ex ore dn̄i
⁊ adiurat⁹ a rege nabuchodonosor p̄iurās discef
sit ⁊ īdurata ceruice sua ⁊ corde suo: trāsgressus ē
legitima dn̄i dei isrl̄. Et duces ppl̄i dn̄i mlt̄a iniq̄
gesserūt ⁊ ipie egerūt sup̄ oēs imūdicias gētiū: ⁊
polluerūt tēpl̄ū dn̄i qd̄ scīm erat ī hierosolimis Et
misit de⁹ patrū ip̄o℞ p̄ angelū suū reuocare eos
ꝓpt̄ qd̄ p̄ceret illis ⁊ tabernaclo suo. Ipi v̄o sub
sānabāt ī āgelis suis: ⁊ q̄ die locut⁹ ē dn̄s erāt illu
dētes ꝓphetꝭ ei⁹. Qui vsq̄ ad iracūdiā ꝯcitat⁹ ē G
sup̄ gētē suā: ꝓpt̄ irreligiositatē suā ⁊ p̄cepit ascē
dere reges chaldeo℞. Hi occiderūt iuuenes eo℞
ī gladio: ī circuitu scī tēpli eo℞: ⁊ nō pepcerūt iu
ueni ⁊ seni ⁊ v̄gini ⁊ adolescēti: sꝫ oēs traditi sūt ī
man⁹ ip̄o℞ ⁊ oīa sacra vasa dn̄i: ⁊ regales apothe
cas resumētes tulerūt ī babyloniā ⁊ īcēderūt do
mū dn̄i ⁊ demolierūt muros hierl̄m: ⁊ turres ei⁹ īcē
derūt ī igne. ⁊ ꝯsūmauerūt oīa honorifica ei⁹ ⁊ ad
nihilū redegerūt et reliq̄s a gladio duxerūt ī ba-
bylonē. Et erant serui illi⁹ vsq̄ dū regnarent p̄se
ī repletiōe v̄bi dn̄i in ore hieremie q̄usq̄ benigne
ageret t̄ra sabbata sua. Oī t̄pe discretiōis sue sab
batizauit in applicatiōe āno℞ septuagīta septē.
C. C. S. Cyr⁹ dat licētiā iudeis vt redeāt ī hierl̄m
dans etiā eis vasa tēpli. mittit̄ artarxersi ep̄la. ac
cusans iudeos ne reedificent ciuitatem.

A 2.paral.36.d 1.esd.1.a. Regnāte cyro rege psarū in cōsummati
one vbi dñi in ore hieremie: suscitauit
dñs spiritū cyri regis psarū ⁊ pdicauit
in toto regno suo simul p scripturā di=
cens. Hec dicit cyrus rex psarū. Me ↄstituit regē
orbi terrarū dñs isrl' dñs excels⁹ ⁊ significauit mi
chi edificare domū sibi in hirlm q̄ est i iudea. Si
q̄s est ex gñe vro dñs ipsi⁹ ascēdat cū eo in hirlm
Quotq̄t g circa loca habitāt adiuuēt eos q̄ sunt
in loco ipso in auro ⁊ argēto in dationib⁹ cū eq̄s
⁊ iumentis cūq̄ aliis q̄ scdm vota apponuntur in
edem dñi q̄ est in hirlm. Et stantes principes tri
buū pagorū ⁊ iudee ex tribu beniamin ⁊ sacerdo=
tes et leuite quos excitauit dñs ascendere ⁊ edifi
care domū dñi q̄ est in hirlm: ⁊ q̄ erāt in circuitu
eorū adiuuerūt in oi auro ⁊ argēto ei⁹ et iumētis
⁊ votis ꝙplurib⁹ multi quorū sensus excitatus ē.
B 1.esd.1.c. Et cyrus rex ptulit vasa sacra dñi q̄ transtulit na
buchodonosor rex babylonis ex hirlm: ⁊ cōsecra
uit ea idolo suo. Et pferens ea cyrus rex psarum
tradidit mitridato q̄ erat super thesauros ipsius
Per hūc aūt tradita sūt salmanasaro psidi iudee
Horū aūt hic nūerus. Libatoria argētea duo mi
lia quadringēta. athice argentee triginta. phiale
auree trigīta. itē argētee duo milia quadringēte
⁊ alia vasa mille. Oia aūt vasa aurea ⁊ argentea
quīq̄ milia octigēta sexagīta. Et enūerata sūt sal
manasaro sil' cū his q̄ ex captiuitate babylōie ve
nerāt i hierosolymā. In artaxersis āt regis psarū
tpibus scripserūt ei de his q̄ inhabitāt in iudea ⁊
hirlm: balsam⁹ ⁊ mitridat⁹ ⁊ sabelli⁹ et rathimus
balthem⁹ sameli⁹ scriba ⁊ reliq̄ inhabitātes in sa
maria ⁊ ceteris locis subiectā eplam: regi artar=
C xersi. Dñe pueri tui rathim⁹ ab accedētib⁹: et sa=
belli⁹ scriba ⁊ reliqui curie tue iudices in celesy
riā ⁊ phenicē. Et nūc notū sit dño regi qm iudei q̄
ascēderūt a vobis ad nos veniētes i hirlm ciuita
tē refugā: ⁊ pessimā edificant furnos ei⁹ ⁊ statuūt
muros: ⁊ tēplū suscitant. Qr si ciuitas ista ⁊ muri
cōsūmati fuerint: nō tantū tributa nō sustinebūt
pēdere: sed etiā regib⁹ resistent. Et qr id agit cir=
ca tēplū recte haberi arbitrati sum⁹ nō despicere
hoc ipm sed notū facere dño regi: vt si videbit rex
q̄rat in libris patrū suorū ⁊ iueniet in āmonitioni
bus scripta de his scies qm ciuitas fuit refuga: ⁊
reges ⁊ ciuitates cōcutiēs: ⁊ iudei refuge: et plia
cōmittētes in ea ab eterno: ob quā causā ciuitas
D ista deserta ē. Nūc g notū facim⁹ dñe rex: qm si ci
uitas hec edificata fuerit ⁊ huius muri erecti fu=
erint: descēsus tibi nō erit in celesyriā ⁊ phenicē
Tūc scripsit rex rathimo q̄ scribebat accidētia et
balthimo ⁊ sabellio scribe: ⁊ ceteris constitutis ⁊
inhabitātib⁹ in syria ⁊ phenice ea q̄ subiecta sunt
Regi eplam quā misistis mihi. Precepi g inq̄ri: ⁊
iuentū est: qm ciuitas illa est ab euo regibus resi
stēs: ⁊ hoies refuge ⁊ plia in ea efficiētes: ⁊ reges
fortissimi erāt in hirlm dñantes ⁊ tributa exigen
tes a celesyria ⁊ phenice. Nūc g pcepi phibere
hoies illos edificare ciuitatē: ⁊ phibere ne q̄d vl=
tra hec fiat: sz nec pcedāt in plurimū: ex q̄ sūt ma
licie: ita vt regib⁹ molestia iportet. Tūc recitatis
his q̄ a rege artaxerse scripta fuerāt rathimus ⁊
sabelli⁹ scriba: ⁊ q̄ cū his cōstituti erāt iūgētes se
stināt venerūt in hirlm cū eq̄tatu ⁊ turba ⁊ agmie
ceperūtq̄ edificātes phibere: ⁊ vacabāt ab edifi
catione tēpli in hierusalē vsq̄ secundo āno regni
darij regis persarum.

C.L.S. Interrupta ē restauratio vsq̄ ad .xxv. ānū
darij. Fecit cenā magnā dari⁹ rex psarū. de tribus
custodientibus corpus regis. primus horum sua
pponit. iij.

A Rex dari⁹ fecit cenā magnā oib⁹ vna=
culis suis ⁊ oib⁹ magistratib⁹ medie ⁊
psidis ⁊ oib⁹ purpuratis: ⁊ ptorib⁹ et
cōsulib⁹ ⁊ pfectis: sub illo ab idia vsq̄
ethiopiā centū vigītiseptē pūciis. Et cū mādu=
cassent ⁊ bibissēt ⁊ saciati reuerterēt: tūc dari⁹ rex
ascēdit i cubiculo suo: ⁊ dormiuit: ⁊ expgefact⁹ est
B Tūc illi tres iuuenes corpis custodes q̄ custodie
bāt corp⁹ regis dixerūt alter alteri. Dicam⁹ vnusq̄sq̄
nostrū smonē q̄ pcellat: ⁊ cuiuscūq̄ appuerit ser=
mo sapiētior alteri⁹: dabit illi rex dari⁹ dona ma
gna purpura cooperiri: ⁊ i auro bibere ⁊ sup aurū
dormire: ⁊ currū aureo freno: ⁊ cydarim byssinā ⁊
torquē circa collū: ⁊ scdo loco sedebit a dario ppt
sapiam suā ⁊ cognat⁹ darij vocabit. Tūc scriben
C tes singli suū vbū significauerūt: ⁊ posuerūt subt⁹
ceruical darij regis ⁊ dixerūt. Cūq̄ surrexerit rex
dabim⁹ illi scripta nra: ⁊ q̄dcūq̄ iudicauerit rex e
trib⁹ ⁊ magistrat⁹ psidis: qm vbū ei⁹ sapiēti⁹ est:
ipsi dabit victoria sicut scriptū ē. Un⁹ scripsit. For
te est vinū. Alt⁹ scripsit. Fortior est rex. Tertius
scripsit. Fortiores sunt mulieres. Sup oia āt vin
cit vitas. Et cū surrexisset rex: acceperūt scripta
sua: ⁊ dederūt illi: ⁊ legit. Et mittens vocauit oēs
magratus psarū ⁊ medos ⁊ purpuratos: ⁊ ptores
⁊ pfectos: ⁊ sederūt in cōcilio: ⁊ lecta sunt scripta
corā ipsis. Et dixit. vocate adolescētes ⁊ ipsi indi
cabūt vba sua. Et vocati sūt et introierūt. Et dixit
illis. Indicate nobis de his q̄ scripta sunt. Et ce=
pit prior q̄ dixerat de fortitudie vini: ⁊ dixit. Uiri
D ꝙ pualet vinū oib⁹ homib⁹ q̄ bibūt illō. Seducit
mentē. Itēq̄ regis ⁊ orphani facit mētē vanā. Itē
serui ac liberi pauperis ac diuitis ⁊ oēm mētē ↄuer
tit i securitatē ⁊ iocūditatē: ⁊ nō meminit oēm tri
sticiā ⁊ debitū ⁊ oia pcordia facit honesta et non
meminit regē nec magistratū: ⁊ oia p talenta loq̄
facit. Et nō meminerūt cū biberunt amiciciā nec
fraternitatē sed nō multū post sumūt gladios: et
cū a vino mersi erint ⁊ surrexerint nō meminerūt
q̄ gesserunt. O viri. num pcellit vinū? Quis sic co
gitat facere? Et tacuit hoc dicto.

C.L.S. Secūdus ⁊ terti⁹ silr pponūt. et ↄcludit
veritas esse fortior oib⁹. zorobabel venit cū eplis
regis in babyloniā. Numerant ascēdētes de ca=
ptiuitate transmigrationis. iiij.

A Inchoauit seq̄ns dicere: q̄ dixit de for
titudine regis. O viri: nū pcellūt hoies
q̄ terrā ⁊ mare obtinēt ⁊ oia q̄ in eis sūt
Rex aūt sup oia pcellit: ⁊ dñat eorū et
oīe q̄dcūq̄ dixerit illis faciūt. Et si miserit illos
ad bellatores: vadunt ⁊ demoliūtur mōtes ⁊ mu
ros et turres. Iugulātur et iugulant ⁊ regis ver
bum non pretereunt. Nā si vicerint afferunt regi
oia quecūq̄ predati fuerint. Similiter ⁊ alij oēs
et quotquot nō militant nec pugnant sed colunt

terrã.rursum cũ fuerint metentes afferunt tribu
ta regi.Et ipse vnus solus si dixerit occidite occi
dũt.dixerit remittite remittũt.dixerit ꝑcutite ꝑ=
cutiũt.dixerit extermiate exterminãt.dixerit edi
ficate edificant.dixerit excidite excidunt.dixerit
plãtate plãtant.⁊ oĩs plebs ⁊ ꝟtutes eũ obaudi=
unt.⁊ super hoc ipse recũbit ⁊ bibit ⁊ dormit. Hi
B aũt custodiũt in circuitu eũ ⁊ nõ possunt ire singu
li ⁊ facere opa sua.sȝ in dicto obaudiẽtes sunt ei.
Uiri:quõ nõ ꝓcellit rex q̃ sic diffamatᷣ? Et tacuit.
Terciꝰ q̃ dixerat de mulieribꝰ et veritate. hic est
zorobabel:cepit loq̃.Uiri:non magnꝰ rex ⁊ multi
hoies nec vinũ ꝓcellit.Quis est ḡ qui dñatur eo=
rũ? Nõne mulieres genuerũt regẽ ⁊ oẽm ppl'm q̃
dñatur mari ⁊ terre.⁊ ex illis nati sunt.⁊ ipse edu
cauerũt eos q̃ plãtauerũt vineas ex q̃bus vinuȝ
fit? Et ipse faciũt stolas oĩm hoĩm:et ipse faciunt
glĩaȝ hoĩbꝰ ⁊ nõ possunt hoĩes separi a mulieribꝰ
Si cõgregauerint aurũ ⁊ argentũ ⁊ oẽm rem spe
ciosam ⁊ viderint mulierẽ vnã bono habitu ⁊ bo
na specie:oĩa hec relinquẽtes in eã itendũt.⁊ ap=
to ore ꝯspiciũt ⁊ eã alliciũt magis q̃ȝ aurũ ⁊ argẽ
tũ ⁊ oẽm rem ꝓciosam.Hõ patrẽ suũ relinq̃t qui
enutriit illũ ⁊ suã regionẽ: ⁊ ad mulierẽ se ꝯiũgit.
C Et cũ muliere remittit aĩam:⁊ neq̃ȝ patrẽ memi=
nit neq̃ȝ matrẽ neq̃ȝ regionẽ.Et hinc oportet vos
scire q̃m mulieres dñantᷣ vestri. Nonne doletis?
Et accipit hõ gladiũ suũ ⁊ vadit in viã facere fur
ta ⁊ homicidia ⁊ mare nauigare ⁊ flumia ⁊ leonẽ
videt ⁊ in tenebris ingrediᷣ.⁊ cũ furtuȝ fecerit et
fraudes ⁊ rapinas:amabili sue affert.Et iterũ di
ligit hõ vxorẽ suã magis q̃ȝ patrẽ aut matreȝ.Et
multi dementes facti sunt ꝓpter vxores suas:et
serui facti sunt ꝓpter illas.⁊ multi perierũt et iu=
gulati sunt:⁊ peccauerũt ꝓpter mulieres.Et nũc
credite michi:q: magnus est rex in potestate sua:
q̃m oĩs regiones verentᷣ tangere eũ.Uidebã tñ
apemẽ filiã bezacis mirifici cõcubinã regis sedẽ
tem iuxta regẽ ad dexterã ⁊ auferentẽ dyadema
de capite eius ⁊ imponẽtẽ sibi ⁊ palmis cedebat
D regẽ de sinistra manu.Et sup hec aperto ore itue
batur eã:⁊ si arriserit ei:ridet.nã si indignata fue
rit:ei blãditur:donec recõcilietur in gratiã. O vi
ri:cur nõ sunt fortiores mulieres? Magna est ter
ra:⁊ excelsum est celũ que ista agunt.Et tunc rex
⁊ purpurati intuebantᷣ in alterutrũ. Et ichoauit
loqui de veritate.O viri:nõne fortes sunt mulie=
res? Magna est terra ⁊ excelsum est celũ:⁊ velox
cursus solis cõuertit in gyro celũ in locũ suum in
vna die. Nonne magnificus est qui hec facit? Et
veritas magna:⁊ fortior pre oĩbus. Oĩs terra ve
ritatẽ inuocat:celũ etiã ipsam benedicit:⁊ omnia
opera mouentᷣ et tremunt eã:et nõ est cũ ea q̃cq̃ȝ
iniquũ.Uinũ iniquũ:iniquus rex: iniq̃ mulieres.
Iniqui oẽs filij hoĩm:⁊ iniqua illoꝝ oĩa opa:⁊ nõ
E est in ipsis veritas.Et in sua iniq̃tate peribunt:⁊
veritas manet ⁊ inualescit in eternũ ⁊ viuit:⁊ ob=
tinet in secula seculoꝝ. Nec est apud eã accipere
ꝑsonas:neq̃ȝ differentias:sed q̃ iusta sunt facit oĩ
bus:iniustis ac malignis:⁊ oẽs benignantᷣ in opi
bus eiꝰ.Et nõ est in iudicio eiꝰ iniquũ:sed fortitu
do ⁊ regnũ ⁊ ptãs ⁊ maiestas oĩȝ euoꝝ. Bñdictꝰ
deꝰ ꝟitatis.Et desijt loquẽdo ⁊ oẽs ppl'i clamaue

rũt ⁊ dixerũt. Magna est ꝟitas ⁊ ꝓualet.Tũc rex
ait illi. Pete si q̃d vis ãpliꝰ q̃ȝ q̃ scripta sũt ⁊ dabo
tibi sẽm q̃ iuẽtꝰ es sapiẽtior ꝓximis ⁊ ꝓximꝰ mihi
sedebis ⁊ cognatꝰ meꝰ vocaberis.Tunc ait regi.
Memor esto voti tui qđ vouisti edificare hiꝛl'm ĩ
die qua regnũ accepisti ⁊ oĩa vasa q̃ accepta sunt
ex hiꝛl'm remittere q̃ sepauit cyrus q̃n mactauit
babyloniã ⁊ voluit remittere ea ibi.Et tu voluisti
edificare tẽplũ qđ incẽderũt idumei q̃n extermi
nata ẽ iudea a chaldeis.Et nũc hoc ẽ qđ postulo
dñe:⁊ qđ peto:hoc est maiestas a te qđ postulo vt
facias votũ qđ vouisti regi celi ex ore tuo. Tunc F
surgens dariꝰ rex osculatꝰ est illũ:⁊ scripsit eplaȝ
ad oẽs dispensatores ⁊ ꝓfectos et purpuratos vt
deducerent eũ:⁊ eos q̃ cum illo erant oẽs ascen=
dentes edificare hiꝛl'm.Et oĩbus ꝓfectis q̃ erant
in syria ⁊ phenice ⁊ libano scripsit eplas:vt trahe
rent ligna cedrina a libano in hiꝛl'm vt edificarẽt
cũ eis ciuitatẽ.Et scripsit oĩbus iudeis q̃ ascẽde=
bãt a regno in iudeã ꝓ libertate.oẽm potentẽ et
magistratũ ⁊ ꝓfectũ nõ superuenire ad ianuas ipo
rũ ⁊ oẽm regionẽ quã obtinuerãt imunẽ esse eis
⁊ idumei relinquãt castella q̃ obtinent iudeoꝝ et
in structurã tẽpli dare ꝑ singulos ãnos talẽta vi=
ginti vsq̃ȝ dũ edificaretᷣ ⁊ sup sacrariũ olocausto=
mata hostilare q̃tidie sicut habẽt ꝓceptũ:alia ta=
lẽta decẽ offerre ꝑ singulos ãnos ⁊ oĩbꝰ q̃ ꝓcedũt
a babylonia ꝯdere ciuitatẽ vt eẽt libertas tã ipis
q̃ȝ filijs eoꝝ ⁊ oĩbus sacerdotibꝰ q̃ ꝓcedũt. Scri= G
psit aũt ⁊ q̃titatẽ:et sacraȝ stolã iussit dari in qua
deseruirẽt:⁊ leuitis scripsit dare ꝓcepta vsq̃ȝ ĩ die
qua ꝯsummabitᷣ domꝰ ⁊ hiꝛl'm extruetᷣ:⁊ omibus
custodientibus ciuitatem scripsit dare et sortes
et stipendia.Et dimisit oĩa vasa q̃ sepauerat cyrꝰ
a babylonia:⁊ oĩa quecũq̃ȝ dixit cyrꝰ et ipse ꝓce=
pit fieri et mitti hiꝛl'm.Et cũ ꝓcessisset ille adole=
scens:eleuãs faciẽ in hiꝛl'm bñdixit regem celi: ⁊
dixit. Abs te est victoria et abs te est sapientia: ⁊
claritas.Et ego seruus tuus sum. Benedictꝰ es
qui dedisti michi sapientiã:et tibi confitebor do=
mine deus patrũ nostroꝝ.Et accepit epistolas:
⁊ ꝓfectus est in babyloniã.Et venit et nunciauit
fratribus suis oĩbus qui fuerunt in babylonia:et
benedixerunt deũ patrũ suoꝝ:q̃m dedit illis re=
missionem et refrigeriũ vt ascenderent et edifica
rent hierusalem et templũ vbi nominatũ est no=
men eius in ipso:et exultauerunt cũ musicis et le
ticia diebus septem.

¶ C. S. Agitur festum tabernaculorum.et fiunt
oblationes.fundatur templũ. sed inimici eorum
resistebant structura tẽpli ꝑ biẽniũ ꝓtrahitᷣ. v.

Ost hec aũt electi sunt vt ascenderent A
P principes pagoꝝ ꝑ domos ⁊ tribꝰ suas
⁊ vxores illoꝝ:⁊ filij ⁊ filie eoꝝ ⁊ serui ⁊
ãcille ipoꝝ:⁊ pecora illoꝝ. Et darius
rex misit vna cũ eis eq̃tes mille:donec deducerẽt
eos in hiꝛl'm:cũ pace et cũ musicis:⁊ cum tympa
nis ⁊ tybijs:⁊ omẽs frẽs erãt ludẽtes:⁊ fecit eos
ascendere simul cum eis.Et hec sunt nomina vi=
rorum qui ascenderunt per pagos suos ĩ tribus
et in partem principatus ipsorum. Sacerdotes.
Filij phinees. Filij aaron. Jesus filius iosedech.
Joachim filius zorobabel. Filij salathiel de do=

mo dauid: ex ꝓgenie phares: tribu aūt iuda q̄ lo=
cutus est sub dario rege persarū sermones miri=
ficos in secūdo anno regni ipsi⁹ mense nisam pri
mo. Sunt autē hi q̄ ascenderūt ex iudea de capti
uitate trāsmigratiōis quos transmigrauit nabu
chodonosor rex babylonie in babylonē: ⁊ reuer=
sus est in hierl̄m. Et reliqt partē iudee vnusquisqꝫ
in ciuitatē suā qui venerunt cū zorobabel et iesu:
neemias areores elimeo. emmanio. mardocheo.
beelsuro mechapsatochor. oliozo. emonia vn⁹ de
principibus eorū: ⁊ nūerus a gentilibus eorū ex
ꝓpositis eoꝝ. Filij phares: duo milia centū septu
aginta duo. Filij ares: tria milia quinquagintase
ptem. Filij femo: centūquadragitaduo. In filijs
B iesu ⁊ ioabes: milletrecētiduo. Filij demu duo mi
lia quadringentiseptuagita. Filij chorobа: ducē=
tiquiqꝫ. Filij banica: centūsexagintaocto. Filij be
bech: quadringentitres. Filij archad: quadringē
tiviginti septē. Filij chan: trigintaseptē. Filij zoro
ar: duo milia sexagintaseptē. Filij admu: quadrin
gentisexaginta vnus. Filij aderectis centū octo.
Filij ciasor zelas centūseptē. Filij ozoroc quadri
gentitrigintanouē. Filij iedarbone centūtrigita
duo. Filij ananie centūtriginta. Filij asoni nona
ginta. Filij marsar quadringentiuigintiduo. Fi=
lij zabarus nonagintaquiqꝫ. Filij sepolemon cen
tūvigintitres. Filij nepopas quiquagintaquinqꝫ
Filij bechanatus centūquiuquagintaocto. Filij
cebethamus cētūtrigintaduo. Filij crearpatros
qui enocadies ⁊ modie: quadringentiuigitires
Qui ex gramas ⁊ gabea: centūviginti vnus. Qui
ex besselon ⁊ ceagge. sexagintaquiqꝫ. Qui ex ba=
staro: centūvigintiduo. Qui ex bechenobes qui=
quagintaquinqꝫ. Filij liptis: centūquinquaginta
quinqꝫ. Filij labonni: trecentiquinquagintaseptē
Filij sichem: trecentiseptuaginta. Filij suadon et
ciom⁹: trecentiseptuagintaocto. Filij ericus: duo
milia centūquadragintaquiqꝫ. Filij anaas: trecē
C tiseptuaginta. Sacerdotes. Filij eddus: filij eu=
ther: filij eliasib: trecentiseptuagitaduo. Filij eme
rus: ducentiquinquagintaduo. Filij phasurij tre
centiquinquagintaseptē. Filij caree: ducentivigi
tiseptē. Leuite. Filij iesu in caduhel. ⁊ banis ⁊ se=
rebias ⁊ edias: septuagintaquattuor. Ois nume
rus a duodecimo anno: trigita milia quadringē=
tisexagintaduo. Filij ⁊ filie et vxores ois cōputa=
tio: quadraginta milia ducentiquadraginta duo
Filij sacerdotū qui psallebant in tēplo filij asaph
centūvigintiocto. Ostiarij vero filij esmeni filij
azer filij amon filij accuba. topa filij tobi. oēs cen
tūtriginta nouē. Sacerdotes seruientes in tēplo
Filij sel filij gaspha filij tobloch filij carte filij su fi
lij helu filij labana filij armacha filij accub filij
vtha filij cetha filij aggab filij obai filij anani filij
cāna filij geddu filij an filij radin filij desanon fi=
lij nechoba filij caseba filij gaze filij ozui filij smo
ne filij atere filij hastem filij asiana filij manei. Fi
lij nasisim filij accufu filij agista filij azui filij fauō
filij phasalon filij medda filij fusa filij caree filij
barcus filij saree filij coesi filij nasit filij agisti filij
pedon salomon filij ei⁹ filij esophot filij phazida
filij celi filij dedon filij gaddahel filij zaphegi filij
aggia filij sacharet filij sabathten. Filij coroneth
filij malsith filij ame filij sasus filij add⁹ filij suba
Filij eura filij rahotis. Filij phasphat filij malmō
Oms sacro seruiētes ⁊ pueri salomonis: quadri D
gentioctogintaduo. Hi sunt filij qui ascenderūt
a chermel ⁊ thersa principes eoꝝ: carmellā et ca=
reth: ⁊ nō poterant edicere ciuitates suas ⁊ ꝓge
nies quēadmodū sint ex israel. filij dalari filij tu=
bal filij mechodalci ex sacerdotib⁹ qui fungebā=
tur sacerdotio ⁊ nō sunt inuēti. filij obia filij achi=
sos filij addin qui accepit vxorem ex filiab⁹ phar
geleu ⁊ vocati sunt noie eius. Et horū quesita est
generis scripta ipedatura ⁊ nō est inuenta ⁊ ꝓhi
biti sunt sacerdotio fungi. Et dixit illis neemias
⁊ astharas ne participent sancta donec exurgat
pontifex doctus in ostensionē ⁊ veritatē. Omis
autē israel erat: exceptis seruis ⁊ ancillis quadra
gintaduo milia trecenti quadraginta. Serui ho
rū ⁊ ancille: septē milia trecentitrigintaseptē. Cā
tores ⁊ cantatrices: ducentisexagintaquiqꝫ. Ca=
meli quadringentitrigintaquiqꝫ. Equi septē mi=
lia trigintasex. Muli ducenta milia quadragita
quiqꝫ. Subiugalia: quiqꝫ milia vigintiquinqꝫ. Et E
de ꝓpositis ipsis per pagos: dū venirent in tem=
plū dei qd̄ erat in hierusalē innouare: et suscitare
templū in loco suo scd̄m suā virtutē. ⁊ dari in tem
plū thezaurū operū sacrū: auri minas duodecim
milia: ⁊ stolas sacerdotales centū. Et habitauerūt
sacerdotes ⁊ leuite ⁊ q̄ exierant de plebe in hieru
salē in regione: ⁊ sacri cātores ⁊ ostiarij: ⁊ ois isrl'
in regionibus suis. Instante aūt septimo mense:
cūqꝫ essent filij israel vnusquisqꝫ in suis rebus cō
uenerunt vnanimes in atrium quod erat ante ia
nuā orientalē. Et stantes iesus filius iosedech et
fratres ei⁹ sacerdotes: ⁊ zorobabel fili⁹ salathiel
⁊ huius fratres parauerūt altare vt offerrēt in
illud olocaustomata scd̄m qꝫ in libro moysi hois
dei scripta sunt. Et cōuenerunt ibi ex alijs natio
nibus terre. et erexerunt sacrariū in loco suo oēs
gentes terre: ⁊ offerebant hostias ⁊ olocaustoma
ta dn̄o matutina. Et egerunt cenophegiā ⁊ diem
solēnem sicut ꝓceptū est in lege ⁊ sacrificia quoti
die sicut oportebat ⁊ post hec oblationes institu
tas ⁊ hostias sabbatorū ⁊ neomeniarū: ⁊ dierum
solenniū omniū sanctificatorū. Et quotquot vo=
uebant dn̄o a neomenia septimi mensis ceperūt
hostias offerre deo: ⁊ templū dn̄i nondū erat edi
ficatū. Et dederunt pecuniā lapidarijs et fabris F
et potū ⁊ pabula cū gaudio. Et dederunt carra
sydonijs ⁊ tyrijs vt transueherent illis de libano
trabes cedrinas ⁊ facerent rates in ioppe portū
scd̄m decretū: qd̄ scriptū erat eis a cyro rege per
sarū. Et in secūdo anno venientes in tēplū dei in
hierl̄m mense scd̄o inchoauit zorobabel filius sala
thiel ⁊ iesus fili⁹ iosedech ⁊ fr̄es ipsoꝝ ⁊ sacerdo=
tes ⁊ leuite. ⁊ oēs q̄ venerant de captiuitate i hie
rusalē ⁊ fundauerūt templū dei nouilunio secūdi
mēsis scd̄i anni cū venissent in iudeā ⁊ hierusalē
Et statuerunt leuitas a viginti annis sup opera
domini: et stetit iesus et filius eius et fratres: oēs
leuite conspirantes ⁊ executores legis: facientes
opera in domo domini. Et steterunt sacerdotes G
habentes stolas cū tubis et leuite filij asaph ha=
bentes cymbala collaudentes dominū ⁊ benedi

centes serui dauid regem israel. Et cantabāt can
ticū dño: quoniā dulcedo eius ꝛ honor in secula
super omnem israel. Et omīs populus tuba ceci=
nerunt ꝛ ꝓclamauerunt voce magna: collaudan=
tes dñm in suscitatione domus dñi. Et venerunt
ex sacerdotibus ꝛ leuitis ꝛ presidentibꝰ scđm pa=
gos senioribus qui viderant pristinā domū: ꝛ ad
huius edificationē cū clamore ꝛ planctu magno
ꝛ multi cū tubis ꝛ gaudio magno: intantū vt po=
pulus non audiret tubas ꝓpter plantuz populi.
Turba eni erat tubis canens magnifice: ita vt lō
ge audiretur. Et audierunt inimici tribus iude ꝛ
beniamin: ꝛ venerunt scire q̄ esset vox tubarū. Et
cognouerūt qm̄ qui erant ex captiuitate edificāt
templū dño deo israel. Et accedentes ad zoroba
bel ꝛ Jesum ꝛ prepositos pagorum dixerunt eis
Edificabimus vna vobiscū. Similiter eni audiui
mus dñm nostrū ꝛ ipsi pariter incedimus a die=
bus asbazareth regis assyriorū qui trāsmigrauit
nos huc. Et dixit illis zorobabel ꝛ iesus ꝛ princi=
pes pagorū israel. Non est nobis ꝛ vobis edifica
re domū dei nostri. Nos eni soli edificabimus do
mino israel scđm ea q̄ ꝑcepit nobis cyrus rex per
sarū. Gentes aūt terre incubantes his qui sunt ĩ
iudea: ꝛ leuantes opus edificationis ꝛ insidias ꝛ
populus adducentes ꝓhibebant eos edificare
ꝛ aggressuras exercentes īpedierunt ne cōsūma
retur edificiuz omni tēpore vite cyri regis: ꝛ pro=
traxerunt structuram per bienniū vsq ad darij
regnum.

¶ C. S. Prophetant aggeus et zacharias. edifi
caᵗ domus dñi. subregulus syrie ꝛ sodales eius q̄
runt p epl̄am voluntatē regis darij. ꝑcepit dariꝰ
ne edificatio īpediatur. vj.

A IN secundo aūt anno regni darij ꝓphe
tauit aggeus ꝛ zacharias filius addin
ꝓphete apud iudeā ꝛ hirl̄m in noīe dei
israel sup eos. Tunc stans zorobabel fi
lius salathiel: ꝛ iesus filius iosedech: incoauerunt
edificare domū dñi q̄ est in hirl̄m: cū adessent eis
ꝓphete dñi ꝛ adiuuarēt eos. In illo tp̄e venit ad
illos sysennas subregulus syrie et phenicis et sa=
trabusanes ꝛ sodales eius ꝛ dixerūt eis. Quo ꝑci=
piente vobis domū hāc edificare ꝛ tectū istud et
alia oīa ꝑficitis. Et q̄ sunt structores q̄ hec edifi=
cant? Et habuerūt gratiā visitatōe facta sup eos
q̄ erant ex captiuitate a dño seniores iudeorū: et
nō sūt īpediti edificare donec significareᵗ dario
de oībus istis: ꝛ responsū acciperent. Exēplū eple
quā miserunt dario. Sysennes subregulus syrie
ꝛ phenicis ꝛ satrabuzanes ꝛ sodales eius: in syria
ꝛ phenice presides regi dario salutē. Omia nota
sint dño regi q cū venissemus in regionē iudee:
ꝛ introissemus in hirl̄m: inuenimus edificantes
domū dei magnā ꝛ templū ex lapidibus politis
ꝛ magnis ꝛ ꝑciosis materijs in parietibus ꝛ opa
illa instanter fieri ꝛ suffragare ꝛ ꝓsperare in ma=
nibus eorꝫ: ꝛ in omni gloria q̄ diligentissime per=
B fici. Tunc interrogauimꝰ seniores dicētes. Quo
ꝑmittente vobis edificatis domū istam ꝛ opa hec
fundatis. Ideo autē interrogauimus vt notū fa
ceremus tibi homies ꝛ prepositos: ꝛ nominū scri
pturā prepositorū postulauimus illos. At illi re=
sponderunt nobis dicētes. Nos sumus serui dñi
qui fecit celū et terrā: ꝛ edificabaᵗ hec domus aū
annos istos multos a rege israel magno ꝛ fortis=
simo: ꝛ cōsummata est. Et qm̄ patres nostri exa=
cerbantes erant ꝛ peccauerunt in deū israel: tra
didit eos in manus nabuchodonosor regis babi
lonie: regis chaldeorꝫ: ꝛ domū istam demoliētes
incenderūt: ꝛ populū captiuū duxerunt in baby
lonem. In primo anno regnante cyro rege baby
lonie: scripsit cyrus rex domū hāc edificare: ꝛ illa
sacra vasa aurea et argentea que extulerat nabu
chodonosor de domo q̄ est ĩ hierusalē: ꝛ ꝯsecraue
rat ea in suo tēplo: rursus ꝓtulit ea cyrus rex de
tēplo quod erat in babylonia ꝛ tradita sunt zoro
babel ꝛ salmanasaro subregulo. Et ꝑceptuz ē eis
vt offerrent hec vasa ꝛ reponerent in tēplo quod
erat in hierusalē: ꝛ ipsuz tēplū dei edificare ĩ loco
suo. Tunc salmanasarus subiecit fundamēta do C
mus dñi que est in hierusalē: ꝛ exīde vsq nūc edi=
ficatur: et non accepit cōsummationē. Nūc ergo
si iudicatur a te o rex: perquiratur in regalibꝰ by
bliothecis cyri regis que sunt ĩ babylonia: ꝛ si in
uentū fuerit consilio Cyri regis ceptam esse stru
cturā domus dñi que est in hierusalē: ꝛ iudicatur
a dño rege nostro: scribat de his nobis. Tūc dari
us rex precepit inquiri in bybliothecis ꝛ inuētus
est in egbathanis oppido quod est in media regi
one locus vnꝰ in quo scripta erant ista. Anno pri
mo regnante cyro: rex cyrus ꝑcepit domū dñi q̄
est in hierusalē edificare: vbi incendebant igni as
siduo. cuius altitudo sit cubitorū decē: ꝛ latitudo
cubitorū sexagita: quadratū lapidibꝰ politis tri=
bus ꝛ meniano ligneo eiusdem regionis: ꝛ menia
no vno nouo ꝛ impendia dari de domo cyri regꝭ
ꝛ sacra vasa domꝰ dñi tā aurea q̄ argētea q̄ extu
lit nabuchodonosor in domū dñi q̄ est ĩ hirl̄m vbi
erant posita vt ponanᵗ illic. ꝛ precepit curaꝫ age
re sysennem subregulū syrie ꝛ phenicis ꝛ satrabu
sanē ꝛ sodales eius ꝛ qui ordinati erant in syria
ꝛ phenice presides vt abstinerent se ab eodem lo
co. Et ego quoq precepi in totum edificare ꝛ ꝓ= D
speri vt adiuuent eos qui sunt ex captiuitate iu=
deorum donec consummaretur templū dei do=
mini: ꝛ a vexatione tributorū celesyrie ꝛ pheni=
cis: diligenter quātitatem dari his hoībus ad sa
crificiū dñi zorobabel ꝑfecto ad tauros ꝛ arietes
ꝛ agnos. similiter autēꝫ ꝛ frumentū et sal: et vinuꝫ
et oleum instanter per singulos annos prout sa=
cerdotes qui sunt in hierusalē dictauerint consu
mi: quotidie sine vlla dilatione vt offerantur liba
tiones summo deo ꝓ rege ꝛ pueris eius ꝛ orent
ꝓ ipsorū vita. Et denuncietur vt quicūq trans=
gressi fuerint aliquid ex his que scripta sunt aut
spreuerint: accipiaᵗ lignū de suis ꝓprijs ꝛ suspē
danᵗ et bona ipsorū regi ascribanᵗ. Propterea ꝛ
dñs cuius nomen inuocatum est ibi exterminet
omnē regem ꝛ gentem qui manū suam extende=
rit ꝓhibere aut male tractare domū dñi illā q̄ est
ĩ hirl̄m. Ego darius rex decreui q̄ diligētissime
scđm hec fieri.

¶ C. S. Consummata est domus domini. de de=
dicatione templi in festo azymorꝫ ascēdit esdras
hierosolymam. vij.

A Tunc sysennes subregulus celesyrie: ⁊
phenicis ⁊ satrabusanes ⁊ sodales ob
secuti his q̄ a dario rege erāt decreta
insistebāt sacrosanctis opibus diligen
tissime cooperantes cū senioribꝰ iudeoꝝ pricipibꝰ
syrie: ⁊ ꝓspata sunt sacrosctā opa ꝓphetātibꝰ ag
geo ⁊ zacharia ꝓphetis. Et ꝯsummauerūt oia ꝑ
ꝓceptū dñi dei isrl: ⁊ ex cōcilio cyri ⁊ darij ⁊ artar
B xersis regis ꝑsarū. Et ꝯsūmata ē domꝰ nr̄a vsqꝫ
ad tertiā ⁊ vicesimā diē mēsis adar sexto āno da
rij regis. Et fecerūt filij isrl ⁊ sacerdotes ⁊ leuite
et ceteri q̄ erant ex captiuitate q̄ appositi sunt se
cundū ea q̄ scripta sunt i libro moysi. Et obtulerūt
in dedicationē tēpli dñi tauros cētū: arietes du
centos: agnos q̄dringentos: ⁊ hedos ꝓ pctis vni
C uersi isrl duodeci: scd̄m numerū tribuū isrl. Et ste
terūt sacerdotes ⁊ leuite amicti stolis per tribus
sup opa dñi dei isrl scd̄m librū moysi: et ostiarij ꝑ
singulas ianuas. Et egerūt filij israel cū his qui
erant ex captiuitate illud phase quartadecima
luna mēsis pmi: q̄ sanctificati sunt sacerdotes
D ⁊ leuite. Oēs filij captiuitatis nō sunt simul san
ctificati: q: leuite oēs sil' sctificati sunt. Et imola
uerunt phase vniuersi filij captiuitatis: et fratri
bus suis sacerdotibꝰ ⁊ sibimetipsis. Et manduca
uerunt filij israel qui erant ex captiuitate omnes
qui remanserāt ab oibus execrationibus gentiū
terre q̄rentes dñm ⁊ celebrauerunt diē festū azy
morū septē diebꝰ epulantes in cōspectu dñi: qm̄
cōuertit cōsiliū regis assyrioꝝ in eos confortare
manꝰ eoꝝ ad opa dñi dei israel.

C. S. Exemplum scripti qd̄ artarxerses dedit
esdre scribe ⁊ sacerdoti cōtinens gr̄as factas iu
deis: hi sunt qui ascenderūt de babylonia sub ar
tarxerse. cōmittit aurū ⁊ argentū sacerdotibꝰ vt
offerrent in tēplū dñi. oro esdre cōmouens ppl'z
ad penitentiam. viij.

A
2. esdre. 7. a Et post hūc regnāte artarxerse ꝑsaruꝫ
rege accessit esdras filiꝰ azarie. filij hel
chie filij solome filij sadoch filij achitob
filij ameri filij azahel filij boca filij a
bisue filij phinees filij eleazari filij aarō pmi sa
cerdotis: hic esdras ascēdit de babylonia cū essꝫ
scriba ⁊ ingeniosus i lege moysi q̄ data est a dño
isrl: docere ⁊ facere. Et dedit ei rex gl'iaꝫ q' inuēissꝫ
gratiā in oi dignitate ⁊ desiderio in cōspectu eiꝰ
Et ascenderūt simul cū ipso ex filijs israel et sa
cerdotibus ⁊ leuitis ⁊ sacris cātoribꝰ tēpli: ⁊ osti
arijs ⁊ seruis templi in hierusalē. Anno septimo
regnāte artarxerse in quito mense: hic annꝰ septi
mus est regni: exeuntes de babylonia nouilunio
quinti mensis venerunt hierosolymā iuxta prece
ptū illius scd̄m ꝓsperitatē itineris a dño ipsoꝝ
datam eis. In his eni esdras magnā disciplinaꝫ
obtinebat ne ꝓtermitteret quicq̄ eoꝝ que essent
ex lege dñi ⁊ preceptis. Et docendo vniuersum
israel omnē iusticiā ⁊ iudiciū. Ascendentes autē
qui scribebant scripta artarxersis regis tradide
runt scriptū qd̄ obuenerat ab artarxerse rege ad
esdram sacerdotē et lectorem legis dñi: cuiꝰ exē
plū subiectū est. Rex artarxerses esdre sacerdoti
⁊ lectori legis dñi salutē. Humanior ego iudicās
in bñficijs ꝓcepi eis q̄ desiderant ex gēte iudeoꝝ
sua sponte: ⁊ ex sacerdotibꝰ ⁊ leuitis qui sunt in re
gno meo comitari tecū in hierusalē. Si qui ergo B
cupiunt ire tecū cōueniant ⁊ ꝓficiscant' sicut pla
cuit mihi: ⁊ septē amicis meis consiliarijs vt visi
tent ea q̄ agūtur scd̄m iudeā ⁊ hiersm: obseruātes si
cut habes in lege dñi: et ferant munera dño isrl
q̄ voui ego ⁊ amici hiersm: ⁊ oēe aurū ⁊ argentuꝫ
qd̄ inuentū fuerit in regiōe babylonie: dño i hiersm
cū illo qd̄ est donatū ꝑ ipsa gēte in tēplū dñi eoꝝ
qd̄ est i hiersm vt colligat' hoc aurū et argentū ad
tauros ⁊ arietes ⁊ agnos ⁊ hedos ⁊ q̄ his sunt cō
gruētia vt offerāt ostias dño sup altare dñi ipsoꝝ
qd̄ est i hiersm. Et oia q̄cūqꝫ volueris cū frībꝰ tuis
facere auro ⁊ argēto: ꝑfice ꝓ voluntate tua scd̄m
ꝓceptū dñi dei tui: ⁊ sacrosctā vasa q̄ data sūt tibi
ad opa domꝰ dñi dei tui q̄ est in hiersm: et cetera
q̄cūqꝫ tibi subuenerint ad opa tēpli dei tui: dabis
de regali gazophilatio cū volueris cū fratribꝰ tuis
facere auro ⁊ argēto: ꝑfice scd̄m volūtatē dñi. Et
ego q̄ dē rex artarxerses ꝓcepi custodibꝰ thesau
roꝝ syrie ⁊ phenicis: vt q̄cūqꝫ scripserit esdras sa
cerdos ⁊ lector legis dñi: diligēter dent' ei vsqꝫ ad
argenti talēta centū: silr ⁊ auri ⁊ vsqꝫ ad frumēti
modios centū ⁊ vini amphoras centū: ⁊ alia q̄cū
qꝫ abūdant sine taxatiōe. Oia scd̄m legē dei fiant
deo altissimo: ne forte exurgat ira in regno regis
⁊ filij ⁊ filioꝝ eiꝰ. Uobis aūt dicit' vt oibus sacer
dotibus ⁊ leuitis in sacris cātoribꝰ ⁊ seruis tēpli
⁊ scribis tēpli huius nullū tributū neqꝫ vlla alia
indictio irrogetur: nec habeat quisq̄ ꝑtātem obijce
re eis quicq̄. Tu aūt esdras scd̄m sapiētiam dei C
cōstitue iudices ⁊ arbitros in tota syria ⁊ pheni
ce: ⁊ oēs qui legē dei tui nō nouerūt doce vt q̄cūqꝫ
transgressi fuerint legē diligēter plectantur siue
morte siue cruciatu siue etiā pecunie mulctatiōe
vel abductiōe. Et dixit esdras scriba. Benedictꝰ
dñs deꝰ patrū nostroꝝ q̄ dedit hanc volūtatē in
cor regis clarificare domū suā q̄ est in hiersm: ⁊ me
honorificauit i ꝯspectu regis: ⁊ cōsiliarioꝝ ⁊ amico
rū eiꝰ ⁊ purpuratoꝝ eiꝰ: ⁊ ego ꝯstās aio factꝰ sum
scd̄m opitulationē dñi dei mei: ⁊ ꝯgregaui ex israel
viros vt sil' ascēderēt mecū. Et hi sūt ꝓpositi scd̄m 1. esdre. 8. a
suas patrias ⁊ pricipatꝰ portiōales eoꝝ q̄ mecū
ascēderūt de babylōia i regno artarxersis. Et ex fi
lijs phares: gersonꝰ: ex filijs siemarith amenꝰ. Fi
lioꝝ dd̄ acchꝰ filiꝰ scecilie. Ex filijs phares: zacha
rias: ⁊ cū eo reuersi sūt viri centūquinq̄ginta. Ex
filijs ductoris moabiliōis zaraei: ⁊ cū ipo viri du
cēti q̄nq̄gita. Ex filijs zachues iechonias zechoe
li ⁊ cū ipso viri ducēti q̄nq̄ginta. Ex filijs sala ma
asias gotholie ⁊ cū ipso viri septuagita. Ex filijs
zaphacie zarias micheli ⁊ cū ipso viri octoginta.
Ex filijs iob: abdias iecheli: ⁊ cū ipso viri ducenti
duodeci. Ex filijs banie: salimoth filius iosaphie
⁊ cū ipso viri centūsexagita. Ex filijs beer: zacha
rias bebei: ⁊ cū ipso viri ducētiocto. Ex filijs ese
ad iohēs ezechā ⁊ cū ipso viri cētūdecē. Ex filijs
adonichā ipsis postremis. Et hec sūt noia eoruꝫ D
eleaphalā filiꝰ gebel ⁊ semeias: ⁊ cū ipo viri sep
tuagita. Et ꝯgregaui eos ad fluuiū qui dr̄ thia ⁊
methari illic fuimꝰ triduo ⁊ recognoui eos. Et ex
filijs sacerdotū ⁊ leuitaꝝ nō inueni illic. Et misi ad

eleazarum et eccelion ꝛ masmā ꝛ molobā ꝛ enas
tha ꝛ samea ꝛ ioribum nathan enuagan zachariā
ꝛ mosollamū: ipsos ductores et peritos. Et dixi
eis vt venirent ad luddeum qui erat apud locum
gazophilatij. Et mādaui eis vt dicerēt luddeo ꝛ
fribus ei⁹ ꝛ illis q̄ erant in gazophilatio vt mitte
rent nobis eos q̄ sacerdotio fungerent in domo
dn̄i dei nr̄i: ꝛ adduxerunt nobis scđm manū vali=
dā dn̄i dei nr̄i viros peritos ex filijs mooli filij le
ui filij isrl̄: sebebiā ꝛ filios ꝛ frēs q̄ erāt decē ꝛ octo
asbiā et amin ex filijs filioꝝ chananei: ꝛ filij eorū
viri viginti. Et ex his q̄ in tēplo seruiebant q̄s de
dit dd̄ ꝛ ipsi pn̄cipes ad opationē leuitis templo
seruientiū ducēti viginti. Omia noīa significata
sunt in scripturis. Et voui illic ieiuniū iuuenibus
in cōspectu dn̄i vt q̄rerem ab eo bonū iter nobis
et qui nobiscū erant et filijs et pecoꝛib⁹ ꝓpter in
sidias. Erubui ei petere a rege pedites et eq̄tes
i comitatu tutele gratia cōtra aduersarios nr̄os
Diximꝰ eni regi qm̄ ꝯtus dn̄i erit cū eis qui inq̄=
runt eū in oi affectu. Et iteruz depcati sumꝰ dn̄m
deū nostrū scđm hoc quē ꝛ ꝓpiciū habuimꝰ et cō
potes facti sumꝰ deo nostro. Et sepaui ex plebis
ꝑpositis et sacerdotibus tēpli viros duodeci: ꝛ se
debiā et asannā et cū eis ex fratribus eoꝝ viros
decē. Et appendi eis aurū et argentuz ꝛ vasa sa=
cerdotalia domus dei nr̄i q̄ donauerat rex et cō=
siliarij eiꝰ et pꝛincipes ꝛ oīs isrl̄. Et cuz appendis=
sem tradidi argenti talēta centūquinquaginta: ꝛ
vasa argētea talētoꝝ cētū: et auri talēta centū: et
vasoꝝ aureoꝝ septies viginti: et vasa erea de bo
no eramento splendētia: duodeci auri speciē red
dentia. Et dixi eis. Et vos sācti estis dn̄o: et vasa
sunt scā: et aurū et argentū votū est dn̄o deo pa=
E trū nostroꝝ. Uigilate et custodite donec tradatis
ex plebis ꝑpositis et sacerdotibꝰ et leuitis et pꝛi=
cipibus ciuitatū israel in hirl̄m: in pastoforio do
mus dei nostri. Et hi q̄ susceperunt sacerdotes ꝛ
leuite aurū et argentū et vasa: intulerunt i hirl̄m
in tēpiū dn̄i. Et ꝓmouimus a fluuio thia die du=
odecima: mensis pꝛimi: vsq̄ quo introiuimꝰ in hie
rusalē. Et cū factus fuisset terti⁹ dies. quarta aūt
die ponderatū aurū et argentū traditū est in do
mo dn̄i dei nostri: marimoth filio iori sacerdoti: ꝛ
cū ipso erat eleazar filius phinees: et erant cum
ipsis iosadus filius iesu et medias et banni filius
leuite: ad nūerū ꝛ ad pondus vniuersa. Et scriptū
est pōdus ipsoꝝ eadē hora. Qui autē venerūt ex
captiuitate: obtulerunt sacrificiū dn̄o deo israel:
tauros duodeci ꝓ oi israel: arietes octogintasex:
agnos septuagintaduos: hyrcos ꝓ pctō duodeci
ꝛ pro salute vaccas duodeci: oīa in sacrificiū dn̄i
Et relegerūt ꝑcepta regis regalibus dispensato
ribus et subregulis celesyrie ꝛ phenicis: ꝛ hono
Esdre. 9.a rificauerunt gentez et tēpiū dn̄i. Et cōsummatis
his accesserūt ad me ꝑpositi dicentes. Non segre
gauerunt genus israel ꝛ pꝛincipes et sacerdotes
et leuite et alienigene gentes et natiōes terre im
mūdicias suas a chananeis et etheis et phereze
is et iebuseis et moabitis et egyptijs et ydumeis.
Cōiuncti eni sunt filiabꝰ eoꝝ et ipsi et filij eorum
ꝛ mixtū est semen sanctū alienigenis gētibus ter
re et participes erant ꝑpositi et magistratꝰ iniq̄=
F tatis eius ab initio ipsius regni. Et mox vt audi=
ui ista conscidi vestimenta et sacrā tunicā: et lace
rans capillos capitis et barbā: sedi dolens et me
stus. Et cōuenerunt quotquot tūc mouebant in
verbo dn̄i dei israel ad me lugentē sup iniquitatē
istā: et sedebā tristis vsq̄ ad vespertinū sacrificium
Et surgens a ieiunio cōscissa habēs vestimēta et
sacrā tunicā: igeniculans ꝛ extēdens manꝰ ad do
minū dicebā. Dn̄e cōfusus sū et reueritus sum añ
faciē tuā. Peccata eni nostra multiplicata sunt su=
per capita nostra ꝛ iniq̄tates nostre exaltate sūt
vsq̄ ad celū: qm̄ a tpībus patrū nostroꝝ sumus i
magno pctō vsq̄ ad diē hunc. Et ꝓpter pctā no
stra et patrū nostroꝝ sumus tradita cū fratribus
nostris: ꝛ cū sacerdotibꝰ nostris regibus terre in
gladiū et captiuitatē ꝛ depdationē cuz cōfusione
vsq̄ in hodiernū diem. Et nunc quātū est ꝙ cōti
git nobis mia abs te dn̄e deus et derelinq̄ nobis
radicē et nomen in locū sanctificationis tue dete
gere luminare nostrū in domo dn̄i dei nostri: da=
re nobis cibū in oi tpē seruitutis nostre. Et cū ser
uiremus nō fuimus dei elicti a dn̄o deo nostro: sz
cōstituit nos in gratia ponēs nobis reges ꝑsarū
dare cibū: et clarificare tēpiū dn̄i dei nr̄i: et edifi=
care deserta syō: dare nobis stabilitatē in iudea
et hierusalē. Et nūc q̄d dicimꝰ dn̄e habētes hec?
Trāsgressi eni sumus ꝑcepta tua q̄ dedisti in ma
nus pueroꝝ tuoꝝ ꝓphetarū dicēs. Qm̄ terra in G
qua introistis possidere hereditatem eius: terra
polluta est coinq̄nationibꝰ alienigenaꝝ terre et
imundicie illoꝝ repleuerūt eā totā imūdicia sua
Et nūc filias vestras nō cōiungetis filijs eoꝝ: et
filias eoꝝ nō accipietis filijs vestris: et nō inqui
retis pacē habere cum illis oi tpē: vt inualescen=
tes manducetis optima terre: ꝛ hereditatē distri
buatis filijs vestris vsq̄ in euū. Et q̄ cōtingūt no
bis oīa fiunt ꝓpter opera nostra maligna: ꝛ ma=
gna peccata nostra. Et dedisti nobis talē radicē
ꝛ rursum reuersi sumus transgredi legitima tua
vti cōmisceremur imūdicie alienigenaꝝ gētium
terre huiꝰ. Nō irasceris nobis pdere nos: q̄adusq̄
nō reliquat radix ꝛ nomē nr̄z. Dn̄e deꝰ isrl̄ verax
es. Derelicta ē ei radix vsq̄ i hodiernū diē. Ecce
nūc sumꝰ i ꝯspectu tuo i iniq̄tatibꝰ nr̄is. Nō ē eni
adhuc stare añ te i his. Et cum adoiādo ꝯfiteret 1.esd.10.a
esdras flens humi ꝓstratꝰ añ tēplū: ꝯgregati sūt
añ eū ex hirl̄m turba magna valde viri ꝛ mulieres ꝛ
iuuenes ꝛ iuuēcule. Fletꝰ eni erat magnꝰ i ipsa mul
titudine. Et cū clamasset iechonias iehely ex filijs
isrl̄: dixit esdre. Nos i dn̄z peccauimꝰ ꝙ collocaui
mꝰ nobis in mr̄imoniū mulieres alienigenas ex
gētibꝰ terre. Et nūc es sup oēz isrl̄. In his ḡ fit ius
iurandum a dn̄o expellere oēs vxores nr̄as q̄ ex
alienigenis sūt cū filijs eaꝝ. Sicut tibi decretū ē
a maioꝛibꝰ s̄m legē dn̄i exurgens explica. Ad te
eni spectat negociū: ꝛ nos tecū sumꝰ. Uiriliter fac
Et exurgens esdras adiurauit pꝛincipes sacer=
dotū et leuitas: et oēm isrl̄ facere scđm hec: et iu=
rauerunt.

C. S. De separatiōe mulierū alienigenarum.
Stans esdras sup ligneū tribunal legit corā oi po
pulo legez dn̄i. Digressi post ad ꝓpria comed unt
pinguia.

A Et exurgēs esdras ab atrio templi
abijt ī pastoforiū ionathe filij nasabi: ⁊
hospitatus illic non gustauit panē: nec
aquam bibit sup iniquitatem multitu-
dinis. Et facta est ꝑdicatio in omni iudea et ī hie-
rusalem oībus ꝗ erant ex captiuitate in hierusa-
lem congregati: vt quicūq; nō occurrerit biduo
vel triduo diei secūdū iudiciū assidentiū seniorū
tollerentur facultates sue: ⁊ ipse alienus iudica-
retur a multitudine captiuitatis. Et congregati
sunt omnes qui erant ex tribus iuda ⁊ beniamin
in tribus diebus in hierusalem. Hic mēsis est no-
nus dies mensis vicesimus. Et sedit omnis mul-
titudo in area tēpli trementes ꝓpter hyemē pre-
sentem. Et exurgens esdras dixit illis. Uos iniq̄
fecistis collocando vobis in matrimonium vxo-
res alienigenas: vt adderetis ad peccata israel.
B Et nunc date confessionem ⁊ magnificentiā dn̄o
deo patrum nostroꝝ. ⁊ perficite voluntatē ipsius
⁊ discedite a gētibꝰ terre ⁊ ab vxoribus alienige-
nis. Et clamauit omnis multitudo: ⁊ dixerunt vo-
ce magna. Sicut dixisti faciemꝰ. Sed qm̄ multi-
do magna est ⁊ tempꝰ hybernum ⁊ non possumꝰ
insubsidiati stare: ⁊ hoc opus non est nobis vniꝰ
diei: neq; bidui. multū eī in his peccauimꝰ: stent
prepositi multitudinis ⁊ omnes qui nobiscum in-
habitant: ⁊ quotquot habēt vxores apud se alie-
nigenas: ⁊ assistant accepto tēpore ex omni loco
presbyteri ⁊ iudices: vsq; quo soluant iram dn̄i ne-
gocij huius. Jonathas autem filius ezeli: ⁊ ozi-
as ⁊ thecam susceperūt secundum hec ⁊ bozora-
mus et leuis ⁊ sabbatheus: simul cooperati sunt
cum illis. Et steterunt secundum hec omnis vni-
C uersi qui erant ex captiuitate. Et elegit sibi viros
esdras sacerdos principes magnos de patribus
eorum secundum nomina: et consederunt nouilu-
nio mensis decimi examinare negocium istud. et
determinatum est de viris qui habebant vxores
alienigenas vsq; ad noemenia primi mensis: ⁊ in-
uenti sunt ex sacerdotibꝰ permixti qui habebant
alienigenas vxores. Ex filijs iesu filij iosedech ⁊
fratribus eius: maseas ⁊ eliezerus ⁊ ioribus ⁊ io-
adeus: ⁊ iniecierunt manus vt expellerēt vxores
suas: ⁊ ad litandum in exorationem arietem pro
ignorantia sua. ⁊ ex filijs semmeri maseas ⁊ esses
et ieelech azarias. et ex filijs fosere: limosias his-
maenis et nathanee: iussio reddus et talsas. et ex
leuitis iozabdus et semeis et colnis et calitas et
facteas et coluas ⁊ elionas. ⁊ ex sacris cantoribꝰ
eliarib zaccarus. et ex ostiarijs: salumus ⁊ tolba-
nes. et ex israel: ex filijs foro ozi ⁊ remias et ged-
dias et melchias et michelus et eleazarus et iē-
mebias et bānas. ⁊ ex filijs iolamā: chamas et za-
charias et iezrelus et ioddiꝰ et ēmoth et helias.
D Et ex filijs zathoi: eliadas ⁊ liasumus zochias et
larimoth et sabdi ⁊ tebedias. ⁊ ex filijs zebes: io-
hānes et amanias et zabdias et emēs. et ex filijs
bāni: olamus et maluchus et ieddeus et iasub et
asabus et hierimoth. et ex filijs addin: nathus et
moosias et caleus et raanas maaseas matathi-
as et beseel et bōnꝰ et manasses. et ex filijs naae:
noneas et aseas et melchias et sameas et symon
beniamin et machus et marras. et ex filijs asom:
carianeus: mathathias et bānus et eliphalach
et manasses et semei. et ex filijs banni: hieremias
et moodias et abramus et iohel et baneas et pe-
lias et ionas et marimoth et eliasib et mathaneꝰ
et eliasis et ozias et dielus et semedius et zam-
bris iozephus. et ex filijs nobei idelus et matha-
tias et sabadus et zecheda sedmi ⁊ iessei baneas
Omnes isti coniunxerunt sibi vxores alienige- E
nas et dimiserunt eas cum filijs. Et inhabitaue-
runt sacerdotes et leuite: et qui erant ex israel in
hierusalem: et in tota vna regione nouilunio men-
sis septimi. Et erant filij israel in commorationi 2.esd.8.a.
bꝰ suis. Et cōgregata est omnis multitudo simul
in aream que est ab oriēte porte sacre. Et dixerūt
esdre pōtifici ⁊ lectori vt afferret legē moysi que
tradita est a dn̄o deo israel. Et attulit esdras pō-
tifex legē omni multitudini eorum a viro vsq; ad
mulierem et omnibus sacerdotibus audire legē
nouilunio mensis septimi. Et legebat in area que
est ante sacrā portam templi: a prima luce vsq; ad
vesperā corā viris et mulieribus. Et dederūt oēs F
sensum ad legē. Et stetit esdras sacerdos ⁊ lector
legis super ligneū tribunal qđ fabricatū erat. Et
steterūt ad eū mathathias ⁊ samꝰ ananias azari-
as vrias ezechias ⁊ balsamꝰ ad dexterā: ⁊ ad sini-
stram faldeus misael malachias abusthas sabus
nabadias ⁊ zacharias. Et assumpsit esdras librū
corā omni multitudine: ꝑsidebat eñ in gloria in
cōspectu oīm. Et cum absoluisset legem omnes
recti steterunt: et benedixit esdras dn̄m deū altis-
simum: deū sabaoth omnipotentem. Et respōdit
oīs ppl's amen. Et eleuatis sursum manibus: pro-
cidentes in terram adorauerunt dn̄m: iesus ⁊ ba-
naeus ⁊ sarebias ⁊ laddimus ⁊ accubus ⁊ sabba-
theus ⁊ calithes et azarias ⁊ ioradus et ananias
⁊ philias leuite ꝗ docebāt legē dn̄i: ⁊ ī multitudīe
legebant legē dn̄i: ⁊ ꝑferebant singuli eos qui in-
telligebāt lectionem. Et dixit atharathes esdre G
pontifici ⁊ lectori et leuitis qui docebant multitu-
dinem dicens. Dies hic sanctꝰ est dn̄o. Et oēs
flebant cum audissent legem. Et dixit esdras. Di- Neem.8.c.
gressi ergo manducate pinguissima queq; ⁊ bibi-
te dulcissima queq; ⁊ mittite munera his qui non
habent. Sanctus eñ est hic dies domini: ⁊ noli-
te mesti esse. Dominus enim clarificabit vos. Et
leuite denunciabant in publico omnibus dicen-
tes. Dies hic sanctꝰ est. Nolite mesti esse. Et abi-
runt omnes manducare et bibere ⁊ epulari et da-
re munera his qui nō habebāt vt epulentur. Ma-
gnifice enim sunt exaltati verbis quibus edocti
sunt. Et congregati sunt vniuersi in hierusalem
celebrare leticiā: secundum testamentum dn̄i dei
israel.

Explicit liber Esdre tertius.

Incipit liber esdre quartus.

Nicolaus de lyra dicit ꝙ liber esdre videt᷑ ma-
gis ab alio nescitur quo doctore cōscriptus ⁊ ex
pluribus collectus. nam scribūtur hic plura que
in primo esdre valde sufficienter sunt descripta.
nec verisimile est ꝙ ipse ter repetierit sine neces-
sitate. Ca.j.

A # Liber esdre
pphete secūdus: filij sarei:
filij azarei: filij helchie: filij
I sadanie: filij sadoc: filij achi
tob. filij achie. filij phinees:
filij heli: filij amerie. filij a=
siei: filij marimoth: filij ar=
na filij ozie: filij borith: filij
abisei. filij phinees: filij eleazar. filij aarō ex tribu
leui: q̃ fuit captiu' in regione medoꝝ in regno ar
tarxersis regꝭ ꝑsaꝝ. Et factū est verbū dñi ad me
dicēs. Uade ⁊ nūcia populo meo facinora ipsorū
⁊ filijs eoꝝ iniquitates q̃s in me admiserūt: vt nun
ciant filij filiorū qꝛ peccata parentū ipsoꝝ in illis
creuerunt. Obliti em̄ mei sacrificauerūt dijs alie
nis. Nonne ego eduxi eos de terra egypti de do
mo seruitutis? Ipsi aūt irritauerūt me et consilia
mea spreuerunt. Tu aūt excute comā capitis tui
⁊ ꝓijce oīa mala sup illos: qm̄ nō obedierunt legi
mee. Popul' aūt est indisciplinat'. Usq̄quo eos
sustinebo q̄bus tāta bñficia ꝯtuli? Reges mltos
propter eos subuerti. pharaonē cū pueris suis ⁊
B oēm exercitū ei' ꝑcussi. Oēs gētes a facie eoꝝ ꝑ=
didi. ⁊ in oriēte prouītiaꝝ duaꝝ populos tyri ⁊ sy
donis dissipaui: et oēs aduersarios eoꝝ interfe=
ci. Tu vero loquere ad eos dicēs. Hec dicit dñs.
Nēpe ergo vos per mare transmeaui: ⁊ plateas
vobis initio munitas exhibui. Ducez vobis dedi
moysen ⁊ aaron sacerdotē. lucē vobis per colūnā
ignis ꝑstiti: ⁊ magna mirabilia feci in vobis. Uos
aūt mei obliti estis dicit dñs. Hec dicit dñs ops.
Coturnix vobis in signo fuit: castra vobis ad tu=
telā dedi: ⁊ illic murmurastis ⁊ nō triūphastis in
noīe meo de perditione inimicoꝝ vestrorum: sed
adhuc nunc vsq̧ murmurastis. Ubi sunt bñficia
q̃ prestiti vobis? Nōne in deserto cum esurietis
ꝓclamastis ad me dicētes. vt q̃d nos in desertuz
istud adduxisti interficere nos? Melí' nobis fue
rat seruire egyptijs q̄ mori in deserto hoc. Ego
dolui gemitus vr̄os: et dedi vobis manna in escā
Panē angeloꝝ manducastis. Nōne cuz sitiretis
petrā excidi ⁊ fluxerunt aque in saturitate? Pro=
C pter est' folijs arboꝝ vos texi. Diuisi vobis t'ras
pingues chananeos et pherezeos: et philistinos
a facie vestra proieci. quid faciā vobis adhuc di=
cit dñs? Hec dicit dñs ops. In deserto cū essetis
in flumie ammorreo sitientes et blasphemantes
nomen meum nō ignē vobis ꝓ blasphemijs dedi
sed mittēs lignū in aquā: dulce feci flumē. Quid
tibi faciam iacob? Noluisti obedire iuda. Trans
feram me ad alias gētes ⁊ dabo eis nomē meum
vt custodiant legitima mea. Qm̄ me dereliq̄stis
⁊ ego vos derelinquā. Petētib' vobis a me mīaz
non miserebor. Qñ inuocabitis me: ego non exau
diam vos. Maculastis em̄ manus vestras sangui
ne: et pedes vestri impigri sunt ad committenda
homicidia. Non quasi me dereliquistis sed vosip
sos dicit dñs. Hec dicit dñs ops. Nonne ego vos
rogaui vt pater filios et mater filias: et vt nutrix
paruulos suos: vt essetis mihi in populum et ego
vobis in deū: et vos mihi in filios et ego vobis in
patrē. Ita vos collegi vt gallina pullos suos sub
alas suas. Modo autez quid faciam vobis? Pro
ijciam vos a facie mea. Oblationē cū mihi attule B
ritis auertā faciē meam a vobis. Dies em̄ festos
vestros et neomenia et circuncisiones repudiaz
Ego misi pueros meos prophetas ad vos quos
acceptos interfecistis et laniastis corpora eoruz
quorum sanguinē exquiram dixit dñs. Hec dicit
dñs ops. Dom' vestra deserta est. Proijciam vos
sicut ventus stipulam et filij procreationē non fa
cient qm̄ mādatū meū neglexerūt et qḋ malū est
coram me fecerunt. Tradā domos vestras popu
lo venienti q̃ me non audientes credūt quib' si=
gna non ostēdi faciēt q̃ precepi. Prophetas non
viderunt ⁊ memorabunt iniquitatū eoꝝ. Testor
ppl'i veniētis gratiā cui' paruuli exultant cū leti
cia: me non videntes oculis carnalibus sꝫ spū cre
dentes q̃ dixi. Et nunc frater aspice q̃ gl'ia ⁊ vide
populū venientē ab oriente q̄bus dabo ducatuz
abraaz ysaac et iacob ⁊ osee et amos et michee ⁊
iohel et abdie et ione et naum et abachuc sopho
nie aggei: zacharie ⁊ malachim qui et āgelus do
mini vocat' est. ij.
Ec dicit dñs. Ego eduxi ppl'm istuz de A
seruitute quibus mandata dedi ꝑ pue=
ros meos prophetas quos audire no=
luerunt sed irrita fecerunt mea cōsilia.
Mater q̃ eos generauit dixit illis. Ite filij qꝛ ego
vidua sum ⁊ derelicta. Educaui vos cū leticia et
amisi vos cū luctu et tristicia. Qm̄ peccastis corā
dño deo vr̄o ⁊ qḋ malū est coraz eo fecistis. Mo=
do aūt quid faciā vobis? Ego vidua sum ⁊ dereli
cta. Ite filij ⁊ petite a dño mīam. Ego autē te pa
ter testē inuoco sup matrē filioꝝ q̃ noluerunt te=
stamētum meū seruare vt des eis confusionez et
matrē eoꝝ in direptionē ne generatio eoruz fiat
Dispergant in gētes noīa eoꝝ deleantur a terra
qm̄ spreuerūt sacrū meū. Ue tibi assur qui abscō=
dis iniquos penes te. Gēs mala memorare quid
fecerim sodome ⁊ gomorre quoruz terra iacet in
piceis glebis et aggerib' cinerū. Sic dabo eos q̃
me nō audierūt dicit dñs ops. Hec dicit dñs ad
esdrā. Nūcia populo meo: qm̄ dabo eis regnum
hierusalem quod daturus eram israel. Et sumaz
mihi gloriam illoꝝ ⁊ dabo eis tabernacula eter=
na q̃ preparaueram illis. Lignuz vite erit illis in B
odore vnguēti ⁊ nō laborabunt neq̧ fatigabunt.
Ite et accipietis. Rogate vobis dies paucos vt
īmorent. Iā paratum est vobis regnū. Uigilate
Testare celū ⁊ terrā. Contriui em̄ malū ⁊ creaui
bonū: qꝛ viuo ego dicit dñs. Mater āplectere fi=
lios tuos educa illos cū leticia. Sicut colūba cō=
firma pedes eoꝝ: qm̄ te elegi dicit dñs. Et resusci
tabo mortuos de locis suis ⁊ de monumētis edu
cam illos: qm̄ cognoui nomen meū in israel. Noli
timere mater filioꝝ qm̄ te elegi dicit dñs. Mittā
tibi adiutorium pueros meos esaiam ⁊ hieremiā
ad quoꝝ consiliū sanctificaui et paraui tibi arbo
res duodeci grauatas varijs fructibus ⁊ totidez
fontes fluentes lac ⁊ mel et montes immēsos se=
ptem: habentes rosam ⁊ lilium in quibus gaudio
implebo filios tuos. Uiduā iustifica: pupillo iudi
ca: egenti da: orphanū tuere: nudum vesti: confra

ctum ꝛ debilē cura: claudum irridere noli: tutare mācū: ꝛ cecū ad visionez claritatis mee admitte. Senem ꝛ iuuenē intra muros tuos serua: mortuos vbi inueneris signās commenda sepulchro: ꝛ dabo tibi primā cessionem in resurrectione mea. Pausa et quiesce populus meus quia veniet requies tua. Nutrix bona nutri filios tuos: cōfirma pedes eoꝝ. Seruos quos tibi dedi: nemo ex eis interiet.
C Ego em̄ eos requiram de numero tuo. Noli fatigari. Cū em̄ venerit dies pressure ꝛ angustie alij plorabunt et tristes erūt: tu aūt hylaris ꝛ copiosa eris. zelabunt gentes ꝛ nil aduersus te poterunt dicit dñs. Man⁹ mee tegent te: ne filij tui gehēnā videant. Iocūdare mater cū filijs tuis: quia ego te eripiā dicit dñs. Filios tuos dormiētes memora re: qm̄ ego eos educā de laterib⁹ terre ꝛ mīam cū illis faciā: qm̄ misericors sum dicit dñs oīps. Amplectere natos tuos vsq₃ dum venio ꝛ prestā illis mīam: qm̄ exuberāt fontes mei. ꝛ gratia mea nō deficiet. Ego esdras pceptū accepi a dño in mōte oreb vt irem ad israel. Ad quos cū venirem reprobauerunt me et respuerunt mandatum dñi. Ideoq₃ vobis dico gentes: q̄ auditis ꝛ intelligitis. Expectate pastorē vestrū. requiē eternitatis dabit vobis qm̄ in proximo est ille q̄ in fine seculi adueniet. Parati estote ad pmia regni: quia lux perpetua lucebit vobis per eternitatem tēporis. Fugite vmbrā seculi huius. Accipite iocunditatem glorie vestre. Ego testor palā saluatorē meū. Commendatum donū accipite ꝛ iocūdamini: gratias agentes ei q̄ vos ad celestia regna vocauit. Surgite ꝛ state ꝛ videte numerū signatoꝝ in cōuiuio dñi. Qui se de vmbra seculi transtulerunt splēdidas tunicas a dño acceperunt. Recipe syon nūerum tuū et conclude candidatos tuos qui legez
D dñi cōpleuerūt. Filioꝝ tuoꝝ quos optabas plenus est numerus. Roga imperiū dñi: vt sanctificetur populus tuus q̄ vocatus est ab initio. Ego esdras vidi in mōte sion turbā magnā quā numerare non potui: et oēs cāticis collaudabant dñm Et i medio eoꝝ erat iuuenis statura celsus: eminentior oībus illis ꝛ singulis eoꝝ capitib⁹ imponebat coronas et magis exaltabat. Ego aūt miraculo tenebar. Tunc interrogaui angelū ꝛ dixi Qui sunt hi dñe? Qui rñdens dixit mihi. Hi sūt qui mortalē tunicā deposuerūt: ꝛ imortalē sūpserunt: et confessi sunt nomē dei. Modo coronant et accipiunt palmas. Et dixi āgelo. Ille iuuenis q̄s est qui eis coronas imponit: et palmas in manus tradit? et respōdens dixit mihi. Ipse est fili⁹ dei quē in seculo cōfessi sunt. ego aūt magnificare eos cepi: q̄ fortiter p noīe dñi steterūt. Tūc dixit michi angelus. Uade annūcia pplo meo q̄lia ꝛ quanta mirabilia dñi dei vidisti. Cap. iij.

A Nno tricesimo ruine ciuitatis eram in babylone: et cōturbat⁹ sum sup cubiculo meo recumbēs. ꝛ cogitationes mee ascēdebāt sup cor meuz: qm̄ vidi desertionē syon et abūdātiā eoꝝ q̄ habitabant in babylone. ꝛ ventilatus est spūs me⁹ valde: et cepi loq̄ ad altissimū verba timorata: et dixi. O dñator domine tu dixisti ab initio quando plātasti terram. ꝛ hoc solus: ꝛ imperasti pplo: ꝛ dedisti adam corp⁹ mortuū. sed ꝛ ipsum figmētū manuū tuaꝝ erat: ꝛ insufflasti in eū spm̄ vite. et fact⁹ est viuēs corā te ꝛ induxisti eum i paradiso quē plantauerat dextera tua añq₃ terra adueniret. Et huic mādasti diligere viā tuā ꝛ preterijt eā ꝛ statim instituisti in eo mortē ꝛ in nationib⁹ ei⁹: ꝛ nate sunt gentes ꝛ tribus ꝛ ppli ꝛ cognationes quaꝝ nō est nume
B rus. Et ābulauit vnaq̄q₃ gens in voluntate sua: ꝛ mira agebāt corā te et spernebāt precepta tua. Iterū aūt in tpe induxisti diluuiū sup inhabitantes seculū: ꝛ perdidisti eos. Et factū est in vnoq̄q₃ eoꝝ sicut ade mors: sic his diluuiū. Dereliquisti aūt vnū ex his noe cū domo sua: ꝛ ex eo iusti oēs. Et factū est cū cepissent multiplicari q̄ habitabāt super terrā ꝛ multiplicauerūt filios ꝛ pplos ꝛ gentes multas ꝛ ceperūt iterato impietatem facere plus q̄ priores. Et factū est cū iniquitatē facerēt corā te elegisti tibi virū ex his cui nomē erat abraam. Et dilexisti eū ꝛ demonstrasti ei soli volūtatē tuā: ꝛ disposuisti ei testamētū eternuz: ꝛ dixisti ei vt nō vnq₃ derelinqueres semen eius. Et dedisti ei isaac: ꝛ isaac dedisti iacob ꝛ esau. Et segregasti tibi iacob. esau aūt separasti. Et factus est iacob
C in multitudine magna. Et factū est cū educeres semen eius ex egypto adduxisti super montem syna. Et inclinasti celos ꝛ statuisti terraz: ꝛ cōmouisti orbē ꝛ tremere fecisti abyssos: ꝛ cōturbasti seculum: et trāsijt gloria tua portas quattuor ignis ꝛ terremotus ꝛ spūs ꝛ gelu vt dares semini iacob legem ꝛ generationi israel diligentiam. Et nō abstulisti ab eis cor malignum vt faceret lex tua in eis fructum. Cor em̄ malignū baiulās prim⁹ adā transgressus ꝛ victus est sed et oēs qui de eo nati sunt. Et facta est pmanens infirmitas: ꝛ lex cū corde populi cum malignitate radicis ꝛ discessit q̄d bonū est ꝛ māsit malignum. Et transierunt tpa ꝛ finiti sunt anni: ꝛ suscitasti tibi seruū noīe dauid: ꝛ dixisti ei edificare ciuitatē noīs tui: ꝛ offerre ibi in eadem thus ꝛ oblationes. Et factuz est hoc ānis multis: ꝛ deliquerunt qui habitabāt ciuitatem in omnibus facientes: sicut fecit adam et oēs generationes eius. Utebant em̄ ꝛ ipsi corde maligno Et tradidisti ciuitatē tuā in manib⁹ inimicorum tuoꝝ. Nunquid meliora faciunt qui habitant babylonē? Et propter hoc dñabit syon. Factum
D est cum venissem huc et vidissem impietates quarum nō est numer⁹ et delinquentes multos vidit anima mea hoc tricesimo anno et excessit cor meum: qm̄ vidi quomodo sustines eos peccantes: et pepercisti ipse agētib⁹ et perdidisti pplm̄ tuū et conseruasti inimicos tuos ꝛ nō significasti Nihil memini quomodo debeat derelinqui via hec. Nunquid meliora facit babylon q̄ syon: aut alia gēs cognouit te pter israel? Aut que tribus crediderunt testamentis tuis sicut iacob? Quarum merces non cōparauit neq₃ labor fructificauit. Pertransiens eni pertransiui in gentibus: et vidi abūdantes eas: ꝛ non memorantes mandatorū tuorum. Nunc ergo pondera in statera nostras iniq̄tates et eorum q̄ habitabāt in seculo: ꝛ non inuenietur nomen tuum nisi in israel. Aut quando nō peccauerunt in conspectu tuo qui habitant terram? Aut que gens sic obseruauit mandata tua?

Nos quidem per nomina inuenies seruasse mā=
data tua. gentes autem non inuenies. iiij.
A ET respondit ad me angelus q̄ missus
est ad me cui nomen vriel: ꝛ dixit mihi
Excedēs excessit cor tuū in sc̄lo hoc: et
cōprehēdere cogitas viā altissimi. Et
dixi. Ita dn̄e me⁹. Et respōdit mihi: ꝛ dixit. Tres
vias missus sum ostēdere tibi. ꝛ tres similitudies
ꝓponere corā te. de quibus mihi si renūciaueris
vnā ex his. ꝛ ego tibi demōstrabo viā quā deside
ras videre: ꝛ docebo te vnde sit cor malignū: ꝛ di=
xi. Loquere dn̄e me⁹. Et dixit ad me. Uade pōde
ra mihi ignis pōdus. aut mēsura mihi flauū vēti:
aut reuoca mihi diē que preterijt. Et respōdi ꝛ di
xi. Quis natoꝝ poterit facere vt me interroges
de his? Et dixit ad me Si essem interrogās te: di
cens: quāte habitationes sunt i corde maris. aut
quante vene sunt in principio abyssi. aut quante
sunt sup firmamētū. aut qui sunt exitus paradisi.
diceres mihi fortassis in abyssum nō descēdi: ne=
q3 in infernū adhuc: neq3 i celū vnq̄3 ascēdi. Nūc
aūt non iterrogaui te nisi de igne ꝛ vento ꝛ die ꝑ
quē trāsisti. ꝛ a quibus separari nō potes: ꝛ nō re
spondisti mihi de eis. Et dixit mihi. Tu que tua
sunt tecū coadolescentia non potes cognoscere.
Et quō poterit vas tuū capere altissimi viā: ꝛ ia3
exterius corrupto seculo itelligere corruptione3
euidētē in facie mea? Et dixi illi. Meli⁹ erat nos
nō esse q̄3 adhuc viuentes viuere in ĩpietatib⁹: et
B pati ꝛ nō intelligere de qua re. Et respōdit ad me
ꝛ dixit. Proficiscēs ꝓfectus sum ad siluā lignorū
campi: ꝛ cogitauerūt cogitationē ꝛ dixerunt. Ue
nite ꝛ eam⁹ ꝛ faciamus ad mare bellū vt recedat
corā nobis ꝛ faciam⁹ nobis alias siluas. Et simi=
liter fluctus maris: ꝛ ipi cogitauerūt cogitatōe3
ꝛ dixerūt. Uenite ascēdētes debellam⁹ siluas cā=
pi: vt ꝛ ibi cōsumem⁹ nobismetipis aliā regionē.
Et fact⁹ est cogitat⁹ silue in vanū. Uenit eīm ignis
ꝛ cōsumpsit eā. Similiter ꝛ cogitatus fluctuū ma
ris. Stetit eīm arena ꝛ ꝓhibuit eos. Si eīm esses
iudex hoꝝ: quē incipes iustificare: aut quē ꝯdēna
re? Et rn̄di ꝛ dixi. Utriq3 vanā cogitatiōe3 cogita
uerunt. Terra eīm data est silue: ꝛ mari locus por
tare fluctus suos. Et respōdit ad me et dixit. Bn̄
tu iudicasti: ꝛ q̄re nō iudicasti tibimetipsi? Que3
admodū eīm terra silue data est: ꝛ mare fluctibus
suis: sic q̄ sup terrā inhabitāt q̄ sunt sup terram in
telligere solūmodo possūt: ꝛ qui super celos q̄ su=
per altitudinē celoꝝ. ꝛ respōdi ꝛ dixi. Deprecor
te dn̄e vt mihi detur sensus intelligendi. Non eīm
volui interrogare de superiorib⁹ tuis sed de his
q̄ pertranseunt ꝑ nos q̄tidie ꝓpter quid israel da
tus in opprobriū gentib⁹ quē dilexisti populū da
tus est tribub⁹ impijs: ꝛ lex patrū nr̄orū in interi=
tum deducta est: ꝛ dispositiones scripte nusq̄3 sūt
ꝛ pertransiuimus de celo vt locuste: ꝛ vita nostra
stupor ꝛ pauor ꝛ nec digni sumus miam consequi.
C Sed quid faciet noī suo quod inuocatum est sup
nos et de his interrogaui: et respondit ad me et
dixit. Si fueris plurimū scrutatus frequēter mi=
raberis. Quoniam festinās festinat seculum per
transire et non capit portare que in futuris tēpo
ribus iustis repromissa sunt. qm̄ plenū iniustitia
est seculū hoc ꝛ infirmitatibus. De quib⁹ aūt iter
rogas dicā. Seminatū eīm est malū: ꝛ necdum ve
nit destructio ipsius. Si ergo nō inuersum fuerit
quod seminatū est: ꝛ discesserit locus vbi semina
tum est malū: non veniet vbi seminatū est bonum
Qm̄ gramen seminis mali seminatū est in corde
adam ab initio: ꝛ quātū impietatis generauit vs=
q3 nūc: ꝛ generat vsq3 cū veniat area. estima autē
apud te gramen mali seminis quantū fructū im=
pietatis generauit quādo secate fuerit spice qua
rum non est numerus q̄3 magnā areā incipiāt fa
cere. ꝛ respōdi et dixi. Quo ꝛ qn̄ hec? Quare mo
dici ꝛ mali anni nostri? Et respōdit ad me ꝛ dixit
michi. Nō festines tu sup altissimum. Tu eīm festi
nas inaniter esse sup ipsum. Nā excelsus tu⁹ mul
tus. Nonne de his interrogauerunt anime iusto
rum in promptuarijs suis dicētes? Usq3 quo spe
ro sicut qn̄ veniet fructus aree mercedis nr̄e. ꝛ re
spōdit ad ea hieremiel archangel⁹ ꝛ dixit. Quan
do impletus fuerit numer⁹ seminū in vobis qm̄
i statera pōderauit sc̄lm ꝛ mēsura mēsurauit tp̄a
ꝛ nūero nūerauit tp̄a ꝛ nō cōmouit nec excitauit
D vsq3 dū ipleat̄ p̄dicta mēsura: ꝛ rn̄di ꝛ dixi. O dn̄a
tor dn̄e: sed ꝛ nos oēs pleni sumus impietate. Et
ne forte propter nos non ipleant̄ iustorum aree:
ꝓpter pctā inhabitantium super terrā. ꝛ respon=
dit ad me: et dixit. Uade et interroga pregnantē
si qn̄ impleuerit nouē mēses suos: adhuc poterit
matrix ei⁹ retinere partū in semetipa: et dixi. Nō
potest dn̄e: ꝛ dixit ad me. In inferno prōptuaria
animaꝝ matrici assimilata sunt. Quēadmodum
eīm illa festinat q̄ parit effugere necessitatē part⁹
sic ꝛ hec festinat reddere ea q̄ cōmendata sūt Ab
initio tibi demonstrabit̄ de his q̄ cōcupiscis vide
re. ꝛ respondi ꝛ dixi. Si ineni gratiā an̄ oculos tu
os: ꝛ si possibile est: ꝛ si idoneus sum: demōstra mi
chi si plusq̄3 preteritū sit: habet venire: aut plura
ꝑtransierunt supra q̄3 futuru3 est. Quid ꝑtrāsiuit
scio: quid aūt futurū sit ignoro: ꝛ dixit ad me. Sta
sup dexterā partē ꝛ demonstrabo tibi interpreta
tionē similitudinis: et steti ꝛ vidi: ꝛ ecce fornax ar
dens transit coram me. et factum est cum transi=
ret flāma vidi: ꝛ ecce superauit fumus. Post hec
transit corā me nubes plena aque: ꝛ immisit plu=
uiā impetu multā. ꝛ cū transisset ipetus pluuie su
perauerunt in ea gutte: ꝛ dixit ad me. Cogita ti=
bi. Sicut crescit pluuia amplius q̄3 gutte: ꝛ ignis
q̄3 fumus: sic superabūdauit q̄ transiuit mensura.
Superauerunt aūt gutte ꝛ fumus. ꝛ oraui: ꝛ dixi
Putas viuo vsq3 in diebus illis? Uel quid erit in
diebus illis? Respondit ad me: et dixit. de signis
de quibus me iterrogas ex parte possum tibi di
cere: de vita autem tua non sum missus dicere ti=
bi sed nescio. Capitulum. v.

A DE signis aūt: ecce dies veniēt in quib⁹
apprehendētur q̄ inhabitant terrā icē=
su multo: et abscondet̄ veritatis via: et
sterilis erit a fide regio. ꝛ multiplicabi
tur iniusticia sup hāc quā ipe tu vides. ꝛ sup quam
audisti olim: ꝛ erit imposito vestigio quam nūc vi
des regnare regionē: ꝛ videbūt eā desertā. si aūt
tibi dederit altissimus viuere videbis post tertiā
tubā: ꝛ relucescet subito sol noctu: ꝛ luna ter i die:

et de ligno sanguis stillabit: ⁊ lapis dabit vocem
suam ⁊ populi commouebūtur: ⁊ regnabit quem
nō sperāt q̄ inhabitāt sup terrā: ⁊ volatilia cōmi=
grationē faciēt. ⁊ mare sodomiticū pisces reijciet
⁊ dabit vocē noctu quā nō nouerāt multi. Om̄s
aūt audiēt vocē eius: ⁊ chaos fiet p loca multa: et
ignis frequenter remittetur. et bestie aggrestes
transmigrabunt: ⁊ mulieres menstruate parient
monstra: ⁊ in dulcibus aquis salse inuenientur: ⁊
amici oēs semetipsos expugnabūt et abscondet
tunc sensus ⁊ intellectus separabitur in promptua
rium suum et queretur a multis ⁊ nō inuenietur
⁊ multiplicabitur iniusticia ⁊ incōtinentia super
terrā. Et interrogabit regio proximā suā ⁊ dicet
Nunquid per te pertransijt iusticia iustū faciēs?
Et hoc negabit. Et erit in illo tēpore et sperabūt
hoies et non impetrabūt: laborabunt: ⁊ non diri=
gentur vie eoꝝ. Hec signa dicere tibi permissum
est mihi. ⁊ si orauerīs iterum ⁊ plorauerīs sicut et
nunc et ieiunauerīs septē diebus: audies iterato
B horum maiora. et euigilaui et corpus meum hor
ruit valde: et anima mea laborauit vt deficeret. ⁊
tenuit me q̄ venit angelus qui loquebatur in me
et confortauit me ⁊ statuit me super pedes. et fa=
ctum est in nocte secūda et venit ad me salathiel
dux populi et dixit michi. Ubi eras: et quare vul
tus tu' tristis? Aut nescis qm̄ tibi credit' est israel
in regione transmigratiōis eoꝝ? Exurge ergo ⁊
gusta panem et nō derelinquas nos sicut pastor
gregē suū in manibus luporum malignoꝝ: ⁊ dixi
ei. Uade a me et non appropies ad me. ⁊ audiuit
vt dixi: et recessit a me. ⁊ ego ieiunaui diebus sep
tem vlulans et plorans sicut mihi mādauit vriel
angelus. et factum est post dies septē: et iterū co=
gitationes cordis mei immoleste erant mihi val
de et resumpsit anima mea spiritum intellectus:
et iterū cepi loqui coram altissimo sermones. ⁊ di
xi: dn̄ator dn̄e ex omni silua terre ⁊ omnib' arbo=
ribus eius elegisti vineā vnicā. ⁊ ex omni terra or
bis elegisti tibi foueā vnam. ⁊ ex omnibus florib'
orbis elegisti tibi liliū vnū: ⁊ ex omnibus abyssis
maris replesti tibi riuum vnū ⁊ ex omnibus edi=
ficatis ciuitatibus sanctificasti tibimetipsi syon
⁊ ex omnibus creatis volatilibus nominasti tibi
columbā vnā ⁊ ex omnibus plasmatis pecoribus
prouidisti tibi ouē vnam: ⁊ ex omnib' multiplica
tis populis acquisiuisti tibi populū vnū: ⁊ ab om
nibus ꝓbatam legē donasti huic quē desiderasti
populo. ⁊ nunc dn̄e vt quid tradidisti vnum plu=
ribus. ⁊ preparasti sup vnā radicē alias. ⁊ disper
didisti vnicū tuū in multis. ⁊ conculcauerunt eū
qui cōtradicebant sponsionibus tuis: quiqꜫ tuis
C testamentis non credebant. Et si odiēs odisti po
pulū tuū: tuis manibus debet castigari. Et factū
est cū locutus essem sermones: ⁊ missus est ange=
lus ad me qui ante venerat ad me preterita noc=
te: et dixit mihi. Audi me ⁊ instruam te: ⁊ intende
mihi ⁊ adijciā coram te. ⁊ dixi. Loquere dn̄e me'
et dixit ad me. Ualde tu in excessu mentis factus
es pro israel. An plus dilexisti eum q̄ꝫ qui eum fe
cit? Et dixi ad eum. Non dn̄e: sed dolens locutus
sum. Torquent enim me renes mei per omnē ho
ram querentē apprehendere semitā altissimi. et

inuestigare partem iudicij eius. Et dixit ad me.
Nō potes. ⁊ dixi. Quare dn̄e? Ad quid nascebar
aut quare non fiebat matrix matris mee mihi se
pulchrū vt nō viderē laborē iacob ⁊ defatigatio=
nem generis israel? Et dixit ad me. Nūera michi
q̄ necdū venerāt ⁊ collige mihi dispersas guttas
et reuirida mihi aridos flores. ⁊ aperi mihi clau
sa promptuaria: ⁊ perduc mihi inclusos in eis fla
tus. Demōstra mihi vocis ymaginē ⁊ tūc ostēdā
tibi laborem quem rogas videre. ⁊ dixi. Domina
tor dn̄e. quis enim est qui potest hec scire nisi qui
cū hominibus habitationē non habet? Ego autē
insipiens ⁊ quomodo potero dicere de his q̄bus
me interrogasti? Et dixit ad me. Quomodo nō
potes facere vnum de his que dicta sunt sic non
poteris inuenire iudicium meum. aut in fine cha
ritatem quam populo promisi. et dixi. Sed ecce
dn̄e: tu prope es his qui in finem sunt. et quid fa=
cient qui ante me fuerūt. aut nos: aut hi qui post
nos? Et dixit ad me. Corone assimilabo iudiciū D
meum. Sicut non nouissimorū tarditas sic nec
priorum velocitas: et respondi et dixi. Nec pote=
ras facere eos qui facti sunt: et qui sunt ⁊ qui futu
ri sunt in vnum: vt celerius iudiciū tuum ostēdas
et respondit ad me: ⁊ dixit. Non potest festinare
creatura super creatorem nec sustinere seculum
eos qui in eo creandi sunt in vnum. et dixi. Quo=
modo dixisti seruo tuo qm̄ viuificans viuificasti
a te creatā creaturam in vnum. ⁊ sustinebat cre
atura: poterit et nunc portare presentes in vnū?
⁊ dixit ad me Interroga matricem mulieris. ⁊ di
ces ad eā. ⁊ si paris quare per tempus? Roga g̃
eam vt det decem in vnum. ⁊ dixi. Non vtiqꜫ pote
rit: sed scd̄m tp̄s. ⁊ dixit ad me. Et ego dedi matri
cem terre his qui seminati sunt super eam per tē
pus. Quemadmodum em̄ infans non parit ea q̄
senum sunt. sic ego disposui a me creatum seculū.
⁊ interrogaui ⁊ dixi. Cum iam dederis mihi viā
loquar coram te. Nam mater nostra de qua dixi=
sti mihi: adhuc iuuenis est: iā senectuti appropin
quat. Et respondit ad me: ⁊ dixit. Interro eam q̄
parit et dicet tibi. Dices enim ei. Quare quos pe
peristi nunc non sunt similes his qui ārete sed mi
nores statura: ⁊ dicet tibi et ipsa. Alij sunt qui in
iuuentute virtutis nati sunt. ⁊ alij qui sub tempo
re senectutis deficiente matrice sunt nati. Consi=
dera ergo ⁊ tu qm̄ minori statura estis pre his q̄
ante vos: ⁊ q̄ post vos minori q̄ꝫ vos quasi iam se
nescentes creature: et fortitudinē iuuentutis pre
tereuntes. Et dixi. Rogo dn̄e si inueni gratiā an
te oculos tuos demonstra seruo tuo per quē visi
tes creaturam tuam. vi.

ET dixit ad me. Initio terreni orbis: et A
anteqꜫ starent exit' seculi et anteqꜫ spi
rarent cōuentiones ventoꝝ et anteqꜫ
sonarent voces tonitruū: et anteqꜫ splē
derent nitores choruscationū: et anteqꜫ cōfirma
rētur fundamenta paradisi et anteqꜫ viderentur
decori flores et anteqꜫ confirmarentur mote vir
tutes: anteqꜫ colligerentur innumerabiles mi=
litie angelorum: ⁊ anteqꜫ extollerentur altitudi=
nes aeris anteqꜫ nominarentur mensure firma=
mentorum: et anteqꜫ estuarent camini in syon: et

anteq̃ inuestigarentur presentes anni: et anteq̃
abalienarentur eo₄ qui nunc peccant adinuen=
tiones: et consignati essent qui fidem thesauriza
uerunt: tunc cogitaui ⁊ facta sunt per me solum ⁊
non per alium: et finis p me ⁊ non per aliū. Et re
spōdi et dixi. Que erit separatio tempo₄₃? Aut
quando prioris finis et sequentis initium? Et di
xit ad me. Ab abraam vsq̃ ad ysaac quando nati
sunt ab eo iacob ⁊ esau: manus iacob tenebat ab
initio calcaneū esau. Finis eñ huius seculi esau ⁊
principium sequētis iacob. Hominis man⁹ inter
calcaneū et manū. Aliud noli querere esdra. Et
respondi et dixi. O dominator dñe si inueni gra=
tiam ante oculos tuos oro vt demonstres seruo
tuo finem signo₄ tuo₄: quo₄ partē mihi demō
strasti nocte precedente. Et respondit et dixit ad
me. Surge super pedes tuos ⁊ audi vocē plenis=
simam sonitus. Et erit sicut commotio nec cōmo
uebitur locus in quo stes super eum. Ideo cū lo=
quitur tu non expauescas: qm̃ de fine verbū ⁊ fun=
damentū terre intelligitur qm̃ de ipsis sermo tre
B mescit et commouetur. Scit eñ qm̃ finem eo₄₃
oportet cōmutari. Et factū est cum audissem sur
rexi sup pedes meos ⁊ audiui et ecce vox loquēs
⁊ sonus eius sicut sonus aqua₄ multa₄. Et dixit
Ecce dies veniūt: ⁊ erit qñ appropinq̄re incipiā₃
vt visitē habitātes in terra ⁊ qñ inquirere incipiā
ab eis q̃ iniuste nocuerunt iniusticia sua: ⁊ qñ sup
pleta fuerit humilitas syon: ⁊ cū supersignabitur
seculū qđ incipiet ptransire hec signa faciā. Libri
aperient ante faciē firmamēti ⁊ oēs videbunt si=
mul: ⁊ anniculi infantes loquentur vocib⁹ suis. ⁊
pregnātes imaturos parient infantes triū ⁊ quat
tuor mensiū: ⁊ viuēt ⁊ suscitabunt Et subito appa
rebūt seminata loca nō seminata. ⁊ plena prōptu
aria subito inuenient vacua: ⁊ tuba canet cū sono
quā cū oēs audierint: subito expauescēt. ⁊ erit in
illo tpe debellabunt amici amicos vt inimici ⁊ ex
pauescet terra cū his. Et vene fontiū stabūt ⁊ nō
decurrēt in horis tribus. ⁊ erit oīs q̃ derelict⁹ fue
rit ex oīb⁹ istis quibus pdixi tibi: ipe saluabit ⁊ vi
debit salutare meū ⁊ finē seculi vr̃i. Et videbūt q̃
recepti sūt hoīes q̃ mortē nō gustauerūt a natiui
tate sua: ⁊ mutabit cor inhabitantiū: ⁊ cōuertet in
sensum aliū. Delebit eñ malū ⁊ extinguet dolus
Florebit aūt fides ⁊ vincet corruptela. ⁊ ostēdet
veritas q̃ sine fructu fuit dieb⁹ tantis. ⁊ factū est
cū₃ loqueret mihi: ⁊ ecce paulati intuebar super
eū añ quē stabā ⁊ dixit ad me hoc. Ueni tibi ostē=
dere tēp⁹ vēture noctis Si ergo iterū rogaueris
⁊ iterū ieiunaueris septē dieb⁹: iterū tibi renūcia
bo ho₄ maiora p diē q̃ audiui. Audita ē eñ vox
C tua apud altissimū. Uidit eñ fortis directionē tu
am ⁊ puidit pudicitiā quā a iuuētute tua habui=
sti: ⁊ ppter hoc misit me demōstrare tibi hec oīa
⁊ dicere tibi. Cōfide ⁊ noli timere: ⁊ noli festinare
cū priorib⁹ tēporib⁹ cogitare vana vt non prope
res a nouissimis tēporib⁹. ⁊ factum est post hec ⁊
fleui iterū: ⁊ similiter ieiunaui septē dieb⁹ vt sup
pleam tres ebdomadas q̃ dicte sunt mihi. Et fa=
ctum est in octaua nocte ⁊ cor meū turbabat ite=
rato in me: ⁊ cepi loqui cora₃ altissimo. Inflāma
batur eñ spūs me⁹ valde. ⁊ aīa mea anxiabatur

et dixi. O dñe loquens locut⁹ es ab initio creatu
re in primo die dicēs. Fiat celū ⁊ terra ⁊ tuū ver=
bū: opus pfectū. Et erat tūc spūs ⁊ tenebre circū
ferebant ⁊ silentiū. sonus vocis hoīs nōdū₃ erat
abs te. Tūc dixisti de thesauris tuis pferri lumē
luminosū quo appereret op⁹ tuū. ⁊ die secūdo crea
sti spm̄ firmamēti: ⁊ iperasti ei vt diuideret ⁊ diui
sionē faceret inter aquas vt pars quedā sursū re
cederet. pars vo deorsum maneret. Et tertia die
iperasti aquis cōgregari in septima parte terre:
sex vero partes siccasti et cōseruasti vt ex his sint
corā te ministrātia seminata a deo et culta. Uer=
bum eñ tuū processit: et opus statim fiebat. Pro
cessit eñ subito fructus multitudinis. Immēsus
et ↄcupiscētie gustus multiformes ⁊ flores colo=
re imutabili et odores odoramēti inuestigabilis
Et die tertio hec facta sunt. Quarta aūt die ipe= D
rasti fieri solis splēdorē. lune lumē: stella₄ dispo=
sitionē: ⁊ imperasti eis vt deseruirēt futuro plas=
mato hoī. Quīto aūt die dixisti septime parti vbi
erat aqua cōgregata vt pcrearet aīalia ⁊ volati=
lia et pisces: et ita fiebat. Aqua muta et sine aīa
que dei nutu iubebātur aīalia faciebat vt ex hoc
mirabilia tua nationes enarrēt Et tūc cōseruasti
duas aīas. nomē vni vocasti enoch et nomē secū=
de vocasti leuiathan. ⁊ separasti ea ab alterutro
Nō eñ poterat septima pars vbi erat aqua ↄgre
gata capere ea. Et dedisti enoch vnā partē₃ que
siccata est tertio die vt hītet in ea vbi sunt mōtes
mille. Leuiathan aūt dedisti septimā partē humi
dam et seruasti eā vt fiat in deuorationē in quib⁹
vis ⁊ quādo vis. Sexto aūt die iperasti terre vt
crearet cora₃ te iumenta et bestias et reptilia: et
super his adā: quē cōstituisti ducē super omnib⁹
factis que fecisti: et ex eo educimur nos omnes
quēq̃ elegisti populū. Hec autem omnia dixi co
ram te dñe quia ppter nos creasti seculum. Resi
duas aūt gētes ab adam natas dixisti eas nil eē:
et qm̃ saliue assimilate sunt: et quasi stillicidiū de
vase similasti abūdātiā eo₄. Et nūc dñe ecce iste
gentes q̃ in nihilū deputate sunt ceperunt dñari
nostri ⁊ deuorare. nos aūt populus tu⁹ quē voca
sti primogenitū vnigenitū emulatorē tuū traditi
sumus in manib⁹ eo₄. et si propter nos creatū est
seculū: quare nō hereditatē possidemus cum se=
culo? Usq̃ quo hec. vij.

Et factū est cū₃ finissem loq̃ verba hec: A
missus est ad me angelus q̃ missus fue
rat ad me primis noctibus: et dixit ad
me. Surge esdra: et audi sermones q̃s
veni loq̃ ad te: et dixi Loquere deus me⁹: et dixit
ad me. Mare positū est i spacioso loco vt esset al=
tum ⁊ immēsum. erit aūt ei introitus i angusto lo
co positus vt esset similis fluminib⁹. Quis eñ vo
lens voluerit ingredi mare et videre eū vel dñia=
ri ei⁹ si non trāsierit angustū: in latitudinem quō
poterit venire? Itē aliud. Ciuitas est edificata ⁊
posita in loco cāpestri est autē plena oīm bono₄.
Introitus ei⁹ angust⁹ et in pcipiti posit⁹. vt esset
a dextris q̃dē₃ ignis. a sinistris aqua alta: semita
autē est vna sola iter eos posita. hoc est iter ignē
et aquā vt non capiat semita nisi solūmodo vesti
gium hoīs. Si aūt dabit ciuitas hoī in heredita=

tem:si nunq̄ antepositū periculū pertransierit:
quō accipiet hereditatē suā. Et dixi. Sic dn̄e. Et
dixit ad me. Sic est ⁊ israel pars. Propter eos ei
feci seculū:et qn̄ transgressus est adā constitutio-
nes meas iudicatū est:quod factū est. Et facti sūt
introitus huiꝰ seculi angusti et dolētes ⁊ laborio
si. Pauci autē ⁊ mali et periculoꝝ pleni ⁊ labore
magnopere fulti. nā maioris seculi introitus spaci
osi et securi:et facientes imortalitatis fructū. Si
ergo ingrediētes nō fuerīt ingressi qui viuūt an
gusta et vana hec nō poterunt recipere q̄ sunt re
posita. Nunc ergo quare tu conturbaris cum sis
corruptibilis:⁊ quid moueris tu cū sis mortalis?
Et quare nō accepisti in corde tuo quod futurū
B sed quod in ꝑsenti? Respondi ⁊ dixi. Dn̄ator dn̄e
ecce disposuisti lege tua:quoniam iusti heredita
būt hec. impij autē peribūt. iusti autem ferēt an
gusta sperantes spaciosa. Qui enim impie gesse
runt et angusta passi sunt et spaciosa non vide-
bunt. Et dixit ad me. Non est iudex super deum:
neq̄ intelligens super altissimum. Pereunt eīm
multi presentes:q̄r negligitur que anteposita est
dei lex. Mādās eīm mandauit deꝰ venientibꝰ quā
do venerūt quid faciētes viuerent:et quid obser
uantes nō punirent. Hi aūt nō sunt ꝑsuasi:et cō-
tradixerūt ei ⁊ cōstituerūt sibi cogitamen vanita
tis et proposuerūt sibi circūuentiones delictorū
et supdixerūt altissimo nō esse:et vias eius nō co
gnouerūt:et legē eiꝰ spreuerūt:et sponsiones eiꝰ
abnegauerūt:⁊ in legitimis eiꝰ fidē nō habuerūt:
et opa eiꝰ nō perfecerunt. Propter hoc esdra va
cua vacuis:et plena plenis. Ecce tēpꝰ veniet: et
erit qn̄ venient signa q̄ predixi tibi. et apparebit
sponsa:et apparescēs ostēdet q̄ nunc subducitur
terra ⁊ ois q̄ liberatus est de ꝑdictis malis:ipse vi
debit mirabilia mea. Reuelabit eīm filius meꝰ ie
sus cū his qui cū eo sunt:et iocundabunt qui reli
cti sunt in annis quadringētis. Et erit post ānos
hos et morietur filius meꝰ xp̄s:et oēs q̄ spiramētū
habēt hoies:⁊ conuertet seculū in antiquū silen-
tiū diebꝰ septē sicut in priorībꝰ iudicijs:ita vt ne-
mo derelinquat:et erit post dies septē ⁊ excitabi
tur qd̄ nondū vigilat seculum ⁊ morietur corrup-
tum. Et terra reddet q̄ in ea dormiunt. et puluis
q̄ in eo silentio habitāt:⁊ promptuaria reddent q̄
eis cōmēdate sunt aie. Et reuelabit altissimꝰ sup
sedē iudicij et pertransibūt miserie:et longanimi
tas cōgregabit. Iudiciū aūt solū remanebit. ve-
ritas stabit et fides cōualescet. Et opꝰ subseque-
tur et merces ostendetur. et iusticie vigilabunt:
C et iniusticie non dominabuntur. Et dixi. Primꝰ
abraam propter sodomitas orauit: et moyses ꝓ
patribus qui in deserto peccauerunt:et qui post
eū pro israel in diebꝰ achaz et samuelis et dauid
ꝓ cōfractione:et salomon ꝓ eis q̄ venerūt in san
ctificationē:et helias ꝓ his qui pluuiā acceperūt
et pro mortuo vt viueret:et ezechias ꝓ ꝑplo i die
bus sennacherib. et multi pro multis. Si ergo modo
qn̄ corruptibile increuit: et iniusticia multiplica-
ta est. et orauerūt iusti ꝓ impijs. quare et nūc sic
nō erit? Et respōdit ad me. et dixit. Presens secu
lum nō est finis:gloria in eo frequens manet:pro
pter hoc orauerunt ꝓ inualidis. Dies eīm iudicij
erit finis tp̄is huius et initiū tēporis future imor
talitatis:in quo trāsiuit corruptela:soluta est intē
perantia. abscisa est icredulitas. creuit autē iusti-
cia. orta est veritas. Tunc eīm nemo poterit salua
re eū qui perijt. neq̄ demergere q̄ vicit. Et respō
di:et dixi. Hic sermo meꝰ primus ⁊ nouissimꝰ:q̄m
meliꝰ erat nō dare terrā adam vel cū iā dedisset
coercere eū vt nō peccaret. Quid eīm prodest ho
minibus in presenti viuere in tristicia: ⁊ mortuos
sperare punitionē? O tu quid fecisti adā? Si eni
tu peccasti:nō est factus soliꝰ tuus casus:sed ⁊ no
ster qui ex te aduenimꝰ. Quid eīm prodest nobis
si ꝓmissum est nobis imortale tēpꝰ. nos aūt mor-
talia opera egimꝰ? Et q̄m predicta est nobis per
ennis spes. nos vero pessimi vani facti sumus. Et
q̄m reposita sunt nobis habitacula sanitatis ⁊ se
curitatis:nos vero male cōseruati sumus. et q̄m re
posita est gl̄ia altissimi protegere eos q̄ tarde cō
uersati sunt. nos aūt pessimis vijs ābulauimꝰ. Et D
q̄m ostēdet paradisus:cuiꝰ fructus incorruptꝰ ꝑ
seuerat in quo est securitas ⁊ medela. nos vero nō
ingrediemur. In ingratis eīm locis cōuersati su-
mus. Et q̄m super stellas fulgebunt facies eoꝝ q̄
abstinētiā habuerūt nr̄e aūt facies sup tenebras
nigre. Nō eīm cogitauimꝰ viuētes qn̄ iniquitatē
faciebamus q̄ incipiemus post mortem pati. Et
respōdit ⁊ dixit. Hoc est cogitamētū certaminis
qd̄ certabit q̄ sup terrā natus est homo vt si victꝰ
fuerit patiat quod dixisti. Si aūt vicerit:recipiet
qd̄ dico. q̄m hec est vita quā moyses dixit cū viue
ret ad ppl̄m dicēs. Elige tibi vitā vt viuas. Non
crediderūt aūt ei sed nec post eū prophetis:sed
nec mihi q̄ locutꝰ sum ad eos. q̄m nō esset tristitia
in perditionē eoꝝ sicut futurū est gaudiū super
eos quibus persuasa est salus. ⁊ respondi et dixi.
Scio dn̄e q̄m vocatꝰ est altissimus misericors in
eo q̄ misereat his q̄ nōdū in seculo aduenerunt:
et q̄ misereat illis q̄ cōuersionē faciūt in lege eius
et longanimis est q̄m longanimitatē prestat his
q̄ peccauerūt quasi suis operibꝰ: ⁊ munificus est:
q̄m quidē donare vult ꝑ exigentijs: et multe mie
q̄m multiplicat magis mias his q̄ presentes sunt
et q̄ preterierūt:et qui futuri sunt. Si eīm nō mul-
tiplicauerit mias suas:nō viuificabitur seculū cū
his qui inhereditabant in eo: et donat. q̄m si non
donauerit de bonitate sua vt alleuient hi q̄ iniq̄-
tatē fecerunt de suis iniquitatibus non poterit
decies millesima pars viuificari hoim. et iudex si
nō ignouerit his q̄ curati sunt verbo eius:et dele
uerit multitudinē cōtentionū non forsitan dere
linquerētur in innumerabili multitudie nisi pau
ci valde.
viij.
Et respōdit ad me:⁊ dixit. Hoc seculū E
fecit altissimꝰ propter multos futurū
aūt propter paucos. Dicā aūt corā te
similitudinē esdra. Quō aūt iterroga-
bis terrā ⁊ dicet tibi:q̄m dabit terrā multam: ma
gis vnde fiat fictile paruū aūt puluerē vnde au-
rum fit:sic ⁊ actus presētis seculi. Multi quidem
creati sunt pauci aūt saluabuntur. ⁊ respōdi:et ec
ce. Absorbe ergo aīa sensum: et deuora quod sa-
pit. Conuenisti eīm obaudire ⁊ ꝓphetare volens
Nec ei tibi datū est spatiū nisi solūmodo viuere.

O dñe si nō permittes seruo tuo vt orem⁹ corā te
⁊ des nobis semen cordi ⁊ sensui culturam vt fru
ctus fiat vnde viuere possit oīs corrupt⁹ qui por
tabit locū hoīs. Sol⁹ em̄ es:et vna plasmatio nos
sum⁹ manuū tuaꝝ sicut locutus es. et quō nūc in
matrice plasmatū est corpus ⁊ prestas mēbra: cō
seruat̄ in igne ⁊ aqua tua creatio. ⁊ nouē mensib⁹
patitur tua plasmatio tuā creaturaȝ q̄ in ea crea
ta est. ipm aūt qd̄ seruat ⁊ qd̄ seruat̄. vtraq̄ serua
bunt̄ seruataq̄ qñq̄ iterū reddit matrix que i ea
creuerūt. Imperasti em̄ ex ipis membris:hoc est
mamillis ꝓbere lac fructui mamillaꝝ: vt nutriat̄
id quod plasmatū est vsq̄ in tēp⁹ aliquod ⁊ post-
ea disponas euȝ tue mīe:enutristi eū tua iusticia:
⁊ erudisti eū in lege tua. ⁊ corripuisti eū tuo itelle
ctu ⁊ mortificabis eū vt tuā creaturam ⁊ viuifica
bis eū vt opus tuū. Si ergo perdideris eū qui tā
tis laboribus plasmat⁹ est tuo iussu:facile est ordi
B nari vt ⁊ id quod fiebat fuaret̄. Et nūc dñe dicā:
de oī hoīe tu magis scis. de populo autem tuo ob
quē doleo. et de hereditate tua propter quam lu
geo. et propter israel propter quē tristis sum ⁊ de
iacob propter quē doleo. ideo icipiā orare coram
te ꝓ me et pro eis. qm̄ video lapsus nostros q̄ in-
habitamus terrā. Sed audiui celeritatē iudicis
q̄ futur⁹ est. Ideo audi vocē meam ⁊ intellige ser
monē meū: ⁊ loquar corā te. Initiū verboꝝ esdre
C priusq̄ assumeret̄. et dixi. Dñe q̄ inhabitas secu-
lum:cui⁹ oculi eleuati in superna ⁊ aere: et cuius
thronus inestimabilis et gloria incōprehēsibilis
cui astat exercit⁹ angeloꝝ cū tremore. quoꝝ ser-
uatio in vēto et igni cōuertit̄. cui⁹ verbū verū: et
dicta ꝑseuerātia. cui⁹ iussio fortis:et dispositio ter
ribilis:cui⁹ aspectus arefacit abyssos: ⁊ indigna
tio tabescere facit mōtes ⁊ veritas testificat̄. Ex-
audi orōnē serui tui:et aurib⁹ ꝑcipe precationeȝ
figmēti tui. Dū em̄ viuo loquar: ⁊ dū sapio respō-
debo. Nec respicias ppl'i tui delicta: sed q̄ tibi in
veritate seruiūt. Nec itēdas impia gētiū studia:
sed q̄ tua testimonia cū dolorib⁹ custodierūt Nec
cogites q̄ in conspectu tuo false cōuersati sunt: sȝ
memorare qui ex volūtate tua timoreȝ cognoue
runt. Neq̄ volueris ꝑdere q̄ pecudum mores ha
buerunt:sed respicias eos q̄ legē tuā splēdide do
cuerunt. Nec indigneris qui bestiis peiores iudi
cati sunt. sed diligas eos q̄ semꝑ in iusticia tua cō
fidunt et glīa. Qm̄ nos et p̄res nostri talib⁹ mor-
bis languemus. tu aūt propt̄ nos pctōres miseri
cors vocaberis. Si em̄ desideraueris vt nr̄i mise
rearis:tūc misericors vocaberis. nobis aūt nō ha
bētib⁹ opa iusticie. Iusti em̄ q̄bus sunt opa mul-
ta reposita ex propriis operib⁹ recipiēt mercedē
Quid est em̄ hō vt ei indigneris aū genus corru
ptibile vt ita amarus sis de ipō. In veritate eniȝ
nemo de genitis est qui nō impie gessit: ⁊ de cōfi-
tentib⁹ q̄ nō deliquit. In hoc em̄ annūciabit̄ iusti
cia tua et bonitas tua dñe: cū miserit⁹ fueris eis q̄
nō habēt substātiā bonoꝝ operū. Et respōdit ad
me:et dixit. Recte locut⁹ es aliqua: ⁊ iuxta sermo
nes tuos sic ⁊ fiet. Qm̄ nō vere cogitabo sup plas
ma eoꝝ q̄ peccauerūt aū mortē: ante iudiciū: an-
te ꝑditionē. sed iocūdabor sup iustoꝝ figmētū: et
memorabor peregrinationis quoq̄ ⁊ saluationis ⁊
mercedis. Quomodo ergo locut⁹ sum: sic et est.
Sicut em̄ agricola serit sup terraȝ semina multa
⁊ plātationes multitudinis plātat sed nō in tēpo
re oīa q̄ seminata sunt saluant̄: sed nec oīa q̄ plan
tata sūt radicabūt. sic ⁊ q̄ i sc'lo semiati sūt nō oēs
saluabunt̄. et respōdi et dixi. Si inueni gratiā lo-
quar. Quō semen agricole si nō ascēderit: aut nō
acceperit pluuiā tuā in tp̄e: aut si corruptū fuerit
multitudine pluuie sic perit. ⁊ similiter hō qui ma
nibus tuis plasmat⁹ est: et tu ei ymago noiatus.
qm̄ similat⁹ es ei ꝓpter quē oīa plasmasti. ⁊ simi-
lasti semini agricole. Nō irascaris super nos: sed
parce ppl'o tuo: et miserere hereditati tue. Tu aūt
creature tue misereris. Et rn̄dit ad me: et dixit.
Que sunt p̄sentia p̄sentib⁹: et que futura futuris. D
Multū em̄ tibi restat: vt possis diligere meā crea
turā sup me. tibi aūt frequēter ⁊ ipi ꝓximaui: iniu-
stis aūt nunq̄. Sed ⁊ in hoc mirabilis es corā al
tissimo: qm̄ humiliasti sicut decet te: ⁊ non iudica
sti te vt inter iustos plurimū glorificeris. Propt̄
quod miserie multe et miserabiles efficient̄ eis q̄
habitant seculū in nouissimis. q. in multa sup̄bia
ābulauerūt. Tu aūt pro te intellige: ⁊ de similib⁹
tuis inquire glīam. Vobis enim apert⁹ est para-
disus. plantata est arbor vite: paratū est futurum
tēpus: p̄parata est abundantia: edificata est ciui
tas: ꝓbata est requies. perfecta est bonitas: et ꝑ-
fecta sapiētia. Radix mali signata est a vobis: in-
firmitas ⁊ tinea a vobis abscōsa est: ⁊ in infernuȝ
fugit corruptio in obliuione. Trāsierūt dolores
⁊ ostensus est in fine thesaurus immortalitatis.
Noli ergo adiicere inquirēdo de multitudine co
rum q̄ pereunt. Nā ⁊ ipi accipientes libertatem
spreuerūt altissimū: ⁊ legē ei⁹ cōtēpserunt: ⁊ vias
ei⁹ dereliquerūt. Adhuc aūt iustos eius cōculca
uerūt ⁊ dixerūt in corde suo non esse deū ⁊ quidē
sciētes: qm̄ moriunt̄. Sicut ei vos suscipiēt q̄ pre
dicta sunt: sic eos sitis ⁊ cruciatus que preparata
sunt. Nō em̄ voluit hoīem disperdi. Sed ⁊ ipsi q̄
creati sunt coinquinauerūt nomen eius qui fecit
eos: ⁊ ingrati fuerūt ei qui preparauit eis vitam.
Quapropter iudicium meum modo appropin-
quat. Que nō oīb⁹ demōstraui nisi tibi: et tibi si-
milibus paucis. Et respōdi ⁊ dixi. Ecce nūc dñe
demōstrasti mihi multitudinē signoꝝ que incipi
es facere in nouissimis: sed nō demōstrasti michi
quo tempore ix.

ET respōdit ad me: ⁊ dixit. Metiēs me-
tire tēp⁹ in semetipō: ⁊ erit cū videris A
qñ trāsierit pars q̄dā signoꝝ que pre-
dicta sunt: tunc intelliges qm̄ ipsuȝ est
tempus in quo incipiet altissimus visitare seculū
quod ab eo factū est. Et qñ videbit̄ in seculo mo-
tio locoꝝ ⁊ ppl'oꝝ turbatio: ⁊ tunc intelliges qm̄
de his erat altissimus locutus a diebus q̄ fuerūt
aū te ab initio. Sicut em̄ oē quod factum est in se
culo: initiū habet pariter ⁊ cōsūmationē: ⁊ consū
matio est manifesta. sic ⁊ altissimi tempora: initia
habēt manifesta in ꝓdigiis ⁊ v'tutib⁹: ⁊ cōsumma
tiones in actu et in signis. Et erit oīs qui saluus
factus fuerit: et qui poterit effugere ꝑ opera sua:
et ꝑ fidē in qua credidistis relinquetur de predi
ctis periculis et videbit salutare meum in terra

mea ⁊ in finibus meisq̄m sanctificaui me a seclo.
Et tūc miserebūtur q̄ nunc abusi sunt vias meas
⁊ in tormentis cōmorabunt hi q̄ eas ꝓiecerunt i
B ꝯtēptu. Qui eni non cognouerūt me viuētes bñ=
ficia cōsecuti ⁊ q̄ fastidierunt legē meā cū adhuc
erant habentes libertatē ⁊ cū adhuc esset eis ap
tus penitentie locus nō intellexeruut sed spreue
runt: hos oportet post mortē in cruciamento co=
gnoscere. Tu ḡ noli adhuc curiosus esse quō ipi
cruciabunt. sed īquire quō iusti saluabunt ⁊ quo=
rū seculū: ⁊ ꝓpter quos seculū: et qñ. Et respondi
⁊ dixi. Olim locutus sum ⁊ nunc dico: ⁊ postea di
cā qm̄ plures sunt q̄ pereunt q̄ꝫ qui saluabunt: si=
cut multiplicat fluctus sup guttā. Et respōdit ad
me ⁊ dixit. Qualis ager talia ⁊ semina. et quales
flores: tales ⁊ tincture. ⁊ qualis operator: talis et
creatio. ⁊ qualis agricola: talis cultura: qm̄ tēp⁹
erat seculi. Et nūc cū essem parens eis his q̄ nūc
sunt anteq̄ꝫ fieret seculū in quo habitarent: ⁊ ne=
mo cōtradixit michi. Tunc eni quisq̄ꝫ ⁊ nūc crea
tor in mūdo hic parato ⁊ mense īdeficienti: ⁊ lege
inuestigabili corrupti sunt mores eoꝝ. ⁊ cōsidera
ui seculū: ⁊ ecce erat periculū ꝓpter cogitatiōes
q̄ in eo aduenerūt. Et vidi ⁊ pepci ei valde: ⁊ ser=
uaui mihi acinū de botro: ⁊ plantationē de tribu
multa. Pereat ḡ multitudo q̄ sine causa nata est:
⁊ seruet acinus meus ⁊ plantatio mea: q̄ꝛ cū mul
to labore ꝑfeci. Tu aūt cū adhuc intromittas se=
ptē dies alios: sed nō ieiunabis in eis: ibis in cam
pum florum vbi domus nō est edificata: ⁊ mādu=
cabis solūmodo de floribus cāpi: ⁊ carnē non gu
C stabis: ⁊ vinū non bibes: sed solūmodo flores. De
ꝑcare altissimū sine intermissione: ⁊ veniam ⁊ lo=
quar tecū. Et ꝓfectus sum sicut dixit michi ī cam
pū qui vocat ardath. ⁊ sedi ibi in florib⁹: ⁊ de her
bis agri manducaui. ⁊ facta est esca earū mihi in
saturitatē. ⁊ factū ē post dies septē: ⁊ ego discūbe
bam supra fenū: ⁊ cor meū iterum turbabat sicut
ante. Et apertū est os meū: ⁊ inchoaui dicere co=
rā altissimo: ⁊ dixi. O dñe te nobis ostendēs ostē
sus es patrib⁹ nostris in deserto qđ nō calcatur
⁊ infructuoso qñ erant exeuntes de egypto: ⁊ di=
cens dixisti. Tu israel audi me: et semen iacob in
tende sermonib⁹ meis. Ecce eni ego semino ī vo
bis legē meā ⁊ faciet in vobis fructū ⁊ glorificabi
mini in eo ꝑ sclm. Nā patres nostri accipiētes le=
gem nō seruauerunt ⁊ legitima mea nō custodie
runt ⁊ factus est fructus legis nō parēs. Nec eni
poterat qm̄ tuus erat. Nā qui acceperunt perie=
runt nō custodientes qđ in eis seminatū fuerat.
Et ecce cōsuetudo ē vt cū accepit terra semen vl
nauem mare: vel vas aliqđ escā vl potū cū fuerit
exterminatū id in quo seminatū est: vel in qđ mis
sum est: simul id qđ seminatū vel missū est: vel que
suscepta sunt exterminant ⁊ suscepta iam nō ma
D nent apud nos. Sed nobis sic nō factuz est. Nos
quidē qui legē accepimus peccantes periuimus
⁊ cor nostrū qđ suscepit eā. nā lex nō periit: sed ꝑ=
mansit in suo labore. ⁊ cum loquerer hec in corde
meo respexi oculis meis ⁊ vidi mulierē in dexte=
ra parte. Et ecce hec lugebat ⁊ plorabat cū voce
magna ⁊ aio dolebat valde: ⁊ vestimēta eius di=
scissa: et cinis sup caput eius. Et dimisi cogitatus

in quibus erā cogitans: ⁊ cōuersus sum ad eaz et
dixi ei. Ut quid fles ⁊ quid doles aio? Et dixit ad
me. Dimitte me dñe meus vt defleā me ⁊ adiciā
dolorē: qm̄ valde amaro sum aio ⁊ humiliata sum
valde. ⁊ dixi ei. Quid passa es? Dic michi. ⁊ dixit
ad me. Sterilis fui ego famula tua ⁊ non peperi
habēs maritū annis triginta. Ego em̄ per singu
las horas ⁊ per singulos dies et annos triginta
hos deprecor altissimū nocte ac die. Et factū est
post triginta annos exaudiuit me deus ancillaz
tuā: et vidit humilitatē meā ⁊ attendit tribulatio
ni mee ⁊ dedit mihi filiū. et iocūdata sum sup euz
valde ego ⁊ vir meus ⁊ oēs ciues mei: ⁊ honorifi
cabam⁹ valde fortē. Et nutriui eū cū labore mul=
to. ⁊ factū est cū creuisset et venisset accipere vxo
rem: feci diem epuli. Capm. x.

Et factū est cū introisset filius meus in
thalamo suo: cecidit ⁊ mortu⁹ est ⁊ euer A
timus oēs lumina: et surrexerunt oēs
ciues mei ad consolandū me: et quieui
vsq̄ꝫ in aliū diem vsq̄ꝫ nocte. ⁊ factū est cū omnes
q̄euissent vt me consolarent vt quiescerē: ⁊ surre
xi nocte: ⁊ fugi: ⁊ veni sicut vides in hoc cāpo: ⁊ co
gito iam nō reuerti in ciuitatē. sed hic cōsistere: et
neq̄ꝫ māducare neq̄ꝫ bibere: sꝫ sine intmissione lu
gere ⁊ ieiunare vsq̄ꝫ dū moriar: ⁊ dereliq̄ smōes i
qb⁹ erā: ⁊ rñdi cū iracūdia ad eam ⁊ dixi. Stulta
sup oēs mulieres: non vides luctū nrm: ⁊ q̄ nobis
ꝯtigūt. Qm̄ syō mr nostra oi tristicia contristat ⁊
humilitate hūiliata est ⁊ luget validissime. et nūc
qm̄ oēs lugem⁹ et tristes sum⁹: qm̄ oēs ꝯtristati
sum⁹. tu aūt cōtristaris in vno filio. Interroga eni
terrā ⁊ dicet tibi qm̄ hec est q̄ debeat lugere casū
tantoꝝ sup eā germinātiū. ⁊ ex ipsa ab initio oēs
nati ⁊ alij venient: ⁊ ecce pene oēs in ꝑditionē ābu
lant: ⁊ exterminiū fit multitudo eoꝝ. et q̄s ḡ debꝫ
lugere magis nisi hec q̄ tam magnā multitudinē
ꝑdidit: q̄ꝫ tu q̄ pro vno doles? Si aūt dicis michi
qm̄ nō est plāctus me⁹ similis terre: qm̄ fruct⁹ vē
tris mei ꝑdidi: quē cū merorib⁹ ꝑpi ⁊ cū dolori=
b⁹ genui: terra aūt sm viā terre. abiitq̄ꝫ in ea multi
tudo p̄sens quō euēit: ⁊ ego tibi dico. Sicut tu cū
labore peperisti: sic ⁊ terra dat fructū suū hoi ab ini
tio et q̄ fecit eā. Nūc ḡ retine apđ temetipsā dolo
rē tuū: ⁊ fortiter fer q̄ tibi cōtigerūt casus. Si eni
iustificaueris tminū dei ⁊ cōsiliū suū recipies in
tpe: ⁊ in talib⁹ collaudaberis. Ingredere ḡ in ci=
uitatē ad virū tuū. ⁊ dixit ad me. Nō faciā neq̄ꝫ in
gredlar ciuitatez: sꝫ hic moriar. ⁊ apposui adhuc B
loq̄ ad eā: ⁊ dixi. Noli facere hūc sermonē: sꝫ ꝯsen
ti ꝑsuadenti. Quot eni casus syon? Cōsolare ꝓ=
pter dolorē hirlm. Uides ei qm̄ sctificatio nra de
serta effecta est: ⁊ altare nrm demolitū est: ⁊ tēpliū
nrz destructū ē: ⁊ psalteriū nrm hūiliatū ē: ⁊ hym
nus cōticuit: ⁊ exultatio nra dissoluta est: ⁊ lumen
cādelabri nri extinctū est: ⁊ arca testamēti nri di=
repta est: ⁊ sctā nra cōtaminata sunt: ⁊ nomen qđ
īuocatū est sup nos pene ꝓphanatū ē: ⁊ liberi nri
cōtumeliā passi sunt: ⁊ sacerdotes nostri succensi
sunt: et leuite nostri in captiuitatē abierūt: et ꝟgi
nes nostre coinquinate sunt: et mulieres nre vim
passe sunt: ⁊ iusti nostri rapti sunt: ⁊ puuli nostri ꝑ
diti sunt: ⁊ iuuenes nostri seruierunt: et fortes nri

inualidi facti sunt. ⁊ qđ olm. maius signaculū syō
qm̄ resignata est de gloria. Nā ⁊ tradita est in ma
nibus eoꝝ qui nos oderunt. Tu ergo excute tuā
tristiciā multā: et depone abs te multitudinē do=
loꝝ vt tibi repropicietꝰ fortis: ⁊ requiē faciet tibi
altissimus requietionē laborū. ⁊ factū est cū loq̄=
bar ad eā: facies eiꝰ fulgebat subito et spēs coru=
scus fiebat visus eius vt essem pauēs valde ad eā
⁊ cogitarē qđ esset hoc: ⁊ ecce subito emisit sonitū
vocis magnū timore plenū vt cōmoueretꝰ terra
a mulieris sono. ⁊ vidi: ⁊ ecce ampliꝰ mulier non
ꝯparebat mihi: sed ciuitas edificabatꝰ: ⁊ locus de
monstrabatꝰ de fundamentis magnis ⁊ timui et
C clamaui voce magna ⁊ dixi. Ubi est vriel angelus
q̄ a principio venit ad me? Qm̄ ipse me fecit ve=
nire in multitudine in excessu mētis huiꝰ. ⁊ factꝰ
est finis meus in corruptione: ⁊ oratio mea in im
properiū. Et cū essem loquēs ego hec: ecce venit
ad me ⁊ vidit me: ⁊ ecce eraꝫ positus vt mortuus
⁊ intellectus meus alienatꝰ erat: ⁊ tenuit dexterā
meā ⁊ confortauit me ⁊ statuit me sup pedes me=
os: ⁊ dixit mihi. Quid tibi est: et quare cōturbatꝰ
est intellectꝰ tuus ⁊ sensus cordis tui: ⁊ quare cō=
turbaris? Et dixi. Qm̄ dereliquisti me: ⁊ ego qui
dē feci scđm sermōes tuos: ⁊ exiui in campū: ⁊ ec
ce vidi ⁊ video qđ non possuꝫ enarrare. ⁊ dixit ad
me. Sta vt vir ⁊ commouebo te. ⁊ dixi. Loquere
dn̄e meus tu in me: noli me derelinquere vt non
frustra moriar: qm̄ vidi q̄ non sciebā: ⁊ audio que
non scio. Aut nūquid sensus meus fallitꝰ et aīa
mea sōmat? Nunc ḡ depcor te vt demōstres ser
uo tuo de excessu hoc. ⁊ r̄ndit ad me: ⁊ dixit. Audi
me ⁊ doceā te ⁊ dicā tibi de quibꝰ timeo: qm̄ altis
simus reuelauit tibi mysteria multa. Uidit rectā
viā tuā qm̄ sine intermissione contristabaris pro
pplo tuo: ⁊ valde lugebas ꝓpter syon. Hic ergo
intellectus visionis q̄ tibi apparuit ante paululū
Quā vidisti lugētē inchoasti cōsolari eā. nunc āt
iam speciē mulieris non vides sed apparuit tibi
ciuitas edificari: et qm̄ enarrabit tibi de casu filij
sui. Hec absolutio est. Hec mulier quā vidisti hec
est syō. ⁊ qm̄ dixit tibi quā ⁊ nūc cōspicies vt ciui=
tatē edificatā. Et qm̄ dixit tibi q2 sterilis fuit an=
nis triginta ꝓpter qđ erant anni scꝫ triginta qm̄
D non erat in ea adhuc oblatio oblata. Et factū est
post annos triginta edificauit salomon ciuitateꝫ
et obtulit oblationes tunc fuit quādo peperit ste
rilis filiū. Et quod tibi dixit qm̄ nutriuit eū cū la=
bore: hoc erat habitatio in hirlm. Et qm̄ dixit tibi
q filius meus veniens in suo thalamo mortuus
esset ⁊ cōtigisset ei casus hoc erat q̄ facta est rui=
na hirlm. Et ecce vidisti similitudinē eius: et qm̄
filiū lugeret: inchoasti consolari eā: ⁊ de his q̄ cō=
tigerunt hec erant tibi aperienda. Et nunc videt
altissimus: qm̄ ex animo cōtristatus es ⁊ qm̄ ex to
to corde pateris ꝓ ea ostendit tibi claritatē glo=
rie eiꝰ: ⁊ pulchritudineꝫ decoris eius. Propterea
eni dixi tibi vt maneres in cāpo vbi domꝰ non est
edificata. Sciebā eni ego qm̄ altissimus incipie=
bat tibi ostendere hec: ꝓpterea dixi tibi vt veni=
res in agrū vbi non est fundamentū edificij. Nec
eni poterat opus edificij homis sustineri in loco
vbi incipiebatꝰ altissimi ciuitas ostendi. Tu ergo
noli timere neq̄ expauescat cor tuū: sꝫ ingredere
⁊ vide splendorē ⁊ magnitudinē edificij: quātum
capax est tibi visu oculorū videre: ⁊ post hec audi
es quātū capit auditus aurium tuarū audire. Tu
eni beatus es pre multis: ⁊ vocatus es apud altis
simū: sicut ⁊ pauci. Nocte aūt q̄ in crastinū futura
est manebis hic: ⁊ ostendet tibi altissimus has vi=
siones supremorū que faciet altissimus his q̄ ha=
bitant super terrā a nouissimis diebus. Et dormi
ui illā noctem ⁊ aliā sicut dixerat michi.

Capitulum xj.

ET vidi somnium: ⁊ ecce ascendebat de
A mari aquila cui erāt duodecim ale pē=
narū et capita tria. Et vidi ⁊ ecce expā
debat alas suas in oēm terrā ⁊ omnes
venti celi insufflabant in eā ⁊ colligebantꝰ. Et vi=
di: ⁊ de pennis eius nascebantꝰ cōtrarie penne: et
ipse fiebant in pēnaculis minutis ⁊ modicis. Nā
capita eius erant quiescentia: ⁊ dimidium caput
erat maius aliorū capitū: sed ipsa quiescebat cuꝫ
eis. Et vidi: ⁊ ecce aquila volauit in pēnis suis: ⁊
regnauit sup terrā ⁊ sup eos q̄ hitant in ea. Et vi
di qm̄ subiecta erāt ei omia sub celo: et nemo illi
cōtradicebat: neq̄ vnus de creatura q̄ est super
terrā. Et vidi: et ecce surrexit aquila sup vngues
suos: ⁊ misit vocem pēnis suis dicens. Nolite oēs
simul vigilare. dormite vnusquisq̄ in loco suo: ⁊ p
tempus vigilate. Capita autem in nouissimo ser
uentur. Et vidi: et ecce vox non exibat de capiti
bus eius: sed de medietate corporis eius. Et nu=
merauit cōtrarias pennas eius: ⁊ ecce ipse erant B
octo. Et vidi: ⁊ ecce a dextera parte surrexit vna
penna: ⁊ regnauit super omnē terrā. Et factū est
cū regnaret: venit ei finis: ⁊ nō appuit locꝰ eiꝰ. ⁊ se
quēs exurrexit ⁊ regnabat. Ipa multū tenuit tp̄s
Et factū ē cū regnaret: ⁊ veniebat finis eiꝰ vt nō
appereret sicut prior. Et ecce vox emissa ē illi dicēs
Audi tu que tanto tēpore tenuisti terrā. Hec an
nuncio tibi anteq̄ incipias nō apparere. Nemo
post te tenebit tēpus tuum sed nec dimidiū eius.
Et leuauit tertia ⁊ tenuit principatum sicut ⁊ pri
ores: ⁊ non apparuit ⁊ ipsa. Et sic contingebat ex
omnibus alijs singulatim principatum gerere. ⁊
iterum nusq̄ comparere. Et vidi: et ecce in tem=
pore sequētes penne erigebantꝰ a dextera parte
vt tenerent ⁊ ipse principatum. ⁊ ex his erāt que
tenebant: sed tamen statim non compatescebant
Nam et alique ex eis erigebantur: sed non tene=
bant principatum. Et vidi post hec. ⁊ ecce non
comparuerunt duodecim penne ⁊ duo pennacu
la: ⁊ nihil supererat in corpore aquile nisi duo ca
pita quiescentia ⁊ sex pennacula. Et vidi: et ecce
sex pēnaculis diuise sunt due ⁊ manserunt sub ca
pite quod est ad dexterā partem. Nam quattuor C
manserunt in loco suo. Et vidi. et ecce subalares
cogitabant se erigere ⁊ tenere principatus. Et vi
di. ⁊ ecce vna erecta est: sed statim non cōparuit.
Et scđe velociꝰ q̄ priores nō ꝯparuerūt. Et vidi
⁊ ecce due q̄ supauerūt apud semetipsas cogita=
bāt ⁊ ipse regnare. ⁊ in eo cū cogitarēt: ecce vnuꝫ
de scentiū capitū qđ erat mediū euigilabat. Hoc
eni erat duoꝝ capitū maius. Et vidi qm̄ cōpleta
sunt capita secū: ⁊ ecce conuersum est caput cum

his qui cū eo erant. ⁊ comedit duas subalares q̄
cogitabant regnare. Hoc aūt caput percōterru=
it omnē terrā et dn̄abat̄ in ea his qui habitabāt
terrā cuꝫ labore multo. ⁊ potentatū tenuit orbis
terrarū sup oēs alas q̄ fuerūt. Et vidi post hec: ⁊
ecce mediū caput subito nō ꝯparuit. ⁊ hoc sicut ale
Superauerunt aūt duo capita: q̄ ⁊ ipsa similiter
regnauerūt super terrā: ⁊ sup eos qui habitabāt
D in ea. Et vidi: et ecce deuorauit caput a dextera
parte illud qđ a leua. Et audiui vocem dicētē mi
chi. Cōspice cōtra te ⁊ cōsidera qđ vides. Et vidi
⁊ ecce sicut leo cōcitatus de silua rugiens. et vidi
qm̄ emittebat vocem hoīs ad aquilā. Et dixit di=
cens. Audi tu ⁊ loquar ad te ⁊ dicet altissim⁹ tibi
Nōne tu es qui superasti de quattuor aīalibus q̄
fecerā regnare in seculo meo ⁊ vt per eos veniret
finis tēporum eoꝝ? Et quartus deueniens deui
cit oīa aīalia q̄ transierunt: ⁊ potentatu tenuit se=
culū cū tremore multo ⁊ oēm orbē cū labore pessi
mo: ⁊ inhabitauit tot tēporibus orbem terrarum
cū dolo. Et iudicasti terrā non cuꝫ veritate. Tri=
bulasti enī mansuetos: ⁊ lesisti quiescētes: ⁊ dilexi
sti mendaces ⁊ destruxisti habitatiōes eoꝝ q̄ fru
ctificabant: ⁊ humiliasti muros eoꝝ qui te nō no
cuerunt. Et ascendit cōtumelia tua vsq; ad altis=
simū: ⁊ supbia tua ad fortem. Et respexit altissim⁹
superba tēpora: ⁊ ecce finita sunt ⁊ scelera ei⁹ cō=
pleta sunt. Propterea nō appareas tu aquila: et
ale tue horribiles: ⁊ pennacula tua pessima: et ca
pita tua maligna: et vngues tui pessimi: et omne
corpus tuū vanū vti refrigeretur oīs terra et re=
uertatur liberata de tua vi: ⁊ speret iudiciū ⁊ mi=
sericordiā ei⁹ qui fecit eam. Cap̄m. xii.

A Et factū est dū loqueret̄ leo verba hec
ad aquilā. Et vidi: ⁊ ecce qđ superaue=
rat caput ⁊ non cōparuerunt quattuor
ale ille q̄ ad eū transierunt et erecte sūt
vt regnarēt ⁊ erat regnū eoꝝ exile: ⁊ tumultu ple
nū. ⁊ vidi: ⁊ ecce ipsa non apparebāt ⁊ oēe corp⁹
aquile incendebat̄ ⁊ expauescebat terra valde. ⁊
ego a tumultu ⁊ excessu mētis ⁊ a magno timore
vigilaui: ⁊ dixi spiritui meo. ecce tu p̄stitisti michi
hoc in eo q͞ scrutaris vias altissimi. ecce adhuc fa
tigat⁹ suꝫ aīo ⁊ spiritu meo: inualidus suꝫ valde et
nec modica est in me virt⁹ a multo timore quā ex
paui nocte hac. Nunc ergo orabo altissimū vt me
confortet vsq; in finē ⁊ dixi. Dn̄ator dn̄e si inueni
gratiā ante oculos tuos: ⁊ si iustificatus sum apđ
te p̄re multis ⁊ si certe ascendit dep̄catio mea an
faciē tuā: cōforta me: ⁊ ostende seruo tuo mihi in=
terpretationē ⁊ distinctionē visus horribilis hu=
ius vt plenissime cōsoleris aīam meā. Dignū eñ
me habuisti oñdere michi tp̄a nouissima. ⁊ dixit
ad me. Hec est interp̄tatio visionis hui⁹. Aquilā
quā vidisti ascendentē de mari: hoc est regnū qđ
visum est in visione danieli fratri tuo. Sed nō est
illi interp̄tatū: qm̄ ego nūc tibi interp̄tor. Ecce di
es veniūt: ⁊ exurget regnū sup terrā ⁊ erit timor
acrior oīm regnoꝝ q̄ fuerunt ante eū. Regnabūt
B aūt in ea reges duodecim vnus post vnū. Nā se=
cundus incipiet regnare ⁊ ipse tenebit amplius
tēpus p̄re duodecim. Hec est interp̄tatio duode
cim alarū quas vidisti. Et quā vidisti vocem q̄ lo

cuta est nō de capitibus eius exeuntē sed de me=
dio corporis eius hec est iterp̄tatio. Qm̄ post tē=
pus regni illius nascent̄ cōtentiones nō modice
⁊ periclitabit̄ vt cadat ⁊ nō cadet tunc: sed iteruꝫ
constituet̄ in suū initiū. Et qm̄ vidisti subalares
octo coherētes alis eius: hec est iterp̄tatio. exur=
gent in ipso octo reges quoꝝ erunt tp̄a leuia et
anni citati. ⁊ duo quidē ex ipsis perient. Appro=
pinquante autē tp̄e medio: quattuor seruabunt̄
in tp̄e. cū incipiet appropinquare tēpus eius vt
finiatur. Duo vero in finē seruabūtur. ⁊ qm̄ vidi=
sti tria capita quiescentia: hec est interp̄tatio. In
nouissimis eius suscitabit altissimus tria regna.
⁊ reuocabit in ea multa: ⁊ dn̄abunt̄ terrā: et q̄ ha
bitāt ī ea cū labore multo sup oēs q̄ fuerunt āte
hos. Propter hoc ipsi vocati sunt capita aquile.
Isti enī erunt qui recapitulabunt īpietates ei⁹:
⁊ qui perficiēt nouissima eius. ⁊ qm̄ vidisti caput
maius nō apparens: hec est interpretatio eius.
Qm̄ vnus ex eis super lectū suū morietur: ⁊ tñ cū
tormentis. Nā duo qui perseuerauerint gladius
eos comedet. Unius enī gladius comedet qui cū C
eo: sed tñ hic gladio in nouissimis cadet. ⁊ qm̄ vi=
disti duas subalares traiicientes super caput qđ
est in dextera parte: hec est interp̄tatio. Hi sunt
quos cōseruauit altissimus in finē suū: hoc est re
gnū exile ⁊ turbationis plenū. Sicut vidisti ⁊ leo
nem: quē vidisti de silua euigilantē ⁊ rugientē et
loquentē ad aquilā et arguentē eā. et iniusticias
ipsius per oēs sermones eius sicut audisti. hic ē
ventus quē seruauit altissimus in finē ad eos. et
impietates ipsoꝝ et arguet illos ⁊ incutiet coraꝫ
ipsis ceptiones eoꝝ. Statuet enī eos in iudicio
viuos: ⁊ erit cū arguerit eos: tunc corripiet eos:
nam residuū populū meū liberabit cum misericordia
qui saluati sūt super fines meos. ⁊ iocūdabit eos
q̄adusq; veniet finis dies iudicii de quo locutus
suꝫ tibi ab initio. Hoc somniū quod vidisti: ⁊ he
interpretationes. Tu ergo solus dign⁹ fuisti sci=
re altissimi secretū hoc. Scribe ergo omnia ista ī
libro que vidisti: ⁊ pone ea in loco abscondito. et
docebis ea sapientes de populo tuo: quorū cor=
da scis posse capere et seruare secreta hec. Tu
autem adhuc sustine hic alios dies septem vt ti=
bi ostēdatur quicquid visum fuerit altissimo ostē
dere tibi. Et profectus est a me. Et factū est cum D
audisset omnis populus quoniā pertransierunt
septem dies et ego non fuissem reuersus in ciui=
tatem et cōgregauit se omnis a minimo vsq; ad
maximū: et venit ad me: ⁊ dixerunt michi dicen=
tes. Quid peccauimus tibi: ⁊ quid iniuste egim⁹
in te: quoniā derelinquēs nos sedisti in loco hoc
Tu enim nobis superes solus ex omnibus popu
lis sicut botrus de vineā: et sicut lucerna in loco
obscuro: ⁊ sicut portus ⁊ nauis saluata a tēpesta=
te. Aut non sufficiūt nobis mala que cōtingunt?
Si ḡ tu nos dereliq̄ris: quāto nobis erat meli⁹ si
essem⁹ succensi ⁊ nos cū incēdio syon. Nec eī nos
sum⁹ meliores eoꝝ q̄ibi mortui sunt et plorauerūt
voce magna. Et r̄ndi ad eos ⁊ dixi. Cōfide isrl̄: ⁊
noli tristari tu domus iacob. Est enī memoria ve
stra coram altissimo: ⁊ fortis nō est oblitus vestri
in tentatione. Ego enī nō dereliqui vos neq; ex=

cessi a vobis:sed veni in hunc locū vt deprecarer
ꝑ desolatione syon vt q̄rerem miam ꝑ hūilitate
sctificatiōis vestre. Et nunc ite vnusquisq; vestrū
i domū suā: ꝛ ego veniā ad vos post dies istos. Et
pfect⁹ est ppl's sicut dixi ei i ciuitatē: ego aūt sedi
in cāpo septē dieb⁹ sicut mihi mandauit: ꝛ mādu
cabā de florib⁹ solūmodo agri. de herbis fctā est
esca mihi in diebus illis. Capitm. xiij.
A ET factum est post dies septem: ꝛ somni
aui somniū nocte. Et ecce de mari ven
tus exurgebat vt cōturbaret omes flu
ctus ei⁹. Et vidi: ꝛ ecce cōualescebat il
le hō cū nubibus celi: ꝛ vbi vultū suū vertebat vt
cōsideraret: tremebant oia q̄ sub eo videbant: et
vbicūq; exibat vox de ore ei⁹ ardescebant omes
q̄ audiebāt voces ei⁹ sicut quiescit terra qn̄ sense
rit ignē. Et vidi post hec: ꝛ ecce cōgregabat mul
titudo hoiꝫ quoꝝ nō erat numerus de quattuor
ventis celi: vt debellarent hoiem q̄ ascēderat de
mari. Et vidi: ꝛ ecce sibimetipsi sculpserat montē
magnū ꝛ volauit sup eū. Ego aūt q̄siui videre re
gionē vel locū vnde sculptus esset mons: ꝛ nō po
tui. Et post hec vidi ꝛ ecce oms q̄ cōgregati sunt
ad eū vt expugnarent eū timebant valde: tn̄ au
debāt pugnare. ꝛ ecce vt vidit ipetū mltitudinis
venīētis nō leuauit manū suā neq; frameā tene
bat: neq; aliqd̄ bellicosum nisi solūmodo vt vidi
qm̄ emisit de ore suo sicut flatū ignis et de labijs
ei⁹ spūs flāme. et de lingua ei⁹ emittebat scintil
las et tēpestates. ꝛ cōmixta sunt oia simul hic fla
tus ignis ꝛ spūs flāme ꝛ multitudo tēpestatis. et
cōcidit sup multitudinē in ipetu q̄ pparata erat
pugnare ꝛ succendit oms vt subito nihil videret
de innumerabili multitudine nisi solūmodo pul
B uis ꝛ fumi odor: ꝛ vidi ꝛ extimui. Et post hec vidi
ipm̄ hoiem descendentē de monte: et vocantē ad
se multitudinē aliā pacificā. ꝛ accedebat ad eum
vult⁹ hoim multoꝝ quorūdā gaudentiū: quorū
dā tristantiū. aliqui vero alligati: aliqui adducen
tes ex eis qui offerebant: ꝛ egrotaui a multitudi
ne pauoris: ꝛ expgefactus sum ꝛ dixi. Tu ab initio
demōstrasti seruo tuo mirabilia hec: ꝛ dignū me
habuisti vt susciperes depcationē meā: ꝛ nūc de
mōstra mihi adhuc interptationē somnij huius.
Sicut ei existimo in sensu meo. vel q derelicti fue
runt in diebus illis: ꝛ multo plus de his qui non
sunt derelicti. Qui enim nō sunt derelicti: tristes
erant. Intelligo nunc q̄ sunt reposita in nouissi
mis diebus ꝛ occurrent eis: sed et his qui dereli
cti sunt. Propter hoc venerunt eni in pericla ma
gna et necessitates multas sicut ōndunt somnia
hec. Attn̄ facili⁹ est periclitantē venire in hūc q̄
ptrāsire sicut nubē a seculo: ꝛ nūc videre q̄ cōtin
gunt in nouissimo: ꝛ respondit ad me et dixit. Et
visionis interptationē dicam tibi: ꝛ de q̄bus locu
tus es adaperiā tibi. Qm̄ de his dixisti qui dere
licti sunt hec est interptatio. Qui aufert periculū
illo tpe hic se custodiuit. Qui in periculo incide
runt hi sunt qui habent opera ꝛ fidem ad fortissi
mū. Scito ergo qm̄ magis beatificati sunt qui de
relicti: sup eos qui mortui sunt. Hec interptatiōes
visionis. Qz vidisti virū ascēdentē de corde maris
ipse est quē ꝯseruat altissimus multis tēporibus
qui per semetipm̄ liberabit creaturā suam et ipse
disponet qui derelicti sunt. Et qm̄ vidisti de ore
eius exire vt spiritū et ignē et tēpestatē et qm̄ nō
tenebat frameā neq; vas bellicosum. corrupit ei
impetus eius multitudinē que venerat expugna
re eū hoc est interpretatio. Ecce dies veniunt qn̄ C
incipiet altissimus liberare eos qui super terraꝫ
sunt: et veniet ex excessu mentis sup eos qui ha
bitant terrā. Et alij alios cogitabunt debellare:
ciuitas ciuitatē: et locus locuꝫ: et gens aduersus
gentē: ꝛ regnū aduersus regnū. Et erit cum fient
hec ꝛ cōtingent signa que ante ostendi tibi. et tūc
reuelabitur filius meus quem vidisti virū ascen
dentē. Et erit qn̄ audierint omnes gentes voceꝫ
ei⁹ ꝛ derelinquet vnusquisq; in regione sua bellū
suum quod habent ad alterutrum ꝛ colligetur in
vnū multitudo innumerabilis: sicut volentes ve
nire ꝛ expugnare eū. Ipse autē stabit super cacu
men montis syon. Syon autē veniet ꝛ ostendet
omnibus parata ꝛ edificata: sicut vidisti monteꝫ
sculpi sine manibus. Ipse autē filius me⁹ arguet
que adinuenerunt gentes impietates eoꝝ has
que tempestati appropinquauerunt propter ma
la cogitamenta eoꝝ et cruciamenta quibus inci
pient cruciari que assimilate sunt flamme ꝛ per
det eos sine labore: per legem que igni assimilata
est. Et qm̄ vidisti eū colligentē ad se aliam multi
tudinem pacificam: he sunt decem tribus que ca
ptiue facte sunt de terra sua in diebus osee regis
quem captiuū duxit salmanasar rex assyrioꝝ: et
transtulit eos trans flumen et trāslati sunt in ter
ram aliam. Ipsi autē sibi dederunt consiliuꝫ hoc
vt derelinquerent multitudinē gentiū ꝛ pficiscerē
tur in vlteriorem regionē vbi nunq̄ inhabitauit
genus humanū. vel ibi obseruare legitima sua q̄
non fuerant seruantes in regiōe sua. Per introi
tus autē angustos fluminis eufraten introierūt
Fecit eni eis tunc altissim⁹ signa et statuit venas D
fluminis vsq; quo transirent. Per eam eni regio
nē erat via multa itineris anni vnius et dimidij.
nā regio illa vocatur asareth. Tunc inhabitaue
runt ibi vsq; in nouissimo tēpore: ꝛ nunc iterū cū
ceperit venire: iterū altissimus statuet venas flu
minis vt possint transire: ppter hec vidisti multi
tudinem cū pace. Sed ꝛ qui derelicti sunt de po
pulo tuo: hi sunt qui inueniūtur intra terminum
meū. Factū est ergo qn̄ incipiet perdere multitu
dinē earū que collecte sunt gentes: proteget eos
qui supauerunt ppl'm: ꝛ tūc ostēdet eis mlta plu
ma portenta. Et dixi ego. Dn̄ator dn̄e hoc michi
ostende ppter quod vidi virū ascendentē de cor
de maris. ꝛ dixit michi. Sicut non potes hec vel
scrutari vel scire que sunt in pfundo maris: sic nō
poterit quisq; super terrā videre filiū meum: vel
eos qui cū eo sunt: nisi in tpe diei. Hec est interp
tatio somnij qd̄ vidisti: et ppter quod illuminat⁹
es hic solus. Dereliquisti eni tuā: ꝛ circa meā va
casti legem et quesiuisti. Vitam autem tuā dispo
suisti in sapientia: ꝛ sensum tuū vocasti matrem:
ꝛ ppter hoc ostendi tibi merces apud altissimū.
erit eni post alios tres dies: ad te alia loquar: et
exponā tibi grauia ꝛ mirabilia: ꝛ profectus suꝫ ꝛ
transij in campū: multum glorificans ꝛ laudans

altissimū de mirabilibus q̄ p tēpus faciebat. ⁊ qm̄
gubernat ipm̄: et q̄ sunt in tēporibus illata. ⁊ sedi
ibi tribus diebus. Cāpm. xiiij.

A E T factū est tertio die: ⁊ ego sedebā sub
quercu. Et ecce vox exiuit cōtra me de
rubo: ⁊ dixit. Esdra esdra: et dixi. Ecce
ego dn̄e: ⁊ surrexi sup pedes meos: ⁊ di
xit ad me. Reuelans reuelat⁹ sum sup rubū: ⁊ lo-
cut⁹ sū moysi qn̄ ppl̄us me⁹ seruiebat in egypto
⁊ misi eū: ⁊ eduxit ppl̄m meū de egypto: ⁊ adduxi
eū sup montē syna: ⁊ detinebā eū apud me dieb⁹
multis: ⁊ enarraui ei mirabilia multa: ⁊ ostēdi ei
tēpoꝝ secreta ⁊ finē ⁊ precepi ei dicēs. Hec in pa
lā facies verba et hec abscōdes. Et nūc tibi dico
signa q̄ demōstraui ⁊ somnia q̄ vidisti: ⁊ interp̄ta
tiōes quas tu vidisti in corde tuo. repone ea. tu ei
recipieris ab oībus cōuerteris residuus cū cōsi
lio meo ⁊ cū simlib⁹ tuis: vsq̧ q̄ finiant̄ tp̄a. Qm̄
seculū pdidit iuuentutē suā: ⁊ tp̄a appropinquāt
senescere. Duodeci eñ partib⁹ diuisum est seclm̄:
⁊ trāsierūt ei⁹ decima ⁊ dimidiū decime ptis. sup
B sunt autē ei⁹ post mediū decime partis. Nunc er
go dispone domū tuā ⁊ corripe ppl̄m tuū ⁊ cōso
lare humiles eoꝝ et renūcia iam corruptele ⁊ di-
mitte abs te mortales cogitatiōes ⁊ piice abs te
pōdera hūana: ⁊ exue te iam infirmā naturā: ⁊ re
pone in vnā partē molestissima tibi cogitamēta
⁊ festina transmigrare a tp̄ibus his. Que eni vi-
disti nunc cōtigisse mala iterū horū deteriora fa-
cient. Quātū enim inualidū fiet sclm̄ a senectute
tm̄ multiplicabunt̄ sup inhabitātes mala. Prolō
gauit eni se magis ꝟitas ⁊ appropinquauit men-
daciū. Jam eni festinat venire quā vidisti visio-
nē. Et rn̄di: ⁊ dixi corā te dn̄e. ecce enī ego abibo
sicut p̄cepisti mihi: ⁊ corripiā p̄sentē popl̄m. Qui
aūt iterū nati fuerint q̄s cōmouebit. Positū est ḡ
sclm̄ in tenebris ⁊ qui inhabitāt in eo sine lumine
Qm̄ lex tua incensa est: ꝓpter qđ nemo scit q̄ a te
facta sunt vel q̄ incipient opa. Si eni inueni in te
gratiā imitte i me spiritū sanctū ⁊ scribā oīe qđ
factū est in seclo ab initio q̄ erant in lege tua scri
pta vt possint hoīes īuenire semitā ⁊ qui voluerit
viuere in nouissimis viuāt. Et respōdit ad me et
C dixit. Vadēs cōgrega popl̄m et dices ad eos vt
nō q̄rant te dieb⁹ quadraginta. Tu aūt p̄para ti
bi buxos multos: et accipe tecū sareā dabriā sele
miā echanū ⁊ asiel: quiq̧ hos q̄ parati sunt ad scri
bendū velociter. Et venies huc: ⁊ ego accendā i
corde tuo lucernā intellect⁹ q̄ nō extinguet̄ q̄ad-
usq̧ finiant̄ q̄ icipies scribere. Et tūc pfectis q̄dā
palā facies: q̄dā sapiētib⁹ abscōse trades. In cra
stinū eni hac hora icipies scribere. ⁊ pfectus sum
sicut mihi p̄cepit: ⁊ cōgregaui oēm ppl̄m et dixi.
Audi isrl̄ ꝟba hec. Peregrinati sunt patres nr̄i
ab initio in egypto: ⁊ liberati sunt inde ⁊ accepe-
rūt legē vite quā nō custodierūt quā et vos post
eos transgressi estis: ⁊ data est vobis terra in sor
tē: et terra syon ⁊ patres vestri ⁊ vos iniq̄tatē feci-
stis ⁊ nō seruastis vias quas p̄cepit vobis altissi
mus: ⁊ iust⁹ iudex cū sit abstulit a vobis in tp̄e qđ
donauerat. Et nūc vos hic estis ⁊ fr̄es vr̄i intror-
sum vestrū sunt. Si ḡ imparaueritis sensui vestro: ⁊
erudieritis cor vestrū viui cō seruati eritis ⁊ post
mortē miam cōseq̄mini. Judiciū eni post mortē
veniet qn̄ iterū reuiuiscem⁹: ⁊ tūc iustoꝝ noīa pa
D rebūt: ⁊ ipioꝝ facta ostendent̄. Ad me igit̄ nemo
accedat nūc neq̧ requirat me vsq̧ dies quadra-
ginta. Et accepi quiq̧ viros sicut mādauit mihi
⁊ pfecti sumus in campū ⁊ māsimus ibi. Et fact⁹
sum in crastinū ⁊ ecce vox vocauit me dicēs. Es-
dra aperi os tuū: ⁊ bibe quo te potauero. Et ape
rui os meū: ⁊ ecce calix plenus porrigebat̄ michi
Hoc erat plenū sicut aqua: color aūt ei⁹ vt ignis
similis. Et accepi ⁊ bibi. In eo cū bibissē: cor meū
cruciabat̄ itellectu: ⁊ in pect⁹ meū increscebat sa
piētia. Nā spūs meus conseruabat̄ memoria. Et
apertū est os meū: ⁊ nō est clausum āpli⁹. Altissi-
m⁹ dedit itellectū quiq̧ viris: ⁊ scripserūt q̄ dice-
bant̄ excessiones noctis quas nō sciebāt. Nocte
aūt manducabāt panē: ego aūt p diē loq̄bar et p
noctē nō tacebā. Scripti sunt aūt p quadragita
dies libri ducentiquattuor. Et factū est cū cōple-
uissent quadraginta dies: locut⁹ est altissimus di
cens. Priora q̄ scripsisti in palā pone: et legāt di-
gni ⁊ indigni: nouissimos aūt septuaginta cōser-
uabis vt tradas eos sapientib⁹ de poplo tuo. In
his eni est vena intellect⁹: et sapientie fons: ⁊ sciē
tie flumen. et feci sic. Capm. xv.

A E Cce loq̄re in aures plebis mee sermo
nes ꝓphetie quos imisero in os tuum
dicit dn̄s ⁊ facvt in charta scribant̄ qm̄
fideles ⁊ veri sunt. Ne timeas a cogita
tionib⁹ aduersū te: nec turbent te incredulitates
dicentiū: qm̄ oīs incredulus in incredulitate sua
morief. Ecce ego induco dicit dn̄s sup orbem ter
rarū mala gladiū ⁊ famē et mortē et interitū: pro
pter qđ suppolluit iniq̄tas oēm terrā. et adimple
ta sunt opera nociua illoꝝ. Propterea dicit dn̄s
B Jam non silebo de ipietatibus eoꝝ q̄ irreligiose
agunt nec sustinebo in his q̄ inique exercent ec-
ce sanguis innoxi⁹ et tristis clamat ad me. ⁊ anie
iustoꝝ clamant pseueranter. Vindicans vindica
bo illos dicit dn̄s: ⁊ accipiā oēm sanguinē inno-
xiū ex illis ad me. Et populus me⁹ quasi grex ad
occisionē ducit̄: iam nō patiar illū habitare i ter-
ra egypti sed educā eū in manu potēti ⁊ brachio
excelso: et pcutiā plaga sicut pri⁹ ⁊ corrūpam oēz
terrā eius. Lugebit egyptus ⁊ fundamenta eius
plaga verberata ⁊ castigatione quas inducet ei
deus. Lugebunt cultores operantes terrā: qm̄
deficient semina eoꝝ ab vredine et grandine ⁊ a
sidere terribili. Ve seculo ⁊ qui habitant in eo: qr
appropinquat gladi⁹ ⁊ cōtritio eorū. et exurget
gens contra gentē ad pugnā. Et rōphea in ma-
nibus eoꝝ. Erit eni inconstabilitio hoībus: ⁊ alii
aliis inualescentes nō curabunt regem suū ⁊ pri
cipes vie gestorū suorū in potentia sua. Concu-
piscet eni homo in ciuitatē ire: et nō poterit. Pro
pter superbiā eni eoꝝ ciuitates turbabūtur: do-
mus exterrētur: homies metuent. Nō miserebit̄
homo proximū suū ad irritū faciendū domos eo
rū in gladiū ad diripiendas substantias eoꝝ. ꝓ-
pter famē panis ⁊ tribulationē multā. Ecce ego
cōuoco dicit de⁹ oēs reges terre ad me verendū
q̄ sunt ab oriēte ⁊ ab austro ab euro ⁊ a libano ad
ꝯuertendos in se ⁊ reddere q̄ dederūt illis: sicut

facīunt vsq̧ hodie electis meis:sic faciā ⁊ reddā
in sinu eorum. Hec dicit domin⁹ deus. Non par=
cet dextera mea sup pctōres:nec cessabit rōphea
sup effundētes sanguinē innoxiū sup terrā. Exijt
ignis ab ira ei⁹ ⁊ deuorauit fundamenta terre:et
pctōres quasi stramen incēsum. Ue eis q̄ peccāt
⁊ nō obseruant mādata mea:dicit dn̄s. Nō parcā
illis. Discedite filij a prāte. Nolite cōtaminari sā
ctificationē meā:qm̄ nouit dn̄s omes q̄ deliquūt
in illū. Propterea tradidit eos in mortē ⁊ in occi
sionē. Jam eni venerunt sup orbez terrarū mala:
⁊ manebitis in illis. Non eni liberabit vos de⁹ p=
pter qd̄ peccastis in eū. ecce visio horribilis: ⁊ fa=
cies illi⁹ ab oriēte. Et exiēt natiōes draconū ara=
bū i currib⁹ mlt̄ʒ ⁊ sic flat⁹ eoꝝ nūer⁹ ferṫ sup t̄rā
vt iā timeāt ⁊ trepidēt oēs q̄ illos audiēt carmo=
nij insaniētes in ira:⁊ exient vt apri de silua: ⁊ ad
uenient in ꝟtute magna ⁊ cōstabūt in pugnā cū
illis:⁊ vastabūt portionē terre assyrioꝝ. Et post
hec supualescēt dracones natiuitatis sue memo=
res:⁊ cōuertent se cōspirātes in ꝟtute magna ad
psequēdos eos. Jsti turbabunṫ ⁊ silebūt in ꝟtute
illoꝝ:⁊ cōuertent pedes suos in fugā:⁊ a territo=
rio assyriorum subsessor obsidebit eos: ⁊ cōsūmet
vnū ex illis:⁊ erit timor ⁊ tremor in exercitu illoꝝ
C ⁊ contētio in reges ipsoꝝ. Ecce nubes ab oriēte:
⁊ a septētrione vsq̧ meridianū:⁊ facies earū hor
rida valde plena ire ⁊ pcelle. ⁊ collident seinuicē
⁊ collident sydus copiosuz sup terrā ⁊ sydus illo
rū. ⁊ erit sanguis a gladio vsq̧ ad ventrē : ⁊ fum⁹
hois vsq̧ ad substramen cameli. ⁊ erit timor ⁊ tre
mor multus sup terrā ⁊ horrebūt q̄ videbūt iram
illā:⁊ tremor apphēdet illos. ⁊ post hec mouebūṫ
nimbi copiosi a meridiano ⁊ septētrione ⁊ portio
alia ab occidēte:⁊ supiualescēt vēti ab oriēte:⁊ re
cludēt eā:⁊ nubē quā suscitauit ira ⁊ sidus ad fa
ciendā exterritationē ad orientalē ventū ⁊ occi=
dentē violabiṫ. ⁊ exaltabunṫ nubes magne ⁊ va=
lide plene ire:⁊ sidus vt exterreāt oēm terrā ⁊ in
habitātes eā:⁊ infundēt sup oēm locū altū et emi
nentē sidus terribile ignē ⁊ grandinē ⁊ rōpheas
volātes:⁊ aquas multas vt etiā ipleanṫ oēs cāpi
⁊ oēs riui plenitudine aquarū multaꝝ. ⁊ demoli
entur ciuitates et muros ⁊ montes ⁊ colles et li=
gna siluarū ⁊ fenū pratorū ⁊ frumēta eorū. ⁊ trāsi
bunt cōstantes vsq̧ babylonē ⁊ exterrent eā: cō=
uenient ad ipsam ⁊ circuibūt eā ⁊ effundēt sidus
et oēm irā sup eā. ⁊ subibit puluis et fumus vsq̧ i
celū:et oēs in circuitu lugebūt eā: ⁊ qui sub ea re
manserint seruiēt his q̄ exterruerunt. ⁊ tu asia cō
cois in spem babylonis ⁊ gloria psone ei⁹. ve tibi
misera ppter qd̄ assimilasti ei:⁊ ornasti filias tu=
as in fornicatiōe ad placēdū ⁊ gloriandū in ama
D torib⁹ tuis q̄ tecū cupierūt semp fornicari. Odi=
bilem imitata es in oīb⁹ opibus ei⁹:⁊ in adinuen
tionib⁹ ei⁹ ppterea dicit deus. Jmmittā tibi ma
la:viduitatē:paupratē ⁊ famē:et gladiū ⁊ pestem
ad deuastandas domos tuas a violatiōe:⁊ mor=
te ⁊ glorie ꝟtutis tue. Sicut flos siccabiṫ cū exur
get ardor q̄ missus est sup te infirmaberis vt pau
pcula plagata ⁊ castigata a mulierib⁹ vt nō pos=
sint te suscipere potētes ⁊ amatores. Nunq̄d ego
sic zelabo te dicit dn̄s nisi occidisses electos me=
os in oī t̄pe exaltans pcussionē manuū ⁊ diceres
sup mortē eoꝝ cū inebriata esses:exorna speciem
vultus tui? Merces fornicationis tue in sinu tuo
ppter hoc redditionē accipies. Sicut facies ele
ctis meis dicit dn̄s:sic faciet tibi de⁹ ⁊ tradet te i
malū. ⁊ nati tui fame interiēt. ⁊ tu rōphea cades.
⁊ ciuitates tue cōterenṫ. ⁊ oēs tui in cāpo gladio
cadent:⁊ q̄ sunt in mōtibus fame peribūt et man
ducabūt carnes suas ⁊ sanguinē bibēt a fame pa
nis ⁊ siti aque. Jnfelix p maria venies:⁊ rursū acci
pies mala. Et in trāsitu allidēt ciuitatē occisaz:et
exterrēt aliquā portionē terre tue ⁊ partē glorie
tue exterminabūt. Rursum reuertētes cōuertaz
Et demolita eris illis p stipula:et ipsi erunt tibi
ignis:⁊ deuorabunt te ⁊ ciuitates tuas:terrā tuā
et mōtes tuos:oēs siluas tuas ⁊ lignū fructiferū
igni cōburent. Filios tuos captiuos ducent et cē
sum tuū in predam habebūt ⁊ gloriam faciei tue
exterminabunt.
VE tibi babylon ⁊ asia:ve tibi egypte et A
syria. Precingite vos saccis ⁊ cilicijs:⁊
plāgite filios vestros ⁊ dolete: qm̄ ap=
propinquauit cōtritio vestra. Jmmissus
est vobis gladi⁹:⁊ q̄s est q̄ auertat illū? Jmmiss⁹
est vobis ignis:⁊ q̄s est q̄ extinguat illū? Jmmis
sa sunt vobis mala:⁊ q̄s est q̄ repellat ea? Nūq̄d
repellet aliq̄s leonē esurientē i silua: aut extinguet
ignē in stipula mox qn̄ ceperit ardere? Nūq̄d re
pellet aliq̄s sagittā a sagittario forti missā? Dn̄s
fortis imittit mala:⁊ q̄s est qui repellet ea? Exijt
ignis ex iracūdia ei⁹:⁊ q̄s est q̄ extinguat eū? Coru
scabit ⁊ q̄s nō timebit. Tonabit ⁊ q̄s nō pauebit?
Dn̄s cōminabiṫ:⁊ q̄s nō fundit⁹ contereṫ a facie
ipsi⁹? Terra tremuit ⁊ fūdamēta ei⁹:mare fluctu
at de pfūdo:⁊ fluct⁹ ei⁹ disturbabunṫ. ⁊ pisces ei⁹
a facie dn̄i:et a gl̄ia ꝟtutis ei⁹:qm̄ fortis dextera
ei⁹ q̄ arcū tēdit:sagitte ei⁹ acute q̄ ab ipso mittūṫ
nō deficient cū ceperint mitti in fines terre. ecce
mittunṫ mala ⁊ nō reuertenṫ donec veniāt super
terrā. Jgnis succēdiṫ ⁊ nō extinguetur donec ꝯsu
mat fūdamēta terre. Quēadmodū nō redit sagit
ta missa a valido sagittario:sic nō reuertēṫ mala
q̄ missa fuerit i terrā. Ue mihi ve mihi. Quis me B
liberabit in illis dieb⁹? Jnitiū doloꝝ ⁊ multi ge=
mit⁹. initiū famis ⁊ multi iterit⁹. initiū belloꝝ formi
dabūt prātes. initiū maloꝝ ⁊ trepidabūt oēs. Jn
his q̄d faciā cū venerit mala. Ecce fames ⁊ plaga
⁊ tribulatio ⁊ angustia missa sunt flagella in emē
datiōe ⁊ in his oīb⁹ se nō ꝯuertēt ab iniq̄tatibus
suis neq̧ flagelloꝝ memores erūt sp. ecce erit an
none vilitas sup terrā:sic vt putent sibi esse dire=
ctā pacē:⁊ tūc germinabūt mala sup terrā: gladi⁹
fames ⁊ magna ꝯfusio. A fame ei plimi q̄ inhītāt
terrā iteriēt:⁊ gladi⁹ pdet ceṫos q̄ supauerit a fa
me:⁊ mortui sicut stercora piicienṫ:⁊ nō erit q̄ cō
soleṫ eos. Derelinqueṫ ei terra deserta ⁊ ciuitates
ei⁹ deijcienṫ. Nō derelinqueṫ q̄ colat terrā: ⁊ q̄ se=
minet eam. Ligna dabunt fructus:et quis vinde
miabit illa? Uua matura fiet ⁊ q̄s calcabit illaz?
erit enim locis magna desertio. Cupiet enim ho
mo hominē videre:vel vocem eius audire. Relin
quentur enim de ciuitate decem:et duo de agro
qui absconderunt se in densis nemoribus ⁊ scissu

ris petrarũ queadmodũ derelinquũtur in oliue=
to: ⁊ singlis arborib⁹ tres aut quattuoꝛ oliue aut
sicut in vinea vindemiata racemi relinquũtur ab
his q̄ diligẽter vineã scrutantur: sic relinquẽtur in
dieb⁹ illis tres aut quattuoꝛ scrutãtibus domos
eoꝝ in romphea. Et relinquetur terra deserta et agri
ei⁹ inueterabunt ⁊ vie ei⁹ ⁊ oẽs semite ei⁹ germi
nabũt spinas: eo ꝙ nõ trãsiẽt hoĩs p eã. Lugebũt
ꝟgines nõ habẽtes spõsos. lugebũt mulieres nõ
habẽtes viros. lugebũt filie earũ nõ habẽtes ad
iutoꝛiũ sponsi earũ. In bello cõsumentur ⁊ viri ea=
C rũ in fame exterentur. Audite ꝟo ista ⁊ recognosci
te ea serui dñi. Ecce verbũ dñi: excipite illud ne
diis credatis: de quib⁹ dicit dñs. Ecce appropin
quãt mala ⁊ nõ tardant. Queadmoduz p̄gnans
cũ parit in nono mense filiũ suũ appropinquãte
hoꝛa part⁹ ei⁹ ante hoꝛas duas vel tres doloꝛes
circũeunt ventrẽ ei⁹: ⁊ ꝓdeunte infante de vẽtre
nõ tardabũt vno puncto: sicut nõ moꝛabuntur ma=
la ad ꝓdeundũ sup terrã ⁊ seculũ gemet et doloꝛ=
res circũtenebũt illud. Audite ꝟbũ plebs mea.
Parate vos in pugnã: ⁊ in malis: sic estote quasi
aduene terre. Qui vẽdit quasi q̄ fugiat. et q̄ emit
quasi q̄ ꝑditur⁹. Qui mercatur quasi q̄ fructũ nõ
capiat: ⁊ q̄ edificat q̄si nõ habitatur⁹. Qui seminat
quasi nõ metet: sic ⁊ q̄ vineã putat quasi qui non
vindemiaturus. Qui nubũt sicut quasi filios nõ
facturi: ⁊ q̄ nõ nubunt: sic quasi vidui ꝓpter qð q̄
laboꝛant sine cã laboꝛant. fructus enĩ illoꝝ alieni
gene metent ⁊ substantiã illoꝝ rapient: ⁊ domos
euertent: ⁊ filios eoꝝ captiuabũt: q̄ in captiuita
te ⁊ fame generãt natos suos. Et q̄ negociantur in
rapina q̄tũdiu exoꝛnãt ciuitates et domos suas
⁊ possessiões ⁊ ꝑsonas suas tãtomagis ad zelaboꝛ
eos sup pctã sua dicit dñs. Quõ zelatur foꝛnicaria
mulierẽ idoneã ⁊ bonã valde: sic zelabitur iusticia
iniq̄tatẽ cũ exoꝛnat se ⁊ accusat eã in facie cuz ve
nerit qui defendat exq̄rentẽ oẽe peccatũ super
terrã. Propterea nolite similari ei nec operibus
eius q̄m adhuc pusillũ. ⁊ tolletur iniq̄tas a terra: et
iusticia regnabit in vos. Nõ dicat peccatoꝛ se nõ
peccasse: q̄m carbones ignis cõburet sup caput
ei⁹. qui dixit nõ peccaui corã dño deo ⁊ glĩa ipi⁹.
Ecce dñs cognoscet oĩa opera hoĩm ⁊ adinuẽtio
nes illoꝝ ⁊ cogitatiões illoꝝ ⁊ coꝛda illoꝝ. Dixit
enĩ. Fiat terra: ⁊ facta est. fiat celũ: ⁊ factũ est. Et i
verbo illi⁹ stelle fundate sunt: ⁊ nouit numerũ stel
larũ. Qui scrutatur abyssum ⁊ thesauros illoꝝ: qui
mensus est mare ⁊ cõceptũ ei⁹. Qui cõclusit ma=
re in medio aquarũ: ⁊ suspendit terrã sup aquas
verbo suo. Qui extendit celũ quasi camerã super
aquas fundauit eũ. Qui posuit in deserto fontes
aquarũ: ⁊ sup verticẽ montiũ lacus ad emittẽdũ
D flumina ab eminẽti petra vt poꝛtaret terrã. Qui
finxit hoĩem ⁊ posuit coꝛ suũ in medio coꝛpoꝛis: ⁊
misit ei spiritũ vitã ⁊ intellectũ ⁊ spiramen dei oĩ
potentis qui fecit oĩa: ⁊ scrutinat oĩa abscõsa in
absconsis terre. Hic nouit adinuentionẽ vestraz
⁊ q̄ cogitatis in coꝛdib⁹ vestris peccãtes ⁊ volen
tes occultare peccata vestra. Propter quod dñs
scrutinando scrutinauit omia opa vestra. ⁊ tradu
cet vos oẽs ⁊ vos cõfusi eritis cũ ꝓcesserint pec
cata vestra corã hoĩbus ⁊ iniq̄tates erunt que ac
cusatoꝛes stabunt in die illo. Quid facietis: aut
quõ abscondetis peccata vestra corã deo ⁊ ange
lis eius? Ecce iudex deus: timete euz. Desinite a
peccatis vestris: ⁊ obliuiscamini iniq̄tates vr̃as
iã agere eas in sempiterno ⁊ deus educet vos et
liberabit de oĩ tribulatione. Ecce enĩ incenditur
ardoꝛ sup vos turbe copiose. ⁊ rapient quosdã ex
vobis: ⁊ cibabunt idolis occisos ⁊ qui cõsenserit
eis: erunt illis in derisum ⁊ in iproperiũ ⁊ in con=
culcationẽ. erit enĩ locis locus. ⁊ in vicinas ciuita
tes exsurrectio multa super timentes dñm. Erũt
quasi insani: nemini parcentes: ad diripiendum
et deuastandũ adhuc timentes dñm. q̄ deuasta=
bunt ⁊ diripient substantias: et de domibus suis
eos eiicient. Tunc parebit ꝓbatio electoꝝ meo
rũ vt auruz qð ꝓbatur ab igne. Audite dilecti mei
dicit dñs. Ecce adsunt dies tribulatiõis ⁊ de his
liberabo vos. Ne timeatis nec hesitetis: q̄m deus
dux vester est. Et qui seruat mandata ⁊ precepta
mea dicit dñs deus: ne p̄ponderent vos pctã vr̃a
ne supeleuent se iniq̄tates vestre. Ve q̄ cõstringũ
tur a peccatis suis. ⁊ abtegũtur ab iniq̄tatibus suis
queadmodũ ager cõstringitur a silua: ⁊ spinis tegi
tur semita ei⁹ ꝑ quã nõ transit homo. et excluditur:
⁊ mittitur ad deuoꝛationem ignis.

Explicit liber Esdre quartus.

Incipit prologus beati Hieronimi presbyte
ri in librum Thobie.

Chromatio ⁊ heliodoꝛo episcopis Hie
ronymus presbyter in dño salutẽ. Mi=
rari nõ desino exactionis vestre instan
tiã. Exigitis em̃ vt librũ chaldeo sermo
ne conscriptũ ad latinũ stilũ traham: librum vtiq̄
thobie quem hebrei de cathalogo diuinarũ scri=
pturarũ secantes: his que agiographa memoꝛãt
manciparunt. Feci satis desiderio vestro: non tñ
meo studio. Arguũt enĩ nos hebreoꝛũ studia ⁊ impu
tant nobis cõtra suũ canonẽ latinis auribus ista
trãsferre. Sz meli⁹ esse iudicãs phariseoꝝ displi
cere iudicio: ⁊ epoꝝ iussionib⁹ deseruire institi vt
potui. Et q̄ vicina est chaldeoꝝ ligua s̄moni he=
braico vtriusq̄ ligue peritissimũ loquacẽ repiẽs
vni⁹ diei laboꝛẽ arripui: ⁊ q̄cq̄d ille mihi hebraicis
verbis exp̄ssit: hoc ego accito notario sermonib⁹
latinis exposui. Orationib⁹ vestris mercedẽ hu=
ius opis cõpensabo cũ gratũ vobis didicero me
qð iubere estis dignati complesse.

Explicit ꝓlogus in librũ Thobie.

Incipit liber Thobie.

C. S. Thobias captiu⁹ i dieb⁹ salmanasar fu
git idola. decimas soluit. duxit annã vxoꝛez: ⁊ ge
nerat ex ea thobiã. fit grat⁹ salmanasar: ⁊ pergit
i rages vbi tradit ragueli decẽ talẽta argẽti sub
chyrographo. moꝛitur salmanasar: cui succedit sen
nacherib: q̄ audiẽs thobiã q̄rit eũ iterficere: ⁊ ipse
occiditur a filiis suis. thobias in domũ suã reuertit
oĩ substantia sua restituta. Capitulum. i.

A

Thobias ex

tribu ⁊ ciuitate neptalim q̄ est
in superioribus galilee supra
naason: post viā q̄ ducit ad oc
cidentē in sinistro habēs ciui=
tatē sephet: cū captus esset in
dieb⁹ salmanasar regis assy=
rioꝝ: in captiuitate tñ posit⁹ viā veritatis non de
seruit: ita vt oīa q̄ habere poterat q̄tidie cōcapti
uis fratrib⁹ q̄ erant ex ei⁹ genere īpartiret. Cūq̄
eēt iunior oībus in tribu neptalim: nichil tñ puerile
1.Re.12.c. gessit in ope. Denique cū irent omēs ad vitulos au
reos quos hieroboā fecerat rex israel: hic solus fu
giebat ↄsortia oīm: ⁊ pgebat ad hierusalem ad templū
dñi: et ibi adorabat dñm deū israel oīa primitiua
sua ⁊ decimas suas fideliter offerens ita vt in ter
tio anno ꝓselitis ⁊ aduenis ministraret oēm de=
cimationē. Hec ⁊ his similia scd̄m legem dei pue
B rulus obseruabat. Cū vero fact⁹ fuisset vir acce=
pit vxorē annā de tribu sua: genuitq̄ ex ea filium
nomen suū īponens ei: quē ab īfantia timere deū
docuit: ⁊ abstinere ab oī pctō. Igit̄ dū p captiui=
tatē deuenisset cū vxore sua ⁊ filio in ciuitatē nini
uē cū oī tribu sua: ⁊ cū oēs ederent ex cibis genti
liū iste custodiuit aīam suā: ⁊ nunq̄ cōtaminatus
est in escis eorum. Et q̄m memor fuit dñi in toto
corde suo: dedit illi de⁹ gratiam in conspectu sal=
manasar regis: ⁊ dedit illi potestatē q̄cūq̄ vellet
ire habēs libertatē q̄cūq̄ facere voluisset. Perge
C bat eñ p oēs q̄ erāt ī captiuitate: ⁊ monita salut̄
Infra.4.d dabat eis. Cū aūt venisset ī rages ciuitatē medo
rū ⁊ ex his q̄bus honoratus fuerat a rege habuis
set decē talenta argēti: ⁊ cū in multa turba gene=
ris sui gabelū egentē videret q̄ erat ex tribu eius
sub cyrographo: dedit illi memoratū pondus ar
genti. Post multū vero tpis mortuo salmanasar
rege: cū regnaret sennacherib fili⁹ eius p eo ⁊ fili
os israel exosos haberet ī cōspectu suo: thobias q̄ti
die pgebat p oēm cognationē suā: ⁊ cōsolabatur
eos. diuidebatq̄ vnicuiq̄ put poterat de faculta
D tib⁹ suis. Esuriētes alebat: nudisq̄ vestimēta pre
bebat: ⁊ mortuis atq̄ occisis sepulturā sollicitus
4.reg.19.g exhibebat. Denique cū reuersus esset rex sennache
rib fugiens a iudea: plagā quam circa eū fecerat
deus ꝓpter blasphemiā suā ⁊ iratus multos oc
cideret ex filiis israel: thobias sepeliebat corpora
Infra.1.b. eoꝝ. At vbi nūciatū est regi iussit eū occidi: ⁊ tu=
lit oēm substantiā ei⁹. Thobias vero cū filio suo
⁊ cū vxore fugiens nudus latuit: q: multi dilige=
bant eū. Post dies vero quadragintaquinq̄ occi=
derunt regem filii ipsius. ⁊ reuersus est thobias ī
domū suā: oīsq̄ facultas ei⁹ restituta est ei.

¶C.S. In die festo thobias prādiū magnū pa=
rat. mittit filiū ad epulandū vicinos ⁊ parētes ti
mentes deū. inenit iugulat⁹ vn⁹ ex filiis israel. nun
ciat patri a filio ⁊ sepelitur ab eo. arguit a ppinquis
nec tñ ꝓpter hoc desistit ab opibus mie. cecus fa
ctus ex stercore hyrūdinis gratias agit. irriden=
tes amicos corrigit bono ope: ⁊ pcipue de hedo
vituperatur ab vxore sua anna textrine.

Capitulum ij.

Post hec vero cū esset dies fest⁹ dñi: ⁊ fa A
ctū esset prandiū bonū in domo thobie
dixit filio suo. Uade et adduc aliq̄s de
tribu nostra timētes deū vt epulent̄ no
biscū. Cūq̄ abiisset reuersus nūciauit ei vnū ex fi
liis israel iugulatū iacere in platea. Statimq̄ exiliēs
de accubitu suo relinquēs prādiū ieiunus peruenit
ad corpus tollensq̄ illud portauit ad domū suā
occulte vt dū sol occubuisset caute sepeliret eum.
cūq̄ occultasset corpus mādūcauit panē cū luctu
et tremore memorās illū sermonē quē dixit dñs
p amos ꝓphetā. Dies festi vestri couertent̄ in la Amos.8.e
mentationē ⁊ luctū. Cū vero sol occubuisset abi= B
it ⁊ sepeliuit eū. arguebant aūt eū oēs ꝓximi ei⁹
dicētes. Iā hui⁹ rei cā interfici iussus es: ⁊ vix effu In.1.b.
gisti mortis iperiū: ⁊ iterū sepelis mortuos. Sed
thobias plus timēs deū q̄ regē rapiebat corpa
occisorū ⁊ occultabat ī domo sua: ⁊ mediis nocti=
b⁹ sepeliebat ea. Cōtigit āt vt q̄dā die fatigat⁹ a
sepultura veniēs domū iactasset se iuxta parietē ⁊
obdormisset: ⁊ ex nido hyrūdinū dormiēti illi cali
da stercora inciderēt sup oculos ei⁹: fieretq̄ cec⁹
Hanc āt tētationē ideo pmisit dñs euenire illi: vt C
posteris daret̄ exēplū patiētie ei⁹ sicut et sctī iob
Nā cū ab infantia sua sp deū timuerit ⁊ mādata
ei⁹ custodierit: nō est cōtristat⁹ contra deū q̄ pla
ga cecitatis euenerit ei: sꝫ imobilis in dei timore
pmansit agēs grās deo oīb⁹ dieb⁹ vite sue. Nā si
cut beato iob insultabāt reges: ita isti parētes et
cognati ei⁹ irridebāt vitā ei⁹ dicētes. Ubi ē spes
tua: pro qua elemosynas ⁊ sepulturas faciebas?
Thobias vero increpabat eos dicēs. Nolite ita Infra.8.a.
loq: q̄m filii sctōꝝ sum⁹: ⁊ vitā illā expectam⁹: quā
de⁹ datur⁹ est his q̄ fidē suā nunq̄ mutant ab eo D
Anna vo vxor ei⁹ ibat ad opus textrinū q̄tidie: ⁊
de labore manuū suarū victū quē cōsequi potuis
set deferebat. Unde factū est: vt hedū capraꝝ ac
cipiens: detulisset domi. Cui⁹ cū vocē balātis vir
ei⁹ audisset: dixit. videte ne forte furtiu⁹ sit. Red=
dite eū dñis suis: q: non licet nobis aut edere ex
furto aliq̄d aut cōtigere. Ad hec vxor ei⁹ irata re
spōdit. Manifeste vana facta ē spes tua ⁊ elemo
syne tue modo apparuerūt. Atq̄ his ⁊ aliis hu=
iuscemodi verbis exprobrabat ei.

¶C.S. De oratiōe thobie. de sara filia raguelis
qualiter exprobratur ab ancilla. de oratiōe eius
⁊ ieiunio trium dierum et trium noctium. exaudi
untur preces eorum. raphael ad curandum eos
est missus. iij.

Tunc thobias ingemuit ⁊ cepit orare A
cū lacrimis dicens. Iustus es dñe: ⁊
oīa iudicia tua vera sūt: ⁊ oēs vie tue
mia et veritas et iudiciū. et nunc dñe
memor esto mei: ⁊ ne vindictā sumas de peccatis
meis: neq̄ reminiscaris delicta mea vel parentū
meoꝝ. Q̄m nō obediuim⁹ pceptis tuis: ideo tra
diti sumus in direptionē et captiuitatē ⁊ mortē
et in fabulā. Et in improperiū oībus nationibus
in quibus dispersisti nos: et nunc domine magna
iudicia tua. quia non egimus scd̄m precepta tua
⁊ nō ābulauim⁹ sinceriter corā te. Et nūc dñe s̄m B
volūtatē tuā fac mecū ⁊ pcipue ī pace recipi spm̄
meū. Expedit ei mihi mori magis q̄ viuere. Eadē

itaq̧ die cōtigit vt sara filia raguelis in rages ci-
uitate medoꝝ et ipsa audiret improperiū ab vna
ex ancillis patris sui qm̄ tradita fuerat septem vi
ris:et demoniū nomie asmodeus occiderat eos:
mox vt ingressi fuissent ad eā. Ergo cū pro culpa
sua increparet puellā.respōdit ei dicēs Amplius
ex te nō videamꝰ filiū aut filiā sup terrā: interfec
trix viroꝝ tuoꝝ. Nunq̇d et occidere me vis sicut
etiā occidisti septē viros? Ad hāc vocē perrexit i
superius cubiculū domus sue: et tribꝰ diebꝰ ⁊ tri
bus noctibꝰ nō māducauit neq̧ bibit: sed in ora-
tione ꝑsistens cū lachrymis deꝑcabat deū vt ab
C isto improperio liberaret eam. Factū est aūt die
tertia dū cōpleret orōnē:benedicens dn̄m dixit.
Bn̄dictū est nomē tuū deꝰ patrū nostroꝝ.qui cū
iratus fueris miam facies:et in tp̄e tribulationis
pctā dimittis his qui inuocāt te. Ad te dn̄e faciē
meā cōuerto.ad te oculos meos erigo Peto dn̄e
vt de vīclo iproꝑij huiꝰ absoluas me.aut certe de
super terrā eripias me. Tu scis dn̄e q: nunq̄ con
cupiui virū:et mūdā seruaui aiam meā ab oi con
cupiscētia. Nunq̄ cū ludentibus miscui me: neq̧
cū his q̇ in leuitate ābulāt participē me prebui.
Virū aūt cū timore tuo non cū libidine mea cōsē
D si susciperē. Et aut ego indigna fui illis.aut illi for
sitan michi non fuerunt digni:quia forsitan viro
alij conseruasti me. Non est enim in hominis po
testate consiliū tuū. Hoc aūt ꝑ certo habet ois q̇
colit te.q: vita eiꝰ si in probatione fuerit corona-
bitur.si aūt in tribulatione fuerit:liberabit:⁊ si in
corruptione fuerit.ad miam tuam venire licebit.
Nō ei delectaris in ꝑditionibꝰ nr̄is. q: post tēpe-
statē trāquillū facis: et post lachrymationē ⁊ fle-
tum exultationē infundis. Sit nomē tuū deꝰ isra
el benedictū in secula. In illo tp̄e exaudite sunt
p̄ces āborū in ꝯspectu glīe sūmi dei: ⁊ missus est
angelus dn̄i sanctus raphael vt curaret eos am-
bos quoꝝ vno tp̄e sunt orōnes in conspectu dn̄i
recitate.

¶ C.S. Tobias putās se mori filiū instruxit de
sepultura corporis sui.honore mr̄is: et p̄cipue de
elemosynis . pecuniā mutuatā sibi cyrographo
indicat:sup̄biā:fornicationē aliaq̧ vetat. iiij

A Situr cū tobias putaret orōnē suā ex-
audiri: vt mori potuisset vocauit ad se
tobiam filiū suū. dixitq̧ ei. Audi fili mi
verba oris mei:et ea in corde tuo quasi
fundamētū cōstrue. Cū acceperit deꝰ aiam meā
corpus meū sepeli:⁊ honorē habebis matri tue
oibꝰ diebꝰ vite eius. Memor em̄ esse debes que ⁊
quanta pericula passa sit propter te in vtero suo.
Cū aūt ⁊ ipa cōpleuerit tēpꝰ vite sue :sepelias eā
circa me. Oibꝰ aūt diebꝰ vite tue in mēte habeto
B deū. Et caue ne aliq̄n peccato cōsentias ⁊ preter
puer.3.b. mittas p̄cepta dn̄i dei nr̄i. Ex substātia tua fac ele
Lu.14.b. mosynam ⁊ noli auertere faciē tuā ab vllo paupe
re. Ita em̄ fiet vt nec a te auertat facies dn̄i. Quō
potueris ita esto misericors. Si multum tibi fue
rit abundanter tribue:si exiguum tibi fuerit etiā
exiguum libenter impartiri stude. Premiū enim
bonū tibi thesaurizas in die necessitatis qm̄ ele-
mosyna ab oi pctō ⁊ a morte liberat: et nō patiet
aiam ire in tenebras. Fiducia magna erit coram

ssimo deo elemosina oibꝰ facientibus eā. Attēde
tibi fili mi ab oi fornicatione : et p̄ter vxorē tuam
nunq̄ patiaris crimen scire. Superbiā nunq̄ in
tuo sensu aut in tuo ꝟbo dn̄ari permittas . In ipa C
em̄ initiū sumpsit ois ꝑditio. Quicūq̧ tibi aliq̇d Leui.19.b
operatus fuerit stati ei mercedē restitue et mer- Deuter.
ces mercēnarij tui apd̄ te oino nō remaneat. Qd̄ 24.c.
ab alio oderis fieri tibi vide ne tu aliq̄n alteri fa- mat.7.b.
cias. Panē tuū cū esuriētibus ⁊ egentibus come
de:et de vestimētis tuis nudos tege. Panē tuū
et vinū tuū sup sepulturā iusti cōstitue: et noli ex
eo māducare ⁊ bibere cū peccatoribus. Consiliū
semper a sapiēte perquire. Oi tēpore bn̄dic deū. D
⁊ pete ab eo vt vias tuas dirigat ⁊ oia cōsilia tua
in ipso ꝑmaneāt. Indico etiam tibi fili mi dedisse sup.1.c.
me decē talēta argēti dū infantulus essem gabe-
lo in rages ciuitate medorū ⁊ cyrographū eius
apud me habeo.et ideo ꝑquire quō ad eū ꝑuenī-
as ⁊ recipias ab eo supra memoratū pondus ar-
genti:⁊ restituas ei cyrographū suū. Noli timere
fili mi:pauperē quidem vitā gerimus: sed multa
bona habebimꝰ si timuerimꝰ deū ⁊ recesserimus
ab oi pctō et fecerimꝰ bene.

¶ C.S. Tobias sociū itineris q̄rit. raphaelē in-
uenit.ad patrē introducit:eo comitāte ꝑfectꝰ est.
mater flet:quā pater cōsolatur. v.

Tunc respōdit tobias patri suo ⁊ dixit. A
Oia quecūq̧ p̄cepisti mihi faciā pater
Quō aūt pecuniā hanc requirā igno
ro. Ille me nescit:⁊ ego eū ignoro. Qd̄
signū dabo ei? Sed neq̧ viam per quā pergat
illuc aliquādo cognoui. Tūc pater suꝰ respondit
illi ⁊ dixit. Cyrographū quidē illius apud me ha
beo:qd̄ dū illi ostēderis stati restituet. Sed perge
nūc ⁊ inquire tibi aliquē fidelē virū:qui eat tecū
salua mercede sua:dū adhuc viuo:vt recipias eā.
Tūc egressus tobias inuenit iuuenē splēdidum
stātē precinctū:et quasi paratū ad ambulādum.
Et ignorās q̧ angelus dei esset salutauit eū: ⁊ di B
xit. Unde te habemꝰ bone iuuenis? At ille respō-
dit.ex filijs israel.⁊ tobias dixit ei. Nosti viā que
ducit in regionē medoꝝ? Cui respōdit. Noui et
oia itinera eiꝰ frequēter ambulaui ⁊ mansi apud
gabelū fratrē nostrū qui moratur in rages ciui-
tate medorū que posita est in mōte egbathanis.
Cui tobias ait. Sustine me obsecro:donec hec ip
sa nunciē patri meo. Tunc ingressus tobias indi
cauit vniuersa hec patri suo. Super que ammira
tus pater rogauit vt introiret ad eū. Ingressus
itaq̧ salutauit eū ⁊ dixit:gaudiū tibi sit semper: ⁊
ait tobias. Quale gaudiū mihi erit q̇ in tenebris C
sedeo ⁊ lumē celi nō video? Cui ait iuuenis. For-
ti aio esto:in ꝓximo est vt a deo cureris. Dixit ita
q̧ illi tobias. Nunquid poteris ꝑducere filiū me
um ad gabelum in rages ciuitatē medoꝝ. ⁊ cum
redieris restituā tibi mercedē tuā.⁊ dixit ei ange
lus. Ego ducā ⁊ reducā eū ad te. Cui tobias rn̄-
dit. Rogo te. Indica mihi de qua domo aut de q̄
tribu es tu. Cui raphael angelus dixit. Genus q̄
ris mercennarij:an ipsum mercennariū qui cum
filio tuo eat? Sed ne forte sollicitū te reddā : ego
sum azarias:ananie magni filius. ⁊ tobias respō
dit. Ex magno genere es tu. Sed peto ne irasca-

ris q voluerim cognoscere gen⁹ tuū. Dixit autē illi angelus. ego sanū ducam τ sanū tibi reducā filium tuū. D Respōdens aūt tobias ait. Bn̄ ambuletis τ sit dn̄s in itinere vr̄o et angelus ei⁹ comitet vobiscū. Tūc paratis oībus que erāt in via portāda: fecit tobias vale patri suo τ matri sue: τ ambulauerūt ambo simul. Cūq; pfecti essent cepit ra.10.b. mater ei⁹ flere τ dicere. Baculum senectutis nr̄e tulisti: τ trāsmisisti a nobis. Nunq̄ fuisset ipsa pecunia p qua misisti eū. Sufficiebat nobis paupertas nostra vt diuitias cōputarem⁹ hoc: q videbam⁹ filiū nostrū. Dixitq; ei tobias. Noli flere. Saluus pueniet filius noster τ saluus reuertetur ad nos et oculi tui videbūt illū. Credo em̄ q angel⁹ dei bonus comitet ei: τ bene disponat oīa q̄ circa eū geruntur. ita vt cū gaudio reuertetur ad nos. Ad hāc vocē cessauit mater ei⁹ flere τ tacuit.

¶ C. S. Liberat angelus tobiā ne deuoret a pisce. docet eū de corde τ iecore τ felle piscis cuius vtilitatis est. psuadet ei nuptias Sare. docet sanctitatem nuptiarum vi.

A Profectus est aūt tobias: τ canis secutus est eū: τ māsit pma mansione iuxta fluuiū tigris τ exiuit vt lauaret pedes suos: τ ecce piscis immanis exiuit ad deuorādū eū. Quē expauescēs tobias clamauit voce magna dicēs. Dn̄e inuadit me. τ dixit ei angelus. Apprehēde brāchiā ei⁹: et trahe eū ad te. Quod cū fecisset: attraxit eū in siccū τ palpitare B cepit āte pedes ei⁹. Tūc dixit ei āgel⁹. exētera hunc piscē: τ cor ei⁹ τ fel τ iecur repone tibi. Sūt em̄ hec necessaria ad medicamenta vtiliter. Quod cū fecisset assauit carnes ei⁹ τ secū sustulerūt in via cetera salierūt que sufficerent eis quosq; peruenirent in rages ciuitatem medorum. Tunc interrogauit tobias angelū: et dixit ei Obsecro te azaria frater vt dicas mihi qd remediū habebunt ista q̄ de pisce seruare iussisti? τ rn̄dens angelus. dixit ei. Cordis eius particulā si sup carbones ponas fumus ei⁹ extricat omne genus demoniorū siue a viro siue a muliere: ita vt vltra non accedat ad eos. Et fel valet ad vngendos oculos in quibus fuerit albugo: τ sanabuntur. Et dixit ei thobias. C Ubi vis vt maneamus? Respondensq; angelus ait. est hic raguel nomine vir ppinquus de tribu tua. τ hic habet filiam nomine saram. sed neq; masculum neq; feminam vllam habet aliam preter eā. Tibi debet oīs substātia ei⁹: et oportet eā te accipere cōiugē. Pete ergo eā a patre ei⁹ τ dabit tibi eā in vxorē. Tūc respōdit tobias et dixit. Audio qz tradita est septē viris τ mortui sunt. sed et hoc audiui: qz demonium occidit illos. Timeo ergo ne forte τ mihi hec eueniāt τ cū sim vnicus parentib⁹ meis: deponā senectutē illoꝝ cū tristicia ad inferos. Tūc angelus raphael dixit ei. Au- D di me: et ostēdā tibi qui sunt quib⁹ pualere potest demoniū. Hi nāq; qui coniugiū ita suscipiunt vt deū a se τ a sua mēte excutiāt: τ sue libidini ita vacent sicut equus τ mulus quib⁹ non est intellect⁹ psal.31. habet potestatē demoniū sup eos. Tu aūt cū acceperis eā: ingressus cubiculum p tres dies cōtinens esto ab ea: et nihil aliud nisi orationib⁹ vacabis cū ea. Ipsa aūt nocte: incenso iecore piscis fugabit demoniū. Secūda nocte vero in copulatiōe sanctoꝝ patriarcharū admitteris. Tertia autē nocte benedictionē consequeris vt filij ex vobis procreent incolumes. Transacta autē tertia nocte accipies virginē cū timore dn̄i amore filioꝝ magis q̄ libidinis ductus vt in semīe benedictionem in filijs consequaris.

¶ C. S. Uenerunt ad domum raguelis. datur sara tobie vxor cū benedictione cōiugali: et scribitur in charta coniugium. vij.

Ingressi sunt aūt ad raguelē τ suscepit eos raguel cū gaudio. A Intuensq; tobiā raguel. dixit anne vxori sue. Quā similis est iuuenis iste cōsobrino meo. τ cū hec dixisset: ait. Unde estis iuuenes fratres nostri? At illi dixerūt. Ex tribu neptalim sumus ex captiuitate niniue. Dixitq; illis raguel. Nostis thobiā fratrē meū? Qui dixerūt. Nouimus. Cūq; multa bona loqueretur de eo: dixit angelus ad raguelē. B Tobias de quo interrogas pater istius est: τ misit se raguel τ cū lachrymis osculatus est eum: τ plorans supra collū eius dixit. Benedictio sit tibi fili mi: qz boni et optimi viri filius es. Et anna vxor eius τ sara ipsoꝝ filia lachrymate sunt. Postq̄ aūt locuti sunt pcepit raguel occidi arietē: τ parari cōuiuiū. Cūq; hortaret eos discūbere ad prandiū tobias dixit. Hic ego hodie nō māducabo neq; bibā nisi prius petitionē meam confirmes et promittas mihi dare saram filiam tuā. D Quo audito verbo raguel expauit sciēs quid euenerit illis septē viris: qui ingressi sunt ad eā: τ timere cepit: ne forte et huic similiter cōtingeret. Et cū nutaret τ nō daret petēti vllum respōsum. dixit ei angelus. Noli timere dare eā illi: qm̄ huic timēti deū debetur coniunx filia tua. Propterea alius nō potuit habere illā. Tunc dixit raguel. Nō dubito q de⁹ pces et lachrymas meas Nu.39.e. in conspectu suo admiserit. Et credo qm̄ ideo fecit vos venire ad me: vt et ista cōiūgeret cognationi sue secundum legē moysi. et nunc noli dubium gerere: q tibi eā tradā: et apprehendēs dexteram filie sue: dextere tobie tradidit dicēs. Deus abrahā: et de⁹ isaac: et de⁹ iacob vobiscū sit et ipse coniūgat vos impleatq; benedictionē suam in vobis. Et accepta charta fecerunt conscriptionem cōiugij. Et post hec epulati sunt benedicentes deū. Uocauitq; raguel ad se annam vxorem suā τ precepit ei vt prepararet alterū cubiculum Et introduxit illuc saram filiam suā et lachrymata est. Dixitq; ei. Forti animo esto filia mea. Dn̄s celi det tibi gaudiū p tedio quod perpessa es.

¶ C. S. Tobias iecur piscis incēdit: angel⁹ dn̄i demoniū ligat. Thobias τ sara dn̄m orant fossa paratur. viui reperti sūt. Raguel gratias agit celebrato cōuiuio. Raguel dimidiū bonoꝝ suoꝝ dat genero τ filio habiturū reliquam partē post mortem eius. viij.

A Postq̄ vero cenauerūt: introduxerūt iuuenē ad eā. Recordatus itaq; tobias sermonū angeli protulit de cassidili suo partē iecoris. posuitq; eam sup carbones viuos. Tunc raphael angelus apprehendit demoniū τ religauit illud in deserto supe

rioris egypti. Tunc hortatus est virginez thobias
dixitqꝫ ei. Sara exurge ꝛ deprecemur deū hodie
ꝛ cras ꝛ secūdū cras. qꝛ his trib⁹ noctib⁹ deo iun
gimur. tertia aūt transacta nocte in nostro erim⁹
sup.2.c. coniugio. Filij quippe sanctoꝝ sumus et non pos
sumus ita coniungi sicut gētes que ignorant deū
B Surgētes autē pariter instanter orabant ambo
Gene. 2.b. simul vt sanitas dareť eis. Dixitqꝫ thobias. Dñe
de⁹ patrū nostroꝝ bñdicāt te celi: terre mareqꝫ ꝛ
fontes et flumina ꝛ oēs creature tue q̄ in eis sunt
Tu fecisti adam de limo terre: dedistiqꝫ ei adiu-
toriū euā. Et nunc dñe tu scis qꝛ nō luxurie cau-
sa accipio sororē meā cōiugem: sed sola posterita
tis dilectione in qua benedicať nomē tuū in secu
la seculoꝝ. Dixit itaqꝫ sara. Miserere nobis dñe
miserere nobis: ꝛ consenescamus ambo pariter
sani. Et factū est circa pulloꝝ cantū accersiri ius-
sit raguel seruos suos ꝛ abierunt cū eo pariter vt
foderēt sepulchrum. Dicebat eñ ne simili modo
euenerit ei: quo ꝛ ceteris alijs septez viris q̄ sunt
ingressi ad eā. Cunqꝫ parasset fossaz: reuersus ra
C guel ad vxorē suā: dixit ei. Mitte vnaz ex ancillis
tuis: ꝛ videat si mortu⁹ est vt sepeliā eū anteqꝫ il-
lucescat. At illa misit vnā ex ancillis suis. Que in
gressa cubiculū repperit eos saluos ꝛ incolumes
secū pariter dormiētes. et reuersa nunciauit bo-
num nunciū: et benedixerūt dñm: raguel videlicz
ꝛ anna vxor eius. ꝛ dixerunt. Benedicim⁹ te dñe
deus israel: qꝛ nō contigit nobis queādmodū pu
tabamus. Fecisti eñ nobiscū miam tuā et exclusi
D sti a nobis inimi cū psequentem nos. Misert⁹ es
āt duob⁹ vnicis. Fac eos dñe pleni⁹ benedicere te
ꝛ sacrificiū laudis tue et sue sanitatis offerre: vt
cognoscat vniuersitas gētiū: qꝛ tu es deus sol⁹ in
vniuersa terra. Staticqꝫ pcepit seruis suis raguel
vt replerēt terra fossam quā fecerant priusqꝫ elu
cesceret. Uxori aūt sue dixit vt instrueret cōuiuiū
et prepararet oia que in cibos erant iter agenti-
bus necessaria. Duas quoqꝫ pingues vaccas et
quattuor arietes occidi fecit: et parari epulas oi
infra.9.a. bus vicinis suis: cunctisqꝫ amicis. Et adiurauit
raguel thobiam vt duas ebdomadas moraretur
apud eum. De oibus aūt que possidebat raguel
dimidiā partē dedit tobie et fecit hanc scripturā
vt pars dimidia que superat: post obitum eoꝝ to
bie dominio deueniret.

C. S. Iuit angelus in rages. recepit pecuniā
a gabelo et redijt cū eodem gabelo ad thobiam.
Capitulum. ix.

A Tunc vocauit thobias angelū ad se: quē
quidē hominem existimabat dixitqꝫ ei.
Azaria frater: peto vt ausculteş verba
mea. Si meipsum tradā tibi seruū: non
ero condignus puidētie tue. Tamen obsecro te
vt assumas tibi animalia siue seruitia ꝛ vadas ad
gabelū im rages ciuitatē medorum: reddasqꝫ ei
cyrographū suū et recipies ab eo pecuniā et ro-
ges eū venire ad nuptias meas. Scis eñ ipse qm̄
numerat pater me⁹ dies et si tardauero vna die
B plus cōtristať aia eius. Et certe vides quō adiu-
rauit me raguel cuius adiuramētuz spernere nō
sup.8.d. possum. Tunc raphael assumens quattuor ex ser
uis raguelis et duos camelos in rages ciuitatez
medoꝝ perrexit: ꝛ inueniens gabelū dedit ei cy-
rographū suū: et recepit omnē pecuniaz. Indica
uitqꝫ ei de thobia filio thobie oia que gesta sunt:
fecitqꝫ eū secū venire ad nuptias. Cunqꝫ ingres- C
sus esset domū raguelis: inuenit thobiā discūben
tem: et exiliens osculati sunt seinuicez: ꝛ fleuit ga
belus: benedixitqꝫ deū et dixit. Benedicat te de⁹ sup.7.d.
israel. qꝛ filius es optimi viri et iusti et timētis de
um: et elemosynas facientis. et dicať benedictio
super vxorē tuā et super parentes vestros: ꝛ vide D
atis filios vestros: et filios filioꝝ vestroꝝ vsqꝫ in
tertiā et quartā generationē: et sit semen vestruz
bñdictū a deo israel. q̄ regnat in secula seculoruz
Cunqꝫ oēs dixissent amen: accesserūt ad cōuiuiū
Sed cū timore dñi nuptiaꝝ cōuiuiuz exercebāt.

C: S. De cōtristatione thobie senioris ꝛ etiam
anne p mora filij. thobias redijt cū vxore x.

Cum vero moras faceret thobias causa A
nuptiaꝝ sollicit⁹ erat pater eius tho-
bias dicēs. Putas quare morať fili⁹
meus: aut quare detēt⁹ est ibi? Putas
ne gabelus mortuus est et nemo reddat illi pecu
niā? Cepit aūt cōtristari nimis ipse et anna vxor
ei⁹ cuz eo ꝛ ceperūt ambo simul flere eo qꝫ die sta
tuto minime reuerteretur filius eoꝝ ad eos. Fle B
bat igiť mať ei⁹ irremediabilib⁹ lachrymis atqꝫ
dicebat. Heu me fili mi vt quid te misimus pegri
nari lumē oculoꝝ nostroꝝ: baculū senectutis nr̄e
solatiū vite nostre: spē posteritatis nr̄e. Oia simř sup.5.b.
in te vno habētes te nō debuim⁹ dimittere a no-
bis. Cui dicebat thobias. Tace et noli turbari sa
nus est fili⁹ noster: satis fidelis est vir ille cuz quo
misim⁹ eū. Illa aūt nullo modo consolari poterat
sed q̄tidie exiliens circūspiciebat et circuibat vi-
as oēs p quas spes remeandi videbať vt procul
videret eū si fieri posset veniētē. At vero raguel
dicebat ad generū suū. Mane hic et ego mittam C
nunciū salutis de te ad thobiam patrē tuuz. Cui
thobias ait. ego noui qꝫ pater me⁹ et mater mea
mō dies cōputāt ꝛ cruciatur spiritus eoꝝ in ipis
Cunqꝫ verbis multis rogaret raguel thobiam et
ille eū nulla ratione vellet audire: tradidit ei sarā
ꝛ dimidiā partē oīs substātie sue in pueris in pu-
ellis in pecudib⁹ i camelis et in vaccis: ꝛ pecunia
multa: et saluū atqꝫ gaudētē dimisit eū a se: dicēs
Angelus dñi sanctus sit in itinere vestro. perdu- D
catqꝫ vos incolumes et inueniatis oia recte cir-
ca parētes vestros: et videant oculi mei filios ve
stros priusqꝫ moriar: et apprehendētes parētes
filiā suā: osculati sunt eā: ꝛ dimiserūt ire. monētes
eā honorare soceros: diligere maritum: regere fa
miliam: gubernare domū: ꝛ seipam irreprehensi
bilem exhibere.

C. S. Thobias dimissa sara cū angelo pcessit
saram ꝛ familiaz. linit oculos pr̄is de felle piscis.
post septē dies venit sara ꝛ celebrāt cōuiuiū: vene
runt cōsobrini thobie: ꝛ fit gaudiū immēsum per
alios septem dies. xi.

Cunqꝫ reuerterenť peruenerunt ad char A
ram que est in medio itinere cōtra nini
uem vndecio die. Dixitqꝫ angel⁹. Tho
bia frater scis queādmodum reliquisti
patrē tuū. Si placet itaqꝫ tibi precedam⁹: et secto

gradu insequantur iter nostrum familie simul cũ
coniuge tua. et cum animalibus. Cumqʒ hoc pla
cuisset vt irent: dixit raphael ad thobiam. Tolle
tecum ex felle piscis: erit enim necessarium. Tulit
itaqʒ thobias ex felle illo: et abierunt. Anna autẽ
sedebat secus viam quotidie in supercilio mon-
B tis vnde respicere poterat de longinquo. Et duʒ
ex eodem loco specularetur aduentum eius: vi-
dit a longe: et ilico cognouit venientem filium su
um currensqʒ nunciauit viro suo: dicens. Ecce ve
nit filius tuus. Dixitqʒ raphael ad thobiam. At
vbi introieris domum tuaʒ statim adora dñm de
um tuum: et gratias agens ei: accede ad patrem
tuum et osculare euʒ. Statimqʒ lini super oculos
eius ex felle isto piscis quod portas tecuʒ. Scias
enim quoniam mox aperiẽtur oculi eius: et vide
bit pater tuus lumen celi ⁊ in aspectu tuo gaude
bit. Tunc ꝓcucurrit canis qui simul fuerat in via
et quasi nuncians adueniens blãdimento sue cau
de gaudebat. Et consurgẽs cecus pater cepit of
fendens pedib⁹ currere et data manu puero: oc-
currit obuiam filio suo. Et suscipiens osculat⁹ est
eũ cũ vxore sua et ceperunt flere pre gaudio. Cũ
C qʒ adorassent deum: ⁊ gratias egissent: cõsederũt
Tunc sumẽs tobias de felle piscis liniuit oculos
patri suo. Et sustinuit quasi dimidiam fere horã:
⁊ cepit albugo ex oculis ei⁹ quasi membrana oui
egredi. Quod apprehẽdẽs tobias traxit ab ocu
lis eius: statimqʒ visum recepit. Et glorificabant
deum ipse videlicet et vxor eius: et omnes qui sci
ebant eum. Dicebatqʒ tobias. Benedico te dñe
deus israel: q2 tu castigasti me: ⁊ tu saluasti me Et
D ecce ego video thobiam filium meum. Ingressa
est etiam post septem dies sara vxor filij eius: et
omnis familia et pecora sana et cameli ⁊ pecunia
multa vxoris: sed et illa pecunia quam receperat
a gabelo: et narrauit parentibus suis omnia be-
neficia dei que fecisset circa eum per hominem ꝗ
eum duxerat. Veneruntqʒ achior et nabath conso
brini tobie gaudẽtes ad thobiam et congratulã-
tes ei de omnibus bonis que circa illum ostende
rat deus. Et per septem dies epulantes omnes
cum gaudio magno gauisi sunt.

¶ C. S. Tobias filius commemorat patri bene-
ficia per raphaelem sibi facta: tunc vterqʒ offert
ei medietatem bonorum suorum: et ille aperiens
eis omnem veritatem ablatus est ab eis. pater ⁊
filius ꝑ tres horas stant prostrati in terra. xij.

Tunc vocauit ad se tobias filium suum:
A dixitqʒ ei. Quid possum⁹ dare viro isti
sancto qui venit tecum? Respondẽs to
bias dixit patri suo. Pater quam mer-
cedem dabimus ei: aut quid dignum poterit esse
beneficijs eius. Me duxit ⁊ reduxit sanum: pecu
niam a gabelo ipse recepit: vxorem ipse me habe
re fecit et demonium ab ea ipse compescuit: gau-
dium parentibus eius fecit: meipsum a deuora-
tione piscis eripuit: te quoqʒ videre fecit lumen
celi. et bonis omnibus per eũ repleti sum⁹. Quid
B illi adhuc poterimus dignum dare? Sed peto te
pater mi: vt roges eum si forte dignabitur medie
tatem de omnibus que allata sunt sibi assumere.
Et vocantes eum pater. s. et filius tulerunt eum
in partem et rogare ceperunt vt dignaretur di-
midiam partem omnium que attulerãt acceptã
habere. Tunc dixit eis occulte. Benedicite deuʒ
celi et coram omnibus viuentibus confitemini ei
quia fecit vobiscum misericordiam suam. Etenim
sacramentum regis abscondere bonum est. ope-
ra autem dei reuelare et confiteri honorificũ est.
Bona ẽ oro cũ ieiunio ⁊ elemosina magis ꝗ̃ the
sauros auri recõdere: qm̃ elemosina a morte libe
rat. ⁊ ipa ẽ ꝗ purgat pctã. ⁊ facit inuenire vitã eter
nã. Qui aũt faciũt pctm̃ ⁊ iniqtatẽ: hostes sũt aie C
sue. Manifesto ẽ vobis veritatẽ ⁊ nõ abscõdaʒ a
vobis occultũ sermonẽ. Qñ orabas cũ lachrymis
⁊ sepeliebas mortuos. ⁊ relinquebas prãdiũ tuũ
⁊ mortuos abscõdebas ꝑ dieʒ i domo tua ⁊ nocte
sepeliebas eos: ego obtuli orõnẽ tuã dño. Et qa
acceptus eras deo: necesse fuit vt tentatio proba
ret te. Et nũc misit me dñs vt curarẽ te: ⁊ sarã vxo
rẽ filij tui a demonio liberarẽ. Ego ei suʒ raphael
angel⁹ vn⁹ ex septẽ qui astamus añ dñm. Cumqʒ
hec audissent turbati sunt: et trementes ceciderũt
sup terrã in faciẽ suã. Dixitqʒ eis ãgelus. Pax vo D
bis. nolite timere. Etenĩ cũ essẽ vobiscũ: ꝑ volũta-
tẽ dei erã. ipm bñdicite ⁊ cãtate illi: videbar qdeʒ
vobiscũ mãducare ⁊ bibere sed ego cibo inuisibili
⁊ potu ꝗ ab hoib⁹ videri nõ potest: vtor. Tẽp⁹ est
ergo vt reuertar ad eũ ꝗ me misit: vos aũt bñdi-
cite deũ. ⁊ narrate oia mirabilia ei⁹. Et cũ hoc di
xisset: ab aspectu eoꝝ ablatus est: ⁊ vltra eũ vide
re nõ potuerũt. Tunc prostrati per horas tres in
faciẽ bñdixerũt deũ. ⁊ exurgẽtes narrauerũt oia
mirabilia eius.

¶ C. S. Verba thobie bñdicẽtis dñm ⁊ ꝓphetia
eius sub nomine hierusalem. xiij.

Periens aũt thobias senior os suũ bñ
dixit dñm: ⁊ dixit Magn⁹ es dñe i eter- A
nũ: ⁊ in oia scla regnũ tuũ: qm̃ tu flagel
las et saluas: deducis ad inferos et re 1.reg.2.a.
ducis: ⁊ nõ est qui effugiat manũ tuã. Confitemi sapiẽ.16.b.
ni dño filij israel: ⁊ in cõspectu gẽtiũ laudate eum
qm̃ ideo dispersit vos inter gẽtes que ignorãt eũ
vt vos enarretis mirabilia eius et faciatis scire
eos qr nõ est ali⁹ de⁹ oĩps ꝑter eũ. Ipse castigauit
nos ꝓpter iniqtates nras ⁊ ipse saluabit nos pro-
pter miam suam. Aspicite ergo ꝗ fecit nobiscũ et B
cũ timore ⁊ tremore cõfitemini illi regẽqʒ seculo-
rũ exaltate in opib⁹ vris. Ego aũt in terra capti
uitatis mee cõfitebor illi qm̃ ostẽdit maiestatem
suã in gẽtẽ peccatricẽ. Cõuertimini itaqʒ pctõres
et facite iusticiã corã dño credẽtes ꝙ faciat vobi
scũ miam suã. Ego aũt ⁊ anima mea in eo letabi-
mur. Bñdicite dño oẽs electi eius agite dies leti
cie ⁊ cõfitemini illi. Hirlm ciuitas dei castigauit
te dñs in operib⁹ manuũ tuaꝝ. Confitere dño in
bonis tuis ⁊ benedic deũ seculoꝝ vt reedificet in
te tabernaculũ suũ ⁊ reuocet ad te oẽs captiuos C
⁊ gaudeas in oia secula seculorum. Luce splendi
da fulgebis et oẽs fines terre adorabunt te. Na-
tiones ex longinꝗ ad te veniẽt: ⁊ munera deferẽ-
tes adorabunt in te dñm ⁊ terrã tuã in sanctifica
tionem habebũt. Nomẽ eñ magnũ inuocabunt
in te. Maledicti erunt qui contẽpserint te ⁊ cõdẽ
nati erũt oẽs ꝗ blasphemauerit te. bñdictiqʒ erũt

qui edificauerit te. Tu aūt letaberis in filijs tuis
quoniam oẽs benedicentur ⁊ congregabunt ad
D dominum. Beati omnes qui diligūt te ⁊ qui gau
dent super pace tua. Anima mea benedic domi=
num quoniam liberabit hierusalem ciuitatem su
am a cunctis tribulationibus eius dominus de=
Apo.21.f. us noster. Beatus ero si fuerint reliquie seminis
mei ad videndam claritatem hierusalem. Porte
hierusalem ex saphyro ⁊ smaragdo edificabunt
et ex lapide precioso omnis circuitus murorum
eius. Ex lapide candido ⁊ mundo omnes platee
eius sternentur et per vicos eius alleluya canta
bitur. Benedictus dominus qui exaltauit eā vt
sit regnum eius in secula seculoꝝ super eā. Amē.

C.S. De annis et obitu et sepultura thobie et
prophetia eius. de perditione niniue et restaura
tione hierusalem. de reditu thobie ad soceros su=
os et de morte ipsius. xiiij.

A Et consummati sunt sermones thobie.
et postq̄ illuminatus est thobias vixit
annis quadraginta duobus: et vidit fi=
lios nepotum suorum. Completis ita=
q̄ annis centumduobus. sepultus est honorifice
in niniue. Quinquaginta namq̄ et sex annorum
lumen oculorum amisit: sexagenarius vero rece=
pit. Reliquum vero vite sue in gaudio fuit: et cū
B bono profectu timoris dei perrexit i pace. In ho
ra autem mortis sue vocauit ad se thobiam filiū
suum et septē iuuenes filios suos nepotes dixit
q̄ eis. Prope erit interitus niniue. Non eñ exci=
dit verbum domini. et fratres nostri qui dispersi
sunt a terra israel reuertentur ad eā. Omnis au=
tem deserta terra eius replebitur et domus dei
que in ea incensa est iterum reedificabitur: ibiq̄
reuertentur omnes timentes deum: et relinquēt
gentes idola sua. et venient in hierusalem et inha
bitabunt in ea et gaudebunt in ea omnes reges
terre adorantes deū israel. Audite ergo filij mei
C patrem vestrum. Seruite domino in veritate et
Josue. 24.c. inquirite: vt faciatis que placita sunt illi: et filijs
vestris mandate: vt faciant iusticias et elemosy=
nas vt sint memores dei et benedicant eū in om=
ni tempore in veritate et in tota virtute sua. Nūc
ergo filij audite me et nolite manere hic. sed quo
cūq̄ die sepelieritis mrē vestrā circa me i vno se
pulchro ex eo dirigite gressus vestros vt exeatis
hinc. Video enim quia iniquitas eius finem da=
D bit ei. Factum est autem post obitum matris sue:
thobias abscessit ex niniue cum vxore sua et filijs
et filiorum filijs et reuersus est ad soceros suos.
Inuenitq̄ eos incolumes in senectute bona ⁊ cu
ram eorum gessit. et ipse clausit oculos eorum: et
omnem hereditatem domus raguelis ipse per=
cepit: viditq̄ quintam generationem: filiosq̄ fi=
liorum suorum. Et completis annis nonaginta
nouem in timore domini: cum gaudio sepelierūt
eum. Omnis autem cognatio eius et omnis ge=
neratio eius in bona vita et in sancta conuersa=
tione permansit: ita vt accepti essent tam deo q̄
hominibus et cunctis habitantibus terram.

Explicit liber Thobie.

Incipit prologus in librum Judith.

Apud hebreos liber iudith inter agio=
grapha legitur. cuius autoritas ad ro=
boranda illa que in contentionem ve=
niunt: minus idonea iudicatur. Chal=
deo tamen sermone conscriptus inter hystorias
computatur. Sed quia hunc librum sinodus ni=
cena in numero sanctarū scripturarum legitur
computasse: acquieui postulationi vestre immo
exactioni: et sepositis occupationibus quibus ve
hementer artabar: huic vnam lucubratiunculam
dedi: magis sen sum e sensu q̄ ex verbo verbum
transferens. Multorum codicum varietatem vi=
ciosissimam amputaui: sola ea que intelligentia
integra in verbis chaldeis inuenire potui: lati=
nis expressi. Accipite iudith viduā castitatis ex=
emplum. et triumphali laude perpetuis eam pre
conijs declarate. Hanc enim non solum femi=
nis: sed et viris imitabilem dedit qui castitatis
eius remunerator virtutē ei talem tribuit vt in=
uictum omnibus hominib⁹ vinceret: ⁊ insupera=
bilem superaret.

Explicit prologus.

Incipit liber iudith.

C.S. De potentia arphaxat et nobilitate ciui
tatis eius quam edificauit et ipsum nabuchodo
nosor vicit mittens nuncios ad omnes prouincias
quos cum vacuos remiserunt: iurat se vindicatu
rum de omnibus.

Capitulum primum.

Rphaxat A
itaq̄ rex medoꝝ subiuga
uerat multas gentes im=
perio suo: et ipse edifica=
uit ciuitatē potētissimā
quā appellauit egbatha
B nis. Ex lapidib⁹ quadra
tis et sectis fecit muros
eius: in altitudine cubitoꝝ septuaginta et in lati=
tudine cubitorū triginta: turres vero eius posuit
C in altitudine cubitoꝝ centū. Per quadrum vero
earū latus vtrūq̄ vicenoꝝ pedū spacio tendeba=
tur. Posuitq̄ portas ei⁹ in altitudine turrium: et
gloriabat quasi potēs in potentia exercitus sui ⁊
in gloria quadrigarū suarū. Anno igit duodeci=
mo regni sui: nabuchodonosor rex assyriorū qui
regnabat in niniue ciuitate magna: pugnauit cō
tra arphaxat: ⁊ obtinuit eū in cāpo magno q̄ ap=
pellatur ragau circa eufratē ⁊ tigrim ⁊ iadason
in cāpo erioch regis elicorū. Tunc exaltatum est 1.mach.1.a
regnū nabuchodonosor ⁊ cor ei⁹ eleuatū est. ⁊ mi
sit ad oēs q̄ habitabāt in cilicia ⁊ damasco ⁊ liba=
no ⁊ ad gentes q̄ sunt in carmelo ⁊ cedar ⁊ inhabi
tantes galileā in cāpo magno esdrelon ⁊ ad oēs
q̄ erāt in samaria et transflumen iordanē vsq̄ ad
hierusalem ⁊ omnē terrā iesse: quousq̄ perueniat
ad montes ethiopie. Ad hos oēs misit nuncios
nabuchodonosor rex assyriorum qui omnes vno

nio cõtradixerunt ⁊ remiserunt eos vacuos ac si
ne honore abiecerũt. Tunc indignatus nabucho
donosor rex ad oẽm terrã illã: iurauit p thronũ ⁊
regnũ suũ φ defenderet se de oĩb⁹ regionib⁹ his
¶ C. S. Nabuchodonosor habito consilio mittit
holofernẽ ad regna occidentis qui egrediens va
stabat omnia. ij.

A Nno tertiodecio nabuchodonosor re
gis vicesima ⁊ secũda die mensis primi
factũ est verbũ in domo nabuchodono
sor regis assyrioꝝ: vt defenderet se. Vo
cauitq̃ oẽs maiores natu: oẽsq̃ duces ⁊ bellato
res suos: ⁊ habuit cũ eis mysteriũ cõsilij sui. Dixit
q̃ cogitationẽ suã in eo esse: vt oẽm terrã suo sub
iugaret iperio. Quod dictũ cũ placuisset oĩb⁹ vo
cauit nabuchodonosor rex holofernẽ pricipẽ mi
litie sue et dixit ei. Egredere aduersum oẽ regnũ
occidentis ⁊ contra eos precipue qui contempse
B runt iperiũ meũ. Nõ parcet oculus tu⁹ vlli regno
ezech. 9. b. oẽmq̃ vrbẽ munitã subiugabis mihi. Tunc holo
fernes vocauit duces ⁊ magistratus virtutis assy
riorũ: ⁊ dinumerauit viros in expeditione sicut
precepit ei rex cẽtũ viginti milia peditũ pugna
torum: et equites sagittarios triginta duo milia.
Oẽmq̃ expeditionẽ suã fecit preire in multitudi
ne innumerabiliũ cameloꝝ cũ his que exercitib⁹
sufficerẽt copiose: boum quoq̃ armẽta gregesq̃
ouiũ: quoꝝ nõ erat numer⁹. Frumẽtũ ex oi syria
C in trãsitu suo parari cõstituit. Aurũ vero ⁊ argen
tum de domo regis assumpsit multum nimis. Et
profectus est ipse ⁊ oĩs exercitus cũ quadrigis ⁊
equitibus ⁊ sagittarijs q̃ cooperuerũt faciẽ ter
re sicut locuste. Cunq̃ pertrãsisset fines assyrioꝝ
venit ad magnos mõtes ange q̃ sunt a sinistro ci
licie ascenditq̃ oĩa castella eoꝝ ⁊ obtinuit omnẽ
munitionẽ. Effregit aũt ciuitatẽ opimatissimam
melothi: predauitq̃ oẽs filios tharsis ⁊ filios hys
mael q̃ erãt cõtra faciẽ deserti: ⁊ ad austrũ terre
celeon. Et transiuit eufraten ⁊ venit in mesopota
miam ⁊ fregit oẽs ciuitates excelsas q̃ erãt ibi a
D torrẽte mambre vsq̃ quo perueniatur ad mare ⁊
occupauit termĩos eius a cilicia vsq̃ ad fines ia
phet qui sunt ad austrũ. Adduxitq̃ oẽs filios ma
dian ⁊ predauit oẽm locupletationẽ eoꝝ oẽsq̃ re
sistentes sibi occidit in ore gladij. Et post hec de
scẽdit i cãpos damasci in dieb⁹ messis: ⁊ succẽdit
oĩa sata: oẽsq̃ arbores ⁊ vineas fecit incidi ⁊ ceci
dit timor illius super omnes inhabitantes terrã.
¶ C. S. Ciuitates se vltro tradiderunt holofer
ni: de q̃b⁹ ipse sibi cepit auxiliatores: ⁊ tñ ipas ciui
tates et deos eoꝝ subuertit. iij.

A T Unc miserũt legatos suos vniuersa
rum vrbiũ ac prouinciaꝝ reges ac pri
cipes syrie. s. ⁊ mesopotamie: et syrie
sobal et libie atq̃ cilicie qui veniẽtes
ad holofernẽ dixerunt. Desinat indignatio tua
circa nos. Melius est eñi vt viuẽtes seruiam⁹ na
buchodonosor regi magno et subditi sim⁹ tibi q̃
morientes cũ iteritu nostro ipsi seruitutis nr̃e dã
B na patiamur. Oĩs ciuitas nr̃a: oĩsq̃ possessio oẽs
montes ⁊ colles et cãpi et armẽta bouũ gregesq̃
ouiũ ⁊ caprarũ: equorũq̃ ⁊ cameloꝝ: ⁊ vniuerse
facultates nostre atq̃ familie in ɔ̃spectu tuo sũt.
Sint oĩa sub lege tua. Nos etiã ⁊ filij nostri serui
tui sumus. Veni nobis pacificus dñs ⁊ vtere ser
uitio nostro sicut placuerit tibi. Tunc descẽdit de
montib⁹ cũ equitibus in virtute magna ⁊ obtinu C
it omnẽ ciuitatẽ ⁊ omnẽ inhabitãtẽ terrã. De vni
uersis autẽ vrbibus assumpsit sibi auxiliarios vi
ros fortes ⁊ electos ad bellũ. Tantusq̃ met⁹ pro
uintijs illis incubuit: vt vniuersaꝝ vrbiũ habita
tores pricipes ⁊ honorati simul cũ populis exirẽt
in obuiã venienti: excipiẽtes eũ cũ coronis ⁊ lãpa
dibus: ducẽtes choros in tympanis ⁊ tybijs. Nec
ista tñ faciẽtes ferocitatẽ eius pectoris mitigare
potuerunt. Nã ⁊ ciuitates eoꝝ destruxit: ⁊ lucos
eoꝝ excidit. Preceperat eñi illi nabuchodonosor
rex vt oẽs deos terre exterminaret videlicet vt
ipse solus diceref deus ab his nationib⁹ que po D
tuissent hololofernio potẽtia subiugari. Pertrã
siens autẽ syriã sobal: et omnẽ appamiã omnẽq̃
mesopotamiam venit ad idumeos in terra gabaa
accepitq̃ ciuitates eoꝝ ⁊ sedit ibi per trigita di
es in quibus diebus adunari precepit vniuersũ
exercitum virtutis sue.
¶ C. S. Tunc filij israel munitiões preparabãt
q̃s hortatur heliachim sacerdos clamare ad dñũ
qd faciũt cũ instãtia magna. iiij.

T Unc audiẽtes hec filij israel q̃ hitabãt A
terrã iuda timuerũt valde a facie eius
Tremor etiã ⁊ horror iuasit sensus eo
rum ne hoc faceret hierusalẽ ⁊ templo
dñi quod fecerat cẽteris ciuitatib⁹ ⁊ tẽplis earũ.
Et miserũt in oẽm samariã p circuitũ vsq̃ hieri
cho ⁊ preoccupauerũt oẽs vertices mõtiũ. Et mu
ris circũdederũt vicos suos: et ɔ̃gregauerũt fru B
menta in preparationẽ pugne. Sacerdos etiam
eliachim scripsit ad vniuersos q̃ erãt cõtra esdre
lon q̃ est cõtra faciẽ cãpi magni iuxta dotaim et
vniuersis p quos vie transitus esse poterat vt ob
tinerẽt ascẽsus montiũ per quos via esse poterat
ad hierusalẽ: ⁊ illic custodirent vbi angustũ iter
esse poterat inter montes. Et fecerũt filij israel se
cũdũ φ cõstituerat eis sacerdos dñi eliachĩ. Et
clamauit oĩs ppl's ad dñm instantia magna ⁊ hu
miliauerunt aĩas suas in ieiunijs et orationibus C
ipsi et mulieres eoꝝ. Et induerunt se sacerdotes
cilitijs: infantes prostrauerũt cõtra faciẽ templi
dñi: ⁊ altare dñi operuerũt cilitio. Et clamauerũt
ad dñm deũ israel vnanimiter: ne darenf in pre
dam infantes eoꝝ ⁊ vxores eoꝝ in diuisionẽ ⁊ ci
uitates eoꝝ in exterminiũ: ⁊ sancta eoꝝ in pollu
tionẽ ⁊ fierẽt in opprobriũ gẽtibus. Tunc eliachĩ
sacerdos dñi magn⁹ circuiuit omnẽ israel allocu
tusq̃ est eos dicẽs. Scitote q̃m exaudiet dñs pre D
ces vestras si manẽtes ꝑmanseritis in ieiunijs ⁊ exo. 17. d.
orationib⁹ in ɔ̃spectu dñi. Memores estote moy
si serui dñi q̃ amalech ɔ̃fidentẽ in ꝟtute sua ⁊ i po
tẽtia sua ⁊ in exercitu suo ⁊ i clypeis suis ⁊ i curri
b⁹ suis ⁊ in eq̃tib⁹ suis nõ ferro pugnando s; ꝑci
bus sanctis orando deiecit. Sic erũt vniuersi ho
stes israel si perseueraueritis in hoc opere quod
cepistis. Ad hãc igif exhortationẽ eius deprecã
tes dñm ꝑmanebãt in cõspectu dñi: ita vt etiã hi
q̃ offerebãt dño olocausta ꝑcincti cilitijs offerrẽt
sacrificia domino: ⁊ erat cinis supra capita eorum

Et ex toto corde suo omnes orabant deuz vt visi
taret populum suum israel.
¶C.S. Indignat⁹ holofernes inq̄rit de gēte: et
respōdit ei achior dux filiorū ammō qualiter de⁹
celi defendit illos: auditis ꝟbis achior indignan
tur principes holofernis. v.
A Nunciatūq; est holoferni pn̄cipi militie
assyrioꝝ ꝙ filij israel ꝑpararēt se ad re-
sistēdū: ac mōtiū itinera conclusissent: ꝛ
furore nimio exarsit i iracūdia magna
Uocauitq; oēs principes moab: ꝛ duces āmon: ꝛ
dixit eis. Dicite mihi quis sit ppl̄s iste q̄ mōtana
obsidet aut q̄ ꝛ quales ꝛ quante sint ciuitates eo
rū: que etiam sit virtus eoꝝ aut que sit multitudo
eoꝝ vel quis rex militie illoꝝ et quare p̄ oīb⁹ qui
habitant in oriēte isti cōtēpserūt nos: ꝛ nō exierūt
in obuiā nobis: vt susciperēt nos cū pace. Tunc
supra.3.c. infra.11.b achior dux omniū filioꝝ ammon respondens ait
Si digneris audire dn̄e dicā veritatē in conspe-
ctu tuo de populo isto qui in montanis habitat: ꝛ
gene.11.d. non egredietur verbū falsum ex ore meo. Populus
iste ex progenie chaldeorū est: hic primū in meso
potamia habitauit: qm̄ noluerūt sequi deū patrū
B suoꝝ qui erant in terra chaldeoꝝ. Deserētes ita
q; cerimonias patrū suoꝝ que i multitudine deo
rū erāt vnū deū celi coluerūt: qui et p̄cepit eis vt
Exod.1.a. exirēt inde ꝛ habitarēt in carram. Cūq; operuis-
set oēm terrā fames: descenderūt in egyptū: illic
q; per quadringētos annos sic multiplicati sunt:
vt dinumerari eoꝝ nō posset exercit⁹. Cūq; gra-
uasset eos rex egypti atq; in edificationib⁹ vrbiū
suaꝝ in luto ꝛ latere subiugasset eos clamauerūt
ad dn̄m suū: ꝛ ꝑcussit totā terrā egypti plagis va
Exo.14.c. infra.6.c. rijs. Cūq; eiecissēt eos egyptij a se ꝛ cessasset pla
ga ab eis: ꝛ iterū eos vellent capere ꝛ ad suū ser-
uitiū reuocare fugiētib⁹ his de⁹ celi mare aperu
it: ita vt hincinde aque quasi murus solidarentur
et isti pede sicco fundū maris perābulādo transi
rent. In quo loco dū innumerabilis exercit⁹ egy
ptiorū eos ꝑsequeret̄ ita aquis coopertus est vt
nō remaneret vel vn⁹ q̄ factū posteris nunciaret
C Egressis etiā mare rubrū deserta syna mōtis oc
currerūt in quib⁹ nunq̄ hō habitare potuit vel fi
Exo.13.d. Ibi.16.g. lius hoīs requieuit. Illic fontes amari obdulcati
sunt eis ad bibēdū ꝛ per annos quadraginta an
nonā de celo cōsecuti sunt. Ubicunq; ingressi sūt
sine arcu ꝛ sagitta: ꝛ absq; scuto ꝛ gladio de⁹ eoꝝ
pugnauit ꝓ eis: ꝛ vicit. Et non fuit qui insultaret
populo isti: nisi qn̄ recessit a cultu dn̄i dei sui: quo-
tienscūq; aūt preter ip̄m deū suū alterū coluerūt
dati sunt in p̄dā ꝛ in gladiū ꝛ in opprobriū. Quo
tiēscūq; aūt penituerūt se recessisse a cultura dei
sui dedit eis de⁹ celi virtutē resistēdi. Deniq; cha
naneū regē ꝛ iebuzeū ꝛ pherezeū ꝛ etheū ꝛ eueū
ꝛ ammorreū: ꝛ oēs potētes in esebon ꝓstrauerūt
ꝛ terras eoꝝ ꝛ ciuitates eoꝝ ipsi possederūt: ꝛ vs
q; dū nō peccarēt in cōspectu dei sui erāt cū illis
bona. De⁹ eñi illoꝝ odit iniquitatē. Nā et āte hos
annos cū recessissent a via quā dederat illis de⁹
vt ambularēt in ea: exterminati sunt p̄lijs a mul-
tis nationib⁹ ꝛ plurimi eoꝝ captiui abducti sunt
D in terrā nō suā. Nuper aūt reuersi ad dn̄m deum
suū ex dispersione q̄ dispersi fuerāt: adunati sunt

ꝛ ascēderūt mōtana hec oīa. ꝛ iterū possident hie
rusalē vbi sunt sancta sanctoꝝ. Nūc ergo mi dn̄e
ꝑquire si est aliqua iniquitas eoꝝ in ꝯspectu dei
eoꝝ. Ascēdamus ad illos. qm̄ tradēs tradet illos
de⁹ eoꝝ tibi: ꝛ subiugati erūt sub iugo potētie tue.
Si ꝟo nō est offensio ppl̄i hui⁹ corā deo suo: non
poterim⁹ resistere illis: qm̄ deus eoꝝ defendet il-
los. ꝛ erim⁹ in opprobriū vniuerse terre. Et factū infra.16.b.
est cuz cessasset loq̄ achior ꝟba hec: irati sunt oēs infra.13.d.
magnates holofernis ꝛ cogitabāt interficere eū
dicētes ad alterutrū. Quis est iste q̄ filios israel
posse dicat resistere regi nabuchodonosor ꝛ exer
citib⁹ ei⁹ hoīes inermes ꝛ sine virtute: ꝛ sine peri
tia artis pugne? Ut ergo agnoscat achior qm̄ fal
lit nos: ascēdem⁹ in montana ꝛ cū capti fuerit po
tētes eoꝝ tūc cū eisdē gladio transuerberabit̄: vt
sciat oīs gēs qm̄ nabuchodonosor de⁹ terre est ꝛ
preter ipsum alius non est.
¶C.S. Holofernes iratus iubet achior ligatuz
duci in bethuliam. nuncij ligāt achior ad arborez
filij israel soluētes causa cognita eum consolāt̄ et
clamant ad dominum. vj.
Factum est aūt cū cessassent loq̄ indi- A
gnatus holofernes vehemēter dixit infra.13.d.
ad achior: qm̄ ꝓphetasti nobis dicēs
ꝙ gens israel defendat̄ a deo suo vt
ostēdā tibi qm̄ non est de⁹ nisi nabuchodonosor.
cū percusserim⁹ eos oēs sicut hoīem vnū tūc ꝛ ip̄e
cū illis assyrioꝝ gladio interibis ꝛ oīs israel tecū
ꝑditione disperiet: ꝛ probabis qm̄ nabuchodono
sor dn̄s sit vniuerse terre. Tuncq; gladius militie
mee transiet ꝑ latera tua et confixus cades inter
vulneratos israel ꝛ nō respirabis vltra donec ex
termineris cū illis. Porro aūt si prophetiā tuā ve
rā existimas nō cōcidat vultus tuus ꝛ pallor qui
faciē tuā obtinet abscedat a te. si ꝟba mea hec pu
tas ipleri nō posse. Ut aūt noueris qr sil̄ cū illis B
hec experieris: ecce ex hac hora illoꝝ pplo socia
beris vt dū dignas mei gladij penas exceperint
ip̄e simul vltioni subiaceas. Tunc holofernes pre
cepit seruis suis vt cōprehēderent achior et duce
rēt eū in bethuliā ꝛ traderēt eū in man⁹ filioꝝ isrl̄
Et accipiētes eū serui holofernis profecti sunt ꝑ
cāpestria. sed cū appropiquassent ad mōtana exi
erunt cōtra eos fundibularij. Illi aūt diuertētes
a latere mōtis ligauerūt achior ad arborez mani
bus ꝛ pedib⁹: ꝛ sic vinctum de restibus dimiserūt
eū. ꝛ reuersi sunt ad dn̄m suū Porro filij israel de
scendētes de bethulia: venerūt ad eū. Quem sol-
uētes duxerūt ad bethuliā atq; in mediū populi
illū statuētes percūctati sunt quid rerum esset ꝙ
illū vinctū assyrij reliquissent. In dieb⁹ illis erāt C
illis pn̄cipes ozias filius micha de tribu symeon
ꝛ charmi qui ꝛ gothoniel. In medio itaq; senioꝝ
ꝛ in conspectu oīm: achior dixit oīa que locut⁹ fue
rat ab holoferne interrogatus ꝛ qualiter popul⁹
holofernis voluisset propter hoc verbū interfice
re eū. ꝛ quēadmodū ipse holofernes iratus iusse
rit eū israelitis hac de causa tradi vt dū vinceret
filios israel: tūc ꝛ ipsum achior diuersis iubeat in
terire suppliciis propter hoc ꝙ dixisset deus celi
defensor eorum est. Cūq; achior vniuersa expo- supra.5.d.
suisset. oīs ppl̄s cecidit in faciē adorātes dn̄m et D

cōmuni lamētatione ꝛ fletu vnanimes preces su
as dño effuderūt dicētes. Dñe de⁹ celi ꝛ terre in
tuere supbiā eoꝝ ꝛ respice ad nostrā humilitatē.
ꝛ faciē sanctoꝝ tuoꝝ attēde: ꝛ ostēde qm̄ non de
relinquis p̄sumētes de te et p̄sumētes de se et de
sua ꝟtute gloriātes humilias. Finito itaq̄ fletu: ꝛ
per totam diē oꝛone ppl'oꝝ cōpleta: consolati sūt
achior dicētes. De⁹ patrū nostroꝝ cui⁹ tu ꝟtutem
p̄dicasti ipse tibi hanc dabit vicissitudinē: vt eorū
magis tu interitū videas. Cū ꝟo dñs de⁹ noster
dederit hāc libertatē seruis suis sit ꝛ tecū de⁹ in
medio nostri. vt sicut placuerit tibi ita cū tuis oī
bus cōuerseris nobiscū. Tunc ozias finito cōsilio
suscepit eū in domū suā ꝛ fecit cenā magnā. Et vo
catis omnibus presbyteris: simul expleto ieiunio
refecerūt. Postea vero cōuocatus est oīs ppl's ꝛ
p totā noctē intra ecclesiā orauerūt petētes auxi
lium a deo israel.

C. S. Holofernes obsidit bethuliā. ciues siti
coartanf. ꝛ volūt vrbē tradere. ozias adhuc quin
q̄ dies postulat ꝛ expectare persuadet. vij.

A Olofernes aūt altera die p̄cepit exer
citib⁹ suis vt ascēderēt cōtra bethuliā.
Erāt aūt pedites bellatoꝝ centū vigi
ti milia. ꝛ equites vigintiduo milia. pre
ter preparationes viroꝝ illorū quos occupaue
rat captiuitas ꝛ adducti fuerāt de prouincijs ꝛ vr
bibus vniuerse iuuētutis. Oēs parauerūt se pa
riter ad pugnā cōtra filios israel ꝛ venerūt p cre
pidinē mōtis vsq̄ ad apicem qui respicit sup do
thaim a loco q̄ dicif belma vsq̄ ad chelmon q̄ est
cōtra esdrelon. Filij aūt israel vt viderūt multitu
dinē illoꝝ: prostrauerūt se sup terrā mittentes ci
nerē sup capita sua: vnanimes orantes vt de⁹ israel
miam suā ostēderet sup ppl'm suū. Et assumētes
arma sua bellica: sederūt p loca que angusti itine
ris tramitē dirigūt inter mōtosa ꝛ erāt custodiē
B tes ea tota die ꝛ nocte. Porro holofernes dū cir
cuit p gyrū repperit q̄ fons q̄ influebat aquedu
ctū illoꝝ a parte australi extra ciuitatē dirigeret
ꝛ incidi p̄cepit aqueductū illorū. Erāt tā nō lōge
a muris fontes ex q̄b⁹ furtim videbanf haurire
aquā ad refocillādū poti⁹ q̄ ad potādū. Sed filij
āmon ꝛ moab accesserūt ad holofernem dicētes.
Filij israel nō in lancea: nec in sagitta cōfidūt: sed
mōtes defendūt illos ꝛ muniūt illos colles in p̄ci
pitio constituti. Ut ergo sine cōgressione pugne
possis superare eos pone custodes fontiū vt non
hauriāt ex eis ꝛ sine gladio interficies eos. vl' cer
te fatigati tradēt ciuitatē suā quā putāt in monti
bus positā superari nō posse. Et placuerunt ꝟba
hec corā holoferne ꝛ corā satellitib⁹ ei⁹ ꝛ cōstituit
C p gyrū cētenarios p singulos fontes. Cumq̄ ista
custodia p dies viginti fuisset expleta: defecerūt ci
sterne ꝛ collectiones aquaꝝ oīb⁹ inhabitantibus
bethuliā: ita vt nō esset intra ciuitatē vnde satia
renf vel vna die: qm̄ ad mensurā dabaf pplis aq̄
quotidie. Tūc ad oziam cōgregati oēs viri femi
neq̄ iuuenes ꝛ paruuli oēs simul vna voce dixe
Exo.5.d. runt. Judicet de⁹ inter nos ꝛ te. qm̄ fecisti in nos
mala nolēo loqui pacifice cū assyrijs. ꝛ ppter hoc
vēdidit nos de⁹ in manib⁹ eoꝝ. Et ideo non est q̄
adiuuet: cū p̄sternamur añ oculos eorū in siti et

in perditione magna. Et nūc cōgregate vniuer
sos q̄ in ciuitate sunt vt sponte tradam⁹ nos oēs
pplo holofernis. Melius est em̄ vt captiui bene thes.4.d.
dicam⁹ dñm viuētes q̄ moriamur ꝛ sim⁹ oppro
briū omni carni. cū videam⁹ vxores nr̄as ꝛ ifan
tes nr̄os mori ante oculos nostros. Cōtestamur
hodie celū ꝛ terrā ꝛ deū patrū nostroꝝ q̄ vlciscif
nos secūdū pctā nostra vt iā tradatis ciuitatē in
manu militie holofernis: vt sit finis noster breuis
in ore gladij: q̄ longior efficif in ariditate sitis. Et
cū hec dixissent factus est flet⁹ ꝛ vlulatus magn⁹ D
in ecclesia oīb⁹: ꝛ per multas horas vna voce cla
mauerūt ad deū dicētes. Peccauim⁹ cū patrib⁹ Psal.105.
nr̄is iniuste egim⁹: iniquitatē fecimus. Tu q̄ pius
es miserere nr̄i: ꝛ in tuo flagello vindica iniquita
tes nr̄as: ꝛ noli tradere cōfitentes te populo qui
ignorat te. vt nō dicāt inter gētes vbi est de⁹ eoꝝ.
Et cū fatigati his clamorib⁹: et his fletib⁹ lassati
siluissent. exurgēs ozias infusus lachrymis dixit.
Equo aīo estote frēs ꝛ hos quinq̄ dies expecte
mus a dño miam. Forsitan em̄ indignationē suā
abscidet: ꝛ dabit gl'iam noi suo. Si aūt trāsactis
quinq̄ dieb⁹ nō venerit adiutoriū: faciem⁹ hec ver
ba que locuti estis.

C. S. Judith arguit sacerdotes q̄ cōsenserūt
tradere ciuitatē quos monet orare. etiā ipsam p
se rogāt sacerdotes. dixit se exituram de ciuitate
cū abra sua sed q̄d factura sit inquiri p̄hibet. viij

Et factū est cū audisset hec ꝟba iudith
vidua q̄ erat filia merari. filij idox. filij A
ioseph. filij ozie. filij elai. filij iannor fi
lij iedeon. filij raphaim filij achitob. fi
lij melchie filij enan. filij nathanie filij salathiel. fi
lij symeon. filij rubē. ꝛ vir ei⁹ fuit manasses q̄ mor
tuus est in dieb⁹ messis hordeacee: instabat enī
super alligātes manipulos in cāpo ꝛ venit estus
super caput eius ꝛ mortuus est in bethulia ciui
tate sua. ꝛ sepult⁹ est illic cū patrib⁹ suis. Erat aūt
iudith relicta ei⁹ vidua iam annis tribus ꝛ mēsi
bus sex. Et in superiorib⁹ dom⁹ sue fecit sibi secre
tum cubiculū in quo cū puellis suis clausa mora
baf ꝛ habēs sup lūbos suos cilicū ieiunabat om
nibus dieb⁹ vite sue. preter sabbata ꝛ neomenias
ꝛ festa domus israel. Erat aūt elegāti aspectu ni
mis cui vir su⁹ reliquerat diuitias multas ꝛ fami
liam copiosam: ac possessiones armētis boū ꝛ gre
gibus ouiū plenas. Et erat hec in oīb⁹ famosissi
ma: qm̄ timebat dñm valde: nec erat q̄ loquerecf
de illa ꝟbū malū. Hec itaq̄ cū audisset qm̄ ozias B
p̄misisset q̄ transacto quito die traderet ciuitatē
misit ad presbyteros chabri ꝛ charmi. Et venerūt
ad illā ꝛ dixit illis. Quod est hoc verbū in quo cō
sensit ozias vt tradat ciuitatē assyrijs: si intra quī
q̄ dies nō venerit vobis adiutoriū? Et qui estis
vos qui tēptatis dñm? Non est iste sermo q̄ miaꝫ
prouocet: sed potius qui irā excitet: ꝛ furorē accē
dat. Posuistis vos tempus miserationis dñi ꝛ in
arbitriū vestrū diē constituistis ei. Sed qr patiēs
dñs est in hoc ipo peniteam⁹ ꝛ indulgētiā ei⁹ fu
sis lachrymis postulem⁹. Nō em̄ quasi homo de⁹
sic cōminabif neq̄ sicut filius hois ad iracūdiaꝫ
iflāmabif. Et ideo humiliem⁹ illi aīas nostras et
in spū constituti humiliato: seruiētes illi dicam⁹

flentes dño vt scd'm voluntatē suam sic faciat no
biscū cito miam suā vt sicut conturbatū est cor no
strū in supbia eoꝝ ita etiā de nostra humilitate
glorlemur. qm̄ non sumus secuti peccata patrum
nostrorū qui dereliquerunt deū suum: ꝛ adorane
rūt deos alienos: p quo scelere dati sūt in gladiū
C ꝛ in rapinā ꝛ in confusionē inimicis suis. Nos au
tē alterū deū nescimus preter ipm̄. Expectemus
humiles consolationē eius: ꝛ exquiret sanguinē
nostrū de afflictionibus inimicoꝝ nostroꝝ: ꝛ hu=
miliabit oms gentes quecūq; insurgunt contra
nos: ꝛ faciet illas sine honore dñs deus noster. Et
nunc fratres qm̄ vos qui estis p̄sbyteri in poplo
dei: ꝛ ex vobis pendet anima illorū ad eloquium
vestrū corda eorū erigite vt memores sint q: ten
tati sunt patres nostri vt pbarentur si vere cole=
rent deū suum. Memores esse debent quō pater
noster abraham tentatus est ꝛ per multas tribu
Ge.22.a. lationes pbatus dei amicus effectus est. Sic ysa
ac: sic iacob: sic moyses: et omnes qui placuerunt
deo per multas tribulationes transierūt fideles
Illi autē qui tentationes nō susceperunt cum ti=
more dñi ꝛ impatientiā suam ꝛ improperiū mur=
murationis sue contra dñm protulerunt: exter=
minati sunt ab exterminatore ꝛ a serpentibus pe
1.coꝝ.10.b rierunt. Et nos ergo nō vlciscamur nos p his q̄
D patimur: sed reputātes peccatis nostris hec ipsa
supplicia minora esse flagella dñi quasi serui qui
corripimur ad emendationē ꝛ non ad perditio=
nem nostrā euenisse credamus. Et dixerunt illi
ozias ꝛ p̄sbyteri. Omia que locuta es vera sunt: ꝛ
nō est in sermonib' tuis vlla reprehēsio. Nunc er
go ora p nobis qm̄ mulier sancta es ꝛ timēs deū
Et dixit illis iudith. Sicut qd' potui loqui dī esse
cognoscitis ita qd' facere disposui pbate si ex deo
est ꝛ orate vt firmū faciat deus cōsiliū meū. Sta
bitis vos ad portā nocte ista ꝛ ego exeā cū abra
mea: ꝛ orate vt sicut dixistis in diebus quiq; respi
ciat dñs populū suū israel. Vos autē nolo vt scru
temini actū meū: ꝛ vsq; dū renūciem vobis nihil
aliud fiat nisi oratio pro me ad dñm deū nostrū.
Et dixit ad eā ozias princeps iude. Vade in pa=
ce ꝛ dñs sit tecū in vltionē inimicorū nostroꝝ. Et
reuertentes abierunt.

¶ C. S. Orat iudith ꝛ ingressa oratoriū suū cili=
cio vestitur: post orationē vestimenta viduitatis
deponens vncta ꝛ lota pulchris vestimentis ꝛ or
namentis induta cū abra sua exit sacerdotibus
benedicentibus. ix.

A Quibus abcedentibus: iudith ingressa
est oratoriū suū: ꝛ induens se cilicio po
suit cinerem super caput suum: ꝛ pster
nens se dño clamabat ad dñm dicens.
Ge.34.d. Dñe deus patris mei symeon: qui dedisti illi gla
diū in defensionē alienigenarū qui violatores ex
titerūt in coinqnatione sua: ꝛ denudauerunt fe=
mur virginis in cōfusionē ꝛ dedisti mulieres illo
rū in predā ꝛ filias illoꝝ in captiuitatē ꝛ oēm pre
dam in diuisionē seruis tuis qui zelauerunt zelū
tuū: subueni queso te dñe deus meus mihi vidue
B Tu enim fecisti priora: ꝛ illa post illa cogitasti: et
hoc factū est quod ipse voluisti. Oms eni vie tue
parate sunt: ꝛ tua iudicia in tua puidentia posui
sti. Respice castra assyriorū: nunc sicut tūc castra Exo.14.f
egyptiorū videre dignatus es quando post ser=
uos tuos armati currebant: confidentes in qua=
drigis et in equitatu suo et in multitudine bella=
torū. Sed aspexisti super castra eorum ꝛ tenebre
fatigauerunt eos. Tenuit pedes eorū abyssus: ꝛ
aque operuerunt eos. Sic fiant ꝛ isti dñe: qui cō C
fidunt in multitudine sua ꝛ in curribus suis et in
contis ꝛ in sagittis suis ꝛ in lanceis gloriantur: ꝛ
nesciunt q: tu ipse es deus noster qui cōteris bel
la ab initio ꝛ dñs nomen est tibi. Erige brachiū
tuū sicut ab initio ꝛ allide virtutem eorū in virtu
te tua: cadat virtus eorū in iracundia tua qui p=
mittūt se violare sancta tua: ꝛ polluere taberna=
culū nominis tui: ꝛ deiicere gladio suo cornu al=
taris tui. Fac dñe vt gladio pprio eius superbia Infra.10.d.
amputetur. Capiatur laqueo oculorū suorum in
me: ꝑcuties eū ex labiis charitatis mee Da mihi D
in animo constantiā vt contemnā illum ꝛ virtutē
vt euertam illū. Erit enim hoc memoriale nomi=
nis tui: cum manus femine deiecerit eum. Non
enim in multitudine est virtus tua domine neq;
in equorū viribus voluntas tua. Nec superbi ab
initio placuerunt tibi: sed humiliū et mansuetoꝝ
semper tibi placuit deprecatio. Deus celorū crea
tor aquarū ꝛ dñs totius creature: exaudi me mi=
seram deprecantē: et de tua misericordia presu=
mentem. Memento dñe testamenti tui ꝛ da ver=
bum in ore meo ꝛ i corde meo consiliū corrobora
vt domus tua in sanctificatiōe permaneat: ꝛ om= Eccli.36.
nes gentes agnoscant quia tu es deus: et non est
alius preter te.

¶ C. S. Judith inuenta ab exploratoribus du=
cit ad holofernem p̄ciosis induta: q̄ in ei' pulchri
tudine capit: ꝛ principes sese pugnare pro tā pul
chris mulieribus hortantur. x.

Factū est autē cū cessasset clamare ad A
dñm surrexit de loco in quo iacuerat
prostrata ad dñm. Vocauitq; abrā su=
am: ꝛ descendens in domū suam abstu
lit a se ciliciū. Et exuit se vestimentis viduitatis Infra.16.b.
sue. Et lauit corpus suū. ꝛ vnxit se mirto optimo.
ꝛ discriminauit crinē capitis sui ꝛ iposuit mitrā
sup caput suū ꝛ induit se vestimentis iocūditatis
sue. Induitq; sandalia pedib' suis. assumpsitq;
dextrariola ꝛ lilia ꝛ inaures ꝛ anulos: ꝛ omib' or
namētis suis ornauit se. Cui etiā dñs cōtulit splē
dorē qm̄ ois ista compositio nō ex libidine sed ex
ꝟtute pendebat: ꝛ ideo dñs hanc illā pulchritudi
nē āpliauit: vt incōparabili decore olm oculis ap
pareret. Imposuit itaq; abre sue ascopā vini ꝛ vas
olei ꝛ polentā ꝛ lapates ꝛ panes ꝛ caseū ꝛ pfecta
est. Cūq; venissent ad portas ciuitatis īuenerūt B
expectantē oziā: ꝛ pb'ros ciuitatis. Qui cū vidis=
sent eā: stupentes mirati sunt nimis pulchritudi
nem ei'. Nihil tm̄ interrogātes eā: dimiserūt trāsi
re dicentes. Deus patrū nostrorū det tibi gratiā
ꝛ omne consiliū tui cordis sua virtute corroboret
ꝛ glorietur super te hirl'm ꝛ sit nomen tuū in nu=
mero sanctorū ꝛ iustorum. Et dixerūt hi qui illic 13.d
erant oēs vna voce. fiat fiat. Judith vero orans
dñm transiuit p portas ipsa ꝛ abra eius. Factum C

est aũt cũ descenderet mõtẽ circa ortũ diei: occur
rerẽt ei exploratores assyriorũ: ⁊ tenuerũt eã dicẽ-
tes. Unde venis: aut quo vadis? Que rñdit. Filia sũ hebre
orũ. Ideo ego fugi a facie eorũ: qm̃ futurũ agnoui
q dent̃ vobis in depdationẽ p eo q ptẽnentes
vos noluerũt tradere seipsos: vt inuenirent miam
in cõspectu vr̃o. Hac de causa cogitaui mecũ di-
cens. Uadã ad faciẽ pncipis holofernis vt idicẽ
illi secreta illorũ: ⁊ ostendã illi quo aditu possit ob
tinere eos: ita vt nõ cadat vir vn' de exercitu ei'
Et cũ audissent viri illi v̄ba ei': cõsiderabãt faciẽ
ei' ⁊ erat in oculis eorũ stupor: qm̃ pulchritudinẽ
D ei' mirabant̃ nimis. Et dixerũt ad eã. Cõseruasti
aiam tuã eo q tale reppisti cõsiliũ vt descẽderes
ad dñm nostrũ. Hoc aũt scias qm̃ cũ steteris in
cõspectu ei' bene tibi faciet ⁊ eris gratissima i cor
de ei'. Duxerũtq illã ad tabernaculũ holofernis
nũciantes eã. Cũq itrasset añ faciẽ eius: stati ca
pt' est i suis oculis holofernes. Dixerũtq ad euz
supra.9. satellites ei'. Quis ptẽnat pplm hebreorũ q tam
decoras mulieres hñt vt nõ p his merito pugna
re cõtra eos debeam'? Uidẽs itaq iudith holo-
fernẽ sedentẽ in canopeo qđ erat ex purpura et
bysso ⁊ auro ⁊ smaragdo ⁊ lapidib' pciosis itextũ
⁊ cũ in faciẽ ei' intẽdisset adorauit eũ psternens
se sup terram ⁊ eleuauerũt eã serui holofernis iu
bente domino suo.

¶ C.S. Holofernes cõfortat iudith causam q̃re
venerit querit: que respondit verba adulatoria
placentia Holoferni. xi.

A Tunc holofernes dixit ei. Equo animo
esto et noli pauere in corde tuo: qm̃
ego nunq̃ nocui virũ q voluit serui-
re nabuchodonosor regi. Populus aũt
tu' si nõ ptẽpsisset me: nõ alleuassẽ lanceã meam
sup eũ. Nũc aũt dic mihi qua ex cã recessisti ab il
lis: ⁊ placuit tibi vt venires ad nos. Et dixit illi iu
dith. Sume v̄ba ancille tue. qm̃ si secutus fueris
v̄ba ancille tue: pfectã rem faciet dñs tecũ. Uiuit
eni nabuchodonosor rex terre: ⁊ viuit v̄tus eius
q est in te ad correptionẽ oim aiarũ errantiũ: qm̃
nõ solũ hoies seruiẽt illi p te: sz ⁊ bestie agri obtẽ-
B perant illi. Nũciat̃ eni animi tui idustria vniuer-
sis gẽtibus: ⁊ idicatũ est oi sclo qm̃ tu solus bon'
⁊ potẽs es in oi regno ei': et disciplina tua oibus
supra.5. puicijs pdicat̃. Nec hoc latet qđ locut' est achior
nec illud ignorat̃ qđ ei iusseris euenire. Cõstat ei
deũ nostrũ sic peccatis offensũ vt mãdauerit per
pphetas suos ad pplm q tradat eũ p pctis suis
Et qm̃ sciũt se offendisse deũ suũ filij isrl̃: tremor
tu' sup ipsos est. Insup etiã fames inuasit eos: ⁊
ab ariditate aque iã inter mortuos pputant̃. De
C niq hoc ordinãt vt interficiãt pecora sua ⁊ bibãt
sanguinẽ eorũ ⁊ sctã dñi sui q pcepit de' nõ cõtin
gi: in frumento vino ⁊ oleo hec cogitauerũt ipen
dere: ⁊ volũt cõsumere q nec manib' deberẽt ptĩ-
gere. Ergo qm̃ hec faciũt certũ est q in pditiõem
dabunt̃. Qđ ego ancilla tua cognoscẽs fugi ab il
lis ⁊ misit me dñs hec ipsa nũciare tibi. Ego ei an
cilla tua deũ colo etiã nũc apud te: ⁊ exiet ancilla
tua ⁊ orabo deũ ⁊ dicet mihi qñ eis reddat pecca
tũ suũ. ⁊ veniens nũciabo tibi: ita vt ego adducã
te p mediã hirlm. Et habebis oẽm pplm isrl̃ sicut

oues qbus nõ est pastor. Et nõ latrabit vel vnus
canis cõtra te qm̃ hec mihi dicta sunt p puidẽtiã
dei. Et qm̃ irat' est illis de': hec ipsa missa sum nũ
ciare tibi. Placuerũt aũt oia verba hec corã holo
ferne ⁊ corã pueris ei': ⁊ mirabant̃ ad sapientiaz
ei': ⁊ dicebãt alter ad alterũ. Nõ est talis mulier
sup terram in aspectu in pulchritudine ⁊ in sensu
v̄borũ. Et dixit ad illã holofernes. Bene fecit de'
q misit te añ pplm: vt des illũ tu in manib' nr̃is.
Et qm̃ bona est pmissio tua si fecerit mihi hoc de
us tu': erit ⁊ de' me'. ⁊ tu i domo nabuchodono-
sor magna eris: ⁊ nomen tuũ nominabitur in vni
uersa terra.

¶ C.S. Iudith in domo thesaurorũ manere pci
pit̃. liberalitas exeundi ad orõnẽ largit̃. de cibis
pprijs se mãducaturã dicit. mittit̃ vagao vt Iu-
dith cõsentiat holoferni. illa intrat comedere et
bibere corã eo. holofernes iebriatur. xij.

A Tunc iussit eã itroire vbi repositi erãt
thesauri ei' ⁊ iussit illic manere eaz ⁊
cõstituit qđ daret̃ illi de cõuiuio suo.
Cui rñdit iudith ⁊ dixit. Nũc nõ po-
tero mãducare ex his q michi pcipis tribui ne ve
niat sup me offensio. Ex his aũt q mihi detuli mã
ducabo. Cui holofernes ait. Si defecerit tibi ista
q tecũ detulisti: qđ faciem' tibi? Et dixit Iudith.
B Uiuit aia tua dñe me': qm̃ nõ expẽdet oia hec an
cilla tua donec faciat deus in manu mea hec q co
gitaui. Et induxerũt illã serui ei' in tabernaculũ
quo pceperat ⁊ petijt dũ introiret vt daret̃ ei co
pia nocte ⁊ añ lucẽ egrediendi foras ad oratio-
nẽ ⁊ depcandi dñz ⁊ pcepit cubicularijs suis vt si
cut placeret illi exiret ⁊ introiret ad adorandum
deũ suũ p triduũ. Et exibat noctibus in vallẽ be-
thulie: ⁊ baptizabat se in fonte aque. Et vt ascen-
debat orabat ad dñm deũ isrl̃ vt dirigeret viam
ei' ad liberationẽ ppli sui. Et introiẽs mũda ma
nebat in tabernaculo vsq dũ acciperet escã suaz in
vesperũ. Et factũ est quarto die holofernes fecit
C cenam seruis suis ⁊ dixit ad vagao eunuchũ. Ua
de ⁊ suade hebreã illã vt spõte cõsentiat habitare
mecũ. Fedũ est eni apud assyrios si femina irride-
at virũ agendo vt imunis ab eo transeat. Tunc
introiuit vagao ad iudith ⁊ dixit. Nõ vereat̃ bo-
na puella introire ad dñm meũ vt honorificetur
añ faciẽ ei' ⁊ manducet cũ eo ⁊ bibat vinũ in io-
cũditate. Cui iudith rñdit. Que ego sũ vt cõtra-
dicã dño meo? Oẽ qđ erit ante oclos ei' bonũ
⁊ optimũ faciã. Quicqd aũt illi placuerit: hoc mi
chi erit optimũ oibus dieb' vite mee: ⁊ surrexit ⁊
ornauit se vestimẽto suo: ⁊ igressa stetit ante faciẽ
D ei'. Cor aũt holofernis pcussũ est: erat eni ardẽs
in cõcupiscentia ei': ⁊ dixit ad eã holofernes. Bi
be nũc ⁊ accũbe in iocũditate: qm̃ inuenisti grãm
corã me. ⁊ dixit iudith. Bibã dñe: qm̃ magnifica-
ta est aia mea hodie pre oibus dieb' meis: ⁊ acce
pit ⁊ mãducauit: ⁊ bibit corã ipso: ea q parauerat
illi ancilla ei': ⁊ iocundus fact' est holofernes ad
eam. bibitq vinũ multũ nimis quantũ nunq̃ bi-
berat in vita sua.

¶ C.S. Puella ad ostiũ obseruat. iudith caput ei'
pcidit. ciuib' suis caput holofernis defert ⁊ ostẽdit
Iudith benedicit̃. Achior obstupescit. xiij.

A V Tamque sero factū est festinauerūt serui illi⁹ ad hospicia sua et cōclusit vagao ostia cubiculi: ⁊ abijt. erant aūt oēs fatigati a vino. Eratq̃ iudith sola in cubiculo. Porro holofernes iacebat in lecto nimia ebrietate sopit⁹. Dixitq̃ iudith puelle sue vt sta-
B ret foris añ cubiculū ⁊ obseruaret. Stetitq̃ iudith añ lectū orans cū lachrymis ⁊ labiorū motu in silētio dicēs. Cōfirma me dñe de⁹ isrł ⁊ respice in hac hora ad opa manuū meaꝝ: vt sicut ꝓmisisti hierłm ciuitatē tuā erigas ⁊ hoc ꝙ credēs per te posse fieri cogitaui ꝑficiā. Et cum hec dixisset: accessit ad colūnā q̃ erat ad caput lectuli eius: ⁊ pugionē ei⁹ q̃ in ea ligat⁹ pēdebat exoluit. Cumq̃ euaginasset illū apphendit comā capitꝭ ei⁹: ⁊ ait. Cōfirma me dñe de⁹ in hac hora: ⁊ ꝑcussit bis in ceruicē ei⁹ ⁊ abscidit caput ei⁹ ⁊ abstulit canopeū ei⁹ a colūnis: ⁊ euoluit corp⁹ ei⁹ truncū. Et post pusillū exiuit ⁊ tradidit caput holofernis ancille sue ⁊ iussit vt mitteret illud in perā suā ⁊ exierunt due ſm ↄsuetudinē suā q̄si ad orationē: ⁊ trāsierūt castra ⁊ gyrātes vallē venerūt ad portā ciuitatꝭ: ⁊ dixit iudith a longe custodib⁹ muroꝝ. Aperite portas qm̄ nobiscū est de⁹ q̃ fecit ꝟtutē in isrł. Et factū est cū audissent viri vocē ei⁹ vocauerūt p̄sbyteros ciuitatꝭ. Et occurrerūt ad eā oēs a minimo vsq̃ ad maximū qm̄ sperauerūt eā iā nō esse
C venturā. Et accēdentes lumiaria cōgyrauerunt circa eā vniuersi: illa aūt ascendēs i eminentiorē locū iussit fieri silentiū. Cūq̃ oēs tacuissent dixit iudith. Laudate dñm deū nostrū q̃ non deseruit sperātes in se ⁊ in me ancillā suā adipleuit misericordiam suā quā ꝓmisit domui isrł: ⁊ iterfecit i manu mea hostē ppłi sui i hac nocte ⁊ ꝓferēs de pera caput holofernis ostēdit illis dicēs. Ecce caput holofer-
Ista eodē. nis pricipis militie assyrioꝝ. Et ecce canopeū illi⁹ in q̃ recūbebat in ebrietate sua: vbi ⁊ ꝑ manū femine ꝑcussit illū dñs de⁹ noster. Viuit aūt ipse dñs qm̄ custodiuit me āgel⁹ ei⁹. ⁊ hinc euntē ⁊ ibi cōmorantē ⁊ inde huc reuertentē ⁊ nō ꝑmisit me dñs ancillā suā coinq̃nari: sꝫ sine pollutōe pcti reuocauit me vobis gaudentē in victoria sua: i euasione mea in liberatiōe vrā. Cōfitemini illi oēs
supra. 105. qm̄ bon⁹ qm̄ i sclm̄ mia ei⁹. Uniuersi āt adorātes
10. 117. dñm: dixerūt ad eā. Bñdixit te dñs i ꝟtute sua: qr
Infra eod. ꝑ te ad nichilū redegit inimicos nr̄os. Porro ozi-
Lu. 1. c. as princeps ppłi isrł dixit ad eā. Bñdicta es tu filia a dño deo excelso: pre oib⁹ mulierib⁹ sup terrā.
D Bñdict⁹ dñs q̃ creauit celū ⁊ terrā q̃ te direxit i vulnera capitis pricipis inimicoꝝ nostroꝝ: qr hodie nomen tuum ita magnificauit: vt nō recedat laus tua de ore hoim̄ q̃ memores fuerint ꝟtutis dñi ieternū ꝓ q̃b⁹ nō pepcisti aie tue ꝓpter āgustias ⁊ tribulationē gñis tui: sed subuenisti ruine āte cōspectū dei nr̄i. Et dixit oīs poplus fiat fiat.
supra. 10. b. Porro achior vocat⁹ venit. Et dixit ei iudith. De-
⁊ infra. 15. d us isrł cui tu testimonium dedisti ꝙ vlciscař se de inimicis suis ipse caput oim̄ increduloꝝ incidit in hac nocte i manu mea. Et vt ꝓbes qr ita est: ecce
Supra eo. caput holofernis q̃ in ↄtēptu supbie sue deū isrł ↄtēpsit ⁊ tibi interitū minabař dicens. cū captus fuerit ppł's isrł: gladio ꝑforari ꝑcipiā latera tua.
supra. 5. c. Uidēs aūt achior caput holofernis: angustiatus pre pauore cecidit in faciē suā sup terram ⁊ estuauit aia ei⁹. Postea ꝟo q̃ resumpto spū recreatus est: ꝓcidit ad pedes ei⁹ ⁊ adorauit eā ⁊ dixit. Bñdicta tu a deo tuo in oī tabernaculo iacob: qm̄ in oī gente q̃ audierit nomen tuū magnificabiř sup te deus israel. et su. 6. a. / supra eod.

¶ C. S. Caput holofernis in muro suspenditur. achior circūcidiř. facto armoꝝ strepitu assyrij nolentes holofernem excitare inuenerunt mortuū.

Capitulum xiiij.

A Dixit aūt iudith ad oēm ppłm. Audite me frēs. Suspendite caput hoc super muros nostros ⁊ erit cū exierit sol accipiat vnusquisq̃ arma sua: ⁊ exite cū impetu nō vt descendatis seorsum sꝫ q̄si ipetū facientes. Tūc exploratores necesse erit: vt fugiant ad principē suū excitandū ad pugnā. Cūq̃ duces eorū cōcurrerint ad tabernaculū holofernis: ⁊ inuenerint eū truncū in suo sanguine volutatū: decidet sup eos timor. Cūq̃ cognoueritis fugere eos: ite post illos securi: qm̄ dñs cōteret eos sub pedibus
B vestris. Tūc achior vidēs ꝟtutē quā fecit deus isrł relicto gētilitatis ritu: credidit deo ⁊ circūcidit carnē ꝑpucij sui ⁊ apposit⁹ est ad ppłm israel ⁊ oīs successio gñis ei⁹ vsq̃ in hodiernū diē. Mox aūt vt ort⁹ est dies suspenderūt sup muros caput holofernis accepitq̃ vnusquisq̃ vir arma sua et egressi sunt cū grandi strepitu ⁊ vlulatu. Q̃d videntes exploratores ad tabernaculū holofernis cucurrerūt. Porro hi q̃ in tabernaculo erāt venientes ⁊ ante ingressum cubiculi ꝑstrepētes excitandi grā: inq̃etudinē arte moliebanř: vt non ab excitātib⁹: sꝫ a sonātibus holofernes euigilaret. Nullus eni audebat cubiculū ꝟtutis assyriorum pulsando aut intrādo apire. Sꝫ cū venissent ei⁹ duces ac tribuni ⁊ vniuersi maiores exercit⁹ assyriorū dixerūt cubicularijs. Intrate ⁊ excitate illū: qm̄ egressi mures de cauernis suis ausi sunt ꝓuocare nos ad ꝓliū. Tunc ingressus vagao cubiculū ei⁹ stetit ante cortinā: ⁊ plausū fecit manib⁹ suis. suspicabař eni illū cū iudith dormire. Sꝫ cū nullū motū iacētis sensu auriū caperet accessit ꝓximās ad cortinā ⁊ eleuās eam vidēsq̃ cadauer absq̃ capite holofernis i suo sāguine tabefactū iacere sup terrā: exclamauit voce magna cū fletu ⁊ scidit vestimēta sua. Et igressus tabernaclm̄ iu-
C dith nō iuenit eā. Et exiliuit foras ad ppłm ⁊ dixit. Una mulier hebrea fecit cōfusionē i domo regis nabuchodonosor. Ecce eni holofernes iacet i terra ⁊ caput ei⁹ nō est i illo. Q̃d cū audissēt principes ꝟtutis assyrioꝝ sciderūt oēs vestimēta sua ⁊ itolerabilis timor ⁊ tremor cecidit sup eos: ⁊ turbati sunt animi eoꝝ valde. Et fact⁹ est clamor incōparabilis in medio castroꝝ eorum. 1. Re. 14. d

¶ C. S. Fugerunt assyrij: ⁊ filij isrł ꝑsequentes i ore gladij ditati sunt spolijs eoꝝ: ꝑ. xxx. dies vix spolia colligentes. venit pōtifex cū clero ⁊ benedixit iudith. xv.

A Cumq̃ oīs exercit⁹ decollatū holofernē audisset: fugit mens ⁊ consiliū ab eis et solo tremore ⁊ metu agitati: fuge presidiū sumunt: ita vt nullus loqueretur cum

primo suo:sed inclinato capite relictis oib⁹ eua
dere festinabãt hebreos q̃s armatos sup se veni=
re audierãt fugientes p vias campoꝝ ꝛ semitas
collium. Uidentes itaq̃ filij israel fugientes: se=
cuti sunt illos. Descẽderũtq̃ clangentes tubis ꝛ
vlulãtes post ipsos. Et qm̃ assyrij nõ adunati:l fu
gã ibãt p̃cipites. filij ãt isrl̃ vno agmie pseq̃ntes:
B debilitabãt oẽs q̃s iuenire potuissẽt. Misitq̃ ozi
as nũcios p oẽs ciuitates ꝛ regiões isrl̃. Ois ita=
q̃ regio oisq̃ vrbs electã iuuentutẽ armatã misit
post eos ꝛ psecuti sũt eos l ore gladij q̃usq̃ pueni
rent ad extremitatẽ finiũ suoꝝ. Reliq̃ aũt q̃ erãt
in bethulia:ingressi sunt castra assyrioꝝ: ꝛ p̃dam
quã fugientes assyrij reliq̃rant abstulerũt ꝛ onu=
C stati sunt valde. Hi vero q̃ victores reuersi sũt ad
bethuliã. oia q̃ erãt illoꝝ abstulerũt secũ ita vt nõ
esset nũerus in pecorib⁹ in iumẽtis ꝛ in vniuersis
mobilib⁹ eoꝝ: vt a minimo vsq̃ ad magnũ oẽs
diuites fierẽt de p̃dationib⁹ eoꝝ. Joachim autẽ
sũmus põtifex de hirl̃m venit in bethuliã cũ vni=
uersis pb̃ris suis vt videret iudith. Que cũ exis=
set ad illũ b̃ndixerũt illã oẽs vna voce dicentes.
Tu gloria hirl̃m: tu leticia israel: tu honorificen=
tia ppl̃i nr̃i qr fecisti viriliter ꝛ confortatũ est cor
tuũ eo q̃ castitatẽ amaueris ꝛ post virũ tuũ alte
rũ nescieris: ideo ꝛ man⁹ dñi cõfortauit te ꝛ ideo
eris b̃ndicta ieternũ. Et dixit ois popl̃s fiat fiat.
Per dies aũt triginta vix collecta sunt spolia assy
supra.13.b. riorũ a ppl̃o isrl̃. Porro ãt vniuersa q̃ holofernis
7.13.d peculiaria fuisse pbata sunt: dederũt iudith i au
ro ꝛ argẽto ꝛ vestib⁹ ꝛ gẽmis ꝛ oi supellectili ꝛ tra
dita sũt oia illi a poplo. Et oẽs ppl̃i gaudebant
cũ mulieribus et virginibus et iuuenibus: in or=
ganis ꝛ cytharis.

C. S. Cãticum Judith: ꝛ quõ bethulie iuit in
hirl̃m adorare. de morte iudith. xvj.

A Tunc cãtauit cãticũ hoc dño iudith. di=
cens. Incipite dño in tympanis: cãtã
te dño i cymbalis. modulamini illi psal
mũ nouũ: exultate ꝛ iuocate nomen ei⁹
Dñs ɔterens bella dñs nomẽ est illi. Qui posuit
castra sua i medio ppl̃i sui vt eriperet nos de ma
nu oim inimicoꝝ nr̃oꝝ. Uenit assur in mõtibus ab
aq̃lone in multitudine fortitudis sue. Cui⁹ multi
tudo obturauit torrẽtes: ꝛ eq̃ eoꝝ cooperuerũt val
les. Dixit se icensurũ fines meos ꝛ iuuenes meos
occisurũ gladio: infantes meos dare in p̃dã: ꝛ vir
gines in captiuitatẽ. Dñs ãt oẽs nocuit eũ ꝛ tra=
B didit eũ in man⁹ femie: ꝛ cõfudit eũ. Nõ eni cecı=
dit potẽs eoꝝ a iuuenib⁹: nec filij titan pcusserũt
eũ: nec excelsi gigãtes iposuerũt se illi: sz iudith fi
lia merari in specie faciei sue dissoluit euz. Exuit
enim se vestimento viduitatis et induit se vesti=
mento leticie in exultatione filiorum israel. Un=
supra.10.a. xit faciẽ suam vnguẽto: colligauit cincinos suos
mitra ad decipiendũ illũ. Sãdalia ei⁹ rapuerũt
oculos ei⁹. pulchritudo ei⁹ captiuã fecit aiaz ei⁹
ɔputauit pugione ceruicẽ ei⁹. Horruerũt pse cõ=
stantiã ei⁹ ꝛ medi audaciã ei⁹. Tunc vlulauerũt
castra assyrioꝝ qñ appuerũt hũiles mei: arescen
tes i siti. Filij puellarũ ɔpũxerũt eos: ꝛ sicut pue=
ros fugientes occiderũt eos. perierũt in p̃lio a fa
cie dñi dei mei. Hymnũ cãtem⁹ dño. hymnũ no=
uũ cãtem⁹ deo nr̃o. Adonay dñe magn⁹ es tu et C
p̃clar⁹ in ṽtute: ꝛ quẽ supare nemo pot. Tibi ser= psal.32. et
uiat ois creatura tua: qr dixisti ꝛ fctã sunt: misisti psal.148.
spm̃ tuũ ꝛ creata sunt: ꝛ nõ est q̃ resistat voci tue.
Mõtes a fundamẽtis mouebunꝶ cũ aq̃s. petre si
cut cera liq̃scẽt añ faciẽ tuã. Qui aũt timẽt te ma
gni erũt apud te p oia. Ue genti isurgenti sup ge
n⁹ meũ. Dñs eni oẽs vidicabit in eis: i die iudicij
visitabit illos. Dabit eni ignẽ ꝛ vermes in carnes
eoꝝ: vt vrãnꝶ ꝛ sentiãt vsq̃ in sempiternũ. Et fa=
ctũ est post hec: ois ppl̃s post victoriã venit in hie
rusalẽ adorare dñm: ꝛ mox vt purificati sunt ob=
tulerũt oẽs olocausta ꝛ vota ꝛ repromissiões suas
Porro iudith vniuersa vasa bellica holofernis q̃
dedit illi ppl̃s ꝛ canopeũ q̃d ipsa sustulerat obtu
lit anathema obliuionis. Erat aũt ppl̃s iocũdus
scd̃m faciẽ sctõꝝ: ꝛ p tres mẽses gaudiũ huius vi
ctorie celebratũ est cũ iudith. Post dies aũt illos
vnusquisq̃ rediit in sua: ꝛ iudith magna facta est
in bethulia: ꝛ p̃clarior erat vniuerse terre israel.
Erat etiã ṽtuti castitatꝭ adiũcta ita vt nõ cogno
sceret virũ oib⁹ dieb⁹ vite sue ex q̃ defunct⁹ ẽ ma
nasses vir ei⁹. erat aũt dieb⁹ festis pcedens cum
magna glĩa. Mãsit aũt in domo viri sui ãnos cen D
tũquiq̃: ꝛ dimisit abrã suã liberã: ꝛ defũcta est ac
sepulta cũ viro suo in bethulia. luxitq̃ illã ois po
pul⁹ dieb⁹ septẽ. In oi aũt spacio vite ei⁹ nõ fuit
q̃ pturbaret isrl̃ ꝛ post mortẽ ei⁹ ãnis multis. Di=
es aũt victorie hui⁹ festiuitatis ab hebreis in nu
mero sctõꝝ dierũ accipiꝶ et coliꝶ a iudeis ex illo
tpe vsq̃ in p̃sentem diem.

Explicit liber iudith.

Incipit plogus sancti Hieronymi
in librũ Hester.

L Ibrũ hester varijs translatorib⁹ con=
stat eẽ viciatũ: quẽ ego de archiuis he=
breoꝝ reuelãs ṽbũ e verbo expressius
trãstuli. Quẽ librũ editio vulgata laci=
niosis hincide ṽboꝝ finibus trahit: addens ea q̃
ex tpe dici poterant: ꝛ audiri. sicut solitũ est scho=
laribus disciplinis sumpto themate excogitare
q̃b⁹ ṽbis vti potuit q̃ iniuriã passus ẽ: vel ille q̃ iniu=
riã fecit. Uos aũt o paula ꝛ eustochiũ qm̃ ꝛ bibli=
othecas hebreoꝝ studuistis intrare. ꝛ interp̃tum
certamina cõprobastis: tenẽtes hester hebraicũ
librũ: p singula ṽba nostrã translationẽ aspicite
vt possitis agnoscere me. nihil etiã augmentasse
addendo: sed fideli testimonio simpliciter sicut i
hebreo habeꝶ hystoriã hebraicã latine lingue tra
didisse. Nec affectam⁹ laudes hoim nec vitupati
ones expauescimus: deo eni placere curãtes: mi
nas hoim penitus nõ timem⁹ qm̃ deus dissipat
ossa eoꝝ q̃ hoibus placere desiderãt ꝛ scd̃m apo=
stolũ qui eiusmodi sunt: serui xp̃i esse non possunt
Rursum in libro hester alphabetũ ex minio vsq̃ Gal.1.b.
ad theta lr̃am fecimus diuersis in locis: volentes
scilicet septuaginta interp̃tum ordinẽ p hoc insi=
nuare studioso lectori. Nos eni iuxta morem he=
braicum ordinem prosequi etiam in septuaginta
editione maluimus.

Explicit prologus.

Incipit liber hester.

C. C.S. De cōuiuio assueri regis. de vasthi regi-
na q̄ noluit intrare ad regē. de repudiatiōe eius
ex cōsilio septē sapientū. de decreto promulgato.
ꝙ viri dominentur vxoribus.

Capitulum primū.

A ifra.8.c. ifra.19.a. In diebus
assueri q̄ regnauit ab idia
vsqꝫ ethiopiā sup centū vi
gintiseptem puīcias q̄n se
dit in solio regni sui susa ci
uitas regni ei⁹ exordium
fuit. Tertio igit̃ anno ipe
rij sui fecerat grande cōuiuiū cūctis principibus
⁊ pueris suis fortissimis persarū et medoꝝ incly
tis ⁊ p̄fectis puīciaꝝ corā se: vt ostēderet diuitias
glorie regni sui: ac magnitudinē atqꝫ iactantiam
potētie sue multo tpe centū videlꝫ ⁊ octoginta di
ebus. Cūqꝫ iplerent̃ dies cōuiuij: inuitauit omnē
ppl'm q̄ inuent⁹ est in susis a maximo vsqꝫ ad mi-
nimū ⁊ iussit septē dieb⁹ cōuiuiū p̄parari in vesti
bulo horti ⁊ nemoris q̄d regio cultu ⁊ manu cōsi-
tū erat. Et pendebāt ex oī pte tentoria aerei colo
ris ⁊ carbasini ac hyacinthini sustētata funibus
byssinis atqꝫ purpureis: q̄ eburneis circulis ilser
B ti erant ⁊ colūnis marmoreis fulciebant̃. Lectuli
q̄qꝫ aurei ⁊ argētei sup pauimentū smaragdino et
pario stratū lapide dispositi erāt: q̄d mira varie-
tate pictura decorabat. Bibebāt aūt qui inuitati
erāt aureis poculis: ⁊ alijs atqꝫ alijs vasis cibi ife
rebant̃. Vinū q̄qꝫ vt magnificētia regia dignū e-
rat abūdans: ⁊ p̄cipuū ponebat̃. Nec erat q̄ nolē
tes cogeret ad bibēdū: sꝫ sicut rex statuerat p̄po-
nens mēsis singulos de p̄ncipib⁹ suis vt sumeret
vnusquisqꝫ q̄d vellet. Vasthi q̄qꝫ regina fecit cōui-
uiū feminarū in palatio vbi rex assuer⁹ manere
cōsueuerat. Itaqꝫ die septimo cū rex esset hilari-
or: ⁊ post nimiā potionē incaluisset mero: p̄cepit
maumā ⁊ bazatha ⁊ arbona ⁊ bagatha ⁊ abgatha
⁊ zarath ⁊ charchas septē eunuchis q̄ i cōspectu
ei⁹ ministrabant: vt introducerent reginā vasthi
corā rege: posito sup caput ei⁹ dyademate: vt ostē-
deret cūctis ppl'is ⁊ principib⁹ ei⁹ pulchritudinē
C infra.2.a. Erat eni pulchra valde. Que renuit et ad regis
iperiū q̄d p eunuchos mādauerat venire ɔtēpsit
Unde irat⁹ rex et nimio furore succensus iterro-
gauit sapiētes q̄ ex more regio semp ei aderāt: et
illoꝝ faciebat cūcta cōcilio: scientiū leges ac iura
maiorū. erant autem primi ⁊ p̄ximi charsena ⁊ se
thar ⁊ admatha ⁊ tharsis ⁊ mares et marsana et
mamucha: septē duces persarū atqꝫ medorū qui
videbāt faciē regis ⁊ primi post eū residere soliti
erant: cui snie vasthi regina subiaceret: q̄ assueri
regis ipiū q̄d p eunuchos mandauerat facere no-
luisset. Rn̄ditqꝫ mamucha audiente rege atqꝫ p̄n
cipib⁹. Nō solū regē lesit regina vasthi: sed ⁊ oēs
ppl'os ⁊ principes q̄ sunt in cūctis puīcijs regis
D assueri. Egredient̃ eni sermo regine ad oēs mulie
res vt ɔtēnant viros suos ⁊ dicant. Rex assuerus
iussit vt regina vasthi intraret ad eū: ⁊ illa noluit:
atqꝫ hoc exēplo oēs principū cōiuges psarū atqꝫ
medoꝝ paruipēdent iperia maritoꝝ. Unde regis
iusta est idignatio. si tibi placet egrediat̃ edictū
a facie tua ⁊ scribat̃ iuxta legē persaꝝ atqꝫ medo
rū quā p̄teriri illicitū est: vt nequaq̄ vltra regina
vasthi igrediat̃ ad regē: sꝫ regnū illi⁹ altera q̄ me
lior est illa accipiat. Et hoc in oīe (q̄d latissimum 1.Re.15.f.
est) puīnciarū tuaꝝ diuulget̃ iperiū ⁊ cūcte vxo-
res tam maioꝝ q̄ minorum deferāt maritis suis
honorē. Placuit cōsiliū ei⁹ regi ⁊ p̄ncipib⁹: fecit-
qꝫ iuxta ɔsiliū mamucha ⁊ misit ep'las ad vniuer
sas puīcias regni sui: vt queqꝫ gens audire et le-
gere poterat diuersis linguis ⁊ lr̄is: esse viros p̄n
cipes ac maiores i domibus suis: ⁊ hoc p cūctos
populos diuulgari.

C. C.S. De v̄ginib⁹ q̄sitis regi iter quas erat he
ster. de itroitu ei⁹ ad cubiculū regis. ꝙ regia fcā ē.
de mardocheo regi reuelāte p hester. ij.

B His itaqꝫ gestis: postq̄ regis assueri idi
gnatio deferbuerat: recordat⁹ ē vasthi
q̄ fecisset vel q̄ passa esset: dixerūtqꝫ pu
eri regis ac ministri ei⁹. Querant̃ regi
puelle v̄gines ac speciose: ⁊ mittant̃ q̄ cōsiderent
p vniuersas puīcias puellas speciosas ⁊ v̄gines
⁊ adducant eas ad ciuitatē susam ⁊ tradāt eas i
domū feminaꝝ sub manu egei eunuchi q̄ est p̄po
situs ⁊ custos mulieꝝ regiaꝝ: ⁊ accipiāt mundū
muliebrē ⁊ cetera ad vsus necessaria. Et q̄cūqꝫ in
ter oēs oculis regis placuerit ipsa regnet p va-
sthi. Placuit sermo regi: ⁊ ita vt suggesserant iuf-
sit fieri. Erat vir iude⁹ in susis ciuitate: vocabulo
[Mard]oche⁹ fili⁹ Jair: filij Semei: filij cis: de stir- 4.Re.2.f.
pe gemini: q̄ translat⁹ fuerat de hirl'm eo tpe quo
iechoniā regē iuda nabuchodonosor rex babylo
[n]is trāstulerat q̄ fuit nutriti⁹ filie fr̄is sui edisse: q̄
[a]ltero noīe vocabat̃ hester: ⁊ vtrūqꝫ parentē ami
[s]erat: pulchra nimis ⁊ decora facie. Mortuisqꝫ pa Sup.1.c.
tre ei⁹ ac mr̄e: mardoche⁹ sibi eā adoptauit in fi- ⁊ ifra.e.
liā. Cūqꝫ percrebuisset regis ipiū: ⁊ iuxta mādatū B
illi⁹ multe pulchre v̄gines adducerent̃ susan: et
egeo traderent̃ eunucho. Hester q̄qꝫ iter ceteras
puellas ei tradita ē vt seruaret̃ in nūero feminaꝝ.
Que placuit ei ⁊ iuenit grām in cōspectu illi⁹. Et
p̄cepit eunucho vt acceleraret mundū muliebrē
⁊ traderet ei ptes suas: ⁊ septē puellas speciosissi
mas de domo regis: ⁊ tam ip'sam q̄ pedissequas
ei⁹ ornaret atqꝫ excoleret. Que noluit indicare ei
ppl'm ⁊ patriā suā. Mardoche⁹ eni p̄ceperat ei vt
de hac re oīno reticeret: q̄ deābulabat q̄tidie an
vestibulū dom⁹ in qua electe v̄gines seruabant̃
curā agens salutis hester: ⁊ scire volēs q̄d ei acci
deret. Cū āt venisset tp's singulaꝝ p ordinē puel
larū vt itrarēt ad regē expletis omib⁹ q̄ ad cultū
muliebrē ptinebāt: mēsis duodecim⁹ v̄tebat̃ ita
dūtaxat vt sex mensib⁹ oleo vngerent̃ myrtino: ⁊
alijs sex quibusdā pigmentis et aromatibus vte
C rentur. Ingredientesqꝫ ad regem: quicquid po-
stulassēt ad ornatū pertinens accipiebant: et vt
eis placuerat composite de triclinio feminaꝝ ad
regis cubiculū transibant. Et que intrauerat ve-
spere egrediebatur mane: atqꝫ inde in secundas
edes deducebant̃ q̄ sub manu sasa gazi eunuchi

erant:q̄ cõcubinis regi p̄sidebat:nec habebat po
testatē ad regē vltra redeūdi:nisi voluisset rex et
eā venire iussisset ex noīe. Euoluto aūt tp̄e p ordi
nē:instabat dies quo Hester filia abiahil fratris
mardochei:quā sibi adoptauerat in filiā deberet
intrare ad regē. Que nō q̄siuit muliebrē cultū: sȝ
q̄cūq̄ voluit egeus eunuchus custos virginū:hec
supra.i.c. ei ad ornatū dedit. Erat eni formosa valde:ꝛ icre
supra eod. dibili pulchritudine: oīm oculis gratiosa ꝛ ama=
bilis videbat. Ducta ē itaq̄ ad cubiculū regis as
suerī mense decio q̄ vocat thebeth:septimo anno
regni ei⁹:ꝛ adamauit eā rex plus q̄ oēs mulieres
Habuitq̄ gratiā ꝛ miam corā eo sup oēs mulie=
res:ꝛ posuit dyadema regni in capite eius fecit
D q̄ eam regnare in loco vasthi. Et iussit cōuiuium
preparari p̄magnificū cūctis pricipibus ꝛ seruis
suis p ɔiūctione ꝛ nuptijs hester. Et dedit requiē
vniuersis puincijs ac dona largit⁹ est iuxta ma=
gnificentiā principalē. Cūq̄ ꝛ secūdo q̄rerentur
ꝟgines ꝛ ɔgregarent mardocheus manebat ad
ianuā regis:necdū pdiderat hester patriā ꝛ po=
pulū suū:iuxta mādatū ei⁹. Quicq̄d eni ille p̄cipi
ebat:obseruabat hester:ꝛ ita cūcta faciebat vt eo
Infra.6.a tp̄e solita erat quo eā paruulā nutrierat. Eo igit
ꝛ ifrā.12.a. tp̄e quo mardoche⁹ ad regis ianuā morabat ira
ti sunt bagathā ꝛ thares duo eunuchi regis q̄ ia=
nitores erāt ꝛ in p̄io palatij limine residebāt:vo
lueruntq̄ isurgere in regē ꝛ occidere eū. Qd mar
docheū nō latuit. Statimq̄ nunciauit regine he
ster:ꝛ illa regi ex noīe mardochei q̄ ad se rem de=
tulerat. Quesitū est ꝛ iuentū:ꝛ appēsus est vterq̄
eoꝝ in patibulo. Et iussit rex vt i libro memoriali
scriberet vt p vita sua aliq̄d repensaret ei. Man
datūq̄ ē hystorijs:ꝛ ānalib⁹ traditū corā rege.

C.S. De exaltatiōe aman:cui mardocheus ge
nua nō flectit.sors i vrna mittit.a rege petijt amā
vt iudei occidant.littere mittūtur p cursores ad
vniuersas puincias.iudei lugent. iij.

Ost hec rex assuer⁹ exaltauit aman fi
A lliū amadathi q̄ erat de stirpe agag: et
ifra eodē. posuit soliū ei⁹ sup oēs pricipes quos
habebat. Cūctiq̄ȝ serui regis q̄ in fori
b⁹ palatij ꝟsabāt flectebāt genua:ꝛ adorabāt a=
mā. Sic ei p̄cepat eis iperator. Solus mardoche⁹
nō flectebat genu:neq̄ adorabat eū. Cui dixerūt
pueri regis q̄ ad fores palatij residebant. Cur p̄=
ter ceteros nō obseruas mādatū regꝭ? Cūq̄ hoc
crebri⁹ dicerent ꝛ ille nollet audire:nūciauerunt
aman:scire cupiētes vtrū pseueraret in snia. Di=
B xerat eñ eis se esse iudeū. Qd cū audisset amā et
expimento pbasset q̄ mardoche⁹ nō sibi flecteret
genu nec se adoraret:irat⁹ est valde: et p nichilo
duxit in vnū mardocheū mittere man⁹ suas. au=
dierat ei q̄ esset gētis iudee:magisq̄ȝ voluit oēm
iudeoꝝ q̄ erant in regno assueri pdere nationem
Infra. 9.c. Mēse primo cui⁹ vocabulū est nisan anno duode
cimo regni assueri:missa ē sors in vrnā q̄ hebraice
dr phur corā aman quo die ꝛ quo mēse gens iude
orū deberet iterfici:ꝛ exiuit mēsis duodecim⁹ qui
C vocat adar. Dixitq̄ȝ aman regi assuero. Est ppl's
Infra.13.b. p oēs puincias regni tui dispsus ꝛ a se mutuo se=
parat⁹:nouis vtens legib⁹ et cerimonijs: ꝛ insup
regis scita ɔtēnens. Et optime nosti q̄ nō expe=
diat regno tuo vt isolescat p licētiā. Si tibi placet
decerne vt peat:ꝛ decē milia talētoꝝ appēdā ar=
carijs gaze tue. Tulit ĝ rex anulū quo vtebat de Su.eodē.
manu sua:ꝛ dedit eū aman filio amadathi de pro
genie agag hosti iudeoꝝ:dixitq̄ ad eū. Argentū
qd tu polliceris tuū sit:de pplo age qd tibi placet
Vocatiq̄ȝ sunt scribe regis mēse primo nisan: ter D
tiadecima die eiusdē mensis ꝛ scriptū est vt iusse
rat aman ad oēs satrapas regis:ꝛ iudices puin=
ciarū diuersarūq̄ȝ gētiū:vt queq̄ȝ gēs legere po=
terat ꝛ audire p varietate liguarū ex noīe regis
assueri:ꝛ lr̄e signate ipsi⁹ anulo misse sunt p curso
res regis ad vniuersas puicias vt occiderēt atq̄
delerēt oēs iudeos a puero vsq̄ȝ ad senē: puulos
ꝛ mulieres vno die:hoc est tertiodecimo mensis
duodecimi q̄ vocat adar:ꝛ bona eoꝝ diriperent
Sūma aūt eplaꝝ hec fuit:vt oēs puicie scirēt et
pararēt se ad p̄dictā diē. Festinabant cursores q̄
missi erāt regis iperiū explere. Statiq̄ȝ i susis pe infra.8.d
pendit edictū:rege ꝛ aman celebrāte conuiuiū:et
cūctis iudeis q̄ in vrbe erant flentibus.

C.S. Mardoche⁹ mādat hester vt ad regem
intrans roget p iudeis:illa excusationē p̄tendit.
iterū admonita iubet orari pro se. iiij.

Ue cū audisset mardoche⁹ scidit vesti= A
mēta sua ꝛ iduct⁹ est sacco spargens ci
nerē capiti:ꝛ in platea medie ciuitatis
voce magna clamabat:ostēdens amari
tudinē animi sui:ꝛ hoc eiulatu vsq̄ȝ ad fores pala
tij gradiēs. Nō eñ erat licitū idutū sacco aulā re
gis itrare. In omib⁹ q̄ȝ puicijs:oppidis ac locis
ad q̄ crudele regis dogma puenerat: plāct⁹ igēs
erat apd iudeos:ieiuniū:vlulat⁹ et flet⁹:sacco ꝛ ci
nere multꝭ pstrato vtētib⁹. Ingresse aūt sūt puel
le hester ꝛ eunuchi:nūciauerūtq̄ȝ ei. Qd audiēs B
cōsternata est:ꝛ vestē misit vt ablato sacco indue
ret eā:quā accipe noluit. Accitoq̄ȝ athach eunu=
cho quē rex ministrū ei dederat:p̄cepit vt iret ad
mardocheū ꝛ disceret ab eo cur hoc facēt. Egres
susq̄ȝ athach iuit ad mardocheū ꝛ iuenit eū stan=
tē in platea ciuitatꝭ añ ostiū palatij q̄ indicauit ei
oīa q̄ acciderāt quō aman pmisisset vt in thesau
ros regis p iudeorū nece inferret argentū:exē=
plar quoq̄ȝ edicti qd pēdebat in susis dedit ei vt
regine ostenderet:et moneret eam vt intraret ad
regem ꝛ deprecaretur eū p pplo suo. Regressus
athach nūciauit hester omnia que mardocheus
dixerat. Que respondit ei:et iussit vt diceret mar
docheo. Oīs serui regis ꝛ cūcte que sub ditione C
eius sunt nouint prouicie q̄ siue vir siue mulier
nō vocatus:interius atriū regis intrauerit:absq̄
vlla contētione statim interficiatur:nisi forte rex
aureā virgā ad eū tetenderit pro signo clemētie:
atq̄ȝ ita possit viuere. Ego igit quomodo ad re=
gem intrare potero:que triginta iam diebus nō
suȝ vocata ad eū. Qd cū audisset mardoche⁹ rur
sum mādauit hester dicēs. Ne putes q̄ aiam tuā
tantū liberes:qꝛ in domo regis es pre cūctis iu=
deis. Si eni nunc silueris:per aliam occasionem D
liberabūtur iudei:ꝛ tu et dom⁹ patris tui peribi
tis. Et quis nouit vtrū idcirco ad regnū veneris
vt i tali tp̄e parareris? Rursūq̄ȝ hester hec mar=
docheo verba mādauit. Uade ꝛ cōgrega omnes

iudeos q̄s ī susis reppērit: ⁊ orate ꝓ me. Nō cōede
tis ⁊ nō bibetis trib⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ noctib⁹: et ego
cū ancillis meis silr ieiunabo: ⁊ tūc ingrediar ad
regē cōtra legē faciens nō vocata: tradensqꝫ me
Infra.3.c. morti ⁊ periculo. Iuit itaqꝫ mardocheus et fecit
oīa q̄ hester ꝑceperat.

¶ C. S. Hester intrat ad regē. placet regi dicit
ei. Pete quid vis etiā dimidiū regni mei. petit vt
rex ⁊ aman secū ad conuiuiū veniāt sero. petit vt
iterū altero die ambo ad cōuiuiū veniant: aman
mardocheo crucem parat. v.

A Die aūt tertio induta est hester regalib⁹
vestimētis: ⁊ stetit in atrio dom⁹ regie
qđ erat interi⁹ cōtra basilicā regis. At il
le sedebat sup soliū suū in cōsistorio pa
latij cōtra ostiū dom⁹. Cūqꝫ vidisset hester regi-
nā stantē, placuit oculis ei⁹: ⁊ extēdit cōtra eā vir
gā aureā quā tenebat manu. Que accedēs oscu-
lata est summitatē virge ei⁹: dixitqꝫ ad eam rex.
B Quid vis hester regina? Que ē petitio tua? Etiā
si dimidiā partē regni petieris dabit̄ tibi. At illa
rn̄dit. Si regi placet obsecro vt venias ad me ho
die ⁊ aman tecū ad conuiuiū qđ paraui. Statiqꝫ
rex: vocate inq̄t cito aman vt hester obediat vo-
lūtati. Venerūt itaqꝫ rex ⁊ aman ad conuiuiū qđ
eis regina parauerat. Dixitqꝫ ei rex postq̄ vinū
biberat abūdāter. Quid petis vt det̄ tibi: ⁊ ꝓ qua
Mar.6.c. re postulas? Etiā si dimidiā partē regni mei pe-
C tieris: īpetrabis. Cui rn̄dit Hester. Petitio mea
⁊ p̄ces sunt iste. Si inueni in ꝯspectu regis grām ⁊
si regi placet vt det michi qđ postulo ⁊ meā iple-
at petitionē: veniat rex ⁊ aman ad cōuiuiū qđ pa
raui eis: ⁊ cras aperiā regi volūtatē meā. Egres-
sus est itaqꝫ illo die aman letus ⁊ alacer. Cūqꝫ vi
disset mardocheū sedentē añ fores palatij: ⁊ non
solū nō assurrexisse sibi: sꝫ nec motū quidē de lo-
co sessionis sue: indignat⁹ est valde: ⁊ dissimulata
ira reuersus ī domū suā cōuocauit ad se amicos
suos ⁊ zares vxorē suā: ⁊ exposuit illis magnitudi
nē diuitiarū suarū filiorūqꝫ turbā: ⁊ quāta eū glo
ria sup oēs principes ⁊ seruos suos rex eleuasset
D Et post hec ait. Regina quoqꝫ hester nullū aliū
vocauit ad cōuiuiū cū rege p̄ter me: apud quam
etiā cras cū rege pransurus sum. Et cū hec omia
habeā: nichil me habere puto: q̄diu videro mar-
docheū iudeū sedentē añ fores regias. Rn̄derūt
qꝫ ei zares vxor ei⁹ ⁊ ceteri amici. Iube parari ex
celsam trabē habentē altitudinis quinquaginta
cubitos: ⁊ dic mane regi vt appendat̄ sup eā mar
docheus: ⁊ sic ibis cū rege letus ad cōuiuiū. Pla
cuitqꝫ ei ꝯsiliū: ⁊ iussit excelsam p̄parari crucem.

¶ C. S. Rex in annalib⁹ fidelitatē mardochei in
uenit. p̄cepit eū honorari. aman cōfusus. vi.

A Noctē illā duxit rex insomnē: iussitqꝫ si-
bi afferri hystorias ⁊ annales priorū tē
Sup.2.d. porū. Que cū illo p̄sente legerent̄: ven-
Infra.12.a. tū est ad illū locū vbi scriptū erat quō
nūciasset mardoche⁹ insidias bagathā ⁊ thares
eunuchorū regē assuerū iugulare cupientiū. Qđ
cū audisset rex: ait. Quid ꝓ hac fide honoris ac
p̄mij mardocheus cōsecut⁹ est? Dixerūt ei serui
ac ministri. Nihil oīno mercedis accepit. Statiqꝫ
B rex. Quis est inq̄t in atrio? Aman q̄ppe interius
atriū dom⁹ regie intrauerat: vt suggererēt regi ⁊ iu-
beret mardocheū affigi patibīo qđ ei fuerat p̄pa
ratū. Rn̄derūt pueri. Aman stat in atrio. Dixitqꝫ
rex: īgrediat̄. Cūqꝫ esset īgressus ait illi. Quid de
bet fieri viro quē rex honorare desiderat? Cogi-
tās aūt in corde suo amā: ⁊ reputās q̄ nullū aliū
rex nisi se vellet honorari rn̄dit. Hō quē rex hono
rare cupit: debet indui vestib⁹ regijs: ⁊ īponi super
equū q̄ de sella regis est: ⁊ accipere regiū dyade-
ma sup caput suū: ⁊ primus de regijs principib⁹
ac tyrānis teneat equū ei⁹: ⁊ ꝑ plateā ciuitatis in
cedēs clamet ⁊ dicat. Sic honorabit̄ quēcūqꝫ vo C
luerit rex honorare. Dixitqꝫ ei rex. Festina ⁊ sum-
pta stola ⁊ equo fac vt locutus es mardocheo iu-
deo q̄ sedet āte fores palatij. Caue ne quicq̄ de
his q̄ locut⁹ es p̄termittas. Tulit itaqꝫ aman sto
lā ⁊ equū: indutūqꝫ mardocheū in platea ciuitatꝭ
⁊ īpositū equo p̄cedebat atqꝫ clamabat. Hoc ho-
nore cōdign⁹ est quēcūqꝫ rex voluerit honorare.
Reuersusqꝫ est mardocheus ad ianuā palatij et D
amā festinauit ire ī domū suā lugēs ⁊ operto capite
narrauitqꝫ zares vxori sue ⁊ amicis oīa q̄ euenis-
sent sibi. Cui rn̄derunt sapiētes quos habebat ī
cōsilio ⁊ vxor ei⁹. Si de semine iudeorū est mardo-
cheus ante quē cadere cepisti: non poteris ei resi
stere: sꝫ cades in cōspectu ei⁹. Adhuc illis loquen
tib⁹ venerūt eunuchi regis ⁊ cito eū ad cōuiuiū
qđ regina parauerat: ꝑgere cōpulerunt.

¶ C. S. De accusatiōe hester cōtra aman. de sus-
pēsiōe aman ī patibulo mardocheo p̄parato. vij.

Intrauit itaqꝫ rex ⁊ amā vt biberēt cū A
regina. Dixitqꝫ ei rex etiā scđo die post
q̄ vino incaluerat. Que est petitio tua
hester vt detur tibi: ⁊ q̄d vis fieri? Etiā
si dimidiā partē regni mei petieris: impetrabis.
Ad quē illa rn̄dit. Si inueni grām in oculis tuis
o rex: ⁊ si placet: dona michi aīam meam pro qua
rogo: ⁊ populū meū pro quo obsecro. Traditi em̄ B
sumus ego ⁊ populus meus vt cōteramur iugu-
lemur ⁊ pereamus. Atqꝫ vtinā in seruos ⁊ famu
las venderemur: esset tolerabile ⁊ gemens tace-
rem. nunc autē hostis noster est cuius crudelitas
redundat in regem. Respondensqꝫ rex assuerus
ait. Quis est iste ⁊ cuius potentie: vt hec audeat
facere? Dixitqꝫ hester. Hostis ⁊ inimicus noster
pessimus iste est aman. Quod ille audiens illico C
obstupuit: vultū regis ac regine ferre non susti-
nens. Rex autem iratus surrexit: et de loco con-
uiuij intrauit in hortū arboribus consitū. Aman
quoqꝫ surrexit vt rogaret hester reginam ꝓ ani-
ma sua: intellexit enim a rege sibi paratū malum
Qui cū reuersus esset de horto nemoribus consi
to: ⁊ intrasset conuiuij locū: repperit aman super
lectū corruisse in quo iacebat hester: ⁊ ait. Etiam D
reginā vult opprimere me presente ī domo mea.
Necdū verbū de ore regis exierat: et statim ope
ruerunt faciem eius. Dixitqꝫ arbona vnus de eu
nuchis qui stabant in ministerio regis. En lignū
qđ parauerat mardocheo q̄ locutus est pro rege
stat in domo aman: habens altitudinis quinqua
ginta cubitos. Cui dixit rex. Appendite eū in eo
Suspensus est itaqꝫ aman in patibulo qđ para-
uerat mardocheo: ⁊ regis ira quieuit.

¶C.S. Mardocheus exaltať a rege:⁊ hester ro
gat lr̄as nouas irritatorias. amā veteres. fit gau
diū iudeis:q₂ noua lux oriri visa est. viij.
A De illo dedit rex assuerus hester regi
ne domū aman aduersarij iudeoꝝ: et
mardocheus igressus est ante faciem
regis. Cōfessa est eni ei hester ꝙ esset
sup.3.c. patruꝰ suus. Tulitq₃ rex anulū quē ab aman rece
pi iusserat ⁊ tradidit mardocheo. Hester aūt ꝯsti
tuit mardocheū sup domū suā. Nec his cōtēta ꝓ
cidit ad pedes regꝭ fleuitq₃ ⁊ locuta ad eū orauit
vt maliciā aman agagite: ⁊ machinationes eius
pessimas quas excogitauerat cōtra iudeos iube
ret irritas fieri. At ille ex more sceptrū aureū pre
tendit manu:quo signū clementie mōstrabať. Il
B laq₃ cōsurgens stetit ante eū:⁊ ait. Si placet regi
⁊ si inueni gratiā in oculis eiꝰ ⁊ depcatio mea nō
ei videť esse cōtraria obsecro vt nouis epistolis:
veteres aman lr̄e insidiatoris ⁊ hostis iudeorum
qbus eos in cūctis regis ꝓuincijs perire p̄cepat
corrigať. Quō eni potero sustinere necē ⁊ inter
fectionē ppl̄i mei? Rn̄ditq₃ rex assuerꝰ hester re=
gine ⁊ mardocheo iudeo. Domū aman cōcessi he
ster regine ⁊ ip̄m iussi affigi cruci: q₂ ausus ē ma=
nū mittere i iudeos. Scribite ḡ iudei sicut vobis
placet ex regis noie:signātes litteras anulo meo
sup.3.d. Hec eni cōsuetudo erat vt epistolis q̄ ex regis no
mine mittebanť:⁊ illiꝰ anulo signate erant:nemo
C auderet cōtradicere. Accitisq₃ scribis ⁊ librarijs
regꝭ. erat aūt tēpus tertij mēsis q̄ appellať siban
vicesima ⁊ tertia die illius:scripte sunt epistole vt
su.1.a. mardocheꝰ voluerat ad iudeos ⁊ ad pncipes:p=
⁊ īfra.16.a. curatoresq₃ ⁊ iudices:q̄ centū vigintiseptē ꝓuin
cijs ab india vsq₃ ethiopiā p̄sidebant:ꝓuīcie atq₃
ꝓuincie:pplo ⁊ pplo iuxta linguas ⁊ litteras su=
as:⁊ iudeis ꝓut legere poterant ⁊ audire. Ipeq₃
epistole q̄ ex regis noie mittebanť anulo illiꝰ ob=
signate sunt ⁊ misse ꝑ veredarios:q̄ per oēs ꝓuin
cias discurrentes:veteres litteras nouis nūcijs
p̄uenirent. Quibꝰ imperauit rex vt cōuenirent iu=
deos ꝑ singulas ciuitates:⁊ in vnū p̄ciperent con
gregari vt starent pro aiabus suis ⁊ omnes inimi=
cos suos cū cōiugibus ac liberis ⁊ vniuersis do=
D mibus interficerent atq₃ delerent. Et cōstituta ē
ꝑ oēs ꝓuincias vna vltionis dies:id est tertiade
cima die mēsis duodecimi adar. Sūma epistole
hec fuit. Ut in omibus terris ac poplis qui regis
assueri subiacebant imperio:notū fieret paratos
esse iudeos ad capiendam vindictā de hostibus
su.3.d. suis. Egressiq₃ sunt veredarij celeres nūcios per
ferentes:et edictū regis pepēdit in susis. Mardo
cheus autē de palacio ⁊ de conspectu regis egre
diens fulgebat vestibus regijs hyacinthinis vi=
delicet ⁊ aerinis coronā aureā portans in capite
⁊ amictus serico pallio atq₃ purpureo. Omnisq₃ ciui
tas exultauit atq₃ letata est. Iudeis autez noua
lux oriri visa est:gaudiū honor ⁊ tripudiū. Apud
omnes populos vrbes atq₃ prouincias quocūq₃
regis precepta veniebant mira exultatio epule
atq₃ cōuiuia ⁊ festus dies:intantū vt plures alte
rius gentis et secte eorū religioni et cerimonijs
iungerentur. Grandis eniz cunctos iudaici nois
terror inuaserat.

¶C.S. De cede quā exercuerūt iudei in hostes
suos:⁊ de filijs aman suspensis. de rescripto mar
dochei ad iudeos:⁊ diebus assignatis solenniter
celebrandis. ix.
Igitur duodecimi mensis quē adar vo A
cari āte iam diximꝰ: tertiadecia die qn̄
cūctis iudeis interfectio parabať ⁊ ho
stes eoꝝ inhiabant sanguini:versa vice
superiores iudei esse ceperūt:⁊ se de aduersarijs
vindicare. Congregatiq₃ sunt ꝑ singulas ciuita=
tes ⁊ oppida ⁊ loca:vt extenderent manū contra
inimicos ⁊ ꝑsecutores suos. Nullusq₃ ausus est re=
sistere:eo ꝙ oēs pplos magnitudinis eoꝝ formi
do penetraret. Nam et ꝓuinciarū iudices et du=
ces ⁊ ꝓcuratores:oisq₃ dignitas q̄ singulis locis
ac operibꝰ p̄erat extollebant iudeos timore mar
dochei quē principē esse palatij et plurimū posse
cognouerāt. Fama quoq₃ nomis eius crescebat
quotidie:⁊ ꝑ cunctoꝝ ora volitabat. Itaq₃ ꝑcus= B
serunt iudei inimicos suos plaga magna ⁊ occi=
derunt eos:reddentes eis qō sibi parauerant fa
cere:intantū vt etiā in susis quigentos viros iter
ficerēt:extra decē filios aman agagite hostis iu=
deorū. Quorū ista sunt noia pharsandathā ⁊ del
phon ⁊ esphata ⁊ phorata ⁊ adalia ⁊ aridatha et
ephermescha arisai ⁊ aridai ⁊ vaisatha. Quos cū
occidissent predas de substantijs eoꝝ agere no=
luerūt. Statimq₃ numerus eoꝝ qui occisi erant
in susis ad regē relatus est. Qui dixit regine. In
vrbe susis interfecerunt iudei quigentos viros:⁊
alios decē filios aman. Quantā putas eos exer=
cere cedē in vniuersis ꝓuincijs? Quid vltra po= C
stulas:⁊ qd vis vt fieri iubeā? Cui illa respondit.
Si regi placet detur potestas iudeis:vt sicut fe=
cerunt hodie in susis:sic et cras faciāt et decē filij
aman in patibulis suspendātur. Precepit rex vt
ita fieret. Statiq₃ in susis pependit edictū ⁊ decē
filij aman suspensi sunt. Cōgregatis iudeis quar
tadecima die mensis adar interfecti sunt in susis
trecenti viri:nec eoꝝ ab illis direpta substantia ē
sed ⁊ ꝑ oēs ꝓuincias q̄ ditioni regis subiacebāt
pro animabus suis steterūt iudei:interfectis ho=
stibus ac persecutoribus suis:intantū vt septua=
gintaquinq₃ milia occisoꝝ implerentur:⁊ nullus
de substantijs eorū quicq₃ contingeret. Dies au D
tē tertiusdecimus mensis adar vnus apud oīs
interfectionis fuit ⁊ quartadecima die cedere de
sierunt. Quē cōstituerunt esse solennē:vt in eo oī
tp̄e deinceps vacarent epulis gaudio atq₃ cōui=
uijs. At q̄ in vrbe susis cedē exercuerāt: tertiode
cimo ⁊ quartodecimo die eiusdez mensis in cede
versati sunt. quītodecimo autē die ꝑcutere desie
runt. Et idcirco eūdem diem cōstituerunt solēnē
epularū atq₃ leticie. Hi vero iudei qui in oppi=
dis nō muratis ac villis morabanť: q̄rtūdecimū
diē mēsis adar cōuiuioꝝ ⁊ gaudij decreuerūt:ita
vt exultēt in eo:⁊ mittāt sibi mutuo partes epula
rū et ciborū. Scripsit itaq₃ mardocheꝰ oia hec:⁊ E
lr̄is ꝯp̄hensa misit ad iudeos q̄ in oibꝰ regis ꝓui
cijs morabanť:tā in vicino positꝭ q̄ ꝓcul: vt quar
tādecimā ⁊ quītādecimā diē mensis adar ꝓ festꝭ
susciperent:⁊ reuertēte semp āno solēni celebrarēt
honore:q₂ i ipsis diebus se vlti sunt iudei de inimi

cis suis: ⁊ luctus atqꝫ tristitia in hylaritatem gau
diūqꝫ cōuersi sunt: essentqꝫ dies isti epularū atqꝫ
leticie: ⁊ mitterēt sibiīuicē ciboꝝ partes ⁊ paupe
sup.3.c. ribꝰ munuscula largirenť. Susceperuntqꝫ iudei
F in solēnē ritū cūcta q̄ eo tpe facere ceperāt: ⁊ que
mardocheꝰ litteris faciēda mandauerat. Aman
enī filiꝰ amadathi stirpis agag hostis ⁊ aduersa=
rius iudeoꝝ cogitauit cōtra eos malū: vt occide
ret illos atqꝫ deleret ⁊ misit phur quod nr̄a ligua
vertiť in sortē: ⁊ postea ingressa est hester ad re=
gem: obsecrās vt conatꝰ eius litteris regis irriti
fierēt: ⁊ malū qd̄ cōtra iudeos cogitauerat: reuer
sup.3.b. tereť in caput eiꝰ. Deniqꝫ ⁊ ipm̄ ⁊ filios eiꝰ affixe
runt cruci: atqꝫ ex illo tpe dies isti appellati sunt
phurim .i. sortium: eo q᷑ phur .i. sors in vrnā missa
fuerit. Et cūcta q̄ gesta sunt eple .i. libri huiꝰ volu
mine cōtinenť queqꝫ sustinuerūt: ⁊ que deinceps
imutata sunt. susceperūt iudei sup se ⁊ semen suū
⁊ sup cūctos q̄ religioni eoꝝ voluerunt copulari:
vt nulli liceat duos hos dies absqꝫ solēnitate trā
sigere quos scriptura testať: ⁊ certa expetunt tē
G pora annis sibi iugiter succedētibꝰ Isti sunt dies
quos nulla vnq̄ delebit obliuio: et p singulas ge
nerationes cūcte in toto orbe ꝓuīcie celebrabūt
nec est vlla ciuitas ī qua dies phurim .i. sortiū: nō
obseruenť a iudeis: ⁊ ab eoꝝ ꝓgenie que his ceri
monijs obligata est. Scripserūtqꝫ hester regina
filia abiahil: ⁊ mardocheꝰ iudeꝰ etiā secundā epi
stolā: vt oī studio dies ista solēnis sanxireť in po=
sterū. Et miserūt ad oēs iudeos q̄ in cētū viginti
septē ꝓuintijs regis assueri versabanť vt habe
rēt pacē et susciperēt veritatem obseruātes dies
sortiū: ⁊ suo tpe cū gaudio celebrarēt sicut cōstitu
erāt mardocheus ⁊ hester. Et illi obseruāda susce
perūt a se ⁊ a semine suo ieiunia atqꝫ clamores et
sortium dies: ⁊ oīa que libri huiꝰ qui vocať hester
hystoria continentur.

¶ C.S. De cōtinuatione dictorū ad dicenda de
expositione somnij mardochei. x.

A Rex vero assuerus oēm terrā ⁊ cunctas
maris insulas: fecit tributarias: cuiꝰ for
titudo ⁊ iperiū: ⁊ dignitas atqꝫ sublimi
tas qua exaltauit mardocheū: scripta
sunt in libris medoꝝ atqꝫ persarū ⁊ quō mardo
cheus iudaici generis secūdus a rege assuero fu
erit: et magnꝰ apud iudeos: ⁊ acceptabilis plebi
fratrū suoꝝ: q̄rens bona ppl̄o suo: ⁊ loquens ea q̄
B ad pacem seminis sui ꝑtinerēt. Que habentur in
hebreo plena fide expssi: hec aūt q̄ sequūť scripta
repperi in editione vulgata q̄ grecorum lingua
⁊ litteris ꝯtinenť: ⁊ interī post finē libri hoc capi
tulū ferebať: qd̄ iuxta cōsuetudinē nostram obe=
lo .i. verū prenotauimꝰ. Dixitqꝫ mardocheus. A
deo facta sunt ista. Recordatus sum somnij qd̄ vi
derā: hec eadē significātis: nec eoꝝ q̄cq̄ irritum
infra.10.d. fuit. Paruus fons q̄ creuit in fluuiū ⁊ in lucē solē
C qꝫ cōuersus est: ⁊ in aquas plurimas redundauit
hester est: quā rex accepit vxorē ⁊ voluit esse regi
nam. Duo aūt dracones: ego sum ⁊ aman. Gētes
que cōuenerāt: hi sunt q̄ conati sūt delere nomē
iudeoꝝ. Gēs aūt mea israel est q̄ clamauit ad do
minū: ⁊ saluū fecit ppl̄m suum: liberauitqꝫ nos ab
oībꝰ malis: ⁊ fecit signa magna atqꝫ portēta inter
gētes: ⁊ duas sortes eē p̄cepit vnā ppl̄i dei: ⁊ alte
D rā cunctaꝝ gētiū. Venitqꝫ vtraqꝫ sors in statutū
ex illo iā ipse corā deo vniuersis gētibꝰ ⁊ recorda
tus est dn̄s ppl̄i sui: ac misertꝰ hereditatis sue Et
obseruabunť dies isti in mēse adar quartadecia
⁊ q̄ntadecima die eiusdē mēsis cū oī studio ⁊ gau
dio in vnū cetū populi cōgregati in cūctas dein=
ceps generationes populi israel.

¶ C.S. De diuersitate litterarum qualiter in he
breos promulgata est editio. De somnio mardo=
chei. xi.

A Anno quarto regnātibꝰ ptolomeo ⁊ cle
opatra: attulerunt dositheꝰ qui se sacer
dotē ⁊ leuitici generis ferebat ⁊ ptolo=
meus filiꝰ eiꝰ hanc epistolā phurī: quā
dixerūt interpretatā esse lysimacū ptolomei filiū
in hierusalē. Hoc quoqꝫ pricipiū erat in editione
vulgata: quod nec in hebreo: nec apud vllū fertur
B interpretatū. Anno secundo regnāte artarxerse
maximo prima die mēsis nisan vidit somniū mar
docheus filiꝰ iaheri: filij semei filij cis de tribu bē
iamin: homo iudeus q̄ habitabat in vrbe susis vir
magnꝰ ⁊ inter primos aule regie. Erat aūt de eo
numero captiuoꝝ quos transtulerat Nabucho=
donosor rex babylonis de hierusalē cū iechonia
C rege iuda: ⁊ hoc eiꝰ somniū fuit. Apparuerūt vo=
ces ⁊ tumultꝰ tonitrua ⁊ terremotꝰ ⁊ cōturbatio
sup terrā: ⁊ ecce duo dracōes magni paratiqꝫ cō=
tra se in preliū. Ad quoꝝ clamorē cuncte concita
te sunt nationes: vt pugnarēt cōtra gētē iustoꝝ.
Fuitqꝫ dies illa tenebraꝝ et discriminis tribula=
D tionis ⁊ angustie: ⁊ ingens formido sup terrā. Cō
turbataqꝫ est gēs iustoꝝ timētiū mala sua ⁊ p̄pa= supra.10.c.
rata ad mortē. Clamauerūtqꝫ ad deū: ⁊ illis voci
ferātibꝰ fons paruus creuit in fluuiū maximū: et
in aquas plurimas redūdauit. Lux ⁊ sol ortꝰ est:
⁊ humiles exaltati sunt: ⁊ deuorauerunt inclitos.
Quod cum vidisset mardocheus ⁊ surrexisset de
stratu cogitabat q̄d deꝰ facere vellet: ⁊ fixū habe
bat in aīo: scire cupiēs q̄d significaret somniū.

¶ C.S. De iteratione manifestationis insidiaꝝ
quā misit artarxerses prouinciarū ducibus qui
bus omnibus preerat. xij.

A Morabatur aūt eo tpe in aula regis cū
supr.2.d.et bagatha ⁊ thara eunuchis regis qui
6.a. ianitores erāt palatij. Cumqꝫ intellexis
set cogitationes eorum ⁊ curas diligē
B tius peruidisset: didicit q᷑ conarentur in regē ar
tarxersem manus mittere ⁊ nūciauit sup eo regi.
Qui de vtroqꝫ habita q̄stione ꝯfessos iussit duci
ad mortē. Rex aūt quod gestū erat scripsit in cō=
C mētarijs. Sed ⁊ mardocheus rei memoriā litte
su.2.d. ris tradidit. Precepitqꝫ ei rex vt in aula palatij
D morareť: datis ei pro delatione muneribꝰ. Amā
vero filiꝰ amadathi bugeus erat gloriosissimꝰ co
ram rege: ⁊ voluit nocere mardocheo et ppl̄o eiꝰ
pro duobus eunuchis regis q̄ fuerant interfecti.
Hucusqꝫ ꝓhemiū. Que sequunť in eo loco posi
ta erāt vbi scriptū est in volumine. Et diripuerūt
bona vel substātias eoꝝ. Que in sola vulgata edi
tione repperimꝰ. Eple aūt hoc exēplar fuit.

¶ C.S. De edicto repētino. de aman ⁊ eiꝰ exem
plar epistole quā misit artaxerses .cxxvij. proui

clarum ducib⁹ omnibus qb⁹ p̄erat sumptū. de vulgata editione apud iudeos. de condēnatione eoꝝ. de oratione mardochei. xiij

A Sup.1.a. infra.6.a. REx maximus artarxerses ab india vsq̄ ethiopiā cētū vigintiseptē prouinciarū pn̄cipib⁹ ⁊ ducib⁹ q̄ ei⁹ imperio subiecti sunt salutē. Cū plurimis gētibus iperarē: ⁊ vniuersum orbē mee ditioni subiugassem: volui nequaq̄ abuti potentie magnitudine: sed clementie et lenitate gubernare subiectos: vt absq̄ vllo terrore vitā silētio transigētes: optata

B supra.5.b. cūctis mortalib⁹ pace fruerent. Querēte aūt me a cōsiliarijs meis quō posset hoc ipleri: vn⁹ qui sapiētia ⁊ fide ceteros p̄cellebat: ⁊ erat post regē secūdus aman noīe indicauit michi ī toto orbe terrarū pplm esse dispsuꝫ: qui nouis vteretur legib⁹ ⁊ cōtra oīm gētiū cōsuetudinē faciēs regū iussa cōtēneret: ⁊ vniuersaꝝ cōcordiā nationū sua dissentione violaret. Quod cū didicissem⁹ vidētes vnā gētē rebellē aduersus oē hoim gen⁹ puersis vti legib⁹: nr̄isq̄ iussionib⁹ cōtraire: ⁊ turbare subiectaꝝ nobis puinciaꝝ pacē atq̄ cōcordiaꝫ iussimus vt quoscūq̄ aman q̄ oib⁹ puincijs p̄positus est: ⁊ scd̄s a rege: ⁊ quē patris loco colim⁹ mōstrauerit: cū cōiugib⁹ ac liberis deleant ab inimicis su

C is. Nullusq̄ eoruꝫ misereat: q̄rtadecima die duodecimi mēsis adar anni presentis vt nepharij homines vno die ad inferos descēdētes: reddāt imperio nostro pacē quā turbauerāt. Hucusq̄ exēplar epl̄e. Que sequunt post eū locū scripta repperi: ibi legit.

Sup.4.d. Pergēsq̄ mardoche⁹ fecit oīa que ei mādauerat hester. Nec tn̄ habet in hebraico: ⁊ apud nullū penit⁹ ferunt interpretū. Mardocheus aūt dep̄catus est dn̄m memor oīm operū eius et dixit. Dn̄e dn̄e rex omīpotēs in ditione eni tua cuncta sunt posita: ⁊ nō est qui possit tue resistere

psal.145. D voluntati: si decreueris saluare israel. Tu fecisti celū ⁊ terrā: ⁊ quicquid celi ambitu continet: dn̄s oīm es: nec est qui resistat maiestati tue. Cuncta nosti ⁊ scis: q2 nō pro superbia ⁊ cōtumelia: ⁊ aliq̄ glorie cupiditate fecerīꝫ hoc: vt nō adorarē amā superbissimuꝫ: libenter eni ꝓ salute israel: etiam vestigia pedū ei⁹ deosculari paratus essem: sed timui ne honorē dei mei transferrem ad hoīem: et ne quēq̄ adorarē: excepto deo meo. Et nunc dn̄e rex de⁹ abraā: miserere ppl̄i tui: q2 volunt nos inimici nostri pdere ⁊ hereditatē tuā delere. Ne despicias partē tuā quā redemisti de egypto. Exaudi dep̄catione mēā ⁊ ppitius esto sorti ⁊ funiculo tuo: ⁊ cōuerte luctū nostrū in gaudiū: vt viuentes laudemus nomē tuū dn̄e: ⁊ ne claudas ora te canētiū. Ois quoq̄ israel pari mēte ⁊ obsecratione clamauit ad dn̄ꝫ: eo q̄ eis certa mors ipēderet.

¶ C.S. De planctu hester. ⁊ de oratione ei⁹ qua adorauit dominum: et quod sit repertum in vulgata editione. xiiij.

A HEster quoq̄ regina cōfugit ad dn̄m pauens periculū quod imminebat. Cūq̄ deposuisset vestes regias: fletibus ⁊ luctui apta indumēta suscepit. ⁊ ꝓ vnguētis varijs cinere ⁊ stercore impleuit caput: et corpus suū humiliauit ieiunijs: oīaq̄ loca in quibus antea letari cōsueuerat: criniū laceratione cōpleuit. Et dep̄cabat dn̄m deū israel dicēs. Dn̄e mi q̄ rex noster es solus: adiuua me solitariā ⁊ cuius

B p̄ter te nullus est auxiliator alius. Periculū meum in manib⁹ meis est. Audiui a patre meo q̄ tu dn̄e tulisses israel de cūctis gētibus: ⁊ p̄res nr̄os ex oib⁹ retro maiorib⁹ suis: vt possideres hereditatē sempiternā: fecistiq̄ eis sicut locut⁹ es. Peccauimus in cōspectu tuo: ⁊ idcirco tradidisti nos in manus inimicoꝝ nostroꝝ. Coluim⁹ eni deos eorū. Justus es dn̄e. Et nūc nō eis sufficit q̄ durissima nos opprimūt seruitute: sed robur manuū suarū idoloꝝ potētie deputātes: volūt tua mutare ꝓmissa: ⁊ delere hereditatē tuam: ⁊ claudere ora laudantiū te: atq̄ extiguere gloriā tēpli ⁊ altaris tui: vt aperiāt ora gētium ⁊ laudēt idoloꝝ fortitu

C dinē: ⁊ predicēt carnalē regē in sempiternuꝫ. Ne tradas dn̄e sceptrū tuū his qui nō sunt: ne rideāt ad ruinā nostrā: sed cōuerte cōsiliū eorum super eos: ⁊ eū qui ī nos cepit seuire disperde. Memēto dn̄e ⁊ ostende te nobis in tēpore tribulationis nostre: ⁊ da mihi fiduciā dn̄e rex deoꝝ ⁊ vniuerse potestatis: tribue sermonē cōpositum in ore meo in cōspectu leonis: ⁊ transfer cor ilł⁹ in odium hostis nostri vt ⁊ ipse pereat: ⁊ ceteri qui ei ꝯsentiūt. Nos aūt libera in manu tua et adiuua me nullum aliud auxiliū habētem: nisi te dn̄e qui habes oīm sciētiā: ⁊ nosti q2 oderi gloriā iniquoꝝ: et detester cubile incircūcisoꝝ ⁊ oīs alienigene. Tu scis ne

D Supra.5. cessitatē meā q̄ abominer signū sup̄bie ⁊ glīe mee quod est super caput meū in diebus ostētationis mee: ⁊ detester illud quasi pānū mēstruate: et nō portē in dieb⁹ silentij mei: et q̄ nō comederim in mensa aman: nec michi placuerit conuiuiū regis et non biberim vinū libaminuꝫ: ⁊ nunq̄ letata sit ancilla tua ex quo huc translata sum vsq̄ in p̄sentē diē: nisi in te dn̄e de⁹ abraā. De⁹ fortis sup oēs exaudi vocē eoꝝ qui nullā aliā spē habēt: ⁊ libera nos de manu iniquoruꝫ: ⁊ erue me a timore meo.

B Hec quoq̄ addita repperi in editione vulgata.

¶ C.S. Additio reperta in vulgata editiōe qualiter mardocheus mādauit Hester vt intraret ad regē. qualiter itrauit. de pulchritudine eius qualiter territa est ad aspectum regis. xv.

A ET mādauit ei (haud dubiū quin hester mardoche⁹) vt ingrederet ad regem: ⁊ rogaret pro populo suo ⁊ ꝓ patria sua. Memorare inquit dieruꝫ humilitatis tue: quō nutrita sis in manu mea: q2 aman secundus a rege locut⁹ est cōtra nos in mortē: ⁊ tu inuoca dn̄m ⁊ loquere regi pro nobis: ⁊ libera nos de morte. Nec nō ⁊ ista q̄ subdita sunt: in editione vulgata repperi.

B Die aūt tertio deposuit vestimenta ornatus sui: ⁊ circūdata est gloria sua. Cunq̄ regio fulgeret hitu: ⁊ inuocasset oīm rectorē ⁊ saluatorē deū: assūpsit duas famulas: ⁊ sup vnā q̄dē innitebat q̄si pre delitijs ⁊ nimia teneritudine corpus suū ferre nō sustinēs: altera aūt famularū sequebat dn̄am defluētia in humū indumēta sustētans. Ipsa aūt roseo colore vultū perfusa: ⁊ gratis ac nitētib⁹ oculis tristem celabat animū ⁊ nimio timore contractū. Ingressa igitur cūcta per ordinē ostia: stetit ꝯtra regē vbi ille residebat sup soliū regni sui: indutus vestib⁹ regijs auroq̄ ful=

gens ꝛ p̄ciosis lapidib⁹: eratq̄ terribilis aspectu.
Cūq̄ eleuasset faciē ꝛ ardētib⁹ oculis furorē pe=
ctoris indicasset: regina corruit: ꝛ in pallorē colo=
re mutato: lassū sup̄ ancillulā reclinauit caput. Cō
uertitq̄ de⁹ sp̄m regis i mansuetudinē: ꝛ festin⁹ ac
metuēs exiliuit de solio ꝛ sustētās eā vlnis suis do
nec rediret ad se his ꝟbis blandiebat̄. Quid hēs
hester? Ego sū frat̄ tu⁹: noli metuē. Nō morieris
nō em̄ p̄ te sed p̄ oīb⁹ hec lex cōstituta ē. Accede
igit̄ ꝛ tāge sceptrū. Cūq̄ illa reticeret: tulit aureā
virgā: ꝛ posuit sup̄ collū ei⁹: ꝛ osculat⁹ est eā: ꝛ ait.
Cur mihi non loq̄ris? Que rn̄dit. Uidi te dn̄e q̄si
angelū dei ꝛ cōturbatū est cor meū p̄ timore glr̄e
Gene. 32. b tue. Ualde em̄ mirabilis es dn̄e: ꝛ facies tua ple=
2. Reg. 19. na ē grāꝝ. Cūq̄ loq̄ret̄: rurs⁹ corruit ꝛ pene exa
c. nimata est. Rex autē turbabatur et oēs ministri
eius consolabantur eum.
Exēplar ep̄le regis artaxersis: quā p̄ iudeis ad
totas regni sui p̄uincias misit qđ ꝛ ip̄m in hebrai=
co volumine non habetur.
¶ C. S. Aliud exēplar ep̄le quod in hebreo non
habet̄. de reuocatione litteraꝝ Aman. ꝛ q̄ iudei
hāc diē in festiuitatē suscipiant. xvi.
A Rex magn⁹ artaxerses: ab india vsq̄ ethi
supra. 1. a. opiā cētū vigintiseptē p̄uinciaꝝ ducib⁹
ac p̄ncipib⁹ q̄ nr̄e iussiōi obediūt salutē
dicit. Multi bonitate p̄ncipū ꝛ honore q̄
i eos collat⁹ ē: abusi sunt in sup̄biā: ꝛ nō solū subie
ctos regib⁹ nitūt̄ opprimere: sꝫ datā sibi glīaꝫ nō
ferētes: in ip̄os q̄ dederūt moliunt̄ insidias. Nec
cōtēti sūt grās nō agere bn̄ficijs: et humanitatis
in se iura violare: sed dei quoq̄ cūcta cernētis ar
bitrant̄ se posse fugere sententiā. Et intātū vesanie
p̄ruperūt vt eos q̄ credita sibi officia diligenter
obseruāt: ꝛ ita cuncta agūt vt oīꝫ laude digni sint
mēdacioꝝ cuniculis conēt̄ subuertere dū aures
p̄ncipuꝫ simplices ex sua natura alios estimātes
B callida fraude decipiūt. Que res ꝛ ex veteribus
p̄bat̄ hystorijs: ꝛ ex his q̄ gerunt̄ q̄tidie: quō ma=
lis quorūdā suggestionib⁹ regū studia deprauen
tur. Uñ p̄uidēdū est paci oīꝫ p̄uinciaꝝ. Nec puta
re debetis si diuersa iubeam⁹ ex aīi nr̄i venire leui
tate: sꝫ p̄ q̄litatē ꝛ necessitate tēpoꝝ vt reipublice
supra. 3. a. possit vtilitas ferre sententiā. Et vt mānifestius qđ
dicim⁹ intelligatis Amā fili⁹ amadathi ꝛ aīo ꝛ gē
te macedo alienusq̄ a p̄saꝝ sanguīe ꝛ pietatē no
strā sua crudelitate cōmaculās: pegrin⁹ a nobis
suscept⁹ ē: ꝛ tātā in se exptus hūanitatē: vt p̄r nr̄
vocaret̄: ꝛ adoraret̄ ab oīb⁹ post regē secūd⁹ q̄ in
tm̄ arrogātie tumorē sublat⁹ ē: vt regno p̄uare
supra. 2. nos nitet̄ ꝛ sp̄ū. Nā mardocheū cui⁹ fide ꝛ bn̄ficijs
C is viuim⁹: ꝛ cōsortē regni nr̄i hester: cū oī gēte sua
nouis q̄busdā atq̄ inauditis machinis expetiuit i
mortē: hoc cogitās vt illis interfectis insidiaret̄
nr̄e solitudini: ꝛ regnū p̄saꝝ trāsferret in macedo
nas. Nos aūt a pessimo mortaliū iudeos neci de
stinatos: in nulla penit⁹ culpa repperim⁹: sed ecō
trario iustis vtētes legib⁹ ꝛ filios altissimi ꝛ ma=
ximi sempq̄ viuētis dei cui⁹ bn̄ficio ꝛ p̄rib⁹ nr̄is ꝛ
nobis regnū est traditū: ꝛ vsq̄ hodie custoditur.
supra. 3. Uñ eas l̄ras q̄s sub noīe nr̄o ille direxerat sciatis
supra. 7. d. esse irritas. Pro q̄ scelere an̄ portas hui⁹ vrbis id
D est susus ꝛ ip̄e q̄ machinat⁹ est: et oīs cognatio ei⁹
pēdet in patibulis nō nobis: sed deo reddente ei
qđ meruit. hoc aūt edictū qđ nūc mittim⁹: in cū=
ctis vrbib⁹ p̄ponat̄: vt liceat iudeis vti legib⁹ su=
is. Quib⁹ debetis eē ādminiculo: vt eos q̄ se ad ne
cē coꝝ parauerāt possint iterficere tertiadecima
die mēsis duodecimi q̄ vocat̄ adar. Hāc em̄ diē
de⁹ oīps meroris ꝛ luct⁹ eis vertit in gaudiū. Uñ ꝛ
vos iter ceteros festos dies: hāc habetote diē et
celebrate eā cū oī leticia: vt ꝛ i posterū cognoscat̄
oēs q̄ fidelit̄ p̄sis obediūt dignā p̄ fide recipere
mercedē: qui aūt insidiant̄ regno coꝝ: perire pro
scelere. Oīs aūt p̄uincia ꝛ ciuitas q̄ noluerit solen
nitatis hui⁹ esse p̄ticeps: gladio ꝛ igne pereat: et
sic deleat̄ vt nō solū hoīb⁹: sed etiam inuia bestijs
sit in sēpit̄nū p̄ exemplo cōtēptus ꝛ inobediētie.

¶ Explicit liber Hester.

¶ Incipit p̄logus sancti hieronymi in Job: secundum translationem septuaginta.

Cogor per singulos scripture diuine li=
bros aduersarioruꝫ rn̄dere maledictis
q̄ interp̄tatōeꝫ meā rep̄hēsionē septua
gita interp̄tū criminant̄ q̄si non ꝛ apud
grecos aq̄la symmachus ꝛ theodotion: vel verbū
e ꝟbo: vel sensū e sensu: vel ex vtroq̄ ꝯmixtū ꝛ me
die tēperatū gen⁹ trāslatiōis exp̄sserit: ꝛ oīa vete
ris instrumēti volumia Origenes obelis asteriscisq̄
distixerit: q̄s vl̄ additos vel d̄ theodotiōe sūptos
trāslatiōi ātiq̄ iseruit: p̄bās defuisse qđ additū ē.
Discāt igr̄ obtrectatores mei recipere in toto qđ
in partib⁹ susceperūt: aut interp̄tationē meā cuꝫ
asteriscis suis radere. Neq̄ em̄ fieri pōt vt quos
plura itermisisse ꝯsperexerit: nō eosdē etiam in qui
busdā errasse fateant̄ p̄cipue in iob cui si ea q̄ sub
asteriscis addita sūt subtraxeris: ps maxia detrū=
cabit̄: ꝛ hoc dūtaxat apđ grecos. Ceteꝝ apđ lati
nos aū eā trāslatōeꝫ quā sub asterisc̄ ꝛ obelis nup̄
edidim⁹. septigēti ferme aut octigēti ꝟsꝰ desūt: vt
decurtat⁹ ꝛ lacerat⁹ corrosusq̄ liber: feditatē sui
publice legētib⁹ p̄beat. Hec āt trāslatio nullū de
veterib⁹ seq̄t̄ interp̄tē: sꝫ ex ip̄o hebraico arabico
q̄ sermone: ꝛ iterdū syro: nūc ꝟba nūc sensus nūc
simul vtrūq̄ resonabit. Obliquus em̄ etiā apđ he
breos tot⁹ liber fert̄ ꝛ lubricus: ꝛ qđ greci rhetho
res vocāt schematismenos: dū qui aliud loq̄t̄ ali
ud agit. Ut si velis anguillā vel murenulā strictis
tenere manib⁹: quāto forti⁹ presseris tāto citi⁹ ela
bit̄. Memini me ob itelligētiā hui⁹ voluminis lyd=
deū quendā p̄ceptorē: q̄ apud hebreos prim⁹ hr̄i
putabat̄: nō paruis redemisse nūmis cui⁹ doctri
na an aliq̄d p̄fecerī: nescio. Hoc vnū scio non po
tuisse me interp̄tari: nisi qđ an̄ itellexerā. A p̄nci=
pio itaq̄ voluminis vsq̄ ad ꝟba Job apđ hebre
os p̄sa orō est. Porro a ꝟbis iob in q̄b⁹ ait. Pere Job. 3. a.
at dies in q̄ nat⁹ sum: ꝛ nox in q̄ dictū est: cōcept⁹
est hō: vsq̄ ad eū locū vbi an̄ finē voluminis scri=
ptū est. Idcirco ip̄e me rep̄hēdo ꝛ ago penitētiā Ibidem.
in fauilla ꝛ cinere: exametri versus sunt: dactylo 42. a
spōdeoq̄ currētes: ꝛ p̄pter ligue idioma crebro
recipiētes ꝛ alios pedes: nō earūdē syllabarū sꝫ
eorūdē tēpoꝝ. Interdū quoq̄ rythmus ip̄e dul=
cis ꝛ tinul⁹ fert̄ numeris pedū solutis: qđ metrici
magis q̄ simplex lector itelligunt. A supradicto
aūt versu vsq̄ ad finē libri: paruū coma qđ rema

net ꝓsa orone cõterit. Quod si cui videt incredu
lũ: metra scilicet esse apud hebreos: ⁊ in morẽ nr̃i
flacci grecīq̃: pīdari ⁊ alchei ⁊ sapho: vl̃ psalteriũ
vel lamẽtationes hieremie: vl̃ oĩa ferme scriptu-
raꝝ cãtica cõprehẽdi: legat philonẽ: iosephũ ori-
genẽ: cesariẽsem eusebiũ: ⁊ eoꝝ testimonio me ve
rũ dicere comprobabit. Audiãt ĝpropter canes
mei idcirco me ĩ hoc volumine laborasse: nõ vt in
terp̃tationẽ antiquã rephẽderẽ: sed vt ea q̃ in illa
aut obscura sunt: aut omissa aut certe scriptoꝝ vi
tio deprauata: manifestiora nr̃a ĩterp̃tatione fie-
rẽt: ⁊ q̃ hebreũ sermonẽ ex pte didicim⁹: ⁊ ĩ latino
pene ab ip̃is cunabulis ĩter grãmaticos ⁊ rheto-
res ⁊ philosophos detriti sum⁹. Q̃d si apud gre-
cos post septuagita editionẽ iã xp̃i euãgelio cho
ruscãte iude⁹ aq̃la ⁊ symach⁹ ac theodotiõ iudai-
zãtes heretici sũt recepti q̃ multa mysteria salua
toris subdola ĩterp̃tatõe celarunt. ⁊ tñ in exẽplis
habẽtur apd̃ eccl̃ias ⁊ explanantur ab ecclesiasti
cis viris: quãtomagis ego xp̃ian⁹ ⁊ de parẽtibus
xp̃ianis nat⁹ ⁊ vexillũ crucis ĩ mea frõte portans
cui⁹ studiũ fuit omissa repetere: deprauata corri
gere ⁊ sacramẽta eccl̃e puro ⁊ fideli aptire sermone
vel a fastidiosis vl̃ a malignis lectorib⁹ nõ debeo
reprobari. Habeãt q̃ volunt veteres libros vel in
mẽbranis purpureis auro argẽtoq̃ descriptos:
vel vncialib⁹ (vt vulgo aiũt) lr̃is onera magis exa
rata q̃ codices: dũmõ mihi meisq̃ ꝑmittãt pau-
peres hẽre cedulas: ⁊ nõ tã pulchros codices q̃
emẽdatos. Utraq̃ aũt editio: ⁊ septuagita iuxta
grecos: ⁊ mea iuxta hebreos: ĩ latinũ meo labore
translata est. Eligat vnusq̃sq̃ qd̃ vult: ⁊ studiosũ
me magis q̃ maliuolũ prober.

Itẽ ali⁹ ꝓlog⁹ s̃cti hieronymi ĩ Job ſm hebraicũ

S I aut fiscellã iũco texerẽ aut palmaruʒ
folia cõplicareʒ: vt in sudore vult⁹ mei
Ge.3.d. comederẽ panẽ: ⁊ ventris op⁹ sollicita
mẽte ꝑtractarẽ: null⁹ morderet: nemo
Johã.6.b. rephẽderet. Nũc aũt q̃ iuxta sn̄iaʒ saluatoris vo
lo opari cibũ q̃ nõ perit: ⁊ antiquã diuinoꝝ volu-
minũ viã sentib⁹ ꝓgultisq̃ purgare error mihi ge
min⁹ infigit: corrector vicioꝝ falsari⁹ vocor: ⁊ er-
rores nõ auferre: sed serere. Tãta est eñi vetusta
tis cõsuetudo vt etiã cõfessa plerisq̃ vicia place-
ant. dũ mag̃ pulchros hẽre volũt codices q̃ emẽ
datos. Quapropt̃ o fr̃es dilectissimi vnicũ nobi-
litatis ⁊ humilitatis exẽplar: ꝓ flabello calathis
Job.1.b. sportellisq̃ munusculis monachoꝝ spiritalia hec
⁊ mãsura dona suscipite: ac beatuʒ iob qui adhuc
ibid.42.c apd̃ latinos iacebat ĩ stercore ⁊ ꝟmibus scatebat
erroꝝ: ĩtegrũ imaculatũq̃ gaudete. Quõ ei post
ꝓbationẽ atq̃ victoriã duplicia sunt ei vniuersa
reddita. ita ego in ligua nr̃a vt audacter loq̃r: feci
eũ hẽre q̃ amiserat. Igit̃ ⁊ vos ⁊ vnũquẽq̃ lecto
rẽ solita p̃fatione cõmoneo: ⁊ ĩ p̃ricipijs libroruʒ
eadeʒ sp̃ annectẽs rogo: vt vbicunq̃ sp̃ p̃cedẽtes
ꝟgulas videritis: sciatis ea que subiecta sũt in he
braicis volumib⁹ nõ haberi. Porro vbi stelle ima
go p̃fulserit: ex hebreo ĩ ſmõe nr̃o addita sũt. Nec
nõ ⁊ illa q̃ hẽri videbãt ⁊ ita corrupta erãt vt sen
sũ legẽtib⁹ tollerẽt orantib⁹ vobis magno labore
correxi: magis vtile q̃d ex odio meo ecclesijs xp̃i
vẽturũ ratus: q̃ ex aliorum negocio.

Incipit argumẽtũ in librũ Job.

I N terra quidẽ habitasse iob vsitidi ĩ fi-
nib⁹ idumee ⁊ arabie fert: et erat ei añ
nomẽ iobab. Et accepit vxorẽ arabissã
⁊ genuit filiũ quẽ vocauit ennon. Erat
aũt ip̃e fili⁹ quidẽ zareth de esau filijs fili⁹ de ma
tre vero bosra: ita vt sit quintus ab abraam. Et hi
sunt reges q̃ regnauerũt in edom: in qua ⁊ ip̃e re
gnauit: sed p̃rim⁹ in ea regnauit balach fili⁹ beor
⁊ nomẽ eiusdẽ ciuitatis nachaba. Post hũc autẽ
balach. Post eũ iobab q̃ vocat iob. Post iob aũt
cusram: qui erat dux ex themanoruʒ regione. Et
post illũ regnauit adar fili⁹ beath: qui excidit ma
diam in cãpo moab ⁊ nomẽ ciuitatis ei⁹ chethea
uith.

Explicit argumentum.

Incipit liber iob.

C.S. De sanctitate Job ⁊ filijs ⁊ substãtia ei⁹
De cõpiuio filioꝝ. De sathan q̃ expetita licẽtia a
dñio ꝑcussit camelos. boues: ⁊ asinos: oues: ⁊ pue
ros. ad vltimũ liberos ei⁹. De mesticia iob ⁊ lau-
de ei⁹ ad dñm. Capl̃m .j.

V Ir erat in A
terra hus nomĩe iob. Et
erat vir ille simplex ⁊ re
ct⁹ ac timens deũ: ⁊ rece
dens a malo. Natiq̃ sũt infra.2.a.
ei septeʒ filij: ⁊ tres filie.
Et fuit possessio eius se- infra.42.d
ptẽ milia ouiũ: ⁊ tria mi
lia cameloꝝ. q̃ngẽta q̃q̃ iuga boũ: ⁊ quĩgente asi
ne: ac familia multa nimis. Eratq̃ vir ille magn⁹
inter oẽs oriẽtales. Et ibãt filij ei⁹: ⁊ faciebãt con
uiuia p̃ domos vnusq̃sq̃ ĩ dĩe suo. Et mittentes
vocabãt tres sorores suas vt comederẽt et bibe-
rent cũ eis. Cunq̃ in orbẽ trãsissent dies cõuiuij.
mittebat ad eos Job ⁊ s̃ctificabat illos: cõsurgẽs
q̃ diluculo offerebat olocausta per singulos. Di
cebat eñi. Ne forte peccauerit filij mei et bñdixe-
rint deo in cordib⁹ suis. Sic faciebat iob cunctis
diebus. Quadã aũt die cũ venissent filij dei vt as infra.2.a.
sisterent corã dño affuit inter eos etiã sathã. Cui B
dixit dñs. Unde venis? Qui rñdẽs ait. Circuiui
terrã: ⁊ ꝑãbulaui eã. Dixitq̃ dñs ad eũ. Nũq̃d cõsi
derasti seruũ meũ iob q̃ nõ sit ei similis in terra.
homo simplex et rectus ac timens deũ ⁊ recedẽs
a malo. Cui respõdẽs sathan ait. Nunq̃d frustra
iob timet deũ? Nonne tu vallasti eũ ac domũ ei⁹
vniuersãq̃ substantiã ei⁹ per circuitũ? Operib⁹
manuũ ei⁹ bñdixisti: ⁊ possessio eius creuit in ter-
ra. Sed extẽde paululũ manũ tuã: ⁊ tãge cũcta q̃
possidet: nisi in faciẽ benedixerit tibi. Dixit ergo
dñs ad sathan. Ecce vniuersa q̃ habet in manu
tua sũt: tñ in eũ ne extẽdas manũ tuã. Egressus C
q̃ est sathan a facie dñi. Cũ aũt quadã die filij et
filie ei⁹ comederẽt ⁊ biberẽt vinum in domo fra-
tris sui primogeniti: nũci⁹ venit ad iob q̃ diceret.
Boues arabãt ⁊ asine pascebant iuxta eos: ⁊ ir-
ruerũt sabei tulerũtq̃ oĩa ⁊ pueros ꝑcusserũt gla
dio ⁊ euasi ego solus vt nũciarẽ tibi. Cũq̃ adhuc
ille loqueretur venit alter: ⁊ dixit. Ignis dei ceci-

dit e celo: ⁊ tactas oues: puerosq̃ cõsumpsit. ⁊ ef-
D fugi ego solus vt nũciarem tibi. Sed ⁊ adhuc illo
loquẽte: venit alius: ⁊ dixit. Chaldei fecerũt tres
turmas: ⁊ inuaserũt camelos ⁊ tulerunt eos: nec
nõ ⁊ pueros ꝑcusserũt gladio: ⁊ ego fugi solus vt
nunciarẽ tibi. Adhuc loq̄bat̃ ille ⁊ ecce ali' intra
uit: ⁊ dixit. Filijs tuis ⁊ filiab' vescẽtib' ⁊ bibenti
bus vinũ in domo fratris sui primogeniti: repẽte
vẽtus vehemẽs irruit a regione deserti: ⁊ cõcussit
quattuor angulos dom': q̃ corruẽs oppressit libe
ros tuos ⁊ mortui sunt ⁊ effugi ego solus vt nũcia
rẽ tibi. Tũc surrexit iob: ⁊ scidit vestimenta sua: ⁊
tõso capite corruẽs in terrã: adorauit ⁊ dixit. Nu
Eccle.5. dus egressus sum de vtero mr̃is mee ⁊ nudus re-
ps.111. uertar illuc. Dñs dedit dñs abstulit: sicut dño pla
infra.2.c. cuit: ita factũ est: sit nomẽ dñi bñdictũ. In oĩbus
his nõ peccauit iob labijs suis neq̃ stultum quid
contra deum locutus est.

C. C. S. De plaga vlceris qua ꝑcussit eũ sathã. de
tentatione p vxorẽ facta. de amicis q̃ venerãt ad
cõsolãdũ eũ. hi tres sederũt in terra cũ eo septem
dieb' ⁊ noctibus nõ loquentes propter dolorem
vehementem. ij.

Actũ est aũt cũ quadam die venissent
A supra.1.b. filij dei: ⁊ starent coram dño: venisset
quoq̃ sathan inter eos: ⁊ staret in cõ
spectu ei': vt diceret dñs ad sathan.
Unde venis? Qui respõdẽs ait. Circuiui terrã ⁊
supra.1.a. perambulaui eã. Et dixit dñs ad sathan. Nunq̃d
cõsiderasti seruũ meũ iob ꝙ nõ sit ei similis in ter
ra: vir simplex ⁊ rectus ac timẽs deũ: ⁊ recedẽs a
B malo ⁊ adhuc retinẽs innocẽtiã? Tu aũt cõmoui
sti me aduersus eũ vt affligerẽ eũ frustra. Cui re
spondẽs sathan ait. Pellẽ pro pelle ⁊ cũcta q̃ ha-
bet homo dabit p aĩa sua. alioquin mitte manum
tuã: ⁊ tãge os ei' ⁊ carnẽ: ⁊ tũc videbis ꝙ in facie
benedicat tibi. Dixit ergo dñs ad sathã. Ecce in
manu tua est: verũtñ aĩam illius serua. Egressus
igit̃ sathan a facie dñi: ꝑcussit iob vlcere pessimo
a plãta pedis vsq̃ ad verticẽ ei': qui testa saniem
radebat: sedẽs in sterquilinio. Dixit aũt illi vxor
C sua. Adhuc tu ꝑmanes in simplicitate tua: bñdic
deo ⁊ morere. q̃ ait ad illã. q̃si vna de stultis mulie
supra.1.b. rib' locuta es. Si bona suscepim' de manu dñi:
D mala quare nõ sustineam'? In oĩb' his nõ pecca
uit iob labijs suis. Igit̃ audiẽtes tres amici iob
oẽ malũ q̃d accidisset ei venerũt singli de loco suo
eliphas themanites et baldath suites: et sophar
naamathites. Condixerãt eñ vt pariter venien-
tes visitarent eũ ⁊ cõsolarent̃. Cumq̃ eleuassent
ꝓcul oculos suos: nõ cognouerũt eũ. Et exclamã
tes plorauerũt scissisq̃ vestib' sparserũt puluerem
sup caput suũ in celũ. Et sederũt cũ eo in terra se
ptẽ dieb' ⁊ septẽ noctib' ⁊ nemo loquebat̃ ei ver
bũ. Uidebãt eñ dolorẽ esse vehemẽtem.

C. C. S. Uerba iob vbi ostẽdit ꝙ miserabilis est
vita p̃sens: ⁊ felix iustoꝝ exitus. iij.

A Post hec aperuit iob os suum: ⁊ maledi
Hiere.20. xit diei suo ⁊ locut' est. Pereat dies in
D. qua nat' sum ⁊ nox in qua dictũ est: cõ-
ceptus est hõ. Dies illa vertat̃ in tene-
bras. Nõ requirat eũ de' desup: ⁊ nõ illustret̃ lu-
mine. Obscurẽt eũ tenebre ⁊ vmbra mortis. Oc-
cupet eum caligo ⁊ inuoluat̃ amaritudine. No-
ctem illam tenebrosus turbo possideat. Non com
puretur in diebus anni nec numeretur in mensi-
bus. Sit nox illa solitaria: nec laude digna. Ma- B
ledicãt ei qui maledicũt diei: qui parati sũt susci-
tare leuiathan. Obtenebrent̃ stelle caligine eius
Expectet lucẽ ⁊ nõ videat: nec ortũ surgentis au
rore. Qr̃ nõ conclusit ostia vẽtris q̃ portauit me:
nec abstulit mala ab oculis meis. Quare non in infra.10.b.
vulua mortu' sum: egressus ex vtero nõ statim pe Hiere.20.
rij? Quare except' genib': cur lactatus vberib'? D.
Nũc eñ dormiens silerẽ: ⁊ somno meo requiescerẽ
cũ regibus ⁊ cõsulib' terre: q̃ edificãt sibi solitudi
nes: aut cũ pricipib' qui possidẽt aurũ: ⁊ replent
domos suas argẽto. Aut sicut abortiuũ abscõdi- C
tũ nõ subsisterem: vel q̃ cõcepti nõ viderũt lucem.
Ibi impij cessauerũt a tumultu: ibi requieuerunt
fessi robore: ⁊ quõdã vincti pariter sine molestia.
Non audierunt vocem exactoris. Paruus ⁊ ma D
gn' ibi sunt ⁊ seruus ⁊ liber a domino suo. Quare
misero data est lux et vita his q̃ i amaritudie aĩe
sunt? Qui expectãt mortẽ ⁊ nõ venit: q̃si effodien
tes thesaurũ: gaudẽtq̃ vehemẽter cum inuenerit
sepulchrũ. Uiro cui' abscõdita est via: ⁊ circunde
dit eũ de' tenebris. Anteq̃ comedo suspiro et q̃si
inundantes aque: sic rugit' me': q2 timor quẽ ti-
mebã euenit mihi: ⁊ q̃d verebar accidit: nõne dis-
simulaui? nõne silui? nõne q̃eui? Et venit sup me
indignatio.

C. C. S. Eliphas notat iob de impatiẽtia ⁊ iniu-
sticia ꝓpter quã flagellatur. de inani gloria ꝙ se
iustum putauit. iiij.

Espõdens aũt eliphas themanites di
A xit. Si ceperim' loq̃ tibi forsitan mole
ste accipies. Sed cõceptũ sermonẽ tene
re q̃s poterit? Ecce docuisti multos: et
man' lassas roborasti. Uacillãtes cõfirmauerũt
sermones tui: ⁊ genua tremẽtia cõfortasti. nũc aũt
venit sup te plaga ⁊ defecisti: tetigit te ⁊ cõturba
tus es. Ubi timor tu' fortitudo tua ⁊ patiẽtia tua B
⁊ ꝑfectio viaꝝ tuaꝝ? Recordare obsecro te quis
vnq̃ innocẽs perijt: aut q̃ñ recti deleti sunt. Qui
potius vidi eos q̃ operant̃ iniquitatẽ et seminãt
dolores ⁊ metũt eos: flãte deo perisse: ⁊ spũ ire ei'
esse cõsumptos. Rugit' leonis ⁊ vox leene: ⁊ den
tes catuloꝝ leonũ contriti sunt. Tigris perijt eo ꝙ
nõ hẽret p̃dã ⁊ catuli leonis dissipati sunt. Porro C
ad me dictũ est vbũ abscõditũ ⁊ q̃si furtiue susce-
pit auris mea venas susurrij ei'. In horrore visio
nis nocturne q̃ñ solet sopor occupare hoĩes: pa-
uor tenuit me ⁊ tremor: ⁊ oĩa ossa mea perterrita
sũt. Et cũ spũs me p̃nte trãsiret: inhorruerũt pili
carnis mee. Stetit quidã cuius nõ agnoscebam
vultũ: imago corã oculis meis: ⁊ vocem q̃si aure le D
nis audiui. Nunq̃d hõ dei cõparatione iustifica- ifra.25.b.
bitur: aut factore suo purior erit vir? Ecce q̃ ser- 2.Pe.2.a.
uiunt ei nõ sunt stabiles: ⁊ in angelis suis reppe-
rit prauitatẽ. Quãtomagis hi q̃ habitãt domos
luteas: q̃ terrenũ habẽt fundamẽtũ cõsument̃ ve
lut a tinea. De mane vsq̃ ad vesperã succident̃ et Esaie.38.c.
q2 null' intelligit ieternũ peribũt. Qui aũt reliq̃
fuerit auferent̃ ex eis: morient̃ et nõ in sapiẽtia.

C. C. S. De exitu stulti. de iusticia dei. ꝙ dñs suos

flagellat:⁊ sibi eos liberat:⁊ liberatos ide dirigit
Capitulum quintum
A Voca ergo si est qui tibi respōdeat ⁊ ad
aliquē sanctoꝝ cōuertere. Virū stultū
interficit iracūdia ⁊ paruulū occidit in
uidia. Ego vidi stultū firma radice:⁊ ma
ledixi pulchritudini eiꝰ statī. Lōge fient filij eius
a salute ⁊ cōterentur in porta:⁊ nō erit qui eruat.
Cuius messem famelicus comedet et ipm rapiet
B armatus:et bibēt sitientes diuitias eiꝰ. Nichil in
terra sine causa fit:et de humo nō egredietur do
lor. Hō [illegible] ad laborē:⁊ auis ad volatuȝ. Quā
obrē ego [illegible]pcabor dn̄m:⁊ deū ponā eloquiū me-
um. Qui facit magna ⁊ inscrutabilia:⁊ mirabilia
absq; numero. Qui dat pluuiā sup faciēȝ terre et
irrigat aq̄s vniuersa. Qui ponit humiles i subli-
1.Thof.3.b me ⁊ merētes erigit sospitate. Qui dissipat cogi-
tationes malignoꝝ ne possint iplere manꝰ eoꝝ
C q̄d ceperāt. Qui apphendit sapientes in astutia
eoꝝ ⁊ cōsiliū prauoꝝ dissipat. Per diē incurrent
tenebras:⁊ quasi i nocte sic palpabūt in meridie.
Porro saluū faciet egenū a gladio oris eoꝝ:⁊ de
manu violēti pauperē. Et erit egeno spes:iniqui
tas aūt cōtrahet os suū. Btūs homo qui corripi
tur a dn̄o. Increpationeȝ ergo dn̄i ne reprobes:
q: ipe vulnerat ⁊ medet:pcutit ⁊ manꝰ eius sana
bunt. In sex tribulationibꝰ liberabit te:⁊ in septi-
D ma nō tāget te malū. In fame eruet te de morte:
⁊ in bello de manu gladij. A flagello lingue abscō-
deris ⁊ nō timebis calamitatē cū venerit. In va
stitate ⁊ fame ridebis:⁊ bestias terre nō formida
bis. Sed cū lapidibꝰ regionū pactū tuū et bestie
terre pacifice erūt tibi. Et scies q̄ pacē habeat ta-
bernaculū tuū:⁊ visitās speciē tuā non peccabis.
Et scies qm̄ multiplex erit semē tuum:⁊ pgenies
tua q̄si herba terre. Ingredieris in abūdantia se
pulchrū sicut infert aceruus tritici in tpe suo. Ec
ce hoc vt iuestigauimꝰ ita est q̄d auditū mēte per
tracta.
C.S. Respōdet iob ⁊ dicit q̄ pena sua excedit
culpā:⁊ tn̄ delectatur in pena. vj.
A Respōdēs aūt iob dixit. Utinaȝ appēde
rētur pctā mea q̄bꝰ irā merui:⁊ calami
tas quā patior in statera:q̄si arena ma-
ris hec grauior appareret. Unde ⁊ ver
ba mea dolore sunt plena q: sagitte dn̄i in me sūt
amos.3.a. quarū indignatio ebibit spm̄ meū:⁊ terrores do-
mini militāt cōtra me. Nunq̄d rugiet onager cuȝ
habuerit herbā: aut mugiet bos cuȝ an̄ psepe ple
nū steterit. Aut poterit comedi insulsum: q̄d non
est sale cōditū. Aut potest aliq̄s gustare q̄d gusta
B tū affert mortem: Ale eni esurienti etiam amara
prouer.27. dulcia esse vident. Que priꝰ nolebat tangere aīa
a. mea nūc pre angustia cibi mei sunt. Quis det vt
veniat petitio mea:⁊ q̄d expecto tribuat mihi deꝰ
⁊ qui cepit ipe me cōterat. Soluat manū suam:et
succidat me:⁊ hec mihi sit consolatio vt affligens
me dolore nō parcat:nec cōtradicaȝ sermonibus
sc̄i. Que est eni fortitudo mea vt sustineā:aut q̄s
finis meꝰ vt patienter agā? Nec fortitudo lapiduȝ
C fortitudo mea:nec caro mea enea est. Ecce nō est
auxiliū mihi in me:⁊ necessarij quoq; mei recesse
rūt a me. Qui tollit ab inimico suo miām timorē
dn̄i derelinquit. Fratres mei pterierūt me: sicut
torrēs q̄ raptim trāsit in cōuallibus. Qui timent
pruinā:irruet sup eos nix. Tpe quo fuerit dissipa
ti peribūt ⁊ vt incaluerit soluent de loco suo. In-
uolute sunt semite gressuū eoꝝ: ambulabūt in va
cuū ⁊ peribunt. Cōsiderate semitas themā:itine
ra sabba ⁊ expectate paulisper. Cōfusi sunt:quia
sperauī. Uenerūt quoq; vsq; ad me ⁊ pudore coo
perti sunt. Nunc venistis: ⁊ modo vidētes plagā D
meā timetis. Nūq̄d dixi. afferte mihi:⁊ de substā-
tia vr̄a donate michi vel liberate me de manu ho
stis:⁊ de manu robustoꝝ eruite me. Docete me:
⁊ ego tacebo. et si q̄d forte ignoraui instruite me.
Q̄re detraxistis sermonibꝰ veritatis: cuȝ e vobis
nullus sit q̄ possit arguere me? Ad increpādū tā-
tū eloq̄a cōcinnatis:⁊ in vētū verba pfertis. Sup E
pupillū irruitis ⁊ subuertere nitimini amicuȝ ve-
strū. Uerūtn̄ q̄d cepistis explete. Prebete aurē ⁊
videte an mētiar. Respōdete obsecro absq; cōtē
tione ⁊ loquētes id quod iustum est iudicate. Et
nō inuenietis in lingua mea iniquitatē:nec i fau-
cibus meis stulticia personabit.
C.S. Ondit q̄ viuē labor ē. mors festiat ⁊ nō ē
reuersio. mors festinat itus:penitet ⁊ clamat. vij.
Militia est vita hois sup terrā: ⁊ sicut di A
es mercēnarij dies eiꝰ. Sicut ceruus infra.14.b.
desiderat vmbrā: ⁊ sicut mercēnarius
pstolat finē operis sui.sic ⁊ ego habui
meses vacuos ⁊ noctes laboriosas enumeraui mi
chi. Si dormiero dicā qn̄ cōsurgā. ⁊ rursum expe
ctabo vesperā ⁊ replebor doloribus vsq; ad tene
bras. Induta est caro mea putredine ⁊ sordibus
pulueris:cutis mea aruit ⁊ cōtracta ē. Dies mei ve B
locius trāsierūt q̄ a texēte tela succidit:⁊ cōsum- infra.9.c.
pti sunt absq; vlla spe. Memēto q: vētus est vita
mea ⁊ nō reuertet oculus meus vt videat bona:
nec aspiciet me visus hois. Oculi tui in me:⁊ non
subsistā. Sicut cōsumit nubes ⁊ ptransit:sic q̄ de-
scendit ad inferos nō ascēdet:nec reuertet vltra
in domū suā: neq; cognoscet eū āpliꝰ locus eius.
Quapropter ⁊ ego non parcā ori meo loquar in C
tribulatione spūs mei; cōfabulabor cum amaritu
dine aīe mee. Nunq̄d mare ego sū aut cetꝰ: q: cir
cūdedisti me carcere? Si dixero cōsolabit me le
ctulus meus ⁊ reuelabor loquens mecū in strato
meo terrebis me per somnia:et per visiones hor-
rore concuties. Quamobrem elegit suspendium
anima mea ⁊ mortē ossa mea. Desperaui. Nequa D
q̄ vltra iam viuam. Parce michi domine nichil
enim sunt dies mei. Quid est homo quia magni-
ficas eū:aut quid apponis erga eum cor tuū? Ui
sitas eū diluculo:⁊ subito probas illum. Usq; quo infra.15.b.
non parcis michi:nec dimittis me vt gluttiam sa-
liuam meaȝ. Peccaui. Quid faciam tibi o custos
hominum. Quare me posuisti contrarium tibi et
factꝰ sum michimetipsi grauis? Cur nō tollis pec
catū meū:⁊ q̄re nō aufers iniquitatē meaȝ? Ecce
nūc in puluere dormiam: ⁊ si mane me q̄sieris nō
subsistam.
C.S. Baldath notat iob flagella meruisse: et
penitētiā nō fecisse. describit q̄q; hypocritā ⁊ rui
nā eiꝰ. monet iob clamare ad dn̄ȝ: ondēs ipm esse
misericordē. ⁊ rephēdit hypocritas. viij.

A REspōdēs aūt baldath suites: dixit. Us-
quequo loqueris talia ⁊ spūs multiplex
sermonis oris tui? Nunqd de⁹ supplā-
tat iudiciū: aut oēs subuertit qđ iustuꝫ
est? Etiā si filii tui peccauerūt ei: et dimisit eos in
manu iniqtatis sue: tu tñ si diluculo cōsurrexeris
B ad deū ⁊ oīpotētē fueris dep̄cat⁹: si mūd⁹ ⁊ rect⁹
incesseris: stati euigilabit ad te: ⁊ pacatuꝫ reddet
habitaculū iustitie tue: intātū vt si priora tua fue
rint parua: et nouissima tua multiplicenť nimis
Deuteř. 13. a. Interroga eñ gñationē pristinā: ⁊ diligēter iue-
stiga patrū memoriā. hesterni qppe sum⁹ ⁊ igno-
ram⁹: qm̄ sicut vmbra dies nr̄i sunt sup terraꝫ: ipsi
docebūt te. Loquenť tibi: ⁊ de corde suo ꝓferent
Psal. 143. eloquia. Nunqd virere potest scirp⁹ absq3 humo
re: aut crescere charectū sine aqua? Cū adhuc sit
in flore nec carpať manu: añ oēs herbas arescit:
C sic vie oīm q obliuiscunť deū. ⁊ spes hypocrite pe
ribit. Nō ei placebit vecordia sua: ⁊ sicut tela ara-
neaꝝ fiducia ei⁹. Innitet sup domū suaꝫ: ⁊ nō sta
bit: fulciet eā ⁊ nō cōsurget. Humectus videť an-
teq3 veniat sol: ⁊ in ortu suo germē ei⁹ egredietur
Sup aceruū petraꝝ radices ei⁹ densabunť: ⁊ in
ter lapides cōmorabiť. Si absorbuerit euꝫ de lo
co suo negabit eū: ⁊ dicet. Nō noui te. Hec est eñ
leticia vie ei⁹. vt rursum de terra alii germinenť
D De⁹ nō proiiciet simplicē nec porriget manū ma
lignis: donec ipleať risu os tuū: ⁊ labia tua iubilo
Qui oderūt te induenť cōfusione: ⁊ tabernaculū
impiorum non subsistet.

C. S. Job exponit magnalia dei: cui⁹ cōpara
tione nulle sunt hoīs iustitie. ix.

A ET rñdens iob ait. Uere scio ꝙ ita sit: et
ꝙ nō iustificeť hō ꝯpositus deo. Si vo
luerit ꝯtēdere cum eo: nō poterit rñde
re ei vnū ꝓ mille. Sapiens corde est et
fortis robore. Quis restitit ei ⁊ pacē habuit? Qui
trāstulit mōtes: ⁊ nescierūt hi quos subuertit i fu
rore suo. Qui ꝯmouet terrā de loco suo: ⁊ colūne
ei⁹ concutiunť. Qui p̄cipit soli: ⁊ nō oriť: ⁊ stellas
claudit q̄si sub signaculo. Qui extēdit celos solus
⁊ gradiť sup fluctus maris. Qui facit arcturuꝫ et
oriona ⁊ hyadas: ⁊ iteriora austri. Qui facit ma-
gna ⁊ icōprehēsibilia ⁊ mirabilia: quoꝝ nō est nu
merus. Si venerit ad me: nō videbo eū: si abierit
nō itelligā. Si repēte interroget: qs rñdebit ei?
Uel quis dicere potest. cur ita facis? De⁹ cui⁹ ire
nemo resistere potest: ⁊ sub q curuanť q portāt or
bē. Quātus ergo sum ego vt rñdeam ei: ⁊ loquar
v̄bis meis cū eo? Qui etiā si habuero qppiā iustū
nō rñdebo: sed meū iudicē deprecabor. Et cū in-
uocātē me exaudierit: nō credo ꝙ audierit voceꝫ
meā. In turbine eñ conteret me ⁊ multiplicabit
vulnera: etiā sine causa. Nō ꝯcedit reqescere spi-
ritū meū: ⁊ iplet me amaritudinib⁹. Si fortitudo
queriť: robustissim⁹ est. Si equitas iudicii: nemo
C audet ꝓ me testimoniū dicere. Si iustificare me
voluero: os meū cōdēnabit me. Si inocētē osten
dero prauū me cōprobabit. Etiā si simplex fuero
hoc ip̄m ignorabit aīa mea ⁊ tedebit me vite mee
infra. 3. b. Unū est qđ locut⁹ sum: ⁊ inocētē ⁊ impiū ipse cōsu
mit. Si flagellat occidat semel: ⁊ nō de penis ino
cētū rideat. Terra data est in man⁹ impii: vultuꝫ
iudicū ei⁹ operit. Qđ si nō ille est: qs ergo est? Di infra. 7. b.
D es mei velociores fuerūt cursore: fugerūt ⁊ nō vi-
derūt bonū. Pertrāsierūt q̄si naues poma portā
tes sicut aquila volās ad escā. Cū dixero: nequa-
q3 ita loquar: cōmuto faciē meā: ⁊ dolore torque-
or. Uerebar oīa opa mea sciens ꝙ nō parceres
delinquēti: si aūt ⁊ sic ipius sum: qre frustra labora
ui: si lotus fuero quasi aquis niuis: ⁊ fulserit velut
mūdissime man⁹ mee tñ sordib⁹ intinges me ⁊ abo
minabunť me vestimenta mea. Neq3 eñ viro qui
similis mei est respondebo: nec q mecū in iudicio
ex equo possit audiri. Nō est q vtrumq3 valeat ar
guere: ⁊ ponere manū suā in ambob⁹. Auferat a
me virgā suā: ⁊ pauor ei⁹ nō me terreat. Loquar
⁊ non timebo eum. Nec enim possuꝫ metuens re-
spondere.

C. S. Job penitet ⁊ cōfiteť. allegat ad iudiceꝫ
ꝙ opus suū est lutū fragile. et ꝓpter penas in se
militātes plāgit se natū. et petit locum penitētie
anteq3 moriatur. x.

A TEdet aīam meā vite mee: dimittam ad
uersum me eloquiū meū. Loqr in ama-
ritudine aīe mee: dicā deo. noli me con-
dēnare. Indica michi: cur me ita iudi-
ces. Nunqd bonuꝫ tibi videť: si calūnieris me et
B opprimas me op⁹ manuū tuaꝝ: ⁊ cōsiliū impioꝝ
adiuues? Nunqd oculi carnei tibi sunt: aut sicut
videt hō: ⁊ tu videbis? Nunqd sicut hoīs dies tui
⁊ āni tui sicut humana sunt tpa: vt q̄ras iniqtateꝫ
meā ⁊ peccatū meum scruteris? Et scias qr nihil
ipiū fecerī: cū sit nemo q de manu tua possit erue
Deu. 23. f. re. Man⁹ tue fecerūt me ⁊ plasmauerūt me totuꝫ
psal. 118. in circuitu: ⁊ sic repēte p̄cipitas me. Memēto q̄so
ꝙ sicut lutū feceris me: ⁊ i puluerem reduces me.
C Nōne sicut lac mulsisti me: ⁊ sicut caseum me coa
gulasti? Pelle ⁊ carnib⁹ vestisti me: ossib⁹ ⁊ neruis
cōpegisti me. Uitā ⁊ miam tribuisti mihi: ⁊ visita-
tio tua custodiuit spm̄ meū. Licet hec celes in cor
de tuo: tñ scio qr vniuersoꝝ memineris. Si pecca
ui ⁊ ad horā pepercisti mihi: cur ab iniqtate mea
mūdū me esse nō pateris? Et si ipi⁹ fuero ve mihi
est: ⁊ si iust⁹ nō leuabo caput: saturatus afflictiōe
⁊ miseria. Et propter sup̄biaꝫ quasi leenā capies
me: reuersusq3 mirabiliť me crucias. Instauras
testes tuos cōtra me ⁊ multiplicas irā tuā aduer
D sum me: ⁊ pene militant in me. Quare de vulua
supra. 3. b. eduxisti me: q vtinā cōsumpt⁹ essem ne ocul⁹ me
Hier. 20. d. videret? Fuissem q̄si nō essem de vtero trāslat⁹ ad
tumulū. Nunqd non paucitas dieꝝ meoꝝ finieť
breui? Dimitte ergo me vt plāgā paululū dolorē
meū anteq3 vadā ⁊ nō reuertar ad terrā tenebro
sam: ⁊ opertā mortis caligine: terrā miserie ⁊ tene
braꝝ: vbi vmbra mortis ⁊ nullus ordo: sed sempi
ternus horror inhabitans.

C. S. Sophar iniuste iob arguit. dñm icōp̄hēsi
bilē ōndit. ⁊ penitēti misericordē ōndit. xi.

A REspōdēs aūt sophar naamathites: di-
xit. Nunqd q multa loquiť nō audiet:
aut vir v̄bos⁹ iustificabiť? Tibi soli ta
cebūt hoīes: et cum ceteros irriseris a
supra. 6. d. nullo cōfutaberis. Dixisti ei. Pur⁹ est sermo me⁹:
⁊ mūdus suꝫ in cōspectu tuo. Atq3 vtinā de⁹ loq
reť tecū: ⁊ aperiret labia sua tibi vt ostēderet tibi

secreta sapiẽtie ⁊ ꝙ multiplex esset lex ei⁹: et intel
ligeres ꝙ multo minora exigaris ab eo q̃ merer
B iniquitas tua. Forsitan vestigia dei cõprehẽdes:
⁊ vsq; ad perfectũ oipotentẽ reperies. Excelsior
celo est. Et quid facies. Profundior inferno: ⁊ vn
de cognosces. Longior terra mẽsura ei⁹: ⁊ latior
C mari. Si subuerterit oia vel in vnũ coartauerit: qs
ↄtradicet ei: vel qs dicere ei potest: cur ita facis?
Ipe eñ nouit hoim vanitatẽ et vidẽs iniqtatem
vir van⁹ nõne cõsiderat? In supbiã erigit: ⁊ tãq;
pullũ onagri se liberũ natũ putat. Tu aũt firma
sti cor tuũ: ⁊ expãdisti ad eũ man⁹ tuas. Si iniqta
tẽ que est in manu tua abstuleris a te: ⁊ nõ manse
rit in tabernaculo tuo iniusticia: tũc leuare pote
ris faciẽ tuã absq; macula: ⁊ eris stabilis: ⁊ nõ ti
D mebis. Miserie quoq; obliuisceris: ⁊ quasi aqua
rũ q̃ pretererũt nõ recordaberis: ⁊ quasi meridi
anus fulgor cõsurget tibi ad vesperã. Et cũ te cõ
sumptũ putaueris orieris vt lucifer ⁊ habebis fi
duciã proposita tibi spe: ⁊ defossus secur⁹ dormi
Leuiti. 26. b. es. Requiesces ⁊ nõ erit q̃ te exterreat. Et depca
bunt faciẽ tuã plurimi. Oculi aũt ipoꝝ deficiẽt:
et effugium peribit ab eis ⁊ spes illorum abomi
natio anime.

¶ C. S. Job ostendit suam patientiam: ⁊ dei po
tentiam. xii.

A Respõdẽs aũt iob: dixit. Ergo vos estis
soli hoies: ⁊ vobiscum morier sapiẽtia
Et mihi est cor sicut vobis nec inferior
vestri sum. Quis eñ hec q̃ nostis igno
rat? Qui deridetur ab amico suo sicut ego: inuoca
prouerbi. 14. a. bit deũ: ⁊ exaudiet eũ. Deridet eñ iusti simplici
tas: lãpas ↄtẽpta apud cogitatiões diuitũ: para
B ta ad tẽpus statutũ. Abũdãt tabernacula predo
nũ ⁊ audacter ꝓuocãt deũ: cũ ipse dederit oia in
man⁹ eoꝝ. Nimirũ interroga iumẽta: ⁊ docebũt
te: ⁊ volatilia celi ⁊ idicabunt tibi. Loquere terre
⁊ respõdebit tibi: ⁊ narrabũt pisces maris. Quis
ignorat ꝙ oia hec man⁹ dñi fecerit. In cuius ma
nu aia ois viuẽtis: ⁊ spũs vniuerse carnis hois
Nõne auris ꝟba diiudicat ⁊ fauces comedentis
saporẽ? In antiquis est sapiẽtia: ⁊ in multo tẽpo
Isra. 24. a. re prudẽtia. Apud ipsum est sapiẽtia ⁊ fortitudo
infra. 32. b. ⁊ ipe habet cõsiliũ ⁊ intelligentiã. Si destruxerit
C nemo est qui edificet: si incluserit hoiem null⁹ est
Esa. 22. f. qui aperiat. Si cõtinuerit aq̃s oia siccabuntur. si
Apoca. 3. b emiserit eas: subuertẽt terrã. Apud ipm est forti
tudo ⁊ sapiẽtia. Ipe nouit ⁊ decipiẽtẽ: ⁊ euz q̃ de
cipit. Adducit cõsiliarios in stultũ finẽ: ⁊ iudices
in stuporẽ. Baltheũ regũ dissoluit: ⁊ precingit fu
ne renes eoꝝ. Ducit sacerdotes ingloriosos: ⁊ opti
mates supplãtat. Cõmutãs labiũ veraciũ: ⁊ do
ctrinã senũ auferẽs. Effundit despectionẽ super
D pricipes: ⁊ eos q̃ oppressi fuerant releuat. Qui re
uelat pfunda de tenebris: ⁊ pducit i lucez vmbrã
mortis. Qui multiplicat gẽtes ⁊ perdit eas: ⁊ sub
uersas in integrũ restituit. Qui imutat cor prici
pũ ppli terre ⁊ decipit eos vt frustra icedãt p in
uium. Palpabũt quasi in tenebris: ⁊ nõ in luce: et
errare eos faciet quasi ebrios.

¶ C. S. Job arguit amicos ex verbis suis con
dẽnat hypocrisim cõditionẽ suã allegat. xiii.

Ecce oia hec vidit oculus me⁹ ⁊ audiuit A
auris mea: ⁊ itellexi singula. Secundũ
sciẽtiam vestrã: ⁊ ego noui: nec inferior
vestri sum. Sed tñ ad oipotẽtẽ loquar
⁊ disputare cũ deo cupio pri⁹ vos ondẽs fabrica
tores mẽdacij: ⁊ cultores puersoꝝ dogmatũ. At
q; vtinã taceretis: vt putaremini esse sapientes.
Audite ergo correctiones meas ⁊ iudiciũ labio
rũ meoꝝ attendite. Nunq̃d deus indiget vestro
mẽdacio. vt ꝓ illo loquamini dolos? Nunq̃d fa B
ciẽ ei⁹ accipitis ⁊ pro deo iudicare nitimini? Aut
placebit ei quẽ celare nihil potest: aut decipietur
vt homo vestris fraudulentijs? Ipse vos arguet
qm̃ in abscõdito faciẽ ei⁹ accipitis. Statim vt se
cõmouerit turbabit vos: ⁊ terror ei⁹ irruet super
vos. Memoria vestra cõparabit cineri: ⁊ redigẽ
tur in lutuz ceruices vrẽ. Tacete paulisper: vt lo
quar qdcũq; mihi mens suggesserit. Quare lace
ro carnes meas dẽtib⁹ meis ⁊ aiam meã porto in
manibus meis? Etiã si occiderit me: in ipo spera
bo. Verũtñ vias meas in cõspectu ei⁹ arguaz: et C
ipe erit saluator me⁹. Nõ eñ veniet in conspectu
ei⁹ ois hypocrita. Audite sermonẽ meum ⁊ enig
mata pcipite aurib⁹ vestris. Si fuero iudicatus:
scio ꝙ iustus inueniar. Quis est q̃ iudicet mecũ?
Veniat. Quare tacẽs cõsumor? Duo tñ ne faci
as mihi ⁊ tũc a facie tua nõ abscõdar. Manũ tuã infra. 14. c
lõge fac a me ⁊ formido tua non me terreat. voca
me ⁊ ego rñdebo tibi: aut certe loquar ⁊ tu rñde 7. lectio
mihi. Quãtas habeo iiqtates ⁊ pctã: scelera mea D
⁊ delicta ostende michi. Cur faciem tuã abscon
dis ⁊ arbitraris me inimicũ tuũ? Cõtra folium qd
vẽto rapit ondis potẽtiã tuã: ⁊ stipulã siccã perse
queris. Scribis eñ cõtra me amaritudines ⁊ cõ
sumere me vis peccatis adolescẽtie mee. Posui infra. 33. b.
sti in neruo pedez meũ: ⁊ obseruasti oẽs semitas
meas: ⁊ vestigia pedũ meorum cõsiderasti. Qui
q̃si putredo cõsumẽdus sum ⁊ quasi vestimẽtum
quod comeditur a tinea.

¶ C. S. Describit vitã hois. pphetat resurrectio
nem. ⁊ petit protectionem in iudicio. ⁊ ponit con
ditionem hominis. xiiii.

Homo nat⁹ de muliere: breui viuẽs tẽ A
pore replet multis miserijs. Qui quasi 3. lectio
flos egredit ⁊ cõterit: ⁊ fugit velut vm
bra: ⁊ nunq̃ in eodez statu pmanet. Et
dignũ ducis sup huiuscemodi aperire oculos tu
os: ⁊ adducere eũ tecũ in iudiciũ. Quis potest fa
cere mũdũ de imũdo cõceptũ semine? Nõne tu q̃ B
solus es? Breues dies hois sunt: numer⁹ mẽsium Sup. 7. a.
ei⁹ apud te est. Cõstituisti terminos ei⁹ q̃ preteri
ri nõ poterunt. Recede ẽ paululũ ab eo vt q̃escat
donec optata veniat: sicut mercennarij dies ei⁹.
Lignũ habet spẽ. Si precisum fuerit: rursum vire
scit: ⁊ rami ei⁹ pullulãt. Si senuerit in terra radix
ei⁹: ⁊ in puluere emortu⁹ fuerit truncus illius: ad
odorẽ aque germinabit: ⁊ faciet comã quasi cum
primũ plãtatũ est. Hõ vero cũ mortuus fuerit: et
nudat⁹ atq; cõsumptus: vbi queso est? Quõ si re C
cedãt aque de mari: ⁊ fluui⁹ vacue factus arescat
sic homo cũ dormierit nõ resurget. Donec attera
tur celuz non euigilabit nec consurget de somno
suo. Quis mihi hoc tribuat vt in inferno ꝓtegas 6. lectio

me:⁊ abſcondas me donec ꝑtranſeat furoꝛ tuus
⁊ cõſtituas mihi tempus in quo recorderis mei?
Putaſne moꝛtuꝰ hõ rurſum viuet? Cũctis diebꝰ
qbus nũc milito expecto donec veniat imutatio
ſupra.13.c. mea. Uocabis me:⁊ ego reſpondebo tibi. Operi
D manuũ tuaꝝ poꝛriges dexterã. Tu quidẽ greſſꝰ
infra.34.c. meos dinumeraſti:ſed parce peccatis meis. Si-
gnaſti quaſi in ſacculo delicta mea:ſed curaſti ini
quitatẽ meã. Mons cadens defluit:⁊ ſaxũ tranſ-
ferꝫ de loco ſuo. Lapides excauant aque:⁊ allu-
uione paulatim terra cõſumiꝫ:⁊ hoĩes ḡ ſimiliter
ꝑdes. Roboꝛaſti eũ paululũ:vt in perpetuũ trãſi
ret. Immutabis faciẽ eiꝰ ⁊ emittes eũ. Siue no-
biles fuerint filij eiꝰ ſiue ignobiles: nõ intelliget.
Attamen caro eius dũ viuet dolebit:⁊ aĩa illius
ſuper ſemetipſo lugebit.
¶C.S. Eliphas arguit iob de arrogantia ſapi-
entie ⁊ mundicie. agit quoq de impio ſuperbo ⁊
hypocrita. xv.
A Eſpõdens aũt eliphas themanites di
xit. Nunqd ſapiẽs rñdebit quaſi in ven
tũ loquẽs ⁊ iplebit ardoꝛe ſtomachum
ſuũ? Arguis verbis eũ qui nõ eſt equa
lis tibi:⁊ loqris qð tibi nõ expedit. Quãtum in te
eſt euacuaſti timoꝛẽ:⁊ tuliſti ꝓces coram deo. Do
cuit eñ iniqtas tua os tuũ:⁊ imitaris linguã blaſ
phemantiũ. Condẽnabit te os tuũ:⁊ nõ ego:et la
bia tua reſpõdebunt tibi. Nunqd pꝛimus hõ tu
natus es:⁊ ante oẽs colles foꝛmatus? Nunqd cõ
B ſiliũ dei audiſti ⁊ īferioꝛ te erit eiꝰ ſapiã? Quid no
ſti qð ignoꝛamꝰ:qd itelligis qð neſciamꝰ? Et ſe-
nes ⁊ antiq ſunt ĩ nobis multo vetuſtioꝛes ꝙ pa-
tres tui. Nunqd grãde ẽ vt ꝯſoleꝫ te deꝰ? Sz ver
ba tua praua hoc ꝓhibẽt. Quid te eleuat coꝛ tuũ
⁊ quaſi magna cogitãs:attonitos habes oclos?
Quid tumet cõtra deũ ſpũs tuꝰ vt ꝓferas de oꝛe
ſupra.7.d. tuo huiuſcemodi ſmões? Quid eſt hõ vt imacu-
latꝰ ſit:⁊ vt iuſtꝰ appeat natꝰ de muliere? Ecce in
ter ſctõs eiꝰ nemo imutabilis ⁊ celi nõ ſunt mũdi
in ꝯſpectu eiꝰ:ꝙto magis aboĩabilis ⁊ iutilis hõ:
C q bibit qſi aquã iniqtatẽ. Oñdã tibi audi me:qd
vidi narrabo tibi. Sapiẽtes cõfitenꝫ:⁊ nõ abſcõ-
dũt pr̃es tuos. Quibꝰ ſolis data ẽ terra:⁊ nõ trãſi
bit alienꝰ ꝑ eos. Cũctis diebꝰ ſuis ipius ſupbit:⁊
nũerꝰ annoꝝ incertꝰ eſt tyrãnidis eiꝰ. Sonitꝰ ter
roꝛis ſemꝑ in auribꝰ illiꝰ ⁊ cũ pax ſit:ille ſemꝑ inſi
dias ſuſpicaꝫ. Nõ credit ꝙ reuerti poſſit de tene
bris ad lucez:circũſpectẽs vndiq gladiũ. Cuz ſe
mouerit ad qrendũ panẽ:nouit ꝙ paratꝰ ſit i ma
nu eiꝰ tenebraꝝ dies. Terrebit euz tribulatio: et
ãguſtia vallabit eũ ſicut regẽ qui ꝑparaꝫ ad ꝑliũ
Tetẽdit eñ aduerſus deũ manũ ſuã:⁊ ꝯtra oĩpo
tentẽ roboꝛatꝰ eſt. Cucurrit aduerſus euz erecto
D collo ⁊ pingui ceruice armatꝰ eſt. Operuit faciez
eiꝰ craſſitudo:⁊ de laterībꝰ eiꝰ a ruina dependet.
Habitauit in ciuitatibꝰ deſolatis:⁊ in domibꝰ deſer
tis q in cumulos ſunt redacte. Nõ ditabiꝫ nec ꝑſe
uerabit ſubſtãtia eiꝰ nec mittet in terra radicem
ſuã. Nõ recedet de tenebris. Ramos eiꝰ arefaci-
et flãma:⁊ auferet ſpũs oꝛis eiꝰ ab eo. Nõ credat
fruſtra erroꝛe deceptꝰ ꝙ aliquo ꝓcio redimẽdus
ſit. Anteꝙ dies eiꝰ impleanꝫ peribit:et manꝰ eiꝰ
areſcent. Ledeꝫ quaſi vinea ĩ pꝛimo floꝛe botrus
eiꝰ:⁊ quaſi oliua ꝓijciens floꝛẽ ſuũ. Cõgregatio
eñ hypocrite ſterilis:⁊ ignis deuoꝛabit taberna
cula eoꝝ qui munera libẽter accipiunt. Cõcepit ꝓo.7.
doloꝛem:⁊ peperit iniquitatem:⁊ vterus eiꝰ pre- Eſa.59.c.
parat dolos.
¶C.S. Job doloꝛem ſuũ diſſimulat ⁊ crudelita
tem hoſtiũ ſuoꝝ. ⁊ dicit ſe pati hoc abſq iniquita
te manus ſue cũ habuit ad dñm mundas ꝓces.
Capitulum xvi.
Eſpondens aũt iob dixit. Audiui fre- A
quẽter talia. Cõſolatoꝛes onerosi oẽs
vos eſtis. Nunqd habebũt finẽ verba
ventoſa? Aut aliqd tibi moleſtũ eſt ſi
loquaris? Poterã ⁊ ego ſilia vr̃i loq. Atq vtinaz
eſſet aĩa veſtra ꝓ aĩa mea. Conſolarer ⁊ ego vos
ſermonibꝰ:⁊ mouerẽ caput meũ ſuꝑ vos. Robo- B
rarẽ vos oꝛe meo et mouerẽ labia mea qſi pcens
vobis. Sz qd agã? Si locutꝰ fuero:nõ qeſcit do-
loꝛ meꝰ:⁊ ſi tacuero nõ recedet a me. Nũc aũt op
ꝓſſit me doloꝛ meꝰ:⁊ in nihilũ redacti ſũt oẽs artꝰ
mei. Ruge mee teſtioniũ dicũt ꝯtra me:⁊ ſuſcitaꝫ
falſiloquꝰ aduerſꝰ faciẽ meã ꝯtra dicẽs mihi. Col
legit furoꝛẽ ſuũ ĩ me:⁊ ꝯminãs mihi ifremuit ꝯtra
me dentibꝰ ſuis. Hoſtis meꝰ terribilibꝰ oclis me
intuitꝰ eſt. Aperuerũt ſuꝑ me oꝛa ſua:⁊ exꝓꝛobrã C
tes ꝑcuſſerũt maxillã meã:ſatiati ſũt penis meis
Cõcluſit me deꝰ apud iniquũ:⁊ manibꝰ impioꝝ
me tradidit. Ego ille quondã opulentꝰ repẽte cõ
tritꝰ ſũ:tenuit ceruicẽ meã. Cõfregit me:⁊ poſuit
me ſibi quaſi in ſignũ. Circũdedit me lãceis ſuis
cõuulnerauit lũbos meos. Nõ pepercit:⁊ effudit
ĩ terra viſcera mea. Cõſcidit me vulnere ſuꝑ vul-
nus:irruit in me quaſi gigas:ſaccũ cõſui ſuꝑ cutẽ
meã:⁊ opui cinere carnẽ meã. Facies mea itumu
it a fletu:⁊ palpebꝛe mee caligauerũt. Hec paſſꝰ
ſum abſq iniqtate manꝰ mee cũ haberez mũdas
ad deũ ꝓces. Terra ne opies ſãguinez meũ:neq D
īueniat in te locũ latendi clamoꝛ meꝰ. Ecce eñ in
celo teſtis meꝰ:⁊ cõſcius meꝰ in excelſis. Uerboſi
amici mei ad deũ ſtillat oculꝰ meus. Atq vtinam
ſic iudicareꝫ vir cũ deo quõ iudicaꝫ filꝰ hoĩs cuz
collega ſuo. Ecce eñ breues anni trãſeunt: et ſe-
mitã ꝑ quã non reuertar ambulo.
¶C.S. In breuitate dierũ ⁊ caligatione oculo-
rum ⁊ putrefactione carnis dicit ſe patienter pre
ſtolari. xvij.
Pũs meꝰ attenuabiꝫ:dies mei breuia A
bunꝫ ⁊ ſolũ mihi ſupeſt ſepulchꝛũ. Non
peccaui:⁊ ĩ amaritudinibꝰ moꝛaꝫ oclꝰ
meꝰ. Libera me ⁊ pone me iuxta te:⁊ cu
iuſuis manꝰ pugnet cõtra me. Coꝛ eoꝝ lõge feci
ſti a diſciplina: ꝓpterea nõ exaltabunꝫ. Predam B
pollice ꝫ ſocijs:⁊ oculi filioꝝ eius deficiẽt. Poſuit
me quaſi in ꝓuerbiũ vulgi:⁊ exẽplũ ſum corã eis
Caligauit ad indignationẽ oculus meꝰ:⁊ mẽbꝛa
mea qſi in nihilũ redacta ſũt. Stupebũt iuſti ſuꝑ
hoc:⁊ inocẽs cõtra hypocritã ſuſcitabiꝫ. Et tene C
bit iuſtus viã ſuã:⁊ mũdis manibꝰ addet foꝛtitu-
dinẽ. Igiꝫ oẽs vos cõuertimini ⁊ venite:⁊ nõ in
ueniã in vobis vllũ ſapientez. Dies mei trãſierũt
cogitatiões mee diſſipate ſunt toꝛqntes coꝛ meũ
Noctẽ verterũt in diem:⁊ rurſum poſt tenebras
ſpero lucem. Si ſuſtinuero:īfernus domus mea D

est: ꝛ in tenebris straui lectulū meū. Putredini di
xi: pater meus es: mater mea ꝛ soror mea ꝯmib⁹.
Ubi est ergo nunc pstolatio mea: ꝛ patientiā meā qs
cōsiderat? In pfundissimū infernū descendent
oia mea. Putasne saltē ibi erit requies mihi?

¶ C. S. De luce. de captione ꝛ introitu impij bal
dath dicit. xviij.

A Respōdēs aūt baldath suites dixit. Us
qꝫ ad quē finē verba iactabis? Intelli
ge prius: ꝛ sic loquamur. Quare reputa
ti sum⁹ vt iumēta: ꝛ sorduimus corā te?
Quid pdis aīam tuā in furore tuo? Nunqd ppt
te derelinqtur terra: ꝛ transferentur rupes de loco
suo? Nōne lux impij extinguet: nec splendebit flā
B ma ignis ei⁹? Lux obtenebrescet in tabernaculo
illi⁹ ꝛ lucerna q̄ sup eū est extinguetur. Artabūtur
gressus virtutis ei⁹: ꝛ pcipitabit eū consiliū suum
Immisit eni in rhete pedes suos: ꝛ in maculis ei⁹
ambulat. Tenebit planta illius laqueo: ꝛ exarde
scet cōtra eū sitis. Abscōdita est in terra pedica
C ei⁹: ꝛ decipula illi⁹ sup semitā. Undiqꝫ terrebunt
eū formidines: ꝛ inuoluent pedes ei⁹. Attenuet
fame robur ei⁹: ꝛ inedia inuadat costas illi⁹. De
uoret pulchritudinē cutis ei⁹: ꝛ cōsumat brachia
illius primogenita mors. Auellat de tabernaclo
suo fiducia ei⁹: ꝛ calcet sup eū quasi rex interitus
Habitent in tabernaculo illi⁹ socij ei⁹ qui nō est.
aspgatur in tabernaculo ei⁹ sulphur. Deorsum ra
dices eius siccent: sursum aūt atterat messis ei⁹.
D Memoria illi⁹ pereat de terra ꝛ non celebret no
men ei⁹ in plateis. Expellet eū de luce i tenebras
ꝛ de vrbe transferet eū. Nō erit semen eius neqꝫ
pgenies in pplo suo: nec vlle reliquie i regionib⁹
ei⁹. In die ei⁹ stupebūt nouissimi: ꝛ priores inuadet
horror. Hec sunt ergo tabernacula iniqui: et iste
locus eius qui ignorat deum.

¶ C. S. Job flagella sua describit. prophetat de
passione xpi ꝛ resurrectione gnali. ꝛ monet fuge
re a facie gladij. xix.

A Respōdens aūt iob: dixit. Usqꝫquo af
fligitis aīaꝫ meā: ꝛ atteritis me sermōi
bus? En decies cōfūditis me: ꝛ nō eru
bescitis opprimentes me. Nempe ꝛ si
ignoraui: mecū erit ignorantia mea. At vos ꝯtra
me erigimini: ꝛ arguitis me opprobrijs meis. Sal
tē nūc intelligite q: de⁹ nō equo iudicio afflixerit
me: ꝛ flagellis suis me cinxerit. Ecce clamabo vim
abacuc. i. c patiens ꝛ nemo audiet. Uociferabor ꝛ nō est qui
iudicet. Semitā meā circūsepsit ꝛ trāsire nō pos
sū: ꝛ in calle meo tenebras posuit. Spoliauit me
B gloria mea: ꝛ abstulit coronā de capite meo. Destru
xit me vndiqꝫ ꝛ pereo: ꝛ quasi euulse arbori abstu
lit spē meā. Iratus est. cōtra me furor ei⁹: ꝛ sic
me habuit quasi hostē suū. Simul venerūt latro
nes eius: ꝛ fecerunt sibi viā per me ꝛ obsederunt
in gyro tabernaculū meū. Fratres meos longe fecit
a me ꝛ noti mei quasi alieni recesserunt a me. De
C reliqrunt me ppinqui mei: ꝛ qui me nouerāt obli
ti sunt mei. Inquilini dom⁹ mee ꝛ ancille mee si
cut alienū habuerunt me: ꝛ quasi peregrinus fui
in oculis eorum. Seruū meū vocaui: ꝛ nō respondit
infra. 30. c. ore pprio depcabar illū. Halitū meuꝫ exhorruit
vxor mea: ꝛ orabā filios vteri mei. Stulti quoqꝫ
despiciebant me: ꝛ cū ab eis recessissem detrahe
bant michi. Abominati sunt me quondā consilia
rij mei: ꝛ quē maxime diligebā auersatus est me.
Pelli mee: cōsumptis carnib⁹ adhesit os meū: et ꝟ. lectio
derelicta sunt tm̄modo labia circa dentes meos D
Miseremini mei misereminī mei saltē vos amici mei
q: manus dn̄i tetigit me: quare psequimini me si
cut deus ꝛ carnib⁹ meis saturamini? Quis mihi
tribuat vt scribant sermones mei? Quis mihi det
vt exarent in libro stilo ferreo ꝛ plūbi lamina vel
celte sculpant in silice? Scio eni q: redēptor me⁹
viuit: ꝛ in nouissimo die de terra surrecturus sum
Et rursum circūdabor pelle mea ꝛ in carne mea
videbo deū. Quē visurus suꝫ egoipse ꝛ oculi mei
cōspecturi sunt: ꝛ nō alius. Reposita est hec spes
mea in sinu meo. Quare ergo nūc dicitis: psequa
mur eū ꝛ radicē verbi inueniamus cōtra eū. Fugi
te ergo a facie gladij qm̄ vltor iniquitatū gladius est
ꝛ scitote esse iudicium.

¶ C. S. Sophar de impio ꝛ hypocrita auaro ca
lūniatore paupere dicit. xx.

Respōdēs aūt sophar naamathites di A
xit. Idcirco cogitatiōes mee varie suc
cedūt sibi: ꝛ mēs in diuersa rapit. Do
ctrinā qua me arguis audiā ꝛ spūs in
telligētie mee respōdebit mihi. Hoc scio a princi
pio ex quo posit⁹ est hō sup terrā: qꝫ laus impiorū
breuis sit: ꝛ gaudiū hypocrite ad instar pūcti Si
ascenderit vsqꝫ ad celū supbia: ꝛ caput ei⁹ nubes
tetigerit: quasi sterquilinū in fine pdetur ꝛ q eū
viderant: dicent. vbi est? Velut somniū auolans B
nō inuenietur: transiet sicut visio nocturna. Ocul⁹
qui eū viderat nō videbit: neqꝫ vltra intuebit eū
locus suus. Filij ei⁹ atterent egestate: ꝛ man⁹ illi⁹
reddent ei dolorē suū. Ossa ei⁹ implebunt vicijs
adolescentie ei⁹: ꝛ cū eo in puluere dormient. Cū
eñ dulce fuerit in ore ei⁹ malū: abscōdit illud sub
lingua sua. Parcet illi ꝛ nō derelinqt illud: ꝛ cela
bit in gutture suo. Panis ei⁹ in vtero illi⁹ vertet
in fel aspidū intrinsec⁹. Diuitias quas deuorauit
euomet: ꝛ de vētre illi⁹ extrahet eas de⁹. Caput C
aspidū sugget: ꝛ occidet eū lingua vipere. Nō vide
at riuulos flumis torrētis mellis ꝛ butyri. Luet q
fecit oia nec tñ cōsumet. Iuxta multitudinē adi
uentionū suarū sic et sustinebit: qm̄ cōfringēs nu
dauit pauperis domū: rapuit ꝛ non edificauit eā
nec est satiatus venter eius. Et cuꝫ habuerit que
concupierat: possidere non poterit. Non remāsit Eccle. 3. e.
de cibo eius: ꝛ ppterea nichil permanebit de bo D
nis eius. Cum satiatus fuerit artabitur: estuabit
ꝛ omis dolor irruet super eū. Utinā impleat ven
ter eius: vt emittat in eū iram furoris sui: ꝛ pluat
super illum bellū suum. Fugiet arma ferrea ꝛ ir
ruet in arcum ereū gladius deductus ꝛ egredi
ens de vagina sua et fulgurans in amaritudine
sua. Uadent ꝛ venient super eū horribiles: omēs
tenebre abscōdite sunt in occultis eius. Deuora
bit eū ignis qui non succenditur: affligetur reli
ctus in tabernaculo suo. Reuelabūt celi iniquita
tē ei⁹ ꝛ terra cōsurget aduersus euꝫ. Apertū erit
germen domus illi⁹: detrahet in die furoris dei.
Hec est pars hois impij a deo et hereditas ver
borum eius a domino.

¶C.S. De ꝓsperitate et gaudio ⁊ retributione
impij. de paupere qui simul perijt cum impio ⁊ di
uite loquitur. xxi.

A R Espōdens āt job dixit. Audite q̄so ser
mones meos: ⁊ agite penitētiā. Susti=
math.3.a. nete me vt ego loquar ⁊ post mea si vi
et.4.c. debit̄ ꝟba ridete. Nunq̄d ꝯtra hoīem
disputatio mea est vt merito nō debeā cōtristari
Attendite me ⁊ obstupescite: ⁊ supponite digitū
ori vestro. Et ego q̄n recordat⁹ fuero pertimesco
⁊ ꝯcutit carnē meā tremor. Quare ḡ impij viuūt
Eccles.11.a. subleuati sunt cōfortatiq̄ diuitijs? Semen eorū
Abacuc.1. ꝑmanet corā eis: ꝓpinquoꝝ turba ⁊ nepotū in cō
a spectu eoꝝ. Dom⁹ eoꝝ secure sunt ⁊ pacate ⁊ nō
B est virga dei sup illos. Bos eoꝝ ꝯcepit ⁊ nō abor
tiuit. vacca pepit ⁊ nō est priuata fetu suo. Egre=
diunt̄ quasi greges paruuli eoꝝ: ⁊ infantes eorū
exultant lusib⁹. Tenēt tympanū ⁊ citharā et gau
dent ad sonitū organi. Ducūt in bonis dies suos
infra.22.c. ⁊ in puncto ad infernū descendunt. Qui dixerūt
Malach.3. deo: recede a nobis: ⁊ sciētiā viarū tuarū nolum⁹
d Quis est oṗs vt seruiam⁹ ei? Et q̄d nobis ꝓdest
si orauerim⁹ illū? Uerūtn̄ q2 nō sunt in manu eoꝝ
puer.24.c bō a sua: cōsiliū impioꝝ longe sit a me. Quotiens
C lucerna impioꝝ extinguet̄: ⁊ supueniet eis inun=
datio: ⁊ dolores diuidet furoris sui. Erūt sicut pa
lee ante faciē vēti: ⁊ sicut fauilla quā turbo disper
git. Deus seruabit filijs illi⁹ dolorē patris: ⁊ cum
reddiderit tunc sciet. Uidebūt oculi ei⁹ īfectōez
suā: ⁊ de furore oīpotētis bibet. Quid ei ad eū pti
net de domo sua post se? Et si nūerus mēsiū ei⁹ di
midiet̄: nunq̄d deū docebit q̄s spiā sciētiaz q̄ excel
sos iudicat? Iste morit̄ robust⁹ ⁊ san⁹ diues ⁊ felix
viscera ei⁹ plena sunt adipe: ⁊ medullis ossa illi⁹
irrigant̄. Ali⁹ vero morit̄ in amaritudine aīe sue
absq̄ vllis opib⁹: ⁊ tn̄ simul in puluere dormient
⁊ vermes operient eos. Certe noui cogitatōnes
D vestras ⁊ sentētias cōtra me iniquas. Dicitis eñ
vbi est dom⁹ principis: ⁊ vbi tabernacula ip̄ioꝝ?
Interrogate quēlibet de viatorib⁹: ⁊ hec eadē il=
lū itelligere cognoscetis. Q2 in diē ꝑditōis seruat̄
malus ⁊ ad diē furoris ducet̄. Quis arguet corā
eo vias ei⁹: ⁊ q̄ fecit q̄s reddet illi? Ipse ad sepul
chra ducet̄: ⁊ in cōgerie mortuoꝝ vigilabit. Dul=
cis fuit glaries coccyti: ⁊ post se omnē hoīem tra
het ⁊ ante se innumerabiles. Quō igitur consola
mini me frustra cū responsio vestra repugnare
ostensa sit veritati?

¶C.S. Eliphas arguit iob de opp̄ssione paupe
rū ⁊ immisericordia. ⁊ de ꝯtēptu iudicis. ⁊ penitē
ti multa bona ꝓmittit. xxij.

A R Espōdens aūt eliphas themanites di
xit. Nunq̄d deo pōt cōparari hō etiaz
cū ꝑfecte fuerit scientie? Quid ꝓdest
deo si iustus fueris: aut q̄d ei cōfers si
imaculata fuerit vita tua? Nūquid timēs arguet
te: ⁊ veniet tecū in iudiciū ⁊ nō ꝓpter maliciā tuā
plurimā ⁊ infinitas iniq̄tates tuas? Abstulisti ei
pignus fratrū tuoꝝ sine causa: ⁊ nudos spoliasti
vestib⁹. Aquā lasso nō dedisti: ⁊ esurienti subtra=
B xisti panē. In fortitudine brachij tui possidebas
terrā: ⁊ potētissimus obtinebas eam. Uiduas di=
misisti vacuas: ⁊ lacertos pupilloꝝ comminuisti.

Propterea circūdatus es laqueis: ⁊ cōturbat te
formido subita. Et putabas te tenebras nō visu=
rū: ⁊ ipetu aquaꝝ inundantiū nō oppressum iri.
An cogitas q̄ de⁹ excelsior celo sit ⁊ sup stellarū
verticē sublimet̄? Et dicis. Quid eni nouit deus
Et quasi p caliginē iudicat. Nubes latibulū eius
nec nostra cōsiderat: ⁊ circa cardines celi pābu=
lat. Nunq̄d semitā seculoꝝ custodire cupis quaz C
calcauerunt viri iniq̄ qui sublati sunt ante tēpus
suū: ⁊ fluui⁹ subuertit fundamentū eoꝝ? Qui di= infra.21.b.
cebant deo: recede a nobis: ⁊ quasi nihil possit fa
cere oṗs: estimabant eū cū ille implesset domos
eorū bonis. Quoꝝ sententia ꝓcul sit a me. Uide ps.106.
būt iusti ⁊ letabunt̄: ⁊ inocēs subsānabit eos. Nō
ne succisa est erectio eoꝝ ⁊ reliq̄as eoꝝ deuora=
uit ignis? Acq̄esce igit̄ ei: ⁊ habeto pacē: et p hec
habebis fruct⁹ optimos. Suscipe ex ore illi⁹ legē D
⁊ pone sermōes ei⁹ in corde tuo. Si reuersus fue
ris ad oīpotentē edificaberis ⁊ lōge facies iniq̄=
tatē a tabernaculo tuo. Dabit ꝓ terra silicē: et ꝓ
silice torrentes aureos. Eritq̄ oṗs cōtra hostes
tuos ⁊ argentū coaceruabit̄ tibi. Tunc sup oīpo
tentē delitijs affluēs: ⁊ eleuabis ad deū faciē tuā
Rogabis eū ⁊ exaudiet te: ⁊ vota tua reddes. De puer.29.d
cernes rem ⁊ veniet tibi: ⁊ in vijs tuis splendebit
lumē. Qui eni hūiliat⁹ fuerit erit in glia: ⁊ q̄ incli
nauerit ocl'os suos ipse saluabit̄. Saluabit̄ inno
cens: saluabit̄ aūt mundicia manuū suarum.

¶C.S. Job rn̄det se nosse et timere potentiā et
sententiā iudicis ⁊ in iusticia ambulasse. xxiij.

R Espōdens aūt job: ait. Nūc q̄z in ama A
ritudine est sermo me⁹: et man⁹ plage
mee aggrauata est sup gemitū. Quis
mihi tribuat vt cognoscā ⁊ inueniā il=
lū ⁊ veniā vsq̄ ad soliū ei⁹? Ponā corā eo iudiciū
⁊ os meū replebo icrepationib⁹ vt sciā ꝟba q̄ mi=
chi respōdeat ⁊ intelligā quid loquat̄ mihi. Nolo B
multa fortitudine contendat mecū nec magnitu
dinis sue mole me premat. Proponat equitatem
cōtra me: ⁊ ꝑueniet ad victoriā iudiciū meuz. Si
ad orientē iero nō apparet. Si ad occidentē nō
intelligā eū. Si ad sinistrā quid agā? Non appre
hendā eū. Si me vertā ad dexterā: non videbo il
lum. Ipse vero scit viā meam: ⁊ ꝓbabit me quasi C
aurū q̄d per ignem trāsit. Uestigia eius secutus
est pes meus: viam eius custodiui: ⁊ non declina
ui ex ea. A mandatis labioꝝ eius non recessi: et
in sinu meo nō abscondi verba oris eius. Ipse ei
solus est ⁊ nemo auertere pōt cogitationē eius ⁊
anima eius quodcūq̄ voluit hoc fecit. Cūq̄ ex=
pleuerit in me voluntatē suā: ⁊ alia multa similia
presto sunt ei. Et idcirco a facie eius turbatus sū: D
⁊ considerans eum timore sollicitor. Deus molli
uit cor meum: et oīpotens conturbauit me. Non
enim ꝓpter iminentes tenebras: nec faciem me=
am operuit caligo.

¶C.S. Alioꝝ iniquitates describit iob ⁊ dam=
nationē impiorum. xxiiij.

A B oīpotente nō sunt abscōdita tp̄a. q̄ A
aūt nouerat eū: ignorāt dies illi⁹. Alij
terios trāstulerūt: diripuerūt greges
⁊ pauerunt eos. Asinū pupilloꝝ abe=
gerunt ⁊ abstulerūt ꝓ pignore bouē vidue. Sub=

uerterũt pauperũ viã:⁊ oppresserunt pariter mã
suetos terre. Alij quasi onagri in deserto egredi
unt ad opus suũ vigilantesq; ad pdã ꝑparãt pa=
nẽ liberis. Agrũ nõ suũ demetunt:⁊ vineã ei⁹ quã
B vi oppsserant vindemiãt. Nudos dimittũt hoies
indumẽta tollẽtes:qbus nõ est opimentũ in fri=
gore qs imbres montiũ rigant:⁊ nõ habẽtes ve=
lamen ãplexant lapides. Uim fecerũt depdãtes
pupillos:⁊ vulgũ pauperẽ spoliauerũt. Nudis ⁊
icedentib⁹ absq; vestitu ⁊ esurientib⁹ tulerũt spi=
cas. Inter aceruos eorũ meridiati sunt q calca=
tis torcularib⁹ sitiũt. De ciuitatib⁹ fecerũt viros
gemere:⁊ aia vulneratoꝝ clamauit:⁊ de⁹ inultũ
abire nõ patit. Ipi fuerũt rebelles lumini. Nesci
C erunt vias ei⁹:nec reuersi sunt p semitas ei⁹. Ma
ne pmo cõsurgit homicida:interficit egenũ ⁊ paupẽ
p noctẽ ꝟo erit qsi fur. Oculus adulteri obseruat
caliginẽ dicẽs:nõ me videbit ocls ⁊ opiet vultuz
suũ. Perfodit in tenebris domos sicut i die cõdi=
xerãt sibi:⁊ ignorauerũt lucẽ. Si subito appuerit
aurora arbitrant vmbrã mortis:⁊ sic in tenebris
qsi in luce ãbulant. Leuis est sup faciẽ aq. Male=
dicta sit ps ei⁹ in terra:nec ãbulet p viã vinearuz
Ad nimiũ calorẽ trãsiet ab aqs niuiũ:⁊ vsq; ad in
feros peccatũ illi⁹. Obliuiscat ei⁹ mia. Dulcedo
D illi⁹ ꝟmes. Nõ sit in recordatiõe:sz cõterat sicut
lignũ infructuosũ. Pauit eni sterilẽ et q nõ parit:
⁊ vidue bñ nõ fecit. Detraxit fortes in fortitudie
Apoca.2.f sua:⁊ cũ steterit nõ credet vite sue. Dedit ei deus
locũ penitẽtie ⁊ ille abutit eo in supbia:ocli ãt ei⁹
sunt in vijs illi⁹. Eleuati sũt ad modicũ ⁊ nõ subsi
stent:⁊ hũiliabunt sicut oia ⁊ auferent:⁊ sicut sũ=
mitates spicarũ ɔterẽt. Qð si nõ ẽ ita:qs me põt
arguere eẽ mẽtitũ:⁊ ponere añ deũ ꝟba mea?

C. C. S. Probat baldath q nemo in ɔspectu dei
mũdus existat. xxv.

A Respõdẽs ãt baldath suites dixit. Ptãs
⁊ terror apud eũ est q facit cõcordiã in
sublimib⁹ suis. Nunqd est nũer⁹ militũ
illi⁹? Et sup quẽ nõ surget lumẽ illius?
Sup.4.d. Nunqd iustificari põt hõ cõpat⁹ deo:aut appere
B mũdus nat⁹ de muliere? Ecce luna etiã nõ splen
det ⁊ stelle nõ sunt mũde in ɔspectu ei⁹ qñto magis
hõ putredo:⁊ fili⁹ hominis vermis.

C. C. S. Iob dicit q nullũ est deo ab homie adiu
toriũ ꝓbat per eius magnalia. xxvi.

A Respõdens aũt iob dixit. Cui⁹ adiutor
es:nunqd imbecillis? Et sustentas bra=
chiũ ei⁹ q nõ est fortis. Cui dedisti ɔsi=
liũ? Forsitã illi q nõ hz sapiam:⁊ prudẽ
B tiã tuã ostẽdisti plimã. Quẽ docere voluisti? Nõ=
ne eũ q fecit spiramentũ? Ecce gigãtes gemunt
sub aqs ⁊ q hitant cũ eis. Nudus ẽ infern⁹ corã
illo:⁊ nullũ est opimentũ pditiõi. Qui extẽdit aq
lonẽ sup vacuũ:⁊ appẽdit terrã sup nihilũ. Qui li
gat aquas in nubib⁹ suis:vt nõ erũpant pariter
deorsũ. Qui tenet vultũ solij sui:⁊ expãdit sup illũ
nebulã suã. Terminũ circũdedit aqs:vsq; dũ fini
ant lux ⁊ tenebre. Colũne celi cõtremiscunt ⁊ pa
C uẽt ad nutũ ei⁹. In fortitudie illi⁹ repente maria
cõgregata sunt ⁊ prudẽtia ei⁹ pcussit supbũ. Sps
ei⁹ ornauit celos:⁊ obstetricãte manu ei⁹ educt⁹
est coluber tortuosus. Ecce hec ex pte dicta sunt
viarũ ei⁹. Et cũ vix paruã stillã sermonis ei⁹ au=
dierim⁹:qs poterit tonitruũ magnitudinis illi=
us intueri?

C. C. S. De constantia ⁊ pfectione iusticie iob:et
pte impij apud dñm. xxvij.

A Ddidit qz iob assumẽs pabolã suaz A
⁊ dixit. Uiuit de⁹ q abstulit iudiciuz
meũ ⁊ ops q ad amaritudinẽ addu=
xit aiam meã:qr donec supest halit⁹
in me ⁊ spũs dei in narib⁹ meis nõ loquent labia
mea iniqtatẽ:nec lingua mea meditabit mẽdaciũ
Absit a me vt iustos vos esse iudicẽ. Donec defi=
ciã nõ recedã ab innocentia mea. Iustificationẽ
meã quã cepi tenere nõ deserã. Neq; eni rephen Iohã.3.d.
dit me cor meũ:in oi vita mea. Sit ipius inimicus B
me⁹ ⁊ aduersari⁹ me⁹ qsi iniqu⁹. Que est eni spes
hypocrite si auare rapiat:et nõ liberet de⁹ aiam
ei⁹? Nunqd de⁹ audiet clamorẽ ei⁹ cũ venerit sup
eũ ãgustia? Aut poterit in oipotẽte delectari et
inuocare deũ oi tpe. Docebo vos p manũ dei q oi=
potẽs habeat:nec abscõdã. Ecce vos oẽs nostis
⁊ qd sine causa vana loqmini. Hec est pars hois C
ipij apud deũ ⁊ hereditas violentoꝝ quã ab oi=
potente suscipiẽt. Si multiplicati fuerint filij ei⁹
in gladio erunt:⁊ nepotes ei⁹ nõ saturabunt pa=
ne. Qui reliq fuerint ex eo:sepelient in iteritu et
vidue illi⁹ nõ plorabunt. Si cõportauerit qsi ter
rã argentũ ⁊ sicut lutũ ꝑparauerit vestimẽta:pre
parabit qdẽ sed iust⁹ vestiet illis:⁊ argentũ inno
cens diuidet. Edificauit sicut tinea domũ suã:et
sicut custos fecit vmbraculũ. Diues cũ dormierit D
nihil secũ auferet apiet oculos suos:⁊ nihil inue= Ps.48.
niet. Apphẽdet eũ quasi aqua inopia:nocte op=
primet eũ tẽpestas. Tollet eũ vent⁹ viens ⁊ aufe
ret:⁊ velut turbo rapiet euz de loco suo. Emittet
sup eũ ⁊ nõ parcet:de manu eius fugiens fugiet.
stringet super eũ manus suas:⁊ sibilabit sup illũ
intuens locum eius.

C. C. S. De ecclesia ⁊ synagoga. de inuenienda sa
pientia. de aduentu christi. xxviij.

Habet argentũ venarũ suaꝝ principia A
⁊ auro loc⁹ est in q cõflat. Ferrũ de ter
ra tollit:⁊ lapis solut⁹ calore in es ꝟtit
Tps posuit tenebris:⁊ vniuersoꝝ finẽ
ipse cõsiderat. Lapidẽ qz caliginis ⁊ vmbrã mor
tis diuidit torrẽs a pplo pegrinãte:eos qs oblit⁹
est pes egẽtis hois ⁊ inuios. Terra de qua oriebat
panis in loco suo igni subuersa est. Locus saphy
ri lapides ei⁹:⁊ glebe illius aurũ. Semitã ignora
uit auis nec intuit⁹ est ocls vulturis. Nõ calcaue B
rũt eã filij istitoꝝ nec ptransiuit p eã leena. Ad si
licẽ extendit manũ suã:subuertit a radicib⁹ mon
tes. In petris riuos excidit et omne preciosum
vidit ocls ei⁹. Profunda qz fluuioꝝ scrutat⁹ est: Puer.3.b.
⁊ abscõdita ꝓduxit in lucẽ. Sapia vero vbi inue Ibidẽ.8.b
nit:⁊ qs est locus intelligẽtie? Nescit hõ precium
ei⁹:nec inuenit in terra suauiter viuẽtiũ. Abyssus C
dicit:nõ est in me. ⁊ mare loquit:nõ est mecũ. Nõ saple.7.a
dabitur aurũ obrizum ꝓ ea nec appendet argen
tum in cõmutatione. Non conferetur tinctis in=
die coloribus nec lapidi sardonico preciosissimo:
vel saphyro. Non adequabitur ei aurum vel vi=
trũ:nec cõmutabuntur pro ea vasa auri excelsa ⁊

eminentia:non cōmemorabūtur comparatione
ei⁹. Trahit aūt sapia de occultis. Nō adequabit
ei topazi⁹ de ethiopia:nec ticture mūdissime cō-
ponent. Unde ḡ sapientia venit ⁊ q̄s est locus in
telligentie? Abscōdita est ab oculis oīm viuentiū
D volucres quoq̧ celi latent. Perditio ⁊ mors dixe
runt auribus nostris audiuim⁹ famā eius. Deus
intelligit famā eius:⁊ ipse nouit locū illius. Ipse
eni fines mūdi intuet ⁊ omia que sub celo sunt re
spicit. Qui fecit ventis pondus:⁊ aquas appen-
dit in mensura. Quādo ponebat pluuijs legez et
viam procellis sonantibus:tunc vidit illā ⁊ enar
rauit:⁊ preparauit ⁊ inuestigauit ⁊ dixit homini.
Ps.110. Ecce timor dn̄i ipsa est sapiētia:⁊ recedere a ma-
Puer.10.a. lo intelligentia.

C.C.S. Enarrat iob ⁊ plangit elapsam ꝓsperi-
tatem ⁊ iocunditatem prioris temporis in perso
na ecclesie. xxix.

A Ddidit q̄z iob assumens parabolā suā
⁊ dixit. Quis mihi tribuat vt sim iuxta
menses pristinos scd̄m dies quib⁹ de⁹
custodiebat me? Qn̄ splendebat lucer-
na ei⁹ sup caput meū ⁊ ad lumen eius ambulabā
in tenebris. Sicut fui in diebus adolescētie mee
qn̄ secreto deus erat in tabernaculo meo. Qn̄ e-
rat ops̄ mecū ⁊ in circuitu meo pueri mei. Qn̄ la
uabā pedes meos butyro ⁊ petra fundebat mihi
B riuos olei. Qn̄ ꝓcedebā ad portā ciuitatis et in
platea parabant cathedrā michi. Uidebant me
iuuenes ⁊ abscōdebant:⁊ senes assurgentes sta-
bant. Principes cessabant loqui:⁊ digitū suppo-
nebāt ori suo. Uocē suā cohibebāt duces:⁊ ligua
eoꝝ gutturi suo adherebat. Auris audiens bea
tificabat me:et oculus videns testimoniū redde-
bat mihi:eo ꝙ liberassem pauperē vociferantē ⁊
C pupillū cui nō esset adiutor. Benedictio perituri
sup me veniebat:⁊ cor vidue cōsolat⁹ sū. Justicia
idut⁹ sū ⁊ vestiui me sicut vestimēto ⁊ dyademate
iudicio meo. Ocl's fui ceco ⁊ pes claudo. Pr̄ erā
pauperū ⁊ causā quā nesciebā diligētissime iuesti
gabā. Cōterebā molas iniq̄:⁊ de dētib⁹ illi⁹ aufe
rebā p̄dā. Dicebāq̧ in nidulo meo moriar ⁊ sicut
D palma multiplicabo dies. Radix mea aperta est
sec⁹ aquas:⁊ ros morabit in messione mea. Glo-
ria mea semp innouabitur:⁊ arcus me⁹ in manu
mea instaurabit. Qui me audiebant expectabāt
sententiā:⁊ intenti tacebant ad cōsiliū meū. Uer
bis meis addere nihil audebant:⁊ super illos stil
labat eloquiū meum. Expectabant me sicut plu-
uiam:et os suū aperiebant quasi ad imbrem sero
tinū. Si quādo ridebam ad eos non credebant
et lux vultus mei non cadebat in terra. Si voluis
sem ire ad eos:sedebam primus. Cūq̧ sederem
quasi rex circūstante exercitu:eram tamen me-
rentiū consolator.

C.C.S. Enarrat et plāgit Job mala presentis
temporis:⁊ hereticorum prefigurat futuram ma
liciam. xxx.

A Unc aūt derident me iuniores tēpore
quorū non dignabar patres ponere cū
canibus gregis mei. Quorū virtus ma
nuū mihi erat ꝓ nihilo ⁊ vita ipsa puta
bant indigni. Egestate ⁊ fame steriles q̄ rodebāt
in solitudine:squalentes calamitate ⁊ miseria. Et
manducabant herbas ⁊ arborū cortices:⁊ radix
iuniperoꝝ erat cib⁹ eorum. Qui de conuallibus
ista rapientes cuz singula reperissent:ad ea cum
clamore currebant. In desertis habitabant tor-
rentiū:⁊ in cauernis terre vel super glareā. Qui B
inter huiuscemodi letabant:⁊ esse sub sentib⁹ de
litias cōputabant. Filij stultorū ⁊ ignobiliuz ⁊ in
terra penitus nō parentes. Nunc in eoꝝ canticū
ꝯsus sum:⁊ factus sū eis in ꝓuerbiū. Abominan-
tur me ⁊ longe fugiunt a me:⁊ faciem meā cōspu
ere nō verentur. Pharetram em̄ suaz aperuit et
afflixit me:⁊ frenū posuit in os meū. Ad dexterā
orientis calamitatis mee illico surrexerunt. Pe-
des meos subuerterūt oppresserunt quasi flucti
bus semitis suis. Dissipauerunt itinera mea insi-
diati sunt mihi ⁊ preualuerūt ⁊ nō fuit qui ferret
auxiliū. Quasi rupto muro ⁊ aperta ianua irrue
runt sup me:⁊ ad meas miserias deuoluti sūt. Re C
dactus sum in nichilū. Abstulit quasi ventus de
siderīū meū ⁊ velut nubes pertransijt salus mea.
Nunc autē in memetipso marcescit anima mea ⁊
possident me dies afflictionis. Nocte os meū p-
foratur doloribus:⁊ qui me comedunt nō dormi-
unt. In multitudine eorū cōsumitur vestimentū
meū:⁊ quasi capitio tunice succinxerunt me. Cō-
paratus sum luto ⁊ assimilatus sum fauille ⁊ cine
ri. Clamo ad te ⁊ non exaudis me:sto ⁊ non respi Supra.19.c.
cis me. Mutatus es michi in crudelem:⁊ in duri
cia manus tue aduersaris michi. Eleuasti me et
quasi super ventū ponēs elisisti me valide. Scio
q: morti trades me:vbi cōstituta est domus omī
viuenti. Uerūtamen non ad cōsumptionē eoruz
emittis manū tuam:⁊ si corruerint ipse saluabis.
Flebā quondā super eo qui afflictus erat:⁊ cōpa
tiebat aīma mea pauperi. Expectabā bona ⁊ ve-
nerunt mihi mala. prestolabar lucē et eruperunt
tenebre. Interiora mea efferbuerunt absq̧ vlla
requie:ꝓuenerunt me dies afflictionis. Merens
incedebā:sine furore cōsurgens:in turba clama-
bam. Frater fui draconū ⁊ socius strutionū. Cu-
tis mea denigrata est sup me:⁊ ossa mea aruerūt
pre caumate. Uersa est in luctū cithara mea ⁊ or-
ganū meū in vocem flentium.

C.C.S. Cathalogus ꝟtutū ipsius iob ponit:cuz
attestatione appetit testē iudicem. xxxi.

Epigi fedus cū ocl'is meis: vt ne cogi- A
tarē quidē de virgine. Quā eni partez
haberet in me deus desuper:⁊ heredi-
tatē omps̄ de excelsis. Nunq̄d nō pdi-
tio est iniquo ⁊ alienatio opantibus iniusticiam?
Nōne ipse cōsiderat vias meas ⁊ cūctos gressus Puerb.5.b
meos dinumerat? Si ābulaui in vanitate et fe- infra.34.c.
stinauit in dolo pes meus:appendat me in state
ra iusta:⁊ sciat de⁹ simplicitatē meā. Si declina-
uit gressus me⁹ de via:⁊ si secut⁹ est oculus meus
cor meū:⁊ si in manibus meis adhesit macula:se-
ram ⁊ alius comedat:⁊ ꝓgenies mea eradicetur
Si deceptū est cor meū super muliere:⁊ si ad osti
um amici mei insidiatus sum:scortum alterius
sit vxor mea:⁊ super illā incuruentur alij. Hoc ei
nephas est ⁊ iniq̄tas maxia ignis vsq̧ ad pditiōez
deuorās ⁊ oia eradicās genimia. Si ꝯtēpsi subire

iudiciũ cum seruo meo ⁊ ancilla mea: cũ discepta
Luce.16.a rent aduersum me. Quid eñ faciam cuȝ surrexe
rit ad iudicandũ deus: ⁊ cũ quesierit: qͩd rñdebo
illi? Nũquid nõ in vtero fecit me qui ⁊ illũ operat⁹
est ⁊ formauit me in vulua vn⁹? Si negaui qꝺ vo
lebãt paupib⁹ ⁊ oculos vidue expectare feci. Si
comedi bucellã meã solus ⁊ nõ comedit pupillus
ex ea: qꝛ ab infantia mea creuit mecũ miseratio:
⁊ de vtero mřis mee egressa est mecũ. Si despexi
ꝑtereuntẽ eo ꝙ nõ habuerit indumentũ et absqȝ
C opimento pauperẽ. Si nõ bñdixerũt mihi latera
ei⁹: ⁊ de vellerib⁹ ouiũ mearũ calefact⁹ est. Si le-
uaui sup pupillũ manũ meã etiã cũ viderẽ me in
porta supiorẽ: humerus me⁹ a iũctura sua cadat
⁊ brachiũ meũ cũ suis ossib⁹ cõfringat. Semp ei
quasi tumẽtes sup me fluct⁹ timui deũ: ⁊ pondus
ei⁹ ferre nõ potui. Si putaui aurũ robur meũ: et
obrizo dixi fiducia mea. Si letatus sum sup multꝭ
diuitijs meis: ⁊ qꝛ plurima repperit manus mea
Si vidi solẽ cũ fulgeret: ⁊ lunã incedentẽ clare: et
letatũ est in abscondito cor meũ: ⁊ osculatus sum
manũ meã ore meo q̃ est iniquitas maxima: ⁊ ne-
Prouer.17.a gatio cõtra deũ altissimũ. Si gauisus sum ad rui
D nã eius qui me oderat: ⁊ exultaui ꝙ inuenisset eũ
malũ. Non eñi dedi ad peccandũ guttur meũ: vt
expeterẽ maledicens aíam eius. Si nõ dixerũt
viri tabernaculi mei: quis det de carnib⁹ ei⁹ vt sa
turemur? Foris nõ mansit pegrin⁹: ostiũ meũ via
tori patuit. Si abscõdi q̃si hõ peccatũ meũ ⁊ cela
ui in sinu meo iniquitatẽ meã. Si expaui ad mul
titudinẽ nimiã: ⁊ despectio ꝓpinquoꝝ terruit me
⁊ nõ magis tacui nec egressus suȝ ostiũ. Quis mi
chi tribuat auditorẽ vt desideriũ meũ audiat oĩ-
potens ⁊ librũ scribat ipse qui iudicat: vt in hume
ro meo portẽ illũ ⁊ circũdem illum q̃si coronã mi
chi? Per singulos gradus meos ꝓnũciabo illũ: ⁊
q̃si principi offerã eũ. Si aduersuȝ me terra mea
clamat ⁊ cũ ipsa sulci ei⁹ deflent. Si fructus eius
comedi absqȝ pecunia: ⁊ animã agricolarũ eius
afflixi: pro frumento oriatur michi tribulus: et ꝓ
hordeo spina.

¶ C. S. Rñdere iob tres viri noluẽt: eo ꝙ iust⁹ sibi
videret. tacẽtib⁹ amicis iob indignat Eliu eorũ
insipientiã arguit: ⁊ suã iactat prudẽtiã. xxxij.

A Omiserunt aũt tres viri isti rñdere iob
eo ꝙ iust⁹ sibi videret. Et irat⁹ idigna
tusqȝ est heliu fili⁹ barachel buzites de
cognatiõe ram. Irat⁹ est aũt aduersũ
iob eo ꝙ iustũ se esse diceret corã deo. Porro ad-
uersuȝ amicos ei⁹ indignat⁹ ẽ eo ꝙ nõ iuenissent
respõsionẽ rõnabilẽ: sȝ tm̃modo ꝯdẽnassent iob.
Igit heliu expectauit iob loquẽtẽ: eo ꝙ seniores
essent qui loquebant. Cũ aũt vidisset ꝙ tres re-
B spõdere nõ potuissent: irat⁹ est vehementer. Re-
spõdensqȝ heliu filius barachel buzites dixit. Iu
nior sum tẽpore: vos aũt antiquiores. Idcirco de
misso capite veritus sum indicare vobis meã sen
supra.12.b tentiã. Sperabã eñi ꝙ etas ꝓlixior loq̃ret: et an
C norũ multitudo doceret sapientiã. Sed vt video
spũs est in hoíbus ⁊ inspiratio oĩpotentis dat in
telligentiã. Non sunt longeui sapientes: nec se-
nes intelligũt iudiciũ. Ideo dicã audite me: ostẽ
dam vobis etiã ego meam sapientiã. Expectaui

eñi sermones vestros: audiui prudentiã vestram
Donec disceptaremini sermonibus vestris ⁊ do-
nec putabã vos aliq̃d dicere: cõsiderabã. Sed vt
video nõ est qui possit arguere iob: ⁊ respondere
ex vobis sermonibus eius. Ne forte dicatis inue
nimus sapientiã: deus ꝓiecit eum non homo. Ni
chil locutus est michi: ⁊ ego nõ scđm sermões ve
stros respondebo illi. Extimuerunt: nec respõde D
runt vltra abstulerũtqȝ a se eloquiũ. Qm̃ igit ex-
pectaui: ⁊ nõ sunt locuti. steterunt: nec responde
rũt vltra: respõdebo ⁊ ego partẽ meã ⁊ ostendaȝ
scientiã meã. Plen⁹ sum eñi sermonib⁹ ⁊ coartat
me spũs vteri mei. En venter me⁹ quasi mustum
absqȝ spiraculo qꝺ lagũculas nouas dirũpit. Lo
quar ⁊ respirabo paululũ aperiã labia mea ⁊ re-
spõdebo. Nõ accipiã personã viri: ⁊ deũ hoĩ non
equabo. Nescio eñi q̃diu subsistam: ⁊ si post mo-
dicũ tollat me factor meus.

¶ C. S. De heliu qualiter deus loquitur vt eru-
diat: increpet ⁊ ꝓpicietur ⁊ tribus vicib⁹ opere-
tur: vbi quoqȝ de incarnatione domini propheta
uit. Capitulum xxxiij

A Udi igit iob eloq̃a mea ⁊ oẽs sermões
meos ausculta. Ecce apui os meum: lo
quit lĩgua mea ĩ faucib⁹ meis. Siplici
corde meo sermones mei: et sententiã
labia mea purã loquent. Spũs dei fecit me: ⁊ spi
raculũ oĩpotẽtis viuificauit me. Si potes respõ
de mihi: ⁊ aduersus faciem meã consiste. Ecce et
me sicut ⁊ te fecit deus ⁊ de eodẽ luto ego quoqȝ
formatus sum. Verũtamen miraculũ meũ non te
terreat: ⁊ eloquentia mea non sit tibi grauis. Di- B
xisti ergo in auribus meis: ⁊ vocem verboꝝ tuo-
rũ audiui. Mundus sum ego ⁊ absqȝ delicto ima
culatus: ⁊ non est iniq̃tas in me. Quia querelas
in me repperit ideo arbitratus est me inimicum
sibi. Posuit in neruo pedes meos: custodiuit oẽs supra.13.d.
semitas meas. Hoc est ergo in quo non es iustifi
catus. Respondebo tibi: quia maior sit deus ho-
mine. Aduersus eũ cõtendis ꝙ nõ ad omia ver-
ba responderit tibi. Semel loquit deus: ⁊ secũdo
idipm̃ non repetit. Per somniũ in visione noctur
na: quãdo irruit sopor super homies et dormiũt
in lectulo. Tunc aperit aures viroꝝ ⁊ erudiens C
eos instruit disciplina vt auertat hominẽ ab his
que fecit et liberet eũ de superbia: eruẽs aíaȝ ei⁹
a corruptione ⁊ vitã illius vt non transeat in gla
diũ. Increpat quoqȝ per dolorẽ in lectulo: et oĩa
ossa eius marcescere facit. Abominabilis ei fit in
vita sua panis et anime illius cibus ante deside-
rabilis. Tabescet caro eius: ⁊ ossa que tecta fue-
rant nudabũtur. Appropinquabit corruptioni
anima eius: et vita illius mortiferis. Si fuerit ꝓ
eo angelus loquens vnũ de similibus vt annun-
ciet homis equitatem: miserebitur eius et dicet.
Libera eum vt non descendat in corruptionem.
Inueni in quo ei propicier. Consumpta est caro D
eius a supplicijs: reuertat ad dies adolescentie
sue. Depcabitur deũ et placabilis ei erit: et vide-
bit faciẽ eius in iubilo: ⁊ reddet homini iusticiaȝ
suã. Respiciet homies ⁊ dicet. Peccaui ⁊ vere de
liqui ⁊ vt eram dignus nõ recepi. Liberauit aĩ-
mã suã ne pergeret in interitũ sed viuens lucem

videret. Ecce hec oīa operatur deus tribus vicibus per singulos vt reuocet animas eoꝝ a corruptione ⁊ illumīet luce viuentiū. Attende iob et audi me: ⁊ tace dū ego loquor. Si aūt habes quid loquaris: respōde michi. Loquere: Volo eniʒ te apparere iustū. Qđ si non habes: audi me: tace ⁊ docebo te sapientiam.

¶ C.S. Laudat heliu eq̄tatē dei: iusticiā cōsiderantē ⁊ vltionē: increpat iob flagella. xxxiiij.

A Pronūcians itaq̄ȝ heliu etiā hec locutꝰ

supra.2.b. est. Audite sapiētes ꝟba mea ⁊ eruditi auscultate me. Auris eī verba ꝓbat ⁊ guttur escas gustu diiudicat. Iudiciū eligamꝰ nobis ⁊ iter nos videamꝰ q̄d sit melius: q: dixit iob iustꝰ sum: ⁊ deꝰ subuertit iudiciū meū In iudicādo eni me mendaciū est: violenta sagitta mea absq̄ȝ vllo pctō. Quis est vir vt est iob q̄ bibit subsannationē q̄si aquā: q̄ gradiť cū opantibꝰ iniq̄tatē ⁊ ābulat cū viris ipiis: Dixit eni. Nō placebit vir deo etiā si cucurrerit cum eo. Ideo viri cordati audite. Absit a deo ipietas: ⁊ ab oīpotēte iniq̄tas. Opus eni hoīs reddet ei: ⁊ iuxta vias sin

B gulorum restituet eis. Vere eni deus non condēnabit frustra: nec omnipotens subuertet iudiciuʒ Quē cōstituit aliū sup terrā aut quē posuit super orbem quē fabricatus est: Si direxerit ad eū cor suum spiritū illius ⁊ flatum ad se trahet. Deficiet omīs caro simul ⁊ homo in cinerē reuertetur. Si habes ergo intellectū audi quod diciť ⁊ ausculta vocē eloquii mei. Nūquid qui nō amat iudiciū sanari potest: Et quomodo tu eū qui iustus est irātum ꝯdēnas: Qui dicit regi apostata: qui vocat duces impios. Qui non accipit personas princīpū nec cognouit tyrannū cum disceptaret cōtra

C pauperē. Opus eni manuū eius vniuersi. Subito morienť ⁊ in media nocte turbabūtur populi: ⁊ pertransibunt ⁊ offerent violentū absq̄ȝ manu.

Sup.31.a. Oculi eni eius super vias hoīm ⁊ omnes gressus

puer.5.d. eoꝝ cōsiderat. Non sunt tenebre ⁊ nō est vmbra mortis: vt abscōdanť ibi qui operanť iniquitateʒ Neq̄ȝ eni vltra in hoīs potestate est: vt veniat ad deū in iudiciū. Cōteret multos innumerabiles ⁊ stare faciet alios ꝓ eis. Nouit eni opera eoꝝ: ⁊ idcirco inducet noctē: ⁊ cōterenť. Quasi impios ꝑcussit eos in loco vidētiū. Qui quasi de industria recesserūt ab eo: ⁊ oēs vias eiꝰ intelligere noluerunt: vt ꝑuenire facerent ad eū clamorē egeni: et audiret vocem pauperū. Ipso eni cōcedente pacem q̄s est qui ꝯdēnet: Ex quo abscōderit vultū q̄s est qui ꝯtēpleť eū: Et super gentes ⁊ sup oēs

D hoīes. Qui regnare facit hoīem hypocritā: propter pctā popli. Quia ḡ ego locutus sum ad deū te quoq̄ȝ non ꝓhibebo. Si erraui: tu doce me. Si iniq̄tatē locutus sum vltra non addā. Nunq̄d a te deus expetit eā q: displicuit tibi: Tu eī cepisti loqui: ⁊ non ego. Qđ si quid nosti melius loquere Viri intelligentes loquanť michi: et vir sapiens audiat me. Iob autē stulte locutus est: ⁊ verba illius nō sonant disciplinā. Pater mi ꝓbetur Iob vsq̄ȝ ad finem. Ne desinas ab hoīe iniquitatis qui addidit sup pctā sua blasphemiā. Inter nos interim cōstringatur: ⁊ tunc ad iudicium ꝓuocet sermonibus suis deum.

¶ C.S. Non deo sed homini prodest aut nocet pietas aut impietas hominis. ꝙ ꝓ iusto iudicio deus differt vindictam. xxxv.

Igitur heliu hec rursum locutꝰ est. Nū A quid equa videť tibi tua cogitatio vt diceres iustior deo sum: Dixisti eni. Non tibi placet qđ rectū est: vel quid tibi ꝓderit si ego peccauero: Itaq̄ȝ ego respōdebo sermonibus tuis: ⁊ amicis tuis tecū. Suspice celū ⁊ B intuere: ⁊ cōtēplare ethera ꝙ altior te sit. Si peccaueris q̄d ei nocebis: Et si multiplicate fuerint iniq̄tates tue: quid facies cōtra eū: Porro si iuste egerꝭ quid donabis ei aut q̄d de manu tua accipiet: Hoī qui similis tui est nocebit ipietas tua ⁊ filiū hoīs adiuuabit iusticia tua. Propter mul= C titudinē calūniatoꝝ clamabunt ⁊ eiulabunt propter vim brachii tyrannoꝝ. Et nō dixit vbi est deus qui fecit me: qui dedit carmina in nocte. Qui docet nos sup iumenta terre ⁊ super volucres celi erudit nos. Ibi clamabūt ⁊ nō exaudiet ꝓpter superbiā maloꝝ. Non ergo frustra audiet deus D ⁊ oīpotens causas singuloꝝ intuebiť. Etiā cū dixeris: nō cōsiderat iudicare coram illo ⁊ expecta eū. Nunc eni non infert furorem suū: nec vlciscit scelus valde. Ergo iob frustra aperit os suum: et absq̄ȝ scientia verba multiplicat.

¶ C.S. Dicit heliu secundo ꝙ deus flagellat vt erudiat: tribulat vt saluet. ꝙ iob hūiliat vt timeat excelsum quem ei describit. xxxvi.

Addens quoq̄ȝ heliu hec locutꝰ est. Su= A stine me paululū: ⁊ idicabo tibi. Adhuc eni habeo qđ pro deo loquar. Repetaʒ scientiā meā a principio ⁊ operatorem meū probabo iustū. Vere eni absq̄ȝ mendacio sermones mei: ⁊ ꝑfecta scientia probabitur tibi. Deꝰ potentes nō abiicit cū ⁊ ipse sit potens: sed nō saluat ipios ⁊ iudiciū pauperibus tribuit. Non auferet a iusto oculos suos: ⁊ reges in solio collocat in perpetuū ⁊ illic erigūtur. Et si fuerint in cathe B nis et vinciant funibus paupertatis: idicabit eis opera eoꝝ ⁊ scelera eoꝝ q: violenti fuerunt. Reuelabit quoq̄ȝ aurē eoꝝ vt corripiat et loquetur vt reuertantur ab iniquitate. Si audierint ⁊ obseruauerint: cōplebunt dies suos in bono: et annos suos in gloria. Si autem nō audierint: transibunt per gladiū: ⁊ consumētur in stulticia. Simulatores ⁊ callidi prouocant iram dei: neq̄ȝ clamabunt cū vincti fuerint. Morietur in tēpestate anima eoꝝ ⁊ vita eorum inter effeminatos. Eripiet de angustia sua pauperē ⁊ reuelabit in tribulatione aurē eius. Igitur saluabit te de ore angu= C sto latissime ⁊ nō habente fundamentū subter se. Requies autē mense tue erit plena pinguedine. Causa tua quasi impii iudicata est: causam iudiciūq̄ȝ recipies. Non te ergo superet ira vt aliquē opprimas nec multitudo donoꝝ inclinet te. Depone magnitudinē tuā absq̄ȝ tribulatione ⁊ oīs robustos fortitudine. Ne ꝓtrahas noctē: vt ascēdāt ppl̄i pro eis. Caue ne declines ad iniquitatē Hanc eni cepisti sequi post miseriā. Ecce deꝰ excelsus in fortitudine sua ⁊ nullus ei sitis in legislatoribus. Quis poterit scrutari vias eiꝰ aut q̄s audet ei dicere: opatus es iniq̄tatē. Memēto ꝙ

D ignoꝛes opus eius de quo cecinerunt viri. Oēs
hoīes vident eū: vnusquisq; intuet̃ procul. Ecce
deus magnus vincens sciētiā nostrā. Numerus
annoꝝ eius inestimabilis. Qui aufert stillas plu-
uie ⁊ effundit imbres ad instar gurgitū. qui de nu
bib⁹ fluunt q̄ pretexunt cūcta desup̄. Si voluerit
extendere nubes quasi tentoriū suū: ⁊ fulgurare
lumine suo desup̄: cardines q̄z maris operiet. Per
hec eni iudicat pplos ⁊ dat escas multis moꝛtali
bus. In manib⁹ abscōdit lucē: ⁊ p̄cipit ei vt rurs⁹
adueniat. Annūciat de ea amico suo ꝙ possessio
ei⁹ sit ⁊ ad eā possit ascendere.

¶ C. S. De p̄dicatoꝛibus designatis per nubes: ⁊ de predicatione per lucem ⁊ pluuias. ⁊ ꝙ deus enarrari non potest. xxxvij.

A Super hoc expauit coꝛ meū ⁊ emotū est
de loco suo. Audiet auditionē i terroꝛe
vocis ei⁹ ⁊ sonū de oꝛe illi⁹ p̄cedentem
Subter oēs celos ip̄e ꝯsiderat ⁊ lumē
illi⁹ sup̄ termios terre. Post eū rugiet sonit⁹ tona
bit voce magnitudinis sue: ⁊ nō inuestigabit̃ cū
audita fuerit vox ei⁹. Tonabit de⁹ in voce sua mi
rabiliter q̄ facit magna ⁊ inscrutabilia. Qui p̄ci-
pit niui vt descendat in terrā: ⁊ hyemis pluuijs ⁊
B imbri foꝛtitudinis sue. Qui in manu oīm hoīm si
gnat: vt nouerint singuli opa sua. Ingredieť be-
stia latibulū suū ⁊ in antro suo moꝛabit̃. Ab inte-
rioꝛib⁹ egredieť tēpestas: ⁊ ab arcturo frigus: fla
te deo cōcrescit gelu: ⁊ rursū latissime funduntur
aque. Frumentū desiderat nubes ⁊ nubes spar-
gunt lumē suū. Que lustrāt cūcta p circuitū quo-
cūq; eas volūtas gubernātis duxerit ad oīe qđ
p̄cepit illis sup̄ faciē oꝛbis terrarū siue in vna tri
bu siue in terra sua siue in q̄cūq; loco mie sue eas
C iusserit inueniri. Ausculta hec iob: sta ⁊ ꝯsidera mi
rabilia dei. Nunqd scis q̄n p̄cepit de⁹ pluuijs vt
ostenderēt lucē nubiū ei⁹? Nunqd nosti semitas
nubiū magnas: ⁊ pfectas sciētias? Nōne vestimē
ta tua calida sunt cum p̄flata fuerit terra austro?
Tu foꝛsitan cū eo fabricat⁹ es celos q̄ solidissimi
quasi ere fusi sunt. Ostende nobis qđ dicam⁹ illi.
D Nos q̄ppe inuoluimur tenebris. Quis narrabit
ei q̄ loquoꝛ? Etiā si locut⁹ fuerit hō deuoꝛabit̃: at
nūc nō vident lucē. Subito aer cogeť in nubes: ⁊
vent⁹ trāsiens fugabit eas. Ab aq̄lone aurū veit
⁊ a deo foꝛmidolosa laudatio. Digne eū inuenire
nō possum⁹. Magn⁹ foꝛtitudine ⁊ iudicio ⁊ iusti-
cia: ⁊ enarrari non pōt. Ideo timebunt eū viri et
nō audebunt contēplari omnes qui sibi videntur
esse sapientes.

¶ C. S. Loq̄ns dñs ad iob ⁊ enarrās mirabilia q̄ fecit ab initio: p̄bat ꝙ nō sit similis sibi. xxxviij.

A Respōdens aūt dñs iob de turbine di-
infra. 40. a xit. Quis est iste inuoluēs sentētias ser-
monib⁹ iperitis? Accinge sicut vir lū-
bos tuos: interrogabo te: et respōde mi
chi. Ubi eras q̄n ponebā fundamēta terre? Indi
ca mihi si habes intelligentiā. Quis posuit men-
suras ei⁹ si nosti vel q̄s tetēdit sup̄ eā lineā? Sup
quo bases illi⁹ solidate sunt? Aut q̄s demisit lapi
dē angularē ei⁹ cū me laudarēt simul astra matu
tina ⁊ iubilarent omnes filij dei? Quis conclusit
ostijs mare q̄n erūpebat quasi de vulua p̄cedēs

cū ponerē nubē vestimētū ei⁹: ⁊ caligine illud q̄si
pānis ifantie obuoluerē? Circūdedi illud termi
B nis meis: ⁊ posui vectē ⁊ ostia ⁊ dixi. Usq; huc ve
nies: ⁊ nō p̄cedes ampli⁹ ⁊ hic cōfringes tumen
tes fluct⁹ tuos. Nunqd post oꝛtū tuū p̄cepisti di-
luculo: ⁊ ostēdisti auroꝛe locū suū: ⁊ tenuisti cōcu-
tiens extrema terre: ⁊ excussisti ipios ex ea? Re-
stituetur vt lutum signaculum: ⁊ stabit sicut vesti
mentū. Auferet̃ ab ip̄is lux sua. ⁊ brachiū excel-
sum cōfringet̃. Nunqd ingressus es p̄fundū ma
ris ⁊ in nouissimis abyssi deābulasti? Nunqd ap
te sūt tibi poꝛte moꝛtis: ⁊ ostia tenebꝛosa vidisti?
Nunqd cōsiderasti latitudinē terre? Indica mi-
chi si nosti oīa in qua via lux habitet ⁊ tenebꝛarū
q̄s locus sit vt ducas vnūq̄dq; ad termios suos.
C ⁊ intelligas semitas dom⁹ ei⁹. Sciebas tūc ꝙ na
scitur⁹ esses: ⁊ numerū dierū tuoꝝ noueras. Nū-
quid igressus es thesauros niuis: aut thesauros
grandinis aspexisti q̄ p̄pepaui in tēpus hostis: in
diem pugne ⁊ belli. Per quā viā spargit̃ lux diui
dit̃ estus sup̄ terrā. Quis dedit vehementissimo
imbri cursum ⁊ viā sonātis tonitrui: vt plueret su
per terrā absq; hoīe in deserto vbi nullus moꝛtalium
cōmoꝛat̃ vt ipleret inuiā ⁊ desolatā ⁊ p̄duce-
ret herbas virētes. q̄s est pluuie pater: vel q̄s ge
nuit stillas roꝛis? De cui⁹ vtero egressa est glaci-
es: ⁊ gelu de celo q̄s genuit? In similitudinē lapidis
aque durant̃ ⁊ sup̄ficies abyssi cōstrigit̃. Nunqd
cōiungere valebis micantes stellas pliades: aut
girū arcturi poteris dissipare? Nunqd p̄ducis
luciferū in tp̄e suo: ⁊ vesperū sup̄ filios terre con-
surgere facis? Nunqd nosti oꝛdinē celi: et pones
rationē eius in terra? Nunqd eleuabis i nebula
vocē tuā: ⁊ ip̄etus aquaꝝ operiet te? Nunqd mit
tes fulgura ⁊ ibunt: ⁊ reuertentia dicent tibi assu
mus? Quis posuit in visceribus hoīs sapientiā?
vel q̄s dedit gallo intelligentiā? Quis enarrabit
celoꝝ rationē: ⁊ concentū celi q̄s doꝛmire faciet?
Q̄n fundabat̃ puluis in terrā: ⁊ glebe cōpingebā
tur? Nunqd capies leene p̄dam: ⁊ aiam catuloꝝ
ei⁹ implebis. q̄n cubant in antris ⁊ in specub⁹ insi
diantur? Quis p̄pat coꝛuo escam suā q̄n pul ps. 146.
li eius clamant ad deū vagientes eo ꝙ nō habe-
ant cibos?

¶ C. S. Enarrat dñs magnalia q̄ fecit i ecclesia de leena et coꝛuo. de ibicibus et ceteris animalibus ⁊ auibus. xxxix.

Nunqd nosti tēpus partus ibicū in pe A
tris: vel parturiētes ceruas obserua-
sti? Dinumerasti menses cōceptus ea
rū: ⁊ scisti tēpus partus earū? Incur-
uant̃ ad fetū ⁊ pariunt: ⁊ rugitus emittunt. Se-
parant̃ filij earū ⁊ pergunt ad pastū: egrediunt̃
⁊ non reuertent̃ ad eas. Quis dimisit onagrū li
berū ⁊ vincula ei⁹ quis soluit? Cui dedi in solitu
dine domū ⁊ tabernacula ei⁹ in terra salsuginis.
Contēnit multitudinē ciuitatis: clamoꝛē exacto
ris nō audit. Circūspicit mōtes pascue sue. ⁊ virē
tia queq; p̄quirit. Nunqd volet rhinoceros seruī
B re tibi: aut moꝛabitur ad p̄lesepe tuū? Nunquid
alligabis rhinocerotā ad arandum loꝛo tuo: aut
confringet glebas vallū post te? Nunquid fidu-
ciam habebis in magna foꝛtitudine eius: et dere

linques ei labores tuos. Nunq̃d credes illi quo-
niã semẽtẽ reddat tibi ꝛ areã tuã congreget? Pẽ
na strutionis similis est pennis herodij et accipi
tris. Q̃n derelinq̃t oua sua in terra tu forsitan in
puluere calefacies ea. Obliuiscit̃ q̃ pes cõculcet
ea aut bestia agri conterat. Durat̃ ad filios suos
q̃si nõ sint sui frustra laborauit nullo timore cogẽ
te. Priuauit eñ eã deꝰ sapiẽtia nec dedit illi itelli
C gẽtiã. Cũ tẽpꝰ fuerit in altũ alas erigit: deridet
equũ ꝛ ascẽsorẽ eiꝰ. Nunq̃d p̃bebis equo fortitu-
dinẽ: aut circũdabis collo eiꝰ hinnitũ? Nunquid
suscitabis eũ quasi locustas? Gl̃ia nariũ eius ter
ror: terrã vngula fodit. Exultat audacter: i occur
sum p̃git armatis. Cõtẽnit pauorẽ nec cedit gla-
dio. Sup ip̃m sonabit pharetra: vibrabit hasta ꝛ
clypeus. Feruẽs ꝛ fremẽs sorbet terrã nec repu-
tat tube sonare clãgorẽ. Ubi audierit buccinã: di
cit vah: p̃cul odorat̃ bellũ exhortationẽ ducum: ꝛ
vlulatũ exercitꝰ. Nunq̃d p sapiẽtiã tuam plume-
scit accipiter expãdẽs alas suas ad austrũ? Nun
q̃d ad p̃ceptũ tuũ eleuabit̃ aquila ꝛ in arduis po
D net nidũ suũ? In petris manet: in preruptis silici
bus cõmorat̃. atq̃ʒ in accessis rupibꝰ. Inde cõtẽ-
plat̃ escã ꝛ de lõge oculi eiꝰ p̃spiciũt. Pulli eiꝰ lã-
bũt sanguinẽ: ꝛ vbicũq̃ʒ cadauer fuerit stati adest
Et adiecit dñs: ꝛ locutꝰ est ad iob. Nunq̃d q̃ con-
tẽdit cũ deo tã facile conquiescit? Utiq̃ʒ q̃ arguit
deũ debet rñdere ei. Respõdẽs aũt iob dño dixit
sup.9.c. Qui leuiter locutꝰ sum: respõdere q̃d possũ? Ma
nũ meã ponã sup os meũ. Unũ locutꝰ sum: q̃d vti
nã nõ dixissem. ꝛ alterũ q̃bꝰ vltra nõ addam.
C. L. S. De behemoth ꝛ malicia eiꝰ. de rep̃hẽsio
ne malicie. de mẽbris eius. de duricia ꝛ superbia
eius. xl.

A R Espõdẽs aũt dñs iob de turbine dixit
sup.38.a. Accige sicut vir lũbos tuos interroga
bo te ꝛ idica mihi. Nunq̃d irritũ facies
iudiciũ meũ ꝛ cõdẽnabis me vt iustifi-
ceris? Et si hẽs brachiũ sicut deꝰ ꝛ voce simili to-
nas: circũda tibi decorem ꝛ in sublime erigere et
B esto gloriosus ꝛ speciosis iduere vestibꝰ. Disp̃ge
sup̃bos in furore tuo: ꝛ cõfunde eos ꝛ respiciens
oẽm arrogãtẽ humilia. Respice cunctos sup̃bos
ꝛ cõfunde eos ꝛ cõtere ipios in loco suo. Abscon
de eos in puluere simul ꝛ facies eorũ demerge in
foueã ꝛ ego cõfitebor q̃ saluare te possit dextera
tua. Ecce behemoth quẽ feci tecũ: fenũ quasi bos
Deũ.4.c. comedet. Fortitudo eiꝰ in lũbis eiꝰ: ꝛ virtꝰ illiꝰ in
vmbilico vẽtris eiꝰ. Strigit caudã suam quasi ce
drũ: nerui testiculorũ eiꝰ p̃plexi sunt. Ossa eiꝰ ve-
lut fistule eris: cartilago illiꝰ quasi lamine ferree.
C Ipse est pricipiũ viarũ dei. Qui fecit eum applica
bit gladiũ eiꝰ: huic mõtes herbas ferũt. Oẽs be-
stie agri ludẽt ibi: sub vmbra dormit in secreto ca
lami in locis humẽtibꝰ. Protegũt vmbre vmbraʒ
eiꝰ circũdabũt eũ salices torrẽtis. Ecce absorbe-
bit fluuiũ ꝛ nõ mirabit̃: ꝛ habet fiduciã q̃ influat
iordanis i os eius. In oculis eius quasi hamo ca
piet eũ: in sudibꝰ perforabit nares eiꝰ. An extra-
here poteris leuiathan hamo ꝛ fune ligabis lin-
guã eius? Nunq̃d pones circulũ in naribꝰ eiꝰ aut
D armilla p̃forabis maxillã eiꝰ? Nunq̃d multiplica
bit ad te p̃ces aut loquet̃ tibi mollia? Nunq̃d fe-
riet tecũ pactũ ꝛ accipies eũ seruũ sempiternuʒ?
Nunq̃d illudes ei quasi aui: aut ligabis eũ ancil-
lis tuis? Cõcidẽt eũ amici: diuidẽt illum negocia
tores? Nunq̃d implebis sagenas pelle eiꝰ et gur
gustiũ pisciũ capite illiꝰ? Pones sup eũ manũ tu
am. Memẽto belli. Nec vltra addas loqui. Ecce
spes eius frustrabitur eum ꝛ videntibus cũctis
precipitabitur.
C. L. S. De responsione ꝛ penitentia iob.
Capitulum xli.
N On q̃si crudelis suscitabo eũ. Quis eñ A
resistere potest vultui meo ꝛ quis ante
dedit mihi vt reddã ei? Oĩa q̃ sub celo
sunt mea sunt. Non parcam ei v̄bis po hie.50.g.
tentibus: ꝛ ad deprecandũ cõpositis. Quis reue
labit faciem indumenti eius ꝛ in mediuʒ oris eiꝰ
quis intrabit? Portas vultus eius quis aperiet?
Per gyrũ dẽtium eiꝰ formido: corpus illiꝰ quasi
scuta fusilia cõpactũ squamis se p̃mẽtibꝰ. Una
vni cõiũgit̃: ꝛ ne spiraculũ quidem incedit p eas.
Una alteri adherebit ꝛ tenẽtes se neq̃q̃ʒ sep̃abũ- B
tur. Sternutatio eiꝰ splẽdor ignis ꝛ oculi eius vt
palpebre diluculi. De ore eiꝰ lãpades p̃cedũt si-
cut tede ignis accense. de naribꝰ eiꝰ p̃cedit fumꝰ
sicut olle succẽse atq̃ʒ feruẽtis. Halitꝰ eiꝰ prunas
ardere facit ꝛ flãma de ore eius egredit̃ In collo
eiꝰ morabit̃ fortitudo ꝛ faciẽ eiꝰ precedit egestas
Membra carniũ eiꝰ coherẽtia sibi. Mittet cõtra
eũ fulmina: ꝛ ad locũ aliũ nõ ferent̃. Cor eiꝰ indu C
rabit̃ tãq̃ʒ lapis: ꝛ stringet̃ quasi malleatoris icꝰ.
Cũ sublatus fuerit timebũt ãgeli: ꝛ territi purga
bunt̃. Cũ app̃hẽderit eũ gladiꝰ sustinere nõ pote
rit neq̃ʒ hasta neq̃ʒ torax. Reputabit ei q̃si palle-
as ferrũ ꝛ quasi lignũ putridũ es. Nõ fugabit eũ
vir sagittariꝰ: in stipulã versi sunt ei lapides fun-
de. Quasi stipulã estimabit malleum ꝛ deridebit D
vibrãtẽ hastã. Sub ip̃o erũt radij solis: ꝛ sternet
sibi aurũ quasi lutũ. Feruescere faciet q̃si ollã pro
fundum maris ꝛ ponet q̃si cũ vnguenta bulliunt.
Post eũ lucebit semita: estimabit abyssum q̃si se-
nescẽtẽ. Nõ est sup terrã potestas q̃ cõparet̃ ei: q̃
factꝰ est vt nullũ timeret. Oẽ sublime videt: ip̃e ẽ
rex sup vniuersos filios superbie.
C. L. S. De oblatione ꝛ orone iob p amicis suis
ꝛ duplicatione ouiũ eiꝰ: ꝛ camelorũ boũ ꝛ asinarũ
ꝛ de gloria eiꝰ. de datis ei liberis: ꝛ de obitu ip̃iꝰ.
Capitulum xlij.
R Espõdẽs aũt iob dño: dixit. Scio quia A
omnia potes: ꝛ nulla te latet cogitatio
Quis est iste q̃ celat cõsiliũ absq̃ʒ scien
tia? Ideo insipiẽter locutꝰ suʒ ꝛ q̃ vltra
modũ excedũt sciẽtiã meã Audi ꝛ ego loq̃r: iterro
gabo te ꝛ rñde mihi. Auditu auris audiui te: nũc
aũt oculꝰ meꝰ videt te. Idcirco ip̃e me rep̃hẽdo:
et ago penitẽtiã in fauilla ꝛ cinere. Postq̃ʒ auteʒ
locutꝰ est dñs v̄ba hec ad iob dixit ad eliphã the
manitẽ. Iratꝰ est furor meus in te ꝛ in duos ami B
cos tuos: q̃m nõ estis locuti corã me rectum sicut
seruus meꝰ iob. Sumite ergo vobis septẽ tauros
ꝛ septẽ arietes: ꝛ ite ad seruũ meum iob: ꝛ offerte
olocaustũ pro vobis. Iob autem seruꝰ meus ora
bit p vobis. Faciẽ eiꝰ suscipiã vt nõ vobis iputet̃
tur stulticia. Neq̃ʒ eñ locuti estis corã me rectum

sicut seruus me⁹ iob. Abierűt ergo eliphã themanites ꝛ baldath suites et sophar naamathites: et
fecerunt sicut locut⁹ fuerat dñs ad eos: ꝛ suscepit
C dñs faciẽ iob. Dñs quoqꝫ cõuersus est ad penitẽtiã iob: cum oraret ille ꝑ amicis suis. Et addidit
dñs oĩa q̃cũqꝫ fuerãt iob duplicia. Venerűt autẽ
ad eũ oẽs frẽs sui ꝛ vniuerse sorores sue ꝛ cũcti q̃
nouerãt eũ pri⁹: ꝛ comederűt cũ eo panẽ in domo
eius. Et mouerűt sup eũ caput ꝛ cõsolati sunt eũ
sup oĩ malo qđ intulerat dñs sup eũ ꝛ dederűt ei
vnusquisqꝫ ouẽ vnã ꝛ inaurẽ aureaꝫ vnam. Dñs
aűt bñdixit nouissimis iob magis q̃ꝫ pricipio ei⁹.
supra.1.a. Et facta sunt ei q̃ttuordecim milia ouiuꝫ: ꝛ sex milia cameloꝝ ꝛ mille iuga boũ: ꝛ mille asine: ꝛ fuerunt ei septẽ filij: ꝛ tres filie. Et vocauit nomẽ vnius diẽ: ꝛ nomẽ secũde cassia: ꝛ nomẽ tertie cornustibij. Nõ sunt aűt inuẽte mulieres speciose sicut
filie iob in vniuersa terra. Deditqꝫ eis pater suus
hereditatẽ inter fratres eaꝝ. Vixit aűt iob post
flagella hec cẽtũ quadraginta ãnis: ꝛ vidit filios
suos: ꝛ filios filiorum suorum vsqꝫ ad quartam generationem: et mortuus est senex et plenus dieꝝ.

¶ Explicit liber iob.

¶ Incipit prologus beati Hieronymi presbyteri in psalterium.

PSalterium rome dudum positus emẽdaram ꝛ iuxta septuaginta iterpretes: licet cursim: magna tamẽ ex parte correxeram. Quod quia rursum videtis o paula ꝛ eustochium scriptorum vicio deprauatum: plusqꝫ antiquum errorem q̃ꝫ nouam emẽdationem valere me cogitis vt veluti quodam nouali: scissum iam aruum exerceam. et obliquis sulcis renascentes spinas eradicem. equum esse dicentes vt quod crebro male pullulat: crebrius succidatur. Unde consueta prefatione cõmoneo taꝫ vos quibus forte labor iste desudat q̃ꝫ eos qui exemplaria istiusmodi habere voluerunt. vt que diligenter emendaui cum cura et diligentia transcribantur. Notet sibi vnusquisqꝫ vel iacentem lineam vel radiantia signa. i. obelos: vel asteriscos et vbicunqꝫ viderit virgulaꝫ precedentem ab ea vsqꝫ ad duo puncta que impressimus sciat in septuaginta translatoribus plus haberi. vbi autem perspexerit stelle similitudinem. de hebreis voluminibus additum nouerit eque vsqꝫ ad duo puncta iuxta theodotionis duntaxat editionem. qui simplicitate sermonis a septuaginta interpretibus non discordat. Hec ergo et vobis et studioso cuiqꝫ fecisse me sciens non ambigo multos fore qui vel inuidia vel supercilio malint contẽnere videri ꝑclara q̃ꝫ discere. et de turbulẽto magis riuo q̃ꝫ de purissimo fonte potare.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber hymnorum vel soliloquiorum.
¶ Psalmus dauid primus.

Beat⁹ vir

qui nõn abijt in consilio
impiorum et in via pec-
b catorum non stetit: et in
cathedra pestilentie nõ
sedit. Sed i lege dñi vo
lűtas eius: et in lege ei⁹
meditabitur die ac no-
cte. Et erit tanq̃ꝫ lignũ quod plantatuꝫ est secus Hiere.7.b
decursus aquarum: quod fructũ suũ dabit in tem
pore suo. Et foliũ ei⁹ nõ defluet: et oĩa quecũqꝫ faciet prosperabunt. Nõ sic impij nõ sic: sed tanq̃ꝫ puluis quem proijcit ventus a facie terre. Ideo non resurgunt impij in iudicio: neqꝫ peccatores in cõsilio iustoꝝ. Qm̃ nouit dñs viam iustorum: ꝛ iter impiorum peribit.

¶ Psalmus dauid. ij.

QUare fremuerunt gentes: ꝛ populi meditati sűt inania. Astiterunt reges ter- act.4.c.
re et principes cõuenerunt in vnuꝫ aduersus dñm: ꝛ aduersus xp̃m eius. Dirũpam⁹ vincula eoꝝ: ꝛ pijciamus a nobis iugũ ipsoruꝫ. Qui habitat in celis irridebit eos: ꝛ dñs subsannabit eos. Tunc loquet ad eos in ira sua: et in furore suo cõturbabit eos. Ego aűt cõstitutus sum rex ab eo sup syon mõtẽ sanctũ ei⁹: predi-
cãs ꝑceptũ ei⁹. Dñs dixit ad me fili⁹ meus es tu: hebre.1.b.
ego hodie genui te. Postula a me ꝛ dabo tibi gẽ- Act.13.e.
tes hereditatẽ tuã: et possessionẽ tuã terminos ter
re. Reges eos in virga ferrea: et tanq̃ꝫ vas figuli apo.2.g.et
cõfringes eos. Et nűc reges intelligite: erudimi- 19.c.
ni q̃ iudicatis terrã. Seruite dño in timore: ꝛ exultate ei cũ tremore. Apprehẽdite disciplinã nequãdo irascat dñs: ꝛ pereatis de via iusta. Cum exarserit in breui ira ei⁹: beati oẽs q̃ cõfidűt i eo.

¶ Psalmus dauid cum fugeret a facie absalon filij sui. iij.

DOmine quid multiplicati sunt qui tribulant me: multi insurgunt aduersum me. Multi dicűt aĩe mee: non est salus ipsi in deo eius. Tu autẽ dñe susceptor
me⁹ es: gloria mea ꝛ exaltans caput meuꝫ. Uoce infra.76.
mea ad dñm clamaui: ꝛ exaudiuit me de mõte sã- 141.
cto suo. Ego dormiui ꝛ soporat⁹ sum: et exurrexi quia dñs suscepit me. Nõ timebo milia populi circũdantis me: exurge dñe saluũ me fac de⁹ me⁹. Qm̃ tu ꝑcussisti oẽs aduersantes mihi sine causa: dentes peccatorum contriuisti. Domini est salus: ꝛ super populum tuum benedictio tua.

¶ In finem in carminibus psalmus dauid. iiij.

CUm inuocarẽ exaudiuit me deus iusticie mee: in tribulatione dilatasti mihi. Miserere mei: ꝛ exaudi orationẽ meã. Filij hoim vsqꝫ q̃ graui corde: vt q̃d diligitis vanitatẽ ꝛ queritis mẽdatiũ. Et scitote qm̃ mirificauit dñs sanctũ suũ: dñs exaudiet me cum
clamauero ad eũ. Irascimini et nolite peccare q̃ ephe.4.f.
dicitis in cordib⁹ vestris: ꝛ in cubilib⁹ vr̃is cõpungimini. Sacrificate sacrificiũ iusticie: ꝛ sperate in dño: multi dicűt q̃s ostẽdit nobis bona. Signatũ est sup nos lumẽ vultus tui dñe: dedisti leticiã in

corde meo. A fructu frumẽti vini ⁊ olei sui: multi-
plicati sũt. In pace in idipm: dormiã ⁊ requiescã.
Qm̃ tu dñe singulariter in spe: constituisti me.
¶ In finem pro ea que hereditatem cõsequitur
psalmus dauid. v.
Verba mea auribꝰ percipe dñe: intelli-
ge clamorẽ meũ. Intende voci orõnis
mee: rex meꝰ ⁊ deꝰ meꝰ. Qm̃ ad te ora-
bo dñe: mane exaudies vocẽ meã. Ma
ne astabo tibi ⁊ videbo. qm̃ nõ deꝰ volens iniqta
tẽ tu es. Neqꝫ habitabit iuxta te malignꝰ: neqꝫ ꝑ-
manebũt iniusti ante oculos tuos. Odisti oẽs q
operant̃ iniqtatẽ: ꝑdes oẽs q loquunt̃ mẽdaciũ.
Uirũ sanguinũ ⁊ dolosum abominabitur dñs: ego
aũt in multitudine mie tue. Introibo in domum
tuã: adorabo ad tẽplũ sanctũ tuum in timore tuo
Dñe deduc me in iusticia tua propt̃ inimicos me
os: dirige in cõspectu tuo viã meã. Qm̃ nõ est in
infra.13. ore eoꝝ veritas: cor eoꝝ vanũ est. Sepulchrũ pa
Ro.3.b. tẽs est guttur eoꝝ: linguis suis dolose agebãt iu-
dica illos deꝰ. Decidãt a cogitationibꝰ suis: secũ
dũ multitudinẽ impietatũ eorũ expelle eos: qm̃
irritauerũt te dñe. Et letẽtur oẽs q sperãt in te: in
eternũ exultabũt ⁊ habitabis i eis. Et gloriabũt̃
in te oẽs q diligũt nomẽ tuũ: qm̃ tu bñdices iusto
Dñe vt scuto bone voluntatis tue: coronasti nos.
¶ In finem in carminibus pro octaua psalmus
dauid. vi.
Domine ne in furore tuo arguas me:
infra.57. neqꝫ in ira tua corripias me. Misere-
supra.6. re mei dñe qm̃ infirmus sum: sana me
dñe qm̃ conturbata sunt ossa mea. Et
aĩa mea turbata est valde: sꝫ tu dñe vsqꝫquo. Cõ-
uertere dñe ⁊ eripe aĩam meã: saluũ me fac ꝓpt̃
miam tuã. Qm̃ nõ est in morte q memor sit tui: in
inferno aũt quis cõfitebit̃ tibi Laboraui in gemi
tu meo: lauabo ꝑ singulas noctes lectum meũ: la
chrymis meis stratũ meũ rigabo. Turbatꝰ est a
furore oculus meꝰ: inueteraui inter oẽs inimicos me
math.7.d. os. Discedite a me oẽs qui operamini iniquitatẽ
et.25.d. qm̃ exaudiuit dñs vocẽ fletꝰ mei. Exaudiuit dñs
Lu.15.f. deꝑcationẽ meã: dñs orõnẽ meã suscepit. Erube
scant ⁊ cõturbent̃ vehement̃ oẽs inimici mei: con-
uertantur ⁊ erubescant valde velociter.
¶ In finem psalmus dauid quẽ cantauit domi
no pro verbis chusi filij gemini. vii.
Domine deꝰ meꝰ in te speraui saluum
me fac: ex oĩbꝰ ꝑsequẽtibꝰ me ⁊ libera
me. Nequãdo rapiat vt leo aĩam meã duꝫ
nõ est q redimat: neqꝫ q saluũ faciat.
Dñe deꝰ meꝰ si feci istõ: si est iniqtas i manibꝰ meis
Si reddidi retribuẽtibꝰ mihi mala: decidã meri
to ab inimicis meis inanis. Persequat̃ inimicꝰ aiaꝫ
meã ⁊ cõprehendat ⁊ cõculcet in terra vitã meã:
⁊ gloriã meã in puluerẽ deducat. Exurge dñe in
ira tua: ⁊ exaltare in finibꝰ inimicoꝝ meorum. Et
exurge dñe deꝰ meꝰ in precepto qđ mandasti: ⁊ sy
nagoga ppłoꝝ circũdabit te. Et ꝓpter hãc in al-
tũ regredere: dñs iudicat ppłos. Iudica me dñe
secũdũ iusticiã meã: ⁊ secũdũ inocentiã meã sup
me. Cõsumet̃ neqtia pctõꝝ: ⁊ diriges iustũ scru-
tans corda ⁊ renes deꝰ. Iustũ adiutoriũ meum a
dñō: q saluos facit rectos corde. Deꝰ iudex iustꝰ
fortis ⁊ patiẽs: nunqd irascit̃ ꝑ singłos dies. Nisi
cõuersi fueritis gladiũ suũ vibrauit: arcũ suũ tetẽ
dit ⁊ parauit illũ. Et in eo parauit vasa mortis: sa
gittas suas ardẽtibꝰ effecit. Ecce parturit iniusti
ciã: cõcepit dolorẽ ⁊ peperit iniqtatẽ. Lacũ ape- Iob.15.b.
ruit ⁊ effodit eũ: ⁊ incidit in foueã quã fecit. Con
uertet̃ dolor eiꝰ in caput eiꝰ: ⁊ in verticẽ ipsius ini
qtas eiꝰ descẽdet. Cõfitebor dño secũdũ iusticiã infra.12.
eius: ⁊ psallam noĩ dñi altissimi.
¶ In finẽ pro torcularibus ps. dauid. viii.
Domine dñs nr̃: q̃ admirabile ẽ nomẽ
tuũ in vniuersa terra. Qm̃ eleuata est
magnificẽtia tua: sup celos. Ex ore in- mat.21.b.
fantiũ ⁊ lactẽtiũ ꝑfecisti laudeꝫ ꝓpter
inimicos tuos: vt destruas inimicũ ⁊ vltorẽ. Qm̃
videbo celos tuos opera digitoꝝ tuoꝝ: lunaꝫ et
stellas q tu fũdasti. Quid ẽ hõ q memor es eiꝰ: aut hebre.2.b.
filiꝰ hoĩs qm̃ visitas eũ. Minuisti euꝫ paulominꝰ Ibidem.
ab angelis gĩa ⁊ honore coronasti eũ: ⁊ cõstitui-
sti eũ sup opa manuũ tuaꝝ. Oĩa subiecisti sub pe
dibꝰ eiꝰ oues et boues vniuersas: insup ⁊ pecora
cãpi. Uolucres celi ⁊ pisces maris: q ꝑambulant
semitas maris. Dñe dñs noster: q̃ admirabile ẽ
nomen tuum in vniuersa terra.
¶ In finẽ ꝓ occultis filij psalmus dauid. ix.
Confitebor tibi dñe in toto corde meo
narrabo oĩa mirabilia tua. Letabor ⁊ infra.110.
exultabo in te: psallã noĩ tuo altissime ⁊ infra.137.
In cõuertẽdo inimicũ meũ retrorsum:
infirmabuntur ⁊ peribunt a facie tua. Qm̃ fecisti
iudiciũ meũ ⁊ causam meã: sedisti sup thronũ qui
iudicas iusticiã. Increpasti gẽtes ⁊ perijt impiꝰ
nomẽ eoꝝ delesti in eternũ: ⁊ in seculũ seculi. Ini
mici defecerũt framee in finẽ: ⁊ ciuitates eoꝝ de
struxisti. Perijt memoria eoꝝ cũ sonitu: ⁊ dñs in
eternũ ꝑmanet. Parauit in iudicio thronũ suũ ⁊
ipse iudicabit orbẽ terre in equitate: iudicabit po
pulos in iusticia. Et factꝰ est dñs refugiũ paupe-
ri: adiutor in oportunitatibꝰ in tribulatione. Et
sperẽt in te q nouerũt nomẽ tuũ: qm̃ non derelĩq
sti querẽtes te dñe. Psallite dño q habitat i syõ:
annũciate inter gẽtes studia eiꝰ. Qm̃ requirens
sanguinẽ eoꝝ recordatꝰ est: nõ est oblitꝰ clamorẽ
pauperũ. Miserere mei dñe: vide humilitatẽ me
am de inimicis meis. Qui exaltas me de portis Supra.6.
mortis: vt annũciẽ oẽs laudatiões tuas in portis
filie syon. Exultabo in salutari tuo: infixe sunt gẽ
tes i interitu quẽ fecerũt. In laqueo isto quẽ abscõ-
derũt: cõꝑhensus est pes eoꝝ. Cognoscet̃ dñs
iudicia faciẽs: in opibꝰ manuũ suarũ cõprehẽsus
est peccator. Cõuertant̃ peccatores in infernum
oẽs gẽtes q obliuiscunt̃ deũ. Qm̃ nõ in finẽ obli-
uio erit pauperis: patiẽtia pauperum nõ peribit
in finẽ. Exurge dñe nõ cõfortet̃ hõ: iudicẽtur gen
tes in cõspectu tuo. Cõstitue dñe legislatorẽ sup
eos: vt sciãt gẽtes qm̃ hoĩes sunt. Ut qđ dñe reces
sisti lõge: despicis in oportunitatibꝰ in tribula-
tione. Dũ supbit impius incendit̃ paup: cõprehẽdũ
tur in cõsilijs qbꝰ cogitãt. Qm̃ laudat̃ pctõr i de
siderijs aĩe sue: ⁊ iniquus bñdicitur. Exacerbauit
dñm pctõr: secũdũ multitudinẽ ire sue nõ queret
Nõ est deꝰ in cõspectu eiꝰ: inquinate sunt vie illiꝰ
in oĩ tpe. Auferent̃ iudicia tua a facie eiꝰ: oĩm ini-

micoꝝ suoꝝ dn̄abit. Dixit em̄ in corde suo: nō mo
uebor a generatiōe in gn̄ationē sine malo. Cuius
maledictione os plenū est ꝛ amaritudine ꝛ dolo:
sub ligua eius labor ꝛ dolor. Sedet in insidijs cum
infra.10. diuitibus in occultis: vt interficiat inocētē. Oculi
eius in pauperē respiciūt: insidiat in abscōdito q̄si
leo in spelūca sua. Insidiat vt rapiat pauperē: ra
pere pauperē dū attrahit eū. In laqueo suo hūi
liabit eū inclinabit se ꝛ cadet: cū dn̄at⁹ fuerit pau
perū. Dixit em̄ in corde suo oblit⁹ est de⁹: auertit
faciē suā ne videat in finē. Exurge dn̄e de⁹ ꝛ exal
tetur man⁹ tua: ne obliuiscaris pauperū. Propt
q̄d irritauit impius deū: dixit em̄ in corde suo non
requiret. Uides q̄m̄ tu laborē et dolorē ꝯsideras
vt tradas eos in man⁹ tuas. Tibi derelictus est
paup: orphano tu eris adiutor. Contere brachiū
pctōris ꝛ maligni: q̄ret peccatū illi⁹ ꝛ nō inuenie
tur. Dn̄s regnabit ieternū ꝛ in seculū seculi: pibi
tis gētes de terra illi⁹. Desideriū pauperū exau
diuit dn̄s: p̄parationē cordis eorū audiuit auris
tua. Iudicare pupillo ꝛ humili: vt nō apponat vl
tra magnificare se homo super terram.

In finem ps dauid. x.

IN dn̄o cōfido quō dicitis aīe mee: trāsmigra in mōtem sicut passer. Q̄m̄ ecce
pctōres itēderūt arcū: parauerūt sagit
tas suas in pharetra. vt sagittēt in ob
scuro rectos corde. Q̄m̄ q̄ pfecisti destruxerūt: iu
stus aūt q̄d fecit. Dn̄s in tēplo sctō suo: dn̄s in ce
Abacuc.2.d. lo sedes ei⁹. Ocli ei⁹ in pauperē respiciūt: palpe
bre ei⁹ interrogant filios hoim. Dn̄s interrogat
iustū ꝛ impiū: qui aūt diligit iniq̄tatē odit aīam suā.
Supra.9. Pluet sup pctōres laqueos: ignis ꝛ sulphur ꝛ spi
rit⁹ pcellaꝝ pars calicis eoꝝ. Q̄m̄ iustus dn̄s et
iusticias dilexit: eq̄tatē vidit vultus eius.

In finem ps dauid pro octaua. xi.

infra.63. SAluū me fac dn̄e q̄m̄ defecit sanct⁹: q̄m̄
diminute sunt v̄itates a filijs hoiz. Ua
na locuti sunt vnusquisq̄ ad p̄ximū su
um: labia dolosa in corde ꝛ corde locu
ti sunt. Disperdat dn̄s vniuersa labia dolosa: ꝛ lin
guā magniloquā. Qui dixerūt linguā nostrā ma
gnificabimus labia nostra a nobis sunt: quis no
ster dn̄s est. Propter miseriā inopū ꝛ gemitū pau
perū: nūc exurgā dicit dn̄s. Ponā in salutari: fidu
cialiter agā in eo. Eloquia dn̄i eloq̄a casta: argen
tum igne examinatū: p̄batū terre purgatū septu
plum. Tu dn̄e seruabis nos ꝛ custodies nos: a ge
neratione hac ieternū. In circuitu impij ambu
lant: secundum altitudinem tuam multiplicasti fi
lios hominum.

In finem psalmus dauid. xij.

VSq̄q̄ dn̄e obliuisceris me in finē: vsq̄q̄
auertis faciē tuā a me. Q̄uādiu ponā
cōsilia in aīa mea: dolorē in corde meo
p diē. Usq̄q̄ exaltabit inimic⁹ me⁹ sup
me: respice ꝛ exaudi me dn̄e de⁹ meus. Illumina
oculos meos ne vnq̄ obdormiā in morte: nequā
do dicat inimic⁹ meus p̄ualui aduersus eū. Qui
tribulāt me exultabūt si motus fuero: ego aūt in
mia tua speraui. Exultabit cor meū i salutari tuo
cantabo dn̄o qui bona tribuit michi: ꝛ psallam no
mini domini altissimi.

In finem psalmus dauid. xiij.

DIxit insipiēs in corde suo: nō est deus.
Corrupti sunt ꝛ abomiabiles facti sūt Supra.7.
in studijs suis. nō est q̄ faciat bonū: nō
est vsq̄ ad vnū. Dn̄s de celo p̄spexit su
per filios hoim: vt videat si est intelligēs aut req̄
rens deū. Oēs declinauerūt simul inutiles facti infra.52.
sunt: nō est q̄ faciat bonū non est vsq̄ ad vnū. Se su.5.
pulchrū patēs est guttur eoꝝ linguis suis dolose Roma.3.b.
agebāt: venenū aspidū sub labijs eoꝝ. Quoꝝ os
maledictione ꝛ amaritudine plenum est: veloces
pedes eoꝝ ad effundēdū sanguinē. Contritio et
ifelicitas in vijs eoꝝ ꝛ viā pacis nō cognouerūt
nō est timor dei añ oculos eoꝝ. Nōne cognoscēt
oēs q̄ opant iniq̄tatē: q̄ deuorāt plebē meā sicut
escā panis. Dn̄m nō inuocauerūt: illic trepidaue
rūt timore vbi nō erat timor. Q̄m̄ dn̄s in gn̄atio
ne iusta est: cōsiliū inopis ꝯfudistis q̄m̄ dn̄s spes infra.25.
ei⁹ est. Quis dabit ex syon salutare isrl: cū auerte
rit dn̄s captiuitatem plebis sue: exultabit iacob
et letabitur israel.

In finem psalmus dauid. xiiij.

DOmine q̄s habitabit in tabernaculo
tuo: aut quis req̄escet in mōte sancto
tuo? Qui igredit sine macula: ꝛ opat infra.52.
iusticiā. Qui loquit veritatē in corde
suo: q̄ nō egit dolū in lingua sua. Nec fecit p̄ximo
suo malū: ꝛ opprobriū nō accepit aduersus proxi
mos suos. Ad nichilū deductus est in conspectu
ei⁹ malignus: timētes aūt dn̄m glorificat. Qui iu
rat p̄ximo suo ꝛ nō decipit q̄ pecuniā suā nō dedit
ad vsurā: ꝛ munera sup innocētē nō accepit. Qui
facit hec: non mouebitur ineternum.

Tituli inscriptio ipsi dauid. xv.

COnserua me dn̄e q̄m̄ speraui in te: dixi
dn̄o de⁹ meus es tu. q̄m̄ bonoꝝ meoꝝ
nō eges. Sctis q̄ sunt in terra ei⁹: miri
ficauit oēs volūtates meas i eis. Mul
tiplicate sunt ifirmitates eoꝝ: postea accelerauerūt. Nō ꝯgregabo cōuēticula eoꝝ de sanguinib⁹
nec memor ero noim eoꝝ p labia mea. Dn̄s pars
hereditatis mee ꝛ calicis mei: tu es qui restitues
hereditatem meam michi. Funes ceciderunt mi
chi in preclaris: etenim hereditas mea preclara
est michi. Benedicam dn̄m q̄ tribuit mihi intelle
ctum: insup ꝛ vsq̄ ad noctē increpuerūt me renes
mei. Prouidebā dn̄m in cōspectu meo semp: q̄m̄ Actu.2.c.
a dextris est michi ne cōmouear. Propter hoc le
tatū est cor meū ꝛ exultauit lingua mea: insup et
caro mea req̄escet in spe. Q̄m̄ nō derelinq̄s aīam Actu.13.e
meā in inferno: nec dabis sanctū tuum videre cor
ruptionē. Notas mihi fecisti vias vite: adimplebis
me leticia cū vultu tuo: delectationes in dextera
tua vsq̄ in finem.

Oratio dauid. xvj.

EXaudi dn̄e iusticiā meā: intende depca
tionē meā. Aurib⁹ percipe orōnē meā
nō in labijs dolosis. De vultu tuo iudi
ciū meū p̄deat: oculi tui videāt equita
tē. Probasti cor meū ꝛ visitasti nocte igne me ex
aminasti: ꝛ nō est iuēta in me iniquitas. Ut nō lo
quatur os meū opera hoim: p̄pter v̄ba labiorū
tuoꝝ ego custodiui vias duras. Perfice gressus
meos i semitis tuis: vt nō moueant vestigia mea

Ego clamaui qm̃ exaudisti me: deꝰ inclina aurẽ
tuã mihi ⁊ exaudi verba mea. Mirifica mias tu
as: q̃ saluos facis sperãtes in te. A resistentibus
dextere tue custodi me: vt pupillam oculi. Sub
vmbra alarum tuaꝝ protege me: a facie ipiorum
q̃ me afflixerũt. Inimici mei aiam meã circunde
derũt adipẽ suũ cõcluserũt: os eoꝝ locutũ est sup
biã. Proijcientes me nunc circũdederũt me: ocu
los suos statuerũt declinare in terram. Suscepe
rũt me sicut leo paratus ad predã ⁊ sicut catulus
leonis habitãs in abditis. Surge dñe pueni eũ ⁊
supplãta eũ: eripe animã meã ab impio. frameã
tuã ab inimicis manꝰ tue. Dñe a paucis de terra
diuide eos in vita eoꝝ: ⁊ de abscõditis tuis adim
pletꝰ est vẽter eoꝝ. Saturati sunt filijs: ⁊ dimiserũt
reliquias suas paruulis suis. Ego aũt in iusticia
apparebo cõspectui tuo: satiabor cũ apparuerit
gloria tua.

¶ In finem puero domini dauid qui locutus est
dño verba cantici huius in die quo eripuit eum
dñs de manu omnium inimicorum eius: ⁊ de ma
nu saul et dixit. xvij.

Diligam te dñe fortitudo mea: dñs fir
mamẽtũ meũ et refugium meũ et libe
rator meus. Deꝰ meꝰ adiutor meus: et
sperabo in eũ. Protector meꝰ et cornu
2.re.22.e. salutis mee: ⁊ susceptor meꝰ. Laudans inuocabo
infra.14. dñm: ⁊ ab inimicis meis saluus ero. Circũdederũt
me dolores mortis: ⁊ torrẽtes iniq̃tatis cõturba
uerũt me. Dolores iferni circũdederũt me: preoc
cupauerũt me laquei mortis. In tribulatõe mea
inuocaui dñm: ⁊ ad deũ meũ clamaui. Et exaudi
uit de tẽplo sancto suo vocem meã: ⁊ clamor meꝰ
in cõspectu eiꝰ introiuit in aures eiꝰ. Cõmota est
⁊ cõtremuit terra: fundamẽta mõtiũ conturbata
et cõmota sunt qm̃ iratus est eis. Ascẽdit fumus
in ira eiꝰ ⁊ ignis a facie eiꝰ exarsit: carbones suc
cẽsi sunt ab eo. Inclinauit celos ⁊ descẽdit: et cali
go sub pedibꝰ eiꝰ. Et ascẽdit sup cherubin ⁊ vola
uit: volauit sup pẽnas vẽtoꝝ. Et posuit tenebras
latibulũ suũ in circuitu eiꝰ: tabernaculũ eiꝰ tene
brosa aqua in nubibꝰ aeris. Pre fulgore in cõspe
ctu eiꝰ nubes trãsierũt: grãdo et carbones ignis
Et intonuit de celo dñs ⁊ altissimus dedit vocẽ
suã: grando ⁊ carbones ignis. Et misit sagittas
suas ⁊ dissipauit eos: fulgura multiplicauit ⁊ con
turbauit eos. Et apparuerũt fontes aquaꝝ: ⁊ re
uelata sunt fundamẽta orbis terraꝝ. Ab increpa
tione tua dñe: ab inspiratione spũs ire tue. Misit
de summo ⁊ accepit me: ⁊ assumpsit me de aquis
multis. Eripuit me de inimicis meis fortissimis et
ab his q̃ oderũt me: qm̃ confortati sunt super me.
Preuenerunt me in die afflictionis mee: ⁊ factus
est dñs ꝓtector meꝰ. Et eduxit me in latitudinẽ:
saluũ me fecit qm̃ voluit me. Et retribuet mihi do
minus secũdũ iusticiã meã: ⁊ secũdũ puritatẽ ma
nuum mearũ retribuet michi. Qr custodiui vias
dñi: nec impie gessi a deo meo. Qm̃ omia iudicia
eiꝰ in conspectu meo: ⁊ iusticias eius nõ repuli a
me. Et ero imaculatus cũ eo: et obseruabo me ab
iniq̃tate mea. Et retribuet michi dñs secũdũ iu
sticiã meã: ⁊ secũdũ puritatẽ manuũ meaꝝ in cõ
2.re.22.g. spectu oculoꝝ eiꝰ. Cũ sancto sanctus eris: ⁊ cũ vi
ro innocente innocens eris. Et cũ electo electus
eris: ⁊ cũ puerso puerteris. Qm̃ tu ppl'm humilẽ
saluũ facies: ⁊ oculos supboꝝ humiliabis. Qm̃ tu
illuminas lucernã meã dñe: deꝰ meꝰ illumina te
nebras meas. Qm̃ in te eripiar a tentatione: ⁊ in
deo meo transgrediar murũ. Deꝰ meꝰ impolluta
via eiꝰ: eloquia dñi igne examinata protector est
oim sperãtiũ in se. Qm̃ q̃s deꝰ preter dñm: aut q̃s
deꝰ preter deũ nostrũ. Deꝰ q̃ precinxit me ꝟtute:
⁊ posuit imaculatã viã meam. Qui pfecit pedes infra.43.
meos tanq̃ ceruorum: ⁊ sup excelsa statuẽs me. 2.re.22.c.
Qui docet manꝰ meas ad pliũ: ⁊ posuisti vt arcũ infra.143.
ereũ brachia mea. Et dedisti mihi ꝓtectionẽ sa
lutis tue: ⁊ dextera tua suscepit me. Et disciplina
tua correxit me in finẽ: ⁊ disciplina tua ipa me do
cebit. Dilatasti gressus meos subtus me: ⁊ nõ sũt
ifirmata vestigia mea. Persequar inimicos meos
⁊ cõprehẽdã illos: et non conuertar donec defici
ant. Cõfringã illos nec poterũt stare: cadent sub
tus pedes meos. Et pcinxisti me ꝟtute ad bellũ:
⁊ supplãtasti insurgẽtes in me subtus me. Et ini
micos meos dedisti michi dorsum: et odiẽtes me
dispdidisti. Clamauerunt nec erat qui saluos fa
ceret ad dominum: nec exaudiuit eos. Et com
minuã eos vt puluerem an̄ faciẽ vẽti: vt lutũ pla
tearũ delebo eos. Eripies me de contradictioni
bus ppl'i: cõstitues me in caput gẽtium. Populꝰ
quẽ nõ cognoui seruiuit mihi: i auditu auris obe
diuit mihi. Filij alieni mentiti sunt michi filij alie
ni inueterati sunt: ⁊ claudicauerũt a semitis suis.
Uiuit dñs ⁊ bñdictus deus meus: ⁊ exaltet deus
salutis mee. Deus qui das vindictas michi ⁊ sub
dis ppl'os sub me: liberator meꝰ de inimicis meis
iracũdis. Et ab insurgẽtibꝰ in me exaltabis me: a
viro iniq̃ eripies me. Propterea cõfitebor tibi in 2.Regum.
nationibꝰ dñe: ⁊ nomini tuo psalmũ dicã. Magni 22.d.
ficãs salutes regis eius: et faciens miam xp̃o suo Rom.15.b.
dauid: et semini eiꝰ vsq̃ in seculum.

¶ In finem psalmus dauid. xviij.

Celi enarrãt gloriã dei: ⁊ opera manuũ
eius annũciat firmamẽtum. Dies diei
eructat verbũ: ⁊ nox nocti indicat scien
tiam. Nõ sunt loquele neq̃ sermones:
quoꝝ nõ audiant voces eoꝝ. In oẽm terrã exi
uit sonus eoꝝ: ⁊ in fines orbis terre verba eorũ.
In sole posuit tabernaculũ suũ ⁊ ipe tanq̃ spon Ro.10.d.
sus ꝓcedens de thalamo suo. Exultauit vt gigas
ad currẽdã viã: a summo celo egressio eiꝰ. Et oc
cursus eius vsq̃ ad summum eius: nec est qui se
abscõdat a calore eius. Lex dñi immaculata con
uertẽs aĩas testimoniũ dñi fidele: sapiẽtiã pre
stans paruulis. Iusticie dñi recte letificãtes cor
da: ꝓceptũ dñi lucidũ illuminãs oculos. Timor
dñi sanctus ꝑmanet in seculũ seculi: iudicia dñi
vera iustificata in semetipa. Desiderabilia super
aurũ ⁊ lapidẽ preciosum multũ: ⁊ dulciora super
mel ⁊ fauũ. Etenĩ seruus tuꝰ custodit ea: in custo
diẽdis illis retributio multa. Delicta quis intelli
git ab occultis meis mũda me: ⁊ ab alienis parce
seruo tuo. Si mei nõ fuerint dñati tũc immacula
tus ero: ⁊ emũdabor a delicto maximo. Et erunt
vt cõplaceãt eloquia oris mei: ⁊ meditatio cordis
mei in cõspectu tuo semper. Domine adiutor me

us:ꝛ redemptoꝛ meus.

¶ In finem psalmus dauid. xix.

Exaudiat te dñs in die tribulationis:p
tegat te nomẽ dei iacob Mittat tibi au
xiliũ de sancto:ꝛ de syon tueaꝛ te. Me-
moꝛ sit oīs sacrificij tui:ꝛ holocaustũ tu
um pingue fiat. Tribuat tibi secũdũ coꝛ tuũ: ꝛ oẽ
cõsiliũ tuũ cõfirmet. Letabimur in salutari tuo:ꝛ
in noīe dei nostri magnificabimur Impleat dñs
oẽs petitiones tuas:nũc cognoui qm̃ saluuz fecit
dñs xp̃m suũ. Exaudiet illũ de celo sãcto suo:ĩ po
tẽtatib⁹ salus dextere ei⁹. Hi in curribus ꝛ hi in
equis:nos aũt in noīe dñi dei nr̃i inuocabim⁹. Ipi
obligati sunt ꝛ ceciderũt:nos aũt surrexim⁹ ꝛ ere
cti sumus. Dñe saluũ fac regẽ:et exaudi nos ĩ die
qua inuocauerimus te. ¶ In finem ps dd. xx.

Domine in virtute tua letabiꝛ rex: ꝛ sup
salutare tuũ exultabit vehementꝛ. Desi
deriũ coꝛdis ei⁹ tribuisti ei: ꝛ volũtate
labioꝝ ei⁹ nõ fraudasti eũ. Qm̃ p̄uenī
sti eũ in bñdictionib⁹ dulcedinis: posuisti in capi
te ei⁹ coronã de lapide p̄cioso. Uitaz petijt a te et
tribuisti ei lõgitudinẽ dieꝝ in seculũ: ꝛ in seculuz
seculi. Magna est gl̃ia ei⁹ in salutari tuo:gloꝛiam
ꝛ magnũ decoꝛẽ impones sup eũ. Qm̃ dabis euz
in benedictionẽ in seculũ seculi:letificabis euz in
gaudio cuz vultu tuo. Qm̃ rex sperat in dño:ꝛ in
mia altissimi nõ cõmouebiꝛ. Inueniaꝛ man⁹ tua
oib⁹ inimicis tuis:dextera tua ĩueniat oẽs q̃ te ode
rũt. Pones eos vt clibanũ ignis in tẽpoꝛe vultus
tui:dñs in ira sua ꝯturbabit eos et deuoꝛabit eos
ignis. Fructũ eoꝝ de terra perdes: ꝛ semẽ eoꝝ a
filijs hoim. Qm̃ declinauerũt in te mala:cogita-
uerũt cõsilia q̃ nõ potuerũt stabilire. Qm̃ pones
eos doꝛsum:in reliquijs tuis p̄parabis vultũ eoꝝ.
Exaltare dñe in virtute tua:cãtabim⁹ ꝛ psallem⁹
virtutes tuas.

¶ In finẽ ps dauid p susceptione matutina. xxi.

Deus de⁹ me⁹ respice in me: quare me
dereliq̃sti:longe a salute mea ꝟba de-
lictoꝝ meoꝝ. Deus me⁹ clamabo per
diẽ ꝛ nõ exaudies:ꝛ nocte ꝛ nõ ad insi
pientiã mihi. Tu aũt in sancto habitas laus isrł.
In te sperauerũt patres nr̃i:sperauerũt ꝛ libera
sti eos. Ad te clamauerunt ꝛ salui facti sunt: in te
sperauerũt ꝛ nõ sunt cõfusi. Ego aũt sum vermis
et nõ homo:oppꝛobꝛium hoim ꝛ abiectio plebis.
Oẽs vidẽtes me deriserũt me : locuti sunt labijs
ꝛ mouerũt caput. Sperauit in dño eripiat eũ: sal
uum faciat eũ qm̃ vult eũ. Qm̃ tu es q̃ extraxisti
me de vẽtre:spes mea ab vberib⁹ m̃ris mee in te
ꝓiectus sum ex vtero. De vẽtre matris mee de⁹
me⁹ es tu:ne discesseris a me. Qm̃ tribulatio pro
xima est:qm̃ nõ est q̃ adiuuet. Circũdederũt me
vituli multi:tauri pingues obsederũt me. Aperu
erũt sup me os suũ:sicut leo rapiẽs ꝛ rugiẽs. Si-
cut aqua effusus suz:ꝛ dispersa sunt oīa ossa mea:
Factũ est coꝛ meũ tanq̃ cera liquescens ĩ medio
vẽtris mei. Aruit tanq̃ testa virt⁹ mea et lingua
mea adhesit faucibus meis:ꝛ in puluerez mortis
deduxisti me. Qm̃ circũdederũt me canes multi
Math. 27. e. cõsiliũ malignãtiũ obsedit me. Foderũt man⁹ me
as ꝛ pedes meos:dinumerauerunt oīa ossa mea.
Ipi vero cõsiderauerũt ꝛ inspexerũt me:diuiseꝛt Johã. 19. e
sibi vestimẽta mea:ꝛ sup vestẽ meã miserũt soꝛtez
Tu aũt dñe ne elõgaueris auxiliũ tuum a me:ad
defensionẽ meã cõspice. Erue a framea de⁹ aiaz
meã:ꝛ de manu canis vnicã meam. Salua me ex
oꝛe leonis:ꝛ a coꝛnib⁹ vnicoꝛniũ humilitatẽ meã.
Narrabo nomẽ tuũ fratrib⁹ meis:in medio eccle
sie laudabo te. Qui timetis dñm laudate eũ:vni Hebꝛe. 2. e.
uersum semẽ iacob gloꝛificate eũ. Timeat euz oẽ
semen israel:qm̃ non spꝛeuit neq̃ despexit dep̄ca
tionẽ pauperis. Nec auertit faciẽ suã a me:ꝛ cum
clamarẽ ad eũ exaudiuit me. Apud te laus mea
in eccl̃ia magna:vota mea reddã in conspectu ti-
mẽtiũ eũ. Edent pauperes ꝛ saturabunꝛ:ꝛ lauda
bunt dñm q̃ requirunt eũ:viuent coꝛda eoꝝ in se
culũ seculi. Reminiscenꝛ ꝛ cõuertenꝛ ad dñm vni
uersi fines terre. Et adoꝛabũt in cõspectu ei⁹:vni
uerse familie gẽtiũ. Qm̃ dñi est regnũ:ꝛ ipe dña-
bitur gẽtiũ. Mãducauerũt ꝛ adoꝛauerũt omnes
pingues terre:in cõspectu ei⁹ cadẽt oẽs q̃ descen
dunt in terrã. Et aīa mea illi viuet:ꝛ semen meuz
seruiet ipsi. Annũciabiꝛ dño generatio vẽtura: ꝛ
annũciabũt celi iusticiam eius:populo qui nasce
tur quem fecit dominus.

¶ Psalmus dauid. xxij.

Dominus regit me et nichil michi dee
rit:ĩ loco pascue ibi me collocauit. Su
per aquã refectiõis educauit me:ani-
mã meã conuertit. Deduxit me sup se
mitas iusticie:propter nomẽ suũ. Naz ꝛ si ambu-
lauero in medio vmbꝛe moꝛtis:non timebo mala
qm̃ tu mecũ es. Uirga tua ꝛ bacul⁹ tuus: ipsa me
cõsolata sunt. Parasti in cõspectu meo mẽsaz:ad
uersus eos q̃ tribulant me. Impinguasti in oleo
caput meũ:ꝛ calix me⁹ inebꝛians q̃ preclarus est
Et mia tua subsequeꝛ me: oībus dieb⁹ vite mee.
Et vt inhabitẽ in domo dñi: in longitudinẽ dieꝝ

¶ Psalmus dauid in pꝛima sabbati. xxiij.

Domini est terra ꝛ plenitudo ei⁹ oꝛ- 1. Choꝛ. 10. f.
bis terrarũ:ꝛ vniuersi q̃ habitãt in eo
Qꝛ ipe sup maria fundauit euz: ꝛ sup
flumina p̄parauit eũ. Quis ascendet Supꝛa. 14.
in montẽ dñi:aut q̃s stabit in loco sancto ei⁹? In
nocẽs manib⁹ ꝛ mundo coꝛde q̃ nõ accepit in va
no aīam suã:nec iurauit in dolo p̄ximo suo. Hic
accipiet benedictionez a dño: ꝛ miam a deo salu
tari suo. Hec est generatio querẽtiũ eũ:querẽtiũ
faciẽ dei iacob. Attollite poꝛtas p̄ĩcipes vestras
ꝛ eleuamini poꝛte eternales:et introibit rex gl̃ie.
Quis est iste rex gloꝛie? dñs foꝛtis ꝛ potens dñs
potẽs in p̄lio. Attollite poꝛtas p̄ĩcipes vestras:
ꝛ eleuamini poꝛte eternales ꝛ introibit rex gl̃ie.
Quis est iste rex gl̃ie? dñs ꝟtutũ ipe est rex gl̃ie.

In finem psalmus dauid. xxiiij.

Ad te dñe leuaui aīam meaz:de⁹ me⁹ in
te cõfido nõ erubescã. Neq̃ irrideant
me inimici mei: etenĩ vniuersi qui susti
nẽt te nõ cõfundenꝛ Confundanꝛ oẽs
iniqua agẽtes:sup uacue. Uias tuas dñe demon
stra mihi:ꝛ semitas tuas edoce me. Dirige me in
veritate tua ꝛ doce me:qꝛ tu es de⁹ saluatoꝛ me⁹ :
ꝛ te sustinui tota die. Reminiscẽ miꝑationũ tuaꝝ
dñe:ꝛ miaꝝ tuaꝝ que a seculo sunt. Delicta iuuẽ-

tutis mee:ꝛ ignorātias meas ne memineris. Se
cundum miam tuā memēto mei tu:propter boni
tatē tuā dñe. Dulcis ꝛ rect⁹ dñs:propter hoc legē
dabit delinquētib⁹ in via. Diriget mansuetos in
iudicio:docebit mites vias suas. Uniuerse vie do
mini mia ꝛ veritas:reqrētib⁹ testamētū ei⁹ ꝛ testi
monia eius. Propter nomē tuū dñe ꝑpiciaberis
peccato meo:multū est eñ. Quis est homo qui ti
met dñm:legē statuit ei in via quā elegit. Aia ei⁹
in bonis demorabit̃: et semen ei⁹ hereditabit ter
ram. Firmamētū est dñs timētib⁹ eū:ꝛ testamētū
ipsi⁹ vt manifestet̃ illis. Oculi mei sp ad dñm:qm̄
ipse euellet de laq̄o pedes meos. Respice in me
ꝛ miserere mei:qꝛ vnicus ꝛ pauper sum ego. Tri=
infra.85. bulatiōes cordis mei multiplicate sunt:de neces=
sitatib⁹ meis erue me. Uide humilitatē meā et la
borē meū:ꝛ dimitte vniuersa delicta mea. Respi=
ce inimicos meos qm̄ multiplicati sunt:ꝛ odio ini
quo oderūt me. Custodi aiam meā ꝛ erue me:nō
erubescā qm̄ speraui in te. Innocētes ꝛ recti ad=
heserūt mihi:qꝛ sustinui te. Libera deus israel:ex
omnibus tribulationibus suis.

Psalmus dauid. xxv.

Iudica me dñe qm̄ ego in inocētia mea
ingressus sum:ꝛ in dño sperans non in
infra.138. firmabor. Proba me dñe ꝛ tempta me:
vre renes meos ꝛ cor meum. Qm̄ mia
tua añ oculos meos est:ꝛ ꝯplacui in veritate tua
Nō sedi cū cōsilio vanitatis:ꝛ cū iniqua gerētib⁹
nō introibo. Odiui ecclesiā malignātiū:ꝛ cū im=
pijs nō sedebo. Lauabo inter innocētes man⁹
infra.72. meas:ꝛ circūdabo altare tuū dñe. Ut audiā vocē
laudis:ꝛ enarrē vniuersa mirabilia tua. Dñe di=
lexi decorē domus tue:ꝛ locuz habitationis glīe
tue. Ne perdas cū impijs deus aiam meā: ꝛ cum
viris sanguinū vitā meaz. In quoꝝ manib⁹ iniq̄
tates sunt:dextera eorum repleta est munerib⁹.
Ego aūt in innocētia mea ingressus sum:redime
me ꝛ miserere mei. Pes eñ me⁹ stetit in directo:
in ecclesijs benedicam te domine.

In finē psalmus dauid priusq̄ liniret̃. xxvj.

Dominus illuminatio mea ꝛ salus mea
quez timebo. Dñs ꝓtector vite mee:a
quo trepidabo. Dū appropiāt sup me
nocētes:vt edant carnes meas. Qui
tribulāt me inimici mei:ipsi infirmati sunt ꝛ cecide
runt. Si cōsistant aduersū me castra:nō timebit
cor meū. Si exurgat aduersū me ꝓliū:in hoc ego
sperabo. Unā petij a dño hāc requirā: vt inhabi=
tem in domo dñi oīb⁹ dieb⁹ vite mee. Ut videam
volūtatē dñi:ꝛ visitem tēplum ei⁹. Qm̄ abscōdit
me in tabernaculo suo in die maloꝝ:protexit me
in abscōdito tabernaculi sui. In petra exaltauit
me:ꝛ nūc exaltauit caput meū super inimicos me=
os. Circuiui ꝛ imolaui in tabernaculo ei⁹ hostiā
vociferatiōis:cātabo ꝛ psalmū dicā dño. Exaudi
dñe vocē meā qua clamaui ad te:miserere mei et
exaudi me. Tibi dixit cor meū exquisiuit te facies
mea:faciē tuā dñe requirā. Ne auertas faciē tuā
a me:ne declines in ira a seruo tuo. Adiutor me⁹
esto ne derelinquas me:neq̄ despicias me:deus
salutaris me⁹. Qm̄ pater me⁹ ꝛ mater mea dere=
liquerunt me:dñs aūt assumpsit me. Legez pone
michi dñe in via tua: ꝛ dirige me in semita recta
propter inimicos meos. Ne tradideris me in aīas
tribulātiū me:qm̄ insurrexerūt in me testes iniq̄:
ꝛ mētita est iniqtas sibi. Credo videre bona dñi
in terra viuētiū. Expecta dñm viriliter age:ꝛ cō=
fortetur cor tuum et sustine dominum.

Psalmus ipsi dauid. xxvij.

Ad te dñe clamabo de⁹ meus ne sileas a
me nequādo taceas a me:ꝛ assimilabor
descēdētib⁹ in lacū. Exaudi dñe vocem
orōis mee dū oro ad te: dū extollo ma=
nus meas ad tēplū sanctū tuuz. Ne simul tradas
me cū pctōrib⁹:et cuz operantib⁹ iniquitatem ne
perdas me. Qui loquunt̃ pacē cuz proximo suo:
mala aūt in cordib⁹ eoꝝ. Da illis secundū opera Hiere.9.c
eoꝝ:ꝛ secūdū nequitiā adinuētionum ipsoꝝ. Se
cūdū opera manuū eoꝝ tribue illis: redde retri=
butionē eoꝝ ipsis. Qm̄ nō intellexerūt opa dñi et
in opera manuū ei⁹ destrues illos: ꝛ non edifica=
bis eos. Bñdictus dñs qm̄ exaudiuit vocez dep̄
cationis mee. Dñs adiutor me⁹ et protector me⁹
ꝛ in ipso sperauit cor meū: et adiutus sum. Et re=
floruit caro mea:ꝛ ex voluntate mea cōfitebor ei.
Dñs fortitudo plebis sue. ꝛ ꝓtector saluationum
xp̄i sui est. Saluū fac populū tuū dñe et benedic
hereditati tue: ꝛ rege eos ꝛ extolle illos vsq̄ ine=
ternum.

Psalmus dauid in consummatione taberna=
culi. xxviij.

Afferte dño filij dei:afferte dño filios a
rietū. Afferte dño gl̄iaz ꝛ honorē:affer
te dño gl̄iam noī eius : adorate dñm in infra.95.
atrio sctō eius. Uox dñi sup aquas:de⁹
maiestatis intonuit:dñs sup aquas multas. Uox
dñi in virtute:vox dñi in magnificentia. Uox dñi
cōfringētis cedros:ꝛ cōfringet dñs cedros liba=
ni. Et cōminuet eas tanq̄ vitulū libani: ꝛ dilect⁹
quēadmodū filius vnicornium. Uox dñi interci=
dentis flāmā ignis:vox dñi cōcutiētis desertū:et
cōmouebit dñs desertū cades. Uox dñi ꝑparan=
tis ceruos ꝛ reuelabit cōdensa: ꝛ in tēplo ei⁹ oēs
dicent gloriaz. Dñs diluuiū inhabitare facit:ꝛ se=
debit dñs rex ineternū. Dñs virtutē populo suo
dabit:dñs benedicet ppl̄o suo in pace.

Psalmus cātici in dedicatione dom⁹ dd̄. xxix.

Exaltabo te domine qm̄ suscepisti me:
nec delectasti inimicos meos super me.
Dñe de⁹ meus clamaui ad te:ꝛ sanasti
me. Dñe eduxisti ab inferno aiaz meā:
saluasti me a descēdētibus in lacuz. Psallite dño
sancti eius:ꝛ cōfitemini memorie sanctitatis ei⁹.
Qm̄ ira in indignatiōe ei⁹:ꝛ vita in volūtate ei⁹.
Ad vesperū demorabit̃ fletus:ꝛ ad matutinū le=
ticia. Ego aūt dixi in abundantia mea:nō moue=
bor in eternū. Dñe in voluntate tua: prestitisti de
cori meo virtutem. Auertisti faciem tuam a me:
et factus sum cōturbatus. Ad te domine clama=
bo:et ad deum meum deprecabor. Que vtilitas
in sanguine meo:dū descēdo in corruptionē. Nū=
quid confitebitur tibi puluis:aut ānūciabit veri
tatē tuā? Audiuit dñs ꝛ misertus est mei:dñs fa=
ctus est adiutor me⁹. Cōuertisti plāctū meum in
gaudiū mihi:cōscidisti saccū meū ꝛ circundedisti

me leticia. Ut cātet tibi gloria mea ⁊ nō cōpūgar:
domine deus meus in eternum confitebor tibi.
¶ In finem ps dauid pro extasi. xxx.
In te dn̄e speraui nō confundar in eter
num: in iusticia tua libera me. Inclina
infra. 70 ad me aurē tuā: accelera vt eruas me.
Esto mihi in deū protectorē: ⁊ in domū
refugij: vt saluū me facias. Qm̄ fortitudo mea et
refugiū meū es tu: ⁊ propter nomē tuū deduces
me ⁊ enutries me. Educes me de laqueo hoc quē
absconderūt michi: qm̄ tu es protector meus. In
Luce. 23. f. manus tuas ꝯmendo spm̄ meū: redemisti me do
mine deus veritatis. Odisti obseruantes vanita
tes superuacue. Ego aūt in domino speraui: exul
tabo ⁊ letabor in mia tua. Qm̄ respexisti humili
tatē meā: saluasti de necessitatib' animam meam
Nec cōclusisti me in manib' inimici: statuisti in lo
co spacioso pedes meos. Miserere mei dn̄e quo
niā tribulor: cōturbatus est in ira oculus me' aia
mea ⁊ venter me'. Qm̄ defecit in dolore vita mea:
⁊ anni mei in gemitibus. Infirmata est in paup
tate virtus mea: ⁊ ossa mea cōturbata sunt. Sup
oēs inimicos meos factus sū opprobriū vicinis
meis valde: ⁊ timor notis meis. Qui videbāt me
foras fugerūt a me: ⁊ obliuioni datus sum tanq̄
mortuus a corde. Factus sum tanq̄ vas ꝑditum:
qm̄ audiui vituperationē multoꝝ cōmorantiū in
Hier. 21. a circuitu. In eo dū cōuenirēt simul aduersū me:
accipere aiam meam cōsiliati sunt. Ego aūt in te
speraui dn̄e: dixi deus meus es tu in manib' tuis
sortes mee. Eripe me de manu inimicoꝝ meoꝝ:
⁊ a persequētibus me. Illustra faciē tuam sup ser
uum tuū saluū me fac in mia tua dn̄e: non confun
dar qm̄ inuocaui te. Erubescant impij ⁊ deducāt
in infernū: muta fiant labia dolosa. Que loquūt
aduersus iustum iniq̄tatē: in superbia ⁊ in abusio
ne. Quā magna multitudo dulcedinis tue dn̄e:
quā abscōdisti timētib' te. Perfecisti eis q̄ sperāt
in te: in conspectu filioꝝ hoim. Abscōdes eos in
abscōdito faciei tue: a cōturbatione hoim. Prote
ges eos in tabernaculo tuo: a contradictione lin
guarū. Bn̄dictus dn̄s: qm̄ mirificauit miam suā
michi in ciuitate munita. Ego aūt dixi in excessu
mentis mee: proiectus sum a facie oculoꝝ tuoꝝ.
Ideo exaudisti vocē orationis mee: dū clamarē
ad te. Diligite dn̄m oēs sancti eius: qm̄ veritatem
requiret dn̄s: ⁊ retribuet abundanter facientib'
supbiā. Viriliter agite ⁊ cōfortet cor vestrū: oēs q̄
supra. 26. speratis in domino.
¶ Intellectus dauid. xxxi.
Beati quoꝝ remisse sūt iniquitates: et
q̄ꝝ tecta sunt peccata. Beatus vir cui
Ro. 4. a. non imputauit dn̄s peccatū: nec est in
spiritu eius dolus. Qm̄ tacui inuetera
uerūt ossa mea: dū clamarē tota die. Qm̄ die ac
nocte grauata est sup me man' tua: conuersus sū
in erūna mea dum configit spina. Delictū meum
cognitū tibi feci: ⁊ iniusticiā meā nō abscondi. Di
xi confitebor aduersum me iniusticiā meā dn̄o: et
tu remisisti impietatem peccati mei. Pro hac ora
bit ad te ois sanctus: in tēpore oportuno. Verū tū
in diluuio aquarū multaꝝ: ad eū nō approxima
bunt. Tu es refugiū meū a tribulatione que cir
cūdedit me: exultatio mea erue me a circūdātib'
me. Intellectū tibi dabo ⁊ instruā te: in via hac q̄
gradieris firmabo super te oculos meos. Nolite Tob. 9. a.
fieri sicut equus ⁊ mulus: q̄bus nō est intellectus
In chamo ⁊ freno maxillas eoꝝ cōstringe: q̄ nō
approximāt ad te. Multa flagella peccatoris: spe
rantē aūt in dn̄o mia circūdabit. Letamini i dn̄o
⁊ exultate iusti: ⁊ gloriamini oēs recti corde.
In finē psalmus dauid. xxxii.
Exultate iusti i dn̄o: rectos decet collau
datio. Cōfitemini dn̄o i cithara: in psal
terio decē cordaꝝ psallite illi. Cātate
ei canticū nouū: bene psallite ei in voci
feratione. Qr rectū est verbū dn̄i: ⁊ oia opera ei'
in fide. Diligit miam ⁊ iudiciū: mia dn̄i plena est
terra. Verbo dn̄i celi firmati sunt: ⁊ spū oris eius
ois virtus eoꝝ. Congregans sicut in vtre aquas
maris: ponēs in thesauris abyssos. Timeat dn̄m
ois terra: ab eo aūt cōmoueāt oēs inhabitantes
orbem. Qm̄ ipe dixit ⁊ facta sunt: ipse mādauit ⁊
creata sunt. Dn̄s dissipat consilia gētiū: reprobat infra. 142.
aūt cogitationes populoꝝ: ⁊ reprobat cōsilia prī Iudith.
cipū. Consiliū aūt dn̄i in eternū manet: cogitatio 9. a.
nes cordis ei' in generatione ⁊ generationē. Be
ata gens cui' est dn̄s de' ei': populus quē elegit
in hereditatē sibi. De celo respexit dn̄s: vidit oēs
filios hoim. De ꝑparato habitaculo suo: respexit
sup oēs q̄ habitāt terrā. Qui finxit singillati cor
da eoꝝ: qui intelligit oia opera eoꝝ. Nō saluat
rex ꝑ multā virtutē: ⁊ gigas nō saluabit in multi
tudine virtutis sue. Fallax equus ad salutem: in
abūdātia autē virtutis sue nō saluabit. Ecce ocu
li dn̄i sup metuētes eū: ⁊ in eis q̄ sperant sup mia
eius. Ut eruat a morte aias eoꝝ: ⁊ alat eos in fa
me. Aia nr̄a sustinet dn̄m: qm̄ adiutor ⁊ protector
noster est. Qr in eo letabit cor nostrū: ⁊ in nomie
sancto ei' sperauimus. Fiat mia tua dn̄e sup nos:
quemadmodum sperauimus in te.
¶ Psalmus dauid cum mutauit vultum suum co
ram abimelech: et dimisit eum et abijt. xxxiii.
Benedicā dn̄m in omni tēpore: semper
laus ei' in ore meo. In dn̄o laudabit
aia mea: audiāt māsueti ⁊ letent. Ma
gnificate dn̄m mecū: ⁊ exaltem' nomē
ei' in idipm. Exquisiui dominū ⁊ exaudiuit me
⁊ ex omnibus tribulationibus meis eripuit me.
Accedite ad eum ⁊ illuminamini: ⁊ facies vestre
nō confundent. Iste paup clamauit ⁊ dn̄s exau
diuit eū: ⁊ de oib' tribulationib' ei' saluauit eū.
Immittet angelus dn̄i in circuitu timētiū eū: et
eripiet eos. Gustate ⁊ videte qm̄ suauis est dn̄s:
beat' vir q̄ spat in eo. Timete dn̄m oēs sctī ei': qm̄
nō est inopia timētib' eū. Diuites eguerūt ⁊ esurie
rūt: inq̄rētes aūt dn̄m nō minuent oi bono. Veni
te filij audite me: timorē dn̄i docebo vos. Quis ē
hō q̄ vult vitā: diligit dies videē bonos. Prohibe 1. pe. 3. b.
ligua tuā a malo: et labia tua ne loquant dolum.
Diuerte a malo ⁊ fac bonū: inquire pacē ⁊ perse
quere eā. Oculi dn̄i sup iustos: et aures ei' in pre Infra. 39.
ces eoꝝ. Vultus aūt dn̄i sup faciētes mala: vt per hebre. 4. d
dat de terra memoriā eoꝝ. Clamauerunt iusti ⁊
dn̄s exaudiuit eos: ⁊ ex oib' tribulationib' eoꝝ
liberauit eos. Iuxta est dn̄s his q̄ tribulato sunt

corde: ⁊ humiles spū saluabit. Multe tribulatio-
nes iustoꝝ: ⁊ de oībus his liberabit eos dñs. Cu-
stodit dñs oīa ossa eoꝝ: vnū ex his nō cōteretur.
Mors pctōꝝ pessima: ⁊ q̄ oderunt iustū delinquēt
Redimet dñs aīas seruoꝝ suoꝝ: ⁊ non delinquent
oēs q̄ spant i eo. ¶ In finē ps ipsi dd. xxxiiij.

I Udica dñe nocentes me: expugna īpu-
gnātes me. Apprehende arma ⁊ scutū
⁊ exurge in adiutoriū mihi. Effūde fra-
meā ⁊ cōclude aduersus eos qui perse-
infra.39. quūtur me: dic aīe mee salus tua ego sum. Con-
⁊ infra.99. fundant ⁊ reuereant: q̄rentes aīam meam. Auer-
tant retrorsum ⁊ cōfundant: cogitantes mihi ma-
la. Fiant tanq̄ puluis ante faciē venti: ⁊ angelus
dñi coartans eos. Fiant vie illoꝝ tenebre ⁊ lubri-
cū: ⁊ angelus dñi psequēs eos. Qm̄ gratis abscō-
derūt mihi interitū laquei sui: superuacue expro-
brauerūt aīaz meā. Ueniat illi laqueus quē igno-
rat: ⁊ captio quā abscondit apphendat eū: ⁊ in la-
queū cadat in ipm. Aīa aūt mea exultabit in dño
⁊ delectabit super salutari suo. Oīa ossa mea di-
cent: dñe quis similis tibi. Eripiens inopē de ma-
nu fortioꝝ eius: egenū ⁊ pauperē a diripientib⁹
eū. Surgentes testes iniqui: q̄ ignorabā interro-
gabant me. Retribuebant mihi mala p bonis: ste-
rilitatē aīe mee. Ego autē cū mihi molesti essent:
īduebar cilitio. Humiliabā in ieiunio aīam meā:
⁊ oratio mea in sinu meo cōuertet. Quasi pximū
⁊ quasi fratrē nostrū sic cōplacebā: quasi lugens
et contristatus sic humiliabar. Et aduersum me
letati sunt ⁊ conuenerunt: congregata sunt super
me flagella ⁊ ignoraui. Dissipati sunt nec cōpun-
cti tētauerunt me: subsannauerunt me subsanna-
tione: frenduerunt sup me dentib⁹ suis. Dñe qn̄
respicies restitue aīam meā a malignitate eoꝝ:
a leonibus vnicā meā. Confitebor tibi in ecclesia
magna: in pplo graui laudabo te. Non supergau-
1.Iohā.3.d. deāt mihi qui aduersant mihi inique: qui oderūt
me gratis ⁊ annuunt oculis. Qm̄ mihi quidē pa-
cifice loquebant: ⁊ in iracundia terre loquentes
dolos cogitabant. Et dilatauerunt super me os
suū: dixerunt euge euge viderunt oculi nostri. Ui-
disti dñe ne sileas: dñe ne discedas a me. Exurge
⁊ intende iudicio meo deus me⁹: et dñs meus in
causam meā. Judica me scd̄m iusticiā tuā dñe de-
us meus. ⁊ nō supgaudeāt michi. Nō dicāt in cor-
dib⁹ suis euge euge aīe nostre: nec dicāt deuora-
bimus eū. Erubescant ⁊ reuereant simul: q̄ gra-
tulant malis meis. Induant cōfusione ⁊ reuerē-
tia: qui maligna loquūtur sup me. Exultent et le-
tent q̄ volunt iusticiā meā: ⁊ dicāt sp magnificet
dñs q̄ volunt pacē serui ei⁹. Et lingua mea medi-
tabit iusticiā tuā: tota die laudem tuam.

¶ In finem seruo dñi dauid xxxv.

D Ixit iniustus vt delinquat in semetipso
nō est timor dei ante oculos eius. Qm̄
dolose egit in cōspectu eius: vt inueni-
atur iniqtas eius ad odiū. Uerba oris
eius iniquitas ⁊ dolus: noluit intelligere vt bene
ageret. Iniquitatem meditatus est in cubili suo:
astitit omni vie nō bone: maliciā autē non odiuit.
Dñe in celo misericordia tua: et veritas tua vsq̄
ad nubes. Justicia tua sicut montes dei: iudicia

tua abyssus multa. Homines et iumenta saluabis
dñe: quēadmodū multiplicasti misericordiā tuaz
deus. Filij autē hominū: in tegmine alarū tuarū
sperabunt. Inebriabūtur ab vbertate dom⁹ tue
⁊ torrente voluptatis tue potabis eos. Qm̄ apō
te est fons vite: et in lumine tuo videbimus lumē
Pretende misericordiā tuam scientibus te: et iu-
sticiam tuam his qui recto sunt corde. Non veni-
at michi pes superbie: ⁊ man⁹ peccatoris nō mo-
ueat me. Ibi ceciderunt q̄ operātur iniquitatem
expulsi sunt nec potuerunt stare.

¶ Psalmus ipsi dauid. xxxvj.

N Oli emulari in malignātibus: neq̄ ze-
laueris facientes iniquitatē. Quoniaz
tanq̄ fenū velociter arescent: ⁊ quēad-
modū olera herbarū cito decidēt. Spe-
ra in dño ⁊ fac bonitatē ⁊ inhabita terrā: ⁊ pasce-
ris in diuitijs eius. Delectare in dño ⁊ dabit tibi
petitiones cordis tui. Reuela dño viā tuam ⁊ spe-
ra in eo: ⁊ ipse faciet. Et educet quasi lumen iusti-
ciam tuā ⁊ iudiciū tuū tanq̄ meridiem: subditus
esto dño ⁊ ora eū. Noli emulari in eo qui pspera- no:
tur in via sua: in homine faciente iniusticias. Desi-
ne ab ira ⁊ derelinque furorē: noli emulari vt ma-
ligneris. Quoniā qui malignātur exterminabū-
tur: sustinentes autez dominū ipsi hereditabunt
terram. Et adhuc pusillū ⁊ non erit peccator: et q̄-
res locū eius ⁊ non inuenies. Mansueti autē he-
reditabunt terram: ⁊ delectabūtur in multitudi-
ne pacis. Obseruabit peccator iustū: et stridebit infra eodē
super eum dentib⁹ suis. Dñs autē irridebit eum
quoniā pspicit q̄ veniet dies eius. Gladiū eua-
ginauerunt peccatores: intenderunt arcū suum.
Ut decipiant pauperem ⁊ inopē: vt trucident re-
ctos corde. Gladius eoꝝ intret in corda ipsoꝝ:
et arcus eoꝝ confringatur. Melius est modicū
iusto: super diuitias peccatoꝝ multas. Quoniā
brachia peccatoꝝ conterentur: confirmat autez
iustos dñs. Nouit dñs dies immaculatoꝝ: et he-
reditas eoꝝ ineternū erit. Non confundentur ī
tempore malo ⁊ in diebus famis saturabūtur: q̄
peccatores peribunt. Inimici vero dñi mox vt
honorificati fuerint et exaltati: deficientes quē-
admodum fumus deficient. Mutuabitur pecca-
tor ⁊ non soluet: iustus autē miseretur et tribuet.
Quia benedicentes ei hereditabunt terram: ma-
ledicentes autē ei disperibunt. Apud dominum
gressus homis dirigetur: ⁊ viam eius volet. Cuz
ceciderit non collidetur: quia dñs supponit ma-
nū suam. Junior fui etenī senui: et nō vidi iustum no:
derelictū: nec semen eius querens panem. Tota
die miseretur ⁊ cōmodat: ⁊ semen illius in bene-
dictione erit. Declina a malo ⁊ fac bonū: ⁊ inhabi- Supra.33.
ta in seculū seculi. Quia dñs amat iudiciū: ⁊ non
derelinquet sanctos suos ineternū cōseruabun-
tur. Iniusti punientur: ⁊ semen impioꝝ peribit.
Justi autem hereditabunt terram: et inhabita-
bunt in seculū seculi super eam. Os iusti medita-
bitur sapientiā: ⁊ lingua eius loquetur iudicium
Lex dei ei⁹ in corde ipsius: ⁊ non supplantabunt
gressus eius. Cōsiderat peccator iustuz: ⁊ querit
mortificare eū. Dñs aūt non derelinquet eū ī ma-
nibus eius: nec dānabit eū cuz iudicabit illi. Ex- supra eod.

pecta dñm ⁊ custodi viã eiꝰ: ⁊ exaltabit te vt here
ditate capias terrã: cũ perierint peccatores vide
bis. Uidi impiũ superexaltatũ ⁊ eleuatũ: sicut cedros
libani. Et transiui ⁊ ecce nõ erat: ⁊ q̃siui eũ et non
est inuẽtus locus eiꝰ. Custodi innocentiam ⁊ vi=
de equitatez: qm̃ sunt reliquie hoĩ pacifico. Inin=
sti aũt disperibunt: simĩ reliquie impiorũ interibũt
Salus aũt iustoꝝ a dño: ⁊ ꝓtector eorũ in tẽpore
tribulationis. Et adiuuabit eos dñs et liberabit
eos: ⁊ eruet eos a peccatoribꝰ ⁊ saluabit eos quia
sperauerunt in eo.

¶ Psalmꝰ dd̃ in remẽoratione sabbati. xxxvij.

supra.6. Domine ne i furore tuo arguas me: neq̃
i ira tua corripias me. Qm̃ sagitte tue
infixe sunt mihi: ⁊ cõfirmasti super me
manũ tuam. Non est sanitas in carne
mea a facie ire tue: nõ est pax ossibꝰ meis a facie
pctõꝝ meoꝝ. Qm̃ iniquitates mee supgresse sũt
caput meũ: ⁊ sicut onꝰ graue grauate sunt sup me
Putruerũt ⁊ corrupte sunt cicatrices mee: a fa=
cie insipientie mee. Miser factus sũ ⁊ curuatꝰ suz
vsq̃ in finẽ: tota die cõtristatus igrediebar. Qm̃
lũbi mei ipleti sunt illusionibꝰ: ⁊ nõ est sanitas in
carne mea. Afflictus sum ⁊ humiliatus suz nimis
rugiebã a gemitu cordis mei. Dñe ante te omne
desideriũ meũ: ⁊ gemitꝰ meꝰ a te nõ est abscõditꝰ
Cor meũ ꝯturbatũ est dereliquit me virtus mea:
⁊ lumen oculoꝝ meoꝝ: ⁊ ipm̃ nõ est mecũ. Amici
mei ⁊ ꝓximi mei: aduersum me appropinquaue=
rũt ⁊ steterũt. Et q̃ iuxta me erant de longe stete
runt: ⁊ vim faciebãt qui q̃rebant aĩam meã. Et q̃
inq̃rebant mala michi locuti sunt vanitates: ⁊ do
los tota die meditabanĩ. Ego aũt tanq̃ surdus
nõ audiebã: ⁊ sicut mutus nõ aperiẽs os suũ. Et
factus sum sicut hõ nõ audiens: ⁊ nõ habẽs in ore
suo redargutiões. Qm̃ in te dñe speraui: tu exau
dies me dñe deus meꝰ. Qr dixi neq̃n supgaude=
ant mihi inimici mei: ⁊ dũ cõmouenĩ pedes mei
sup me magna locuti sunt. Qm̃ ego in flagella pa
ratus sum: ⁊ dolor meus in cõspectu meo semper
Qm̃ iniq̃tatẽ meã annũciabo: ⁊ cogitabo ꝓ pctõ
meo. Inimici aũt mei viuũt ⁊ cõfirmati sunt sup
me: et multiplicati sunt q̃ oderũt me inique. Qui
retribuũt mala ꝓ bonis detrahebãt mihi: qm̃ se=
q̃bar bonitatẽ. Ne derelinquas me dñe deus me
us: ne discesseris a me. Intẽde in adiutoriũ meũ
dñe deus salutis mee.

¶ In finẽ pro idythũ canticũ dd̃. xxxviij.

Dixi custodiã vias meas: vt nõ delin=
quã in lingua mea. Posui ori meo cu=
stodiã: cũ cõsisteret pctõr aduersũ me
Obmutui ⁊ hũiliatꝰ sũ ⁊ silui a bonis:
⁊ dolor meus renouatus est. Cõcaluit cor meum
intra me: ⁊ in meditatione mea exardescet ignis.
Locutus sum in lingua mea: notũ fac mihi dñe fi
nẽ meũ. Et nũerũ dierũ meorũ quis est: vt sciam
quid desit mihi. Ecce mẽsurabiles posuisti dies
meos: ⁊ substantia mea tanq̃ nihilũ ante te. Ue=
rũtamen vniuersa vanitas: oĩs hõ viuens. Uerũ=
tamen in imagine pertransit hõ: sed ⁊ frustra cõ=
turbaĩ. Thesaurizat: ⁊ ignorat cui cõgregabit ea
Et nũc q̃ est expectatio mea nõne dñs: ⁊ substãtia
mea apud te est. Ab oĩbus iniq̃tatibꝰ meis erue
me: opprobriũ insipienti dedisti me. Obmutui et
nõ aperui os meũ qm̃ tu fecisti: amoue a me pla=
gas tuas. A fortitudine manus tue ego defeci in
increpationibꝰ: ꝓpter iniq̃tatẽ corripuisti hoĩem
Et tabescere fecisti sicut araneã aĩam eiꝰ: verũtñ
vane cõturbaĩ oĩs hõ. Exaudi orõnẽ meã dñe: et
deprecationẽ meã: auribꝰ ꝑcipe lachrymas meas
Ne sileas qm̃ aduena ego sum apud te ⁊ ꝑegrinꝰ:
sicut oẽs pr̃es mei. Remitte michi vt refrigerer:
priusq̃ abeam ⁊ amplius non ero.

¶ In finem psalmus dauid. xxxix.

Expectans expectaui dñm: et intendit
mihi. Et exaudiuit p̃ces meas et edu=
xit me de lacu miserie: et de luto fecis.
Et statuit supra petrã pedes meos: et
direxit gressus meos. Et imisit in os meũ cãticũ
nouũ: carmen deo nostro. Uidebunt multi ⁊ time
bunt: ⁊ sperabũt in dño. Beatꝰ vir cuiꝰ est nomẽ
dñi spes eiꝰ: ⁊ nõ respexit in vanitates ⁊ insanias
falsas Multa fecisti tu dñe deus meus mirabilia
tua: ⁊ cogitationibus tuis nõ est q̃ similis sit tibi.
Annũciaui ⁊ locutus sum: mltiplicati sunt super Hebre. 10.
numerũ. Sacrificiũ ⁊ oblationem noluisti: aures b
aũt ꝑfecisti mihi. Olocaustũ ⁊ pro pctõ nõ postu Ibidem.
lasti: tunc dixi ecce venio. In capite libri scriptuz Ibidem.
est de me vt facerẽ voluntatẽ tuã deus meus vo
lui: ⁊ legẽ tuã in medio cordis mei. Annũciaui iu
sticiã tuã in ecclesia mea: ecce labia mea nõ ꝓhi=
bebo dñe tu scisti. Iusticiã tuã nõ abscõdi in cor=
de meo: veritatẽ tuã ⁊ salutare tuũ dixi. Non ab=
scondi miam tuã ⁊ veritatez tuã: a cõsilio multo.
Tu aũt dñe ne longe facias miseratiões tuas a
me: mia tua ⁊ veritas tua sp suscperũt me. Qm̃
circũdederũt me mala quorũ nõ est numerus: cõ
p̃henderũt me iniq̃tates mee ⁊ nõ potui vt vide=
rẽ. Multiplicate sunt sup capillos capitis mei: et
cor meũ dereliquit me. Cõplaceat tibi dñe vt eru supra.36.
as me: dñe ad adiuuandũ me respice. Cõfundãĩ ⁊ supra.96
⁊ reuereãtur simĩ qui q̃runt aĩam meã: vt auferãt
eã. Auertanĩ retrorsum ⁊ reuereanĩ: q̃ volunt mi
chi mala. Ferant cõfestim ꝯfusionẽ suã: qui dicũt
michi euge euge. Exultent ⁊ letenĩ sup te oẽs q̃=
rentes te: ⁊ dicant semp magnificeĩ dñs qui dili=
gunt salutare tuũ. Ego aũt mẽdicus sum ⁊ paup
dñs sollicitus est mei. Adiutor meꝰ ⁊ ꝓtector meꝰ
tu es: deus meus ne tardaueris.

¶ In finem psalmus dauid. xl.

Beatus q̃ intelligit sup egenũ ⁊ paupe=
rẽ: i die mala liberabit eũ dñs. Dñs cõ
seruet euz ⁊ viuificet eũ ⁊ beatũ faciat
eũ in terra: ⁊ nõ tradat eũ in aĩam ini=
micoꝝ eiꝰ. Dñs opẽ ferat illi sup lectũ doloris eiꝰ
vniuersum stratũ eius versasti in infirmitate eiꝰ.
Ego dixi dñe miserẽ mei: sana aĩaz meã qr pecca
ui tibi. Inimici mei dixeſt mala mihi: qñ morieĩ
⁊ peribit nomẽ eiꝰ. Et si igrediebaĩ vt videret vana
loq̃baĩ cor eiꝰ: ꝯgregauit iniq̃tatẽ sibi. Egredieba
tur foras: ⁊ loq̃baĩ in idipm̃. Aduersũ me susurra
bãt oẽs inimici mei: aduersum me cõgitabãt mala
mihi. Uerbũ iniquũ ꝯstituerũt aduersũ me: nun=
quid q̃ dormit nõ adijciet vt resurgat. Etei hõ pa
cis mee in quo speraui: q̃ edebat panes meos ma=
gnificauit sup me supplãtationem. Tu autẽ dñe

misere mei:⁊ resuscita me ⁊ retribuā eis. In hoc
cognoui qm̄ voluisti me:qm̄ non gaudebit inimicꝰ
infra.42. meus sup me. Me aūt ꝓpter inocentiā suscepisti
⁊ cōfirmasti me in cōspectu tuo ieternū. Bñdictꝰ
dñs deꝰ isrl̄ a sc̄lo:⁊ in sc̄lm fiat fiat.

In finē intellectꝰ filiis chore.ps dd. xli.

Uéadmodū desiderat ceruus ad fon-
tes aquarū:ita desiderat aia mea ad te
deꝰ. Sitiuit aia mea ad deū fontem vi
uū:qn̄ veniā ⁊ appebo ante faciez dei.
Fuerunt mihi lachryme mee panes die ac nocte
dū dicit̄ mihi q̄tidie vbi est deꝰ tuꝰ. Hec recorda
tus sum ⁊ effudi in me aiam meā: qm̄ transibo in
locū tabernaculi admirabilis vsqz ad domū dei.
In voce exultatiōis ⁊ cōfessionis:sonꝰ epulantis
Quare tristis es aia mea: ⁊ quare cōturbas me.
infra.42. Spera in deo qm̄ adhuc confitebor illi: salutare
vultus mei ⁊ deus meꝰ. Ad meipm̄ aia mea con-
turbata est:ꝓpterea memor ero tui de terra ior-
danis ⁊ hermoniī a mōte modico. Abyssus abys
sum inuocat:in voce cataractarū tuarū. Oia ex-
celsa tua ⁊ fluctus tui:sup me transierunt. In die
mandauit dñs miam suam:⁊ nocte canticū eius.
Apud me oratio deo vite mee:dicā deo susceptor
meus es. Quare oblitꝰ es mei:⁊ quare cōtristatꝰ
icedo dū affligit me iimicus. Dū cōfringunt̄ ossa
mea:exprobrauerunt michi q̄ tribulāt me inimici
mei. Dū dicūt michi ꝑ singulos dies vbi est deus
tuus:quare tristis es aia mea et quare cōturbas
supra eod. me. Spera in deo qm̄ adhuc cōfitebor illi: saluta
re vultus mei ⁊ deus meus.

In finem psalmus dauid. xlii.

Udica me deus ⁊ discerne causaz meā
de gente nō sancta:ab hoīe iniquo ⁊ do-
loso erue me. Qr tu es deus fortitudo
mea:q̄re me repulisti ⁊ q̄re tristis icedo
dū affligit me iimicꝰ Emitte lucē tuā ⁊ vitatē tuā
ipsa me deduxerūt ⁊ adduxerūt in montē sanctū
tuū ⁊ in tabernacula tua. Et introibo ad altare dei
ad deū qui letificat iuuētutē meā. Cōfitebor tibi
in cythara deꝰ deus meus:quare tristis es aīma
Supra.41 mea ⁊ quare cōturbas me. Spera i deo qm̄ adhuc
cōfitebor illi:salutare vultus mei ⁊ deꝰ meus.

In finem pro filiis chore intellectus psalmus
dauid. xliii.

Eus aurib' nostris audiuimꝰ: patres
nostri annūciauerūt nobis. Opus qd̄
opatus es in diebꝰ eorū:⁊ in diebꝰ an-
tiqs. Manus tua gentes dispdidit et
plātasti eos:afflixisti poplos ⁊ expulisti eos. Nec
ei in gladio suo possedeꝛt terrā:⁊ brachiū eorū nō
saluauit eos. Sed dextera tua ⁊ brachiū tuū ⁊ il-
luminatio vultus tui:qm̄ cōplacuisti in eis. Tu es
ipse rex meus ⁊ deus meꝰ:qui mādas salutes ia-
cob. In te inimicos nostros vētilabimꝰ cornu: et
in noīe tuo spernemus insurgentes in nobis. Nō
eni in arcu meo sperabo:⁊ gladius meus non sal
uabit me. Saluasti eīm nos de affligentibꝰ nos:⁊
odiētes nos confudisti. In deo laudabimur tota
die:⁊ in nomie tuo cōfitebimur in seculum. Nunc
autē repulisti ⁊ cōfudisti nos:⁊ non egredieris in
virtutibus nostris. Auertisti nos retrorsum post
inimicos nostros:⁊ qui oderunt nos diripiebant
sibi. Dedisti nos tanq̄ oues escarū: ⁊ in gētibꝰ di
spersisti nos. Uendidisti ppl̄m tuū sine precio: et
nō fuit multitudo in cōmutationibꝰ eorū. Posui-
sti nos opprobriū vicinis nostris: subsannationē
⁊ derisum his qui in circuitu nostro sunt. Posui-
sti nos in similitudinē gentibꝰ:cōmotionem capi
tis in populis. Tota die verecundia mea contra
me est:⁊ confusio faciei mee cooperuit me. A vo-
ce exprobrantis ⁊ obloquētis:a facie iimici ⁊ ꝑse-
quentis. Hec omia venerūt sup nos nec obliti su
mus te:⁊ inique nō egimus in testamēto tuo. Et
non recessit retro cor nostrū:⁊ declinasti semitas
nostras a via tua. Qm̄ humiliasti nos i loco affli-
ctionis:⁊ cooperuit nos vmbra mortis. Si obliti
sumus nomen dei nostri:⁊ si expādimus manus
nostras ad deū alienū. Nōne deus requiret ista:
ipse eniz nouit abscondita cordis. Qm̄ ꝓpter te
mortificamur tota die:estimati sumus sicut oues
occisionis. Exurge quare obdormis domine: ex-
urge ⁊ ne repellas in finē. Quare faciē tuā auer-
tis:obliuisceris inopie nostre ⁊ tribulationis no
stre. Qm̄ humiliata est in puluere aia nostra: cō- Roma.8.g
glutinatꝰ est in terra venter noster. Exurge dñe
adiuua nos:⁊ redime nos ꝓpter nomen tuū.

In finē ꝓ his q̄ cōmutabunt̄ filiis chore ad in
tellectū canticū ꝓ dilecto. xliiii.

Ructauit cor meū verbum bonū: dico
ego opa mea regi. Ligua mea calamꝰ
scribe:velociter scribentis. Speciosus
forma pre filiis hoim/diffusa est gra in
labiis tuis:ꝓpterea bñdixit te deus ieternū. Ac
cingere gladio tuo sup femur tuuz: potentissime.
Specie tua ⁊ pulchritudie tua:itēde ꝓspe ꝓcede
⁊ regna. Propter veritatē ⁊ mansuetudinē et iu-
sticiā:et deducet te mirabiliter dextera tua. Sa-
gitte tue acute ppl̄i sub te cadent:in corda inimi-
corū regis. Sedes tua deus in sc̄lm sc̄li: virga di Hebreo.1.
rectionis virga regni tui. Dilexisti iusticiā ⁊ odi-
sti iniquitatez:ꝓpterea vnxit te deus deus tuus
oleo leticie pre cōsortibꝰ tuis. Mirra ⁊ gutta ⁊ ca
sia a vestimētis tuis a domibꝰ eburneis.ex q̄bus
delectauerunt te filie regū in honore tuo. Astitit
regina a dextris tuis in vestitu deaurato: circū-
data varietate. Audi filia ⁊ vide ⁊ inclina aurez
tuā:⁊ obliuiscere ppl̄m tuū ⁊ domū patris tui. Et
cōcupiscet rex decorē tuū:qm̄ ipse est dñs deꝰ tu-
us ⁊ adorabunt eū. Et filie tyri in muneribꝰ vul-
tum tuū deprecabunt̄:oēs diuites plebis. Omis
gloria eius filie regis ab intus in fimbriis aureis
circūamicta varietatibus. Adducent̄ regi virgi
nes post eā: proxime eius afferent̄ tibi. Afferentur
in leticia ⁊ exultatione:adducent̄ in templū regis
Pro patribꝰ tuis nati sunt tibi filii:cōstitues eos
principes super omnē terrā. Memores erunt no
minis tui dñe:in omni generatione ⁊ generatio-
nē. Propterea popli cōfitebūtur tibi ineternū: ⁊
in seculū seculi.

In finē filiis chore ꝓ archanis ps.dd. xlv.

Eus noster refugiū ⁊ virtꝰ:adiutor in
tribulationibꝰ q̄ inuenerūt nos nimis.
Propterea nō timebimꝰ dū turbabit̄
terra:⁊ trāsferent̄ mōtes i cor maris.
Sonuerūt ⁊ turbate sūt aq̄ eorū:cōturbati sunt mō-

tes in fortitudine eiꝰ. Fluminis ipetus letificat ci
uitatē dei: sactificauit tabernaculū suū altissimꝰ.
Deus in medio eius nō cōmouebit: adiuuabit eā
deus mane diluculo. Coturbate sunt gentes ꝛ in
clinata sunt regna: dedit vocē suā mota est terra.
Infra eod. Dñs virtutū nobiscū: susceptor noster deꝰ iacob.
Uenite ꝛ videte opa dñi q̄ posuit pdigia sup ter-
rā: auferens bella vsq ad finē terre. Arcū conte-
ret ꝛ confringet arma: ꝛ scuta cōburet igni. Uaca
te ꝛ videte qm̄ ego sum deus: exaltabor in genti-
supra eod. bus ꝛ exaltabor in terra. Dñs virtutū nobiscum:
susceptor noster deus iacob.

¶ In finem p filijs chore psalmus dd. xlvi.

Omnes gentes plaudite manibꝰ: iubi-
late deo in voce exultatiōis. Qm̄ dñs
excelsus terribilis: rex magnus super
omnē terrā. Subiecit poplos nobis: ꝛ
gentes sub pedibꝰ nostris. Elegit nobis heredi-
tatē suā: spēm iacob quem dilexit. Ascendit deꝰ
in iubilo: ꝛ dñs in voce tube. Psallite deo nostro
psallite: psallite regi nostro psallite. Qm̄ rex ois
terre deus: psallite sapienter. Regnabit deꝰ sup
gentes: deꝰ sedet sup sedē sanctā suā. Principes
pplorꝫ cōgregati sunt cū deo abraā: qm̄ dij fortes
terre vehementer eleuati sunt.

¶ Ps cātici filijs chore scda sabbati. xlvij.

infra.144 Magnus dñs ꝛ laudabilis nimis: in ci
uitate dei nostri in mōte sctō eiꝰ. Fun
datur exultatiōe vniuerse terre mōs
syon: latera aqlonis ciuitas regꝭ ma-
gni. Deus in domibꝰ eius cognoscet: cū suscipiet
eā. Qm̄ ecce reges terre cōgregati sunt: cōuene-
runt in vnū. Ipsi videntes sic āmirati sunt: cōtur
bati sunt cōmoti sunt tremor apphendit eos. Ibi
dolores vt parturiētis: in spū vehemēti cōteres
naues tharsis. Sicut audiuimꝰ sic vidimꝰ in ciui
tate dñi virtutū in ciuitate dei nostri: deꝰ funda-
uit eā ineternū. Suscepimus deꝰ miām tuam: in
medio tēpli tui. Scdm nomē tuū deus: sic ꝛ laus
tua in fines terre: iusticia plena ē dextera tua. Le
infra.69. tetur mons syon ꝛ exultent filie iude: ppter iudi
cia tua dñe. Circūdate syon ꝛ cōplectimini eam:
narrate in turribꝰ eiꝰ. Ponite corda vestra in vir
tute eiꝰ: ꝛ distribuite domos eius vt enarretis in
pgenie altera. Qm̄ hic est deꝰ deꝰ noster ineter-
nū ꝛ in sclm scli: ipse reget nos in secula.

¶ In finem p filijs chore ps dd. xlviij.

Audite hec oms gentes: auribꝰ pcipite
oēs q̄ habitatis orbē. Quiq terrigene
ꝛ filij hoim: simul in vnū diues et paup.
Os meū loquet sapientiā: ꝛ meditatio
cordis mei prudentiā. Inclinabo in parabolā au
rem meam: aperiā in psalterio ppositionē meam.
Cur timebo in die mala: iniqtas calcanei mei cir
cūdabit me. Qui cōfidunt in virtute sua: ꝛ in mul
titudine diuitiarū suarū gloriant. Frater nō re-
dimit redimet homo: non dabit deo placationeꝫ
suam. Et preciū redemptionis anime sue: ꝛ labo-
rabit ineternū ꝛ viuet adhuc in finem. Non vide
bit interitū cū viderit sapientes morietes: simul
insipiens ꝛ stultus peribunt. Et relinquent alie-
nis diuitias suas: ꝛ sepulchra eorū domus illorū
ineternū. Tabernacla eorū in pgenie ꝛ pgenie:
vocauerunt noīa sua in terris suis. Et homo cū infra eodē
in honore esset nō intellexit: cōparatus est iumē-
tis insipiētibꝰ et similis factꝰ illis. Hec via illorū
scandalū ipsis: ꝛ postea in ore suo complacebunt
Sicut oues in inferno positi sunt: mors depascet
eos. Et dñabunt eorū iusti in matutino: ꝛ auxiliū
eorū veterascet in inferno a gloria eorū. Uerūta-
men deus redimet aiam meā de manu inferi: cuꝫ
acceperit me. Ne timueris cum diues factus fue Job.27.d.
rit homo: ꝛ cū multiplicata fuerit gloria domus
eius. Qm̄ cū interierit non sumet oīa: neq de-
scendet cū eo gloria eius. Quia anima eius in vi
ta ipsius benedicetur: cōfitebitur tibi cū benefe-
ceris ei. Introibit vsq in progenies patrū suo- supra eod.
rum: vsq ineternū nō videbit lumen. Homo cū
in honore esset non intellexit: comparatus est iu-
mentis insipientibus: ꝛ similis factus est illis.

¶ Psalmus asaph. xlix.

Deus deorū dñs locutus est: ꝛ vocauit
terrā. A solis ortu vsq ad occasum: ex
syon spēs decoris eius. Deus manife
ste veniet: deus nr̄ et nō silebit. Ignis
in cōspectu eiꝰ exardescet: ꝛ in circuitu eiꝰ tempe
stas valida. Aduocauit celū desursum: ꝛ terrā di
scernere pplm suū. Cōgregate illi sctōs eius qui
ordinant testamentū eiꝰ: sup sacrificia. Et annun
ciabunt celi iusticiā eiꝰ: qm̄ deus iudex est. Audi
ppls meꝰ ꝛ loquar israel ꝛ testificabor tibi: deus
deus tuus ego sum. Nō in sacrificijs tuis arguā
te: olocausta aūt tua in cōspectu meo sunt sp. Nō
accipiā de domo tua vitulos: neq de gregibus
tuis hircos. Qm̄ mee sunt oms fere siluarū: iumē
ta in mōtibꝰ ꝛ boues. Cognoui oia volatilia celi:
ꝛ pulchritudo agri mecū est. Si esuriero nō dicā
tibi: meꝰ est eī orbis terre ꝛ plenitudo eiꝰ. Nunqd
mādūcabo carnes thaurorꝫ: aut sāguinē hircorꝫ
potabo? Immola deo sacrificiuꝫ laudis: ꝛ redde
altissimo vota tua. Et inuoca me in die tribulati-
onis: eruam te et honorificabis me. Peccatori au
tem dixit deus quare tu enarras iusticias meas:
et assumis testamentū meū per os tuū. Tu vero
odisti disciplinā: ꝛ piecisti smōes meos retrorsuꝫ
Si videbas furē currebas cū eo: ꝛ cuꝫ adulteris
portionē tuā ponebas. Os tuū abūdauit malicia
ꝛ ligua tua cōcinnabat dolos. Sedēs aduersus
frēm tuū loqbaris ꝛ aduersꝰ filiū mrīs tue pone-
bas scādalū: hec fecisti ꝛ tacui. Existimasti iniq q
ero tui sims: arguā te ꝛ statuā cōtra faciē tuā. In-
telligite hec q obliuiscimini deū: neqñ rapiat ꝛ nō
sit q eripiat. Sacrificiū laudis honorificabit me:
ꝛ illic iter quo ostendā illi salutare dei.

¶ Psalmꝰ in finē dd qñ venit ad eū nathaꝫ pro-
pheta qñ intrauit ad bersabee. l.

Miserere mei deꝰ: scdm magnā miām Infra.55. et.59.
tuā. Et scdm multitudinē miserationū
tuarꝫ: dele iniqtateꝫ meā. Amplꝰ laua
me ab iniqtate mea: ꝛ a pctō meo mun
da me. Qm̄ iniqtatē meā ego cognosco: ꝛ peccatū
meū cōtra me est semp. Tibi soli peccaui et malū
corā te feci: vt iustificeris in smonibꝰ tuis ꝛ vincas
cū iudicaris. Ecce eñ in iniqtatibꝰ cōceptus suꝫ
ꝛ in pctis cōcepit me mater mea. Ecce eniꝫ veri-
tatē dilexisti: incerta ꝛ occulta sapientie tue ma-

nifestasti mihi. Asperges me dñe ysopo ⁊ mũda-
bor: lauabis me ⁊ sup niuem dealbabor. Auditui
meo dabis gaudiũ ⁊ leticiã: ⁊ exultabunt ossa hũi
liata. Auerte faciẽ tuã a pctis meis: ⁊ oẽs iniq̃ta-
tes meas dele. Cor mũdũ crea in me deus: ⁊ spm̃
rectũ innoua in visceribꝰ meis. Ne ꝓiicias me a
facie tua: ⁊ spm̃ sanctũ tuũ ne auferas a me. Red
de mihi leticiã salutaris tui: ⁊ spũ principali cõfir
ma me. Docebo iniquos vias tuas: ⁊ impii ad te
cõuertent. Libera me de sanguinibꝰ deus deus
salutis mee: ⁊ exultabit lingua mea iusticiã tuaʒ
Dñe labia mea aperies: ⁊ os meũ annũciabit lau
dẽ tuã. Qm̃ si voluisses sacrificiũ dedissem vtiq̃:
olocaustis nõ delectaberis. Sacrificiũ deo spũs
cõtribulatus: cor contritũ ⁊ humiliatũ deus non
despicies. Benigne fac dñe in bona volũtate tua
syon: vt edificent muri hierl̃m. Tunc acceptabis
sacrificiũ iusticie oblationes ⁊ olocausta: tunc im
ponent super altare tuũ vitulos.

❡ In finem intellectus dd̃ cũ venit ad eũ doech
idumeus et nũciauit sauli: venit dauid in domuʒ
abimelech. li.

Quid gloriaris in malicia: q̃ potens es
i iniq̃tate? Tota die iniusticiã cogita-
uit lingua tua: sicut nouacula acuta fe
cisti dolũ. Dilexisti maliciã super beni
gnitatẽ: iniq̃tatẽ magis q̃ loqui equitatẽ. Dilexi
sti om̃ia verba ꝓcipitationis: lingua dolosa. Pro
pterea deꝰ destruet te in finẽ: euellet te ⁊ emigra
bit te de tabernaculo tuo: ⁊ radicẽ tuã de terra vi
uentiũ. Videbũt iusti ⁊ timebũt: ⁊ sup eũ ridebũt
⁊ dicent: ecce hõ qui nõ posuit deũ adiutorẽ suũ.
Sed sperauit in multitudine diuitiarũ suarũ: et
ꝓualuit in vanitate sua. Ego aũt sicut oliua fructi
fera in domo dei: speraui in mĩa dei in eternum ⁊
in seculũ seculi. Cõfitebor tibi in seculũ q2 fecisti:
⁊ expectabo nomen tuũ qm̃ bonũ est in cõspectu
sanctorum tuorum.

❡ In finem intellectꝰ dd̃ ꝓ abimelech. lii.

Supra.13. Dixit insipiens in corde suo: nõ est deꝰ.
Corrupti sunt ⁊ abomiabiles facti sũt
in iniquitatibꝰ: nõ est qui faciat bonum.
Deus de celo ꝓspexit sũp filios hoim
supra.13. vt videat si est intelligens aut requirens deũ. Oẽs
declinauerũt simul inutiles facti sunt: nõ est q̃ fa-
Roma.3.b ciat bonũ nõ est vsq̃ ad vnũ. Nõne sciant oẽs qui
operant iniq̃tateʒ: qui deuorant plebẽ meã vt ci-
bũ panis? Deũ non inuocauerũt: illic trepidaue-
runt timore vbi nõ fuit timor. Qm̃ deus dissipa-
uit ossa eoꝝ qui hoĩbus placent: cõfusi sunt qm̃
supra.13. deus spreuit eos. Quis dabit ex syõ salutare isrl̃
cũ auerterit deus captiuitatẽ plebis sue: exulta-
bit iacob ⁊ letabitur israel.

❡ In finem in carminibꝰ intellectus dd̃ cũ venis-
sent cyphei ⁊ nũciassent sauli: nõne dauid abscõ-
ditus est apud nos? liii.

Deus in noĩe tuo saluũ me fac: ⁊ in vir-
tute tua iudica me. Deus exaudi orõ
nẽ meã: auribus ꝑcipe verba oris mei.
Qm̃ alieni insurrexerunt aduersum
me ⁊ fortes q̃sierunt aiam meã: ⁊ nõ ꝓposuerunt
deũ ante conspectũ suũ. Ecce eniʒ deus adiuuat
me: ⁊ dñs susceptor est aie mee. Auerte mala ini-
micis meis: ⁊ in veritate tua disperde illos. Volũ
tarie sacrificabo tibi ⁊ cõfitebor nomini tuo dñe:
qm̃ bonũ est. Quoniã ex omni tribulatione eri-
puisti me: et super inimicos meos despexit ocu-
lus meus.

❡ In finẽ in carminibꝰ intellectus dd̃. liiii.

Exaudi deus orationẽ meã ⁊ ne despe-
xeris deprecationẽ meã: intende mihi
⁊ exaudi me. Contristatus sum in exer
citatione mea: ⁊ conturbatus sum a vo
ce inimici ⁊ a tribulatione peccatoris. Qm̃ decli
nauerunt in me iniquitates: ⁊ in ira molesti erant
michi. Cor meũ conturbatũ est in me: et formido
mortis cecidit super me. Timor ⁊ tremor venerũt
super me: et cõtexerunt me tenebre. Et dixi. quis
michi dabit pennas sicut colũbe: ⁊ volabo et req̃e
scam. Ecce elongaui fugiens: ⁊ mansi in solitudi-
ne. Expectabã eũ qui saluũ me fecit: a pusillani-
mitate spiritus ⁊ tempestate. Precipita dñe diui
de linguas eoꝝ: qm̃ vidi iniquitatẽ ⁊ cõtradictio
nẽ in ciuitate. Die ac nocte circũdabit eam super
muros eius iniquitas: ⁊ labor in medio eius ⁊ in-
iusticia. Et nõ defecit de plateis eiꝰ: vsura ⁊ dolꝰ.
Qm̃ si inimicus meꝰ maledixisset mihi: sustinuisseʒ
vtiq̃. Et si is qui oderat me super me magna lo-
cutus fuisset: abscondissem me forsitan ab eo. Tu
vero homo vnanimis: dux meus ⁊ notus meus.
Qui sil' mecum dulces capiebas cibos: in domo
dei ambulauimus cũ consensu. Veniat mors sup
illos: ⁊ descendant in infernũ viuentes. Qm̃ ne-
quitie in habitaculis eorũ: in medio eorum. Ego
autẽ ad deũ clamaui: ⁊ dñs saluauit me. Vespere
⁊ mane ⁊ meridie narrabo ⁊ annũciabo: et exau-
diet vocem meã. Redimet in pace aiam meã ab
his qui appropinquant michi: qm̃ inter multos
erant mecũ. Exaudiet deus ⁊ humiliabit illos: q̃
est ante secula. Non eni est illis cõmutatio et non
timuerunt deũ: extendit manũ suam in retribuẽ-
do. Contaminauerũt testamentũ eius: diuisi sũt
ab ira vultus eius: et appropinquauit cor illius.
Molliti sunt sermones eiꝰ sup oleũ: ⁊ ipsi sunt ia-
cula. Iacta sup dñm curã tuã ⁊ ipse te enutriet: ⁊
nõ dabit in eternũ fluctuationẽ iusto. Tu ꝟo deꝰ
deduces eos: in puteũ interitus. Viri sanguinuʒ
⁊ dolosi non dimidiabunt dies suos: ego aũt spe-
rabo in te domine.

❡ In finem ꝓ pp̃lo qui a sanctis longe factus ẽ
in tituli inscriptione ipsi dauid cũ tenerent eum
allophyli in geth. lv.

Miserere mei deus qm̃ conculcauit me
hõ: tota die impugnans tribulauit me
Cõculcauerũt me inimici mei tota die: Supra.50
qm̃ multi bellãtes aduersũ me. Ab alti- infra.65.
tudine diei timebo: ego ꝟo in te spabo. In deo lau
dabo ſmões meos in deo spaui: nõ timebo q̃d fa
ciat mihi caro. Tota die ꝟba mea execrabãt ad
uersum me: omnes cogitatiões eorum in malum
Inhabitabunt ⁊ abscondent: ipsi calcaneũ meuʒ
obseruabũt. Sicut sustinuerũt aiaʒ meã ꝓ nihilo
saluos facies illos: in ira pp̃los cõfringes. Deus
vitã meã annũciaui tibi: posuisti lachrymas me-
as in conspectu tuo. Sicut ⁊ in promissione tua: infra.114.
tunc cõuertentur inimici mei retrorsum. In qua

cūqꝫ die inuocauero te: ecce cognoui qm̄ deus me
us es. In deo laudabo verbū: in dño laudabo ser=
monē in deo speraui: nō timebo quid faciat mihi
infra.114. hō. In me sunt deus vota tua: que reddā lauda=
tiōes tibi. Qm̄ eripuisti animā meam de morte: ꝛ
pedes meos de lapsu: vt placeā coram deo in lu=
mine viuentium.

¶ In finem ne disperdas dauid in tituli inscri=
ptione cū fugeret a facie saul regis israel in spe=
luncam. lvj.

Miserere mei deus miserē mei: qm̄ in
te cōfidit aīa mea. Et in vmbra alarū
tuarū sperabo: donec transeat iniqui
tas. Clamabo ad deū altissimū: deū
qui bene fecit mihi. Misit de celo ꝛ liberauit me:
dedit in opprobriū cōculcantes me. Misit deus
miam suā ꝛ veritatē suā: ꝛ eripuit aīam meam de
medio catulorū leonū dormiui cōturbatus. Filij
hoīm dentes eorū arma ꝛ sagitte: ꝛ lingua eorum
gladius acutus. Exaltare sup celos deus: ꝛ in oī
terra gloria tua. Laqueū parauerūt pedib' me=
is: ꝛ incuruauerunt aīam meā. Foderunt ante fa
infra.107 ciem meā foueā: ꝛ inciderunt in eam. Paratū cor
meū deus paratū cor meū: cātabo ꝛ psalmū dicā
dño. Exurge glīa mea: exurge psalteriū ꝛ cythā=
ra exurgā diluculo. Cōfitebor tibi in poplis dñe:
ꝛ psalmū dicā tibi in gentib'. Qm̄ magnificata ē
vsqꝫ ad celos mīa tua: ꝛ vsqꝫ ad nubes ṽitas tuā.
Exaltare super celos deus: ꝛ super omnē terram
gloria tua.

¶ In finem ne disperdas dauid in tituli inscri=
ptione. lvij.

Si vere vtiqꝫ iusticiā loquimini: recte iu=
dicate filij hoīm. Etenī in corde iniqta
tes opamini in terra: iniusticias man'
vestre cōcinnāt. Alienati sunt pctōres
a vulua: errauerūt ab vtero locuti sunt falsa. Fu=
ror illis scd̄m similitudinē serpentis: sicut aspidis
surde ꝛ obturātis aures suas. Que nō exaudiet
vocē incantantiū: ꝛ venefici incantantis sapien=
ter. Deus cōteret dentes eoꝝ in ore ipoꝝ: molas
leonū confringet dñs. Ad nihilū deuenient tanqꝫ
aqua decurrens: intendit arcū suum donec infir
mentꝛ. Sicut cera q̄ fluit auferentꝛ: supcecidit ignis
ꝛ nō viderunt solē. Priusqꝫ intelligerent spine ve
stre rhānū: sicut viuentes sic in ira absorbet eos.
Letabitꝛ iustus cū viderit vindictā: manus suas
lauabit in sanguine pctōris. Et dicet hō si vtiqꝫ ē
fruct' iusto: vtiqꝫ est de' iudicās eos in terra.

¶ In finē ne disperdas dauid in tituli inscriptio
ne: quando misit saul et custodiuit domū eius vt
interficeret eum. lviij.

Eripe me de inimicis meis deus meus
et ab insurgētib' in me libera me. Eri=
pe me de opantibus iniqtatē: ꝛ de viris
sanguinū salua me. Qr ecce ceperunt
aīam meam: irruerūt in me fortes. Neqꝫ iniqtas
mea neqꝫ peccatū meū dñe: sine iniqtate cucurri
ꝛ direxi. Exurge in occursum meū ꝛ vide: ꝛ tu dñe
de' virtutū deus isrl'. Intende ad visitādas oēs
gentes: nō miserearis oībus qui operantꝛ iniqta
infra eodē tē. Cōuertentꝛ ad vesperā ꝛ famem patientꝛ vt ca
nes: ꝛ circuibunt ciuitatē. Ecce loquentur in ore
suo: ꝛ gladius in labijs eoꝝ qm̄ q̄s audiuit. Et tu
dñe deridebis eos: ꝛ ad nihilū deduces oēs gen
tes. Fortitudinē meā ad te custodiam qr deus su
sceptor meus es: deus meus mīa eius preueniet
me. Deus ostendit michi sup inimicos meos ne
occidas eos: neqñ obliuiscantꝛ popli mei. Disper
ge illos in virtute tua: ꝛ depone eos ptector me'
dñe. Delictū oris eorū sermonē labiorū ipsorum:
ꝛ cōprehendantꝛ in superbia sua. Et de execratio
ne ꝛ mendacio annūciabuntꝛ in ꝯsummatione: in
ira ꝯsummationis ꝛ nō erūt. Et scient qr deus do supra eos.
minabitꝛ iacob: et finiū terre. Conuertentꝛ ad ve=
sperā ꝛ famem patientꝛ vt canes: et circuibunt ci=
uitatē. Ipsi dispergentꝛ ad manducandū: si vero
nō fuerint saturati ꝛ murmurabunt. Ego aūt cā=
tabo fortitudinē tuā: ꝛ exaltabo mane miam tuā.
Quia factus es susceptor meus: ꝛ refugiū meum
in die tribulationis mee. Adiutor me' tibi psallā
qr de' susceptor me' es: de' me' mīa mea.

¶ In finē pro his qui ꝯmutabuntꝛ in tituli inscri
ptiōe ipsi dauid in doctrinā cuꝫ succēdit mesopo
tamiā syrie ꝛ sobal: ꝛ cōuertit ioab ꝛ pcussit edon
in valle salinarum. xij. milia. lix.

Deus repulisti nos et destruxisti nos:
iratus es ꝛ misertus es nobis. Com=
mouisti terrā et cōturbasti eam: sana
cōtritiones eius qr cōmota est. Ostē
disti pplo tuo dura: potasti nos vino cōpunctio=
nis. Dedisti metuentibus te significationem: vt
fugiant a facie arcus. Et liberētur dilecti tui: sal=
uum fac dextera tua ꝛ exaudi me. Deus locutus
est in sancto suo: letabor ꝛ partibor sichimam: ꝛ cō
uallem tabernaculorum metibor. Meus est ga= infra.107
laad ꝛ meus est manasses: ꝛ ephraim fortitudo ca
pitis mei. Iuda rex meus: moab olla spei mee.
In idumeam extendam calciamentū meum: mi
chi alienigene subditi sunt. Quis deducet me in
ciuitatem munitam: quis deducet me vsqꝫ in idu
meam? Nonne tu deus q̄ repulisti nos: ꝛ nō egre
dieris deus in virtutibus nostris. Da nobis au= infra.107
xilium de tribulatione: ꝛ vana salus hominis. In
deo faciemus virtutē: ꝛ ipse ad nichiluꝫ deducet
tribulantes nos.

¶ In finem in hymnis psalmus dd̄. lx.

Exaudi deus depcationē meam: inten=
de orationi mee. A finibus terre ad te
clamaui dum anxiaretur cor meum: in
petra exaltasti me. Deduxisti me qr fa
ctus es spes mea: turris fortitudinis a facie ini=
mici. Inhabitabo in tabernaculo tuo in secula: p
tegar in velamento alarū tuarū. Qm̄ tu de' me'
exaudisti orōnē meā: dedisti hereditatē timētib'
nomen tuū. Dies super dies regis adijcies: ānos
eius vsqꝫ in diem generationis et generationis.
Permanet in eternū in ꝯspectu dei: misericordiā
ꝛ veritatem eius quis requiret? Sic psalmū dicā
nomini tuo in seculū seculi: vt reddā vota mea de
die in diem.

¶ In finem pro ydithum psalmus dd̄. lxj.

Nonne deo subiecta erit aīma mea: ab
ipso eīm salutare meū. Nā ꝛ ipse deus
meus ꝛ salutaris meus: susceptor me'
nō mouebor āplius. Quousqꝫ irruitis

in hominem interficitis vniuersi vos:tanq̄ pari
eti inclinato ꝛ macerie depulse. Uerūtamen p̄ciū
meū cogitauerūt repellere:cucurri in siti ore suo
benedicebant ꝛ corde suo maledicebāt. Uerūta=
men deo subiecta esto aīa mea:qm̄ ab ip̄o patien
tia mea. Qꝛ ipse deꝰ meꝰ ꝛ saluator meꝰ: adiutor
meus nō emigrabo. In deo salutare meū et gl̄ia
mea:deus auxilij mei ꝛ spes mea in deo est. Spe
rate in eo oīs cōgregatio ppl̄i effundite corā illo
corda vestra:deus adiutor noster ieternū. Uerū
tamē vani filij hoīm:mendaces filij hoīm in state
ris:vt decipiāt ipsi de vanitate in idipsū. Nolite
sperare in iniq̄tate:et rapinas nolite cōcupiscere:
diuitie si affluant nolite cor apponere. Semel lo
cutus est deus duo hec audiui:quia potestas dei
est ꝛ tibi domine mia:qꝛ tu reddes vnicuiq̄ iuxta
opera sua.

¶ Psalmꝰ dd̄ cū esset in deserto idumee. lxij.

DEus deus meus:ad te de luce vigilo.
Sitiuit in te aīa mea : q̄multipliciter
tibi caro mea. In terra deserta iuia ꝛ
inaquosa sic in scō appui tibi: vt vide
rē ꝟtutē tuā ꝛ gloriā tuā. Qm̄ melior est mia tua
sup vitas:labia mea laudabūt te. Sic bn̄dicā te i
vita mea:ꝛ in nomie tuo leuabo manꝰ meas. Si=
cut adipe ꝛ pinguedine repleaꝫ aīa mea:ꝛ labijs
exultatiōis laudabit os meū. Si mēor fui tui sup
stratū meū in matutinis meditabor in te:qꝛ fuisti
adiutor meꝰ. Et i velamēto alaꝝ tuarū exultabo
adhesit aīa mea post te:me suscepit dextera tua.
Ipsi ꝟo invanū q̄sierunt aīam meā: introibūt in
īferiora terre:tradenꝫ i manꝰ gladij ptes vulpiū
erūt. Rex ꝟo letabiꝫ in deo laudabunꝫ oēs q̄ iu=
rant in eo:qꝛ obstructū est os loquentiū iniqua.

¶ In finem psalmus dauid. lxiij.

EXaudi deꝰ orōnē meā cū dep̄cor:a timo
re iimici eripe aīaꝫ meā. Protexisti me
a cōuentu malignantiū:a multitudine
op̄antiū iniq̄tatē. Qꝛ exacuerūt vt gla
diū liguas suas:itenderūt arcū rem amarā: vt sa
gittēt in occultis imaculatū. Subito sagittabūt
eū ꝛ nō timebūt:firmauerūt sibi sermonem neq̄.
Narrauerūt vt abscōderent laq̄os:dixerūt quis
videbit eos. Scrutati sunt iniq̄tates: defecerunt
scrutātes scrutinio. Accedet hō ad cor altū: ꝛ ex=
altabiꝫ deꝰ. Sagitte puuloꝝ facte sunt plage eo
rū:ꝛ infirmate sunt cōtra eos lingue eoꝝ. Cōtur
bati sunt oēs q̄ videbāt eos:ꝛ timuit oīs hō. An=
nūciauerūt op̄a dei:ꝛ facta eiꝰ intellexerunt. Le=
tabitur iustus in dn̄o ꝛ sperabit in eo: ꝛ laudabū
tur omnes recti corde.

¶ In finē psalmꝰ dd̄ cāticū aggei hieremie ꝛ eze
chielis de ꝟbo p̄egrinatiōis:ꝛ de pplo transmi=
grationis cū inciperent ꝓficisci. lxiiij.

TE decet hymnꝰ deus in syon:ꝛ tibi red
deꝫ votū in hiꝛlm. Exaudi orōnē meā:
ad te oīs caro veniet. Uerba iniquorū
p̄ualuerūt sup nos:ꝛ ipietatibꝰ nr̄is tu
p̄picíaberis. Beatꝰ quē elegisti ꝛ assumpsisti:in=
hitabit i atrijs tuis. Replebimur i bonis domus
tue:scm̄ est tēplū tuū mirabile i eq̄tate. Exaudi
nos deꝰ salutarꝫ nr̄:spes oim finiū terre ꝛ in mari
lōge. Preparās mōtes in ꝟtute tua accinꝰ potē
tia:q̄ cōturbas p̄fundū marꝫ sonū fluctuū eiꝰ. Tur
babunꝫ gētes ꝛ timebūt q̄ hitāt termios a signis
tuis:exitꝰ matutini et vespe delectabis. Uisitasti
terrā ꝛ inebriasti eā:multiplicasti locupletare eā
Flumen dei repletū est aquis:parasti cibū illorū
qm̄ ita est p̄paratio eius. Riuos eius inebria mul
tiplica genimina eius:in stillicidijs eiꝰ letabitur
germināns. Benedices corone anni benignitatis
tue:ꝛ cāpi tui replebunꝫ vbertate. Pinguescent
speciosa deserti:ꝛ exultatiōe colles accingentur.
Induti sunt arietes ouiū:ꝛ valles abūdabūt fru
mento:clamabunt eteni hymnū dicent.

¶ In finem canticū psalmi resurrectionis. lxv.

IUbilate deo omīs terra psalmū dicite
nomini eiꝰ:date gl̄iam laudi eiꝰ. Dici= infra.99.
te deo q̄ terribilia sunt op̄a tua dn̄e:in
multitudine ꝟtutis tue mentienꝫ tibi
inimici tui. Oīs terra adoret te ꝛ psallat tibi:psal
mū dicat noi tuo. Uenite ꝛ videte op̄a dei:terribi
lis in cōsilijs sup filios hoīm. Qui cōuertit mare
in aridā:in flumie ptrāsibunt pede:ibi letabimur
in ipso. Qui dn̄atur in ꝟtute sua ineternuꝫ:oculi
eius sup gentes respiciūt:q̄ exasperāt nō exaltē=
tur in semetipsis. Bendicite gentes deū nostruꝫ
ꝛ auditā facite vocē laudis eius. Qui posuit aīaꝫ
meā ad vitā:ꝛ nō dedit in cōmotionē pedes me=
os. Qm̄ ꝓbasti nos deus:igne nos examinasti si
cut examinaꝫ argentū. Induxisti nos in laqueuꝫ
posuisti tribulatiōes in dorso nostro:iposuisti ho
mines sup capita nostra. Transiuimꝰ per ignē et
aquā:ꝛ eduxisti nos in refrigeriū. Introibo i do=
mū tuā in olocaustis:reddā tibi vota mea q̄ disti
xerunt labia mea. Et locutum est os meum:in tri
bulatione mea. Olocausta medullata offeram ti
bi cum incenso arietū:offerā tibi boues cū hircis
Uenite audite ꝛ narrabo oēs q̄ timetis deū: q̄ta
fecit aīe mee. Ad ip̄m ore meo clamaui:et exalta=
ui sub ligua mea. Iniq̄tatē si aspexi in corde meo
nō exaudiet dn̄s. Propterea exaudiuit deus : et
attendit voci dep̄cationis mee. Bn̄dictus deꝰ q̄
nō amouit orationē meā:ꝛ miam suā a me.

¶ In finem in hymnis psalmꝰ cātici dd̄. lxvj.

DEus misereaꝫ nostri ꝛ bn̄dicat nobis
illuiet vultū suū sup nos ꝛ misereatur
nostri. Ut cognoscamus in terra viaꝫ
tuā:in oībus gentibꝰ salutare tuū. Cō
fiteanꝫ tibi ppl̄i deus:cōfiteanꝫ tibi ppl̄i oēs. Le
tenꝫ ꝛ exultēt gētes:qm̄ iudicas pplos in eq̄tate:
et gentes in terra dirigis. Confiteanꝫ tibi popl̄i
deus cōfiteanꝫ tibi ppl̄i oēs:terra dedit fructum
suū. Benedicat nos deꝰ deꝰ noster bn̄dicat nos
deus:ꝛ metuant eū oēs fines terre.

¶ In finem psalmus cantici dauid. lxvij.

EXurgat deus ꝛ dissipenꝫ inimici eius
ꝛ fugiant qui oderunt eū a facie eius.
Sicut deficit fumꝰ deficiant:sicut fluit
cera a facie ignis:sic pereant peccato
res a facie dei. Et iusti epulenꝫ ꝛ exultent in con
spectu dei:et delectentur in leticia. Cantate deo
psalmū dicite nomini eius:iter facite ei qui ascen
dit super occasum:dn̄s nomen illi. Exultate in cō
spectu eius.turbabunꝫ a facie eiꝰ p̄ris orphano=
rū:et iudicis viduarum. Deus in loco sancto suo:

deus qui inhabitare facit vnius moris in domo.
Qui educit vinctos in fortitudine:siſr eos q̃ exa=
ſperant q̃ hitant in ſepulchris. De⁹ cũ egredere=
ris in cõſpectu ppl̃i tui:cũ ptranſieris in deſerto.
Terra mota eſt eteni celi diſtillauerũt a facie dĩ
ſynai:a facie dei iſrl̃. Pluuiã voluntariã ſegrega
bis de⁹ hereditati tue ⁊ ĩfirmata eſt:tu vero pfe=
ciſti eã. Alalia tua hitabũt in ea:paraſti in dulce
dine tua paupi de⁹. Dñs dabit verbũ euãgelizã=
tib⁹:virtute multa. Rex ṽtutũ dilecti dilecti:⁊ ſpe
ciei dom⁹ diuidere ſpolia. Si dormiatis inter me
dios cleros:pẽne colũbe deargentate ⁊ poſteri=
ora dorſi ei⁹ in pallore auri. Dũ diſcernit celeſtis
reges ſup eã niue dealbabunf in ſelmõ: mõs dei
mõs pinguis. Mõs coagulat⁹ mons pinguis:vt
q̃d ſuſpicamini mõtes coagulatos. Mõs in quo
bñplacitũ eſt deo hitare in eo:eteni dñs hitabit ĩ
finẽ. Currus dei decẽ milib⁹ multiplex milia letã
tiũ:dñs in eis in ſynai in ſctõ. Aſcẽdiſti in altũ ce
Ephe.4.b pisti captiuitatẽ:accepiſti dona in hoibus. Eteni
nõ credentes:inhabitare dñm deũ. Bñdict⁹ dñs
die q̃tidie:pſperũ iter faciet nobis de⁹ ſalutariũ
nr̃oꝝ. De⁹ nr̃ de⁹ ſaluos faciẽdi:et dñi dñi exitus
mortis. Uerũtñ de⁹ cõfringet capita inimicoꝝ
ſuoꝝ:verticẽ capilli pambulantiũ in delictis ſuis
Dixit dñs ex baſan cõuertã:cõuertã in pfundũ
maris. Ut intinguaf pes tuus in ſanguie: lingua
canũ tuoꝝ ex inimicis ab ipõ. Uiderũt ingreſſus
tuos de⁹:ingreſſus dei mei regis mei q̃ eſt in ſctõ
Preuenerũt pricipes ꝯiũcti pſallẽtib⁹:in medio
iuuencularũ tympaniſtriarũ. In eccleſijs bñdici
te deo:dño de fontib⁹ iſrl̃. Ibi bẽiamin adoleſcẽ=
tulus:in mẽtis exceſſu. Principes iuda duces eo
rũ:principes zabulon ⁊ principes neptalim. Mã
da de⁹ ṽtuti tue:cõfirma hoc de⁹ q̃d opatus es ĩ
nobis. A tẽplo tuo in hierl̃m: tibi offerent reges
munera. Increpa feras arundinis congregatio
thauroꝝ in vaccis pploꝝ:vt excludãt eos q̃ pba
ti ſunt argento. Diſſipa gentes q̃ bella volunt ve
nient legati ex egypto:ethiopia pueniet manus
ei⁹ deo. Regna terre cãtate deo:pſallite domino
Pſallite deo qui aſcendit ſup celũ celi:ad oriẽtẽ
Ecce dabit voci ſue vocẽ virtutꝭ:date gloriã deo
ſup iſrl̃: magnificentia eius ⁊ virtus eius in nubi
bus. Mirabilis deus in ſanctis ſuis : deus iſrael
ipſe dabit virtutẽ ⁊ fortitudinem plebi ſue:bene=
dictus deus.

¶ In finem pro his qui cõmutabuntur pſalmus
ipſi dauid. lxviij.

SAluũ me fac deus:qm̃ intrauerunt aq̃
vſq ad alaꝫ meã. Infixus ſum in limo
pfundi:⁊ nõ eſt ſubſtantia. Ueni in alti
tudinẽ maris:⁊ tẽpeſtas demerſit me.
Laboraui clamans rauce facte ſunt fauces mee:
Supra.39. defecerũt oculi mei dũ ſpero in deũ meũ. Multi=
plicati ſunt ſup capillos capitis mei: qui oderũt
me gratis. Cõfortati ſũt q̃ pſecuti ſunt me ĩimici
mei iniuſte:q̃ non rapui tunc exoluebã. Deus tu
ſcis inſipientiã meã:⁊ delicta mea a te nõ ſunt ab
ſcõdita Nõ erubeſcãt in me qui expectant te dñe:
dñe virtutũ. Non cõfundanf ſup me:q̃ querũt te
Joh̃ã.2.c. deus iſrl̃. Qm̃ pꝑter te ſuſtinui opprobriũ:operuit
cõfuſio facieꝫ meã. Extrane⁹ factus ſum fratrib⁹
meis:⁊ pegrin⁹ filijs mr̃is mee. Qm̃ zel⁹ domus Ro.15.a
tue comedit me:⁊ opprobria exprobrãtiũ tibi ce
ciderũt ſup me. Et operui in ieiunio alam meã: ⁊ fa
ctũ eſt ĩ opprobriũ mihi. Et poſui veſtimẽtũ meũ
ciliciũ:⁊ fact⁹ ſũ illis in pabolã. Aduerſũ me loq̃=
banf q̃ ſedebãt ĩ porta: ⁊ ĩ me pſallebãt q̃ bibebãt
vinũ. Ego ṽo orõnẽ meã ad te dñe:tp̃s bñplaciti
de⁹. In multitudine mĩe tue:exaudi me in ṽitate
ſalutꝭ tue. Eripe me de luto vt non infigar:libera
me ab his q̃ oderũt me ⁊ de pfundis aquaꝝ. Nõ
me demergat tẽpeſtas aq̃ neq abſorbeat me p=
fundũ:neq vigeat ſup me pute⁹ os ſuũ. Exaudi
me dñe qm̃ benigna eſt mĩa tua: ſm̃ multitudinẽ
mĩſationũ tuaꝝ reſpice me. Et ne auertas faciẽ
tuã a puero tuo:qm̃ tribulor velociter exaudi me
Intẽde ale mee ⁊ libera eã: pꝑter ĩimicos meos
eripe me. Tu ſcis ĩproperiũ meũ ⁊ cõfuſionẽ meã:
⁊ reuerẽtiã meã. In ꝯſpectu tuo ſunt oẽs q̃ tribu
lãt me:ĩproperiũ expectauit cor meũ ⁊ miſeriam
Et ſuſtinui q̃ ſimul cõtriſtaref ⁊ nõ fuit: q̃ cõſola=
ref ⁊ nõ inueni. Et dederũt in eſcã meã fel: ⁊ in ſiti
mea potauerũt me aceto. Fiat menſa eoꝝ coram Rom.11.b.
ipſis in laqueũ:⁊ in retributiões ⁊ in ſcãdalũ. Ob
ſcurenf oculi eoꝝ ne videãt:⁊ dorſũ eoꝝ ſemp in
curua. Effunde ſup eos irã tuã:⁊ furor ire tue cõ=
phendat eos. Fiat habitatio eoꝝ deſerta:⁊ in ta= Actu.1.b
bernaculis eoꝝ nõ ſit q̃ inhabitet. Qm̃ quẽ tu p=
cuſſiſti pſecuti ſũt:⁊ ſup dolorẽ vulnerũ meoꝝ ad
diderũt. Appone iniq̃tatẽ ſup iniq̃tatẽ eoꝝ:⁊ nõ
intrẽt in iuſticiã tuã. Deleanf de libro viuentiuꝫ:
⁊ cũ iuſtis nõ ſcribanf. Ego ſum pauper ⁊ dolẽs:
ſalus tua de⁹ ſuſcepit me. Laudabo nomẽ dei cũ
cãtico:⁊ magnificabo eum in laude . Et placebit
deo ſup vitulũ nouellũ:cornua pducentẽ ⁊ vngu
las. Uideant pauperes ⁊ letenf:querite deũ ⁊ vi
uet ala veſtra. Qm̃ exaudiuit pauperes dñs:⁊ vi
ctos ſuos non deſpexit . Laudent illum celi ⁊ ter
ra:mare ⁊ oĩa reptilia in eis. Qm̃ de⁹ ſaluã faciet
ſyon:⁊ edificabunf ciuitates iude . Et inhabita=
bunt ibi : ⁊ hereditate acq̃rent eam. Et ſemen ſer
uorũ eius poſſidebit eam:⁊ qui diligũt nomẽ ei⁹
habitabunt in ea.

¶ In finem pſalmus dauid in rememoratiõe q̃
ſaluũ fecit eũ dominus. lxix.

DEus in adiutoriũ meũ intẽde:dñe ad
adiuuãdũ me feſtina. Confundanf ⁊
Supra.39 reuereanf:q̃ querũt alam meã. Auer
tãf retrorſũ ⁊ erubeſcãt: q̃ volũt mihi
mala. Auertanf ſtatĩ erubeſcentes:q̃ dicũt mihi
euge euge. Exultent ⁊ letenf in te oẽs qui q̃runt
te:⁊ dicant ſemp magnificef dñs q̃ diligũt ſaluta
re tuũ. Ego ṽo egenus ⁊ pauper ſum:deus adiu
ua me. Adiutor meus ⁊ liberator meus es tu:do=
mine ne moreris.

¶ Pſalmus dauid filiorũ ionadab et priorum ca
ptiuorum. lxx.

IN te dñe ſperaui nõ ꝯfundar ineternũ
Supra.30. in iuſticia tua libera me ⁊ eripe me. In
clina ad me aurẽ tuã:et ſalua me. Eſto
mihi in deũ ptectorẽ:⁊ in locũ munitũ
vt ſaluũ me facias. Qm̃ firmamentũ meũ:⁊ refu=
giũ meũ es tu. De⁹ me⁹ eripe me ď manu pctõrꝭ:⁊
de manu ꝯtra legẽ agẽtꝭ ⁊ iniq̃. Qm̃ tu es patiẽtia

mea dñe:dñe spes mea a iuuẽtute mea In te ꝯfir
tus sum ex vtero:de ventre matris mee tu es pro
tector me⁹. In te cãtatio mea semp: tanq̃ prodi=
gium factus sum multis:⁊ tu adiutor fortis. Re=
pleat os meũ laude vt cantẽ gl'iam tuaꝫ: tota die
magnitudinẽ tuã. Ne ꝓijcias me in tẽpore sene=
ctutis:cum defecerit virtus mea ne derelinquas
me. Quia dixerũt inimici mei michi:⁊ qui custodie
bant aiam meã cõsiliũ fecerũt in vnũ. Dicẽtes de
us dereliquit eũ:ꝑsequimini ⁊ cõprehẽdite eum:
quia nõ est q̃ eripiat. De⁹ ne elõgeris a me:de⁹ me⁹
in auxiliũ meũ respice. Cõfundantur ⁊ deficiant
detrahẽtes aie me: operiant cõfusione ⁊ pudore
q̃ querunt mala mihi. Ego aũt sp sperabo: ⁊ adij
ciam sup oẽm laudẽ tuã. Os meũ annũciabit iu=
sticiã tuã:tota die salutare tuũ. Qm̃ nõ cognoui
litteraturã introibo in potẽtias dñi:dñe memora
bor iusticie tue solius. De⁹ docuisti me a iuuentu
te mea:⁊ vsq̃ nũc pronunciabo mirabilia tua. Et
vsq̃ in senectã ⁊ seniũ:de⁹ ne derelinquas me. Do
nec annũciẽ brachium tuũ generationi oĩ que vẽ
tura est. Potẽtiã tuã ⁊ iusticiã tuam deus vsq̃ in
altissima q̃ fecisti magnalia: de⁹ quis similis tibi
Quãtas ostẽdisti mihi tribulatiões multas ⁊ ma
las:⁊ conuersus viuificasti me: ⁊ de abyssis terre
iterũ reduxisti me. Multiplicasti magnificẽtiam
tuã:⁊ cõuersus cõsolatus es me. Nã ⁊ ego cõfite=
bor tibi in vasis psalmi veritatẽ tuã deus:psallaꝫ
tibi in cythara sanctus israel. Exultabunt labia
mea cũ cãtauero tibi: ⁊ aia mea quam redemisti.
Sed ⁊ lingua mea tota die meditabit' iusticiã tu
am:cũ confusi ⁊ reueriti fuerint q̃ querũt mala mi
chi. ¶ Psalmus dauid in salomonem. lxxi.
DEus iudiciũ tuũ regi da: ⁊ iusticiã tuaꝫ
filio regis. Iudicare populũ tuuꝫ in iu
sticia:⁊ pauperes tuos ĩ iudicio. Susci=
piant mõtes pacẽ populo:⁊ colles iusti
ciam. Iudicabit pauperes populi ⁊ saluos faciet
filios pauperũ:⁊ humiliabit calũniatorẽ Et ꝑma
nebit cũ sole ⁊ ante lunã:in gñatione ⁊ gñationeꝫ
Descendet sicut pluuia in vellus ⁊ sicut stillicidia
stillãtia sup terrã. Orit' in diebus eius iusticia ⁊
abũdantia pacis:donec auferat' luna. Et dñabit'
a mari vsq̃ ad mare:⁊ a flumine vsq̃ ad termios
orbis terraꝝ. Corã illo ꝓcidẽt ethyopes:⁊ inimi
ci eius terrã lingent. Reges tharsis ⁊ insule mu=
nera offerẽt:reges arabũ ⁊ saba dona adducent.
Et adorabũt eũ oẽs reges:oẽs gẽtes seruient ei.
Quia liberabit pauperẽ a potẽte:⁊ pauperẽ cui nõ
erat adiutor. Parcet pauperi ⁊ inopi: ⁊ aias pau
perũ saluas faciet. Ex vsuris et iniq̃tate redimet
aias eoꝝ:⁊ honorabile nomẽ eoꝝ corã illo. Et vi
uet ⁊ dabit' ei de auro arabie: ⁊ adorabũt de ipo
semp:tota die bñdicent ei. Erit firmamẽtũ in ter
ra in summis mõtiũ:superextollet' sup libanum fru
ctus ei⁹:⁊ florebũt de ciuitate sicut fenũ terre Sit
nomẽ ei⁹ bñdictũ ĩ scl'a:añ solẽ ꝑmanet nomẽ ei⁹
Et benedicent' in ipo oẽs tribus terre:oẽs gẽtes
Luce.1.g. magnificabũt eũ. Benedict⁹ dñs de⁹ israel:q̃ fa=
cit mirabilia solus. Et benedictũ nomen maiesta
tis ei⁹ in eternũ:⁊ replebit' maiestate eius oĩs ter
ra:fiat fiat.
Defecerũt hymni dd̃ filij iesse. ps asaph. lxxij.

QUã bon⁹ isrl' de⁹:his q̃ recto sũt corde.
Mei aũt pene moti sũt pedes: pene effu
si sũt gress⁹ mei. Quia zelaui sup iniq̃s: pa
cẽ pctõꝝ vidẽs. Quia nõ est respect⁹ mor
ti eoꝝ:⁊ firmamẽtũ in plaga eoꝝ. In labore hoĩꝫ
nõ sunt:et cũ hoib⁹ nõ flagellabunt'. Ideo tenuit
eos supbia: operti sunt iniq̃tate ⁊ impietate sua.
Prodijt quasi ex adipe iniquitas eorum:transie=
rũt in affectũ cordis. Cogitauerũt ⁊ locuti sũt ne
quitiã:iniq̃tatẽ in excelso locuti sunt. Posuerunt
in celũ os suũ:⁊ ligua eoꝝ trãsiuit in terra. Ideo
cõuertet' ppl's me⁹ hic:⁊ dies pleni inuenientur ĩ
eis. Et dixerũt quõ scit de⁹: ⁊ si est sciẽtia in excel supra.25.
so. Ecce ipsi peccatores et abũdãtes in seculo:ob
tinuerunt diuitias. Et dixi ergo sine causa iustifi
caui cor meũ:⁊ laui inter innocentes man⁹ meas
Et fui flagellatus tota die:⁊ castigatio mea ĩ ma=
tutinis. Si dicebã narrabo sic:ecce nationẽ filio=
rum tuoꝝ reprobaui. Existimabã vt cognoscerẽ
hoc labor est ante me. Donec intrẽ in sanctuariũ
dei:⁊ intelligã in nouissimis eoꝝ. Uerũtamẽ pro=
pter dolos posuisti eis:deiecisti eos dũ alleuare=
tur. Quomodo facti sunt in desolationem subito
defecerũt:perierũt propter iniq̃tatẽ suaꝫ. Uelut
somniũ surgẽtiũ:dñe in ciuitate tua imaginẽ ipo
rum ad nichilũ rediges. Quia inflãmatũ est cor me
um ⁊ renes mei cõmutati sunt:⁊ ad nichilũ reda=
ctus sum ⁊ nesciui. Ut iumentũ factus sum apud
te:⁊ ego semp tecũ. Tenuisti manũ dexterã meã:
⁊ in volũtate tua deduxisti me:⁊ cũ gloria suscepi
sti me. Quid em̃ michi est in celo: ⁊ a te q̃d volui
sup terrã. Defecit caro mea ⁊ cor meum:deus cor
dis mei ⁊ pars mea deus in eternuꝫ. Quia ecce qui
elõgant se a te peribũt:perdidisti oẽs q̃ fornican
tur abs te. Michi aũt adherere deo bonũ est:po=
nere in dño deo spẽ meã. Ut annunciẽ oẽs ꝑdica
tiones tuas:in portis filie syon.
¶ In finem intellectus asaph. lxxiij.
UT quid deus repulisti in fineꝫ:irat⁹ est
furor tuus sup oues pascue tue. Mẽor
esto cõgregationis tue: quã possedisti
ab initio. Redemisti virgam heredita
tis tue:mõs syõ in quo habitasti in eo. Leua ma
nus tuas in supbias eoꝝ in finẽ:quãta maligna=
tus est inimicus in sancto. Et gloriati sunt q̃ ode
rũt te:in medio solẽnitatis tue. Posuerunt signa
sua signa ⁊ nõ cognouerũt:sicut in exitu sup sum=
mum. Quasi in silua lignoꝝ securibus exciderũt
ianuas ei⁹ in idipsum:in securi et ascia deiecerũt
eã. Incẽderũt igni sanctuariũ tuũ in terra:pollu
erunt tabernaculũ nois tui. Dixerũt in corde suo 4.re.25.e.
cognatio eoꝝ simul: quiescere faciam⁹ oẽs dies
festos dei a terra. Signa nostra nõ vidim⁹:iã nõ
est propheta ⁊ nos non cognoscet ampli⁹. Usq̃ q̃
deus improperabit inimicus; irritat aduersari⁹
nomẽ tuũ in finẽ. Ut quid auertis manũ tuã ⁊ de
xteram tuã:de medio sinu tuo in finẽ. De⁹ auteꝫ
rex noster añ secula: operat⁹ est saluteꝫ in medio
terre. Tu cõfirmasti in virtute tua mare:cõ tribu
lasti capita draconũ in aquis. Tu confregisti ca=
pita draconis:dedisti eũ escã populis ethiopum
Tu dirupisti fontes ⁊ torrẽtes:tu siccasti fluuios
etham. Tu⁹ est dies et tua est nox:tu fabricat⁹ es

auroꝛã ⁊ solez. Tu fecisti oẽs terminos terre: esta
tem ⁊ ver tu plasmasti ea. Memoꝛ esto hui⁹ inimi
cus impꝛoperauit dño: ⁊ populus insipiens inci-
tauit nomẽ tuũ. Ne tradas bestijs alas cõfitẽtes
tibi: ⁊ alas pauperũ tuoꝝ ne obliuiscaris in finẽ.
Respice in testamẽtũ tuũ: q2 repleti sunt q̄ obscu
rati sunt terre domibus iniquitatuz. Ne auertat
humilis fact⁹ cõfusus: paup ⁊ inops laudabũt no
mẽ tuũ. Exurge de⁹ iudica causam tuam: memoꝛ
esto ipꝛopioꝝ tuoꝝ eoꝝ q̄ ab insipiente sunt tota
die. Ne obliuiscaris voces inimicoꝝ tuoꝝ: super
bia eoꝝ qui te oderũt ascẽdit semper

¶ In finẽ ne corrũpas ps cãtici asaph. lxxiiij.

Confitebimur tibi deus cõfitebimur: ⁊
inuocabim⁹ nomẽ tuũ. Narrabim⁹ mi
rabilia tua: cuz accepero tẽpus ego iu
sticias iudicabo Liquefacta est terra ⁊
omnes qui habitant in ea: ego confirmaui colũ-
nas eius. Dixi iniquis nolite inique agere: ⁊ de-
linquẽtibus nolite exaltare cornu. Nolite extol-
lere in altũ cornu vestrum: nolite loqui aduersus
deũ iniquitatẽ. Q2 neq3 ab oriẽte neq3 ab occidẽ
te neq3 a desertis mõtib⁹: qm̃ de⁹ iudex est. Hunc
humiliat et hũc exaltat: q2 calix in manu dñi vini
meri plenus mixto. Et inclinauit ex hoc in hoc ve
rũtamen fex ei⁹ nõ est exinanita: bibent oẽs pec-
catores terre. Ego aũt annũciabo in seculũ: cãta
bo deo iacob. Et oĩa cornua pctõꝝ cõfringã: ⁊ ex
altabuntur cornua iusti.

¶ In finem in carminibus canticuz ad assyrios
psalmus asaph. lxxv.

Notus in iudea de⁹: in israel magnum
nomẽ eius. Et factus est in pace locus
eius: ⁊ habitatio ei⁹ in syon. Ibi con
fregit potẽtias: arcũ scutũ gladium et
bellũ. Illuminas tu mirabiliter a montibus eter
nis: turbati sunt oẽs insipiẽtes corde. Dormierũt
somnũ suũ: ⁊ nichil inuenerũt oẽs viri diuitiaruz
in manib⁹ suis. Ab increpatione tua deus iacob:
dormitauerũt qui ascenderũt equos. Tu terribi
lis es et quis resistet tibi: ex tunc ira tua. De celo
auditũ fecisti iudiciũ: terra tremuit ⁊ quieuit. Cũ
exurgeret in iudicium de⁹: vt saluos faceret oẽs
mãsuetos terre. Qm̃ cogitatio hoĩs ꝯfitebit̃ tibi:
⁊ reliquie cogitationis diẽ festũ agent tibi. Voue
te ⁊ reddite dño deo vestro: oẽs q̄ in circuitu eius
affertis munera. Terribili ⁊ ei qui aufert spiritũ
pꝛĩcipũ: terribili apud oẽs reges terre.

¶ In finem pꝛo ydithum ps asaph. lxxvi.

infra.141. Voce mea ad dñm clamaui: voce mea
ad deũ ⁊ intendit michi. In die tribu
lationis mee deũ exquisiui manibus
meis cõtra eũ: ⁊ nõ sum decept⁹. Re-
nuit cõsolari aĩa mea: memoꝛ fui dei ⁊ delectatus
sum: ⁊ exercitatus sum ⁊ defecit spũs meus. Anti
cipauerũt vigilias oculi mei: turbat⁹ sum ⁊ nõ suz
locutus. Cogitaui dies antiq̄s: ⁊ annos eternos
in mẽte habui. Et meditatus sum nocte cũ corde
meo: ⁊ exercitabar ⁊ scopebã spm̃ meũ. Nunquid
in eternũ pꝛoijciet de⁹: aut non apponet vt cõpla
citioꝛ sit adhuc? Aut in finẽ mĩam suã abscidet: a
generatione in generationẽ. Aut obliuiscet̃ mise
reri deus: aut continebit in ira sua mĩas suas. Et
dixi nũc cepi: hec mutatio dextere excelsi. Memoꝛ
fui operũ dñi: q2 memoꝛ ero ab initio mirabiliuz
tuoꝝ. Et meditaboꝛ in oĩb⁹ operib⁹ tuis: ⁊ in adi
uentionib⁹ tuis exerceboꝛ. De⁹ in sancto via tua:
q̄s deus magnus sicut de⁹ noster: tu es deus qui
facis mirabilia. Notã fecisti in populis virtutem
tuã: redemisti in bꝛachio tuo populũ tuũ: filios ia
cob ⁊ ioseph. Viderũt te aque de⁹ viderũt te aq̄:
⁊ timuerũt: ⁊ turbate sunt abyssi. Multitudo soni
tus aquaꝝ: vocẽ dederunt nubes. Etem̃ sagitte
tue trãseũt: vox tonitrui tui i rota. Alluxerũt cho-
ruscationes tue oꝛbi terre: commota est ⁊ contre
muit terra. In mari via tua ⁊ semite tue in aquis
multis: ⁊ vestigia tua non cognoscent̃. Deduxisti
sicut oues populũ tuũ: in manu moysi ⁊ aaron.

¶ Intellectus asaph. lxxvij.

Attẽdite popule me⁹ legẽ meã: inclina-
te aurez vestrã in verba oꝛis mei. Ape- Mat.13.c.
riã in parabolis os meũ: loquar pꝛopo
sitiones ab initio. Quãta audiuimus ⁊
cognouim⁹ ea: ⁊ patres nostri narrauerũt nobis
Nõ sũt occultata a filijs eoꝝ: in gñatione altera.
Narrãtes laudes dñi ⁊ ꝟtutes ei⁹: ⁊ mirabilia ei⁹
q̄ fecit. Et suscitauit testimoniũ i iacob: ⁊ legẽ po-
suit in isrl̃. Quãta mãdauit patrib⁹ nostris nota
facere ea filijs suis: vt cognoscat generatio alte-
ra. Filij q̄ nascẽt̃ ⁊ exurgẽt: ⁊ narrabũt filijs suis.
Vt ponãt in deo spẽ suã: ⁊ nõ obliuiscant̃ operuz
dei: ⁊ mãdata ei⁹ exquirãt. Ne fiãt sicut patres eo
rum: generatio pꝛaua ⁊ exasperãs. Generatio q̄
nõ direxit coꝛ suũ: ⁊ nõ est creditus cum deo spũs
eius. Filij ephrem itendẽtes ⁊ mittẽtes arcũ: con
uersi sunt in die belli. Nõ custodierũt testamẽtuz
dei: ⁊ in lege ei⁹ noluerũt ambulare. Et obliti sũt
benefactoꝝ ei⁹: ⁊ mirabiliũ eius que ostẽdit eis.
Corã patrib⁹ eoꝝ fecit mirabilia in terra egypti
in cãpo thaneos. Interrupit mare ⁊ ꝑduxit eos: Exo.14.e.
et statuit aquas quasi in vtre. Et deduxit eos in
nube diei: ⁊ tota nocte in illuminatiõe ignis. In
terrupit petrã in heremo: ⁊ adaquauit eos velut Exo.17.b.
in abysso multa. Et eduxit aquã de petra: ⁊ edu-
xit tanq̄ flumina aquas. Et apposuerunt adhuc
peccare ei: in irã cõcitauerũt excelsuz i inaquoso
Et tẽptauerũt deum in coꝛdib⁹ suis: vt peterent
escas aĩab⁹ suis. Et male locuti sunt de deo: dixe
rũt nunq̄d poterit de⁹ parare mẽsam in deserto.
Qm̃ percussit petrã ⁊ fluxerũt aque: ⁊ toꝛrentes
inundauerũt. Nunquid ⁊ panẽ poterit dare: aut
parare mẽsam populo suo. Ideo audiuit dñs et
distulit: ⁊ ignis accẽsus est in iacob: ⁊ ira ascẽdit i
isrl̃. Q2 nõ crediderũt i deo: nec sꝑauerũt i saluta
ri ei⁹. Et mãdauit nubib⁹ desuꝑ: ⁊ ianuas celi ape
ruit. Et pluit illis mãna ad mãducãdũ: ⁊ panẽ ce
li dedit eis. Panẽ angeloꝝ manducauit hõ: ciba Exo.16.d.
ria misit eis i abũdãtia. Trãstulit austꝝ de celo: ⁊ Sap.10.c.
induxit i ꝟtute sua africũ. Et pluit suꝑ eos sicͭ pul Johã.6.d.
uerẽ carnes: ⁊ sicut arenã maris volatilia penna
ta. Et ceciderũt in medio castroꝛuz eoꝝ: circa ta
bernacula eoꝝ. Et mãducauerũt ⁊ saturati sunt
nimis: ⁊ desideriũ eoꝝ attulit eis: nõ sunt frauda
ti a desiderio suo. Adhuc esce eoꝝ erãt in oꝛe ipo Nu.11.g.
rum: ⁊ ira dei ascẽdit suꝑ eos. Et occidit pingues
eoꝝ: ⁊ electos israel impediuit. In oĩbus his pec

cauerũt adhuc:⁊ nõ crediderũt ĩ mirabilib⁹ eius
Et defecerũt in vanite dies eoꝝ:⁊ anni eoꝝ cum
festinatione. Cũ occideret eos querebãt eũ ⁊ re-
uertebanṫ:⁊ diluculo veniebãt ad eũ. Et rememo
rati sunt q꞉ de⁹ adiutor est eoꝝ:⁊ de⁹ excelsus re-
dẽptor eoꝝ est. Et dilexerũt eũ in ore suo: ⁊ ligua
sua mẽtiti sunt ei. Cor aũt eoꝝ nõ erat rectũ cum
eo:nec fideles habiti sunt in testamẽto eius. Ipse
aũt est misericors ⁊ ꝓpitius fiet peccatis eoꝝ: et
nõ disperdet eos. Et abũdauit vt auerteret iraꝫ
suã:⁊ nõ accendit oẽm irã suã. Et recordatus est
q꞉ caro sunt:spũs vadens ⁊ nõ rediens. Quotiẽs
exacerbauerũt eũ in deserto:in irã cõcitauerunt
eũ in inaquoso. Et cõuersi sunt ⁊ tẽtauerũt deũ:et
sanctũ israel exacerbauerũt. Non sunt recordati
man⁹ eius:die q̃ redemit eos de manu tribulan-
tis. Sicut posuit in egypto signa sua: ⁊ prodigia
Exo.7.d. sua in cãpo thaneos. Et cõuertit in sanguineꝫ flu
infra.104. mina eoꝝ:⁊ imbres eoꝝ ne biberẽt. Misit in eos
cynomiã ⁊ comedit eos:⁊ ranã ⁊ disperdidit eos
Et dedit erugini fructus eoꝝ:⁊ labores eoꝝ locu
ste. Et occidit in grandine vineas eorũ: ⁊ moros
eorũ in pruina. Et tradidit grãdini iumẽta eorũ:
⁊ possessiones eoꝝ igni. Misit in eos irã indigna
tionis sue indignationẽ ⁊ irã ⁊ tribulationeꝫ:im-
missiones ꝑ angelos malos. Viaꝫ fecit semite ire
sue:nõ pepercit a morte aiarum eorum:⁊ iumẽta
Exo.12.d. eoꝝ in morte cõclusit. Et percussit oẽ primogeni
īfra.134.et tum in terra egypti:primitias oĩs laboris eorũ in
135 tabernaculis cham. Et abstulit sicut oues ꝑplm
suũ:⁊ perduxit eos tanq̃ gregẽ in deserto. Et de
duxit eos in spe ⁊ nõ timuerũt:⁊ inimicos eorum
operuit mare. Et induxit eos in mõteꝫ sanctifica
tionis sue:mõtẽ quẽ acquisiuit dextera ei⁹. Et eie
cit a facie eoꝝ gẽtes ⁊ sorte diuisit eis terrã:in fu
niculo distributionis. Et habitare fecit in taber-
naculis eoꝝ:tribus israel. Et tẽtauerũt ⁊ exacer-
bauerũt deũ excelsum:⁊ testimonia eius nõ custo
dierunt. Et auerterũt se ⁊ nõ seruauerũt pactum
quẽadmodũ patres eoꝝ cõuersi sunt in arcũ pra
uum. In irã cõcitauerũt eũ in collibus suis: et in
sculptilibus suis ad emulationẽ eũ ꝓuocauerũt.
Audiuit de⁹ ⁊ spreuit:⁊ ad nichilum redegit val
de israel. Et repulit tabernaculũ sylo:tabernacu
lum suũ vbi habitauit in hoĩbus. Et tradidit ĩ ca
ptiuitatẽ virtutẽ eoꝝ:⁊ pulchritudinẽ eoꝝ in ma
nus inimici. Et conclusit in gladio populũ suũ:et
hereditatẽ suã spreuit. Iuuenes eorum comedit
ignis:⁊ virgines eorũ nõ sunt lamentate. Sacer
dotes eorum in gladio ceciderunt:⁊ vidue eoruꝫ
nõ plorabanṫ. Et excitatus est tanq̃ dormiens
1.Reg.5.b. dñs:tanq̃ potẽs crapulatus a vino. Et percussit
inimicos suos ĩ posteriora:opprobriũ sempiternũ
dedit illis. Et repulit tabernaculũ ioseph:⁊ tribũ
ephrem nõ elegit. Sed elegit tribũ iuda: mõtem
syõ quẽ dilexit. Et edificauit sicut vnicorniũ san-
1.Reg.16.c ctificiũ suũ in terra:quam fundauit in secula. Et
elegit dauid seruũ suũ:⁊ sustulit euꝫ de gregibus
ouiũ de post fetãtes accepit eum. Pascere iacob
seruũ suũ:⁊ israel hereditatẽ suã. Et pauit eos in
innocentia cordis sui:⁊ in intellectibus manuum
suarum deduxit eos.

Psalmus asaph. lxxviij.

Deus venerũt gẽtes in hereditatẽ tuaꝫ:
polluerũt tẽplũ sanctũ tuuꝫ:posuerunt
hierusalẽ in pomorũ custodiam. Posue 1.mach.7.c
runt morticina seruoꝝ tuorũ escas vo-
latilibus celi:carnes sanctorũ tuorum bestijs ṫre
Effuderũt sãguinẽ ipsorũ tanq̃ aquã in circuitu
hierusalẽ:⁊ non erat qui sepeliret. Facti sum⁹ op
probriũ vicinis nostris: subsannatio ⁊ illusio his
qui ĩ circuitu nostro sunt. Usq̃quo dñe irasceris
in finẽ:accendetur velut ignis zelus tuus. Effun Hie.10.b.
de irã tuã in gẽtes que te nõ nouerũt:⁊ ĩ regna q̃ Ibidem.
nomen tuũ nõ inuocauerunt. Quia comederunt
iacob:⁊ locũ eius desolauerũt. Ne memineris ini Esa.14.d.
quitatuꝫ nostrarũ antiquaꝝ cito anticipent nos
mie tue:q꞉ pauperes facti sumus nimis. Adiuua
nos deus salutaris noster:⁊ ꝓpter gloriã nomis
tui dñe libera nos. Et propitius esto peccatis no
stris propter nomẽ tuũ: ne forte dicant in gẽtib⁹
vbi est deus eoꝝ. Ut innotescat in nationib⁹ co-
ram oculis nostris:vltio sanguinis seruoꝝ tuorũ
qui effusus est. Introeat in cõspectu tuo:gemit⁹
cõpeditorũ. Secũdũ magnitudinem brachij tui:
posside filios mortificatoꝝ. Et redde vicinis no-
stris septuplũ in sinu eorũ: improperiũ ipsoꝝ qḋ
exprobrauerunt tibi dñe. Nos aũt populus tuus
⁊ oues pascue tue:cõfitebimur tibi in seculuꝫ. In
generatione ⁊ generationẽ:annunciabimus lau
dem tuam.

In finẽ pro his qui commutabuntur psalmus
pro assyrijs testimonium asaph. lxxix.

Qui regis israel intẽde: qui deducis ve
lut ouẽ ioseph. Qui sedes super cheru
bin: manifestare corã effraim bẽiamin
⁊ manasse. Excita potentiã tuã ⁊ veni:
vt saluos facias nos. De⁹ cõuerte nos ⁊ ostẽde fa
ciem tuã:⁊ salui erim⁹. Dñe de⁹ virtutuꝫ:quousq̃ īfra eodeꝫ.
irasceris sup orõneꝫ serui tui. Cibabis nos pane
lachrymaꝝ:⁊ potuꝫ dabis nobis in lachrymis in
mẽsura. Posuisti nos in cõtradictionem vicinis
nostris:⁊ inimici nostri subsannauerũt nos. De⁹ supra eoḋ.
virtutũ conuerte nos:⁊ ostẽde faciẽ tuam ⁊ salui ⁊ īfra eoḋ.
erimus. Vineaꝫ de egypto transtulisti:eiecisti gẽ
tes ⁊ plantasti eã. Dux itineris fuisti in cõspectu
ei⁹:⁊ plãtasti radices ei⁹ ⁊ ĩpleuit ṫrã. Operuit mõ
tes vmbra ei⁹:⁊ arbusta ei⁹ cedros dei. Extendit
palmites suos vsq̃ ad mare:⁊ vsq̃ ad flumẽ ꝓpa
gines eius. Ut qḋ destruxisti macerĩã ei⁹:⁊ vinde
miant eã oẽs qui pretergrediunṫ viam. Extermi
nauit eã aper de silua:⁊ singularis ferus depast⁹
est eã. Deus virtutũ cõuertere: respice de celo et
vide et visita vineã istã. Et perfice eã quã plãta-
uit dextera tua:⁊ sup filiũ hoĩs queꝫ confirmasti
tibi. Incẽsa igni ⁊ suffosa: ab increpatione vultus
tui peribunt. Fiat manus tua super virum dexte
re tue:et super filium hominis quem confirmasti
tibi. Et non discedimus a te:viuificabis nos ⁊ no
men tuum inuocabimus. Domine deus virtutũ supra eoḋ.
conuerte nos:et ostende faciem tuam et salui eri
mus.

In finem pro torcularib⁹ psalmus ipsi asaph:
quinta sabbati. lxxx.

Exultate deo adiutori nro: iubilate deo
iacob. Sumite psalmū ꝛ date tympanū
psalteriū iocūdū cū cithara. Buccina=
te in neomenia tuba: in insigni die solē=
nitatis vestre. Qꝛ ꝓceptū in israel est: ꝛ iudicium
deo iacob. Testimoniū in ioseph posuit illud cū
exiret de terra egypti: linguā quā nō nouerat au
diuit. Diuertit ab oneribus dorsum eius: manus
eius in cophino seruierūt. In tribulatione inuo=
casti me et liberaui te: exaudiui te in abscondito
tēpestatis: probaui te apud aquā cōtradictionis
Audi populus me⁹ et cōtestabor te: israel si audi
eris me nō erit in te deus recens: neq; adorabis
Exo.20. deū alienū. Ego eñ sum dñs de⁹ tuus: q̄ eduxi te
de terra egypti: dilata os tuū ꝛ implebo illud. Et
nō exaudiuit popul⁹ meus vocē meā: ꝛ israel non
intēdit mihi. Et dimisi eos secūdū desideria cor
dis eoꝝ: ibunt in adinuētionib⁹ suis. Si popul⁹
meus audisset me: israel si in vijs meis ambulas=
set. Pro nichilo forsitā inimicos eoꝝ humiliassē:
ꝛ sup tribulātes eos misissem manū meā. Inimi=
ci dñi mentiti sunt ei: et erit tēpus eorū in secula.
Et cibauit illos ex adipe frumēti: ꝛ de petra mel=
le saturauit eos.

Psalmus asaph. lxxxi.

Deus stetit in synagoga deorum: in me
dio aūt deos dijudicat. Usq;quo iudi=
catis iniquitatē: ꝛ facies peccatoꝝ su
mitis. Iudicate egeno ꝛ pupillo: humi
lem ꝛ pauperē iustificate. Eripite pauperē: ꝛ ege
num de manu peccatoris liberate. Nescierunt ne
q; intellexerūt in tenebris ambulāt: mouebūtur
oia fundamenta terre. Ego dixi dij estis: ꝛ filij ex
Johan.10. celsi oēs. Uos autē sicut hoies moriemini: et sicut
vnus de pricipib⁹ cadetis. Surge de⁹ iudica ter
ram: qm̄ tu hereditabis in omnib⁹ gentibus.

Canticum psalmi asaph. lxxxii.

Deus q̄s similis erit tibi: ne taceas ne=
q; cōpescaris deus. Qm̄ ecce inimici
tui sonuerūt: ꝛ q̄ oderūt te extulerunt
caput. Sup populū tuum malignaue
rūt cōsiliū: ꝛ cogitauerūt aduersus sanctos tuos
Dixerūt venite ꝛ disperdam⁹ eos de gēte: et non
memoreꝶ nomen israel vltra. Qm̄ cogitauerunt
vnanimiter: simul aduersum te testamētū dispo=
suerunt tabernacula idumeoꝝ ꝛ hismaelite. Mo
ab ꝛ agareni gebal ꝛ ammon ꝛ amalech: alienige
ne cū habitātib⁹ tyrū. Etem̄ assur venit cum illis:
facti sunt in adiutorium filijs loth. Fac illis sicut
madian ꝛ sysare: sicut iabin in torrente cyson. Di
sperierūt in endor: facti sunt vt stercus terre. Po
ne pricipes eorum sicut oreb ꝛ zeb: et zebee ꝛ sal=
mana. Oēs pricipes eoꝝ: qui dixerūt hereditate
possideamus sanctuariū dei. De⁹ me⁹ pone illos
vt rotam: ꝛ sicut stipulā ante faciem venti. Sicut
ignis q̄ cōburit siluā: sicut flāma cōburēs mōtes.
Ita persequeris illos in tempestate tua: ꝛ in ira
tua turbabis eos. Imple facies eoꝝ ignominia:
et querēt nomē tuū dñe. Erubescant ꝛ cōturbenꝶ
in seculū seculi: et cōfundanꝶ ꝛ pereant. Et cogno
scant qꝛ nomen tibi dominus: tu solus altissimus
in omni terra.

In finē pro torcularib⁹ filijs chore ps. lxxxiii.

Quam dilecta tabernacula tua dñe vir=
tutū: cōcupiscit ꝛ deficit anima mea in
atria dñi. Cor meū ꝛ caro mea: exulta=
uerūt in deū viuū. Etem̄ passer inuenit
sibi domū: ꝛ turtur nidū vbi reponat pullos suos
Altaria tua dñe virtutū: rex me⁹ ꝛ deus me⁹. Be
ati q̄ habitāt in domo tua dñe: in secula seculorū
laudabūt te. Beatus vir cuius est auxiliū abs te:
ascēsiones in corde suo disposuit in valle lachry=
marū in loco quē posuit. Etem̄ benedictionē da=
bit legislator: ibunt de virtute in virtutē: videbiꝶ
deus deorū in syon. Dñe de⁹ virtutū exaudi ora=
tionē meā: auribus ꝑcipe deus iacob. Protector
noster aspice de⁹: ꝛ respice in faciē christi tui. Qꝛ
melior est dies vna in atrijs tuis: sup milia. Ele=
gi abiectus esse in domo dei mei: magis q̄ habi=
tare in tabernaculis peccatoꝝ. Qꝛ miam ꝛ veri=
tatem diligit de⁹: gratiā ꝛ gloriā dabit dñs. Non
priuabit bonis eos q̄ ambulāt in innocentia: dñe
virtutum beatus homo qui sperat in te.

In finem filijs chore. lxxxiiii.

Benedixisti dñe terrā tuam: auertisti ca
ptiuitatē iacob. Remisisti iniquitatem
plebis tue: operuisti oia pctā eoꝝ. Mi=
tigasti oēm irā tuā: auertisti ab ira indi
gnationis tue. Cōuerte nos de⁹ salutaris noster:
ꝛ auerte irā tuā a nobis. Nunq̄d ineternū irasce=
ris nobis: aut extēdes irā tuā a generatione i ge
neratione. Deus tu cōuersus viuificabis nos: et
plebs tua letabiꝶ in te. Ostēde nobis dñe miam
tuā: ꝛ salutare tuū da nobis. Audiā quid loquaꝶ
i me dñs de⁹: qm̄ loqueꝶ pacē in plebē suā. Et sup
sctōs suos: ꝛ in eos qui conuertunꝶ ad cor. Uerū
tamē ꝓpe timētes eum salutare ipsius: vt inhabi
tet gloria in terra nostra. Mia ꝛ veritas obuiaue
runt sibi: iusticia et pax osculate sunt. Ueritas de
terra orta est: ꝛ iusticia de celo prospexit. Etenim
dñs dabit benignitatem: ꝛ terra nostra dabit fru
ctum suum. Iusticia ante eū ambulabit: et ponet
in via gressus suos.

Oratio dauid. lxxxv.

Inclina dñe aurē tuā ꝛ exaudi me: qm̄
inops ꝛ pauper sum ego. Custodi aiā
meā qm̄ sanctus sum: saluū fac seruum
tuū de⁹ me⁹ sperantem in te. Miserere
mei dñe qm̄ ad te clamaui tota die: letifica aiam
serui tui qm̄ ad te dñe aiam meā leuaui. Qm̄ tu Johel.2.c.
dñe suauis ꝛ mitis: ꝛ multe mie oib⁹ inuocantib⁹
te. Aurib⁹ ꝑcipe dñe orōnē meā: ꝛ intende voci
deprecationis mee. In die tribulationis mee cla
maui ad te: qꝛ exaudisti me. Non est similis tui in
dijs dñe: ꝛ nō est secūdū opera tua. Omnes gen=
tes quascūq; fecisti venient ꝛ adorabūt coram te
dñe: ꝛ glorificabunt nomē tuū. Qm̄ magn⁹ es tu
et faciens mirabilia: tu es deus solus. Deduc me
dñe in via tua: ꝛ ingrediar in veritate tua: letetur
cor meum vt timeat nomen tuum. Cōfitebor tibi
domine deus meus in toto corde meo: et glorifi= su.9. et infra
cabo nomen tuum ineternū. Quia misericordia 110. et. 137.
tua magna est super me: et eruisti animam meā
ex inferno inferiori. Deus iniq̄ui insurrexerūt su
per me: et synagoga potentium quesierunt ani=
mam meā: et non proposuerūt te in cōspectu suo

infra.cx. Et tu dñe deus miserator ⁊ misericors: patiens ⁊
et.144. multe mie ⁊ verax. Respice in me ⁊ miserere mei: da
supra.24. ipiũ tuũ puero tuo ⁊ saluũ fac filiũ ācille tue. Fac
mecũ signũ in bonũ vt videant qui oderunt me ⁊ ꝯfũdant: qm̄ tu dñe adiuuisti me ⁊ ꝯsolatꝰ es me.

Psalmus cantici filijs chore. lxxxvj.

Fundamēta eius in mōtibus sanctis: diligit dñs portas syon sup oia tabernacula iacob. Gloriosa dicta sunt de te: ciuitas dei. Memor ero raab ⁊ babilōis: sciētium me. Ecce alienigene et tyrus ⁊ populus ethyopũ: hi fuerũt illic. Nunquid syon dicet homo: ⁊ homo natꝰ est in ea: ⁊ ipse fundauit eā altissimus. Dñs narrabit in scripturis ꝑplorũ ⁊ pricipum: horũ qui fuerũt in ea. Sicut letātiũ oim: habitatio est in te.

Canticũ psalmi filijs chore in finē pro amelech ad respōdendum intellectus hemā israelite. lxxxvij.

2 Domine deꝰ salutis mee: in die clamaui et nocte corā te. Intret in cōspectu tuo oratio mea: inclina aurē tuam ad precē meam. Qr repleta est malis aia mea: et vita mea inferno appropinquauit. Estimatus sum cũ descendētibus in lacũ: factus sum sicut homo sine adiutorio iter mortuos liber. Sicut vulnerati dormiētes in sepulchris quorũ non es memor āplius: ⁊ ipsi de manu tua repulsi sunt. Posuerũt me i lacu inferiori: in tenebrosis et in vmbra mortis. Super me confirmatus est furor tuꝰ: et oēs fluctus tuos induxisti sup me. Longe fecisti notos meos a me: posuerunt me abominationem sibi. Traditus sum et non egrediebar: oculi mei languerunt pre inopia. Clamaui ad te domine: tota die expādi ad te manus meas. Nunquid mortuis facies mirabilia: aut medici suscitabunt et confitebunt tibi. Nunquid narrabit aliquis in sepulchro miam tuā: ⁊ veritatē tuā in perditionē. Nunqd cognoscent in tenebris mirabilia tua: et iusticia tua in terra obliuionis. Et ego ad te dñe clamaui: et mane oratio mea preueniet te. Ut qd dñe repellis orationē meā: auertis faciē tuā a me. Pauper sum ego ⁊ in laboribꝰ a iuuētute mea: exaltatus aũt humiliatus sum ⁊ ꝯturbatus. In me transierunt ire tue: ⁊ terrores tui cōturbauerunt me. Circũdederũt me sicut aqua tota die: circundederũt me simul. Elōgasti a me amicum ⁊ proximum: et notos meos a miseria.

Intellectus ethā israelite. lxxxviij.

Misericordias dñi: in eternũ cātabo. In generatione ⁊ generationē: annũciabo veritatē tuā in ore meo. Qm̄ dixisti in eternũ mia edificabit in celis: ꝑparabit veritas tua in eis. Disposui testamētũ electis meis: iuraui dauid seruo meo vsqz in eternũ preparabo semē tuũ. Et edificabo in generatione ⁊ generationē: sedem tuā. Cōfitebuntur celi mirabilia tua dñe: etenim veritatē tuā in ecclesia sanctorum. Qm̄ quis in nubibus equabitur dño: similis erit deo in filijs dei. Deꝰ qui glorificatur in cōsilio sanctorũ: magnꝰ ⁊ terribilis sup oēs qui in circuitu eius sunt. Dñe deꝰ virtutũ quis similis tibi: potēs es dñe et veritas tua in circuitu tuo. Tu dñaris potestati maris: motũ aũt fluctuũ eiꝰ tu mitigas. Tu humiliasti sicut vulneratũ supbũ: in brachio virtutis tue dispersisti inimicos tuos. Tui sunt celi ⁊ tua est terra: orbē terre et plenitudinē eius tu fundasti: aquilonē ⁊ mare tu creasti. Thabor ⁊ hermon in noie tuo exultabũt: tuũ brachiũ cũ potētia. Firmet manus tua ⁊ exaltetur dextera tua: iusticia ⁊ iudiciũ preparatio sedis tue. Mia ⁊ veritas ꝑcedēt faciē tuā: beatus ppl's q scit iubilationē. Dñe in lumine vultus tui ambulabunt ⁊ in noie tuo exultabunt tota die: ⁊ in iusticia tua exaltabunt. Qm̄ gloria virtutis eorũ tu es: ⁊ in bñplacito tuo exaltabit cornu nostrũ. Qr dñi est assumptio nostra: et sancti israel regis nostri. Tūc locutus es in visione sanctis tuis: ⁊ dixisti posui adiutoriũ in potēte ⁊ exaltaui electum de plebe mea. Inueni dauid seruũ meũ: oleo sancto meo vnxi eum. Manus em̄ mea auxiliabit ei: ⁊ brachiũ meum cōfirmabit eũ. Nihil ꝑficiet inimicus in eo: ⁊ filius iniquitatis nō apponet nocere ei. Et concidam a facie ipsius inimicos eius: ⁊ odientes eũ in fugā cōuertam. Et veritas mea ⁊ mia mea cũ ipo: ⁊ in noie meo exaltabitur cornu eiꝰ. Et ponā in mari manũ eiꝰ: ⁊ in fluminibus dexteram eius. Ipse inuocabit me pater meꝰ es tu: deus meus ⁊ susceptor salutis mee. Et ego primogenitũ ponā illũ: excelsum pre regibꝰ terre. In eternũ seruabo illi miam meā: ⁊ testamētũ meũ fidele ipsi. Et ponam in seculũ seculi semen eius: ⁊ thronũ eiꝰ sicut dies celi. Si aũt dereliquerint filij eiꝰ legē meā ⁊ in iudicijs meis nō ambulauerint. Si iusticias meas prophanauerit: ⁊ mandata mea non custodierint. Uisitabo in virga iniquitates eorũ: et in verberibus peccata eorũ. Miam aũt meā nō dispergam ab eo: neqz nocebo in veritate mea. Neqz ꝓphanabo testamētũ meũ: ⁊ que procedunt de labijs meis nō faciā irrita. Semel iuraui in sancto meo si dauid mētiar: semen eius in eternũ manebit. Et thronus eiꝰ sicut sol in conspectu meo: ⁊ sicut luna ꝑfecta in eternũ: ⁊ testis in celo fidelis. Tu vero repulisti ⁊ despexisti: distulisti xp̄m tuũ. Auertisti testamētũ serui tui: prophanasti in terra sanctuariũ eiꝰ. Destruxisti oēs sepes eius: posuisti firmamētũ eiꝰ formidinē. Diripuerũt eum oēs trāseuntes viā: factus est opprobriũ vicinis suis. Exaltasti dexterā deprimentiũ eũ: letificasti oēs inimicos eiꝰ. Auertisti adiutoriũ gladij eius: ⁊ nō es auxiliatus ei in bello. Destruxisti eum ab emūdatione: et sedē eiꝰ in terra collisisti. Minorasti dies tēporis eius: ꝑfudisti eũ cōfusione. Usqz q dñe auertis in finē: exardescet sicut ignis ira tua. Memorare que mea substantia: nunquid em̄ vane cōstituisti oēs filios hoim. Quis est homo qui viuet ⁊ nō videbit mortē: eruet aiam suam de manu inferi. Ubi sunt mie tue antique dñe: sicut iurasti dauid in veritate tua. Memor esto dñe opprobrij seruorũ tuorũ: quod cōtinui in sinu meo multarum gētiũ. Quod exprobrauerũt inimici tui dñe: quod exprobrauerũt cōmutationē xp̄i tui. Bñdictꝰ dñs ieternũ: fiat fiat.

Orō moysi hois dei. lxxxix.

Domine refugiũ factus es nobis: a generatione in generationē. Priusqz mōtes fierēt aut formaret terra ⁊ orbis: a seculo ⁊ in seculũ tu es deꝰ. Ne

auertas hoiem in humilitatē: et dixisti cōuertimi-
ni filij hoim. Qm̄ mille anni ante oculos tuos: tā
q̄ dies hesterna que preterijt. Et custodia in no
cte: que pro nichilo habenē eoꝝ anni erūt. Mane
sicut herba trāseat mane floreat et transeat: vespe
re decidat indurēt et arescat. Qꝛ defecim⁹ in ira
Gene.6.a. tua: et in furore tuo turbati sumus. Posuisti iniq-
Eccli.18.a. tates nostras in cōspectu tuo: seculū nostrum in
illuminatione vultus tui. Qm̄ oēs dies nostri de
fecerūt: et in ira tua defecim⁹. Anni nr̄i sicut ara-
nea meditabunē: dies annoꝝ nostroꝝ in ipsis se-
ptuaginta anni. Si autē in potētatib⁹ octoginta
anni: et amplius eoꝝ labor et dolor. Qm̄ superue-
nit māsuetudo: et corripiemur. Quis nouit pote-
statē ire tue: et pre timore tuo irā tuā dinumerare
Dexterā tuā sic notā fac: et eruditos corde in sapi
entia. Cōuertere dn̄e vsq₃quo: et dep̄cabilis esto
sup seruos tuos. Repleti sumus mane misericor
dia tua: exultauim⁹ et delectati sum⁹ in oīb⁹ die-
bus nostris. Letati sum⁹ p dieb⁹ quibus nos hu
miliasti: annis quib⁹ vidim⁹ mala. Respice in ser-
uos tuos et in opera tua: et dirige filios eoꝝ. Et sit
splēdor dn̄i dei nr̄i sup nos: et opera manuum no
strarū dirige sup nos: et opus manuū nostrarum
dirige. ¶ Laus cantici ipsi dauid. xc.

QUi habitat in adiutorio altissimi: in p-
tectione dei celi cōmorabit. Dicet dn̄o
susceptor me⁹ es tu: et refugiū meū de⁹
me⁹ sperabo in eū. Qm̄ ipse liberabit
me de laqueo venātiū: et a verbo aspero. Scapu
lis suis obūbrabit tibi: et sub pēnis eius sperabis.
Scuto circūdabit te veritas ei⁹: nō timebis a ti-
more nocturno. A sagitta volāte in die a negotio
perambulāte in tenebris: ab incursu et demonio
meridiano. Cadent a latere tuo mille: et decē mi
lia a dextris tuis: ad te autē nō appropinquabit
Uerūtamē oculis tuis cōsiderabis: et retributio-
nē peccatoꝝ videbis. Qm̄ tu es dn̄e spes mea: al
Mat.4.a. tissimū posuisti refugiū tuū. Nō accedet ad te ma
Lu.4.b. lum: et flagellū non appropinquabit tabernaculo
tuo. Qm̄ angelis suis mandauit de te: vt custodi
ant te in oīb⁹ vijs tuis. In manib⁹ portabunt te:
ne forte offendas ad lapidē pedē tuū. Sup aspi
dem et basiliscū ambulabis: et cōculcabis leonem
et draconē. Qm̄ in me sperauit liberabo eū: prote
gā eū qm̄ cognouit nomē meū. Clamauit ad me
et ego exaudiā eū: cū ipso sum in tribulatione eri-
piam eū et glorificabo eū. Longitudine dieꝝ re-
plebo eū: et ostēdā illi salutare meum.
¶ Psalmus cantici in die sabbati. xci.

BOnū est cōfiteri dn̄o: et psallere noi tuo
altissime. Ad annunciādū mane miam
tuā: et veritatē tuā per noctē. In deca
chordo psalterio: cū cantico in cithara.
Qꝛ delectasti me dn̄e in factura tua: et in operib⁹
Infra.103. manuū tuarū exultabo. Quā magnificata sunt
opa tua dn̄e: nimis profunde facte sunt cogitati-
ones tue. Uir insipiens non cognoscet: et stult⁹ nō
intelliget hec. Cū exorti fuerint peccatores sicut
fenū: et apparuerint oēs qui operant iniquitatē:
Ut intereāt in seculū secli: tu aūt altissim⁹ inet̄nū
dn̄e. Qm̄ ecce inimici tui dn̄e qm̄ ecce inimici tui pi
būt: et dispgent oēs q opant iniqtatē. Et exaltabit

sicut vnicornis cornu meū: et senectus mea in mia
vberi. Et despexit ocl's me⁹ inimicos meos: et ab
insurgētib⁹ in me malignātib⁹ audiet auris mea
Iust⁹ vt palma florebit: sicut cedr⁹ libani mltipli-
cabit. Plātati in domo dn̄i: in atrijs dom⁹ dei nr̄i
florebunt. Adhuc multiplicabunt in senecta vbe
ri: et bene patiētes erūt vt annūciēt. Qm̄ rectus
dn̄s deus noster: et non est iniquitas in eo.
¶ Laus cantici dauid in die añ sabbatū quādo
fundata est terra. xcij.

DOminus regnauit decorē indut⁹ est
indutus est dn̄s fortitudinē et precīxit
se. Etenī firmauit orbē terre: qui nō cō
mouebit. Parata sedes tua extunc a
seculo tu es. Eleuauerunt flumina dn̄e: eleuaue-
runt flumina vocē suā. Eleuauerūt flumina fluct⁹
suos: a vocib⁹ aquaꝝ multaꝝ. Mirabiles elatio-
nes maris: mirabilis i altis dn̄s. Testimonia tua
credibilia facta sunt nimis: domū tuam decet san-
ctitudo dn̄e in longitudinē dierum.
¶ Psalmus dauid quarta sabbati. xciij.

DEus vltionū dn̄s: deus vltionū libere
egit. Exaltare qui iudicas terrā: redde
retributionē superbis. Usq₃ quo pecca
tores dn̄e: vsquequo peccatores gloria
bunt. Effabuntur et loquētur iniquitatē: loquen-
tur oēs qui operant iusticiā. Populū tuū dn̄e hu
miliauerūt: et hereditatē tuā vexauerūt. Uiduam 1.Chor.3.b
et aduenā interfecerūt: et pupillos occiderunt. Et
dixerūt nō videbit dn̄s: nec intelliget de⁹ iacob.
Intelligite insipiētes in pplo: et stulti aliquando
sapite. Qui plātauit aurē non audiet: aut q̄ finxit
oculū nō cōsiderat. Qui corripit gētes non argu
et: aut qui docet hoiem sciētiā. Dn̄s scit cogitatio
nes hoim: qm̄ vane sunt. Beatus homo quem tu
erudieris dn̄e: et de lege tua docueris eū. Ut mi-
tiges ei a diebus malis: donec fodiatur peccato-
ri fouea. Quia nō repellet dn̄s plebē suā: et here
ditatē suam nō derelinquet. Quoadusq₃ iusticia
conuertatur in iudicium: et qui iuxta illam om-
nes qui recto sunt corde. Quis consurget michi
aduersus malignātes: aut q̄s stabit mecū aduer
sus operātes iniquitatē. Nisi qr dn̄s adiuuit me
paulominus habitasset in inferno aīa mea. Si di
cebā motus est pes me⁹: mīa tua dn̄e adiuuabat
me. Secūdū multitudinē doloꝝ meoꝝ in corde
meo: cōsolationes tue letificauerūt aīam meam.
Nunqd adheret tibi sedes iniquitatis: qui fingis
laborē in precepto. Captabūt in aīam iusti: et san-
guinē innocētē cōdemnabūt. Et factus est michi
dn̄s in refugiū: et deus me⁹ in adiutoriū spei mee
Et reddet illis iniquitatē ipsoꝝ: et in malicia eoꝝ
disperdet eos: disperdet illos dn̄s deus noster.
¶ Laus cantici ipsi dauid. xciiij.

VEnite exultem⁹ dn̄o: iubilemus deo sa
lutari nostro. Preoccupem⁹ faciē eius
in confessione: et in psalmis iubilem⁹ ei
Qm̄ de⁹ magn⁹ dn̄s et rex magn⁹ sup
oēs deos: qm̄ nō repellit dn̄s plebē suā. Qꝛ in ma
nu eius sunt oēs fines terre: et altitudines mōtiū
ipsius sunt. Qm̄ ipsius est mare et ipse fecit illud:
et siccā man⁹ ei⁹ formauerūt. Uenite adoremus et
procidam⁹ et ploremus añ dn̄m qui fecit nos: qꝛ ipse

est dñs deus noster. Et nos populus pascue eiꝰ
Hebre.3.b et oues manꝰ eiꝰ. Hodie si voce eiꝰ audieritis: no
et.4.b. lite obdurare corda vestra. Sicut in irritatione
secundũ diẽ: tẽtationis in deserto. Ubi tẽtauerũt
me patres vestri: probauerunt ⁊ viderunt opera
mea. Quadraginta annis offensus fui generatiõi
illi: ⁊ dixi semp hi errãt corde. Et isti nõ cognoue
runt vias meas: vt iuraui in ira mea si introibũt
in requiem meam.

Psalmus dauid quando domus edificabatur
post captiuitatem. xcv.
1. Paral. Antate dño canticũ nouũ: cantate dño
16. oĩs terra. Cantate dño ⁊ benedicite no
mini eius: annũciate de die in diez salu
tare eius. Annũciate iter gẽtes gloriaz
supra. 47. eius: in oibꝰ populis mirabilia eiꝰ. Qm̃ magnus
Eccl.43.d. dñs ⁊ laudabilis nimis: terribilis est sup oẽs de
os. Qm̃ oẽs dij gẽtiũ demonia: dñs aũt celos fe
cit. Cõfessio ⁊ pulchritudo in cõspectu eiꝰ: scimo
supra.28. nia ⁊ magnificẽtia i sctificatiõe eiꝰ. Afferte dño
p̃rie gẽtiũ afferte dño gliã ⁊ honorẽ: afferte dño
gliã noi eiꝰ. Tollite hostias ⁊ itroite in atria eius
adorate dñm in atrio sancto eiꝰ. Cõmoueat a fa
cie eius vniuersa terra: dicite in gentibus q: dñs
regnauit. Etem̃ correxit orbẽ terre qui nõ cõmo
uebit: iudicabit populos in eq̃tate. Letent celi ⁊
exultet terra cõmoueat mare et plenitudo eius
gaudebũt cãpi ⁊ oĩa que in eis sunt. Tũc exulta
bunt oĩa ligna siluarũ a facie dñi q̃a venit: qm̃ ve
nit iudicare terram. Iudicabit orbẽ terre in equi
infra.97. tate: ⁊ populos in veritate sua.

Psalmus ipsi dauid quando terra eius re
stituta est ei. xcvj.
Dominus regnauit exultet terra: letẽ
tur insule multe. Nubes et caligo i cir
cuitu eiꝰ: iusticia ⁊ iudiciũ correctio se
dis eiꝰ. Ignis añ ipsuz p̃cedet: ⁊ inflã
mabit in circuitu inimicos eius. Alluxerũt fulgu
ra eius orbi terre: vidit ⁊ cõmota est terra. Mon
tes sicut cera fluxerunt a facie dñi: a facie dñi oĩs
Hebre.1.b terra. Annũciauerũt celi iusticiã eiꝰ: ⁊ viderũt oẽs
supra. 47. ppli gloriã eius. Cõfundant omnes q̃ adorant
sculptilia: ⁊ qui gloriant in simulachris suis. Ado
rate eũ oẽs angeli eius: audiuit ⁊ letata est syon.
Et exultauerũt filie iude: propter iudicia tua do
mine. Qm̃ tu dñs altissimꝰ sup oẽm terraz: nimis
exaltatus es super oẽs deos. Qui diligitis domi
Amos.5.d num odite malũ custodit dñs aĩas seruoꝝ suorũ
de manu pctõris liberabit eos. Lux orta ẽ iusto:
⁊ rectis corde leticia. Letamini iusti in dño ⁊ cõfi
temini memorie sanctificationis eius.

Psalmus dauid xcvij.
Cantate dño canticum nouũ: q: mirabi
lia fecit. Saluauit sibi dextera eiꝰ: ⁊ bra
chiũ sanctũ eiꝰ. Notuz fecit dñs saluta
re suũ: in cõspectu gẽtiũ reuelauit iusti
ciam suã. Recordatꝰ est mĩe sue: ⁊ v̾itatis sue do
mui israel. Uiderunt oẽs termini terre: salutare
dei nostri. Iubilate dño oĩs terra: cãtate ⁊ exulta
te ⁊ psallite. Psallite dño in cythara in cythara ⁊
Esa.52.e. voce psalmi: in tubis ductilibꝰ ⁊ voce tube cornee
Iubilate in cõspectu regis dñi: moueatur mare
⁊ plenitudo eius orbis terraꝝ: ⁊ qui habitãt i eo.
Flumina plaudẽt manu simul mõtes exultabunt
a cõspectu dñi: qm̃ venit iudicare terraz. Iudica supra.95.
bit orbẽ terrarũ in iusticia: ⁊ populos in equitate

Psalmus dauid. xcviij.
Dominus regnauit irascant populi: q̃
sedes sup cherubi moueat terra. Dñs
in syon magnꝰ: et excelsus sup oẽs po
pulos. Confiteant noi tuo magno qm̃
terribile ⁊ sanctũ est: ⁊ honor regis iudiciũ diligit
Tu parasti directiones: iudiciũ ⁊ iusticiam in ia
cob tu fecisti. Exaltate dñm deũ nostruz: ⁊ adora infra eodẽ
te scabellũ pedũ eius: qm̃ sanctuz est. Moyses et
aaron in sacerdotibꝰ eiꝰ: ⁊ samuel inter eos q̃ iuo
cant nomẽ eius. Inuocabãt dñm et ipse exaudie
bat eos: in colũna nubis loquebat ad eos. Custo
diebãt testimonia eius: ⁊ p̃ceptũ quod dedit illis
Dñe deꝰ noster tu exaudiebas eos: deꝰ tu ppitiꝰ
fuisti eis et vlciscens in oẽs adinuẽtiones eorum
Exaltate dñm deũ nostrũ: ⁊ adorate in mõte san
cto eius: qm̃ sanctus dñs deus noster.

Psalmus in confessione. xcix.
Iubilate deo oĩs terra: seruite dño in le Sup.eodẽ
ticia. Introite in cõspectu eiꝰ: in exulta
tione. Scitote qm̃ dñs ipse est deꝰ: ipse
fecit nos ⁊ nõ ipsi nos. Populus eiꝰ et supra.65.
oues pascue eius introite portas eius in cõfessi
one: atria eiꝰ i hymnis confitemini illi. Laudate
nomẽ eius qm̃ suauis est dñs ineternũ mĩa eius
⁊ vsq: in generatione ⁊ generationẽ veritas eius

Psalmus ipsi dauid. C.
Misericordiaz ⁊ iudiciũ cãtabo tibi dñe
psallã ⁊ intelligã in via imaculata: quã
do venies ad me. Perãbulabaz in ino
centia cordis mei: in medio domꝰ mee.
Nõ proponebã ante oculos meos rẽ iniustã: faci
entes preuaricationes odiui. Non adhesit michi
cor prauũ: declinãtẽ a me malignũ non cognosce
bam. Detrahẽtẽ secreto proximo suo: hũc p̃seque
bar. Superbo oculo ⁊ insatiabili corde: cum hoc
nõ edebam. Oculi mei ad fideles terre vt sedeãt
mecũ: ambulans in via imaculata hic michi mini
strabat. Nõ habitabit in medio domꝰ mee q̃ facit
supbiã: qui loquit iniqua nõ direxit in conspectu
oculoꝝ meoꝝ. In matutino interficiebã oẽs pec
catores terre: vt disperderẽ de ciuitate dñi omes
operantes iniquitatem.

Oratio pauperis cum anxiaretur: ⁊ coram do
mino effudit precem suam. Cj.
Domine exaudi orõnẽ meaz: ⁊ clamor infra.142.
meus ad te veniat. Nõ auertas faciez
tuã a me: in quacũq: die tribulor inclĩ
na ad me aurẽ tuaz. In quacunq: die infra.137.
inuocauero te: velociter exaudi me. Q: defecerũt
sicut fumus dies mei: ⁊ ossa mea sicut cremiũ aru
erunt. Percussus sum vt fenũ et aruit cor meũ: q:
oblitus sum comedere panẽ meum. A voce gemi
tus mei: adhesit os meũ carni mee. Similis factꝰ
sum pellicano solitudinis: factus sum sicut nicti
corax in domicilio. Uigilaui et factꝰ sum: sicut paf
ser solitarius in tecto. Tota die exprobrabãt mi
chi inimici mei: ⁊ q̃ laudabãt me aduersum me iu
rabant. Q: cinerẽ tanq̃ panẽ mãducabã: ⁊ pocu
lum meũ cũ fletu miscebã. A facie ire indignatio

nis tue:qꝛ eleuans allisisti me. Dies mei sicut vm
bra declinauerūt;⁊ ego sicut fenū arui. Tu autez
dn̄e ineternū pmanes:⁊ memoriale tuuz in gene
ratione ⁊ gn̄ationē. Tu exurgēs misereberis sy=
on:qꝛ tēpus miserēdi eiꝰ:qꝛ venit tēpus. Qm̄ pla
cuerunt seruis tuis lapides eius: ⁊ terre eiꝰ mise
rebunt. Et timebūt gētes nomē tuū dn̄e:⁊ oēs re
ges terre gloriā tuā. Qꝛ edificauit dn̄s syon:⁊ vi
debitur in glīa sua. Respexit in orōnē humiliū:et
nō spreuit precē eoꝝ. Scribant hec in generatio
ne altera:⁊ populus q̄ creabit laudabit dn̄m. Qꝛ
prospexit de excelso sancto suo:dn̄s de celo in ter
ram aspexit. Ut audiret gemitꝰ cōpeditoꝝ:vt sol
ueret filios interemptorū. Ut annūcient in syon
nomē dn̄i:et laudē eius in hierusalē. In cōueniē
do populos in vnum:et reges vt seruiāt dn̄o. Re
spōdit ei in via virtutis sue:paucitatē dierū meo
rum nūcia mihi. Ne reuoces me in dimidio dieꝝ
meoꝝ:in generatione et generationem anni tui.
Hebre.1.d Initio tu dn̄e terrā fundasti:⁊ opa manuū tuarū
sunt celi. Ipsi peribunt tu aūt permanes: ⁊ oēs si
Ibidem. cut vestimētū veterascent. Et sicut opertoriū mu
Ibidem. tabis eos ⁊ mutabunt:tu aūt idem ipse es ⁊ anni
tui nō deficiēt. Filij seruorū tuorū habitabūt:et se
men eoꝝ in sc̄m dirigetur. Ps ipsi dauid. Cij.

B Enedic aīa mea dn̄o:⁊ oīa que itra me
sunt noī sancto eius. Benedic aīa mea
dn̄o: ⁊ noli obliuisci oēs retributiones
eius. Qui propiciatur omibus iniqui
tatibus tuis:qui sanat omnes infirmitates tuas.
Qui redimit de interitu vitam tuam:qui coronat
te in misericordia et miserationibus. Qui replet
in bonis desideriū tuū: renouabit vt aquile iuuē
tus tua. Faciēs mias dn̄s: ⁊ iudiciū oībꝰ iniuriaz
patientibꝰ. Notas fecit vias suas moysi:filijs isrl
volūtates suas. Miserator ⁊ misericors dn̄s: lon=
ganimis ⁊ multū misericors. Nō in perpetuū ira
scetur:neqꝫ ineternū ɔminabitur. Nō secundum
petā nr̄a fecit nobis : neqꝫ secūdū iniq̄tates nr̄as
retribuit nobis. Qm̄ secūdū altitudinē celi a ter=
ra:corroborauit miam suā sup timētes se. Quātū
distat ortus ab occidēte:longe fecit a nobis iniq̄=
tates nostras. Quō miseret pater filiorū miseritꝰ
est dn̄s timētibꝰ se: qm̄ ipse cognouit figmētū no
strū. Recordatꝰ est qm̄ puluis sumus:homo sicut
fenuz dies eius tanqꝫ flos agri sic efflorebit. Qm̄
spūs pertrāsibit in illo ⁊ nō subsistet: ⁊ non cogno
scet amplius locū suū. Mia aūt dn̄i ab eterno ⁊ vs
qꝫ in eternū:sup timētes eū. Et iusticia illiꝰ in fili=
os filiorū:his q̄ seruāt testamētū eius. Et memo=
res sunt mādatoꝝ ipius ad faciēdū ea. Dn̄s in ce
lo parauit sedē suā:et regnuz ipsius oībꝰ dn̄abit.
Bn̄dicite dn̄o oēs angeli eiꝰ potētes virtute: fa=
ciētes verbū illiꝰ ad audiēdam vocē sermonū eiꝰ
Bn̄dicite dn̄o oēs virtutes eiꝰ: ministri eiꝰ q̄ faci
tis volūtatē eiꝰ. Benedicite dn̄o oīa opera eius
in omni loco dn̄ationis eiꝰ bn̄dic aīa mea dn̄o.
Psalmus ipsi dauid. Ciij.

B Enedic aīa mea dn̄o:dn̄e deꝰ meꝰ ma=
gnificatus es vehemēter. Cōfessionez
⁊ decorē induisti:amictus lumine sicut
vestimēto Extēdēs celū sicut pellē:qui
tegis aquis superiora eiꝰ. Qui ponis nubē ascen
sum tuū:qui ambulas sup pēnas ventoꝝ. Qui fa Hebre.1.c.
cis angelos tuos spūs:⁊ ministros tuos ignē vrē
tem. Qui fundasti terrā sup stabilitatez suam:nō
inclinabit in seculū seculi. Abyssus sicut vestimē
tum amictus eiꝰ:sup mōtes stabūt aque. Ab incre
patione tua fugient:a voce tonitrui tui formida=
bunt. Ascēdūt mōtes ⁊ descēdunt cāpi:in locum
quē fundasti eis. Terminū posuisti quē nō trans=
gredient:neqꝫ ɔuertent operire terrā. Qui emit
tis fontes in cōuallibꝰ:inter mediū mōtiū pertrā
sibūt aque. Potabūt oēs bestie agri: expectabūt
onagri i siti sua. Sup ea volucres celi habitabūt:
de medio petraꝝ dabūt voces. Rigās mōtes de
superioribꝰ suis:de fructu operū tuoꝝ satiabitur
terra. Producēs fenū iumētis:⁊ herbaz seruituti Infra.146.
hoīm. Ut educas panē de terra: et vinuz letificet
cor hoīs. Ut exhilaret faciē in oleo:⁊ panis cor ho
minis confirmet. Saturabunt ligna cāpi ⁊ cedri
libani quas plantauit:illic passeres nidificabunt
Herodij domꝰ dux est eoꝝ: mōtes excelsi ceruis
petra refugiū herinacijs. Fecit lunā in tēpora:sol
cognouit occasum suū. Posuisti tenebras ⁊ facta
est nox:in ipa pertrāsibūt oēs bestie silue. Catuli
leonū rugiētes vt rapiāt:et querāt a deo escā sibi
Ortus est sol ⁊ cōgregati sunt : et in cubilibꝰ suis
collocabunt. Exibit homo ad opus suū:⁊ ad ope
rationē suā vsqꝫ ad vesperā. Quam magnificata Supra.61.
sunt opera tua dn̄e:oīa in sapiētia fecisti:impleta
est terra possessione tua. Hoc mare magnū ⁊ spa
ciosum manibꝰ:illic reptilia quoꝝ nō est numerꝰ
Animalia pusilla cū magnis:illic naues pertrāsibūt
Draco iste quē formasti ad illudēdum ei:oīa a te
expectāt vt des illis escā in tēpore. Dante te illis
colligēt:aperiēte te manū tuā oīa implebunt bo=
nitate. Auertēte aūt te faciē turbabunt : auferes
spiritū eoꝝ ⁊ deficient: ⁊ in puluerē suū reuerten
tur. Emitte spiritū tuuz ⁊ creabunt:⁊ renouabis
faciē terre. Sit gloria dn̄i in seculū:letabit dn̄s in
operibꝰ suis. Qui respicit terrā ⁊ facit eaz treme Infra.145.
re:qui tāgit mōtes ⁊ fumigāt. Cantabo dn̄o in vi
ta mea:psallā deo meo q̄diu sum. Iocundū sit ei
eloquiū meū:ego vero delectabor in dn̄o. Defici=
ent peccatores a terra ⁊ iniqui ita vt nō sint:bene
dic anima mea domino. Alleluya. Ciiij.

C Onfitemini dn̄o ⁊ inuocate nomē eius: 1.Paral.
annūciate inter gētes opera eiꝰ. Cāta= 16.b.
te ei et psallite ei:narrate oīa mirabilia Esaie.12.b
eiꝰ laudamini in noīe sancto eiꝰ. Letet
cor querentiū dn̄m querite dn̄m et cōfirmamini:
querite faciē eius semp. Memētote mirabilium
eius q̄ fecit:pdigia eiꝰ ⁊ iudicia oris eius. Semē
abraam serui eius:filij iacob electi eiꝰ. Ipse dn̄s
deꝰ noster:in vniuersa terra iudicia eius. Memor
fuit in seculū testamēti sui:verbi quod mandauit
in mille generationes. Quod disposuit ad abraā
⁊ iuramenti sui ad ysaac. Et statuit illud iacob in
preceptū:⁊ israel in testamētū eternū. Dicēs tibi
dabo terrā chanaam:funiculū hereditatis vestre
Cū essent numero breui:paucissimi ⁊ incole eius.
Et pertrāsierūt de gēte in gētem:et de regno ad
populū alteruz. Nō reliquit hoīem nocere eis:et
corripuit p eis reges. Nolite tāgere xp̄os meos: 1.Paral.
et in pphetis meis nolite malignari. Et vocauit 19.c.

famē ſup terrā:⁊ omne frumentū panis cōtriuit.
Miſit ante eos virū:in ſeruum venūdatus eſt io=
ſeph.Humiliauerūt in cōpedibus pedes eiꝰ:fer=
rū pertranſijt alam eius : donec veniret verbum
eius.Eloquiū dñi inflāmauit eū miſit rex ⁊ ſoluit
eū:princeps pplo ꝝ ⁊ dimiſit eū.Cōſtituit eū dñz
domꝰ ſue:⁊ principē oīs poſſeſſionis ſue. Ut eru=
diret pⁱcipes eiꝰ ſicut ſemetipm̄:⁊ ſenes eiꝰ pru=
dentiā doceret.Et intrauit iſrl̄ in egyptū:⁊ iacob
accola fuit i terra cham.Et auxit pplm̄ ſuū vehe
mēter:⁊ firmauit eū ſup inimicos eiꝰ.Cōuertit cor
eoꝝ vt odirēt pplm̄ eiꝰ:⁊ dolū facerent in ſeruos
eius.Miſit moyſen ſeruū ſuū:aaron quem elegit
ipm̄.Poſuit in eis verba ſignoꝝ ſuoꝝ:⁊ ꝓdigioꝝ
in terra chā.Miſit tenebras ⁊ obſcurauit:⁊ nō ex
ſupra.77 acerbauit ſermones ſuos.Cōuertit aquas eoꝝ
Exo.7.d. in ſanguinē:⁊ occidit piſces eoꝝ.Et edidit terra
eoꝝ ranas:in penetralibus regū ipſorū. Dixit et
venit cynomia ⁊ cyniſes:in omnibꝰ finibus eoꝝ.
Poſuit pluuias eoꝝ grandinē:ignē cōburentez
in terra ipſorū.Et ꝑcuſſit vineas eoꝝ ⁊ ficulneas
eoꝝ:⁊ cōtriuit lignū finiū eoꝝ.Dixit et venit lo=
cuſta ⁊ bruchus:cuius nō erat numerus. Et come
dit omne fenū in terra eoꝝ:⁊ comedit oēz fructū
terre eoꝝ.Et ꝑcuſſit oē primogenitū i terra eo
rū:primitias oīs laboris eoꝝ.Et eduxit eos cum
argento ⁊ auro:⁊ nō erat in tribubꝰ eoꝝ infirmꝰ
Letata eſt egyptus in ꝓfectiōe eoꝝ:qꝛ incubuit
timor eoꝝ ſup eos.Expandit nubē in ꝓtectionē
eoꝝ:⁊ ignē vt luceret eis ꝑ noctē.Petierunt ⁊ ve
nit coturnix:⁊ pane celi ſaturauit eos.Dirupit pe
trā ⁊ fluxerūt aque:abierūt in ſicco flumina. Qm̄
memor fuit verbi ſancti ſui:qḋ habuit ad abrahā
puerū ſuū.Et eduxit pplm̄ ſuū in exultatione : et
electos ſuos in leticia.Et dedit illis regiōes gen
tiū:⁊ labores poploꝝ poſſederūt. Ut cuſtodiant
iuſtificationes eius:⁊ legem eius requirant.
Alleluya. Alleluya. Cv.
iudith.13.c Confitemini dño qm̄ bonus: qm̄ in ſecu
Infra.16. lū mīa eius.Quis loquet̄ potētias dñi
auditas faciet oēs laudes eiꝰ. Beati q̄
cuſtodiūt iudiciū:⁊ faciūt iuſticiā in oī
tpe.Memento noſtri dñe in beneplacito ppli tui
viſita nos in ſalutari tuo. Ad vidēdū in bonitate
electorū tuoꝝ ad letandū in leticia gentis tue:vt
lauderis cum hereditate tua. Peccauimus cum
patribꝰ noſtris:iniuſte egimus iniquitatē fecimꝰ
iudith.7.b Patres noſtri in egypto nō intellexerūt mirabi=
lia tua:nō fuerunt memores multitudinis miſeri
cordie tue.Et irritauerūt aſcendētes in mare : ma
re rubrū.Et ſaluauit eos ꝓpter nomen ſuū:vt no
tam faceret potentiā ſuā.Et increpuit mare ru=
brū ⁊ exſiccatū eſt:⁊ deduxit eos in abyſſum ſicut
in deſerto.Et ſaluauit eos de manu odiētiū: ⁊ re
Exo.14.g. demit eos de manu inimici.Et operuit aqua tri=
bulantes eos:vnꝰ ex eis nō remanſit.Et credide
rūt verbis eius:⁊ laudauerunt laudez eius.Cito
fecerūt obliti ſunt operū eiꝰ:⁊ nō ſuſtinuerunt cō
ſiliū eiꝰ.Et cōcupierunt cōcupiſcentiā in deſerto
⁊ temptauerūt deū in inaquoſo.Et dedit eis petiti
onē ipſorū:⁊ miſit ſaturitatē in alas eoꝝ.Et irri=
Nūe.16.d. tauerūt moyſen in caſtris:aarō ſanctū dñi. Apta
eſt terra ⁊ deglutiuit dathan:⁊ operuit ſup cōgre

gationē abyrō.Et exarſit ignis in ſynagoga eoꝝ
flāma cōbuſſit pctōres.Et fecerūt vitulū in oreb:
⁊ adorauerūt ſculptile.Et mutauerūt gl̄iam ſuā
in ſilitudinē vituli:comedentis fenū. Obliti ſunt
deū q̄ ſaluauit eos:q̄ fecit magnalia i egypto:mi=
rabilia in terra cham:terribilia in mari rubro.Et
dixit vt diſperderet eos:ſi nō moyſes electus eiꝰ
ſtetiſſet in cōfractione in cōſpectu eiꝰ. Ut auerte
ret irā eius ne diſꝑderet eos:⁊ ꝓ nihilo habuerūt
terrā deſiderabilē. Nō crediderūt ꝟbo eiꝰ:⁊ mur
murauerūt in tabernaculis ſuis:nō exaudierunt
vocē dñi.Et eleuauit manū ſuā ſup eos : vt ꝓſter
neret eos in deſerto.Et vt deijceret ſemen eoꝝ i
nationibꝰ:⁊ diſꝑderet eos in regionibꝰ.Et initiati
ſunt beelphegor:⁊ comederūt ſacrificia mortuo=
rū.Et irritauerūt eū in adinuentionibꝰ ſuis:⁊ mul
tiplicata eſt in eis ruina.Et ſtetit phinees ⁊ pla=
cauit:⁊ ceſſauit quaſſatio.Et reputatū ē ei ad iu=
ſticiā:in gñatione ⁊ gñationē vſq̄ in ſempiternū
Et irritauerūt eū ad aquas cōtradictiōis:⁊ vexa
tus eſt moyſes ꝓpter eos:qꝛ exacerbauerūt ſpm̄
eius.Et diſtinxit i labijs ſuis:nō diſꝑdiderūt gē=
tes quas dixit dñs deꝰ illis. Et cōmixti ſunt inter
gētes:⁊ didicerūt opa eoꝝ:et ſeruierūt ſculptilibꝰ
eoꝝ:⁊ factū eſt illis in ſcandalū. Et imolauerunt
filios ſuos:⁊ filias ſuas demonijs. Et effuderūt
ſanguinē innocentē:ſanguinē filioꝝ ſuorū ⁊ filia
rū ſuarū quas ſacrificauerūt ſculptilibꝰ chanaan.
Et interfecta eſt terra in ſanguinibꝰ:⁊ cōtamina
ta eſt in opibus eoꝝ:⁊ fornicati ſunt in adinuen=
tionibꝰ ſuis.Et iratꝰ eſt furore dñs in pplm̄ ſuuz
⁊ abominatus eſt hereditatē ſuā.Et tradidit eos
in manus gentiū:⁊ dñati ſunt eoꝝ q̄ oderūt eos.
Et tribulauerūt eos inimici eoꝝ:et humiliati ſunt
ſub manibꝰ eoꝝ:ſepe liberauit eos. Ipſi autē exa
cerbauerūt eū in cōſilio ſuo:⁊ humiliati ſunt i ini
quitatibus ſuis.Et vidit cū tribularent̄: et audiuit
orationē eoꝝ.Et memor fuit teſtamenti ſui:⁊ pe=
nituit eū ſcd̄m multitudinē mīe ſue.Et dedit eos
in mias:in cōſpectu oīm qui ceperant eos. Sal=
uos fac nos dñe deꝰ noſter:⁊ cōgrega nos de na
tionibus.Ut ꝯfiteamur noī ſctō tuo: ⁊ gloriemur
in laude tua. Bñdictus dñs deus iſrael a ſclo et
vſq̄ in ſclm̄:⁊ dicet oīs populus fiat fiat.
Alleluya. Alleluya. Cvi.
Confitemi dño qm̄ bonꝰ:qm̄ in ſclz mīa iudith.13.c
eiꝰ.Dicāt q̄ redēpti ſunt a dño q̄s rede Infra.117
mit de manu inimici:de regionibꝰ cōgre
gauit eos. A ſolis ortu ⁊ occaſu:ab aq̄=
lone ⁊ mari.Errauerūt i ſolitudīe i inaq̄ſo:viā ciuitat̄ꝭ
hitaculi nō inuenerūt.Eſuriētes ⁊ ſitiētes:aīa eoꝝ Infra eod
in ipſis defecit.Et clamauerūt ad dñz cū tribularēt̄
⁊ de neceſſitatibꝰ eoꝝ eripuit eos. Et eduxit eos
i viā rectā:vt irēt i ciuitatē hitatōis.Cōfiteāt̄ dño infra eodē
mīe eiꝰ:⁊ mirabilia eiꝰ filijs hoīz. Qꝛ ſatiauit aīaz
inanē:⁊ aīam eſuriētē ſatiauit bonis. Sedētes in
tenebris ⁊ in vmbra mortis:vinctos in mēdicita=
te ⁊ ferro. Qꝛ exacerbauerūt eloq̄a dei: ⁊ cōſiliuz
altiſſimi irritauerūt.Et humiliatū eſt in laboribꝰ
cor eoꝝ:⁊ infirmati ſunt nec fuit q̄ adiuuaret. Et ſupra eod.
clamauerūt ad dñm cū tribularent̄: ⁊ de neceſſita ⁊ infra eodē
tibꝰ eoꝝ liberauit eos.Et eduxit eos de tenebrꝭ ⁊
vmbra mortꝭ:⁊ vīcula eoꝝ dirupit.Cōfiteāt̄ dño

misericordie ei⁹:⁊ mirabilia eius filijs hoim. Qꝛ
cōtriuit portas ereas:⁊ vectes ferreos confregit
Suscepit eos de via iniq̄tatis eoꝝ: ꝓpter iniusticias
as eni suas humiliati sunt. Oēm escā abominata
est aīa eoꝝ:⁊ appropinquauerūt vsq̄ ad portas
supra eod. ⁊ infra eodē mortis. Et clamauerūt ad dn̄m cū tribularenť: ⁊
de necessitatib⁹ eoꝝ liberauit eos. Misit verbuz
suū ⁊ sanauit eos:⁊ eripuit eos de interitionibus
supra eod. ⁊ infra eodē eoꝝ. Cōfiteanť dn̄o mīe ei⁹:et mirabilia ei⁹ filijs
hoim. Et sacrificēt sacrificiū laudis: ⁊ annūcient
opa ei⁹ in exultatiōe. Qui descendūt mare in na
uib⁹:faciētes opationē in aquis multis. Ipsi vi=
derūt opera dn̄i:⁊ mirabilia ei⁹ in ꝓfundo. Dixit
⁊ stetit spūs ꝓcelle:⁊ exaltati sunt fluct⁹ ei⁹. Ascē
dunt vsq̄ ad celos/⁊ descendūt vsq̄ ad abyssos:
aīa eoꝝ in malis tabescebat. Turbati sunt ⁊ moti
supra eod. sunt sicut ebri⁹:⁊ oīs sapiētia eoꝝ deuorata ē. Et
clamauerūt ad dn̄m cū tribularenť: ⁊ de necessi=
tatib⁹ eorū eduxit eos. Et statuit ꝓcellā eius in
aurā:⁊ siluerunt fluctus ei⁹. Et letati sunt qꝛ silue
supra eod. runt:⁊ deduxit eos in portū volūtatis eoꝝ. Cōfi=
teanť dn̄o mīe eius:et mirabilia eius filijs hoim.
Et exaltent eū in ecclesia plebis:⁊ in cathedra se
nioꝝ laudent eū. Posuit flumina in desertū:⁊ exi
tus aquarū in sitim. Terrā fructiferā in salsuginē
a malicia inhabitantiū in ea. Posuit desertum in
stagna aquarū:⁊ terrā sine aqua in exit⁹ aquarū.
Et collocauit illic esurientes:⁊ cōstituerunt ciui=
tatē habitatiōis. Et seminauerūt agros ⁊ planta
uerunt vineas:⁊ fecerūt fructū natiuitatis. Et be
nedixit eis ⁊ multiplicati sunt nimis:⁊ iumēta eo
rū nō minorauit. Et pauci facti sunt ⁊ vexati sunt
a tribulatione malorū ⁊ dolore. Effusa est cōten=
tio sup p̄ncipes:⁊ errare fecit eos in inuio et non
in via. Et adiuuit pauperē de inopia:et posuit si=
Job.22.c. cut oues familias. Uidebūt recti ⁊ letabūť: ⁊ oīs
iniq̄tas opilabit os suū. Quis sapiēs ⁊ custodiet
hec:⁊ intelliget mias dn̄i. Alleluya.

Canticū psalmi ipsi dauid. Cvij.

Supra.56 Paratū cor meū deus paratū cor meuz
cātatabo et psallā in glia mea. Exurge
psalteriū ⁊ cythara:exurgā diluculo. Cō
fitebor tibi in ppl̄is dn̄e:⁊ psallā tibi in
natōnib⁹. Qꝛ magna est sup celos mīa tua:⁊ vsq̄
ad nubes veritas tua. Exaltare sup celos deus:
⁊ sup oēz terrā glia tua: vt liberēť dilecti tui. Sal
uū fac dextera tua ⁊ exaudi me: de⁹ locut⁹ est ī sā
cto suo. Exultabo ⁊ diuidā sichimā:⁊ conuallē ta
bernacloꝝ dimetiar. Meus est galaad ⁊ me⁹ est
manasses:et effraim susceptio capitis mei. Juda
rex me⁹:moab lebes spei mee. In idumeā exten=
dā calciamentū meū:mihi alienigene amici facti
sunt. Quis deducet me in ciuitatē munitā: q̄s de
ducet me vsq̄ in idumeā. Nōne tu de⁹ q̄ repulisti
nos:⁊ nō exibis deus in virtutib⁹ nostris. Da no
bis auxiliū de tribulatiōe:qꝛ vana salus hoīs. In
deo faciem⁹ virtutē:⁊ ipse ad nichilū deducet ini
micos nostros.

In finem psalmus dauid. Cviij.

Deus laudē meā ne tacueris:qꝛ os pec=
catoris ⁊ os dolosi sup me apertum est.
Locuti sunt aduersum me lingua dolo
sa:⁊ sermonib⁹ odij circūdederūt me et
expugnauerūt me gratis. Pro eo vt me diligerēt
detrahebāt mihi:ego aūt orabā. Et posuerūt ad=
uersum me mala ꝓ bonis:⁊ odiū ꝓ dilectiōe mea
Cōstitue sup eū peccatorē:⁊ dyabolus stet a de=
xtris ei⁹. Cū iudicať exeat ꝯdēnat⁹:et orō ei⁹ fiat
in pctm̄. Fiāt dies ei⁹ pauci:⁊ episcopatū ei⁹ acci Actuū.1.d
piat alter. Fiāt filij ei⁹ orphani:et vxor ei⁹ vidua.
Nutātes transferanť filij ei⁹ ⁊ mēdicēt:⁊ eijcianť
de hītationib⁹ suis. Scruteť fenerator oēm sub=
stantiā ei⁹:⁊ diripiāt alieni labores ei⁹. Nō sit illi
adiutor:nec sit q̄ misereať pupillis ei⁹. Fiant nati
ei⁹ in interitū:in gnātione vna deleať nomen eius
In memoriā redeat iniq̄tas patrū ei⁹ in ꝯspectu
dn̄i:⁊ pctm̄ matris ei⁹ nō deleať. Fiāt cōtra dn̄m
sp̄ ⁊ dispeat de terra mēoria eoꝝ:ꝓ eo q̄ nō est re
cordatus facere miam. Et ꝑsecut⁹ est hoīem inopē
⁊ mendicū:⁊ ꝯpūctū corde mortificare. Et dilexit
maledictionē ⁊ veniet ei:⁊ noluit benedictionē ⁊
elōgabiť ab eo. Et induit maledictionē sicut vesti
mētū:⁊ intrauit sicť aqua in interiora ei⁹:⁊ sicut oleū
in ossib⁹ ei⁹. Fiat ei sicut vestimentū q̄ opiť:⁊ sicut
zona qua sp̄ p̄cingiť. Hoc opus eoꝝ q̄ detrahūt
mihi apud dn̄m:⁊ q̄ loquūť mala aduersus aīam
meā. Et tu dn̄e fac mecū ꝓpter nomē tuū: qꝛ sua=
uis est mīa tua. Libera me qꝛ egen⁹ et paup̄ sum
ego:⁊ cor meū ꝯturbatū est intra me. Sicut vmbra
cū declinat ablat⁹ sū:⁊ excussus sū sicut locuste
Genua mea infirmata sunt a ieiunio:⁊ caro mea
immutata est ꝓpter oleū. Et ego factus sum op=
probriū illis: viderūt me et mouerunt capita sua.
Adiuua me dn̄e deus me⁹:saluū me fac ꝓpter mi
sericordiā tuam. Et scient qꝛ manus tua hec: ⁊ tu
dn̄e fecisti eā. Maledicent illi ⁊ tu bn̄dices qui in
surgunt in me ꝯfundanť:seruus aūt tuus letabiť
Induanť qui detrahunt michi pudore: ⁊ operiā
tur sicut diploide cōfusione sua. Cōfitebor dn̄o
nimis in ore meo:⁊ in medio multoꝝ laudabo eū
Qui astitit a dextris pauperis:vt saluā faceret a
ꝑsequentibus animā meam.

Psalmus ipsi dauid. Cix.

Dixit dn̄s dn̄o meo:sede a dextris meis Mat.22.d
Donec ponā inimicos tuos:scabellū pe= Hebr.10.c
dū tuoꝝ. Uirgā ꝟtutis tue emittet dn̄s 1.coꝝ.15.c.
ex syon:dn̄are in medio inimicoꝝ tuorū Hebr.7.c.
Tecū principiū in die virtutis tue in splendori=
bus sanctorū:ex vtero ante luciferū genui te. Iu
rauit dn̄s et non penitebit eū:tu es sacerdos ine
ternū scd̄m ordinē melchisedech. Dn̄s a dextris
tuis:cōfregit in die ire sue reges. Judicabit ī na=
tionibus implebit ruinas:cōquassabit capita in
terra multorū. De torrente in via bibit: ꝓpterea
exaltabit caput. Alleluya Cx.

Confitebor tibi dn̄e in toto corde meo: Supra.9.
in cōsilio iustoꝝ ⁊ congregatione. Ma ⁊ infra.137.
gna opa dn̄i:exq̄sita in oēs voluntates
ei⁹. Cōfessio ⁊ magnificētia opus eius:
⁊ iusticia ei⁹ manet in scl̄m seculi. Memoriā fecit
mirabiliū suoꝝ misericors et miserator dn̄s: escā
dedit timentib⁹ se. Memor erit in scl̄m testamēti
sui:virtutē operū suoꝝ annunciabit populo suo.
Ut det illis hereditatem gentium:opera manuū
eius veritas et iudiciū. Fidelia omnia mandata
eius confirmata in seculū seculi:facta in veritate

⁊ equitate. Redemptionē misit dñs pplo suo: mā
Job.28.d. dauit ineternū testamentū suū. Sanctū ⁊ terribi
puerb.1.a. le nomen ei⁹: initiū sapiētie timor dñi. Intellect⁹
⁊.9.b. bonus oībus facientib⁹ eū: laudatio ei⁹ manet in
seculum seculi. Alleluya.

Reuersionis aggei ⁊ zacharie. Cxi.

Beatus vir q̄ timet dñm: in mādatis ei⁹
Eccli.1.b. volet nimis. Potēs in terra erit semē
ei⁹: generatio rectoꝝ benediceē. Glia
⁊ diuitie in domo ei⁹: ⁊ iusticia ei⁹ ma=
net in sclm scli. Exortū est in tenebris lumē rectis:
misericors ⁊ miserator ⁊ iustus. Iocūdus hō qui
misereē et cōmodat: disponet sermōes suos in iu
dicio: q2 ineternū nō cōmouebiē. In mēoria eter
na erit iustus: ab auditione mala nō timebit. Pa
ratū cor eius sperare in dño cōfirmatū est cor ei⁹
2.chor.9.c nō cōmouebiē donec despiciat inimicos suos. Di
spersit dedit pauperib⁹ iusticia eius manet in se=
culū scli: cornu eius exaltabiē in glia. Pctōr vide
bit ⁊ irasceē dentib⁹ suis fremet ⁊ tabescet: deside
riū pctōꝝ peribit. Alla alla. Cxii.

Laudate pueri dñm: laudate nomē dñi
infra.134. Sit nomen dñi benedictū: ex hoc nūc
Job.1.d ⁊ vsq3 in sclm. A solis ortu vsq3 ad oc=
casum: laudabile nomen dñi. Excelsus
super oēs gentes dñs: ⁊ sup celos glia ei⁹. Quis
sicut dñs deus noster q̄ in altis habitat: ⁊ humilia
respicit in celo ⁊ in terra. Suscitans a terra ino=
pē: ⁊ de stercore erigens pauperē. Ut collocet eū
cū principib⁹: cū principib⁹ populi sui. Qui habi
tare facit sterilē in domo: matrē filioꝝ letantem.
Alleluya alleluya. Cxiii.

In exitu israel de egypto: dom⁹ iacob
Exo.13.a. de populo barbaro. Facta est iudea sā
ctificatio eius: israel potestas ei⁹. Ma
re vidit ⁊ fugit: iordanis conuersus est
retrorsum. Mōtes exultauerunt vt arietes: ⁊ col
les sicut agni ouiū. Quid est tibi mare q2 fugisti: ⁊
tu iordanis q2 cōuersus es retrorsum. Mōtes ex
ultastis sicut arietes: ⁊ colles sicut agni ouiu3. A
infra.137. facie dñi mota est terra: a facie dei iacob. Qui cō
uertit petrā in stagna aquarū: ⁊ rupem in fontes
aquarū. Non nobis dñe non nobis: sed nomi tuo
da gloriā. Sup mia tua ⁊ veritate tua: neq̄ñ dicāt
Infra.134. gentes vbi est deus eoꝝ. Deus aūt noster in celo
Sap.15.d. oīa quecūq3 voluit fecit. Simulachra gentiū ar=
gentū ⁊ aurū: opa manuū hoim. Os habent ⁊ nō
loquenē: oculos habēt ⁊ nō videbunt. Aures ha=
bent ⁊ nō audient: nares habent ⁊ nō odorabunt
Infra.134 Manus habent ⁊ nō palpabūt / pedes habent et
nō ābulabunt: nō clamabunt in gutture suo. Si=
miles illis fiāt q̄ faciūt ea: ⁊ oēs qui cōfidūt in eis
Dom⁹ isrl sperauit in dño: adiutor eoꝝ ⁊ ꝓtector
eoꝝ est. Domus aaron spauit in dño: adiutor eo=
rū ⁊ ꝓtector eoꝝ est. Qui timent dñm sperauerūt
in dño: adiutor eoꝝ ⁊ ꝓtector eoꝝ est. Dñs mēor
fuit nostri: ⁊ benedixit nobis. Benedixit domui
isrl: benedixit domui aarō. Benedixit oībus qui
timent dñm: pusillis cū maioribus. Adijciat dñs
sup vos: sup vos et sup filios vestros. Benedicti
vos a dño: qui fecit celū ⁊ terram. Celū celi dño:
terram autē dedit filijs hominū. Non mortui lau
dabunt te dñe: neq3 omnes qui descendunt in in=
fernū. Sed nos qui viuimus benedicimus dño:
ex hoc nunc ⁊ vsq3 in seculum.
Alleluya. Cxiiii.

Dilexi quoniā exaudiet dñs: voce3 ora
tionis mee. Quia inclinauit aurē sua3
mihi: ⁊ in diebus meis inuocabo. Cir= supra.17.
cūdederunt me dolores mortis: ⁊ peri
cula inferni inuenerunt me. Tribulationem ⁊ do
lorem inueni: ⁊ nomen dñi inuocaui. O dñe libe=
ra animā meā misericors dñs ⁊ iustus: ⁊ deus no
ster miseretur. Custodiens paruulos dñs: humi=
liatus sum ⁊ liberauit me. Conuertere aīa mea supra.55.
in requiē tuā: quia dñs benefecit tibi. Quia eri=
puit animā meā de morte / oculos meos a lachry
mis: pedes meos a lapsu. Placebo dño: in regio=
ne viuorum. Alleluya. Cxv.

Credidi ꝓpter quod locutus sum: ego 2.cor.4.c.
autē humiliatus sum nimis. Ego dixi Roma.3.a
in excessu meo: omnis homo mendax.
Quid retribuam dño: ꝓ omib⁹ que re
tribuit michi. Calicem salutaris accipiā: et nomē
dñi inuocabo. Uota mea dño reddam corā omni Infra eod.
populo eius: preciosa in conspectu dñi mors san
ctorū eius. O dñe q2 ego seruus tuus: ego seruus Sap.9.a.
tuus ⁊ filius ancille tue. Dirupisti vincula mea ti
bi sacrificabo hostiam laudis: ⁊ nomen dñi inuo=
cabo. Uota mea dño reddā in cōspectu omis po= supra eod.
puli eius: in atrijs dom⁹ dñi in medio tui hierlm.
Alleluya. Alleluya. Cxvi.

Laudate dñm oms gētes: laudate eū Rom.15.c.
omes populi. Quoniā cōfirmata est
super nos misericordia ei⁹: ⁊ veritas
domini manet ieternum.
Alleluya. Alleluya. Cxvii.

Confitemini dño quoniā bonus: qm̄ in su.104. et
sclm misericordia eius. Dicat nunc is= 105.⁊.106.
rael qm̄ bonus: qm̄ in seculū misericor= Infra.135.
dia eius. Dicat nunc domus aaron qm̄ iudith.13.c
bonus: qm̄ in seculū misericordia eius. Dicāt nūc
oms qui timent dñm: qm̄ in seculū misericordia
ei⁹. De tribulatiōe inuocaui dñm: ⁊ exaudiuit me
in latitudine dñs. Dñs mihi adiutor: non timebo Hebr.13.a
quid faciat mihi homo. Dñs mihi adiutor: et ego
despiciā inimicos meos. Bonū est cōfidere in dño
q̄ cōfidere in homie. Bonū est sperare in dño: q̄
spare in principib⁹. Oēs gentes circuierūt me: ⁊
in noie dñi q2 vltus sum in eos. Circūdantes cir=
cūdederunt me: ⁊ in nomie dñi q2 vltus sum i eos
Circūdederunt me sicut apes ⁊ exarserunt sicut
ignis in spinis: ⁊ in nomie dñi q2 vltus sum in eos
Impulsus euersus sum vt caderem: ⁊ dñs susce= Exod.15.a
pit me. Fortitudo mea ⁊ laus mea dñs: ⁊ factus ē Esa.12.a.
mihi in salutē. Uox exultationis et salutis: in ta=
bernaculis iustoꝝ. Dextera dñi fecit ꝟtutē: dexte
ra dñi exaltauit me: dextera dñi fecit virtutē. Nō
moriar sed viuam: ⁊ narrabo opa dñi. Castigans
castigauit me dñs: ⁊ morti non tradidit me. Ape Mat.22.d
rite mihi portas iusticie ingressus in eas confite
bor dño: hec porta dñi iusti intrabunt in eā. Cōfi
tebor tibi qm̄ exaudisti me: ⁊ fact⁹ es mihi in salu
tē. Lapidē quē reprobauerūt edificantes: hic fa
ctus est in caput anguli. A dño factum est istud: ⁊ Mat.21.e.
est mirabile i oculis nostris. Hec est dies quā fe=

cit dominus:exultemus et letemur in ea. O domine saluũ me fac o domine bene pſperare:bene dictus quivenit in nomine domini. Benediximꝰ
supra eod. vobis de domo dñi:deꝰ dñs ⁊ illuxit nobis. Cõstituite diẽ solẽnẽ in ꝯdensis:vsq ad cornu altaris. Deus meꝰ es tu ⁊ cõfitebor tibi: deꝰ meꝰ es tu et exaltabo te. Cõfitebor tibi qm̃ exaudisti me:⁊ factus es mihi in salutẽ. Cõfitemini dño qm̃ bonꝰ: qm̃ in seculum mia eius. Alleluya.

Aleph. cxviij.

supra eod. Beati immaculati i via:q̃ ambulãt in lege dñi. Beati q̃ scrutanť testimonia eius: in toto corde exq̃runt eũ. Nõ em̃ q̃ operanť iniq̃tatẽ:in vijs eiꝰ ambulauerũt. Tu mãdasti:mãdata tua custodiri nimis. Utinã dirigant vie mee:ad custodiendas iustificatiões tuas. Tunc nõ ꝯfundar:cũ pſpexero in oĩbꝰ man datis tuis. Cõfitebor tibi in directiõe cordis:i corp didici iudicia iustitie tue. Iustificatiões tuas custodiã:nõ me derelinqs vsq̃quaq. Beth.

In quo corrigit adolescẽtior viã suam: i custodiendo ſmões tuos. In toto corde meo exq̃siui te:ne repellas me a mã datis tuis. In corde meo abscõdi eloq̃a tua:vt nõ peccem tibi. Bñdictus es dñe:doce me iustificatiões tuas. In labijs meis: pnũciaui oĩa iudicia oris tui. In via testimonioꝝ tuoꝝ delectatꝰ sum:sicut in oĩbꝰ diuitijs. In mãdatis tuis exercebor:⁊ ꝯsiderabo vias tuas. In iustificatiõibꝰ tuis meditabor:nõ obliuiscar ſmões tuos.

Gymel.

Retribue seruo tuo viuifica me:et custodiã sermones tuos. Reuela oc'los meos:⁊ cõsiderabo mirabilia de lege tua. Incola ego sũ in terra:nõ abscõdas a me mãdata tua. Concupiuit aĩa mea desiderare iustificatiões tuas:in oĩ tpe. Increpasti supbos: maledicti q̃ declinãt a mãdatis tuis. Aufer a me opprobriũ ⁊ ꝯtẽptũ:qr testimonia tua exq̃siui. Et eni sederũt pricipes ⁊ aduersuz me loq̃bant:ſeruus aũt tuus exercebaĩ in iustificationibꝰ tuis. Nã ⁊ testimonia tua meditatio mea est:⁊ cõsiliuz meũ iustificationes tue. Deleth.

Adhesit pauimẽto aĩa mea: viuifica me scõm verbũ tuũ. Uias meas enũciaui ⁊ exaudisti me:doce me iustificatiões tuas. Uiã iustificationũ tuarũ instrue me ⁊ exercebor in mirabilibꝰ tuis. Dormitauit aĩa mea pre tedio:cõfirma me in verbis tuis. Uiam iniq̃tatis amoue a me:⁊ de lege tua miserere mei Uiã veritatis elegi:iudicia tua nõ suz oblitꝰ. Adhesi testimonijs tuis dñe:noli me ꝯfundere. Uiã mãdatoꝝ tuorũ cucurri:cũ dilatasti cor meum.

He.

Legẽ pone mihi dñe viã iustificationuz tuarũ:⁊ exquirã eã semp. Da mihi intellectũ ⁊ scrutabor legẽ tuã:⁊ custodiã illã in toto corde meo. Deduc me in semita mandatorũ tuoꝝ:qr ipsam volui. Inclina cor meũ in testimonia tua:⁊ non in auariciã. Auerte oculos meos ne videant vanitatẽ:in via tua viuifica me. Statue seruo tuo eloquiũ tuũ: in timore tuo. Amputa opprobriũ meũ qd̃ suspicatus sum: qr iudicia tua iocũda. Ecce cõcupiui mãdata tua in equitate tua viuifica me.

Uau.

Et veniat sup me mia tua dñe: salutare tuũ scõm eloquiũ tuũ. Et respõdebo exprobrãtibꝰ mihi verbũ:qr speraui i ſermonibꝰ tuis. Et ne auferas de ore meo verbũ veritatis vsq̃quaq:qr in iudicijs tuis supsperaui. Et custodiã legẽ tuã semp:in sclm ⁊ in seculũ scli. Et ambulabã in latitudine: qr mandata tua exq̃siui. Et loq̃bar in testimonijs tuis in ꝯspectu regũ:⁊ nõ ꝯfundebar. Et meditabar in mãdatis tuis:q̃ dilexi. Et leuaui manꝰ meas ad mãdata tua q̃ dilexi:⁊ exercebor in iustificatiõibꝰ tuis.

Zai.

Memor esto verbi tui seruo tuo:i quo mihi spem dedisti. Hec me cõsolata est i hũilitate mea: qr eloquiũ tuũ viuificauit me. Supbi iniq̃ agebant vsq̃quaq: a lege aũt tua nõ declinaui. Memor fui iudicioꝝ tuoꝝ a sclo dñe:⁊ cõsolatus sum. Defectio tenuit me:p pctõribus derelinquẽtibꝰ legẽ tuã. Cantabiles mihi erant iustificatiões tue:in loco pegrinationis mee. Memor fui nocte nois tui dñe:⁊ custodiui legẽ tuã. Hec facta est mihi:qr iustificationes tuas exq̃siui. Heth.

Portio mea dñe:dixi custodire legẽ tuã Depcatus sum faciẽ tuaz in toto corde meo:miserere mei scõm eloquiũ tuum. Cogitaui vias meas: ⁊ cõuerti pedes meos in testimonia tua. Paratꝰ sum ⁊ nõ suz turbatus:vt custodiã mãdata tua. Funes pctõꝝ circũplexi sunt me:⁊ legẽ tuã nõ sum oblitꝰ. Media nocte surgebã ad cõfitendũ tibi:sup iudicia iustificationis tue. Particeps ego sum oĩm timentiũ te ⁊ custodientiũ mandata tua. Mia tua dñe plena est terra:iustificatiões tuas doce me. Teth.

Bonitatẽ fecisti cũ seruo tuo dñe: scõm verbũ tuũ. Bonitatẽ ⁊ disciplinã ⁊ sciẽtiam doce me:qr mãdatis tuis credidi supra.31. Priusq̃ hũiliarer ego deliq̃: ppterea eloquiũ tuũ custodiui. Bonus es tu:⁊ in bonitate tua doce me iustificatiões tuas. Multiplicata ẽ sup me iniq̃tas supboꝝ:ego aũt i toto corde meo scrutabor mãdata tua. Coagulatũ ẽ sicut lac cor eoꝝ:ego vero legẽ tuã meditatus sum. Bonũ mihi qr humiliasti me:vt discã iustificationes tuas Bonũ mihi lex oris tui:sup milia auri et argenti

Ioth.

Manus tue fecerunt me ⁊ plasmauerũt Iob.10.b. me:da mihi intellectũ vt discã mãdata tua. Qui timent te videbunt me et letabunť:qr in verba tua supsperaui. Cognoui dñe qr equitas iudicia tua:⁊ in veritate tua humiliasti me. Fiat mia tua vt consoletur me:scõm eloquiũ tuum seruo tuo. Ueniant mihi miserationes tue et viuam: qr lex tua meditatio mea est. Confundantur superbi qr iniuste iniquitatem fecerunt in me:ego aũt exercebor in mandatis tuis. Cõuertantur michi timentes te: et q̃ nouerunt testimonia tua. Fiat cor meũ immaculatũ in iustificationibus tuis:vt nõ cõfundar.

Caph.

Defecit in salutari tuo aia mea: ⁊ in ỽbū tuū supsperaui. Defecerūt oculi mei in eloquiū tuū: dicentes qñ consolaberis me. Qr fact⁹ sum sicut vter in pruina: iustificatiōes tuas nō suȝ oblit⁹. Quot sunt dies serui tui: qñ facies de psequētib⁹ me iudiciū. Narrauerūt michi iniq̄ fabulatiōes: sed nō vt lex tua. Oia mādata tua veritas: iniq̄ psecuti sunt me ad iuua me. Paulomin⁹ ɔsummauerūt me in terra: ego aūt nō dereliq̄ mādata tua. Scdm miaȝ tuā viuifica me: ⁊ custodiā testimonia oris tui.

Lamech.

In eternū dñe: ỽbū tuū pmanet in celo. In gñatione ⁊ gñationeȝ veritas tua: fundasti terrā ⁊ pmanet. Ordinatiōe tua pseuerat dies: qm oia seruiūt tibi. Nisi q lex tua meditatio mea ē: tūc forte periissem in hūilitate mea. In eternū non obliuiscar iustificatiōes tuas: qr i ipsis viuificasti me. Tuus suȝ ego saluū me fac: qm iustificatiōnes tuas exq̄siui. Me expectauerunt pctōres vt pderent me: testimōia tua dilexi. Oīs ɔsūmationis vidi finē: latū mādatū tuū nimis.

Mem.

Quomodo dilexi legeȝ tuā dñe: tota die meditatio mea ē. Sup inimicos meos prudentē me fecisti mādato tuo: qr in eternū mihi est. Sup oēs docentes me itellexi: qr testiōnia tuā meditatio mea ē. Sup senes itellexi: qr mādata tua q̄siui. Ab oi via mala phibui pedes meos: vt custodiā ỽba tua. A iudiciis tuis nō declinaui: qr tu legem posuisti michi. Quā dulcia faucib⁹ meis eloq̄a tua: sup mel ori meo. A mandatis tuis intellexi: propterea odiui oēm viā iniquitatis.

Nun.

Lucerna pedib⁹ meis verbū tuū: ⁊ lumē semitis meis. Iuraui ⁊ statui: custodire iudicia iustitie tue. Hūiliatus sum vsq̄quaq̄ dñe: viuifica me scdm verbū tuū. Uoluūtaria oris mei beneplacita fac dñe: ⁊ iudicia tua doce me. Aia mea i manib⁹ meis semp: ⁊ legē tuā nō sum oblitus. Posuerūt pctōres laqueū mihi: ⁊ de mādatis tuis nō erraui. Hereditate acq̄siui testimonia tua in eternum: qr exultatio cordis mei sunt. Inclinaui cor meū ad faciendas iustificatiōes tuas in eternū: pp̄ter retributionē.

Samech.

Iniquos odio habui: ⁊ legem tuā dilexi. Adiutor ⁊ susceptor me⁹ es tu: ⁊ in verbū tuū supsperaui. Declinate a me maligni: ⁊ scrutabor mandata dei mei. Suscipe scdm eloquiū tuū ⁊ viuā: ⁊ nō cōfundas me ab expectatiōe mea. Adiuua me ⁊ saluus ero: et meditabor in iustificationib⁹ tuis semp. Spreuisti oēs discedētes a iudiciis tuis: qr iniusta cogitatio eoꝝ. Preuaricātes reputaui oēs pctōres terre: ideo dilexi testimonia tua. Cōfige timore tuo carnes meas: a iudiciis eni tuis timui.

Ayn.

Feci iudiciū ⁊ iustitiā: non tradas me calūniantib⁹ me. Suscipe seruū tuuȝ in bonū: nō calūnient me supbi. Oculi mei defecerunt in salutare tuū: ⁊ in eloquium iustitie tue. Fac cum seruo tuo scdȝ misericordiā tuā: ⁊ iustificatiōes tuas doce me. Seruus tuus sum ego: da mihi intellectū vt sciā testimonia tua. Tēpus faciendi dñe: dissipauerūt legē tuā. Ideo dilexi mādata tua: sup aurū ⁊ topaziō. Propterea ad oia mādata tua dirigebar: oēm viā iniquā odio habui.

Phe.

Mirabilia testimōia tua: ideo scrutata ē ea aia mea. Declaratio sermonū tuoꝝ illuiat: ⁊ intellectum dat paruulis. Os meū aperui ⁊ attraxi spm: qr mandata tua desiderabā. Aspice in me ⁊ miserere mei: scdm iudiciū diligentiū nomē tuū. Gressus meos dirige scdm eloquiū tuū: ⁊ nō dñetur mei ois iniusticia. Redime me a calūniis hoim: vt custodiam mādata tua. Faciem tuā illumina sup seruū tuū: et doce me iustificationes tuas. Exitus aquaꝝ deduxerūt ocli mei: qr nō custodierūt legem tuam.

Sade.

Iustus es dñe: ⁊ rectū iudiciū tuū. Mādasti iusticiā testimonia tua: ⁊ veritatē tuam nimis. Tabescere me fecit zelus meus: qr obliti sunt ỽba tua inimici mei. Ignitū eloquiū tuū vehementer: ⁊ seruus tu⁹ dilexit illud. Adolescētulus sum ego ⁊ cōtemptus: iustificationes tuas non sum oblit⁹. Iusticia tua iusticia in eternū: ⁊ lex tua veritas. Tribulatio et angustia inuenerūt me: mandata tua meditatio mea est. Equitas testimonia tua in eternū: intellectu da mihi et viuam.

Coph.

Clamaui in toto corde meo exaudi me dñe: iustificationes tuas requirā. Clamaui ad te saluū me fac: vt custodiam mādata tua. Preueni in maturitate et clamaui: qr in verba tua supsperaui. Preuenerūt oculi mei ad te diluculo: vt meditarer eloq̄a tua. Uocē meā audi scdm miam tuā dñe: ⁊ scdm iudiciū tuū viuifica me. Appropinquauerūt psequētes me iniquitati: a lege aūt tua longe facti sunt. Prope es tu dñe: ⁊ oēs vie tue veritas. Initio cognoui de testimoniis tuis: qr in eternū fūdasti ea.

Res.

Uide humilitatē meā ⁊ eripe me: qr legē tuā nō sum oblit⁹. Iudica iudiciū meū ⁊ redime me: pp̄ter eloquiū tuū viuifica me. Lōge a pctōrib⁹ sal⁹: qr iustificatiōes tuas nō exq̄sierunt. Mie tue multe dñe: scdm iudiciū tuū viuifica me. Multi qui psequūtur me ⁊ tribulant me: a testimoniis tuis non declinaui. Uidi preuaricantes ⁊ tabescebā: qr eloquia tua non custodierunt. Uide qm mandata tua dilexi dñe: in misericordia tua viuifica me. Principium verboꝝ tuoꝝ veritas: in eternū omnia iudicia iustitie tue.

Sin.

Principes psecuti sunt me gratis: et a verbis tuis formidauit cor meū. Letabor ego super eloq̄a tua: sicut q̄ inuenit spolia multa. Iniquitatē odio habui ⁊ abominatus sum: legē aūt tuā dilexi. Septies in die laudē dixi tibi: super iudicia iustitie tue. Pax multa diligentibus legem tuā: ⁊ nō est illis scandalū. Expectabā salutare tuū dñe: ⁊ mādata tua dilexi. Custodiuit aia mea testiōnia tua: ⁊ dilexit ea vehemēter. Seruaui mandata tua ⁊ testionia tua: qr oēs vie mee in cōspectu tuo.

Thau.

Appropinquet deprecatio mea ī cōspectu
tuo dñe:iuxta eloquiū tuū da mihi itel=
lectū. Intret postulatio mea ī cōspectu
tuo:sc͂m eloquiuz tuū eripe me. Eructa
bunt labia mea hymnū:cū docueris me iustifica=
tiones tuas. Pronūciabit lingua mea eloquium
tuū:qꝛ oīa mandata tua eq̄tas. Fiat man⁹ tua vt
saluet me:qm̄ mādata tua elegi. Cōcupiui saluta
re tuū dñe:ꝛ lex tua meditatio mea est. Uiuet aīa
mea ꝛ laudabit te:ꝛ iudicia tua adiuuabunt me.
+ Erraui sicut ouis q̄ periit:q̄re s̄uū tuū qꝛ mādata
tua nō sū oblit⁹. Alla. ℭ Canticū graduū. Cxix.
supra. 117. Ad dñm cū tribularer clamaui:et ex=
audiuit me. Dñe libera aīam meā a
Jone.2.a labiis iniq̄s:ꝛ a lingua dolosa. Quid
detᷣ tibi aut q̄d apponatᷣ tibi:ad lin=
guā dolosā. Sagitte potētis acute: cū carbonib⁹
desolatoriis. Heu mihi qꝛ incolat⁹ me⁹ ꝓlōgat⁹ ē
hitaui cū hītantib⁹ cedar:multū incola fuit aīma
mea. Cū his q̄ oderunt pacē eram pacificus: cuz
loquebar illis impugnabant me gratis.
ℭ Canticū graduum. Cxx.
Leuaui oculos meos in mōtes:vnde ve
niet auxiliū mihi. Auxiliū meuz a dño:
q̄ fecit celū ꝛ terrā. Nō det in cōmotio
nē pedez tuū:neq̄ dormitet q̄ custodit
Esa.5.a te. Ecce non dormitabit neq̄ dormiet:q̄ custodit
isrl̄. Dñs custodit te dñs ꝓtectio tua:sup manum
dexterā tuā. Per diē sol nō vret te:neq̄ luna ꝑ no
ctē. Dñs custodit te ab oī malo:custodiat aīaz tuā
dñs. Dñs custodiat itroitū tuū ꝛ exitū tuū:ex hoc
nūc ꝛ vsq̄ in scl̄m. ℭ Canticū graduū. Cxxi.
Letatus sū in his q̄ dicta sunt mihi : in
domū dñi ibim⁹. Stātes erāt pedes
nr̄i:in atriis tuis hirl̄m. Hirl̄m q̄ edi=
ficatᷣ vt ciuitas:cui⁹ participatio eius
in idip̄m. Illuc eīm ascenderūt trib⁹ trib⁹ dñi testi
moniū isrl̄:ad cōfitendū noī dñi. Qꝛ illic sederūt
sedes ī iudicio:sedes sup domū dauid. Rogate q̄
ad pacē sunt hirl̄m:ꝛ abundātia diligētib⁹ te. Fi
at pax in ꝟtute tua:ꝛ abundātia in turribus tuis
Propter fr̄es meos ꝛ ꝓximos meos:loq̄bar pacē
de te. Propter domū dñi dei nr̄i:q̄siui bona tibi.
ℭ Canticum graduum. Cxxii.
Ad te leuaui ocl̄os meos: q̄ hītas ī celis
Ecce sicut oculi seruoꝝ:in manib⁹ dño
rū suoꝝ. Sicut oculi ancille in manib⁹
dñe sue:ita oculi nr̄i ad dñz deū nostrū
donec misereatᷣ nr̄i. Miserere nr̄i dñe miserē nr̄i:
qꝛ multū repleti sum⁹ despectiōe. Qꝛ multū reple
ta est aīa nr̄a:opprobriū abundātib⁹ et despectio
sup̄bis. ℭ Canticū graduum. Cxxiii.
Nisi qꝛ dñs erat in nobis dicat nunc isrl̄
nisi qꝛ dñs erat in nobis. Cū exurgerēt
homīes in nos:forte viuos deglutissent
nos. Cū irascereᷣ furor eoꝝ in nos: for
sitan aqua absorbuisset nos. Torrentē ꝑtrāsiuit
aīa nr̄a:forsitā ꝑtrāsisset aīa nr̄a aquā intolerabi=
lē. Bñdict⁹ dñs q̄ nō dedit nos:in captionē den=
tib⁹ eoꝝ. Aīa nr̄a sicut passer erepta ē: de laqueo
venātiū. Laqueus cōtrit⁹ ē: ꝛ nos liberati sum⁹.
Adiutoriū nostrū in noīe dñi:q̄ fecit celū ꝛ terrā.
ℭ Canticum graduum. Cxxiiii.

Qui ꝯfidūt in dño sicut mōs syō:non cō=
mouebitᷣ ieternū q̄ hītat in hirl̄m. Mō=
tes in circuitu ei⁹ ꝛ dñs in circuitu ppl̄i
sui:ex hoc nūc ꝛ vsq̄ in scl̄m. Qꝛ nō reli
quet dñs virgā pctōꝝ sup sortē iustoꝝ:vt nō extē
dāt iusti ad iniq̄tatē man⁹ suas. Bñfac dñe:bōis ꝛ
rectis corde. Declinātes aūt in obligatōes addu
cet dñs cū opantib⁹ iniq̄tatē:pax super israel.
ℭ Canticū graduum. Cxxv.
In cōuertēdo dñs captiuitatē syō:facti
sum⁹ sicut ꝯsolati. Tūc repletū ē gaudio
os nr̄m:ꝛ ligua nr̄a exultatiōe. Tūc di= +
cēt īter gētes:magnificauit dñs facē cū eis. Ma=
gnificauit dñs facere nobiscū:facti sum⁹ letātes.
Cōuertē dñe captiuitatē nr̄az:sicut torrēs in au=
stro. Qui seminat in lachrymis:in exultatōe me=
tent. Eūtes ibāt ꝛ flebāt:mittētes semina sua. Ue
niētes aūt veniēt cū exultatōe:portātes manipu
los suos. ℭ Cāticū graduū salomōis. Cxxvi.
Nisi dñs edificauerit domū: inanū la=
borauerit q̄ edificāt eā. Nisi dñs custo
dierit ciuitatē:frustra vigilat q̄ custo=
dit eā. Uanū est vobis añ lucē surgere
surgite postq̄ sederitis q̄ māducatis panē doloris
Cū dederit dilectis suis sōnū:ecce hereditas dñi
filii merces fruct⁹ vētris. Sicut sagitte in manu
potētis:ita filii excussoꝝ. Btūs vir q̄ iplevit desi=
deriū suū ex ipsis:nō confūdetᷣ cū loquetᷣ inimicis
suis in porta. ℭ Cāticū graduū. Cxxvii.
Beati oēs q̄ timent dñm:qui ābulant in
viis ei⁹. Labores manuū tuaꝝ qꝛ man
ducabis:beat⁹ es ꝛ bene tibi erit. Uxor
tua sicut vitis abūdans:in laterib⁹ do=
mus tue. Filii tui sicut nouelle oliuarū:in circuitu
mēse tue. Ecce sic benedicetᷣ hō:q̄ timet dñz. Be= supra.115.
nedicat tibi dñs ex syon:ꝛ videas bona hirl̄m oī=
bus diebus vite tue. Et videas filios filioꝝ tuoꝝ
pacē sup israel. ℭ Canticū graduū. Cxxviii.
Sepe expugnauerūt me a iuuētute mea:
dicat nunc isrl̄. Sepe expugnauerunt
me a iuuētute mea:eteni nō potuerūt
mihi. Supra dorsum meū fabricauerūt +
pcōres:ꝓlōgauerūt iniq̄tatē suā. Dñs iustus cō=
cidet ceruices pctōꝝ:cōfundantᷣ ꝛ cōuertantᷣ re=
trorsum oēs qui oderūt syon. Fiant sicut fenū te=
ctoꝝ:qd̄ ꝓusq̄ euellatᷣ exaruit. De quo non iple
uit manū suam qui metet:ꝛ sinū suū qui manipu=
los colliget. Et non dixerunt qui preteribant be=
nedictio domini super vos: benediximus vobis
in nomine domini.
ℭ Canticum graduum. Cxxix.
De ꝓfundis clamaui ad te dñe: dñe ex=
audi vocem meam. Fiant aures tue in=
tendentes:in vocem dep̄cationis mee.
Si iniquitates obseruaueris dñe: domi
ne quis sustinebit. Quia apud te ꝓpiciatio est:et
ꝓpter legem tuam sustinui te dñe. Sustinuit ani
ma mea in verbo eius:sperauit anima mea in do
mino. A custodia matutina vsq̄ ad noctem: spe=
ret israel in dño. Quia apud dñm mīa: ꝛ copiosa
apud eū redemptio. Et ipse redimet israel: ex oī=
bus iniquitatibus eius.
ℭ Canticum graduum. Cxxx.

DOmine nō est exaltatū cor meū: neq̧
elati sunt ocl̄i mei. Neq̧ ābulaui ī ma
gnis: neq̧ ī mirabilib⁹ sup me. Si non
hūiliter sentiebā: sʒ exaltaui aīaʒ meā
Sicut ablactat⁹ ē sup matrē suā: ita retributio in
aīaʒ meā. Spet isrl̄ ī dño: ex hoc nūc ꝛ vsq̧ ī scl̄m.
¶ Canticū graduum. Cxxxi.
MEmēto dñe dauid: ꝛ oīs māsuetudinis
ei⁹. Sicut iurauit dño: votū vouit deo
iacob. Si introiero in tabernaculū do
m⁹ mee: si ascēdero in lectū strati mei.
Si dedero somnū oculis meis: ꝛ palpebris meis
dormitationē. Et requiē tpibus meis donec iue=
niā locū dño: tabernaculū deo iacob. Ecce audi=
uim⁹ eā in effrata: iuenimus eā in cāpis silue. In=
troibim⁹ in tabernaculū ei⁹: adorabimus in loco
puer.6.g vbi steterūt pedes ei⁹. Surge dñe in requiē tuā:
tu ꝛ arca sctificatiōis tue. Sacerdotes tui īduāt
iusticiā: ꝛ scti tui exultent. Propter dauid seruuʒ
tuū: nō auertas faciē xpi tui. Iurauit dñs dd̄ ve=
ritatē ꝛ nō frustrabit eū: de fructu ventris tui po
+ nā sup sedē tuā. Si custodierint filij tui testamen
tū meū: ꝛ testimonia mea hec q̄ docebo eos. Et fi
lij eoꝝ vsq̧ in scl̄m: sedebūt sup sedē tuā. Qm̄ ele
git dñs syō: elegit eā in habitationē sibi. Hec req̄
es mea in scl̄m scl̄i: hic hītabo qm̄ elegi eā. Uiduā
ei⁹ bñdicens bñdicā: paupes eius saturabo pani
b⁹. Sacerdotes ei⁹ induā salutari: ꝛ scti ei⁹ exul=
tatiōe exultabūt. Illuc pducā cornu dauid: para
ui lucernā xpo meo. Inimicos ei⁹ induā ꝯfusione
sup ipm aūt efflorebit sctificatio mea.
¶ Canticum graduum. Cxxxii.
ECce q̄ȝ bonū ꝛ q̄ȝ iocundū: hītare frēs
in vnū. Sicut vnguētū in capite: qd̄ de
scēdit in barbā barbā aarō. Qd̄ descē=
dit in orā vestimēti ei⁹: sicut ros hermō
q̄ descēdit in mōtē syō. Qm̄ illic mādauit dñs be
nedictionē: ꝛ vitam vsq̧ in seculum.
¶ Canticum graduum. Cxxxiii.
infra.134 ECce nūc benedicite dño: oēs serui dñi.
Qui statis ī domo dñi: in atrijs dom⁹
supra.124. dei nr̄i. In noctib⁹ extollite manus ve
stras in sctā: et bñdicite dño. Bñdicat
te dñs ex syō: q̄ fecit celū ꝛ t̄rā. Alla. Cxxxiiii.
LAudate nomē dñi: laudate serui dñm.
supra.112. Qui statis in domo dñi: ī atrijs dom⁹
supra.133. dei nr̄i. Laudate dñʒ qr bon⁹ dñs: psal=
lite nomi ei⁹ qm̄ suaue. Qm̄ iacob ele=
git sibi dñs: isrl̄ in possessionē sibi. Qr ego cogno
ui q̄ magn⁹ est dñs: ꝛ de⁹ nr̄ pre oīb⁹ dijs. Oia q̄=
cūq̧ voluit dñs fecit ī celo ꝛ in terra: in mari et in
Hie.10.c. oībus abyssis. Producēs nubes ab extremo ter
supra.77. re: fulgura in pluuiā fecit. Qui pducit vētos de
supra.104. thesauris suis: q̄ pcussit pmogenita egypti ab
Exo.12.d hoīe vsq̧ ad pec⁹. Et misit signa et pdigia in me=
dio tui egypte: in pharaonē ꝛ in oēs seruos eius
Qui pcussit gētes multas: ꝛ occidit reges fortes
Seon regē ammorreoꝝ ꝛ og regē basan: ꝛ oīa re
gna chanaan. Et dedit terrā eoꝝ hereditatē: he=
reditatē isrl̄ pplo suo. Dñe nomen tuū ineternū:
dñe mēoriale tuū in gñatiōe ꝛ gñationē. Qr iudi
supra.113. cabit dñs pplm suū: ꝛ in seruis suis depcabit. Si
Sap.15.d. mulachra gentiū argētū ꝛ aurū: opa manuū hoīʒ

Os habēt ꝛ nō loquent: oclos habēt ꝛ nō videbūt
Aures habēt ꝛ nō audient: neq̧ eñ est spūs ī ore
ipsoꝝ. Siles illis fiant q̄ faciūt ea: ꝛ oēs q̄ ꝯfidūt supra.113.
in eis. Dom⁹ isrl̄ bñdicite dño: dom⁹ aarō bñdici
te dño. Dom⁹ leui bñdicite dño: q̄ timetis dñʒ be
nedicite dño. Bñdict⁹ dñs ex syō: q̄ hītat ī hirl̄m.
Alleluya. Alleluya. Cxxxv.
COnfitemini dño qm̄ bon⁹: qm̄ in scl̄m supra.140
mia ei⁹. Cōfitemini deo deoꝝ: qm̄. Cō et.105.
fitemi dño dñoꝝ: qm̄. Qui facit mira= et.106.
bilia magna solus: qm̄. Qui fecit celos
in itellectu: qm̄. Qui firmauit terrā super aquas:
qm̄. Qui fecit lumiaria magna: qm̄. Solē ī ptātē
diei: qm̄. Lunā ꝛ stellas in ptātē noctis: qm̄. Qui
pcussit egyptū cū pmogenitis eoꝝ: qm̄. Qui edu
xit isrl̄ de medio eoꝝ: qm̄. In manu potēti ꝛ bra=
chio excelso: qm̄. Qui diuisit mare rubrū in diuisi
ones: qm̄. Et eduxit isrl̄ p mediū ei⁹: qm̄. Et excus
sit pharaonē ꝛ virtutē ei⁹ in mari rubro: qm̄. Qui
traduxit pplm suū p desertū: qm̄. Qui pcussit re=
ges magnos: qm̄. Et occidit reges fortes: quoniā
Seon regē āmorreoꝝ: qm̄. Et og regē basan: qm̄
Et dedit terrā eoꝝ hereditatē: qm̄. Hereditateʒ
israel seruo suo: qm̄. Qr in humilitate nr̄a memor
fuit nostri: qm̄. Et redemit nos ab inimicis nr̄is:
qm̄. Qui dat escā oī carni: qm̄. Cōfitemini deo ce
li: qm̄. Cōfitemini dño dñoꝝ: qm̄ ieternū mia ei⁹.
Alleluya. ps dauid. Cxxxvi.
SUper flumia babylonis illic sedim⁹ et
fleuim⁹: dū recordaremur tui syon. In
salicib⁹ ī medio eius: suspendim⁹ orga
na nr̄a. Qr illic iterrogauerūt nos q̄ ca=
ptiuos duxerūt nos: v̄ba cantionū. Et q̄ abduxe
rūt nos: hymnū cātate nobis de cātic̄ syō. Quō
cātabim⁹ canticū dñi: in terra aliena. Si oblitus
fuero tui hirl̄ʒ: obliuioni det̄ dextera mea. Adhe
reat ligua mea faucib⁹ meis: si nō meminero tui.
Si nō pposuero tui hirl̄m: ī pncipio leticie mee.
Mēor esto dñe filio ꝝ edō: ī die hirl̄m. Qui dicūt
exinanite exinanite: vsq̧ ad fūdamētū ī ea. Filia
babylōis misera: btūs q̄ retribuet tibi retributio
nē tuā quā retribuisti nobis. Btūs q̄ tenebit ꝛ al
lidet puros suos ad petrā. ¶ Ps̄ ipi dd̄. cxxxvii
COnfitebor tibi dñe in toto corde meo: Supra.9.
qm̄ audisti oia v̄ba oris mei. In cōspe ꝛ supra.110
ctu āgeloꝝ psallā tibi: adorabo ad tē=
plū sctū tuū ꝛ cōfitebor noi tuo. Sup supra.115.
mia tua ꝛ veritate tua: qm̄ magnificasti sup oīe
nomen sanctū tuū. In q̄cūq̧ die iuocauero te ex supra.101.
audi me: multiplicabis ī aīa mea v̄tutē. Cōfiteāt
tibi dñe oēs reges t̄re: qr audierūt oia v̄ba oris tui
Et cātent ī vijs dñi: qm̄ magna ē glīa dñi. Qm̄ ex
cels⁹ dñs ꝛ hūilia respicit: ꝛ alta a lōge cognoscit.
Si ābulauero in medio tribulatiōis viuificabis
me: ꝛ sup irā inimicoꝝ meoꝝ extēdisti manū tuā
ꝛ saluū me fecit dextera tua. Dñs retribuet p me
dñe mia tua ī scl̄ʒ: opa manuū tuaꝝ ne despicias.
¶ In finem psalmus dauid. Cxxxviii.
DOmine pbasti me ꝛ cognouisti me: tu
cognouisti sessionem meā ꝛ resurrecti=
onem meaʒ. Intellexisti cogitationes
meas de longe: semitā meā et funiculū
meū inuestigasti. Et omēs vias meas preuidistu

qꝛ nō est sermo in līgua mea. Ecce dñe tu cogno-
uisti oīa nouissima ꝛ antiqua: tu formasti me ꝛ po
suisti sup me manū tuā. Mirabilis facta est scien-
tia tua ex me: cōfortata ē ꝛ nō potero ad eā. Quo
ibo a spū tuo: ꝛ q̄ a facie tua fugiā. Si ascēdero in
celum tu illic es: si descēdero in infernū ades. Si
sumpsero pēnas meas diluculo: ꝛ habitauero in
extremis maris. Etenī illuc manus tua deducet
me: ꝛ tenebit me dextera tua. Et dixi forsitā tene-
bre cōculcabunt me: ꝛ nox illūiatio mea ī delitijs
meis. Qꝛ tenebre nō obscurabunt a te: ꝛ nox sicut
dies illūiabit: sicut tenebre eiꝰ ita et lumen eius.
Qꝛ tu possedisti renes meos: suscepisti me de vte
ro matris mee. Cōfitebor tibi qm̄ terribiliter ma
gnificatꝰ es: mirabilia opa tua ꝛ aīa mea cogno-
scet nimis. Nō est occultatū os meū a te q̄d fecisti
in occulto: ꝛ substātia mea in iferiorib' terre. Im
pfectū meū viderūt ocl'i tui: ꝛ in libro tuo oēs scri
bent: dies formabunt ꝛ nemo in eis. Mihi aūt ni
mis honorificati sunt amici tui deꝰ: nimis confor
tatus est principatꝰ eoꝝ. Dinumerabo eos ꝛ sup
arenā multiplicabunt: exurrexi ꝛ adhuc sū tecū.
Si occideris deꝰ pctōres: viri sāguinū declinate
a me. Qꝛ dicitis in cogitatiōe: accipiāt in vanita
te ciuitates suas. Nōne q̄ oderūt te dñe oderam:
et sup inimicos tuos tabescebam. Perfecto odio
upra.25. oderā illos: inimici facti sunt mihi. Proba me deꝰ
ꝛ scito cor meū: interroga me ꝛ cognosce semitas
meas. Et vide si via iniquitatis in me est: ꝛ deduc
me in via eterna.

Ɑ In finem psalmus dauid. Cxxxix.

ERipe me dñe ab hoīe malo: a viro iniq̄
eripe me. Qui cogitauerūt iniq̄tates in
corde: tota die cōstituebant plia. Acue
rūt līguas suas sicut serpētes: venenū
aspidū sub labijs eoꝝ. Custodi me dñe de manu
pctōris: ꝛ ab hoībus iniq̄s eripe me. Qui cogita-
uerūt supplātare gressus meos: abscōderūt supbi
laqueū mihi. Et funes extēderūt in laqueū: iuxta
iter scādalū posuerūt mihi. Dixi dño deꝰ meꝰ es tu:
exaudi dñe vocē depcatiōis mee. Dñe dñe virtꝰ sa
lutis mee: obūbrasti sup caput meū ī die belli. Nō
tradas me dñe a desiderio meo peccatori: cogita
uerūt cōtra me ne derelinquas me ne forte exal-
tent. Caput circuitus eoꝝ: labor labioꝝ ipsoꝝ
operiet eos. Cadēt sup eos carbones in ignē deij-
cies eos: in miserijs nō subsistēt. Vir līguosus nō
dirigetur in terra: virū iniustū mala capient in inte-
ritu. Cognoui qꝛ faciet dñs iudiciū inopis: ꝛ vidi
ctā pauperū. Verūtm̄ iusti cōfitebunt nomī tuo: ꝛ
habitabunt recti cū vultu tuo. Ɑ Ps̄ dd̄. Cxl.

DOmine clamaui ad te exaudi me: intē
de voci mee cū clamauero ad te. Diri-
gat oro mea sicut icensum in cōspectu
tuo: eleuatio manuū mearū sacrificiū
Eccli.22.d vespertinū. Pone dñe custodiā ori meo: ꝛ ostiū cir-
cūstātie labijs meis. Nō declines cor meū in vba
malicie: ad excusandas excusatiōes in pctis. Cū
hoīb' opantib' iniq̄tatē: ꝛ nō cōicabo cū electis eo
rū. Corripiet me iustꝰ in mīa ꝛ icrepabit me: oleū
aūt pctōris nō impinguet caput meū. Qm̄ adhuc ꝛ
oro mea ī bn̄placitis eoꝝ: absorpti sūt iūcti petre
iudices eoꝝ. Audiēt vba mea qm̄ potuerūt: sicut
crassitudo terre erupta ē sup terrā. Dissipata sūt
ossa nr̄a secus infernū: qꝛ ad te dñe dñe ocl'i mei:
in te speraui nō auferas aīaꝫ meā. Custodi me a la
queo quē statuerūt mihi: ꝛ a scādalis opantiū ini
q̄tatē. Cadēt in retiaculo eius pctōres: singulari
ter sum ego donec trāseam. Ɑ Intellectꝰ dd̄
cū esset in speluīca. Oratio. Cxli.

VOce mea ad dñꝫ clamaui: voce mea ad Supra.76
dñꝫ depcatꝰ sū. Effūdo ī ꝯspectu eiꝰ orō
nē meā: ꝛ tribl'atōeꝫ meā añ ipꝫ pnūcio
In deficiendo ex me spm̄ meū: et tu co-
gnouisti semitas meas. In via hac qua āmbulabā:
abscōderūt superbi laqueū mihi. Cōsiderabā ad
dexterā ꝛ videbā: ꝛ nō erat q̄ cognosceret me. Pe
rijt fuga a me: ꝛ nō est q̄ reqrat aīaꝫ meā. Clama
ui ad te dñe dixi tu es spes mea: portio mea in ter
ra viuētiū. Intēde ad depcationē meā: qꝛ hūilia-
tꝰ sū nimis. Libera me a psequētib' me: qꝛ cōforta
ti sunt sup me. Educ de custodia aīam meā ad cō
fitendū nomī tuo: me expectant iusti donec retri-
buas mihi. Ɑ Psalmus dauid qñ psequē-
bat eū filius suus absalon. Cxlij.

DOmine exaudi orōnē meā: aurib' pci-
pe obsecrationē meā: ī veritate tua ex- supra.102.
audi me in tua iusticia. Et nō intres in
iudiciū cū seruo tuo: qꝛ nō iustificabit
in cōspectu tuo oīs viuēs. Qꝛ psecutꝰ est inimicus
aīam meā: hūiliauit in terra vitā meā. Collocauit
me in obscuris sicut mortuos scl'i: ꝛ anxiatꝰ est sup
me spūs meus: ī me turbatū est cor meū. Memor
fui dierū antiquoꝝ meditatꝰ sum in oīb' opibus
tuis: in factis manuū tuaꝝ meditabar. Expandi
manꝰ meas ad te: aīa mea sicut terra sine aqua ti
bi. Velociter exaudi me dñe: defecit spūs meus. supra.102.
Nō auertas faciē tuā a me: ꝛ silis ero descendēti
bus in lacū. Auditā fac mihi mane mīam tuaꝫ: qꝛ
in te speraui. Notā fac mihi viā in qua āmbulē: qꝛ ad
te leuaui aīam meam. Eripe me de inimicis meis
dñe ad te cōfugi: doce me facere voluntatē tuam
qꝛ deꝰ meus es tu. Spūs tuꝰ bonꝰ deducet me in
terrā rectā: ppter nomen tuū dñe viuificabis me
in eq̄tate tua. Educes de tribulatiōe aīam meaꝫ
ꝛ in misericordia tua disperdes omnes inimicos
meos. Et perdes omnes qui tribulant aīam meā
qm̄ ego seruus tuus sum.

Ɑ Psalmus dauid aduersus goliath. Cxliij.

BEnedictꝰ dñs deus meꝰ q̄ docet manꝰ supra.17.
meas ad pliū: ꝛ digitos meos ad bellū
Mīa mea ꝛ refugiū meū: susceptor me
us ꝛ liberator meꝰ. Protector meꝰ et ī
ipso speraui: q̄ subdis ppl'm meū sub me. Dñe q̄d supra.8.
est hō qꝛ innotuisti ei: aut filius hoīs qꝛ reputas
eū. Hō vanitati silis factꝰ est: dies eiꝰ sicut vmbra
ptereunt. Dñe inclina celos tuos ꝛ descende: tā- Job.8.
ge montes ꝛ fumigabunt. Fulgura choruscatio-
nē ꝛ dissipabis eos: emitte sagittas tuas ꝛ cōtur-
babis eos. Emitte manū tuā de alto eripe me ꝛ li
bera me de aq̄s multis: ꝛ de manu filioꝝ alieno
rum. Quoꝝ os locutū est vanitatem: et dextera
eorum dextera iniquitatis. Deus canticū nouūꝫ
cantabo tibi: in psalterio decachordo psallā tibi.
Qui das salutē regibus: q̄ redemisti dauid seruū
tuūꝫ: de gladio maligno eripe me. Et erue me de

menu filioꝝ alienoꝝ quoꝝ os locutuȝ est vanita
tem: ꝛ dextera eoꝝ dextera iniquitatis. Quoꝝ fi
lij sicut nouelle plātationes: in iuuētute sua. Filie
eoꝝ ꝯposite: circūornate vt similitudo tēpli. Pro
ptuaria eoꝝ plena eructātia ex hoc ī illud. Oues
eoꝝ fetose abūdātes in egressibꝰ suis: boues eoꝝ
crasse. Nō est ruina macerie neqꝫ trāsitꝰ: neqꝫ cla
mor in plateis eoꝝ. Beatū dixerūt ppl̄m cui hec
sunt: btūs ppl̄s cuiꝰ dn̄s deus eius.

Laudatio ip̄i dauid. Cxliiij.

Exaltabo te deꝰ meus rex: et bn̄dicā no
mē tuo ī sc̄lm: ꝛ in seculū sc̄li. Per singulos
dies bn̄dicā tibi ꝛ laudabo nomen tuū
Sup. 48. in seculū: ꝛ in seculū seculi. Magnꝰ dn̄s
ꝛ laudabilis nimis: ꝛ magnitudinis eiꝰ nō ē finis
Gn̄atio ꝛ gn̄atio laudabit opa tua: ꝛ potētiā tuā
pnūciabūt. Magnificētiā glie sc̄titatis tue loquē
tur: ꝛ mirabilia tua narrabūt. Et ꝟtutē terribiliū
tuoꝝ dicēt: et magnitudinē tuā narrabunt. Memo
riā abūdātie suauitatis tue eructabunt: ꝛ iusticia
tua exultabūt. Mis̄ator ꝛ mis̄icors dn̄s: patiēs et
mltū mis̄icors. Suauis dn̄s vniuersis: ꝛ mis̄atio
nes eiꝰ sup oīa opa eiꝰ. Cōfiteāẗ tibi dn̄e oīa ope
ra tua: ꝛ sancti tui bn̄dicāt tibi. Gloriam regni tui
dicēt: ꝛ potētiā tuā loquenẗ. Ut notā faciāt filijs
hoim potētiā tuā: ꝛ gloriā magnificētie regni tui
Regnū tuū regnū oīm seculoꝝ: ꝛ dn̄atio tua in oī
gn̄atione ꝛ gn̄ationē. Fidelis dn̄s in oībꝰ verbis
suis: ꝛ sanctus in oībus opibus suis. Alleuāt dn̄s
oēs q̄ corruūt: ꝛ erigit oēs elisos. Oculi oīm in te
sperāt dn̄e: ꝛ tu das escā illoꝝ in tp̄e oportuno.
Apis tu manū tuā: ꝛ iples oē aial bn̄dictōe. Iustꝰ
dn̄s ī oībꝰ vijs suis: ꝛ sc̄tūs ī oībꝰ opibꝰ suis. Prope
est dn̄s oībꝰ inuocātibus eū: oībꝰ inuocātibꝰ eū in
veritate. Uolūtatē timētiū se faciet: ꝛ deprecatio
nē eoꝝ exaudiet: ꝛ saluos faciet eos. Custodit do
minus oēs diligētes se: ꝛ oēs pctōres disperdet.
Laudationē dn̄i loqueẗ os meū: ꝛ bn̄dicat oīs ca
ro noī sc̄tō eius: in seculū ꝛ in seculum seculi.

Alleluya. Cxlv.

supra. 103. Lauda aīa mea dn̄m: laudabo dn̄m ī vi
ta mea: psallā deo meo q̄ diu fuero. No
lite cōfidere in principibus: in filijs ho
minū in quibus nō est salus. Exibit spi
ritus eius ꝛ reuerteẗ in terrā suā: in illa die peri
Act. 14. c. bunt oēs cogitationes eoꝝ. Beatus cuiꝰ deꝰ ia
Apo. 14. b cob adiutor eiꝰ spes eiꝰ in dn̄o deo ipsius q̄ fecit
celū ꝛ terrā: mare ꝛ oīa que in eis sunt. Qui custo
dit veritatē in seculū facit iudiciū iniuriā patiēti
bꝰ: dat escā esurientibꝰ. Dn̄s soluit cōpeditos: dn̄s
illuminat cecos. Dn̄s erigit elisos: dn̄s diligit iu
stos. Dn̄s custodit aduenas pupillū ꝛ viduā susci
piet: ꝛ vias peccatoꝝ disperdet. Regnabit dn̄s in
secula deꝰ tuus syon: in gn̄atione et generationē.

Alleluya. Cxlvj.

Laudate dn̄ꝫ q̄m bonꝰ est psalmꝰ: deo
nostro sit iocunda decoraqꝫ laudatio.
Edificās hierusalē dn̄s: dispersiones
israelis ꝯgregabit. Qui sanat ꝯtritos
corde: ꝛ alligat ꝯtritiōes eoꝝ. Qui numerat mul
titudinē stellaꝝ: ꝛ oībꝰ eis noīa vocat. Magnus
dn̄s nr̄ ꝛ magna ꝟtus eiꝰ: ꝛ sapiētie eiꝰ nō est nūe
rus. Suscipiēs māsuetos dn̄s: humiliās aūt pctō
res vsqꝫ ad terrā. Precinite dn̄o in cōfessiōe: psal
lite deo nr̄o in cithara. Qui operit celū nubibus:
ꝛ parat terre pluuiā. Qui pducit in mōtibꝰ fenū: supra. 10
ꝛ herbā seruituti hoim. Qui dat iumētis escā ipso
rum: ꝛ pullis coruoꝝ inuocātibꝰ eū. Non in forti
tudine equi voluntatē habebit: neqꝫ in tibijs viri
bn̄placitū erit ei. Bn̄placitū est dn̄o super timen
tes eū: ꝛ in eis qui sperant super misericordia eiꝰ

Alleluya. Aggei ꝛ zacharie. Cxlvij.

Lauda hierusalē dn̄m: lauda deū tuuȝ
syon. Q̄m cōfortauit seras portaꝝ tu
arū: bn̄dixit filijs tuis in te. Qui posu
it fines tuos pacē: ꝛ adipe frumēti sa
tiat te. Qui emittit eloquiū suum terre: velociter
currit sermo eiꝰ. Qui dat niuē sicut lanā: nebulaȝ
sicut cinerē spargit. Mittit crystallū suā sicut bu
cellas: ante faciē frigoris eiꝰ quis sustinebit. Emit
tet verbū suū ꝛ liquefaciet ea: flabit spūs eiꝰ ꝛ flu
ent aq̄. Qui annūciat verbū suū iacob: iusticias ꝛ
iudicia sua israel. Nō fecit taliter omni nationi: ꝛ
iudicia sua nō manifestauit eis.

Alleluya. Aggei et zacharie. Cxlviij.

Laudate dn̄m de celis: laudate euȝ in
excelsis. Laudate euȝ oēs angeli eiꝰ:
laudate eū oēs virtutes eiꝰ. Laudate
eū sol ꝛ luna: laudate eū oēs stelle ꝛ lu
mē. Laudate eū celi celoꝝ: ꝛ aq̄ que sup celos sūt
laudēt nomē dn̄i. Qr ip̄e dixit ꝛ facta sunt: ip̄e mā Dan. 3. c.
dauit ꝛ creata sunt. Statuit ea in sc̄lm ꝛ in sc̄lm se supra. 32.
culi: p̄ceptū posuit ꝛ nō preteribit. Laudate dn̄m Judith.
de terra dracones ꝛ oēs abyssi. Ignis grādo nix 16. f.
glacies spūs pcellaꝝ: q̄ faciūt ꝟbū eiꝰ. Mōtes et
oēs colles: ligna fructifera ꝛ oēs cedri. Bestie et
vniuersa pecora: serpētes ꝛ volucres pēnate. Re
ges terre ꝛ oēs ppl̄i: pricipes ꝛ oēs iudices terre
Iuuenes ꝛ ꝟgines senes cū iunioribꝰ laudēt no
men dn̄i: qr exaltatū est nomē eiꝰ solius. Cōfessio
eiꝰ sup celū ꝛ terraȝ: ꝛ exaltauit cornu populi sui.
Hymnꝰ oībus sanctis eiꝰ: filijs israel pplō appro
pinquāti sibi. Alleluya. Cxlix.

Cantate dn̄o cāticū nouū: laus eiꝰ in ec
clesia sanctoꝝ. Leteẗ israel in eo qui fe
cit euȝ: ꝛ filie syon exultent in rege suo.
Laudēt nomē eiꝰ in choro: ī tympano
ꝛ psalterio psallant ei. Qr bn̄placitum est dn̄o in
pplō suo: ꝛ exaltauit mansuetos in salutē. Exulta
bunt sancti in gloria: letabunẗ in cubilibꝰ suis. Ex
ultatiōes dei in gutture eoꝝ: et gladij ācipites in
manibꝰ eoꝝ. Ad faciēdā vindictaȝ in nationibꝰ
increpationes in ppl̄is. Ad alligandos reges eo
rū in cōpedibꝰ: ꝛ nobiles eoꝝ in manicis ferreis.
Ut faciant in eis iudicium conscriptū: gloria hec
est omnibus sanctis eius. Alleluya. Cl.

Laudate dn̄m ī sanctis eiꝰ: laudate eū
ī firmamēto ꝟtutis eiꝰ. Laudate euȝ
in ꝟtutibꝰ eius: laudate eū sm̄ multi
tudinē magnitudinis eius. Laudate
eū in sono tube: laudate eū ī psalterio et cythara.
Laudate eū ī tympano ꝛ choro: laudate eū ī chor
dis ꝛ organo. Laudate eū in cymbalis bn̄ sonātibus
laudate eū in cymbalis iubilationis: oīs spiritus
laudet dominum. Alleluya.

Explicit psalterium

¶ Epistola sancti hyeronymi presbyteri ad chromacium et heliodorum episcopos de libris salomonis.

Iungat epla quos iungit sacerdotium: immo charta nō diuidat quos xpi nectit amor. Cōmentarios in osee amos et zachariā malachiaʒ quoqꝫ poscitis. Scripsissem si licuisset pre valitudīe. Mittitis solatia sumptuū: notarios nros et librarios sustētātes: vt vobis potissimū nostrū desudet ingenium. Et ecce ex latere frequēs turba diuersa poscētiū quasi aut equū sit me vobis esurientibus et aliis laborare: aut in ratione dati et accepti: cuiqꝫ preter vos obnoxius sim. Itaqꝫ lōga egrotatiōe fract⁹ ne penit⁹ hoc āno reticerē: et apud vos mut⁹ essē: tridui opus nōi vestro cōsecraui interptationem videlicet triuꝫ Salomonis voluminū. masloth: qđ hebrei parabolas. vulgata aūt editio prouerbia vocat. coeleth. q̄ grece ecclesiasten. latine cōtionatorē possum⁹ dicere. syrasirim. qđ in lingua nostra vertit canticū canticoꝝ. Fert et panaretos iesu filii syrach liber: et alt⁹ pseudographus q̄ sapiētia salomonis inscribit. Quoꝝ priorē hebraicuꝫ reppert: non ecclesiasticū vt apud latinos: sed parabolas pnotatum. Cui iuncti erāt ecclesiastes et cāticū cāticoꝝ: vt similitudinē salomonis nō solū numero libroꝝ: sꝫ etiā materiaꝝ genere coequaret. Secūdus apud hebreos nusqꝫ est: qꝛ et ipse stilus grecā eloquētiā redolet: et nōnulli scriptoꝝ veteruꝫ: hunc esse iudei philonis affirmāt. Sicut ergo iudith et tobie et machabeoꝝ libros legit q̄dem eos ecclesia: sed inter canonicas scripturas nō recipit: sic et hec duo volumina legat ad edificationē plebis: nō ad auctoritatē ecclesiasticoꝝ dogmatū cōfirmādā. Si cui sane septuagīta interpretū magis editio placet habet eā a nobis olim emēdatā. Neqꝫ eñ noua sic cudim⁹ vt vetera destruam⁹. Et tñ cū diligētissime legerit: sciat magꝭ nrā scripta intelligi: q̄ nō in tertiū vas trāsfusa coacuerint. sed statī de prelo purissime cōmendata teste: suum saporem seruauerint.

¶ Explicit epistola sancti hyeronymi.

¶ Incipit prologus in libros eosdem.

Tribus noībus vocatū fuisse salomonē scripture manifestissime docēt. Pacificum: id est salomonē. et idida: hoc est dilectū dñi: et qđ nūc dicit coeleth. i. ecclesiasten. Ecclesiastes aūt greco: sermone est appellatus: quia cetum. i. ecclesiaꝫ congreget: quē nos nuncupare possumus cōtionatorem: eo qꝫ loquatur ad populum. et sermo eius non specialiter ad vnum sed ad vniuersos dirigat generaliter. Porro pacificus et dilectus domini ab eo qꝫ regno ei⁹ pax fuerit et eū dominus dilexerit: appellatus est Nam et psalmus. xliiii. et lxxi. dilecti et pacifici titulo prenotantur. Qui tamem et si prophetiam christi ecclesieqꝫ pertinentes: felicitatem et vires salomonis excedunt: tamen secūdum hystoriā super salomonem scripti sunt. Itaqꝫ iuxta numerū vocabulorum tria volumina edidit. puerbia. ecclesiasten. canticuꝫ canticoꝝ. In prouerbiis paruulum docens et quasi de officiis per sententias erudiens. Unde et ad filium sermo crebro repetitur. In ecclesiasten vero mature virū etatis instituens: ne quicqꝫ in mūdi rebus putet esse perpetuum: sed caduca et breuia vniuersa que cernim⁹ Ad extremum iā cōsummatū virū et calcato seculo preparatū. In canticis canticoꝝ sponse iūgit amplexibus. Nisi eñ prius reliquerimus vicia: et pōpis seculi renunciantes: expeditos nos ad aduentū preparauerimus: nō possumus cantare cāticū canticorum. Sed et hoc diligētius attendendum: tres libros aptore diuerso esse intitulatos. In prouerbiis eñi notātur prouerbia salomonis filii dauid regis israel. In ecclesiasten vero verba ecclesiastes filii dauid regis hierusalē. Super fluum quippe est israel hic qđ male in grecis et latinis codicib⁹ inuenitur. In cātico aūt canticoꝝ nec filius dauid nec rex israel siue hierusalē prescribitur: sed tm̄ canticū canticoꝝ salomonis. Sicut enim prouerbia et rudis institutio ad duodecim tribus et ad totū pertinet israel: et quomodo contēptus mundi nō nisi metropolitis conuenit: hoc est habitatoribus hierusalem. Ita canticum canticorum ad eos proprie pertinet qui tantum superna desiderant. Ad incipientes et proficientes et paterna dignitas et regni proprii merito vendicatur autoritas. Ad perfectos vero vbi nō timore eruditur sed amore: proprium nomen sufficit: et qualis magister est: et nescit se esse regem. Que omnia referuntur ad christum.

¶ Incipit alius prologus.

Tres libros salomonis. i. prouerbia ecclesiasten. et canticum canticorum veteri septuaginta interpretum auctoritati reddidi vel antepositis lineis superflua queqꝫ designās vel stellis titulo prenotatis ea que minus habebantur interserēs. vt plenius paula et eustochium cognoscatis quid in libris nostris minus sit quid ue redundet. Necnō etiam illa que imperiti trāslatores male in linguā nostram de greco sermone verterant: oblitterās et antiquans curiosissima ϸitate correxi. Et vbi prepostero ordine atqꝫ peruerso sententiaruꝫ fuerat lumen ereptum: suis locis restituens feci intelligi quod latebat. Porro in eo libro qui a plerisqꝫ sapientia salomonis inscribit: et in ecclesiastico quem esse iesu filii syrach nullus ignorat: calamum temperaui: tantummodo canonicas scripturas vobis emendare desiderans: et studiū meum certis magis q̄ dubiis cōmēdare. Ideo greco et hebreo ϸfatiuncula vtraqꝫ in libro premissa est: quia nonnulla de greco hoc ad illuminationē sensus et legentia edificationem vel inserta hebraice trāslationi: vel extrinsecus iuncta sunt. Et idcirco que legis semper peregrina memento.

Incipit liber prouerbiorum.

¶ C. S. Intitulatio inscribitur. prelibatur vtilitas operis. auditus sapientie commendatur. phibetur filius ne acquiescat blandiciis: nec eat in viis peccatorum vel hereticorum. sapientia clamat.

¶ Capitulum primum.

A

Parabole

salomõis filij dauid re
gis israel:ad sciẽdũ sa=
pientia⁊ disciplinã:ad
intelligẽda verba pru=
dẽtie:⁊ suscipiẽdã eru=
ditionẽ doctrine iusti=
ciam ⁊ iudiciũ ⁊ equi
tatẽ. Ut deꝫ paruulis astutia et adolescẽti sciẽtia
⁊ intellectus. Audiẽs sapiẽs sapiẽtior erit:⁊ intel
ligens gubernacula possidebit. Animaduertet
parabolã ⁊ interpretationẽ: verba sapiẽtũ ⁊ eni=
Psal. 110. gmata eoꝝ. Timor dñi pricipiũ sapiẽtie. Sapiẽ=
Eccli. 1. b. tiam atqꝫ doctrinã stulti despiciunt. Audi fili mi
infra. 9. c disciplinã patris tui:⁊ ne dimittas legem matris
tue vt addatur gratia capiti tuo et torques collo
B tuo. Fili mi si te lactauerit peccõres:ne acquiescas
eis:si dixerint:veni nobiscũ insidiemur sanguini:
abscõdamus tẽdiculas cõtra insontẽ frustra:de=
glutiamus eũ sicut infernus viuentẽ ⁊ integrum
quasi descẽdẽtẽ in lacum:oẽm preciosam substan
tiam reperiemꝰ: implebimꝰ domos nostras spo=
lijs:sortem mitte nobiscũ. marsupium sit vnũ oĩm
nostrũ. fili mi ne ãbules cũ eis: ꝓhibe pedẽ tuũ
a semitis eoꝝ. pedes eñ illoꝝ ad malũ currũt: et
infra. 6. c. festinãt vt effundãt sanguinẽ. Frustra autẽ iacitur
Esa. 59. b. rhete ante oculos pennatoꝝ. Ipsi quoqꝫ contra
sanguinẽ suũ insidiantur:⁊ moliuntur fraudes cõ=
tra alas suas. Sic semite oĩs auari:alas possidẽ
C tium rapiũt. Sapiẽtia foris ꝑdicat: i plateis dat
infra. 8. a. vocẽ suã. In capite turbaruꝫ clamitat:in foribus
portaruꝫ vrbis ꝓfert verba sua dicens. Usqꝫquo
paruuli diligitis infantiã ⁊ stulti ea que sibi sunt
noxia cupiẽt:⁊ imprudẽtes odibũt scientiã. Con
uertimini ad correptionẽ meã. En ꝓferam vobis
Esa. 56. b. spm̃ meũ:⁊ ostẽdaꝫ vobis verba mea. Qr vocaui
Hiere. 7. c ⁊ renuistis:extẽdi manũ meã ⁊ nõ fuit q̃ aspiceret
Despexistis oẽ cõsiliũ meũ ⁊ increpationes meas
neglexistis. Ego quoqꝫ in interitu vestro ridebo:
⁊ subsannabo cũ vobis id quod timebatis adue=
D nerit. Cũ irruerit repẽtina calamitas ⁊ interitus
quasi tẽpestas ĩgruerit:qñ venerit super vos tri
bulatio ⁊ angustia. Tũc inuocabũt me ⁊ nõ exau
diam mane cõsurgent ⁊ nõ inuenient me:eo ꝙ exo
sam habuerint disciplinã:⁊ timorẽ dñi non susce=
perint:nec acquieuerint cõsilio meo:⁊ detraxerit
vniuerse correptioni mee. Comedẽt igitur fructus
vie sue:suisqꝫ consilijs saturabuntur. Auersio par=
uuloꝝ interficiet eos ⁊ prosperitas stultoꝝ ꝑdet
eos. Qui aũt me audierit absqꝫ terrore reqͥescet
⁊ abũdãtia ꝑfruetur timore maloꝝ sublato.

¶ C. S. Sapiẽtia monet suscipere sermones su=
os. q̃rere sapientiã sicut thesaurum que ab omni
infamia reuocat. contemptoribus contrariatur. li
berat a via mala. ⁊ muliere adultera:⁊ reducit in
viam rectam. ij.

A Fili mi si susceperis sermones meos et
mãdata mea absconderis penes te vt
audiat sapiẽtiam auris tua: iclina cor
tuũ ad cognoscẽdã prudẽtiã. Si eñ sa
pientiam inuocaueris ⁊ inclinaueris cor tuũ pru=
dentie:si q̃sieris eã quasi pecuniam ⁊ sicut thesau
ros effoderis illã:tũc intelliges timorẽ dñi ⁊ sciẽ=
tiam dei inuenies. qr dñs dat sapiẽtiaꝫ:⁊ ex ore eiꝰ
prudẽtia ⁊ scientia. Custodiet rectoꝝ salutem et B
ꝓteget gradiẽtes simpliciter:seruans semitas iu
sticie:⁊ vias sanctorũ custodiens. Tunc itelliges
iusticiã ⁊ iudiciũ ⁊ equitatẽ ⁊ oẽm semitã bonam
Si intrauerit sapientia cor tuũ:⁊ scientia aĩe tue
placuerit:cõsiliũ custodiet te:⁊ prudẽtia seruabit
te vt eruaris a via mala ⁊ ab hoĩe qui peruersa lo
quitur. Qui relinquunt iter rectũ et ambulant ꝑ
vias tenebrosas. Qui letantur cum malefecerint ⁊ C
exultant in rebꝰ pessimis. Quorum vie peruerse
sunt ⁊ infames gressus eoruꝫ. Ut eruaris a mulie infra. 7.
re aliena et ab extranea q̃ mollit sermones suos:
⁊ relinquit ducẽ pubertatis sue ⁊ pacti dei sui ob
lita est. Inclinata est eñ ad morte domus eius:⁊ D
ad inferos semite ipsius. Oẽs qui ingrediuntur
ad eam nõ reuertentur:nec apprehẽdẽt semitas
vite. Ut ambules in via bona: ⁊ calles iustoꝝ cu=
stodias. Qui eñ recti sunt habitabũt in terra: et
simplices ꝑmanebunt in ea. Impij vero de terra
perdentur:⁊ qui inique agunt auferentur ex ea.

¶ C. S. De preceptis memorandis ⁊ fiducia ha
benda in deum nõ in ꝓpria prudẽtia. de timẽdo ⁊
honorãdo deũ. de amãdo disciplinã. de laude sa
pientie. de impio nõ timẽdo ⁊ bono opere nõ de
ferendo. de impio illusore nõ mirãdo. iij.

Fili mi ne obliuiscaris legis mee ⁊ pre A
cepta mea cor tuuꝫ custodiat. Longi
tudinẽ eñ dieꝝ ⁊ annos vite ⁊ paceꝫ
apponẽt tibi. Mia ⁊ veritas te nõ de
serant. Circũda eas gutturi tuo ⁊ describe in ta=
bulis cordis tui:⁊ inuenies gratiã et disciplinam
bonã corã deo ⁊ hoĩbꝰ. Habe fiduciam in dño ex
toto corde tuo:⁊ ne innitaris prudẽtie tue. In oĩ Ro. 12. d.
bus vijs tuis cogita illuꝫ ⁊ ipse diriget gressus tu B
os. Ne sis sapiens apud temetipm̃. Time deũ et
recede a malo Sanitas quippe erit vmbilico tuo
⁊ irrigatio ossiũ tuoꝝ. Honora deũ de tua substã Tob. 4.
tia:⁊ de primitijs oĩm frugũ tuaꝝ da pauperibꝰ:
⁊ implebuntur horrea tua saturitate:et vino torcu=
laria redũdabunt. Disciplinã dñi fili mi ne abijci Heb. 12.
as:nec deficias cũ ab eo corriperis. Quẽ eñ dili Apoc. 3.
git dñs corripit:et quasi pater in filio cõplacet si=
bi. Beatus hõ qui inuenit sapiẽtiam ⁊ qui affluit
prudẽtia. Melior est acquisitio eius negociatiõe
auri ⁊ argẽti:primi ⁊ purissimi fructus eius. Pre infra. 8. b.
ciosior est cunctis opibꝰ sapiẽtia ⁊ oĩa que deside
rantur huic nõ valent comparari. Lõgitudo die
rum in dextera eius:⁊ in sinistra illiꝰ diuitie ⁊ glo
ria. Uie eius vie pulchre ⁊ oẽs semite eius pacifi C
ce. Lignũ vite est his qui apprehẽderit eã:et qui
tenuerint eã beati. Dñs sapiẽtia fundauit terrã:
stabiliuit celos prudẽtia. Sapientia illius erupe
runt abyssi: ⁊ nubes rore concrescunt. Fili mi ne
effluant hec ab oculis tuis. Custodi legẽ meã at=
qꝫ cõsiliũ meũ ⁊ erit vita aĩe tue:⁊ gr̃a faucibꝰ tu=
is. Tunc ambulabis fiducialiter in via tua:⁊ pes
tuus non impinguet. Si dormieris nõ timebis:
quiesces et suauis erit somnus tuus. Ne paucas
repẽtino terrore:⁊ irruẽtes tibi potentias impio
rum. Dñs eñ erit in latere tuo: ⁊ custodiet pedeꝫ D

tuū ne capiaris. Noli phibere bñfacere eū q̄ pōt
si vales ꝛ ipse bñfac. Ne dicas amico tuo vade et
reuertere: ꝛ cras dabo tibi: cū statim possis dare.
Ne moliaris amico tuo malū: cū ille in te habeat
fiduciā. Nō contendas aduersus hoiem frustra:
cū ipse tibi nichil mali fecerit. Ne emuleris hoīez
iniustū: nec imiteris vias ei⁹ q: abomīatio est dñi
ois illusor: ꝛ cū simplicib⁹ sermocinatio eius. Ege
stas a dño in domo impij: habitacula aūt iustorū
benedicentur. Ipse deludet illusores: ꝛ mālsuetis
dabit gratiā. Gloriam sapiētes possidebūt: stultoꝝ
exultatio ignominia.
CC.S. Salomon ostēdit querendam sapiētiā
per exēplū sui: ꝛ fructum sapientie: ꝛ viam sapien
tie: et viam impiorum. loquitur alternatim de cu
stodiendis eloquijs dei. de custodia cordis: oris
et gressuum. iiij.
Audite filij disciplinā patris: ꝛ attēdite
vt sciatis prudētiā. Donū bonū tribuā
A vobis: legē meā ne derelinquatis. Nā
et ego filius fui patris mei: tenell⁹ ꝛ vni
genitus corā matre mea: ꝛ docebat me atq̄ dice
bat. Suscipiat v̄ba mea cor tuū: custodi precepta
mea ꝛ viues. Posside sapiā: posside prudētiā. Ne
obliuiscarꝭ neq̄ declines a v̄bis oris mei. Ne di
B mittas eā: ꝛ custodiet te: dilige eā ꝛ cōseruabit te.
Pricipiū sapie posside sapientiā: ꝛ in oi possessiōe
tua acq̄re prudētiā. Arripe illā: ꝛ exaltabit te: ꝛ glo
rificaberis ab ea cū eā fueris amplexatus. Dabit
capiti tuo augmēta gratiaꝝ: ꝛ corona inclyta p
teget te. Audi fili mi ꝛ suscipe verba mea: vt mul
tiplicentur tibi anni vite. Viā sapiētie mōstrabo
tibi: et ducam te per semitas equitatis quas cum
ingressus fueris nō artabunt gressus tui: ꝛ currēs
nō habebis offendiculū. Tene disciplinam: ne di
C mittas eā. Custodi illā: q: illa est vita tua. Ne de
lecteris in semitis impioꝝ: nec tibi placeat maloꝝ
via. Fuge ab ea nec trāseas p illā: declina ꝛ desere
eā. Nō eīn dormiūt nisi cū malefecerint: ꝛ nō capi
tur somnus ab eis nisi supplātauerint. Comedūt
panē impietatis: ꝛ vinū iniquitatis bibūt. Iusto
rum aūt semita quasi lux splendens pcedit ꝛ cre
scit vsq̄ ad perfectā diez. Via impioꝝ tenebrosa:
nesciunt vbi corruant. Fili mi ausculta sermones
meos: ꝛ ad eloq̄a mea inclina aurē tuā. Ne re
cedāt ab oculis tuis: custodi ea in medio cordis
D tui. Vita eīn sunt inueniētib⁹ ea: ꝛ vniuerse carni
sanitas. Oi custodia serua cor tuū: q: ex ipso vita
pcedit. Remoue a te os prauum: ꝛ detrahētia la
bia sint pcul a te. Oculi tui recta videāt: ꝛ palpe
bre tue precedāt gressus tuos. Dirige semitas pe
dibus tuis: ꝛ oēs vie tue stabilientur. Ne declines
ad dexterā neq̄ ad sinistrā. Auerte pedē tuum a
malo. Vias eīn q̄ a dextris sunt nouit dñs: puerse
vero sunt q̄ sunt a sinistris. Ipse eīn rectos faciet
gressus tuos: itinera aūt tua in pace producet.
CC.S. De vitāda meretrice. de honore ꝛ labori
bus ꝛ annis non pdēdis. de bibēdis aquis cister
ne pprie. de diligēda vxore. ꝛ fugiēda aliena. v.
Fili mi attēde ad sapiētiā meā ꝛ prudē
A tie mee inclina aurē tuam vt custodias
cogitationes: ꝛ disciplinā labia tua cō
seruēt. Ne intenderis fallacie mulieris

Fau⁹ eīn distillās labia meretricis: ꝛ nitidi⁹ oleo
guttur eius. Nouissima aūt illi⁹ amara quasi ab
synthiū: ꝛ lingua ei⁹ acuta quasi gladius biceps.
Pedes eius descēdūt in mortē: ꝛ ad inferos gres
sus eius penetrāt. Per semitā vite nō ambulant: B
vagi sunt gressus ei⁹ ꝛ inuestigabiles. Nūc ergo
fili mi audi me: ꝛ ne recedas a v̄bis oris mei. Lō
ge fac ab ea viam tuā: ꝛ ne appropinques forib⁹
domus ei⁹. Ne des alienis honorē tuū: ꝛ annos
tuos crudeli. Ne forte impleanꝭ extranei viribus
tuis: ꝛ labores tui sint in domo aliena: et gemas i
nouissimis qñ cōsumpseris carnes tuas et corp⁹
tuū: ꝛ dicas. Cur detestatus sum disciplinā: ꝛ icre C
pationib⁹ non acquieuit cor meū: Nec audiui vo
cem docētiū me: ꝛ magistris nō inclinaui aurem
meā. Pene fui in oi malo: in medio ecclie et syna
goge. Bibe aquā de cisterna tua: ꝛ fluenta putei
tui. Deriuentur fontes tui foras: ꝛ in plateis aq̄s
tuas diuide. Habeto eas sol⁹: nec sint alieni par
ticipes tui. Sit vena tua benedicta: ꝛ letare cum D
muliere adolescentie tue. Cerua carissima: ꝛ gra
tissimus hynnulus. Ubera ei⁹ inebrient te omni
tēpore: ꝛ in amore eius delectare iugiter. Quare
seduceris fili mi ab aliena: ꝛ foueris in sinu alteri
us: Respicit dñs viā hois: ꝛ oēs gressus ei⁹ consi Job.34.c.
derat. Iniquitates sue capiūt impiū: ꝛ funib⁹ pec
catoꝝ suoꝝ cōstringiꝭ. Ipse morieꝭ: quia nō ha
buit disciplinā: ꝛ in multitudine stulticie sue deci
pietur.
CC.S. Instruit preceptorē siue creditorē aiaꝝ
excitat pigrum. arguit scismaticū. de vigili custo
dia legis. de fugienda adultera. de heresi ꝛ eius
fallacia. vi.
Fili mi si spoponderis pro amico tuo:
defixisti apud extraneū manū tuam. A
Illaqueatus es verbis oris tui: et ca
ptus proprijs sermonibus. Fac ergo infra.17.c.
quod dico fili mi et temetipsum libera: quia inci
disti in manum proximi tui. Discurre festina: susci
ta amicū tuū. Ne dederis somnū oculis tuis: nec
dormitēt palpebre tue. Eruere quasi damula de infra.30.b.
manu: ꝛ quasi auis de insidijs aucupis. Uade ad
formicā o piger: ꝛ considera vias ei⁹ ꝛ disce sapiē
tiam. Que cū non habeat ducē nec pceptorē nec
pricipē: parat in estate cibū sibi ꝛ cōgregat in mes
se quod comedat. Usq̄quo piger dormies: Quā B
do cōsurges de somno tuo: Paululum dormies: ifra.24.b.
paululū dormitabis: paululū cōseres manus tu
as vt dormias ꝛ veniet tibi quasi viator egestas:
ꝛ pauperies quasi vir armat⁹. Si vero piger fue
ris veniet vt fons messis tua ꝛ egestas lōge fugi
et a te. Homo apostata vir inutilis gradiꝭ ore p
uerso: annuit oculis: terit pede: digito loquiꝭ: pra
uo corde machinaꝭ malū: et omni tēpore iurgia
seminat. Huic exēplo veniet perditio sua et subi
to conteretur: nec habebit vltra medicinā. Sex C
sunt que odit dñs et septimū detestatur aīa eius.
Oculos sublimes: linguā mēdacē: man⁹ effundē
tes innoxiū sanguinē: cor machināns cogitatiões
pessimas: pedes veloces ad currēdū in malū: pro
ferentē mēdacia: testē fallacem: ꝛ eū qui seminat
inter fratres discordias. Conserua fili mi pcepta supra.1.b.
patris tui: ꝛ ne dimittas legē matris tue. liga ea ꝛ

in corde tuo iugiter τ circũda gutturi tuo. Cum
D ambulaueris gradiant͂ tecũ: cũ dormieris custo-
diant te: τ euigilãs loquere cũ eis. Qꝛ mãdatũ lu-
cerna ẽ τ lex lux: τ via vite icrepatio discipline vt
custodiãt te a muliere mala τ a blanda lingua ex-
trance. Nõ cõcupiscat pulchritudinẽ eius cor tu-
um ne capiaris nutibus illi⁹. Preciũ ei scorti vix
est vnius panis: mulier aũt viri p̄ciosam aiam ca-
pit. Nũquid potest hõ abscõdere ignẽ in sinu suo
vt vestimẽta illi⁹ nõ ardeant: aut ambulare super
prunas vt nõ plante cõburant͂ eius? Sic qui in-
greditur ad mulierẽ proximi sui: nõ erit mundus
cũ tetigerit eã. Non grandis est culpa cũ quis fu-
ratus fuerit. Furat͂ eñ vt esuriẽtẽ impleat aiam.
Deprehẽsus quoq; reddet septuplũ: τ oẽs substã-
tiam domus sue tradet: τ liberabit se. Qui autẽ
adulter est propter cordis inopiã perdet aiaȝ su-
am. Turpitudinẽ τ ignominiã cõgreget sibi τ op-
probriũ illi⁹ nõ delebit͂. Qꝛ zelus τ furor viri non
parcet in die vindicte: nec acquiescet cuiuscꝫ pre-
cibus nec suscipiet pro redẽptiõe dona plurima.

¶C.S. Inuitat ad timorẽ dñi τ custodiã mãda-
torũ eius. Describit mulierẽ adulterã. refert ver-
ba eius. τ dehortat͂ a vijs eiᵗ. vij.

A FIli mi custodi sermones meos τ p̄ce-
pta mea recõde tibi. Fili honora dñȝ
τ valebis: p̄ter eum vero nõ timueris
alienũ. Serua mãdata mea et viues:
τ legẽ meã quasi pupillã oculi tui. Liga eaȝ in di-
gitis tuis: scribe illã in tabulis cordis tui. Dic sa-
supra.2.c. pientie soror mea es: τ prudẽtiã voca amicã tuaȝ
B Ut custodiat te a muliere extranea τ ab aliena q̄
verba sua dulcia facit. De fenestra eñ dom⁹ mee
p cancellos p̄speri iuuenẽ τ video paruulos. Cõ-
sidero vecordẽ iuuenẽ qui trãsit per plateas iux-
ta angulũ. τ prope viã domus illius gradit͂ in ob-
scuro aduesperascente die i noctis tenebris τ ca-
ligine. Et ecce occurrit illi mulier in ornatu mere-
tricio p̄parata ad decipiẽdas aias. Garrula τ va-
ga quietis impatiẽs nec valẽs in domo cõsistere
pedib⁹ suis. Nũc foris: nũc in plateis: nunc iuxta
C angulos insidiãs Apprehẽsumq; deosculat͂ iuue-
nem τ procaci vultu blandit͂ dicẽs. Uictimas pro
salute deuoui. hodie reddidi vota mea. Idcirco
egressa sum in occursum tuũ: desiderãs te videre
τ repperi. Intexui funibus lectulũ meũ: straui ta-
petibus pictis ex egypto: aspsi cubile meuȝ myr-
rha τ aloe τ cynamomo. Ueni inebriemur vberi-
bus τ fruamur cupitis amplexibus donec illuce-
scat dies. Nõ est eñ vir in domo sua: abijt via lon-
D gissima. Sacculũ pecunie secuȝ tulit: in die plene
lune reuersurus est in domũ suaȝ. Irretiuit eum
multis sermonib⁹: τ blãdicijs labiorũ protraxit il-
lum. Statim eam sequitur quasi bos ductus ad
victimam et quasi agnus lasciuiens et ignorans
τ nescit q̄ ad vincula stultus trahatur donec trãs-
figat sagitta iecur eius. Uelut si auis festinet ad
laqueum: et nescit q̄ de periculo anime illius agi-
tur. Nunc ergo fili mi audi me: et attende verba
oris mei. Ne abstrahat͂ in vijs illius mẽs tua: ne-
q; decipiaris semitis ei⁹. Multos eñ vulneratos
deiecit. et fortissimi quiq; interfecti sũt ab ea. Uie
inferi domus eius penetrãtes interiora mortis.

¶C.S. Sapiẽtia commendat doctrinam suam
et prefert cunctis opibus. et dicit q̄ coeterna est
deo patri: et cum ipso creauit omnia. et se probat
audire deum. viij.

NUnquid nõ sapiẽtia clamitat: τ prudẽtia
dat vocẽ suã? In summis excelsisq; vti- A
cibus supra viaȝ in medijs semitis stãs
iuxta portas ciuitatis in ipsis forib⁹ lo-
quitur dicens. O viri ad vos clamito: τ vox mea
ad filios hoim. Intelligite paruuli astutiaȝ: τ in-
sipiẽtes aiaduertite. Audite qm̃ de reb⁹ magnis
locutura sum: τ aperient͂ labia mea vt recta pre-
dicent. Ueritatẽ meditabit͂ guttur meuȝ: τ labia
mea detestabunt͂ impiũ. Iusti sunt oẽs sermões
mei: nõ est in eis prauũ q̃d neq; puersũ. Recti sũt
intelligentib⁹ τ equi inuenientibus sciẽtiã. Ac-
cipite disciplinã meã τ nõ pecuniã: doctrinã ma-
gis q̃ aurũ eligite. Melior est eñ sapiẽtia cũctis B
opibus preciosissimis: τ oẽ desiderabile ei nõ po- supra.3.b.
test cõparari. Ego sapientia habito in cõsilio: et
eruditis intersum cogitationib⁹. Timor dñi odit
malũ: arrogãtiam τ superbiã et viã prauaȝ: et os
bilingue detestor. Meũ est cõsiliũ: τ equitas mea
est prudentia mea est fortitudo. Per me reges re-
gnãt: τ legum cõditores iusta decernũt. Per me
p̄ncipes imperãt τ potentes decernũt iusticiam
Ego diligẽtes me diligo: τ qui mane vigilauerit
ad me inuenient me. Mecũ sunt diuitie τ gloria:
opes supne τ iusticia. Melior est fructus me⁹ au-
ro τ lapide p̄cioso: τ genimina mea argẽto electo
In vijs iusticie ambulo in medio semitarũ iudi-
cij vt ditẽ diligẽtes me: τ thesauros eorũ repleam
Dñs possedit me in initio viarũ suarũ antecq̃ quic-
q̃ faceret a principio: ab eterno ordinata sum: τ ex C
antiquis antecq̃ terra fieret. Nõdũ erant abyssi: Sap.6.b.
τ ego iam cõcepta erã. Necdũ fontes aquarũ eru-
perant: necdũ mõtes graui mole cõstiterant. An-
te oẽs colles ego parturiebar: adhuc terrã nõ fe-
cerat τ flumina τ cardines orbis terre. Qñ p̄pa-
rabat celos aderã: quãdo certa lege τ gyro valla-
bat abyssos. Quando ethera firmabat sursum τ
librabat fontes aquarũ. Qñ circũdabat mari ter-
minũ suũ: τ legeȝ ponebat aquis ne trãsirẽt fines D
suos. Qñ appẽdebat fundamẽta terre: cũ eo erã
cuncta cõponẽs. Et delectabar per singulos di-
es ludẽs corã eo oi tẽpore τ ludẽs in orbe terrarũ
τ delitie mee esse cũ filijs hoim. Nũc ergo filij au-
dite me. Beati q̃ custodiũt vias meas. Audite di-
sciplinã τ estote sapiẽtes: τ nolite abijcere eã. Be-
atus hõ q̃ audit me τ q̃ vigilat ad fores meas q̃ti-
die: et obseruat ad postes ostij mei. Qui me inue-
nerit inueniet vitã τ hauriet salutẽ a dño. Qui aũt
in me peccauerit: ledet aiam suã. Omnes qui me
oderunt: diligunt mortem.

¶C.S. Sapientia carne assumpta edificauit si-
bi domum. reuocat ab infantia. promittit annos
vite. describit mulierem adulterã siue heresim. ix.

SApientia edificauit sibi domũ. excidit
colũnas septẽ. Immolauit victimas su- A
as: miscuit vinũ τ p̄posuit mẽsam suaȝ
Misit ancillas suas vt vocarẽt ad arcẽ
et ad menia ciuitatis. Si quis est paruul⁹ veniat
ad me. Et insipiẽtibus locuta est. Uenite comedi B

te panē meū: ꝛ bibite vinum quod miscui vobis
Relinquite infantiā ꝛ venite et ambulate ꝑ vias
prudētie. Qui erudit derisorē: ipse iniuriā sibi fa=
cit: ꝛ q̄ arguit impiū: sibi maculā generat. Noli ar
guere derisorē ne oderit te. Argue sapientē: et di
liget te. Da sapienti occasionē ꝛ addet ei sapien
C tia. Doce iustū ꝛ festinabit accipere. Principiū sa
supra.1.a. pientie timor dñi: ꝛ sciētia sanctoꝝ prudētia Per
Psal.110. me enī multiplicabunt dies tui: ꝛ addent tibi an=
Eccli.1.b. ni vite. Si sapiens fueris tibimetipi eris: si autē
illusor: solus portabis malum. Mulier stulta ꝛ cla
mosa: plenaq̄ꝫ illecebris: ꝛ nihil oino sciens: sedet
in foribꝰ domꝰ sue super sellā in excelso vrbis lo
co: vt vocaret transeuntes ꝑ viā: ꝛ ꝑgentes itine
D re suo. Quis est paruulꝰ declinet ad me. Et vecor
di locuta est. Aque furtiue dulciores sūt: ꝛ panis
abscōditꝰ suauior. Et ignorauit q̄ ibi sint gigātes
ꝛ in profundis inferni cōuiue eiꝰ. Qui enī appli=
cabitur illi: descēdet ad inferos. nā qui abcesserit
ab ea saluabitur.

¶ C.S. Alternatim loquit de filio sapiēte ꝛ stul=
to: iusto ꝛ impio simplici ꝛ prauo. de charitate et
odio. ꝛ bono lingue ꝛ malo. x.

A Filius sapiēs letificat patrē. filius ve=
infra.15.c. ro stultus mesticia est matris sue. Nil
infra.11.a. ꝓderunt thesauri impietatis: iusticia
Eccli.5.b. ꝓo liberabit a morte. Nō affliget dñs
fame aiam iusti ꝛ insidias impioꝝ subuertet. Ege
statē operata est manus remissa: manꝰ aūt fortiū
infra.12.d. diuitias parat. Qui nitit mendacijs hic pascit vē
B tos: idē aūt ipē sequit aues volātes. Qui congre
gat in messe filiꝰ sapiens est: qui aūt stertit estate
filiꝰ confusionis. Bñdictio dñi sup caput iusti: os
aūt impioꝝ operit iniq̄tatē. Memoria iusti cum
laudibꝰ: ꝛ nomen impioꝝ putrescet. Sapiēs cor=
infra.28.c. de precepta suscipiet: stultus ceditur labijs. Qui
ambulat simpliciter: ambulat cōfidēter: q̄ aūt de
Eccli.27.c prauat vias suas manifestꝰ erit. Qui annuit ocu
lo dabit dolorē: ꝛ stultus labijs verberabitur. Ve
na vite os iusti: ꝛ os impiorū operit iniquitatem.
1.Pe.4.b. Odiū suscitat rixas: ꝛ vniuersa delicta operit cha
ritas. In labijs sapiētis inuenit sapiētia: ꝛ virga
in dorso eiꝰ qui indiget corde. Sapiētes abscon=
dunt scientiā: os aūt stulti cōfusioni proximū est.
infra.18.b. Substātia diuitis vrbs fortitudis eiꝰ: pauor pau
C perū egestas eoꝝ. Opus iusti ad vitā: fructꝰ aūt
impij ad peccatū. Via vite custodiēti disciplinā:
qui aūt increpationes relinq̄t errat. Abscōdunt
odiū labia mendacia: qui ꝓfert cōtumeliā insipi=
ens est. In multiloquio nō deerit pctm̄: qui autē
moderat labia sua prudētissimꝰ est. Argētum ele
ctū lingua iusti: cor aūt impioꝝ ꝓ nichilo. Labia
iusti erudiūt plurimos: q̄ autē indocti sunt in cor
D dis egestate morient Bñdictio dñi diuites facit:
nec sociabit ei afflictio. Quasi ꝑ risum stultꝰ ope=
ratur scelus: sapiētia aūt est viro prudētia Quod
timet impius veniet sup eū: desideriū suū iustis da=
bitur. Quasi tēpestas trāsiens nō erit impius: iustꝰ
aūt quasi fundamētū sempiternū. Sicut acetum
dētibꝰ ꝛ fumus oculis: sic piger his q̄ miserūt eū
Timor dñi apponet dies: ꝛ anni impiorū breuia
bunt. Expectatio iustoꝝ leticia: spes aūt impioꝝ
peribit. Fortitudo simplicis via dñi ꝛ pauor his

q̄ operant malū. Iustus in eternū nō cōmouebi
tur: impij aūt nō habitabūt sup terram. Os iusti
parturiet sapiētiā: lingua prauoꝝ peribit. Labia
iusti cōsiderāt placita: ꝛ os impiorū peruersa.

¶ C.S. De equitate et humilitate. simplicitate ꝛ
iusticia. de gubernatore et dispensatore. de mise=
ricordia ꝛ clemētia et eorū contrarijs. de diuidē=
tibus propria. de venundatione. de querente bo=
num. de vxore iusti. de flagello iusti et eorum con
trarijs. xi.

Statera dolosa abominatio est apud de A
um: et pondus equū voluntas eiꝰ. Ubi
fuerit superbia ibi erit ꝛ contumelia: vbi
aūt est humilitas ibi ꝛ sapientia. Sim=
plicitas iustoꝝ diriget eos: ꝛ supplātatio ꝑuerso supra.10.a.
rum vastabit illos. Nō proderūt diuitie in diē vl Eccli.5.b.
tionis: iusticia aūt liberabit a morte. Iusticia sim
plicis diriget viā eius: et in impietate sua corruet
impius. Iusticia rectoꝝ liberabit eos: ꝛ in insidi sapien.5.c.
js suis capient iniqui. Mortuo hoīe impio nulla B
erit vltra spes: ꝛ expectatio sollicitoꝝ peribit. Iu
stus de angustia liberatꝰ est: ꝛ tradet impius pro
eo. Simulator ore decipit amicum suū: iusti aūt li
berabunt scientia. In bonis iustoꝝ exaltabit ci=
uitas: ꝛ in ꝑditione impioꝝ erit laudatio. Bñdi=
ctione iustoꝝ exaltabit ciuitas et in ore impiorum
subuertet. Qui despicit amicū suū indigēs corde
est: vir aūt prudēs tacebit. Qui ambulat fraudu
lēter reuelat arcana: q̄ aūtē fidelis est celat amici
cōmissum. Ubi nō est gubernator populꝰ corruet:
salus aūt vbi multa cōsilia. Affliget malo q̄ fidē infra.14.a
facit pro extraneo: qui autē cauet laqueos securꝰ C
erit. Mulier gratiosa inueniet gloriam: ꝛ robusti
habebūt diuitias. Bñfacit aīe sue vir misericors:
qui autē crudelis est etiā ꝓpinquos abijcit. Im=
pius facit opus instabile: semināti aūt iusticiam
merces fidelis. Clemētia ꝓparat vitā: ꝛ sectatio
malorum mortē. Abominabile dño cor prauum:
et voluntas eiꝰ in his q̄ simpliciter ambulāt. Ma
nus in manu nō erit innocēs malꝰ: semen aūt iu=
stoꝝ saluabitur. Circulus aureꝰ in naribus suis: Eccle.9.c.
mulier pulchra ꝛ fatua Desideriū iustoꝝ oē bonū
est: prestolatio impiorum furor. Alij diuidūt pro= D
pria et ditiores fiunt: alij rapiunt non sua et sem=
per in egestate sunt. Anima que benedicit impin
guabitur: et qui inebriat ipse quoq̄ꝫ inebriabitur.
Qui abscondit frumēta maledicetur in populis
benedictio autem super caput vendentium. Be=
ne consurgit diluculo qui querit bona: qui autem
inuestigator malorū est opprimetur ab eis. Qui
confidit in diuitijs suis corruet: iusti autem quasi
virens folium germinabunt. Qui conturbat do=
mum suam possidebit ventos: et qui stultꝰ est ser
uiet sapienti. Fructus iusti lignum vite: et qui su= 1.Pe.4.d.
scipit animas sapiens est. Si iustus in terra reci
pit: q̄to magis impius ꝛ peccator

¶ C.S. De agenda gratia: et iusticia iudicanda
de doctore vero. de cognoscendis iumentis pro=
prijs ꝛ eorum contrarijs. de terra colenda. de bo
nis et malis que sunt in lingua. de securitate iusti
de manu fortium. de merore viri. de negligendo
damnum propter amicum. xij.

Qui diligit disciplinã diligit sciẽtiã: qui
aũt odit increpationes insipiẽs est. Qui
A bonꝰ est hauriet sibi gratiã a dño: qui
aũt cõfidit in cogitationibus suis im=
pie agit. Nõ roborabit̃ homo ex impietate: et ra=
dix iustoꝝ nõ ꝯmouebit̃. Mulier diligẽs corona
est viro suo: ⁊ putredo in ossibus eiꝰ: q̃ confusione
res dignas gerit. Cogitationes iustoꝝ iudicia ⁊
cõsilia impioꝝ fraudulẽta. Verba impioꝝ insidi
ant̃ sanguini: os iustoꝝ liberabit eos. Verte impi
os ⁊ nõ erũt: domꝰ aũt iustoꝝ ꝑmanebit. Doctri
na sua noscitur vir: qui aũt vanus ⁊ excors est pa
B tebit cõtẽptui. Melior est pauper et sufficiens si=
Eccli.10.d bi q̃z gloriosus ⁊ indigẽs pane. Nouit iustꝰ iumẽ
toꝝ suoꝝ aĩas: viscera autẽ impiorum crudelia.
Eccli.20.d Qui operat̃ terrã suã satiabit̃ panibꝰ: qui aũt se=
infra.28.d. ctatur ociũ stultissimꝰ est. Qui suauis est viuit in
moderationibꝰ: in suis munitionibꝰ relinquit cõtu
meliã. Desideriũ impij monimẽtũ est pessimoꝝ:
radix aũt iustoꝝ proficiet. Propter pctã labioꝝ
ruina ꝓximat malo: effugiet autẽ iustꝰ de angu=
infra.13.a. stia. De fructu oris sui vnusquisq̃ replet̃ bonis: ⁊
C iuxta opera manuũ suaꝝ retribuet̃ ei. Via stulti
recta in oculis eiꝰ: qui aũt sapiens est audit ꝯsilia.
Fatuꝰ statim indicat irã suam: qui aũt dissimulat
iniuriã callidus est. Qui qđ nouit loquitur index
iusticie est: qui autẽ mentit̃ testis est fraudulẽtus.
Est q̃ promittit: et quasi gladio pungit̃ conscĩẽtie:
lingua aũt sapiẽtium sanitas. Labium veritatis
firmũ erit in ꝑpetuũ: qui aũt testis est repẽtinus
cõcinnat linguã mẽdacij. Dolus in corde cogitã
tium mala: qui aũt pacis ineunt cõsilia sequitur
eos gaudiũ. Nõ contristabit iustũ q̃cquid ei acci
D derit: impij aũt replebunt̃ malo. Abominatio est
dño labia mẽdacia: qui aũt fideliter agũt placẽt
ei. Homo versutus celat sciẽtiã: et cor insipientiũ
supra.10.a. prouocat stulticiã. Manus fortiũ dñabit̃: que aũt
remissa est tributis seruiet. Meror in corde viri hu
miliabit illũ: ⁊ sermone bono letificabit̃. Qui ne=
gligit damnũ ꝓpter amicũ iustus est: iter aũt im
pioꝝ decipiet eos. Nõ inueniet fraudulẽtꝰ lucrũ:
et substantia hoĩs erit auri preciũ. In semita iusti
cie vita: iter autem deuium ducit ad mortem.

CC. S. De custodia oris ⁊ duplici corde. de fal=
sis diuitijs. de lucerna impioꝝ. de substãtia festi=
nata. de contennẽtiũ voragine. de nũcio. de simi=
litudine cõuiuãtiũ: ⁊ filijs iusti. de cibis qui a pa=
rentibus congregati sunt. xiij.

A Filius sapiẽs doctrina patris: q̃ autẽ
supra.12.b. illusor est nõ audit cũ arguit̃. De fru
infra.21.d ctu oris sui homo satiabit̃ bonis: aĩa
aũt impioꝝ iniqua. Qui custodit os
suum custodit aĩam suã: qui aũt incõsideratus est
ad loquẽdũ sẽtiet mala. Vult ⁊ nõ vult piger: aĩa
aũt operãtiũ impinguabit̃. Verbũ mẽdax iustus
detestabit̃: impiꝰ aũt confundit ⁊ cõfundet̃. Iusti
cia custodit innocẽtis viã: impietas aũt peccato
B rem supplantat. Est quasi diues cũ nihil habeat:
⁊ est quasi pauper cũ in multis diuitijs sit. Redẽ=
ptio aĩe viri diuitie sue: qui aũt pauper ẽ increpa
tionẽ nõ sustinet. Lux iustorum letificat: lucerna
aũt impioꝝ extinguet̃. Inter superbos semꝑ iur
gia sunt: qui aũt agunt oĩa cũ consilio regunt̃ sa=
pientia. Substãtia festinata minuet̃: que aũt pau
latim colligit̃ manu multiplicabit̃. Spes q̃ differ
tur affligit aĩam: lignũ vite desideriũ veniẽs. Qui
detrahit alicui rei ipẽ se in futurũ obligat: qui au
tem timet p̃ceptũ in pace versabitur. Aĩe dolose
errãt in peccatis: iusti aũt misericordes sunt ⁊ mi
serant̃. Lex sapiẽtis fons vite: vt declinet a ruina C
mortis. Doctrina bona dabit gratiã: in itinere cõ
temptoꝝ vorago. Astutus oĩa agit cũ cõsilio: qui
aũt fatuus ẽ aperit stulticiã. Nunciꝰ impij cadet
in malũ. Legatus fidelis sanitas. Egestas ⁊ igno
minia ei qui deserit disciplinã: qui aũt acquiescit
arguenti glorificabitur. Desideriũ si cõpleat̃ de=
lectat aĩam: detestantur stulti eos q̃ fugiũt mala.
Qui cũ sapiẽtibus gradit̃ sapiẽs erit: amicꝰ stul=
torum similis efficiet̃. Peccatores ꝑsequit̃ malũ: D
⁊ iustis retribuent̃ bona. Bonꝰ relinquit heredes
filios ⁊ nepotes: et custoditur iusto substãtia pec
catoris. Multi cibi in noualibꝰ patrũ: ⁊ alijs con=
gregant̃ absq̃ iudicio. Qui parcit virge odit fili
um suũ: qui aũt diligit illũ instanter erudit. Iustꝰ infra.23.b
comedit ⁊ replet aĩam suam: venter autem impio Eccli.30.a
rum insaturabilis.

CC. S. De sapiente muliere. de fortitudine boũ.
de stulto nesciente: ⁊ via fallaci. de fatuo ⁊ astuto.
de despectu proximi. de misericordia. de diuitijs
boni operis. de timore dñi. de patientia. de inui=
dia. de calumnijs pauperis. de iusticia ⁊ accepto
ministro. xiiij.

Sapiẽs mulier edificat domũ suã: insipi A
ens extructã quoq̃ manibus destruet.
Ambulans recto itinere: ⁊ timẽs deũ: Job.12.c
despicit̃ ab eo qui infami graditur via.
In ore stulti virga superbie: labia sapientũ custo
diunt eos. Ubi nõ sunt boues: presepe vacuũ est:
vbi autẽ apparẽt plurime segetes: ibi manifesta
est fortitudo bouis. Testis fidelis nõ mentietur:
profert aũt mẽdaciũ dolosus testis. Querit deri
sor sapientiã ⁊ nõ inuenit: doctrina prudẽtiũ faci
lis. Vade cõtra virũ stultũ: ⁊ nescit labia pruden=
tie. Sapiẽtia callidi est intelligere viã suã: ⁊ pru
dentia stultoꝝ errãs. Stultꝰ illudet peccatũ: ⁊ in B
ter iustos morabit̃ gratia. Cor quod nouit ama=
ritudinẽ aĩe sue: in gaudio eiꝰ nõ miscebit̃ extra=
neus. Domꝰ impioꝝ delebit̃: tabernacula iustoꝝ
germinabũt. Est via q̃ videt̃ hoĩ iusta: nouissima
aũt eiꝰ deducũt ad mortẽ. Risus dolore miscebit̃: infra.26.
⁊ extrema gaudij luctus occupat. Vijs suis reple
bitur stultus: et sup eũ erit vir bonus. Innocens
credit oĩ verbo: astutus considerat gressus suos.
Filio doloso nichil erit boni: seruo aũt sapiẽti pro
speri erũt actꝰ ⁊ dirigeť via eiꝰ. Sapiens timet et
declinat a malo: stultus trãsilit ⁊ cõfidit. Impati
ens operabit̃ stulticiã: ⁊ vir versutus odiosus est.
Possidebũt paruuli stulticiã: ⁊ expectabũt astuti
scientiã. Iacebũt mali ante bonos ⁊ impij añ por C
tas iustoꝝ. Etiã ꝓximo suo paupꝑ odiosus ẽ: ami=
ci vero diuitũ multi. Qui despicit proximũ suum
peccat: qui aũt miseret̃ pauperi beatus erit. Qui
credit in dño miam diligit: errãt qui operant̃ ma
lum. Mia ⁊ veritas p̃parãt bona. In oĩ opere bo
no erit abundantia. vbi aũt verba sunt plurima:
ibi freq̃nter egestas. Corona sapiẽtũ diuitie eoꝝ

fatuitas stultoꝝ imprudẽtia. Liberat aias testis
D fidelis:et pfert mendacia versipellis. In timore
dñi fiducia fortitudinis:ꝛ filijs eius erit spes. Ti
mor dñi fons vite:vt declinet a ruina mortis. In
multitudine ppli dignitas regis et in paucitate
plebis ignominia pricipis. Qui patiẽs est multa
gubernat sapientia: q aũt impatiens est exaltat
stulticiã suã. Uita carnũ sanitas cordis:putredo
ossiũ inuidia. Qui calũniat agentẽ exprobrat fa
ctori eiꝰ:honorat aũt eũ qui miseretur pauperis.
In malicia sua repellet impiꝰ sperat aũt iustꝰ in
morte sua. In corde prudẽtis requiescit sapiẽtia:
ꝛ indoctos quosqꝫ erudiet. Justicia eleuat gẽtez:
miseros aũt facit populos peccatuz. Acceptꝰ est
regi minister intelligens:iracundiam eius inuti
lis sustinebit.

¶ C.S. De effectu sermonis boni. de cognitiõe
dei. de victimis imporꝝ. de doctrina obedientie.
de hilaritate cõscientie. laus timoris et castitatis
de iracũdia. pigrita. sapiẽtia. ꝛ vidua ecclesia. de
auaricia ꝛ oratione iustoruz. de fama bona. de di
scipulo obediente. xv.

A Esponsio mollis frãgit irã: sermo durꝰ
infra.25.b. suscitat furorẽ. Lingua sapiẽtum ornat
sciẽtiã:os fatuoꝝ ebullit stulticiã. In om
ni loco oculi dñi contẽplant bonos et ma
los. Lingua placabilis lignũ vite:q aũt imodera
ta est conteret spm. Stultus irridet disciplinam
patris sui: qui aũt custodit icrepationes astutior
fiet. In abundãti iusticia virtus maxima est. cogi
tationes autez impioꝝ eradicabunt. Domꝰ iusti
plurima fortitudo:ꝛ in fructibus impij conturba
B tio. Labia sapientũ disseminabunt sciẽtiam: cor
infra.21.d. stultorũ dissimile erit. Uictime impioꝝ abomina
Eccli.14.c biles dño:vota iustoꝝ placabilia. Abominatio ẽ
dño via impij:qui sequit iusticiã diligit ab eo. Do
ctrina mala deserentiũ viã vite: q increpationes
odit moriet. Infernus ꝛ pditio corã dño:q̃to ma
gis corda filioꝝ hoim? Non amat pestilens eum
infra.17.d. q se corripit:nec ad sapientes graditur. Cor gau
dẽs exhilarat faciẽ:in merore animi deijcit spũs
Cor sapiẽtis querit doctrinã:ꝛ os stultoꝝ pascit
imperitia. Oẽs dies pauperis mali:secura mens
quasi iuge cõuiuiũ. Melius est parũ cum timore
dñi:q̃ thesauri magni ꝛ insatiabiles. Melius est
vocari ad olera cũ charitate:q̃ ad vitulũ sagina
tum cũ odio. Uir iracũdꝰ puocat rixas: q patiẽs
est mitigat suscitatas. Iter pigroruz quasi sepes
C spinaꝝ:via iustoꝝ absqꝫ offẽdiculo. Filius sapiẽs
supra.10.a. letificat patrẽ:ꝛ stultus homo despicit matrẽ suã
Stulticia gaudiũ stulto:ꝛ vir prudẽs dirigit gres
sus suos. Dissipant cogitationes vbi nõ est consi
lium:vbi vero sunt plures cõsiliarij cõfirmantur.
Letat homo in sententia oris sui:ꝛ sermo oportu
nus est optimꝰ. Semita vite super eruditũ:vt de
clinet de inferno nouissimo. Domũ supboꝝ demo
lietur dñs:et firmos faciet terminos vidue. Abo
minatio dñi cogitationes male:ꝛ purꝰ sermo pul
cherrimꝰ firmabit ab eo. Cõturbat domuz suam
D qui sectat auariciã:qui aũt odit mũera viuet. Per
miam ꝛ fidẽ purgant peccata:p timorem aũt dñi
declinat ois a malo. Mẽs iusti meditabit obediẽ
tiam:os impioꝝ redundat malis. Longe est dñs
ab impijs:ꝛ orationes iustoꝝ exaudiet. Lux ocu
loꝝ letificat aiam:fama bona ipinguat ossa. Au
ris que audit increpationes vite in medio sapiẽ
tium cõmorabitur. Qui abijcit disciplinaz: despi
cit aiam suã. qui aũt acquiescit increpatiõibꝰ pos
sessor est cordis. Timor dñi disciplina sapientie ꝛ
gloriam precedit humilitas.

¶ C.S. Q dñs dirigit vias hoim:videt ꝛ pon
derat. de via bona ꝛ laude paupertatis. de indigna
tione regis:ꝛ clemẽtia ꝛ laude:et sapiẽtia ꝛ humi
litate. de scismatico ꝛ adultero. de laude senectu
tis et patientie. xvi.

Ois est aiam pparare:et dñi guberna
re linguaz. Oẽs vie hoim patẽt oculis A
eiꝰ:spũuz põderator ẽ dñs. Reuela dño
opera tua:ꝛ dirigent cogitationes tue
Uniuersa propter semetipm operatꝰ est dñs:im
pium quoqꝫ ad diẽ malũ. Abominatio dñi est ois
arrogans etiã si manꝰ ad manũ fuerit nõ est inno
cens. Initiũ vie bone facere iusticiaz:accepta est
apud deũ magis q̃ immolare hostias. Mia ꝛ ve
ritate redimit iniqtas:ꝛ in timore dñi declinat a
malo. Cũ placuerint dño vie hois. inimicos quo
qꝫ eius cõuertet ad pacẽ. Melius est parũ cuz iu B
sticia:q̃ multi fructus cũ iniquitate. Cor hois di
sponit viã suã:sed dñi est dirigere gressus eiꝰ. Di
uinatio in labijs regis: in iudicio non errabit os
eius. Pondus ꝛ statera iudicia dñi sunt: ꝛ opera
eiꝰ omẽs lapides seculi. Abominabiles regi qui
agũt impie:qm iusticia firmat soliuz. Uolũtas re
gum labia iusta:q recta loquit diriget. Indigna
tio regis nuncij mortis:ꝛ vir sapiens placabit eũ
In hilaritate vultꝰ regis vita. ꝛ clemẽtia eiꝰ qua
si imber serotinꝰ. Posside sapiẽtiã:q auro melior
est:ꝛ acquire prudẽtiã:q pciosior est argẽto. Se
mita iustorũ declinat mala: custos aie sue seruat
vitã suã. Contritionẽ precedit supbia: ꝛ añ ruinã C
exaltabit spũs. Melius est humiliari cũ mitibus
q̃ diuidere spolia cũ supbis. Eruditꝰ in verbo re
periet bona:ꝛ qui sperat in dño beatꝰ est. Qui sa
piens est corde:appellabit prudens:ꝛ qui dulcis
eloquio:maiora reperiet. Fons vite eruditio pos
sidentis:doctrina stultoꝝ fatuitas. Cor sapiẽtis
erudiet os eius:ꝛ labijs illiꝰ addet gratiã. Fauus D
mellis cõposita vba:dulcedo anime sanitas ossiũ
Est via q videtur hoi recta ꝛ nouissima eiꝰ ducũt supra.14.c
ad mortẽ. Aia laborãtis laborat sibi:q cõpulit eũ
os suũ. Uir isipiẽs fodit malũ:ꝛ in labijs eiꝰ ignis
ardescit. Hõ puersus suscitat lites:ꝛ vbosꝰ sepa
rat pricipes. Uir iniquꝰ lactat amicũ suũ:ꝛ ducit eũ
per viã nõ bonã. Qui attonitis oculis cogitat pra
ua mordẽs labia sua pficiet malũ. Corona digni
tatis senectꝰ:q in vijs iusticie reperiet. Melior ẽ
patiẽs viro forti:ꝛ q dñat aio suo:expugnatore vr
biũ. Sortes mittũtur in sinũ:sed a dño tẽperant.

¶ C.S. De leta cõscientia. de pbatione iusti:ꝛ gẽ
ma gratissima. de stulto icorrigibili. de stulto diui
te. de vero amico:ꝛ rectore aiaꝝ. de oculis stulto
rũ. de cõsilio iusto. de moderamie ligue. xvij.

Elior est bucella sicca cũ gaudio:q̃ do
mus plena victimis cũ iurgio. Seruꝰ A
sapiẽs dñabitur stultis filijs:ꝛ iter fra Eccli.10.d.
tres hereditatem diuidet. Sicut igne

ꝓbat argentū ⁊ aurū camino: ita corda ꝓbat dñs
Mal⁹ obedit ligue iniq̄: ⁊ fallax obtēpat labijs mē
Job.31.c. dacib⁹. Qui despicit pauperē: exprobrat factori
infra.24.c. ei⁹. ⁊ q̄ in ruina letat alteri⁹: nō erit ipunitus. Co
B rona senū filij filiorū: ⁊ glīa filiorū patres eorū. Nō
decēt stultū verba cōposita: nec principē labium
mētiens. Gēma gratissima expectatio ꝑstolātis:
quocūq; se vertit prudēter itelligit. Qui celat de
lictū q̄rit amicitias: q̄ altero sermōe repetit sepa
rat federatos. Plus ꝓficit correctio apud prudē
tē: q̄ centū plage apud stultū. Semp iurgia q̄rit
malus: angel⁹ aūt crudelis mittet contra eū. Ex
pedit magis vrse occurrere raptis fetib⁹: q̄ fatuo
cōfidenti sibi in stulticia sua. Qui reddit mala ꝓ
C bonis: nō recedet malū de domo ei⁹. Qui dimit
tit aquā caput est iurgiorū: ⁊ anteq̄ patiat cōtu
Esa.5.c. melia iudiciū deserit. Et q̄ iustificat ipiū et q̄ ꝯdē
nat iustū abhominabilis est vterq; apud deū. Quid
ꝓdest stulto habere diuitias: cū sapiaz emere nō
possit? Qui altā facit domū suā q̄rit ruinā: ⁊ q̄ eui
tat discere incidet in malū. Oi tpe diligit q̄ amic⁹
supra.6.a. est: ⁊ frater in angustijs ꝯprobat. Stultus homo
plaudet manib⁹ suis: cū spopōderit ꝓ amico suo.
Qui meditat discordias diligit rixas: ⁊ q̄ exaltat
os suū q̄rit ruinā. Qui puersi cordis est nō inuēit
bonū: ⁊ qui vertit linguā incidet in malū. Nat⁹ est
stult⁹ in ignominiā suā: sed nec pater in fatuo le
D tabit. Anim⁹ gaudēs etatē floridā facit: spūs tri
supra.15.b. stis exsiccat ossa. Munera de sinu ipi⁹ accipit: vt
Eccles.8.a. puertat semitas iudicij. In facie prudentis lucet
sapia: oculi stultorum in finib⁹ terre. Ira patris
fili⁹ stult⁹: ⁊ dolor mr̄is q̄ genuit eū. Nō est bonuz
dānū inferre iusto: nec pcutere pricipē q̄ recta iu
dicat. Qui moderat sermones suos doct⁹ ⁊ pru
dens est: et pciosi spūs vir erudit⁹. Stult⁹ quoq;
si tacuerit sapiēs reputabit. ⁊ si cōpresserit labia
sua intelligens.

C. S. De recessu ab amico. d desperato. de ver
bis viri. de nō deuiādo a veritate. de ore stulti. de
iusto se accusante. de fratre iuuante fratrē. de fru
ctu oris. de muliere bona ⁊ de mala. de locutōe di
uitꝭ ⁊ paupis. de amico sociali. xviij.

A Ccasiones q̄rit q̄ vult recedē ab amico
omi tpe erit exprobrabilis. Nō recipit
stult⁹ verba prudētie: nisi ea dixeris q̄
versant in corde ei⁹. Impi⁹ cū in ꝓfun
dū venerit pctōꝝ ꝯtēnit: sz sequit eū ignominia ⁊
opprobriū. Aqua ꝓfūda verba ex ore viri: ⁊ tor
infra.14.c. rens redūdans fons sapie. Accipe psonaz ipij in
iudicio nō est bonū: vt declines a veritate iudicij
Labia stulti miscent se rixis: ⁊ os ei⁹ iurgia ꝓuo
B cat. Os stulti cōtritio ei⁹: ⁊ labia ipsi⁹ ruina aie
ei⁹. Verba bilinguis quasi simplicia: ⁊ ipsa puent
unt vsq; ad iteriora ventris. Pigrū deijcit timor
aie aūt effeminatorū esuriēt. Qui mollis et disso
lut⁹ est i ope suo: frater ē sua opa dissipātis. Tur
ris fortissima nomē dñi: ad ipsam currit iust⁹ ⁊ ex
supra.10.b. altabit. Substātia diuitꝭ vrbs roboris ei⁹: ⁊ quasi
C mur⁹ validus circūdans eū. Anteq̄ cōterat exal
Eccli.11.a. tat cor hois: ⁊ anteq̄ glorificet hūiliat. Qui pri⁹
rñdet q̄ audiat: stultū se esse demōstrat. ⁊ cōfusio
ne dignū. Spūs viri sustentat ibecillitatē suā: spm̄
vero ad irascēdū facilē: q̄s poterit sustinere? Cor
prudētis possidebit sciētiā: ⁊ auris sapientiū q̄rit
doctrinā. Donū hois dilatat viā ei⁹: ⁊ añ pricipes
spaciū ei facit. Iust⁹ prior est accusator sui: venit
amicus ei⁹ ⁊ inuestigabit eū. Cōtradictiōes cōpri
mit sors: ⁊ iter potētes q̄z dijudicat. Frater q̄ ad
iuuat a fratre q̄si ciuitas firma: ⁊ iudicia quasi ve
ctes vrbiū. De fructu oris viri replebit vēter ei⁹:
⁊ genimina labiorū ipsi⁹ saturabūt eū. Mors ⁊ vi
ta in manib⁹ ligue: q̄ diligūt eā comedent fructus
ei⁹. Qui inuenit mulierē bonā: inuenit bonū et hau
riet iocūditatē a dño. Qui expellit mulierē bonā
expellit bonū: q̄ aūt tenet adulterā stultus est ⁊ in
sipiēs. Cū obsecrationibus loquit paup: ⁊ diues
effabit rigide. Vir amicabilis ad societatem: ma
gis amicus erit q̄ frater.

C. S. De paupe simplici. ⁊ de festinatiōe. d stul
ticia de amicis diuitis ⁊ paupis. de falso teste. de
glīa patiētꝭ ⁊ paupis: d ira regꝭ. de litigiosa mulie
re. de pigredie opandi. d feruore mie. ⁊ de erudiē
do filio. de pigro. ⁊ de malicia derisorū. xix.

M Elior est paup q̄ ambulat i simplicitate A
sua: q̄ diues torquēs labia sua ⁊ insipi infra.28.a.
ens. Ubi nō est scia aie nō est bonū: ⁊ q̄
festinus est pedib⁹ offendet. Stulticia
hois supplātat gressus ei⁹: ⁊ cōtra deū feruet aio
suo. Diuitie addūt amicos plimos: a paupe aūt ⁊
hi quos habuit separant. Testis falsus nō erit ipu
nit⁹: ⁊ q̄ mēdacia loquit nō effugiet. Multi colūt
psonā potētꝭ: ⁊ amici sunt dona tribuentis. Fres
hois paupis oderūt eū: insup ⁊ amici pcul reces
serūt ab eo. Qui tātū vba sectat nihil hebit: q̄ āt B
possessor est mētis diligit aiam suā: ⁊ custos pru
dētie inueniet bona. Falsus testis nō erit ipunit⁹:
⁊ q̄ loquit mēdacia peribit. Nō decēt stultū diui
tie: nec suū dñari pricipib⁹. Doctrina viri p patiē
tiā noscit ⁊ glīa ei⁹ est iniqua ptergredi. Sicut fre
mit⁹ leonis ita ⁊ regis ira. ⁊ sicut ros sup herbam
ita ⁊ hilaritas ei⁹. Dolor pr̄is fili⁹ stult⁹: ⁊ tecta iu infra.27.c.
giter pstillātia litigiosa mulier. Domus ⁊ diuitie C
dant a parētib⁹: a dño aūt pprie vxor prudēs. Pi
gredo imittit soporē: ⁊ aia dissoluta esuriet. Qui
custodit mādatū custodit aiaz suā: q̄ aūt negligit
viā suā mortificabit. Fenerat dño q̄ miseret pau
perꝭ: ⁊ vicissitudinē suā reddet ei. Erudi filiū tuuz
ne despes: ad iterfectionē aūt ei⁹ ne ponas aiam
tuā. Qui ei ipatiēs est sustinebit dānū: ⁊ cū rapu
erit aliō apponet. Audi ꝯsiliū ⁊ suscipe disciplinā
vt sis sapiēs in nouissimis tuis. Multe cogitatio
nes i corde viri: volūtas aūt dñi ineternū pmane
bit. Hō indigēs misicors ē: ⁊ melior ē paup iust⁹
q̄ vir mēdax. Timor dñi ad vitā: et in plenitudie D
cōmorabit absq; visitatiōe pessimi. Abscōdit pi infra.26.c.
ger manū suā sub ascella: nec ad os suū applicat
eā. Pestilēte flagellato stult⁹ sapiētior erit: si aūt
corripueris sapiētē itelliget sapiam. Qui affligit
prēz ⁊ fugit matrē: ignominiosus erit ⁊ ifelix. Nō
cesses audire fili doctrinā: nec ignores sermones
sciētie. Testis iniqu⁹ deridet iudiciū: ⁊ os ipiorū
deuorat iniqtatē. Parata sūt derisoribus iudicia
⁊ mallei pcutiētes stultorū corporibus.

C. S. De vino et contentionibus. de rege dis
sipante malum. de pondere et mensura. de som
no fugiendo. de emptore vilipendente. de pane

mendacij. de hereditate festinata. de duplici pon
dere. de maledictione patris ⁊ mris. de voto red
dendo. de fortitudine. de lucerna mentis. de mū=
dicia mentis. xx.

L Uxuriosa res vinū: ⁊ tumultuosa ebrie
A tas. Quicūq; his dlectaṫ nō erit sapiēs
Sicut rugit᷒ leonis ita et terror regis.
q̄ ꝓuocat eū peccat in aīaꝫ suā. Honor
est hoi q̄ separat se a cōtentionib᷒: oms aūt stulti
miscenṫ cōtumelijs. Propter frigus piger arare
noluit: mēdicabit ḡ estate ⁊ nō dabitur illi. Sicut
aqua ꝓfunda: sic cōsiliū in corde viri: sed hō sapi
B ens exhauriet illud. Multi homies misericordes
vocanṫ: virū aūt fidelē quis iueniet? Iust᷒ q̄ am=
bulat i simplicitate sua: btōs post se filios relinq̄t.
Rex q̄ sedet in solio iudicij dissipat ome malū in=
1. Ioh. 1. d. tuitu suo. Quis pōt dicere: mūdū est cor meū: pu
Infra eod rus suꝫ a pctō? Pōdus ⁊ pōdus: mēsura ⁊ mēsura
vtrūq; abolabile est apud deū. Ex studijs suis in
telligiṫ puer: si mūda ⁊ recta sint opa ei᷒. Aurem
audientē ⁊ oculū vidētē dñs fecit vtrūq;. Noli di=
ligere somnū: ne te egestas opprimat. Aperi ocu
C los tuos ⁊ saturare panib᷒. Malū est: malū est: di
cit ois emptor. Et cū recesserit tūc gliabiṫ. Est au
rū ⁊ multitudo gēmaꝝ: vas aūt ꝓciosum labia sci
infra. 28. b. entie. Tolle vestimētū ei᷒ q̄ fideiussor extitit alie
ni: ⁊ pro extraneis aufer pign᷒ ab eo. Suauis est
hoi panis mēdacij: ⁊ postea iplebiṫ os ei᷒ calculo
Cogitatōes cōsilij roboranṫ: ⁊ gubernaculis tra
ctanda sunt bella. Et q̄ reuelat mysteria ⁊ ambu
lat fraudulēter ⁊ dilatat labia sua: ne ꝯmiscearis.
Exo. 21. b Qui maledicit pr̄i suo ⁊ matri: extingueṫ lumen
Le. 20. b. ei᷒ i medijs tenebris. Hereditas ad quā festinaṫ
Rom. 12. d in principio: in nouissimo bn̄dictione carebit. Ne
D dicas reddā malū ꝓ malo: expecta dñꝫ ⁊ liberabit
supra eod. te. Abolatio ē apd deū pōdus: ⁊ pōd᷒ statera do
losa nō est bona. A dño diriguṅṫ gressus viri: qs
aūt hoim intelligere pōt viā suā? Ruina est homi
1. Reg. 15. c deuotare sāctos: ⁊ post vota retractare. Dissipat
ipios rex sapiēs: ⁊ incuruat sup eos fornicē. Lu=
cerna dñi spiraculū hois q̄ inuestigat oia secreta
vētris. Mia ⁊ veritas custodiūt regeꝫ: et roboraṫ
clementia thronus ei᷒. Exultatio iuuenū fortitu=
do eoꝝ: ⁊ dignitas senū canicies. Liuor vulneris
absterget mala: ⁊ plage in secretiorib᷒ vētris.

¶ C. S. De corde regis: laus mie ⁊ iudicij. de po
tētia iniqua. de muliere litigiosa. de victoria xp̄i. de
supbo. de pigro ⁊ hostijs ipioꝝ. de viro obediēte
de laude gratie ⁊ teste mendacij. xxi.

A S Icut diuisiōes aquaꝝ: ita cor regis in
manu dñi: quocūq; voluerit inclinabit illd
Ois via viri recta sibi videṫ: appendit
aūt corda dñs. Facere miam ⁊ iudiciū:
magis placet dño q̄ victime. Exaltatio oculoꝝ est
dilatatio cordis: lucerna ipioꝝ pctm̄. Cogitatio=
nes robusti sp in abūdantia: ois aūt piger in ege
state est. Qui cōgregat thesauros ligua mēdacij
van᷒ ⁊ excors est: ⁊ impingueṫ ad laqueos mortis.
B Rapine ipioꝝ detrahent eos: qr noluerūt facere
iudiciū. Peruersa via viri aliena est a deo: qui āt
Infra. 25. d mūdus est: rectū opus ei᷒. Meli᷒ est sedere in an
gulo domatis q̄ cuꝫ muliere litigiosa et in domo
cōmuni. Aia ipij desiderat malū: nō miserebitur

proximo suo. Mulctato pestilente sapientior erit
paruulus: ⁊ si secteṫ sapientē sumet sciētiā. Ex=
cogitat iust᷒ de domo ipij vt detrahat ipios a ma
lo. Qui obturat aurē suā ad clamorē pauperis: ⁊
ipse clamabit ⁊ nō exaudieṫ. Mun᷒ abscōditū exti
guit iras: ⁊ donū in sinu indignationeꝫ maximā.
Gaudiū iusto est facere iudiciū: ⁊ pauor opanti= C
bus iniquitatē. Uir qui errauerit in via doctrine: i
cetu gygantiū cōmorabiṫ. Qui diligit epulas in
egestate erit: qui amat vinū ⁊ pinguia nō ditabiṫ
Pro iusto dabiṫ ipi᷒: ⁊ pro recto iniquus. Melius Eccli. 25. c
est habitare in terra deserta: q̄ cū muliere rixosa
⁊ iracūda. Thesaurus desiderabilis ⁊ oleū in ha
bitaculo iusti: ⁊ iprudens hō dissipabit illud. Qui
sequiṫ iusticiā ⁊ miam: inueniet vitā iusticiā ⁊ glo
riā. Ciuitatē fortiū ascēdit sapiēs: destruxitq; ro
bur fiducie ei᷒. Qui custodit os suū ⁊ linguā suaꝫ supra. 13. a
custodit ab angustijs aīam suā. Supbus ⁊ arro= D
gans vocaṫ indoctus: qui in ira opatur supbiam
Desideria occidunt pigrū noluerūt ei quicq̄ ma
nus ei᷒ operari. Tota die cōcupiscit ⁊ desiderat:
qui aūt iustus est tribuet ⁊ nō cessabit. Hostie im supra. 15. b
pioꝝ abolabiles q̄ offeruṅṫ ex scelere. Testis mē
dax peribit: vir obediens loqueṫ victoriā. Uir im
pius ꝓcaciter obfirmat vultū suū. qui aūt rectus
est corrigit viā suā. Non est sapia: nō est pruden=
tia: nō est cōsiliū cōtra dñm. Equus paraṫ ad diē
belli: dñs aūt salutē tribuit.

¶ C. S. De fama bona. de cōuenientia duaꝝ na
turarum in xp̄o. de fine modestie. de fenerāte. de
dādis munerib᷒. de mūdicia ꝓdicantis. de pigro
de puero stulto. de calūniatore. de audiēda sapia
de violētia nō facienda paupi. de amicitia iracū
di. de nō fideiubendo. de ꝓsumptiōe. xxij.

M Elius est nomē bonū q̄ diuitie multe: A
sup argentū ei ⁊ aurū gratia bona. Di Eccle. 7. a
ues ⁊ pauper obuiauerūt sibi: vtriusq;
operator est dñs. Callidus videt ma=
lū ⁊ abscondit se: innocens ptransijt ⁊ afflictus est
dāno. Finis modestie timor dñi: diuitie ⁊ gloria ⁊
vita. Arma ⁊ gladij in via superbi: custos aūt aie
sue lōge recedit ab eis. Prouerbiū est adolescēs
iuxta viam suam: etiam cum senuerit nō recedet
ab ea. Diues pauperibus imperat: et qui accipit
mutuū seruus est fenerātis. Qui seminat iniqui= B
tatē metet mala: ⁊ virga ire sue ꝯsummabiṫ. Qui Eccli. 31. c
ꝓnus est ad misericordiā bn̄diceṫ: de panib᷒ em̄
suis dedit pauperi. Uictoriā ⁊ honorem acquiret
qui dat munera: aīam autē aufert accipientium.
Eijce derisoreꝫ ⁊ exibit cū eo iurgiū: cessabuntq;
cause ⁊ cōtumelie. Qui diligit cordis mūdiciā: ꝓ
pter grāꝫ labioꝝ suoꝝ habebit amicū regē. Oculi
dñi custodiūt sciētiā: ⁊ supplātanṫ verba iniq̄. Di Infra. 23. c
cit piger: leo ē foris: i medio platearū occidēdus
sum. Fouea ꝓfunda os aliene: cui irat᷒ est dñs in C
cidet in eā. Stulticia colligata est in corde pueri:
⁊ virga discipline fugabit eā. Qui calūniaṫ pau=
perē vt augeat diuitias suas: dabit ipsi ditiori et
egebit. Fili mi iclina aurē tuā: ⁊ audi ꝟba sapiētiū
Appone āt cor ad doctrinā meā q̄ pulchra erit ti
bi cū seruaueris eā in vētre tuo. Et redūdabit in
labijs tuis vt sit in domino fiducia tua. Unde et
ostendā eam tibi hodie. Ecce descripsi eā tibi tri

pliciter in cogitatiōib⁹ ⁊ scīa: vt ostēderē tibi firmi
tatē ⁊ eloq̄a veritatis: rn̄dere ex eis illis q̄ miserūt
D te. Nō facias violentiā paupi: q̄ paup est: neq̄ cō
teras egenū in porta: q̄ iudicabit dn̄s causā ei⁹
⁊ cōfiget eos q̄ ꝯfixerūt aīaz ei⁹. Noli esse amic⁹
hoī iracūdo: neq̄ ābules cū viro furioso: ne forte
discas semitas ei⁹: ⁊ sumas scandalū aīe tue. No-
li esse cū his q̄ defigūt man⁹ suas: ⁊ q̄ vades se of-
ferūt ꝓ debitis. Si ei nō habes vn̄ restituas: q̄d
cause est vt tollat opimētū de cubili tuo? Ne trās
grediaris terios antiquos q̄s posuerunt patres
tui. Uidisti virū velocem in ope suo. corā regibus
stabit: nec erit ante ignobiles.

¶ C. S. De cōuiuio principū. de moderatiōe sci
entie. de nō comedendo cū inuido. de agro pupil
lorū. de disciplina pueri. de comessatiōe ⁊ ebrieta
te. de cōcupiscentia meretricis. xxiij.

A Quādo sederis vt comedas cū pricipe:
diligēter attēde q̄ sunt apposita añ fa-
ciē tuā: ⁊ statue cultrū in gutture tuo: si
tn̄ habes in ptāte aīam tuā. Ne deside
res de cibis ei⁹ in quo est panis mēdacij. Noli la
borare vt diteris: sz prudētie tue pone modū. Ne
erigas oclos tuos ad opes quas nō potes habē
B q̄ faciēt sibi pēnas q̄si aq̄le ⁊ volabūt in celū. Ne
comedas cū hoīe inuido: ⁊ ne desideres cibos ei⁹:
q̄m ī silitudinē arioli ⁊ ꝯiectoris estīat q̄d ignorat
Comede ⁊ bibe dicet tibi: ⁊ mēs ei⁹ nō est tecum.
Cibos q̄s comederas euomes: ⁊ pdes pulchros
sermōes tuos. In aurib⁹ insipiētū ne loquaris:
q̄ despiciēt doctrinā eloquij tui. Ne attigas par
uulorꝫ terios: ⁊ agrū pupillorꝫ ne introeas. Pro-
pinqu⁹ eñ illorꝫ fortis est: ⁊ ipse iudicabit contra
te causā illorꝫ. Ingrediatur ad doctrinā cor tuū: et
supra.13.d. aures tue ad verba sciētie. Noli subtrahere a pu
Eccl. 30.a. ero disciplinā: si ei pcusseris cū virga: nō morietur.
Tu virga pcuties eū: ⁊ aīam ei⁹ de iferno libera-
bis. Fili mi si sapiēs fuerit aīm⁹ tu⁹: gaudebit tecū
cor meū ⁊ exultabūt renes mei cū locuta fuerint
recta labia tua. Nō emuletur cor tuū pctōres: sed in
timore dn̄i esto tota die: q̄ habebis spem ī nouis-
C simo: ⁊ p̄stolatio tua nō auferetur. Audi fili mi et
esto sapiēs: ⁊ dirige in via aīm tuū. Noli esse in cō
uiuijs potatorū nec in comessatiōib⁹ eorꝫ: q̄ car-
nes ad vescendū cōferūt: q̄ vacātes potib⁹ ⁊ dan
tes symbola ꝯsumentur ⁊ vestietur pānis dormitatio
Audi patrē tuū q̄ genuit te: ⁊ nō ꝯtēnes cū senue
rit mater tua. Ueritatē eme: ⁊ noli vēdere sapien
tiā ⁊ doctrinā ⁊ intelligentiā. Exultat gaudio pr
iusti: q̄ sapientē genuit letabitur in eo. Gaudeat pr
tuus ⁊ mr̄ tua: ⁊ exultet q̄ genuit te. Prebe fili mi
cor tuū mihi: ⁊ oculi tui vias meas custodiāt. Fo-
uea eñ pfunda est meretrix: ⁊ pute⁹ angust⁹ alie
supra.21.b na. Insidiatur in via quasi latro: ⁊ quos īcautos in-
D uenerit iterficiet. Cui ve: cui⁹ patri ve: cui rixe: cui
fouee: cui sine causa vulnera: cui suffossio oculorū
Nōne his q̄ cōmorantur in vino ⁊ stupent calicibus
epotādis? Ne intuearis vinū q̄n flauescit: cū splen
duerit ī vitro color ei⁹. Ingreditur blāde: ⁊ ī nouissi
mo mordebit vt coluber: ⁊ sicut regul⁹ venena dif
fūdet. Ocli tui videbūt extraneas: ⁊ cor tuū loq̄tur
puersa. Et eris sicut dormiēs in medio mari: ⁊ q̄si
sopit⁹ gubernator amisso clauo ⁊ dices. Uerbera

uerūt me sz nō dolui: traxerunt me ⁊ ego nō sensi.
Qñ euigilabo: ⁊ rursus vina reperiam.

¶ C. S. De sapia ⁊ sapiēte. de stulto ⁊ desperāte.
de his q̄ ducuntur ad mortē. de melle ⁊ fauo. de ca-
su iusti ⁊ casu inimici. de eq̄tate iudicij. de agro ex-
ercēdo. de agro pigri hoīs. ⁊ de pigro. xxiiij.

Ne emuleris viros malos: nec desideres A
eē cū eis: q̄ rapinas meditatur mēs eorꝫ
⁊ fraudes labia eorꝫ loquūtur. Sapia edi
ficabitur dom⁹. ⁊ prudētia roborabitur. In
doctrīa replebūtur cellaria: vniuersa substātia p̄ci
osa ⁊ pulcherrima. Uir sapiens fortis est: ⁊ vir do
ct⁹ robust⁹ ⁊ valid⁹: q̄ cū dispositione initur bellū:
⁊ erit salus vbi multa cōsilia sūt. Excelsa stulto sa supra.11.b.
piētia: ī porta nō apiet os suū. Qui cogitat mala
facere stult⁹ vocabitur. Cogitatio stulti pctm̄ est: et
abominatio hoīm detractor. Si desperaueris lapsus ī
die āgustie: iminuetur fortitudo tua. Erue eos q̄ du B
cuntur ad mortē: ⁊ q̄ trahuntur ad iteritū liberare ne Ps.81.
cesses. Si dixeris vires nō suppetūt q̄ ispector ē
cordis ipe itelligit ⁊ seruatorē aīe tue nihil fallit:
redderq̄ hoī iuxta opa sua. Cōede fili mi mel: q̄
bonū ē: ⁊ fauū dulcissimū gutturi tuo. Sic ⁊ doctri
na sapīe aīe tue: quā cū iueneris habebis ī nouis-
simis spez: ⁊ spes tua nō pibit. Ne isidieris ⁊ q̄ras
ipietatē in domo iusti: neq̄ vastes requiē ei⁹. Se
pties ei in die cadet iust⁹ ⁊ resurget: ipij āt corru-
ent ī malū. Cū ceciderit inimic⁹ tu⁹ ne gaudeas: ⁊ C
ī ruina ei⁹ ne exultet cor tuū: ne forte videat dn̄s ⁊ supra.17.a
displiceat ei: ⁊ auferat ab eo irā suā. Ne ꝯtendas
cū pessimis: ne emuleris ipios: q̄m nō habēt futuro
rū spem mali: ⁊ lucerna impiorꝫ extinguetur. Time Job.21.b
dn̄m fili mi ⁊ regē: ⁊ cū detractorib⁹ nō cōmiscea
ris. Qm̄ repēte ꝯsurget pditio eorꝫ: ⁊ ruinā vtri-
usq̄ q̄s nouit. Hec q̄z sapiētib⁹. Cognoscere pso supra.12.a
nā in iudicio nō ē bonū. Qui dicunt ipio iust⁹ es:
maledicēt eis ppl̄i: ⁊ detestabuntur eos trib⁹. Qui
arguūt eū laudabuntur: ⁊ sup eos veniet bn̄dictio.
Labia deosculabitur q̄ recta vba rn̄det. Prepara
foris op⁹ tuū: ⁊ diligēter exerce agrū tuū: ⁊ postea
edifices domū tuā. Ne sis testis frustra ꝯtra pxi D
mū tuum: nec lactes quēq̄ labijs tuis. Ne dicas:
quō fecit mihi sic faciā ei: et reddā vnicuiq̄ scd̄m
op⁹ suū. Per agrū pigri trāsiui: ⁊ p vineā viri stul
ti. Et ecce totū repleuerāt vrtice: ⁊ operuerāt supfi-
ciē ei⁹ spine: ⁊ maceria lapidū destructa erat. Qd̄
cū vidissez posui ī corde meo: ⁊ exēplo didici disci
plinā. Usq̄ q̄ piger dormies: vsq̄ q̄ de somno ꝯsur
ges? Parū inquā dormies: modicū dormitabis: supra.6.b.
paululū man⁹ cōseres vt q̄escas ⁊ veniet tibi q̄si
cursor egestas tua ⁊ mēdicitas q̄si vir armat⁹.

¶ C. S. De celādo vba. de purgādo smōe. de hu
militate. de pdicāte ⁊ obediēte. d̄ legato fideli. de
melle edēdo. de falso teste. d̄ amico ifideli. de icor
rigibili. de tristicia auari. de bēgnitate. d̄ dissipā
te. de detractiōe. de scādalo: de garrulitate. xxv.

He q̄z parabole salomonis quas trāstu- A
lerunt viri Ezechie regis iuda. Gloria
dei est celare verbū: ⁊ gloria regū inue
stigare sermonē. Celum sursum ⁊ terra
deorsum: et cor regum inscrutabile. Aufer rubi-
ginem de argento: et egredietur vas purissimuz.
Aufer iniquitatem de vultu regis: et firmabitur tu

sticia thronus ei⁹. Ne gloriosus appeas corā re-
Lu.14.b. ge: ⁊ in loco magnoꝝ ne steteris. Meli⁹ est eñ vt
dicat tibi ascende huc: ꝗ̄ vt hūilieris corā princi
pe. Que viderūt oculi tui ne pferas in iurgio ci-
to: ne postea emēdare nō possis cū dehonestaue
B ris amicū tuū. Causam tuā tracta cū amico tuo:
⁊ secretū extraneo ne reueles: ne forte insultet ti-
bi cū audierit: ⁊ exprobrare nō cesset. Gr̄a ⁊ ami-
citia liberāt: quas tibi s̄ua ne exprobrabilis fias.
Mala aurea in lectis argēteis q̄ loquit verbū in
tpe suo. Inauris aurea ⁊ margarita fulgens: qui
arguit sapientē ⁊ aurē obedientē. Sicut frig⁹ ni-
uis in die messis: ita legat⁹ fidelis ei q̄ miserit eū
alam ipsius requiescere facit. Nubes ⁊ vent⁹ ⁊ plu
uie nō sequētes: vir gloriosus ⁊ pmissa nō cōplēs
supra.15.a. Patiētia lenit princeps: ⁊ lingua mollis cōfrin-
C get duriciā. Mel inuenisti: comede qđ sufficit tibi
ne forte saciat⁹ euomas illđ. Subtrahe pedē tuū
de domo pximi tui: neq̄n saciatus oderit te. Ia-
culū ⁊ gladius ⁊ sagitta acuta: hō qui loquit ꝯtra
pximū suū falsum testimoniū. Dens putridus et
pes lassus q̄ sperat sup infideli in die angustie: et
amittit palliū in die frigoris. Acetū in nitro: q̄ cā
tat carmina cordi pessimo. Sicut tinea vestimen
to: ⁊ vermis ligno: ita tristicia viri nocet cordi. Si
Rom.12.b esurierit inimicus tu⁹ ciba illū: si sitit da ei aquā bi
bere. Prunas eñ ꝯgregabis sup caput ei⁹: ⁊ dñs
D reddet tibi. Uent⁹ aquilo dissipat pluuias: ⁊ faci-
supra.21.b. es tristis linguā detrahentē. Meli⁹ est sedere in
angulo domatis ꝗ̄ cū muliere litigiosa ⁊ i domo
cōmuni. Aqua frigida aie sitienti: ⁊ nūcius bon⁹
de terra lōginqua. Fons turbatus pede et vena
corrupta: iustus cadens corā impio. Sicut qui mel
multū comedit non est ei bonū: sic q̄ scrutator est
Eccli.3.c. maiestatis opprimet a gloria. Sicut vrbs patēs
⁊ absq̄ muroꝝ ambitu: ita vir q̄ non pōt in loquē
do cohibere spiritū suum.

C. S. De gl̄ia stulti. de maledicto. de cōfutādo
stulto. de nō cōmittendo pdicationē stulto. de re-
uerso ad peccatū. de pigro ostendente sapientiā
suam. de impatiente. de susurrone. de amico frau
dulento. xxvi.

A Quomō nix in estate: et pluuie in messe:
sic idecēs est stulto gl̄ia. Sicut auis ad
alta trāsuolans: ⁊ passer q̄libet vadens
sic maledictū frustra platū in quēpiā
superueniet. Flagellū equo: ⁊ cham⁹ asino: ⁊ virga i
dorso iprudētū. Ne rńdeas stulto iuxta stulticiā
suā. ne efficiaris ei silis. Rńde stulto iuxta stulti-
ciā suā: ne sibi sapiēs esse videat. Claudus pedi-
b⁹ ⁊ iniq̄tatē bibens: q̄ mittit verba p nūciū stultū
Quō pulchras frustra habet claudus tibias: sic
idecens est in ore stultoꝝ pabola. Sicut q̄ mittit
lapidē in aceruū mercurij: ita q̄ tribuit insipienti
B honorē. Quō si spina nascat in manu temulēti: sic
pabola in ore stultoꝝ. Iudiciū determiat causas
2.Pe.2.c. ⁊ q̄ iposuit stulto silentiū iras mitigat. Sicut ca-
nis q̄ reuertit ad vomitū suū: sic iprudēs q̄ iterat
stulticiā suā. Uidisti hoīem sapiētē sibi videri: ma
gis illo spem habebit isipiēs. Dicit piger leo est i
via: ⁊ leena in itinerib⁹. Sicut ostiū vertit in car-
C dine suo: ita piger in lectulo suo. Abscōdit piger
supra.19.d man⁹ sub ascella sua: ⁊ laborat si ad os suū eas cō

uerterit. Sapiētior sibi stult⁹ videt: septē viris lo
quētib⁹ sentētias. Sicut q̄ apphēdit aurib⁹ canē:
sic qui trāsit ⁊ ipatiens cōmiscet rixe alteri⁹. Si-
cut noxius est q̄ mittit sagittas ⁊ lanceas in mor
tē: ita vir qui fraudulēter nocet amico suo: ⁊ cum
fuerit dephensus dicet: ludens feci. Cū defecerit Eccli.28.d
ligna extinguet ignis: ⁊ susurrone subtracto iur-
gia cōquiescunt. Sicut carbones ad prunas ⁊ li-
gna ad ignem: sic homo iracundus suscitat rixas
Uerba susurronis quasi simplicia: ⁊ ipsa puenīūt D
ad intima cordis. Quomodo si argento sordido
ornare velis vas fictile: sic labia tumentia cū pes-
simo corde sociata. Labijs suis intelligit inimic⁹
cum in corde tractauerit dolos. Quando submi
serit vocem suā ne credideris ei: quoniā septem
nequitie sunt in corde illi⁹. Qui operit odiū frau eccis.10.b.
dulenter: reuelabit malicia eius in cōcilio. Qui Eccli.27.d
fodit foueā incidit in eā: ⁊ qui voluit lapidem re-
uertet ad eū. Lingua fallax nō amat veritatē: et
os lubricū operatur ruinas.

C. S. De iactātia. de ira stulti. de laude corre-
ptionis. de fama iusticie. de dulcedine boni ai. de
adulatore. de muliere litigiosa. de icorrigibili. de
subditis agnoscēdis. de sacris scripturis. xxvij.

Ne glorieris in crastinū: ignorās qđ sup A
uētura pariat dies. Laudet te alienus
⁊ nō os tuum: extrane⁹ ⁊ non labia tua.
Graue est saxū ⁊ onerosa arena: sed ira
stulti vtroq̄ grauior. Ira nō habet miam nec erū
pens furor ⁊ impetū cōcitati spūs ferre quis po-
terit. Melior ē manifesta correctio ꝗ̄ amor abscō Eccli.22.b
dit⁹. Meliora sunt vulnera diligētis ꝗ̄ fraudulē
ta oscula odiētis. Aia saturata calcabit fauum: ⁊ Job.6.b.
aia esuriēs etiā amarū p dulci sumet. Sicut auis
trāsmigrās de nido suo: sic vir q̄ derelinq̄t locum
suū. Unguēto ⁊ varijs odorib⁹ delectat cor: ⁊ bo- B
nis amici cōsilijs aia dulcorat. Amicū tuū ⁊ ami-
cum pris tui ne dimiseris: ⁊ domū fratris tui ne
ingrediaris in die afflictionis tue. Melior est vi-
cinus iuxta: ꝗ̄ frater pcul. Stude sapiētie fili mi
⁊ letifica cor meū vt possis exprobrāti respōdere
sermonē. Astut⁹ vidēs malū abscōdit⁹ est: paruu supra.20.c
li trāseūtes sustinuerūt dispēdia. Tolle vestimen C
tum ei⁹ q̄ spopōdit p extraneo: ⁊ p alienis aufer
ei pign⁹. Qui bńdixit pximo suo voce grandi de
nocte cōsurgēs maledicēti similis erit. Tecta p-
stillantia in die frigoris ⁊ litigiosa mulier cōparā
tur. Qui retinet eā quasi q̄ ventū teneat: ⁊ oleum supra.16.b
dextre sue euacuat. Ferrū ferro exacuit: ⁊ hō exa
cuit faciē amici sui. Qui seruat ficū comedet fru-
ctus ei⁹: et q̄ custos est dñi sui gl̄ificabit. Quō in
aq̄s resplēdēt vult⁹ pspiciētiū: sic corda hoīm ma
nifesta sunt prudētib⁹. Infern⁹ ⁊ pditio nūq̄ im
plent: similiter ⁊ oculi hoīm insatiabiles. Quō p infra.30.c.
batur in conflatorio argentū ⁊ in fornace aurum: Eccis.1.b.
sic probatur homo ore laudātis. Cor iniq̄ iquirit Eccli.14.c
mala: cor autem rectū inquirit scientiā. Si contu D
deris stultum in pila quasi ptisanas: feriente de-
super pilo non auferetur ab eo stulticia eius. Dili
genter agnosce vultū pecoris tui: tuosq̄ greges
cōsidera. Non eñ habebis iugiter potestatē: sed
corona tribuetur tibi in gńatione ⁊ generationē.
Aperta sunt prata ⁊ apparuerunt herbe virētes

⁊ collecta sunt fena de mõtibus. Agni sunt ad ve
stimentū tuū: ⁊ hedi ad agri preciū. Sufficiat tibi
lac capzarū in cibos tuos ⁊ in necessaria domus
tue: ⁊ ad victum ancillis tuis.
¶ C.S. De securitate iusti. de lōga via ducis. de
fauore liberali. de orõne execrabili. de ruina dece
ptionis. de regno impio. de cõfessione. de timore
dñi. de malo principe. de odiēte auariciā. de ocio
de accipiente personas. de corripiēte. de illo qui
subtrahit patri vel matri. de dante pauperi. de ꝑ
A secutore antichristi.
Fugit impius nemine ꝑsequente: iustus xxviij.
autē quasi leo confidens absq; terrore
erit. Propter pctā terre multi pncipes
eius: ⁊ ꝓpter homis sapientiā ⁊ horuꝫ
scientiā q̄ dicunt: vita ducis longior erit. Uir pau
per calūnians paupes siīs est imbri vehementi
in quo parat fames. Qui derelinquūt legem lau
dant impiū: qui custodiūt succendunt cõtra eum
Uiri mali nõ cogitant iudiciū: qui aūt inquirunt
supra.9.a dñm aiaduertunt oia. Melior est pauper ambu-
lans in simplicitate sua: q̄ diues in prauis itineri
B bus. Qui custodit legē filius sapiens est: qui aūt
comessatores pascit cõfundit patrē suū. Qui coa
ceruat diuitias vsuris ⁊ fenore liberali: in paupe
res ꝯgregat eas. Qui declinat aures suas ne au
diat legē: oro ei' erit execrabilis. Qui decipit iu-
stos in via mala in īteritu suo corruet: ⁊ simplices
possidebunt bona eius. Sapiens sibi videtur vir
diues: pauper aūt prudens scrutabit eū. In exul
C tatione iustoꝝ multa gloria est: regnantibus im-
piis ruine holm. Qui abscondit scelera sua nõ di
rigetur: qui aūt cõfessus fuerit ⁊ relīqrit ea miam cõ
sequet. Beatus hõ qui semꝑ est pauidus: qui ve-
ro mentis est dure corruet in malū. Leo rugiens
⁊ visus esuriens pnceps impius suꝑ ppl̄m pau
perē. Dux indigens prudentia: multos opprimet
per calūniā: qui aūt odit auariciā longi fiet dies
eius. Holem qui calūniat anie sanguinem: si vsq;
supra.10.b. ad lacū fugerit nemo sustinet. Qui ambulat sim-
pliciter saluus erit: qui ꝑuersis graditur viis con
supra.11.b. cidet semel. Qui opat terrā suā satiabit panib':
qui aūt sectat ociū replebit egestate. Uir fidelis
multū laudabit: qui aūt festinat ditari nõ erit in-
nocens. Qui cognoscit in iudicio faciez nõ bene
D facit: iste ꝓ bucella panis deserit veritatē. Uir q̄
festinat ditari ⁊ aliis inuidet: ignorat q̄ egestas
supueniet ei. Qui corripit holez: gratiā postea in
ueniet apud eū magis q̄ ille q̄ per lingue blandi
menta decipit. Qui subtrahit aliq̄d a patre suo
vel a matre ⁊ dicit hoc nõ esse peccatū: particeps
homicide est. Qui se iactat ⁊ dilatat iurgia con-
citat: qui vero sperat in dño saluabit. Qui confi-
dit in corde suo stultus est: qui aūt graditur sapi
enter ipse laudabitur. Qui dat pauperi non indi-
gebit: qui despicit deprecantē sustinebit penuriā
Cū surrexerint impii abscondent homies: cū illi
perierint multiplicabūtur iusti.
¶ C.S. De incorrigibili. de pncipatu impii. de
rege iusto. de hole ficto. de loq̄la iusti. de rege qui
iudicat. de virga ⁊ eruditione filii. de effectu pro-
phetie. de puero delicato. De verboso. de iracun
do. de currente cū fure. de timendo homie. de sese
abominantibus. de iusto ⁊ impio.
Viro qui corripientē dura ceruice ꝯtem xxix.
nit: repentinus ei supueniet interitus A
⁊ eū sanitas nõ sequet. In multiplica-
tione iustoꝝ letabit vulgus: cuꝫ impii
sumpserint pncipatū gemet ppl's. Uir qui amat
sapientiā letificat patrē suū: qui aūt nutrit scortū
perdet substātiā. Rex iustus erigit terrā: vir aua
rus destruet eā. Homo qui blādis fictisq; sermo Luce.15.
nibus loquit amico suo: rhete expandet gressib'
eius. Peccantē virū iniquū inuoluet laqueus: et
iustus laudabit atq; gaudebit. Nouit iustus cau
sam pauperū: impi' ignorat sciam. Hoies pestilen
tes dissipāt ciuitatē: sapiētes ꝟo auertūt furorez B
Uir sapiēs si cū stulto ꝯtēderit siue irascit siue ri-
deat: nõ inueniet requiē. Uiri sanguinū odert sim-
plicē: iusti āt q̄runt alam ei'. Totū spm̄ suū ꝓfert
stult': sapiēs differt ⁊ reseruat i posterū. Pnceps
q̄ libēter audit ꝟba mēdacii: oēs ministros habꝫ
impios. Paup ⁊ creditor obuiauerūt sibi: vtriusq;
illuiator est dñs. Rex q̄ iudicat in ꝟitate paupes
thron' ei' īeternū firmabit. Uirga atq; correctio
tribuit sapiam: puer aūt q̄ dimittit voluntati sue C
ꝯfundit matrē suā. In multiplicatiõe impioꝝ mul-
tiplicabūt scelera: ⁊ iusti ruinas eoꝝ videbūt. Eru
di filiū tuuꝫ ⁊ refrigerabit te ⁊ dabit delicias aie
tue. Cū ꝓphetia defecerit dissipabit ppl's: q̄ vero
custodit legē btūs est. Seru' ꝟbis nõ põt erudiri
qꝛ q̄d dicis itelligit: ⁊ rñdere ꝯtēnit. Uidisti holez
veloce ad loquēdū: stulticia magis spanda est q̄
illi' correctio. Qui delicate a puericia sua nutrit
fuū suū: postea sentiet eū ꝯtumacē. Uir iracund'
ꝓuocat rixas: ⁊ q̄ ad idignandū facilis est erit ad
peccandū ꝓcliuior. Supbū sequit hūilitas: ⁊ hūi D
lem spū suscipiet glīa. Qui cuꝫ fure ꝑticipat odit
aiaꝫ suā: adiurantē audit ⁊ nõ indicat. Qui timet Job.22.d.
holem cito corruet: q̄ spat i dño subleuabit. Mul-
ti requirunt faciē pncipis: ⁊ iudiciū a dño egre-
ditur singuloꝝ. Abominant iusti viruꝫ impiū: et
abominant impii eos q̄ in recta sunt via. Uerbuꝫ
custodiens filius: extra perditionem erit.
¶ C.S. De xp̄i ascēsione. ⁊ descēsu ei' ad iudiciū
de ꝟmõe dñi ignito. de āmonēda pauptate: ⁊ ꝺ di
uitiis: de q̄ttuor gn̄ib' holm ⁊ filiab' sanguisuge.
de reb' inscrutabilib': de oculo effodiendo. de tri
bus difficilib' ⁊ quartū penit' ignoro. de trib' mo
uētib' terrā: ⁊ quartū penit' non põt sustinere. de
quattuor minimis suꝑ terrā. de trib' bene gradi
entibus ⁊ quarto feliciter incedente.
Uerba cõgregantis filii vomentis. Ui xxx.
sio quā locutus est vir cū quo est de' A
⁊ q̄ deo secū morāte confortatus ait.
Stultissim' sum viroꝝ ⁊ sapia holꝫ nõ
est mecum. Non didici sapientiā et noui scientiā
sanctorū. Quis ascendit in celuꝫ atq; descendit?
Quis cõtinuit spiritū i manib' suis? Quis colli-
gauit aquas q̄si i vestimēto? Quis suscitauit oēs
terminos terre? Q̄d nomen est eius: ⁊ q̄d nomen
filii eius si nosti? Omis sermo dei ignitus: clypē'
est omnibus sperantibus in se. Ne addas quicq̄ Ps.118.
verbis illi' ⁊ arguaris inueniarisq; mendax. Duo Apo.vlt.d
rogaui te: ne deneges mihi anteq̄ moriar. Uani
tatē ⁊ verba mendacii longe fac a me. Mendici-

tatē et diuitias ne dederis michi. Tribue tm̄ vi-
ctui meo necessaria: ne forte satiatus illiciar ad
negandū ⁊ dicā: quis est dn̄s. aut egestate cōpul-
sus furer ⁊ piurem nomē dei mei. Ne accuses ser
uū ad dn̄m suū: ne forte maledicat tibi et corruas
Generatio que patri suo maledicit: et que matri
sue nō bn̄dicit. Gn̄atio que sibi munda videt̄ ⁊ ta
men non est lota a sordibus suis. Generatio cui⁹
excelsi sunt oculi: ⁊ palpebre eius in alta surrecte.
Generatio que p dētibus gladios habet ⁊ com-
mandit molaribus suis vt comedat inopes de ter
ra ⁊ paupes ex hoībus. Sanguisuge due sunt fi-
lie dicentes: affer affer. Tria sunt insaturabilia: ⁊
C quartū qd nunq̄ dicit sufficit. Infernus ⁊ os vul
supra.27.c ue ⁊ terra que non satiatur aqua: ignis vero nūq̄
dicit sufficit. Oculū qui subsannat patrem et qui
despicit partū matris sue: suffodiant eū corui de
torrentibus: ⁊ comedant eū filie aquile. Tria sūt
difficilia mihi: ⁊ quartū penitus ignoro. Viā aqle
in celo: viam colubri super petrā: viam nauis in
medio mari: ⁊ viā viri in adolescētia. Talis est et
via mulieris adultere que comedens et tergens
os suū dicit. Nō sum operata malū. Per tria mo-
uetur terra: ⁊ quartū nō potest sustinere. Per ser
uū cū regnauerit. per stultū cū saturatus fuerit ci
bo: ⁊ per odiosam mulierē cū in matrimonio fue-
rit assumpta: ⁊ per ancillā cū fuerit heres dn̄e sue
Quattuor sunt minima terre ⁊ ipsa sunt sapiētio
D ra sapientibus. Formice popl's infirmus qui pre
supra.6.a. parat in messe cibū suum. Lepusculus plebs inua-
lida qui collocat in petra cubile suū. Regem locu
sta non habet ⁊ egreditur vniuersa p turmas su-
as. Stellio manibus nititur ⁊ moratur in edibus
regis. Tria sunt que bene gradiūtur: ⁊ quartum
qd incedit feliciter. Leo fortissimus bestiaruz ad
nullius pauebit occursum. Gallus succinctus lū-
bos suos ⁊ aries: nec est rex qui resistat ei: ⁊ q̄ stul
tus apparuerit postq̄ eleuatus est i sublime. Si
eni intellexisset: ori suo iposuisset manū. Qui aūt
fortiter pmit vbera ad eliciendū lac: exprimit bu
tyrū: ⁊ qui vehementer emungit elicit sanguinē:
⁊ qui puocat iras producit discordias.

C.C.S. De regibus ne sint dediti mulieribus et
vino vt iuste iudicent. de muliere forti. de sancta
ecclesia. xxxi.

A Verba samuelis regis. Visio qua erudi-
uit eū mr̄ sua. Quid dilecte mi: qd dile-
cte vteri mei: qd dilecte votorū meorū?
Ne dederis mulieribus substantiā tuā
⁊ diuitias tuas ad delēdos reges. Noli regibus
o samuel: noli regibus dare vinū: q: nullū secretū
est vbi regnat ebrietas. Ne forte bibant ⁊ obliui-
scantur iudiciorū ⁊ mutent causam filiorum pau
peris. Date sicerā merentibus: ⁊ vinū his q̄ ama
ro sunt animo. Bibāt ⁊ obliuiscant̄ egestatis sue
B ⁊ doloris sui non recordētur amplius. Aperi os
tuū muto: ⁊ causis oīm filioꝝ q̄ ptrāseūt. Api os
tuū: decerne quod iustum est: ⁊ vindica inopem ⁊
pauperem. Aleph. Mulierem fortem qs in-
ueniet: pcul: ⁊ de vltimis finibus precium eius.
Beth. Confidit in ea cor viri sui ⁊ spolijs non in
digebit. Gymel. Reddet ei bonū ⁊ non maluz
omnibus diebus vite sue. Deleth. Quesiuit la
nā ⁊ linū: ⁊ operata est consilio manuū suarum.
He. Facta est quasi nauis institoris de lōge por
tans panem suū. Vau. De nocte surrexit dedit
q3 predam domesticis suis ⁊ cibaria ancillis suis
zai. Cōsiderauit agrū ⁊ emit eum: de fructu ma
nuū suarum plantauit vineam. Heth. Accin- C
xit fortitudine lumbos suos: ⁊ roborauit brachiū
suū. Teth. Gustauit et vidit qm̄ bona est nego-
ciatio eius: non extinguetur in nocte lucerna ei⁹
Ioth. Manū suam misit ad fortia: et digiti eius
apprehenderunt fusum. Caph. Manū suā ape-
ruit inopi: et palmas suas extēdit ad pauperem.
Lamech. Non timebit domui sue a frigoribus ni
uis: omnes enī domestici eius vestiti sunt duplici
bus. Mem. Stragulatā vestem fecit sibi byss⁹
et purpura indumentū eius. Nun. Nobilis in
portis vir eius: quando sederit cū senatorib⁹ ter-
re. Samech. Syndonē fecit et vendidit: ⁊ cin-
gulū tradidit chananeo. Ayn. Fortitudo ⁊ de D
cor indumentū eius: et ridebit in die nouissimo.
Phe. Os suū aperuit sapientie: ⁊ lex clementie
in lingua eius. Sade. Cōsiderauit semitas do
mus sue: et panem ociosa non comedit. Coph.
Surrexerunt filij eius ⁊ beatissimam predicaue
runt: ⁊ vir eius laudauit eam. Res. Multe filie
cōgregauerūt diuitias: tu supergressa es vniuer-
sas. Syn. Fallax gratia ⁊ vana est pulchritudo
mulier timēs dn̄m ipsa laudabitur. Thau. Da
te ei de fructu manuū suarū: ⁊ laudent eam i por-
tis opera eius.

Expliciunt puerbia Salomonis.

Incipit prologus sancti hieronymi
in librum Ecclesiasten.

Memini me ante hoc ferme quinquēniū
cū adhuc rome essem ⁊ ecclesiasten san
cte blesille legerem: vt eā ad ɔtemptuz
mundi huius prouocarem: et omne qd
in mundo cerneret putaret esse pro nichilo: roga
tum ab ea vt in morem ɔmentarioli: obscura qq̄
dissererem: vt absq̄ me posset intelligere q̄ lege-
bat. Itaq̄ qm̄ in procinctu nostri operis subita
morte subtracta est: ⁊ vbi nō meruimus o paula ⁊
eustochiū talem vite nostre habere consortem: sic
to vulnere tunc percussus obmutui: nunc in beth
leem positus: angustiore videlicet ciuitate et illi⁹
memorie ⁊ vobis reddo qd debeo. Hoc breuiter
āmonens q nullius autoritatē secutus sum: sz de
hebreo transferens: maxime septuaginta interp̄
tum consuetudini me coaptaui: in his dūtaxat q
nō multū ab hebraicis discrepant. Interdū aqle
quoq̄ ⁊ symmachi ⁊ theodotionis recordatus sū
vt nec nouitate nimia: lectoris studiū deterrerez:
nec rursum contra cōscientiam meā fonte verita
tis omisso: opinionū riuulos consectarer.

Explicit prologus sancti Hieronymi.

Incipit liber Ecclesiastes.

C.C.S. De vanitate scil. de curiosis disputatiōi
bus: ⁊ auariciā litterarū ostendit esse vanitatem
⁊ afflictionem spiritus. Capitulum primū.

A Erba eccle
Infra.12.c siastes filij dauid regis hierl'm.
Vanitas vanitatū dixit eccle
Infra.3.b. siastes: vanitas vanitatū ⁊ oīa
vanitas. Quid h̄z ampli' hō de
vniuerso labore suo q̄ laborat
sub sole? Generatio p̄terit ⁊ gene
ratio aduenit: terra aūt ieternū stat. Orit' sol ⁊ oc
cidit ⁊ ad locū suū reuertit': ibiq; renascēs gyrat
ꝑ mediū ⁊ flectit' ad aq̄lonē. Lustrās vniuersa in
B circuitu pgit spūs: ⁊ i circulos suos reuertit'. Oīa
Puer.27.c flumia intrāt in mare: ⁊ mare nō redūdat. Ad lo
cū vnde exeūt flumia reuertuntur vt iterū fluāt.
Eccli.14.c Cūcte res difficiles nō pōt eas hō explicare ser
mone. Nō saturat' ocl's visu: nec auris auditu im
plet'. Quid est qđ fuit? Ipm qđ futurū est. Quid
est qđ factū ē? Ipm qđ faciēdū est. Nihil sub sole
nouū: nec valet q̄sq; dicere: ecce hoc recēs est. Iā
C enī p̄cessit in sc̄lis q̄ fuerūt ante nos. Nō est priorū
mēoria: s; nec eoꝝ q̄dē q̄ postea futura sūt erit re
cordatio apud eos q̄ futuri sunt i nouissimo. Ego
ecclesiastes fui rex isrl' in hierl'm ⁊ ꝓposui in aīo meo
q̄rere ⁊ inuestigare sapiēter de oīb' q̄ fiūt sub sole.
Hāc occupationē pessimā dedit de' filijs hoīm
D vt occuparent' in ea. Vidi q̄ fiunt cūcta sub sole: ⁊
ecce vniuersa vanitas ⁊ afflictio spūs. Peruersi
difficile corrigunt': ⁊ stultoꝝ īfinit' est nūerus. Lo
cut' sū in corde meo dicēs. Ecce magn' effect' sū
⁊ p̄cessi oēs sapīa q̄ fuerūt an̄ me in hierl'm: et mēs
mea ꝯtēplata est multa sapiēter et didici: dediq;
cor meū vt scirē prudētiā atq; doctrinā: erroresq;
⁊ stulticiā. Et agnoui ꝙ in his q̄; esset labor ⁊ affli
ctio spūs: eo ꝙ in multa sapīa multa sit idignatio
⁊ qui addit scientiā addit ⁊ laborem.

¶ C.S. Qđ in affluētia delitiaruz in supuacuis
edificijs ⁊ diuitijs sit vanitas. ij.

A Dixi ego in corde meo. Vadā ⁊ affluā deli
tijs: ⁊ fruar bōis. Et vidi ꝙ hoc q̄; esset
vanitas. Risū reputaui errorē: ⁊ gaudio
dixi. Quid frustra deciperis? Cogita
ui in corde meo abstrahere a vino carnē meā: vt
aīm meū trāsferrē ad sapiaz: deuitarēq; stulticiā
donec viderē q̄d eēt vtile filijs hoīm: q̄ facto op'
est sub sole nūero dieꝝ vite sue. Magnificaui opa
mea. Edificaui mihi domos ⁊ plātaui vineas: fe
ci hortos ⁊ pomeria ⁊ cōseui ea cūcti generis ar
borib' ⁊ extruxi mihi piscinas aquarū vt irriga
B rē siluā lignoꝝ germinantiū. Possedi seruos ⁊ an
cillas: multāq; familiā habui. Armenta q̄; ⁊ ma
gnos ouiū greges vltra oēs q̄ fuerūt ante me in
hierl'm. Coaceruaui mihi argentū ⁊ aurū ⁊ substā
tias regū ⁊ ꝓuīciaꝝ. Feci mihi cātores ⁊ cātatri
ces ⁊ delitias filioꝝ hoīm: cyphos et vrceolos in
ministerio ad vina fundēda: ⁊ supgressus sū opi
b' oēs q̄ an̄ me fuerūt in hierl'm. Sapīa q̄; pseuera
uit mecū ⁊ oīa q̄ desiderauerūt ocl'i mei nō nega
ui eis: nec ꝓhibui cor meū quin oī voluptati frue
ret': ⁊ oblectaret se in his q̄ preparauerā. Et hāc ra
tus sū partē meā: si vterer labore meo. Cūq; me
cōuertissem ad vniuersa opa q̄ fecerāt man' mee
⁊ ad labores in q̄b' frustra sudauerā: vidi in oīb'
vanitatē ⁊ afflictionē animi: ⁊ nihil ꝑmanere sub
sole. Trāsiui ad ꝯtēplandā sapientiā: erroresq; ⁊ C
stulticiā. Quid est inquā hō vt sequi possit regē
factorē suū? Et vidi ꝙ tm̄ p̄cederet sapīa stulticiā
q̄tū differt lux a tenebris. Sapiētis ocl'i i capite
ei': stult' in tenebris ābulat. Et didici ꝙ vn' vtri
usq; esset interit': ⁊ dixi in corde meo. Si vn' ⁊ stul
ti ⁊ me' occasus erit: q̄d mihi ꝓdest ꝙ maiorē sa
piētie dedi operā? Locutusq; cū mēte mea aiad
uerti ꝙ hoc q̄; esset vanitas. Non enī erit mēoria
sapiētis silr' vt stulti in ꝑpetuū ⁊ futura opa obli
uione cuncta pariter opient. Morit' doct' silr' et
idoct': ⁊ idcirco teduit me vite mee videntē mala
vniuersa esse sub sole: ⁊ cūcta vanitatē ⁊ afflictio
nē spūs. Rursus detestat' sum oēm idustriā meā
qua sub sole studiosissime laboraui habitur' here
dē post me quē ignoro vtrū sapiēs an stult' futu
rus sit: ⁊ dn̄abit' in laborib' meis quib' desudaui
⁊ sollicit' fui. Et est quicq; tā vanū. Vñ cessaui: re D
nūciauitq; cor meū vltra laborare sub sole. Nam
cū ali' laboret in sapīa ⁊ doctrina ⁊ sollicitudine:
hoī ocioso q̄sita dimittit. Et hoc q̄; vanitas et ma
gnū malū. Quid enī ꝓderit homi de vniuerso la
bore suo ⁊ afflictiōe spūs qua sub sole cruciat' ē?
Cūcti dies ei' dolorib' ⁊ erūnis pleni sunt: nec ꝑ
noctē mente requiescit. Et hoc nōne vanitas est? Infra.5.d.
Nōne meli' est comedere ⁊ bibere ⁊ ostēdere aīe
sue bona de laborib' suis? Et hoc de manu dei ē.
Quis ita deuorabit ⁊ delitijs affluet vt ego? Ho
mini bono in cōspectu suo dedit deus sapientiā
⁊ scientiam ⁊ leticiā: peccatori aūt dedit afflictio
nē ⁊ curā supfluā: vt addat ⁊ cōgreget ⁊ tradat ei
qui placuit deo. Sed ⁊ hoc vanitas est ⁊ cassa sol
licitudo mentis.

¶ C.S. Qđ oīa tēpus habēt ⁊ suis vicib' trāseūt
⁊ ꝙ vn' interit' est hoīs ⁊ iumētorum. iij.

A Omnia tēp' habēt: ⁊ suis spacijs trāseūt
vniuersa sub celo. Tēpus nascēdi ⁊ tē
pus moriendi. Tēpus plātandi ⁊ tēp'
euellēdi qđ plātatū est. Tēpus occidē
di ⁊ tp̄s sanādi. Tēpus destruēdi ⁊ tp̄s edificādi
Tp̄s flendi ⁊ tp̄s ridēdi. Tēpus plāgendi ⁊ tēp'
saltādi. Tēpus spargendi lapides: ⁊ tēpus colli
gendi. Tēpus amplexandi ⁊ tēpus lōge fieri ab
amplexib'. Tēpus acq̄rendi: ⁊ tēpus ꝑdēdi. Tē
pus custodiendi ⁊ tēpus abijciendi. Tēpus scin
dendi: ⁊ tēpus cōsuendi. Tēpus tacēdi: et tēpus
loquēdi. Tēpus dilectiōis et tēpus odij. Tēpus
B belli ⁊ tēp' pacis. Quid h̄z ampli' hō de labore
suo? Vidi afflictionē quā dedit de' filijs hoīm vt Supra.1.d.
distendant' in ea. Cūcta fecit bona i tp̄e suo ⁊ mū
dū tradidit disputatiōi eoꝝ vt nō inueniat hō op'
qđ opat' est de' ab initio vsq; ad finē. Et cognoui Infra eod.
ꝙ nō esset meli' nisi letari facere bene in vita sua. C
Oīs enī hō q̄ comedit ⁊ bibit: ⁊ videt bonū de la
bore suo. Hoc donū dei est. Didici ꝙ omnia ope
ra que fecit deus perseuerent in perpetuū. Non
possumus eis quicq; addere nec auferre que fe
cit deus vt timeat'. Qđ factū est ipm permanet.
Que futura sunt iam fuerūt ⁊ deus instaurat qđ
abijt. Vidi sub sole in loco iudicij ipietatē: ⁊ i loco
iusticie iniq̄tatē. Et dixi in corde meo. Iustū ⁊ im

piũ iudicabit dñs:⁊ tẽpus oĩs rei tũc erit. Dixi in
corde meo de filijs hoĩz:vt ꝓbaret eos de⁹ ⁊ ostẽ
deret sił̃es esse bestijs. Idcirco vn⁹ interitus est
D hoĩs ⁊ iumentoꝝ ⁊ equa vtriusq̄ cõditio. Sicut
moriꝶ hõ:sic ⁊ illa moriunꝶ. Silr̃ spirãt oĩa:⁊ nihil
habet hõ iumẽto ãpli⁹. Cũcta subiacent vanitati
⁊ oĩa ꝑgunt ad vnũ locũ. De terra facta sunt:⁊ in
ꝓpia eoꝝ. terrã pariter reuertunꝶ. Quis nouit si spũs filio
rũ adã ascendat sursũ:⁊ si spũs iumentoꝝ descen
dat deorsum? Et deꝓhendi nichil esse meli⁹ q̃ le-
tari hoĩem in ope suo:⁊ hãc esse partẽ illi⁹. Quis
eni eũ adducet vt post se futura cognoscat?
¶ C.S. Cõsiderans calũniã pauperũ:malorum
insidias:stultorũ ocia:laborẽ ⁊ cõgregationez ei⁹
ꝗ solus ẽ:in eo inuenit vanitatẽ ⁊ afflictionẽ. de so
cietate ⁊ funiculo triplici. de rege stulto. de puero
paupe et sapiente. de secũdo adolescente.i. anti-
christo. de obedientia. iiij.
A Verti me ad alia et vidi calũnias q̃ sub
sole gerunꝶ:⁊ lachrymas inocentiũ et
neminẽ cõsolatorez:nec posse resistere
eoꝝ violentie:cũctoꝝ auxilio destitu-
tos. Et laudaui magis mortuos q̃ viuẽtes:⁊ feli
ciorez vtroq̄ iudicaui ꝗ necdũ nat⁹ est nec vidit
mala q̃ sub sole fiũt. Rursum ꝯtẽplatus sum oẽs
labores hoĩm:⁊ industrias aĩaduerti patere inui
B die ꝓximi. Et in hoc ẽ vanitas:⁊ cura supflua est
Stultus cõplicat manus suas ⁊ comedit carnes
suas dicẽs. Meli⁹ est pugillus cũ requie:q̃ plena
vtraq̄ manus cũ labore ⁊ afflictiõe animi. Consi
derãs reppert ⁊ aliã vanitatẽ sub sole. Unus est ⁊
secũdũ nõ habet:nõ filiũ nõ fratrez:⁊ tñ laborare
nõ cessat:nec satianꝶ oculi ei⁹ diuitijs:nec recogi
C tat dicẽs. Cui laboro:⁊ fraudo aĩam meam bõis.
In hoc quoq̄ vanitas est ⁊ afflictio pessima. Me
lius est ẽ duos esse simul q̃ vnũ:habẽt eni emolu-
mentũ societatis sue. Si vn⁹ ceciderit:ab altero
fulcieꝶ. Ue soli:qr cũ ceciderit nõ habet subleuan
tẽ se. Et si dormierint duo:fouebunꝶ mutuo. Un⁹
quõ calefiet? Et si quispiã ꝑualuerit cõtra vnum:
duo resistunt ei. Funiculus triplex difficile rũpiꝶ
Melior est puer pauper ⁊ sapiens rege sene ⁊ stul
D to:ꝗ nescit ꝓuidere in posterũ. Qꝺ de carcere ca
thenisq̄ intꝰdũ q̃s egrediaꝶ ad regnũ:⁊ alt⁹ nat⁹
in regno inopia ꝯsumatur. Uidi cũctos viuentes
ꝗ ãbulant sub sole cũ adolescente secũdo ꝗ cõsur
get ꝓ eo. Infinit⁹ nũerus est ppłi oĩm ꝗ fuerunt
ante eũ:⁊ ꝗ postea futuri sunt nõ letabunꝶ in eo.
Sed ⁊ hoc vanitas ⁊ afflictio spũs. Custodi pedẽ
tuũ ingrediens domũ dei:⁊ appropinqua vt au-
i.Reg.15.c dias. Multo eñ melior est obediẽtia q̃ stultoruz
victime:qui nesciunt q̃d faciunt mali.
¶ C.S. De nõ loquẽdo temere corã deo. de non
excusando pctõ. de nõ neganda dei ꝓuidẽtia. de
nõ miranda maloꝝ potẽtia. de auaro nõ ĩpleto.
de saturitate diuitis. de filio ipsius. v.
A Ne temere q̃d loquaris:neq̄ cor tuuz sit
velox ad ꝓferendũ sermonẽ corã deo.
Deus eñ in celo ⁊ tu sup terrã:idcirco
sint pauci sermones tui. Multas curas
sequũtur somnia:⁊ in multis sermonib⁹ inuenieꝶ
Deu.23.d stulticia. Si q̃d vouisti deo:ne moreris reddere.
Displicet eñ dei infidelis ⁊ stulta ꝓmissio. Sed qꝺ
cũq̄ voueris redde. Multo q̃z meli⁹ ẽ nõ vouere
B q̃ post votũ ꝓmissa non reddere. Ne dederis os
tuũ vt peccare facias carnẽ tuã:neq̄ dicas corã
angelo nõ est ꝓuidẽtia:ne forte irat⁹ dñs contra
sermones tuos dissipet cũcta opa manuũ tuarũ.
Ubi multa sunt somnia:plurime sunt vanitates ⁊
sermones inumeri. Tu vero deũ time. Si videris
calũnias egenoꝝ ⁊ violẽta iudicia ⁊ subuerti iu-
sticiã in ꝓuincia:nõ mireris sup hoc negocio:qa
excelsior est ali⁹:⁊ super hos quoq̄ eminẽtiores
sunt alij:⁊ insup vniuerse terre rex impat seruiẽti.
C Auarus nõ implebiꝶ pecunia:⁊ ꝗ amat diuitias
fructũ nõ capiet ex eis. Et hoc ergo vanitas. Ubi
multe sunt opes:multi ⁊ ꝗ comedunt eas. Et q̃d
ꝓdest possessori nisi ꝙ cernit diuitias oculis suis
Dulcis est somn⁹ opanti siue parũ siue multũ co Job.20.d.
medat. saturitas aũt diuitis nõ sinit eũ dormire.
Est ⁊ alia infirmitas pessima quam vidi sub sole.
Diuitie cõseruate in malũ dñi sui:pereunt eni in
afflictiõe pessima. Gñauit filiũ ꝗ in sũma egesta-
te erit. Sicut egressus est nudus de vtero matris Job.1.d
sue:sic reuerteꝶ:⁊ nihil auferet secũ de labore suo
Miserabilis prorsus infirmitas. Quõ venit sic re-
D uerteꝶ. Quid ẽ ꝓdest ei ꝙ laborauit in ventum?
Cũctis dieb⁹ vite sue comedit in tenebris ⁊ in cu
ris multis ⁊ in erũnis atq̄ tristicia. Hoc itaq̄ vi- supra.2.d
sum est mihi bonũ vt comedat q̃s ⁊ bibat ⁊ fruaꝶ
leticia ex labore suo quo laborauit ipse sub sole
numero dierũ vite sue quos dedit ei de⁹:⁊ hec est
pars illi⁹. Et oĩ homi cui dedit de⁹ diuitias atq̄
substantiam potestatẽq̄ ei tribuit vt comedat ex
eis ⁊ fruaꝶ pte sua ⁊ leteꝶ de labore suo:hoc ẽ do-
nũ dei. Nõ eni satis recordabiꝶ dierũ vite sue:eo
ꝙ deus occupet delicijs cor eius.
¶ C.S. De diuite ꝗ nescit vti bonis. ⁊ de eo ꝗ se-
pultura caret ꝙ peior est abortiuo. de differẽtia
stulti ⁊ sapientis. de aduentu xp̃i in carnẽ. ⁊ de iu
dicio. de comparatiõe detractionis ad morsum
serpentis. vj.
A Est ⁊ aliud malũ qꝺ vidi sub sole ⁊ q̃dẽ
frequẽs apud hoĩes. Uir cui dedit de⁹
diuitias ⁊ substantiã ⁊ honorẽ:⁊ nichil
deest aĩe sue ex oĩbus q̃ desiderat:nec
tribuit ei ptãtẽ de⁹ vt comedat ex eo:sz hõ extra-
B ne⁹ vorabit illꝺ. Hoc vanitas ⁊ vana miŝia ẽ. Si
genuerit q̃spiã cẽtũ liberos ⁊ vixerit mltos ãnos
⁊ plꝭs dies etat̃ habuerit ⁊ aĩa illi⁹ nõ vtaꝶ bõis
substãtie sue:sepulturaq̄ careat:de hoc ego ꝓnũ
C cio ꝙ melior illo sit abortiu⁹. Frustra ei venit ⁊ ꝑgit
ad tenebras ⁊ obliuiõe delebiꝶ nomẽ ei⁹. Nõ vidit
solẽ neq̄ cognouit distãtiã boni ⁊ mali:etiã si duo
b⁹ milib⁹ ãnis vixerit ⁊ nõ fuerit ꝑfruit⁹ bõis. Nõ
ne ad vnũ locũ ꝓperant oĩa? Oĩs labor hoĩs i
ore ei⁹:sz aĩa ei⁹ nõ ĩplebiꝶ bonis. Quid hz ãpli⁹
sapiẽs a stulto:⁊ q̃d paup nisi vt ꝑgat illuc vbi est
D vita? Meli⁹ ẽ videre qꝺ cupias:q̃ desiderare qꝺ
nescias. Sz ⁊ hoc vanitas ẽ ⁊ ꝓsũptio spũs. Qui
futur⁹ ẽ iam vocatũ est nomen ei⁹:⁊ sciꝶ ꝙ hõ sit:
⁊ nõ possit cõtra fortiorẽ se i iudicio ꝯtẽdere. Uer
ba sũt ꝑlũma:multãq̄ i disputãdo hñtia vanitatẽ
¶ C.S. De nõ q̃rendo maiora ⁊ altiora q̃ statũ
hoĩs doceãt. de q̃busdã melioub⁹ ⁊ magis eligẽ-
dis. de ira vitanda. de die mala precauẽda. de ni-

mia iusticia ꝛ sapiẽtis. de nõ attẽdẽdo ad cũctos
sermões. de inuẽtiõe mulieris morte amarioris.
ꝙ nemo repit liber a morte: a pctõ pter vnũ. s. xp̃z
qui solus bonus est. vij.
A Quid necesse est hoi maiora se q̃rere cũ
ignorat q̃d cõducat sibi in vita sua nũe
ro dieꝝ pegrinatõis sue: ꝛ tpe q̃ velut
vmbra pterit? Aut quis ei poterit indi
puer.12.a. care q̃d post eũ futuꝝ sub sole sit? Meli⁹ est nomẽ
bonũ q̃ vnguẽta pciosa: ꝛ dies mortis die natiui=
tatis. Meli⁹ est ire ad domũ luct⁹ q̃ ad domũ cõ
uiuij. In illa em̃ finis cũctoꝝ ãmonet hoim: et vi
uẽs hõ cogitat q̃d futuꝝ sit. Melior est ira risu: q̃
p tristiciã vultus corrigit aius delinquẽtis. Cor sa
piẽtiũ vbi tristicia est: ꝛ cor stultoꝝ vbi leticia. Me
lius est a sapiẽte corripi: q̃ stultoꝝ adulatiõe de
cipi. q̃ sicut sonit⁹ spinarũ ardẽtiũ sub olla: sic ri=
B sus stulti. Sed ꝛ hoc vanitas. Calũnia cõturbat
sapientẽ ꝛ perdet robur cordis ei⁹. Melior est fi=
nis orõnis q̃ pncipiũ. Melior est patiẽs arrogã
te. Ne sis velox ad irascẽdũ: q̃ ira in sinu stulti re
quiescit. Ne dicas: quid putas cause est ꝙ priora
tẽpora meliora fuere q̃ nunc sunt? Stulta em̃ est
huiuscemodi interrogatio. Utilior est sapiẽtia cũ
diuitijs ꝛ magis pdest vidẽtib⁹ solẽ. Sicut ei p=
tegit sapia sic ptegit pecunia. Hoc ãt plus habet
eruditio ꝛ sapiẽtia ꝙ vitã tribuũt possessori suo.
Cõsidera opa dei ꝙ nemo possit corrigere quem
ille despexerit. In die bona fruere bonis ꝛ malã
C diẽ precaue. Sicut em̃ hãc sic ꝛ illã fecit de⁹ vt nõ
inueniet hõ cõtra eũ iustas q̃rimonias. Hec quo
q̃ vidi in die vanitatis mee. Iust⁹ perit i iusticia
sua: ꝛ impi⁹ multo viuit tpe in malicia sua. Noli eẽ
iust⁹ mltũ: neq̃ pl⁹ sapias q̃ necesse ẽ ne obstupe
scas. Ne ipie agas multũ: ꝛ noli eẽ stult⁹: ne moria
ris in tpe nõ tuo. Bonũ est te sustẽtare iustũ: sed
ab illo ne subtrahas manũ tuã: q̃ q̃ timet deũ ni=
chil negligit. Sapiẽtia cõfortauit sapiẽtẽ sup de=
cẽ pncipes ciuitatis. Nõ est em̃ hõ iust⁹ in terra q̃
3.Re.8.e. faciat bonũ ꝛ nõ peccet. Sed ꝛ cũctis sermonib⁹
2.par.6.g q̃ dñr ne accomodes cor tuũ: ne forte audias ser=
uũ maledicẽtẽ tibi. Scit em̃ ꝯsciẽtia tua: q̃ ꝛ tu cre
bro maledixisti alijs. Cũcta tẽtaui in sapiẽtia. Di
xi: sapiẽs efficiar: ꝛ ipa longi⁹ recessit a me multo
D magis q̃ erat. Et alta pfunditas: q̃s inueniet eã?
Lustraui vniuersa aio meo vt scirẽ ꝛ cõsiderarẽ ꝛ
quererẽ sapiẽtiã ꝛ rationẽ: ꝛ vt cognoscerẽ impie
tatẽ stulti ꝛ errorẽ imprudẽtiũ. Et inueni amario
rẽ morte mulierẽ: q̃ laque⁹ venatoꝝ est: et sagena
cor ei⁹. Uincula sunt man⁹ illi⁹. Qui placet deo: ef=
fugiet illã: q̃ aũt pctõr est capiet ab illa. Ecce hoc
inueni dixit ecclesiastes vnũ ꝛ alterũ vt inuenirẽ ratio
nẽ quã adhuc q̃rit aia mea ꝛ non inueni. Uirũ de
mille vnũ repperi: mulierẽ ex oĩb⁹ nõ inueni. So
lũmõ hoc inueni ꝙ fecerit de⁹ hoiem rectũ: ꝛ ipe
se infinitis miscuerit q̃stiõib⁹. Quis talis vt sapi
ens est? Et q̃s cognouit solutionẽ v̄bi?

¶ C.S. De cogitatõe sapiẽtis. de ore reg̃ obser
uãdo. ꝙ spũs nõ põt phiberi. de dñio hois cõtra
malũ suũ. de ppetratõe pctõꝝ. ꝙ multi merita cõ
traria recipiũt. ꝙ de⁹ nõ stati punit cũ hõ peccat
ꝙ querẽs rationem vniuersoꝝ non inuenit. de iu
ramento deo facto. viij.

Sapiẽtia hois lucet in vultu ei⁹: ꝛ poten
tissim⁹ faciẽ illi⁹ ꝯmutabit. Ego os re= A
gis obseruo ꝛ pcepta iuramẽti dei: ne fe puer.17.d.
stines recedere a facie ei⁹: neq̃ pmane
as in ope malo: q̃ oẽ q̃d voluerit faciet: ꝛ sermo il
lius potestate plen⁹ est: nec dicere ei q̃sq̃ potest
q̃re ita facis? Qui custodit pceptũ nõ experietur
quicq̃ mali. Tps ꝛ rñsione cor sapiẽtis intelligit.
Oi negocio tps est: ꝛ oportunitas et multa hois
afflictio: q̃ ignorat pterita: ꝛ futura nullo scire po
test nũcio. Nõ est in hois potestate phibere spm: B
nec habet potestatẽ in die mortis: nec sinit quie
scere ingruẽte bello: neq̃ saluabit ipietas impium.
Oia hec cõsideraui ꝛ dedi cor meũ in cũctis ope
rib⁹ que fiũt sub sole. Interdũ dñat homo hoi in
malũ suũ. Uidi impios sepultos q̃ etiã cũ adhuc
viuerẽt in loco sancto erãt: ꝛ laudabant in ciuita
te quasi iustoꝝ operũ. Sed ꝛ hoc vanitas est. Et C
em̃ q̃ nõ pfert cito cõtra malos sentẽtia: absq̃ ti
more vllo filij hoim perpetrãt mala. Attamẽ pec
cator ex eo ꝙ cẽties facit malũ ꝛ p patiẽtiã susten
tatur: ego cognoui ꝙ erit bonũ timẽtib⁹ deũ qui
verent faciẽ ei⁹. Nõ sit bonũ impio: nec plongẽt
dies eius sꝫ quasi vmbra trãseãt: qui nõ timet fa=
ciem dñi. Et est alia vanitas q̃ fit sup terrã. Sunt
iusti quib⁹ mala pueniũt quasi opera egerint im
pioꝝ: ꝛ sunt ipij q̃ ita securi sunt q̃si iustorũ facta
habeãt. Sed ꝛ hoc vanissimũ iudico. Laudaui igi
tur leticiã ꝙ nõ esset hoi bonum sub sole nisi ꝙ co
mederet ꝛ biberet: atq̃ gauderet: ꝛ hoc solũ secũ
auferret de labore suo oĩb⁹ diebus vite sue q̃s de
dit ei de⁹ sub sole. Et apposui cor meũ vt scirẽ sa D
pientiã ꝛ intelligerẽ dissensionẽ q̃ versat in terra.
Est homo q̃ dieb⁹ ꝛ noctib⁹ somnũ non capit ocu
lis. Et intellexi ꝙ oim operũ dei nullã possit hõ
inuenire rationẽ eoꝝ q̃ fiũt sub sole: ꝛ quãto pl⁹ la
borauerit ad querẽdũ tãto min⁹ inueniat. Etiã si
dixerit sapiẽs se nosse: non poterit reperire. Oia
hec tractaui in corde meo vt curiose intelligerem.

¶ C.S. De cognitione sapientis. ꝙ nemo scit an
amore vel odio sit dign⁹. de medicina vite. de istã
tia operãdi. ꝙ null⁹ est bon⁹ a semetipo. ꝙ nullus
hõ scit finẽ suũ. de magna sapiẽtia viri pauperis
qui peccat in vno perdit multa bona. ix.
Sunt iusti atq̃ sapiẽtes: ꝛ opa eoꝝ i ma A
nu dei. Et tñ nescit hõ vtrum amore an
odio dign⁹ sit: sed oia in futurũ seruan
tur icerta: eo ꝙ vniuersa eque eueniãt
iusto ꝛ ipio bono ꝛ malo: mũdo ꝛ imũdo: imolanti
victimas ꝛ sacrificia cõtẽnẽti. Sicut bonus sic et
pctõr. vt periur⁹: ita q̃ verũ deierat. Hoc est pessi
mũ inter oia q̃ sub sole fiũt: q̃ eadẽ cũctis eueniũt.
Uñ ꝛ corda filioꝝ hoim iplent malicia ꝛ ꝯtẽptu i
vita sua: ꝛ post hec ad iferos deducent. Nemo est
q̃ sẽp viuat ꝛ q̃ hui⁹ rei habeat fiduciã. Melior est B
canis viu⁹ leone mortuo. Uiuẽtes em̃ sciũt se esse
morituros: mortui v̄o nichil nouerũt ãplius: nec
habẽt vltra mercedẽ: q̃ obliuioni tradita est me=
moria eoꝝ. Amor q̃q̃ ꝛ odiũ ꝛ inuidie simul perie
rũt nec habẽt partẽ in hoc seclo ꝛ in ope q̃d sub so
le gerit. Uade ẽ ꝛ comede in leticia panẽ tuũ ꝛ bi
be cũ gaudio vinũ tuũ: q̃ deo placẽt opa tua. Oi
tpe sint vestimẽta tua cãdida: ꝛ oleũ de capite tuo

nō deficiat. Perfruere vita cū vxore quā diligis
cūctis diebꝰ vite instabilitatis tue q̄ dati sunt tibi
C sub sole oī tp̄e vanitatis tue. Hec est eñ pars ī vi
ta ⁊ in labore tuo q̄ laboras sub sole. Quodcunq̄ fa
cere pōt manꝰ tua instāter opare: q̄a nec opꝰ nec
ratio nec sapiētia nec sciētia erūt apd̄ iferos q̄ tu
pperas. Verti me ad aliō ⁊ vidi sub sole nec velo
ciū eē cursum nec fortiū bellū nec sapiētū panē
nec doctoꝝ diuitias nec artificū grāz: sꝫ tp̄s casū
q̄ in oībꝰ. Nescit hō finē suū: sꝫ sicut pisces capiū
tur hamo ⁊ aues laq̄o cōp̄hēdunt: sic capiunt ho
mies in tp̄e malo cū eis exēplo superuenerit. Hanc
D q̄q̄ sub sole vidi sapiētiā ⁊ pbaui maximā. Ciui
tas parua ⁊ pauci ī ea viri. Venit cōtra eā rex ma
gnus ⁊ vallauit eā: extruxitq̄ munitōes p gyrū ⁊
pfecta ē obsidio. Inuentusq̄ ē in ea vir paup et sa
piēs ⁊ liberauit vrbē p sapiētiā suā: ⁊ nullus dein
ceps recordatꝰ est hoīs illiꝰ pauperis. Et dicebā
ego meliorē eē sapiētiā fortitudīe. Quō ḡ sapien
tia paupis ɔtēpta ē et verba eiꝰ nō sunt audita?
Verba sapiētiū audiunt ī silētio: plꝰ q̄ clamor prī
Sapien.6.a cipis iter stultos. Melior ē sapiētia q̄ arma belli
ca: ⁊ q̄ in vno peccauerit multa bona perdet.
C. C. S. De muscis moriētibꝰ. de corde sapiētis ⁊
stulti. de resistēdo tētatōibꝰ. de exaltatōe stulti et
serui: q̄r malicia in ip̄m redit. de v̄bis stulti ⁊ rege
puero. de rege nobili. q̄ pigritia destruit bona. q̄
pecunie obediūt oīa. ⁊ q̄ diis nō ē detrahēdū. x.
Usce moriētes pdūt suauitatē vnguēti
A Preciosior ē sapiētia: paruaq̄ glīa: ad
tp̄s stulticia. Cor sapiētis ī dextera eiꝰ:
⁊ cor stulti ī sinistra illiꝰ Sedet ī via stul
tus ābulans: cū ip̄e isipiēs sit oēs stultos estimat.
Si spūs potestatē habētis ascēderit sup te: locū
tuū ne dimiseris: q̄r curatio faciet cessare pctā ma
B xima. Est malū qd̄ vidi sub sole q̄si p errorē egre
diēs a facie pn̄cipis Positū stultū ī dignitate sub
limi ⁊ diuites sedere deorsū. Vidi seruos in eq̄s
Prouer.26.d ⁊ pn̄cipes ābulātes sup terrā q̄si seruos. Qui fo
Eccl.27.d dit foueā incidet ī eā. ⁊ qui dissipat sepem morde
bit eū coluber. Qui trāsfert lapides affliget ī eis
⁊ q̄ scidit ligna vulnerabit ab eis. Si retusū fue
rit ferrū: ⁊ hoc nō vt priꝰ sꝫ hebetatū fuerit: multo
labore exacuet ⁊ post idustriā sequet sapiētia Si
C mordeat serpēs in silētio: nichil eo minus hꝫ q̄ oc
culte detrahit. Verba oris sapiētis grā: ⁊ labia in
sipiētis p̄cipitabūt eū. Initiū v̄boꝝ eiꝰ stulticia: ⁊
nouissimū oris illiꝰ error pessimꝰ Stultꝰ v̄ba mul
tiplicat. Ignorat hō q̄d añ se fuerit: et q̄d post se
futurū sit: q̄s ei poterit idicare? Labor stultoꝝ af
fliget eos q̄ nesciūt in vrbē pgere. Ve tibi terra cu
ius rex ē puer: ⁊ cuiꝰ pn̄cipes mane comedūt. Be
D ata t̄ra cuiꝰ rex nobilis ē: ⁊ cuiꝰ pn̄cipes vescunt
in tp̄e suo ad reficiēdū ⁊ nō ad luxuriā. In pigri
tiis hūiliabit ɔtignatio ⁊ in ifirmitate manuū p
stillabit domꝰ. In risu faciūt panē ⁊ vinū: vt epu
lent bibētes. Et pecunie obediūt oīa. In cogita
tōe tua regi nō detrahas ⁊ in secreto cubiculi tui
nō maledixeris diuiti q̄r ⁊ aues celi portabūt vo
cem tuā: ⁊ q̄ habēt pēnas ānūciabūt sentētiā.
C. C. S. De doctrina seminanda. de immutabili
tate iudicij. de memorando iudicio. et a iuuentu
te benefac. xi.

Itte panē tuum sup trāseūtes aq̄s q̄r
A post tp̄a multa inuenies illū. Da partes
septē necnon ⁊ octo: q̄r ignoras q̄d fu
turū sit mali sup terrā. Si replete fue
B rint nubes imbrē sup terrā effundēt. Si ceciderit
lignū ad austrū aut ad aq̄lonē: in q̄cūq̄ loco ceci
derit ibi erit. Qui obseruat vētū nō seminat: ⁊ qui
ɔsiderat nubes nūq̄ metet. Quō ignoras que sit
via spūs ⁊ qua rōe cōpinguāt ossa ī vētre pregnā
C tis. sic nescis opa dei q̄ fabricator est oīm. Mane
semina semē tuū: ⁊ vespe ne cesset manꝰ tua: q̄r ne
scis q̄d magis oriat hoc: aut illud. ⁊ si vtrūq̄ simt
D meliꝰ erit. Dulce lumē ⁊ delectabile est oculis vi
dere solē. Si annis multis vixerit hō et in his oī
bus letꝰ fuerit: meminisse debet tenebrosi tp̄is et
dieꝝ multoꝝ qui cū venerit vanitatis arguent
p̄terita. Letare ḡ iuuenis ī adolescētia tua ⁊ ī bo
no sit cor tuū in diebꝰ iuuētutis tue ⁊ ābula ī vijs
cordis tui: ⁊ in intuitu oculoꝝ tuoꝝ: ⁊ scito q̄ pro
oībꝰ his adducet te deus in iudicium.
C. C. S. De auferēda ira a corde. de mēoria crea
toris in iuuentute. qualiter ratio et sensus et om
nia hominis mutantur: loquēs sub diuersis simi
litudinibus: concludit q̄ homo factꝰ est vt seruiat
deo et ideo pro omni errato ducetur in iudicium
homo: siue bonum siue malum sit. xij.
Ufer irā a corde tuo: ⁊ amoue maliciā
a carne tua. Adolescētia eñ ⁊ volūtas A
vana sunt Memēto creatoris tui in die
bus iuuētutis tue: añq̄ veniat tp̄s affli
ctionis tue: ⁊ appropinquēt anni de q̄bus dicas
nō mihi placēt. Añq̄ tenebrescāt sol ⁊ lumē ⁊ stel
le ⁊ luna ⁊ reuertant nubes post pluuiā. Q̄n cō B
mouebunt custodes domꝰ et nutabūt viri fortis
simi: ⁊ ociose erūt molentes in minuto numero et
tenebrescent videntes per foramina: et claudent
ostia in platea in humilitate vocis molentis: ⁊ cō
surgent ad vocem volucris ⁊ obsurdescēt oēs fi
lie carminis. Excelsa quoq̄ timebunt: et formida
bunt in via: florebit amigdalus: ipinguabitur lo
custa: et dissipabitur capparis. Quoniam ibit ho C
mo in domū eternitatis sue ⁊ circuibit in platea
plangentes. Anteq̄ rumpatur funiculus argēte
us et recurrat vita aurea: ⁊ cōteratur hydria sup
fontē: et ɔfringat rota sup cisternā: ⁊ reuertatur
puluis in terrā suā vn̄ erat: ⁊ spūs redeat ad deū
qui dedit illū. Vanitas vanitatū dicit ecclesiastes supra.1.a.
⁊ oīa vanitas. Cūq̄ esset sapiētissimꝰ ecclesiastes
docuit populum: et enarrauit que fecerat: ⁊ inue
stigans composuit parabolas multas. Quesiuit
verba vtilia: et conscripsit sermones rectissimos
a veritate plenos. Verba sapientium sicut stimu D
li et quasi claui in altum defixi: que per magistro
rum consilium data sunt a pastore vno. His am
plius fili mi ne requiras. Faciendi plures libros
nullus est finis: frequensq̄ meditatio carnis affli
ctio est Finem loquendi pariter omnes audiamꝰ
Deum time: et mādata eius obserua. Hoc est oīs
homo. Cūcta que fiunt adducet deus in iudiciū
pro omni errato: siue bonum siue malum sit.

C Explicit liber Ecclesiastes.

Incipiũt cantica canticorum.

Cantica canticorum salomonis a diuersis do
ctoribus diuersimode exponuntur:quia secũduz
sensum litteralem intelliguntur de rege salomõe
et filia Pharaonis regis egypti. Sed beatꝰ gre=
gorius exponit ipsa de xp̄o et ecclesia. Alanꝰ ve=
ro de xp̄o iesu ac virgie maria. Et sic ex diuersis
expositionibus diuersi possẽt casus summarij fa
bucari. Capitulum primũ.

A ## sculetur me

osculo oris sui: quia meliora
sunt vbera tua vino fragran
tia vnguentis optimis. Ole
um effusum nomẽ tuũ: ideo
adolescentule dilexerunt te.
infra.2.a. Trahe me post te Curremꝰ
in odore vnguẽtoꝝ tuorum
Introduxit me rex in cellaria sua. Exultabimus
ꝛ letabimur in te:memores vbeꝝ tuoꝝ sup vinũ.
B Recti diligũt te. Nigra sum sꝫ formosa filie hieru
salez sicut tabernacla cedar:sicut pelles salomo=
nis. Nolite me cõsiderare ꝙ fusca sim: qꝛ decolo=
rauit me sol. Filij matris mee pugnauerũt cõtra
me:posuerũt me custodẽ in vineis. Uineã meam
nõ custodiui. Indica mihi quem diligit aia mea:
vbi pascas:vbi cubes in meridie: ne vagari inci=
C piã:post greges sodaliũ tuorum. Si ignoras te o
pulcherrima inter mulieres egredere ꝛ abi post
vestigia gregũ tuoꝝ ꝛ pasce hedos tuos iuxta ta
bernacula pastoꝝ. Equitatui meo in curribꝰ pha
raonis assimilaui te amica mea. Pulchre sunt ge
ne tue sicut turturis:collũ tuũ sicut monilia. Mu
renulas aureas faciemꝰ tibi: vermiculatas argẽ
D to. Dũ esset rex in accubitu suo nardꝰ mea dedit
odorẽ suũ. Fasciculꝰ myrrhe dilectꝰ meꝰ mihi:in=
ter verba mea cõmorabit̄. Botrꝰ cypri dilectus
meꝰ michi in vineis engaddi. Ecce tu pulchra es
amica mea:ecce tu pulchra oculi tui colũbaꝝ. Ec
ce tu pulcher es dilecte mi ꝛ decorꝰ. Lectulus nr̄
floridꝰ:tigna domoꝝ nostrarum cedrina:laquea
ria nostra cypressina. ii.
A Ego flos cãpi ꝛ liliũ cõualliũ. Sicut lili
um inter spinas:sic amica mea iter fili=
as. Sicut malꝰ inter ligna siluaꝝ:sic di
lectꝰ meꝰ inter filios. Sub vmbra illiꝰ
quẽ desideraueram sedi:ꝛ fructꝰ eius dulcis gut
supra.1.a. turi meo. Introduxit me rex in cellaz vinariã: or
B dinauit i me charitatẽ. Fulcitẽ me floribꝰ stipate
infra.8.a. me malis qꝛ amore lãgueo. Leua eius sub capite
ifra.3.b.ꝛ.5 meo:ꝛ dextera illiꝰ amplexabit̄ me. Adiuro vos
a.et.8.a. filie hierusalẽ per capreas ceruosq̄ꝫ cãpoꝝ: ne su
scitetis neqꝫ euigilare faciatis dilectam quousqꝫ
ipsa velit. Uox dilecti mei. Ecce iste venit saliens
C in mõtibꝰ trãsiliẽs colles. Similis est dilectꝰ meꝰ
capree hinnuloqꝫ ceruoꝝ. En ipe stat post parie
tẽ nostrũ respiciẽs per fenestras:prospiciẽs p cã
cellos. En dilectꝰ meꝰ loquit̄ michi. Surge ꝛ pro
pera amica mea colũba mea formosa mea ꝛ veni

Iã eñ hyẽs trãsijt imber abijt ꝛ recessit. Flores
apparuerũt in terra nr̄a:tempꝰ putationis adue
nit. Uox turturis audita est in terra nr̄a. Ficꝰ pro
tulit grossos suos. Uinee florẽtes dederũt odorẽ
suum. Surge ꝓpera amica mea speciosa mea et D
veni colũba mea in foraminibꝰ petre in cauerna
macerie. Ostẽde michi faciẽ tuã:sonet vox tua in
auribus meis. Uox eñ tua dulcis:ꝛ facies tua de
cora. Capite nobis vulpes paruulas q̄ demoliũ
tur vineas. Nã vinea nr̄a floruit. Dilectꝰ meꝰ mi=
chi:et ego illi q̄ pascit̄ inter lilia donec aspiret di=
es:ꝛ inclinent̄ vmbre. Reuertere:similis esto dile
cte mi capree hinnuloqꝫ ceruorũ super montes
bethel. iij.
In lectulo meo p noctẽ quesiui quẽ dili
git aia mea. Quesiui illũ ꝛ non inueni. A
Surgã ꝛ circuibo ciuitatez p vicos et
plateas queram quem diligit aia mea
Quesiui illũ ꝛ nõ inueni. Inuenerũt me vigiles
q̄ custodiũt ciuitatẽ. Nũ quẽ diligit aia mea vidi
stis? Paululũ cũ ptrãsissem eos iueni quẽ diligit B
aia mea. Tenui eũ:nec dimittã donec introducã
illũ in domũ matris mee:ꝛ in cubiculũ genitricis
mee. Adiuro vos filie hierl̄m p capreas ceruosqꝫ supra.2.b.
cãpoꝝ ne suscitetis neqꝫ euigilare faciatis dile= infra.5.c.et
ctã donec ipa velit. Que est ista q̄ ascẽdit p deser 8.a.
tum sicut virgula fumi ex aromatibus myrrhe ꝛ C
thuris ꝛ vniuersi pulueris pigmẽtarij. En lectu= infra.8.b.
lum salomõis sexagita fortes ambiunt ex fortissi
mis israel oẽs tenẽtes gladios ꝛ ad bella doctissi
mi. Uniuscuiusqꝫ ensis sup femur suũ ꝓpter timo
res nocturnos. Ferculũ fecit sibi rex salomõ de li
gnis libani. Colũnas eiꝰ fecit argẽteas:reclinato D
riũ aureũ ascensum purpureũ media charitate
constrauit:ꝓpter filias hierl̄m. Egredimini filie
syon ꝛ videte regẽ salomonẽ in dyademate quo
coronauit illũ mater sua in die despõsatiõis illiꝰ:
et in die leticie cordis eius. iiij.
Quaz pulchra es amica mea q̄ꝫ pulchra
es. Oculi tui columbaꝝ:absqꝫ eo qđ in A
trisecus latet. Capilli tui sicut greges infra.6.b.
capraꝝ q̄ ascẽderũt de mõte Galaad.
Dẽtes tui sicut greges tõsaꝝ:que ascẽderunt de
lauacro. Oẽs gemellis fetibꝰ:ꝛ sterilis nõ est iter
eas. Sicut vitta coccinea labia tua ꝛ eloquiũ tuũ B
dulce. Sicut fragmẽ mali punici:ita gene tue ab=
sqꝫ eo qđ intrinsecꝰ latet. Sicut turris dauid col=
lum tuũ q̄ edificata est cũ propugnaculis. Mille
clypei pẽdẽt ex ea:oia armatura fortiũ. Duo vbe
ra tua sicut duo hinnuli capree gemelli qui pascũ
tur in lilijs donec aspiret dies ꝛ inclinent̄ vmbre
Uadã ad mõtem myrrhe:ꝛ ad collẽ thuris. To=
ta pulchra es amica mea et macula non est in te.
Ueni de libano sponsa mea veni de libano veni
coronaberis: de capite amana:de vertice sanyr
et hermon:de cubilibus leonũ de mõtibꝰ pardo=
rum. Uulnerasti cor meũ soror mea sponsa:vulne C
rasti cor meũ in vno oculoꝝ tuorũ: ꝛ in vno crine
colli tui. Q̄ꝫ pulchre sunt mãme tue soror mea spõ=
sa. Pulchriora sunt vbera tua vino:ꝛ odor vnguẽ
toꝝ tuoꝝ sup oia aromata. Fauꝰ distillans labia
tua spõsa:mel ꝛ lac sub ligua tua ꝛ odor vestimẽto
rum tuoꝝ sicut odor thuris. Hortus cõclusus so D

ror mea spōsa: hortꝰ cōclusus fons signatꝰ. Emissi
ones tue paradisus maloꝝ punicoꝝ cū pomoꝝ fru
ctibꝰ. Cypri cū nardo: nardꝰ ⁊ crocꝰ fistula ⁊ cina
momū cuꝫ vniuersis lignis libani myrrha ⁊ aloe
cū olbꝰ primis vnguētis. Fons hortoꝝ puteꝰ aq̄=
rū viuētiū q̄ fluūt ipetu de libano. Surge aq̄lo et
veni auster pfla hortū meū ⁊ fluēt aromata illiꝰ. v
V Eniat dilectꝰ meꝰ in hortū suū vt co
medat fructū pomorū suorū. Ueni in
A hortū meum soror mea sponsa: messui
myrrhā meā cū aromatibꝰ meis. Co
medi fauū cū melle meo: ⁊ bibi vinū meū cū lacte
hiere.25.c. meo. Comedite amici mei ⁊ bibite: ⁊ inebriamini
kmi. Ego dormio ⁊ cor meum vigilat. Uox dilecti
mei pulsantis Aperi michi soror mea: amica mea
colūba mea: imaculata mea: q2 caput meū plenū
B est rore ⁊ cincinni mei guttis noctiuꝫ. Expoliaui
me tunica mea quō induar illa? Laui pedes me=
os quō inq̄nabo illos? Dilectꝰ meꝰ misit manum
suā p foramē: ⁊ vēter meꝰ intremuit ad tactū eiꝰ.
Surrexi vt aperirē dilecto meo. Manꝰ mee stil=
lauerūt myrrhā: ⁊ digiti mei pleni myrrha pba=
tissima. Pessuluꝫ ostij mei aperui dilecto meo: at
ille declinauerat atq̄ trāsierat. Aia mea liquefa=
cta est vt dilectꝰ locutꝰ est. Quesiui ⁊ non inueni
C illū vocaui ⁊ nō rn̄dit michi. Inuenerūt me custo
supra.2.b. des q̄ circuierūt ciuitatē. Percusserūt me ⁊ vulne
et.3.b. rauerūt me: tulerūt palliū meū custodes muroꝝ.
Adiuro vos filie hierusalē si inueneritis dilectū
infra.8.a. meū vt nūcietis ei q2 amore langueo. Qualis est
dilectus tuꝰ ex dilecto: o pulcherrima mulierum?
Qualis est dilectꝰ tuꝰ ex dilecto: q2 sic adiurasti
nos? Dilectꝰ meꝰ cādidꝰ ⁊ rubicūdus: electus ex
milibꝰ. Caput eiꝰ aurū optimū. Come eius sicut
elate palmaꝝ: nigre q̄si coruꝰ. Oculi eius sicut co
lūbe sup riuulos aquaꝝ que lacte sunt lote: ⁊ resi
dent iuxta fluēta plenissima. Gene illiꝰ sicut areo
le aromatū cōsite a pigmentarijs. Labia eiꝰ lilia
distillātia myrrhā primā. Manꝰ illius tornatiles
D aureę: plene hyacinthis. Uēter eiꝰ eburneꝰ: disti=
ctus saphyris. Crura illiꝰ colūne marmoree: que
fundate sunt sup bases aureas. Species eiꝰ vt li=
bani: electꝰ vt cedri. Guttur illiꝰ suauissimū: ⁊ to=
tus desiderabilis. Talis est dilectꝰ meꝰ ⁊ ipse est
amicꝰ meꝰ filie hierusalē. Quo abijt dilectꝰ tuus
o pulcherrima mulierū: q̄ declinauit dilectꝰ tuꝰ?
Et queremꝰ eū tecū. vi.
D Ilectꝰ meꝰ descēdit in hortū suū ad are
A olam aromatū: vt ibi pascat in hortis ⁊
lilia colligat. Ego dilecto meo: ⁊ dilectꝰ
meꝰ mihi q̄ pascit iter lilia. Pulchra es
amica mea: suauis ⁊ decora sicut hirlm: terribilis
vt castrorū acies ordinata. Auerte oculos tuos
B a me: q2 ipsi me auolare fecerunt. Capilli tui sicut
supra.4.a. grex capraꝝ q̄ apparuerūt de galaad. Dētes tui
sicut greges ouiū q̄ ascēderunt de lauacro. Oēs
gemellis fetibus: ⁊ sterilis nō est in eis. Sicut cor
tex mali punici: sic gene tue absq̄ occultis tuis Se
3.Re.11.a. xagita sunt regine ⁊ octogita concubine: ⁊ adole
C scēlulaꝝ nō est numerꝰ. Una est colūba mea: per
fecta mea: vna est matri sue: electa genitrici sue.
D Uiderūt eā filie syon: ⁊ beatissimā predicauerūt:
regine ⁊ cōcubine laudauerūt eā. Que est ista q̄

pgredit quasi aurora cōsurgēs pulchra vt luna:
electa vt sol: terribilis vt castroꝝ acies ordinata?
Descēdi in hortū nucū vt viderē poma cōuallīū: infra.8.a.
⁊ inspicerē si floruisset vinea ⁊ germinassent mala
punica. Nesciui. Aia mea cōturbauit me ppter
q̄drigas aminadab Reuertere reuertere sunami
tis: reuertere reuertere vt intueamur te. vij.
Q Uid videbis in sunamite: nisi choros ca=
stroꝝ? Quā pulchri sūt gressꝰ tui i cal= A
ciamētis: filia pricipis Iūcture feminū
tuoꝝ sicut monilia q̄ fabricata sūt ma=
nu artificis. Umbilicꝰ tuꝰ crater tornatilis: nūq̄
i digēs poculis. Uēter tuꝰ sicut aceruꝰ tritici: vallatꝰ
lilijs. Duo vbera tua sicut duo hinuli gemelli ca= B
pree. Collū tuū sicut turris eburnea. Oculi tui si
cut piscine i esebon q̄ sunt i porta filie multitudis
Nasus tuꝰ sicut turris libani q̄ respicit contra da
mascū Caput tuū vt carmelus: ⁊ come capitis tui C
sicut purpura regis iūcta canalibꝰ. Q̄ pulchra es ⁊ q̄
decora charissima in delitijs. Statura tua assimi
lata est palme ⁊ vbera tua botris. Dixi. Ascēdā in
palmā ⁊ apprehēdā fructꝰ eiꝰ. Et erūt vbera tua
sicut botri vinee ⁊ odor oris tui sicut odor maloꝝ
Guttur tuū sicut vinū optimum. Dignuꝫ dilecto D
meo ad potādū: labijsq̄ ⁊ dētibꝰ illiꝰ ad ruminan
dū. Ego dilecto meo: et ad me cōuersio eiꝰ. Ueni
dilecte mi egrediamur in agrū: cōmoremur in vil
lis. Mane surgamꝰ ad vineas videamꝰ si floruit
vinea: si flores fructꝰ parturiūt: si floruerūt mala=
punica. Ibi dabo tibi vbera mea. Mandragore
dederunt odorē in portis nostris. Omnia poma
noua et vetera dilecte mi seruaui tibi. viij.
Q Uis mihi det te fratrē meū suggētem
vbera matris mee vt inueniā te solū fo A
ris ⁊ deosculer: ⁊ iaꝫ me nemo despici
at. Apprehēdā te ⁊ ducā in domū ma
tris mee: ⁊ in cubiculū genitricis mee. Ibi me do
cebis ⁊ dabo tibi poculū ex vino cōdito: et mustū
maloꝝ granatoꝝ meoꝝ Leua eiꝰ sub capite meo supra.2.b.
⁊ dextra illiꝰ āplexabit me. Adiuro vos filie hirlm su.2.b.3.b.
ne suscitetis neq̄ euigilare faciatis dilectam do= et.5.c.
nec ipa velit. Que est ista q̄ ascēdit de deserto: de su.3.c.et.6.
licijs affluēs inixa sup dilectū suum. Sub arbore a.
malo suscitaui te. Ibi corrupta est mater tua: ibi B
violata ē genitrix tua. Pone me vt signaculū sup
cor tuū: vt signaculū sup brachiū tuū: q2 fortis est
vt mors dilectio: dura sicut infernꝰ emulatio. Lam C
pades eiꝰ vt lāpades ignis atq̄ flāmaꝝ. Aq̄ mul
te nō potuerūt extinguere charitatē: nec flūina ob
ruēt illā. Si dederit hō oēm substātiā domꝰ sue p
dilectione q̄si nihil despiciet eā. Soror nr̄a parua
⁊ vbera nō habet. Quid faciemꝰ sorori nr̄e in die
q̄n alloquēda ē? Si murꝰ est edificemꝰ sup eū pro
pugnacula argētea. Si ostiū est: cōpigamꝰ illud
tabulis cedrinis. Ego murꝰ ⁊ vbera mea sicut tur
ris ex q̄ facta sū corā eo q̄si pacē reperiēs. Uinea
fuit pacifico: i ea q̄ hꝫ ppłos. Tradidit eā custodi D
bꝰ vir affert p fructu eiꝰ mille argēteos Uinea mea
corā me ē. Mille tui pacifici ⁊ ducēti his q̄ custodi
unt fructꝰ eiꝰ. Que hitas i hortis: amici auscultāt:
fac me audire vocē tuā Fuge dilecte mi ⁊ assimila
re capree hynnuloq̄ ceruoꝝ sr̄ mōtes aromatū.
Explicit cantica canticorum.

¶ Incipit prologus in librum Sapientie.

Liber sapiētie apud hebreos nuſꝙ̄ eſt. Unde ⁊ ipſe ſtilus grecā magis eloquē tiā redolet. Hūc iudei Philonis eſſe affirmāt. Qui proīde ſapientie nominat̄: q: in eo xp̄i aduēt⁹ qui eſt ſapiētia patris ⁊ paſſio eius euidenter exprimitur.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber Sapientie

¶ C.S. De diligenda iuſticia. de bonitate ⁊ ſimplicitate querendi deum. de ſpirituſancto. de fugienda detractione et murmuratione. de morte non zelanda. Capitulum. j.

A Iligite iuſticiā qui iudicatis terraꝫ. Sētite de dn̄o i bonitate ⁊ in ſimplicitate

b cordis q̄rite illū: qm̄ inuenit̄ ab his qui nō tē tāt illū: apparet autēꝫ eis q̄ fidē hn̄t in illum. Peruerſe em̄ cogitatiōes ſeparant a deo: ꝓbata

Hief.4.d. ſūt v̄tus corripit inſipientes. Qm̄ in maliuolam

B aīam nō introibit ſapiētia: nec habitabit in corpore ſubdito pctis. Spūs em̄ ſanct⁹ diſcipline effugiet fictū ⁊ auferet ſe a cogitationib⁹ que ſunt ſine intellectu: ⁊ corripiet̄ a ſupueniēte iniq̄tate. Benign⁹ eſt em̄ ſpūs ſapientie ⁊ nō liberabit maledictū a labijs ſuis: qm̄ renū illi⁹ teſtis eſt de⁹ ⁊ cordis illi⁹ ſcrutator eſt verus: et lingue ei⁹ auditor. Qm̄ ſpūs dn̄i repleuit orbē terraꝝ: ⁊ hoc qd̄ cōtinet oīa ſciētiā habet vocis. Propter hoc q̄ loquit̄

C iniqua nō poteſt latere: nec ꝑteriet illū corripiēs iudiciū. In cogitationib⁹ em̄ impij interrogatio erit: ſermonuꝫ aūt illi⁹ auditio ad deū veniet: ad correptionē iniq̄tatū illius. Qm̄ auris celi audit oīa: ⁊ tumul⁹ murmurationū nō abſcōdet̄. Cuſtodite ergo vos a murmuratione q̄ nichil ꝓdeſt: et a detractiōe parcite lingue. Qm̄ ſermo obſcur⁹ in vacuū nō ibit: os aūt quod mētit̄ occidit aīam Nolite zelare mortē in errore vite veſtre: neqꝫ acquiratis ꝑditionē in operib⁹ manuū veſtrarum.

D Qm̄ de⁹ mortē nō fecit: nec letat̄ in perditione viuorum. Creauit em̄ vt eſſent oīa ⁊ ſanabiles fecit natiōes orbis terraꝝ: ⁊ nō eſt in illis medicamētum exterminij: nec inferoꝝ regnū in terra. Iuſticia em̄ ꝑpetua eſt ⁊ imortalis: iuſticia autēꝫ mortis acq̄ſitio. Impij aūt manib⁹ ⁊ v̄bis accerſierūt illā: ⁊ eſtimātes illā amicā: defluxerunt ⁊ ſponſiones poſuerunt ad illam: quoniā morte digni ſunt qui ſunt ex parte illius.

¶ C.S. De impiorum cogitationibus. de cōſilio iudeorum aduerſus chriſtum. ij.

A Ixerunt em̄ impij cogitantes apud ſe nō recte. Exiguū ⁊ cū tedio eſt tp̄s vite noſtre et nō eſt refrigeriuꝫ in fine hoīs ⁊ non eſt qui agnit⁹ ſit reuerſus ab inferis. Q: ex nichilo nati ſum⁹ ⁊ poſt hoc erim⁹ tanꝙ̄ nō fuerim⁹. Qm̄ fum⁹ afflat⁹ eſt in narib⁹ nr̄is: ⁊ ſermo ſcintille ad cōmouēdū cor noſtruꝫ. Quia extinctus cinis erit corp⁹ noſtrū: ⁊ ſpūs diffundetur tanꝙ̄ mollis aer. Et trāſibit vita noſtra tāꝙ̄ veſtigiū nubis ⁊ ſicut nebula diſſoluet̄ que fugata eſt a radijs ſolis: et a calore illi⁹ aggrauata. Et nomē noſtrū obliuionē accipiet ꝑ tēpus: ⁊ nemo

B memoriā habebit operū noſtroꝝ. Umbre em̄ trāſitus eſt tp̄s noſtrū: ⁊ nō eſt reuerſio finis noſtri: qm̄ cōſignata eſt ⁊ nemo reuertit̄. Uenite ergo ⁊ fruamur bonis q̄ ſunt: ⁊ vtamur creatura tāꝙ̄ in

Eſa.56.d. iuuētute celeriter. Uino precioſo ⁊ vnguētis nos ipleam⁹ ⁊ nō pretereat nos flos tēporis. Coronemus nos roſis anteꝙ̄ marceſcāt: nullū pratuꝫ ſit quod nō ꝑtrāſeat luxuria noſtra. Nemo veſtrum exors ſit luxurie noſtre. Ubiqꝫ relinquam⁹ ſigna leticie: qm̄ hec eſt pars noſtra ⁊ hec ē ſors noſtra. Opprimam⁹ pauperē iuſtū: ⁊ nō parcam⁹ vidue nec veterano nec reuereamur canos multi tēporis. Sit autē fortitudo noſtra lex iuſticie. Qd̄ ei

C infirmū eſt: inutile inuenitur. Circumueniam⁹ ergo iuſtū: qm̄ inutilis eſt nobis ⁊ cōtrari⁹ eſt opib⁹ noſtris ⁊ improperat nobis peccata legis: ⁊ diffamat in nos pctā diſcipline nr̄e. Promittit ſe ſcientiā dei habere: ⁊ filiū dei ſe nominat. Fact⁹ eſt nobis in traductionē cogitationū noſtraꝝ. Grauis eſt nobis etiā ad vidēdū qm̄ diſſimilis eſt alijs vita illi⁹: ⁊ imutate ſunt vie ei⁹ Tanꝙ̄ nugaces eſtimati ſum⁹ ab illo: ⁊ abſtinet ſe a vijs noſtris tāꝙ̄ ab imundicijs: ⁊ ꝑfert nouiſſima iuſtoꝝ: ⁊ gloriat̄

D patrē ſe habere deū. Uideam⁹ ergo ſi ſermones

math.27.e illi⁹ veri ſint ⁊ tētem⁹ que vētura ſunt illi ⁊ ſciem⁹ q̄ erunt nouiſſima illi⁹. Si ei eſt ver⁹ fili⁹ dei ſuſcipiet illū ⁊ liberabit illū de manib⁹ cōtrarioꝝ. Cōtumelia ⁊ tormēto iterrogem⁹ eū: vt ſciam⁹ reuerētiā ei⁹: ⁊ ꝓbem⁹ patiētiā illi⁹. Morte turpiſſima cōdēnem⁹ eū. Erit em̄ ei reſpect⁹ ex ſermonibus illi⁹. Hec cogitauerūt ⁊ errauerūt: excecauit eni illos malicia eoꝝ. Et neſcierūt ſacramēta dei: neqꝫ mercedē ſperauerūt iuſticie nec iudicauerunt

Gen.1.d. honorē aīaꝝ ſanctaꝝ. Qm̄ de⁹ creauit hoīem inex

⁊.5.a terminabilē: ⁊ ad imaginē ſimilitudinis ſue fecit

Eccli.17.a illuꝫ. Inuidia aūt dyaboli mors itrouit in orbeꝫ terraꝝ: imitant̄ aūt illum qui ſunt ex parte illius.

¶ C.S. De ſanctis martyrib⁹. de premijs impiorum. de felicitate virginum. iij.

A Uſtorum aūt aīe in manu dei ſunt: ⁊ nō tāget illos tormētum mortis. Uiſi ſunt oculis inſipiētium mori: et eſtimata eſt afflictio exit⁹ illoꝝ. Et ab itinere iuſto abierūt in exterminiuꝫ: ⁊ qꝫ a nobis eſt iter exterminij: illi aūt ſunt in pace. Et ſi corā hoīb⁹ tormenta paſſi ſunt ſpes illoꝝ imortalitate plena eſt. In paucis vexati in multis bn̄ diſponent̄ qm̄ de⁹ tē

B tauit eos: ⁊ iuenit illos dignos ſe. Tanꝙ̄ aurum in fornace ꝓbauit illos: ⁊ q̄ſi holocauſti hoſtiaꝫ ac

Mat.13.f. cepit illos: ⁊ in tp̄e erit reſpectus illoꝝ. Fulgebūt iuſti ⁊ tanꝙ̄ ſcintille in arūdineto diſcurrēt. Iudicabunt nationes ⁊ dn̄abunt̄ populis: ⁊ regnabit dn̄s illoꝝ imppetuum. Qui cōfidūt in illo: intelligent veritatē: ⁊ fideles in dilectione acquieſcent illi: qm̄ donū ⁊ pax eſt electis eius. Impij aūt ſecundū q̄ cogitauerūt correptionē habebūt: q̄ ne

C glexerūt iuſtū ⁊ a dn̄o receſſerūt. Sapiētiā em̄ ⁊ diſciplinā q̄ abijcit infelix eſt: ⁊ vacua eſt ſpes illorum: ⁊ labores ſine fructu: ⁊ inutilia opera eorꝫ.

Lu.23.d. Mulieres eoꝝ insensate sunt ⁊ nequissimi filij il-
Gal.4.d. lorū Maledicta creatura eoꝝ/qm̄ felix est sterilis
⁊ coinquinata:q̄ nesciuit thorū in delicto. Habe-
bit fructū in respectione aiaꝝ sctārū. Et spado q̄
nō operat⁹ est p man⁹ suas iniq̄tatem nec cogita
Esa.59.b. uit aduersus deū neq̄ssima Dabit̄ em̄ illi fidei do
D nū electū ⁊ sors in tēplo dei acceptissima. Bono
rum em̄ laboꝝ gloriosus est fruct⁹ ⁊ que nō cōci-
dat radix sapiētie. Filij aūt adulteroꝝ in cōsum-
matione erūt:⁊ ab iniq̄ thoro semen exterminabi
tur. Et si quidē lōge vite erūt:⁊ in nichilū cōputa
bunt̄ ⁊ sine honore erit nouissima senect⁹ illorum
Et si celeri⁹ defuncti fuerit nō habebūt spem:nec
in die agnitiōis allocutionē. Nationes em̄ iniq̄
dire sunt consummationis.

¶ C.S. De casta generatione fideliū. de felicita
te iustoꝝ. De obitu a morte ꝓoccupatis. De cōdē
natione ipioꝝ ⁊ morte iustoꝝ. iiij.

A O q̄ pulchra est casta generatio cū clari-
tate. Immortalis est em̄ memoria illi⁹
qm̄ ⁊ apud deū nota est et apud hoies.
Cū presens est imitant̄ illā ⁊ desiderāt
eā cū se eduxerit: ⁊ in ꝑpetuū coronata triūphat
incoinq̄natoꝝ certaminū premiū vincens. Mul
tigena aūt ipioꝝ multitudo nō erit vtilis:⁊ adul
terine plantationes nō dabūt radices altas: nec
stabile firmamentum collocabunt. Et si in ramis
in tp̄e germinauerit infirmiter posita a vēto com
mouebunt̄:⁊ a nimietate ventoruꝫ eradicabunt̄.
B Cōfringent̄ em̄ rami incōsummati:⁊ fruct⁹ illoꝝ
inutiles ⁊ acerbi ad mādu cādū:⁊ ad nichilū apti
Ex iniquis em̄ oēs filij q̄ nascunt̄ testes sunt neq̄
tie:aduersus parētes in iterrogatione sua/ Iust⁹
aūt si morte ꝓoccupatus fuerit:in refrigerio erit.
Senect⁹ em̄ venerabilis est:non diuturna: neq̄
C ānoꝝ nūero cōputata/ Cani aūt sūt sensus hoīs:
Hebr.11.d ⁊ etas senectutis vita imaculata/ Placēs deo fa-
ctus dilect⁹ ⁊ viuēs inter peccatores translat⁹ est
Raptus ē ne malicia mutaret intellectuꝫ ei⁹: aut
ne fictio deciperet alam illi⁹ Fascinatio em̄ nuga
citatis obscurat bona: ⁊ incōstātia concupiscētie
trāsuertit sensum sine malicia/ Cōsummat⁹ in bre
ui expleuit tempora multa. Placita em̄ erat deo
aīa illi⁹:propter hoc ꝓperauit educere illū de me
dio iniquitatū/ Populi aūt vidētes ⁊ nō intelligē
tes nec ponētes in ꝓcordijs talia:qm̄ gratia dei ⁊
mia est in sanctos ei⁹ ⁊ respect⁹ sup electos illi⁹.
Cōdēnat aūt iustus mortuos viuos impios: ⁊ iu
uent⁹ celeri⁹ cōsummata lōgā vitā iniusti. Vide-
bunt em̄ finē sapiētis ⁊ nō intelligent q̄d cogita-
uerit de illo deus: ⁊ quare minuerit illuꝫ dn̄s. Vi
debūt em̄ ⁊ cōtennēt eū:illos aūt deus irridebit.
D Et erūt post hec decidētes sine honore: ⁊ in cōtu
melia inter mortuos in perpetuuꝫ. Qm̄ dirūpet
illos inflatos sine voce ⁊ commouebit illos a fun-
damentis ⁊ vsq̄ ad supremum desolabuntur. Et
erunt gementes:⁊ memōria illorū periet. Venient
in cogitatione peccatorum suorum timidi: ⁊ tra-
ducent illos ex aduerso iniquitates ipsorum.

¶ C.S. De constantia iustorū cōtra ꝑsecutores
suos. de penitentia et gemitu persecutoꝝ. de spe
impij trāsitoria. de beatitudine et gloria sanctoꝝ
de armatura ꝯusti ad iudicium. v.

T Unc stabūt iusti in magna cōstātia ad A
uersus eos q̄ se angustiauerunt:⁊ q̄ ab
stulerunt labores eoꝝ/ Vidētes turba
bunt̄ timore horribili:⁊ mirabuntur in
subitatione insperate salutis gemētes pre angu
stia spūs dicētes intra se:penitētiā agētes et pre
angustia spūs gemētes. Hi sunt q̄s habuim⁹ ali-
quando in derisum ⁊ in similitudinē improperij:
nos insensati vitam illorum estimabamus insani-
am et finem illorum sine honore. Ecce computa
ti sunt inter filios dei: ⁊ inter sanctos sors illoruꝫ
est. Ergo errauim⁹ a via veritatis:⁊ iusticie lumē
nō luxit nobis:⁊ sol intelligētie nō est ort⁹ nobis.
Lassati sum⁹ in via iniquitatis ⁊ ꝑditionis ⁊ am-
bulauim⁹ vias difficiles:viā aūt dn̄i ignorauim⁹
Quid nobis ꝓfuit supbia aut diuitiaꝝ iactantia B
q̄d cōtulit nobis:/ Trāsierūt oīa illa tanq̄ vmbra
⁊ tanq̄ nūcius precurrēs/⁊ tanq̄ nauis q̄ ꝑtran-
sit fluctuātem aquā cuius cū ꝑterierit nō est vesti
gium iuenire:neq̄ semitā carine illi⁹ in fluctibus
Aut auis q̄ transuolat in aere:cui⁹ nullū inuenit̄
argumētū itineris illius:sed tm̄ sonit⁹ alarū ver-
berās leuē ventū: ⁊ scindens ꝑ vim itineris aerē:
cōmotis alis trāsuolauit:⁊ post hoc nullū signuꝫ
inuenit̄ itineris illi⁹/ Aut tanq̄ sagitta emissa in C
locū destinatū:diuisus aer cōtinuo in se reclusus
est vt ignoret̄ trāsitus illi⁹: sic ⁊ nos nati cōtinuo
desinim⁹ esse:⁊ virtutis quidē nullū signum valui
mus ostēdere:in malignitate aūt nostra consum
pti sumus Talia dixerūt in inferno hi q̄ peccaue Puer.11.a.
runt:qm̄ spes impij tanq̄ lanugo est q̄ a vēto tol
litur:⁊ tanq̄ spuma gracilis q̄ a ꝓcella dispergit̄
⁊ tanq̄ fum⁹ qui a vēto diffusus est:⁊ tanq̄ meo-
ria hospitis vni⁹ diei ꝑtereūtis/ Iusti aūt in per-
petuū viuent ⁊ apud dn̄m est merces eoꝝ: ⁊ cogi
tatio illoꝝ apud altissimū. Ideo accipiēt regnuꝫ
decoris ⁊ dyadema speciei de manu dn̄i: qm̄ de-
xtera sua teget eos:⁊ in brachio scō suo defendet
illos/ Et accipiet armaturā zelus illi⁹ et armabit D
creaturā ad vltionē inimicoꝝ. Induet ꝓ thora-
ce iusticiā: ⁊ accipiet ꝓ galea iudiciū certum. Su
met scutū inexpugnabile equitatē: acuet aūt dirā
irā in lanceā ⁊ pugnabit cū illo orbis terraꝝ con
tra insensatos. Ibūt directe emissiones fulgurū
⁊ tanq̄ a bn̄ curuato arcu nubiū exterminabunt̄
⁊ ad certū locū insiliēt Et a petrosa ira plene mit
tent̄ grādines:⁊ excādescet in illos aq̄ maris: ⁊ flu-
mina concurrēt duriter. Cōtra illos stabit spūs
virtutis ⁊ tanq̄ turbo vēti diuidet illos:⁊ ad he-
remū ꝑducet oēm terrā iniquitatis illoꝝ:⁊ mali-
gnitas euertet sedes potentium.

¶ C.S. De iudicibus iudicādis a domino. ⁊ tor
mentandis potentibus. reges hortatur ad cōcu
piscendam sapientiam que se offert feliciter que
rentibus eam. vj.

M Elior est sapiētia q̄ vires:⁊ vir prudēs A
q̄ fortis. Audite ergo reges ⁊ intelligi Eccs.9.d.
te:discite iudices finium terre. Prebe-
te aures vos qui continetis multitudi
nes ⁊ placetis vobis in turbis nationuꝫ: quoniā Ro.13.a.
data est a dn̄o potestas vobis:⁊ virtus ab altissi-
mo:qui interrogabit opera vestra ⁊ cogitatiōes
scrutabit̄:qm̄ cū essetis ministri regni illi⁹: nō re

cte iudicastis:nec custodistis legē iusticie:neq̄ se
cūdū volūtatē dei ambulastis. Horrēde ⁊ cito ap
parebit vobis:qm̄ iudiciū durissimū in his q̄ pre-
sunt fiet. Exiguo em̄ cōcedit mia. potentes autē
potēter tormēta patient. Nō em̄ subtrahet perso
nā cuiusq̄ deus q̄ est oīm dn̄ator:nec verebit ma
gnitudinē cuiusq̄ qm̄ pusillū ⁊ magnū ipse fecit:⁊
B equaliter est illi cura de oībꝰ. Fortioribꝰ aūt for-
tior instat cruciatio. Ad vos ḡ reges sunt hi ser-
mones mei: vt discatis sapiētiam ⁊ ne excidatis.
Qui em̄ custodierit iusticiā iuste iudicabunt: ⁊ q̄
didicerit ista:inueniēt qd̄ rn̄deāt. Concupiscite
ergo sermones meos ⁊ diligite illos:⁊ hēbitis di
sciplinā. Clara est ⁊ q̄ nunq̄ marcescit sapiētia: ⁊
facile videt ab his q̄ diligunt eā:⁊ inuenit ab his
q̄ querūt illā. Preoccupat q̄ se cōcupiscūt: vt illis
C se prior ostēdat. Qui de luce vigilauerit ad illam
nō laborabit:assidētē em̄ illā foribꝰ suis inueniet.
Cogitare ergo de illa sensus est cōsummatꝰ: et q̄
vigilauerit ꝓpter illā cito erit securꝰ. Qm̄ dignos
se circuit ipsa querens: ⁊ in vijs suis ostēdet se il-
lis hilariter:⁊ in oī prouidētia occurret illis. Ini
tium em̄ illiꝰ verissime est discipline cōcupiscētia
Cura ergo disciplie dilectio ē:⁊ dilectio custodia
legū illiꝰ est. Custoditio aūt legū consummatio
incorruptionis est:incorruptio aūt facit esse ꝓxi
D mum deo. Concupiscētia itaq̄ sapiētie deducit
ad regnū ꝑpetuū. Si ergo delectamini sedibꝰ et
sceptris o reges populi:diligite sapiētiā vt in per
petuū regnetis. Diligite lumē sapiētie oēs q̄ pre
estis ꝑplis. Quid est aūt sapiētia:⁊ queādmodū
facta sit referā ⁊ nō abscōdā vobis sacramēta dei
sed ab initio natiuitatis inuestigabo. ⁊ ponā in lu-
cem scientiā illiꝰ:⁊ nō preteribo veritatē:neq̄ cū
inuidia tabescēte iter habebo: qm̄ talis hō nō erit
particeps sapiētie. Multitudo aūt sapientiū:sani
tas est orbis terraꝝ. Et rex sapiēs ꝑpli stabilimē
tum est. Ergo accipite disciplinā ꝑ sermones me
os:⁊ proderit vobis.

¶ C.S. Hortādo alios ad disciplinā: se ponit in
exēplū dicēs. Optaui ⁊ datus est michi sensus. et
laudat sapiētiā hoībꝰ preferendā. q̄ spūs sapien
tie sit multiplex ⁊ vnicꝰ. ⁊ q̄ sapiētia sit candor lu
cis eterne ⁊ ymago dei patris. vij.

A SUm quidē ⁊ ego mortalis hō similis oī
bus:⁊ ex genere terreno illiꝰ qui prior
factꝰ est:⁊ in ventre m̄ris figuratꝰ sum
caro:decē mensiū tēpe coagulatꝰ sum in
sanguine:ex semine hoīs ⁊ delectamēto somni cō
ueniente. Et ego natꝰ accepi cōmunē aerē: ⁊ in si
militer factā decidi terrā: ⁊ primā vocē similē oībꝰ
emisi plorās. In inuolumētis nutritꝰ sū: ⁊ magnis
curis. Nemo em̄ ex regibꝰ aliud habuit natiuita
tis initiū. Unus ergo introitꝰ est oībꝰ ad vitā: ⁊ si
milis exitus. Propter hoc optaui ⁊ datꝰ est mihi
sensus: ⁊ inuocaui:⁊ venit in me spūs sapiētie. Et
ꝑposui illam regnis ⁊ sedibꝰ:⁊ diuitias nichil esse
Job.28.c. duxi in cōparatione illiꝰ. Nec cōparaui illi lapidem
preciosum:quoniam omne aurum in comparati-
one illius arena est exigua: ⁊ tanq̄ lutum estima
B bit argentū in cōspectu illiꝰ. Sup salutem et spe-
ciem dilexi illā:⁊ proposui ꝓ luce habere illā: qm̄
inextinguibile est lumen illiꝰ. Uenerūt aūt michi

oīa bona pariter cū illa:⁊ innumerabilis honestas
ꝑ manꝰ illiꝰ:⁊ letatꝰ sum in oībus: qm̄ āteccdebat
me ista sapiētia ⁊ ignorabā qm̄ bonoꝝ oīū mater
est. Quā sine fictione didici:⁊ sine inuidia cōmu-
nico:⁊ honestatē illiꝰ nō abscōdo. Infinitꝰ em̄ the-
saurus est hoībꝰ:quo q̄ vsi sunt: ꝑticipes facti sūt
amicitie dei:ꝓpter discipline dona commendati.
Michi aūt dedit deꝰ dicere ex sentētia ⁊ presume
re digna hoꝝ q̄ michi dant: qm̄ ipse sapiētie dux
est:⁊ sapientiū emendator. In manu em̄ illius et
nos ⁊ sermones nostri:⁊ oīs sapiētia:⁊ operū sciē
tie disciplina. Ipse em̄ dedit michi hoꝝ que sunt C
sciētiā verā vt sciā dispositionē orbis terraꝝ ⁊ vir
tutes elemētoꝝ:initiū ⁊ cōsummationē ⁊ medie-
tēpoꝝ vicissitudinū ꝑmutationes:⁊ cōsummatio
nes tēpoꝝ:⁊ morū mutationes:diuisiones tēpo
rū: anni cursus ⁊ stellarū dispositiones:naturas
animaliū ⁊ iras bestiaꝝ:vim vētoꝝ:⁊ cogitatōes
hoīm:differentias virgultoꝝ:⁊ virtutes radicū:⁊
quecūq̄ sunt abscōsa ⁊ improuisa didici. Oīm em̄
artifex docuit me sapiētia. Est em̄ in illa spūs itel
ligētie sanctus vnicꝰ:multiplex:subtilis:disertus:
mobilis:incoinq̄natꝰ:certus:suauis: amās bonū:
acutus:qui nichil vetat benefacere:humanꝰ:beni
gnus:stabilis:certꝰ securus:oēm habēs virtutē:
oīa ꝓspiciēs: ⁊ qui capiat oēs spūs intelligibiles
mundus subtilis. Oībꝰ em̄ mobilibꝰ mobilior est
sapiētia. Attigit autē vbiq̄ ꝓpter suā mūdiciam
Uapor est em̄ virtutis dei: ⁊ emanatio quedā est D
claritatis oīpotētis dei sincera:⁊ ideo nichil inq̄-
natū in eā incurrit. Candor est em̄ lucis eterne ⁊
speculū sine macula dei maiestatis: ⁊ ymago bo-
nitatis illiꝰ. Et cū sit vna:oīa potest:⁊ in se perma
nens:oīa innouat: ⁊ ꝑ nationes in aīas sanctas se
trāsfert. Amicos dei ⁊ prophetas cōstituit. Nemi
nē em̄ diligit deꝰ nisi eū qui cū sapiētia inhabitat
Est em̄ hec speciosior sole:⁊ sup oēm dispositionē
stellaꝝ:luci cōparata inuenit prior. Illi succedit
nox:sapiētia autem non vincit maliciam.

¶ C.S. De sapiētia que fortiter ⁊ suauiter dispo
nit omnia. de ipsa quoq̄ cōcupiscenda: quia per
ipsam habentur omnia bona. viij.

ATtingit ergo a fine vsq̄ ad finem forti A
ter:⁊ disponit oīa suauiter. hāc amaui
⁊ exquisiui eā a iuuētute mea:⁊ quesiui
spōsam michi eā assumere ⁊ amator fa
ctus sum forme illiꝰ. Generositatē illiꝰ glorificat
cōtuberniū habēs dei:sed ⁊ oīm dn̄s dilexit illā.
Doctrix em̄ est discipline dei ⁊ electrix operū illi
us. Et si diuitie appetunt in vita qd̄ sapiētia locu
pletius q̄ operat oīa? Si aūt sensus operat:quis
hoꝝ q̄ sunt magis q̄ illa est artifex? Et si iusticiā B
quis diligit:labores huiꝰ magnas habens virtu-
tes. Sobrietatē em̄ ⁊ sapiētiā docet ⁊ iusticiam et
virtutē quibꝰ vtiliꝰ nichil est in vita hoībus. Et si
multitudinē scientie desiderat q̄s scit ꝑterita ⁊ de
futuris estimat: scit versutias sermonū ⁊ dissolu-
tiones argumētoꝝ: signa ⁊ mōstra scit āteq̄ fiāt
⁊ euētus tp̄m ⁊ seculoꝝ. Proposui ergo hanc ad-
ducere michi ad cōuiuēdū:sciēs qm̄ mecū cōica-
bit de bonis:⁊ erit allocutio cogitationis et tedij
mei. Habebo ꝓpter hāc claritatem ad turbas: ⁊
honorē apud seniores. Iuuenis ⁊ acutus inue- C

niar in iudicio: ꝛ in cõspectu potẽtiuꝫ ãmirabilis
ero: ꝛ facies pricipũ mirabunt me. Tacẽtẽ me su
stinebũt: loquẽtẽ me respicient: ꝛ sermocinãte me
plura: manꝰ ori suo imponent. Preterea habebo
ꝑ hanc immortalitatẽ et memoriã eternã his qui
post me futuri sunt relinquã. Disponã populos: ꝛ
nationes michi erũt subdite. Timebũt me audiẽ
tes reges horrẽdi: et in multitudie videbor bonꝰ
ꝛ in bello fortis. Intrãs in domũ meã cõquiescã
cũ illa. Nõ eñ habet amaritudinẽ cõuersatio illi
us: nec tediũ cõuictus illiꝰ: sed leticiã ꝛ gaudiuꝫ.
Hec cogitãs apd me ꝛ cõmemorãs in corde meo
qm̃ imortalis est in cogitatione sapiẽtia. ꝛ in ami
citia illiꝰ delectatio bona. ꝛ i operibꝰ manuũ illiꝰ
honestas sine defectione ꝛ in certamine loquele
illiꝰ sapiẽtia. ꝛ preclaritas in cõicatione sermonũ
ipsius. circuibã querẽs vt michi illaꝫ assumerem.
Puer aũt erã ingeniosus: ꝛ sortitꝰ sum animã bo
nam. Et cũ essem magis bonꝰ: veni ad corpus co
inquinatũ. Et vt sciui qm̃ aliter nõ possem esse cõ
tinẽs nisi deꝰ det et hoc ipm̃ erat summe sapiẽtia
scire cuiꝰ esset hoc donũ. adij dñm ꝛ depcatꝰ sum
illũ ꝛ dixi ex totis precordijs meis.

C. L. S. Oratio salomonis ꝑ habenda sapiẽtia
quã dicit impossibile haberi nisi per deum. ix.

A Eus patrũ meoꝝ ꝛ dñe mie qui fecisti
oĩa verbo tuo ꝛ sapiẽtia tua cõstituisti
hoiem vt dñaret creature q̃ a te facta
est vt disponat orbeꝫ terraꝝ in equita
te ꝛ iusticia. ꝛ in directiõe cordis iudiciũ iudicet.
Psal. 115. da michi sediũ tuaꝝ assistricẽ sapiẽtiaꝫ: ꝛ noli me
reprobare a pueris tuis: qm̃ seruꝰ tuꝰ sum ego: et
filius ancille tue: homo infirmus ꝛ exigui tẽporis
B ꝛ minor ad intellectuꝫ iudicij ꝛ legũ. Et si qs erit
cõsummatus inter filios hoim si abfuerit ab illo
1. par. 18. sapiẽtia tua: in nichilũ cõputabit. Tu aũt elegisti
2. para. 1. b me regẽ ppl'o tuo: ꝛ iudicẽ filioꝝ tuoꝝ ꝛ filiaruꝫ.
Et dixisti me edificare tẽpluꝫ in mõte sancto tuo
ꝛ in ciuitate habitationis tue altare similitudinẽ
tabernaculi sancti tui qđ preparasti ab initio. et
tecũ sapiẽtia tua: que nouit opera tua. que ꝛ affu
it tunc cũ orbẽ terraꝝ faceres: ꝛ sciebat quid esset
placitũ oculis tuis: ꝛ q̃d directũ i preceptis tuis.
Puer. 8. c. Mitte illã de celis sanctis tuis ꝛ a sede magnitu
C dinis tue vt mecũ sit ꝛ mecũ laboret vt sciaꝫ quid
acceptũ sit apud te. Scit eñ illa oĩa ꝛ intelligit ꝛ
deducet me in operibus meis sobrie: ꝛ custodiet
me in sua potẽtia. Et erũt accepta opera mea: et
disponã populũ tuũ iuste ꝛ ero dignꝰ sediũ prĩs
Esa. 70. c. mei. Quis eñ hoim poterit scire ɔsiliũ dei? Aut
Rom. 11. d. quis poterit cogitare quid velit deꝰ? Cogitatio=
nes eñ mortaliũ timide ꝛ incerte prouidẽtie no=
stre. Corpꝰ eñ qđ corrũpitur aggrauat animã et
terrena inhabitatio deprimit sensũ multa cogi=
tantẽ. Et difficile estimamꝰ que in terra sunt: et q̃
in cõspectu sunt inuenimꝰ cũ labore. Que in celis
sunt aũt: quis inuestigabit? Sensum aũt tuũ quis
sciet nisi tu dederis sapiẽtiã: ꝛ miseris spm̃ sanctũ
D tuũ de altissimis et si correcte sint semite eoꝝ qui
sunt in terris: ꝛ que tibi placẽt didicerit homies.
Nam per sapientiam sanati sunt quicunq; placu
erunt tibi domine a principio.

C. L. S. Commẽdatur sapientia a seruatione iu
storum videlicet adam noe abrahã iacob ꝛ ioseph
a liberatione filiorum israel: ab egyptijs: ꝛ sancto
rum a persecutoribus suis. x.

Ec illum qui primꝰ formatꝰ est a deo pr
orbis terraꝝ cũ solus esset creatꝰ custo A
diuit: ꝛ eduxit illũ a delicto suo. Et edu Gene. 1. b.
xit illũ de limo terre: ꝛ dedit illi ṽtuteꝫ
cõtinẽdi oĩa. Ab hac vt recessit iniustꝰ ab ira sua Gene. 2. b.
per irã homicidij fraternitas deperijt. Propter Gene. 4. b
quod cũ aqua deleret terrã: sanauit iterũ sapien= Gene. 7. d.
tia per contẽptile lignũ iustũ gubernãs. Hec ꝛ in
cõsensu supbie cũ se nationes extulissent sciuit iu Gene. 11. d
stũ: ꝛ cõseruauit sine querela deo ꝛ in filijs miam
fortẽ custodiuit. Hec iustũ a pereũtibꝰ impijs li= Gene. 19. e
berauit fugiẽtẽ descẽdẽte igne in pentapolim: q̃ B
bus in testimoniũ nequitie fumigabũda constat
deserta terra: ꝛ in certo tẽpore fructus habentes
arbores: ꝛ incredibilis aie memoria stans figmẽ
tũ salis. Sapiẽtiã eñ preterceũtes nõ tamen hoc
lapsi sunt vt ignorarẽt bona: sed ꝛ insipiẽtie sue re
liquerũt hoibꝰ memoriã: vt in his que peccauerũt
nec latere potuissent. Sapientia aũt hos q̃ se ob
seruãt a doloribꝰ liberabit. Hec aũt profugũ ire Gen. 28. b.
fratris iustũ deduxit ꝑ vias rectas: ꝛ ostendit illi
regnũ dei: ꝛ dedit illi sciẽtiã sanctoꝝ: honestauit
illũ in laboribus ꝛ cõpleuit labores illiꝰ. In frau=
de circũuenientiũ illũ affuit illi: ꝛ honestũ fecit illũ.
Custodiuit illum ab inimicis: ꝛ a seductoribꝰ tu= C
tauit illũ. Et certamẽ forte dedit illi vt vinceret: ꝛ Gen. 37. f.
sciret quoniã omniũ potentior est sapientia. Hec
venditum iustum nõ dereliquit: sed a pctõribus
liberauit eũ. descẽditq; cũ illo in foueã: ꝛ in vincu
lis nõ dereliquit illũ donec afferret illi sceptrũ re
gni. ꝛ potẽtiã aduersus eos qui eũ deprimebant
ꝛ mẽdaces ostẽdit qui maculauerũt illuꝫ ꝛ dedit
illi claritatẽ eternã. Hec populũ iustũ ꝛ semen si= Exo. 1. c.
ne querela liberauit a nationibꝰ que illum depri
mebant. Intrauit in aiam serui dei: ꝛ stetit cõtra
reges horrẽdos in portẽtis ꝛ signis. Et reddidit D
iustis mercedẽ laboꝝ suoꝝ: ꝛ deduxit illos in via
mirabili: ꝛ fuit illis in velamẽto diei: ꝛ in luce stel
laꝝ ꝑ noctẽ. Et trãstulit illos ꝑ mare rubrũ: ꝛ trãs Exo. 14. f
uexit illos ꝑ aquã nimiã. Inimicos aũt illoꝝ de=
mersit in mare: ꝛ ab altitudine inferorũ eduxit il
los. Ideo iusti tulerũt spolia impioꝝ: et decãta=
uerũt dñe nomẽ sanctũ tuũ: et victricẽ manũ tuã
laudauerũt pariter. Qm̃ sapiẽtia aperuit os mu
torũ: et linguas infantiũ fecit disertas.

C. L. S. De miraculis factis pro israel. de penis
vltricibꝰ in delinquẽtes. De multa potentia dei:
ꝛ de misericordia dei. xi.

Irexit opa eoꝝ in manibꝰ pphete sci A
Iter fecerũt ꝑ deserta q̃ non habitant Exo. 17. c.
ꝛ in locis desertis fecerũt casas. Stete
rũt cõtra hostes: et de inimicis se vindica=
uerũt. Sitierũt ꝛ inuocauerunt te ꝛ data est illis
aqua de petra altissima: ꝛ requies sitis de lapide
duro. Per que eñ penas passi sunt inimici illorũ
a defectione potus sui in eis cũ abũdarẽt filij isrl'
letati sunt ꝑ hec cũ illis deessẽt bene cũ illis actũ
est. Nã pro fonte quidẽ sempiterni fluminis huma
nũ sanguinẽ dedisti iniustis. Qui cũ minuerent B
in traductione ifantiũ occisoꝝ dedisti illis abun

dantē aquā insperate ostēdēs p sitim q̄ tunc fuit
queadmodū tuos exaltares ⁊ aduersarios illoꝝ
necares. Cū eni tentati sunt: ⁊ quidē cū mīa disci
plinā accipientes scierunt: quēadmodū cū ira iu
dicati impij tormenta paterenť. Hos quidē tanq̄
pater monens pbasti: illos autē tanq̄ durus rex
interrogans condēnasti. Absentes eni ⁊ p̄sentes
similiter torquebanť. Duplex em̄ illos acceperat
tediū: ⁊ gemitus cū memoria p̄teritoꝝ. Cū enim
audirent per sua tormenta bene secum agi cōme
C moꝛati sunt dn̄m admirantes in finē exit⁹. Quē
eni in expositione praua proiectū deriserūt: in fi-
nem euentus mirati sunt. Non similiter iustis fa-
ciens: p cogitationib⁹ autē insensatis iniquitates
illoꝝ. Q̄ quidā errantes colebant mutos ser-
pentes ⁊ bestias superuacuas: immisisti illis mul
titudinē mutoꝝ animaliū in vindictā: vt scirent
q꞉ per q̄ peccat quis: p hec ⁊ torquet. Non eni im
possibilis erat ompīs manus tua que creauit or-
bem terrarū ex materia inuisa: immittere illis mul
titudinē vrsoꝝ aut audaces leones aut noui ge-
neris ira plenas ⁊ ignotas bestias: aut vapoꝛem
igneū spirantes: aut fumi odoꝛem pferentes: aut
horrendas ab oculis scintillas emittentes: quaꝝ
non solū lesura poterat illos exterminare: sꝫ ⁊ aspe
D ctus p timoꝛe occidere. Nam ⁊ sine his vno spiri-
tu poterant occidi psecutionē passi ab ip̄is factis
suis ⁊ dispersi per spiritū virtutis tue: sed oīa in
mensura ⁊ numero ⁊ pondere disposuisti. Multū
eni valere tibi soli supat semp: ⁊ virtuti brachij tui
quis resistet? Q̄m tanq̄ momētū statere: sic ē an
te orbis terrarū: ⁊ tanq̄ gutta roris antelucani q̄
descendit in terrā. Et misereris oim q꞉ oia potes
⁊ dissimulas pctā hoiꝫ pꝑter penitentiā. Diligis
eni oia que sunt: ⁊ nihil eoꝝ odisti que fecisti: nec
eni odiens aliquid cōstituisti aut fecisti. Quomō
aūt posset aliquid pmanere nisi tu voluisses: aut
qd̄ a te vocatū non esset/cōseruareť? Parcis aūt
oibus q̄m tua sunt dn̄e q̄ amas animas.

C. S. De suauitate dei q꞉ corripit ⁊ monet pec
cantes. de tranquillitate dn̄i in iudicio: ⁊ q̄ dat lo
cum penitentie: et q̄ ad disciplinam boni flagel-
lantur. xij.

A O q̄ bonus ⁊ suauis est dn̄e spūs tuus in
oibus. Ideoq̄ hos q̄ exerrant partib⁹
corripis. ⁊ de quib⁹ peccant ammones ⁊
alloqueris: vt relicta malicia credāt in
te dn̄e. Illos em̄ antiquos inhabitatores terre sā
cte tue quos exhorruisti: q̄m odibilia opa tibi fa-
ciebant p medicamina. ⁊ sacrificia iniusta: ⁊ filio-
rū suoꝝ necatores sine mīa: ⁊ comestores viscerū
hoim ⁊ deuoratores sanguinis: ⁊ auctores parē-
tes animarū inauxiliatarū perdere voluisti a me
dio sacramento tuo: per manus parentū nostro-
rū: vt dignā pciperēt peregrinationē puerorū
dei: q̄ tibi oim carior est terra. Sed ⁊ his tanq̄ hoi
bus pepcisti: et misisti antecessores exercitus tui
B vespas vt illos paulatim exterminarēt. Nō q꞉ im
potens eras in bello subijcere impios iustis: aut be
stijs seuis: aut verbo duro simul exterminare: sed
ptibus iudicans dabas locū penitētie. non igno
rans q̄m nequā est natio eoꝝ ⁊ naturalis malicia
ipsoꝝ. ⁊ q̄m nō poterat mutari cogitatio illorum

in perpetuū. Semen eni erat maledictū ab initio
Nec timens aliquē: veniā dabo peccatis illorum
Quis enim dicet tibi quid fecisti? Aut quis sta-
bit contra iudiciū tuū? Aut quis in cōspectu tuo
veniet vindex iniquoꝝ hoim? Aut quis tibi im-
putabit: si perierint natiōes quas tu fecisti? Nec
em̄ est alius deus q̄ tu: cui cura est de omnibus vt
ostendas q̄m non iniuste iudicas iudiciū. Neq̄ C
rex neq̄ tyrānus in cōspectu tuo inquirēt de his
quos perdidisti. Cū ergo sis iustus: iuste omnia
disponis: ip̄m quoq̄ qui nō debet puniri cōdem-
nas ⁊ exterū estimas a tua virtute. Virtus enim
tua iusticie initiū est: ⁊ ob hoc q̄ oim dominus es:
omnibus te parcere facis. Virtutē eni ostendis
tu qui nō crederis esse in virtute ꝯsumatus: ⁊ hos
qui te nesciūt in audacia traducis. Tu autē dn̄a-
toꝛ virtutis: cū tranquillitate iudicas: ⁊ cū magna
reuerentia disponis nos. Subest ei tibi cū volue
ris posse. Docuisti em̄ populū tuū p talia opera:
q̄m opoꝛtet iustū esse ⁊ humanū ⁊ bone spei feci-
sti filios tuos: q̄m iudicās das locū in peccatꝭ pe-
nitentie. Si em̄ inimicos seruoꝝ tuoꝝ ⁊ debitos
morti cū tanta cruciasti attentiōe ⁊ liberasti: dās
tp̄s ⁊ locū p q̄ possent mutari a malicia. cū quāta
diligentia iudicasti filios tuos. quoꝝ parentib⁹
iu[illegible] ⁊ cōuentiōes dedisti bonarū pmissio
D nū. Cū ergo das nobis disciplinā: inimicos nr̄os
multipliciter flagellas: vt bonitatē tuā cogitem⁹
iudicātes. ⁊ cū de bonis iudicaꝛ: speremus mīam
tuā. Unde ⁊ illis q̄ in vita sua insensatē ⁊ iniuste vi
xerūt: p hec q̄ coluerūt dedisti summa tormenta.
Etei in erroꝛes via diuti⁹ errauerū: deos estimā
tes: nec q̄ in aīalib⁹ sunt supuacua: infantiū isensa-
toꝛū moꝛe viuentes. Propter hoc tanq̄ pueris
insensatis iudiciū in derisum dedisti. Qui aūt lu
dibrijs ⁊ increpationib⁹ nō sunt coꝛrecti: dignum
dei iudiciū experti sunt. In his ei que patiebanť
moleste ferebāt: in q̄bus impatientes indignabā-
tur. Per hec quos putabant deos in ipsis cū ex-
terminarenť videntes illū quē olim negabant se
nosse verū deū agnouerūt. Propter qd̄ ⁊ finis cō
dēnationis eoꝝ veniet sup illos.

C. S. De idolatris de agnoscendo creatoꝛē p
creaturas. de subsannatiōe idoloꝛum. xiij.

A Vani sunt aūt oēs hoīes i q̄b⁹ nō subest
sciētia dei: ⁊ de his q̄ non videnť bona
nō potuerūt intelligere eū q̄ est: neq̄ opi-
bus attendētes agnouerūt q̄s esset ar
tifex: sꝫ aut ignē aut spm̄: aut citatū aerē: aut gyrū
stellaꝝ: aut nimiā aquā: aut solē et lunā rectoꝛes
orbis terrarū deos putauerūt. Quoꝝ ⁊ si specie
delectati deos putauerūt: sciāt quāto his dn̄atoꝛ
eoꝝ speciosioꝛ est. Speciei em̄ generatoꝛ hec oīa
cōstituit: aut si ꝟtutē ⁊ opa coꝝ mirati sunt: intelli
B gāt ab illis q̄m qui hec fecit foꝛtioꝛ est illis. A ma
gnitudine em̄ speciei ⁊ creature cognoscibiliꝛ po
terit creatoꝛ hoꝛū videri. Sꝫ tn̄ adhuc in his mi-
noꝛ est q̄rela. Et hi ei foꝛtasse errāt deū q̄rentes et
volētes inuenire. Eteni cū in opib⁹ illi⁹ ꝯuersenť:
inquirūt ⁊ psuasum habēt: q̄m bona sunt q̄ videnť.
Iterū autē nec his debet ignosci. Si enim tn̄ po-
tuissent scire vt possent estimare sclm̄: quō huius
dn̄m non facilius inuenerūt? Infelices aūt sunt

ꝛ inter mortuos spes illorum est: qui appellaue-
runt deos opera manuum hominuʒ: aurum ꝛ ar-
C gentũ artis inuentionẽ: ꝛ similitudines aialiuʒ: aut
lapidẽ inutilẽ opus man⁹ antiq̃. Aut si q̃s artifex
Esa. 44. b faber d̾ silua lignũ rectũ secuerit ꝛ hui⁹ docte era
dat oẽm corticẽ: ꝛ arte sua vsus diligẽter fabricet
vas inutile in cõuersationẽ vite: reliquijs aũt hu
ius opis ad p̄parationẽ esce abutat̃: ꝛ reliquũ ho
rũ qd ad nullos vsus facit lignũ curuũ et vertici-
bus plenũ sculpat diligẽter p vacuitatẽ suã: ꝛ per
scientiã sue artis figuret illd: ꝛ assimilet illud ima
gini hois aut alicui ex aialib⁹ illud cõparet: plini-
ens rubrice ꝛ rubicũdũ faciens fuco colorẽ illius
ꝛ oẽm maculã q̃ in illo est pliniẽs: ꝛ faciet ei dignã
habitationẽ ꝛ in pariete ponẽs illud: ꝛ ꝯfirmans
ferro ne forte cadat p̄spiciẽs illi sciens qm̃ nõ põt
D adiuuare se. Imago enĩ est ꝛ opus est illi adiuto-
riũ. Et de substãtia sua: ꝛ de filijs suis: ꝛ de nupti-
is votũ faciẽs inq̃rit. Nõ erubescit loqui cũ illo q̃
sine aĩa est ꝛ p sanitate quidẽ infirmũ dep̄catur:
ꝛ p vita rogat mortuũ ꝛ in adiutoriũ inutilẽ inuo
cat: ꝛ p itinere petit ab eo q̃ ambulare non põt: ꝛ
de acq̃rendo: ꝛ de opando: ꝛ de oĩm rerũ euentu
petit ab eo q̃ in oĩbus est inutilis.

¶ C. S. De benedictione crucis xp̄i. de maledi-
ctiõe idolatrie: ꝛ idoli detestatione. de crudelita-
te sacrificioꝝ et vniuersalitate victorũ sequentiũ
idolatriam. xiiij.

A Iterũ alius nauigare cogitãs ꝛ per fe
ros fluctus iter facere incipiens: ligno
portãte se: fragili⁹ lignũ inuocat. Illud
enĩ cupiditas acq̃rendi excogitauit: et
Exo. 14. c artifex sapia fabricauit sua. Tua aũt pater puidẽ
tia ab initio cuncta gubernat: qm̃ dedisti in mari
viã: ꝛ inter fluct⁹ semitã firmissimã ostendẽs: qm̃
potens es ex oĩbus sanare: etiaʒ si sine rate aliqs
adeat mare. Sʒ vt nõ essent vacua sapie tue opa
ppter hoc etiã ꝛ exiguo ligno credũt hoies aĩas
suas ꝛ transeũtes mare p ratem liberati sunt. Sʒ
et ab initio cũ perirent sup̄bi gygãtes spes orbis
terrarũ ad ratem ꝯfugiens remisit seculo semen
natiuitatis q̃ manu tua erat gubernata. Benedi-
B ctũ est enĩ lignũ p qd fit iusticia. Per manus aũt
qd fit idolũ maledictũ est ꝛ ipsum: et q̃ fecit illud:
qr ille quidẽ opatus est: illud aũt cuʒ esset fragile:
deus cognominatus est. Silr aũt odio sunt deo:
impius ꝛ impietas ei⁹. Etenĩ qd factũ est: cuʒ illo q̃
fecit tormenta patiet̃. Propter hoc ꝛ in idolis na
tionũ nõ erit respect⁹. qm̃ creature dei in odium
facte sunt ꝛ in tentationẽ anime hoĩm ꝛ in musci-
scipulã pedib⁹ insipientiũ. Initiũ enĩ fornicatõis
est exq̃sitio idoloꝝ: ꝛ adinuentio illoꝝ corruptio
vite est. Neq; enĩ erat ab initio: neq; erũt in ppe-
tuũ. Sup̄uacuitas enĩ hoĩm nec adinuenit in or-
bẽ terrarũ: ꝛ ideo breuis illoꝝ finis est inuentus.
Acerbo enĩ luctu dolens pater rapti cito sibi filij
fecit imaginẽ ꝛ illũ q̃ tunc quasi hõ mortu⁹ fuerat
nũc tanq̃ deũ colere cepit ꝛ ꝯstituit inter seruos
suos sacra ꝛ sacrificia. Deinde interueniente tpe:
cõualescẽte ãtiqua ꝯsuetudĩe: hic error tanq̃ lex
custodit⁹ est: ꝛ tyrãnoꝝ imperio colebant̃ figmẽta
C Et hos quos in palã hoies honorare nõ poterãt
ppter hoc q̃ lõge essent: a lõginq̃ figura eoꝝ alla

ta euidentẽ imaginẽ regis quẽ honorare volebãt
fecerũt vt illũ qui aberat tanq̃ p̄sentẽ colerẽt sua
sollicitudine. Prouexit aũt ad hoꝝ culturã: ꝛ hos
q̃ ignorabãt artificis eximia diligẽtia. Ille eĩ vo-
lens plus placere illi q̃ se assumpsit: elaborauit ar
te sua vt similitudinẽ in meli⁹ figuraret. Multitu
do aũt hoĩm abducta p speciẽ operis: eũ qui ante
tẽpus tanq̃ hõ honorat⁹ fuerat: nũc deũ estima-
uerũt. Et hec fuit vite humane deceptio: qm̃ aut
affectui aut regib⁹ deseruiẽtes hoies: incõicabile
nomen lapidib⁹ ꝛ lignis iposuerũt. Et nõ suffece
rat errasse eos circa dei scientiã: sʒ ꝛ in magno vi
uẽtes in sciẽtie bello: tot ꝛ tam magna mala pacẽ
appellant. Aut enĩ filios suos sacrificãtes aut ob D
scura sacrificia faciẽtes: aut insanie plenas vigi-
lias habẽtes: neq; vitã neq; nuptias mũdas iam
custodiũt sed ꝛ alius aliũ p inuidiam occidit: aut
adulterãs cõtristat: ꝛ oĩa cõmixta sunt sanguis
homicidiũ: furtũ: ꝛ fictio: corruptio et infidelitas:
turbatio ꝛ piuriũ: tumultus: bonoꝝ dei imemora
tio: aĩaꝝ inq̃natio: natiuitatis imutatio: nuptiaꝝ
incõstantia: inordinatio mechie ꝛ ipudicicie. In-
fandoꝝ eĩ idoloꝝ cultura oĩs mali causa est ꝛ ini-
tiũ ꝛ finis. Aut eĩ dũ letant̃ insaniũt: aut certe va-
ticinant̃ falsa: aut viuũt iniuste: aut piurãt cito. Dũ
enĩ cõfidunt in idolis q̃ sunt sine aĩa male iurãtes
noceri se nõ sperãt. Utraq; ꝗ illis euenient digne
qm̃ male senserũt de deo attendẽtes idolis: ꝛ iu-
rauerũt iniuste in idolo ꝯtẽnentes iusticiã. Nõ eĩ
iurantiũ est virt⁹: sʒ peccantiũ pena p̄ambulat sem
per in iustorum preuaricationem.

¶ C. S. Uox fideliũ q̃ laudãt dei miam cui⁹ grã
nõ seruiunt idolis. de subsannatione idolatrie ꝛ
eius detestatione. xv.

Tu aũt deus noster suauis ꝛ ver⁹ es pa A
tiens: ꝛ in mia disponẽs oĩa. Etei si pec
cauerim⁹ tui sum⁹ sciẽtes magnitudi-
nẽ tuã: ꝛ si nõ peccauerim⁹ scimus qm̃
apud te sumus cõputati. Nosse eĩ te ꝯsũmata iu-
sticia est: ꝛ scire iusticiam ꝛ virtutem tuã radix est
imortalitatis. Nõ enĩ in errorẽ induxit nos hoĩm
male artis excogitatio: nec vmbra picture: labor
sine fructu effigies sculpta p varios colores cui⁹
aspectus dat isensato ꝯcupiscentiã ꝛ diligit mor-
tue imaginis effigiẽ sine aĩa. Maloruʒ amatores B
digni sunt morte q̃ spem habẽt in talib⁹: ꝛ q̃ faciũt supra. x. c.
illos: ꝛ q̃ diligũt ꝛ q̃ colũt. Sʒ ꝛ figulus molliẽ ter- Rom. 9. c
rã p̄mens laboriose fingit ad vsus nr̃os vnũqdq;
vas: ꝛ de eodẽ luto fingit q̃ mũda sunt in vsu vasa
ꝛ silr q̃ his sunt contraria. Hoꝝ autem vasoꝝ q̃s
sit vsus: iudex est figulus. Et cũ labore vano deũ
fingit de eodẽ luto: ille q̃ paulo ãte de terra fact⁹
fuerat ꝛ post pusilluʒ reducit se vnde accept⁹ est:
repetitus aĩe debitũ quã habebat. Sʒ cura est il
li nõ qr laboraturus est: nec qm̃ breuis illi vita est
sed cõcertatur aurificibus ꝛ argẽtarijs: sed ꝛ era
rios imitatur ꝛ gloriã prefert qm̃ res superuacu-
as fingit. Cinis est enim cor eius ꝛ terra superua C
cua spes illius: ꝛ luto vilior vita eius: qm̃ ignora-
uit qui se finxit ꝛ qui inspirauit illi animã que ope-
ratur: ꝛ qui insufflauit ei spiritũ vitalẽ. Sed ꝛ esti
mauerunt lusum esse vitam nostrã: ꝛ cõuersatio-
nem vite compositam ad lucrũ: ꝛ oportere vnde-

cūq; etiam ex malo acq̄rere. Hic em̄ scit se super oēs delinq̄re q̄ ex terre materia fragilia vasa et sculptilia fingit. Oēs em̄ insipiētes ꝛ infelices su
D pra modū aīe sue supbi sunt inimici ppl̄i tui ꝛ ipe
Ps.113. rātes illi:qm̄ oīa idola nationū deos estimauert
Ps.134. quib⁹ neq; oculoꝝ visus est ad videndū:neq; na res ad pcipiendū spm̄:neq; aures ad audiendū: neq; digiti manuū ad tractandū:s; ꝛ pedes eorū pigri ad ambulādū. Hō em̄ fecit illos:et qui spm̄ mutuat⁹ est is finxit illos. Nemo em̄ sibi similē hō poterit deū fingere. Cū em̄ sit mortalis mortuū: fingit manib⁹ iniquis. Melior em̄ est ipse his q̄s colit.q: ipse quidē vixit cū esset mortalis:illi autē nūq̄. S; et aīalia miserrimi colunt. Insensata em̄ cōparata his illis sunt deteriora. S; nec aspectu aliq̄s ex his aīalib⁹ bona pōt cōspicere. Effugerūt aūt dei laudē et benedictionem eius.

CC.S. De iusticia dei q̄ iudicat ipios ꝛ ppiciat iustis alternatim psequit̄. de ignorante in aquis niue ꝛ glacie sustinente vim ignis. ꝛ de donatiōe manne. xvj.

A Propter hec et his silīa passi sunt digne tormenta:ꝛ p multitudinē bestiarū exterminati sunt. Pro quib⁹ tormētis bn̄ disposuisti ppl̄m tuū:quib⁹ dedisti con cupiscentiā delectamēti sui nouū saporē escā parans eis ortigometrā:vt illi quidē cōcupiscentes escā ppterea q̄ illis ostensa ꝛ missa sunt: etiā a ne cessaria cōcupiscentia auerterent̄. Hi aūt in breui inopes facti nouā gustauerūt escā. Oportebat em̄ illis sine excusatiōe quidē superuenire interitū
Nu.21.b exercentib⁹ tyrannidē:his autē tantū ostendere quēadmodū inimici eoꝝ exterminabant̄. Etenī cū illis superuenit seua bestiarū ira:morsib⁹ peruer sorū colubrorū exterminabant̄. Sed non imppetuū tua ira pmansit:sed ad correptionē; in breui turbati sunt:signū habentes salutis ad cōmemo
B rationē mandati legis tue. Qui em̄ cōuersus est nō p hoc qđ videbat sanabat̄:sed p te olm saluatorē.
Exo.8.f. In hoc aūt ostendisti inimicis tuis:q: tu es q̄ liberas ab oī malo. Illos em̄ locustarū ꝛ musca rū occiderūt morsus:ꝛ nō est inuenta sanitas aīe illoꝝ:q: digni erāt ab huiuscemodi exterminari. Filios aūt tuos nec draconū nec venenatorū vicerunt dentes. Mīa em̄ tua adueniēs sanabat illos. In memoria em̄ sermonū tuorū extermiabāt̄ ꝛ velociter sanabant̄:ne in altā incidētes obliuio
1.Reg.2.a. nē nō possent tuo vti adiutorio. Etem̄ neq; herba
Tob.13.a. neq; malagma sanauit eos:s; tu⁹ dn̄e sermo q̄ sa nat oīa. Tu es dn̄e q̄ vite ꝛ mortis habes potestatē:ꝛ deducis vsq; ad portas mortis ꝛ reducis. Hō aūt occidit quidē p maliciā aīam suā:ꝛ cū exierit spūs nō reuertet̄:nec reuocabit aīam q̄ recepta ē sed tuā manū effugere impossibile est. Negātes
Exo.9.d. enī te nosse impij p fortitudinē brachij tui flagellati sunt:nouis aq̄s ꝛ grādinibus ꝛ pluuijs psecutionē passi ꝛ p ignē cōsummati. Qđ em̄ mirabile erat in aqua q̄ oīa extinguit plus ignis valebat. Uindex est em̄ orbis iustorū. Quodā enī tpe mā suetabat̄ ignis ne cōburerent̄ q̄ ad impios missa erant aīalia:s; vt ipsi videntes scirent qm̄ dei iudicio patiunt̄ psecutionē. Et quodā; tpe in aqua supra virtute; ignis exardescebat vndiq; vt ini

quā terre nationē exterminaret. Pro quibus an Exo.17.b.
gelorū esca nutriuisti populū tuū:ꝛ paratū panē Jo.10.b
de celo pstitisti illis sine labore:oīe delectamen Ps.77.
tū in se habentē:ꝛ oīs saporis suauitatē. Substātiam em̄ tuā ꝛ dulcedinē tuā quā in filios habes ostendebas:et deseruiens vniuscuiusq; volūtati. Ad qđ quisq; volebat cōuertebat̄. Nix aūt ꝛ glacies sustinebant vim ignis ꝛ nō tabescebāt vt scirent qm̄ fructus inimicoꝝ extermiabat ignis ar dens in grandine:et pluuia coruscans. Hoc autē D
iterū vt nutrirent̄ iusti:ignis etiā sue virtutis oblitus est. Creatura em̄ tibi factori deseruiens exardescit in tormentū aduersus iniustos:ꝛ lenior fit ad benefaciendū p his qui in te cōfidunt. Propt̄ hoc ꝛ tunc omīa transfigurata oīm nutrici gratie tue deseruiebāt ad voluntatē eoꝝ qui a te deside rati sunt vt scirent filij tui quos dilexisti dn̄e: qm̄ nō natiuitatis fructus pascunt hoīes:s; sermo tu us hos qui in te crediderint cōseruat. Qđ em̄ ab igne nō poterat exterminari:statim ab exiguo radio solis calefactū tabescebat vt notū oībus esset: qm̄ oportet puenire solē ad benedictiōe; tuā:ꝛ ad ortū lucis te adorare. Ingrati em̄ spes tanq̄ hybernalis glacies tabescet:ꝛ disperiet tanq̄ aqua superuacua.

CC.S. De magnitudine iudicioꝝ dei: q̄ penis mirabilib⁹ affligebat impios. xvij.

Magna sunt em̄ iudicia tua dn̄e ꝛ inenarrabilia verba tua: ppter hoc indisciplinate aīe errauerūt. Dū em̄ psuasu; ha A
bent iniq̄ posse dn̄ari natiōi sancte:vin Exo.10.f.
culis tenebraꝝ ꝛ lōge noctis compediti iclusi sub tectis fugitiui:ppetue puidētie iacuerūt:ꝛ dū putāt se latere in obscuris pctis:tenebroso obliuionis velamēto dispsi sunt pauētes horrēde ꝛ cū āmiratiōe nimia pturbati. Neq; em̄ q̄ cōtinebat illos spelūca sine timore custodiebat:qm̄ sonit⁹ descēdēs pturbabat illos:ꝛ psone tristes illis appentes:pauorē illis pstabāt. Et ignis q̄dē nulla vis poterat B
illis lumē pbere:nec siderꝝ limpide flāme illustrare poterāt illā noctē horrendā. Apparebat aūt illis subitane⁹ ignis:timore plen⁹ ꝛ timore pcussi illi⁹ q̄ nō videbat̄ faciei estimabāt deteriora esse qua videbant̄ ꝛ magice artis appositi erāt derisus et sapie glīa correptio cū cōtumelia. Illi em̄ q̄ pmittebāt timores ꝛ pturbatiōes expellere se ab aīa lāguente hi cū derisu:pleni timore lāguebāt. Nā ꝛ si nihil eos ex mōstris pturbabat trāsitu aīaliu; ꝛ serpentiū sibilatiōe cōmoti:tremebūdi pibant: ꝛ aerē quē nulla ratiōe q̄s effugere posset: negātes se videre. Frequēter em̄ pocc̄upāt pessima:re darguēte ꝯsciētia. Cū sit em̄ timida neq̄tia:data ē C
in oīm ꝯdēnationē. Sēp enī psumit seua pturbata ꝯsciētia. Nihil em̄ est timor nisi psumptiōis adiutoriū:pditio cogitatiōis auxilioꝝ. Et dū ab intro minor est expectatio:maiorē putat potētiā ei⁹ cause de qua tormētū pstat. Illi aūt q̄ in potētē venere noctē:ꝛ ab infimis ꝛ ab altissimis superuenientē eūdē somnū dormiētes aliq̄n monstroꝝ exagitabātur timore aliq̄n aīme deficiebant traductione. Subitane⁹ em̄ illis ꝛ insperatus timor superuenerat. Deīde si quisq; ex illis decidisset:custodiebat̄ in carcere sine ferro reclusus. Si enī rusticus q̄s

erat aut pastor aut agri laborum operarius hoc
cupatus esset:ineffugibilē sustinebat necessitatē
D Una eñ cathena tenebrarū oñs erant colligati.
Siue spūs sibilās:aut iter spissos arborū ramos
auiū son⁹ suauis:aut vis aque decurrētis nimiū:
aut son⁹ validus p̄cipitarū petrarū:aut ludentiū
aīaliū cursus inuisus:aut mugientiū valida besti
arū vox:aut resonās de altissimis mōtibus echo:
deficiētes faciebat illos pre timore. Oīs eī orbis
terrarū limpido illuminabaꝛ lumie:ꝛ nō ipeditis
opibus cōtinebaꝛ. Solis aūt illis supposita erat
grauis nox.imago tenebrarū q̄ supuentura illis
erat. Ipsi ꝗ sibi erāt grauiores tenebre.
¶C.S.De luce israelitarū in egypto figurante
lucē sctōꝝ modo.de psecutiōe afflictiōis ipiorū.
de nocte qua pcussit dñs primogenita de aductu
xp̄i.de pctō ppl̄i israel in deserto.de aarō quō ste
tit iter viuos ꝛ mortuos cū thuribulo. xviii.
A Sanctis aūt tuis maxima erat lux ꝛ ho
Exo.10.f. rū quidē vocē inimici audiebant:sꝫ fi=
gurā nō videbant. Et qꝛ nō ꝛ ipsi eadē
passi erāt magnificabāt te:ꝛ q̄ aute lesi
erant qꝛ nō ledebanꝛ:grās agebant tibi:ꝛ vt esset
differētia te deū petebāt. Propter qđ ignis ardē
tem colūnam ducē habuerūt ignote vie:ꝛ solē si=
ne lesura boni hospicij p̄stitisti. Digni quidem illi
carere luce:ꝛ pati carcerē tenebrarū q̄ inclusos
custodiebant filios tuos p quos icipiebat incor=
Exo.1.c. ruptū legis lumen sclo dari. Cū cogitarent iusto
Exo.2.b rū occidere infantes:ꝛ vno exposito filio sꝫ libera
Exo.14.f to in traductionē illoꝝ multitudinē filioꝝ abstuli
B sti:ꝛ pariter illos pdidisti in aqua valida. Illa ei
nox ante cognita est a patrib⁹ nr̄is vt vere scien=
tes qb⁹ iuramētis crediderāt animequiores essent.
Suscepta est aūt a pplo tuo sanitas quidē iusto=
rū:iniustoꝝ aūt extermiatio. Sicut eñ lesisti ad=
uersarios nostros:sic et nos puocans magnifi=
casti. Abscōse eñ sacrificabāt iusti pueri bonorū
ꝛ iusticie legē in cōcordiā disposuerūt silr bona ꝛ
mala pcepturos iustos:patri oīꝫ decātantes lau
des. Resonabat aūt incōueniens inimicoꝝ vox:et
Exo.2.d. flebilis audiebaꝛ planct⁹ ploratoꝝ infantiū. Si=
mili aūt pena seruus cū dño afflict⁹ est:ꝛ popula
ris hō regi silia passus. Silr ꝗ oēs vno noīe mor
tis mortuos habebant inumerabiles. Nec eñ ad
sepeliendū viui sufficiebāt:qm̄ vno momento que
C erat p̄clarior natio illoꝝ extermiata est. De oīb⁹
eñ nō credentes pp̄ter bñficia:tūc cū primū fuit
exterminiū primogenitoꝝ spopōderūt pplm dei
se esse. Cū eñ quietū silentiū cōtineret oīa:et nox
in suo cursu mediū iter haberet omp̄s sermo tu⁹
dñe exiliens de celo a regalib⁹ sedib⁹ durus de=
bellator in mediū exterminij terrā psiliuit gladi
us acut⁹ insimulatū imperiū tuū portās: ꝛ stans
repleuit oīa morte:ꝛ vsqꝫ ad celū attingebat stās
in terra. Tunc cōtinuo visus somniorū malorum
turbauerūt illos:ꝛ timores supuenerūt insperati
Et ali⁹ alibi piectus semiuiuus pp̄ter quā morte
baꝛ causam demōstrabat mortis. Uisiones eñ q̄
illos turbauerunt he p̄monebant ne inscij quare
mala patiebanꝛ pirēt. Tetigit aūt tūc ꝛ iustos tē
D tatio mortis:ꝛ cōmotio in heremo facta est multi
Nu.16.g. tudinis:sed nō diu pmansit ira tua. Properans

eñ hō sine q̄rela dep̄cari p pplis pferens serui=
tutis sue scutū orationē:ꝛ p incensum deprecatio
nem allegans:restitit ire ꝛ finē imposuit necessi=
tati:ostendens qm̄ tuus est famulus. Uicit autē
turbas nō in virtute corporis nec armatura po=
tētie:sed v̄bo illū qui sevexabat subiecit iuramē=
ta parentū ꝛ testamentū cōmemorans. Cū enim
iam aceruatim cecidissent sup alterutrū mortui.
interstitit ꝛ amputauit ipetū ꝛ diuisit illā que ad
viuos ducebat viā. In veste eñi poderis quā ha= Exo.28.b
bebat:totus erat orbis terrarū.ꝛ parētū magna=
lia in quattuor ordinib⁹ lapidum erant sculpta. ꝛ
magnificentia tua in diademate capitis illi⁹ scri=
pta erat. his aūt cessit qui extermiabat ꝛ hec extī
muit. Erat eñ sola tentatio ire sufficiens.

¶C.S.De interitu egyptioꝝ cū gaudio hebreo
rū.de ortigometra donata ad desideriū popl̄i. qꝛ
elementa mundi non tantū diuine sed ꝛ humane
seruiunt voluntati. xix.
Impijs aūt vsqꝫ in nouissimū sine mise A
ricordia ira supuenit. Presciebat eñi ꝛ
futura illorū:qm̄ cū ipsi permisissent vt
se educerent:ꝛ cū magna sollicitudine
premisissent illos:consequebanꝛ illos penitentie
actus. Adhuc eñ inter manus habentes luctū: ꝛ
deplorantes ad monumenta mortuorū:aliam si=
bi assumpserunt cogitationē insciencie:ꝛ quos ro
gantes piecerant.hos tanqꝫ fugitiuos psequebā
tur. Ducebat eñ illos ad hunc finē digna necessi
tas ꝛ horū que acciderant cōmemorationē amit
tebant:vt que deerant tormentis:repleret puni=
tio.ꝛ popul⁹ quidē tuus miserabiliter transiret
illi aūt nouā mortē inuenirent. Omis eñ creatu B
ra ad suū genus ab initio refigurabaꝛ deseruiēs
tuis p̄ceptis:vt pueri tui custodirenꝛ illesi. Nam
nubes castra eoꝝ obumbrabat.ꝛ ex aqua que añ
erat:terra arida apparuit:ꝛ in mari rubro via si=
ne impedimento.ꝛ cāpus germinans de pfundo
nimio per quā omis natio transiuit:que tegebaꝛ
tua manu videntes tua mirabilia ꝛ mōstra. Tanqꝫ
eñi equi depauerunt escā:ꝛ tanqꝫ agni exultaue=
runt magnificātes te dñe qui liberasti illos. Me=
mores eñ erant adhuc eoꝝ q̄ in incolatu illorum
facta fuerant quēadmodū p natione animaliū
eduxit terra muscas.ꝛ pro piscibus eructauit flu
uius multitudinē ranarū. Nouissime autē vide C
runt nouā creaturā auiū.cū abducti cōcupiscen=
tia postulauerunt escas epulationis. In allocu=
tione enim desiderij ascendit illis de mari ortigo=
metra ꝛ vexationes peccatorib⁹ superuenerunt
non sine illis que ante facta erant argumentis p
vim fluminū. Iuste eñ patiebātur secundū suas
nequitias. Eteni detestabiliorē inhospitalitatem
instituerunt. Alij quidē ignotos nō recipiebant
aduenas. Alij autē bonos hospites in seruitutē
redigebant. Et nō solū hec sed ꝛ ali⁹ quidē respe
ctus illorū erat:qm̄ inuiti recipiebant extraneos
Qui autē cū leticia receperunt hos qui eisdē vsi
erant institutis:seuissimis afflixerunt doloribus.
Percussi sunt autē cecitate sicut illi in forib⁹ iusti Ge.19.c.
cū subitaneis coopti essent tenebris. Unusquisqꝫ
transitū ostij sui q̄rebat. In se eñ elementa dum D

conuertūtur:sicut in organo qualitatis sonus im
mutatur:et omnia suum sonū custodiunt. Unde
estimari ex ipso visu certo potest. Aggrestia eniz
in aquatica conuertebātur:⁊ quecūq; erant natā
Exo.9.c. tia:in terra transibant. Ignis in aqua valebat su
pra suam virtutem:⁊ aqua extinguentis nature
obliuiscebatur. Flamme ecōtrario corruptibiliū
animaliū non vexauerunt carnes coambulantiū
nec dissoluebant illam que facile dissoluebatur:si
cut glacies bonam escam. In omnibus enim ma
gnificasti populum tuum domine:⁊ honorasti. et
non despexisti in omni tempore:⁊ in omi loco assi
stens eis.

¶ Explicit liber sapientie.

¶ Incipit prologus libri Jesu filij syrach: qui Ec
clesiasticus appellatur.

Multorū nobis et magnorū per legem ⁊
prophetas:aliorūq; qui secuti sunt illos
sapientia demonstrata est:in quibus
oportet laudare israel doctrine ⁊ sapi=
entie causa:quia non solum ipsos loquentes ne=
cesse est esse peritos:sed etiam extraneos posse et
discētes et scribētes doctissimos fieri. Auus meꝰ
Iesus postq; se aplꝰ dedit ad diligētiā lectiōis le
gis ⁊ prophetarū et aliorū librorū qui nobis a pa
rentibus nostris traditi sunt voluit ⁊ ipse scribere
aliquid horū que ad doctrinam et sapientiā per=
tinent:vt desiderantes discere et illorū periti fie=
ri:magis magisq; attendant animo ⁊ confirmen=
tur ad legitimam vitam. Hortor itaq; venire vos
cum beniuolentia ⁊ attentiori studio lectionez fa
cere:⁊ veniam habere in illis in quibus videmur
sequentes imaginem sapientie:et deficere in ver
borum compositione. Nā deficient verba hebrai
ca quando fuerint translata ad alteram linguam
Non autem solum hec sed et ipsa lex et prophete
ceteraq; aliorū librorū non paruam habent diffe
rentiam quando inter se dicūtur. Nan in octauo
⁊ tricesimo anno temporibus Ptolomei euerge
tis regis postq; perueni in egyptum:et cum mul
tum tēporis ibi fuissem:inueni ibi libros relictos
non parue neq; contēnende doctrine. Itaq; bo=
num et necessariū putaui:⁊ ipse aliquam addere
diligentiam ⁊ laborem interpretandi librū istum
et multa vigilia attuli doctrinam in spacio tem=
poris ad illa que ad finem ducunt librum istū da=
re:⁊ illis qui volunt animū intendere ⁊ discedere:
quēadmodū oportet instituere mores qui scd̄m
legem dn̄i ppofuerunt vitam agere.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber Ecclesiasticus.

¶ C.S. De trina sapientia dei:et origine eiusdē
de incarnatione verbi dei. de laude timoris dn̄i.
⁊ q iusticia gradus est ad sapientiam.

Capitulum primum.

Omnis sa A
piētia a dn̄o deo est:et
cū illo fuit semper ⁊ est
āte euū. Arenā maris
⁊ pluuie guttas ⁊ dies
secli:qs dinumerauit?
Altitudinē celi ⁊ latitu
dinem terre ⁊ pfundū
abyssi:qs dimensus ē? Sapiam dei pcedentē oīa
qs inuestigauit? Prior oim creata est sapia:⁊ itel
lectus prudētie ab euo. Fons sapie verbuz dei in
excelsis:⁊ ingressus illius mādata eterna. Radix
sapie cui reuelata ē:⁊ astutias illiꝰ qs agnouit. Di
sciplina sapie cui reuelata est ⁊ manifestata:⁊ mul
tiplicationē ingressus illiꝰ qs itellexit? Unus est
altissimus creator oim:omps ⁊ rex potens ⁊ me=
tuendꝰ nimis sedens sup thronū illiꝰ:⁊ dn̄ans de
us. Ipse creauit illā in spū sctō:⁊ vidit et dinume B
rauit ⁊ mensus est. Et effudit illā sup oīa opa sua
et sup oēm carnē scd̄m datū suū:⁊ pbet illā diligē
tibus se. Timor dn̄i gloria ⁊ gloriatio et leticia et
corona exultationis. Timor dn̄i delectabit cor:et
dabit leticiā ⁊ gaudiū in lōgitudine dierū. Timē
ti dn̄m bene erit in extremis ⁊ in die defunctiōis
sue benedicet. Dilectio dei honorabilis sapia: qui
bus aūt apparuerit in visu:diligūt eā: in visione
⁊ in agnitiōe magnaliū suorū. Initiū sapie timor Psal.cx.
dn̄i:⁊ cū fidelibꝰ in vulua cōcreatꝰ est:⁊ cū electis puer.i.a.
feminis gradit:⁊ cū iustis ⁊ fidelibꝰ agnoscit. Ti et.9.b.
mor dn̄i scientie religiositas. Religiositas custo= C
diet ⁊ iustificat cor iocūditatē atq; gaudiū dabit.
Timenti deū bene erit:⁊ in diebꝰ cōsolationis il
lius benedicet. Plenitudo sapie timere deum:et
plenitudo a fructibꝰ illiꝰ. Oēm domū illiꝰ imple=
bit a gnationibꝰ ⁊ receptacula a thesauris illius
Corona sapie timor dn̄i:replens pacem ⁊ salutis
fructū ⁊ vidit et dinumerauit eā. Utraq; aūt sunt
dona ei. Scientiā ⁊ intellectū prudentie:sapia cō
partiet et gloriā tenentiū se exaltat. Radix sapie
est timere deū:⁊ rami illiꝰ lōgeui. In thesauris sa
pientie intellectꝰ:⁊ sciētie religiositas: execratio
aūt peccatoribꝰ sapia. Timor dn̄i expellit pctm̄.
Nam q sine timore est nō poterit iustificari. iracū
dia enim animositatis illius subuersio illius est.
Usq; in tēpus sustinebit patiens:⁊ postea reddi= D
tio iocūditatis. Bonꝰ sensus vsq; in tēpus abscō
det verba illius:⁊ labia multorū enarrabunt sen
sum illius. In thesauris sapientie significatio di=
scipline. execratio autē peccatori cultura dei. Fili
cōcupiscens sapientiā conserua iusticiam:⁊ deus
prebebit illam tibi. Sapientia enim ⁊ disciplina
timor dn̄i:⁊ quod beneplacitū est illi:fides et mā=
suetudo ⁊ adimplebit thesauros illius. Contumax
non sis: et incredibilis timori dei:et ne accesseris
ad illum duplici corde. Ne fueris hypocrita in cō
spectu hominū:⁊ non scandalizeris in labijs tuis
Attende in illis ne forte cadas ⁊ adducas anime
tue inhonorationem:et reuelet deus abscōsa tua
⁊ in medio synagoge elidat te quoniaz accessisti
maligne ad dominū:⁊ cor tuum plenum est dolo
et fallacia.

¶C.S. Accedentē ad seruitutem dei excitat ad
iusticiā ʒ amorē: ad humilitatē intellectū ʒ patiē
tiā. timentes deū excitat ad credendū/ sperandū
ʒ diligendū. ꝙ dñs sperantes in se nō confundit/
nō derelinquit/ nō despicit. Ue duplici corde: ve
dissolutis corde: ve ipatienti. de timentib⁹ deū: ʒ
agentibus penitentiam. ij.
A Fili accedens ad seruitutē dei: sta in iu
sticia ʒ in timore: ʒ ꝓpara aīam tuā ad
tentationē. Deprime cor tuū et sustine:
ʒ inclina aurē tuā ʒ suscipe verba intel
lectus: ʒ ne festines in tēpus obductionis. Susti
ne sustentatiōes dei. Coniūgere deo ʒ sustine: vt cre
scat in nouissimo vita tua. Omē qđ tibi applicitū
fuerit accipe ʒ in dolore sustine: ʒ in hūilitate tua
patientiā habe: qm̄ in igne ꝓbatur aurū ʒ argen
gentū: hoīes vero receptibiles in camino humili
B atiōis. Crede deo ʒ recuperabit te ʒ dirige viam
tuā ʒ spera in illū. Serua timorē illius: ʒ in illo ve
terasce. Metuentes dñz sustinete mi̅sericordiā ei⁹
ʒ non deflectatis ab illo ne cadatis. Qui timetis
dñm credite illi: ʒ nō euacuabit̄ merces vr̄a. Qui
timetis dñm sperate in illū: ʒ in oblectationē ve=
niet vobis mi̅sericordia. Qui timetis dñm diligite
C illū: ʒ illuminabunt̄ corda vestra. Respicite filij na
tiones hoīm: ʒ scitote qz nullus sperauit in dño ʒ
cōfusus est. Quis em̄ ꝑmansit in mādatis eius ʒ
derelict⁹ est? Aut q̄s inuocauit eū ʒ despexit illū?
Qm̄ pius ʒ misericors est deus: et remittit in die
tribulatiōis pctā: ʒ ꝓtector est oībus exquirētib⁹
se in veritate. Ue duplici corde et labijs scelestis:
in manib⁹ maleficientib⁹: ʒ peccatori terrā ingre
dienti duab⁹ vijs. Ue dissolutis corde qui nō cre
dunt deo ʒ ideo nō ꝓtegent̄ ab eo. Ue his q̄ ꝑdi=
derūt sustinentiā: ʒ qui dereliquerūt vias rectas
ʒ diuerterūt in vias prauas. Et q̄d facient cū inspi
cere ceperit dñs? Qui timent dñm nō erunt incre
dibiles verbo illi⁹: ʒ q̄ diligunt illū conseruabunt
verbū illius. Qui timent dñm inq̄rent q̄ benepla
cita sunt ei: ʒ q̄ diligunt eū replebunt̄ lege ipsius.
D Qui timent dñm ꝓparabūt corda sua: ʒ in cōspe=
ctu illi⁹ sanctificabūt aīas suas. Qui timent dñm
custodiūt mādata eius: ʒ patientiā habebūt vsqz
ad inspectionē illi⁹ dicentes. Si penitentiā non
egerimus: incidemus in man⁹ dñi: ʒ nō in manus
hoīm. Scd̄m em̄ magnitudinē illius: sic ʒ miseri=
cordia illius cū ipso est.
¶C.S. De parētib⁹ honorandis duplici honore
de benedictiōe ʒ maledictiōe pr̄is ʒ mr̄is. de mā=
suetudine et hūilitate. de sobrietate sapientie. de
malicia cordis. ʒ de corde sapientis. iij.
A Filij sapientie ecclīa iustoꝝ ʒ natio il
lorū obediētia ʒ dilectio. Judiciū pa
tris audite filij dilecti: ʒ sic facite vt sal
ui sitis. De⁹ em̄ honorauit patrē in fi=
lijs: ʒ iudiciū matris exquirēs firmauit in filios.
Qui diligit deū exorabit ꝓ peccatis et cōtinebit
se ab illis: ʒ in orōne dierū exaudiet̄. ʒ sicut q̄ the=
saurizat: ita ʒ qui honorificat matrē suā. Qui ho=
norat patrē suū iocūdabit̄ in filijs: ʒ in die orōnis
sue exaudiet̄. Qui honorat patrez suum vita vi=
uet longiore. ʒ qui obedit patri refrigerabit ma=
trē. Qui timet dñz honorat parētes: ʒ quasi dñis
B
seruiet his q̄ se genuerūt in oꝑe et sermone ʒ om̄i Exo.20.b
patiētia. Honora patrē tuū vt supueniat tibi bn̄= Mat.15.b.
dictio a deo: ʒ bn̄dictio illius in nouissimo manet infra.7.c.
Benedictio patris firmat domos filioꝝ: maledi
ctio aūt matris eradicat fundamēta. Ne glorierꝫ
in cōtumelia patris tui: nō em̄ est tibi gloria: sꝫ cō
fusio. Gloria em̄ hoīs ex honore pr̄is sui: ʒ dedec⁹
filij pater sine honore. Fili suscipe senectā patris
tui: ʒ nō cōtristes eū i vita illi⁹: ʒ si defecerit sensu
veniā da ʒ ne spernas eū in tua virtute. Elemosi
na em̄ patris nō erit in obliuiōe. Nā pro pctō ma
tris restituet̄ tibi bonū ʒ in iusticia edificabit̄ tibi
et in die tribulatōis cōmemorabit̄ tui. ʒ sicut in se
C reno glacies soluent̄ pctā tua. Q̄ꝫ male fame est q̄
derelinq̄t patrē: ʒ est maledictus a deo q̄ exaspe=
rat matrē. Fili i māsuetudine oꝑa tua ꝑfice: ʒ sup
hoīm gloriā diligeris. Quāto magn⁹ es humilia
te in oībus ʒ corā deo inuenies gratiā: qm̄ magna
potētia dei soli⁹: ʒ ab humilib⁹ honorat̄. Altiora puer.5.d.
te ne q̄sieris: ʒ fortiora te ne scrutatus fueris sed
q̄ ꝑcepit tibi deus: illa cogita semꝑ: et in pluribus
oꝑibus eius ne fueris curiosus. Nō est em̄ tibi ne
cessariū ea q̄ abscōdita sunt videre ocl̄is tuis. In
supuacuis rebus noli scrutari multipliciter: ʒ in
plurib⁹ oꝑibus ei⁹ nō eris curiosus. Plurima ei
sup sensum hoīm ostensa sunt tibi. Multos ei sup
plātauit suspitio illoꝝ: ʒ in vanitate detinuit sen=
D sus illoꝝ. Cor durū habebit male in nouissimo: et
q̄ amat periculū in illo peribit. Cor igrediens du
as vias nō habebit successus: ʒ prauū cor in illis
scādalizabit̄. Cor nequā grauabit̄ in dolorib⁹: et
peccator adijciet ad peccādū. Synagoge supbo
rū nō erit sanitas. frutex em̄ pcti eradicabit̄ in il=
lis: ʒ nō intelliget̄. Cor sapiētis itelliget̄ in sapia:
ʒ auris bona audiet cū oī cōcupiscentia sapiam.
Sapiēs cor ʒ intelligibile abstinebit se a pctis: et
in oꝑibus iusticie successus habebit. Ignē arden
tē extinguit aqua: et elemosyna resistit pctis: et
de⁹ ꝓspector est ei⁹ q̄ reddit grām. Meminit i po
sterū ʒ in tpe casus sui inueniet firmamentū.
¶C.S. Ocul⁹ nō debꝫ auerti a paupe nec ei⁹ ele
mosyna defraudari. de māsuetudine ʒ mia erga
paupes. de studio sapie ʒ fructu studij ei⁹. de ob=
seruādo tpe ad loquēdū. de certādo ꝓ iusticia. de
māsuetudine ʒ mia ad domesticos. iiij.
Fili elemosynā paupis ne defraudes A
ʒ oclos tuos ne trāsuertas a paupe.
Aiaꝫ esurientē ne despexerꝫ: ʒ nō exa=
spes paupeꝫ i inopia sua. Cor inopis ne
afflixerꝫ: ʒ nō ꝓtrahas datū āgustiāti. Rogatōeꝫ
cōtribulati ne abijcias: ʒ ne auertas faciē tuā ab
egeno. Ab inope ne auertas oclos tuos ꝓpter irā
ʒ nō relinq̄s q̄rētib⁹ tibi retro maledicere. Male
dicētis ei tibi i amaritudie aie exaudiet̄ dep̄catō
illi⁹: exaudiet āt eū q̄ fecit illū. Cōgregatiōi pau=
peꝝ affabilē te facito: ʒ pbr̄o hūilia aiaꝫ tuā: ʒ ma
gnato hūilia caput tuū. Declina paupi sine tristi=
cia aurē tuā: ʒ redde debitū tuū: ʒ rn̄de illi pacifi=
ce i māsuetudie. Libera eū q̄ iiuriā patit̄ d̄ manu
supbi: ʒ nō accide feras i aia tua. In iudicādo esto B
pupillis mi̅sericors vt pr̄: ʒ ꝓ viro mr̄i illoꝝ: et eris
tu velut fili⁹ altissimi obediens: ʒ miserebitur tui
magis q̄ꝫ mater. Sapientia filijs suis vitā inspi=

rat:⁊ suscipit inquirẽtes se:⁊ preibit in via iusticie
Et qui illã diligit diligit ⁊ vitã. ⁊ qui vigilauerint
ad illã: complectent᷑ placorẽ eius. Qui tenuerit
illã: vitã hereditabũt:⁊ quo introibit bñdicet de⁹
Qui seruiũt ei obsequẽtes erũt sancto:⁊ eos q̃ di
ligunt illã diligit deus. Qui audit illã iudicabit
gentes:⁊ qui intuet᷑ illã permanebit ꝯfidens. Si
crediderit ei hereditabit illã:⁊ erunt in cõfirma=
tione creature illoꝝ: qm̃ in tentatione ambulat
C cum eo:⁊ in primis eligit eũ. Timorem ⁊ metũ et
ꝓbationẽ inducet super illũ ⁊ cruciabit illũ in tri
bulatione doctrine sue donec tentet eũ in cogita
tionibus suis:⁊ credat aĩe illius. Et firmabit illũ
⁊ iter ducet directũ ad illũ: et letificabit illũ:⁊ de=
nudabit abscõsa sua illi:⁊ thesaurizabit sup illum
scientiã ⁊ intellectũ iusticie. Si autẽ oberrauerit
derelinq̃t eũ:⁊ tradet eũ in manus inimici sui. Fili
cõserua tẽpus:⁊ deuita a malo. Pro aĩa tua ne cõ
fundaris dicere verũ. Est eñ cõfusio adducens
peccatũ:⁊ est cõfusio adducens gloriã ⁊ gratiam
Ne accipies faciem aduersus faciem tuam: nec
aduersus aĩam tuã mendaciũ. Ne reuerearis ꝓ
ximum tuũ in casu suo: nec retineas verbũ in tẽ=
pore salutis. Non abscondas sapientiã tuã in de
core suo. In lingua eñ sapiẽtia dinoscit᷑ ⁊ sensus
⁊ scientia ⁊ doctrina in verbo sensati:⁊ firmamen
tũ in operib⁹ iusticie. Non cõtradicas verbo veri
tatis vllo modo:⁊ de mendacio ineruditõnis tue
cõfundere. Non cõfundaris cõfiteri peccata tua
⁊ ne subiicias te omi homini ꝓ peccato. Noli resi
stere contra faciẽ potentis: ne coneris cõtra ictũ
fulminis. Pro iusticia agonizare ꝓ aĩa tua:⁊ vsq̃
ad mortẽ certa ꝓ iusticia:⁊ deus expugnabit pro
te inimicos tuos. Noli citatus esse in lingua tua:
⁊ inutilis ⁊ remissus in operibus tuis. Noli esse si
cut leo in domo tua: euertens domesticos tuos:⁊
opprimens subiectos tibi. Nõ sit porrecta man⁹
tua ad accipiendũ:⁊ ad dandũ collecta.

C. S. De nõ cõfidendo in diuitiis. de timendo
dei vindictã. de cõuersione ad penitentiã nõ tar
dãda de fugiẽda leuitate. de verbo dei audiẽdo: et
prudẽter ꝓferendo ne susurro appelleris. v.

A Noli attendere ad possessiones iniquas:
⁊ ne dixeris: est mihi sufficiens vita. Ni
chil eñ ꝓderit in tpe vindicte ⁊ obdu=
ctionis. Ne sequeris in fortitudine tua
ꝯcupiscentiã cordis tui:⁊ ne dixeris. Quõ potui
B aut quis me subiiciet ꝓpter facta mea? Deus eñ
vindicans vindicabit. Ne dixeris. Peccaui: ⁊ q̃d
mihi accidit triste? Altissimus eñ est patiẽs red=
infra. 21. a. ditor. De ꝓpiciato pctõ noli esse sine metu: neq̃
adiicias peccatũ sup peccatũ:⁊ ne dicas. Misera
tio dñi magna est: multitudinis pctõꝝ meoꝝ mi
serebit᷑. Misericordia eñ ⁊ ira ab illo cito ꝓximãt
infra. 16. b. ⁊ in peccatores respicit ira illi⁹. Non tardes con=
C uerti ad dñm:⁊ ne differas de die in diem. Subi=
to eñi veniet ira illi⁹:⁊ in tẽpore vindicte disper=
Deu. 23. d det te. Noli anxius esse in diuitiis iniustis: nõ eñ
puer. 10. a. ꝓderunt tibi in die obductionis ⁊ vindicte. Non
et. 11. a. ventiles te in omnẽ ventũ:⁊ non eas in omnẽ viã
Sic eñ omis peccator ꝓbatur in duplici lingua.
Esto firmus in via dñi:⁊ in veritate sensus tui et
scientia:⁊ ꝓsequatur te verbum pacis et iusticie.
Esto mansuetus ad audiendũ verbũ dei: vt intel D
ligas ⁊ cũ sapientia ꝓferes responsũ verũ. Si est
tibi intellectus respõde ꝓximo: sin autẽ sit man⁹
tua sup os tuũ ne capiaris in verbo indisciplina=
to ⁊ cõfundaris. Honor ⁊ gloria in sermõe sensa=
ti: lingua vero imprudẽtis subuersio est ipsius. Nõ
appelleris susurro in vita tua ⁊ lingua tua ne ca=
piaris ⁊ cõfundaris. Sup furem eñ est cõfusio ⁊
penitẽtia:⁊ denotatio pessima sup bilinguem: su=
surratori aũt odiũ ⁊ inimicitia ⁊ cõtumelia. Iusti
fica pusillũ ⁊ magnũ similiter.

C. S. De bilingui. de elatõe in cogitatu. de aĩa
nequã de sermõe dulci ⁊ lingua gratiosa. de ami
citia vera. de amico nõ ꝑmanente. de excipienda
doctrina sapiẽtis. de accipiendo cõsilio: ⁊ inuesti
ganda sapia et sequẽte vtilitate ex ea. vi.

Noli fieri pro amico inimic⁹ ꝓximo. In A
properiũ eñ ⁊ cõtumeliã malus here
ditabit:⁊ ois peccator inuidus ⁊ bilin
guis. Nõ te extollas in cogitatiõe aĩe
tue velut taur⁹ ne forte elidat᷑ virtus tua ꝑ stulti=
tiã:⁊ folia tua comedat ⁊ fructus tuos ꝑdat:⁊ re=
linquaris velut lignũ aridũ in heremo. Aĩa eniꝫ
nequã disperdet q̃ se habet:⁊ in gaudiũ inimicis
dat illũ et deducet in sortẽ impioꝝ. Verbũ dulce
multiplicat amicos: mitigat inimicos. ⁊ lĩgua eu
charis in bono hoĩe abũdabit. Multi pacifici sũt
tibi:⁊ cõsiliari⁹ sit tibi vnus de mille. Si possides
amicũ in tentatiõe posside eũ: et ne facile credas
ei teipm̃. Est eñ amicus scd̃m tps suũ:⁊ nõ ꝑma=
nebit in die tribulatiõis. Et est amicus q̃ cõuerti B
tur ad inimicitiã: et est amicus q̃ odiũ ⁊ rixã ⁊ cõ= infra. 37. a.
uitia denudabit. Est aũt amicus socius mense: ⁊
nõ ꝑmanebit in die necessitatis. Amicus si ꝑmã=
serit fixus erit tibi quasi coequalis:⁊ in domesti=
cis tuis fiducialiter aget. Si humiliauerit se cõtra
te ⁊ a facie tua abscõderit se: vnanimem habebis
amicitiã bonã. Ab inimicis tuis separe: et ab ami=
cis tuis attende. Amicus fidelis ꝓtectio fortis: q̃
aũt inuenit illũ inuenit thesaurum. Amico fideli
nulla est cõparatio:⁊ nõ est digna põderatio au=
ri et argenti cõtra bonitatẽ fidei illi⁹. Amicus fi
delis medicamentũ vite ⁊ imortalitatis:⁊ qui me
tuunt dñm inuenient illũ. Qui timet deũ eque ha=
bebit amicitiã bonã: qm̃ scd̃ꝫ illũ erit amicus illi⁹
Fili a iuuẽtute tua excipe doctrinã: ⁊ vsq̃ ad ca=
nos inuenies sapientiã. Quasi is q̃ arat ⁊ q̃ seminat C
accede ad eã: et sustine bonos fruct⁹ illi⁹. In ope
eñ ipsi⁹ exiguũ laborabis:⁊ cito edes de gñatio=
nib⁹ illi⁹. Q̃ aspera est nimiũ sapia indoctis hoib⁹
⁊ nõ ꝑmanebit in illa excors. Quasi lapidis virt⁹
ꝓbatio erit in illis:⁊ nõ demorabunt᷑ ꝓiicere illã
Sapia ei doctrine sm̃ nomẽ est ei⁹:⁊ nõ est multis
manifesta. Quib⁹ aũt cognita est ꝑmanet vsq̃ ad
cõspectũ dei. Audi fili ⁊ accipe ꝯsiliũ intellect⁹: et
ne abiicias cõsiliũ meũ. Iniice pedẽ tuũ in cõpe=
des illi⁹:⁊ in torques illi⁹ collũ tuũ. Subiice hu=
merũ tuũ ⁊ porta illã: et ne accidieris vinculis ei⁹
In omni animo tuo accede ad illã: ⁊ in omni vir
tute tua cõserua vias ei⁹. Inuestiga illã ⁊ manife
stabit᷑ tibi:⁊ cõtinens fact⁹ ne derelinquas eã. In
nouissimis eñ inuenies requiẽ in ea:⁊ ꝯuertet᷑ tibi
in oblectationẽ. Et erũt tibi cõpedes ei⁹ in ꝓte= 3. Reg. 11. a.

D ctionē fortitudinis:ꝛ bases virtutꝭ ꝛ torques illiꝰ
in stolā glorie. Decor em̄ vite est in illa: ꝛ vincula
illiꝰ alligatura salutis. Stola glorie indues eā: et
coronā gratulationis īpones tibi. Fili si attēderꝭ
mihi:disces eā:ꝛ si accōmodauerꝭ animū tuū:sapi
ens eris. Si īclinaueris aurē tuā excipies doctri
nā:ꝛ si dilexeris audire sapiens eris. In multitu
dine presbyteroꝝ prudentiū sta: ꝛ sapientie illo=
rū ex corde ꝯiūgere:vt oēꝫ narrationē dei possis
audire:ꝛ ꝓuerbia laudis nō effugiāt a te. Et si vi
deris sensatū euigila ad eū ꝛ gradus ostioꝝ illiꝰ
exterat pes tuus. Cogitatū tuū habe in p̄ceptis
dei:ꝛ in mādatis illiꝰ maxime assiduus esto:ꝛ ip̄e
dabit tibi cor:ꝛ ꝯcupiscentia sapie dabitꝰ tibi.
¶ C.S. De malicija nō faciēdis. de se non iustifi
cando:ꝛ primatꝰ non q̄rendo. de obediendo. de
ira dei memorādo. qualiter sapiens se habeat ad
vxorē/ad amicū/ad filios/ad seruū. de parētibus
honorandis ꝛ sacerdotibꝰ. de honorādo deo ꝛ fa
ciendo oblationes. de mīa ad infirmū. de memo=
randis nouissimis. vij.

A Noli facere mala:ꝛ nō te apphendent.
discede ab iniq̄:ꝛ deficiēt mala aba te.
Fili nō semines mala in sulcis iustitie
ꝛ nō metes ea in septuplū. Noli q̄rere
ab hoīe ducatū neqꝫ a rege cathedrā honoris. nō
te iustifices ante deū q̄m agnitor cordis ipse est:
ꝛ penes regē noli velle videri sapiens. noli q̄rere
fieri iudex nisi valeas virtute irrūpere iniq̄tates
ne forte extimescas faciē potētis:ꝛ ponas scāda=
lū in agilitate tua. nō pecces in multitudine ciui
tatis:nec te immittas ī ppl'm: neqꝫ alliges duplicia
pctā:nec em̄ in vno eris imunis. Noli esse pusilla=
nimis in aīo tuo. Exorare et facere elemosinā ne
despicias. Ne dicas in multitudine munerū meo
rū respiciet deꝰ:ꝛ offerente me deo altissimo mu=
nera mea suscipiet. nō irrideas hoīeꝫ in amaritu=
dine aīe. est em̄ q̄ humiliat:ꝛ exaltat circūspector
B deꝰ. Noli amare mendaciū aduersus fratrē tuuꝫ
neqꝫ in amicū similiter facias. Noli velle mentiri
oīe mendaciū:assiduitas ei illiꝰ nō est bona. No
li verbosus esse in multitudine p̄sbyterorū: ꝛ non
iteres verbum in orōne tua:nō oderis laboriosa
opa:ꝛ rusticationē creatā ab altissimo. nō te repu
tes in multitudine indisciplinatorū. Memēto ire
q̄m nō tardabit. Humilia valde spm̄ tuū: q̄m vindi
cta carnis impij ignis ꝛ vermis. Noli p̄uaricari in
amicū pecuniā differentē:neqꝫ fratrē charissimū
auro spreueris. Noli discedere a muliere sensata
ꝛ bona quā sortitus es in timore dn̄i:gratia em̄ ve
C recundie illius sup aurū. Non ledas seruū in ve=
Infra.33.D ritate operantē:neqꝫ mercennariū dantem aīam
suam. Seruus sensatus sit tibi dilectus quasi aīa
ma tua:non defraudes illū libertate:neqꝫ inopeꝫ
derelinquas illū. Pecora tibi sunt:attende illis:et
Infra.30.b. si sunt vtilia perseuerent apud te. Filij tibi sunt:
erudi illos:ꝛ curua illos a pueritia eoꝝ. Filie tibi
sunt:serua corpus illarū ꝛ non ostendas hilarem
faciem tuā ad illas. Trade filiā:ꝛ grāde opus fe=
ceris:ꝛ homini sensato da illā. Mulier si est tibi se
cundū animā tuā nō ꝓijcias illā:ꝛ odibili nō cre=
Supra.3.b. das te in toto corde tuo. Honora patrē tuū:et ge
D mitus matris tue ne obliuiscaris. Memento q̄m

nisi p illos natus non fuisses:ꝛ retribue illis quo
mō ꝛ illi tibi. In tota aīa tua time dn̄m:ꝛ sacerdo
tes illius sanctifica. In omni virtute dilige eum
qui te fecit:ꝛ ministros eius ne derelinquas. Ho
nora deū ex tota anima tua:ꝛ honorifica sacerdo
tes:ꝛ ꝓpurga te cū brachijs. Da illis parteꝫ sicut
mandatū est tibi primitiarū ꝛ purgatōis:ꝛ de ne
gligentia tua purga te cū paucis. Datū brachio=
rū tuorū:ꝛ sacrificiū sanctificationis offeres dn̄o
ꝛ initia sanctorū: et pauperi porrige manū tuam
vt perficiatur ꝓpiciatio ꝛ benedictio tua. gratia
datur in cōspectu oīs viuentis:ꝛ mortuo nō ꝓ=
hibeas gratiā. Non desis plorātibꝰ in cōsolatiōe
ꝛ cū lugētibus ambula. Nō te pigeat visitare in=
firmū:ex his em̄ in dilectōne firmaberis. In omi
bus operibus tuis memorare nouissima tua ꝛ in
eternū non peccabis.
¶ C.S. de non litigando cū fortiori. de malis vi=
tandis. de non gaudēdo. de morte inimici. de nō
spernendis ꝓximis. de nō spernendo verba sapi
entum. de voto moderando. de declinādo ab ho=
minibus malis. viij.

Non litiges cū hoīe potente:ne forte in A
cidas in manꝰ illiꝰ. Non cōtendas cū
viro locuplete:ne forte contra te cōsti=
tuat litē tibi. Multos em̄ pdidit auruꝫ Infra.31.a
ꝛ argentū:ꝛ vsqꝫ ad cor regū extendit ꝛ cōuertit.
Nō litiges cū hoīe linguato:ꝛ nō strues in ignem
illiꝰ ligna. Non cōmunices hoī indocto ne male
de ꝓgenie tua loquatꝰ. Ne despicias hoīem auer B
tentē se a pctō:neqꝫ improperes ei. Memēto q̄m
oēs in corruptione sumus. Ne spernas homineꝫ
in sua senectute:eteni ex nobis senescunt. Noli de Infra 25.d.
mortuo inimico tuo gaudere:sciens quoniā oēs
morimur:ꝛ in gaudiū volumus venire. Ne despi
cias narrationē presbyteroꝝ sapientiū: ꝛ in pro=
uerbijs eoꝝ cōuersare. Ab ipsis em̄ disces sapiē
tiam ꝛ doctrinā intellectus:ꝛ seruire magnatis si C
ne querela. Non te pretereat narratio seniorum:
ipsi eni didicerunt a patribus suis. Q̄m ab ipsis
disces intellectū ꝛ in tēpore necessitatis dabis re
spōsum. Non incendas carbones peccatorū ar=
guens eos:ꝛ ne incendaris flāma ignis peccato=
rū illorū. Ne contra faciem stes contumeliosi: ne
sedeat quasi insidiator ori tuo. Noli fenerari ho=
mini fortiori te q̄ꝑ si feneraueris quasi perditū ha
be. Non spondeas super virtutē tuam q̄ꝑ si spopō D
deris quasi restituens cogita. Non iudices con=
tra iudicem:q̄m scd̄m q̄d iustum est iudicat. Cum
audace non eas in via: ne forte grauet mala sua
in te. Ipse em̄ scd̄m voluntatē suam vadit: ꝛ simꝰ
cū stultitia ipsiꝰ peries. Cum iracūdo non facias
rixam:ꝛ cū audace non eas in desertum:quonieꝫ
quasi nihil est ante illū sanguis:ꝛ vbi non est ad=
iutoriū elidet te. Cū fatuis consiliū non habeas:
non eni potuerunt diligere nisi que eis placent.
Coram extraneo ne facias consiliuꝫ. nescis enim
quid pariet. Non omni homini cor tuum manife
stes:ne forte inferat tibi gr̄am falsā:ꝛ ꝯuiciet tibi.
¶ C.S. De vitādis periculis pudicitie. de amico
āntiquo. de nō celādo gloriā iniquoꝝ. de nō freq̄n
tādo principē ex cōuictu bonoꝝ. q̄ꝑ hō litigiosus
est terribilis in sua ciuitate. ix.

Non zeles mulierē sinus tui:ne ostēdat sup te malicia doctrine nequā. Nō des mulieri potestatē aīe tue: ne ingrediaē in virtute tua:ꝫ cōfūdaris. Ne respici as mulierē multiuolam: ne forte incidas in laq os illi⁹. Cū saltatrice ne assidu⁹sis:nec audias il lam ne forte pereas in efficacia illi⁹. Uirginē ne
B cōspicias:ne forte scādalizeris in decore illi⁹. Ne des fornicarijs aīam tuā in vllo ne pdas te ꝫ he reditatē tuā. Noli circūspicere in vicis ciuitatis nec oberraueris ī plateis illius. Auerte faciē tu am a muliere cōpta:ꝫ ne circūspicias speciē alie
puer.11.c. nam. Propter speciē mulieris multi perierūt et ex hoc cōcupiscentia quasi ignis exardescit. Ois mulier q̄ est fornicaria q̄si sterc⁹in via ab omnib⁹ pretereūtib⁹ ꝯculcabiē. Speciē mulieris aliene multi āmirati reprobi facti sunt.colloquiū eīn illi us quasi ignis exardescit. Cū aliena muliere nō sedeas omnino : nec accūbas cū ea sup cubitū et nō altercris cū illa in vino:ne forte declinet cor tuū in illā:ꝫ sanguine tuo labaris in perditionē.
C Ne derelinquas amicū antiquū:nou⁹ eīn nō erit similis illi. Uinū nouū amicus nou⁹. Ueterascat: et cū suauitate bibas illud. Non zeles gloriam et opes peccatoris:nō eīn scis q̄ futura sit illius sub uersio. Nō placeat tibi iniuria iniustoꝝ:sciēs q̄ṁ vsq ad inferos nō placebit ipius. Longe abesto ab hoīe potestatē habente occidendi et nō suspi caberis timorē mortis. Et si accesseris ad illū no li aliquid cōmittere:ne forte auferat vitā tuā. Cō
D muniones mortis scito q̄ṁ in medio laqueorum ingredieris:ꝫ sup dolētiū arma ambulabis. Se cūdū virtutē tuā caue te a proximo tuo:ꝫ cū sapi entib⁹ ꝫ prudētib⁹ tracta. Uiri iusti sint tibi cōui ue:ꝫ in timore dei sit tibi gloriatio:ꝫ in sensu sit ti bi cogitatus dei:ꝫ ois enarratio tua in pceptis al
3.Re.a. tissimi. In manu artificū opa laudabunē ꝫ princi pes populi in sapiētia sermonis sui:in sensu ꝟo se niorū verbū. Terribilis est in ciuitate sua homo linguosus ꝫ temerari⁹ in ꝟbo suo odibilis erit.

¶ C. S. De iudicib⁹ ꝫ regib⁹.detestatio auaritie et superbie:de laude timoris dñi. de seruo sensa to.in labore proprij operis non est iactandū. de honoranda anima sua.de gloria in tribulatiōe.x.

A Udex sapiens iudicabit populū suū ꝫ pricipat⁹ sensati stabilis erit. Secūdū iudicē populi sic ꝫ ministri ei⁹. ꝫ qualis rector est ciuitatis:tales ꝫ inhabitātes in ea. Rex insipiēs pdet pplm suū: ꝫ ciuitates in habitabunē per sensum prudētiū. In manu dei potestas terre:ꝫ execrabilis ois iniquitas gētiū:
Le.19.c. et vtilē rectorē suscitabit in tēpus sup illā. In ma nu dei potestas hoīs:super faciē scribe īponet ho norē suū. Ois iniurie proximi ne memineris ꝫ ni chil agas in opib⁹ iniurie. Odibilis corā deo est et hoīb⁹ superbia ꝫ execrabilis ois iniquitas gē tium. Regnū a gēte in gētē transfertē propter iu sticias ꝫ iniurias ꝫ cōtumelias ꝫ diuersos dolos
B Auaro autē nichil est scelestius. Quid superbis terra et cinis? Nichil est iniquius q̄ amare pecu niam. Hic eīn ꝫ animā suā venalē habet:q̄ṁ in vi ta sua pieciit intima sua. Ois potentatus breuis vita:languor plixior grauat medicū. Breuē lan guorē precidit medic⁹:sicut ꝫ rex hodie est:ꝫ cras morietē. Cū eīn morietē hō hereditabit serpentes et bestias ꝫ vermes. Initiū supbie hoīs apostatare a deo. q̄ṁ ab eo qui fecit illū recessit cor eius q̄ṁ initiū ois peccati est superbia. Qui tenuerit illā adimplebitē maledictis ꝫ subuertet eū in finē. Propterea exhonorauit dñs cōuentus maloꝝ:ꝫ destruxit eos vsq in finē. Sedes ducū supboꝝ
C destruxit de⁹.ꝫ sedere fecit mites pro eis. Radi ces gētiū superbaꝝ arefecit de⁹.ꝫ plantauit hūi les ex ipsis gētibus. Terras gētiū euertit dñs.et perdidit eas vsq in fundamētū. Arefecit de⁹ ex ipsis et disperdidit eos ꝫ cessare fecit memoriam eoꝝ a terra. Memoriā supboꝝ perdidit de⁹.et re liquit memoriā humiliū sensu. Nō est creata ho bus superbia:neq iracūdia nationi mulierū. Se men hoim honorabitē hoc quod timet deū. semen aūt hoc exhonorabitē. quod preterit mandata do mini. In medio fratrū rector illoꝝ in honore. ꝫ q̄ timent dñm erunt in oculis illius. Gloria diuitū honoratorū.ꝫ pauperū timor dei est. Nō despice re hoiem iustū pauperē ꝫ nō magnificare virum
D peccatorē diuitē. Magnus est iudex:et potēs est
puer.17.c in honore.ꝫ nō est maior illo q̄ timet deū. Seruo sensato liberi seruiēt. ꝫ vir prudēs ꝫ disciplinatus non murmurabit correctus.ꝫ inscius nō honora bitur. Noli extollere te in faciēdo opere tuo. ꝫ no
puer.11.b li cunctari in tēpore angustie. Melior est qui ope ratē ꝫ abūdat in oībus:q̄ qui gloriaē ꝫ eget pane. Fili in māsuetudine serua aiā tuā: ꝫ da illi hono rē scd̄ meritū suū. Peccantē in aīa suā q̄s iustifi cabit? Et q̄s honorificabit exhonorātē aīa suā? Paup gloriaē p disciplinā ꝫ timorē suū: ꝫ est hō qui honorificaē pter substātiā suā. Qui aūt glo riatur in paupertate:q̄to magis in substātia. Et qui gloriatur in substātia: paupertatē vereatur.

¶ C. S. q̄ sapientia exaltat.non est iudicandum ex apparentia.de homine.de honore. de iudicio temerario.de non querendis diuitijs.q̄ deus ho nestat pauperem ꝫ premiatur.de memoria mulie rum in diebus bonis.et de cauendis insidijs do losi et pestiferi. xj.

A Sapientia humiliati exaltabit caput il lius:ꝫ in medio magnatorū cōsedere il lum faciet. Nō laudes virum in specie sua:neq spernas hoiem in visu suo. bre uis in volatilibus est apis ꝫ initium dulcoris ha bet fructus illi⁹. In vestitu ne glorieris vnq̄ nec in die honoris tui extolleris. Q̄ṁ mirabilia opa altissimi solius ꝫ gloriosa ꝫ abscōsa ꝫ inuisa opera illius. Multi tyranni sederūt in throno:ꝫ insuspi cabilis portauit dyadema. Multi potentes op pressi sunt valde: ꝫ gloriosi traditi sunt in manus
puer.18.c alterorum. Priusq̄ interroges ne vituperes quē q̄:ꝫ cū interrogaueris:corripe iuste. Priusq̄ au
B dias ne respōdeas ꝟbū:ꝫ in medio seniorū ne ad ijcias loqui. De ea re q̄ te nō molestat ne certerē:ꝫ in iudicio peccātiū ne consistas. Fili ne in multis sint actus tui:ꝫ si diues fueris non eris immunis a delicto. Si eīn secut⁹ fueris nō apprehendes:et nō effugies si precurreris. Est homo laborans et festinans ꝫ dolens impius:et tāto magis nō abū dabit. Est homo marcidus egēs recuperatione:

plus deficiēs virtute ⁊ abūdans paupertate: ⁊ ocu
lus dei respexit illū in bono ⁊ erexit eū ab humili
tate ipsius: ⁊ exaltauit caput ei⁹: et mirati sunt in
illo multi ⁊ honorauerūt deū. Bona ⁊ mala: vita
et mors: paupertas ⁊ honestas a deo sunt. Sapiē
tia disciplina ⁊ sciētia legis apud dn̄m: dilectio et
vie bonoꝝ apud ipm̄. Error ⁊ tenebre peccatori=
bus cōsecrata sunt. qui aūt exultāt in malis cōse=
C nescūt in malo. Datio dei ꝑmanet iustis: ⁊ profe=
ctus illi⁹ successus habebūt in eternū. Est qui lo=
cupletatur parce agēdo: ⁊ hec est pars mercedis il
lius in eo ꝙ dicit inueni requiē michi: ⁊ nūc man=
ducabo de bonis meis solus ⁊ nescit ꝙ tēp⁹ ꝑter
eat illū: et mors appropinquet: ⁊ relinquat omia
alijs: ⁊ moriatur. Sta in testamēto tuo: ⁊ in illo col=
loquere: ⁊ in opere mādatoꝝ tuoꝝ veterasce. Ne
māseris in operib⁹ peccatoꝝ. Cōfide aūt in deo
⁊ mane in loco tuo. Facile est em̄ in oculis dei su=
bito honestare pauperē. Bn̄dictio dei in merce
dē iusti festinat: ⁊ in honore veloci ꝓcessus illius
fructificat. Ne dicas quid est mihi opus: ⁊ q̄ erūt
fr.3.8.c michi ex hoc bona? Ne dicas. Sufficiēs mihi sum
⁊ quid ex hoc pessimabor. In die bonoꝝ ne imme=
mor sis maloꝝ: ⁊ in die malorum ne immemor sis
bonoꝝ. qm̄ facile est corā deo in die obitus retri=
D buere vnicuiqꝫ secūdū vias suas. Malicia ore ob
liuionē facit luxurie magne: ⁊ in fine hois denu=
datio operū illius. Ante mortē ne laudes hoiem
quēqꝫ. qm̄ in filijs suis agnoscitur vir. Nō oēm ho=
minē inducas i domū tuā: multe em̄ sūt insidie do=
losi. Sicut em̄ eructāt precordia fetētium: et sicut
perdix inducitur in caueā: ⁊ vt caprea in laqueū: sic
⁊ cor supboꝝ: ⁊ sicut prospector vidēs casum pro
ximi sui. Bona em̄ in mala cōuertēs insidiatur: ⁊ in
electis imponet maculā. A scintilla em̄ vna auge
tur ignis et ab vno doloso augetur sanguis. hō ve=
ro peccator sanguini insidiatur. Attēde tibi a pesti
fero. fabricat em̄ mala ne forte inducat sup te sub
sannationē in perpetuū. Admitte ad te alienige
nam: et subuertet te in turbine: ⁊ abalienabit te a
vijs proprijs.

C. C. S. De discretione dandi elemosinā. de ami
cis ⁊ inimicis difficile cognoscēdis. xij.

Si benefeceris scito cui feceris: et erit
gratia in bonis tuis multa. Bn̄fac iu=
A sto ⁊ inuenies retributionē magnā et
si nō ab ipso certe a dn̄o. Non est em̄ ei
bene q̄ assidu⁹ est in malis ⁊ elemosynas nō danti
qm̄ ⁊ altissim⁹ odio habet pctōres. ⁊ misertus est
penitētib⁹. Da misericordi ⁊ ne suscipias peccato
rem: et impijs et peccatorib⁹ redde vindictā: cu=
stodiens eos in diē vindicte. Da bono ⁊ non rece
peris peccatorē. Benefac humili. et non dederis
B impio. Prohibe panes illi dare ne in ipsis poten
tior te sit. Nā duplicia mala inuenies in omnib⁹
bonis quecunqꝫ feceris illi: qm̄ ⁊ altissimus odio
habet peccatores. et impijs reddet vindictā. Nō
agnoscetur in bonis amicus: et nō abscōdetur in ma=
lis inimicus. In bonis viri inimici illius in tristi=
cia ⁊ in malicia illi⁹ amicus agnitus est. Non cre
C das inimico tuo in eternum. Sicut em̄ eramētū
ra.12.b. eruginat nequitia illius. Et si humiliatus vadat
curuus abijce animū tuū: ⁊ custodi te ab illo. Non

statues illū penes te nec sedeat ad dexterā tuā:
ne cōuersus stet in loco tuo: ne forte conuersus in
locū tuū inquirat cathedrā tuā: ⁊ in nouissimo co
gnoscas ꝟba mea: et in sermonib⁹ meis stimule=
ris. Quis miserebitur incantatori a serpēte ꝑcusso:
et oib⁹ qui appropiāt bestijs. Sic et qui comitatur
cū viro iniquo: ⁊ obuolut⁹ est in peccatis ei⁹. Una D
hora tecū permanebit. Si aūt declinaueris non
supportabit. In labijs suis indulcat inimicus: et
in corde suo insidiatur vt subuertat te in foueam.
In oculis suis lachrymatur inimicus: ⁊ si inuenerit
tēpus non satiabitur sanguine: ⁊ si incurrerint tibi
mala: inuenies eū illic priorē: et quasi adiuuans
suffodiet plātas tuas. Caput suū mouebit ⁊ plau
debit manu: et multa susurrans commutabit vul
tum suum.

C. C. S. Non est habenda societas cum diuitib⁹
⁊ superbis. qualiter diuites precipiunt pauperi=
bus: et multis adulantur xiij.

Qui tetigerit picē inquinabitur ab ea ⁊ q̄
cōmunicauerit superbo induet super= A
biam. Pondus super se tollit qui hone
stiori se cōmunicat. Et ditiori te ne so=
cius fueris. Quid communicabit cacabus ad ol=
lam? Qn̄ em̄ se colliserint cōfringētur. Diues iniu
ste agit ⁊ fremebit: pauper aūt lesus non tacebit.
Si largitus fueris assumet te: et si non habueris
derelinquet te. Si habes cōuiuet tecū: ⁊ euacua=
bit te: ⁊ ipe nō dolebit super te. Si necessarius illi
fueris: supplantabit te: et subridens spem dabit.
narrans tibi omnia bona et dicet: quid opus est
tibi? et confundet te in cibis suis donec te exina=
niat bis et ter: et in nouissimo deridebit te. Post= B
ea videns derelinquet te: et caput suum mouebit
a te. Humiliare deo et expecta manus eius. At
tēde ne seductus in stulticia humilieris. Noli esse
humilis in sapiētia tua: ne humiliatus i stulticia
seducaris. Aduocat⁹ a potētiore discede: ex hoc ei
magis te aduocabit. Ne improbus sis ne impin=
garis ⁊ ne lōge sis ab eo: ne eas in obliuionem.
Ne retineas ex equo loqui cū illo: ne credas mul C
tis verbis illi⁹. Ex multa em̄ loquela tentabit te:
⁊ subridēs īterrogabit te de absconditis tuis: im
mitis anim⁹ illi⁹ cōseruabit verba tua. ⁊ nō par=
cet de malicia ⁊ de vinculis. Caue tibi ⁊ attende
diligēter auditui tuo: qm̄ cū subuersione tua am
bulas. Audiēs vero verba illa quasi in somnis vi infra.27.b
de ⁊ vigilabis. Oi vita tua dilige deū ⁊ inuoca il=
lum in salute tua. Omne aial diligit simile sibi: sic
⁊ ois homo simile sibi. Ois caro ad similē sibi cō=
iungetur: et ois homo simili sui sociabitur. Sicut com 2.coꝝ.6.c.
municabit lupus agno aliquando sic et peccator
iusto. Que cōmunicatio sancto homini ad canē
aut que pars bona diuiti ad pauperē. Uenatio
leonis onager in heremo: sic et pascua diuitū sūt
pauperes. Et sicut abominatio est supbo humili
tas: sic ⁊ execratio diuitis pauper. Diues cōmot⁹
cōfirmatur ab amicis suis: humilis aūt cū cecide
rit expelletur ⁊ a notis: diuiti decepto multi recu
peratores. Locutus est superba ⁊ iustificauerūt D
illū. Humilis deceptus est insuper ⁊ arguitur. Lo=
cutus est sensate ⁊ non est datus ei locus. Diues
locutus est et oēs tacuerūt ⁊ verbū illius vsqꝫ ad

infra.22.a. nubes perducent. Pauper locutus est et dicunt
⁊ ifra.31.a. Quis est hic? ⁊ si offenderit subuertēt illū. Bona
est substātia cui nō est peccatū in cōsciētia ⁊ neqs
sima paupertas in ore impij. Cor hoīs immutat
faciē illiꝰ siue in bona siue in mala. Uestigium cor
dis boni ⁊ faciē bonam difficile inuenies et cum
labore.

CC.S. De eo qui nō offendit verbo. detestatur
pestem auaricie. monet benefacere offerēdo deo
et dare ⁊ memorari. qm̄ mors non tardat. de bea
titudine viri morantis in sapientia. xiiij.

A infra.15. Beatus vir qui non est lapsus verbo: ex
ore suo ⁊ non est stimulatus in tristicia
delicti. Felix qui non habuit animi sui
tristiciā: ⁊ nō excidit a spe sua. Uiro cu-
pido ⁊ tenaci sine ratione est substātia: ⁊ boni liui
do ad quid auruz. Qui aceruat ex aīo suo iniuste
alijs congregat: ⁊ in bonis illiꝰ alius luxuriabit.
Qui sibi nequā est: cui alij bonus erit. Et non io-
cundabitur in bonis suis. Qui sibi inuidet nichil
est illo nequius et hec redditio est malicie illiꝰ: et
si bene fecerit ignorāter et non volens facit: et in
nouissimo manifestat maliciam suam. Nequam
B est oculis liuidi ⁊ auertens faciem suam et despi-
puer.27.c ciens animam suam. Insatiabilis oculus cupi-
eccle.1.b. di in parte iniquitatis non satiabitur donec con
sumat arefaciens aīam suam. Oculus malꝰ ad
mala: ⁊ nō satiabitur pane indigens ⁊ in tristicia
erit super mēsam suā. Fili si habes benefac tecuz.
et deo dignas oblationes offer. Memor esto qm̄
mors nō tardat ⁊ testamētum inferoꝝ quod de-
mōstratū est tibi. Testamētū eīm huiꝰ mūdi mor-
te morietur. Ante mortē bene fac amico tuo ⁊ secū
dū vires tuas exporrigens da pauperi. Non de
fraudéris a die bono ⁊ particula bone diei nō te
pretereat. Nōne alijs relinques dolores ⁊ labo-
C res tuos? In diuisione sortis da ⁊ accipe: ⁊ iustifi
ca aīam tuā. Ante obitū tuū operare iusticiā qm̄
Esa.14.b. nō est apud inferos inuenire cibū. Ois caro sicut
iaco.1.b. fenū veterascet ⁊ sicut foliū fructificās in arbore
1.pe.1.d. viridi. Alia generant ⁊ alia deijciūtur: sic genera
tio carnis ⁊ sanguinis: alia finitur ⁊ alia nascitur
Oē opus corruptibile in fine deficiet: ⁊ qui illud
operat ibit cū illo. Et oē opus electū iustificabit
et qui operat illud honorabit in illo. Beatus vir
qui in sapiētia morabit: ⁊ qui in iusticia sua medi
tabit: ⁊ in sensu cogitabit circūspectionē dei. Qui
D cogitat vias illius in corde suo: ⁊ in abscōsis suis
intelligens: vadēs post illā quasi inuestigator et
in vijs illius cōsistens. Qui respicit per fenestras
illius ⁊ in ianuis illius audiēs. Qui requiescit in
xta domū illiꝰ: et in parietibꝰ illius figens palum
Statuet casulā suā ad manꝰ illius et requiescent
in casula illius bona per euum. Statuet filios su
os sub tegmine illius et sub ramis eius morabi-
tur. Protegetur sub tegmine illius a feruore: ⁊ in
gloria eius requiescet.

CC.S. Laus viri timētis deū. qꝫ bona nostra a
deo sunt: mala nostra nō sunt vilipēdēda. xv.

A Qui timet deū faciet bona ⁊ qui cōtinēs
est iusticie apprehēdet illā: et obuiabit
illi quasi mater honorificata et q̄si mu-
lier a virginitate suscipiet illū. Cibabit il
lū pane vite ⁊ itellectꝰ ⁊ aq̄ sapie salutaris potabit
illū. Et firmabit in illo ⁊ nō flectet: ⁊ cōtinebit il-
lum ⁊ non cōfundet: ⁊ exaltabit illuz apud proxi B
mos suos: ⁊ in medio ecclesie aperiet os eiꝰ ⁊ adi
plebit eū spiritu sapientie ⁊ itellectus ⁊ stola glo
rie vestiet illū. Jocūditatē ⁊ exultationē thesau-
rizabit sup illū ⁊ noīe eterno hereditabit illū. Ho
mines stulti nō apprehēdēt illū: ⁊ homies sensati
obuiabūt illi. Hoīes stulti non videbūt eā: longe
eīm abest a superbia ⁊ dolo. Uiri mēdaces nō erūt
illius memores: et viri veraces inuenientur in illa
⁊ successuz habebūt vsqꝫ ad inspectionē dei. Non C
est speciosa laus ī ore peccatoris: qꝛ nō est a dño
missus. qm̄ adeo perfecta est sapiētia. Sapientie
eīm dei astabit laus ⁊ in ore fideli abūdabit: ⁊ dña
tor dabit eā illi. Nō dixeris p deū abest. que eniz
odit ne feceris. Nō dicas ille me iplanauit nō eīm
necessarij sunt ei hoīes impij. Omne execramen
tum erroris odit dñs: ⁊ nō erit amabile timētibꝰ
eū. Deꝰ ab initio cōstituit hoīem: ⁊ reliquit illū in
manu cōsilij sui. Adiecit mādata ⁊ precepta sua. Math.19.
si volueris mādata cōseruare cōseruabūt te: ⁊ in c.
perpetuū fidem placitam seruare. Apposuit tibi D
aquā ⁊ ignē ad quod volueris porrige manū tuā
An hoīem vita ⁊ mors: bonū ⁊ malū. Quod pla-
cuerit ei dabit illi: qm̄ multa sapiētia dei ⁊ fortis
in potētia vidēs oēs sine intermissione. Oculi do
mini ad timētes eū: ⁊ ipse agnoscit oēm operā ho
minis. Nemini mandauit impie agere: ⁊ nemini
dedit spaciū peccandi. Nō eīm cōcupiscit multitu
dinem filiorum infidelium ⁊ inutilium.

CC.S. Nō iocūdādū de filijs impijs. de igne vl
tionis dñi: sicut in vno ita ⁊ in multis. xvj.

Ne iocūderis in filijs impijs si multipli A
cent: nec oblecteris sup ipsos si nō est
timor dei in illis. Nō credas vite illorū
⁊ ne respexeris in labores eoꝝ. Melior
est eīm vnus timēs deū q̄ꝫ mille filij impij. Et vtile
est mori sine filijs q̄ꝫ relinquere filios impios. Ab
vno sensato inhabitabit patria ⁊ a tribus impijs
deseret. Multa talia vidit oculus meꝰ: ⁊ fortiora
horū audiuit auris mea. In synagoga peccātiuz
exardebit ignis: ⁊ in gente incredibili exardescet
ira. Nō exorauerūt p peccatis suis ātiqui gygā-
tes qui destructi sunt cōfidētes sue virtuti: ⁊ non B
pepercit peregrinationi illorū: sed percussit eos
et execratus est eos pre superbia verbi illoꝝ. Nō
misertus est illis gētē totā perdens: ⁊ extollētem
se in peccatis suis. Et sicut sexcēta milia peditū
q̄ cōgregati sunt in duricia cordis sui: ⁊ si vnꝰ fuis
set ceruicatus mirū si fuisset immunis. Mia eīm ⁊ supra.5.b.
ira est cū illo potēs exoratio ⁊ effūdēs irā. Scd̄m
misericordiā suā: sic correctio illius: hoīem scd̄m
opera sua iudicat. Non effugiet in rapina pecca
tor: ⁊ nō retardabit sufferētia miaz faciētis. Ois
mia faciet locū vnicuiqꝫ secūdū meritū operū su
orum: ⁊ secūdū intellectū peregrinationis ipsius
Nō dicas. A deo abscōdar ⁊ ex summo quis mei
memorabitur? In populo magno non agnoscar
Que est eīm aīa mea in tā immēsa creatura? Ec-
ce celū ⁊ celi celoꝝ: abyssus ⁊ vniuersa terra et q̄ C
in eis sunt in cōspectu illiꝰ cōmouebunt: montes
simul ⁊ colles ⁊ fundamēta terre: ⁊ cū cōspexerit

illa deus tremore cõcutientur. Et in oībus his in
sensatũ est cor ⁊ oē cor intelligitur ab illo: et vias
illius quis intelligit? Et procella quã nec oculus
vidit hois. Nã plurima illi⁹ opera sunt in abscon
sis: sed opera iusticie eius quis enũciabit: aut qs
sustinebit? Longe eñi est testamẽtũ a quibusdã
et interrogatio hominũ in cõsummatiõe est. Qui
minoratur corde cogitat inania: et vir imprudẽs
D ⁊ errãs cogitat stulta. Audi me fili ⁊ disce discipli
nã sensus ⁊ in verbis meis attẽde in corde tuo et
dicã in equitate disciplinã: et scrutabor enarrare
sapientiam: et in verbis meis attẽde in corde tuo
⁊ dico in equitate spiritus virtutes ꝗs posuit de⁹
in opera sua ab initio: ⁊ in veritate enũcio sciẽtiã
ei⁹. In iudicio dei opera eius ab initio: ⁊ ab insti
tutione hoim ipsorum distinxit partes illorũ: ⁊ ini
tia eorũ in gẽtibus suis. Ornauit in eternũ opera
illorũ: nec esurierunt nec laborauerũt ⁊ non desti
terunt ab operibus suis. Unusquisqȝ proximum
sibi non angustiabit vsqȝ in eternũ. Nõ sis incre=
dibilis verbo illius. Post hec deus in terrã respe
xit ⁊ impleuit illã bonis suis. Aia aũt ois vitalis
denũciauit ante faciẽ ipsius ⁊ in ipsa iterũ reuer
sio illorum.

¶ C. S. ꝙ nullus a cognitione dei absconditur
qui enim hominem creauit per nationes distixit
et rectores dedit: sine intermissione ad eos respi=
cit. de elemosina. de penitentia et confessione nõ
tardanda. xvii.

A Gene.1.d. DEus creauit de terra hoiem ⁊ secũdũ
imaginẽ suã fecit illũ. Et iterũ couertit
illũ in ipsam: et secũdũ se vestiuit illum
virtute. Numerũ dierũ ⁊ tẽpus dedit
illi: ⁊ dedit illi potestatẽ eorũ que sunt sup terram
Posuit timorẽ illi⁹ sup oẽm carnem: ⁊ dñatus est
Gene.2.c. bestiarũ ⁊ volatiliũ. Creauit ex ipso adiutorium
simile sibi cõsiliũ ⁊ linguã ⁊ oculos ⁊ aures et cor
dedit illis excogitandi ⁊ disciplina intellectus re
pleuit illos. Creauit illis scientiã spũs sensu im=
pleuit cor illorũ: ⁊ mala ⁊ bona ostẽdit illis. Posu
it oculũ ipsorũ sup corda illorũ ostendere illis ma
gnalia operũ suorũ vt nomen sanctificationis col
laudẽt: ⁊ gloriari in mirabilib⁹ illius vt magnalia
enarrent operũ ei⁹. Addidit illis disciplinã: ⁊ le
B gẽ vite hereditauit illos. Testamẽtũ eternũ con
stituit cũ illis ⁊ iusticiã ⁊ iudicia sua ostẽdit illis.
Et magnalia honoris ei⁹ vidit ocul⁹ oculorũ ⁊ ho
norem vocis audierũt aures illorũ ⁊ dixit illis: at
tendite ab omni iniquo. Et mãdauit illis vnicui=
qȝ de proximo suo. Uie illorũ corã illo sunt semper
non sunt abscõse ab oculis ipsius. In vnãquãqȝ
gẽtẽ preposuit rectorẽ. ⁊ pars dei israel facta est
manifesta. Et oia opera illorũ velut sol in conspe
C ctu dei: ⁊ oculi ei⁹ sine intermissione inspicientes
in vijs eorũ. Nõ sunt abscõsa testamẽta propter
iniquitatẽ illorũ: ⁊ oẽs iniquitates eorũ in conspe
Infra.29.c. ctu dei. Elemosyna viri quasi sacculus cũ ipso: et
gratiã hois quasi pupillã cõseruabit. et postea re
surget ⁊ retribuet illis retributionem vnicuiqȝ in
caput ipsorũ: ⁊ cõuertet in inferiores partes ter=
Act.3.d. re. Penitẽtib⁹ aũt dedit viã iusticie: ⁊ cõfirmauit
deficientes sustinere: ⁊ destinauit illis sortẽ veri=
tatis. Cõuertere ad dñm ⁊ relinque peccata tua
precare faciẽ dñi ⁊ minue offẽdicula. Reuertere
ad dñm ⁊ auertere ab iniusticia tua ⁊ nimis odi=
to execrationẽ: ⁊ cognosce iusticias ⁊ iudicia dei
⁊ sta in sorte ꝓpositionis ⁊ orõis altissimi dei.
In pcos vade seculi sancti cũ viuis ⁊ dãtib⁹ cõfes
sionẽ deo. Nõ demoreris in errore impiorum ante
mortẽ cõfitere. A mortuo quasi nichil perit cõfes
sio. Cõfiteberis viuens: viuus ⁊ sanus confitebe D
ris ⁊ laudabis deũ: ⁊ gloriaberis in miserationi=
bus eius. ꝙ magna mia dñi ⁊ propitiatio illi⁹ cõ
uertẽtibus ad se. Nec eñi oia possunt esse in hoi=
bus: qm nõ est imortalis filius hois ⁊ in vanitate
malicie placuerũt. Quid lucidius sole: ⁊ hic defi=
ciet? Aut qd nequius ꝙ qd excogitauit caro ⁊ san
guis: ⁊ hoc arguet? Uirtutẽ altitudinis celi ipse
cõspicit. Et oẽs hoies terra ⁊ cinis.

¶ C. S. De magnalib⁹ dei ⁊ hoĩs miseria erga
proximum. de dãda elemosyna sine verbo malo.
de preuidendo ⁊ memorando iudicio. de oratio=
ne. et continentia anime. xviii.

QUi viuit ineternum creauit oia simul. A
De⁹ solus iustificabit: ⁊ manet inuict⁹
rex in eternũ. Quis sufficiet enarrare
opera illi⁹? Quis eñ inuestigabit ma=
gnalia ei⁹. Uirtutẽ aũt magnitudinis eius quis
enunciabit: aut quis adijciet enarrare miam ei⁹?
Nõ est minuere neqȝ adijcere nec est inuenire ma
gnalia dei. Cũ cõsummauerit hõ: tunc incipiet: ⁊
cũ quieuerit operabit. Quid est hõ ⁊ que est gra
tia illius: ⁊ quid est bonũ aut quid nequã illi⁹? Nũe
rus dierũ hoim vt multũ centũ anni: quasi gutte Gene.6.a. Ps.89.
aque maris deputati sunt. Et sicut calculus hare
ne: sic exigui anni in die eui. Propter hoc patiẽs B
est deus in illis. ⁊ effundit sup eos miam suã. Ui
dit presumptionẽ cordis eorũ qm magna est. ⁊ co
gnouit subuersionẽ illorũ qm nequã est. Ideo im
pleuit ꝓpiciationẽ suã in illis: ⁊ ostẽdit eis viam
equitatis. Miseratio hois circa ꝓximũ suũ: mia
aũt dei sup oẽm carnẽ. Qui miam habet docet ⁊
erudit quasi pastor gregẽ suũ. Miserator excipi=
ens doctrinã miseratiõis ⁊ qui festinat in iudicijs
eius. Fili in bonis nõ des querelã ⁊ in omni dato
nõ des tristiciã verbi mali. Nõne ardorẽ refrige
rabit ros? Sic ⁊ verbũ melius ꝙ datũ. Nõne ec C
ce verbũ sup datũ bonũ? Sed vtraqȝ cũ hoie iu
stificato. Stultus acriter improperabit: et datus
indisciplinati tabescere facit oculos. Añ iudiciũ
para iusticiam tibi ⁊ anteqȝ loquaris disce. Ante
languorẽ adhibe medicinã: ⁊ ante iudiciũ inter=
roga teipsum. ⁊ in cõspectu dei inuenies ꝓpiciati=
onem. Ante languorẽ humilia te: ⁊ in tẽpore infir=
mitatis ostẽde cõuersationẽ tuã. Nõ impediaris
orare semper: ⁊ ne verearis vsqȝ ad mortẽ iustifica Lu.18.a.
ri: qm merces dei manet ineternũ. Ante orõnem 1 thessa.5.d.
prepara aiam tuã: et noli esse quasi hõ qui tentat
deũ. Memẽto ire in die cõsummationis: ⁊ tẽpus Su.11.c.
retributionis in cõuersatiõe facies. Memẽto pau
pertatis in tẽpore abũdantie ⁊ necessitatẽ paup D
tatis in die diuitiarũ. A mane vsqȝ ad vesperã im
mutabit tẽp⁹: et hec oia citata in oculis dei. Ho=
mo sapiẽs in oib⁹ metuit: ⁊ in dieb⁹ delictorũ attẽ
det ab inertia. Ois astutus agnoscit sapientiã. ⁊
inuenienti eã dabit cõfessionẽ. Sensati in verbis

et ipsi sapienter egerūt: ⁊ intellexerūt veritatē et iusticiā: et iplorauerūt ꝓuerbia ⁊ iudicia. Post cō cupiscētias tuas nō eas: ⁊ a voluntate tua euerte re. Si prestes aīe tue cōcupiscentias eiꝰ: faciet te in gaudiū inimicis tuis. Ne oblecteris in turbis nec in modicis. Assidua em̄ est cōmissio illorum. Ne fueris mediocris in ꝯtentione ex fenore ⁊ nō est tibi nichil in seculo. Eris em̄ inidus aīe tue.

¶ C.S. De vino ⁊ luxuria ⁊ loq̄citate. de discretione habēda in verbis. de differētia habēde sapientie diuine ⁊ humane. de hoīe cognoscendo. de correptione sine ira. xix.

A Operarius ebriosus nō locupletabitur: ⁊ qui spernit modica paulatī decidet. Uinū ⁊ mulieres apostatare faciūt sapientes: ⁊ arguunt sensatos ⁊ qui se iūgit fornicariis erit nequā. Putredo ⁊ vermes hereditabūt illū ⁊ extolletur in exēplū maius: ⁊ tolletur

B de numero aīa eiꝰ. Qui credit cito leuis corde est ⁊ minorabitur ⁊ delinquit in aīam suā insup habebitur. Qui gaudet iniquitate denotabitur: ⁊ qui odit correptionē minuetur vita: ⁊ qui odit loquacitatē

supra.10.d. extinguit maliciā. Qui peccat in aīam suā: penitebit: ⁊ qui iocūdatur in malicia denotabitur. Ne iteres verbū nequā ⁊ durū: ⁊ nō minoraberis. Amico ⁊ inimico noli narrare sensum tuū: ⁊ si est tibi delictum noli denudare. Audiet em̄ te et custodiet te: ⁊ quasi defendēs peccatum odiet te: et sic oderit tibi semp. Audisti verbū aduersus primū tuum cōmoriatur in te fidens qm̄ nō te dirūpet. A facie verbi parturit fatuus: tanq̄ gemitꝰ partus infantis. Sagitta infixa femori canis: sic verbū in corde stulti. Corripe amicū ne forte nō intellexerit: et dicat nō feci. aut si fecerit: ne iterū addat facere. Corripe primū: ne forte nō dixerit: ⁊ si dixerit ne forte iteret. Corripe amicū: sepe em̄ fit cōmissio: ⁊ nō oī verbo credas. Et q̄ labitur lingua sua sed nō ex aīo. Quis est em̄ qui nō deliquerit in lingua sua? Corripe primū anteq̄ cōmineris: ⁊ da locū timori altissimi: q2 oīs sapīa timor dei: ⁊ illa timere deū: ⁊ in oī sapīa dispositio legis. Et nō est sapīa neq̄tie disciplina. ⁊ nō est cogitatus bonus peccatorū prudētia. Est prudentie nequitia et in ipsa execratio: ⁊ est insipiens q̄ minuitur sapientia. Melior est hō qui minuitur sapiētia ⁊ deficiēs sensu in timore dei: q̄ qui abūdat sensu ⁊ trāsgreditur

D legē altissimi. Est sollertia certa ⁊ ipsa iniqua. Et est qui emittit verbū certū enarrās veritatē. Est qui nequiter humiliat se: ⁊ interiora eiꝰ plena sūt dolo: ⁊ est iustus qui se nimiū submittit a multa humilitate. et est iustus qui inclinat faciem suā ⁊ fingit nō videre se quod ignoratū est. Et si ab imbecillitate viriū vetetur peccare: si inuenerit tempꝰ malefaciēdi malefaciet. Ex visu cognoscitur vir: et ab occursu faciei cognoscitur sensatus. Amictꝰ corporis ⁊ risus dētiū ⁊ ingressus hoīs enūciāt de illo. Est correptio mēdax in ira contumeliosi. et est iudicium quod non probatur esse bonum ⁊ est tacens: et ipse est prudens.

¶ C.S. De correptione et correpti penitētia. de tacēte et loquace. de dato sapientis. de gr̄a et dato fatui. de falsa promissione. de mendacio. de sapiente placente magnatis. de donis non accipiēdis. de sapientia abscondita. xx.

A Quam bonū est arguere q̄ irasci. ⁊ ꝯfitētem in orōe nō prohibere. Cōcupiscentia spadonis deuirginauit iuuēculā. sic q̄ facit p vim iudiciū iniquū. q̄ bonū est correptū manifestare penitētiam: sic em̄ effugies voluntariū peccatū. Est tacēs qui inuenitur sapiēs ⁊ est odibilis q̄ procax est ad loquēdū. Est aūt tacens ⁊ nō habens sensum loquele. Et est tacēs sciens tēpus apti temporis. Hō sapiēs tacebit vsq̄ ad tēpus. lasciuus aūt ⁊ imprudēs nō seruabit tēpus. Qui multis vtitur verbis ledet aīam suā: ⁊ qui

B potestatē sibi sumit iniuste odietur. Est ꝓcessio in malis viro indisciplinato ⁊ est inuētio in detrimētum. Est datū quod nō est vtile: ⁊ est datū cuiꝰ retributio duplex. Est propter gloriā minoratio: et est qui ab humilitate leuabit caput. Est q̄ multa redimat modico p̄cio: ⁊ restituēs ea in septuplū. Sapiēs in verbis seipsum amabilē facit: gratie aūt fatuoꝝ effundentur. Datꝰ insipiētis nō erit vtilis tibi: oculi em̄ illius septēplices sūt. Exigua dabit ⁊ multa improperabit: ⁊ apertio oris illius inflāmatio est. Hodie feneratur quis ⁊ cras expetit: ⁊ odibilis est hō huiusmodi. Fatuo nō erit amicus ⁊ nō erit gratia in bonis illius. Qui em̄ edūt panem illius: false lingue sunt. Quotiēs ⁊ quāti irri

C debūt eū. Neq̄ em̄ quod habēdum erat directo sensu distribuit: similiter ⁊ quod nō erat habēdū. Lapsus false lingue quasi q̄ in pauimēto cadens sic casus maloꝝ festināter veniēt. Hō acharis q̄si fabula vana ⁊ in ore indisciplinatoꝝ assidua erit. Ex ore fatui reprobabitur parabola: nō em̄ dicit illam in tēpore suo. Est q̄ vetatur peccare pre inopia ⁊ in requie sua stimulabitur. Est qui perdet aīam suam pre cōfusione. ⁊ ab imprudenti persona pdet eā: persone aūt acceptione perdet se. Est qui pre cōfusione promittit amico: et lucratus est eū inimicū gratis. Opprobriū nequā in hoīe mēdaciū

D ⁊ in ore idisciplinatoꝝ assidue erit. Potior est fur q̄ assiduitas viri mēdacis. perditionē aūt ambo hereditabūt. Mores hoīm mēdaciū sine honore et cōfusio illoꝝ cū ipsis sine intermissione. Sapiens in verbis ꝓducet seipsum: ⁊ hō prudens placebit magnatis. Qui operatur terrā suā inaltabit puer.12.b.
aceruū frugū ⁊ qui operatur iusticiā ipse exaltabitur et.28.c.
q̄ vero placet magnatis effugiet iniquitatē. Exe
nia ⁊ dona excecant oculos iudicū ⁊ quasi mutꝰ Exo.23.a.
in ore auertit correctiones eoꝝ. Sapientia abscō deut.16.d.
sa et thesaurus inuisus: que vtilitas in vtrisq̄. Me infra.14.c.
lior est qui celat insipiētiā suā q̄ homo qui abscōdit sapientiam suam.

¶ C.S. De peccatis nō cumulādis s3 fugiēdis. de audaci lingua heretici. de cōsummatiōe ⁊ via peccātiū. de fatuo ⁊ sapiente alternatim. de maledicēte dyabolū ⁊ susurrone. xxi.

Fili peccasti: nō adiicias iterū: sed et de pristinis deprecare vt tibi dimittātur. A
Quasi a facie colubri fuge peccata: ⁊ si supra.5.c.
accesseris ad illa suscipiēt te. Dētes leonis dentes eius interficientes aīas hoīm. Quasi romphea bis acuta hoīs iniquitas: plage illiꝰ nō est sanitas. Obiurgatio ⁊ iniurie annulabūt substantiā: ⁊ domus q̄ nimis locuples est annulabitur

supbia:sic substātia superbi eradicabiť. Depreca
tio pauperis ex ore vsq; ad aures pueniet: ⁊ iudi
B cium festinato adueniet illi. Qui odit correptio=
nem vestigiũ est peccatoris: ⁊ qui timet deũ con=
uerteť ad cor suũ. Notus a longe potēs ligua au
daci. ⁊ sensat⁹ scit labi se ab ipso. Qui edificat do
mum suā impēdijs alienis: quasi qui colligit lapi
des suos in hyeme. Stuppa collecta synagoga
peccātiũ ⁊ cōsummatio illorum flāma ignis. Uia
peccantiũ cōplantata lapidib⁹ ⁊ in finē illoꝝ infe
ri ⁊ tenebre ⁊ pene. Qui custodierit iusticiā cōti=
nebit sensum ei⁹: cōsummatio timoris dei sapien
tia ⁊ sensus. Nō erudieť qui non est sapiēs in bo=
no. Est aũt insipiētia que abũdat in malo: et non
C est sensus vbi est amaritudo. Scientia sapientis
Infra.33.a. tanq̃ inundatio abũdabit: ⁊ ꝯsiliũ illi⁹ sicut fons
vite pmanet. Cor fatui quasi vas confractũ ⁊ om
nem sapientiā nō tenebit. Uerbũ sapiēs quodcũ
q; audierit scius laudabit: et ad se adijciet: audi=
uit luxuriosus ⁊ displicebit illi ⁊ pijciet illud post
dorsum suũ. Narratio fatui quasi sarcina in via.
Nā in labijs sensati inuenieť gr̄a. Os prudentis
querit in ecclesia: ⁊ verba illius cogitabũt in cor
dibus suis. Tanq̃ dom⁹ exterminata: sic fatuosa
sapientia ⁊ sciētia insensati inenarrabilia vba. Cō
pedes in pedib⁹ doctrina stulto: et quasi vincula
manuũ sup manũ dexterā. Fatuus in risu exaltat
D vocē suā: vir aũt sapiens vix tacite ridebit. Orna
mētũ aureũ prudenti doctrina: ⁊ quasi brachiale
in brachio dextro. Pes fatui facilis in domũ pro
ximi: ⁊ hō peritus confundeť a persona potentis
Stultus a fenestra respiciet in domũ: vir aũt eru
ditus foris stabit. Stulticia hoīs auscultare p ho
stium. ⁊ prudēs grauabitur cōtumelia. Labia im
prudētiũ stulta narrabũt: verba aũt prudētiũ sta
tera pōderabunť. In ore fatuoꝝ cor illoꝝ ⁊ i cor=
de sapiētium os illorũ. Dũ maledicit impius dia
bolũ: maledicit ipe aīam suā. Susurro cōquina=
bit aīam suā: ⁊ in oīb⁹ odieť ⁊ qui pmanserit odio
sus erit. tacitus ⁊ sensatus honorabitur.

¶C.S. De lapidatiōe pigri. de filio ⁊ filia fatua
discernēdũ q̄d ⁊ q̄b⁹ sit predicādũ. de luctu mor=
tui. de ruitu fatui. de nō loquēdo multũ cũ fatuo.
et q̄ amicitiam soluent conuitia. xxij.

A **I**N lapide luteo lapidat⁹ est piger: ⁊ om
nes loquenť sup aspernatione illi⁹. De
stercore boũ lapidat⁹ est piger. ⁊ oīs q̄
tetigerit eũ excutiet manus. Cōfusio
patris est de filio indisciplinato. Filia autē fatua
in deminoratione fiet. Filia prudēs hereditas vi
ro suo. nam q̄ cōfundit in cōtumeliā fit genitoris
Patrē et virũ cōfundit audax. ⁊ ab impijs nō mi
norabitur. ab vtrisq; aũt ignorabiť. Musica in lu
ctum iportuna narratio. flagella ⁊ doctrina in oī
tēpore sapiētia. Qui docet fatuũ quasi q̄ cōgluti
nat testā. Qui narrat verbum nō audiēti quasi q̄
B excitat dormientē de graui somno. Cũ dormiēte
loquitur qui enarrat stulto sapientiā ⁊ in fine nar
rationis dicit. Quis est hic Supra mortuũ plora
Supr.3.d. deficit eñ lux eius. ⁊ supra fatuũ plora. deficit eñ
infra.31.a. sensu. Modicũ plora supra mortuũ: qm̄ requieuit
infra.38.b. Nequissimi eñ nequissima vita: sup mortez fatui.
Luctus mortui septē dies: fatui aũt et impij oīns
dies vite illoꝝ. Cũ stulto ne multũ loquaris. ⁊ cuz Sup.12.c.
insensato ne abieris. Serua te ab illo vt nō mole
stiam habeas. ⁊ nō coinquinaberis in peccato il=
lius. Deflecte ab illo ⁊ inuenies requiē ⁊ nō acci=
diaberis in stulticia illi⁹. Sup plũbũ quid graua
bitur. Et quod illi aliud nomē q̄ fatu⁹? Arenam
et salem ⁊ massam ferri facilius est ferre q̄ hoīem
imprudentē ⁊ fatuũ et impiũ. Sicut loramentũ li Puer.27.a
gneũ colligatum fundamēto edificij nō dissolue= C
tur: sic ⁊ cor cōfirmatũ in cogitatione consilij. Co
gitatus sensati in oī tpe vel metu nō deprauabiť.
Sicut ornatus arenosus in pariete limpido: ⁊ si=
cut palee in excelsis et cemēta siue impēsa posita
cōtra faciē venti nō permanebũt: sic ⁊ cor timidũ
in cogitatione stulti cōtra impetũ timoris nō re=
sistet. sic ⁊ cor trepidũ in cogitatione fatui oī tem
pore nō metuet: sed ⁊ qui i preceptis dei pmanet
semp. Pungens oculũ deducit lachrymas: et qui
pungit cor pfert sensum. Mittēs lapidē in vola=
tilia deijciet illa: sic et qui cōuiciatur amico: dissol
uit amicitiā. Ad amicũ ⁊ si produxeris gladiũ nō
desperes: est eñ regressus ad amicum. Si aperu
erit os triste: nō timeas. Est eñ cōcordatio exce=
pto cōuitio ⁊ improperio ⁊ superbia ⁊ misterij re
uelatiōe ⁊ plaga dolosa. In his oīb⁹ effugiet ami
cus Fidem posside cũ amico in paupertate illius D
vt et in bonis illius leteris. In tēpore tribulatio=
nis illius permane illi fidelis: vt in hereditate il=
lius coheres sis. Ante ignē camini vapor ⁊ fum⁹
ignis inaltatur: sic ⁊ aū sanguinē maledicta ⁊ con
tumelie ⁊ mine. Amicũ salutare nō confundaris.
A facie illius nō me abscōdā: ⁊ si mala michi eue
nerint per illũ sustinebo. Oīs q̄ audiet cauebit se Ps̄.149.a
ab eo. Quis dabit ori meo custodiam: ⁊ sup labia
mea signaculum certum vt non cadam in ipsis ⁊
lingua mea perdat me?

¶C.S. Oratio contra supbiā: gulā: ⁊ luxuriā et
de iuratione. de blasphemia. ⁊ de disciplinata lo=
quela. de trib⁹ generib⁹ peccatoꝝ de cōfutatione
hoīs volētis peccare. de mltis pctis cōcurrētib⁹
in adulterio. de laude timoris dñi. xxiij.

DOmine pater ⁊ dñator vite mee: ne de=
relinquas me in cogitatu ⁊ cōsilio eoꝝ A
nec sinas me cadere in illa exprobratio
ne. Quis supponit in cogitatu meo fla
gella: ⁊ in corde meo doctrinā sapiētie vt ignora=
tionibus eoꝝ nō parcāt michi ⁊ nō appareāt de
licta eoꝝ ⁊ ne adincrescant ignorātie mee. et mul
tiplicentur delicta mea: ⁊ peccata mea abũdent:
et incidā in conspectu aduersarioꝝ meoꝝ ⁊ gau
deat inimicus meus. Dñe pater ⁊ deus vite mee
ne derelinquas me in cogitatu illoꝝ. Extollētiaz
oculoꝝ meoꝝ ne dederis michi et oē desideriuz
auerte a me. Aufer a me ventris cōcupiscentias
⁊ cōcubitus concupiscentie ne apprehendāt me
⁊ anime irreuerēti ⁊ infrunite ne tradas me. Do
ctrinā oris audite filij et qui custodierit illam nō
periet labijs suis: nec scādalizabitur in operibus
nequissimis. In vanitate sua apprehenditur pec
cator: et superbus ⁊ maledictus scandalizabitur
in illis. Iurationi non assuescat os tuũ: multi eñ B
casus in illa. Nominatio vero dei non sit assidua
in ore tuo: ⁊ nominibus sanctoꝝ nō admiscearis.

qm̄ nō eris immunis ab eis. Sicut em̄ seruus in-
terrogat⁹ assidue a liuore nō minuit̄: sic oīs iurās
Infra.27.b. ꝛ nolans in toto a peccato nō purgabit̄. Uir mul
tum iurās implebitur iniquitate: ꝛ nō discedet a
domo illius plaga. Et si frustrauerit fratrem deli
ctum illius sup ip̄m erit: ꝛ si dissimulauerit: delin-
quet dupliciter: ꝛ si in vacuū iurauerit nō iustifi-
cabitur. Replebit̄ em̄ retributione dom⁹ illi⁹. Est
et alia loquela cōtraria morti nō inueniat̄ in he-
reditate iacob. Etem̄ a misericordib⁹ oīa hec au-
ferent̄: ꝛ in delictis nō voluptabūt. Indisciplino
se loquele non assuescat os tuū: est em̄ in illa ver-
buꝫ peccati. Memēto prīs ꝛ matris tue: in medio
em̄ magnatoꝝ cōsistis ne forte obliuiscat̄ te de⁹
in cōspectu illoꝝ: ꝛ assiduitate tua infatuat⁹ ipro
periū patiaris: ꝛ maluisses non nasci: ꝛ diē natiui
C tatis tue maledicas. Hō assuetus in verbis ipro
2.Re.16.d. perij: in oīb⁹ dieb⁹ suis non erudiet̄. Duo genera
abūdant in peccatis ꝛ tertiū adducit irā ꝛ ꝑditioneꝫ
Anima calida quasi ignis ardēs nō extinguetur
donec aliquid glutiat: ꝛ homo nequam in ore car
nis sue nō desinat donec incendat ignē. Homi-
ni fornicario oīs panis dulcis: nō fatigabit̄ trans
Esa.29.c. grediēs vsq̄ ad finē. Oīs homo q̄ transgredit̄ le
ctum suū cōtemnens in aīam suā ꝛ dicēs quis me
videt tenebre circūdant me: ꝛ parietes cooperi-
unt me: ꝛ nemo circūspicit me quē vereor: delicto
rum meoꝝ nō memorabit̄ altissim⁹ ꝛ non intelle
xit. qm̄ oīa videt oculus illi⁹. qm̄ expellit a se timo
rem dei huiusmodi hoīs timor: ꝛ oculi hoīm ti-
mētes illū ꝛ nō cognouit qm̄ oculi dn̄i multo pl⁹
lucidiores sunt sup solē: circūspicientes oēs vias
hoīm: et ꝓfundū abyssi ꝛ hoīm corda intuētes in
D absconditas partes. Domino em̄ deo anteq̄ cre
arent̄ oīa sunt agnita: sic ꝛ post perfectuꝫ respicit
oīa. Hic in plateis ciuitatis vindicabitur: ꝛ quasi
pullus equin⁹ fugabit̄: ꝛ vbi nō sperauit apprehē
detur. Et erit dedecus oībus eo q̄ non intellexe
rit timorē dn̄i. Sic ꝛ mulier oīs relinquēs virum
suū ꝛ statuēs hereditateꝫ ex alieno matrimonio.
Primo em̄ in lege altissimi incredibilis fuit ꝛ secū-
do virū suū dereliquit tertio in adulterio fornica
ta est: ꝛ ex alio viro filios statuit sibi hec in ecclesi
am adducet̄ ꝛ in filios ei⁹ respiciet̄. Nō tradent
filij ei⁹ radices ꝛ rami ei⁹ nō dabūt fructū. Dereli
quent in maledictū memoriā ei⁹: et dedec⁹ illi⁹ nō
delebit̄ Et agnoscēt q̄ derelicti sūt. qm̄ nichil me-
lius est q̄ timor dei: ꝛ nichil dulci⁹ q̄ respicere in
mādatis dn̄i. Gloria magna est sequi dn̄m: longi
tudo em̄ dierū assumet̄ ab eo.

¶ C. S. De laude sapientie. dicit sapientia se ex
ore altissimi prodisse. enarrat que fecerit de rede
quam inuenit. xxiiij.

A Sapientia laudabit animam suaꝫ et in
deo honorabit̄. et in medio populi sui
gloriabit̄. et in ecclesijs altissimi aperi-
et os suū ꝛ in conspectu virtutis illius
gloriabit̄. ꝛ in medio populi sui exaltabit̄: ꝛ in ple
nitudine sancta admirabit̄: ꝛ in multitudine ele-
ctoꝝ habebit laudē: ꝛ inter benedictos benedice
tur dicēs Ego ex ore altissimi ꝓdiui primogenita
ante oēm creaturā. Ego feci in celis vt oriret̄ lu-
mē indeficiens. et sicut nebula texi oēm terram.

Ego in altissimis habitaui: ꝛ thron⁹ meus in colū
na nubis Gyrū celi circuiui sola: ꝛ ꝓfundū abyssi
penetraui: ꝛ in fluctibus maris ambulaui: ꝛ in oī
terra steti. Et in oī populo ꝛ in omni gente prima
tum habui et omniū excellētiū ꝛ humiliuꝫ corda
virtute calcaui. Et in his oīb⁹ requiē quesiui: ꝛ in
hereditate dn̄i morabor. Tūc ꝓcepit et dixit mi- B
chi creator oīm: ꝛ qui creauit me requieuit in ta-
bernaculo meo: ꝛ dixit michi. In iacob inhabita
ꝛ in israel hereditare: ꝛ in electis meis mitte radi
ces. Ab initio et ante secula creata sum: ꝛ vsq̄ ad
futurū seculū non desinā. ꝛ in habitatione sancta
corā ipso ministraui. Et sic in syon firmata sum et
in ciuitate sanctificata similiter requieui: ꝛ in hie
rusalem potestas mea. Et radicaui in populo ho
norificato: et in partes dei mei hereditas illius ꝛ
in plenitudine sanctoꝝ detentio mea. Quasi ce-
drus exaltata sum in libano: ꝛ quasi cypressus in
mōte syon. quasi palma exaltata sum in cades: et
quasi plātatio rose in hierico. Quasi oliua specio
sa in campis et quasi platan⁹ exaltata sum iuxta
aquam in plateis. Sicut cinamomū ꝛ balsamuꝫ
aromatizans odoreꝫ dedi. Quasi myrrha electa
dedi suauitatē odoris: et quasi storax ꝛ galbanus
et vngula et gutta. Quasi liban⁹ nō incisus vapo
raui habitationē meā: ꝛ quasi balsamū nō mixtū
odor me⁹. Ego quasi therebinthus extēdi ramos
meos: ꝛ rami mei honoris ꝛ gratie. Ego quasi vi- C
tis fructificaui suauitatē odoris: ꝛ flores mei fru-
ctus honoris ꝛ honestatis Ego mater pulchre di
lectionis ꝛ timoris: ꝛ agnitionis ꝛ sancte spei. In
me gratia oīs vie et veritatis: in me oīs spes vite
et virtutis: trāsite ad me oēs qui cōcupiscitis me:
et a generationibus meis adimplemini. Spirit⁹
em̄ me⁹ sup mel dulcis et hereditas mea sup mel
et fauum. Memoria mea in generatione seculoꝝ
Qui edunt me adhuc esuriēt. et qui bibūt me ad
huc sitient. Qui audit me nō cōfundet̄. ꝛ qui ope Iohā.6.d.
rantur in me non peccabunt. Qui elucidāt me vi
tam eternā habebūt. Hec oīa libēter vite ꝛ testa
mētum altissimi ꝛ agnitio veritatis. Legē māda
uit moyses in preceptis iusticiaꝝ ꝛ hereditatem
domui iacob et israel ꝓmissiones. Posuit dauid
puero suo excitare regē ex ipso fortissimū ꝛ i thro
no honoris sedēte in sempiternū. Qui implet q̄si
physon sapiētiā: ꝛ sicut tygris in dieb⁹ nouoruꝫ. Gene.2.b.
Qui adimplet quasi eufrates sensum. Qui mul- D
tiplicat quasi iordanis in tēpore messis. Qui mit Iosue.3.d.
tit disciplinam sicut lucē ꝛ assistens quasi gyon in
die vindemie. Qui perficit prim⁹ scire illā ꝛ infir
mior nō inuestigabit eā. A mari em̄ abūdabit co
gitatio eius ꝛ cōsiliū illius in abysso magna. Ego
sapiētia effudi flumina. ego quasi trames aque im
mēse de fluuio. ego quasi fluuius dorix ꝛ sicut aq̄-
ductus exiui de paradiso. Dixi. Rigabo hortum
plantationū et inebriabo partus mei fructū. Et
factus est michi trames abūdās ꝛ fluui⁹ me⁹ ap-
propinquauit ad mare. Qm̄ doctrinā quasi ante
lucanū illumino omnibus et enarrabo illam vsq̄
in longinquū. Penetrabo inferiores partes ter-
re: ꝛ inspiciā oēs dormiētes ꝛ illuminabo oēs spe
rantes in dn̄o. Adhuc doctrinā quasi ꝓphetiam
effundā ꝛ relinquā illā querētibus sapiētiā et nō

Infra.33.c. desinā in ꝓgenies illoꝝ vsq̃ in euū sanctū. Uide
te qm̄ nō soli michi laboraui:sed omnibus exqui=
rentibus veritatem.

¶C.S.De tribus que placent deo. et de tribus
que odit.de nouē insuspicabilib⁹.de decimo ma=
xime de malicia mulieris nequam. xxv.

A In tribus placitū est spiritui meo q̄ sūt
probata corā deo ⁊ hoībus. Cōcordia
fratrū ⁊ amor primoꝝ: ⁊ vir et mulier
sibi bene consentientes. Tres species
odiuit aīa mea ⁊ aggrauor valde aīe illoꝝ. Pau=
perē superbū ⁊ diuitē mēdacē ⁊ senē fatuū ⁊ isen
satū. Que in iuuētute tua nō congregasti: quō in
senectute tua inuenies? q̄ʒ speciosum caniciei iu=
diciū: ⁊ presbyteris cognoscere cōsiliū. q̄ʒ specio=
sa veteranis sapiētia: ⁊ gloriosus intellectus ⁊ cō
siliū. Corona senū multa peritia: ⁊ gloria illoꝝ ti=
mor dei. Nouē insuspicabilia cordis magnificaui
⁊ decimū dicā in lingua hoīb⁹. Homo qui iocun=
datur in filijs: viuens et vidēs subuersionem ini=
B micorum suorum. Beatus qui habitat cum mu=
Sup.14.a liere sensata: ⁊ qui lingua sua nō est lapsus: et qui
non seruiuit indignis se. Beatus qui inuenit ami
cū verum: et qui enarrat iusticiam auri audienti.
q̄ʒ magn⁹ qui inuenit sapiētiā ⁊ sciētiā: sed nō est
sup timētē dn̄m. Timor dei sup oīa se superposu
it. Beatus homo cui donatū est habere timorem
dei. Qui tenet illū cui assimilabit? Timor dei ini
tium dilectionis ei⁹: fidei aūt initiū agglutinādū
C est ei. Ois plaga tristicia cordis est: ⁊ oīs malicia
nequitia mulieris. Et oēm plagā et non plagā vi
debit cordis: ⁊ omnē nequitiam et non nequitiaʒ
mulieris: ⁊ omnem obductum ⁊ non obductum
odientiū: ⁊ oēm vindictam et non vindictam ini=
Prouer.21.c. micoꝝ. Nō est caput nequi⁹ sup caput colubri: ⁊
nō ē ira sup irā mulierꝭ. Cōmorari leoni ⁊ dracōi
placebit: q̄ʒ habitare cū muliere nequā. Nequitia
mulieris immutat faciē ei⁹: et obcecabit vultū su
um tanq̄ʒ visus: et quasi saccum ostēdit in medio
proximoꝝ. Ingemuit vir ei⁹: ⁊ audiēs suspirauit
D modicū. Breuis oīs malicia sup maliciam mulie
ris: sors peccatoꝝ cadat sup illā. Sicut ascensus
arenosus in pedibus veterani: sic mulier lingua=
ta homini quieto. Ne respicias in mulieris speci=
em et non concupiscas mulierem in specie. Mu=
lieris ira irreuerentia ⁊ confusio magna. Mulier
si primatum habeat contraria est viro suo. Cor
humile ⁊ facies tristis ⁊ plaga mortis: mulier ne=
Gene.3.a. quā. Man⁹ debiles ⁊ genua dissoluta: mulier que
Sup.8.b.⁊ nō beatificat virū suū. A muliere initiū factuʒ est
2.re.14.b. pctī: ⁊ ꝑ illā oēs morimur. Nō des aque tue exitū
nec modicū: nec mulieri nequā veniā ꝓdeūdi. Si
nō ambulauerit ad manū tuā: cōfundet te in con
spectu inimicoꝝ. A carnib⁹ tuis abscinde illā: ne
semper te abutatur.

¶C.S. De laude mulieris bone. de timore triū
et quarto de muliere zelotypa et ebriosa. de filia
de duob⁹ mouētib⁹ tristiciā. ⁊ tertio mouēte irā.
de duab⁹ speciebus periculosis. xxvi.

A Mulieris bone beat⁹ vir: numer⁹ eñ an=
noꝝ illoꝝ duplex. Mulier fortis oble=
ctat viꝝ suū: ⁊ ānos vite illi⁹ in pace im
plebit. Pars bona mulier bona in par
te bona timētiū deū dabit viro ꝓ factis bonis. Di
uitis aūt ⁊ pauperis cor bonū in oī tēpore vult⁹ il
loꝝ hilaris. A trib⁹ timuit cor meū: ⁊ in q̄rto faci=
es mea metuit. Delaturā ciuitatis ⁊ collectioneʒ
ppl'i ⁊ calūniā mēdacē: sup mortē oīa grauia. Do B
lor cordis ⁊ luct⁹: mulier zelotypa In muliere ze=
lotypa flagellū lingue: oīb⁹ cōicās. Sicut boū iu
gū quod mouet: ita et mulier nequā Qui tenet il
lam: quasi qui apprehendit scorpionem Mulier
ebriosa ira magna: et cōtumelia et turpitudo illi=
us nō tegetur. Fornicatio mulieris in excellētia
oculoꝝ: et in palpebris illi⁹ agnoscet. In filia nō infra.42.b
auertēte se firma custodiā ne inuēta occasione
abutatur se. Ab oī irreuerētia oculoꝝ ei⁹ caue et
ne mireris si te neglexerit. Sicut viator sitiēs ad C
fontē os aperiet et ab omni aqua proxima bibet
et cōtra oēm palū sedebit et contra oēm sagittaʒ
aperiet pharetrā: donec deficiat. Gratia mulierꝭ
sedule delectabit virū suū: ⁊ ossa illius impingua
bit. Disciplina illi⁹ datū dei est. Mulier sensata ⁊
tacita nō est immutatio erudite aīe. Grā sup gra
tiam: mulier sancta et pudorata. Ois aūt ponde
ratio nō est digna cōtinētis aīe. Sicut sol oriens
mūdo in altissimis dei: sic et mulieris bone speci=
es in ornamētū dom⁹ eius. Lucerna splēdēs sup D
cādelabrum sanctū: et species faciei sup etatē sta
bilem. Colūne auree super bases argēteas et pe
des firmi super plātas stabilis mulieris. Funda=
menta eterna supra petrā solidaʒ: sic mādata dei
in corde mulieris sancte. In duob⁹ cōtristatū est
cor meū et in tertio iracūdia michi aduenit. Uir
bellator deficiēs ꝑ inopiā: et vir sensatus cōtem=
ptus et q̄ trāsgredit a iusticia ad peccatū de⁹ pa
rauit eū ad rōpheā. Due species difficiles ⁊ peri
culose michi apparuerūt. Difficile exuit negoci=
ans a negligentia: et nō iustificabit caupo a pec=
catis labiorum.

¶C.S. De paupere volente ditari. de vēditore
de verbo timoris dn̄i. de ꝓbatione hominis ⁊ co=
gnitione cordis. de sequendo iusticiā. de incōstā=
tia stulti. de temperantia verbi. de non iuratione
de non reuelandis archanis amici. de perditio=
ne amici. q̄ impius machinatur malum quod re
dit in ipsum. xxvij.

Propter inopiā multi deliquerūt: ⁊ qui A
querit locupletari auertit oculū suū Si
cut in medio ꝯpaginis lapidū pal⁹ figi
tur sic et inter mediū venditionis ⁊ em
ptionis angustiabit peccatis. Cōteret cū delin=
quēte delictū. Si nō in timore dn̄i tenueris te in=
stanter: cito subuertet domus tua. Sicut in per=
cussura cribri remanebit puluis: sic opa hoīs in
cogitatu illi⁹. Uasa figuli probat fornax: ⁊ hoīes
iustos tentatio tribulationis Sicut rusticatio de
ligno ostendit fructū illi⁹ sic verbum ex cogitatu
cordis hoīs. Añ sermonē nō laudes virū. hec eñ B
tētatio est hoīm. Si sequaris iusticiā apphēdes
illaʒ: ⁊ indues q̄si poderē honoris ⁊ inhabitabis
cū ea ⁊ proteget te in sempiternū: ⁊ in die agnitio
nis inuenies firmamētū. Uolatilia ad sibi similia infra.13.c.
cōueniūt: et veritas ad eos q̄ operātur illā reuer
tetur. Leo venationi insidiat semp: sic pctā ope=
rantib⁹ iniquitatē. Hō sensat⁹ in sapiētia manet

sicut sol: nã stultus sicut luna mutat. In medio in
sensatorum serua verbū tpori: in medio aūt cogitā
tiū assiduus esto. Narratio peccantiū odiosa: et
supra.23.b sus illorum in delictis pcti. Loquela multum iurās
horripilationē capiti statuet: et irreuerentia ipsi'
obturatio auriū. Effusio sanguis in rixa supborum
C et maledictio illorū audit' grauis. Qui denudat
arcana amici fidē pdit: et nō inueniet amicum ad
animū suū. Dilige primū et piūgere fide cū illo. Qd
si denudaueris abscōsa illi' nō persequeris post eū
Sicut em hō q pdit amicū suū: sic et q pdit amici-
tiā primi sui. Et sicut q dimittit auem de manu
sua: sic qui reliquisti primū tuū: et nō eum capies.
Non illū sequaris: qm lōge abest. Effugit em qsi
caprea de laqueo: qm vulnerata est aia ei'. Ultra
eū nō poteris colligare: et maledicti est concordia
tio. Denudare aūt amici mysteria: desperatio est
aie infelicis. Annuens oculo fabricat iniqua: et ne
puer.10.b. mo eū abiiciet. In cōspectu oculorū tuorū cōcul-
D cabit os suū: et sup sermones tuos āmirabit. No-
uissime aūt puertet os suū: et in verbis tuis dabit
scandalū. Multa audiui: et nō coequaui ei: et dñs
odiet illū. Qui in altū mittit lapidē sup caput ei'
puer.26.d cadet: et plaga dolosa dolosi diuidet vulnera. Et q
Eccls.10.b foueā fodit incidet in eā: et q statuit lapidē primo
suo offendet in eo: et qui laqueū alii ponit: peribit
in illo. Facienti nequissimū cōsiliū sup ipm deuol
uet: et nō agnoscet vnde eueniet illi. Illusio et im-
pperiū supborū: et vindicta sicut leo insidiabit il
li. Laqueo pibunt q oblectant casu iustorum: dolor
aūt psumet illos añq moriat. Ira et furor: vtraqz
execrabilia sunt: et vir peccator cōtinēs erit illorum.

CC S. De nō qrēda vindicta sz remittēda offen
sa. de vitiis lingue. et de periculis eius. xxviii.

A Ui vindicari vult a dño inueniet vin
Deu.32.c dictā: et pctā illi' seruans seruabit. Re-
Rom.12.d linque primo tuo nocēti te: et tunc dep
cāti tibi pctā soluent. Hō homini reser
uat irā et a deo qrit medelā. In hoiem simulē sibi
nō habet miam: et de pctis suis depcat. Ipe dum
caro sit reseruat irā et ppiciationem petit a deo.
Quis exorabit p delictis illi'? Memento nouis-
simorū: et desine inimicari. Tabitudo em et mors
iminent in mādatis ei'. Memorare timorē dei: et
nō irascaris primo. Memorare testamentū altis
simi: et despice ignorantiā primi. Abstine te a lite
B et minues pctā. Hō em iracūdus incēdit litē: et vir
puer.26.c peccator turbabit amicos: et in medio pacē habentiū
immittit inimicitiā. Scdz em ligna silue sic ignis exar
descit: et sm virtutē hois sic iracūdia illius erit: et
sm substantiā suā exaltabit irā suā. Certamen fe
stinatū incēdit ignē: et lis festināns effūdit sangui-
nē: et lingua testificās adducet mortē. Si sufflaue-
ris qsi ignis exardebit: et si expueris sup illā exti-
guet. Utraqz ex ore pficiscunt. Susurro et bilin-
guis maledict': multos em turbauit pacē haben
tes. Lingua tertia multos cōmouit et dispsit illos
de gente in gentē. Ciuitates muratas diuitū de-
struxit: et domos magnatorum effodit. Uirtutes po
C pulorum cōcidit: et gentes fortes dissoluit. Lingua
tertia mulieres viratas eiecit: et priuauit illas la-
boribus suis. Qui respicit illā nō habebit requiē
nec habebit amicū in quo requiescat. Flagelli pla-
ga liuorem facit. plaga aūt lingue cōminuet ossa.
Multi ceciderūt in ore gladii: sz non qsi q interie
rūt p linguā suā. Btūs q tect' est a lingua nequā: q
in iracūdia illi' nō trāsiuit: et q nō attraxit iugum
illi': et in vinculis ei' nō est ligat'. Iugū em illi' iu-
gū ferreū est: et vinculū illi' vinculū ereū est. Mors
illi' mors nequissima: et vtilis poti' infer' q illa.
Perseuerātia illi' nō pmanebit sz obtinebit vias
iustorum. In flāma sua nō cōburet iustos. Qui de- D
relinqūt dñm incident in illā: et exardebit in illis
et nō extinguet: imittet in illos qsi leo et quasi par
dus ledet illos. Sepi aures tuas spinis et linguā
nequā noli audire: et ori tuo facito ostia: et seras au
rib' tuis. Aurū tuū et argentū tuū cōfla et verbis
tuis facito staterā: et frenos ori tuo rectos. et attē
de ne forte labaris in lingua et cadas in cōspectu
inimicorum insidiantiū tibi: et sit casus tuus insanabi
lis in mortem.

CC S. De pecunia cōmodanda et fenore. de dā
da elemosyna. de fideiussore heretico. de frugali
tate et hospitalitate. xxix.

Qui facit miam feneratur primo suo: et q A
pualet manu mādata facit. Fenerare
primo tuo in tpe necessitatis illius. et
iterū redde primo i tpe suo. Cōfirma
verbū et fideliter age cū illo: et in ol tpe inuenies
qd tibi necessariū est. Multi quasi inuentionē esti-
mauerūt fenus: et pstiterunt molestiā his q se ad-
iuuerūt. Donec accipiant: osculant manus dan-
tis: et in pmissionib' humiliant vocē suā: et in tpe
redditionis postulabit tps et loquet verba tedii et
murmurationū: et tēpus causabit. Si aūt potue B
rit reddere aduersabit. Solidi vix reddet dimi-
diū: et cōputabit illud quasi inuentionē. Sin aūt
fraudabit illū pecunia sua: et possidebit illū inimi
cū gratis: et cōuitia et maledicta reddet illi: et pro
honore et beneficio reddet illi cōtumeliā. Multi
nō causa neqtie nō fenerati sūt: sed fraudari gra-
tis timuerunt. Uerūtñ sup humilē aio fortior esto
et p elemosyna nō trahas illū. Propter mādatū
assume pauperē: et ppter inopiā ei' ne dimittas
eū vacuū. Perde pecuniā ppter fratrē et amicum
et nō abscondas illā sub lapide in pditionez. Po
ne thesaurū tuū in pceptis altissimi: et pderit tibi
magis q aurū. Cōclude elemosynā in corde pau C supra.17.c.
peris: et hec p te exorabit ab omi malo. Elemosy-
na viri quasi sacculus cū ipo: et gratiā hois quasi
pupillā cōseruabit et postea resurget et retribuet
illis retributionē vnicuiqz in caput illorū. Super
scutū potentis et sup lanceā: aduersus inimicum
tuū pugnabit. Uir bonus fidem facit primo suo
et qui pdiderit cōfusionem derelinquet sibi. Gra
tiā fideiussoris ne obliuiscaris: dedit em p te ani
mam suam. Repromissorem fugit peccator et im-
mundus. Bona repromissoris sibi ascribit pecca
tor et ingratus sensu derelinquit liberātē se. Uir
repromittit de proximo suo: et cum perdiderit re
uerentiā derelinquetur ab eo. Repromissio neqs
sima multos pdidit diligētes: et cōmouit illos qsi
fluctus maris. Uiros potētes gyrās migrare fe- D
cit et vagari sunt in gentib' alienis. Peccator trās
grediēs mādatū dñi incidet in pmissionem neqz

B

et qui conat multa agere:incidet in iudiciū. Re-
cupera proximū sm virtutē tuam:⁊ attende tibi ne
Infra.39.d. incidas. Initiū vite hoīs aqua ⁊ panis ⁊ vestimē
tū ⁊ dom⁹ ꝓtegens turpitudinē. Melior est vict⁹
pauperis sub tegmie asserū: q̄ epule splendide i
pegre sine domicilio. Minimū ꝓ magno placeat
tibi: ⁊ iproperiū peregrinatiōis nō audies. Uita
neq̄ hospitandi de domo in domū: ⁊ vbi hospita
bit nō fiducialiter aget nec aperiet os. Hospita-
bitur: ⁊ pascet ⁊ potabit igratos: et adhuc amara
audiet. Transi hospes ⁊ orna mensam: ⁊ q̄ in ma-
nu habes ciba ceteros. Exi a facie honoris ami-
corū meorū necessitudine dom⁹ mee hospicio mi
chi fact⁹ es frater. Grauia hec boi habenti sensuȝ
correptio dom⁹ et iproperiū feneratoris.

¶ C. S. De disciplina filiorꝝ. de bono sanitatꝭ. q̄
melior est mors q̄ vita amara. de sapiā abscōdita
de iocūditate cordis ⁊ tristicia. xxx.

A Qui diligit filiū suū assiduat illi flagella
puer.13.b. vt letet in nouissimo suo: ⁊ nō palpet ꝓ
Ibid.23.b. ximorꝝ ostia. Qui docet filiū suū lauda
bit in illo: ⁊ in medio domesticorū i illo
gloriabit. Qui docet filiū suū in zelū mittit inimi
cū: ⁊ in medio amicorꝝ gloriabit in illo. Mortuus
est pater ei⁹: ⁊ quasi nō est mortu⁹. Silem eñ re-
liqt sibi post se. In vita sua vidit ⁊ letat⁹ est in illo.
In obitu suo nō est cōtristatus: nec ꝯfusus est co
rā inimicis. Reliqt eñ defensorē domus cōtra ini-
B micos ⁊ amicis reddentē gratiā. Pro aiabus fili
orū colligabit vulnera sua: ⁊ sup oēm vocē turba
būtur viscera ei⁹. Equus indomit⁹ euadet dur⁹
⁊ filius remissus euadet ꝑceps. Lacta filiū tuū et
pauentē te faciet: lude cū eo ⁊ cōtristabit te. Non
corrideas illi ne ꝯdoleas: ⁊ in nouissimo obstupe
scent dētes tui. Nō des illi potestatē in iuuētute
supra.7.c ⁊ ne despicias cogitatus illi⁹. Curua ceruicē ei⁹
in iuuentute: ⁊ tunde latera ei⁹ dū infans ē ne for
te induret ⁊ nō credat tibi: ⁊ erit tibi dolor anime
Doce filiū tuū ⁊ opare in illo ne in turpitudinem
illi⁹ offendas. Melior est pauper san⁹ ⁊ fortis vi-
ribus: q̄ diues imbecillis et flagellatus malicia.
C Salus ale in scitate iusticie: ⁊ melior est oi auro ⁊
argento: ⁊ corpus validū q̄ census imensus. Nō
est census super censum salutis corporis: ⁊ nō est
supra.20.d oblectamentum super cordis gaudium. Melior
⁊ infra.14.c. est mors q̄ vita amara: ⁊ reqes eterna q̄ lāguor
Dan.14.b. pseuerans. Bona abscōdita i ore clauso quasi ap
positiones epularū circūposite sepulchro. Quid
ꝓderit libatio idolo? Nec ei mādūcabit nec odo
rabit. Sic q̄ effugat a dño ⁊ portās mercede ini-
qtatis. Uidens oclis ⁊ ingemiscēs sicut spado cō
D plectēs virginē ⁊ suspirās. Tristiciā nō des alme
tue: ⁊ nō affligas temetipm in cōsilio tuo. Iocūdi
tas cordis hec est vita hoīs ⁊ thesaurus sine defe
ctione scītatis: ⁊ exultatio viri est lōgeuitas. Mi
serere anime tue placēs deo ⁊ cōtine: ⁊ congrega
cor tuū in sanctitate ei⁹: ⁊ tristiciā longe expelle a
te. Multos eñ occidit tristicia: ⁊ nō est vtilitas in
illa. zelus ⁊ iracūdia minuūt dies: ⁊ ante tp̄s sene
ctā adducet cogitatus. Splendidū cor bonuȝ in
epulis est: epule eñ illius diligenter fiunt.

¶ C. S. De honestatis vigilia. de cogitatu rei ꝑ-
sentis. de laborantibus diuitijs. de laude diuitis
sine macula. de ebrietate vitanda ⁊ laude sobrie-
tatis. xxxi.

Uigilia honestatis tabefaciet carnes et A
cogitatus illi⁹ auferet somnū. Cogita-
tus ꝑscientie auertit sensum et infirmi-
tas grauis sobriā facit alam. Labora-
uit diues in cōgregatione substantie et in requie
sua replebitur bonis suis. Laborauit pauper i di
minutiōe victus: ⁊ in fine inops fit. Qui aurū di- supra.8.a.
ligit nō iustificabit: ⁊ qui insequit consumptionē
replebit ex ea. Multi dati sunt in auri casus ⁊ fa-
cta est in specie ipsius ꝑditio illorꝝ. Lignū offensi
onis est aurū sacrificantiū. ve illis qui sectātur il-
lud ⁊ omis imprudēs deperiet in illo. Beatus di B
ues qui inuētus est sine macula: et qui post aurū
nō abijt: nec sꝑauit in pecunia ⁊ thesauris. Quis supra.13.d.
est hic ⁊ laudabim⁹ eū? Fecit eñ mirabilia in vita ⁊ sup.22.a.
sua. Qui ꝓbatus est in illo ⁊ perfectus inuētus ē
et erit illi gloria eterna. Qui potuit transgredi et
nō est trāsgressus: et facere mala ⁊ nō fecit. Ideo
stabilita sunt bona illius in dño. et elemosynas il
lius enarrabit omis ecclesia sanctorū. Supra mē
sam magnā sedisti. nō aperias super illā faucem
tuā prior. Non dicas si multa sunt: que sup illam
sunt. Memento qm̄ malus est oculus nequā. Ne- Mat.20.b.
quius oculo quid creatū est? Ideo ab omni facie
sua lachrymabitur cū viderit. Ne extendas ma-
nū tuā prior: et inuidia cōtaminatus erubescas.
Nec comprimaris in ꝯuiuio vino. Intellige que
sunt proximi tui ex teipso. Utere quasi homo frugi
his que tibi apponunt vt non cū manducas mul
tū odio habearis. Cessa prior causa discipline et C
noli nimius esse ne forte offendas. et si in medio
multorū sedisti: prior illis ne extendas manū tuā
nec prior poscas bibere. q̄ sufficiens est homi eru
dito vinū exiguū: ⁊ in dormiendo non laborabis
ab illo et non senties dolorem. Uigilia et cholera
et tortura viro infrunito. somnus sanitatis in ho
mine parco. Dormiet vsq̄ mane: et aīa illius cū
ipso delectabitur. Et si coactus fueris in edendo
multū surge e medio ⁊ vome ⁊ refrigerabit te: et
non adduces corpori tuo infirmitatē. Audi me fi
li ⁊ non spernas me: ⁊ in nouissimo inuenies ver-
ba mea. In omnib⁹ operib⁹ tuis esto velox ⁊ ois
infirmitas nō occurret tibi. Splendidū in pani- puer.2.b.
bus benedicent labia multorū: et testimoniū veri
tatis illius fidele. In nequissimo pane murmura
bit ciuitas: et testimoniū nequitie illius verū est.
Diligentes in vino noli ꝓuocare: multos eñ ex- D
terminauit vinū. Ignis ꝓbat ferrū durū: sic vinū
corda suꝑborū arguet in ebrietate potatū. Equa
vita hoībus. vinū in sobrietate. si bibas illud mo-
derate eris sobrius. Que est vita q̄ minuit vino?
Quid defraudat vitā? Mors. Uinū in iocundita
tē creatū est ⁊ nō in ebrietatē ab initio. Exultatio
ale ⁊ corporis vinū moderate potatuȝ. Sanitas
est aie ⁊ corporis: sobrius potus. Uinū multū po-
tatū irritationē ⁊ irā ⁊ ruinas multas facit. Ama
ritudo ale: vinū multū potatū. Ebrietatis animo
sitas imprudentis offensio. minorans virtuteȝ et
faciens vulnera. In cōuiuio vini nō arguas pxi
mū. ⁊ nō despicias eum in iocūditate illi⁹. Uerba
iproperij nō dicas illi: ⁊ nō ꝑmas illū i repetēdo.

¶C.S. De rectore discreto. de discretōe ⁊ laude
ꝑdicatoris. ꝙ audiens taceat: nec īdiscrete respō
deat. de timente deū. de prudentia. de fide ⁊ fidu
cia in deum. xxxii.

A RECtorē te posuerūt noli extolli: esto in
illis quasi vnus ex ipsis. Curā illorū ha
be ⁊ sic cōsidera ⁊ omni cura tua expli
cita recūbe: vt leteris ꝓpter illos ⁊ or
namentū gratie accipias coronā: ⁊ dignationem
cōsequaris corrogationis. Loquere maior natu
decet eñ te. Primū verbū diligenti scientiā: ⁊ nō
īpedias musicā. Ubi auditus nō est: nō effundas
sermonē: ⁊ importune noli extolli in sapiētia tua.
Gēmula carbunculi in ornamento auri ⁊ cōpara
B tio musicoꝝ in cōuiuio vini. Sicut in fabricatiōe
auri signū est smaragdi: sic numerus musicorū in
iocūdo ⁊ moderato vino. Audi tacens: ⁊ ꝓ reue
rentia accedet tibi bona gratia. Adolescens loq̄
re in tua causa vix cū necesse fuerit. Si bis inter
rogat' fueris: habeat caput r̄nsum tuū. In multꝭ
esto quasi inscius: ⁊ audi tacens simł ⁊ q̄rens. In
medio magnatoꝝ loqui nō ꝑsumas: ⁊ vbi sunt se
nes nō multū loquaris. Ante grandinē ꝑibit cho
ruscatio: ⁊ añ verecūdiā preibit grã: ⁊ ꝓ reuerētia
accedet tibi bona gratia. Et hora surgēdi nō te tri
C ces. Precurre aūt prior ī domū tuā ⁊ illic aduoca
re ⁊ illic lude: ⁊ age ꝯceptiōes tuas ⁊ nō ī delictꝭ ⁊
verbo sup̄bo. Sup̄ his oībus benedicito dñz qui
fecit te et inebriantē te ab oībus bonis suis. Qui
timet deū accipiet doctrinā eius: ⁊ q̄ vigilauerit
ad illā inuenient bñdictionē. Qui querit legē iple
bitur ab ea: ⁊ qui insidiose agit scandalizabiť ab
ea. Qui timent dñm inuenient iudiciū iustū: ⁊ iu
D sticias quasi lumen accendent. Peccator hō vita
bit correptionē: ⁊ scd̄m voluntatē suā inueniet cō
parationē. Uir ꝯsilij non disperdet intelligentiā
alienus ⁊ sup̄bus nō ptimescet timorē. Etiā post
q̄ȝ fecit cū eo sine cōsilio: ⁊ suis insectationib' ar
gueť. Fili sine cōsilio nihil facias: ⁊ post factuȝ nō
penitebis. In via ruine nō eas et nō offendes in
lapides nec credas te vie laboriose: ne ponas aīe
tue scandalū. Et a filijs tuis caue ⁊ a domesticis
tuis attende. In oī opere tuo crede ex fide aīme
tue. hec est enī cōseruatio mandatoꝝ. Qui credit
deo attendit mandatis: ⁊ qui cōfidit in illo nō mi
norabitur erit.

¶C.S. De liberatiōe ꝓpter timorē dñi. de respō
sione sapientis ⁊ indiscretiōe fatui. ꝙ in oībus re
bus est ordo rationalis. ꝙ hō ita est in manu dei
sicut lutū in manu figuli. de oppositiōe duorū cō
tra duo: ⁊ vnius contra vnū. ne des honorē et sub
stantiā tuā alteri in vita tua. nō te subijcias ipsuȝ
de disciplina seruorum. xxxiii.

A TImenti deū nō occurrent mala: sed in
tentatione de' illū cōseruabit: ⁊ libera
bit a malis. Sapiens nō odit mādata
⁊ iusticias ⁊ nō illideť quasi in procella
nauis. Hō sensat' credit legi dei: ⁊ lex illi fidelis.
Qui interrogationē manifestat parabit verbuȝ:
⁊ sic dep̄catus exaudieť: ⁊ cōseruabit disciplinaȝ
supra.21.b. ⁊ tūc respōdebit. Precordia fatui quasi rota car
ri: ⁊ quasi axis versatilis cogitatus illius. Equus
emissari': sic ⁊ amicus subsannator sub oī supra se
dente hinnit. Quare dies diē superat: ⁊ iterū lux
lucē: ⁊ annus annū a sole? A dñi scientia separati
sunt: facto sole ⁊ preceptū custodiente per dei sa
pientiā diuidūtur. Et īmutauit tēpora et dies fe
stos ipsorū: et in illis dies festos celebrauerūt ad
horā. Ex ipsis exaltauit ⁊ magnificauit deus: ⁊ ex
B ipsis posuit in numerū dierū ⁊ oēs hoīes de solo
⁊ ex terra vnde creatus est adam. In multitudīe
discipline dñi separauit eos: ⁊ īmutauit vias eoꝝ.
Et ex ipsis benedixit ⁊ exaltauit. ⁊ ex ipsis sancti
ficauit ⁊ ad se applicauit: ⁊ ex ipsis maledixit ⁊ hu
miliauit: ⁊ ꝯuertit illos a separatōe ipoꝝ. Quasi
lutū figuli in manu ipsius: plasmare illud ⁊ dispo
nere. Oēs vie eius scd̄m dispositionē eius: sic hō
in manu illius qui se fecit: ⁊ reddet illi scd̄m iudi
ciū suū. Contra malū bonū est: ⁊ cōtra vitā mors.
sic ⁊ ꝯtra virū iustū pctōr. Et sic intuere in oīa opa
C altissimi Duo cōtra duo ⁊ vnū ꝯtra vnū. Et ego
nouissim' euigilaui: ⁊ q̄si q̄ colligit acinos post vī
demiatores. In bñdictiōe dei ⁊ ip̄e speraui ⁊ q̄si
q̄ vindemiat repleui torcular. Respicite q̄m non sup.24.b
mihi soli laboraui: sed ⁊ oībus exquirentibus di
sciplinā. Audite me magnati ⁊ oēs popłi ⁊ recto
res ecclesie auribus percipite. Filio ⁊ mulieri fra
tri ⁊ amico nō des potestatē sup̄ te in vita tua: et
nō dederis alij possessioneȝ tuā: ne forte peniteat
te ⁊ dep̄ceris ꝓ illis. Duȝ adhuc supes ⁊ aspiras:
non īmutabit te omīs caro. Melius est eñ vt filij
te rogēt: q̄ȝ te respicē ī manus filioꝝ tuoꝝ. In oī
bus opibus tuis ꝑcellens esto. Ne dederis macu
lā in gloriā tuā. In die ꝯsummatiōis dierum vite
tue: ⁊ in tēpore exitus tui distribue hereditatem
D tuā. Cibaria ⁊ virga ⁊ onus asino panis ⁊ discipli
na ⁊ opus seruo. Operať in disciplina ⁊ q̄rit req̄e
scere: laxa manus illi: ⁊ q̄rit libertatē. Iugū et lo
rū curuant collū durū: ⁊ seruū inclinant opatōes
assidue. Seruo maliuolo tortura ⁊ cōpedes mit
te illū in operationē ne vacet. Multā eñ maliciā
docuit ociositas. In opa cōstitue eū: sic eñ cōde
cet illū. Q̄d si nō obaudierit: curua illū cōpedib'
⁊ nō amplifices sup̄ oēm carnē. Uerū sine iudicio
nihil facias graue. Si est tibi seruus fidelis: sit ti
bi quasi aīa tua. Quasi fratreȝ sic eū tracta: q̄m in supra.7.c
sanguine aīe cōparasti illū. Si leseris eū iniuste ī
fugā cōuerteť. ⁊ si extollens discesserit: quē q̄ras
⁊ in qua via queres illū nescis.

¶C.S. De sōnijs/diuinatiōib'/⁊ augurijs. de mē
dacio ⁊ vana spe ꝯfutādo. de prudētia expertoꝝ. de
laude timētiū deū. de vno edificāte ⁊ alio destruē
te. de vno orāte ⁊ alio maledicente. de hoīe faciēte
bonū in pctīs quē nō exaudiet dñs. xxxiiii.

VAna spes ⁊ mēdaciū viro insensato et A
sōnia extollūt īprudētes. Quasi q̄ app̄
hēdit vmbrā: ⁊ ꝑsequiť ventū: sic ⁊ q̄ atē
dit ad visa mendacia. Scd̄m hoc visio
somniorū. Ante faciē hoīs silitudo alterius hoīs
Ab īmundo q̄d mūdabiť: ⁊ a mēdace q̄d verū di
ceť. Diuinatio erroris ⁊ auguria mēdacia: ⁊ sōnia
malefaciētiū vanitas est. Et sicut parturiētꝭ cor
tuū fātasias patiť nisi ab altissimo fuerit emissa vi
sitatio. ne dederis ī illis cor tuū. Multos eī errare
fecerūt somnia ⁊ exciderūt sperantes in illis. Si B

ne mēdacio cōsummabit verbū legis: et sapiētia
in ore fidelis cōplanabit. Qui nō est tētatus qd
scit? Uir in multis expert⁹ cogitabit multa. ꝛ qui
multa didicit enarrabit intellectū. Qui nō est ex
pertus pauca recognoscit. Qui aūt in multis fa=
ctus est multiplicat maliciā. Qui tentat⁹ non est:
qualia scit? Qui implanat⁹ est: abūdabit neqtia.
Multa vidi enarrādo ꝛ plurimas verboꝝ cōsue=
tudines. Aliquotiēs vsqȝ ad mortez periclitatus
sum hoꝝ causa: ꝛ liberat⁹ sum gr̄a dei Sp̄us timē
tium deū queritur: ꝛ in respectu illi⁹ bn̄dicetur. Spes
C eīn illoꝝ in saluātem illos ꝛ oculi dei in diligētes
se. Qui timet dn̄m nihil trepidabit ꝛ nō pauebit
qm̄ ipse est spes eius. Timētis dn̄m beata est aīa
ei⁹: ad quē respicit: et q̄ est fortitudo ei⁹. Oculi dn̄i
sup timētes eū: ꝓtector potētie: firmamētū virtu=
tis tegimē ardoris ꝛ vmbraculū meridiani: dep̄=
catio offensionis ꝛ adiutoriū casus exaltās aīam
ꝛ illuminās oculos dās sanitatē ꝛ vitā ꝛ bn̄dictio
nem. Immolātis ex iniquo oblatio est maculata
et nō sunt beneplacite subsannatiōes iniustorum
Puer.15.b. Dn̄s solus sustinentib⁹ se in via veritatis ꝛ iusti=
D cie. Dona iniquoꝝ nō probat altissim⁹ nec resp̄i=
cit in oblatiōes iniquoꝝ nec in multitudine sacri
ficioꝝ: eoꝝ propitiabit peccatis. Qui offert sacri
ficiū ex substātia pauperū: quasi q̄ victimat filiuȝ
in cōspectu p̄ris sui. Panis egētiū vita pauperis
est qui defraudat illum homo sanguinis est. Qui
aufert in sudore panē quasi q̄ occidit proximū su
um. Qui effūdit sanguinē ꝛ qui fraudē facit mer
cēnario fr̄es sunt. Unus edificās ꝛ vn⁹ destruens
quid ꝓdest illis nisi labor? Un⁹ orans ꝛ vnus ma
Nu.19. ledicēs: cuius vocē exaudiet de⁹? Qui baptizat
a mortuo ꝛ iterū tāgit mortuū quid ꝓficit lauatō
illi⁹? Sic hō q̄ ieiunat i pc̄tis suis ꝛ iterū eadē fa=
ciēs q̄d ꝓficit hūiliādo se? Orōēȝ illi⁹ q̄s exaudiet

C.S. q̄ bn̄facere est orare et sacrificare. de hi=
laritate offerendi. de oratione pupilli et vidue et
humiliantis se. xxxv.

A Qui cōseruat legē multiplicat oratiōnē
Sacrificiū salutare est attēdere mādā
tis ꝛ discedere ab oī iniq̄tate: ꝛ ꝓpitia=
tionē litare sacrificijs sup iniusticias ꝛ
dep̄catio ꝓ pc̄tis recedere ab iiusticia. Retribu=
et gratiā qui offert similaginez et qui facit miam
B offert sacrificiuȝ. Bn̄placitū est dn̄o recedere ab
iniq̄tate ꝛ dep̄catio ꝓ pc̄tis recedere ab iiusticia.
Exo.23.b Nō apparebis añ cōspectū dn̄i vacuus. Hec eīn
ꝛ.34.d. oīa ꝓpter mādata dei fiunt. Oblatio iusti impin
Deu.19.d guat altare: ꝛ odor suauitatis est in cōspectu altis
simi. Sacrificiū iusti acceptū est: ꝛ memoriā eius
nō obliuiscet dn̄s. Bono aīo gloriam redde deo
2.Co.9.b. ꝛ non minuas primitias manuū tuaꝝ. In oī da=
to hilarē fac vultū tuū: ꝛ in exultatione sanctifica
Tob.4.b. decimas tuas. Da altissimo secūdū donatū eius
ꝛ in bono oculo adiuētionē facito manuū tuarum.
qm̄ dn̄s retribuēs est: ꝛ septies tm̄ retribuet tibi.
Noli offerre munera praua: nō eīn suscipiet illa.
C Et noli inspicere sacrificiū iniustū: qm̄ dn̄s iudex
Rom.2.b. est ꝛ nō est apud illū gloria persone. Nō accipiet
Act.10.f. dn̄s p̄sonā in pauperē ꝛ dep̄cationē lesi exaudiet
Nō despiciet p̄ces pupilli: nec viduā si effundat loq̄
lam gemit⁹. Nōne lachrime vidue ad maxillā de

scēdūt: ꝛ exclamatio ei⁹ sup deducētē eas? A ma
xilla ei ascēdunt vsqȝ ad celū: ꝛ dn̄s exauditor nō
delectabit in illis. Qui adorat deū in oblectatio
ne suscipiet: ꝛ deprecatio illi⁹ vsqȝ ad nubes pro=
pinquabit. Orō humiliātis se nubes penetrabit.
ꝛ donec ꝓpinquet nō cōsolabit ꝛ nō discedet do D
nec altissim⁹ aspiciat. Et dn̄s nō elōgabit: sed iu=
dicabit iustos ꝛ faciet iudiciū ꝛ fortissim⁹ non ha
bebit in illis patiētiā: vt cōtribulet dorsum ip̄orū
ꝛ gētib⁹ reddet vindictā donec tollat plenitudi=
nē superboꝝ ꝛ sceptra iniquoꝝ cōtribulet donec
reddat hoīb⁹ secūdū actus suos ꝛ secūduȝ opera
ade: ꝛ secūdū presumptionē illi⁹ donec iudicet iu
diciū plebis sue: ꝛ oblectabit iustos mīa sua Spe
ciosa mīa dei: in tēpore tribulatiōis quasi nubes
pluuie in tēpore siccitatis.

C.S. Ex p̄sona oīm fideliuȝ: orō ad deū. de di=
scretiōe decimata. de xp̄o q̄ in eccl̄ia sponsa dele
ctatur cui⁹ est colūna ꝛ reqes. xxxvi.

Miserere nostri deus oīm ꝛ respice nos A
ꝛ ostende nobis lucē miserationū tua=
rū: ꝛ imitte timorē tuū sup gentes q̄ nō
exq̄sierūt te vt cognoscāt q: nō est de⁹
nisi tu: vt enarrēt magnalia tua Alleua manū tuā Infra eod
sup gentes alienas vt videant potentiā tuā. Si= tobie.9.b.
cut eīn in cōspectu eorū sanctificat⁹ es in nobis:
sic in cōspectu nostro magnificaberis in eis: vt co
gnoscant te sicut ꝛ nos cognouimus: q: nō est de
us p̄ter te dn̄e. Innoua signa ꝛ imuta mirabilia.
Glorifica manū ꝛ brachiū dextrū. Excita furorē
ꝛ effunde irā. Extolle aduersariū ꝛ affige inimicū B
Festina tp̄s ꝛ memēto finis vt enarrēt mirabilia
tua. In ira flāme deuoretur q̄ saluatur et q̄ pessimāt
plebem tuā inueniant ꝑditionem. Cōtere caput
principū ꝛ inimicorū dicentiū nō est alius preter
nos. Cōgrega omnes trib⁹ iacob: ꝛ cognoscāt q: supra eod.
non est deus nisi tu vt enarrent magnalia tua et
hereditabis eos sicut ab initio. Miserere plebi C
tue sup quā inuocatū est nomē tuū: ꝛ israel quem
coequasti primogenito tuo. Misere ciuitati san=
ctificatiōis tue hierusalē: ciuitati requiei tue. Re
ple syon inenarrabilibus virtutib⁹ tuis ꝛ gloria
tua populū tuū. Da testimoniū q: ab initio crea=
ture tue sunt ꝛ suscita precatiōes quas locuti sūt
in nōīe tuo ꝓphete priores. Da mercedem susti=
nentibus te vt ꝓphete tui fideles inueniātur: et
exaudi orationes seruorū tuoꝝ. Secundū bene= Nu.6.d.
dictionē aaron da populo tuo ꝛ dirige nos in viā
iusticie: vt sciant oīs qui habitant terrā: q: tu es
deus conspector seculorū. Oēm escam mandu=
bit venter: ꝛ est cibus cibo melior. Fauces cōtin=
gunt cibum ꝛ cor insensatū verba mendacia. Cor
prauū dabit tristiciā: ꝛ homo peritus resistet illi.
Omnē masculū excipiet mulier: ꝛ est filia melior D
filie. Species mulieris exhilarat faciem viri sui:
ꝛ super omnē concupiscentia hominis superdu=
cet desideriū. Si est lingua curationis: est ꝛ miti=
gationis ꝛ misericordie: nō est vir illius scd̄m fili=
os hoīm. Qui possidet mulierē bonā inchoat pos
sessionē: adiutoriū scd̄m illū est ꝛ colūna vt reqes
Ubi nō est sepes diripietur possessio: et vbi nō est
mulier ingemiscit egens. Cui credit q̄ non habet
nidū? Et deflectens vbicūqȝ obscurauerit quasi

succinctus latro exiliens de ciuitate in ciuitatem.
¶C.S. De discernendis amicis. de discernẽdis cõsiliarijs. de querenda societate viri sancti ⁊ ei⁹ consilio. de locutione sophistica. de eruditione sapiẽtis ⁊ aia ꝓpua tentanda. de vitanda crapula.
Capitulum xxxvij.

A Omnis amicus dicet ⁊ ego amicitiã copulaui: sed est amicus solo nomĩe amicus. Nõne tristicia inest vsq₃ ad mortẽ? Sodalis aũt ⁊ amicus ad inimicitiam cõuertent. O presumptio nequissima: vnde creata es cooperire aridã malicia ⁊ dolositate illius? Sodalis amico coniocũdabitur in oblectationi
supra.14.b bus: ⁊ in tẽpore tribulatiõis aduersari⁹ erit. Sodalis amico cõdolet causa ventris: ⁊ cõtra hostẽ accipiet scutũ. Non obliuiscaris amici tui in aio tuo: ⁊ nõ immemor sis illius in operib⁹ tuis. Noli cõsiliari cũ socero tuo: et a zelantibus te abscõde consiliũ. Omnis consiliarius ꝓdit cõsiliũ: sed est
B cõsiliari⁹ in semetipõ. A cõsiliario malo serua aiaʒ tuã. Prius scito q̃ sit illius necessitas: ⁊ q̃d ipse in aio suo cogitabit. Ne forte mittat sudem in terrã: ⁊ dicat tibi: bona est vita tua: ⁊ stet ecõtrario videre quid tibi eueniat. Cũ viro irreligioso tracta de sanctitate: ⁊ cũ iniusto de iusticia: ⁊ cũ muliere de his q̃ emulaẽ. Cũ timido de bello: cũ negociatore de traiectione. Cũ emptore de venditione. cuʒ viro liuido de gratijs agendis. Cũ impijs de pietate. cum inhonesto de honestate. cum operario agrario. de omni opere cuʒ operario annuali. de consummatione anni. cum seruo pigro de multa operatione. Non attendas his in omni consilio: sed cum viro sancto assidu⁹ esto: quẽcũq₃ cogno
C ueris obseruantẽ timorẽ dei cu⁹ aia est scđm animã tuã. Quicũq₃ titubauerit in tenebris: nõ condolebit tibi. Et cor boni consilij statue tecũ. Non est eñ tibi alius plus illo. Anima viri sancti enũciat aliquãdo vera: q̃₃ septẽ circũspectores sedẽtes in excelso ad speculandũ. Et in his oĩbus deꝓcare altissimũ vt dirigat in veritate viam tuam. Ante omnia opera verbuʒ verax precedat te: et ante omnẽ actũ consiliũ stabile. Uerbũ neq₃ immutabit cor ex quo partes quattuor oriũtur: bonum ⁊ malũ: vita ⁊ mors ⁊ dñatrix illoꝝ est assidua lingua. Uir peritus multos erudiuit: ⁊ aĩe sue suauis est. Qui sophistice loquiẽ odibilis est: in omi re defraudabiẽ. Non est eñ illi data a dño gratia omni eñ sapientia defraudatus est. Est sapiens
D anime sue sapiens ⁊ fructus sensus illius laudabilis. Uir sapiẽs plebem suã erudit: ⁊ fructus sensus illius fideles sunt. Uir sapiẽs implebiẽ benedictionib⁹: ⁊ videntes illũ laudabũt. Uita viri in numero dierũ: dies aũt israel innumerabiles sũt. Sapiens in pplo hereditabit honorẽ: ⁊ nomen il
1.cor.9.c lius erit viuens in eternũ. Fili in vita tua tẽta ani
⁊.10.f. mã tuã: ⁊ si fuerit neq₃ nõ des illi potestateʒ. Non eñ omia oĩbus expediunt: ⁊ nõ omni anime omne genus placet. noli auidus esse in omni epulatiõe ⁊ nõ te effundas super oẽm escam. In multis eñ escis erit infirmitas: ⁊ auiditas appropinquabit vsq₃ ad cholerã. Propter crapulã multi obierũt. qui aũt abstinens est adijciet vitam.

¶C.S. De medico honorãdo. de orãdo ad deũ in infirmitate. de cõfessione q̃ facit valere medicinam. de exequijs mortuorũ. de tẽpore querende sapiẽtie. de singulis artificib⁹ sine quibus nõ edificatur ciuitas. xxxviij.

Honora medicũ ꝓpter necessitatẽ: etenim illũ creauit altissim⁹. A deo est eñ ois medela: ⁊ a rege accipiet donationem. A
Disciplina medici exaltabit caput illi⁹ ⁊ in cõspectu magnatorũ collaudabiẽ. Altissim⁹ creauit de terra medicinã: ⁊ vir prudẽs nõ abhor
rebit illã. Nõne a ligno indulcata est aqua amara Exo.15.d.
Ad agnitionẽ hoim virtus illorũ. Et dedit hominibus scientiã altissimus: honorari in mirabilibus suis. In his curans mitigabit dolorem: ⁊ vnguẽtarius faciet pigmenta suauitatis ⁊ vnctiones cõficiet sanitatis: ⁊ nõ cõsummabũtur opera eius. Pax eñ dei super facieʒ terre. Fili in tua infirmitate non despicias teipsum: sed ora dñm et ipse curabit te. Auerte a delicto ⁊ dirige manus: ⁊ ab oĩ delicto munda cor tuũ. Da suauitatẽ et memoriã similaginis ⁊ ĩpingua oblationẽ ⁊ da locũ medico Etenim illũ dñs creauit: ⁊ nõ discedat a te: qr opere
eius sunt necessaria. Est eni tẽpus quãdo in ma B
nibus illorũ incurras: ipsi vero dñm depcabunẽ vt dirigat requiem eorũ in sanitatẽ ꝓpter cõuersatione illoꝝ. Qui delinquit in cõspectu eius qui
fecit eũ: incidet in manus medici. Fili in mortuuʒ supra.22.b
ꝓduc lachrymas: ⁊ quasi dira passus incipe plorare: ⁊ scđm iudiciũ cõtege corpus illius ⁊ nõ despicias sepulturã illius. Propter delaturã auteʒ amare fer luctũ illius vno die et consolare ꝓpter tristiciã: ⁊ fac luctũ scđm meritũ eius vno die vel duobus ꝓpter detractioneʒ. A tristicia eni festinat mors ⁊ cooperit virtutẽ ⁊ tristitia cordis flectit ceruicẽ. In abductiõe ꝑmanet tristicia: ⁊ substantia inopia scđm cor eius. Non dederis in tristicia cor tuũ: sed repelle eam a te: ⁊ memento no
uissimorũ. Noli obliuisci: neq₃ eñ est conuersio ⁊ C
huic nihil ꝓderis: ⁊ teipsum pessimabis. Memor esto iudicij mei: sic enim erit ⁊ tuũ. Mihi heri ⁊ tibi hodie. In requie mortui requiescere fac mẽoriam eius: ⁊ consolare illum in exitu spiritus sui. Sapientiã scribe in tempore vacuitatis: et q̃ minoratur actu sapientiã percipiet qr sapientia replebitur. Qui tenet aratrũ ⁊ qui gloriatur in iaculo stimulo boues agitat: ⁊ conuersatur in operibus eorũ: ⁊ narratio eius in filijs thaurorum. Cor suum dabit ad versandos sulcos: ⁊ vigilia eius in sagina vaccarum. sic omnis faber et architectus qui nocte tanq₃ diem trãsigit qui sculpit signacula sculptilia: ⁊ assiduitas ei⁹ variat picturam. Cor suũ dabit in similitudinẽ picture: ⁊ vigilia sua perficit opus. sic faber ferrari⁹ sedẽs iuxta incudẽ ⁊ cõsiderans opus ferri. Uapor ignis vret carnes eius: ⁊ in calore fornacis cõcertatur. Uox mallei innouat aurẽ eius et contra similitudineʒ
vasis oculus eius. Cor suum dabit in consumma D
tionẽ operum et vigilia sua ornabit imperfectionem. sic figulus ad opus suum: conuertens pedibus suis rotã: qui in sollicitudine positus est semper ꝓpter opus suũ: ⁊ innumera est omis operatio eius. In brachio suo formabit lutum: et ante pedes suos curuabit virtutem suam. Cor suum

dabit vt consumet linitionem: et vigilia sua mun
dabit fornacem. Omnes hi in manibus suis spe=
rauerũt: et vnusquisq; in arte sua sapiens est. Si=
ne his oĩbus nõ edificaꝛ ciuitas. Et nõ inhabita
bunt nec inambulabũt ⁊ in ecclesiam non transi=
lient. Sup sellã iudicis nõ sedebũt: ⁊ testamentũ
iudicij nõ intelligent: neq; palã facient iudiciũ et
disciplinã: ⁊ in parabolis nõ inuenientꝛ: sed crea=
turã eui cõfirmabunt: ⁊ deꝑcatio illoꝝ in opera=
tione artis: accõmodantes alas suas: ⁊ cõquiren
tes in lege altissimi.

C. S. De studio ⁊ exercitio sapiẽtis. de laude
ipsius orta ad sanctimoniã. opa dei curiose scru=
tari ꝓhibet. de spiritibꝰ creatis ad vindictã: et ꝙ
ꝓ tpa sua bonis bona in bonũ: ⁊ malis mala i ma
lũ creata sunt ab initio. xxxix.

A Sapientiã oĩm antiquoꝝ exquirat sa
piẽs: ⁊ in ꝓphetis vacabit. Narrationẽ
viroꝝ nominatoꝝ cõseruabit: ⁊ in ver
sutias parabolarũ simul introibit. Oc
culta ꝓuerbioꝝ exquiret: ⁊ in absconditis para=
bolarũ cõuersabiꝛ. In medio magnatoꝝ mini=
strabit: ⁊ in ꝯspectu ꝑsidis appebit. In terrã alie
nigenarũ gẽtiũ ptrãsiet. Bona eñ ⁊ mala in oĩbꝰ
tentabit. Cor suũ tradet ad vigilandum diluculo
ad dñm q̃ fecit illũ: ⁊ in cõspectu altissimi deꝑca=
bitur. Aperiet os suũ in orõne: et ꝓ delictis suis
deꝑcabiꝛ. Si eñ dñs magnus voluerit: spiritu in
telligentie replebit illũ: ⁊ ipse tanq̃ imbres emit=
tet eloquia sapiẽtie sue: ⁊ in orõne cõfitebitur do
mino. Et ipse diriget cõsiliũ eius ⁊ disciplinã: ⁊ in
B absconditis suis consiliabiꝛ. Ipse palã faciet disci
plinã doctrine sue: ⁊ in lege testamenti dñi glorla
bitur. Collaudabũt multi sapiam eius: ⁊ vsq; i se=
culũ nõ delebiꝛ. Non recedet memoria eius: ⁊ no
men eiꝰ requireꝛ a generatiõe in generationem.
ifra.44.c Sapientiã eius enarrabunt gẽtes: ⁊ laudẽ eius
enũciabit ecclesia. Si ꝑmanserit nomen eiꝰ dere
linq̃t plus q̃ mille: ⁊ si requieuerit ꝓderit illi. Ad
huc cõsiliabor vt enarrẽ: vt furore eñ repletus sũ
Et in voce dicit. Obaudite me diuini fructus: et
q̃si rosa plãtata sup riuos aquarum fructificate.
Quasi libanꝰ odorem suauitatis habete. Florete
flores quasi liliũ ⁊ date odorẽ: ⁊ frõdete in gratiã
⁊ collaudate canticũ ⁊ bñdicite dñm in operibus
suis. Date nomini eiꝰ magnificentiã ⁊ cõfitemini
C illi in voce labioꝝ vestroꝝ ⁊ in canticis labioꝝ
Geñ.1.d. ⁊ cytharis ⁊ sic dicetis in cõfessione. Opa dñi vni
marci.7.d. uersa bona valde. In verbo eñ eius stetit aqua
sicut cõgeries ⁊ in sermone oris illius sicut excep
toria aquarũ: qm̃ in ꝑcepto ipsiꝰ placor fit: et non
est minoratio in salute ipsius. Opa oĩs carnis co
rã illo: ⁊ nõ est q̃cq̃ abscõditũ ab oculis eiꝰ. A se=
culo vsq; in sclm respicit ⁊ nihil ẽ mirabile i cõspe
ctu eiꝰ. Nõ est dicere q̃d est hoc: aut q̃d est istudꝛ
oĩa eñ in tpe suo q̃renꝛ. Bñdictio illius quasi flu
uiꝰ inũdabit: ⁊ quõ cataclismꝰ aridã inebriauit: sic
ira ipsius gẽtes q̃ nõ exquisierũt eũ: hereditabit.
Geñ.7.d Quõ cõuertit aquas in siccitatẽ ⁊ siccata est ter=
Exo.14.c ra ⁊ vie illiꝰ vijs illoꝝ directe sunt: sic pctõribus
offensiones in ira eiꝰ. Bona bonis creata sunt ab
supra.29.d initio: sic nequissimis bona ⁊ mala. Initiũ necessa
D rie rei vite hoĩm: aqua/ignis/⁊ ferrũ/sal/lac/et pa
nis similagineꝰ/⁊ mel/⁊ botrus vue/⁊ oleũ/⁊ vesti
mentũ. Hec oĩa sanctis in bona: sic ⁊ impijs ⁊ pctõ=
ribus in mala cõuertenꝛ. Sunt spũs q̃ ad vindi=
ctã creati sunt ⁊ in furore suo cõfirmauerunt tor=
menta sua. Et in tpe ꝯsummatiõis effundent vir
tutẽ ⁊ furorẽ eius qui fecit illos ꝯfundent. Ignis infra.40.b
grando fames ⁊ mors: oĩa hec ad vindictã creata
sunt. Bestiarũ dentes ⁊ scorpij ⁊ serpentes rom=
phea vindicans in exterminiũ impios. In mãda
tis eius epulabuntur: ⁊ super terrã in necessitate
ꝑparabũtur: ⁊ in tẽporibus suis nõ preteriẽt ver
bũ. Propterea ab initio cõfirmatus sum ⁊ cõsilia
tus sum ⁊ cogitaui ⁊ scripta dimisi. Oĩa opa dñi
bona ⁊ omne opus hora sua subministrabit. Non supra eod.
est dicere: hoc illo nequius est. Oĩa eni in tpe suo
cõprobabunꝛ. Et nũc in oĩ corde ⁊ ore collaudate
⁊ benedicite nomen domini.

C. S. De occupatione magna ⁊ graui iugo. et
de omni hoim miseria. de transitu glorie ⁊ suꝑbie
impioꝝ. de benedictione iustoꝝ. de ꝓrogatiua ti
moris domini. xl.

Occupatio magna creata est omĩbꝰ hoi A
bꝰ: ⁊ iugũ graue sup filios Adam a die
exitus de ventre matris eoꝝ vsq; i diẽ
sepulture in matrẽ oĩm. Cogitationes
eoꝝ ⁊ timores cordis adinuentiões expectatiõis
⁊ dies finitiõis: a ꝑsidente sup sedem gloriosam:
vsq; ad humiliatũ in terrã ⁊ cinerẽ ab eo qui vtiꝛ
hyacintho ⁊ portat coronã vsq; ad eũ qui operiꝛ
ligno crudo. Furor/zelus/tumultus/fluctuatio/⁊
timor mortis: iracũdia ꝑseuerans/⁊ cõtentio/⁊ in
tpe refectionis in cubili somnꝰ noctis imutat sciẽ
tiã eius. Modicũ aũt tanq̃ nihil i requie: ⁊ ab eo
in somnis quasi in die respectꝰ. Cõturbatꝰ est in B
visu cordis sui: tanq̃ q̃ euaserit in die belli. In tẽ
pore salutis sue exurrexit ⁊ admirans ad nullũ ti
morẽ cũ oĩ carne ab homĩe vsq; ad pecus: ⁊ super
peccatores septuplũ. Ad hec mors sanguis cõtẽ
tio ⁊ rõphea opꝑssiones: fames ⁊ cõtritio ⁊ flagel
la. Sup iniquos creata sunt hec oĩa: et ꝓpter illos Geñ.7.b
factus est cataclismus. Oĩa eñ q̃ de terra sunt in infra.41.b
terrã cõuertenꝛ: ⁊ aque oĩs in mare cõuertẽtur.
Oĩe munus ⁊ iniq̃tas delebiꝛ: ⁊ fides in seculũ
stabit. Substantie iniustoꝝ sicut fluuius siccabũ
tur: ⁊ sicut tonitruũ magnũ in pluuia personabũt
In aperiendo manus suas letabiꝛ: sic preuarica
tores in cõsummatione tabescent. Nepotes impio
rũ non multiplicabunt ramos: et radices immũ=
de super cacumen petre sonant. Super omnem C
aquam viriditas ⁊ ad oram fluminis ante omne
fenũ euelletur. Gratia sicut paradisus in benedi
ctionibꝰ: ⁊ misericordia in seculo permanet. Vita
sibi sufficientis operarij condulcabitur ⁊ in ea in
uenies thesaurũ. Filij edificatio ciuitatis confir=
mabit nomen: et super hanc mulier immaculata
computabitur. Vinũ et musica letificant cor: ⁊ su
per vtraq; dilectio sapientie. Tibie et psalteriũ
suauem faciunt melodiam: et super vtraq; lin=
gua suauis. Gratiam ⁊ speciem desiderabit ocu= D
lus tuus: ⁊ super hoc virides sationes. Amicus ⁊
sodalis in tpe cõuenientes: ⁊ super vtrosq; muli=
er cum viro. Fratres in adiutoriũ in tẽpore tribu
lationis: ⁊ super eos mia liberabit. Aurum et ar=

gentū:ꝛ constitutio pedum:et super vtrūq; consi
liū beneplacitū. Facultates ꝛ virtutes exaltant
cor ꝛ super hoc timor domini. Non est in timore
dñi minoratio:ꝛ nō est in eo inquirere adiutoriū.
Timor dñi sicut paradisus benedictiōis:ꝛ super
oēm gloriā operuerunt illū. Fili in tpe vite tue ne
indigeas. Melius est eñi mori q̄ indigere. Uir re
spiciens in mensam alienā:nō est vita eius in co
gitatione victus. Alit eñi alam suā cibis alienis.
Uir autem disciplinatus ꝛ eruditus custodiet se.
In ore iprudentis cōdulcabitur inopia:ꝛ in ven
tre eius ignis ardebit.

¶C.S. De memoria mortis ꝛ iudicij. de ꝑditiōe
impiorū. de bono noīe curando. de sapientia pu
blicanda. monet a diuersis vicijs abstinere. de fu
gienda muliere. xlj.

A O Mors q̄ amara est memoria tua homi
pacē habēti in substantijs suis viro q̄e
to ꝛ cui⁹ vie directe sunt in oībus:et ad
huc valenti accipere cibū. O mors bo
nū est iudiciū tuū hoī indigenti ꝛ qui minoratur vi
ribus:defecto etate ꝛ cui de oībus cura est ꝛ incre
dibili:qui perdit sapiam. Noli metuere iudicium
mortis. Memēto q̄ ante te fuerunt:ꝛ q̄ superuētura
sunt tibi:hoc iudiciū a dño oī carni:ꝛ q̄ superueniēt
tibi in beneplacito altissimi:siue decē siue centū
B siue mille anni. Nō est eñi in inferno accusatio vi
te. Filij abominationū fiūt filij pctōꝝ:ꝛ qui cōuersan
tur secus domos impiorū. Filioꝝ peccatoꝝ peribit
hereditas:ꝛ cū semine illoꝝ assiduitas opprobrij.
De patre impio queruntur filij:qm ꝓpter illū sunt
in opprobrio. Ue vobis viri impij qui dereliquistis le
sup.4.o.b gem dñi altissimi. Et si nati fueritis in maledictiōe
nascemini:si mortui fueritis in maledictione erit
pars vestra. Oia q̄ de terra sunt in terrā cōuertē
C tur:sic impij a maledicto in perditionē. Luctus
hoim in corpore ipsorū:nomen aūt impiorū delebitur.
Curā habe de bono noīe:hoc eñi magis ꝑmane
bit tibi q̄ mille thesauri preciosi ꝛ magni. Bone
vite numerus dierū:boni aūt nomen ꝑmanebit i
supra.20.a euū. Disciplinā in pace cōseruate filij. Sapientia
eñi abscōdita ꝛ thesaurus inuisus:que vtilitas in
vtrisq;? Melior ē hō q̄ abscōdit stultitiā suā:q̄ hō
q̄ abscōdit sapiētiā suā. Uerūtñ reuertimini in his
D q̄ ꝓcedunt de ore meo. Non est ei bonū oēm irre
uerentiā obseruare:et nō oīa oībus bene placent
in fide. erubescite a patre et a matre de fornica
tione:ꝛ a p̄sidente ꝛ a potente de mendacio:a prin
cipe ꝛ a iudice de delicto:a synagoga ꝛ plebe de
iniquitate:a socio ꝛ amico de iniusticia ꝛ de loco i
quo habitas. de furto. de veritate dei ꝛ testamēto
de discubitu i panib⁹:ꝛ ab obfuscatiōe dati ꝛ acce
pti:a salutantib⁹ de silentio:a respectu mulieris
Lu.14. fornicarie:ꝛ ab auersione vult⁹ cognati. Ne auer
tas faciē a ꝓximo tuo ꝛ ab auferendo partē ꝛ nō
restituendo. Ne respicias mulierē alieni viri:ꝛ ne
scruteris ancillā eius neq; steteris ad lectū eius.
Caue ab amicis de sermonibus improperij:ꝛ cū
dederis ne improperes.

¶C.S. De nō publicatiōe sermōis abscōditi. de
ꝑsonarū nō acceptiōe:ꝛ de quibusdā vicijs ꝑticu
larib⁹. de filia luxuriosa custodienda:ꝛ fugiendo
mulierū cōsortio. xlij.

N On duplices sermonē audit⁹ de reue A
latiōe sermonis abscōditi:ꝛ eris vere si
ne cōfusione:ꝛ inuenies gratiā in cōspe
ctu oīm hoim. Ne ꝓ his oībus cōfunda
ris:ꝛ ne accipias ꝑsonā vt derelinquas. De lege
altissimi et testamēto:ꝛ de iudicio iustificare impiū
de verbo socioꝝ ꝛ viatorū:ꝛ de datione heredita
tis amicoꝝ:de equalitate statere ꝛ ponderū. de
acquisitiōe multoꝝ ꝛ paucorū:ꝛ de corruptione
emptiōis ꝛ negociatoꝝ:ꝛ de multa disciplina fi
lioꝝ:ꝛ seruo pessimo latus sanguinare. Sup mu B
lierē nequā bonū est signū. Ubi man⁹ multe sunt
claude ꝛ q̄dcūq; trades numera ꝛ appende:datū
vo ꝛ acceptū oīe describe. De disciplina insensa
ti ꝛ fatui:ꝛ de seniorib⁹ q̄ iudicantur ab adolescenti
b⁹:ꝛ eris erudit⁹ in oībus:ꝛ ꝓbabilis in cōspectu
oīm virorū. Filia p̄ris abscōdita est:vigilia ꝛ solli
citudo ei⁹ aufert somnū:ne forte in adolescentia
sua adultera efficiatur:ꝛ cū viro cōmorata odibilis
fiat:neqñ polluatur in virginitate sua ꝛ i paternis suis
grauida inueniatur:ne forte cū viro cōmorata trāſ
grediatur aut certe sterilis efficiatur. Sup filiā luxu supra.26.b
riosam cōfirma custodiā neqñ faciat te in oppro
briū venire inimicis a detractiōe in ciuitate ꝛ ab
lectiōe plebis:ꝛ cōfundat te in multitudine ppli.
Omni hoī noli attēdere in specie:ꝛ in medio mu C
lierū noli cōmorari. De vestimentis eñi ꝓcedit ti
nea. Et a muliere iniq̄tas viri. Melior est eñi ini
q̄tas viri q̄ benefaciens mulier ꝛ ꝯfundens i op
probriū. Memor ero igitur opeꝝ dñi:ꝛ q̄ vidi annū
ciabo in sermonib⁹ dñi opa eius. Sol illuminans
ꝑ oīa respexit:ꝛ gloria dñi plenū est op⁹ eius. Nō
ne dñs fecit sctōs enarrare oīa mirabilia sua:que
cōfirmauit dñs omīps stabilis in gl'ia sua? Abys
sum ꝛ cor hoim inuestigauit:ꝛ in astutia eorū ex
cogitauit. Cognouit eñi dñs oēm scientiā ꝛ inspe D
xit in signū eius annūcians q̄ p̄terierūt ꝛ q̄ superuē
tura sunt:reuelans vestigia occultoꝝ. Non prete
rit illū omīs cogitatus:ꝛ nō abscōdit se ab eo vll⁹
sermo. Magnalia sapientie sue decorauit que est
ante seculū ꝛ vsq; in seculū:neq; adiectū est neq;
minuetur ꝛ non eget alicui⁹ cōsilio. q̄ desiderabilia
omīa opera eius ꝛ tanq̄ scintilla que est cōside
rare. Omīa hec viuūt ꝛ manent in sclm:ꝛ in oī ne
cessitate omīa obaudiunt ei. Omīa duplicia:vnum
contra vnū:ꝛ nō fecit quicq̄ deesse. Uniuscuiusq;
ꝯfirmabit bona. Et q̄s satiabitur videns gloriā ei⁹?

¶C.S. Enūciat mirabilia dei. laudat creatorē:
ꝛ in laude eius dicit se deficere. xliij.

A Ltitudinis firmamentū pulchritudo
eius species celi in visione glorie. Sol A
in aspectu annūcians in exitu: vas ad
mirabile opus excelsi. In meridiano
exurit terrā:ꝛ in conspectu ardoris eius quis po
terit sustinere? Fornacem custodiens in operib⁹
ardoris. Tripliciter sol exurens montes radios
igneos exsufflans:ꝛ refulgēs radijs suis obcecat
oculos. Magn⁹ dñs q̄ fecit illū:ꝛ in sermōib⁹ ei⁹ festi
nauit iter. Et luna i oīb⁹ i tpe suo:ostēsio tpis et si
gnū eui. A luna signū diei festi:luminare q̄d minuitur
in ꝯsūmatione. Mensis ſm nomen ei⁹ et crescēs
mirabiliter in consummationē. Uas castrorū in B
excelsis:in firmamento celi respondens gloriose.

Species celi gloria stellarũ mundũ illuminãs in
excelsis dñs. In verbis sancti stabũt ad iudiciũ:
et non deficient in vigilijs suis. Uide arcum ⁊ be
nedic eũ qui fecit illũ. Ualde speciosus est in splẽ
dore suo. Gyrauit celũ in circuitu glĩe sue: man⁹
excelsi apuerũt illũ. Imperio suo accelerauit niuẽ
et accelerat choruscationes emittere iudicij sui.
Propterea apti sunt thesauri: ⁊ euolauerũt nebu
le sicut aues. In magnitudine sua posuit nubes:
⁊ cõfracti sunt lapides grandinis. In conspectu
eius cõmouebunt mõtes: ⁊ in volũtate ei⁹ aspira
uit nothus. Uox tonitrui ei⁹ verberauit terrã tẽ
pestas aquilonis ⁊ cõgregatio spũs et sicut auis
deponẽs ad sedendũ aspgit niuez: ⁊ sicut locusta
C demergens descensus ei⁹. Pulchritudinẽ cando
ris ei⁹ ãmirabit ocls: ⁊ sup imbrez ei⁹ expauescit
cor. Gelu sicut salem effundet sup terrã: ⁊ dũ gela
uerit fiet tanq̃ cacumina tribuli. Frigidus vent⁹
aqlo flauit ⁊ gelauit cristalus ab aqua. Sup oẽm
cõgregationẽ aquarũ requiescet: ⁊ sicut lorica in
duet se aq̃s. Et deuorabit montes ⁊ exuret deser
tũ ⁊ extinguet viride sicut ignẽ. Medicina oĩm in
festinatiõe nebule ⁊ ros obuiãs ab ardore ventẽ
ti humilẽ efficiet eũ. In sermone ei⁹ siluit vẽtus ⁊
cogitatiõe sua placabit abyssum: ⁊ plantauit illũ
dñs iesus. Qui nauigat mare: enarrat pericula
ei⁹: ⁊ audientes aurib⁹ nostris ãmirabimur. Il
lic pclara opera ⁊ mirabilia: varia bestiarũ gene
D ra ⁊ oĩm pecorũ: ⁊ creatura beluarũ. Propter ipz
cõfirmatus est itineris finis: ⁊ in sermone eius cõ
posita sunt omĩa. Multa dicim⁹: ⁊ deficimus ver
bis: cõsummatio autẽ sermonũ ipse est. In oĩbus
Ps.95. gloriãtes: ad qd valebim⁹. Ipse eñ omĩps sup oĩa
opa sua. Terribilis dñs ⁊ magnus vehemẽter et
mirabilis potẽtia ipsius. Glorificãtes dñm q̃tũcũq̃ potueritis supualebit adhuc: et ãmirabilis
magnificentia ei⁹. Benedicentes dñm exaltate
illũ quãtũ potestis: maior eñ est omni laude. Exaltantes eũ replemini virtute. Ne laboretis non
eñ cõprehendetis. Quis videbit eũ ⁊ enarrabit:
⁊ quis magnificabit eũ sicut est ab initio? Multa
abscondita sunt maiora his. Pauca eñ vidimus
operũ eius. Oĩa aũt dñs fecit: ⁊ pie agentib⁹ dedit sapientiam.

¶ C. S. Laudat gñaliter viros glosos. de laudib⁹ enoch/noe/abraã/isaac/⁊ iacob. xliiij.

A Laudemus viros gloriosos ⁊ parentes
nostros in generatiõe sua. Multã gloriã fecit dñs magnificentia sua a seclo.
Dñantes in potestatib⁹ suis: hoĩes ma
gni virtute ⁊ prudentia sua prediti: nũciantes in
pphetis dignitatẽ pphetaꝝ: ⁊ impantes in psen
ti populo: ⁊ virtute prudẽtie populis sanctissima
verba. In pueritia sua requirentes modos musi
cos: ⁊ narrantes carmina scripturarũ. Hoĩes diuites in virtute pulchritudinis studiũ habentes
B pacificantes in domibus suis. Oĩs isti in generationib⁹ gentis sue gloriã adepti sunt ⁊ in dieb⁹
suis habent in laudibus. Qui de illis nati sunt re
liquerunt nomen narrandi laudes eorũ. Et sunt
quorũ nõ est memoria. Perierunt quasi qui non
fuerint: ⁊ nati sunt q̃si non nati: ⁊ filij eorũ cũ ipsis
Sed illi viri misericordie sunt quorũ pietates nõ
defuerunt. Cũ semine eorũ permanent bona: he C
reditas sancta nepotes eorum. Et in testamẽtis
stetit semen eorũ: ⁊ filij eorũ ppter illos vsq̃ ineternũ manent. Semen eorũ ⁊ gloria eorũ non de
relinquetur. Corpora eorũ in pace sepulta sunt
⁊ nomen eorũ viuet in generatione ⁊ generationem. Sapientiã ipsorũ narrent populi: ⁊ laudez supra.39.b
eorum nũciet ecclesia. Enoch placuit deo ⁊ trans Gen.5.c.
latus est in paradisum: vt det gentibus sapientiã Hebr.11.b
Noe inuentus est perfectus iustus: ⁊ in tempore Gen.6.b.
iracundie factus est recõciliatio. Ideo dimissum Hebr.11.a
est reliquũ terre cũ factũ est diluuiũ. Testamẽta Gen.17.a.
scli posita sunt apud illũ: ne deleri possit diluuio
omis caro. Abraaz magnus pater multitudinis D
gentiũ: ⁊ non est inuentus similis illi. Qui conser
uauit legem excelsi: ⁊ fuit in testamẽto cũ illo. In Gen.22.c.
carne eius stare fecit testamentũ: ⁊ in tentatione Hebr.11.d
inuentus est fidelis. Ideo iureiurando dedit illi
gloriã in gente sua crescere illũ quasi terre cumu
lũ: ⁊ vt stellas exaltare semen ei⁹: ⁊ hereditare illos a mari vsq̃ ad mare: ⁊ a flumie vsq̃ ad terios
terre. Et ysaac eodẽ mõ fecit ppter abraã pfem
eius. Bñdictionẽ oĩm gentiũ dedit ei dñs ⁊ testa
mentũ suũ cõfirmauit sup caput iacob. Agnouit
eũ in benedictionib⁹ suis: ⁊ dedit illi hereditatez
⁊ diuisit illi partẽ in tribubus duodecim. Et cõser
uauit illi hoĩes misericordie inuenientes gratiaz
in oculis omnis carnis.

¶ C. S. De laudibus moysi et aaron ⁊ phinees.
Capitulum xlv.

Dilectus deo ⁊ hoĩbus moyses: cui⁹ me A
moria in bñdictiõe est. Silẽm illũ fecit Exo.11.a
in gloria sctõꝝ: ⁊ magnificauit eũ in timore inimicoꝝ: in vbis suis mõstra placauit. Glificauit illũ in conspectu regũ ⁊ iussit illi
corã pplo suo ⁊ ostẽdit illi gliam suã. In fide ⁊ leni
tate ipsi⁹ sanctũ fecit illũ: ⁊ elegit eũ ex omĩ carne
Audiuit eñ eũ ⁊ vocẽ ipsi⁹ ⁊ induxit illũ in nubẽ
Et dedit illi cor ad pcepta ⁊ legẽ vite ⁊ discipline
docere iacob testamentũ suũ: ⁊ iudicia sua israel.
Excelsum fecit aaron fratrẽ suũ ⁊ silẽm sibi de tri
bu leui. Statuit ei testamentũ eternũ: ⁊ dedit illi
sacerdotiũ gentis: ⁊ btificauit illũ in gloria. Et cir B
cũcinxit eũ zona iusticie: ⁊ induit eũ stola glĩe: ⁊ co Exo.28.f.
ronauit eũ in vasis virtutis. Circũpedes ⁊ femo
ralia ⁊ hũerale posuit ei: ⁊ cinxit illũ tintinabulis
aureis plimis in gyro: dare sonitũ in incessu suo:
auditũ facere sonitũ in tẽplo in memoriã filijs gẽ
tis sue. Stolã sanctã auro ⁊ hyacintho ⁊ purpura
opus textile viri sapiẽtis iudicio ⁊ veritate pditi.
Torto cocco opus artificis gẽmis pciosis figura
tis in ligatura auri ⁊ opi lapidarij sculptis i mẽo
riã sm nũeꝝ tribuũ isrl. Corona aurea sup mitrã
ei⁹ expssa signo sanctitatis: glĩa honoris et opus
virtutis: desiderio oclos ornata. Sic pulchra añ
ipm nõ fuerũt talia vsq̃ ad ouentẽ. Nõ est idutus
illa alienigena aliqs: sz tm̃ filij ipsi⁹ soli ⁊ nepotes
ei⁹ p oĩme tps. Sacrificia ipsi⁹ cõsũmata sunt igni
q̃tidie. Cõpleuit moyses man⁹ ei⁹ ⁊ vnxit illũ oleo
sctõ. Factũ ẽ illi i testamẽtũ etnũ ⁊ semini ei⁹ sicut C
dies celi: fungi sacerdotio ⁊ hẽre laudẽ ⁊ glificare Leui.8.b.
pplm suũ in noĩe suo. Ipm elegit ab omĩ viuente
offerre sacrificium deo incensum ⁊ bonũ odorem

in memoriam placare ꝓ ppl'o suo. Et dedit illi in
ꝓceptis suis potestatē: i testamētis iudicioꝝ: do
cere iacob testimonia: ⁊ in lege sua lucē dare isrl'.
Nu.16.a. Qꝛ ꝯtra illū steterūt alieni: ⁊ propter inuidiā cir
cūdederūt illū hoīes in deserto qui erāt cū dathā
⁊ abyron ⁊ cōgregatio chore in iracundia. Uidit
dñs deꝰ ⁊ nō placuit illi: ⁊ cōsumpti sunt in ipetu
iracūdie. Fecit illis mōstra: ⁊ consumpsit illos in
D flāma ignis. Et addidit aarō gloriam ⁊ dedit illi
hereditatē ⁊ primitias frugū terre diuisit illi. Pa
nem ipiꝰ in primis parauit in sacietatē. nā ⁊ sacri
ficia dñi edēt que dedit illi ⁊ semini eiꝰ. Ceterum
inter gētes nō hereditabit: ⁊ pars nō est illi in gē
te. Ipse est eñ pars eiꝰ ⁊ hereditas. Phinees fili
us eleazari tertiꝰ in gloria imitando eū in timore
dñi: ⁊stare in reuerētia gētis: in bonitate ⁊ alacri
Nu.25.c. tate aīe sue placuit deo israel. Ideo statuit illi te
stamētū pacis: ⁊ pricipē sanctoꝝ: ⁊ gētis sue: vt sit
illi in semini eiꝰ sacerdotij dignitas in eternū. Et
testamētū dedit regi filio iesse de tribu iuda here
ditas ipi ⁊ semini eiꝰ vt daret sapiētiā in cor nr̄m
iudicare gentē suā in iusticia: ne abolerent bona
ipsoꝝ ⁊ gl'iam ipsoꝝ in gentē eorum eternā fecit.

¶ C.S. De laudibꝰ iosue: caleph: ⁊ samuelis. xlvi.

A Fortis i bello iesus naue successor moy
si in prophetis q̄ fuit magnꝰ secūdū no
men suū: maximꝰ in salutē electoꝝ dei:
expugnare insurgētes hostes vt cōseq̄
retur hereditatem israel. Quā gl'iam adeptꝰ est
in tollēdo manus suas: ⁊ iactādo cōtra ciuitates
rompheas. Quis añ illū sic restitit? Nam hostes
Josue.10. ipse dñs percussit. Aut nō in iracūdia eiꝰ impedi
tus est sol ⁊ vna dies facta est quasi duo. Inuoca
uit altissimū potētē in oppugnando inimicos vn
diq: ⁊ audiuit illū magnus ⁊ sanctus deꝰ in saxis
B grandinis virtutis valde fortis. Impetū fecit cō
tra gentē hostilē ⁊ in descensu pdidit contrarios
vt cognoscant gētes potētiā eiꝰ: qꝛ cōtra deū pu
gnare nō est facile: et secutus est a tergo potētes
Nu.4.a. Et in diebꝰ moysi miam fecit ipse ⁊ caleph filius
iephone: stare cōtra hostē ⁊ prohibere gētē a pec
catis: ⁊ perfringere murmur malicie. Et ipi duo
constituti a periculo liberati sunt a numero sexcē
toꝝ miliū peditū inducere illos in hereditatē in
Josue.14. terram que manat lac ⁊ mel. Et dedit dñs ipsi ca
c. leph fortitudinē ⁊ vsq in senectutē pmāsit illi vir
tus: vt ascēderet in excelsum terre locū: ⁊ semen
ipsiꝰ obtinuit hereditatē. Et viderūt oēs filij. isrl'
C qꝛ bonū est obsequi scō deo. Et iudices singuli
suo noīe quoꝝ nō est corruptū cor: qui non auersi
sunt a dño vt sit mēoria illoꝝ in benedictione. Et
ossa eoꝝ pullulāt de loco suo: et nomen eoꝝ pma
net in eternū pmanēte ad filios illoꝝ sanctoꝝ vi
roꝝ gloria. Dilectꝰ a dño deo suo samuel ppheta
dñi: renouauit imperiū ⁊ vnxit pricipes in gente
sua. In lege dñi congregationē iudicauit: ⁊ vidit
deū iacob ⁊ in fide sua ꝓbatus est ppheta. Et co
D gnitus est in verbis suis fidelis. qꝛ vidit deū lucis
Et inuocauit dñm olpotētem in oppugnādo ho
stes circūstantes vndiq in oblationē viri inuio
lati. Et itonuit de celo dñs ⁊ in sonitu magno au
1.Re.7.c. ditā fecit vocē suā: ⁊ cōtriuit principes tyrioꝝ: et

oēs duces philistijm. Et añ tēpꝰ finis vite ⁊ secu 1.Re.12.a.
li testimoniū prebuit in cōspectu dñi ⁊ xp̄i. Pecu
nias ⁊ vsq ad calciamēta ab oī carne nō accepit:
⁊ nō accusauit illū homo. Et post hec dormiuit et
notū fecit regi. ⁊ ostēdit illi finē vite sue: ⁊ exalta
uit vocē eiꝰ de terra in ꝓphetia delere impietatē
gentis.

¶ C.S. De laudibꝰ nathā: dauid ⁊ salomōis ⁊ in
terfectione golie. de roboā imprudētia ⁊ hierobo
am idolatria qui fecit peccare israel. xlvij.

Post hec surrexit nathan ꝓpheta in die A
bus dauid. Et quasi adeps separatꝰ a
carne: sic dauid a filijs israel. Cū leoni
bus lusit quasi cum agnis ⁊ in vrsis simi 1.re.17.f.
liter fecit sicut in agnis ouiū. In iuuētute sua nū
quid nō occidit gigātē: ⁊ abstulit opprobrium de
gēte? In tollēdo manū in saxo funde deiecit ex
ultationē golie vbi inuocauit deū olpotētē: ⁊ de
dit in dextera eiꝰ tollere hoīem fortē in bello: ⁊ ex 1.re.18.b.
altare cornu gētis sue. Sic in decē milibꝰ gl'ifica
uit eū ⁊ laudauit eū in bñdictionibꝰ dñi: in offerē
do illi coronā glorie. Cōtriuit eñ inimicos vndi
q et extirpauit philistijm ꝯtrarios vsq in hodier B
nū diē. Cōtriuit cornu ipoꝝ vsq in eternū. In oī
ope dedit cōfessionē sancto ⁊ excelso in vbo gl'ie.
De oī corde suo laudauit dñm ⁊ dilexit eū q̄ fecit
illū ⁊ dedit illi cōtra inimicos potētiam. Et stare
fecit cātores cōtra altare ⁊ in sono eoꝝ dulces fe
cit modos. Et dedit in celebrationibꝰ decus: ⁊ or
nauit tēpora vsq in cōsummationē vite vt lauda
rēt nomē sanctū dñi ⁊ amplificarēt mane dei san
ctitatē. Xp̄s purgauit pctā ipiꝰ: ⁊ exaltauit in eter 2.Re.12.d.
num cornu eiꝰ. Et dedit illi testamentū regni ⁊ se
dē glorie in israel. Post ipm surrexit filiꝰ sensatꝰ
et propter illū deiecit oēm potētiā inimicoꝝ. Sa C
lomon iperauit in diebꝰ pacis: cui subiecit deus
oēs hostes vt cōderet domū in noīe suo et para
ret sanctitatē in sempiternū quēadmodū erudi
tus est in iuuētute sua. Et impletꝰ est quasi flumē
sapiētia: ⁊ terrā retexit aīa sua. Et replesti in com
parationibꝰ enigmata: ad insulas lōge diuulgatū
est nomē tuū: ⁊ dilectꝰ es i pace tua. In cātilenis
⁊ ꝓuerbijs ⁊ ꝯpatiōibꝰ ⁊ iterp̄tatiōibꝰ mirate sūt
terre ⁊ i noīe dñi dei cui ē cognomē deꝰ isrl'. Colle 3.re.11.a.
gisti quasi auricalchū aurū: ⁊ vt plūbū complesti
argētū: ⁊ inclinasti femora tua mulieribus. Pote
statē habuisti i corpore tuo. Dedisti maculā i glo
ria tua. ⁊ ꝓphanasti semē tuū inducere iracūdiā
ad liberos tuos: ⁊ in ceteris stulticiā tuā vt face
res imperiū bipartitū: ⁊ ex effraym iperare ipe
rium durū. Deꝰ aūt nō derelinquet miam suam ⁊ D
nō corrūpet nec delebit opera sua: neq perdet a
stirpe nepotes electi sui: ⁊ semen eiꝰ q̄ diligit dñm
nō corrūpet. Dedit aūt reliquū iacob ⁊ dauid de
ipa stirpe. Et finem habuit salomon cū patribus 3.re.12.c.
suis. Et dereliquit post se de semie suo gētis stul
titiā: et imminutum a prudentia roboam q̄ auer
tit gentē consilio suo ⁊ hieroboam filium nabath
qui peccare fecit israel: et dedit viā peccādi effra
im: et plurima redundauerunt peccata ipsorum.
Ualde enim auerterūt illos a terra sua. Et quesi
uit omnes nequitias vsq dum perueniret ad il
los defensio: et ab omnibꝰ peccatis liberauit eos

¶C.S.De laudibus helye:ꝛ helyzei: ezechie et esaie. xlviij.

A E T surrexit helyas ꝓpheta quasi ignis
3.re.17.b. ꝛ verbū ipi' quasi facula ardebat. Qui
induxit in illos famen ꝛ imitātes illū in
uidia sua pauci facti sunt. Nō eīm pote
rāt sustinere ꝑcepta dñi: ꝟbo dñi cōtinuit celū et
deiecit a se ignē terre. Sic amplificat' est helias
in mirabilib' suis. Et quis pōt similiter sic gloria
ri tibi? Qui sustulisti mortuū ab inferis de sorte
mortis in verbo dñi dei: qui deiecisti reges ad ꝑ
niciē ꝛ cōfregisti facile potētiā ipsoꝝ ꝛ gloriosos
de lecto suo. Qui audis in syna iudiciū: ꝛ in oreb
iudicia defensionis Qui vngis reges ad penitē
3.re.19.c. tiā ꝛ ꝓphetas facis successores post te. Qui rece
4.re.2.b ptus es in turbine ignis in curru equoꝝ igneoꝝ
B qui inscript' es in iudicijs tēpoꝝ lenire iracūdiā
dñi: cōciliare cor patris ad filiū: ꝛ restituere trib'
iacob. Beati sunt q̄ te viderunt: ꝛ in amicitia tua
decorati sunt. Nā nos vita viuim' tm̄: post mortē
aūt nō erit tale nomē nostrū. Helias q̄ in turbie
tectus est ꝛ in heliseo cōplet' est spūs ei'. In die
bus suis nō ptimuit pricipē ꝛ potētia nemo vicit
illū. Nec superauit illū verbū aliquod ꝛ mortuū
4.re.13.d. ꝓphetauit corp' ei'. In vita sua fecit monstra: ꝛ
C in morte mirabilia operat' est. In oībus istis nō
penituit ppl's ꝛ nō recesserūt a pctis suis vsq₃ dum
abiecti sunt de terra sua ꝛ dispersi sunt in oēm ter
rā: ꝛ relicta est gēs per pauca: ꝛ princeps in domo
dauid. Quidā ipoꝝ fecerunt quod placeret deo:
alij aūt multa cōmiserunt pctā. Ezechias muniit
ciuitatē suā: ꝛ induxit in mediū ei' aquam ꝛ fodit
4.re.18.c. ferro rupē ꝛ edificauit ad aquā puteū. In dieb'
ipsius ascēdit sennacherib ꝛ misit rapsacē ꝛ sustu
lit manū suā cōtra illos: ꝛ extulit manū suā in syō:
D ꝛ suꝑbus factus est potētia sua. Tunc mota sunt
corda ꝛ man' ipoꝝ ꝛ doluerūt quasi parturiētes
mulieres. Et inuocauerūt dñm misericordē ꝛ ex-
pādētes man' suas extulerūt ad celū: ꝛ sanct' do
min' de' audiuit cito vocē ipoꝝ. Nō est cōmemo
ratus pctōꝝ ipsoꝝ neq₃ dedit illos inimicis suis s₃
4.re.19.g. purgauit illos in manu isaie sancti ꝓphete. Deie
cit castra assyrioꝝ ꝛ cōtriuit illos angel' dñi. Nā
fecit ezechias qd̄ placuit deo ꝛ fortiter iuit in via
dauid patris sui quā mādauit illi esaias ꝓpheta
4.re.20.b magn' ꝛ fidelis in conspectu dei. In dieb' ipsius
retro rediit sol ꝛ addidit regi vitā. Spū magno vi
dit vltima ꝛ cōsolatus est lugētes in syon: vsq₃ in
sempiternū. Ostendit futura ꝛ abscōdita anteq̄
euenirent.

¶C.S. De laudibus iosie. de immunitate triū regum a peccato ceteroꝝ regū. de persecutione hieremie. de laude ezechielis ꝛ duodecim ꝓphetarum. de laudibus zorobabel. neemie. enoch. ioseph. seth. ꝛ sem. qui gloriā adepti sunt super omnes in origine adam. xlix.

A M Emoria iosie in cōpositione odoris fa
cta op' pigmētarij In oī ore quasi mel
indulcabit' ei' memoria: ꝛ vt musica in
conuiuio vini. Ipe est directus diuini-
tus in penitētia gētis ꝛ tulit abominationes im-
pietatis. Et gubernauit ad dñm cor ipsi'. ꝛ in die
B b' peccatoꝝ corroborauit pietatē. Preter dauid
et ezechiā ꝛ iosiā reges peccatū cōmiserūt. nā re-
liquerūt legē altissimi reges iuda: ꝛ cōtēpserūt ti
morē dei. Dederūt eīm regnū suū alijs ꝛ gloriā su
am alienigene gēti. Incēderūt electā sanctitatis
ciuitatē ꝛ desertas fecerūt vias ipi' in manu hie
remie. Nā male tractauerūt illum qui a vētre ma
tris consecrat' est ꝓpheta: euertere ꝛ eruere ꝛ ꝑ-
dere ꝛ iterū edificare ꝛ renouare. Ezechiel qui vi C
dit cōspectū glorie quā ostēdit illi in curru cheru
bin. Nā cōmemoratus est inimicoꝝ in imbre: bñfa
cere illis q̄ ostēderūt rectas vias. Et duodecī pro
phetaꝝ ossa pullulāt de loco suo. nā corroboraue
rūt iacob ꝛ redemerūt se in fide ꝟtutis tue. Quō D
amplificemus zorobabel: nā ꝛ ipe quasi signū in
dextera manu israel. Et iesum filiū iosedech Qui
in dieb' suis edificauerūt domū: ꝛ exaltauerūt tē
plū sanctū dño: paratū in gloriā sempiternā. Et
neemias in memoria multi tēporis q̄ erexit nob̄
muros euersos: ꝛ stare fecit portas ꝛ seras q̄ ere-
xit domos nostras Nemo nat' est in terra qualis
enoch nā ꝛ ipse receptus est a terra. Et ioseph q̄
natus est hō princeps fratrū firmamētū gētis: re-
ctor fratrū: stabilimētū popli: ꝛ ossa ipius visita-
ta sunt: ꝛ post mortē prophetauerūt. Seth ꝛ sem
apud homines gloriam adepti sunt: ꝛ super oēm
animam in origine adam.

¶C.S. Laus symeōis onie filij. de duab' gētib' quas odit: ꝛ de tertia q̄ nō est gens. de nomie scriptoris: et de laude huius operis. l.

S Imeon onie fili' sacerdos magn' qui
in vita sua suffulsit domū ꝛ in dieb' su A
is corroborauit tēplū. Tēpli etiā alti-
tudo ab ipo fundata est duplex edifica
tio: et excelsi parietes tēpli. In dieb' ipsius ema-
nauerūt putei aquarū ꝛ quasi mare adipleti sunt
supra modū. Qui curauit gētē suā: ꝛ liberauit eā
a pditione. Qui preualuit āplificare ciuitatē. qui
adeptus est gloriā in cōuersatione gētis: ꝛ ingres
sum dom' ꝛ atrij āplificauit. Quasi stella matuti
na in medio nebule. Et quasi luna plena in dieb'
suis lucet: et quasi sol refulgēs: sic ille effulsit in tē
plo dei. Quasi arcus refulgēs inter nebulas glo B
rie: et quasi flos rosaꝝ in dieb' vernis: et quasi li-
lia que sunt in trāsitu aque: redolēs in dieb' esta-
tis. Quasi ignis effulgēs ꝛ thus et quasi thus ar-
dēs i igne. Quasi vas auri solidū ornatū oī lapide
ꝓcioso. Quasi oliua pullulās ꝛ cypressus i altitu-
dine se extollēs. In accipiēdo ipsum stolā glorie
ꝛ vestiri eū in cōsūmatione ꝟtutis in ascēsu alta-
ris sancti gloriā dedit sanctitatis amictū. In ac-
cipiēdo autē partes de manu sacerdotum ꝛ ipse
stans iuxta aran Circa illū corona fratrū: ꝛ quasi
plātatio cedri i mōte libāo sic circa illū steterūt q̄si
rami palme ꝛ oēs filij aaron in gloria sua. Obla- C
tio aūt dñi in manib' ipsorum: corā oī synagoga
israel: ꝛ cōsummatione fungēs in arā amplifica
re oblationē excelsi regis porrexit manū suā in li
batione: et libauit de sanguine vue. Effudit in fū-
damēto altaris odorē diuinum excelso principi.
Tūc exclamauerūt filij aaron: in tubis ductilib'
sonuerūt: ꝛ auditā fecerūt vocē magnā in memo
riā corā dño. Tūc oīs ppl's simul ꝓperauerūt et
ceciderūt in faciē sup terrā adorare dñm deū suū

⁊ dare p̄ces oīpotēti deo excelso. Et amplificaue
runt psallētes in vocib⁹ suis ⁊ in magna domo fa
ctus est sonus suauitatis plenus. Et rogauit po=
pulus dn̄m excelsum in p̄ce vsq3 dū perfectus est
honor dn̄i: ⁊ mun⁹ suū p̄fecerūt. Tūc descēdēs ma
nus suas extulit in omnem congregationem fili=
orum israel dare gloriā deo a labijs suis: ⁊ in no
mine ipsius gloriari. Et iterauit orationem suam
D volens ostendere virtutē dei. Et post rursum pl⁹
orauit deum omnium. Qui magna fecit in omni
terra qui auxit dies nostros a ventre matris no=
stre: et fecit nobiscum secundum suam misericor=
diam: det nobis iocunditatem cordis: et fieri pa=
cem in diebus nostris in israel per dies sempiter
nos: credere israel nobiscum esse dei misericordi
am: vt liberet nos in dieb⁹ suis. Duas gētes odit
anima mea: tertia autem non est gens quam ode
rim. Qui sedent in monte seyr ⁊ philistijm ⁊ stult⁹
populus qui habitat in sychimis. Doctrinam sa=
pientie et discipline scripsit in codice isto: iesus fi
lius syrach hierosolimita qui renouauit sapiētiā
de corde suo. Beatus qui in istis versatur bonis.
Qui ponit illa in corde suo sapiens erit semper.
Si enim hec fecerit ad oīa valebit quia lux dei ve
stigium eius est.

Oratio iesu filij syrach. Cap̄m.li.

Confitebor tibi domine rex et collauda
A bo te deum saluatorem meum. Confite
bor nomini tuo quoniam adiutor ⁊ pro
tector factus es michi et liberasti corp⁹
meū a perditione: a laqueo lingue inique: et a la=
bijs operantiū mendacium: ⁊ in conspectu astan
tium factus es michi adiutor. Et liberasti me se=
cundum multitudinē misericordie nominis tui
a rugientib⁹ preparatis ad escam de manib⁹ que=
rentium animā meā et de portis tribulationū q̄
circūdederūt me a pssura flāme q̄ circūdedit me:
⁊ in medio ignis nō sum estuatus. De altitudine
ventris inferi ⁊ a lingua coinquinata ⁊ a v̄bo mē
dacij: a rege iniq̄ ⁊ a lingua iniusta. Laudabit vsq3 ad
mortem aīa mea dominum: et vita mea appro=
B pinquans erat in inferno deorsum. Circundede=
runt me vndiq3: et non erat qui adiuuaret. Respi
ciēs eram ad adiutorium hominum et non erat.
Memoratus sum misericordie tue domine ⁊ coo
perationis tue que a seculo sunt: quoniam eruis
sustinentes te domine ⁊ liberas eos de manibus
gentium. Exaltasti super terram habitationem
meam: et pro morte defluente deprecat⁹ sum. In
uocaui dominum patrem domini mei vt non de
relinquat me in die tribulatiōis mee: ⁊ in tempo=
re superborum sine adiutorio. Laudabo nomen
tuum assidue: ⁊ collaudabo illud in confessione ⁊
exaudita est orō mea. Et liberasti me de perditio
ne: ⁊ eruisti me de tempore iniquo. Propterea cōfi
tebor et laudem dicam tibi et benedicam nomi=
ni domini. Cum adhuc iunior sum priusq3 oberra
rem quesiui sapientiam palam in oratione mea.
C Ante tempus postulabam pro illa: et vsq3 in no=
uissimis inquiram eā: ⁊ florebit tanq3 precox vua
Letatum est cor meum in ea: ambulauit pes me⁹
iter rectum: in iuuentute mea inuestigabam eam.
Inclinaui modice aurem meā ⁊ excepi illā. Mul
tam inueni in meipso sapientiam: ⁊ multum pro=
feci in ea. Danti michi sapientiam: dabo gloriam.
Consiliatus sum enim vt facerem illam: zelatus
sum bonum: et non confundar. Colluctata est ani
ma mea in illa: ⁊ in faciendo eam confirmat⁹ sum
Manus meas extendi in altū: ⁊ in sapientia ei⁹
luxit anima mea: et ignorantias meas illumina=
uit. Animam meam direxi ad illam ⁊ in agnitiōe
inueni eā. Possedi cum ipsa cor ab initio propter
hoc non derelinquar. Uenter meus conturbatus
est querendo illam: propterea bonā possidebo pos
sessionem. Dedit enim michi dominus linguam
mercedem meam: et in ipsa laudabo eum. Appro
piate ad me indocti et congregate vos in domū
discipline. Quid adhuc retardatis? Et quid dici
tis in his? Anime vestre sitiunt vehemēter. Ape
rui os meum et locutus sum. Comparate vobis
sine argento sapientiam et collum vestrum subij=
cite iugo eius et suscipiat anima vestra disciplinā
In proximo est enim inuenire eam. Uidete ocu=
lis vestris quia modicum laboraui: et inueni mi= supra.9.b.
chi multam requiem. Assumite disciplinā in mul
to numero argenti: ⁊ copiosum aurum possidete
in ea. Letetur anima vestra in misericordia eius
et non confundemini in laude eius. Operamini
opus vestrum ante tempus: et dabit vobis mer=
cedem vestram in tempore suo.

Explicit liber Ecclesiasticus.

Incipit oratio salomonis.

Et inclinauit salomon genua sua in cō=
spectu toti⁹ ecclesie israel ⁊ aperuit ma
nus suas ad celum: et dixit. Domine de
us israel nō est similis deus in celo sur= 3.re.8.c.
sum: neq3 in terra deorsū qui custodis testamen
tum tuum ⁊ misericordiam pueris tuis euntibus
in cōspectu tuo in toto corde seruans puero tuo
dauid que locutus es illi et locutus es in ore tuo
et in manu tua implesti quasi dies iste. Et nūc do
mine deus israel custodi puero tuo dauid patri
meo que locutus es illi dicens. Nō deerit tibi vir
a facie mea sedens in throno isrl̄. Uerūtn̄ si custo
dierint filij tui legem meā ⁊ in p̄ceptis meis ābu=
lent sicut ābulauerūt in cōspectu meo fideles. Et
nunc domine deus israel creditum est verbū qd̄
locutus es puero tuo dauid: qm̄ si vere habitabit
deus cum hoībus in terra. Si celum ⁊ celi celorū
non sufficiant tibi: quantomagis domus hec quā
edificaui? Sed respicias ad orationē serui tui ⁊
deprecationem eius vt exaudias domine placa=
tionem orationis quam puer tuus orat coram te
hodie: vt sint oculi tui super domum hanc die ac
nocte: in locum quem dixisti inuocare nomen tu=
um: et exaudias orationem quā puer tuus orat
in hoc loco: et exaudias precationem pueri tui et
populi tui israel: si orauerint in loco isto: et exau=
dias in loco habitationis de celo: et exaudias et
propitius sis si peccauerit vir in te.

Explicit oratio Salomonis.

Incipit prologus in Esaiam prophetam.

Nemo cũ prophetas versib⁹ viderit esse descriptos:metro eos estimet apud hebreos ligari: a liquid simile habere de psalmis vel operibus salomonis. Sed quod i demosthene ꝛ tullio solet fieri: vt per cola scribant ꝛ comata:qui vtiq; ꝓsa ꝛ nõ versibus cõscripserũt. Nos quoq; vtilitati legẽtium prouidẽtes interꝑtationẽ nouam nouo scribendi genere distinximus. Ac primũ de esaia sciẽdum: ꝙ in sermone suo disertus sit quippe vt vir nobilis:et vrbane elegãtie nec habẽs quicq; in eloquio rusticitatis admixtũ. Unde accidit vt pre ceteris florem sermonis ei⁹:trãslatio nõ potuerit ꝯseruare Deinde etiã hoc adijciẽdũ. ꝙ nõ tam ꝓpheta dicendus sit ꝙ euãgelista. Ita eĩ vniuersa christi ecclesieq; mysteria ad liquidũ ꝓsecut⁹ est:vt nõ
Mat.4.a. putes eum de futuro vaticinari:sed de preteritis hystoriã texere. Unde cõijcio noluisse tunc tẽporis septuaginta interpretes fidei sue sacramenta perspicue ethnicis ꝓdere:ne sanctũ canibus et margaritas porcis darẽt:q̃ cũ hãc editionẽ legeritis ab illis animaduertet abscõdita. Nec ignoro quãti laboris sit prophetas intelligere.nec facile quẽpiã posse iudicare de interꝑtatione: nisi intellexerit ante que legerit Nos q̃q; patere morsibus plurimoꝝ q̃ stimulãte inuidia:quod cõsequi nõ valent despiciũt. Sciẽs ergo ꝛ prudẽs in flãmas mitto manũ Et nihilomin⁹ hoc a fastidiosis lectorib⁹ ꝑcor vt quõ greci post septuagita trãslatores aquilã ꝛ symmachũ ꝛ theodotionem legũt vel ob studiũ doctrine sue:vel vt septuaginta magis ex collatione eoꝝ intelligãt:sic ꝛ isti saltẽ vnũ post priores habere dignent interpretẽ. Legant prius ꝛ postea despiciãt ne videant nõ ex iudicio sed ex odij ꝑsumptiõe ignorata damnare. Prophetauit aũt esaias in hierusalẽ in iudea necdũ decẽ tribubus in captiuitatẽ ductis:ac de vtroq; regno nũc cõmixtim:nunc separatim texit oraculum. Et cum interdũ ad presentẽ respiciat historiam.et post babylonie captiuitatẽ reditum populi significet in iudeam:tñ ois ei⁹cura de vocatiõe gentiũ et de aduẽtu christi est. Quem quanto pl⁹ amatis o paula ꝛ eustochiũ tãto magis ab eo petite:vt pro obtrectatiõe presenti qua me idesinenter emuli laniãt ipe mihi mercedẽ restituat in futuro: q̃ scit me ob hoc in peregrine lingue eruditione sudasse:ne iudei de falsitate scripturaruꝫ ecclesijs eius diutius insultarent.

Explicit prologus.

Incipit argumentum.

Esaias in hirlm nobili genere ortus est ibiq; ꝓphetauit. Sub manasse rege sect⁹ in duas ptes occubuit. Sepultusq; est sub quercu rogel iuxta trãsitũ aqua rũ q̃s olĩ ezechias rex iacto obstruxerat puluere.

Explicit argumentum.

Incipit Esaias propheta.

C.S. Uisio esaie sermo de ira dñi cõtra iudeã ꝛ hierusalẽ ꝓpter pctã sua.de cessantib⁹ ꝛ reprobatis solẽnitatib⁹.de futuro lauacro quo pctã lauant.de increpatiõe hierusalẽ propter spirituale meretricium. Capm.j.

Fr. Hermenegild[?] est Usus[?]

Uisio esaie a
filij Amos:quã vidit super iudã ꝛ hierusalẽ in dieb⁹ ozie ioathã :achaz: et ezechie regum iuda. Audite celi ꝛ aurib⁹ ꝑci pe terra : qm̃ dñs locut⁹ est. Filios enutriui ꝛ exaltaui:ipi aũt spreuerũt me. Cognouit bos posses sorẽ suũ: ꝛ asinus presepe dñi sui:israel aũt me nõ cognouit:ꝛ pplš me⁹ nõ intellexit. Ue gẽti peccatrici:populo graui iniquitate:semini neq; filijs sceleratis. Dereliquerũt dñm.blasphemauerũt san- B
ctum israel:abalienati sunt retrorsum. Sup quo percutiã vos vltra addẽtes ꝑuaricationẽ. Õe caput languidũ ꝛ oẽ cor merẽs. A plãta pedis vsq; ad verticẽ nõ est in eo sanitas. Uulnus ꝛ liuor et plaga tumẽs nõ est circũligata nec curata medicamine neq; fota oleo. Terra vestra deserta: ciuitates vestre succẽse igni. Regionẽ vestrã corã vo C
bis alieni deuorant: ꝛ desolabit sicut in vastitate hostili. Et derelinquet filia syon vt vmbraculũ in vinea:ꝛ sicut tugurium in cucumerario.sicut ciuitas q̃ vastat. Nisi dñs exercituuꝫ reliquisset no- Rom.9.f.
bis semen:quasi sodoma fuissem⁹ ꝛ quasi gomorra similes essem⁹. Audite verbũ dñi pricipes sodomoꝝ:percipite aurib⁹ legẽ dei vestri populus gomorre. Quo michi multitudinẽ victimaꝝ vestrum dixit dñs? Plen⁹ sum. Holocausta arietũ et adipẽ pinguiũ ꝛ sanguinẽ vituloꝝ ꝛ agnoꝝ ꝛ hyrcoꝝ nolui. Cũ veneritis añ cõspectũ meũ q̃s que D
siuit hec de manib⁹ vestris vt ambularetis in atrijs meis Ne offeratis vltra sacrificiũ frustra Incẽ Hiere.6.e
sum abominatio est michi. Neomeniã ꝛ sabbatuꝫ Amos.5.f.
ꝛ festiuitates alias nõ ferã. Iniqui sunt cetus vestri. Calẽdas vestras ꝛ solennitates vestras odiuit anima mea. Facta sunt michi molesta. Labo Hiere.6.c.
raui sustinens. Et cũ extẽderitis manus vestras auertã oculos meos a vobis:ꝛ cũ multiplicaueritis orationẽ:nõ exaudiã. Man⁹ eñ vestre sanguine plene sunt Lauamini:mũdi estote. auferte ma infra.59.a.
lũ cogitationũ vestraꝝ ab oculis meis. Quiescite agere peruerse.discite benefacere. Querite iudicium. Subuenite oppresso iudicate pupillo.defendite viduam.ꝛ venite ꝛ arguite me dicit dominus. Si fuerint peccata vestra vt coccinuꝫ.quasi nix dealbabunt. ꝛ si fuerit rubra quasi vermicul⁹: velut lana alba erunt. Si volueritis ꝛ audieritis me:bona terre comedetis. ꝙ si nolueritis ꝛ me ad iracũdiã ꝓuocaueritis: gladi⁹ deuorabit vos:q2 os dñi locutũ est. Quõ facta est meretrix ciuitas fidelis plena iudicij? Iusticia habitauit i ea:nũc aũt homicide. Argẽtũ tuũ versum est in scoriã. vinum tuũ mixtũ est aqua. Pricipes tui infideles socij furũ. Oẽs diligũt munera:sequũtur retributiones. Pupillo nõ iudicant et causa vidue nõ ingreditur ad illos Propter hoc ait dñs deus exercituũ fortis israel Heu ego cõsolabor sup hostib⁹ meis:et vindicabor de inimicis meis. Et cõuertã manũ meã ad te ꝛ excoquã ad purũ scoriã tuã et auferã oẽ stannũ tuũ: ꝛ restituaꝫ iudices tuos vt hiere.5.g.

fuerūt prius. et cōsiliarios tuos sicut antiquitus.
Post hec vocaberis ciuitas iusti: vrbs fidelis Sy
G on in iudicio redimet̄ ⁊ reducēt eā in iusticia. Et
cōteret scelestos ⁊ pctōres simul et q̄ dereliquerīt
dn̄m ꝯsument̄. Cōfūdent̄ eī ab idolis q̄b⁹ sacrifi
Rom.9.d. cauerūt. Et erubescetis sup hortis q̄s elegeratis
cū fueritis velut quercus defluētib⁹ folijs: ⁊ velut
hortus absq̄ aq̄. Et erit fortitudo vr̄a vt fauilla
stuppe: et opus vestrū quasi scintilla ⁊ accēdetur
vtrūq̄ simul ⁊ nō erit qui extinguat.

C.S. De morte christi et eius passione. de ad-
uentu eius. de reprobatione iudeorum. ⁊ exalta-
tione christi. ij.

A Verbum quod vidit esaias filius amos
Michee. sup iudeā ⁊ hiер̄lm. Et erit in nouissimis
4.b. dieb⁹ p̄parat⁹ mōs dom⁹ dn̄i in verti
ce montiū: ⁊ eleuabit̄ sup colles. Et flu
ent ad eū oēs gētes ⁊ ibūt ppl̄i multi ⁊ dicēt. Ue-
nite ascēdam⁹ ad mōtē dn̄i: ⁊ ad domū dei iacob
⁊ docebit nos vias suas ⁊ ābulabim⁹ in semitis
ei⁹: q̄r de syon exibit lex ⁊ verbū dn̄i de hierusalē
B Et iudicabit gētes: ⁊ arguet populos multos. Et
Michee. cōflabūt gladios suos in vomeres ⁊ lāceas suas
4.b. in falces. Nō leuabit gēs contra gētē gladiū: nec
exercebunt̄ vltra ad preliū. Dom⁹ iacob venite et
ambulem⁹ in lumie dei nostri. Proiecisti eñ po-
pulū tuū domū iacob: q̄r repleti sūt vt olī: ⁊ augu
res habuerunt vt philistijm ⁊ pueris alienis ad-
heserūt. Repleta est terra argēto ⁊ auro: ⁊ nō est
finis thesauror̄ ei⁹. Et repleta est terra ei⁹ equis
⁊ innumerabiles quadrige ei⁹. Et repleta est ter
C ra eius idolis. Opus manuū suar̄ adorauerunt
quod fecerūt digiti eor̄. Et incuruauit se hō ⁊ hu
miliat⁹ est vir. Ne ergo dimittas eis. Ingredere
in petrā ⁊ abscōdere in fossa humo a facie timoris
dn̄i: ⁊ a gloria maiestatis ei⁹. Oculi sublimis ho-
mis humiliati sunt: ⁊ icuruabit̄ altitudo virorum
Exaltabit̄ autē dn̄s solus in die illa. q̄r dies dn̄i
exercituū sup oēm supbū ⁊ excelsum. ⁊ sup oē ar
rogātē. ⁊ humiliabit̄ ⁊ sup oēs cedros libani subli
mes ⁊ erectas. ⁊ sup oēs quercus basan ⁊ sup oēs
mōtes excelsos: et sup oēs colles eleuatos: ⁊ sup
oēm turrē excelsam. ⁊ sup oēm murū munitū: ⁊ su
per oēs naues tharsis. ⁊ sup oē q̄d visu pulchrū ē
D Et icuruabit̄ oīs sublimitas hoīm ⁊ hūiliabit̄ alti
tudo viror̄. Et eleuabit̄ dn̄s sol⁹ ī die illa: ⁊ idola
penit⁹ cōterent̄. Et introibūt in spelūcas petrar̄
⁊ in voragies terre a facie formidinis dn̄i: ⁊ a glo
ria maiestatis ei⁹: cū surrexerit percutere terrā.
infra.31.b. In die illa p̄iciet homo idola argēti sui ⁊ simula
chra auri sui q̄ fecerat sibi: vt adoraret talpas et
Lu.23.e. vespertiliones. Et ingredief scissuras petrar̄ ⁊ ī
cauernas saxorum a facie formidinis dn̄i ⁊ a glīa
maiestatis eius: cū surrexerit pcutere terrā. Qui
escite ergo ab hoīe cui⁹ spūs in narib⁹ ei⁹ est: q̄r ex
celsus reputatus est ipse.

C.S. De homine christo q̄ auferet a iuda oēs
potentiam qua preualebant in peccatis: et omnē
ornatum superbie. iij.

A Ecce eñ dn̄ator dn̄s exercituū auferet
ab hiер̄lm ⁊ ab iuda validū ⁊ fortē oē ro
bur panis ⁊ oē robur aq̄ ⁊ fortē ⁊ virū
bellatorē: ⁊ iudicē ⁊ p̄phetā ⁊ ariolū ⁊
senē p̄ncipē sup q̄nq̄gīta. ⁊ honorabilē vultu: ⁊ p̄si
liariū. ⁊ sapiētē de architectis ⁊ prudētē eloquij mi
stici. Et dabo pueros p̄ncipes eor̄: ⁊ effeminati
dn̄abunt̄ eis. Et corruet ppl̄s. vir ad virū: ⁊ vnus
quisq̄ ad proximū suū. Tumultuabit̄ puer cōtra
senē ⁊ ignobilis cōtra nobilē. Apprehēdet eī vir
fratrē suū domesticū patris sui ⁊ dicet. Uestimen
tum tibi est: p̄nceps esto noster: ruina aūt hec sub
manu tua. Respōdebitq̄ in die illa dicēs. Nō sū B
medicus: ⁊ in domo mea non est panis neq̄ vesti
mentū. Nolite cōstituere me p̄ncipem ppl̄i. Ruit
eñ hierusalē ⁊ iudas cōcidit: q̄r lingua eor̄ ⁊ adi
uentiones eor̄ cōtra dn̄m: vt p̄uocarent oculos
maiestatis ei⁹. Agnitio vult⁹ eor̄ respōdebit eis
et peccatū suū quasi sodoma p̄dicauerūt: nec ab-
scōderūt. Ue aīe eor̄: q̄m reddita sūt eis mala. Di
cite iusto q̄m bn̄ q̄m fructū adiuētionū suar̄ come
det. Ue ipio in malū. Retributio eñ manuū ei⁹ fi
et ei. Populū meum exactores sui spoliauerūt: et
mulieres dn̄ate sunt eis. Popule me⁹ q̄ te beatū C
dicūt ipsi te decipiūt ⁊ viā gressuū tuor̄ dissipāt.
Stat ad iudicādū dn̄s ⁊ stat ad iudicādos popu
los. Dn̄s ad iudiciū veniet cū senib⁹ populi sui et Luce.21.f.
p̄ncipib⁹ eius. Uos eñ depasti estis vineā meā.
⁊ rapina pauperis in domo vestra. Quare atteri
tis populū meū ⁊ facies pauperū cōmolitis dicit
dn̄s exercituū? Et dixit dn̄s de⁹. Pro eo q̄ eleua
te sunt filie syon: ⁊ ambulauerūt extento collo: et
nutibus oculor̄ ibant: ⁊ plaudebāt: ⁊ ambulabāt
et pedib⁹ suis cōposito gradu incedebant: decal
uabit dn̄s verticē filiar̄ syon. ⁊ dn̄s crinē ear̄ nu
dabit. In die illa auferet dn̄s ornamētum calcia D
mētor̄ ⁊ lunulas ⁊ torques ⁊ monilia ⁊ armillas
⁊ mitras discriminalia ⁊ pichelides ⁊ murenulas
et olfactoriola ⁊ inaures ⁊ annulos ⁊ gemmas in
fronte pēdentes ⁊ mutatoria ⁊ palliola ⁊ linthea
mina ⁊ acus ⁊ specula ⁊ syndones ⁊ vittas ⁊ teri-
stra. Et erit p̄ suaui odore fetor ⁊ p̄ zona funicu-
lus et pro crispāti crine caluiciū et p̄ fascia pecto
rali ciliciū. Pulcherrimi quoq̄ viri tui gladio ca
dent ⁊ fortes tui in prelio. Et merebūt atq̄ luge
bunt porte eius: et desolata in terra sedebit.

C.S. De septē ecclesijs. de magnificētia hoīs: et
lauachro spūali: ⁊ p̄tectōe ecclesie. iiij.

Et apprehēdēt septē mulieres virum
vnū in die illa dicētes. Panē nostrum A
comedem⁹ ⁊ vestimētis nostris operie
mur: tātūmodo inuocet̄ nomē tuū sup
nos aufer opprobriū nostrū. In die illa erit ger
men dn̄i in magnificētia ⁊ gloria fruct⁹ terre sub
limis ⁊ exaltatio his qui saluati fuerint de israel.
Et erit oīs q̄ relictus fuerit in syon ⁊ residuus in
hiер̄lm sanctus vocabit̄ oīs q̄ scriptus est in vita
in hierusalē. Si abluerit dn̄s sordē filiar̄ syon: et B
sanguinē hierusalē lauerit de medio eius in spiri
tu iudicij ⁊ spū ardoris. Et creabit dn̄s sup omnē
locū montis syon ⁊ vbi inuocatus est nubē p̄ diē
⁊ fumum ⁊ splēdorē ignis flāmātis in nocte. Sup
omnē eñ gloriā p̄tectio: ⁊ tabernaculū erit in vm
braculo diei ab estu: ⁊ in securitatem et absconsio
nem a turbine et a pluuia.

C.S. De christo ⁊ vinea eius. predicat̄ repro-
batio ipsius vinee propter diuersas iniquitates.

damnatur ebrietas cum voluptate. devocatione
gentium ad salutem. v.
Cantabo dilecto meo cãticũ patruelis
A met: vinee sue. Uinea facta est dilecto
meo:in cornu filio olei. Et sepiuit eã et
lapides elegit ex ea:ꝛ plãtauit vineam
electam. Et edificauit turrĩ in medio eiꝰ:ꝛ torcu
hiere.2.d. lar extruxit in ea. Et expectauit vt faceret vuas
Mat.21.d. ꝛ fecit labruscas. Nũc ergo habitatores hierusa-
lem ꝛ viri iuda iudicate inter me ꝛ vineã meam.
Quid est quod debui vltra facere vinee mee ꝛ nõ
feci ei:an ꝙ expectaui vt faceret vuas ꝛ fecit labru
scas? Et nunc ostẽdã vobis q̃d ego faciam vinee
mee. Auferã sepẽ eiꝰ ꝛ erit in direptionẽ. Diruã
macerĩã eiꝰ ꝛ erit in cõculcationẽ:ꝛ ponã eam de
B sertã. Nõ putabitᷣ ꝛ nõ fodietᷣ:ꝛ ascẽdent sup eam
vepres ꝛ spine ꝛ nubibꝰ mãdabo ne pluãt sup eã
imbrẽ. Uinea aũt dñi exercituũ domꝰ israel est: ꝛ
viri iuda germen eiꝰ delectabile. Et expectaui vt
faceret iudiciũ:ꝛ ecce iniquitas:et iusticiã: ꝛ ecce
clamor. Ue q̃ coniungitis domũ ad domũ ꝛ agrũ
agro copulatis vsq; ad terminũ loci. Nunq̃d ha-
C bitabitis vos soli in medio terre? In auribꝰ meis
sunt hec dicit dñs exercituũ. Nisi domꝰ multe de
serte fuerint grãdes ꝛ pulchre ꝛ absq; habitatore
Decẽ enĩ iugera vineaꝝ faciũt lagunculã vnã: et
triginta modij semẽtis faciũt modios tres. Ue q̃
cõsurgitis mane ad ebrietatẽ sectãdã ꝛ potãdũ
vsq; ad vesperã vt vino estuetis. Cythara ꝛ lyra
ꝛ tympanũ ꝛ tibia ꝛ vinũ in cõuiuijs vestris ꝛ opꝰ
dñi nõ respicitis:nec opera manuũ eiꝰ cõsideratis.
D Propterea captiuus ductus est ppl's meꝰ: q2 nõ
habuit sciẽtiã:ꝛ nobiles eiꝰ interierũt fame:ꝛ mul
titudo eiꝰ siti exaruit. Propterea dilatauit infer-
nus aĩam suam:ꝛ aperuit os suũ absq; vllo termi
no. Et descẽdẽt fortes eiꝰ ꝛ ppl's eius ꝛ sublimes
gloriosiq; eiꝰ ad eũ. Et incuruabitᷣ homo ꝛ humi-
liabitur vir ꝛ oculi sublimiũ deprimẽtur. Et exal
tabitᷣ dñs exercituũ in iudicio:ꝛ deꝰ sanctus san-
ctificabitᷣ in iusticia. Et pascẽtur agni iuxta ordi-
nem suũ:ꝛ deserta in vbertatem versa aduene co
E medent. Ue qui trahitis iniquitatẽ in funiculis
vanitatis:et quasi vinculũ plaustri peccatũ. Qui
dicitis festinet:ꝛ cito veniat opus eius vt videa-
mus et appropiet ꝛ veniat cõsiliũ sancti israel: et
sciemꝰ illud. Ue qui dicitis malũ bonũ:et bonum
malũ:ponẽtes tenebras lucẽ ꝛ lucẽ tenebras. po-
nẽtes amarũ i dulce ꝛ dulce in amaꝝ. Ue q̃ sapiẽ
F tes estis in oculis vestris:ꝛ coram vobismetipsis
prudentes. Ue qui potentes estis ad bibendũ vi
puer.17.c. num:viri fortes ad miscẽdã ebrietatẽ. Qui iustifi
catis impiũ ꝑ muneribus ꝛ iusticiam iusti aufer
tis ab eo. Propter hoc sicut deuorat stipulã lingua
ignis ꝛ calor flãme exurit:sic radix eorum sicut fa
uilla erit:ꝛ germen eoꝝ vt puluis ascendet. Abie
cerũt enĩ legẽ dñi exercituũ ꝛ eloquiũ scti isrl' blas
phemauerũt. Ideo iratus est furor dñi in popl'm
suũ:et extendit manũ suã super eũ ꝛ ꝑcussit eum.
Et cõturbati sunt montes ꝛ facta sunt morticina
infra.9.c. eoꝝ quasi stercꝰ in medio plateaꝝ. In his oĩbus
et.10.a. non est auersus furor eiꝰ: sed adhuc manus eius
extenta. Et eleuabit signũ in nationibꝰ procul: et
sibillabit ad eum de finibus terre:ꝛ ecce festinus
velociter veniet. Nõ est deficiẽs neq; laborãs in B
eo:nõ dormitabit neq; dormiet neq; soluetur cin
gulum renũ eius nec rũpetᷣ corrigia calciamenti
eius. Sagitte eiꝰ acute ꝛ oĩs arcus eius extenti.
Ungule equoꝝ eius vt silex:et rote eius quasi im
petus tẽpestatis. Rugitus eiꝰ vt leonis:rugiet vt
catuli leonũ. Et frendet ꝛ tenebit predã ꝛ ample
xabitᷣ ꝛ nõ erit q̃ eruat:ꝛ sonabit sup eũ in die illa
sicut sonitus maris. Aspiciemꝰ in terrã:ꝛ ecce te-
nebre tribulationis:et lux obtenebrata est in cali
gine eius.
C. S. Uidit esaias dominum in throno:purga
tur. mittitur. prophetat iudeam desolandam ꝛ po
pulum decimandum. vi.
In anno quo mortuus est rex ozias vi- A
di dñm sedentem sup soliũ excelsum et
eleuatũ ꝛ plena erat domꝰ a maiestate
eiꝰ:ꝛ ea q̃ sub ipso erãt replebãt tẽpliũ.
Seraphin stabãt sup illud sex ale vni ꝛ sex ale alt'i.
Duabꝰ velabãt faciẽ eiꝰ ꝛ duabꝰ velabant pedes
eiꝰ:ꝛ duabus volabãt. Et clamabãt alter ad alte
rum ꝛ dicebãt. Sanctus sanctus sanctus dñs de B
us exercituũ plena est oĩs terra gl'ia eiꝰ. Et com- Apo.4.c.
mota sunt superliminaria cardinũ a voce clamã-
tis:ꝛ domꝰ repleta est fumo. Et dixi. Ue michi q2
tacui: q2 vir pollutus labijs ego sum: et in medio
populi polluta labia habentis ego habito ꝛ regẽ
dñm exercituum vidi oculis meis. Et volauit ad
me vnꝰ de seraphin ꝛ in manu eiꝰ calculus quem
forcipe tulerat de altari:et tetigit os meũ ꝛ dixit.
Ecce tetigi hec labia tua ꝛ auferetᷣ iniquitas tua
ꝛ peccatũ tuũ mundabitᷣ. Et audiui vocẽ dñi di-
centis. Quẽ mittã ꝛ quis ibit nobis? Et dixi. ecce C
ego:mitte me:ꝛ dixit. Uade ꝛ dices populo huic.
Audite audiẽtes ꝛ nolite intelligere:et videte vi Mat.13.b.
sionẽ et nolite cognoscere. Exceca cor populi hu Mar.4.d.
ius ꝛ aures eiꝰ aggraua ꝛ oculos eius claude:ne Lu.8.b.
forte videat oculis suis ꝛ auribꝰ suis audiat:ꝛ cor Act.24.f.
de suo intelligat et cõuertatᷣ et sanẽ eum. Et dixi. Rom.11.b.
Usquequo dñe? et dixit. Donec desolentᷣ ciuitates D
absq; habitatore:et domꝰ sine hoĩe:et terra relin-
quetᷣ deserta et lõge faciet dñs hoĩes: ꝛ multipli-
cabitur q̃ derelicta fuerat i medio terre ꝛ adhuc
in ea decimatio ꝛ cõuertetᷣ et erit in ostẽsionem si
cut therebinthus et sicut quercus que expandit
ramos suos. Semen sanctum erit id quod stete- Luce.1.a.
rit in ea.
C. S. De his qui voluerunt expugnare hieru-
salem. de conceptione virginis et liberatione hie
rusalem. vij.
Et factũ est in diebꝰ achaz filij ioathã
filij ozie regis iuda:ascẽdit rasin rex sy A
rie:ꝛ facee filiꝰ romelie rex israel in hie 4.re.16.a.
rusalẽ ad preliãdũ cõtra eã. ꝛ nõ potu
erũt debellare eam. Et nũciauerũt domui dauid
dicẽtes. Requieuit syria sup effraim et cõmotum
est cor eius et cor populi eius sicut mouentᷣ ligna
siluaꝝ a facie venti. Et dixit dñs ad esaiã. Egre-
dere in occursum achã tu et qui derelictus est ia
sub filius tuꝰ ad extremũ aqueductus piscine su-
perioris in via agri fullonis et dices ad eũ. Uide
et sileas. Noli timere ꝛ cor tuũ ne formidet a dua
bus caudis titionũ fumigantiũ istoꝝ in ira furo-

ris rasin regis syrie et filii romelie: eo ꝙ consiliū
inierit cōtra te syria in malū ⁊ effraim et filius ro
B melie dicētes. Ascēdam⁹ ad iudā et suscitem⁹ eū
et auellam⁹ eū ad nos: et ponam⁹ regē in medio
ei⁹ filiū tabeel. Hec dicit dñs de⁹. Nō stabit ⁊ nō
erit istud: sed caput syrie damasc⁹ ⁊ caput dama=
sci rasin. Et adhuc sexaginta ⁊ quinq̄ anni: et de
sinet effraim esse popul⁹ ⁊ caput effraim samaria
et caput samarie filii⁹ romelie Si nō credideritis
nō ꝑmanebitis. Et adiecit dñs loq̄ ad acham di=
cens. Pete tibi signū a dño deo tuo in ꝓfundum
inferni siue in excelsum supra. Et dixit achaz. Nō
petā ⁊ non tentabo dñm. et dixit Audite ergo do
mus dauid. Nunq̄d parū vobis est molestos esse
C hoīb⁹ q: molesti estis ⁊ deo meo: Propter hoc da
Math.1.d. bit dñs ipse vobis signū. ecce virgo cōcipiet ⁊ pa
Luce.1.c. riet filiū ⁊ vocabit nomē ei⁹ emanuel. Butyrum
et mel comedet vt sciat reprobare malū et elige=
re bonū. Quia anteq̄ sciat puer reprobare malū
et eligere bonū: derelinquet terra quā tu detesta
ris a facie duoꝝ regū suoꝝ. Adducet dñs sup te
et sup populū tuū et sup domū patris tui dies q̄
nō venerunt a dieb⁹ separationis effraim a iuda
cū rege assyriorum. et erit in die illa: sibilabit dñs
musce que est in extremo fluminū egypti: et api q̄
est in terra assur: ⁊ veniēt ⁊ requiescent oēs in tor
rentib⁹ vallium ⁊ in cauernis petraꝝ ⁊ in oīb⁹ fru=
D ctetis ⁊ in vniuersis foraminib⁹ In die illa radet
dñs in nouacula ꝯducta in his q̄ trās flumē sunt
in rege assyrioꝝ caput ⁊ pilos pedū ⁊ barbaz vni
uersam. Et erit in die illa. Nutriet homo vaccam
boū ⁊ duas oues: et pre vbertate lactis comedet
butyrū. Butyrū eñ et mel manducabit oīs hō q̄
relict⁹ fuerit i medio terre. Et erit in die illa. Ois
locus vbi fuerint mille vites: mille argēteis et in
spinas ⁊ in vepres erūt. Cū sagittis ⁊ arcu ingre
dientur illuc. Vepres eñ et spine erūt in vniuer=
sa terra. Et oēs mōtes qui in sarculo sartient nō
veniet illuc terror spinaꝝ ⁊ veprium et erit in pa
scua bouis ⁊ in conculcationem pecoris.

¶C.S. De modo liberatiōis terre ꝑ emanuelez
et hoc est querēdū in lege. de natiuitate xpi. viii.

A ET dixit dñs ad me Sume tibi libꝝ grā
dem ⁊ scribe in eo stilo hoīs velociter
spolia detrahe cito predare. ⁊ adhibui
michi testes fideles viā sacerdotem ⁊
zachariā filiū barachie. et accessi ad ꝓphetissam
⁊ cōcepit ⁊ peperit filium. et dixit dñs ad me. Uo
ca nomen ei⁹: accelera spolia detrahe festina pre
dari: q: anteq̄ sciat puer vocare patrē suū et ma=
trem suaz: auferet fortitudo damasci et spolia sa=
marie corā rege assyrioꝝ. et adiecit dñs loqui ad
B me adhuc dicens. Pro eo ꝙ abiecit populus iste
aquas syloe que vadūt cū silentio ⁊ assumpsit ma
gis rasin ⁊ filiū romelie propter hoc ecce dñs ad
ducet super eos aquas fluminis fortes ⁊ multas:
regē assyrioꝝ et omnē gloriā ei⁹. et ascēdet super
oēs riuos ei⁹ et fluet super vniuersas ripas eius
et ibit per iudā mundās ⁊ transiens vsq̄ ad collū
veniet. Et erit extensio alarū ei⁹ implens latitu=
dinē terre tue o emanuel. Congregamini populi
et vincemini et audite vniuerse procul terre. Cō=
fortamini et vincemini accingite vos et vincemi
ni inite cōsiliū ⁊ dissipabit: loquimini verbū et nō
C fiet q: nobiscū de⁹. Hec eñ ait dñs ad me. Sicut
in manu forti erudiuit me ne irē in via populi hu
ius dicēs. Ne dicatis coniuratio. Oia eñ que lo=
quit popul⁹ iste: coniuratio est ⁊ timore ei⁹ ne ti=
meatis neq̄ paueatis. Dñm exercituū ipsum san
ctificate: ipse pauor vester et ipse terror vester et
erit vobis in sanctificationē: in lapidē aūt offensi
onis et petrā scādali duab⁹ domib⁹ israel: et in la
queū et in ruinā habitantib⁹ hierusalē. Et offen=
dent ex eis plurimi: ⁊ cadēt et conterent ⁊ irretiē
tur et capient. Liga testimoniū: signa legez in di
scipulis meis: expectabo dñm qui abscōdit faciē
D suam a domo iacob ⁊ prestolabor eū. Ecce ego et
pueri mei quos dedit michi dñs in signū ⁊ in por Hebre.2.c.
tentū israel a dño exercituū qui habitat in mōte
syon. Et cū dixerint ad vos: querite a phitonib⁹
et a diuinis qui strident in icantationib⁹ suis nū=
quid non populus a deo suo requiret visionē pro
viuis ac mortuis? Ad legez magis et ad testimo
nium. ꝙ si nō dixerint iuxta verbū hoc: nō erit eis
matutina lux. et transibit per eā et corruet et esu
riet: et cū esurierit irascet: et maledicet regi suo ⁊
deo suo. et suspiciet sursum: ⁊ ad terrā intuebitur
⁊ ecce tribulatio et tenebre et dissolutio ⁊ āgustia
⁊ caligo persequēs: et non poterit auolare de an
gustia sua.

¶C.S. De xpi natiuitate ⁊ iperio ei⁹. de euersio
ne iude ⁊ israel: ꝓphetat contra hierusalem. ix.

A PRimo tēpore alleuiata est terra zabu=
Mat.4.c. lon et terra neptalim ⁊ nouissimo agg=
uata est via maris trans iordanē gali=
lee gentiū Populus qui ambulabat in
tenebris vidit lucē magnā: habitantib⁹ in regiōe
vmbre mortis: lux orta est eis. Multiplicasti gen
tem non magnificasti leticiā. Letabunt corā te si
cut qui letant in messe. sicut exultant victores ca=
B pta preda quādo diuidūt spolia Iugum eñ one=
ris eius ⁊ virgā humeri eius: et sceptrum exacto
ris eius superasti sicut in die madiam. Q: omnis
violenta predatio cū tumultu: et vestimētū mix=
tum sanguine erit in conbustionē et cibus ignis.
Paruulus eñ natus est nobis et filius datus est
nobis: et factus est pricipatus sup humerū eius ⁊
vocabitur nomē ei⁹ admirabilis cōsiliarius. de⁹
fortis pater futuri seculi. princeps pacis. Multi=
plicabit eius iperiū: ⁊ pacis nō erit finis. Super
soliū dauid ⁊ sup regnū ei⁹ sedebit: vt ꝯfirmet illō
⁊ corroboret i iudicio et iusticia āmodo et vsq̄ in Infra.59.d.
sempiternum. zelus dñi exercituū faciet hoc Uer
bum misit dñs in iacob et cecidit in isrl. ⁊ sciet oīs
populus effraim et habitantes samariā in super
C bia et magnitudine cordis dicentes. Lateres ce
ciderūt: sed quadris lapidibus edificabimus. syc
omoros succiderūt sed cedros immutabimus. et
eleuabit dñs hostes rasin sup euz: ⁊ inimicos ei⁹
in tumultum vertet syriā ab oriente et philistijm Sup.5.f.
ab occidente. et deuorabūt israel toto ore. In oī= Infra eodē
bus his non est auersus furor ei⁹. sed adhuc ma=
nus ei⁹ extēta. et ppls non est reuersus ad percu
tientem se et dominū exercituū nō inquisierūt. et
disperdet dñs ab israel caput et caudaz incuruā
tem ⁊ deprauātē die vna. Longeuus ⁊ honorabi

lis ipse est caput:et pphēta docēs mēdacium ipse est cauda. z erūt qui beatificant populū istū seducētes z q beatificant precipitati. Propter hoc super adolescentulis ei⁹ nō letabit dñs z pupillorum

D eius et viduarum non miserebit. Qz ois hypocrita est et nequā. z vniuersum os locutū est stulticiam In oib⁹ his non est auersus furor ei⁹: sed adhuc manus eius extēta. Succensa est eñ quasi ignis impietas. veprē et spinā vorabit. Et succendet in densitate saltus et conuoluet in superbia fumi. In ira dñi exercituū cōturbata est terra. z erit populus quasi esca ignis. Uir fratri suo nō parcet z declinabit ad dexterā z esuriet: et comedet ad sinistrā z nō saturabit. Unusquisqz carnē brachii sui vorabit: manasses effraim et effraim manassen: z

infra.5.f. et.10.a. simul ipsi cōtra iudam. In oib⁹ his nō est auersus furor ei⁹ sed adhuc man⁹ ei⁹ extenta.

C. S. Cōminat oppressorib⁹ pauperū z viduarū. pphetat cōtra sennacherib et describit superbiā ei⁹. interserēs de cōuersione reliquiarum israel. de abbreuiato. et de passione christi. x.

A Ve qui cōdūt leges iniquas: z scribētes iniusticiā scripserunt vt opprimerēt in iudicio pauperes: et vim facerent cause humilium populi mei vt essent vidue preda eorum z pupillos diriperēt. Quid facietis in die visitationis et calamitatis de longe venientis? Ad cui⁹ cōfugietis auxiliū et vbi derelinquetis gloriā vestrā: ne incuruemini sub vinculo: et cum

Sup.5.f. et.9.a. interfectis cadatis? Sup oib⁹ his nō est auersus furor eius: sed adhuc man⁹ ei⁹ extenta. Ue assur.

B Uirga furoris mei z baculus ipse est. In manu ei⁹ indignatio mea. Ad gentē fallacē mittā eū z contra populū furoris mei mandabo illi vt auferat spolia et diripiat predā et ponat illum in cōculcationē quasi lutū platearum. Ipse aūt nō sic arbitrabitur: z cor ei⁹ nō ita estimabit sed ad cōterēdum erit cor eius z ad internitionē gētiū nō paucarū. Dicit eñ. Nunquid nō pricipes mei simul reges

C sunt? Nunquid nō vt carchamis: sic calāno et vt arphat: sic emath? Nunquid nō vt damascus. sic samaria? Quō inuenit man⁹ mea regna idoli: sic et simulachra eorum de hierusalem et de samaria. Nunquid nō sicut feci samarie et idolis ei⁹. sic faciam hierusalē z simulachris eius. z erit cū impleuerit dñs cuncta opera sua in mōte syon z in hierusalē visitabo sup fructū magnifici cordis regis assur. et sup gl'iam altitudinis oculorum eius. Dicit eñ. In fortitudine manus mee feci et in sapiētia mea intellexi. et abstuli terminos populorum z principes eorum depredat⁹ sum. et detraxi quasi potēs

D in sublimi residētes. Et inuenit quasi nidū man⁹ mea fortitudinē populorum. z sicut colligunt oua q derelicta sūt sic vniuersam terrā ego cōgregaui: et nō fuit q moueret pēnā et apiret os et gānirer. Nunqd gl'iabit securis 9tra eū qui secat i ea: aut exaltabit serra 9tra eū a q trahit? Quō si eleuet

E vga 9tra eleuātē se. z exaltet bacul⁹ q vtiqz lignū est. Propter hoc mittet dñator dñs exercituum in pinguib⁹ eius tenuitatē. et subtus gloriā eius succensa ardebit quasi cōbustio ignis. et erit lumen israel in igne et sanctus ei⁹ in flāma: et succendet et deuorabit spina eius: et vepres in die vna z gloria saltus eius et carmeli ei⁹ ab aia vsqz ad carnē consumet. z erit terrore pfugus: et reliquie ligni saltus eius pre paucitate numerabuntur: z puer scribet eos. Et erit in die illa nō adiiciet residuum israel: et hi qui fugerint de domo iacob inniti sup eo qui percutit eos sed innitet sup dñm sanctum israel. In veritate reliquie 9uertent: reliquie inquā iacob ad deū fortē. Si eñ fuerit popul⁹ tuus

Rom.9.f. israel quasi arena maris reliquie conuertent ex

F infra.28.f. eo. Consummatio abbreuiata inundabit iusticiā Cōsūmationē eñ z abbreuiationē dñs de⁹ exercituū faciet i medio omis terre. Propter hoc hec dicit dñs de⁹ exercituū. Noli timere populus meus habitator syon ab assur. In virga eñ percutiet te z baculū suū leuabit sup te in via egypti. Adhuc eñ paululū modicūqz z cōsummabitur indignatio mea et furor me⁹ sup scelus eorum. Et suscitabit sup eū dñs exercituū flagellū iuxta plagam

Iudi.8.g. madian in petra oreb et virgā suā sup mare: et leuabit eā in via egypti. et erit in die illa auferetur onus eius de humero tuo z iugū ei⁹ de collo tuo et cōputrescet iugum a facie olei. Ueniet in aioth: transibit in magrō apud magnos commendabit vasa sua. Trāsierūt cursim gabaa sedes nfa. Ob

G stupuit rama: gabaa saulis fugit. Hinni voce tua filia gallim attēde laisa paupercula anathot. Migrauit medemena habitatores gabi confortamini. Adhuc dies est vt in nobe stetur: agitabit manum suā sup mōtē filie syon et collē hierusalē. Ecce dñator dñs exercituum cōfriget lagūculam in terrore z excelsi stature succidentur: et sublimes humiliabunt. Et subuertent cōdensa saltus eius ferro: et libanus cum excelsis cadet.

C. S. De natiuitate christi. de populo christiano. de cruce et sepulchro christi. de conuersiōe reliquiarum israel: et fide gentium. xi.

A Et egrediet virga de radice iesse z flos de radice ei⁹ ascendet. z requiescet sup eū spūs dñi: spūs sapiētie z intellectus: spūs cōsilii z fortitudinis: spūs sciētie z pietatis: et replebit eū spūs timoris dñi. Nō secūdum visionē oculorum iudicabit: neqz secūdū auditum auriū arguet. Sed iudicabit in iusticia pau-

2.thes.2.b. peres et arguet in equitate p māsuetis terre. Et percutiet terrā virga oris sui: z spiritu labiorum suorum interficiet impiū. Et erit iusticia cingulum

B infra.65.d. lumborum ei⁹ z fides cinctoriū renū ei⁹. Habitabit lupus cū agno et pardus cū hedo accubabit. Uitul⁹ et leo et ouis simul morabunt z puer paruulus minabit eos. Uitulus z vrsus pascent simul requiescent catuli eorum. Et leo quasi bos comedet paleas. Et delectabit infans ab vbere sup foramina aspidis: et in cauerna reguli qui ablactat⁹ fuerit manū suam mittet. Nō nocebūt z nō occidēt in

C vniuerso monte sancto meo: qz repleta est terra

Rom.15. sciētia dñi sicut aque maris operientis. In die illa radix iesse qui stat in signū popu'orum: ipsum gētes deprecabunt: et erit sepulchrū ei⁹ gloriosum Et erit in die illa adiiciet dñs secūdo manū suam ad possidēdū residuū populi sui: quod relinquet ab assyriis z ab egypto z phetros z ab ethiopia z ab elā z a sennaar z ab emath z ab insulis maris Et leuabit signū in nationes: et cōgregabit pfu

gos isrl. Et dispsos iuda colliget a qttuor plagis
tre: z auferet zel' effrai z hostes iuda pibūt. Effrai
D nō emulabit iudā: z iudas nō pugbit cōtra effrai.
Exod.15.a z volabūt in hūeros philistijm p mare simul pda
bunt filios orientis. Idumea z moab pieceptuz
manus eorū z filij ammon obediētes erunt. z de=
solabit dñs linguā maris egypti: z leuabit manū
suā sup flumen in fortitudine spūs sui. z percutiet
eū in septē riuis ita vt trāseāt p eū calciati. et erit
via residuo ppło meo q reliquet ab assyrijs sicut
fuit israeli in die illa q ascendit de terra egypti.

C. C. S. Pro destructo regno mūdi cātat ecclia.
Capitulum xij.

A T dices in die illa. Confitebor tibi dñe
qm iratus es mihi: conuersus est furor
tuus z consolatus es me. ecce deus sal=
Exo.15.a. uator meus: fiducialiter agā z nō time=
Ps.117 bo. Qr fortitudo mea z laus mea dñs: z factus est
B michi in salutez. Haurietis aquas in gaudio de
Ps.104. fontibus saluatoris z dicetis in die illa. Confite=
Pall.16.b mini dño z inuocate nomen eius. Notas facite in
pplis adinuentiōes ei': memētote qm excelsum
est nomen ei'. Cātate dño qm magnifice fecit: an
nūciate hoc in vniuersa terra. Exulta z lauda ha
bitatio syō: qr magn' in medio tui sanct' israel.

C. C. S. De euersione babylōis z ei' vastitate: in
terserit de captiuitate z reditu ppli. xiij.

A Onus babylonis qd vidit esaias filius
amos. Sup monte caliginosum leuate
signū: exaltate vocem leuate manū: z in
grediāt portas duces. ego mādaui scifi
catis meis: z vocaui fortes meos i ira mea exultā
tes i glia mea Vox multitudis i mōtib' qsi pplor
frequentiū vox sonitus regū gentiū cōgregatar.
Dñs exercituū precepit militie belli venientib' de
terra pcul. A summitate celi dñs et vasa furoris
B ei' vt disperdat oēm terrā. Ululate qr ppe est di=
es dñi: qr vastitas a dño veniet. ppter hoc omnes
manus dissoluent: z omē cor hois tabescet z cōte
ret. Torsiōes z dolores tenebūt: quasi parturiēs
Naum.2.c dolebūt. Unusquisqz ad primū suum stupebit: fa
cies cōbuste vult' eor. Ecce dies dñi veniet cru
delis z indignationis plen' z ire furorisqz ad po=
nendā terrā in solitudinē: z petōres eius cōteren
dos de ea: qm stelle celi z splendor earū nō expā=
Eze.32.b. dent lumen suū. Obtenebratus est sol in ortu suo
z luna non splendebit in lumine suo. Et visitabo
sup orbis mala: z cōtra impios iniquitatē eorum.
Et requiescere faciā superbiā infideliū: z arrogā
tiā fortiū humiliabo. Preciosior erit vir auro: z hō
C mundo obrizo. Sup hoc celū turbabo: z mouebit
terra de loco suo: ppter indignationē dñi exerci
tuū: z ppter diem ire furoris eius. Et erit qsi da=
mula fugiens: z quasi ouis: z nō erit q congreget.
Unusquisqz ad pplm suū cōuertetur: z singuli ad
terrā suā fugient: z omis q inuētus fuerit occidet
z omis qui superuenerit cadet in gladio. Infantes
eor allident in oculis eorū. diripient domus eo=
D rum. z vxores eorū violabūtur. Ecce ego suscita=
bo super eos medos qui argentū nō querant nec
aurū velint: sed sagittis puulos interficient: z la=
ctantibus vteris non miserebūtur. et super filios
non parcat oculus eorū. Et erit babylon illa ciui

tas gloriosa in regnis. incl ta in supbia chaldeo= Gen.19.e.
rū: sicut subuertit dñs sodomā z gomorrā. Nō ha
bitabit vsqz in finem z nō fundabit vsqz ad gene
rationē z generationem. Nec ponet ibi tentoria
arabs: nec pastores requiescent ibi sed requiescent
ibi bestie: z replebunt dom' eor draconib'. z hita
būt ibi strutiones. z pilosi saltabūt ibi. z rñdebūt
ibi vlule in edib' ei'. z syrene i delubris voluptat

C. C. S. De casu luciferi: z verbis domini contra
philisteos. xiiij.

Prope est vt veniat tēpus ei' z dies ei' A
non elongabunt. Miserebit eīn dñs ia
cob z eliget adhuc de israel. z requiescere
eos faciet super humū suā. Adiūgetur
aduena ad eos z adherebit domui iacob. z tene=
bunt eos populi z adducent eos in locuz suū. Et
possidebit eos dom' isrl sup terrā dñi in seruos
z ancillas: z erunt capientes eos qui se ceperant
z subijciēt exactores suos. Et erit in die illa cū re= B
quiem dederit tibi deus a labore tuo z a cōfusiōe
tua z a seruitute dura qua an seruisti: sumes para
bolā istā cōtra regē babylonis z dices. Quō ces=
sauit exactor quieuit tributū. Cōtriuit dñs bacu
lū impior virga dñantiū cedentē pplos in idigna
tiōe plaga insanabili: subijcientē in furore gētes
psequentē crudeliter. Cōquieuit z siluit ois terra C
gauisa est z exultauit. abietes qz letate sunt super
te z cedri libani. Ex quo dormisti nō ascēdit q suc
cidat nos. Infern' subter te cōturbatus est in oc
cursū aduent' tui: suscitauit tibi gygātes. Omēs
pricipes terre surrexerūt de solijs suis: oēs prici=
pes nationū. Uniuersi respōdebunt z dicent tibi.
Et tu vulneratus es sicut z nos: nostri similis effe
ctus es. Detracta est ad inferos superbia tua: cō
cidit cadauer tuum. Subter te sternetur tinea: et
operimentū tuū erunt vermes. Quomodoceci=
disti de celo lucifer qui mane oriebaris? Corrui= D
sti in terram qui vulnerabas gentes: qui dicebas
in corde tuo. In celū cōscendā supra astra dei ex=
altabo soliū meū: sedebo in mōte testamēti in late
bus aquilonis ascendā super altitudinem nubiū
similis ero altissimo. Uerūtamen ad infernū de=
traheris in pfundum laci. Qui te viderint ad te
inclinabūtur teqz pspicient. Nunquid iste est vir
qui conturbauit terrā. qui cōcussit regna. qui po=
suit orbem desertū z vrbes eius destruxit vinctis
eius non aperuit carcerem? Omnes reges gen= E
tiū vniuersi dormierunt in gloria vir in domo sua
tu autē piectus es de sepulchro tuo quasi stirps
inutilis pollutus et obuolutus cum his qui inter
fecti sunt gladio et descenderunt ad fundamen=
ta laci. Quasi cadauer putridum non habebis
consortium: neqz cum eis in sepultura. Tu enim
terram tuā disperdidisti: tu populū tuū occidisti.
non vocabitur in eternū semen pessimor. Prepa
rate filios eius occisioni in iniquitate patrū eor.
Non cōsurgent nec hereditabūt terrā: neqz imple=
bunt faciem orbis ciuitatū. Et cōsurgā super eos F
dicit dñs exercituū z perdā babylonis nomen et
reliquias et germen z pgeniem dicit dominus. z
ponā eam in possessionē ericij z in paludes aqua
rum z scopabo eam in scopa terens dicit domin'
exercituum. Iurauit dominus exercituū dicens
C

Si nō vt putaui ita erit. ꝛ quomodo mēte tracta
ui sic eueniet. vt conterā assyriū in terra mea: ꝛ in
mōtibus meis conculcē eū: ꝛ auferet ab eis iugū
eius: ꝛ onus illi⁹ ab humero eoꝝ tollet. Hoc cōsi
liū qđ cogitaui sup oēm terrā: ꝛ hec est manus ex
tenta sup vniuersas gētes. Dñs exercituū decre
uit: ꝛ qs poterit infirmare? Et manus ei⁹ extenta
G ꝛ qs auertet eā? In anno q̄ mortu⁹ est rex achā:
factū est onus istud. Ne leteris philistea ois tu:
qm̄ cōminuta est virga pcussoris tui. de radice ei
colubri egredieť regulus ꝛ semen ei⁹ absorbens
volucrē. Et pascenť pmogenita paupeꝝ: ꝛ pau
peres fiducialiter requiescent. ꝛ interire faciā in fa
me radicē tuā ꝛ reliquias tuas interficiā. Ulula
porta: clama ciuitas: pstrata est philistea ois Ab
aqlone em̄ fum⁹ veniet: ꝛ nō est q̄ effugiet agmen
ei⁹. Et qd respōdebiť nūcijs gētis? Qꝛ dñs fūda
uit syon: ꝛ in ipso spabūt paupēs ppli eius.
C. L. S. De onere moab. xv.
A Onus moab. Quia nocte vastata est ar:
moab cōticuit. qꝛ nocte vastat⁹ est mu
rus: moab cōticuit. Ascendit domus ꝛ
dybō ad excelsa in planctū sup nabo ꝛ
sup medaba moab vlulabit. In cūctis capitibus
Hie. 48. f. ei⁹ caluiciū: ꝛ ois barba radeť. In triuijs ei⁹ acci
Ezech. 7. e cti sunt sacco: sup tecta ei⁹ ꝛ in plateis eius omis
B vlulatus descendet in fletū. Clamabit esebon et
eleale: vsq̄ iasa audita est vox eoꝝ. Sup hoc ex
C pediti moab vlulabūt aīa eius vlulabit sibi. Cor
meū ad moab clamabit vectes ei⁹ vsq̄ segor vitu
lā cōsternantē. p ascensū em̄ luith flens ascendet
ꝛ in via oronaim clamorem cōtritiōis leuabunt.
Aque em̄ nemerim deserte erūt: qꝛ aruit herba:
defecit gramen: viror ois interijt. Scđm magni
tudinē opis ꝛ visitatio eoꝝ. Ad torrentē salicum
ducent eos: qm̄ circuibit clamor terminū moab.
Usq̄ ad gallim vlulat⁹ ei⁹: ꝛ vsq̄ ad puteū helim
clamor ei⁹: qꝛ aque dybon replete sunt sanguine.
D Ponā em̄ sup dybon additamenta his q̄ fugerit
de moab leonē: ꝛ reliquijs terre.
C. L. S. Prophetat ꝛ petit ruth moabitidem ve
nire in genealogiā christi: ꝛ sic xp̄m de ipsa petit.
Capitulum xvi.
A Emitte agnū dñe dñatorē terre de pe
tra deserti ad montē filie syon. Et erit
sicut auis fugiens: ꝛ pulli de nido auo
E lantes: sic erūt filie moab in transcensu
arnon. Ini cōsiliū: coge cōsiliū: pone quasi noctē
vmbrā tuā in meridie. Absconde fugientes: ꝛ va
gas ne pdas. Habitabūt apđ te pfugi mei. Mo
ab esto latibulū eoꝝ a facie vastatoris. Finit⁹ est
em̄ puluis: ꝯsūmat⁹ est miser: defecit q̄ ꝯculcabat
terrā. Et pparabiť in mia soliū: ꝛ sedebit sup eum
in veritate in tabernaculo dauid iudicās ꝛ q̄rens
B iudiciū ꝛ velociter reddens qđ iustū est. Audiui
Hier. 48. e mus supbiā moab: supbus est valde. Supbia ei⁹ ꝛ
arrogātia ei⁹: ꝛ idignatio ei⁹ plusq̄ fortitudo ei⁹.
Idcirco vlulabit moab: ad moab vniuersus vlula
bit. His q̄ letanť sup muros cocti laterꝫ loqmini
plagas suas: qm̄ suburbana esebō deserta sūt. Et vi
neā sabama dñi gentiū exciderūt. Flagella eius
vsq̄ ad iazer puenerūt. errauerūt in deserto. ppa
gines ei⁹ relicte sunt trāsierūt mare. Super ho c
C plorabis in fletu iazer: ꝛ vineā sabama. Inebria
bo te lachryma mea esebon ꝛ eleale. qm̄ sup vinde
miā tuā ꝛ sup messem tuā vox calcantiū irruit. Et
auferet leticia ꝛ exultatio de carmelo: ꝛ in vineis
nō exultabit neq̄ iubilabit. Uinū in torculari nō Hier. 48. c
calcabit qui calcare cōsueuerat: vocem calcantiū
abstuli. Sup hoc venter meus ad moab quasi cy
thara sonabit: ꝛ viscera mea ad murū cocti laterꝫ
Et erit cū apparuerit qđ laborauit moab sup ex D
celsis suis: ingredieť ad sancta sua vt obsecret: et
nō valebit. Hoc verbū qđ locutus est dñs ad mo
ab extunc: ꝛ nūc locutus est dicens. In tribus an
nis quasi anni mercennarij auferet gloria moab
sup oi pplo multo: ꝛ relinqueť in eo sicut racem⁹
paru⁹ ꝛ modicus nequaq̄ multus.
C. L. S. De onere damasci. indignať dñs contra
iacob ꝛ israel: qꝛ oblitus est saluatoris sui: ꝛ cōtra
psequentes pplm dñi. xvii.
Onus damasci. Ecce damascus desinet A
esse ciuitas. ꝛ erit sicut aceruus lapidū
in ruina. Derelicte ciuitates aroer gre
gibus erunt: ꝛ requiescent ibi ꝛ nō erit
qui exterreat. Et cessabit adiutoriū ab effraim et
regnū a damasco: ꝛ reliquie syrie sicut gloria filio
rū israel erunt dicit dñs exercituū. Et erit in die B
illa atenuabiť gloria iacob: ꝛ pinguedo carnis ei⁹
emarcescet: ꝛ erit sicut cōgregans in messe qđ re
stiterit ꝛ brachium eius spicas leget. Et erit sicut
q̄rens spicas in valle raphaim: ꝛ relinqueť in eo
sicut racemus: ꝛ sicut excussio olee duarū vel triū
oliuarū in sūmitate rami: siue quattuor aut quinq̄
In cacuminibus ei⁹ fructus eius dicit dñs deus
israel. In die illa inclinabiť homo ad factorē suū C
ꝛ oculi eius ad sanctū israel respicient: ꝛ nō incli
nabiť ad altaria q̄ fecerunt manus ei⁹: ꝛ q̄ opera
ri sunt digiti eius: non respicient lucos ꝛ delubra.
In die illa erunt ciuitates fortitudinis eius dere
licte sicut aratra: ꝛ segetes q̄ derelicte sunt a facie
filiorū israel. Et eris deserta qꝛ oblita es dei sal
uatoris tui ꝛ fortis adiutoris tui nō es recordata
Propterea plantabis plātationē fidelē: ꝛ germē
alienū seminabis. In die plātatiōis tue labrusca D
ꝛ mane semen tuū florebit Ablata est messis i die
hereditatis: et dolebit grauiter. Ue multitudini
poploꝝ multoꝝ vt multitudo maris sonantis: et
tumultus turbarū sicut sonitus aquarū multarū
Sonabunt populi sicut sonitus aquarū inundā
tiū ꝛ increpabit eū ꝛ fugiet pcul. Et rapieť sicut
puluis montiū a facie venti: et sicut turbo coram
tēpestate. In tēpori vespere: ꝛ ecce turbatio i ma
tutino ꝛ non subsistet. Hec est pars eoꝝ q̄ vasta
uerunt nos: ꝛ sors diripientiū nos.
C. L. S. Sermo alius cōtra egyptum. xviii.
Ue terre cymbalo alarū que est trans A
flumen ethiopie: q̄ mittit in mare lega
tos ꝛ in vasis papyri sup aquas. Item
angeli veloces ad gentē cōuulsam ꝛ di
laceratam: ad populū terribilem post quem non
est alius: ad gentem expectantem ꝛ cōculcatā cu
ius diripuerunt flumina terram eius. Ad montē
nominis dñi exercituum montem syon. Omnes B
habitatores orbis q̄ moramini i terra: cū eleuatū
fuerit signū in montib⁹ videbitis: ꝛ clāgorem tu

de audietis q: hec dicit dñs ad me. Ego quiescā
⁊ cōsiderabo in loco meo sicut meridiana lux cla
ra est: ⁊ sicut nubes roris in die messis. Ante mes=
sem eī totus effloruit: ⁊ imatura ꝑfectio germina
uit ⁊ ꝑscindent ramusculi eiꝰ falcibus: ⁊ q̄ dereli=
C cta fuerint abscindent. Excutient ⁊ relinquent si
mul auibꝰ montiū ⁊ bestijs terre: ⁊ estate ꝑpetua
erunt sup eū volucres ⁊ oēs bestie terre sup illā
D hyemabūt. In tpe illo deferet munus dño exer=
cituū a pplo diuulso ⁊ dilacerato a pplo terribili
post quē nō fuit aliꝰ: a gente expectāte ⁊ ꝯculcata
cuiꝰ diripuerūt flumia terrā eiꝰ ad locū nois dñi
exercituū montem syon.
C. S. De onere egypti. postea de euersiōe eiꝰ.
scdo de pacificatiōe eiꝰ. de quinqꝫ ciuitatibus in
egypto loquentibꝰ linguā chanaā. xix.
A Onus egypti. ecce dñs ascendet sup nu
bem leuē: ⁊ ingredief egyptū et cōmo=
uebūtur simulachra egypti afacie eius
⁊ cor egypti tabescet in medio eius. Et
ꝯcurrere faciā egyptios aduersꝰ egyptios: ⁊ pu
gnabit vir cōtra fratrē suū: ⁊ vir cōtra amicū suū
ciuitas aduersus ciuitatē: regnū aduersꝰ regnuꝫ
⁊ dirūpetur spūs egypti in visceribꝰ eiꝰ: ⁊ cōsiliū
eius ꝑcipitabo: ⁊ interrogabunt simulachra sua ⁊
diuinos suos: ⁊ phitones ⁊ ariolos: ⁊ tradā egy=
ptū in manu dñoꝝ crudeliū: et rex fortis dñabit
eoꝝ ait dñs exercituū. Et arescet aqua de mari:
⁊ fluuius desolabit atqꝫ siccabit: ⁊ deficient flumi
B na. Attenuabūt ⁊ siccabunt riui aggerū. Calamꝰ
⁊ iūcus marcescet: ⁊ nudabit alueꝰ riui a fōte suo
Et oīs sementis irrigua siccabit arescet ⁊ nō erit
Et merebūt piscatores: ⁊ lugebunt oēs mittētes
in flumen hamū ⁊ expandentes rhete sup faciem
aquarū emarcescent. Cōfundent qui operaban
tur linū plectentes ⁊ texentes subtilia. Et erunt
irrigua eiꝰ flectentia oēs qui faciebant lacunas
ad capiendos pisces. Sculpti pricipes thaneos
sapientes cōsiliarij pharaonis dederūt consiliuꝫ
insipiens. Quō dicetis pharaoni. Filius sapien=
tiū ego filius regū antiquoꝝ. Ubi nūc sunt sapiē
tes tui? Annūcient tibi ⁊ indicent quid cogitaue
rit dñs exercituū sup egyptum. Stulti facti sunt
pricipes thaneos emarcuerūt principes mēphe=
C os: deceperūt egyptū: angulū poploꝝ eius. Dñs
miscuit in medio eiꝰ spiritū vertiginis. Et errare
fecerunt egyptū in oi tpe suo: sicut errat ebrius
⁊ vomens. Et nō erit egypto opus ꝙ faciat: ca=
put ⁊ caudā incuruantē ⁊ refrenantē. In die illa
erit egyptus quasi mulieres ⁊ stupebunt ⁊ time=
būt a facie ꝯmotionis manus dñi exercituū quā
ipse mouebit sup eam ⁊ erit terra iuda egypto in
pauorem. Omnis q̄ illius fuerit recordatus: pa
uebit a facie cōsilij dñi exercituū: qd ipse cogita=
uit super eā. In die illa erūt qnqꝫ ciuitates in ter
D ra egypti loquentes lingua chanaā ⁊ iurantes ꝑ
dñiz exercituū. Ciuitas solis vocabit vna. In die
illa erit altare dñi in medio terre egypti: ⁊ titulꝰ
dñi iuxta terminū eius: ⁊ erit in signū ⁊ in testimo
niū dño exercituū in terra egypti. Clamabūt em̄
ad dñm a facie tribulantis ⁊ mittet eis saluatorē
⁊ ꝓpugnatorē q̄ liberet eos. ⁊ cognoscet dñs ab
egypto: ⁊ cognoscēt egyptij dñm in die illa: ⁊ co=
lent eū in hostijs ⁊ in muneribꝰ: ⁊ vota vouebunt
dño ⁊ soluent. ⁊ ꝑcutiet dñs egyptū plaga ⁊ sana
bit eā ⁊ reuertent ad dñm: ⁊ placabit eis et sana=
bit eos. In die illa erit via de egypto in assyrios:
⁊ intrabit assyrius egyptū ⁊ egyptius in assyrios
⁊ seruient egyptij assur. In die illa erit israel ter
tius egyptio ⁊ assyrio: benedictio in medio terre
cui benedixit dñs exercituū dicens. Benedictꝰ
pplus meus egypti: ⁊ opus manuū mearꝫ assyriꝰ
hereditas aūt mea israel.
C. S. De captiuatiōe egypti: ⁊ transmigratiōe
ethiopie. de nuditate. xx.
In anno quo ingressus est thartā i azo A
tū cū misiss eū sargō rex assyrioꝝ ⁊ pu
gnasset cōtra azotū ⁊ cepisset eā in tpe
illo locutus est dñs in manu esaie filij
amos dicens. Uade ⁊ solue saccū de lūbis tuis: ⁊
calciamēta tua tolle de pedibꝰ tuis. Et fecit sic va
dens nudus ⁊ discalciatus. Et dixit dñs. Sicut B
ambulauit seruus meꝰ esaias nudus ⁊ discalcia=
tus: triū annoꝝ signū ⁊ portentū erit sup egyptū
⁊ sup ethiopiā: sic minabit rex assyrioꝝ captiuita
tē egypti ⁊ transmigrationē ethiopie: iuueneꝫ et
senē: nudā ⁊ discalciatā discoopertis natibus ad
ignominiā egypti. Et timebunt et cōfundent ab
ethiopia spe sua: ⁊ ab egypto glia sua. Et dicet ha
bitator insule huiꝰ in die illa. Heccine erat spes no
stra: ad quos cōfugimꝰ in auxilium vt liberarent
nos a facie regis assyrioꝝ. Et quō effugere pote
rimus nos?
C. S. De ruina babylōie ꝑ medos ⁊ ꝑsas inter=
posito de onere idumee. ⁊ de onere arabie. xxi.
Onus deserti maris. Sicut turbines ab A
africo veniūt: de deserto venit: de terra Aba.2.a.
horribili. Uisio dura nūciata est michi. Joh.3.d.
Qui incredulus est infideliter agit: et
q̄ depopulator est vastat. Ascēde elā obside me=
de oēm gemitū eiꝰ cessare feci. Propterea reple=
ti sunt lumbi mei dolore: ⁊ angustia possedit me si
cut angustia parturiētis. Corrui cū audirē: ꝯtur B
batꝰ sum cū viderē: emarcuit cor meū: tenebre stu
pefecerūt me. Babylon dilecta mea: posita ē mi=
chi in miraculū. Pone mēsam ꝯtēplare in specula
Comedētes et bibētes surgite pricipes arripite
clypeū. Hec em̄ dixit mihi dñs. Uade ⁊ pone spe
culatorē: ⁊ quodcuqꝫ viderit annūciet. Et vidit cur=
rū duoꝝ equitū ascensorē asini et ascensorē came
li: ⁊ ꝯtēplatus est diligēter multo intuitu. Et clama
uit vt leo. Sup speculā dñi ego sum stans iugiter C
ꝑ diē: ⁊ sup custodiā meā ego sū stans totis nocti Aba.2.a.
bus. Ecce iste venit ascensor vir bige equitum: ⁊ Hier.5.a.
respondit ⁊ dixit. Cecidit cecidit babylon ⁊ omia scul= Apo.14.b
ptilia deoꝝ eiꝰ ꝯtrita sunt in terra. Tritura mea
⁊ filij aree mee: q̄ audiui a dño exercituū deo isrl
ānūciaui vobis. Onus duma. Ad me clamat ex
seyr. Custos qd de nocte: custos qd de nocte? Di
xit custos. Uenit mane ⁊ nox. Si qritis qrite: ꝯuer D
timini ⁊ venite. Onꝰ in arabia. In saltu ad vespe
rā dormietis: in semitis dodanim. Occurrētes sitiēti
ferte aquā q̄ habitatis terrā austri: cū panibꝰ oc=
currite fugiēti. A facie eī gladioꝝ fugerūt a facie
gladij iminētis a facie arcꝰ extēti. a facie grauis
prelij: qm̄ hec dicit dñs ad me. Adhuc in vno an=

no quasi in anno mercenarii: z auferet ois gloria
cedar z reliquie numeri sagittariorū fortiū de fi-
liis cedar imminuent. Dñs eñi de⁹ isrl locut⁹ est.
¶ C.S. Sermo dñi cōtra hierlm: de idolis eius.
pdicat destructio facta p nabuchodonosor. item
sermo dñi ad sobnā ppositū tēpli vbi sub nomine
eliachim agit. de xpo q portat clauē dauid super
humeros. z est paxillus in ecclesia. xxii.

Nus vallis visionis. Quidnā quoq; ti-
A bi est qr ascendisti z tu omis in tecta cla
moris plena vrbs frequēs ciuitas exul
tans. Interfecti tui nō īterfecti gladio
nec mortui tui mortui in bello. Cūcti pricipes tui
fugerūt simul: durecq; ligati sunt. Oēs q inuenti
sunt vincti pariter: pcul fugerūt. Propterea dixi
Recedite a me amare flebo. Nolite incūbere vt
B cōsolemini me sup vastitate filie popli mei. Dies
eñi interfectōis z cōculcationis z fletuū dño deo
exercituū in valle visionis. Scrutans murū z ma
gnificus sup montē. Et elam sumpsit pharetram
et currū hois equitis: z parietē nudauit clypeus.
Et erūt electe valles tue plene quadrigarū: z eq
tes ponent pedes suos in porta: z reuelabit ope-
rimentū iude. Et videbitis in die illa armamēta
riū dom⁹ saltus z scissuras ciuitatis dauid videbi
C tis: qr multiplicate sunt. Et ɔgregastis aquas pi
scine inferioris: z domos hirlm numerastis: z de-
struxistis domos ad muniendū murū. Et lacū fe
cistis inter duos muros: z aquā piscine veteris: z
nō suspexistis ad eū q fecerat eā: et operatorē ei⁹
D de longe nō vidistis. Et vocabit dñs deus exerci
tuū in die illa ad fletū: z ad planctū ad caluicium
z ad cingulū sacci: z ecce gaudiū z leticia occidere
vitulos z iugulare arietes comedere carnes z bi
1.cor.15.d bere vinū. Comedamus z bibamus: cras eñi mo
riemur. Et reuelata est in auribus meis vox dñi
exercituū. Si dimittet iniqtas hec vobis donec
E moriamini: dicit dñs exercituū. Hec dicit dñs de
us exercituū. Vade ingredere ad eū qui habitat
in tabernaculo ad sobnā ppositū templi: z dices
ad eū. Quid tu hic aut quasi: quis hic? Quia exci
disti tibi hic sepulchrū: excidisti in excelso memo-
riale: diligenter impetra tabernaculū tibi. Ecce
dñs asportari te faciet: sicut asportat gallus galli
narius: z quasi amictū sic subleuabit te. Coronās
coronabit te tribulatōne quasi pilam mittet te in
F terrā latā z spaciosam. Ibi morieris z ibi erit cur
rus glorie tue: z ignominia domus dñi tui. Et ex-
pellā te de statione tua: et de ministerio tuo depo
nam te. et erit in die illa vocabo seruū meum elia
chim filiū helchie: z induā illū tunica tua: z cingu
lo tuo confortabo eū z potestatē tuā dabo in ma-
nu eius: z erit quasi pater habitantib⁹ hirlm z do
mui iuda. Et dabo clauē dom⁹ dauid sup hume-
Job.12.c rū eius: z aperiet z nō erit q claudat. Et claudet
Apo.3.b. z nō erit q aperiat. Et figam illū paxillū in loco fi
G deli: z erit in soliū glorie domui patris sui: z suspē
dam sup oēm gloriā domus patris ei⁹. Vasorū di
uersa genera omē vas paruulū a vasis craterarū
vsq; ad omē vas musicorū. In die illa dicit dñs
exercituū auferet paxillus q fixus fuerat in loco
fideli: z franget z cadet: z peribit qd pependerat
in eo: qr dñs locutus est.

¶ C.S. Sermo dñi contra tyrū. qr futura sit sup
eam destructio per nabuchodonosor post. lxx. an
nos z postea reparabitur. xxiii.
Nus tyri. Vlulate naues maris qr va- A
stata est domus vnde venire cōsueue-
rant: de terra cethim reuelatū est eis.
Tacete qui habitatis in insula negocia-
tio sydonis. Transfretantes mare repleuerūt te
in aquis multis: semē nili messis fluminis fruges
eius: z facta est negociatio gētiū. Erubesce sydō
ait mare fortitudo maris dicens. Non parturiui
z nō peperi: z non enutriui iuuenes: nec ad incre
mentū perduxi virgines. Cū auditū fuerit i egy- B
pto: dolebunt cum audierint de tyro. Trāsite ma
ria: vlulate qui habitatis in insula. Nūquid nō hec
vestra est q gloriabat a diebus pristinis in antiq
tate sua? Ducent eā pedes sui longe ad peregri-
nandū. Quis cogitauit hoc sup tyrū quondā co-
ronatā? Cuius negociatores principes institores
ei⁹ incliti terre. Dñs exercituū cogitauit hoc: vt
detraheret superbiā ois glorie: z ad ignominiam
deduceret vniuersos inclytos terre. Trāsi terrā
tuā q̄si fluuiū filia maris: nō est cingulū vltra tibi.
Manū suā extendit sup mare: cōturbauit regna. C
Dñs mandauit aduersus chanaan: vt cōtereret
fortes eius z dixit. Non adiicies vltra vt glorieris
calūniā sustinens virgo filia sydonis. In cethim
cōsurgens transfreta: ibi quoq; nō erit reqes tibi
Ecce terra chaldeorū talis pplus non fuit: assur
fūdauit eā. In captiuitatē traduxerūt robustos
eius suffoderunt domos eius: posuerūt eā in rui
nā. Vlulate naues maris: qr deuastata est fortitu
do vestra. Et erit in die illa in obliuiōe eris o tyre
septuaginta annis: sicut dies regis vnius. Post
septuaginta annos erit tyro quasi canticū mere-
tricis. Sume tibi cytharā: circumi ciuitatē mere D
trix obliuioni tradita. Bene cane: frequenta can
ticū vt mēoria tui sit. Et erit post septuaginta an-
nos: visitabit dñs tyrū z reducet eam ad merces
suas: z rursum fornicabit cū vniuersis regnis su-
per faciem terre: et erunt negociatiōes ei⁹: z mer
ces ei⁹ sanctificate dño. Non condent neq; repo
nent: qr his q habitauerūt corā dño erit negocia
tio eius vt manducent in saturitatē et vestiantur
vsq; ad vetustatem.
¶ C.S. Sermo malorū que dñs facturus est ter
re vniuersaliter pro peccato habitatorū eius. de
die iudicii. xxiiii.
Cce dñs dissipabit terram et nudabit A
eam: z affliget faciem eius z disperget Osee.4.b.
habitatores eius. Et erit sicut poplus
sic sacerdos. z sicut seruus sic dñs ei⁹. z
sicut ancilla sic domina eius. Sicut emens sic ille
qui vendit. Sicut fenerator: sic is qui mutuū ac-
cipit. Sicut qui repetit: sic qui debet. Dissipatiōe
dissipabit terra: z direptiōe predabit. Dñs enim
locutus est verbū hoc. Luxit z defluxit terra z in
firmata est altitudo populi terre: z terra interfe-
cta est ab habitatorib⁹ suis: qr transgressi sunt le-
ges: mutauerunt ius: dissipauerunt fedus sempi
ternū. Propē hoc maledictio vorabit terrā: z pec B
cabūt habitatores ei⁹: ideoq; insanient cultores ei⁹
et relinquent hoies pauci. Luxit vindemia: infir

mata est vitis ingemuerũt oẽs q̃ letabanꝫ corde.
Cessauit gaudiũ tympanoꝝ:q̃euit sonitꝰ letãtiũ
cõticuit dulcedo cythare. Cũ cãtico nõ bibent vi
nũ:amara erit potio bibentibꝰ illã. Attrita est ci=
uitas vanitatꝫ:clausa est ois domꝰ nullo itroeũte.
Clamor erit sup vino in plateis:deserta est omis
C leticia:trãslatũ est gaudiũ terre. Relicta est in vr
be solitudo:ꝛ calamitas opprimet portas. Quia
hec erunt in medio terre: in medio populorum.
Quõ si pauce oliue q̃ remãserunt excutiãꝫ ex oli
ua ꝛ racemi cũ fuerit finita vidēmia. Hi leuabũt
vocẽ suã atqꝫ laudabũt:cũ glorificatꝰ fuerit dñs
hinnient de mari. Propter hoc in doctrinis glorifica
te dñm:in insulis maris nomẽ dñi dei isrl. A finibꝰ
terre laudes:audiuimꝰ gl'iaꝫ iusti. Et dixi. Secre
tũ meũ mihi:secretũ meũ mihi. Ue mihi. Preuari
cãtes preuaricati sunt:ꝛ preuaricatiõe trangresso=
Hie.48.g. rũ preuaricati sunt. Formido ꝛ fouea et laqueꝰ sup
te:q̃ habitator est terre. ꝛ erit q̃ fugerit a facie for
midinis cadet in foueã:ꝛ q̃ se explicauerit de fo=
uea tenebiꝫ laqueo:q2 cataracte de excelsis apte
D sunt ꝛ cõcutienꝫ fundamẽta terre. Confractione
cõfringeꝫ terra. ꝯtritiõe cõtereꝫ terra. Cõmotiõe
cõmouebiꝫ terra:agitatione agitabiꝫ terra sicut
ebriꝰ:ꝛ aufereꝫ q̃si tabernaculũ vnius noctis. Et
grauabit eã iniq̃tas sua ꝛ corruet: ꝛ non adijciet
vt resurgat. Et erit in die illa Uisitabit dñs super
militiã celi in excelso:ꝛ sup reges terre q̃ sunt sup
trã. Et ꝯgregabunꝫ in ꝯgregatiõe vniꝰ fascis in
lacũ:ꝛ claudenꝫ ibi in carcere:ꝛ post multos dies
visitabunꝫ. Et erubescet luna ꝛ cõfundeꝫ sol: cuꝫ
regnauerit dñs exercituũ in mõte syõ ꝛ in hirlm:
ꝛ in cõspectu senũ suoꝝ fuerit glorificatus.

C.S. Propheta agit grãs deo p suis opibus.
de societate celesti. de interitu mortis:ꝛ cõfractu
potentie dyaboli. xxv.

A DOmine deꝰ meꝰ es tu ꝛ exaltabo te ꝛ ꝯfi
tebor nõi tuo:qm̃ fecisti mirabilia:cogi
tatiões ãtiq̃s fideles amẽ. Qr posuisti
ciuitatẽ in tumultũ:vrbẽ fortẽ in ruinã
domũ alienoꝝ vt nõ sit ciuitas: ꝛ in sẽpiternũ nõ
B edificeꝫ. Sup hoc laudabit te poplus fortis: ciui
tas gentiũ robustarũ timebit te. Qr factꝰ es forti
tudo pauperi. fortitudo egeno in tribulatiõe sua:
spes a turbine vmbraculũ ab estu. Spũs em̃ ro=
bustoruꝫ quasi turbo ipellens parietẽ. Sicut estꝰ
in siti:tumultũ alienorũ hũiliabis ꝛ q̃si calore sub
nube torrente ꝓpaginẽ fortiũ marcescere facies
C Et faciet dñs exercituũ oĩbus pplis in mõte isto
hoc cõuiuiũ pinguiũ conuiuiũ vindemie : conui=
uiuꝫ pinguium medullatorum:vindemie defeca
te. Et precipitabit in mõte isto faciẽ vinculi colli
gati sup oẽs pplos:ꝛ telã quã sortitus est sup oẽs
Apo.7.d natiões. Precipitabit mortẽ in sempiternũ. Et au
et.21.a. feret dñs deꝰ lachrymã ab oi facie:ꝛ opprobrium
pplĩ sui auferet de vniuersa terra:q2 dñs locutꝰ
est. Et dicent in die illa. Ecce deus noster iste:ex=
D pectabimus eũ:ꝛ saluabit nos. Iste dñs: sustinui
mus eũ:ꝛ exultabimus ꝛ letabimur in salutari eiꝰ
q2 requiescet manus dñi in monte isto. Et tritu=
rabiꝫ moab sub eo:sicuti teruntꝫ palee in plaustro
Et extendet manus suas sub eo:sicut extẽdit na=
tans ad natandũ:ꝛ humiliabit gloriã eius cũ alli
sione manuũ eius:ꝛ munimenta sublimiũ muro=
rũ tuorũ cõcident ꝛ humiliabunꝫ : ꝛ detrahentur
in terram vsqꝫ ad puluerem.

C.S. Canticũ iustorũ. de semita iusti. de duri=
cia ipsi:ꝛ de resurrectione mortuoꝝ. xxvi.

IN die illa cantabiꝫ canticũ istud in ter A
ra iuda. Urbs fortitudinis nostre syon
saluator:poneꝫ in ea murus ꝛ antemu
rale. Aperite portas ꝛ ingredieꝫ gens
iusta:custodiens veritatẽ. Uetus error abijt: ser=
uabis pacẽ:pacẽ q2 in te sperauimus. Sperastis
in dño in seculis eternis:in dño deo forti imppe=
tuũ. Qr incuruabit habitãtes in excelso ciuitateꝫ
sublimẽ humiliabit:humiliabit eã vsqꝫ ad terram
detrahet eã vsqꝫ ad puluerẽ. Cõculcabit eã pes
pes pauperis gressus egenorũ. Semita iusti recta B
est:rectus callis iusti ad ãbulãdũ:ꝛ in semita iudi
ciorũ tuorũ dñe sustinuimus te:nomen tuũ ꝛ mẽo
riale tuũ in desiderio anime. Aia mea desidera=
uit te in nocte:sed in spũ meo in precordijs meis
de mane vigilabo ad te. Cũ feceris iudicia tua in
terra:iusticiã discẽt habitatores orbis. Miserea=
mur impio:ꝛ nõ discet iusticiã facere. In terra san=
ctorũ iniqua gessit:ꝛ nõ videbit gloriã dñi. Dñe ex
alteꝫ manus tua vt non videant: videant ꝛ cõfun
dantur zelantes popli:ꝛ ignis hostes tuos deuo
ret. Dñe dabis pacẽ nobis:oia ei opa nostra opa
tus es nobis. Dñe deus noster possederunt nos C
dñi absqꝫ te:tm̃ in te recordemur nomis tui. Mo
rientes nõ viuãt:gygãtes nõ resurgãt. Propterea vi
sitasti ꝛ cõtriuisti eos ꝛ pdidisti omnẽ mẽoriã eo=
rũ. Indulsisti genti dñe:indulsisti genti. Nũquid
glorificatus es? Elongasti oms terminos terre.
Dñe in angustia req̃sierunt te:in tribulatiõe mur
muris doctrina tua eis. Sicut que cõcepit cũ ap
propinquauerit ad partũ:dolens clamat in dolo
ribus suis:sic facti sumus. A facie tua dñe cõcepi D
mus:ꝛ quasi parturiuimus ꝛ peperimus spiritũ
salutis. Iusticiã nõ fecimus in terra:ideo nõ ceci
derunt habitatores terre. Uiuent mortui tui:interfecti
mei resurgent. Expgiscimini et laudate qui
habitatis in puluere q2 ros lucis ros tuus: ꝛ ter=
rã gygantiũ detrahes in ruinã. Uade pplus me=
us intra i cubicula tua:claude ostia tua sup te: ab
scõdere modicũ ad monumẽtũ donec ptrãseat in
dignatio mea. Ecce em̃ dñs egredieꝫ de loco suo michee.i.
vt visitet iniq̃tatẽ hitatoris tre cõtra eũ:ꝛ reuelabit
tra sãguinẽ suũ:ꝛ nõ operiet vltra interfectos suos.

C.S. De iudicio ꝛ iteritu dyaboli. de spina do
mus ꝛ vinea sua. de predicatione apostolorũ. de
fide gentium. xxvii.

IN die illa visitabit dñs i gladio suo du A
ro ꝛ grãdi ꝛ forti:sup leuiathã serpentẽ
vectẽ:ꝛ sup leuiathã serpentẽ tortuosũ
ꝛ occidet cetũ q̃ in mari est. In die illa
vinea meri cãtabit ei. Ego dñs q̃ seruo eã:repẽte
ꝓpinabo ei:ne forte visiteꝫ cõtra eaꝫ. Nocte ꝛ die B
seruo eã:idignatio nõ ẽ mihi. Quis dabit me spi=
nã ꝛ veprẽ. In plio gradiar sup eã:succẽdã eã pa
riter. An potiꝰ tenebo fortitudinẽ meam. Faciet
pacem mihi:pacem faciet michi. Qui egredien=
tur impetu a iacob florebit et ꝛ germinabit isrl' ꝛ
iplebunt faciẽ orbis semie. Nunq̃d iuxta plagam

pcutiēt se pcussit eū? Aut sicut occidit interfectos
ei⁹: sic occisus est? In mensura cōtra mensurā cū
abiecta fuerit iudicabit eā: meditat⁹ est in spū du
C ro p diem est⁹. Idcirco sup hoc dimittet iniqtas
domui iacob: ⁊ iste oīs fruct⁹ vt auferat pctm ei⁹
Cū posuerit oēs lapides altaris sicut lapides ci
neris allisos: nō stabūt luci ⁊ delubra. Ciuitas ei
munita desolata erit: speciosa relinqtur: et dimit-
tet quasi desertū. Ibi pascet vitulus ⁊ ibi accuba
bit: ⁊ cōsumet sūmitas ei⁹. In siccitate messis illi⁹
D cōterent mulieres venientes ⁊ docētes eā. Nō est
eīm pplūs sapiēs: ppterea nō miserebit ei⁹ q fecit
eū: ⁊ q formauit eū nō parcet ei. Et erit in die illa
pcutiet dñs ab alueo flumis vsq ad torrentē egy
pti: ⁊ vos cōgregabimini vnus et vn⁹ filij isrl. Et
erit in die illa: clāget in tuba magna: ⁊ venient qui
pditi fuerāt de terra assyriorū: ⁊ q electi erant de
terra egypti: et adorabunt dñm in monte sancto
in hierusalem.

C. S. Indignatio dñi ɔtra supbiā effrai: ⁊ ebri
etatē sacerdotū. ⁊ cōtra pncipes illusores. de xpo
qz nasciturō. ⁊ de pena illusorum. xxviij.

A Ve corone supbie ebrijs effrai: ⁊ flori de
cidenti glie exultatiōis ei⁹ q erāt in ver
tice vallis pinguissime errātes a vino.
Ecce validus ⁊ fortis dñs sicut impetus
grādinis turbo cōfringēs: sicut impet⁹ aquarū mul
B tarū inūdantiū ⁊ emissarū sup terrā spaciosā. Pe
dib⁹ cōculcabit corona supbie ebriorū effraim et
erit flos decidēs glie exultatiōis ei⁹: q est sup ver
ticē vallis pinguiū qsi tēporaneū āte maturitatē
autūni. Qd cū aspexerit vidēs statim vt manu te
nuerit deuorabit illud. In die illa erit dñs exerci
tuū corona glie: et sertū exultatiōis residuo ppli
sui: ⁊ spūs iudicij sedenti sup iudiciū ⁊ fortitudo
reuertentib⁹ de bello ad portā. Uerū hi qz pre vi
C no nescierūt: ⁊ pre ebrietate errauerūt. Sacerdos
⁊ ppheta nescierūt pre ebrietate: absorpti sunt a
vino: errauerūt i ebrietate: nescierūt vidētē igno
rauerūt iudiciū. Oēs eīm mense replete sunt vo-
mitu: sordiūq ita vt non esset vltra locus. Quem
docebit scientiā ⁊ quē intelligere faciet auditum.
Ablactatos a lacte: auulsos ab vberib⁹: qz māda
remāda: māda remāda: expecta reexpecta: expe
1. cor. 14. d. cta reexpecta: modicum ibi: modicū ibi. In loqla
eīm labij ⁊ lingua altera loquet ad pplm istū: cui
dixit. Hec est reqes mea reficite lassum: ⁊ hoc est
D meū refrigeriū: ⁊ noluerūt audire. Et erit eis ver
bū dñi māda remāda: manda remanda: expecta
reexpecta: expecta reexpecta: modicū ibi: modi-
cū ibi: vt vadāt ⁊ cadāt retrorsum: ⁊ cōterant ⁊ il-
laqueant ⁊ capiant. Propter hoc audite verbum
dñi viri illusores q dñamini sup poplm meū q est
in hirlm. Dixistis eīm. Percussim⁹ fedus cū morte
Amos. 9. c ⁊ cū inferno fecimus pactū. Flagellū inūdans cū
trāsierit: nō veniet sup nos: qz posuim⁹ mendaciū
spem nostrā: ⁊ mēdacio ptecti sum⁹. Idcirco hec
Rom. 9. g dixit dñs de⁹. Ecce ego mittā in fūdamētis syon
1. Pe. 2. a. lapidē: lapidē pbatū: angularē pciosum: in fūda-
Rom. 10. b mēto fundatū. Qui crediderit: nō festinet. Et po
E nā in pōdere iudiciū: ⁊ iusticiā in mēsura. Et sub-
uertet grando spem mēdacij ⁊ ptectionē. Aque
inundabunt: ⁊ delebit fedus vestrū cum morte: ⁊

pactū vestrū cū inferno nō stabit. Flagellū inun-
dans cū transierit eritis ei in cōculcationē. Qn-
cūq ptransierit: tollet vos qm mane diluculo per
transibit in die ⁊ in nocte ⁊ tm̄modo sola vexatio
intellectū dabit auditui. Coangustatū est ei stra
tū: ita vt alter decidat ⁊ palliū breue vtrūq opire
nō pōt. Sicut eīm in mōte diuisionū stabit dñs: sic F
in valle q est in gabaon irascet vt faciat opus suū
alienū est opus ei⁹ vt operet opus suū. Peregri
nū est opus ei⁹ ab eo. Et nunc nolite illudere: ne supra. 10. f
forte cōstringant vincula vrā. Cōsummationem
eīm ⁊ abbreuiationē audiui a dño deo exercituū
sup vniuersam terrā. Aurib⁹ pcipite ⁊ audite vo
cē meā: attendite ⁊ audite eloquiū meū. Nunqd G
tota die arabit arās vt serat: pscindet ⁊ sarriet hu
mū suā? Nōne cū adequauerit faciē ei⁹ seret gith
⁊ ciminū sparget: ⁊ ponet triticum p ordinē ⁊ hor
deū ⁊ miliū ⁊ viciā in finibus suis? Et erudiet illū
in iudicio: deus su⁹ docebit illū. Non eīm in serris
triturabit gith: nec rota plaustri super ciminū cir
cuibit: sed in virga excutiet gith: et ciminū in ba-
culo. panis aūt cōminuet. Uerū nō in ppetuū tri
turans triturabit illū: neq vexabit eū rota plau-
stri nec vngulis suis cōminuet eū. Et hoc a dño
deo exercituū exiuit vt mirabile faceret cōsilium
⁊ magnificaret iusticiam.

C. S. Prophetat destructio hirlm p nabucho
donosor ⁊ p romanos. de ciuitate pphetarū ⁊ li-
bro signato ppter pctā populi. de celātibus pctā
sua. de fide gentiū ⁊ reuersione iudeorū ad fidē
⁊ pena illusorum. xxix.

Ve ariel. Ariel ciuitas quā expugna- A
uit dauid. Addit⁹ est ann⁹ ad annū:
solēnitates euolute sunt. Et circūual
labo ariel: ⁊ erit tristis ⁊ merēs ⁊ erit
mihi quasi ariel. Et circūdabo qsi sperā in circui-
tu tuo: ⁊ iaciā cōtra te aggerē ⁊ munimēta ponā
in obsidionē tuā. Humiliaberis: de terra loqris:
⁊ de humo audiet eloquiū tuū. Et erit qsi phito- B
nis de terra vox tua: ⁊ de humo eloquiū tuū musi
tabit. ⁊ erit sicut puluis tenuis: multitudo vētilā-
tiū te. ⁊ sicut fauilla ptrāsiens multitudo eorū qui
cōtra te pualuerūt. Eritq repēte: cōfestim a dño
exercituū visitabit in tonitruo ⁊ cōmotiōe terre:
⁊ voce magna turbinis ⁊ tēpestatis ⁊ flāma ignis
deuorātis. Et erit sicut somniū visionis nocturne
multitudo oīm gentiū q dimicauerūt cōtra ariel
⁊ oēs q militauerūt ⁊ obsederūt ⁊ pualuerūt ad-
uers⁹ eā. Et sicut somniat esuriēs ⁊ comedit: cū āt
fuerit expgefact⁹ vacua est aīa ei⁹. Et sicut sōniat C
sitiens ⁊ bibit: ⁊ postq̄ fuerit expgefact⁹ adhuc si-
tit: ⁊ aīa ei⁹ vacua est. sic erit multitudo oīm gen-
tiū q dimicauerūt cōtra mōtē syō. Obstupescite
⁊ ammiramini fluctuate ⁊ vacillate inebriamini
nō a vino: mouemini ⁊ nō ab ebrietate: qm miscu
it vobis spm sopore. Claudet oculos vrōs: ppbe D
tas ⁊ principes vrōs: q vident visiones opiet. Et
erit vobis visio oīm sicut verba libri signati: quē
cū dederint sciēti lrās: dicent. lege istū. ⁊ rndebit.
nō possum. signatus est eīm. Et dabit liber nesciē
ti lrās: diceturq ei. lege. ⁊ respōdebit: nescio lrās:
⁊ dixit dñs. Eo q appropinquat populus iste ore Mat. 15. a.
suo: ⁊ labijs suis glorificat me: cor autem eius lon marci. 7. a.

ge est a me:⁊ timuerūt me mādato hoim ⁊ doctri
nis:ideo ecce ego addā:vt āmiratione faciā pplo
E huic miraculo grādi ⁊ stupēdo. Peribit em̄ sapia
Abdie.1.c. a sapiētibꝰ eiꝰ:⁊ intellectꝰ prudentiū eiꝰ abscōdet
1.Coꝝ.1.c. Ve q̄ ꝓfundi estis corde vt a dn̄o abscōdatis cōsi
Eccli.23.c. liū q̄ꝝ sūt i tenebris opa:⁊ dicūt. Quis videt nos:
F et q̄s nouit nos? Peruersa est hec vr̄a cogitatio:
Infra.32.c q̄si si lutū cōtra figulū cogitet:⁊ dicat opus facto
ri suo: nō fecisti me:⁊ figmētū dicat fictori suo nō
itelligis. Nōne adhuc i modico ⁊ i breui cōuertet
libanꝰ i chermel:⁊ chermel i saltuz reputabit? Et
audiēt in die illa surdi verba libri:⁊ de tenebris et
caligine ocl̄i cecorū videbūt. Et addent mites in
dn̄o leticiā:⁊ paupes hoies in scō isrl̄ exultabūt:
qm̄ defecit q̄ preualebat:ꝯsūmatus ē illusor:⁊ suc
cisi sunt oēs q̄ vigilabant sup iniq̄tatē q̄ peccare
faciebant homines in verbo:et arguentē in por
ta supplantabant: ⁊ declinauerūt frustra a iusto.
G Propter hoc hec dicit dn̄s ad domū iacob qui re
demit abraā. Nō modo ꝯfundet iacob nec modo
vultꝰ eiꝰ erubescet:sꝫ cum viderit filios suos opa
manuū mearū in medio sui sctificātes nomē meū
⁊ sanctificabūt sanctū iacob ⁊ deū israel p̄dicabūt
⁊ scient errantes spiritu intellectū:⁊ musitatores
discent legem.

¶ C.S. Cōminatio dn̄i contra reliquias populi
qui post destructionem hierusalē in egyptum de
scenderunt. xxx.

A Ve filii desertores dicit dn̄s vt faceretis
cōsiliū ⁊ nō ex me:⁊ ordiremini telam ⁊
nō ꝑ spm̄ meū vt adderetis peccatum
sup pctm̄:q̄ ambulatis vt descendatis
in egyptū:⁊ os meū nō iterrogastis: sperātes au
xiliū in fortitudine pharaonis ⁊ habētes fiduciā
in vmbra egypti:⁊ erit vobis fortitudo pharaōis
in cōfusionē:⁊ fiducia vmbre egypti i ignominiā
Erāt em̄ in taphnis pricipes tui ⁊ nūcii tui vsq̄
ad thanes ꝑuenerūt. Oēs cōfusi sunt sup pplo q̄
B eis ꝓdesse nō potuit. Nō fuerūt in auxiliū ⁊ in ali
quā vtilitatē:sed in cōfusionē ⁊ i opprobriū. Onꝰ
iumentoꝝ austri. In terra tribulatiōis ⁊ āgustie
leena ⁊ leo ex eis vipera:⁊ regulus volās:portan
tes sup humeros iumentorū diuitias suas: ⁊ sup
gibbū camelorū thesauros suos ad ppl̄m qui eis
ꝓdesse nō poterit. Egyptꝰ enī frustra ⁊ vane au
xiliabit. Ideo clamaui sup hoc supbia tm̄ est:qe
sce. Nūc ingressus scribe ei sup buxū:⁊ in libro di
ligēter exara illud ⁊ erit in die nouissimo in testi
moniū vsq̄ in eternū. Pplˢ em̄ ad iracundiā ꝓ
uocās est:⁊ filii mēdaces:filii nolentes audire le
gē dei. Qui dicūt vidētibꝰ nolite videre:⁊ aspiciē
C tibꝰ nolite aspicere nobis ea q̄ recta sunt. Loqui
mini nobis placētia videte nobis errores. aufer
te a me viam. declinate a me semitā: cesset a facie
nostra sanctꝰ isrl̄. Propterea hec dicit sanctꝰ isrl̄.
Pro eo q̄ reprobastis verbū hoc ⁊ sperastis in
calūnia ⁊ in tumultu ⁊ innixi estis sup eo: ꝓpterea
erit vobis iniq̄tas hec sicut interruptio cadēs et
req̄sita in muro excelso. Qm̄ subito dū nō sperat
veniet cōtritio eiꝰ ⁊ cōminuet sicut cōterit lage
na figuli cōtritione ꝑualida ⁊ nō inueniet de fra
gmētis eiꝰ testa in qua portet igniculus de incē
dio. aut hauriat parū aque de fouea: q: hec dicit
dn̄s deꝰ isrl̄. Si reuertamini ⁊ q̄escatis salui eritis
D In silētio ⁊ in spe erit fortitudo vr̄a. Et noluistis
⁊ dixistis Nequaq̄:sꝫ ad equos fugiemꝰ. Ideo fu
gietis. Et sup veloces ascēdemꝰ. Ideo velociores
erūt q̄ ꝑsequent vos. Mille hoies a facie terroris
vniꝰ:⁊ a facie terroris quiq̄ fugietis donec relin
q̄mini q̄si malus nauis i vertice mōtis ⁊ q̄si signū
sup collē. Propterea expectat dn̄s vt misereatur
vestri:⁊ ideo exaltabit parcēs vobis:q: deꝰ iudi
cii dn̄s. Bti oēs q̄ expectāt eū. Ppl̄s em̄ syō hita
bit in hirl̄z. Plorās neq̄q̄ plorabis:miserās mise
rebit tui. Ad vocē clamoris tui statī vt audierit rn̄
E debit tibi. Et dabit dn̄s panē artū ⁊ aquā breuē:
⁊ nō faciet auolare a te vltra doctorē tuū:⁊ erunt
ocl̄i tui vidētes p̄ceptorē tuū:⁊ aures tue audiēt
verbū post tergū monētis. Hec est via: ābulate i
ea:⁊ nō declinetis neq̄ ad dexterā neq̄ ad sinistrā
Et cōtaminabis lamina sculptiliū argenti tui: et
testamētū cōflatilis auri tui:⁊ dispges ea sicut im
mūdiciā mēstruate. Egredere dices ei. ⁊ dabitur
pluuia semi tuo vbicūq̄ semiaueris in terra:⁊ pa
nis frugū terre erit vberrimꝰ ⁊ piguis. Pascet in
possessiōe tua i die illo agnꝰ spaciose:⁊ tauri tui ⁊
pulli asinoꝝ q̄ opant terrā:ꝯmixtū migma come
F dēt sicut in area vētilatū est. Et erūt sup oēm mō
tē excelsū:⁊ sup oēm collē eleuatū riui currentiū
aquaꝝ in die iterfectiōis multoꝝ cuz ceciderint
turres. Et erit lux lune sicut lux solis. et lux solis
erit septēplicit sicut lux septē dierū in die qua al
ligauerit dn̄s vulnꝰ ppl̄i sui ⁊ ꝑcussurā plage eiꝰ
sanauerit. Ecce nomē dn̄i venit de lōginq̄: ardēs
furor eiꝰ ⁊ grauis ad portādū. Labia eiꝰ repleta
sūt idignatiōe:⁊ ligua eiꝰ q̄si ignis deuorās. Sp̄s
eiꝰ velut torrēs inūdās vsq̄ ad mediū colli:ad ꝑ
dēdas gentes in nihilū ⁊ frenū erroris q̄d erat in
G maxillis pploꝝ. Cāticū erit vobis sicut vox scti
cate solēnitatis: ⁊ leticia cordis sicut q̄ ꝑgit cū ti
bia vt itret in mōtē dn̄i ad fortē isrl̄. Et auditā fa
ciet dn̄s gloriā vocis sue:⁊ terrorē brachii sui ostē
det in cōminatiōe furoris:⁊ flāma ignis deuorātis
Allidet in turbine ⁊ in lapide grādinis. A voce ei
dn̄i pauebit assur v̄ga ꝑcussus:⁊ erit trāsitꝰ virge
fūdatꝰ quā req̄escere faciet dn̄s sup eū in tympa
nis ⁊ cytharis:⁊ i bellis p̄cipuis expugnabit eos
Preparata est ei ab heri tophet a rege p̄parata ꝓfū
da ⁊ dilatata. Nutrimēta eiꝰ ignis ⁊ ligna multa
flatꝰ dn̄i sicut torrēs sulphuris succēdens eā.

¶ C.S. Arguit cōfugientes ad huiꝰ scl̄i auxiliū
plus q̄ ad diuinū. penitentibꝰ ꝓmittit miam dei.
de die iudicii redit ad tpa ezechielis. xxxi.

A Ve q̄ descēdūt in egyptū ad auxiliū in
equis sꝑantes:⁊ habētes fiduciā sup
q̄drigis:q: multe sunt:⁊ sup eq̄tibꝰ q:
p̄ualidi nimis:⁊ nō sunt ꝯfisi sup scm̄
israel:⁊ dn̄m nō req̄sierūt. Ipse aūt sapiēs addu
B xit malū ⁊ v̄ba sua nō abstulit. Et cōsurget cōtra
domū pessimoꝝ:⁊ ꝯtra auxiliū opantiū iniq̄tatē
Egyptus hō ⁊ nō deꝰ:⁊ equi eoꝝ caro:⁊ nō spūs.
Et dn̄s iclinabit manū suā ⁊ corruet auxiliator ⁊
cadet cui p̄stat auxiliū:simulq̄ oēs cōsument: q:
C hec dicit dn̄s ad me. Quō si rugiet leo et catulus
leonis sup predā suam:cū occurrerit ei multitu
do pastorū a voce eorū non formidabit:⁊ a multi

tudie eoꝝ nō pauebit:sic descēdet dñs exercituū vt ꝓliet sup montē syō:ꝛ sup collē ei⁹. Sicut aues volātes sic ꝓteget dñs exercituū hiꝛlm: ꝓtegens

D ꝛ liberās:trāsiens ꝛ saluās. Cōuertimini sicut in

supra.2.d ꝓfundū recesserat͡ filij isrl. In die em̄ illa abijciet vir idola argēti sui:ꝛ idola auri sui q̄ fecerūt vobis man⁹ vr̄e in peccatū:ꝛ cadet assur i gladio nō viri:ꝛ gladi⁹ nō hoīs vorabit eū:ꝛ fugiet nō a facie gladij:ꝛ iuuenes ei⁹ vectigales erūt:ꝛ fortitudo ei⁹ a terrore trāsibit:ꝛ pauebūt fugiētes pricipes eius. Dixit dñs:cuius ignis est in syon:ꝛ caminus eius in hiꝛlm.

¶ C. S. De aduētu xp̄i ꝛ apl̄oꝝ ei⁹ iterponit͡. de multis opulētis mulieribus captiuādis: vt cōterant͡ ꝛ ꝯfūdant͡. de gaudio celestis patrie. xxxij.

A Ecce in iusticia regnabit rex:ꝛ pricipes in iudicio ꝑerunt. Et erit vir sicut q̄ ab scōdit͡ a vēto ꝛ celat se a tēpestate:sicut riui aquaꝝ in siti:et vmbra petre ꝓminētis in terra deserta. Nō caligabūt oculi videntiū:ꝛ aures audientiū diligēter auscultabūt:ꝛ coꝛ stultoꝝ itelliget scientiā:ꝛ lingua balboꝝ velociter loquet͡ ꝛ plane. Non vocabit͡ vltra is q̄ insipiens est pⁱnceps:neq͡ fraudulentus appellabit͡ maioꝛ.

B Stult⁹ em̄ fatua loquet͡:ꝛ coꝛ ei⁹ faciet iniq̄tatē:vt ꝑficiat simulationē:ꝛ loquat͡ ad dn̄m fraudulent͡ ꝛ vacuā faciat aīam esuriētis ꝛ potū sitienti auferat. Fraudulēti vasa pessima sunt. Ipse em̄ cogitatiōes cōcinnabit ad ꝑdendos mites in sermōe mēdacij:cū loq̄ret͡ paup iudiciū. Princeps vero ea q̄ digna sunt principi cogitabit:ꝛ ip̄e super duces stabit. Mulieres opulēte surgite: ꝛ audite vocē meā filie ꝯfidētes ꝑcipite aurib⁹ eloquiū meū

C Post dies ꝛ ānos ꝛ vos cōturbemini cōfidentes. Cōsummata est em̄ vindemia:collectio vltra nō veniet. Obstupescite opulēte cōturbamini ꝯfidētes exuite vos ꝛ cōfundemini: accingite lumbos vr̄os. Sup vbera plāgite:sup regione desiderabili:sup vinea fertili. Sup humū popl̄i mei spine et vepres ascēdēt:q̄tomagis sup oēs domos gaudij ciuitatis exultātis: Dom⁹ eī dimissa ē:multitudo vrbis relicta est:tenebre ꝛ palpatio facte sunt

D sup spelūcas vsq͡ ineternū. Gaudiū onagroꝛum pascua gregū: donec effundat͡ sup nos sp̄us de

supra.29.e. excelso. Et erit desertū in chermel:ꝛ chermel i saltū reputabit͡:ꝛ hītabit in solitudine iudiciū:et iusticia i chermel sedebit. Et erit opus iusticie pax: ꝛ cultus iusticie silentiū:ꝛ securitas vsq͡ in sempiternū. Et sedebit pp̄l͡s me⁹ in pulchritudine pacis:ꝛ in tabernaculis fiducie:ꝛ in reqe opulenta. Grando aūt in defensione salt⁹:ꝛ hūilitate humiliabit͡ ciuitas. Beati q̄ seminatis sup oēs aquas īmittentes pedem bouis et asini.

¶ C. S. Loquit͡ cōtra sennacherib: ꝛ ad vltimaꝫ captiuitatē reuertit͡. de hīs q̄ videbūt dn̄m. et de scribis nō cognoscentib⁹ xp̄m. xxxiij.

A Ve qui ꝑdaris. Nōne et ipse ꝑdaberis? Et q̄ spernis:nōne ꝛ ipse sp̄neris? Cuꝫ ꝯsūmaueris ꝑdatione: deꝑdaberis. Cū fatigat⁹ desieris ꝯtēnere:ꝯtēneris Dn̄e miserere nr̄i:te em̄ expectam⁹:esto brachiuꝫ nostrū in mane:ꝛ sal⁹ nr̄a in tp̄e tribulationis. A voce angeli fugerunt pp̄l͡i:ꝛ ab exaltatiōe tua di-

spse sunt gentes. Et ꝯgregabunt͡ spolia vr̄a sicut colligit͡ bꝛucus velut cū fosse plene fuerint de eo. Magnificat⁹ est dñs q̄m hītauit i excelso: ipleuit syō iudicio ꝛ iusticia:ꝛ erit fides in tp̄ib⁹ suis. Diuitie salutis sapia ꝛ sciētia timoꝛ dñi ipse ē thesau-

rus ei⁹. Ecce vidētes clamabūt foris:āgeli pacis amare flebūt. Dissipate sunt vie:cessauit trāsiens ꝑ semitā:irritū factū est pactum: ꝓiecit ciuitates: nō reputauit hoīes. Luxit ꝛ elāguit terra:ꝯfusus est liban⁹ ꝛ obsurduit. Et fact⁹ ē saron sicut desertū:ꝛ cōcussa ē basan ꝛ carmel⁹. Nūc cōsurgā dicit dñs:nūc exaltaboꝛ:ꝛ nūc sublimaboꝛ. Cōcipietis ardoꝛē ꝛ parietis stipulā:sp̄us vester vt ignis vorabit vos:ꝛ erūt pp̄l͡i q̄si de incēdio cinis:spine cōgregate igni cōburent͡. Audite q̄ longe estis q̄ fecerī:ꝛ cognoscite vicini fortitudinē meā. Cōterriti sunt in syō pctōꝛes:possedit timoꝛ hypocritas. Quis poterit hītare de vobis cuꝫ igne deuorāte: aut q̄s hītabit ex vobis cū ardoꝛib⁹ sempiternis?

C Qui ābulat in iusticijs ꝛ loquit͡ veritatē: q̄ ꝓijcit auariciā ex calūnia:ꝛ excutit man⁹ suas ab oī munere. Qui obturat aures suas ne audiat sāguinē ꝛ claudit oculos suos ne videat malū. Iste in excelsis hītabit:munimēta saxoꝝ sublimitas eius. Panis ei dat⁹ est:aq̄ ei⁹ fideles sunt. Regē in decoꝛe suo videbūt:oculi ei⁹ cernēt terram de lōge.

Coꝛ tuū meditabit͡ timoꝛeꝫ. Ubi est litterat⁹: vbi 1.coꝝ.1.d legis verba ꝑ̄derans:vbi est doctoꝛ paruuloꝝ? Pp̄lm ipudentē nō videbis pp̄lm alti sermonis ita vt nō possis intelligere disertitudineꝫ lingue ei⁹ in quo est sapia. Respice syō ciuitatē solēnita-

D tis nostre. Oculi tui videbūt hiꝛlm habitationeꝫ opulentā tabernaculū qd̄ nequaq͡ transferri poterit:nec auferent͡ claui ei⁹ in sempiternū ꝛ omēs funiculi ei⁹ nō rūpent͡:q͡ solūmō ibi magnificus est dñs noster. Locus fluuioꝝ riui latissimi ꝛ patētes:nō transibit sup eū nauis remigū:neq͡ trieris magna trāsgredie͡t eū. Dñs em̄ iudex noster: dñs legifer noster: dns rex noster. Ipse saluabit nos. Laxati sunt funiculi tui:sed nō p̄ualebunt Sic erit malus tu⁹ vt dilatare signum nō queas. Tūc diuident͡ spolia p̄darū multaꝝ:claudi diripient rapinā:nec dicet vicin⁹ elangui. Pp̄l͡s q̄ habitat in ea:auferet͡ ab eo iniquitas.

¶ C. S. De die iudicij:ꝛ d͡ vastatiōe iudee. xxxiiij.

A Accedite gētes ꝛ audite ꝛ pp̄l͡i attēdite audiat terra ꝛ plenitudo ei⁹ oꝛbis ꝛ oē germen ei⁹.q͡ indignatio dñi sup oēs gentes ꝛ furoꝛ sup vniuersam miliciaꝫ eoꝝ. Interfecit eos ꝛ dedit eos in occisionē. Interfecti eoꝝ ꝓijcient͡:ꝛ de cadauerib⁹ eoꝝ ascēdet fetoꝛ. Tabescent mōtes a sanguine eoꝝ et tabescet oīs militia celoꝝ:ꝛ cōplicabunt͡ sicut liber celi:ꝛ oīs militia eoꝝ defluet sicut defluit foliū de vinea ꝛ de ficu:q̄m inebriatus est in celo gladius

B meus. Ecce sup idumeā descendet ꝛ sup populuꝫ interfectiōis mee ad iudiciū. Gladius dñi repletus est sanguine:incrassatus est adipe de sanguine agnoꝝ ꝛ hircoꝝ:ꝛ de sanguine medullatoꝛuꝫ arietū. Uictima em̄ dñi in bosra:ꝛ interfectio magna in terra edom. Et descendēt vnicoꝛnes cū eis ꝛ tauri cū potentibus. Inebriabit͡ terra eoꝝ sanguine:ꝛ hum⁹ eoꝝ adipe pinguiū:q͡ dies vltiōis

dñi annus retributionis iudicij syon. Et cōuertē
tur torrētes in picē: ⁊ humus eiꝰ in sulphur ⁊ erit
terra eiꝰ in picē ardentē nocte et die: nō extigue
C tur in sempiternū. Ascēdet fumꝰ eiꝰ a generatio
ne in generationē desolabit̄ in secula seculorum.
Nō erit transiens per eā: ⁊ possidebūt illam ono
crotalus et ericius et ibis ⁊ coruꝰ habitabunt in
ea. Et extendet̄ super eā mēsura vt redigat̄ ad ni
chilum: ⁊ perpēdiculū in desolationem. Nobiles
eiꝰ nō erūt ibi: regē potius inuocabūt ⁊ oēs prin=
cipes eiꝰ erūt in nichilum. Et orientur in domibꝰ
eius spine ⁊ vrtice et paliurus in munitionibꝰ eiꝰ
et erit cubile draconū ⁊ pascua struthionū ⁊ occur
rent demonia onocentauris: et pilosus clamabit
D alter ad alteruz. Ibi cubauit lamia: ⁊ inuenit sibi
requiē. Ibi habuit foueā ericius: ⁊ enutriuit catu
los: et circūfodit: et fouit in vmbra eius. Illuc cō
gregati sunt milui alter ad alterū. Requirite dili
genter in libro dñi ⁊ legite: vnū ex eis non defuit
alter alterū non quesiuit: qȝ quod ex ore meo pro
cedit ille mādauit: et spiritus eiꝰ ipse cōgregauit
ea: et ipse misit eis sortē: ⁊ manus eius diuisit eaȝ
illis in mēsurā. Usqȝ ineternū possidebūt eā: in ge
neratione ⁊ generationem habitabunt in ea.

¶C.S. Continet consolationem et signa christi
tempore perfecto. xxxv.

A Letabitur deserta ⁊ inuia: ⁊ exultabit
solitudo ⁊ florebit quasi liliuz. Germi
nans germinabit ⁊ exultabit letabun
infra.60.c. da et laudās. Gloria libani data est ei
decor carmeli ⁊ saron. Ipsi videbūt gloriā dñi et
decorē dei nostri. Cōfortate manus dissolutas et
B genua debilia roborate. Dicite pusillanimes cō
fortamini et nolite timere. Ecce deꝰ noster vltio=
nem adducet retributionis: deꝰ ipse veniet et sal
uabit nos. Tūc aperientur oculi cecoꝝ: et aures
Mat.15.c. surdoꝝ patebūt. Tūc saliet sicut ceruus claudꝰ:
C et aperta erit līgua mutoꝝ. quia scisse sunt in de=
serto aque ⁊ torrētes in solitudine: ⁊ que erat ari
da in stagnū: ⁊ sitiens in fontes aquaꝝ. In cubi=
libus in quibꝰ prius dracones habitabāt: orietur
viror calami ⁊ iunci et erit ibi semita: ⁊ via sancta
vocabit̄. Nō transibit per eā pollutus: et hec erit
vobis directa via: ita vt stulti nō errent per eam.
Nō erit ibi leo: et mala bestia nō ascēdet per eaȝ.
D nec inuenietur ibi. Et ambulabūt qui liberati fue
infra.51.d. rint ⁊ redēpti a dño: conuertent̄ ⁊ venient in syō
cuȝ laude ⁊ leticia sempiterna sup caput eorum.
Gaudium ⁊ leticiam obtinebunt: et fugiet dolor
⁊ gemitus.

¶C.S. Sennacherib ascendit contra hierusalē
et mittit rapsacē nunciū ad regeȝ ezechiā. xxxvi.

A Et factū est in quartodecimo anno re=
4.re.18.c. gis ezechie: ascēdit sennacherib rex as
2.par.32.a. syrioꝝ super oēs ciuitates iuda muni
tas ⁊ cepit eas. Et misit rex assyrioruȝ
rapsacen de lachis in hierusalem ad regē ezechi
am in manu graui: et stetit in aqueductu piscine
superioris in via agri fullonis. Et egressus est ad
eū eliachim filius helchie qui erat sup domum: ⁊
sobna scriba: et ioahe filius asaph a cōmentarijs.
Et dixit ad eos rapsaces. Dicite ezechie. Hec di
cit rex magnꝰ rex assyrioruȝ. Que est ista fiducia
qua confidis: aut quo consilio vel fortitudine re=
bellare disponis? Super quem habes fiduciam B
quia recessisti a me? Ecce cōfidis super baculum
harundineū cōfractū istū sup egyptū cui si inni=
sus fuerit homo: intrabit in manū eius ⁊ perfora
bit eaȝ: sic pharao rex egypti omnibꝰ qui cōfidūt
in eo. q̄ si respōderis michi: in dño deo nostro cō
fidimus. nōne ipse est cuiꝰ abstulit ezechias excel
sa et altaria: et dixit iude ⁊ hierusalē: coraȝ altari
isto adorabitis. ⁊ nūc tradet te dño meo regi assy
riorū ⁊ dabo tibi duo milia equoruȝ: nec poteris
ex te prebere ascensores eoꝝ: ⁊ quomodo sustine
bis faciē iudicis vniꝰ loci ex seruis dñi mei mino
ribus. q̄ si cōfidis in egypto in quadriga ⁊ in eq=
tibus: ⁊ nūc nunquid sine dño ascendi ad terram
istā vt disperderem eā? Dñs dixit ad me. Ascēde C
super terrā istā: ⁊ disperde eā. Et dixit eliachim:
et sobna ⁊ ioahe ad rapsacē. Loquere ad seruos
tuos syra lingua: intelligimus eñi ne loquaris ad
nos iudaice in auribus populi qui est sup muruȝ.
Et dixit ad eos rapsaces. Nunqd ad dñm tuū et
ad te misit me dñs meꝰ: vt loquerer omnia verba
ista: et nō potius ad viros qui sedēt in muro vt co
medant stercora sua: ⁊ bibāt vrinā pedū suoꝝ no
biscū? Et stetit rapsaces: ⁊ clamauit voce magna
iudaice: ⁊ dixit. Audite v̄ba regis magni: regis assy
rioꝝ. Hec dicit rex. Non vos seducat ezechias: qȝ
nō poterit eruere vos: et nō vobis tribuat fiduci
am ezechias sup dño dicēs. Eruens liberabit nos
dñs: nō dabit̄ ciuitas ista in manu regis assyrio=
rum. Nolite audire ezechiā. Hec eñi dicit rex as= D
syriorū. Facite mecū benedictionē: ⁊ egredimini
ad me: ⁊ comedite vnusq̄sqȝ vineā suā: ⁊ vnusq̄sqȝ
ficum suā: et bibite vnusquisqȝ aquā cisterne sue:
donec veniā et tollā vos ad terrā: que est vt terra
vestra: terrā frumēti et vini terrā panū ⁊ vineaꝝ.
Nec cōturbet vos ezechias: dicēs. dñs liberabit
nos. Nunquid liberauerūt dij gentiū vnusquisqȝ
terrā suā de manu regis assyriorū? Ubi est deus
emath ⁊ arphat? Ubi est deus sepharuaim? Nū=
quid liberauerunt samariā de manu mea? Quis
est ex omnibꝰ dijs terraꝝ istaꝝ qui eruerit terrā
suā de manu mea: vt eruat dominus hierusalem
de manu mea? Et siluerūt: ⁊ nō r̄nderūt ei verbū.
Mādauerat eñi rex dicēs ne respondeatis ei. Et
ingressus est eliachim filiꝰ helchie qui erat super
domū ⁊ sobna scriba ⁊ ioahe filiꝰ asaph a cōmen
tarijs: ad ezechiā scissis vestibꝰ: et nūciauerunt ei
verbum rapsacis.

¶C.S. De tristicia ezechie ⁊ cōsolatione eiꝰ. de
prophetia esaie. de interfectione exercitus ab an
gelo. clxxxv. milia. et de morte sennacherib: facta
per filios suos. xxxvij.

Et factū est cum audisset rex ezechias: A
scidit vestimēta sua: et obuolutus est 4.re.19.d.
sacco: ⁊ intrauit in domū dñi. Et misit
eliachin q̄ erat sup domū ⁊ sobnaȝ scri
bam et seniores de sacerdotibus opertos saccis:
ad esaiā filium amos prophetā: et dixerūt ad eū.
Hec dicit ezechias. Dies tribulationis et corru=
ptionis et blasphemie dies hec: qȝ venerunt filij
vsqȝ ad partum: et virtus nō est pariēdi. Si quo
modo audiat dñs deꝰ tuus verba rapsacis queȝ

misit rex assyrioꝝ dñs suꝰ ad blasphemandū dñz
deū viuentē:⁊ exprobrandū sermonibꝰ quos au-
diuit dñs deus tuus. Leua ergo ad orationē pro
reliquijs que reperte sunt. Et venerūt serui regis
B ezechie ad esaiā: et dixit ad eos esaias. Hec dice-
tis dño vestro. Hec dicit dñs. Ne timeas a facie
verboꝝ que audisti: quibus blasphemauerūt pu
eri regis assyrioꝝ me Ecce ego dabo ei spm̄ ⁊ au
diet nūciū: ⁊ reuertet ad terrā suā: ⁊ corruere euz
faciā gladio in terra sua. Reuersus est aūt rapsa
ces ⁊ inuenit regē assyrioꝝ preliantez aduersus
lobnā. Audierat eñ qꝛ profectus esset de lachis.
⁊ audiuit ꝺ taracha rege ethyopie dicētes: egres
sus est vt pugnet cōtra te. Quod cū audisset mi-
sit nūcios ad ezechiā dicens Hec dicetis ezechie
regi iude loquētes. Nō te decipiat deꝰ tuus in q̄
tu cōfidis: dicēs: non dabit hierusalē in manu re
C gis assyriorum. Ecce tu audisti oīa que fecerūt re
ges assyrioꝝ oībus terris quas subuerterūt: ⁊ tu
poteris liberari? Nunqd eruerūt eos dij gētium
quos subuerterūt patres mei gozan ⁊ aran: ⁊ re-
seph et filios eden qui erant in thalassar? Ubi est
rex emath et rex arfath et rex vrbis sepharuaim
ana ⁊ aua? Et tulit ezechias libros de manu nun
ciorum ⁊ legit eos ⁊ ascēdit in domū dñi ⁊ expan
dit eos corā dño. Et orauit ad dñm dicēs Dñe ex
ercituuz deus israel qui sedes super cherubin tu
es deꝰ solus oīm regnoꝝ terre: tu fecisti celū ⁊ ter
ram. Inclina dñe aurez tuā ⁊ audi: aperi oculos
tuos ⁊ vide: ⁊ audi oīa verba sennacherib q̄ misit
D ad blasphemādū deū viuētē. Uere eñ dñe deser-
tas fecerūt reges assyrioꝝ terras ⁊ regiōes eaꝝ ⁊
dederūt deos eaꝝ igni: nō eñ erāt dij sed opa ma
nuū hoīz: lignū ⁊ lapis ⁊ cōminuerūt eos Et nūc dñe
deꝰ nr̄ salua nos de manu eiꝰ ⁊ cognoscāt oīa re-
gna terre qꝛ tu es dñs solus Et misit esaias filius
amos ad ezechiā dicēs. Hec dicit dñs deꝰ israel.
Pro quibꝰ rogasti me de sennacherib rege assyri
orum: hoc est verbuz quod locutus est dñs super
euz. Despexit te ⁊ subsannauit te virgo filia syon
post te caput mouit filia hierusalē. Cui exprobra
sti: et quē blasphemasti: et sup quē exaltasti vocez
E tuā: ⁊ leuasti altitudinē oculoꝝ tuoꝝ? Ad sanctū
israel. In manu seruoꝝ tuoꝝ exprobrasti dño: et
dixisti. In multitudine quadrigaꝝ mearum ego
ascēdi in altitudinē mōtiū iuga libani et succidaz
excelsa cedroꝝ eiꝰ: et electas abietes illiꝰ: ⁊ intro
ibo altitudinē summitatis eius saltē carmeli eiꝰ:
ego fodi et bibi aquā: ⁊ siccaui vestigio pedis mei
oēs riuos aggerū. Nunqd nō audisti que oliz fe-
cerim ei? Ex diebꝰ antiquis ego plasmaui illud: ⁊
nunc adduxi: ⁊ factū est in eradicationē colliū cō
pugnantiū ⁊ ciuitatum munitaruz. Habitatores
eaꝝ breuiata manu cōtremuerūt. ⁊ cōfusi sunt: fa
cti sunt sicut fenuz agri ⁊ gramen pascue ⁊ herba
tectoruz que exaruit anteq̄ maturesceret. Habi
F tationē tuā ⁊ egressum tuū: ⁊ introitū tuū ego co
gnoui: ⁊ insaniā tuā cōtra me. Cū fureres aduer
sum me superbia tua ascēdit in aures meas. Po-
nam ergo circulū in auribꝰ tuis: ⁊ frenū in labijs
tuis: ⁊ reducā te in via per quā venisti. Tibi autē
hoc erit signū. Comede hoc āno que spōte nascū
tur: et in anno secūdo pomis vescere. In anno aūt
tertio seminate et metite: et plantate vineas: ⁊ co
medite fructū eaꝝ. Et emittet id quod saluatum
fuerit de domo iuda et quod reliquū est radicem
deorsuz. ⁊ faciet fructū sursum: qꝛ de hierusalē exi
bunt reliquie: et saluatio de mōte syon. zelus dñi
exercituuz faciet istud. Propterea hec dicit dñs G
de rege assyrioꝝ. Nō intrabit ciuitatē hāc ⁊ non
iaciet ibi sagittā ⁊ nō occupabit eā clipeus: ⁊ nō
mittet in circuitu eiꝰ aggerē. In via q̄ venit: p eā
reuertet: et ciuitatē hanc non igredietur: dicit dñs.
Et protegā ciuitatē istā vt saluez eā propter me ⁊
propter dauid seruū meū. Egressus est autē an-
gelus dñi: et percussit in castris assyriorum centū
octoginta quinq3 milia. Et surrexerūt mane: ⁊ ec
ce omēs cadauera mortuorum. Et egressus est et
abijt. Et reuersus est sennacherib rex assyrioꝝ: ⁊
habitauit in niniue. Et factū est cum adoraret in
templo nesrach deū suū: adramelech ⁊ sarazar fi
lij eius percusserūt eū gladio: fugerūtq3 in terrā
ararath ⁊ regnauit asaraddon filius eius pro eo
¶ C. S. Ezechias egrotauit et orauit ad dñm: q̄
addidit ei. xv. annos. et scripsit canticum gratia
rum actionum. xxxviij.
In diebus illis egrotauit ezechias vsq3 A
ad mortē: ⁊ introiuit ad euz esaias filiꝰ 4.re.20.a.
amos propheta ⁊ dixit ei Hec dicit do 2.palipo.
minus. Dispone domui tue quia morie 32.f.
ris tu ⁊ nō viues. Et cōuertit ezechias faciē suaz
ad parietē: ⁊ orauit ad dñm et dixit. Obsecro do
mine memēto queso quomodo ambulauerim co
rā te in veritate: et in corde perfecto: ⁊ quod bonū
est in oculis tuis fecerim. Et fleuit ezechias fletu
magno. Et factū est verbū dñi ad esaiaz: dicens.
Uade ⁊ dic ezechie. Hec dicit dñs deꝰ dauid pa-
tris tui. Audiui orationē tuam: et vidi lachrimas
tuas. Ecce ego adijciā super dies tuos quindeci
annos. et de manu regis assyrioꝝ eruā te: et ciui-
tatem istā: et protegā eaz. Hoc aūt tibi erit signū B
a dño: qꝛ faciet dñs verbū hoc quod locutꝰ est Ec 1.Reg.2.g.
ce ego reuerti faciā vmbram lineaꝝ per quas de Luce.2.c.
scenderat in horologio achaz in sole retrorsum
decē lineis. Et reuersus est sol decem lineis per
gradus quos descēderat. Scriptura ezechie re-
gis iuda cū egrotasset et cōualuisset de infirmita
te sua. Ego dixi in dimidio dierū meoꝝ vadā ad
portas inferi. Quesiui residuuz annoꝝ meorum.
Dixi nō videbo dñm deū in terra viuentiuz. non
aspiciā hoīem vltra ⁊ habitatorem quietis. Gene C
ratio mea ablata est: et conuoluta est a me quasi ta-
bernaculū pastorū. Precisa est velut a texēte vita
mea: dū adhuc ordirer succidit me. De mane vsq3
ad vesperā finies me: sperabā vsq3 ad mane Qua
si leo sic contriuit oīa ossa mea. De mane vsq3 ad Job.4.d.
vesperam finies me. Sicut pullus hyrūdinis sic
clamabo: meditabor vt columba. Attenuati sunt
oculi mei: suspiciētes in excelsum Dñe vim patior
responde pro me. Quid dicā aut quid respōde-
bit michi: cū ipse fecerim. Recogitabo tibi oēs an
nos meos in amaritudine anime mee. Dñe si sic
viuitur: ⁊ in talibꝰ vita spūs mei. Corripies me ⁊ D
viuificabis me: ecce in pace amaritudo mea ama
rissima. Tu aūt eruisti aīam meam vt nō periret:
proiecisti post tergū tuū oīa peccata mea. Qꝛ nō

infernus cõfitebitur tibi neq; mors laudabit te:
non expectabũt qui descendũt in lacũ veritatem
tuã. Uiuẽs viuẽs ipe cõfitebit tibi sicut ⁊ ego ho:
die. Pater filijs notã faciet veritatẽ tuã. Dñe sal
uum me fac: ⁊ psalmos nostros cãtabimꝰ cunctis
diebꝰ vite nostre in domo dñi. Et iussit Esaias vt
tollerẽt massan de ficis ⁊ cataplasmarẽt sup vul:
nus: et sanaretur. Et dixit ezechias. Quod erit si
gnũ: q2 ascẽdã in domũ dñi?

¶C.S. De nuncijs merodach ad ezechiaz: ⁊ de
correptione ezechie ab esaia pro ostentatione do
mus sue. xxxix.

A In tẽpore illo misit merodach baladaz
4.re.20.c. filius baladan rex babilonis libros et
munera ad ezechiam. Audierat em̃ q
egrotasset ⁊ cõualuisset. Letatꝰ est autẽ
sup eis ezechias: ⁊ ostẽdit eis cellã aromatũ: ⁊ ar
gẽti ⁊ auri ⁊ odoramẽtoꝝ ⁊ vnguẽti optimi: ⁊ oẽs
apothecas suppellectilis sue ⁊ vniuersa q̃ inuẽta
B sunt in thesauris eius. Nõ fuit verbum quod nõ
ostẽderet eis ezechias in domo sua: ⁊ in om̃i pote
state sua. Introiuit autẽ esaias propheta ad eze
chiam regẽ ⁊ dixit ei. Quid dixerũt viri isti: ⁊ vn:
de venerũt ad te? Et dixit ezechias. De terra lõ:
giqua venerũt ad me de babilõe. Et dixit. Quid
C viderũt in domo tua? Et dixit ezechias Oia q̃ in
domo mea sunt viderũt: non fuit res quã nõ ostẽ
derim eis in thesauris meis. Et dixit esaias ad eze
chiam. Audi verbũ dñi exercituũ. Ecce dies ve:
nient: ⁊ auferent oia que in domo tua sunt: et que
thesaurizauerunt patres tui vsq; ad diẽ hanc in
D babylonẽ: nõ relinquet quicq;: dicit dñs. Et de fi
lijs tuis qui exibũt de te quos genueris tollent: ⁊
erunt eunuchi in palatio regis babylonis. Et di
xit ezechias ad esaiã. Bonũ verbũ dñi quod locu
tus est. Et dixit Fiat tantuz pax et veritas in die
bus meis.

¶C.S. De aduentu Johãnis baptiste. de predi
catione apostoloꝝ. ⁊ de vocatione gentiũ: ⁊ ma:
gnitudine vocantis. et de idolis. xl.

A Onsolamini consolamini popule meꝰ
Mat.3.a. dicit deus vester. Loquimi ad cor hie:
Mar.1.a. rusalem ⁊ aduocate eã: qm̃ cõpleta est
malicia eiꝰ: dimissa est iniquitas illius
Suscepit de manu dñi duplicia pro omnibꝰ pec:
Luce.3.c. catis suis. Uox clamantis in deserto. Parate viã
Johan.1.c dñi: rectas facite in solitudine semitas dei nostri
Ois vallis exaltabit: ⁊ ois mons ⁊ collis humilia
bitur ⁊ erũt praua in directa ⁊ aspera in vias pla
B nas. Et reuelabit gloria dñi: ⁊ videbit omis caro
eccl.14.c. pariter q̃d os dñi locutũ est. Uox dicẽtis. Clama
Jaco.1.c. ⁊ dixi. Quid clamabo? Ois caro fenũ: ⁊ ois gl̃ia
1.petri.1.d. eius quasi flos agri. Exsiccatũ est fenuz ⁊ cecidit
flos: q2 spũs dñi sufflauit in eo. Uere fenuz est po:
pulus. Exsiccatũ est fenũ ⁊ cecidit flos: verbũ au:
tem dñi manet in eternũ. Sup mõtẽ excelsuz ascẽ
de tu qui euangelizas syon: exalta in fortitudine
vocẽ tuã qui euangelizas hierl̃m. Exalta: noli ti:
C mere. Dic ciuitatibꝰ iude. Ecce deus vester. Ecce
infra.62.d dñs deus in fortitudine veniet: ⁊ brachiũ eius do
minabitur. Ecce merces eiꝰ cũ eo: ⁊ opus illiꝰ co:
ram illo. Sicut pastor gregez suum pascet in bra
chio suo cõgregabit agnos: ⁊ in sinu suo leuabit:
fetas ipse portabit. Quis mẽsus est pugillo aq̃s
et celos palmo põderauit? Quis appẽdit tribus
digitis molẽ terre et librauit in pondere montes
⁊ colles in statera? Quis audiuit spm̃ dñi: aut q̃s sapien.9.c.
cõsiliarius eius fuit: ⁊ ostẽdit illi? Cũ quo iniit cõ Rom.11.d.
siliũ: ⁊ instruxit eũ ⁊ docuit eũ semitam iusticie: et D
erudiuit eũ sciẽtia ⁊ viã prudẽtie ostendit illi? Ec
ce gẽtes quasi stilla situle: ⁊ quasi momẽtuz state:
re reputate sunt. Ecce insule quasi puluis exigu:
us: et libanus nõ sufficiet ad succẽdendũ: ⁊ aialia
eius nõ sufficiẽt ad holocaustũ. Oẽs gẽtes quasi
non sint: sic sunt corã eo: et quasi nichilum ⁊ inane
reputate sunt ei. Cui ergo similẽ fecistis deũ aut
quã imaginẽ ponetis ei? Nunquid sculptile con E
flabit faber: aut aurifex auro figurabit illud ⁊ la:
minis argẽteis argẽtarius? Forte lignũ ⁊ impu:
tribile elegit artifex sapiẽs: querit quomodo sta:
tuit simulachrũ q nõ moueat. Nunq̃d nõ scietis?
Nũquid nõ audistis? Nũquid nõ annũciatuz est
vobis ab initio? Nunquid non intellexistis fũda
menta terre? Qui sedet sup gyrũ terre ⁊ habita:
tores eiꝰ sunt quasi locuste. Qui extẽdit velut ni:
chili celos: ⁊ expãdit eos sicut tabernaculum ad
inhabitãdũ. Qui dat secretoꝝ scrutatores quasi F
nõ sint iudices terre velut inanes fecit. Et quidẽ
neq; plãtato neq; sato. neq; radicato in terra trũ
co eoꝝ. Repẽte flauit in eos ⁊ aruerunt: et turbo
quasi stipulaz auferet eos. Et cui assimilastis me
⁊ adequastis dicit sanctus? Leuate in excelsum
oculos vestros: ⁊ videte q̃s creauit hec. Qui edu ifra.46.b.
cit in numero militiã eorum: et oẽs ex noie vocat Mat.17.b
Pre multitudine fortitudinis ⁊ roboris virtutisq;
eius: neq; vnũ reliquũ fuit. Quare dicis iacob: et G
loqueris israel: abscõdita est vita mea a dño: et a
deo meo iudiciũ meũ trãsibit. Nunq̃d nescis: aut
non audisti? Deus sempiternus dñs qui creauit
terminos terre ⁊ non deficiet neq; laborabit: nec
est inuestigatio sapiẽtie eiꝰ: qui dat lasso virtutẽ:
⁊ his q̃ nõ sũt fortitudinẽ ⁊ robur multiplicat. De
ficient pueri ⁊ laborabũt: ⁊ iuuenes in ĩfirmitate
cadent. Qui aũt sperant in dño mutabũt fortitu
dinem: assument pẽnas sicut aquile: currẽt ⁊ non
laborabunt: ambulabunt ⁊ non deficient.

¶C.S. De resurrectione ⁊ ascẽsione xpi. verba
christi ad apostolos. de conuersione gentium. de
confutatione idolorum. xli.

Taceant ad me insule: ⁊ gentes mutent A
fortitudinẽ. Accedãt ⁊ tunc loquent: si
mul ad iudicium propinquemꝰ. Quis
suscitauit ab oriẽte iustũ: vocauit eũ vt
sequeret se. Dabit in cõspectu eiꝰ gentes: ⁊ reges
obtinebit. Dabit quasi puluerem gladio eiꝰ: sicut
stipulã vẽto raptã arcui eiꝰ. Persequet eos tran
sibit in pace: semita in pedibꝰ eius nõ apparebit
Quis hec operatꝰ est ⁊ fecit vocãs generationes
ab exordio. Ego dñs primus ⁊ nouissimꝰ ego sum B
Uiderũt insule ⁊ timuerunt: extrema terre obstu ifra.44.a.
puerũt: appropinquauerũt ⁊ accesserũt. Unusq̃s: ⁊.48.b.
q; proximo suo auxiliat: ⁊ fratri suo dicet cõforta
re. Confortauit faber erarius percutiẽs malleo
eũ qui cudebat tunc temporis: dicens glutino bo
num est: et cõfortauit eum clauis vt non moueat.
Et tu israel serue meus iacob quem elegi: semen

abraam amici mei:in quo apprehēdi te:ab extre=
mis terre ⁊ a longinquis eius vocaui te ⁊ dixi tibi
C Seruus meꝰ es tu:elegi te ⁊ nō abieci te Ne time
infra.43.c. as q: ego tecū sum:ne declines q: ego deꝰ tuꝰ Cō
fortaui te ⁊ auxiliatꝰ sum tibi: et suscepit te dexte
ra iusti mei. Ecce cōfundent et erubescent oēs q̄
pugnāt aduersū te. Erūt quasi nō sint: ⁊ peribūt
viri qui cōtradicūt tibi. Queres eos ⁊ nō inueni
es viros rebelles tuos ⁊ erūt quasi non sint et ve
luti cōsumptio hoīs bellāns aduersum te: q: ego
dn̄s deus tuus apprehēdens manū tuā dicensq̄
D tibi Ne timeas:ego adiuui te Noli timere vermis
iacob:qui mortui estis ex israel. Ego auxiliatꝰ suꝫ
tui dicit dn̄s: ⁊ redēptor tuus sanctus israel Ego
posui te quasi plaustrū triturans nouuꝫ: habens
rostra serrantia. Triturabis mōtes ⁊ cōminues:
et colles quasi puluerē pones. Uentilabis eos:et
ventus tollet:et turbo disperget eos:et tu exulta
bis in dn̄o:in sancto israel letaberis. Egeni ⁊ pau
peres querūt aquas ⁊ non sunt : lingua eorū siti
aruit. Ego dn̄s exaudiā eos:deus israel:nō dere
linquā eos. Aperiā in supinis collibꝰ flumina et
E ⁊ in medio cāpoꝝ fontes. Ponam desertū in sta=
gna aqquaꝝ ⁊ terrā inuiā in riuos aquarum. Da
bo in solitudinē cedrū ⁊ spinā ⁊ myrtum ⁊ lignuꝫ
oliue. Ponā in desertū abietē vlmū ⁊ buxū simul
vt videāt ⁊ sciāt et recogitēt ⁊ intelligant pariter:
q: manꝰ dn̄i fecit hec et sanctus israel creauit illō
Prope facite iudiciū vestrum dicit dn̄s afferte si
F quid forte habetis dixit rex iacob Accedant ⁊ nū
cient vobis q̄cūq̄ vētura sunt. Priora que fuerūt
nūciate:et ponemꝰ cor nostrū: ⁊ sciemꝰ nouissima
eoꝝ:et q̄ ventura sunt indicate nobis Annuncia
te que ventura sunt in futurū: ⁊ sciemꝰ q: dij estis
vos. Bene quoq̄ aut male si potestis facite ⁊ lo=
quamur ⁊ videamꝰ simul. Ecce vos estis ex nichi
G lo: ⁊ opus vestrū ex eo quod nō est. Abominatio
est qui elegit vos Suscitaui ab aquilone ⁊ veniet
ab ortu solis. Uocauit nomē meū: ⁊ adducet ma=
gistratus quasi lutū: ⁊ velut plastes cōculcās hu=
mū. Quis annūciauit ab exordio vt sciamus:et a
pricipio vt dicamꝰ iustꝰ es? Nō est annūciās ne=
q̄ predicēs neq̄ audiēs sermones vestros. Pri=
mus ad syon dicet:ecce adsum:et hierusalē euan
gelistā dabo. Et vidi ⁊ nō erat ex istis quisq̄ qui
iniret cōsiliū ⁊ interrogatꝰ respōderet verbū. Ec
ce oēs iniusti ⁊ vana opera eoꝝ ventus ⁊ inane si
mulachra eorum.

C C. S. De xp̄o ⁊ baptismo eius. de verbis pr̄is
ad filiū et ad apostolos. de aduentu xp̄i ⁊ peruer
sione iudeorum propter ydola. xlij.

A Ecce seruus meus:suscipiā eū electꝰ me
Mat.12.d. us cōplacuit sibi in illo aīa mea. Dedi
spm̄ meū super eū iudiciū gētibꝰ profe=
ret Nō clamabit neq̄ accipiet personā
nec audietur vox eiꝰ foris. Calamū quassatū nō cō
teret: ⁊ linum fumigās nō extinguet. In veritate
educet iudiciū:nō erit tristis neq̄ turbulentꝰ:do=
nec ponet in terra iudiciū: ⁊ legē eius insule expe
ctabūt. Hec dicit dn̄s deꝰ creans celos ⁊ extēdēs
eos:firmās terrā ⁊ que germināt ex ea:dās flatū
populo qui est super terrā: ⁊ spiritū calcātibꝰ eaꝫ
Ego dn̄s vocaui te in iusticia: ⁊ apprehēdi manū

tuam: ⁊ seruaui te. Et dedi te in fedus populi i lu= B
cem gētium: vt aperires oculos cecorum ⁊ educe infra.49.b
res de cōclusione vinctū:de domo carceris sedē=
tes in tenebris. Ego dn̄s:hoc est nomē meū. Glo
riam meā alteri nō dabo ⁊ laudē meā sculptilibꝰ: infra.48.b
que prima fuerūt ecce venerunt:noua quoq̄ ego
annuncio: anteq̄ oriantur audita vobis faciam.
Cantate dn̄o canticū nouum:laus eius ab extre Ps̄.149.
mis terre. Qui descenditis in mare ⁊ plenitudo
eius:insule ⁊ habitatores eaꝝ. Leuetur desertū et
ciuitates eius in domibꝰ habitabit cedar Lauda
te habitatores petre de vertice mōtiū clamabūt
Ponēt dn̄o gloriā ⁊ laudē eiꝰ in insulis nūciabūt
Dn̄s sicut fortis egredietur:sicut vir preliator susci=
tabit zeluꝫ. Uociferabitur ⁊ clamabit:sup inimicos
suos cōfortabitur Tacui:semp silui:patiēs fui:sicut C
parturiēs loquar. Dissipabo et absorbebo simul:
desertos faciā mōtes ⁊ colles et oē germen eorū
exsiccabo. Ponā flumina in insulas: ⁊ stagna are
faciam. Et educā cecos in viā quā nesciūt ⁊ in se=
mitis quas ignorauerūt ambulare eos faciā. Po
nam tenebras corā eis in lucē:et praua in recta:
Hec verba feci eis: ⁊ nō dereliqui eos. Conuersi
sunt retrorsum. Cōfundantur cōfusione q̄ cōfidunt
in sculptili:qui dicūt cōflatili vos dij nostri Sur=
di audite ⁊ ceci intuemini ad vidēdū. Quis cecꝰ
nisi seruus meus: ⁊ surdus nisi ad quem nuncios
meos misi? Quis cecus nisi qui venūdatus est?
Et quis cecus nisi seruus dn̄i? Qui vides multa D
nōne custodies? Qui aptas habes aures:nonne
audies? Et dn̄s voluit vt sctificaret eū:magnifica
ret legē: ⁊ extolleret:ipse aūt ppl's direptꝰ ⁊ vasta
tꝰ. Laqueus iuuenū oēs: ⁊ in domibꝰ carcerū abscō
diti sunt. Facti sunt in rapinā: nec est q̄ eruat i di=
reptionē:nec est q̄ dicat redde. Quis est in vobis
qui audiat hoc:attēdat ⁊ auscultet futura? Quis
dedit in direptioneꝫ iacob ⁊ israel vastantibus?
Nōne dn̄s ipse cui peccauimꝰ? Et noluerūt in vijs
eius ambulare: ⁊ nō audierūt legē eiꝰ. Et effudit
sup eū indignationē furoris sui ⁊ forte belliū: ⁊ cō=
bussit eū in circuitu ⁊ non cognouit et succendit
eum:et non intellexit.

C C. S. Populos credētes ex iudeis securos fa
cit et promittit fidē ex omni parte:increpat gen=
tes de ydolatria:q: annūcianti nō crediderūt. de
sacrificijs ⁊ thure iudeoꝝ reprobatis. xliij.

Et nūc hec dicit dn̄s creans te iacob:et
formans israel. Noli timere q: redemi A
te ⁊ vocaui te nomine tuo. Meus es tu
Cū trāsieris per aquas tecū ero:et flu=
mina nō operient te. Cum ambulaueris in igne
nō cōbureris ⁊ flāma nō ardebit in te:q: ego dn̄s
deus tuus sanctus israel saluator tuus. Dedi pro
pitiationē tuā egyptū ⁊ ethyopiā ⁊ saba p̄ te. Ex
quo honorabilis factus es in oculis meis et glo=
riosus:ego dilexi te Et dabo hoīes pro te: ⁊ popu supra.41.c
los pro anima tua. Noli timere q: ego tecuꝫ sum.
Ab oriente adducā semē tuū: ⁊ ab occidente con
gregabo te. Dicā aquiloni da: ⁊ austro noli prohi
bere. Affer filios meos de longinquo: ⁊ filias me
as ab extremis terre Et oēm qui inuocat nomen B
meū in gloriā meā creaui eū:formaui eū ⁊ feci eū.
Educ foras populū cecū ⁊ oculos habētē: surdū

et aures ei sunt. Oēs gētes cōgregate sunt simul
et collecte sunt tribus. Quis in vobis annunciet
istud: ꝛ que prima sunt audire vos faciet? Dēt te-
stes eoꝝ ꝛ iustificent: ꝛ audiāt ꝛ dicāt. Uere vos
testes mei dicit dñs ꝛ seruus meꝰ quē elegi vt sci
atis ꝛ credatis michi: ꝛ intelligatis: q: ego ipse sum.
Ante me nō est formatus deus: ꝛ post me nō erit
Osee.13.b. Ego sum. ego sum dñs: ꝛ nō est absq; me saluator
Ego annūciaui ꝛ saluaui: auditū feci: et nō fuit in
vobis alienus. Uos testes mei: dicit dñs ꝛ ego de
us. Et ab initio ego ipse: ꝛ nō est qui de manu mea
C eruat. Operabor: ꝛ quis auertet illud? Hec dicit
dñs redēptor vester sanctus israel. Propter vos
emisi babylonem: ꝛ detraxi vectes vniuersos et
chaldeos in nauibꝰ suis gloriātes. Ego dñs sctūs
vester: creās isrl: rex vester. Hec dicit dñs qui de
dit in mari viā: ꝛ in aquis torrētibꝰ semitam. Qui
eduxit quadrigā ꝛ equū: agmen ꝛ robustū. Simul
obdormierūt nec resurgēt: ꝛ cōtriti sunt quasi li-
nū ꝛ extincti sunt. Ne memineritis priorꝝ ꝛ antiq
1.cor.5.d. ne intueamini. Ecce ego facio noua ꝛ nūc orient
Apo.21.b vtiq; cognoscetis ea. Ponā in deserto viā: ꝛ in inuio
flumina. Et glorificabit me bestia agri: dracones
et strutiones: q: dedi in deserto aquas: ꝛ flumina
in inuio: vt darē potum populo meo electo meo.
Populū istū formaui michi laudē meā narrabit.
D Nō me inuocasti iacob: nec laborasti in me israel.
Nō obtulisti michi arietem holocausti tui: ꝛ victi
mis tuis nō glorificasti me. Non te seruire feci in
oblatione: nec laborē tibi prebui in thure. Nō emi
sti michi argēto calamū: ꝛ adipe victimaꝝ tuaꝝ
nō inebriasti me. Uerūtamen seruire me fecisti in
peccatis tuis: prebuisti michi laborē in iniquita-
tibus tuis. Ego sum ego sum ipse q̄ deleo iniqui-
tates tuas ꝑpter me: ꝛ peccatoꝝ tuoꝝ nō recor-
dabor. Reduc me in memoriā: ꝛ iudicemur simul:
narra si quid habes vt iustificeris. Pater tuꝰ pri-
mus peccauit: ꝛ interpretes tui preuaricati sunt
in me. Et cōtaminaui principes sanctos: dedi ad
internitionē iacob ꝛ israel in blasphemiam.

¶ C. S. De baptismo nouo. subsannat deus ydo
la. vocat ad penitentiam: et ostendit potentiam
suam. xliiij.

ET nūc audi iacob serue meus et israel
quem elegi. Hec dicit dñs faciēs et for-
A mans te ab vtero auxiliator tuus. Noli
Hier.30.b. et.46.g. timere serue meus iacob: et rectissime
quē elegi. Effundā em̄ aquas sup sitientem: et flu
enta sup aridā. Effundā spm̄ meū sup semen tuū:
ꝛ benedictionē meā sup stirpē tuā: ꝛ germinabūt
inter herbas quasi salices iuxta ꝑterfluētes aq̄s.
Iste dicet: dñi ego sum: ꝛ ille vocabit in nomie ia
cob. Et hec scribet manu sua dño et in noie israel
assimilabit. Hec dicit dñs rex israel ꝛ redemptor
supra.41.b eius dñs exercituū. Ego primꝰ ꝛ ego nouissimꝰ:
infra.48.b et absq; me nō est deꝰ. Quis similis mei? Uocet ꝛ
Apoc.1.d. annūciet: ꝛ ordinē exponat michi. Ex quo consti
et.22.c. tui michi populū antiquū. Uētura ꝛ q̄ futura sūt
B annūciet eis. Nolite timē: neq; cōturbemini. Ex-
tunc audire te feci: ꝛ annūciaui. Uos estis testes
mei. Nunqd est deus absq; me ꝛ formator: quem
ego non nouerim? Plaste ydoli oēs nichil sunt: ꝛ
amantissima eoꝝ nō proderunt eis. Ipsi sunt te-
stes eoꝝ: q: nō vident neq; intelligūt: vt confun-
dant. Quis formauit deū: ꝛ sculptile cōflauit: ad
nichil vtile? Ecce oēs participes eius cōfundent.
Fabri em̄ sunt ex hoīb. Cōuenient em̄ oēs: stabūt
ꝛ pauebūt: ꝛ cōfundent simul. Faber ferrarius li
ma operatus est: in prunis ꝛ in malleis formauit
illud: ꝛ operatꝰ est in brachio fortitudis sue. Esu-
riet ꝛ deficiet: nō bibet aquā ꝛ lassescet. Artifex li Sapien.13.c
gnariꝰ extendit normā formauit illud in runcina
Fecit illud in angularibꝰ: ꝛ in circino tornauit il-
lud: ꝛ fecit ymaginē viri quasi speciosum hominē
habitantē in domo. Succidit cedros: tulit ilicē et
quercū que steterat inter ligna saltus. Plantauit
pinū quā pluuia nutriuit: ꝛ facta est hoībus in fo
cum. Sumpsit ex eis ꝛ calefactus est: et succēdit C
ꝛ coxit panes: de reliquo autē operatus est deum
et adorauit: fecit sculptile et curuatus est ante il-
lud. Medium eius cōbussit igni: ꝛ de medio eius
carnes coxit ꝛ comedit: coxit pulmētū ꝛ saturatꝰ
est: ꝛ calefactus est: ꝛ dixit. Uach: calefactus sum:
vidi focū. Reliquū aūt eiꝰ deū fecit ꝛ sculptile sibi
Curuat aū illud: ꝛ adorat illud et obsecrat: dicēs
Libera me q: deꝰ meꝰ es tu. Nescierūt neq; intel
lexerūt. Obliti em̄ sunt ne videāt oculi eorū: et ne
intelligāt i corde suo. Nō recogitāt i mēte sua: neq;
cognoscūt: neq; cōsentiūt vt dicāt. Medietatē eiꝰ
cōbussi igni: ꝛ coxi sup carbōes eiꝰ panes: coxi car
nes ꝛ comedi: ꝛ de reliq̄ eiꝰ ydolum faciā. Ante trū
cum ligni procidā. Pars eius cinis est. Cor insipi
ens adorabit illud: ꝛ non liberabit aīam suā: neq;
dicet: forte mēdaciū est in dextera mea. Memēto D
horum iacob et israel: q̄m seruus meus es tu. For
maui te seruus meꝰ es tu israel: non obliuiscaris
mei. Deleui vt nubē iniq̄tates tuas: ꝛ quasi nebu
lam peccata tua. Reuertere ad me q̄m redemi te
Laudate celi q̄m miam fecit dñs: iubilate extre-
ma terre. Resonate mōtes laudationem: saltus ꝛ
oē lignū eius. Q̄m redemit dñs iacob: ꝛ israel
gloriabitur. Hec dicit dñs redēptor tuus: et for-
mator tuus ex vtero. Ego sum dñs faciēs oīa: ex-
tendens celos solus: stabiliēs terrā ꝛ nullus me-
cum. Irrita faciēs signa diuinoꝝ: ꝛ ariolos in fu
rorem vertens. Cōuertens sapiētes retrorsum: ꝛ
sciētiā eoꝝ stultā faciens. Suscitans verbū serui
tui: ꝛ cōsiliū nunciorꝝ suoꝝ cōplens. Qui dico hie
rusalē: habitaberis: ꝛ ciuitatibus iude edificabi-
mini: ꝛ deserta eiꝰ suscitabo. Qui dico profundo
desolare: et flumina tua arefaciā. Qui dico cyro
pastor meus es: ꝛ oēm volūtatē meam cōplebis.
Qui dico hierusalem edificaberis: ꝛ templo fun
daberis.

¶ C. S. Prophetia de cyro qui populum libera
uit a captiuitate. de aduentu christi. de collectio-
ne gentium ad fidem. De penitentia colentium
ydola. xlv.

HEc dicit dñs christo meo cyro cuius ap
prehēdi dexterā vt subijciam aū facies A
eius gentes: ꝛ dorsa regū vertā. Et ape
riā corā eo ianuas: ꝛ porte nō claudentur. Ego ante te ibo: ꝛ gloriosos terre humiliabo
Portas ereas cōterā: ꝛ vectes ferreos cōfringā.
Et dabo tibi thesauros abscōditos ꝛ archana se
cretoꝝ: vt scias q: ego dñs qui voco nomē tuum

deus israel ꝑpter seruū meū iacob:⁊ israel electū
meū. Et vocaui te noie tuo:assimilaui te: ⁊ nō co=
gnouisti me. Ego dn̄s:nō est amplius. Extra me
non est de⁹ Accinxi te:⁊ nō cognouisti me:vt sciāt
hi q̄ ab ortu solis ⁊ qui ab occidente:qm̄ absq̧ me
nō est deus. Ego dn̄s ⁊ nō est alter: formās lucē
⁊ creans tenebras:faciens pacē ⁊ creans malum
B Ego dn̄s faciens oia hec. Rorate celi desup: ⁊ nu
bes pluant iustū:aperiat terra ⁊ germinet salua=
torem et iusticia oriat simul. Ego dn̄s creaui eū
Ve qui ꝯtradicit factori suo:testa de samijs terre
Rom.9.d. Nunquid dicet lutū figulo suo:q̄d facis:⁊ op⁹ tu=
Lucc.23.e. um absq̧ manibus est. Ve qui dicit patri quid ge
neras? et mulieri quid parturis? Hec dicit domi
nus sanctus israel plastes ei⁹. Uētura interroga=
te me:sup filios meos et sup opus manuū mearū
mandate michi. Ego feci terrā:⁊ hominem super
eā creaui. Ego et man⁹ mee tetēderūt celos:et oi
militie eoꝝ mādaui. Ego suscitaui eū ad iusticiā:
et oēs vias eius dirigā. Ipse edificabit ciuitatē
meā:⁊ captiuitatē meā dimittet:non in precio ne
C q̧ in munerib⁹ dicit dn̄s de⁹ exercituū. Hec dicit
dn̄s. Labor egypti ⁊ negociatio ethiopie ⁊ sabai
viri sublimes ad te trāsibūt ⁊ tui erūt. Post te am
bulabunt. vincti manicis pergent:et te adorabūt
teq̧ deprecabunt. Tm̄ in te est de⁹:⁊ nō est deus
absq̧ te. Uere tu es deus abscōditus. deus israel
saluator Confusi sunt ⁊ erubuerūt oēs simul:abie
runt in confusione fabricatores erroꝝ. Israel sal
uatus est in dn̄o salute eterna. Nō confundemini
⁊ nō erubescetis vsq̧ in seculū seculi:q: hec dicit
dn̄s creans celos. Ipse deus formans terrā ⁊ fa=
ciens eā. Ipse plastes eius. Non in vanū creauit
eam. vt habitet formauit eā. Ego dn̄s ⁊ nō est ali
us. Nō in abscōdito locut⁹ sum:in loco terre tene
D broso. Nō dixi semini iacob frustra:q̄rite me. Ego
dn̄s loquens iusticiā:annuncians recta. Congre
gamini ⁊ venite:⁊ accedite simul qui saluati estis
ex gētibus. Nescierunt qui leuāt signū sculpture
sue:et rogāt dn̄m non saluantē. Annūciate ⁊ veni
te ⁊ ꝯsiliamini simul. Quis auditū fecit hoc ab ini
tio? Extunc predixi illud. Nunquid non ego do=
minus:⁊ nō est vltra deus absq̧ me? De⁹ iustus ⁊
saluans nō est preter me. Conuertimini ad me et
salui eritis oēs fines terre: q: ego deus ⁊ non est
Rom.14.b alius. In memetipso iuraui. egredief de ore meo
iusticie verbū:et non reuertet: q: michi curuabit
omne genu:⁊ iurabit ois lingua. Ergo in dn̄o di=
cet. Mee sunt iusticie ⁊ imperiū. Ad eū venient:⁊
cōfundent oēs qui repugnant ei. In dn̄o iustifi=
cabitur et laudabitur omne semen israel.
¶C.S. De destructione ydolatrie:verba dei pa
tris vbi increpat iudeos ⁊ reuocat ab ydolis:⁊ sa
lutem promittit in filio. xlvi.
A Confractus est bel: contritus est nabo:
facta sunt simulachra eorū bestijs ⁊ iu
mentis. Onera vestra graui pōdere vs
q̧ ad lassitudinē cōtabuerunt ⁊ cōtrita
sunt simul. Nō potuerūt saluare portantē: et aia
eoꝝ in captiuitatē ibit. Audite me dom⁹ iacob:et
omne residuum dom⁹ isrl. Qui portamini a meo
B vtero:qui gestamini a mea vulua. Usq̧ ad senectā
egoipse:et vsq̧ ad canos ego portabo. Ego feci ⁊
ego ferā:ego portabo ⁊ saluabo. Cui assimilastis supra.40.f
me ⁊ adequastis ⁊ cōparastis me ⁊ fecistis similē?
Qui cōfertis aurū de sacculo:⁊ argentū de state
ra pōderatis. Cōducentes artifice vt faciat deū
⁊ ꝓcidūt ⁊ adorāt. Portāt illū in hūeris gestātes Baruch.
⁊ ponētes in loco suo ⁊ stabit ac de loco suo nō mo 6.e.
uebit. Sz et cū clamauerit ad eū nō audiet. de tri C
bulatiōe nō saluabit eos. Memētote istud ⁊ ꝯfun
damini:redite preuaricatores ad cor. Recorda=
mini prioris seculi:qm̄ ego sum deus:⁊ non est vl=
tra deus:nec est similis mei annuncians ab exor=
dio nouissimū:⁊ ab initio que necdū facta sunt di
cens. Cōsiliū meū stabit:⁊ ois voluntas mea fiet. D
Uocās ab oriente iustū ⁊ de terra longinqua viꝝ
voluntatis mee. Et locutus sum ⁊ adducā illud:
creaui et faciā illud. Audite me duri corde:qui lō
ge estis a iusticia. Prope feci iusticiā meā:nō elō=
gabitur:et salus mea nō morabit. Dabo in syō sa
lutem:⁊ in israel gloriam meam.
¶C.S. Sermo dn̄i cōtra babyloniā vbi ostēdi=
tur eius superbia:humiliatio ⁊ destructio. xlvij.
Descende: sede in puluere virgo filia ba A
bylon:sede in terra. Non est soliū filie
chaldeoꝝ:q: vltra nō vocaberis mollis
et tenera. Tolle molā ⁊ mole farinā de
nuda turpitudinē tuā. Discoopi hūerū:reuela cru
ra:trāsi flumina. Reuelabit ignominia tua:⁊ vide Naum.3.b
bitur opprobriū tuū. Ultionē capiā:⁊ nō resistet
michi hō. Redēptor noster dn̄s exercituū:nomen
illius sanctus israel. Sede tacens ⁊ intra in tene
bras filia chaldeorum q: nō vocaberis vltra dn̄a
regnoꝝ. Iratus sum sup populū meū: cōtamina B
ui hereditatē meā:⁊ dedi eos in manu tua. Nō po
suisti eis mias. Sup senē aggrauasti iugū tuū val
de:⁊ dixisti. In sempiternū ero dn̄a Non posuisti
hec sup cor tuum:neq̧ recordata es nouissimi tui
Et nūc audi hec delicata:⁊ habitās cōfidenter q̄
dicis in corde tuo:ego sum: ⁊ nō est preter me am
plius. Nō sedebo vidua ⁊ ignorabo sterilitatem.
Uenient tibi duo hec subito in die vna sterilitas et
viduitas. Uniuersa venerūt sup te propter multi
tudinē maleficioꝝ tuoꝝ et propter duriciam in=
cantatorum tuorum vehementem. Et fiduciam
habuisti in malicia tua ⁊ dixisti. Nō est qui videat C
me. Sapiētia tua ⁊ sciētia tua hec decepit te. Et Eccles.46.c
dixisti in corde tuo. Ego sum ⁊ preter me nō est al
tera. Ueniet sup te malū:⁊ nescies ortū eius:⁊ ir=
ruet sup te calamitas quā nō poteris explare. Ue
niet sup te repēte miseria quā nescies. Sta cū in=
cātoribus tuis:⁊ cū multitudine maleficioꝝ tuo=
rū in q̄b⁹ laborasti ab adolescētia tua:si forte q̄d D
ꝓsit tibi:aut si possis fieri fortior. Defecisti in mul
titudie ꝯsilioꝝ tuoꝝ. Stēt ⁊ saluēt te augures ce
li q̄ cōtēplabant sidera:⁊ supputabāt mēses vt ex
eis ānūciarēt vētura tibi. Ecce facti sunt q̄si stipu
la:ignis ꝯbussit eos. Nō liberabūt aiā suā de ma
nu flāme:nō sunt prune q̄bus calefiāt:nec foc⁹ vt
sedeāt ad eū. Sic facta sunt tibi: in quibuscūq̧ la
boraueras Negociatores tui ab adolescētia tua:
vnusq̄sq̧ in via sua errauerit. Nō est qui saluet te.
¶C.S. Increpat dn̄s duriciā iudeoꝝ ꝑ sapien=
tiā qua cognoscit futura:per potētiā qua creauit
oia:se colendū probat ⁊ nō ydola ꝑpter q̄ tradit

sunt inimicis. de liberatione eoꝝ. xlviij.
A Audite hec domus iacob qui vocamini
nõie israel: ꝛ de aquis iuda existis: q̃ iu
ratis in nõie dñi: ꝛ dei israel recordami
ni: nõ in veritate neq̃ in iusticia. De ci
uitate em̃ sancta vocati sunt: ꝛ sup deũ israel cõsta
biliti sũt. Dñs exercituũ nomẽ eius. Priora extũc
annũciaui: ꝛ ex ore meo exierunt ꝛ audita feci ea
repẽte operat⁹ sum ꝛ venerunt. Sciui em̃ q꞉ dur⁹
es tu: ꝛ neruus ferre⁹ ceruix tua: ꝛ frons tua erea
Predixi tibi extũc: anteq̃ venirent indicaui tibi:
B ne forte diceres. Idola mea fecerũt hec: ꝛ sculpti
lia mea ꝛ cõflatilia mãdauerũt ista. Que audisti
vide oĩa. Uos aũt nõ annũciastis. Audita tibi fe
ci noua extũc: ꝛ cõseruata sunt que nescis. Nunc
creata sunt ꝛ nõ extunc ꝛ ante diẽ ꝛ nõ audisti ea:
ne forte dicas. Ecce ego cognoui ea Neq̃ audisti
neq̃ cognouisti neq̃ extunc aperta est auris tua
Scio em̃ q꞉ ꝑuaricãs preuaricaberis: ꝛ transgres
sorem ex vtero vocaui te. Propter nomẽ meũ lõ
ge faciã furorẽ meũ: ꝛ laude mea infrenabo te ne
intereas. Ecce excoxi te: sed nõ quasi argentum:
supr.42.b elegi te in camino paupertatis. Propter me ꝓ
pter me faciã: vt nõ blasphemer ꝛ gloriã meã alte
ri nõ dabo. Audi me iacob: ꝛ israel quẽ ego voco.
sup.41.b. Ego ipse: ego primus ꝛ ego nouissim⁹. Man⁹ quo
et.44.a. q̃ mea fundauit terrã: ꝛ dextera mea mẽsa est ce
C los. Ego vocabo eos: ꝛ stabũt simul. Cõgregami
ni omnes vos: et audite. Quis de eis annũciauit
hec? Dñs dilexit eũ: faciet voluntatẽ suã in baby
lone ꝛ brachiũ suũ in chaldeis. Ego locutus sum
ꝛ vocaui eũ: adduxi eũ ꝛ directa est via eius. Ac
cedite ad me ꝛ audite hec. Nõ a pricipio in abscõ
dito locutus sum. Ex tẽpore anteq̃ fierẽt ibi eram
ꝛ nũc dñs de⁹ misit me ꝛ spiritus eius. Hec dicit
dominus deus redẽptor tu⁹ sanctus israel. Ego
dominus deus tuus docens te vtilia: gubernãs
D te in via qua ambulas. Utinã attẽdisses mãdata
mea. Facta fuisset sicut flumen pax tua: ꝛ iusticia
tua sicut gurgites maris. Et fuisset q̃si arena semẽ
tuũ: ꝛ stirps vteri tui vt lapilli ei⁹. Nõ interiisset: ꝛ
nõ fuisset atritum nomẽ eius a facie mea Egredi
mini de babylone fugite a chaldeis in voce exul
tationis annũciate: auditum facite hoc: ꝛ efferte
illud vsq̃ ad extrema terre. Dicite. Redemit dñs
seruũ suũ Iacob. Nõ sitiert in deserto cuz educe
ret eos. Aquã de petra ꝓduxit eis: ꝛ scidit petrã
infra.57.d ꝛ fluxerũt aque. Nõ est pax impiis dicit dñs.
¶C.S. Uerba filii ad ecclesiã sub nõie insularũ:
vbi dicit se missum ad salutẽ: tã gentiũ q̃ iudeoꝝ
loquitur pater ad filiũ de cõuersis ad ipsum. con
solatur dñs ecclesiã sub nõie syon: vbi dicit credẽ
tes in ipsam vndiq̃ cõgregandos: ꝛ q̃ preda tol
letur a forti. xlix.
A Audite insule ꝛ attẽdite populi de longe
Dñs ab vtero vocauit me: de vẽtre ma
tris mee recordat⁹ est nõis mei. Et po
suit os meũ quasi gladiũ acutum: in vm
bra manus sue ꝓtexit me: ꝛ posuit me sicut sagit
tam electã. In pharetra sua abscõdit me: et dixit
michi. Seruus me⁹ es tu israel: q꞉ in te glorifica
bor. Et ego dixi. Inuacuũ laboraui sine causa et
B vane fortitudinẽ meã cõsumpsi. Ergo iudiciũ me
um cũ dño: ꝛ opus meũ cum deo meo. Et nũc hec
dicit dñs formãs me ex vtero seruũ sibi vt reducã
iacob ad eũ: ꝛ israel non cõgregabitur. Et glori
catus sum in oculis dñi: ꝛ de⁹ me⁹ factus est forti
tudo mea. Et dixit. Parum est vt sis michi ser
uus ad suscitãdas tribus iacob: ꝛ feces israel cõ
uertẽdas. Dedi te in lucẽ gentiũ vt sis salus mea sup.42.b
vsq̃ ad extremũ terre. Hec dicit dñs redemptor Act.13.g.
israel: sanctus eius: ad contẽptibilẽ aĩam ad abo
minatã gẽtem ad seruũ dñoꝝ. Reges videbũt et C
cõsurgent pricipes: ꝛ adorabũt propter dñm: q̃a
fidelis est: et sanctũ israel qui elegit te. Hec dicit 2.coꝝ.6.a.
dñs. In tempore placito exaudiui te ꝛ in die sa
lutis auxiliatus sum tui. Et seruaui te ꝛ dedi te in
fedus populi vt suscitares terram: et possideres
hereditates dissipatas: vt diceres his qui vin
cti sunt exite: et his q̃ in tenebris reuelamini. Su
per vias pascentur: et in omnibus planis pascue apo.7.d.
eorũ. Nõ esuriẽt neq̃ sitient: ꝛ non percutiet eos
estus et sol: q꞉ miserator eoꝝ reget eos ꝛ ad fon
tes aquarũ potabit eos. Et ponã oẽs mõtes me D
os in viã: ꝛ semite mee exaltabunt. Ecce isti de lõ
ge veniẽt: ꝛ ecce illi ab aquilone et mari: et isti de
terra australi. Laudate celi: et exulta terra: iubila
te mõtes laudẽ: q꞉ cõsolatus est dñs pplm suũ et infra.52.e.
pauperũ suoꝝ miserebit. Et dixit syon: dereliq̃t
me dñs. ꝛ dñs oblitus est mei. Nunquid obliuisci
potest mulier infantẽ suum: vt non misereat filio
vteri sui? Et si illa oblita fuerit: ego tñ non obliui
scar tui. Ecce in manibus meis descripsi te: muri
tui corã oculis meis semper. Uenerũt structores E
tui destruẽtes te: ꝛ dissipantes a te exibũt. Leua ifra.60.a.
in circuitu oculos tuos et vide: et oẽs isti congre
gati sunt: venerũt tibi. Uiuo ego dicit dñs q꞉ omi
bus his velut ornamẽto vestieris: ꝛ circundabis
tibi eos quasi sponsa. Quia deserta tua ꝛ solitudi
nes tue ꝛ terra ruine tue nunc angustia erunt pre
habitatoribus: et longe fugabuntur qui absorbe
bant te. Adhuc dicent in auribus tuis filii sterili
tatis tue. Angustus est michi locus: fac spacium F
michi vt habitẽ. Et dices in corde tuo. Quis ge
nuit michi istos? Ego sterilis ꝛ nõ pariens trans
migratata ꝛ captiua: ꝛ istos quis enutriuit? Ego
destituta et sola: et isti vbi hic erant. Hec dicit do
minus deus. Ecce leuabo ad gẽtes manũ meã: ꝛ
ad populos exaltabo signum meum. Et afferent
filios suos in vlnis: et filias suas super humeros
portabunt. Et erunt reges nutricii tui: et regine
nutrices tue. Uultu in terra demisso adorabũt te
et puluerem pedum tuorum lingent. Et scies q꞉
ego dominus super quo non confundentur qui
expectant eum. Nunquid tolletur a forti preda: G
aut quod captuz fuerit a robusto saluum esse po
terit? Quia hec dicit dominus. Equidem ꝛ capti
uitas a forti tolletur: et quod ablatum fuerit a
robusto saluabitur. Eos vero qui iudicauerũt te
ego iudicabo: et filios tuos ego saluabo. Et ciba
bo hostes tuos carnibus suis et quasi musto san
guine suo inebriabuntur. Et sciet omnis caro q̃a
ego dominus saluans te: et redemptor tuus for
tis iacob.
¶C.S. De iudea reprobata. de passionibus xp̃i
et de penis iudeorum obstinatorum. l.

A Ec dicit dñs. Quis est hic liber repu-
dij matris vestre: q̄ dimisi eã: aut quis
est creditor meꝰ: cui vẽdidi vos? Ecce
enĩ in iniquitatibꝰ vestris venditi estis
⁊ in sceleribꝰ vestris dimisi matrẽ vestrã: q: veni
et nõ erat vir: vocaui et nõ erat qui audiret. Nun
infra.59.a. quid abbreuiata ⁊ paruula facta est manus mea
vt nõ possem redimere: aut nõ est in me virtꝰ ad
B liberãdũ? Ecce in increpatiõe mea desertũ faciã
mare: ponã flumina in siccũ. Cõputrescent pisces
sine aqua ⁊ morient in siti. Induã celos tenebris
et saccũ ponã operimentũ eoꝝ. Dñs dedit michi
linguã eruditã vt sciã sustentare eũ qui lassus est
verbo. Erigit mane: mane erigit michi aurem: vt
audiã quasi magistrũ. Dñs deꝰ aperuit michi au
rem: ego aũt nõ cõtradico: retrorsum nõ abij. Cor
pus meũ dedi percutiẽtibꝰ: ⁊ genas meas vellen
C tibus. Faciẽ meã non auerti ab increpantibꝰ et
Mat.26.g cõspuentibꝰ in me. Dñs deus auxiliator meus: et
ideo nõ sum cõfusus. Ideo posui faciẽ meã vt pe
tram durissimã: ⁊ scio qm̃ nõ cõfundar. Iuxta est
q̄ iustificat me. Quis cõtradicet michi? Stemus
D simul. Quis est aduersariꝰ meꝰ? Accedat ad me.
Ecce dñs deꝰ auxiliator meꝰ. Quis est q̄ cõdẽnet
me? Ecce oẽs quasi vestimẽtũ cõterent: tinea co
medet eos. Quis ex vobis timẽs dñm: audiẽs vo
cem serui sui? Quis ãbulauit in tenebris: ⁊ nõ est
lumen ei? Speret in nõie dñi: ⁊ innitatur sup deũ
Ps.101. suũ. Ecce vos oẽs accẽdẽtes ignẽ accincti flãmis.
Ambulate in lumine ignis vestri et in flãmis q̄s
succendistis. De manu mea factũ est hoc vobis.
In doloribus dormietis.
¶ C. S. De reprobatis iudeis ⁊ pfidis. loquitur
dñs ad populos: quibus gloriosam promittit ec-
clesiã: cõfortat quoq; fideles: ⁊ desiderãt fideles
aduẽtum filij: qui respõdet verba solatij. promitti
tur filius qui plantet celos ⁊ fundet terram: et vo
cantur ad penitentiam qui christum in passione
negauerunt. li.
A Udite me qui sequimini quod iustũ est
et queritis dñm. Attẽdite ad petrã vn
de excisi estis ⁊ ad cauernã laci de qua
precisi estis. Attẽdite ad abraã patrem
vestrũ: ⁊ ad sarã que peperit vos. Q: vnũ vocaui
eũ: et benedixi ei: ⁊ multiplicaui eũ. Cõsolabitur
ergo dñs syon: ⁊ cõsolabitur oẽs ruinas eius. Et
ponet desertũ eiꝰ quasi delitias: ⁊ solitudinẽ eiꝰ
B quasi hortũ dñi. Gaudium ⁊ leticia inuenietur in
ea: gratiarum actio ⁊ vox laudis. Attẽdite ad me
popule meus: ⁊ tribꝰ mea me audite. Q: lex a me
exiet: ⁊ iudiciũ meũ in lucẽ populoꝝ requiescet.
Prope est iustus meus: egressus est saluator meꝰ
et brachia mea populos iudicabũt. Me insule ex
pectabũt: ⁊ brachiũ meũ sustinebunt. Leuate in
celũ oculos vestros: ⁊ videte sub terra deorsum:
q: celi sicut fumus liquescẽt: ⁊ terra sicut vestimẽ
tum atteret: ⁊ habitatores eiꝰ sicut hec interibũt.
C Salus aũt mea in sempiternũ erit: ⁊ iusticia mea
non deficiet. Audite me qui scitis iustũ: populus
meꝰ lex mea in corde eoꝝ. Nolite timere oppro-
brium hoĩm: ⁊ blasphemias eoꝝ ne metuatis. Si
cut enĩ vestimẽtũ sic comedet eos vermis: ⁊ sicut
lanã: sic deuorabit eos tinea. Salus autẽ mea in
sempiternũ erit: ⁊ iusticia mea in generatiões ge
nerationũ. Cõsurge cõsurge: induere fortitudinẽ infra.52.a.
brachiũ dñi. Cõsurge sicut in diebus antiquis: in D
generationibꝰ seculoꝝ. Nunquid non tu pcussisti
supbũ: vulnerasti draconẽ? Nunquid nõ tu sicca-
sti mare: aquã abyssi vehemẽtis? Qui posuisti p-
fundũ maris viã: vt trãsirẽt liberati. Et nũc q̄ re-
dempti sunt a dño reuertent ⁊ venient in syon lau
dãtes: ⁊ leticia sempiterna sup capita eoꝝ. Gau-
diũ ⁊ leticiã tenebũt: fugiet dolor ⁊ gemitꝰ. Ego
egoipse cõsolabor vos. quis tu vt timeas ab hoĩe
mortali: ⁊ a filio hoĩs qui quasi fenũ ita arescet: et
oblitus es dñi factoris tui qui tetẽdit celos ⁊ fun
dauit terram ⁊ formidasti iugiter tota die a facie
furoris eiꝰ qui te tribulabat: ⁊ parauerat ad per-
dendũ. Ubi nunc est furor tribulantis? Cito veni E
et gradiens ad aperiẽdũ ⁊ nõ interficiet vsq; ad
internitionem: nec deficiet panis eiꝰ. Ego autẽ
sum dñs deꝰ tuus q̄ cõturbo mare: ⁊ intumescunt
fluctꝰ eiꝰ: dñs exercituũ nomẽ meũ. Posui verba
mea in ore tuo ⁊ in vmbra manus mee ptexi te: vt
plantes celos ⁊ fundes terrã: ⁊ dicas ad syon: po
pulus meus es tu. Eleuare: eleuare: cõsurge hie- F
rusalem que bibisti de manu dñi calicẽ ire eiꝰ. Us-
q; ad fundũ calicis soporis bibisti: ⁊ potasti vsq;
ad feces. Nõ est qui sustẽtet eã ex oĩbꝰ filijs quos
genuit: ⁊ nõ est qui apprehẽdat manũ eiꝰ ex omĩ
bus filijs quos enutriuit. Duo sunt que occurrent G
tibi. Quis cõtristabit super te? Uastitas ⁊ contri
tio et fames ⁊ gladiꝰ. Quis cõsolabit te? Filij tui
proiecti sunt: dormierũt in capite oĩm viarũ sicut
orix illaqueatus pleni indignatione dñi: increpa
tiõe dei tui. Idcirco audi hec paupercula: ⁊ ebria
non a vino. Hec dicit dñator tuus dñs: et deꝰ tuꝰ
qui pugnauit p pplo suo. Ecce tuli de manu tua
calicẽ soporis: fundũ calicis indignationis mee.
Nõ adijcies vt bibas illũ vltra. Et ponã illum in
manu eoꝝ q̄ te humiliauerunt ⁊ dixerunt anime
tue incuruare vt trãseamꝰ ⁊ posuisti vt terrã cor-
pus tuum: ⁊ quasi viam transeuntibus.
¶ C. S. Excitatur ecclesia ad virtutes. de redẽ-
ptione nostra. commendantur predicatores. ⁊ iu
bentur apostoli exire de polluta ciuitate. lij.
C Onsurge cõsurge: induere fortitudine
tua syon. Induere vestimentis glie tue A
hierusalẽ ciuitas sancti: q: non adijciet supra.51.c.
vltra vt pertrãseat p te incircuncisus et
immũdus. Excutere de puluere: cõsurge: sede hirlm.
Solue vincula colli tui captiua filia syõ: q: hec di B
cit dñs. Gratis venũdati estis ⁊ sine argẽto redi-
memini. Q: hec dicit dñs deꝰ. In egyptũ descen
dit populus meꝰ in pũcipio vt colonꝰ esset ibi et
assur absq; vlla causa calũniatus est eũ. Et nunc
quid michi est hec dicit dñs. Qm̃ ablatꝰ est popu
lus meus gratis. Dñatores eiꝰ inique agũt dicit
dñs: ⁊ iugiter tota die nomẽ meũ blasphematur.
Propter hoc sciet populus meꝰ nomẽ meũ in die
illa: q: egoipse qui loquebar ecce adsũ. Q̃ pulchri Naum.1.d
sup mõtes pedes annũciantis ⁊ predicãtis pacẽ Rom.10.c.
annũciãtis bonũ predicãtis salutẽ: dicẽtis. Syõ C
regnabit deꝰ tuus. Uox speculatorũ tuoꝝ. Leua
uerũt vocẽ: simul laudabũt. q: oculo ad oculũ vi-
debũt cũ cõuerterit dñs syon. Gaudete ⁊ lauda- sup.46.d.

te simul deserta hierl'm: q2 cõsolatus est dñs ppl'm
Ps. 97. suũ: redemit hierl'm. Parauit dñs brachiũ sanctũ
1. Cor. 6. d. suũ in oculis oĩm gentiũ: ⁊ videbũt oẽs fines ter
D re salutare dei nostri. Recedite recedite: exite inde
pollutũ nolite tangere. Exite de medio eius: mũ-
damini qui fertꝫ vasa dñi. Qm̃ nõ in tumultu exi
bitis: nec in fuga properabitis. Precedet eñ vos
dñs: ⁊ cõgregabit vos deus israel. Ecce intelliget
seruus meus: exaltabit̃ ⁊ eleuabit̃: ⁊ sublimis erit
valde. Sicut obstupuerunt sup te multi: sic inglo
rius erit inter viros aspectus eius ⁊ forma ei' in
Rom. 15. e. ter filios hoim. Iste asperget gentes multas: sup
ipm ɔtinebũt reges os suũ. Q2 qb' nõ ẽ narratũ
de eo viderũt: et q̃ nõ audierũt cõtẽplati sunt.
¶ C. S. Prophetat de passiõe iesu xp̃i futura cui
pmittitur q2 post passionez erit saturitas gentiũ
in fide. liij.
A Quis credidit auditui nostro: ⁊ brachiũ
Joh. 12. f. dñi cui reuelatuz est. Et ascendet sicut
Rom. 10. c. virgultũ corã eo: ⁊ sicut radix de terra
sitienti. Nõ est spẽs ei neq3 decor. Et vi
dimus eũ ⁊ nõ erat aspect': et desiderauim' eum
despectũ ⁊ nouissimũ virorũ: virũ dolorꝫ ⁊ scientẽ
B infirmitatẽ. Et quasi abscõdit' vultus ei' ⁊ despe
Mat. 8. b. ctus. vnde nec reputauim' eũ. Uere lãguores no
1. Pe. 2. d. stros ipe tulit: ⁊ dolores nostros ipe portauit. Et
nos putauim' eũ quasi leprosum: ⁊ pcussuz a deo
et humiliatũ. Ipse aũt vulnerat' est pp̃ter iniq̃ta
tes nostras: attrit' est pp̃ter scelera nostra. Disci
plina pacis nostre sup eũ: ⁊ liuore ei' sanati sum'
Oẽs nos quasi oues errauim': vnusquisq3 in viã
suã declinauit: ⁊ posuit dñs in eo iniq̃tatẽ oim no
C strum. Oblatus est q2 ipse voluit: ⁊ nõ aperuit os
Act. 8. f. suũ. Sicut ouis ad occisionem ducet̃: et q̃si agn'
1. Pe. 2. d. coram tondente se obmutescet: et non aperiet os
suũ. De angustia ⁊ de iudicio sublatus est. Gene-
ratiõez eius q̃s enarrabit? Q2 abscisus est de ter
ra viuentiũ. Propter scelus populi mei pcussi eũ.
Et dabit impios p sepultura: ⁊ diuites p morte sua
D eo q2 iniq̃tatez nõ fecerit: neq3 dolus fuerit in ore
eius ⁊ dñs voluit cõterere eũ in infirmitate. Si po
suerit p pctõ aiam suã: videbit semen longeuũ: et
voluntas dñi in manu eius diriget̃. Pro eo q2 la-
borauit aia ei': videbit ⁊ saturabit̃: sciẽtia sua iu-
stificabit ipse iustus seruos meos multos: ⁊ iniq̃-
Mar. 15. d. tates eorꝫ ipse portabit. Ideo dispartiã ei pluri-
Luce. 22. d. mos: ⁊ fortiũ diuidet spolia p eo q2 tradidit i mor
tẽ aiam suã: ⁊ cũ sceleratis reputat' ẽ. Et ipe pctã
multorũ tulit: ⁊ p transgressorib' rogauit.
¶ C. S. De vocatiõe iudeorꝫ ⁊ gentiũ: ⁊ qualiter
ecclesia edificat̃. de lapidibus pciosis: ⁊ de fabro
qui sufflat prunas. liiij.
A Lauda sterilis q̃ nõ paris: decanta lau-
Ephe. 3. c. dem ⁊ hinni q̃ non pariebas: qm̃ multi
Luc. 23. d. filij deserti magis q̃ eius q̃ habebat vi-
Gal. 4. d rũ dicit dñs. Dilata locũ tentorij tui: et
pelles tabernaculorũ tuorũ extende. Ne parcas
Longos fac funiculos tuos: ⁊ clauos tuos conso
lida. Ad dexterã eñ ⁊ ad leuã penetrabis: ⁊ semẽ
tuũ gentes hereditabit: ⁊ ciuitates desertas inha
bitabit. Noli timere: q2 non cõfunderis neq3 eru-
B besces. Non eñ te pudebit: quia cõfusionis ado-
lescentie tue obliuisceris: ⁊ opprobrij viduitatis

tue nõ recordaberis amplius. Quia dñabitur tui
qui fecit te dñs exercituũ nomẽ ei': ⁊ redemptor
tu' sctũs isrl': deus oĩs terre vocabit̃. Q2 vt mulie C
rem derelictã ⁊ merentẽ spiritu vocauit te dñs ⁊
vxorem ab adolescentia abiectã. Dixit deus tu'.
Ad punctũ in modico dereliqui te: ⁊ in miseratio
nibus magnis congregabo te. In momento indi
gnationis abscondi faciem meã parũper a te: et
in misericordia sempiterna misertus sum tui. Di-
xit redẽptor tuus dominus. Sicut in diebus noe
istud mihi est: cui iuraui ne inducerez aquas dilu
uij vltra supra terrã sic iuraui vt non irascar tibi:
et nõ increpem te. Montes eñ cõmouebũtur: et
colles cõtremiscent: misericordia autez mea non
recedet a te ⁊ fedus pacis mee nõ mouebitur. Di
xit miserator tuus dñs. Paupercula tempestate
cõuulsa absq3 vlla cõsolatione: ecce ego sternam
per ordinẽ lapides tuos: ⁊ fundabo te i saphyris.
Et ponã iaspidẽ ppugnacula tua: ⁊ portas tuas
in lapides sculptos: ⁊ oẽs terminos tuos in lapi-
des desiderabiles. Uniuersos filios tuos doctos D
a dño: ⁊ multitudinẽ pacꝫ filijs tuis: et in iusticia
fundaberis. Recede pcũl a calũnia: q2 non time-
bis. ⁊ a pauore: q2 nõ appropinquabit tibi. Ecce ac
cola veniet: qui nõ erat mecũ: aduena quondã tu
us adiunget̃ tibi. Ecce ego creaui fabrũ sufflantẽ
in igne prunas: ⁊ pferentẽ vas in opus suũ: ⁊ ego
creaui interfectorẽ ad disperdendũ. Omne vas qd̃
fictũ est cõtra te nõ diriget̃: ⁊ oẽm linguã resisten
tẽ tibi: in iudicio iudicabis. Hec est hereditas ser
uorũ dñi: ⁊ iusticia eorꝫ apud me dicit dñs.
¶ C. S. De baptismo ⁊ poplo xp̃iano. de q̃rendo
dñm. ⁊ de verbo qd̃ nõ redit in vacuũ. lv.
Omnes sitientes venite ad aquas: ⁊ qui A
nõ habetis argentũ pperate emite et Apo. 22. d.
comedite. Uenite emite absq3 argento
et absq3 vlla cõmutatione vinũ et lac.
Quare appenditis argentũ nõ in panibus: et la
borem vestrũ non in saturitate? Audite audien-
tes me ⁊ comedite bonũ ⁊ delectabit̃ in crassitu
dine aia vestra. Inclinate aurem vestrã ⁊ venite B
ad me. audite ⁊ viuet aia vestra: ⁊ feriã vobiscum
pactũ sempiternũ: misericordias dauid fideles.
Ecce testem populis dedi eũ ducem ac p̃ceptorẽ
gentibus. Ecce gentẽ quã nesciebas vocabis: et
gentes que nõ cognouerunt te: ad te current pro
pter dñm deũ tuũ ⁊ sanctũ israel: q2 glorificauit te
Querite dñm dũ inueniri potest: inuocate eũ dũ
ppe est. Derelinquat impius viam suam: ⁊ vir ini
quus cogitationes suas: ⁊ reuertatur ad dominũ
et miserebitur eius: ⁊ ad deũ nostrũ quoniã mul-
tus est ad ignoscendũ. Non eñ cogitatiões mee C
cogitationes vestre: neq3 vie mee vie vestre dicit
dñs. Quia sicut exaltant̃ celi a terra: sic exaltate
sunt vie mee a vijs vestris ⁊ cogitatiões mee a co
gitationibus vestris. Et quõ descendit imber et
nix de celo: ⁊ illuc vltra nõ reuertit̃: sꝫ inebriat ter
rã ⁊ infundit eã: ⁊ germinare eã facit: ⁊ dat semen
serẽti: ⁊ panẽ comedẽti: sic erit vbũ meũ qd̃ egre-
diet̃ de ore meo. Non reuertet̃ ad me vacuũ: sed D
faciet q̃cũq3 volui: ⁊ psperabit̃ i his ad q̃ misi illd̃
Q2 in leticia egrediemini: ⁊ in pace deducemini.
Montes ⁊ colles cantabunt corã vobis laudẽ: et
D

omia ligna regionis pl audent manu. Pro saliũ=
cula ascendet abies: ⁊ pro vrtica crescet myrthus
Et erit dñs nominatus in signũ eternũ quod nõ
auferetur.
¶ C. S. De eunucho ⁊ custodiẽte sabbatũ. ⁊ ꝙ ꝓ
pter malos pastores deuorat ppłus. lvi.
A Hec dicit dñs. Custodite iudiciũ ⁊ facite
iusticiã: qꝛ iuxta est salus mea vt veniat
⁊ iusticia mea vt reueleť. Beat⁹ vir ꝗ fa
cit hoc ⁊ fili⁹ hois qui apphendet istud.
Custodiens sabbatũ ne polluat illud: custodiens
man⁹ suas: ne faciat oĩe malũ. Et nõ dicat filius
aduene ꝗ adheret dño dicens. Separatiõe diui
B det me dñs a ppło suo. Et nõ dicat eunuchus: ec=
ce ego lignũ aridum. Qꝛ hec dicit dñs eunuchis
Qui custodierint sabbata mea: ⁊ elegerint ꝗ ego
volui ⁊ tenuerint fedus meum dabo eis in domo
mea ⁊ in muris meis locũ ⁊ nomen melius a filijs
Sap.3.d. ⁊ filiab⁹. Nomen sempiternũ dabo eis qđ nõ pe=
C ribit. Et filios aduene qui adherẽt dño vt colant
eũ: ⁊ diligant nomẽ ei⁹ vt sint ei in seruos: oẽm cu
stodientẽ sabbatũ ne polluat illud: ⁊ tenentẽ fed⁹
meũ adducã eos in montẽ sanctũ meũ: ⁊ letifica=
Mat.21.b. bo eos in domo orõis mee. Holocausta et victime
Mar.11.c. eoꝝ placebunt mihi sup altari meo: qꝛ dom⁹ mea
Luce.19.g domus orõis vocabiť cũctis ppłis ait dñs deus
ꝗ cõgregat dispersos isrł. Adhuc cõgregabo ad
eũ cõgregatos ei⁹. Oẽs bestie agri venite ad de
D uorandũ vniuerse bestie salt⁹. Speculatores ei⁹
ceci oẽs nescierũt vniuersi: canes muti nõ valen=
tes latrare: vidẽtes vana: dormiẽtes et amantes
somnia: ⁊ canes ĩpudentissimi nescierũt saturita
tẽ. Ipsi pastores ignorauerũt intelligentiã. Oẽs
in viã suã declinauerũt: vnusquisqꝫ ad auariciaꝫ
Hier.6.c suã: a summo vsqꝫ ad nouissimũ. Venite sumam⁹
Sap.2.b. vinũ: ⁊ impleamur ebrietate: ⁊ erit sicut hodie: sic
et cras et multo amplius.
¶ C. S. De iusto cui⁹ mors nõ intelligiť ab ipsis
increpanť iudei ꝙ xp̃m in cruce subsannauerunt
⁊ de idolis. de cõfidentib⁹ in dño. de reprobatiõe
iudeoꝝ. ⁊ ꝙ ipsis nõ est pax. lvij.
A Iustus perit: ⁊ nõ est qui recogitet ĩ cor
de suo: et viri misericordie colligunť: qꝛ
nõ est ꝗ intelligat. A facie em̃ malicie
collectus est iustus. Veniat pax: requie
scet in cubili suo: qui ambulauit in directione sua.
Vos autẽ accedite huc filij auguratricis: semen
adulteri ⁊ fornicarie. Sup quẽ lusistis? Sup quẽ
dilatastis os: ⁊ eiecistis liguã. Nunqđ nõ vos filij
scelesti: semẽ mẽdax? Qui ꝯsolamĩ in diis subter
oĩe lignũ frõdosum imolantes paruulos in tor=
rentib⁹ subter eminẽtes petras. In partib⁹ torrẽ
tis pars tua: hec est sors tua. Et ipsis effudisti li=
bamen: obtulisti sacrificiũ. Nunqđ sup his nõ idi
B gnabor? Sup montẽ excelsum ⁊ sublimẽ posuisti
cubile tuũ: ⁊ illuc ascẽdisti vt immolares hostias.
Et post ostiũ ⁊ retro postẽ posuisti mẽoriale tuuꝫ
qꝛ iuxta me discoopuisti ⁊ suscepisti adulterũ. Di
latasti cubile tuũ: et pepigisti cum eis fedus. Di=
lexisti stratum eorum manu aperta: ⁊ ornasti te re
gio vnguento: ⁊ multiplicasti pigmenta tua. Mi=
sisti legatos tuos procul et humiliata es vsqꝫ ad
C inferos. In multitudine vie tue laborasti: nec di
xisti quiescam. Vitam manus tue inuenisti. Pro=
pterea nõ rogasti. Pro ꝗ sollicita timuisti: qꝛ mẽti
ta es ⁊ mei nõ es recordata: neqꝫ cogitasti in cor=
de tuo: qꝛ ego tacens ⁊ quasi nõ vidẽs: ⁊ mei obli=
ta es. Ego aũt annũciabo iusticiã tuã: et opa tua
nõ ꝓderunt tibi: cum clamaueris liberent te con
gregati tui. Et oĩs eos auferet vent⁹: tollet aura
Qui aũt fiduciã habet mei: hereditabit terram ⁊
possidebit montẽ sanctũ meũ: ⁊ dicã. Viam facite
prebete iter: declinate de semita: auferte offendi=
cula de via ppłi mei. Qꝛ hec dicit excelsus ⁊ subli
mis habitans eternitatẽ: ⁊ sanctũ nomẽ ei⁹ in ex
celso ⁊ in sancto habitãs: ⁊ cũ cõtrito ⁊ humili spi
ritu: vt viuificet spiritũ humiliũ ⁊ viuificet cor cõ
tritorũ. Non em̃ in sempiternũ litigabo: neqꝫ vsqꝫ D
ad finẽ irascar: qꝛ spũs a facie mea egredieť: ⁊ fla
tus ego faciã. Propter iniqtatẽ auaricie ei⁹ irat⁹
sum ⁊ pcussi eũ. Abscõdi ⁊ indignat⁹ sum. Et abi=
it vagus in via cordis sui. Vias ei⁹ vidi et sanaui
eũ: ⁊ reduxi eũ ⁊ reddidi cõsolationes ipsi ⁊ lugẽ
tibus eius. Creaui fructũ labioꝝ pacẽ: pacem ei
qui longe est: ⁊ qui prope dixit dñs ⁊ sanaui eum.
Impij autẽ quasi mare feruens qđ quiescere nõ
põt: ⁊ redũdant fluctus eius in cõculcationẽ ⁊ lu
tũ. Nõ est pax impijs: dicit dñs deus. Supra.48.d

¶ C. S. De ieiunio ⁊ elemosyna ⁊ alijs operibus
mie. de veneratione ⁊ obseruatione sabbati. ⁊ de
ꝓmissis eorũdem. lviij.
Clama ne cesses: quasi tuba exalta vocẽ
tuã: ⁊ annũcia ppło meo scelera eoꝝ: et A
domui iacob pctã eorũ. Me etẽi de die
in diem qrũt ⁊ scire vias meas volunt
quasi gens ꝗ iusticiã fecerit ⁊ ꝗ iudiciũ dei sui nõ
dereliquerit. Rogant me iudicia iusticie: ⁊ appro
pinquare deo volunt. Quare ieiunauimus ⁊ nõ
aspexisti: humiliauim⁹ aĩas nostras ⁊ nescisti. Ec
ce in die ieiunij vestri inueniť voluntas vestra: et B
oẽs debitores vr̃os repetitis. Ecce ad lites: et ad
cõtentiones ieiunatis: ⁊ pcutitis pugno ipie. No
lite ieiunare sicut vsqꝫ ad hanc diem vt audiať in
excelso clamor vester. Nunqđ tale est ieiuniũ qđ
elegi p diem affligere hoĩem aĩaꝫ suã? Nunqđ cõ
torquere q̃si circulũ caput suũ: ⁊ saccũ et cinerem
sternere? Nunqđ istud vocabis ieiuniũ: ⁊ diẽ ac=
ceptabilẽ dño? Nõne hoc est mag᷑ ieiuniũ qđ ele
gi? Dissolue colligatiões ipietatis: solue fascicu=
los deprimẽtes: dimitte eos ꝗ confracti sunt libe
ros: ⁊ oĩe onus dirũpe. Frange esurienti paneꝫ
tuũ: ⁊ egenos vagosqꝫ induc in domũ tuã. Cũ vi
deris nudũ operi eũ: ⁊ carneꝫ tuã ne despexeris.
Tũc erũpet quasi mane lumen tuũ ⁊ sanitas tua
citi⁹ orieť. Et anteibit faciẽ tuã iusticia tua ⁊ gl̃ia C
dñi colliget te. Tunc inuocabis: ⁊ dñs exaudiet:
clamabis et dicet ecce adsum: qꝛ misericors sum
dñs deus tu⁹. Si abstuleris de medio tui cathe=
nã: ⁊ desieris extendere digitũ: ⁊ loqui quod non
prodest. Cũ effuderis esurienti animã tuã: et ani
mã afflictam repleueris: orieť in tenebris lux tua
et tenebre tue erunt sicut meridies. Et requiẽ ti=
bi dabit dñs deus tuus semp: et implebit splẽdo=
ribus animam tuam: ⁊ ossa tua liberabit. Et eris
q̃si hortus irriguus: ⁊ sicut fons aquarũ cui⁹ non

D deficiēt aque. Et edificabunt in te deserta scloꝝ
fundamēta gñationis ꝛ gñationis suscitabis. Et
vocaberis edificator sepiū auertens semitas in
quietē. Si auerteris a sabbato pedē tuū facere
voluntatē tuā in die sctō meo: ꝛ vocaberis sabba
tū delicatū ꝛ sanctū dñi gloriosum: ꝛ glorificaue-
ris eū dū non facis vias tuas: ꝛ nō inuenit volun
tas tua vt loquaris sermonē: tunc delectaberis
sup dño: ꝛ sustollā te sup altitudies terre: ꝛ cibabo
te hereditate iacob pris tui. Os ei dñi locutū est.
¶ C.S. Potens est de⁹ ad saluandū. benignus
ad audiendū: sed nostre iniqtates obsistūt. de ar-
matura qua indut⁹ est dñs. lix.
A Ecce nō est abbreuiata man⁹ dñi vt sal-
supra.50.a. uare nequeat: neq aggrauata ē auris
Num.11.c. ei⁹ vt nō exaudiat: sed iniqtates vestre
diuiserūt inter vos ꝛ deū vestrū: ꝛ pctā
vfa absconderunt faciē ei⁹ a vobis ne exaudiret.
supra.1.d. Man⁹ em vre pollute sunt sanguine: et digiti vri
iniqtate. Labia vfa locuta sunt mendaciū: et ligua
vfa iniqtatē fatur. Nō est q inuocet iusticiā: neq
est q iudicet vere: s confidūt in nihili: ꝛ loquunt va
Job.15.d nitates. Cōceperūt laborem ꝛ peperūt iniqtatē.
Oua aspidū ruperunt: ꝛ telas aranee texuerunt.
Qui comederit de ouis eorū morief: ꝛ qd cōfotū
B est erūpet in regulū. Tele eorū nō erunt in vesti-
mentū: neq operient opib⁹ suis. Opa eoꝝ opa iniq
pverb.1.d. lia: ꝛ opus iniqtatis in manib⁹ eoꝝ. Pedes eorū
ad malū currūt: ꝛ festināt vt effundāt sanguinem
inocentē. Cogitatiōes eoꝝ cogitatiōes inutiles
Vastitas ꝛ cōtritio in viis eoꝝ. Viā pacis nescie-
runt: ꝛ nō est iudiciū in gressib⁹ eorū. Semite eo-
rū incuruate sunt eis: ois q calcat in eis ignorat
pacē. Propter hoc elongatū est iudiciū a nobis:
et nō apphendet nos iusticia. Expectauim⁹ lucē:
et ecce tenebre: splendorē: ꝛ in tenebris ambulaui
m⁹. Palpauim⁹ sicut ceci parietē. ꝛ qsi absq ocu-
lis attrectauim⁹. Impegim⁹ meridiē qsi in tene-
bris: in caliginosis quasi mortui. Rugiem⁹ quasi
C vrsi oēs: ꝛ quasi colūbe meditātes gememus. Ex
pectauim⁹ iudiciū: ꝛ nō est. salutē: ꝛ elōgata est a
nobis. Multiplicate sunt em iniqtates nre corā
te: ꝛ pctā nfa rñderunt nobis. Qr scelera nfa no-
biscū: ꝛ iniqtates nfas cognouim⁹: peccare ꝛ men
tiri cōtra dñm: ꝛ auersi sum⁹ ne irem⁹ post tergū
dei nri vt loqremur calūniā ꝛ transgressionē. Cō
cepimus ꝛ locuti sum⁹ de corde verba mēdacij: ꝛ
cōuersum est retrorsum iudiciū: ꝛ iusticia lōge ste
tit. Qr corruit in platea veritas: ꝛ equitas nō po
tuit igredi. Et facta ē veritas in obliuiōe: ꝛ qui re
cessit a malo: prede patuit. Et vidit dñs: et malū
D apparuit in oculis ei⁹: qr nō est iudiciū. Et vidit de
Ephe.6.c. us qnō est vir: ꝛ aporiat⁹ est: qr nō est q occurrat
1.thess.5.b. Et saluauit nos sibi brachiū suū: ꝛ iusticia ei⁹ ipa
confirmauit eū. Indut⁹ est iusticia vt lorica: ꝛ ga
lea salutis in capite ei⁹. Indut⁹ est vestimētis vl
tionis: ꝛ optus est quasi pallio zeli: sicut ad vindi
ctā quasi ad retributionē indignatiōis hostibus
suis: ꝛ vicissitudinē inimicis suis. Insulis vicē red
det. Et timebūt q ab occidente nomen dñi: ꝛ q ab
ortu solis gloriā ei⁹. Cū venerit quasi fluuius vio
lentus quē spūs dñi cogit ꝛ venerit syon redem-
ptor: ꝛ eis q redeūt ab iniqtate in iacob dicit dñs

Hoc fedus meū cū eis dicit dñs. Spūs me⁹ qui supra.9.b.
est in te ꝛ verba mea que posui in ore tuo nō rece
dent de ore tuo: ꝛ de ore semis tui dicit dñs amo-
do ꝛ vsq in sempiternum.
¶ C.S. De primitiua ecclia. de glia eccle in pñti
et de beatitudine ipsius in futuro. lx.
Surge illumiare hierlm qr venit lumen A
tuū: ꝛ gloria dñi sup te orta est. Qr ecce
tenebre operiēt terrā: ꝛ caligo poplos:
sup te aūt orief dñs: ꝛ gloria ei⁹ in te vi
debitur. Et ambulabūt gētes in lumine tuo: ꝛ re-
ges in splendore ortus tui. Leua in circuitu ocu- supf.49.e.
los tuos ꝛ vide: oēs isti cōgregati sunt venerūt tibi marci.8.a.
Filij tui de lōge veniēt: ꝛ filie tue de latere surgēt
Tunc videbis ꝛ afflues ꝛ mirabif ꝛ dilatabif cor
tuū qñ ɔuersa fuerit ad te mltitudo maris fortitu-
do gentiū venerit tibi. Inūdatio cameloꝝ opiet
te: dromedarij madian ꝛ effa. Oms de saba veni B
ent aurū ꝛ thus deferentes ꝛ laudē dño annūci-
antes. Ome pecus cedar congregabif tibi: arie-
tes in nabaioth ministrabunt tibi. Offerent sup
placabili altari meo: ꝛ domū maiestatis mee glo
rificabo. Qui sunt isti qui vt nubes volāt: ꝛ quasi
columbe ad fenestras suas? Me em insule expe-
ctant ꝛ naues maris in pricipio: vt adducā filios
tuos de longe. Argentū eorū et aurū eorū cū eis
nomini dñi dei tui ꝛ sancto israel: qr glorificauit
te. Et edificabunt filij peregrinorū muros tuos:
et reges eorū ministrabunt tibi. In indignatiōe C
enī mea percussi te: ꝛ in recōciliatione mea miser
tus sum tui. Et aperient porte tue iugiter die ac Apo.21.g.
nocte nō claudent vt auferat ad te fortitudo gē-
tiū: ꝛ reges eārū adducant. Gens em et regnum
qd non seruierit tibi peribit: et gentes solitudine
vastabūtur. Gloria libani ad te veniet: abies ꝛ bu supra.35.a
xus et pinus simul ad ornandū locū sanctificati-
onis mee: ꝛ locū pedū meoꝝ glorificabo ꝛ veniēt
ad te curui filij eorū qui humiliauerunt te: ꝛ ado-
rabunt vestigia pedū tuorū oms qui detrahebāt
tibi: ꝛ vocabūt te ciuitatē dñi syō scti isrł. Pro eo
q fuisti derelicta ꝛ odio hita ꝛ nō erat q p te trāsi
ret: ponā te in supbiā scloꝝ gaudiū in gñationē ꝛ
gñationē. Et sugges lac gentiū: ꝛ māmilla regū
lactaberis. Et scies qr ego dñs saluans te: ꝛ redē
ptor tuus fortis iacob. Pro ere afferā aurū: ꝛ pro
ferro afferam argentū: ꝛ p lignis es: et p lapidi-
bus ferrū. Et ponā visitationē tuā pacem: et ppo D
sitos tuos iusticiā. Non audief vltra in terra ini-
qtas tua: vastitas et contritio in terminis tuis. ꝛ
occupabit salus muros tuos: ꝛ portas tuas lau-
datio. Nō erit tibi āpli⁹ sol ad lucendū p diē: nec Apo.21.g.
splendor lune illumiabit te: sed erit tibi dñs in lu
cem sempiternā ꝛ deus tuus in gloriā tuā. Nō oc Apo.2.a.
cidet vltra sol tuus ꝛ luna tua nō minuef: qr dñs
erit tibi in lucē sempiternā: ꝛ cōplebunt dies lu-
ctus tui. Pplus aūt tuus oēs iusti imppetuū he- E
reditabūt terrā germen plātationis mee op⁹ ma
nus mee ad glorificandū. Minim⁹ erit in mille: ꝛ
paruulus in gentē fortissimā. Ego dñs in tpe ei⁹
subito faciam istud.
¶ C.S. De vnctiōe ꝛ missione ꝛ pdicatiōe xpi. de
verbis ipsius ad predicatores. exultat ecclesia in
decore suo. lxi.

A Spūs dñi sup me: eo ꝙ vnxerit me. Ad
Luce.4.c. annūciandū mãsuetis misit me: vt me-
derer cõtritis corde: ⁊ ꝑdicarem capti
uis ĩdulgentiã: ⁊ clausis apertionē: ⁊ ꝑdi
care annū placabilē dño: ⁊ diem vltionis deo nr̃o
vt cõsolarer oēs lugentes: vt ponerē fortitudinē
lugentib⁹ syon: ⁊ darē eis coronã ꝓ cinere: oleū
B gaudij ꝓ luctu: palliū laudis pro spū meroris. Et
vocabunt in ea fortes iusticie: plãtatio dñi ad gl̃i
ficandū. Et edificabunt deserta a sec̃lo: ⁊ ruinas
antiquas erigent: ⁊ instaurabūt ciuitates deser-
tas: ⁊ dissipatas in generationē ⁊ gñationem. Et
stabūt alieni ⁊ pascent pecora vestra: ⁊ filij pere-
grinorū agricole ⁊ vinitores vestri erūt. Vos aūt
sacerdotes dñi vocabimini ministri dei nostri di
cetur vobis. Fortitudinē gentiū comedetis: ⁊ in
C gloria eoꝝ superbietis. Pro cõfusione vestra dupli
ci ⁊ rubore laudabūt partē eoꝝ. Propter hoc in
terra sua duplicia: leticia sempiterna erit eis. Qr
ego dñs diligens iudiciū: ⁊ odio habēs rapinã in
olocaustū. Et dabo opus eoꝝ in veritate: ⁊ fedus
ꝑpetuū feriã eis. Et sciet in gentib⁹ semen eoꝝ ⁊
D germen eoꝝ in medio ppl̃oꝝ. Oēs qui viderint
eos cognoscent illos: qr isti sunt semen cui benedi
xit dñs. Gaudēs gaudebo in dño: ⁊ exultabit ala
mea in deo meo. Qr induit me vestimētis salutꝫ:
et indumēto iusticie circūdedit me: quasi sponsū
decoratū corona: ⁊ quasi sponsam ornatã monili-
bus suis. Sicut ei terra ꝓfert germen suū: ⁊ sicut
hortus germen suū germinat: sic dñs de⁹ germina
bit iusticiã ⁊ laudē corã vniuersis gentibus.

C.S. Predicat aduent⁹ xp̃i. fecūditas ecc̃ie
et clamor custodū. de iudicio. lxij.

A Propter syon nõ tacebo ⁊ ꝓpter hiersm
nõ quiescã: donec egrediat vt splēdor
iustus ei⁹: ⁊ saluator ei⁹ vt lãpas accen
dat. Et videbūt gētes iustū tuū: ⁊ cūcti
reges inclitū tuū. Et vocabit tibi nomē nouū qđ
os dñi noiauit. Et eris corona glorie in manu dñi
et dyadema regni in manu dei tui. Nõ vocaberis
vltra derelicta: ⁊ terra tua nõ vocabit ampli⁹ de
B solata. Sed vocaberis volūtas mea in ea: ⁊ terra
tua inhabitata. Qr cõplacuit dño i te: ⁊ terra tua
inhabitabit. Habitabit enī iuuenis cū virgine: et
habitabunt in te filij tui. Et gaudebit spõsus sup
spõsam: ⁊ gaudebit sup te de⁹ tuus. Sup muros
tuos hierusalem constitui custodes: tota die ⁊ to
C ta nocte imꝑpetuū non tacebunt. Qui reminisci
mini dñi: ne taceatis ⁊ ne detis silentiū ei: donec
stabiliat ⁊ donec ponat hiersm laudē in terra. Iu
rauit dñs in dextera sua: et i brachio fortitudinis
sue. Si dedero triticū tuū vltra cibū inimicis tuis
et si biberint filij alieni vinū tuū in quo laborasti
Qr q̃ cõgregabunt illud comedent et laudabunt
dñm: ⁊ qui cõportant illud bibent in atrijs sanctis
D meis. Transite: transite per portas ꝑparate viam
populo. Planū facite iter: et eligite lapides: ⁊ ele
uate signū ad populos. Ecce dñs auditū fecit in
supra.40.c extremis terre. Dicite filie syon: Ecce saluator tu
zacha.9.c. us venit: ecce merces eius cū eo: et opus eius co-
Mat.21.a. ram illo. Et vocabunt eos populus sanctus: re-
dempti a dño. Tu autem vocaberis quesita ciui
tas: et non derelicta.

C.S. De ascensione ⁊ passione xp̃i. cõmemoratio
ꝑteritarū xp̃i et nouarū postulatio. lxiij.

Quis est iste qui venit de edom tinctis A
vestib⁹ de bosra? Iste formosus in sto-
la sua gradiens in multitudine fortitu
dinis sue. Ego qui loquor iusticiã ⁊ ꝓ-
pugnator sum ad saluandū. Quare ergo rubrū
est indumentū tuū ⁊ vestimēta tua sicut calcãtiū
in torculari? Torcular calcaui solus: ⁊ de gentib⁹
nõ est vir mecū. Calcaui eos in furore meo: ⁊ con
culcaui eos in ira mea. Et aspsus est sãguis eorū
sup vestimēta mea: ⁊ oīa indumēta mea inquinaui.
Dies enī vltiõis in corde meo: ãnus retributiõis B
mee venit. Circūspexi ⁊ non erat auxiliator: q̃siui
et nõ fuit q̃ adiuuaret. Et saluauit mihi brachiū
meū: ⁊ indignatio mea ipa auxiliata est mihi: ⁊ cõ
culcaui ꝑplos in furore meo: ⁊ inebriaui eos i in-
dignatiõe mea: ⁊ detraxi in terrã ꝟtutē eoꝝ. Mi
serationū dñi recordabor laudeꝫ dñi sup oībus q̃
reddidit nobis dñe: ⁊ sup multitudinē bonorum
domui israel q̃ largitus est eis scđm indulgentiã
suã: ⁊ scđm multitudinē misericordiarū suarum.
Et dixit. Verūtamen ppl̃s me⁹ est: filij nõ negã C
tes. Et fact⁹ est eis saluator in oī tribulatiõe eorū
Nõ est tribulatus: ⁊ angelus faciei eius saluauit
eos. In dilectiõe sua ⁊ in ĩdulgētia sua ipse rede
mit eos: ⁊ portauit eos ⁊ eleuauit eos cūctis die-
bus sc̃li. Ipsi aūt ad iracūdiã ꝓuocauerūt: ⁊ afflix-
erunt spm̃ sancti ei⁹. Et cõuersus est eis in inimi
cū: ⁊ ipse debellauit eos. Et recordat⁹ est dierū se
culi moysi ⁊ ppl̃i sui. Ubi est q̃ eduxit eos de mari
cū pastorib⁹ gregis sui? Ubi est q̃ posuit in medio
eius spm̃ sc̃i sui? Qui eduxit ad dexterã moysen
brachio maiestatis sue: qui scidit aquas ante eos
vt facerent sibi nomen sempiternū: q̃ eduxit eos
ꝑ abyssos quasi equū in deserto non impingentē
quasi aial in campo. Descendēs spūs dñi ductor D
eius fuit. Sic adduxisti populū tuū vt faceres ti deut.26.d
bi nomen glorie. Attende de celo: et vide de habi baruch.2.
taculo sancto tuo ⁊ glorie tue. Ubi est zelus tuus d
⁊ fortitudo tua: multitudo viscerū tuorū ⁊ misera
tionū tuarū. Super me cõtinuerūt se. Tu enī pa
ter noster: ⁊ abrahã nesciuit nos: ⁊ israel ignorauit
nos. Tu dñe pater noster: redēptor noster: a sec̃lo
nomen tuū. Quare errare nos fecisti dñe de vijs
tuis: indurasti cor nostrū ne timerem⁹ te. Cõuertē E
ꝓpter seruos tuos trib⁹ hereditatis tue. Quasi nihi
lū possederūt ppl̃m sc̃m tuū: hostes nr̃i cõculcaue
rūt sc̃tificationē tuã. Facti sum⁹ q̃si cū in pricipio
nõ dñareris nr̃i: neqꝫ inuocaret nomē tuū sup nos.

C.S. Desiderat aduent⁹ xp̃i: ⁊ ipse occurrit fa
cienti iusticiã: cõfitent mala sua ⁊ bonitatē dei cõ
memorat. lxiiij.

Utinã dirūperes celos ⁊ descenderes. A
A facie tua mõtes defluerent sicut exu
stio ignis tabescerēt: aque arderēt igni
vt notū fieret nomē tuū inimicis tuis: a
facie tua gentes turbarent. Cū feceris mirabilia B
nõ sustinebim⁹. Descēdisti: a facie tua mõtes de-
fluxerūt. A seculo nõ audierūt neqꝫ aurib⁹ ꝑcepe
runt. Oculus nõ vidit deus absqꝫ te q̃ preparasti 1.coꝛ.2.b.
expectantibus te. Occurristi letanti ⁊ facienti iu
sticiam: in vijs tuis recordabunt tui. Ecce tu ira-

tus es ⁊ peccauimus in ipsis fuimus semper ⁊ sal
uabimur. Et facti sumus vt immũdi om̃s nos: et
quasi pãnus menstruate vniuerse iusticie nostre.
C Et cecidimus quasi foliũ vniuersi: et iniquitates
nostre quasi ventus abstulerunt nos. Nõ est qui
inuocet nomen tuũ qui ꝯsurgat ⁊ teneat te. Abscõ
disti faciem tuã a nobis: ⁊ allisisti nos in manu ini
D q̃tatis nostre. Et nũc dñe pater noster es tu: nos
vero lutũ: ⁊ fictor noster tu: ⁊ opera manuũ tuarũ
Ps.78. om̃s nos. Ne irascaris dñe satis: ⁊ ne vltra memi
neris iniq̃tatis nostre. Ecce respice: populus tu9
om̃s nos. Ciuitas sancti tui facta est deserta: syõ
deserta facta est: hierusalẽ desolata: domus sctifi
cationis nostre ⁊ glorie nostre: vbi laudauerũt te
patres nostri: facta est in exustionẽ ignis: ⁊ om̃ia
desiderabilia nostra versa sũt in ruinas. Nunq̃d
super his cõtinebis te dñe: tacebis ⁊ affliges nos
vehementer.

C. S. Uox xpi de passione sua ⁊ cõtra iudeos. de idolatria. de distãtia inter seruientẽ dño ⁊ nõ seruientẽ deo. de felicitate hirl'm. lv.

A Quesierũt me qui ante nõ interrogabãt
Rom.10.d. inuenerũt qui nõ quesierunt me. Dixi.
Ecce ego ecce ego ad gentẽ que nesciẽ
bat me: ⁊ q̃ non inuocabat nomen meũ
Expandi manus meas tota die ad popl'm incre
dulũ: qui gradit' in via non bona post cogitatões
suas. Pplus qui ad iracũdiã ꝓuocat me ante fa-
ciem meã semꝑ: qui imolant in hortis ⁊ sacrificãt
super lateres q̃ habitant in sepulchris ⁊ in delu-
bris idolorũ dormiunt: q̃ comedunt carnez suillã:
⁊ ius ꝓphanũ in vasis eorũ: qui dicunt recede a
me: nõ appropinques michi: q2 imũdus es. Isti
fumus erunt in furore meo: ignis ardẽs tota die.
Ecce scriptũ est corã me. Non tacebo: sed reddaz
⁊ retribuã in sinu eoꝝ iniquitates vestras: ⁊ iniq̃
tates patrũ vestrorũ simul dicit dñs qui sacrifica
uerunt suꝑ montes et suꝑ colles exprobrauerunt
michi: ⁊ remetiar opus eoꝝ primũ in sinu eorum.
B Hec dicit dñs. Quõ si inueniat' granũ in botro:
⁊ dicat': ne dissipes illud: q̃m benedictio est: sic fa-
ciã ꝓpter seruos meos vt nõ disperdã totũ: ⁊ edu
cam de iacob semen: ⁊ de iuda possidentẽ mõtes
sanctos meos. Et hereditabũt eã electi mei: ⁊ ser
ui mei habitabunt ibi: ⁊ erunt cãpestria in caulas
gregũ: ⁊ vallis achor in cubile armentorũ popl'o
meo: qui req̃sierũt me ⁊ vos qui dereliq̃stis dñm:
qui obliti estis montẽ sanctũ meũ: q̃ ponitis fortu
ne mensam ⁊ libatis suꝑ eã: numerabo vos in gla
dio: ⁊ om̃s in cede corruetis ꝓ eo q̃ vocaui ⁊ non
respondistis: locut9 sum ⁊ non audistis: ⁊ facieba
Prover.1.c. tis malũ in oculis meis: ⁊ q̃ nolui elegistis. Pro-
Hier.7.c pter hoc hec dicit dñs deus. Ecce serui mei come
C dent ⁊ vos esurietis. ⁊ serui mei bibent ⁊ vos sitie
tis. ⁊ serui mei letabũtur: ⁊ vos cõfundemini. Ec-
ce serui mei laudabunt pre exultatione cordis: et
vos clamabitis pre dolore cordis ⁊ pre cõtritiõe
spũs vlulabitis ⁊ dimittetis nomen vestrũ in iu-
ramentũ electis meis. Et interficiet te dñs deus
et seruos suos vocabit nomĩe alio. In quo q̃ bñ-
dictus est suꝑ terrã benediceẗ in deo: amen. Et q̃
iurat in terra: iurabit in deo amen. Q2 obliuioni
tradite sunt angustie priores ⁊ q2 abscõdite sunt
ab oculis nostris. ecce em̃ ego creo celos nouos
et terrã nouam: ⁊ non erunt in memoria priora: ⁊
non ascendent super cor: sed gaudebitis ⁊ exulta
bitis vsq3 in sempiternũ in his q̃ ego creo. Q2 ec-
ce ego creo hierusalẽ exultationẽ: et populũ eius
gaudiũ ⁊ exultabo in hierusalẽ: ⁊ gaudebo in po-
pulo meo: ⁊ nõ audietur in ea vltra vox fletus et
vox clamoris. Non erit ibi amplius infans dierũ D
et senex qui non impleat dies suos: quoniã puer
centũ annorũ morieẗ: ⁊ peccator centũ annorum
maledictus erit. Et edificabunt domos ⁊ habita
bunt: ⁊ plantabunt vineas ⁊ comedent fruct9 ea-
rũ. Non edificabunt: ⁊ alius habitabit: non plan-
tabunt: ⁊ ali9 comedet. Scd'm em̃ dies ligni erũt
dies populi mei: ⁊ opera manuũ eorum inuetera
bunt. Electi mei non laborabunt frustra: neq3 ge-
nerabunt in cõturbatione: q2 semen benedictorũ
dñi est: ⁊ nepotes eorũ cum eis. Eritq3 anteq̃ cla
ment ego exaudiã: adhuc illis loquentibus ego
audiam. Lupus ⁊ agnus pascentur simul et leo supra.11.b.
et bos comedent paleas: ⁊ serpenti puluis panis
eius. Non nocebunt neq3 occident in omni mõte
sancto meo: dicit dñs.

C. S. De loco quietis dñi. de reprobatiõe carnalis sacrificij. de partu virginis et fecũditate ecclesie. de gaudio ⁊ delitijs hierusalẽ ⁊ ecclesie. de iudicio dñi et de premijs sanctorũ ⁊ penis impiorũ. interponitur de missione et predicatione apostolorum. lxvj.

Hec dicit dñs. Celũ sedes mea: terra au A
tẽ scabellũ pedũ meorũ. Que ẽ ista do Act.7.f.
mus quã edificabitis michi: ⁊ quis iste
locus requietionis mee? Oia hec ma-
nũs mea fecit: ⁊ facta sunt vniuersa ista dicit dñs
Ad quẽ aũt respiciã nisi ad pauperculũ ⁊ cõtritũ
spũ: ⁊ trementẽ sermones meos? Qui imolat bo-
uem quasi q̃ interficiat virũ. Qui mactat pecus: B
quasi q̃ excerebret canẽ. Qui offert oblationem:
quasi q̃ sanguinẽ suillũ offerat Qui recordaẗ thu
ris: quasi q̃ benedicat idolo. Hec oia elegerũt in
vijs suis: ⁊ ĩ abominatiõib9 suis aĩa eoꝝ delectata ẽ.
Unde ⁊ ego eligã illusiones eoꝝ: ⁊ q̃ timebãt ad-
ducã eis: q2 vocaui ⁊ nõ erat q̃ rñderet. locut9 suz
⁊ nõ audierũt. Fecerũtq3 malũ in oc'is meis: et q̃
nolui elegerũt. Audite vbũ dñi q̃ tremitis ad ver
bũ ei9. Dixerũt fr̃es vr̃i odiẽtes vos et abijciẽtes
ꝓpter nomẽ meũ. Glorificeẗ dñs ⁊ videbim9 in le
ticia vr̃a: ipsi aũt ꝯfũdent'. Uox ppl'i de ciuitate: vox C
de tẽplo: vox dñi reddentis retributionẽ inimicis
suis. Anteq̃ parturiret peꝑit: anteq̃ veniret part9
ei9 peꝑit masculũ. Quis audiuit vnq̃ tale: ⁊ q̃s vi Hier.18.c.
dit huic sile? Nunq̃d parturiet terra in die vna: aut
parieẗ gen9 sil': q2 parturiuit ⁊ peꝑit syõ filios suos?
Nunq̃d ego q̃ alios parere facio: ipse nõ pariã di
cit dñs? Si ego q̃ gñationez ceteris tribuo sterilis
ero: ait dñs de9 tu9? Letami cũ hirl'm: ⁊ exultate ĩ
ea oẽs q̃ diligitis eã. Gaudete cũ ea gaudio vni- D
uersi q̃ lugetis suꝑ eã: vt sugatis ⁊ repleamini ab
vbere ꝯsolatiõis ei9 vt mulgeatis ⁊ delitijs affluа
tis ab om̃imoda gl'ia ei9. Q2 hec dit dñs. Ecce ego
declinabo suꝑ eã q̃si fluuiũ pacis: ⁊ q̃si torrẽtẽ inũ-
dantẽ gl'iaz gẽtiũ sugget'. Ad vbera portabimi: ⁊
suꝑ genua blandient' vobis. Quomõ si cui mater

bládiatur:ita ego cõsolabor vos:ꝛ in hierlm conso
labimini. Videbitis:ꝛ gaudebit cor vestrũ:et ossa
vestra quasi herba germinabunt:ꝛcognoscet ma
nus dñi seruis eius:ꝛ indignabitur inimicis suis
E Quia ecce dñs in igne veniet:ꝛ quasi turbo qua=
driga eius:reddere in indignatione furorem su=
um:ꝛincrepationẽ suam in flãma ignis:qꝛ in igne
dñs diiudicabit ꝛ i gladio suo ad oẽm carnem: et
multiplicabũtur interfecti a dño. Qui sanctifica
bantur et mundos se putabant in hortis post ia=
nuã intrinsecus qui comedebant carnẽ suillam
ꝛ abominationẽ ꝛ murẽ simul cõsument dicit do
F min⁹. Ego autẽ opera eorũ ꝛ cogitationes eorũ
venio vt cõgregẽ cũ oib⁹ gentib⁹ ꝛ liguis ꝛ veniẽt
et videbunt gloriã meam. Et ponã in eis signum
ꝛ mittã ex eis qui saluati fuerint ad gẽtes i mare
in affricam:in lydiam tenentes sagittã et in itali=
am ꝛ greciã:ad insulas longe:ad eos qui non au=
dierunt de me ꝛ non viderunt gloriã meam. Et an
nũciabunt gloriã meã gentibus:ꝛ adducent om=
nes fratres vestros de cũctis gentibus donũ do
mino in equis ꝛ in quadrigis et in lecticis ꝛ in mu
lis ꝛ in carrucis ad montẽ sanctũ meũ hierusalẽ
dicit dñs:quomodo si inferant filij israel munus
G in vase mundo in domũ dñi. Et assumã ex eis in
sacerdotes et leuitas dicit dñs: qꝛ sicut celi noui
et terra noua que ego facio stare coram me dicit
dñs deus: sic stabit semen vestrũ ꝛ nomen vestrũ
Et erit mensis ex mense:et sabbatum ex sabbato.
Veniet omnis caro:vt adoret coram facie mea di
cit dñs. Et egredientur ꝛ videbunt cadauera vi=
marci.9.g. rorũ qui preuaricati sunt in me. Vermis eorũ nõ
morietur:et ignis eorũ non extinguetur: ꝛ erunt
vsq͂ ad satietatem visionis omni carni.

Explicit Esaias.

Incipit prefatio in hieremiam prophetam.

Hec interp̃tatio hieronymi est. Si quid i
ea noverit secũdũ hebreos codices ex
plorentur. Alia est septuaginta interp̃=
tum ecclesijs vsitata. Que q̃uis nõnul
la aliter habeat q̃ in hebreis codicib⁹ inuenitur.
Tamen vtraq͂.i.secundũ septuaginta:ꝛ secundũ
hebream:apostolica auctoritate firmata est non
errore neq͂ reprehensione superiorũ:sed certo cõ
silio septuaginta nõnulli aliter dixisse vel cõtexu=
isse intelligunt. Nõ ideo premonemus ne quisq͂
alteram ex altera velit emendare. q͂ singulorum
in suo genere veritas obseruanda est.

Incipit prologus in eundem.

Hieremias propheta cui hic prologus
scribitur sermone quidẽ apud hebreos
esaie ꝛ osee et quibusdã alijs ꝓphetis
videtur esse rusticior:sed sensibus par
est:quippe qui eodem spiritu ꝓphetauerit. Por=
ro simplicitas eloquij de loco et in quo natus est
accidit. Fuit enĩ anathotides qui est vsq͂ hodie vi
culus tribus ab hierosolymis distans milib⁹ sa=
Hier.1.b. cerdos ex sacerdotibus:ꝛ in matris vtero sancti=
ficatus ꝟginitate sua euãgelicũ virũ christi eccle
sie dedicans. Hic vaticinare exorsus est puer:et
captiuitatem vrbis atq͂ iudee non solum spiritu:
sed et oculis carnis intuitus. Jam decem tribus
israel assyrij in medos transtulerant iam terras
earũ coloni gentiũ possidebãt. Unde in iuda tan
tũ ꝛ in bẽiamin ꝓphetauit:ꝛ ciuitatis sue ruinas
quadruplici planxit alphabeto:quod nos mensu
re metri versibusq͂ reddidim⁹. Preterea ordinẽ
visionũ qui apud grecos ꝛ latinos omnino cõfu
sus est:ad pristinã fidem correximus. Librũ autẽ
baruch notarij ei⁹ qui apud hebreos nec legitur
nec habetur pretermisimus:pro his omnib⁹ ma=
ledicta ab emulis prestolantes quib⁹ me necesse
est per singula opuscula respondere. Et hoc pa=
tior:quia vos o paula ꝛ eustochiũ cogitis. Cete=
rum ad compendium mali rectius fuerat modũ
furori eorum silentio meo ponere:q̃ quotidie no
ui aliquid scriptitantem inuidorum insaniam ꝓ=
uocare.

Item alius prologus in eundem.

Joachim filius osie: cuius tertiodeci=
mo anno ꝓphetare orsus est hieremi
as:sub quo et olda mulier ꝓphetauit:
ipse est qui alio nomie appellatur elia
chim:ꝛ regnauit super tribũ iuda ꝛ hie
rusalem annis vndecim. Cui successit in regnum
filius ioachim cognomento iechonias qui tertio
mense regni eius die decima captus a ducib⁹ na
buchodonosor ductus est in babylonẽ:ꝛ in loco
eius constitutus est sedechias filius iosie patru⁹
eius:cuius anno vndecimo hierusalẽ capta atq͂
subuersa est. Nemo igitur putet eundẽ in danie=
lis p̃ncipio ioachin qui in ezechielis exordio ioa
chim scribit. Iste extremã syllabam chim habet/
ille chin. ꝛ ob hanc causam in euangeliũ secundũ
mattheũ vna videtur deesse generatio:qꝛ secũda
thesseredecas in ioachim desinit filiũ iosie: et ter
tia incipit a ioachin filio ioachim. Qđ ignorans
porphirius calũniam instruit ecclesie:suam osten
dens imperitiã dum euangelistã mattheũ argue
re nititur falsitatis. Quodq͂ traditũ scribit: ioa=
chim monstrat non aduersariorũ fortitudinis fu
isse victoriam sed dñi voluntatis.

Incipit argumentũ in eundem.

Hieremies anathotides: qui est vicul⁹
a hierosolymis distans trib⁹ milibus
apđ taphnas i egypto a pplo lapidib⁹
obrutus occubuit. Jacet vero in eo lo
co sepultus quo dudũ pharao rex habitauerat
Et quoniam postulatione sua defugatis ab eodẽ
loco serpentibus egyptios a tactu aspidum facit
esse securos:magna eum ibi religione egyptij ve
nerantur.

Explicit argumentum.

Incipit hieremias propheta.

C.S. De sanctificatione et missione hieremie.
De virga vigilante et olla succensa a facie aqui=
lonis propheta confortatur.

Capitulum primum.

A # Erba hie
remie prophete filij hel:
chie de sacerdotib' q̃ fue
rūt in anathot i terra bē
iamin. q̄ factū est verbū
dñi ad eū in dieb' iosie fi
lij amon reg̃ iuda in ter
tiodecimo ano regni ei':
et factū est in dieb' ioachim filij iosie regis iuda
vsq̄ ad ↄsūmationē vndecimi ãni sedechie filij io
sie regis iuda: vsq̄ ad transmigrationē hierl'm in
mēse quito. Et factū est verbū dñi ad me dicens.
B Priusq̃ te formarē in vtero noui te: ꝛ anteq̃ exi:
res de vulua sctificaui te: ꝛ ꝓphetā in gentib' de
infra.14.b di te. Et dixi. A.a.a. dñe de'. Ecce nescio loqui: q̄
puer ego sum. Et dixit dñs ad me. Noli dicere q̄
puer suz: q̄m ad oia q̃ mittā te ibis: ꝛ vniuersa q̄cū
q̄ mādauero tibi loq̄ris. Ne timeas a facie eoꝝ: q̄
tecū ego suz vt eruā te dicit dñs. Et misit dñs ma
nū suā ꝛ tetigit os meū: et dixit ad me. Ecce dedi
verba mea in ore tuo: ecce cōstitui te hodie super
gētes ꝛ sup regna vt euellas ꝛ destruas ꝛ disꝑdas
ꝛ dissipes ꝛ edifices ꝛ plātes. Et factū est verbuz
C dñi ad me dicens. Quid tu vides hieremia? Et
ifra.24.b. dixi. Virgā vigilantē ego video. Et dixit dñs ad
me. Bene vidisti: q̄ vigilabo ego sup verbo meo
vt faciā illd. Et factū est verbū dñi secūdo ad me
dicens. Quid tu vides? Et dixi. Ollā succensam
ego video: ꝛ faciē eius a facie aquilonis. Et dixit
dñs ad me. Ab aq̄lone pādet̃ omē malū sup oēs
hitatores terre. Q: ecce ego cōuocabo omēs co:
gnatiōes regnoꝝ aq̄lonis: ait dñs: ꝛ venient ꝛ po:
net vnusquisq̄ soliū suū in īroitu portarū hierl'm
ꝛ sup oēs muros eius in circuitu ꝛ sup vniuersas
D vrbes iuda. Et loquar iudicia mea cū eis sup oēz
maliciam eoꝝ q̃ dereliq̄runt me ꝛ libauerūt dijs
alienis ꝛ adorauerūt opus manuū suarū. Tu er
go accinge lūbos tuos ꝛ surge: ꝛ loquere ad eos
oia q̃ ego p̄cipio tibi. Ne formides a facie eorum
nec em̄ timere te faciā vultū eoꝝ. Ego quippe de
di te hodie i ciuitatē munitā ꝛ in colūnam ferreā
ꝛ in murū ereū sup oēm terrā regib' iuda: princi:
infra.25.d. pib' ei' ꝛ sacerdotib': ꝛ oi ppl'o terre. ꝛ bellabunt
aduersum te ꝛ non p̄ualebunt: q̄ ego tecū suz ait
dñs vt liberem te.
¶ C.S. Docet q̄d dicat. increpat̃ ꝓpter sacerdo
tes ꝛ pastores ꝓ idolis. de fonte aque viue. de aq̄
turbida ꝛ aliena vinea. increpat hierl'm q̄ sit ino
bediēs ꝛ meretrix degenerās polluta idolis. de:
sperans obstinata oblita dñi. increpat de sangui
ne pauperum. ij.
ET factū est verbū dñi ad me dicēs. Va:
A de ꝛ clama in aurib' hirl'm: dicēs. Hec
Infra.3.d. dicit dñs. Recordat' sum tui miserans
adolescētiā tuā ꝛ charitatē desp̄ōsatōis
tue: q̄n secuta es me in deserto: in terra q̃ nō semi
nat̃. Scūs isrl' dño primitie frugū ei'. Oēs qui
deuorāt eū delinq̄ūt: mala venient super eos dicit
dñs. Audite v̄bū dñi dom' iacob: ꝛ oēs cognatio
nes dom' isrl'. Hec dicit dñs. Quid inuenerūt p̄res
vr̄i in me iniq̄tatis: q̄ elōgauerūt a me: ꝛ ābulaue:
rūt post vanitatē: ꝛ vani facti sūt? Et nō dixerunt B
vbi ē dñs q̃ ascendere nos fecit de terra egypti q̃
traduxit nos ꝑ desertū: ꝑ t'rā ihitabilē ꝛ iuiā ꝑ t'rā
sitis: ꝛ imaginē mortis: ꝛ ꝑ terrā in qua nō ābula
uit vir neq̄ hitauit hō. Et induxi vos in terrā car
meli vt cōederetis fructū ei' ꝛ bona illi'. Et igressi
cōtaminastis terrā meā: ꝛ hereditatē meā posui:
stis in abōiatiōnē. Sacerdotes nō dixerūt vbi ē
dñs: ꝛ tenētes legē nescierūt me: ꝛ pastores p̄uari
cati sūt in me. Et ꝓphete ꝓphetauerūt in baal: et
idola secuti sūt. Propterea adhuc iudicio cōtendā
vobiscū ait dñs ꝛ cū filijs vr̄is disceptabo. Trāsi: C
te ad insulas cethim ꝛ videte: ꝛ i cedar mittite ꝛ ↄsi
derate vehemēter: ꝛ videte si factū ē huiuscemodi
si mutauit gēs deos suos: ꝛ certe ipsi nō sunt dij.
Ppl's v̄o me' mutauit gloriā suā in idolū. Obstu
pescite celi sup hoc ꝛ porte eius desolamini vehe
mēter dicit dñs. Duo ei mala fecit ppl's me'. Me
dereliq̄runt fontē aq̄ viue ꝛ foderūt sibi cisternas
dissipatas q̃ cōtinere nō valēt aq̄s. Nunq̄d seru'
est isrl' aut vernacul'? Quare ḡ fact' ē in p̄dam?
Sup eū rugierūt leones ꝛ dederūt vocē suā: po:
suerūt terrā ei' in solitudinē. Ciuitates ei' exuste
sūt: ꝛ nō est q̃ hitet in eis. Filij q̃z mēpheos ꝛ taph D
neos cōstuprauerūt te vsq̄ ad verticē. Nunq̄d nō
istd factū ē tibi: q̄ dereliq̄sti dñz deū tuū eo t̄pe q̃
ducebat te ꝑ viā? Et nūc q̄d tibi vis in via egypti
vt bibas aquā turbidā? Et q̄d tibi cū via assyrio
rū vt bibas aquā fluminis? Arguet te malicia tua
ꝛ auersio tua īcrepabit te. Scito ꝛ vide q̄ malū ꝛ
amarū est reliq̄sse te dñm deū tuū: ꝛ nō eē timorē
ei' apd te dicit dñs de' exercituū. A sc'lo cōfregi
sti iugū meū rupisti vincula mea ꝛ dixisti. Nō seruiā. Infra.5.b.
In oi ei colle sublimi: ꝛ sub oi ligno frōdoso tu ꝓ:
sternabaris meretrix. Ego āt plātaui te vineā ele Esaie.3.d.
ctā omē semē verū. Quō ḡ cōuersa es mihi i pra: E
uā vinea aliena? Si laueris te nitro ꝛ multiplica
ueris tibi herbā borith: maculata es in iniq̄tate tua
corā me dicit dñs de'. Quō dicis nō sum polluta
post baalim nō ābulaui. Vide vias tuas in cōual
le. scito q̄d feceris. Cursor leuis explicās vias suas
onager assuet' in solitudine: i desiderio aie sue at
traxit ventū amoris sui. Null' auertet eā. Oēs q̃
q̄runt eā nō deficiēt: in mēstruis ei' inuenient eā.
Prohibe pedē tuū a nuditate: ꝛ guttur tuū a siti.
Et dixisti. Desꝑaui: neq̄q̄ faciaz. Adamaui q̄ppe
alienos: ꝛ post eos ābulabo. Quō cōfūdit̃ fur q̄n
deꝑhendit̃: sic ↄfusi sūt dom' isrl' ipsi ꝛ reges eoꝝ
principes ꝛ sacerdotes ꝛ ꝓphete eoꝝ: dicētes li:
gno: pater me' es tu: ꝛ lapidi tu me genuisti. Uer F
terūt ad me tergum ꝛ nō faciē: ꝛ in t̄pe afflictiōis infra.32.f
sue dicēt: surge ꝛ libera nos. Ubi sunt dij tui quos Deut.32.c.
fecisti tibi? Surgāt ꝛ liberēt te in t̄pe afflictionis
tue. Sc'dz numeꝝ q̄ppe ciuitatū tuaꝝ erāt dij tui infra.11.c.
iuda. Quid vultis mecū iudicio ↄtendere? Oēs
dereliq̄stis me dicit dñs. Frustra ꝑcussi filios ve:
stros: disciplinā nō receperūt. Deuorauit gladi'
vester ꝓphetas vr̄os: q̄si leo vastator ḡnatio vr̄a.
Videte v̄bū dñi. Nunq̄d solitudo fact' sū israeli:
aut t'ra serotina? Quare ḡ dixit ppl's me' recessi
m': nō veniem' vltra ad te. Nunq̄d obliuiscet̃ vir
go ornamēti sui: aut sponsa fascie pectoralis sue?
Ppl's vero me' oblitus est mei dieb' innumeris

G Quid niteris bonã ostendere viã tuã ad q̃rendã
dilectionẽ: q̃ insup ⁊ malicias tuas docuisti vias
tuas: ⁊ in alis tuis inuẽtus est sanguis aiarũ pau
perũ ⁊ inocentũ. Nõ in fossis inueni eos: sꝫ in oib⁹
q̃ supra memoraui. Et dixisti. Absqꝫ pctõ ⁊ inno=
cens ego sum: ⁊ ppterea auertat̃ furor tuus a me
Ecce ego iudicio ꝯtendã tecũ: eo ꝙ dixeris: nõ pec
caui. Q̃ vilis facta es nimis: iterãs vias tuas. Et
ab egypto cõfunderis: sicut ꝯfusa es ab assur. Nã
⁊ ab ista egredieris: ⁊ manus tue erunt sup caput
tuũ: qm̃ obtriuit dñs confidentiã tuam: ⁊ nihil ha
bebis psperum.
¶ C. S. Increpat̃ hiertm de pctõ: q꞉ cũ multis a=
matoribus fornicata. de iprudentia. de penitẽtia
cõparat̃ fornicationi duarũ sororuꝫ. Sermo dñi
cõtra assyrios. de reuersione iuda ⁊ hierlm. de pe=
nitentia populi. iij.
Ulgo dicit̃. Si dimiserit vir vxorẽ suaꝫ
⁊ recedens ab eo duxerit virũ alterum
A nunquid reuertetur ad eam vltra? Nũ
quid non polluta erit et contaminata
mulier illa? Tu autem fornicata es cum amato=
ribus multis: tñ reuertere ad me dicit dñs et ego
suscipiã te. Leua oculos tuos in directũ: ⁊ vide vbi
nũc pstrata sis. In vijs sedebas expectãs eos q̃si
latro insidians in solitudine: ⁊ polluisti terrã i for
B nicationib⁹ tuis: ⁊ in malicijs tuis. Quãobrẽ phi
bite sunt stille pluuiarũ ⁊ serotin⁹ imber non fuit.
Frons mulieris meretricis facta est tibi: ⁊ noluis=
ti erubescere. Ergo saltẽ a modo voca me pater
meus: dux virginitatis mee tu es. Nunq̃d irasce=
ris imppetuũ aut pseuerabis in finẽ? Ecce locu=
ta es ⁊ fecisti mala: ⁊ potuisti. Et dixit dñs ad me
in dieb⁹ iosie regis. Nunquid vidisti q̃ fecerit a=
uersatrix isrl̃? Abijt sibimet sup oẽm montẽ excel
sum: ⁊ sub oi ligno frondoso: ⁊ fornicata est ibi. Et
supra.2.d dixi: cũ fecisset hec oia: ad me reuertere: ⁊ nõ est re
C uersa. Et vidit p̄uaricatrix soror eius iuda: q꞉ pro
eo ꝙ mechata esset auersatrix isrl̃ dimisissem eaꝫ
⁊ dedissem ei libellũ repudij: ⁊ nõ timuit p̄uarica
trix iuda soror ei⁹: sꝫ abijt ⁊ fornicata est etiã ipsa
⁊ facilitate fornicationis sue cõtaminauit terrã. ⁊
D mechata est cũ lapide ⁊ ligno. Et in oib⁹ his non
est reuersa ad me p̄uaricatrix soror ei⁹ iuda in to
to corde suo: sed in mendacio ait dñs. ⁊ dixit dñs
ad me. Iustificauit aiam suã auersatrix isrl̃ cõpa
supra.2.a. ratiõe p̄uaricatricis iuda. Uade et clama sermo=
nes istos cõtra aq̃lonẽ: ⁊ dices. Reuertere auer=
satrix isrl̃ ait dñs: ⁊ nõ auertã faciẽ meã a vobis:
q꞉ sanct⁹ ego sum dicit dñs: ⁊ nõ irascar ippetuũ
Uerũtñ scito iniq̃tatẽ: q꞉ in dñm deũ tuũ preuari
E cata es. Et dispsisti vias tuas alienis sub oi ligno
frondoso: ⁊ vocẽ meã nõ audisti ait dñs. Cõuerti
mini filij reuertentes dicit dñs: q꞉ ego vir vester.
Et assumã vos: vnũ de ciuitate: ⁊ duos de cogna
tiõe ⁊ introducã vos in syon. Et dabo vobis pa=
stores iuxta cor meũ: ⁊ pascent vos scientia ⁊ do=
ctrina. Cũqꝫ multiplicati fueritis ⁊ creueritis in
terra in dieb⁹ illis ait dñs. nõ dicẽt vltra arca te=
stamẽti dñi neqꝫ ascẽdet sup cor neqꝫ recordabũt̃
F illi⁹ nec visitabit̃: nec fiet vltra. In tp̃e illo voca=
bunt hierlm soliũ dñi: ⁊ cõgregabunt̃ ad eã oẽs
gentes in noie dñi in hierlm: ⁊ nõ ambulabũt post
prauitatẽ cordis sui pessimi. In diebus illis ibit
domus iuda ad domũ israel: ⁊ venient simul de ter
ra aq̃lonis ad terrã quã dedi prĩbus vestris Ego
sũt dixi. Quõ ponã te in filios ⁊ tribuã tibi terrã
desiderabilẽ hereditatẽ preclarã exercituũ gen=
tiũ? Et dixi. Patrẽ vocabis me ⁊ post me ingredi
nõ cessabis Sed quõ si contẽnat mulier amatorẽ
suũ: sic contẽpsit me domus isrl̃ dicit dñs. Uox in
vijs audita est: plorat⁹ ⁊ vlulat⁹ filiorũ israel: qm̃ Infra.31.c.
iniquã fecerũt viã suã: obliti sunt dñi dei sui. Cõ= Mat.2.c.
uertimini filij reuertentes: ⁊ sanabo auersiones G
vestras. Ecce nos venimus ad te. Tu eñ es dñs
deus noster. Uere mẽdaces erant colles ⁊ multi=
tudo montiũ. Uere in dño deo nostro salus israel
Confusio comedit laborem patrũ nostrorum ab
adolescentia nostra: greges eoꝝ ⁊ armenta eorũ
filios eoꝝ ⁊ filias eoꝝ comedit cõfusio. Dormie=
mus in ꝯfusione nostra: ⁊ operiet nos ignominia
nostra: qm̃ dño deo nostro peccauim⁹ nos ⁊ pres
nostri ab adolescentia nostra vsqꝫ ad diẽ hanc et
nõ audiuimus vocẽ dñi dei nostri.
¶ C. S. Promittit̃ venia si se lauerint. de destru
ctiõe iude p assyrios q꞉ nõ penituit. dolet ppheta
ta de interitu gentis sue. iiij.
Si reuerteris ad me isrl̃ ait dñs ad me A
conuertere. Si abstuleris offendicula
tua a facie mea nõ cõmoueberis. Et iu
rabis viuit dñs in veritate ⁊ in iudicio
⁊ in iusticia ⁊ bñdicent eũ gẽtes: ipsũqꝫ laudabũt
Hec eñ dicit dñs viro iuda ⁊ habitatori hierlm.
Nouate vobis nouale: ⁊ nolite serere sup spinas. Osee.10.b.
Circũcidimini dño: ⁊ auferte p̄putia cordiũ vroꝝ
viri iuda ⁊ hitatores hierlm: ne forte egrediat̃ vt
ignis idignatio mea ⁊ succẽdet̃: ⁊ nõ sit qui extin=
guat. Oia aũt hec mala veniẽt ppter maliciã co= B
gitationũ vraꝝ. Annũciate in iuda ⁊ in hierlm au
ditũ facite: loq̃mini ⁊ canite tuba in terra: clama=
te fortiter: ⁊ dicite. Cõgregamini ⁊ ingrediamur
ciuitates munitas: leuate signũ i syõ. Cõfortami
nolite stare: q꞉ malũ ego adduco ab aq̃lone ⁊ ꝯtri
tionẽ magnã. Ascẽdit leo de cubili suo: ⁊ p̄do gen
tiũ se leuauit. Egressus ẽ de loco suo vt ponat ter
rã tuã in solitudinẽ. Ciuitates tue vastabunt̃ re=
manẽtes absqꝫ hitatore. Sup hoc accigite vos ci C
licijs plãgite ⁊ vlulate: q꞉ nõ est auersa ira furoris
dñi a vobis. Et erit i die illa dicit dñs: peribit cor
regis ⁊ cor pricipũ: ⁊ obstupescẽt sacerdotes ⁊ p=
phete ꝯsternabunt̃: ⁊ dixi. Heu: heu: heu dñe de⁹
Ergo ne decepisti pplm istũ ⁊ hierlm: dicens. pax
erit vobis. Et ecce puenit gladi⁹ vsqꝫ ad aiaꝫ. In
tp̃e illo dicet̃ pplo huic ⁊ hierlm vent⁹ vrens i vijs
q̃ sunt in deserto vie filie ppl̃i mei nõ ad ventilan
dũ ⁊ ad purgandũ. Sp̃us plen⁹ ex his veniet mi D
chi. Et nũc ego: sꝫ loquar iudicia mea cũ eis. Ecce
quasi nubes ascẽdet: ⁊ q̃si tẽpestas currus ei⁹. Ue
lociores aq̃lis equi illi⁹. Ue nobis qm̃ vastati su=
mus. Laua a malicia cor tuũ hierlm vt salua fias.
Usqꝫquo morabunt̃ in te cogitatiões noxie. Uox Sap.1.a.
ei ãnũciãtis a dan: ⁊ notũ faciẽtis idolũ de mõte
effrai. Dicite gẽtib⁹. Ecce auditũ est in hierlm cu=
stodes venire de terra longinq̃: ⁊ dare sup ciuita
tes iuda vocẽ suam. Quasi custodes agroꝝ facti
sũt sup eã in gyro: q꞉ me ad iracũdiã puocauit di

cit dñs. Vie tue ꝛ cogitationes tue fecerūt hec ti-
E bi. Ista malicia tua: q: amara: q: tetigit coꝛ tuum
Uētrē meū: ventrē meū doleo sensus cordis mei
turbati sunt in me. Nō tacebo. Qm̄ vocē buccine
audiuit aīa mea: clamorē prelij. Cōtritio sup con
tritionē vocata ē: ꝛ vastata est oīs terra. Repēte
vastata sunt tabernacula mea: subito pelles mee.
Usqꝫquo videbo fugiētē: audiā vocē buccine. Q:
stultus populꝰ meꝰ me nō cognouit. Filij insipiē-
F tes sunt ꝛ vecordes. Sapiētes sunt vt faciāt ma-
la: bene aūt facere nescierūt. Aspexi terrā: ꝛ ecce
vacua erat ꝛ nichil: ꝛ celos ꝛ nō erat lux in eis. Ui
di mōtes: ꝛ ecce mouebanꝰ ꝛ oēs colles cōturba-
ti sunt. Intuitꝰ sum ꝛ nō erat homo: ꝛ oē volatile
celi recessit. Aspexi: ꝛ ecce carmelꝰ desertꝰ: ꝛ oēs
vrbes eius destructe sunt a facie dñi: ꝛ a facie ire
furoris eiꝰ. Hec em̄ dicit dñs. Deserta erit omīs
terra sed tñ cōsummationē nō faciā. Lugebit ter
ra: ꝛ merebūt celi desup: eo ꝙ locutꝰ sum. Cogita
ui ꝛ nō penituit me: nec auersus sum ab eo. A vo-
ce equitis ꝛ mittētis sagittā fugit oīs ciuitas. In
G gressi sunt ardua ꝛ ascēderūt rupes. Uniuerse vr
bes derelicte sunt: ꝛ nō habitat in eis homo. Tu
autē vastata q̄d facies? Cū vestieris te coccino:
cū ornata fueris monili aureo ꝛ pinxeris stibio
oculos tuos frustra cōponeris. Cōtempserūt te
amatores tui: aīam tuā querent. Uocē em̄ quasi
parturiētis audiui angustias vt puerpere. Uox
filie syon inter moriētes expandentisqꝫ manꝰ su
as. Ue michi quia deficit anima mea propter in-
terfectos.

¶ C. S. Dñs querit fidē in populo: propheta ad obstinatos vadit predicat vastationem iude propter peccata non tantum plebis: sed principum cathalogus peccatorū hierusalem scribitur. propter que tradetur inimicis: increpat populū ꝙ deum non timet: et ꝙ ingratus est: et preterijt sermones eius pessime. v.

A Ircūite vias hierusalē ꝛ aspicite ꝛ con
siderate ꝛ querite in plateis eius an in
ueniatis virū facientē iudiciū ꝛ querē
tem fidē: ꝛ propiciꝰ ero ei. ꝙ si etiā viuit
dñs dixerint: ꝛ hoc falso iurabūt. Dñe oculi tui re
spiciunt fidē. Percussisti eos ꝛ nō doluerūt: attri
uisti eos ꝛ renuerūt accipere disciplinā. Indura
uerunt facies suas supra petrā: ꝛ noluerūt reuer
ti. Ego autē dixi. Forsitan pauperes sunt ꝛ stulti
ignorātes viā dñi ꝛ iudiciū dei sui. Ibo ergo ad
B optimates ꝛ loquar eis. Ipsi em̄ cognouerūt viā
dñi ꝛ iudiciū dei sui. Et ecce magis hi simul cōfre
gerūt iugū: ruperūt vincula. Idcirco ꝑcussit eos
leo de silua: lupus ad vesperā vastauit eos: pardꝰ
vigilans sup ciuitates eorū. Oīs q̄ egressus fue
rit ex eis capieꝰ: q: multiplicate sūt ꝑuaricatiōes
eoꝝ: ꝯfortate sūt auersiōes eoꝝ. Sup q̄ ꝓpiciꝰ ti
bi esse potero. Filij tui dereliq̄rūt me: ꝛ iurant in
his qui nō sunt dij. Saturaui eos ꝛ mechati sunt:
ꝛ in domo meretricis luxuriabanꝰ. Et qui amato
res in feminas: ꝛ emissarij facti sunt: vnusq̄sqꝫ ad
C vxorē proximi sui hinniebat. Nūquid sup his nō
Eze. 22. c. visitabo dicit dñs: ꝛ in gente tali non vlciscetꝰ aīa
infra eodē mea? Ascēdite muros eius ꝛ dissipate: cōsumma
ꝛ infra. 9. c. tionē aūt nolite facere. Auferte ꝓpagines eius
q: nō sūt dñi. Preuaricatiōe em̄ ꝑuaricata ē ī me
domꝰ isrl ꝛ domꝰ iuda: ait dñs. Negauerūt dñm ꝛ
dixerūt. Nō est ipse neqꝫ veniet sup nos malū. gladi
um: ꝛ famen nō videbimꝰ. Prophete fuerūt in vē
tum locuti: ꝛ respōsū nō fuit in eis. Hec ergo eue
nient illis. Hec dicit dñs deꝰ exercituū. Q: locu-
ti estis verbū istud. Ecce ego do verba mea in ore
tuo in ignē ꝛ populū istū in ligna: ꝛ vorabit eos. D
Ecce ego adducā sup vos gētē de longinquo do
mus israel ait dñs. gētē robustā: gētē antiquā: gē
tem cuiꝰ ignorabis linguā: nec intelliges quid lo
quaꝰ. Pharetra eiꝰ quasi sepulchrū patēs vniuer
si fortes. Et comedet segetes tuas: ꝛ panē tuū de
uorabit filios tuos ꝛ filias tuas comedet: gregē
tuum ꝛ armēta tua ꝛ comedet vineā tuā ꝛ ficum
tuā: ꝛ conteret vrbes munitas tuas in quibꝰ tu ha
bes fiduciā gladio. Uerūtamen in diebꝰ illis ait E
dñs nō faciā vos in cōsummationē. ꝙ si dixeritis infra. 19. b.
quare fecit dñs deꝰ noster nobis hec omīa: dices
ad eos. Sicut dereliq̄stis me ꝛ seruistis deo alie-
no in terra vestra: sic seruietis dijs alienis in ter-
ra non vestra. Annūciate hec domui iacob: et au
ditum facite in iuda dicētes. Audi popule stulte
qui nō habes coꝛ: qui habētes oculos nō videtis
ꝛ aures ꝛ nō auditis. Me ergo non timebitis ait
dñs: ꝛ a facie mea nō dolebitis. Qui posui arenā
terminū mari: ꝓceptū sempiternū q̄d nō preteri-
bit: ꝛ non cōmouebunꝰ: ꝛ non poterunt: ꝛ intume
scent fluctus eius: ꝛ nō trāsibūt illud. Populo aūt F
huic factū est coꝛ incredulū ꝛ exasperās. Recesse
rūt ꝛ abierūt ꝛ nō dixerunt in corde suo. Metua
mus dñm deū nostrū: q̄ dat nobis pluuiā tēpora-
neam ꝛ serotinā in tēpore suo: plenitudinē annue
messis custodiētem nobis. Iniquitates nostre de
clinauerūt hec: ꝛ peccata nostra prohibuerūt bo
num a nobis: q: inuenti sunt in populo meo impij:
insidiantes quasi aucupes: laqueos ponentes et
pedicas ad capiēdos viros. Sicut decipula ple- G
na auibꝰ: sic domus eoꝝ plene dolo. Ideo magni
ficati sunt ꝛ ditati: incrassati sunt ꝛ impinguati: et
preterierunt sermones meos pessime. Causā vi Esaie. 1. f.
due non iudicauerunt: causam pupilli nō direxe supra eodē.
runt: ꝛ iudiciū pauperū nō iudicauerūt. Nunq̄d infra. 9. c.
super his nō visitabo dicit dñs aut sup gētem hu
iuscemodi non vlciscetꝰ aīa mea? Stupoꝛ ꝛ mira-
bilia facta sunt in terra. Prophete prophetabāt
mēdaciū: ꝛ sacerdotes applaudebāt manibꝰ suis
et populus meus dilexit talia. quid igitur fiet in
nouissimo eius?

¶ C. S. Describiꝰ aduentus nabuchodonosor: et translatio populi propter auariciam sacerdotum. et q: populꝰ nō audit vocē tube: non purgatur in conflatorio verborum. vi.

Onfortamini filij beniamin ī medio hie
rusalem: ꝛ in thecua clāgite buccina: et A
sup bethacaren leuate vexillū: q: malū
visum est ab aquilone ꝛ ꝯtritio magna.
Speciose ꝛ delicate assimilaui filiā syon: ad eam
venient pastores ꝛ greges eoꝝ. Fixerunt in ea tē
toria in circuitu pascet vnusq̄sqꝫ eos qui sub ma-
nu sua sunt. Sanctificate sup eā bellū: consurgite
ꝛ ascēdamus in meridie. Ue nobis q: declinauit
dies q: longiores facte sunt vmbre vesperi. Sur

gite ⁊ ascendam⁹ in nocte:⁊ dissipem⁹ domos ei⁹
B q: hec dicit dñs exercituũ. Cedite lignũ eius. Et
fundite circa hierusalẽ aggerẽ. Hec est ciuitas vi
sitationis: oĩs calũnia in medio eius. Sicut frigi=
dam facit cisterna aquã suã sic frigidã fecit mali=
ciam suã. Iniquitas ⁊ vastitas audietur in ea corã
me semp: infirmitas ⁊ plaga. Erudire hierusalem
ne forte recedat aĩa mea a te: ne forte ponã te de=
sertã: terrã inhabitabilẽ. Hec dicit dñs exercituũ
Usq; ad racemũ colligent quasi in vinea reliquias
israel. Cõuerte manũ tuã quasi vindemiator ad
cartallũ. Cui loquar: ⁊ quẽ contestabor vt audiat
C Ecce incircũcise aures eoꝝ ⁊ audire nõ possunt.
Ecce verbũ dñi factũ est eis in opprobriũ: et non
suscipient illud. Idcirco furore dñi plenus sum: ⁊
Esa.1.d. laboraui sustinens. Effunde sup paruulũ foris et
⁊ ifra.15.b. sup cõcilium iuuenũ simul. Uir em̃ cũ muliere ca=
pietur: senex cũ pleno dierũ. Et trãsibunt domus
eoꝝ ad alteros agri ⁊ vxores pariter: q: extẽdam
infra.4.d. manũ meã sup habitantes terrã dicit dñs. A mi=
Esa.56.d. nore quippe vsq; ad maiorem oẽs auaricie studẽt
D ⁊ a ꝓpheta vsq; ad sacerdotẽ cũcti faciũt dolum.
Et curabant cõtritionẽ filie populi mei cum igno
minia dicẽtes. pax. pax. ⁊ nõ erat pax. Cõfusi sunt
q: abominationẽ fecerũt quinpoti⁹ cõfusione non
sunt cõfusi: ⁊ erubescere nescierũt. Quãobrem ca
dent inter ruẽtes: in tẽpore visitationis sue corru
Mat.11.d. ent: dicit dñs. Hec dicit dñs. State sup vias ⁊ vi
dete ⁊ interrogate de semitis antiquis que sit via
bona: ⁊ ambulate in ea: ⁊ inuenietis refrigerium
aĩabus vestris. Et dixerũt. Nõ ambulabim⁹. Et
E constitui super vos speculatores. Et dixi. Audite
infra.19.a. vocẽ tube. Et dixerũt. Nõ audiem⁹ Ideo audite
gẽtes ⁊ cognoscite cõgregatio: q̃ta ego faciã eis
Audi terra. Ecce ego adducã mala sup populum
istũ: fructũ cogitationum ei⁹: quia verba mea non
Esa.1.d. audierũt ⁊ legẽ meã proiecerunt. Ut quid michi
thus de saba affertis: ⁊ calamũ suaue olẽtẽ de ter
ra longinqua? Holocaustomata vestra non sunt
accepta: ⁊ victime vestre nõ placuerũt mihi. Pro
F pterea hec dicit dñs Ecce ego dabo in pplm istũ
ruinas: ⁊ ruent in eis patres ⁊ filij simul: vicinus
et proxim⁹ peribũt. Hec dicit dñs Ecce populus
venit de terra aquilonis: ⁊ gens magna cõsurget
a finibus terre. Sagittam ⁊ scutũ arripiet: crude
lis est ⁊ non miserebitur. Uox eius quasi mare so
nabit: et super equos ascendent: preparati qua=
si vir ad prelium aduersum te filia syon. Audiui=
m⁹ famam eius dissolute sunt manus nostre. Tri
bulatio apprehendit nos dolores vt parturien=
tem. Nolite exire ad agros ⁊ in vineã ne ambule
G tis: qm̃ gladius inimici pauor in circuitu. Filia po=
puli mei accigere cilicio: ⁊ cõspergere cinere. Lu
ctum vnigeniti fac tibi planctũ amarũ: q: repẽte
veniet vastator sup vos. Probatorẽ dedi te in po
pulo meo robustũ. ⁊ scies ⁊ probabis vias eorum
Oẽs isti pricipes declinãtes: ambulãtes fraudu
lenter. Es ⁊ ferrũ vniuersi corrupti sunt. Defecit
sufflatoriũ: in igne cõsumptũ est plũbum. Frustra
cõflauit cõflator: malicie em̃ eoꝝ nõ sunt consum
pte. Argẽtũ reprobum vocate eos: quia domin⁹
proiecit illos.
C C. S. Non confidendum in templo: sed in ope
ribus bonis: quare non sit orandunm pro popu=
lo illo. de reprobatione sacrificiorum. de vindicta
pro excelsis tophet. vii.
Erbũ quod factũ est ad hieremiã a do A
mino: dicẽs. Sta in porta dom⁹ dñi: et
predica ibi verbum istud: ⁊ dic Audite
verbum dñi oĩs iuda q̃ ingredimini per
portas has: vt adoretis dñm. Hec dicit dñs exer infra.26.d.
cituum deus israel. Bonas facite vias vestras et
studia vestra. et habitabo vobiscum in loco isto.
Nolite cõfidere in verbis mendacij: dicẽtes tem=
plum dñi tẽplum dñi: templũ dñi est. Qm̃ si bene B
direxeritis vias vestras ⁊ studia vestra: si feceritis
iudiciũ inter virũ ⁊ proximũ ei⁹: aduene ⁊ pupil=
lo ⁊ vidue nõ feceritis calũniã nec sanguinẽ inno
centem effuderitis in loco hoc: ⁊ post deos alie=
nos nõ ambulaueritis in malũ vobismetipsis: ha
bitabo vobiscũ in loco isto in terra quam dedi pa
tribus vestris a seculo ⁊ vsq; in seculũ. Ecce vos
cõfiditis vobis in sermonib⁹ mẽdacij qui nõ pro=
derunt vobis. furari: occidere: adulterari: iurare
mẽdaciter: libare baalim: ⁊ ire post deos alienos
quos ignoratis. Et venistis ⁊ stetistis corã me in
domo hac in qua inuocatũ est nomẽ meum ⁊ dixi
stis. liberati sumus: eo q feceri m⁹ oẽs abomina=
tiones istas. Nunquid ergo spelunca latronũ fa= Esa.56.c.
cta est domus ista in qua inuocatũ est nomẽ meũ Mat.21.b.
in oculis vestris? Ego ego sum: ego vidi dicit do infra.32.f.
minus. Ite ad locũ meũ in sylo vbi habitauit no C
men meũ a principio: ⁊ videte que fecerim ei pro
pter maliciam populi mei israel. Et nũc q: fecistis
oĩa opera hec dicit dñs: ⁊ locut⁹ sum ad vos: ma=
ne consurgens ⁊ loquẽs: ⁊ non audistis: ⁊ vocaui Puer.1.c.
vos et nõ respondistis: faciã domui huic in q̃ iuo= Esa.65.b.
catum est nomẽ meũ: ⁊ in qua vos habetis fiduci
am: ⁊ in loco quem dedi vobis ⁊ patribus vestris
sicut feci sylo: ⁊ proijciã vos a facie mea: sicut pro
ieci omnes fratres vestros vniuersũ semen effra
im. Tu ergo noli orare ꝓ pplo hoc nec assumas infra.14.b.
pro eis laudẽ ⁊ orationẽ ⁊ nõ obsistas michi: q: nõ D
exaudiã te. Nõne vides quid isti faciunt in ciuita
tibus iuda ⁊ in plateis hierusalẽ? Filij colligunt
ligna: ⁊ patres succendunt ignẽ: ⁊ mulieres cõsp
gunt adipẽ: vt faciãt placẽtas regine celi ⁊ libent ifra.44.c.
dijs alienis ⁊ me ad iracũdiã prouocent Nunqd
me ad iracũdiã prouocãt dicit dñs? Nõne semet
ipsos in cõfusionẽ vultus sui? Ideo hec dicit do=
minus de⁹. Ecce furor me⁹ ⁊ indignatio mea con
flatur sup locũ istũ: super viros ⁊ super iumenta ⁊
super lignũ regionis ⁊ sup fruges terre: ⁊ succen
detur ⁊ nõ extinguetur. Hec dicit dñs exercituum
deus israel. Holocaustomata vestra addite victi E
mis vestris: ⁊ comedite carnes q: nõ sum locutus
cum patrib⁹ vestris: ⁊ nõ precepi eis in die q̃ edu
xi eos de terra egypti de verbo holocaustomatũ
⁊ victimaꝝ: sed hoc verbũ p̃cepi eis dicẽs. Audi=
te vocẽ meã: ⁊ ero vobis de⁹: ⁊ vos eritis mihi po
pulus: ⁊ ambulate in omni via quam mãdaui vo=
bis vt bene sit vobis. Et nõ audierũt nec inclina=
uerunt aurẽ suã: sed abierũt in voluptatibus et in
prauitate cordis sui mali. factiq; sunt retrorsum et
non in antea die qua egressi sunt patres eorũ de
terra egypti vsq; ad diẽ hanc. Et misi ad vos oẽs F

seruos meos pphetas p diē:cōsurgens diluculo
⁊ mittēs:⁊ nō audierūt me nec inclinauerūt aurē
suā:sed indurauerūt ceruicē suā ⁊ peius operati
infra.16.c. sunt q̄ patres eoꝝ. Et loqueris ad eos oīa verba
hec ⁊ nō audiēt te:⁊ vocabis eos ⁊ non responde
bunt tibi. Et dices ad eos. Hec est gens que non
audiuit vocem dn̄i dei sui:nec recepit disciplinā
Periit fides ⁊ ablata est de ore eoꝝ. Tonde capil
lum tuū ⁊ proiice ⁊ sume indirectū planctū:q2 pro
iecit dn̄s ⁊ reliquit generationē furoris sui:q2 fe
cerūt filii iuda malū in oculis meis dicit dn̄s Po
G suerunt offendicula sua in domo in qua inuoca-
supra eod. tum est nomē meum vt pollueret eā ⁊ edificauerūt
excelsa tophet:q est in valle filii ennon: vt incēde
rent filios suos ⁊ filias suas igni: que nō precepi
nec cogitaui in corde meo. Ideo ecce dies venient
dicit dn̄s:⁊ nō dicet amplius tophet ⁊ vallis filii
ennon:sed vallis interfectionis:⁊ sepelient in to-
phet eo q nō sit locus. Et erit morticiniū populi
Eze.26.c. huius in cibos volucrib⁹ celi ⁊ bestiis terre:⁊ non
erit q abigat. Et quiescere faciā de vrbib⁹ iuda et
de plateis hierusalem vocē gaudii ⁊ vocē leticie
vocem sponsi ⁊ vocem sponse In desolatione eñi
erit terra.

C.S. Comminatio his qui residui erāt de captiuitate. Increpatio populi non penitentis. reprehensio scribarum: vox penitentium: aduentus hostium: et vlulatus ciuitatis. viii.

I N illo tempore ait dn̄s. eiiciēt ossa regū
iuda ⁊ ossa principū eius:⁊ ossa sacerdo-
tum:⁊ ossa pphetarum:⁊ ossa eoꝝ qui
A habitauerūt hierusalē de sepulchris su
is:⁊ expādēt ea ad solē ⁊ lunā ⁊ oēm miliciā celi q̄
dilexerunt et qb⁹ seruierūt:⁊ post que ambula
uerunt:⁊ que quesierūt ⁊ adorauerūt. Nō colligē
tur ⁊ nō sepelient:in sterquiliniū sup faciē terre
B erūt. Et eligēt magis mortē q̄ vitā oēs qui resi-
dui fuerint de cognatione hac pessima in vniuer
sis locis que derelicta sunt:ad que eieci eos dicit
dn̄s exercituū. Et dices ad eos. Hec dicit domi-
nus. Nunquid q cadit nō resurget et q auersus ē
nō reuertet? quare ergo auersus est pp̄ls iste in
C hierm auersione contentiosa? Apprehēderūt men
daciū:⁊ noluerūt reuerti. Attendi ⁊ auscultaui:ne
mo quod bonū est loquit. Nullus est q agat peni
tentiā sup peccato suo dicēs:qd feci? Oēs conuer
si sunt ad cursum suū quasi equus impetu vadens
in prelium:miluus i celo cognouit tēpus suū: tur
tur ⁊ hirūdo ⁊ ciconia custodierūt tēpus aduēt⁹
sui:populus autē me⁹ nō cognouit iudicium dn̄i:
quō dicitis sapiētes nos sum⁹ ⁊ lex dn̄i nobiscū
D est. Uere mēdaciū operatus est stilus mēdax scri
barum. Cōfusi sunt sapiētes. pterriti ⁊ capti sunt
Uerbū eñi dn̄i piecerunt:⁊ sapientia nulla est in
eis. Propterea dabo mulieres eoꝝ exteris agros
supra.6.c. eoꝝ heredib⁹. Qr a minimo vsq ad maximū om
Esa.56.d. nes auariciā sequūt:a propheta vsq ad sacerdo
tem cuncti faciūt mendaciū. Et sanabāt cōtritio
nes filie populi mei ad ignominiā:dicentes pax:
E pax:cū non esset pax Confusi sunt:q2 abominatio
nem fecerūt:īmo cōfusione non sunt confusi et
erubescere nescierunt. Idcirco cadēt inter corru
entes:in tēpore visitationis sue corruēt dicit dn̄s

Congregans cōgregabo eos:ait dn̄s Nō est vua
in vitibus:⁊ nō sunt ficus in ficulnea:foliū deflu
xit:⁊ dedi eis q̄ pretergressa sunt. Quare sedem⁹
Cōuenite ⁊ ingrediamur ciuitatē munitā:⁊ silea
mus ibi:q2 dn̄s de⁹ noster silere nos fecit:⁊ potū
dedit nobis aquā fellis. Peccauim⁹ eñi dn̄o. Ex- infra.14.d
pectauim⁹ pacē:⁊ non erat bonū: tēpus medele:⁊ F
ecce formido. A dan auditus est fremitus equo-
rum eius:a voce hinnituum pugnatoꝝ eius com
mota est oīs terra. Et venerunt ⁊ deuorauerunt
terrā:⁊ plenitudinē eius vrbē ⁊ habitatores eius
Qr ecce ego mittā vobis serpentes regulos qui-
bus nō est incantatio:⁊ mordebunt vos: ait dn̄s.
Dolor me⁹ sup dolorē:in me cor meū merens. Ec G
ce vox clamoris filie populi mei de terra longinq̄
Nunquid dn̄s nō est in syon:aut rex eius non est
in ea? Quare ergo me ad iracundiā concitauerūt
in sculptilibus suis:⁊ in vanitatib⁹ alienis? Trans
siit messis:finita est estas:⁊ nos saluati nō sumus
Sup cōtritione filie populi mei contritus sum ⁊
cōtristatus:stupor obtinuit me. Nunquid resina
nō est in galaad:aut medicus non est ibi? Quare
igitur non est obducta cicatrix filie populi mei?

C.S. Planctus ⁊ lachryme prophete p populo suo:exeundum est ad solitudinē propter hominum maliciam lamentandum:quia a pastoribus ad plebem desertio iniquitas et vindicta nō gloriandum nisi in domino. q circuncisio carnis nichil valet. ix.

Q Uis dabit capiti meo aquam:⁊ oculis
meis fontē lachrymarum? Et plorabo A
die ac nocte interfectos filie ppl̄i mei.
Quis dabit me in solitudine diuerso-
rum viatoꝝ? Et derelinquā populū meū ⁊ rece
dam ab eis:q2 oēs adulteri sunt ⁊ cetus preuari-
catorū:⁊ extenderūt linguā suā quasi arcū mēda
cii ⁊ nō veritatis. Cōfortati sunt in terra:quia de
malo ad malū egressi sunt:⁊ me nō cognouerunt
dicit dn̄s. Unusquisq se a proximo suo custodiat B
et in omni fratre suo non habeat fiduciā:q2 oīs
frater supplātans supplantabit:⁊ oīs amic⁹ frau
dulēter incedet:et vir fratrē suū deridebit: ⁊ veri
tatē non loquent. Docuerūt eñi linguā suā loqui
mendaciū:vt inique agerēt laborauerunt. Habi
tatio tua in medio doli:in dolo renuerūt scire me
dicit dn̄s. Propterea hec dicit dn̄s exercituū. Ec
ce ego cōflabo ⁊ probabo eos. Quid eñi aliud fa
ciam a facie filie populi mei? Sagitta vulnerans C
lingua eoꝝ dolum locuta est. In ore suo pacē cū
amico suo loquit:⁊ occulte ponit ei insidias. Nū- Ps.27.
quid super his nō visitabo dicit dn̄s aut in gente supra.5.c
huiuscemodi nō vlciscet aīa mea? Sup montes
assumam fletū ac lamentū ⁊ super speciosa deser
ti planctū:qm̄ incensa sunt eo q nō sit vir pertrā
siens:⁊ nō audierūt vocē possidentis. A volucre
celi vsq ad pecora trāsmigrauerūt ⁊ recesserunt
Et dabo hierusalē i aceruos arene:⁊ cubilia dra D
conum ⁊ ciuitates iuda dabo in desolationē eo
q non sit habitator. Quis est vir sapiens qui itel
ligat hoc:⁊ ad quē verbū oris dn̄i fiat vt annun- Osee.14.d
ciat istud? Quare perierit terra ⁊ exusta sit quasi
desertū:eo q non sit q pertranseat. Et dixit dn̄s
Qr dereliquerūt legē meā quā dedi eis:⁊ nō au-

dierunt vocē meā: ⁊ nō ambulauerūt in ea: ⁊ abie
runt post prauitatē cordis sui: et post baalim q̄d
didicerūt a patrib⁹ suis: idcirco hec dicit dñs ex-
C ercituū deus israel. Ecce ego cibabo populū istū
infra.23.c. absinthio: et potū dabo eis aquā fellis: ⁊ disper-
gam eos in gētibus quas nō nouerūt ipsi ⁊ patres
eoꝝ: ⁊ mittā post eos gladiū donec ꝯsumant. Hec
dicit dñs exercituū. Cōtēplamini ⁊ vocate lamē
tatrices vt veniāt: ⁊ ad eas que sapiētes sunt mit
tite ⁊ properēt: festinent ⁊ assumāt sup nos lamē-
tuꝫ. Deducāt oculi nostri lachrymas: ⁊ palpebre
nostre defluant aquis: q̄r vox lamētationis audi
ta est de syon. Quō vastati sum⁹ ⁊ cōfusi vehemē
D ter. Q̄r dereliquimus terram: q̄m deiecta sunt ta
bernacula nostra. Audite ergo mulieres verbuꝫ
dñi ⁊ assumāt aures vestre sermonē oris ei⁹ ⁊ do
cete filias vestras lamētū: ⁊ vnaqueq; proximam
suā planctū: q̄r ascēdit mors p̄ fenestras vestras:
ingressa est domos vestras disperdere paruulos
de foris: iuuenes de plateis: loquere hec dicit do
minus: ⁊ cadet morticinuꝫ hoīs quasi stercus sup
faciē regionis ⁊ quasi fenū post tergū metētis et
1.cor.1.g. nō est qui colligat. Hec dicit dñs Nō glorietur sapi
2.cho.10.d. ens in sapiētia sua: ⁊ non glorietur fortis in fortitu
E dine sua ⁊ nō glorietur diues in diuitijs suis sed in
hoc glorietur qui gloriatur scire ⁊ nosse me: q̄r ego suꝫ
dñs qui facio mīam ⁊ iudiciū ⁊ iusticiam in terra:
hec eñ placent michi: ait dñs. Ecce dies venient
dicit dñs ⁊ visitabo sup oēm qui incircūcisum ha
bet preputiū sup egyptū: ⁊ sup iudā: ⁊ super edō.
⁊ super filios ammon. ⁊ sup moab. ⁊ sup oēs qui
attonsi sūt in comā hītātes in deserto: q̄r oēs gētes
hñt p̄puciū. oīs āt dom⁹ isrl' incircūcisi sūt corde.
CC S. Monetur populus ne timeat celi cōstel
lationem q̄r nō est: increpatio idolatrie. planct⁹
hierem̄ sup plaga sua. et q̄ nō sit in hoīe via ei⁹. x.
A Audite verbū quod locutus est dñs sup
vos domus israel. Hec dicit dominus.
Iuxta vias gētium nolite discere ⁊ a si
gnis celi nolite metuere que timent gē
tes q̄r leges populoꝝ vane sunt. Q̄r lignū de sal-
tu precidit op⁹ man⁹ artificis in ascia. Argēto et
auro decorauit illud clauis ⁊ malleis cōpegit vt
nō dissoluatur. In similitudinem plasme fabricate
sunt: ⁊ non loquentur portata tollentur: q̄r icedere nō
valent: nolite ergo timere ea q̄r nec male possunt
facere nec bene: nō est similis tui dñe magnus es
Apo.15.b. tu: ⁊ magnū nomē tuū in fortitudine. Quis nō ti-
mebit te o rex gētiū? Tuū est eñ dec⁹. Inter cun
ctos sapientes gētiū: ⁊ in vniuersis regnis eoruꝫ
null⁹ est similis tui. Pariter insipiētes ⁊ fatui pro-
B babuntur doctrina vanitatis eoꝝ lignū est. Argen
tum inuolutū de tharsis affertur: et aurū de ophir
opus artificis et man⁹ erarij hyacinthus et pur-
pura indumētū eoꝝ. Opus artificū vniuersa hec
dñs autē deus verus est. Ipse deus viuēs et rex
sempiternus. Ab indignatione eius cōmouebitur
terra: ⁊ nō sustinebūt gētes cōminationē ei⁹ Sic
ergo dicetis eis. Dij qui celos ⁊ terrā nō fecerūt
infra.15.b. pereant de terra: ⁊ de his q̄ sub celo sunt. Qui fa-
cit terrā in fortitudine sua: preparat orbē in sapiē
tia sua ⁊ prudētia sua extendit celos ad vocē suā
dat multitudinē aquarum in celo: ⁊ eleuat nebu-
las ab extremitatibus terre. Fulgura in pluuiaꝫ C
facit: et educit ventū de thesauris suis. Stult⁹ fa psal.143.
ctus est omnis homo: a scientia sua cōfusus est ar
tifex omnis in sculptili: q̄m falsum est quod cōfla-
uit ⁊ nō est spiritus in eis. Vana sunt et opus risu
dignū. In tēpore visitationis sue peribunt: nō est
his similis pars iacob. Qui eñ formauit oīa: ipse
est ⁊ israel virga hereditatis ei⁹: dñs exercituum
nomen illi. Congrega de terra cōfusionē tuā que
habitas in obsidiōe: q̄r hec dicit dñs. Ecce ego lō
ge p̄iciam habitatores terre in hac vice: ⁊ tribu
labo eos: ita vt nō inueniantur. Ve michi sup cōtri
tione mea pessima plaga mea. Ego aūt dixi. Pla
ne hec infirmitas mea est ⁊ portabo illā. Taber-
naculum meū vastatū est omnes funiculi mei di-
rupti sunt. Filij mei exierūt a me ⁊ nō subsistūt: nō D
est q̄ extēdat vltra tentoriū meuꝫ: ⁊ erigat pelles
meas: q̄r stulte egerūt pastores: ⁊ dñm nō q̄sierūt
p̄pterea nō itellexerūt: ⁊ oīs grex eorū dispersus
est. Vox auditionis ecce venit ⁊ cōmotio magna
de terra aquilonis vt ponat ciuitates iuda solitu
dinem ⁊ habitacula draconū. Scio dñe q̄r nō est
hominis via ei⁹: nec viri est vt ambulet ⁊ dirigat
gressus suos. Corripe me dñe verūtamen in iudi
cio ⁊ nō in furore tuo: ne forte ad nichilū redigas
me. Effunde indignationem tuā sup gentes que Ps.78.
nō cognouerūt te: ⁊ sup p̄uincias q̄ nomen tuū nō
inuocauerūt: q̄r comederūt iacob et deuorauerūt
eū et cōsumpserūt illū ⁊ dec⁹ ei⁹ dissipauerūt.
CC S. De maledictione eius q̄ nō audit verbū
dñi. de colligatione maloꝝ. de pena pacti initi. de
non orando pro eis: q̄r impius non sanctificatur
in sacrificijs suis. de oliua pulchra. se crucifigēdū
predixit dñs. xi.
Verbum quod factum est a dño ad hie- A
remiā: dicēs. Audite verba pacti hui⁹
⁊ loquimini ad viros iuda ⁊ ad habita
tores hierusalem ⁊ dicetis ad eos. Hec
dicit dñs de⁹ israel Maledictus vir qui nō audie
rit verba pacti hui⁹. quod precepi patribus vr̄is
in die q̄ eduxi eos de terra egypti de fornace fer-
rea dicens. Audite vocem meā: ⁊ facite oīa q̄ pre
cepi vobis: ⁊ eritis michi in populū: ⁊ ego ero vo-
bis in deū: vt suscitē iuramētū quod iuraui p̄rib⁹
vestris daturū me eis terrā fluētem lacte ⁊ melle
sicut est dies hec. Et respōdi ⁊ dixi. Amē dñe. Et
dixit dñs ad me. Vociferare oīa verba hec in ciui B
tatibus iuda ⁊ foris hierusalē: dicēs. Audite ver
ba pacti huius ⁊ facite illa: q̄r cōtestās cōtestatus
sum patres vestros in die qua eduxi eos de terra
egypti vsq; ad diem hanc. Mane cōsurgēs cōte-
status sum: ⁊ dixi. Audite vocē meā. ⁊ nō audierūt
nec inclinauerūt aurē suā: sed abierūt vnusquisq;
in prauitate cordis sui mali. Et induxi super eos
oīa verba pacti huius: quod precepi vt facerent
et non fecerunt. Et dixit dñs ad me. Inuenta est
coniuratio in viris iuda et in habitatorib⁹ hieru
salem. Reuersi sunt ad iniquitates patrū suorum
priores: qui noluerunt audire verba mea. Et hi
ergo abierunt post deos alienos vt seruirēt eis.
Irritū fecerūt dom⁹ israel ⁊ dom⁹ iuda pactum
meū: q̄d pepigi cū patrib⁹ eoꝝ. Quāobrē hec di-
cit dñs. Ecce ego inducā sup eos mala: de quib⁹

exire nō poterūt: ⁊ clamabunt ad me ⁊ non exau=
C diam eos. Et ibunt ciuitates iuda ⁊ habitatores
supra.2.f hierusalem ⁊ clamabunt ad eos quibus libant: ⁊
non saluabunt eos in tēpore afflictionis eoꝝ. Se
cundū numerū em̄ ciuitatū tuaꝝ: erant dij tui iu
da: ⁊ secūdū numerū viarū tuaꝝ hierusalē posui=
sti aras cōfusionis aras ad libandū baalim. Tu
ergo noli orare pro populo hoc: et ne assumas ꝑ
eis laudē ⁊ orationem: qꝛ nō exaudiā in tempore
clamoris eoꝝ ad me: in tempore afflictionis eoꝝ.
Quid est ꝙ dilectus meus in domo mea fecit sce
lera multa? Nūquid carnes sancte auferent a te
malicias tuas in quibus gloriata es? Oliuā vbe
rem: pulchram: fructiferā: speciosam vocauit dn̄s
nomen tuū. Ad vocē loquele grādis exarsit ignis
in ea: ⁊ cōbusta sunt fructeta eius. Et dn̄s exerci=
tuum qui plantauit te: locutus est sup te malum.
pro malis domus israel et domus iuda que fece=
D runt sibi ad irritādū me: libantes baalim. Tu au
tem dn̄e demonstrasti michi: et cognoui. tu osten
disti michi studia eoꝝ: ⁊ ego quasi agnus mānsue=
tus qui portatur ad victimam. Et nō cognoui ꝙa
cogitauerunt sup me cōsilia: dicētes mittam⁹ li=
gnum in panē eius: ⁊ eradamus eū de terra viuē
tium: ⁊ nomē eius non memoretur amplius. Tu
autē dn̄e sabaoth q̄ iudicas iuste: ⁊ probas renes
infra.20.c ⁊ corda: videā vltionē tuā ex eis. Tibi em̄ reuela
ui causam meā. Propterea hec dicit dn̄s ad viros
anathot: qui querunt aiam tuā: ⁊ dicunt. Nō pro=
phetabis in noīe dn̄i: ⁊ nō morieris in manib⁹ no
stris. Propterea hec dicit dn̄s exercituum. Ecce
ego visitabo super eos. Juuenes morienf in gla
dio: filij eoꝝ ⁊ filie eorū morienf in fame: ⁊ reliq̄e
non erūt ex eis. Inducā em̄ malū sup viros ana=
thot annum visitationis eorum.

C. S. Disputaf cū dn̄o cōtra murmuratores.
de flore maloꝝ q̄ signanf. colligatio captiuitatis
hirl̄m. reprobatio synagoge: pastoꝝ cōdemnatio
de cōuersis ad dn̄m: ⁊ volētib⁹ reperti. xij.

Iustus quidē tu es dn̄e si disputē tecū:
A verūtn̄ iusta loquar ad te. Quare via
Job.21.a. impioꝝ prosperatur: bene est omnib⁹
Aba.1.a. qui preuaricanf ⁊ inique agūt. Plāta=
sti eos ⁊ radicē miserūt proficiūt ⁊ faciūt fructū:
prope es tu ori eorū: ⁊ lōge a renibus eoꝝ ⁊ tu do
mine nosti me: vidisti me: ⁊ probasti cor meū tecū
Congrega eos quasi gregē ad victimā: ⁊ sanctifi
ca eos in die occisionis. Usqꝫ quo lugebit terra: ⁊
herba oīs regionis siccabit propter maliciā ha=
B bitantiū in ea. Consumptū est aial ⁊ volucre: qm̄
dixerūt nō videbit nouissima nostra. Si cū pedi=
tibus currēs laborasti: quō cōtēdere poteris cū
eis. Cū aūt in terra pacis securus fueris: quid fa
cies in superbia iordanis? Nā ⁊ fratres tui et do
mus patris tui: etiā ipsi pugnauerūt aduersū te:
⁊ clamauerūt post te plena voce. Ne credas eis
cū locuti fuerint tibi bona. Reliqui domū meā: di
misi hereditatē meā. Dedi dilectā aiam meā i ma
nus inimicorū ei⁹: facta est michi hereditas mea
C quasi leo in silua. Dedit contra me vocem: ideo
odiui eā. Nūq̄d auis discolor hereditas mea mi=
chi? Nunquid auis tincta ꝑ totum? Uenite ꝯgre
gamini oēs bestie terre ꝑperate ad deuorandū

Pastores multi demoliti sunt vineā meā: concul
cauerūt partē meā. Dederūt portionē meā desi
derabilē in desertū solitudinis: posuerūt eā in dis
sipationē: luxitqꝫ sup me. Desolatione desolata ē
oīs terra: qꝛ nullus est qui recogitet corde. Sup
oēs vias deserti venerūt oēs vastatores terre: qꝛ
gladius dn̄i deuorabit ab extremo terre vsqꝫ ad
extremū eius. Nō est pax vniuerse carni. Semia
uerunt triticū: ⁊ spinas messuerūt hereditatē ac=
ceperūt: ⁊ nō eis proderit. Cōfundemini a fructi
bus vestris propter irā furoris dn̄i. Hec dicit do D
minus aduersum oēs vicinos meos pessimos: q̄
tangūt hereditatē quā distribui ppl̄o meo israel
Ecce ego euellā eos de terra sua ⁊ domum iuda
euellā de medio eoꝝ. Et cū euulsero eos ꝯuertar
⁊ miserebor eoꝝ: ⁊ reducā eos: virū ad hereditatē
suā: ⁊ virū in terrā suā. Et erit si eruditi didicerit
vias ppl̄i mei vt iurēt in noīe meo: viuit dn̄s: sicut
docuerūt ppl̄m meū iurare in baal: edificabūtur
in medio populi mei. Quod si nō audierint: euel
lam gētē illā euulsione ⁊ perditione ait dominus

C. S. De significatiōe lūboꝝ putrida. de lagū
cula ⁊ de ebrietate maloꝝ. de montibus tenebro
sis. de translatione iude propter iniquitates plu
rimas ⁊ impenitentiā populi. xiij.

Hec dicit dn̄s ad me. Uade ⁊ posside tibi
lūbare lineū: ⁊ pones illud super lūbos A
tuos ⁊ in aquā nō inferes illud. Et pos=
sedi lūbare iuxta verbū dn̄i: ⁊ posui cir=
ca lumbos meos. Et factus est sermo dn̄i ad me
secūdo dicens. Tolle lūbare quod possedisti: qđ
est circa lūbos tuos: ⁊ surgēs vade ad eufraten: ⁊
abscondē ibi illud in foramine petre. Et abij ⁊ ab
scondi illud in eufraten sicut preceperat mihi do
minus. Et factū est post dies plurimos: dixit dn̄s
ad me. Surge ⁊ vade ad eufraten ⁊ tolle inde lū=
bare quod ꝑcepi tibi: vt abscōderes illud ibi. Et B
abij ad eufraten ⁊ fodi ⁊ tuli lumbare de loco vbi
abscōderā illud. Et ecce cōputruerat lūbare: ita
vt nulli vsui aptum esset. Et factum est verbū do
mini ad me dicēs. Hec dicit dn̄s. Sic putrescere
faciam superbiā iuda ⁊ superbiā hierusalē multā
populū istū pessimū qui nolūt audire verba mea
⁊ ambulant in prauitate cordis sui: abierūtqꝫ p⁹
deos alienos vt seruirēt eis et adorarēt eos. Et
erūt sicut lumbare istud quod nulli vsui aptū est.
Sicut enim adheret lumbare ad lumbos viri: sic
agglutinaui michi oēs domū israel: ⁊ oēm domū
iuda dicit dn̄s: vt essent michi in populū ⁊ in no
men ⁊ in laudē ⁊ in gloriā: ⁊ nō audierunt. Dices
ergo ad eos sermonem istū. Hec dicit dn̄s deus
israel. Oīs lagūcula implebitur vino. Et dicent
ad te. Nunquid ignoram⁹: qꝛ oīs laguncula iple=
bitur vino? Et dices ad eos. Hec dicit dn̄s. Ecce
ego implebo oēs habitatores terre hui⁹: ⁊ reges
qui sedent de stirpe dauid sup thronum eius ⁊ sa
cerdotes ⁊ prophetas: ⁊ oēs habitatores hieru=
salem ebrietate: et dispergam eos virū a frē suo: ⁊
patres ⁊ filios ait dn̄s. Nō parcā ⁊ nō concedam
neqꝫ miserebor vt non dispergam eos. Audite et C
auribus percipite nolite eleuari: qꝛ dominus lo=
cutus est. Date domino deo vestro gloriam ante
ꝙ contenebrescat: et anteqꝫ offendant pedes vr̄i

ad mõtes caliginosos Expectabitis lucẽ ⁊ ponet
eam in vmbrã mortis: ⁊ in caliginẽ. q̄ si hoc nõ au
dieritis in abscõdito: plorabit aĩa mea a facie su=
Infra.31.c. perbie. Plorãs plorabit ⁊ deducet oculus meus
Threñ.1.a lachrymã: qꝛ captus est grex dñi. Dic regi ⁊ domi
natrici. Humiliamini sedete ĩ terra qm̃ descẽdet
de capite vestro corona glorie vestre. Ciuitates
austri clause sunt ⁊ nõ est qui aperiat. Translata
est omnis iuda trãsmigratione perfecta. Leuate
oculos vestros ⁊ videte: qui venitis ab aquilone
D Ubi est grex qui datus est tibi: pec⁹ inclytũ tuuꝫ?
Quid dices cũ visitauerit te? Tu em̃ docuisti eos
aduersum te: ⁊ erudisti in caput tuũ. Nunq̇d non
dolores apprehẽdẽt te quasi mulierem parturiẽ
tẽ? q̄ si dixeris in corde tuo: quare venerũt michi
infra.30.c. hec? Propter multitudinẽ iniquitatꝫ tue reuela
ta sunt verecũdiora tua: pollute sunt plante tue.
Si mutare potest ethiops pellẽ suã aut pardus
varietates suas: ⁊ vos poteritꝫ bñfacere cũ didi=
ceritis malũ. Et disseminabo eos quasi stipulam
que vẽto raptaꝝ in deserto. Hec sors tua parsq̧
mẽsure tue a me dicit dñs: qꝛ oblita es mei ⁊ cõfi=
sa es in mẽdacio. Unde ⁊ ego nudaui femora tua
contra faciẽ tuã: ⁊ apparuit ignominia tua adul=
teria tua: ⁊ hinnitus tu⁹: scelus fornicationis tue
Sup colles in agro vidi abominatiões tuas. Ue
tibi hierusalem. Non mundaberis post me. Usq̧
quo adhuc?

¶ C.S. De inopia pluuie: vox penitentiuꝫ: obsti
natis non prosunt ieiunia preces nec victime. de
pseudoprophetis. de lugendo propter contritio
nem populi. interrogatur dominus de protecti=
one populi iude. xiiij.

Quod factum est verbũ dñi ad hieremiã
A de sermonib⁹ siccitatis. Luxit iudea et
porte eius corruerũt et obscurate sunt
in terra ⁊ clamor hierusalem ascendit.
Maiores miserũt minores suos ad aquam: vene=
runt ad hauriendũ. Nõ inuenerũt aquã: reporta
uerũt vasa sua vacua Confusi sunt ⁊ afflicti: ⁊ ope
ruerunt capita sua propter vastitatẽ terre: qꝛ nõ
venit pluuia in terrã. Cõfusi sunt agricole: operue=
runt capita sua: nam ⁊ cerua in agro peperit ⁊ re
liquit: qꝛ nõ erat herba. Et onagri steterunt in ru
pibus traxerũt ventũ quasi dracones defecerũt
B oculi eoꝝ: qꝛ nõ erat herba Si iniquitates nostre
respõderint nobis: dñe fac propter nomẽ tuũ qm̃
multe sunt auersiones nostre. Tibi peccauim⁹ ex
pectatio israel: saluator noster in tẽpore tribula=
tionis. Quare quasi colonus futurus es in terra
⁊ quasi viator declinans ad manẽdũ? Quasi futu
rus es velut vir vagus ⁊ fortis: q̇ nõ potest salua=
re. Tu aũt in nobis es dñe: ⁊ nomẽ tuũ inuocatũ
est super nos ne derelinquas nos. Hec dicit dñs
populo huic qui dilexit mouere pedes suos ⁊ nõ
quieuit ⁊ dño nõ placuit. Nũc recordabiꝝ iniqui=
supra.7.c. tatum eoꝝ: ⁊ visitabit peccata eoꝝ. Et dixit dñs
ad me. Noli orare ꝓ populo isto in bonũ. Cũ ieiu
nauerit nõ exaudiã pces eoꝝ: ⁊ si obtulerint holo
caustomata ⁊ victimas nõ suscipiã ea: qm̃ gladio
supra.1.b. ⁊ fame ⁊ peste ego cõsumã eos. Et dixi. A.a.a. do
mine deus. Prophete dicũt eis Nõ videbitis gla
dium ⁊ fames nõ erit in vobis: sed pacẽ veraꝫ da
bit vobis in loco isto Et dixit dñs ad me Falso ꝓ= C
phete vaticinãtur in noĩe meo. Nõ misi eos ⁊ nõ infra.23.d.
precepi eis neq̧ locutus sum ad eos. Uisionẽ mẽ et.27.c.et
dacẽ ⁊ diuinationẽ fraudulentã ⁊ seductionẽ cor 29.b.
dis sui prophetant vobis. Idcirco hec dicit dñs
de prophetis q̇ prophetãt in noĩe meo q̇s ego nõ
misi: dicẽtes. gladi⁹ et fames nõ erit in terra hac.
In gladio ⁊ fame ɔsumẽꝝ ꝓphete illi ⁊ ppl̃i q̇b⁹ ꝓ
phetãt erũt ꝓiecti ĩ viis hieru̾m pre fame ⁊ gladio: ⁊
nõ erit q̇ sepeliat eos ipsi ⁊ vxores eoꝝ: filij ⁊ filie
eoꝝ: ⁊ effundã sup eos malũ suũ Et dices ad eos
verbũ istud. Deducant oculi mei lachrymã ꝑ no= Threñ.1.f.
ctem ⁊ diẽ ⁊ non taceant: qm̃ contritione magna
contrita est virgo filia populi mei: plaga pessima
vehementer. Si egressus fuero ad agros: ecce oc D
cisi gladio Et si introiero in ciuitatẽ ecce attenua
ti fame. Propheta quoq̧ ⁊ sacerdos abierunt in
terrã quã ignorabãt. Nunq̇d proiciens abiecisti
iudam aut syon abominata est anĩa tua? Quare
ergo percussisti nos ita vt nulla sit sanitas? Expe Sup.8.e.
ctauimus pacẽ ⁊ nõ est bonum: ⁊ tẽpus curatiõis
⁊ ecce turbatio. Cognouim⁹ dñe impietates no=
stras: iniquitates patrũ nostroꝝ qꝛ peccauimus
tibi. Ne des nos in opprobriũ propter nomẽ tuũ
neq̧ facias nobis cõtumeliã. Solij glorie tue re=
cordare ne irritũ facias fedus tuũ nobiscum. Nũ
quid sunt in sculptilibus gentium qui pluant aut
celi possunt dare imbres nisi tu volueris? Nonne
tu es dñe deus noster quem expectauimus? Tu
em̃ fecisti omnia hec.

¶ C.S. Dicit dñs se nõ flecti ꝑcib⁹ prophetaꝝ. s.
moysi ⁊ samuelis. ⁊ emittit eos ad q̄ttuor plagas
s. mortis gladij fame ⁊ captiuitatis. de passiõe do
mini predicatur. de vltione dñi in iudeos. deferꝝ
vox dñi ad predicatorem. xv.

Et dixit dñs ad me Si steterit moyses
et samuel coram me: nõ est anima mea A
ad populũ istũ. Eiice illos a facie mea
⁊ egrediãꝝ. q̄ si dixerit ad te: q̇ egrediẽ
mur: dices ad eos. Hec dicit dñs. Qui ad mortẽ: zacha.11.d
ad mortẽ. ⁊ qui ad gladiũ ad gladiuꝫ: et qui ad fa
mem ad famem: ⁊ qui ad captiuitatẽ ad captiui=
tatem. Et visitabo super eos quattuor species di
cit dñs. Gladiũ ad occisionẽ: ⁊ canes ad laceran
dum: et volatilia celi ⁊ bestias terre ad deuoran=
dum ⁊ dissipandũ: ⁊ dabo eos in feruorẽ vniuer=
sis regnis terre ꝓpter manassen filiũ ezechie re=
gis iuda super omnibus que fecit in hierusalem.
Quis enim miserebitur tui hierusalem? Aut q̇s
contristabitur pro te? Aut quis ibit ad rogan= B
dum pro pace tua? Tu reliquisti me dicit dñs: re
trorsum abisti. Et extẽdã manũ meaꝫ sup te: ⁊ in=
terficiã te. Laboraui rogãs. Et dispgã eos venti Sup.6.c.
labro in portis terre Interfeci ⁊ disperdidi popu
lum meũ ⁊ tñ a vijs suis nõ sunt reuersi. Multipli
cate sunt michi vidue eius sup arenã maris. In=
duxi eis sup matrẽ adolescẽtis vastatorem meri
die misi sup ciuitates repẽte terrorẽ. Infirmata
est que peperit septẽ: defecit aĩa eius. Occidit ei
sol cũ adhuc esset dies: cõfusa est ⁊ erubuit. Et re C
siduos ei⁹ in gladiũ dabo in cõspectu inimicoruꝫ
eorum: ait dñs. Ue michi mater mea. Quare ge=
nuisti me virũ rixe: virũ discordie in vniuersa ter

ra? Nō fenerauit:nec fenerauit michi quisq̄ Oēs
maledicūt michi dicit dn̄s. Si nō reliquie tue in
bonū si nō occurri tibi in tp̄e afflictionis ⁊ in tem
pore tribulationis aduersum inimicū. Nunquid
federabitur ferrū ferro ab aquilone ⁊ es? Diuiti
as tuas ⁊ thesauros tuos i direptionē dabo gra
tis in oibus peccatis tuis:⁊ in oibus terminis tu
Deut.32.c. is.Et adducā inimicos tuos de terra quā nescis
q2 ignis succensus est in furore meo ⁊ sup vos ar=
debit Tu scis dn̄e:recordare mei ⁊ visita me:⁊ tue
re me ab his q̄ persequunt̄ me. Noli in pacientia
tua suscipere me. Scito qm̄ sustinui pro te oppro
D brium. Inuēti sunt sermones tui ⁊ comedi eos: ⁊
factum est michi verbū tuū in gaudiū ⁊ in leticiā
cordis mei:qm̄ inuocatū est nomē tuū sup me do
mine de' exercituū. Nō sedi in cōcilio ludentium
⁊ gloriatus sum a facie man' tue. Solus sedebā
qm̄ amaritudine replesti me. Quare fact' est do=
lor meus perpetu' ⁊ plaga mea desperabilis ren
nuit curari? Facta est michi quasi mendaciū aq̄ꝝ
īfideliū. Propter hoc hec dicit dn̄s. Si cōuerteris
cōuertā te ⁊ ante faciē meam stabis:⁊ si separaue
ris preciosum a vili quasi os meū eris. Conuerten
Sup.1.b. tur ipsi ad te:⁊ tu nō cōuerteris ad eos. Et dabo
te populo huic in murū ereū fortē:⁊ bellabūt ad=
uersum te:⁊ nō preualebunt q2 ego tecum sum vt
saluem te:⁊ eruam te dicit dominus. Et liberabo
te de manu pessimorum:et redimam te de manu
fortium.

¶ C.S. De futura calamitate iudeorū de popu=
lo christiano venturo ex gentibus. xvi.

A Et factum est verbum dn̄i ad me dicēs.
Nō accipies vxorē:⁊ nō erūt tibi filij et
filie in loco isto. Q2 hec dicit dn̄s super
filios ⁊ filias qui generant̄ in loco isto
et super matres eorum qui genuerunt eos et sup
patres eorū de quoꝝ stirpe sunt nati in terra hac
Mortibus egrotationū morientur:nō plangent̄
⁊ nō sepelientur:in sterquilinium sup faciem terre
erunt. Et gladio et fame consument̄:⁊ erit cada=
uer eorū in escam volatilibus celi et bestijs terre.
Hec dicit dn̄s. Ne ingrediaris domū cōuiuij: ne
q̄ vadas ad plangendū neq̄ cōsoleris eos:quia
abstuli pacē meā a populo isto dicit dn̄s miam et
B miserationes. Et morientur grandes ⁊ parui in
terra ista:non sepelient̄ neq̄ plangentur: ⁊ nō se
incident:neq̄ caluitiū fiet pro eis. Et non frāgēt
inter eos lugenti panē ad cōsolandū sup mortuo
⁊ nō dabunt eis potū calicis ad cōsolandū super
pr̄e suo ⁊ matre Et domū cōuiuij non ingrediaris
vt sedeas cū eis ⁊ comedas et bibas. q2 hec dicit
dn̄s exercituū deus israel. Ecce ego auferam de
loco isto i oculis vestris et in dieb' vestris vocem
gaudij ⁊ vocem leticie vocem sponsi ⁊ vocē spon
se. Et cū annunciaueris populo huic omnia ver=
ba hec et dixerint tibi quare locutus est dn̄s sup
Sup.5.e. nos omne malū grāde istud? Que iniquitas no=
stra aut quod peccatū nostrū qd̄ peccauim' dn̄o
deo nostro? dices ad eos. Q2 dereliquerunt me
patres vestri ait dn̄s: ⁊ abierūt post deos alienos
et seruierunt eis:⁊ adorauerūt eos: ⁊ me dereliq̄
C runt ⁊ legē meā nō custodierūt. Sed et vos pei'
Sup.7.f. operati estis q̄ꝫ patres vestri. Ecce em̄ ambulat

vnusquisq̄ post prauitatē cordis sui mali:vt me
non audiat. Et eijciam vos de terra hac in terrā
quā ignoratis vos ⁊ patres vestri:⁊ seruietis ibi
dijs alienis die ac nocte qui nō dabūt vobis req̄
em. Propterea ecce dies venient dicit dn̄s: ⁊ nō Sup.23.d.
dicet̄ vltra:viuit dn̄s q̄ eduxit filios israel de ter=
ra egypti:sed viuit dn̄s qui eduxit filios israel de
terra aquilonis:et de vniuersis terris ad q̄s eie=
ci eos:⁊ reducā eos in terrā suā quā dedi patrib'
eoꝝ. Ecce ego mittā piscatores mltos dicit dn̄s:
⁊ piscabunt̄ eos Et post hec mittā eis multos ve D
natores ⁊ venabūt̄ eos de oi mōte ⁊ de oi colle ⁊
de cauernis petraꝝ:q2 ocl'i mei sup oēs vias eoꝝ.
Nō sunt abscōdite a facie mea:⁊ non fuit occulta
ta iniquitas eoꝝ ab oculis meis Et reddā primū
duplices iniquitates ⁊ peccata eoꝝ: q2 ꝯtamina
uerūt terrā meā in morticinis ydoloꝝ suoꝝ: ⁊ ab
ominationib' suis ipleuerūt hereditatē meā Do
mine fortitudo mea ⁊ robur meū ⁊ refugiū meū
in die tribulationis. Ad te gētes veniēt ab extre
mis terre:⁊ dicent. Uere mendaciū possederunt
patres nostri:vanitatem que eis ꝓfuit. Nunq̄d
faciet sibi hō deos. Et ipsi nō sunt dij Idcirco ec=
ce ego ostendā eis per vicem hanc:ostendam eis
manum meā ⁊ virtutē meam ⁊ scient q2 nomē mi
chi dominus.

¶ C.S. De obstinatione iudeorum. maledicitur
qui confidit in homine. benedicitur qui confidit
in domino deo. de perditiōe diabolica. de ipreca
tione hieremie super populū peccatorem. de pa=
tiētia. de obseruatione sabbati. xvij.

Peccatum iuda scriptum est stilo ferreo A
in vngue adamantino:exaratum sup la
titudinē cordis eoꝝ:⁊ in cornibus ara=
rum eoꝝ. Cū recordati fuerint filij eo=
rum ararum suarum ⁊ lucoꝝ suoꝝ:lignorūq̄ frō
dentium in montib' excelsis:sacrificātes in agro
fortitudinē tuā ⁊ oēs thesauros tuos in direptio
nem dabo excelsa tua propter peccata in vniuer
sis finib' tuis. Et relinqueris sola ab hereditate
tua quā dedi tibi:⁊ seruire te faciā inimicis tuis
in terra quā ignoras. Qm̄ ignē succēdisti in furo
re meo vsq̄ ieternū ardebit. Hec dicit dn̄s. Ma
ledictus homo qui cōfidit in homie: ⁊ ponit car=
nem brachium suum:⁊ a domino recedit cor ei'. Infra.28.a.
Erit enim quasi mirice in deserto et non videbit
cum venerit bonum: sed habitabit in siccitate in
deserto terra salsuginis ⁊ inhabitabili. Benedi=
ctus vir qui cōfidit in dn̄o:⁊ erit dn̄s fiducia eius
Et erit quasi lignum qd̄ transplantat̄ super aq̄s B
quod ad humorē mittit radices suas: ⁊ non time Ps̄.1.
bit cū venerit estus. Et erit foliū ei' viride:⁊ in tē
pore siccitatis nō erit sollicitū: nec aliquādo desi
net facere fructū. Prauū est cor homis ⁊ inscruta
bile. Quis cognoscet illud? Ego dn̄s scrutās cor Apo.2.f.
⁊ ꝓbās renes qui do vnicuiq̄ iuxta viam suam:⁊
iuxta fructum adinuentionum suarum. Perdix
fouit q̄ nō peperit Fecit diuitias ⁊ non in iudicio
In dimidio dieꝝ suorum derelinquet eas ⁊ in no
uissimo suo erit insipiēs Soliū glorie altitudinis
a pricipio:locus sanctificationis nr̄e expectatio
israel. Dn̄e oēs q̄ te derelinquūt cōfundent̄:rece
dentes a te in terra scribent̄:qm̄ dereliquerūt ve

nam aquarũ viuẽtiũ dñm. Sana me dñe ⁊ sana=
boꝛ saluũ me fac ⁊ saluus ero:qm̃ laus mea tu es.
C Ecce ipsi dicũt ad me. Ubi est verbũ dñi:?Ueniat
Et ego non sum turbatus te pastoꝛez sequens:et
diẽ hoĩs non desideraui:tu scis. Qđ egressum est
de labijs meis rectũ in cõspectu tuo fuit: non sis
michi tu formidini spes mea tu in die afflictionis
Cõfundanť qui me psequũť: ⁊ nõ cõfundar ego:
paueãt illi ⁊ nõ pauea͂ ego. Induc sup eos diem
afflictionis ⁊ duplici cõtritione cõtere eos. Hec
dicit dñs ad me. Uade ⁊ sta in poꝛta filioꝛuz ppl̃i
mei per quam ingrediuntur reges iuda et egre=
diuntur:⁊ in cunctis poꝛtis hierusalez ⁊ dices ad
eos. Audite verbum domini reges iuda ⁊ omnis
iuda: cunctiq; habitatoꝛes hierusalem qui ingre
dimini p poꝛtas istas Hec dicit dominus. Custo
dite aĩas vestras ⁊ nolite poꝛtare põdera in die
sabbati:nec inferatis per poꝛtas hierusalẽ ⁊ noli-
te eijcere onera de domib⁹ vestris in die sabbati
⁊ omne opus nõ facietis. Sanctificate diẽ sabba
ti sicut precepi patribus vestris. Et nõ audierũt
nec inclinauerũt aurẽ suã sed indurauerũt ceruĩ
cem suã ne audirẽt me ⁊ ne acciperẽt disciplinaz
D Et erit:si audieritis me dicit dñs vt nõ inferatis
onera per poꝛtas ciuitatis hui⁹ in die sabbati: et
si sanctificaueritis diem sabbati ne faciatis in eo
omne op⁹:egredienť p poꝛtas ciuitatis huius re
ges ⁊ pꝛĩcipes sedẽtes sup soliũ dauid: ⁊ ascẽden
tes in curribus ⁊ equis ipi ⁊ pꝛĩcipes eoꝝ viri iu
da ⁊ habitatoꝛes hierusalem:⁊ habitabiť ciuitas
hec in sempiternũ. Et venient de ciuitatib⁹ iuda
in circuitu hierusalẽ ⁊ de terra beniamĩ ⁊ de cam
pestrib⁹ ⁊ de montuosis ⁊ ab austro poꝛtãtes ho
locaustũ ⁊ victimã ⁊ sacrificiũ et thus: ⁊ inferent
oblationẽ in domũ dñi. Si aũt nõ audieritis me
vt sanctificetis diẽ sabbati:⁊ ne poꝛtetis onus:et
ne inferatis per poꝛtas hierusalez in die sabbati:
succendam ignem in poꝛtis eius ⁊ deuoꝛabit do=
mos hierusalem:⁊ nõ extinguetur.

C. S. Ostẽditur prophete q2 sumus vasa figu
li dñs malos frangit sicut figulus lutũ. de passio=
ne chꝛisti sub figura persecutionis eius ⁊ vltione
in iudeos. xviij.

A VErbum quod factũ est ad hieremiaz a
dño dicens. Surge ⁊ descẽde in domũ
figuli ⁊ ibi audies verba mea. Et descẽ
di in domum figuli ⁊ ecce ipse faciebat
opus sup rotã:⁊ dissipatũ est vas quod ipse facie
bat e luto manib⁹ suis. Cõuersusq; fecit illud vas
alterũ:sicut placuerat in oculis ei⁹ vt faceret. Et
Rom.9.c. factũ est verbũ dñi ad me dicẽs Nunqđ sicut figu
lus iste non potero vobis facere dom⁹ israel: ait
dñs. Ecce sicut lutũ in manu figuli: sic vos dom⁹
israel in manu mea. Repẽte loquar aduersum gẽ
tem ⁊ aduersus regnũ vt eradicẽ ⁊ destruaz ⁊ di=
B sperdã illud. Si penitẽtiaz egerit gẽs illa a malo
suo qđ locut⁹ sum aduersus eã agã ⁊ ego penitẽ=
tiam sup malo qđ cogitaui vt facerẽ ei. ⁊ subito lo
quar de gẽte ⁊ regno vt edificẽ ⁊ plantẽ illud. Si
fecerit malũ in oculis meis vt nõ audiat vocẽ me
am:⁊ penitẽtiã agã super bono quod locut⁹ sum
vt facerem ei. Nũc ergo dic viro iuda ⁊ habitato=
ri hierusalem dicẽs. Hec dicit dñs. Ecce ego fin=
go contra vos malũ:⁊ cogito cõtra vos cogitatio
nem. Reuertatur vnusquisq; a via sua mala:⁊ di= infra.15.b.
rigite vias vestras ⁊ studia vestra. Qui dixerunt ⁊ ĩfra.35.c.
Desperauim⁹. Post cogitationes eñ nostras ibi
mus:⁊ vnusquisq; prauitatẽ cordis sui mali facie
mus. Ideo hec dicit domin⁹. Interrogate gẽtes
Quis audiuit talia hoꝛribilia q̃ fecit nimis ꝟgo
israel:?Nunquid deficiet de petra agri nix libani C
aut euelli possunt aque erũpẽtes frigide ⁊ defluẽ Esa.66.c.
tes?Q2 oblitus est mei popul⁹ me⁹:frustra libã=
tes ⁊ impingentes in vijs suis ⁊ in semitis seculi:
vt ambularẽt p eas in itinere non trito: vt fieret
terra eoꝝ in desolationẽ ⁊ in sibilũ sempiternum
Oĩs q̃ pꝛeterierit p eam: obstupescet:⁊ mouebit Infra.19.c
caput suũ. Sicut ventus vrẽs dispergã eos corã 49.c.50.c.
inimico:doꝛsum ⁊ nõ faciẽ ostẽdam eis in die per
ditionis eoꝝ. Et dixerũt. Uenite ⁊ cogitem⁹ con=
tra hieremiã cogitationes. Nõ eñ peribit lex
a sacerdote:neq; cõsiliũ a sapiẽte nec sermo a pꝛ=
pheta. Uenite ⁊ pcutiamus eũ lingua:⁊ nõ atten
damus ad vniuersos sermones eius. Attẽde do
mine ad me:⁊ audi vocẽ aduersarioꝛũ meoꝝ. Nũ
quid reddeť pꝛo bono malũ:q2 foderũt foueã aĩe D
mee:?Recoꝛdare ꝙ steterim in cõspectu tuo vt lo
querer p eis bonũ ⁊ auerterẽ indignationẽ tuaz
ab eis. Propterea da filios eoꝝ in famẽ:⁊ deduc
eos in manus gladij. Fiant vxoꝛes eoꝝ absq; libe
ris ⁊ vidue:⁊ viri eaꝝ interficiantur moꝛte. Iuue
nes eoꝝ confodiantur gladio in pꝛelio audiatur
clamoꝛ de domib⁹ eoꝝ. Adduces eñ sup eos la=
tronẽ repente:q2 foderũt foueã vt caperẽt me:et
laqueos absconderũt pedib⁹ meis. Tu autẽ dñe
scis omne cõsiliũ eoꝛũ aduersum me in moꝛtem.
Ne pꝛopitieris iniquitati eoꝝ: ⁊ peccatũ eoꝛuz a
facie tua nõ deleatur. Fiãt coꝛruẽtes in cõspectu
tuo:in tẽpoꝛe furoꝛis tui abutere eis.

C. S. Per contritionez laguncule in ennon si
gnificatur contritio hierusalez pꝛopter idolatriã
ipsius ennon. xix.

HEc dicit dñs. Uade ⁊ accipe lagunculã A
figuli testeã a senioꝛib⁹ populi ⁊ a seni=
oꝛibus sacerdotũ:⁊ egredere ad vallez
filioꝝ ennon que est iuxta introitũ poꝛ
te fictilis et pꝛedicabis ibi verba que ego loquoꝛ
ad te:⁊ dices. Audite verbũ dñi reges iuda ⁊ ha
bitatoꝛes hierusalẽ. Hec dicit dñs exercituũ de= supra.6.c
us israel. Ecce ego inducaz afflictionẽ sup locum Infra coꝺ
istũ ita vt oĩs q̃ audierit illã: tinniant aures eius
eo ꝙ dereliquerit me:⁊ alienũ fecerint locũ istũ:⁊
libauerint in eo dijs alienis quos nescierunt ipsi
et patres eoꝝ ⁊ reges iuda:⁊ repleuerunt locum
istũ sanguine innocẽtũ: ⁊ edificauerũt excelsa ba
alim ad cõburẽdos filios suos in holocaustũ baa
lim que nõ pꝛecepi:nec locutus sum:nec ascẽdeꝛit
in coꝛ meũ. Propterea ecce dies venient dicit dñs
⁊ nõ vocabiť ampli⁹ loc⁹ iste tophet et vallis filij B
ennon:sed vallis occisionis. Et dissipabo cõsiliũ
iuda et hierusalẽ in loco isto ⁊ subuertaz eos gla=
dio in cõspectu inimicoꝝ suoꝛum ⁊ in manu que=
rentium aĩas eoꝝ ⁊ dabo cadauera eoꝛum escaz
volatilib⁹ celi ⁊ bestijs terre ⁊ ponã ciuitatẽ hanc
in stupoꝛẽ ⁊ in sibilũ. Oĩs qui pꝛeterierit p eã ob=
stupescet:⁊ sibilabit sup vniuersa plaga eius. Et C

supra.18.c. cibabo eos carnib⁹ filiorum suorum: et carnib⁹ filiarum
infra.49.e suarū et vnusquisqꝫ carnes amici sui comedet in
et.50.c. obsidione et in angustia in qua ꝯcludent eos inimi
ci eorum et q̄ querūt aīas eorum. Et cōteres lagūculā
in oculis virorū q̄ ibunt tecū: et dices ad eos. Hec
dicit dn̄s exercituū. Sic cōterā ppl'm istū et ciuita
tē istā: sicut cōterit vas figuli qd' nō pōt vltra in=
staurari. Et in tophet sepelient: eo q̄ nō sit ali⁹ lo
D cus ad sepeliendū. Sic faciā loco huic: ait dn̄s: et
habitatorib⁹ ei⁹ et ponā ciuitatē istā sicut tophet.
Et erūt dom⁹ hiersm et domus regū iuda sicut lo=
cus tophet imunde: oēs dom⁹ in q̄rum domatib⁹ sa
crificauerūt oī militie celi et libauerūt libamīa diis
alienis. Uenit aūt hieremias de tophet quo mise
rat eū dn̄s ad pphetandū et stetit in atrio domus
dn̄i: et dixit ad oēm popl'm. Hec dicit dn̄s exerci=
tuū de⁹ isrl'. Ecce ego inducā sup ciuitatē hanc et
sup vrbes oēs ei⁹ vniuersa mala q̄ locutus sum
aduersum eā qm̄ indurauerūt ceruicē suā vt non
audirent sermones meos.

¶ C.S. Phassur pcussit hieremiā et ponit in ner=
uū hieremiā. hieremias p̄dicat contra phassur et
amicos ei⁹. de destructione hirl'm: plangit quoqꝫ
et dolet sup pplo suo. maledicit diem natiuitatis
sue. xx.
A ET audiuit phassur fili⁹ emmer sacerdos
q̄ ꝯstitut⁹ erat pnceps in domo dn̄i hie
infra.37.c. remiā pphetantē sermones istos. Et p
cussit phassur hieremiā pphetā: et misit
eū in neruū qd' erat in porta beniamin superiori i
domo dn̄i. Cūqꝫ illuxisset in crastinū eduxit phas
sur hieremiā de neruo: et dixit ad eum hieremias.
Nō phassur vocauit dn̄s nomē tuū: sed pauorem
vndiqꝫ: q2 hec dīt dn̄s Ecce ego dabo te in pauorē
et oēs amicos tuos: et corruēt gladio inimicorum suo=
B rū et ocl'i tui videbūt. Et oēm iudā dabo in manu
regis babylōis: et traducet eos in babylonē et pcu
tiet eos gladio. Et dabo vniuersam substantiā ci
uitatis hui⁹: et oēm laborē ei⁹ oēqꝫ p̄ciū et cunctos
thesauros regū iuda: dabo in manu inimicorum eorum
et diripiēt eos et tollēt: et ducent in babylonē. Tu
aūt phassur et oēs hitatores dom⁹ tue ibitis in ca
ptiuitatē: et in babylonē venies et ibi morieris ibiqꝫ
sepelieris tu et oēs amici tui qb⁹ pphetasti mēda
ciū. Seduxisti me dn̄e et seduct⁹ sū: fortior me fui=
sti et inualuisti. Fact⁹ sū in derisū tota die. Oēs sub
sannāt me: q2 iā olim loquor vociferās iniq̄tatē et
vastitatē clamito. Et fact⁹ est mihi sermo dn̄i i op
C probriū: et in derisū tota die. Et dixi Non recorda
Ps.30. bor ei⁹ neqꝫ loquar vltra in noīe illi⁹. Et fact⁹ est
in corde meo: q̄si ignis exestuās claususqꝫ i ossib⁹
meis et defeci ferre nō sustinēs. Audiui ei cōtume
lias multorum et terrorē in circuitu: psequimini et pseq̄
mur eū: ab oīb⁹ viris q̄ erāt pacifici mei et custodi
entes lat⁹ meū: si quō decipiat et pualeam⁹ aduer
sus eū: et ꝯsequamur vltionē ex eo. Dn̄s aūt mecū
est tanq̄ bellator fortis: idcirco q̄ psequūt me ca=
dent et ifirmi erūt et ꝯfundent vehemēter: q2 non
itellexerūt opprobriū sempiternū qd' nunqꝫ dele
supra.11.d. bit. Et tu dn̄e exercituū pbator iusti q̄ vides re=
D nes et cor: videā queso vltionē tuā ex eis. Tibi enī
Job.3.a. reuelaui causam meā. Cātate dn̄o: laudate dn̄m:
q2 liberauit aīam paupis de manu malorum. Male
dicta dies in qua nat⁹ sum: dies in qua peperit me
mr̄ mea: nō sit bn̄dicta. Maledict⁹ vir q̄ annūcia=
uit pr̄i meo: dicēs. nat⁹ est tibi puer mascul⁹: et q̄si
gaudio letificauit eū. Sit hō ille vt sunt ciuitates
quas subuertit dn̄s et nō penituit eū. Audiat cla=
morē mane: et vlulatū in tp̄e meridiano: q2 nō me
iterfecit a vulua vt fieret mihi mr̄ mea sepulchrū
et vulua ei⁹ cōcept⁹ etern⁹. Quare de vulua egres Job.3.b.
sus sum vt viderē laborē et dolorē et ꝯsumerent in et.10.d.
confusione dies mei.
¶ C.S. De captione sedechie et incendio hierusa
lem. Capitulum xxi.
VErbū qd' factū est ad hieremiam a dn̄o A
q̄n misit ad eum rex sedechias phassur infra.42.a
filiū melchie et sophoniā filium maasie
sacerdotē: dicens. Interroga p nobis
dn̄m q2 nabuchodonosor rex babylonis p̄liat ad
uersum nos: si forte faciat dn̄s nobiscū s'm oīa mi
rabilia sua et recedat a nobis. Et dixit hieremias B
ad eos. Sic dicetis sedechie. Hec dīt dn̄s de⁹ isrl'
Ecce ego cōuertā vasa belli q̄ in manib⁹ vestris
sunt et qb⁹ vos pugnatis aduersum regē babylo
nis et chaldeos q̄ obsident vos in circuitu murorum
et cōgregabo ea in medio ciuitatis hui⁹: et debella
bo ego vos i manu extēta et in brachio forti et i fu=
rore et in idignatiōe et in ira grādi: et pcutiā hitato
res ciuitatis hui⁹ Hoies et bestie pestilētia magna C
morient. Et post hoc ait dn̄s: dabo sedechiā: regē
iuda et seruos ei⁹ et ppl'm ei⁹ et q̄ derelicti sūt in ci=
uitate hac a peste et gladio et fame in manu nabu
chodonosor regis babylōis et in manu inimicorum
eorum et in manu q̄rentiū aīam eorum: et pcutiet eos in
ore gladii et nō flectet: neqꝫ pcet nec miserebit. Et
ad ppl'm hūc dices. Hec dīt dn̄s ds. Ecce ego do
corā vobis viā vite et viā mortis. Qui hitauerit in infra.38.a.
vrbe hac morietur gladio et fame et peste: q̄ aūt egres
sus fuerit et trāsfugerit ad chaldeos q̄ obsidēt vos
viuet: et erit ei aīa sua q̄si spoliū. Posui ei faciē meā
sup ciuitatē hāc in malū et nō in bonū: ait dn̄s. In D
manu regis babilōis dabit: et exuret eā igni. Et do
mui regis iuda. Audite vbū dn̄i dom⁹ dd'. Hec dīt
dn̄s. Judicate mane iudiciū: et eruite vi oppssum ifra.22.a.3
de manu calūniātis: ne forte egrediat vt ignis in
dignatio mea: et succēdat: et nō sit q̄ extinguat ppt
maliciā studiorum vrorum. Ecce ego ad te habitatri=
cē vallis solide atqꝫ cāpestris: ait dn̄s: q̄ dicitis: qs
pcutiet nos: et qs igredit domus nr̄as: et visitabo
sup vos iuxta fructū studiorum vrorum: dīt dn̄s: et succē
dam ignē in saltu eius et deuorabit omnia in cir=
cuitu eius.
¶ C.S. Mittit ppheta ad regē vt p̄dicet de iudi
cio et iusticia et liberatōe oppssi: q2 ioachi rex iuda
insepult⁹ pijcit extra hirl'm. xxii.
HEc dicit dn̄s. Descende in domū regis A
iuda: et loqueris ibi verbū hoc et dices
Audi verbū dn̄i rex iuda qui sedes su=
per soliū dauid: tu et serui tui et popul⁹
tuus qui ingredimini per portas istas. Hec dicit
dn̄s. Facite iudiciū et iusticiā et liberate vi oppssum supr.21.d.
de manu calūniatoris et aduenā et pupillū et viduā
nolite cōtristare neqꝫ opprimatis iniq̄ et sanguinem

B innocentē ne effundatis in loco isto. Si em̄ faciē
tes feceritis ꝟbū istud igredient̄ p portas dom⁹
hui⁹ reges sedētes de gñe dd̄ sup thronū ei⁹ ⁊ a=
scendētes curr⁹ ⁊ equos ipsi ⁊ serui ⁊ ppl's eoꝝ.
ꝙ si nō audieritis verba hec in memetipso iuraui
dt dñs:qꝛ in solitudinē erit dom⁹ hec. Qꝛ hec di=
cit dñs sup domū regis iuda. Galaad tu mihi ca
put libani. Si nō posuero te solitudinē:vrbes inha
bitabiles. Et sctificabo sup te interficientē viruꝫ
⁊ arma ei⁹:⁊ succidēt electas cedros tuas ⁊ preci
pitabūt in ignē ⁊ ptrāsibūt gentes multe p ciuita
C tē hanc:⁊ dicet vnusquisqꝫ ꝓximo suo. Quare fe=
deut.29.d. cit dñs sic ciuitati huic grādi? Et rñdebūt. Eo ꝙ
3.Reg.9.b. dereliq̄rint pactū dñi dei sui:⁊ adorauerint deos
alienos:⁊ seruierint eis. Nolite flere mortuū neqꝫ
lugeatis sup eū fletu. Plāgite eū q̄ egredit̄:qꝛ nō
reuertet̄ vltra:nec videbit terraꝫ natiuitatis sue:
qꝛ hec dicit dñs ad sellū filiū iosie regē iuda q̄ re=
gnauit p iosia p̄re suo q̄ egressus est de loco isto.
Nō reuertet̄ huc ampli⁹:sed in loco ad quē trāstu
li eū ibi morietur ⁊ terrā istā nō videbit ampli⁹. Ue
D q̄ edificat domū suā in iniusticia:⁊ cenacula sua nō
in iudicio. Amicū suum opprimet frustra: ⁊ mer=
cedē nō reddet ei. Qui dicit:edificabo michi do=
mū latā ⁊ cenacula spaciosa:q̄ apit sibi fenestras:
⁊ facit laquearia cedrina:pingitqꝫ synopide. Nū
q̄d regnabis qm̄ ꝯferes te cedro. P̄r tu⁹ nūq̄d nō
cōedit ⁊ bibit et fecit iudiciū ⁊ iusticiā:tūc cū bene
erat ei? Iudicauit causaꝫ paupis ⁊ egeni in bonū
suū. Nūquid non ideo qꝛ cognouit me dicit dñs?
E Tui ꝟo oculi ⁊ cor ad auariciā ⁊ ad sanguinē ino
centē fundendū ⁊ ad calūniā:⁊ ad cursū mali ope
ris. Propt̄ea hec dt dñs ad ioachim filiū iosie re
gē iuda. Nō plāgent eū ve frater ⁊ ve soror nō cō
crepabūt ei ve dñe ⁊ ve inclyte. Sepultura asini
sepeliet̄:putrefact⁹ ⁊ ꝓiect⁹ extra portas hierl'm.
Ascende libanū ⁊ clama:⁊ in basan da vocē tuā ⁊
clama ad trāseūtes:qꝛ ꝯtriti sūt oēs amatores tui
Locut⁹ sū ad te in abūdātia tua. dixisti nō audiā
F Hec ē via tua ab adolescētia tua:qꝛ nō audisti vo
cē meā. Oēs pastores tuos pascet vēt⁹: ⁊ amato=
res tui in captiuitatē ibūt. Et tūc ꝯfūderis ⁊ erube
sces ab oī malicia tua q̄ sedes i libano ⁊ nidificas
in cedris. Quō cōgemuisti cū venissent tibi dolo=
res q̄si dolores parturientis? Uiuo ego dicit dñs
qꝛ si fuerit iechonias fili⁹ ioachī regis iuda ānul=
lus in manu dextera mea. inde euellā eū. Et dabo
G te in manu q̄rentiū aīam tuā:⁊ in manu quoꝝ tu
formidas faciē:et in manu nabuchodonosor regis
babylonis:⁊ in manu chaldeoꝝ. Et mittam te et
matrē tuā q̄ genuit te in terraꝫ alienā in qua nati
nō estis:ibiqꝫ moriemini. Et in terraꝫ ad quā ipsi
leuāt aīam suā vt reuertant̄ illuc et nō reuertent̄.
Nunq̄d vas fictile atqꝫ cōtritū vir iste iechonias
Nūq̄d vas absqꝫ oī voluptate? Quare abiecti sūt
ipsi ⁊ semē ei⁹ ⁊ ꝓiecti i t̄rā quā ignorauerūt. Terra
t̄ra t̄ra audi ꝟmonē dñi. Hec dt dñs. Scribe virū
istū sterilē virū q̄ in dieb⁹ suis nō ꝓsperabit̄. Nec
eni erit de semine ei⁹ vir q̄ sedeat sup soliū dauid
et potestatē habeat vltra in iuda.

C.S. Cōminat̄ dñs pastorib⁹ lacerātib⁹ gre=
gem. de natiuitate xp̄i. de passiōe xp̄i. de sacerdo=
tū sordib⁹ et ꝓphetarū. de falsis ꝓphetis qui sūt

domini onus. xxiij.
A Ue pastorib⁹ q̄ dispgunt et dilacerant
gregeꝫ pascue mee dt dñs. Ideo hec
dt dñs de⁹ isrl' ad pastores q̄ pascunt
Eze.34.a ppl'm meū. Uos dispsistis gregē meū
et eiecistis eos ⁊ non visitastis eos. Ecce ego visi
tabo super vos maliciā studioꝝ vroꝝ:ait dñs. Et
ego ꝯgregabo reliq̄as gregis mei de oībus terris
ad quas eiecero eos illuc: ⁊ cōuertā eos ad rura
sua:et crescēt ⁊ multiplicabunt̄: ⁊ suscitabo super
eos pastores ⁊ pascent eos. Nō formidabūt vltra
et nō pauebūt:⁊ null⁹ queret̄ ex nūero dicit dñs.
Ecce dies veniūt dicit dñs:⁊ suscitabo dd̄ germē Infra.33.c
B iustū:⁊ regnabit rex:⁊ sapiēs erit:⁊ faciet iudiciū
et iusticiā in terra. In dieb⁹ illis saluabit̄ iuda:et deut.33.d
isrl' hītabit cōfidēter. Et hoc ē nomē qd̄ vocabūt supr. 16.c.
eū:dñs iust⁹ noster. Propter hoc ecce dies veniūt
dicit dñs ⁊ nō dicēt vltra viuit dñs q̄ eduxit filios
isrl' de terra egypti:sꝫ viuit dñs q̄ eduxit ⁊ addu
xit semen dom⁹ isrl' de terra aq̄lonis: ⁊ de cūctis
terris ad quas eiecerā eos illuc et hītabūt i terra
sua. Ad ꝓphetas. Contritū est cor meū in medio
mei:cōtremuerūt oīa ossa mea. Fact⁹ sum q̄si vir
ebri⁹ et quasi hō madidus a vino:a facie dñi ⁊ a fa
cie ꝟboꝝ sctōꝝ ei⁹:qꝛ adulteriis repleta est terra
qꝛ a facie maledictionis luxit terra:arefacta sunt
C arua deserti. Fact⁹ est cursus eoꝝ mal⁹:⁊ fortitu=
do eoꝝ dissimilis. Propheta nāqꝫ ⁊ sacerdos pol
luti:⁊ in domo mea inueni malū eoꝝ ait dñs. Id
circo via eoꝝ erit quasi lubricū i tenebris. īpellent̄
ei ⁊ corruēt i ea. Afferā ei sup eos mala:annū visi
tatiōis eoꝝ ait dñs. Et in ꝓphetis samarie vidi fa
tuitatē:⁊ ꝓphetabāt in baalim ⁊ decipiebāt ppl'ꝫ
meū isrl'. Et in ꝓphetis hierl'm vidi siītudinē adul
terantiū ⁊ iter mēdacij. Et cōfortauerūt manus
pessimoꝝ vt nō cōuerteret̄ vnusquisqꝫ a malicia
sua. Facti sūt mihi oēs vt sodoma:⁊ hītatores ei⁹
quasi gomorra. Propterea hec dt dñs exercituū supra.9.c.
ad ꝓphetas. Ecce ego cibabo eos absinthio:⁊ po
tabo eos felle. A ꝓphetis em̄ hierl'm egressa ē pol
D lutio sup oēm terrā. Hec dt dñs exercituū. Noli=
te audire ꝟba ꝓphetaꝝ q̄ ꝓphetant vobis et de
cipiūt vos. Uisionē cordis sui loquunt̄ nō de ore
dñi. Dicūt his q̄ blasphemāt me:locutus est dñs.
pax erit vobis ⁊ oīb⁹ q̄ ambulāt in prauitate cor=
dis sui dixerūt:nō veniet sup vos malū. Quis em̄
affuit in cōsilio dñi ⁊ vidit ⁊ audiuit sermonē ei⁹?
Quis cōsiderauit ꝟbū illi⁹ ⁊ audiuit? Ecce turbo
dñice īdignatōis egredit̄ ⁊ tēpestas erūpēs sup
caput ipsoꝝ veniet. Nō reuertet̄ furor dñi vsqꝫ dū
faciat:⁊ vsqꝫ dū ꝯpleat cogitationē cordis sui. In
nouissimis dieb⁹ itelligetis cōsiliū ei⁹. Nō mittebā supra.14.c
ꝓphetas ⁊ ipsi currebant:nō loq̄bar ad eos ⁊ ipsi ifra.29.c.
E ꝓphetabāt. Si stetissent in cōsilio meo ⁊ nota fe=
cissent verba mea ppl'o meo auertissem vtiqꝫ eos
a via sua mala ⁊ cogitatiōibus suis pessimis. Pu
tas ne de⁹ e vicino ego sum dicit dñs:et non de⁹
de longe? Si occultabitur vir in abscōditis:⁊ ego
non videbo eū dicit dñs. Nūquid nō celū et terrā
ego implebo dicit dñs? Audiui que dixerunt ꝓ=
phete ꝓphetantes in nomie meo mendaciū atqꝫ
dicentes. Somniaui somniaui. Usqꝫquo istud est
in corde ꝓphetarū vaticinantiū mēdaciū ⁊ ꝓphe

tantiũ seductiões cordis sui. Qui volũt facere vt
obliuiscaꝛ ppl's me' nois mei ꝑpter somnia eoꝝ
q̄ narrãt vnusquisq̃ ad ꝑximũ suũ sicut obliti sũt
pr̃es eoꝝ nois mei ꝑpter baal. Propheta q̄ h3 sõ
niũ narret sõniũ: ⁊ q̄ h3 s̃monẽ meũ loquaꝛ s̃mõe3
F meũ ṽe. Quid paleis ad triticũ d̃t dñs? Nunq̄d
nõ ṽba mea sunt q̃si ignis: dic̃ dñs? Et q̃si malle'
cõterẽs petrã. Propterea ecce ego ad ꝑphetas
ait dñs: q̄ furanꝛ verba vnusquisq̃ ꝑximo suo. Ec
ce ego ad ꝑphetas ait dñs q̄ assumũt linguas su-
as ⁊ aiũt dicit dñs. Ecce ego ad ꝑphetas sõnian
tes mẽdaciũ dicit dñs: q̄ narrauerũt ea ⁊ seduxe-
rũt ppl'm meũ in mendacio suo ⁊ in miraculis su
is cũ ego nõ misissem eos: nec mãdassem eis q̄ ni-
chil ꝑfuerunt popl'o dicit dñs. Si igiꝛ iterroga-
uerit te ppl's iste: vel ꝑpheta aut sacerdos dicẽs
qd̃ est onus domini? dices ad eos. Uos estis on'.
G Proiiciã q̄ppe vos d̃t dñs. Et ꝑpheta ⁊ sacerdos
⁊ ppl's q̄ d̃t on' dñi visitabo sup virũ illũ ⁊ sup do
mũ ei'. Hec dicetis vnusquisq̃ ad ꝑximũ ⁊ ad fra
trẽ suũ. Quid r̃ndit dñs: et q̄d locut' est dñs? Et
on' dñi vltra nõ memorabiꝛ: q2 on' erit vnicuiq̃
sermo su'. Et ꝑuertistis ṽba dei viuẽtis: dñi exer
cituũ dei nr̃i. Hec dices ad ꝑphetã. Quid r̃ndit
tibi dñs: ⁊ q̄d locut' est dñs? Si aũt on' dñi dixe-
ritis: ꝑpter hoc: hec d̃t dñs. Q2 dixistis s̃monem
istũ on' dñi: ⁊ misi ad vos dicẽs: nolite dicere on'
dñi: ꝑpterea ecce ego tollã vos portãs ⁊ derelin
quã vos ⁊ ciuitatẽ quã dedi vobis ⁊ pr̃ib' vr̃is a
facie mea: ⁊ dabo vos in opprobriũ sẽpiternũ ⁊ in
ignominiã eternã q̄ nunq̃ obliuiõe delebitur.

C. S. De figura ficuũ duoꝝ calathoꝝ q̄s vidit
hieremias. de afflictiõe sedechie ⁊ ppli. xxiiii.

A Ostendit michi dñs: ⁊ ecce duo calathi
pleni ficis positi añ templũ dñi: postq̃
trãstulit nabuchodonosor rex babylo-
nis iechoniã filiũ ioachim regẽ iuda et
pn̄cipes ei' ⁊ fabrũ ⁊ iclusorẽ de hirl'm: ⁊ adduxit
eos in babylonẽ. Calathus vn' ficus bonas ha-
bebat nimis: vt solẽt ficus esse p̄mi tp̄is. Et cala
th' vn' fic' habebat malas nimis q̄ cõedi nõ pote
rãt eo q̄ essent male. Et dixit dñs ad me Quid tu
B vides hieremia? Et dixi. Ficus: ficus bonas: bo-
supra.1.a. nas valde: ⁊ malas malas valde: q̄ cõedi non p̄nt
eo q̄ sint male. Et factũ est ṽbũ dñi ad me dicẽs.
Hec d̃t dñs de' isr'l. Sicut fic' he bone: sic cog̃scã
trãsmigrationẽ iuda quã emisi de loco isto i terrã
chaldeorũ in bonũ: ⁊ ponã oculos meos sup eos
ad placandũ. Et reducã eos in terrã hãc: ⁊ edifi-
cabo eos ⁊ nõ destruã. ⁊ plãtabo eos et nõ euellã
C et dabo eis cor vt sciãt me: q2 ego sũ dñs. Et erũt
infra.31.b. mihi in popl'm: ⁊ ego ero eis in deũ: q2 reuertenꝛ
ad me in toto corde suo. Et sicut ficus pessime q̄
comedi nõ possunt eo q̄ sint male: hec dicit dñs:
sic dabo sedechiã regẽ iuda ⁊ principes ei' ⁊ reli-
quos de hirl'm q̄ remanserũt in vrbe hac: ⁊ q̄ habi
D tant in terra egypti. Et dabo eos in vexationem
infra.29.d. afflictionẽq̃ oĩbus regnis terre i opprobriũ: ⁊ in
parabolã: ⁊ in ꝑuerbiũ ⁊ in maledictione3 in vni
uersis locis ad q̄ eieci eos: ⁊ mittã in eis gladium
et famẽ ⁊ pestem donec consumanꝛ de terra quã
dedi eis et patribus eorum.

C. S. De captiuitate septuaginta ãnoꝝ toti'
iude. de calice quo potionanꝛ oĩs gẽtes: vocanꝛ
pastores ⁊ optimates ad planctũ. xxv.

Uerbu3 qd̃ factũ est ad hieremiã de oĩ A
pp'lo iude in anno quarto ioachim fi-
lii iosie regis iuda ipse est ann' p̄m'
nabuchodonosor regis babylõis. Et
locut' est hieremias ꝑpheta ad oẽm ppl'm iuda
⁊ ad vniuersos hitatores hierl'm dicẽs. A tertio-
decimo anno iosie filii ãmon regis iuda vsq̃ ad
diẽ hanc ipse est terti' ⁊ vicesim' annus: factu3 est
verbũ dñi ad me ⁊ locut' sum ad vos de nocte cõ
surgens ⁊ loquẽs et nõ audistis. Et misit dñs ad
vos oẽs seruos suos ꝑphetas cõsurgẽs diluculo
mittensq̃ ⁊ nõ audistis neq̃ inclinastis aures ve
stras vt audiretis: cũ diceret. Reuertimini vnus- B
quisq̃ a via sua mala: ⁊ a pessimis cogitatiõibus supra.18.b
vr̃is: ⁊ habitabitis in terra quã dedit dñs vobis infra.35.c
⁊ pr̃ib' vr̃is a sc'lo ⁊ vsq̃ in sc'lm. Et nolite ire post 4.re.71.b.
deos alienos vt seruiatis eis: adoretisq̃ eos: ne-
q̃ me ad iracundiã ꝑuocetis in opib' manuũ ve
strarũ ⁊ nõ affligã vos. Et non audistis me: dicit
dñs: vt me ad iracũdiã ꝑuocaretis in opibus ma
nuũ vestrarũ in malum vestrum. Propterea hec
dicit dñs exercituũ. Pro eo q̄ nõ audistis verba
mea ecce ego mittam et assumã vniuersas cogna
tiões aq̄lonis: ait dñs: ⁊ nabuchodonosor regem
babylõis seruũ meũ et adducã eos sup terrã istã
⁊ super habitatores eius: ⁊ sup oĩs natiões q̄ in
circuitu illi' sunt: ⁊ iterficiã eos: ⁊ ponã eos in stu
porẽ ⁊ in sibilũ ⁊ i solitudines sempit'nas. Perdã C
q̃ ex eis vocẽ gaudii ⁊ vocẽ leticie: vocẽ sponsi: et
vocẽ spõse: vocẽ mole ⁊ lumẽ lucerne. Et erit vni
uersa terra ei' in solitudinẽ ⁊ in stuporẽ ⁊ seruiẽt
oẽs gẽtes iste regi babylonis septuaginta annis
Cũq̃ ipleti fuerint septuagita anni: visitabo sup ifra.29.c.
regẽ babylõis. ⁊ sup gentẽ illã dicit dñs iniq̄tatẽ 1.esdre.1.a.
eoꝝ ⁊ sup terrã chaldeoꝝ et ponã illã in solitudi-
nes sempiternas. Et adducã sup terrã illã oĩa
verba mea q̄ locut' sum cõtra eã oĩne qd̃ scriptũ
est in libro isto quecũq̃ ꝑphetauit hieremias ad
uersum oẽs gentes: q2 seruierũt eis cũ essent gen
tes multe ⁊ reges magni Et reddã eis s̃m opera D
eoꝝ ⁊ s̃m factũ manuũ suarũ. Q2 sic dicit dñs ex-
ercituũ de' isr'l. Sume calicẽ vini furoris hui' de
manu mea ⁊ ꝑpinabis de illo cũctis gentib' ad
quas ego mittã te ⁊ bibent: ⁊ turbabunꝛ ⁊ isaniẽt
a facie gladii quẽ ego mittã inter eos. Et accepi
calicẽ de manu dñi: ⁊ ꝑpinaui cũctis gentib' ad
quas misit me dñs hirl'm ⁊ ciuitatib' iuda ⁊ regi
bus ei' ⁊ principib' ei': vt darẽ eos in solitudinẽ
et in stuporẽ ⁊ in sibilũ ⁊ in maledictionẽ sicut est
dies ista pharaoni regi egypti ⁊ seruis ei' ⁊ prin E
cipib' ei': et oĩ popl'o ei': et vniuersis generaliter
cũctis regibus terre ausitidis: et cũctis regibus
terre philistiim et ascalonis et gaze ⁊ accaroni et
azoti ⁊ reliq̄s idumee ⁊ moab ⁊ filiis ãmon ⁊ cũcti
regib' tyri ⁊ vniuersis regib' sydonis: ⁊ regibus
terre insulaꝝ q̄ sũt trans mare: ⁊ dedã ⁊ themã et
buz et vniuersis qui attonsi sunt in coman: ⁊ cun-
ctis regib' arabie: ⁊ cũctis regib' occidentis qui
hitãt in deserto: ⁊ cũctis regib' zãbri: ⁊ cũctis regi-
b' elam: et cũctis regibus medoꝝ: cunctis quoq̃
regib' aquilonis de ꝓpe et de longe vnicuiq̃ cõ

tra fratrẽ suũ ⁊ oĩbꝰ regnis terre q̃ sup faciẽ eius
sũt. Et rex sesach bibet post eos. Et dices ad eos.
Can.5.a. Hec dicit dñs exercituũ deꝰ isrl'. Bibite ⁊ inebri-
amini ⁊ vomite ⁊ cadite: neq; surgatis a facie gla
dij quẽ ego mittã inter vos. Cũq; noluerint acci-
pere calicez de manu tua vt bibant: dices ad eos
F Hec dicit dñs exercituũ. Bibentes bibetis. Et
ecce in ciuitate in qua inuocatũ est nomẽ meũ ego
incipio affligere: ⁊ vos quasi inocentes ⁊ imunes
eritis. Nõ eritis imunes. Gladiũ eñ ego voco sup
oẽs hitatores terre dĩt dñs exercituũ. Et tu ꝓphe
Johel.3.c. tabis ad eos oĩa verba hec: ⁊ dices ad illos. Dñs
amos.1.a de excelso rugiet: ⁊ de habitaculo sc̃to suo dabit
vocẽ suã. Rugiens rugiet sup decorẽ suũ. Celeu-
ma quasi calcantiũ cõcinet aduersus oẽs habita
tores terre. Peruenit sonitꝰ vsq; ad extrema ter-
re qr iudiciũ dño cũ gentibꝰ. Judicat ip̃e cũ omi
G carne. Impios tradidi gladio dicit dñs. Hec di-
cit dñs exercituũ. Ecce afflictio egrediet de gẽte
in gentẽ ⁊ turbo manꝰ egrediet a sũmitatibꝰ ter-
re: ⁊ erunt interfecti dñi in die illa a summo terre
vsq; ad summũ eiꝰ. Nõ plangent ⁊ non colligent
neq; sepelient: in sterq̃linio sup faciem terre iace
bunt. Vlulate pastores ⁊ clamate: ⁊ aspergite vos
cinere optimates gregis: qr cõpleti sunt dies vři
vt interficiamini: ⁊ dissipatiões vestre et cadetis
quasi vasa p̃ciosa. Et peribit fuga a pastoribus ⁊
saluatio ab optimatibꝰ gregis. Vox clamoris pa
storũ ⁊ vlulatus optimatũ gregis: qr vastauit dñs
pascua eoꝝ: ⁊ cõticuerũt arua pacis a facie ire fu
roris dñi. Dereliq̃t quasi leo tabernaculũ suũ qr
facta est terra eoꝝ in desolationẽ a facie ire colũ
be: ⁊ a facie ire furoris dñi.

¶ C. S. De regno ioachim qualiter sacerdotes voluerunt occidere hieremiam: ⁊ liberatus est ꝑ principes. xxvi.

A In principio regni ioachĩ filij iosie re-
gis iuda factũ est ꝟbũ istud a dño di
cens. Hec dicit dñs. Sta in atrio do-
mꝰ dñi: ⁊ loq̃ris ad oĩs ciuitates iu-
da. de q̃bus veniũt vt adorẽt ĩ domo
dñi vniuersos sermones quos ego mandaui tibi
vt loquaris ad eos. Noli subtrahere verbũ: si for-
te audiẽt ⁊ cõuertant vnusquisq; a via sua mala:
⁊ peniteat me mali qđ cogitaui facere eis ꝓpter
B maliciã studioꝝ eoꝝ. Et dices ad eos. Hec dicit
dñs. Si nõ audieritis me vt ãbuletis in lege mea
quã dedi vobis vt audiatis sermonẽ seruoꝝ meo
rũ ꝓphetaꝝ q̃s ego misi ad vos de nocte consur-
gẽs ⁊ dirigẽs ⁊ nõ audistis dabo domũ istã sicut
sylo ⁊ vrbẽ hanc dabo in maledictionẽ cũctis gẽ-
infra.eodẽ tibꝰ terre. Et audierũt sacerdotes et ꝓphete ⁊ oĩs
ppl's hieremiã loquentem ꝟba hec in domo dñi.
Cũq; cõplesset hieremias loquẽs oĩa q̃ p̃ceperat
ei dñs vt loq̃ret ad vniuersum ppl'm apprehẽderũt
eũ sacerdotes ⁊ ꝓphete ⁊ oĩs ppl's dicẽtes. Mori-
C te moriat. Quare ꝓphetauit in noĩe dñi dicẽs si
supra eod. cut sylo erit domꝰ hec ⁊ vrbs ista desolabit eo q̃
nõ sit habitator? Et cõgregatꝰ est oĩs ppl's ad-
uersus hieremiã in domo dñi. Et audierũt p̃nci-
pes iuda ꝟba hec: ⁊ ascẽderũt de domo regis in do
mũ dñi ⁊ sederũt in introitu porte domꝰ dñi noue.
Et locuti sũt sacerdotes ⁊ ꝓphete ad p̃ncipes et

ad oẽm ppl'm dicẽtes Judiciũ mortis ẽ viro huic D
qr ꝓphetauit aduersus ciuitatẽ istã sicut audistis
auribꝰ vřis. Et ait hieremias ad oĩs p̃ncipes et
ad vniuersũ ppl'm dicẽs. Dñs misit me vt ꝓpheta
rẽ ad domũ istã et ad ciuitatẽ hãc oĩa ꝟba q̃ audi
stis. Nũc ḡ bonas facite vias vřas ⁊ studia vřa: et supra.7.a
audite vocẽ dñi dei vři: ⁊ penitebit dñm mali qđ
locutꝰ est aduersũ vos. Ego aũt ecce in manibus
vřis sum facite mihi qđ bonũ ⁊ rectũ est in oculis
vřis. Verũtñ scitote ⁊ cognoscite qr si occideritis E
me: sanguinẽ inocentẽ tradetis ꝯtra vosmetip̃os
et cõtra ciuitatẽ istã ⁊ hitatores eiꝰ. In ꝟitate eñ
misit me dñs ad vos vt loq̃rer in auribꝰ vřis oĩa
ꝟba hec. Et dixerũt p̃ncipes ⁊ oĩs ppl's ad sacer
dotes ⁊ ad ꝓphetas. Nõ est viro huic iudiciũ mor
tis: qr in noĩe dñi dei nři locutꝰ est ad nos. Surre
xerũt ḡ viri de senioribꝰ terre ⁊ dixerũt ad omnẽ
cetũ ppl'i loquẽtes. Micheas de morastin fuit ꝓ-
pheta in diebꝰ ezechie regis iuda ⁊ ait ad oẽm po
pulũ iude dicẽs. Hec dicit dñs exercituũ. Syon F
q̃si ager arabit et hierl'm in aceruũ lapidũ erit et Mich.3.d.
mõs domꝰ dñi in excelsa siluaꝝ. Nunq̃d morte cõ
dẽnauit eũ ezechias rex iuda ⁊ oĩs iuda? Nunq̃d
nõ timuerũt dñm ⁊ dep̃cati sunt faciẽ dñi: ⁊ peni-
tuit dñm mali qđ locutꝰ fuerat aduersũ eos? Ita
q; nos facimꝰ malũ grãde contra aĩas nřas. Fuit
q̃z vir ꝓphetans in noĩe dñi Vrias filiꝰ semei de
chariathiarim: ⁊ ꝓphetauit aduersꝰ ciuitatẽ istã
⁊ aduersus terrã hãc iuxta oĩa ꝟba hieremie. Et
audiuit rex ioachim ⁊ oẽs potẽtes ⁊ p̃ncipes eiꝰ
ꝟba hec: ⁊ q̃siuit rex interficere eũ. Et audiuit vri- G
as ⁊ timuit fugitq; ⁊ ingressus est egyptũ. Et misit
rex ioachim viros in egyptũ helnathã filiũ acha
bor ⁊ viros cũ eo in egyptũ. Et eduxerũt vriã de
egypto: ⁊ adduxerũt eũ ad regẽ ioachim et ꝑcussit
eũ gladio: ⁊ ꝓiecit cadauer eiꝰ in sepulchris vul-
gi ignobilis. Igit manꝰ aichã filij saphã fuit cũ
hieremia vt nõ traderet in manus populi et inter
ficerent eum.

¶ C. S. De cathenis ligneis ⁊ vinculis mittẽdis q̃nq; regibus: ⁊ monent subijci nabuchodonosor aliter morientur. xxvij.

In principio regni ioachim filij iosie re A
gis iuda factũ est verbũ istud ad hiere
miã a dño dicẽs. Hec dicit dñs ad me.
Fac tibi vincula ⁊ cathenas: ⁊ pones eos
in collo tuo: ⁊ mittes eas ad regẽ edom: ⁊ ad regẽ
moab: ⁊ ad regẽ filioꝝ ãmon: ⁊ ad regẽ tyri: et ad
regẽ sydonis in manu nũcioꝝ q̃ venerũt hierl'm ad
sedechiã regẽ iuda: ⁊ p̃cipies eis vt ad dños suos
loquant. Hec dĩt dñs exercituũ deꝰ isrl'. Hec dice
tis ad dños vřos. Ego feci terrã ⁊ hoĩes ⁊ iumẽta
q̃ sũt sup faciẽ terre in fortitudie mea magna: ⁊ in
brachio meo extẽto ⁊ dedi eã ei q̃ placuit in oclis
meis. Et nũc itaq; ego dedi oẽs ťras istas ĩ mãu
nabuchodonosor regis babylõis ſui mei. Insup ⁊
bestias agri dedi ei vt ſuiãt illi. Et ſuiẽt ei oẽs gẽ B
tes ⁊ filio eiꝰ ⁊ filio filij eiꝰ donec veniat tp̃s terre
eiꝰ ⁊ ipsiꝰ. Et seruiẽt ei gẽtes multe ⁊ reges magni
Gẽs aũt ⁊ regnũ qđ nõ seruierit nabuchodono-
sor regi babilõis. ⁊ q̃cũq; nõ curuauerit collũ suũ
sub iugo regis babylõis: in gladio ⁊ in fame ⁊ ĩ pe-
ste visitabo sup gentẽ illã: ait dominus: donec cõ

sumā eos in manu ei⁹. Uos ḡ nolite audire pphe
tas vros ꝛ diuinos et somniatores ꝛ augures et
maleficos q̄ dicunt vobis nō seruietis regi baby
lonis:q2 mēdaciū pphetāt vobis vt lōge faciant
vos de terra vra: ꝛ eijciāt vos ꝛ pereatis. Porro
gens q̄ subiecerit ceruicē suā sub iugo regis babi
lonis ꝛ seruierit ei:dimittā eā i terra sua dicit dñs
et colet eā ꝛ habitabit in ea. Et ad sedechiā regē
iuda locut⁹ sū oia verba hec dicēs. Subijcite col
la vra sub iugo regis babylonis:ꝛ seruite ei et po
C pulo ei⁹ ꝛ viuetis. Quare moriemini tu et ppłus
tu⁹ gladio ꝛ fame ꝛ peste: sicut locut⁹ est dñs ad
gentē q̄ seruire noluerit regi babylōis. Nolite au
dire verba pphetarū dicentiū vobis. nō seruiet
regi babylonis. q2 mēdacium ipsi loquunť vobis
supra.14.c Q2 nō misi eos ait dñs: ꝛ ipsi pphetant in nomie
ꝛ ifra.29.b. meo mēdaciter vt eijciāt vos ꝛ pereatis tam vos
q̄ pphete q̄ vaticinanť vobis. Et ad sacerdotes
ꝛ ad ppłm istū locut⁹ sum dicens. Hec dicit dñs.
Nolite audire verba pphetaꝝ vestroꝝ q̄ pphe
tant vobis dicētes. ecce vasa dñi reuertenť de ba
D bylone nūc cito. Mendaciū em̄ pphetant vobis.
Nolite ḡ audire eos: s3 seruite regi babylonis vt
viuatis. Quare datur hec ciuitas in solitudinem
Et si pphete sunt ꝛ est verbū dñi in eis occurrāt
dño exercituū vt nō veniant vasa q̄ derelicta fue
rant in domo dñi:ꝛ in domo regis iuda:ꝛ i hirłm:
4.reg.25.c in babylonē. Q2 hec dicit dñs exercituū: ad colū
nas ꝛ ad mare:ꝛ ad bases:et ad reliqua vasorū q̄
remāserūt in ciuitate hac:q̄ nō tulit nabuchodo
nosor rex babylonis cū transferret iechoniā filiū
ioachim regē iuda de hirłm in babylonē ꝛ omes
optimates iuda et hirłm. Q2 hec dicit dñs exerci
tuū deus isrł ad vasa q̄ derelicta sunt i domo dñi
et in domo regis iuda ꝛ hirłm. In babylonē trāsf
ferenť ꝛ ibi erūt vsq3 ad diē visitationis sue dicit
dñs. Et afferri faciā ea et restitui in loco isto.
¶C.S. Ananias ppheta dicit hieremie q̄ post
duos annos redibit ppłs de babylone ꝛ oia vasa
dom⁹ dñi. rñdit hieremias amen xxviij.
A ¶ Et factū est in anno illo in principio re
gni sedechie reg' iuda in anno quarto
in mense quīto:dixit ad me ananias fi
lius azur ppheta de gabaon in domo
dñi corā sacerdotib⁹ ꝛ oi ppło dicens. Hec dicit
dñs exercituū deus isrł. Cōtriui iugū regis babi
lonis. Adhuc duo āni dierū ꝛ ego referri faciam
ad locū istū oia vasa dñi q̄ tulit nabuchodonosor
rex babylonis de loco isto ꝛ transtulit ea in baby
lonē. Et iechoniā filiū ioachim regē iuda ꝛ omnē
trāsmigrationē iude q̄ ingressi sunt in babylonē3
B ego cōuertā ad locū istū ait dñs. Conterā em̄ iu
gū regis babylonis. Et dixit hieremias ppheta
ad ananiā pphetā in oculis sacerdotū ꝛ in oculis
ois ppłi q̄ stabat in domo dñi:ꝛ ait hieremias p
pheta. Amen:sic faciet dñs. Suscitet dñs verba
tua q̄ pphetasti vt referanť vasa in domū dñi:et
ois transmigratio de babylone ad locū istū. Ue
rūtñ audi verbū hoc qđ ego loquor in aurib⁹ tu
C is:ꝛ in aurib⁹ vniuersi ppłi. Prophete q̄ fuerūt añ
me ꝛ añ te ab initio:ꝛ pphetauerūt super terras
multas ꝛ sup regna magna de pło ꝛ de afflictiōe
et de fame: ppheta q̄ vaticinat⁹ ē pacē cū venerit

verbū ei⁹ tūc scieť ppheta quē misit dñs in veri
tate. Et tulit ananias ppheta cathenam de collo
hieremie pphete:ꝛ cōfregit eā. Et ait ananias in
cōspectu ois ppłi dicēs. Hec dicit dñs. Sic cōfri
gā iugū nabuchodonosor regis babylonis post
duos annos dierū de collo olm gentiū3. Et abijt
hieremias ppheta in viā suā. Et factū est verbu3
dñi ad hieremiā postq̄ cōfregit ananias ppheta
cathenā de collo hieremie pphete dicēs. Uade ꝛ
dices ananie. Hec dt dñs. Cathenas ligneas cō D
triuisti:ꝛ facies p eis cathenas ferreas: q2 hec di
cit dñs exercituū de⁹ isrł. Iugū ferreū posui sup
collū cunctaꝝ gentiū istarū: vt seruiāt nabucho
donosor regi babylonis ꝛ seruiēt ei:insup ꝛ besti
as terre dedi ei. Et dixit hieremias propheta ad
ananiā pphetā. Audi anania. Nō misit te dñs et
tu cōfidere fecisti ppłm istū in mēdacio. Idcirco
hec dič dñs. Ecce ego mittā te a facie terre. Hoc
anno morieris:aduersus em̄ dñm locutus es. Et
mortuus est ananias ppheta in anno illo mense
septimo.
¶C.S. Propheta describit transmigrationē vt
credať sibi scribēs ad captiuos babylonis q̄ āno
septuagesimo a dño visitabunť. ꝛ de pseudo pro
phetis cauendis. xxix.
¶ Et hec sunt vba libri q̄ misit hieremias A
ppheta de hirłm ad reliquias seniorū
transmigratiōis ꝛ ad sacerdotes et ad
pphetas ꝛ ad oēm ppłm quē traduxe
rat nabuchodonosor de hirłm i babylonē postq̄
egressus est iechonias rex ꝛ dña ꝛ eunuchi ꝛ pricī
pes iuda ꝛ hirłm ꝛ faber ꝛ inclusor de hirłm i ma
nu elasa filij saphā:ꝛ gamalie filij helchie q̄s misit
sedechias rex iuda ad nabuchodonosor regē ba
bylōis i babylonē dicēs. Hec dt dñs exercituu3 infra eodē
ds isrł:oi trāsmigratiōi quā trāstuli de hirłm i ba B
bylonē. Edificate domos ꝛ hitate ꝛ plātate hor
tos ꝛ cōedite fructū eoꝝ. Accipite vxores ꝛ gñate
filios ꝛ filias:ꝛ date filijs vrīs vxores:ꝛ filias vrās
date viris:ꝛ pariāt filios ꝛ filias:ꝛ młtiplicabimi ibi
ꝛ nolite eē pauci nūero:ꝛ q̄rite pacē ciuitatꝭ ad quā
trāsmigrare vos feci ꝛ orate p ea ad dñm: q2 i pa
ce illi⁹ erit vobis pax. Hec dt dñs exercituū deus C
isrł. Nō vos seducāt pphete vri q̄ sūt in medio ve supr.14.c.
strū ꝛ diuini vri:ꝛ ne attēdat ad sōnia vra q̄ vos 2.paral.36.d
sōniatis. q2 falso ipi pphetāt vobis in noīe meo:ꝛ
non misi eos dt dñs. Q2 hec dt dñs. Cū ceperint 1.esdre.1.a.
īpleri in babylōe septuaginta āni: visitabo vos ꝛ supra.25.c.
suscitabo sup vos vbū meū bonū: vt reducā vos
ad locū istū. Ego ei scio cogitatiōes quas cogito
sup vos dt dñs:cogitatiōes pacis ꝛ nō afflictiōis
vt dem vobis finē ꝛ patiētiā ꝛ inuocabitis me ꝛ vi
uetis. ꝛ orabitis me ꝛ ego exaudiā vos:q̄retis me ꝛ
inuenietis. Cū q̄sieritis me in toto corde vro:inue D
niar a vobis ait dñs. Et reducā captiuitatē vrām
et ꝯgregabo vos de vniuersis gētib⁹ et de cūctis
locis ad q̄ expuli vos dt dñs. Et reuerti vos faciā
de loco ad quē trāsmigrare vos feci: q2 dixistis su
scitabit nobis dñs pphetas in babylone. Q2 hec
dt dñs ad regē q̄ sedet sup soliū dd:ꝛ ad oēm po
pulū habitatorē vrbis hui⁹:ad frēs vros q̄ nō sūt
egressi vobiscū in transmigrationē. Hec dicit do
min⁹ exercituū. Ecce mittam in eos gladium et

famē et pestem: ꝛ ponam eos quasi ficus malas q̄
comedi nō possunt: eo q̄ pessime sint: ꝛ persequar
supr.24.d. eos in gladio ꝛ in fame ꝛ i pestilētia. Et dabo eos
in vexationem vniuersis regnis terre: in maledi=
ctionē ꝛ in stuporē ꝛ in sibilū ꝛ in opprobriū cun=
ctis gentib' ad quas ego eieci eos: eo q̄ nō audie
rint ṽba mea dicit dn̄s: q̄ misi ad eos p̄ seruos me
os ꝓphetas de nocte cōsurgens ꝛ mittens: ꝛ non
E audistis dicit dn̄s. Uos ḡ audite ṽbū dn̄i ois trās
migratio quā emisi de hier̄lm i babylonē. Hec dic̄
dn̄s exercituū de' isr̄l ad achab filiū chulie et ad
sedechiā filiū maasie q̄ ꝓphetant vobis in nomie
meo mēdaciter. Ecce ego tradā eos in manu na
buchodonosor regis babylonis: ꝛ ꝑcutiet eos in
oculis vr̄is. Et assumet̄ ex eis maledictio oi trans
migrationi iude q̄ est in babylone dicentiū. Po=
nat te dn̄s sicut sedechiā ꝛ sicut achab quos frixit
rex babylonis in igne ꝓ eo q̄ fecerint stulticiā in
israel: ꝛ mechati sunt in vxores amicoꝝ suoꝝ: ꝛ lo
cuti sūt ṽbū in noie meo mēdaciter qđ nō māda=
F ui eis. Ego sū iudex ꝛ testis dicit dn̄s. Et ad semeiā
neelamitē dices. Hec dicit dn̄s exercituū de' isr̄l
Pro eo q̄ misisti in noie meo libros ad oēs ppl̄m
q̄ est in hier̄lm ꝛ ad sophoniā filiū maasie sacerdo
tē ꝛ ad vniuersos sacerdotes dicēs: dn̄s dedit te
sacerdotē ꝓ ioiade sacerdote vt sis dux in domo
dn̄i sup oēs virū arrepticiū ꝛ ꝓphetātē vt mittas
eū in neruū ꝛ in carcerē. Et nūc quare nō increpa
sti hieremiā anathotitē q̄ ꝓphetat vobis? Qui su
G per hoc misit in babylonē ad nos dicēs. Longuȝ
supra eod. est: edificate domos ꝛ habitate: ꝛ plātate hortos
et comedite fruct' eoꝝ. Legit ḡ sophonias sacer
dos librū istū i aurib' hieremie ꝓphete. Et factū
est verbū dn̄i ad hieremiā dicēs. Mitte ad omnē
trāsmigrationē dicens. Hec dicit dn̄s ad semeiā
neelamitē. Pro eo q̄ ꝓphetauit vobis semeias: ꝛ
ego nō misi eū: ꝛ fecit vos cōfidere in mēdacio: id
circo hec dicit dn̄s. Ecce ego visitabo sup semeiā
neelamitē ꝛ sup semen ei'. Nō erit ei vir sedens i
medio ppl̄i hui': ꝛ nō videbit bonū qđ ego faciaȝ
pplo meo ait dn̄s: q̄ ꝑuaricationē locutus est ad
uersus dn̄m.

C. S. Promittit tristiciaȝ. de captiuitate iude
subdit. de gaudio liberationis ꝛ vltione in hostes
populi. xxx.

HOc verbū qđ factū est ad hieremiam a
dn̄o: dicens. Hec dicit dn̄s deus isr̄l: di
A cens. Scribe tibi oia verba q̄ locut' sū
ad te in libro. Ecce em̄ dies veniunt di
cit dn̄s: ꝛ cōuertā cōuersionē ppl̄i mei isr̄l ꝛ iuda.
ait dn̄s ꝛ cōuertā eos ad terrā quā dedi patrib'
eoꝝ ꝛ possidebūt eā. Et hec ṽba q̄ locut' est dn̄s
ad isr̄l ꝛ ad iudā. Qm̄ hec dicit dn̄s. Uocē terrorꝭ
audiuim'. formido: ꝛ nō est pax. Interrogate ꝛ vi=
dete si generat mascul'. Quare ḡ vidi ois viri ma
nū sup lūbū suū q̄si parturiētis: ꝛ cōuerse sūt vni=
uerse facies in auruginem. Ue quia magna dies
illa: nec est sil̄s ei': tēpusq̄ꝫ tribulatiōis est iacob:
B et ex ipso saluabit̄. Et erit in die illa ait dn̄s exer=
cituū: cōterā iugū eius de collo tuo: et vincula ei'
dirū pā. Et nō dn̄abunt̄ ei ap̄lī' alieni: sȝ seruient
infra.46.g. dn̄o deo suo: ꝛ dd̄ regi suo quē suscitabo eis. Tu ḡ
Esa.44.a ne timeas serue me' iacob ait dn̄s: neq̄ꝫ paueas
isr̄l: q̄ ecce ego saluabo te de terra lōginqua: ꝛ se=
men tuū de terra captiuitatis eoꝝ. Et reuertet̄ ia
cob ꝛ quiescet: ꝛ cūctis affluet bonis ꝛ nō erit quē
formidet: qm̄ tecū ego sū ait dn̄s vt saluē te. Faciā
em̄ ꝯsūmationē in cūctis gētib' in q̄bus dispersi
te: te aūt nō faciā in ꝯsūmationē: sȝ castigabo te i
iudicio vt tibi nō videaris innoxi': q̄ hec dicit dn̄s
Insanabilis fractura tua pessima plaga tua. Nō
est q̄ iudicet iudiciū tuū ad alligandā curationeȝ
tuā vtilitas nō est tibi. Oēs amatores tui obliti
sunt tui: teq̄ꝫ non q̄rent. Plaga em̄ inimici ꝑcussi te C
castigatiōe crudeli. Propter multitudinē iniq̄tatꝭ supra.13.b.
tue dura facta sūt pctā tua. Quid clamas sup ꝯtri
tiōe tua? Insanabilis est dolor tu'. Propter mul
titudinē iniq̄tatis tue ꝛ ꝓpter dura pctā tua feci
hec tibi. Propterea oēs q̄ comedūt te deuorabūt̄
et vniuersi hostes tui in captiuitatem ducent̄. Et
oēs q̄ te vastāt vastabūt̄ cūctosq̄ꝫ ꝑdatores tuos
dabo in ꝑdā. Obducā em̄ cicatricē tibi: ꝛ a vulne
rib' tuis sanabo te: dicit dn̄s. Q: eiectā vocauerūt
te syō hec est q̄ non habebat req̄rentē. Hec dicit
dn̄s. Ecce ego cōuertā cōuersionē tabernaculoꝝ D
iacob: ꝛ tectis ei' miserebor. Et edificabit̄ ciuitas
in excelso suo: ꝛ tēplū iuxta ordinē suū fundabit̄.
Et egrediet̄ de eis laus voxq̄ꝫ ludentiū: ꝛ multi=
plicabo eos ꝛ nō minuent̄: et glorificabo eos et
nō attenuabunt̄. ꝛ erūt filij ei' sicut a principio: ꝛ
cetus ei' corā me ꝑmanebit: ꝛ visitabo aduersum
oēs q̄ tribulāt eū ꝛ erit dux ei' ex eo: ꝛ pricepꝭ de
medio ei' ꝓducet̄: ꝛ applicabo eū ꝛ accedet ad me
Quis em̄ iste est q̄ applicet cor suū vt appropin=
quet mihi? Ait dn̄s. Et eritis mihi in ppl̄m ꝛ ego
ero vobis in deū. Ecce turbo dn̄i furor egrediēs
ꝓcella ruens in capite ipsoꝝ ꝯquiescet. Nō auer
tet irā indignationis dn̄s: donec faciat ꝛ cōpleat
cogitationem cordis sui. In nouissimo dierū in=
telligetis ea.

C. S. Post plenitudinē gentiū intrat isr̄l ad fi
dē. de plāctu. de cōsolatiōe rachel sup mortē filio
rū suorū. reuocat dominus effraim ꝛ isr̄l ad fidē.
de xp̄i natiuitate ꝛ sacramēto corporis ꝛ sanguis
ei'. q̄ vnusquisq̄ꝫ moriet̄ in pctō suo. de reedifica=
tiōe ciuitatis hier̄lm. xxxi.

IN illo tp̄e dicit dn̄s. Ero deus vniuer= A
sis cognatiōib' israel: ꝛ ipsi erunt mihi
in ppl̄m. Hec dicit dn̄s. Inuenit grām
in deserto ppl̄us q̄ remanserat gladio.
Uadet ad requiē suā israel. Longe dn̄s apparuit
mihi: et in charitate ꝑpetua dilexi te: ideo attraxi
te miserans. Rursūq̄ꝫ edificabo te: ꝛ edificaberꝭ vir
go israel. Adhuc ornaberꝭ tympanis tuis ꝛ egre=
dieris in choro ludentiū. Adhuc plantabis vine=
as in montibus samarie. Plantabunt plantātes
et donec tēpus veniat non vindemiabunt: q: erit
dies in qua clamabūt custodes in monte effraim
Surgite ꝛ ascendam' in syon ad dn̄ȝ deū nostrū
q: hec dicit dn̄s. Exultate in leticia iacob ꝛ hinni
te contra caput gentiū: personate et canite et di=
cite. Salua dn̄e ppl̄m tuū reliquias israel. Ecce B
ego adducā eos de terra aq̄lonis: ꝛ congregabo
eos ab extremis terre: inter q̄s erūt cecus ꝛ claud'
et ꝑgnās ꝛ pariēs simul cetus magn' reuertētiū

huc. In fletu veniēt et in mīa reducā eos. Et ad-
ducā eos p torrentes aq̄p in via recta ⁊ non ipin
guēt in ea:qꝛ factꝰ sum israeli pr:⁊ effraim pⁱmo-
genitꝰ meꝰ est. Audite vbū dn̄i gentes:⁊ annūcia
te in isulis q̄ pcul sunt:⁊ dicite. Qui dispsit israel
ꝯgregabit eū et custodiet eū sicut pastor gregem
suū. Redimet eñ dn̄s iacob ⁊ liberabit eū de ma-
nu potētioris. Et veniēt et laudabūt in mōte syō
⁊ cōfluent ad bona dn̄i sup frumēto:vino ⁊ oleo ⁊
fetu pecorū ⁊ armentoꝝ. eritq̄ aīa eorū q̄si hortꝰ
C irriguus:⁊ vltra nō esurient. Tunc letabit̄ virgo
in choro:iuuenes ⁊ senes simł. Et conuertā luctū
eoꝝ in gaudiū ⁊ cōsolabor eos:⁊ letificabo a do-
lore suo. Et inebriabo aīam sacerdotū pinguedīe
et ppłus meꝰ bonis adimplebit̄:ait dn̄s. Hec di
supra.3.g. cit dn̄s. Vox in excelso audita est lamentatiōis lu
Mat.2.e. ctus ⁊ fletus:rachel plorātis filios suos:⁊ nolētis
cōsolari sup eis:qꝛ nō sunt. Hec dicit dn̄s. Quie-
scat vox tua a ploratu ⁊ ocłi tui a lachrymis qꝛ est
merces opi tuo:ait dn̄s. Et reuertent̄ de terra ini-
mici:⁊ est spes nouissimis tuis:ait dn̄s.⁊ reuertēt̄
filij tui ad termios suos Audiens audiui effraim
transmigrantē. Castigasti me dn̄e:⁊ eruditus suz
D q̄si iuuenculus indomitꝰ. Cōuerte me ⁊ cōuertar
qꝛ tu dn̄s deus meꝰ. Postq̄ eñ cōuertisti me: egi
penitētiā:⁊ postq̄ ondisti mihi pcussi femur meū
Cōfusus suz ⁊ erubui:qm̄ sustinui opprobriū ado
lescentie mee. Si filiꝰ honorabilis mihi effraim:si
puer delicatꝰ qꝛ ex quo locutꝰ sum de eo adhuc re
cordabor eiꝰ. Idcirco ꝯturbata sunt viscera mea
sup eū miserans miserebor eiꝰ ait dn̄s. Statue ti
bi speculā pone tibi amaritudies. Dirige cor tuū
in viā rectā in qua ābulasti. Reuertere virgo isrł:
reuertē ad ciuitates tuas istas. Usq̄ q̄ delitijs dis
solueris filia vaga? Qꝛ creauit dn̄s nouū sup terrā
E femina circūdabit virū. Hec dicit dn̄s exercituū
deus isrł. Adhuc dicent verbū istud in terra iuda
⁊ i vrbibꝰ eiꝰ cū cōuertero captiuitatē eoꝝ. Bn̄di
cat tibi dn̄s pulchritudo iusticie:mons sanctꝰ. Et
habitabūt in eo iudas ⁊ oēs ciuitates eius simul
agricole ⁊ minātes greges:qꝛ inebriaui aīam las-
sam:⁊ oēm aīam esurientez saturaui. Ideo quasi
de somno suscitatus sum:et vidi et somnus meus
dulcis mihi. Ecce dies veniūt dicit dn̄s: et semina-
bo domū isrł ⁊ domū iuda semie hoim ⁊ semine iu
mentoꝝ. Et sicut vigilaui sup eos vt euellerez: et
demolirer ⁊ dissiparem ⁊ disperderē ⁊ affligerez
sic vigilabo sup eos vt edificem ⁊ plantē: ait dn̄s.
Eze.18.a. In diebꝰ illis nō dicēt vltra:pr̄es comederūt vuā
acerbā:⁊ dētes filioꝝ obstupuerūt: sz vnusquisq̄
in iniq̄tate sua morieł. Oīs hō qui comederit vuā
Hebr.8.c acerbā obstupescēt dentes eiꝰ. Ecce dies veniēt
F dicit dn̄s:⁊ feriā domui israel et domui iuda fedꝰ
nouū. Nō scd̄m pactū qꝺ pepigi cū patribꝰ vr̄is i
die qua apphendi manū eoꝝ vt educerez eos de
terra egypti:pactū qꝺ irritū fecerūt:⁊ ego dn̄atꝰ
sum eoꝝ dicit dn̄s:sed hoc erit pactū qꝺ feriā cuz
domo israel. Post dies illos dicit dn̄s dabo legē
meā in visceribꝰ eoꝝ:⁊ in corde eoꝝ scribā eam:⁊
supr.24.c. ero eis in deū:⁊ ipsi erunt mihi in ppłm. Et nō do
Hebr.8.c. cebit vltra vir ꝓximū suū:⁊ vir fratrē suū: dicens
cognosce dn̄m. Oēs eñ cognoscēt me a minimo
eoꝝ vsq̄ ad maximū:ait dn̄s qꝛ ppitiabor iniq̄ta

ti eoꝝ:⁊ pcti eoꝝ nō memorabor ampliꝰ. Hec di-
cit dn̄s q̄ dat solē in lumine diei:ordinē lune ⁊ stel
larū in lumine noctis:q̄ turbat mare ⁊ sonant flu
ctus eiꝰ dn̄s exercituū nomen illi. Si defecerint B
leges iste corā me dicit dn̄o:tunc ⁊ semen isrł defi
ciet vt nō sit gens corā me cūctis diebus. Hec di
cit dn̄s. Si mensurari poterūt celi sursum et inue
stigari fundamēta terre deorsum:⁊ ego abijciam
vniuersum semen isrł ꝓpter omia q̄ fecerūt dicit
dn̄s. Ecce dies veniēt dicit dn̄s:⁊ edificabit̄ ciui-
tas dn̄o a turre ananehel vsq̄ ad portā āguli. Et
exibit vltra normā mensure in cōspectu eiꝰ super
collem gareb:⁊ circuibit goatha et oēm vallē ca-
dauerū ⁊ cineres ⁊ vniuersam regionē mortis ad
torrentē cedron ⁊ vsq̄ ad angulū porte equorum
orientalis. Sanctū dn̄i nō euelletur:⁊ nō destrue
tur vltra imppetuum.

¶ C. S. Hieremias i carcere ꝓphetat sedechiā
captiuū ⁊ orbatū ducendū in babylonem: ⁊ emit
agrū in anathot:⁊ orat dn̄m ꝓ pplo suo. Sermo
dn̄i ad eū de incendio hierusalē:⁊ de liberatione
captiuorum. xxxij

Verbum qꝺ factū est ad hieremiā a dn̄o A
in āno decimo sedechie regis iuda: ipe
est annꝰ octauusdecimꝰ nabuchodono
sor. Tunc exercitꝰ regis babylonis ob
sidebat hirłm:et hieremias ꝓpheta erat clausus
in atrio carceris q̄ erat in domo regis iuda. Clau-
serat eñ eū sedechias rex iuda dicēs. Quare va-
ticinaris dicēs. Hec dicit dn̄s. Ecce ego dabo ci-
uitatē istā in manus regis babylonis ⁊ capiet eā
et sedechias rex iuda non effugiet de manu chal
deorū:sed tradetur in manus regis babylonis: ⁊
loquetur os eius cū ore illius:⁊ oculi eius oculos
illius videbunt: et in babylonē ducet sedechiam:
et ibi erit donec visitem eū:ait dn̄s. Si aūt dimi-
caueritis aduersum chaldeos nichilū ꝓsperū ha
bebitis. Et dixit hieremias. Factū est verbuz dn̄i
ad me dicens. Ecce ananehel filius sellū patrue-
lis tuus veniet ad te dicens. Eme tibi agrū meuz B
qui est in anathot. Tibi eñ cōpetit ex propinqui
tate vt emas. Et venit ad me ananehel filius pa-
trui mei scd̄m verbum dn̄i ad vestibulū carceris:
et ait ad me. Posside agrū meū qui est in anathot
in terra bēiamin qꝛ tibi cōpetit hereditas: ⁊ tu ꝓ
pinquus es vt possideas. Intellexi autē ꝙ verbū
dn̄i esset. Et emi agrum ab ananehel filio patrui
mei qui est in anathot. Et appendi ei argentū se-
ptem stateres:⁊ decem argenteos et scripsi in li-
bro ⁊ signaui:et adhibui testes. Et appendi argē C
tum in statere ⁊ accepi librū possessionis signatū
et stipulatiōes et rata ⁊ signa forinsecus. Et dedi
librū possessionis baruch filio neri filij maasie in
oculis ananehel patruelis mei. et in oculis testiū
qui scripti erant in libro emptiōis et in oculis oim
iudeorū q̄ sedebāt in atrio carceris. Et pcepi ba-
ruch corā eis dicēs. Hec dicit dn̄s exercituū deꝰ
isrł. Sume libros istos librū emptiōis hūc signa-
tū ⁊ librū hūc q̄ apertus est:⁊ pones illos in vase fi-
ctili:vt pmanere possint diebꝰ multis. Hec eñ dicit
dn̄s exercituū deꝰ isrł. Adhuc possidebunt̄ domꝰ
et agri et vinee in terra ista. Et oraui ad dn̄z post
q̄ tradidi librum possessiōis baruch filio neri di-

cens. Heu heu heu dñe deus. Ecce tu fecisti celũ
et terrã in fortitudĩe tua magna ⁊ in brachio tuo
extento. Non erit tibi difficile omẽ verbũ q̃ facis
miam in milibꝰ: ⁊ reddis iniq̃tatẽ patrũ in sinũ fi
Exo.34.a. liorũ eorũ post eos. Fortissime magne et potens:
D dñs exercituũ nomen tibi magnus cõsilio ⁊ incõ
phensibilis cogitatu: cuiꝰ oculi apti sunt sup oms
vias filiorũ adã: vt reddas vnicuiq; scd̃m vias su
as: ⁊ scd̃m fructũ adinuentionũ eiꝰ. Qui posuisti
signa ⁊ portenta in terra egypti vsq; ad diẽ hanc
⁊ in isrl̃ ⁊ in hoibus ⁊ tibi fecisti nomen sicut est di
es hec. Et eduxisti ppl̃m tuũ isrl̃ de terra egypti
in signis ⁊ portentis ⁊ in manu robusta et in bra-
chio extento ⁊ in terrore magno: ⁊ dedisti eis ter
rã hanc quã iurasti patribꝰ eorũ: vt dares eis ter
rã fluentẽ lacte ⁊ melle. ⁊ ingressi sũt et possederũt
eã. Et nõ obedierũt voci tue: ⁊ in lege tua nõ am-
bulauerũt: oĩa q̃ mandasti eis vt facerent nõ fece
runt: ⁊ euenerũt eis oĩa mala hec. Ecce munitio-
nes extructe sunt aduersum ciuitatẽ vt capiatur
⁊ vrbs data est in manus chaldeorũ: et in manus
regis babylonis q̃ preliant̃ aduersus eã a facie
gladij ⁊ famis ⁊ pestilentie: ⁊ q̃cũq; locutus es ac
E ciderũt vt tuipse cernis. Et tu dicis michi domie
deus eme agrũ argento ⁊ adhibe testes: cũ vrbs
data sit in manus chaldeorũ. Et factũ est verbũ
dñi ad hieremiã dicens. Ecce ego dñs deus vni-
uerse carnis. Nunq̃d mihi difficile erit omẽ vbũ?
Propterea hec dicit dñs. Ecce ego tradã ciuita-
tẽ istã in manus chaldeoꝝ ⁊ in manꝰ regis baby
lonis ⁊ capient eã: ⁊ venient chaldei pliantes ad-
uersum vrbẽ hanc ⁊ succendẽt eã igni: ⁊ cõburent
eã: ⁊ domos in quarũ domatibꝰ sacrificabãt baal
et libabãt dijs alienis libamina ad irritandũ me.
Erant eñ filij isrl̃ ⁊ filij iuda iugiter faciẽtes ma-
lũ in oculis meis ab adolescentia sua filij israel q̃
vsq; nũc exacerbãt me in ope manuũ suarũ dicit
dñs: q: in furore ⁊ in idignatiõe mea facta est mi-
chi ciuitas hec a die qua edificauerũt eã vsq; ad
diẽ istã qua auferet̃ de cõspectu meo ppter mali
ciã filioꝝ isrl̃ ⁊ filioꝝ iuda quã fecerũt ad iracun
diã me puocãtes ipsi ⁊ reges eoꝝ ⁊ pricipes eoꝝ
⁊ sacerdotes ⁊ pphete eoꝝ viri iuda et hitatores
F hirl̃m. Et verterũt ad me terga ⁊ nõ facies cũ do
supra.2.f. cerẽ eos ⁊ erudirẽ diluculo ⁊ nollẽt audire vt acci
supra.7.b. perẽt disciplinã. Et posuert̃ idola sua ĩ domo in q̃
inuocatũ est nomen meũ vt polluerent eã: ⁊ edifi
cauerũt excelsa baal q̃ sunt in valle filij ennon: vt
initiarẽt filios suos ⁊ filias suas moloch: qđ non
mãdaui eis: nec ascẽdit in cor meũ vt facerẽt abo
minationẽ hãc: ⁊ in pctm̃ deducerẽt iudã. Et nũc
ppter ista: hec dicit dñs deꝰ isrl̃ ad ciuitatẽ hanc.
de q̃ vos dicitis q tradat̃ in manꝰ regis babylo-
nis in gladio ⁊ in fame ⁊ in peste. Ecce ego cõgre
gabo eos de vniuersis terris ad quas eieci eos
in furore meo ⁊ in ira mea ⁊ in idignatiõe grãdi:
⁊ reducã eos ad locũ istũ: ⁊ hitare eos faciã ꝯfidẽ
G ter: ⁊ erũt michi in ppl̃m: et ego ero eis in deũ. Et
dabo eis cor vnũ ⁊ viã vnã vt timeãt me vniuer-
sis diebꝰ ⁊ bñ sit eis ⁊ filijs eoꝝ post eos. Et feriã
eis pactũ sempiternũ: ⁊ nõ desinã eis bñfacere: ⁊
timorẽ meũ dabo in corde eorũ: vt nõ recedant a
me: ⁊ letabor sup eis cũ bene eis fecero. Et plãta-
bo eos in terra ista in veritate in toto corde meo
et in tota aĩa mea: q: hec dicit dñs. Sicut adduxi
sup ppl̃m istũ omẽ malũ hoc grãde: sic adducam
sup eos omẽ bonũ qđ ego loquor ad eos. Et possi
debunt̃ agri in terra ista de qua vos dicitis q de
serta sit: eo q nõ remanserit hõ ⁊ iumentũ: ⁊ data
sit ei in manꝰ chaldeoꝝ. Agri ement̃ pecunia et
scribent̃ in libro: ⁊ iprimet̃ signũ: ⁊ testis adhibe-
bit̃ in terra bẽiamin: ⁊ in circuitu hirl̃m in ciuita-
tibꝰ iuda ⁊ in ciuitatibꝰ mõtanis ⁊ in ciuitatibus
cãpestribꝰ: ⁊ in ciuitatibꝰ q̃ ad austrũ sunt: q: con
uertã captiuitatẽ eoꝝ ait dñs.

C. C. S. De cõuersione iuda ⁊ hirl̃m. ⁊ de emẽda
tiõe ⁊ gaudio. ⁊ de grege transeũte ad manũ nu-
merãtis. de xp̃o nasciturο ⁊ regno ipsius ⁊ sacer-
dotio ppetuo. xxxiij.

Et factũ est verbũ dñi ad hieremiã se- A
cũdo: cũ adhuc clausus eẽt in atrio car
ceris dicẽs. Hec dicit dñs: q: facturꝰ ẽ
et formaturꝰ illud ⁊ paraturus dñs no
mẽ eiꝰ. Clama ad me ⁊ exaudiã te: ⁊ annũciabo ti
bi grãdia ⁊ firma q̃ nescis. Q: hec dic̃ dñs ds isrl̃
ad domos vrbis huiꝰ ⁊ ad domos regis iude q̃ de
structe sunt ad munitiões ⁊ ad gladiũ venientiũ
vt dimicent cũ chaldeis ⁊ ipleãt eas cadaueribꝰ
hoim quos pcussi in furore meo: ⁊ in idignatione
mea abscõdens faciẽ meam a ciuitate hac ppter
oẽm maliciã eoꝝ. Ecce ego obducã eis cicatricẽ
⁊ sanitatẽ ⁊ curabo eos: ⁊ reuelabo eis depcatio-
nẽ pacis ⁊ veritatis. Et cõuertã cõuersionẽ iuda
et cõuersionẽ hirl̃m: ⁊ edificabo eos sicut a princi
pio: ⁊ emũdabo illos ab oĩ iniq̃tate sua ĩ qua pec-
cauerũt mihi: ⁊ ppiciꝰ ero cũctis iniq̃tatibꝰ eoꝝ
in q̃bꝰ deliq̃rũt michi ⁊ spreuerũt me. Et erit mi- B
chi ĩ nomẽ et ĩ gaudiũ ⁊ in laudẽ ⁊ in exultationẽ
cũctis gẽtibꝰ terre q̃ audierit oĩa bona q̃ ego fa-
cturꝰ sũ eis. ⁊ pauebũt ⁊ turbabunt̃ in vniuersis
locis et ĩ oĩ pace quã ego faciã eis. Hec dicit dñs
Adhuc audiet̃ in loco isto quẽ vos dicitis esse de
sertũ eo q nõ sit hõ nec iumẽtũ in ciuitatibꝰ iuda
⁊ foris hirl̃m q̃ desolate sũt absq; hoie et absq; ha
bitatore ⁊ absq; pecore: vox gaudij et vox leticie:
vox spõsi et vox spõse: vox dicẽtiũ. Cõfitemĩ dño
exercituũ: qm̃ bonꝰ dñs: qm̃ ieternũ mĩa eiꝰ: ⁊ por
tãtiũ vota ĩ domo dñi. Reducã eĩ cõuersionẽ t̃re
sicut a pricipio dicit dñs. Hec dicit dñs exercituũ
Adhuc erit ĩ loco isto deserto absq; hoie ⁊ absq; iu
mẽto ⁊ in cũctis ciuitatibꝰ eiꝰ: hitaclm̃ pastorũ et
accubãtiũ gregũ in ciuitatibꝰ mõtuosis ⁊ ciuitati
bꝰ cãpestribꝰ: et ĩ ciuitatibꝰ q̃ ad austrũ sũt ⁊ ĩ t̃ra
bẽiamin et ĩ circuitu hierl̃m ⁊ ciuitatibꝰ iuda: ad-
huc trãsibunt greges ad manũ nũerantis: ait dñs.
Ecce dies veniẽt dicit dñs ⁊ suscitabo vbũ bonũ C
qđ locutꝰ sũ ad domũ isrl̃ ⁊ ad domũ iuda. In die supra.23.a.
bꝰ illis ⁊ ĩ tpe illo germiare faciã dđ germẽ iusticie
et faciet iudiciũ ⁊ iusticiã in t̃ra. In diebꝰ illis sal
uabit̃ iuda: ⁊ isrl̃ hitabit ꝯfidẽter. Et hoc ẽ nomẽ
qđ vocabũt eũ dñs iustꝰ noster. Q: hec dicit dñs
Nõ interibit de dđ vir q̃ sedeat sup thronũ domus
isrl̃: ⁊ de sacerdotibꝰ: ⁊ de leuitis nõ interibit vir a
facie mea q̃ offerat olocaustomata ⁊ incendat sa-
crificiũ ⁊ cedat victimas oĩbus diebꝰ. Et factum
est vbũ dñi ad hieremiã dicens. Hec dicit domi-

D nus. Si irritũ potest fieri pactũ meũ cu3 die ⁊ pa
ctum meũ cu3 nocte vt nõ sit dies ⁊ nox in tẽpore
suo ⁊ pactũ meũ irritũ esse poterit cum dauid ser
uo meo vt nõ sit ex eo filius q̃ regnet in throno eiꝰ
⁊ leuite ⁊ sacerdotes ministri mei. Sicut enume-
rari nõ possunt stelle celi et metiri harene maris:
sic multiplicabo semen dauid serui mei: ⁊ leuitas
ministros meos. Et factũ est verbũ dñi ad hiere-
miam dicẽs. Nũquid nõ vidisti quid populꝰ hic
locutus sit dicẽs: due cognatiões quas elegerat
dñs abiecte sunt: ⁊ populũ meũ desperxerũt: eo ꝙ
nõ sit vltra gẽs corã eis. Hec dicit dñs. Si pactũ
meũ inter diẽ ⁊ noctẽ: ⁊ leges celi ⁊ terre nõ posui
equidem ⁊ semen iacob ⁊ dauid serui mei proiici
am vt nõ assumã de semine eiꝰ principes seminis
abraam: isaac: ⁊ iacob. Reducã eñi conuersionem
eorum et miserebor eis.

C. S. Pena quia non dimittunt seruos et an-
cillas hebreas liberos ⁊ punitio cum tamen pro-
miserunt in templo cum solennitate vituli in duo
scissi. xxxiiij.

A Verbum quod factũ est ad hieremia3 a
dño qñ nabuchodonosor rex babilõis
et oĩs exercitus eius vniuersaq3 regna
terre que erant sub potestate eiꝰ ⁊ omñs
populi bellabãt cõtra hierusalẽ ⁊ ꝯtra oẽs vrbes
eius: dicẽs. Hec dicit dñs deus israel. Uade ⁊ lo-
quere ad sedechiã regẽ iuda: ⁊ dices ad eũ. Hec
dicit dñs. Ecce ego tradã ciuitatẽ hanc in manu
regis babilonis: ⁊ succẽdet eã igni. Et tu nõ effu-
gies de manu eiꝰ: sed cõprehẽsione capieris et in
manu eius traderis ⁊ oculi tui oculos regis babi
lonis videbũt: ⁊ os eiꝰ cũ ore tuo loquet et baby-
lonem introibis. Attamen audi verbũ dñi sede-
chia rex iuda. Hec dicit dñs ad te. Nõ morieris
in gladio. sed in pace morieris. ⁊ secũdũ cõbustio
nes patrũ tuoꝝ regũ priorũ qui fuerũt ante te sic
cõburẽt te: ⁊ ve dñe planget te: q2 verbu3 hoc ego
B locutus sum dicit dñs. Et locutꝰ est hieremias ꝓ
pheta ad sedechiã regẽ iuda vniuersa verba hec
in hierusalẽ: ⁊ exercitus regis babylonis pugna-
bat cõtra hierusalẽ: ⁊ contra oẽs ciuitates iuda q̃
relique erãt cõtra lachis ⁊ cõtra azecha. He eni3
superant de ciuitatibus iuda vrbes munite. Uer
bu3 quod factũ est ad hieremiã a dño postq3 per
cussit rex sedechias fedꝰ cũ oĩ populo in hierusa-
lem predicãs vt dimitteret vnusquisq3 seruũ suũ:
⁊ vnusquisq3 ancillã suã hebreũ ⁊ hebreã liberos
et nequaq3 dominarent eis: id est in iudeo ⁊ fratre
suo. Audierũt ergo oẽs pricipes ⁊ vniuersus po
pulus qui inierãt pactũ vt dimitteret vnusquisq3
seruũ suũ ⁊ ancillã suã liberos ⁊ vltra nõ domina
rentur eis. Audierũt igit ⁊ dimiserũt. Et cõuersi
sunt deinceps ⁊ retraxerũt seruos suos ⁊ ancillas
suas quos dimiserunt liberos ⁊ subiugauerũt in
C famulos ⁊ famulas. Et factũ est verbũ dñi ad hie
Exod. 21. a remiã a dño: dicẽs. Hec dicit dñs deꝰ israel. Ego
Deut. 15. c. percussi fedus cũ patribus vestris in die qua edu
xi eos de terra egypti de domo seruitutis: dicẽs.
Cũ cõpleti fuerint septẽ anni: dimittat vnusquis
q3 fratrẽ suũ hebreũ q̃ vẽditꝰ est ei ⁊ seruiet tibi sex
annis: ⁊ dimittes eũ a te liberũ. Et nõ audierunt
patres vestri me nec inclinauerũt aurẽ suã. Et cõ
uersi estis vos hodie: ⁊ fecistis quod rectu3 est in
oculis meis vt predicaretis libertatẽ vnusquisq3
ad amicũ suu3: ⁊ inistis pactũ in cõspectu meo in
domo in qua inuocatũ est nomẽ tuũ sup eã. Et re
uersi estis ⁊ ꝯmaculastis nomẽ meũ: ⁊ reduxistis
vnusquisq3 seruũ suũ ⁊ vnusquisq3 ancillã suã q̃s
dimiseratis vt essent liberi ⁊ sue potestatis ⁊ sub-
iugastis eos: vt sint vobis serui ⁊ ancille. Propter
ea hec dicit dñs. Uos nõ audistis me vt predica-
retis libertatẽ vnusquisq3 fratri suo ⁊ vnusquisq3
amico suo. Ecce ego predico libertatẽ ait dñs ad D
gladiũ: ad pestẽ ⁊ ad famen: ⁊ dabo vos in como
tionẽ cunctis regnis terre. Et dabo viros q̃ pre-
uaricant fedus meũ ⁊ nõ obseruauerũt verba fe
deris quibꝰ assensi sunt in cõspectu meo: vitulum
quẽ cõciderũt in duas partes: et transierũt inter
diuisiões eius: ⁊ pricipes iuda pricipes hierusalẽ
eunuchi ⁊ sacerdotes: ⁊ oĩs populus terre q̃ tran
sierunt inter diuisiones vituli: ⁊ dabo eos in ma-
nus inimicoꝝ suoꝝ ⁊ in manꝰ querentiũ aĩam eo
rum: ⁊ erit morticiniũ eoꝝ in escã volatilibꝰ celi ⁊
bestijs terre. Et sedechiã regem iuda: ⁊ pricipes
eius dabo in manus inimicorum suorum: ⁊ in ma
nus querentium animas eorum: ⁊ in manus ex-
ercituum regis babylonis qui recesserunt a vo-
bis. Ecce ego precipio dicit dñs: et reducã eos in
ciuitatẽ hãc: et preliabunt aduersum eã ⁊ capiẽt
eam: ⁊ incendent igni. Et ciuitates iuda dabo in
solitudinem eo ꝙ non sit habitator.

C. S. Increpatur de inobediẽtia. propter obe-
dientiam filiorum ionadab filij rechab rechabi-
tis maledictio promittitur. benedicitur stirps io
nadab filij rechab. xxxv.

Verbũ quod factũ est ad hieremiam a
dño in diebꝰ ioachim filij iosie regꝭ iu A
da: dicens. Uade ad domũ rechabita
rum ⁊ loquere eis ⁊ itroduces eos in
domũ dñi in vnã exedrã thesauroꝝ et dabis eis
bibere vinũ. Et assumpsi iechoniã filiũ hieremie
filij absame ⁊ fratres eiꝰ et oẽs filios eiꝰ ⁊ vniuer
sam domũ rechabitaꝝ ⁊ introduxi eos in domũ
dñi ad gazophilatiũ filioꝝ anan filij iezedelie ho
minis dei qd erat iuxta gazophilatiũ pricipũ sup
thesaurũ maasie filij sellũ q̃ erat custos vestibuli
Et posui corã filijs domꝰ rechabitarũ ciphos ple
nos vino ⁊ calices: ⁊ dixi ad eos. Bibite vinum.
Qui respõderũt. Nõ bibemꝰ vinũ: q2 ionadab fi-
lius rechab pater noster ꝑcepit nobis dicẽs. Nõ B
bibetis vinũ vos ⁊ filij vestri vsq3 in sempiternu3
Et domũ nõ edificabitis: et sementẽ nõ seretis: ⁊
vineas nõ plãtabitis nec habebitis: sed in taber
naculis habitabitis cunctis diebꝰ vestris: vt viua
tis diebus multis sup faciẽ terre in qua vos pere
grinamini. Obediuimꝰ ergo voci ionadab filij re
chab patris nostri in omnibꝰ que precepit nobis
ita vt nõ biberemꝰ vinũ cũctis diebꝰ nostris nos
et mulieres nostre filij ⁊ filie nostre: ⁊ non edifica
remus domos ad habitandũ: ⁊ vineã ⁊ agrum et
sementẽ nõ habuimus sed habitauimus in taber
naculis ⁊ obedientes fuimꝰ iuxta omnia que pre
cepit nobis ionadab pater noster. Cũ aũt ascen- C
disset nabuchodonosor rex babylonis ad terra3
nostrã: diximꝰ. Uenite ⁊ ingrediamur in hierusa

lem a facie exercit' caldeoꝝ ⁊ a facie exercit' sy=
rie ⁊ māsim' in hierusalē Et factū est verbuȝ dñi
ad hieremiā dicēs. Hec dicit dñs exercituū de'
israel. Uade ⁊ dic viris iuda ⁊ habitatoribus hie
rusalē. Nūquid nō recipietis disciplinā vt obedi
atis verbis meis: dicit dñs? Preualuerūt sermo=
nes ionadab filij rechab quos precepit filijs suis
vt nō biberēt vinū: ⁊ nō biberūt vsq ad diē hanc
q2 obedierūt precepto patris sui. Ego aūt locut'
sum ad vos de mane cōsurgēs ⁊ loquēs: ⁊ nō obe
distis michi. Misiq ad vos oēs seruos meos pro
Sup.18.b. phetas cōsurgēs diluculo mittēsq ⁊ dicēs. Con=
et.25.b. uertimini vnusqsq a via sua pessima: ⁊ bona faci
te studia vestra: ⁊ nolite sequi deos alienos neq
colatis eos: ⁊ habitabitis in terra quam dedi vo
bis ⁊ patrib' vestris: ⁊ nō inclinastis aurē vestrā
neq audistis me. Firmauerūt igitur filij ionadab
filij rechab preceptū patris sui qđ preceperat eis
D popul' aūt iste nō obediuit michi Jdcirco hec di
cit dñs exercituū deus israel. Ecce ego adducaȝ
sup iudā ⁊ sup oēs habitatores hierusalē vniuer
sam afflictionē quā locut' sum aduersum illos eo
ꝙ locutus sū ad illos ⁊ nō audierūt: vocaui illos
⁊ nō rñderūt mihi. Domui aūt rechabitarū dixit
hieremias. Hec dicit dñs exercituū de' isrl. Pro
eo ꝙ obedistis ꝑcepto ionadab patris vestri. ⁊ cu
stodistis oīa mādata ei' ⁊ fecistis vniuersa q̄ ꝑce
pit vobis: ꝓpterea hec dicit dñs exercituū deus
isrl. Nō deficiet vir de stirpe ionadab filij rechab
stans in conspectu meo cunctis diebus.

¶ C. S. Hieremias de carcere mittit baruch cū
libro: vt reuocet populum suum a via sua mala: io
achim comburit librum et alius scribitur contra
eum. xxxvj.

Et factū est in anno quarto ioachim fi=
A lij iosie regis iuda: factū est verbū hoc
ad hieremiā a dño: dicens. Tolle volu
men libri: ⁊ scribes in eo oīa verba que
locutus sum tibi aduersum israel ⁊ iudā ⁊ aduer=
sum oēs gentes a die qua locut' sum ad te ex die
bus iosie vsq ad diē hāc: si forte audiēte domo iu
da: vniuersa mala q̄ ego cogito facere eis: reuer=
tatur vnusquisq a via sua pessima: ⁊ propiti' ero
iniquitati ⁊ peccato eoꝝ. Uocauit ergo hieremi=
as baruch filiū nerie: ⁊ scripsit baruch ex ore hie=
remie oēs sermones dñi quos locutus est ad euȝ
in volumine libri. Et precepit hieremias baruch
B dicens. Ego clausus suȝ: nec valeo ingredi domū
dñi. Jngredere ergo tu ⁊ lege de volumine i quo
scripsisti ex ore meo verba dñi audiēte populo in
domo dñi in die ieiunij insuper ⁊ audiēte vniuer
so iuda qui venīūt de ciuitatib' suis. Leges eis: si
forte cadat oratio eoꝝ in cōspectu dñi: ⁊ reuerta=
tur vnusquisq a via sua pessima: qm̄ magn' furor
et indignatio est quā locut' est dñs aduersus po
pulū hūc. Et fecit baruch filius nerie iuxta omia
que preceperat hieremias ꝓpheta: legens a volu
mine sermones dñi in domo dñi. Factū est auteȝ
in anno quinto ioachim filij iosie regis iuda i mē
se nono predicauerunt ieiuniū in cōspectu dñi oi
populo in hierusalē ⁊ vniuerse multitudini q̄ con
C fluxerat de ciuitatibus iuda in hierusalē Legitq
baruch ex volumie sermones hieremie in domo
dñi in gazophilatio gamarie filij saphā scribe in
vestibulo superiori in introitu porte noue dom'
dñi: audiēte oī populo. Cūq audisset micheas fi
lius gamarie filij saphan oēs sermones dñi ex li=
bro: descēdit in domū regis ad gazophilatiū scri
be. Et ecce ibi oēs pricipes sedebāt elisama scri=
ba ⁊ dalaias fili' semeie ⁊ helnathan filius acha
boi ⁊ gamarias fili' saphan: ⁊ sedechias fili' ana
nie ⁊ vniuersi pricipes. Et nūciauit eis micheas
oia verba q̄ audiuit legēte baruch ex volumine in
auribus ppli. Miserūt itaq oēs principes ad ba
ruch iudi filiū nathanie filij selemie filij chusi di=
centes. Uolumen ex quo legisti audiēte populo: D
sume in manu tua ⁊ veni. Tulit ergo baruch fili'
nerie volumen in manu sua: ⁊ venit ad eos. Et di=
xerūt ad eum. Sede ⁊ lege hec in aurib' nostris
Et legit baruch in aurib' eoꝝ. Jgit cū audissent
oia verba obstupuerūt vnusquisq ad proximum
suū: ⁊ dixerūt ad baruch. Nūciare debemus regi
oēs sermones istos. Et interrogauerūt eū dicē=
tes. Jndica nobis: quō scripsisti omēs sermones
istos ex ore ei'. Dixit autē eis baruch. Ex ore suo
loquebat quasi legens ad me oēs sermōes istos:
et ego scribebā in volumine attramento. Et dixe
rūt pricipes ad baruch Uade ⁊ abscōdere tu ⁊ hie
remias ⁊ nemo sciat vbi sitis. Et ingressi sunt ad E
regē in atriū. Porro volumē cōmēdauerūt in ga
zophilatio elisame scribe ⁊ nūciauerūt audiente
rege oēs sermōes. Misitq rex iudi vt sumeret vo
lumen: qui tollens illud de gazophilatio elisame
scribe legit audiēte rege ⁊ vniuersis pricipib' qui
stabant circa regē. Rex aūt sedebat in domo hye
mali in mēse nono ⁊ posita erat arula corā eo ple
na prunis. Cūq legisset iudi tres pagellas vel q̄t
tuor: scidit illud scapello scribe et ꝓiecit in ignem
qui erat sup arulā donec cōsumeret oē volumen
igni q̄ erat in arula Et nō timuerūt neq sciderūt
vestimēta sua rex ⁊ oēs serui ei' q̄ audierunt vni
uersos sermones istos. Uerūtn̄ helnathan ⁊ dala F
ias ⁊ gamarias contradixerūt regi ne cōbureret
librū ⁊ non audiuit eos. Et ꝑcepit rex hieremiel
filio amelech ⁊ saraie filio ezriel ⁊ selemie filio ab
dehel vt cōprehēderēt baruch scribā ⁊ hieremiā
prophetā. Abscōdit aūt eos dñs. Et factū est ver
bū dñi ad hieremiā ꝓphetā: postq̄ combusserat
rex volumen ⁊ sermones quos scripserat baruch
ex ore hieremie dicēs. Rursum tolle volumē aliō
et scribe in eo oēs sermones priores q̄ erāt in pri
mo volumine quod combussit ioachim rex iuda.
Et ad ioachim regem iuda: dices. Hec dicit do=
minus. Tu combussisti volumen istud: dicens.
Quare scripsisti in eo annūcians: festinus veniet G
rex babylōis ⁊ vastabit terrā hāc: ⁊ cessare faciet
ex illa hoīem ⁊ iumētum. Propterea hec dicit do
minus de' cōtra ioachim regē iuda. Non erit ex
eo q̄ sedeat sup soliū dauid: ⁊ cadauer ei' proijcie
tur ad estū p diē ⁊ ad gelu p noctē. Et visitabo cō
tra eū ⁊ cōtra semen ei': ⁊ cōtra seruos ei' iniqui
tates suas: ⁊ adducam sup eos ⁊ sup habitatores
hierusalem ⁊ sup viros iuda oē malū qđ locutus
sum ad eos et nō audierūt. Hieremias aūt tulit vo
lumen aliud ⁊ dedit illud Baruch filio nerie scri
be qui scripsit in eo ex ore hieremie oēs sermōes

libri quē ꝯbusserat ioachiȝ rex iuda igni: et insup
additi sūt ſmões multo plures ꝗ̄ antea fuerant.
¶ C.S. Sedechias mādat orare pro nobis dñȝ
et interi vult israel egredi. capiť. in carcerē mitti
tur rex euȝ alloquiť in vestibulo carceris: ⁊ torta
panis quotidie datur. xxxvij.
ET regnauit rex sedechias filiꝰ iosie pro
A iechonia filio ioachim quē cōstituit re
gem nabuchodonosor rex babylōis in
terra iuda: ⁊ nō obediuit ipē ⁊ serui eiꝰ
⁊ populꝰ terre verbis dñi que locutꝰ est in manu
hieremie ꝓphete. Et misit rex sedechias iuchal
filiū semelie et sophoniā filiū maasie sacerdotem
ad hieremiā ꝓphetā dicēs. Ora ꝑ nobis dñm de
infra.42.a um nostrū. Hieremias āt libere ambulabat ī me
dio populi. Nō eñ miserāt eū in custodiam carce
ris. Igiť exercitꝰ pharaonis egressus est de egy
pto: ⁊ audiētes chaldei qui obsidebāt hierlm hu-
B iuscemodi nūciū recesserūt ab hierusalē Et factū
est verbū dñi ad hieremiā prophetā dicens Hec
dicit dñs deꝰ israel. Sic dicetis regi iuda qui mi
sit vos ad me interrogandū. Ecce exercitus pha
raonis qui egressus est vobis in auxiliū reuerteť
in terrā suam in egyptū ⁊ redient chaldei: ⁊ bella
bunt cōtra ciuitatē hanc: ⁊ capiēt eā et succendēt
igni. Hec dicit dñs Nolite decipere aīas vestras
dicētes. Eūtes abibūt ⁊ recedēt a nobis chaldei
q: nō abibūt. Sed ⁊ si percusseritis oēm exercitū
chaldeoꝝ: qui preliantur aduersum vos ⁊ dereli
cti fuerint ex eis aliqui vulnerati: singuli de tēto
rio suo cōsurgēt: ⁊ incēdēt ciuitatē hāc igni Ergo
cū recessisset exercitꝰ chaldeoꝝ ab hierusalē pro
pter exercitū pharaonis egressus est hieremias
de hierusalē: vt iret in terram beniamin ⁊ diuide
C ret ibi possessionē in cōspectu ciuiū. Cūqꝫ perue-
nisset ad portaȝ beniamin erat ibi custos porte ꝑ
vices noīe hierias filꝰ selemie filij ananie: ⁊ ap-
prehēdit hieremiā prophetā dicēs Ad chaldeos
profugis. Et respōdit hieremias. Falsum est non
fugio ad chaldeos. Et nō audiuit eū sed cōprehē
dit hierias hieremiā: ⁊ adduxit eum ad pricipes.
Sup.20.a. Quāobrē irati pricipes ꝯtra hieremiā cesum eū
miserūt in carcerē qui erat in domo ionathā scri-
be. Ipse eñ prepositus erat sup carcerem. Itaqꝫ
ingressus est hieremias in domū laci ⁊ in ergastu
lum: ⁊ sedit ibi hieremias diebꝰ multis. Mittens
autē sedechias rex tulit eū: ⁊ interrogauit euȝ in
domo sua abscōdite: ⁊ dixit Putas ne est sermo a
D dño. Et dixit hieremias. Est. Et ait. In manꝰ re-
gis babylonis traderis Et dixit hieremias ad re
gem sedechiā. Quid peccaui tibi ⁊ seruis tuis et
populo tuo: q: misisti me in domuȝ carceris? Ubi
sunt ꝓphete vestri q̄ prophetabant vobis: ⁊ dice
bant: nō veniet rex babylonis sup vos ⁊ sup terrā
hanc? Nūc ergo audi obsecro dñe mi rex. Ualeat
E deprecatio mea in ꝯspectu tuo: ⁊ ne me remittas
in domum ionathe scribe ne morlar ibi. Precepit
ergo rex sedechias vt traderet hieremias in ve-
stibulū carceris ⁊ dareť ei torta q̄tidie panis: ex-
cepto pulmēto: donec cōsumerent oēs panes de
ciuitate. Et māsit hieremias i vestibulo carceris
¶ C.S. Principes petunt hieremiam occidi: in
lacum mittitur vbi non erat aqua sed lutum: ab-
demelech extrahit eum regi ea que prius predi-
cat rex iubet vt celet. xxxviij.
AUdiuit aūt saphacias filꝰ madiā ⁊ hie A
delias filꝰ phassur ⁊ iuchal filꝰ selemie
⁊ phassur filꝰ melchie sermones quos
hieremias loquebať ad oēm populum
dicens. Hec dicit dñs. Quicūqꝫ māserit in ciuita supra.21.c.
te hac morieť gladio ⁊ fame ⁊ peste. q̄ aūt profu-
gerit ad chaldeos viuet: ⁊ erit aīa eiꝰ sospes et vi
uens. Hec dicit dñs. Tradēdo tradetur ciuitas
hec in manu exercitꝰ regis babylonis ⁊ capiet eā
Et dixerūt pricipes regi. Rogamꝰ vt occidať ho
mo iste De industria eñ dissoluit manꝰ viroꝝ bel
lantiū qui remāserūt in ciuitate hac: ⁊ manus vni
uersi populi loquens ad eos vniuersa verba hec
Siquidē homo iste nō querit pacē populo huic:
sed malū. Et dixit rex sedechias. Ecce ipse in ma B
nibus vestris est. Nec eñ fas est vobis q̄cqꝫ nega
re. Tulerūt ergo hieremiā et proiecerūt eū in la-
cum helchie filij amelech qui erat ī vestibulo car
ceris ⁊ submiserūt hieremiā in funibꝰ in lacū in q̄
nō erat aqua sed lutū. Descēdit itaqꝫ hieremias
in cenū. Audiuit aūt abdemelech ethiops vir eu
nuchus qui erat in domo regis: q͞p misissent hiere
miam in lacū. Porro rex sedebat in porta benia-
min. Et egressus est abdemelech de domo regis
et locutꝰ est ad regē dicēs. Dñe mi rex male fece- C
runt viri isti oīa q̄cūqꝫ ꝑpetrauerunt cōtra hiere
miam ꝓphetā: mittētes eū in lacuȝ vt moriať ibi
fame. Nō sunt eñ panes vltra in ciuitate. Prece-
pit itaqꝫ rex abdemelech ethiopi dicēs. Tolle te
cum hinc triginta viros: ⁊ leua hieremiā prophe
taȝ de lacu anteqꝫ moriať. Assumptis ergo abde
melech secū viris igressus est domū regis q̄ erat
sub celario ⁊ tulit inde veteres pannos ⁊ ātiqua
vestimēta que cōputruerāt et submisit ea ad hie
remiā in lacū per funiculos Dixitqꝫ abdemelech
ethiops ad hieremiā prophetam. Pone veteres D
pannos et hec scissa ⁊ putrida sub cubito manuū
tuaꝝ et super funes. Fecit ergo hieremias sic Et
extraxerūt hieremiā funibꝰ: ⁊ eduxerūt eū de la-
cu. Māsit auteȝ hieremias in vestibulo carceris. infra eodē
Et misit rex sedechias ⁊ tulit ad se hieremiā pro
phetam ad ostiū tertium quod erat in domo dñi.
Et dixit rex ad hieremiam. Interrogo ego te ser
monē ne abscōdas a me aliquid. Dixit aūt hiere
mias ad sedechiā. Si annūciauero tibi: nunquid
nō iterficies me? Et si cōsiliū dedero tibi: nō me
audies. Jurauit ḡ rex sedechias hieremie clam
dicēs. Uiuit dñs q̄ fecit nobis aīam hāc si occide E
ro te ⁊ si tradidero te in manꝰ viroꝝ istoꝝ q̄ que-
rūt aīam tuā. ⁊ dixit hieremias ad sedechiā. Hec
dicit dñs exercituū deꝰ israel. Si profectus exie
ris ad pricipes regis babylonis viuet aīa tua et
ciuitas hec nō succendeť igni et saluus eris tu et
domꝰ tua Si aūt nō exieris ad pricipes regis ba
bylonis tradeť ciuitas hec in manꝰ chaldeorum
et succēdēt eā igni ⁊ tu nō effugies de manu eoꝝ
Et dixit rex sedechias ad hieremiā. Sollicitꝰ suȝ
propter iudeos qui trāsfugerūt ad chaldeos ne
forte tradar in manꝰ eoꝝ: ⁊ illudāt michi. Respō F
dit aūt hieremias ⁊ dixit ei. Non te tradēt. Audi
queso vocē dñi quaȝ ego loquor ad te ⁊ bene tibi

erit ⁊ viuet aia tua. ꝙ si nolueris egredi: iste est
sermo quē ostēdit michi dñs. Ecce oēs mulieres
q̄ remāserūt in domo regis iuda: educenꝶ ad prī-
cipes regis babylonis ⁊ ipe dicēt. Seduxerūt te
et preualuerunt aduersum te viri pacifici tui: de-
merserūt te in ceno ⁊ in lubrico pedes tuos: ⁊ re-
cesserūt a te. Et oēs vxores tue ⁊ filij tui educenꝶ
ad chaldeos: ⁊ nō effugies man⁹ eorū: sed in ma
nu regis babylōis capieris ⁊ ciuitatē hanc cōbu
ret igni. Dixit ergo sedechias ad hieremiā. Nul
lus sciet verba hec ⁊ nō morieris. Si autē audie-
G rint pricipes qꝛ locut⁹ sum tecū: ⁊ venerint ad te:
et dixerit tibi: indica nobis quid locut⁹ sis cū re
ge ne celes ⁊ nō te interficiemus: et q̄d locut⁹ est
tecū rex: dices ad eos. Prostraui ego preces me-
as corā rege ne me reduci iuberet in domū iona
thā ⁊ ibi morerer. Venerūt ergo oēs pricipes ad
hieremiā ⁊ interrogauerūt eū. Et locut⁹ est eis
iuxta oia vba q̄ preceperat ei rex. Et cessauerūt
supra eod. ab eo. Nichil em̄ fuerat auditū. Mansit vero hiere
mias in vestibulo carceris vsq̄ ad diē q̄ capta est
hierusalē. Et factū est vt caperetur hierusalem.

C. S. Capta ciuitate sedechias fugit. cōprehē
ditur excecaꝶ nabuzardā ⁊ godoliā et pauperes
populi in hierusalem dimittit: ⁊ godolie commit
tit hieremiā prophetā abdemelech saluaꝶ. xxxix.

Anno nono sedechie regis iuda mense
decimo venit nabuchodonosor rex ba
A infra.52.a. bylonis ⁊ ois exercit⁹ ei⁹ ad hierusalē
4.re.25.a. ⁊ obsidebāt eā. Undecimo aūt anno se
dechie mēse quarto quita mensis: aperta est ciui
tas: ⁊ ingressi sunt oēs pricipes regis babylonis
⁊ sederūt in porta media: neregel sereser semegar
nabusar sarhiz rapsaces neregel sereser rebmag
⁊ oēs reliqui pricipes regis babylonis. Cūq̄ vi-
disset eos sedechias rex iuda ⁊ omēs viri bellato
res fugerūt ⁊ egressi sunt nocte de ciuitate ꝑ viā
horti regis ⁊ per portam que erat inter duos mu
ros: ⁊ egressi sunt ad viā deserti. Persecut⁹ est āt
B eos exercit⁹ chaldeoꝝ: ⁊ cōprehēderūt sedechiā
in cāpo solitudinis hierichontine: et captū addu
xerūt ad nabuchodonosor regē babylonis in re
blata que est terra emath: ⁊ locut⁹ est ad eū iudi-
cia. Et occidit rex babylonis filios sedechie in re
blata in oculis ei⁹ ⁊ oēs nobiles iuda occidit rex
babylonis. Oculos quoq̄ sedechie eruit: ⁊ vinxit
eū cōpedibus vt ducereꝶ in babylonē. Domum
q̄q̄ regis ⁊ domū vulgi succēderūt chaldei igni:
et murū hierusalē subuerterūt. Et reliquias po-
C puli que remāserāt in ciuitate: ⁊ profugos q̄ trās-
fugerāt ad eū ⁊ superfluos vulgi q̄ remāserāt trā
stulit nabuzardā magister militū in babylonē: et
de plebe pauperū qui nichil penit⁹ habebant di
misit nabuzardā magister militie in terra iuda: ⁊
dedit eis vineas ⁊ cisternas in die illa. Preceperat
aūt nabuchodonosor rex babylōis de hieremia:
nabuzardā magistro militū dicēs. Tolle illum et
pone sup eū oculos tuos: nichilq̄ ei mali facias:
sed vt voluerit sic facias ei. Misit q̄q̄ nabuzardā
princeps militie ⁊ nabu ⁊ sesbā ⁊ rapsaces ⁊ nere
gel ⁊ sereser ⁊ rebmag ⁊ oēs optimates regis ba-
bylonis miserūt ⁊ tulerūt hieremiā de vestibulo
carceris ⁊ tradiderūt eū godolie filio acham filij

saphan: vt intraret in domū ⁊ habitaret in popu-
lo. Ad hieremiā aūt factus fuerat sermo dñi cum D
clausus esset in vestibulo carceris dicēs. Uade et
dic abdemelech ethiopi dicēs. Hec dicit dñs ex-
ercituū deus israel. Ecce ego inducā sermones
meos sup ciuitatē hanc in malū ⁊ nō in bonum: et
erūt in ꝯspectu tuo in die illa: ⁊ liberabo te in die
illa ait dñs. Et nō traderis in man⁹ virorū quos
tu formidas: sed eruēs liberabo te ⁊ gladio nō ca
des. sed erit tibi aia tua in salutē. qꝛ in me habui
sti fiduciā: ait dominus.

C. S. De liberatione hieremie. de godolia pre
posito populi. de iohannan q̄ predixit godolie ꝙ
hismael vellet eū occidere ⁊ fecit qꝛ nō credidit. xl

Sermo qui fact⁹ est ad hieremiā a dño A infra.43.b
postq̄ dimissus est a nabuzardā magi
stro militie de rama quādo tulit eū vi-
ctum cathenis in medio oim̄ q̄ migra-
bant de hierusalē ⁊ iuda et duceba̅ꝶ in babylo
nem. Tollens ergo pricceps militie hieremiā di-
xit ad eū. Dñs deus tuus locutus est malū sup lo
cum istū ⁊ adduxit ⁊ fecit dñs sicut locutus est qꝛ
peccastis dño ⁊ nō audistis vocē ei⁹ ⁊ fact⁹ est vo
bis sermo hic. Nūc ergo ecce solui te hodie de ca
thenis que sunt in manib⁹ tuis. Si placet tibi vt
venias mecū in babylonē veni ⁊ ponā oculos me
os sup te. Si aūt displicet tibi venire mecū in ba-
bylonē reside. Ecce ois terra in cōspectu tuo est. Gen.13.b.
Quod elegeris et q̄ placuerit tibi vt vadas: illuc B
perge: ⁊ mecū noli venire. sed habita apud godo
liam filiū aichan filij saphan quem preposuit rex
babylonis ciuitatib⁹ iude. Habita ergo cū eo in
medio popli: vel quocūq̄ placuerit tibi vt vadas
vade. Dedit quoq̄ ei magister militie cibaria et
munuscula: ⁊ dimisit eū. Uenit aūt hieremias ad
godoliā filiū aichan in masphat ⁊ habitauit cum
eo in medio populi qui relict⁹ fuerat in terra. Cū
q̄ audissent oēs pricipes exercit⁹ qui dispersi fue
rant ꝑ regiones: ipi ⁊ socij eorū ꝙ prefecisset rex
babylonis godoliā filiū aichan terre: ꝙ cōmēdaſ C
set ei viros ⁊ mulieres ⁊ paruulos et de pauperi
bus terre q̄ nō fuerāt trāslati in babylonē vene-
runt ad godoliā in masphat: ⁊ hismael fili⁹ natha
nie. ⁊ iohannā filius caree ⁊ ionathan ⁊ sareas fi
lius thenoemeth ⁊ filij offi qui erāt de nethopha
ti ⁊ iechonias fili⁹ machati ipsi ⁊ viri eorū. Et iu
rauit eis godolias fili⁹ aichā filij saphan ⁊ comi-
tib⁹ eoꝝ dicens. Nolite timere seruire chaldeis. 4.re.25.f.
Habitate in terra ⁊ seruite regi babylōis: ⁊ bene
erit vobis. Ecce ego habito in masphat vt respō
deam ꝓcepto chaldeorum qui mittūtur ad nos.
Uos aūt colligite vindemiā ⁊ messem ⁊ oleū ⁊ cō
dite in vasis vestris. ⁊ manete in vrbibus vestris
quas tenetis. Sed et omnes iudei qui erant in
moab et in finibus ammon et in idumea ⁊ in vni
uersis regionib⁹ audito ꝙ dedisset rex babylōis D
reliquias in iudea: ⁊ ꝙ preposuisset sup eos godo
liā filiū aichan filij saphā reuersi sunt inquā oēs
iudei de vniuersis locis ad q̄ profugerāt: ⁊ vene-
rūt in terrā iuda ad godoliam in masphat: ⁊ colle
gerūt vinū ⁊ messem multā nimis. Iohānā autē
filius caree ⁊ oēs pricipes exercit⁹ qui dispersi
fuerāt in regiōib⁹ venerūt ad godoliā in masphat

et dixerūt ei. Scito ꝙ baalis rex filioꝝ ammon
misit hismael filiū nathanie ꝑcutere aīam tuā. Et
nō credidit eis godolias filiꝰ aichā. Johānā aūt
filiꝰ caree dixit ad godoliā seorsum in masphat
loquēs. Ibo ⁊ percutiā hismael filiū nathanie nul
lo sciēte: ne interficiat aīam tuā ⁊ dissipent omēs
iudei qui cōgregati sunt ad te. ⁊ peribūt reliquie
iuda. et ait godolias filiꝰ aichan ad iohannā filiū
caree. Noli facere verbum hoc. Falsum eñ tu lo-
queris de hismael.

¶ C. S. Quomodo hismael occidit godoliam: ⁊
octoginta viros veniētes in hierl'm saluatis decē:
iohānā filius caree fugat hismaelē cū octo viris
qui fugiunt in egyptū. xlj.

A Et factū est in mense septimo venit his-
mael filiꝰ nathanie filij elisama de semi
ne regali ⁊ optimas regis. ⁊ decem viri
cū eo ad godoliā filiū aichā i masphat
⁊ comederūt ibi panes simul in masphat. Surre
xit aūt hismael filius nathanie ⁊ decē viri q̄ cum
eo erāt ⁊ percusserūt godoliā filiū aicham filij sa
phan gladio ⁊ interfecerūt eū quē prefecerat rex
babylonis terre. Oēs quoqȝ iudeos q̄ erāt cū go
dolia in masphat et chaldeos q̄ repti sunt ibi ⁊ vi
ros bellatores ꝑcussit hismael. Secundo aūt die
postq̄ occiderat godoliā nullo adhuc sciente: ve
nerūt viri de sichem ⁊ de sylo ⁊ de samaria ⁊ octo
B ginta viri rasi barba ⁊ scissis vestibꝰ et squalētes
⁊ munera ⁊ thus habebāt in manu vt offerrēt in
domo dñi. Egressus ergo hismael filiꝰ nathanie
in occursum eoꝝ de masphat: incedēs ⁊ plorans
ibat. Cū aūt occurrisset eis: dixit ad eos. Venite
ad godoliā filiū aichā. Qui cū venissent ad medi
um ciuitatis: interfecit eos hismael filius natha
nie circa mediū laci: ipse ⁊ viri q̄ erāt cū eo: decem
autē viri reperti sunt inter eos: q̄ dixerūt ad his-
mael. Noli occidere nos: q: habemꝰ thesauros in
agro frumēti hordei ⁊ olei ⁊ mellis. Et cessauit et
nō interfecit eos cū fratribꝰ suis. Lacus autē in
quē ꝓiecerat hismael oīa cadauera viroꝝ quos
ꝑcussit ꝓpter godoliā: ipse est quem fecit rex asa
ꝓpter baasa regē israel. Ipsum repleuit hismael
filius nathanie occisis: ⁊ captiuas duxit hismael
oēs reliq̄as populi q̄ erāt i masphat filias regis
⁊ vniuersū pplm̄ q̄ remāserāt in masphat: quos
cōmēdauerat nabuzardā princeps militie godo
C lie filio aicham. Et cepit eos hismael filiꝰ natha-
nie: et abijt vt trāsiret ad filios ammon. Audiuit
autē iohānā filius caree ⁊ oēs pricipes bellatoꝝ
qui erāt cū eo oē malū quod fecerat hismael filiꝰ
nathanie: ⁊ assumptis vniuersis viris ꝓfecti sunt
vt bellarēt aduersum hismaelē filiū nathanie: et
inuenerūt eū ad aquas multas q̄ sunt in gabaon
Cūq̄ vidisset oīs populꝰ qui erat cū hismael: io-
hannā filiū caree ⁊ vniuersos pricipes bellatorū
qui erāt cū eo letati sunt. Et reuersus est oīs po-
pulus quē ceperat hismael i masphat: reuersusq̄
abijt ad iohānam filiū caree. Hismael aūt filius
nathanie fugit cū octo viris a facie iohannan: et
D abijt ad filios ammon. Tulit ergo iohānā filius
caree ⁊ oēs pricipes bellatoꝝ: q̄ erāt cum eo vni-
uersas reliquias vulgi quas reduxerāt ab hisma
el filio nathanie de masphat: postq̄ ꝑcussit godo
liam filiū aichā fortes viros ad preliū. ⁊ mulieres
et pueros ⁊ eunuchos q̊s reduxerat de gabaon:
⁊ abierūt ⁊ sederūt ꝑegrināntes in chanaā que est
iuxta bethleē vt pergerēt ⁊ introirēt egyptū a fa
cie chaldeoꝝ. Timebant eñ eos q: ꝑcusserat his
mael filiꝰ nathanie godoliā filiū aicham quē pre
posuerat rex babylonis in terra iuda.

¶ C. S. Rogatur hieremias a populo reliquiaꝝ
vt consulat pro eis dñm: ⁊ respondit: nolite intra-
re in egyptum. xlij.

Et accesserūt oēs pricipes bellatorū: ⁊ A
iohannā filius caree ⁊ iechonias filius
ozie ⁊ reliquū vulgus a paruo vsq̄ ad
magnū: dixerūtq̄ ad hieremiā prophe
tam. Cadat oratio nostra in conspectu tuo: ⁊ ora supra.21.a.
pro nobis ad dñm deū tuū ꝓ vniuersis reliquijs et.37.d.
istis: q: derelicti sumꝰ pauci de pluribꝰ: sicut ocu infra eodē
li tui nos intuent̄. ⁊ annūciet nobis dñs deꝰ tuꝰ viā
ꝑ quā pergamꝰ: ⁊ verbū quod faciamꝰ. Dixit aūt
ad eos hieremias ꝓpheta. Audiui. Ecce ego oro
ad deū vestrū secūdū verba vestra oē verbū qḋ
cunq̄ responderit michi indicabo vobis nec ce-
labo vos quicq̄. Et illi dixerūt ad hieremiā. Sit B
dñs inter nos testis veritatis ⁊ fidei si non iuxta
oē verbū in quo miserit te dñs deꝰ tuus ad nos:
sic faciemꝰ siue bonū est siue malū. Voci dñi dei
nostri ad quē mittimꝰ te obediemꝰ: vt bene sit no
bis cū audierimꝰ vocē dñi dei nostri. Cū autē cō
pleti essent decē dies factū est verbū dñi ad hie-
remiā. Vocauitq̄ iohannā filiū caree ⁊ oēs prin-
cipes bellatoꝝ q̄ erāt cū eo ⁊ vniuersum populū
a minimo vsq̄ ad magnū ⁊ dixit ad eos. Hec di
cit dñs deꝰ israel ad quē misistis me vt prosterne
rem ꝓces vestras in cōspectu eius. Si quiescen-
tes manseritis in terra hac: edificabo vos et non
destruā: plātabo et nō euellā. Iā eñ placatus sū
sup malo qḋ feci vobis. Nolite timere a facie re-
gis babylonis quē vos pauidi formidatis. Noli
te metuere eū dicit dñs: q: vobiscū sum ego vt sal
uos vos faciā ⁊ eruā de manu eiꝰ ⁊ dabo vobis mi
sericordias ⁊ miserebor vestri: ⁊ habitare vos fa-
ciam in terra vestra. Si aūt dixeritis vos nō ha- C
bitabimꝰ in terra ista: nec audiemꝰ vocē dñi dei
nostri: dicētes nequaq̄. sed ad terrā egypti ꝑge
mus vbi nō videbimꝰ bellū ⁊ clāgorē tube nō au
diemꝰ ⁊ famē nō sustinebimꝰ: ⁊ ibi habitabimꝰ. ꝓ
pter hoc nūc audite verbū dñi reliquie iuda. Hec
dicit dñs deꝰ exercituū deꝰ israel. Si posueritis
faciē vestrā vt ingrediamini egyptū: ⁊ intraueri-
tis vt ibi habitetis: gladius quē vos formidatis:
ibi cōprehēdet vos in terra egypti: et fames ꝓ q̄
estis solliciti adherebit vobis i egypto ⁊ ibi mo
riemi. Oēsq̄ viri q̄ posuerūt faciē suā vt igrediāt̄
egyptū vt hitent ibi: morient̄ gladio ⁊ fame et pe
ste. nullꝰ de eis remanebit: nec effugiet a facie ma
li quod ego afferā sup eos: q: hec dicit dñs exer-
cituū deus isrl'. Sicut cōflatꝰ est furor meꝰ ⁊ indi
gnatio mea sup habitatores hierusalē: sic cōflabi
tur indignatio mea sup vos cū ingressi fueritis
egyptū ⁊ eritis i iusiurādū ⁊ in stuporē ⁊ in male
dictū ⁊ in opprobriū: ⁊ nequaq̄ vltra videbitis lo
cum istū. Verbū dñi sup vos reliquie iuda. Noli-
te intrare egyptū. Sciētes scietis q: obtestatꝰ sū

D vobis hodie. q̄ decepistis alas vestras. Uos em̄
supra eod. misistis me ad dn̄m deū nostrū: dicētes. Ora pro
nobis ad dn̄m deū nostrū: ⁊ iuxta oīa quecūq̄ di
xerit tibi dn̄s deꝰ noster: sic annuncia nobis et fa-
ciemus: et annūciaui vobis hodie: et nō audistis
vocē dn̄i dei vestri super vniuersis ꝓ quibꝰ misit
me ad vos. nūc ergo sciētes scietis: q̄ gladio ⁊ fa-
me et peste moriemini in loco ad quē voluistis i
trare vt habitaretis ibi.

¶ C. S. De verbis hieremie ad populū. ducit io
hannan populum in egyptum: ⁊ hieremias in cā
pis lapides sumit: ⁊ abscondit vidente populo in
cripta: et dicit super eos venturum regem baby-
lonis. xliij.

A Factum est aūt cū cōplesset hieremias
loquēs ad poplm̄ vniuersos sermones
dn̄i dei eoꝝ ꝓ quibꝰ miserat eū dn̄s de
us eoꝝ ad illos oīa verba hec: dicit aza
rias filius ozie ⁊ iohānā filiꝰ caree ⁊ oēs viri sup
B bi: dicētes ad hieremiā. Mēdaciū tu loq̄ris. Non
misit te dn̄s deꝰ noster dicēs. ne īgrediamini egy
ptū vt habitetis illic: sed baruch filꝰ nerie incitat
te aduersum nos vt tradat nos in manꝰ chaldeo
rum: et interficiat nos ⁊ traduci faciat in babylo
nem. Et nō audiuit iohannā filius caree ⁊ omēs
pꝛīcipes bellatoꝝ: ⁊ vniuersus populus vocē dn̄i
vt manerēt in terra iuda sed tollēs iohannā filꝰ
C caree: ⁊ vniuersi pꝛīcips bellatoꝝ vniuersos reli-
sup. 40. a. quiarū iuda q̄ reuersi fuerāt de cunctis gentibꝰ
ad quas fuerant ante dispersi: vt habitarēt in ter
ra iuda viros ⁊ mulieres ⁊ paruulos ⁊ filias reḡ
⁊ oēm aiam quā reliquerat nabuzardan pꝛīceps
militie cū godolia filio aicham filij saphan ⁊ tulit
hieremiā ꝓphetā ⁊ baruch filiū nerie: ⁊ ingressi
sunt in terrā egypti: q̄ nō obedierūt voci domini
Et venerūt vsq̄ ad taphnis. Et factus est sermo
dn̄i ad hieremiā in taphnis dicēs. Sume tibi la-
pides grādes in manu tua ⁊ abscōdes eos in cri
pta q̄ est sub muro latericeo in porta domus pha
raonis in taphnis cernētibꝰ viris iudeis: ⁊ dices
D ad eos. Hec dicit dn̄s exercituū deꝰ israel. Ecce
ego mittā ⁊ assumā nabuchodonosoꝛ regē baby-
lonis seruū meū ⁊ ponā thronū eius sup lapides
istos quos abscōdi ⁊ statuet soliū suū sup eos. Ue
niēsq̄ ꝑcutiet t̄rā egypti: q̄s ī mortē ī mortē: ⁊ q̄s
in captiuitatē in captiuitatē: ⁊ q̄s in gladio in gla
dio. Et succēdet ignē in delubris deoꝝ egypti: et
cōburet ea et captiuos ducet illos: et amicietur ter
ra egypti sicut amicit pastoꝛ pallio suo ⁊ egredie
tur inde in pace. Et cōteret statuas domꝰ solis q̄
sunt in terra egypti: ⁊ delubꝛa deoꝛum egypti cō
buret igni.

¶ C. S. Propheta increpat populū. de inobedi
entia ⁊ idolatria ⁊ cōminatur eis gladiū et famem
⁊ mortē. mulieres respōdēt cū viris q̄ hieremiā
nō audiēt: sed sacrificātes sacrificabūt. q̄ destru-
cti sunt a domino. datur signū captiuatiōis pha-
raonis. xliiij.

A Uerbum quod factū est ad hieremiā et
ad oēs iudeos q̄ habitabāt ī terra egy
pti habitātes in magdalo ⁊ in taphnis
⁊ in mēphis ⁊ in terra phatures dicēs.
Hec dicit dn̄s exercituū deꝰ israel. Uos vidistis
oē malū istud q̄d adduxi sup hierusalē ⁊ sup oīs
vrbes iuda: ⁊ ecce deserte sunt hodie: ⁊ non est in
eis habitatoꝛ ꝓpter maliciā quam fecerūt: vt me
ad iracūdiā pꝛouocarēt: ⁊ irēt ⁊ sacrificarēt ⁊ cole
rent deos alienos quos nesciebāt illi et vos ⁊ pa
tres vestri. Et misi ad vos oēs seruos meos pꝛo-
phetas de nocte cōsurgēs mittensq̄ ⁊ dicēs. No
lite facere verbū abominationis huiuscemodi.
Et nō audierūt nec inclinauerūt aurē suā vt con
uerterentur a malis suis ⁊ non sacrificarent dijs
alienis. Et ꝯflata est idignatio mea ⁊ furoꝛ meꝰ: ⁊ B
succensa est in ciuitatibꝰ iuda et in plateis hirl̄m
⁊ v̄se sūt ī solitudinē ⁊ vastitatē s̄m diē hāc. ⁊ nūc
hec di dn̄s exercituū deꝰ isr̄l. Quare vos fecistis
malū grāde hoc cōtra aias vestras: vt intereat ex
vobis vir ⁊ mulier paruulus ⁊ lactens de medio
iude: nec relinquatur vobis q̄cq̄ residuū ꝓuocātes
me in operibus manuū vestraꝝ sacrificādo dijs
alienis in terra egypti in quā ingressi estis vt ha
bitetis ibi: ⁊ dispereatis: ⁊ sitis in maledictionē
⁊ in oppꝛobriū cūctis gētibꝰ terre. Nūquid obliti
estis mala patrū vestroꝝ ⁊ mala regū iuda ⁊ ma
la vxorū eoꝝ ⁊ mala vestra ⁊ mala vxorū vestra
rum que fecerūt in terra iuda ⁊ in regionibꝰ hie-
rusalē? Nō sunt mundati vsq̄ ad diē hāc: ⁊ nō ti- C
muerūt ⁊ nō ambulauerūt in lege dn̄i ⁊ in prece-
ptis meis q̄ dedi corā vobis ⁊ corā p̄ribꝰ vestris.
Ideo hec dicit dn̄s exercituū deus israel. Ecce amos. 9. b.
ego ponā faciē meā in vobis in malū: ⁊ disperdā Infra eod
oēm iudā. Et assumā reliquias iude q̄ posuerunt
facies suas vt ingrederentur terrā egypti ⁊ habita
rent ibi: ⁊ cōsumentur oēs in terra egypti ⁊ cadent
in gladio ⁊ in fame. Cōsumentur a minimo vsq̄ ad
maximū: in fame ⁊ in gladio moꝛientur et erūt in
iusiurādū ⁊ in miraculū ⁊ in maledictionem et in
oppꝛobriū. Et visitabo sup habitatoꝛes terre egy D
pti sicut visitaui sup hierusalē in gladio ⁊ fame et
peste ⁊ nō erit q̄ effugiat ⁊ sit residuꝰ de reliquijs
iudeoꝝ q̄ vadūt vt peregrinentur in terra egypti
et reuertantur in terrā iuda ad quā ipsi eleuāt ani-
mas suas vt reuertantur ⁊ habitēt ibi. Nō reuertē
tur nisi q̄ fugerint. Respōderūt aūt hieremie oēs
viri sciētes q̄ sacrificarēt vxoꝛes eoꝝ dijs aliēis
et vniuerse mulieres quaꝝ stabat multitudo grā
dis: et oīs populꝰ habitantium in terra egypti in
phatures dicētes. Sermonē quem locutꝰ es ad
nos in noīe dn̄i nō audiemꝰ ex te: sed faciētes fa-
ciemꝰ oē verbū quod egredietur de oꝛe nr̄o vt sacri
ficemus regine celi ⁊ libemꝰ ei libamina: sicut fe-
cimus nos et patres nostri reges nostri et princi
pes nostri in vrbibꝰ iuda et in plateis hierusalē
⁊ saturati sumꝰ panibꝰ ⁊ bene nobis erat: malūq̄
nō vidimꝰ. Ex eo aūt tēpoꝛe quo cessauimꝰ sacri- E
ficare regine celi et libare ei libamina indiguimꝰ
oībꝰ: et gladio ⁊ fame cōsumpti sumꝰ. Q̄d si nō sa supra. 7. d.
crificamus regine celi: ⁊ libamꝰ ei libamina: nun
quid sine viris nostris faciemꝰ ei placētas ad co-
lendū eā ⁊ libamina ad libādū? Et dixit hieremi
as ad oēm populū: aduersum viros et aduersum
mulieres et aduersum vniuersam plebē q̄ respō-
derāt ei verbū dicēs. Nūquid nō sacrificiū q̄d sa-
crificastis in ciuitatibꝰ iuda et in plateis hierusa
lem: vos et patres vestri reges vestri et pꝛīcipes

vestri:et populus terre:hoꝝ recordatꝰ est dñs et
F ascēdit sup cor eiꝰ? Et nō poterat dñs vltra por=
tare ꝓpter maliciā studioꝝ vestroꝝ:et propter
abominationes q̄s fecistis et facta est terra vr̄a
in desolationē et in stuporē et in maledictū eo ꝙ
non sit habitator sicut est dies hec. Propterea ꝙ
sacrificaueritis idolis et peccaueritis dño et nō
audieritis vocē dñi et in lege et in preceptis et in
testimonijs eiꝰ nō ambulaueritis: idcirco euene
runt vobis mala hec sicut est dies hec. Dixit autē
hieremias ad oēm populū: ⁊ ad vniuersas mulie
res. Audite verbum dñi oīs iuda q̄ estis in terra
egypti Hec inquit dñs exercituū deꝰ israel: dicēs
Vos et vxores vēstre locuti estis ore vestro: ⁊ ma
nibꝰ vestris implestis: dicētes. Faciamꝰ vota no=
stra q̄ vouimꝰ vt sacrificemꝰ regine celi ⁊ libemꝰ
ei libamina. Implestis vota vestra: ⁊ opere ꝑpe=
trastis ea. Ideo audite verbū dñi oīs iuda q̄ ha
Gen.22.c. bitatis in terra egypti Ecce ego iuraui in nomie
G meo magno: ait dñs: q2 nequaq̄ vltra vocabitur
supra coꝝ. nomē meū ex ore oīs viri iudei dicētis: viuit dñs
deus in oī terra egypti. Ecce ego vigilabo super
eos in malū ⁊ nō in bonū: et cōsumenꝫ oēs viri iu
da q̄ sunt in terra egypti gladio ⁊ fame donec pe
nitus cōsumanꝫ. Et q̄ fugerit gladiū reuertētur
de terra egypti in terrā iuda viri pauci: et scient
oēs reliquie iuda ingredientiū terrā egypti vt ha
bitent ibi: cuiꝰ sermo cōpleatur: meꝰ an illoꝝ. Et
hoc vobis signū ait dñs ꝙ visitē ego sup vos in lo
co isto vt sciatis: q2 vere cōplebunꝫ sermōes mei
cōtra vos in malum. Hec dicit dñs. Ecce ego tra
dam pharaonē ephree regē egypti in manꝰ ini=
micoꝝ eiꝰ: ⁊ in manꝰ querētiū aīam illiꝰ: sicut tra
didi sedechiā regē iuda in manu nabuchodono=
sor regis babylonis inimici sui: et querentis ani=
mam eius.

¶C.S. Increpaꝫ baruch a hieremia de pusilla
nimitate: ⁊ tamen salus ei ꝓmittitur. xlv.

A Verbū quod locutꝰ est hieremias ꝓphe
ta ad baruch filiū nerie cū scripsisset ver
ba hec in libro ex ore hieremie anno q̄r
to ioachim filij iosie regis iuda dicens
B Hec dicit dñs deꝰ israel ad te baruch. Dixisti Ve
misero michi qm̄ addidit dñs dolorē dolori meo.
Laboraui i gemitu meo ⁊ requiē nō inueni. Hec
dicit dñs. Sic dices ad euꝫ. Ecce quos edificaui
ego destruo: et quos plātaui ego euello: ⁊ vniuer
sam terrā hāc. Et tu queris tibi grādia. Noli que
rere: q2 ecce ego adducā malū super oēm carnez:
ait dñs: ⁊ dabo tibi aīam tuā in salutez in omnibꝰ
locis ad quecūq̄ perrexeris.

¶C.S. Sermo dñi cōtra egyptū. ⁊ ciuitates eiꝰ
ꝙ destruēde sunt. ꝓmittitur iacob et israel mise=
ratio ⁊ liberatio cum amicis suis. xlvi.

A Quod factū est verbū dñi ad hieremiaꝫ
ꝓphetā cōtra gētes ad egyptū aduer
sum exercitū pharaonis nechao regis
egypti: q̄ erat iuxta fluuiuꝫ eufraten in
charchamis quē ꝑcussit nabuchodonosor rex ba
bylonis in quarto anno ioachiꝫ filij iosie regis iu
da. Preparate scutum et clypeū et procedite ad
bellū. Iungite equos: ⁊ ascēdite equites: state in
galeis: polite lanceas: induite vos loricis. Quid
igiꝫ? Vidi ipsos pauidos et terga vertentes: fortes B
coꝝ cesos. Fugerūt cōciti: nec respexerunt. Ter
ror vndiq̄: ait dñs. Non fugiet velox: nec saluari
se putet fortis. Ad aquilonē iuxta flumen eufra=
ten victi sunt et ruerūt. Quis est iste qui quasi flu
men ascēdit: ⁊ veluti fluuiorum intumescūt gurgi
tes eiꝰ? Egyptus fluminis instar ascēdit: et velut
flumina mouebunꝫ fluctꝰ eiꝰ et dicet. Ascēdens
operiā terrā: perdā ciuitatez ⁊ habitatores eius.
Ascēdite equos ⁊ exultate in curribꝰ: ⁊ procedāt
fortes ethiopie et lybie tenētes scutū: et lidij arri
pientes et iacientes sagittas. Dies autez ille dñi C
dei exercituū dies vltionis: vt sumat vindictā de
inimicis suis. Deuorabit gladiꝰ et saturabiꝫ: ⁊ ine
briabiꝫ sanguine coꝝ. Victima em̄ dñi exercituū
in terra aquilonis iuxta flumen eufraten. Ascen
de in galaad et tolle resinā virgo filia egypti. Fru
stra multiplicas medicamina: sanitas nō erit tibi
Audierūt gētes ignominiā tuā et vlulatꝰ tuꝰ re=
pleuit terrā: q2 fortis impegit in fortē: ⁊ ambo pa
riter cōciderūt. Verbum quod locutꝰ est dñs ad D
hieremiā ꝓphetā sup eo ꝙ ventur9 esset nabucho
donosor rex babylonis et ꝑcussurꝰ terrā egypti.
Annūciate egypto ⁊ auditū facite in magdalo ⁊
resonet in mēphis et in taphnis dicite. Sta ⁊ pre
para te: q2 deuorabit gladiꝰ: ea que ꝑ circuitū tu=
um sunt. Quare cōputruit fortis tuus? Non ste
tit qm̄ dñs subuertit eū. Multiplicauit ruētes: ce
cidit q̄ vir ad proximū suū. Et dicēt. Surge: ⁊ re=
uertamur ad populū nostrū: ⁊ ad terrā natiuita=
tis nostre a facie gladij columbe. Vocate nomen E
pharaonis regis egypti: tumultuꝫ adduxit tēpꝰ
Viuo ego inquit rex dñs exercituū nomē eiꝰ qm̄
sicut thabor in mōtibꝰ: et sicut carmelus in mari
veniet. Vasa trāsmigrationis fac tibi habitatrix fi
lia egypti: q2 mēphis in solitudine erit ⁊ deseretur
et inhabitabilis erit. Vitula elegās atq̄ formosa
egyptus stimulator ab aquilone veniet ei. Mer=
cenarij quoq̄ eius qui versabanꝫ in medio eius
quasi vituli saginati versi sunt et fugerunt simul
nec stare potuerūt. q2 dies interfectionis coꝝ ve
nit sup eos. tēpus visitationis coꝝ. Vox eius q̄si F
eris sonabit. qm̄ cū exercitu ꝓperabūt ⁊ cū secu=
ribus venient ei. q̄si cedētes ligna succiderūt saltū
eiꝰ ait dñs q̄ supputari non potest. Multiplicati
sunt super locustas. ⁊ nō est eis numerꝰ. Confusa
est filia egypti: ⁊ tradita in manꝰ populi aq̄lonis
dicit dñs exercituū deus israel Ecce ego visitabo
sup tumultū alexādrie ⁊ sup egyptū ⁊ super deos
eiꝰ: ⁊ sup reges eiꝰ ⁊ sup pharaonē: et sup oēs qui
cōfidūt in eo: ⁊ dabo eos in manꝰ querētiū aīam
coꝝ: ⁊ in manꝰ nabuchodonosor regis babylōis
⁊ in manꝰ seruoꝝ eiꝰ. Et post hec habitabiꝫ sicut
diebꝰ pristinis ait dñs. Et tu ne timeas serue me G
us iacob ⁊ ne paueas isrl̄. Q2 ecce ego saluuꝫ te supra.3.b.
faciā de lōginq̄ ⁊ semē tuuꝫ de terra captiuitatis Esa.44.a.
tue. Et reuerteꝫ iacob ⁊ requiescet ⁊ ꝓsperabitur
⁊ nō erit q̄ exterreat eum Et tu noli timere serue
meꝰ iacob: ait dñs: q2 tecū ego sum. q2 ego consu=
mā cūctas gētes ad q̄s ieci te Te vero nō cōsumā
sed castigabo te in iudicio: nec quasi innocēti par
cam tibi.

¶C.S. Sermo domini contra palestinos de de

ſtructione eorum. xlvij.
A Quod factū eſt verbū dñi ad hieremiā
pphetā ↄtra paleſtinos:anteq̄ꝫ pcute
ret pharao gazam. Hec dicit dñs. Ec
B ce aque aſcēdēt ab aquilone: ⁊ erūt q̄ſi
torrēs inūdās:⁊ operiēt terrā ⁊ plenitudinē eiꝰ:
vrbē ⁊ habitatores eiꝰ. Clamabūt hoies ⁊ vlula
bunt oēs habitatores terre a ſtrepitu pompe ar
moꝝ ⁊ bellatoꝝ eiꝰ a cōmotione quadrigarū eiꝰ
C et multitudine rotaꝝ illiꝰ. Nō reſpexerūt patres
filios manibꝰ diſſolutis ꝓ aduētu diei in quo va
ſtabunť oēs philiſtijm:⁊ diſſipabiť tyrꝰ ⁊ ſidon cū
oibus reliquis auxilijs ſuis. Depopulatꝰ eſt enim
dñs paleſtinos:reliquias inſule capadocie. Venit
caluiciū ſup gazā:cōticuit aſcalon. reliquie vallis
eaꝝ. Uſqꝫquo cōcideris? O mucro dñi vſqꝫq̄ nō
D requieſces? Ingredere in vaginā tuā refrigerare
⁊ ſile. Quō quieſcet cū dñs pceperit ei:aduerſus
aſcalonem ⁊ aduerſum maritimas eius regiōes:
ibiqꝫ condixerit illi.

C.S. Sermo dñi contra moab ⁊ ciuitates eiꝰ
ꝙ deſtruende ſunt. xlviij.

A Ad moab. Hec dicit dñs exercituū deꝰ
israel. Ve ſup nabo: qm̄ vaſtata eſt ⁊ cō
fuſa. Capta eſt cariathiarim:cōfuſa eſt
fortis ⁊ tremuit. Nō eſt vltra exultatio
in moab:cōtra eſebon cogitauerūt malū. Venite
et diſperdamꝰ eam de gēte. Ergo ſimiles cōticeſ
ces:ſequeturqꝫ te gladiꝰ. Vox clamoris de orona
im vaſtitas ⁊ cōtritio magna. Contrita eſt moab
annūciate clamorē paruulis eiꝰ. Per aſcēſum el
luith plorans aſcēdet in fletu. qm̄ in deſcenſu oro
naim hoſtes vlulatū cōtritionis audierūt. Fugi
supra.17.a te ſaluate animas veſtras: et eritis quaſi mirice
B in deſerto. Pro eo enim ꝙ habuiſti fiduciā in mu
nitionibus tuis et in theſauris tuis tu quoqꝫ ca
pieris. Et ibit chamos in tranſmigrationem: ſa
cerdotes eius et principes eius ſimul. Et veniet
predo ad oēm vrbē ⁊ vrbs nulla ſaluabiť. Et peri
būt valles:⁊ diſſipabunť campeſtria qm̄ dixit do
minus. Date florē moab:q: florēs egredieť:⁊ ciui
tates eius deſerte erūt ⁊ inhabitabiles. Maledi
ctus q̄ facit opus dñi fraudulēter:et maledictus
q̄ prohibet gladiū ſuum a ſanguine. Fertilis fuit
moab ab adoleſcētia ſua:⁊ requieuit ī fecibꝰ ſuis.
Nec trāſfuſus eſt de vaſe in vas:⁊ in tranſmigra
tionē nō abijt. Idcirco pmāſit guſtꝰ eius in eo et
odor eiꝰ nō eſt imutatꝰ. Propterea ecce dies ve
niunt dicit dñs ⁊ mittā ei ordinatores ⁊ ſtratores
lagūcularū ⁊ ſternēt eū:⁊ vaſa eiꝰ exhaurirēt ⁊ la
C gunculas eoꝝ collidēt. Et cōfundeť moab a cha
mos ſicut confuſa eſt domꝰ iſrael a bethel in q̄ ha
bebat fiduciam. Quō dicitis fortes ſumꝰ ⁊ viri ro
buſti ad preliandū. Vaſtata eſt moab ⁊ ciuitates
illiꝰ ſuccenderūt et electi iuuenes eiꝰ deſcēderūt
in occiſionē ait rex dñs exercituū nomē eiꝰ. Pro
pe eſt interitꝰ moab vt veniat ⁊ malū eius veloci
ter accurret nimis. Cōſolamini eū oēs q̄ eſtis in
circuitu eiꝰ ⁊ vniuerſi qui ſcitis nomē eius dicite
Quō cōfracta eſt virga fortis:baculꝰ glorioſus?
Deſcēde de gloria ⁊ ſede in ſiti habitatio filie dy
bon:qm̄ vaſtator moab aſcendet ad te:diſſipabit
munitiones tuas. In via ſta et proſpice habita

tio aroer. Interroga fugiētē: ⁊ ei q̄ euaſit dic q̄d
accidit. Cōfuſus eſt moab:qm̄ victꝰ eſt. Ululate ⁊ D
clamate:annūciate in arnō:qm̄ vaſtata eſt moab
et iudiciū venit ad terrā cāpeſtrē ſup elon et ſup
iaſa et ſup mephath:⁊ ſup dybon ⁊ ſup nabo et ſup
domū deblathaim:⁊ ſup cariathaim ⁊ ſup bethga
mul et ſup bethmaon:⁊ ſup carioth et ſup boſra ⁊
ſup oēs ciuitates terre moab q̄ lōge et prope ſūt.
Abſciſum eſt cornu moab ⁊ brachiū eius cōtritū
eſt ait dñs. Inebriate eū: qm̄ cōtra dñm erectus
eſt. Et allidet manū moab in vomitu ſuo:⁊ erit in
deriſum etiā ipe. Fuit em̄ in deriſum tibi iſrael:q̄ſi
inter fures reperiſſes eum. Propter verba ergo
tua q̄ aduerſum illum locutꝰ es captiuꝰ duceris.
Relinquite ciuitates ⁊ habitate in petra habita
tores moab:⁊ eſtote q̄ſi colūba nidificās in ſūmo
ore foraminis. Audiuimꝰ ſupbiā moab Supbus E
eſt valde. Sublimitatē eiꝰ et arrogātiā ⁊ ſupbiam Esa.16.d.
et altitudinē cordis eius ego ſcio:ait dñs. Iactā
tiam eiꝰ eo ꝙ nō ſit iuxta eā virtꝰ eiꝰ nec iuxta q̄d
poſſet conata ſit facere. Ideo ſup moab eiulabo
⁊ ad moab vniuerſā clamabo:ad viros muri ficti
lis lamētantes. De planctu iazer plorabo tibi vi
nea ſabama. Propagines tue trāſierūt mare: vſ
qꝫ ad mare iazer peruenerūt. Sup meſſem tuā ⁊ vi
demiā tuā predo irruit. Ablata eſt leticia:et exul Esaie.16.e
tatio de carmelo et de terra moab: ⁊ vinū de tor
cularibꝰ ſuſtuli. Nequaq̄ꝫ calcator vue ſolitū ce
leuma cātabit. De clamore eſebon vſqꝫ eleale ⁊ ia
ſa dederūt vocē ſuā a ſegor vſqꝫ ad oronā vitulam
conſternātē:aque vero nemrim peſſime erunt Et
auferā de moab:ait dñs offerētē ī excelſis: ⁊ ſacri F
ficātē dijs eiꝰ Propterea cor meū ad moab quaſi
tibia eris reſonabit:⁊ cor meū ad viros muri ficti
lis dabit ſonitū tibiarū q: plus fecit q̄ꝫ potuit:id
circo perierūt. Oē em̄ caput caluiciū ⁊ ois barba Esa.15.a.
raſa erit. In cūctis manibꝰ colligatio:⁊ ſup oīe
dorſum ciliciū Et ſup oia tecta moab ⁊ in plateis
eius ois planctus qm̄ cōtriui moab ſicut vas inu
tile:ait dñs. Quō victa eſt ⁊ vlulauerūt? Quō de
iecit ceruicē moab ⁊ cōfuſus eſt. Eritqꝫ moab in
deriſum:⁊ in exēplū omnibꝰ in circuitu ſuo. Hec
dicit dñs. Ecce quaſi aq̄la volabit ⁊ extēdet alas
ſuas ad moab. Capta eſt carioth et munitiones
cōprehēſe ſunt. Et erit cor fortiū moab in die illa: G
ſicut cor mulieris parturiētis. Et ceſſabit moab
eſſe populus qm̄ cōtra dñm glorIatus eſt Pauor Esa.24.c.
et fouea et laqueus ſup te o habitator moab: ait
dñs:q̄ fugerit a facie pauoris cadet in foueā:et q̄
cōſcenderit de fouea capieť laqueo. Adducā em̄
ſup moab annū viſitationis eoꝝ ait dñs. In vm
bra eſebon ſteterūt de laqueo fugientes:q: ignis
egreſſus eſt de eſebon et flāma de medio ſeon: et
deuorauit partē moab ⁊ verticē filioꝝ tumultus
Ve tibi moab. Periſti popule chamos q: cōpre
hēſi ſunt filij tui ⁊ filie tue in captiuitatē Et cōuer
tam captiuitatē moab in nouiſſimis diebꝰ:ait do
minus. Hucuſqꝫ iudicia moab.

C.S. Sermo dñi contra ammō ⁊ ciuitates eiꝰ
de deſtructione eaꝝ cōtra idumeā:⁊ de vaſtatōe
eius cōtra damaſcum. item contra cedar ⁊ regna
aſor q̄ pcuſſit nabuchodonoſor rex babylōis item
cōtra elā. de liberatiōe eiꝰ finaliter. xlix.

A A D filios ammon. Hec dicit dñs. Nun-
quid nõ filij sunt israel aut heres nõ ē
ei? Cur igitur hereditate possedit mel
chon gad ⁊ populus eius in vrbib⁹ ei⁹
habitauit? Ideo ecce dies veniũt in te dicit dñs
⁊ auditũ faciã super rabat filiorũ ammon fremi-
tũ prelij. Et erit in tumultũ dissipata: filieq; eius
igne succendẽtur. ⁊ possidebit israel possessores
suos: ait dñs. Ulula esebon qm̃ vastata ē hai. Cla
mate filie rabba: accingite vos cilicijs. Plangite
⁊ circuite per sepes: qm̃ melchon in transmigra-
tionē ducetur sacerdotes eius et principes eius
simul. Quid gloriaris in vallibus? Defluxit val-
lis tua filia delicata que cõfidebas in thesauris
B tuis: ⁊ dicebas. Quis veniat ad me? Ecce ego in
ducã super te terrorem: ait dñs deus exercituuz
ab oĩbus qui sunt in circuitu tuo: ⁊ dispergemini
singuli a cõspectu vestro: nec erit qui cõgreget fu
gientes. Et post hec reuerti faciã fugientes ⁊ ca-
ptiuos filiorũ ammon: ait dñs ad idumeam. Hec
dicit dñs exercituũ. Nũquid nõ vltra est sapiẽtia
in themam? Perijt cõsiliũ a filijs. Inutilis facta
est sapientia eorũ. Fugite ⁊ terga vertite descen-
dite in voraginē habitatores dedan: qm̃ perditio
nē esau adduxi super eũ tẽpus visitationis eius.
Si vindemiatores ei⁹ venissent super te: nõ reli-
quissent racemũ. si fures in nocte rapuissẽt qd̃ suf
ficeret sibi. Ego vero discooperui esau: reuelaui
absondita eius ⁊ celari non poterit. Uastatũ est
C semen eius ⁊ fratres ei⁹ ⁊ vicini ei⁹ ⁊ nõ erit. Re-
linque pupillos tuos ⁊ ego faciã eos viuere: ⁊ vi-
due tue in me sperabũt: q2 hec dicit dñs. Ecce q̄-
bus nõ erat iudiciũ vt biberent calicem: bibentes
bibent: ⁊ tu quasi innocẽs relinq̄ris. Nõ eris ino
cens: sed bibens bibes. Q2 per memetipm̃ iuraui
dicit dñs: q2 in solitudinē ⁊ in opprobriũ ⁊ i deser
tum ⁊ in maledictionē erit bosra: ⁊ oĩs ciuitates
ei⁹ erunt in solitudines sempiternas. Auditũ au
diui a dño ⁊ legatus ad gentes missus sum. Con
gregamini ⁊ venite contra eã: ⁊ consurgamus in
prelium. Ecce enim paruulum dedi te in genti-
Esa.47.c. tibus: cõtemptibilē inter homies. Arrogãtia tua
D decepit te ⁊ superbia cordis tui qui habitas in ca
Abdie.1.d uernis petre ⁊ app̃hēdere niteris altitudinē col-
supra.18.c. lis. Cũ exaltaueris quasi aquila nidũ tuũ: inde de
et.16.c. trahã te: dicit dñs. Et erit idumea deserta. Oĩs q̄
infra.50.e trãsibit p eã stupebit ⁊ sibillabit sup oĩs plagas
ei⁹ sicut subuersa est sodoma ⁊ gomorra et vicine
eius ait dñs. Non habitabit ibi vir: ⁊ non incolet
eã filius homĩs. Ecce quasi leo ascendet de super
bia iordanis ad pulchritudinē robustã: q2 subito
currere faciã eũ ad illã. Et quis erit electus quez
prepõnã ei? Quis eñ similis mei? Et quis susti-
nebit me? Et qs iste pastor q̄ resistat vultui meo?
Propterea audite cõsiliũ dñi quod iniit de edon
⁊ cogitationes eius quas cogitauit de habitato-
E ribus theman. Si nõ deiecerint eos paruuli gre
gis nisi dissipauerint cũ eis habitaculũ eorũ. A
voce ruine eorũ cõmota est terra: clamor in mari
rubro auditus est vocis eius. Ecce quasi aquila
ascendet et euolabit: ⁊ expandet alas suas super
bosram. Et erit cor fortiũ idumee in die illa quasi
cor mulieris parturiẽtis. Ad damascũ. Confusa
est emath ⁊ arphat: quia auditum pessimũ audie
runt. Turbati sunt in mari pre solitudine quiesce
re non potuit. Dissoluta est damascus versa est in
fugam: tremor apprehendit eam. Angustia ⁊ do
lores tenuerunt eam quasi parturientem. Quo-
modo dereliquerunt ciuitatez laudabilem: vrbē
leticie? Ideo cadẽt iuuenes eius in plateis eius:
⁊ oĩs viri prelij conticescent in die illa ait dñs ex
ercituũ. Et succendã ignez in muro damasci ⁊ de
uorabit menia benadab. Ad cedar ⁊ ad regna a- F
sor: que percussit nabuchodonosor rex babilonis
Hec dicit dñs. Surgite et ascendite ad cedar: et
vastate filios orientis. Tabernacula eorũ ⁊ gre-
ges eorũ capient: pelles eorũ ⁊ oĩa vasa eorũ et
camelos eorũ tollent sibi: ⁊ vocabũt super eos for
midinē in circuitu eius. Fugite abite vehemẽter:
in voraginibus sedete qui habitatis asor ait dñs
Iniit eñ contra vos nabuchodonosor rex baby
lonis consiliũ ⁊ cogitauit aduersus vos cogitatio
nes. Consurgite ⁊ ascendite ad gentē quietam ⁊
habitantem confidenter ait dominus. Non ostia
nec vectes eis: soli habitant. Et erunt cameli eo-
rum in direptionem ⁊ multitudo iumentorum in
predam: ⁊ dispergam eos in omnē ventũ qui sunt
attonsi in comam: ⁊ ex omni cõfinio eorum addu
cam interitũ super eos ait dominus: ⁊ erit asor in
habitaculũ draconũ deserta vsq; in eternũ. Non G
manebit ibi vir: nec incolat eaz filius homĩs. Qd̃
factuz est verbum dñi ad Hieremiam p̃phetam
aduersus elam in principio regni Sedechie re-
gis iuda dicens. Hec dicit domin⁹ exercituũ. Ec
ce ego confringam arcũ Elam: ⁊ summã fortitudi-
nem eoruz: ⁊ inducam super Elam quattuor ven
tos a quattuor plagis celi ⁊ ventilabo eos in om
nes ventos istos: ⁊ non erit gens ad quã non per
ueniant profugi elam. Et pauere faciã elam corã
inimicis suis: ⁊ in cõspectu querentiũ aiam eorũ
⁊ adducam super eos malũ: iram furoris mei di-
cit dñs. ⁊ mittã post eos gladiuz: donec consumã
eos. ⁊ ponã soliũ meũ in elam: ⁊ perdã inde reges
⁊ principes. ait dñs. In nouissimis autez diebus
reuerti faciã captiuos elam dicit dominus.

C L.S. Sermo dñi contra babylonē: vocat me-
dos ⁊ persas: ⁊ eius destructionē: predicit reditũ
populi iuda ⁊ israel. de captiuitate: admiratio po
nitur. de subuersione babylonis: ⁊ gladius vltio-
nis p iuda ⁊ hierusalem. L.
V Erbum quod locutus est dñs de baby A
lone ⁊ de terra chaldeorũ in manu hie
remie p̃phete. Annũciate in gentibus
et auditũ facite. Leuate signũ: predica
te: ⁊ nolite celare dicite. Capta est babylon: con-
fusus est bel: victus est marodach. Confusa sunt
omnia sculptilia eorũ superata sunt idola eorum.
Quoniã ascendet contra eam gens ab aquilone
que ponet terrã eius in solitudinē: ⁊ non erit qui
habitet in ea ab homie vsq; ad pecus: ⁊ moti sunt
⁊ abierũt. In diebus illis ⁊ in tp̃e illo: ait dñs: ve-
nient filij isrl' ipsi ⁊ filij iuda simul. Ambulãtes et
flẽtes p̃perabũt ⁊ dñm deũ suũ q̄rent. In syõ int'
rogabũt viã: huc facies eorũ ventẽt ⁊ apponẽt ad
dñm federe sẽpiterno: qd̃ nulla obliuiõe delebit'.
F

Grex perditus factus est populus meus: pasto-
res eoꝝ seduxerunt eos: feceruntq́ vagari in mō-
B tibus. De monte in collem transierunt: obliti sunt
cubilis sui. Omnes qui inuenerunt comederunt
eos ⁊ hostes eoꝝ dixerūt. Nō peccauimꝰ ꝓ eo ꝙ
peccauerūt dño decori iusticie ⁊ expectationi pa
trum eoꝝ dño. Recedite de medio babylonis de
terra chaldeoꝝ egredimini ⁊ estote q̄si hedi ante
greges. Qm̄ ecce ego suscitabo ⁊ adducā in babi
lone cōgregationē gentiū magnarū de terra aq-
lonis ⁊ ꝑparabunt aduersus eā ⁊ inde capiet. Sa-
gitta eiꝰ quasi viri fortis interfectoris nō reuerte
tur vacua. ⁊ erit chaldea in predā: oēs vastantes
eā replebunt: ait dñs. Qm̄ exultatis ⁊ magna lo-
q̄mini diripiētes hereditatē meā: qm̄ effusi estis
sicut vituli sup herbā ⁊ mugistis sicut tauri. Cōfu
sa est mater vr̄a nimis ⁊ adequata puluerī q̄ ge-
nuit vos. ecce nouissima erit in gentibꝰ: ⁊ deserta
C inuia ⁊ arēs. Ab ira dñi nō habitabit: sed rediget
supr. 18. c. tota in solitudinē. Ois q̄ trāsibit p babylonē stu-
19. c. ⁊ 46. pebit ⁊ sibillabit sup vniuersis plagis eiꝰ. Prepa
c. ramini cōtra babylonē p circuitū. Oēs q̄ tēditis
arcū debellate eā ⁊ nō parcatis iaculis quia dño
peccauit. Clamate aduersus eā. Ubiq́ dedit ma
nū. Ceciderūt fundamēta eiꝰ: destructi sunt mu-
ri eiꝰ qm̄ vltio dñi est. Ultionē accipite de ea. Si-
infra. eodē cut fecit facite ei. Disperdite satorē de babylone:
⁊ tenentē falcē in tpe messis a facie gladij colūbe
Unusquisq́ ad pplm suū cōuertetur ⁊ singuli ad
terrā suā fugient. Grex dispersus isrl' leones ele-
cerūt eū. Primꝰ comedit eū rex assur: iste nouissi
mus exossauit eū nabuchodonosor rex babylōis
Propterea hec dicit dñs exercituū deꝰ isrl'. Ecce
ego visitabo regē babylonis ⁊ terrā eiꝰ sicut visi-
taui regē assur: ⁊ reducā isrl' ad habitaculū suum.
Et pascet carmelus ⁊ basan ⁊ in mōte effraim ⁊ in
D galaad saturabit aīa eiꝰ. In diebꝰ illis ⁊ in tpe il-
lo: ait dñs: q̄ret iniq̄tas israel ⁊ nō erit ⁊ peccatū iu
da nō inuenietur: qm̄ ꝓpitius ero eis quos reliq̄ro
Sup terrā dñantiū ascende: ⁊ super habitatores
eiꝰ visita dissipa ⁊ interfice q̄ post eos sūt ait dñs
⁊ fac iuxta oia q̄ precepi tibi. Uox belli in terra et
cōtritio magna. Quō cōfractꝰ est ⁊ cōtritus mal-
leus vniuerse terre. Quō versa est in desertū ba-
bylon in gentibꝰ. Illaqueaui te ⁊ capta es baby-
lon ⁊ nesciebas. inuēta es: ⁊ appħēsa: qm̄ dñm ꝓ-
uocasti. Aperuit dñs thesaurū suū et ꝓtulit vasa
ire sue qm̄ opus est dño deo exercituum in terra
chaldeoꝝ. Uenite ad eā ab extremis finibꝰ apite
vt exeant q̄ cōculcent eā. Tollite de via lapides
⁊ redigite in aceruos: ⁊ īterficite eā nec sit quicq̄
E reliquū. Dissipate vniuersos fortes eiꝰ descendāt
in occisionē. Ue eis q̄ venit dies eoꝝ: tēpus visi-
tatiōis eoꝝ. Uox fugientiū eoꝝ qui euaserunt de
terra babilonis: vt annūcient in syon vltionē dñi
dei nostri vltionē tēpli eiꝰ. Annūciate in babylo-
nē plurimis oībus q̄ tendūt arcū. Cōsistite aduer
supra eodē. sus eā p gyrū: ⁊ nullus euadat. Reddite ei scdm̄
opus suū iuxta oia q̄ fecit facite illi q̄ cōtra dñm
erecta est aduersum sanctū isrl'. Idcirco cadēt iu
uenes eiꝰ in plateis eiꝰ ⁊ oēs viri bellatores eius
cōticescent in die illa: ait dñs. ecce ego ad te sup-
be dicit dñs deus exercituū. q̄ veniet dies tuꝰ tē-
pus visitationis tue. Et cadet supbus: et corruet:
⁊ nō erit qui suscitet eū: ⁊ succendā ignē in vrbibꝰ
eius ⁊ deuorabit omia in circuitu eius. Hec dicit
dñs exercituū. Calūniā sustinent filij israel ⁊ filij F
iuda simul. Oēs qui ceperunt eos tenent: nolunt
dimittere eos. Redēptor eoꝝ fortis dñs exerci-
tuū nomen eius. Judicio defendet causam eoꝝ
vt exterreat terrā ⁊ cōmoueat hītatores babylōis
Gladiꝰ ad chaldeos ait dñs: ⁊ ad hītatores baby
lonis: ⁊ ad principes ⁊ ad sapientes eius. Gladiꝰ
ad diuinos eius qui stulti erūt. Gladiꝰ ad fortes
illius q̄ timebunt. Gladius ad equos eiꝰ ⁊ ad cur
rus eius: ⁊ ad oēe vulgus qđ est in medio eius ⁊
erunt quasi mulieres. Gladius ad thesauros eiꝰ
qui diripient. Siccitas super aquas eiꝰ erit ⁊ are
scent: q̄ terra sculptiliū est ⁊ in portentis glorian
tur. Propterea habitabūt dracones cū fatuis fi-
carijs ⁊ habitabūt in ea strutiones. Et non inha-
bitabit vltra vsq́ in sempiternū: nec extruet vsq́
ad generationē ⁊ generationē. Sicut subuertit Gen. 19. e.
dñs sodomā ⁊ gomorram ⁊ vicinas eius. ait dñs.
Nō habitabit ibi vir: et nō incolet eā filius hoīs.
Ecce populus veniet ab aquilone ⁊ gens magna G
⁊ reges multi cōsurgent a finibus terre. Arcum ⁊
scutū appħendent crudeles sunt ⁊ imisericordes
Uox eoꝝ quasi mare sonabit: ⁊ sup equos ascen-
dent sicut vir paratus ad preliū cōtra te filia ba-
bylon. Audiuit rex babylonis famā eoꝝ: ⁊ disso-
lute sunt manus eiꝰ. Angustia appħendit eū: do
lor quasi parturientē. Ecce quasi leo ascendet de
superbia iordanis ad pulchritudinē robustā: q̄a
subito currere faciā eū ad illā. Et quis erit electꝰ
quē preponā ei? Quis eñ similis mei: ⁊ quis susti
nebit me? Et quis est iste pastor q̄ resistat vultui
meo? Propterea audite cōsiliū dñi: qđ mente cō Job. 41. a.
cepit aduersum babylonē ⁊ cogitationes eius q̄s
cogitauit super terrā chaldeoꝝ. Nisi detraxerit
eos paruuli gregū: nisi dissipatū fuerit cum ipsis
habitaculū eoꝝ. A voce captiuitatis babylonis
cōmota est terra: ⁊ clamor inter gentes auditꝰ est
CC. S. De vento pestilētie: ⁊ de calice aureo. de
collisione babyloniorꝝ. de morte pestifera. de ad-
uentu q̄z hostiū cōtra babylonē. de rege babylo-
nis ⁊ chaldeis ꝓpter quos destruit babylon ⁊ ꝓ
pter idola: ⁊ de libro in quo scribit hieremias oia
mala ventura babylonis. li.
HEc dicit dñs. Ecce ego suscitabo super
babylonem ⁊ super habitatores eius q̄ A
cor suū leuauerunt contra me: quasi vē-
tum pestilentem: ⁊ mittā in babylonem
ventilatores et ventilabūt eam. Et demolientur
terram eius: quoniā venerunt super eam vndiq́
in die afflictionis eius. Non tendat qui tendit ar
cum suū: ⁊ non ascendet loricatus. Nolite parce-
re iuuenibus eius: interficite omnem miliciā eiꝰ
Et cadent interfecti in terra chaldeoꝝ: ⁊ vulne-
rati in regionibus eius. Quoniā non fuit vidua-
tus isrl'. ⁊ iuda a dño deo suo dño exercituū. Ter
ra aūt eoꝝ repleta est delicto a scto israel. Fugite
de medio babilōis vt saluet vnusquisq́ aīam suā
Nolite tacere sup iniq̄tatē eius qm̄ tps vltionis
eius est a domino: vicissitudinē ipse retribuet ei.
Calix aureus babylon in manu domini inebriās

omnem terram. De vino eius biberunt gentes ⁊
Esaie.21.c ideo cõmote sunt Subito cecidit babylon ⁊ con
Apo.14.b trita est. Ululate super eã: tollite resinã ad dolorẽ
eiꝰ si forte sanetur. Curauimus babylonez ⁊ non
est sanata. Derelinquamus eam et eamus vnus-
quisqꝫ in terram suã. Qm̃ peruenit vsqꝫ ad celos
B iudiciũ eius ⁊ eleuatũ est vsqꝫ ad nubes. Protu-
lit dñs iusticias nr̃as venite et narremus in syon
opus dñi dei nostri. Acuite sagittas ⁊ iplete pha
retras. Suscitauit dñs spm̃ regũ medorũ: ⁊ cõtra
babylonẽ mens eius est vt perdat eaz. Qm̃ vitio
dñi est: vitio templi sui. Sup muros babylonis le
uate signũ augete custodiam. Leuate custodes.
Pparate insidias: qꝛ cogitauit dñs ⁊ fecit q̃cũqꝫ lo
cutus est contra habitatores babylõis. Que ha-
bitas super aquas multas locuples in thesauris
Amos.6.c venit finis tuus pedalis precisionis tue. Jurauit
supra.10.b. dñs exercituũ ꝑ alam suã qm̃ replebo te hoibus
quasi bruco: ⁊ sup te celeuma cantabit. Qui fecit
terrã in fortitudie sua: ⁊ preparauit orbẽ in sapia
sua ⁊ prudentia sua extendit celos. Dãte eo vocẽ
multiplicant aque in celo. Qui leuat nubes ab ex
tremo terre: fulgura in pluuiã fecit. ⁊ ꝑduxit ven
tos de thesauris suis. Stultus factus est oĩs ho-
mo a scientia: cõfusus est omĩs cõflator in sculpti
lia: qꝛ mendax est cõflatio eius nec est spũs in eis
Uana sunt opera ⁊ risu digna in tẽpore visitatio-
nis sue peribunt. Non sicut hec pars iacob: qꝛ qui
fecit omia ipse est ⁊ israel sceptrũ hereditatis eiꝰ
C dñs exercituũ nomen eius. Collidis tu mihi vasa
belli: ⁊ ego collidã in te gentes ⁊ disperdã in te re
gna. Et collidã in te equũ ⁊ equitẽ eius ⁊ collidaz
in te currũ ⁊ ascensorem eius: ⁊ collidã in te virũ
⁊ mulierẽ. Et collidã in te senez ⁊ puerũ: ⁊ collidã
in te iuuenẽ et virginẽ. Et collidã in te pastorem
⁊ gregem eius: ⁊ collidã in te agricolã et iugales
eius. Et collidã in te duces ⁊ magistratꝰ. Et red-
dã babyloni et cũctis habitatoribꝰ chaldee om̃e
malũ suũ qđ fecerũt in syõ in oclis vestris ait dñs
Ecce ego ad te mons pestifer ait dñs: q̃ corrũpis
vniuersam terrã. Et extendã manũ meã super te:
et euoluã te de petris: ⁊ dabo te in montẽ combu
stionis. ⁊ nõ tollent de te lapidẽ in angulũ: ⁊ lapi
dem in fundamento: sed perditus ineternũ eris
ait dñs. Leuate signũ in terra: clangite buccina i
montibꝰ. Sanctificate super eã gentes: annũcia
te cõtra illã regibus ararat mẽni ⁊ ascenez: nume
rate contra eã taphar. Adducite equũ quasi bru
chũ aculeatũ. Sanctificate contra eã gentes: re-
ges medie duces eius et vniuersos magistratus
eius cunctãqꝫ terrã potestatis eius. et cõmouebi
tur terra ⁊ conturbabitur: qꝛ euigilabit cõtra ba-
bylonẽ cogitatio dñi vt ponat terrã babylõis de
D sertã ⁊ inhabitabilẽ. Cessauerũt fortes babylõis
a prelio habitauerunt in presidijs. Deuoratũ est
robur eorũ et facti sunt quasi mulieres. Incensa
sunt tabernacula eius: contriti sunt vectes eius.
Currens obuiã currenti veniet: ⁊ nũcius obuius
nũcianti vt annũciet regi babylonis qꝛ capta est
ciuitas eius a summo vsqꝫ ad summũ ⁊ vada ꝑoc
cupata sunt ⁊ palludes incẽse sunt igni: ⁊ viri bel-
latores cõturbati sunt: qꝛ hec dicit dñs exercituũ
deus israel. Filia babylonis quasi area: tẽpus tri

ture eius. Adhuc modicũ ⁊ veniet tẽpus messio-
nis eius. Comedit me deuorauit me nabuchodo
nosor rex babylonis. Reddidit me q̃si vas inane
Absorbuit me quasi draco: repleuit ventrem suũ
teneritudine mea ⁊ eiecit me. Iniquitas aduer-
sum me ⁊ caro mea super babylonem dicit habi-
tatio syon: et sanguis meus super habitatores
chaldee dicit hierusalem. Propterea hec dicit
dñs. Ecce ego iudicabo causam tuã ⁊ vlciscar vl-
tionẽ tuam. Et desertũ faciã mare eius ⁊ siccabo
venã eius. Et erit babylon in tumulos habitatio
draconũ stupor ⁊ sibilus eo ꝙ non sit hitabor. Si- E
mul ⁊ leones rugient excutient comas veluti ca-
tuli leonũ. In calore eorũ ponã potus eoꝝ: et ine
briabo eos vt sopiant et dormiant somnũ sempi-
ternũ: ⁊ non cõsurgant dicit dñs. Deducam eos
quasi agnos ad victimã: ⁊ quasi arietes cũ hedis
Quomodo capta est sesach: ⁊ comprehẽsa est in-
clyta vniuerse terre? Quomodo facta est i stupo
rem babylon inter gentes. Ascendit super baby-
lonẽ mare: multitudine fluctuum eius operta est.
Facte sunt ciuitates eius in stuporem: terra inha
bitabilis ⁊ deserta terra i qua nullus habitet nec
transiet per eam filius homis. Et visitabo sup bel
in babylone ⁊ eiiciam qđ absorbuerat de ore eiꝰ:
et non confluent ad eam vltra gentes. Siquidez
et murus babylonis corruet. Egredimini de me
dio eius populus meus vt saluet vnusquisqꝫ ani
mã suam ab ira furoris dñi. Et ne forte mollescat
cor vestrũ: ⁊ timeatis auditũ qui audietur in ter-
ra: ⁊ veniet in anno auditio ⁊ post hunc annũ au-
ditio ⁊ iniquitas in terra: ⁊ dñator super dñatorẽ
Propterea ecce dies veniunt: ⁊ visitabo sup scul-
ptilia babylonis: ⁊ omĩs terra eius cõfundetur: ⁊
vniuersi interfecti eius cadent in medio eius. Et F
laudabunt super babylonẽ celi ⁊ terra ⁊ omnia q̃
in eis sunt: qꝛ ab aquilone venient ei ꝑdones. ait
dñs. Et quomodo fecit babylon vt caderent oc-
cisi in israel: sic de babylone cadent occisi in vni-
uersa terra. Qui fugistis gladiũ venite nolite sta
re. Recordamini procul dñi et hirl'm ascẽdat sup
cor vestrũ. Confusi sumus qm̃ audiuimus oppro
briũ. Operuit ignominia facies nostras: qꝛ vene
runt alieni super sanctificationẽ domus domini.
Propterea ecce dies veniunt: ait dñs. et visitabo
sup sculptilia babylonis: ⁊ in oĩ terra eius mugiet
vulneratus. Si ascenderit babylon in celũ et fir-
mauerit robur suũ: ad me venient vastatores eiꝰ
ait dñs. Uox clamoris de babylone et ꝯtritio ma
gna de terra chaldeorũ: qm̃ vastauit dñs babylo
nẽ ⁊ perdidit ex ea vocem magnã: ⁊ sonabunt flu
ctus eorũ quasi aque multe. Dedit sonitũ vox eo-
rũ: qꝛ venit super eã: id est super babylonẽ predo.
Et apphensi sunt fortes eius et emarcuit arcus
eorũ: qꝛ fortis vltor dominus reddens retribuet.
Et inebriabo principes eius. ⁊ sapientes eius du
ces eius: ⁊ magistratus eius: ⁊ fortes eius: et dor-
mient somnũ sempiternũ: et non expergiscentur
ait rex dominus exercituũ nomen eius. Hec dicit
dominus exercituum. Murus babylonis ille la- G
tissimus suffossione suffodietur: ⁊ porte eius excel
se igne comburẽtur: ⁊ labores populorũ ad nichi
lum ⁊ gentiũ in ignẽ erunt ⁊ disperibunt. Uerbuz

qđ precepit hieremias ꝓpheta saraie filio nerie
filij maasie cū pergeret cū sedechia rege in baby
lonē in anno quarto regni eius. Saraias autem
erat princeps prophetie: ⁊ scripsit hieremias om
ne malū qđ venturū erat super babylonē in libro
vno omia verba hec que scripta sunt cōtra baby=
lonē: et dixit hieremias ad saraiam. Cū venerís
in babylonē ⁊ videris ⁊ legeris omnia verba hec
dices. Dn̄e tu locutus es contra locū istū vt disp=
deres eū ne sit qui in eo habitet ab homie vsq̄ ad
pecus: ⁊ vt sit perpetua solitudo. Cūq̄ compleue
ris legere librū istū: ligabis ad eū lapidem ⁊ ꝓij=
cies illū in mediū eufraten: ⁊ dices. Sic submer=
getur babylon: ⁊ non cōsurget a facie afflictiōis:
quā ego adduco super eā: ⁊ dissoluetur. Hucusq̄
verba hieremie.

¶ C.L.S. Capitur hierusalē a chaldeis. apprehē
ditur ⁊ exoculatur sedechias: nabuzardā incen=
dit ciuitatem ⁊ templū spoliat: rex ioachim educi
tur de carcere sup babylonē ⁊ cōstituūtur ei ciba
ria a rege babylonis. lij.

A F Ilius viginti et vnius anni erat sede=
4.re.24.d chias cum regnare cepisset: ⁊ vndecim
2.pali.36.d annis regnauit in hierusalē. Et nomē
matris eius amithal: filia hieremie de
lobna. Et fecit malū in oculis dn̄i iuxta omia que
fecerat ioachim qm̄ furor dn̄i erat in hiers̄m et in
iuda vsq̄quo ꝓijceret eos a facie sua: ⁊ recessit se
supra.39.a. dechias a rege babylonis. Factū est aūt in anno
4.re.25.a nono regni eius in mense decimo: decima die mē
sis venit nabuchodonosor rex babylonis ipse et
omis exercitus eius aduersus hierusalem ⁊ obse
derunt eā et edificauerunt contra eā munitiōes
i circuitu: ⁊ fuit ciuitas obsessa vsq̄ ad vndecimū
B annū regni sedechie. Mense autē quarto nona
die mensis obtinuit fames ciuitatē: et non erant
alimenta populo terre. ⁊ dirupta est ciuitas ⁊ om
nes viri bellatores eius fugerunt. exieruntq̄ de
ciuitate nocte per viā porte que est iter duos mu
ros ⁊ ducit ad hortū regis: chaldeis obsidentib⁹
vrbem in gyro: ⁊ abierunt per viam que ducit in
heremū. Persecutus est autem chaldeorū exerci
tus regem: ⁊ apprehenderūt sedechiā in deserto
quod est iuxta hiericho: ⁊ omnis comitatus eius
diffugit ab eo. Cūq̄ comp̄hendissent regem: ad=
duxerunt eū ad regem babylonis in reblata que
est in terra emath: ⁊ locutus est ad eū iudicia: ⁊ iu
gulauit rex babylōis filios sedechie in oculis ei⁹
sed et oēs principes iuda occidit i reblata: ⁊ ocu
los sedechie eruit ⁊ vinxit eū cōpedibus: ⁊ addu=
xit eū rex babylonis in babylonē ⁊ posuit eum in
C domo carceris vsq̄ ad diem mortis sue. In mēse
autē quinto decima mensis ipse est annus nonus
decim⁹ nabuchodonosor regis babylonis: venit
nabuzardā princeps militie qui stabat corā rege
babylonis in hierusalē ⁊ incendit domū dn̄i ⁊ do
mū regis ⁊ oēs domus hierusalē: ⁊ omnē domū
magnā igne combussit: ⁊ totū murū hierusalē per
circuitū destruxit cunctus exercitus chaldeorū
D qui erat cū magistro militie. De pauperib⁹ autē
populi ⁊ de reliquo vulgo quod remanserat in ci
uitate: ⁊ de profugis qui transfugerant ad regē
babylonis: ⁊ ceteros de multitudine trāstulit na
buzardā princeps militie. de pauperib⁹ vero ter
re reliquit nabuzardā princeps militie vinitores
⁊ agricolas. Colūnas quoq̄ ereas que erant in
domo dn̄i et bases ⁊ mare eneū quod erat in do=
mo dn̄i confregerunt chaldei: et tulerunt oē es
eorū in babylonem. Et lebetes ⁊ creagras ⁊ psal
teria ⁊ phialas et mortariola et omnia vasa eres
que in ministerio fuerant tulerunt: et hydrias et
thymiamateria ⁊ viceos ⁊ pelues et candelabra
⁊ mortaria ⁊ cyathos. Quotquot aurea aurea: et
quotquot argentea argentea. Tulit magister mi E
litie colūnas duas ⁊ mare vnū ⁊ vitulos duode=
cim ereos qui erant sub basibus quas fecerat rex
salomon in domo dn̄i. Non erat pondus eris om
niū horū vasorum. De colūnis autē decē ⁊ octo cu
biti altitudinis erant in colūna vna et funiculus
duodecim cubitorū circuibat eam. Porro grossi=
tudo eius quattuor digitorū et intrinsecus caua
erat: et capitella super vtraq̄ erea. Altitudo ca=
pitelli vnius quinq̄ cubitorū ⁊ retiacula ⁊ malo=
granata super coronam in circuitu: omnia enea.
Et fuerūt malogranata nonagintasex dependē= F
tia: ⁊ omia malogranata centū retiaculis circun=
dabantur. Et tulit magister militie saraiam sacer
dotem primū et sophoniam sacerdotem secundū
⁊ tres custodes vestibuli: ⁊ de ciuitate tulit eunu
chum vnū qui erat prepositus super viros bella=
tores ⁊ septem viros de his qui videbant faciem
regis qui inuenti sunt in ciuitate: ⁊ scribam prin=
cipem militū qui probabat tyrones: et sexaginta
viros de populo terre qui inuenti sunt in medio
ciuitatis. Tulit aūt eos nabuzardā magister mili
tie ⁊ duxit eos ad regē babilonis in reblata. Et p
cussit eos rex babylonis: ⁊ interfecit eos in rebla
ta in terra emath. Et trāslatus est iuda de terra G
sua. Iste est populus quem trāstulit nabuchodo
nosor. In anno septimo iudeos tria milia et vigi
titres. In anno octauodecimo nabuchodonosor
transtulit de hiers̄m aīas octingētas trigitaduas
In anno vicesimotertio nabuchodonosor trāstu
lit nabuzardā magister militie aīas iudeorū septi
gentas quadragintaq̄nq̄. Oēs ḡ aīe quattuor
milia sexcēte. Et factū est i tricesimoseptimo āno
trāsmigrationis ioachim regis iuda duodecimo
mense vicesimaq̄nta mensis: eleuauit euilmero=
dach rex babylonis ipso āno regni sui caput ioa
chim regis iude: ⁊ eduxit eū de domo carceris: ⁊
locut⁹ est cū eo bona: ⁊ posuit thronū ei⁹ sup thro
nos regū q̄ erāt post se in babylone: ⁊ mutauit ve
stimenta carceris ei⁹: ⁊ comedebat panē corā eo
semp cūctis dieb⁹ vite sue. Et cibaria ei⁹ cibaria
ꝑpetua dabant ei a rege babylonis statuta p sin
gulos dies: vsq̄ ad diē mortis sue cūctis diebus
vite eius.

¶ Incipiūt threni: id ē lamētatiōes Hiere=
mie q̄ cynoth hebraice inscribūtur.

E T factū est postq̄ in captiuitatē redact⁹ ē
israel: ⁊ hiers̄m deserta est: sedit hieremias ꝓ
pheta flens ⁊ planxit lamentatiōe hac in hiers̄m: et
amaro animo suspirans ⁊ eiulans: dixit.

Aleph. Capitulū primū.

Quomodo

A sedet sola ciuitas plẽa ple
pulo. Facta ẽ quasi vidua
dñа gentiũ princeps ꝓui
ciarũ facta ẽ sub tributo.
Hier. c. 13. c Beth. Plorans plorauit ĩ
nocte: ꝛ lachryme ei⁹ ĩ ma
xillis ei⁹. Nõ est q̃ cõsolet
eã: ex oĩbus charis ei⁹. Oẽs amici ei⁹ spreuerunt
eã: ꝛ facti sunt ei ĩimici. Gymel. Migrauit iudas
ꝓpter afflictionẽ ꝛ multitudinẽ seruitutis. Habi
tauit inter gentes nec inuenit requiẽ. Oẽs ꝑsecu
tores ei⁹ apprehenderũt eã inter ãgustias. Deleth
Uie syõ lugent: eo ꝙ nõ sint q̃ veniãt ad solẽnita
tẽ. Oẽs porte ei⁹ destructe: sacerdotes ei⁹ gemẽ
B tes. Uirgines ei⁹ squalide: ꝛ ipsa oppssa amaritu
dine. He. Facti sunt hostes ei⁹ in capite ĩimici ei⁹
locupletati sũt q̃ dñs locut⁹ ẽ sup eã ꝓpt̃ mltitu
dinẽ iniq̃tatũ ei⁹. Paruuli ei⁹ ducti sũt ĩ captiuita
tẽ añ faciẽ tribulantis. Uau. Et egressus ẽ a filia
syõ oĩs decor ei⁹. Facti sũt pricipes ei⁹ velut arie
tes nõ inuenientes pascua: ꝛ abierũt absq̃ fortitu
C dine ãte faciẽ subsequẽtis. Zai. Recordata est hie
rusalẽ dierũ afflictiõis sue: ꝛ p̃uaricatiõis oim de
siderabiliũ suoꝝ q̃ habuerat a dieb⁹ antiquis cũ
caderet ppl̃us eius in manu hostili: ꝛ nõ esset au
xiliator. Uiderunt eã hostes ꝛ deriserunt sabbata
eius. Heth. Peccatũ peccauit hirl̃m ꝓpterea in
stabilis facta est. Oẽs q̃ glorificabant eã spreue
rũt illã: q̃ viderũt ignominiã ei⁹. Ipsa aũt gemẽs
ꝛ cõuersa est retrorsuz. Teth. Sordes ei⁹ in pedi
b⁹ ei⁹: nec recordata ẽ finis sui. Deposita est vehe
mẽter: nõ hñs ꝯsolatorẽ. Uide dñe afflictiõez meã
D qm̃ erect⁹ est ĩimic⁹. Ioth. Manũ suã misit hostis
ad oĩa desiderabilia eius: q̃ vidit gentes ingres
sas sanctuariũ suũ de q̃bus p̃ceperas ne intrarẽt
in ecclesiã tuã. Caph. Oĩs ppl̃s ei⁹ gemens et q̃
rens panẽ. Dederũt p̃ciosa queq̃ ꝓ cibo: ad refo
cillandũ aiam. Uide dñe ꝛ cõsidera: qm̃ facta suz
vilis. Lamech. O vos oẽs q̃ transitis ꝑ viã atten
dite ꝛ videte si est dolor sicut dolor me⁹. Qm̃ vinde
miauit me vt locut⁹ ẽ dñs in die furoris sui. Mem
E De excelso misit ignẽ in ossib⁹ meis ꝛ erudiuit me
Expãdit rhete pedib⁹ meis: ꝯuertit me retrorsũ
Posuit me desolatã tota die merore ꝯfectã. Nun
Uigilauit iugũ iniq̃tatũ mearũ in manu ei⁹ cõuo
lute sunt et iposite collo meo. Infirmata est virt⁹
mea dedit me dñs in manu de qua nõ potero sur
gere. Samech. Abstulit omẽs magnificos meos
dñs de medio mei: vocauit aduersum me temp⁹
vt cõtereret electos meos. Torcular calcauit do
F min⁹ ṽgini filie iuda. Ayn. Idcirco ego plorans
Hier. 14. c ꝛ ocul⁹ meus deducẽs aq̃s: q̃ lõge fact⁹ est a me
cõsolator cõuertẽs aiam meã. Facti sunt filij mei
ꝑditi: qm̃ inualuit inimic⁹. Phe. Expãdit syon ma
n⁹ suas: nõ ẽ q̃ ꝯsolet eã. Mãdauit dñs aduersuz
iacob in circuitu ei⁹ hostes ei⁹. Facta est hirl̃m q̃si
polluta mẽstruis inter eos. Sade. Iustus est dñs
q̃ os ei⁹ ad iracundiã ꝓuocaui. Audite obsecro
vniuersi ppl̃i: ꝛ videte dolorẽ meũ. Uirgines mee
G ꝛ iuuenes mei abierũt in captiuitatẽ. Coph. Uo
caui amicos meos: ꝛ ipsi deceperũt me. Sacerdo
tes mei ꝛ senes mei in vrbe ꝯsũpti sunt: q̃ q̃sierũt
cibũ sibi vt refocillarẽt aias suas. Res. Uide dñe
qm̃ tribulor: cõturbat⁹ est vẽter me⁹. Subuersuz
est cor meũ in memetipso: qm̃ amaritudine plena
sum. Foris interficit gladi⁹: ꝛ domi mors similis est.
Syn. Audierũt q̃ ingemisco ego: ꝛ nõ est q̃ cõso
let me. Oẽs inimici mei audierũt malũ meũ: leta
ti sunt qm̃ tu fecisti. Adduxisti diẽ cõsolatiõis: et
fiant similes mei. Thau. Ingrediat̃ oĩe malũ eorũ
corã te: ꝛ deuindemia eos sicut vindemiasti me ꝑ
pter iniq̃tates meas. Multi enĩ gemit⁹ mei ꝛ cor
meũ merens. Aleph. ij.

Quõ obtexit caligine in furore suo dñs
filiã suã: ꝓiecit de celo in terrã inclytã A
isrl̃ ꝛ nõ est recordat⁹ scabelli pedũ suo
rũ in die furoris sui. Beth. Precipita
uit dñs nec pepcit oĩa speciosa iacob destruxit in
furore suo munitiões ṽginis iuda: ꝛ deiecit in ter
ram polluit regnũ ꝛ pricipes ei⁹. Gymel. Cõfre
git in ira furoris sui oĩe cornu isrl̃: auertit retror
sum dexterã suã a facie ĩimici ꝛ succẽdit in iacob
q̃si ignẽ flãme deuorãtis in gyro. Deleth Tetẽdit B
arcũ suũ q̃si inimicus: firmauit dexterã suã q̃si ho
stis ꝛ occidit oĩe q̃d pulchrũ erat visu in taberna
culo filie syon effudit q̃si ignẽ indignationẽ suaz.
He. Fact⁹ est dñs velut ĩimicus p̃cipitauit israel.
Precipitauit oĩa menia ei⁹: dissipauit munitiões
eius et repleuit in filia iuda hũiliatũ et humilia
tã. Uau. Et dissipauit quasi hortũ tẽtorũ suũ: de
molitus est tabernaculum suum. Obliuioni tra
didit dñs in syon festiuitatẽ ꝛ sabbatũ: ꝛ in oppro
briũ ꝛ in idignationẽ furoris sui regẽ ꝛ sacerdotẽ
Zai. Repulit dñs altare suũ maledixit sctificatiõi C
sue: tradidit in manu ĩimici muros turriũ ei⁹. Uo
cẽ dederũt in domo dñi sicut in die solẽni. Heth.
Cogitauit dñs dissipare murũ filie syõ: tetẽdit fu
niculũ suũ ꝛ nõ auertit manũ suã a ꝑditõe. Luxit
q̃ ãtemurale: et mur⁹ pariter dissipat⁹ est. Teth.
Defixe sunt ĩ terra porte ei⁹: ꝑdidit ꝛ cõtriuit ve
ctes ei⁹: regẽ ei⁹ ꝛ principes ei⁹ in gẽtib⁹. Nõ est
lex ꝛ ꝓphete ei⁹ nõ inuenerũt visionẽ a dño. Ioth.
Sederũt in terra: ꝯticuerũt senes filie syõ ꝯsper
serũt cinere capita sua: accincti sũt ciliciis. Abie
cerũt ĩ terra capita sua ṽgĩes hirl̃m. Caph. Defe D
cerũt pre lachrymis ocl̃i mei ꝯturbati sũt viscera
mea. Effusuz est ĩ terra iecur meũ sup ꝯtritionẽ fi
lie ppl̃i mei cũ deficeret puul⁹ ꝛ lactẽs in plateis
oppidi. Lamech Matrib⁹ suis dixerũt vbi ẽ triticũ
ꝛ vinũ cũ deficerẽt q̃si vulnerati ĩ plateis ciuitatis:
cũ exalarent aias suas in sinu matrũ suaꝝ. Mem.
Cui ꝯpabo te: vl̃ cui assimilabo te filia hirl̃z? Cui
exeq̃bo te ꝛ ꝯsolabor te ṽgo filia syõ? Magna est
enĩ velut mare ꝯtritio tua: q̃s medebit̃ tui? Nun.
Prophete tui viderũt tibi falsa ꝛ stulta nec aperiebãt E
iniq̃tatẽ tuã vt te ad penitẽtiã ꝓuocarẽt. Uiderũt
aũt tibi assumptiões falsas ꝛ eiectiões. Samech
Plauserũt sup te manib⁹ oẽs trãseũtes ꝑ viã sibil
lauerũt ꝛ mouerũt capita sua sup filiã hirl̃m: hec
cine ẽ vrbs dicẽtes ꝑfecti decoris gaudiũ vniuer
se terre? Phe Aperuerũt sup te os suũ oẽs ĩimici
tui: sibillauerunt et fremuerunt dentibus suis: et
dixerunt: deuorabimus. En ista est dies quã ex

F expectabamꝰ: inuenimꝰ vidimꝰ. Ayn. Fecit dñs q̄
Leui.26.c. cogitauit: ꝯpleuit ſmonē ſuū quē p̄ceperat a die
deut.28.b. bꝰ antiq̄s. Deſtruxit ꝛ nō pepcit: ꝛ letificauit ſup
te inimicū ꝛ exaltauit cornu hoſtiū tuoꝝ. Sade.
Clamauit cor eoꝝ ad dñm: ſup muros filie ſyon.
Deduc q̄ſi torrentē lachrymas p dię ꝛ noctē: non
des requiē tibi neq; taceat pupilla ocli tui. Coph
Cōſurge lauda in nocte in p̄ncipio vigiliarū: effū
de ſicut aquā cor tuū añ ꝯſpectū dñi. Leua ad eū
manꝰ tuas p aīa paruuloꝝ tuoꝝ q̄ fame pereūt
G in capite oīm cōpeditorū. Res. Uide dñe ꝛ cōſide
ra quē vindemiaueris ita. Ergo ne comedēt mu
lieres fructū ſuū: paruulos ad menſuram palme.
Si occidit̄ in ſanctuario dñi ſacerdos ꝛ pp̄heta.
Syn. Jacuerūt in terra foris puer ꝛ ſenex: v̄gies
mee ꝛ iuuenes mei ceciderūt in gladio. Interfeci
ſti i die furoris tui: pcuſſiſti nec miſertꝰ es. Thau.
Uocaſti q̄ſi ad diē ſolennē: q̄ terrerent me de cir
cuitu: ꝛ nō fuit in die furoris dñi q̄ effugeret ꝛ reli
q̄ret̄. Quos educaui ꝛ enutriui: inimicus meꝰ ꝯſū
pſit eos. Aleph. iij.

A EGo vir vidēs paupꝑtatē meā in virga in
dignatiōis eiꝰ. Aleph. Me minauit et
adduxit in tenebras ꝛ nō in lucē. Aleph
Tm̄ in me v̄tit ꝛ cōuertit manū ſuā to
ta die. Beth. Uetuſtā fecit pellē meā ꝛ carnē: ꝯtri
uit oſſa mea. Beth. Edificauit in gyro meo: ꝛ cir
cūdedit me felle ꝛ labore. Beth In tenebroſis col
locauit me q̄ſi mortuos ſēpit̄nos. Gymel. Circū
edificauit aduerſum me vt nō egrediar aggraua
uit ꝯpedē meū. Gymel. Sed ꝛ cū clamauero ꝛ cū
B rogauero excluſit orationē meā. Gymel. Cōclu
ſit vias meas lapidibꝰ quadris: ſemitas meas ſub
uertit. Deleth. Urſus inſidiās factꝰ eſt mihi: leo i
abſcōdito. Deleth. Semitas meas ſubuertit ꝛ cō
fregit me: poſuit me deſolatā. Deleth. Tetēdit ar
cū ſuū ꝛ poſuit me q̄ſi ſignū ad ſagittā. He. Miſit
in renibꝰ meis filias pharetre ſue. He. Factꝰ ſū in
C deriſuz oī pp̄lo meo cāticū eoꝝ tota die. He. Re
pleuit me amaritudinibus: inebriauit me abſin
thio. Uau. Cōfregit ad numerū dētes meos: ciba
uit me cinere. Uau. Et repulſa eſt aīa mea: oblitꝰ
ſum bonoꝝ. Uau. Et dixi periit finis meus ꝛ ſpes
mea a dño. Zai. Recordare paupꝑtatis ꝛ trāſgreſſi
onis mee: abſinthij ꝛ fellis. Zai. Mēoria mēor ero:
ꝛ tabeſcet in me aīa mea. Zai. Hec recolēs i corde
meo: in deo ſpabo. Heth. Mie dñi q2 nō ſumꝰ cō
ſumpti: q2 nō defecerūt miſatiōes eiꝰ. Heth. No
ui diluculo: multa eſt fides tua. Heth. Pars mea
dñs: dixit aīa mea: ppterea expectabo eū. Teth.
Bonꝰ ē dñs ſperātibꝰ in eū: aīe q̄renti illū. Teth.
Bonū eſt p̄ſtolari cū ſilentio ſalutare dñi. Teth.
Bonū eſt viro cū portauerit iugū ab adoleſcētia
D ſua. Joth. Sedebit ſolitariꝰ ꝛ tacebit: q2 leuauit ſe
ſup ſe. Joth. Ponet i puluē os ſuū: ſi forte ſit ſpes
Joth. Dabit pcutiēti ſe maxillā: ſaturabit̄ oppro
brijs. Caph. Q2 non repellet in ſempiternū dñs.
Caph. Q2 ſe obiecit ꝛ miſerebit̄ ſm̄ multitudinē
miaꝝ ſuaꝝ. Caph. Nō em̄ hūiliauit ex corde ſuo:
ꝛ abiecit filios hoīm. Lamech. Ut contereret ſub
pedibꝰ ſuis oēs victos terre. Lamech. Ut declina
ret iudiciū viri i cōſpectu vultꝰ altiſſimi. Lamech
Ut pꝰuerteret hoīem in iudicio ſuo dñs ignorauit

Men. Quis eſt iſte q̄ dixit vt fieret dño nō iuben E
te? Men. Ex ore altiſſimi nō egredient̄: nec mala
nec bona. Men. Quid murmurauit hō viuēs: vir
p pctis ſuis? Nun. Scrutemur vias nr̄as et q̄ra
mus ꝛ reuertamur ad dñm. Nun. Leuemꝰ corda
nr̄a cū manibꝰ ad dñm in celos. Nun. Nos inique
egimꝰ ꝛ ad iracundiā pꝛouocauimꝰ: idcirco tu inex
orabilis es. Samech. Operuiſti in furore ꝛ pcuſ
ſiſti: occidiſti nec pepciſti. Samech. Oppoſuiſti
nubē tibi: ne tranſeat oratio. Samech. Et radica
tionē ꝛ abiectionē poſuiſti me in medio poploꝝ.
Phe. Aperuerūt ſup nos os ſuū oēs inimici. Phe
Formido ꝛ laqueus facta eſt nobis vaticinatio ꝛ F
cōtritio. Phe. Diuiſiones aquarū deduxit oculꝰ
meus: in cōtritiōe filij pp̄li mei. Ayn. Oculus me
us afflictꝰ eſt nec tacuit: eo q̄ nō eſſet requies. Ayn
Donec reſpiceret et videret deus de celis. Ayn.
Oculus meus dep̄datus eſt aīam meā in cūctis
filiabꝰ vrbis mee. Sade. Uenatiōe ceperūt me q̄ſi
auem inimici mei gratis. Sade. Lapſa eſt in lacuz
vita mea ꝛ poſuerūt lapidē ſuper me. Sade. Inū
dauerūt aque ſup caput meum dixi: perij. Coph.
Inuocaui nomen tuum dñe: de lacu nouiſſimo.
Coph. Uocē meā audiſti ne auertas aurez tuā a
ſingultu meo ꝛ clamoribꝰ. Coph. Appropinquaſti
in die q̄ñ vocaui te: dixiſti: ne timeas. Res. Judi
caſti dñe cauſam anime mee: redēptor vite mee
Res. Uidiſti dñe iniq̄tatē illoꝝ aduerſum me: iu
dica iudiciū meū Res. Uidiſti oēm furorē vniuer
ſas cogitatiōes eoꝝ aduerſuz me. Syn. Audiſti
opprobriū eoꝝ dñe: oēs cogitatiōes aduerſū me.
Syn. Labia inſurgētiū michi ꝛ meditatiōes eoꝝ G
aduerſum me tota die. Syn. Seſſionē eoꝝ ꝛ re
ſurrectionē eoꝝ vide: ego ſum pſalmꝰ eoꝝ. Thau
Reddes eis vicē dñe: iuxta opera manuū ſuaruz
Thau. Dabis eis ſcutū cordis laborē tuū. Thau
Perſequeris in furore: ꝛ cōteres eos ſub celis do
mine. Aleph. iiij.

QUō obſcuratū eſt auꝝ mutatꝰ eſt color A
optimꝰ: diſperſi ſūt lapides ſanctuarij
in capite oīm plateaꝝ. Theth. Filij ſy
on inclyti ꝛ amicti auro p̄mo: quō repu
tati ſunt in vaſa teſtea opꝰ manuū figuli. Gymel
Sed ꝛ lamie nudauerūt māmā lactauerūt catu
los ſuos. Filia populi mei crudelis: quaſi ſtrutio
in deſerto Deleth. Adheſit lingua lactētis ad pa
latum eiꝰ in ſiti: paruuli petierūt panē: ꝛ non erat
q̄ frangeret eis. He. Qui veſcebant̄ voluptuoſe
interierūt in vijs q̄ nutriebant̄ in croceis āplexa
ti ſunt ſtercora. Uau. Et maior effecta eſt iniq̄tas
filie populi mei peccato ſodomoꝝ q̄ ſubuerſa eſt
in momēto ꝛ nō ceperūt in ea manꝰ. Zai. Cādidio B
res nazarei eiꝰ niue: nitidiores lacte rubicundio
res ebore āntiquo: ſaphyro pulchriores Heth. De
nigrata eſt ſup carbones facies eoꝝ ꝛ nō ſunt co
gniti in plateis. Adheſit cutis eoꝝ oſſibꝰ aruit et
facta eſt quaſi lignū. Teth. Meliꝰ fuit occiſis gla iudith.7.c.
dio q̄ꝫ interfectis fame qm̄ iſti extabuerūt cōſum
pti a ſterilitate terre. Joth. Manꝰ mulieꝝ miam 4.reg.6.f.
coxerūt filios ſuos: facti ſunt cibꝰ eaꝝ in cōtritiōe
filie pp̄li mei. Caph. Cōpleuit dñs furorē ſuū ef
fudit irā idignatiōis ſue. Et ſuccēdit ignē in ſyon:
et deuorauit fundamenta eiꝰ. Lamech. Nō credi

deſt reges terre ⁊ vniuerſi habitatores orbis qm̄
ingrederet̄ hoſtis ⁊ inimicꝰ ꝑ portas hiRlm. Men.
C Propter pctā ꝓphetarū eius et iniq̄tates ſacer-
dotū eius q̄ effuderūt in medio eius ſanguinē iu
ſtoꝝ. Nun. Errauerūt ceci in plateis polluti ſunt
ſanguine. Cūq̄ nō poſſent intrare tenuerūt laci-
nias ſuas. Samech. Recedite polluti clamauert
eis: recedite: abite nolite tangere. Iurgati q̄ppe
ſunt: ⁊ cōmoti dixerunt inter gentes nō addet vl-
tra vt habitet in eis. Phe. Facies dn̄i diuiſit eos:
nō addet vt reſpiciat eos. Facies ſacerdotū non
erubuerūt neq̄ ſenū miſerti ſūt. Ayn. Cū adhuc
ſubſiſteremꝰ defecerūt oculi noſtri ad auxiliū no
ſtrū vanū cū reſpiceremꝰ attenti ad gentē q̄ ſalua
D re nos nō poterat. Sade. Lubricauerūt veſtigia
noſtra in itinere platearū noſtrarū: appropinqua
uit finis noſter cōpleti ſūt dies noſtri: quia venit
finis noſter. Coph. Velociores fuerūt ꝑſecutores
noſtri aquilis celi: ſup mōtes ꝑſecuti ſunt nos: in
deſerto inſidiati ſunt nobis. Res. Spūs oris nr̄i
xp̄s dn̄s captus eſt in pctis noſtris: cui diximus i
vmbra tua viuemꝰ in gentibꝰ. Syn. Gaude et le-
tare filia edom q̄ habitas in terra hus. Ad te q̄ꝙ
ꝑueniet calix inebriaberis atq̄ nudaberi. Thau
Completa iniq̄tas filia tua ſyon nō addet vltra
vt tranſmigret te. Viſitauit iniquitatem tuā filia
edom diſcooperiet peccata tua.

Oratio hieremie.

A Recordare dn̄e q̄d acciderit nobis: intu
ere ⁊ reſpice opprobriū noſtrū. Here-
ditas noſtra verſa eſt ad alienos domꝰ
nr̄e ad extraneos. Pupilli facti ſumus
abſq̄ patre: m̄res noſtre q̄ſi vidue. Aquā noſtrā
B pecunia bibimꝰ: ligna noſtra p̄cio cōparauimꝰ. Cer
uicibꝰ nr̄is minabamur: laſſis nō dabat̄ requies.
Egypto dedimꝰ manū ⁊ aſſyriis vt ſaturraremur
pane. Pr̄es nr̄i peccauert ⁊ nō ſūt: ⁊ nos iniq̄tates
eoꝝ portauimꝰ. Serui dn̄ati ſunt nr̄i. nō fuit q̄ re
dimeret de manu eoꝝ. In aiabꝰ nr̄is afferebamꝰ
panē nobis: a facie gladii i deſerto. Pellis nr̄a q̄ſi
clibanꝰ exuſta eſt: a facie tēpeſtatū famis. Mulie
res in ſyō hūiliauert ⁊ ꝟgines in ciuitatibꝰ iuda.
C P̄ricipes manu ſuſpēſi ſūt facies ſenū nō erubue
rūt. Adoleſcētibꝰ ipudice abuſi ſūt: ⁊ pueri i ligno
corruerūt. Senes defecerūt de portꝫ iuuenes de
choro pſallentiū. Defecit gaudiū cordis nr̄i: ꝟſus
eſt i luctū chorꝰ noſter. Cecidit corona capitis nr̄i
D ve nobis q̄r peccauimꝰ. Propterea meſtū factū ē
in dolore cor noſtrū: ideo cōtenebrati ſūt oculi nr̄i.
Propter montē ſyō q̄r diſpiit: vulpes ābulauert
i eo. Tu āt dn̄e ieternū ꝑmanebis ſoliū tuū in ge-
neratiōe ⁊ gn̄ationē. Quare ipꝑpetuū obliuiſceris
nr̄i: derelinq̄s nos in lōgitudinē dierū. Cōuerte
nos dn̄e ad te ⁊ cōuertemur: innoua dies noſtros
ſicut a principio. Sed ꝓiiciens repuliſti nos: ira-
tus es cōtra nos vehementer.

Incipit p̄fatio in librū Baruch ꝓphete.

Liber iſte q̄ baruch noīe p̄notat̄ in hebreo
canone nō habet̄: ſꝫ tm̄ in vulgata editiōe
ſir ⁊ ep̄la hieremie. Propter noticiā autē legen-
tiū hic ſcripta ſunt: q̄r multa de xp̄o nouiſſimiſq̄
temporibus indicant.

Incipit Baruch

propheta.

C. S. Scripſit baruch librū ⁊ legit corā iecho-
nia filio ioachim rege iuda: iudei ⁊ babylonia mi
ſerunt pecuniā ⁊ librū iudeis in hiRlm vt orarēt ꝓ
ipſis. Capitulū primum.

A Et hec ver
ba libri q̄ ſcripſit Baruch fi
e liꝰ nerie filii maaſie filii ſede
chie filii Sedei filii helchie
in babylonia in anno quin-
to ⁊ in ſeptimo die mēſis: in
tp̄e quo ceperūt chaldei hie
ruſalē ⁊ ſuccenderūt eā igni. Et legit baruch ꝟba
libri huiꝰ ad aures iechonie filii ioachim regꝫ iu
da: ⁊ ad aures vniuerſi ppl̄i venietꝫ ad librū: ⁊ ad
aures potentiū filioꝝ regū: ⁊ ad aures pbroꝝ: et
ad aures ppl̄i a minio vſq̄ ad maximū eorū oīm
hītantiū in babilonia ad flumen ſodi. Qui audiē
tes plorabāt ⁊ ieiunabāt ⁊ orabāt in ꝯſpectu dn̄i
Et collegerūt pecuniā ſm̄ q̄ potuit vniuſcuiuſq̄
B manꝰ. Et miſerūt in hiRlm ad ioachī filiū helchie
filii ſalon ſacerdotem ⁊ ad reliq̄s ſacerdotes ⁊ ad
oēm ppl̄m q̄ inuēti ſunt cū eo in hiRlm cū accipe-
rēt vaſa tēpli dn̄i q̄ ablata fuerāt de tēplo reuoca
re in terrā iuda decima die menſis ſiban: vaſa ar
gentea q̄ fecit ſedechias filꝰ Ioſie rex iuda poſt
ea q̄ cepiſſet nabuchodonoſor rex babylonis ie-
chonia ⁊ p̄ricipes ⁊ cūctos potētes ⁊ ppl̄m terre
ab hiRlm ⁊ duxit eos vinctos in babylonē. Et di-
xerūt. Ecce miſimꝰ ad vos pecunias de q̄bꝰ emi-
te olocauſtomata et thus ⁊ facite mān̄a: ⁊ offerte
ꝓ pctō ad arā dn̄i dei nr̄i. Et orate pro vita nabu
chodonoſor regis babylonis: et ꝓ vita balthaſar
filii eiꝰ vt ſint dies eoꝝ ſicut dies celi ſup terrā: et
det dn̄s ꝟtutē nobis: ⁊ illuiet oculos noſtros: vt vi
uamꝰ ſub vmbra nabuchodonoſor regꝫ babylōis
⁊ ſub vmbra balthaſar filii eiꝰ: ⁊ ſuiamꝰ eis multꝫ
diebꝰ ⁊ inueniamꝰ gr̄am i ꝯſpectu eoꝝ. Et ꝓ nobiſ- C
ipſis orate ad dn̄m deū nr̄m: q̄r peccauimꝰ dn̄o deo
nr̄o: ⁊ nō ē auerſus furor eiꝰ a nobis vſq̄ i hūc diē
Et legite librū iſtū quē miſimꝰ ad vos recitare in
tēplo dn̄i i die ſolēni ⁊ in die oportuno. Et diceꝫ.
Dn̄o deo nr̄o iuſticia: nobis āt ꝯfuſio faciei nr̄e ſi- infra. 2. b.
cut ē dies hec oī iuda ⁊ hītantibꝰ in hiRlm regibꝰ
nr̄is ⁊ p̄ricipibꝰ nr̄is ⁊ ſac̄dotibꝰ nr̄is ⁊ ꝓphetis no
ſtris ⁊ p̄ribꝰ nr̄is. Peccauimꝰ an̄ dn̄m deū noſtrū
⁊ nō credidimꝰ diffidētes i eū: ⁊ nō fuimꝰ ſubiecti
biles illi: ⁊ nō audiuimꝰ vocē dn̄i dei nr̄i vt ābula-
remꝰ in mādatꝫ eiꝰ q̄ dedit nobis. A die q̄ eduxit
p̄res nr̄os de t̄ra egypti vſq̄ ad diē hāc eramꝰ in
credibiles ad dn̄m deū nr̄m: ⁊ diſſipati receſſimꝰ
ne audiremꝰ vocē ipſiꝰ. Et adheſert nobis multa
mala ⁊ maledictōes q̄ ꝯſtituit dn̄s moyſi ſuo ſuo
q̄ eduxit p̄res nr̄os de t̄ra egipti dare nobꝫ terrā
fluētē lac ⁊ mel ſic hodierna die. Et nō audiuimꝰ
vocē dn̄i dei nr̄i ſm̄ oīa ꝟba ꝓphetaꝝ q̄s miſit ad
nos ⁊ ad iudices nr̄os: ⁊ abiuimꝰ vnuſq̄ſq̄ in ſen-
ſū cordis nr̄i maligni: opari diis alienis faciētes
mala an̄ oculos dn̄i dei nr̄i.

¶C.S. Judei ꝓpter pctã facti sunt subter ⁊ non
supra. vox penitentiũ peccauim⁹ ⁊ iniq̃ egim⁹. ꝙ
nõ mortua sʒ aĩa esuriens dat gloriã deo. ꝓmittit
dñs alterũ testamẽtũ eternũ scilʒ nouũ. ij.
A Propter qḋ statuit dñs de⁹ noster v̲bũ
suũ qḋ locut⁹ ẽ ad nos ⁊ ad iudices nr̃os
q̃ iudicauerũt i hirlm ⁊ ad reges nr̃os ⁊
ad principes nr̃os ⁊ ad oẽm isrl̃ ⁊ iuda
vt adduceret dñs sup nos mala magna q̃ nõ sunt
facta sub celo quẽadmodũ fctã sunt in hirlm ſm
q̃ scripta sunt in lege moysi: vt mãducaret hõ car
nes filij sui ⁊ carnes filie sue. ⁊ dedit eos sub ma=
nu regũ oĩm q̃ sunt in circuitu nostro ⁊ in iprope=
riũ ⁊ in desolationẽ ⁊ in oĩbus ppl̃is in q̃bus nos
dispsit dñs. Et facti sum⁹ subt⁹ ⁊ nõ supra: q: pec=
cauim⁹ dño deo nr̃o nõ obaudiendo voci ipsius.
B Dño deo nostro iusticia: nobis aũt ⁊ patrib⁹ nr̃is
supra.1.c cõfusio faciei: sicut est dies hec. Q: locut⁹ est dñs
sup nos oĩa mala hec q̃ venerũt sup nos: ⁊ nõ sum⁹
depcati faciẽ dñi dei nostri: vt reuerteremur vnus
quisq̃ nostrũ a vijs nostris pessimis. Et vigilauit
dñs in malis ⁊ adduxit ea sup nos: q: iust⁹ est dñs
in oĩbus opibus suis q̃ mandauit nobis ⁊ non au
diuim⁹ vocẽ ipsius vt iremus in p̃ceptis dñi q̃ de
C dit ante faciem nostrã. Et nunc dñe deus isrl̃ qui
Dan.9.d. eduxisti poplm tuũ de terra egypti in manu vali
da: ⁊ in signis ⁊ in ꝓdigijs ⁊ in virtute tua magna
et in brachio excelso et fecisti tibi nomen sicut est
dies iste: peccauim⁹: impie egim⁹: inique gessim⁹
dñe deus noster in omibus iusticijs tuis Auerta
tur ira tua a nobis: q: derelicti sum⁹ pauci inter
gentes vbi dispersisti nos. Exaudi dñe p̃ces no=
stras ⁊ oratiões nostras ⁊ educ nos ꝓpter te: ⁊ da
nobis inuenire gratiã ante faciẽ eorũ qui nos ab
duxerũt: vt sciat oĩs terra q: tu es dñs de⁹ noster
⁊ q: nomen tuũ inuocatũ est sup israel: ⁊ sup gen⁹
D ipsius. Respice dñe de domo sancta tua in nos et
deut.26.d. inclina aurẽ tuã ⁊ exaudi nos. Aperi oc̃los tuos
esaie.63.d. ⁊ vide: q: nõ mortui q̃ sunt in Iferno quorũ spũs ac
ceptus est a visceribus suis dabunt honorẽ ⁊ iu
stificationẽ dño: sed anima q̃ tristis est super ma=
gnitudinẽ mali: ⁊ incedit curua ⁊ infirma: ⁊ oculi
deficientes ⁊ anima esuriens dat tibi gloriã ⁊ iu=
sticiã dño: q: nõ secundũ iusticias patrũ nostrorũ
nos fundimus preces ⁊ petimus misericordiã añ
conspectũ tuũ dñe deus noster: sed q: misisti iraʒ
tuã et furorẽ tuũ sup nos sicut locut⁹ es in manu
E puerorũ tuorũ ꝓphetarum dicens. Sic dicit dñs
Inclinate humerũ vestrũ ⁊ ceruicem vestram: et
opera facite regi babylonis: et sedebitis in terra
quã dedi patribus vest ris. qḋ si non feceritis nec
audieritis vocem dñi dei vestri operari regi ba=
bylonie: defectionẽ vestrã faciã de ciuitatibus iu
da: ⁊ a foris hierusalẽ: ⁊ auferã a vobis vocem io
cũditatis ⁊ vocem gaudij ⁊ vocem sponsi ⁊ voceʒ
sponse: et erit omis terra sine vestigio ab inhabi=
tantibus eã. Et nõ audierunt voceʒ tuã vt opera
rent regi babylonis: ⁊ statuisti verba tua que lo=
cutus es in manibus puerorũ tuorũ ꝓphetarũ vt
trãsferent ossa regũ nostrorũ: ⁊ ossa patrũ nostro
F rũ de loco suo. Et ecce proiecta sunt in calore so=
lis ⁊ in gelu noctis ⁊ mortui sunt in dolorib⁹ pessi
mis in fame ⁊ in gladio ⁊ in emissione. Et posuisti

templũ in quo inuocatũ est nomen tuũ in ipso si=
cut hec dies ꝓpter iniquitatẽ domus israel ⁊ do=
mus iuda. Et fecisti in nobis dñe deus noster se=
cundũ omnẽ bonitatẽ tuã ⁊ secundũ omnẽ mise=
rationẽ tuam illã magnã: sicut locutus es in ma=
nu pueri tui moysi in die qua precepisti ei scribe=
re legem tuã corã filijs israel dicẽs. Si nõ audie= E
ritis vocem meã: multitudo hec magna cõuertet
in minimã gentem: q̃m eos dispergã: q: scio ꝙ me
non audiet populus. Populus est em̃ dura ceruι
ce. Et cõuertetur ad cor suũ in terra captiuitatis
sue: et scient q: ego sum dñs deus eorũ: ⁊ dabo eis
cor ⁊ intelligent: ⁊ aures et audient: et laudabunt
me in terra captiuitatis sue: memores erũt nomi
nis mei. Et auertent se a dorso suo duro ⁊ a mali=
gnitatib⁹ suis: q: reminiscent viã patrũ suorũ q̃
peccauerũt in me. Et reuocabo illos in terrã quã
iuraui patrib⁹ eorũ abraã isaac ⁊ iacob: ⁊ dñabũ=
tur eis. Et multiplicabo eos ⁊ non minorabunt.
Et statuã illis testamentũ alterũ sempiternuʒ: vt
sim illis in deũ ⁊ ipsi erunt mihi in populũ. Et nõ
mouebo amplius populũ meũ filios israel a ter=
ra quã dedi eis.
¶C.S. Clamor anime ⁊ spũs in angustijs posi=
ti. audire debemus mandata vite vt sciamus pru
dentiã ⁊ discere debem⁹ vbi sit sapientia. gygan=
tes statura magnos ⁊ scientes bellum non elegit
dñs. Dñs adinuenit oẽm viam discipline. de chri
sto incarnato. iij.
Et nunc dñe oĩpotens de⁹ israel anima A
in ãgustijs ⁊ spũs anxius clamat ad te
Audi dñe ⁊ miserere q: deus es miseri
cors ⁊ miserere nostri q: peccauim⁹ añ
te. Q: tu sedes in sempiternũ: ⁊ nos peribim⁹ in
euũ. Dñe oĩpotens deus israel audi nunc oratio=
nẽ mortuorũ israel: et filiorũ ipsorũ qui peccaue=
runt ante te: ⁊ non audierunt vocem dñi dei sui: ⁊
agglutinata sunt nobis mala. Noli meminisse ini
quitatis patrũ nostrorũ: sed memẽto manus tue
et nomis tui in tẽpore isto: quia tu es dñs de⁹ no
ster ⁊ laudabimus te dñe: quia ꝓpter hoc dedisti
timorẽ tuũ in cordibus nostris: ⁊ vt inuocem⁹ no=
men tuũ ⁊ laudemus te in captiuitate nostra: q:
cõuertimur ab iniquitate patrũ nostrorũ qui pec
cauerunt ante te. Et ecce nos in captiuitate no=
stra sumus hodie qua nos dispersisti in imprope
riũ ⁊ in maledictũ ⁊ in peccatũ secundũ oĩs ini=
quitates patrũ nostrorũ qui discesserunt a te do=
mine deus noster. Audi israel mandata vite: au= B
ribus percipe vt scias prudentiã. Quid est israel
ꝙ in terra inimicorũ es? Inueterasti in terra alie
na: coinquinatus es cũ mortuis. Deputat⁹ es cũ
descendentib⁹ in infernũ: dereliquisti fontẽ sapiẽ
tie. Nã si in via dei ambulasses habitasses vtiq̃ in
pace super terram. Disce vbi sit prudentia: vbi sit
virtus: vbi sit intellectus: vt scias simul vbi sit lon
giturnitas vite ⁊ victus: vbi sit lumen oculorũ et
pax. Quis inuenit locũ eius? Et quis intrauit in
thesauros eius? Ubi sunt principes gentiũ ⁊ qui
dominãtur super bestias que sunt super terram?
Qui in auibus celi ludunt: qui argentũ thesauri=
zant et auruʒ in quo confidunt homies: et nõ est
finis acquisitiõis eorum. Qui argentũ fabricant C

et sollicitl sunt: nec est inuentio operum illorum.
Exterminati sunt: ⁊ ad inferos descẽderũt: ⁊ alij
loco eoꝝ exsurrexerũt. Juuenes viderũt lumen
⁊ habitauerũt sup terrã. Uiã aũt discipline igno=
rauerũt neqꝫ intellexerũt semitas eius neqꝫ filij
eoꝝ susceperũt eã A facie ipsorum lõge facta est
Nõ est audita in terra chanaã: neqꝫ visa est in the
man. Filij quoqꝫ Agar ꝗ exquisierũt prudẽtiam
ꝗ de terra est negociatores terre ⁊ theman et fa=
bulatores et exquisitores prudẽtie ⁊ intelligẽtie:
viã autẽ sapiẽtie nescierũt: neqꝫ ꝯmemorati sunt
semitas eiꝰ. O israel ꝗ̃ magna est domꝰ dei: et in
gẽs locus possessionis eiꝰ. Magnꝰ est ⁊ nõ habet
finẽ: excelsus ⁊ immẽsus. Ibi fuerũt gigãtes no=
minati: illi ꝗ ab initio fuerũt statura magna scien
D tes bellũ. Nõ hos elegit dñs neqꝫ viaꝫ discipline
inuenerũt: ꝓpterea perierunt. Et qm̃ nõ habue=
rũt sapiẽtiã interierũt ꝓpter suã insipiẽtiã Quis
ascẽdit in celũ ⁊ accepit eã ⁊ eduxit eã de nubibꝰ
Quis trãsfretauit mare ⁊ inuenit illã ⁊ attulit il=
lam sup aurũ electũ? Nõ est ꝗ possit scire vias eiꝰ
neqꝫ ꝗ exquirat semitas eiꝰ. Sed ꝗ scit vniuersa
nouit eã: ⁊ adinuenit eã prudẽtia sua Qui ꝓpara
uit terrã in eterno tẽpore ⁊ repleuit eaꝫ bipedibꝰ
⁊ quadrupedibꝰ. Qui emittit lumẽ ⁊ vadit et vo
cauit illud: ⁊ obedit illi in tremore. Stelle aũt de=
derũt lumen in custodijs suis: ⁊ letate sunt. Uoca
te sunt et dixerũt. Adsumꝰ. Et luxerũt ei cũ iocũ=
ditate: ꝗ fecit illas. Hic est deꝰ noster ⁊ nõ estima
bitur aliꝰ aduersum eũ. Hic adinuenit oẽm viã di
sciplinae ⁊ tradidit illã iacob puero suo: ⁊ israel di
lecto suo. Post hec in terris visus est ⁊ cum homi=
nibus conuersatus est.

¶ C. S. De lege eterna et tenẽtibꝰ eã et spernen
tibus eã: vox ecclesie tribulantis: cõfortatio ⁊ cõ
solatio hierusalem: id est ecclesie in tribulationi=
bus constitute. iiij.

Hic liber mãdatoꝝ dei: ⁊ lex ꝗ est ineter
A num. Oẽs ꝗ tenẽt eã: peruenient ad vitã
ꝗ aũt dereliqrũt eã in mortẽ. Cõuerte
re iacob et apprehẽde eã ambula ꝑ viã
ad splẽdoreꝫ eiꝰ cõtra lumẽ eiꝰ. Ne tradas alteri
gloriã tuã ⁊ dignitatẽ tuã gẽti aliene Beati sumꝰ
israel: qꝛ ꝗ deo sunt manifesta sunt nobis. Anime
quior esto populꝰ dei memorabilis israel. Uenũ=
dati estis gẽtibꝰ: nõ in perditionem: sed propter
qḋ in ira dei ad iracũdiã ꝓuocastis dñm: traditi
B qꝫ estis aduersarijs. Exacerbastis em̃ euꝫ ꝗ fecit
vos deũ eternũ immolantes demonijs ⁊ nõ deo
Obliti em̃ estis eum qui nutriuit vos ⁊ cõtrista=
tis nutricẽ vestrã hierusalẽ. Uidit em̃ iracũdiã a
deo veniẽtẽ vobis: et dixit. Audite cõfines syon.
Adduxit em̃ michi deꝰ luctũ magnũ. Uidi em̃ ca
ptiuitatẽ populi mei filioꝝ meoꝝ: ⁊ filiaꝝ quam
superduxit illis eternꝰ. Nutriui em̃ illos cũ iocũ=
ditate: dimisi aũt illos cũ fletu ⁊ luctu Nemo gau
deat sup me viduã ⁊ desolatã: a multis derelicta
sum ꝓpter peccata filioꝝ meorũ qꝛ declinauerũt
C a lege dei. Justicias aũt ipiꝰ nescierũt: nec ambu
lauerũt ꝑ vias mãdatoꝝ dei: neqꝫ per semitas ve
ritatis eiꝰ cũ iusticia ingressi sunt Ueniãt cõfines
syon: ⁊ memorent captiuitatẽ filioꝝ ⁊ filiaꝝ mea
rum: quã superduxit illis eternus. Adduxit em̃
super illos gẽtẽ de longinquo: gentẽ improbã et
alterius lingue: ꝗ nõ sunt reueriti senẽ: neqꝫ pue=
rorũ miserti sunt. Et adduxerũt dilectos vidue: D
et a filijs vnicã desolauerũt. Ego aũt qḋ possum
adiuuare vos? Qui em̃ adduxit super vos mala:
ipse vos eripiet de manibꝰ inimicoꝝ vestrorum.
Ambulate filij ambulate: ego em̃ derelicta sũ so=
la Exui me stola pacis: idui aũt me sacco obsecra
tionis et clamabo ad altissimũ in diebꝰ meis Ani Infra eod.
mequiores estote filij: clamate ad dñm et eripiet
vos de manu pricipũ inimicoꝝ. Ego em̃ speraui
in eternũ salutẽ vestrã: ⁊ venit mihi gaudiũ a san
cto sup miam: ꝗ veniet vobis ab eterno salutari no
stro. Emisi em̃ vos cũ luctu ⁊ ploratu: reducet au E
tem vos michi dñs cũ gaudio et iocũditate in sẽ
piternũ. Sicut em̃ viderũt vicine syon captiuita
tem vestrã a deo: sic videbũt ⁊ in celeritate salutẽ
vestrã in deo que supueniet vobis cũ honore ma=
gno ⁊ splẽdore eterno. Filij paciẽter sustinete irã
ꝗ superueniet vobis. Persecutꝰ est em̃ te inimicus
tuꝰ: sed cito videbis perditionẽ ipsiꝰ: ⁊ super cer=
uices ipsius ascẽdes. Delicati mei ambulauerũt
vias asperas ducti sunt em̃ vt grex direptus ab
inimicis. Animequiores estote filij ⁊ proclamate supra eod.
ad dñm. Erit em̃ memoria vestra ab eo qui duxit F
vos. Sicut enim fuit sensus vester vt erraretis a
deo: decies tm̃ iterũ cõuertẽtes requiretis eum.
Qui em̃ induxit vobis mala: ipse rursuꝫ adducet
vobis sempiternã iocũditateꝫ cum salute vestra.
Alequior esto hierusalẽ. Exhortat ei te qui te no G
minauit. Nocẽtes peribũt ꝗ te vexauerũt: et qui
gratulati sunt in tua ruina punientur. Ciuitates
quibus seruierunt filij tui punient et ꝗ accepit fi
lios tuos. Sicut em̃ gauisa est in tua ruina: ⁊ leta
ta est in casu tuo: sic contristabit in sua desolatõe
Et amputabit exultatio multitudinis eiꝰ: ⁊ gau=
dimoniũ eius erit in luctũ. Ignis em̃ superueni=
et ei ab eterno in lõgiturnis diebꝰ: et habitabit a
demonijs in multitudine tẽporis Circũspice hie infra .5.b
rusalem ad orientẽ: et vide iocunditatẽ a deo tibi
venientem Ecce enim veniunt filij tui quos dimi
sisti dispersos: veniunt collecti ab oriente vsqꝫ ad
occidentem: in verbo sancto gaudentes in hono
rem dei.

¶ C. S. De christo qui est iocunditas veniens a
deo missus. de xp̃o dño et ecclesia. v.

Exue te hierusalẽ stola luctꝰ ⁊ vexatõis A
tue: ⁊ indue te decore ⁊ honore ꝗ a deo
tibi est sempiterna gl̃ia. Circũdabit te
deꝰ diploide iusticie: ⁊ imponet mitrã
capiti tuo honoris eterni. Deꝰ em̃ ostẽdit splẽdo B
rem suũ in te ꝗ sub celo est Nolabit em̃ tibi nomẽ supra.4.G.
tuũ a deo in sempiternũ: pax iusticie ⁊ honor pie
tatis. Exurge hierlm ⁊ sta in excelso ⁊ circũspice
ad orientẽ ⁊ vide collectos filios tuos ab oriente
sole vsqꝫ ad occidẽteꝫ in verbo sancti gaudentes
dei memoria. Exierũt em̃ abs te pedibꝰ ducti ab C
inimicis: adducet auteꝫ illos dñs ad te portatos
in honorẽ sicut filios regni. Cõstituit ei deus hu
miliare omnẽ montẽ excelsum et rupes perhen=
nes ⁊ conualles replere in equalitatẽ terre: vt am
bulet israel diligẽter in honorẽ dei. Obumbraue D
runt autẽ silue et omne lignum suauitatis israel

mādato dei. Adducet ei deꝰ isrł cū iocūditate in
lume maiestatis sue cū mīa ꝛ iusticia ꝗ̄ in ipo est.
¶ Incipit exemplum epistole eiusdem quam mi
sit hieremias ad abductos captiuos ī babyloniā
a rege babyloniorum: vt annunciaret illis secun
dum quod preceptum est illi a deo.: vj.
Propter peccata que peccastis ante de
A um abducemini in babyloniaꝫ captiui
a nabuchodonosor rege babyloniorū
Ingressi itaqꝫ in babylonem eritis ibi
annis plurimis et temporibus longis vsqꝫ ad ge
nerationes septem. post hoc autem educam vos
inde cum pace. Nunc autem videbitis in babylo
nia deos aureos ꝛ argenteos ꝛ lapideos ꝛ ligne
os in humeris portari ostentātes metū gētibus.
Videte ergo ne et vos similes efficiamini factis
alienis ꝛ metuatis. ꝛ metꝰ vos capiat in ipsis. Vi
sa itaqꝫ turba de retro ꝛ ab ante: adorātes dicite
ī cordibꝰ vřis. Te opꝫ adorari dñe. Angelus aūt
meus vobiscum est Ipse autem exquiram animas
vestras. Nam ligna ipsorum polita a fabro: ipsa
etiam inaurata et inargentata falsa sunt ꝛ nō pos
sunt loqui. Et sicut virgini amanti ornamēta: ita
accepto auro fabricata sunt Coronas certe aure
as habent super capita sua dij illorum vnde sub=
trahunt sacerdotes ab eis aurum et argentum ꝛ
B erogant illud in semetipsis. Dant autem et ex ip
so prostitutis: et meretrices ornāt ꝛ iteruꝫ cū re=
ceperint illud a meretricibꝰ ornāt deos suos. Hi
autem non liberantur ab erugine ꝛ tinea. Oper
tis autem illis veste purpurea extergent faciem
ipsorum propter puluerem domus qui est pluri=
mus inter eos. Sceptrum autem habet vt homo
sicut iudex regiōis: qui in se peccantem nō inter=
ficit. Habet etiam in manu gladium ꝛ securim. se
autem de bello et a latronibus non liberat Unde
vobis notum sit. quia non sunt dij. Nō ergo reue
rimini eos. Sicut enim vas hominis confractuꝫ
inutile efficitur: tales sunt ꝛ dij illorum. Constitu
tis illis in domo oculi eorum pleni sunt puluere
a pedibus introeuntium. et sicut alicui qui regeꝫ
offendit circūsepte sunt ianue: aut sicut ad sepul=
chrum adductum mortuū: ita tutant sacerdotes
ostia clausuris et seris ne a latronibus expolien=
tur. Lucernas accendunt illis ꝛ quidem multas
ex quibus nullam videre possunt. Sunt auteꝫ si=
C cut trabes in domo. Corda vero eorum dicūt eli
gere serpentes qui de terra sunt: dum comedunt
eos et vestimentum ipsorū et non sentiunt: nigre
fiunt facies eoruꝫ a fumo qui in domo fit. Supra
corpus eorum et supra caput eoruꝫ volāt noctue
et hirundines et aues etiā similiter: et catte. Un=
de sciatis qꝛ non sunt dij. Ne ergo timueritis eos
Aurum etiam quod habent ad speciem: nisi ali
quis extersertit eruginem: non fulgebūt: neqꝫ enī
dū conflarentur sentiebant. Ex omni precio em=
Esa. 46. b. pta sunt in quibus spiritus non inest ipsis. Sine
pedibus in humeris portant ostentātes ignobi=
litatem suam hominibus. Confundantur etiam
qui colunt ea. Propterea si ceciderint in terram
a semetipsis non consurgunt neqꝫ si quis eum sta
tuerit rectum per semetipsuꝫ stabit: sed sicut mor
tuis humeri eorum illis apponentur. Hostias il

lorum vendunt sacerdotes ipsorum et abutunt
similiter: et mulieres eorum decerpentes neqꝫ in
firmo neqꝫ mendicanti aliquid impartiunt de sa
crificijs eorum fete ꝛ menstruate contingūt. Sci
entes itaqꝫ ex his quia non sunt dij: ne timeatis
eos. Unde enim vocantur dij: quia mulieres ap=
ponunt dijs argenteis et aureis et ligneis et in
domibꝰ eoꝝ sacerdotes sedēt hñtes tunicas scis=
sas ꝛ capita et barbam rasam: quoruꝫ capita nu=
da sunt. Rugiunt autem clamantes contra deos D
suos sicut in cena mortui. Vestimēta eorum aufe
runt sacerdotes: et vestiunt vxores suas et filios
suos. Neqꝫ si quid mali patiuntur ab aliquo neqꝫ
si quid boni poterunt retribuere. neqꝫ regem cō=
stituere possunt neqꝫ auferre. Similiter neqꝫ da= Deut. 13. d
re diuitias possunt neqꝫ maluꝫ retribuere. Si qs
illis votū vouerit ꝛ nō reddiderit: neqꝫ hoc req=
runt. Hominē a morte nō liberāt neqꝫ infirmum
a potentiori eripiunt. Hominēꝫ cecum ad visum
non restituunt: de necessitate hominem non libe=
rabunt. Vidue non miserebuntur neqꝫ orphanis
benefacient. Lapidibus de mōte similes sunt dij
illorum lignei et lapidei et aurei et argentei. Qui
autem colunt ea confundentur. Quomodo ergo
estimandum est aut dicendū illos esse deos. Ad=
huc enī ipsis chaldeis non honorantibus ea: qui
cum audierint mutum non posse loqui offerūt il=
lud ad bel: postulantes ab eo loqui quasi possint
sentire qui non habent motum. Et ipsi cum intel
lexerint: relinquent ea. Sensum enim non habēt
ipsi dij illorum. Mulieres autem circundate funi
bus in vijs sedent succēdentes ossa oliuaruꝫ. Cū E
autem aliqua ex ipsis abstracta ab aliquo transe
unte dormierit cum eo proxime sue exprobrat ꝙ
ea non sit digna habita sicut ipsa neqꝫ funis eius
diruptus sit. Oia autem que illis fiunt falsa sunt.
Quō estimandum aut dicendum est illos esse de
os. A fabris autem et aurificibus facta sunt. Ni=
chil aliud erunt nisi id quod volunt esse sacerdo=
tes. Aurifices etiam ipsi qui ea faciunt non sunt
multi temporis Nunquid ergo possunt ea que fa
bricata sunt ab ipsis esse dij? Reliquerunt autem
falsa et opprobrium postea futuris. Nā cū super=
uenerit illis prelium ꝛ mala: cogitant sacerdotes
vbi se abscondant cum illis. Quō ergo sentiri de
beant qm̄ dij sunt qui nec de bello se liberāt neqꝫ
de malis se eripiunt. Nā cū sint lignea et lapidea
et inaurata et inargentata scietur postea: qꝛ falsa
sunt ab vniuersis gentibus et regibꝰ que manife
ste sunt. qꝛ nō sunt dij sed opera manuuꝫ hoim. et
nullū opus dei cū illis. Unde ergo notū est qꝛ nō F
sunt dij: sed opera manuū hoim ꝛ nullū dei opus
in ipsis est. Regē regioni nō suscitāt neqꝫ pluuiā
hoibus dabunt. Iudiciū quoqꝫ non discernent:
neqꝫ regiones liberabunt ab iniuria qꝛ nihil pos=
sunt sicut cornicule inter mediū celi et terre etenī
cum inciderit ignis in domū deoꝝ ligneoꝝ et ar
genteoꝝ ꝛ aureoꝝ: sacerdotes quideꝫ ipsoꝝ fugi
ent et liberabuntur. ipsi vero sicut trabes in me=
dio comburentur. Regi autem ꝛ bello nō resistēt
Quomodo ergo estimandum est aut recipiēduꝫ
quia dij sunt. Non a furibus neqꝫ a latronibus se
liberabunt dij lignei ꝛ lapidei ꝛ inaurati ꝛ inargē

tati:quibus iniqui fortiores sunt Aurū ⁊ argentū
⁊ vestimentū quo operti sunt auferent illis ⁊ abi
bunt:nec sibi auxiliū ferent. Itaqꝫ melius est esse
regē ostentantē virtutem suam:aut vas in domo
vtile in quo gloriatur qui possidet illud. vel ostiū
in domo quod custodit q̄ in pace sunt: ꝙ falsi dij.
Sol quidem ⁊ luna ac sidera cū sint splendida et
emissa ad vtilitates obaudiūt: similiter et fulgur
B cū apparuerit perspicuū est. Idipsum autē ⁊ spi-
ritus in omni regione spirat:et nubes quib⁹ cum
imperatū fuerit a deo perambulare in vniuersuz
orbē:perficiūt quod imperatū est eis. Ignis etiā
missus desuper vt consummat montes et siluas
facit quod preceptū est ei. Hec autez neqꝫ specie
bus neqꝫ virtutibus vni eorū similia sunt. Unde
neqꝫ estimandū est:neqꝫ dicendū illos esse deos.
quando non possunt neqꝫ iudiciuz iudicare neqꝫ
facere hoībus. Scientes itaqꝫ q: non sunt dij: ne
ergo timueritis eos Neqꝫ em̄ regibus maledicēt
neqꝫ benedicēt. Signa em̄ in celo gentibus non
ostēdunt neqꝫ vt sol lucebūt.neqꝫ illuminabūt vt
luna. Bestie meliores sunt illis que possunt fuge
re sub tectū:ac prodesse sibi Nullo itaqꝫ modo no
bis est manifestum.q: sunt dij ꝓpter qđ ne time-
atis eos. Nā sicut in cucumerario formido nichil
custodit:ita sunt dij illorū lignei ⁊ argentei ⁊ lau-
rati. Eodē modo ⁊ in horto spina alba:supra quā
oīs auis sedet. Similiter et mortuo proiecto ī te-
nebris similes sunt dij illorum lignei ⁊ inaurati ⁊
inargentati. A purpura quoqꝫ ⁊ murice q̄ supra
illos teneāt:scietis itaqꝫ q: non sunt dij. Ipsi etiā
postremo comeduntur:⁊ erit opprobriū in regio
ne. Melior est homo iustus qui non habet simula
chra:nam erit longe ab opprobrijs.

¶ Explicit liber baruch.

¶ Incipit prologus sancti hieronymi in Ezechielem prophetam.

4.re.24.d Ezechiel ꝓpheta cū ioachī rege iuda ca-
ptiu⁹ duct⁹ est ī babylonē:ibiqꝫ his q̄ cū
eo captiui fuerāt ꝓphetauit penitētib⁹
ꝙ ad hieremie vaticiniū se vltro aduer
sarijs tradidissēt:cū viderēt adhuc vrbē hierosoli
mā stare quā ille casurā esse ꝑdixerat. Tricesimo
āt etatꝭ sue āno ⁊ captiuitatꝭ q̄nto:exors⁹ ē ad cap
tiuos loq̄. Et eodē t̄pe licꝫ posterior hic ī chaldea
hieremias ī iudea ꝓphetauerit. Sermo ei⁹ nec sa
tis disert⁹ nec ad modū rustic⁹ ē.sꝫ ex vtroqꝫ medie
tēpat⁹. Sacdos ⁊ ipse fuit sicͥ hieremias pncipia
voluis ⁊ finē imagīs habēs obscuritatib⁹ īuoluta
Sꝫ ⁊ vulgata ei⁹ editio nō multū distat ab hebra
yco Unde satis miror q̄d cause extiterit: vt si eos
dē ī vniuersis libris hēm⁹ iterp̄tes.ī alijs eadē:in
alijs diuersa trāstulerit. Legite igiꝰ ⁊ hunc iuxta
trāslationē nr̄am q̄m p cola script⁹ ⁊ comata ma-
nifestiorē legētib⁹ sensum tribuit Si āt amici mei
⁊ hūc subsannauerit:dicite eis ꝙ nemo eos cōpel
lat vt scribāt. Sed vereor ne illud eis eueniat qđ
grece significantius dicitur vt vocentur fagolido
ri:quod est manducantes senecias.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit Ezechiel propheta.

¶ C.S. Uisio scribitur quattuor aīaliū:⁊ visio ro
tarū:throni dei ⁊ imaginis sup thronum. Ca.pri.

Fr Hermenegildus a Fratta minimus est Dnus

Et factum est in tricesimo anno in q̄r- A
to in quinta mensis cū essē
in medio captiuoruz iuxta
fluuiuz chobar aperti sunt
celi et vidi visiones dei In
quinta mensis: ipse est an-
nus quintus transmigratio
nis regis ioachim factū est verbum domini ad
ezechielem filiū buzi sacerdotē in terra chaldeo-
rum secus flumē chobar. Et facta est sup eum ibi
man⁹ dn̄i:⁊ vidi ⁊ ecce ventus turbinis veniebat
ab aquilone:et nubes magna ⁊ ignis inuoluens.
Et splendor in circuitu ei⁹:⁊ de medio eius quasi B
species electri.i.de medio ignis: Et in medio ei⁹
similitudo quattuor aīaliū:et hic aspectus eoruz
Similitudo hoīs in eis. Et quattuor facies vni ⁊
quattuor penne vni:⁊ pedes eoꝝ pedes recti. et
planta pedis eoꝝ quasi plāta pedis vituli:⁊ scin-
tille quasi aspectus eris candentis. Et man⁹ ho-
minis sub pennis eoꝝ in quattuor partibus. ⁊ fa
cies ⁊ pennas p quattuor partes habebāt. iūcte-
qꝫ erant penne eoꝝ alterius ad alterū. Nō reuer
tebanꝰ cū incederēt. sed vnūquodqꝫ ante faciem C
suā gradiebaꝰ. Similitudo aūt vult⁹ eoꝝ. facies
hois ⁊ facies leonis a dextris ipsoꝝ quattuor. fa
cies autem bouis a sinistris ipsoꝝ quattuor. et fa
cies aquile desup ipsoꝝ quattuor:⁊ facies eoꝝ et
penne eorū extente desup. Due penne singulorū
iungebanꝰ ⁊ due tegebāt corpora eoꝝ. Et vnum
quodqꝫ eorū corā facie sua ambulabat. Ubi erat D
ipet⁹ spūs:illuc gradiebanꝰ nec reuertebanꝰ cuz
ambularēt. Et similitudo aīaliū ⁊ aspectus eoruz
quasi carbonū ignis ardentiū. et quasi aspect⁹ lā
padaꝝ. Hec erat visio discurrens in medio aīa
liū splendor ignis ⁊ de igne fulgur egrediens. Et
aīalia ibāt ⁊ reuertebanꝰ in similitudinem fulgu
ris coruscantis Cumqꝫ aspicerē aīalia apparuit
rota vna sup terrā iuxta aīalia:habens quattuor
facies. Et aspect⁹ rotaꝝ ⁊ opus earū quasi visio
maris ⁊ vna similitudo ipsaruz quattuor: et aspe
ctus eaꝝ et opera quasi sit rota ī medio rote Per
quattuor partes eaꝝ eūtes ibāt:⁊ nō reuertebā-
tur cum ambularēt. Statura quoqꝫ erat rotis et
altitudo ⁊ horribilis aspectus. Et totū corp⁹ ocu E
lis plenū in circuitu ipsaꝝ quattuor. Cūqꝫ ambu-
larēt aīalia ābulabāt pariter et rote iuxta ea. Et
cū eleuarēꝰ aīalia de t̄ra:eleuabāꝰ sil̄ ⁊ rote Quo
cūqꝫ ibat spirit⁹:illuc eūte spū ⁊ rote pariꝰ eleua-
banꝰ sequētes eū Spūs em̄ vite erat in rotis Cū
eūtibus ibāt ⁊ cū stantib⁹ stabant:⁊ cū eleuatis a
terra:pariter eleuabanꝰ ⁊ rote sequētes ea. quia
spiritus vite erat in rotis. Et similitudo super ca F
put aīaliū firmamēti quasi aspectus crystalli hor
ribilis. ⁊ extēti sup capita eoꝝ desup. Sub firma
mēto aūt penne eoꝝ recte altert⁹ ad alterū. Unū
q̄dqꝫ duab⁹ alis velabat corp⁹ suū ⁊ alteꝝ silr ve-
labaꝰ Et audiebā sonū alaꝝ q̄si sonū aq̄ꝝ mltaꝝ
q̄si sonū sublimis dei. Cū ābularēt:q̄si sonus erat
multitudinis vt son⁹ castroꝝ. Cūqꝫ starēt demit
tebanꝰ penne eoꝝ. Nā cū fieret vox sup firmamē

tum qd erat sup caput eoꝝ stabāt ⁊ submittebāt
alas suas. Et sup firmamētū quod erat imminēs
capiti eoꝝ quasi aspectu⁹ lapidis saphiri. simili=
tudo throni et sup similitudinē throni similitudo
quasi aspectus hois desuper. Et vidi quasi speciē
electri velut aspectū ignis intrinsec⁹ ꝑ circuitū:
eius. a lūbis ei⁹ ⁊ desup: ⁊ a lūbis ei⁹ vsq͂ deorsū:
vidi quasi speciem ignis splēdētis in circuitu ve
lut aspectū arc⁹cū fuerit in nube i die pluuie. hic
erat aspect⁹ splendoris per gyrum.

¶ C. S. Mittitur propheta reuocare populū ab
erroribus suis. ij.

A infra. 3. f. Et visio similitudinis glorie dñi. Et vi
di: et cecidi in faciē meā ⁊ audiui voces
loquētis. Et dixit ad me Fili hois sta su
per pedes tuos ⁊ loquar tecū. Et ingres
sus est in me spūs postq͂ locut⁹ est michi. ⁊ statuit
me supra pedes meos: ⁊ audiui loquētē ad me et
B dicentē. Fili hois mitto ego te ad filios israel ad
gētes apostatrices q͂ recesserūt a me. Patres eo
rum puaricati sunt pactū meū vsq͂ ad diē hāc. et
filij dura facie et indomabili corde sunt ad quos
ego mitto te. ⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs de⁹ si
forte vel ipsi audiāt: ⁊ si forte quiescāt qm̄ domus
exasperās est: ⁊ sciēt qr propheta fuerit in medio
C eoꝝ. Tu ergo fili hois ne timeas eos: neq͂ sermo
nes eoꝝ metuas: qm̄ increduli ⁊ subuersores sūt
tecū. ⁊ cum scorpionib⁹ habitas. Uerba eoꝝ ne ti
meas ⁊ vultus eorum ne formides qr dom⁹ exas
perans est. Loq͂ris ergo verba mea ad eos si for
D te audiant ⁊ quiescāt: qm̄ irritatores sunt. Tu au
tem fili hominis audi q͂cunq͂ loquar ad te ⁊ noli
esse exasperās sicut dom⁹ exasperatrix est. Ape
apo. 5. a. ri os tuū ⁊ comede q͂cunq͂ ego do tibi. Et vidi: et
ecce man⁹ missa ad me in qua erat inuolut⁹ liber
⁊ expandit illū corā me qui erat scriptus intus ⁊
foris et scripte erant in eo lamentationes: et car
men et ve.

¶ C. S. Cibatur propheta volumine: recipit fa
ciem sicut adamantis ⁊ silicis ⁊ mittitur ad filios
transmigrationis: probatur obsidio hierusalem
per inclusionem prophete. de gloria domini quā
vidit in campo. q͂ oportet speculatorē annūciare
peccatori scelera sua: ne req͂ratur sanguis de ma
nibus eius. iij.

A Et dixit ad me. Fili hois q͂cunq͂ inue
neris comede. Comede volumen istō:
⁊ vadēs loquere ad filios israel. Et ape
rui os meū: ⁊ cibauit me volumine illo.
Et dixit ad me. Fili hois vēter tu⁹ comedet: ⁊ vi
scera tua cōplebunt volumine isto qd ego do tibi.
Et comedi illud: ⁊ factum est in ore meo sicut mel
apo. 10. d. dulce. Et dixit ad me. Fili hois vade ad domum
B israel: ⁊ loqueris verba mea ad eos. Nō em̄ ad po
pulū pfundi sermōis: ⁊ ignote lingue tu mitteris
ad domū israel: neq͂ ad populos multos pfundi
sermonis ⁊ ignote lingue quoꝝ nō possis audire
sermones. Et si ad illos mittereris ipi audirēt te
Dom⁹ aūt israel nolūt audire te: qr nolūt audire
me. Omis quippe dom⁹ israel attrita frōte est ⁊
duro corde. Ecce dedi faciē tuā valētiorē facieb⁹
eoꝝ ⁊ frōtē tuā duriorē frōtib⁹ eoꝝ: vt adamantē
⁊ vt silicē dedi faciē tuā. Ne timeas eos neq͂ me=
tuas a facie eoꝝ: qr dom⁹ exasperās est. Et dixit C
ad me Fili hois: oēs sermones meos quos ego lo
quor ad te: assume in corde tuo et aurib⁹ tuis au
di ⁊ vade. ingredere ad transmigrationē ad filios
populi mei ⁊ loqueris ad eos: ⁊ dices eis. Hec di
cit dñs deus: si forte audiāt ⁊ quiescant. ⁊ assumpsit
me spūs: ⁊ audiui post me vocē cōmotōis magne:
benedicta gloria dñi de loco suo ⁊ vocē alarū aia
lium percutiētiū alterā ad alterā: ⁊ vocē rotarū: D
sequentiū aialia: ⁊ vocē cōmotōis magne. Spūs
quoq͂ leuauit me ⁊ assumpsit me: ⁊ abij amar⁹ in
indignatione spūs mei. Man⁹ em̄ dñi erat mecū
cōfortās me. ⁊ veni ad trāsmigrationē ad aceruū
nouarū frugū ad eos q͂ habitabant iuxta flumen
chobar: ⁊ sedi vbi illi sedebāt: ⁊ māsi ibi septē die
bus merēs in medio eoꝝ. Cū aūt pertrāsissent se infra. 33. b.
ptem dies factū est verbū dñi ad me dicens. Fili
hois speculatorē dedi te domui israel: ⁊ audies E
de ore meo verbū ⁊ annūciabis eis ex me Si dicē
te me ad impiū morte morieris nō annūciaueris
ei: neq͂ locut⁹ fueris vt auertat a via sua impia ⁊
viuat ipe impius in iniq͂tate sua morief. sangui
nē aūt ei⁹ de manu tua requirā. Si aūt tu annun
ciaueris ipio: ⁊ ille nō fuerit cōuersus ab ipietate
sua ⁊ a via sua impia: ipe quidē in impietate sua
morief: tu aūt aiam tuā liberasti. Sed ⁊ si conuer
sus iust⁹ a iusticia sua fuerit: ⁊ fecerit iniquitatē: F
ponā offendiculū corā eo ipe morief qr nō annū
ciasti ei. In peccato suo morief: ⁊ nō erūt in mēo
ria iusticie ei⁹ quas fecit: sanguinē vero ei⁹ de mā
nu tua requirā. Si aūt tu annunciaueris iusto vt
nō peccet iust⁹: ⁊ ille nō peccauerit. viuēs viuet. qr
annūciasti ei: ⁊ tu aiam tuā liberasti. Et facta est
sup me man⁹ dñi: ⁊ dixit ad me. Surgēs egredē
in cāpū: ⁊ ibi loquar tecū. Et surgēs egressus sū
in cāpū ⁊ ecce ibi glīa dñi stabat quasi gloria quā
vidi iuxta fluuiū chobar: ⁊ cecidi in faciē meā. Et Sup. 2. a.
ingressus est i me spūs: ⁊ statuit me sup pedes me
os: ⁊ locut⁹ est michi: ⁊ dixit ad me. Ingredere et G
includere in medio dom⁹ tue. Et tu fili hois ecce
data sunt sup te vincula. ⁊ ligabūt te in eis: ⁊ non
egredieris in medio eorum: ⁊ linguā tuam adhe
rere faciā palato tuo ⁊ eris mut⁹ nec quasi vir ob
iurgās: qr dom⁹ exasperās est. Cū aūt locut⁹ fue
ro tibi: aperiā os tuū ⁊ dices ad eos. Hec dicit do
min⁹ de⁹. Qui audit audiat: ⁊ q͂ quiescit quiescat
qr dom⁹ exasperans est.

¶ C. S. Per laterem significatur instantia obsi
dionis ira dei irrefragabilis per sanguinem diu
turnitas captiuitatis decem tribuum. De angu
stia famis. iiij.

Et tu fili hois: sume tibi laterē et pones A
eū corā te ⁊ describes in eo ciuitatē hie
rusalē. Et ordinabis aduersus eā obsi
dionē: ⁊ edificabis munitiōes. ⁊ cōpor
tabis aggerē ⁊ dabis cōtra eā castra ⁊ pones ari
etes in gyro. ⁊ tu sume tibi sartaginē ferreā et po
nes eā in murū ferreū inter te ⁊ inter ciuitatē: et
obfirmabis faciē tuā ad eā: ⁊ erit in obsidionē: ⁊
circūdabis eā Signū est domui israel. Et tu dor
mies sup lat⁹ tuū sinistrū ⁊ pones iniq͂tates dom⁹
israel super eo numero dierū quibus dormies su
per illud: et assumes iniquitates eorū. Ego autē B

dedi tibi annos iniquitatis eoꝝ numero dierum
trecentos ⁊ nonaginta dies: ⁊ portabis iniquita=
tem domꝰ israel. Et cũ compleuerĩs hec dormies
sup latus tuũ dextrũ secundo ⁊ assumes iniquita
Nũe.14.f. tem domꝰ iuda q̃draginta diebꝰ. Diẽ ꝓ anno: diẽ
inq̃ ꝓ anno dedi tibi. Et ad obsidionẽ hierusalẽ
cõuertes faciẽ tuã ⁊ brachiũ tuũ erit extẽtũ: ⁊ pro
phetabis aduersus eã. Ecce circũdedi te vinculis
⁊ nõ te ꝯuertes a latere tuo in latus aliud donec
C cõpleas dies obsidiõis tue. Et tu sume tibi frumẽ
tum ⁊ hordeũ ⁊ fabã ⁊ lentẽ ⁊ miliũ ⁊ viciã: ⁊ mit
tes ea in vas vnũ ⁊ facies tibi panes numero die
rum quibꝰ dormies sup latus tuũ. Trecẽtis ⁊ no
naginta diebꝰ comedes illud. Cibus aũt tuꝰ quo
vesceris erit in põdere viginti stateres in die. A
tẽpore vsq; ad tẽpꝰ comedes illud. Et aquã i mẽ
sura bibes sextã partẽ hin. A tpe vsq; ad tempus
bibes illud. Et quasi subcinericiũ hordeaceũ co=
medes illud: ⁊ stercore quod egredit de homine
infra.20.g. operies illud in oculis eoꝝ. Hec dicit dñs. Sic
D comedẽt filij israel panẽ suũ pollutũ inter gẽtes
ad quas eijciã eos. Et dixi. A.a.a. dñe deꝰ. Ecce
aĩa mea nõ est polluta: ⁊ morticiniũ ⁊ laceratũ a
bestijs nõ comedi ab infantia mea vsq; nũc: ⁊ nõ
est ingressa os meũ ois caro imunda. Et dixit ad
me. Ecce dedi tibi fimũ boũ ꝓ stercoribus huma
Infra.5.d. nis ⁊ facies panẽ tuũ in eo. Et dixit ad me. Fili ho
et.14.d. minis ecce ego cõterã baculũ panis in hierusalẽ
⁊ comedẽt panẽ suũ in põdere ⁊ in sollicitudine. ⁊
aquã in mẽsura ⁊ in angustia bibẽt: vt deficiẽtibꝰ
pane ⁊ aqua corruat vnusquisq; ad fratrẽ suũ et
cõtabescat in iniquitatibꝰ suis.

¶ C.S. In cesarie ⁊ barba diuersa iudicia ppli
significantur. Et de malis futuris sup hierlm. v.

A ET tu fili hois sume tibi gladiũ acutum
radentẽ pilos: ⁊ assumes eũ ⁊ duces ꝑ
caput tuũ ⁊ per barbã tuã: ⁊ assumes
tibi staterã põderis: ⁊ diuides eos. Ter
tiam partẽ igni cõbures in medio ciuitatis iuxta
cõpletionẽ dierũ obsidionis: ⁊ assumes tertiam
partẽ: ⁊ cõcides gladio in circuitu eiꝰ: tertiã vero
aliã disperges in ventũ: ⁊ gladium nudabis post
eos. Et sumes inde paruũ numerũ ⁊ ligabis eos
in summitate pallij tui. Et ex eis rursum tolles et
proijcies eos in medio ignis: et combures eos
igni ⁊ ex eis egredietur ignis in omnem domum
israel. Hec dicit dominus deus. Ista est hierusa
B lem. In medio gẽtiũ posui eã ⁊ in circuitu eiꝰ ter
ras. Et cõtẽpsit iudicia mea: vt plus esset impia q̃
gẽtes: ⁊ precepta mea vltra q̃ terre q̃ in circuitu
eius sunt. Iudicia eñ mea proiecerũt ⁊ in prece=
ptis meis nõ ambulauerũt. Idcirco hec dicit do
minus deꝰ. Qr supastis gẽtes q̃ in circuitu vestro
sunt: ⁊ in ꝑceptis meis non ambulastis ⁊ iudicia
mea nõ fecistis: ⁊ iuxta iudicia gẽtiũ que in circui
tu vro sunt nõ estis operati. ideo hec dicit dñs de
us. Ecce ego ad te: ⁊ ipse ego faciã in medio tui iu
dicia in oculis gentiũ: ⁊ faciã in te q̃ non feci: ⁊ q̃
bus similia vltra nõ faciã ꝓpter oẽs abominatio
nes tuas. Ideo patres comedẽt filios suos in me
C dio tui. ⁊ filij comedẽt pres suos. Et faciã i te iudi
cia: ⁊ vẽtilabo vniuersas reliq̃as tuas in oẽm vẽ=
tum. Idcirco viuo ego dicit dñs deꝰ: nisi ꝓ eo q̃

sanctũ meũ violasti in oĩbus offensionibꝰ tuis et
in cunctis abominationibus tuis. ego quoq; con
fringã ⁊ nõ parcet oculꝰ meꝰ ⁊ nõ miserebor. Ter
tia pars tui peste morietur ⁊ fame consumetur in me
dio tui. ⁊ tertia pars tui in gladio cadet in circui=
tu tuo. Tertiã vero partẽ tuã in oẽm ventũ dispgam:
⁊ gladiũ euaginabo post eos. Et complebo
furorẽ meũ ⁊ requiescere faciã indignationẽ me
am in eis: ⁊ cõsolabor. Et sciẽt qr ego dñs locutꝰ D
sum in zelo meo cũ impleuero oẽm indignationẽ
meã in eis. Et dabo te in desertũ ⁊ in opprobriuũ
gentibus que in circuitu tuo sunt: in cõspectu om
nis pretereũtis. Et eris opprobriũ ⁊ blasphemia
exẽplũ ⁊ stupor in gẽtibꝰ que in circuitu tuo sunt
cũ fecero in te iudicia in furore et in indignatiõe
et in increpationibꝰ ire: q̃ ego dñs locutꝰ sum quã
do misero sagittas famis pessimas in eos q̃ erũt
mortifere ⁊ quas mittã vt disperdã vos. Et famẽ supra.4.d.
cõgregabo sup vos ⁊ cõterã in vobis baculũ pa= infra.14.d
nis: et immittã in vos famẽ ⁊ bestias pessimas vs=
q; ad internitionẽ. Et pestilẽtia et sanguis trãsi=
bunt ꝑ te: ⁊ gladium inducã super te. Ego domi
nus locutus sum.

¶ C.S. Propter peccatũ ydolatrie ostẽdit po=
pulũ plagis percussum. vi.

ET factus est sermo dñi ad me dicẽs. Fi A
li hois pone faciẽ tuã ad mõtes israel:
et ꝓphetabis ad eos ⁊ dices. Montes infra.36.a.
israel audite verbũ dñi dei. Hec dicit
dñs deꝰ mõtibꝰ ⁊ collibꝰ: rupibꝰ ⁊ vallibus. Ecce
ego inducã sup vos gladiũ ⁊ disperdã excelsa ve=
stra ⁊ demoliar aras vestras ⁊ cõfringentur simula
chra vestra: ⁊ deijciã interfectos vestros añ ydo=
la vestra. Et dabo cadauera filioꝝ israel ante fa=
ciem simulachroꝝ vestroꝝ. ⁊ dispergã ossa vestra
circũ aras vestras in oĩbus habitationibꝰ vestris
Urbes deserte erũt ⁊ excelsa demolientur ⁊ dissipa B
buntur: ⁊ interibũt are vestre ⁊ confringentur: ⁊ cessa
bunt ydola vestra: ⁊ cõterentur delubra vestra ⁊ de
lebuntur opera vestra. et cadet interfectꝰ in medio
vestri: ⁊ scietis qr ego sum dñs. Et relinquã in vo C
bis eos q̃ fugerint gladiũ in gẽtibꝰ. cũ dispersero
vos in terris et recordabuntur mei liberati vestri
in gẽtibus ad quas captiui ducti sunt: qr contriui
cor eoꝝ fornicãs et recedẽs a me: et oculos eorũ
fornicantes post idola sua: et displicebũt sibimet
sup malis q̃ fecerãt in vniuersis abominationibꝰ
illis ⁊ sciẽt qr ego dñs nõ frustra locutꝰ sum vt fa=
cerẽ eis malum hoc. Hec dicit dñs deꝰ. Percute
manũ tuã ⁊ allide pedẽ tuũ: ⁊ dic heu ad oẽs abo
minatiões maloꝝ domꝰ israel: qr gladio fame et
peste ruituri sunt. Qui lõge est: peste morietur. qui
aũt prope: gladio corruet. et q̃ relictus fuerit ⁊ ob
sessus fame morietur. Et cõplebo indignationẽ me D
am in eis: et scietis qr ego dñs: cũ fuerit interfecti
vestri in medio idoloꝝ vestroꝝ in circuitu ararũ
vestrarũ in oi colle excelso: et in cũctis summitati
bꝰ mõtiũ: et subtus oẽ lignũ nemorosum: et subtꝰ
vniuersam quercũ frondosam locũ vbi ascẽderũt
thura redolẽtia vniuersis idolis suis. Et extẽdã
manũ meã sup eos. ⁊ faciã terrã eoꝝ desolatã et
destitutã a deserto deblata in oĩbꝰ habitationibꝰ
eoꝝ: ⁊ scient qr ego dominus.

¶C.S. De instanti ⁊ longa captiuitate et causa
eiusdem: et populus non rebellans proiecit diui-
tias longe propter fugam. vij.
A Et factꝰ est sermo dñi ad me dicēs. Et
tu fili hoīs: hec dicit dñs deꝰ terre isrł.
Infra eod Finis venit: venit finis super quattuor
plagas terre. Nūc finis sup te: ⁊ immit
tam furorē meum in te. Et iudicabo te iuxta vias
tuas. Et ponā cōtra te oēs abominationes tuas
infra.9.b. Et nō parcet oculꝰ meꝰ sup te: ⁊ nō miserebor: sed
vias tuas ponā sup te: ⁊ abominationes tue ī me
B dio tui erūt: ⁊ scietis q2 ego dñs deꝰ. Afflictio vna
infra eodē afflictio ecce venit. Finis venit: venit finis. Euigi
lauit aduersuz te ecce venit. Venit cōtritio super
te q̄ habitas in terra. Venit tēpus: prope est dies
occisionis et nō glorie mōtiū. Nūc de propinq̄ ef-
fundā irā meā sup te: ⁊ cōplebo furorē meuz in te
C Et iudicabo te secūdū vias tuas: ⁊ imponaz tibi
oīa scelera tua. Et nō parcet oculus meꝰ nec mi-
serebor: sed vias tuas imponā tibi: et abominatio
nes tue in medio tui erūt: ⁊ scietis q2 ego sum do-
minus pcutiēs. Ecce dies ecce venit. Egressa est
cōtritio. Floruit virga: germinauit supbia: iniqui
D tas surrexit in virga impietatis. Nō ex eis: ⁊ non
ex populo: neq3 ex sonitu eoꝝ: ⁊ nō erit requies ī
eis. Venit tēpus appropinquauit dies. Qui emit
nō letet: ⁊ q̄ vendit non lugeat: q2 ira sup oēm po
pulū eiꝰ: q2 qui vendit: ad id qđ vēdidit nō reuer-
tetur. ⁊ adhuc in viuētibus vita eoꝝ. Visio eñ ad
oēm multitudinē eiꝰ nō regredietur et vir in iniqui
tate vite sue nō cōfortabitur. Canite tuba: ꝑparent
oēs ⁊ nō est q̄ vadat ad preliū. Ira eñ mea super
E vniuersum populū eiꝰ. Gladiꝰ foris: pestis et fa-
mes intrinsecꝰ. Qui in agro est gladio morietur: et q̄
in ciuitate: pestilētia ⁊ fame deuorabuntur: ⁊ salua-
buntur qui fugerint ex eis. Et erūt in mōtibꝰ quasi
colūbe cōuallīū oēs trepidi: vnusquisq3 in iniq̄ta
te sua. Oēs manꝰ dissoluentur: ⁊ omīa genua fluent
Esa.15.c. aq̄s Et accigēt se ciliciis: et operiet eos formido:
Sopho.1. et in oī facie cōfusio: et in vniuersis capitibꝰ eoꝝ
d. caluitiū. Argētū eoꝝ foris proiicietur et aurū eoꝝ
F in sterquilinīū erit. Argētū eoꝝ ⁊ aurū eoꝝ non
valebit liberare eos in die furoris dñi. Aiam suā
nō saturabūt: ⁊ vētres eoꝝ nō implebuntur: q2 scan
dalum iniquitatis eoꝝ factū est: ⁊ ornamētū mo-
nilium suoꝝ in superbiam posuerūt: et imagines
abominationū suarū et simulachroꝝ fecerunt ex
eo. Propter hoc dedi eis illud in īmundiciā: ⁊ da
bo illud in manꝰ alienoꝝ ad diripiēdū et impiis
terre in predā et cōtaminabūt illud. Et auertam
faciē meā ab eis ⁊ violabūt arcanū meū: et introi
bunt in illud emissarii ⁊ cōtaminabūt illđ. Fac cō
clusionē: q2m terra plena est iudicio sanguinū ⁊ ci
G uitas plena iniq̄tate. Et adducā pessimos de gē-
tibus: et possidebūt domos eoꝝ. Et quiescere fa-
ciam supbiā potētiū: et possidebūt sāctuaria eoꝝ
Angustia supueniēte reqrent pacē: et nō erit. Cō
turbatio sup cōturbationē veniet: ⁊ auditꝰ sup au
ditū. Et querēt visionē de ꝓpheta. ⁊ lex peribit a
sacerdote et cōsiliū a senioribꝰ. Rex lugebit: ⁊ pri
cipes induentur merore: et manꝰ ppl̄i terre contur
babuntur. Secundum viam eorum faciā eis et se
cundum iudicium eorum iudicabo eos et scient
q2 ego sum dominus.

¶C.S. De apparitione similitudinis dei. de pa
riete effosso. de viris tenentibus thuribulum: et
ad ortum solis adorantibus: et de applicantibus
ramum ad aures suas. viij.
Et factū est in āno sexto: in sexto mense
ī quīta mēsis: ego sedebā in domo mea A
et senes iuda sedebāt corā me. Et ceci-
dit ibi sup me manꝰ dñi dei. Et vidi: et
ecce similitudo quasi aspectus ignis. Ab aspectu
lūborū eiꝰ et deorsum ignis et a lūbis eiꝰ ⁊ sursuz
quasi aspectꝰ splēdoris: vt visio electri Et emissa B
similitudo manꝰ apprehendit me in cincino capi
tis mei: et eleuauit me spūs inter celū et terraz: et
adduxit me in hierusalē in visione dei iuxta ostiū
interiꝰ: qđ respiciebat ad aq̄lonē: vbi erat statutū
idolū celi ad ꝓuocādū emulationē: ⁊ ecce ibi glo
ria dei isrł ꝭm visionē quā viderā in cāpo. ⁊ dixit
ad me Fili hoīs leua oculos tuos ad viam aquilo
nis Et leuaui oculos meos ad viā aq̄lonis: ⁊ ecce C
ab aq̄lōe porte altaris idolū celi in ipso introitu.
Et dixit ad me. Fili hoīs putas ne vides tu quid
isti faciūt abominationes magnas quas domus
israel facit hic: vt ꝓcul recedā a sanctuario meo?
Et adhuc cōuersus videbis abominationes ma
iores. Et introduxit me ad ostiuz atrii. Et vidi: et
ecce foramen vnū in pariete. Et dixit ad me. Fili D
hoīs fode parietē. Et cū fodissez parietem: appa
ruit ostiū vnū. Et dixit ad me. Ingredere ⁊ vide
abominatiōes pessimas quas isti faciūt hic. Et in
gressus vidi: et ecce oīs similitudo reptiliū et aīa
lium abominatio et vniuersa idola domus israel
depicta erāt in pariete: in circuitu ꝑ totū. Et sep-
tuaginta viri de senioribus domꝰ israel: et iechoni
as filiꝰ iaphan stabat in medio eoꝝ stantiū ante
picturas et vnusquisq3 habebat thuribulū ī manu E
sua et vapor nebule de thure cōsurgebat: et dixit
ad me. Certe vides fili hoīs q̄ seniores domꝰ isra
el faciūt in tenebris: vnusquisq3 in abscōdito cubi
lis sui. Dicūt eñ. Nō videt dñs nos. Dereliq̄t do
minꝰ terrā. Et dixit ad me. Adhuc cōuersus vide
bis abomiationes maiores quas isti faciūt: ⁊ intro
duxit me ꝑ ostium porte domꝰ dñi quod respicie
bat ad aquilonez. Et ecce ibi mulieres sedebant
plangētes adonidē: et dixit ad me. Certe vidisti F
fili hoīs. Adhuc cōuersus videbis abominatiōes
maiores his. Et introduxit me in atriū domꝰ dñi
interiꝰ. Et ecce in ostio tēpli dñi inter vestibulū ⁊
altare quasi vigintiquinq3 viri dorsa habētes ꝯtra
tēplū dñi: ⁊ facies ad oriētē: ⁊ adorabāt ad ortum
solis. Et dixit ad me. Certe vidisti fili hoīs. Nun- G
quid leue est hoc domui iuda: vt facerēt abomia-
tiones istas q̄s fecerūt hic: q2 replētes terrā iniq̄
tate cōuersi sunt ad irritandū me ⁊ ecce applicāt
ramū ad nares suas. Ergo et ego faciā in furore
nō parcet oculꝰ meꝰ nec miserebor et cū clamaue
rit ad aures meas voce magna nō exaudiā eos.

¶C.S. De sex viris missis ad vastationē populi
de viro lineis induto et attramentario ix.
Et clamauit in auribus meis voce ma- A
gna dicēs. Appropinquauerūt visita-
tiones vrbis: et vnusquisq3 vas interfe
ctionis habet in manu sua. Et ecce sex

viri veniebāt de via porte ſuperioris que reſpicit
ad aquilonē:⁊ vniuſcuiuſqꝫ vas interitus in manu
eiꝰ. Uir quoqꝫ vnꝰ in medio eoꝝ veſtitꝰ erat line=
is:et attramētariū ſcriptoris ad renes eiꝰ. Et in=
B greſſi ſunt et ſteterūt iuxta altare ereum. Et gl'ia
dn̄i iſrael aſſumpta eſt de cherub q̄ erat ſup eum
ad limen domꝰ. Et vocauit viruꝫ qui indutꝰ erat
lineis:et attramētariū ſcriptoris habebat in lum
bis ſuis. Et dixit dn̄s ad eū. Trāſi per mediā ciui
tatem in medio hieruſalē ⁊ ſigna thau ſup frōtes
viroꝝ gemētiū ⁊ dolentiū ſup cunctis abomina
tionibus que fiūt in medio eiꝰ. Et illis dixit audi
Sup.7.a. ente me. Trāſite p ciuitatē ſequētes eū:⁊ pcutite
Judich.2. Nō parcat oculꝰ veſter neqꝫ miſereamini. Senē
b. adoleſcentulū et virginē paruulū ⁊ mulieres in=
C terficite vſqꝫ ad internitionē. Oēm aūt ſup queꝫ
videritis thau ne occidatis ⁊ a ſanctuario meo inci
pite. Ceperūt ergo a viris ſenioribꝰ qui erāt āte
faciē domꝰ. Et dixit ad eos. Cōtaminate domuꝫ
⁊ implete atria interfectis. Egredimini Et egreſ
ſi ſunt et percutiebant eos q̄ erāt in ciuitate. et ce
de completa remāſi ego ruiqꝫ ſup faciē meā ⁊ cla
mans aio. Heu. heu. heu. dn̄e deꝰ Ergo ne diſper
das oēs reliquias iſrael:effundēs furorē tuū ſup
D hieruſalē. Et dixit ad me. Iniq̄tas domꝰ iſrael et
iuda magna eſt nimis valde:⁊ repleta eſt terra ſā
guinibꝰ:⁊ ciuitas repleta eſt auerſione Dixerunt
eñ. Dereliquit dn̄s terrā ⁊ dn̄s nō videt. Igit̄ et
meꝰ nō parcet oculꝰ neqꝫ miſerebor. Uiā eoꝝ ſup
caput eoꝝ reddā. Et ecce vir q̄ erat indutꝰ lineis
q̄ habebat attramentariū in dorſo ſuo reſpondit
verbū dicēs. Feci ſicut p̄cepiſti michi.
C. S. De viro q̄ accepit carbones de medio ro
tarum ⁊ cherubin:⁊ repetitio p̄dicte viſionis dei
et cherubin et quattuor rotarum. x.
A ET vidi:⁊ ecce in firmamēto qđ erat ſup
caput cherubin quaſi lapis ſaphyrus ⁊
quaſi ſpecies ſimilitudinis ſolij appa=
ruit ſup eū. Et dixit ad virū qui indutꝰ
erat lineis ⁊ ait. Ingredere in medio rotarū que
ſunt ſubtꝰ cherubin ⁊ imple manuꝫ tuam prunis
ignis q̄ ſunt inter cherubin ⁊ effunde ſup ciuitatē
Ingreſſuſqꝫ eſt in cōſpectu meo. Cherubin autē
ſtabāt a dextris domꝰ cū ingrederet̄ vir:⁊ nubes
impleuit atriū interiꝰ. Et eleuata eſt gloria domi
ni de ſup cherub ad limen domꝰ:⁊ repleta eſt do=
mus nube. Et atriū repletum eſt ſplēdore glorie
dn̄i:⁊ ſonitꝰ alarū cherubin audiebat̄ vſqꝫ ad atriū
B exteriꝰ quaſi vox dei oīpotētis loquētis. Cumqꝫ
precepiſſet viro q̄ indutꝰ erat lineis dicens:ſume
ignē de medio rotarū q̄ ſunt inter cherubin:īgreſ
ſus ille ſtetit iuxta rotā. Et extēdit cherub manū
de medio cherubin ad ignē qui erat inter cheru=
bin:⁊ ſumpſit ⁊ dedit in manꝰ eiꝰ qui indutꝰ erat
lineis q̄ accipiēs egreſſus eſt. Et apparuit in che
rubin ſimilitudo manꝰ hois ſubtꝰ pēnas eoꝝ. Et
vidi:⁊ ecce q̄ttuor rote iuxta cherubin. Rota vna
iuxta cherub vnū:⁊ rota alia iuxta cherub vnum
Spēs aūt rotaꝝ erat quaſi viſio lapidis chryſoli
ti ⁊ aſpectꝰ earū ſimilitudo vna quattuor quaſi ſi
C ſit rota in medio rote Cūqꝫ ābularēt:in quattuor
ptes gradiebant̄ ⁊ non reuertebant̄ ābulātes:ſꝫ
ad locū ad quē ire declinabat q̄ prīa erat ſeq̄bāt̄
⁊ ceteꝛe nec reuertebāt̄. ⁊ oē corpꝰ eaꝝ ⁊ colla ⁊ ma
nꝰ et pēne ⁊ circuli pleni erāt oculis i circuitu q̄ttu
or rotaꝝ et rotas iſtas vocauit volubiles audiē=
te me. Quattuor aūt facies habebat vnū. Facies
vna facies cherub:⁊ facies ſecūda facies hois: et
in tertio facies leōis:⁊ in quarto facies aquile: et
eleuata ſunt cherubin: ipſum eſt aīal qđ videraꝫ
iuxta flumen chobar. Cumqꝫ ambularēt cherubī
ibāt pariter et rote iuxta ea:⁊ cū eleuarēt cheru=
bin alas ſuas vt exaltarent̄ de terra:reſidebāt ro
te ſed et ipe iuxta erāt. Stātibꝰ illis ſtabāt: et cuꝫ
eleuatis eleuabant̄. Spūs eñ vite erat in eis Et D
egreſſa ē gl'ia dn̄i a limie tēpli:⁊ ſtetit ſup cherubī
⁊ eleuātia cherubī alas ſuas exaltata ſūt a t̄ra co
rā me:⁊ illī egrediētibꝰ:rote q̄ꝫ ſubſecute ſunt. Et
ſtetit i itroitu porte domꝰ dn̄i oriētalis:et gl'ia dei
iſrael erat ſup eos. Ipm̄ eſt aīal qđ vidi ſubt̄ deū
iſrael iuxta fluuiū chobar:⁊ intellexi q2 cherubin
eſſent. Quattuor p quattuor vultus vni:⁊ quattu
or ale vni et ſimilitudo manꝰ hois ſub alis eorum
Et ſimilitudo vultuū eoꝝ ipſi vultus q̄s videraꝫ
iuxta fluuiū chobar:⁊ intuitꝰ eoꝝ ⁊ impetꝰ ſingu=
loꝝ ante faciem ſuam ingredi.
C. S. De. xxv. viris. de captiuitate alioꝝ q2 ipſi
erāt carnes ⁊ iſrael lebes. de morte phelie. de di
ſpſione populi. de cōgregatione diſperſoꝝ:⁊ de
cōſolatione tranſmigrationis. xi.
ET eleuauit me ſpūs ⁊ itroduxit me ad A
portā domꝰ dn̄i oriētalem que reſpicit
ad ſolis ortū. Et ecce in itroitu porte vi
gintiquinqꝫ viri:et vidi in medio eoꝝ
iechoniā filiū azur ⁊ pheltiā filiū banaie princi=
pes populi dixitqꝫ ad me. Fili hois hi ſunt viri q̄
cogitāt iniquitatē:⁊ tractāt cōſiliū peſſimū in vr=
be iſta dicētes. Nōne dudū edificate ſunt domꝰ?
hec eſt lebes:nos aūt carnes. Idcirco vaticinare
de his:vaticinare fili hois:⁊ irruit in me ſpūs dn̄i
et dixit ad me. Loquere. Hec dicit dn̄s. Sic locu
ti eſtis domꝰ iſrl̄:⁊ cogitatiōes cordis veſtri ego
noui. Plurimos occidiſtis i vrbe hac: ⁊ impleſtis
vias eiꝰ interfectis. Propterea hec dicit dn̄s deꝰ
iſrael. Interfecti veſtri quos poſuiſtis in medio B
eiꝰ hi ſunt carnes:⁊ hec eſt lebes: ⁊ educā vos de
medio eiꝰ. Gladiū metuiſtis ⁊ gladiū inducā ſup
vos dicit dn̄s deꝰ:⁊ eijciā vos de medio eiꝰ Dabo
qꝫ vos i manu hoſtiū:⁊ faciā in vobis iudicia Gla
dio cadetis. In finibꝰ iſrael iudicabo vos:⁊ ſcietꝭ
q2 ego dn̄s. Hec nō erit vobis in lebetē ⁊ vos nō
eritis in medio eiꝰ in carnes. In finibꝰ iſrael iudi
cabo vos:⁊ ſcietis q2 ego dn̄s:q2 in p̄ceptis meis
nō ābulaſtis:et iudicia mea nō feciſtis:ſꝫ iuxta iu
dicia gentiū que in circuitu veſtro ſunt eſtis ope=
rati. Et factū eſt cū prophetarē pheltias filꝰ ba=
naie mortuꝰ eſt. Et cecidi i faciē meā clamās vo
ce magna. Et dixi. Heu. heu. heu. dn̄e deꝰ cōſum=
mationē tu facis reliquiaruꝫ iſrl̄. Et factū eſt ver
bum dn̄i ad me dicēs. Fili homis fratres tui: viri C
propinqui tui ⁊ oīs domꝰ iſrael vniuerſi q̄bꝰ dixe
runt habitatores hieruſalē:lōge recedite a domi
no:nobis data eſt terra in poſſeſſionē: propterea
hec dicit dn̄s deꝰ. Q2 lōge feci eos in gētibꝰ: ⁊ q2
diſperſi eos in terris:ero eis in ſanctificationem
modicā in terris ad quas venerūt: propterea lo=

querc. Hec dicit dñs de⁹. Cõgregabo vos de po
pulis ⁊ adunabo de terris in quib⁹ dispersi estis
daboq; vobis humũ israel: ⁊ ingredient illuc ⁊ au
ferẽt oẽs offensiões cũctasq; abominationes ei⁹
D de illa. Et dabo eis cor vnũ ⁊ spm̃ nouũ tribuã in
infra.16.f. viscerib⁹ eoꝝ. Et auferã cor lapideũ de carne eo
rum: ⁊ dabo eis cor carneũ vt in preceptis meis
ãbulẽt: ⁊ iudicia mea custodiãt: faciãtq; ea: ⁊ sint
michi in populũ ⁊ ego sim eis i deũ. Quoꝝ aũt cor
post offendicula et abominationes suas ãbulat:
horũ viã in capite suo ponã: dicit dñs de⁹. Et ele
uauerũt cherubin alas suas ⁊ rote cũ eis: ⁊ gloria
dei israel erat sup eos. Et ascẽdit gl'ia dñi de me
dio ciuitatis stetitq; sup mõtẽ qui est ad oriẽtẽ vr
bis: ⁊ sp̃us leuauit me: adduxitq; in chaldeã ad
transmigrationẽ in visionẽ in sp̃u dei. Et sublata
est a me visio quã viderã. Et locut⁹ sum ad trans
migrationem omnia verba domini que ostende
rat michi.

¶ C.S. Probat exẽplo ezechiel angustiã obsi
dionis hierl'm: ⁊ instantiã obsidionis. xij.

A Et fact⁹ ẽ sermo dñi ad me dicens. Fili
hoĩs: in medio dom⁹ exasperãtis tu ha
bitas: q̃ oculos habẽt ad vidẽdũ et non
vidẽt: ⁊ aures ad audiẽdũ ⁊ nõ audiũt
q2 dom⁹ exasperãs est. Tu ergo fili hoĩs fac tibi
vasa trãsmigrationis: ⁊ trãsmigrabis per diẽ co
ram eis. Transmigrabis aũt de loco tuo ad locũ
alterũ in cõspectu eoꝝ: si forte aspiciãt: q2 domus
exasperãs est. Et efferes foras vasa tua: quasi va
B sa trãsmigrãtis per diẽ in cõspectu eorũ. Tu aũt
egredieris vespere corã eis sicut egredit migrãs
ante oculos eoꝝ. Perfode tibi parietẽ: ⁊ egrede
ris p eũ in cõspectu eoꝝ. In humeris portaberis
in caligine effereris. Faciẽ tuã velabis ⁊ nõ vide
bis terrã. q2 portẽtũ dedi te domui israel. Feci er
go sicut preceperat michi dñs. Uasa mea protuli
quasi vasa transmigrantis per diẽ ⁊ vespere pfo
di michi parietẽ manu ⁊ in caligine egressus sum
C et in humeris portat⁹ in cõspectu eoꝝ. Et factus
est sermo dñi mane ad me dicẽs. Fili hominis: nũ
quid nõ dixerũt ad te domus israel: dom⁹ exaspe
rans quid tu facis? Dic ad eos. Hec dicit dñs de
us. Sup ducẽ onus istud: q̃ est in hierusalẽ: ⁊ sup
oẽm domũ israel q̃ est in medio eorum. Dic. Ego
portẽtũ vestrũ. Quõ feci: sic fiet illis. In transmi
grationẽ: ⁊ in captiuitatẽ ibunt: ⁊ dux q̃ est in me
dio eoꝝ in humeris portabit: in caligine egredie
tur. Parietẽ pfodiẽt vt educãt eũ: facies ei⁹ ope
D rietur: vt nõ videat oculo terrã. Et extẽdã rhete
meũ sup eũ: ⁊ capiet in sagena mea ⁊ adducã eũ
in babylonẽ in terrã chaldeoꝝ: et ipsam non vide
bit: ibiq; morietur: ⁊ oẽs q̃ circa eũ sunt. Presidium
ei⁹ et agmina ei⁹ dispergã in oẽm vẽtũ: ⁊ gladiũ
euaginabo post eos. Et scient q2 ego dñs: qñ disp
sero illos in gẽtibus: ⁊ disseminauero eos in terris
Et relinquã ex eis viros paucos a gladio ⁊ fame
⁊ pestilẽtia vt narrẽt oĩa scelera eoꝝ in gẽtib⁹ ad
E q̃s ingredientur: ⁊ sciẽt q2 ego dñs. Et fact⁹ est ser
mo dñi ad me dicẽs. Fili hoĩs panẽ tuũ in contur
batione com[illegible]d ⁊ aquã tuã in festinatione ⁊
merore bib[illegible]dices ad populum terre. hec dicit
dñs de⁹ ad eos q̃ habitant in hierusalẽ in terra
israel. Panẽ suũ in solitudine comedẽt: et aquam
suã in desolatione bibẽt: vt desolet terra a multi
tudine sua propter iniquitates oĩm qui habitant
in ea: ⁊ ciuitates q̃ nunc habitant desolate erunt
terraq; deserta ⁊ scietis q2 ego dñs. Et factus est
sermo dñi ad me dicẽs. Fili hoĩs qd̃ est puerbiũ F
istud in terra israel dicẽtiũ in lõgũ differentur dies
⁊ peribit oĩs visio. Ideo dic ad eos. Hec dicit do 2.Pe.3.f.
min⁹ de⁹. Quiescere faciã puerbiũ istud neq; vul
go dicet vltra in israel. Et loquere ad eos q2 ap
propinquerint dies: ⁊ sermo oĩs visionis. Nõ enim
erit vltra oĩs visio cassa neq; diuinatio ambigua
in medio filioꝝ israel: q2 ego dñs loquar: ⁊ qd̃cun
q; locut⁹ fuero verbũ fiet. Nõ prolongabit ampli G
us: sed i dieb⁹ vestris dom⁹ exasperãs loq̃r verbũ
et faciã illd̃ dicit dñs de⁹. Et fact⁹ ẽ sermo dñi ad
me dicens. Fili hoĩs: ecce dom⁹ israel dicẽtiũ. Ui
sio quã hic videt in dies multos: ⁊ in tẽpora lõga
iste prophetat. Propterea dic ad eos. Hec dicit
dñs de⁹. Nõ prolongabitur vltra oĩs sermo me⁹.
Uerbum quod locutus fuero complebitur: dicit
dominus deus.

¶ C.S. Sermo dei contra pseudo pphetas de
cipientes populum domini. xiij.

Et fact⁹ est sermo dñi ad me dicens. Fi A
li hoĩs vaticinare ad prophetas israel
qui prophetãt: et dices prophetantib⁹
de corde suo. Audite verbũ dñi. Hec di
cit dñs de⁹. Ue pphetis insipiẽtib⁹ qui sequunt
spm̃ suũ: ⁊ nichil vident. Quasi vulpes in deserto
prophete tui israel erãt. Nõ ascenditis ex aduer
so: neq; opposuistis murũ pro domo israel vt sta
retis in prelio in die dñi. Uidẽt vana ⁊ diuinãt mẽ
dacium: dicẽtes ait dñs: cũ dñs nõ miserit eos: et
perseuerauerũt cõfirmare sermonẽ. Nũquid nõ
visionẽ cassam vidistis: ⁊ diuinationẽ mẽdacẽ lo
cuti estis: et dicitis ait dñs: cũ ego nõ sim locut⁹?
Propterea hec dicit dñs de⁹. Q2 locuti estis va B
na ⁊ vidistis mendaciũ: ideo ecce ego ad vos ait
dñs de⁹ et erit man⁹ mea sup prophetas q̃ vidẽt
vana ⁊ diuinãt mẽdacium. In cõsilio populi mei
nõ erunt ⁊ in scriptura dom⁹ israel nõ scribentur:
nec in terra israel ingredient: ⁊ scietis q2 ego dñs
deus. Eo q2 deceperint pplm̃ meũ dicentes: pax
pax: ⁊ nõ est pax: ⁊ ipse edificabat parietẽ: illi autẽ
liniebãt eũ luto absq; paleis. Dic ad eos q̃ liniũt
absq; tẽperatura q2 casurus sit. Erit enim imber in
undans: ⁊ dabo lapides pgrandes ⁊ desup irruẽ
tes: ⁊ ventũ pcelle dissipantẽ. Siquidẽ ecce ceci
dit paries. Nũquid non dicet vobis: vbi est litu
ra quã linistis? Propterea hec dicit dñs de⁹. Et
erũpere faciã spm̃ tẽpestatũ in indignatiõe mea
et imber inũdans in furore meo erit. Et lapides
grãdes in ira in cõsummationẽ. Et destruã parie C
tem quẽ linistis absq; tẽperamento: ⁊ adequabo
eũ terre ⁊ reuelabit fundamẽtũ ei⁹ et cadet ⁊ cõ
sumet in medio ei⁹: ⁊ scietis q2 ego sum dñs. ⁊ cõ
plebo indignationẽ meã in pariete: ⁊ in his q̃ lini
unt eũ absq; tẽperamẽto dicãq; vobis. Nõ est pa
ries ⁊ nõ sunt q̃ liniũt eũ. Prophete israel q̃ pphe
tant ad hierusalẽ ⁊ vident ei visionẽ pacis. ⁊ non
est pax ait dñs de⁹. Et tu fili hoĩs pone faciẽ tuã
cõtra filias populi tui q̃ prophetãt de corde suo:

ꝛ vaticinare super eas: ꝛ dic. Hec dicit dñs deus
D Ue q̃ cõsumunt puluillos sub omni cubito man⁹:
ꝛ faciunt ceruicalia sub capite vniuerse etatis ad
capiendas animas: ꝛ cum caperent aīas populi
mei: viuificabant aīas eoꝝ: ꝛ violabãt me ad po-
pulũ meũ ꝓpter pugillũ hordei ꝛ fragmen panis
vt interficerent aīas q̃ nõ moriunt: ꝛ viuificarent
aīas q̃ nõ viuũt mentientes poplo meo credenti
mendacijs. Propter hoc dicit dñs de⁹. Ecce ego
ad puluillos vestros q̃bus vos capitis aīas volã
tes. ꝛ dirumpã eos de brachijs vestris ꝛ dimittaꝫ
aīas quas vos capitis aīas ad volandũ. Et dirũ
pam ceruicalia vestra: ꝛ liberabo poplm meũ de
manu vestra neq̃ erunt vltra in manibus vestris
ad predandũ: ꝛ scietis q: ego dñs. Pro eo ꝙ me-
rere fecistis cor iusti mendaciter quẽ ego nõ con-
tristaui: ꝛ cõfortastis manus ipi⁹ vt nõ reuerteret
a via sua mala ꝛ viueret: ꝓpterea vana nõ videbi
tis ꝛ diuinationes nõ diuinabitis ampli⁹: et eruã
ppl̃m meũ de manu vestra: ꝛ scietis q: ego dñs.

C C. S. Propter hoiꝫ imundicias nõ ꝑdicat eis
nec a ꝓphetis nec a plagis liberantur. xiiij.
A Et venerunt ad me viri seniorũ israel: ꝛ
sederunt corã me. Et factus est sermo
dñi ad me dicens. Fili hois viri isti po-
suerunt imundicias suas i cordib⁹ suis
ꝛ scandalũ iniq̃tatis sue statuerunt cõtra faciem
suã. Nunq̃d interrogat⁹ respõdebo eis? Propter
hoc loquere eis ꝛ dices ad eos. Hec dicit dñs de⁹
B Homo homo de domo isrl̃ qui posuerit immun-
dicias suas in corde suo: ꝛ scandalum iniquitatis
sue statuerit contra faciem suam: ꝛ venerit ad ꝓ-
phetã interrogans per eum me: ego dñs rñdebo
ei in multitudine imundiciarũ suaruꝫ. vt capiat
dom⁹ israel in corde suo quo recesserũt a me i cun
ctis idolis suis. Propt̃ea dic ad domuꝫ isrl̃. Hec
dic̃ dñs de⁹. Cõuertimi ꝛ recedite ab idolis v̄ris
ꝛ ab vniuersis cõtaminationib⁹ vestris auertite
C facies v̄ras. Qꝛ homo hõ de domo israel ꝛ de ꝓse-
litis quicũq̃ aduena fuerit in isrl̃: si alienat⁹ fue-
rit a me: ꝛ posuerit idola sua in corde suo: et scãda
lũ iniq̃tatis sue statuerit cõtra faciẽ suã ꝛ venerit
ad ꝓphetã: vt interroget p eũ me: ego dñs rñdebo
ei p me: ꝛ ponã faciẽ meã sup hoiem illũ: ꝛ faciã eũ
in exemplũ ꝛ in ꝓuerbiũ: ꝛ disperdã eũ de medio
ppl̃i mei ꝛ scietis q: ego dñs. Et ꝓpheta cũ erra-
uerit et locutus fuerit verbum: ego dñs decepi
D ꝓphetã illũ. Et extendã manũ meã sup illũ ꝛ de-
lebo eũ de medio popl̃i mei isrl̃: ꝛ portabit iniq̃ta
tẽ suã. Juxta iniq̃tatẽ interrogãtis: sic iniq̃tas ꝓ
phete erit: vt nõ erret vltra domus isrl̃ a me: neq̃
polluat in vniuersis ꝓuaricationib⁹ suis: sꝫ sit mi
chi in ppl̃m ꝛ ego sim eis i deũ: ait dñs exercituũ
Et fact⁹ est sermo dñi ad me dicẽs. Fili hois ter-
ra cũ peccauerit michi vt ꝓuaricet ꝓuaricans ex
supra. 4. D. tendã manũ meã sup eã ꝛ cõterã virgã panis ei⁹
ꝛ supra. 5. D et immittã in eã famem ꝛ interficiã de ea hoiem ꝛ
E iumentũ. Et si fuerit tres viri isti in medio ei⁹ noe
daniel ꝛ iob: ipsi iusticia sua liberabunt aīas suas
ait dñs exercituũ. Q si bestias pessimas induxe
ro super terrã vt vastent eam: ꝛ fuerit in via eo ꝙ
non sit pertransiens ꝓpter bestias: tres viri isti si
fuerint in ea viuo ego dicit dñs deus: q: nec fili- F
os nec filias liberabunt: sed ipsi soli liberabuntur
terra autẽ desolabitur. Uel si gladiũ induxero su
per terram illã: ꝛ dixero gladio: transi per terraꝫ
et interfecero de ea hominẽ ꝛ iumentũ: ꝛ tres viri
isti fuerint in medio eius: viuo ego dicit dñs de⁹:
non liberabunt filios neq̃ filias: sed ipi soli libe-
rabũtur. Si autẽ ꝛ pestilentiã immisero super ter
ram illã: ꝛ effudero indignationẽ meã super eam
in sanguine: vt auferã ex ea hoiem et iumẽtum: et
noe daniel ꝛ iob fuerint in medio eius: viuo ego G
dicit dñs deus: q: filiũ et filiã non liberabunt sed
ipsi iusticia sua liberabunt aīmas suas. Quoniaꝫ
hec dicit dñs. ꝙ ꝛ si quattuor iudicia mea pessima
gladiũ ꝛ famẽ ac bestias malas et pestilentiã im-
misero in hierusalẽ vt interficiã de ea hominẽ et
pecus: tamẽ relinquet in ea saluatio educentiũ fi
lios ꝛ filias. Ecce ipsi egredient ad vos et videbi
tis viam eorũ ꝛ adinuentiones eorũ: ꝛ consolabi
mini super malo quod induxi in hierl̃m in oibus
que importaui super eam: ꝛ consolabũtur vos cũ
videritis viam eorũ ꝛ adinuentiones eoruꝫ et co
gnoscetis ꝙ non frustra fecerim omia que feci in
ea: ait dominus deus.
C C. S. Sermo dñi contra hierl̃m vitem infru-
ctuosam. xv.
A Et factus est sermo dñi ad me dicens.
Fili hois quid fiet de ligno vitis ex oĩ-
bus lignis nemorũ que sunt iter ligna
siluarũ? Nunq̃d tolletur de ea lignũ vt
fiat opus: aut fabricabit de ea paxillus vt depen
dear in eo q̃cũq̃ vas? Ecce igni datũ est in escã:
vtrãq̃ partẽ eius ꝯsumpsit ignis: ꝛ medietas ei⁹
redacta est in fauillã. Nunq̃d vtile erit ad opus?
Etiã cũ esset integrũ nõ erat aptũ ad opus: q̃to-
magis cũ illud ignis deuorauerit: ꝛ cõbusserit: ni
chil ex eo fiet opis. Propterea hec dicit dñs de⁹.
B Quõ lignũ vitis inter ligna siluarũ q̃d dedi igni
ad deuorandũ: sic tradã habitatores hierusalẽ: et
ponã faciem meã in eos. De igne egredientur: et
ignis cõsumet eos. Et scietis q: ego dñs cũ posu
ero faciem meã in eos: ꝛ dedero terram inuiam
et desolatam: eo ꝙ preuaricatores extiterint: di-
cit dominus deus.
C C. S. Cathalogus immũdiciarum ꝛ iniquitatũ
hierl̃m ꝛ correptio qua reuocatur ad salutẽ scribit
iustificat dñs sodomã ꝛ samariã cõparatione hie
rusalem. xvj.
A Et factus est sermo domini ad me di-
cens. Fili hominis: notas fac hierusa-
lem abominationes suas ꝛ dices. Hec
dicit dominus hierusalem. Radix tua
et generatio tua de terra chanaam pater tuus infra codẽ
Amoreus: et mater tua Cethea. Et quando na
ta es in die ortus tui non est precisus vmbilicus
tuus et aqua non es lota in salutem: nec sale salli-
ta nec inuolita pãnis. Non pepercit super te ocu
lus vt faceret tibi vnũ de his misertus tui: sed ꝓ-
iecta es super faciem terre in abiectione aīme
tue in die qua nata es. Transiens autẽ per te: vi-
di te conculcari in sanguine tuo. Et dixi tibi cum
esses in sanguine tuo. Uiue. Dixi inq̃ tibi in san-
guine tuo. Uiue: multiplicatã quasi germen agri
B

dedi te: ⁊ multipcata es:et grandis effecta: et in=
gressa es et peruenisti ad mūdū muliebrē. Ubera
tua itumuerūt:et pilꝰ tuꝰ germinauit ⁊ eras nuda
⁊ cōfusiōe plena. Et trāsiui ꝑ te et vidi te:ecce tēps
B amātiū. Et expādi amictū meū sup te: et operui
ignominiā tuā. Et iuraui tibi ⁊ ingressus sum pa
ctū tecū ait dn̄s deꝰ: ⁊ facta es michi:⁊ laui te aq̄
⁊ emūdaui sanguinē tuū ex te. Et vnxi te oleo et
vestiui te discoloribus:⁊ calciaui te hyacintho. Et
cinxi te bysso:⁊ idui te subtilibꝰ:⁊ ornaui te orna=
mēto. Et dedi armillas in manibꝰ tuis et torquē
circa collū tuū:⁊ dedi inaurē sup os tuū: ⁊ circu=
los auribꝰ tuis:⁊ coronā decoris in capite tuo: et
ornata es auro ⁊ argēto:⁊ vestita es bysso ⁊ poli=
mito ⁊ multis coloribꝰ. Similā ⁊ mel ⁊ oleū cōedi
sti:⁊ decora facta es vehemēter nimis. Et ꝑfeci=
sti in regnū ⁊ egressū est nomē tuū in gentes ꝓpt
speciē tuā:qꝛ ꝑfecta eras in decore meo quē posu
erā sup te:dicit dn̄s deꝰ. Et habēs fiduciā in pul=
chritudine tua fornicata es in noīe tuo: ⁊ exposui
sti fornicationē tuā oī trāseūti:vt eius fieres. Et
sumēs de vestimētis meis fecisti tibi excelsa hinc
inde consuta. ⁊ fornicata es sup eis: sicut nō est fa
ctum neqꝫ futurū est. Et tulisti vasa decoris tui de
auro meo ⁊ argento meo q̄ dedi tibi et fecisti tibi
imagines masculinas:⁊ fornicata es in eis:⁊ sum
psisti vestimēta tua multicoloria et operuisti illas.
C Et oleū meū ⁊ thymiama meū posuisti corā eis:⁊
panē meū quē dedi tibi similā ⁊ oleū et mel q̄bus
enutriui te posuisti in ꝯspectu eoꝝ in odorē sua
uitatis. Et factū est ait dn̄s deꝰ:⁊ tulisti filios tu=
os ⁊ filias tuas quas generasti michi ⁊ immolasti
eis ad deuorandū. Nunq̄d parua est fornicatio
tua? Immolasti filios meos:⁊ dedisti illos conse
crās eis. Et post omnes abominatiōes tuas ⁊ for
nicatiōes nō es recordata dierū adolescētie tue:
q̄n eras nuda ⁊ cōfusione plena:cōculcata in san
guine tuo. Et accidit post oēm maliciā tuā. ve ve
tibi:ait dn̄s deꝰ. Et edificasti tibi lupanar: ⁊ feci=
sti tibi ꝓstibulū in cūctis plateis. Ad oīne caput
vie edificasti signū ꝓstitutiōis tue: ⁊ abominabilē
fecisti decorē tuū. Et diuisisti pedes tuos oī trāse
D unti ⁊ multiplicasti oēs fornicatiōes tuas. Et for
nicata es cū filijs egypti vicinis tuis magnarū
carniū:⁊ multiplicasti fornicationē tuā ad irritā=
dū me. Ecce ego extendā manū meā sup te: ⁊ au=
ferā iustificationē tuā. ⁊ dabo te in aīas odientiū
te filiarū palestinarū q̄ erubescūt in via tua scele
rata. Et fornicata es i filijs assyrioꝝ:eo ꝙ necdū
fueris expleta. ⁊ postq̄ꝫ fornicata es nec sic es sa=
tiata:⁊ multiplicasti fornicationē tuā i terra cha=
naā cū chaldeis:⁊ nec sic satiata es. In q̄ munda
bo cor tuū ait dn̄s deꝰ:cū facias oīa hec opa mu=
lieris meretricis et ꝓcacis:qꝛ fabricasti lupanar
tuū in capite oīs vie:⁊ excelsum tuū fecisti in oīni
platea. Nec facta es q̄si meretrix fastidio augens
ꝑciū:sꝫ q̄si mulier adultera q̄ sup virū suū inducit
alienos. Omnibus meretricibꝰ dant mercedes
tu autem dedisti mercedes cunctis amatoribus
tuis ⁊ dona donabas eis:vt intrarēt ad te vndiqꝫ
ad fornicandū tecū. Factūqꝫ est in te cōtra cōsue
tudinē mulieꝝ in fornicationibꝰ tuis:⁊ post te nō
erit fornicatio In eo eī ꝙ dedisti mercedes:⁊ mer

cedes nō accepisti:factū est in te cōtrariū. Propt
ea meretrix audi verbū dn̄i. Hec dicit dn̄s deus.
Qꝛ effusum est es tuū et reuelata est ignominia
tua in fornicatiōibꝰ tuis sup amatores tuos ⁊ sup
idola abominationū tuarū in sanguie filioꝝ tuorum
q̄s dedisti eis:ecce ego cōgregabo oēs amatores
tuos q̄bus ꝯmixta es ⁊ oēs q̄s dilexisti cū vniuer
sis q̄s oderas. Et congregabo eos sup te vndiqꝫ E
⁊ nudabo ignominiā tuā corā eis:⁊ videbūt oēm
turpitudinē tuā:⁊ iudicabo te iudicijs adulteraꝝ
effundentiū sanguinē. Et dabo te in sanguinē fu
roris ⁊ zeli:⁊ dabo te in manꝰ eoꝝ. Et destruēt lu
panar tuū ⁊ demolient ꝓstibulū tuū. Et denuda
bunt te vestimētis tuis:vt auferant vasa decoris
tui:⁊ derelinquent te nudā plenāqꝫ ignominia:et
adducent sup te multitudinē. Et lapidabūt te la=
pidibus ⁊ trucidabūt te gladijs suis. Et combu= 4.re.25.b
rēt domos tuas igni ⁊ facient in te iudicia in ocu
lis mulieꝝ plurimaꝝ. Et desines fornicari:⁊ mer
cedes vltra nō dabis. Et requiescet idignatio mea
in te:et auferet zelus meꝰ a te ⁊ q̄escā nec irascar
ampliꝰ:eo ꝙ nō fueris recordata dierū adolescē=
tie tue:⁊ ꝓuocasti me in oībus his. Quapropt et
ego vias tuas in capite tuo dedi:ait dn̄s deꝰ:⁊ nō
feci iuxta scelera tua in oībꝰ abominationibꝰ tuis Ec
ce oīs q̄ dicit vulgo ꝓuerbiū in te assumet illō di
cens. Sicut mr̄ ita et filia eiꝰ. Filia mr̄is tue es tu
q̄ ꝓiecit virū suū:⁊ filios suos:⁊ soror sororū tuaꝝ
q̄ ꝓiecerūt viros suos ⁊ filios suos. Mater vestra F
cethea:⁊ pater vester amorreus. Et soror tua ma supra eod.
ior samaria ipsa ⁊ filie eiꝰ q̄ habitant ad sinistram
tuā. Soror autē tua minor te:q̄ habitat a dextris
tuis sodoma ⁊ filie eius. Sed nec in vijs earū am
bulasti:neqꝫ ſm scelera earū fecisti. Paululū mi=
nꝰ pene sceleratiora fecisti illis:in oībus vijs tuis
Uiuo ego dicit dn̄s deꝰ: qꝛ nō fecit sodoma soror
tua ipsa ⁊ filie eius:sicut fecisti tu ⁊ filie tue. Ecce
hec fuit iniq̄tas sodome sororis tue:supbia:saturi
tas panis ⁊ abūdātia ⁊ ociū ipsiꝰ ⁊ filiarū eiꝰ:⁊ ma
nū egeno ⁊ paupi nō porrigebāt:⁊ eleuate sunt ⁊
fecerunt abominationes corā me:⁊ abstuli eas sicuti
vidisti. Et samaria dimidiū pctōꝝ tuoꝝ non pec Gen.19.f.
cauit:sꝫ vicisti eas sceleribꝰ tuis ⁊ iustificasti soro
res tuas i oībus abominationibꝰ tuis quas opata
es. Ergo ⁊ tu porta cōfusionem tuā:q̄ vicisti soro=
res tuas peccatis tuis sceleratius agens ab eis.
Iustificate eñ sunt a te. Ergo ⁊ tu confundere et
porta ignominiā tuā que iustificasti sorores tuas
Et cōuertā restituēs eas cōuersione sodomorū
cū filiabꝰ suis:⁊ cōuersione samarie ⁊ filiaꝝ eius
Et cōuertā reuersionē tuā in medio eaꝝ vt por=
tes ignominiā tuā:⁊ ꝯfūdaris in oībꝰ q̄ fecisti cō
solās eos. Et soror tua sodoma ⁊ filie eius reuer= G
tent ad ātiq̄tatē suā:⁊ samaria ⁊ filie eius reuer=
tent ad antiq̄tatē suā:⁊ tu ⁊ filie tue reuertimini
ad antiquitatē vestrā. Non fuit autē sodoma so=
ror tua audita in ore tuo in die superbie tue anteq̄
reuelaret malicia tua sicut hoc tpe in opprobriū
filiarū syrie ⁊ cunctarū in circuitu tuo filiarū pa=
lestinarū que ambiūt te per gyrum. Scelus tuū
⁊ ignominiā tuam tu portasti:ait dominus deus
Quia hec dicit dominus deus. Et faciā tibi sicut
despexisti iuramentū vt irritū faceres pactum. ⁊

recordabor ego pacti mei tecū in diebꝰ adolescē-
tie tue: ⁊ suscitabo tibi pactum sempiternū. Et re
cordaberis viarū tuarū ⁊ ꝯfunderis cū receperꝭ
sorores tuas te maiores cū minoribꝰ tuis. Et da-
bo eas tibi in filias: sed nō ex pacto tuo ⁊ suscita-
bo ego pactū meū tecū. Et scies qꝛ ego dñs vt re
corderis ⁊ cōfundaris ⁊ nō sit tibi vltra apire os
pre cōfusione tua: cū placatus tibi fuero in oībus
q̄ fecisti: ait dñs deus.

¶ C. S. Joachim in babylone captiuo sedechia ⁊ hierl'm daꝶ in manibus nabuchodonosor: ⁊ prophetia de xp̄o ponitur. xvij.

A ET factꝰ est sermo dñi ad me dicēs. Fili
hoīs: ꝓpone enigma ⁊ narra parabolā
ad domū israel et dices. Hec dicit dñs
deus. Aquila grādis magnarū alaruꝫ
longo membrorum ductu plena plumis ⁊ varie-
tate: venit ad libanū ⁊ tulit medullā cedri. Sum-
mitatē frondiū eiꝰ auulsit ⁊ transportauit eam in
terraꝫ chanaā: in vrbe negociatorꝝ posuit illā. Et
tulit de semine terre ⁊ posuit illud in terra ꝓ semine
vt firmaret radicē sup aq̄s multas. In supficie po
B suit illud. Cūq3 germinasset creuit in vineā latio
rē: hūili statura: respicientibꝰ ramis eiꝰ ad eā ⁊ ra
dices eiꝰ sub illa erāt. Facta est ergo vinea ⁊ fructifi-
cauit in palmites: ⁊ emisit ꝓpagines. Et facta est
aq̄la altera grādis: magnis alis: multisq3 plumis
Et ecce vinea ista quasi mittens radices suas ad
eā palmites suos extēdit ad illā vt irrigaret eam
de areolis germīs sui. In terra bona sup aquas
multas plātata est vt faciat frondes ⁊ portet fru
ctū: vt sit in vineā grandē. Dic. Hec dicit dñs deꝰ
C Ergo ne ꝓsperabiꝶ. Nōne radices eius euellet: ⁊
fructꝰ eius distringet: ⁊ siccabit oēs palmites ger
mis eius ⁊ arescet: ⁊ nō est in brachio grandi ne-
q3 in ppl'o multo: vt euelleret eā radicitus. Ecce
plātata est. Ergo ne ꝓsperabiꝶ? Nōne cū tetige-
rit eā vētus vrens siccabiꝶ: et in areis germis sui
arescet? Et factū est verbū dñi ad me dicens. Dic
D ad domū exasperantē. Nescitis q̄d ista significēt
Dic. Ecce veniet rex babylonis in hierl'm: ⁊ assu-
met regē ⁊ principes eiꝰ: ⁊ adducet eos ad semet
ipsuꝫ in babylonē. ⁊ tollet de semine regni: ferietq3
cū eo fedus ⁊ ab eo accipiet iusiurādū. Sed ⁊ for
tes terre tollet vt sit regnū humile ⁊ nō eleuetur
sed custodiat pactū eiꝰ ⁊ seruet illud. Qui recedēs
ab eo misit nūcios ad egyptū vt daret sibi equos
⁊ ppl'm multū. Nūquid ꝓsperabiꝶ vel consequeꝶ
salutē q̄ fecit hec: ⁊ q̄ dissoluit pactū: nunq̄d effu-
E giet? Viuo ego dicit dñs deꝰ: qm̄ in loco regꝭ qui
cōstituit eū regē cuiꝰ fecit irritū iuramentū ⁊ sol-
uit pactū q̄d habebat cum eo in medio babylōis
morieꝶ: ⁊ nō in exercitu grandi neq3 in ppl'o mul-
to faciet cōtra eū pharao prelīū in iactu aggeris
⁊ in extructiōe vallorꝝ: vt interficiat aīas multas.
Spreuerat eñ iuramentū vt solueret fedus. ⁊ ec
ce dedit manū suā: ⁊ cū oīa hec fecerit nō effugiet
F Propterea hec dicit dñs deus. Viuo ego: qm̄ iu-
ramentū q̄d spreuit ⁊ fedus q̄d p̄uaricatus est po
nā in caput eiꝰ. Et expandā sup eū rhete meum ⁊
ꝯp̄hēdeꝶ in sagena mea ⁊ adducā eū in babylonē
⁊ iudicabo eū ibi in p̄uaricatione q̄ despexit me ⁊
oēs ꝓfugi eius cū vniuerso agmine suo gladio ca
dent. Residui autē in oēm ventū dispgenꝶ: ⁊ scietis
G qꝛ ego dñs locutus sum. hec dicit dñs deus. Et su
mā ego de medulla cedri sublimis ⁊ ponā de ver
tice ramorꝝ eiꝰ tenerū: dispgā ⁊ plātabo sup mōtē
excelsū ⁊ eminentē. In mōte sublimi isrl' plātabo
illud: ⁊ erūpet in germen ⁊ faciet fructū ⁊ erit in ce
drū magnā. Et habitabūt sub ea oēs volucres ⁊ vni
uersum volatile sub vmbra frōdiū eiꝰ nidificabit.
Et scient oīa ligna regiōis qꝛ ego dñs hūiliaui li
gnū sublime: ⁊ exaltaui lignū hūile. ⁊ siccaui lignū
viride: ⁊ frondere feci lignū aridū. Ego dñs locu
tus sum ⁊ feci.

¶ C. S. De vua acerba: qꝛ nō pater ꝓ filio nec filius ꝓ p̄re teneꝶ in pctis: sed vnusquisq3 onꝰ suuꝫ portabit. ⁊ vbi inuenieꝶ ibi iudicabiꝶ: ⁊ reuocantur pctōres ad penitentiam. xviij.

A ET factus est sermo dñi ad me dicens.
Quid est q̄ inter vos pabolā vertitis in
puerbiuꝫ istud in terra israel dicētes?
Patres cōederūt vuā acerbā ⁊ dētes Hiere. 31. e
filiorū obstupescunt. Viuo ego dicit dñs deus si
erit vltra vobis pabola hec in puerbiū in isrl'. Ec
ce oēs aīe mee sunt. Ut aīa p̄ris: ita ⁊ aīa filij mea
B est. Aīa q̄ peccauerit ipsa morieꝶ. Et vir si fuerit
iustꝰ ⁊ fecerit iudiciū ⁊ iusticiā in mōtibꝰ nō come
derit: et oculos suos nō leuauerit ad idola domꝰ
isrl' ⁊ vxorē ꝓximi sui nō violauerit ⁊ ad mulierē
menstruatā nō accesserit: ⁊ hoīem nō cōtristaue-
rit: pignus debitori reddiderit: per vim nihil ra-
puerit: panē suū esurienti dederit: et nudū operu
erit vestimento: ad vsurā non cōmodauerit: ⁊ am
plius nō accepit: ab iniq̄tate auerterit manū suā: ⁊
iudiciū verū fecerit inter virū et virū: et in precē-
ptis meis ambulauerit ⁊ iudicia mea custodierit
C vt faciat veritatē: hic iustus est. Uita viuet: ait do
minus deus. q̄ si genuerit filiū latronē effunden
tē sanguinē: ⁊ fecerit vnū de istis. ⁊ hec quidē oīa
nō facientē: sed in mōtibus comedentē ⁊ vxorem
ꝓximi sui polluentē egenū ⁊ pauperē cōtristantē
rapientē rapinas: pignus nō reddentē: ⁊ ad ido-
la leuantē oculos suos: abominationē facientem
ad vsurā dantē ⁊ amplius accipientē: nūquid vi-
uet? Non viuet. Cū vniuersa hec detestanda fece
D rit: morte morieꝶ. Sanguis eius in ipso erit. q̄ si
genuerit filiū qui videns oīa pctā patris sui q̄ fe-
cit: timuerit ⁊ nō fecerit simile eis: super montes
nō comederit ⁊ oculos suos nō leuauerit ad ido-
la domus israel: ⁊ vxorē ꝓximi sui non violauerit
et virū nō contristauerit: pignus nō retinuerit: ⁊
rapinā nō rapuerit: panē suū esurienti dederit: ⁊
nudū operuerit vestimento: a pauperis iniuria
auerterit manū suam: vsurā et superabūdantiaꝫ
nō acceperit ⁊ iudicia mea fecerit: ⁊ in preceptis
meis ambulauerit: hic nō morieꝶ in iniq̄tate p̄ris
sui: sed vita viuet. Pater eiꝰ qꝛ calūniatꝰ est: ⁊ vim
fecit fratri ⁊ malū opatꝰ est in medio ppl'i sui: ecce
mortuꝰ ē in iniq̄tate sua. Et dicitꝭ: q̄re nō portabit
filiꝰ iniq̄tatē p̄ris? Uidelicet qꝛ filiꝰ iudiciū ⁊ iusti-
ciā opatꝰ ē: oīa p̄cepta mea custodiuit ⁊ fecit illa:
E viuet vita. Aīa q̄ peccauerit: ipsa morieꝶ. Filiꝰ nō
portabit iniq̄tatē p̄ris: ⁊ p̄r nō portabit iniq̄tatē filij Deut. 24. c
Justicia iusti sup eū erit: ⁊ impietas impij sup eū 4. re. 14. d.
Si autē impius egerit penitētiā ab oībus pctis 2. parali. 25. a

suis q̄ opatus est:⁊ custodierit oīa ꝑcepta mea:⁊
fecerit iudiciū ⁊ iusticiā:vita viuet ⁊ nō morietur
Oīm iniq̄tatū eiꝰ quas opatꝰ est nō recordabor.
In iusticia sua quā opatus est viuet. Nunq̄d vo=
lūtatis mee est mors impij dicit dñs deꝰ ⁊ nō vt cō
uertat a vijs suis:⁊ viuat. Si autē auerterit se iu
stus a iusticia sua:⁊ fecerit iniq̄tatē ẜm oēs abho
tiōes quas opari solet impius:nūquid viuet? Oēs
iusticie eiꝰ quas fecerat nō recordabunt. In ꝑua
ricatiōe qua ꝑuaricatꝰ est:⁊ in pctō suo q̄d pecca
F uit i ipsis morief. Et dixistis. Nō est equa via dñi
infra eodē Audite ḡ domꝰ isrl. Nunq̄d via mea nō est equa
⁊ infra.3.d. ⁊ nō magis vie vr̄e praue sunt? Cū ei auerterit se
iustꝰ a iusticia sua:⁊ fecerit iniq̄tatē:morief in eis
In iusticia quā opatus est morief. Et cū auerte
rit se impius ab impietate sua quā opatꝰ est:⁊ fecerit
G iudiciū ⁊ iusticiā ipse aīam suā viuificabit. Consi
supra eod. derās em̄ ⁊ auertēs se ab oībꝰ iniq̄tatibꝰ suis q̄s
opatus est:vita viuet ⁊ nō morief. Et dicunt filij
isrl. Nō est equa via dñi. Nunq̄d vie mee nō sunt
eque domꝰ isrl:⁊ nō magis vie vr̄e praue? Idcir
co vnūquēq; iuxta vias suas iudicabo domꝰ isrl:
ait dñs deꝰ. Cōuertimi ⁊ agite pnīam ab oībꝰ iniq
tatibꝰ vr̄is:⁊ nō erit vobis i ruinā iniq̄tatis. Pro
ijcite a vobis oēs iniq̄tates vr̄as in q̄bus ꝑuari=
Infra.33.c cati estis ⁊ facite vobis cor nouū ⁊ spm̄ nouū. Et
quare moriemini domꝰ isrl? q2 nolo mortē morie
tis dicit dñs deꝰ. Reuertimini ⁊ viuite.

¶C.S. De ioachi ⁊ iechonia .ẟ filio ioachi capti
uatis. de reliquijs iude. q̄ nō habuerit regē. xix.

A ET tu fili hois assume planctū sup prīci
pes isrl:⁊ dices. Quare mater tua lee=
na iter leones cubauit? In medio leun
culoꝝ enutriuit catulos suos. Et edu=
xit vnū de leūculis suis:leo factꝰ est ⁊ didicit cape
ꝑdā hoiemq; cōedere. Et audierūt de eo gētes ⁊
nō absq; vulneribꝰ suis ceperūt eū et adduxerūt
B eū in cathenis i terrā egypti. Que cū vidisset qm̄
ifirmata ē ⁊ perijt expectatio eiꝰ tulit vnū de leū
culis suis:leonē ꝯstituit eū. Qui icedebat iter leo
nes. Et factꝰ est leo ⁊ didicit ꝑdā cape ⁊ hoies de
uorare didicit viduas facere ⁊ ciuitates eaꝝ i de
sertū adducere:⁊ desolata ē terra ⁊ plenitudo eiꝰ
a voce rugitꝰ illiꝰ. Et cōuenerūt aduersus eū gen
tes vndiq; de ꝓuincijs:⁊ expāderūt sup eū rhete
C suū. In vulneribꝰ eaꝝ captꝰ est:⁊ miserūt eū in ca=
ueā. In cathenis adduxerūt eū ad regē babylōis
miseruntq; eū i carcerē ne audiref vox eiꝰ vltra sup
mōtes isrl. Mr̄ tua q̄si vinea in sanguie tuo super
aquā plātata est. Fructꝰ eiꝰ ⁊ frōdes eiꝰ creuerūt
ex aq̄s multis:⁊ facte sunt ei virge solide in sceptra
D dñantiū:⁊ exaltata ē statura eiꝰ iter frōdes. Et vi
dit altitudinē suā in multitudie palmitū suoꝝ:et
euulsa est i ira in terrāq; ꝓiecta ⁊ vētꝰ vrens sicca
uit fructū eiꝰ:marcuerūt ⁊ arefacte sunt virge ro
boris eiꝰ. Ignis cōedit eā. Et nūc trāsplātata est i
desertū in terra inuia ⁊ sitiēti:⁊ egressus ē ignis de
virga ramoꝝ eiꝰ q̄ fructū eiꝰ cōedit:⁊ nō fuit in ea
virga fortis:sceptrū dñantiū. plāctꝰ ē ⁊ erit i plāctū.

¶C.S. Dicit dñs q̄ nō rn̄debit iterrogātibꝰ ꝓ=
pter pctā:⁊ exprobrat eis scelera sua ⁊ blasphemi
as. de reprobatione legis ⁊ sacrificioꝝ. de reditu
captiuoꝝ in terrā suam. xx.

ET factū est in āno septio in q̄nto i deci=
ma mēsis:venerūt viri de senioribꝰ isrl
vt iterrogarēt dñm:⁊ sederūt corā me.
Et factꝰ ē sermo dñi ad me dicens. Fili
hois loq̄re senioribꝰ israel:⁊ dices ad eos. Hec di
cit dñs deꝰ. Nūquid ad interrogandū me vos ve
nistis? viuo ego:q2 non respōdebo vobis ait dñs
deus. Si iudicas eos:si iudicas fili hois. Abomi
nationes patrū eorū ostende eis:⁊ dices ad eos.
hec dicit dñs deus. In die qua elegi israel ⁊ leua
ui manū meā ꝓ stirpe domꝰ iacob:⁊ apparui eis
in terra egypti:⁊ leuaui manū meā pro eis dicēs
Ego dñs deus vester i die illa leuaui manū meā
ꝓ eis vt educerē eos de terra egypti i terrā quā
prouiderā eis fluentē lacte ⁊ melle:q̄ est egregia
iter oēs terras. Et dixi ad eos. Unusquisq; offen
siones oculoꝝ suorū abijciat:⁊ in idolis egypti no
lite pollui. Ego dñs deus vester:⁊ irritauerūt me B
noluerūtq; me audire. Unusquisq; abominatiōes
oculoꝝ suoꝝ nō ꝓiecit:nec idola egypti reliq̄runt
⁊ dixi vt effunderē indignationē meā sup eos et
implerē irā meā in eis in medio terre egypti. Et fe infra eodē
ci ꝓpter nomen meū:vt nō violaref corā gentibꝰ
in quarū medio erant:et inter quas apparui eis
vt educerē eos de terra egypti. Eieci ergo eos
de terra egypti:⁊ eduxi eos in desertū ⁊ dedi eis
ꝑcepta mea:⁊ iudicia mea ostendi eis:q̄ faciens
homo viuet in eis. Insuper et sabbata mea dedi Exo.20.b.
eis:vt esset signū inter me ⁊ eos:⁊ scirēt q2 ego do ⁊.31.c.
minꝰ sanctificans eos. Et irritauerūt me domus
israel in deserto in ꝑceptis meis nō āmbulauerunt
⁊ iudicia mea ꝓiecerūt q̄ faciens homo viuet in
eis:⁊ sabbata mea violauerunt vehemēter. Dixi Exo.16.f.
ergo vt effunderē furorē meū super eos in deser=
to ⁊ cōsumerē eos. Et feci ꝓpter nomen meū ne C
violaref corā gentibꝰ de quibꝰ eieci eos in cōspe supra eod.
ctu earū. Ego igit leuaui manū meā sup eos i de ⁊ ifra eodē
serto ne inducerē eos in terrā quā dedi eis fluen
tē lacte ⁊ melle precipuā terrarū oīm. q2 iudicia
mea ꝓiecerunt ⁊ in preceptis meis nō ambulaue
runt:⁊ sabbata mea violauerūt. Post idola enim
cor eorū gradiebat:et pepercit oculus meus sup
eos vt nō iterficerē eos:nec cōsumpsi eos i deser
to. Dixi autē ad filios eorū in solitudine. In pre=
ceptis patrū vestrorū nolite icedere nec iudicia
eorū custodiatis:nec in idolis eorū polluamini.
Ego dñs deꝰ vester. In ꝑceptis meis āmbulate et
iudicia mea custodite ⁊ facite ea. Et sabbata mea
sctificate:vt sit signū iter me ⁊ vos. ⁊ vt sciatis q2 sum
ego dñs deꝰ vester. Et exacerbauerūt me filij:⁊ in
ꝑceptis meis nō ambulauerūt:et iudicia mea nō
custodierūt vt facerent ea q̄ cū fecerit hō viuet in
eis:⁊ sabbata mea violauerūt. Et cōminatꝰ sum vt D
effunderē furorē meū sup eos:⁊ implerē irā meā in
eis in deserto. Auerti aūt manū meā:⁊ feci ꝓpter
nomē meū vt nō violaref corā gētibꝰ de q̄bꝰ eieci supra eod.
eos in oculis eaꝝ. Iterū leuaui manū meā in eos
in solitudine vt dispgerem illos in natiōes:⁊ ven
tilarem in terras:eo q̄ iudicia mea nō fecissent ⁊
ꝑcepta mea reprobassēt:⁊ sabbata mea violassēt
⁊ post idola patrū suorū fuissēt oculi eorum. Ergo
et ego dedi eis precepta non bona. iudicia in qui
bus non viuent:et pollui eos in muneribus suis

cuz offerrent oñe qđ aperit vuluā ꝓpter delicta
sua: ⁊ scient qꝛ ego dñs. Quāobrē loqre ad domū
isrl̄ fili hoīs: ⁊ dices ad eos. Hec dicit dñs deus.
Adhuc ⁊ in hoc blasphemauerūt me p̄res vestri
cū spreuissent me ꝯdēnantes: ⁊ īduxissez eos ī ter
E rā sup quā leuaui manū meā vt darē eis. Viderūt
oēm collē excelsuz: ⁊ oñe lignū nemorosuz: ⁊ īmo
lauerūt ibi victimas suas ⁊ dederūt ibi irritatio
nē oblatiōis sue: ⁊ posuerūt ibi odorez suauitatis
sue: ⁊ libauerunt libationes suas. Et dixi ad eos.
Quid est excelsuz ad qđ vos ingredimini? Et vo
catū est nomen eiꝰ excelsum vsqꝫ ad hāc diē. Pro
pterea dic ad domū isrl̄. Hec dicit dñs deꝰ. Cer=
te ī via patrū vr̄oꝝ vos polluimini: ⁊ post offendi
cula eoꝝ vos fornicamī: ⁊ in oblatiōe donoꝝ ve
stroꝝ: cū traducitis filios vestros p ignē: vos pol
luimini in oībꝰ idolis vestris vsqꝫ hodie: ⁊ ego re
spōdebo vobis domꝰ isrl̄. Viuo ego dicit dñs deꝰ
qꝛ nō respōdebo vobis: neqꝫ cogitatio mētis vr̄e
fiet dicentiū. Erimꝰ sicut gentes ⁊ sicut cognatio
F nes terre: vt colamꝰ ligna ⁊ lapides. Viuo ego di
cit dñs deꝰ: qm̄ in manu forti ⁊ in brachio extēto:
⁊ in furore effuso regnabo sup vos. Et educā vos
de ppl̄is: ⁊ cōgregabo vos de terris in qbus dis=
persi estis. In manu valida ⁊ in brachio extento
⁊ in furore effuso regnabo sup vos ⁊ adducā vos
ī desertū pplōꝝ: ⁊ iudicabor vobiscū ibi facie ad fa
ciem. Sicut iudicio cōtendi aduersum p̄res vr̄os
in deserto terre egypti: sic iudicabo vos dicit dñs
Et subijciā vos sceptro meo: ⁊ inducā vos ī vīculis
federis. Et eligā de vobis transgressores ⁊ ipios
⁊ de terra incolatꝰ eoꝝ educā eos. ⁊ in terraz isrl̄
nō ingredienꝫ: ⁊ scietis qꝛ ego dñs. Et vos domꝰ
israel: hec dicit dñs deꝰ. Singli post idola vestra
ābulate: ⁊ seruite eis. Qđ si ⁊ in hoc nō audieritꝫ
me: ⁊ nomen meū sanctū pollueritis vltra in mu=
neribꝰ vestris ⁊ in idolis vestris in monte sancto
meo ī mōte excelso isrl̄: ait dñs deꝰ: ibi seruiet mi=
chi oīs domꝰ isrl̄ oēs inqꝫ in terra ī qua placebūt
mihi. Et ibi querā primitias vestras: ⁊ initiū deci
G marū vestrarū in oībꝰ sctificationibꝰ vestris. In
odorē suauitatis suscipiā vos cū eduxero vos de
ppl̄is: ⁊ cōgregauero vos de terris ī quas dispsi
estis: ⁊ sctificabor in vobis in oculis nationū. Et
scietis qꝛ ego dñs cū eduxero vos ad terrā israel
in terra ꝓ qua leuaui manū meā vt darē eā patri
bꝰ vr̄is. Et recordabimini ibi viaꝝ vr̄aꝝ ⁊ oīz sce
lerū vr̄oꝝ qbus polluti estis in eis: ⁊ displicebitꝫ
vobis in cōspectu vr̄o in oībꝰ maliciis vr̄is quas
fecistis: ⁊ scietis qꝛ ego dñs cuz benefecero vobis
ꝓpter nomen meū: ⁊ nō ſm vias vr̄as malas ne=
qꝫ ſm scelera vr̄a pessima domꝰ isrl̄: ait dñs deus.
Et factꝰ est sermo dñi ad me dicens. Fili hoīs: po
ne faciē tuā cōtra viā austri ⁊ stilla ad africū ⁊ ꝓ=
pheta ad saltū agri meridiani: ⁊ dices saltui meri
diano. Audi verbū dñi. Hec dicit dñs deꝰ. Ecce
ego succendā in te ignē ⁊ cōburē in te oñe lignū
viride ⁊ oñe lignū aridū. Nō extingueꝫ flāma suc
censionis ⁊ ꝯbureꝫ in ea oīs facies ab austro vsqꝫ
ad aqlonē ⁊ videbit vniuersa caro: qꝛ ego dñs suc
supra.4.a. cēdi eā: nec extingueꝫ. Et dixi. A.a.a. dñe deꝰ. Ipsi
dicūt de me. Nūqđ nō p parabolas loquiꝫ iste.
C.L.S. Sermo dñi de hirl̄m p̄ius in snia ignis
scđo in snia gladij duplicati ac triplicati. Sermo
dñi ꝯtra filios āmon p gladio euaginato. xxi.
Et factus est ſmo dñi ad me dicēs. Fili A
hoīs: pone faciē tuā ad hirl̄m ⁊ stilla ad
sanctuaria ⁊ ꝓpheta cōtra humū israel
⁊ dices terre isrl̄. Hec dicit dñs deꝰ. Ec
ce ego ad te: ⁊ eijciā gladiū meū de vagina sua: et
occidā in te iustū ⁊ ipiū. Pro eo aūt q̄ occidi in te B
iustū ⁊ ipiū: idcirco egredieꝫ gladiꝰ meꝰ de vagi=
na sua ad oēm carnē ab austro vsqꝫ ad aquilonē:
vt sciat oīs caro qꝛ ego dñs eduxi gladiū meū de
vagina sua irreuocabilē. Et tu fili hoīs īgemisce
in cōtritione lumboꝝ: ⁊ in amaritudinibꝰ ingemi
sce corā eis. Cūqꝫ dixerit ad te: quare tu gemis?
dices. Pro auditu: qꝛ venit: ⁊ tabescet oñe cor et
dissolueꝫ vniuerse manꝰ: ⁊ infirmabiꝫ oīs spūs:
⁊ p cūcta genua fluent aque. Ecce venit: ⁊ fiet ait
dñs deꝰ. Et factꝰ est sermo dñi ad me dicens. Fili
hoīs: ꝓpheta ⁊ dices. Hec dicit dñs deꝰ. Loqre.
Gladiꝰ gladiꝰ exacutꝰ est ⁊ limatꝰ. Vt cedat victi
mas exacutꝰ est: vt splendeat limatꝰ est. Qui mo
ues sceptrū filii mei succidisti oñe lignū. Et dedi
eū ad leuigandū vt teneaꝫ manu. Iste exacutꝰ est
gladiꝰ: ⁊ iste limatꝰ est vt sit in manu īterficientis
Clama ⁊ vlula fili hoīs: qꝛ hic factꝰ est in populo C
meo: hic in cūctis ducibꝰ isrl̄ qui fugerāt. Gladio
traditi sunt cū pplō meo. Idcirco plaude sup fe=
mur: qꝛ ꝓbatꝰ est: ⁊ hoc cum sceptrū subuerterit: ⁊
nō erit dicit dñs deꝰ. Tu ergo fili hoīs ꝓpheta: ⁊ per
cute manū ad manū: ⁊ dupliceꝫ gladiꝰ: ac triplice
tur gladiꝰ interfectoꝝ. Hic est gladiꝰ occisionis
magne q obstupescere eos facit ⁊ corde tabescere
⁊ multiplicat ruinas. In oībꝰ portis eoꝝ dedi cō D
turbationē gladij acuti ⁊ limati ad fulgendū: ami
cti ad cedē. Exacuere vade ad dexterā siue ad si
nistram quocūqꝫ faciei tue est appetitꝰ. Quin et
ego plaudā manu ad manū: ⁊ iplebo indignatio=
nē meā. Ego dñs locutꝰ sum. Et factꝰ est ſmo dñi
ad me dicens. Et tu fili hoīs pone tibi duas vias
vt veniat gladiꝰ regis babylōis. De terra vna e=
gredienꝫ ambo. Et manu capiet cōiecturā in ca=
pite vie ciuitatis conijciet. Viaz pones vt veniat
gladiꝰ ad rabath filioꝝ āmon ⁊ ad iudā in hirl̄m
munitissimā. Stetit eñ rex babylonis in biuio in
capite duarū viarū diuinationē querens commi
scens sagittas. Interrogauit idola: exta ꝯsuluit. E
Ad dexterā eiꝰ facta est diuinatio sup hierl̄m: vt
ponat arietes vt aperiat os ī cede ⁊ vt eleuet vo=
cē in vlulatu: vt ponat arietes cōtra portas: vt cō
portet aggerē: vt edificet munitiones. Eritqꝫ qsi
cōsulens frustra oraculū in oculis eoꝝ: et sabba=
toꝝ ociū imitans. Ipse autē recordabiꝫ iniquita
tis ad capiēdū. Idcirco hec dicit dñs deus. Pro
eo q̄ recordati estis iniquitatis vestre et reuela=
stis preuaricationes vestras ⁊ apparuerunt pec
cata vestra in oībus cogitationibꝰ vestris. Pro eo
inqꝫ q̄ recordati estis: manu capiemini. Tu autē F
ꝓphane ipie dux isrl̄ cuiꝰ venit dies in tpe iniqta
tis p̄finita. Hec dicit dñs deus. Aufer cydarim:
tolle coronā. Nonne hec est que humilē subleua=
uit: ⁊ sublimē humiliauit? Iniqtatem iniquitatez
iniqtatē ponā eā. Et hoc nō factū est donec veni=
ret cuiꝰ est iudiciū: ⁊ tradā ei. Et tu fili hoīs ꝓphe

ta ꝛ dic. Hec dicit dñs de⁹ ad filios ãmon: ꝛ ad op
G probriũ eoꝝ. Et dices Mucro: mucro euagina te
ad occidendũ: lima te vt iterficias ꝛ fulgeas: cũ ti
bi viderent vana ꝛ diuinarent mẽdacia: vt dare=
ris sup colla vulneratoꝝ ipioꝝ quoꝝ veniet di=
es in tpe iniqtatis pfinita. Reuertere ad vaginam
tuã in locũ in q creat⁹ es In terra natiuitatis tue
iudicabo te: ꝛ effundã sup te idignatõez meã. In
igne furoris mei sufflabo in te. Daboq; te i man⁹
hominũ insipientiũ ꝛ fabricantiũ interitũ. Igni
eris cib⁹. Sãguis tu⁹ erit in medio terre: obliuio
ni traderis: qꝛ ego dñs locutus sum.
¶C.S. Sermo dñi ꝯtra hiꝛlm p effusiõe sãguis
ꝛ inhonoratiõe parẽtũ ꝛ ceteris malis plurimis
de pplo ꝯflando sicut metallũ in fornace. ꝛ de sce
lerib⁹ ppli: vbi est q interponat spem. de leone ru
giẽte. qꝛ sacerdotes polluerũt sanctuariũ. xxij.
A ET factũ est vbũ dñi ad me dicẽs. Et tu
fili hois nõne iudicas ciuitatẽ sãguinũ
ꝛ ondis ei oĩs abominationes suas?
Et dices. Hec dicit dñs de⁹. Ciuitas
effundens sanguinẽ in medio sui vt veniat tẽpus
ei⁹: ꝛ q fecit idola cõtra semetipsam vt pollueret.
B In sanguie tuo q a te effusus est deliqsti ꝛ in ido
lis tuis q fecisti polluta es. Et appropinquare fe
cisti dies tuos: ꝛ adduxisti tẽpus annoꝝ tuoꝝ p
pterea dedi te opprobriũ gentib⁹ ꝛ irrisionẽ vni
uersis terris q iuxta sunt ꝛ q pcul a te. Triũpha
bunt de te sordida: nobilis grãdis interitu. Ecce
pricipes isrl' singuli in brachio suo fuerũt in te ad
effundendũ sanguinẽ: patrez ꝛ matrẽ cõtumelijs
affecerunt in te. Aduenã calũniati sunt in medio
tui: pupillũ ꝛ viduã cõtristauerũt apud te: sanctu
aria mea spreuistis ꝛ sabbata mea polluistis. Ui=
C ri detractores fuerũt in te ad effundendũ sangui
nẽ: ꝛ sup mõtes comederũt in te: scelus opati sunt
in medio tui. Verecũdiora patris discooperuerũt
in te immundiciã menstruate humiliauerunt in
hier.5.a. te. Et vnusquisq; in vxorẽ primi sui opat⁹ ẽ abo=
minationẽ: ꝛ socer nurũ suã polluit nepharie: fra
ter sororẽ suã filiã pris sui oppssit i te. Munera ac
ceperũt apud te ad effundendũ sanguinẽ: vsuraz
ꝛ supabũdantiã accepisti: et auare primos tuos
calũniabaris: meiq; oblita es dicit dñs de⁹. Ecce
cõplosi man⁹ meas sup auariciã tuã quã fecisti: ꝛ
sup sanguinẽ q effusus est in medio tui. Nũqd su
stinebit cor tuũ: aut pualebunt man⁹ tue in dieb⁹
quos ego faciã tibi? Ego dñs locut⁹ suz ꝛ faciam
D Et dispergã te in natiões: ꝛ vẽtilabo te in terras
ꝛ deficere faciã imundiciã tuã a te: ꝛ possidebo te
in cõspectu gẽtiũ: ꝛ scies qꝛ ego dñs. Et factuz est
vbũ dñi ad me dicens. Fili hois versa est mihi do
m⁹ isrl' in scoriã. Oẽs isti es ꝛ stannũ ꝛ ferrũ ꝛ plũ
bũ in medio fornacis: scoria argẽti facti sunt. Pro
pterea hec dicit dñs de⁹. Eo qꝛ versi estis oĩs in
scoriã ppterea ecce ego ꝯgregabo vos in medio
hirlm cõgregatione argenti ꝛ eris ꝛ stãni ꝛ ferri
et plubi in medio fornacis vt succendã in ea ignẽ
E ad conflandũ. Sic cõgregabo in furore meo ꝛ in
ira mea et requiescã. Et cõflabo vos ꝛ congrega
bo vos ꝛ succendã vos in igne furoris mei: et con
flabimini in medio eius vt conflat argentũ in me
dio fornacis: sic eritis in medio eius. Et scietis qꝛ

ego dñs cũ effuderim indignationẽ meã sup vos
Et factũ est verbũ dñi ad me dicens. Fili hominis:
dic ei. Tu es terra immunda et nõ cõpluta in die F
furoris. Coniuratio pphetarũ in medio eius. Si=
cut leo rugiens rapiensq; predã aias deuorauer=
runt: opes ꝛ preciũ acceperunt viduas eius mul=
tiplicauerunt in medio illius. Sacerdotes ei⁹ cõ
tempserunt legem meã ꝛ polluerunt sanctuaria
mea. Inter sanctũ ꝛ pphanũ nõ habuerũt distã=
tiam: inter pollutũ ꝛ mundũ non intellexerũt: ꝛ a
sabbatis meis auerterunt oculos suos: ꝛ coinqui
nabar in medio eoꝝ. Principes eius in medio il= G
lius quasi lupi rapientes predã ad effundenduz michee.3.d
sanguinẽ ꝛ ad pdendas aias: ꝛ auare sectando lu sopho.3.d.
cra. Prophete aũt eius liniebant eos absq; tẽpe=
ramento videntes vana ꝛ diuinantes ei menda=
ciũ dicentes: hec dicit dñs deus: cũ dñs nõ sit lo=
cutus. Populi terre calũniabant calũniam ꝛ ra=
piebant violẽter: egenũ ꝛ pauperẽ affligebant: et
aduenã opprimebant calũnia absq; iudicio. Et
quesiui de eis virũ qui interponeret sepẽ: ꝛ staret
oppositus ꝯtra me p terra ne dissiparem eã ꝛ nõ
inueni. Et effudi sup eos indignationez meã: ꝛ in
igne ire mee cõsumpsi eos. Uiã eoꝝ in caput eo=
rũ reddidi: ait dñs deus.
¶C.S. Sermo dñi cõtra oollã ꝛ oolibã sorores
meretrices. de imundicijs ipaꝝ. de vltione dei in
illas pro idolis. xxiij.
ET factus est sermo dñi ad me dicens. A
Fili hominis: due mulieres filie matris
vnius fuerunt ꝛ fornicate sunt in egy=
pto. In adolescẽtia sua fornicate sunt.
Ibi subacta sunt vbera earũ: ꝛ fracte sunt mãme
pubertatis eaꝝ. Nomina autẽ earũ oolla maior: ꝛ
ooliba soror eius minor. Et habui eas et pepere=
runt filios ꝛ filias. Porro earuz nomina samaria i
oolla: ꝛ hirlm ooliba. Fornicata est igit super me
oolla ꝛ insaniuit in amatores suos in assyrios p=
pinquãtes vestitos hyacintho principes ꝛ magi
stratus iuuenes cupidinis vniuersos equites et
ascensores equorũ: ꝛ dedit fornicationes suas su
per eos electos filios assyrioꝝ vniuersos ꝛ in oĩ
bus in quos insaniuit: i immũdicijs eorũ polluta
est. Insuper ꝛ fornicatões suas quas habuerat
in egypto nõ reliquit. Nam ꝛ illi dormierũt cum B
ea in adolescentia sua. ꝛ illi cõfregerunt vbera pu
bertatis eius: ꝛ effuderũt fornicationẽ suam sup
eam. Propterea tradidi eã in manus amatoruz
suorũ in manus filiorũ assur: super quorũ insani=
uit libidine. Ipsi discooperuerunt ignominiã ei⁹
filios ꝛ filias eius tulerũt: ꝛ ipsam occiderũt gla=
dio. Et facte sunt famose mulieres: ꝛ iudicia ppe=
trauerunt in ea. Quod cũ vidisset soror eius ooliba
plus qꝫ illa insaniuit libidine. ꝛ fornicationẽ suaz
super fornicationẽ sororis sue ad filios assyrioꝝ
prebuit impudẽter ducibus ꝛ magistratibus ad
se veniẽtib⁹ indutis veste varia equitib⁹ q vecta
bant equis ꝛ adolescentib⁹ forma cũctis egregia
Et vidi qꝛ polluta esset via vna ambaruz: ꝛ auxit
fornicatiões suas. Cũq; vidisset viros depictos i
pariete: imagines chaldeoꝝ expressas coloribus
et accinctos baltheis renes: ꝛ thiaras tinctas in
capitib⁹ eoꝝ formã ducũ: oĩm similitudinẽ filioꝝ

babylonis terreqꝫ chaldeoꝝ in qua orti sunt insa
niuit sup eos ↄcupiscētia ocłoꝝ suoꝝ ⁊ misit nun
C cios ad eos in chaldeā. Cūqꝫ venissent ad eā filii
babylonis ad cubile mammarū polluerunt eam
stupris suis: ⁊ polluta est ab eis: ⁊ saturata est aīa
eiꝰ ab illis. Denudauit qꝫ fornicationes suas: et
discoopuit ignominiā suā. Et recessit aīa mea ab
ea: sicut recesserat aīa mea a sorore eiꝰ. Multipli
cauit em̄ fornicatōes suas recordans dies adole
scentie sue qbꝰ fornicata es in terra egypti. ⁊ insa
niuit libidine sup cōcubitū eoꝝ quorū carnes sūt
vt carnes asinoꝝ: ⁊ sicut fluxꝰ equoꝝ fluxus eorū
Et visitasti scelus adolescētie tue qñ subacta sūt
in egypto vbera tua ⁊ cōfracte sunt māme puber
tatis tue. Propterea oolība hec dicit dñs deus.
D Ecce ego suscitabo oēs amatores tuos contra te
de qbus satiata est aīa tua: ⁊ cōgregabo eos ad=
uersum te in circuitu. filios babylōis ⁊ vniuersos
chaldeos nobiles tyrānosqꝫ ⁊ principes: oēs fili=
os assyrioꝝ iuuenes forma egregia. duces ⁊ ma=
gistratꝰ vniuersos principes principū: ⁊ noiatos
ascensores equoꝝ ⁊ venient sup te instructi curru
et rota mltitudo pplo̹ꝝ. Lorica ⁊ clypeo ⁊ galea
armabunť cōtra te vndiqꝫ. Et dabo corā eis iudi
ciū ⁊ iudicabūt te iudiciis suis. Et ponā zelū meū
in te quē exercent tecū in furore. Nasum tuū ⁊ au
res tuas pcident: ⁊ q̄ remāserint gladio cōcident
Ipsi filios tuos ⁊ filias tuas capient ⁊ nouissimū
tuū deuorabiť igni. Et denudabūt te vestimētis
tuis ⁊ tollent vasa glorie tue. Et reqescere faciaꝫ
scelus tuū de te: ⁊ fornicationē tuaꝫ de terra egy=
pti: nec leuabis ocłos tuos ad eos: ⁊ egypti nō re
cordaberis āplius: qꝛ hec dicit dñs deꝰ. Ecce ego
E tradā te in manꝰ eoꝝ quos odisti in manus de q
bus satiata est aīa tua ⁊ agent tecū in odio. Et tol
lent oēs labores tuos ⁊ dimittent te nudā ⁊ igno
minia plenā: ⁊ reuelabiť ignominia fornicationū
tuarū. Scelus tuū ⁊ fornicatiōes tue fecerūt hec
tibi: qꝛ fornicata es post gētes inter quas polluta
es in idolis earū. In via sororis tue ābulasti ⁊ da
bo calicē eiꝰ in manu tua: hec dicit dñs deꝰ. Cali
cē sororis tue bibes pfundū ⁊ latū. eris in derisuꝫ
⁊ i subsānatōeꝫ q̄ es capacissima: ebrietate ⁊ dolo
re repleberꝭ: calice merorꝭ ⁊ tristicie: calice sororꝭ
tue samarie. ⁊ bibes illum ⁊ potabis vsqꝫ ad feces
⁊ fragmēta eiꝰ deuorabis: ⁊ vbera tua lacerabis:
qꝛ ego locutꝰ sum ait dñs deꝰ. Propter hec dicit
dñs deꝰ. Qꝛ oblita es mei ⁊ piecisti me post cor=
pus tuū: tu qꝫ porta scelꝰ tuū ⁊ fornicatiōes tuas
F Et ait dñs ad me dicēs. Fili hoīs nunqd iudicas
oollā et oolibā ⁊ ānūcias eis scelera eaꝝ qꝛ adul
terate sunt ⁊ sanguis in manibꝰ earū ⁊ cuꝫ idolis
suis fornicate sunt. Insuper ⁊ filios suos quos ge
nuerūt mihi ⁊ obtulerūt eis ad deuorandū. Sed
⁊ hoc fecerūt mihi. Polluerūt sanctuariū meū in
die illa. ⁊ sabbata mea pphanauerūt. Cūqꝫ imo=
larēt filios suos idolis suis: ⁊ igrederēť scīuariū
meū in die illa vt polluerent illud etiā hec fecerūt
in medio domꝰ mee. Miserūt ad viros veniētes
de lōge ad q̄s nūcios miserāt. Itaqꝫ ecce venerūt
qbus te lauisti: ⁊ circūlinisti stibio ocłos tuos ⁊ or
nata es mūdo muliebri. Sedisti i lecto pulcherri
mo: mensa ornata est āñ te. Thimiama meū ⁊ vn
guentū meū posuisti sup eā ⁊ vox multitudis exul
tātis erat in ea: et in viris q̄ de multitudine hoim
adducebanť: ⁊ veniebāt de deserto: posuerūt armil
las in manibꝰ eoꝝ: ⁊ coronas speciosas i capitibꝰ
eoꝝ. Et dixi ei q̄ attrita ē in adulteriis. Nūc forni G
cabiť in fornicatiōe sua etiaꝫ hec: ⁊ igressi sunt ad
eā: qsi ad mulierē meretricē sic ingrediebanť ad
oollā ⁊ ad oolibā mulieres nephariās. Viri q̄ iu
sti sunt. Hi iudicabūt eas iudicio adulteraꝝ ⁊ iu
dicio effundentiū sanguinē: qꝛ adulterate sunt et
sanguis i manibꝰ eaꝝ. Et cū idolis suis fornicate
sunt. Hec ei dicit dñs deꝰ. Adduc ad eas multitu
dinē ⁊ trade eas in tumultū ⁊ in rapinā ⁊ lapidēť
lapidibꝰ pplo̹ꝝ ⁊ ↄfodianť gladiis eoꝝ. Filios ⁊
filias eaꝝ iterficient ⁊ domꝰ eaꝝ igne succēdent
⁊ auferā scelus de terra: ⁊ discēt oēs mulieres ne
faciant fm̄ scelꝰ eaꝝ. Et dabūt scelꝰ vestrū super
vos: ⁊ pctā idoloꝝ vestrorū portabitis ⁊ scietis qꝛ
ego dñs deus.

¶ C.S. Per ollā liquefactā pbať icendiū hierlm
pdicat qꝫ pplm̄ interficiendū ⁊ captiuandū p na
buchodonosor. xxiiii.

ET factū est ṽbū dñi ad me in āno nono A
in mēse decio: decima die mēsis: dicēs.
Fili hoīs: scribe tibi nomen diei huiꝰ in
qua ↄfirmatꝰ ē rex babylōis aduersuꝫ
hierlm hodie ⁊ dices p puerbiū ad domū irritatri
cē pabolā ⁊ loqris ad eos. Hec dicit dñs deꝰ. Po
ne ollā eneā: pone inquā ⁊ mitte in eā aquā. Con B
gere frusta eiꝰ i eā: oēm ptē bonā: ⁊ femur ⁊ armū
electa ⁊ ossibꝰ plena. Piguissimū pecꝰ assume ↄpo
ne qꝫ strues ossiū sub ea. Efferbuit coctio eiꝰ ⁊ dis
cocta sūt ossa illiꝰ i medio eiꝰ. Propťea hec dicit
dñs dš. Ve ciuitati sāguinū oolle cuiꝰ rubigo in Naum.3.a
ea ē: ⁊ rubigo eiꝰ nō exiuit de ea. Per ptes ⁊ p par Aba.2.c.
tes suas eiice eā. Nō cecidit sup eā sors. Sāguis
ei eiꝰ i medio eiꝰ ē: sup lipidissimā petrā effudit il
lū. Nō effudit illū sup ťrā vt possit opiri puluere:
vt sup iducerē idignationē meā: ⁊ vidicta vicisce=
rer. Dedi sāguinē eiꝰ sup petrā lipidissimā ne opi
reť. Propťea hec dicit dñs deꝰ. Ve ciuitati sāgui C
nū cuiꝰ ego grādē faciā pirā. Cōgere ossa q̄ igne supra eod.
succēdā. Cōsumenť carnes: ⁊ coquať vniuersa cō
positio: ⁊ ossa tabescēt. Pone qꝫ eā sup prunas va
cuā vt icalescat ⁊ liqfiat es eiꝰ: ⁊ cōfleť i medio eiꝰ
inqnamētū eiꝰ: ⁊ ↄsumať rubigo eiꝰ. Multo labo
re sudatū ē: ⁊ nō exiuit de ea nimia rubigo eiꝰ ne=
qꝫ p ignē Immūdicia tua execrabilis: qꝛ mūdare D
te volui ⁊ nō es mūdata a sordibꝰ tuis. Sed nec
mūdaberꝭ priꝰ: donec qescere faciā idignationeꝫ
meā in te. Ego dñs locutꝰ suꝫ. Veni ⁊ faciā: nō trā
seā: nec parcā nec placabor. Iuxta vias tuas ⁊ iu
xta adiuentiōes tuas iudicabo te dic̄ dñs. Et fa=
ctū est ṽbū dñi ad me dicēs. Fili homis: ecce ego
tollo ad te desiderabile ocło̹ꝝ tuoꝝ i plaga: ⁊ nō
plāges neqꝫ plorabis: neqꝫ fluēt lacryme tue. In
gemisce tacēs: mortuoꝝ luctū nō facies. Corona E
tua circūligata sit tibi: ⁊ calciamēta tua erūt i pedi
bꝰ tuis nec amictu ora velabis: nec cibos lugētiū
cōedes. Locutꝰ suꝫ ḡ ad pplm̄ mane ⁊ mortua est
vxor mea vespe. Feciqꝫ mane sicut pceperat michi.
Et dixit ad me pplus. Quare nō indicas nobis
qd ista significent q̄ tu facis? Et dixi ad eos. Ser F

mo dñi factus est ad me dicens. Loquere domui
israel. Hec dicit dñs deus. Ecce ego polluã san=
ctuariũ meũ: supbiã imperij vestri: ⁊ desiderabile
oculoꝝ vestroꝝ: ⁊ super quo pauet ala vestra: et
filij vestri ⁊ filie vestre quas reliquistis gladio ca
dent: ⁊ facietis sicut feci. Ora amictu nõ velabitis
et cibos lugentiũ nõ comedetis. Coronas habe=
bitis in capitibus vestris: ⁊ calciamenta in pedi=
bus. Non plãgetis neq; flebitis: sed tabescetis in
iniq̃tatib' vestris: ⁊ vnusquisq; gemet ad fratrez
G suũ. Eritq; ezechiel vobis in portentũ. Juxta oĩa
q̃ fecit: facietis: cũ venerit istud ⁊ scietis quia ego
dñs deus. Et tu fili hoĩs ecce in die qua tollaz ab
eis fortitudinẽ eoꝝ: ⁊ gaudiũ dignitatis ⁊ deside
riũ oculoꝝ eoꝝ sup quo requiescunt aĩe eoꝝ: ⁊ fili=
os ⁊ filias eoꝝ: in die illa cũ venerit fugiẽs ad te
vt annũciet tibi: in die inquã illa aperiet os tuuz
cũ eo q̃ fugit: ⁊ loq̃ris ⁊ nõ silebis vltra: erisq; eis
in portentũ: ⁊ scietis q2 ego dñs.
¶ C. S. Sermo dñi cõtra filios ammon: ⁊ moab
et seyr ⁊ contra palestinos q̃ gauisi sunt de ruina
hirlm: ⁊ afflixerunt filias iude. xxv.
A ET fact' est sermo dñi ad me dicens. Fi
li hoĩs: pone faciẽ tuã contra filios am
mon ⁊ pphetabis de eis: ⁊ dices filijs
ãmon. Audite verbũ dñi dei. Hec dicit
dñs de'. Pro eo q dixisti euge euge sup sanctua
riũ meũ: q2 pollutũ ẽ: ⁊ sup terrã isrl: qm desolata ẽ
⁊ sup domũ iuda qm ducti sunt in captiuitatẽ: id
circo ecce ego tradã te filijs oriẽtalib' in heredi=
tatẽ: ⁊ collocabũt caulas suas i te: ⁊ ponẽt i te tẽto
B ria sua. Ipsi cõedent fruges tuas ⁊ ipsi bibẽt lac
tuũ. Daboq; rabath in habitaculũ cameloꝝ: ⁊ filios
ãmon i cubile pecoꝝ: ⁊ scietis q2 ego dñs. Q2 hec
dicit dñs ds. Pro eo q plausisti manu ⁊ pcussisti
pede: ⁊ gauisa es ex toto affectu sup terrã isrl. Id
circo ecce ego extendã manũ meã sup te: ⁊ tradã
te i direptionẽ gentiũ: ⁊ iterficiã te de pplis ⁊ pdã
de terris ⁊ ɔterã: ⁊ scies q2 ego dñs. Hec dicit dñs
de'. Pro eo q dixerũt moab ⁊ seyr: ecce sicut oẽs
gẽtes dom' iuda: idcirco ecce ego aperiã humeruz
moab de ciuitatib'. de ciuitatib' iquã ei' ⁊ de fini
b' ei' iclytas terre bethiesimoth ⁊ beelmeõ ⁊ ca=
riathai filijs oriẽtis cũ filijs ãmon. Et dabo eã in
hereditatẽ: vt nõ sit vltra mẽoria filioꝝ ãmon i gẽ
C tib'. Et i moab faciã iudicia: ⁊ sciẽt q2 ego dñs ds
Pro eo q fecit idumea vltionẽ vt se vĩdicaret de
filijs iuda: peccauitq; delinquẽs ⁊ vindictã expeti
uit de eis: idcirco hec dicit dñs ds. Extẽdã manũ
meã sup idumeã: ⁊ auferã de ea hoĩem ⁊ iumentũ
⁊ faciã eã desertã ab austro: ⁊ q̃ sũt in dedã gladio
cadẽt. Et dabo vltionẽ meã sup idumeã p manũ
ppli mei isrl: ⁊ faciẽt in edõ iuxta irã meã ⁊ furorẽ
meũ. ⁊ scient vindictã meã dicit dñs ds. hec dicit
D dñs de'. Pro eo q fecerũt palestini vĩdictã et vlti
se sũt toto aĩo iterficiẽtes ⁊ iplentes inimicitias ve
teres, pptea hec dicit dñs de'. Ecce ego extẽdã
manũ meã sup palestinos ⁊ iterficiã iterfectores
Et pdã reliq̃as maritime regionis: faciãq; in eis
vltiões magnas arguẽs in furore: ⁊ scient q2 ego
dñs cũ dedero vindictã meã sup eos.
¶ C. S. Tyrus q2 exultauit sup ɔtritiões hirlm
pdicat destruenda p nabuchodonosor xxvj.

ET factũ est in vndecimo ãno prima mẽ A
sis fact' ẽ sermo dñi ad me dicens. Fili
hoĩs p eo q dixit tyrus de hirlm: euge
cõfracte sunt porte pploꝝ: ɔuersa ẽ ad
me: iplebor: deserta ẽ: pptera hec dicit dñs de'.
Ecce ego sup te tyre ⁊ ascẽdere faciã ad te gẽtes
multas sicut ascẽdit mare fluctuãs. Et dissipabũt
muros tyri ⁊ destruẽt turres ei': ⁊ radã puluerez
ei' de ea: ⁊ dabo eã in lympidissimã petrã. Sicca
tio sagenarũ erit in medio maris: q2 ego locutus
sum ait dñs de': ⁊ erit in direptionẽ gẽtib'. Filie
q̃z ei' q̃ sunt i agro gladio iterficiẽt ⁊ sciẽt q2 ego
dñs. Q2 hec dicit dñs de'. Ecce ego adducaz ad B
tyrũ nabuchodonosor regẽ babilonis ab aq̃lone
regẽ regũ: cũ eq̃s ⁊ currib' ⁊ eq̃tib' ⁊ cetu pploq;
magno. Filias tuas q̃ sunt in agro gladio interfi
ciet: ⁊ circũdabit te munitionib': ⁊ ɔportabit ag=
gerẽ in gyro: ⁊ eleuabit ɔtra te clypeũ: ⁊ vineas ⁊
arietes tẽpabit in muros tuos ⁊ turres tuas de=
struet in armatura sua. Inũdatiõe equoꝝ ei' ope
riet te puluis eoꝝ a sonitu eq̃tũ ⁊ rotaꝝ ⁊ curruũ
mouebunt muri tui. Cũ igressus fuerit portas tu=
as quasi p introitũ vrbis dissipate. vngulis equo
rũ suoꝝ cõculcabit oẽs plateas tuas. pplm tuuz
gladio cedet: ⁊ statue tue nobiles in terrã corruẽt
Uastabũt opes tuas diripient negociatiões tu= C
as ⁊ destruẽt muros tuos: ⁊ domos tuas pclaras
subuertent. ⁊ lapides tuos ⁊ ligna tua ⁊ puluerez
tuũ in medio aquaꝝ ponẽt. Et q̃escere faciã mul Hiere.7.g
titudinẽ cantoꝝ tuoꝝ ⁊ sonit' cytharaꝝ tuaꝝ nõ
audient ãpli'. ⁊ dabo te in lympidissimã petram
siccatio sagenaruz eris. nec edificaberis vltra q̃a
ego dñs locut' sum ait dñs de'. hec dicit dñs de'
de tyro. Nunq̃d non a sonitu ruine tue: ⁊ gemitu
iterfectoꝝ tuoꝝ cũ occisi fuerint in medio tui cõ=
mouebunt insule: ⁊ descẽdent de sedib' suis oẽs
pricipes maris: ⁊ auferẽt exuuias suas: ⁊ vestimẽ
ta sua varia abijcient ⁊ induent stupore: In terra
sedebũt: ⁊ attoniti sup repentino casu tuo ãmira=
bunt: ⁊ assumẽtes sup te lamentũ dicẽt tibi. Quõ
peristi q̃ habitas in mari vrbs iclyta: q̃ fuisti fortis in
mari cũ habitatorib' tuis q̃s formidabãt vniuersi?
Nũc stupebunt naues in die pauoris tui: ⁊ turba
bunt insule in mari: eo q null' egrediat ex te. Q2 D
hec dicit dñs de'. Cũ dedero te vrbẽ desolatã si=
cut ciuitates q̃ nõ habitant ⁊ adduxero sup te abys
sum: ⁊ opuerint te aq̃ multe: ⁊ detraxero te cũ illis
q̃ descendũt in lacũ ad pplm sempiternũ ⁊ collo=
cauero in t̃ra nouissima sicut solitudine s veteres
cũ his q̃ deducunt in lacũ: vt nõ habiteris. Porro
cũ dedero gloriã in terra viuentiũ in nichilũ redi
gã te ⁊ nõ eris: ⁊ reqsita nõ inuenieris vltra in sem
sempiternũ. dicit dñs deus.
¶ C. S. De fletu ⁊ ruina tyri q̃ cõparat naui ter=
rarũ negociatiões describũtur. xxvij.
ET factũ est v̄bũ dñi ad me dicens. Tu A
ergo fili hoĩs assume sup tyrũ lamẽtũ
et dices tyro: q̃ habitat in introitu maris:
negociationi pploꝝ ad isulas multas
Hec dicit dñs de'. O tyre tu dixisti. Perfecti de
coris ego sum: et in corde maris sita. Finitimi tui
qui te edificarũt impleuerũt decorem tuũ abieti
bus de sanir: extruxerũt te cũ oib' tabulatis ma=

ris:cedrū de libano tulerūt vt facerent tibi malū
querc⁹ de basan dolauerūt in remos tuos:⁊ tran
stra tua fecerūt tibi ex ebore indico: et pretoriola
de insulis italie. Byssus varia de egypto texta est
tibi in velū vt poneref in malo. hyacint⁹ ⁊ purpu
ra de insulis elisa facta sunt operimentū tuū. Ha
B bitatores sidonis ⁊ aradij fuerūt remiges tui sa-
piētes tui tyre facti sunt gubernatores tui. senes
biblij ⁊ prudētes ei⁹ habuerūt nautas ad ministe
riuz varie supellectilis tue. Oēs naues maris et
naute eaꝝ fuerūt in populo negociationis tue ꝑ
se ⁊ lydij et libies erāt in exercitu tuo viri bellato
res tui: clypeū ⁊ galeā suspenderūt in te ꝓ ornatu
tuo. Filij aradij cū exercitu suo sup muros tuos ī
circuitu. sed et pigmei q̄ erāt in turrib⁹ tuis pharetras
suas suspenderūt in muris tuis ꝑ gyrū. Ipsi
C cōpleuerūt pulchritudinē tuā Carthaginēses ne
gociatores tui a multitudine cunctarū diuitiarū
argento. ferro. stanno. plumboq̧ repleuerūt nun
dinas tuas. Grecia ⁊ tubal ⁊ mosoch: ipsi instito-
res tui. Mācipia ⁊ vasa erea adduxerunt populo
tuo de domo thogorma. eq̄s ⁊ eq̄tes ⁊ mulos ad-
duxerūt ad forū tuum. Filij de dan negociatores
tui. Insule multe negociatio manus tue. Dentes
eburneos ⁊ hebeninos cōmutauerūt ī precio tuo
Syr⁹ negociator tu⁹. Propter multitudinē ope-
rum tuoꝝ guttā ⁊ purpurā ⁊ scutulata ⁊ byssuz ⁊
sericū ⁊ chochod ꝓposuerūt in mercatu tuo. Iu-
da et terra israel ipi institores tui in frumēto pri
mo. balsamum et mel et oleum et resinam ꝓpo-
D suerunt in nundinis tuis. Damascenus negocia
tor tuus in multitudine operum tuorum in mul-
titudine diuersarū opum: in vino pingui: in lanis
coloris optimi. Dan ⁊ grecia et mozel in nūdinis
tuis ꝓposuerūt ferrū fabrefactū: stacten ⁊ calam⁹
in negociatione tua. De dan institores tui in capi
tibus ad sedendū. Arabia ⁊ vniuersi pricipes ce-
dar ipsi negociatores man⁹ tue cū agnis ⁊ arieti
bus et hedis venerūt ad te negociatores tui. Vē-
E ditores saba ⁊ rema ipsi negociatores tui: cū vni-
uersis primis aromatib⁹ et lapide precioso ⁊ au-
ro quod proposuerunt in mercatu tuo. Arā ⁊ chē
ne et eden negociatores tui. Saba assur et chel
mach venditores tui: ipsi negociatores tui multi
phariā in volucris hyacinti et polimitoꝝ gasarū
q̧ preciosarū que obuolute ⁊ astricte erāt funib⁹
cedros quoq̧ habebāt negociationib⁹ tuis. Na-
F ues maris pricipes tui in negociatiōe tua: reple-
ta es ⁊ glorificata nimis ī corde maris. In aquis
multis adduxerūt te remiges tui. Vēt⁹ auster cō
triuit te In corde maris diuitie tue: ⁊ thesauri tui
⁊ multiplex instrumētū tuū Naute tui ⁊ guberna
tores tui tenebāt supellectilē tuam ⁊ populo tuo
preerāt viri quoq̧ bellatores tui q̄ erāt in te cum
vniuersa multitudine tua que est in medio tui: ca
dent in corde maris in die ruine tue. A sonitu cla
moris gubernatoꝝ tuoꝝ cōturbabunf classes: et
descendēt de nauib⁹ suis oēs q̄ tenebant remum
naute ⁊ vniuersi gubernatores maris in terra sta
bunt ⁊ eiulabūt sup te voce magna et clamabunt
amare. Et superiaciēt puluerē capitib⁹ suis: et ci
nere cōspergenf ⁊ radent sup te caluitiū: ⁊ accigē
G tur cilitijs. Et plorabūt te in amaritudine aie plo
ratu amarissimo: ⁊ assument sup te carmen lugu-
bre: ⁊ plāgēt te. Que est vt tyr⁹ q̄ obmutuit in me
dio maris? Que in exitu negociationū tuarū de
mari implesti populos multos: in multitudine di
uitiarū tuarū ⁊ populoꝝ tuoruz ditasti reges ter
re. Nūc cōtrita es a mari in profundis aquarum
opes tue: ⁊ ois multitudo tua q̄ erat in medio tui
ceciderūt. Uniuersi habitatores insularuz obstu-
puerūt sup te: ⁊ reges eaꝝ oēs tēpestate percussi
mutauerūt vultus. Negociatores populorū sibi-
lauerūt sup te Ad nichilum deducta es: ⁊ nō eris
vsq̧ in perpetuum.

C. S. Sermo dñi cōtra principem tyri ⁊ cōtra
supbiā ei⁹. Sermo dñi contra sydonē. q in ruina
affixit filios hierusalē: et ꝓmissio dñi. De congre
gandis filijs israel. xxviij.

ET factus est sermo dñi ad me dicēs. Fi A
li hois dic pricipi tyri. Hec dicit dñs de
us. Eo q̧ eleuatū est cor tuum ⁊ dixisti infra eodē
de⁹ ego sum ⁊ in cathedra dei sedi ī cor
de maris: cum sis homo ⁊ non deus. ⁊ dedisti cor
tuum quasi cor dei. Ecce sapientior es tu daniele:
omne secretum nō est abscōditū a te. In sapiē B
tia ⁊ prudētia tua fecisti tibi fortitudinē ⁊ acq̄sisti
aurū ⁊ argētū in thesauris tuis: in multitudie sa-
pientie tue et in negociatōe tua multiplicasti tibi
fortitudinē ⁊ eleuatū est cor tuum in robore tuo.
Propterea hec dicit dñs de⁹. Eo q̧ eleuatum est supra eodē.
cor tuū quasi cor dei: idcirco ecce ego adducā sup
te alienos robustissimos gētiū. et nudabūt gladi
os suos sup pulchritudinē sapiētie tue: ⁊ polluēt
decorem tuū Interficiēt ⁊ detrahēt te: ⁊ morieris
in interitu occisoꝝ in corde maris. Nunq̄d dicēs
loqueris de⁹ ego sum corā interficientib⁹ te: cum
sis homo ⁊ nō de⁹? In manu occidētiū te morte ī C
circuncisoꝝ morieris in manu alienoꝝ. qr ego lo
cutus sum ait dñs de⁹. ⁊ fact⁹ est sermo dñi ad me
dicēs Fili hois leua planctū sup regē tyri: ⁊ dices
ei. Hec dicit dñs de⁹ Tu signaculū multitudinis
plen⁹ sapiētia perfectus decore in delitijs para-
disi dei fuisti. Ois lapis preciosus operimētū tu-
um sardius thopazi⁹ ⁊ iaspis: chrysolit⁹ et onix et
berillus: saphyr⁹ ⁊ carbūculus et smaragd⁹. Au-
rum op⁹ decoris tui ⁊ foramina tua in die qua cō
ditus es preparata sunt. Tu cherub extentus et D
ꝓtegens ⁊ posui te in mōte sancto dei. In medio
lapidum ignitorū ambulasti: perfectus in vijs tu
is a die cōditionis tue: donec inuenta est iniq̄tas
in te. In multitudine negociationis tue repleta
sunt interiora tua iniquitate: et peccasti ⁊ eieci te
de mōte sancto dei: et ꝑdidi te o cherub ꝓtegens
de medio lapidū ignitoꝝ. Et eleuatū est cor tuuz E
in decore tuo. Perdidisti sapiētiā tuaz in decore
tuo: in terrā proieci te: ante faciez regū dedi te vt
cernerēt te. In multitudine iniquitatū tuarum ⁊
iniq̄tate negociationis tue polluisti sanctificatio
nem tuā. Producā ergo ignem de medio tui q̄ co
medat te: ⁊ dabo te in cinerē sup terrā in cōspctū
oim vidētiū te. Oēs q̄ viderit te in gētibus obstu F
pescent sup te. Nichili fact⁹ es. ⁊ nō eris in perpe
tuum. Et factus est sermo dñi ad me dicens. Fili
hois pone faciē tuā cōtra sydonem ⁊ ꝓphetabis
de ea ⁊ dices. Hec dicit dñs de⁹. Ecce ego ad te

sydon:et glorificabor in medio tui. et sciēt qꝛ ego
dñs cū fecero in ea iudicia ⁊ sanctificat⁹ fuero in
ea:⁊ immittā ei pestilētiā et sanguinē in plateis
ei⁹:et corruent interfecti in medio ei⁹ gladio per
G circuitū:et scient qꝛ ego dñs. Et nō erit vltra do-
mui israel offēdiculū amaritudinis:⁊ spina dolo
rem inferens vndiqꝫ p circuitū eoꝝ q̄ aduersant
eis:⁊ scient qꝛ ego dñs deus. Hec dicit dñs deus
Quādo cōgregauero domū israel de populis in
quib⁹ dispersi sunt sanctificabor in eis corā genti
bus.⁊ habitabūt in terra sua quā dedi seruo meo
iacob:et habitabunt in ea securi. Et edificabunt
domos:⁊ plātabūt vineas:⁊ habitabūt confiden
ter cū fecero iudicia in omnib⁹ qui aduersant eis
per circuitū:et scient qꝛ ego dominus deus eoꝝ.
¶C.S. Sermo dñi contra pharaonē ⁊ egyptū:
vbi predicitur solitudo egypti.et post annos xl.
restitutio egypti.pmittitur nabuchodonosor pro
mercede laboris contra tyrum. xxix.
I6N anno decimo et duodecimo mense:
A vna die mensis factū est verbū dñi ad
me dicēs. Fili hois pone faciē tuā con
tra pharaonē regē egypti ⁊ propheta
bis de eo:et de egypto vniuersa loquere et dices
Hec dicit domin⁹ de⁹ Ecce ego ad te pharao rex
egypti draco magne:q̄ cubas in medio fluminū
tuoꝝ ⁊ dicis:meus est fluui⁹:et ego feci memetip
sū. Et ponā frenū i maxillis tuis:⁊ agglutinabo
pisces fluminū tuoꝝ squamis tuis. Et extraham
te de medio fluminum tuoꝝ:⁊ vniuersi pisces tui
squamis tuis adherebūt. Et proijciā te in deser-
tum et oēs pisces fluminis tui. Sup faciem terre
B cadeo. Nō colligeris neqꝫ cōgregaberis. Bestijs
terre et volatilibus celi dedi te ad deuorandū. et
scient oēs habitatores egipti:qꝛ ego dñs. Pro eo
ꝙ fuisti baculus arundine⁹ domui israel quando
apprehēderūt te manu:et confractus es ⁊ lacera
sti oēm humerū eoꝝ:⁊ innitentib⁹ eis super te cō
minut⁹ es ⁊ dissoluisti oēs renes eorum. ppterea
hec dicit dñs de⁹ Ecce ego adducā sup te gladiū
meū:⁊ interficiā de te hoīem ⁊ iumentum. Et erit
terra egypti in desertū ⁊ in solitudinē:et scient qꝛ
ego dñs. Pro eo ꝙ dixeris:fluuius me⁹ est et ego
feci eū:idcirco ecce ego ad te ⁊ ad flumia tua. Da
C boqꝫ terrā egypti in solitudinē gladio dissipatā
a turre syenes vsqꝫ ad terminos ethiopie. Nō per
transibit eā pes hois:neqꝫ pes iumēti gradiet in
ea:⁊ non habitabit quadraginta annis. Daboqꝫ
terrā egypti desertā in medio terrarū desertarū
et ciuitates ei⁹ in medio vrbiū subuersarū:⁊ erūt
desolate quadraginta annis Et dispergā egypti
os in nationes:et ventilabo eos in terras. Quia
hec dicit dñs deus:post finē quadragita annorū
cōgregabo egyptū de populis in quib⁹ dispersi
fuerāt:⁊ reducā captiuitatē egypti:⁊ collocabo
eos in terra phatures in terra natiuitatis sue in
terra de qua sumpti sunt. Et erūt ibi in regnū hu
mile et inter cetera regna erit humilima. Et non
eleuabit vltra sup nationes:⁊ imminuam eos ne
imperēt gētib⁹:neqꝫ erūt vltra domui israel cōfi-
dentia docētes iniquitatē vt fugiāt ⁊ sequantur
D eos:⁊ sciēt qꝛ ego dñs de⁹. Et factum est in vicesi
mo ⁊ septimo anno in primo in vna mēsis factum
est verbū dñi ad me dicēs. Fili hois nabuchodo-
nosor rex babylonis seruire fecit exercitū suū ser
uitute magna aduersus tyrū. Oē caput decalua
tum ⁊ ois humerus depilat⁹ est. Et merces nō est
reddita ei:neqꝫ exercitui ei⁹ de tyro: p seruitute
qua seruiuit michi aduersus eā. Propterea hec
dicit dñs deus. Ecce ego dabo nabuchodonosor
regē babylonis in terra egypti: et accipiet multi
tudinē ei⁹:⁊ depdabit manubias eius:et diripiet
spolia ei⁹:et erit merces exercitui illius ⁊ operi q̄
seruiuit aduersus eā. Dedi ei terrā egypti p eo ꝙ
laborauerit michi.ait dñs de⁹. In die illa pullula
bit cornu domui isrl.⁊ tibi dabo apertū os in me
dio eoꝝ.⁊ scient qꝛ ego dñs.
¶C.S. Plāgit destructio egypti ⁊ vrbiū ei⁹ cuȝ
qua corruerūt pūincie ipsi confederate. xxx.
ET factū est verbū dñi ad me dicēs. Fili A
hois ppheta et dic Hec dicit dñs deus
Vlulate ve ve diei:quia iuxta est dies:⁊
appropiquabit dies dñi dies nubis tē
pus gentiū erit.⁊ veniet gladi⁹ in egyptū:⁊ erit
pauor in ethyopia cū ceciderint vulnerati in egy
pto:⁊ ablata fuerit multitudo illi⁹ ⁊ destructa fun
damenta ei⁹. ethyopia et libia et lidij et oēs reli
quum vulgus:⁊ cherub et filij terre federis cum
eis gladio cadent. Hec dicit dñs de⁹.et corruent B
fulcientes egyptū et destruet superbia imperij
eius. A turre syenes gladio cadent in ea: ait dñs
exercituū. Et dissipabūtur in medio terraꝝ deso
latarū:et vrbes ei⁹ in medio ciuitatū desertarum
erūt:et scient qꝛ ego dñs de⁹:cū dedero ignem in
egypto:et attriti fuerint oēs auxiliatores ei⁹. In
die illa egredient nuncij a facie mea in trieribus C
ad conterendā ethiopie cōfidētiā:⁊ erit pauor in
eis in die egypti:qꝛ absqꝫ dubio veniet. Hec dicit
dñs de⁹. Et cessare faciā multitudinē egypti in
manu nabuchodonosor regis babylonis. Ipse ⁊
populus ei⁹ cū eo fortissimi gētium adducent ad
disperdendā terram:⁊ euaginabūt gladios suos
sup egyptū ⁊ implebūt terrā interfectis:et faciā
alueos fluminū aridos:⁊ tradā terrā in man⁹ pes
simoꝝ:⁊ dissipabo terrā ⁊ plenitudinē eius in ma
nus alienoꝝ.ego dñs locut⁹ sum. Hec dicit domi D.
nus de⁹. Et disperdā simulachra: et cessare faciā zacha.31.a
idola de mēphis:et dux de terra egypti non erit
amplius. Et dabo terrorē in terra egypti: et disp
gam terrā phatures:⁊ dabo ignē in taphnis:⁊ fa
ciam iudicia mea in alexandria. Et effundā indi-
gnationē meā sup pelusiū robur egypti:⁊ interfi
ciam multitudinē alexandrie:⁊ dabo ignē in egy
pto Quasi parturiēs dolebit pelusiū:⁊ alexādria E
erit dissipata: et in mēphis angustie quotidiane.
Iuuenes heliopoleos et bubasti gladio cadēt:et
ipse captiue ducentur. Et in taphnis nigrescet di
es cū cōtriuero ibi sceptra egypti ⁊ defecerunt in
ea superbia potentie eius. Ipsam nubes operiet
filie aūt ei⁹ in captiuitatē ducent. Et iudicia faci
am in egypto:⁊ sciēt qꝛ ego dñs Et factū est in vn F
decimo anno:in primo mēse in septima mensis fa
ctum est verbū dñi ad me dicēs. Fili hois:brachi
um pharaonis regis egypti cōfregi ⁊ ecce nō est
obuolutū vt restituet ei sanitas:vt ligaret pānis
⁊ fasciret lintheolis:⁊ recepto robore posset tene

G re gladiū. Propterea hec dicit dñs deꝰ. ecce ego
ad pharaonē regē egypti ⁊ cōminuā eiꝰ brachiū
forte sed cōfractū: ⁊ deijciā gladiū de manu eiꝰ: et
dispgam egyptū in gētibꝰ: ⁊ vētilabo eos in terris
et confortabo brachia regis babylonis: daboqꝫ
gladiū meū in manu eius et confringā brachium
pharaonis ⁊ gemēt gemitibꝰ interfecti corā facie
eius: ⁊ cōfortabo brachia regis babylonis: et bra
chia pharaonis cōcidēt: et scient qꝛ ego dñs: cum
dedero gladiū meū in manu regis babylonis: et
extenderit eū sup terrā egypti: et dispergaꝫ egy-
ptū in nationes: et ventilabo eos in terras: et sci-
ent qꝛ ego dominus.

C.S. Sermo dñi ꝯtra pharaonē ꝙ tradet in
manus nabuchodonosor. et de assyria sub nomie
arboris iam eidem tradite. xxxi.

A Et factum est in anno vndecimo tertio
mēse: vna mensis. factū est verbum dñi
ad me dicēs. Fili hoīs: dic pharaoni re-
gi egypti ⁊ pplo eius. Cui similis factꝰ
es in magnitudine tua? Ecce assur quasi cedrꝰ in
libano pulcher ramis et frondibꝰ nemorosus: ex
celsusqꝫ altitudine ⁊ inter cōdēsas frondes eleua
tum est cacumen eiꝰ. Aque nutrierūt illū: abyssus
B exaltauit illū. Flumina eiꝰ manabant in circuitu
radicū eiꝰ: et riuos suos emisit ad vniuersa ligna
regionis. Propterea eleuata est altitudo eiꝰ sup
omnia ligna regionis: et multiplicata sunt arbu-
sta eiꝰ. et eleuati sunt rami eius pre aquis multis
Cumqꝫ extendisset vmbrā suā: in ramis eius fece
runt nidos oīa volatilia celi. et sub frondibꝰ eiꝰ
genuerūt oēs bestie saltuū: et sub vmbraculo illi
us habitabat cetus gētiū plurimarū. Eratqꝫ pul
cherrimus in magnitudine sua: et in dilatatione
arbustorū suorū. Erat eñ radix illiꝰ iuxta aquas
multas. Cedri nō fuerūt altiores illo in paradiso
C dei. Abietes nō adequauerunt summitatē eiꝰ: et
platani non fuerunt eque frondibꝰ illiꝰ. Oē lignū
paradisi dei non est assimilatū illi ⁊ pulchritudini
eius: qm̄ speciosum feci eū et multis cōdēsisqꝫ frō
dibus. Et emulata sunt eū omnia ligna volupta-
tis que erant in paradiso dei. Propterea hec di-
D cit dñs deus Pro eo ꝙ sublimatꝰ est in altitudine
et dedit summitatē suā virentē atqꝫ condēsam: et
eleuatū est cor eius in altitudine sua: tradidi eum
in manꝰ fortissimi gentiū. Faciēs faciet ei. Iuxta
impietatē eiꝰ eieci eū: et succidēt euꝫ alieni et cru
E delissimi nationū. Et proijcient eū sup montes ⁊
in cūctis cōuallibꝰ corruēt rami eiꝰ et confringē-
tur arbusta eiꝰ in vniuersis rupibꝰ terre: et rece-
dent de vmbraculo eius oēs populi terre: ⁊ relin
quent eū. In ruina eiꝰ habitauerūt oīa volatilia
celi ⁊ in ramis eius fuerūt vniuerse bestie regiōis
Quobrē non eleuabunt in altitudine sua oīa ligna
aquarū: nec ponēt sublimitatē suā inter nemoro-
sa atqꝫ frondosa: nec stabūt in sublimitate sua oīa
que irrigantur aquis. qꝛ oēs traditi sunt in mor-
tem ad terrā vltimā in medio filioꝝ hoīm ad eos
F q descendūt in lacū. Hec dicit dñs deꝰ In die qñ
descēdit ad inferos indixi luctū: operui eū abys-
so et prohibui flumina eiꝰ et coercui aquas mul-
tas. Contristatꝰ est sup eū libanꝰ ⁊ oīa ligna agri
concussa sunt. A sonitu ruine eiꝰ commoui gētes
cū deducerē eū ad infernū cū his qui descēdebāt
in lacū. Et cōsolata sunt in terra infima oīa ligna
voluptatis egregia atqꝫ pclara in libano: vniuer
sa que irrigabant aquis. Nam ⁊ ipsi cū eo descen- G
dent ad infernū ad interfectos gladio ⁊ brachiuꝫ
vniuscuiusqꝫ sedebit sub vmbraculo eiꝰ in medio
nationū eiꝰ. Cui assimilatꝰ es o inclyte atqꝫ subli
mis inter ligna voluptatis? Ecce deductꝰ es cuꝫ
lignis voluptatis ad terrā vltimā. In medio icir
cūcisorū dormies cū eis q interfecti sunt gladio.
Ipse est pharao ⁊ omnis multitudo eius dicit do
minus deus.

C.S. Plāctus super pharaonem ꝙ tradetur
occidēdus nabuchodonosor. describuntur gygā
tes ꝑ mures cū quibꝰ ad infernū descēdūt. xxxij.

Et factū est duodecimo anno in mense A
duodecimo in vna mēsis: factū est ver-
bum dñi ad me dicēs. Fili hoīs: assume
lamētū sup pharaonē regē egypti ⁊ di
ces ad eū. Leoni gētiū assimilatꝰ es: et draco ꝗ
est in mari. Et vētilabas cornu in fluminibꝰ tuis ⁊
cōturbabas aquas pedibꝰ tuis: ⁊ cōculcabas flu-
mina earū. Propterea hec dicit dñs deꝰ. Expan-
dam sup te rhete meū in multitudine populoruꝫ
multorū: ⁊ extrahā te in sagena mea: ⁊ pijciā te in
terrā. Sup faciē agri abijciā te: et habitare faciā
sup te oīa volatilia celi et saturabo de te bestias
vniuerse terre. Et dabo carnes tuas sup montes
et implebo colles tuos sanie tua. Et irrigabo ter B
ram fetoris sanguinis tui sup mōtes: ⁊ valles im-
plebunt ex te. Et operiā cū extinctus fueris celos:
⁊ nigrescere faciā stellas eiꝰ. Solē nube tegā: ⁊ lu Esa. 13. b.
na nō dabit lumē suū. Oīa luminaria celi merere Iohel. 3. c.
faciā sup te: et dabo tenebras sup terrā tuaꝫ dicit Mat. 24. c
dñs deus. Et irritabo cor populorū multorū cum
induxero contritionē tuā in gētibꝰ sup terras ꝗs
nescis: et stupescere faciā sup te populos multos
Et reges eoꝝ horrore nimio formidabunt super C
te propter vniuersas iniquitates quas operatus
es cū volare ceperit gladiꝰ meꝰ sup facies eorū: ⁊
obstupescēt repēte singuli ꝓ aīa sua in die ruine
sue. Qꝛ hec dicit dñs deꝰ. Gladiꝰ regis babylōis
veniet tibi: in gladijs fortiū deijciā multitudinem
tuā. Inexpugnabiles oēs gētes he. Et vastabūt
superbiā egypti: ⁊ dissipabit multudo eiꝰ. Et per
dam oīa iumenta eiꝰ que erāt sup aquas plurias
⁊ nō cōturbabit eas pes hoīs vltra: neqꝫ vngula
iumentorū turbabit eas. Tūc purissimas reddaꝫ
aquas eoꝝ et flumina eoꝝ quasi oleū adducā ait
dñs deꝰ cū dedero terrā egypti desolatā. Desere
tur aūt terra a plenitudine sua qñ percussero om
nes habitatores eiꝰ: et scient qꝛ ego dñs Plāctus
est et plāgēt eū filie gentiū sup egyptū et sup mul D
titudinē eiꝰ plangēt eū ait dñs deus. Et factū est
in duodecimo anno in qntadecia mēsis factū est
verbū dñi ad me dicēs. Fili hoīs: cane carmen lu
gubre sup multitudinē egypti. Et detrahe eā ip-
sam et filias gētiū robustarū ad terrā vltimā cuꝫ
his q descendūt in lacū. Quo pulchrior es descē
de: ⁊ dormi cū incircūcisis In medio interfectoꝝ
gladio cadēt. Gladius datꝰ est. Et attraxerūt eā
et oēs pplos eiꝰ. Loquent ei potentissimi robu-
storum de medio inferni q cuꝫ auxiliatoribus eiꝰ

descenderūt ⁊ dormierūt incircūcisi interfectiqꝫ
E gladio. Ibi assur et oīs multitudo eiꝰ: in circuitu
illiꝰ sepulchra eoꝝ oēs interfecti et q̄ ceciderunt
gladio: quorū data sunt sepulchra in nouissimis
laci. Et facta est multitudo eiꝰ per gyrū sepulchri
eius vniuersi interfecti cadentesqꝫ gladio q̄ dede
rant quōdā formidinē suā in terra viuentiū. Ibi
elam ⁊ oīs multitudo eius per gyrū sepulchri sui
Oēs hi interfecti ruētesqꝫ gladio qui descēderūt
incircuncisi ad terram vltimam qui posuerūt ter
rorē suum in terra viuentiū ⁊ portauerūt igno-
miniā suā cū his qui descenderūt in lacū. In me-
dio interfectoꝝ posuerūt cubile eius in vniuersis
pplis eius in circuitu eius sepulchrū illius. Oēs
F hi incircuncisi interfectiqꝫ gladio. Dederunt eīn
terrorē suū in terra viuentiū et portauerūt igno-
miniā suā cū his q̄ descendūt in lacū In medio in
terfectorū positi sunt. Ibi mosoch et tubal et oīs
multitudo eiꝰ: in circuitu eiꝰ sepulchra illiꝰ. Oēs
hi incircuncisi interfectiqꝫ et cadentes gladio: q̄r
dederūt formidinē suā in t̃ra viuētiū: et nō dormi
ent cū fortibꝰ cadentibusqꝫ et incircūcisis q̄ descē
derūt ad infernū cū armis suis. Et posuerūt gla-
dios suos sub capitibꝰ suis: et fuerūt iniquitates
eorū in ossibꝰ eorū: q̄r terror fortiū facti sunt in ter
ra viuētiū. Et tu ergo in medio incircūcisoꝝ cōte
G reris: et dormies cum interfectis gladio. Ibi idu
mea ⁊ reges eiꝰ ⁊ omnes duces eiꝰ qui dati sunt
cū exercitu suo cū interfectis gladio: ⁊ q̄ cū incir-
cūcisis dormierūt: ⁊ cū his q̄ descēderūt in lacum
Ibi prīcipes aquilonis oēs ⁊ vniuersi venatores
qui deducti sunt cū interfectis: pauētes et in sua
fortitudine cōfusi: q̄r dormierunt incircūcisi cū in
terfectis gladio ⁊ portauerūt cōfusionē suā cum
his q̄ descenderūt in lacū. Uidit eos pharao ⁊ cō
solatus est sup vniuersa multitudine sua q̄ interfe
cta est gladio: pharao ⁊ oīs exercitus eius: ait do
minus deꝰ: q̄r dedit terrorē suū in terra viuētium:
⁊ dormiuit in medio incircuncisorum cū interfe-
ctis gladio: pharao et omnis multitudo eius: ait
dominus deus.

¶ C. S. De speculatore qui buccina cātat vt pec
catores redeant ad penitentiam et vnusquisqꝫ iu
dicabitur vbi inuenietur: sermo domini ꝯtra eos
qui in multitudine non in sanctitate volunt here
ditatem possidere: et cōtra eos qui verba prophe
tie vertunt in canticum. xxxiij.

ET factum est verbum dn̄i ad me dicēs.
A Fili hoīs: loquere ad filios populi tui ⁊
dices ad eos. Terra cum induxero sup
eā gladiū: ⁊ tulerit populus terre virū
vnū de nouissimis suis ⁊ cōstituerit eū sup se spe-
culatorē: ⁊ ille viderit gladiū venientē sup terrā ⁊
cecinerit buccina et annūciauerit populo. Audi
ens aūt si quis ille est sonitū buccine: ⁊ non obser
uauerit: veneritqꝫ gladiꝰ ⁊ tulerit eū: sanguis ipsi-
B us sup caput eiꝰ erit. Sonū buccine audiuit ⁊ nō
se obseruauit: sanguis eius in ipso erit. Si autem
se custodierit: aīam suā saluabit: q̄ si speculator vi
derit gladiū venientē: ⁊ non insonuerit buccina et
populꝰ se nō custodierit: veneritqꝫ gladiꝰ et tule-
rit de eis aīam: ille quidē in iniquitate sua captus
est: sanguinē autē eius de manu speculatoris req̄
ram. Et tu fili hoīs speculatorē dedi te domui isrl' supra. 3. d.
Audiens ergo ex ore meo sermonē: annunciabis
eis ex me Si me dicēte ad impium: impie morte
morieris: nō fueris locutus vt se custodiat impiꝰ
a via sua. Ipse impius in iniquitate sua morietur: san
guinē autē eiꝰ de manu tua requirā. Si aūt annū
ciante te ad impiū vt a vijs suis cōuertatur: nō fue-
rit cōuersus a via sua: ipse in iniq̄tate sua morietur.
Porro tu aīam tuā liberasti Tu ergo fili hoīs dic
ad domū israel. Sic locuti estis dicentes. Iniqui
tates nostre et peccata nostra super nos sunt: et i
ipsis nos tabescimꝰ. Quō ergo viuere poterimꝰ? C
Dic ad eos. Uiuo ego dicit dn̄s deꝰ. Nolo mortē supra. 18. g.
impij sed vt cōuertatur impiꝰ a via sua ⁊ viuat. Cō-
uertimini a vijs vestris pessimis. Et quare morie supra. 18. f.
mini domꝰ isrl'? Tu itaqꝫ fili hoīs dic ad filios ppli
tui. Iusticia iusti nō liberabit eū in quacunqꝫ die
peccauerit: et impietas impij nō nocebit ei in q̄-
cunqꝫ die cōuersus fuerit ab impietate sua. Et iu
stus nō poterit viuere in iusticia sua in quacunqꝫ
die peccauerit. Etiā si dixero iusto q̄ vita viuat: ⁊
cōfisus in iusticia sua fecerit iniquitatē: oēs iusti
cie eius obliuioni tradentur: et in iniq̄tate sua quā
operatus est in ipsa morietur. Si aūt dixero impio D
morte morieris: ⁊ egerit penitentiā a peccato suo
feceritqꝫ iudiciū ⁊ iusticiā et pignꝰ restituerit ille
impiꝰ: rapināqꝫ reddiderit: in mādatis vite āmbulaue
rit nec fecerit q̄cq̄ iniustū: vita viuet ⁊ nō morietur
Oia peccata eiꝰ q̄ peccauit nō imputabuntur ei
Iudiciū ⁊ iusticiā fecit: vita viuet. Et dixerūt filij
populi tui. Nō est equi pōderis via dn̄i: ⁊ ipsorū
via iniusta est. Cū eīn recesserit iustꝰ a iusticia sua
feceritqꝫ iniq̄tates morietur in eis. Et cū recesserit
impiꝰ ab impietate sua: feceritqꝫ iudiciū ⁊ iusticiā
viuet in eis. Et dicitis. Nō est recta via dn̄i. Unū supra. 18. g.
quēqꝫ iuxta vias suas iudicabo de vobis domus E
israel. Et factū est in duodecimo anno in decimo
mēse in quinta mensis trāsmigrationis nostre ve
nit ad me qui fugerat de hierusalē dicens. Uasta
ta est ciuitas. Manus aūt dn̄i facta fuerat ad me
vespere āteq̄ veniret q̄ fugerat aperuitqꝫ os me
um donec veniret ad me mane: et aperto ore meo
nō silui ampliꝰ. Et factū est verbum dn̄i ad me di
cens. Fili homīs: q̄ habitāt in ruinosis his: sup hu
mū israel loquētes aiunt. Unꝰ erat abraā ⁊ here-
ditate possedit terram. Nos aūt multi sumus: no
bis data est terra in possessionem. Idcirco dices
ad eos. Hec dicit dn̄s deus. Qui in sanguine co- F
meditis et oculos vestros leuatis ad immūdicias
vestras ⁊ sanguinē funditis: nunquid terrā here
ditate possidebitis? Stetistis in gladijs vestris:
fecistis abominationes: et vnusquisqꝫ vxorē pro-
ximi sui polluit: ⁊ terram hereditate possidebitis
Hec dices ad eos. Sic dicit dn̄s deus Uiuo ego:
q̄r qui in ruinosis habitāt gladio cadēt: et qui in
agro est bestijs tradetur ad deuorādum: qui aūt in
presidijs ⁊ speluncis sunt peste morientur. Et dabo
terrā in solitudinē ⁊ in desertum ⁊ deficiet supbia
et fortitudo eiꝰ: ⁊ desolabuntur montes israel eo q̄
nullꝰ sit q̄ per eos trāseat. et sciēt q̄r ego dn̄s: cum G
dedero terrā eoꝝ desolatā ⁊ desertā propter vni
uersas abominationes suas quas opati sunt. Et
tu fili hoīs filij populi tui qui loquuntur de te iuxta

G muros ⁊ in ostijs domoꝝ: ⁊ dicūt vnus ad alterū
vir ad proximū suū loquētes. venite ⁊ audiamus
quis sit sermo egrediēs a dño. Et veniūt ad te q̄si
si īgrediat̄ ppl's: ⁊ sedent corā te ppl's me' ⁊ audi-
unt sermones tuos ⁊ nō faciūt eos: qꝛ in cāticum
oris sui vertūt illos: ⁊ auariciā suā sequit̄ cor eoꝝ
et es eis quasi carmen musicū qd̄ suaui dulciq; so
no canit̄. Et audiūt verba tua ⁊ non faciunt ea. ⁊
cū venerit qd̄ predictū est: ecce eni venit. tūc sciēt
qꝛ ꝓphetes fuerit inter eos.

¶ C.S. Sermo dñi cōtra pastores negligentes
et opprimentes gregem ⁊ querētes que sua sunt.
et promissio de pastore nouo et pluribus benedi
ctionibus. xxxiiij.

ET factū est verbū dñi ad me dicēs. Fili
hois ꝓpheta de pastorib' israel: ꝓphe
A ta ⁊ dices pastorib'. Hec dicit dñs de'
Hiere.23.a. Ue pastorib' israel qui pascebāt semet
ipsos. Nōne greges a pastorib' pascunt̄? Lac co
medebatis ⁊ lanis operiebamini et quod crassuz
erat occidebatis. gregē aūt meū non pascebatis.
Quod infirmū fuit nō cōsolidastis: ⁊ quod egro-
tum nō sanastis. quod cōfractū est non alligastis
et quod abiectum est nō reduxistis. ⁊ qd̄ perierat
non quesistis: sed cū austeritate imperabatis eis
B ⁊ cū potētia. Et disperse sunt oues mee eo q̄ non
esset pastor. ⁊ facte sunt in deuorationē oīz bestia
rum agri: ⁊ disperse sunt. Errauerūt greges mei
in cunctis montibus ⁊ in vniuerso colle excelso: ⁊
sup oēm faciē terre dispersi sunt greges mei: ⁊ nō
erat qui requireret. Nō erat inq; qui requireret.
Propterea pastores audite verbū dñi. Uiuo ego
dicit dñs deus: qꝛ p eo q̄ facti sunt greges mei in
rapinā ⁊ oues mee in deuorationē oīm bestiaruz
agri: eo q̄ nō esset pastor. neq; eni quesierunt pa-
stores gregē meū: sed pascebāt pastores semetip
sos ⁊ greges meos nō pascebāt. propterea pasto
C res audite verbum dñi. Hec dicit dñs de'. Ecce
egoipse sup pastores requirā gregē meū de ma-
nu eoꝝ: ⁊ cessare faciā vt vltra nō pascāt gregem
meū. nec pascāt amplius pastores semetipsos. Et
liberabo gregē meū de ore eorum: ⁊ nō erit vltra
eis in escā. qꝛ hec dicit dñs de'. Ecce egoipse req̄
ram oues meas ⁊ visitabo eas. Sicut visitat pa-
stor gregē suū in die qn̄ fuerit in medio ouiuz sua
rum dissipatarū: sic visitabo oues meas ⁊ libera-
bo eas de oīb' locis in quib' disperse fuerāt i die
D nubis ⁊ caliginis. Et educā eas de populis: ⁊ cō-
gregabo eas de terris ⁊ inducā eas in terrā suaz:
⁊ pascā eas in mōtib' israel in riuis ⁊ in cūctis se
dibus terre. In pascuis vberrimis pascaz eas: et
in mōtib' excelsis israel erūt pascue eaꝝ. Ibi re-
q̄escent in herbis virentibus: ⁊ in pascuis pingui
bus pascent̄ sup mōtes israel. Ego pascam oues
meas: ⁊ ego eas accubare faciā dicit domin' de'
Qd̄ perierat requirā: ⁊ qd̄ abiectū erat reducā: ⁊
quod confractū fuerat alligabo ⁊ qd̄ infirmū fue
rat cōsolidabo: ⁊ qd̄ pingue ⁊ forte custodiā: ⁊ pa
scam illas in iudicio. Uos aūt greges mei: hec di
E cit dñs de'. Ecce ego iudico inter pecus ⁊ pecus:
arietū ⁊ hyrcoꝝ. Nonne satis vobis erat pascua
bona depasci? Insup ⁊ reliquias pascuaꝝ vestra
rum cōculcastis pedib' vestris: ⁊ cū purissimam
aquā biberetis: reliquā pedib' vestris turbastis.
Et oues mee his q̄ conculcata pedib' vestris fue
rant pascebant̄: et q̄ pedes vestri turbauerāt hec
bibebant. Propterea hec dicit dñs deus ad vos.
Ecce egoipse iudico inter pec' pingue ⁊ macilētū
Pro eo q̄ laterib' ⁊ humeris īpingebatis ⁊ corni
b' vestris ventilabatis oīa infirma pecora donec
dispergerent̄ foras saluabo gregē meū ⁊ nō erit vl
tra in rapinā: ⁊ iudicabo inter pec' ⁊ pec'. Et su- F
scitabo sup ea pastorē vnū qui pascat ea: seruum
meū dauid: ipse pascet ea: ⁊ ipse erit eis in pasto-
rem. Ego aūt dñs ero eis in deū: ⁊ seruus me' da
uid princeps in medio eoꝝ. Ego dñs locut' sum
Et faciā cū eis pactū pacis: ⁊ cessare faciaz besti
as pessimas de terra: ⁊ q̄ habitāt in deserto: secu-
ri dormiēt in saltib' ⁊ ponā eos in circuitu collis
mei bñdictionē: ⁊ deducā imbrē in tempore suo: ⁊
pluuie bñdictionis erūt. Et dabit lignū agri fru-
ctum suū: ⁊ terra dabit germē suū: ⁊ erūt in terra
sua absq; timore. Et sciēt qꝛ ego dñs cū cōtriuero
cathenas iugi eoꝝ: ⁊ eruero eos de manu īperan
tium sibi. Et nō erūt vltra in rapinā in gentibus: G
neq; bestie terre deuorabūt eos: sed habitabunt
cōfidēter absq; vllo terrore. Et suscitabo eis ger
men nominatū: ⁊ nō erūt vltra īminuti fame in terra
neq; portabūt vltra opprobriū gentiū. Et sciēt qꝛ
ego dñs de' eoꝝ cū eis ⁊ ipsi popul' me' domus
israel: ait dñs de'. Uos autē greges mei greges
pascue mee hoies estis: ⁊ ego dñs de' vester: dicit
dominus deus.

¶ C.S. Sermo sup mōtē seyr. de cōditione eius
pro eo q̄ afflixit populū dñi. xxxv.

ET fact' est sermo dñi ad me dicēs. Fili
hois: pone faciē tuā aduersum mōtem A
seyr: ⁊ ꝓphetabis de eo ⁊ dices illi. Hec
dic̄ dñs ds. Ecce ego ad te mōs seyr: ⁊
extēdā manū meā sup te: ⁊ dabo te desolatū atq;
desertū. Urbes tuas demoliar ⁊ tu desertus eris
⁊ scies qꝛ ego dñs eo q̄ fueris inimicus sempiter
nus: ⁊ cōcluseris filios israel in man' gladij in tē-
pore afflictionis eoꝝ in tēpore iniquitatis extre-
me. Propterea viuo ego dicit dñs de': qm̄ sangui B
ni tradā te: ⁊ sanguis te persequet̄. Et cū sangui-
nem oderis: sanguis persequet̄ te. Et dabo mon
tem seyr desolatū ⁊ desertū. ⁊ auferā de eo eūtem
et redeūtē ⁊ implebo mōtes ei' occisoꝝ suoꝝ. In
collibus tuis ⁊ in vallib' tuis atq; in torrentibus
interfecti gladio cadēt. In solitudines sempiter
nas tradā te: ⁊ ciuitates tue nō hītabunt̄. Et scie C
tis qꝛ ego dñs de': eo q̄ dixeris: due gētes ⁊ due
terre mee erūt ⁊ hereditate possidebo eas cū do-
minus esset ibi. Propterea viuo ego dicit dñs de
us: qꝛ faciā iuxta iram tuā ⁊ secūdū zelū tuū quez
fecisti: odio habēs eos: ⁊ notus efficiar p eos cuz
te iudicauero: ⁊ scies qꝛ ego dñs. Audiui vniuer
sa opprobria tua que locutus es de mōtib' israel
dicens. Deserti nobis ad deuorādū dati sunt. Et D
insurrexistis super me ore vestro: ⁊ derogastis ad
uersum me. Uerba vestra ego audiui. Hec dicit
dñs deus. Letante vniuersa terra in solitudinez
te redigā sicuti gauisus es sup hereditatez dom'
israel: eo q̄ fuerit dissipata: sic faciā tibi. Dissipat'
eris mons seyr et ydumea omnis. Et scient quia

ego dominus deus.
¶ C.S. ꝙ dñs iudicabit israel de inimicis suis: ⁊
restituet ⁊ multiplicabit in terrā suaꝫ: ⁊ ꝙ afflixit
israel ꝓ pctō idolatrie: de grā ⁊ virtute baptismi.
vocat ppls ad penitētiā. etiā ꝓmittit integra re=
stitutio ⁊ multiplicatio. xxxvi.
A supra.6.a. Tu aūt fili hoīs ꝓpheta sup montes isrl
et dices. Mōtes israel audite verbū do
mini. Hec dicit dñs deus. Eo ꝙ dixerit
inimic' de vobis euge altitudines sem
piterne in hereditatē date sunt nobis: propterea
vaticinare ⁊ dic. Hec dicit dñs de'. Pro eo ꝙ de=
solati estis ⁊ cōculcati ꝑ circuitū: ⁊ facti in heredi
tatē reliquis gentib': ⁊ ascēdistis sup labiū ligue
⁊ opprobrium ppli ꝓpterea mōtes israel audite
verbū dñi dei. Hec dicit dñs de' mōtib' ⁊ collib'
torrētibus vallibusq; ⁊ desertis: parietinis ⁊ vrbi
bus derelictis q̄ depopulate sunt ⁊ subsannate a
reliquis gētib' ꝑ circuitū: propterea hec dicit do
B minus deus. Qm̄ in igne zeli mei locut' sum de
reliquis gentib': ⁊ de idumea vniuersa que dede
runt terrā meā sibi in hereditatē cuꝫ gaudio ⁊ to
to corde ⁊ ex aīo: ⁊ eiecerūt eā vt vastarēt: idcirco
vaticinare sup humū israel: ⁊ dices mōtib' ⁊ colli
bus iugis ⁊ vallib'. Hec dicit dñs de'. Ecce ego
in zelo meo ⁊ in furore meo locut' sum: eo ꝙ cōfu=
sionē gentiū sustinueritis. Idcirco hec dicit dñs
de'. Ego leuaui manū meā vt gētes q̄ in circuitu
vestro sunt ipse cōfusionē suā portēt: vos aūt mō
tes israel ramos vestros germinetis: ⁊ fructū ve=
strum afferatis pplo meo israel: prope eīn est vt
C veniat. Qr ecce ego ad vos: ⁊ cōuertar ad vos et
arabimini ⁊ accipietis sementē: ⁊ multiplicabo in
vobis hoīes oēmq; domū israel ⁊ habitabunt ci=
uitates ⁊ ruinosa instaurabunt ⁊ replebo vos ho
minibus ⁊ iumētis ⁊ multiplicabunt ⁊ crescēt. Et
habitare vos faciā sicut a principio: bonisq; dona
bo maiorib' q̄ habuistis ab initio: ⁊ scietis qr ego
dñs. Et adducā sup vos hoīes pplm meū israel ⁊
hereditate possidebūt te. Et eris eis in heredita
tem: ⁊ non addes vltra vt absq; eis sis. Hec dicit
dñs de'. Pro eo ꝙ dicūt de vobis deuoratrix ho
minū es ⁊ suffocās gentē tuā: ꝓpterea hoīes non
comedes ampli': ⁊ gētē tuā nō necabis vltra: ait
D dñs de'. Nec auditā faciā in te ampli' cōfusionē
gentiū: ⁊ opprobriū populoꝝ nequaq; portabis
⁊ gentē tuā nō amittes ampli': ait dñs de'. Et fa=
ctum est verbū dñi ad me dicēs. Fili hoīs: domus
israel habitauerūt in humo sua: ⁊ polluerūt eā in
vijs suis ⁊ in studijs suis. Iuxta immūdiciā men
struate facta est via eoꝝ corā me: ⁊ effudi idigna=
tionē meā sup eos ꝓ sanguine quē fuderūt super
terrā. Et in idolis suis polluerūt eā ⁊ dispersi eos
in gētes: ⁊ vētilati sunt in terras. Iuxta vias eoꝝ
Rom.2.d. ⁊ adinuētiōes eoꝝ iudicaui eos. Et ingressi sunt
E ad gētes ad quas introierūt ⁊ polluerūt nomen
sanctū meū: cū diceret de eis: pplus dñi iste est et
de terra ei' egressi sunt ⁊ peperci noī sancto meo
qđ polluerat dom' israel in gētib' ad quas igres
si sunt. Idcirco dices domui israel hec dicit dñs
de'. Nō propter vos ego faciaꝫ domus israel: sed
ꝓpter nomē sanctū meū qđ polluistis in gētibus
ad quas intrastis. Et sanctificabo nomē meū ma
gnū qđ pollutū est inter gētes quod polluistis in
medio eaꝝ vt sciāt gētes qr ego dñs: ait dñs exer infra.39.f.
cituum: cū sanctificatus fuero in vobis coram eis
Tollā quippe vos de gētib' ⁊ cōgregabo vos de
vniuersis terris: ⁊ adducā vos in terrā vestram:
effundā sup vos aquā mūdā ⁊ mūdabimini ab oī
bus inquinamentis vestris: ⁊ ab vniuersis idolis
vestris mūdabo vos: ⁊ dabo vobis cor nouū ⁊ spi
ritū nouū ponā in medio vestri. Et auferā cor la= F
pideū de carne vestra ⁊ dabo vobis cor carneum supra.11.d.
⁊ spm̄ meū ponā in medio vestri: ⁊ faciā vt in pre=
ceptis meis ābuletis: ⁊ iudicia mea custodiatis ⁊
operemini ⁊ habitabitis in terra quā dedi patri=
bus vestris: ⁊ eritis michi in populū ⁊ ego ero vo
bis in deū: ⁊ saluabo vos ex vniuersis inquinamē
tis vrīs: ⁊ vocabo frumētū ⁊ multiplicabo illud: ⁊
non imponā vobis famē ⁊ multiplicabo fructū li
gni ⁊ genimina agri: vt nō portetis vltra opprobri
um famis in gētib': ⁊ recordabimini viarū vestra
rū pessimarū: studiorūq; nō bonoꝝ. ⁊ displicebūt
vobis iniquitates vestre et scelera vestra. Nō pro
pter vos ego faciā: ait dñs de' notū sit vobis. Cō G
fundimini ⁊ erubescite sup vijs vestris dom' isrl Rom.6.d.
hec dicit dñs de'. In die q̄ mūdauero vos ex omi
bus iniquitatib' vestris: ⁊ habitare fecero vrbes
et instaurauero ruinosa: et terra deserta fuerit ex
culta q̄ quōdā erat desolata i oculis oīs viatoris
dicent. Terra illa inculta: facta est vt hortus volu
ptatis: et ciuitates deserte ⁊ destitute atq; suffos=
se munite sederūt et sciēt gētes q̄cunq; derelicte
fuerint in circuitu vestro qr ego dñs edificaui dis
sipata: plātauiq; inculta: ego dñs locutus sum et
fecerim: hec dicit dñs deus. Adhuc in hoc inuenient
me domus israel vt faciaꝫ eis. Multiplicabo eos
sicut gregē hoīm vt gregē sanctū vt gregē hieru=
salē in solēnitatib' eius. Sic erūt ciuitates deser
te plene gregib' hoīm et sciēt qr ego dñs.
¶ C.S. De generali resurrectione. et de xp̄o ⁊ ꝙ
in nouissimis dieb' recipiet eū iuda ⁊ hierusalem
et erit vnus populus xxxvii.
Facta est sup me man' dñi: et edu
A xit me in spū dñi: et dimisit me in
medio cāpi q̄ erat plen' ossib': et
circūduxit me ꝑ ea in gyro. Erāt
aūt multa valde sup faciē cāpi: sic
caq; vehementer: et dixit ad me.
Fili hoīs: putas ne viuent ossa
ista? Et dixi. Dñe de' tu nosti. Et dixit ad me. Va
B ticinare de ossibus istis. Et dices eis. Ossa arida
audite verbū dñi: hec dicit dñs deus ossibus his
Ecce ego intromittā in vos spm̄ et viuetis: et da=
bo super vos neruos et succrescere faciā sup vos
carnes: et superextēdam in vobis cutem: ⁊ dabo vo
bis spm̄, ⁊ viuetis: ⁊ scietis qr ego dñs. Et prophe
taui sicut p̄ceperat mihi. Factus est autē sonitus
prophetante me: ⁊ ecce commotio. Et accesserūt
ossa ad ossa vnūqđq; ad iuncturā suaꝫ. Et vidi et
ecce sup ea nerui et carnes ascēderūt: et extenta
est in eis cutis desup: et spm̄ nō habebant. Et di=
xit ad me. Vaticinare ad spm̄: vaticinare fili hoīs
C et dices ad spm̄. hec dicit dñs de'. A quattuor vē
tis veni spūs et insuffla sup interfectos istos et
reuiuiscāt. Et prophetaui sicut preceperat michi

Et ingressus est in ea spūs: et reuixerūt: steteruntqꝫ
sup pedes suos exercit⁹ grādis nimis valde: et di
xit ad me. fili hoīs: ossa hec vniuersa dom⁹ israel est
ipsi dicunt aruerunt ossa nostra: et perijt spes nr̄a
D et abscisi sumus. propterea vaticinare et dices ad
eos. Hec dicit dn̄s de⁹ Ecce ego aperiā tumulos
vestros: et educā vos de sepulchris vestris pp̄lus
me⁹: et inducā vos in terrā israel: et scietis qꝛ ego
dn̄s cū aperuero sepulchra vestra: et eduxero vos
de tumulis vestris popule me⁹: et dedero spm̄ me
um in vobis: et vixeritis et requiescere vos faciā
sup humū vestrā: et scietis qꝛ ego dn̄s locut⁹ sum
et feci: ait dn̄s de⁹: et fact⁹ est sermo dn̄i ad me di-
cens. Et tu fili hoīs sume tibi lignū vnū et scribe
sup illud: iude et filiorꝫ israel sociis ei⁹. Et tolle li-
gnū alterū: et scribe sup illud. Joseph lignū effrai:
et cuncte dom⁹ israel sociorūqꝫ ei⁹. Et adiūge illa
vnū ad alterū tibi in lignū vnū et erūt in vniones
E in manu tua. Cū aūt dixerint ad te filij populi tui
loquētes. nōne indicas nobis qd in his tibi velis
Loqueris ad eos. Hec dicit dn̄s deus. Ecce ego
assumā lignū ioseph qd est in manu effraim et tri
bus israel q̄ sunt ei adiuncte: et dabo eas pariter
cū ligno iuda et faciā eas in lignū vnū. et erūt vnū
in manu ei⁹. Erūt aūt ligna sup q̄ scripseris in ma
nu tua in oculis eorū: et dices ad eos. Hec dicit
dn̄s de⁹. Ecce ego assumā filios israel de medio
nationū ad quas abierūt: et cōgregabo eos vndi
F qꝫ et adducā eos ad humū suā. Et faciā eos in gē
tem vnā in terra in mōtibus israel: et rex vn⁹ erit
oib⁹ imperās et nō erūt vltra due gētes nec diui
dent̄ ampli⁹ in duo regna Neqꝫ polluent̄ vltra in
idolis suis et abominationib⁹: et cūctis iniquitati
bus suis. et saluos eos faciā de vniuersis sedibus
infra eodē suis in quib⁹ peccauerūt et emūdabo eos. Et erūt
michi pp̄ls: et ego ero eis de⁹: et seru⁹ me⁹ dauid
rex sup eos et pastor vnus erit oim eorꝫ. In iudi-
G ciis meis ambulabūt: et mādata mea custodient
et facient ea. Et habitabūt sup terrā quā dedi ser
uo meo iacob in qua habitauerūt patres vestri et
habitabūt sup eā ipsi et filij eorꝫ et filij filiorꝫ eorū
vsqꝫ in sempiternū: et dauid seruus me⁹ princeps
eorꝫ in perpetuū Et percutiam illis fedus pacis
pactū sempiternū erit eis. et fundabo eos et multi
plicabo: et dabo sanctificationē meā in medio eo-
rum in perpetuū: et erit tabernaculū meū in eis. et
supra eod. ero eis de⁹: et ipsi erūt mihi popul⁹. Et sciēt gētes
qꝛ ego dn̄s sanctificator israel: cū fuerit sanctifica
tio mea in medio eorꝫ in perpetuū.

C. S. Sermo dn̄i cōtra gog et magog. de inte-
ritu eorꝫ et peccato populi. xxxviij.

A Et factus est sermo dn̄i ad me dicēs. Fi
li hoīs pone faciē tuā ɔtra gog: et terrā
magog pn̄cipem capitis mosoch et thu
bal: et vaticinare de eo: et dices ad euꝫ
Hec dicit dn̄s de⁹. Ecce ego ad te gog principeꝫ
capitis mosoch et thubal. Et circūagā te et ponā
frenū in maxillis tuis: et educā te et oēm exercitū
tuū: equos et equites vestitos loricis vniuersos
B multitudinē magnā hastā et clypeū arripientiuꝫ
et gladiū. perse: ethyopes et lybies cū eis: omnes
scutati et galeati. gomer et vniuersa agmina eius
domus thogorma latera aquilonis et totū robur

eius populiqꝫ multi tecū. Prepara et instrue te et
oēm multitudinē tuā que coacervata est ad te et
esto eis in preceptum. Post dies multos visitabe
ris. In nouissimo annorꝫ venies ad terrā que re-
uersa est a gladio et cōgregata est de pp̄lis multꝫ
C ad montes israel qui fuerūt deserti iugiter. Hec
de populis educta est: et habitauerūt in ea confi-
denter vniuersi. Ascēdēs aūt quasi tēpestas venī
es et quasi nubes vt operias terrā tu et oia agmi-
na tua: et populi multi tecū. Hec dicit dn̄s deus.
In die illa ascēdēt sermones sup cor tuū: et cogi-
tabis cogitationē pessimā et dices. Ascendā ad
terrā absqꝫ muro: veniā ad quiescētes habitātesqꝫ
D secure. Hi oēs habitāt sine muro: vectes et por-
te nō sunt eis. Ut diripias spolia et inuadas pre-
dam vt inferas manū tuam sup eos q̄ deserti fue
rant et postea restituti et sup pp̄lm qui est cōgre-
gat⁹ ex gētib⁹ q̄ possidere cepit et esse habitator
vmbilici terre Saba et dedā et negociatores thar
sis et oēs leones eius dicēt tibi. Nunquid ad su-
mēda spolia tu venis: Ecce ad diripiēdā predā
cōgregasti multitudinē tuā vt tollas argētum et
aurū et auferas suppellectilē atqꝫ substantiam: et
diripias manubias infinitas. Propterea vatici-
E nare fili hoīs et dices ad gog. Hec dicit dn̄s deus
Nunquid non in die illo cū habitauerit pp̄ls me-
us israel cōfidēter: scies et venies de loco tuo a la
teribus aquilonis tu et populi multi tecū: ascēsō-
res equorꝫ vniuersi: cet⁹ magn⁹ et exercit⁹ vehe-
mens: et ascēdes sup pp̄lm meum israel quasi nu
bes vt operias terrā. In nouissimis dieb⁹ eris: et
adducā te sup terrā meā: vt sciāt gētes mee cum
sanctificat⁹ fuero in te in oculis eorꝫ gog. Hec di
F cit dn̄s de⁹. Tu ergo ille es de q̄ locut⁹ sum in die
bus antiquis in manu seruorꝫ meorꝫ prophetarū
israel: q̄ prophetauerūt in diebus illorꝫ tēporū vt
adducerēt te sup eos Et erit in die illa: in die ad-
uentus gog sup terrā israel ait dn̄s de⁹: ascendet
indignatio mea in furore meo et in zelo meo. In
igne ire mee locut⁹ sum qꝛ in die illa erit cōmotio
magna sup terrā israel: et cōmouebūt a facie mea
pisces maris et volucres celi et bestie agri et oīe
reptile qd mouet sup humū: cūctiqꝫ hoīes q̄ sunt
sup faciē terre. et subuertent̄ mōtes et cadēt sepes
et ois mur⁹ corruet in terrā: et conuocabo aduer
sus eū in cūctis mōtib⁹ meis gladiū: ait dn̄s de⁹.
G Gladi⁹ vniuscuiusqꝫ in fratrē suū diriget: et iudi-
cabo eū peste et sanguine et imbre vehementi et la
pidib⁹ immēsis. Ignē et sulphur pluā sup eū et su
per exercitū ei⁹: et sup populos multos q̄ sunt cū
eo. Et magnificabor et sanctificabor: et not⁹ ero
in oculis multarum gentium: et scient quia ego
dominus.

C. S. In nouissimis dieb⁹ insurget gog et ma-
gog: et cōgregatione auium et bestiarum ad edē
da cadauera eorum. xxxix.

A Tu aūt fili hoīs vaticinare aduersū gog
et dices. Hec dicit dn̄s de⁹. Ecce ego su
per te gog principeꝫ capitis mosoch et
thubal et circūagā te et educā te et ascē
dere te faciā de laterib⁹ aquilonis et educā te sup
mōtes israel: et percutiā arcū tuū in manu sinistra
tua: et sagittas tuas de manu dextera tua deiiciā

Deiscia3 te sup mõtes israel cades tu:⁊ oia agmi
na tua⁊ populi tui q̄ sunt tecū. Feris auib⁹ omnibꝫ
volatili celi ⁊ bestijs terre dedi te ad deuorãdu3.
B Sup faciē agri cades: q: ego locut⁹ sum ait dñs
deus. Et immittā ignē in magog ⁊ in his q̄ habi=
tant in insulis cōfidenter.⁊ scient q: ego dñs⁊ no
men sanctū meū notū faciā in medio ppli mei is=
rael:⁊ nō polluā nomē sanctū meū ampli⁹ et sciēt
gētes q: ego dñs sanctus israel. Ecce venit et fa=
ctum est ait dñs de⁹. Hec est dies de qua locutus
sum. Et egredient̄ habitatores de ciuitatib⁹ isrl.
et succendēt ⁊ cōburēt arma:clypeū ⁊ hastas ar=
cum ⁊ sagittas et baculos manuū ⁊ cōtos:⁊ succē
C dent ea igni septē annis. Et nō portabūt ligna de
regiōib⁹:neqꝫ succēdēt de saltib⁹: qm̄ arma succē
dēt igni ⁊ depdabūt eos q̄b⁹ pde fuerãt ⁊ diripiēt
vastatores suos:ait dñs de⁹. Et erit i die illa:dabo
gog locū noīatū sepulchrū in isrl:vallē viatoꝝ ad
orientē maris:q̄ obstupescere faciet pretereūtes
⁊ sepelient ibi gog ⁊ oē3 mltitudinē ei⁹:⁊ vocabit
vallis mltitudis gog. ⁊ sepeliēt eos dom⁹ isrl:vt
mūdēt t̄rā septē mēsib⁹. Sepeliet āt eū ois ppls
terre:⁊ erit eis noīata dies in qua glificat⁹ sū:ait
D dñs deus. Et viros iugiter cōstituēt lustrātes ter
ram qui sepeliāt ⁊ requirant eos q̄ remāserāt su=
per faciem terre vt emundent eam. Post men=
ses autem septem querere incipient:⁊ circuibunt
peragrantes terram. Cūqꝫ viderint os hominis
statuent iuxta illud titulu3 donec sepeliant illud
pollynctores in valle multitudinis gog. Nomen
autē ciuitatis amona:⁊ mūdabūt terrā. Tu autē
fili hois. Hec dicit dñs de⁹. Dic omi volucri ⁊ vni
E uersis auib⁹ cunctisqꝫ bestijs agri. Cōuenite pro
perate:cōcurrite vndiqꝫ ad victimā meā quā ego
immolo vobis:victimā grādē sup mōtes israel:vt
cōedatis carnē⁊ bibatis sanguinē. Carnes fortiū
comedetis:⁊ sanguinē pncipū terre bibetis: arie
tum ⁊ agnorū et hyrcoꝝ thaurorūqꝫ ⁊ altilium et
pinguiū oim. Et comedetis adipē in saturitatem
⁊ bibetis sanguinē in ebrietatē de victima quam
ego immolaui vobis: et saturabimini sup mēsam
meam de equo ⁊ equite forti et de vniuersis viris
F bellatorib⁹:ait dñs deus. Et ponā gloriā meā in
gētib⁹:⁊ videbūt oēs gētes iudiciū meū qđ fece=
rim ⁊ manū meā quā posuerim sup eos. Et scient
domus israel q: ego dñs de⁹ eoꝝ a die illa et dei=
ceps. Et scient gentes qm̄ in iniquitate sua capta
sit domus israel:et ꝙ dereliquerit me ⁊ abscondē
rim faciē meā ab eis.⁊ tradiderim eos in manus
hostiū:⁊ ceciderint in gladio vniuersi. Iuxta im=
mūdiciā eoꝝ ⁊ scelus feci eis ⁊ abscōdi faciē meā
G ab illis. Propterea hec dicit dñs deus. Nūc redu
cam captiuitatē iacob:⁊ miserebor ois dom⁹ isrl.
Et assumā zelū pro noīe sancto meo:⁊ portabunt
cōfusionē suā ⁊ oēm preuaricationē quā preuari
cati sunt in me:cū habitauerint in terra sua confi
denter nemine3 formidantes: ⁊ reduxero eos de
populis ⁊ cōgregauero de terris inimicorum su=
supra.36.c. orum:⁊ sanctificatus fuero in eis in oculis gētiu3
plurimarū. Et scient q: ego dñs de⁹ eoꝝ:eo ꝙ trā
stulerim eos in nationes: ⁊ cōgregauerim eos su
per terrā suā ⁊ nō dereliquerim quēqꝫ ex eis ibi.
Et nō abscōdā vltra faciē meam ab eis:eo ꝙ effu
derim spiritum meum super omnem domum isrl
ait dominus deus.

C. C. S. De edificatione ciuitatis et viro qui sta=
bat in porta ⁊ mēsurabit murū exteriorē cū cala=
mis suis:⁊ in vestib⁹ ⁊ gazophilatijs diuersis qui
erāt in vestibulis.⁊ de locis deputatis ad custodiā
tēpli ⁊ altaris. de mēsa atrij ⁊ altaris holocausto
rū. de mēsura vestibuli tēpli. xl.

A In vicesimoqnto anno trāsmigratiōis
nostre in exordio anni decima mensis
quartodecimo ãno postqꝫ percussa est
ciuitas in ipsa hac die facta est sup me
man⁹ dñi:⁊ adduxit me illuc in visionib⁹ dei. Ad
duxit me in terrā israel:⁊ dimisit me sup montem
excelsum nimis:sup quē erat quasi edificiū ciuita
tis vergēsis ad austrum ⁊ introduxit me illuc. Et
ecce vir cui⁹ erat spēs quasi species eris:⁊ funicu
lus lineus in manu ei⁹ ⁊ calam⁹ mēsure in manu
eius. Stabat aūt in porta ⁊ locut⁹ est ad me ide3
vir. Fili hois vide oculis tuis ⁊ aurib⁹ tuis audi:
et pone cor tuū in oia q̄ ego ostendā tibi.q: vt ostē=
dātur tibi adductus es huc. Annūcia oia que tu
vides domui israel.⁊ ecce murus forinsec⁹ in cir=
cuitu dom⁹ vndiqꝫ:et in manu viri calam⁹ mēsure
sex cubitoꝝ ⁊ palmo. Et mēsus est latitudinē edi
ficii calamo vno: altitudinem quoqꝫ calamo vno
⁊ venit ad portam que respiciebat viam orienta=
B lem:⁊ ascendit per gradus eius. Et mensus est li
men porte calamo vno:latitudinem .i. limen vnū
calamo vno in latitudine:⁊ thalamū vno calamo
in longū:⁊ vno calamo in latu3.⁊ inter thalamos
quinqꝫ cubitos:⁊ limen porte iuxta vestibulū por
te intrinsec⁹ calamo vno ⁊ mensus est vestibulu3
porte octo cubitoꝝ:⁊ frontē ei⁹ duob⁹ cubitis. Ve
stibulū āt porte erat itrīsec⁹. Porro thalami porte
ad viā orietalē:tres hīc ⁊ tres īde mēsura vna triū
⁊ mēsura vna frōtiū ex vtraqꝫ pte. Et mēsus ē lati
tudinē liminis porte decē cubitoꝝ:⁊ lōgitudine3
porte tredeci cubitoꝝ:⁊ marginē ante thalamos
cubiti vni⁹:⁊ cubitus vn⁹ finis vtrimqꝫ. Thalami
autē sex cubitoꝝ erāt hinc ⁊ inde. Et mensus est
portā a tecto thalami vsqꝫ ad tectū ei⁹ latitudinē
C vigintiq̄nqꝫ cubitorum:ostiū cōtra ostiū. Et fecit
frōtes p sexaginta cubitos:⁊ ad frōtē atriū porte
vndiqꝫ p circuitu3 ⁊ añ faciē porte q̄ pertingebat
vsqꝫ ad faciē vestibuli porte interioris quinq̄gin=
ta cubitos.⁊ fenestras obliquas in thalamis ⁊ in
frontib⁹ eoꝝ:q̄ erāt intra portā vndiqꝫ per circui
tum. Similiter aūt erant et in vestibulis fenestre
per gyrū intrinsec⁹ et ante frōtes picture palma
rum celata. Et eduxit me ad atriū exteri⁹:et ecce
gazophilatia et pauimētū stratū lapide in atrio
p circuitū. Trigīta gazophilatia in circuitu paui
mēti:⁊ pauimētū in fronte portarū secūdū lōgitu
dinem portaꝝ erat inferi⁹. Et mēsus est latitudi
nem a facie porte inferioris vsqꝫ ad frōtē atrij in=
terioris extrinsec⁹ centū cubitos ad orientem: et
aquilonē. Portā vero q̄ respiciebat viā aquilōis
atrij exterioris mensus est tā in longitudine q̄ in
latitudine ⁊ thalamos eius tres hinc et tres īde:
et frontē ei⁹ et vestibulū ei⁹ secūdū mēsurā porte
D prioris:quinquaginta cubitoꝝ lōgitudinē ei⁹: et
latitudinē vigintiquinqꝫ cubitoꝝ. Fenestre autē

eius et vestibulū et sculpture secūdū mēsurā por=
te q̄ respiciebat ad oriētem: ⁊ septē graduū erat
ascensus eius. Et vestibulum ante eam et porte
atrij interioris contra portam aquilonis ⁊ orien=
talem. Et mensus est a porta vsq̃ ad portam cen
tū cubitos. Et eduxit me ad viā australem: ⁊ ecce
porta q̄ respiciebat ad austrū. Et mensus est fron
tē ei⁹ ⁊ vestibulū eius iuxta mēsuras superiores
⁊ fenestras eius ⁊ vestibula in circuitu sicut fene
stras ceteras quinq̄ginta cubitoꝝ longitudine: ⁊
latitudine vigintiquinq̃ cubitorū: ⁊ in gradibus
septē ascendebat̄ ad eā. Et vestibulū an̄ fores ei⁹
⁊ celate palme erāt vna hic ⁊ altera īde ī frōte ei⁹
⁊ porta atrij interioris in via australi. Et mensus
est a porta vsq̃ ad portā in via australi centū cu=
E bitos. Et introduxit me in atriū interius ad por=
tā australē ⁊ mensus est ad portā iuxta mēsuras
superiores. thalamū eius ⁊ frontē eius ⁊ vestibu=
lū eius hisdem mensuris. ⁊ fenestras eius et vesti
bulū in circuitu quīquaginta cubitos longitudīs
⁊ latitudinis vigintiq̄nq̃ cubitos: ⁊ vestibulū per
gyrū longitudine vigintiq̄nq̃ cubitoꝝ: ⁊ latitudi
ne quīq̃ cubitorū. Et vestibulū eius ad atriū ex=
teri⁹: ⁊ palmas eius in fronte ⁊ octo gradus erāt
q̄bus ascendebat̄ per eā. ⁊ introduxit me in atriū
interi⁹ p̱ viā orientalē: ⁊ mensus est portā ꝑm mē
suras superiores thalamū ei⁹ ⁊ frontē eius ⁊ ve=
stibulū eius sicut supra. ⁊ fenestras ei⁹ ⁊ vestibula
in circuitu: lōgitudine q̄nquaginta cubitorū: ⁊ la
titudine vigintiq̄nq̃ cubitorū: ⁊ vestibulū eius. i.
atrij exterioris ⁊ palme celate in fronte eius hinc
⁊ inde: ⁊ octo gradib⁹ ascensus eius ⁊ introduxit
F me ad portā q̄ respiciebat ad aquilonē. ⁊ mensus
est ꝑm mensuras sup̱iores thalamū ei⁹ ⁊ frontem
eius ⁊ vestibulū eius ⁊ fenestras ei⁹ p̱ circuitū lō
gitudine quīquaginta cubitorū. ⁊ latitudine vigi
tiq̄nq̃ cubitoꝝ ⁊ vestibulū ei⁹ respiciebat ad atri
um exteri⁹. ⁊ celatura palmarū in fronte eius hic
⁊ inde. Et in octo gradib⁹ ascensus ei⁹. ⁊ p̱ singu=
la gazophilatia ostiū ī frōtib⁹ portaꝝ: ibi lauabūt
olocaustū. Et in vestibulo porte due mense hinc ⁊
due mense inde vt immoletur super eas olocau=
stū: ⁊ ꝓ pctō ⁊ ꝓ delicto: ⁊ ad lat⁹ exteri⁹ qꝺ ascen=
dit ad ostiū porte q̄ pergit ad aquilonē due mēse.
Et ad lat⁹ alterū ante vestibulū porte due mense
quattuor mense hinc ⁊ quattuor mense inde: p̱ la=
tera porte octo mense erāt sup̱ quas imolabant:
q̄ttuor aūt mense ad olocaustū de lapidib⁹ q̄dris
extructe: lōgitudine cubiti vni⁹ ⁊ dimidij: ⁊ latitu
dine cubiti vni⁹ ⁊ dimidij: ⁊ altitudine cubiti vni⁹
sup̱ quas ponent vasa in q̄bus imolat̄ olocaustū
⁊ victima. Et labia eaꝝ palmi vni⁹ reflexa itrinse
G cus p̱ circuitū. Sup̱ mensas aūt carnes oblatio=
nis. Et extra portā interiorē gazophilatia cātoꝝ
in atrio interiori qꝺ erat in latere porte respicien
tis ad aquilonē: ⁊ facies eoꝝ contra viā australē
vna ex latere porte oriētalis q̄ respiciebat ad viā
aquilonis. Et dixit ad me. Hoc est gazophilatiū
qꝺ respicit viā meridianā sacerdotū qui excubāt
in custodijs templi. Porro gazophilatiū qꝺ respi
cit ad viā aquilonis: sacerdotū erit q̄ excubāt ad
ministeriū altaris. Isti sunt filij sadoch q̄ accedūt
de filijs leui ad dn̄m vt ministrent ei. Et mensus
est atriū longitudine centū cubitorū: ⁊ latitudine
centū cubitorū p̱ quadrū ⁊ altare ante faciē tēpli
Et introduxit me in vestibulū templi: ⁊ mensus ē
vestibulū quīq̃ cubitis hinc: ⁊ quīq̃ cubitis inde:
⁊ latitudine porte triū cubitorū hinc: ⁊ triū cubito
rū inde. longitudinē aūt vestibuli viginti cubito=
rū: ⁊ latitudinē vndecim cubitorū. Et octo gradi
bus ascendebat̄ ad eū. Et colūne erant in fronti=
bus vna hinc ⁊ altera inde.

C. C. S. Mensurat̄ templū ⁊ sanctūscōrum. de co
clea quoq̃ agit̄. de ostijs tēpli ⁊ sanctuarij. ⁊ ostia
rijs sanctuarij. xlj.

Et introduxit me in tēplū: ⁊ mensus est A
frōtes sex cubitos latitudīs hinc: ⁊ sex
cubitos latitudīs īde latitudinē taber=
naculi. Et latitudo porte decē cubitoꝝ
erat ⁊ latera porte q̄nq̃ cubitis hinc: ⁊ q̄nq̃ inde:
⁊ mēsus ē lōgitudinē ei⁹ q̄draginta cubitoꝝ ⁊ la=
titudinē vigīti cubitoꝝ. Et ītrogressus ītrinsec⁹
mēsus ē in fronte porte duos cubitos ⁊ portā sex
cubitoꝝ ⁊ latitudinē porte septē cubitoꝝ. Et mē
sus ē lōgitudinē ei⁹ vigīti cubitoꝝ: ⁊ latitudinem
ei⁹ vigīti cubitoꝝ an̄ faciē tēpli. Et dixit ad me.
Hoc ē sanctūscōꝝ. Et mēsus est parietē domus
sex cubitoꝝ: ⁊ latitudinē lateris q̄ttuor cubitoꝝ
vndiq̃ p̱ circuitū dom⁹. Latera aūt lat⁹ ad latus
bis trigītatriū. Et erāt eminētia q̄ ingrederent̄ p̱
parietē dom⁹ in laterib⁹ p̱ circuitū: vt cōtinerent
⁊ nō attingerēt parietē tēpli. Et platea erat in ro B
tundū ascendēs sursū p̱ cocleā ⁊ in cenaculū tē=
pli deferebat p̱ gyrū. Idcirco lati⁹ erat tēplū in
sup̱iorib⁹: ⁊ sic de īferiorib⁹ ascēdebat̄ ad sup̱iora
⁊ in mediū. Et vidi in domo altitudinē p̱ circuitū
fundata latera ad mensurā calami sex cubitorū
spacio: ⁊ latitudinē p̱ parietē lateris forinsec⁹ q̄n
q̃ cubitoꝝ. Et erat īterior dom⁹ in laterib⁹ dom⁹
Et īter gazophilatia latitudinē viginti cubitorū
in circuitu dom⁹ vndiq̃: ⁊ ostiū lateris ad orōnē
ostiū vnū ad viā aq̄lonis: ⁊ ostium vnū ad viā au
stralē: ⁊ latitudinē loci ad orōnē quīq̃ cubitoꝝ in
circuitu. Et edificiū qꝺ erat sep̱atū versumq̃ ad
viā respicientē ad mare: latitudinis septuaginta
cubitoꝝ paries aūt edificij quīq̃ cubitorū latitu
dinis p̱ circuitū: ⁊ lōgitudo eius nonaginta cubi
toꝝ. Et mensus est dom⁹ longitudinē centū cubi C
toꝝ ⁊ qꝺ sep̱atū erat edificiū ⁊ parietes ei⁹ longi
tudinis centū cubitoꝝ. Latitudo aūt an̄ faciē do
m⁹ ⁊ ei⁹ qꝺ erat sep̱atū cōtra oriētē cētū cubitoꝝ
Et mēsus ē lōgitudinē edificij cōtra faciē ei⁹ qꝺ
erat sep̱atū ad dorsū hecthecas ex vtraq̃ p̱te cen
tū cubitoꝝ ⁊ tēplū īteri⁹: ⁊ vestibula atrij limina ⁊
fenestras obliquas: hecthecas in circuitū p̱ tres
p̱tes ꝯtra vniuscuiusq̃ limen stratūq̃ ligno p̱ gy
rū in circuitu. Terra aūt vsq̃ ad fenestras: ⁊ fene
stre clause sup̱ ostia: ⁊ vsq̃ ad domū iteriorē ⁊ fori
secus ⁊ oēm parietē in circuitu intrinsecus: ⁊ fori
secus ad mensuram. ⁊ fabrefacta cherubin ⁊ pal=
me. Et palma inter cherub ⁊ cherub. Duasq̃ fa=
cies habebat cherub: faciem hominis iuxta pal= D
mam ex hac parte: ⁊ faciem leonis iuxta palmam
ex alia parte expressam. Per oēm domū in circui
tu de terra vsq̃ ad superiorē partem cherubin. et

palme celate erãt in pariete tẽpli. Limẽ quadrã-
gulũ: ꝛ facies sanctuarij aspect⁹ ꝯtra aspectũ. Al
taris lini trium cubitoꝝ altitudo: ꝛ lõgitudo eius
duoꝝ cubitoꝝ: ꝛ anguli ei⁹ ꝛ lõgitudo ei⁹ ꝛ parie
tes ei⁹ lignei. Et locut⁹ est ad me. Hec est mensa
corã dño. Et duo ostia erãt in tẽplo ꝛ in sctũario.
ꝛ in duob⁹ ostijs exutraqꝫ pte bina erãt ostiola q̃
in seinuicẽ plicabanť. Bina em̃ ostia erãt ex vtra
qꝫ pte ostioꝝ. Et celata erãt in ipsis ostijs templi
cherubin ꝛ sculptura palmaꝝ sicut in parietibus
q̃ꝫ expssa erant. Quãobrẽ ꝛ grossiora erãt ligna i
vestibuli frõte forinsec⁹: sup q̃ fenestre oblique et
silitudo palmaꝝ hinc atqꝫ inde in hũerulis vesti-
buli ẽm latera dom⁹: latitudinẽqꝫ parietũ.

C. C. S. De gazophilatijs australis ꝛ aqlonaris
edificij ꝛ descriptiõe eoꝝ edificatoꝝ. de locis vbi
edebãt sacerdotes qꝫ nõ exeant ad ppl̃m: nisi de-
positis vestimentis ministerij sui: mensurať mur⁹
diuidens sanctuariũ a vulgi loco. xlij.

A Et eduxit me in atriũ exteri⁹ p viã du-
centẽ ad aqlonẽ. Et eduxit me in gazo
philatiũ qđ erat cõtra separatũ edifi-
ciũ ꝛ cõtra edem vergentẽ ad aqlonem
in facie lõgitudinis centũ cubitos ostij aqlonis: ꝛ
latitudinis q̃nq̃ginta cubitos cõtra viginti cubi-
tos atrij iterioris ꝛ cõtra paulmentũ stratũ lapi-
de atrij exterioris: vbi erat portic⁹ iũcta porticui
triplici. Et añ gazophilatia deãbulatio decẽ cubi
toꝝ latitudinis: ad iteriora respiciẽs vie cubiti vni⁹.
Et ostia eaꝝ ad aqlonẽ vbi erãt gazophilatia in
supiorib⁹ humiliora: q꞉ supportabãt porticus que
ex illis eminebãt de inferiorib⁹ ꝛ de medijs edificij
B Tristega em̃ erãt: ꝛ nõ hẽbant colũnas sicut erãt
colũne atrioꝝ. Propť ea eminebãt de inferiorib⁹
ꝛ de medijs a terra cubitis q̃nq̃ginta. Et peribo-
lus exterior ẽm gazophilatia q̃ erãt invia atrij ex
terioris añ gazophilatia. Lõgitudo ei⁹ q̃nq̃ginta
cubitoꝝ: q꞉ lõgitudo erat gazophilatioꝝ. atrij ex
terioris q̃nq̃ginta cubitoꝝ: ꝛ lõgitudo añ faciẽ tẽ
pli cẽtũ cubitoꝝ. Et erat subter gazophilatia hec
itroit⁹ ab oriente igredientiũ in ea de atrio exte-
riori in latitudine periboli atrij qđ erat cõtra viã
orientalẽ in faciẽ edificij separati. Et erãt añ edi
ficiũ gazophilatia: ꝛ via añ faciẽ eoꝝ iuxta silitu-
C dinẽ gazophilatioꝝ q̃ erãt in via aqlonis. Scđm
longitudinẽ eoꝝ: sic ꝛ latitudo eoꝝ: ꝛ oĩs introit⁹
eoꝝ ꝛ silitudines ꝛ ostia eoꝝ ẽm ostia gazophila
tioꝝ q̃ erant in via respiciẽte in nothũ. Ostiũ i ca
pite vie q̃ via erat añ vestibulũ separatũ p viã oriẽ
talẽ ingredientib⁹. Et dixit ad me. Gazophilatia
aqlonis ꝛ gazophilatia austri q̃ sunt añ edificiuꝫ
separatũ: hec sunt gazophilatia sctã in q̈bus vescuť
sacerdotes q̃ appropinquãt ad dñm in sctãsctoꝝ.
Ibi ponent sctãsctoꝝ: ꝛ oblationẽ p pctõ ꝛ p de-
licto. Locus em̃ sanct⁹ est. Cũ aũt ingressi fuerint
sacerdotes: nõ egredienť de sctis in atriũ exteri⁹
Et ibi reponẽt vestimẽta sua in q̈bus mĩstrãt: q꞉
sctã sunt. vestienťqꝫ vestimẽtis alijs: ꝛ sic pcedent
D ad ppl̃m. Cũqꝫ cõplesset mẽsuras dom⁹ interio-
ris eduxit me p viã porte q̃ respiciebat ad viã ori
entalẽ: ꝛ mẽsus est eã vndiqꝫ p circuituꝫ. Mensus
est aũt cõtra ventũ orientalẽ calamo mẽsure qui
gentos calamos: in calamo mẽsure p circuitũ. Et
mẽsus est ꝯtra ventũ aqlonis quĩgẽtos calamos
in calamo mẽsure p gyrũ. Et ad ventũ australem
mẽsus est quĩgentos calamos: in calamo mẽsure
p circuitũ ꝛ ad ventũ occidẽtalẽ mẽsus est q̃ngẽ-
tos calamos: in calamo mensure. Per q̃ttuor ven
tos mẽsus est murũ ei⁹ vndiqꝫ p circuitũ: longitu
dinẽ quĩgentoꝝ cubitoꝝ: ꝛ latitudinẽ quĩgẽtorũ
cubitorũ diuidentẽ iter sctũariũ ꝛ vulgi locũ.

C. C. S. Uidit ꝑpheta claritatem dei. arguit iu-
deos. de idolis suis. ꝑcipiť oñdere figurã ꝛ descri
ptiõeꝫ dom⁹. de mẽsura altaris olocaustoꝝ. de ri
tu eius ꝛ sacrificijs eiusdem. xliij.

Et duxit me ad portã q̃ respiciebat ad A
viã orientalẽ. Et ecce gloria dei israel
ingrediebať p viã orientalẽ: ꝛ vox erat
ei quasi vox aquaꝝ mltaꝝ: ꝛ terra splẽ
debat a maiestate ei⁹. Et vidi visionẽ ẽm speciẽ
quã viderã qñ venit vt disꝑderet ciuitatẽ et spẽs
ẽm aspectũ quẽ videram iuxta fluuiũ chobar. Et
cecidi sup faciẽ meã. Et maiestas dñi ingressa est
templũ p viã porte q̃ respiciebat ad oriẽtẽ. Et ele
uauit me spũs: ꝛ introduxit me in atriũ interius.
Et ecce repleta erat gl̃ia dñi dom⁹. Et audiui lo- B
quentẽ ad me de domo: ꝛ vir q̃ stabat iuxta me: di
xit ad me. Fili hoĩs: locus solij mei: ꝛ locus vestigi
orũ pedũ meoꝝ: vbi habito in medio filioꝝ isrl̃ ie
ẽnũ: ꝛ nõ polluet vltra dom⁹ isrl̃ nomẽ sctm̃ meũ:
ipsi ꝛ reges eoꝝ in fornicationib⁹ suis et i ruinis
regũ suoꝝ: ꝛ in excelsis q̃ fabricati sunt limen suũ
iuxta limẽ meũ: ꝛ postes suos iuxta postes meos:
et murus erat inter me ꝛ eos: ꝛ polluerũt nomen
sanctũ meũ in abomĩationib⁹ quas fecerũt: ꝑpť
qđ cõsumpsi eos in ira mea. Nũc ḡ repellãt ꝑcul C
fornicationẽ suã ꝛ ruinas regũ suoꝝ a me ꝛ habi-
tabo in medio eoꝝ semp. Tu autẽ fili hoĩs ostẽ
de domui isrl̃ templũ ꝛ ꝯfundanť ab iniq̃tatibus
suis: ꝛ metianť fabricã: ꝛ erubescant ex oĩbus q̃ fe
cerũt. Figurã dom⁹ ꝛ fabrice ei⁹ ꝛ exitus ꝛ introit⁹
ꝛ oẽm descriptionẽ eius ꝛ vniuersa ꝑcepta eius:
cunctãqꝫ ordinẽ ei⁹ ꝛ oẽs leges ei⁹ oñde eis: ꝛ scri
be in oculis eoꝝ vt custodiãt omẽs descriptiões
ei⁹ ꝛ ꝑcepta illi⁹ ꝛ faciãt ea. Ista est lex domus in D
sũmitate mõtis. Oẽs fines ei⁹ in circuitu: sanctũ
sctõꝝ est. Hec est ḡ lex dom⁹. Iste aũt mẽsure al-
taris in cubito verissimo: q̃ habebat cubitũ ꝛ pal-
mũ. In sinu ei⁹ erat cubit⁹: ꝛ cubit⁹ in latitudine: ꝛ
definitio ei⁹ vsqꝫ ad labiũ ei⁹: ꝛ in circuitu palm⁹
vn⁹. Hec q̃ꝫ erat fossa altar̃. Et de sinu terre vsqꝫ
ad crepidinẽ nouissimã duo cubiti: ꝛ latitudo cu-
biti vnius: ꝛ a crepidine minore vsqꝫ ad crepidi-
nem maiorẽ q̃ttuor cubiti: ꝛ latitudo cubiti vni⁹.
Ipse aũt ariel q̃ttuor cubitoꝝ: ꝛ ab ariel vsqꝫ ad
sursũ cornua q̃ttuor. Et ariel duodeci cubitoꝝ in E
lõgitudine p duodeci cubitos longitudis q̃dran
gulatũ equis lateribus. Et crepido quattuorde-
cim cubitorũ lõgitudinis p quattuordecim cubi-
tos latitudinis in quattuor angulis eius ꝛ coro-
na in circuitu eius dimidij cubiti: ꝛ sinus ei⁹ vni⁹
cubiti p circuitũ. Gradus autẽ eius versi ad oriẽ-
tem. Et dixit ad me. Fili hoĩs. Hec dicit domi- F
nus deus. Hi sunt ritus altaris: in q̃cũqꝫ die fue-
rit fabricatũ vt offeratur super illud olocaustũ et

effundatur sanguis. Et dabis sacerdotibus et le
uitis q̄ sunt de semine sadoch: q̄ accedunt ad me
ait dn̄s deꝰ vt offerāt mihi vitulū de armento ꝓ
pctō. Et assumēs de sanguie eiꝰ pones sup q̄ttu
or cornua eiꝰ ⁊ sup q̄ttuor angulos crepidinis: et
sup coronā in circuitu ⁊ mūdabis illō ⁊ expiabis
Et tolles vitulū q̄ oblatꝰ fuerit ꝓ pctō: ⁊ cōbures
eū in sepato loco domꝰ extra sanctuariū. Et i die
scd̄a offeres hircū capraꝝ imaculatū ꝓ pctō: ⁊ ex
G piabūt altare sicut expiauerūt in vitulo. Cūq̄ cō
pleueris expians illud offeres vitulū de armēto
imaclatū ⁊ arietem de grege imaclatū et offeres
eos i ꝯspectu dn̄i. Et mittēt sac̄dotes sup eos sal:
⁊ offerent eos in olocaustū dn̄o. Septē diebꝰ fa
cies hircū ꝓ pctō q̄tidie: ⁊ vitulū de armēto ⁊ arie
tē de pecoribꝰ imaculatos offerent. Septē diebꝰ
expiabūt altare ⁊ mūdabunt illud ⁊ iplebūt ma
nū eiꝰ. Expletis aūt septē diebꝰ: i die octaua ⁊ vl
tra faciēt sacerdotes sup altare olocausta vestra
⁊ q̄ pro pace offerunt: ⁊ placatus ero vobis: ait do
minus deus.

C.S. De porta clausa ⁊ ne incircuncisi intrent
sanctuariū. de sanctimonia et hereditate leuitarum. xliiij.

A ET cōuertit me ad viā porte sanctuarij
exterioris q̄ respiciebat ad orientem: ⁊
erat clausa. Et dixit dn̄s ad me. Porta
hec clausa erit ⁊ nō aperiet: ⁊ vir nō trā
siet ꝑ eā: qm̄ dn̄s deꝰ isrl̄ ingressus est ꝑ eā eritq̄
clausa principi. Princeps ipse sedebit i ea vt come
dat panē corā dn̄o. Per viā porte vestibuli ingre
dietur: ⁊ ꝑ viā eiꝰ egredietur. Et adduxit me ꝑ viā por
te aq̄lonis in conspectu domus ⁊ vidi: ⁊ ecce imple
B uit gloria dn̄i domū dn̄i. Et cecidi in faciē meam:
⁊ dixit ad me dn̄s. Fili hominis pone cor tuū ⁊ vide
oculis tuis ⁊ auribꝰ tuis audi omia q̄ ego loquar
ad te de vniuersis cerimonijs domꝰ dn̄i: ⁊ de cun
ctis legibꝰ eius. Et pones cor tuū in vijs tēpli ꝑ
oēs exitus sanctuarij: ⁊ dices ad exasperantē me
domū isrl̄. Hec dicit dn̄s deꝰ Sufficiāt vobis oia
scelera vestra domꝰ isrl̄: eo q̄ inducitis filios alie
nos incircūcisos corde ⁊ incircūcisos carne vt sint
in sanctuario meo: ⁊ polluant domū meā: ⁊ offer
tis panes meos adipē ⁊ sanguinem: ⁊ dissoluistis
pactū meū in oībꝰ scelerībꝰ vestris: ⁊ nō seruastis
ꝑcepta sanctuarij mei: ⁊ polluistis custodes obs
uationū mearū in sanctuario meo vobismetipsis
C Hec dicit dn̄s deꝰ. Oīs alienigena incircūcisus
corde ⁊ icircūcisus carne nō igredietur sanctuariū
meū oīs filiꝰ alienus q̄ est in medio filioꝝ israel.
Sed ⁊ leuite q̄ lōge recesserūt a me in errore filio
rū isrl̄: ⁊ errauerūt a me post idola sua: ⁊ portaue
runt iniq̄tatē suā: erūt in sctūario meo editui ⁊ ia
nitores portarū domꝰ ⁊ ministri domꝰ. Ipsi ma
ctabunt olocausta ⁊ victimas ppl̄i: ⁊ ipsi stabunt
D in conspectu eoꝝ vt ministrent eis. Pro eo q̄ mi
nistrauerūt illis in cōspectu idoloꝝ suoꝝ: et facti
sūt domui israel in offendiculū iniq̄tatis: idcirco
leuaui manū meā sup eos: ait dn̄s deꝰ: ⁊ portaue
rūt iniq̄tatē suā. Et nō appropinq̄bunt ad me vt
sacerdotio fungantur michi: neq̄ accedent ad om̄e
sanctuariū meū iuxta sancta scōꝝ: sed portabunt
cōfusionē suā ⁊ scelera sua q̄ fecerūt. Et dabo eos
ianitores domꝰ: ⁊ in oī ministerio eiꝰ: et vniuersis
q̄ fient in eo. Sacerdotes aūt ⁊ leuite filij sadoch
q̄ custodierūt cerimonias sanctuarij mei cū erra
rent filij isrl̄ a me ipsi accedēt ad me vt ministrēt
mihi: ⁊ stabūt in cōspectu meo vt offerāt mihi adi
pē ⁊ sanguinē ait dn̄s deꝰ. Ipsi igredientur sanctu E
ariū meū: ⁊ ipsi accedēt ad mensam meā vt mini
strent michi ⁊ custodiant cerimonias meas. Cūq̄
igredientur portas atrij interioris vestibꝰ lineis
induentur: nec ascēdet sup eos quicq̄ laneū qn̄ mi
nistrāt in portis atrij interioris ⁊ intrinsecꝰ. Vitte
linee erūt in capitibꝰ eoꝝ ⁊ feminalia linea erūt i
lūbis eoꝝ: ⁊ nō accigentur in sudore. Cūq̄ egrediē
tur atriū exteriꝰ ad ppl̄m exuent se vestimētis su
is in q̄bus ministrauerāt: ⁊ reponent ea in gazo
philatio sanctuarij: ⁊ vestient se vestimētis alijs. ⁊
nō sctificabunt ppl̄m in vestibꝰ suis. Caput autē
suū nō radent neq̄ comā nutrient: sꝫ tōdentes at
tōdent capita sua. Et vinū nō bibet oīs sacerdos
qn̄ ingressurꝰ est atriū interiꝰ. Et viduā ⁊ repudia F
tā nō accipient vxores: sꝫ ꝟgines de semie domꝰ Leui.xx.c
israel. Sed ⁊ viduā q̄ fuerit vidua a sacerdote ac
cipiēt ⁊ ppl̄m meū docebunt q̄d sit inter sanctū ⁊
pollutū: ⁊ iter mūdū ⁊ imundū ostēdent eis. Et cū
fuerit cōtrouersia stabūt in iudicijs meis ⁊ iudi
cabūt. Leges meas ⁊ ꝑcepta mea in oībꝰ solēnita
tibꝰ meis custodient: ⁊ sabbata mea sctificabunt.
Et ad mortuū hoiem nō ingredientur ne polluantur
nisi ad patrē ⁊ matrē ⁊ filiū ⁊ filiā ⁊ fratrē ⁊ sororē
q̄ alterū virū nō habuerit: in q̄bus cōtaminabūtur
Et postq̄ fuerit emūdatꝰ: septē dies numerabūtur G
ei: ⁊ in die introitꝰ sui in sanctuariū ad atriū interi
us vt ministrent mihi in sanctuario: offeret ꝓ pec
cato suo: ait dn̄s deus. Nō erit aūt eis hereditas
ego hereditas eoꝝ. Et possessionē non dabitis
eis in isrl̄: ego enī possessio eoꝝ. Victimā ⁊ ꝓ pec
cato ⁊ ꝓ delicto ipsi cōedent: ⁊ om̄e votū in israel
ipsoꝝ erit. Et primitiua oīm primogenitoꝝ ⁊ oia
libamēta ex oībus q̄ offeruntur: sacerdotū erūt. Et
primitiua ciboꝝ vestroꝝ dabitis sacerdoti: vt re
ponat bn̄dictionē domui sue. Omne morticinū ⁊ Exo.xx.d.
captū a bestijs de auibꝰ ⁊ de pecoribus nō come Leui.xx.b
dent sacerdotes.

C.S. De loco sctificato in q̄ sunt sancta scōꝝ: et
hitatio scōꝝ. de iusticia pōderis ⁊ mēsure. de q̄tli
tate primitiarū. de duabꝰ primis solēnitatibꝰ pri
mi mēsis q̄ nō sunt in lege. de oblationibꝰ pasche
penthecostes ⁊ cenophagie. xlv.

CVmq̄ ceperitis terrā diuidere sortito A
sepate primitias dn̄o sctificatū de ter
ra lōgitudine vigintiq̄nq̄ milia: ⁊ latitu
dine decē milia. Sctificatū erit in omi
termio eiꝰ ꝑ circuitū. Et erit ex oī parte sanctifi
catū q̄ngētos ꝑ q̄ngētos. quadrifariā ꝑ circuitū
⁊ q̄nq̄gita cubitꝭ i suburbana eiꝰ ꝑ gyrū. Et a mē B
sura ista mēsurabis lōgitudinē vigintiq̄nq̄ miliū:
⁊ latitudinē decē miliū. Et i ipo erit tēplū sanctū
q̄ sctōꝝ: sctificatū de terra erit sacerdotibꝰ mini
stris sctūarij q̄ accedūt ad ministeriū dn̄i. Et erit
eis locꝰ i domos ⁊ i sctūariū sctitatis. Vigintiq̄nq̄
aūt milia lōgitudinis ⁊ decē milia latitudis erunt
leuitis q̄ ministrant domui. Ipsi possidebūt vigi
ti gazophilatia. Et possessionē ciuitatis dabitis

q̄nq3 milia latitudinis: ⁊ longitudis viginti q̄nq3
milia ŝm separationē sanctuarij oi domui israel.
C. Principi q̄3 hinc ⁊ inde in sepationē sanctuarij ⁊
in possessionem ciuitatis et contra faciem sepa-
rationis sanctuarij: ⁊ contra faciem possessionis
vrbis a latere maris vsq3 ad mare: ⁊ a latere orië
tis vsq3 ad orientē. Lōgitudis aūt iuxta vnāquā
q3 ptē a terio occidētali vsq3 ad terminū orientalē
de terra erit ei possessio in isrl. Et non depopula
bunt vltra principes pplm meū: sed terrā dabūt
D domui isrl ŝm trib9 eoꝝ. Hec dicit dñs de9. Suf
ficiat vobis principes isrl: iniq̄tatē ⁊ rapinas iter
mittite ⁊ iudiciū ⁊ iusticiā facite. Sepate cōfinia
vr̄a a pplo meo ait dñs de9. Statera iusta ⁊ ephi
iustū ⁊ batus iust9 erit vobis. Ephi ⁊ batus equa
lia ⁊ vni9 mēsure erūt: vt capiāt decimā ptē chori
Exo. 30. b. batus: ⁊ decimā partē chori ephi. Iuxta mēsurā
Leui. 27. c. chori erit equa libratio eoꝝ. Siclus āt viginti obo
Num. 3. g. los habet. Porro viginti sicli ⁊ viginti q̄nq3 sicli et
q̄ndecī sicli mnā faciūt. Et he sunt primitie quas
tolletis: sextā partē ephi de choro frumēti: ⁊ sextā
E partē ephi de choro hordei. Mēsura q̄3 olei. Ba-
tus olei decia pars chori est: ⁊ decē bati chorū fa-
ciunt. Qr decē bati iplent chorū. Et arietē vnum
de grege ducentoꝝ de his q̄ nutriuit isrl in sacri-
ficiū ⁊ in olocaustū: ⁊ in pacifica: ad expiandū pro
eis: ait dñs de9. Ois ppls terre tenebit primitijs
his principi in isrl. Et sup pricipē erūt olocausta
⁊ sacrificiū ⁊ libamia in solēnitatib9 ⁊ i kalēdis ⁊ i
sabbatis: in vniuersis solēnitatib9 dom9 isrl. Ipe
faciet p pctō sacrificiū ⁊ olocaustū ⁊ pacifica: ad
expiandū p domo isrl. Hec dicit dñs de9. In pri
mo mense vna mēsis sumes vitulū de armēto im
F maculatū: ⁊ expiabis sanctuariū. Et tollet sacer-
dos de sanguine qd̄ erit p pctō: ⁊ ponet in posti-
bus dom9: ⁊ in q̄ttuor angulis crepidinis altaris
⁊ in postib9 porte atrij interioris. Et sic facies in
septima mēsis p vnoq3 qui ignorauit ⁊ errore de
cept9 est: ⁊ expiabis p domo. In pmo mense quar
tadecima die mēsis erit vobis pasche solennitas
Septē dieb9 azima cōedent. Et faciet pricceps i
die illa p se ⁊ p vniuerso pplo terre vitulū p pctō
G Et in septē dierū solēnitate faciet olocaustū dño
septē vitulos ⁊ septē arietes imaclatos quotidie
septē dieb9: ⁊ p pctō hyrcū caprarū: et sacrificiū
ephi p vitulū: ⁊ ephi p arietē faciet ⁊ olei hin p sin
gula ephi. Septimo mēse q̄ntadecima die mēsis
in solēnitate faciet: sicut supradicta sunt p septē
dies tā p pctō q̄3 pro olocausto ⁊ in sacrificio ⁊ in
oleo.

C. S. De sacrificijs sabbati et neomenie: p q̄s
portas itrare debebūt ⁊ exire principes ⁊ ppli ad
orandū deū. ⁊ de spontaneo olocausto principis
quis princeps possit dare. ⁊ de distinctiōe coqui-
narum. xlvj.

A Hec dicit dñs de9. Porta atrij iterioris
q̄ respicit ad orientē erit clausa sex die-
b9 in q̄b9 opus fit. Die āt sabbati apiet
Sed ⁊ i die kalēdaꝝ apiet ⁊ itrabit pri
ceps p viā vestibuli porte de foris ⁊ stabit in limine
porte. Et faciēt sacerdotes olocaustū ei9 ⁊ pacifi
ca ei9 ⁊ adorabit sup limē porte: ⁊ egredietur. porta
aūt nō claudet vsq3 ad vesperā. Et adorabit po-
pulus terre ad ostiū porte illi9 in sabbatis ⁊ in ka
lēdis coram dño. Olocaustū aūt hoc offeret prin
ceps dño i die sabbati sex agnos immaculatos ⁊
⁊ arietē imaculatū ⁊ sacrificiū ephi p arietē. In B
agnis āt sacrificiū qd̄ dederit man9 ei9 ⁊ olei hin p
singula ephi. In die aūt kalēdaꝝ vitulū de armē
to imaculatū: ⁊ sex agni ⁊ arietes imaclati erūt: et
ephi p vitulū: ephi q̄3 p arietē faciet sacrificiū. De
agnis āt sicut iuenerit man9 ei9 ⁊ olei hin p singula
ephi. Cūq3 igressus ē pnceps p viā vestibuli por
te ingrediatur: ⁊ p eandē viā exeat. Et cū intrabit C
pplus terre in ɔspectu dñi in solēnitatib9 q̄ ingre
dit p portā aq̄lonis vt adoret egrediatur p viā por
te meridiane. Porro q̄ ingredit p viā porte meri
diane: egrediatur p viā porte aq̄lonis. Nō reuertet
p viā porte p quā ingressus est sz e regione illius
egrediet. Princeps aūt in medio eoꝝ cū igredientib9
tib9 igrediet. Et in nūdinis ⁊ in solēnitatib9 erit D
sacrificiū ephi p vitulū ⁊ ephi p arietē. In agnis
aūt erit sacrificiū sicut iuenerit man9 ei9: ⁊ i oleo
hin p singula ephi. Cū aūt fecerit pnceps spōta-
neū olocaustū aut pacifica volūtaria dño: apiet
ei porta q̄ respicit ad orientē: ⁊ faciet olocaustum
suū ⁊ pacifica sua sicut fieri solet in die sabbati: et
egrediet claudetq3 porta postq̄3 exierit. Et agnū
eiusdē anni imaclatū faciet olocaustū q̄tidie dño
Semp mane faciet illud ⁊ faciet sacrificiū sup eo E
cata mane mane: sextā partē ephi: ⁊ de oleo tertiā
partē hin: vt misceat simile. Sacrificiū dño legiti
mū: iuge atq3 ppetuū. Faciet agnū ⁊ sacrificiū et
oleū cata mane mane olocaustū sempit'nū. Hec
dicit dñs de9. Si dederit pnceps domū alicui de
filijs suis: hereditas ei9 filioꝝ suoꝝ erit: posside-
bit eā hereditarie. Si aūt dederit legatū de here F
ditate sua vni seruoꝝ suoꝝ erit illi9 vsq3 ad annū
remissionis ⁊ reuertet ad principem. Hereditas
āt ei9 filijs ei9 erit. Et nō accipiet pnceps de here-
ditate ppli p violētiā ⁊ de possessiōe eoꝝ: sz de pos
sessiōe sua hereditatē dabit filijs suis vt non disp
gat ppls me9 vnusq̄sq3 a possessiōe sua. Et itrodu
xit me p igressū q̄ erat ex latere porte i gazophila
tio sctūarij ad sacdotes: q̄ respiciebāt ad aq̄lonē
⁊ erat ibi loc9 vgens ad occidentē: ⁊ dixit ad me.
Iste ē loc9 vbi coquēt sacerdotes p pctō ⁊ p de-
licto vbi coquēt sacrificiū: vt nō efferāt i atriū ex-
teri9 ⁊ scilicet ppls. Et eduxit me i atriū exteri9
⁊ circunduxit me p q̄ttuor angulos atrij. Et ecce G
atriolū erat in āgulo atrij: atriola singula p āgu-
los atrij. In q̄ttuor āgulis atrij atriola disposita:
q̄draginta cubitoꝝ p longū: ⁊ trigita p latū. Mē-
sure vni9 q̄ttuor erāt. et ptes p circuitū ābiēs q̄ttu
or atriola: ⁊ culine fabricate erāt subter portic9 p
gyrū: ⁊ dixit ad me. Hec ē dom9 culinaꝝ in q̄ co-
quēt ministri dom9 dñi victimas populi.

C. S. De aq̄s multis q̄ pcedūt de tēplo. de grā
baptismi. de diuisiōe t're quā hřditate accepit isrl
⁊ de portis ciuitatis cui9 nomē est dom9 iude. xlvij.

Et cōuertit me ad portā domus: ⁊ ecce A
aque egrediebant subter limen dom9
ad orientē. Facies eñ dom9 respiciebat
ad orientē. Aq̄ aūt descēdebāt i lat9 tē
pli dextrū ad meridiem altaris: ⁊ eduxit me per
viam porte aquilonis: ⁊ cōuertit me ad viam fo-

ras portam exteriorem viam que respiciebat ad
orientē. Et ecce aque redūdantes a latere dextro
cū egrederetur vir ad oriētem qui habebat funi-
culū in manu sua: ⁊ mensus est mille cubitos: ⁊ tra
duxit me per aquā vsq; ad talos. Rursumq; men
sus est mille: ⁊ traduxit me per aquam vsq; ad ge
nua. Et mensus est mille ⁊ traduxit me per aquā
vsq; ad renes. Et mensus est mille torrentē quē
non potui pertransire: quoniā intumuerāt aque
pfundi torrentis qui non potest transuadari. ⁊ di
B xit ad me. Certe vidisti fili hoīs: ⁊ eduxit me ⁊ cō
uertit ad ripam torrentis. Cūq; me cōuertissem
ecce in ripa torrētis ligna multa nimis ex vtraq;
parte: ⁊ ait ad me. Aque iste que egrediuntur ad
tumulos sabuli orientalis ⁊ descendūt ad plana
deserti: intrabunt mare: ⁊ exibunt et sanabuntur
aque. Et omis anima viuens que serpit quocūq;
venerit torrens viuet: et erunt pisces multi satis
postq̄ venerint illuc aque iste. Et sanabūtur ⁊ vi
uent omīa ad que venerit torrens: ⁊ stabūt super
illa piscatores. Ab engadi vsq; ad engalim sicca-
C tio sagenarū erit. Plurime species erūt piscium
eius sicut pisces maris magni: multitudīs nimie.
In littorib⁹ autē eius ⁊ in palustribus non sana
buntur: q2 in salinas dabūtur. Et super torrentē
orietur in ripis eius ex vtraq; parte omē lignum
pomiferū. Non defluet foliū ex eo: ⁊ non deficiet
fructus eius. Per singulos menses afferet pri-
mitiua: q2 aque eius de sanctuario egredientur.
Et erunt fructus eius in cibū: ⁊ folia eius ad me-
dicinā. Hec dicit dn̄s deus. Hic est terminus in
quo possidebitis terram in duodecim tribubus
israel: quia ioseph duplicem funiculū habet. Pos
sidebitis aūt eā singuli eque vt frater suus: super
quā leuaui manū meā vt darē patrib⁹ vrīs. Et ca
det terra hec vobis in possessionē. Hic est aūt ter
min⁹ terre ad plagā septētrionalē a mari magno
via ethalon venientib⁹ sedada emath berotha sa
barim: q̄ est inter mediū damasci ⁊ ꝯfiniū emath:
domus thicon q̄ est iuxta terminū aurā: ⁊ erit ter
min⁹ a mari vsq; ad atriū enon termin⁹ damasci
et ab aquilone ad aqlonē termin⁹ emat: plaga se-
D ptētrionalis. Porro plaga oriētalis de medio au
rā de medio damasci ⁊ de medio galaad ⁊ de me
dio t̄re isrl̄: iordanis disterminās ad mare oriēta
le metiemi plagā oriētalē. Plaga āt australis me
ridiana a thamar vsq; ad aq̄s ꝯtradictōis cades
⁊ torrēs vsq; ad mare magnū. Et hec est plaga ad
meridiē australis. Et plaga maris: mare magnū
a cōfinio p directū donec venias emath: hec ē pla
ga maris. Et diuidetis terrā istā vobis p tribus
isrl̄: ⁊ mittetis eā in hereditatē vobis ⁊ aduenis q̄
accesserint ad vos: q̄ genuerint filios in medio ve
strū: ⁊ erūt vobis sicut idigene īter filios isrl̄. Vo-
biscū diuidēt possessionē in medio tribuū isrl̄. In
tribu aūt quacūq; fuerit aduena: ibi dabitis pos-
sessionē illi: ait dn̄s deus.

C. C. S. Hic describitur diuisio terre q̄tum ad
intraneos. xlviij.

A T hec nomīa tribuū a finibus aquilo-
nis iuxta viā ethalon pgētibus emath
atriū enō terminus damasci ab aquilo
ne iuxta viam emath: ⁊ erit ei plaga ori
entalis mare: dan vna. Et a termio dan a plaga
orientali vsq; ad plagā maris aser vna. Et super
terminū aser: a plaga orientali vsq; ad plagā ma
ris: neptalim vna. Et super terminū neptalim a
plaga orientali vsq; ad plagā maris manasse vna
Et super terminū manasse: a plaga orientali vsq;
ad plagā maris effraim vna. Et super terminum
effraim a plaga orientali vsq; ad plagā maris ru
ben vna. Et super terminū ruben a plaga oriēta-
li vsq; ad plagā maris iuda vna. Et super termi-
nū iuda a plaga orientali vsq; ad plagam maris
erunt primitie quas separabitis vigintiquiq; mi
libus calamis latitudinis ⁊ lōgitudinis: sicuti sin
gule partes a plaga orientali vsq; ad plagā mar̄.
Et erit sanctuariū in medio eius. Primitie quas
separabitis dn̄o: longitudo vigintiquiq; milibus
⁊ latitudo decem milibus. He autē erunt primi
tie sanctuarij sacerdotū ad aquilonē longitudi-
nis vigintiquiq; milia: ⁊ a mare latitudinis decē
milia. Sed ad orientē latitudinis decem milia: et B
ad meridiem longitudinis vigintiquiq; milia. Et
erit sanctuariū dn̄i in medio eius Sacerdotibus
sanctuariū erit de filijs sadoc: qui custodierūt ce-
rimonias meas: ⁊ non errauerunt cū errarent fi
lij israel sicut errauerunt ⁊ leuite. Et erunt primi
tie de primitiuis terre sanctū sanctorū iuxta ter-
minū leuitarū. Sed ⁊ leuitis similiter iuxta fines
sacerdotū vigintiquiq; milia lōgitudinis: ⁊ latitu
dinis decē milia. Omis lōgitudo vigīti ⁊ qnq; miliū
⁊ latitudo decē miliū. Et non venūdabunt ex eo
neq; mutabunt neq; trāsferent primitie terre: q2
sanctificate sunt dn̄o. Quiq; milia autē que sup-
sunt in latitudine per vigintiquiq; milia ꝓphana
erūt vrbis in hītaculū ⁊ ī suburbana: ⁊ erit ciuitas
in medio ei⁹: ⁊ he mēsure ei⁹. Ad plagā septētrio
nalē q̄ngēta ⁊ q̄ttuor milia: ⁊ ad plagā meridianā
q̄ngēta ⁊ q̄ttuor milia. ⁊ ad plagā orientalē q̄ngē
ta ⁊ q̄ttuor milia. ⁊ ad plagā occidētalē q̄ngēta et
q̄ttuor milia. Erūt aūt suburbana ciuitatis ad aq̄
lonē ducēta q̄nq̄ginta. ⁊ ad meridiē ducenta q̄nq̄
ginta. ⁊ ad orientē ducēta q̄nq̄ginta. ⁊ ad mare du-
cēta q̄nq̄ginta. q̄ aūt reliquū fuerit in lōgitudine
C fm primitias sctūarij decē milia in orientē: ⁊ decē
milia in occidētē erūt sicut primitie sctūarij: ⁊ erūt
fruges ei⁹ in panes his q̄ seruiunt ciuitati. Seruiē
tes aūt ciuitati opabunt ex oīb⁹ tribub⁹ isrl̄. Oēs
primitie vigīti q̄nq; miliū p vigīti q̄nq; milia ī qua
drū sepabunt in primitias sctūarij ⁊ ī possessionē
ciuitat̄. Qd̄ aūt reliquū fuerit pricipis erit ex oī
pte primitiarū sctūarij ⁊ possessiōis ciuitatis e re
giōe vigīti q̄nq; miliū primitiaꝝ vsq; ad terminū
oriētalē: sz ⁊ a mari e regiōe vigīti q̄nq; miliū vsq;
ad terminū maris. sir̄ iu ptib⁹ pricipis erit. Et erūt
primitie sctūarij ⁊ sctūariū tēpli in medio ei⁹. De
possessione aūt leuitaꝝ ⁊ de possessione ciuitatis
ī medio ptiū pricipis erit ī t̄minū iuda ⁊ in t̄minū
D bēiamī: ⁊ ad pricipē ptinebit. Et reliq̄s tribub⁹ erūt
tales portiōes a plaga oriētali vsq; ad plagā occi
dētalē: bēiamī vna. ⁊ ꝯtra t̄minū bēiamin a plaga
oriētali vsq; ad plagā occidētalē: symeō vna. ⁊ sup
terminū symeōis a plaga oriētali vsq; ad plagā
occidētalē: ysachar vna. ⁊ sup terminū ysachar a
plaga oriētali vsq; ad plagā occidētalē: zabulon

vna. Et ſuper terminū zabulon a plaga orientali
vſqꝫ ad plagam maris: gad vna. ⁊ ſuper terminū
gad ad plagā auſtri in meridiem. Et erit finis de
thamar vſqꝫ ad aq̄s cōtradictionis cades heredi
tas contra mare magnū. Hec eſt terra quā mitte
tis in ſortē tribub⁹ iſrael: ⁊ he partitiones earum
ait dn̄s deus. Et hi egreſſus ciuitatis. A plaga
ſeptētrionali quingentos ⁊ quattuor milia men=
ſurabis: ⁊ porte ciuitatis omnib⁹ tribubus iſrael.
Porte tres a ſeptētrione. porta ruben vna: porta
iuda vna porta leui vna. Et ad plagam orienta=
lem quingentos ⁊ quattuor milia. Et porte tres.
Porta ioſeph vna. porta bēiamin vna. porta dan
vna. Et ad plagā meridianā quingentos ⁊ quat=
tuor milia metieris. Et porte tres. porta ſymeōis
vna. porta yſachar vna. porta zabulon vna. Et ad
plagā occidentalē quingentos ⁊ quattuor milia.
Et porte tres. Porta gad vna. porta aſer vna. por
ta neptalim vna. Per circuitū decē ⁊ octo milia.
Et nomen ciuitatis ex illa die dn̄s ibidē. Amen.

¶ Explicit ezechiel ꝓpheta.

¶ Incipit ꝓlogus ſancti hieronymi
in Danielem ꝓphetam.

Danielem ꝓphetam iuxta ſeptuaginta
interp̄tes dn̄i ſaluatoris eccleſie nō le=
gunt vtentes theodotionis editione: ⁊
hoc cur acciderit neſcio. Siue em̄ quia
ſermo chaldaicus eſt ⁊ quibuſdā ꝓprietatibus a
noſtro eloquio diſcrepat: noluerunt ſeptuaginta
interp̄tes eaſdē lingue lineas in tranſlatione ſer
uare ſiue ſub nomīe eorū ab alio neſcio quo nō ſa
tis chaldeā linguā ſciente editus eſt liber: ſiue a=
liud quid cauſe extiterit ignorans: hoc vnū affir=
mare poſſum quod multū a veritate diſcordet: et
recto iudicio repudiat⁹ ſit. Sciendū quippe Da
nielem maxime ⁊ Eſdram hebraicis quidē litte=
ris: ſed chaldeo ſermone conſcriptos: ⁊ vnā hiere
mie pericopen: iob quoqꝫ cū arabica lingua plu=
rimā habere ſocietatem. Deniqꝫ ⁊ ego adoleſcen
tulus poſt quintiliani ⁊ tullij lectionem ac flores
rhetoricos: cū me in lingue huius piſtrinū reclu=
ſiſſem: ⁊ multo ſudore multoqꝫ tēpore vix cepiſſē
anhelantiā ſtridentiaqꝫ verba reſonare: et quaſi
per cryptam ambulans rarū deſuper lumē aſpi=
cerem impegi nouiſſime in Danielem: ⁊ tanto te=
dio affectus ſum vt deſperatione ſubita omnē la
borem veterē voluerim contēnere. Verū adhor=
tante me quodā hebreo ⁊ illud mihi crebrius ſua
lingua ingerente: labor improb⁹ omīa vincit: qui
mihi videbar ſciolus iter eos cepi rurſus diſcipu
lus eſſe chaldaicus: ⁊ vt verū fatear vſqꝫ ad p̄ſen
tem diem magis poſſum ſermonem chaldaicū le
gere ⁊ intelligere q̄ ſonare. Hec idcirco refero vt
difficultatem vobis danielis oſtenderem: que a=
pud hebreos nec ſuſanne habet hyſtoriam: nec
hymnū trium puerorū: nec belis draconiſqꝫ fabu
las quas nos: q̄r in toto orbe diſperſe ſunt: verū
ante poſito eaſqꝫ iugulante ſubiecimus: ne vide=
remur apud imperitos magnā partem volumi=
Dañ.13.a. nis detruncaſſe. Audiui ergo quendā de prece=
ptoribus iudeorū cū ſuſanne derideret hyſtoriā
⁊ a greco neſcio quo eam diceret eſſe confictam.
illud opponere: quod origeni quoqꝫ african⁹ op
poſuit: ethymologias has apothoy chynoy ‘chy
ſe ⁊ apothoy pꝛynoi pꝛyſe de greco ſermone de=
ſcendere. Cuius rei nos intelligentiā noſtris hāc
poſſumus dare. vt verbi gratia. dicamus ꝯtinuo
de arbore ilice dixiſſe eum illicò per eas ⁊ a lenti
ſco in lentem te cōminuat angelus: vel non lente
pereas: aut lētus id eſt flexibilis ducaris ad mor
tem: ſiue aliud quid ad arboris nomen cōueniēs
Deinde tantū fuiſſe ocij tribus pueris cauillaba= Dañ.3.c.
tur: vt in camino eſtuantis incendij metro lude=
rent: ⁊ per ordinem ad laudē dei omīa elementa
ꝓuocarent: aut quod miraculū diuineqꝫ aſpirati
onis iudiciū: vel draconem interfectū offa picis:
vel ſacerdotū belis machinas depꝛehenſas que
magis prudentia ſolertis viri q̄ ꝓphetali eſſent
ſpiritu perpetrata. Cum vero abacuc veniret: et Dañ.14.g.
de iudea in chaldeam raptū diſcoforum lectita=
ret: querebat exemplū vbi legiſſemus in toto ve=
teri teſtamento quēq̄ ſanctorū graui volaſſe cor
pore: ⁊ in puncto hore tanta terrarū ſpacia tran=
ſiſſe. Cūqꝫ cum quidā e noſtris ſatis ad loquen= Ezech.8.a
dum pꝛōptulus ezechielem adduxiſſet in mediū
⁊ diceret eū de chaldea in iudeā fuiſſe tranſlatū.
derīſit hoīem ex ipſo volumīe demonſtrauit Eze
chielem in ſpiritu ſe vidiſſe tranſpoſitū. Deniqꝫ ⁊
apoſtolū noſtrū videlicet vt eruditū virū ⁊ qui le
gem ab hebreis didiciſſet non fuiſſe auſum affir=
mare ſe raptum in corpore. ſed dixiſſe ſiue in cor=
pore ſiue extra corpus: neſcio: deus ſcit. His ⁊ ta 2.cor.12.b
libus argumētis apocryphas in libro eccleſie fa
bulas arguebat. Super qua re lectoris arbitrio
iudicium derelinquens illud ammoneo non ha
beri danielem apud hebreos inter ꝓphetas: ſed
inter eos qui agiographa cōſcripſerunt. In tres
ſiquidē partes omīs ab eis ſcriptura diuiditur:
in legem: in prophetas: in agiographa id eſt in
quinqꝫ ⁊ octo ⁊ in vndecim libros. de quo non eſt
huius temporis diſſerere. Que autem ex hoc ꝓ=
pheta: immo contra hunc librū porphirius obijci
at. teſtes ſunt methodius: euſebius: ⁊ appollina=
ris: qui multis verſuum milibus eius veſanie re=
ſpōdentes: neſcio an curioſo lectori ſatiſfecerint.
Unde obſecro vos o paula ⁊ euſtochiū fundatis
ꝓ me ad dominū preces: vt q̄diu ī hoc corpuſcu=
lo ſum ſcribam aliquid gratū vobis: vtile eccleſie
dignū poſteris. Preſentiū quippe iudicijs obla=
trantiū non ſatis moueor qui in vtramqꝫ partem
aut amore labuntur aut odio.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit Daniel ꝓpheta.

¶ C. S. De filijs captiuis quos elegit Nabucho
donoſor: ⁊ docet eos litteras chaldeorū. de abſti
nentia.

¶ Capitulum primum.

A 4.re.24.b. Fr̄ Hermegildus ... Frans Dnus Z.x. Libri huius

Nno tertio

regni ioachim regis iuda ve
nit nabuchodonosor rex ba=
bylonis hierl'm ⁊ obsedit eam
et tradidit dn̄s in manu eius
ioachim regē iude: ⁊ partē va
sorū domus dei: ⁊ asportauit
ea in terrā sennaar in domū
dei sui: ⁊ vasa intulit in domū thesauri dei sui. Et
ait rex arphazat p̄posito eunuchoꝝ: vt introduce
ret de filijs isrl' ⁊ d' semie regio ⁊ tyrānoꝝ pueros
in qb' nulla esset macula: decoros forma: ⁊ erudi
tos oī sapiā: cautos sciētia: ⁊ doctos disciplina: et
q̄ possent stare in palatio regis vt doceret eos lit
teras ⁊ linguā chaldeoꝝ. Et cōstituit eis rex an=
nonā p singulos dies de cibis suis ⁊ vino vnde bi
bebat ipse vt enutriti trib' annis postea starent i
B cōspectu regis. Fuerūt ḡ inter eos de filijs iude:
daniel/ananias/misael/⁊ azarias. Et iposuit eis
p̄positus eunuchoꝝ noīa: danieli balthasar: ana=
nie sidrac: misaeli misac: ⁊ asarie abdenago. Pro=
posuit aūt daniel in corde suo ne pollueref de mē
sa regis: neqꝫ de vino potus eius: ⁊ rogauit eunu
choꝝ p̄positū ne cōtaminaref. Dedit aūt de' da
nieli grām ⁊ miam in cōspectu pricipis eunucho
C rū. Et ait priceps eunuchoꝝ ad danielē. Timeo
ego dn̄m meū regē q̄ cōstituit vobis cibū ⁊ potū:
q̄ si viderit vult' vr̄os macilentiores pre ceteris
adolescētib' coeuis vr̄is ↄdēnabitis caput meū
regi. Et dixit daniel ad malassar quē cōstituerat
princeps eunuchorum super danielem ananiam
misaelē et azariā. Tēta nos obsecro seruos tuos
dieb' decē: ⁊ denf nobis legumia ad vescendū: et
aqua ad bibendū: ⁊ ↄtēplare vult' nr̄os ⁊ vultus
pueroꝝ q̄ vescunf cibo regio. ⁊ sicut videris: faci=
es cū seruis tuis. Qui audito sermōe hmōi: tēta=
uit eos dieb' decē. Post dies aūt decē apparue=
rūt vult' eoꝝ meliores ⁊ corpulētiores pre oībus
pueris q̄ vescebātur cibo regio. Porro malassar
tollebat cibaria ⁊ vinū pot' eoꝝ: dabatqꝫ eis legu
D mina. Pueris aūt his dedit de' sciētiā ⁊ discipli=
nā in oī libro ⁊ sapiā: danieli aūt itelligentiā oīm
visionū ⁊ somnioꝝ. Cōpletis itaqꝫ dieb' post q̄s
dixerat rex vt itroducerenf: itroduxit eos p̄posi=
tus eunuchoꝝ in ↄspectu nabuchodonosor. Cū=
qꝫ eis locut' fuisset rex nō sunt iuenti tales de vni
uersis vt daniel ananias misael ⁊ azarias. Et ste
terūt in ↄspectu regis: ⁊ oē v̄bū sapie ⁊ itellect'
qd̄ sciscitat' ē ab eis rex iuenit in eis decuplū sup
cūctos ariolos ⁊ magos q̄ erāt in vniuerso regno
ei'. Fuit aūt daniel vsqꝫ ad annū pmū cyri regf.
C. S. De sōnio Nabuchodonosor qd̄ fugit ab
eo. de sapientib' occidendis. de orōne danielis: ⁊
interp̄tatione somnij. ij.

A In anno scd̄o regni Nabuchodonosor:
vidit nabuchodonosor somniū ⁊ cōter
rit' est spūs ei': ⁊ somniū ei' fugit ab eo
Precepit aūt rex vt cōuocarenf arioli
⁊ magi ⁊ malefici ⁊ chaldei: vt idicarēt regi sōnia
sua. Qui cū venissent steterūt coram rege. ⁊ dixit
ad eos rex. Vidi sōniū: ⁊ mēte cōfusus ignoro qd̄
videri. Rn̄derūtqꝫ chaldei regi syriace. Rex in sē
piternū viue. Dic sōniū seruis tuis: ⁊ iterp̄tatōēz
ei' indicabim'. Et rn̄dens rex ait chaldeis. Ser
mo recessit a me Nisi indicaueritis mihi somniū ⁊
ↄiecturā ei': peribitis vos ⁊ dom' vr̄e publicabūf
Si aūt somniū ⁊ cōiecturā ei' narraueritis: p̄mia
⁊ dona ⁊ honorē multū accipietis a me. Sōnium
igif ⁊ iterp̄tationē ei' idicate mihi. Rn̄derūt scd̄o
atqꝫ dixerūt. Rex sōniū dicat seruis suis: ⁊ interp̄
tationē ei idicabim'. Rn̄ditqꝫ rex ⁊ ait. Certe no
ui q̄ tp̄s redimitis: sciētes q̄ recesserit a me s̄mo
B Si ḡ somniū nō idicaueritis mihi: vna est de vo=
bis sentētia q̄ iterp̄tationē q̄ꝫ fallacē ⁊ deceptōe
plenā ↄposueritis vt loquamini mihi donec tēp'
ptrāsear. Sōniū itaqꝫ dicite mihi vt sciā q̄ iterp̄=
tationē q̄ꝫ ei' verā loquami. Rn̄dentes ḡ chaldei
corā rege dixerūt. Nō est hō sup terrā q̄ sermonē
tuū rex possit iplere: sed neqꝫ regū q̄sqꝫ magn' et
potens verbū huiuscemodi sciscitaf ab oī ariolo
⁊ mago ⁊ chaldeo. Sermo ei quē tu q̄ris rex gra
uis est: nec reperief quisqꝫ q̄ indicet illū in cōspe=
ctu regis: exceptis dijs quoꝝ nō est cū hoīb' con
uersatio. Quo audito rex in furore ⁊ ira magna
p̄cepit vt perirēt oēs sapiētes babylōis. Et egres
sa sentētia sapiētes iterficiebāf: q̄rebafqꝫ daniel
⁊ socij ei' vt perirēt. Tunc daniel reqsiuit de lege
atqꝫ sentētia ab arioth principe militie regis: qui
egressus fuerat ad iterficiēdos sapiētes babylo=
nis. Et iterrogauit eū q̄ a rege ptātē acceperat.
C Quā ob causā tā crudelis sentētia a facie regis
esset egressa. Cū ḡ rem indicasset arioth danieli
daniel egressus rogauit regē vt tp̄s daret sibi ad
solutionē indicandā regi. Et ingressus est domū
suā: ananieqꝫ ⁊ misaeli ⁊ azarie socijs suis indica
uit negociū vt q̄rerent miaꝫ a facie dei celi sup sa
cramēto isto: ⁊ nō perirēt daniel ⁊ socij ei' cū cete
ris sapiētib' babylonis. Tūc danieli mysteriū p
visionē nocte reuelatū est. Et bn̄dixit daniel deū
celi: ⁊ locut' ait. Sit nomē dn̄i bn̄dictū a scl'o ⁊ vs Ps.113.
qꝫ in scl'm: q: sapia ⁊ fortitudo ei' sunt: ⁊ ip̄e mutat
tp̄a ⁊ etates Trāsfert regna atqꝫ ↄstituit: dat sapi
entiā sapiētib': ⁊ scientiā itelligentib' disciplinā.
D Ipse reuelat pfunda ⁊ abscōdita: ⁊ nouit in tene
bris cōstituta: ⁊ lux cū eo ē. Tibi de' patrū nr̄oꝝ
cōfiteor: teqꝫ laudo: q: sapiam ⁊ fortitudinē dedi=
sti mihi: ⁊ nūc ostēdisti mihi q̄ rogauimus te: q: ser
monē regis apuisti nobis. Post hec daniel igres=
sus ad arioth quē cōstituerat rex vt pderet sapiē
tes babylonis sic ei locut' est. Sapiētes babylo=
nis ne pdas. Introduc me in cōspectu regis: ⁊ so
lutionē regi narrabo. Tūc arioth festin' itrodu=
xit danielē ad regē: ⁊ dixit ei. Inueni hoīem de fi
lijs trāsmigratiōis iude q̄ solutionē regi ānūciet
Rn̄dit rex ⁊ dixit danieli: cui' nomē erat baltha=
sar. Putes ne vere potes mihi indicare sōniū qd̄
vidi ⁊ iterp̄tationē ei'? Et rn̄dēs daniel corā rege
ait. Mysteriū qd̄ rex iterrogat sapientes magi ⁊ infra eodē
arioli ⁊ aruspices nequeūt idicare regi: sꝫ est de
us in celo reuelans mysteria q̄ indicauit tibi rex
nabuchodonosor que vētura sunt nouissimis tp̄i
bus. Somniū tuū ⁊ visiones capitis tui in cubili
tuo huiuscemodi sunt. Tu rex cogitare cepisti in
stratu tuo qd̄ esset futurū post hec: ⁊ q̄ reuelat my

E steria oñdit tibi q̃ vẽtura sunt. Mihi q̃z nõ in sapi
entia q̃ est in me plus ꝙ̃ in cũctis viuẽtibꝰ: sacra=
mentũ hoc reuelatũ est: sed vt īterp̃tatio regi ma
nifesta fieret: ⁊ cogitatiões mentis tue scires. Tu
rex videbas: ⁊ ecce quasi statua vna grãdis. Sta
tua illa magna ⁊ statura sublimis stabat cõtra te
⁊ intuitꝰ eiꝰ erat terribilis. Huiꝰ statue caput ex
auro optimo erat. pectus aũt ⁊ brachia de argen
to. porro vẽter ⁊ femora ex ere. tybie aũt ferree. pe
dũ q̃dã pars erat ferrea: quedã aũt fictilis. Uide
bas ita donec abscisus est lapis de mõte sine ma=
nibꝰ: ⁊ percussit statuã in pedibꝰ eius ferreis ⁊ fi=
ctilibꝰ ⁊ cõminuit eos. Tunc cõtrita sunt pariter
ferrũ: testa: es: argentũ ⁊ aurũ: ⁊ redacta quasi in
fauillã estiue aree q̃ rapta sunt vento: nullusq̃z lo
cus inuẽtus est eis. Lapis aũt q̃ percusserat sta=
tuã factꝰ est mõs magnꝰ: ⁊ ipleuit vniuersam ter=
F rã. Hoc est somniũ: interp̃tationẽ q̃z eius dicemꝰ
corã te rex. Tu rex regũ es ⁊ deus celi regnũ ⁊ for
titudinẽ ⁊ imperiũ ⁊ gloriã dedit tibi: et oïa in q̃=
bus habitãt filij hoïm ⁊ bestie agri volucres q̃q̃z
celi dedit in manu tua: ⁊ sub ditione tua vniuersa
cõstituit. Tu es ẽ caput aureũ. ⁊ post te cõsurget
regnũ aliud minꝰ te argenteũ. ⁊ regnũ tertiũ ali=
ud ereũ q̃d impabit vniuerse terre: ⁊ regnũ quar
tũ erit velut ferreũ. Quõ ferrũ cõminuit ⁊ domat
oïa: sic cõminuet ⁊ cõteret oïa hec. Porro q̃r vi=
disti pedũ ⁊ digitoꝝ partẽ testeã figuli ⁊ partem
ferreã: regnũ diuisum erit q̃d tñ de plantario fer=
ri oriet̃. Scd̃m q̃d vidisti ferrũ mixtũ teste ex luto
⁊ digitos pedum ex parte ferreos ⁊ ex parte ficti
les: ex parte regnũ erit solidum: et ex parte con=
tritũ. ꝙ autem vidisti ferrum mixtum teste ex lu=
to ꝯmiscebuntur quidẽ humano semine: sed non
adherebũt sibi: sicuti ferrũ misceri non põt teste.
G In diebꝰ aũt regnorũ illoꝝ suscitabit deꝰ celi re=
gnũ: q̃d ineťnũ nõ dissipabit̃: ⁊ regnũ eiꝰ alteri po
pulo nõ tradet̃. Cõminuet aũt ⁊ cõsumet vniuer
sa regna hec: ⁊ ip̃m stabit ieternũ. Scd̃m q̃d vidi=
sti ꝙ de mõte abscisus est lapis sine manibꝰ: et cõ
minuit testã ⁊ ferrũ ⁊ es ⁊ argentũ et aurũ: deus
magnꝰ oñdit regi q̃ ventura sunt postea: ⁊ verum
est somniũ: ⁊ fidelis interp̃tatio eius. Tũc rex na
buchodonosor cecidit in faciẽ suã ⁊ danielẽ ado=
rauit: ⁊ hostias ⁊ incẽsum p̃cepit vt sanctificarẽt
supra eod. ei. Loquẽs ẽ rex ait danieli. Uere deꝰ vester deꝰ
deoꝝ est ⁊ dñs regum: reuelans mysteria: q̃m tu
potuisti apire hoc sacramentũ. Tũc rex danielez
in sublime extulit: ⁊ mũera multa ⁊ magna dedit
Gen.41.e ei. Et cõstituit eũ principẽ sup oẽs ꝓuincias ba=
bylonis: ⁊ prefectũ ⁊ magistrũ sup cũctos sapien
tes babylonis. Daniel aũt postulauit a rege: ⁊ cõ
stituit sup opa ꝓuincie babylõis sydrac misac ⁊ ab
denago. Ipse aũt daniel erat in forib꞉ regis.
¶ C. S De statua aurea quã adorari p̃cepit rex:
quã q̃r nõ adorauerunt pueri missi sunt in forna=
cẽ. de orone azarie. de cãtico triũ puerorũ. ⁊ de li=
beratiõe eoꝝ. ⁊ qualiter a rege exaltati sũt. iij.
A Nabuchodonosor rex fecit statuã aureã
altitudine cubitorũ sexagita: latitudie
cubitorũ sex. Et statuit eã in cãpo durã
ꝓuincie babylonis. Itaq̃z nabuchodo
nosor rex misit ad cõgregandos satrapas magi=
stratꝰ ⁊ iudices duces ⁊ tyrãnos ⁊ p̃fectos: omñsq̃z
principes regionũ vt cõuenirent ad dedicationẽ
statue quã erexerat nabuchodonosor rex. Tunc
cõgregati sunt satrape magistratus ⁊ iudices du
ces ⁊ tyranni ⁊ optimates: qui erant in potestati
bus cõstituti: ⁊ vniuersi principes regionũ vt cõ=
uenirent ad dedicationẽ statue quã erexerat na
buchodonosor rex. Stabant autem in conspectu
statue quaz posuerat nabuchodonosor rex: ⁊ p̃co
clamabat valenter. Uobis dicit̃ populis: tribubꝰ
et linguis in hora qua audieritis sonitũ tube et fi
stule et cythare ⁊ sambuce ⁊ psalterij ⁊ sympho=
nie vniuersi generis musicorũ: cadentes adorate
statuam aureaz quã constituit nabuchodonosor
rex. Si quis autẽ non ꝓstratus adorauerit: eadẽ
hora mittetur in fornacẽ ignis ardẽtis. Post hec
igitur statim vt audierunt oẽs populi sonitũ tu
be: fistule ⁊ cythare: sambuce ⁊ psalterij: sympho=
nie ⁊ omis generis musicorũ cadentes oẽs po
puli: tribus ⁊ lingue adorauerunt statuã auream
quã cõstituerat nabuchodonosor rex. Statimq̃z
in ipso tẽpore accedentes viri chaldei accusaue=
runt iudeos: dixerũtq̃z nabuchodonosor regi. Rex B
in eternũ viue. Tu rex posuisti decretũ: vt omnis supra.2.a.
homo qui audierit sonitũ tube fistule et cythare supra.3.b.
sambuce ⁊ psalterij ⁊ symphonie ⁊ vniuersi generis infra.6.b.
musicoꝝ ꝓsternat se ⁊ adoret statuã aureã. Si q̃s
ãt nõ ꝓcidẽs adorauerit: mittat̃ in fornacẽ ignis
ardẽtis. Sunt ẽ viri iudei q̃s cõstituisti sup ope=
ra regionis babylonie sydrac misac ⁊ abdenago
viri isti contẽpserunt rex decretũ tuũ. Deos tuos
non colunt: ⁊ statuã auream quã erexisti nõ ado=
rant. Tunc nabuchodonosor in furore ⁊ ira prece
pit vt adducerẽtur sydrac misac ⁊ abdenago qui
cõfestim adducti sunt in conspectu regis: ꝓnũci=
ans nabuchodonosor rex ait eis. Uere ne sydrac
misac ⁊ abdenago deos meos nõ colitis ⁊ statuã
aureã quam constitui nõ adoratis. Nunc ergo si
estis parati: quacũq̃z hora audieritis sonitũ tube
fistule cythare sambuce ⁊ psalterij ⁊ symphonie:
omnisq̃z generis musicorũ ꝓsternite vos et ado=
rate statuam quam feci. ꝙ si non adorauerítis: ea
dem hora mittemini in fornacem ignis ardentis
Et quis est deus qui eripiet vos de manu mea?
Respõdentes sydrac misac ⁊ abdenago: dixerũt
regi nabuchodonosor. Nõ oportet nos de hac re
respondere tibi. Ecce enim deus noster quẽ coli
mus potest eripere nos de camino ignis ardẽ=
tis ⁊ de manibus tuis o rex liberare. ꝙ si noluerit
notũ sit tibi rex q̃r deos tuos nõ colimus: ⁊ statuã
aureã quã erexisti non adoramus. Tũc nabucho C
donosor repletus est furore: ⁊ aspectus faciei illiꝰ
immutatus est super sydrac misac et abdenago.
Et precepit vt succẽderet̃ fornax septuplũ ꝙ̃ suc
cendi cõsueuerat: et viris fortissimis de exercitu
suo iussit vt ligatis pedibꝰ sydrac misac ⁊ abdena
go mitterent eos in fornacẽ ignis ardẽtis. Et cõ
festim viri illi vincti cũ brachijs suis ⁊ thiaris ⁊ cal
ciamẽtis ⁊ vestibꝰ missi sũt i mediũ fornacis ignis
ardẽtis. Nã iussio regis vrgebat. Fornax aũt suc=
cẽsa erat nimis. Porro viros illos qui miserãt sy
drac misac ⁊ abdenago iterfecit flãma ignis. Uiri
aũt hi tres id ẽ sidrac misac ⁊ abdenago ceciderũt

in medio camini ignis ardētis colligati. Que se=
quunt̄ in hebreis voluminib⁹ nō repperi. Et am=
bulabāt in medio flāme laudantes deū ⁊ benedi=
centes dn̄o. Stās aūt azarias orauit sic. Aperiēs
infra codē q; os suū in medio ignis ait. Bn̄dict⁹ es dn̄e de⁹
patrū nostroꝝ: et laudabile ⁊ gloriosum nomē tu
um in secula: qr iust⁹ es in oībus que fecisti nobis
et vniuersa opera tua vera ⁊ vie tue recte: ⁊ omīa
iudicia tua vera Judicia em̄ vera fecisti iuxta oīa
q̄ induxisti sup nos ⁊ sup ciuitatē sanctā patrum
nostroꝝ hierl'm: qr in veritate ⁊ in iudicio induxi
3.re.8.e. sti oīa hec propter pctā nostra. Peccauim⁹ em̄ et
inique egim⁹ recedētes a te: ⁊ deliquim⁹ in omni
bus: ⁊ precepta tua non audiuim⁹: nec obseruaui
mus nec fecimus sicut preceperas nobis vt bene
D nobis esset. Oīa ergo q̄ induxisti super nos: ⁊ vni
uersa q̄ fecisti nobis in vero iudicio fecisti: ⁊ tra=
didisti nos in manib⁹ inimicoꝝ nostroꝝ iniquo=
rum et pessimoꝝ preuaricatorūq; et regi iniusto
⁊ pessimo vltra oēm terrā. Et nūc nō possum⁹ ape
rire os. Cōfusio ⁊ opprobriū facti sum⁹ seruis tu=
is: et his q̄ colebāt te. Ne quesum⁹ tradas nos in
perpetuū ꝓpter nomē tuū: ⁊ ne dissipes testamē
tum tuū: neq; auferas miam tuā a nobis propter
abraam dilectū tuū ⁊ ysaac seruū tuū ⁊ israel san=
ctum tuū: quib⁹ locut⁹ es pollicens q; multiplica
res semen eoꝝ sicut stellas celi: ⁊ sicut arenā que
est in littore maris: qr dn̄e imminuti sum⁹ plusq;
oēs gētes sumusq; humiles in vniuersa terra ho=
die propter peccata nostra. Et nō est in tempore
hoc princeps ⁊ dux ⁊ propheta neq; holocaustuz
neq; sacrificiū neq; oblatio neq; incensuz neq; lo
cus primitiaꝝ corā te vt possim⁹ inuenire miam
tuam: sed in aīo cōtrito ⁊ spū humilitatis suscipia
mur. Sicut in holocausto arietū ⁊ thaurorum et
sicut in milib⁹ agnoꝝ pinguiū: sic fiat sacrificium
nostrū in conspectu tuo hodie vt placeat tibi: qm̄
nō est cōfusio cōfidētibus in te. Et nūc sequimur
te in toto corde ⁊ timem⁹ te ⁊ querim⁹ faciē tuam
Ne cōfundas nos: sed fac nobiscū iuxta māsuetu
dinē tuā: ⁊ secundū multitudinē mīe tue. Et erue
nos in mirabilib⁹ tuis: ⁊ da gloriā nomini tuo do
mine: ⁊ cōfundant̄ oēs q̄ ostēdūt seruis tuis ma=
la. Cōfundant̄ in oīpotētia tua: ⁊ robur eoꝝ con=
teratur: ⁊ sciāt qr tu es dn̄s de⁹ solus et gloriosus
E super orbē terraꝝ. Et nō cessabāt q̄ miserant eos
ministri regis succēdere fornacē napta ⁊ stuppa
⁊ pice ⁊ malleolis: ⁊ effundebat̄ flamma super for
nacem cubitis quadragintanouē: ⁊ erupit ⁊ incē
dit quos repperit iuxta fornacē de chaldeis. An
gelus aūt dn̄i descēdit cū azaria ⁊ sociis ei⁹ in for
nacem. Et excussit flāma ignis de fornace: ⁊ fecit
mediū fornacis quasi ventū roris flantē: ⁊ nō teti
git eos oīno ignis neq; cōtristauit nec quicq; mo
lestie intulit. Tūc hi tres quasi ex vno ore lauda=
bant et glorificabāt ⁊ benedicebāt deū in fornace
supra eod. dicētes. Benedict⁹ es dn̄e de⁹ patrū nostrorūz: ⁊
laudabilis ⁊ gloriosus ⁊ superaltat⁹ in secula. Et
benedictū nomē glorie tue sanctū ⁊ laudabile et
superaltatū in omnib⁹ seculis. Bn̄dict⁹ es in tem
plo sancto glorie tue: ⁊ suplaudabilis ⁊ supglorio
sus in secula. Benedictus es in throno regni tui:
⁊ suplaudabilis ⁊ superaltat⁹ in secula. Bn̄dict⁹

es qui intueris abyssos ⁊ sedes super cherubin. ⁊
laudabilis ⁊ superaltat⁹ in secula. Bn̄dict⁹ es in
firmamēto celi: ⁊ laudabilis ⁊ gloriosus in secula
Benedicite oīa opera dn̄i dn̄o laudate ⁊ superal
tate eū in secula. Benedicite angeli dn̄i dn̄o: lau=
date ⁊c̄. Benedicite celi dn̄o: lauda. Benedicite
aque oēs q̄ sup celos sunt dn̄o: lau. Bn̄dicite oēs Ps̄.148.
virtutes dn̄i dn̄o: lau. Bn̄dicite sol ⁊ luna domio:
lau. Bn̄dicite stelle celi dn̄o: lau. Bn̄dicite imber
⁊ ros dn̄o: lau. Bn̄dicite oīs spūs dei dn̄o: lau Be
nedicite ignis ⁊ estus dn̄o: lau. Bn̄dicite frigus ⁊
estas dn̄o: lau. Bn̄dicite rores ⁊ pruina dn̄o: lau.
Bn̄dicite gelu ⁊ frigus dn̄o: lau. Bn̄dicite glaci= F
es ⁊ niues dn̄o: lau. Bn̄dicite noctes ⁊ dies dn̄o:
lau. Bn̄dicite lux ⁊ tenebre dn̄o: lau. Bn̄dicite ful
gura ⁊ nubes dn̄o: lau. Bn̄dicat t̄ra dn̄m: laudet
⁊ superaltet eū in secula Bn̄dicite mōtes ⁊ colles
dn̄o: lau. Bn̄dicite vniuersa germinātia in terra
dn̄o: lau. Bn̄dicite fontes dn̄o: lau. Bn̄dicite ma=
ria ⁊ flumina dn̄o: lau. Bn̄dicite cete: ⁊ oīa q̄ mo=
uētur in aquis dn̄o: lau. Benedicite omnes volu
cres celi domino: lauda. Bn̄dicite oēs bestie ⁊ pe
cora dn̄o: lau. Bn̄dicite filii hoīm dn̄o: lau. Bene
dicat israel dn̄m: laudet ⁊ superaltet eū in secula.
Bn̄dicite sacerdotes dn̄i dn̄o: lau. Bn̄dicite ser=
ui dn̄i dn̄o: lau. Bn̄dicite spūs et aīe iustorūz dn̄o
lau. Bn̄dicite sancti et humiles corde dn̄o. Bene
dicite anania azaria misael dn̄o laudate ⁊ super=
altate eū in secula. Qui eruit nos de inferno: ⁊ sal
uos fecit de manu mortis et liberauit nos de me=
dio ardētis flāme: ⁊ de medio ignis eruit nos Cō
fitemini dn̄o qm̄ bon⁹: qm̄ in seculū mīa eius. Be
nedicite oēs religiosi dn̄o deo deoꝝ: laudate ⁊ cō
fitemini ei qr in oīa secula mīa ei⁹. Hucusq; in he
breo nō habet̄: ⁊ que posuim⁹ de theodotiōis edi
tione trāslata sunt. Tūc nabuchodonosor rex ob
stupuit ⁊ surrexit ꝓpere ⁊ ait optimatib⁹ suis. Nō
ne tres viros misim⁹ in medio ignis cōpeditos?
Qui rn̄dentes regi dixerūt. Uere rex. Respōdit G
rex et ait. Ecce ego video quattuor viros solutos
et ambulantes ī medio ignis: et nichil corruptio=
nis in eis est: et species q̄rti similis filio dei. Tūc
accessit rex nabuchodonosor ad ostium fornacis
ignis ardentis et ait. Sidrac misac et abdenago
serui dei excelsi: egredimini et venite. Statimq;
egressi sunt sidrac misac et abdenago de medio
ignis. Et cōgregati satrape magistratus et iudi=
ces et potētes regis cōtēplabant̄ viros illos: qm̄
nichil potestatis habuisset ignis in corporib⁹ eo=
rum: et capillus capitis eoꝝ nō esset adustus: et
saraballa eoꝝ nō fuissent imutata: et odor ignis
nō trāsisset p eos Et erūpēs nabuchodonosor ait
Bn̄dict⁹ de⁹ deoꝝ sidrac videlicet misac et abde
nago q̄ misit angelū suū et eruit seruos suos qui
crediderūt in eū: et verbuz regis imutauerunt et
tradiderūt corpora sua ne seruirēt et ne adorarēt
oēm deū excepto deo suo. A me ergo positum est
hoc decretū vt oīs pplⁱs: trib⁹: et lingua quecūq;
locuta fuerit blasphemiā cōtra deū sidrac misac et
abdenago dispereat: et dom⁹ ei⁹ vastetur. Neq;
em̄ est ali⁹ de⁹ qui possit ita saluare Tunc rex pro
mouit sidrac misac et abdenago ī prouincia baby
lonis. Nabuchodonosor rex oīb⁹ populis gētib⁹

et linguis ꝗ habitāt in vniuersa terra :pax vobis
multiplicet̃.Signa ⁊ mirabilia fecit apud me de
infra.7.d. us excelsus.Placuit ergo michi predicare eiꝰ si=
gna:qꝛ magna sunt:⁊ mirabilia eiꝰ:qꝛ fortia et re=
gnū eius:qꝛ regnū sempiternū:⁊potestas eius in
generatione et generationem.⁊
¶C.S.Aliud somniū regis ⁊ de interpretatiōe
danielis.de amissione regni:⁊ habitatione eiꝰ cū
bestijs:comeditqꝫ fenū vt bos et restitutione pro
pter penitētiā regis:et de arbore. iiij.
Ego nabuchodonosor quietꝰ erā in do=
A mo mea:⁊ florēs in palatio meo.Som=
nium vidi quod perterruit me:⁊ cogi=
tationes mee in stratu meo:⁊ visiones
capitis mei cōturbauerūt me.Et per me ꝓpositū
est decretū:vt introducerent̃ in cōspectu meo cū
cti sapientes babylonis:⁊vt solutionē somnij idi
carent michi.Tūc īgrediebant̃ arioli magi chal=
dei ⁊ aruspices:⁊ somniū narraui in conspectu
eoꝝ:⁊ solutionē eiꝰ nō indicauerūt michi donec
collega ingressus est in cōspectu meo daniel:cui
nomē balthasar secūdū nomē dei mei qui habet
spm̄ deoꝝ sanctoꝝ in semetipso:⁊ somniū coram
ipso locutus sum.Balthasar princeps arioloꝝ:
qm̄ ego scio ꝙ spm̄ sanctoꝝ deoꝝ habeas in te:et
oē sacramentū nō est īpossibile tibi:visiones som
nioꝝ meoꝝ quas vidi:⁊ solutionē eaꝝ narra.Ui
B sio capitis mei in cubiculo meo.Uidebam.⁊ ecce
arbor in medio terre ⁊ altitudo eiꝰ nimia.Magna
arbor ⁊ fortis ⁊ proceritas eiꝰ contingēs celū.As
pectus illiꝰ erat vsqꝫ ad terminos vniuerse terre
Folia eiꝰ pulcherrima:⁊ fructus eiꝰ nimiꝰ:⁊ esca
vniuersoꝝ in ea.Subter eā habitabāt aīalia ⁊ be
stie:et in ramis eiꝰ cōuersabant̃ volucres celi:et
ex ea vescebat̃ oīs caro.Uidebā in visione capitꝭ
mei sup stratū meū et ecce vigil ⁊ sanctus de celo
descēdit:clamauit fortiter ⁊ sic ait.Succidite ar=
borem ⁊ prescidite ramos eiꝰ:excutite folia eius
et dispergite fructꝰ eius:fugiāt bestie ꝗ subter eā
C sunt ⁊ volucres de ramis eiꝰ.Uerūtamē germen
radicū eiꝰ in terra sinite:⁊ alliget̃ vīculo ferreo et
ereo in herbis ꝗ foris sunt:⁊ rore celi tingat̃ ⁊ cuꝫ
feris ps eiꝰ in herba terre.Cor eius ab hūano cō
mutet̃:⁊ cor fere det̃ ei:⁊ septē tēpora mutent̃ sup
eū.In sentētia vigilū decretū est ⁊ sermo sancto=
rum ⁊ petitio donec cognoscant viuētes:qm̄ dn̄a
tur excelsus in regno hoim:⁊ cuicūqꝫ voluerit da
bit illud:⁊ humilimū hoiem constituet sup eum.
Hoc somniū vidi ego nabuchodonosor rex.Tu
ergo balthasar interpretationē narra festinus qꝛ
oēs sapiētes regni mei nō queūt solutionē edice
re michi.Tu aūt potes:qꝛ spūs deoꝝ sanctoꝝ in
te est.Tūc daniel cuiꝰ nomē balthasar cepit itra
semetipsum taciꝰ cogitare quasi vna hora:⁊ cogi
tationes eiꝰ cōturbabāt eū.Respōdēs autēꝫ rex
D ait.Balthasar:somniū ⁊ interpretatio eiꝰ nō con
turbēt te.Respōdit balthasar:⁊ dixit:Dn̄e mi som
nium his ꝗ te oderūt:⁊ interpretatio eiꝰ hostibꝰ
tuis sit.Arborē quā vidisti sublimē atqꝫ robustā:
cuiꝰ altitudo pertingit ad celum:⁊ aspectꝰ illiꝰ in
oēm terrā:⁊ rami eius pulcherrimi:⁊ fructus eiꝰ
nimius:⁊ esca oīꝫ in ea subter eā habitātes bestie
agri:⁊ in ramis eiꝰ cōmorātes aues celi:tu es rex

ꝗ magnificatꝰ es et inualuisti:et magnitudo tua
creuit ⁊ peruenit vsqꝫ ad celū:⁊ potestas tua ī ter
minos vniuerse terre.ꝙ aūt vidit rex vigilē ⁊ san
ctum descēdere de celo ⁊ dicere:succidite arborē
et dissipate illā.attamē germē radicū eiꝰ in terra
dimittite ⁊ vinciat̃ ferro et ere in herbis foris.et
rore celi ꝯspergat̃:et cū feris sit pabulū eiꝰ donec
septē tēpora mutent̃ sup euꝫ.Hec est interꝑtatio
sententie altissimi ꝗ peruenit sup dn̄m meū regē.
E Eiicient te ab hoibꝰ ⁊ cū bestijs ferisqꝫ erit habi=
tatio tua.et fenū vt bos comedes:⁊ rore celi īfun
Job.4.o.b. deris.Septē quoqꝫ tēpora mutabunt̃ sup te:do=
infra.5.f. nec scias ꝙ dominet̃ excelsus sup regnū hoim:et
Infra eod cuicunqꝫ voluerit det illud.ꝙ aūt precepit vt reli
queret̃ germen radicū eiꝰ:id est arboris regnum
tuum tibi manebit postqꝫ cognoueris potestateꝫ
esse celestē.Quāobrē rex cōsiliū meū placeat tibi
et peccata tua elemosynis redime:⁊ iniqtates tu
as misericordijs pauperū forsitan ignoscet deus
delictis tuis.Oia hec venerūt super nabuchodo
nosor regē.Post finē mensium duodecim in aula
F babylonis deābulabat.Respōditqꝫ rex ⁊ ait.Nō
ne hec est babylon ciuitas magna quaꝫ ego edifi
caui in domū regni in robore fortitudinis mee et
in gloria decoris mei?Cūqꝫ sermo adhuc esset in
ore regis vox de celo ruit.Tibi dicit̃ nabuchodo
nosor rex.Regnū tuū trāsibit a te:et ab hoibꝰ eii=
cient te:⁊ cū bestijs et feris erit habitatio tua.Fe
nū quasi bos comedes:et septē tēpora mutabun
tur sup te donec scias ꝙ dn̄et̃ excelsus in regno
supra eod. hoim.et cuicūqꝫ voluerit det illud.Eadem hora
sermo cōpletꝰ est sup nabuchodonosor:et ex ho=
ibus abiectus est:⁊ fenū vt bos comedit:et rore ce
li corpus eiꝰ infectū est donec capilli eiꝰ in simili=
tudinē aquilarū crescerēt:et vngues eiꝰ quasi vn
G gues auiū.Igitur post finē dieruꝫ ego nabucho
donosor oculos meos ad celū leuaui:⁊ sensus me
us redditus est michi et altissimo bn̄dixi:et viuen
tem in sempiternū laudaui et glorificaui:qꝛ pote
stas eiꝰ potestas sempiterna:et regnū eiꝰ in gn̄a=
tione et generationē:⁊ oēs hītatores terre apud
infra.7.d eum in nihilū reputati sunt.Iuxta volūtatē eniꝫ
suam facit tā in virtutibꝰ celi qꝫ in habitatoribus
terre.et nō ē ꝗ resistat manui eiꝰ:et dicat ei q̄re fe
cisti?In ipso tēpore sensus meꝰ reuersus est ad
me:et ad honorē regni mei decorēqꝫ perueni:⁊ fi
gura mea reuersa ē ad me:⁊ optimates mei ⁊ ma
gistratus mei requisierūt me et in regno meo re=
stitutꝰ sum:⁊ magnificētia amplior addita est mi
chi.Nunc igit̃ ego nabuchodonosor laudo et ma
gnifico et glorifico regem celi.quia omnia opera
eius vera et oēs vie eiꝰ iudicia:et gradientes in
superbia potest humiliare.
¶C.S.Balthasar bibēs in vasis tēpli vidit ma
nū scribētē in pariete:⁊ iuxta īterꝑtationē dani
elis perdidit regnū et successit ei darius. v.
Balthasar rex fecit grāde cōuiuiū opti=
matibus suis mille:et vnusquisqꝫ secū=
A dum suā bibebat etatē.Precepit ergo
iā temulētus vt afferrent̃ vasa aurea ⁊
argentea ꝗ asportauerat nabuchodonosor pater
eiꝰ de tēplo qđ fuit in hierusalē:vt biberent in eis
rex et optimates eiꝰ vxoresqꝫ eiꝰ et cōcubine.Tūc

allata sunt vasa aurea q̄ asportauerat de tẽplo qđ
fuerat in hierl'm: et biberũt in eis rex ⁊ optimates
eius: vxores ⁊ cõcubine illi⁹. Bibebãt vinũ ⁊ lau-
dabant deos suos aureos ⁊ argẽteos ⁊ ereos fer
B reos ligneosq; ⁊ lapideos. In eadẽ hora appar-
uerunt digiti quasi man⁹ hoĩs scribentis cõtra can
delabrũ in superficie parietis aule regie. Et rex
aspiciebat articulos man⁹ scribẽtis. Tunc facies
regis cõmutata est et cogitationes ei⁹ conturba
bant eũ et cõpages renũ ei⁹ soluebant: et genua
eius ad seinuicem collidebant. Exclamauit itaq;
rex fortiter vt introducerent magos chaldeos et
aruspices. Et proloquens rex ait sapientib⁹ ba
bylonis. Quicũq; legerit scripturã hanc et inter
pretationẽ eius manifestã michi fecerit: purpura
vestiet: et torquẽ aureã habebit in collo ⁊ tertius
i regno meo erit. Tũc ingressi oẽs sapiẽtes regis
nõ potuerũt nec scripturã legere nec interpreta-
tionẽ eius indicare regi. Unde rex balthasar satis
conturbatus est: et vult⁹ illi⁹ immutat⁹ est. Sed ⁊
C optimates eius turbabant. Regina aũt pro re q̄
accideret regi et optimatib⁹ ei⁹ domũ cõuiuij in-
supra.2.a. gressa est et proloquens ait. Rex in eternũ viue.
⁊ sup.3.b. Non te conturbent cogitationes tue: neq; facies
⁊ infra.6.b. tua immutet. Est vir in regno tuo q̄ spm̄ deoꝝ sctõ
rum habet in se: et in dieb⁹ patris tui scientia ⁊ sa
pientia inuente sunt in eo. Nã et rex nabuchodo
nosor pater tu⁹ pricipẽ magoꝝ incantatoꝝ chal-
deorum et aruspicũ constituit eũ. Pater inq̃ tu
us rex: q: spũs amplior et prudẽtia intelligẽtia
q; et interpretatio somnioꝝ et ostẽsio secretorũ
ac solutio ligatoꝝ inuẽte sunt i eo: hoc est i dante
D le: cui rex posuit nomẽ balthasar Nũc itaq; daniel
vocet: et interptationẽ narrabit Igit introduct⁹
est daniel corã rege. Ad quẽ prefatus rex ait. Tu
es daniel de filijs captiuitatis iude: quẽ adduxe-
rat pater me⁹ rex de iudea. Audiui de te q̄m spi-
ritum deoꝝ habeas: et sciẽtia intelligẽtiaq; ac sa
pientia ampliores inuẽte sunt in te. Et nunc itro
gressi sunt in cõspectu meo sapiẽtes magi: vt scri
pturam hãc legerent: et interpretationẽ ei⁹ indi-
carent michi. et nequiuerũt sensum hui⁹ sermõis
edicere. Porro ego audiui de te q; possis obscura
interptari et ligata dissoluere. Si ergo vales scri
pturam legere ⁊ interpretationem eius indicare
michi: purpura vestieris. et torquẽ auream circa
collũ tuũ habebis: et tertius i regno meo princeps
eris. Ad que respõdens daniel: ait corã rege. Mu
E nera tua sint tibi: ⁊ dona dom⁹ tue alteri da: scri-
pturã aũt legã tibi rex ⁊ interptationẽ eius osten
dam tibi. O rex: deus altissimus regnũ ⁊ magni-
ficentiã gloriã et honorẽ dedit nabuchodonosor
patri tuo: ⁊ propter magnificẽtiã quã dederat ei
vniuersi populi trib⁹ et lingue tremebãt et metue
bant eũ. Quos volebat interficiebat: quos vole
bat percutiebat: quos volebat exaltabat: et quos
volebat humiliabat. Qñ aũt eleuatũ est cor eius
et spũs illi⁹ obfirmat⁹ est ad superbiã: deposit⁹ est
de solio regni sui: et gloria ei⁹ ablata est: et a filijs
hoĩm electus est. Sed et cor eius cũ bestijs posi-
F tum est: et cũ onagris erat habitatio eius. Fenũ
supra.4.e. quoq; vt bos comedebat: et rore celi corpus eius
infectum est: donec cognosceret q; potestatẽ ha
beret altissimus in regno hoĩm: et quecũq; volue
rit suscitabit sup illud. Tu quoq; filius ei⁹ baltha
sar nõ humiliasti cor tuũ cũ scires hec oĩa: sed ad-
uersum dñatorẽ celi eleuatus es. Et vasa domus
eius allata sunt corã te: et tu optimates tui et vxo
res tue et concubine tue vinũ bibistis in eis. De-
os quoq; argenteos et aureos ⁊ ereos ferreos li
gneosq; et lapideos q̄ nõ vidẽt neq; audiũt neq;
sentiunt: laudasti. porro deũ qui habet flatũ tuũ
in manu sua et oẽs vias tuas nõ glorificasti. Id- G
circo ab eo missus est articulus man⁹ que scripsit
hoc quod exaratũ est. Hec est autẽ scriptura que
digesta est. Mane thetel phares. Et hec interpre
tatio sermonis. Mane numerauit de⁹ regnũ tuũ
et cõpleuit illud. Thetel: appẽsus es in statera et
inuẽtus es min⁹ habens. Phares: diuisum est re
gnum tuũ: et datũ est medis et persis. Tũc iuben
te rege: indutus est daniel purpura: et circũdata
est torques aurea collo eius: et pdicatũ est de eo
q; haberet potestatem tertius in regno. Eadẽ no
cte interfectus est balthasar rex chalde⁹: et dari⁹
medus successit in regnum annos natus sexagin
taduos.

¶ C.S. Satrape accusant regi dario danielem
missus est in lacũ leonũ. et a dño liberatus. vj.

Placuit dario et constituit super regnũ A
satrapas centũ viginti: vt essent in to-
to regno suo: ⁊ super eos pricipes tres
ex quibus daniel vnus erat vt satrape
illis redderent rationẽ: et rex non sustineret mo-
lestiam. Igit daniel superabat oẽs pricipes et sa
trapas: q: spũs dei amplior erat i illo. Porro rex
cogitabat cõstituere eũ super oẽ regnũ. vnde pri
cipes et satrape querebãt occasionẽ vt inuenirẽt
danieli ex latere regis: nullãq; causam et suspitio
nem reperire potuerũt: eo q; fidelis esset et oĩs
culpa et suspitio nõ inueniret in eo. Dixerũt ergo
viri illi. Nõ inueniem⁹ danieli huic aliquã occasio- B
nem nisi forte in lege dei sui. Tunc pricipes et sa-
trape surripuerunt regi: et sic locuti sunt ei. Dari supra.2.a.
rex ineternũ viue. Cõsiliũ inierunt oẽs pricipes supra.3.b.
regni tui: magistratus et satrape senatores et iu- supra.5.c.
dices vt decretũ imperatoriũ exeat et edictũ: vt infra eodẽ
oĩs qui petierit aliquã petitionẽ a quocũq; deo ⁊
hoĩe vsq; ad triginta dies nisi a te rex: mittat in la-
cum leonũ. Nũc itaq; rex cõfirma sentẽtiã: ⁊ scri-
be decretũ vt nõ immutet quod statutũ est a me-
dis ⁊ persis. nec pũaricari cuiq; liceat Porro rex C
darius proposuit edictũ ⁊ statuit. qđ cũ daniel cõ
perisset. i. constitutã legẽ: ingressus est domũ suã:
et fenestris apertis in cenaculo suo contra hieru
salem tribus tẽporib⁹ in die flectebat genua sua ⁊
adorabat cõfitebaturq; corã deo suo sicut ⁊ ante
facere cõsueuerat. Uiri ergo illi curiosius inqui-
rentes inuenerũt danielẽ orantẽ ⁊ obsecrãtẽ deũ
suũ: ⁊ accedentes locuti sunt regi sup edicto. Rex
nunqđ nõ cõstituisti vt ois hõ qui rogaret quẽq;
de dijs et homib⁹ vsq; ad dies triginta nisi te rex
mitteret in lacũ leonũ? Ad quos respondẽs rex D
ait. Uerus est sermo iuxta decretũ medoꝝ atq;
persaꝝ: quod pũaricari nõ licet. Tũc respõdẽtes
dixerũt corã rege. Daniel de filijs captiuitatis iu
de nõ curauit de lege tua ⁊ de edicto qđ cõstituisti

sed tribus tēporib⁹ per diē orat obsecratione sua
Quod verbū cū audisset rex satis contristat⁹ est:
et pro daniele posuit cor vt liberaret eū:et vsq̧ ad
occasum solis laborabat vt erueret illū. Uiri aūt
E illi intelligētes regem:dixerūt ei. Scio rex q: lex
infra.14.c. medoꝝ atq̧ persaꝝ est:vt oē decretū quod cōsti-
tuerit rex nō liceat immutari. Tūc rex pcepit et
adduxerūt danielē:et miserūt eū in lacū leonum.
Dixitq̧ rex danieli. Deus tu⁹ quē colis semp:ipse
liberabit te. Allatusq̧ est lapis vn⁹:ꝛ posit⁹ est sup
os laci quem obsignauit rex annulo suo ꝛ annulo
optimatū suoꝝ: ne quid fieret cōtra danielem. et
abijt rex in domū suā ꝛ dormiuit incenat⁹. cibiq̧
nō sunt allati corā eo:insup ꝛ somn⁹ recessit ab eo
Mat.14.f. Tūc rex primo diluculo cōsurgēs festin⁹ ad lacū
F leonū perrexit:appropinquāsq̧ lacui:danielē vo
supra.2.a. ce lachrymabili inclamauit:ꝛ affatus est eū. Da-
ꝛ.3.b.ꝛ.5.c. niel serue dei viuentis:de⁹ tu⁹ cui tu seruis semp
putasne valuit te liberare a leonib⁹? Et daniel re
gi rūdēs ait. Rex ineꝛnū viue. De⁹ me⁹ misit āgelū
suū:ꝛ cōclusit ora leonū ꝛ nō nocuerūt michi:q: corā
supra eod. eo iusticia inuēta est i me. Sꝫ ꝛ corā te rex delictū
nō feci. Tūc vehemēter rex gauisus ē sup eo:ꝛ da
nielē pcepit educi de lacu. Eductusq̧ ē daniel de
lacu ꝛ nulla lesio inuēta est in eo: q: credidit deo
suo. Iubēte aūt rege adducti sunt viri illi q̄ accu-
sauerunt danielē:et in lacū leonū missi sunt:ipsi et
filij et vxores eoꝝ ꝛ nō puenerūt vsq̧ ad pauimē
tum laci donec arriperent eos leones:et oia ossa
G eorū cōminuerūt. Tūc darius rex scripsit vniuer
sis populis tribubus ꝛ linguis habitantib⁹ in vni
uersa terra. Pax vobis multiplicet. A me consti-
tutum est decretū vt in vniuerso imperio ꝛ regno
meo tremiscant et paueāt deū danielis. Ipse est
eīn deus viuens ꝛ etern⁹ in secula:ꝛ regnū ei⁹ nō
dissipabit ꝛ potestas eius vsq̧ in eternū. Ipse li
berator atq̧ saluator faciens signa ꝛ mirabilia in
celo et in terra qui liberauit danielē de lacu leo-
num. Porro daniel perseuerauit vsq̧ ad regnū
darij:regnumq̧ cyri perse.

¶ C.S. Uisio quattuor aīaliū in figura quattuor
regnoꝝ. de antiquo dierū. de auditu filij homis.
et de antixpo. et de iudicio. vij.

A Anno primo balthasar regis babilonis
daniel somniū vidit. Uisio aūt capitis
eius in cubili suo. Et somnium scribēs
breui sermōe cōprehēdit:summatimq̧
perstringēs ait. Uidebā in visione mea nocte:ꝛ ec
ce quattuor venti celi pugnabant in mari magno
ꝛ quattuor bestie grādes ascendebāt de mari di-
uerse inter se. Prima quasi leena ꝛ alas habebat
aquile. Aspiciebā donec euulse sūt ale eius et sub
lata est de terra ꝛ sup pedes quasi homo stetit: ꝛ
B cor ei⁹ datū est ei. Et ecce bestia alia similis vrso
in parte stetit et tres ordines erāt in ore eius ꝛ in
dētib⁹ ei⁹:ꝛ sic dicebāt ei. Surge comede carnes
plurimas. Post hec aspiciebam ꝛ ecce alia quasi
pardus:ꝛ alas habebat quasi auis quattuor sup
se:et quattuor capita erāt in bestia ꝛ potestas da
Infra eod. ta est ei. Post hec aspiciebā in visione noctis:ꝛ ec
ce bestia quarta terribilis atq̧ mirabilis ꝛ fortis
nimis. Dētes ferreos habebat magnos:comedēs
atq̧ cōminuens ꝛ reliqua pedibus suis cōculcās

dissimilis aūt erat ceteris bestijs quas videram
ante eā:ꝛ habebat cornua decē. Cōsiderabā cor-
nua:ꝛ ecce cornu aliud paruulū ortum est de me-
dio eoꝝ:ꝛ tria de cornib⁹ primis euulsa sunt a fa-
cie ei⁹. Et ecce oculi quasi oculi homis erāt in cor C
nu isto:ꝛ os loquēs ingētia Aspiciebā donec thro
ni positi sunt ꝛ antiquus dierū sedit. Uestimētum
eius cādidū quasi nix:ꝛ capilli capitis ei⁹ q̄si lana
munda. Thron⁹ eius flāme ignis:rote eius ignis apo.5.c.
accensus: fluui⁹ igneus rapidusq̧ egrediebatur
a facie eius. Milia miliū ministrabāt ei: et decies
centena milia assistebāt ei. Iudicium sedit ꝛ libri
aperti sunt Aspiciebā propter vocē sermonū grā
dium quos cornu illud loquebat. Et vidi qm̄ iter D
fecta esset bestia:ꝛ perisset corp⁹ eius: ꝛ traditum
esset ad cōburēdū igni:aliaꝝ quoq̧ bestiaꝝ abla
ta esset potestas:ꝛ tēpora vite cōstituta essent eis
vsq̧ ad tempus ꝛ tēpus. Aspiciebā ergo in visio- supra eod.
ne noctis:ꝛ ecce cū nubib⁹ celi quasi filius homis mat.24.d.
veniebat:ꝛ vsq̧ ad antiquū dierum peruenit:ꝛ in
cōspectu eius obtulerunt eū. Et dedit ei potesta
tem ꝛ honorē ꝛ regnū ꝛ oēs ppli tribues et lingue
ipsi seruient. Potestas eius potestas eterna que supra.4.g.
non auferet:ꝛ regnū eius qd nō corrumpet. Horr
ruit spūs me⁹. Ego daniel territ⁹ sum in his:ꝛ vi- E
siones capitis mei cōturbauerunt me. Accessi ad
vnum de assistētib⁹:ꝛ veritatē querebā ab eo de
oīb⁹ his. Qui dixit mihi interptationē sermonū
ꝛ docuit me. Hee quattuor bestie magne:quattuor
sunt regna que consurgēt de terra. Suscipiēt au
tem regnū sancti dei altissimi ꝛ obtinebūt regnū
vsq̧ in seculū ꝛ in seculū seculorū. Post hec volui F
libenter discere de bestia quarta que erat dissimi
lis valde ab oībus ꝛ terribilis nimis. Dētes ꝛ vn
gues eius ferrei comedebat ꝛ cōminuebat: ꝛ reli
qua pedibus suis conculcabat. Et de cornib⁹ de
cem que habebat in capite:ꝛ de alio quod ortum
fuerat ante quod ceciderant tria cornua:ꝛ de cor
nu illo quod habebat oculos:ꝛ os loquēs grādia
ꝛ maius erat ceteris. Aspiciebā ꝛ ecce cornu illō
faciebat bellū aduersus sanctos: ꝛ pualebat eis
donec venit antiquus dierū: ꝛ iudiciū dedit sctis
excelsi:ꝛ tempus aduenit: et regnum obtinuerūt
sancti. Et sic ait. Bestia quarta:regnū quartum
erit in terra quod maius erit omnib⁹ regnis ꝛ de
uorabit vniuersam terrā:ꝛ conculcabit ꝛ commi-
nuet eā. Porro cornua decē ipsi⁹ regni decem re
ges erunt:ꝛ ali⁹ cōsurget post eos ꝛ ipse potētior
erit prioribus:ꝛ tres reges humiliabit. Et sermo
nes ↄtra excelsum loquet:ꝛ sanctos altissimi con G
teret. Et putabit q̧ possit mutare tēpora ꝛ leges:
ꝛ tradent in manu ei⁹ vsq̧ ad tēpus ꝛ tempora et
dimidiū temporis. Et iudiciū sedebit vt auferat
potentia ꝛ cōteratꝛ disperеat vsq̧ in finem. Re-
gnum aūt ꝛ potestas ꝛ magnitudo regni q̄ est sub
ter oē celū det ppło sanctorū altissimi cui⁹ regnū
regnū sempiternū est:ꝛ oēs reges seruiēt ei ꝛ obe
dient. Hucusq̧ finis verbi. Ego daniel multū co Luce.1.c.
gitationib⁹ meis cōturbabar ꝛ facies mea muta
ta est in me:verba autē in corde meo conseruaui.

¶ C.S. De ariete ꝛ hyrco:et interpretationibus
arietis ꝛ hyrci. viij.

A Anno tertio regni balthasar regis visio
apparuit michi. Ego daniel post id qđ
viderā in principio vidi in visione mea
cū essem in susis castro qđ est in helam
regione. Uidi aūt in visione esse me sup portā vlat
et leuaui oculos meos τ vidi. Et ecce aries vnus
stabat aā paludē habēs cornua excelsa: τ vnū ex=
celsius altero atq̧ succrescēs. Postea vidi arietē
cornib' ventilantē cōtra occidētē τ cōtra aquilo
nem τ cōtra meridiē: τ oēs bestie nō poterāt resi=
stere ei neq̧ liberari de manu ei': fecitq̧ secūdū
voluntatē suā τ magnificat' est τ ego intelligebā
B Ecce aūt hyrcus caprarū veniebat ab occidente
sup faciē toti' terre τ non tangebat terrā. Porro
hyrcus habebat cornu insigne inter oculos suos
τ venit vsq̧ ad arietē illū cornutū quē viderā stā
tem ante portā: τ cucurrit ad eū in impetu fortitu
dinis sue. Cumq̧ appropinquasset prope arietez
efferatus est in eū: τ percussit arietē τ comminuit
duo cornua ei' τ nō poterat aries resistere ei. Cū
q̧ eū misisset in terraz cōculcauit: τ nemo quibat
liberare arietē de manu ei'. Hyrcus aūt capraꝝ
C magn' factus est nimis. Cūq̧ creuisset fractū est
cornu magnū τ orta sunt quattuor cornua subter
illud per quattuor ventos celi. De vno aūt ex eis
egressum est cornu vnū modicū τ factū est grāde
contra meridiē τ cōtra orientē τ contra fortitudi
nem. Et magnificatū est vsq̧ ad fortitudinē celi:
τ deiecit de fortitudine τ de stellis τ conculcauit
eas. Et vsq̧ ad pncipē fortitudinis magnificatū
est: τ ab eo tulit iuge sacrificiū τ deiecit locū san=
ctificationis eius. Robur aūt datū est ei cōtra iu
ge sacrificium propter peccata: τ prosternet veri
D tas in terra: τ prosperabit τ faciet. Et audiui vnū
de sanctis loquētē: τ dixit vnus sanctus alteri ne
scio cui loquēti. Usq̧quo visio τ iuge sacrificiū et
peccatū desolationis que facta est τ sanctuariuz
τ fortitudo cōculcabit? τ dixit ei. Usq̧ ad vesperā
τ mane dies duo milia trecēti τ mundabit sanctu
E arium. Factū est aūt cū viderē ego daniel visionē
et quererē intelligētiā: ecce stetit in cōspectu meo
quasi species viri. Et audiui vocē viri inter vlai: τ
clamauit τ ait. Gabriel fac intelligere istā visionē
infra.9.f. τ venit τ stetit iuxta vbi ego stabā. Cūq̧ venisset:
pauens corrui in faciē meā: τ ait ad me Intellige
fili hoīs qm̄ in tēpore finis cōplebit visio. Cumq̧
loqueret ad me: collapsus sum pron' in terrā τ te
tigit me τ statuit me in gradu meo dixitq̧ michi.
Ego ostendā tibi q̄ futura sunt in nouissimo ma=
ledictionis: qm̄ habet tēpus finē suū. Aries quez
vidisti habere cornua rex medoꝝ est atq̧ persa=
F rum. Porro hyrcus capraꝝ rex grecoꝝ est τ cor=
nu grāde quod erat inter oculos eius ipse est rex
primus. Q' aūt fracto illo surrexerūt quattuor pro
eo: quattuor reges de gēte ei' consurgēt: sed non
in fortitudīe ei'. τ post regnū eoꝝ cū creuerit ini=
quitates cōsurget rex impudēs facie τ intelligēs
propositiones τ roborabit fortitudo ei': sed non
in viribus suis: τ supra q̄ credi potest vniuersa va
stabit: τ psperabitur τ faciet. τ iterficiet robustos
G τ ppl'm sctoꝝ ꝺm volūtatem tuam τ diriget dol'
in manu eius. τ cor suum magnificabit: τ in copia
rerū oīm occidet plurimos: τ cōtra principē prin
cipum consurget: τ sine manu cōteretur. Et visio
vespere τ mane que dicta est vera est. Tu ergo vi
sionez signa: qr post multos dies erit τ ego daniel
langui τ egrotaui p dies. Cumq̧ surrexissez facie
bam opera regis: τ stupebam ad visionem τ non
erat qui interpretaretur.

C. S. De oratione danielis. de verbo angeli et
septuaginta ebdomadibus. ix.

A In āno primo darij filij assueri de semie
medoꝝ qui imperauit sup regnū chal
deorum āno vno regni eius: ego daniel
intellexi in libris numeruz annoꝝ de q̄
factus est sermo dn̄i ad hieremiā prophetā vt cō=
plerent desolationis hierusalē septuaginta anni
τ posui faciē meā ad dn̄m deū meū rogare τ dep=
cari in ieiunijs sacco τ cinere: τ oraui dn̄m deū et
cōfessus sum τ dixi. Obsecro dn̄e de' magne τ ter 2.esdre.1.b
ribilis custodiens pactū τ miam diligentibus te
τ custodientibus mādata tua: peccauim': iniqui= infra eodē
tatem fecim': impie egimus: τ recessim' τ declina
B uimus a mādatis tuis ac iudicijs. Non obediui=
mus seruis tuis pphetis qui locuti sunt in noīe
tuo regib' nostris: principibus nostris patribus
nostris oiq̧ populo terre. Tibi dn̄e iusticia: nob;
aūt cōfusio faciei sicut est hodie viro iuda τ habi=
tatoribus hierusalem τ omni israel his qui prope
sunt et his qui procul in vniuersis terris ad quas
eiecisti eos ppter iniquitates eorum in quib' pec
cauerunt in te dn̄e. Nobis confusio faciei: regib'
nostris: principibus nostris: τ patribus nostris q̄
peccauerunt. Tibi autem dn̄o deo nostro mia et
ppitiatio: qr recessim' a te τ nō audiuim' vocē dn̄i
dei nostri vt ambularem' in lege ei': quam posuit
nobis per seruos suos prophetas: τ oīs israel pre
uaricati sunt legē tuā: τ declinauerūt ne audirēt
vocē tuā. τ stillauit sup nos maledictio τ detesta=
tio que scripta est i libro moysi serui dei: qr pecca=
nimus ei. Et statuit sermones suos quos locut'
C est sup nos τ super principes nostros qui iudica=
uerunt nos vt supinduceret in nos magnū malū
quale nunq̄ fuit sub omni celo secundū q' factuz
est in hierusalē sicut scriptū est in lege moysi. Oē
malū hoc venit super nos. Et nō rogauim' faciē
tuam dn̄e deus noster vt reuerteremur ab iniqui
tatibus nostris τ cogitaremus veritatē tuaz. Et
vigilauit dn̄s super maliciā: τ adduxit eā sup nos
Iustus dn̄s deus noster in omnibus operib' su=
D is que fecit. Non eñi audiuimus vocem eius. Et
nunc domine deus noster qui eduxisti populum Bar.1.c.
tuū de terra egypti in manu forti: τ fecisti tibi no=
men secūdū diem hanc: peccauimus: iniquitatez supra eod.
fecimus dn̄e in omnē iusticiā tuā. Auertat obse=
cro ira tua: τ furor tuus a ciuitate tua hierusalem
et a monte sancto tuo. Propter peccata enim no
stra τ iniquitates patrum nostroꝝ: hierusalem et
populus tuus in opprobriū sunt omnib' per cir=
cuitum nostrum. Nunc ergo exaudi deus noster
orationē serui tui: et preces eius: τ ostēde faciem
E tuam sup sanctuariū tuū quod desertuz est. Pro
pter temetipsum inclina deus meus aurez tuā et
audi: aperi oculos tuos τ vide desolationē nr̄am
in ciuitatem super quam inuocatum est nomē tu
um. Neq̧ eñi in iustificationibus nostris proster

nimus preces añ faciem tuã:sed in miserationibꝰ
tuis multis. Exaudi dñe:placare dñe: attende et
fac. Ne moreris propter temetipsum deus meus
q: nomẽ tuũ inuocatũ est sup ciuitatem et sup po
F pulum tuũ. Cũq; adhuc loquerer ⁊ orarẽ ⁊ con
fiterer peccata mea ⁊ peccata populi mei israel vt
prosternerẽ preces meas in cõspectu dei mei:pro
mõte sancto dei mei:adhuc me loquẽte in oratio
supra.8.c. ne mea:ecce vir gabriel quem videram in visione
a principio cito volans tetigit me in tẽpore sacri
ficij vespertini ⁊ docuit me ⁊ locutus est michi:di
xitq;. Daniel nũc egressus sum vt docerẽ te ⁊ itel
ligeres. Ab exordio precuz tuaꝝ egressus est ser
infra.10.b. mo. Ego ãt veni vt idicarẽ tibi:q: vir desiderioꝝ
es. Tu aũt animaduerte sermonẽ: ⁊ itellige visio
nem. Septuaginta ebdomades abbreuiate sunt
super populũ tuũ: ⁊ sup vrbẽ sanctam tuã vt con
sumet̃ preuaricatio: ⁊ finẽ accipiat peccatũ: et de
leatur iniquitas: ⁊ adducat̃ iusticia sempiterna: ⁊
impleatur visio ⁊ ꝓphetia ⁊ vngatur sanctus san=
G ctorum. Scito ergo ⁊ animaduerte ab exitu ser=
monis vt iterum edificet̃ hierusalez vsq; ad xp̃m
ducẽ:ebdomades septem: ⁊ ebdomades sexagin
ta due erũt. Et rursum edificabit̃ platea ⁊ muri in
angustia tẽpoꝝ. Et post ebdomades sexaginta=
duas occidet̃ xp̃s ⁊ nõ erit eius populus q̃ eũ ne
gaturus est. Et ciuitatẽ ⁊ sanctuarium dissipabit
ppl's cũ duce venturo ⁊ finis eiꝰ vastitas: ⁊ post
finem belli statuta desolatio. Cõfirmabit aũt pa=
ctũ multis ebdomada vna: ⁊ in dimidio ebdoma=
mat.24.b. dis deficiet hostia ⁊ sacrificiũ:et erit in tẽplo abo
minatio desolationis: ⁊ vsq; ad cõsummationẽ et
finem perseuerabit desolatio.

¶C.S. De apparitione viri vestiti lineis. de mi
chael:et principibus grecorum et persarum. x.

A Anno tertio regni cyri regis persarum
verbũ reuelatũ est danieli cognomẽto
balthasar ⁊ verbũ verũ ⁊ fortitudo ma
gna:intellexitq; sermonẽ. Intelligẽtia
enĩ est opus in visiõe. In diebꝰ illis ego daniel lu
gebam triũ ebdomadaꝝ diebꝰ:panẽ desiderabi=
lem non comedi: ⁊ caro ⁊ vinũ nõ introierũt in os
meũ. Sed neq; vnguento vnctus sum donec cõ=
plerent̃ triũ ebdomadaꝝ dies. Die aũt vicesima
⁊ quarta mensis primi erã iuxta fluuiũ magnum
qui est tygris:et leuaui oculos meos ⁊ vidi. Et ec
B ce vir vnꝰ vestitus lineis: ⁊ renes eius accincti au
ro obrizo: ⁊ corpus eiꝰ quasi chrysolitus: et facies
eius velut species fulguris: ⁊ oculi eiꝰ vt lampas
ardens:et brachia eiꝰ:et que deorsuz sunt vsq; ad
pedes quasi species eris cãdentis:et vox sermo=
num eius vt vox multitudinis. Uidi autẽ ego da=
niel solus visionẽ. Porro viri qui erãt mecũ non
viderũt sed terror nimius irruit sup eos: et fuge=
infra eodẽ runt in abscõditũ. Ego aũt derelictus solus vidi
visionẽ grãdez hanc ⁊ nõ remãsit in me fortitudo
sed et species mea immutata est in me: et emar=
cui:nec habui quicq̃ viriũ. Et audiui vocẽ sermo
num eius:et audiẽs iacebã cõsternatus sup faciẽ
meã:et vultus meꝰ herebat terre. Et ecce manus
tetigit me:et erexit me sup genua mea et sup arti
supra.9.f. culos manuũ mearũ. Et dixit ad me. Daniel vir
⁊ ifra eodẽ desideriorũ intellige verba que ego loquor ad te

et sta in gradu tuo. Nũc enĩ sum missus ad te. Cũ C
q; dixisset michi sermonẽ istuz: steti tremẽs et ait
ad me. Noli metuere daniel:q: ex die primo quo
posuisti cor tuuz ad intelligendũ vt te affligeres
in ꝯspectu dei tui:exaudita sunt verba tua:et ego
veni propter sermones tuos. Princeps aũt ẽ regni
persarũ restitit michi viginti et vno diebꝰ; et ecce
michael vnꝰ de principibus primis venit in adiu
torium meũ:et ego remãsi ibi iuxta regẽ persarũ.
Ueni aũt vt docerem te que ventura sunt populo
tuo in nouissimis diebus:qm̃ adhuc visio in dies.
Cũq; loqueret̃ michi huiuscemodi verbis deieci
vultum meũ ad terrã et tacui. Et ecce quasi simili
tudo filij hoĩs tetigit labia mea:et aperiẽs os me
um locutus sum:et dixi ad eũ qui stabat cõtra me D
Dñe mi in visione tua dissolute sunt ꝯpages mee
et nichil in me remãsit viriũ. Et quõ poterit seruꝰ
dñi mei loqui cũ dño meo? Nichil enĩ in me remã supra eod.
sit viriũ:sed et halitus meꝰ intercludit̃. Rursum er
go tetigit me quasi visio hoĩs: et cõfortauit me et
dixit. Noli timere vir desiderioꝝ:pax tibi:confor supra.9.f.⁊
tare et esto robustus. Cũq; loqueret̃ mecũ cõua= supra eod.
lui et dixi. Loquere dñe mi:q: confortasti me. Et
ait. Nunquid scis quare venerim ad te? Et nũc re
uertar vt prelier aduersum pricipẽ persarũ. Cuz
enĩ ingrederer apparuit pñceps grecoꝝ veniẽs.
Uerũtamẽ annũciabo tibi quod expressum est in
scriptura veritatis:et nemo est adiutor meꝰ in oĩ=
bus his nisi michael princeps vester.

¶C.S. Predicit angelus danieli de regibus p=
sarum.et de rege qui est antichristus qui extollet
se contra dominum. xi.

Ego aũt a primo anno darij medi stabã A
vt cõfortaret̃ et roboraret̃:et nunc veri
tatem annũciabo tibi. Ecce adhuc tres
reges stabũt in perside: et quartꝰ dita=
bitur opibꝰ nimijs sup oẽs:et cũ inualuerit diuiti
js suis cõcitabit oẽs aduersuz regnũ grecie. Sur
get ꝟo rex fortis et dñabit̃ potestate multa:et fa=
ciet qđ placuerit ei:et cũ steterit cõteret̃ regnum
eius et diuidet̃ in quattuor ventos celi: sed nõ in
posteros eius neq; secũdum potentiã illius qua
dñatus est. Lacerabit̃ enĩ regnũ eiꝰ: etiã in exter
nos exceptis his: et cõfortabitur rex austri: et de
principibꝰ eiꝰ preualebit sup eũ. Et dñabit̃ ditio
ne. Multa enĩ dñatio eiꝰ. Et post finem annoꝝ fe
derabunt̃. Filiaq; regis austri veniet ad regẽ aq
lonis facere amicitiã: ⁊ nõ obtinebit fortitudinez
brachij:nec stabit semen eius. Et tradet̃ ipsa et q B
adduxerũt eã adolescẽtes eius et qui cõfortabãt
eã in tẽporibus. Et stabit de germine radicuz eiꝰ
plantatio. Et veniet cũ exercitu:et ingrediet̃ pro
uinciã regis aquilonis. et abutet̃ eis et obtinebit
Insup et deos eoꝝ et sculptilia:vasa quoq; p̃cio
sa auri et argẽti captiua ducet in egyptum. Ipse
preualebit aduersus regẽ aquilonis. Et intrabit
in regnũ rex austri:et reuertet̃ ad terrã suã. Filij
autem eiꝰ ꝓuocabunt̃ et cõgregabũt multitudi=
nem exercituũ plurimoꝝ. Et veniet properãs et
inundans:et reuertet̃ et cõcitabit̃ et cõgredietur
cũ robore eiꝰ. Et prouocatꝰ rex austri egrediet̃ et
pugnabit aduersus regẽ aquilonis: et p̃parabit
multitudinẽ nimiã et dabit̃ multitudo in manus

C eius:⁊ capiet multitudinē et exaltabit cor eius:⁊
deiiciet multa milia:sed nō preualebit. Cōuertet
enim rex aquilonis et pparabit multitudinē multo
maiorē ꝙ̄ prius. Et in fine tēpoꝝ annorūqꝫ veni=
et pperans cum exercitu magno ⁊ opibꝰ nimijs.
In tēporibꝰ illis multi cōsurgēt aduersus regez
austri. Filij quoqꝫ preuaricatoꝝ populi tui extol=
lentur vt impleāt visionē ⁊ corruēt. Et veniet rex
aquilonis ⁊ cōportabit aggerē ⁊ capiet vrbes mu
nitissimas et brachia austri nō sustinebūt. Et con
surgēt electi eiꝰ ad resistēdū:⁊ nō erit fortitudo et
faciet veniēs sup eū iuxta placitū suū. et nō erit ꝗ
stet cōtra faciē eiꝰ:⁊ stabit in terra inclita ⁊ consu
met in manu eiꝰ:⁊ ponet faciē suā:vt veniat ad te
nendū vniuersum regnū eiꝰ:⁊ recta faciet cuz eo.
D Et filiā feminaꝝ dabit ei vt euertat illū: ⁊ nō sta=
bit nec illiꝰ erit:⁊ cōuertet faciem suā ad insulas ⁊
capiet multas.et cessare faciet pricipē opprobrij
sui:et opprobriū eius cōuertet in euz. et cōuertet
faciem suā ad imperiū terre sue.et impinguet ⁊ cor
ruet et nō inuenietur:et stabit in loco eius vilissimꝰ:
et indignus decore regio et in paucis diebꝰ cōte
retur nō in furore nec in prelio ⁊ stabit in loco eiꝰ
despectꝰ:⁊ nō tribuetur ei honor regiꝰ. Et veniet
clam ⁊ obtinebit regnū in fraudulentia:⁊ brachia
pugnantis expugnabunt a facie eiꝰ ⁊ cōterentur
Insuper ⁊ dux federis. Et post amicitias cuz eo
faciet dolū et ascēdet et superabit i modico pplo
et abūdātes et vberes vrbes ingredietur. Et faciet
que nō fecerūt patres eiꝰ et patres patrū eiꝰ. Ra
pinas ⁊ predā et diuitias eoꝝ dissipabit. et cōtra
firmissimas cogitatiōes inibit ⁊ hoc vsqꝫ ad tem=
pus. Et cōcitabit fortitudo eiꝰ et cor eiꝰ aduersuz
regē austri in exercitu magno. Et rex austri pro
E cabitur ad bellū multis auxilijs ⁊ fortibus nimis
et nō stabūt.qr inibūt aduersus eum cōsilia. et co
medētes panē cū eo cōterēt illū:exercitusqꝫ eius
opprimetur et cadēt interfecti plurimi. Duoꝝ quo
qꝫ regū cor erit vt male faciāt et ad mensam vnaz
mendaciū loquentur et nō proficiēt.qr adhuc finis
in aliud tēpus:et reuertetur in terrā suā cū opibus
multis et cor eiꝰ aduersum testamentū sanctum.
et faciet et reuertetur in terrā suā. Statuto tēpore
reuertetur:et veniet ad austrū. ⁊ nō erit priori si=
mile nouissimū.⁊ venient sup eū trieres et roma
ni ⁊ percutietur ⁊ reuertetur. Et indignabitur cōtra
testamētū sanctuarij ⁊ faciet: reuerteturqꝫ ⁊ cogi
tabit aduersum eos qui dereliquerūt testamētuz
sanctuarij. Et brachia ex eo stabūt ⁊ polluent san
ctuariū fortitudinis ⁊ auferent iuge sacrificiū. et
dabunt abominationē in desolationē ⁊ impij i te
stamentū simulabūt fraudulenter. Populꝰ autē
F sciens deū suū obtinebit ⁊ faciet. Et docti i popu
lo docebūt plurimos ⁊ ruent in gladio ⁊ in flāma
et in captiuitate ⁊ in rapina dieꝝ. Cumqꝫ corrue
rint subleuabuntur auxilio paruulo.⁊ applicabuntur
infra.10.c. eis plurimi fraudulenter. Et de eruditis ruēt. vt
conflentur ⁊ eligantur ⁊ dealbentur vsqꝫ ad tēpus pre=
finitū qr adhuc aliud tēpꝰ erit. Et faciet iuxta vo
luntatē suā rex ⁊ eleuabitur ⁊ magnificabitur aduer=
sus om̄ē deū ⁊ aduersus deū deorum loquetur ma
gnifica ⁊ dirigetur:donec cōpleatur iracundia. Per=
petrata quippe est definitio. Et deū patrū suorū
nō reputabit:⁊ erit in cōcupiscentijs feminarum
nec quēqꝫ deoꝝ curabit qr aduersum vniuersa cō
surget. Deū aūt maozim in loco suo venerabitur et
deū quē ignorauerūt patres eiꝰ colet auro ⁊ argē
to ⁊ lapide precioso rebusqꝫ pciosis. Et faciet vt G
muniat maozim cū deo alieno quē non cognouit
et multiplicabit gloriā ⁊ dabit eis potestatē in mul
tis ⁊ terrā diuidet gratuito. Et in tēpore prefini=
to prelìabitur aduersus eū rex austri:et quasi tēpe
stas veniet cōtra illū rex aquilonis in curribꝰ et
in equitibꝰ ⁊ i classe magna:⁊ ingredietur terras: et
conteret ⁊ ptrāsiet. Et introibit in terrā gloriosaz
et multi corruent. Hec aūt sole saluabuntur de māu
eius edom ⁊ moab ⁊ principes filioꝝ ammon. Et
mittet manū suā in terras:⁊ terra egypti nō effu
giet. Et dn̄abitur thezauroꝝ auri ⁊ argēti ⁊ in oībꝰ
preciosis egypti. Per lybiā quoqꝫ ⁊ ethiopiā trā
sibit:et fama turbabit eū ab oriente et ab aquilōe
et veniet in multitudine magna vt cōterat ⁊ inter=
ficiat plurios. Et figet tabernaculū suū a pethno
inter duo maria sup montē inclytū et sanctum:et
veniet vsqꝫ ad summitatem eius:et nemo auxilia
bitur ei.

CC.S. De resurrectiōe bonoꝝ ⁊ malorū. de emi
nentia ⁊ claritate doctoꝝ. de iudicio dn̄i. de libro
clauso. de signatis sermonibus. xij.

In tēpore aūt illo cōsurget michael pri
ceps magnus qui stat pro filijs populi
tui et veniet tēpus quale nō fuit ab eo A
ex quo gētes esse ceperūt vsqꝫ ad tēpꝰ
illud. Et in tempore illo saluabitur populus tuus
omnis qui inuentus fuerit scriptꝰ in libro. Et mul
ti de his qui dormiūt in terre puluere:euigilabūt
alij in vitā eternā:alij in opprobriuz vt videāt sem
per. Qui autem docti fuerint fulgebunt q̄si splen
dor firmamenti:et qui ad iusticiam erudiunt mul B
tos:quasi stelle in perpetuas eternitates. Tu aūt
daniel claude sermones et signa librū vsqꝫ ad tē=
pus statutū. Plurimi pertransibunt: ⁊ multiplex
erit scientia. et vidi ego daniel:et ecce quasi duo
alij stabant vnus hinc super ripam fluminis:⁊ ali
us īde ex altera ripa fluminis. ⁊ dixi viro qui erat
indutus lineis: qui stabat super aquas fluminis.
Vsqꝫquo finis horuz mirabilium? Et audiui viꝝ C
qui indutus erat lineis qui stabat sup aquas flu=
minis:cū eleuasset dexterā et sinistrā suā in celuz
et iurasset per viuentē in eternum qr in tempus ⁊
tempora ⁊ dimidiū temporis. ⁊ cuz completa fue
rit dispersio manus populi sancti: ⁊ complebuntur
vniuersa hec.et ego audiui et non intellexi. et di=
xi. Domine mi quid erit post hec? et ait. Vade da
niel: quia clausi sunt signatiqꝫ sermones vsqꝫ ad
prefinitum tempus. Eligentur et dealbabuntur supra.11.f.
et quasi ignis probabuntur multi. Et impie agēt D
impij neqꝫ intelligent omnes impij. Porro docti
intelligent:⁊ a tempore cum ablatum fuerit iuge
sacrificium ⁊ posita fuerit abominatio in desola=
tionem:dies mille ducenti nonaginta. Beatus ꝗ
expectat:et peruenit vsqꝫ ad dies mille trecentos
trigintaqnqꝫ. Tu aūt daniel vade ad prefinitum
et requiesces ⁊ stabis in sorte tua in finē dierum.
Hucusqꝫ danielem in hebraico volumine legimꝰ
et cetera que sequuntur vsqꝫ ad finē libri de theo

dotionis editione translata sunt.

¶C.S. De duobus presbyteris q̄ concupierunt
susannam: ⁊ iudicati sunt a daniele. xiij.

A Et erat vir hitans in babylone ⁊ nomē
eius ioachim: ⁊ accepit vxorem noīe su
sannam filiā helchie pulchram nimis ⁊
timentē deū. Parētes em̄ illius cū eēnt
iusti erudierūt filiā suā secundū legē moysi. Erat
aūt ioachim diues valde: et erat ei pomeriū vici=
nū domui sue ⁊ ad ip̄m cōfluebāt iudei: eo q̄ esset
honorabilior oīm. Et cōstituti sunt duo senes iu=
dices in illo anno: de quibus locutus est dominꝰ
q: egressa est iniquitas de babylōe a senioribus
iudicibus q̄ videbant regere pplm. Isti frequen
tabāt domū ioachim ⁊ veniebāt ad eos oēs q̄ ha
bebant iudicia. Cū aūt populus reuertisset p me
ridiem igrediebat susanna: ⁊ deambulabat in po
merio viri sui. Et videbāt eā senes quotidie igre
dientē ⁊ deambulantē ⁊ exarserūt in cōcupiscen=
tiam eius. Et euerterunt sensum suū ⁊ declinaue
runt oculos suos vt nō viderēt celū: neq̄ recorda
B rentur iudicioꝝ iustoꝝ. Erāt ergo ambo vulnera
ti amore eiꝰ: nec indicauerūt sibi vicissim dolorē
suū. Erubescebāt em̄ indicare sibi cōcupiscentiā
suā volentes cōcubere cū ea. Et obseruabāt quo
tidie sollicitius videre eā. Dixitq̄ alter ad alteꝝ.
eamꝰ domū q: hora prādij est. Et egressi recessert
a se. Cūq̄ reuertissent venert in vnū: et sciscitātes
ab iuicē cām cōfessi sunt ꝯcupiscentiā suā. Et tūc
in cōmuni statuerunt tēpus: qn̄ eā possent inueni
re solā. Factū est aūt cū obseruarēt diē aptum in
gressa est aliquādo sicut heri ⁊ nudiustertius cuꝫ
duabus solis puellis: voluitq̄ lauari in pomerio.
Estus quippe erat: ⁊ nō erat ibi quisq̄ preter du
os senes abscōditos ⁊ contemplātes eā. Dixit er
go puellis. Afferte mihi oleū ⁊ smigmata: ⁊ ostia
pomerij claudite vt lauer. Et fecerūt sicut prece=
perat clauserūtq̄ ostia pomerij: et egresse sunt p
posticū vt afferrēt que iusserat. Nesciebatq̄ senes
intus esse abscōditos. Cum aūt egresse essent pu
elle: surrexerūt duo senes ⁊ accurrerūt ad eam et
dixerunt. Ecce ostia pomerij clausa sunt: et nemo
nos videt ⁊ in cōcupiscentia tui sumꝰ. Q̄obrē asse
tire nobis: ⁊ cōmiscere nobiscum. q̄ si nolueris di
cemꝰ cōtra te testimoniū q̄ fuerit tecū iuuenis et
ob hanc causam emiseris puellas a te. Ingemuit
C susanna ⁊ ait. Angustie sunt michi vndiq̄. Si em̄
4.re.24.c. hoc egero: mors michi est: si aūt nō egero: nō effu
giam manus vestras. Sed melius est mihi absq̄
opere incidere in manus holm q̄ peccare in con
spectu dn̄i. Et exclamauit voce magna susanna:
exclamauerūt aūt ⁊ senes aduersus eā. Et cucur
rit vnꝰ ad ostia pomerij ⁊ aperuit. Cū ergo audis
sent clamorē famuli domꝰ in pomerio irruerūt p
posticū vt viderent q̄d nā esset. Postq̄ aūt senes
locuti sunt erubuerūt serui vehemēter q: nūq̄ di
ctus fuerat sermo huiuscemodi de susanna. Et fa
D cta est dies crastina. Cumq̄ venisset ppls ad ioa
chim virū eiꝰ: venerūt ⁊ duo presbyteri pleni iniq̄
cogitatione aduersus susannā vt interficerēt eaꝫ
Et dixerūt corā populo. Mittite ad susannā filiā
helchie vxorē ioachim. Et statim miserunt. Et ve
nit cum parētibꝰ ⁊ filijs ⁊ vniuersis cognatis suis

Porro susanna erat delicata nimis ⁊ pulchra spe
cie. At iniqui illi iusserūt vt discooperiretur: erat ei
cooperta vt vel sic satiarent decore eiꝰ. Flebant
igit sui: ⁊ oēs q̄ nouerāt eaꝫ. Cōsurgētes aūt duo
presbyteri in medio populi posuerūt manꝰ suas
sup caput eiꝰ. Que flens suspexit ad celum. Erat
em̄ cor eius fiduciā habēs in dn̄o. Et dixerūt pres
byteri. Cuꝫ deambularemus in pomerio soli: in=
gressa est hec cuꝫ duabꝰ puellis: ⁊ clausit ostia po
merij ⁊ dimisit a se puellas. Venitq̄ ad eā adole=
scens q̄ erat abscōditus ⁊ cōcubuit cū ea. Porro
nos cū essemꝰ in angulo pomerij vidētes iniqui=
tatem: cucurrimꝰ ad eos: ⁊ vidimꝰ eos pariter cō
misceri. Et illū quidē nō quiuimꝰ cōprehendere: E
q: fortior nobis erat: ⁊ aperto ostio exiliuit. Hanc
autem cū apprehēdissemus interrogauimꝰ quis=
nam esset adolescēs: ⁊ noluit indicare nobis. Hu
ius rei testes sumꝰ. Credidit eis multitudo quasi
senibꝰ ⁊ iudicibus populi. Et cōdēnauerūt eā ad
mortem. Exclamauit aūt voce magna susanna: ⁊
dixit. Deus eterne qui absconditorū es cognitor
qui nosti oīa anteq̄ fiant tu scis q̄m falsum testio
nium tulerunt contra me: ⁊ ecce morior: cū nichil
horū fecerim q̄ isti maliciose composuerūt aduer
sum me. Exaudiuit aūt dn̄s vocē eius. Cumq̄ du
ceretur ad mortē: suscitauit dn̄s spm̄ pueri iunio=
ris cuiꝰ nomen daniel ⁊ exclamauit voce magna.
Mundus ego sum a sanguine huius. Et conuer= 2.Reg.3.f.
sus oīs ppls ad eū dixit. Quis est iste sermo quē act.20.f.
tu locutus es? Qui cū staret in medio eorum ait. F
Sic fatui filij israel nō iudicātes neq̄ quod verū
est cognoscētes cōdemnastis filiā israel. Reuerti
mini ad iudiciū: q: falsum testimoniū locuti sunt
aduersus eā. Reuersus est ergo ppls cū festina
tione ⁊ dixerūt ei senes. Veni ⁊ sede in medio no
strum: ⁊ indica nobis: q: tibi deus dedit honoreꝫ
senectutis. Et dixit ad eos daniel. Separate illos
ab inuicē procul ⁊ dijudicabo eos. Cum ergo di=
uisi essent alter ab altero: vocauit vnū de eis ⁊ di
xit ad eū. Inueterate dieꝝ maloꝝ: nunc venerūt Exod.23.a
peccata tua que operabaris prius: iudicās iudi=
cia iniusta: innocētes opprimēs: ⁊ dimittēs noxi=
os dicēte dn̄o innocētē ⁊ iustū nō interficies. Nūc
ergo si vidisti eaꝫ: dic sub qua arbore videris eos
colloquētes sibi. Qui ait. Sub cyno. Dixit auteꝫ
daniel. Recte mentitus es in caput tuū. Ecce em̄
angelus dei accepta sententia ab eo scindet te in
mediū. Et amoto eo iussit venire alium ⁊ dixit ei.
Semen chanaā ⁊ non iuda species decepit te: et
ꝯcupiscētia subuertit cor tuū. Sic faciebatis filia G
bus israel: ⁊ ille timentes loquebant vobis: sed fi
lia iuda nō sustinuit iniquitatē vestrā. Nūc ergo
dic michi sub qua arbore cōprehēderis eos loqn
tes sibi? Qui ait sub prino. Dixit auteꝫ ei daniel.
Recte mētitus es tu in caput tuū. Manet em̄ an
gelus dei gladiū habēs vt secet te mediū ⁊ inter=
ficiat vos. Exclamauit itaq̄ omis cetus voce ma
gna: ⁊ benedixerūt deū q̄ saluauit sperantes in se
Et cōsurrexerūt aduersus duos p̄sbyteros. Con
uicerat em̄ eos daniel ex ore suo falsum dixisse te
stimonium. Feceruntq̄ eis sicut male egerant ad=
uersus proximā: vt facerēt secundum legē moysi:
⁊ interfecerūt eos. Et saluatus est sanguis inno=

xius in die illa. Helchias ⁊ vxor eiꝰ laudauerunt
deũ ꝑ filia sua susanna cũ ioachim marito eiꝰ ⁊ co
gnatis oĩbꝰ: qꝛ nõ est inuẽta in ea res turpis. Da
niel aũt factꝰ est magnꝰ in cõspectu ppĩi a die illa
⁊ deinceps. Et rex astyages appositꝰ est ad pr̃es
suos: ⁊ suscepit cyrus perses regnũ eiꝰ.

¶ C. S. Daniel bel destruxit. dracõnẽ interfecit et mittitur in lacũ leonũ: vbi abacuch sibi prãdiũ fecit. xiiij.

A Erat aũt daniel cõuiua regis ⁊ honora
tus sup oẽs amicos eius. Erat qꝗꝫ ido
lũ apud babylonios nõie bel: ⁊ ĩpende
bant̃ in eo ꝑ dies singulos simile arta=
be duodecim: ⁊ oues quadraginta: viniqꝫ ampho
re sex. Rex quoqꝫ colebat eũ ⁊ ibat ꝑ singl'os dies
adorare eũ. porro daniel adorabat deũ suum. Di
xitqꝫ ei rex. Quare non adoras bel? Qui rñdens
ait ei. Qꝛ nõ colo idola manufacta sed viuentem
deũ qui creauit celũ ⁊ terrã ⁊ habet ptãtem omis
carnis. Et dixit rex ad eũ. Nõne videt̃ tibi esse bel
viuẽs deꝰ? An nõ vides quãta cõedat ⁊ bibat q̃ti
B die? Et ait daniel arridens. Ne erres rex. Iste est
Eccli. 30. c. eñ itrinsecus luteꝰ: forinsecꝰ ereus neqꝫ comedit
aliqñ. Et iratꝰ rex vocauit sacerdotes eiꝰ: ⁊ ait eis
Nisi dixeritis mihi q̃s est iste q̃ comedat ĩpensas
has: moriemini. Si aũt ostẽderitis q̃ñ bel comedat
hec: moriet̃ daniel: qꝛ blasphemauit ĩ bel. Et dixit
daniel regi. Fiat iuxta verbũ tuũ. Erant autẽ sa=
cerdotes bel septuaginta: exceptis vxoribꝰ ⁊ par
uulis ⁊ filijs: ⁊ venit rex cũ daniele in tẽplũ belis.
Et dixerunt sacerdotes belis. Ecce nos egredie
mur foras ⁊ tu rex pone escas ⁊ vinũ misce: ⁊ clau
C de ostiũ ⁊ signa annulo tuo. Et cũ igressus fueris
mane/ nisi ĩueneris oĩa comesta a bel: morte mo=
riemur: vel daniel q̃ mentitꝰ est aduersũ nos. Cõ
fidebant aũt qꝛ fecerant sub mẽsa absconditũ in=
troitũ: ⁊ ꝑ illũ igrediebant̃ sꝑ ⁊ deuorabãt ea. Fa
ctũ est igit̃ postq̃ꝫ egressi sũt illi: ⁊ rex posuit cibos
ante bel p̃cepit daniel pueris suis ⁊ attulerunt ci
nerẽ ⁊ cribrauit ꝑ totũ tẽplũ coram rege: ⁊ egressi
clauserũt ostiũ ⁊ signãtes ãnulo regis: abierunt.
Sacerdotes aũt igressi sunt nocte iuxta ꝯsuetudi=
nẽ suã ⁊ vxores ⁊ filij eoꝝ: ⁊ cõederũt oĩa ⁊ biberũt
D Surrexit aũt rex primo diluculo ⁊ daniel cũ eo: ⁊ ait
rex. Salua ne sunt singl'a daniel? Qui rñdit. Sal
ua rex. Statimqꝫ cũ apuisset ostiũ ituitꝰ rex mẽsam
exclamauit voce magna. magnꝰ es bel: ⁊ nõ ẽ apd
te dolꝰ q̃sq̃ꝫ. Et risit daniel. ⁊ tenuit regẽ ne ingre
deret̃ itro: ⁊ dixit. Ecce pauimẽtũ: aiaduerte cuiꝰ
vestigia sũt hec. Et dixit rex. Video vestigia viro
rũ ⁊ mulieꝝ ⁊ ĩfantiũ. ⁊ iratꝰ ẽ rex. Tũc apprehẽdit
rex sacẽdotes ⁊ vxores ⁊ filios eoꝝ: ⁊ ostẽderunt ei
abscõdita ostiola ꝑ que igrediebant̃ ⁊ ꝯsumebãt
E q̃ erant sup mẽsam. Occidit ergo illos rex: ⁊ tradidit
bel in ptãtẽ danielis: q̃ subuertit eũ ⁊ tẽplũ eiꝰ. Et
erat draco magnꝰ in loco illo: ⁊ colebãt eũ baby
lonij. Et dixit rex danieli. Ecce nũc nõ potes di=
cere: qꝛ iste nõ sit deꝰ viuens. Adora ergo eũ. Dixitqꝫ
daniel regi. Dñm deũ meũ adoro: qꝛ ipse ẽ deꝰ vi=
uẽs: iste aũt nõ est deꝰ viuẽs. Tu aũt rex da mihi ptã
tẽ ⁊ iterficiã drachonẽ absqꝫ gladio ⁊ fuste. Et ait
rex. Do tibi. Tulit ergo daniel picẽ ⁊ adipẽ ⁊ pilos: ⁊
coxit pariter: fecitqꝫ massas ⁊ dedit ĩ os drachõis
⁊ diruptꝰ est dracho. Et dixit daniel. Ecce quẽ co
lebatis. Qđ cũ audissent babylonij idignati sunt
vehemẽter: ⁊ cõgregati aduersũ regẽ dixerũt. Iu=
deꝰ factꝰ ẽ rex. Bel destruxit: drachonẽ iterfecit:
⁊ sacerdotes occidit. Et dixerũt cũ venissent ad re
gẽ. Trade nobis danielẽ: alioq̃n iterficiemꝰ te et
domũ tuã. Vidit ergo rex q̃ irruerẽt in eũ vehement̃ F
⁊ necessitate ꝯpulsꝰ tradidit eis danielẽ. Qui mi= supra. 6. e
serũt eũ in lacũ leonũ: ⁊ erat ibi diebꝰ sex. Porro ĩ
lacu erãt leones septẽ: ⁊ dabant̃ eis duo corpora
q̃tidie ⁊ due oues: ⁊ tũc nõ data sũt eis vt deuora
rent danielẽ. Erat aũt abacuch ꝓpheta ĩ iudea: ⁊
ipse coxerat pulmẽtũ ⁊ intriuerat panes ĩ alueo=
lo ⁊ ibat in campũ vt ferret messoribꝰ. Dixitqꝫ ãgelꝰ
dñi ad abacuch. Fer prãdiũ qđ habes ĩ babylonẽ
danieli q̃ est in lacu leonũ. Et dixit abacuch. Dñe G
babylonẽ nõ vidi: ⁊ lacũ nescio. Et apprehendit eũ
ãgelus dñi in vertice eius: ⁊ portauit eum capillo
capitis sui: posuitqꝫ eũ in babylonẽ sup lacum in
ĩpetu spũs sui. ⁊ clamauit abacuch dicẽs. Daniel
serue dei: tolle prãdiũ qđ misit tibi deꝰ. Et ait da=
niel. Recordatꝰ es mei deꝰ: ⁊ nõ dereliq̃sti dilligẽ
tes te. Surgens daniel comedit. Porro angelꝰ
dñi restituit abacuch cõfestim ĩ loco suo. Venit er
go rex die septimo vt lugeret danielẽ: ⁊ venit ad
lacũ et introspexit. ⁊ ecce daniel sedens in medio
leonũ: ⁊ exclamauit voce magna rex dicẽs. Ma=
gnꝰ es dñe deꝰ danielis. Et extraxit eũ de lacu le
onũ. Porro illos qui perditionis eius cã fuerãt:
itromisit in lacũ ⁊ deuorati sũt in momẽto corã eo.
Tũc rex ait. Paueãt habitãtes vniuersam terrã
deũ danielis: qꝛ ipse est saluator ⁊ liberator faciẽs
signa ⁊ mirabilia ĩ celo ⁊ in terra: q̃ liberauit da
nielem de lacu leonum.

Explicit Daniel ꝓpheta.

¶ Incipit ꝓlogus in librũ duodecĩ ꝓphetaꝝ.

Non idẽ ordo est duodecim prophetaꝝ
apud hebreos q̃ est apud nos. Unde se
cundũ id qđ ibi legit̃: hic quoqꝫ disposi
ti sunt. Osee comaticꝰ est: et q̃si ꝑ sinlas
loquẽs. Iohel planꝰ in principijs in fine obscuri
or: ⁊ vsqꝫ ad malachiã habent singuli ꝓprietates
suas: quẽ esdrã scribã legisqꝫ doctorẽ hebrei autu
mant. Et qꝛ longũ est nunc de oĩbꝰ dicere: hoc tã=
tũ vos o paula et eustochiũ ãmonitas scire volo
vnũ librũ esse duodeciꝫ ꝓphetaꝝ ⁊ osee synchro=
non esaie. malachiã vero aggei et zacharie fuisse
tpibus. In quibꝰ aũt tp̃a non p̃fert̃ in titulo sub il
lis eos regibꝰ ꝓphetasse sub q̃bus et hi q̃ añ eos
habent titulos ꝓphetauerunt.

¶ Item alius prologus.

Regule sunt he sub q̃bus significatiõibꝰ
noĩm ad quas tribꝰ ꝑ ꝓphetas sermo
dñi dirigat̃. Quotienscũqꝫ ad decẽ tri
bus tẽdit̃ ꝓphetia: sub his noĩbus desi
gnant̃ id est effraim/ samaria/ israel/ ioseph/ iezra
hel/ bethel/ bethauen: ⁊ interdũ iacob. Qñ aũt ad
duas loquit̃ tribꝰ: sub his noĩbus sermo ꝓfert̃. i.
iuda/ hiеr̃lm/ bẽiamin/ domus dauid: ⁊ interdũ ia
cob. Aliquotiens israel ad totas duodecim tribꝰ
refert̃. Duplex est apđ hebreos sentẽtia de his q̃s
tuor versibus qui in capite sunt p̃notati. Pleriqꝫ

I

eciā dicunt ꝙ ab esdra scriba in oībus ꝓphetis sic
fuerit titulatū: vt ꝓscripto vniuscuiusq; nomie ꝓ
phetia cui⁹ sit sequēs noscat. Ipse est aūt esdras
q̄ vltim⁹ ꝓphetaꝝ malachie noīe scribit. Alij vo
dicunt ꝙ ab ipsis prophetis ꝑ spm̄sanctū vt cete
ra sunt conscripta.

Incipit ꝓlogus in librū Osee ꝓphe.

Temporibus ozie ⁊ ioathe achas ⁊ eze-
chie regū iuda ⁊ hieroboā filij iohe re-
gis Osee filius beeri ad ꝓphetiā dicen
dā spūsancto repletus est. De memora
to itaq; numero regū: achas rex iuda: ⁊ hieroboā
rex israel dn̄m derelinquētes: vt hystorie regum
⁊ paralipomenon indicant: etiam israel idolatrie
crimen imperio ac potestate sua admittere coe-
gerunt. Propter qđ deus ad osee hec locutus est
Osee.1.a. dicens. Accipe tibi vxorem fornicariā siue forni-
cationū ⁊ fac filios fornicationis. Fornicariā ita-
q; non electione corporis meretricē sed gentilem
deum ignorantem appellat: que dei creatoris sui
amore contēpto simulachrorū se subiecit deside-
rijs. Sed cū dei precepto ꝓpheta in hac re paru
isset conceptū ex ea filiū iezrahel precepit nomia
re: deo pollicente post breue tempus sanguinem
4.reg.9.a. iezrahel in domo iehu vindicare. Cuius promissi
onis hec causa est: iehu per helyseū in regem iun-
cto ad defendendū sanguinē naboth: cuius iezra
3.reg.21.d. hel queq; tūc tēporis metropolis erat: quē iezra-
hel achab regis israel vxor interemerat sicut re-
gum hystoria exponit. Is cū grauiter iuxta diui
nū preceptū vindicandi sanguinis causa in oēm
memorati domū deseuisset: hoc pacto dn̄m dereli
quisse inuenitur: cui⁹ pronepote hieroboā qui le-
ctione cōprehensus est: originis sue facta imitāte
⁊ contra dei precepta ⁊ religionem cū populo isrl̄
agente: sanguis naboth qui in loco certe iezrahel
fuerat profusus in domo iehu procuratoris me-
morati hieroboe pro peccato redūdaturus signi
ficatur. Hinc factū est vt ira dei in populo israel
per denūciationem ꝓphete ꝓcessura deberetur:
domui autē iude misericordia lectione compre-
4.reg.18.a hensa ob hoc promissa est. Quia ezechias rex iu-
da filius achas sublatis idolis q̄ tam pater eius
q̄ȝ ceteri reges ꝯsecrauerūt templū dei purgasse
et purificasse monstratur.

Explicit ꝓlogus.

Incipit argumentū in eundem.

Osee crebro nomiat effraim samariam
ioseph: iezrahel: ⁊ vxorem fornicariam
et fornicationis filios ⁊ adulterā cubi-
culo clausam mariti multo tēpore sede
re viduam: ⁊ sub veste lugubri viri ad se reditum
prestolari

Explicit argumentum.

Incipit liber Osee ꝓphete.

C.S. Accipit osee vxorē fornicariam: ⁊ de ea
tres pueros generat scȝ duos filios ⁊ vnam filiā
cucurrit ad ecclesiam iuda et hierusalem et fiunt
vnum ouile et vnus pastor.

Capitulū primum.

Verbū dn̄i
qđ factū est ad osee filiū A
beeri in dieb⁹ ozie ioathā
achas ezechie regū iuda
⁊ in dieb⁹ hieroboam filij
ioas regis israel. Princi-
piū loquendi dn̄o in osee.
Et dixit dn̄s ad osee. Va-
de sume tibi vxorem fornicationū: ⁊ fac tibi filios
fornicationis: q2 fornicans fornicabit terra a dn̄o.
Et abijt ⁊ accepit gomer filiā debelaim: ⁊ cōcepit B
⁊ peperit ei filiū. Et dixit dn̄s ad eū. Voca nomē Esa.8.a
eius iezrahel. Qm̄ adhuc modicū: ⁊ visitabo san- infra eodē
guinē iezrahel sup domū iehu: et quiescere faciā
regnū domus israel. Et in illa die cōteram arcū
israel: in valle iezrahel. Et cōcepit adhuc ⁊ pepe- supra eod.
rit filiā. Et dixit ei. Voca nomen eius absq; mia: infra eodē
q2 nō addā vltra misereri domui israel: sed obliui C
one obliuiscar eorū. Et domui iuda miserebor: et
saluabo eos in dn̄o deo suo: ⁊ non saluabo eos in
arcu ⁊ gladio ⁊ in bello ⁊ in equis ⁊ in equitibus.
Et ablactauit eā q̄ erat absq; mia. Et ꝯcepit ⁊ pe supra eod.
perit filiū. Et dixit ei. Voca nomen ei⁹ nō popul⁹ D
me⁹: q2 vos nō ppl̄us me⁹: ⁊ ego nō ero vester de⁹
Et erit nūerus filioꝝ israel q̄si arena maris q̄ si-
ne mēsura est ⁊ nō nūerabit. Et erit in loco vbi di
cet eis: nō ppl̄us me⁹ vos: dicet eis filij dei viuē-
tis. Et cōgregabunt filij iuda ⁊ filij isrl̄ pariter: et
ponent sibimet caput vnū: ⁊ ascēdent de terra: q2
magn⁹ dies iezrahel.

C.S. De vocatiōe isrl̄ ad pn̄iam et cōsolationē
si peniteat. de captiuitate iude. de cessatiōe festo
rū ꝓpter idola. de ꝯsolatiōe liberatiōis ꝓpter ba
ptismū ⁊ pn̄iam. de federe ⁊ pace credentium. de
desponsatiōe: ⁊ cōuersatione iudeoꝝ. ij.

Dicite fratribus vr̄is ppl̄us me⁹ ⁊ sorori A
vr̄e: misericordiam cōsecuta. Iudicate matrē ve
strā iudicate: qm̄ ipa nō vxor mea ⁊ ego
nō vir ei⁹. Auferet fornicatiōes suas a
facie sua: ⁊ adulteria sua de medio vberū suorum
ne forte expoliem eā nudā ⁊ statuā eam secundū
diem natiuitatis sue. Et ponā eam quasi solitudi
nē ⁊ statuā eam velut terrā inuiā ⁊ interficiā eam
siti: ⁊ filiorū illius nō miserebor: qm̄ filij fornicatio
nū sunt: q2 fornicata est mater eorū. Cōfusa est q̄
cōcepit eos: q2 dixit. Vadā post amatores meos
q̄ dant panes mihi: ⁊ aquas meas: ⁊ lanā meā: et
linū meū oleū meū et potū meū. Propter hoc ec- B
ce ego sepiā viā tuā spinis ⁊ sepiā eā maceria. Et
semitas suas nō inueniet ⁊ sequet amatores suos
et nō apprehendet eos ⁊ q̄ret eos ⁊ nō inueniet. Et
dicet. Vadā ⁊ reuertar ad virū meū priorē: q2 bn̄
mihi erat tūc magis q̄ȝ nūc. Et hec nesciuit: quia
ego dedi ei frumentū ⁊ vinū et oleum: ⁊ argentū
multiplicaui ei ⁊ aurū q̄ fecerūt baal. Idcirco cō
uertar ⁊ sumā frumentū meū in tēpore suo: et vi-
nū meū in tēpore suo: ⁊ liberabo lanā meā ⁊ linū
meū q̄ operiebant ignominiā eius. Et nūc reuela
bo stulticiam eius: et in oculis amatorū eius: ⁊ vir
nō eruet eā de manu mea. Et cessare faciā omne
gaudiū eius: solēnitatē eius: neomeniā eius: sab-

C batū eius: ⁊ oīa festa tpa ei⁹. Et corrumpā vineā
eius ⁊ ficū eius. De qb⁹ dixit. Mercedes he mee
sunt quas dederunt michi amatores mei. Et po=
nā eā in saltū et cōedet eā bestia agri. Et visitabo
sup eā dies baalim qbus accendebat incensum ⁊
ornabat̄ in aure sua ⁊ monili suo ⁊ ibat post ama=
tores suos ⁊ mei obliuiscebat̄ dicit dñs. Propter
hoc ecce ego lactabo eā ⁊ ducā eā ī solitudinē. Et
loq̄r ad cor ei⁹ ⁊ dabo ei vinitores ei⁹ ex eodē loco
⁊ vallē achor ad apiendā spem. Et canet ibi iuxta
dies iuuētut̄ sue ⁊ iuxta dies ascēsiōis sue de t̄ra
egipti Et erit ī die illo ait dñs: vocabit me vir me⁹
⁊ nō vocabit me vltra baalim. Et auferā noīa baa
lim de ore ei⁹: ⁊ nō recordabit̄ vltra noīs eoꝝ. Et
D pcutiā cū eis fedus in die illa cū bestia agri ⁊ cuꝫ
volucre celi: ⁊ cū reptili terre. Et arcū ⁊ gladium
⁊ bellū conterā de terra: ⁊ dormire eos faciā fidu
cialiter. Et spōsabo te mihi in sempiternū: ⁊ spōsa
bo te mihi in iusticia ⁊ iudicio ⁊ ī mia ⁊ miseratio
nib⁹. Et spōsabo te mihi in fide: ⁊ scies q2 ego dñs
Et erit in die illa exaudiā dicit dñs ⁊ exaudiā ce=
los: ⁊ illi exaudient terrā: ⁊ terra exaudiet triticū
⁊ vinū ⁊ oleū: ⁊ hec exaudient iezrahel. Et semia=
bo eā mihi in terrā ⁊ miserebor ei⁹ que fuit absq3
Rom. 9. e. mia. Et dicā nō pplo meo ppls meus es tu: ⁊ ipse
1. Pe. 2. b. dicet: deus meus es tu.

¶ C. S. De pplo iudeoꝝ derelicto a dño: ⁊ mer=
cede cōducto dimisso iudeo. ⁊ expectāte messiam
de reuersione ei⁹ ad xp̄m ī nouissimis dieb⁹. iij.

A Et dixit dñs ad me. Adhuc vade ⁊ dili=
ge mulierē dilectā amico ⁊ adulterā: si
cut diligit dñs filios isrl̄: ⁊ ipsi respiciūt
ad deos alienos ⁊ diligunt vinacia vua
rū. Et fodi eā mihi quindeciꝫ argēteis: ⁊ choro or
B dei ⁊ dimidio choro ordei: ⁊ dixi ad eā. Dies mul=
tos expectabis me. Nō fornicaberis: ⁊ nō eris cū
viro: sꝫ ⁊ ego expectabo te. Q2 dies multos sede=
bunt filij isrl̄ sine rege ⁊ sine principe ⁊ sine sacrifi
cio ⁊ sine altari ⁊ sine ephot ⁊ sine theraphin. Et
post hec reuertent̄ filij isrl̄: ⁊ q̄rent dñm deū suuꝫ
⁊ dauid regem suū: ⁊ pauebunt ad dñm et ad bo=
nū eius in nouissimo dierum.

¶ C. S. Propter pctā ppl̄i desolat̄ terra. repelli
tur isrl̄. increpant̄ sacerdotes: q2 subuertūt pplm
⁊ pplm p idolis. ⁊ iudas ab idolis phibet̄. iiij.

A Audite verbū dñi filij isrl̄: q2 iudiciū dño
cū habitatorib⁹ terre. Non est eñ veri=
tas ⁊ nō est mia: ⁊ nō est sciētia dei ī ter
ra. Maledictū ⁊ mendaciū ⁊ homicidiū
⁊ furtū ⁊ adulteriū inūdauerūt ⁊ sanguis sangui
nē tetigit. Propter hoc lugebit terra: ⁊ infirmabit̄
oīs q̄ habitat in ea. In bestia agri ⁊ in volucre ce
li: sed ⁊ pisces maris cōgregabunt̄. Uerūtñ vnus=
B quisq3 nō iudicet ⁊ nō arguat̄ vir. Ppls eñ tuus
sicut hi: q̄ cōtradicūt sacerdoti: ⁊ corrues hodie ⁊
corruet etiā ppheta tecū. Nocte tacere feci mr̄eꝫ
tuā. Cōticuit pplus meus: eo ꝙ nō habuerit sciē
tiā. Q2 tu scientiā repulisti repellā te ne sacerdo=
tio fungaris mihi. Et oblita es legis dei tui obli=
uiscar filioꝝ tuoꝝ ⁊ ego. Scdm multitudinē eoꝝ
sic peccauerūt mihi: gl̄iam eoꝝ in ignominiā cō=
mutabo. Pctā ppl̄i mei cōedent: ⁊ ad iniq̄tatē eo
Esa. 24. c rū subleuabūt aīas eoꝝ. Et erit sicut pplus: sic sa

cerdos. Et visitabo sup eū vias eius ⁊ cogitatio=
nes ei⁹ reddā ei. Et cōedēt ⁊ nō saturabunt̄. For= C
nicati sunt ⁊ nō cessauerūt: qm̄ dñm dereliq̄runt ī
nō custodiendo. Fornicatio ⁊ vinū ⁊ ebrietas au=
ferūt cor. Pplus me⁹ in ligno suo interrogauit et
baculus ei⁹ annūciauit ei. Spūs eī fornicationū
decepit eos: ⁊ fornicati sunt a deo suo. Sup capi
ta montiū sacrificabāt: ⁊ sup colles accēdebāt thi
miama subt⁹ quercū ⁊ pplm ⁊ therebinthū q2 bo
na erat vmbra ei⁹. Ideo fornicabunt̄ filie vestre
et spōse vestre adultere erūt. Nō visitabo sup fili
as vestras cū fuerint fornicate: ⁊ sup sponsas ve=
stras cū adulterauerint: qm̄ ipsi cū meretricibus
cōuersabant̄: ⁊ cū effeminatis sacrificabāt. Et po D
pul⁹ nō intelligens vapulabit. Si fornicar̄ tu isrl̄
nō delinquat saltē iuda. Et nolite igredi in galga
la ⁊ ne ascēderitis in bethauē neq3 iurauerit̄is: vi
uit dñs. Qm̄ sicut vacca lasciuiēs declinauit isrl̄.
Nūc pascet eos dñs q̄si agnū in latitudine. Parti
ceps idoloꝝ effraim dimitte eū. Separatū est cō
uiuiū eoꝝ: fornicatōe fornicati sūt: dilexerūt affer
re ignominiā ptectores ei⁹. Ligauit cum spūs in
alis suis: ⁊ cōfundent̄ a sacrificijs suis.

¶ C. S. Sermo dñi ꝯtra sacerdotes seducentes
⁊ pplm seductū. ⁊ ꝙ deū nō placāt hostijs q̄ eū fa
ctis offendunt. ⁊ ꝙ pplus frustra q̄rit humanum
auxiliū cui dñs aduersatur. v.

Audite hoc sacerdotes: et attendite do= A
m⁹ isrl̄: ⁊ dom⁹ reḡ auscultate: q2 vobis
iudiciū. Qm̄ laque⁹ facti estis specula
tiōi sicut rhete expāsum sup thabor ⁊ vi
ctimas declinastis in pfundum. Et ego eruditor
oīm eoꝝ. Ego scio effraim ⁊ isrl̄ nō est abscōdit⁹ B
a me. Q2 nūc fornicat⁹ est effraim: ꝯtaminat⁹ est
isrl̄. Nō dabūt cogitatiōes suas vt reuertant̄ ad
deū suū: q2 spūs fornicationū in medio eoꝝ: ⁊ dñꝫ
nō cognouerūt. Et rñdebit arrogātia isrl̄ in facie
ei⁹ ⁊ isrl̄ ⁊ effraim ruent in iniq̄tate sua Ruet etiā
iudas cū eis. In gregibus suis ⁊ in armētis suis
vadent ad q̄rendū dñm: ⁊ nō inuenient. Ablat⁹ est
ab eis. In dño p̄uaricati sunt: q2 filios alienos ge
nuerūt. Nūc deuorabit eos mēsis cū patrib⁹ suis C
Clāgite buccina in gabaa tuba in rama. Ululate
ī bethauē: post tergū tuū beniamin. Effraim in de=
solatiōe erit. In die correptiōis in tribub⁹ israel
ostendi fidem. Facti sunt pricipes iuda quasi assu
mentes terminū sup eos effundā quasi aquā iraꝫ
meā. Calūniaꝫ patiens est effraim fract⁹ iudicio
qm̄ cepit abire post sordes Et ego q̄si tinea effrai
⁊ q̄si putredo domui iuda. Et vidit effraim lāguo
rem suū: ⁊ iudas vinculū suū. Et abijt effraim ad D
assur: ⁊ misit ad regē vltorē. Et ipse nō poterit sa=
nare vos: nec soluere poterit a vobis vīculū. Qm̄
ego q̄si leena effrai: ⁊ q̄si catulus leonis domui iu
da. Ego capiā ⁊ vadā: tollā ⁊ nō est qui eruat. Ua
dens reuertar ad locū meū donec deficiatis: ⁊ q̄=
ratis faciem meam.

¶ C. S. De triduo passionis ⁊ natiuitatis xp̄i. ꝙ
a sacerdotib⁹ pdijt iniq̄tas. vj.

In tribulatione sua mane ꝯsurgent ad A
me. Uenite ⁊ reuertamur ad dñm: quia
ipse cepit et sanabit nos: percutiet et
curabit nos. viuificabit nos post duos

dies:in die tertia suscitabit nos:ꝛ viuemus in cō=
spectu ei⁹ sciemus seq̄murq; vt cognoscam⁹ dn̄m
Quasi diluculū p̄paratꝰ ē egressus eius:ꝛ veniet
q̄si imber nobis tēporaneꝰ ꝛ serotinꝰ terre. Quid
faciā tibi effraim:q̄d faciā tibi iuda? Mia vestra
quasi nubes matutina:ꝛ quasi ros mane ptransi=
B ens. Propter hoc dolaui in p̄phetis:ꝛ occidi eos
Mat.9.b. in verbis oris mei ꝛ iudicia tua quesi lux egrediē
et.12.a. tur. Qꝛ miam volui ꝛ non sacrificiū ꝛ scientiā dei
plus q̄ȝ olocaustū. Ipsi autē sicut adā transgressi
C sunt pactū ibi preuaricati sūt in me. Galaad ciui
tas opantiū idolū supplantata sanguine: ꝛ quasi
fauces virorū latronū. Particeps sacerdotū in via
interficientiū pgentes de sychen: qꝛ scelus opati
sūt. In domo isrl̄ vidi horrendū: ibi fornicatiōes
effraim cōtaminatus est israel. Sed ꝛ iuda pone
messem tibi:cū cōuertero captiuitatē ppl̄i mei.
¶ C.S. q̄ꝛ hirl̄m fauore hieroboā exarsit ad ido
latriā:arguit effraim:ꝛ q̄ꝛ simulet gentibꝰ nec re=
uertat p pn̄iam:sua detrimenta nō videt: ꝛ quasi
colūba pdit pullos:ꝛ cedet p clamore pctōꝝ: ar=
guit de apostasia ꝛ idolatria.de ingratitudine.de
gula.de dolosa infestatione dei:nec reuertunt ad
penitentiam. vij.
A Cum sanare vellē isrl̄:reuelata est iniq̄=
tas effraim:ꝛ malicia samarie qꝛ opati
sunt mendaciū. Et fur igressus est spo=
lians latrūculus foris. ꝛ ne forte dicant
in cordibꝰ suis oēm maliciā eoꝝ me recordatum.
Nūc circūdederunt eos adinuentiōes sue corā fa=
cie mea facte sunt. In malicia sua letificauert re=
B gē:ꝛ in mendacijs suis principes. Oēs adulterā=
Mat.13.c tes q̄si cliban⁹ succēsus a coquēte. Quieuit pau=
lulū ciuitas a cōmixtione fermēti donec fermēta
retur totum. Dies regis nostri. Ceperunt princi
pes furere a vino. Extēdit manū suā cū illusoribꝰ
qꝛ applicuerūt quasi clibanū cor suū cū insidiare
tur eis. Tota nocte dormiuit coquens eos:mane
ipse succensus q̄si ignis flāme. Oēs calefacti sunt
quasi cliban⁹:ꝛ deuorauerūt iudices suos. Oēs
reges eoꝝ ceciderūt:nō est q̄ clamet in eis ad me
C Effraim in pplis ipse cōmiscebat. Effraim factꝰ
est subcinericiꝰ panis:q̄ nō reuersat. Cōederunt
alieni robur ei⁹:ꝛ ipse nesciuit. Sȝ ꝛ cani effusi sūt
in eo:ꝛ ipse ignorauit. Et hūiliabit supbia israel i
facie ei⁹. Nec reuersi sunt ad dn̄m deū suū:ꝛ non
q̄sierūt eū in oībꝰ his. Et factꝰ ē effrai quasi colū=
ba seducta nō habēs cor. Egyptū inuocabāt: ad as
syrios abierūt. Et cū pfecti fuerit expādā sup eos
rhete meū ꝛ q̄si volucrē celi detrahā eos. Cedā
eos s̄m auditionē cet⁹ eoꝝ. Ve eis:q̄m recesserūt
D a me. Vastabunt:qꝛ p̄uaricati sunt in me. Ego re=
demi eos ꝛ ipsi locuti sūt ꝯtra me mēdacia. Et nō
clamauerūt ad me i corde suo sȝ vlulabant in cubi
libꝰ suis. Sup triticū ꝛ vinū ruminabāt: ꝛ recesse
runt a me. Et ego erudiui eos ꝛ ꝯfortaui brachia
eoꝝ:ꝛ i me cogitauert maliciā. Reuersi sunt vt es=
sent absq; iugo:facti sūt q̄si arcus dolosus. Cadēt
in gladio pricipes eoꝝ a furore lingue sue Ista sub
sannatio eoꝝ in terra egypti.
¶ C.S. Predicit samariā cū vitulo suo ꝛ poplm
destruēdū p nabuchodonosor p̄pter causas plu
rimas ꝛ vrbes iuda cōcremandas. viij.

N gutture tuo sit tuba q̄si aq̄la sup do A
mū dn̄i:p eo q̄ꝛ trangressi sunt fedus
meū:ꝛ legē meā p̄uaricati sūt. Me inuo
cabūt deꝰ meus ꝛ cognouimꝰ te israel
Proiecit isrl̄ bonū:inimicꝰ psequet eū.
Ipsi regnauerūt ꝛ nō ex me:pricipes extiterūt ꝛ
nō cognoui. Aurū suū et argentū suū fecerūt sibi
idola vt interirēt. Proiectꝰ est vitulꝰ tuꝰ samaria
Iratꝰ est furor meꝰ in eis. Usq; q̄ nō poterūt emū
dari:qꝛ ex isrl̄:ꝛ ipse ē. Artifex fecit illū ꝛ nō est de B
us:q̄m in araneaꝝ telas erit vitulꝰ samarie:qꝛ vē
tū seminabūt ꝛ turbinē metent. Culmꝰ stās nō est i
eo germen:nō faciet farinā. q̄ꝛ ꝛ si fecerit:alieni co
medēt eā deuoratꝰ est isrl̄. Nūc factꝰ ē in natiōibꝰ
q̄si vas imūdū:qꝛ ipsi ascēderūt ad assur. Onager C
solitariꝰ sibi effraim. Munera dedert amatoribꝰ
suis:sȝ ꝛ cū mercede cōduxerūt natiōes. Nūc cō=
gregabo eos:ꝛ q̄escēt paulisper ab onere regis ꝛ
principū. Qꝛ multiplicauit effraim altaria ad pec
candū:facte sūt ei are in delictū. Scribā ei multi= D
plices leges meas q̄ velut aliene cōputate sunt.
Hostias offerēt imolabūt carnes ꝛ cōedēt:ꝛ dn̄s
nō suscipiet eas. Nūc recordabit iniq̄tatis eoꝝ: et
visitabit pctā eoꝝ. Ipsi in egyptū cōuertent. Et
oblitꝰ est isrl̄ factoris sui:ꝛ edificauit delubra:ꝛ iu
das multiplicauit vrbes munitas. Et mittā ignē
in ciuitates ei⁹ ꝛ deuorabit edes illius.

¶ C.S. Prophetat famē samarie ꝛ reprobatio=
nē sacrificioꝝ:ꝛ captiuitatē isrl̄. p̄phetas suos de
ceptos. filias dicit a prībꝰ degenerare:et iprecat
sterilitatē parentibꝰ corrūpentibꝰ illos. ix.
Oli letari isrl̄:noli exultare sicut popl̄i A
qꝛ fornicatꝰ es a deo tuo. Dilexisti mer
cedē sup oēs areas tritici. Area ꝛ torcu
lar non pascet eos: ꝛ vinū mentiet eis.
Nō habitabūt in terra dn̄i. Reuersus est effraim
in egiptū ꝛ in assyrijs pollutū cōedit. Nō libabūt
dn̄o vinū:ꝛ nō placebūt ei. Sacrificia eoꝝ q̄si pa
nis lugentiū. Oēs q̄ cōedent eū cōtaminabunt:
qꝛ panis eoꝝ aīe ipsoꝝ:nō intrabūt in domū dn̄i.
Quid facietis in die solēni in die festiuitatꝫ dn̄i?
Ecce em̄ pfecti sunt a vastitate. Egyptꝰ cōgrega B
bit eos:mēphis sepeliet eos. Desiderabile argē=
tū eoꝝ vrtica hereditabit:lapa in tabernaclis eo
rū. Venerunt dies visitatiōis: venerūt dies retri
butiōis. Scitote isrl̄ stultū: p̄phetā insanū:virū
spūalē. Propter multitudinē iniq̄tatis tue: ꝛ mul
titudinē amētie. Speculator effraim cū deo meo
p̄pheta:laqueꝰ ruine factꝰ est sup oēs vias eius.
Insania in domo dei ei⁹ Profunde peccauerūt si
cut in diebꝰ gabaa. Recordabit iniq̄tatis eoꝝ: et
visitabit pctā eoꝝ. Quasi vuas in deserto inueni
isrl̄ quasi prima poma ficulnee in cacumine eiꝰ vi
di patres eoꝝ. Ipsi aūt intrauerunt ad beelphe= C
gor ꝛ abalienati sunt in cōfusione:ꝛ facti sunt abo
minabiles sicut ea q̄ dilexerunt. Effraim q̄si auis
euolauit. Glīa eoꝝ a ptu:ꝛ ab vtero et a cōceptu
q̄ꝛ ꝛ si enutrierint filios suos absq; liberis eos fa=
ciā in hoibꝰ. Sȝ ꝛ ve eis cū recessero ab eis. Effrai
vt vidi tyrꝰ erat fūdata i pulcritudie. Et effrai ad
ducet ad interfectorē filios suos. Da eis dn̄e Quid
dabis eis? Da eis vuluā sine liberꝭ ꝛ vbera arētia

D Omñs nequitie eorum in galgal:qꝛ exosos habui
eos. Propter maliciã adinuentionũ eorũ: de do=
mo mea eijciã eos. Non addã vt diligã eos. Oẽs
principes eorũ recedentes. Percussus est effraiꝫ
radix eorũ exiccata est. Fructũ nequaꝗ̃ facient.
ꝙ ⁊ si genuerint interficiã amantissima vteri eoꝝ.
Abijciet eos dñs deus meus:qꝛ nõ audierunt eũ
⁊ erunt vagi in nationibus.

¶C.S. De vite frõdosa ⁊ sperãtibus ꝓspera ꝑdi
cit interitũ israel ⁊ vastationẽ terre ꝓpter idola.
arguit effraim qꝺ dederat ad vomitũ: ⁊ ꝓuocat
ad verã penitentiã:alioquin affligetur. x.

A Vitis frondosa israel: fructus adequa=
tus est ei. Scđm multitudineꝫ fructus
sui multiplicauit altaria: iuxta vbertas=
tem terre sue exuberauit simulachris.
Diuisum est cor eorũ nunc interibunt. Ipse con=
fringet simulachra eorũ:depopulabitur aras eo=
rum. Qꝛ nunc dicent nõ est rex nobis. nõ eni time
mus dñm: ⁊ rex qd faciet nobis? Loquimini ver
ba visionis inutilis: ⁊ ferietis fedus cum menda=
cio et germinabit quasi amaritudo iudiciũ super
B sulcos agri. Vaccas bethauẽ coluerunt habitato
res samarie. Qꝛ luxit super eũ ppl'us eiꝰ ⁊ editui
eius sup eũ exultauerũt in gloria eius:qꝛ migra=
uit ab eo. Siquidẽ ⁊ ipse in assur delatꝰ est munꝰ
regi vltori. Confusio effraim capiet: ⁊ confundet
israel in voluntate sua. Transire fecit samaria re
C gem suũ quasi spumã super faciẽ aque. Et disper
Luce.23.d dent excelsa ydoli peccatũ israel. Lappa ⁊ tribu=
Apo.6.d. lus ascendet sup aras eorũ. ⁊ dicent montibꝰ:ope
rite nos ⁊ collibus cadite super nos. Ex diebꝰ ga
baa peccauit israel:ibi steterunt. Non cõprehen=
det eos in gabaa prelium super filios iniq̃tatis. Iu
xta desideriũ meũ corripiã eos. Congregabũtur
super eos ppl'i cũ corripientur ꝓpter duas iniq̃=
tates suas. Effraim vitula docta diligere triturã
⁊ ego trãsiui super pulchritudinẽ colli eius. Ascẽ
dam sup effraim. Arabit iudas:cõfringet sibi sul=
D cos iacob. Seminate vobis in iusticia: ⁊ metite in
Hiere.4.a ore mie:innouate vobis nouale. Tẽpus aũt req̃=
rendi dñm qui venerit cũ docebit vos iusticiam.
Arastis impietatẽ:iniq̃tatẽ messuistis:comedistis
frugem mendacij. Qꝛ cõfisus es in vijs tuis ⁊ in
multitudine fortiũ tuorũ cõsurget tumultꝰ in po=
pulo tuo: ⁊ omñs munitiones tue vastabunt sicut
vastatus est salmana:a domo eius qui vindicauit
baal in die prelij matre super filios allisa. Sic fe=
cit vobis bethel a facie militie nequitiarũ vestra=
rum.

¶C.S. Deus cõmemorat beneficia sua ⁊ incre=
pat igratitudinẽ israel. ⁊ exprimit patris affectũ
in puniendo israel valde. de aduentu xp̃i ⁊ voca=
tione ecclesie. xi.

A Sicut mane transit:ptransit rex isrl'. q̃a
Mat.2.c. puer israel et dilexi eũ: ⁊ ex egypto vo=
caui filiũ meũ. Vocauerũt eos sic abie=
cerunt a facie eoꝝ. Baalim imolabãt:
B ⁊ simulachris sacrificabant. Et ego quasi nutricꝰ
effraim portabã eos in brachijs meis: ⁊ nescierũt
ꝙ curarẽ eos. In funiculis adã trahã eos in vin=
culis charitatis. Et ero eis quasi exaltans iuguꝫ
sup maxillas eoꝝ: ⁊ declinaui ad euꝫ vt vesceret.

Nõ reuertet in terrã egypti ⁊ assur ipse rex eius:
qm̃ noluerũt cõuerti. Cepit gladiꝰ in ciuitatibus
eiꝰ: ⁊ cõsumet electos eius: ⁊ comedet capita eorũ
Et populus meꝰ pendebit ad reditũ meũ. Iugũ C
aũt iponet eis simul:qꝺ nõ auferet. Quõ dabo te Gen.9.f
effraim ꝓtegã te isrl'. Quõ dabo te sicut adama:
ponã te vt seboim. Cõuersũ est in me cor meũ pa
riter ꝯturbata est penitudo mea. Non faciã furo
rẽ ire mee. Nõ cõuertar vt disꝑdã effraĩ:qꝛ deus D
ego ⁊ nõ hõ. In medio tui sctũs ⁊ nõ igrediar ci=
uitatẽ. Post dñm ãbulabũt. Quasi leo rugiet: qꝛ
ipse rugiet ⁊ formidabũt filij maris. Et auolabũt
q̃si auis ex egypto: ⁊ q̃si colũba de terra assyrioꝝ:
⁊ collocabo eos in domibꝰ suis dicit dñs. Circũ=
dedit me effraim in negociatiõe: ⁊ in dolo domꝰ
isrl'. Iudas autẽ testis descendit cũ deo ⁊ cũ san=
ctis fidelibus.

¶C.S. De pena isrl' ⁊ iude. de bñficijs factis ia
cob: ⁊ malicia filioꝝ eiꝰ. s. effraim ⁊ chanaan:et de
reuocatione ppl'i p ꝓphetas. de iuda sequẽte viã
isrl': ⁊ de beneficijs factis iacob. xij.

Effraim pascit ventũ ⁊ sequit estũ. To= A
ta die mẽdaciũ ⁊ vastitatẽ multiplicat
Et fedus cũ assyrijs inijt: ⁊ oleũ in egy
ptũ ferebat. Iudiciũ ergo dñi cũ iuda:
⁊ visitatio sup iacob. Iuxta vias eius ⁊ iuxta adi Gen.25.c
uentiões eius reddet ei. In vtero supplantauit Gen.23.f
fratrẽ suũ ⁊ in fortitudine sua directus est cũ ãge B
lo. Et inualuit ad angelum ⁊ cõfortatus est. Fle=
uit ⁊ rogauit eũ:in bethel inuenit eũ: ⁊ ibi locutus
est nobiscũ. Et dñs deus exercituũ dñs memoria
le eius. Et tu ad dñm deũ tuũ cõuerteris. Miam
et iudiciũ custodi: ⁊ spera in deo tuo semp. Cha=
naan in manus eiꝰ statera dolosa calũniã dilexit.
Et dixit effraim. Verũtamen diues effectus sum
inueni idolũ mihi. Oẽs labores mei nõ inueniẽt C
mihi iniq̃tatẽ quã peccaui. Et ego dñs deus tuꝰ
ex terra egypti. Adhuc sedere te faciam in taber
naculis:sicut in diebꝰ festiuitatis. Et locutus suꝫ
sup ꝓphetas ⁊ ego visionẽ multiplicaui: ⁊ in ma=
nu ꝓphetarũ assimilatus sum. Si galaad idoluꝫ
ergo frustra erant in galgal bobus imolãtes. Nã
⁊ altaria eoꝝ quasi aceruí sup sulcos agri. Fugit D
iacob in regionẽ syrie: ⁊ seruiuit israel in vxorem: Gen.28.a.
⁊ in vxorẽ seruiuit. In ꝓpheta aũt eduxit dñs isrl'
de egypto: ⁊ in ꝓpheta seruatus est. Ad iracũdiã
me ꝓuocauit effraim in amaritudinibꝰ suis: ⁊ san
guis eius sup eũ veniet ⁊ opprobriũ eiꝰ restituet
ei dñs deus suus.

¶C.S. De idolatria effraim:et de dño ꝓsequẽte
ipm:ꝙ solus deꝰ est adiutor: ⁊ ipse memor pctõꝝ.
de passione xp̃i ⁊ aduentꝰ eius: ⁊ destructiõe mor
tis inferni. xiij.

Loquente effraim horror inuasit israel: A
et deliquit in baal ⁊ mortuꝰ est. Et nũc
addiderunt ad peccandũ:feceruntq̃ si
bi conflatile de argento suo quasi simili
tudinem idolorum. Factura artificum totum est
his ipsi dicunt. Immolate homies vitulos ado
rantes. Idcirco erũt quasi nubes matutina: ⁊ si=
cut ros matutinus ꝑteriens. Sicut puluis turbi= B
ne raptus ex area:et sicut fumꝰ de fumario. Ego Esa.43.b.
autẽ dñs deus tuus ex terra egypti:et deũ absq̃

me nescies: et saluator non est preter me. Ego cognoui te in deserto: in terra solitudis. Iuxta pascua sua adimpleti sunt: et saturati sunt. Et eleuauerunt cor suum: et obliti sunt mei. Et ego ero eis
C quasi leena sicut pardus in via assyriorum. Occurrã eis quasi vrsa raptis catulis et dirumpã interiora iecoris eorũ. Et consumã eos ibi quasi leo: bestia agri scindet eos. Perditio tua israel: tantũ modo in me auxiliũ tuũ. Ubi est rex tuus? Maxime nunc saluet te in omnib⁹ vrbibus tuis. Et iudices tuos de quib⁹ dixisti da mihi regem et principes. Dabo tibi regem in furore meo: et auferam in indignatiõe mea. Colligata est iniqtas effraim absconditũ peccatũ eius. Dolores parturientis venient ei. Ipse filius nõ sapiens. Nunc enim non
D stabit in cõtritione filiorũ. De manu mortis liberabo eos: de morte redimã eos. Ero mors tua o mors: morsus tuus ero inferne. Consolatio abscõdita est ab oculis meis: qr ipse inter fratres diuidet. Adducet vrentẽ ventũ dñs de deserto ascendentẽ: et siccabit venas eius et desolabit fontẽ ei⁹: et ipse diripiet thezauros ois vasi desiderabilis.

pver.17.b

1.Reg.8.a.

Hebr.2.d.

C C.S. De interitu samarie. mouet conuerti ad dñm et cõfiteri. et cõuerti ab assur et cõuersis promittit bona plurima: si tamen non vltra redeant ad peccatum. xiiij.

A Pereat samaria: quoniã ad amaritudinẽ cõcitauit deũ suũ. In gladio pereãt paruuli eorũ elidantur: et fete eius scindantur. Cõuertere israel ad dñm deũ tuũ: qm corruisti in iniqtate tua. Tollite vobiscũ verba et cõuertimini ad dñm et dicite ei. Omnẽ aufer iniquitatẽ et accipe bonũ et reddemus vitulos
B labiorũ nostrorũ. Assur non saluabit nos. Super equũ non ascendemus: nec dicemus vltra dij nostri opera manuũ nostrarũ: qr eius qui in te est misereberis pupilli. Sanabo cõtritiones eorũ diligã eos spontanee: qr auersus est furor meus ab eis.
C Ero quasi ros: et israel germinabit sicut liliũ et erũpet radix eius vt libani. Ibunt rami eius et erit quasi oliua gloria eius et odor eius vt libani. Cõuertent sedentes in vmbra ei⁹: viuent tritico. Et germinabũt quasi vinea: memoriale eius sicut vinũ libani. Effraim quid mihi vltra idola? Ego ex
D audiã et dirigã eũ ego vt abietem virẽtem: ex me fructus eius inuentus est. Quis sapiens intelliget ista intelligens et sciet hec. Quia recte vie dñi et iusti ãbulabunt in eis: preuaricatores vero corruent in eis.

Hier.9.d.

C Explicit Osee ppheta.

C Incipit plogus in Iohel pphetam.

Sanctus iohel apud hebreos post osee ponitur. Et sicut ibi sub nomie effraim ad decẽ tribus cõfertur vaticiniũ: que vel samaria vel israel sepe memorãtur: sic in hunc pphetã oĩe quod dicit ad tribũ iuda et ad hierusalẽ pertinere credendũ est: et nullã omnino israelis id est decẽ tribuũ in hoc fieri mẽtionẽ. Tẽpora quoq3 quibus pphetauit eadẽ debemus accipere q̃ in osee legimus in dieb⁹ ozie ioathan achas et ezechie regũ iuda: et in diebus hieroboam filij ioas regis israel. Porro factum esse sermonem dñi ad meritũ eius refertur cui fit: nõ ad conditionem eius qui fieri dicitur vt alibi legimus. Dñs factus est michi in salutem. Auditus enĩ in scripturis sanctis non est iste eorũ ad aures sonat: sed qui in corde percipitur iuxta illũ quod dñs loquitur. Qui habet aures audiendi audiat Qd ãt dicit hebraice hezimi: grece enechzisti latine sonat auribus percipite: ppter nõ aure sed corde percipitur. Qui senes sunt et celestes audiunt spiritualiter: qui aũt habitant in terra appellanturq3 terreni: auribus percipiũt. Ubicũq3 autem hec duo verba iũcta ponũtur non ad simplicem tantũ verborũ sonũ sed ad reconditã quoq3 dictorũ intelligentiã pertinere intelligẽdum est In genesi lamech loquitur ad vxores suas ada et sella. Audite verba mea vxores lamech auribus percipite sermones meos. Quia virum occidi in vulnus meũ et iuuenem in liuorem meũ. Et esaias Audite celi et auribus percipe terra.

Osee.1.a.

Ps.117.

Mat.11.b. et 13.a.

Hebr.4.d

Esaie.1.c.

C Item alius plogus in eundem.

In hoc ppheta idcirco nec reges nec tẽpora sunt prenotata: qr eisdem tẽporibus ac regibus quibus osee pphetauerat et ipse prophetauit. Ex tribus igit generibus rhetorũ hec sumũtur principia. et tres sunt argumentorũ partes ex quibus incipere solet omis orator. Aut enĩ docibiles: aut beniuolos aut attentos auditores debet efficere. Hic ergo ppheta a magnitudine cladis sumens principiũ eosq3 qui audituri erant volens ad penitentiã prouocare. reddit attentos admirans futurum malum vt considerantes venture cladis asperitatem ocius arriperent penitentiã. Iohel iterpretatur incipiens: aut dñi descensus. Fatuel vero aut latitudo aut ostiũ dei. Tropologice hoc est q̃ q̃ ostiũ dei: et scientiam habuerit aptam: recte incipit prophetare.

C Item alius prologus.

Iohel de tribu ruben: natus in agro bethoron: vbi etiã in pace mortuus est et sepult⁹.

C Incipit argumentum in eundem.

Iohel filius fatuel describit terrã duodecim tribuum: eruca bruco locusta rubigine vastante consumptam: et post reuersionem prioris populi effusum iri spiritumsanctum super seruos dei et ancillas: id est super centum viginti credentium nomina: et effusum iri in cenaculo syon. Qui centum viginti ab vno vsq3 ad quindecim paulatim et per incrementa surgentes: quindecim gradũum numerum efficiunt qui in psalterio mystice continẽtur.

C Explicit argumentum.

C Incipit Iohel propheta.

C C.S. Prophetat contra iudeam quattuor plagas. et excitat dormientes: vt videant futurum sibi malum et sacerdotes vt plangant: et ipse plangit vastitatem terre sue.

Capitulum primum.

A Erbū dn̄i
qđ factū est ad iohel filiū
fatuel. Audite hec senes
⁊ aurībꝰ ꝑcipite oēs hita
tores terre si factū est istđ
in diebꝰ vestris:aut in die
bus patrū vr̄oꝝ. Super
hoc filijs vr̄is narrate ⁊ fi
lij vr̄i filijs suis:⁊ filij eoꝝ gn̄atiōi altere. Residuū
eruce cōedit locusta:⁊ residuū locuste cōedit bru=
B chꝰ:⁊ residuū bruchi cōedit rubigo. Expgiscimini
ebrij:flete ⁊ vlulate oms q̄ bibitis vinū in dulcedi
ne:qm̄ perijt ab ore vr̄o. Gens em̄ ascēdet sup ter
rā meā fortis ⁊ innūerabilis. Dentes eiꝰ vt dētes
leonis:⁊ molares eiꝰ vt catuli leonis. Posuit vi=
neā meā in desertū:⁊ ficū meā decorticauit. Nu=
dās spoliauit eā ⁊ ꝓiecit:albi facti sunt rami eius
Plāge q̄si ꝟgo accincta sacco sup virū pubertatꝫ
sue. Perijt sacrificiū ⁊ libatio de domo dn̄i:luxerūt
C sacerdotes mīstri dn̄i. Depopulata ē regio: luxit
humꝰ qm̄ deuastatū est triticū. Cōfusuꝫ est vinuꝫ
⁊ elanguit oleū. Cōfusi sunt agricole: vlulauerūt
vinitores super frumēto vino ⁊ hordeo:q2 perijt
messis agri. Uinea cōfusa ē ⁊ ficus elāguit: malo=
granatū ⁊ palma ⁊ malū ⁊ oia ligna agri aruerūt
q2 cōfusuꝫ ē gaudiū a filijs holm. Accingite vos
⁊ plāgite sacerdotes:vlulate ministri altaris. In
gredimini:cubate in sacco ministri dei mei:qm̄ in
infra.2.d. terijt de domo dei vr̄i sacrificiū ⁊ libatio Sctifica
te ieiuniū:vocate cetū:cōgregate senes oēs habi
tatores terre i domū dei vestri:⁊ clamate ad dn̄m
A.a.a.diei:q2 ꝓpe est dies dn̄i:⁊ q̄si vastitas a po
tente veniet. Nunqđ nō corā oculis vr̄is alimēta
perierūt de domo dei vr̄i leticia ⁊ exultatio? Cō=
putruerūt iumenta in stercore suo:demolita sunt
horrea:dissipate sunt apothece:qm̄ ꝯfusum est tri
ticū. Quid īgemuit aīal:mugierūt greges armē=
ti. Q2 nō est pascua eis. Sed ⁊ greges pecoꝝ dis=
perierūt. Ad te dn̄e clamabo q2 ignis cōedit spe=
ciosa deserti:⁊ flāma succēdit omia ligna regiōis
Sed ⁊ bestie agri q̄si area sitiens imbrē suspexe=
rūt ad te:qm̄ exsiccati sunt fontes aquarū:⁊ ignis
deuorauit speciosa deserti.

¶C.S. Jubet dn̄s sonitu tubaꝝ ꝑdicari aduen
tū hostiū:quoꝝ aduentꝰ describit vt crudelitas
hortat ad pn̄iam:bona plīma penitētibꝰ ꝓmittit.
de missione spūssancti:⁊ tpe passionis. ij.
A Canite tuba in syon:vlulate in mōte scō
infra codē meo. Conturbent oēs hitatores terre:
q2 venit dies dn̄i:q2 ꝓpe est dies tene=
braꝝ ⁊ caliginis:dies nubis ⁊ turbinis
Quasi mane expāsum sup mōtes pplus multꝰ ⁊
fortis. Silis ei nō fuit a principio ⁊ post eū nō e=
rit vsq3 in ānos gn̄atiōis ⁊ gn̄ationis. Añ faciem
eiꝰ ignis vorās ⁊ post eū exurēs flāma. Quasi hor
tꝰ voluptatꝫ terra corā eo:⁊ post eū solitudo deserti
neq3 est q̄ effugiat eū. Quasi aspectꝰ equoꝝ aspe
B ctꝰ eoꝝ ⁊ q̄si eqtes sic current. Sicut sonitꝰ q̄dri=
gaꝝ sup capita montiuꝫ exiliēt:sicut sonitꝰ flāme
ignis deuorātis stipulā:velut pplꝰs fortis ꝑpara=
tus ad ꝓliū. A facie eiꝰ cruciabunt ppl̄i:oēs vultꝰ
redigent in ollā. Sicut fortes currēt:q̄si viri bella
tores ascēdent murū. Uiri in vijs suis gradient:⁊
nō declinabūt a semitis suis. Unusquisq3 fratrem
suū nō coartabit:singuli in calle suo ambulabunt
Sed ⁊ ꝑ fenestras cadent ⁊ nō demolient. Urbeꝫ
īgredient:in muro current. Domos cōscendēt: ꝑ
fenestras intrabūt q̄si fur. A facie eiꝰ contremuit
terra:moti sunt celi. Sol ⁊ luna obtenebrati sunt C
⁊ stelle retraxerūt splendorē suū. Et dn̄s dedit vo infra.3.d.
cē suā ante faciē exercitꝰ sui:q2 multa sunt nimis
castra eiꝰ:q2 fortia ⁊ faciētia verbū eiꝰ. Magnus
em̄ dies dn̄i ⁊ terribilis valde. Et quis sustinebit
eū? Nūc ḡ dicit dn̄s. Cōuertimini ad me in toto
corde vr̄o:in ieiunio ⁊ fletu ⁊ in planctu:⁊ scindite
corda vr̄a ⁊ nō vestimēta vr̄a. Et cōuertimini ad Ps̄.85.
dn̄m deū vestrū:q2 benignus ⁊ misericors est:pa=
tiens ⁊ multe mie et ꝑstabilis sup malicia. Quis Jone.3.d.
scit si cōuertat ⁊ ignoscat ⁊ relinquat post se bn̄di D
ctionē? Sacrificiū ⁊ libamen dn̄o deo nr̄o. Cani= supra.1.c.
te tuba in syō:sctificate ieiuniū:vocate cetū:ꝯgre
gate poplm̄:sctificate eccl̄iam:coaduuate senes:
cōgregate paruulos ⁊ suggentes vbera. Egredi
atur spōsus de cubili suo:⁊ spōsa de thalamo suo.
Inter vestibulū ⁊ altare plorabūt sacerdotes mi
nistri dn̄i ⁊ dicent. Parce dn̄e parce poplo tuo: ⁊
ne des hereditatē tuā in opprobriū vt dn̄ent eis
nationes. Quare dicūt in ppl̄is vbi est deꝰ eoꝝ?
zelatus est dn̄s sup terrā suā:⁊ pepcit poplo suo.
Et rn̄dit dn̄s ⁊ dixit pplo suo. Ecce ego mittā vo
bis frumētū ⁊ vinū ⁊ oleū/⁊ replebimini in eis: ⁊ nō
dabo vos vltra opprobriū in gentibꝰ. Et eū q̄ ab E
aq̄lone est ꝓcul faciā a vobis:⁊ expellā eū in ter=
ram inuiā ⁊ desertā. Faciē eius cōtra mare orien
tale:⁊ extremū eius vsq3 ad mare nouissimū. Et
ascendet fetor eiꝰ ⁊ ascendet putredo eiꝰ:q2 supbe
egit. Noli timere terra:exulta ⁊ letare qm̄ magni
ficauit dn̄s vt faceret. Nolite timere aīalia regio
nis:q2 germinauerūt speciosa deserti:q2 lignū attu
lit fructū suū:ficus ⁊ vinea dederūt virtutē suam
Et filie syon exultate ⁊ letamini in dn̄o deo vr̄o: F
q2 dedit vobis doctorē iusticie:⁊ descendere faci=
et ad vos imbrē matutinū ⁊ serotinū sicut in prin=
cipio. Et īplebunt aree frumēto: ⁊ redundabunt
torcularia vino ⁊ oleo. Et reddā vobis annos q̄s
comedit locusta:bruchus ⁊ rubigo:⁊ eruca. Fortitu
do mea magna quā misi in vos. Et comedetis ve
scentes ⁊ saturabimini:et laudabitis nomen dn̄i
dei vestri q̄ fecit mirabilia vobiscū. Et nō ꝯfunde
tur pplꝰs meꝰ in sempiternū:⁊ scietꝫ q2 in medio
isrl̄ ego sum. Et ego dn̄s deꝰ vester:⁊ nō est ampli G
us:⁊ nō cōfundet pplꝰs meus ineternū. Et erit Act.2.g.
post hec effundā spiritū meū sup oēm carnē ⁊ ꝓ=
phetabunt filij vestri et filie vestre. Senes vestri
somnia somniabunt:⁊ iuuenes vestri visiones vi=
debunt. Sed ⁊ sup seruos meos ⁊ ancillas in die
bus illis effundā spm̄ meū:⁊ dabo ꝓdigia in celo
⁊ in terra sanguinē ⁊ ignē ⁊ vaporē fumi. Sol cō=
uertet in tenebras:⁊ luna in sanguinē anteq3 ve=
niat dies domi magnꝰ ⁊ horribilis. Et erit ois q̄
inuocauerit nomen dn̄i saluus erit:q2 in montem
syon ⁊ in hirl̄m erit saluatio sicut dixit dn̄s:⁊ in re
siduis quos dn̄s vocauerit.

¶ C. S. De iudicio post cõuersionē iudeoꝝ sub
noie: ⁊ synodus ꝯtra romanos ꝗ vasa tẽpli hierl'm
posuerūt in tẽplo pacis: ⁊ de liberatiõe ppl'i tpe cy
ri. vocant viui ⁊ mortui ad iudiciū. de sepulchris.
de felicitate scõꝝ. de ꝑdicatiõe apl'oꝝ: ⁊ fonte ba
ptismi. ⁊ de visione sanctorum. iij.

A Quia ecce ĩ dieb' illis in tpe illo cū ꝯuer
tero captiuitatē iuda ⁊ hierl'm ꝯgrega-
bo oēs gẽtes ⁊ deducā eos in vallē io-
saphat ⁊ disceptabo cū eis ibi sup pplo
meo ⁊ hereditate mea isrl' ꝗs dispserūt in nationi
b': ⁊ terrā meā diuiserūt: ⁊ sup ppl'm meū miserūt
sortē. Et posuerūt puerū in ꝓstibulo: ⁊ puellā vē-
diderūt ꝓ vino vt biberēt. Uerū ꝗd mihi ⁊ vobis
tyrus ⁊ sydon ⁊ ois termin' palestinoꝝ? Nūꝗd vl
tionē vos reddetis mihi? Et si vlciscimi vos ꝯtra
me: cito velociter reddā vicissitudinē vobis sup
B caput vr̄m. Argentū ei meū ⁊ aurū tulistis ⁊ desi
derabilia mea et pulcherrima intulistis in delubra
vr̄a. Et filios iuda ⁊ filios hierl'm vēdidistis filijs
grecoꝝ: vt lõge faceretis eos de finib' suis. Ecce
ego suscitabo eos de loco in ꝗ vēdidistis eos: ⁊ ꝯuer
tā retributionē vr̄am in caput vr̄m. Et vendā fili
os vr̄os ⁊ filias vr̄as in manib' filioꝝ iuda: ⁊ ve-
nūdabunt eos sabeis gẽti lõginꝗ: q2 dn̄s locut' ē
Clamate hec in gentib': sc̄tificate bellū: suscitate
robustos. Ascendāt oēs viri bellatores. Cõcidite
aratra vr̄a in gladios: ⁊ ligones vr̄os in lanceas.
Infirm' dicat: q2 ego fortis sū. Erūpite et venite
oēs gẽtes de circuitu ⁊ ꝯgregami. Ibi occūbere
C faciet dn̄s robustos tuos. Cõsurgāt ⁊ ascēdāt gē
tes in vallē iosaphat: q2 ibi sedebo vt iudicē oms
gẽtes ĩ circuitu. Mittite falces: q2 maturauit mes
Apo. 14. d sis. Uenite ⁊ descēdite: q2 plenū est torcular. Exu
berant torcularia q2 multiplicata ē malicia eoꝝ.
Ppl'i ppl'i in valle ꝯcisionis: q2 iuxta est dies dn̄i ĩ
valle cõcisionis. Sol ⁊ luna obtenebrati sūt: ⁊ stel
supra. 2. c. le retraxerūt splendorē suū. Et dn̄s de syõ rugiet
Esaie. 13. b ⁊ de hierl'm dabit vocē suā. Et mouebunt celi ⁊ ter
Hiere. 25. f. ra ⁊ dn̄s spes ppl'i sui: ⁊ fortitudo filioꝝ isrl'. Et sci
Amos. 1. a etis q2 ego dn̄s de' vester hitans in syon in mõte
D scõ meo. Et erit hierl'm scā ⁊ alieni nõ trāsibūt ꝑ eā
āplius. Et erit in die illa stillabūt mõtes dulcedi
nē: ⁊ colles fluent lacte. Et ꝑ oēs riuos iuda ibūt
aque: ⁊ fons de domo dn̄i egredief: ⁊ irrigabit tor
rentē spinaꝝ. Egypt' in desolatiõe erit: ⁊ idumea
in desertū ꝑditiõis ꝓ eo ꝙ iniꝗ egerit in filios iu-
da: ⁊ effuderit sanguinē inocentē in terra sua. Et
iudea ineternū habitabif ⁊ hierl'm in gn̄ationē et
gn̄ationē. Et mūdabo sanguinem eoꝝ ꝗs nõ mū
dauerā ⁊ dn̄s cõmorabif in syon.

¶ Explicit Iohel ꝓpheta.

¶ Incipit ꝓlogus in Amos ꝓphetam.

Ozias rex cū religionē sollicite emularef
2. par. 26. e nimio religionis amore ꝓuocat' circa
zach. 14. b. ꝑceptū legis moysi arrepto thuribulo
vt in hystoria libri scōi paralipomenon
ostendif sacerdotale officiū ꝑsumere conat' est.
Ob eā rem terremotū in tẽplo dei exortū cõstat
cuius etiā zacharias ꝓpheta meminit. Ante hūc
itaqꝫ terremotū Amos ꝓpheta tpibus ꝑdicti re-
gis. ⁊ tpibus hierobo ā filij ioas regis isrl'. in eas
gẽtes ꝗ electiõe ꝯphense sunt irā dei ob eas cau-
sas quas mẽorauit affuturā denūciat. ⁊ q2 idē ꝓ-
pheta in sequētib' ait. Sup trib' ĩpietatib' ⁊ sup Amos. 1. b
ꝗttuor nõ couertā eū tertio pctõꝝ idulgētiā desi et. 2. a.
dare posse significat: quē ꝗrto eadē pctā admittē
tib' nec penitētiā nec idulgētiā daturū annūciat
Nā ꝑ ignis silitudinē quē in ꝑdictas gentes imit
tendū ꝑdixit: grauē atqꝫ irreuocabilē dei irā ad
euersionē earūdem ciuitatū ꝓcessurā voluit de-
monstrare.

¶ Item alius ꝓlogus.

Amos ꝓpheta pastor ⁊ rusticus ⁊ rubo
rū mora distringēs: paucis ṽbis expli-
cari non pōt. Quis eni digne exprimat
tria ⁊ ꝗttuor scelera damasci: gaze: tyri:
idumee filioꝝ amõ ⁊ moab ⁊ septio octauoqꝫ gra
du iude ⁊ isrl'. Hic loquif ad vaccas pingues ꝗ sūt amos. 4. b
ĩ mõte samarie: ⁊ ruiturā domū maiorē minorēqꝫ Ibidē. 6. a
testaf. Ipse cernit fictorē locuste: ⁊ stātē dn̄m sup
murū litū. vel adamātinū. ⁊ vncinū pomoꝝ attra
hentē supplitia pctõrib' ⁊ famē in terra: nõ famē
panis: neqꝫ sitim aque: sꝫ audiendi ṽbū dn̄i: nõ di
xit ṽba sꝫ ṽbū. Amos ṽo iterꝑtaf onust'. Hic a-
mos spūali gr̄a plen' ꝓphetauit iter ceteros ꝓ-
phetas. Nõ ei solus ipse erat ꝓphetes sꝫ etiā alij
⁊ ꝗppe nõ poterat ꝓphetes esse nisi pastor ante
fuisset. Qui etiā tuba sua clangit ꝑ singulos dies
erudiēs ⁊ docēs in eccl'ia. Inuitat eī vox olim ꝓ
phetaꝝ tāqꝫ tuba spūalis est ꝑdicās in eccl'ia fm
ꝙ scriptū est. Ascēde in mõtē excelsū tu ꝗ euāge Esa. 40. b.
lizas syō. exalta vocē tuā ꝗ ꝑdicas hierl'm.

¶ Incipit alius ꝓlogus.

Hic amos ꝓpheta ⁊ pastor: nõ fuit pat
esaie ꝓphete: quāqꝫ ⁊ ille ꝓpheta exti
terit. Nam alijs l'ris ille: alijs iste apud
hebreos scribif: ꝗ differētia l'raꝝ apud
latinos nõ habef: ⁊ ille fortis vel robust': hic vero
auulsus iterꝑtaf: q2 loquif cõtra decē trib' ꝗ per
idolatriā a cultu dei ⁊ a regno dauid erāt auulse.
Fuit aūt cognatio ei' ex oppido thecue qd' sex mi
liarib' distat a bethleē: curā gerēs pecoꝝ ĩ latitu-
dine cāpoꝝ ꝗ sunt ꝓximi oppido thecue in ꝗbus
humi arido atqꝫ arenoso nihil oino frugū gignif
sꝫ vberrimis pascuis abūdant: ⁊ ideo cūcta sunt
plena pastorib': ⁊ sterilitas terre ꝯpensaf pecoꝝ
multitudine. Ex hoc numero pastoꝝ fuit Amos
iperit' fmõe: sꝫ plen' scia. Prophetauit aūt eisdē
tpib' ꝗb' iohel/naum/ionas/osee/esaias. Sꝫ ali-
quātulū exorsus ē ꝓphetisare anteqꝫ esaias. Ma
xime āt cõtra decē trib' locut' ē pauca de duab'
iterserēs. Hūc ablatū de nūero pastoꝝ misit dn̄s
vt in samaria ꝓphetaret: quē amasias sacerdos
frequēter plagis afflixit: tādē fili' ei' ozias vecte
ꝑ tpa trāsfixit. Post hec semiuiu' in terrā suā eue
ctus post aliquos dies dolore vulneris expirauit
sepultusqꝫ est cū patribus suis.

Explicit ꝓlogus.

¶ Incipit Amos ꝓpheta.

¶ C. S. De vastatiõe decē tribuū. de vltione dn̄i
cõtra tres regiões ꝗs nõ cõuertit: q2 captiuauerūt
⁊ cõduxerunt captiuos de isrl' cõtra filios amon
ꝓ diuisione. Capitulū. j.

A # V Erba amos
qui fuit in pastorib' thecue: q̃ vi-
dit sup israel in dieb' ozie regis
v iuda: z in dieb' hieroboaz filij io
as regis israel ante duos annos
hiere.25.f. terremotus z dixit. Dñs de syon
iohel.3.c. rugiet z de hierusalem dabit vo-
cem suam. Et luxerunt speciosa pastorum: z exsic
catus est vertex carmeli. Hec dicit dñs de'. Su-
per tribus scelerib' damasci z sup quattuor nõ cõ
uertam eũ eo ꝙ trituraverũt in plaustris ferreis
galaad. Et mittã ignẽ in domũ azahel: z deuora-
B bit domos benadab. Et cõterã vectẽ damasci: et
dispdã habitatorẽ de cãpo idoli: z tenẽtẽ sceptrũ
de domo voluptatis: z trãsferet ppl's syrie cyrenẽ
infra.2.a. dic dñs. Hec dic dñs. Sup trib' scelerib' gaze z
super quattuor nõ cõuertã eũ: eo ꝙ trãstulerit ca
C ptiuitatẽ perfectã vt cõcluderet eã in idumea. Et
mittã ignẽ in murũ gaze z deuorabit edes eius: z
disperdã habitatorẽ de azoto: z tenẽtẽ sceptrũ de
ascalone: z cõuertã manũ meã sup acharon: z pe-
ribunt reliqui philistinoꝝ dicit dñs. Hec dicit do
minus. Sup tribus scelerib' tyri et sup quattuor
nõ cõuertã eũ: eo ꝙ cõcluserint captiuitatẽ perfe
ctam in idumea: z nõ sint recordati federis fratrũ.
Et mittã ignẽ in murũ tyri: z deuorabit edes ei'.
D Hec dicit dñs. Sup tribus sceleribus edom z su
per quattuor non cõuertã eũ: eo ꝙ persecutus sit
in gladio fratrẽ suũ z violauerit miam ei' z tenue
rit vltra furorẽ suũ: z indignationẽ suã seruauerit
vsq3 ad finẽ. Mittã ignem in theman z deuorabit
edes bozre. Hec dicit dñs. Sup tribus scelerib'
filioꝝ ammon z sup quattuor nõ cõuertam eũ: eo
ꝙ dissecuerit pregnãtes galaad ad dilatãdũ ter-
minum suũ. Et succẽdã ignẽ in muro rabbath et
deuorabit edes ei' in vlulatu in die belli: z in tur
bine in die cõmotiõis. Et ibi melchon in captiui-
tatem: ipse z principes eius simul: dicit dominus.

¶C.S. Ultio dñi cõtra moab pro crudelitate in
mortuos contra iudã israel pro contemptu legis
pro ydolatria. de beneficijs dei et ingratitudine.
de destructione ipsorum. ij.

A H Ec dicit dñs. Super tribus sceleribus
moab z super quattuor non conuertaz
eum: eo ꝙ incẽderit ossa regis idumee
vsq3 ad cinerem. Et mittã ignez i moab
z deuorabit edes carioth: z morief i sonitu moab
in clangore tube: z disperdam iudicem de medio
eius z oẽs principes eius interficiam cũ eo dicit
supra.1.b. dñs. Hec dicit dñs. Sup trib' scelerib' iuda z su
B per quattuor nõ cõuertã eũ: eo ꝙ abiecerit legez
dñi: z mãdata ei' nõ custodierit. Decceperũt enim
eos idola sua: post que abierãt patres eorum. Et
mittã ignẽ in iudã z deuorabit edes hierlm. Hec
dicit dñs. Sup trib' scelerib' israel. z sup quattu
or nõ cõuertam eũ pro eo ꝙ vendiderit ꝓ argen-
to iustũ z pauperẽ ꝓ calciamẽtis. Qui cõterũt su
per puluerẽ terre capita pauperũ z viã humiliuz
C declinant. Et filius ac pater ei' ierũt ad puellam
vt violarent nomen sanctũ meũ: z sup vestimẽtis
pigneratis accubuerũt iuxta oẽ altare: z vinũ dã
natorum bibebãt in domo dei sui. Ego aũt exter- Nu.13.d.
minaui amorreũ a facie eoꝝ cui' altitudo cedro-
rum altitudo eius: z fortis ipse quasi quercus. Et
contriui fructũ eius desup: z radices eius subter.
Ego sum qui ascẽdere vos feci de terra egypti. z
eduxi vos in desertũ quadraginta annis vt possi
deretis terrã ammorrei: et suscitaui de filijs vřis
in prophetas: z de iuuenib' vestris nazareos Nũ D
quid nõ ita est filij israel dicit dñs? Et propinabi
tis nazareis vinũ z prophetis mandabitis: dicen
tes: ne propheretis. Ecce ego stridebo subter vos
sicut stridet plaustrũ onustũ feno. Et peribit fuga
a veloce: z fortis non obtinebit virtutẽ suã: z robu
stus nõ saluabit aĩam suã. Et tenẽs arcũ nõ stabit
z velox pedibus suis nõ saluabit. Et ascẽsor equi
nõ saluabit aĩam suã: z robust' corde inter fortes
nudus effugiet in illa die: dicit dñs.

¶C.S. De penis discordantiũ. de vijs dñi cõtẽ-
ptis. de iniquitatibus. de destructione israel pro
idolatria z delicijs. iij.

A Udite verbuz qð locutus est dñs super
vos filij israel: sup oẽz cognationẽ quã A
eduxi de terra egypti dicẽs. Tantũmo
do vos cognoui ex oĩbus cognationib'
terre. Jdcirco visitabo sup vos oẽs iniquitates
vestras. Nũquid ambulabũt duo pariter nisi cõ-
uenerit eis? Nunquid rugiet leo in saltu nisi ha- Job.6.a.
buerit predã? Nũquid dabit catulus leõis vocez
de cubili suo nisi aliquid apprehenderit? Nunqd B
cadet auis in laqueuz terre absq3 aucupe? Nũqd
auferet laque' de terra anteq̃3 quid ceperit? Si
clanget tuba in ciuitate z popul' non expauescet
Si erit malũ in ciuitate qð dñs nõ fecerit. Q2 nõ
faciet dñs de' verbũ nisi reuelauerit secretũ suũ
ad fuos suos ꝓphetas. Leo rugiet q̃s nõ timebit?
Dñs ds locut' ẽ q̃s nõ ꝓphetabit? Auditũ faciet
in edib' azoti z i edib' terre egypti: z dicite. Con C
gregamini sup mõtes samarie z videte insanias
multas in medio eius: z calũniã patiẽtes in pene
tralibus ei'. Et nescierũt facere rectũ dicit dñs.
thesaurisantes iniquitatẽ: z rapinas in edib' suis
Propterea hec dicit dñs de'. Tribulabit z circu
ietur terra: z detrahet ex te fortitudo tua z diripi
entur edes tue. Hec dicit dñs. Quomodo si eruat D
pastor de ore leonis duo crura aut extremũ auri-
cule: sic eruent filij israel q̃ habitãt in samaria in
plaga lectuli z in damasci grabato. Audite z con
testamini in domo iacob dicit dñs de' exercituũ.
q2 in die cũ visitare cepero preuaricationes isrl
super euz visitabo z super altaria bethel: z ampu
tabuntur cornua altaris z cadẽt in terrã. Et per
cutiam domũ hyemalẽ cũ domo estiua: z peribũt
domus eburnee z dissipabũtur edes multe dicit
dominus.

¶C.S. De penis optimatum siue typo vacca
rum pinguium. de duricia populi: ꝙ sepe nõ pe-
nitet. iiij.

A Udite verbuz hoc vacce pingues q̃ A
estis in monte samarie: q̃ calũniã fa-
citis egenis z cõfringitis pauperes:
q̃ dicitis dñis vestris afferte z bibe-
mus. Jurauit dñs de' in sancto suo: q2 ecce dies
venient sup vos z leuabũt vos in cõtis: et reliquas

vr̄as i ollis feruētib⁹. Et p apturas exibitis alt'a
cōtra alterā ꝛ ꝓiciemini in armon dic̄ dn̄s. Uēite
ad bethel ꝛ impie agite: ad galgalā ꝛ mltiplicate
B ꝑuaricationē. Et offerte mane victias vr̄as trib⁹
dieb⁹ decias vr̄as. et sacrificate de fermēto laudē
ꝛ vocate volūtarias oblatiōes ꝛ annūciate. Sic
eñ voluistis filij israel dicit dn̄s de⁹. Unde ꝛ ego
dedi vobis stupoꝛē dentiū in cunctis vrbibus ve
stris: ꝛ indigētiā panū in omnibus locis vestris:
ꝛ nō estis reuersi ad me dicit dn̄s Ego quoq; pro
hibui a vobis imbrē cū adhuc tres mēses supessent
vsq; ad messem: ꝛ plui sup vnā ciuitatē: ꝛ sup alte=
C ram ciuitatē nō plui. Pars vna ꝯpluta est: ꝛ pars
sup quā nō plui aruit. Et venerūt due ꝛ tres ciui=
tates ad vnā ciuitatē vt biberēt aquā ꝛ nō sunt sa
tiate: ꝛ nō redistis ad me dicit dn̄s. Percussi vos
in vento vrente: ꝛ in aurugine multitudinē hoꝛto
rum vestroꝝ ꝛ vineaꝝ vestraꝝ: oliueta vr̄a ꝛ fice
ta vr̄a comedit eruca: ꝛ nō redistis ad me dicit do
minus. Misi in vos moꝛtē in via egypti: ꝑcussi in
gladio iuuenes vestros vsq; ad captiuitatē equo
rū vestroꝝ: ꝛ ascēdere feci putredinē castroꝝ vr̄o
rū in nares vestras: ꝛ nō redistis ad me dicit dn̄s
D Subuerti vos sicut subuertit dn̄s sodomā et go=
Gene.9.e. moꝛrā: ꝛ facti estis sicut toꝛris raptus ab incēdio
et nō redistis ad me dicit dn̄s. Quapꝛopter hec
faciā tibi israel. Postq̄ aūt hec fecero tibi ꝑpara
re in occursum dei tui israel. Q: ecce foꝛmās mō=
tes ꝛ creans vētū ꝛ enūciās hoī eloquiū suū: faci
ens matutinā nebulā ꝛ gradiēs sup excelsa terre
dn̄s de⁹ exercituū nomen eius.

¶ C.S. Deplāgit perpetuā captiuitatē israel ꝑ
idolis reuocat ꝛ monet querere dn̄m: cōmēoꝛans
penas de trib⁹ afflictionib⁹ iude. de repꝛobatiōe
festiuitatū ꝛ sacrificioꝝ. ꝛ de ydolatria ipsoꝝ. v.

A Udite verbū istud qđ ego leuo sup vos
A plāctū. Dom⁹ isrl' cecidit ꝛ non adijciet
vt resurgat. Uirgo isrl' ꝓiecta est in ter
ram suā: ꝛ nō est qui suscitet eā: q: hec
dicit dn̄s deus. Urbs de q̄ egrediebātur mille re=
linquenꝭ in ea centū ꝛ de q̄ egrediebanꝭ cētū reli
quenꝭ in ea decē in domo israel: q: hec dicit dn̄s
de⁹ domui israel. Querite me ꝛ viuetis: et nolite
B querere bethel. In galgalā nolite intrare: ꝛ i ber
sabee nō trāsibitis: q: galgala captiua duceꝭ: ꝛ be
thel erit inutilis. Querite dn̄m ꝛ viuite: ne foꝛte
cōburaꝭ vt ignis dom⁹ ioseph ꝛ deuoꝛabit: ꝛ non
erit q̄ extinguat bethel q̄ cōuertitis in absynthiū
iudiciū: ꝛ iusticiā in terra relinquitis: faciētē arctu
rū ꝛ oꝛionē ꝛ cōuertentē in mane tenebras ꝛ diē
C in nocte mutantē. Qui vocat aquas maris ꝛ effū
infra.9.b. dit eas sup faciē terre: dn̄s nomē est ei⁹. Qui sub
ridet vastitatē sup robustū ꝛ depopulationē sup
potētē affert. Odio habuerūt coꝛripientē in poꝛ
sopho.1.c. ta: ꝛ loquentē ꝑfecte abominati sunt Idcirco pro
eo ꝙ diripiebatis pauperē ꝛ ꝑdā electā tolleba=
tis ab eo dom⁹ quadro lapide edificabitis ꝛ non
habitabitis i eis. Uineas plātabitis amātissimas
ꝛ nō bibetis vinū eaꝝ: q: cognoui multa scelera
D vr̄a ꝛ foꝛtia peccata vr̄a. Hostes iusti accipiētes
mun⁹: ꝛ pauperes depꝛimētes in poꝛta Ideo pru
dens in tēpoꝛe illo tacebit: q: tēp⁹ malū est. Que
rite bonū ꝛ nō malū vt viuatis: ꝛ erit dn̄s de⁹ exer

cituum vobiscū sicut dixistis. Odite malū ꝛ diligi Psal.96.
te bonū: ꝛ cōstituite in poꝛta iudiciū: si foꝛte mise= Rom.12.c.
reaꝭ dn̄s de⁹ exercituū reliquijs ioseph. Propter E
ea hec dicit dn̄s de⁹ exercituū dn̄atoꝛ In oib⁹ pla
teis plāctus: ꝛ in cūctis q̄ foꝛis sunt diceꝭ ve ve Et
vocabūt agricolā ad luctū ꝛ ad plāctū eos q̄ sciūt
plāgere. Et in oib⁹ vijs erit plāctus. q: ꝑtransibo
in medio tui dicit dn̄s. Ue desiderātib⁹ diem dn̄i F
Ad quid eā vobis. Dies dn̄i ista tenebre ꝛ nō lux
Quō si fugiat vir a facie leōis ꝛ occurrat ei vrsus
ꝛ ingrediaꝭ domū: ꝛ innitaꝭ manu sua sup pariē=
tē: ꝛ moꝛdeat eū coluber Nūquid nō tenebre dies
dn̄i: ꝛ nō lux ꝛ caligo: ꝛ nō splēdoꝛ in ea? Odi ꝛ ꝓ= Esa.1.d.
ieci festiuitates vr̄as: ꝛ nō capiā odoꝛē cetuū vr̄o
rum. ꝙ si obtuleritis michi holocaustomata ꝛ mu malac.1.d.
nera vestra nō suscipiā: ꝛ vota pinguiū vestroꝛū
nō respiciā. Aufer a me tumultū carminū tuoꝝ ꝛ
cātica lyꝛe tue nō audiā. Et reuelabiꝭ q̄si aqua iu G
diciū: et iusticia q̄si toꝛrēs foꝛtis. Nūquid hostias actuū.7.e.
et sacrificiū obtulistis michi in deserto quadragi
ta annis dom⁹ isrl'? Et poꝛtastis tabernaculū mo
loch deo vr̄o: et imaginē idoloꝝ vestroꝝ syd⁹ dei
vr̄i rēpha: figuras q̄s fecistis vobis adoꝛare eas.
Et migrare vos faciā trās damascū: dixit dn̄s de
us exercituū nomen eius.

¶ C.S. Cōtra pꝛimates populoꝝ deliciosos. de
vastatione et interitu iude ꝛ israel qui dominum
cogunt naturam mutare. vi.

V E vobis qui opulenti estis in syon ꝛ cō
fiditis in mōte samarie: optimates ca= A
pita populoꝝ: ingrediētes pompatice Luce.6.d.
domū israel. Trāsite in calāne ꝛ videte
et ite inde in emath magnam: ꝛ descēdite in geth
palestinoꝝ: ꝛ ad optima quoq; regna hoꝛum si la
tioꝛ terminus eoꝝ termino vr̄o est. Qui separati B
estis in diē malū: et appꝛopinq̄tis solio iniq̄tatis.
Qui doꝛmitis i lectis eburneis: ꝛ lasciuitis i stra=
tis vestris. Qui comeditis agnū de grege ꝛ vitu
los de medio armēti: q̄ canitis ad vocē psalterij.
Sicut dauid putauerūt se habere vasa cantici: bi
bentes vinū in phialis ꝛ optimo vnguēto delibu
ti: ꝛ nihil patiebanꝭ sup ꝯtritiōe ioseph. Quapꝛo
pter nūc migrabūt in capite trāsmigrātiū: ꝛ aufe
retur factio lasciuientiū. Iurauit dn̄s de⁹ in aīa C
sua: dicit dn̄s de⁹ exercituū. Detestoꝛ ego superbi Hier.51.b.
am iacob: ꝛ domos ei⁹ odi: ꝛ tradā ciuitatē cū ha= infra.8.b.
bitatoꝛib⁹ suis. ꝙ si reliqui fuerint decē viri in do
mo vna ꝛ ipsi moꝛienꝭ. Et tollet eū pꝛopinqu⁹ su⁹
ꝛ cōburet eū vt efferat ossa de domo ꝛ dicet ei qui
in penetralibus dom⁹ est. Nunquid adhuc est pe
nes te? Et respondebit. Finis est. Et dicet ei. Ta D
ce ꝛ nō recoꝛderis nōis dn̄i. Q: ecce dn̄s manda
uit: ꝛ percutiet domū maioꝛē ruinis: ꝛ domū mio
rem scissionib⁹. Nūquid currere queūt in petris
equi aut arari pōt bubalis? Qm̄ conuertistis in
amaritudinē iudiciū: ꝛ fructū iusticie i absinthiū
q̄ letamini in nihili q̄ dicitis. Nunq̄d nō in foꝛtitu
dine nr̄a assumpsim⁹ nobis coꝛnua? Ecce eñ su=
scitabo sup vos dom⁹ isrl': dicit dn̄s de⁹ exercituū
gentem: ꝛ cōteret vos ab introitu emath vsq; ad
toꝛrentem deserti.

¶ C.S. De captiuitate isrl' ꝑ assyꝛios: ꝛ iude per
nabuchodonosoꝛ. de trulla cōmētarij. de amasia

sacerdote contradicente amos. vij.
A H Ec ostendit michi dñs deus. Et ecce fi
ctor locuste in principio germinantiū
serotini imbris: et ecce serotin⁹ post tõ
sionem regis. Et factū est cum cõsum
masset comedere herbã terre dixi Dñe deus pro
infra eodẽ picius esto obsecro. Quis suscitabit iacob: qr par
uulus ẽ? Misert⁹ est dñs super hoc. Non erit di
xit dñs. Hec ostendit michi dñs deus. et ecce vo
cabit iudicium ad ignem dñs deus: et deuorabit
abyssum multam ⁊ comedit simul partem. ⁊ dixit
B Dñe deus quiesce obsecro. Quis suscitabit iacob
supra eod. qr paruulus est? Misert⁹ est dñs super hoc. Sed
et istud non erit dixit dñs deus. Hec ostendit mi
chi dñs deus. ⁊ ecce dñs stans super murum litũ
et in manu eius trulla cemẽtarij. Et dixit dñs ad
supra. 8. a. me. Quid tu vides amos? ⁊ dixi. Trullã cemẽta
rij. Et dixit dñs. Ecce ego ponã trullam in medio
ppl̃i mei isrl̃. Nõ adijciã vltra superinducere eũ
⁊ demolient̃ excelsa idoli: et sanctificatiões israel
desolabunt̃: ⁊ consurgã super domũ hieroboã in
C gladio. Et misit amasias sacerdos bethel ad hie
roboam regem israel dicens. Rebellauit cõtra te
amos in medio domus israel. nõ poterit terra su
stiere vniuersos sermões ei⁹. Hec eñ dicit amos
In gladio morietur hieroboã: ⁊ israel captiuus
migrabit de terra sua. Et dixit amasias ad amos
Qui vides gradere: fuge in terrã iuda ⁊ comede
ibi panẽ ⁊ prophetabis ibi et ĩ bethel nõ adiicies
vltra vt prophetes qr sanctificatio regis est ⁊ do
mus regni est. Respõditq̃ amos ⁊ dixit ad ama
D siam. Non sum propheta ⁊ non sum filius prophe
te: sed armẽtarius ego sum vellicans sycomoros.
Et tulit me dñs de⁹ cum sequerer gregẽ. ⁊ dixit
dñs ad me. Uade ꝓpheta ad populũ meũ israel.
⁊ nũc audi verbũ dñi. Tu dicis non prophetabis
super israel: ⁊ non stillabis super domũ idoli Pro
pter hoc hec dicit dñs. Uxor tua in ciuitate forni
cabitur. ⁊ filij tui et filie tue in gladio cadent. ⁊ hu
mus tua funiculo metietur. Et tu polluta in terra
morieris. Et israel captiu⁹ migrabit de terra sua.
C. C. S. De vncino ⁊ festinatione vindicte in po
pulũ. de auaritia populi. de passiõe dñi. de luctu
de captiuitate populi. et de fame verbi dñi. viij.
H Ec ostendit michi dñs deus ecce vnci
A nus pomorũ. Et dixit. Quid tu vides
supra. 7. b. amos? Et dixi. Uncinũ pomorũ. ⁊ dixit
dñs ad me. Uenit finis super populũ
meũ israel. Nõ adijciã vltra vt pertransẽã eũ. Et
stridebunt cardines tẽpli in die illa dicit dñs de⁹
Multi morientur. in oĩ loco proijcietur silentium
Audite hoc qui conteritis pauperẽ. ⁊ deficere fa
B citis egenos terre dicẽtes. Qñ trãsibit messis et
venundabim⁹ merces ⁊ sabbatũ et aperiem⁹ fru
mentũ vt imminuam⁹ mẽsurã ⁊ augeam⁹ siclum.
et supponam⁹ stateras dolosas vt possideam⁹ in
argẽto egenos: ⁊ pauperes ꝓ calciamẽtis ⁊ quis
supra. 6. c. quilias frumẽti vendam⁹. Iurauit dñs in super
biam iacob: si oblit⁹ fuero vsq̃ ad finẽ oĩa opera
eorũ. Nũquid sup isto non cõmouebitur terra: et
C lugebit oĩs habitator ei⁹? Et ascendet quasi fluui
us vniuersus: ⁊ eijcietur ⁊ defluet quasi riuus egy
pti. Et erit ĩ die illa dicit dñs: occidet sol meridie
⁊ tenebrescere faciã terrã in die luminis. Et cõuer Tobie. 2. b
tam festiuitates vestras in luctũ: ⁊ oĩa cantica ve 1. mach. 1. e
stra in planctũ. Et inducã sup omne dorsum vrm
saccũ: ⁊ sup oĩe caput caluitiũ. Et ponã eã quasi
luctum vnigeniti: ⁊ nouissima eius quasi diẽ ama
rum. Et ecce dies veniũt dicit dñs ⁊ emittã famẽ D
in terrã: ⁊ nõ famẽ panis neq̃ sitim aque sed au
diendi verbum dñi. Et commouebunt̃ a mari vs
q̃ ad mare: et ab aquilone vsq̃ ad orientem circu
ibunt querẽtes verbum dñi et non inuenient. In
die illa deficiẽt virgines pulchre ⁊ adolescẽtes in
siti qui iurãt in delicto samarie: ⁊ dicũt. Uiuit de⁹
tuus dan: ⁊ viuit via bersabee. Et cadent et nõ re
surgent vltra.
C. C. S De excidio templi ⁊ vrbis propter auari
ciam pricipũ. ꝙ dñs cõprehendet fugientes ⁊ na
tiones hominũ non attendit: sed mores eius de
tempore resurrectionis instaurantis ecclesie. de
predicatoribus qui plantauerunt ecclesias. ⁊ ipsi
in ecclesia plantabuntur. ix.
V Idi dominũ stantem super altare. Et A
dixit percute cardinem ⁊ commoueã
tur superliminaria. Auaricia eñ in ca
pite omnium ⁊ nouissimum eorũ in gla
dio interficiam. Nõ erit fuga eis: ⁊ qui fugerit ex
eis non saluabitur. Si descenderint vsq̃ ad infer
num inde manus mea educet eos: et si ascende
rint vsq̃ ad celũ inde detraham eos. Et si abscõ
diti fuerint in vertice carmeli: inde scrutans aufe
ram eos. et si celauerint se ab oculis meis in pro
fundo maris: ibi mandabo serpenti et mordebit
eos. Et si abierint in captiuitatẽ coram inimicis B
suis ibi mandabo gladio et occidet eos. Et ponã hier. 44. c.
oculos meos super eos in malum et non in bonũ
Et dominus deus exercituum qui tangit terram
et tabescit: et lugebunt omnes habitantes in ea.
Et ascendet sicut riuus omnis: et defluet sicut flu
uius egypti. Qui edificat in celo ascensionem su
am: et fasciculum suum super terrã fundauit. Qui supra. 5. c.
vocat aquas maris: et effundit eas super faciem
terre. Dominus nomen eius. Nunquid non vt fi
lij ethiopum vos estis michi filij israel ait domi
nus? Nunquid non israel ascendere feci de terra
egypti et palestinos de capadocia ⁊ syros de cy
rine? Ecce oculi domini dei super regnũ peccãs C
et conterã illud a facie terre. Ueruntamen con
terẽs nõ conterã domũ iacob dicit dominus. Ec
ce enim mandabo ego et concutiam in omnibus
gentibus domum israel sicut concutitur triticum
in cribro et non cadet lapillus super terram. In
gladio morientur omnes peccatores populi mei
qui dicunt non appropinquabit ⁊ non veniet sup
nos malum. In die illa suscitabo tabernaculũ da Act. 15. c.
uid: quod cecidit et reedificabo aperturas muro
rum eius et ea que corruerant instaurabo. Et re
edificabo eum sicut in diebus antiquis: vt possi
deant reliquias idumee ⁊ omnes nationes: eo ꝙ
inuocatum sit nomen meum super eos dicit dñs
faciens hec. Ecce dies venient dicit dominus et D
comprehendet arator messorem: et calcator vue
mittentem semen. Et stillabunt montes dulcedi iohel. 3. d.
nem: et omnes colles culti erunt. Et conuertã ca
ptiuitatem populi mei israel et edificabunt ciui

tates desertas:et inhabitabunt ⁊ plantabunt vine
as:et bibent vinum earum:et faciẽt hortos et co=
medent fructus eorũ. Et plantabo eos super hu
mum suam:et non euellam eos vltra de terra sua
quam dedi eis:dicit dominus deus.

¶ Explicit amos propheta.

¶ Incipit prologus in Abdiam
prophetam.

Iacob patriarcha habuit fratrem esau
qui ob ruborem corporis sui edom he=
Gen.25.d. brea lingua appellatus est: quod latine
sanguineus dicitur. Is memoratũ fra
trem suum qui israel nomẽ acceperat graui odio
Ge.27.g. commotus interimere conatus est. Qua de cau=
sa omnes qui populum israel. i. filios patriarche
iacob predicti esau odium imitati persecuti sunt:
1.esdre.1.b. esau et edom appellati sunt. Et quia popul' isra=
el de captiuitate chaldeorũ per cyrum regẽ per
sarum nutu dei reuocatus in hierusalem ab alio
regno grauiter afflictus atq; oppressus est:ideo
hoc regnum quod more esau predictum populũ
persecutus est:per denunciationem abdie ꝓphe
te increpatur:quod non dei indignatione sed sua
virtute populum superatũ gloriabatur. De quo
regno olim per dauid in psalmo.cxxxvi. dictũ est.
Memorare domine filiorum edom in die hieru=
salem. Nam reliqua lectione comprehensa futurũ
in gentes iudiciũ ob causas lectione comprehẽ
sas regnumq; dei in populo israel significat. He
3.re.18.c. brei hunc dicunt esse qui sub rege samarie achab:
et impiissima iezabel pauit centum prophetas in
specubus qui non curuauerũt genua ante baal.
et de septẽ milibus erat quos helias arguit igno
Rom.11.a. rasse. Sepulchrum quoq; ei' vsq; hodie cũ mau
seolo helizei prophete et baptiste iohannis in se=
baste veneratione habetur:que olim samaria di=
cebatur. Hanc herodes rex antipatris fili' in ho
nore augusti cesaris greco nomine vocauit augu
stam. Hic igitur qui centum prophetas pauerat
accepit gratiam prophetalem: et de duce exerci=
tus fuit dux ecclesie. Tunc in samaria paruũ gre
gem pauerat:nũc in toto orbe christi pascit eccle=
Act.6.c. sias. Et sicut stephanus coronam meruit passio=
et.7.g. nis sic hic de seruitutis dei cũ paulo apostolo no=
mine gloriatur. quia abdias seruus domini in no
stro sonat eloquio.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentum.

Abdias q̄ interpretatur seru' domini per=
sonat contra edom:sanguinem: terrenũq;
fratrem fratris quoq; iacob semper emulum ha=
sta percutit spiritali.

Explicit argumentum.

¶ Incipit abdias propheta.

¶ C. S. Edom propter superbiam deiicitur ⁊ va
statur per nabuchodonosor propter interfectio=
nem et iniquitatem in fratrem suũ. de causis pro
pter quas edom captiuatur. de resurrectione iu=
deorum: de tyro. de dilatione predicationis. ⁊ de
subiectione populorum. Cꝑm.i.

v

Isio ab
die. Hec dicit dñs A
de' ad edom. Audi
tũ audiuim' a dño:
et legatũ ad gẽtes
misit. Surgite:⁊ cõ
surgam' aduersus
eum in prelium ecce
paruulũ dedi te in
gentib' contẽptibi
lis tu es valde. Su
perbia cordis tui extulit te hitantẽ i scissuris petrarũ
exaltantem solium tuum. Qui dicis in corde tuo. B
quis detrahet me in terram? Si exaltatus fueris hier.49.d.
vt aquila. et si inter sydera posueris nidum tuũ:
inde detraham te dicit dominus. Si fures intro
issent ad te:si latrones per noctem:quomodo cõ=
ticuisses? Nõne furati essent sufficientia sibi? Si
vindemiatores introissent ad te:nunquid saltem
racemũ reliquissent tibi? Quomodo scrutati sũt
esau. Inuestigauerunt abscondita eius. Usq; ad
terminum emiserunt te et omnes viri federis tui
illuserunt tibi. Inualuerunt aduersum te viri pa C
cis tue. Qui comedunt tecum:ponẽt insidias sub
ter te. Nõ est prudentia in eo. Nunquid nõ in die esaie.29.e.
illa dicit dominus:perdam sapientes de idumea 1.chor.1.c.
et prudentiam de monte esau:et timebunt fortes
tui a meridie vt intereat vir de mõte esau? Propt
interfectionẽ ⁊ ꝓpt iniq̄tatẽ in fratrẽ tuũ iacob: ope
riet te ꝯfusio:et peribis in eternũ. In die cum sta D
res aduersus eũ:quando capiebant alieni exer=
citum eius:et extranei ingrediebantur portas e=
ius:et super hierusalem mittebãt sortem: tu quo=
q; eras quasi vnus ex eis:et non despicies in die
fratris tui:in die peregrinationis eius:et non le=
taberis super filios iuda in die perditionis eorũ
et non magnificabis os tuum in die angustie. Ne E
q; ingredieris portam populi mei in die ruine eo
rum:neq; despicies ⁊ tu in malis eius in die vasti
tatis illius et non emitteris aduersus exercitum
eius in die vastitatis illius: neq; stabis in exitib'
vt interficias eos qui fugerint:et non concludes
reliquos eius in die tribulationis: quoniã iuxta
est dies domini super omnes gentes. Sicut feci=
sti:fiet tibi:retributionem tuam conuertam in ca
put tuum. Quomodo enim bibisti super montẽ F
sanctum meum: bibent omnes gentes iugiter: et
bibent:et absorbebunt et erunt quasi non sint. Et
in monte syon erit saluatio et erit sanctus: ⁊ possi
debis domos iacob eos qui se possederant: ⁊ erit
domus iacob ignis:et domus ioseph flamma : et
domus esau stipula:et succendentur in eis et de=
uorabunt eos:et non erunt reliquie domus esau:
quia dominus locutus est. Et hereditabunt hi q̄ G
ad austrum sunt montem esau ⁊ qui in campestri
bus philistijm : et possidebunt regionem effraim
et regionem samarie. et beniamin possidebit ga=
laad:et transmigratio exercitus huius filiorũ israel
omnia loca chananeorum vsq; ad sareptã:et trãs
migratio hierusalẽ que in bosforo est possidebit
ciuitates austri. et ascendent saluatores in mon=

tem syon iudicare montez esau:z erit dño regnū.
¶Explicit abdias propheta.
¶Incipit prologus in Jonam prophetam.
Onā sanctū hebrei affirmāt filiū fuisse
mulieris vidue sareptane quē helyas
ppheta mortuū suscitauit:matre post=
3.re.17.c.d ea dicēte ad eū Nūc cognoui q: vir dei
es tu z verbū dei in ore tuo veritas est. Ob hanc
etiā causam ipm puerū sic vocauit amathi. Ama
thi em in nr̄a lingua veritatē sonat. z ex eo q ve=
rum helyas locutus est.ille q̄ suscitatus est filius
esse dr̄ veritatis. Ideo de veritate colūba nascit:
q: ionas colūba sonat. In condēnationē aūt isrl
ionas ad gētē mittit:q niniue a gente penitētiā;
4.re.14.f. illi in malicia perseuerāt. Tēporibus quippe hie
roboam regis israel qui deo derelicto cū popu=
lo suo in samaria idolis sacrificabat ionā prophe
tam fuisse quartus liber regū indicat. Is cū pro=
phetia illuminante pctōres ciuitatis Niniue dei
miam cōsecuturos videret:ne falsa predicare vi=
Gene.18.c. deret:ad denūciādū interitū eiusdē ciuitatis ire
Jone.1.a. nolebat. Nā sicut deº ad abraaz de ipietate sodo
morū z gomorreoz locutº est: clamor sodomorū
z gomorreoz peruenit ad me: ita z de niniue dr̄:
eo q ascēderit clamor malicie eiº ad deum. Et q:
sententia dei de sodomis facta minime reuocata ē
ita z ionas aduersum niniuē platā sententiā re=
Eze.33. uocari nolebat:diuine dispensationis ignarº qui
salutē hoim ad se cōuertētiū magis vult q̄ interi
tum. Hoc illi acciderat qd z sancto helyseo:q filiū
4.reg.4.d um sunamitidis mulierz mortuū ignorauit Ideo
a cōspectu dei fugere se ionas putabat:humanū
Ps̄.119. aliqd passus dicēte dd. Quo ibo a spū tuo: z quo
a facie tua fugiam.
¶Explicit prologus.
¶Incipit argumentum.
Jonas colūba pulcherrima naufragio suo
passionē dn̄i pfigurās: mūdū ad penitētiā
reuocat:et sub noie niniue salutē gētiū denūciat.
¶Explicit argumentum.
¶Incipit ionas propheta.
¶C.S. Jonas mittitur in niniue ad predican=
dum z fugit in tharsis. oritur tēpestas et in mare
mittitur:z stat mare z timēt offerētes dño:et dñs
populi miseretur. Cpm.j.

A Et factum
est verbū dn̄i ad ionā filiū
amathi dicēs. Surge z va
de in niniuen ciuitatē grā
dem z pdica in ea:q: ascen
dit malicia eiº corā me. Et
Gene.18.d. surrexit ionas vt fugeret
i tharsis a facie dn̄i. Et de
scendit ioppen z inuenit nauē eūtē in tharsis. Et
dedit naulū eiº z descēdit in eam vt iret cū eis in
tharsis a facie dn̄i. Dñs aūt misit ventū magnū
in mare:z facta est tēpestas magna in mari:z na=
uis periclitabat cōteri. Et timuerūt naute z cla=
mauerūt viri ad deū suū: z miserūt vasa q̄ erāt in
B naui in mare vt alleuiaret ab eis. Et ionas descē
dit ad interiora nauis:z dormiebat sopore graui

Et accessit ad eū gubernator z dixit ei. Quid tu
sopore deprimeris? Surge inuoca deū tuū: si for
te recogitet de nobis z nō pereamº. Et dixit
vir ad collegā suū. Uenite z mittamº sortes:z scia
mus quare hoc malū sit nobis. Et miserūt sortes
Et cecidit sors sup ionā. Et dixerūt ad eū. Indi= C
ca nobis cuiº causa malū istd sit nobis: qd est opº
tuū: q̄ terra tua: et q̄ vadis: vel ex q̄ pplo es tu? Et
dixit ad eos. Hebreus ego sum z dñm deum celi
ego timeo: qui fecit mare z aridā. Et timuerūt vi
ri timore magno z dixerūt ad eū. Quid hoc feci
sti? Cognouerūt em viri q a facie dn̄i fugeret: qa
indicauerat eis ionas: z dixerūt ad eū. Quid fa=
ciemus tibi: z cessabit mare a nobis? Quia mare
ibat z intumescebat sup eos. Et dixit ad eos Tol D
lite me z mittite in mare z cessabit mare a vobis
Scio em ego: qm propter me tēpestas hec gran=
dis venit super vos. Et remigabāt viri vt reuer=
terentur ad aridā z nō valebāt: q: mare ibat: z in
tumescebat sup eos. Et clamauerūt ad dñm et di
xerunt. Quesumº dñe ne pereamº in aīa viri istiº Deut.21.b
z ne des sup nos sanguinē innocētē: q: tu domine
sicut voluisti: fecisti. Et tulerūt ionā z miserunt in
mare: z stetit mare a feruore suo. Et timuerūt viri
timore magno dñm: z immolauerunt hostias do
mino: et vouerunt vota.
¶C.S. Absorptus a cete clamat ad dominum.
exauditur et euomitur. ij.
Et preparauit dñs piscem grādē vt de A
glutiret ionā. Et erat ionas in vētre pi math.12.c.
scis trib diebº z trib noctibº Et orauit
ionas ad dñm deū suū de ventre piscis
Et dixit. Clamaui de tribulatione mea ad dñm z Ps̄.119.
exaudiuit me. De vētre inferi clamaui z exaudi=
sti vocē meā. Et piecisti me in pfundū in corde B
maris: z flumē circūdedit me. Oēs gurgites tui z
fluctus tui sup me trāsierūt. Et ego dixi. Abiectº C
sum a cōspectu oculoz tuoz. Uerūtamen rursus
video tēplū sanctū tuū. Circūdederūt me aq̄ vs=
q ad aīam: abyssus vallauit me: pelagº operuit
caput meū. Ad extrema montiū descēdi: terre ve
ctes cōcluserūt me in eternū: z sublenabis de cor=
ruptione vitā meā dñe deº meº. Cū angustiaret D
in me aīa mea dn̄i recordatº sum: vt veniat ad te
oratio mea ad tēplū sanctū tuū. Qui custodiunt
vanitates: frustra miam suā derelinquūt. Ego āt
in voce laudis imolabo tibi quecūq vouī reddā;
p salute mea dño Et dixit dominus pisci. Et euo
muit ionam in aridam.
¶C.S. Iterū ionas mittit in niniuen predicari
pdicat: penitet pplo: z dñs miseret. iij.
Et factū est verbū dn̄i ad ionā secundo
dicēs. Surge z vade in niniuen ciuita A
tem magnā z predica in ea predicatio
nem quā ego loquor ad te. Et surrexit
ionas z abiit in niniuen iuxta verbū dn̄i. Et nini= B
ue erat ciuitas magna itinere trium dierū. Et ce
pit ionas introire ciuitatē itinere diei vniº: z cla=
mauit z dixit. Adhuc quadraginta dies z niniue
subuertet. Et crediderūt viri niniuite in dño z p= math.12.d.
dicauerūt ieiuniū: z vestiti sunt saccis a maiore vsq Luce.11.d.
ad minorē. Et peruenit verbū ad regē niniue C
Et surrexit de solio suo z abiecit vestimentū suū

a se:⁊ indutus est sacco ⁊ sedit in cinere et clama=
uit ⁊ dixit in niniue ex ore regis ⁊ principū eiꝰ di
D cens. Hoïes ⁊ iumēta ⁊ boues ⁊ pecora nō gustēt
ꝗcꝙ̄ nec pascant̄:⁊ aquā nō bibāt:⁊ operiant̄ sac
cis hoïes:⁊ iumēta clamēt ad dn̄m in fortitudine
⁊ ꝯuertat̄ vir a via sua mala ⁊ ab iniq̄tate q̄ est in
Johel.2.c. manibꝰ eoꝝ. Quis scit si ꝯuertat̄ ⁊ ignoscat deꝰ:⁊
reuertat̄ a furore ire sue ⁊ non peribimꝰ. Et vidit
deꝰ opa eoꝝ:q: cōuersi sunt de via sua mala:⁊ mi
sertꝰ est sup maliciā quā locutꝰ fuerat vt faceret
eis et non fecit.

C.S Dolet ionas ad mortē ⁊ arguit̄ a domio.
Dolet ionas arefacta hedera:⁊ ex hoc ꝓbat ei do
minꝰ q̄ ꝓpter niniuē debuit cōdolere. iiij.

A ET afflictꝰ est ionas afflictiōe magna et
iratꝰ est ⁊ orauit ad dn̄z ⁊ dixit. Obsecro
dn̄e nūq̄d nō hoc est v̄bū meū cū adhuc
essem in t̄ra mea? Propt̄ hoc p̄occupa
Ps.85. ui vt fugerē in tharsis. Scio em̄ q: tu deꝰ clemēs
Johel.2.c. ⁊ misericors es. patiēs ⁊ multe miſatiōis:⁊ igno=
3.reg.16.a. scēs sup maliciā. Et nūc dn̄e tolle q̄so aīam meā a
B me q̄a melior mihi est mors q̄ꝫ vita. Et dixit dn̄s.
Putasne bn̄ irasceris tu? Et egressus est ionas de
ciuitate ⁊ sedit cōtra orientē ciuitat̄;⁊ fecit sibimet
vmbraculū ibi. ⁊ sedebat subt̄ illud ī vmbra donec
C videret q̄d accideret ciuitati. Et preparauit dn̄s
deꝰ ederā ⁊ ascēdit sup caput ione vt esset vmbra
sup caput eiꝰ:⁊ ꝓtegeret eū. Laborauerat em̄. ⁊ le
tatus est ionas sup edera leticia magna:⁊ para=
uit deꝰ vermē ascēsu diluculi in crastinū ⁊ ꝑcussit
ederā ⁊ exaruit:⁊ cū ortꝰ fuisset sol p̄cepit dn̄s vē
to calido ⁊ vrēti et ꝑcussit sol super caput ione:et
estuabat. Et petiuit anie sue vt moreret̄. Et dixit
Meliꝰ est michi mori q̄ꝫ viuere:⁊ dixit dn̄s ad io=
D nam. Putasne bn̄ irasceris tu sup ederā? Et dixit
bn̄ irascor vsq̄ꝫ ad mortē:⁊ dixit dn̄s. Tu doles su
per ederā in q̄ non laborasti neq̄ꝫ fecisti vt cresce=
ret q̄ sub vna nocte nata est ⁊ sub vna nocte periit
⁊ ego nō parcam niniue ciuitati magne:in q̄ sunt
plus q̄ꝫ centū vigintimilia hoïm q̄ nesciunt quid
sit inter dexterā ⁊ sinistram suam ⁊ iumēta multa

Explicit ionas propheta.

Incipit prologus in micheam prophetam.

TEmpibꝰ ioathe ⁊ achas ⁊ ezechie regū
iuda:micheā ꝓphetā ob hāc ꝓphetiā
spū̄sctō repletū fuisse lectio ipa demon
4.re.15.g. strat. Sed de supradicto nūero regum
ioathā ⁊ ezechia deo ob religionē placuisse:histo
ria libri quarti regū:⁊ secūdi paralipomenō indi
4.re.16.a. cat. Achas ꝟo derelicto deo idola samarie q̄bus
etiā filios suos in sacrificiū igni cōcremādos ob=
tulerat coluisse cōstat. Quāobrē deꝰ samariam q̄
reges israel ⁊ iuda memoratoꝝ simulachroꝝ sup
stitione fefellerat īcrepās īdignationē suā in eā
ꝓcessurā cōminatꝰ est. Ppl'o etiā isrl' p̄uaricatori
⁊ pricipibꝰ eiꝰ q̄ eūdē ppl'm fallaci suasione ad co
lēda ydola ipulerāt verbis in sequentibus capti
uitatem ⁊ interitum affuturum denunciauit.

Explicit prologus. Incipit argumentum.

MIcheas de morasthi coheres xp̄i vastatio
nē annūciauit filie latronis. ⁊ obsidionem
ponit ꝯtra eā. q: maxillā ꝑcusserit iudicis israel.

Explicit argumentum.

Incipit micheas propheta.

C.S. De terrore venturi iudicis. De subuersi=
one samarie propter ydola plangit propheta. q̄
plangant peruenit ad iudeos ⁊ incitat planctū. j.

VErbū dn̄i A
quod factū est ad micheā
morasthitē ī diebꝰ ioathā
achas ⁊ ezechie regū iu=
da q̄d vidit sup samariā
⁊ hierusalē. Audite popu
li oēs et attendat terra et
plenitudo eiꝰ:⁊ sit dn̄s de
us vobis in testē:dn̄s in tēplo sancto suo. Q: ec=
ce dn̄s egredie̅t de loco suo ⁊ descēdet ⁊ calcabit
sup excelsa terre. Et cōsument̄ mōtes subtus eū Esa.26.d.
⁊ valles scindent̄ sicut cera a facie ignis:sicut aq̄
q̄ decurrūt in preceps. In scelere iacob oē istud:
et in peccatis domus israel. Quod scelus iacob: B
nōne samaria? Et que excelsa iude nōne hierusa
lē? Et ponā samariā quasi aceruū lapidū ī agro Infra.3.d.
cū plantat̄ vinea:⁊ detrahā in vallē lapides eius
Et fundamenta eiꝰ reuelabo et omnia sculptilia
eius concident̄. Et oēs mercedes eiꝰ cōburent̄
igne et oīa ydola eius ponā in perditionē: q: de
mercedibꝰ meretricis cōgregata sunt: et vsq̄ꝫ ad
mercedē meretricis reuertentur. Sup hoc plan= C
gam ⁊ vlulabo vadā spoliatꝰ et nudus. Faciā plā
ctum velut draconū:⁊ luctū quasi strutionum:q:
desperata est plaga eiꝰ:q: venit vsq̄ꝫ ad iudā: te
tigit portā populi mei vsq̄ꝫ ad hierusalē. In geth
nolite annunciare:lachrymis ne ploretis. In do
mō pulueris puluere vos conspergite et transite
vobis habitatio pulchra cōfusa ignominia. Nō
est egressa que habitat in exitu. Planctū domus
vicina accipiet ex vobis que stetit sibimet q: infir
mata est in bonū que habitat in amaritudinibus
Q: descendit malū a dn̄o in portā hierusalem:tu D
multus quadrige stuporis habitanti lachis. Pri
cipiū peccati est filie syon:q: in te inuēta sunt sce=
lera israel. Propterea dabit emissarios sup here
ditatē geth:domos mendacii in deceptionē regi
bus israel. Adhuc heredē adducā tibi que hītas
in maresa vsq̄ꝫ ad odollā veniet gloria israel. De=
caluare ⁊ tōdere sup filios deliciaꝝ tuarū:dilata
caluiciū tuū sicut aquila:q̄m captiui ducti sunt ex
te.

C.S. Peccata populi designat que prouocāt
vltionem:peccantes in spe confutat:et iubet ire
post dominū. compatitur propheta populo suo
et post tristiciam prophetat leta de aduentu chri
sti et ascensione. ij.

VE q̄ cogitatis inutile ⁊ operamini ma= A
lum in cubilibꝰ vr̄is. In luce matutina
faciūt illud:q̄m cōtra dn̄m est manꝰ eo
rū. Et cōcupierūt agros ⁊ violēter tule
rūt ⁊ rapuerūt domos ⁊ calūniabant̄ viꝝ ⁊ domū
eiꝰ:virū:⁊ hereditatē eius. Idcirco hec dicit dn̄s
Ecce ego cogito sup familiā istā malū vnde non

auferetis colla vr̄a ⁊ nō ambulabitis superbi:qm̄
B tēpus pessimū est. In die illa sumetꝛ sup vos para
bola ⁊ cātabitꝛ canticū cū suauitate dicētiū. Depo
pulatione vastati sumꝰ. Pars populi mei cōmu=
tata est. Quō recedis a me:cū reuertatꝛ qui regio
nes nostras diuidat. Propter hoc nō erit tibi mit
tens funiculum sortis in cetu dn̄i o israel. Ne loq̄
mini loquētes. Nō stillabit sup istos non compre
hendet cōfusio dicit dn̄s iacob. Nūquid abbreuia
tus est spiritꝰ dn̄i:aut tales sunt cogitatiōes eiꝰ?
C Nōne verba mea bōa sunt cū eo q̄ recte graditꝛ?
Et ecōtrario populus meꝰ in aduersariū cōsurre
xit. Desup tunicā palliū sustulistis:et eos q̄ transi
bant simpliciter conuertistis in bellū. Mulieres
populi mei eiecistis de domo deliciarū suarum:a
Heb.13.c. paruulis eaꝝ tulistis laudē meā in ꝑpetuū. Sur
gite et ite:q2 nō habetis hic requiē. Propter imū
diciā eiꝰ corrūpetꝛ putredine pessima. Utinā non
essem vir habēs spiritū ⁊ mēdaciū potiꝰ loquerer.
D Stillabo tibi in vinū ⁊ in ebrietatē ⁊ erit sup quē
stillatꝛ populꝰ iste. Cōgregatiōe ꝯgregabo iacob
totū te:in vnū cōducam reliquias israel. Pariter
ponā illū quasi gregē in ouili:quasi pecus in me=
dio caulaꝝ. Tumultuabuntꝛ a multitudine hoīm
Ascēdet eīm pādens iter an̄ eos. Diuidet ⁊ transi
bunt portā:⁊ egredientꝛ ꝑ eā. Et trāsibit rex eoꝝ
corā eis:et dominus in capite eorum.

¶C.S. Contra crudelitatem principum. cōtra
fallaciam prophetarum et doctorum. cōtra scele
ra primatum ⁊ iudicum propter que syon destru
cta est et hierusalem. iiij.

A ET dixi. Audite principes iacob et du=
ces domus israel. Nunq̄d nō vestrū est
scire iudicium q̄ odio habetis bonū et
diligitis malū qui violenter tollitis pel
les eoꝝ desup eis:⁊ carnē eoꝝ desup ossibꝰ eoꝝ?
Qui comederūt carnē populi mei ⁊ pellē eoꝝ de
super excoriauerūt:⁊ ossa eoꝝ cōfregerūt ⁊ conci
derunt sicut in lebete:⁊ q̄si carnem in medio olle.
B Tūc clamabūt ad dn̄z ⁊ nō exaudiet eos:⁊ abscō
det faciē suā ab eis in tempore illo:sicut nequiter
egerūt i adinuētionibꝰ suis. Hec dicit dn̄s super
prophetas qui seducūt populū meū: qui mordēt
dentibꝰ suis ⁊ predicāt pacē. Et si quis nō dede=
rit in ore eoꝝ quippiā:sanctificāt super eū preliū
C Propterea nox vobis pro visione erit:et tenebre
vobis pro diuinatione. Et occūbet sol sup ꝓphe=
tas:⁊ obtenebrabitꝛ sup eos dies. Et confundentꝛ
qui vidēt visiōes et cōfundentꝛ diuini. Et operiēt
oēs vultus suos:q2 nō est respōsum dei. Uerūtñ
ego repletus sum fortitudine sp̄us dn̄i iudicio et
virtute:vt annūciē iacob scelus suū ⁊ israel pecca
tū suū. Audite hoc pīcipes domus iacob:et iudi
ces domꝰ israel:q̄ abominamini iudiciū ⁊ oīa re=
D cta peruertitis. Qui edificatis syon in sanguini=
Eze.32.f. bus:et hierusalem in iniquitate. Principes eius
sopho.3.d. in muneribꝰ iudicabāt ⁊ sacerdotes eiꝰ in merce
de docebant. Et prophete eiꝰ in pecunia diuina=
bāt:⁊ sup dn̄z requiescebāt dicētes. Nunq̄d nō dn̄s
Hiere.26.f. i medio nostrū? Nūq̄d veniēt sup nos mala? Pro
supra.1.d. pter hoc causa vestri syon quasi ager arabitur:et
hierusalē quasi aceruus lapidū erit:et mons tem
pli in excelsa siluarum.

¶C.S. De aduentu christi et fide gentiuz. de cō
paratione orbis. de conuersione reliquiaruz isra
el. pro aduentu christi consolatur hierusalem. ca=
ptiuitatem babylonicam et liberationem et futu
ros predicatores predicit:de reliquijs que predi
cabuntur et saluabuntur. iiij.

ET erit in nouissimo dieꝝ:erit mōs do= A
mus dn̄i preparatus in vertice montiū Esa.2.a.
et sublimis sup colles. Et fluēt ad eum
popl̄i:⁊ ꝓperabūt gētes multe ⁊ dicēt.
Uenite ascēdamꝰ ad mōtē dn̄i ⁊ ad domū dei ia=
cob. Et docebit nos de vijs suis:⁊ ibimꝰ in semitꝭ
eius. Q2 de syon egredietꝛ lex:⁊ verbū dn̄i de hie
rusalem. Et iudicabit inter ꝑplos multos ⁊ corri
piet gētes fortes vsq3 in longinquū. Et cōcident B
gladios suos in vomeres ⁊ hastas suas in ligōes
Nō sumet gēs aduersus gētem gladiuz:⁊ non di
scent vltra belligerare. Et sedebit vir subtꝰ vineā
suā et subtus ficū suā:⁊ non erit qui deterreat:q2
os dn̄i exercituuz locutū est q2 oēs populi ambu
labunt vnusquisq3 in noīe dei sui. nos aūt ambula
bimus in noīe dei nostri in eternū ⁊ vltra. In die Soph.3.d.
illa dicit dn̄s:cōgregabo claudicantē:⁊ eā quam
eiecerā colligā:⁊ quā afflixerā consolabor. Et po
nam claudicantē in reliquias et eā que laborauе C
rat in gentem robustā. Et regnabit dn̄s sup eos Luce.1.c.
in mōte syon ex hoc nūc ⁊ vsq3 in eternū. Et tu tur
ris gregis nebulosa filia syon vsq3 ad te veniet:⁊
veniet potestas prima regnū filie hierusalē. Nūc
quare merore cōtraheris? Nunquid rex nō est ti
bi:aut consiliarius tuus perijt q2 comprehēdit te
dolor sicut parturientez. Dole ⁊ satage filia syon
quasi parturiens:q2 nūc egredieris de ciuitate:⁊
habitabis in regione:et venies vsq3 ad babylonē
Ibi liberaberis:ibi redimet te dn̄s de manu ini=
micoꝝ tuoꝝ. Et nūc cōgregate sunt sup te gētes D
multe:q̄ dicūt lapidetꝛ:⁊ aspiciat in syon oculꝰ no
ster. Ipsi aūt nō cognouerunt cogitationes dn̄i ⁊
nō intellexerūt cōsiliū eius q2 cōgregauit eos q̄si
fenū aree. Surge ⁊ tritura filia syon:q2 cornu tuū
ponā ferreū:⁊ vngulas tuas ponā ereas:⁊ cōmi=
nues populos multos:⁊ interficies dn̄o rapinas
eorum. ⁊ fortitudinē eoꝝ dn̄o vniuerse terre.

¶C.S. De vastatione hiꝛl'm ꝑ morte xp̄i. de na
tiuitate ⁊ magnificentia xp̄i:de septem pastoribꝰ
octo primatibꝰ. de apostolica predicatione et iu=
deorum exterminatione. v.

TUnc vastaberis filia latronis. Obsi= A
dionē posuerūt sup nos in virga per
cutient maxillaz iudicis israel. Et tu Math.2.a.
bethleē effrata paruulus es in mili= Iohis.7.f.
bus iuda. Ex te michi egredietꝛ q̄ sit dn̄ator in isrl'
et egressus eiꝰ ab initio a diebꝰ eternitatis propt̄
hoc dabit eos vsq3 ad tēpus in quo parturiēs pa
riet:⁊ reliq̄e fratrū eiꝰ cōuertentꝛ ad filios israel ⁊
stabit ⁊ pascet in fortitudine dn̄i i sublimitate no
minis dn̄i dei sui:⁊ cōuertentꝛ: q2 nūc magnifica= B
bitur vsq3 ad terminos terre. Et erit iste pax assy
rijs cū venerit in terrā nostram:⁊ quādo calcaue
rit in domibꝰ nr̄is. Et suscitabimꝰ sup eū septē pa
stores:⁊ octo primates hoīes:⁊ pascēt terrā assur
in gladio:⁊ terrā nērōth in lanceis eiꝰ:⁊ liberabit
ab assur cū venerit in terrā nr̄am et cū calcauerit

C in finib⁹ nris. Et erūt reliq̄e iacob in medio popu
lorū multoꝝ quasi ros a dño ꝛ quasi stille sup her
bam que nō expectat virū et non prestolatur fili=
os hoīm: ꝛ erūt reliquie iacob in gentibus in me=
dio populorum multoꝝ quasi leo in iumentis sil=
uarum: et quasi catul⁹ leonis in gregibus pecoꝝ.
Qui cum trāsierit ꝛ conculcauerit et ceperit: non
est qui eruat. Et exaltabit̄ manus tua sup hostes
D tuos et omnes inimici tui interibunt: ꝛ erit in die
illa dicit dñs auferā equos tuos de medio tui: et
disperdam quadrigas tuas. Et perdaꝫ ciuitates
terre tue: et destruam omnes munitiones tuas: ꝛ
auferam maleficia de manu tua: et di[ui]nationes
non erunt in te et perire faciā sculptilia tua ꝛ sta=
tuas tuas de medio tui et nō adorabis vltra ope
ra manuum tuarum: et euellaꝫ lucos tuos de me
dio tui: et conteram ciuitates tuas et faciaꝫ in fu
rore et indignatione vltionem in omnibus genti
bus que non audierunt.

¶ C. S. De disceptatione domini cum ppl'o suo.
de oblatione acceptabili dño. de sceleribus po=
puli et afflictionibus eius. vi.

A Audite que dominus loquitur. Surge
contende iudicio aduersum montes: ꝛ
audient colles vocem tuam. Audiant
montes iudicium domini ꝛ fortia fun=
damenta terre: quia iudicium domini cum popu
lo suo: et cum israel diiudicabitur. Popule meus
quid feci tibi: aut quid molestus fui tibi? Respon
de michi. Quia eduxi te de terra egypti: et de do
mo seruientium liberaui te: et misi ante faciem tu
B am moysen et aaron: et mariam. Popule me⁹ me
nume. 23. b mento queso q̄d cogitauerit contra te balach rex
moab: et quid responderit ei balaam filius beor
de sethim vsq; ad galgalam vt cognosceres iusti=
cias domini. Quid dignum offerā domino? Cur
uabo genu deo excelso. Nunquid offeram ei ho=
locaustomata et vitulos anniculos? Nūquid pla
cari potest dominus in milibus arietū: an in mul
tis milibus hyrcorum pinguiuꝫ? Nunquid dabo
primogenitum meum pro scelere meo: fructuꝫ vē
tris mei pro peccato anime mee? Indicabo tibi
o homo quid sit bonū et quid dominus requirat
C a te. Utiq; facere iudicium et diligere misericor=
diam et sollicitum ambulare cū deo tuo. Uox do
mini ad ciuitatem clamat: et salus erit timentib⁹
nomen eius. Audite tribus. Et quis approbabit
illud? Adhuc ignis in domo impii thhesauri ini=
quitatis ꝛ mensura minoris ire plena. Nunquid iu
stificabo stateram impiaꝫ: et saccelli pondera do
losa? In quibus diuites ei⁹ repleti sunt iniquita
te: et habitantes in ea loquebant̄ mendaciū ꝛ lin
gua eoꝝ fraudulenta in ore eorum. Et ego ergo
cepi percutere te perditione: super peccatis tuis
D Tu comedes et nō saturaberis: ꝛ humiliatio tua
in medio tui. Et apprehēdes ꝛ nō saluabis: et q̄s
Deut. 28. d saluaueris in gladiū dabo. Tu seminabis et non
aggei. 1. b metes: tu calcabis oliuā ꝛ nō vngeris oleo. ꝛ mu=
stum: et non bibes vinū: ꝛ custodisti p̄cepta amri
ꝛ omne opus domus achab: ꝛ ambulasti in volu=
ptatibus eorum vt darem te in perditioneꝫ: ꝛ ha
bitantes in ea in sibilum: ꝛ opprobriū populi mei
portabis.

¶ C. S. Plangit propheta quia pauci sunt iusti.
de liberatione hierusalē a babyloniis. de christo
pastore et populo nascendo. de confusione gētiū
et laude diuine clementie. vii.

Ve michi: q2 factus suꝫ sicut qui colligit A
in autūno racemos vindemie. Non est
botrus ad comedendū: precoquas fic⁹
desiderauit anima mea. Periit sanct⁹ de
terra: et rectus in hominibus non est. Omnes in
sanguine insidiantur: vir fratrem suum ad mortē
venatur. Malum manuum suarum dicunt bonū.
Princeps postulat: et iudex in reddendo est. Et
magnus locutus est desiderium anime sue: ꝛ con
turbauerunt eā. Qui optimus in eis est quasi pa
liurus. et qui rectus quasi spina de sepe. Dies spe
culationis tue: visitatio tua venit. Nunc erit vasti
tas eorum. Nolite credere amico: et nolite confi= B
dere in duce. Ab ea que dormit in sinu tuo: custo= math. 10. c.
di claustra oris tui: quia filius contumeliam facit
patri: et filia consurget aduersus matrem suā: nu
rus aduersus socrum suaꝫ: et inimici hominis do
mestici eius. Ego autem ad dominum aspiciam
expectabo deum saluatorem meum. Audiet me
deus meus. Ne leteris inimica mea super me: q2
cecidi. Consurgam. Cum sedero in tenebris do=
minus lux mea est. Iram domini portabo: quo=
niam peccaui ei: donec causam meā iudicet ꝛ fa=
ciat iudicium meum. Educet me in lucem: vide=
bo iusticiam eius. Et aspiciet inimica mea: ꝛ ope=
rietur confusione que dicit ad me. Ubi est dñs de
us tuus? Oculi mei videbūt in eam. Nunc erit in C
conculcatione vt lutum platearum. Dies vt edifi
centur macerie tue. In die illa longe fiet lex. In
die illa ꝛ vsq; ad te veniet assur et vsq; ad ciuita=
tes munitas: ꝛ a ciuitatib⁹ munitis vsq; ad flumē
ꝛ ad mare de mari: ꝛ ad montem de mōte. Et ter
ra erit in desolationeꝫ propter habitatores suos
et propter fructum cogitationum eorum. Pasce
ppl'm tuum in virga tua: gregem hereditatis tue
habitantes solos in saltu. In medio carmeli pa=
scentur basan ꝛ galaad iuxta dies antiquos secū
dum diē egressionis tue de terra egypti. Osten= D
dam ei mirabilia. Uidebunt gentes ꝛ cōfundent̄
super omni fortitudine sua. Ponent manum sup
os: aures eorum surde erunt. Lingent puluerem
sicut serpentes: velut reptilia terre perturbabun
tur de edibus suis. Dominum deum nostrum nō
desiderabunt: et timebunt te. Quis deus similis
tui qui aufers iniquitatem: et transfers peccatuꝫ
reliquiarum hereditatis tue? Nō immittet vltra
furorem suum: quoniam volens misericordiā est.
Reuertetur et miserebitur nostri. Deponet iniq̄=
tates nostras: et proiiciet in profundū maris om
nia peccata nostra. Dabis veritatem iacob mise
ricordiaꝫ abraham: que iurasti patribus nostris
a diebus antiquis.

Explicit Micheas propheta.

¶ Incipit prologus in Naum prophetam.

Naum prophetam āte aduentum reg[um]
assyriorum qui populū israel captiuū
in suam regionē trāstulerat: fuisse he=
breorum traditio cōfirmat. Siquideꝫ

in finem huius lectionis predicti regis aduentũ: idem ꝓpheta annunciare monstratur. Sed cum habitatores niniue iona interitum ciuitatis ꝓdicante: de diuina ira denunciatũ interitũ sustinerent peccatorũ: ⁊ impietatis penitentiam egissent accepta dei misericordia: grauioribus se criminibus implicuerunt. Qua de causa memoratus ꝓpheta spiritusancto plenus: iudicium dei annuncians: ita locutus est. Deus zelans: ⁊ vlciscens dominus est ⁊c. Iam enim decem tribus ab assyriis ducte fuerant in captiuitatem sub ezechia rege iuda: sub quo etiam nunc in cõsolatione populi trãs-
Naum.1.a migrat: aduersum niniuẽ visio cernitur. Nec erat parua consolatio tam his qui iam assyriis seruiebant: ꝙ reliquis qui sub ezechia de tribu iuda et beniamin ab eisdem hostibus obsidebãtur vt audirent assyrios quoqꝫ a chaldeis esse capiendos: sicut in sequentibus libri huius demonstrabitur.

¶ Item alius prologus.

Sciendum autem ꝙ niniue in nostra lingua de hebreo speciosam sonat. Speciosus autem hic mundus dicitur. Unde ⁊ apd grecos cosmos ab ornatu nomen accepit. Et quicquid nunc aduersus niniuẽ dicitur de mundo figuraliter predicari sentiamus. Quã ob causam ⁊ assumptio quã septuaginta interpretes dicunt: apud hebreos massa ponitur id est graue onus: eo ꝙ cum aduersus quã ꝓphetatur premat: nec sinat leuare ceruicẽ. Simulqꝫ hoc attendendum ꝙ hec ipsa vel assumptio vel onus vel pondus prophete visio sit. Non enim loquitur ꝓpheta in extasi: vt mõtanus ⁊ priscilla: maxillaqꝫ delirant: sed quod ꝓphetat liber est visionis intelligentis vniuersa que loquitur: ⁊ pondus hostium facientis suo populo visionem. De consummatione itaqꝫ mundi secundũ anagogem consolationem sanctorum ꝓphetia texitur: vt quecũqꝫ in mundo vident quasi pretereũtia ⁊ caduca contemnant ⁊ preparent se ad iudicij diem. Ubi virorum aduersum viros assyriorum affuturus est dominus.

Explicit ꝓlogus.

¶ Incipit argumentum.

Naum.1.d Naum consolator orbis interꝑtatur. Increpat ciuitatem sanguinũ: ⁊ post euersionẽ illius loquitur. Ecce super mõtes pedes euangelizantis et annunciantis pacem.

Explicit argumentum.

¶ Incipit Naum ꝓpheta.

¶ C.S. De emulatione domini. et ponitur ad vindictam contra niniuẽ. ⁊ de bonitate domini ad reducendam captiuitatem israel: quia nõ deambulabunt eam assyrij sicut captiuitatem iuda et hierusalem. sed ipsi igne succendentur et sennacherib in templo dei sui vocabitur ⁊ iude reddetur securitas.

Capitulũ primum.

Onus niniue. Liber visionis naum A
helchesei. Deus emulator ⁊ vlciscens dñs: vlciscens dñs ⁊ habẽs furorem: vlciscens dñs in hostes suos ⁊ irascens ipse inimicis suis. Dñs patiẽs ⁊ magnus fortitudine ⁊
mũdans nõ faciet innocentẽ. Dñs in tẽpestate et
turbine vie eius ⁊ nebule puluis pedũ eius. In- B
crepans mare ⁊ exsiccans illud: ⁊ omia flumia ad desertũ deducẽs. Infirmatus est basan et carmelus ⁊ flos libani elanguit. Mõtes cõmoti sunt ab eo: ⁊ colles desolate sunt. Et cõtremuit terra a facie eius ⁊ orbis ⁊ omnes habitãtes in eo. Ante faciem indignationis eius quis stabit: ⁊ quis resistet in ira furoris eius? Indignatio eius effusa est vt ignis: ⁊ petre dissolute sunt ab eo. Bonus dñs ⁊ confor- C
tans in die tribulationis ⁊ sciens sperantes in se. Et in diluuio pretereunte consummmationem faciet loci eius: ⁊ inimicos eius persequentur tenebre. Quid cogitatis cõtra dñm? Consũmationem ipse faciet. Non cõsurget duplex tribulatio: quia sicut spine se inuicẽ ꝯplectunť: sic conuiuiũ eorum pariter potantiũ. Cõsumenť quasi stipula ariditate plena. Ex te enim exibit cogitãs ꝯtra dñm maliciã: mẽte ꝑtractãs ꝑuaricationẽ. Hec dicit dñs. Si perfe- D
cti fuerint ita ⁊ plures: sic quoqꝫ attõdenť ⁊ ꝑtransibit. Afflixi te ⁊ nõ affligã te vltra. Et nũc ꝯterã virgã eius de dorso tuo ⁊ vincula tua dirũpã: ⁊ ꝑcipiet super te dñs. Nõ seminabiť ex noĩe tuo ãplius. De domo dei tui interficiã. Sculptile ⁊ cõflatile ponã sepul-
chrũ tuũ: quia inhonoratus es. Ecce super mõtes pe- Esa.52.b.
des euãgelizãtis ⁊ annũciantis pacẽ. Celebra iu- Rom.10.f.
da festiuitates tuas ⁊ redde vota tua: quia nõ adijciet vltra vt ꝑtrãseat in te belial: vniuersus interijt.

¶ C.S. De ascẽsu nabuchodonosor ꝯtra niniuẽ. ⁊ vltione dñi. describiť etiã exercitus babyloniorũ ⁊ describiť vastitas niniuẽ: sub typo mulieris captiue verba exprobrantis ad niniuẽ. describitur potentia eius. ij.

Ascendit qui dispergat corã te qui custodi- A
at obsidionẽ. Contẽplare viã: conforta lũbos: robora ꝟtutẽ valde: quia sicut reddidit dñs supbiã iacob: sic superbiã isrl: quia vastatores dissipauerũt eos ⁊ ꝓpagines eorum corruperunt. Clypeus fortiũ eius ignitus: viri exercitus in coccineis. Ignee habene currus in die ꝓpa- B
rationis eius: ⁊ agitatores eius cõsopiti sunt. In itineribus cõturbati sunt: quadrige collise sunt in plateis. Aspectus eorum quasi lãpades: quasi fulgura discurrẽtia. Recordabiť fortiũ suorum: ruẽt in itineribus suis. Uelociter ascendent muros eius: ⁊ ꝓparabiť vmbraculũ. Porte fluuiorum apte sunt ⁊ tẽplũ ad solum dirutũ. Et miles captiuus adductus est: ⁊ ancille eius minabanť gemẽtes vt columbe: murmurãtes in cordibus suis. Et niniue quasi piscina aquarũ aque eius: ipsi vero fugerunt. State state ⁊ non est qui C
reuertatur. Diripite argentum: diripite aurum: ⁊

non est finis diuitiarum ex omnibus vasis desi-
siderabilibus. Dissipata est ꝛ scissa ꝛ dilacerata ē
cor tabescens ꝛ dissolutio geniculorum ꝛ defectio
in cunctis renibus: ꝛ facies omniū sicut nigredo
Esa.13.b. olle. Ubi est habitaculū leonū ꝛ pascua catulorum
D leonum? Ad quam iuit leo vt ingrederetur illuc
catulus leonis ꝛ non est qui exterreat. Leo cepit
sufficienter catulis suis: ꝛ necauit leenis suis. Et
īpleuit preda speluncas suas: ꝛ cubile suū rapina.
Ecce ego ad te dicit dn̄s exercituū: ꝛ succendam
vsq̄ ad summū quadrigas tuas: et leunculos tu-
os comedet gladius. Et exterminabo de terra pre
dam tuam: et non audietur vltra vox nunciorum
tuorum.
❡C.S. Arguitur crudelitate niniue. ꝛ despolia
tur sicut adultera deprehensa. defensio nulla etiā
eius est: sed sicut alexandria que hic describit̄ de
struet̄ tanq̄ nō munita. ꝛ debilis pplus eius euo
lat vt locuste. occident̄ principes eius ꝛ erit pessi
ma plaga eius. iij.
A Ve ciuitas sanguinū vniuersa mendacij
Eze.24.b. dilaceratione plena. Non recedet a te
Aba.2.c. rapina. Uox flagelli ꝛ vox impetus ro-
te ꝛ equi frementis ꝛ quadrige feruen-
tis ꝛ equitis ascendentis ꝛ micantis gladij ꝛ ful-
gurantis haste ꝛ multitudinis īterfecte ꝛ grauis
ruine: nec est finis cadauerū. Et corruent in cor-
poribus suis ꝑpter multitudinem fornicationum
meretricis speciose ꝛ grate ꝛ habentis malefica
que vendidit gentes in fornicationibus suis ꝛ fa
B millias in maleficijs suis. Ecce ego ad te dicit do
Esa.47.a. minus exercituū: ꝛ reuelabo pudenda tua in fa-
cie tua: ꝛ ostendam in gentibus nuditatē tuam: et
regnis ignominiam tuam. Et proijciam super te
abominationes ꝛ contumelijs te afficiam: ꝛ ponā
te in exemplū. Et erit omīs qui viderit te resiliet
a te ꝛ dicet. Uastata est niniue. Quis cōmouebit
sup te caput? Unde queram consolatorem tibi?
Nūquid melior es alexandria populorū que ha-
bitat in fluminibus? Aque in circuitu eius cuius
diuitie mare: aque muri eius: ethyopia fortitudo
eius: ꝛ egyptus ꝛ nō est finis. Africa ꝛ libies fue
runt in auxilio tuo: sed ꝛ ipsa in transmigratione
C ducta est in captiuitatem. Paruuli eius elisi sunt
in capite omniū viarū ꝛ super inclytos eius mise
runt sortem: ꝛ omnes optimates eius cōfixi sunt
in compedibus. Et tu ergo inebriaberis ꝛ eris de
specta: ꝛ queres tu auxiliū ab inimico. Omēs mu-
nitiones tue sicut ficus cū grossis suis: si concusse
fuerint cadent in os comedentis. Ecce populus
tuus: mulieres in medio tui. Inimicis tuis ad ap
tionē pandetur porta terre tue: deuorabit ignis
vectes tuos. Aquam ꝑpter obsidionē hauri tibi
extrue munitiones tuas. Intra in lucum ꝛ calca
subigēs tene laterē. Ibi comedet te ignis peribis gla
dio deuorabit te vt bruc⁹. Cōgregare ꝗ vt bruc⁹
D multiplicare vt locusta. Plures fecisti negociatio
nes tuas q̄ stelle sint celi. Bruc⁹ expāsus ē ꝛ auo-
lauit. Custodes tui q̄si locuste: ꝛ paruuli tui q̄si lo
custe locustarū: que cōsident in sepibus in die fri
goris. Sol ortus est ꝛ auolauerunt: ꝛ nō est cogni
tus locus earū vbi fuerint: dormitauerūt pasto-
res tui rex assur sepelient̄ pricipes tui. Latitauit

populus tuus in montib⁹: ꝛ nō est qui congreget
Non est obscura contritio tua: pessima est plaga
tua. Omēs qui audierunt auditionē tuā: compres-
serunt manū super te: q: super quē nō transijt ma
licia tua semper.

Explicit Naum ꝓpheta.

❡Incipit ꝓlogus in Abacuch ꝓphetam.

Quattuor ꝓphete in duodecim ꝓpheta
rū volumine cōtinentur. e quibus tres
in principio lemna .i. pondus titulum
habent: naum/ abacuch/ et malachias.
Porro zacharias in medio ꝛ circa finē duos hu
iuscemodi ponit titulos: e quibus vnus est onus
verbi dn̄i in terra adrach ꝛ damasci requiei eius
alter in fine scilꝫ onus verbi dn̄i super israel. De
naum orationib⁹ tuis iam liber vnus editus est
De zacharia ꝛ malachia: si vita comes fuerit dif-
feretur. Nūc abacuch habemus in manibus qui
vel ex eo ꝙ amabilis deo est vocatur amplexatio
vel ꝙ in certamen ꝛ luctā (ꝛ vt ita dicam) ample-
xū cū deo cōgreditur: amplexantis .i. luctātis for-
titus est nomen. Nullus em̄ tam audaci voce au-
sus est deū ad disceptationem iusticie ꝓuocare: ꝛ
dicere ei. Cur in rebus humanis ꝛ mundi isti⁹ pō
pa tanta rerū versetur iniquitas? Uociferabor ad
te vim patiens ꝛ non saluabis. Quare ostendisti
mihi iniquitatē ꝛ laborem videre? Lacerata est
lex: ꝛ nō peruenit vsq̄ ad finem iudiciū: q: impius
preualet aduersum iustū: ideo ingredietur iudi-
ciū peruersum. Uides q̄ temeraria vox sit ꝛ quo
dāmodo blasphemantis creatorem suū ad iudi-
ciū ꝓuocare: ꝛ vas fragile aduersus figulū cur ta
le vel tale factū sit disputare. Necnon ꝛ hoc ani-
maduertendū ꝙ assumptio vel pondus que gra
uia iam esse diximus: ꝓphete visio est ꝛ aduersū
mōtani dogma peruersum intelligit quod videt:
nec vt amens loquit̄. nec more insanientiū femi-
rū dat sine mente sonū. Unde et apostolus iubet 1.cor.14.f
vt si ꝓphetantibus alijs alij fuerit reuelatū: tace- Ibidem.
ant qui prius loquebātur. Et statim: nō est inquit
dissensionis deus: sed pacis. Ex quo intelligitur
cū quis ex voluntate reticet: ꝛ alijs locū dat ad lo
quendū possit loqui ꝛ tacere cū velit. Qui iam in
extasi .i. inuitus loquitur: nec tacere nec loqui ī sua
potestate habet. Illud quoq̄ disce q: semel a me
violēter exigis vt quasi quosdā gradus ꝛ scalas
altiora nitenti. hystoriam tibi interp̄ter ꝓphetiā
esse circa babylonē ꝛ nabuchodonosor regē chal
deorum: vt quomodo prior ꝓpheta naum quem
abacuch sequitur vaticiniū habuit contra niniuē
et assyrios qui vastauerunt decem tribus que vo
cantur israel. ita abacuch prophetiam habeat ad
uersus babylonem ꝛ nabuchodonosor a quibus
iudas et hierusalem templumq̄ subuersa sunt.
Et vt scias eo tempore fuisse Abacuch: quo iam Dan.14.f
due tribus que vocabantur iuda ducte erant in D
captiuitatem: daniel docere te poterit ad quem
in lacum leonum abacuch cum prandio mittitur.
quāq̄ apud hebreos hec ipsa non legatur hy-

storia. Igitur siue quis recipiat scripturam illam
sive non recipiat: vtrūq; ꝓ nobis est. Aut enim id
recipit: ⁊ post factā rem liber abacuch texit aut
si non recipit: quasi ꝓpheta scribit que vētura co
gnoscit. Interim scōm litterā causatur aduersum
deum ꝓpheta. cur nabuchodonosor templū dei
vastet ⁊ iudā: cur hierlm quondā vrbs dn̄i destru
atur. quare clamet populus ⁊ non audiatur. voci
feretur ad dominū oppressus a chaldeis ⁊ nō sal
uetur. quare etiam ipse propheta vel populus ex
cuius persona loquit ad hoc vixerit: ⁊ hucusq; ꝑ
ductus sit: vt iniq̃tatem hostiū ⁊ suū laborem vi
derit: cū iniusticia ꝑualeat aduersum se: ⁊ hec di
cit pre mentis āgustia nesciens aurū in igne cōfla
ri: ⁊ tres pueros de camino ignis puriores exisse
Dan̄.3.c q̄ intrauerāt. Sed ⁊ hoc generalit accipere possu
mus ꝙ ex persona humane impatientie loquat:
vt in querulā vocem ⁊ plenā doloris erumpat di
cens. Quare respicis contēptores ⁊ taces cōcul
Aba.1.d. cante impio iustiorem se. Hec aūt loquitur: ne sci
ens iudicia dei inuestigabilia ⁊ ꝓfundum diuitia
rum sapientie et scientie eius: ꝙ nō ita videat de
us vt videt homo. Homō tantū ꝑsentia respicit:
de⁹ futura ⁊ eterna cognoscit. Et quomō si egro
tans ⁊ estuans febribus aquā frigidā postulet et
dicat ad medicū. vim patior: vror: exanimor vsq;q̃
medice clamabo ⁊ exaudies. ⁊ respondeat ei sapi
entissimus medicus. scio quo tēpore dare debeā
quod postulas. nō misereor modo: q̄ mīa ista cru
delitas est ⁊ voluntas tua cōtra te petit. Ita ⁊ de
us noster sciens clementie sue pondera atq; men
suras interdū non exaudit clamantē: vt eum pro
bet ⁊ magis ꝓuocet eū ad rogandū: et quasi igne
excoctū iustiorē ⁊ puriorem faciat. Quod intelli
gens apostolus scōm id ꝙ misericordiā consecu
2.cor.4.a tus est a dn̄o ait. Sed non deficimus. Et bn̄dicit
Psal.33. dn̄m in omi tēpore. ⁊ scit ꝙ qui ꝑseuerauerit vsq;
Mat.10. in finem hic saluus erit. ⁊ gloriat in labore ⁊ dolo
et.24.b. re. Et cū hieremia dicit. Tribulationē ⁊ miseriā
inuocabo. ⁊ quomodo alius inuocat deū: sic san
ctus vir ⁊ bellator inuictus ad exercendū se ⁊ ꝓ
bandum tribulationem et miseriam inuenire de
siderat.

Explicit ꝓlogus.

Incipit argumentum.

ABacuch luctator fortis et rigidus stat super custodiam suam et figit gradum super munitionē: vt christū in cruce contempletur et dicat. Operuit celos gloria eius: ⁊ laudis eius plena est terra. Splendor eius vt lux erit: cornua in manibus eius: ibi abscōdita est fortitudo eius.

Explicit argumentum.

Incipit Abacuh ꝓpheta.

C.S. Disceptat cū deo de flore maloꝝ: ⁊ rn̄det dn̄s. de potentia chaldeoꝝ ⁊ ruina ipsorū ⁊ munitione nabuchodonosor: ꝓpheta intelligens iusticiam dei et clementiā ex nimia ipatientia adhuc disputat cū deo: pro illis quos nabuchodonosor predatur et deuorat.

Capitulū primum.

ONus qđ vi
dit abacuch ꝓpheta. Vsq;q̃ A
dn̄e clamabo: ⁊ nō exaudies Job.19.a
Vociferabor ad te vi patiēs
⁊ nō saluabis. Quare ostdi
sti mihi iniq̃tatē ⁊ laborē: vide
re ꝑdā et iniusticiā cōtra me?
Quare respicis ꝯtēptores: ⁊ taces ꝯculcāte ipio Job.21.a
iustiorē se: ⁊ facies hoīs q̄si pisces mariꝫ: ⁊ q̄si repti Hier.12.a.
lia nō hn̄tia ducē: ⁊ factū est iudiciū et ꝯtradictio
potētior. Propt hoc lacerata est lex: ⁊ non ꝑuenit
vsq; ad finē iudiciū: q̄ ipi⁹ ꝑualet aduersus iustū
ꝓpterea egredict iudiciū ꝑuersum. Aspicite i gē
tib⁹ ⁊ videte ⁊ āmiramini: ⁊ obstupescite: q̄ op⁹ fcm̄
est in dieb⁹ vr̄is: qđ nemo credet cū narrabit. Q̄r
ecce ego suscitabo chaldeos gentē amarā ⁊ velo
cē ābulantē sup latitudinē terre: vt possideat ta B
bernacula nō sua. Horribilis ⁊ terribilis est ex se Act.13.f.
metipsa iudiciū: ⁊ on⁹ ei⁹ egredict. Leuiores par
dis equi ei⁹: ⁊ velociores lupis vespertinis: ⁊ diffun
dent eq̃tes ei⁹: eq̃tes nāq; ei⁹ de lōge venient vo
labūt q̄si aq̃la festināś ad cōedēdū. Oēs ad ꝑdā C
venīēt facies eoꝝ vētus vrens. Et cōgregabit q̄si
arenā captiuitatē ⁊ ipse de regib⁹ triumphabit: ⁊
tyrāni ridiculi ei⁹ erūt. Ipse sup oēm munitionē
ridebit ⁊ comportabit aggerē: ⁊ capiet eā. Tunc
mutabit sp̄us ⁊ ptransibit ⁊ corruet. Hec est forti
tudo ei⁹ dei sui. Nunq̃d nō tu a principio dn̄e de⁹
me⁹ scte me⁹ ⁊ nō moriemur: Dn̄e in iudiciū posui
sti eū ⁊ fortē vt corriperes fundasti eū. Mūdi sūt
oculi tui ne videas malū: ⁊ respicere ad iniq̃tatē
nō poteris. Quare nō respicis sup iniq̃ agētes: ⁊
taces deuorāte ipio iustiorē se? Et facies hoīs q̄si
pisces maris: ⁊ q̄si reptile nō hn̄s principē. Totū
i hamo subleuauit: traxit illud in sagena sua: ⁊ cō
gregauit i rhete suū. Sup hoc letabit ⁊ exultabit
ꝓpterea imolabit sagene sue: ⁊ sacrificabit rheti
suo. Q̄r in ipsis incrassata est pars ei⁹: ⁊ cib⁹ ei⁹ ele
ct⁹. Propter hoc ḡ expādit sagenā suā: ⁊ semp in
terficere gentes nō cessat.

C.S. Stat ꝓpheta sup custodiā suā vt videat q̃d seq̄t post euersionē ppl̄i ⁊ tēpli. de aduētu xp̄i. describit in supbia sua nabuchodonosor. ꝓphetatur ꝓpter auariciam. ꝓpter cruentam edificationem. ꝓpter inebriationē sedechie. propter idola.

Capitulum II.

SUper custodiā meā stabo: ⁊ figam gra A
dum sup munitionē. Et ꝯtemplabor vt Esa.21.c.
videam q̃d dicatur michi: ⁊ quid respō
deam ad arguentem me. Et respondit
michi dn̄s ⁊ dixit. Scribe visum ⁊ explana eū su
per tabulas vt percurrat qui legerit eū. Quia ad
huc visus ꝓcul: ⁊ apparebit in finem ⁊ non menti
etur. Si morā fecerit expecta illū: q̄ veniens ve
niet ⁊ nō tardabit. Ecce qui incredulus est: nō erit Esa.21.a.
recta anima ei⁹ in semetipso. Iustus autē in fide Rom.10.f
sua viuet. Et quō vinū potantē decipit: sic erit vir Hebr̄.10.g
supbus ⁊ non decorabit. Qui dilatauit q̄si infer B
nus aīam suam: ⁊ ipse q̄si mors: ⁊ nō adimpletur.
Et ꝯgregauit ad se oēs gentes: ⁊ coaceruauit ad

se oẽs pplos. Nunqd nõ oẽs isti sup eũ parabolã
sument: ⁊ loquelã enigmatũ eius? Et dicetur. Ue
ei q multiplicat nõ sua. Usqꝫ q ⁊ aggrauat ꝯtra se
densum lutũ. Nunqd nõ repente consurgent qui
mordeant te? Et suscitabunt lacerantes te: ⁊ eris
in rapinã eis. Q2 tu spoliasti gentes multas: spo=
liabunt te omnes qui reliqui fuerint de populis:
propter sanguinem hominis ⁊ iniquitatem terre
C ciuitatis: ⁊ omnium habitantium in ea. Ue q con
gregat auariciã malã domui sue: vt sit in excelso
nidus ei⁹: ⁊ liberari se putat de manu mali. Cogi
tasti ꝯfusionẽ domui tue cõcidisti pplos multos
⁊ peccauit aĩa tua. Q2 lapis de pariete clamabit
⁊ lignũ qd inter iũcturas edificioꝝ est responde=
Eze.24.b. bit. Ue q edificat ciuitatẽ in sanguinib⁹: ⁊ pparat
Naum.3.a vrbẽ in iniqtate. Nũquid nõ sunt hec a dño exer=
cituũ? Laborabũt enĩ ppli in multo igni: ⁊ gẽtes
in vacuũ ⁊ deficient. Q2 replebit terra vt cogno=
scant gloriã dñi quasi aque operiẽtes mare. Ue q
potũ dat amico suo mittens fel suũ: ⁊ inebrians vt
aspiciat nuditatẽ ei⁹. Replet⁹ ẽ ignominia p glia
D Bibe tu qꝫ ⁊ cõsopire. Circũdabit te calix dexte=
re dñi: ⁊ vomit⁹ ignominie sup gliam tuã. Q2 iniq
tas libani opiet te: ⁊ vastitas aĩaliũ deterrebit
eos. de sanguinib⁹ hoĩs ⁊ iniqtate terre ⁊ ciuitatꝫ
⁊ oĩm habitantiuꝫ in ea. Quid pdest sculptile: q2
sculpsit illud fictor suus: cõflatile ⁊ imaginẽ falsaꝫ
q2 sperauit in figmẽto fictor eius: vt faceret simu=
lacra muta. Ue q dicit ligno: expgiscere: surge: la=
pidi tacẽti. Nũquid ipe docere poterit? Ecce iste
coopertus est auro ⁊ argento: ⁊ oĩs spũs nõ est in vi
Psal.10. scerib⁹ ei⁹. Dñs aũt in tẽplo scõ suo sileat a facie
eius omnis terra.

¶ Oro abacuch pphete p ignorantiis.

B Domine audiui auditionẽ tuã: ⁊ timui.
Dñe opus tuũ: in medio annoꝝ viuifi
ca illud. In medio annoꝝ notũ facies:
cũ iratus fueris mĩe recordaberis. De
us ab austro veniet: ⁊ sanctus de monte pharan.
Operuit celos glia ei⁹: ⁊ laudis ei⁹ plena ẽ terra
Splendor ei⁹ vt lux erit: cornua in manib⁹ eius.
Ibi abscõdita est fortitudo ei⁹: ante faciẽ ei⁹ ibit
B mors. Egredietur dyabol⁹ añ pedes ei⁹: stetit ⁊ mẽ
sus ẽ trã. Aspexit ⁊ dissoluit gẽtes: ⁊ ꝯtriti sũt mõ
tes secli. Incuruati sunt colles mũdi: ab itinerib⁹
eternitatis ei⁹. Pro iniqtate vidi tẽtoria ethyopie:
turbabunt pelles terre madiã. Nũquid in flumi=
bus irat⁹ es dñe: aut in fluminibus furor tu⁹: vel in
mari idignatio tua? Qui ascendes sup equos tu
os ⁊ quadrige tue saluatio. Suscitans suscitabis
arcũ tuũ: iuramenta tribub⁹ q locut⁹ es. Fluuios
scindes terre: viderũt te ⁊ doluerũt montes gur=
C ges aquarũ transijt. Dedit abyssus vocẽ suã: alti
tudo man⁹ suas leuauit. Sol ⁊ luna steterũt in ha
bitaculo suo in luce sagittarũ tuarũ ibunt: in splẽ=
dore fulgurantis haste tue. In fremitu ꝯculcabis
terrã ⁊ in furore obstupefacies gentes. Egressus
es in salutẽ ppli tui: in salutẽ cũ xpo tuo. Percus=
sisti caput de domo impij: denudasti fundamẽtũ
eius vsqꝫ ad collũ. Maledixisti sceptris ei⁹: capiti
bellatorũ eius venientib⁹ vt turbo ad dispergen
D dũ me. Exultatio eoꝝ sicut ei⁹ q deuorat paupe=
rẽ in abscõdito. Uiã fecisti in mari equis tuis: i lu
to aquaꝝ multaꝝ. Audiui ⁊ cõturbat⁹ est venter
meus: a voce cõtremuerũt labia mea. Ingrediatur
putredo in ossib⁹ meis: ⁊ subter me scateat. Ut re
quiescã in die tribulatiõis vt ascendã ad populũ
accinctũ nostrũ. Ficus enĩ nõ florebit ⁊ nõ erit ger
men in vineis. Mentietur opus oliue: ⁊ arua nõ af=
ferent cibũ. Abscindetur de ouili pecus ⁊ nõ erit ar
mentũ in psepibus. Ego aũt in dño gaudebo ⁊ ex
ultabo in deo iesu meo. Deus dñs fortitudo mea
⁊ ponet pedes meos quasi ceruoꝝ. Et sup excelsa
mea deducet me victor: in psalmis canentem.

Explicit Abacuch pphета.

¶ Incipit plogus in Sophoniã pphetã.

Tradunt hebrei cuiuscũqꝫ pphete pat
aut auus ponatur in titulo ipsos qꝫ pphe
tas fuisse. Unde ⁊ amos vn⁹ de duodeci
pphetꝫ q dixit. Nõ suꝫ ppheta nec fili⁹ amos.7.d.
pphete: sꝫ pastor capraꝝ vellicãs sycomoros: pa
tris nomẽ in titulo nõ hꝫe. Hoc si verũ est: sopho=
nias ppheta q noĩe (vt ita dicã) pphetico ⁊ glio=
sa maioꝝ suoꝝ stirpe gñat⁹ ẽ. Habuit enĩ patreꝫ
chusi: auũ godoliã: pauũ amasiã: attauũ ezechiã:
⁊ talẽ qdrigã ipse velut extrem⁹ auriga cõpleuit.
Nomẽ sophonie alij speculã alij arcanũ dñi trãs=
tulerũt. Siue igitur specula siue abscõditũ dñi inter=
pretetur vtrũqꝫ pphete cõuenit. Dicitur ei ad ezechie= Eze.3.d.
lẽ. Fili hoĩs speculatorẽ te posui domui isrl. Iste
ẽ ppheta q erat in specula ⁊ in sublimib⁹ cõstitu=
tus: ⁊ nouerat misteriũ dñi: fili⁹ erat chusi q interp
tatur hũilitas. Habebat qꝫ auũ godoliã q dicitur ma
gnitudo dñi: ⁊ pauũ amasiã q ⁊ ipse vertitur in ser
monẽ dñi: ⁊ attauũ ezechiã q sonat fortitudo dñi.
De fortitudine itaqꝫ dñi natus est sermo dñi: ⁊ de
sermone dñi nata ẽ magnitudo dñi: ⁊ de magnitu=
dine dñi nata est hũilitas: vt cũ venerit aliqs ad
pfectũ dicat: q2 nõ sum dign⁹ vocari apls. Et illd 1.cor.15.b.
in psalmis. Dñe nõ est exaltatũ cor meũ: neqꝫ ela= Ps.130.
ti sunt oculi mei. Iosiã regẽ iude cuius tpibus so
phonias pphetasse inuenitur: deo pre oĩb⁹ regibus
iude placuisse hystoria quarti libri regũ: ⁊ scdi pa
ralipomenon demõstrat. Iosias simulachra que 3.reg.23.f
pater suus amon: vel auus manasses in tẽplo dei
collocauerat detecta cõminuisse mõstratur. In qui
b⁹ etiã serpentẽ ereũ a moyse factũ cui errore idu
ctus ppls supstitiõe idoloꝝ detẽt⁹ admiserat. Idẽ
custodisse pascha ⁊ itermissis tpib⁹ multis sol⁹ ce
lebrasse mõstratur. Ideo de⁹ p pphetã tpib⁹ mẽo=
rati regis q puẽtura erãt ondens gentib⁹ qdẽ le
ctiõe ꝯphensis affuturũ iudiciũ. Pplo vo isrl sa=
lutẽ ⁊ ciuitati hierlm restaurationẽ tunc tpis tri=
buendã textu lectiõis denũciauit.

Explicit plogus.

¶ Incipit argumentum.

Sophonias speculator ⁊ archanoꝝ dei co=
gnitor audit clamorẽ a porta pisciũ ⁊ eiula
tũ a scda: ⁊ ꝯtritionẽ a collib⁹. Inducitqꝫ vlulatũ
habitatorib⁹ pile: q2 cõticuit oĩs poplus chanaã:
disperierũt vniuersi q inuoluti erãt argento.

Explicit argumentum.

¶ Incipit Sophonias pphета.

¶ C.S. De interitu hierlm ppter idola. ⁊ de interi
tu mũdi ppter pctã. de die iudicij. Capitulum.j.

Erbũ dñi qđ

A factũ ē ad sophoniã filiũ chusi filij
godolie filij amasie filij ezechie in
dieb⁹ iosie filij amō regꝫ iuda. Cō
gregãs ꝯgregabo oia a facie t're
dic̄ dñs: ꝯgregãs hoīez ꝛ pec⁹: ꝯgregãs volatilia
celi ꝛ pisces marꝫ. Et ruine ipioꝝ erũt: ꝛ disꝑdã ho
B mies a facie t're dicit dñs. Et extēdã manũ meaz
sup iudã: ꝛ sup oēs hitantes hiru͞m: ꝛ disꝑdã de lo
co hoc reliq̃as baal ꝛ noīa edituoꝝ cũ sac̄dotib⁹:
ꝛ eos q̄ adorãt sup tecta militiã celi: ꝛ adorãt ꝛ iu
rãt i dño ꝛ iurãt i melchō: ꝛ q̄ auertunt̄ depost ter
gũ dñi: ꝛ q̄ nō q̄sierũt dñz: nec iuestigauerũt eũ. Si
lete a facie dñi dei: q: iuxta ē dies dñi. Q: ꝑꝑauit
dñs hostiã: sc̄ificauit vocatos suos: ꝛ erit i die ho=
stie dñi visitabo sup p̄ncipes ꝛ sup filios regꝫ: ꝛ sup
oēs q̄ induti sũt veste ꝑegrina: ꝛ visitabo sup oēz q̄
arrogãter igredit̄ sup limē i die illa: q̄ ꝯplent do=
C mũ dñi dei sui iniq̃tate ꝛ dolo. Et erit i die illa dicit
dñs: vox clamorꝫ a porta piscũ: ꝛ vlulat⁹ a sc̄da: et
ꝯtritio magna a collibus. Vlulate hitatores pile.
Cōticuit omis pop̄ls chanaã: disꝑierũt oēs iuo=
luti argēto. Et erit i t͞pe illo: scrutabor hiru͞m in lu
cernis ꝛ visitabo sup viros defixos i fecib⁹ suis q̄
dicũt i cordib⁹ suis. Nō faciet bñ dñs et nō faciet
male. Et erit fortitudo eoꝝ i direptionē ꝛ domus
Amos.5.c eoꝝ i desertũ. Et edificabũt domos ꝛ nō hitabũt
ꝛ plãtabũt vineas: ꝛ nō bibēt vinũ eaꝝ. Iuxta est
D dies dñi magn⁹: iuxta est ꝛ velox nimis. Vox dei
dñi amara tribulabit̄ ibi fortꝫ. Dies ire dies illa:
dies tribulatōis ꝛ ãgustie: dies calamitatꝫ ꝛ miſie
dies tenebraꝝ ꝛ caligīs: dies nebule ꝛ turbīs: dies
tube ꝛ clãgorꝫ sup ciuitates munitas: et sup ãgulos
excelsos. Et tribulabo hoīes: ꝛ ãbulabũt vt ceci: q:
dño peccauerũt. Et effundet̄ sãguis eoꝝ sic hum⁹
Eze.7.e. ꝛ corꝑa eoꝝ sicut stercora Sz ꝛ argētũ eoꝝ ꝛ auꝝ
infra.3.b. eoꝝ nō poterit liberare eos i die ire dñi. In ignē
zeli ei⁹ deuorabit̄ ois terra: q̄ ꝯsũmationē cũ festi
natione faciet cũctis hitantib⁹ terram.

C.S. Prouocat̄ ad pniaz vt irã dei effugiat. ꝑdi=
cat̄ vastitas vrbiũ palestine. ꝛ redit⁹ iudeoꝝ capti
uitate babilōis vel destructiōe moab ꝛ amalech.
q: iudeis insultauerũt. de destructione ethyopũ
assyrioꝝ ꝛ niniuē ciuitatꝫ ꝑ nabuchodonosor. II.

A Onuenite ꝯgregami gēs nō amabilis:
p̄usq̃ pariat iussio ꝛ visio q̄si puluerez
trãseuntē diē: ãñq̃ veniat sup vos ira fu
roris dñi: ãteq̃ veniat sup vos ira indi=
gnatōis dñi. Querite dñz oēs mãsueti t're: q: iudi
ciũ ei⁹ estis opati. q̄rite iustũ: q̄rite mãsuetũ: si quo
mō abscōdami in die furorꝫ dñi: q: gaza destructa
erit: ꝛ ascalō in desertũ. Azotũ i meridie eijciēt et
B acharō eradicabit̄. Ve q̄ hitatꝫ funiculũ marꝫ: gēs
ꝑditoꝝ. Verbũ dñi sup vos chanaã terra philisti
noꝝ ꝛ disꝑdã te ita vt nō sit inhitator. Et erit funi
cul⁹ marꝫ req̃es pastoꝝ ꝛ caule pecoꝝ. Et erit funi
cul⁹ ei⁹ q̄ remãserit de domo iuda. Ibi pascent̄ in
domib⁹ ascalōis ad vespã req̃escēt: q: visitabit eos
dñs d's eoꝝ: ꝛ auertet captiuitatē eoꝝ. Audiui op
ꝓbriũ moab ꝛ blasphemias filioꝝ ãmō: q̄ exꝓ
brauerũt pp̄lo meo: ꝛ magnificati sũt sup terios eo
rũ. Propt̄ea viuo ego d't dñs exercituũ d's isr̄l: q:
C moab ꝛ sodoma erit ꝛ filij ãmon q̄si gomorra: siccī
tas spinaꝝ ꝛ aceruí salis: ꝛ desertũ vsq̃ i et̄nũ. Reliq̃e
pp̄li mei diripiēt eos: ꝛ residui gētꝫ mee possidebũt
illos hoc eis eueniet ꝑ supbia sua: q̄ blasphemauerũt
ꝛ magnificati sũt sup pp̄l'z dñi exercituũ. Horribil'
dñs sup eos: ꝛ attenuabit oēs deos t're. Et adora
bunt eũ viri de loco suo: oēs isule gētiũ. Sz ꝛ vos
ethyopes: it̄fecti gladio meo eritꝫ. Et extēdet ma
nũ suã sup aq̃lonē ꝛ ꝑdet assur. ꝛ ponet speciosaz i
D solitudinē ꝛ i iuiũ: et q̄si desertũ. Et accubabũt i me
dio ei⁹ greges oēs bestie gētiũ ꝛ onocrotal⁹ ꝛ he
rici⁹ i liminib⁹ ei⁹ morabũt̄. Vox cãtantꝫ in fenestra
coru⁹ i supliminari: qm̄ attenuabo robur ei⁹. Hec ē
ciuitas gl'iosa hitans in ꝯfidētia: q̄ dicebat in corde
suo. Ego suz ꝛ extra me nō est alia ãpli⁹. quō f'cta
est in desertũ: cubile bestie. Ois q̄ transit ꝑ eã sibi
labit ꝛ mouebit manũ suã.

C.S. Increpat̄ hiru͞z de pct̄is suis q̄ culpas suas
ꝛ vindictas dei nō itellexerũt. ad vocē ꝓphetaꝝ non
penituit. felicitatē ei⁹ admirabunt̄ aduersarij sui.
de resurrectione dñi ꝛ hũilitate fideliũ. arguit̄ sy
nagoga q̄ ꝯuersis gētib⁹ nō ē ꝯuersa: q̄re cecabit̄
nō exaltabit̄: sz reliq̃e saluabũt̄: iubilet eccl'a: nō ti
meat q: dñs eã saluabit ꝛ letificabit: ꝛ auferet op
ꝓbriũ ei⁹. III.

Ve ꝓuocatrix ꝛ redē=
A pta ciuitas colũba. Nō audiuit vocē ꝛ nō
suscepit disciplinã In dño nō ē ꝯfisa: ad
deũ suũ nō appropinq̃uit. Principes ei⁹ i
medio ei⁹ q̄si leōes rugiētes. Iudices ei⁹ lupi ve=
Eze.22.f. spe: nō relinq̃bãt i mane Prophete ei⁹ vesani: viri
Mich.3.d. ifideles. Sac̄dotes ei⁹ polluerũt sc̄m̄: iniuste egerũt
ꝯtra legē. Dñs iust⁹ in medio ei⁹ nō faciet iniq̃tatē
Mane mane iudiciũ suũ dabit in luce ꝛ nō abscō
det̄. Nesciuit aũt iniqu⁹ ꝯfusionē. Disꝑdidi gētes ꝛ
dissipati sũt ãguli eaꝝ. Desertas feci vias eoꝝ: duz
nō est q̄ trãseat Desolate sũt ciuitates eoꝝ: nō rema
nēte viro neq̃ vllo hitatore. Dixi attñ timebis me
B suscipies disciplinã ꝛ nō ꝑibit hitaculũ ei⁹ ꝑꝑ oia i
q̄b⁹ visitaui eã. Verũtñ diluculo surgētes corrupe
rũt oēs cogitatōes suas. Quapropt̄ expecta me d't
dñs i die resurrectōis mee i futuꝝ q: iudiciũ meũ
vt ꝯgregē gētes ꝛ colligã regna. ꝛ effũdã sup eos
C idignationē meã: oēz irã furorꝫ mei. In igne ei ze
li mei deuorabit̄ ois t'ra. q: tũc reddã pp̄lis labiũ
electũ vt iuocēt oēs nomē dñi ꝛ seruiãt ei hũero vno
Vltra flumia ethyopie: inde supplices mei filij disꝑ=
soꝝ meoꝝ deferēt mun⁹ mihi. In die illo nō ꝯfun
derꝫ sup cũctꝫ adinuētiōib⁹ tuis: q̄b⁹ ꝑuaricata es
i me. Q: tũc auferã de medio tui magniloq̄s sup=
bie tue ꝛ nō adijcies exaltari ãpli⁹ i mōte sc̄o meo
Et dereliquã i medio tui pp̄l'm pauperē ꝛ egenũ:
ꝛ sꝑabũt i noīe dñi. Reliq̃e isr̄l nō facient iniquitatē
nec loq̄nt̄ mēdaciũ: ꝛ nō iuenient̄ in ore eoꝝ lingua
dolosa: qm̄ ipsi pascent̄ ꝛ accubabũt ꝛ nō erit q̄ ex
terreat. Lauda filia syō: iubila isr̄l. Letare ꝛ exul=
ta i oī corde filia hiru͞m. Abstulit dñs iudiciũ tuuz
auertit inimicos tuos. Rex isr̄l dñs i medio tui: nō
timebis malũ vltra. In die illa dicet̄ hiru͞m. noli ti
mere syō nō dissoluant̄ man⁹ tue. Dñs d's tuus in
medio tui fortis ipse saluabit. Gaudebit sup te i
leticia: silebit in dilectiōe tua: ꝛ exultabit super te
in laude. Nugas q̄ a lege recesserant cōgregabo:

qꝛ ex te erant vt non vltra habeas sup eis oppro
mich.4.b. buiū. Ecce ego īterficiā oēs qui afflixerunt te in
tpe illo ꝛ saluabo claudicātē: et eā q̄ electa fuerat
ꝯgregabo. Et ponā eos ī laudē ꝛ ī nomē in oī ter
ra cōfusionis eoꝝ: in tpe illo q̄ adducā vos ꝛ ī tpe
q̄ ꝯgregabo vos. Dabo eī vos in nomē ꝛ in laudē
oibus pplis terre cū ꝯuertero captiuitatē vestrā
corā oculis vestris dicit dñs.

Explicit Sophonias ꝓpheta

Incipit ꝓlogus in Aggeū ꝓphetā.

2.pal.36.c. Hieremias ꝓpheta ob causā piurij sede
chie regꝭ: vt historia libri scđi palipome
nō īdicat: q̄ fidē ꝓmissaꝝ nabuchodono
sor regi chaldeoꝝ non seruauerat: pplm
isrl̄ refert cū mēorato rege hirlm: expugnata hirlm
captiuū ī babilonē fuisse pductū. Sꝫ cū mēorat⁹
ppl̄s mltꝭ tpib⁹ idolis seruiēdo etiā effusiōe sāguis
inocētū se grauit̄ īplasset: volēs ds gn̄atōeꝫ vniuer
sā eiusđ popli ob cās mēoratas penit⁹ deꝑire se
ptuagita ānoꝝ captiuitatē eūdeꝫ pplm in regno
chaldeoꝝ statuit sustinere: hac rōe vt ꝯpleto nūe
ro ānoꝝ: nou⁹ ppl̄s a mēoratꝭ pctis imunis ad re
nouationē hirlm pueiret. Sexagesimo itaqꝫ scđo
āno regno chaldeoꝝ subuerso: cui adhuc octo an
ni restabāt ad regnādū: qđ ēt sexta visio danielis
ondit cū pp cām sacrilegij: qđ ī eadē visiōe ꝯtinet̄
fuisse extictū: dari⁹ q̄ medis īpabat: vt septia visio
danielis ondit: mēorat⁹ in regno successit. Cuius
pmo āno regni: vt decia visio daniel̄ mātfestat: da
niel supputatꝭ ānis vidēs appropinq̄re tps reuer
siōis q̄ p hieremiā fuerat ꝓmissa: orās tā p se q̄ꝫ p
ppl̄o eādē ꝓmissionē a dō postulabat īpleri: cui p
gabrielē archāgelū ī eadē visiōe iuxta pces eiusđ
vniuersa ꝯpleta eē: de⁹ dixit. Nā mouēte supradi
cto dario rege medoꝝ: ꝛ succedēte in regno cyro
rege psaꝝ: ꝓmissiōe dei ꝯpleta p eūdē regē ppl̄ꝫ
qꝫ isrl̄ in hirlm reductū historia scđi libri palipo
menō: ꝛ līriū esdre ꝓphete ꝯfirmāt. Cūqꝫ a ppl̄o
isrl̄ ꝛ a senioib⁹ tēplū dei edificari cepissꝫ mortuo
cyro rege ac regnāte dario rege psaꝝ q̄ mēorato
cyro successerat: vicine gētes ciuitatꝭ hirlꝫ: vt idē
esdras refert restaurationē tēpli ꝛ ciuitatꝭ resistē
do īpedire cepert. Qua rōne deterrit⁹ pplus isrl̄
repationē supradicti tēpli dñi: necdū iuxta ꝓmis
sionē ꝯcessā eē credebat. Propt̄ qđ in scđo āno re
gni mēorati darij regis psaꝝ agge⁹ ꝓpheta a dō
missus ad zorobabel q̄ de tribu erat iuda: q̄ ꝑtātē
regni susceptur⁹ erat: ꝛ iesū filiū iosedech summū
sacerdotē āmonet: vt credāt ꝯpleto nūero ānorū
tps restaurationis hirlm aduenisse: hoc ēt addito:
ne īcredulitatē ppl̄i vellēt imitari. de q̄ ds p eum
dixit. Ppl̄s hic dic̄. Nōdū vēit tps vt edificet̄ do
m⁹ dei. Oīa aūt q̄ textu hui⁹ ꝓphetie cōtinent̄: re
uersionē ppl̄i: edificationē tēpli: renouationē ci
uitatis: obseruationē sacerdotalē: ꝛ īteritū regnoꝝ
gentiū exterarū significāt. Explicit ꝓlog⁹.

Incipit argumentum.

Agge⁹ festiu⁹ ꝛ let⁹ q̄ seiauit in lacrimis vt ī
gaudio meteret: dstructū tēplū reedificat
deūqꝫ patrē īducit loq̄ntē. Adhuc vnū modicū ē:
ꝛ ego ꝯmouebo celū ꝛ terrā: mare ꝛ aridā. ꝛ moue
bo oēs gētes: ꝛ veniet desiderat⁹ cūctis gētibus.

Explicit argumentum.

Incipit aggeus propheta.

C. S. Agge⁹ excitat principes ꝛ pplm ad edi
ficationē tēpli: ꝛ ꝓpter dilationē edificij dicit po
pulū affluentē nicomedis. zorobabel ꝛ iesus fili
us iosedech inchoant opus. Caplm pmū.

In anno se
cundo darij regis in mense A
sexto ī die vna mēsis: factū
est verbū dñi ī manu aggei
ꝓphete ad zorobabel filiuꝫ
salathiel ducē iuda: ꝛ ad ie
sum filiū iosedech sacerdo
tem magnū dicens. Hec ait dñs exercituū dicēs.
Pplus iste dicit. Nondū venit tps dom⁹ dñi edifi
cande. Et factū est verbū dñi ī manu aggei ꝓphe
te dicens. Nunqd tps vobis est vt habitetis ī do B
mib⁹ laqueatis: ꝛ dom⁹ ista deserta? Et nunc hec deut.28.d.
dicit dñs exercituū. Ponite corda vr̄a sup vias ve miche.6.d.
stras. Seiastis multū: ꝛ īntulistis parū. Cōedistis:
ꝛ nō estis satiati. Bibistis: ꝛ nō estis iebriati. Ope
ruistꝭ vos ꝛ nō estis calefacti. ꝛ q̄ merces ꝯgrega
uit: misit eas in sacculū ptusum. Hec dicit dñs ex
ercituū. Ponite corda vestra super vias vestras.
Ascendite in montē portate ligna ꝛ edificate do
mū: ꝛ acceptabilis michi erit et glorificabor dicit
dñs. Respexistis ad āplius ꝛ ecce factū est minus C
ꝛ īntulistis in domū ꝛ exsufflaui illud. Quā ob cau
sam dicit dñs exercituū: qꝛ dom⁹ mea deserta est:
ꝛ vos festinatis vnusquisqꝫ in domū suā? Propt̄
hoc sup vos ꝓhibiti sūt celi ne darēt rorē: ꝛ terra
ꝓhibita est ne daret germen suū: ꝛ vocaui siccita
tē sup terrā: ꝛ sup mōtes ꝛ sup triticū: ꝛ sup vinuꝫ
ꝛ sup oleū: ꝛ q̄cūqꝫ ꝓfert hum⁹. ꝛ sup hoīes ꝛ sup iu
mēta ꝛ sup oēꝫ laborē manuū. Et audiuit zoroba D
bel fili⁹ salathiel: ꝛ iesus fili⁹ iosedech sacdos ma
gn⁹ ꝛ oēs reliq̄ ppl̄i vocē dei sui: ꝛ vba aggei ꝓphe
te sic̄ misit eū dñs ds eoꝝ ad eos: ꝛ timuit oīs ppl̄s
a facie dñi: ꝛ dixit agge⁹ nūcius dñi de nūcijs dñi
ppl̄o dicēs. Ego vobiscū suꝫ dicit dñs ꝛ suscitauit
de⁹ spm̄ zorobabel filij salathiel ducis iuda: ꝛ spm̄
iesu filij iosedech sacerdotis magni ꝛ spiritū reli
quoꝝ de oī ppl̄o. ꝛ ingressi sunt ꝛ faciebant opus
in domo dñi exercituū dei sui.

C. S. Cōuertant̄ pricipes ꝛ ppl̄s: ꝛ dei auxiliū
eis ꝓmittit̄. ꝓphetat̄ aduēt⁹ xpi eccl̄e maior q̄ꝫ sy
nagoge pp negligētiā edificādi tēplū: dt oīa opa
eoꝝ polluta ꝛ famē ꝛ plagas venisse: ꝛ post cepto
ope appentib⁹ signis vbertatē ꝓmittit. de aduētu
xpi ꝛ humiliatiōe hoīs pricipat⁹ ꝛ ꝑtātis. de regno
ei⁹: ꝛ qꝫ ipse est signaculū oīm saluādoꝝ. ij.

In die vicesima ꝛ q̄rta mēsis ī sexto mēse A
in āno scđo darij regꝭ in septio mēse vi
cesima ꝛ pria mēsis factū est vbū dñi in
manu aggei ꝓphete dicens. Loq̄re ad
zorobabel filiū salathiel ducem iuda: ꝛ ad iesuꝫ fi
lium iosedech sacerdotem magnū: ꝛ ad reliquos
populi dicēs. Quis in vobis est derelictus qui vi
dit domū istam in gloria sua prima? Et quid vos

videtis hanc nunc? Nũquid non ita est quasi nõ
sit in oculis vestris? Et nunc confortare zorobabel
dicit domin⁹: ⁊ cõfortare iesu fili iosedech sacerdos
magne: ⁊ cõfortare ois ppl̃us terre dicit
dñs exercituũ: ⁊ facite qm̃ ego vobiscũ sũ dicit dñs
B exercituũ. Uerbũ qd̃ pepigi vobiscũ cũ egrederemini
de terra egypti: et spũs meus erit in medio
Hebr.12.g vestrũ. Nolite timere: qꝛ hec dicit dñs exercituũ
Adhuc vnũ modicũ est: ⁊ ego ꝯmouebo celũ ⁊ terram
⁊ mare ⁊ aridam: et mouebo omnes gentes.
Et veniet desideratus cũctis gẽtibus. Et implebo
domũ istam gloria dicit dñs exercituũ. Meũ
est argentũ ⁊ meũ est aurũ dicit dñs exercituum.
Magna erit gl̃ia dom⁹ isti⁹ nouissime plus q̃ prime
dicit dñs exercituũ. Et in loco isto dabo pacẽ
dicit dñs exercituum. In vicesima ⁊ quarta noni
mẽsis in anno secũdo darij regis factũ est verbũ
dñi ad Aggeũ ꝓphetam dicens. Hec dicit dñs
C deus exercituũ. Interroga sacerdotes legem dicens.
Si tulerit homo carnem sanctificatã in ora
vestimenti sui: et tetigerit de summitate eius panem
aut pulmentũ: aut vinũ: aut oleum aut oẽm
cibũ nũquid sanctificabitur? Respondentes aũt
sacerdotes dixerũt. Non. Et dixit aggeus. Si tetigerit
pollutus in anima ex omibus his nũquid
cõtaminabitur? Et responderunt sacerdotes ⁊ dixerunt.
Cõtaminabitur. Et respondit aggeus et
dixit. Sic populus iste: ⁊ sic gens ista ante faciem
meã dicit dñs: ⁊ sic omne opus manuũ eoꝝ: ⁊ oia
que obtulerunt tibi: cõtaminata erunt. Et nũc ponite
corda vestra a die hac ⁊ supra: anteq̃ poneretur
lapis super lapidem in templo dñi cum accederetis
ad aceruũ viginti modioꝝ ⁊ fierent decẽ:
et intraretis ad torcular vt exprimeretis quiquaginta
lagenas ⁊ fiebant viginti. Percussi vos vẽto
vrente ⁊ aurugine ⁊ grandine omĩa opera manuũ
vestrarũ: et non fuit in vobis qui reuerteretur
D ad me dicit dñs. Ponite corda vr̃a ex die ista:
et in futurũ a die vicesima ⁊ quarta noni mensis:
a die qua fundamenta iacta sunt templi dñi ponite
super cor vestrũ. Nũquid iam semen in germine
est? Et adhuc vinea ⁊ ficus et malogranatũ
et lignũ oliue non floruit. Ex die ista benedicam.
Et factũ est verbũ dñi secũdo ad aggeum in vicesima
⁊ quarta mensis dicẽs. Loquere ad zorobabel
ducem iuda dicens Ego mouebo celum pariter
⁊ terram: ⁊ subuertam solium regnorũ: ⁊ conteram
fortitudinem regni gentiũ. Et subuertã quadrigam
et ascensorem eius: et descendent equi
et ascensores eorum vir in gladio fratris sui. In
die illa dicit dominus exercituũ assumã te zorobabel
fili salathiel serue meus dicit domin⁹ ⁊ ponam
te quasi signaculũ: quia te elegi dicit dominus
exercituum.

Explicit aggeus propheta.

Incipit ꝓlogus in zachariã ꝓphetam

SEcundo anno darij regis medorũ Aggeum
⁊ zachariã ꝓphetasse: lectiones
eorũdem declarant. Sed hac de causa
aggeus zacharie in ordine ꝓphetarũ
prelatus esse videtur q̧ eũ duobus mensibus vt
predictorũ lectiones ostendunt in ꝓphetia ꝓcessisse
inuenitur: ⁊ ad reparationẽ templi precepto
dei populũ animasse vt esdras refert dicens. In
secũdo anno darij regis persarũ ꝓphetauerunt 1.esdre.5.a
aggeus et zacharias filius Addo ꝓphete super
iudeos qui erant in iuda ⁊ hierl̃m: sup israel in nomine
dei israel sup eos. Tunc surrexerũt zorobabel
filius salathiel: ⁊ iesus filius iosedech ⁊ principes
eius: inchoauerũtq̧ edificare domũ dei q̃ est
in hirl̃m. Quib⁹ cũ adessent ꝓphete exhortatiõe
sua adiuuerũt eos. Nã et ppl̃m israel ab imitatione
paternoꝝ delictoꝝ ꝑ suã ammonitionẽ idem
ꝓpheta cupiens reuocare verbis lectione cõprehensis
visus est. Uidi nocte ⁊ ecce vir ascenderat zacha.1.b.
super equum rubeum ⁊c. Uidit propheta virum
equo rubeo sedentẽ: ⁊ stantẽ in medio myrtetivmbrosi:
cuius visionis hec solutio est scd̃m hebreorũ
traditionẽ. Uir ascendens equũ rubeũ: licz angelus
intelligatur: tñ predicti coloris equũ cõscẽdere
visus est: vindictam sanguinis in eam gentem
significat afferendã: q̃ ppl̃m israel in captiuitatẽ
redegerat. Naz et esaias ꝓpheta ꝑ ruborem
vestimentorũ inter gentes vindictã cũ sanguine
a deo ꝓferendã demonstrans: his verbis visus ẽ
dicens. Quis est iste qui venit de edom tinctis vestibus
de bosra? ⁊c. Stantẽ vero in medio myrteti Esa.63.b.
vmbrantis: q̧ dicit leticiã populo affuturã: per
myrteti significationẽ voluit designari. Cuius ligni
moyses in leuitico cũ faceret mentionem ait. Leui.23.g
Accipietis die prima fructus ligni speciosi vt leticiã
populi per bene olentis ligni ⁊ speciosi vmbraculũ
demonstraret. Sed hanc visionẽ que liberationẽ
populi et vindictã de aduersarijs affuturã
demonstrat ob hoc noctu ꝓpheta se vidisse memorauit.
quia populũ israel in prima liberatione
de terra egypti: noctu discessisse constabat. cuius
exempli: quia presens populus aliquã partem in
se retinere videbatur. liberatio eiusdẽ ac reditus
captiuitatis de terra chaldeorum per noctem ꝓphete
est reuelata.

Explicit ꝓlogus.

Incipit argumentum.

ZAcharias memor dñi sui multiplex in
ꝓphetia: iesum cum vestibus sordidis
vestitum ⁊ lampadem oculorũ septem:
candelabrũq̧ aureũ cum totidez lucernis
quot oculis: duas quoq̧ oliuas a sinistris lãpadis
cernit ⁊ a dextris. ⁊ post equos rufos: varios
albos ⁊ dissipatas q̃drigas ex effraim: ⁊ equũ
de hierusalẽ pauperem regem vaticinatur ⁊ predicit
regem sedentem super pullum filium asine
subiugalis.

Explicit argumentum.

Incipit zacharias ꝓpheta.

C.S. Propheta monet populũ reuersum vt reuertatur
ad dñm. ne contẽnat voces ꝓphetarũ
sicut patres eorũ qui puniti sunt. ꝓmittitur visio
saluatoris ⁊ apostoloꝝ typo equoꝝ. ꝓmissio liberationis
iudeoꝝ. de liberatione consolationis et
mĩe. de vindicta in aduersarios.

Capitulũ primum.

In mense
octauo in ãno scdo da=
A rij regis factũ est verbũ
dñi ad zachariã filiũ ba
rachie filij addo ꝓphe=
tã. Irat⁹ ẽ dñs sup pres
vros iracundia. ⁊ dices
ad eos Hec dicit dñs ex
ercituũ. Cõuertimi ad me ait dñs exercituũ. ⁊ cõ
uertar ad vos dicit dñs exercituuz. Ne sitis sicut
pres vri ad q̃s clamabãt ꝓphete priores dicẽtes
Hec dicit dñs exercituũ. Cõuertimi de vijs vris
malis: ⁊ cogitatiõib⁹ vris pessimis: ⁊ nõ audierũt
neq; attẽderũt ad me dicit dñs. Pres vri vbi sunt
B ⁊ ꝓphete? Nunq̃d in sempiternũ viuẽt? Uerũtñ
v̄ba mea ⁊ legitima mea q̃ mandaui seruis meis
ꝓphetis: nunq̃d nõ ꝯphẽderũt pres vros? Et cõ
uersi sũt ⁊ dixerũt. Sicut cogitauit dñs exercituũ
facere nobis ẜm vias nras: ⁊ ẜm adinuentiões no=
stras fecit nobis In die vicesima ⁊ q̃rta vndecimi
mẽsis sabbath in ãno scdo darij: factũ est v̄bũ dñi
ad zachariã filiũ barachie filij addo ꝓphetam di
cens. Uidi p noctẽ: ⁊ ecce vir ascẽdens sup equuz
rufũ ⁊ ipse stabat iter myrteta q̃ erãt in ꝓfundo: et
post eũ equi ruffi varij ⁊ albi. Et dixi. Qui sũt isti
dñe mi? Et dixit ad me angel⁹ dñi q̃ loq̃bat in me
C Ego oñdã tibi q̃d sint hec. Et rñdit vir q̃ stabat
iter myrteta ⁊ dixit. Isti sunt q̃s misit dñs vt per
ãbulẽt terrã. Et rñderũt ãgelo dñi q̃ stabat inter
myrteta: ⁊ dixerũt. pambulauimus terrã: ⁊ ecce oĩs
t̃ra hitat ⁊ q̃escit. Et rñdit ãgel⁹ dñi et dixit. Dñe
exercituũ vsq; q̃ tu nõ misereberis hirlm ⁊ vrbiũ iu
da q̃b⁹ irat⁹ es. Iste iã septuagesim⁹ ann⁹ est. Et
rñdit dñs ãgelo q̃ loq̃bat in me v̄ba bona v̄ba cõ
solatoria. Et dixit ad me angelus q̃ loq̃bat in me
supra.8.a. Clama dicẽs. Hec dicit dñs exercituũ. zelat⁹ suz
hirlm ⁊ syõ zelo magno ⁊ ira magna: ego irascor
sup gentes opulẽtas. q: ego iratus sum parũ: ipsi
D v̄o adiurauert̃ i malũ Propt̃ea hec dicit dñs Re
uertar ad hirlm in mĩsericordijs: ⁊ dom⁹ mea edifi
cabit̃ in ea: ait dñs exercituũ: ⁊ ꝑpendiculũ exten
det̃ sup hirlm. Adhuc clama dicẽs Hec dicit dñs
exercituũ. Adhuc affluẽt ciuitates mee bonis: et
ꝯsolabit̃ adhuc dñs syõ ⁊ eliget adhuc hirlm. Et
infra.2.a.⁊ leuaui ocl̃os meos ⁊ vidi: ⁊ ecce q̃ttuor cornua Et
5.a.et.6.a dixi ad ãgelũ q̃ loq̃bat in me Quid sũt hec? Et di
xit ad me. Hec sũt cornua q̃ vẽtilauerũt iudã ⁊ is=
rael ⁊ hirlm. Et oñdit mihi dñs q̃ttuor fabros. et
dixi. Quid isti veniũt facere? Qui ait dicẽs. Hec
sunt q̃ttuor cornua q̃ vẽtilauert̃ iudã p singl̃os vi
ros ⁊ nemo eoꝝ leuauit caput suũ. Et venerũt isti
deterrere ea: vt deijciant cornua gentiũ q̃ leuaue
rũt cornua sup terrã iuda vt dispgerent eã.
C. L. S. Uisio cadauerũ. visio iteriẽtĩ hirlm i funi
culo ⁊ ãgeli nũciãtĩ restaurationẽ hirlm. reuocat̃
dispsi ad syõ sic̃ ad sedẽ ꝓpriã. de aduẽtu xpi ⁊ ꝓ=
tectoꝝ suoꝝ. exhortatio hierlm restitute vt gau=
A T leuaui ocl̃os meos ⁊ vi (deãt. ij.
infra.5.a. di. Et ecce vir ⁊ in manu ei⁹ funiculus
⁊.6.a. mensoꝝ. Et dixi. Quo tu vadis? ⁊ dixit
ad me. Ut metiar hirlm ⁊ videã q̃ta sit
lõgitudo ei⁹: ⁊ q̃ta sit latitudo ei⁹. Et ecce angel⁹
q̃ loq̃bat in me egrediebat̃: ⁊ ali⁹ angel⁹ egredie
bat̃ in occursũ ei⁹: ⁊ dixit ad eum. Curre: loq̃re ad B
puerũ istũ dicẽs. Absq; muro habitabit̃ hierlm p̃
multitudine hoĩm ⁊ iumẽtoꝝ i medio ei⁹. Et ego
ero ei ait dñs mur⁹ ignis in circuitu: ⁊ in gl̃ia ero
in medio ei⁹. O. o. o. fugite de terra aq̃lonis dicit
dñs. qm̃ in q̃ttuor ventis celi dispsi vos dicit dñs.
O syõ fuge q̃ hitas apud filiã babylõis: q: hec di C
cit dñs exercituũ. Post gl̃iam misit me ad gẽtes
q̃ spoliauerũt vos. Qui ei tetigerit vos: tãget pu
pillã ocl̃i mei. Q: ecce ego leuo manũ meã super
eos: ⁊ erũt prede his q̃ seruiebãt sibi: ⁊ cognosce=
tis q: dñs exercituũ misit me. Lauda et letare fi=
lia syõ: q: ecce venio ⁊ hitabo in medio tui ait dñs
Et applicabunt̃ gẽtes multe ad dñm in die illa: ⁊ D
erũt mihi in pplm. Et habitabo in medio tui: ⁊ sci
es q: dñs exercituũ misit me ad te. Et possidebit
dñs iudã partẽ suã in terra sctificata: ⁊ eliget ad=
huc hirlm. Sileat oĩs caro a facie dñi: q: cõsurre=
xit de hitaculo sancto suo.
C. L. S. Accusat̃ iesus sacerdos de vxore alieni=
gena: ⁊ ablatis vestib⁹ sordidis: idut⁹ mutatorijs
tre p vias dñi iubet̃. de lapide sup quẽ septẽ oculi
et celatura ei⁹ in typo xpi. iij.
ET ostendit mihi dñs iesum sacerdotez A
magnũ stantẽ corã angelo dñi ⁊ sathan
stabat a dextrĩ ei⁹ vt aduersaret̃ ei. Et
dixit dominus ad sathan: increpet do=
minus in te sathan et increpet dominus in te qui B
elegit hirlm. Nunq̃d nõ iste torris ẽ erut⁹ de igne
Et iesus erat indut⁹ vestib⁹ sordidis: ⁊ stabat añ
faciẽ angeli. Qui rñdit ⁊ ait ad eos q̃ stabãt corã
se dicẽs. Auferte vestimẽta sordida ab eo. Et di=
xit ad eũ. Ecce abstuli a te iniq̃tatẽ tuã: ⁊ indui te
mutatorijs: ⁊ dixit. Ponite cydarim mũdã super C
caput ei⁹. Et posuerũt cydarim sup caput ei⁹ mũ
dam: ⁊ induerũt eũ vestib⁹. Et ãgelus dñi stabat:
et cõtestabat̃ angelus dñi iesum dicẽs. Hec dicit
dñs exercituũ. Si in vijs meis ambulaueris ⁊ cu
stodiã meam custodieris: tu quoq; iudicabis do=
mũ meã: ⁊ custodies atria mea: ⁊ dabo tibi ambu D
lãtes de his q̃ nũc hic assistunt. Audi iesus sacer=
dos magne: tu ⁊ amici tui qui habitant coram te:
q: viri portendentes sunt. Ecce eñi ego adducaz
seruũ meũ orientẽ: q: ecce lapis quẽ dedi corã ie=
su: super lapidem vnũ septem oculi sunt. Et ecce
ego celabo sculpturã ei⁹ ait dñs exercituũ: ⁊ aufe
rã iniq̃tatẽ t̃re illi⁹ i die vna. i die illa dr̃ dñs exerci
tuũ vocab it vir amicũ suũ subter vineã ⁊ subt̃ ficũ.
C. L. S. De candelabro in lucernis ei⁹. de monte
desolato: ⁊ lapide primario: ⁊ septẽ ocl̃is: ⁊ expositiõe duarũ oliuarũ iuxta candelabrum. iiij.
ET reuersus ẽ angel⁹ q̃ loq̃bat̃ in me et A
suscitauit me q̃si virũ q̃ suscitat̃ de sõno
suo. Et dixit ad me. Quid tu vides? Et infra.5.a.
dixi. Uidi ⁊ ecce candelabrũ aureũ to=
tũ: ⁊ lãpas ei⁹ super caput ipsi⁹: ⁊ septem lucerne
eius super illud: ⁊ septẽ infusoria lucernis q̃ erant
super caput eius: ⁊ due oliue super illũ: vna a de=
xtris lampadis: ⁊ vna a sinistris eius. Et respõdi
⁊ aio ad angelũ q̃ loq̃bat̃ in me dicens. Quid sũt B
hec dñe mi? Et respõdit angelus q̃ loq̃bat̃ in me infra eodẽ

et dixit ad me. Nunqd nescis qd sunt hec? Et di=
xi. Nō dn̄e mi. Et respōdit ⁊ ait ad me dicēs. Hoc
est verbū dn̄i ad zorobabel dicēs. Nō in exercitu
nec in robore: sed ⁊ in spū meo dicit dn̄s exercitu
um. Quis tu mōs magne corā zorobabel in pla
nū? Et educet lapidē primariū: ⁊ exequabit gra
tiam gratie eius. Et factū est verbū dn̄i ad me di
cens. Manꝰ zorobabel fundauerūt domū istā: et
manus eiꝰ ꝑficient eā ⁊ scietis qꝛ dn̄s exercituū
C misit me ad vos. Quis eni despexit dies paruos
⁊ letabunt̄ ⁊ videbunt lapidē stāneū in manu zo=
robabel? Septē sunt isti oculi dn̄i q̄ discurrūt in
D vniuersam terrā. Et respōdi ⁊ dixi ad eū. Quid
sunt due oliue iste ad dexterā cādelabri ⁊ ad sini=
stram eius? ⁊ respōdi secundo ⁊ dixi ad eū. Quid
sunt due spice oliuaꝝ q̄ sunt iuxta duo rostra au=
rea in quibus sunt suffusoria ex auro ⁊ ait ad me
supra eod. dicēs. Nunqd nescis quid sunt hec? ⁊ dixi. Nō do
mine mi. ⁊ dixit. Isti sunt duo filij olei splendoris
qui assistunt dominatori vniuerse terre.
¶ C. S. De libro volāte. de amphora ⁊ mulieribꝰ
portantibus eam. v.
A Et cōuersus sum ⁊ leuaui oculos meos
supra. 1. d. et vidi: et ecce volumen volās. Et dixit
infra. 6. a. ad me. Quid tu vides? ⁊ dixi. Ecce ego
video volumen volās: longitudo eiꝰ vi
ginti cubitoꝝ: ⁊ latitudo eiꝰ decē cubitoꝝ: ⁊ dixit
supra. 4. a. ad me. Hec est maledictio que egredit̄ super fa
ciem oīs terre qꝛ oīs fur sicut ibi scriptum est iudi
B cabit̄: ⁊ oīs iurās ex hoc simılit̄ iudicabit̄. Educā
illū dicit dn̄s exercituū: ⁊ veniet ad domū furis ⁊
ad domū iurātis ī noīe meo mēdacit̄: ⁊ cōmorabit̄
in medio domꝰ eiꝰ ⁊ cōsumet eā: ⁊ ligna eiꝰ et lapi
C des eiꝰ. Et egressus est angelꝰ qui loquebatur in
me: ⁊ dixit ad me. Leua oculos tuos ⁊ vide. Quid
est hoc quod egredit̄? ⁊ dixi. Quidnam est? ⁊ ait
Hec est amphora egrediens: ⁊ dixit. Hic est ocu=
lus eoꝝ in vniuersa terra. Et ecce talentū plum=
bi portabat̄: ⁊ ecce mulier vna sedēs in medio am
phore ⁊ dixit. Hec est impietas. Et proiecit eā in
medio amphore: et misit massam plumbeā in os
D eius. Et leuaui oculos meos ⁊ vidi: ⁊ ecce due mu
supra eod. lieres egredientes: et spūs in alis eaꝝ: ⁊ habebāt
alas q̄si alas milui ⁊ leuauerūt amphorā inter ter
ram ⁊ celū. Et dixi ad angelū qui loquebat̄ in me
Quo iste deferūt amphorā: ⁊ dixit ad me. Ut edi=
ficetur ei domꝰ in terra sennaar: ⁊ stabiliat̄ et po
natur ibi super basem suam.
¶ C. S. De mōtibus ereis ⁊ q̄ttuor quadrigis et
eq̄s eaꝝ perambulantibꝰ terrā. de coronis ponē
dis in capite iesu. de viro cuiꝰ nomē est oriens: et
cursu gentiū ad edificandū tēpliū. vi.
A Et conuersus sum et leuaui oculos me
supra. 1. d. os et vidi: ⁊ ecce q̄ttuor quadrige egre
et. 2. a. dientes de medio duoꝝ montiū: ⁊ mō
tes erei. In quadriga prima equi rufi
in quadriga secūda equi nigri: in quadriga tertia
equi albi: ⁊ in quadriga quarta equi varij ⁊ fortes
Et respondi: ⁊ dixi ad angelū qui loquebat̄ ī me.
B Quid sunt hec dn̄e mi? ⁊ respōdit angelus et ait
ad me. Isti sunt quattuor venti celi q̄ egrediunt̄
vt stent corā dn̄atore oīs terre. In qua erāt equi
nigri egrediebātur in terrā aquilōis: ⁊ albi egres
si sunt post eos: ⁊ varij egressi sunt ad terrā austri
Qui erāt robustissimi: exierūt ⁊ querebāt ire ⁊ di
scurrere ꝑ oēm terrā ⁊ dixit. Ite ⁊ ꝑambulate ter
ram: et perambulauerūt terrā: ⁊ vocauit me: et lo
cutus est ad me dicēs. Ecce q̄ egrediunt̄ in terrā C
aquilonis requiescere fecerūt spm̄ meū in terra
aquilōis. Et factū est verbū dn̄i ad me dicēs. Su
me a trāsmigratione ab oldai ⁊ a tobia ⁊ ab idaia
⁊ venies tu in die illa ⁊ intrabis in domū iosie fi=
lij sophonie q̄ venerūt de babylone: ⁊ sumes au=
rum ⁊ argētū: ⁊ facies coronas ⁊ pones in capite
iesu filij iosedech sacerdotꝭ magni ⁊ loq̄ris ad eū
dicens. Hec ait dn̄s exercituū dicens. Ecce vir D
oriens nomē eiꝰ. Et subter eū orietur ⁊ edificabit
tēplū dn̄o: ⁊ ipse extruet tēplū dn̄o. Et ipse porta
bit gloriā ⁊ sedebit ⁊ dn̄abit̄ sup solio suo. Et erit
sacerdos super solio suo ⁊ cōsiliū pacis erit inter
illos duos. Et corone erūt helem ⁊ tobie idaie et
hen filio sophonie memoriale in tēplo dn̄i. Et q̄
procul sunt venient ⁊ edificabūt in templo dn̄i: et
scietis qꝛ dn̄s exercituū misit me ad vos. Erit au
tem hoc: si auditu audieritis vocē dn̄i dei vestri.
¶ C. S. Arguit ieiunia sine operibꝰ mie et ꝑ cō=
temptu mandatoꝝ dei venisse dicit dispersionē
⁊ vastitatē israel: ⁊ ex misericordia dei populum
reuocans. vij.
Et factum est in anno q̄rto darij regis fa A
ctum est ꝟbū dn̄i ad zachariā in quar=
ta mēsis noni q̄ est casleu. Et miserunt
ad domū dei sarasar et rogomelech et
viri q̄ erāt cū eis ad ꝓcandū faciē dn̄i vt dicerent
sacerdotibꝰ domꝰ dn̄i exercituū ⁊ ꝓphetis loquē
tes. Nunq̄d flēdū est michi in quinto mēse: vel sctī=
ficare me debeo sicut feci iā multis ānis? Et factū
est verbū dn̄i exercituum ad me dicēs. Loq̄re ad
oēm ppl̄m terre ⁊ ad sacerdotes dicēs. Cum ieiu B
naretis ⁊ plāgeretis in quinto ⁊ septimo ꝑ hos se=
ptuaginta ānos nūquid ieiuniū ieiunastis michi
Et cū comedistis ⁊ bibistis: nūquid nō vobis co=
medistis ⁊ vobismetipsis bibistis? Nunq̄d nō hec
sunt verba mea q̄ locutꝰ est dn̄s in manu prophe
tarum priorū: cū adhuc hierl̄m habitaret̄ ⁊ esset
opulenta: ⁊ ipsa ⁊ vrbes ī circuitu eiꝰ: ⁊ ad austrū
⁊ in cāpestribꝰ habitaret̄. ⁊ factū est verbū dn̄i ad
zachariā dicēs. Hec ait dn̄s exercituū: dicēs. Iu C
dicium verū iudicate: ⁊ miam ⁊ miserationes fa= Exod. 22. c
cite vnusquisq; cū fratre suo. Et viduā ⁊ pupillū
⁊ aduenā ⁊ pauperē nolite calūniari. ⁊ malū vir
fratri suo nō cogitet in corde suo. ⁊ noluerūt attē
dere ⁊ auerterūt scapulā recedētes: ⁊ aures su=
as aggrauauerūt ne audirēt: ⁊ cor suū posuerūt
vt adamātē ne audirent legē ⁊ verba q̄ misit dn̄s
exercituū in spū suo sancto ꝑ manū prophetarū
priorū. Et facta est indignatio magna a dn̄o exer D
cituū. Et factū est sicut locutus sum ⁊ nō audierūt
sic clamabūt ⁊ nō exaudiā dicit dn̄s exercituum.
Et dispersi eos ꝑ oīa regna q̄ nesciūt: ⁊ terra de=
solata est ab eis eo ꝙ nō esset trāsiēs ⁊ reuertens
et posuerūt terrā desiderabilē in desertū.
¶ C. S. Cōfortat̄ ppl̄s in ore tēpli: qꝛ labor suus
prior fuit sterilis: sed nunc erit merces ⁊ docet̄ po
pulus facere iudiciū ⁊ prouocatur ad ieiuniū pro
phetatur de cursu gentiū ad fidē. de fimbria viri

iudei a decē gētib' apprehēsa. viij.

A supra.i.c. ET factū est verbū dñi exercituū: dicēs.
Hec dicit dñs exercituū: zelat' suz syō
zelo magno ⁊ indignatiōe magna zela
tus suz eā. Hec dicit dñs exercituū Re
uersus suz ad syō: ⁊ habitabo in medio hierusalē.
⁊ vocabit hierusalē ciuitas ꝟitatis: ⁊ mōs dñi ex-
ercituū: mōs sāctificat'. Hec dicit dñs exercituū
Adhuc hitabūt senes ⁊ an' in plateis hirlm ⁊ vir
bacul' in manu ei' pre multitudine dieꝝ. Et pla-
tee ciuitatis ꝯplebunt infantib': ⁊ puellis ludēti
bus in plateis ei'. Hec dicit dñs exercituū. Si vi-
debit difficile in oculis reliquiarū populi hui' in
dieb' illis: nunqd i oculis meis difficile erit dicit
B dñs exercituū? Hec dicit dñs exercituum. Ecce
ego saluabo pplm meū de terra oriētis ⁊ de terra
occasus solis. ⁊ adducā eos: ⁊ habitabūt i medio
hierusalem: et erūt michi in pplm ⁊ ego ero eis in
deū in veritate ⁊ iusticia. Hec dicit dñs exercituū
Cōfortent man' vestre qui auditis in his dieb'
sermones istos per os ꝓphetaꝝ in die quo fun-
data est dom' dñi exercituū vt tēplum edificare
tur. Siquidē añ dies illos merces hoīm nō erat
nec merces iumētoꝝ erat neqꝫ introeūti neqꝫ ex-
eunti erat pax pre tribulatiōe. ⁊ dimisi oēs hoies
vnūquēqꝫ cōtra ꝓximū suū. Nūc aūt nō iuxta di
es priores ego faciā reliqͥs ppli huius dicit dñs
exercituū sed semē pacis erit. Uinea dabit fructū
suū: ⁊ terra dabit germen suū. Et celi dabūt rorez
suū: ⁊ possidere faciā reliqͥas ppli huius vniuersa
C hec. Et erit sicut eratis maledictio in gētibus do
mus iuda ⁊ dom' israel: sic saluabo vos ⁊ eritis be
nedictio. Nolite timere. Cōfortent man' vestre:
qꝛ hec dicit dñs exercituū. Sicut cogitaui vt affli
gerē vos cū ad iracūdiaz ꝓuocassent patres vri
me dicit dñs: ⁊ nō sum miser t': sic conuersus cogi
taui in dieb' istis vt bñfaciā domui iuda ⁊ hirlm.
Nolite timere. Hec sunt ergo verba que facietis
Eph.4.b. Loquimini ꝟitatē vnusquisqꝫ cū proximo suo. Ue
ritatē ⁊ iudiciū pacis iudicate i portis vris: ⁊ vnus
quisqꝫ malū cōtra amicū suū ne cogitetis in cor-
dib' vris: ⁊ iuramētū mēdax ne diligatis. Oia em̄
hec sunt q̄ odi dicit dñs. Et factū est ꝟbū dñi exer
cituū ad me dicēs. Hec dt dñs exercituū Ieiuniū
D q̄rti: ⁊ ieiuniū q̄nti ⁊ ieiuniū septimi: ⁊ ieiuniū deci
mi erit domui iude i gaudiū ⁊ i letitiā: ⁊ in solēnita
tes p̄claras. Ueritatē tm̄ ⁊ pacē diligite. Hec dicit
dñs exercituū. Usqꝫ q̄ veniāt ppli ⁊ habitēt in ciui
tatib' mltis ⁊ vadāt hitatores vn' ad alterū dicē
tes. Eam' ⁊ dep̄cemur faciē dñi: ⁊ queram' dñm
exercituū. Uadā etiā ego. Et veniēt ppli multi: et
gētes robuste ad querēdū dñm exercituū in hie-
rusalē: ⁊ dep̄cādā faciē dñi. Hec dicit dñs exerci-
tuū. In dieb' illis in quib' apprehēdēt decē ho-
mines ex oib' linguis gētiū ⁊ app̄hēdēt fimbriaz
viri iudei dicētes. ibim' vobiscū. Audiuim' enim
qm̄ deus vobiscum est.

¶C.S. De vocatōe gētiū quaꝝ sciētia destruet
spes cōfundet. supbia hūiliabit. ⁊ sic ecclia ꝯstru
etur ⁊ munietur in aduētū dñi. in die ramis palma
rum. de passione ei'. ⁊ liberatōe sanctoꝝ. de infer
no. de cōfusione hereticoꝝ ⁊ philosophoꝝ. ⁊ de vi
ctoria iudeoꝝ cōtra gētes. ix.

ONus verbi dñi in terra adrach ⁊ dama A
sci reqe ei': qꝛ dñs est oculus hoīs ⁊ oīz
tribuū isrl. Emach qꝫ i termis ei' ⁊ ty
rus ⁊ sydon. Assumpserūt q̄ppe sibi sa
pietiā valde. Et edificauit tyrus munitionē suaz
et coaceruauit argētū quasi humū: ⁊ aurū vt lutū
plateaꝝ. Ecce dñs possidebit eā ⁊ pcutiet in mari
fortitudinē ei': ⁊ hec igni deuorabit. Uidebit asca
lon ⁊ timebit: ⁊ gaza ⁊ dolebit nimis: ⁊ accharon:
qm̄ cōfusa est spes ei'. Et pibit rex de gaza ⁊ asca B
lon non habitabit. ⁊ sedebit separator in azoto: ⁊
disperdā superbiā philistinoꝝ: ⁊ auferā sanguiez
eius de ore ei': ⁊ abominatiōes ei' de medio den
tium ei': ⁊ reliquet etiā ipe deo nro ⁊ erit q̄si dux in
iuda: ⁊ accharō q̄si hiebuseus: ⁊ circūdabo domū
meā ex his q̄ militāt michi eūtes ⁊ reuertētes: et
nō trāsibit sup eos vltra exactor: qꝛ nūc vidi i ocu
lis meis. Exulta satis filia syon: iubila filia hieru
salem. Ecce rex tu' veniet tibi iust' ⁊ saluator ipse C
pauper ⁊ ascēdēs sup asinā ⁊ sup pullū filiū asine Esa.62.b.
⁊ disperdā quadriga ex effraī ⁊ equū de hierlm ⁊ math.21.a.
dissipabit arc' belli ⁊ loquet pacē gētibus ⁊ pote
stas ei' a mari vsqꝫ ad mare ⁊ a fluminib' vsqꝫ ad
fines terre. Tu ꝟo in sanguine testamēti tui emi
sisti vinctos tuos de lacu in q̄ nō est aq̄: cōuertimi
ni ad munitionē vincti spei. Hodie qꝫ āñuncians
duplicia reddā tibi: qm̄ extēdi michi iudā q̄si ar-
cum: impleui effraim. Et suscitabo filios tuos sy-
on super filios tuos grecie et ponam te quasi gla
diū fortiū: ⁊ dñs de' sup eos videbit et exibit vt
fulgur iaculū ei': ⁊ dñs de' in tuba canet: ⁊ vadet
in turbine austri. Dñs exercituū ꝓteget eos: ⁊ de D
uorabūt ⁊ subiiciēt lapidib' funde: ⁊ bibētes ine-
briabunt q̄si a vino: et replebunt vt phiale: et q̄si
cornua altaris. Et saluabit eos dñs de' eorum in
die illa vt gregē popli sui qꝛ lapides sancti eleua
bunt sup terrā ei'. Quid em̄ bonū ei' est ⁊ qd pul
chrū ei' nisi frumētū electoꝝ: ⁊ vinuz germinans
virgines?

¶C.S. Monet ppls petere doctrinā veritatis
qꝛ seducti mēdacio captiuati sunt: ꝓmittitur eis
liberatio. reuersio. cōgregatio in vnū gregē ⁊ ini-
micorum suorum liberatio. x.

PEtite a dño pluuiam in tp̄e serotino: et A
dñs faciet niues ⁊ pluuiā ymbris: et da
bit eis singulis herbā in agro. Qꝛ simu
lachra locuta sunt inutile: ⁊ diuini vide
rūt mēdaciū: ⁊ somniatores locuti sunt frustra: et
vane ꝯsolabunt. Idcirco adducti sunt q̄si grex: af
fligent qꝛ nō est eis pastor. Sup pastores irat' est
furor me': ⁊ sup hyrcos visitabo. Qꝛ visitauit dñs
exercituū gregē suū domū iuda ⁊ posuit eos qua
si equū glorie sue in bello. Ex ipo angul': et ex ipo B
paxillus: ex ipo arcus prelii: et ex ipo egredietur.
oīs exactor simul. Et erūt quasi fortes: cōculcan-
tes lutū in medio viaꝝ in prelio. Et bellabunt qꝛ
dñs cū eis: et cōfundent ascēsores equoꝝ. Et cō-
fortabo domū iuda: et domuz ioseph saluabo. Et C
cōuertā eos qꝛ miserebor eoꝝ: ⁊ erūt sicut fuerūt
q̄si nō ꝓiecerā eos. Ego em̄ dñs de' eoꝝ ⁊ exau-
diā eos. Et erūt q̄si fortes effraī: et letabit cor eo-
rū q̄si a vino: ⁊ filii eoꝝ videbūt ⁊ letabunt: ⁊ exul
tabit cor eoꝝ in dño. Sibilabo eis ⁊ congregabo

illos:qr redemi eas. Et multiplicabo eos sicut ań
fuerāt multiplicati:z seminabo eos in ppl'is. z de
lōge recordabūk mei z viuēt cū filijs suis z reuer
D tenk. Et reducā eos de terra egypti:et de assyrijs
cōgregabo eos. Et ad terrā galaad et libani ad-
ducā eos et nō inuenietur eis loc'. et trāsiet ī ma
ris freto:et percutiet in mari fluct': et cōfundenk
oia pfunda fluminis:et humiliabik supbia assur:
et sceptrū egypti recedet. Cōfortabo eos in dño
et in noie eius ambulabūt dicit dñs.

C.S. Prophetak planct' de destructiōe tēpli
p romanos. et q nō parcek pplo cui pastores nō
parcebāt sed occidebāt et nō corripiebāt. de dua
bus virgis in figura iudeoꝝ et gētiū. de prescisio
ne gentiū a correptione iudeorum de antichristo
pastore xi.

A Aperi libane portas tuas:et comedet ig
nis cedros tuas. Ulula abies qr cecidit
cedrus:qm magnifici vastati sunt. Ulu
late quercus basan:qm succisus est sal-
tus munit'. Vox vlulat' pastoꝝ:qr vastata ē ma-
gnificētia eoꝝ. Vox rugit' leonū: qm vastata ē su
pbia iordanis. Hec dr dñs de' me'. Pasce peco-
ra occisiōis q̄ q̄ possederāt occidebant z nō dole
B bāt z vendebāt ea dicētes. Bñdict' dñs diuites
fcti sum':z pastores eoꝝ nō pcebāt eis:et ego nō
parcā vltra sup habitātes terram dicit dñs. ecce
ego tradā hoies vnūquēq in manu pximi sui et
in manu regis sui:et cōcidēt terrā et non eruā de
māu eoꝝ et pascā pec' occisiōis ppter hoc o pau
peres gregis:z assumpsi mihi duas virgas:vnaz
vocaui decorem:et alterā vocaui funiculū:z paui
gregē:et succidi tres pastores in mēse vno et ɔtra
cta est aia mea in eis. Siqdē et aia eorū variauit
hier.25.a. in me:et dixi. Nō pascā vos. Qd moritk moriak:et
C qd succidik succidak et reliq̄ deuorēt vnusquisq
carnē pximi sui:et tuli virgā meā q̄ vocabak dec'
et abscidi eā vt irritū facerē fedus meū qd pcussi
cū oib' ppl'is et in irritū deductū est in die illa:et
cognouerūt sic pauperes gregis q̄ custodiūt mi-
chi qr verbū dñi est et dixi ad eos. Si bonū est in
oculis vr̄is afferte mercedē meā: z si non:q̄escite.
math.27.a Et appēderūt mercedē meā triginta argēteos. z
dixit dñs ad me. Proijce illd ad statuariū. Deco-
rum preciū q̄ appciat' suz ab eis et tuli trigita ar
gēteos et pieci illos in domo dñi ad statuariū. et
pcidi virgā meā secūdā q̄ appellabak funicul' vt
dissoluerē germanitatē inter iudā et isrl'. Et dixit
D dñs ad me. Adhuc sume tibi vasa pastoris stulti.
Qr ecce ego suscitabo pastorē ī terra q̄ derelicta
nō visitabit:dispsum nō q̄ret z cōtritū nō sanabit:
et id qd stat nō enutriet:et carnes piguiū cōedet
et vngulas eoꝝ dissoluet. O pastor z idolū et de-
relinquēs gregē. Gladi' sup brachiū ei':et super
oculū dextrū ei'. Brachiū ei' ariditate siccabik:
et ocul' dexter eius tenebrescens obscurabitur.

C.S. De obsidione hirl'm et ppl'is inebriādis
in pcussiōe ei' et lacerādis et pcutiēdis. de mia
dei sup hirl'm cui' duces sicut ignis vastabūt ho
stes suos et dñs pteget et promouebit hitatores
eius. de effusione spūssancti: et planctu iudeorū
pro voce christi. xij.

Onus verbi dñi sup israel. Dixit dñs ex A
tendēs celū et fundās terrā: z fingens
spm̄ hois in eo. Ecce ego ponā hirl'm su
perliminare crapule oib' ppl'is in cir-
cuitu sz et iuda erit in obsidiōe ɔtra hirl'm. et erit
in die illa ponā hirl'm lapidē oneris cūctis ppl'is
Oēs q̄ leuabūt eū cōcisiōe lacerabunk:et colligē
tur aduersus eā oia regna terre. In die illa dicit
dñs. Percutiā oēm equū in stuporē:et ascēsorem
ei' in amētiā. Et sup domū iuda aperiā oc'los me B
os:et oēm equū pploꝝ pcutiā cecitate. Et dicent
duces iuda in corde suo:confortenk michi hitato
res hierl'm:in dño exercituū deo eoꝝ. In die illa
ponā duces iuda sicut caminū ignis in lignis:z si
cut facē ignis in feno:et deuorabūt ad dexteraz
et ad sinistrā oēs pplos in circuitu. Et habitabik
hirl'm rursus in loco suo in hierl'm z saluabit dñs
tabernacula iuda sicut in pricipio: vt nō magnifi
ce gloriek dom' dauid:et gl'ia habitātiū hirl'm cō
tra iudā. In die illa pteget dñs hitatores hirl'm. C
Et erit q̄ offenderit ex eis in die illa q̄si dauid: et
dom' dauid q̄si dei sicut angelus dñi in cōspectu
ei' et erit in die illa:queram cōterere oēs gētes q̄
veniūt ɔtra hirl'm z effundā sup domū dauid z su
per hitatores hirl'm spm̄ grē z precū. Et aspiciēt iohel.19.g.
ad me quē cōfixerūt z plāgēt eū plāctu q̄si sup vni
genitū:z dolebūt sup eū vt doleri solet ī morte pri
mogeniti. In die illa magn' erit planct' ī hirl'm si
cut planct' ad remmon in cāpo magedō. Et plā- D
gent terre familie z familie seorsum. Familie do-
mus dd seorsum z mulieres eoꝝ seorsum Familie
dom' nathā seorsum z mulieres eoꝝ seorsum. Fa
milie dom' leui seorsuz:z mulieres eoꝝ seorsū Fa
milie semei seorsuz:z mulieres eoꝝ seorsum. Oēs
familie reliq̄:familie z familie seorsuz: z mulieres
eorum seorsum.

C.S. De fonte baptismi. de destructione ido-
lorū de pseudo prophetis et totius mendacij. de
passione xp̄i. de pbatiōe tertie partis scz xp̄iano
rum pereuntib' iudeis z gentibus in infidelitate
sua permanentibus. xiij.

In die illa erit fons patēs domui dd z A
hitantib' hirl'm:ī ablutionē pctōris et
mēstruate. Et erit ī die illa dr dñs exer Eze.30.d.
cituū. dispdā noia idoloꝝ de tra:et nō
memorabūk vltra:et pseudo pphetas
et spm̄ īmundū auferā de terra:z erit cū ppheta-
uerit q̄spiā vltra:dicēt ei pr ei' z mr ei' qui genue
rūt eū. Nō viues:qr mēdaciū locut' es in noie do
mini. Et ɔfigēt eū pr ei' et mater eius genitores B
ei' cū pphetauerit. Et erit in die illa confundenk
prophete vnusq̄sq ex visiōe sua cuz pphetauerit
nec operienk pallio saccino vt mētiank. Sz dicet C
nō sum ppheta. Hō agricola ego suz:qm adā exē
plū meū ab adolescētia mea:et dicek ei. Quid sūt
plage iste in medio manuum tuaꝝ? Et dicit. His
plagat' suz in domo eoꝝ q̄ diligebāt me. Framea
suscitare sup pastorē meū:z sup viꝝ coherētē mi-
chi dicit dñs exercituū. Percute pastorē z dispgē
tur oues. Et cōuertā manū meā ad paruulos. Et math.26.c
erūt in oi terra dicit dñs:ptes due in ea dispgenk marci.14.c
et deficiēt:z tertia pars relinquek in ea. Et ducā
tertiā ptē p ignē:z vrā eos sicut vrik argētū:z pro

babo eos sicut ꝓbaꝶ aurū. Ipse vocabit nomē me
um: ⁊ ego exaudiā eū. Et dicā: ppls me⁹ es: et ipse
dicet: dñs deus meus.

C. S De destructione hierusalē pro nece chri
sti et scissione populorum sub typo montis oliua
rum. de die iudicij et aduentu christi: ⁊ latitudine
ecclesie de plagis hostium hierusalem. de plagis
non facientium scenophagia: quia lebetes vertē
tur in phialas: et nō erit mercator in ecclesia. xiiij

A Ecce dies dñi venient dicit dñs: ⁊ diui
dentꝶ spolia tua in medio tui. Et cōgre
gabo oēs gētes ad hiersm in ꝓlium ⁊ ca
pietur ciuitas: ⁊ vastabunꝶ dom⁹: ⁊ mu
lieres violabunꝶ. Et egredieꝶ media pars ciuita
tis in captiuitatē: et reliquū ppli nō auferetur ex
vrbe. Et egredieꝶ dñs et preliabiꝶ cōtra gētes il
las sicut preliat⁹ est in die certaminis. Et stabūt
pedes ei⁹ in die illa sup mōtē oliuaꝝ q̄ est contra
hiersm ad orientē. Et scindeꝶ mōs oliuaꝝ ex me
dia parte sui ad orientē ⁊ ad occidentē prerupto
grādi valde. Et separabiꝶ mediū mōtis ad aqui
lonem: et mediū ei⁹ ad meridiem. Et fugietis ad
vallem mōtiū eorū: q̄m ꝯiūgeꝶ vallis mōtiū vsq̄
1. Pal. 26. c. ad proximū. Et fugietis sicut fugistis a facie ter
remotus in dieb⁹ osie regis iuda. Et veniet dñs
B deus me⁹ oēsq̄ sancti cū eo. Et erit in die illa nō
erit lux: sed frigus ⁊ gelu. Et erit dies vna q̄ nota
est dño: nō dies neq̄ nox: ⁊ in tpe vesperi erit lux.
Et erit in die illa exibūt aque viue de hiersꝫ. Me
dium earū ad mare orientale: et mediū earū ad
mare nouissimū. In estate ⁊ in hyeme erūt ⁊ erit
dñs rex sup oēm terrā. In die illa erit dñs vn⁹: et
erit nomē ei⁹ vnuꝫ. Et reuerteꝶ ois terra vsq̄ ad
desertū: de colle rēmon ad austrū hiersꝫ. Et exalta
bitur ⁊ habitabiꝶ in loco suo a porta bēiamin vs
q̄ ad locū porte prioris ⁊ vsq̄ ad portā angulorū
C ⁊ a turre ananehel vsq̄ ad torcularia regꝭ. Et ha
bitabūt in ea: et anathema nō erit amplius. Sed
infra eodē sedebit hierusalē secura. et hec erit plaga q̄ percu
tiet dñs oēs gētes q̄ pugnauerūt aduersus hiersꝫ
Tabescet caro vniuscuiusq̄ astātis sup pedes su
os et oculi ei⁹ cōtabescent in foraminib⁹ suis ⁊ lin
gua eoꝝ cōtabescet in ore suo. In die illa erit tu
mult⁹ dñi magn⁹ in eis: ⁊ apphēdet vir manū pxi
mi sui. Et cōsereꝶ man⁹ ei⁹ sup manū pxi sui. Sꝫ
et iudas pugnabit aduersus hiersm ⁊ cōgregabū
tur diuitie oim gentiū in circuitu: aurū ⁊ argētuꝫ
et vestes multe satis. Et sic erit ruina equi ⁊ muli
et cameli et asini et oim iumētoꝝ q̄ fuerint in ca
stris illis sicut ruina hec. Et oēs qui reliq̄ fuerint
de vniuersis gētib⁹ que venerūt cōtra hierusalē:
ascēdēt ab anno in annū vt adorēt regē dñm ex
ercituū ⁊ celebrēt festiuitatem tabernaculoꝝ. Et
D erit q̄ nō ascēderit de familijs terre ad hiersm vt
adorēt regē dñꝫ exercituū: nō erit sup eos imber.
q̄ si et familia egypti nō ascenderit ⁊ nō venerit:
supra eod. nec sup eos erit Sed erit ruina q̄ pcutiet dñs om
nes gētes q̄ nō ascēderint ad celebrādā festiuita
tem tabernaculoꝝ. Hoc erit pctm̄ egypti et hoc
peccatū oim gentiū que non ascenderint ad cele
brandā festiuitatē tabernaculoꝝ. In die illa erit
qđ sup frenū equi est sanctum dño: ⁊ erūt lebetes
in domo dñi q̄si phiale corā altari. Et erit omis le
bes in hierusalē ⁊ in iuda sanctificat⁹ dño exerci
tuum. Et veniēt oēs imolātes ⁊ sumēt ex eis: ⁊ co
quent in eis. Et non erit mercator vltra in domo
domini exercituum in die illo.

Eplicit zacharias propheta.

Incipit prologus in malachiam prophetam.

Deus per moysen poplo israel precepe Leui. 21. a.
rat sacerdotes tabernaculi sui: omi cor ibid. 22. a.
porali vitio liberos: hostias oi vitio va
cuas sibi offerre. Quib⁹ legē suā ad re
gēdū pplm ob hoc dederat vt p sacrificioꝝ obla
tionem internuncij dei et hominū facti: populum
preceptis celestibus facerent obedire. Unde sa Mala. 2. c.
cerdotes āgelos dei esse: hoc in loco scriptura te
statur. Sed quia tanti muneris gratiam contem
nentes: supradictus populus ac sacerdotes sacri
ficia vitio deturpata: ipsis criminib⁹ atq̄ impie
tatibus maculati deo offerre ceperunt. Ideo per
malachiam prophetam deus populum suum isrl
increpans ait. Dilexi vos dicit dominus. et dixi Mala. 1. a.
stis In quo dilexisti nos? Nonne frater erat esau
iacob dicit domin⁹: et dilexi iacob. esau aūt odio
habui? Esau autem fratreꝫ iacob: non iniqua aut
spontanea voluntate odio habitū a deo. vel sine
meriti gratia iacob dilectum manifestum est. cuꝫ
secundum prescientiam suam esau quidem effusi
onem fraterni sanguinis concupiscere. iacob au
tem in sui cognitione obseruandam legem desi
derare cognosceret. Cuius rei gratia: supradicto
vsus est exemplo: dicens. Dilexi iacob: esau autē Ibidem. a
odio habui. Quamuis ex operibus memoratoꝝ
quorū liber geneseos meminit. in quo vnusquisq̄
eorum futurus erat proposito manifeste consta
ret vt scriptum est. Creuerunt pueri: et erat esau Gen. 25. d
homo agrestis sciens venari: iacob autem homo
simplex manens in tabernaculo. Nam reliqua q̄
lectione comprehensa sunt preuaricationem po
puli israel in obseruandis sacrificijs dei: increpa
tionemq̄ in eundem q̄ deos alienos coluerunt
significant.

Explicit prologus.

Incipit argumentum.

Malachias aperte in fine omnium pro
phetarum dicit de abiectione israel ⁊
vocatione gentium Non est michi ait Mala. 1. c.
voluntas in vobis dicit dominus ex
ercituum: et munus non suscipiam de manu ve
stra. Ab ortu enim solis vsq̄ ad occasum magnū
est nomen meum in gentibus et in omni loco sa
crificatur. ⁊ offertur nomini meo oblatio munda

Explicit argumentum.

Incipit malachias propheta.

C. S. De electione iacob ⁊ reprobatione esau
increpat dominus q̄ non honor ei exhibeꝶ sicut
patri: nec timor sicut domino. sed offerꝶ ei panis
pollutus et hostia immunda: non seruiꝶ ei gratis
et maledicit offerentem dolose. Ca. i.

A Nus verbi
Rom.9.c. dñi ad isrl' in manu malachie
ꝓphete. Dilexi vos dicit dñs
Et dixistis In q̄ dilexisti nos
Nōne frat' erat esau iacob di
cit dñs: et dilexi iacob: esau aūt
B odio habui. Et posui seyr mō
tes eiꝰ in solitudinē ⁊ hereditatē eiꝰ in drachones
deserti. q̄ si dixerit idumea destructi sumꝰ. sed re
uertentes edificabimꝰ q̄ destructa sunt dicit dñs
exercituū. Isti edificabūt ⁊ ego destruā. Et voca
bunt' termini ipietatis: ⁊ ppl's cui iratꝰ est dñs vs
q̄ in eternū. Et oculi vri videbūt ⁊ vos dicet; Ma
gnificet' dñs sup terminū isrl'. Filiꝰ honorat prē:
et seruꝰ dñm suū. Si ergo pr̄ ego sum: vbi est ho
nor meꝰ. et si dñs ego sum: vbi est timor meꝰ dicit
dñs exercituū ad vos: o sacerdotes q̄ despicitis
nomē meū. Et dixistis. In q̄ despeximꝰ nomē tuū
Offertis sup altare meū panē pollutū. Et dicitis
In q̄ polluimꝰ te. In eo q̄d dicitis. Mēsa dñi de
specta est Si offeratis cecū ad imolādū: nōne ma
lū est? Et si offeratis claudū ⁊ languidū: nōne ma
C lū est? Offer illud duci tuo si placuerit ei: aut si su
sceperit faciē tuā dicit dñs exercituū. Et nūc de
ꝓcamini vultū dei vt misereat' vri. de manu eñi ve
stra factū est hoc: si quō suscipiet facies vras dicit
dñs exercituū. Quis est in vobis q̄ claudat ostia
⁊ incēdat altare meū gratuito? Nō est michi volū
tas i vobis dicit dñs exercituū ⁊ manꝰ nō suscipiā
infra.2.c. de manu vra. Ab ortu eñi solis vsq̄ ad occasū ma
psal.49.et gnū est nomē meū in gētibꝰ: ⁊ in oī loco sacrificat'
psal.112. ⁊ offert' noī meo oblatio munda: q̄r magnū est no
men meū in gētibꝰ dicit dñs exercituum. Et vos
D polluistis illud in eo q̄d dicitis: mēsa dñi cōtami
nata est: ⁊ q̄d supponit' cōtēptibile est cū igne qui
illd̄ deuorat. Et dixistis. Ecce de labore. Et exsuf
flastis illd̄ dicit dñs exercituū. ⁊ intulistis de rapi
Amos.5.f. nis claudū ⁊ languidū: ⁊ intulistis munꝰ Nūquid
suscipiā illud de manu vra dicit dñs exercituum.
Maledictꝰ dolosus q̄ habet in grege suo mascu
lū: ⁊ votū faciēs imolat debile dño. Q̄r rex magnꝰ
ego dicit dñs exercituū: ⁊ nomē meū horribile in
gentibus.

C.S. Sacerdotes reuocat ad pniam: ⁊ nolē
tibus cōminat': cōmemorat pactū ⁊ officiū eorū
trāsgressionē ⁊ penā pro acceptiōe personaꝝ. De
trāsgressiōe ppli accipiētes vxores alienigenas
eiectas: eiectos antiq̄s. de federe nuptiaꝝ: ⁊ inse
pabilitate matrimoniali: ⁊ libello repudij. de his
qui laborare dñm fecerunt. ij.

Et nūc ad vos mandatū hoc o sacerdo
A tes. Si nolueritis audire: ⁊ si nolueritis
Le 26.b. ponere sup cor vt detis gloriā noī meo
Deut.28.b ait dñs exercituū: mittā in vos egesta
tem ⁊ maledicā bñdictionibꝰ vestris: ⁊ maledicā
illis q̄m nō posuistis sup cor. Ecce ego ꝓiciā a vo
bis brachiū: ⁊ dispgā sup vultū vestrū stercꝰ solē
nitatū vestraꝝ ⁊ assumet vos secū. Et scietis quia
misi ad vos mādatū istd̄: vt esset pactū meū cū le
B ui: dicit dñs exercituū. Pactū meū fuit cū eo vite
⁊ pacis: ⁊ dedi ei timorē ⁊ timuit me: ⁊ a facie no
minis mei pauebat. Lex v̄itatis fuit in ore eius ⁊
iniq̄tas nō est inuēta in labijs eiꝰ. In pace ⁊ in eq̄
tate ābulauit mecū: et multos auertit ab iniq̄tate.
Labia eñi sacerdotis custodiūt sciētiā: ⁊ legē req̄
rēt ex ore eiꝰ. q̄r āgelꝰ dñi exercituū est. Uos aūt re
cessistis de via ⁊ scādalizastis plurios in lege. Ir
ritū fecistis pactū leui: dicit dñs exercituū. Pro
pter q̄d ⁊ ego dedi vos cōtēptibiles ⁊ humiles oī
bus pplis: sicut nō seruastis vias meas: ⁊ accepi
stis faciē in lege. Nunq̄d nō pater vnꝰ oīū nostrū?
Nūquid nō deꝰ vnꝰ creauit nos? Quare ergo de C
spicit vnusquisq̄ vestrū fratrē suū: violās pactum
patrū nostroꝝ? Trāsgressus est iuda: ⁊ abomina
tio facta est in isrl' ⁊ in hirlm q̄r cōtaminauit iudas
scitificatiōē dñi quā dilexit: ⁊ habuit filiā dei alie
ni. Dispdet dñs viꝝ q̄ fecerit hoc magistrū et di
scipulū de tabernaculo iacob ⁊ offerētē munꝰ do
mino exercituū. ⁊ hoc rursum fecistis. Opiebatis
lachrymis altare dñi fletu ⁊ mugitu: ita vt non re supra.1.c.
spiciā vltra ad sacrificiū nec accipiā placabile q̄d
de manu vra. Et dixistis. Quā ob causam: q̄r dñs
testificatꝰ est inter te ⁊ vxorē pubertatis tue quā
tu despexisti. ⁊ hec pticeps tua ⁊ vxor federis tui.
Nōne vnꝰ fecit: ⁊ residuū spūs eiꝰ est? Et q̄d vnꝰ D
q̄rit nisi semen dei? Custodite ergo spm̄ vestrū et
vxorē adolescētie tue noli despicere. Cū odio ha
bueris eā dimitte: dicit dñs deꝰ isrl'. Operiet aūt
iniq̄tas vestimētū eiꝰ: dicit dñs exercituū. Custo
dite spiritum vrm: ⁊ nolite despicere. Laborare
fecistis dñm in sermōibꝰ vris. ⁊ dixistis. In q̄ eū
fecimꝰ laborare? In eo q̄ dicitis. Oīs q̄ facit ma
lum bonꝰ est i cōspectu dñi: ⁊ tales ei placēt. Aut
certe vbi est deus iudicij.

C.S. De āgelo qui mittit'. de die iudicij. de de
structione iudicij. de affligētibꝰ deū. de bñdictiōe
soluētiū ⁊ maledictiōe nō soluentiū decimas ⁊ pri
mitias. arguunt' murmurātes cōtra dñm ꝓ flore
maloꝝ: ⁊ reprimit' eorū blasphemia. de signatis
supplicijs eoꝝ ⁊ premijs iustorum. iij.

Ecce ego mitto angelū meū ⁊ pparabit A
viā añ faciē meā. Et stati veniet ad tem math.11.b.
plū suū dñator quē vos q̄ritis: ⁊ āgelus marci.1.a.
testamēti quē vos vultis: ecce venit di Luce.7.d.
cit dñs exercituū. Et q̄s poterit cogitare diē ad
uētꝰ eiꝰ ⁊ q̄s stabit ad vidēdū eū? Ipse ei q̄si ignis
cōflās ⁊ q̄si herba fullonū. Et sedebit ꝯflās ⁊ emū
dās argētū: ⁊ purgabit filios leui ⁊ colabit eos q̄si
aurū ⁊ q̄si argētū. ⁊ erit dño offerētes sacrificia in
iusticia. Et placebit dño sacrificiū iuda: ⁊ hierlm
sicut dies scli ⁊ sicut āni ātiq̄. Et accedā ad vos in B
iudicio ⁊ ero testis velox maleficis ⁊ adulteris et
periuris: ⁊ q̄ calūniant' mercedē mercēnarij ⁊ hu
miliāt viduas ⁊ pupillos: ⁊ oppmūt pegrinū nec
timuerit me: dicit dñs exercituū. Ego ei dñs ⁊ non
mutor: ⁊ vos filij iacob nō estis ꝯsūpti. A diebꝰ eī
patrum vroꝝ recessistis a legitimis meis ⁊ nō cu
stodistis. Reuertimi ad me ⁊ reuertar ad vos di
cit dñs exercituū. Et dixistis in q̄ reuertemur Si
affiget hō deū: q̄r vos ꝯfigitis me: ⁊ dixistis. In q̄
cōfigimꝰ te? In decimis ⁊ in pmitijs ⁊ in penu
ria vos maledicti estis ⁊ me vos ꝯfigitis gēs tota
Inferte oēm decimā in horreū meū: ⁊ sit cibus in C
domo mea ⁊ ꝓbate me sup hoc dicit dñs. Si non

aperuero vobis cataractas celi et effudero vo=
bis bñdictionē vsq3 ad abūdantiā: et icrepabo ꝑ
vobis deuorātē ⁊ nō corrūpet fructum terre vrē:
nec erit sterilis vinea in agro dicit dñs exercituū
btōs vos dicēt oēs gētes. Eritis ei vos terra de=
siderabilis dicit dñs exercituū. Inualuerūt sup
me v̄ba vr̄a dicit dñs ⁊ dixistis. Inualuerunt sup
D me v̄ba vr̄a dicit dñs ⁊ dixistis. Quid locuti sum⁹
Job.21.b. cōtra te? Dixistis. Uan⁹ est q̄ seruit deo: ⁊ qd̄ emo
lumentū q2 custodiuim⁹ p̄cepta ei⁹: et q2 ābulaui
mus tristes corā dño exercituū: ergo nūc beatos
dicim⁹ arrogātes. Siquidē edificati sunt facien=
tes impietatē: ⁊ tēptauerūt deū ⁊ salui facti sunt.
Tūc locuti sunt timētes deū vnusquisq3 cū ꝓximo
suo ⁊ attēdit dñs ⁊ audiuit ⁊ script⁹ ē liber monu
mēti: corā eo timētib⁹ dñm ⁊ cogitātib⁹ nomē ei⁹
Et erūt michi ait dñs exercituū i die q̄ ego facio
in peculiū: ⁊ parcā eis sicut parcit vir filio suo ser
uiēti sibi: ⁊ couertimi et videbitis q̄d sit iter iustū
⁊ impiū ⁊ inter seruiētē deo ⁊ nō seruientē ei.
¶ C. S. De aduētu xp̄i. de aduentu helie qui pre
cedet secundum aduentum dñi. iiij.
A Ecce eñ dies vēiet succēsa q̄si camin⁹: ⁊
erūt oēs supbi ⁊ oēs faciētes ipietatē sti
pula. ⁊ inflāmabit eos dies veniēs dicit
dñs exercituū: q̄ non derelinquet eis ra
dicē ⁊ germē: ⁊ orief vobis timētib⁹ nomē meum
sol iusticie ⁊ sanitas in pēnis ei⁹: ⁊ egrediemini et
salietis sicut vitul⁹ de armēto et calcabitis ipios
cū fuerit cinis sub plāta pedū vr̄oꝝ i die q̄ ego fa
B cio dicit dñs exercituū. Memētote leg̃ moysi ser
ui mei quā mādaui ei in oreb ad oēm isrl̄ p̄cepta
⁊ iudicia. Ecce ego mittā vobis heliā ꝓphetā an
teq3 veniat dies dñi magn⁹ ⁊ horribilis: ⁊ cōuer=
tet cor patrū ad filios ⁊ cor filioꝝ ad pr̄es eoꝝ: ne
Comple forte veniam et percutiam terram anathemate.
Explicit malachias propheta.

¶ Incipit prologus beati Hieronymi presbyte
ri in libros Machabeorum.
Machabeoꝝ libri duo p̄notāt ꝓlia inf he
breoꝝ duces gētesq3 psaꝝ pugnam q3
sabbatoꝝ: ⁊ nobiles machabei duc3 tri
umphos: ex cui⁹ noīe ⁊ libri idē sunt nū
2.macha. cupati. Hec q3 hystoria cōtinet etiā inclyta ge=
7.a. sta machabeoꝝ fratrū q̄ sub antiocho rege ꝓ sa=
cris legib⁹ dira tormēta ꝑpessi sūt. Quos mater
pia dū diuersis supplicijs vrgeret nō solū nō fle
uit: s3 ⁊ gaudens hortabaf ad gloriam passionis.
¶ Item alius prologus.
Machabeoꝝ libri licet non habeanf in
canone hebreoꝝ: tñ ab ecclia inter di
uinoꝝ voluminū annotanf hystorias
Prenotāt āt ꝓlia iter hebreoꝝ duces
gentesq3 persaꝝ pugnā q3 sabbatoꝝ et nobiles
machabei triūphos: fedus quoq3 amicitiaꝝ cum
2.machab. romanorū ducibus atq3 legationum. Machabei
9.a. septē fratres ab vna mr̄e machabea noīe geniti
custodiētes legē pr̄is traditionē, nō mādūcātes
carnē porcinā ob hoc ab ātiocho rege seuissimo i
ātiochia martyrij glīa coronati sunt cum mr̄e sua
atq3 sepulti cū magna veneratione ibi quiescunt
Explicit prologus.

¶ Incipit liber pri
mus machabeorum.

¶ C. S. De alexādro filio philippi. de antiocho
radice peccati de ciuitate hierusalem exusta viri
consumpserunt edicta regis sacrificando idolis.
lex exusta est. multi ex israel trucidantur. C p̄m. j.

T factum
A est postq3 percussit alexan
der philippi rex macedo q̄
primus regnauit in grecia
egressus de terra cethim:
dariū regē psarū ⁊ medoꝝ
cōstituit prelia multa ⁊ ob
tinuit oīm munitiōes ⁊ interfecit reges terre. Et
ptrāsijt vsq3 ad fines terre: ⁊ accepit spolia multi
tudinis gentiū: ⁊ siluit terra in cōspectu ei⁹. Et cō Judith.1.c
gregauit virtutē ⁊ exercitū fortē nimis. Et exalta
tū est et eleuatū cor ei⁹: ⁊ obtinuit regiones gen=
tiū et tyrānos: et facti sunt illi in tributū. Et post
hec decidit in lectū ⁊ cognouit q2 moreref. Et vo
cauit pueros suos nobiles q̄ secū erāt nutriti a iu
uētute sua: ⁊ diuisit illis regnū suū cū adhuc viue
ret. Et regnauit alexāder ānis duodeci: ⁊ mortu
us est. Et obtinuerūt pueri ei⁹ regnū vnusquisq3 B
in loco suo: ⁊ imposuerūt oēs sibi dyademata post
mortē ei⁹: ⁊ filij eoꝝ post eos annis multis: ⁊ mul
tiplicata sunt mala in terra. Et exijt ex eis radix
peccati antiochus illustris fili⁹ antiochi regis q̄
fuerat rome obses: ⁊ regnauit in āno cētesimotri
cesimoseptimo regni grecoꝝ. In dieb⁹ illis exie=
rūt ex israel filij iniq̄ ⁊ suaserūt mītis dicētes. Ea
mus et disponam⁹ testamētum cū gētib⁹ que cir
ca nos sunt: q2 ex quo recessim⁹ ab eis: inuenerūt
nos multa mala: et bon⁹ visus est sermo in oculis
eoꝝ. Et destinauerūt aliqui de populo: et abierūt
ad regē: et dedit illis potestatē vt facerēt iusticiā
gentiū ⁊ edificauerūt gymnasiū in hierosolimis
secūdū leges nationū: ⁊ fecerūt sibi p̄putia: ⁊ reces=
serūt a testamēto sancto: ⁊ iuncti sunt nationibus
et venūdati sunt vt facerēt malū. Et paratum est 1.re.21.g.
C regnū in cōspectu antiochi: ⁊ cepit regnare in ter
ra egypti vt regnaret sup duo regna. Et intrauit
in egyptū in multitudine graui in curribus ⁊ ele
phātis ⁊ eq̄tib⁹ ⁊ copiosa nauiū multitudine. Et
cōstituit bellū aduersus ptolomeū regē egypti: ⁊
verit⁹ est ptolome⁹ a facie ei⁹ ⁊ fugit et ceciderūt
vulnerati multi. Et ꝯprehēdit ciuitates munitas
in terra egypti: ⁊ accepit spolia terre egypti. ⁊ cō
uertit antiochus postq3 pcussit egyptū in centesi
mo et quadragesimo et tertio āno: et ascendit ad
israel: et ascendit hierosolimā in multitudine gra
ui. Et intrauit in sanctificatione cū supbia: ⁊ acce
pit altare aureū: ⁊ cādelabrū luminis: ⁊ vniuersa va
sa ei⁹: ⁊ mēsam ꝓpositionis ⁊ libatoria ⁊ phialas
et mortariola aurea: et velū ⁊ coronas ⁊ ornamē
tum aureū qd̄ in facie tēpli erat: ⁊ cōminuit omia
Et accepit argentū et aurū et vasa cōcupiscibilia
⁊ accepit thesauros multos quos inuenit: et subla

tis omnibꝰ abijt in terrã suã. et fecit cedẽ hoim: et
locutꝰ est in supbia magna. et factꝰ est plãctꝰ ma=
gnus in isrl. ⁊ in omni loco eoꝝ. Et ingemuerunt
pincipes ⁊ seniores ⁊ iuuenes et virgines infir=
mati sunt: et speciositas mulierum immutata est.
D Ois maritus sumpsit lamẽtũ et q̃ sedebãt in tho
ro maritali lugebãt ⁊ ꝯmota est terra sup habitã
tes in ea: ⁊ vniuersa domꝰ iacob induit cõfusionẽ
et post duos annos dierũ misit rex pncipẽ tribu=
toiũ in ciuitates iuda: et venit hierusalẽ cũ turba
magna. Et locutꝰ est ad eos vba pacifica in dolo
et crediderũt ei. Et irruit sup ciuitatem repẽte: ⁊
pcussit eã plaga magna ⁊ pdidit pplm multuz ex
israel. Et accepit spolia ciuitatis: et succẽdit eam
igni. Et destruxit domos eius ⁊ muros eiꝰ in cir=
cuitu. et captiuas duxerũt mulieres ⁊ natos: ⁊ pe
cora possederũt. Et edificauerũt ciuitatẽ dd mu=
ro magno et firmo ⁊ turribꝰ firmis: et facta est illꝭ
in arcẽ. Et posuerũt illic gentẽ peccatricez viros
E iniquos et cõualuerũt in ea. Et posuerũt arma ⁊
escas: et cõgregauerũt spolia hirlm ⁊ reposuerũt
illic: ⁊ facti sunt i laqueũ magnũ. Et factuz est hoc
ad insidias sanctificationi ⁊ in diabolũ malum in
isrl: et effuderũt sanguinẽ innocentẽ p circuitum
sanctificatiõis: ⁊ cõtaminauerũt sanctificationẽ.
Et fugerũt habitatores hierlm ꝑpter eos ⁊ fctã
est habitatio exteroꝝ: et facta est extera semi suoi
Tobie.2.b et nati eiꝰ reliquerũt eã. Sanctificatio eiꝰ desola
amos.8.c. ta est sicut solitudo: dies festi eiꝰ cõuersi sunt in lu
ctũ: sabbata eiꝰ in opprobriũ: honores eiꝰ in nichi
lum. Secũdũ gloriã eiꝰ multiplicata est ignomi=
nia eiꝰ: et sublimitas eiꝰ conuersa est in luctum: et
scripsit rex ãtiochus oi regno suo: vt esset ois po=
pulus vnꝰ et reliquerunt vnusquisq; legẽ suam: ⁊
consenserũt oẽs gẽtes secundũ verbũ regis ãtio
chi. Et multi ex israel consenserunt ei: et sacrifica
uerunt idolis et coinq̃nauerũt sabbatũ. Et misit
rex antiochus libros p manus nuncioꝝ in hieru
salem et in oẽs ciuitates iude vt sequerenẽ leges
gentiũ terre et prohiberẽt olocausta ⁊ sacrificia ⁊
placationes fieri in tẽplo dei: et prohiberẽt cele=
brare sabbatũ ⁊ dies solẽnes. Et iussit coinq̃nari
F sancta et sanctũ pplm isrl. Et iussit edificari aras
et tẽpla et ydola et imolari carnes suillas ⁊ peco
ra cõmunia: et relinquere filios suos incircũcisos
et coinq̃nari aias eoꝝ in oĩbꝰ immũdicijs et abo=
minationibꝰ: ita vt obliuiscerenẽ legẽ ⁊ immuta=
rent oẽs iustificationes dei. Et quicunq; nõ fecis
sent secũdũ verbũ regis antiochi morerenẽ. Se=
cundũ oia verba hec scripsit oi regno suo: et ꝑpo=
suit principes pplo q̃ hec fieri cogerẽt. Et iusserũt
ciuitatibꝰ iude sacrificare Et cõgregati sunt mul
ti de populo ad eos q̃ dereliquerãt legẽ dñi: et fe
cerunt mala sup terrã: et effugauerũt populũ isrl
G in abditis ⁊ in abscõditis fugitiuoꝝ locis. Die q̃n
tadecima mẽsis casleu. quito et quadragesimo et
centesimo ãno. edificauit rex antiochꝰ abominan
dum ydolũ desolationis sup altare dei: et per vni
uersas ciuitates iude i circuitu edificauerũt aras
et añ ianuas domoꝝ ⁊ in plateis incẽdebãt thu=
ra et sacrificabãt. Et libros legis dei cõbusserunt
igni scindentes eos. ⁊ apud quẽcunq; inueniebã
tur libri testamẽti dñi. ⁊ quicũq; obseruabat legẽ
dñi secũdũ edictũ regis trucidabãt eũ. In virtu=
te sua faciebãt hec pplo isrl q̃ inueniebanẽ in omi
mẽse in ciuitatibꝰ. Et quita et vicesima die mẽsis
sacrificabãt sup arã q̃ erat contra altare et mulie
res q̃ circũcidebãt filios suos trucidabanẽ secun
dũ iussum regis antiochi. Et suspẽdebãt pueros
a ceruicibꝰ ꝑ vniuersas domos eoꝝ: ⁊ eos q̃ circũ
ciderãt illos trucidabãt. Et multi de pplo isrl dif
finierunt apud se vt non mãducarent imũda ⁊ ele
gerunt magis mori q̃ȝ cibis coinq̃nari immũdis
et noluerũt infringere legẽ dei sanctã et trucida
ti sunt: et facta est ira magna super populum isra
el valde.
CC.S. Matathias et quinq; eiꝰ filij lamentanẽ
populũ. tẽplũ et desolationẽ legis. cogitur mata=
thias sacrificare ydolis: sed noluit. occidit mata=
thias sacrificantẽ idolis. et etiã ministrum regis
antiochi. fugiẽtes in desertũ ne sacrificẽt ydolis
occisi sunt in sabbato. ꝯstituit matathias pugna=
re in sabbato. ipse et eius filij occidẽtes peccato=
res. aras ydoloꝝ subuertũt. matathias moriens
ammonet filios defendere israel. et cogitare ge=
nerationes patrum. ij.
In diebꝰ illis surrexit matathias filius A
iohãnis filij symeõis sacerdos ex filijs
ioarim ab hierlm ⁊ cõsedit in mõte mo
din. Et habebat filios quinq;: iohãnã:
qui cognominabatur gaddis: ⁊ symonem qui co=
gnominabanẽ thasi. et iudam: qui vocatur macha
beus. et eleazaꝝ: qui cognominabanẽ abaron. ⁊ io
nathan: q̃ cognominabanẽ apphus. Hi viderunt
mala q̃ fiebãt in pplo iuda et in hierlm. Et dixit
matathias. Ue michi. Ut qd natꝰ sum videre con
tritionẽ ppli mei et cõtritionẽ ciuitatis sancte: et
sedere illic cũ danẽ in manibꝰ inimicoꝝ? Sãcta in
manu extraneoꝝ facta sunt: tẽplũ eiꝰ sicut homo
ignobilis. Uasa glie eiꝰ captiua abducta sunt: tru
cidati sunt senes eiꝰ in plateis: et iuuenes eiꝰ ceci
derunt in gladio inimicoꝝ. Que gẽs non heredi
tauit regnũ eiꝰ ⁊ nõ obtinuit spolia eius? Ois cõ
positio eius ablata est. Que erat libera facta est B
ancilla. Et ecce sancta nostra et pulchritudo nr̃a
et claritas nr̃a desolata est: et coinq̃nauerũt eam
gentes. Quo ergo nobis adhuc viuere? Et scidit
vestimẽta sua matathias et filij eiꝰ et operuerũt
se cilicijs: et plãxerũt valde: et venerũt illuc q̃ mis
si erãt a rege antiocho vt cogerẽt eos q̃ confuge
rant in ciuitatẽ modin immolare ⁊ accẽdere thu
ra: et a lege dei discedere. Et multi de populo isrl
cõsentientes accesserũt ad eos: sed matathias et
filij eiꝰ constãter steterũt et rñdentes q̃ missi erãt
ab antiocho: dixerũt matathie Pnceps et clarissi
mus ⁊ magnꝰ es in hac ciuitate: et ornatꝰ filijs ⁊
fratribus. Ergo accede prior et fac iussum regis
sicut fecerũt oẽs gẽtes et viri iuda ⁊ q̃ remãserũt
in hierlm. Et eris tu ⁊ filij tui inter amicos regis
et amplificatꝰ auro et argẽto et muneribus mul=
tis. Et rñdit matathias et dixit magna voce. Et si
oẽs gentes regi antiocho obediunt vt discedant
vnusquisq; a seruitute legis patrũ suoꝝ et cõsen
tiant mãdatis eius ego et filij mei et fratres mei C
obediemꝰ legi patrũ nostroꝝ. Propicius sit no=
bis deꝰ: nõ est nobis vtile relinquere legẽ ⁊ iusti=

clas dei. Nō audiemus verba regis antiochi: nec
sacrificabim⁹ trāsgredientes legis nr̄e mādata vt
eamus altera via. Et vt cessauit loq̄ verba hec: ac
cessit q̄dam iude⁹ in oīm oculis sacrificare idolis
sup arā in ciuitate modin secūdū iussuz regis. Et
vidit matathias ⁊ doluit: et cōtremuerunt renes
eius. et accensus est furor ei⁹ secūdū iudiciū legis
et insiliēs trucidauit eū sup arā. Sed et virū quē
rex āntiochus miserat q̄ cogebat imolare: occidit
in ip̄o tēpore ⁊ arā destruxit. ⁊ zelat⁹ est legē sicut
nume.25.b fecit phinees zambri filio salonij. Et exclamauit
D matathias voce magna in ciuitate dicēs. Omis
q̄ zeluz habet legis statuēs testamētū exeat post
me et fugit ip̄e et filij ei⁹ in mōtes: et reliquerunt
q̄cūq̄ habebāt in ciuitate. Tūc descēderūt multi
querētes iudiciū et iusticiā in desertū: et sederūt
ibi ip̄i et filij eius et mulieres eoꝝ et pecora eoꝝ.
q̄m inundauerūt sup eos mala. Et renūciatū est
viris regis et exercitui q̄ erant in hierl'm ciuitate
dauid: q̄m discessissent viri q̄dā q̄ dissipauerāt mā-
datuz regis in loca occulta in deserto: ⁊ abijssent
post illos multi. Et statim perrexerunt ad eos et
cōstituerūt aduersus eos preliū in die sabbatorū
et dixerūt ad eos. Resistitis ⁊ nūc adhuc. Exite ⁊
facite secūdū verbū regis antiochi et viuetis. ⁊ di
xerunt. Nō exibim⁹ neq̄ faciem⁹ verbuz regis vt
polluam⁹ diē sabbatoꝝ. Et cōcitauerūt aduers⁹
eos preliū: et nō respōderūt eis: nec lapidē mise-
runt in eos: nec oppilauerūt loca occulta dicētes.
Moriamur oēs in simplicitate nr̄a: et testes erūt
sup nos celū ⁊ terra q̄ iniuste perditis nos. Et in
tulerūt illis belliū sabbatis: ⁊ mortui sūt ipsi ⁊ vxo
res eoꝝ et filij eoꝝ vsq̄ ad mille aīas hoīm. Et
E cognouit matathias et amici ei⁹: et luctū habue-
runt sup eos valde. et dixit vir ꝓximo suo. Si oēs
fecerim⁹ sicut fratres nr̄i fecerūt: et nō pugnaue-
rimus aduersus gētes ꝓ aīabus nostris ⁊ iustifi
catiōib⁹ nostris: citius disperdēt nos a terra. Et
cogitauerūt in die illa dicētes. Ois hō quicunq̄
venerit ad nos in bello die sabbatoꝝ: pugnemus
aduersus eū et nō moriemur oēs sicut mortui sūt
fratres nostri in occultis. Tūc congregata est ad
eos synagoga iudeoꝝ fortis virib⁹ ex isrl': ois vo
luntari⁹ in lege: et oēs q̄ fugiebant a malis addi-
ti sunt ad eos: et facti sunt illis ad firmamētū. Et
collegerūt exercitum: et ꝑcusserūt pctōres in ira
sua: ⁊ viros iniq̄s in indignatiōe sua ⁊ ceteri fuge
F runt ad nationes vt euaderēt. Et circuiuit mata
thias et amici ei⁹ ⁊ destruxerūt aras: ⁊ circūciderūt
pueros incircūcisos quotq̄t inuenerunt in finib⁹
israel in fortitudine. Et ꝑsecuti sunt filios supbie
et prosperatū est opus in manib⁹ eoꝝ. Et obtinu
erunt legē de manib⁹ gentiū et de manib⁹ reguz
et nō dederūt cornu peccatori. Et appropinqua
uerunt dies matathie moriēdi et dixit filijs suis.
Nūc cōfortata est superbia et castigatio ⁊ tēpus
euersionis: et ira indignationis. Nūc ergo o filij
emulatores estote legis: et date aīas vr̄as pro te
stamēto patrū: ⁊ memētote operū patrū que fece
runt in gn̄ationib⁹ suis: et accipietis gloriā ma-
Gene.22.c gnā et nomē eternū. Abraam nōne in tentatione
inuentus est fidelis: ⁊ reputatū est ei ad iusticiā.
Joseph in tēpore angustie sue custodiuit māda-
tum et factus est dn̄s egypti. Phinees p̄r nr̄ zelan Gene.35.f.
do zelū dei accepit testamentū sacerdotij eterni. nume.25.c
Jesua dū impleuit verbū factus est dux in israel. iosue.1.c.
Caleph dū testificat̄ in eccl'ia accepit hereditatē nume.14.
Dauid in sua mia cōsecut⁹ est sedē regni in secl'a.
Helyas dū zelat zelū legis: receptus est in celum
Ananias ⁊ azarias ⁊ misael credētes liberati sūt
de flāma. Daniel in sua simplicitate liberatus est Dañ.6.e.
de ore leonū. Et ita cogitate ꝑ generationē et ge G
nerationē. q̄r oēs q̄ sperāt in eū nō infirmant̄. Et
a verbis viri pctōris ne timueritis: q̄r gl'ia ei⁹ ster
cus et vermis est. Hodie extollit̄ et cras nō inue
nietur: q̄r conuersus est in terrā suam: ⁊ cogitatio
eius perijt. Uos ergo filij confortamini et viriliť
agite in lege: q̄r cuz feceritis q̄ vobis p̄cepta sunt
in lege a dn̄o deo vestro: in ipsa gloriosi eritis. Et
ecce symon frater vester scio q̄ vir cōsilij est. Ip̄z
audite semꝑ et ip̄e erit vobis pater. Et iudas ma
chabeus fortis virib⁹ a iuuētute sua sit vobis pri
ceps militie: et ipse aget belliū ppl'i. Et adducetis
ad vos oēs factores legis et vīdicate vīdictā po-
puli vestri. Retribuite retributionē in gentib⁹: et
intendite in p̄ceptū legis. Et bn̄dixit eos ⁊ appo
situs est ad patres suos. Et defunct⁹ est anno cē-
tesimo quadragesimo sexto: ⁊ sepultus est a filijs
suis in sepulchris patrū suoꝝ in modin: ⁊ planxe
runt eum omnis israel planctu magno.
C. S. Surrexit iudas machabeus in defensio
nem israel. occidit iudas appoloniū auferens ei⁹
gladium. occidit etiam seron principez exercitus
syrie. Jussit antiochus vt lysias destrueret israel
⁊ penitus de terra deleret. iij.

E T surrexit iudas q̄ vocabat̄ machabe
us fili⁹ ei⁹ pro eo: ⁊ adiuuabāt eū oēs A
frēs ei⁹: ⁊ vniuersi q̄ se coniunxerāt pri
eius: ⁊ ꝓliabant̄ preliū israel cū leticia
et dilatauit gloriaz populo suo: et induit se loricā
sicut gygas ⁊ succinxit se arma bellica sua in ꝓlijs:
et protegebat castra gladio suo. Siłis fact⁹ est le
oni in operibus suis: ⁊ sicut catulus leōis rugiēs
in venatione. Et persecutus est iniquos perscru-
tās eos: ⁊ q̄ conturbabāt ppl'm suū: eos succēdit flā-
mis et repulsi sunt inimici ei⁹ p̄ timore ei⁹. Et oēs
operarij iniq̄tatis cōturbati sunt: et directa est sal⁹
in manu ei⁹. Et exacerbabat reges multos ⁊ leti
ficabat iacob in operibus suis: ⁊ in seculū mēoria
eius in benedictione. Et pābulabat ciuitates iu-
da et perdidit impios ex eis et auertit irā ab isrl'
Et noīatus est vsq̄ ad nouissimū terre et congre
gauit pereūtes ⁊ cōgregauit appoloni⁹ gentes:
⁊ a samaria virtutē multam ⁊ magnā ad bellādū B
cōtra isrl'. Et cognouit iudas ⁊ exijt obuiaz illi. et
ꝑcussit ⁊ occidit illuz et ceciderūt vulnerati multi
⁊ reliq̄ fugerūt: ⁊ accepit spolia eoꝝ ⁊ gladium ap
polonij abstulit iudas et erat pugnās in eo oīb⁹
dieb⁹: et audiuit seron princeps exercit⁹ syrie q̄
cōgregauit iudas cōgregationē fideliū ⁊ eccl'iaz
secū ⁊ ait. Faciā michi nomē et glorificabor in re-
gno ⁊ debellabo iudā ⁊ eos q̄ cū ipso sunt qui sp̄-
nebāt verbū regis: ⁊ p̄parauit se ⁊ ascēderūt cum
eo castra impioꝝ fortes auxiliarij vt facerēt vin-
dictā in filios israel: et appropinq̄uerunt vsq̄ be-
thoron et exiuit iudas obuiā illis cuz paucis. Ut

autē viderunt exercitū venientē sibi obuiā dixe-
runt iude. Quō poterim⁹ pauci pugnare contra
multitudinē hanc tantā ꝛ tam forte: ꝛ nos fatiga
ti sum⁹ ieiunio hodie.' Et ait iudas. Facile est cō
cludi multos in manu paucoꝝ: ꝛ nō est differētia
in cōspectu dei celi liberare in multis ꝛ in paucis
qm̄ nō i multitudine exercit⁹ victoria belli: sed de
C celo fortitudo est. Ipsi veniunt ad nos in multitu
dine cōtumaci ꝛ superbia vt disperdāt nos ꝛ vxo
res nostras ꝛ filios nostros: ꝛ vt spoliēt nos. Nos
vero pugnabimus ꝓ aīabus nostris: ꝛ legibus
nostris: ꝛ ipse dn̄s cōteret eos ante faciem nostrā
Uos autē ne timueritis eos. Ut cessauit autē loq
insiluit in eos subito. Et cōtritus est seron ꝛ exer
citus ei⁹ in cōspectu ipsius: ꝛ psecutus est eū in de
scensu bethoron vsqȝ in campū: ꝛ ceciderūt ex eis
octingenti viri: reliqui aūt fugerunt in terrā phi
listijm. Et cecidit timor iude ac fratrū eius et for
mido super oēs gentes in circuitu eoꝝ: ꝛ perue
nit ad regē nomen eius: ꝛ de prelijs iude narrabāt
oēs gentes. Ut audiuit autē rex antiochus ser
mones istos irat⁹ est aīo ꝛ misit ꝛ cōgregauit ex
ercitū vniuersi regni sui castra fortia valde: ꝛ ape
ruit erariū suū: ꝛ dedit stipendia exercitui in an
D nū: ꝛ mādauit illis vt essent parati ad oīa. Et vidit
ꝙ defecit pecunia de thesauris suis: ꝛ tributa re
gionis modica ꝓpter dissentionē ꝛ plagā quā fe
cit in terra vt tolleret legitima que erāt a pmis
diebus. ꝛ timuit ne nō haberet ꝛ semel ꝛ bis in
sumptus ꝛ donaria q̄ dederat ante larga manu ꝛ
abūdauerat super reges qui ante eū fuerāt: ꝛ cō
sternatus erat aīo valde: ꝛ cogitauit ire in psidē
vt acciperet tributa regionū ꝛ congregaret argē
tum multum: ꝛ reliquit lysiam hominem nobilem
de genere regali super negocia regia a flumine eu
fraten vsqȝ ad flumen egypti: ꝛ vt nutriret antio
chū filiū suū donec rediret: ꝛ tradidit ei mediū ex
ercitū ꝛ elephantos: ꝛ mandauit ei de oībus que
volebat: ꝛ de inhabitantib⁹ iudeā ꝛ hierusalem:
ꝛ vt mitteret ad eos exercitū ad conterēdā ꝛ extir
pandā virtutē israel ꝛ reliquias hierl'm: ꝛ auferē
dā memoriā eoꝝ de loco: ꝛ vt cōstitueret habitato
res filios alienigenas in oībus finib⁹ eoꝝ: ꝛ sorte
E distribueret terrā eoꝝ. Et rex assumpsit partē ex
ercit⁹ residui: ꝛ exiuit ab antiochia ciuitate regni
sui anno cētesimo ꝛ qdragesimoseptimo: ꝛ trāsfre
tauit eufratē flumen ꝛ pābulabat supiores regio
nes: ꝛ elegit lysias ptolomeū filiū dorimini ꝛ nica
norē ꝛ gorgiā viros potētes ex amicis regis ꝛ mi
sit cū eis qdraginta milia viroꝝ ꝛ septē milia eq
tū vt venirēt in terrā iuda ꝛ disperderent eā ſm ver
bū regis: ꝛ perexerūt vt irent cū vniuersa virtute
sua ꝛ venerūt ꝛ applicuerūt āmaū in terra cāpe
stri. Et audierūt mercatores regionū nomē eorū
ꝛ acceperūt argētū ꝛ aurū multū valde: ꝛ pueros
ꝛ venerūt in castra vt acciperēt filios isrl' in seruos
ꝛ additi sunt ad eos exercit⁹ syrie ꝛ terre alienige
narū. Et vidit iudas ꝛ frēs ei⁹ q2 multiplicata sūt
mala: ꝛ exercit⁹ applicabat ad fines eoꝝ ꝛ cogno
uerūt verba regis q̄ mādauit pplo facē in interitū ꝛ
F ꝯsūmationē. Et dixerūt vnusquisqȝ ad ꝓximū suū.
Erigam⁹ deiectionē ppl'i nr̄i: ꝛ pugnem⁹ ꝓ pplo
nr̄o ꝛ sctis nr̄is ꝛ cōgregat⁹ est cōuēt⁹ vt essent pa
rati in pliū ꝛ vt orarent ꝛ peterent mīam ꝛ misera
tiões: ꝛ hierl'm nō habitabat: sed erat sicut desertū
Nō erat q̄ ingrederet ꝛ egrederet de natis ei⁹: ꝛ
sctm̄ ꝯculcabat. Et filij alienigenaꝝ erāt in arce:
ibi erat habitatio gētiū: ꝛ ablata ē voluptas a iacob
ꝛ defecit ibi tybia ꝛ cythara: ꝛ ꝯgregati sunt ꝛ ve
nerūt in masphat cōtra hierl'm: q2 locus oratiōis erat
in masphat añ in isrl'. Et ieiunauerūt illa die: ꝛ in
duerūt se cilicijs ꝛ cinerē ipsuerūt capiti suo et
disruerunt vestimēta sua. Et expāderūt libros le
gis de q̄b⁹ scrutabant gētes silitudinē simulacro
rū suoꝝ: ꝛ attulerūt ornamēta sacerdotalia ꝛ pri
mitias ꝛ decimas: ꝛ suscitauerūt nazareos q̄ iple
uerāt dies ꝛ clamauerunt voce magna in celū di
cētes. Quid faciem⁹ istis: ꝛ quo eos ducem⁹? Et G
sctā tua cōculcata sunt ꝛ ꝯtaminata sunt: ꝛ sacerdo
tes tui facti sunt in luctū ꝛ in humilitatem: ꝛ ecce na
tiões ꝯuenerūt aduersum nos vt nos dispdāt. Tu
scis q̄ cogitāt in nos: quō poterim⁹ subsistere āte
faciē eoꝝ nisi tu de⁹ adiuues nos? Et tubis excla
mauerūt voce magna. Et post hec ꝯstituit iudas
duces ppl'i: tribunos ꝛ cēturiones ꝛ pēthacōthar
cos ꝛ decuriones. Et dixit his qui edificabāt do Deut. 20. b
mos ꝛ spōsabāt vxores ꝛ plātabāt vineas ꝛ formi Jud. 7. a.
dolosis: vt redirēt vnusqsqȝ in domū suā ſm legē
Et mouerūt castra ꝛ collocauerūt ad austrū am
maū: ꝛ ait iudas. Accingimini ꝛ estote filij poten
tes: et estote parati in mane vt pugnetis aduers⁹
natiões has q̄ cōuenerūt dispdere nos et scā nr̄a
qm̄ meli⁹ est nos mori in bello q̄ videre mala gē
tis nostre ꝛ scōꝝ. Sicut autem fuerit voluntas in
celo: sic fiat.

CC. S. Debellatis gorgia et lysia: iudas purifi
cauit tēplū. de dedicatione altaris: ꝛ ornatu tēpli
Capitulum iiij.

T assumpsit gorgias quinqȝ milia viro A
rū: ꝛ mille eqtes electos ꝛ mouerūt ca
stra nocte vt applicarent ad castra iu
deoꝝ ꝛ ꝑcuterent eos subito. Et filij q̄
erāt ex arce: erant illis duces. Et audiuit iudas ꝛ
surrexit ipse ꝛ potentes ꝑcutere virtutē exercituū
regis: q̄ erant in ammaū. Adhuc em̄ dispsus erat
exercit⁹ a castris. Et venit gorgias in castra iude
nocte ꝛ neminē inuenit: ꝛ q̄rebat eos in mōtibus
qm̄ dixit: fugiūt hi a nobis. Et cū dies fact⁹ esset
apparuit iudas in cāpo cū tribus milib⁹ viroꝝ
tm̄: q̄ tegumenta ꝛ gladios nō habebāt. Et vide
runt castra gentiū valida: ꝛ loricatos et equitat⁹
in circuitu eoꝝ: ꝛ hi docti ad preliū. Et ait iudas
viris q̄ secū erāt. Ne timueritis multitudinē eoꝝ
ꝛ ipetū eoꝝ ne formidetis. Mementote qualiter Exo. 14. g.
salui facti sunt prēs nostri in mari rubro: cū seque
ret eos pharao cū exercitu multo. Et nūc clame
mus in celū ꝛ miserebit nostri dn̄s: ꝛ memor erit
testamenti patrū nostroꝝ ꝛ cōteret exercitū istū
ante faciē nostrā hodie: ꝛ scient oēs gentes qr est
deus q̄ redimat ꝛ liberet isrl'. Et eleuauerūt alie B
nigene oculos suos ꝛ viderūt eos venientes ex ad
uerso. Et exierūt de castris in pliū ꝛ tuba cecinerūt infra. 9. b.
hi qui erāt cū iuda: ꝛ cōgressi sunt: ꝛ cōtrite sūt gē
tes ꝛ fugerūt in campū. Nouissimi aūt ceciderūt in
gladio: ꝛ persecuti sunt eos vsqȝ gazeron ꝛ vsqȝ in

R

cãpos idumee et azoti et iãnie: et ceciderũt ex il-
lis vſq₃ tria milia viroꝝ. Et reuerſus eſt iudas et
exercit⁹ eius ſequẽs eũ. Dixitq₃ ad ppl'm. Nõ cõ-
cupiſcatis ſpolia: q₂ bellũ cõtra nos eſt: ⁊ gorgias
⁊ exercit⁹ ei⁹ ꝓpe nos in mõtib⁹. Sed ſtate nunc
cõtra inimicos nr̃os ⁊ expugnate eos: ⁊ ſumetis
poſtea ſpolia ſecuri. Et adhuc loquente iuda hec
ecce appuit pars qdã ꝓſpiciẽs de mõte. Et vidit
gorgias ꝙ in fugã cõuerſi ſunt ſui: ⁊ ſuccenſa ſunt
castra. Fum⁹ em̃ q̃ videbat̃ declarabat qđ factu₃
C est. Quib⁹ illi ↄſpectis timuerũt valde aſpiciẽtes
ſil' ⁊ iudã ⁊ exercitũ in cãpo paratũ ad ꝑliũ: ⁊ fuge
rũt oẽs in cãpo alienigenarũ: ⁊ iudas reuerſus ẽ
ad ſpolia caſtroꝝ: ⁊ acceperũt aurũ multũ ⁊ argẽ
tũ ⁊ hyacithũ ⁊ purpurã marinã ⁊ opes magnas
Et cõuerſi hymnũ canebãt ⁊ bñdicebãt deũ in ce
lũ qm̃ bon⁹ ẽ qm̃ in ſc'm mia ei⁹. Et fcã eſt ſal⁹ ma
gna in iſrl' in die illa. Quicũq₃ aũt alienigenaru₃
euaſerũt venerũt ⁊ nũciauerũt lyſie vniuerſa q̃ ac
ciderãt. Quib⁹ ille auditis: ↄſternat⁹ aio deficie-
bat ꝙ nõ qualia voluit: talia cõtigerũt in iſrl' ⁊ q̃lia
mãdauit rex. Et ſeq̃nti anno cõgregauit lyſias vi
roꝝ electoꝝ ſexagita milia: ⁊ eq̃tũ quiq₃ milia vt
D debellaret eos. Et venerũt in iudeã et caſtra po-
ſuerũt in bethorõ: ⁊ occurrit illis iudas cũ decem
milib⁹ viris: ⁊ viderũt exercitũ fortẽ ⁊ orauit ⁊ di
1.reg.7.f. xit. Bñdict⁹ es ſaluator iſrl': q̃ cõtriuiſti ĩpetũ po-
1.re..14.b tẽtis ĩ manu ſui tui dauid: ⁊ tradidiſti caſtra alie
nigenaꝝ in manu ionathe filij ſaul ⁊ armigeri ei⁹
Cõclude exercitũ iſtũ in manu ppl'i tui iſrl': ⁊ ↄfũ
dant̃ in exercitu ſuo ⁊ eq̃tib⁹. Da illis formidine₃
⁊ tabefac audaciã ꝟtutis eoꝝ: ⁊ cõmoueant̃ ↄtri
tiõe ſua. Deijce illos gladio diligentiũ te ⁊ collau
dent te oẽs q̃ nouerũt nomen tuũ in hymnis. Et
cõmiſerũt ꝑliũ: ⁊ ceciderũt de exercitu lyſie quiq₃
milia viroꝝ. Uidẽs aũt lyſias ſuoꝝ fugã: ⁊ iudeo
rũ audaciã: ⁊ ꝙ parati ſũt aut viuere aut mori for
titer: abijt antiochiã ⁊ elegit milites vt m̃tiplicati
rurſus venirẽt in iudeã. Dixit ãt iudas ⁊ frẽs ei⁹
Ecce cõtriti ſunt inimici nr̃i: aſcẽdam⁹ nũc munda
E re ſctã ⁊ renouare. Et cõgregat⁹ eſt ois exercitus
⁊ aſcẽderũt in montẽ ſyõ. Et viderũt ſctificatiõe₃
deſertã ⁊ altare ꝓphanatũ: ⁊ portas exuſtas: ⁊ in
atrijs virgulta nata ſicut in ſaltu vel in mõtibus
et paſtophoria diruta. Et ſciderũt veſtimẽta ſua:
et planxerũt plãctu magno: ⁊ ipoſuerũt cinerẽ ſup
caput ſuũ: ⁊ ceciderũt in faciẽ ſup terrã: ⁊ exclama-
uerũt tubis ſignoꝝ: ⁊ clamauerũt in celũ. Tũc or
dinauit iudas viros vt pugnarent aduerſus eos
q̃ erãt in arce donec emũdarent ſctã. Et elegit ſa
cerdotes ſine macula volũtatẽ hñtes in lege dei
et mũdauerũt ſctã: ⁊ tulerũt lapides cõtaminati-
onis in locũ imundũ: ⁊ cogitauit de altari olocau
ſtorũ qđ ꝓphanatũ erat q̃d de eo faceret: ⁊ icidit
illi ↄſiliũ bonũ vt deſtrueret illđ: ne forte illis eſſ₃
in opprobriũ: q₂ cõtaminauerũt illud gentes ⁊ de
F moliti ſunt illud. Et repoſuerũt lapides in mõte
dom⁹ in loco apto q̃adusq₃ veniret ꝓpheta ⁊ rñ-
deret de eis. ⁊ acceperũt lapides integros ſm le
gẽ: ⁊ edificauerũt altare nouũ ſm illđ qđ fuit pri⁹
⁊ edificauerũt ſctã: ⁊ q̃ intra domũ erant intrinſe
cus et edẽ ⁊ atria ſctificauerũt: ⁊ fecerũt vaſa ſctã
noua: ⁊ intulerũt candelabrũ ⁊ altare incenſorũ ⁊
mẽſam in tẽpliũ: et incenſum poſuerũt ſup altare:
et accẽderũt lucernas q̃ ſup candelabrũ erant et
lucebãt in tẽplo. ⁊ poſuerũt ſup mẽſam panes et
appẽderũt velamia ⁊ ↄſũmauerũt oia opa q̃ fece
rãt. Et añ matutinũ ſurrexerũt q̃nta ⁊ viceſima die
mẽſis noni: hic ẽ mẽſis caſleu cẽteſimiq̃drageſimi
octaui ãni ⁊ obtulerũt ſacrificiũ ſm legẽ ſup altare
olocauſtoꝝ nouũ qđ fecerũt. Scđm tps ⁊ ſm diẽ i
q̃ ↄtamiauerũt illđ gẽtes: in ipſa renouatũ ẽ in cãti
cis ⁊ cytharꝫ ⁊ cynaris ⁊ cymbalis. Et cecidit ois G
ppl's in faciẽ: ⁊ adorauerũt et bñdixerũt in celũ eũ
q̃ ꝓſꝑauit eis ⁊ fecerũt dedicationẽ altarꝫ diebus
octo: ⁊ obtulerũt olocauſta cũ leticia: et ſalutaria
laudis. Et ornauerũt facie₃ tẽpli coronis aureis et
ſcutulis: ⁊ dedicauerũt portas ⁊ paſtophoria: ⁊ ipo
ſuerũt eis ianuas. et fcã ẽ leticia in popl'o magna
valde: et auerſũ eſt opprobriũ gẽtiũ. Et ſtatuit iu
das ⁊ frẽs ei⁹ ⁊ vniuerſa eccl'a iſrl': vt agat̃ dies de
dicatiõis altarꝫ in tpib⁹ ſuis ab ãno i annũ p dies
octo: a q̃nta ⁊ viceſima die mẽſis caſleu cu₃ leticia
et gaudio. Et edificauerũt in tp̃e illo mõtẽ ſyõ: et ꝑ
circuitũ muros altos ⁊ turres firmas: neq̃n veni
rẽt gẽtes ⁊ ↄculcarẽt eũ ſicut ãtea fecerũt: ⁊ colloca
uit illic exercitũ vt ſeruarent eũ: et muniuit eũ ad
cuſtodiendũ bethſurã vt haberet ppl's munitiõe₃
cõtra faciem idumee.

¶ C. S. Debellat iudas gẽtes volẽtes ꝑdere iſrl'
de thimotheo duce ãmõ. ſymõ miſſus a fratre ex-
pugnat gẽtes. de bellis iude cõtra thimotheũ. ꝙ
ioſeph⁹ ⁊ azarias victi ſũt. expugnat iudas filios
eſau. iudas euertit aras idoloꝝ. v.

ET factũ eſt vt audierũt gẽtes in circuitu A
q₂ edificatũ ẽ altare et ſctũariũ ſicͭ pri⁹
irate ſũt valde et cogitabãt tollere ge-
nus iacob: q̃ erãt iter eos: et ceperũt occi
dere de ppl'o ⁊ ꝑſequi. Et debellabat iudas filios
eſau in idumea et eos q̃ erãt in grabathane: q₂ cir
cũſedebãt iſraelitas. et ꝑcuſſit eos plaga magna.
Et recordat⁹ ẽ maliciã filioꝝ beã: q̃ erãt ppl'o i la
queũ ⁊ in ſcãdalũ inſidiãtes ei in via: ⁊ ↄcluſi ſunt
ab eo in turrib⁹: ⁊ applicuit ad eos ⁊ anathemati
zauit eos: ⁊ incendit turres eoꝝ igni cũ oĩb⁹ q̃ in
eis erãt. et trãſiuit ad filios ãmon. ⁊ inuenit manũ
fortẽ et ppl'm copioſum: et thymotheũ ducẽ ipoꝝ
et cõmiſit cũ eis ꝑlia multa: et cõtriti ſunt in ↄſpe
ctu eoꝝ. et ꝑcuſſit eos: et cepit gazer ciuitatẽ ⁊ fili
as ei⁹: ⁊ reuerſus eſt in iudeã. Et ↄgregate ſũt gẽ
tes q̃ ſunt in galaad aduerſus iſraelitas q̃ erãt in
finib⁹ eoꝝ vt tollerẽt eos: ⁊ fugerunt in dathemã
munitionẽ: ⁊ miſerũt lr̃as ad iudã ⁊ frẽs ei⁹ dicen
tes. Cõgregate ſunt aduerſu₃ nos gẽtes ꝑ circui B
tũ vt nos auferant: ⁊ parãt venire ⁊ occupare mu
nitionẽ in quã ↄfugim⁹: ⁊ thimothe⁹ eſt dux exer
cit⁹ eoꝝ. Nũc ḡ veni ⁊ eripe nos de manib⁹ eoru₃
q₂ cecidit multitudo de nobis. Et oẽs frẽs noſtri
q̃ erãt in locis tubin interfecti ſunt ⁊ captiuas du
xerũt vxores eoꝝ ⁊ natos ⁊ ſpolia: ⁊ ꝑemerũt illic
fere mille viros. Et adhuc epl'e legebant̃: et ecce
alij nũcij venerũt de galilea cõſciſſis tunicis nũciã
tes ſm verba hec: dicẽtes cõueniſſe aduerſum ſe
a ptolomaida ⁊ tyro ⁊ ſydone: ⁊ repleta ẽ ois ga-
lilea alienigenis vt nos ↄſumãt. Ut audiuit ãt iu
das ⁊ ppl's ſmões iſtos: ↄuenit eccl'ia magna co-

gitare q̄d facerēt fratribꝰ suis qui in tribulatiōe
erant ⁊ expugnabantur ab eis. Dixitq̄ iudas sy-
moni fratri suo. Elige tibi viros et vade ⁊ libera
frēs tuos in galilea. Ego aūt ⁊ frater meus iona
thas ibimꝰ ī galaadithim. Et reliqt iosephū filiū
zacharie ⁊ azariā duces ppl'i cū residuo exercitu
in iudea ad custodiā: ⁊ p̄cepit illis dicēs. Preesto
te pp'lo huic: ⁊ nolite bellū cōmittere aduersuz gē
C tes donec reuertamur. Et dati sunt symoni viri
tria milia vt iret in galileā: iude aūt octo milia in
galaadithim. ⁊ abijt symō ī galileā: ⁊ cōmisit p̄lia
multa cū gētibꝰ. ⁊ cōtrite sunt gētes a facie eiꝰ: et
p̄secutꝰ ē eos vsq̄ ad portā ptolomaidis. Et ceci
derunt de gentibꝰ fere tria milia viroꝝ: ⁊ accepit
spolia eoꝝ. Et assūpsit eos q̄ erāt in galilea: ⁊ ī ar-
batis cū vxoribꝰ ⁊ natis: ⁊ oībꝰ q̄ erāt illis: ⁊ addu
xit in iudeā cū leticia magna. Et iudas machabe
us ⁊ ionathas frater eiꝰ trāsierūt iordanē: ⁊ abie
rūt viā triū dierū in desertū. Et occurrerūt eis na-
buthei ⁊ susceperunt eos pacifice: ⁊ narrauerunt
eis oīa q̄ acciderāt frībus eoꝝ in galaadithide. ⁊
q: multi ex eis ꝯp̄hensi sunt in barasa ⁊ bosor ⁊ in
alimis ⁊ in casphor ⁊ mageth ⁊ carnaim. He oēs
ciuitates munite ⁊ magne. Sed ⁊ ī ceterꝭ ciuitati
bꝰ galaadithidis tenenꝭ ꝯp̄hēsi. ⁊ in crastinū ꝯsti
tuerūt admouere exercitū ciuitatibꝰ his: ⁊ cōp̄re
hendere ⁊ tollere eos in vna die. Et conuertit iu-
das ⁊ exercitus eiꝰ viā in desertū bozor repente:
⁊ occupauit ciuitatē ⁊ occidit oēm masculū in ore
gladij. ⁊ accepit oīa spolia eoꝝ: ⁊ succēdit eā igni:
⁊ surrexerūt inde nocte ⁊ ibāt vsq̄ ad munitionē.
D Et factū est diluculo cū eleuassent oculos suos: ⁊
ecce pp'lus multꝰ cuiꝰ nō erat numerꝰ portantes
scalas ⁊ machinas vt ꝯp̄henderent munitionē et
expugnarent eos. Et vidit iudas q: cepit bellū: ⁊
clamor belli ascendit ad celū sicut tuba: ⁊ clamor
magnꝰ de ciuitate. ⁊ dixit exercitui suo. Pugnate
hodie p̄ frībus vestris. Et venit tribus ordinibus
post eos: ⁊ exclamauerūt tubis ⁊ clamauerūt in ora-
ne ⁊ cognouerunt castra thimothei: q: machabeꝰ
est. ⁊ refugerūt a facie eiꝰ: ⁊ p̄cusserunt eos plaga
magna. ⁊ ceciderunt ex eis in die illa fere octo mi
lia viroꝝ. Et diuertit iudas in masphat: et expu-
gnauit ⁊ cepit eā: ⁊ occidit oēm masculū eiꝰ: ⁊ sum
psit spolia eiꝰ ⁊ succendit eā igni. Inde perrexit ⁊
cepit casbon ⁊ mageth ⁊ bosor et reliquas ciuita-
tes galaadithidis. Post hec aūt verba cōgrega-
uit thymotheus exercitū aliū: ⁊ castra posuit con
tra raphan trans torrentē. Et misit iudas specu-
lari exercitū: ⁊ nūciauerunt ei dicētes. q: cōuene-
rūt ad eū oēs gētes q̄ in circuitu nostro sunt ⁊ ex-
ercitꝰ multus nimis. Et arabas cōduxerūt in au
xiliū sibi ⁊ castra posuerūt trans torrentē: parati
ad te venire in preliū. ⁊ abijt iudas obuiā illis. Et
E sit thymotheꝰ principibꝰ exercitꝰ sui. Cū appro-
pinq̄uerit iudas ⁊ exercitus eiꝰ ad torrentē aque
si transierit ad nos prior: nō poterimus sustinere
eū: q: potens poterit aduersū nos. Si vero timue
rit transire ⁊ posuerit castra extra flumen: trāsfre
temꝰ ad eos ⁊ poterimꝰ aduersum illū. Ut aūt ap
propinq̄uit iudas ad torrētē aque statuit scribas
pp'li secus torrentē: ⁊ mandauit eis dicēs. Nemi-
nem hoīm reliqueritis: sed veniant oēs in preliū.

⁊ transfretauit ad illos prior: ⁊ oīs pp'ls post eum
⁊ cōtrite sunt oēs gentes a facie eoꝝ. ⁊ p̄iecerunt
arma sua: ⁊ fugerūt ad phanū qd erat in carnaim
Et occupauit ipsam ciuitatez: ⁊ phanū succendit
igni cū oībus q̄ erant in ipso ⁊ oppressa est carnaim
⁊ nō potuit sustinere cōtra faciem iude. Et cōgre
gauit iudas vniuersos israelitas q̄ erant in galaa
dithide a mimo vsq̄ ad maximū: ⁊ vxores eoꝝ et
natos ⁊ exercitū magnū valde vt venirent in ter
rā iuda ⁊ venerunt vsq̄ ad ephron: et hec ciuitas
magna in ingressu posita munita valde. Et non F
erat declinare ab ea dextra vel sinistra: sed p̄ me-
diū iter erat ⁊ incluserūt se qui erant in ciuitate ⁊
obstruxerunt portas lapidibus: ⁊ misit ad eos iu
das v̄bis pacificis dicēs. Trāseamus p̄ terrā ve Nūe.20.e.
strā vt eamus in terrā nostrā: ⁊ nemo vobis noce
bit tm̄ pedibꝰ trāsibimus: ⁊ nolebant eis aperire.
Et p̄cepit iudas p̄dicari in castris vt applicarēt
vnusquisq̄ in quo erat loco: ⁊ applicuerunt se viri
virtutis: ⁊ oppugnauit ciuitatē illā tota die ⁊ tota
nocte: ⁊ tradita est ciuitas ī manu eiꝰ. Et pereme
rūt oēm masculū in ore gladij ⁊ eradicauit eā ⁊ ac
cepit spolia eiꝰ: ⁊ transiuit p̄ totā ciuitatē sup̄ inte-
fectos. Et trāsgressi sunt iordanē in cāpo magno
cōtra faciem bethsan. Et erat iudas cōgregans
extremos: ⁊ exhortabaꝭ pp'lz p̄ totā viā donec ve
nirent in terrā iuda: ⁊ ascenderūt in montez syon
cū leticia ⁊ gaudio ⁊ obtulerunt olocausta q̄ ne-
mo ex eis cecidissꝫ donec reuerterenꝭ in pace. Et
in diebꝰ quibꝰ erat iudas ⁊ ionathas in terra ga-
laad: ⁊ symon frater eiꝰ in galilea cōtra faciē pto
lomaidis audiuit iosephus zacharie filiꝰ ⁊ azari-
as princeps virtutis res bene gestas: ⁊ p̄lia q̄ fa-
cta sunt: ⁊ dixit. Faciamꝰ ⁊ ipsi nobis nomen ⁊ ea G
mꝰ pugnare aduersus gētes q̄ in circuitu nostro
sunt. Et p̄cepit his q̄ erāt in exercitu suo: ⁊ abierūt
iamniā: ⁊ exiuit gorgias de ciuitate: ⁊ viri eiꝰ ob-
uiā illis in pugnā. Et fugati sunt iosephus ⁊ aza-
rias vsq̄ in fines iudee: ⁊ ceciderūt illa die de pp'lo
isrl' ad duo milia viri: ⁊ fcā est plaga magna ī pp'lo
q: nō audierūt iudā ⁊ frēs eiꝰ existimantes fortiꝭ se
facturos. Ipsi aūt nō erāt de seie viroꝝ illoꝝ: p̄ q̄s
salꝰ fcā est in isrl'. Et viri iuda magnificati sunt val
de in ꝯspectu oīs isrl' ⁊ gentiū oīm: vbi audiebaꝭ
nomē eoꝝ. Et ꝯuenerūt ad eos fausta acclamātes
⁊ exiuit iudas ad fratres eiꝰ ⁊ expugnabāt filios
esau in terra q̄ ad austrū est: ⁊ p̄cussit chebron ⁊ fi
lias eiꝰ ⁊ muros eiꝰ ⁊ turres eiꝰ succēdit igni ī cir
cuitu. Et mouit castra vt iret ī terrā alienigenaꝝ
⁊ pābulabat samariā. In die illa ceciderūt sacer
dotes in bello dū volūt fortiter facere: dū sine ꝯsi
lio exeūt in p̄liū. Et declinauit iudas in azotū in
terrā alienigenaꝝ: ⁊ diruit aras eoꝝ ⁊ spolia deo
rū suoꝝ succendit igni ⁊ cepit spolia ciuitatū ⁊ re
uersus est in terrā iuda.

C. S. De morte antiochi ⁊ successione filij eius
filꝰ antiochi mittit exercitū ad debellandū iudā
⁊ vicitꝭ. pacē dat ficte quā cito rupit. hic dī q̄ ī bel-
lis vtebaꝭ elephantis. vj.

Et rex antiochꝰ pābulauit supiores re- A
giōes. ⁊ audiuit esse ciuitatez elimaidē
in p̄side nobilissimā ⁊ copiosaz in argē
to ⁊ auro: templūq̄ in ea locuples val-

de.⁊ illic velamina aurea ⁊ lorice et scuta q̄ reliq̄t
alexāder philippi rex macedo q̄ regnauit primꝰ
supra.i.a. in grecia. Et venit ⁊ q̄rebat capere ciuitatē ⁊ depre
dari eā ⁊ nō potuit: qm̄ innotuit sermo his q̄ erāt
in ciuitate. Et insurrexerūt in p̄liū ⁊ fugit inde: et
abijt cū tristicia magna ⁊ reuersus ē in babiloniā
Et venit q̄ nūciaret ei in p̄side: q: fugata sunt ca-
stra q̄ erāt in terra iuda. ⁊ q: abijt lysias cū ꝟtute
forti i primis: ⁊ fugatꝰ ē a facie iudeoꝝ. ⁊ inualuerūt
armis ⁊ viribꝰ ⁊ spolijs multis q̄ ceperunt de ca-
stris q̄ exciderūt. ⁊ q: diruerūt abominationē quā
edificauerant sup altare qḋ erat in hierl̄m: ⁊ sc̄tifi-
cationem sicut priꝰ circūdederūt muris excelsis:
sed ⁊ bethsurā ciuitatē suā. Et factū est vt audiuit
rex sermones istos expauit ⁊ cōmotꝰ est valde: et
decidit in lectū ⁊ incidit in languorē pre tristicia
B quia nō est factū sicut cogitabat. Et erat illic per
dies multos: q: renouata est i eo tristicia magna
⁊ arbitratꝰ est se mori. Et vocauit oēs amicos su-
os ⁊ dixit illis. Recessit sōnus ab oculis meis: ⁊ cō
cidi ⁊ corrui corde pre sollicitudine. Et dixi in cor
de meo. In quātā tribulationē deueni: ⁊ in quos
fluctꝰ tristicie in qua nūc sum q̄ iocūdus erā ⁊ di-
lectꝰ i p̄tāte mea. Nūc ꝟo reminiscor maloꝝ q̄ feci
in hierl̄m: vn̄ ⁊ abstuli oīa spolia aurea ⁊ argētea q̄
erant in ea: ⁊ misi auferre habitātes iudeā sine cā
Cognoui ḡ q: ꝓpt̄ea inuenerūt me mala ista: ⁊ ec
ce pereo tristicia magna in terra aliena. Et voca
uit philippū vnū de amicis suis: ⁊ ꝓposuit eū sup
vniuersum regnū suū. ⁊ dedit ei dyadema: ⁊ stolā
suā ⁊ annulū vt adduceret āntiochū filiū suū et nu
triret eū vt regnaret. Et mortuꝰ est illic āntiochus
rex anno centesimoq̄dragesimonono. ⁊ cognouit
lysias qm̄ mortuꝰ est rex: ⁊ cōstituit regnare antio
chū filiū eius quē nutriuit adolescentē: ⁊ vocauit
C nomen eiꝰ eupatorē. Et hi q̄ erant in arce cōcluse
rant israel in circuitu scōꝝ: ⁊ q̄rebant eis mala p̄
ad firmamentū gentiū. ⁊ cogitauit iudas disp̄de
re eos: ⁊ cōuocauit vniuersum ppl̄m vt obsiderēt
eos. Et cōuenerunt simul: ⁊ obsederunt eos anno
centesimoquinq̄gesimo: ⁊ fecerūt balistas ⁊ machi
nas. Et exierūt quidā ex eis q̄ obsidebanť: ⁊ adiū
xerunt se illis aliqui impij ex isrl̄ ⁊ abierūt ad regē
⁊ dixerūt. Quousq̄ nō facis iudiciū ⁊ vīdicas fr̄es
nr̄os? Nos decreuimꝰ seruire p̄ri tuo ⁊ āmbulare in
p̄ceptis eiꝰ ⁊ obsequi edictis eius ⁊ filij ppl̄i nostri
ꝓpť hec alienabāt se a nobis. Et quicūq̄ inuenie-
banť ex nobis inťficiebanť ⁊ hereditates nr̄e di-
ripiebanť. Et nō ad nos tm̄ extēderūt manū sed
in oēs fines nr̄os. Et ecce applicuerūt hodie ad
arcē in hierl̄m occupare eā ⁊ munitionē in bethsu
rā munierūt. Et nisi p̄ueneris eos velocꝰ: maiora
q̄z hec facient: ⁊ nō poteris obtinere eos. Et iratꝰ
est rex vt hec audiuit: ⁊ cōuocauit oēs amicos su
os ⁊ principes exercitꝰ sui: ⁊ eos qui super eq̄tes
D erant. Sed ⁊ de regnis alijs ⁊ de insulis maritimis
venerūt ad eū exercitꝰ cōducticiꝰ: ⁊ erat nūerus
exercitus eiꝰ centū milia peditū ⁊ viginti milia eq̄
tū: ⁊ elephanti trigintaduo docti ad p̄liū. Et vene-
runt p̄ idumeā ⁊ applicuerūt ad bethsurā ⁊ pugna
uerūt dies multos: ⁊ fecerūt machinas: ⁊ exierūt
⁊ succēderūt eas igni: ⁊ pugnauerūt viriliť. Et re-
cessit iudas ab arce ⁊ mouit castra ad bethzacha
ran cōtra castra regis: ⁊ surrexit rex an̄ lucē: ⁊ cō-
citauit exercitꝰ in ip̄etū cōtra viā bethzacharan.
Et cōparauerūt se exercitꝰ in p̄liū: ⁊ tubis cecine
rūt. Et elephātis ostenderunt sanguinē vue ⁊ mori
ad acuēdos eos in prelium. Et diuiserūt bestias p̄
legiones: ⁊ astiterūt singulis elephātis mille viri
in loricis cōcathenatis: ⁊ galee eree in capitibus
eoꝝ: ⁊ q̄ngenti eq̄tes ordinati vnicuiq̄ bestie ele
cti erant. Hi an̄ tp̄s vbicūq̄ erat bestia ibi erant:
⁊ q̄cūq̄ ibat: ibāt. ⁊ nō discedebāt ab ea. Sz ⁊ tur
res lignee sup eos firme ꝓtegentes: sup singulas
bestias ⁊ sup eas machine. Et super singulas viri
ꝟtutis trigintaduo q̄ pugnabāt desup: ⁊ intꝰ magr̄
E bestie. Et residuū eq̄tū hinc ⁊ inde statuit in duas
p̄tes: tubis exercitū cōmouere ⁊ purgere cōstipa
tos in legionibꝰ eiꝰ. Et vt refulsit sol i clypeos au
reos ⁊ ereos resplēduerunt mōtes ab eis: ⁊ resplē
duerūt mōtes sicut lāpades ignis. Et distincta est p̄s
exercitꝰ regis p̄ mōtes excelsos ⁊ alia p̄ loca humi-
lia: ⁊ ibāt caute ⁊ ordinate. Et cōmouebanť oēs
inhabitātes terrā a voce multitudis eoꝝ ⁊ icessu
turbe ⁊ collisione armoꝝ: erat eīm exercitꝰ magnꝰ
valde ⁊ fortis. Et appropinquauit iudas ⁊ exercitus
eiꝰ in p̄liū ⁊ ceciderūt de exercitu regis sexcēti vi
ri. Et vidit eleazar filius saura vnā de bestijs lori
catā loricis regis: ⁊ erat eminēs super ceteras be
stias. Et visum est ei q̄ in ea essz rex ⁊ dedit se vt
liberaret ppl̄m suū ⁊ acquireret sibi nomen eťnū
F Et cucurrit ad eā audacter in medio legiōis inťe-
ficiens a dextris ⁊ a sinistris: ⁊ cadebāt ab eo huc
atq̄ illuc: ⁊ iuit sub pedes elephantis ⁊ supposuit
se ei: ⁊ occidit eū ⁊ cecidit in terrā sup ip̄m ⁊ mor-
tuus ē illic. Et vidētes virtutē regis ⁊ ip̄etū exer
citus eiꝰ: diuerterūt se ab eis. Castra āt regis ascē
derūt cōtra eos in hierl̄m: ⁊ applicuerūt castra re
gis ad iudeā ⁊ montē syō. Et fecit pacē cū his qui
erant in bethsura: ⁊ exierūt de ciuitate: q: nō erāt
eis ibi alimēta ꝯclusis: q: sabbata erant terre. Et
ꝯp̄hendit rex bethsurā: ⁊ cōstituit ibi custodiā ser
uare eā: ⁊ cōuertit castra ad locū scīficatiōis di-
es multos. Et statuit illic balistas ⁊ machinas et
ignis iacula ⁊ tormēta ad lapides iactādos ⁊ spi
cula ⁊ scorpios ad mittendas sagittas ⁊ fundibu
la. Fecerunt autē ⁊ ipsi machinas aduersus ma-
chinas eoꝝ ⁊ pugnauerūt dies multos. Esce aūt
nō erant in ciuitate eo q̄ septimꝰ annus essz: ⁊ qui
remāserant in iudea de gentibꝰ ꝯsumpserant re-
liquias eoꝝ q̄ reposite fuerāt. Et remāserūt in sā
ctis viris pauci: qm̄ obtinuerat eos fames ⁊ disp̄
G si sunt vnusquisq̄ in locū suū. Et audiuit lysias q̄
philippus quē ꝯstituerat rex āntiochꝰ cū adhuc vi
ueret vt nutriret āntiochū filiū suū ⁊ regnaret re-
uersus est a p̄side ⁊ media ⁊ exercitꝰ q̄ abierat cū
ipso: ⁊ q: q̄rebat suscipe regni negocia. Et festina
uit ire ⁊ dicere ad regē ⁊ ducē exercitꝰ. Deficimꝰ
q̄tidie ⁊ esca nobis modica est: ⁊ locus quē obside
mꝰ est munitꝰ: ⁊ incūbit nobis ordinare de regno
Nūc itaq̄ demꝰ dextras hoībꝰ istis ⁊ faciamꝰ cuz
illis pacē ⁊ cū oī gēte eoꝝ ⁊ ꝯstituamꝰ illis vt āmbu
lent in legitimis suis sicut priꝰ. Propť legitima ei
ipsoꝝ q̄ despeximꝰ irati sunt: ⁊ fecerunt oīa hec
Et placuit sermo in conspectu regis ⁊ principum
⁊ misit ad eos pacē facere ⁊ ceperūt illam: ⁊ iura-

uit illis rex ⁊ principes ⁊ exercitū de munitione. Et
intrauit rex montē syō ⁊ vidit munitionē loci ⁊ ru
pit citi⁹ iuramētū qd̄ iurauit: ⁊ mādauit destrue-
re murū in gyro. Et discessit festinant ⁊ reuersus
est antiochiā: ⁊ inuenit philippū dn̄antē ciuitati: et
pugnauit aduersus eū ⁊ occupauit ciuitatem.
¶ C. S. Demetri⁹ occisis antiocho ⁊ lysia obtinuit
regnū. de alchimo ⁊ bacchide ⁊ malicia eorū. de
sanguine effuso in circuitu hirlm. misit demetrius
nicanorē cōtra israel. orauit iudas ⁊ vicit nicano
rem ⁊ occidit eum. vij.
A Anno centesimoquinquagesimo ⁊ primo exijt
demetri⁹ seleuci filius ab vrbe roma et
ascēdit cū paucis viris in ciuitatē mari
timā: ⁊ regnauit illic. Et factū est vt in-
gressus ē domū regni patrū suoꝝ cōphendit exer
citus antiochū ⁊ lysiā vt adducerēt eos ad eū: ⁊
res ei innotuit ⁊ ait. Nolite mihi ondere faciē eorū
⁊ occidit eos exercit⁹. Et sedit demetri⁹ sup sedē
regni sui: ⁊ venerūt ad eū viri iniq ⁊ impij ex israel
⁊ alchimus dux eoꝝ: q volebat fieri sacerdos. Et
accusauerunt pplm apud regē dicētes Perdidit
iudas ⁊ fr̄es eius amicos tuos ⁊ nos dispdidit de
terra nr̄a. Nunc ergo mitte virū cui credis vt eat ⁊ vi
deat exterminiū oīe qd fecit nobis in regionib⁹ re
B gis: ⁊ puniat oēs amicos ei⁹ ⁊ adiutores eoꝝ. Et
elegit rex ex amicis suis bacchidē q dn̄abat trās
flumen magnū in regno ⁊ fidelē regi ⁊ misit eū vt
videret exterminiū qd fecit iudas. Sed ⁊ alchimū
impiū cōstituit in sacerdotiū: ⁊ mādauit ei facere vl
tionē in filios isrl̄. Et surrexerūt ⁊ venerūt cū exer-
citu magno in terrā iuda: ⁊ miserunt nūcios ⁊ lo-
cuti sunt ad iudā ⁊ ad fr̄es ei⁹ verbis pacificis in
dolo ⁊ nō intēderūt sermonib⁹ eoꝝ. Viderunt enī
q venerunt cū exercitu magno: ⁊ cōuenerunt ad
alchimū ⁊ bacchidē congregatio scribaꝝ requirere q
iusta sunt. Et primi assidei q erāt in filijs isrl̄ ⁊ ex
quirebant ab eis pacē. Dixerunt enī. Homo sacerdos
C de semine aaron venit: nō decipiet nos. Et locut⁹ ē
cū eis verba pacifica: ⁊ iurauit illis dicens. Nō in
feremus vobis malū neqꝫ amicis vestris. Et credi-
derūt ei. ⁊ cōphendit ex eis sexaginta viros ⁊ occi
Psal. 78. dit eos in vna die fm verbū qd scriptū ē. Carnes
scōꝝ tuoꝝ ⁊ sanguinē ipsoꝝ effuderunt in circui
tu hirlm: ⁊ non erat q sepeliret: ⁊ incubuit timor ⁊
tremor in oēm pplm q dixerunt. Nō est veritas
⁊ iudiciū in eis. Transgressi sunt enī constitutū: ⁊
iusiurandū qd iurauerunt: ⁊ mouit bacchides ca
stra ab hirlm ⁊ applicuit i bethzecha: ⁊ misit ⁊ cō-
phendit multos ex eis q a se refugerāt: ⁊ quosdā
de pplo mactauit ⁊ in puteū magnū piecit. Et cō
misit regionē alchimo ⁊ reliqt cū eo auxiliū in ad
D iutoriū ipsi: ⁊ abijt bacchides ad regē. Et sat agē
bat alchim⁹ pro principatu sacerdotij sui: ⁊ cōuene
rūt ad eū oēs q pturbabāt pplm suū: ⁊ obtinuerūt
terrā iuda: ⁊ fecerūt plagā magnā in israel. Et vi
dit iudas oīa mala q fecit alchim⁹ ⁊ q cū eo erant
filij israel multo plus q̄ gentes ⁊ exijt in oēs fi-
nes iudee in circuitu ⁊ fecit vindictā in viros de-
sertores: ⁊ cessauerunt vltra exire in regionē. Vi-
dit aūt alchim⁹ q pualuit iudas ⁊ q cū eo erāt: et
cognouit q nō pōt sustinere eos: ⁊ regressus est
2. ma. 14. b ad regē ⁊ accusauit eos multis criminib⁹. Et mi-
sit rex nicanorē vnū ex principibus suis nobiliori
bus qui erat inimicitias exercēs cōtra isrl̄ ⁊ māda
uit ei euertere pplm. Et venit nicanor in hirlm cū
exercitu magno: ⁊ misit ad iudā ⁊ ad fr̄es ei⁹ ver-
bis pacificis cū dolo dicēs Nō sit pugna int̄ me ⁊
vos. Veniā cū viris paucis vt videā facies vr̄as E
cū pace. Et venit ad iudā ⁊ salutauerūt seinuicē pa-
cifice: ⁊ hostes parati erāt rapere iudā. Et innotuit
sermo iude qm cū dolo venerat ad eū: ⁊ cōterrit⁹
est ab eo ⁊ āplius noluit videre faciem ei⁹. Et co-
gnouit nicanor qm denudatū est cōsiliū eius: ⁊ exi
uit obuiā iude in pugnā iuxta capharsalama. Et
ceciderunt de nicanoris exercitu fere quinqꝫ milia
viri: ⁊ fugerūt in ciuitatē dauid. Et post hec verba
ascēdit nicanor in montē syō ⁊ exierūt de sacerdo
tib⁹ ppli salutare eū in pace ⁊ demōstrare ei olo-
caustomata q offerebant pro rege. Et irridēs spre
uit eos ⁊ polluit ⁊ locut⁹ ē supbe: ⁊ iurauit cū ira
dicēs. Nisi tradit⁹ fuerit iudas ⁊ exercit⁹ eius in
man⁹ meas: continuo cū regressus fuero in pace
succendā domū istā Et exijt cū ira magna. ⁊ intra
uerūt sacerdotes: ⁊ steterūt ante faciē altaris ⁊ tēpli: ⁊ flē-
tes dixerūt. Tu dn̄e elegisti domū istā ad inuocādū F
nomen tuū in ea vt esset dom⁹ orōnis ⁊ obsecratio
nis pplo tuo. Fac vindictā in hoīe isto ⁊ exercitu
ei⁹ ⁊ cadāt in gladio. Memēto blasphemias eoꝝ
⁊ ne dederis eis vt pmaneāt. Et exijt nicanor ab
hirlm ⁊ castra applicuit ad bethoro: ⁊ occurrit il-
li exercit⁹ syrie. Et iudas applicuit in adarsa cū
trib⁹ milib⁹ viris. ⁊ orauit iudas ⁊ dixit. Qui missi 4. re. 19. g.
erāt a rege sennacherib dn̄e q blasphemauerūt
te: exijt angel⁹ ⁊ pcussit ex eis centū octogitaquinqꝫ
milia: sic cōtere exercitū istū in cōspectu nr̄o hodie
⁊ sciāt ceteri q male locut⁹ est sup scīa tua ⁊ iudi-
ca illū fm maliciā illi⁹ Et cōmiserūt exercit⁹ preliū
tertiadecima die mēsis adar: ⁊ cōtrita sunt castra
nicanoris: ⁊ cecidit ipse prim⁹ in plio. Ut aūt vidit G
exercit⁹ ei⁹ q cecidisset nicanor piecerunt arma
sua ⁊ fugerūt: ⁊ psecuti sunt eos viā vnius diei ab
adazer vsqꝫ quo veniat in gazara: ⁊ tubis cecinerūt
post eos cū significationib⁹. Et exierūt de oīb⁹ ca-
stellis iudee in circuitu ⁊ ventilabāt eos cornib⁹ et
cōuertebant iterū ad eos. Et ceciderūt oēs gla-
dio: ⁊ nō est relict⁹ ex eis nec vnus. Et acceperūt
spolia eoꝝ in predā. Et caput nicanoris āputaue 2. ma. 15. g.
rūt: ⁊ dexterā ei⁹ quā extenderat supbe: ⁊ attule-
rūt ⁊ suspenderūt cōtra hirlm. Et letat⁹ est ppls
valde: ⁊ egerūt diē illā in leticia magna. Et cōsti-
tuit agi oibus ⁊ singulis ānis diē istā tertiadecia
die mensis adar ⁊ siluit terra iuda dies paucos.
¶ C. S. De romanoꝝ fama ⁊ ptāte. Misit iudas
legatos romā causa pacis. rescriptum ad iudeos
romanorum. viij.
A Et audiuit iudas nomen romanoꝝ q
sunt potētes virib⁹ ⁊ acqescunt ad oīa
q postulant ab eis: ⁊ quicūqꝫ accesserunt
ad eos statuerūt cū eis amicitias: ⁊ q
sūt potētes virib⁹. Et audierūt plia eoꝝ ⁊ virtutes
bonas quas fecerunt in gallacia: q obtinuerunt
eos ⁊ duxerunt sub tributū. Et quāta fecerunt in
regione hyspanie ⁊ q in potestatē redegerūt me
talla argenti et auri que illic sunt et possederunt
omnem locum consilio suo et patientia: locaqꝫ

q̄ longe erãt valde ab eis: ⁊ reges q̄ superuenerant
eis ab extremis terre cõtriuerũt ⁊ pcusserũt eos
plaga magna. Ceteri aũt dant eis tributũ oibus
annis. Et philippũ psen c ethEorũ regẽ ⁊ ceteros
q̄ aduersus eos arma tulerãt cõtriuerũt in bello:
⁊ obtinuerũt eos. Et ant iochũ magnũ regez asie
q̄ eis pugnã intulerat habẽs centũ viginti elephã
tes ⁊ equitatũ ⁊ currus ⁊ exercituz magnũ valde
cõtritũ ab eis ⁊ q: ceperunt eũ viuũ ⁊ statuerunt
ei vt daret ipse ⁊ q̄ regnarẽt post ipm tributũ ma
B gnũ ⁊ daret obsides ⁊ cõstitutũ. Et regionẽ inde
orũ ⁊ medos ⁊ lydos de optimis regionib⁹ eorũ
⁊ acceptas eas ab eis dederũt eumeni regi. Et q:
q̄ erant apud helladã voluerũt ire ⁊ tollere eos: ⁊
innotuit sermo his ⁊ miserunt ad eos ducẽ vnũ: ⁊
pugnauerũt cõtra illos: ⁊ ceciderũt ex eis multi ⁊
captiuas duxerũt vxores eorũ ⁊ filios ⁊ diripue-
rũt eos ⁊ terrã eorũ possederũt ⁊ destruxerũt mu
ros eoꝝ: ⁊ in seruitutẽ illos redegerũt vsq; in hũc
diẽ. Et residua regna ⁊ insulas q̄ aliqñ restiterãt
illis exterminauerũt ⁊ in ptãtẽ redegerũt. Cũ ami
cis aũt suis ⁊ q̄ in ipsis requiẽ habebãt ꝯseruauerũt
amicitiã ⁊ obtinuerunt regna q̄ erant ꝓxima et q̄
erãt lõge: q: q̄cũq; audiebãt nomẽ eoꝝ timebant
eos. Quib⁹ v̄o vellent auxilio esse vt regnarent:
C regnabant. Quos aũt vellent: regno deturbabãt
et exaltati sũt valde. ⁊ i oibus istis nemo portabat
dyadema: nec induebat̃ purpura vt magnificaret̃
in ea. Et q: curiã fecerũt sibi ⁊ q̄tidie consulebant
trecentos viginti cõsiliũ agentes semp de multi-
tudine vt q̄ digna sunt gerant. Et cõmittunt vni
hoi magr̃atũ suũ p singulos ãnos dñari vniuerse
terre sue: ⁊ oẽs obediũt vni ⁊ nõ est inuidia neq; ze
lus inter eos: ⁊ elegit iudas eupolemũ filiũ iohã
nis filij iacob ⁊ iasonem filiũ eleazari: ⁊ misit eos
romam constituere cũ illis amicitiam et societa-
tem: ⁊ vt auferrent ab eis iugũ grecorũ q: videbãt
q̄ in seruitutẽ premerẽt regnũ israel. Et abierũt
romã viã multã valde: ⁊ introierũt curiã ⁊ dixerũt
Judas machabe⁹ ⁊ fratres ei⁹ et populus iudeo
rum miserunt nos ad vos statuere vobiscũ socie
tatẽ ⁊ pacẽ: ⁊ cõscribere nos socios ⁊ amicos ve-
stros: et placuit sermo in cõspectu eoꝝ: ⁊ hoc re-
scriptũ est qđ rescripserunt in tabulis ereis ⁊ mi-
serunt in hierusalẽ vt esset apud eos ibi memoriale
pacis ⁊ societatis. Bñ sit romanis ⁊ genti iudeo
rum in mari ⁊ in terra ineternũ gladiusq; et hostis
D ꝓcul sit ab eis. q̄ si institerit bellũ romanis prius
aut oib⁹ socijs eoꝝ in oi dñatõe eoꝝ auxiliũ feret
gẽs iudeoꝝ ꝓut tps dictauerit corde pleno: ⁊ pre
liantib⁹ nõ dabũt neq; subministrabũt triticũ ar
ma pecuniã naues sicut placuit romanis: ⁊ custo
dient mãdata eoꝝ nihil ab eis accipiẽtes. Simi
liter aũt ⁊ si genti iudeoꝝ pri⁹ acciderit bellũ: ad
iuuabũt romani ex aio prout eis tẽp⁹ pmiserit: et
adiuuãtib⁹ nõ dabit̃ triticũ arma pecunia naues
sicut placuit romanis ⁊ custodiẽt mãdata eorum
absq; dolo. Scđm hec verba cõstituerũt romani
populo iudeoꝝ. q̄ si post hec v̄ba hi aut illi adde
re aut demere ad hec aliquid voluerint: faciẽt ex
ꝓposito suo et q̄cunq; addiderit vel dẽpserit ra-
ta erũt. Sed de malis q̄ demetri⁹ rex fecit in eos
scripsim⁹ ei dicẽtes. Quare grauasti iugũ tuũ su-
per amicos nr̃os et socios iudeos? Si ergo iterũ
adierint nos aduersum te: faciem⁹ illis iudiciũ ⁊
pugnabim⁹ tecum mari terraq;.

C. C. S. Mittit demetri⁹ exercitũ cõtra iudeos.
de morte iude machabei. de viris impijs et mali-
cia bacchidis post mortẽ iude. de nuptijs in luctũ
ꝯuersis. ionathas obtinuit principatũ. alchimus
volẽs destruere tẽplũ obmutuit: fact⁹ paralisi. de
cõsilio iniq̄. Supat⁹ est bacchides a symone ⁊ io-
natha ⁊ firmauerũt pacem. de restitutione capti-
uitatis. ix.

Et factum est postea vt audiuit demetri⁹ q: cecidit A
nicanor ⁊ exercit⁹ ei⁹ in p̄lio apposuit
bacchidẽ ⁊ alchimũ rursum mittere in
iudeã et dextrũ cornu cũ illis. Et abie-
rũt viã q̄ ducit in galgala: et castra posuerũt i ma
saloth q̄ est in arbellis et occupauerũt eã: et pere
merũt aias hoim multas. In mẽse pmo ãni centesi
mi et q̄nq̄gesimi et scđi applicuerunt exercitũ ad
hirlm et surrexerũt ⁊ abierũt in berea viginti mi
lia viroꝝ: ⁊ duo milia eq̄tũ. et iudas posuerat ca-
stra in laisa: et tria milia viri electi cũ eo. Et vide-
rũt multitudinẽ exercit⁹: q: multi sunt ⁊ timuerũt
valde: et multi subtraxerũt se de castris: et nõ re-
manserũt ex eis nisi octingẽti viri. Et vidit iudas
q̄ defluxit exercit⁹ suus ⁊ bellũ vrgebat eũ: ⁊ cõ
fract⁹ ẽ corde q: nõ habebat tps cõgregandi eos
et dissolut⁹ ẽ. Et dixit his q̄ residui erant. Surga B
m⁹ et eam⁹ ad aduersarios nr̃os si poterim⁹ pu-
gnare aduersus eos: et auertebãt eũ dicẽtes. Nõ
poterim⁹: sz liberem⁹ aias nr̃as modo et reuerta
mur ad fratres nr̃os et tũc pugnabim⁹ aduersus
eos. Nos aũt pauci sum⁹. Et ait iudas. Absit istã
rem facere: vt fugiam⁹ ab eis. Et si appropiauit
tps nostrũ: moriamur in v̄tute ppt̃ fratres nr̃os:
et nõ inferam⁹ crimẽ glie nostre. et mouit exerci-
tus de castris: et steterũt illis obuiam. Et diuisi
sunt eq̄tes in duas ptes: et fundibularij ⁊ sagitta
rij p̄ibãt exercitũ et primi certaminis oẽs potentes
Bacchides aũt erat i dextro cornu: et ꝓximauit
legio ex duab⁹ ptib⁹ et clamabãt tubis. Exclama supra. 4. b.
uerũt aũt et hi q̄ erãt ex pte iude etiã ipsi: et ꝯmo-
ta est t̃ra a voce exercituũ et ꝯmissũ est p̄liũ a ma
ne vsq; ad vesperaz. Et vidit iudas q̄ firmior est
ps exercit⁹ bacchidis in dextris et ꝯuenerũt cuz
ipso oẽs cõstãtes corde: et ꝯtrita ẽ dextera ps ab
eis et psecut⁹ ẽ eos vsq; ad mõtẽ azoti. et q̄ in sini-
stro cornu erãt viderũt q̄ contritũ est dextrũ cor
nu: et secuti sunt post iudã et eos q̄ cũ ipso erãt a
tergo. et ingrauatũ est p̄liũ et ceciderũt vulnerati
multi ex his et ex illis. Et iudas cecidit: et ceteri
fugerũt. et ionathas et symõ tulerũt iudã frẽm suũ
⁊ sepelierũt eũ i sepulcro prm suoꝝ i ciuitate mo-
din. Et fleuerũt eũ ois pp̃ls isrl̃ plãctu magno: et
lugebãt dies multos ⁊ dixerũt. Quõ cecidit potẽs
q̄ saluũ faciebat ppl̃m isrl̃? Et cetera v̄ba belloꝝ C
iude ⁊ v̄tutũ q̄s fecit ⁊ magnitudis ei⁹ nõ sunt de
scripta. Multa ei erãt valde. Et factũ est post obi
tũ iude emerserũt iniq̄ in oibus finib⁹ isrl̃ ⁊ exorti
sunt oẽs q̄ operabant̃ iniq̄tatẽ. In dieb⁹ illis fa-
cta est fames magna valde ⁊ tradidit se bacchidi
ois regio eoꝝ cũ ipsis. Et elegit bacchides viros
impios et constituit eos dominos regionis: et exq̄

rebãt ꝛ ꝑscrutabant amicos iude: ꝛ adducebant
eos ad bacchidem ꝛ vindicabat in illos ꝛ illude-
bat. Et facta est tribulatio magna in isrl: qlis non
fuit ex die qua non est visus propheta in israel: et
cõgregati sunt oẽs amici iude ꝛ dixerũt ionathe
Ex quo frater tu⁹ iudas defunctus est vir similis
ei nõ est q̃ exeat cõtra inimicos nr̃os bacchidem ꝛ
eos q̃ inimici sunt gẽtis nostre. Nunc itaq; te ho-
die elegim⁹ esse ꝓ eo nobis in principẽ ꝛ ducẽ ad
bellandũ bellũ nostrũ: ꝛ suscepit ionathas tpe il-
D lo principatũ ꝛ surrexit loco iude fratris sui: ꝛ co-
gnouit bacchides: ꝛ q̃rebat eũ occidere: ꝛ cogno-
uit ionathas ꝛ symõ frater ei⁹ ꝛ oẽs q̃ cũ eo erãt
ꝛ fugerũt in desertũ thecue: ꝛ cõsederũt ad aquã
lacus asphar: ꝛ cognouit bacchides: ꝛ die sabba-
toꝝ venit ipse ꝛ oĩs exercit⁹ ei⁹ trans iordanẽ: et
ionathas misit fratrẽ suũ ducẽ ppli: ꝛ rogauit na
butheos amicos suos vt cõmodarent illis appa-
ratũ suũ q̃ erat copiosus: ꝛ exierũt filij iambri ex
mãdaba ꝛ ꝯphenderũt iohannẽ ꝛ oĩa q̃ habebat:
ꝛ abierũt habẽtes ea. Post hec v̄ba renũciatũ est
ionathe ꝛ fratri eius: q: filij iambri faciũt nuptias
magnas ꝛ ducũt sponsam ex mãdaba filiã vnius
de magnis principibus chanaã cũ ambitiõe ma-
gna: ꝛ recordati sunt sanguis iohãnis fratris sui:
ꝛ ascenderũt ꝛ absconderũt se sub tegumẽto mõ
tis: ꝛ eleuauerũt oculos suos ꝛ viderunt ꝛ ecce tu-
multus ꝛ apparatus mult⁹ ꝛ sponsus ꝓcessit ꝛ ami-
ci ei⁹ ꝛ fratres ei⁹ obuiã illis cũ tympanis ꝛ musi
cis ꝛ armis multis: ꝛ surrexerũt ad eos ex insidijs:
ꝛ occiderũt eos. ꝛ ceciderũt vulnerati multi: ꝛ re-
sidui fugerũt in mõtes. ꝛ acceperũt oĩa spolia eo-
rũ: ꝛ cõuerse sunt nuptie in luctũ ꝛ vox musicoꝝ
ipsoꝝ in lamentũ: ꝛ vindicauerũt vindictã sãgui
nis fratris sui. ꝛ reuersi sũt ad ripã iordanis: ꝛ au
diuit bacchides ꝛ venit die sabbatoꝝ vsq; ad orã
iordanis in virtute magna. ꝛ dixit ad suos iona-
E thas. Surgam⁹ ꝛ pugnem⁹ cõtra inimicos nr̃os
Nõ est em̃ hodie sicut heri ꝛ nudiustertius ecce em̃
bellũ ex aduerso: aqua vero iordanis hinc inde et
ripe ꝛ paludes ꝛ saltus: ꝛ nõ est locus diuertendi
supr.4.b. Nunc ḡ clamate in celũ vt liberemi de manu ini-
micoꝝ vestroꝝ. ꝛ cõmissum est bellũ. ꝛ extẽdit io
nathas manũ suã ꝑcutere bacchidẽ: ꝛ diuertit ab
eo retro. ꝛ desilijt ionathas: ꝛ q̃ cũ eo erant in ior-
danẽ: ꝛ transnatauerunt ad eos iordanẽ. Et ceci
derunt de parte bacchidis die illa mille viri: ꝛ re
uersi sunt in hirlm. Et edificauerũt ciuitates mu
nitas in iudea munitionẽ q̃ erat in hierico: ꝛ iam
maũ ꝛ in bethoron ꝛ bethel ꝛ thamnathã ꝛ phara
ꝛ thopo muris excelsis ꝛ portis ꝛ seris. Et posuit
custodiã in eis vt inimicitias exercerent in israel
ꝛ muniuit ciuitatẽ bethsurã ꝛ gazarã ꝛ arcẽ: ꝛ po
suit in eis auxilia ꝛ apparatũ escarũ: ꝛ accepit filii
os principũ regionis obsides: et posuit eos in ar-
ce in hirlm in custodiã. Et anno centesimo quinq̃
gesimotertio mẽse scdo ꝑcepit alchimus destrui
muros dom⁹ sancte interioris: ꝛ destrui opera ꝓ
F phetarũ. Et cepit destruere. In tpe illo ꝑcussus
est alchimus et impedita sunt opa illius: ꝛ occlusũ ẽ
est os eius ꝛ dissolutus est paralisi nec vltra potu
it loqui verbũ ꝛ mandare de domo sua. Et mor-
tuus est alchim⁹ in tpe illo cũ tormento magno. ꝛ

vidit bacchides qm̃ mortu⁹ est alchimus: et reuer
sus est ad regẽ ꝛ siluit terra annis duobus. Et co
gitauerũt oẽs iniqui dicentes. Ecce ionathas et
qui cũ eo sunt in silentio habitant ꝯfidenter. Nũc
ergo adducamus bacchidem: ꝛ cõprehendet eos
oẽs vna nocte. Et abierunt et consiliũ ei dederũt
et surrexit vt veniret cũ exercitu multo. ꝛ misit oc
culte epl̃as socijs suis q̃ erant in iudea vt cõpre-
henderent ionathan: ꝛ eos qui cũ eo erant: sed nõ
potuerunt: q: innotuit eis consiliũ eoꝝ. Et appre
hendit de viris regionis qui principes erant mi-
litie quinquaginta viros ꝛ occidit eos. Et secessit
ionathas et symõ ꝛ qui cũ eo erãt in bethbessem:
q̃ est in deserto. et extruxit diruta eius et firmaue
runt eã. Et cognouit bacchides et ꝯgregauit vni
uersam multitudinẽ suã ꝛ his qui de iudea erant
denũciauit. Et venit et castra posuit desup beth-
G besse et oppugnauit eã dies multos: et fecit machi
nas. Et reliquit ionathas symonẽ fratrẽ suũ in ci
uitate: et exiuit in regionẽ et venit cũ numero et
ꝑcussit odarẽ et fratres ei⁹ et filios phaseron in ta
bernaculis ipsoꝝ: et cepit cedere ꝛ crescere in vir
tutibus. Symon vero ꝛ qui cũ ipso erant exierũt
de ciuitate et succenderunt machinas: et pugna-
uerunt cõtra bacchidem et ꝯtritus est ab eis. Et
afflixerunt eũ valde: qm̃ cõsiliũ eius et cõgressus
eius erat inanis. Et iratus cõtra viros iniquos
q̃ ei cõsiliũ dederant vt veniret in regionẽ ipsoꝝ
multos ex eis occidit. Ipse aũt cogitauit cũ reli-
q̃s abire in regionẽ suã. Et cognouit ionathas ꝛ
misit ad eũ legatos cõponere pacẽ cũ ipso et red
dere captiuitatẽ. et libẽter accepit: ꝛ fecit scđm
v̄ba ei⁹. ꝛ iurauit se nihil facturũ ei mali oĩb⁹ die
bus vite ei⁹. Et reddidit ei captiuitatẽ quã prius
erat predatus de terra iuda. ꝛ conuersus abijt in
terrã suã: et nõ apposuit ãpli⁹ venire ad fines ei⁹.
Et cessauit gladius ex israel. et habitauit ionathas
in machinas: et cepit ionathas ibi iudicare pplm
et exterminauit impios ex israel.

¶ C. X. Alexander occidit demetriũ ꝛ accepit fi
liã ptolomei regis vxorẽ. de glia ionathe habenẽ
multa in hoc capitulo. iunior demetri⁹ accepit re
gnũ. appollonium ducem expugnauit ionathas. re
uersus est ionathas in hirlm. misit ei alexãder fi-
bulam auream. x.

Et anno centesimo sexagesimo ascẽdit A
alexander antiochi filius qui cognomi
nat⁹ est nobilis. ꝛ occupauit ptolomai-
dam: et receperunt euз ꝛ regnauit illic.
Et audiuit demetrius rex et congregauit exerci
tũ copiosum valde: ꝛ exiuit obuiaз illi in prelium
ꝛ misit demetrius epistolã ad ionathã verbis pa
cificis vt magnificaret eũ. Dixit em̃. Anticipem⁹
facere pacem cũ eo priusq̃ faciat cum alexandro
aduersum nos. Recordabit em̃ oim maloꝝ que
fecimus in eũ ꝛ in fratrẽ eius et in gentẽ eius. Et
dedit ei potestatẽ cõgregandi exercitũ: ꝛ fabrica-
re arma: et esse tpm sociũ eius: et obsides q̃ erant
in arce iussit tradi ei: ꝛ venit ionathas in hierusa-
lem: et legit epistolas in auditu omnis populi: et
eoꝝ qui in arce erant. Et timuerunt timore ma-
gno: quoniã audierunt q̃ dedit ei rex ptãtem cõ-

gregandi exercitū. Et traditi sunt ionathe obsi-
des ⁊ reddidit eos parentibꝰ suis ⁊ habitauit io-
nathas in hirłm: ⁊ cepit edificare ⁊ innouare ciui
tatē. ⁊ dixit facientibꝰ opa vt extruerēt muros et
mōtē syō: i circuitu lapidibꝰ q̄dratis ad munitio-
nē: ⁊ ita fecerūt. Et fugerūt alienigene q̄ erant in
munitionibꝰ quas bacchides edificauerat ⁊ reli-
q̄t vnusquisq; locū suū ⁊ abijt in terrā suam: tm̄ in
bethsura remāserūt aliq̄ ex his q̄ reliq̄rant leges
⁊ p̄cepta dei. erat eni hec eis ad refugiū. Et audi
uit alexāder rex ꝓmissa q̄ ꝓmisit demetriꝰ iona-
the ⁊ narrauerūt ei p̄lia ⁊ ꝟtutes q̄s ipe fecit ⁊ fra
tres eiꝰ ⁊ labores q̄s laborauerunt. ⁊ ait. Nunq̄d
B inueniemꝰ aliquē virū talē? Et nūc faciemꝰ eū ami
cū ⁊ sociū nostrū. Et scripsit epłam ⁊ misit ei scd̄z
hec verba dicēs. Rex alexāder fratri ionathe sa-
lutē. Audiuimꝰ de te ꝙ vir potens sis viribꝰ: ⁊ ca
ptus es vt sis amicꝰ nr̄. ⁊ nūc ꝯstituimꝰ te hodie sū
mū sacerdotē gētis tue: vt amicꝰ voceris regis. ⁊
misit ei purpurā ⁊ coronā aureā vt q̄ nr̄a sunt sen
tias nobiscū: ⁊ ꝯserues amicitias ad nos. et induit
se ionathas stolā sanctā septio mense āno centesi
mo sexagesimo in die solēni scenophegie. ⁊ cōgre
gauit exercitum ⁊ fecit arma copiosa. Et audiuit
demetriꝰ ꝟba ista: ⁊ cōtristatꝰ ē nimis: ⁊ ait. Quid
hoc fecimꝰ ꝙ p̄occupauit nos alexāder apph̄ēde
re amicitiā iudeoꝝ ad munimē sui? Scribā ⁊ ego
illis ꝟba dep̄catoria ⁊ dignitates et dona: vt sint
mecū in adiutoriū. Et scripsit eis hec verba. Rex
demetriꝰ gēti iudeoꝝ salutē. Qm̄ seruastis ad nos
pactū: ⁊ māsistis i amicitia nr̄a ⁊ nō accessistis ad
inimicos nr̄os: audiuimꝰ ⁊ gauisi sumꝰ. ⁊ nūc p̄seue
rate adhuc cōseruare ad nos fidē ⁊ retribuemus
vobis bona ꝓ his q̄ fecistis nobiscū: ⁊ remittemꝰ
vobis p̄stationes multas ⁊ dabimꝰ vobis donatio
C nes. Et nūc absoluo vos ⁊ oēs iudeos a tributis ⁊
p̄cia salis indulgeo ⁊ coronas remitto ⁊ tertias se
mis ⁊ dimidiā partē fructꝰ ligni qđ est portionis
mee relinq̄ vobis ex hodierno die ⁊ deinceps: ne
accipiaꝭ a terra iuda ⁊ a tribꝰ ciuitatibꝰ q̄ addite
sunt illi ex samaria ⁊ a galilea ex hodierna die ⁊ i
totū tp̄s: ⁊ hirłm sit scā ⁊ libera cū finibꝰ suis: ⁊ de
cime ⁊ tributa ipsius sint. Remitto etiā ptātē ar-
cis q̄ est in hirłm: ⁊ do eā sūmo sacerdoti: vt cōsti-
tuat in ea viros q̄scūq; ipse elegerit q̄ custodiant
eā. Et oēm aiāz iudeoꝝ q̄ captiua ē a terra iuda i
oi regno meo relinq̄ liberā gratis vt oēs a tribu
tis soluanꝭ etiā pecoꝝ suoꝝ. ⁊ oēs dies solēnes ⁊
sabbata ⁊ neomenie ⁊ dies decreti ⁊ tres dies an
diē solennē: ⁊ tres dies post diē solennē: sint oēs
imunitatis ⁊ remissiōis oībus iudeis q̄ sunt in re
gno meo. Et nemo h̄ebit ptātē agere aliq̄d ⁊ mo-
uere negocia aduersus aliquē illoꝝ in oi cā. Et vt
ascribanꝭ ex iudeis in exercitu regꝭ ad trigita mi
lia viroꝝ: ⁊ dabunꝭ illis copie vt oportet oībꝰ exer
citibꝰ regis ⁊ ex eis ordinabunꝭ q̄ sint in munitio
D nibꝰ regis magni. Et ex his cōstituenꝭ sup nego-
cia regni q̄ aguntꝭ ex fide: ⁊ p̄cipes sint ex eis: et
ābulent in legibꝰ suis: sicut p̄cepit rex i terra iuda
Et tres ciuitates q̄ addite sunt iudee ex regiōe sa
marie: cū iudea reputenꝭ vt sint sub vno: ⁊ nō obe
diāt alieni ptāti: nisi sūmo sacerdoti ptolomaida
et cōfines eiꝰ quas dedi donū scīs q̄ sūt in hirłm

ad necessarios sūptus scōꝝ: ⁊ ego dabo singulis
annis q̄ndeci milia sicloꝝ argēti de rōnibꝰ regis
q̄ me ꝯtingūt: ⁊ oē qđ reliquū fuerit qđ non red
diderāt q̄ sup negocia erant ānis p̄oribꝰ ex hoc
dabūt in opa domꝰ. Et sup hec quinq; milia sicloꝝ
argēti q̄ accipiebāt de scōꝝ rōne p singulos ānos
⁊ hec ad sacerdotes ptineāt q̄ ministerio funguꝭ
Et quicūq; cōfugerit i tēplū qđ est hierosolymis
⁊ in oībus finibꝰ eiꝰ: obnoxij regi in oi negocio di
mittanꝭ: ⁊ vniuersa q̄ sunt eis in regno meo libera
habeāt. ⁊ ad edificāda vel restauranda opa scōꝝ
sūptus dabunꝭ de rōne regis: ⁊ ad extruēdos mu
ros in hirłm: ⁊ ꝯmuniēdos in circuitu: sūptus da
bunꝭ de rōne regis: ⁊ ad cōstruendos muros i iu
dea. Ut audiuit aūt ionathas ⁊ ppłus sermones
istos nō crediderūt eis nec receperunt eos: q̄z re
cordati sunt malicie magne quā fecerat in isrł et
tribulauerat eos valde. Et cōplacuit eis in alexā
drū: q̄z ipse fuerat eis princeps sermonū pacis: et
ipsi auxiliū ferebāt oībus diebꝰ. Et congregauit
rex alexander exercitū magnū: ⁊ admouit castra
ꝯtra demetriū. Et cōmiserūt p̄liū duo reges: ⁊ fu
git exercitꝰ demetrij: ⁊ insecutꝰ est eū alexāder: ⁊
icubuit sup eos. Et inualuit p̄liū nimis donec occi
dit sol: ⁊ cecidit demetriꝰ in die illa. Et misit alexā
der ad ptolomeū regē egipti legatos s̄m hec ꝟba
dicēs. Qm̄ regressus sum in regnū meū ⁊ sedi i se E
de patrū meoꝝ ⁊ obtinui principatū: ⁊ cōtriui de
metriū: ⁊ possedi regionē nr̄am ⁊ cōmisi pugnā cū
eo ⁊ cōtritꝰ est ipse ⁊ castra eiꝰ a nobis: ⁊ sedemꝰ i
sede regni eiꝰ: ⁊ nūc statuamꝰ adiuicē amicitiā: et
da mihi filiā tuā vxorē ⁊ ero gener tuꝰ: ⁊ dabo tibi infra.xi.a
dona: ⁊ ipi dignitatē Et r̄ndit rex ptolomeꝰ dicēs
Felix dies in qua reuersus es ad terrā patrū tuo
rū: ⁊ sedisti in sede regni eoꝝ. Et nūc faciā tibi qđ
scripsisti. s; occurre mihi ptolomaidā: vt videamꝰ
inuicē nos ⁊ spōdeā tibi sicut dixisti. Et exiuit pto
lomeꝰ de egypto ipse ⁊ cleopatra filia eiꝰ: ⁊ venit
ptolomaidā āno cētesimo sexagesimo scđo. Et oc
currit ei alexāder rex. ⁊ dedit ei cleopatrā filiā su
am ⁊ fecit nuptias eiꝰ ptolomaide sicut reges in
magna gl̄a Et scripsit alexāder rex ionathe: vt ve
niret obuiā sibi. Et abijt cū gloria ptolomaidam
⁊ occurrit ibi duobus regibus. ⁊ dedit illis argen
tū multū ⁊ aurū ⁊ dona. ⁊ inuenit gratiā in cōspe
ctu eoꝝ. Et cōuenerūt aduersus eū viri pestilen-
tes ex isrł viri iniq̄ interpellātes aduersus eum: ⁊
nō intēdit ad eos rex. Et iussit spoliari ionathan
vestibꝰ suis: ⁊ indui eū purpura. Et ita fecerunt.
Et collocauit eum rex sedere secum. Dixitq; prin
cipibꝰ suis. Exite cū eo in mediū ciuitatis: ⁊ p̄di-
cate vt nemo aduersus eū interpellet de vllo ne-
gocio nec quisq̄ ei molestus sit de vlla ratiōe. Et F
factū est vt viderūt q̄ interpellabāt gloriā eius q̄
p̄dicabaꝭ ⁊ optū eū purpura: fugerūt oēs ⁊ ma-
gnificauit eum rex ⁊ scripsit eum inter primos a-
micos: ⁊ posuit eū ducem ⁊ participem principa-
tus. Et reuersus est ionathas in hierusalē cū pa-
ce ⁊ leticia. In anno centesimosexagesimoquin-
to: venit demetrius filius demetrij a creta in ter-
ram patrum suoꝝ. Et audiuit alexander rex et
contristatus est valde: et reuersus est antiochiā.
Et constituit demetrius rex Appollonium du-

cem q̄ preerat celessyrie et cōgregauit exercitum magnū ⁊ accessit ad iamniam et misit ad ionathā summū sacerdotē dicēs. Tu solus resistis nobis. Ego aūt fact⁹ sum in derisu⁊ in opprobriū: propterea q: tu potestatem aduersum nos exerces in mōtib⁹. Nūc ergo si cōfidis in ꝟtutib⁹ tuis descende ad nos in cāpū et cōparem⁹ illic inuicē q: mecū est virt⁹ bellorꝫ. Interroga ⁊ disce quis su⁊ ego ⁊ ceteri q̄ auxilio sunt michi q̄ et dicūt ꝙ non potest stare pes vester añ faciē nrām q: bis in fugam cōuersi sunt patres tui in terrā suā. Et nunc quō poteris sustinere eq̄tatū ⁊ exercitū tm̄ in cāpo vbi nō est lapis neq̧ saxū neq̧ loc⁹ fugiēdi. Ut audiuit aūt ionathas sermones appolonij mot⁹ est aio. Et elegit decē milia viroꝝ: ⁊ exijt ab hierusalem: ⁊ occurrit ei symon frater ei⁹ in adiutoriū.

B Et applicuerūt castra in ioppen. Et exclusit eu⁊ a ciuitate q: custodia appollonij ioppe erat ⁊ oppugnauit eā ⁊ exterriti q̄ erāt in ciuitate aperuerunt ei: et obtinuit ionathas ioppen. Et audiuit apolloni⁹ ⁊ amouit tria milia equitū ⁊ exercitum multū. Et abijt azotū tanq̄ iter faciēs: ⁊ statī exijt in cāpū eo ꝙ haberet multitudinē equitū ⁊ cōfideret in eis. Et insecut⁹ est eū ionathas in azotum ⁊ cōmiserūt pliū. Et reliquit apolloni⁹ in castris mille eq̄tes post eos occulte ⁊ cognouit ionathas qm̄ insidie sunt post se: ⁊ circuierunt castra eius ⁊ iecerūt iacula in pplm a mane vsq̧ ad vesperā. Ppl's aūt stabat sicut p̄ceperat ionathas ⁊ laborauerūt equi eoꝝ ⁊ eiecit symon exercitū suum ⁊ cōmisit cōtra legionē. Equites eñ fatigati

infra.11.a. erāt. Et cōtriti sunt ab eo ⁊ fugerūt. Et q̄ dispersi sunt p cāpū fugerūt in azotū: ⁊ intrauerunt in bethagon ydolū suū vt ibi se liberarēt. Et succēdit ionathas azotū ⁊ ciuitates q̄ erāt in circuitu ei⁹: et accepit spolia eoꝝ ⁊ tēplū dagon ⁊ oēs q̄ fugerunt in illud succendit igni. ⁊ fuerūt q̄ ceciderunt gladio cū his q̄ succēsi sunt fere octo milia viroꝝ ⁊ mouit inde ionathas castra ⁊ applicuit ea ascalonē ⁊ exierūt de ciuitate obuiā illi in magna gloria. et reuersus est ionathas in hirl'm cū suis habentib⁹ spolia multa. Et factu⁊ est vt audiuit alexander rex sermones istos: addidit adhuc glorificare ionathan. Et misit ei fibulā aureā: sicut consuetudo est dari cognatis regum. Et dedit ei accharon et omnes fines eius in possessionem.

C.S. Surgit ptolome⁹ cōtra alexādrū. abstulit ab eo filiā quā prius dederat ei vxorē. tradidit eā demetrio ptolomeo duo regna habuit. Alexāder occidit a zabdihel arabe. de morte ptolomei Demetri⁹ regnās cōfirmat fedus cu⁊ ionatha: et vidēs sibi nichil resistere dimisit exercitū: triphō erexit ātiochū filiū alexādri aduersus demetriū. Demetri⁹ auxilio iudeoꝝ saluat⁹ mentit⁹ est eis ea q̄ pmisit. Uictus est demetri⁹ a triphone et ab antiocho adolescēte. de amicicia ātiochi cū iudeis. Expugnat symō bethsurā. Pugnat ionathas cum alienigenis. xi.

A Et rex egypti ꝯgregauit exercitū sicut arenā que est circa orā maris et naues multas: ⁊ q̄rebat obtinere regnū alexādri dolo et addere illud regno suo. Et exijt i syriā verbis pacificis: ⁊ aperiebātur ei ciuitates ⁊ occurrebāt ei q: mādauerat alexāder rex exire ei obuiā: eo ꝙ socer su⁹ esset. Cū aūt introiret ciuitatē ptolom⁹ ponebat custodias militū in singulis ciuitatib⁹. Et cū appropiauit azoto ostē- supra.10.e.
derūt ei tēplū dagon succēsum igni: ⁊ azotū ⁊ ce- supra.10.g.
tera eius demolita ⁊ corpora pīecta: ⁊ eoꝝ q̄ cesi erāt in bello tumulos q̄s fecerāt secus viā. Et narrauerūt regi q: hec fecit ionathas: vt inuidiā facerent ei. Et tacuit rex. Et occurrit ionathas regi in ioppen cū gloria: et inuicē se salutauerūt: ⁊ dormierunt illic. Et abijt ionathas cu⁊ rege vsq̧ ad fluuium q̄ vocabat eleutherus: ⁊ reuersus est in hierusalem. Rex aūt ptolome⁹ obtinuit dñiū ciuitatum vsq̧ seleuciā maritimā ⁊ cogitabat in alexādrum cōsilia mala. Et misit legatos ad demetriū dicēs. Ueni cōponam⁹ inter nos pactū ⁊ dabo tibi filiā meā quā habet alexāder: ⁊ regnabis in regno pris tui. Penitet eñ me ꝙ dederim illi filiam meam. Quesiuit eñ me occidere. Et vituperauit eū ppterea ꝙ cōcupierat regnu⁊ ei⁹. Et abstulit filiā suā ⁊ dedit eā demetrio ⁊ alienauit se ab alexādro: ⁊ manifestate sunt inimicitie ei⁹. Et itrauit ptolome⁹ antiochia⁊ ⁊ imposuit duo diademata capiti suo egypti ⁊ asie. Alexāder aūt erat rex in cilicia illis tēporib⁹: q: rebellabāt q̄ erāt in locis suis. Et audiuit alexāder: ⁊ venit ad eū in bellum. Et pduxit ptolome⁹ rex exercitū: ⁊ occurrit ei in manu valida: ⁊ fugauit eū. Et fugit alexander in arabiā: vt ibi ptegeret. Rex aūt ptolome⁹ exaltatus est ⁊ abstulit zabdihel arabs caput alexādri: ⁊ misit ptolomeo. Et rex ptolome⁹ mortu⁹ est in die tertia: ⁊ q̄ erāt in munitōnib⁹ perierūt ab his q̄ erāt intra castra. Et regnauit demetri⁹ anno cētesimo septuagesimo septimo. In dieb⁹ illis congregauit ionathas eos q̄ erant in iudea vt expugnarēt arcē q̄ est in hierl'm ⁊ fecerūt cōtra eā machinas multas. Et abierūt q̄dā q̄ oderāt gente⁊ suā viri iniq̄ ad regē demetriū: ⁊ renūciauerūt ei ꝙ ionathas obsideret arcē. Et vt audiuit irat⁹ est ⁊ statim venit ptolomaidam ⁊ scripsit ionathe ne obsideret arcē: sed occurreret sibi ad colloquium festinato. Ut audiuit aūt ionathas iussit obsidere. Et elegit de seniorib⁹ israel ⁊ de sacerdotib⁹: ⁊ dedit se periculo. Et accepit aurū ⁊ argētū ⁊ veste⁊ ⁊ alia encenia multa ⁊ abijt ad regem ptolomaidam: ⁊ inuenit gratiā in cōspectu ei⁹. Et interpellabāt aduersus eū quidā iniq̄ ex gente sua. Et fecit ei rex sicut fecerant ei qui añ eu⁊ fuerāt. Et exaltauit eū in cōspectu oim amicoꝝ suoꝝ: ⁊ statuit ei principatū sacerdotij: ⁊ q̄cūq̧ alia habuit pri⁹ preciosa: ⁊ fecit eū pricipē amicoꝝ. Et postulauit ionathas a rege vt immunē faceret iudeā ⁊ tres toparchias id est samariā ⁊ cōfines ei⁹: et pmisit ei talēta trecēta. Et consensit rex ⁊ scripsit ionathe epl'as de his oib⁹ hūc modū cōtinentes. Rex demetri⁹ fratri ionathe salutē ⁊ gēti iudeoꝝ. Exēplum eple quā scripsim⁹ lastheni parenti nr̄o de vobis misim⁹ ad vos vt sciretis. Rex demetrius lastheni parēti salute⁊. Gēti iudeoꝝ amicis nr̄is ⁊ cōseruantibus q̄ iusta sunt apud nos decreuimus bñfacere ppt benignitate⁊ ipsoꝝ quā erga nos habēt. Statuim⁹ ergo illis oēs fines iudee ⁊ tres ciuitates lydā ⁊ ramathe q̄ addite sūt iudee

ex samaria ⁊ oẽs ꝯfines eaꝝ sequestrari omnibus
sacrificantibus in hierosolymis pro his q̃ ab eis
prius accipiebat rex ꝑ singulos annos ⁊ ꝓ fructi
bus terre ⁊ pomoꝝ. Et alia q̃ ad nos ꝑtinebãt de
cimarũ ⁊ tributoꝝ ex hoc tẽpore remittim⁹ eis: ⁊
areas salinaꝝ ⁊ coronas q̃ nobis deferebant oia
ipsis cõcedim⁹: ⁊ nichil hoꝝ irritũ erit ex hoc et in
oẽ tempus. Nũc ergo curate facere horũ exẽplũ
⁊ detur ionathe ⁊ ponatur in mõte sancto ⁊ in loco ce
lebri. Et videns demetri⁹ rex ꝙ siluit terra in con-
spectu suo ⁊ nichil ei resistit dimisit totũ exercitũ
suũ vnũquẽq; i locũ suũ excepto peregrino exer
citu quẽ traxit ab insulis gẽtiũ et inimici erant ei
oẽs exercit⁹ patrũ ei⁹. Triphon aũt erat quidã
partiũ alexãdri pri⁹: ⁊ vidit qm̃ ois exercit⁹ mur-
murauit cõtra demetriũ ⁊ iuit ad emalchuel ara
ben q̃ nutriebat antiochũ filiũ alexãdri ⁊ asside-
bat ei vt traderet eũ ipsi vt regnaret in loco pris
sui. Et enũciauit ei quãta fecit demetri⁹ ⁊ inimi-
cicias exercituũ ei⁹ aduersus illũ. Et mãsit ibi die
E bus multis. Et misit ionathas ad demetriũ regẽ
vt eiiceret eos q̃ in arce erãt in hierlm: ⁊ q̃ in pre-
sidiis erãt q2 impugnabãt isrl. Et misit demetri⁹
ad ionathan dicẽs Nõ hoc tm̃ faciã tibi ⁊ gẽti tue
sed gl'ia illustrabo te ⁊ gentẽ tuã cũ fuerit oportu
num. Nũc ergo recte feceris si miseris in auxiliũ
michi viros: q2 discessit ois exercit⁹ me⁹. ⁊ misit ei
ionathas tria milia viroꝝ fortiũ antiochiã. ⁊ ve
nerũt ad regẽ ⁊ delectat⁹ est rex in aduentu eoꝝ.
Et cõuenerũt q̃ erãt de ciuitate centũ viginti mi
lia viroꝝ ⁊ volebãt interficere regẽ. ⁊ fugit rex in
aulam: ⁊ occupauerũt q̃ erãt de ciuitate itinera ci
uitatis ⁊ ceperũt pugnare. Et vocauit rex iudeos
in auxiliũ: ⁊ cõuenerũt oẽs simul ad eũ. ⁊ dispersi
sunt oẽs ꝑ ciuitatẽ: ⁊ occiderũt in illa die centum
milia hoim. Et succẽderũt ciuitatẽ: ⁊ ceperũt spo
lia multa in die illa: ⁊ liberauerũt regẽ ⁊ viderũt
q̃ erãt de ciuitate ꝙ obtinuissent iudei ciuitatem
sicut volebãt. ⁊ infirmati sunt mẽte sua ⁊ clamaue
runt ad regẽ cũ precib⁹ dicẽtes. Da nobis dexte
ras: ⁊ cessent iudei oppugnare nos ⁊ ciuitatẽ. Et
F ꝓiecerũt arma sua ⁊ fecerũt pacẽ: ⁊ glorificati sũt
iudei in cõspectu regis ⁊ in cõspectu oim q̃ erant
in regno ei⁹ ⁊ noiati sunt in regno. Et regressi sũt
in hierlm: habẽtes spolia multa. ⁊ sedit demetri⁹
rex in sede regni sui: ⁊ siluit terra in cõspectu eius
⁊ mentitus est oia q̃cunq; dixit ⁊ abalienauit se a
ionatha ⁊ nõ retribuit ei secũdũ bñficia q̃ sibi tri-
buerat: ⁊ vexabat eũ valde. Post hec aũt reuers⁹
est triphon ⁊ antiochus cũ eo puer adolescẽs: et
regnauit ⁊ imposuit sibi dyadema. Et cõgregati
sunt ad eũ oẽs exercit⁹ quos disperserat demetri
us: ⁊ pugnauerũt cõtra eũ ⁊ fugit et terga vertit.
Et accepit triphon bestias ⁊ obtinuit antiochiã
⁊ scripsit antiochus adolescẽs ionathe dicẽs. Cõ
stituo tibi sacerdotiũ: ⁊ constituo te sup quattuor
ciuitates vt sis de amicis regis. Et misit illi vasa
aurea in ministeriũ: ⁊ dedit ei potestatẽ bibẽdi in
auro ⁊ esse in purpura ⁊ habere fibulã auream. ⁊
symonẽ fratrẽ ei⁹ cõstituit ducẽ a terminis tyri vs
q; ad fines egypti. Et exiit ionathas ⁊ perambu
labat trãs flumen ciuitates: ⁊ cõgregat⁹ est ad eũ
ois exercit⁹ syrie in auxiliũ ⁊ venit ascalonẽ: ⁊ oc-
currerũt ei honorifice de ciuitate. ⁊ abiit inde ga
zam: ⁊ cõcluserũt se q̃ erãt gaze ⁊ obsedit eã: et suc
cendit q̃ erãt in circuitu ciuitatis et predatus est
eã. Et rogauerũt gazenses ionathan ⁊ dedit illis G
dextrã ⁊ accepit filios eoꝝ obsides: ⁊ misit illos
in hierusalẽ: ⁊ ꝑambulauit regionẽ vsq; ad dama
scum. Et audiuit ionathas ꝙ ꝑuaricati sunt prin
cipes demetrii in cades q̃ est in galilea cũ exerci
tu multo volẽtes eũ remouere a negocio regni ⁊
occurrit illis. fratrẽ aũt suũ symonẽ reliquit intra
prouinciã. Et applicuit symon ad bethsurã: ⁊ ex-
pugnabat eã dieb⁹ multis ⁊ ꝯclusit eos. Et postu
lauerunt ab eo dextras accipere et dedit illis: et
eiecit eos inde ⁊ cepit ciuitatẽ ⁊ posuit in ea presi
dium. ⁊ ionathas ⁊ castra ei⁹ applicuerũt ad aquã
genezar: ⁊ añ lucẽ vigilauerũt in cãpo asor. Et ec
ce castra alienigenarũ occurrebãt ei in campo: ⁊
tendebant ei insidias in mõtib⁹: ipse aũt occurrit
ex aduerso. Insidie ṽo exurrexerũt de locis suis
⁊ ꝯmiserũt preliũ. Et fugerũt q̃ erant ex parte io
nathe oẽs ⁊ nemo relict⁹ est ex eis nisi mathathias
fili⁹ absolomi: ⁊ iudas fili⁹ calphi pⁱceps militie
exercit⁹. Et scidit ionathas vestimẽta sua ⁊ posuit
terrã in capite suo ⁊ orauit. Et reuersus est iona-
thas ad eos in preliũ ⁊ cõuertit eos in fugã ⁊ pu-
gnauerũt. Et viderũt q̃ fugiebãt partis illius: et
reuersi sunt ad eũ ⁊ insequebant cũ eo omẽs vsq;
cades ad castra sua ⁊ peruenerũt vsq; illuc. Et ce
ciderunt de alienigenis in die illa tria milia viro
rũ: et reuersus est ionathas in hierusalem.

C. S. Mittit ionathas legatos ⁊ epistolas ro-
manis ⁊ sparciatis decremẽto pacis Fugat iona
thas principes demetrii ⁊ exercitũ eoꝝ ⁊ ꝑcussit
arabes q̃ vocant zebedei. Triphõ volẽs assume
re regnũ antiochi dolose egit cũ ionatha et occi-
dit eũ et exercitum eius. xii.

ET vidit ionathas q2 tẽp⁹ eũ iuuat ⁊ ele
git viros ⁊ misit eos romã statuere et A
renouare cũ eis amicitiã. Et ad sparti
atas et ad alia loca misit ep'las secũdũ
eandẽ formã. Et abierũt romã ⁊ intrauerũt curiã
et dixerũt. Jonathas summus sacerdos et gens
iudeoꝝ miserũt nos vt renouem⁹ amicitiã ⁊ socie
tatẽ scdm pristinũ. Et dederũt illis ep'las ad ipsos
ꝑ loca vt reducerẽt eos in terrã iuda cũ pace. Et
hoc est exẽplũ ep'laꝝ q̃s scripsit ionathas spartia
tis. Jonathas summ⁹ sacerdos et seniores gẽtis
et sacerdotes ⁊ reliquus ppl's iudeoꝝ spartiatis
fratrib⁹ salutẽ. Iãpridẽ misse erãt ep'le ad oniam
summũ sacerdotẽ a dario q̃ regnabat apud vos:
qm̃ estis frẽs nři: sicut scriptũ cõtinet qđ subiectũ
est. Et suscepit onias virũ qui missus fuerat cum B
honore: ⁊ accepit ep'las in q̃b⁹ significabat de so
cietate ⁊ de amicitia. Nos em̃ cũ nullo hoꝝ indi-
gerem⁹ hñtes solatio sctõs libros q̃ sunt in mani
bus nřis: maluim⁹ mittere ad vos renouare frat
nitatẽ ⁊ amicitiã: ne forte alieni efficiamur a vo
bis. Multa ei tpa trãsierũt ex q̃ misistis ad nos Nos
ẽ in oi tpe sine itermissiõe i dieb⁹ solẽnib⁹ ⁊ ceteris
q̃b⁹ oportet: mẽores sum⁹ vři in sacrificiis q̃ offe-
rim⁹ ⁊ in obseruatõib⁹ sicut phas est ⁊ decet me-
minisse frm. Letamur itaq; de gl'ia vřa. Nos aũt
circũdederũt multe tribulatões ⁊ multa prelia: ⁊

impugnauerunt nos reges q̄ sunt in circuitu nr̄o
Noluim' ergo vobis molesti esse neq̄ ceteris so:
C cijs ⁊ amicis nr̄is in his p̄lijs. Habuim' eñ de ce
lo auxiliū ⁊ liberati sum' nos: ⁊ humiliati sunt ini
mici nr̄i. Elegim' itaq̄ neumeniū antiochi filiuȝ
et antipatrē iasonis filiū: et misim' ad romanos
renouare cū eis amicitiā ⁊ societatē pristinā. Mā
dauim' itaq̄ eis vt veniāt etiā ad vos et salutent
vos: et reddāt vobis ep̄las nr̄as de innouatione
fraternitatis nr̄e. Et nūc bñfacietis rn̄dētes nobis
ad hec. Et hoc rescriptū ep̄laꝝ quod misit onias
Rex spartiataꝝ onias: ionathe sacerdoti magno
salutē. Inuētū est in scriptura de spartiatis et iude
is: qm̄ sūt fr̄es: et q2 sūt de gn̄e abraā. Et nunc ex q̄
hec cognouim' bñ facitis scribētes nobis de pace vr̄a
Sed ⁊ nos rescripsim' vobis. Pecora nr̄a ⁊ posses
siones nr̄e vestre sunt: et vr̄e nr̄e. Mādauim' ita
q̄ hec nūciari vobis. Et audiuit ionathas qm̄ re
gressi sunt p̄ncipes demetrij cuȝ exercitu multo:
supra q̄ pri' pugnare aduersus eū ⁊ exijt ab hie:
D rusalē et occurrit eis in amathite regione. Nō eñ
dederat eis spaciū vt ingrederent̄ regionē eius.
Et misit speculatores in castra eoꝝ: et reuersi re:
nūciauerūt q̄ ꝯstituūt superuenire illic nocte. Cuȝ
occidisset aūt sol p̄cepit ionathas suis vigilare: ⁊
esse in armis paratos ad pugnā tota nocte. et po
suit custodes per circuitū castroꝝ. Et audierunt
aduersarij q̄ parat' est ionathas cū suis in bello
⁊ timuerūt ⁊ formidauerūt in corde suo: ⁊ accēde
runt focos in castris suis. Ionathas aūt et q̄ cuȝ
eo erāt non cognouerūt vsq̄ mane. Uidebāt aūt
luminaria ardētia ei: ⁊ secutus est eos ionathas:
et nō comp̄hēdit eos. Trāsierūt eñ flumē eleu
therū. Et diuertit ionathas ad arabes q̄ vocabā
tur zabadei: et p̄cussit eos et accepit spolia eoruȝ
Et iunxit et venit damascū: et perābulabat oēm
E regionē illā. Symō aūt exijt: et venit vsq̄ ad asca
lonē et ad ꝓxima p̄sidia: et declinauit in ioppen:
⁊ occupauit eā. Audiuit eñ q̄ vellēt p̄sidiū trade
re partib' demetrij: ⁊ posuit ibi custodes vt custo
dirēt eā. Et reuersus est ionathas ⁊ cōuocauit se
niores ppl̄i: ⁊ cogitauit cū eis edificare p̄sidia in
iudea: et edificare muros in hierl̄m et exaltare al
titudinē magnā inter mediū arcis et ciuitatis: vt
separaret eā a ciuitate vt esset ip̄a singularit̄ ⁊ ne
q̄ emāt neq̄ vēdāt. Et ꝯuenerūt vt edificarēt ci:
uitatē: ⁊ cecidit murus q̄ erat sup torrētē ab ortu
solis: et reparauit eū q̄ vocat̄ caphetheta. Et simō
edificauit adiada et sephela: et muniuit eā et im
posuit portas et seras. Et cū cogitasset triphō re
gnare asie: ⁊ assumere diadema ⁊ extēdere manū
in antiochū regē timēs ne forte nō p̄mitteret euȝ
ionathas: sed pugnaret aduersus eū q̄rebat com
p̄hēdere eū et occidere. Et exurgēs abijt in beth
san. et exijt ionathas obuiā illi cū q̄draginta mili
bus virorū electoꝝ in p̄eliū: et venit bethsan. Et
F vidit triphon q2 venit ionathas cū exercitu mul:
to: vt extēderet in eū manus ⁊ timuit. Et excepit
eū cū honore ⁊ cōmēdauit eū oīb' amicis suis: et
dedit ei munera. Et p̄cepit exercitib' suis vt obe
dirēt ei sicut sibi. Et dixit ionathe. Ut q̄d vexasti
vniuersum ppl̄m cū bellū nobis nō sit? Et nūc re
mitte eos in domos suas. Elige autem tibi viros

paucos q̄ tecū sint: et veni mecū ptolomaidam: et
tradā eā tibi et reliq̄ presidia et exercitū ⁊ vniuer
sos p̄positos negocij: et cōuersus abibo. Propter
ea ei venit. Et credidit ei ⁊ fecit sicut dixit ⁊ dimi
sit exercitū et abierūt in terrā iuda. Retinuit aūt
secū tria milia viroꝝ: ex q̄b' remisit in galileā duo
milia: mille aūt venerūt cū eo. Ut aūt intrauit pto G
lomaidā ionathas clauserūt portas ciuitatis pto
lomēses ⁊ cōp̄hēderūt eū et oēs qui cū eo intra
uerūt gladio interfecerūt: et misit triphon exerci
tum et equites in galileā et in cāpū magnū: vt p̄
derēt oēs socios ionathe. At illi cū cognouissent
q2 cōp̄hensus est ionathas ⁊ perijt et oēs q̄ cuȝ
eo erant: hortati sunt semetipsos et exierūt para
ti in p̄eliū: et videntes hi q̄ insecuti fuerant q2 p̄
anima res est illis: reuersi sunt: illi autem venerūt
oēs cū pace in terrā iuda: et planxerūt ionathā ⁊
eos q̄ cū ipso erant valde. Et luxit israel luctu ma
gno. Et q̄sierūt oēs gētes q̄ erāt in circuitu eorū
cōterere eos. Dixerūt eñ. Nō habēt p̄ncipē ⁊ ad
iuuātem: nūc ergo expugnem' illos: ⁊ tollam' de
hoib' memoriam eorum.

C C. S. Symon p̄ fratre suo dux constituit̄ mit
tit argētū ⁊ duos filios ionathe triphoni. de mor
te ionathe et filioꝝ ei'. de edificio sepulchri i mo:
din occidit triphon dolose anthiochū adolescen:
teȝ ⁊ imposuit sibi dyadema asie. Cōstituit deme
trius pacē cū simone. sublatū est iugū gentiuȝ ab
hierl̄m. expugnat simon gazā. mūdans aūt eā in:
trat cū laude ⁊ ramis palmarum: symon cōstituit
filium suum ducem. xiij.

ET audiuit symon q̄ ꝯgregauit triphō A
exercitū copiosum: vt veniret in terraȝ
iuda: et attereret eā: vidēs q2 in tremo
re ppl̄s est et in timore: ascēdit hierl̄m ⁊
congregauit ppl̄m ⁊ adhortans dixit. Uos scitis
quāta ego ⁊ fratres mei ⁊ domus patris mei feci
mus pro legib' et pro sanctis p̄elia: ⁊ angustias
quales vidimus. Horū gratia perierunt fratres
mei oēs ꝓpter israel: et relict' sum ego solus. Et
nūc nō mihi ꝯtingat parcere aīe mee in oī tēpore
tribulationis. Non eñ melior sum fratrib' meis.
Uindicabo itaq̄ gentē meā et sancta natos quo
q̄ nostros. et vxores q2 cōgregate sunt vniuerse
gētes cōterere nos inimicitie gratia. Et accēsus
est sp̄us ppl̄i simul vt audiuit sermones istos ⁊ re
spōderūt voce magna dicētes. Tu es dux noster
loco iude ⁊ ionathe fratris tui. Pugna p̄eliū no B
strū ⁊ oīa q̄cunq̄ dixeris nobis faciem'. ⁊ congre
gans oēs viros bellatores accelerauit cōsumma
re vniuersos muros hierusalē: ⁊ muniuit eā in gy
ro. Et misit ionathan filiū absolomi: et cū eo exer
citū nouū in ioppen ⁊ eiectis his q̄ erāt in arce re
māsit illic ipse. et mouit triphon a ptolomaida cū
exercitu multo vt veniret i terrā iuda: ⁊ ionathas
cū eo in custodia. Symon aūt applicuit in addus
ꝯtra faciē cāpi. ⁊ vt cognouit triphon q2 surrexit
symō loco fratris sui ionathe et q2 cōmissur' esset
cū eo p̄eliū: misit ad eū legatos dicēs. Pro argē
to quod debebat frater tu' ionathas in ratiōe re
gis propter negocia q̄ habuit detinuimus eū. Et C
nūc mitte argēti talēta centū et duos filios eius
obsides vt nō dimissus fugiat a nobis et remitte

mus eū.Et cognouit symō qꝛ cū dolo loqueretur
secū. Iussit tñ dari argentū ⁊ pueros: ne inimici=
tiam magnā sumeret ad ppl̄m israel dicētē:qꝛ nō
misit ei argentuꝫ ⁊ pueros. ꝓpt̄ea periit.Et misit
pueros ⁊ centū talenta.⁊ mentit⁹ est ⁊ nō dimisit
ionathan.Et post hec venit triphon intra regio=
nem vt cōtereret eā: ⁊ gyrauerūt ꝑ viā que ducit
ador.et symon et castra ei⁹ ambulabāt in oēm lo
cum q̄cunqꝫ ibāt.Qui autē in arce erāt:miserunt
ad triphonē legatos vt festinaret vēire ꝑ desertū
et mitteret illis alimonias.Et parauit triphō oēꝫ
equitatū:vt veniret illa nocte.erat eñ nix multa
valde et nō venit in galadithin . Et cū appropin
quasset baschamon occidit ionathan et filios ei⁹
D illic.Et cōuertit triphon et abiit in terrā suam.Et
misit symō et accepit ossa ionathe fratris sui et se
peliuit ea in modin ciuitate patruꝫ ei⁹.et plāxerūt
eū oīs israel planctu magno:et luxerūt eum dies
multos.Et edificauit symō sup sepulcrū pr̄is sui
et fratrū suoꝝ edificiū altū visu:lapide polito re
tro et añ:⁊ statuit septē pyramidas vnā ꝯtra vnā
patri ⁊ matri:⁊ q̄ttuor fratrib⁹. et his circūposuit
colūnas magnas:sup colūnas arma: ad mēoriaꝫ
eternā:et iuxta arma naues sculptas:q̄ viderent̄
ab hoīb⁹ nauigātib⁹ mare. Hoc est sepulchrū qđ
fecit in modin vsqꝫ in hūc diē. Triphon aūt cum
iter faceret cū antiocho rege adolescēte dolo oc=
E cidit eū:et regnuit in loco ei⁹.Et iposuit sibi diade
ma asie:et fecit plagā magnaꝫ in terra. et edifica
uit symon p̄sidia iudee muniēs ea turrib⁹ excel=
sis ⁊ muris magnis ⁊ portis ⁊ seris ⁊ posuit alimē
ta in munitionib⁹:⁊ elegit symon viros ⁊ misit ad
demetriū regē vt faceret remissionem regioni.qꝛ
actus oēs triphonis ꝑ direptionē fuerāt gesti. et
demetri⁹ rex ad verba ista respondit ei ⁊ scripsit
ep̄lam talē.Rex demetri⁹ symōi summo sacerdo
ti et amico regū ⁊ seniorib⁹ ⁊ genti iudeoꝝ salutē
Coronā aureā ⁊ bahen quā misistis suscepim⁹:et
parati sum⁹ facere vobiscū pacē magnā et scribe
re ꝑpositis regis remittere vobis que indulsim⁹.
F Quecūqꝫ eñ cōstituim⁹ vobis cōstant. Munitio
nes q̄s edificastis vobis sint. Remittim⁹q̄qꝫ igno
rantias ⁊ pctā vsqꝫ in hodiernū diem ⁊ coronam
quam debebatis.Et si q̄d aliud erat tributarium
in hierusalem iam non sit tributarium:et si qui ex
vobis apti sunt cōscribi int̄ n̄ros : conscribāt̄ ⁊ sit
inter nos pax.Anno cētesimo septuagesimo abla
tum est iugū gentiū ab israel.Et cepit ppl̄s israel
scribere in tabulis ⁊ gestis publicis āno pmo sub
symōe summo sacerdote magno duce ⁊ pincipe
iudeoꝝ. In dieb⁹ illis applicuit symon ad gazā:
et circūdedit eā castris:et fecit machinas ⁊ appli
cuit ad ciuitatē:⁊ ꝑcussit turrē vnā ⁊ cōprehendit
eam. Et q̄ eruperāt erāt intra machinam et ciui=
tatem . Et factus est motus magnus in ciuitate
et ascenderunt qui erant in ciuitate cū vxorib⁹ et
filiis supra murū scissis tunicis suis et clamauerūt
voce magna postulātes a symōe dextras sibi da
G ri et dixerūt. Nō nobis reddas ꝫm malicias n̄ras:
sed ꝫm mias tuas ⁊ seruiem⁹ tibi. Et flex⁹ symon
nō debellauit eos:eiecit tñ eos de ciuitate ⁊ emū
dauit edes in quib⁹ fuerāt simulachra.⁊ tūc intra=
uit i eā cū hymnis bn̄dicēs dn̄m:⁊ eiecta ab ea oī
immundicia collocauit in ea viros q̄ legē facerent
et muniuit eā ⁊ fecit sibi habitationē.Qui autem
erāt in arce hierl̄m ꝓhibebant̄ egredi ⁊ ingredi
regionē : ⁊ emere ac vēdere et esurierūt valde:et
multi ex eis fame perierūt.Et clamauerūt ad sy=
monē vt dextras acciperēt:et dedit illis et eiecit
eos inde ⁊ mūdauit arcē a cōtaminationib⁹. Et
intrauerūt in eā tertia et vicesima die secūdi men=
sis āno centesimo septuagesimoprimo cuꝫ laude
et ramis palmaꝝ et cytharis et cinaris ⁊ cymba
lis et nablis hymnis et cāticis.qꝛ cōtrit⁹ est inimi
cus magn⁹ ex isr̄l.et cōstituit vt oīb⁹ annis agerē
tur dies hi cū leticia.⁊ muniuit montē templi qui
erat secus arcem: et habitauit ibi ipse et qui cum
eo erant.Et vidit symon iohannem filium suum
ꝙ fortis prelii vir esset:et posuit eum ducēꝫ virtu
tum vniuersarum et habitauit in gazaris.
¶C.S.Rex demetri⁹ abiit mediā ad contrahen
da sibi auxilia.et captus ponitur in custodia . De
sublimitate et potentia symonis regis iuda . De
multitudine pacis illis temporibus. renouantur
amicitie inter romanos et iudeos. Exemplū scri
pture quam in tabulis ereis scripserunt iudei ꝓ
titulo glorie ⁊ laude sui ducis symonis filii mata
thie. xiiii.

Anno cētesimo septuagesimo secūdo cō A
gregauit rex demetri⁹ exercitum suum
et abiit in mediam ad contrahēda sibi
auxilia vt expugnaret triphonem . Et
audiuit arsaces rex ꝑsidis et medie quia intrauit
demetrius confines suos et misit vnum de princi
pibus suis vt comprehenderet eum viuum:et ad
duceret eum ad se.Et abiit et percussit castra de
metrii:et comprehendit eum:et duxit eum ad ar=
sacem:et posuit eum in custodiam.Et siluit omis
terra iuda omnibus diebus symonis et quesiuit
bona genti sue:et placuit illis potestas ei⁹: et glo
ria eius omnibus diebus.Et cuꝫ omni gloria sua
accepit ioppen in portum et fecit introitum in in
sulis maris.Et dilatauit fines gentis sue:et obti=
nuit regionem.Et cōgregauit captiuitatem mul
tam ⁊ dominatus est gazare:⁊ bethsure et arci:et
abstulit immundicias ex ea:⁊ non erat qui resiste
ret ei.Et vnusquisqꝫ colebat terram suam cuꝫ pa B
ce:⁊ terra iuda dabat fructus suos:et ligna cam=
porum fructum suum. Seniores in plateis sede=
bant omnes:et de bonis terre tractabant: ⁊ iuue
nes induebant se gloriam et stolas belli.Et ciui=
tatibus tribuebat alimonias: ⁊ constituebat eas
vt essent vasa munitionis quoadusqꝫ nominatuꝫ
est nomen glorie eius vsqꝫ ad extremum terre.Fe
cit pacem super terram:⁊ letatus est israel leticia
magna.Et sedit vnusq̄sqꝫ sub vite sua et sub ficul
nea sua et non erat qui eos terreret . Defecit im=
pugnans eos super terraꝫ: reges contriti sunt in
diebus illis.Et confirmauit omnes humiles po=
puli sui:et legem exquisiuit:⁊ abstulit omnem ini=
quum ⁊ malum.Sancta glorificauit: et multipli=
cauit vasa sanctorum.Et auditum est rome:quia
defunctus esset ionathas et vsqꝫ in spartiatas et
contristati sunt valde.Ut audierunt autem ꝙ sy= C
mon frater eius factus esset summus sacerdos lo
co eius:⁊ ipse obtiner et omnem regionem ⁊ ciui=

tates in ea:scripserunt ad eum tabulis ereis vt re
nouarent amicitias ⁊ societatem quaꝫ fecerãt cũ
iuda ⁊ cũ ionatha fratrib⁹ ei⁹: et lecte sunt in con
spectu ecclesie in hierusalem. Et hoc exemplum
epistolarum quas spartiate miserũt. Spartiano
rum principes et ciuitates: symoni sacerdoti ma
gno et senioribus et sacerdotibus et reliquo po=
pulo iudeorum fratribus salutem. Legati ꝙ missi
sunt ad populum nostrum nunciauerunt nobis
de vestra gloria et honore ⁊ leticia: ⁊ gauisi sum⁹
in introitu eorum. Et scripsimus que ab eis erãt
dicta in consilijs populi sic. Numenius antiochi
et antipater iasonis filius legati iudeorum vene
runt ad nos renouantes nobiscum amicitiaꝫ pri
stinam. Et placuit populo excipere viros glorio
se: ⁊ ponere exemplum sermonum eorũ in segre
gatis populi libris: vt sit ad memoriã poplo spar
tiatarum. Exemplum autem horum scripsim⁹ sy
D moni magno sacerdoti. Post hoc autem misit sy
mon numenium romam habentem clypeum au=
reum magnum pondo mnarum mille ad statuen
dam cum eis societatem. Cum autem audisset po
pulus romanus sermones istos dixerunt. Quaꝫ
gratiarum actiõem reddem⁹ symoni et filijs ei⁹?
Restituit eniꝫ ipse fratres suos ⁊ expugnauit ini=
micos israel ab eis: et statuerunt ei libertatem: et
descripserunt in tabulis ereis et posuerunt in ti=
tulis in monte syon. Et hoc est exempluꝫ scriptu
re. Octauadecima die mensis ebul anno centesi
moseptuagesimosecundo anno tertio sub symõe
sacerdote magno in assaramel in cõuẽtu magno
sacerdotum et populi et principum ⁊ gentis et se
niorum regionis: nota facta sunt hec quoniaꝫ fre
quenter facta sunt prelia in regione nostra. Sy=
mon autem matathie filius ex filijs iarib et frẽs
eius dederunt se periculo: et restiterunt aduersa
rijs gentis sue vt starent sancta ipsorum et lex: et
E gloria magna glorificauerunt gentem suã. Et cõ
gregauit ionathas gentem suam: et factus est il=
lis sacerdos magnus: et appositus est ad popu=
lum suum: et voluerunt inimici eorum calcare san
cta: et atterere regionem ipsorum ⁊ extẽdere ma
nus in sancta sanctorum. Tunc restitit symon et
pugnauit pro gẽte sua et erogauit pecunias mul
tas: ⁊ armauit viros virtutis gentis sue: et dedit
illis stipendia ⁊ muniuit ciuitates iude ⁊ bethsu=
ram que erat in finibus iudee vbi erant arma ho
stium antea: ⁊ posuit illic presidium viros iudeos
et ioppen muniuit que erat ad mare: et gazaram
que est in finibus azoti: in qua hostes antea habi
tabant et collocauit illic iudeos et quecũꝗ apta
erant ad correptionem eorum posuit in eis. Et vi
dit populus actum symonis et gloriam quam co
gitabat facere genti sue: ⁊ posuerunt eum ducem
suum et principem sacerdotum eo ꝙ ipse fecerit
hec omnia: et iusticiam ⁊ fidem quam cõseruauit
genti sue: et exquisiuit omnimodo exaltare popu
F lum suũ. Et in diebus eius prosperatuꝫ est in ma
nibus eius vt tollerentur gentes de regione ipso
rum et que in ciuitate dauid erant in hierusalem
in arce de qua procedebant ⁊ contaminabãt oĩa
que in circuitu sanctorum sunt et inferebant pla=
gam magnam castitati: et collocauit in ea viros
iudeos ad tutamentum regiõis et ciuitatis: ⁊ ex=
altauit muros in hierusalem. Et rex demetrius
statuit illi summum sacerdotium. Secũdum hec
fecit eum amicum suuꝫ: et glorificauit eum gloria
magna. Audiuit eniꝫ ꝙ appellati sunt iudei a ro
manis amici ⁊ socij ⁊ fratres et quia susceperunt
legatos simonis gloriose: et quia iudei ⁊ sacerdo
tes eorum consenserunt eum esse ducem suum et
summum sacerdotem in eternũ donec surgat pro
pheta fidelis et vt sit super eos dux: et vt cura es=
set illi pro sanctis: et vt constitueret prepositos su
per opera eorum et super regionem: et super ar=
ma et super presidia et cura sit illi de sanctis et vt G
audiatur ab omnibus: ⁊ scribantur in nomine ei⁹
omnes conscriptiones in regione: et vt operiat̃
purpura ⁊ auro ⁊ ne liceat vlli ex populo ⁊ ex sa=
cerdotibus irritum facere aliquid horum: et con
tradicere his que ab eo dicuntur: aut conuocare
conuentum in regione sine ipso ⁊ vestiri purpura
et vti fibula aurea. qui autem fecerit extra hec: aut
irritum fecerit aliquid horuꝫ: reus erit. Et cõpla
cuit omni populo statuere simonem ⁊ facere secũ
dum verba ista: ⁊ suscepit symõ ⁊ placuit ei vt sum
mo sacerdotio fungeretur: et esset dux ⁊ princeps
gentis iudeorum et sacerdotum: ⁊ preesset omni
bus. ⁊ scripturam istam dixerunt ponere in tabu
lis ereis ⁊ ponere eas in pibolo sanctorum in lo=
co celebri. Exemplum autem eoꝝ ponere in era=
rio: vt habeat symon et filij eius.

CC.S. Antiochus demetrij fili⁹ accepit regnũ
paternum ⁊ scripsit epistolas iudeis. persecutus
est antiochus triphonem et cetera. rescripta ro=
manorum de pace ⁊ simone. misit symon in auxi=
lium anchior et noluit accipere. mittit antiochus
cendebium ducem ad debellandum iudeã ⁊ ipse
persequitur triphonem. xv.

ET misit rex Antiochus filius demetrij A
epistolas ab insulis maris simoni sacer
doti et principi gentis iudeorum ⁊ vni
uerse genti et erant continentes hunc
modum Rex antiochus simoni sacerdoti magno
et genti iudeorum salutem. Quoniam quideꝫ pe
stilentes obtinuerunt regnũ patrum nostrorum:
volo autem vendicare regnum et restituere illud
sicut erat antea: ⁊ electam feci multitudineꝫ exer
citus ⁊ feci naues bellicas. Volo autem procede
re per regionem vt vlciscar in eos qui corrupeꝛt
regionem nostram: ⁊ qui desolauerunt ciuitates
multas in regno meo. Nunc ergo statuo tibi oẽs
oblationes quas remiserunt tibi ante me omnes
reges: ⁊ quecunꝗ alia dona remiserũt tibi: ⁊ per
mitto tibi facere percussuram proprij numisma=
tis in regione tua Hierusalem autem sanctã esse B
et liberam ⁊ omnia arma que fabricata sunt ⁊ pre
sidia que construxisti que tenes maneant tibi: et
omne debitũ regis et que futura sunt regi ex hoc
⁊ in totum tempus remittuntur tibi. Cum autem
obtinuerimus regnum nostrum: glorificabimus
te ⁊ gentem tuam et templum gloria magna: ita
vt manifestet̃ gloria vestra in vniuersa terra. An
no centesimo septuagesimo q̃rto exijt antiochus
in terram patrum suorum et conuenerunt ad eũ
oẽs exercitus ita vt pauci relicti essent cũ tripho

ne. Et insecutus est eū antiochus rex: ⁊ venit do=
C ram fugiens ꝑ maritimā. Sciebat eñ ꝙ ꝯgrega
ta sunt mala in eū: ⁊ reliquit eū exercit⁹. Et appli
cuit antiochus sup dorā cū centū viginti milibus
viroꝝ belligeratoꝝ ⁊ octo milib⁹ eqtū. Et circui
uit ciuitatē: ⁊ naues a mari accesserūt: ⁊ vexabāt
ciuitatē a terra et a mari ⁊ neminē sinebāt ingre
di vel egredi. Uenit aūt numenius ⁊ qui cū eo fue
rāt ab vrbe roma habētes eplās regib⁹ ⁊ regioni
bus scriptas: in quibus cōtinebant̄ hec. Lucius
consul romanoꝝ ptolomeo regi salutem. Legati
iudeorū venerūt ad nos amici nostri renouātes
pristinā amicitiā ⁊ societatē: missi a symone prin=
cipe sacerdotū et ppl̄o iudeoꝝ. Attulerūt aūt et
D clypeū aureuz mnaꝝ mille. Placuit itaq nobis
scribere regib⁹ et regionibus vt nō inferant illis
mala: neq impugnēt eos et ciuitates eoꝝ ⁊ regi
ones eoꝝ: ⁊ vt nō ferēt auxiliū pugnātib⁹ aduer
sus eos. Uisum aūt est nobis accipere ab eis cly=
peum. Si q̄ ergo pestilētes fugerint de regione
ipsoꝝ ad vos: tradite eos symoni principi sacer=
dotum vt vindicet in eos secundū legē suaz. Hec
eadē scripta sunt demetrio regi ⁊ attalo et arabe
et arsaci. ⁊ in oēs regiōes ⁊ samsame ⁊ spartanis
et delo ⁊ mido ⁊ sitione ⁊ carie ⁊ in samū ⁊ pāphy
liam ⁊ lyciā ⁊ alicarnasum ⁊ rhoduz ⁊ faselida et
choo et sidē ⁊ arado ⁊ gortynā ⁊ gnydū ⁊ cypriū ⁊
E cyrenē. Exēpliū aūt eoꝝ scripserūt symoni princi
pi sacerdotū ⁊ ppl̄o iudeoꝝ. Antiochus aūt rex
applicuit castra in dorā secundo admouēs ei sēp
man⁹ machinas faciēs ⁊ cōclusit triphonē ne pro
cederet: et misit ad eū symon duo milia virorum
electoꝝ in auxiliū ⁊ argētū ⁊ aurū et vasa copio=
sa: et noluit ea accipere sed rupit oīa q̄ pactus est
cū eo ātea: et alienauit se ab eo ⁊ misit ad eū athe
nobiū vnū de amicis suis vt tractaret cū ipso di=
cens. Uos tenetis ioppen ⁊ gazarā ⁊ arcē q̄ est in
hierusalē ciuitates regni mei fines earuz desola=
stis et fecistis plagā magnā in terra: ⁊ dñati estis
per loca multa in regno meo. Nunc ergo tradite
ciuitates quas occupastis ⁊ tributa locoꝝ q̄bus
dñati estis extra fines iudee. Sin aūt date ꝓ illis
q̄ngenta talēta argēti: ⁊ exterminij q̄d extermina=
stis. ⁊ tributoꝝ ciuitatū: alia talenta quingenta.
F Sin autē veniem⁹ ⁊ expugnabim⁹ vos. Et venit
athenobi⁹ amicus regis in hierusalē ⁊ vidit glo
riam symonis ⁊ claritatē in auro et argento: ⁊ ap
paratū copiosum et obstupuit: et retulit ei verba
regis: et rñdit ei symon et dixit ei. Neq alienam
terrā sumpsim⁹: neq alienā detinem⁹: sed heredi
tatem patruz nostroꝝ q̄ iniuste ab inimicis nr̄is
aliquo tēpore possessa est. Nos ꝟo tēpus haben=
tes vendicam⁹ hereditatē patrū nostroꝝ. Nā de
ioppe et gazara: q̄ expostulas: ipi faciebāt in po=
pulo plagā magnā: et in regione nostra: hoꝝ da=
G mus talenta centū. Et non respondit ei atheno=
bius verbū. Reuersus aūt cū ira ad regē renūcia
uit ei verba ista et gloriā symōis et vniuersa q̄ vi
dit: et irat⁹ ē rex ira magna. Triphon āt fugit na
ui in orthosaida. Et constituit rex cendebeū ducē
maritimū et exercitū peditū et equituz dedit illi.
Et mādauit illi mouere castra cōtra faciē iudee
et mādauit ei edificare cedronē ⁊ obstruere por=
tas ciuitatis: et debellare populū. Rex aūt perse
quebat̄ triphonē. Et puenit cendebeus iāniam:
et cepit irritare plebē ⁊ ꝯculcare iudeā ⁊ captiua
re populū et interficere: et edificare cedronem. ⁊
collocauit illic equites et exercitū vt egressi pam
bularent viam iudee sicut constituit ei rex.

C. C. S Duos filios misit symō ad debellanduz
cendebeum ducē. ꝙ iudas filius symonis vulne=
ratus est. occiditur symon cū filijs suis in ꝯuiuio.
iohānes filius symonis succedit patri suo in prin
cipatu sacerdotum. xvi.

Et ascendit iohannes de gazaris ⁊ nū= A
ciauit symoni prī suo q̄ fecit cendebe⁹
in ppl̄o ipsoꝝ. Et vocauit symon duos
filios suos seniores iudā ⁊ iohānē: ⁊ ait
illis. Ego et fratres mei et domus prīs mei expu
gnauim⁹ hostes israel ab adolescētia vsq in hūc
diē: et prosperatū est in manib⁹ nr̄is liberare isrl̄
aliquotiens. Nunc aūt senui: sed estote loco meo
et fratris mei: ⁊ egressi pugnate pro gente nostra.
Auxiliū vero de celo vobiscū sit. Et elegit de re=
gione viginti milia viroꝝ belligeratoꝝ et eqtes
et profecti sunt ad cendebeū et dormierūt in mo
din. Et surrexerūt mane ⁊ abierūt in cāpū. Et ec
ce exercit⁹ copiosus in obuiā illis peditū et equi=
tum: et fluuius torrēs erat inter mediū ipsorum.
Et admouit castra cōtra faciē eoꝝ ipse ⁊ ppl̄us
eius: et vidit populū trepidantē ad transfretādū B
torrētē et transfretauit primus et viderunt eū vi
ri: et trāsierūt post eū. Et diuisit ppl̄m et equites
in medio peditū. Erat aūt equitat⁹ aduersarioꝝ
copiosus nimis. Et exclamauerūt sacris tubis: ⁊ i
fugā cōuersus est cēdebeus ⁊ castra ei⁹ et cecide
rūt ex eis multi vulnerati: residui aūt in munitio
nem fugerūt. Tunc vulnerat⁹ est iudas frater io
hannis. Johānes aūt insecutus est eos donec ve
nit cedronē quā edificauit: et fugerūt vsq ad tur
res q̄ erant in agris azoti: et succēdit eas igni. Et
ceciderūt ex illis duo milia viroꝝ: et reuersus est C
in iudeā in pace. et ptolome⁹ fili⁹ abobi cōstitut⁹
erat dux in cāpo hiericho et habebat argētum et
aurum multū. Erat eñ gener summi sacerdotis.
et exaltatū est cor eius: et volebat obtinere regio
nem ⁊ cogitabat dolū aduersum symonē ⁊ filios
eius vt tolleret eos. Symō aūt pambulās ciuita
tes q̄ erāt in regione iudee: et sollicitudinē gerēs
earū descēdit in hiericho: ipse ⁊ matathias filius
eius et iudas āno centesimo septuagesimosepti=
mo: mense vndecimo. Hic est mēsis sabat. Et su=
scepit eos fili⁹ abobi i municiūculā q̄ vocat̄ doch:
cū dolo quā edificauit: ⁊ fecit eis cōuiuiū magnū
⁊ abscōdit illic viros. Et cū inebriatus esset symō
et filij eius surrexit ptolomeus cuz suis ⁊ sumpse
runt arma sua: et intrauerunt in conuiuium ⁊ oc=
ciderunt eum et duos filios ei⁹: ⁊ quosdā pueros
eius. Et fecit deceptionem magnā in israel: ⁊ red D
didit mala pro bonis. Et scripsit hec ptolomeus
et misit regi vt mitteret ei exercitum in auxilium
et traderet ei regionem et ciuitates eorum et tri
buta. Et misit alios in gazaram tollere iohannē:
et tribunis misit epistolas vt venirent ad se ⁊ da
ret eis argentū ⁊ aurū ⁊ dona. Et alios misit occu
pare hierusalem ⁊ mōtem templi. Et precurrens

quidam nunciauit iohanni in gazara quia perijt
pater eius et fratres eius: et quia misit te quoqꝫ
interfici. Ut audiuit autem vehementer expauit:
et comprehendit viros qui venerant perdere eũ
et occidit eos. Cognouit eñ quia querebant per
dere eũ. Et cetera sermonum iohannis et belloꝝ
eius et bonarum virtutum quibus fortˀ gessit: et
edificij murorum quos extruxit et rerum gestaꝝ
eius ecce hec scripta sunt in libro dieruꝫ sacerdo=
tij eius: ex quo factus est pṙiceps sacerdotũ post
patrem suum.

Explicit liber primus Machabeorum.

Incipit secundus liber Machabeorum.

C.S. Judeis in egypto dicunt iudei qui sunt
hierosolymis salutem ꝙ antiochus occisus est in
templo nanee et qui cum eo erant. de igne sacrifi
cij abscondito in puteo. oratio neemie talis erat:
ꝙ regi persarum manifestum factum est miracu=
lum mutationis ignis ⁊ aque ⁊ ecõuerso. Cap̃m. j.

Fris Herme-negildi a Fran

Ratribus
A qui sunt per egyptũ iude
is salutẽ dicũt fratres qui
sunt ĩ hierosolymis iudei
et q̃ in regione iudeaꝛ pa
cem bonã. Bñfaciat vobꝫ
deˀ ⁊ meminerit testamẽ
ti sui qḋ locutˀ est ad abra
ham et isaac ⁊ iacob suoꝝ suorũ fideliũ: ⁊ det vo=
bis cor oĩbˀ vt colatis eũ: ⁊ faciatis eiˀ voluntatẽ
corde magno ⁊ aĩo volenti. Adaperiat cor vestrũ
ĩ lege sua ⁊ in p̃ceptis suis: ⁊ faciat pacẽ. Exaudi=
at or̃ones vestras ⁊ recõcilietꝛ vobis: nec vos de=
B serat in tẽpore malo. Et nũc hic sumˀ orãtes ꝓ vo
bis. Regnãte demetrio anno centesimo sexagesi
monono nos iudei scripsimˀ vobis in tribulatio
ne ⁊ ipetu q̃ supuenit nobis in istis annis ex q̃ re=
cessit iason a sancta terra ⁊ a regno. Portã succen
derũt ⁊ effuderũt sanguinẽ innocentẽ. Et orauı=
mus ad dñm ⁊ exauditi sumˀ: ⁊ obtulimˀ sacrifici
um ⁊ similaginẽ ⁊ accendimˀ lucernas ⁊ ꝓposui=
mus panes. Et nũc frequẽtate dies scenophegie
mẽsis casleu. Anno cẽtesimo octogesimooctauo:
pp̃ls qui est hierosolymis ⁊ in iudea senatusqꝫ et
iudas aristobolo magistro ptolomei regis q̃ est
de genere christoꝝ sacerdotũ et his qui in egyp=
C to sũt iudeis: salutẽ ⁊ sanitatẽ. De magnis pericu
lis a deo liberati magnifice gr̃as agimˀ ipsi: vtpo
te q̃ aduersus talẽ regẽ dimicauimˀ. Ipse eñ ebul
lire fecit de perside eos q̃ pugnauerũt cõtra nos
et sanctã ciuitatẽ. Nã cũ in perside esset dux ipse
et cũ ip̃o immẽsus exercitus cecidit in templo na
nee: cõsilio deceptus sacerdotũ nanee. Etenĩ cuꝫ
ea habitaturˀ venit ad locũ antiochus ⁊ amici eiˀ
vt acciperet pecunias multas dotis noĩe. Cunqꝫ
proposuissent eas sacerdotes nanee: ⁊ ip̃e cũ pau
cis ingressus esset intra ambitũ phani: clauserũt
D templũ. Cũ aũt intrasset ãtiochus apto qꝫ occul=
to aditu tẽpli mittentes lapides ꝑcusserũt ducẽ

et eos q̃ cũ eo erãt ⁊ diuiserũt mẽbratim ⁊ capiti=
bus amputatis foras ꝓiecerũt. Per oĩa bñdictˀ
deus q̃ tradidit impios. Facturi igitꝛ quinta et vi
cesima die mẽsis casleu purificationẽ tẽpli: neces
sarium duximˀ significare vobis vt et vos quoqꝫ
agatis diẽ scenophegie ⁊ diẽ ignis q̃ datˀ ẽ qñ ne
emias edificato tẽplo et altari obtulit sacrificia.
Nã cũ in ꝑsidẽ ducerentꝛ p̃res nr̃i sacerdotes qui
tũc cultores dei erãt: acceptũ ignẽ de altari occul
te abscõderũt in valle vbi erat puteˀ altus ⁊ siccˀ
et in eo contutati sunt eũ ita vt oĩbˀ ignotus esset
E locus. Cũ aũt p̃terissent anni multi: ⁊ placuit deo
vt mitteretꝛ neemias a rege ꝑsidis: nepotes sacer
dotũ illoꝝ q̃ abscõderãt misit ad requirẽdũ ignẽ
⁊ sicut narrauerunt nobis nõ inuenerũt ignẽ sed
aquã crassam. Et iussit eos haurire ⁊ afferre sibi:
⁊ sacrificia q̃ imposita erãt iussit sacerdos neemi
as aspergi ipsa aqua ⁊ ligna ⁊ que erãt supposita
Utqꝫ hoc factũ est ⁊ tẽpus affuit q̃ sol refulsit qui
prius erat ĩ nubilo: accensus est ignis magnˀ ita
vt oẽs mirarentꝛ. Or̃onem aũt faciebãt oẽs sacer
dotes dũ ꝯsummaretꝛ sacrificiũ ionatha inchoan
te ceteris aũt respondentibˀ. Et neemie erat orõ
hunc habẽs moduꝫ. Dñe deˀ oĩm creator terribi F
lis et fortis iustus ⁊ misericors q̃ solus es bonus
rex: solus prestans: solus iustus et omnipotens ⁊
eternˀ qui liberas israel de omni malo: qui fecisti
patres electos ⁊ sanctificasti eos: accipe sacrifici
um pro vniuerso populo tuo israel: ⁊ custodi par
tem tuã ⁊ sanctifica. Cõgrega dispersionẽ nr̃am:
libera eos q̃ seruiũt gentibˀ: ⁊ cõtẽptos ⁊ abomi
natos respice vt sciãt gẽtes q: tu es deus noster
Affiige opprimẽtes nos: ⁊ cõtumeliã faciẽtes in
supbia. Cõstitue pp̃lm tuũ ĩ loco sancto tuo: sicut
dixit moyses. Sacerdotes ãt psallebãt hymnos
vsqꝫ q̃ cõsumptũ esset sacrificiũ. Cũ aũt cõsumptũ
esset sacrificium ex residua aqua Neemias iussit
lapides maiores ꝑfundi. Quod vt factũ est ex eis G
flãma accẽsa est: sed ex lumine qḋ refulsit ab alta=
ri cõsumpta est. Ut vero manifestata est res nun
ciatũ est regi persaꝝ ꝙ in loco in q̃ ignẽ abscõde
rãt hi q̃ trãslati fuerãt sacerdotes aqua apparuit
de q̃ neemias ⁊ qui cũ eo erãt purificauerũt sacri
ficia. Cõsiderãs aũt rex et rẽ diligẽter examinãs
fecit ei templũ vt ꝓbaret quod factũ erat. et cum
probasset sacerdotibˀ donauit multa bona ⁊ alia
atqꝫ alia munera ⁊ accipiẽs manu sua tribuebat
eis. Appellauit autem neemias hũc locũ nethar
qḋ interpretatꝛ purificatio. Uocatur auteꝫ apud
plures nephi.

C.S. Ubi arca et altare inclusa sunt in mõte a
hieremia propheta. de quibus libris iasonis in vnũ
redactis. ij.

Inuenitꝛ aũt in descriptiõibˀ hieremie A
prophete ꝙ iussit eos igneꝫ accipere q̃
transmigrabantur vt significatũ est: et
vt mandauit transmigratis. Et dedit
illis legem ne obliuiscerentꝛ precepta dñi: ⁊ vt nõ
exerrarent mẽtibˀ videntes simulachra aurea et
argẽtea ⁊ ornamẽta eoꝝ. Et alia huiusmõi dicẽs
hortabatꝛ ne legẽ amouerẽt a corde suo. Erat aũt
in ip̃a scriptura quõ tabernaculũ ⁊ arcã iussit pro
pheta diuino responso ad se facto comitari secuꝫ

vsq̄ quo exijt in montē: in quo moyses ascendit
Deut. 4. a et vidit dei hereditatē. Et veniens ibi hieremias
B inuenit locū speluncē: et tabernaculū et arcā et alta
re incensi intulit illuc et ostiū obstruxit. Et accesse
runt quidā simul q̄ sequebant vt notarent sibi lo
cum: et nō potuerunt inuenire. Ut aūt cognouit
hieremias culpās illos dixit q̄ ignot⁹ erit loc⁹ do
nec cōgreget de⁹ cōgregationē ppl̄i: et propitius
fiat. Et tunc dn̄s ostendet hec: et apparebit maie
stas dn̄i: et nubes erit sicut et moysi manifestaba
3. reg. 8. g. tur: et sicut cū salomon petijt vt locus sanctifica=
ret magno deo manifestabat hec. Magnifice etenī
sapientia tractabat et vt sapientiā habens: obtulit
sacrificiū dedicationis et cōsummationis templi.
C Sicut et moyses orabat ad dn̄m et descēdit ignis
de celo et cōsumpsit holocaustū: sic et salomon ora
uit: et descēdit ignis de celo: et cōsumpsit holocau
stum: et dixit moyses eo q̄ nō sit comestū qd̄ erat
pro pctō cōsumptū est. Similit̄ et salomō octo die
bus celebrauit dedicationē. Inferebant aūt in de
scriptionibus et cōmētarijs neemie hec eadem: et
qualiter cōstruēs bibliothecā congregauit de re
gionib⁹ libros et prophetarū et dauid et episto
D las regū de donarijs. Similiter aūt et iudas ea q̄
didicerat per bellū quod nobis acciderat cōgre
gauit omnia: et sunt apud nos. Si ergo desidera
tis hec mittite qui pferant vobis. Acturi itaq̄ pu
rificationē scripsimus vobis. Bene ergo facietis
si egeritis hos dies. De⁹ aūt q̄ liberauit populū
suū et reddidit hereditatē oīb⁹: et regnū et sacer
dotiū et sanctificationē sicut promisit in lege: spe
ramus q̄ cito nostri miserebit: et congregabit de
sub celo in locū sanctū: eripuit eī nos de magnis
E periculis et locū purgauit. De iuda vero machabeo
et fratribus ei⁹ et de templi magni purificatione
et de are dedicatione: sed et de prelijs q̄ pertinēt
ad antiochum nobilē: et filiū ei⁹ eupatorē et de il=
luminationib⁹ que de celo facte sunt ad eos qui
pro iudeis fortiter fecerunt ita vt vniuersam re=
gionem cū pauci essent vindicarent et barbaram
multitudinem fugarēt et famosissimū in toto orbe
templū recuperarēt et ciuitatē liberarent: et vt le
ges que abolite erant restituerent dn̄o cū oī trā=
quillitate ppitiatio facta illis. Itēq̄ ab iasone cy
reno quinq̄ libris cōprehensa tētauim⁹ nos vno
F volumine breuiare. Cōsiderātes eñ multitudinē
librorū et difficultatē volentib⁹ aggredi narratio
nes hystoriarū propter multitudinē rerū curaui
mus volentibus quidē legere vt esset animi oble
ctatio: studiosis vero vt facile possint memorie cō=
mendare: omnib⁹ aūt legentib⁹ vtilitas cōferat.
G Et nobis quidē ipsis qui hoc opus breuiandi cau
sa suscepim⁹ nō facilē laborē: immo vero negociū
plenū vigiliarū et sudoris assumpsimus. Sicut hi
qui preparant conuiuiū: et q̄runt aliorū volunta
ti parere propter multorū gratiā libenter laborē
sustinem⁹ veritatē quidē de singulis auctoribus
concedētes: ipsi aūt secūdū datā formā breuiari
studētes. Sicut eñ noue dom⁹ architecto de vni
uersa structura curādū est: ei vero qui pingere cu
rat que apta sunt ad ornatum exquirēda sunt ita
estimandū est et in nobis. Etenī intellectū collige
re et ordinare sermonē et curiosius partes singu
las quasq̄ disquirere hystorie cōgruit autori: bre
uitatē vero dictionis sectari: et executiones rerū
vitare breuitati concedendū est. Hinc ergo narra
tionē incipiem⁹ de prefatione tm̄ dixisse sufficiat
Stultū etenī est an̄ historiā effluere: in ipsa autē
hystoria succingi.

C. S. Prodidit symō dona tēpli dei. Mittitur
heliodor⁹ vt ea auferret: sacerdotes et ppl's depre
cant dn̄m ac deposita custodiant. Heliodorus vo
lens spoliare tēplū correctus est: liberat a plaga
per sacrificium oblatum. iij.

A Sit cum sctā ciuitas habitaret in oī pa
ce: leges etiā adhuc optime custodirent
propt̄ onie pontificis dispositionē et
pietatē et aīos odio habentes mala fie
bat vt et ipsi reges et pricipes locū summo hono
re dignū ducerēt et tēplū maximis munerib⁹ illu
strarent: ita vt seleucus asie rex de redditib⁹ suis
prestaret oēs sumpt⁹ ad ministeriū sacrificiorum
ptinēteo. Symon aūt de tribu beniamin ppposit⁹
tēpli cōstitutus: cōtendebat obsistēte sibi pricipe
sacerdotū iniquū aliquid in ciuitate moliri. Sed
cū vincere oia nō posset venit ad apollonium thar
see filiū qui illo tēpore erat dux celesyrie et phe=
nicis: et nūciauit ei pecunijs innumerabilib⁹ ple=
num esse erariū hierosolymis: et cōmunes copias
immensas esse que nō pertinēt ad rationē sacrifi
ciorū: esse aūt possibile sub potestate regis cade=
B re vniuersa. Cūq̄ retulisset ad regē appolonius
de pecunijs q̄ delate erāt ille accitū heliodorū q̄
erat sup negocia ei⁹ misit cū mādatis vt pdictam
pecuniā trāsportaret. Statiq̄ heliodorus iter est
aggressus: specie quidē quasi p celesyriā et pheni
cem ciuitates esset pagraturus: reuera aūt regis
ppositū pfecturus. Sed cū venisset hierosolymā
et benigne a summo sacerdote in ciuitate esset ex
ceptus narrauit de dato iudicio pecuniarū et cu=
ius rei gratia adesset aperuit. Interrogabat aūt
C si vere hec ita essent. Tūc summus sacerdos ostē
dit deposita esse hec et victualia viduarū et pupil
lorum: q̄dā vero esse hircani tobie viri valde emi
nentis: in his q̄ detulerat impius symon: vniuer=
sa aūt argenti talenta esse quadragita et auri du
centa: decipi vero eos q̄ credidissent loco et templo
quod p vniuersum mundū honorat pro sui vene
ratione et sanctitate oino impossibile esse. At ille
pro his q̄ habebat in mādatis a rege: dicebat om
ni genere regi ea esse deferenda. Cōstituta autē
die intrabat de his heliodorus ordinaturus. Nō
modica vero p vniuersam ciuitatē erat trepidatio
Sacerdotes aūt an̄ altare cū stolis sacerdotali=
bus iactauerūt se: et inuocabāt de celo eū q̄ de de
positis legē posuit: vt his q̄ deposuerāt ea salua cu
stodiret. Iā vero q̄ videret summi sacerdotis vul
tum mēte vulnerabat. Facies enī et color immuta
D tus declarabat internū animi dolorē. Circūfusa
eñ erat mesticia quedā viro: et horror corporis
per quē manifestus aspicientib⁹ dolor cordis ei⁹
efficiebat. Alij etiā cōgregati de domibus cōflue
bant publica supplicatione obsecrātes: pro eo q̄ in
cōtēptū locus esset venturus. Accicteq̄ mulieres
cilicijs pect⁹ p plateas cōfluebāt sed et virgines
que concluse erāt pcurrebant ad oniā: alie autē

ad [illegible]ros: quedã ꝓo ꝑ fenestras aspiciebãt. vni=
uerse aũt ꝓtendẽtes man⁹ in celũ deꝓcabantur.
Erat eñ misera cõmixte multitudis ⁊ magni sa=
cerdotis i agone ꝯstituti expectatio. Et hi q̃dẽ in
uocabãt oĩpotentẽ deũ: vt credita sibi his q̃ credi
E derant cũ oĩ integritate ꝯseruarent. Heliodor⁹
aũt qđ decreuerat ꝑficiebat eodẽ loco ipse cũ sa=
tellitib⁹ circa erariũ p̄sens. Sed spũs oĩpotentis
dei magnã fecit sue ostẽsionis euidẽtiã: ita vt oẽs
q̃ ausi fuerant parere ei: ruẽtes dei virtute in dis=
solutionẽ ⁊ formidinẽ cõuerterent. Apparuit enim
illis quidã equ⁹ terribilẽ hñs sessorẽ optimis opi
mentis adornat⁹ isq; cũ ipetu heliodoro priores
calces elisit. Qui aũt ei sedebat videbat arma hre
aurea. Alij etiã appuerũt duo iuuenes ꝟtute de
cori: optimi glia speciosiq; amictu q̃ circũsteterũt
eũ ⁊ ex vtraq; pte flagellabant: sine intermissione
F multis plagis verberãtes. Subito aũt heliodor⁹
concidit in terrã: eũq; multa caligine circũfusum
rapuerũt atq; in sella gestatoria positũ eiecerunt
Et his q̃ cũ multis cursorib⁹ ⁊ satellitib⁹ p̄dictuz
ingressus est erariũ portabat nullo sibi auxiliũ fe
rente manifesta dei cognita virtute. Et ille quidẽ
ꝑ diuinã virtutẽ iacebat mut⁹ atq; oĩ spe ⁊ salute
priuat⁹. Hi aũt dñm bñdicebãt: qi magnificabat
locũ suũ ⁊ tẽplũ qđ paulo ante timore ac tumultu
erat plenũ: apparente oĩpotente dño gaudio ⁊ leti=
cia ipletũ est. Tunc vero ex amicis heliodori quidã
rogabãt cõfestim oniã vt iuocaret altissimũ vt vi
tã donaret ei q̃ in supremo spũ erat cõstitut⁹. Cõsi=
derãs aũt summ⁹ sacerdos ne forte rex suspicare
tur maliciã aliquã ex iudeis circa heliodorꝫ ꝯsũ=
G matã: obtulit ꝓ salute viri hostiã salutarẽ. Cunq;
summ⁹ sacerdos exoraret idẽ iuuenes eisdẽ vesti
bus amicti astãtes heliodoro dixerũt. Onie sacer=
doti grãs age. nã ꝓpter eũ tibi dñs vitã donauit.
Tu aũt a deo flagellatus nũcia oĩbus magnalia
dei ⁊ potestatẽ. ⁊ his dictis nõ ꝯparuerũt. Helio
dor⁹ aũt hostia deo oblata ⁊ votis magnis ꝓmissis
ei q̃ viuere illi cõcessit ⁊ onie grãs agens: recepto
exercitu repedabat ad regẽ. Testabat aũt oĩbus
ea q̃ sub oculis suis viderat opa magna dei. Cuz
aũt rex interrogasset heliodorꝫ q̃s esset aptus ad=
huc semel hierosolymã mitti ait. Si quem habes
hostẽ aut regni tui isidiatorẽ: mitte illuc ⁊ flagella
tũ eum recipies: si tñ euaserit eo ꝙ in loco sit vere
dei quedã virt⁹. Nã ipse q̃ habet in celis hitatio=
nẽ visitator ⁊ adiutor est loci illi⁹ et venientes ad
malefaciendũ ꝑcutit ac ꝑdit. Igit de heliodoro ⁊
erarij custodia ita res se habet.
C.S. De isidijs symõis ꝓditoris [illegible] oniã sacer
dotẽ. iason [illegible] mũerib⁹ corrupit regẽ antio
chũ ꝓ sacerdotio [illegible] sacerdotes neglectis sa
crificijs fest[illegible] ad iudũ palestre. iasõ mittit argẽ
tũ ad sacrificia herculis. missus menela⁹ a iasone
ad regẽ. iasonẽ a sacerdotio exclusit ad hoc amoto
successit lysimach⁹ frat ei⁹. occidit ãdronic⁹: qi sa
cerdotẽ ipse pri⁹ dolose interfecerat. lysimachus a
pplo occidit ꝓpter sacrilegia. ꝯtra menelaũ ad re=
gẽ cã agit. menela⁹ ꝓpter potentiũ auariciã ꝑmã=
sit in ptãte crescẽs etiã in malicia. IIII.
A Simon aũt p̄dict⁹ pecuniarꝫ et patrie delator:
ma[illegible]loq̃bat de onia: tanq; ipse heliodorũ
instigasset ad hec: ⁊ ipse fuisset incẽtor malorꝫ: ꝓ=
uisoreq; ciuitatis ac defensorẽ gẽtis sue: ⁊ emula
torẽ legis dei audebat insidiatorem regni dicere
Sz cũ inimicitie intãtũ ꝓcederẽt vt etiã ꝑ q̃sdã sy
monis necessarios homicidia fierent cõsiderans
onias periculũ cõtentiõis: ⁊ appolloniũ insanire
vtpote ducẽ celessyrie ⁊ phenicis ad agendã ma
liciã symonis: ad regẽ se ꝯtulit: nõ vt ciuiũ accusa
tor: sz cõem vtilitatẽ apđ semetipm vniuerse mul=
titudis ꝯsiderãs. Uidebat ei sine regali ꝓuidẽtia
ipossibile esse pacẽ reb⁹ dari: nec symonem posse
cessare a stulticia sua. Sz post seleuci vite excessũ
cum suscepissz regnũ antiochus qui nobilis ap=
pellabatur: ambiebat iason frater onie summuz
sacerdotiũ: adito rege ꝓmittens ei argẽti talen=
ta trecẽta sexaginta ⁊ ex redditib⁹ alijs talẽta oc
toginta. Sup hoc ꝓmittebat ⁊ alia centũ q̃nq̃gin B
ta: si ptãti ei⁹ cõcederet gymnasiũ ⁊ ephebiã sibi
ꝯstituere ⁊ eos q̃ i hierosolymis erãt antiochenos
scribere. Qđ cũ rex annuisset ⁊ obtinuisset princi
patũ: statĩ ad gentilẽ ritũ cõtribulos suos trãsfer
re cepit ⁊ amotis his q̃ hũanitatis cã iudeis a re
gib⁹ fuerãt ꝯstituta: ꝑ iohẽm prẽm eupolemij qui
apud romanos de amicitia ⁊ societate funct⁹ est
legatiõe legitima ciuiũ iura destituẽs praua isti=
tuta sanciebat. Etenĩ ausus est sub ipsa arce gym
nasiũ cõstituere ⁊ optimos quosq; ephebor̃ in lu
panarib⁹ ponere. Erat aũt hoc nõ initiũ sz incremẽ C
tũ q̃dã ⁊ ꝓfect⁹ gẽtilis ⁊ alienigene ꝯuersatiõis
ꝓpter impij ⁊ nõ sacerdotis iasonis nephariũ ⁊ in=
auditũ scel⁹ ita vt sacerdotes iã non circa altaris
officia dediti eẽnt: sz ꝯtẽpto tẽplo ⁊ sacrificijs ne=
glectis festinarẽt participes fieri: palestre ⁊ p̄bi=
tiõis ei⁹ iniuste: ⁊ i exercitijs disci ⁊ patrios q̃dẽ ho
nores nihil hñtes grecas glias optimas arbitra
bãt. Quarꝫ grã piculosa eos ꝯtẽtio hẽbat: ⁊ eorũ
istituta emulabãt: ac ꝑ oĩa his ꝯsiles eẽ cupiebãt
q̃s hostes ⁊ pẽptores habuerant. In leges eñ di
uinas ipie agere ipune nõ cedit: sz hoc tp̃s seq̃ns
declarabit. Cũ aũt q̃nquẽnalis ago tyro celebra
ret ⁊ rex p̄ns esset: misit iason facinorosos ab hiero
solymis viros pctõres portãtes argẽti didrach=
mas trecẽtas i sacrificiũ hercul: q̃s postulauerũt
hi q̃ asportauerãt ne i sacrificijs erogarent qi nõ
oporteret: sz i alios sumpt⁹ eas deputari. Sz hec
oblata sũt q̃dẽ ab eo q̃ miserat i sacrificiũ hercul. D
ꝑꝑ p̄ntes aũt date sũt i fabricã nauiũ triremiũ Mis
so aũt i egyptũ appollonio nesthei filio ꝑꝑ primates
ptolomei philometoris regis: cũ cognouissz antioch⁹ ali
enũ se a negocijs regni effectũ ꝓprijs vtilitatib⁹
ꝯsulẽs: ꝓfect⁹ inde vẽit ioppẽ ⁊ inde hierosolymã. et
magnifice ab iasone ⁊ ciitate suscept⁹ cũ facularũ
lumĩb⁹ ⁊ laudib⁹ igress⁹ ẽ: ⁊ inde i phenicẽ exercitũ cõ
uertit. Et p⁹ triẽnij tp̃s misit iasõ menelaũ supra
dicti symõis frẽz portãtẽ pecũias regi: ⁊ de nego
cijs necessarijs rñsa platurꝫ. At ille ꝯmẽdat⁹ regi
eũ magnificassz faciẽ ptãtis ei⁹: i semetipm retorsit
summũ sacerdotiũ: supponẽs iasoni talẽta argẽti
trecẽta. Acceptisq; a rege mãdatis venit nihil q̃dẽ
hñs dignũ sacerdotio: aĩos ꝟo crudelis tyrãni: ⁊ fere
belue irã gerẽs. Et iason q̃dẽ q̃ ꝓpriũ frẽm capti
uauerat: ipe decept⁹ ꝓfug⁹ in amanitẽ expuls⁹ est
regionẽ. Menelaus aũt pricipatũ q̃dẽ obtinuit

de pecunijs ꝟo regi ꝓmissis nihil agebat:cũ exa
E ctionẽ faceret sostrat⁹ q̃ arci erat ꝑposit⁹. Nã ad
hũc exactio vectigaliũ ꝑtinebat: quã ob causam
vtriq; ad regẽ sunt euocati. Et menelaus amot⁹
est a sacerdotio succedente lysimacho fratre suo:
sostrat⁹ aũt ꝑlatus ẽ cyprijs. Et cũ hec agerent
cõtigit tharsenses ⁊ mallothas seditionẽ mouere
eo ꝙ antiochi regis concubine dono essent dati.
Festinãter itaq; rex venit sedare illos relicto suf=
fecto vno ex comitib⁹ suis andronico. Ratus aũt
menelaus accepisse se tp̃s oportunũ:aurea q̃daz
vasa e tẽplo furat⁹ donauit andronico ⁊ alia ven
diderat tyro ⁊ ꝑ vicinas ciuitates. Qđ cũ certissi
me cognouisset onias arguebat eũ ip̃e in loco tu
to se ꝯtinens antiochie sec⁹ daphnẽ. Unde mene
laus accedens ad andronicũ:rogabat vt oniam
interficeret. Qui cũ venisset ad oniã:⁊ datis dextris
cũ iureiurãdo:ꝙuis esset ei suspectus suasisset de
asilo ꝓcedere:stati eũ peremit nõ verit⁹ iusticiaz
F Ob quã causam nõ solũ iudei sed etiã alie q̃z na=
tiones indignabant ⁊ moleste ferebãt de nece tã
ti viri iniusta. Sed regressum regez de cilitie locis
adierũt iudei apud antiochiã simul ⁊ greci ꝯq̃rẽ
tes de iniq̃ nece onie. Cõtristat⁹ itaq; est aio antio=
chus ꝓpt̃ oniam ⁊ flexus ad miam lachrymas fu
dit recordat⁹ defuncti sobrietatẽ ⁊ modestiã. Ac
censisq; animis andronicũ purpura exutũ ꝑ totã
ciuitatẽ iubet circũduci:⁊ in eodẽ loco in q̃ in oni
am ĩpietatẽ cõmiserat sacrilegũ vita priuari:dño
illi cõdignã retribuẽtẽ penã. Multis ãt sacrilegi
is in tẽplo a lysimacho cõmissis menelai cõsilio ⁊
diuulgata fama:cõgregata est multitudo aduer=
sum lysimachũ multo iã auro exportato. Turbis
aũt ĩsurgentib⁹ ⁊ animis ira repletis:lysimachus
armatis fere trib⁹ milib⁹ iniq̃s manib⁹ vti cepit:
duce quodã tyrãno etate pariter ⁊ demẽtia ꝓue
cto. Sed vt ĩtellexerũt conatũ lysimachi:alij lapi
des:alij fustes validos arripuere.quidã ꝟo cine
rẽ in lysimachũ iecere. Et multi quidẽ vulnerati:
q̃dã aũt ⁊ ꝓstrati:oẽs ꝟo in fugã ꝯuersi sunt. Ip̃z
G etiã sacrilegũ secus erarium interfecerũt. De his ꝑ
cepit iudiciũ aduersus menelaũ agitari. Et cũ ve
nisset rex tyrũ ad ip̃m negociũ detulerũt missi tres
viri a senioribus. Et cũ superaret menelaus:ꝓmisit
ptolomeo multas pecunias dare ad suadendum
regi. Itaq; ptolome⁹ in quodã atrio positũ q̃si re
frigerandi gr̃a regẽ adijt ⁊ deduxit a sententia: ⁊
menelaũ quidẽ vniuerse malicie reũ criminibus
absoluit:miseros aũt q̃ etia z si apud scythas cãm
dixissent inocẽtes iudicarent hos morte dãnauit
Cito ꝑ iniustã penã dederunt:q̃ pro ciuitate ⁊ po
pulo ⁊ sacris vasis cãm ꝓsecuti sunt. Quãobrem
tyrij q̃z indignati erga sepulturã eoꝝ liberalissi=
mi extiterũt. Menelaus aũt ꝓpter eoꝝ q̃ in potẽ
tia erãt auariciã ꝑmanebat in ꝑtãte crescẽs ĩ ma
licia ad insidias ciuiũ.

¶ C. S. De signis celestib⁹ factis ĩ hierlm. de mor
te iasonis ꝑsecutoris ciuiũ. antioch⁹ ꝑsequens iu
deam:ꝓplo occiso templũ spoliauit doctore mene
lao ⁊c. ꝙ nõ ꝓpter locũ gentẽ:sed solũ ꝓpter gen
tẽ dñs elegit. Antiochus regrediẽs antiochiã re
liq̃t prefect⁹ iudeoꝝ ꝑsecutores. Iubet appollo=
niũ oẽs iudeos occidere mulieres ⁊ iuuenes ven
dere. Judas machabeus more ferarũ vixit in de
serto. v.
Eodem tp̃e antioch⁹ secundã ꝓfectio= A
nẽ parauit in egyptũ. Cõtigit aũt per
vniuersam hierosolymoꝝ ciuitatez vi=
deri dieb⁹ quadraginta ꝑ aera eq̃tes
discurrẽtes auratas stolas h̃ntes ⁊ hastas: quasi
cohortes armatas:⁊ cursus equoruz per ordines
digestos ⁊ cõgressiones fieri cominus ⁊ scutoruz
motus ⁊ galeatorũ multitudinẽ gladijs districtis
⁊ telorũ iactus ⁊ aureoꝝ armoꝝ splendorẽ: oisq;
generis loricarũ. Quapropter oms rogabant in
bonuz monstra conuerti. Sed cum falsus rumor
exisset:tanq̃z vita excessisset antiochus:assumptis
iason nõ minus mille viris aggressus est ciuitatẽ
repente ⁊ ciuibus ad murũ cõuolantibus ad vlti
mũ ap̃p̃hensa ciuitate menelaus fugit in arcem.
Jason vero nõ parcebat in cede ciuibus suis nec
cogitabat ꝓsperitatẽ aduersuz cognatos maluz
esse maximũ arbitrans hostiũ: ⁊ non ciuiũ se tro=
phea capturũ. ⁊ principatũ quidẽ nõ obtinuit: fi=
nem vero insidiarũ suarũ cõfusionẽ accepit ⁊ ꝓ=
fugus iterũ abijt in ammanitẽ. Ad vltimũ in exi= B
tiũ sui cõclusus ab aretha arabũ tyrãno fugiens
de ciuitate in ciuitatẽ:oibus odiosus vt refuga le
gum ⁊ execrabilis vt patrie ⁊ ciuiũ hostis:in egy
ptũ extrusus est:⁊ qui multos de patria sua expu
lerat peregre perijt lacedem[illegible]as ꝓfectus quasi
pro cognatiõe ibi refugiũ habiturus:⁊ q̃ insepul
tos multos abiecerat ipse ⁊ illamentatus ⁊ inse=
pultus abijcitur:⁊ sepultura neq; peregrina vsus
neq; patrio sepulchro participans. His itaq; ge
stis suspicat⁹ est rex societatẽ deserturos iudeos
⁊ ob hoc ꝓfectus ex egypto efferatis animis ciui
tatẽ quidẽ armis cepit. Jussit aũt militib⁹ interfice
re nec parcere occursantibus:⁊ ꝑ domos ascẽdẽ=
tes trucidare. Fiebant ꝑ cedes iuuenũ ac senioꝝ
⁊ mulierũ ⁊ natorũ exterminia virginũq; ⁊ paruu=
loꝝ neces. Erant aũt toto triduo octogĩta milia C
interfecti quadraginta milia vincti:nõ minus autẽ
venũdati. Sz nec ista sufficiũt. Ausus ẽ etiã intra=
re tẽplũ vniuersa terra sancti⁹ menelao ductore
qui legũ ⁊ patrie fuit ꝓditor. ⁊ scelestis manibus
sumẽs scã vasa q̃ ab alijs regib⁹ ⁊ ciuitatib⁹ erãt
posita ad ornatũ loci ⁊ gloriã:cõtrectabat ĩdigne
⁊ ꝯtaminabat. Ita alienat⁹ mente antiochus nõ
cõsiderabat ꝙ ꝓpter pctã habitantiũ ciuitatem
modicũ deus fuerat iratus ꝓpter quod ⁊ accidit
circa locũ despectio. Alioquin nisi cõtigisset eos
multis peccatis esse inuolutos: sicut heliodorus
qui missus est a seleuco rege ad expoliandũ era=
riũ etiã hic statĩ adueniens flagellat⁹ ⁊ repulsus
vtiq; fuissz ab audacia. Uerũ nõ ꝑꝑ locũ gentẽ:sz
ꝓpt̃ gentẽ locũ de⁹ elegit. Ideoq; ⁊ ip̃e locus pti
ceps fact⁹ est ꝓplĩ maloꝝ:postea aũt fiet soci⁹ bo
noꝝ:⁊ qui derelictus in ira dei oĩpotentis est: ite
rũ in magni dñi recõciliatione cũ sũma gloria ex
altabit. Igit antiochus mille ⁊ octingentis abla D
tis de tẽplo talentis velocit̃ antiochiã regressus
est existimans se pre supbia terrã ad nauigandũ:
pelag⁹ ꝟo ad iter agẽdũ deducturũ ꝑꝑ mẽtis ela
tionẽ. Reliq̃t ãt ꝑpositos ad affligẽ[illegible] gẽtẽ:hiero
solimis q̃dẽ philippũ gñe phrigẽ mo[illegible]o⁹ crudelio

rem colpso a q̃ ↄstitutꝰ est:in gazarim aũt andro
nicũ ⁊ menelaũ q̃ grauiꝰ q̄ ceteri iminebãt ciuibꝰ
Cũq̄ appositꝰ essꝫ contra iudeos:misit odiosum
ꝓncipẽ appolloniũ cũ exercitu vigiti ⁊ duobꝰ mi
libꝰ:ꝑcipiens ei oẽs ꝑfecte etatis interficere:mulie
res ac iuuenes vẽdere. Qui cũ venissꝫ hierosoly=
mã pacẽ simulãs q̃euit vsq̄ ad diẽ sanctũ sabbati
⁊ tũc feriatis iudeis arma cape suis ꝓcepit. Oẽsq̄
simul q̃ ad spectaculũ ꝓcesserãt trucidauit et ciui
tatẽ cũ armatis discurrens ingentẽ multitudinẽ
ꝑemit. Judas ãt machabeꝰ q̃ decimꝰ fuerat seces
serat i desertũ locũ:ibiq̄ iter feras vitã in mõtibꝰ
cũ suis agebat:⁊ feni cibo vescentes demorabant̃
ne ꝑticipes essent coinq̃nationis.

C. C. S. Misit rex vt iudei cõpellerent̃ a lege dei
⁊ ↄtaminare tẽplũ. tẽplũ luxuriat̃ ⁊ cõmessationi
bus implet̃:iudei ad idoloꝝ sacrificia cogunt̃. de
passione duaꝝ mulieꝝ cũ infantibꝰ ⁊ eoꝝ q̃ igne
crusti sunt. Jnt̃ponit̃ hic quedã exhortatio tribu
latoꝝ. de passione eleazar. vj.

A Ed nõ post multũ tp̄is misit rex senem
quendã antiochenũ:q̃ cõpelleret iude
os vt se trãsferrent a patrijs ⁊ dei legi=
bus:cõtaminare etiam qḋ in hierosoly
mis erat tẽplũ ⁊ cognolare iouis olympij ⁊ in ga
risim:ꝓut erãt hi q̃ locũ inhabitabãt iouis hospi=
talis. Pessima ãt ⁊ vniuersis grauis erat malorũ
incursio. Nã tẽplũ luxuria et cõmessationibꝰ erat
plenũ:⁊ scortantiũ cũ meretricibꝰ:sacratisq̄ edi=
bꝰ mulieres se vltro ingerebãt:itro ferentes ea q̃
B nõ licebãt. Altare etiã plenuꝫ erat illicitis q̃ legi=
bꝰ ꝓhibebant̃. Neq̄ autẽ sabbata custodiebant̃:
neq̄ dies solẽnes patrij seruabant̃ nec simpliciter
se quisq̄ iudeũ ↄfitebat̃. Ducebant̃ aũt cũ amara
necessitate in die natalis regis ad sacrificia ⁊ cũ
liberi sacra celebrarent̃ cogebant̃ edera coronati
libero circũire. Decretũ aũt exijt in ꝓximas ciui=
tates gentiliũ suggerentibus ptolomeis vt pari
modo ⁊ ipsi aduersus iudeos agerent vt sacrifica
rẽt:eos aũt q̃ nollent trãsire ad instituta gentiliũ
C interficerent. Erat ḡ videre miseriã. Due eñ mulie
res delate sunt natos suos circũcidisse quas ad
vbera ĩfantibꝰ suspẽsis cũ publice ꝑ ciuitatẽ circũ
duxissent:ꝑ muros ꝓcipitauerũt. Alij vero ad ꝓ=
ximas coeũtes spelũcas ⁊ latenter sabbati diẽ ce
lebrãtes cũ indicati essent philippo:flãmis succẽ
si sunt eo q̄ verebant̃ ꝓpter religionẽ ⁊ obseruã=
tiã manu sibimet auxiliũ ferre. Obsecro aũt eos
q̃ hunc librũ lecturi sunt ne abhorrescãt ꝓpter ad
uersos casus:sꝫ reputent ea q̃ acciderũt nõ ad in
D teritũ sed ad correptionẽ esse ḡnis nr̄i. Etenĩ mul
to tp̄e nõ sinere peccatoribꝰ ex sentẽtia agere:sed
stati vltiões adhibere magni bñficij est indicium
Nõ eñ sicut in alijs nationibꝰ dñs patiẽter expe
ctat vt eas cũ iudicij dies aduenerit in plenitudi
ne pctõꝝ puniat:ita ⁊ in nobis statuit:vt pctis no
stris in finẽ deuolutis:ita demuꝫ in nos vindicet:
ꝓpter qḋ nunq̄ quidẽ a nobis miam suã amouet
corripiens vero in aduersis pp̄lm suũ nõ derelin
q̃t. Sꝫ hec nobis ad cõmonitionẽ legentiũ dicta
sint paucis. Jã aũt veniendũ est ad narrationeꝫ.
Jgit̃ eleazarꝰ vnꝰ de p̄imoribꝰ scribaꝝ vir etate
ꝓuectꝰ ⁊ vultu decorꝰ apto ore hians cõpellebat̃
carnẽ porcinã mãducare:at ille gl'iosissimã mortẽ
magis q̄ odibilẽ vitã ↄplectens voluntarie ꝓibat
ad suppliciũ. Jntuens autem quẽadmodũ opor=
teret accedere patiẽter sustinẽs destinauit nõ ad
mittere illicita ꝓpter vite amorẽ. Hi autẽ q̃ asta= E
bãt iniqua miseratiõe cõmoti ꝓpter antiquã viri
amicitiã tollẽtes eũ secreto rogabant afferri car
nes quibꝰ vesci ei licebat vt simularet̃ mãducasse
sicut rex ĩpauerat de sacrificij carnibꝰ:vt hoc fctõ
a morte liberaret̃:⁊ ꝓpt̃ veterẽ viri amicitiã hãc
in eo faciebãt humanitatẽ. At ille cogitare cepit
etatis ac senectutis sue eminẽtiã dignã ⁊ ingenite
nobilitatis canicię:atq̄ a puero optime cõuersa=
tiõis actꝰ ⁊ s̄m sctẽ ⁊ a deo cõdite legis cõstituta.
rñdit cito dicẽs ꝓmitti se velle in ĩfernũ. Nõ eniꝫ F
etati nr̄e dignũ est inq̃t fingere:vt multi adolescẽ
tes arbitrãtes eleazarũ nonagita annoꝝ trãsisse
ad vitã alienigenaꝝ:⁊ ipsi ꝓpter meã simulatio=
nẽ ⁊ ꝓpter modicũ corruptibilis vite tp̄s decipi=
ant̃:⁊ ꝑ hoc maculã atq̄ execratiõeꝫ mee senectuti
ↄquirã. Nã ⁊ si in p̄nti tp̄e supplicijs hoim eripiar
sꝫ manũ oĩpotentis nec viuꝰ nec defunctꝰ effugiã.
Q̄obrẽ fortiter vitã excedẽdo senectute q̃deꝫ dignꝰ
appebo:adolescẽtibꝰ aũt exemplũ forte relinquã
si ꝓ̄mpto aĩo ac fortiter ꝓ grauissimis ac sctissimis
legibꝰ honesta morte ꝑfungar. Hijs dictis cõfestĩ
ad suppliciũ trahebat̃. Hi ãt q̃ eũ ducebãt ⁊ pau G
lo ante fuerãt mitiores:in irã cõuersi sunt ꝓpt̃ ser
mones ab eo dictos:q̄s illi ꝑ arrogantiã ꝓlatos
arbitrabãt̃. Sꝫ cũ plagis ꝑimeret̃:ingemuit ⁊ dixit.
Dñe q̃ habes sanctã sciam manifeste tu scis q̄ cũ
a morte possẽ liberari:duros corꝑis sustineo do
lores:s̄m aiam ꝟo ꝓpt̃ timorẽ tuũ libẽter hec pa
tior. Et iste q̃dẽ hoc mõ vita decessit:nõ solũ iuue
nibꝰ:sꝫ ⁊ vniuerse gẽti mẽoriã mortis sue ad exẽ=
plũ ꝟtutis ⁊ fortitudinis derelinquens

C. C. S. De passiõe septẽ fratrũ ⁊ mr̄is eoꝝ. vij.

Ontigit ãt septẽ fr̄es vna cũ mr̄e ap̄pꝛ= A
hẽsos ↄpelli a rege edere ↄtra fas car=
nes porcinas:flagris ⁊ taureis crucia=
tos. Vnꝰ aũt ex illis q̃ erat p̄imꝰ sic ait
Quid q̃ris ⁊ quid vis discere a nobis? Parati su
mꝰ mori magis q̄ p̄rias dei leges ꝓuaricari. Jra
tꝰ itaq̄ rex iussit sartagines ⁊ ollas eneas succen
di:q̄bꝰ stati succensis iussit ei q̃ prior fuerat locutꝰ
ãputari linguã ⁊ cute capitis abstracta sũmas q̄q̄
manꝰ ⁊ pedes ei ꝓ̄scidi:ceteris eiꝰ fr̄ibꝰ ⁊ mr̄e ĩspici
entibꝰ Et cũ iã ꝑ oĩa inutilis factꝰ essꝫ iussit ignẽ ad
moueri:⁊ adhuc spirãtẽ torreri in sartagine:in q̃
cũ diu cruciaret̃:ceteri vna cũ mr̄e inuiceꝫ se horta
bant̃ mori fortiter dicẽtes. Dñs deꝰ aspiciet verita B
tẽ ⁊ ↄsolabit̃ in nobis quemadmodum in ꝓtesta
tione cãtici declarauit moyses. Et in seruis suis Deut. 32. f.
ↄsolabit̃. Mortuo itaq̄ illo hoc modo sequentem
deducebãt ad illudendũ ⁊ cute capitis eiꝰ cũ ca=
pillis abstracta int̃rogabant si mãducaret p̄ius
q̄ toto corpore ꝑ membra singula puniret̃. At il=
le respondens patria voce dixit. Non faciã. Pro=
pter qḋ ⁊ iste sequenti loco primi tormenta susce=
pit:⁊ in vltimo spiritu cõstitutus sic ait. Tu quidẽ
scelestissime in p̄senti vita nos ꝑdis:sed rex mũ
di defunctos nos pro suis legibus eterne vite re
surrectione suscitabit. Post hũc tertiꝰ illuditur:⁊ C

linguā postulat⁹ cito ꝓtulit ⁊ man⁹ ꝯstāter exten
dit:⁊ cū fiducia ait. E celo ista possideo:sed ꝓpter
dei leges nūc hec ipsa despicio:qm̄ ab ipso me ea
recepturū spero Ita vt rex ⁊ q̄ cū ipso erant mira
renꝫ adolescētis aim ꝙ tāq̄ nihil duceret crucia
tus. Et hoc ita defuncto:quartū vexabāt silr tor=
quētes. Et cū iam esset ad mortē sic ait. Potiꝰ est
ab hoibus morti datos spem expectare a deo: ite
rū ab ipso resuscitādos. Tibi ei resurrectio ad vi
tā nō erit. Et cū admonuissent q̄ntū vexabant eū.
At ille respiciēs in eū dixit. Ptātez inter homies
hn̄s cū sis corruptibilis facis qđ vis. Noli aūt pu
D tare gen⁹ nostrū a deo esse derelictū. Tu aūt pa=
tiēter sustine ⁊ videbis magnā ptātē ipsi⁹ qualr̄
te ⁊ semen tuū torquebit. Post hūc ducebāt sextū
⁊ is mori icipiēs sic ait. Noli frustra errare. Nos
em̄ ꝓpter nosmetipsos hoc patimur peccātes in
deū nostrū ⁊ digna āmiratione fcā sunt in nobis.
Tu aūt ne existimes tibi ipune futuꝝ qđ contra
deū pugnare tētaueris. Supra modum aūt marꝫ
mirabilis ⁊ bonorū memoria digna q̄ pereūtes se=
ptē filios sub vni⁹ diei tpe ꝯspiciēs:bono aio fere
bat ꝓpꝰ spem quā in deo hēbat:singl'os illoꝝ hor
tabaꝫ voce p̄tria fortirꝰ repleta sapia:⁊ femiee co=
gitatiōi masculinū aim inserēs dixit ad eos. Ne=
scio qualirꝰ in vtero meo appuistis. Neq̄ em̄ ego
spiritū ⁊ aiaz donaui vobis ⁊ vitā:⁊ singuloꝝ mē
E bra nō egoipsa cōpegi. Sed em̄ mūdi creator qui
formauit hois natiuitatē q̄q̄ oim iuenit originez
⁊ spm̄ vobis iterū cū mia reddet ⁊ vitā sicut ⁊ nūc
vosmetipsos despicitis ꝓpter leges eius. Antio
chus aūt ꝯtēni se arbitratus simul ⁊ exprobrātis
voce despecta:cū adhuc adolescētior superesset:nō
solū verbis hortabaꝫ:sed ⁊ cū iuramēto affirma=
bat diuitē se ⁊ beatū facturū ⁊ translatū a patrijs
legib⁹ amicū habiturū:⁊ res necessarias ei p̄bitu
rū. Sed ad hec cū adolescēs nequaq̄ inclinareꝫ:
vocauit rex matrē ⁊ suadebat ei vt adolescēti fie=
ret in salutē. Cū aūt multis eā verbis esset horta=
tus ꝓmisit suasurā se filio suo. Itaq̄ inclinata ad
illū irridens crudelē tyrannū:ait patria voce. Fi
li mi miserere mei q̄ te in vtero nouē mēsibus por
taui ⁊ lac triēnio dedi ⁊ alui ⁊ in etatē istā p̄duxi.
F Peto nate vt aspicias ad celū ⁊ terrā ⁊ ad omia q̄
in eis sunt:⁊ intelligas q̄r ex nihilo fecit illa de⁹ et
hoim genus:ita fiat vt nō timeas carnificē istum
sed dign⁹ fratrib⁹ tuis effect⁹ particeps suscipe
mortē:vt in illa miseratiōe cū frīb⁹ tuis te recipiā
Cū hec illa adhuc diceret:ait adolescens. Quem
sustinetꝫ. Nō obedio p̄cepto regis:s3 p̄cepto legꝫ
q̄ data ē nobis p moysen. Tu vō q̄ inuētor omis
malicie fact⁹ es i hebreos:nō effugies manū dei.
Nos em̄ p pctis nr̄is hec patimur. Et si nobis p
pter increpatiōnē ⁊ correptionē dn̄s de⁹ nr̄ modi
G cū irat⁹ est:s3 iterꝝ recōciliabiꝫ seruis suis. Tu āt
o scelestē ⁊ oīz hoim flagitiosissime noli frustra ex
tolli vanis speciеb⁹ in seruos ei⁹ inflāmat⁹. Non=
dū em̄ oipotentis dei ⁊ oia inspicientis iudicium
effugisti. Nā f̄res mei modico nūc dolore sustēta=
to sub testamēto eterne vite effecti sunt:tu vō iu=
dicio dei iustas superbie tue penas exsolues. Ego
autem sicut ⁊ f̄res mei aiam ⁊ corpus meū trado
ꝓ patrijs legib⁹ inuocās deuz maturi⁹ genti nr̄e
ꝓpitiū fieri:teq̄ cū tormentis ⁊ verberib⁹ ꝯfiteri
ꝙ ipse ē de⁹ sol⁹. In me vō ⁊ in frīb⁹ meis desinet
oipotentis ira q̄ sup oēe gen⁹ nostrū iuste supdu
cta est. Tūc rex accēsus ira:in hūc sup oēs crude=
li⁹ deseuit:idigne ferens se derisum. Et hic itaq̄
mūdus obijt p oia in dn̄o cōfidens. Nouissime āt
post filios ⁊ mr̄ cōsumpta est. Igiꝫ de sacrificijs ⁊
de nimijs crudelitatib⁹ satis dictū est.

C. S. De iuda machabeo. mittiꝫ nicanor ip̄i⁹ i
iudeā cōtra iudeos. hortaꝫ iudas iudeos ad ꝯstā
tiā. nicanor cū suis vinciꝫ a iudeis. nicanor solus
fugit ad antiochū. viij.

A Udas vō machabe⁹ ⁊ q̄ cū illo erāt in=
troibāt latenꝫ in castella:⁊ cōuocantes
cognatos ⁊ amicos:⁊ eos q̄ p̄māserant
in iudaismo assumētes:eduxerūt ad se
sex milia viros. Et inuocabāt dn̄m vt respiceret i
pplm̄ q̄ ab oībus calcabaꝫ:⁊ misereꝫ tēplo qđ cō
taminabaꝫ ab ipsis. Misereꝫ etiā exꝫminio ciui=
tatis q̄ esset ilico cōplanāda:⁊ vocē sanguis ad se
clamātis audiret:mēoꝛareꝫ q̄3 iiq̄ssimas mortes
paruuloꝝ inocentiū:⁊ blasphemias noi suo illatas:
⁊ indignareꝫ sup his. At machabeus cōgregata
B multitudine itolerabilis gentib⁹ efficiebaꝫ. Ira
em̄ dn̄i in miam cōuersa est. Et superueniens castel
lis ⁊ ciuitatib⁹ iprouisus succendebat eas ⁊ oppor
tuna loca occupans nō paucas hostium strages
dabat. Maxime autez noctibus ad huiuscemodi
excursus ferebaꝫ ⁊ fama virtutis ei⁹ vbiq̄ diffun
debaꝫ. Uidens aūt philippus paulatim viruz ad
ꝓfectū venire:ac frequenti⁹ res ei cedere ꝓspere
ad ptolomeum ducem celessyrie ⁊ phenicis scri=
psit vt auxiliū ferret regis negocijs. At ille velo=
citer misit nicanorē patrocli de primorib⁹ amicis
datis ei de p̄mixtis gentib⁹ armatis:nō min⁹ vi=
ginti milib⁹ vt vniuersuz iudeoꝝ gen⁹ deleret ad=
iūcto ei ⁊ gorgia viro militari:et in bellicis rebus
expientissimo. Cōstituit aūt nicanor regi vt tribu
tū qđ romanis erat dandū duo milia talētoꝝ de
captiuitate iudeoꝝ suppleret. Statiq̄ ad mariti C
mas ciuitates misit cōuocans ad coemptionē iu
daicoꝝ mācipioꝝ ꝓmittens se nonaginta mācī=
pia talento distracturū nō respiciēs ad vindictā
q̄ eū ab oipotente esset cōsecutura. Judas autez
vbi comperit:indicauit his qui secū erant iudeis
nicanoris aduentū. Ex quibus quidā formidātes
⁊ nō credētes dei iusticie in fugā vtebanꝫ: alij ve
re si qui de his superant veniebant simulq̄ dn̄m
deprecabanꝫ vt eriperet eos de impio nicanore
qui eos p̄riusq̄ cominus veniret vendiderat. Et D
si non ꝓpter eos ꝓpter testamentū tamen quod
erat ad patres eorū:⁊ ꝓpter inuocationez sancti
⁊ magnifici nomis eius super ipos. Conuocatis
aūt machabe⁹ septē milib⁹ q̄ cū ipso erant: roga=
bat ne hostib⁹ recōciliareꝫ:neq̄ metuerēt iniquā
venientiū aduersuz se hostiū multitudinē: s3 forti
ter cōtenderēt añ oculos hn̄tes cōtumeliā q̄ loco
scō ab his iniuste esset illata:itēq̄ ludibrio habite
ciuitatis iiuriā:adhuc etiā veterū instituta ꝯuulsa
Nā illi q̄dē armis ꝯfidunt ait silr ⁊ audacia: nos
aūt in oipotente dn̄o q̄ pōt ⁊ veniētes aduersum
nos ⁊ vniuersū mūdū vno nutu delere ꝯfidimus.
Ammonuit aūt eos ⁊ de auxilijs dei q̄ fcā sūt ex=

4.reg.19.g ga parētes ꝛ ꝙ sub sennacherib centūoctoginta
infra.15.c; qnq; milia perierūt:ꝛ de ꝑlio qđ eis aduersus ga
E lathas fuit in babylonia vt oēs vbi ad rem ventū
est macedonib⁹ socijs hesitantib⁹ ipsi sex milia so
li peremerūt centūviginti milia ꝓpt̄ auxiliū illis
datū de celo:ꝛ bñficia ꝓ his plima cōsecuti sunt.
His verbis cōstantes effecti sunt:ꝛ ꝓ legib⁹ ꝛ pa
tria mori parati. Cōstituit itaq; fr̄es suos duces
vtriq; ordini symonē ꝛ iosephū et ionathā subie=
ctis vnicuiq; millenis ꝛ q̄ngentenis:ad hoc etiaꝫ
ab Esdra lecto illis sctō libro ꝛ dato signo adiuto
rij dei:in pria acie ip se dux cōmisit cum nicanore.
Et facto sibi adiutore oīpotente int̄fecerunt sup
nouē milia hoim:maiorē aūt partē exercitus ni=
canoris vulnerib⁹ debilē factā fugere cōpulerūt
F Pecunijs vero eoꝝ qui ad emptionē ipsoꝝ vene
rant sublatis ipsos vsq;quaq; ꝑsecuti sunt:sed re
uersi sunt ora cōclusi. Nā erat añ sabbatū quā ob
cām nō ꝑseuerauerūt insequētes. Arma aūt ipso
rū ꝛ spolia cōgregantes sabbatū agebant bñdi=
cētes dñm:qui liberauit eos in isto die:mie initiū
stillans in eos. Post sabbatuꝫ vero debilib⁹ ꝛ or=
phanis ꝛ viduis diuiserūt spolia:ꝛ residua ipsi cū
suis habuere. His itaq; gestis ꝛ cōiter ab oibus
fcā obsecratione:misericordē dñm postulabāt vt
in finē seruis suis reconciliaret. Et ex his q̄ cū ti=
motheo ꝛ bacchide erāt cōtra se cōtendētes sup
viginti milia int̄fecerūt ꝛ munitiōes excelsas obti
nuerūt ꝛ plures predas diuiserūt equā portionē
debilib⁹/pupillis/ꝛviduis: sed ꝛ senioribus facien=
tes. Et cū arma eoꝝ diligēter collegissent:oia cō
posuerūt in locis oportunis. Residua vero spolia
G hierosolymā detulerūt:ꝛ philarchen q̄ cum timo
theo erat int̄fecerūt viꝝ scelestū q̄ in multis iude
os afflixerat. Et cū epinichia agerent in hieroso
lymis eos qui sacras ianuas incenderūt:id est ca
listhenē cū in quoddā domiciliū refugissent incē
derūt digna eis mercede ꝓ impietatib⁹ suis red
dita. Facinorosissim⁹ aūt nicanor q̄ mille negociā
tes ad iudeoꝝ venditionē adduxerat: humiliat⁹
auxilio domini ab his quos nullos existimaue=
rat deposita veste glorie per mediterranea fugi=
ens solus venit antiochiā summā infelicitateꝫ de
interitu sui exercit⁹ cōsecut⁹. Et qui ꝓmiserat ro
manis se tributū restituere de captiuitate hiero=
solymoꝝ:ꝑdicabat nunc ꝓtectorē deū habere iu
deos ꝛ ob ipm inulnerabiles esse:eo ꝙ sequerent
leges ab ipso cōstitutas.

C.S. Antioch⁹ apud ꝑsipolim vict⁹ est ꝑcutit
dñs antiochū plaga cū ꝑsequeret iudeos. Antio
chus in penis posit⁹ egit penitentiā. de morte an
tiochi ix.

A Eodem tpe antioch⁹ inhoneste reuer=
tebat de ꝑside. Intrauerat eñ in eaꝫ q̄
dicit ꝑsipolis ciuitatē ꝛ tētauit expoli
are templū:ꝛ ciuitatem opprimere:sed
multitudine ad arma ꝯcurrente in fugā versi sūt:
ꝛ ita cōtigit vt antiochus post fugā turpiter redi
ret. Et cū venisset circa egbathanā recognouit q̄
erga nicanorē ꝛ timotheū gesta sunt. Elat⁹ auteꝫ
in ira:arbitrabat se iniuriā illoꝝ qui se fugauerāt
posse in iudeos retorquere: ideoq; iussit agitari
currū suū sine intermissione agens iter:celesti eū
iudicio perurgente:eo ꝙ ita superbe locutus est
se venturū hierosolymā:ꝛ cōgeriem sepulchri iu=
deorū eam facturū. Sed qui vniuersa ꝯspicit do psal.16.c.
min⁹ deus israel percussit eū insanabili ꝛ inuisibi
li plaga. Ut eñ finiuit hunc ipm sermoneꝫ appre=
hendit eū dolor dirus viscerū ꝛ amara internoꝝ
tormenta. Et quidē satis iuste:quippe q̄ multis
et nouis cruciatibus aliorū torsera viscera:licet
ille nullo modo a sua malicia cessaret Super hoc B
aūt superbia repletus igneꝫ spirās aio in iudeos
ꝛ ꝑcipiens accelerari negociū:ꝯtigit illū impetu
eūtē de curru cadere:ꝛ graui corporis collisione
mēbra vexari. Isq; qui sibi videbat etiaꝫ fluctib⁹
maris imperare:supra humanū modū superbia re
pletus:ꝛ montiū altitudines in statera appende
re:nunc humiliat⁹ ad terrā in gestatorio portaba
tur:manifestā dei virtutē in semetipso cōtestans:
ita vt de corpore ipij vermes scaturirent:ac viuē
tes in dolorib⁹ carnes eius effluerent odore etiā
illi⁹ ꝛ fetore exercitus grauaret. Et qui pauloāte
sydera celi cōtingere se arbitrabat:eū nemo po=
terat ꝓpter intolerantiam fetoris portare. Hinc
igit cepit ex graui supbia deductus:ad agnitio=
nē sui venire diuina ammonit⁹ plaga:ꝑ momen=
ta singula dolorib⁹ suis augmenta capiētib⁹. Et C
cū nec ipse iam fetorē suū ferre posset:ita ait. Iu=
stū est subditū esse deo:ꝛ mortaleꝫ non paria deo
sentirē. Orabat aūt hic scelest⁹ dñm a quo nō esseꝫ
miam cōsecutur⁹:ꝛ ciuitatē ad quā festinās venie
bat:vt eā ad solū deduceret ac sepulchrū cōgesto
rū faceret:nunc optat liberam reddere ꝛ iudeos
q̄s nec sepultura quidē se dignos habiturū:sꝫ aui
bus ac feris diripiendos traditurū:ꝛ cū paruulis
exterminaturū dixerat equales nūc atheniēsib⁹
facturū pollicet:ꝛ tēplū etiā sanctū qđ pri⁹ expolia
uerat:optimis donis ornaturū ꝛ scā vasa multi=
plicaturuꝫ.ꝛ ꝑtinentes ad sacrificia sumptus de
redditibus suis ꝑstaturū:sup hec ꝛ iudeū se futu=
rū:ꝛ oēm locū terre perambulaturū:ꝛ predicatu
rū dei potestatē. Sed non cessantib⁹ dolorib⁹:su=
peruenerat eñ in eū iustū dei iudiciū:desperans
scripsit ad iudeos in hunc modū deꝑcationis epi
stolā hec cōtinentē. Optimis ciuib⁹ iudeis:pluri
mā salutem ꝛ bene valere:ꝛ esse felices:rex ꝛ prin
ceps antiochus. Si bene valetis ꝛ filij vestri ꝛ ex
sentētia vobis cuncta sunt:maximas agim⁹ gra=
tias. Et ego in infirmitate cōstitutus vestri autē
memor benigne reuersus de persidis locis ꝛ i in=
firmitate graui apprehensus necessariū duxi pro
cōmuni vtilitate curā habere:nō desperans me=
metipm:sed spem multā habens effugiendi infir
mitatē. Respiciens aūt ꝙ ꝛ pater meus quib⁹ tē= D
poribus in locis superioribus ducebat exercituꝫ
ostendit qui post se susciperet principatū:vt si q̄d
contrariū accideret:aut difficile nunciaret:scien
tes hi qui in regionibus erant cui esset rerū sum=
ma derelicta non turbarent ad hec considerans
de ꝓximo potentes quosq; ꝛ vicinos tpibus insi
diantes ꝛ euentū expectantes:designaui filium
meū antiochū regem:quē sepe recurrens in supe
riora regna multis vestrum cōmendabam:ꝛ scri=
psi ad eum que subiecta sunt. Oro itaq; vos et pe
to memores beneficiorum publice et priuatim ꝛ

vnusquisq; cōseruet fidē ad me ⁊ ad filium meū.
Cōfido em̄ eū modeste ⁊ humane acturū ⁊ sequē
tem ꝓpositū meū:⁊ cōem vobis fore. Igit̄ homi=
cida blasphem⁹ pessime percussus:⁊ vt ipse alios
tractauerat:pegre in mōtib⁹ miserabili obitu vi=
ta funct⁹ est. Transferebat autē corpus philipp⁹
collactane⁹ ei⁹ q̄ metuens filiū antiochi:ad ptolo
meū philometorē in egyptū abijt.

C. C. S. Iudas machabe⁹ tēplū recepit ⁊ hirlm
de solēnitate celebrata cū ramis palmarū:antio=
chi fili⁹ regnū obtinuit paternū. ptolome⁹ vene
no vitā finiuit. gorgias supatus est psequēs iude
os. iudei idumeos superāt ꝓditores interficientes
Timothe⁹ fugat⁹ est ⁊ appuerunt quinq; viri de
celo veniētes in auxiliū iudeoꝝ. de timotheo ⁊ ce
teris occisis. His gestis iudei in hymnis ⁊ cōfessi
onib⁹ bñdicebāt dñm q̄ magna fecit in israel. x.
A Achabe⁹ aūt ⁊ q̄ cū eo erāt dño se pre
gente templū quidē ⁊ ciuitatē recepit:
aras aūt quas alienigene p plateas ex
truxerant:itēq; delubra demolitus est.
Et purgato tēplo aliud altare fecerūt:⁊ de ignitis
lapidib⁹ igne ↄcepto sacrificia obtulerūt post bi=
enniū:⁊ incensum ⁊ lucernas ⁊ panes ꝓpositiōis
posuerūt. Quib⁹ gestis rogabant dñm pstrati in
terrā:ne ampli⁹ talib⁹ malis inciderent. Sed ⁊ si
qñ peccassent vt ab ipso miti⁹ corriperent̄:⁊ non
barbaris ac blasphemis hoīb⁹ traderent̄. Qua
die aūt tēplū ab alienigenis pollutū fuerat:cōtin
git eadē die purificationē fieri vicesima ⁊ quinta
B mensis q̄ fuit casleu. Et cū leticia dieb⁹ octo ege=
runt in modū tabernaculoꝝ:recordantes q̄ añ
modicū tpis diē solennē tabernacloꝝ in mōtib⁹
⁊ in speluncis more bestiaꝝ egerant:ꝓpter qđ tir=
sos ⁊ ramos virides ⁊ palmas pferebant ei: q̄ p=
sperauit mūdare locū suū. Et decreuerūt cōi pcepto
⁊ decreto vniuerse genti iudeoꝝ oībus ānis age
re dies festos istos. Et antiochi quidē q̄ appella
tus est nobilis vite excessus ita se habuit. Nūc au
tē de eupatore antiochi impij filio q̄ gesta sunt nar
rabim⁹:breuiātes mala q̄ in bellis gesta sunt. Hic
em̄ suscepto regno cōstituit sup negocia regni ly
C siam quendā phenicis ⁊ syrie militie principē. Nā
ptolome⁹ q̄ dicebat̄ macer iusti:tenax erga iude
os esse cōstituit:⁊ pcipue ꝓpter iniquitatē q̄ facta
erat in eos ⁊ pacifice agere cū eis. Sed ob hoc ac
cusat⁹ ab amicis apud eupatorē cū frequenter ꝓ
ditor audiret eo q̄ cyprū creditā sibi a philome=
tore deseruisset ⁊ antiochū nobilē translatus:etiā
ab eo recessisset:veneno vitā finiuit. Gorgias aūt
cū esset dux locoꝝ:assumptis aduenis frequēter
iudeos debellabat. Iudei vero q̄ tenebant oppor
tunas munitiones fugatos ab hierosolimis susci
D piebant:⁊ bellare tentabāt. Hi vero q̄ erant cū ma
chabeo p orōes dñm rogantes vt esset sibi adiu=
tor:īpetū fecerūt in munitiones idumeoꝝ multa
q; vi insistētes loca obtinuerūt occurrētes interfeme
runt:⁊ oēs simul nō min⁹ a viginti quinq; milibus
trucidauerūt. Quidā aūt cū cōfugissent in duas
turres valde munitas:oēm appatū ad repugnā=
dū habētes:machabe⁹ ad eoꝝ expugnationē re=
licto symōe ⁊ iosepho:itēq; zacheo eisq; q̄ cū ipis

erant satis multis ipse ad eas q̄ ampli⁹ perurge=
bant pugnās cōuersus est. Hi vero qui cū symone
erant cupiditate ducti a quibusdā qui in turrib⁹
erant suasi sunt pecunia ⁊ septuaginta milib⁹ di=
drachmis acceptis dimiserūt quosdā effugere.
Cū aūt machabeo nūciatū esset qđ factū est prin
cipibus ppl̄i ↄgregatis:accusauit q̄ pecunia fra
tres vendidissent aduersarijs eoꝝ dimissis. Hos
igit̄ ꝓditores factos interfecit:⁊ cōfestim duas tur
res occupauit. Armis aūt ac manib⁹ oīa psperè E
agendo in duabus munitionibus plusq̄ viginti
milia peremit. Et timothe⁹ q̄ prius a iudeis fue=
rat superatus cōuocato exercitu peregrine mul=
titudinis ⁊ cōgregato eq̄tatu asiano aduenit q̄si
armis iudeā capturus. Machabe⁹ aūt ⁊ qui cum
ipo erāt appropiquāte illo depcabāt̄ dñm caput
terra aspgētes:lūbosq; cilicijs pcincti:ad altaris
crepidinē ꝓuoluti:vt sibi ꝓpici⁹:inimicis āt eoꝝ
esset inimic⁹:⁊ aduersarijs aduersaret̄:sicut lex dicit.
Et ita post orōez sūptis armis lōgi⁹ de ciuitate ꝓce
dētes ⁊ proximi hostib⁹ effecti resederūt. Primo aūt
solis ortu vtriq; cōmiserūt isti q̄dē victorie ⁊ ꝓspi
tatis spōsorē cū v̄tute dñi hñtes:illi āt ducē belli
aim hēbant. Sz cū vehemēs pugna esset appuerūt F
aduersarijs de celo viri qnq; in eq̄s frenis aureis
decori ducatū iudeis pstātes ex qb⁹ duo macha=
beū mediū hñtes armis suis circūseptū icolumē
ↄseruabāt:in aduersarios āt tela ⁊ fulmina iacie=
bāt:ex q̄ ⁊ cecitate ↄfusi ⁊ repleti pturbatōe cade
bāt. interfecti sūt āt viginti milia q̄ngēti peditū ⁊ eq̄
tes sexcēti. Timothe⁹ vero ↄfugit in gazarā psidiū
munitū cui perat cereas. Machabe⁹ āt ⁊ q̄ cū eo
erāt letātes obsederūt psidiū dieb⁹ q̄tuor. At hi q̄
int⁹ erāt loci firmitate ↄfisi supra modū maledice
bāt:⁊ smōes nephādos iactabāt. Sz cū dies qui G
ta illucesceret:viginti iuuenes ex his q̄ cū macha
beo erāt accēsi animis ꝓpt̄ blasphemiā viriliter ac
cesserūt ad murū:⁊ feroci aīo incedentes ascende=
debant:sed ⁊ alij similit̄ ascendentes turres:por=
tasq; succendere aggressi sunt:atq; ipsos maledi
cos viuos concremare. Per continuū autē bidu
um:presidio vastato thimotheū occultātem se in
quodā repertū loco peremerunt ⁊ fratrem illius
cheream ⁊ apolophanem occiderunt. Quibus ge
stis in hymnis ⁊ confessionibus benedicebāt do=
minū qui magna fecit in israel:⁊ victoriam dedit
illis.
C. C. S. Conat̄ lysias expugnare iudeos ⁊ sacer
dotiū facere venale singulis annis. Mittit̄ a deo
iudeis eq̄us in veste candida in adiutoriū. Lysi=
as in fugā cōuersus: cū iudeis q̄rit habere amici
tiā mittēs eis ep̄las. De pactionib⁹ antiochi ⁊ ro
manoꝝ cū iudeis. xi.
Sed paruo post tpe lysias ꝓcurator re= A
gis ⁊ ꝓpinqu⁹ ac negocioꝝ pposit⁹
grauiter ferēs de his q̄ acciderant: cō=
gregatis octoginta milib⁹ et equitatu
vniuerso veniebat aduersum iudeos existimans
se ciuitatē quidē captā gentib⁹ habitaculū factu
rū:tēplū vero in pecunie questū sicut cetera delu
bra gentiū habiturū:⁊ p singlos ānos venale sac̄
dotiū nusq̄ recogitās dei ptātē:sed mente effre=
nat⁹ in multitudine peditū ⁊ in milibus equitum

⁊ iii octoginta elephantis cõfidebat. Ingressus
aũt iudeã ⁊ appropians bethsure q̃ erat in angu=
sto loco ab hierosolyma interuallo quinq̃ stadio=
B rũ illud presidiũ expugnabat. At autẽ machabe⁹
⁊ q̃ cũ eo erant cognouerunt expugnari presidia
cũ fletu ⁊ lachrymis rogabant dñm: ⁊ omis turba
simul vt bonũ angelũ mitteret ad salutẽ israel. Et
ipse primus machabeus sumptis armis ceteros
adhortatus est simul secũ periculũ subire ⁊ ferre
auxiliũ fratrib⁹ suis. Cũq̃ pariter prõpto aĩo ꝓ=
cederent hierosolymis: apparuit precedens eos
equis in veste cãdida: armis aureis hastã vibrãs
Tunc oẽs simul bñdixerunt misericordẽ dñm: et
cõualuerunt animis: non solũ hoies sed ⁊ bestias
ferocissimas et muros ferreos parati penetrare
C Ibant igitur prompti de celo habentes adiuto=
rem ⁊ miserãtẽ super eos dñm. Leonũ autẽ mo=
re ĩpetu irruentes in hostes ꝓstrauerũt ex eis vn
decim milia peditũ ⁊ equitũ mille sexcentos: vni=
uersos aũt in fugã verterũt plures aũt ex eis vul
nerati nudi euaserũt. Sed ⁊ ipse lysias turpit̃ fu=
giens euasit: ⁊ qr nõ insensat⁹ erat: secũ ipse repu=
tans factã erga se diminutionẽ: ⁊ intelligens inui=
ctos esse hebreos: oĩpotentis dei auxilio nitẽtes:
misit ad eos ꝓmisitq̃ se consensurũ: omibus q̃ iu
sta sunt ⁊ regẽ cõpulsurũ amicũ fieri. Annuit aũt
machabe⁹ precib⁹ lysie in oĩbus vtilitati cõsulẽs
D Et quecũq̃ machabeus scripsit lysie de iudeis:
ea rex cõcessit. Nã erant scripte iudeis ep̃le: a ly=
sia siquidẽ hunc modũ cõtinentes. Lysias pp̃lo
iudeoꝝ salutẽ. Iohãnes ⁊ abessalon qui missi fue=
rant a vobis tradentes scripta postulabant vt ea
q̃ per illos significabant̃: implerẽ. Quecũq̃ igit̃
regi potuerunt perferri: exposui. ⁊ q̃ res permitte
bat concessit. Si igitur in negocijs fidem conser
uaueritis ⁊ deinceps bonorum vobis causa esse
tẽtabo: de ceteris autem per singula verba man=
daui et istis et his qui a me missi sunt colloqui vo=
biscũ. Bene valete. Anno cẽtesimo quadragesi=
mooctauo mensis dioscori die vicesima ⁊ quarta
E Regis aũt ep̃la ista cõtinebat. Rex antiochus ly
sie fratri salutẽ. P̄re nostro inter deos translato
nos volẽtes eos q̃ sunt in regno nr̃o sine tumultu
agere ⁊ rebus suis adhibere diligẽtiã: audiuim⁹
iudeos nõ cõsensisse pr̃i meo vt trãsferrent̃ ad ri=
tũ grecoꝝ: sed tenere velle suũ istitutũ: ac ꝓpt̃ea
postulare a nobis cõcedi sibi legitima sua. Volẽ=
tes igit̃ hanc q̃z gentẽ quietã esse: statuẽtes iudi=
cauim⁹ templũ restitui illis vt agerent s̃m suorũ
maiorũ ꝯsuetudinẽ. Bene igit̃ feceris si miseris
ad eos ⁊ dexterã dederis vt cognita nostra volũ=
tate bono aĩo sint: ⁊ vtilitatib⁹ ꝓprijs deseruiant.
F Ad iudeos vero regis ep̃la talis erat. Rex antio
chus senatui iudeoꝝ ⁊ ceteris iudeis salutẽ. Si
valetis sic estis vt volum⁹: sed ⁊ ipsi bene valem⁹
Adijt nos menelaus dicẽs velle vos descendere
ad vestros q̃ sunt apud nos. His igit̃ q̃ cõmeant
vsq̃ ad diẽ tricesimũ mẽsis xãdici dam⁹ dextras
securitatis: vt iudaicis vtant̃ cibis ⁊ legib⁹ suis si
cut ⁊ pri⁹. ⁊ nemo eoꝝ vllo modo molestiã patiat̃
de his q̃ per ignorantiã gesta sunt. Misim⁹ aũt ⁊
G menelaũ q̃ vos alloquat̃. Valete. Anno cẽtesimo
q̃dragesimooctauo xandici mensis quitadecima
die. Miserũt aũt etiã romani ep̃lam ita se habẽtẽ
Quintus mẽnius ⁊ titus manili⁹ legati romanoꝝ
pp̃lo iudeoꝝ salutẽ. De his q̃ lysias cognat⁹ regis
cõcessit vobis: ⁊ nos cõcessim⁹. de q̃bus aũt ad re
gẽ iudicauit referendũ cõfestim aliquẽ mittite di
ligenti⁹ inter vos cõferentes: vt decernam⁹ sicut
ꝯgruit vobis. Nos eñ antiochiã accedim⁹. Ideo
q̃ festinate rescribere: vt nos q̃z sciamus cui⁹ estis
volũtatis. Bñ valete. Anno cẽtesimoq̃dragesimo
octauo: q̃ntadecia die mensis xandici.

¶ C. S. Ioppite dolo occiderunt iudeos ducen
tos. hos vindicauit iudas. de arabũ viris deuictis
Timothe⁹ a iuda expugnat̃ ⁊ viuus dimittit̃ ꝓ=
pter fratrũ salutẽ. De p̃lijs iude machabei. Pugñ
iudas cũ gorgia quo fugiente exercitu ei⁹ fugam
occisi sunt iudei: q̃ donaria idoloꝝ asportauerũt
sub tunicis. De sacrificio ꝓ defunctis oblato. De
spe resurrectionis. xij.

His factis pactionib⁹ lysias pgebat ad A
regẽ: iudei aũt agriculture operã dabãt
Sz hi q̃ recederãt timothe⁹ ⁊ appollo=
ni⁹ gẽnei fili⁹ sz hieronim⁹ ⁊ demophõ
sup̃bus et nicanor cypriarches nõ sinebãt eos in
silẽtio agere ⁊ quiete. Ioppite vero tale quoddã
flagitiũ ꝑpetrarunt: rogauerũt iudeos cuz quib⁹
habitabãt: ascendere scaphas quas parauerant
cũ vxorib⁹ ⁊ filijs quasi nullis inimicitijs iter eos
subiacentib⁹. Scd̃z cõmune itaq̃ decretũ ciuita
tis: ⁊ ipsis acquiescentib⁹ pacisq̃ cã nichil suspe=
ctũ habentib⁹: cũ in altũ ꝓcessissent submerserũt
nõ min⁹ ducentos. Quã crudelitatẽ iudas in sue
gẽtis hoies factã vt cognouit p̃cepit viris q̃ erãt
cũ ipso: ⁊ inuocato iusto iudice deo: venit aduer=
sus interfectores fratrũ ⁊ portũ q̃dẽ nocte succẽdit
scaphas exussit: eos autẽ qui ab igne refugerant
gladio peremit. Et cuz hec ita egisset: discessit q̃si B
iterũ reuersurus ⁊ vniuersos ioppitas eradicatu
rus: sed cũ cognouisset ⁊ eos q̃ erant iamnie velle
pari modo facere habitãtibus secũ iudeis iamni
tis quoq̃ nocte superuenit ⁊ portũ cũ nauib⁹ suc
cendit: ita vt lumẽ ignis appareret hierosolimis
ab stadijs ducentis quadraginta. Inde cuz iam
abissent nouẽ stadijs ⁊ iter facerent ad timotheũ
cõmiserunt cũ eo arabes quinq̃ milia viri ⁊ equi=
tes quingenti. Cũq̃ pugna valida fieret ⁊ auxi=
lio dei ꝓspere cessisset: residui arabes victi pete=
bãt a iuda dextras sibi dari: ꝓmittẽtes se pascua
daturos: ⁊ in ceteris ꝓfuturos. Iudas autẽ arbi
tratus vere in multis eos vtiles promisit pacem:
dextrisq̃ acceptis discessere ad tabernacula sua.
Aggressus est aũt ⁊ ciuitatẽ quandã firmã pon=
tib⁹ murisq̃ circũseptã q̃ a turbis habitabat̃ gen
tiũ ꝓmiscuarũ: cui nomen casphi. Hi v̄o qui int⁹ C
erant ꝯfidẽtes in stabilitate muroꝝ ⁊ app̄atu ali
moniarũ remissius agebant maledictis lacessen
tes iudã ⁊ blasphemãtes ⁊ loquẽtes q̃ fas nõ est.
Machabe⁹ aũt inuocato magno mũdi principe
qui sine arietibus ⁊ machinis: tp̃ibus ihesu p̃cipi Iosue. 6. c.
tauit hiericho: irruit ferociter muris ⁊ capta ciui
tate per dñi voluntatẽ innumerabiles cedes fe=
cit: ita vt adiacens stagnũ stadiorum duorũ lati=
tudinis sanguine interfectorum fluere videretur

Inde discesserũt stadia septingẽta q̃nq̃gita ⁊ ve
nerũt in characha ad eos q̃ dicunt tibianei iude
os: ⁊ thimotheũ quidẽ in illis locis nõ ꝯphende=
rũt: nulloq; negocio ꝑfecto regressus est: relicto ĩ
quodã loco firmissimo ꝑsidio. Dosithe⁹ aũt ⁊ sosi
pater q̃ erant duces cũ machabeo ꝑemerũt a ti=
D motheo relictos ĩ ꝑsidio decẽ milia viros. At ma
chabe⁹ ordinatis circũ se sex milib⁹ ⁊ ꝯstitutis ꝑ
cohortes: aduersus timotheũ ꝓcessit habẽtẽ secũ
centũ viginti milia peditũ: equitũq; duo milia q̃n
gẽtos. Cognito ãt iude aduẽtu timothe⁹ ꝑmisit
mulieres ⁊ filios ⁊ reliquũ apparatũ in ꝑsidiũ qḋ
carmõ dr. Erat em̃ iexpugnabile ⁊ accessu diffici
le ꝓpt locoꝝ angustias. Cũq; cohors iude pria
appꝗuissꝫ timor hostib⁹ incussus ẽ ex ꝑsentia dei q̃
vniuersa cõspicit: ⁊ in fugã versi sunt ali⁹ ab alio
ita vt magis a suis deijcerent ⁊ gladioꝝ suoꝝ icti
bus debilitarent. Iudas aũt vehement instabat
puniens ꝓphanos ⁊ ꝓstrauit ex eis trigita milia
virorũ. Ipse ṽo timothe⁹ incidit in ꝑtes dositei ⁊
sosipatris ⁊ m̃ltis ꝑcib⁹ postulabat vt viu⁹ dimit
teret: eo q̃ m̃torum ex iudeis parentes haberet
q̃s morte ei⁹ decipi eueniret. Et cum fidẽ dedissꝫ
restiturũ se eos ſm cõstitutũ illesum eũ dimiserũt
E ꝓpt fratrũ salutẽ. Iudas aũt regressus ẽ ad car=
mon int̃fectis viginti quinq; milib⁹. Post horũ fugã
⁊ necẽ: mouit exercitũ ad effron ciuitatẽ munitã
in qua multitudo diuersaꝝ gentiũ habitabat: et
robusti iuuenes ꝓ muris cõsistentes fortit repu=
gnabãt. In hac autẽ machine multe: ⁊ teloꝝ erat
apparat⁹. Sed cũ oĩpotentẽ inuocassent: q̃ ꝑtãte
sua vires hostiũ cõfringit: ceperunt ciuitatẽ: ⁊ ex
eis q̃ int⁹ erãt viginti quinq; milia ꝓstrauerũt. In=
de ad ciuitatẽ scytaꝝ abierũt: q̃ ab hierosolymis
sex cẽtis stadijs aberat. Contestantib⁹ aũt his q̃
apud scytopolitas erãt iudeis q̃ benigne ab eis
haberent: etiã tꝑib⁹ infelicitatis q̃ modeste secũ
egerint gr̃as agẽtes eis: ⁊ exhortati etiã de cete=
ro erga gen⁹ suũ benignos esse: venerũt hieroso=
lymã die solẽni septimanarũ instante. Et post pẽ
thecostẽ abierũt cõtra gorgiã ꝑpositũ idumee.
F Exiuit aũt cũ peditib⁹ trib⁹ milib⁹ ⁊ eq̃tib⁹ qua=
dringẽtis. Quib⁹ cõgressis cõtigit paucos ruere
iudeoꝝ. Dosithe⁹ ṽo q̃dã de bacchinoris eques
vir fortis gorgiã tenebat: ⁊ cũ vellet illũ capere vi
uũ eques quidẽ de thracib⁹ irruit ĩ eũ: humerũq;
ei⁹ amputauit: atq; ita gorgias effugit in maresa
At illis q̃ cũ esdrim erãt diuti⁹ pugnantib⁹ ⁊ fati
gatis iuocauit iudas dñm adiutorẽ ⁊ ducẽ belli
fieri: ĩcipiens voce patria ⁊ cũ hymnis clamorem
extollens fugã gorgie militib⁹ incussit. Iudas ãt
collecto exercitu venit in ciuitatẽ odollã. Et cum
septia dies superueniret ſm ꝯsuetudinẽ purificati ĩ
eodẽ loco sabbatũ egerũt. Et sequẽti die venit cũ
suis iudas vt corpora ꝓstratoꝝ tolleret: ⁊ cũ pa=
Deut. 7. d. rentib⁹ poneret in sepulchris paternis. Inuene
G rũt aũt sub tunicis int̃fectoꝝ de donarijs idoloꝝ
q̃ apud iamniã fuerũt: a q̃bus lex ꝓhibet iudeos
Oibus ergo manifestũ factũ est ob hanc causam eos
corruisse. Oĩs itaq; bñdixerũt iustũ iudiciũ dñi
q̃ occulta fecerat manifesta. Atq; ita ad ꝑces cõ=
uersi rogauerũt vt id qḋ factũ erat delictũ obliuiõi
traderet. At ṽo fortissim⁹ iudas hortabat ppl̃m
cõseruare se sine pctõ sub oculis vidẽtes q̃ facta
sunt ꝓ pctis eoꝝ q̃ ꝓstrati sunt. Et fcã collatione
duodeci milia drachmas argenti misit hierosoly
mã offerri ꝓ pctis mortuoꝝ sacrificiũ bñ ⁊ religi
ose de resurrectiõe cogitãs. Nisi em̃ eos q̃ cecide
rãt resurrecturos speraret: supfluũ videret ⁊ vanũ
orare ꝓ mortuis. Et qr ꝯsiderabat q̃ hi q̃ cũ pie
tate dormitionẽ acceperãt: optimã haberent re=
positã gr̃am. Sctã ergo ⁊ salubris est cogitatio ꝓ de
functis exorare vt a peccatis soluantur.
C C. S. Uenit ãtioch⁹ ꝯtra iudeã. Menela⁹ ꝑua
ricator occidit. Occidit iudas in castris antiochi
q̃ttuor milia ⁊ maximũ elephãtoꝝ. Antiochus vi
ct⁹ tradidit iude ptolomaidẽ. ptolomaides egre
ferentes lysias alloquitur. xiij.
Anno cẽtesimoq̃dragesimonono cogno A
uit iudas antiochũ eupatorẽ venire cũ
multitudine aduersus iudeã ⁊ cũ eo ly
siã ꝓcuratorẽ ⁊ ꝑpositũ negocioꝝ secũ
hñtẽ peditũ cẽtũ decẽ milia: ⁊ eq̃tũ quinq; milia: ⁊
elephãtes viginti duos: curr⁹ cũ falcib⁹ trecẽtos
Cõmiscuit aũt se illis ⁊ menela⁹: ⁊ cũ multa falla
cia depcabat antiochũ nõ ꝓ pr̃ie salute: sꝫ sperãs
se cõstitui in pricipatũ. Sed rex regum suscitauit B
aĩos antiochi in pctõrẽ: ⁊ suggerẽte lysia hũc esse
cãm oĩm maloꝝ iussit vt eis est ꝯsuetudo apphen
sũ in eodẽ loco necari. Erat ãt in eodẽ loco turris
q̃nq̃gita cubitoꝝ: aggestũ vndiq; hñs cineris: hec
ꝓspectũ hẽbat ĩ ꝑceps. Inde ĩ cinerẽ deijci iussit
sacrilegũ oĩb⁹ eũ ꝓpellẽtib⁹ ad interitũ. Et tali le= C
ge ꝑuaricatorẽ legis cõtigit mori nec terre dare
menelaũ. Et q̃dẽ satis iuste. Nã qr multa erga arã
dei delicta cõmisit: cui⁹ ignis ⁊ cinis erat sanctus
ipse in cineris morte dãnat⁹ ẽ. Sꝫ rex mẽte effre=
nat⁹ veniebat neq̃orẽ se pr̃e suo iudeis ostẽsurus
q̃b⁹ iudas cognitis ꝑcepit poplo vt die ac nocte
dñm iuocarẽt q̃ sicut sꝑ ⁊ nũc adiuuaret eos: q̃p
pe q̃ lege ⁊ pr̃ia sctõq; tẽplo priuari vererent: ac
ppl̃m q̃ nuꝑ paululũ respirassꝫ ne sineret blasphe
D mijs rursus natiõib⁹ subdi. Oib⁹ itaq; sil̃ id faciẽ
tib⁹ ⁊ petẽtib⁹ a dño miam cũ fletu ⁊ ieiunijs ꝑ tri
duũ ꝯtinuũ ꝓstratis: hortat⁹ ẽ eos iudas vt se ppa
rẽt. Ipse ṽo cũ seniorib⁹ cogitauit priusq; rex ad=
moueret exercitũ ad iudeã ⁊ obtineret ciuitatẽ exi
re: ⁊ dñi iudicio cõmittere exitũ rei: dãs itaq; ptã
tẽ oĩm deo mũdi creatori: ⁊ hortat⁹ suos vt fortit
dimicarẽt ⁊ vsq; ad mortẽ ꝓ legib⁹/ tẽplo/ ciuitate/
pr̃ia/ ⁊ ciuib⁹ starẽt: circa modin exercitũ ꝯstituit.
Et dato signo suis dei victorie: iuuenibus fortissi E
mis electis nocte aggressus aulã regiã in castris
int̃fecit viros q̃ttuordeci milia ⁊ maximũ elephã
toꝝ cũ his q̃ suppositi fuerãt. Sũmoq; metu ac ꝑ
turbatiõe hostiũ castra replẽtes: rebusq; ꝓspe ge
stis abierũt. Hoc ãt factũ ẽ die illucescẽte adiuuã
te eũ dñi ꝓtectiõe. Sꝫ rex accepto gustu audacie
iudeoꝝ: arte difficultatẽ locoꝝ tẽtabat: ⁊ bethsu=
re q̃ erat iudeoꝝ ꝑsidiũ munitũ castra admoue=
bat: sꝫ fugabat: ipigebat: minorabat. His ãt qui F
intus erãt iudas necessaria mittebat. Enũciauit
aũt misteria hostib⁹ rodochus quidã de iudaico
exercitu q̃ reqsitus ꝯphensus est ⁊ cõclusus. Ite=
rũ rex sermonẽ habuit ad eos q̃ erãt in bethsuris
dextrã dedit: accepit: abijt: cõmisit cũ iuda. supa=

tus est. Ut aūt cognouit rebellasse philippū ātio
chie q̄ relictus erat sup̱ negocia: mēte cōsternat⁹
iudeos dep̄cās subditusq̧ eis iurat de oīb⁹ q̄bus
iustū visuz est: recōciliat⁹ obtulit sacrificiū: hono=
rauit templū et munera posuit: machabeū ample
xatus est: et fecit eū a ptolomaide vsq̧ ad gerre=
G nos ducē z p̄ncipē. Ut autē venit ptolomaidaz
grauiter ferebāt ptolomenses amicitie cōuentio
nem indignātes ne forte fedus irrūperet. Tunc
ascēdit lysias tribunal z exposuit rationē z p̄plm
sedauit: regressusq̧ est antiochiā. z hoc mō regis
profectio et reditus processit.

¶C.S. Demetrius ex suggestione alchimi inflā
matur cōtra iudeos mittēs nicanorē ad interfici
endū eos. Nicanor cū symone ꝯcertat. iūgit pacē
et soluit: z capere iudā vult. Iudas effugit man⁹
nicanoris. comminatur nicanor sacerdotibus vt
sibi tradant iudam vinctū. De razia z animi eius
constantia. xiiij.

Sed post triēnij tēpus cognouit iudas
A et q̄ cū eo erāt: demetriū seleuci cū mul
titudine valida z nauib⁹ p̱ portū tripo
lis ascēdisse ad loca oportuna z tenuis=
se regiones aduersus antiochū z eius ducē lysiā
Alchimus aūt quidā qui summ⁹ sacerdos fuerat
sed volūtarie coinq̄natus est tēporib⁹ cōmixtio=
nis ꝯsiderans nullo mō sibi esse salutē neq̧ acces
sum ad altare: venit ad regē demetriū centesimo
quīquagesimo anno offerēs ei coronā auream et
palmā sup̱ hec z talos qui tēpli esse videbant. Et
ipsa quidē die siluit. Tēp⁹ aūt oportunū demētie
sue nactus cōuocatus a demetrio ad cōsiliū z in=
terrogatus q̄bus rebus z cōsilijs iudei niterent
r̄ndit. Ipsi qui dicunt assidei iudeorū quib⁹ p̄est
iudas machabe⁹ bella nutriūt z seditiōes mouēt
B nec patiunt regnū esse q̄etū. Nā z ego defrauda
t⁹ parentū glīa: dico aūt sūmo sacerdotio huc ve
ni. p̄mo quidē vtilitatib⁹ regis fidē seruās: secū
do aūt etiā ciuib⁹ cōsulens. Nā illorū prauitate
vniuersum gen⁹ nostrū nō minime vexat: sed oro
his singulis o rex cognitis et regioni et generi se
cundū humanitatē tuā ꝓmulgatā omīb⁹ prospi=
ce. Nā q̄diu supest iudas impossibile est pacē eē
negocijs. Talib⁹ aūt ab hoc dictis z ceteri amici
hostiliter se habētes aduersus iudā: inflāmauerūt
1. mach. 7. b. demetriū. Qui stati nicanorē p̄positū elephanto
rum ducē misit in iudeā datis mādatis vt ipsum
quidē iudā caperet viuū: eos vero q̄ cū illo erant
dispergeret: z cōstitueret alchimuz maximi tēpli
summū sacerdotē. Tunc gentes q̄ de iudea fuge
rant iudā: segregatim se nicanori miscebāt: mise=
C rias z clades iudeoꝝ ꝓsperitates rerū suaꝝ exi
stimātes. Audito itaq̧ iudei nicanoris aduentu
et cōuentu nationū: conspersi terra rogabant eū
qui p̄plm suū constituit: ineternū custodiret. qui=
q̧ suā portionē signis euidētib⁹ ꝓtegit. Imperā
te aūt duce statim inde mouerūt: cōuenerūtq̧ ad
castellū dessau. Symō vero frater iude commise
rat cū nicanore: sed cōterrit⁹ est repētino aduen=
tu aduersarioꝝ: nicanor tñ audiēs virtutē comi=
tum iude z animi magnitudinē: quā p̱ patrie cer
taminib⁹ habebāt: sanguine iudiciū facere metue
bat. Quāobrē p̄misit possidoniū z theodotium

et matthiā: et vt darēt dextras atq̧ acciperēt. Et
cū diu de his cōsiliū agerent z ipse dux ad multitu
dinē retulisset: oīm vna fuit sentētia amicicijs an
nuere. Itaq̧ diē cōstituerūt qua secreto inter se
agerēt z singulis selle prolate sunt et posite. Pre= D
cepit autē iudas armatos esse locis oppotunis
ne forte ab hostib⁹ repente mali aliqd oriret. Et
congruū colloquium fecerūt. Morabat aūt nica
nor hierosolymis: nichilq̧ inique agebat: greges
q̧ turbarū q̄ cōgregate fuerāt dimisit. Habebat
aūt iudā semp̱ charū ex animo et erat viro inclia
tus. Rogauitq̧ eū ducere vxorē: filiosq̧ ꝓcreare
Nuptias fecit q̄ete egit: cōiterq̧ viuebāt. Alchi=
mus aūt vidēs charitatē illoꝝ adinuicē z cōuen=
tiones: venit ad demetriū z dicebat nicanorē re=
bus alienis assentire. Iudāq̧ regni insidiatorez
successorē sibi destinasse. Itaq̧ rex exasperat⁹ et
pessimis hui⁹ criminationib⁹ irritatus scripsit ni
canori dicēs: grauiter q̄dem se ferre de amicitie
cōuentione: iussitq̧ machabeū citius vinctū mit
tere antiochiā. Quib⁹ cognitis nicanor cōsterna E
batur et grauiter ferebat: si ea q̄ cōuenerāt irrita
faceret: nichil lesus a viro: sed q̄ regi resistere nō
poterat: opotunitatē obseruabat qua preceptū
perficeret. At machabe⁹ vidēs secū austeri⁹ age
re nicanorē: z cōsuetū occursum feroci⁹ exhibētez
intelligēs nō ex bono esse austeritatē istā paucis
suoꝝ cōgregatis occultauit se a nicanore. Qd̄ cū
ille cognouit fortiter se a viro p̄euentū venit ad
maximū z sanctissimū tēplū: z sacerdotib⁹ solitas
hostias offerentibus: iussit sibi tradi virū: quibus
cū iuramēto dicētib⁹ nescire se vbi esset qui quere
batur: extendens manū ad templū iurauit dicēs
Nisi iudā mihi vinctū tradideritis: istud dei pha
num in planiciē deducā z altare effodiā z templū
hoc libero patri ꝯsecrabo. Et his dictis abijt Sa F
cerdotes aūt protendentes man⁹ in celū inuoca
bant eū qui semp̱ propugnator esset gentis ipoꝝ
hec dicentes. Tu dn̄e vniuersoꝝ q̄ nulli⁹ indiges
voluisti templū h̄itationis tue fieri in nobis. Et
nūc sancte sanctoꝝ oīm dn̄e ꝯserua ineternū im=
pollutā domū istā que nup̱ mundata est. Razias
aūt quidā de seniorib⁹ ab hierosolymis delat⁹ est
nicanori: vir amator ciuitatis et bene audiēs qui
pro affectu pater iudeoꝝ appellabat. Hic multis
temporib⁹ cōtinentie ꝓpositū tenuit in iudaismo
corpusq̧ et aīam tradere cōtentus p̱ p̱seuerātia
Volēs aūt nicanor manifestare odiū quod habe
bat in iudeos misit milites quingētos vt eū com
p̄henderent. Putabat eñ si illū decepisset: sese cla
dem iudeis maximā illaturū. Turbis aūt irruere
in domū ei⁹ z ianuā dirūpere: atq̧ ignē admoue
re cupientib⁹: cū iā cōp̄rehēderet gladio se petijt
eligens nobiliter mori potius q̄ subdit⁹ fieri pec
catorib⁹: z ꝯtra natales suos indignis iniurijs agi
Sed cū p̱ festinationē nō certo ictu plagā dedis=
set: et turbe inter hostia irrūperēt: recurrēs auda
cter ad muruz precipitauit semetip̄m viriliter in
turbas: q̄bus velociter locū dātib⁹ casui eius: ve= G
nit p̱ mediā ceruicē. Et cū adhuc spiraret accēsus
aīo surrexit et cū sanguis ei⁹ magno fluxu deflue
ret et grauissimis vulnerib⁹ esset sauci⁹ cursu tur
bā ptrāsijt z stās supra quādā petrā p̄eruptā z iā

exanguis effectus:cõplex⁹ itestia sua vtrisq̧ ma-
nib⁹ ꝓiecit sup turbas inuocãs dñatorem vite ac
spũs:vt hec illi iterũ redderet atq̧ ita vita defun
ctus est.

℄L.S. Nicanor blasphemat Judas ornat suos
nõ clipeis sȝ sermõib⁹ optimis.apparuerũt onias
ꝛ hieremias.Hic dicit:hic est fratrũ amator. Tra-
didit hieremias iude gladiũ aureũ in man⁹ sibi a
deo missum.q̄ maxim⁹ timor erat pro sanctitate
tẽpli.manib⁹ pugnãtes cordib⁹ orabant. nicanor
cũ trigintaquinq̧ milib⁹ occidit. Caput ei⁹ cũ ma
nibus abscisa in hierl̃m deferunt lingua ei⁹ parti
culatim diuisa auibus datur. xv.

A Nicanor aũt vt cõperit iudã esse in locis
samarie cogitauit cũ omĩ ĩpetu die sab
bati cõmittere bellũ: iudeis ṽo q̃ illũ p
necessitatẽ sequebant dicentib⁹: ne ita
520ferociter et barbare fecerȝ:sed honorẽ tribue diei
sanctificationis et honora eũ q̃ vniuersa cõspicit
At ille infelix interrogauit si est potẽs in celo qui
imperauit agi diẽ sabbatoꝝ. Et respõdẽtib⁹ illis
est dñs viu⁹ ipe in celo potẽs q̃ iussit agi septimã
diẽ. At ille ait Et ego potẽs sum sup terrã q̃ impe
ro sumi arma ꝛ negocia regis impleri. Tñ nõ ob-
B tinuit vt cõsiliũ perficeret. Et nicanor q̃dẽ cũ sum
ma supbia erectus cogitauerat cõmune tropheũ
statuere de iuda. Machabe⁹ aũt semp cõfidebat
cũ omni spe auxiliũ sibi a dño affuturũ ꝛ hortaba
tur suos ne formidarẽt ad aduentuȝ nationũ sed
ĩ mẽte haberẽt adiutoris sibi facta de celo: et nũc
sperarẽt ab oĩpotẽte sibi affuturã victoriã. Et al-
locutus eos de lege ꝛ prophetis ãmonẽs etiã cer
tamina q̃ fecerant pri⁹ ꝓmptiores constituit eos.
Et ita animis eoꝝ erectis simul ostẽdebat gẽtiũ
fallaciã:et iuramẽtoꝝ p̃uaricationeȝ. Singulos
aũt illoꝝ armauit nõ clypei ꝛ haste munitione sȝ
sermonib⁹ optimis ꝛ exhortationib⁹ exposito di-
gno fide somnio:p̃ qđ vniuersos letificauit. Erat
C aũt huiusmõi visus. Oniã qui fuerat summus sa
cerdos virũ bonũ et benignũ verecũdũ visu : mo
destũ morib⁹:ꝛ eloq̃o decoꝝ:et q̃ a puero in virtu
tibus exercitat⁹ sit man⁹ ꝓtẽdentẽ : orare ꝓ omĩ
ppl̃o iudeoꝝ:post hoc apparuisse et aliũ virũ eta
te ꝛ gloria mirabilẽ:ꝛ magni decoris habitudinẽ
circa illũ. Rñdentẽ vero oniã dixisse. Hic est frm̃
amator ꝛ populi israel. Hic est q̃ multũ orat ꝓ põ
pulo ꝛ vniuersa sancta ciuitate hieremias ꝓphe-
ta dei. Extẽdisse aũt hieremiã dextraȝ et dedisse
iude gladiũ aureũ dicentẽ. Accipe sanctũ gladiũ
munus a deo:in q̃ deiicies aduersarios ppl̃i mei
D israel. Exhortati itaq̧ iude sermonib⁹ bonis val-
de de q̃b⁹ extolli posset impet⁹ ꝛ animi iuuenũ cõ
fortari:statuerũt dimicare et cõfligere fortiter vt
virt⁹ de negocijs iudicaret eo q̄ ciuitas sancta ꝛ
templũ periclitarent. Erat eñ pro vxorib⁹ ꝛ filijs
itẽq̧ ꝓ fratrib⁹ et cognatis minor sollicitudo:ma
ximus vero ꝛ prim⁹ ꝓ sanctitate timor erat tẽpli:
sed ꝛ eos q̃ in ciuitate erãt nõ minima sollicitudo
habebat ꝓ his q̃ cõgressuri erãt et iã cũ oẽs spe-
rarent iudiciũ futurũ hostesq̧ adessent atq̧ exer
citus erat ordinatus:bestie eq̃tesq̧ oportuno lo-
E co cõpositi cõsiderans machabe⁹ aduentũ multi
tudinis et apparatũ variũ armoꝝ ac ferocitateȝ
bestiaꝝ extendẽs man⁹ in celũ : ꝓdigia facientem
dñm inuocauit:q̃ nõ secũdũ armoꝝ potentiaȝ: sed
ꝓut ipi placet dat dignis victoriã. Dixit aũt inuo supra.8.d.
cans hoc modo. Tu dñe qui misisti angelũ tuum 4.re.19.g.
sub ezechia rege iuda:ꝛ interfecisti de castris sen Eccl.48.d
nacherib cẽtũ octogintaquinq̧ milia:ꝛ nũc dñator
celoꝝ mitte angelũ tuũ bonũ añ nos in timore et
tremore magnitudinis brachij tui vt metuãt q̃ cũ
blasphemia veniũt aduersus sanctũ ppl̃m tuum.
Et hic quidẽ ita perorauit. Nicanor aũt et q̃ cum
ipo erãt cũ tubis ꝛ cãticis admonebãt. Judas ṽo
ꝛ q̃ cũ eo erãt inuocato deo p̃ orones cõgressi sunt
manu q̃dẽ pugnãtes:sed et dñm cordib⁹ orantes
prostrauerũt nõ minus trigintaquinq̧ milia p̃sen
tia dei magnifice delectati. Cumq̧ cessassent ꝛ cũ F
gaudio redirẽt:cognouerũt nicanorẽ ruisse cũ ar
mis suis. Facto itaq̧ clamore ꝛ pturbatione susci
tata patria voce oĩpotentẽ dñm bñdicebãt Pre-
cepit aũt iudas q̃ p̃ oĩa corpore et aĩo mori ꝓ ciui
bus parat⁹ erat caput nicanoris ꝛ manũ cũ hũe-
ro abscissam hierosolymã p̃ferri. Quo cũ p̃uenis
set cõuocatis cõtribulib⁹ ꝛ sacerdotib⁹ ad altare
accessit ad eos q̃ in arce erãt. Et ostẽso capite ni-
canoris ꝛ manu nepharia quã extẽderat ꝯtra do
mũ sanctã oĩpotentis dei magnifice gloriat⁹ est.
Linguã etiã impij nicanoris p̃cisam iussit parti-
culatim auib⁹ dari:manũ aũt demẽtis cõtra tem
plũ suspẽdi. Oẽs igit celi bñdixerũt dñm dicen-
tes bñdict⁹ q̃ locũ suũ incõtaminatũ seruauit Su G
spẽdit aũt nicanoris caput in summa arce vt eui 1.macha.7
dens esset ꝛ manifestum signũ auxilij dei. Itaq̧ g.
oẽs cõmuni ꝯsilio decreuerũt nullo mõ diẽ istum
absq̧ celebritate p̃terire:habere ãt celebritatem
tertiadecima die mensis adar : q̃ dr̃ voce cyriaca
pridie mardochei die. Igit his erga nicanorẽ ge
stis:ꝛ ex illis tẽporib⁹ ab hebreis ciuitate possessa
ego quoq̧ in his faciã finẽ sermonis. Et siquideȝ
bene et vt hystorie cõpetit hoc et ipse velim :si ãt
minus digne:cõcedẽdũ est michi. Sicut eñ vinũ
sp̃ bibere aut semp aquã cõtrariũ est:alterius au
tem vti delectabile:ita legentib⁹ si semp exactus
sit sermo:nõ erit gratus. hic ĝ erit cõsummat⁹.

Explicit secundus liber Machabeorum.

℄Incipit epistola beati Hieronimi ad damasũ
papam in quattuor euangelistas.

Beatissimo pape Damaso: Hieronym⁹
Nouũ opus me facere cogis ex veteri:
vt post exẽplaria scripturaꝝ toto orbe
dispsa q̃si quidã arbiter sedeã et q̃ inter
se variãt q̃ sint illa q̃ cũ greca cõsentiant veritate
decernã. Pius labor:sed periculosa p̃sumptio iu
dicare de ceteris ipm ab oib⁹ iudicãdũ:senis mu
tare linguã ꝛ canescẽtẽ mundũ ad initia retrahe
re paruuloꝝ. Quis eñ doctus pariter vel indo-
ctus:cũ in man⁹ volumen assumpserit:et a saliua
quã semel imbibit viderit discrepare quod lecti-
tat:nõ statim erũpat in vocẽ me falsarium me cla
mans esse sacrilegũ qui audeã aliquid in veteri-
bus libris addere: mutare: corrigere. Aduersus
quã inuidiã duplex causa me consolat: qđ et tu q̃
summus sacerdos es:fieri iubes:et verũ non esse

quod variat etiā maledicoꝝ testimonio cōprobatur. Si eñ latinis exēplaribꝰ fides est adhibēda respōdeāt quibꝰ tot sunt exēplaria pene quot codices. Sin autē veritas est querenda de pluribꝰ cur nō ad grecā originē reuertētes ea q̄ vel a viciosis interpretibꝰ male edita: vel a presumptoribꝰ imperitis emēdata ꝑuersius: vel a librarijs dormitantibꝰ aut addita sunt aut mutata corrigimꝰ. Neq̄ vero ego de veteri disputo testamēto: quod a septuaginta senioribꝰ in grecam linguā versum tertio gradu ad nos vsq̄ ꝑuenit. Non q̄ro q̄d aq̄la: q̄d symachus sapiāt: quare theodotiō inter nouos et veteres mediꝰ incedat. Sit illa vera interpretatio: quā apostoli ꝓbauerunt. De nouo nunc loquor testamēto qđ grecū esse nō dubiū est: excepto apostolo mattheo: qui p̄imꝰ in iudea euāgelium xp̄i hebraicis litteris edidit hoc certe cū in nr̄o sermone discordat ⁊ diuersos riuuloꝝ tramites ducit: vno de fonte querēdus est. Pretermitto eos codices quos a luciano ⁊ hesitio nuncupatores paucoꝝ hoim asserit ꝑuersa cōtentio quibꝰ vtiq̄ nec in veteri instrumēto post septuagita interpretes emēdare quid licuit nec in nouo ꝓfuit emēdasse: cū multaꝝ gentiū linguis scriptura ante trāslata doceat falsa esse q̄ addita sunt. Igitur hec p̄sens prefatiūcula pollicef quattuor tm̄ euāgelia quorū ordo est iste. Mattheus. Marcꝰ. Lucas. Johānes codicū grecoꝝ emendata collatione: sed veterū que ne multū a lectionis latine cōsuetudine discreparēt: ita calamo īperauimus vt his tm̄ que sensum videbanf mutare: correctis reliqua manere pateremur vt fuerāt. Canones q̄q̄ quos eusebius cesariensis ep̄s alexādrinū secutꝰ ammoniū in decē numeros ordinauit: sicut in greco habentur expressimꝰ. ꝙ si q̄s de curiosis voluerit nosse que in euāgelijs vel eadē vel vicina vel sola sint: eoꝝ distinctiōe cognoscet. Magnꝰ siquidem hic in nostris codicibꝰ error inoleuit: duꝫ qđ in eadem re alius euāgelista plus dixit: in alio q̄ minꝰ putauerint: addiderūt. vel dū eūdē sensum alius aliter expressit ille q̄ vnū ē quattuor p̄imū legerat ad eiꝰ exēplū ceteros quoq̄ estimauerit emēdādos. Unde accidit vt apud nos mixta sint oīa: et in marco plura luce atq̄ mathei Rursuꝫ in mattheo plura iohānis et marci: ⁊ in ceteris reliquoꝝ q̄ in alijs propria sunt inueniantf. Cū itaq̄ canones legeris q̄ subiecti sunt cōfusionis errore sublato: ⁊ similia oīm scies: ⁊ singlis sua queq̄ restitues. In canone p̄imo ꝯcordāt quattuor mattheus marcꝰ lucas iohānes. In secūdo tres: mattheus marcꝰ lucas. In tertio tres: mattheꝰ lucas iohānes. In quarto tres: mattheꝰ marcꝰ iohānes In quīto duo: mattheꝰ lucas. In sexto duo: mattheus marcꝰ. In septio duo: mattheꝰ iohānes In octauo duo: lucas marcꝰ. In nono duo: lucas iohānes. In decimo: ꝓp̄ia vnusquisq̄ q̄ nō habentur in alijs ediderūt. Singulis vero euāgelijs ab vno incipiēs vsq̄ ad finē libroꝝ dispar numerus accrescit. Hic nigro colore p̄escriptus sub se habet aliū ex minimo discolorē numerū q̄ ad decem vsq̄ ꝓcedens indicat: p̄ior numerꝰ in q̄ sit canone requirēdus. Cū ergo aperto codice verbi gratia illud siue illud capitulū scire volueris cuiꝰ canonis sit: statim ex subiecto numero doceberis ⁊ recurrēs ad p̄icipia in quibꝰ canonū est disticta cōgeries: eodēq̄ statim canone ex titulo frontis inuento: illū quē querebas numerū eiusdē euāgelij qui ⁊ ipse ex inscriptione signaf inuenies: atq̄ e vicino ceteroꝝ tramitibꝰ inspectis: quos numeros e regione habeant adnotabis: ⁊ cū scieris recurres ad volumia singuloꝝ ⁊ sine mora reptis numeris q̄s añ signaueras reperies ⁊ loca in quibus vel eadē vel vicina dixerunt. Opto vt in xp̄o valeas ⁊ memineris mei papa beatissime.

Incipit alius prologus.

Plures fuisse q̄ euāgelia scripserūt. Lucas euāgelista testaf dicēs. Qm̄ quidē multi conati sunt ordinare narrationē rerū q̄ in nobis cōplete sunt sicut tradiderūt nobis q̄ ab initio ip̄i viderūt sermonē: ⁊ ministrauerūt ei: ⁊ perseuerātia vsq̄ ad presens tēpus monimēta declarāt: q̄ a diuersis autoribꝰ edita diuersarū heresum fuere principia: vt est illud iuxta egyptios: ⁊ thomā ⁊ mathiā ⁊ bartholomeū duodecim q̄q̄ ap̄loꝝ et basilidis atq̄ appollinis ac reliquoꝝ: quos enumerare longissimū est: cuꝫ hec tm̄ in presentiaꝝ necesse sit dicere: extitisse q̄sdam q̄ sine sp̄ū ⁊ gr̄a dei conati sunt magis ordinare narrationē: q̄ hystorie texere veritatē. Quibus iure potest illud ꝓpheticū coaptari. Ue q̄ ꝓphetant de corde suo: q̄ ambulant post sp̄m suū: q̄ dicunt. Hec dicit dn̄s: ⁊ dn̄s nō misit eos. De qui- Eze.13.a.
bus ⁊ saluator in euāgelio iohānis loquitur. Omnes qui ante me venerunt: fures fuerunt et latro- iohan.10.b
nes. Qui venerunt non qui missi sunt. Ipse enim ait. Ueniebant et ego non mittebā eos. In venientibus presumptio temeritatis: in missis obsequiū seruitutis est. Ecclesia aūt que dn̄i voce supra pe- math. 7.d.
tram fundata est: quā introduxit rex in cubiculū suū ⁊ ad quā per foramen descensiōis occulte misit manū suā similis dāmule hinnuloq̄ ceruorum quattuor flumia paradisi instar eructuās quattuor ⁊ angulos ⁊ annulos habet per quos quasi arca testamēti et custos legis dn̄i lignis mobilibus vehitur. Primus oīm mattheus est publicanꝰ cognomēto leui q̄ euāgeliū in iudea hebreo sermone edidit ob eoꝝ vel maxime causam q̄ in iesū crediderāt ex iudeis ⁊ neq̄q̄ legis vmbra secedente euangelij veritatē seruabant. Secūdus marcus interpres ap̄li petri: et alexādrine ecclie p̄imus ep̄s: qui dn̄m quidem saluatorē ip̄e non vidit: sed ea que audierat magistrum p̄dicantem: iuxta fidem magis gestorum narrauit q̄ ordinem. Ter- 1.choꝝ.8.c
tius lucas medicus natione syrus antiocēsis cuius laus in euāgelio: qui ⁊ ip̄e discipulꝰ ap̄li pauli in achaie bythimieq̄ partibꝰ volumen condidit quedā altius repetens vt et ip̄e in prohemio confitetur audita magis q̄ visa describens. Ultimus iohan.21.f.
iohānes apostolus et euāgelista quē iesus amauit plurimum q̄ suꝑ pectus dn̄i recūbens purissima doctrinaꝝ fluēta potauit: et q̄ solus de cruce meruit audire. Ecce mater tua Is cū esset in asia iohan.19.e
et iam tunc hereticorum semina pullularent cherinthi et hebionis et ceterorum qui negāt christū

in carne venisse: quos et ipse in epistola sua anti-
christos vocat: et apostolus paulus frequēter p-
cutit: coactus est ab omnibus pene tunc asie epi-
scopis et multarum ecclesiarū legationibus de
diuinitate saluatoris altius scribere et ad ipsū vt
ita dicam dei verbum non tā audaci q̃ felici te
meritate prorumpere vt ecclesiastica narrat hy-
storia cum a fratribus cogeretur vt scriberet: ita
facturum se respondisse: si indicto ieiunio in com
mune omnes deum deprecarentur. Quo expleto
reuelatione saturatus in illud prohemiū celo ve
Iohan.1.a. niens eructauit. In principio erat verbum: et ver
bum erat apud deum: et deus erat verbum: hoc
erat in principio apud deum. Hec igitur quattu
or euangelia multo ante predicta ezechielis quo
q̃ volumen probat: in quo prima visio ita contexi
tur. Et in medio similitudo quattuor animalium
Eze.1.b. et vultus eorum. Facies hominis et facies leonis
et facies vituli et facies aquile. Prima hois facies
matheum significat qui quasi de homie exorsus
Math.1.a. est scribere. Liber generationis Jesu christi filij
dauid filij abraham. Secūda marcum in quo vox
leonis in heremo rugientis auditur. Vox clamā-
tis in deserto parate viā domini: rectas facite se
mitas eius. Tertia vituli: que euangelistam lucā
a zacharia sacerdote sumpsisse initiū prefigurat
Quarta iohannem euangelistam: qui assumptis
pennis aquile et ad altiora festinans de verbo dei
disputat. Cetera que sequuntur in eundem sensū
proficiunt. Crura eorum recta et pennati pedes:
et quocunq̃ spiritus ibat: ibant et non reuertebā
tur: et dorsa eorum plena oculis: et scintille ac lam
pades in medio discurrentes: et rota in rotā: et in
singulis quattuor facies. Unde et apocalipsis io-
Apoca.4.b hannis post expositionem vigintiquattuor senio
rum qui tenentes cytharas et phialas adorātes
agnum dei introducit fulgura atq̃ tonitrua: et se
ptem spiritus discurrentes et mare vitreū: et quat
tuor aialia plena oculis dicens. Animal primum
simile leoni: et secundū simile vitulo: et tertiū simile
homini: et quartū simile aquile volāti. Et post pau
lulū. Plena inquit erāt oculis et requiem nō habe
bant die ac nocte dicentia. Sanctus sanctus san
ctus dn̄s deus oṗs: qui erat qui est et qui ventur⁹
est. Quibus cunctis perspicue ostēditur: quattu-
or debere tm̄ euangelia suscipi et oēa apocripho-
rum nenias: mortuis magis hereticis q̃ ecclesia
sticis viuis canendas.

Sequitur prologus in Mattheum.

Mattheus cum primo predicasset euan-
gelium in iudea: volēs trāsire ad gētes
prim⁹ euangelium scripsit hebraice qđ
fratrib⁹ a quib⁹ ibat ad memoriā reli
quit. Sicut em̄ necesse fuit ad cōfirmationē fidei
euangeliū predicare: sic et cōtra hereticos scribi.
Cū aūt plures euāgeliū scripserint: q̃ttuor tm̄ ha
bent autoritatis testimoniū: q2 p quattuor mūdi
partes fidē nūciant trinitatis et sunt quasi q̃ttuor
rote in q̃driga dn̄i q̃ vehit eū p predicationē euā-
gelij: et gen⁹ humanū quadrifida morte peremptū
eorū erat p̄dicatione viuificādū: vnde et aliorum
euāgelia deciderūt nec recepta sunt: q2 nolebant
prefinitū numerū cassari propter virtutem sacra
menti. Designant etiā euangeliste quattuor figu
ris q̃ non sunt deceptorie: sed iocūdi misterij sibi
conscie. Mattheus in homine intelligitur: q2 cir-
ca humanitatem christi principaliter immoratur
Marcus in leone: q2 de resurrectione. Lucas in
vitulo: agens de sacerdotio. Johannes in aquila
scribens sacramenta diuinitatis. Christus vero
quē describunt homo fuit de virgine natus. vitu
lus in immolatione. leo in resurrectiōe. aquila in
ascensione. Uel in homine humanitas. in vitulo
sacerdotium. in leone regnum. in aquila exprimi
tur diuinitatis sacramentum.

Incipit argumentum in euā-
gelium secundum mattheum.

Mattheus ex iudea sicut in ordine pri- Mat.9.
mus ponitur: ita euangeliū in iudea
primus scripsit. cuius vocatio ad do-
minum ex publicanis actibus fuit du
orum in generatione christi principia presumēs
vnius cuius prima circuncisio in carne: alterius
cuius secundum cor electio fuit. Ex vtrisq̃ enim
partibus christus. Sicq̃ quaterdenario numero
triformiter posito principium a credendi fide in
electionis tempus porrigens: et ex electione vsq̃
in transmigrationis diem dirigens atq̃ a trans-
migrationis die vsq̃ in christum definiens decur
sam aduentus domini ostendit generationem vt
numero satisfaciens et tempori. et se qđ esset osten
deret et dei in se opus monstrans. etiā in his quo
rum genus posuit: christi operantis a principio
testimonium non negaret. Quarum omnium re
rum tempus ordo numerus dispositio vel ratio
quod fidei necessarium est: deus christus est: qui Gala.4.
factus est ex muliere factus sub lege: natus ex vir
gine: passus in carne: omnia in cruce fixit: vt triū-
phans ea in semetipso resurgens in corpore: et pa
tris nomen in patribus filio. et filij nomē patri re
stituens in filijs: sine principio sine fine: ostendēs
vnum se cum patre esse: q2 vn⁹ est. In q̃ euangelio
vtile est desiderantibus deū: sic prima vel media
vel perfecta cognoscere: vt et vocationem aposto
li et opus euangelij et dilectionē dei in carne na
scentis per vniuersa legentes intelligant: atq̃ id
in eo in quo reprehensi sunt et apprehēdere appe
tūt recognoscāt. Nobis em̄ in hoc studio argumē
ti fuit: et fidem facte rei tradere et operātis dei in
telligendam diligenter esse dispositionem a que-
rentibus non tacere.

Explicit argumentum.

Incipit euangelium Matthei.

C.S. De generationibus patrum quadragin
ta duorum. de distinctione generationis eiusdē
de gñatione xp̄i. q̃ desposata erat maria ioseph.
q̃ angelus apparuit ioseph volenti dimittere eā
ipse saluum faciat populum suum. Joseph acce-
pit coniugem suam. Capitulum.j.

A

Luce.3.c. Liber gña
Job.1.a. tiōis iesu xp̄i: filij dauid:
Gene.2.a. filij abraā. Abraam ge
1.pa.1.b. nuit isaac. Isaac aūt ge
Gen.25.d. nuit iacob. Jacob aūt ge
Gen.29.g. nuit iudā ⁊ fratres eius.
Gen.38.g. Judas aūt genuit pha
ruth.4.d. res ⁊ zaram de thamar.
1.pa.2.a. Phares aūt genuit esrom. Esrom aūt genuit arā
Arā aūt genuit aminadab. Aminadab aūt genu
it naason. Naason aūt genuit salmon. Salmō au
tem genuit boos de raab. Boos aūt gēuit obeth
2.reg.12.f. ex ruth. Obeth aūt genuit iesse. Jesse aūt genuit
1.pa.3.b. dauid regē. Dauid aūt rex genuit salomonē ex ea
3.re.11.g. q̄ fuit vrie. Salomon aūt genuit roboā. Roboam
1.pa.3.b. autē genuit abiā. Abia aūt genuit asa. Asa autē
B genuit iosaphat. Josaphat aūt genuit iorā. Jorā
aūt genuit oziā. Ozias aūt genuit ioathan. Joa
than aūt genuit achas. Achas aūt genuit ezechi
am. Ezechias autē genuit manassen. Manasses
aūt genuit amon. Amon aūt genuit iosiā. Josias
aūt genuit iechoniā ⁊ fratres eius in trāsmigra
1.pa.3.c. tione babylonis. Et post trāsmigratiōnē babylo
nis. iechonias genuit salathiel. Salathiel aūt ge
nuit zorobabel. zorobabel aūt genuit abiud. Abi
ud aūt genuit eliachim. Eliachiz aūt genuit azor.
Azor aūt genuit sadoch. Sadoch aūt gēuit achim.
Achim aūt genuit eliud. Eliud aūt gēuit eleazar.
Eleazar aūt genuit mathan. Mathan aūt genuit
iacob. Jacob āt genuit ioseph virū marie: de qua
C natus est iesus q̄ vocat̄ xp̄s. Oēs itaq̄ generatō
nes ab abraā vsq̄ ad dauid: gñationes q̄ttuorde
cim. et a dauid vsq̄ ad trāsmigratiōnē babylōis
generationes quattuordeci. ⁊ a trāsmigratiōe ba
bylonis vsq̄ ad xp̄m: generatiōes quattuordeci.
lu.1.c.⁊.2.a Xp̄i āt generatio sic erat. Cū esset desposata ma
ter iesu maria ioseph: anteq̄ cōuenirēt inuēta est
in vtero habēs de sp̄ūsancto. Joseph aūt vir eius
cū eēt iustus ⁊ nollet eā traducere: voluit occulte
dimittere eā. Hec aūt eo cogitante: ecce angelus
D dn̄i apparuit in somnis ioseph: dicens. Joseph fi
li dauid: noli timere accipere mariā cōiugē tuam
Quod em̄ in ea natū est: de sp̄ūsancto est. Pariet
aūt filiū ⁊ vocabis nomē eius iesum. Ipse em̄ sal
uum faciet pp̄lm suū a pctis eo⁊. Hoc aūt totuz
Esa.7.c. factū est: vt adimpleret̄ qd̄ dictuz est a dn̄o p pro
phetā dicētē. Ecce virgo in vtero habebit ⁊ pariet
filiū ⁊ vocabit̄ nomē ei⁹ emanuel qd̄ est interpre
tatū nobiscū deus. Exurgēs aūt ioseph a somno fe
cit sicut pcepit ei angel⁹ dn̄i: ⁊ accepit cōiugē suā:
⁊ nō cognoscebat eā donec peperit filiū suum pri
mogenitū ⁊ vocauit nomen ei⁹ iesum.

C.S. Magi cū muneribus veniūt: ⁊ ioseph ab
angelo p visum admonit⁹ cū puero ⁊ matre eius
in egyptū fugit. infantes interficiuntur. regressio
iesu christi ex egypto ij.

A Cum natus esset iesus in bethleē iude in
dieb⁹ herodis regis: ecce magi ab oriē
te venerūt hierosolymā dicētes. Ubi ē
qui natus est rex iudeo⁊? Uidim⁹ enim
stellā ei⁹ in oriēte: ⁊ venim⁹ adorare eū. Audiens
aūt herodes rex turbatus est: ⁊ oīs hierosolyma
cū illo. Et cōgregans oēs pricipes sacerdotum ⁊
scribas pp̄li sciscitabat̄ ab eis vbi xp̄s nasceret̄.
At illi dixerūt ei. In bethleē iude. Sic em̄ scriptū
est p prophetā. Et tu bethleē terra iuda: nequaq̄ iohan.7.f.
minima es in principib⁹ iuda. Ex te em̄ exiet dux michee.5.a
q̄ regat pp̄lm meū israel. Tūc herodes clā voca
tis magis: diligēter didicit ab eis tp̄us stelle q̄
apparuit eis: ⁊ mittēs illos in bethleē dixit. Ite ⁊
interrogate diligēter de puero: ⁊ cū inueneritis
renūciate mihi: vt ⁊ ego veniēs adorē eū. Qui cū
audissent regē abierūt. Et ecce stella quā viderāt B
in oriēte antecedebat eos vsq̄dum veniēs staret
supra vbi erat puer. Uidētes aūt stellā gauisi sūt
gaudio magno valde. Et intrantes domum inue
nerūt puerū cū maria m̄re ei⁹ ⁊ pcidētes adora
uerūt eum: ⁊ apertis thesauris suis obtulerunt ei
mūera. aurū. thus. ⁊ myrrhā. Et respōso accepto
in somnis ne redirēt ad herodē: p aliā viā reuersi
sunt in regionē suā. Qui cū recessissent: ecce ange C
lus dn̄i apparuit in somnis ioseph dicēs. Surge
⁊ accipe puerū et matrē eius ⁊ fuge in egyptū: et
esto ibi vsq̄dū dicā tibi. Futurū est ei vt herodes
querat puerū ad pdendū eū. Qui cōsurgēs acce
pit puerū ⁊ matrē ei⁹ nocte ⁊ secessit in egyptum
Et erat ibi vsq̄ ad obitū herodis: vt adimpleret̄
qd̄ dictū est a dn̄o p prophetā dicentē. Ex egypto Osee.11.a.
vocaui filiū meū. Tūc herodes vidēs q̄m illusus
esset a magis: irat⁹ est valde: ⁊ mittēs occidit oēs
pueros q̄ erāt in bethleē: ⁊ in oibus finib⁹ ei⁹ a bi
matu ⁊ infra secūdū tēpus qd̄ exquisierat a magis.
Tūc adipletū est quod dictū est p hieremiā pro Hiere.3.g.
phetā dicentē. Uox in rama audita est: plorat⁹ et et.31.c.
vlulatus mult⁹: rachel plorās filios suos ⁊ noluit Threñ.1.a
cōsolari: q2 nō sunt. Defūcto āt herode ecce āgel⁹ D
dn̄i apparuit in somnis ioseph in egypto dicens.
Surge ⁊ accipe puerū ⁊ matrē ei⁹: ⁊ vade in ter
ram israel. Defuncti sunt em̄ q̄ querebāt aiam pu
eri. Qui cōsurgēs accepit puerū ⁊ matrē eius: et
venit in terrā israel. Audiēs aūt q2 archelaus re
gnaret in iudea pro herode patre suo timuit illo
ire: ⁊ ammonitus in somnis secessit in partes ga
lilee. ⁊ veniens habitauit in ciuitate q̄ vocat̄ naza
reth vt adimpleret̄ qd̄ dictū est p prophetas. q̄m
nazareus vocabitur.

C.S. De baptismate iohannis in iordane. ⁊ de
christi baptismate iij.

In diebus aūt illis venit iohannes ba A
ptista predicans in deserto iudee ⁊ di Luce.3.a.
cens. Penitentiā agite: appropinq̄bit iohan.1. a.
em̄ regnū celo⁊. Hic est em̄ de q̄ dictū
est p esaiā pphetā dicentē. Uox clamā Esa.40.a.
tis in deserto: parate viam dn̄i: rectas facite semi mar.1.a.
tas ei⁹. Ipse aūt iohānes habebat vestimentū de Luce.3.a.
pilis camelo⁊: ⁊ zonā pelliceā circa lūbos suos. Johan.1.c
Esca aūt eius erat locuste ⁊ mel siluestre. Tūc exi Mar.1.a.
bat ad eū hierosolyma ⁊ oīs iudea: ⁊ oīs regio cir B
ca iordanē. ⁊ baptisabant̄ ab eo in iordane cōfitē Luce.3.a.
tes peccata sua. Uidēs aūt multos phariseo⁊ et Johan.3.e
saduceo⁊ veniētes ad baptismū suū dixit eis. Luce.3.b.
Progenies vipera⁊ quis demonstrabit vobis fu ifra.23.d.
gere a ventura ira? Facite ergo fructū dignū peni
tentie. ⁊ ne velitis dicere intra vos: patrē hēmus

abraam. Dico eñ vobis: qm̃ potẽs est deus de la
C pidib⁹ istis suscitare filios abrae. Jam eñ securis
infra.7.e. ad radicẽ arborꝝ posita ẽ. Ois ergo arbor q̃ nõ fa
Mar.1.d. cit fructũ bonũ excidet ꝛ in ignẽ mittet. Ego qui
Luce.3.c. dem baptizo vos in aqua in penitentiã. qui autẽ
Johã.1.d post me venturus est: fortior me est: cui⁹ nõ sũ di
gnus calciamenta portare. Ipse vos baptisabit
Act.1.a in spiritu sc̃o ꝛ igni. Cui⁹ ventilabrũ in manu sua
Luce.3.d ꝛ pmũdabit areã suã: ꝛ cõgregabit triticũ in hor=
D reum suũ: paleas aũt cõburet igni inextinguibili
Mar.1.a. Tũc venit iesus a galilea in iordanẽ ad iohannẽ
Luce.3.d vt baptizaret ab eo. Johãnes aũt phibebat euz
Johã.1.d dicens. Ego a te debeo baptizari: ꝛ tu venis ad
me. Rñdẽs aũt iesus dixit ei. Sine modo Sic eñ
decet nos implere oẽm iusticiã. Tũc dimisit eum
Baptizatus aũt iesus cõfestim ascẽdit de aq̃. Et
ecce aperti sunt ei celi ꝛ vidit spm̃ dei descẽdentẽ
sicut colũbã ꝛ venientẽ sup se. Et ecce vox de celo
dicens. Hic est filius meus dilectus in quo mihi
complacui.

¶ C. S. Jesus post ieiunium quadraginta dierꝝ
ꝛ quadraginta noctium tentatur a dyabolo. Pe
trum ꝛ andream ꝛ iacobum ꝛ iohannem piscato=
res conuocauit ꝛ circuiens galileam varios lan=
guores hominum curat. iiij.

A Tunc iesus ductus est in desertuz a spũ:
Mar.1.a. vt tentaret a dyabolo: ꝛ cuz ieiunasset
Luce.4.a. q̃draginta dieb⁹ ꝛ q̃draginta noctibus
postea esuriit. Et accedẽs tentator: di=
xit ei. Si filius dei es: dic vt lapides isti panes fi=
Deut.8.a. ant. Qui respõdens dixit. Scriptum est. Non in
Luce.4.a. solo pane viuit hõ: sed in omni verbo qd̃ procedit
de ore dei. Tũc assumpsit eũ dyabolus in sanctã
ciuitatẽ: ꝛ statuit eũ sup pinaculũ tẽpli: ꝛ dixit ei.
Si filius dei es mitte te deorsuz. Scriptũ est eñ:
Psal.90 q: angelis suis mãdauit de te ꝛ in manib⁹ tollent
B te: ne forte offendas ad lapidẽ pedẽ tuuz. Ait illi
Deut.6.c iesus rursum. Scriptũ est. Nõ tentabis dñm deũ
tuũ. Iterũ assumpsit eũ dyabolus in mõtẽ excel
sum valde ꝛ ostendit ei oia regna mundi ꝛ gloriã
eorum ꝛ dixit ei. Hec omnia tibi dabo: si cadens
adorauerismé. Tunc dicit ei iesus. Uade satha=
Deut.6.b. na. Scriptũ est enim. Dñm deum tuuz adorabis
ꝛ.10.d. et illi soli seruies. Tũc reliq̃t eũ dyabolus: ꝛ ecce
Mar.1.b. angeli accesserũt ꝛ ministrabãt ei. Cũ aũt audis=
Luce.4.b. set iesus q̃ iohãnes traditus esset: secessit in gali=
Johã.3.c. leam: et relicta ciuitate nazaret: venit ꝛ habitauit
ꝛ.4.f. in ciuitate capharnaũ maritima in finib⁹ zabulõ
C ꝛ neptalim: vt adipleret qd̃ dictũ est p esaiã pro=
Esaie.9.a. phetã. Terra zabulon ꝛ terra neptalim: via maris
trãs iordanẽ galilee gentiũ ppl's q̃ ambulabat in
tenebris vidit lucẽ magnã: ꝛ sedentibus in regio
ne vmbre mortis lux orta est eis. Exinde cepit ie
Mar.1.b. sus pdicare ꝛ dicere. Penitẽtiã agite. Appropin
quabit ei regnũ celorꝝ. Ambulãs aũt iesus iuxta
mare galilee: vidit duos fratres symonẽ qui voca
tur petrus: ꝛ andreã fratrez eius: mittẽtes rhete
Mar.1.b. in mare. Erant eñ piscatores. Et ait illis: venite
Luce.5.b post me: ꝛ faciaz vos fieri piscatores hoim. At illi
D cõtinuo relictis rhetib⁹ secuti sunt eũ. Et pcedẽs
Mar.1.b. inde vidit alios duos fratres: iacobuz zebedei et
iohãnẽ fratrẽ eius in naui cũ zebedeo pr̃e eorꝝ re
ficientes rheti a sua: ꝛ vocauit eos. Illi aũt statiz

relictis rhetib⁹ ꝛ patre secuti sunt eum. Et circui
bat iesus totã galileã docẽs in synagogis eorꝝ et Marci.3.a
predicãs euãgeliũ regni: ꝛ sanãs oẽm languorez Luce.4.c.
et oẽm infirmitatẽ in pplo. Et abiit opinio ei⁹ in Johã.6.a
totã syriã: ꝛ obtulerũt ei oẽs male habẽtes variis
languorib⁹ ꝛ tormẽtis cõprehensos: et q̃ demõia
habebãt ꝛ lunaticos ꝛ paralyticos: ꝛ curauit eos
Et secute sunt eũ turbe multe de galilea ꝛ deca=
poli: et de hierosolymis ꝛ de iudea: ꝛ de transior=
danem.

¶ C. S. Beatitudinis ꝛ cetera mãdata. ꝛ de ho=
micidio. de oblatione. de adulterio. de oculo vel
manu eruẽda. vxorẽ nisi ob adulteriũ dimittẽdã.
de iuramẽtis. de oculo. ꝛ dente. inimicos diligen
dos: de elemosynis. v.

Uidens aũt iesus turbas: ascẽdit in mõ A
tem: ꝛ cũ sedisset: accesserũt ad eũ disci
puli ei⁹: ꝛ aperiẽs os suũ docebat eos:
dicẽs. Beati pauperes spũ: qm̃ ipsoruz
est regnũ celorꝝ. Beati mites: qm̃ ipsi possidebũt
terrã. Beati q̃ lugẽt: qm̃ ipsi consolabunt. Beati Luce.6.c.
q̃ esuriunt ꝛ sitiunt iusticiã: qm̃ ipsi saturabuntur
Beati misericordes: qm̃ ipsi miaz cõsequent. Bti
mũdo corde: qm̃ ipsi deũ videbũt. Beati pacifici:
qm̃ filij dei vocabunt. Beati q̃ psecutionẽ patiũ= 1.pe.3.c.
tur ppter iusticiã: qm̃ ipsorꝝ est regnũ celorꝝ. Bti Luce.6.d.
estis cũ maledixerint vobis hoies ꝛ psecuti vos
fuerint: ꝛ dixerint oẽ malũ aduersum vos: mẽtien
tes ppter me. Gaudete ꝛ exultate: qm̃ merces ve B
stra copiosa est in celis Sic eñ psecuti sunt pphe
tas q̃ fuerunt ãte vos. Uos estis sal terre. q̃ si sal mar.9.g.
euanuerit in q̃ salliet? Ad nichilũ valet vltra: nisi Luc.14.g.
vt mittat foras: ꝛ cõculcet ab hoib⁹. Uos estis lux mar.4.c.
mũdi. Nõ potest ciuitas abscõdi supra montẽ po Luce.8.c.
sita: neq̃ accẽdũt lucernã: ꝛ ponũt eã sub modio: ꝛ.11.e.
sed sup candelabrũ vt luceat oib⁹ q̃ in domo sunt
Sic luceat lux vestra corã hoib⁹ vt videãt opera
vestra bona: ꝛ glorificẽt patrẽ vestrũ qui in celis
est. Nolite putare qm̃ veni soluere legẽ aut pphe
tas. Nõ veni soluere: sed adimplere. Amen q̃ppe Luce.16.d
dico vobis: donec trãseat celũ ꝛ terra: iota vnũ aut C
apex vn⁹ nõ preteribit a lege: donec oia fiãt. Qui Jaco.2.b.
ergo soluerit vnũ de mãdatis istis minimis: ꝛ do
cuerit sic hoies: minim⁹ vocabit in regno celoruz
qui aũt fecerit ꝛ docuerit: hic magnus vocabit in
regno celorꝝ. Dico aũt vobis: q: nisi abũdauerit
iusticia vr̃a pl⁹ q̃ scribarꝝ et phariseorꝝ nõ intra=
bitis in regnũ celorꝝ. Audistis q: dictũ est antiq̃s Exo.20.b.
nõ occides. q̃ aũt occiderit: reus erit iudicio. Ego Deut.5.b.
aũt dico vobis. q: ois q̃ irascit fratri suo: re⁹ erit
iudicio. Qui aũt dixerit fratri suo racha: re⁹ erit
cõcilio. Qui aũt dixerit fatue: reus erit gehenne
ignis. Si ergo offers mun⁹ tuũ ad altare: ꝛ ibi re D
cordat⁹ fueris: q: frater tu⁹ habet aliquid aduer=
sum te: relinq̃ ibi mun⁹ tuũ añ altare et vade pri⁹
recõciliari fratri tuo ꝛ tũc veniẽs offeres munus
tuũ. Esto cõsentiens aduersario tuo cito dum es
cũ eo in via: ne forte tradat te aduersarius iudici
et iudex tradat te ministro: ꝛ in carcerẽ mittaris.
Amẽ dico tibi: nõ exies inde donec reddas nouis
simũ quadrantẽ. Audistis q: dictũ est antiquis: Luce.12.g
nõ mechaberis. Ego aũt dico vobis q: ois qui vi Ex.20.b.
derit mulierẽ ad cõcupiscẽdũ eã iã mechatus est E

infra.18.a. eam in corde suo. q si oculus tu⁹ dexter scandali
sat te: erue eum ꝛ ꝓijce abs te. Expedit eñ tibi vt
pereat vnũ membroꝝ tuoꝝ q̃ totũ corpus tuũ
mittatur in gehẽnã ignis. Et si dextera man⁹ tua
scandaliset te: abscide eam ꝛ ꝓijce abs te. Expe
dit eñ tibi vt pereat vnũ mẽbroꝝ tuoꝝ q̃ totum
deut.24.a corpus tuũ eat in gehennã. Dictũ est aũt. quicũqȝ
ifra.19.b dimiserit vxorẽ suã: det ei libellũ repudij. Ego aũt
Mar.10.a. dico vobis: q: ois q dimiserit vxorẽ suã: excepta
Lu.16.d. fornicationis causa: facit eã mechari. Et q dimis-
sam duxerit adulterat. Iterũ audistis q: dictum
Luce.19.b est antiquis. nõ periurabis: reddes aũt dño iura
F menta tua. Ego aũt dico vobis nõ iurare omnio
neqȝ ꝑ celũ q: thronus dei est. neqȝ ꝑ terrã q: sca-
bellum est pedũ ei⁹. neqȝ ꝑ hierosolymam q: ciui
tas est magni regis. neqȝ ꝑ caput tuũ iurauerís:
q: nõ potes vnũ capillũ albũ facere aut nigrum.
Jaco.5.e Sit aũt sermo vester: est est: nõ non. quod aũt his
Exo.21.c abundanti⁹ est a malo est. Audistis q: dictum est
Deut.19.d oculũ pro oculo: dentẽ pro dẽte. Ego aũt dico vo
Luce.6.d bis nõ resistere malo: sed si quis te percusserit in dex
terã maxillã tuã: prebe illi ꝛ alterã. et ei q vult te-
cum in iudicio cõtendere ꝛ tunicaȝ tuã tollere: di
mitte ei ꝛ palliũ. et qcũqȝ te angariauerit mille pas
sus: vade cũ illo et alia duo. Qui aũt petit a te da
G ei: et volẽti mutuare a te ne auertar̃s. Audistis q:
Leui.19.c dictũ est. Diliges ꝓximũ tuũ ꝛ odio habebis ini-
Luce.6.e micũ tuũ. Ego aũt dico vobis: diligite inimicos
vestros: bñfacite his q oderũt vos: ꝛ orate ꝓ per
sequẽtibus ꝛ calũniantib⁹ vos vt sitis filij patris ve
stri qui in celis est: q solẽ suũ oriri facit sup bonos
Luce.6.e et malos: et pluit sup iustos et iniustos. Si eñ di
ligitis eos q vos diligũt: quã mercedẽ habebitis
Nõne ꝛ publicani hoc faciũt? Et si salutaueritis
fratres vr̃os tm̃: quid amplius facitis? Nonne et
ethnici hoc faciũt? Estote ergo vos ꝑfecti sicut et
pater vester celestis perfectus est.

C. S. Oratio. ieiuniũ. de thesauro i celũ. lucer
nã corporis esse oculũ. ꝛ nõ posse duob⁹ dñis ser-
uire: nec cogitandũ de esca ꝛ vestimẽto volatilib⁹
agri ꝛ sollicitudine diei. vi.

A
infra.23.a Attendite ne iusticiã vestrã faciatis corã
hoib⁹ vt videamini ab eis: alioqn mer-
cedẽ nõ habebitis apud patrẽ vestrum
q in celis est. Cũ ergo facis elemosynã
noli tuba canere añ te sicut hypocrite faciũt in sy
nagogis ꝛ i vicis vt honorificent̃ ab hoib⁹. Amẽ
dico vobis receperũt mercedẽ suã. Te aũt faciẽ-
te elemosynã: nesciat sinistra tua q faciat dexte-
ra tua vt sit elemosyna tua in abscondito ꝛ pater
tuus q videt in abscõdito reddet tibi. Et cũ ora
tis nõ eritis sicut hypocrite q amãt in synagogis
et in angulis plateaꝝ stãtes orare vt videant̃ ab
hoib⁹. Amẽ dico vobis receperũt mercedẽ suã
Tu aũt cũ oraueris intra in cubiculũ tuũ ꝛ clau-
so ostio: ora patrẽ tuũ in abscõdito: ꝛ pater tuus
B q videt in abscõdito reddet tibi. Orãtes aũt nolite
multũ loq sicut ethnici faciũt. Putãt eñ q in mul
tiloquio suo exaudiant̃. Nolite ergo assimilari eis
Scit eñ pater vester q opus sit vobis anteqȝ pe
Lu.11.a tatis eũ. Sic ergo vos orabitis. Pr̃ nr̃ qui es in ce
lis sanctificet̃ nomẽ tuũ. Adueniat regnũ tuum.
Fiat voluntas tua sicut in celo ꝛ in terra. Panez

nostrũ supsubstãtialẽ da nobis hodie. Et dimitte
nobis debita nostra sicut ꝛ nos dimittimus debi
toribus nostris. Et ne nos inducas in tentationẽ
Sed libera nos a malo amen. Si eñ dimiseritis mar.11.d.
hominibus pctã eoꝝ dimittet ꝛ vobis pater ve
ster celestis delicta vestra. Si aũt nõ dimiseritis infra.18.d.
hoibus nec pater vester dimittet vobis peccata
vestra. Cũ aũt ieiunatis nolite fieri sicut hypocri
te tristes. Exterminãt eñ facies suas vt pareant
hoibus ieiunãtes. Amẽ dico vobis: q: receperũt
mercedẽ suã. Tu aũt cũ ieiunas vnge caput tuũ: C
ꝛ faciẽ tuã laua ne videaris hoibus ieiunans: sed
patri tuo qui est i abscõso: ꝛ pater tuus qui videt
in abscõso reddet tibi. Nolite thesaurizare vobis
thesauros in terra: vbi erugo ꝛ tinea demolitur ꝛ
vbi fures effodiũt ꝛ furant̃. Thesaurizate autem Luce.12.d
vobis thesauros in celo: vbi nec erugo nec tinea
demolit̃: et vbi fures nõ effodiũt nec furant̃. Ubi
est thesaurus tuus ibi est ꝛ cor tuũ. Lucerna cor- Luce.11.e
poris tui est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit
simplex: totũ corpus tuũ lucidũ erit. Si aũt ocu-
lus tu⁹ fuerit nequã: totũ corpus tuũ tenebrosuȝ
erit. Si ergo lumen qd in te est: tenebre sunt: ipse
tenebre quãte erũt? Nemo potest duob⁹ dñis ser Luce.16.c.
uire. Aut eñ vnum odio habebit ꝛ alterũ diliget
aut vnũ sustinebit ꝛ alterũ ꝯtemnet. Nõ potestis
deo seruire ꝛ mãmone. Ideo dico vobis: ne solli- Luce.12.c.
citi sitis anime vestre quid manducetis: neqȝ cor
pori vestro quid induamini. Nonne anima plus D
est q̃ esca: ꝛ corpus plus q̃ vestimẽtũ? Respicite
volatilia celi q non serunt neqȝ metũt: neqȝ cõgre
gant in horrea: et pater vester celestis pascit illa.
Nõne vos magis pluris estis illis? Quis aũt ve
strum cogitãs potest adijcere ad staturã suaȝ cu
bitum vnũ? Et de vestimẽtis qd solliciti estis Cõ Luce.12.d.
siderate lilia agri quõ crescũt. Nõ laborant neqȝ
nent. Dico aũt vobis qm̃ nec salomon in oi gloria
sua coopertus est sicut vnũ ex istis. Si eñ fenum
agri quod hodie est ꝛ cras in clybanũ mittit̃ de⁹
sic vestit: q̃tomagis vos modice fidei? Nolite er
go solliciti esse dicẽtes qd mãducabim⁹: aut quid
bibem⁹: aut q operiemur. Hec eñ oia gentes inq
runt. Scit eñ pater vester q: his oib⁹ indigetis.
Querite ergo primũ regnũ dei ꝛ iusticiã ei⁹ ꝛ hec Luce.12.d
oia adijcientur vobis. Nolite ergo solliciti esse in
crastinum. Crastinus eñ dies sollicit⁹ erit sibiipsi.
Sufficit diei malicia sua.

C. S. Non esse iudicãdũ de festuca et trabe in
oculo. de margaritis ante porcos nõ esse pone-
das. petenduȝ. q̃rendũ: et pulsandum. de pseudo
ꝓphetis: q: nõ ois q dicit mihi dñe dñe itrabit in
regnum celorum. de domo edificata supra petrã
vel arenam. vij.

Nolite iudicare ꝛ nõ iudicabimini: noli- A
te condẽnare ꝛ non cõdẽnabimini. In Luce.6.f.
quo enim iudicio iudicaueritis: iudica Rom.2.a.
bimini ꝛ in qua mensura mẽsi fueritis: Mar.4.c.
remetietur vobis. Quid autem vides festucam Luce.6.f.
in oculo fratris tui: ꝛ trabẽ in oculo tuo nõ vides
Aut quõ dicis fratri tuo: frater sine eijciã festucã
de oculo tuo ꝛ ecce trabes est in oculo tuo. Hypo
crita: eijce primum trabẽ de oculo tuo: ꝛ tũc vide-
bis eijcere festucã de oculo fratris tui. Nolite sctm̃

dare canibus: neq mittatis margaritas vestras
añ porcos ne forte cõculcẽt eas pedib⁹ suis: ⁊ ca=
Luce.11.b. nes cõuersi dirũpant vos. Petite ⁊ dabit vobis:
Johã.16.f. querite et inuenietis: pulsate ⁊ aperiet vobis. Om
Jaco.1.a. nis em̃ q petit accipit: ⁊ qui querit inuenit: ⁊ pulsanti
B aperiet. Aut quis ẽ ex vobis hõ quẽ si petierit fili⁹
suus panẽ: nũqd lapidẽ porriget ei? Aut si piscẽ
petierit: nũqd serpẽtẽ porriget ei? Si ergo vos
cũ sitis mali: nostis bona data dare filijs vestris:
q̃tomagis pater vester q in celis est dabit bona
Tobie.4.c. petentib⁹ se? Oia ergo quecũq vultis vt faciant
Luce.6.e vobis hoies: et vos facite illis. Hec est em̃ lex ⁊ p
Luce.13.e. phete. Intrate p angustã portã: quia lata porta
⁊ spaciosa via est q ducit ad perditionem: ⁊ multi
sunt q intrant p eã. Q̃ angusta porta ⁊ arcta via est
que ducit ad vitã: et pauci sunt qui inueniũt eam.
Attendite a falsis prophetis q veniũt ad vos in
vestimẽtis ouiũ: intrinsec⁹ aũt sunt lupi rapaces.
C A fructib⁹ eo⁊ cognoscetis eos. Nũqd colligũt
Luce.6.f. de spinis vuas: aut de tribulis ficus? Sic ois ar
bor bona: fruct⁹ bonos facit: mala aũt arbor: malos
fruct⁹ facit. Nõ põt aũt arbor mala bonos fruct⁹
Supra.3.c. facẽ: neq arbor bona malos fruct⁹ facere. Ois ar
bor q nõ facit fructũ bonũ excidet ⁊ i ignẽ mittet.
Luc.6.g. Igit ex fructib⁹ eo⁊ cognoscetis eos. Nõ ois q di
cit michi dñe dñe intrabit in regnũ celo⁊: sed qui
facit voluntatẽ patris mei q in celis est: ipse intra
bit in regnũ celo⁊. Multi dicẽt in illa die: dñe do
mine nõne in noie tuo pphetauim⁹: ⁊ in noie tuo
demonia eiecim⁹: et in noie tuo virtutes multas
fecim⁹? et tũc cõfitebor illis: qr nunq noui vos. Di
D scedite a me oẽs q operamini iniquitatẽ. Ois er
Psal.6. go q audit vba mea hec ⁊ facit ea: assimilabit vi
Luce.13.f. ro sapienti q edificauit domũ suã supra petrã: et
descendit pluuia: ⁊ venerũt flumina: ⁊ flauerũt vẽ
ti: ⁊ irruerũt in domũ illã ⁊ non cecidit. Fundata
Luce.6.g. em̃ erat sup petrã. Et ois q audit verba mea hec
⁊ non facit ea: similis erit viro stulto q edificauit
domũ suã sup harenã: et descendit pluuia: ⁊ vene
runt flumina et flauerũt vẽti: ⁊ irruerũt in domũ
Mar.1.c. illã ⁊ cecidit: ⁊ fuit ruina ei⁹ magna. Et factu3 est
Luce.2.g. cũ consummasset iesus verba hec: admirabant tur
et.4.e. be sup doctrina ei⁹. Erat em̃ docens eos sicut po
testatẽ habens: ⁊ nõ sicut scribe eo⁊ ⁊ pharisei.

¶C.8. Descendẽs de monte leprosum mundat. puerũ cẽturionis paraliticũ curat. socru3 petri a febrib⁹ liberat. de plurimis curatis: ⁊ scribe volẽti se sequi dicit nõ habere filiũ hoīs vbi caput suũ reclinet. atq vt ali⁹ relicto patris corpore sequatur precepit. in naui eũ dormientẽ excitãt discipuli vt tẽpestatẽ sedaret: et in terra gerasenoru3 demonia eiecit. viij.

A Cum aũt descẽdisset iesus de mõte secu
Mar.1.d. te sunt eu3 turbe multe: ⁊ ecce leprosus
Luce.5.c. veniẽs adorabat eum dicẽs. Dñe si vis
potes me mũdare. Et extendens iesus
manũ tetigit eũ dicẽs: volo mundare. Et cõfestĩ
mundata est lepra ei⁹: ⁊ ait illi iesus. Vide nemini
dixeris: sed vade ostẽde te sacerdoti: ⁊ offer mun⁹
Luce.7.a. tuũ quod precepit moyses in testimoniũ illis. Cũ
aũt introisset capharnaũ: accessit ad eũ centurio
Johã.4.g. rogans eũ ⁊ dicẽs. Dñe puer me⁹ iacet in domo

paraliticus et male torquet. Et ait illi iesus. Ego
veniã ⁊ curabo eũ. Et respõdẽs centurio ait. Do
mine: nõ sum dign⁹ vt intres sub tectũ meũ: sed tm̃
dic verbo ⁊ sanabit puer me⁹. Nam ⁊ ego hõ sum
sub potestate cõstitut⁹ habẽs sub me milites: ⁊ di
co huic vade: ⁊ vadit: ⁊ alio veni: et venit: et seruo
meo fac hoc: ⁊ facit. Audiẽs aũt iesus mirat⁹ ẽ: ⁊ se B
qntib⁹ se dixit. Amẽ dico vobis: nõ inueni tãtã fidẽ Luce.7.b.
i isrl. Dico aũt vobis q m̃lti ab oriẽte ⁊ occidẽte ve
nient ⁊ recũbẽt cũ abraã ⁊ ysaac ⁊ iacob in regno
celo⁊. filij aũt regni eijcient in tenebras exterio
res. Ibi erit fletus ⁊ stridor dentiũ. Et dixit iesus Luce.7.a.
centurioni: vade ⁊ sicut credidisti fiat tibi. Et sa
natus est puer ex illa hora. Et cũ venisset iesus in Mar.1.c.
domũ petri vidit socrũ ei⁹ iacentẽ et febricitantẽ Luce.4.f.
⁊ tetigit manũ ei⁹ ⁊ dimisit eã febris: ⁊ surrexit et
ministrabat eis. Vespe aũt facto obtulerũt ei mul
tos demonia habentes: ⁊ eijciebat spũs verbo: et
oẽs male habentes curauit: vt adimpleret qđ di
ctum est p esaiã pphetã dicentẽ. Ipse infirmita= Esaie.53.a
tes nostras accepit: ⁊ egrotatiões nr̃as portauit. C
Videns aũt iesus turbas multas circũ se: iussit di
scipulos ire trãs fretum. Et accedens vn⁹ scriba Luce.9.g.
ait illi. Magister sequar te quocũq ieris. Et di
xit ei iesus. Vulpes foueas habẽt: ⁊ volucres celi
nidos. filius aũt hoīs non habet vbi caput suũ re
clinet. Alius aũt de discipulis ei⁹: ait illi. Dñe per
mitte me primũ ire ⁊ sepelire patrẽ meũ. Jes⁹ au
tem ait illi. Sequere me ⁊ dimitte mortuos sepe
lire mortuos suos. Et ascendente eo in nauiculã:
secuti sunt eũ discipuli ei⁹ ⁊ ecce mot⁹ magn⁹ fa
ctus est in mari: ita vt nauicula operiret fluctib⁹.
Ipse vero dormiebat. ⁊ accesserũt ad eũ discipuli
eius: ⁊ suscitauerũt eum dicentes. Dñe salua nos
perim⁹. Et dixit eis iesus. Quid timidi estis mo= Mar.4.d.
dice fidei? Tũc surgens imperauit ventis ⁊ mari Luce.8.d
et facta est tranquillitas magna. Porro homines
mirati sunt dicẽtes. Qualis est hic q2 ventĩ ⁊ mare D
obediunt ei? Et cũ venisset iesus trãs fretũ in re= Mar.5.a.
gionẽ geraseno⁊: occurrerũt ei duo habentes de Luce.8.e.
monia: de monumẽtis exeũtes seui nimis: ita vt
nemo posset trãsire p viã illã: ⁊ ecce clamauerunt
dicentes. Quid nobis ⁊ tibi iesu fili dei? Venisti
huc añ tps torqre nos. erat aute3 nõ lõge ab illis
grex m̃lto⁊ porco⁊ pascẽs. Demões aũt rogabãt A
eũ dicẽtes. Si eijcis nos hinc: mitte nos in gregẽ Mar.5.b.
porco⁊. Et ait illis. Ite. At illi exeũtes abierunt Luce.8.e.
in porcos ⁊ ecce magno impetu abijt totus grex
p preceps in mare: ⁊ mortui sunt in aquis. Pasto
res aũt fugerũt: ⁊ venientes in ciuitatẽ nũciaue
runt hec oia: ⁊ de his q demonia habuerãt. Et ec
ce tota ciuitas exijt obuiã iesu: ⁊ viso eo rogabant
eũ vt trãsiret a finibus eorum.

¶C.9. Ubi paralyticus lectu3 fert. Mattheum conuocat. ac phariseis murmurantibus de conuiuio publicanoru3 dicit non esse opus sanis medicum. discipulis iohannis interrogantibus quare non ieiunarent discipuli eius. parabolam ponit panni scissure et vtris et vini. Aliam principis mortuam dum vadit suscitare: mulierem a profluuio liberat. ceci oculi aperiuntur. surdum ⁊ mutum demonium eijcitur. et in principe demoniorum id facere dicunt. Capitulum nonum.

A
Mar.2.a. Et ascendens iesus in naviculā transfre
Luce.5.d. tauit: ⁊ venit in ciuitatē suā. Et ecce of=
Johā.5.a. ferebant ei paralyticū iacentē in lecto
Uidens aūt iesus fidē illoꝝ dixit para
lytico. Confide fili: remittunt tibi pctā tua. Et ec
ce quidā de scribis dixerūt intra se. Hic blasphe=
mat. Et cū vidisset iesus cogitationes eoꝝ dixit.
Mar.2.b. Ut qd cogitatis mala in cordibus vestris? Quid
Luce.5.c. est facili⁹ dicere: dimittunt tibi pctā tua: an dice=
re: surge ⁊ ambula? Ut aūt sciatis q2 fili⁹ hois ha=
bet ptātē in terra dimittendi pctā: tunc ait para=
lytico. Surge tolle lectū tuū ⁊ vade in domū tuā
Et surrexit ⁊ abijt in domū suā. Uidentes aūt tur
be timuerūt: ⁊ glorificauerunt deū q̄ dedit pote=
Mar.2.b. statē talē hoibus. Et cū transiret inde iesus vidit
Luce.2.f. hoiem sedētē in teloneo: mattheū noie. Et ait illi.
B Seq̄re me. Et surgens secut⁹ est eū. Et factū est
discūbēte eo in domo: ecce multi publicani ⁊ pec=
catores venientes discūbebant cū iesu ⁊ discipu=
lis ei⁹. Et vidētes pharisei dixerunt discipļis ei⁹.
Mar.2.c. Quare cū publicanis ⁊ pctōribus mādūcat ma=
Luce.5.f. gister vester? At iesus audiens ait. Nō est opus
marci.2.c medico valētibus: sed male hñtibus. Euntes aūt
Osee.6.c discite q̄d est miam volo ⁊ nō sacrificiū. Non eīn
infra.12.a. veni vocare iustos sꝫ pctōres. Tunc accesserunt
Mar.2.c. ad eū discipli iohānis dicētes. Quare nos ⁊ pha
Luce.5.f risei ieiunam⁹ frequēter: discipuli aūt tui nō ieiu=
nant? Et ait illis iesus. Nunq̄d possunt filij spōsi
lugere q̄diu cū illis est spōsus? Uenient aūt dies
cū auferet ab eis spōsus: ⁊ tunc ieiunabūt. Nemo
autē immittit cōmissurā panni rudis in vestimentū
vetus. Tollit eīn plenitudinē ei⁹ a vestimento: et
peior scissura fit. Neq3 mittūt vinū nouū in vtres
C veteres. Alioq̄n rūpunt vtres ⁊ vinū effundit: et
vtres pereūt. Sed vinū nouū in vtres nouos mit
marci.5.c. tunt: ⁊ ambo ꝯseruant. Hec illo loquēte ad eos:
Luce.8.f. ecce princeps vnus accessit ⁊ adorabat eū dicēs.
Dñe: filia mea modo defuncta est: sed veni ipone
Mar.5.c. manū tuā sup eā ⁊ viuet. Et surgens iesus seque=
Luce.8.f. bat eū ⁊ discipuli ei⁹. Et ecce mulier q̄ sanguinis
fluxū patiebat duodecim ānis accessit retro ⁊ te=
tigit fimbriam vestimenti ei⁹. Dicebat eīn intra se
Si tetigero tantū vestimentū ei⁹ salua ero. At
Mar.5.c. iesus ꝯuersus ⁊ vidēs eā dixit. Cōfide filia: fides
tua te saluā fecit: ⁊ salua facta est mulier ex illa ho
ra. Et cū venisset iesus in domū pricipis: ⁊ vidisset
marci.5.d tibicines ⁊ turbā tumultuantē dicebat. Recedite
nō ē eī mortua puella: sꝫ dormit. Et deridebāt eū.
Et cū electa esset turba: itrauit ⁊ tenuit manū ei⁹
⁊ dixit. Puella surge. Et surrexit puella ⁊ exijt fa=
ma hec i vniuersā t̄rā illā: ⁊ trāseūte īde iesu: secu
infra.20.d. ti sunt eū duo ceci clamātes ⁊ dicētes. Miserere
nři fili dd. Cū aūt venisset domū: accesserunt ad
D eū ceci: ⁊ dixit eis iesus. Creditis q2 hoc possū fa
cere vobis? Dicūt ei Utiq3 dñe. Tūc tetigit oculos
eoꝝ dicēs. Scdꝫ fidē vřam fiat vobis. Et apti sūt
oculi eoꝝ. Et cōminat⁹ ē illis iesus dicēs. Uidete
ne q̄s sciat. Illi aūt exeuntes diffamauerunt eū
marci.7.d in tota terra illa. Egressis aūt illis ecce obtulerūt
Luce.11.b. ei hoiem mutū demoniū habentē: ⁊ eiecto demo=
nio locut⁹ est mut⁹. ⁊ mirate sunt turbe dicentes.
Nunq̄ apparuit sic in isrl. Pharisei aūt dicebāt.
Luce.13.e. In principe demonioꝝ eijcit demones. Et circui

bat iesus oēs ciuitates ⁊ castella docens in syna
gogis eoꝝ ⁊ p̄dicans euangeliū regni: ⁊ curans
oēm languorē ⁊ oēm infirmitatē. Uidens autem Marci.
turbas misertus est eis: q2 erant vexati ⁊ iacētes
sicut oues nō habentes pastorem. Tunc dixit di=
scipulis suis. Messis quidem multa: operarij autē Luce.10
pauci. Rogate ḡ dñm messis vt mittat operarios
in messem suam.
C. C. S. Duodecim aplos premittit cū oī doctri
na: ac dicit q̄ non venit pacem mittere in terram
sed gladium.
X.
Et cōuocatis duodecim discipļis suis A
dedit illis ptātem spirituū imūdoꝝ vt Mar.3.b
eijcerent eos ⁊ curarent oēm lāguorē et.6.a.
⁊ oēm infirmitatē. Duodecim aūt apo Luce.9.a
stoloꝝ noīa sunt hec. Prim⁹ symō qui dicit petr⁹ Mar.3.b
⁊ Andreas frater ei⁹. Philippus ⁊ bartholome⁹ Luce.6.c
Jacobus zebedei ⁊ Johānes frat ei⁹. Thomas
⁊ Mattheus publican⁹. ⁊ Jacob⁹ alphei ⁊ Tha=
deus. Symon chanane⁹ ⁊ Judas scarioth: q̄ ⁊
tradidit eū. Hos duodecim misit iesus p̄cipiens
eis ⁊ dicēs. In viā gentiū ne abieritis: ⁊ in ciuita
tes samaritanoꝝ ne intraueritis: sed poti⁹ ite ad
oues q̄ perierūt dom⁹ isrl. Euntes aūt predicate marci.6.b
dicētes: q2 appropinq̄bit regnū celoꝝ. Infirmos cu Luce.9.a.
rate: mortuos suscitate: leprosos mundate: demo ⁊.10.b.
nes eijcite. ḡtis accepistis ḡtis date Nolite possidē B
auꝝ neq3 argētū neq3 pecuniā i zonis vřis Nō pe Luce.10.b
rā in via neq3 duas tunicas neq3 calciamēta neq3 Mar.6.b.
v̄gā. Dign⁹ est eīn opari⁹ cibo suo. In quācūq3 ci Luce.9.a
ciuitatē aut castellū intraueritis: interrogate q̄s in ⁊.10.b
ea dign⁹ sit: ⁊ ibi manete donec exeatis. Intran= Luce.10.a
tes aūt in domū salutate eā dicētes. Pax huic do
mui: ⁊ siquidē fuerit domus illa digna veniet pax
vřa sup eā. si aūt nō fuerit digna: pax vřa reuertet
ad vos. Et q̄cūq3 nō receperit vos: neq3 audierit
sermones vestros: exeuntes foras de domo vel ci Mar.6.b
uitate: excutite puluerē de pedibus vestris. Amē Luce.10.a.
dico vobis: tolerabilius erit terre sodomoꝝ ⁊ go infra.11.c
morreorum in die iudicij q̄ illi ciuitati. Ecce ego Luce.10.b.
mitto vos sicut oues in medio luporū. Estote er Luce.10.a
go prudentes sicut serpentes ⁊ simplices sicut co
lumbe. Cauete autē ab hoībus: tradent enim
vos in concilijs ⁊ in synagogis suis flagellabunt Mar.13.b
vos: ⁊ ad presides ⁊ ad reges ducemini ꝑpter me Luce.12.b
in testimoniū illis ⁊ gentibus. Cum autē tradēt ⁊.21.c.
vos nolite cogitare quomodo aut quid loquamini. C
Dabitur enim vobis in illa hora quid loquamini
Non eīn estis vos qui loq̄mini: sed spiritus pris
vestri qui loquit in vobis. Tradet autem frater mich.7.b.
fratrem in mortem ⁊ pater filiū: ⁊ insurgent filij
in parētes ⁊ morte eos afficiēt. Et eritis odio om
nibus hominibus ꝑpter nomen meum. Qui autē
perseuerauerit vsq3 in finem: hic saluus erit. Cū
autē persequent vos in ciuitate ista fugite in ali=
am. Amen dico vobis: non ꝯsūmabitis ciuitates
israel donec veniat filius homis. Non est discipu Luce.6.f
lus super magistrū: nec seruus super dñm suum iohā.13.b.
Sufficit discipulo vt sit sicut magister ei⁹: ⁊ seruo
sicut dñs ei⁹. Si patrēfamilias beelzebub voca= D
uerunt: q̄to magis domesticos eius? Ne ergo ti=
mueritis eos. Nihil eīn opertū quod nō reueletur: marci.4.c.
⁊ occultū quod non sciat. Quod dico vobis in te= Luce.8.c.

nebris:dicite in lumie:z qđ in aure auditis:pdica
Luce.12.a tis sup tecta. Et nolite timere eos q̄ occidunt cor=
pus:aiam aūt nō possunt occidere.sed poti⁹ time
te eū q̄ pōt z aiam z corpus pdere in gehennam.
D Nōne duo passeres asse veneūt? Et vnus ex illis
nō cadet sup terrā sine pre vestro.vri autē capilli
capitis oēs nūerati sunt Nolite ergo timere: mul
Mar.8.d. tis passerib⁹ meliores estis vos. Ois ḡ qui cōfite
Luce.9.c bit me corā hoībus:cōfitebor z ego eum corā pre
meo qui in celis est. Qui aūt negauerit me coraz
hoībus:negabo z ego euz corā pre meo q̄ in celis
est. Nolite arbitrari q2 venerim pacez mittere in
Luce.12.g terrā. Nō veni pacē mittere s3 gladiū. Ueni ei se=
parare hoiem aduersus prem suū:z filiam aduer
sus matrē suā:z nurū aduersus socrū suā: z inimici
Luce.14.f hois domestici eius. Qui amat prem aut matrez
marci.8.d. plus q̄ me:nō est me dignus. Et q̄ amat filiū aut
infra.16.d. filiā sup me nō est me dign⁹.z q̄ nō accipit crucez
Luce.9.c. suā z sequit me:nō est me dign⁹. Qui inuenit ani
et.17.g. mā suā pdet illā: z qui pdiderit aiam suā ppt me
marci.9.e inueniet eā. Qui recipit vos me recipit.z q̄ me re
Luce.10.c. cipit:recipit eū qui me misit. Qui recipit pphetā
Johā.13.c. in noie pphete:mercedez pphete accipiet. Et q̄
et.14.c. recipit iustū in noie iusti:mercedez iusti accipiet.
infra.18.a Et quicūq3 potū dederit vni ex minimis istis:ca=
marci.9.f licē aq̄ frigide tm̄ in noie discipuli. Amen dico vo
bis nō perdet mercedē suam.

¶ C.S. Johānes de carcere ad iesum:z iesus de
iohāne ad turbas loquit:atq3 icrepat ciuitates q̄
pniam nō egerūt.cōfessio iesu ad prem:z iugū do
mini leue esse. xi.

A Et factū est cū ɔsummasset iesus pcipi=
Luce.7.e. ens duodeci discipulis suis: trāsijt inde
vt doceret z pdicaret in ciuitatib⁹ eoꝝ.
Johānes aūt cum audisset in vinculis
opa xpi:mittēs duos de discipl'is suis ait illi. Tu
es q̄ venturus es an aliū expectam⁹? Et rn̄dens
iesus ait illis. Euntes renūciate iohāni q̄ audistis
z vidistis. Ceci vident:claudi ambulāt:leprosi mū
dant:surdi audiunt:mortui resurgunt:pauperes
euāgelizant:z beat⁹ est q̄ nō fuerit scandalisatus
in me. Illis autē abeuntib⁹ cepit iesus dicere ad
turbas de iohāne. Quid existis i desertū videre?
Harūdinē vento agitatā? Sed q̄d existis videre
B Hoiez mollib⁹ vestitū? Ecce q̄ mollibus vestiunt
in domib⁹ regū sunt. Sed q̄d existis videre? Pro
phetā? Etiā dico vobis:z plusq̄ pphetā. Hic est
Mal.3.a. ei de quo scriptū est. Ecce ego mitto angelū meū
Mar.1.a. añ faciem tuaz:qui pparabit viā tuā añ te. Amen
Luce.7.d. dico vobis:nō surrexit iter natos mulierū maior
iohāne baptista. Qui autē minor est in regno ce=
Luce.16.d loꝝ:maior est illo. A dieb⁹ autē iohānis baptiste
vsq3 nūc regnū celoꝝ vim patit:z violenti rapiūt
Luce.7.e illud. Oēs em̄ pphete z lex vsq3 ad iohannē pro=
phetauerunt:z si vultis recipere ipse est helyas q̄
ventur⁹ est. Qui habet aures audiēdi audiat. Cui
aūt similē estimabo gnationē istaz? Siāis est pue
ris sedentib⁹ in foro qui clamātes coequalib⁹ di=
cunt. Cecinim⁹ vobis z nō saltastis: lamētauim⁹
C z nō planxistis. Uenit ei iohānes neq3 mādu cās
neq3 bibēs z dicūt demoniū hz. Uēit fili⁹ hois mā
ducās z bibēs:z dicūt. Ecce hō vorax z potator vi
ni:publicanoꝝ z pctoꝝ amicus. Et iustificata est

sapia a filijs suis. Tunc cepit exprobrare ciuitati
bus in quib⁹ sunt facte plurime virtutes ei⁹:q2 nō
egissent penitētiā. Ue tibi corozai: ve tibi bethsai Luce.10.b.
da:q2 si in tyro z sydone facte essent vtutes q̄ fa=
cte sunt in vobis:olim in cilicio z cinere penitētiā
egissent. Uerūtn̄ dico vobis tyro z sydoni remissi
us erit in die iudicij q̄ vobis. z tu capharnaū: nū
quid vsq3 in celū exaltaberis? Usq3 in infernū de D
scendes. Q2 si in sodomis facte fuissent vtutes q̄
facte sunt in te:forte mansissent vsq3 in hanc diem
Uerūtn̄ dico vobis q2 terre sodomoꝝ remissius
erit in die iudicij q̄ tibi. In illo tp̄e rn̄dens iesus
dixit. Cōfitebor tibi pat' dn̄e celi z terre:q2 abscō= Luce.10.d
disti hec a sapiētibus z prudētibus z reuelasti ea
puulis. Ita pr̄ qm̄ sic placitū fuit añ te. Oia mihi Luce.10.d
tradita sunt a pre meo. Et nemo nouit filiū nisi pr̄ Johā.8.c.
neq3 prem q̄s nouit nisi fili⁹:z cui voluerit fili⁹ re=
uelare. Uenite ad me oms̄ q̄ laboratis z onerati
estis z ego reficiā vos. Tollite iugū meū sup vos Hier.6.d.
z discite a me q2 mitis sum z humilis corde:z inuenie
tis requiē aiabus vr̄is. Iugū em̄ meū suaue est:z
onus meum leue.

¶ C.S. Discipuli spicas vellunt.manū aridā sa=
nat.hoiem a demonio/cecū z mutū curat. z in pri
cipe demonioꝝ id facere opinātes destruit.pha=
riseis signū petentib⁹ ione z niniuitaꝝ signū tra=
dit.z matrē z frēs spernit. xii.

In illo tp̄e:abijt iesus per sata sabbato: A
discipuli autē eius esurientes ceperūt marci.2.d.
vellere spicas z manducare. Pharisei Luce.6.a
aūt vidētes dixerunt ei. Ecce discipuli
tui faciunt qđ nō licet eis facere sabbatis. At ille 1.reg.21.b.
dixit eis. Non legistis quid fecerit dauid qn̄ esu=
rijt z q̄ cū eo erant quō intrauit in domū dei z pa
nes ppositionis comedit quos nō licebat ei ede=
re:neq3 his q̄ cū eo erāt nisi solis sac'dotib⁹? Aut
nō legistis in lege q2 sabbatis sacerdotes i tēplo
sabbatū violāt z sine crimie sunt? Dico aūt vobis
q2 tēplo maior est hic. Si aūt sciretis q̄d est miaz
volo z nō sacrificiū: nūq̄ ɔdēnassetis inocentes. Osee.6.c.
Dn̄s em̄ est fili⁹ hois etiā sabbati. Et cū inde trā= marci.2.f
sisset venit in synagogā eoꝝ. Et ecce hō manū ha Luce.6.a
bens aridā z int'rogabāt eū dicētes. Si licet sab= marci.3.a.
batis curare:vt accusarent eum. Ipse aūt dixit il Luce.6.b.
lis. Quis erit ex vobis homo qui habeat ouē vnā
z si ceciderit hec sabbatis in foueaz:nōne tenebit
z leuabit eā? Quāto magis melior est homo oue.
Itaq3 licet sabbatis benefacere. Tunc ait homi.
Extende manū tuam. Et extendit:z restituta est
sanitati sicut altera. Exeuntes autem pharisei cō B
ciliū faciebant aduersus eum:quomō perderent marci.3.a
eū. Iesus autē sciens recessit inde:z secuti sunt euz Johā.10.g
multi:z curauit eos oēs. Et pcepit eis ne manife
stum eum facerent:vt adimpleret quod dictū est
per esaiam pphetam dicentem. Ecce puer meus Esa.42.a.
quem elegi dilectus meus in quo bene cōplacuit
anime mee. Ponā spiritū meū super eū:z iudiciū
gentibus nūciabit. Non cōtendet neq3 clamabit
neq3 audiet aliq̄s in plateis vocem eius. Harun
dinem quassatā non confringet:z lignū fumigās
non extinguet:donec eijciat ad victoriam iudici=
um:z in nomie eius gētes sperabunt. Tunc obla supra.6.b.
tus est ei demoniū habens cecus z mutus z cura Luce.11.b.

uit eũ ita vt loq̄ref ꝛ videret. Et stupebãt oēs tur
be ꝛ dicebãt. Nunqd hic est fili⁹ dauid? Pharisei
marci.3.c aũt audiētes dixerũt. Hic nō eiicit demones nisi
Luce.11.b. in beelzebub pĩcipe demonioꝝ. Jesus aũt sciens
Mar.3.c. cogitatiões eoꝝ dixit eis. Omne regnũ diuisuʒ cō
Luce.11.b. tra se desolabit: ꝛ ois ciuitas vel dom⁹ diuisa con
tra se nõ stabit. Et si sathanas sathanã eiicit ad
uersus se diuisus est: quõ ḡ stabit regnũ ei⁹? Et si
ego in beelzebub eiicio demones: filij vr̃i in quo
C eiiciunt? Ideo ipsi iudices vr̃i erunt. Si aũt ego
in spũ dei eiicio demones: igit peruenit in vos re
gnũ dei. Aut quõ põt q̄sq̄ intrare in domũ fortis
ꝛ vasa ei⁹ diripere: nisi pri⁹ alligauerit fortem? Et
tunc domũ illi⁹ diripiat. Qui nõ est mecũ contra
marci.3.d me est. ꝛ qui nõ cõgregat mecũ: spargit. Ideo di
Luce.12.b co vobis: oĩe pctm̃ ꝛ blasphemia remittet homi
bus: spũs autē blasphemie nõ remittet. Et q̄cũq̄
dixerit verbũ cõtra filiũ hois: remittet ei. qui aũt
dixerit ɔtra spiritũscm̃ nõ remittet ei: neq̄ ĩ hoc
seculo neq̄ in futuro. Aut facite arborē bonam ꝛ
fructũ ei⁹ bonũ: aut facite arborē malã ꝛ fructum
supra.3.c. ei⁹ malũ. Siquidē ex fructu arbor agnoscit. Pro
genies viperaꝝ quõ potestis bona loqui: cũ sitis
Luce.6.g. mali. Ex abundãtia em̃ cordis os loquit. Bonus
hō de bono thesauro ꝓfert bona. Et malus hō de
malo thesauro ꝓfert mala. Dico autem vobis q̄m
oĩe verbũ ociosum qd̄ locuti fuerint homies red
dent rationē de eo in die iudicij. Ex verbis em̃ tu
Mar.8.b. is iustificaberis: ꝛ ex v̄bis tuis ɔdēnaberis. Tũc
Luce.11.b. rn̄derunt ei quidã de scribis ꝛ phariseis: dicētes.
Deut.32.c. Magister volumus a te signũ videre. Qui respō
Luce.11.d. dens ait illis. Gñatio mala ꝛ adultera signũ q̄rit:
Jone.2.a. ꝛ signũ nõ dabit ei nisi signũ Jone ꝓphete. Sicut
em̃ fuit Jonas in ventre ceti trib⁹ dieb⁹ ꝛ trib⁹ no
D ctib⁹: sic erit fili⁹ hois in corde terre trib⁹ dieb⁹ ꝛ
Jone.3.b. trib⁹ noctib⁹. Uiri niniuite surgent in iudicio cuʒ
Luce.11.d. gñatione ista: ꝛ ɔdēnabũt eã: q: penitentiã egert
3.reg.10.a. in p̄dicatione Jone. Et ecce plus q̄ Jona hic. Regi
2.paral.9.a. na austri surget in iudicio cũ gñatione ista: ꝛ ɔdē
nabit eã q: venit a finib⁹ terre audire sapiam sa
Luce.11.c. lomonis. Et ecce plus q̄ salomon hic. Cũ aũt im
mũdus spũs exierit ab hoīe ãbulat ꝑ loca arida
q̄rens requiē ꝛ nõ inuenit. Tunc dicit. Reuertar
in domũ meã vnde exiui. Et veniēs inuenit eã va
cantē scopis mundatã ꝛ ornatã. Tũc vadit ꝛ assu
mit septē alios spũs secũ nequiores se ꝛ intrãtes
hñtant ibi. ꝛ fiũt nouissima hois illi⁹ peiora priori
Mar.3.d. b⁹. Sic erit ꝛ gñationi huic pessime. Adhuc eo lo
Luce.8.c. quēte ad turbas: ecce mat ei⁹ ꝛ frēs stabant foris
querentes loqui ei. Dixit aũt ei quidã. Ecce mat
tua ꝛ frēs tui foris stãt q̄rētes te. At ipse rn̄dēs di
centi sibi ait. Que est mater mea: ꝛ q̄ sunt fratres
mei? Et extendens manũ in discipłos suos dixit.
Ecce mr̄ mea ꝛ frēs mei. Quicũq̄ em̃ fecerit vo
luntatē p̄ris mei q̄ in celis est: ipse me⁹ frater so
ror ꝛ mater est.

C.S. Sedēs ĩ nauicula iesus turbis pabolas
exponit: id est seminãtis semē centesimũ sexagesi
mũ ꝛ tricesimũ. de zizania ꝛ tritico ꝛ grano syna
pis. a fermēto abscõdito in farina. ꝛ exoluit disci
pulis parabolas zizanioꝝ. pabolas de thesauro
in agro. ꝛ bona margarita. de rhete ĩ mare misso.
ꝓphetã in patria sua sine honore esse. xiij.

In illo die exiens iesus de domo sede A
bat secus mare. Et cõgregate sunt ad Mar.4.a.
eũ turbe multe: ita vt in nauiculã ascē Luce.8.a
dens sederet: ꝛ ois turba stabat in litto
re: ꝛ locut⁹ est eis multa in parabolis dicens. Ec Luce.8.a.
ce exiit q̄ seminat seiare semen suũ. Et dũ seiat: que
dã ceciderunt secus viã: ꝛ venerunt volucres celi
ꝛ comederũt ea. Alia aũt ceciderũt in petrosa: vbi
nõ habebãt terrã multã: ꝛ cõtinuo exorta sunt: q:
nõ habebãt altitudinē terre. Sole autē orto estu
auerunt: ꝛ q: nõ habebant radicē aruerunt. Alia
autē ceciderunt in spinas: ꝛ creuerunt spine: ꝛ suf
focauerunt ea. Alia aũt ceciderũt in terrã bonã:
ꝛ dabant fructũ: aliud centesimũ: aliud sexagesi
mũ: aliud tricesimũ. Qui habet aures audiẽdi au B
diat. Et accedētes discipuli dixerũt ei. Quare in
pabolis loq̄ris eis? Qui rn̄dens ait illis. Q: vo Mar.4.b.
bis datũ est nosse misterium regni celoꝝ: illis aũt Luce.8.b
nõ est datũ. Qui em̃ habet dabit ei ꝛ abundabit: Luce.8.c.
q̄ aũt nõ habet: ꝛ qd̄ habet auferet ab eo. Ideo ĩ Mar.4.c.
pabolis loquor eis: q: videtes nõ vident: ꝛ audiē
tes nõ audiunt: neq̄ itelligunt: vt adimpleat in eis
prophetia esaie dicentis. Auditu audietis ꝛ non Esa.6.c.
intelligetis: ꝛ videntes videbitis ꝛ non videbitis Mar.4.b
Incrassatum est enim cor populi huius ꝛ aurib⁹ Luce.8.b
grauiter audierũt ꝛ oculos suos clauserũt nequã Johã.12.f.
do videant oculis: ꝛ auribus audiant ꝛ corde in Act.28.f.
telligant ꝛ cõuertant ꝛ sanem eos. Uestri aũt bti Luce.10.d
oculi q: vident: ꝛ aures vestre q: audiunt. Amen C
quippe dico vobis: q: multi ꝓphete ꝛ iusti cupie
runt videre q̄ videtis ꝛ nõ viderunt: ꝛ audire que marci.4.b
auditis ꝛ nõ audierunt. Uos ḡ audite parabolaʒ Luce.8.b.
seminãtis. Ois q̄ audit verbũ regni ꝛ nõ itelligit
venit malus ꝛ rapit qd̄ seminatũ est in corde ei⁹:
hic est qui secus viã seminat⁹ est. Qui aũt sup pe
trosa seminatus est. hic est qui verbũ audit ꝛ con
tinuo cũ gaudio accipit illud. Nõ habʒ autē in se
radicē sed est tēporalis. Facta autē tribulatione
ꝛ ꝑsecutione ꝓpter verbum cõtinuo scandalisat.
Qui autē seminat⁹ est in spinis: hic est qui verbuʒ
dei audit: ꝛ sollicitudo seculi istius ꝛ fallacia diui
tiaꝝ suffocat verbum: ꝛ sine fructu efficit. Qui ve
ro in terrã bonaʒ seminatus est: hic est qui audit
verbuʒ ꝛ intelligit ꝛ fructũ affert: ꝛ facit aliud qui
dē centesimũ: aliud autēʒ sexagesimũ: aliud vero
tricesimũ. Aliam parabolã ꝓposuit illis dicens Mar.4.c
Simile factũ est regnũ celoꝝ homini qui semina
uit bonũ semen in agro suo. Cum autē dormirēt
homies: venit inimicus eius: ꝛ superseminauit zi
zania in medio tritici ꝛ abijt. Cum autē creuisset D
herba ꝛ fructuʒ fecisset: tunc apparuerunt ꝛ ziza
nia. Accedentes autēʒ serui patrisfamilias: dixe
runt ei. Dñe: nõne bonũ semen seminasti in agro
tuo? Unde ergo habet zizania? Et ait illis. Ini
micus homo hoc fecit. Serui autem dixerunt ei.
Uis: imus ꝛ colligim⁹ ea. Et ait. Nõ. Ne forte col
ligentes zizania eradicetis simł ꝛ triticũ. Sinite
vtraq̄ crescere vsq̄ ad messem: ꝛ in tpe messis di
cã messorib⁹ Colligite pmũ zizania ꝛ alligate ea
in fasciculos ad cõburendũ: triticũ autē cõgrega
te in horreum meum. Aliam parabolam propo marci.4.c.
suit eis dicens. Sile est regnũ celoꝝ grano syna Luce.13.d.
pis: qd̄ accipiens homo seminauit in agro suo: qd̄

minimū quidē est oibus seminibus. Cū aūt creue-
rit: maius est oibus olerib⁹: ⁊ fit arbor: ita vt volu
cres celi veniāt ⁊ habitent in ramis ei⁹. Aliā pa-
Luce. 13.d rabolā locutus est eis. Simile est regnū celorū fer
E mento qd acceptū mulier abscōdit in farine satis
marci.4.d trib⁹: donec fermentatū est totū. Hec oia locut⁹
est iesus in parabolis ad turbas ⁊ sine parabolis
nō loqbat eis vt impleret qd dictū erat ꝑ ꝓphetā
Psal.77. dicentē. Aperiā in parabolis os meū: eructuabo
abscōdita a cōstitutiōe mūdi. Tunc dimissis tur-
bis venit in domū ⁊ accesserūt ad eū discipuli ei⁹
dicētes. Edissere nobis parabolā zizanioꝝ agri.
Qui rūdens ait. Qui seminat bonū semen est fili⁹
hois. Ager aūt est mūdus. Bonū vero semen: hi
sunt filij regni. zizania aūt filij sunt nequā. Inimi
cus aūt qui seminauit ea: est dyabol⁹. Messis ve-
Apo.14.d ro ꝯsummatio seculi est. Messores aūt angeli sūt
F Sicut ḡ colligunt zizania: ⁊ igni ꝯburunt: sic erit
in cōsummatiōe scl'i. Mittet ḡ filius hois āgelos
suos ⁊ colligent de regno ei⁹ oia scandala: ⁊ eos
q faciunt iniqtatē: ⁊ mittent eos in caminū ignis
Ibi erit fletus ⁊ stridor dentiū. Tunc iusti fulge-
būt sicut sol in regno pris eoꝝ. Qui habet aures
audiendi audiat. Simile est regnū celoꝝ thesauro
abscōdito in agro: quē qui inuenit hō abscōdit: et
pre gaudio illi⁹ vadit ⁊ vendit vniuersa q habet
⁊ emit agrū illū. Iteꝝ simile est regnū celoꝝ hoi
negociatori: qrenti bonas margaritas. Inuenta
aūt vna pciosa margarita abijt ⁊ vēdidit oia q ha
buit ⁊ emit eā. Iteꝝ simile est regnū celoꝝ sage-
ne misse in mare ⁊ ex oi genere pisciū cōgreganti
Quā cū impleta esset educentes ⁊ secus littus sedē
tes elegerunt bonos in vasa: malos aūt foras mi
G serunt. Sic erit in ꝯsummatione scl'i. Exibunt an
geli ⁊ separabunt malos de medio iustoꝝ: ⁊ mit-
infra.22.b. tent eos in caminū ignis. Ibi erit fletus ⁊ stridor
⁊.25.c. dentiū. Intellexistis hec oia? Dicūt ei: etiā. ait il-
lis. Ideo ois scriba doctus i regno celoꝝ similis
est homini prifamilias qui pfert de thesauro suo
noua ⁊ vetera. Et factū est cū consummasset ie-
marci 6.a sus pabolas istas: transijt inde. Et veniēs i patriā
Luc.4.c. suā docebat eos in synagogis eoꝝ: ita vt mirarent
Iohā.4.f ⁊ dicerēt. Unde huic sapia hec ⁊ virtutes? Nōne
Mar.6.a hic est fabri fili⁹? Nōne mr ei⁹ dicit maria? ⁊ frēs
Luce.10.d ei⁹ iacob⁹ ⁊ ioseph ⁊ symō ⁊ iudas? et sorores ei⁹
Iohā.6.e. nōne oēs apud nos sunt? Unde ḡ huic oia ista? ⁊
marci.6.a. scandalizabant in eo. Iesus aūt dixit eis. Nō est
Luce.4.d. ꝓpheta sine honore nisi in pria sua ⁊ in domo sua
Iohā.4.f. Et nō fecit ibi virtutes multas ꝓpter increduli-
tatem illorum.

¶C.S. De iohis capite in disco: ⁊ quinq panib⁹ ⁊
duob⁹ piscib⁹ in quinq milia viroꝝ. Iesus supra
mare ābulat ⁊ petrū mergentē apphēdit: ⁊ in tra
genesar multos lāguores curat. xiiij.

A IN illo tpe audiuit herodes tetrarcha
marci.6.b. famā iesu: ⁊ ait pueris suis. Hic est io-
Luce.9.d hānes baptista ipse surrexit a mortuis
Marci.6.c ⁊ ideo vtutes opant in eo. Herodes ei
Luce.3.d tenuit iohēm ⁊ alligauit eū: ⁊ posuit in carcerē ꝓ
pter herodiadē vxorē fratris sui. Dicebat ei illi io
hānes. Nō licet tibi habere eā. Et volens illū occi
dere timuit ppłm: q sicut ꝓphetā eū habebant
Die āt natalis herodis saltauit filia herodiadis
in medio: ⁊ placuit herodi. Unde cū iuramento
pollicitus est ei dare quodcūq postulasset ab eo
At illa premonita a mre sua. Da mihi inqt hic in
disco caput iohānis baptiste. Et cōtristat⁹ est rex
ꝓpter iusiurandū: ⁊ ꝓpter eos q pariter recūbe
bant: iussit dari. Misitq ⁊ decollauit iohēm i car-
re. Et allatū est caput ei⁹ in disco: ⁊ datū est puel- B
le: ⁊ illa attulit mri sue. Et accedētes discipuli ei⁹ Mar.6.d.
tulerūt corpus ei⁹ ⁊ sepelierūt illud: ⁊ venientes
nūciauerūt iesu. Qd cū audisset iesus secessit inde Luce.9.b
in nauiculā in locū desertū seorsum. Et cū audis- iohā.6.a.
sent turbe secute sūt eū pedestres de ciuitatib⁹. Et
exiens vidit turbā multā: ⁊ misert⁹ est eis: ⁊ cura-
uit languidos eoꝝ. Uespe autē facto accesserūt ad Mar.6.f.
eū discipuli ei⁹ dicētes. Desert⁹ est loc⁹ et hora iā Luce.9.b
pterijt: dimitte turbas vt euntes in castella emāt Iohā.6.a.
sibi escas. Iesus aūt dixit eis. Nō habent necesse
ire: date illis vos māducare. Rūderunt ei. Nō ha
bem⁹ hic nisi qnq panes ⁊ duos pisces. Qui ait
eis. Afferte mihi illos huc. Et cū iussisset turbam
discūbere sup fenū: acceptis qnq panibus ⁊ duo
b⁹ piscib⁹: aspiciēs in celū bndixit ⁊ fregit ⁊ dedit
discipulis panes: discipuli aūt turbis. Et mandu C
cauerunt oēs ⁊ saturati sunt. Et tulerunt reliqas
duodeci cophinos fragmentoꝝ plenos. Mandu
cantiū aūt fuit numerus quinq milia viroꝝ: exce-
ptis mulierib⁹ ⁊ paruulis. Et statim cōpulit disci marci.6.f
pulos ascendere in nauiculā: ⁊ pcedere eū trans
fretū donec dimitteret turbas. Et dimissa turba Luce.5.e
ascendit in montē solus orare. Uespe autē facto et.6.b.
solus erat ibi. Nauicula aūt in medio mari iacta- Iohā.9.b.
bat fluctib⁹. Erat eni cōtrari⁹ vēt⁹. Quarta āt Mar.6.g.
vigilia noctis venit ad eos ambulās supra mare
Et videntes eū supra mare ābulantē: turbati sūt
dicētes: q fantasma est. Et pre timore clamauerūt
Statimq iesus locut⁹ est eis dicens. Habete fidu
ciā: ego sum: nolite timere. Rūdens autē petrus
dixit. Domine si tu es: iube me venire ad te super
aquas. At ipse ait. Ueni. Et descendens petrus D
de nauicula ābulabat sup aquā vt veniret ad ie-
sum. Uidens vero ventū validū timuit. Et cū ce-
pisset mergi clamauit dicens. Dñe saluū me fac.
Et cōtinuo iesus extendens manū apphendit eū
⁊ ait illi. Modice fidei quare dubitasti? Et cū ascē
disset in nauiculā cessauit ventus. Qui aūt in nā
uicula erant: venerunt ⁊ adorauerūt eū dicentes
Uere filius dei es. Et cū transfretassent venerūt
in terrā genesar. Et cū cognouissent eū viri loci il Mar.6.g
lius: miserūt in vniuersam regionē illā: ⁊ obtulerūt Luce.5.d
ei oēs male hntes: ⁊ rogabant eū vt vel fimbriam
vestimenti eius tangerent. Et quicūq tetigerūt
salui facti sunt.

¶C.S. De manib⁹ lauādis. ꝺ hiis q de ore exeūt
q coinqnāt nō q intrāt in hoiem. Filiā mulieris sy
rophenisse a demonio curat: ⁊ secus mare galilee
claudos/cecos/ ⁊ mutos sanat. de septē panib⁹ ⁊
paucis piscib⁹ quattuor milia hoim saciauit. xv.

TUnc accesserūt ad eū ab hierosolymis A
scribe ⁊ pharisei dicētes. Quare disci- Mar.7.b.
puli tui trāsgrediūt traditiōes senioꝝ?
Nō eni lauāt man⁹ suas cū panē mādu
cāt. Ipse aūt rūdēs ait illis. Quare ⁊ vos trāsgre
dimini mādatū dei ꝓpter traditionē vestrā? Nā

Exo.20.b de⁹ dixit. Honora p̄rem ⁊ m̄rem: ⁊ q̄ maledixerit
Deut.5.b. p̄ri vel m̄ri: morte moriat̄. Uos aūt dicitis: q̄cūq̄
Mar.7.b. dixerit p̄ri vel m̄ri mun⁹ q̄dcūq̄ est ex me tibi p̄=
derit ⁊ nō honorificabit p̄rem suū aut m̄rem suaȝ
⁊ irritū fecistis mandatū dei p̄p̄t traditioneȝ ve=
strā. Hypocrite: bene p̄phetauit de vobis esaias
Esa.29.d. dicens. Popul⁹ hic labijs me honorat: cor aūt eo
rū lōge est a me. Sine cā aūt colunt me docentes
B doctrinas ⁊ mādata hoim. Et ꝯuocatis ad se tur
bis dixit eis. Audite ⁊ itelligite. Non q̄d intrat in
os coinq̄nat hoieȝ: sȝ quod p̄cedit ex ore hoc co=
inquinat hominē. Tunc accedētes discipuli eius
dixerūt ei. Scis q̄ pharisei audito verbo hoc scā
dalisati sunt. At ille respōdens ait. Ōis plātatio
Luce.6.f quā nō plātauit p̄r meus celestis eradicabit̄. Si=
Mar.6.c nite illos ceci sunt: ⁊ duces cecoꝝ. Cecus aūt si ce
co ducatū p̄stet ambo in foueā cadūt. R̄ndens āt
petrus dixit ei. Edissere nobis parabolā istā. At
ille dixit. Adhuc ⁊ vos sine itellectu estis. Non in
telligitis q̄ q̄d in os itrat i ventrē vadit ⁊ in seces
sum emittit̄. Que auteȝ p̄cedunt de ore de corde
exeunt: ⁊ ea coinq̄nant hoiem. De corde eīm exe=
unt cogitatiōes male: homicidia: adulteria: forni
catiōes: furta: falsa testimonia: blasphemie. Hec
sunt q̄ coinq̄nant hoiem. Nō lotis aūt manib⁹ mā
ducare nō coinq̄nat hoieȝ. Et egressus ide iesus
secessit in p̄tes tyri ⁊ sydonis. Et ecce mulier cha
C nanea a finib⁹ illis egressa clamauit dicēs ei. Mi
serere mei dn̄e fili dauid: filia mea male a demo=
nio vexat̄. Qui nō r̄ndit ei verbū. Et accedentes
discipuli ei⁹ rogabant eū dicētes. Dimitte eā: q̄
Luce.19.b clamat post nos. Ipse autē r̄ndens ait. Non sum
missus nisi ad oues q̄ perierunt dom⁹ isrl̄. At illa
venit ⁊ adorauit eū dicēs. Dn̄e adiuua me. Qui
Mar.7.c. r̄ndens ait. Non est bonū sumere paneȝ filioꝝ et
mittere canib⁹. At illa dixit. Etiā dn̄e. Nā ⁊ catel
li edunt de micis q̄ cadunt de mensa dn̄oꝝ suoꝝ.
Tunc r̄ndens iesus ait illi. O mulier magna est fi
des tua: fiat tibi sicut vis. Et sanata est filia eius
Mar.8.a. ex illa hora. Et cuȝ transisset inde iesus venit sec⁹
mare galilee: ⁊ ascēdens in montē sedebat ibi. Et
accesserūt ad eū turbe multe hn̄tes secuȝ mutos:
cecos: claudos: debiles: ⁊ alios multos: ⁊ p̄iecerūt
eos ad pedes ei⁹: ⁊ curauit eos: ita vt turbe mira
rent̄: videntes mutos loquētes: claudos ābulan=
tes: cecos videntes ⁊ magnificabant deuȝ israel.
D Jesus aūt cōuocatis discipulis suis: dixit. Mise=
Mar.8.a. reor turbe q̄ triduo iam p̄seuerāt mecū: ⁊ nō ha=
bent q̄d māducent. Et dimittere eos ieiunos no
lo: ne deficiāt in via. Et dicūt ei discipuli. Unde q̄
nobis in deserto panes tātos vt saturem⁹ turbā
tātā? Et ait illis iesus. Quot habetis panes? At
illi dixerūt. Septē: ⁊ paucos pisciculos. Et prece
pit turbe vt discumberent sup terrā. Et accipiēs
septem panes ⁊ pisces: grās agens fregit ⁊ dedit
discipulis: ⁊ discipuli dederunt p̄plo. Et comede
runt oīs: ⁊ saturati sunt. Et q̄d sup̄fuit de frag=
mentis tulerunt septē sportas plenas. Erant au=
tē q̄ manducauerunt quattuor milia hoim: extra
paruulos ⁊ mulieres. Et dimissa turba ascendit i
nauiculā: ⁊ venit in fines magedan.
¶ C.S. De signo ione p̄phete. de fermēto phari
seoꝝ. de ꝯfessu petri quē increpat. ac dicit cruceȝ
suā tollere debere vnūquēq̄ q̄ velit dn̄m sequi: et
dicit nō visuros quosdā mortē donec videāt filiū
hois in regno venire. xvj.
Et accesserūt ad euȝ pharisei ⁊ saducei A
tētantes: ⁊ rogauerūt eū vt signū de ce marci.8.b.
lo ōnderet eis. At ille r̄ndens ait illis. Joh.6.d.
Facto vespere dicitis: serenū erit: rubi Luce.12.g
cundū est eīm celū. Et mane. Hodie tēpestas:ruti
lat eīm triste celū. Faciem ergo celi dijudicare nostis
signa aūt tempoꝝ nō potestis. Generatio mala ⁊ Jone.2.a.
adultera signū q̄rit ⁊ signū nō dabit̄ ei nisi signuȝ Mar.8.b.
ione p̄phete. Et relictis illis abijt. Et cū venissent
discipuli eius trans fretū obliti sunt panes acci=
pere. Qui dixit illis. Intuemini ⁊ cauete a fermē Mar.8.b.
to phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. At illi cogitabant iter Luce.12.a
se dicentes. Q̄ panes nō accepimus. Sciens au
tē iesus dixit. Quid cogitatis inter vos modice fi B
dei: q̄ panes nō habetis? Nondū intelligitis ne=
q̄ recordamini quinq̄ panū ⁊ quinq̄ milia hoim: et
quot cophinos sumpsistis? Neq̄ septē panū ⁊ q̄t=
tuor milia hoim: ⁊ quot sportas sumpsistis. Qua=
re nō intelligitis: q̄ nō de pane dixi vobis: caue=
te a fermento phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. Tunc itelle
xerunt: q̄ nō dixerit cauēdū a fermēto panū sed
a doctrina phariseoꝝ ⁊ saduceoꝝ. Uenit aūt iesus Mar.8.c.
in partes cesaree philippi ⁊ int̄rogabat discipu= Luce.9.c
los suos dicēs. Quē dicunt hoies esse filiū hois?
At illi dixerūt. Alij iohēm baptistā. alij aūt helyā
alij vero hieremiā: aut vnū ex p̄phetis. Dicit illi
iesus. Uos aūt quē me esse dicitis? R̄ndēs symō
petr⁹ dixit. Tu es xp̄s fili⁹ dei viui. R̄ndens autē C
iesus dixit ei. Beat⁹ es symon bariona: q̄ caro ⁊ Johā.6.g.
sanguis nō reuelauit tibi: sed p̄r me⁹ q̄ in celis est.
Et ego dico tibi q̄ tu es petr⁹: ⁊ sup hanc petram
edificabo ecclesiā meaȝ: ⁊ porte iferi nō p̄ualebūt
aduersus eā. Et tibi dabo claues regni celoꝝ. Et
q̄dcūq̄ ligaueris sup terrā: erit ligatū ⁊ in celis. ⁊
q̄dcūq̄ solueris super terrā: erit solutū ⁊ in celis.
Tunc p̄cepit discipulis suis vt nemini dicerent: Mar.8.d.
q̄ ip̄e esseȝ iesus xp̄s. Exinde cepit iesus ostēdere Luce.9.c
discipulis suis: q̄ oporteret eū ire hierosolymā: ⁊
multa pati a senioribus ⁊ scribis ⁊ p̄ncipibus sacer
dotū: ⁊ occidi: ⁊ tertia die resurgere. Et assumens marci.8.d.
eū petr⁹ cepit increpare illū dicēs. Absit a te dn̄e D
nō erit tibi hoc. Qui cōuersus dixit petro. Uade
post me sathanas: scandalū es michi: q̄ nō sapis
ea q̄ dei sūt: sȝ ea q̄ hoim. Tūc iesus dixit discipul' marci.8.d.
suis. Si q̄s vult post me venire abneget semetip̄ȝ Luce.19.c.
⁊ tollat crucē suaȝ ⁊ sequat̄ me. Qui enī voluerit supra.10.d
alam suā saluā facere p̄det eā. Qui aūt p̄diderit Luce.17.g
alam suā p̄p̄t me: iueniet eā. Quid eīm p̄dest hoi
si vniuersum mundū lucret̄: aīe vo sue detrimētū
patiat̄? Aut quā dabit hō ꝯmutationē p̄ aīa sua?
Filius eīm hois vēturus est in glīa p̄ris sui cū an= Rom.2.a
gelis suis: ⁊ tunc reddet vnicuiq̄ s̄m opera eius. marci.9.a.
Amen dico vobis: sunt q̄dam de hic stantib⁹ qui Luce.9.d.
nō gustabunt mortē donec videant filiū hois ve=
nientem in regno suo.
¶ C.S. In monte cū moyse ⁊ helya apparet: et
vox de celo ad eū. ide descēdentib⁹ helyā iā fuisse
⁊ nō esse susceptū manifestat: puerū lunaticū sal=
uat. ⁊ de fide vt granū synapis docet. de statere.
de ore piscis. xvij.

A E Et post dies sex assumpsit iesus petruȝ
marci.9.a et iacobũ et iohẽm frẽm eiꝰ: et duxit illos
Luc.9.d in montẽ excelsum seorsuȝ: et transfigu=
ratꝰ est añ eos. Et resplẽduit facies eiꝰ
sicut sol: vestimẽta aũt eiꝰ facta sunt alba sicut nix.
Et ecce apparuerũt illis moyses et helyas cuȝ eo
loquẽtes. Respõdens aũt petrus dixit ad iesum. Do
mine: bonũ est nos hic esse: si vis faciamꝰ hic tria
tabernacula: tibi vnũ: moysi vnũ: et helye vnũ. Ad
huc eo loquẽte ecce nubes lucida obũbrauit eos
Et ecce vox de nube dicẽs. Hic est filiꝰ meꝰ dile=
ctus in quo bene mihi ꝯplacui: ipm audite. Et au
dientes discipuli ceciderũt in faciẽ suã: et timuerũt
B valde. Et accessit iesus et tetigit eos: dixitq eis.
Surgite et nolite timere. Leuantes aũt ocłos su=
os neminẽ viderũt nisi solũ iesum. Et descẽdenti
bus illis de mõte p̄cepit iesus dicens. Nemini di
xeritis visionem donec filiꝰ hoĩs a mortuis re=
surgat. Et inťrogauerũt eum discipuli dicentes.
marci.9.b Quid ergo scribe dicũt ꝙ helyã oporteat primũ
venire? At ille rñdens ait eis. Helyas quidẽ vẽ=
turus est et restituet oĩa. Dico ãt vobis: qr helyas
iam venit: et nõ cognouerunt eũ sȝ fecerunt in eo
quecunq voluerunt. Sic et filiꝰ hoĩs passurus est
C ab eis. Tunc intellexerũt discipuli qr de iohanne
marci.9.c baptista dixisset eis. Et cum venisset ad turbã: ac
Luce.9.e cessit ad eũ homo genibꝰ ꝓuolutꝰ añ eum dicens
Dñe miserere filio meo qr lunaticꝰ est: et male pa=
tiť. Nam sepe cadit in ignem et crebro in aquã. Et
obtuli eũ discipulis tuis: et nõ potuerũt curare eũ
marci.9.c Respõdens aũt iesus ait. O gñatio incredula et
Luce.9.e ꝑuersa: quousq ero vobiscũ. Usq quo patiar vos
Afferte huc illũ ad me. Et increpauit illũ iesus: et
exijt ab eo demoniũ: et curatꝰ est puer ex illa hora
Tunc accesserunt discipuli ad iesum secreto et di
xerunt. Quare nos nõ potuimꝰ eijcere illum? Di
Luce.17.b cit illis iesus. Propť incredulitatẽ vestrã. Amen
quippe dico vobis: si habueritis fidẽ sicut granũ
synapis: dicetis mõti huic: trãsi hinc: et trãsibit: et ni
hil ĩpossibile erit vobis. Hoc ãt genꝰ nõ eijciť: nisi
ꝑ orõem et ieiuniũ. Cõuersantibꝰ aũt eis ĩ galilea
D dixit illis iesus. Filiꝰ hoĩs tradẽdus est in manus
marci.9.c hoĩm et occidẽt eũ: et tertia die resurget. Et contri
Luce.9.c stati sunt vehemẽter. Et cũ venissent capharnaũ
accesserũt q̃ didrachmã accipiebãt ad petrũ: et di
xerũt ei. Magr̃ vester non soluit didrachmã. Ait.
Etiã. Et cũ intrasset in domũ ꝓuenit eũ iesus dicẽs
Quid tibi videť symõ? Reges ťre a q̃bꝰ accipiũt
tributũ vel cẽsuȝ: a filijs suis an ab alienis? Et ille
dixit. Ab alienis. Dixit illi iesꝰ Ergo liberi sũt filij
Ut ãt nõ scãdalisemꝰ eos vade ad mare et mitte ha
mũ: et eũ piscẽ qui primꝰ ascenderit tolle. Et aperto
ore eius inuenies staterem: illum sumẽs da eis ꝓ
me et te.

C. C. S. De humilitate pueri. d̄ manu et pede et oc̄lo
eruendo: et nec ꝯtẽnendos puulos q̃ꝝ ãgelos fa=
ciẽ pr̃is ĩ celis sp̄ videre testať. correptio frm̃ ꝙ in
dulgẽ debeãt alťutꝝ vsq septuagiesseptieς. d̄ eo
q̃ ꝯseruuȝ pp̄ denarios centũ suffocat. xviij.

A I N illa hora accesserũt discipuli ad iesũ
marci.9.e dicẽtes. Quis putas maior est in regno
Luce.9.f. celoꝝ? Et aduocãs iesus paruulũ sta=
tuit eũ in medio eoꝝ: et dixit. Amen di=
co vobis: nisi conuersi fueritis et efficiamini sicut
puuli: nõ intrabitis in regnũ celoꝝ. Quicũq er=
go humiliauerit se sicut puulus iste: hic est maior in
regno celoꝝ. Et q̃ susceperit vnũ paruulũ talẽ in
noĩe meo: me suscipit. Qui aũt scãdalisauerit vnũ marci.9.f
de pusillis istis q̃ in me credũt expedit ei vt suspẽ Luce.17.a
dať mola asinaria in collo eius et dimergať in ꝓ=
fundũ maris. Ue mũdo ab scandalis. Necesse est
eñ vt veniãt scandala. Uerũtamen ve hoĩ ꝑ quẽ
scandalũ venit. Si aũt manꝰ tua vel pes tuꝰ scan marci.9.f
dalisat te: abscide eũ et ꝓijce abs te. Bonũ est tibi supra.5.e
ad vitã ingredi debilẽ vel claudũ: q̃ȝ duas manꝰ B
vel duos pedes habentẽ mitti in ignẽ eternũ. Et
si oculꝰ tuꝰ scandalisat te: erue eum et ꝓijce abs te
Bonũ est tibi vnũ oculũ habentẽ in vitã intrare: Mar.9.g
q̃ȝ duos oculos habenteȝ mitti in gehennã ignis
Uidete ne ꝯtẽnatis vnũ ex his pusillis. Dico eñi
vobis qr angeli eoꝝ in celis semꝑ vident faciẽ pa
tris mei qui in celis est. Uenit eñ filiꝰ hoĩs salua= Luce.16.b
re qđ perierat. Quid vobis videť? Si fuerint ali Luce.15.a
cui centũ oues et errauerit vna ex eis: nonne reli
quet nonagintanouẽ in deserto et vadit querere eã
q̃ errauit? et si cõtigerit vt inueniat eã: amen dico
vobis qr gaudet sup eã magis q̃ȝ sup nonaginta=
nouẽ q̃ nõ errauerũt. Sic nõ est volũtas añ pr̃em
vestrũ q̃ in celis est: vt pereat vnꝰ de pusillis istis
Si aũt peccauerit in te frater tuꝰ vade et corripe Luce.17.a
eũ inter te et ipm solũ. Si te audierit lucratꝰ eris
fratrẽ tuũ. Si aũt te nõ audierit: adhibe tecũ ad= 1.coꝝ.13.a.
huc vnũ vel duos: vt in ore duoꝝ vel triũ testium C
stet oĩe v̄bum. ꝙ si non audierit eos dic ecclesie iohã.20.e
Si aũt ecclesiã nõ audierit: sit tibi sicut ethnicus
et publicanꝰ Amen dico vobis: quecũq alligaue
ritis sup terrã: erunt ligata et in celo. et quecũq sol
ueritis super terram: erunt soluta et in celo. Iterũ
dico vobis: qr si duo ex vobis consenserint super
terrã de oĩ re quãcũq petierint fiet illis a patre
meo q̃ in celis est. Ubi eñ sunt duo vel tres ꝯgre
gati in noĩe meo: ibi sum in medio eoꝝ. Tunc ac=
cedens petrus ad eũ dixit. Dñe quotiens pecca= Luce.17.a
bit in me frater meꝰ: et dimittã ei: vsq septies? Di
xit illi iesus. Nõ dico tibi vsq septies: sed vsq sep
tuagiesseptieς. Ideo assimilatũ est regnũ celoꝝ
hoĩ regi: q̃ voluit rationẽ ponere cũ ſuis suis. Et
cũ cepisset rationẽ ponere: oblatꝰ est ei vnꝰ q̃ de=
bebat ei decẽ milia talẽta. Cũ aũt nõ haberet vñ
redderet: iussit eũ dñs eiꝰ venũdari et vxoreȝ eiꝰ et
filios et oĩa q̃ habebat: et reddi. Procidẽs aũt ser=
uus ille: orabat eũ dicẽs Patientiã habe in me et
oĩa reddã tibi. Miseritꝰ aũt dñs serui illiꝰ dimisit D
eũ: et debitũ dimisit ei. Egressus aũt seruꝰ ille iue
nit vnũ de cõseruis suis q̃ debebat ei centũ dena
rios et tenẽs suffocabat eum dicẽs. Redde qđ de
bes. Et ꝓcidẽs cõseruꝰ eiꝰ rogabat eũ dicẽs. Pa
tientiã habe ĩ me et oĩa reddã tibi. Ille aũt noluit:
sȝ abijt et misit eũ in carcerẽ donec redderet debi
tum. Uidentes aũt cõserui eiꝰ que fiebant cõtri=
stati sunt valde: et venerũt et narrauerunt dño suo
oĩa q̃ facta fuerant. Tunc vocauit illũ dñs suus et
ait illi. Serue nequã oĩe debitum dimisi tibi: qm̃
rogasti me. Nõne ẽ oportuit et te misereri cõserui
tui: sicut et ego tui miseritꝰ suȝ? Et iratꝰ dñs eiꝰ tra
didit eũ tortoribꝰ quoadusq redderet vniuersuȝ

marci.11.d debitū. Sic ꝛ pr̄ meus celestis faciet vobis: si nō
supra.6.b remiseritis vnusquisq; fratri suo de cordib⁹ vr̄is.
¶C.S. Uxorē nō debere dimitti. ꝛ de eunuchis
infantes nō esse arcendos a benedictiōe. diuitez
difficile īrroire in regnū celoꝝ. ꝛ cētuplū receptu
rū qui oībus renūciat. xix.
A ET factū est cū ꝯsummasset iesus s̄mo
marci.10.a nes istos migrauit a galilea: ꝛ venit in
fines iudee trās iordanē: et secute sunt
eū turbe multe: ꝛ curauit eos ibi. Et ac
cesserūt ad eū pharisei tētantes eū ꝛ dicētes. Si
licet hoī dimittere vxorē suā quacunq; ex causa?
Gen.1.d. Qui r̄ndens ait eis. Non legistis: qꝛ q̄ fecit hoiez
Gen.2.d. ab initio masculū ꝛ feminā fecit eos. Et dixit. Pro
ephes.5.g. pter hoc dimittet hō pr̄ez ꝛ m̄rez: ꝛ adherebit vxo
1.cor.6.d. ri sue: ꝛ erunt duo ī carne vna. Itaq; iam nō sunt
deut.24.a duo sed vna caro. Qđ ḡ de⁹ cōiunxit hō nō sepa=
supra.5.e. ret. Dicunt illi. Quid ḡ moyses mādauit dari li=
Mar.10.a. bellū repudij ꝛ dimittere? Ait illis. Qm̄ moyses
B ad duriciā cordis vr̄i pmisit vobꝫ dimittē vxores
Mar.20.b vr̄as: ab initio āt nō fuit sic. Dico āt vobis qꝛ q̄cūq;
Luce.16.d dimiserit vxorē suā nisi ob fornicationē ꝛ aliā du=
xerit: mechaẗ. Et q̄ dimissam duxerit mechaẗ. Di
cunt ei discipuli ei⁹. Si ita est causa hois cū vxo=
re: nō expedit nubere. Qui dixit illis. Nō oēs ca=
piunt verbū istud: sed quibus datū est. Sunt eniz
eunuchi q̄ de m̄ris vtero sic nati sunt. ꝛ sunt eunu
chi q̄ facti sunt ab hoībus. ꝛ sunt eunuchi qui seip
sos castrauerunt ꝑpter regnū celoꝝ. Qui potest
Mar.10.b. capere capiat. Tunc oblati sunt ei paruuli vt ma
Lu.18.c nus eis iponeret ꝛ oraret. Discipuli autē increpa
bant eos. Jesus vero ait eis. Sinite paruulos et
nolite eos ꝓhibere ad me venire. taliū est regnū
celoꝝ. Et cum iposuisset eis manus abijt īde. Et
Mar.10.c. ecce vnus accedens ait illi. Magister bone: quid
Luce.18.d boni faciā vt habeam vitā eternaz? Qui dixit ei.
Quid me interrogas de bono? Unus est bonus de
us. Si autē vis ad vitā ingredi: serua māda dei.
Dicit illi. Que? Jesus autē dixit. Non homicidiū
facies. Non adulterabis. Non facies furtū. Non
C falsum testimoniū dices. Honora pr̄em tuū ꝛ ma
trem. Dilige ꝓximū tuū sicut teipm̄. Dicit illi ado
lescens. Oīa hec custodiui a iuuentute mea: quid
Mar.10.c adhuc mihi deest? Ait illi iesus. Si vis perfectus
Luce.12.d esse vade ꝛ vende oīa q̄ habes ꝛ da pauperib⁹:
ꝛ.18.d. ꝛ habebis thesauꝝ in celo: ꝛ veni sequere me. Cū
audisset autē adolescens verbū abijt tristis. Erāt
eñ habens multas possessiones. Jesus autez di=
xit discipulis suis. Amen dico vobis: qꝛ diues dif
ficile intrabit in regnū celoꝝ. Et iteꝝ dico vobis
Mar.10.c. Facili⁹ est camelū per foramen acus transire: q̄
Luce.18.e. diuitem intrare in regnū celoꝝ. Auditis autem
D his discipuli: mirabanẗ valde dicentes. Quis er
Mar.10.d. go poterit saluus esse? Aspiciens aūt iesus dixit
Luce.18.e. illis. Apud hoīes hoc impossibile est: apud deū
autē oīa possibilia sunt. Tunc respōdens petr⁹
dixit ei. Ecce nos reliquim⁹ oīa ꝛ secuti sum⁹ te
Luce.22.c Quid ḡ erit nobis? Jesus autē dixit illis. Amen
dico vobis: q̄ vos q̄ secuti estis me: in regn̄atione
cū sederit filius hominis in sede maiestatis sue: se=
debitis ꝛ vos super sedes duodecim iudicantes
Mar.10.d. duodecim tribus israel. Et oīs qui reliquerit do=
Luce.18.e. mū vel fratres aut sorores: aut patrē aut matrem
aut vxorem aut filios aut agros propter nomen Mar.10.d.
meum: centuplū accipiet ꝛ vitam eternam possi= Luce.13.f.
debit. Multi autē erunt primi nouissimi: ꝛ nouissi
mi primi.
¶C.S. Primos nouissimos fieri: parabola opera
rioꝝ in vineā ꝯductoꝝ. de filijs zebedei. ꝛ de pri=
mis accubitis cene. de duobus cecis secus viam
sedentibus. xx.
SImile est regnū celoꝝ homini patrifa A
milias: qui exijt primo mane cōducere
operarios in vineā suā. Conuentione
autē facta cū operarijs ex denario di=
urno: misit eos in vineā suā. Et egressus circa ho
ram tertiā: vidit alios stātes in foro ociosos ꝛ di=
xit illis. Ite ꝛ vos in vineā meā: ꝛ quod iustū fue=
rit dabo vobis. Illi autē abierunt. Iterum autez
exijt circa sextam ꝛ nonā horam: ꝛ fecit similiter.
Circa vndecimā vero exijt ꝛ inuenit alios stan=
tes: ꝛ dixit illis. Quid hic statꝭ tota die ociosi? Di
cunt ei. Quia nemo nos cōduxit. Dixit illis. Ite
ꝛ vos in vineā meā. Cum sero autē factuz essꝫ: di=
xit dn̄s vinee ꝓcuratori suo. Uoca operarios et
redde illis mercedez: incipiens a nouissimis vsq;
ad primos. Cuz venissent ergo qui circa vndeci=
mā horā venerant: acceperunt singulos denari=
os. Uenientes autē ꝛ primi: arbitrati sunt q̄ plus B
essent accepturi. acceperunt autez ꝛ ipsi singulos
denarios. Et accipientes murmurabant aduer=
sus pr̄emfamilias dicentes. Hi nouissimi vna ho
ra fecerunt: ꝛ pares illos nobis fecisti qui porta=
uimus pōdus diei ꝛ estus. At ille respōdens vni
eorū dixit. Amice: nō facio tibi iniuriaz. Nōne ex
denario cōuenisti mecū? Tolle qđ tuū est ꝛ vade
Uolo autē ꝛ huic nouissimo dare sicut ꝛ tibi. Aut
nō licet mihi qđ volo facē? An ocul⁹ tu⁹ nequā ē:
qꝛ ego bon⁹ suz. Sic erūt nouissimi primi: ꝛ primi Mar.10.e.
nouissimi. Multi eñ sunt vocati: pauci vero electi Luce.13.f.
¶Et ascendēs iesus hierosolimā: assumpsit duode C
cim discipulos secreto: ꝛ ait illis. Ecce ascendim⁹ Mar.10.e.
hierosolymā: ꝛ fili⁹ hoīs tradeẗ principib⁹ sacer= Luce.10.e
dotū ꝛ scribis ꝛ ꝯdēnabūt eū morte: ꝛ tradēt euz
gētib⁹ ad illudendū ꝛ flagellandū ꝛ crucifigēdū
ꝛ tertia die resurget. Tūc accessit ad eū m̄r filioꝝ Mar.10.e.
zebedei cū filijs suis: adorās ꝛ petēs aliq̄d ab eo.
Qui dixit ei. Quid vis? ait illi. Dic vt sedeant hi
duo filij mei vn⁹ ad dexterā tuā: ꝛ vn⁹ ad sinistrā
in regno tuo. R̄ndens āt iesus dixit. Nescitis q̄d
petatꝭ. Potestis bibere calicē quē ego bibiturus
sum? Dicūt ei. Possum⁹. Ait illis. Calicē q̄dē meū
bibetis: sedere aūt ad dexterā meā vel sinistrā nō
est meū dare vobis: sed q̄b⁹ paratū est a pr̄e meo.
Et audiētes decē idignati sūt de duob⁹ fr̄ib⁹. Je
sus āt vocauit eos ad se ꝛ ait. Scitis qꝛ pricipes D
gentiū dn̄anẗ eoꝝ: ꝛ q̄ maiores sūt ptātez exercēt Mar.10.f.
inter eos. Nō ita erit iter vos. Sꝫ quicūq; volue= Luce.22.c
rit iter vos maior fieri: sit vester minister. Et q̄ vo
luerit inter vos prim⁹ esse: erit vester seruus. Si=
cut fili⁹ hois nō venit ministrari sed ministrare: ꝛ da= Mar.10.g.
re aiam suā redēptionē ꝑ multis. Et egredientib⁹ Joh.16.d.
illis ab hiericho secuta est eū turba mlta. Et ecce ꝛ.15.b.
duo ceci sedētes secus viā audierūt qꝛ iesus trāsi Mar.10.g.
ret ꝛ clamauerūt dicētes. Dn̄e miserere nr̄i fili dd. Luce.10.f.
Turba āt increpabat eos vt tacerent. At illi ma supra.9.c.

gis clamabāt dicentes. Dñe miserere nrī fili dauid
Et stetit iesus ⁊ vocauit eos: ⁊ ait Quid vultis vt
faciā vobis? Dicūt illi. Dñe vt apiant ocli nostri.
mar.19.g. Misertus aūt eoꝝ iesus. tetigit oclos eoꝝ. Et cō
festim viderunt ⁊ secuti sunt eum.

¶ C.S. De asino ⁊ pullo eius: ⁊ vbi numularios
eiecit de tēplo: clamātibꝰ pueris. Osanna. de ficu
q̄ arida facta est. iterrogat in qua ptāte hec face=
ret: ipse inťrogat de iohānis baptismate: ⁊ subiū=
gens pabolas hois q̄ filios suos in vineā mittit:
⁊ ꝙ publicani ⁊ meretrices i regno dei multos sa
cerdotū ⁊ scribaꝝ sint ꝑcessuri. dicit pabolā de vi
nitoribꝰ q̄ inťficiunt ad se missos. xxi.

A
Mar.11.a. ET cū appropinq̄ssent hierosolymis et
Luce.19.e. venissent bethphage ad montē oliueti
tūc iesus misit duos discipulos dicens
eis. Ite in castellū qđ contra vos est: et
stati inuenietis asinā alligatā ⁊ pullū cū ea: solui=
te ⁊ adducite mihi. Et si q̄s vobis aliq̄d dixerit: di
cite q2 dñs his opꝰ hʒ: ⁊ cōfesti dimittet eos. Hoc
aūt factū est: vt adimpleref qđ dictū est p ꝓphetaʒ
zacha.9.b. dicentē. Dicite filie syō: ecce rex tuꝰ venit tibi mā
Esa.62.b. suetꝰ sedēs sup asinā ⁊ pullū filiū subiugalis. Eū
Iohā.12.b tes aūt discipuli feceŕt sicut p̄cepit illis iesus. Et
Mar.11.a. adduxerūt asinā ⁊ pullū: ⁊ iposuerūt sup eos vesti
Luce.16.e mēta sua: ⁊ eū desup sedere fecerūt. Plurima aūt
turba strauerūt vestimēta sua in via. Alij aūt ce=
Mar.11.a debāt ramos de arboribꝰ ⁊ sternebāt in via. Tur
Luce.16.f. be aūt q̄ p̄cedebant ⁊ q̄ seq̄banf clamabant dicē=
Iohā.12.b tes. Osanna filio dđ: bñdictus q̄ venit i nole dñi:
osanna i altissimis. Et cū itrasset hierosolymā: cō
B mota est vniuersa ciuitas dicēs. Quis ē hic? Po
Mar.11.b. puli āt dicebāt. Hic est iesus ꝓpheta a nazareth
Luce.19.g galilee: ⁊ itrauit iesus in tēplū dei: ⁊ eijciebat oēs
Iohā.2.c. vēdentes ⁊ emētes in tēplo: ⁊ mēsas numulario=
Esa.59.c. rū: ⁊ cathedras vēdentiū colūbas euertit: ⁊ dixit
Hier.7.b. eis. Scriptū est. domꝰ mea domꝰ orōnis vocabif
marci.11.c. vos aūt fecistis illā spelūcā latronū. Et accesseŕt
Luce.19.g ad eū ceci ⁊ claudi in tēplo: ⁊ sanauit eos. Viden=
tes aūt pricipes sacerdotū ⁊ scribe mirabilia q̄ fe
cit: ⁊ pueros clamātes in tēplo ⁊ dicētes: osanna
filio dđ: idignati sunt ⁊ dixerūt ei. Audis q̄d isti
dicūt? Iesus aūt dixit eis. Vtiq̄ʒ: nunq̄ʒ legistis:
Psal.8. q2 ex ore ifantiū ⁊ lactētiū pfecisti laudeʒ: ⁊ relictꝭ
marci.11.b illis abijt foris extra ciuitatem in bethaniā ibiq̄ʒ
māsit ⁊ docebat eos de regno dei. Mane aūt re=
marci.11.b uertēs in ciuitatē esuriit. Et vidēs fici arbo i ē vnā
Iudi.13.b. secus viā venit ad eā: ⁊ nichil iuenit in ea nisi folia
tantū. Et ait illi. Nunq̄ʒ ex te fructꝰ nascaf in sem=
piternū: ⁊ arefacta est cōtinuo ficulnea. Et viden
tes discipuli mirati sunt dicētes. Quō continuo
C aruit? Rñdēs aūt iesus ait eis. Amē dico vobis:
marci.11.c. si habueritis fidē ⁊ nō hesitaueritis: nō solū de fi=
Luce.17.b culnea facietis: sʒ ⁊ si mōti huic dixeritis: tollere ia
marci.11.c. cta te in mare: fiet. Et oīa q̄cūq̄ʒ petieritis in orōe
iohā.14.b. credētes accipietis. Et cū venisset in tēplū: acces
et.14.e serūt ad eū docētē pricipes sacerdotū ⁊ seniores
ppli dicētes. In q̄ ptāte hec facis? Et q̄s tibi de=
marci.11.d dit hāc ptātē? Rñdens iesus dixit eis. Inťroga=
Luce.10.a. bo vos ⁊ ego vnū sermonē quē si dixeritis mihi: ⁊
ego vobis dicā in qua ptāte hec facio. Baptismꝰ
iohānis vnde erat: e celo an ex hoibꝰ? At illi cogi
tab āt iter se dicētes. Si dixerimꝰ e celo: dicet no=

bis. Quare g̃ nō credidistis illi? Si aūt dixerimꝰ supra.14.a
ex hoibus: timemꝰ turbā. Oēs eñ habebāt iohā=
nē sic̄ ꝓphetā. Et rñdentes iesu dixerūt. Nescimꝰ
Ait illis ⁊ ipse. Nec ego dico vobis in q̄ ptāte hec
facio. Quid āt vobis videf? Hō q̄dā hēbat duos
filios: ⁊ accedens ad primū dixit Fili vade hodie
opari i vineā meā. Ille aūt rñdēs ait. Nolo. Post
ea aūt pnia motꝰ abijt. Accedēs āt ad alteꝝ dixit
silŕ. At ille rñdens ait. Eo dñe. Et non iuit. Quis
ex duobꝰ fecit voluntatē pris? Dicūt ei. Primus.
Dicit illis iesus. Amē dico vobis: q2 publicani et
meretrices p̄cedēt vos in regno dei. Venit ei ad
vos iohēs in via iusticie ⁊ nō credidistis ei: publi=
cani autem ⁊ meretrices crediderunt ei. vos aūt
vidētes: nec pniaʒ habuistis postea vt crederetꝭ D
ei. Aliā pabolā audite. Hō erat prfamilias q̄ plā marci.12.a
tauit vineā ⁊ sepē circūdedit ei: ⁊ fodit in ea torcu Luce.10.b
lar ⁊ edificauit turri: ⁊ locauit eā agricoĺ ⁊ pegre
pfectꝰ ē. Cū aūt tps fructuū appropinq̄sset: misit
seruos suos ad agricolas vt acciperent fructꝰ eius
Et agricole app̄hensis ꝑuis eiꝰ: aliū ceciderūt: a= infra.42.a
liū occideŕt: aliū ꝟo lapidaueŕt. Iteꝝ misit alios
seruos pl̄es prioribꝰ: ⁊ feceŕt illis silŕ. Nouissime
āt misit ad eos filiū suū dicens. verebunf forte fi=
liū meū. Agricole āt vidētes filiuʒ dixeŕt intra se.
Hic est heres venite occidamꝰ eū: ⁊ habebimꝰ he marci.12.a
reditatē eiꝰ. Et app̄hensuʒ eū eieceŕt extra vineā
⁊ occiderunt. Cum g̃ venerit dñs vinee q̄d faciet
agricolis illis? Aiunt illi. Malos male pdet: ⁊ vi=
neā suā locabit alijs agricolis q̄ reddāt ei fructū
tpibus suis. Dicit illis iesus. Nunq̄ʒ legistis i scri=
pturis? Lapidē quē reprobauerūt edificātes hic Psal.117.
factꝰ ē in caput anguli. A dño factuʒ ē istud ⁊ est marci.12.a
mirabile in oculis nr̄is. Ideo dico vobis q2 aufe= Luce.20.c
ref a vobis regnū dei: ⁊ dabif gēti facienti fructus
eiꝰ. Et q̄ ceciderit sup lapidē istuʒ cōfringef: sup
quē vero ceciderit cōteret eū. Et cū audissent pri marci.11.c.
cipes sacerdotū ⁊ pharisei parabolas eiꝰ: cogno et.12.a.
uerunt ꝙ de ipsis diceret. Et q̄rentes euʒ tenere Luce.19.g
timuerunt turbas: qm̄ sicut ꝓphetā eū habebant 20.et.22.a
Et respondens iesus dixit iteꝝ in parabolis eis Iohā.7.d
dicens. et.g.⁊.8.c.

¶ C.S. Parabola vbi inuitati ɔtēnunt venire ad
nuptias. de inscriptiōe ⁊ imagine cesaris. de mu=
liere q̄ septē fratres habuit. tentatus a phariseis
inťrogat eos de xp̄o cuius filꝰ esset. xxij.

SImile factū est regnū celoꝝ hoi regi q̄ A
fecit nuptias filio suo ⁊ misit seruos su= Luc.14.d.
os vocare inuitatos ad nuptias: ⁊ nole= Apo.19.b.
bāt venire. Iteꝝ misit alios ꝑuos dicēs
Dicite inuitatis. Ecce prandiū meū parauī: thauri
mei ⁊ altilia occisa sunt: ⁊ oīa parata: venite ad nu
ptias. Illi āt neglexerunt ⁊ abierūt: aliꝰ in villaʒ
suā: aliꝰ ꝟo ad negociatōeʒ suā. Reliq̄ ꝟo tenueŕt supra.12.d
seruos eiꝰ: ⁊ ɔtumelijs affectos occiderunt. Rex
āt cuʒ audissʒ iratꝰ est ⁊ missis exercitibꝰ suis pdi
dit homicidas illos ⁊ ciuitatē illoꝝ succēdit. Tūc
ait seruis suis. Nuptie q̄dē parate sunt: sed q̄ inui=
tati erāt nō fuerunt digni. Ite g̃ ad exitꝰ viarum
⁊ quoscūq̄ʒ inueneritis vocate ad nuptias. ⁊ egres
si serui eius in vias cōgregauerunt omnes quos
inuenerunt malos ⁊ bonos: ⁊ implete sunt nuptie
discumbentiū. Intrauit autem rex vt videret di= B

scũbētes ⁊ vidit ibi hoiem nõ vestitũ veste nuptia
li:⁊ ait illi. Amice quõ huc intrasti nõ habēs vestē
nuptialē? At ille obmutuit. Tũc dixit rex ministris
infra.25.c. Ligatis manibꝰ ⁊ pedibꝰ eiꝰ mittite eũ i tenebras
supra.10.c. exteriores ibi erit fletꝰ ⁊ stridor dentiũ. Multi au
mar.12.a. tē sunt vocati pauci vero electi Tũc abeũtes pha
Luce.20.d risei cõsiliũ inierũt vt caperent eũ in sermone. Et
mittũt ei discipulos suos cũ herodianis dicētes.
Magister scimꝰ qr verax es:et viã dei in veritate
doces:⁊ nõ est tibi cura de aliquo. Nõ eñ respicis
psonã hoim. Dic ergo nobis qd tibi videt. Licet
mar.12.b. censum dari cesari aut nõ? Cognita aũt iesus ne
quitia eoꝝ ait. Quid me tētatis hypocrite? Ostē
C dite mihi numisma census. At illi obtulerũt ei de
nariũ. Et ait illis iesus. Cuiꝰ est imago hec ⁊ sup
Rom.13.b. scriptio? Dicũt ei. Cesaris. Tũc ait illis Reddite
ergo q̃ sunt cesaris cesari:et q̃ sunt dei deo. ⁊ audi
mar.12.b. entes mirati sunt:⁊ relicto eo abierũt. In illo die
Luce.20.e accesserũt ad eũ saducei q̃ dicunt nõ esse resurre
Act.23.b. ctionē:⁊ interrogauerunt eũ dicentes. Magister
moyses dixit:si quis mortuꝰ fuerit nõ habēs filiũ
vt ducat frater eiꝰ vxorē illius et suscitet semē fra
Mar.12.b. tri suo. Erãt aũt apud nos septē fratres et primꝰ
vxore ducta defunctus est:⁊ nõ habens semē reli
quit vxorē suã fratri suo. Similiter secundꝰ ⁊ ter
tius vsq; ad septimũ Nouissime aũt oim:⁊ mulier
defuncta est. In resurrectiõe ergo cuiꝰ erit de se
ptem vxor? Oēs eñ habuerũt eã. Rñdens autem
iesus ait illis. Erratis nescientes scripturas neq;
virtutē dei. In resurrectione eñ neq; nubēt neq;
nubent sed erũt sicut angeli dei in celo. De resur
Exod.3.b. rectiõe aũt mortuoꝝ nõ legistis qd dictũ ē a deo
Mat.15.c. dicēte vobis. Ego sum deꝰ abraã ⁊ deꝰ isaac ⁊ deꝰ
D iacob. Nõ est deꝰ mortuoꝝ:sed viuentiũ. ⁊ audiē
Mar.12.c. tes turbe mirabant de doctrina eiꝰ. Pharisei au
tem audiētes q silentiũ imposuisset saduceis cõ
uenerũt in vnũ:⁊ interrogauit eũ vnꝰ ex eis legis
doctor tētãs eũ Magister qd est mãdatũ magnũ
Deut.6.a. in lege? Ait illi iesus. Diliges dñm deũ tuũ ex to
to corde tuo ⁊ in tota aïa tua: ⁊ in tota mēte tua.
Hoc est maximũ ⁊ primũ mandatũ. Secũdũ aũt
Leui.16.c. simile est huic. Diliges primũ tuũ sicut teipm In
Mar.12.c. his duobꝰ mãdatis vniuersa lex pēdet ⁊ prophe
Rom.13.c. te. Cõgregatis aũt phariseis iterrogauit eos ie
sus:dicēs. Quid vobis videt de xpo:cuiꝰ filiꝰ est?
Dicũt ei. Dauid. Ait illis. Quõ ergo dauid in spi
Ps.109. ritu vocat eũ dñm:dicēs Dixit dñs dño meo:sede
Mar.12.d. a dextris meis. donec ponã inimicos tuos scabel
Luce.10.g. lum pedũ tuoꝝ. Si ergo dd vocat eum dñm:quõ
Mar.12.d. filius eius est? Et nemo poterat ei rñdere verbũ
Luce.10.g neq; ausus fuit q̃sq; ex illa die eũ ampliꝰ interro
gare.

¶ C.S. Ad discipulos dixit:vt q̃ pharisei dicunt fiant. sed que faciunt non fiant. increpat scribas et phariseos de proselito. de iuramento. de camelo et de culice et cathino lauando. et monumētis dealbatis. et monumentis prophetarum. et alijs multis hierusalem. xxiij.

A Tunc iesus locutus est ad turbas et ad
discipulos suos dicens. Sup cathedrã
moysi sederũt scribe ⁊ pharisei. Oia er
go quecunq; dixerint vobis seruate et
facite:secũdũ opera vero eoꝝ nolite facere Dicũt
eñ et nõ faciũt. Alligãt aũt onera grauia et ipor Luce.11.f.
tabilia ⁊ iponũt in humeros hoim:digito aũt suo
nolũt ea mouere. Oia vero opa sua faciũt vt vide Supr.6.d.
antur ab hoibꝰ. Dilatant eñ phylateria sua ⁊ ma
gnificant fimbrias. Amãt aũt primos recubitus Mar.12.d
in cenis:et primas cathedras i synagogis: ⁊ salu ⁊.11.f.⁊.22.
tationes in foro et vocari ab hoibus rabbi. Uos g.
aũt nolite vocari rabbi Unus est eñ magister ve
ster:oēs aũt vos fratres estis Et patrē nolite voca
re vobis sup terram. vnus est eñ pater vester q̃ in
celis est Nec vocemini magistri. quia magister ve Jaco.3.a.
ster vnus est xps. Qui maior est vestrũ erit mini B
ster vester. Qui aũt se exaltauerit humiliabit: et Luce.14.c
qui se humiliauerit exaltabit. Ue autē vobis scri Luce.11.g.
be ⁊ pharisei hypocrite qui clauditis regnũ celo
rum an hoies. Uos eñ nõ intratis: nec introeun
tes sinitis intrare. Ue vobis scribe et pharisei hy
pocrite q̃ comeditis domos viduaꝝ orõnes lon
gas orãtes: ppter hoc ampliꝰ accipietis iudiciũ
Ue vobis scribe et pharisei hypocrite q̃ circuitis
mare ⁊ aridã vt faciatis vnũ proselitũ:et cũ fuerit
factus facitis eũ filium gehenne duplo q̃ vos. Ue
vobis duces ceci q̃ dicitis:quicũq; iurauerit per
tēplũ nihil est:q̃ aũt iurauerit in auro tēpli debi
tor est. Stulti ⁊ ceci:quid eñ maiꝰ est aurum an tē
plum quod sanctificat aurũ? Et quicũq; iurauerit in altari nichil est:quicunq; aũt iurauerit i do
no quod est sup illud debet. Ceci quid eñ maius
est donũ:an altare qd sãctificat donũ? Qui ergo
iurat in altari iurat in eo ⁊ in oibꝰ q̃ sup illud sunt
Et quicunq; iurauerit in templo. iurat in illo ⁊ in
eo q̃ habitat in ipso. Et q̃ iurat in celo iurat i thro C
no dei:⁊ i eo q̃ sedet sup eũ. Ue vobis scribe ⁊ pha Luce.11.f.
risei hypocrite q̃ decimatis mentã ⁊ anethũ ⁊ ci
minũ:⁊ reliquistis q̃ grauiora sunt legis iudicium
et miam et fidem. Hec oportuit facere: et illa nõ
omittere. Duces ceci excolentes culicē:camelum
aũt glutientes. Ue vobis scribe et pharisei hypo Luce.11.e.
crite:qui mundatis quod deforis est calicis ⁊ pa
rabsidis:intus aũt pleni estis rapina ⁊ immundi
cia. Pharisee cece mũda prius quod intus est ca
licis ⁊ parabsidis:vt fiat et id qd deforis est mun
dum. Ue vobis scribe et pharisei hypocrite quia Luce.11.f.
similes estis sepulchris dealbatis: que a foris pa
rent hominibꝰ speciosa: intus vo plena sunt ossi
bus mortuoꝝ et omni spurcitia. Sic et vos a foris
quidē paretis hoibus iusti intus autē pleni estis
hypocrisi et iniquitate. Ue vobis scribe et phari Luce.11.g.
sei hypocrite qui edificatis sepulchra propheta
rum et ornatis monumenta iustoꝝ et dicitis. Si D
fuissemꝰ in diebus patrũ nostroꝝ:nõ essemꝰ socij
eoꝝ in sanguine pphetaꝝ. Itaq; testimõio estis Luce.11.g.
vobismetipsis quia filij estis eorũ qui prophetas 1.thessa.11f
occiderũt. Et vos implete mensurã patrũ vestro
rum. Serpentes genimina viperarũ quõ fugietis
a iudicio gehēne? Ideo dico vobis Ecce ego mit Luce.11.g.
to ad vos prophetas et sapiētes et scribas: et ex
illis occidetis et crucifigetis:et ex eis flagellabi
tis in synagogis vestris: et persequimini de ciui
tate in ciuitatē vt veniat sup vos ois sanguis iu
stus qui effusus est sup terrã a sanguine abel iusti hebre.11.g.
vsq; ad sanguinē zacharie filij barachie:quē occi 2.pa.24.e.
distis inter tēplũ et altare. Amen dico vobis:ve

Luce.13.g. nient hec oia sup gñatione istã. Hierlm hierlm q̃
occidis pphetas et lapidas eos q̃ ad te missi sũt
q̃tiens volui cõgregare filios tuos quẽadmoduz
gallina cõgregat pullos suos sub alas: et noluisti
Ecce relinq̃tur vobis dom⁹ vestra deserta. Dico
em̃ vobis: nõ me videbitis amodo donec dicatis
Bñdictus q̃ venit in nomine domini.
CC.S. Destructura templi ꝛ signis nouissimorum
rum dierũ et diebus breuiatis. de pseudo christi
et pseudo prophetis. de aduẽtu saluatoris: et occasu
casu elementorum. xxiiij.
A ET egressus iesus de tẽplo ibat. Et acces
Mar.13.a. serunt discipuli ei⁹ vt ostẽderẽt ei edifi
Luce.19.g cationes tẽpli. Ipse aũt respõdẽs dixit
et.21.b. illis. Uidetis hec oia. Amen dico vobis
nõ relinquet hic lapis sup lapidẽ qui non destruatur.
atur. Sedẽte aũt eo sup montẽ oliueti accesserũt
ad eũ discipuli secreto dicẽtes. Dic nobis q̃ fiẽt
erunt: et q̃d signũ aduẽtus tui ꝛ cõsummatiõis se
culi? Et rñdens iesus dixit eis. Uidete ne q̃s vos
seducat. Multi em̃ venient in noie meo dicentes
Mar.13.a. Ego sum christ⁹: et multos seducẽt. Audituri em̃
Luce.21.a. estis prelia ꝛ opiniones preliorum: videte ne turbe
Ephe.5.b. mini. Oportet em̃ hec fieri: sed nõdũ est finis. Cõ
1.thes.5.b surget em̃ gens in gentẽ: et regnũ in regnũ: ꝛ erũt
Coll.2.d. pestilentie et fames et terremot⁹ p loca. Hec aũt
Mar.13.a. oia initia sunt dolorum. Tunc tradẽt vos in tribula
Luce.21.b. tionẽ: et occidẽt vos et eritis odio oĩbus gentib⁹
Mar.13.b. ppter nomẽ meũ. Et tũc scãdalizabunt multi: et
Luce.21.c. inuicẽ tradẽt: et odio habebũt inuicem. Et multi
Johã.15.c. pseudo prophete surgẽt et seducẽt multos. et qm̃
B abũdabit iniq̃tas: refrigescet charitas multorum.
supra.10.c. Qui aũt pseuerauerit vsq̃ in finẽ: hic saluus erit
Mar.3.b. Et pdicabit hoc euãgeliũ regni in vniuerso orbe
Rom.10.c. in testimoniũ oĩbus gentib⁹: ꝛ tunc veniet cõsum
Act.2.b. matio. Cũ ergo videritis abominatiõnez desola
Mar.13.b. tionis que dicta est a daniele propheta stantez in
Dañ.9.g. loco sancto. qui legit intelligat. Tũc qui in iudea
Mar.13.b. sunt fugiant ad mõtes: et q̃ in tecto nõ descendat
Luce.21.d tollere aliq̃d de domo sua: et q̃ in agro non reuer
tatur tollere tunicã suã. Ue aũt pregnãtibus ꝛ nu
Mar.13.b. trictibus in illis dieb⁹. Orate aũt vt nõ fiat fuga
Luc.17.g. vestra in hyeme vel sabbato. Erit em̃ tunc tribu
Mar.13.b. latio magna q̃lis nõ fuit ab initio mũdi vsq̃ mõ:
Luce.21.e. neq̃ fiet. Et nisi breuiati fuissent dies illi: nõ fieret
salua oĩs caro. sz pp electos breuiabunt dies illi.
Mar.13.c Tũc si q̃s vobis dixerit: ecce hic ẽ xp̃s aut illic: no
Mar.21.e. lite credere. Surgẽt ei pseudo xp̃i ꝛ pseudo pphe
Luce.17.e te: et dabunt signa magna ꝛ pdigia: ita vt in erro
Mar.13.c. rem inducant si fieri potest etiã electi: ecce pdixi
Luce.17.e vobis. Si ergo dixerint vobis: ecce in deserto est
nolite exire: ecce in penetralibus nolite credere.
Luce.17.c. Sicut em̃ fulgur exit ab oriẽte et paret vsq̃ in oc
C cidẽte: ita erit et aduẽtus filij hoĩs. Ubicũq̃ fue
Luc.17.g. rit corpus: illuc cõgregabunt et aq̃le. Statim au
Johel.2.c. tem post tribulationẽ dierũ illorum sol obscurabit.
Mar.13.c. et luna nõ dabit lumen suũ: et stelle cadẽt de celo
Luce.21.e. et virtutes celorum cõmouebũt: et tũc parebit signũ
filij hoĩs in celo: et tunc plangẽt oẽs tribus terre
et videbunt filiũ hoĩs venientẽ in nubibus celi cũ
Mar.13.d. virtute multa et maiestate. Et mittet angelos su
os cũ tuba et voce magna: et cõgregabũt electos
eius a quattuor ventis a summis celorum vsq̃ ad
terminos eorum. Ab arbore aũt fici discite parabo Mar.13.c.
lam: cũ iã ram⁹ eius tener fuerit et folia nata: sci Luce.12.f.
tis q̃ prope est estas. Ita et vos cũ videritis hec
oia scitote q̃ prope est i ianuis. Amẽ dico vobis Mar.13.d.
q̃ nõ preteribit generatio hec donec oia fiãt. Ce Luce.12.f.
lum ꝛ terra trãsibũt: v̾ba aũt mea nõ preteribũt.
De die aũt illa et hora nemo scit: neq̃ angeli celo
rum: nisi solus pater. Sicut autẽ in dieb⁹ noe ita Luce.17.f.
erit et aduent⁹ filij hoĩs. Sicut em̃ erãt in diebus B
ante diluuiũ comedẽtes et bibẽtes nubẽtes ꝛ nu
ptui tradẽtes vsq̃ ad eũ diez quo intrauit noe in Gene.7.b.
arcã: ꝛ nõ cognouerũt donec venit diluuiũ ꝛ tulit
oẽs: ita erit et aduẽt⁹ filij hoĩs. Tũc duo erunt in Luc.17.g.
agro: vnus assumetur: et vnus relinquetur. Due
molentes in mola: vna assumetur: ꝛ vna relinque
tur. Duo in lecto vnus assumetur et vn⁹ relinque
tur. Uigilate ẽ q̃ nescitis q̃ hora dñs v̾ ventur⁹ Mar.13.d.
sit. Illud autẽ scitote q̃m si sciret pf̃familias q̃ ho Luce.12.e.
ra fur ventur⁹ esset vigilaret vtiq̃: ꝛ nõ sineret per
fodi domũ suaz. Ideo ꝛ vos estote parati: q̃ q̃ ne
scitis hora fili⁹ hoĩs ventur⁹ est. Quis putas est fi Luce.12.e.
delis seru⁹ et prudẽs quẽ pstituit dñs supra fami
liã suã vt det illis cibũ in tpe. Beat⁹ ille seru⁹ quẽ Luce.11.e.
cũ venerit dñs ei⁹ inuenerit sic facientẽ. Amẽ di apo.16.d.
co vobis q̃m sup oia bona sua cõstituet eũ. Si au 2.cho.5.a.
tem dixerit mal⁹ seru⁹ ille in corde suo morã facit
dñs me⁹ venire et ceperit pcutere pseruos suos:
mãducet aũt ꝛ bibat cũ ebriosis veniet dñs serui
illius in die q̃ nõ sperat: et hora q̃ ignorat: et diui
det eũ partẽq̃ ei⁹ ponet cũ hypocritis. Illic erit
fletus et stridor dentium.
CC.S. De decẽ v̾ginib⁹. de talẽtis. de oĩbus a
dextris: et hedis a sinistris. de operib⁹ eorũ. xxv.
TUnc simile erit regnũ celorum decẽ virgi A
nibus: q̃ accipiẽtes lãpades suas exie
rũt obuiã sposo et spõse. Quinq̃ aũt ex
eis erãt fatue: et quinq̃ prudẽtes. Sed
quinq̃ fatue acceptis lãpadib⁹ nõ sumpserũt oleũ
secũ. Prudentes v̾o accepert oleum in vasis suis
cũ lãpadib⁹. Morã aũt faciente spõso: dormitaue
runt oẽs ꝛ dormierũt. Media autẽ nocte clamor
factus est: ecce sponsus venit: exite obuiã ei. Tũc
surrexerũt oẽs v̾gines ille: et ornauerũt lãpades
suas. Fatue aũt sapiẽtibus dixerũt. Date nobis
de oleo v̾ro: q̃ lãpades nr̃e extinguũt. Rñderũt
prudẽtes dicẽtes. Ne forte nõ sufficiat nobis ꝛ vo
bis: ite poti⁹ ad vendẽtes ꝛ emite vobis. Dũ autẽ
irent emere: venit sponsus ꝛ q̃ parate erant intra
uerũt cũ eo ad nuptias ꝛ clausa est ianua. Nouis
sime v̾o veniũt ꝛ reliq̃ v̾gines dicẽtes. Dñe dñe: Luce.13.e.
api nobis. At ille rñdẽs ait. Amen dico vobis: nẽ Luce.19.b.
scio vos. Uigilate itaq̃ q̃ nescitis diẽ neq̃ horaz Mar.13.d.
Sicut em̃ hõ pegre pficiscẽs vocauit suos suos
ꝛ tradidit illis bona sua. Et vni dedit q̃nq̃ talẽta B
alij ãt duo: alij v̾o vnũ: vnicuiq̃ fm ppriã v̾tutẽ: ꝛ
pfect⁹ est stati. Abijt aũt q̃ quinq̃ talẽta accepat:
ꝛ opat⁹ est in eis ꝛ lucrat⁹ est alia q̃nq̃. Silr qui
duo acceperat: lucrat⁹ est alia duo. Qui aũt vnũ
accepat: abiẽs fodit in terrã ꝛ abscõdit pecuniaz
dñi sui. Post multũ v̾o tẽporis venit dñs seruorum Luce.16.a
illorum: ꝛ posuit rõnẽ cũ eis. Et accedens q̃ q̃nq̃ ta
lẽta accepat: obtulit alia q̃nq̃ talẽta dicens. Dñe
q̃nq̃ talẽta tradidisti michi: ecce alia q̃nq̃ supluc

cratus sum. Ait illi dñs eius. Euge serue bone et
fidelis:qꝛ sup pauca fuisti fidelis:sup multa te cõ
stituam:intra in gaudiũ dñi tui Accessit aũt ꝛ qui
duo talenta acceperat. ꝛ ait. Dñe duo talenta tra
didisti michi:ecce alia duo lucratꝰ sum. Ait illi do
minus eiꝰ. Euge serue bone ꝛ fidelis:qꝛ sup pau=
ca fuisti fidelis:sup multa te cõstituã:intra in gau
dium dñi tui. Accedens aũt ꝛ q̃ vnũ talentũ acce
C perat:ait. Dñe scio qꝛ hõ durꝰ es:metis vbi nõ se=
minasti:ꝛ cõgregas vbi nõ sparsisti ꝛ timẽs abij:ꝛ
abscõdi talentũ tuũ in terra. Ecce hẽs qd̃ tuũ est.
Rñdẽs aũt dñs eiꝰ dixit ei. Serue male et piger:
sciebas qꝛ meto vbi nõ semino:ꝛ cõgrego vbi non
sparsi. Oportuit ergo te cõmittere pecuniã meã
numularijs:ꝛ veniẽs ego recepissem vtiq; qd̃ me
um est cũ vsura Tollite itaq; ab eo talentũ. ꝛ date
supra. 13.b. ei q̃ habet decẽ talenta. Oĩ eñ habenti dabitur ꝛ
Mar. 4. c. abundabit. ei aũt q̃ non habet:ꝛ qd̃ videtur habere
Luce. 8. e. auferetur ab eo. Et inutilẽ seruũ eijcite in tenebras
exteriores:illic erit fletꝰ ꝛ stridor dentiũ. Cũ vene
rit filius hoĩs in maiestate sua:et oẽs angeli cum
eo:tũc sedebit sup sedẽ maiestatis sue:ꝛ cõgrega=
buntur añ eũ oẽs gẽtes:et separabit eos ab inuicẽ
sicut pastor segregat oues ab hedis. Et statuet o=
ues quidẽ a dextris:hedos aũt a sinistris. Tunc
dicet rex his q̃ a dextris eiꝰ erũt. Venite bñdicti
pr̃is mei possidete paratũ vobis regnũ a cõstitu
tione mũdi. Esuriui eñ ꝛ dedistis mihi manduca
re. Sitiui ꝛ dedistis mihi bibẽ. Hospes erã ꝛ col
D legistis me. Nudus:ꝛ operuistis me. Infirmꝰ ꝛ vi
sitastis me. In carcere erã ꝛ venistis ad me. Tũc
respondebũt ei iusti: dicentes. Dñe qñ te vidimꝰ
esurientẽ et pauimꝰ sitientẽ ꝛ dedimꝰ tibi potũ?
Qñ aũt te vidimꝰ hospitẽ ꝛ collegimꝰ te: aut nu=
dum ꝛ cooperuimꝰ te:aut quãdo te vidimꝰ infir=
mũ:aut in carcere:ꝛ venimus ad te? Et respon=
dẽs rex dicet illis. Amẽ dico vobis q̃diu fecistis
vni de his fratribus meis minimis:michi fecistis
supra. 7. b. Tũc dicet ꝛ his qui a sinistris erũt. Discedite a me
Luce. 13. f. maledicti in ignẽ eternũ:q̃ paratus est dyabolo
et angelis eiꝰ. Esuriui eñ et nõ dedistis mihi mã
ducare. Sitiui ꝛ nõ dedistis mihi potũ. Hospes
eram et non collegistis me. Nudus ꝛ non operui
stis me. Infirmus et in carcere et non visitastis
me. Tunc respondebunt ei et ipsi dicentes. Domi
ne qñ te vidimꝰ esurientem:aut sitiẽtẽ: aut hospi=
tem:aut nudũ:aut infirmũ:aut in carcere ꝛ nõ mi
nistrauimꝰ tibi? Tũc rñdebit illis dicẽs. Amẽ di=
Iohan. 5. e. co vobis: q̃diu nõ fecistis vni de minoribus his:
nec mihi fecistis Et ibũt hi in suppliciũ eternũ:iu
sti autem in vitã eternam.

C. C. S. De iudeorũ cõsilio. de cõprehendẽdo
iesum. de muliere q̃ vnguento pfudit iesũ. iudas
premiũ petit vt tradat iesum. cenans de iuda tra
ditore suo ad discipulos loquitur. oblatio eiꝰ. petro
dixit ꝙ ter abnegaturꝰ eũ esset. Orones iesu ad
patrẽ. iudas iesum in osculo tradit:ꝛ petrꝰ aurícu
lam seruo abscidit. Jesus falsis testibꝰ condẽnatur
et illuditur. petrꝰ tertio abnegat ꝛ lachrymatur. xxvi.

A
Mar. 14. a ET factũ est cũ consummasset iesus ser=
Luce. 22. a mões hos oẽs:dixit discipulis suis. Sci
Iohan. 11. g tis qꝛ post biduũ pasca fiet et filius ho=
minis tradetur vt crucifigatur. Tunc

cõgregati sunt pncipes sacerdotũ ꝛ seniores po=
puli in atriũ pncipis sacerdotũ: qui dicebatur cay=
phas:ꝛ cõsiliũ fecerũt vt iesum dolo tenerẽt ꝛ oc=
ciderent. Dicebãt aũt. Nõ in die festo Ne forte tu Mar. 14. a
multus fieret in populo. Cũ aũt iesus esset in be=
thania in domo symonis leprosi: accessit ad eum
mulier habẽs alabastrũ vnguẽti pciosi: et effudit
sup caput ipsius recũbentis. Videtes aũt discipli
indignati sunt dicẽtes. Ut qd perditio hec? Po=
tuit eñ istud venũdari multo:et dari pauperibꝰ.
Sciẽs aũt iesus:ait illis. Quid molesti estis huic mar. 14. a.
mulieri? Opꝰ eñ bonũ opata est in me. Nã semp Iohan. 12. b
pauperes habetis vobiscũ:me aũt nõ semp habe
bitis. Mittẽs eñ hec vnguentũ hoc in corpꝰ meũ
ad sepeliendũ me fecit. Amẽ dico vobis: vbicũq; mar. 14. a.
pdicatũ fuerit hoc euangeliũ in toto mundo:dice
tur ꝙ hec fecit in memoriã eiꝰ. Tunc abijt vnꝰ de Mar. 14. a
duodecim q̃ dicebatur iudas scarioth ad principes Luce. 22. e
sacerdotum:ꝛ ait illis. Quid vultis michi dare et B
ego vobis eũ tradã? At illi cõstituerũt ei triginta
argenteos. Et exinde querebat oportunitatẽ vt
eũ traderet. Prima aũt die azimorũ accesserũt di
scipli ad iesũ dicẽtes. Ubi vis paremꝰ tibi cõede=
re pascha? At iesus dixit. Ite in ciuitatẽ ad quen
dam ꝛ dicite ei. Magister dicit tẽpus meũ prope
est:apud te facio pascha cũ discipulis meis. Et fe Mar. 14. b
cerũt discipuli sicut cõstituit illis iesus ꝛ parauc= Johã. 13. c.
runt pascha. Vespe aũt facto discũbebat cũ duo= Mar. 14. b
decim discipulis suis. ꝛ edẽtibus illis dixit. Amẽ Luce. 12. c.
dico vobis:qꝛ vnꝰ vestrũ me traditurꝰ est. Et con Johã. 13. c.
tristati valde ceperũt singuli dicere. Nunqd ego Mar. 14. c.
sum dñe? At ipse rñdens ait. Qui intingit mecũ Luce. 22. c
manũ in parapside:hic me tradet. Filiꝰ quidẽ ho
minis vadit sicut scriptũ est de illo Ve aũt homi= C
ni illi p quẽ filius hoĩs tradetur. Bonũ erat ei si na
tus nõ fuisset hõ ille Rñdẽs aũt iudas q̃ tradidit
eũ dixit. Nũquid ego sum rabbi? Ait illi. Tu di= Mar. 14. c.
xisti. Cenãtibꝰ aũt eis: accepit iesus panẽ ꝛ bñdi Luce. 22. b
xit ac fregit:deditq; discipulis suis ꝛ ait. Accipi= Johã. 6. c.
te ꝛ comedite:hoc est corpus meũ. Et accipiẽs ca Mar. 14. c
licem gras egit:ꝛ dedit illis dicẽs. Bibite ex hoc Luce. 22. b
oẽs. Hic est eñ sanguis meꝰ noui testamenti:q̃ p 1. cho: 11. c.
multis effundetur in remissionẽ pctõrũ. Dico autẽ Mar. 14. c.
vobis:nõ bibã amodo de hoc genimine vitis vs=
q; in diẽ illũ cũ illud bibã vobiscũ nouũ in regno Mar. 14. c
pr̃is mei. Et hymno dicto exierũt in montẽ oliue Iohan. 18. a
ti. Tũc dixit illis iesus. Oẽs vos scãdalum patie Mar. 14. c
mini ĩ me ĩ ista nocte. Scriptũ est eñ Percutiã pa zacha. 13. c.
storẽ ꝛ dispergentur oues gregis. Postq; aũt surre Mar. 14. c
xero pcedã vos in galileã. Rñdens aũt petrꝰ ait Johã. 10. f.
illi. Et si oẽs scãdalizati fuerĩt ĩ te:ego nũq; scãda Mar. 14. c
lizabor. Ait illi iesus Amẽ dico tibi:qꝛ ĩ hac nocte Luce. 22. c.
anteq; gallꝰ cãtet:ter me negabis. Ait illi petrus D
Etiã si oportuerit me mori tecũ:nõ te negabo Si Mar. 14. d
militer et oẽs discipuli dixerũt. Tunc venit iesus Ma. 14. d.
cũ illis in villã que dicitur gethsemani: ꝛ dixit disci= Luce. 20. d
pulis suis. Sedete hic donec vadã illuc et orẽ Et Iohã. 18. a.
assumpto petro ꝛ duobꝰ filiis zebedei:cepit cõtri Mar. 14. d
stari ꝛ mestꝰ esse. Tunc ait illis. Tristis est anima Mar. 14. d
mea vsq; ad mortẽ. Sustinete hic ꝛ vigilate mecũ Johã. 12. d
Et pgressus pusillũ pcidit in faciẽ suã orãs et di Mar. 14. d
cens. Pater mi:si possibile est transeat a me calix Luce. 22. d
iste. Verũtñ nõ sicut ego volo sed sicut tu Et ve=

Mar.14.d nit ad discipulos suos ⁊ inuenit eos dormiētes:et
dixit petro. Sic non potuistis vna hora vigilare
Luce.22.e mecū? Vigilate ⁊ orate vt nō intretis in tētationē
Mar.14.d Spūs quidē prōptus est: caro aūt infirma. Iteꝝ
Luce.22.c secūdo abijt ⁊ orauit dicēs. Pater mi si nō potest
Mar.14.a hic calix trāsire nisi bibā illū: fiat voluntas tua. Et
Johā.10.g venit iterū ⁊ inuenit eos dormientes. Erāt enim
oculi eoꝝ grauati. ⁊ relictis illis: iterū abijt et ora
Mar.14.d uit tertio eūdē sermonē dicēs. Tūc venit ad disci
pulos suos ⁊ dixit illis. Dormite iā ⁊ requiescite:
Johā.2.c. ecce appropinquabit hora ⁊ filiꝰ hoīs tradet̄ in
E
manꝰ pctōꝝ. Surgite eamꝰ: ecce appropinquabit q̄
Mar.14.e me tradet. Adhuc eo loquēte: ecce iudas vnꝰ de
Luce.22.e duodecim venit ⁊ cū eo turba multa cū gladijs et
Johā.18.e. fustibꝰ missi a pn̄cipibꝰ sacerdotū ⁊ seniorbꝰ ppl̄i
Mar.14.e Qui aūt tradidit eū: dedit illis signū dicēs Quē
cunqꝫ osculatꝰ fuero: ipse est tenete eū. Et cōfestiz
accedens ad iesum dixit. Aue rabbi. Et osculatꝰ
est eū. Dixitqꝫ illi iesꝰ. Amice ad q̄d venisti? Tūc
accesserūt ⁊ manꝰ iniecerūt in iesum: ⁊ tenuerunt
Mar.14.e eū. Et ecce vnꝰ ex his q̄ erāt cū iesu: extēdens ma
Luce.22.c nū exemit gladiū suū: ⁊ pcutiēs seruū pn̄cipis sa
Johā.18.b. cerdotū amputauit auriculā eiꝰ. Tūc ait illi iesus
Gene.9.a. Cōuerte gladium tuū in locū suū. Oēs eīm q̄ ac
Apo.13.c. ceperint gladiū: gladio peribūt. An putas q̄ nō
possuz rogare patrē meū ⁊ exhibebit mihi modo
plusqꝫ duodecim legiones angeloꝝ? Quō ergo
iplebunt̄ scripture? q̄ sic oportet fieri. In illa ho
Mar.14.e ra dixit iesus turbis. Tanqꝫ ad latronē existis cū
Luce.22.f. gladijs et fustibꝰ cōprehēdere me. Quotidie apō
Johā.14.d. vos sedebā docēs in tēplo ⁊ nō me tenuistis. Hoc
F
aūt totū factum est: vt adimplerent̄ scripture pro
Mar.14.e phetarū. Tūc discipli oēs relicto eo fugerūt. At
Luce.22.f. illi tenentes iesum: duxerūt ad cayphā pn̄cipē sa
Mar.14.f. cerdotū vbi scribe ⁊ seniores cōuenerāt. Petrus
Johā.18.b aūt sequebat̄ eū a longe vsqꝫ in atriū pn̄cipis sa
Mar.14.f. cerdotū. Et ingressus intro sedebat cū ministris
Luce.22.f. vt videret finē. Pn̄cipes aūt sacerdotū ⁊ oē cōsi
Johā.18.e. lium querebāt falsum testimoniū cōtra iesum vt
Mar.14.f. eū morti traderēt. Et nō inuenerūt: cū multi falsi
Luce.22.g testes accessissent. Nouissime autez venerūt duo
Mar.14.f. falsi testes ⁊ dixerunt. Hic dixit. Possum destrue
Johā.2.d. re tēplū dei: ⁊ post triduū reedificare illud. Et sur
Mar.14.f. gens pn̄ceps sacerdotuz ait illi. Nichil r̄ndes ad
ea q̄ isti aduersum te testificant̄? Jesus aūt tace
Luce.22.g bat. Et pn̄ceps sacerdotū ait illi. Adiuro te p de
Mar.14.f. um viuū vt dicas nobis si tu es xp̄s filiꝰ dei. Dixit
illi iesus. Tu dixisti. Uerūtamē dico vobis: amo
do videbitis filiū hoīs sedentē a dextris virtutis
Luce.22.g dei ⁊ venientē in nubibꝰ celi. Tūc princeps sacer
Johā.6.g. dotum scidit vestimēta sua dicēs. Blasphemauit
Mar.14.g Quid adhuc egemus testibꝰ? Ecce nūc audistis
blasphemiā. Quid vobis videt̄? At illi r̄ndentes
esaie.50.c. dixerūt. Reus est mortis. Tūc expuerūt in facie
Mar.14.g eius: ⁊ colaphis eū cederūt. Alij aūt palmas in fa
Luce.22.g ciem eiꝰ dederūt: dicētes. Prophetiza nobis chri
Johā.18.d ste. quis est qui te percussit? Petrꝰ vero sedebat
Mar.14.g foris in atrio: ⁊ accessit ad eū vna ancilla dicens.
Luce.22.f. Et tu cum iesu galileo eras. At ille negauit corā
Johā.18.c. omnibꝰ: dicēs Nescio quid dicis. Exeunte autem
illo ianuā: vidit eum alia ancilla: et ait his q̄ erāt
ibi. Et hic erat cū iesu nazareno. Et iterū negauit
cum iuramēto: q̄ nō noui hoīem. Et post pusiluz

accesserūt q̄ stabāt: ⁊ dixerūt petro. Uere ⁊ tu ex
illis es. Nā ⁊ loquela tua te manifestū facit. Tūc
cepit detestari ⁊ iurare: q̄ non nouissz hominem
Et cōtinuo gallus cātauit. Et recordatus est pe Mar.14.g
trus verbi iesu q̄d dixerat: priusqꝫ gallꝰ cātet: ter Luce.22.g
me negabis. Et egressus foras fleuit amare.
CC. S. Jesus pylato tradit̄: iudas laq̄o se sus
pendit. de agro figuli. iudiciū pylati. de barraba
latrone. de clamide coccinea. de corona. de arūdi
ne. de genuflectione ⁊ illusione dicentiū. Aue rex
iudeoꝝ: ⁊ expuitione in eū ⁊c. Symōis angaria
tione vt crucē tolleret. de felleo humore ⁊ crucifi
xione eius. de vestimentis. de scripto rex iudeoꝝ
de crucifixione latronuz. de blasphemijs. de tene
bris factis. de domini clamore et morte: et alijs q̄
contingebant in morte. de sepultura domini ⁊ de
custodia circa sepulchrum xxvij.
Mane aūt facto conciliū inierūt oēs pn̄
cipes sacerdotū et seniores populi ad A
uersus iesum vt eū morti traderent. Et Mar.15.a.
vinctū adduxerunt eū ⁊ tradiderūt pō Luce.23.c.
tio pylato presidi. Tunc videns iudas qui eū tra Johā.18.c.
didit q̄ dānatus esset: penitentia ductus retulit
triginta argēteos principibus sacerdotū ⁊ senio
ribus: dicēs Peccaui: tradens sanguinē iustū At
illi dixerunt. Quid ad nos? Tu videris. Et proie
ctis argēteis in tēplo recessit: et abiens laqueo se
suspendit. Pn̄cipes aūt sacerdotū acceptis ar
genteis dixerūt. Nō licet eos mittere in corbonā
q̄ preciū sanguinis est. Cōsilio aūt inito: emerūt
ex illis agrū figuli in sepulturā peregrinorū: pro Act.1.d.
pter hoc vocatus est ager ille acheldemach: hoc
est ager sanguinis vsqꝫ in hodiernū diē. Tūc im
pletū est quod dictū est per hieremiā prophetaz
dicentē. Et acceperūt triginta argenteos preciū zacha.11.c.
appreciati quē apreciauerūt a filijs israel ⁊ dede
runt eos in agrum figuli: sicut cōstituit mihi dn̄s.
B
Jesus autē stetit ante presidē: ⁊ interrogauit euz
preses: dicens. Tu es rex iudeoꝝ? Dixit illi iesus Mar.15.a.
Tu dicis. Et cū accusaret̄ a principibꝰ sacerdotū Luce.23.a
et senioribus nichil r̄ndit. Tunc dixit illi pylatus Johā.18.f.
Non audis quanta aduersuz te dicūt testimōia? Mar.15.a.
Et non respondit ei ad vllū verbū ita vt miraret̄ Johā.19.b
preses vehemēter. Per diem aūt solēnē cōsueue Mar.15.a.
rat preses populo dimittere vnū vinctū quem vo Luce.23.c.
luissent. Habebat aūt tunc vinctū insignē qui di Mar.15.a.
cebatur barrabas. Congregatis ergo illis dixit Johā.18.g
pylatus. Quē vultis dimittā vobis: barrabaz: an
iesum qui dicit̄ xp̄s? Sciebat eīm q̄ per inuidiam
tradidissent eū. Sedente autē illo pro tribunali:
misit ad eū vxor eius: dicens. Nichil tibi ⁊ iusto il
li: multa eīm passa sum hodie per visum propt̄ euz Mar.15.a.
Principes autē sacerdotum ⁊ seniores persuase Luce.23.c.
runt populis vt peterēt barrabā: iesum vero pde Johā.18.g
rent. Respōdens aūt preses: ait illis. Quē vultis Act.3.c.
vobis de duobꝰ dimitti? At illi dixerūt Barrabā
C
Dixit illis pylatus. Quid igitur faciā de iesu qui Mar.15.c.
dicit̄ christus? Dicūt omnes Crucifigat̄. Ait illis Luce.23.c.
preses. Quid eīm mali fecit? At illi magis clama
bant dicentes. Crucifigat̄. Uidens autē pylatus
q̄ nichil proficeret sed magis tumultus fieret: ac
cepta aqua lauit manus corā populo dicens. In
nocens ego sum a sanguine huiꝰ iusti vos videri

tis. Et respondens vniuersus populus dixit. Sā
Mar.15.b. guis eius super nos et super filios nostros Tunc
Luce.23.d dimisit illis barrabam: iesum autem flagellatum
Johā.19.c. tradidit eis vt crucifigeretur. tunc milites presi=
mar.15.b. dis suscipiētes iesum in pretorio congregauerūt
Johā.19.a ad eum vniuersam cohortem ⁊ exuentes eum cla
mydem coccineam circundederunt ei. Et plectē
D tes coronam de spinis posuerunt super caput ei⁹
et harundinem in dextera eius: ⁊ genu flexo ante
Mar.15.b. eum: illudebant ei dicentes. Aue rex iudeorum.
Et expuentes in eum acceperunt arundinem: et
Mar.15.b percutiebant caput eius. Et postq̄ illuserunt ei:
Luce.23.d exuerunt eum clamydem ⁊ induerunt eum vesti
Mar.15.b. mentis eius. ⁊ duxerunt eū vt crucifigerent. Exe
Luce.23.e. untes autem inuenerūt hominem cyreneum: no=
Johā.19.e mine symonem: hunc angariauerunt vt tolleret
Mar.1.b. crucē eius. Et venerunt in locum qui dicitur gol
Luce.23.e gota: quod est caluarie locus. Et dederunt ei vi=
Iohan.19.e num bibere cum felle mixtum. Et cum gustasset:
noluit bibere. Postq̄ autem crucifixerunt eum
diuiserunt vestimenta eius sortem mittentes: vt
E impleretur quod dictum est per prophetam dicē
Psal.21. tem. Diuiserunt sibi vestimenta mea: ⁊ super vestē
Mar.15.c. meam miserunt sortē. Et sedentes seruabant eū
Luce.23.e. Et imposuerunt super caput eius causam ipsius
Iohan.19.d scriptam: hic est iesus rex iudeorum. Tunc cruci=
Mar.15.c. fixi sunt cū eo duo latrones: vnus a dextris ⁊ vn⁹
a sinistris. Pretereuntes autem blasphemabant
eum mouentes capita sua ⁊ dicentes. Vach q̄ de
struis templū dei ⁊ in triduo illud reedificas Sal
ua temetipsum si filius dei es descende de cruce.
Sapiē.2.d. Similiter et principes sacerdotum illudentes cū
Mar.15.c. scribis ⁊ senioribus: dicebant. Alios saluos fecit:
Luce.23.e. seipsum non potest saluum facere. Si rex israel est
Mar.15.c. descendat nunc de cruce ⁊ credimus ei. Confidit
in deo: liberet nunc eum si vult. Dixit enim: quia
marci.15.c. filius dei sum. Idipsum autem et latrones q̄ cru
Luce.22.f. cifixi erant cum eo improperabant ei. A sexta au
tem hora tenebre facte sunt super vniuersam ter=
ram vsq̄ ad horam nonam. Et circa horam nonā
F clamauit iesus voce magna: dicens Hely hely: la
Mar.15.c. mazabathani. Hoc est. Deus meus deus meus:
vt quid dereliquisti me. Quidam autem illic stā=
marci.15.c. tes et audientes dicebant. Helyam vocat iste Et
Luce.23.e. continuo currens vnus ex eis acceptam spongiā
Johā.19.e. impleuit aceto: ⁊ imposuit harundini et dabat ei
Mar.15.c. bibere. Ceteri vero dicebant Sine videamus an
veniat helyas liberans eum. Jesus autem iterū
marci.15.c. clamans voce magna emisit spiritum. Et ecce ve
Luce.23.f. lum templi scissum est in duas partes: a summo vs
Apo.6. q̄ deorsum. Et terra mota est ⁊ petre scisse sunt: ⁊
monumenta aperta sunt: ⁊ multa corpora sancto
rum qui dormierant surrexerunt Et exeuntes de
monumentis post resurrectionem ei⁹ venerūt in
sanctam ciuitatem: ⁊ apparuerunt multis. Cen=
Mar.15.d. turio autem ⁊ qui cum eo erant custodientes ie=
Luce.23.g sum: viso terremotu et his que fiebant: timuerūt
Mar.15.d. valde: dicentes. Vere filius dei erat iste. Erāt au
tem ibi mulieres multe a longe que secute erant
iesum a galilea ministrantes ei: inter q̄s erat ma
ria magdalene: ⁊ maria iacobi: et ioseph mater: et
G mater filiorum zebedei. Cum autem sero factum
Mar.15.d. esset venit quidam homo diues ab arimathia no

mine ioseph. qui et ipse discipulus erat iesu. Hic Luce.23.g
accessit ad pylatum: et petijt corpus iesu. Tūc py Iohan.19.g
latus iussit reddi corpus. Et accepto corpore io= Mar.15.d.
seph inuoluit illud in syndone munda: et posuit il Luce.23.g
lud ī monumēto suo nouo: qd̄ exciderat in petra. Johā.19.g
et aduoluit saxum magnum ad ostium monumē
ti et abijt. Erat autem maria magdalene ⁊ altera marci.15.d
maria sedentes contra sepulchrum. Altera autē
die que est post parasceuen: conuenerunt princi=
pes sacerdotum et pharisei ad pylatum dicētes.
Domine recordati sumus: quia seductor ille dixit
adhuc viuens: post tres dies resurgam. Jube er
go custodiri sepulchrum vsq̄ in diem tertium: ne
forte veniant discipuli eius et furentur eum. et di
cant plebi surrexit a mortuis: et erit nouissimus
error peior priore. Ait illis pylatus. Habetis cu=
stodiam. Ite custodite sicut scitis Illi autem abe
untes: munierunt sepulchrum signantes lapidem
cum custodibus.

C.C.S. Resurrectō domini: ⁊ qualiter apparuit
post hec de pecunia data custodibus: et manda=
tum de baptismate.
xxviij.

Vespere autē sabbati que lucescit in pri=
ma sabbati: venit maria magdalene et A
altera maria videre sepulchrum. Et ec Mar.16.a.
ce terremotus factus est magnus. An= Luc.24.a.
gelus em̄ dn̄i descēdit de celo: ⁊ accedens reuol= Iohā.20.a.
uit lapidē: ⁊ sedebat super eum. Erat autem aspe
ctus eius sicut fulgor: ⁊ vestimentū eius sicut nix
Pre timore autem eius exterriti sunt custodes: ⁊
facti sunt velut mortui. Respondens autem ange
lus dixit mulieribus Nolite timere vos. Scio em̄ Mar.16.b.
q̄ iesum qui crucifixus est queritis. Non est hic: Luce.20.a
surrexit enim sicut dixit. Venite ⁊ videte locū vbi
positus erat dominus. Et cito euntes dicite disci B
pulis eius quia surrexit: et ecce precedet vos in
galileam. Ibi eum videbitis: ecce predixi vobis.
Et exierunt cito de monumento cū timore ⁊ gau Mar.16.b.
dio magno currentes nunciare discipulis eius. Luc.24.b.
Et ecce iesus occurrit illis dicens Auete. Ille au
tem accesserunt et tenuerunt pedes eius ⁊ ado=
rauerunt eum. Tunc ait illis iesus Nolite timere
Ite nunciate fratribus meis vt eant in galileam
ibi me videbūt. Que cum abijssent ecce quidā de
custodibus venerunt in ciuitatem ⁊ nunciauerūt C
principibus sacerdotum omnia que facta fuerāt
Et congregati cum senioribus consilio accepto
pecuniam copiosam dederunt militibus dicētes
Dicite quia discipuli eius nocte venerunt: et fura
ti sunt eum vobis dormientibus. Et si hoc audi=
tum fuerit a preside: nos suadebimus ei: et secu=
ros vos faciemus. At illi accepta pecunia fece=
runt sicut erant edocti. Et diuulgatū est vbū istd D
apud iudeos vsq̄ in hodiernum diem. Undecim
autem discipuli abierunt in galileam in montem Mar.16.f.
vbi constituerat illis iesus. Et videntes eum ado
rauerunt: quidam autem dubitauerunt. Et acce
dens iesus: locutus est eis dicens. Data est michi
omnis potestas in celo et in terra. Euntes ergo
docete omnes gentes baptizantes eos in nomi=
ne patris et filij ⁊ spiritussancti. docentes eos ser
uare omnia quecunq̄ mādaui vobis Et ecce ego

vobiscum sum omnibus diebus vsqꝫ ad consum=
mationem seculi.

Explicit euangelium secundum Mattheum.

¶ Incipit prologus sancti hieronymi
in euangelium secundum Marcum.

Marcus euangelista dei electus et petri in baptismate filius atqꝫ in diuino ser=mone discipulus: sacerdotium in israel agens secundum carnem leuita: ad fidem christi conuersus euangelium in italia scripsit: ostendens in eo quid et generi suo deberet ⁊ christo. Nam initium principij in voce prophetice exclamationis instituens ordinem leuitice electionis ostendit vt predicans predestinatum Johannem filium zacharie in voce angeli annunciātis emissum: non solum verbum carnem factum sed et corpus domini in omnia per verbum diuine vocis animatum in initio euangelice predicationis ostenderet: vt qui hec legens sciret cui initium carnis in domino: et iesu aduenientis habitaculum caro deberet agnoscere: atqꝫ in se verbū vocis quod in consonantibus perdiderat inueniret. Deniqꝫ cum perfecti euangelij opus intrans et a baptismo domini predicare deum inchoans non laborauit natiuitatem carnis quam in prioribus viderat dicere: sed totius exprimens expositionem deserti: ieiunium numeri. tentationem dyaboli. congregationem bestiarum et ministerium protulit angelorum. vt instituens nos ad intelligendum singula in breui compingens nec auctoritatem facte rei demeret. et perficiendi operis plenitudinem non negaret. Deniqꝫ amputasse sibi post fidem pollicem dicitur vt sacerdotio reprobus haberetur. sed tantum consentiens fidei predestinata potuit electio: vt nec sic in opere verbi perderet quod prius meruerat in genere. Nam alexandrie episcopus fuit. Cuius per singula opus fuit scire et euangelij in se dicta disponere. et disciplinam legis in se agnoscere et diuinam in carne domini intelligere naturam. Que in nos primum requiri oportet. dehinc inquisita volumus agnosci habentes mercedem exhortationis: quoniam qui plantat et qui rigat vnū sunt qui autem incrementum prestat deus est.

Explicit prologus.

¶ Incipit euangelium secundum Marcū

¶ C. S. De sancto iohanne baptista. et victu et habitu eiusdem. baptizatus iesus et tentatus vicit predicans penitentiam. petrum et ceteros sequi iubet. hominē ab immundo spiritu eripuit. socrum petri a febrib⁹ liberat. leprosum mūdat.

Capitulum primum.

Nitiū euā A Mala.3.a.
Mat.11.b.
gelij iesu xpi filij dei sicut Luce.7.d.
scriptū est in esaia pphe= Esa.40.a.
ta Ecce mitto angelū me Mat.3.a.
um añ faciē tuā qui ppa Johā.1.c.
rabit viā tuā añ te. Vox
clamātis in deserto. Pa=
rate viā dñi: rectas facite
semitas eius. Fuit in deserto iohānes baptizans Mat.3.a.
et predicans baptismū penitētie in remissionem Luce.3.a
peccatorū. Et egrediebaṫ ad eū oīs iudee regio: Johā.3.e.
et hierosolymite vniuersi. et baptizabanṫ ab illo Mat.3.a.
in iordanis flumine cōfitētes pctā sua. Et erat io Mat.3.c.
hannes vestitus pilis camelorū et zona pellicea Luce.3.c.
circa lūbos eius: ⁊ locustas ⁊ mel siluestre edebat Johā.1.d.
et predicabat dicens. Veniet fortior me post me: Mat.3.c.
cuius nō sum dign⁹ pcūbens soluere corrigiā cal Luce.3.c.
ciamentoꝝ eius. Ego baptizaui vos in aqua: ille Johā.1.d.
vo baptizabit vos spū sancto. Et factū est in die= Mat.3.d.
bus illis venit iesus a nazareth galilee: ⁊ baptiza Luce.3.d.
tus est a iohāne in iordane. et statim ascendēs de Johā.3.e.
aqua vidit celos apertos ⁊ spm̄ sanctū tanqꝫ co= Mat.3.d.
lumbā descēdentē ⁊ manentē in ipso. Et vox fa= Luce.3.c.
cta est de celis. Tu es fili⁹ me⁹ dilectus: in te com 2.Pe.1.d.
placui. Et statim spūs expulit eū in desertum: et Mat.4.a
erat in deserto quadraginta dieb⁹ ⁊ quadragin=
ta noctib⁹: ⁊ tētabaṫ a sathana. Eratqꝫ cū bestijs B
⁊ angeli ministrabāt illi. Postqꝫ aūt traditus est Luce.4.a.
iohānes: venit iesus in galileā predicās euāgeliū Mat.4.b.
regni dei: ⁊ dicēs Qm̄ impletū est temp⁹ ⁊ appro
pinquabit regnū dei. Penitemini ⁊ credite euan Mat.4.c.
gelio. Et preteriens sec⁹ mare galilee: vidit symo Act.3.d.
nem ⁊ andreā fratrē eius: mittētes rhetia in ma=
re. Erāt eñ piscatores. Et dixit eis iesus. Venite Mat.4.c.
post me: ⁊ faciā vos fieri piscatores hoim. Et pro Luce.5.b.
tinus relictis rhetib⁹ secuti sunt eū. Et pgressus Mat.4.d.
inde pusillū vidit iacobū zebedei ⁊ iohannē fra=
trem ei⁹: ⁊ ipsos cōponētes rhetia in naui: ⁊ statī
vocauit illos. ⁊ relicto patre suo zebedeo in naui
cū mercēnarijs secuti sūt eū: ⁊ igrediunṫ caphar= Luce.4.e.
naum. ⁊ statim sabbatis ingressus in synagogam C
docebat eos. ⁊ stupebāt sup doctrinā eius. Erat Mat.7.d.
eñ docens eos quasi potestatē habēs. ⁊ nō sicut Luce.e.g.
scribe. Et erat in synagoga eoꝝ hō in spū immun Luce.4.g.
do ⁊ exclamauit dicēs. Quid nobis ⁊ tibi iesu na
zarene? venisti ante tps perdere nos. Scio qꝫ sis
sanctus dei. Et cōminat⁹ est ei iesus dicens. Ob=
mutesce ⁊ exi de hoie. Et discerpens eū spūs im=
mūdus ⁊ exclamās voce magna exijt ab eo. Et mi
rati sunt oēs: ita vt cōquirerent inter se dicentes.
Quidnā est hoc? Quenā doctria hec noua? Q2
in potestate spiritib⁹ immūdis iperat ⁊ obediunt
ei. Et processit rumor ei⁹ statim in oēm regionem Mat.8.b.
galilee: ⁊ ptinus egredientes de synagoga vene Luce.4.f.
runt in domū symonis ⁊ andree cū iacobo ⁊ iohā
ne. Decūbebat aūt socrus symōis febricitās: ⁊ sta
tim dicūt ei de illa. Et accedēs eleuauit eā appre
hensa manu ei⁹: ⁊ cōtinuo dimisit eā febris: et mi=
nistrabat eis. Vespe aūt facto cū occidisset sol: af= Luce.4.g.
ferebāt ad eū oēs male habētes ⁊ demonia habē D
tes: ⁊ erat ois ciuitas cōgregata ad ianuā. ⁊ cum a infra.3 b.

uit multos qui vexabant varijs languorib⁹: ⁊ de
monia multa eijciebat: et nõ sinebat ea loqui. qm̃
sciebant eū: ⁊ diluculo valde surgẽs egressus abi
jt in desertū locū: ibiqꝫ orabat. ⁊ prosecutus est eū
symon ⁊ qui cū illo erant: ⁊ cū inuenissent eū dixe
runt ei. q: oẽs querūt te: ⁊ ait illis. Eam⁹ in proxi
mos vicos ⁊ ciuitates: vt ⁊ ibi predicē. Ad hoc ei
veni. Et erat predicãs in synagogis eoꝝ ⁊ in omni
Mat.8.a. galilea: ⁊ demonia eijciens. Et venit ad eū lepro
Luce.5.c. sus deprecãs eū: ⁊ genu flexo: dixit. Si vis potes
me mūdare. Jesus aūt misertus eius extēdit ma
num suā: et tangens eū ait illi. Volo mundare. Et
cū dixisset: statim discessit ab eo lepra: ⁊ mundat⁹
est: ⁊ cõminatus est ei: statimqꝫ eiecit illū et dixit
Mat.8.a. ei. Uide nemini dixeris: sed vade ostēde te princi
Luce.5.c. pi sacerdotū: et offer ꝓ emundatione tua q̃ prece
pit moyses in testimoniū illis. ⁊ egressus cepit ꝑ=
dicare ⁊ diffamare sermonē: ita vt iā nõ posset ma
nifeste introire in ciuitatē: sed foris in desertis lo
cis esse ⁊ cõueniebant ad eū vndiqꝫ.
¶ C. S. Paralyticū iubet tollere grabatū. leui
alphei se seq̃ iubet: ⁊ dicit non esse opus sanis me
dicū. discipli sabbato spicas euellūt. ij.
A ET iterū intrauit capharnaū post dies
octo: ⁊ auditū est q͂ in domo esset ⁊ con
uenerūt multi: ita vt non caperet neqꝫ
Mat.9.a. ad ianuā ⁊ loquebat eis verbū: et vene
Luce.5.d rūt ad eū ferentes paralyticū qui a quattuor por
Johā.5.a. tabat: ⁊ cū non possent offerre eum illi pre turba
nudauerūt tectū vbi erat: ⁊ patefacientes submi
serunt grabatū in quo paralytic⁹ iacebat. Cū au
tem vidisset iesus fidē illoꝝ ait paralytico Fili di
mittunt tibi pctā tua. erāt aūt illic quidā de scri=
bis sedētes ⁊ cogitātes in cordib⁹ suis. Quid hic
Luce.5.d. sic loquit? Blasphemat. Quis potest dimittere
1.chor.2.d. peccata nisi solus de⁹? Quo statim cognito iesus
B spū suo: q: sic cogitarēt intra se: dicit illis. Quid
Mat.9.a. ista cogitatis in cordib⁹ vr̃is? Quid est facili⁹ di=
Luce.5.e. cere paralytico. dimittunt tibi pctā tua: an dice=
re: surge tolle grabatū tuū ⁊ ambula? Ut aūt scia
tis q: fili⁹ hois habet potestatē in t͛ra dimittendi
Mat.9.a. pctā: ait paralytico. Tibi dico: surge tolle graba=
Luce.5.e. tum tuū: ⁊ vade in domū tuā: ⁊ statim surrexit ille
Johā.5.b. ⁊ sublato grabato abijt inde corā oīb⁹: ita vt mira
rentur oẽs ⁊ honorificarēt deū: dicētes: q: nunq̃
Mat.9.a. sic vidimus. Et egressus est rursus ad mare: oisqꝫ
Luce.5.f. turba veniebat ad eū: ⁊ docebat eos. ⁊ cū preteri
ret vidit leui alphei sedentē ad teloneū: ⁊ ait illi.
Mat.9.a. Sequere me: ⁊ surgens secutus est eū. Et factum
Luce.5.f. est cū accūberet in domo illi⁹: multi publicani et
C pctōres simul discūbebāt cū iesu ⁊ discipulis eius
erāt em̃ multi q̃ sequebant eū: ⁊ scribe ⁊ pharisei
videntes q: manducaret cū publicanis ⁊ pctōri=
Mat.9.b. bus: dixerūt discipulis ei⁹. Quare cū publicanis
Luce.5.f. ⁊ pctōribus manducat ⁊ bibit magister vr̃? Hoc
audito iesus: ait illis. Non necesse habēt sani me
1.Ti.1.e. dico: sed q̃ male habēt. Nõ em̃ veni vocare iustos
sed peccatores. Et erāt discipuli iohānis ⁊ phari
Luce.5.f. sei ieiunātes ⁊ veniūt ⁊ dicūt illi. Quare discipuli
iohānis ⁊ phariseoꝝ ieiunāt: tui aūt discipuli nõ
Mat.5.b ieiunāt? Et ait illis iesus. Nunq̃d possunt filij nu
Luce.9.g. ptiarū q̃diu cū illis sponsus est ieiunare? Quan
to tēpore habēt secū sponsum nõ possunt ieiuna=
re. Uenient aūt dies cū auferet ab eis sponsus et D
tūc ieiunabūt in illis dieb⁹. Nemo assumentū pā
ni rudis assuit vestimēto veteri. Alioquin aufert
supplementū nouū a veteri: ⁊ maior scissura fit. et
nemo mittit vinū nouū in vtres veteres. alioqui
dirūpet vinū vtres: ⁊ vinū effundet ⁊ vtres peri=
bunt. Sed vinū nouū in vtres nouos mitti debet Mat.12.a.
Et factū est iterū cū dñs sabbatis ābularet ꝑ sata Luce.6.a.
et discipuli ei⁹ ceperūt pregredi ⁊ vellere spicas.
Pharisei aūt dicebāt ei. ecce q̃d faciunt discipuli
tui sabbatis qđ nõ licet. ⁊ ait illis Nunq̃d legistis 1.Re.21.b.
q̃d fecerit dauid qñ necessitatem habuit. ⁊ esurijt Mat.12.a.
ipse et q̃ cū ipso erāt: quõ introiuit in domum dei Luce.6.a.
sub abiathar principe sacerdotū: ⁊ panes propo=
sitionis māducauit q̃s non licebat māducare nisi
solis sacerdotib⁹: ⁊ dedit eis ⁊ qui cū eo erant. Et
dicebat eis. Sabbatū propter hoiem factū est: et
nõ hõ propter sabbatū. Itaqꝫ dñs est fili⁹ hominis Mat.12.a.
etiā sabbati. Luce.6.a.
¶ C. S. In synagoga sabbato curat habentem
aridā manū: ⁊ multos sanat. et spūs immūdi cla=
mabāt. Tu es fili⁹ dei. duodecim nõia apostoloꝝ.
Scribe dicebāt q: in principe demonioꝝ eijceret
demonia. matrē et fratres dicit qui faciunt volū=
tatem dei. iij.
ET introiuit iterū in synagogā et erat A
ibi hõ habēs manum aridā: ⁊ obserua Mat.12.a.
bāt eū si sabbatis curaret vt accusarēt
illū. Et ait hoi habēti manū aridā Sur
ge in mediū. Et dixit eis. Licet sabbatis bñface
re an male. aīam saluā facere an perdere? At illi Mat.12.a.
tacebāt. Et circūspiciens eos in ira cõtristat⁹ sup Luce.6.g.
cecitate cordis eoꝝ: dicit homini. Extēde manū
tuā. Et extēdit: ⁊ restituta est man⁹ illi. Exeuntes math.12.b.
autē pharisei. statim cū herodianis consiliū facie iohan.10.b
bant aduersus eū quõ eū perderēt. Jesus aūt cū
discipulis suis secessit ad mare ⁊ multa turba a ga mat.4.d.
lilea ⁊ iudea secuta est eū. ⁊ ab hierosolymis ⁊ ab Luce.4.d.
idumea ⁊ trās iordanē. ⁊ qui circa tyrū ⁊ sydonē Johā.6.a.
multitudo magna audiētes q̃ faciebat venerunt
ad eū. Et dixit iesus discipulis suis: vt in nauicu= B
la sibi deseruirēt ꝓpter turbā ne cõprimerēt eū
Multos em̃ sanabat ita vt irruerēt in eū vt illum
tangerēt quotquot habebāt plagas. Et spūs im=
mundi cū illū videbāt ꝓcidebāt ei. Et clamabāt Luce.4.g.
dicentes. Tu es fili⁹ dei: et vehemēter cõminaba
tur eis: ne manifestarent illū. Et ascēdēs in mon Mat.10.a.
tem vocauit ad se quos voluit ipse: ⁊ venerūt ad Luce.9.a.
eū. Et fecit vt essent duodecim cū illo: ⁊ vt mitte=
ret eos predicare. Et dedit illis potestatē curan=
di infirmitates: ⁊ eijciendi demonia. Et imposuit Mat.10.a.
symoni nomē petrus: ⁊ iacobū zebedei et iohānē Luce.6.c.
fratrē iacobi ⁊ imposuit eis nõia boanerges: qđ Act.1.a.
est filij tonitrui: ⁊ andreā ⁊ philippum ⁊ bartholo C
meū ⁊ mattheū: ⁊ thomā ⁊ iacobū alphei ⁊ thade
um ⁊ symonē chananeū ⁊ iudā scarioth q̃ et tra=
didit illū. Et veniūt ad domū: ⁊ cõuenit iterū tur
ba ita vt nõ possent neqꝫ panē māducare: ⁊ cū au
dissent sui: exierunt tenere eū. Dicebāt em̃ qm̃ in
furorē versus est. Et scribe q̃ ab hierosolymis de Mat.12.b.
scenderant dicebāt qm̃ beelzebub habet. et quia Luce.11.b.
in principe demonioꝝ eijcit demonia. Et conuo Mar.12.b.
catis eis: in parabolis dicebat illis. Quõ potest Luce.11.c.

sathanas sathanā eijcere? Et si regnū ī se diuidat
nō potest regnū illud stare: et si domus sup semet
ipsam dispartiat: nō potest domꝰ illa stare: ⁊ si sa=
thanas consurrexerit in semetipm̄: dispartitꝰ est:
D et nō poterit stare: sed finem habet. Nemo potest
vasa fortis ingressus in domuz diripere nisi priꝰ
Mat.12.a. fortē alliget: ⁊ tūc domuz eiꝰ diripiet. Amen dico
Luce.12.b. vobis qm̄ oīa dimittent filijs hoīz pctā ⁊ blasphe
mie: qbꝰ blasphemauerūt. Qui aūt blasphemaue
rit in spm̄ sanctū nō habebit remissionē ineternū
sz reus erit eterni delicti. qm̄ dicebāt spm̄ imūdū
Mat.12.d. habet. Et veniūt mat eiꝰ et fratres: ⁊ foris stātes
Luce.8.c. miserūt ad eū vocantes eū: ⁊ sedebat circa eū tur
ba ⁊ dicunt ei. Ecce mater tua: ⁊ fratres tui foris
querūt te. Et rńdens eis: ait. Que est mater mea
et fratres mei? Et circūspiciens eos q̄ in circuitu
eiꝰ sedebant: ait. Ecce mr̄ mea ⁊ fratres mei. Qui
em̄ fecerit voluntatez dei: hic frater meus ⁊ soror
mea ⁊ mater mea est.

¶ C. S. Parabolā seminantis dicit de mensura.
de semine iacto in terrā. de grano synapis. nauti=
gās tempestatem sedat. iiij.

A ET iterū cepit docere ad mare: ⁊ cōgre
Luce.5.a. gata est ad eū turba multa: ita vt in na
uim ascēdens sederet in mari: ⁊ oīs tur
ba circa mare sup terrā erat ⁊ docebat
Mat.13.a. eos ī parabolis multa: ⁊ dicebat illis in doctrina sua.
Luce.8.a. Audite. Ecce exijt seminās ad seminādū. Et dū
seminat: aliud cecidit circa viā ⁊ venerūt volucres
celi ⁊ comederunt illud. Aliud vero cecidit sup pe=
trosa vbi nō habuit terrā multā: ⁊ statim exortuz
est: qm̄ nō habebat altitudinē terre ⁊ qñ exortꝰ est
sol exestuauit et eo q̄ nō habebat radicē exaruit
et aliud cecidit in spinas: ⁊ ascēderūt spine ⁊ suffo
cauerūt illud: ⁊ fructū nō dedit. ⁊ aliud cecidit in
terrā bonā ⁊ dabat fructū ascēdētē ⁊ crescentem
⁊ afferebat: vnū tricesimū: ⁊ vnū sexagesimū ⁊ vnū
centesimū. Et dicebat. Qui habet aures audien=
B di audiat. Et cū esset singularis: interrogauerūt
eum hi q̄ cū eo erāt duodecim parabolā expone=
re. Et dicebat eis. Uobis datū est nosse mysteriū
regni dei: illis aūt qui foris sunt in parabolis oīa
Mat.13.b. fiunt: vt videntes videāt: ⁊ nō videāt. et audiētes
Luce.8.b. audiāt et nō intelligāt: neqñ cōuertant ⁊ dimittā
Johā.12.f. tur eis pctā. ⁊ ait illis. Nescitis parabolā hāc. Et
Esaie.6.c. quō oēs parabolas cognoscetis? Qui seminat ver
Act.28.f. bum seminat. Hi aūt sunt q̄ circa viā vbi seminat
Mat.13.c. verbū: ⁊ cū audierint: cōfestim venit sathanas et
Luce.8.b. aufert verbū quod seminatū est in cordibꝰ eorum
Et hi sunt similiter qui sup petrosa seminant: qui
cū audierint verbū: statim cū gaudio accipiūt il=
lud: et nō habēt radicē in se: sed tēporales sunt: de
inde orta tribulatione ⁊ persecutione ꝓpter ver
bum: cōfestim scādalizant. Et alij sunt q̄ in spinis
seminant. Hi sunt q̄ verbū audiūt ⁊ erūne seculi
⁊ deceptio diuitiaꝝ: ⁊ circa reliqua concupiscen=
tie introeūtes suffocāt verbū: ⁊ sine fructu efficit
Et hi sunt qui sup terrā bonā seminati sunt: q̄ au=
C diūt verbū ⁊ suscipiūt: ⁊ fructificāt vnū tricesimū
Mat.5.b. vnū sexagesimū: et vnū centesimū. Et dicebat ill.
Luce.8.c.⁊ Nūquid venit lucerna vt sub modio ponatur aut
11.e sub lecto? Nōne vt sup candelabruz ponat? Non
Mat.10.c. est em̄ aliquid abscōditū qđ nō manifestet nec fa

ctum est occultū quod nō veniat in palā. Si quis Luce.8.c.
habet aures audiēdi: audiat. Et dicebat illis. Ui Mat.7.a.
dete quid audiatis. In qua mēsura mensi fueritis Luce.6.f.
remetiet vobis ⁊ adijcietur vobis. Qui em̄ habet Mat.13.b.
dabit illi ⁊ qui nō habet etiā quod habet auferet et.25.c.
ab eo. Et dicebat. Sic est regnū dei quēadmodū Luce.8.c.
si hō iaciat sementem in terrā ⁊ dormiat et exur= et.19.d.
gat nocte et die ⁊ semen germinet: ⁊ increscat dū
nescit ille. Ultro em̄ terra fructificat primū herbā
deinde spicā deinde plenū frumentū in spica. Et
cū ex se produxerit fructus statim mittit falcē: qm̄
adest messis. Et dicebat. Cui assimilabimꝰ regnū
dei: aut cui parabole comparabimꝰ illud? Sicut Mat.13.b.
granū synapis quod cū seminatū fuerit in terra: Luce.13.d.
minus est oībus seminibꝰ que sunt in terra: et cū
natū fuerit ascēdit in arborē: ⁊ fit maius oībꝰ ole
ribꝰ: et facit ramos magnos: ita vt possint sub vm
bra eius aues celi habitare. Et talibꝰ multis pa= D
rabolis loquebat eis verbū prout poterāt audi= Mat.13.c.
re. sine parabola autē nō loquebat eis. Seorsum
aūt discipulis suis disserebat omia. Et ait illis in
die illa cū sero esset factū. Trāseamꝰ cōtra. Et di= Mat.8.c.
mittētes turbā assumunt eū ita vt erat in naui: et Luce.8.d.
alie naues erāt cū illo. Et facta est ꝓcella magna
venti: et fluctus mittebat in nauim ita vt implere
tur nauis. Et erat ipse ī puppi sup ceruical dormi
ens: et excitāt eum: ⁊ dicūt illi. Magister nō ad te
pertinet: qr perimꝰ. Et exurgens cōminatꝰ est vē
to: et dixit mari. Tace: obmutesce. Et cessauit vē=
tus et facta est tranquillitas magna. Et ait illis.
Quid timidi estis? Necdū habetis fidē. Et timue Mat.8.c.
rūt timore magno: et dicebāt ad alterutrū. Quis Luce.8.d.
putas est iste: quia ventus et mare obediūt ei.

¶ C. S. Demonioꝝ legionē ab hoīe expellit. sa=
nat mulierē a ꝓfluuio sanguinis. archisynagogi
filiam mortuam suscitauit. v.

ET venerūt trans fretū maris in regio A
nē gerasenoꝝ. Et exeūti ei de naui sta Mat.8.d.
tim occurrit de monumentis hō in spū Luce.8.e.
imundo q̄ domiciliū habebat in monu
mentis. Et neqz cathenis iā quisq̄ poterat euz li
gare: qm̄ sepe cōpedibꝰ ⁊ cathenis vinctus dirū=
pisset cathenas ⁊ cōpedes comminuisset: ⁊ nemo
poterat eū domare. Et semp die ac nocte in mo=
numētis ⁊ in mōtibꝰ erat clamans ⁊ cōcidēs se la
pidibus. Uidēs aūt iesum a longe cucurrit: ⁊ ado
rauit eū: et clamās voce magna: dixit. Quid mihi
et tibi iesu fili dei altissimi? Adiuro te ꝑ deum ne
me torqueas. Dicebat em̄ illi. Exi spūs immūde
ab hoīe isto. Et interrogabat eum. Quod tibi no
men ē? Et dicit ei. Legio michi nomē est: qr mul=
ti sumus. Et depcabat eū multū ne se expelleret
extra regionē. Erat aūt ibi circa montē grex por B
corum magnꝰ pascēs in agris. Et deprecabātur
eū spūs: dicentes. Mitte nos in porcos: vt in eos Mat.8.d.
introeamꝰ. Et cōcessit eis statim iesus. Et exeun Luce.8.e.
tes spūs immūdi introierunt in porcos: ⁊ magno
impetu grex ꝑcipitatꝰ est in mari ad duo milia et
suffocati sunt in mari. Qui autē pascebāt eos fu= Luce.8.e.
gerunt et nunciauerūt in ciuitatē et in agros. Et
egressi sunt videre qđ esset facti: et venerūt ad ie=
sum: et vidēt illū qui a demonio vexabat sedentē
vestitū et sane mētis: et timuerūt. Et narrauerūt

illis q̄ viderant qualit̄ factū essz ei q̄ demoniū ha
buerat: ⁊ de porcis. Et rogare ceperūt eū vt disce
Luce.8.f. deret de finib⁹ eoꝝ. Cūq̧ ascenderet nauim ce-
pit illū depcari q̄ a demonio vexat⁹ fuerat vt essz
cū illo ⁊ nō admisit eū: sed ait illi. Uade in domuz
tuā ad tuos ⁊ annūcia illis q̄ta tibi dn̄s fecerit: ⁊
misert⁹ sit tui. Et abijt ⁊ cepit p̄dicare in decapo-
C li: q̄ta sibi fecissz iesus: ⁊ oēs mirabant̄. Et cū ascē
mat.9.c. dissz Jesus in nauim rursus trans fretū: cōuenit
Luc.8.f. turba multa ad eū ⁊ erat circa mare. Et venit qui
dā de archisynagogis noīe iayrus: ⁊ videns eum
pcidit ad pedes ei⁹: ⁊ depcabat̄ eū multū dicens
Q̄m filia mea in extremis est: veni ipone manuz
tuā sup eā vt salua sit ⁊ viuat. Et abijt cū illo ⁊ seq̄
Mat.9.c. bat̄ eū turba multa: ⁊ cōprimebant eū. Et mulier
Luc.8.f. q̄ erat in pfluuio sanguis annis duodeci: ⁊ fuerat
multa ppessa a cōplurib⁹ medicis: ⁊ erogauerat
oia sua: nec quicq̄ pfecerat: sed magis deteri⁹ ha
bebat cū audissz de iesu venit in turba retro: ⁊ te-
tigit vestimentū ei⁹. Dicebat eñ: q̄ si vel vestimē
tū ei⁹ tetigero: salua ero. Et cōfestim siccatus est
fons sanguis eius ⁊ sensit corpore: q̄ sanata essz a
plaga. Et stati iesus in semetipso cognoscens vir
tutē q̄ exierat de illo cōuersus ad turbam aiebat
Quis tetigit vestimēta mea? Et dicebant ei disci
puli sui. Uides turbā cōprimentē te: ⁊ dicis q̄s me
tetigit. Et circūspiciebat videre eā q̄ hoc fecerat.
Mulier vero timēs ⁊ tremēs sciens qđ factū essz
in se venit ⁊ pcidit an̄ eū ⁊ dixit ei oēm veritatez.
Mat.9.c. Ille aūt dixit ei. Filia fides tua te saluam fecit: va
Luc.7.g. de i pace ⁊ esto sana a plaga tua. Adhuc eo loquē
D te veniunt nūcij ad archisynagogū dicētes: q̄ fi-
lia tua mortua est. Quid vltra vexas magistruz?
Jesus aūt audito verbo qđ dicebat̄: ait archisy-
nagogo Noli timere tm̄modo crede. Et nō admi
sit quēq̄ se sequi: nisi petrū ⁊ iacobū ⁊ iohēm frēz
iacobi. Et veniunt in domū archisynagogi. Et vi
dit tumultū ⁊ flentes ⁊ eiulātes multū: ⁊ igressus
Mat.9.c. ait illis. Quid turbamini ⁊ ploratis? Puella non
est mortua: sed dormit: ⁊ irridebāt euz. Ipse vero
eiectis oibus assumit prēm ⁊ mrēm puelle ⁊ q̄ se-
cū erant: ⁊ igrediunt̄ vbi puella erat iacens. ⁊ te-
Mat.9.c. nens manū puelle ait illi. Tabitacumi. qđ est iter
p̄tatū. Puella tibi dico surge. Et cōfestim surrexit
puella ⁊ āmbulabat. Erat aūt ānoꝝ duodeci ⁊ ob-
stupuerūt stupore magno. Et p̄cepit illis vehemēt̄
vt nemo id sciret: ⁊ iussit dare illi manducare.
¶ C. S. Dicebāt iesum fabri filiū. pphetā nō sine
honore esse: nisi in patria sua. vocat duodeci ⁊ ce-
pit eos mittere binos cū p̄ceptis. Herodes dixit
iesum iohēm baptistā. alij vero dicebāt q̄ helyas
est. alij q̄ ppheta. de capite iohānis. de regressu
aploꝝ ad iesū. de quinq̧ panib⁹ ⁊ duob⁹ piscib⁹. Je
sus supra mare āmbulat: ⁊ infirmos sanat. ⁊ q̄tquot
tāgebant eum salui fiebant. vi.

A Et egressus inde abijt in patriā suā ⁊ seq̄
Mat.13.g. bant̄ eū discipuli sui. Et facto sabbato
Luce.4.g. cepit in synagoga docere: ⁊ m̄lti audiē
Johā.4.f. tes āmirabant̄ in doctrina ei⁹ dicētes
Un̄ huic hec oia? Et q̄ est sapia q̄ data ē illi: ⁊ v̄tu
Mat.13.g tes tales q̄ p man⁹ ei⁹ efficiunt̄? Nōne hic ē faber
Luce.4.g. fili⁹ marie frat̄ iacobi ⁊ ioseph ⁊ iude ⁊ symonis?
Iohā.6.c. Nōne ⁊ sorores ei⁹ hic nobiscū sunt? Et scādaliza

bāt̄ i illo. Et dicebat illis ies⁹: q̄ nō ē ppheta sine Mat.13.g.
honore nisi in p̄ria sua: ⁊ in domo sua ⁊ i cognatiōe Iohā.4.f.
sua. Et nō poterat ibi virtutē vllā facere: nisi pau
cos ifirmos impositis manib⁹ curauit. ⁊ mirabat̄
ppt̄ icredulitatē eoꝝ: ⁊ circuibat castella i circui
tu docēs. Et vocauit duodeci ⁊ cepit eos mittere Mat.10.a.
binos: ⁊ dabat illis ptātez spirituū imundoꝝ. Et Luce.9.a
p̄cepit eis ne q̄d tollerēt in via nisi v̄gā tm̄: nō pe B
rā: nō panē: neq̧ in zona es: sz calciatos sandalijs
⁊ ne iduerent̄ duab⁹ tunicis. Et dicebat eis. Quo Mat.10.b.
cūq̧ introieritis i domū illic manete donec exeatis Luce.10.a.
inde. Et q̄cūq̧ nō receperit vos neq̧ audierit exeū
tes inde excutite puluerē de pedib⁹ v̄ris in testimo
niū illis. Et exeūtes p̄dicabant vt penitentiā age Mat.10.a.
rent: ⁊ demonia multa eijciebāt: ⁊ vngebant oleo Luce.10.a.
m̄ltos egros ⁊ sanabant̄. Et audiuit rex herodes Mat.14.a.
manifestū ei factū est nomē ei⁹: ⁊ dicebat. Q̄ io- Luce.10.a.
hānes baptista resurrexit a mortuis: ⁊ ppt̄ea v̄tu
tes operantur in illo. Alij autem dicebant quia
helyas est. Alij vero dicebant quia propheta est:
quasi vnus ex pphetis. Quo audito herodes ait
Quem ego decollaui iohannē: hic a mortuis re- C
surrexit. Ipse enim herodes misit ac tenuit iohā- Mat.14.a.
nē ⁊ vinxit eum in carcerem ppter herodiadem Luce.9.a.
vxorē philippi f̄ris sui: q̄ duxerat eā. Dicebat eñ
iohēs herodi. Nō licet tibi habere vxorē f̄ris tui.
Herodias autē insidiabat̄ illi: ⁊ volebat occidere
eū nec poterat. Herodes aūt metuebat iohannē
sciens eū virū iustū ⁊ scm̄ ⁊ custodiebat eū: ⁊ au-
dito eo multa faciebat: ⁊ libēter euz audiebat. Et
cū dies oportun⁹ accidisset: herodes natalis sui
cenā fecit pricipibus ⁊ tribunis ⁊ primis galilee.
Cūq̧ introisset filia ipsi⁹ herodiadis ⁊ saltasset ⁊
placuissz herodi. Simulq̧ recūbētib⁹ rex ait pu-
elle. Pete a me qđ vis: ⁊ dabo tibi. ⁊ iurauit illi q̄
q̄cq̄d petieris dabo tibi: licz dimidiuz regni mei.
Que cū exissz dixit m̄ri sue. Quid petam? At illa
dixit. Caput iohis baptiste. Cūq̧ introissz statim D
cū festinatiōe ad regē petiuit dicēs. Uolo vt pti-
nus des mihi in disco caput iohis baptiste. Et cō
tristat⁹ est rex. Propt̄ iusiurādū ⁊ ppt̄ siml̄ discū
bētes noluit eā cōtristare: sz misso spiculatore p̄ce
pit afferri caput ei⁹ in disco: ⁊ decollauit eū in car
cere. Et attulit caput ei⁹ in disco: ⁊ dedit illud pu
elle: ⁊ puella dedit m̄ri sue. Quo audito discipuli Mat.14.b
ei⁹ venerūt ⁊ tulerūt corpus ei⁹: ⁊ posuerūt illud
i monumēto. Et cōuenientes apl̄i ad iesū renūcia-
uerūt ei oia q̄ egerāt ⁊ docuerāt. Et ait illis. Ueni
te seorsū in desertū locū: ⁊ requiescite pusillū. Erāt
eñ q̄ veniebāt ⁊ redibāt multi. Et nec spaciū mā
ducādi habebāt. Et ascēdentes in nauim abierūt
in desertū locū seorsū. Et viderūt eos abeūtes ⁊ co
gnouerūt multi: ⁊ pedestres de omib⁹ ciuitatibus E
cucurrerūt illuc ⁊ p̄uenerūt eos. Et exiēs vidit tur Mat.9.d.
bā multā iesus ⁊ misert⁹ ē sup eos: q̄ erāt sic̄ oues
nō hn̄tes pastorē: ⁊ cepit illos docere multa ⁊ cuz
iā hora multa fieret: accesserūt discipli ei⁹ dicētes.
Desert⁹ ē loc⁹ hic: ⁊ iā hora p̄terijt. Dimitte illos:
vt eūtes i p̄ximas villas ⁊ vicos emāt sibi cibos q̄s
māducēt. Et rn̄dēs ait ill̄. Date ill̄ māducare. Et Mat.14.b
dixerūt ei. Eūtes emam⁹ ducētis denarijs panes Luce.9.b
⁊ dabim⁹ illis māducare. Et dixit eis. Quot pa- Luce.6.a
nes habetis? Ite ⁊ videte: ⁊ cū cognouissent dicūt

quinq;⁊ duos pisces. Et pcepit illis vt accumbere
facerent oẽs scḋm cõtubernia sup viride fenũ. Et
discubuerunt in ptes p centenos ⁊ quiquagenos
F Et acceptis quinq; panib⁹ ⁊ duob⁹ piscib⁹ intuẽs
in celuȝ bñdixit ⁊ fregit panes: ⁊ dedit discipulis
suis vt ponerẽt añ eos: ⁊ duos pisces diuisit omi
bus: ⁊ mãducauerũt oẽs: ⁊ saturati sunt ⁊ sustule
runt reliq̃as fragmentoꝝ duodeci cophinos ple
nos ⁊ de piscib⁹. Erãt aũt q̃ mãducauerũt quinq;
Mat.14.c. milia viroꝝ. Et statim coegit discipl'os suos ascẽ
Iohã.6.b. dere nauim vt pcederẽt eũ trans fretũ ad beth=
saidã: dũ ipse dimitteret ppl'm: ⁊ cũ dimisisset eos
abijt in montẽ orare. Et cũ sero eẽt: erat nauis in
medio mari: ⁊ ipse sol⁹ in t'ra: ⁊ vidẽs eos laborã=
tes in remigãdo: erat eñi vẽt⁹ cõtrari⁹ eis. Et cir
G ca quartã vigiliã noctis venit ad eos ãbulãs sup
mat.14.c. mare: ⁊ volebat pterire eos. At illi vt viderunt eũ
ambulantẽ supra mare putauerũt fantasma esse:
⁊ exclamauerũt. Oẽs eñi viderunt eũ ⁊ cõturba
ti sunt. Et statim locut⁹ est cũ eis: ⁊ dixit eis. Cõfi
mat.14.d dite: ego suȝ nolite timere. Et ascẽdit ad illos na=
uim: ⁊ cessauit vẽtus. Et plus magis itra se stupe
bant. Nõ eñi intellexerunt de panib⁹. erat eñi cor
Mat.14.d eoꝝ obcecatũ. Et cũ transfretassent venerũt i ter
rã genesareth: ⁊ applicuerũt. Cũq; egressi essent
de naui cõtinuo cognouerũt eũ: ⁊ pcurrẽtes vni=
uersã regionẽ illã ceperũt i grabatis eos q̃ se male
hẽbãt circũferre vbi audiebãt euȝ esse: ⁊ quocũq;
introibat in vicos vel in villas aut ciuitates: i pla
teis ponebãt infirmos: ⁊ depcabant eũ vt vel fim
briã vestimẽti ei⁹ tãgerent: ⁊ q̃tquot tãgebant eũ
salui fiebant.

¶ C. S. De manib⁹ nõ lotis: ⁊ ea magis coinq̃na
re hoiem q̃ exeunt de ore. filiã syrophenisse a de=
monio liberat dicẽs: nõ est bonum sumere paneȝ
filioꝝ ⁊ mittere canibus. surdũ ⁊ mutuȝ curat di=
cens ei. Effeta. vij.

A Et cõuenerunt ad eũ pharisei ⁊ quidã
de scribis venientes ab hierosolymis.
Et cũ vidissent quosdã ex discipl'is ei⁹
cõibus manib⁹ id est nõ lotis mãduca=
re panes vituperauerũt. Pharisei aũt ⁊ oẽs iudei
nisi crebro lauerint man⁹ nõ manducant tenẽtes
traditionẽ senioꝝ ⁊ a foro veniẽtes nisi baptizen
tur nõ comedunt: ⁊ alia multa sunt q̃ tradita sunt
B illis seruare: baptismata calicũ ⁊ vrceoꝝ ⁊ eramẽ
Mat.15.a. toꝝ lectoꝝ. Et int'rogabant eum pharisei ⁊ scri
be. Quare discipuli tui nõ ambulant iuxta tradi
tionẽ senioꝝ: sed cõibus manib⁹ manducant pa=
nẽ? At ille r̃ndẽs dixit eis. Bene pphetauit Esa
Esa.29.d. ias de vobis hypocritis: sicut scriptũ est. Popul⁹
Mat.15.a. hic labijs me honorat: cor aũt eoꝝ longe est a me
Inuanũ aũt me colunt docẽtes doctrinas ⁊ pce
pta hoim. Relinquẽtes eñi mandatũ dei tenetis
traditiões hoim: baptismata vrceorũ ⁊ calicũ ⁊ si=
milia his facitis multa. Et dicebat illis. Bene ir=
ritũ fecistis pceptũ dei: vt traditionẽ vestrã serue
Exo.20.b tis. Moyses eñi dixit. Honora patrẽ tuũ ⁊ m̃rem
Deut.5.b. tuã: ⁊ qui maledixerit pr̃i vel matri: morte moriat
Leui.20.b Uos aũt dicitis. Si dixerit hõ pr̃i vel m̃ri corbã:
qḋ est donũ qḋcũq; ex me tibi pderit ⁊ vltra non
dimittitis eũ quicq; facere pr̃i suo aut m̃ri: rescin
dentes verbũ dei p traditionẽ vestrã quã tradi=
distis. Et similia huiusmodi multa facitis. Et ad= C
uocans iteꝝ turbas dicebat illis. Audite me oẽs
⁊ intelligite. Nihil est extra hoieȝ introiens in eũ
qḋ possit eũ coinq̃nare: sed q̃ de hoie pcedunt il=
la sunt q̃ coinq̃nant hoieȝ. Si q̃s habet aures au
diendi audiat. Et cũ introisset in domuȝ a turba:
int'rogabãt eũ discipuli ei⁹ parabolã. Et ait illis.
Sic ⁊ vos iprudentes estis. Nõ intelligitis quia Mat.15.b.
oñe extrinsec⁹ introiẽs in hoieȝ nõ põt eũ coinq̃
nare: q2 nõ itrat in cor ei⁹: sȝ in ventrẽ vadit ⁊ in se
cessum exit purgãs oẽs escas. Dicebat aũt q̃m il=
la q̃ de hoie exeunt illa coinq̃nant hoieȝ. Ab int⁹ Mat.15.b
eñi de corde hoim male cogitationes procedunt
adult'ia/ fornicatões/ homicidia/ furta/ auaricie/
neq̃tie/ dol⁹/ ipudicitie/ ocl's malus/ blasphemia/
supbia/ stulticia. Oia hec mala ab int⁹ pcedunt: ⁊
coinq̃nant hoiem. Et inde surgẽs abijt in fines ty
ri ⁊ sydonis: ⁊ igressus domũ neminẽ voluit scire
⁊ non potuit latere. Mulier eñi statim vt audiuit Mat.15.b
de eo cui⁹ filia habebat spm̃ imundũ itrauit ⁊ pci
dit ad pedes ei⁹. Erat eñi mulier gẽtilis syrophe
nissa genere: ⁊ rogabat eũ vt demoniũ eijceret de
filia ei⁹. Qui dixit illi. Sine prius saturari filios.
Nõ est eñi bonũ sumere panẽ filioꝝ ⁊ mittere ca= Mat.15.c
nib⁹. At illa r̃ndit ⁊ dixit illi. Utiq; dñe. Nã ⁊ catel D
li comedunt sub mensa de micis pueroꝝ. Et ait il
li. Propt' hunc sermonẽ vade: exijt demoniũ a fi=
lia tua. Et cũ abisset domũ inuenit puellã iaceteȝ
supra lectũ ⁊ demoniũ exijsse. Et iteꝝ exiẽs de fi=
nib⁹ tyri venit p sydoneȝ ad mare galilee int' me=
dios fines decapoleos: ⁊ adducunt ei surdũ ⁊ mu
tũ: ⁊ depcabant eũ vt iponat illi manũ ⁊ appͤhen
dens euȝ de turba seorsum: misit digitos suos in
auriculas ei⁹ ⁊ expuẽs tetigit linguã ei⁹: ⁊ suspici
ciens in celum ingemuit. ⁊ ait illi. effeta: qḋ est ad
aperire. Et statim aperte sunt aures eius: ⁊ solu=
tũ est vinculũ lingue eius ⁊ loq̃bat' recte. ⁊ pcepit Infra.9.b.
illis ne cui dicerent. Quãto aũt eis pcipiebat: tã=
to magis plus predicabant: ⁊ eo amplius ãmira=
bant' dicentes. Bene oia fecit: ⁊ surdos fecit audi Gen.1.d.
re: ⁊ mutos loqui. eccl'i.39.c

¶ C. S. De septẽ panib⁹ ⁊ pisciculis paucis satia
uit q̃ttuor milia hoim. de signo ione. pcepit caue=
re a fermento phariseoꝝ ⁊ herodis: ⁊ veniũt beth
saida: ⁊ de sputo ⁊ ipositione manus: ceci oculos
aperit: petrũ post cõfessionem q2 xp̃s fili⁹ dei eẽt
dure increpat dicẽs. Uade retro sathanas: ⁊ tur=
be cũ discipulis dixit. Si quis vult me sequi dene
get semetipm̃ ⁊ q̃ me cõfessus fuerit ⁊ verba mea
in generatione ista ⁊c. viij.

In diebus illis iterũ cũ turba multa es= A
set cũ iesu: nec haberent qḋ manduca=
rent: cõuocatis discipulis ait illis. Mi mat.15.d.
sereor super turbam: q2 ecce iam triduo
sustinent me nec habent quod manducent: ⁊ si di
misero eos ieiunos in domũ suã deficient in via.
Quidã eñi ex eis de longe venerunt. ⁊ r̃nderunt
ei discipuli sui. Unde istos quis poterit hic saturare
panibus in solitudine? Et int'rogauit eos. Quot
panes habetis? Qui dixerunt. Septẽ. Et pcepit
turbe discũbere sup t'rã. Et acciplẽs septẽ panes
gr̃as agens fregit ⁊ dabat discipl'is suis vt appo

nerēt:⁊ apposuerũt turbe ⁊ habebant pisciculos
paucos:⁊ ipsos benedixit:⁊ iussit apponi. Et mā-
ducauerũt ⁊ saturati sunt:⁊ sustulerũt qđ supaue
rat de fragmētis septē sportas. Erant aũt q̄ man
B ducauerāt quasi q̄ttuor milia ⁊ dimisit eos. Et sta
Mat.16.a. tim ascendens nauim cũ discipulis suis: venit in
Johā.6.d. ptes dalmanutha. ⁊ exierunt pharisei ⁊ ceperunt
ꝯq̄rere cũ eo q̄rentes ab illo signũ de celo tentan
mat.12.c. tes eũ ⁊ ingemiscens spũ ait. Quid gñatio ista si-
Luce.11.d. gnũ q̄rit? Amen dico vobis:si dabit gñatiōi isti si
gnũ. ⁊ dimittēs eos ascēdit iterū nauī ⁊ abijt trās
fretũ. Et obliti sunt panē sumere:⁊ nisi vnũ panē
nō habebant secũ in naui. Et p̄cipiebat eis dicēs
Mat.16.a. Uidete ⁊ cauete a fermento phariseoꝝ ⁊ fermēto
Luce.12.a herodis. Et cogitabant ad alterutrũ dicentes:q̄
panes nō habemus. Quo cognito ait illis iesus:
Quid cogitatis q̄ panes nō habetis? Nondũ co
gnoscitis nec itelligitis. Adhuc cecatũ habetis
Psal.113. cor vestrũ. Oculos hñtes nō videtis: ⁊ aures ha
Iohā.6.b. bētes nō auditis. Nec recordamini q̄n quinq̄ pa-
supra.6.f. nes fregi in quinq̄ milia:⁊ q̄t cophinos fragmēto
rũ plenos sustulistis? Dicũt ei. Duodeci. Quādo
⁊ septē panes in q̄ttuor milia q̄t sportas fragmen
toꝝ tulistis? Et dicũt ei. Septem. Et dicebat eis
C Quō nondũ intelligitis? Et veniunt bethsaidā ⁊
adducunt ei cecũ:⁊ rogabāt eũ vt illũ tangeret. ⁊
apphensa manu ceci:eduxit eũ extra vicũ ⁊ expu
ens in oculos eiꝰ ipositis manibꝰ suis interrogauit
eũ si qđ videret. Et aspiciens ait. Uideo hoīes ve
lut arbores āmbulantes. Deinde iterũ iposuit ma-
nꝰ sup oculos eiꝰ:⁊ cepit videre ⁊ restitutꝰ est ita
vt clare videret oīa. ⁊ misit illũ in domũ suā dicēs
Uade in domũ tuā. ⁊ si in vicũ introieris nemini
mat.62.b dixeris. Et igressus est iesus ⁊ discipli eiꝰ castella
Luce.9.c. cesaree philippi: ⁊ in via interrogabat discipulos
suos dicēs eis. Quē me dicunt esse homīes? Qui
rñderunt illi dicentes:alij iohēm baptistā:alij he
lyam:alij vero q̄si vnũ de pphetis. Tunc dixit il-
D lis. Uos vero quē me esse dicitis? Rñdens petrꝰ
ait ei. Tu es xps. Et cōminatꝰ est eis:ne cui dice-
mat.16.e. rent de illo. ⁊ cepit docere eos:q̄m oportet filium
Luce.9.c hoīs pati multa ⁊ reprobari a seniorib9 ⁊ a sũmis
sacerdotibꝰ ⁊ scribis ⁊ occidi:⁊ post tres dies re-
surgere:⁊ palā verbũ loq̄bat. Et apphendens eũ
petrus cepit increpare eũ. Qui cōuersus ⁊ vidēs
Mat.16.d discipulos suos:cōminatꝰ est petro dicens. Uade
retro me sathana:q̄m nō sapis q̄ dei sunt:sed que
Luce.9.c sunt hoīm. Et cōuocata turba cũ discipulis suis
⁊.14.f. dixit eis. Si q̄s vult me sequi:deneget semetipm
Mat.16.d ⁊ tollat crucem suā ⁊ sequat me. Qui eñ voluerit
Luce.17.g aīam suā saluā facere pdet eā. q̄ aũt pdiderit aīs-
mā suā ppt me ⁊ euāgeliũ:saluā faciet eā. Quid
eñ pderit hoī si lucret mundũ totũ:⁊ detrimētũ
aīe sue faciat? Aut qđ hō cōmutatiōis dabit pro
Mat.10.d. aīa sua? Qui eñ me cōfessus fuerit ⁊ verba mea i
Luc.9.c. gñatione ista adultera ⁊ peccatrice:⁊ filiꝰ hoīs
⁊.12.d. confitebit eũ:cũ venerit in gloria patris sui cum
angelis sanctis.
¶ C.S. Jesus in monte trāsfigurat ⁊ dixit q̄ he
lyas venit. Eiecto surdo ⁊ muto spũ dicit discipu
lis:hoc genus in nullo potest exire nisi orōne ⁊ ie
iunio:p̄dicit passionē suam:humilitatem docet:et
non esse phibendum qui in nomine eius virtutē
facit. de calice aque. de scādalo manꝰ/pedis/ocu-
li. de sale. ix.
Et dicebat illis. Amen dico vobis quia A
sunt quidā de hic stātibꝰ q̄ nō gustabũt mat.16.d
morte donec videant regnũ dei venies Luce.9.d.
in virtute. Et post dies sex assumpsit ie mat.17.a.
sus petrũ ⁊ iacobũ ⁊ iohēm: ⁊ duxit illos in mōtē Luc.9.a.
excelsum solos:⁊ transfiguratus est corā ipsis. Et
vestimenta eiꝰ facta sunt splendētia ⁊ cādida ni-
mis velut nix:qualia fullo non pōt sup terrā cādi
da facere. Et appuit illis helyas cũ moyse:⁊ erāt
loquētes cũ iesu. Rñdens petrus ait iesu. Rabbi:
bonũ est nos hic esse:⁊ faciamꝰ tria tabernacula:
tibi vnũ:⁊ moysi vnũ:⁊ helye vnũ. Nō eñ sciebat
quid diceret. Erant eñ timore exterriti. Et facta
est nubes obũbrans eos:⁊ venit vox de nube di-
cens. Hic est filiꝰ meus charissimꝰ:audite illũ. Et
statim circũspicientes:neminē ampliꝰ viderũt nisi
iesum tm̄ secũ. Et descēdentibꝰ illis de mōte p̄ce B
pit illis ne cuiq̄ qđ vidissent narrarent nisi cũ fi- Mat.17.b
liꝰ hoīs a mortuis resurrexerit. Et verbũ ꝯtinue
runt apud se:cōquirentes q̄d esset cũ a mortuis
resurrexerit. Et interrogabāt eũ dicētes. Quid er mat.17.b
go dicũt pharisei ⁊ scribe? Q: helyā oporteat ve
nire primũ. Qui rñdens ait illis. Helyas cum ve
nerit primo restituet oīa:⁊ quō scriptũ est in filiũ
hoīs vt multa patiat ⁊ ꝯtēnat. Sed dico vobis
q̄ ⁊ helyas venit:⁊ fecerũt illi quecũq̄ voluerũt
sicut scriptũ est de eo. Et veniens ad discipulos
suos vidit turbā magnā circa eos:⁊ scribas conq̄
rentes cũ illis. Et cōfestim oīs ppls videns ie C
sum stupefactus est ⁊ expauerunt:⁊ accurrentes
salutabant eũ. ⁊ interrogauit eos. Quid inter vos Mat.17.c.
cōqueritis? Et rñdens vnus de turba dixit. Ma- Luce.9.e
gister attuli filiũ meũ ad te habentē spiritũ mutũ
qui vbicũq̄ eũ apphenderit:allidit illũ ⁊ spumat
⁊ stridet dentibꝰ ⁊ arescit. Et dixi discipulis tuis
vt eijcerent illũ ⁊ nō potuerunt. Qui rñdens eis
dixit. O gñatio incredula q̄diu apud vos ero:q̄ mat.17.c.
diu vos patiar? Afferte illũ ad me. ⁊ attulerũt eũ Luce.9.e
⁊ cũ vidisset eũ:statim spiritꝰ cōturbauit illũ: ⁊ eli
sus in terram volutabat spumans: ⁊ interrogauit
patrē eius. Quantũ tēporis est ex quo ei hoc ac-
cidit? At ille ait. Ab infantia. ⁊ frequēter eum in
ignem ⁊ in aquā misit vt eũ perderet. Sed si q̄d
potes:adiuua nos:misertus nostri. Jesus aũt ait
illi. Si potes credere oīa possibilia sunt credenti D
⁊ cōtinuo exclamans pater pueri cũ lachrymis:
aiebat. Credo dñe:adiuua incredulitatē meam.
Et cũ vidisset iesus concurrentē turbā cōminatꝰ
est spiritui imundo dicens illi. Surde ⁊ mute spi-
ritus:ego p̄cipio tibi exi ab eo:⁊ amplius ne intro-
eas in eũ:⁊ exclamans ⁊ multũ discerpens eũ exi
it ab eo. Et factus est sicut mortuꝰ: ita vt multi di
cerent q̄ mortuus est. Jesus autem tenēs manum
eius eleuauit eũ ⁊ surrexit. ⁊ cũ introisset in domũ
discipuli eius secreto interrogabant eum. Quare mat.17.c
nos nō potuimꝰ eijcere eũ? Et dixit illis. Hoc
genus in nullo pōt exire:nisi in oratiōe ⁊ ieiunio E
Et inde pfecti p̄tergrediebant galileā:nec vole- mat.17.d.
bat quēq̄ scire. Docebat aũt discipulos suos ⁊ di Luc.9.e.
cebat illis. quoniā filius hoīs tradet in manus supra.8.d.
hominũ ⁊ occident eum:⁊ occisus tertia die resur ⁊ infra.10.e.

get. At illi ignorabant verbum ⁊ timebant īterro
gare eum. Et venerunt capharnaum. Qui cũ do
mi esset īterrogabat eos. Quid in via tractabatis?
Mat.18.a. At illi tacebant. Siquidẽ in via inter se disputa-
Luce.9.f. uerant quis eorũ maior esset? Et residens voca-
Mat.20.d uit duodecim ⁊ ait illis. Si quis vult primus esse
Mat.18.a. erit omniũ nouissimus ⁊ omniũ minister. Et acci
Luce.9.f. piens puerũ statuit eũ in medio eorũ: quẽ cũ cõ
Mat.18.a plexus esset: ait illis. Quisquis vnũ ex huiusmodi
Luce.19.f. pueris receperit in nomīe meo: me recipit. ⁊ qui-
F cũqꝫ me susceperit nõ me suscipit sed eũ qui misit
Luce.9.f. me. Respõdit illi iohãnes dicens Magister: vidi
mus quendã in nomīe tuo eiicientẽ demonia qui
nõ sequit nos ⁊ ꝓhibuimus eum. Jesus autẽ ait.
1.cor.12.a. Nolite ꝓhibere eum. Nemo est em̄ qui faciat virtu
tem in nomīe meo: ⁊ possit cito male loqui de me.
Qui em̄ nõ est aduersum vos: ꝓ vobis est. Quis-
quis em̄ potũ dederit vobis calicem aque frigide
in nomīe meo qr christi estis Amẽ dico vobis nõ
perdet mercedẽ suã. Et quisquis scandalisauerit
vnũ ex his pusillis credentib⁹ in me bonum est ei
magis si circundaret mola asinaria collo eius et
Mat.18.a in mare mitteret. Et si scandalizauerit te manus
Luce.17.a tua abscide illam. Bonũ est tibi debilẽ introire in
G vitã: qꝫ duas manus habentem ire in gehennã in
Esa.66.g ignẽ inextinguibilẽ: vbi vermis eorum non morit
Eze.20.g ⁊ ignis non extinguit. Et si pes tuus te scandali-
zat: amputa illũ. Bonũ est tibi claudũ introire in
vitam eternã: qꝫ duos pedes habentẽ mitti in ge
hennã ignis inextinguibilis vbi vermis eorũ nõ
morit ⁊ ignis non extinguit. Qꝫ si oculus tuus scã
mat.18.b dalizat te: eiice eũ. Bonũ est tibi luscũ introire in
regnũ dei qꝫ duos oculos habentẽ mitti in gehẽ-
nã ignis: vbi vermis eorum nõ morit ⁊ ignis nõ ex-
tinguit. Omis em̄ igne saliet: ⁊ ois victima sale sa
mat.5.b. liet. Bonũ est sal. Qꝫ si sal insulsum fuerit in quo il
Luc.14.g. lud cõdietis? Habete in vobis sal: ⁊ pacẽ habete
inter vos.

¶ C. S. Uxorem non dimittendã nisi ob fornica
tionem. Jesus dixit sinite puulos venire ad me.
dixit nemo bonus nisi vnus deus. dixit Uade vẽ
de quecũqꝫ habes ⁊ da paupib⁹. difficile qꝫ pecu-
nias habent in regnũ dei introibunt. Qꝫ si suis re-
nũciauerit centũplũ accipiet. Erunt primi nouis-
simi. ⁊ vẽturã sibi passionẽ. petitio filiorum zebedei
qꝫ voluerit in vobis prim⁹ esse erit oim seruus. fili⁹
hois nõ venit vt ministraret ei: sꝫ vt ministraret. de
ceco mendicãte curato. x.

A
Mat.19.a. ET inde exurgens venit in fines iudee
vltra iordanem et conueniunt iterum
turbe ad eum: et sicut consueuerat ite-
rũ docebat illos. Et accedentes phari
sei īterrogabant eũ si licet viro vxorem dimittere:
temptantes eũ. At ille respondens dixit eis. Quid
Deu.24.a vobis ꝓcepit moyses? Qui dixerunt. Moyses ꝑ-
mat.5.e misit libellũ repudii scribere ⁊ dimittere. Quib⁹
⁊.91.a. respõdens iesus ait. Ad duriciã cordis vestri scri
psit vobis preceptũ istud. Ab initio aũt creature
Gen.1.d. masculũ ⁊ feminã fecit eos deus. Propter hoc re
Mat.19.a. linqt homo patrem suũ ⁊ matrẽ ⁊ adherebit ad vxo
ephes.5.d. rem suã. ⁊ erunt duo in carne vna. Itaqꝫ iam nõ
1.cor.6.d. sunt duo sed vna caro. Qđ ergo deus coniunxit ho
B mo non separet. Et in domo iterum discipuli eius
de eodem īterrogauerunt eũ: ⁊ ait illis. Quicũqꝫ Mat.5.c.
dimiserit vxorem suã ⁊ aliã duxerit: adulteriũ cõ- et.19.b.
mittit super eam. Et si vxor dimiserit virũ suum ⁊ Luce.16.d
alii nupserit: mechat. Et offerebant illi paruulos Mat.16.b.
vt tangeret illos. discipuli autẽ cõminabant offe Luce.18.c.
rentibus. Quos cum videret iesus indigne tulit.
Et ait illis. Sinite paruulos venire ad me: ⁊ ne ꝓ
hibueritis eos Taliũ em̄ est regnũ dei. Amen di
co vobis quisquis non receperit regnũ dei velut
paruulus nõ intrabit in illud. Et complexãs eos
⁊ imponens manus super illos benedicebat eos
Et cum egressus esset in via procurrens quidam C
genuflexo ãn eum: rogabat eũ dicens Magister mat.19.b
bone quid faciã vt vitã eternam percipiã? Jesus Luce.10.e.
autẽ dixit ei. Quid me dicis bonũ? Nemo bonus Exo.20.b.
nisi vnus deus. Precepta nosti. ne adulteres: ne Rom.8.a
occidas: ne fureris: ne falsum testimoniũ dixeris
ne fraudem feceris. Honora patrem tuũ: ⁊ matrẽ eccli.3.d.
At ille respõdens ait illi Magister: hec omia ob
seruaui a iuuentute mea. Jesus autẽ intuitus eũ mat.19.c.
dilexit eum: ⁊ dixit ei. Unũ tibi deest. vade quecũ Luce.18.d
qꝫ habes vende ⁊ da pauperibus ⁊ habebis the-
saurũ in celo: ⁊ veni sequere me. Qui cõtristatus Mat.19.c
in verbo: abiit merens. Erat em̄ habens multas Luce.18.d
possessiones. Et circũspiciens iesus ait discipłis
suis. Qꝫ difficile qui pecunias habent in regnum
dei introibunt. Discipuli autẽ obstupescebant in
verbis eius At iesus rursus respõdens: ait illis.
Filioli: qꝫ difficile est cõfidentes in pecuniis in re
gnũ dei itroire. Facili⁹ est camelũ ꝑ foramen ac⁹ Mat.19.c
trãsire: qꝫ diuitẽ intrare in regnũ dei. Qui magis Luce.18.e.
ãmirabant dicentes ad semetipsos. Et qs potest D
salu⁹ fieri? Et ituẽs illos ies⁹: ait. apud hoies impos
sibile est: sꝫ nõ apud deũ Oia ei possibilia sũt apđ Mat.19.d.
deũ. Et post hec cepit ei petr⁹ dicere Ecce nos di Luce.18.e.
misim⁹ oia: ⁊ secuti sum⁹ te. Rñdens ies⁹ ait Amẽ mat.19.d.
dico vobis: nemo est qꝫ reliqrit domũ aut frẽs aut Luce.18.e.
sorores aut prẽm aut mrẽm aut filios aut agros Mat.19.d.
ꝓpt me ⁊ ꝓpt euangeliũ qꝫ nõ accipiet cẽties tm̄ Luce.18.e.
nũc in tpe hoc: domos ⁊ frẽs ⁊ sorores ⁊ mrẽs ⁊ fi
lios ⁊ agros cũ ꝑsecutionib⁹: ⁊ in sclo futuro vitã
eternã. Multi aũt erũt primi nouissimi ⁊ nouissimi E
primi. Erant aũt in via ascẽdentes hierosolymã: mat.19.d
⁊ ꝓcedebat illos iesus. Et stupebãt ⁊ sequẽtes ti- Luce.13.f.
mebãt. Et assumens iterum duodecim cepit illis di Mat.20.c.
cere q̃ essent ei vẽtura Qr ecce ascẽdim⁹ hieroso Luce.18.e.
lymã ⁊ fili⁹ hois tradet principib⁹ sacerdotum ⁊
scribis ⁊ seniorib⁹: ⁊ dãnabũt eũ morte. Et tradẽt
eũ gẽtib⁹ ⁊ illudẽt ei: ⁊ cõspuẽt eũ ⁊ flagellabũt eũ
⁊ interficient eũ: ⁊ tertia die resurget. Et accedunt Mat.20.e.
ad eũ iacob⁹ ⁊ iohãnes filii zebedei dicẽtes. Ma
gister: volum⁹ vt quodcũqꝫ petierim⁹ facias no-
bis. At ille dixit eis Quid vultis vt faciã vobis?
Et dixerũt. Da nobis vt vn⁹ ad dexterã tuã: ⁊ ali⁹ F
ad sinistrã tuã sedeam⁹ in gloria tua. Jesus autẽ
ait eis Nescitis qđ petatis Potestis bibere cali-
cẽ quẽ ego bibo: aut baptismo quo ego baptisor
baptisari? At illi dixerũt ei. Possum⁹. Jesus autem
ait eis Calicem quidẽ quẽ ego bibo bibetis: ⁊ ba
ptismo quo ego baptisor baptisabimini: sedere au-
tem ad dexteram meam vel ad sinistram non est
meũ dare vobis: sed quibus paratũ est. Et audiẽ
tes decẽ indignati sũt de iacobo ⁊ iohãne. Jesus Mat.20.e.

Luc. 22. c. autem vocans eos: ait illis. Scitis quia hi qui vi=
B denk principari gentibus dominank eis ꝛ princi=
pes eoꝝ potestatē habent ipsoꝝ. Non ita est aūt
in vobis: sed quicūq; voluerit fieri maior: erit ve=
ster minister: ꝛ quicūq; voluerit in vobis primus
mat. 20. d. esse: erit oim seruus. Nam ꝛ fili⁹ hois nō venit vt
iohā. 10. d ministrarek ei: sed vt ministraret ꝛ daret aiaꝫ suā
mat. 20. d. redemptionē ꝑ multis. Et veniūt hiericho. Et ꝓ
Luce. 8. f ficiscēte eo de hiericho ꝛ discipulis ei⁹: ꝛ plurima
multitudine fili⁹ thimei barthime⁹ cecus sedebat
iuxta viā mendicans. Qui cū audisꝫ q: iesus na=
zarenus essꝫ: cepit clamare ꝛ dicere. Iesu fili da=
uid miserere mei. Et cōminabank illi multi vt ta=
ceret: at ille multomagis clamabat. fili dauid mi=
serere mei. Et stans iesus ꝓcepit illum vocari. Et
vocant cecū dicētes ei: animequior esto: surge vo
cat te. Qui ꝓiecto vestimēto suo: exiliēs venit ad
eū. Et rñdens iesus dixit illi. Quid tibi vis faciā?
Cec⁹ aūt dixit ei. Rabboni vt videā. Iesus autē
Luc. 20. d. ait illi. Uade. Fides tua te saluū fecit. Et cōfestim
vidit ꝛ sequebak eum in via.

¶ C. S. De pullo asine. de ficu quā dñs maledi=
xit cū esuriit. de tēplo eiicit vēdentes ꝛ ementes.
sacerdotes ꝛ scribe q̄rebant quō eū ꝑderent: ficū
aridā factā radicit⁹: nō hesitādū in corde: credite
q: accipietis q̄ petitis: dimittite si q̄d habetis ad=
uersus aliquē in orone. interrogat⁹ in qua potesta
te hec facis. xi.

A ET cū appropinquarent hierosolyme ꝛ
bethanie ad montē oliuaꝝ mittit duos
ex discipulis suis: ꝛ ait illis. Ite in castel
lū qđ contra vos est: ꝛ statim introeun
tes illuc inuenietis pullū ligatū sup quē nemo ad
huc hominum sedit. Soluite illum ꝛ adducite. Et
si quis vobis dixerit quid facitis: dicite q: dño ne
Mat. 21. a. cessari⁹ est: ꝛ cōtinuo illū dimittet huc. Et abeun
Luce. 19. c tes inuenerunt pullū ligatū ante ianuā foris in bi=
uio ꝛ soluunt eū. ꝛ quidā de illic stantib⁹ dicebant
illis q̄d facitis soluentes pullū? q̄ dixerunt eis si=
cut ꝓceperat eis iesus: ꝛ dimiserunt eis. Et duxe=
runt pullū ad iesum: ꝛ iponunt illi vestimēta sua ꝛ
mat. 21. a. sedit sup eū. Multi aūt vestimenta sua strauerūt
Luce. 19. f. in via. Alij aūt frondes cedebāt de arboribus et
iohā. 12. b. sternebāt in via: ꝛ qui ꝓibant ꝛ q̄ seq̄bank clama=
B bāt dicētes. Osanna benedict⁹ qui venit in noie
dñi: benedictū qđ venit regnū pris nostri dauid:
osanna in excelsis. Et introiuit hierosolymā in tē
plū: ꝛ circūspectis oibus cū iam vespera esset ho
ra: exiit in bethaniā cū duodeci. ꝛ alia die cuꝫ exi=
mat. 21. b rent a bethania esuriit. Cūq; vidisset a lōge ficuꝫ
habenteꝫ folia: venit si quid forte inueniret in ea.
Et cū venisset ad eā: nihil inuenit ꝓter folia. Non
eñi erat tēpus ficoꝝ: ꝛ respondens dixit ei. Iam
nō amplius ineternū ex te fructū quisq̄; mandu=
cet. Et audiebant discipuli ei⁹: ꝛ veniunt iteꝝ hie
mat. 21. b rosolymā. Et cuꝫ introisset in templū cepit eiice=
Luce. 19. g ret vendentes ꝛ ementes in templo: ꝛ mensas nu
Iohā. 2. c mulariorū ꝛ cathedras vendentiū colūbas euer
C tit. Et nō sinebat vt quisq̄; transferret vas per tē
Esa. 56. c. plum ꝛ docebat dicens eis. Nonne scriptuꝫ est q:
Hiere. 7. b domus mea domus oratiōis vocabik oibus gen
Mat. 21. d tibus? Uos aūt fecistis eā speluncā latronū. Quo
Luce. 19. g audito: principes sacerdotuꝫ ꝛ scribe querebant
quomō eū perderent. Timebant eñi eum qm vni ꝛ. 10. c. ꝛ. 22
uersa turba ām̄irabak super doctrina eius. ꝛ cum a
vespera facta essꝫ egrediebak de ciuitate. Et cum Iohā. 7. d
mane transirent viderunt ficū aridā factā a radi ꝛ. g. ꝛ. 8. c
cibus. ꝛ recordatus petrus dixit ei Rabbi: ecce fi mat. 21. b
cus cui maledixisti aruit. Et respōdens iesus ait
illis. Habete fidem dei. Amen dico vobis: q: qui mat. 17. c.
cūq; dixerit huic monti tollere ꝛ mittere in mare ꝛ. 21. c
ꝛ nō hesitauerit in corde suo sed crediderit q: qđ Luce. 17. b
cunq; dixerit fiat: fiet ei. Propterea dico vobis: oia mat. 21. c.
q̄cūq; orātes petitis credite q: accipietis ꝛ euenient Iohā 14. b
vobis. Et cū stabitis ad orandū dimittite si q̄d ha Mat. 6. b
betis aduersus aliquē: vt ꝛ pat̄ vester qui in celis D
est dimittat vobis pctā vestra. Quod si vos nō di Mat. 18. d.
miseritis: nec pat̄ vester qui in celis est dimittet
vobis pctā vestra. ꝛ veniunt rursus hierosolymā
Et cū ambularet in tēplo accedunt ad eū summi
sacerdotes ꝛ scribe ꝛ seniores: ꝛ dicunt ei. In qua Mat. 21. c
ptāte hec facis: ꝛ quis dedit tibi hanc potestateꝫ Luce. 21. a
vt ista facias? Iesus aūt rñdens ait illis. Interro=
gabo ꝛ ego vos vnū verbū ꝛ rñdete mihi: ꝛ dicaꝫ
vobis in qua potestate hec faciā. Baptismū iohā
nis de celo erat an ex hoibus? Respōdete michi.
At illi cogitabant secū dicentes. Si dixerim⁹ de
celo: dicet nobis. quare ergo nō credidistis ei? Si
dixerim⁹ ex hoibus: timemus pplm. Oms eñi ha
bebant iohannē q: vere ꝓpheta essꝫ. ꝛ respōden=
tes dicunt iesu. Nescim⁹. Et respondēs iesus ait
illis. Neq; ego dico vobis in qua potestate hec fa
ciam.

¶ C. S. Parabola de vinea ꝛ colonis. de dena=
rio cesaris. de muliere q̄ septē frēs habuit. de pri=
mo mandato interrogak. ꝛ interrogantē dicit nō esse
lōge a regno dei: dicit quō dicunt scribe xp̄m esse
filiū dd cū sit dñs. dicit cauere a scribis. de vidua
ꝛ gazophilatio. xii.

ET cepit illis in parabolis loqui. Uineam A
pastinauit hō: ꝛ circūdedit sepem: ꝛ fo= mat. 21. d.
dit lacum: ꝛ edificauit turrim: ꝛ locauit Luc. 20. b.
eā agricolis ꝛ pegre ꝓfectus est. Et mi Esa. 5. a.
sit ad agricolas in tpe seruū: vt ab agricolis acci=
peret de fructu vinee. Qui apphensuꝫ eū cecide
rūt ꝛ dimiserūt vacuū. Et iteꝝ misit ad illos aliū
seruū: ꝛ illū in capite vulnerauerūt ꝛ ꝯtumelijs af=
fecerūt. Et rursum aliū misit ꝛ illū occiderūt: ꝛ plu
res alios: quosdā cedentes: alios vero occidētes
Adhuc ḡ vnū habēs filiū charissimū ꝛ illuꝫ misit
ad eos nouissimū dicēs. q: reuerebunk filiū meū.
Coloni aūt dixerunt adinuicē. Hic est heres. Ue mat. 21. d
nite occidam⁹ eū ꝛ nr̄a erit hereditas. Et apphē
dētes eū occiderūt ꝛ eiecerūt extra vineā. Quid ḡ fa
ciet dñs vinee? Ueniet ꝛ ꝑdet colonos ꝛ dabit vi
neā alijs. Nec scripturā hāc legistis? Lapidē quē Psal. 177.
reprobauerūt edificātes: hic fact⁹ est in caput āgu mat. 21. d
li: a dño factū est istud: ꝛ est mirabile in oclis no= Luce. 20. c
stris. Et q̄rebant eū tenere: ꝛ timuerūt turbā. Co mat. 21. d
gnouerūt eñi qm ad eos parabolā hanc dixerit. Luce. 19. g
Et relicto eo abierūt. Et mittūt ad eū q̄sdā ex pha Iohā. 7. d.
riseis ꝛ herodianis vt eū caperēt in ꝟbo. Qui ve Mat. 22. b
niētes dicūt ei. Magr̄ scim⁹ q: verax es ꝛ non cu Luce. 20. d
ras quēq̄;. Nec ei vides in faciē hoim: sꝫ in ꝟitate B
viā dei doces. Licet dari tributū cesari: an nō da
bim⁹? Qui sciēs versutiā illoꝝ: ait illis. Quid me

tentatis? Afferte michi denariū vt videā. At illi
obtulerūt ei. ⁊ ait illis. Cuiꝰ est imago hec ⁊ suꝑscri
ptio? Dicunt ei. Cesaris. Rñdens aūt iesus dixit
Mat.2.c. illis. Reddite igit̃ q̄ sunt cesaris cesari: ⁊ que sunt
Rom.13.b. dei deo. Et mirabant̃ suꝑ eo. Et venerūt ad eū sa
Mat.22.c. ducei q̄ dicunt resurrectionem nō esse: ⁊ int̃roga
Luce.20.e bāt eū dicētes. Magr̄: moyses nobis scripsit: vt si
Deut.23.b cuiꝰ frater mortuꝰ fuerit: ⁊ dimiserit vxorē ⁊ filios
nō reliq̄rit: accipiat frater eiꝰ vxorē ipsius: ⁊ resu
Mat.22.e. scitet semen fratri suo. Septē ḡ frēs erant: ⁊ pri
Luce.20.e. mꝰ accepit vxorem: ⁊ mortuꝰ est nō relicto semie.
Et scd̄s accepit eā ⁊ mortuꝰ est: ⁊ nec iste reliq̄t se
men. ⁊ tertius silr̄. Et acceperunt eā silr̄ septem: ⁊
non reliq̄runt semen. Nouissima oīm defuncta ē
⁊ mulier. In resurrectiōe ḡ cū resurrexerit cuius
de his erit vxor? Septē em̄ habuerūt eā vxorem
Et rñdens iesus: ait illis. Nōne ideo erratis non
scientes scripturas neq̄ virtutē dei? Cū ei a mor
tuis resurrexerint neq̄ nubēt neq̄ nubent̃: sꝫ sūt
C sicut angeli dei in celis. De mortuis aūt ꝙ resur
Exo.3.b. gant non legistis in libro moysi suꝑ rubū quomō
Mat.22.c. dixerit illi deus inq̄ens. Ego sum deus abraham
Mat.22.d ⁊ deꝰ isaac ⁊ deus iacob. Nō est deꝰ mortuoꝝ sed
viuoꝝ. Uos ergo multū erratis. Et accessit vnus
de scribis q̄ audierat illos ꝯq̄rentes: ⁊ vidēs q̄m
bene illis respōderit: int̃rogauit eū qđ esset primū
oīm mandatū. Iesus autē rñdit ei: q2 primū oīm
Deut.6.a mandatū est. Audi isrl̄ dñs deus tuus deꝰ vnus
Mat.22.d est: ⁊ diliges dñm deū tuū ex toto corde tuo: ⁊ ex
tota anima tua ⁊ ex tota mente tua ⁊ ex tota vir
tute tua. Hoc est primū mandatū. Scd̄m autem
Leui.19.c. simile ē illi. Diliges ꝓximū tuū sicut teipm̄. Maiꝰ
Luce.10.e. hoꝝ aliud mādatū nō est. Et ait illi scriba. Bene
magister in veritate dixisti: q2 vnus est deus: ⁊ nō
est alius p̄ter eū. Et vt diligat̃ ex toto corde: ⁊ ex
toto intellectu: ⁊ ex tota aīa: ⁊ ex tota fortitudine
⁊ diligere ꝓximū tanq̄ seipm̄ maius est omibus
olocaustomatibꝰ ⁊ sacrificijs. Iesus aūt vidēs ꝙ
sapiēter respōdisset: dixit illi. Non es longe a re
Luce.20.g gno dei. Et nemo iam audebat eū int̃rogare. Et
Mat.22.d respōdens iesus dicebat docēs in templo. Quo
D mō dicunt scribe xp̄m filiū esse dauid? Ipse enim
Psal.109. dauid dixit in spū sancto. Dixit dñs dño meo: se
Mat.22.d de a dextris meis. donec ponā inimicos tuos sca
Luc.22.g. bellū pedū tuoꝝ. Ipse ergo dauid dixit eū dñm:
Mat.23.a. ⁊ vnde est filius eius? Et multa turba eū libenter
Luce.11.f. audiebat. Et dicebat eis i doctrina sua Cauete a
et.20.g. scribis q̄ volūt in stolis ābulare ⁊ salutari i foro: ⁊
in primis cathedris sedere in synagogis: ⁊ primos
discubitus in cenis: q̄ deuorant domos viduaruꝫ
sub obtentu ꝓlixe orōnis: hi accipient ꝓlixius iu
diciū. Et sedēs iesus cōtra gazophilatiū aspicie
bat quomodo turba iactaret es in gazophilatiū:
Luce.21.a ⁊ mlt̄i diuites iactabāt mlt̄a. Cū venisset aūt vna
vidua pauꝑ misit duo minuta qđ est quadrās. Et
cōuocans discipulos suos ait illis. Amen dico vo
bis q̄m vidua hec pauper plus oībus misit q̄ mi
serunt in gazophilatiū. Oēs em̄ ex eo qđ abunda
bat illis miserunt: hec vero de penuria sua oīa q̄
habuit misit totū victū suum.

C. C. S. De tēpli structura. de venturis añ diē iu
dicij. de passione martyꝝ. de abolatione ⁊ fuga ⁊
ꝑgnantibus. de tribulationibꝰ. abbreuiatio dieꝝ
de pseudo christis ⁊ ꝓphetis. sol obtenebratur. ⁊
luna nō dabit splendorē suū. stelle erunt deciden
tes ⁊c. de aduētu xp̄i. parabola ficus. diē ⁊ horam
nemo scit: vigilate ⁊ orate nescitis tēpus. XIII.

ET cū egrederet̃ de tēplo: ait illi vnꝰ ex A
discipl'is suis. Magister aspice quales Mat.24.a
lapides ⁊ quales structure. Et respon Luce.19.g
dens iesus ait illi. Uides has oēs ma et.21.b.
gnas edificatiōes. Nō relinquet̃ lapis suꝑ lapidē
qui non destruat̃. Et cū sederet in monte oliuarū
contra templū interrogabant eum separatim pe
trus ⁊ iacobus ⁊ iohannes ⁊ andreas. Dic nobis
quādo ista fient: ⁊ qđ signū erit quando hec omia
incipient cōsummari. Et respondens iesus cepit
dicere illis. Uidete ne quis vos seducat. Multi ei mat.24.a
venient in nomine meo dicentes: q2 ego sum: ⁊ mul Luc.2.b.
tos seducent. Cū audieritis autē bella ⁊ opinio 1.coꝛ.3.b.
nes belloꝝ: ne timueritis. Oportet enī hec fieri: ephes.5.b.
sed nōdū finis. Exurget em̄ gens cōtra gentem: Luce.21.d
⁊ regnū super regnū: ⁊ erunt terremotus per lo B
ca ⁊ fames. Initium doloꝝ hec. Uidete autē vos Mat.10.c
metipsos. Tradent em̄ vos in concilijs ⁊ in syna ⁊.24.d.
gogis vapulabitis: ⁊ ante presides ⁊ reges stabi Luce.21.b.
tis ꝓpter me in testimoniū illis. Et in omnes gē iohā.16.a
tes primū oportet predicari euangeliū. Et cū du 2.coꝛ.11.c.
xerint vos tradentes: nolite cogitare quid loqua Mat.10.b.
mini: sed qđ datū vobis fuerit i illa hora id loqua Luce.12.b
mini. Non em̄ vos estis loquētes: sed spūssanctꝰ. ⁊.21.c.
Tradet autē frater fratrē in mortē: ⁊ pater filiū:
⁊ cōsurgent filij in parētes ⁊ morte afficient eos.
Et eritis odio oībus ꝓpter nomen meū. Qui au Mat.10.c.
tē sustinuerit in finē: hic saluus erit. Cū autem vi et.24.b.
deritis abominationē desolationis stantē vbi nō
debet: qui legit intelligat. Tunc qui in iudea sunt
fugiant in mōtes: ⁊ qui suꝑ tectū: ne descendat in
domū nec introeat vt tollat quid de domo sua: et
qui in agro erit non reuertat̃ retro tollere vesti
mentū suū. Ue autem pregnantibꝰ ⁊ nutrientibꝰ Mat.24.b
in illis diebus. Orate vero vt hyeme non fiant. Luce.21.d
Erunt em̄ dies illi tribulationes tales quales nō mat.24.b.
fuerunt ab initio creature quā cōdidit deus vsq̄ Luce.21.e.
nunc: neq̄ fient. Et nisi breuiasset dñs dies: nō fu mat.24.b.
isset salua omīs caro. Sed propter electos quos
elegit breuiauit dies. Et tunc si quis vobis dixe C
rit. Ecce hic est christus: ecce illic: ne credideritis mat.24.b.
Exurgent em̄ pseudo christi: ⁊ pseudo ꝓphete et Luce.17.e
dabunt signa ⁊ portenta ad seducēdos si fieri po mat.24.b.
test etiam electos. Uos ergo videte. Ecce predi
xi vobis omia. Sed in illis diebꝰ post tribulatio
nem illam: sol contenebrabitur ⁊ luna non dabit Iohel.2.c.
splendorem suū: ⁊ stelle celi erunt decidētes: ⁊ vir mat.24.b.
tutes que in celis sunt mouebuntur. Et tunc vi Luce.21.e.
debunt filium hominis venientē in nubibus cum
virtute multa ⁊ gloria. Et tunc mittet angelos su
os: ⁊ congregabit electos suos a quattuor ventis
a summo terre vsq̄ ad summū celi. A ficu autem mat.24.c.
discite parabolam. Cum iam ramus eiꝰ tener fu luce.21.f.
erit ⁊ nata fuerint folia: cognoscitis quia in ꝓxi
mo sit estas. Sic ⁊ vos cum videritis hec fieri: sci
tote ꝙ in ꝓximo sit in ostijs. Amē dico vobis quo D
niā non transibit generatio hec donec omia ista mat.24.c.
fiant. Celum ⁊ terra transibunt: verba autē mea Luc.16.d.
nō trāsibūt. De die aūt illo vel hora nemo scit: ne ⁊.21.f.

ꝗ āgeli ī celo neq; filiꝰ: nisi pr̄. Uidete vigilate et
Mat.25.a. orate. Nescitis em̄ qñ tp̄s sit. Sicut hō qui pegre
Luce.19.a pfectꝰ reliqt domū suā: ⁊ dedit seruis suis ptātē
mat.24.d. cuiusq; opis: ⁊ ianitori p̄cepit vt vigilet. Uigilate
⁊.25.a. ergo. Nescitis em̄ qñ dn̄s domus veniat: sero an
Luce.21.e. media nocte: an gallicantu: an mane: ne cū vene=
rit repente iueniat vos dormiētes. Q̄ autem vo
bis dico: oībus dico. Uigilate.

¶ C.S. De vnguēto effuso super caput iesu. pdi
tio iude. cū discipulꝭ mā ducauit pascha. dicit: vnꝰ
vestrū me tradet. de sacramēto corporis ⁊ sangui
nis ⁊c. ⁊ captio iesu. xiiij.

B
mat.26.a ERat autē pascha ⁊ azima post biduum
Luce.22.a ⁊ q̄rebāt summi sacerdotes ⁊ scribe quō
Joh.12.a eū dolo tenerēt ⁊ occiderent. Dicebāt
Mat.26.a autē. Nō in die festo ne forte tumultꝰ fi
eret in pplo. Et cū eēt bethanie in domo symōis
leprosi ⁊ recūberet: vēit mulier habēs alabastrū
vnguēti nardi pistici p̄ciosi ⁊ fracto alabastro ef=
fudit sup caput eiꝰ. Erāt āt q̄dā idigne ferētes in
mat.26.a tra semetipos ⁊ dicētes. Ut qd pditio ista vnguēti
facta est? Poterat em̄ vnguentū istud venūdari
plusq̄ trecētis denarijs ⁊ dari paupibus. Et fre=
mat.26.a. mebant in eā. Jesus aūt dixit. Sinite eā. Quid il
Johā.12.b li molesti estis? Bonū opus opata est ī me. Sēp
em̄ paupes habetis vobiscum: ⁊ cū volueritis po
testis illis benefacere: me aūt nō semp habebitis
mat.26.a Q̄ habuit hec fecit p̄uenit vngere corpus meū
in sepulturā. Amen dico vobis: vbicūq; p̄dicatū
fuerit euāgeliū istud ī vniuerso mundo: ⁊ qd fecit
mat.26.a hec narrabit in memoriā eiꝰ. Et iudas scariothis
Luce.22.a vnꝰ de duodecim abijt ad summos sacerdotes vt
B pderet eū illis. Qui audiētes gauisi sūt: ⁊ pmise
runt ei pecuniā se daturos. Et q̄rebat quō eum
oportune traderet. Et primo die azymorū quādo
pascha imolabant dicūt ei discipuli. Quo vis ea
mus ⁊ paremꝰ tibi cōedere pascha? Et mittit du
mat.26.b. os ex discipulis suis ⁊ dicit eis. Jte in ciuitatē: ⁊
Luce.22.a occurret vobis hō lagenā aque baiulās: sequimi
eū: ⁊ quocūq; introierit dicite dn̄o domꝰ: q: ma=
gister dicit. Ubi est refectio mea: vbi pascha cū di
scipulis meis manducē? Et ipse vobis demōstra
bit cenaculū grande stratum ⁊ illic parate nobis
Et abierunt discipuli eiꝰ ⁊ venerunt in ciuitatē
⁊ inuenerunt sicut dixerat illis: ⁊ parauerunt pa=
mat.26.b. scha. Uespere autē facto venit cū duodecim. ⁊ di=
Luce.22.c scumbentibꝰ eis ⁊ māducantibꝰ ait iesus. Amen
Johā.13.c dico vobis: q: vnꝰ ex vobis tradet me q̄ māducat
mecū. At illi ceperūt ɔtristari ⁊ dicere ei singula
tim. Nunqd ego? Qui ait illis. Unꝰ ex duodecim
C q̄ intingit manū mecū in catino. ⁊ filiꝰ quidē hoīs
mat.26.b vadit sicut scriptū est de eo. Ue autē homi illi per
Luce.21.c quē filius hoīs tradet. Bonū erat ei si natꝰ nō
mat.26.c fuisset homo ille. Et manducantibus illis accepit
Luc.22.b. iesus panē: ⁊ benedicens fregit ⁊ dedit eis ⁊ ait.
1.cor.11.e. Sumite: hoc est corpus meum. Et accepto calice
gratias agens dedit eis. Et biberunt ex illo oēs
⁊ ait illis. Hic est sanguis meus noui testamenti
mat.26.e qui p multis effundet. Amen dico vobis: q: iam
non bibā de hoc genimine vitis vsq; in diē illum
mat.26.c. cū illud bibam nouū in regno dei. Et hymno di=
Johā.18.a cto: exierunt in montē oliuarum. Et ait eis iesus.
zacha.13.c. Oēs scandalisabimini in me in nocte ista: q: scri
ptum est. Percutiam pastorē ⁊ dispgent oues. Sz
postq̄ resurrexero p̄cedā vos in galileam. Pe= mat.26.c
trus autē ait illi. Et si omnes scādalizati fuerint:
sed nō ego. Et ait illi iesus. Amen dico tibi: q: tu Luc.22.d.
hodie in nocte hac priusq̄ gallus vocem bis de=
derit: ter me es negaturus. At ille ampliꝰ loque= D
bat. Et si oportuerit me simul cōmori tibi: non te mat.26.d
negabo. Similit̄ autē ⁊ oēs dicebant. ⁊ veniūt in
prediū cui nomen gethsemani: ⁊ ait discipulis suis
Sedete hic donec orem. Et assumit petrū ⁊ iaco
bū ⁊ iohēm secū: ⁊ cepit pauere ⁊ tedere: ⁊ ait illis. mat.26.d.
Tristis est aīa mea vsq; ad mortē. Sustinete hic iohā.12.d
⁊ vigilate. Et cū p̄cessisset paululū p̄cidit super
terrā ⁊ orabat vt si fieri posset transiret ab eo ho=
ra: ⁊ dixit. Abba pr̄: oīa tibi possibilia sunt: trās= mat.26.d.
fer calicē hunc a me. sed non qd ego volo: sed qd Luce.22.e
tu. Et venit ⁊ inuenit eos dormientes. ⁊ ait petro iohā.6.e.
Symon dormis. Non potuisti vna hora vigilare mat.26.d.
Uigilate ⁊ orate vt nō intretis in tētationē. Spi= Luce.22.e
ritus quidē p̄mptus est: caro vero infirma. Et ite iohan.6.g.
rū abiens orauit eundē sermonē dicēs. Et reuer mat.26.d
sus denuo inuenit eos dormientes. Erant enim E
oculi eorū grauati: ⁊ ignorabant quid r̄nderēt ei
Et venit tertio ⁊ ait illis. Dormite iam ⁊ req̄escite. mat.26.d.
Sufficit. Uenit hora: ecce filius hoīs tradet in
manus pctōrū. Surgite eamus. Ecce qui me tra=
det ppe est. Et adhuc eo loquēte: venit iudas sca mat.26.e.
rioth vnus de duodeci ⁊ cū eo turba multa: cum Luce.22.e
gladijs ⁊ lignis missi a summis sacerdotibꝰ ⁊ scri Johā.18.a
bis ⁊ seniorībꝰ. Dederat autē traditor eis signū mat.26.e.
dicēs. Quēcūq; osculatꝰ fuero ipse est tenete eū
⁊ ducite caute. Et cū venisset stati accedēs ad eū
ait. Aue rabbi. Et osculatꝰ est eū. At illi manꝰ in=
iecerunt in iesum: ⁊ tenuerūt eū. Unꝰ aūt quidā Mat.26.e
de circūstantibꝰ educēs gladiū pcussit seruū sum Luc.22.e
mi sacerdotis: ⁊ amputauit illi auriculā. Et respō iohā.18.b.
dens iesus ait illis. Tanq̄ ad latronē existis cū
gladijs ⁊ lignis ɔp̄hendere me. q̄tidie erā apud
vos in tēplo docens ⁊ nō me tenuistis. Sz vt imple
ant scripture. Tūc discipuli eiꝰ relinquētes eum mat.26.f.
oēs fugerūt. Adolescēs aūt quidā seq̄bat eū ami=
ctus syndone sup nudo: ⁊ tenuerunt eū. At ille re
lecta syndone nudus p̄fugit ab eis. Et adduxerūt F
iesum ad summū sacerdotē ⁊ cōuenerūt oēs sa mat.26.f.
cerdotes ⁊ scribe ⁊ seniores. Petrus aūt a longe Luce.22.f.
secutꝰ est eū vsq; itro in atriū summi sacerdotis: ⁊ Johā.18.e
sedebat cū ministris ad ignē: ⁊ calefaciebat se. Sū mat.26.f.
mi vero sacerdotes ⁊ oē cōciliū q̄rebant aduer Luc.22.g.
sus iesum testimoniū vt eū morti traderēt: nec in
ueniebāt. Multi aūt falsum testimoniū dicebant
aduersus eū ⁊ cōuenientia testimonia non erant
Et quidā surgentes falsū testimoniū ferebāt ad Mat.26.f.
uersus eū dicentes. Qm̄ nos audiuimꝰ eū dicen
tē. Ego dissoluā templū hoc manufactū ⁊ post tri
duū aliud nō manufactū edificabo. Et non erat
cōueniēs testimoniū illorū. Exurgēs aūt sūmus sa=
cerdos in mediū interrogauit iesum dicens. Non
r̄ndes q̄cq̄ ad ea q̄ tibi obijciūt ab his? Jlle aūt
tacebat ⁊ nihil r̄ndit. Rursū sūmꝰ sacerdos intro Mat.26.f.
gabat eū ⁊ dixit ei. Tu es xp̄s filꝰ dei bn̄dicti? Je Luc.22.g.
sus autē dixit illi. Ego sum. Et videbitis filiū ho= Mat.26.f.
minis sedentē a dextris virtutis dei: ⁊ venientē Luc.22.g.
cū nubibꝰ celi. Sūmꝰ aūt sacerdos scindēs vestī= iohā.9.g.

G menta sua ait. Quid adhuc desideramꝰ testes? Au
mat.26.g distis blasphemiã. Quid vobis videt? Qui oẽs
Luce.22.g cõdẽnauerunt eũ esse reũ mortis. Et ceperunt qui
Mat.26.g dã cõspuere eũ ꝛ velare faciẽ eiꝰ ꝛ colaphis eũ ce
Luce.22.g dere: ꝛ dicere ei. Prophetisa. Et ministri alapis eũ
Johã.18.d cedebant. Et cũ esset petrus in atrio deorsum: ve
nit vna ex ancillis summi sacerdotis: ꝛ cũ vidisset
petrũ calefacientẽ se: aspiciens illũ ait. Et tu cum
iesu nazareno eras. At ille negauit dicens. Neq3
Mat.26.g scio neq3 noui quid dicas. Et exijt foras añ atriũ:
Luce.22.f ꝛ gallus cãtauit. Rursus aũt cũ vidisset illũ ancil
Johã.18.c la: cepit dicere circunstantibus: qꝛ hic ex illis est.
At ille iterũ negauit. Et post pusillũ rursus q̃ asta
bant dicebãt petro. Uere ex illis es: nã ꝛ galileus
es. Ille aũt cepit anathematisare ꝛ iurare: qꝛ ne
scio hoiem istũ quẽ dicitis: ꝛ statim gallus iterũ cãta
mar.62.g. uit. ꝛ recordatꝰ est petrus verbi qđ dixerat ei iesꝰ
Luce.22.g priusq̃ gallus cantet bis: ter me negabis: ꝛ cepit
flere.

C. S. Uinctũ iesum duxerũt ad pylatũ. ꝛ illusio ꝛ crucifixio: ꝛ mors: ꝛ sepultura iesu xpi. xv.

A Et cõfestim mane cõsiliũ facientes sum
Mat.27.a mi sacerdotes cũ senioribꝰ ꝛ scribis ꝛ
Luce.23.a vniuerso cõsilio vincientes iesum duxe
Johã.18.e runt ꝛ tradiderunt pylato: ꝛ interroga
mat.27.b. uit eũ pylatus. Tu es rex iudeorũ? At ille rñdens
Luce.23.a ait illi. Tu dicis. Et accusabãt eũ summi sacerdotes
Johã.18.f. in multis. Pylatꝰ autẽ rursum interrogauit eũ di
mat.27.b. cens. Nõ rñdes quicq̃? Uide in quãtis te accusant.
Johã.19.b Jesus aũt ampliꝰ nihil rñdit: ita vt miraret pyla
mat.27.b. tus. Per diẽ aũt festũ solebat dimittere illis vnũ
Luce.23.c. ex vinctis quẽcũq3 petissent. Erat autẽ q̃ dicebat
iohan.18.g barrabas: q̃ cũ seditiosis erat vinctꝰ q̃ in seditiõe
mat.27.b. fecerat homicidiũ. Et cũ ascendisset turba: cepit
Joh.18.d. rogare sicut semp̄ faciebat illis. Pylatꝰ aũt rñdit
eis ꝛ dixit. Uultis dimittã vobis regẽ iudeorum?
mat.27.b. Sciebat eñ q̃ p̄ inuidiã tradidissent eũ summi
Luce.23.c. sacerdotes. Põtifices aũt cõcitauerũt turbã vt ma
iohã.18.g. gis barrabã dimitteret eis. Pylatus aũt iterũ re
B spõdẽs ait illis. Quid ḡ vultis faciã regi iudeorũ?
At illi iterũ clamauerunt. Crucifige eũ. Pylatus
mat.27.c. vero dicebat illis. Quid eñ mali fecit? At illi ma
Luce.23.d gis clamabant. Crucifige eũ. Pylatꝰ aũt volens
iohã.19.c. poplo satisfacere dimisit illis barrabã: ꝛ tradidit
mat.27.c iesum flagellis cesum vt crucifigeret. Milites au
iohã.29.a. tẽ duxerunt eũ in atriũ p̄torij ꝛ cõuocant totã co
mat.27.d hortẽ ꝛ induunt eum purpura ꝛ imponunt ei ple
iohã.19.a ctentes spineã coronã: ꝛ ceperũt salutare eũ. Aue
mat.27.d. rex iudeorũ: ꝛ pcutiebant caput eiꝰ harundine: et
Luce.23.d cõspuebant eũ: ꝛ ponentes genua adorabant eũ.
mat.27.d. Et postq̃ illuserunt ei exuerunt illũ purpura ꝛ in
Luce.23.e duerunt eũ vestimẽtis suis: ꝛ educunt illũ vt cru
iohã.19.c cifigerent eũ. Et angariauerũt p̄tereuntẽ quẽpiã
mat.27.d. symonẽ cyreneũ venientẽ de villa: patrẽ alexan
iohã.19.c. dri ꝛ rufi: vt tolleret crucẽ eiꝰ. Et pducunt illũ in
mat.27.d. golgotha locũ: qđ est interp̄tatũ caluarie locꝰ. Et
Luce.23.e dabant ei bibere myrrhatũ vinũ: ꝛ nõ accepit. Et
iohã.18.d crucifigentes eũ: diuiserunt vestimenta eiꝰ: mittẽ
C tes sortẽ sup̄ eis quis q̃d tolleret. Erat autẽ hora
mat.27.e tertia ꝛ crucifixerũt eũ. Et erat titulꝰ cause eiꝰ in
Luce.23.e scriptꝰ: rex iudeorũ. Et cũ eo crucifigunt duos la
Luce.19.d trones: vnũ a dextris ꝛ aliũ a sinistris eiꝰ. Et iple
Esa.53.d ta est scriptura q̃ dicit. et cũ iniquis reputatus ẽ.

Et p̄tereuntes blasphemabãt eũ mouentes capi Luce.22.d
ta sua ꝛ dicẽtes. Uah q̃ destruis templũ dei: ꝛ in tri mat.27.e
bus diebꝰ reedificas. Saluũ fac teip̄3 descendẽs
de cruce. Siliꝛ ꝛ summi sacerdotes illudentes ad mat.27.c
alterutrũ cũ scribis dicebant. Alios saluos fecit: Luce.23.e.
seip̄3 nõ põt saluũ facẽ. Xp̄s rex isrl' descẽdat nũc mat.27.f.
de cruce: vt videamꝰ ꝛ credamꝰ. Et q̃ cũ eo crucifi Luce.23.e.
xi erãt cõuiciabant ei: ꝛ factã hora sexta tenebre fa iohã.19.e
cte sunt p̄ totã terrã vsq3 in horã nonam. Et hora mat.27.c
nona exclamauit iesus voce magna dicens. Hel
oy heloy lamaezebthani. qđ est interp̄tatũ. Deꝰ
meus: deꝰ meꝰ: vt q̃d dereliq̃sti me? Et quidã de
circũstantibꝰ audientes dicebãt. Ecce helyã vo mat.27.f.
cat. Currẽs autẽ vnus ꝛ implens spõgiã aceto: cir Luce.23.e
cũponẽsq3 calamo potũ dabat ei dicẽs. Sinite: vi iohã.19.f.
deamꝰ si veniat helyas ad deponẽdũ eũ. Jesus D
autẽ emissa voce magna expirauit: ꝛ velũ templi mat.27.f.
scissum est in duo a summo vsq3 deorsum. Uidens Luce.23.g
aũt cẽturio q̃ ex aduerso stabat: qꝛ sic clamãs ex
pirasset ait. Uere hic homo filiꝰ dei erat. Erãt au mat.27.f.
tẽ ꝛ mulieres de lõge aspiciẽtes: inter quas erat
maria magdalene ꝛ maria iacobi minoris ꝛ ioseph
mat ꝛ salome. ꝛ cũ esset in galilea seq̃bant eũ ꝛ mi
nistrabant ei: ꝛ alie multe q̃ simul cũ eo ascẽderãt
hierosolimã. ꝛ cũ iam sero esset factũ qꝛ erat para mat.27.g.
sceue quod est añ sabbatũ: venit ioseph ab arima Luce.23.g
thia nobilis decurio q̃ ꝛ ip̄e erat expectãs regnũ iohã.19.g.
dei: ꝛ audacter introiuit ad pylatũ ꝛ petijt corpꝰ
iesu. Pylatꝰ aũt mirabat si iam obijsset ꝛ accersito
centurione interrogauit eũ si iã mortuꝰ esset. ꝛ cũ co
gnouisset a cẽturiõe donauit corpꝰ ioseph. Joseph mat.27.g.
aũt mercatꝰ syndonẽ ꝛ deponẽs eũ inuoluit syn Luce.23.g
done: ꝛ posuit eũ in monumẽto qđ erat excissum iohã.19.g
de petra: ꝛ aduoluit lapidẽ ad ostiũ monumenti.
Maria autem magdalene ꝛ maria ioseph aspicie Mat.27.g
bant vbi poneretur.

C. S. Resurrectio ꝛ ostensio eiꝰ. et qđ p̄dicare iubet euangelium. xvi.

Et cũ transisset sabbatũ: maria magda A
lene ꝛ maria iacobi et salome emerunt
aromata vt venientes vngerent iesum.
Et valde mane vna sabbatorũ veniunt Mat.28.a.
ad monumentũ orto iam sole: ꝛ dicebãt ad inuicẽ. Luc.24.a.
Quis reuoluet nobis lapidẽ ab ostio monumen Johã.20.a
ti? Et respiciẽtes viderũt reuolutũ lapidẽ. Erat B
q̃ppe magnꝰ valde: ꝛ introeũtes in monumẽtũ vi
derũt iuuenẽ sedentẽ in dextris coop̄tũ stola can
dida ꝛ obstupuerũt. q̃ dixit illis. Nolite expauescẽ. Mat.28.a.
Jesum q̃ritis nazarenũ crucifixũ: surrexit nõ est Luc.24.a.
hic. ecce locꝰ vbi posuerũt eũ. Sed ite dicite discipulis
eiꝰ ꝛ petro qꝛ p̄cedet vos i galileã. Ibi eũ videbitis
sicut dixit vobis. At ille exeũtes fugerunt de mo
numẽto. Inuaserat ei eas tremor ꝛ pauor ꝛ nemi
ni q̃cq̃ dixerũt: timebãt ei. Surgẽs aũt iesus mane
prima sabbati apparuit primo marie magdalene de q̃
eiecerat septẽ demonia. Illa vadẽs nũciauit his C
q̃ cũ eo fuerãt lugẽtibꝰ ꝛ flẽtibꝰ. Et illi audientes
qꝛ viueret: ꝛ visus esset ab ea: nõ crediderũt. Pꝰ hec Luc.24.b.
aũt duobꝰ ex his ãbulãtibꝰ ostẽsus ẽ i alia effigie
euntibꝰ in villã: ꝛ illi euntes nũciauerũt ceteris: nec illi
crediderunt. Nouissime autẽ recũbentibus illis
vndeci apparuit ꝛ exprobrauit incredulitatẽ eorũ ꝛ
duriciã cordis: qꝛ his q̃ viderãt eũ resurrexisse nõ

D crediderit.⁊ dixit eis.Eūtes i mūdū vniuersū p̄di
cate euāgeliū oī creature.Qui crediderit ⁊ bapti
zatꝰ fuerit saluus erit:qui v̄o nō crediderit condē
nabit.Signa aūt eos q̄ crediderint hec sequent.
In noīe meo demōia eiicient:liguis loquent nouis:
serpētes tollē.Et si mortiferū q̄d biberit: non eis
nocebit.Sup egros manꝰ imponēt:⁊ bene habe=
Actu.i.b. bunt.Et dn̄s quidem iesus postq̄ locutus est eis
Luc.24.g. assumptus est in celū:⁊ sedet a dextris dei Illi au
Apo.i.c tem profecti predicauerūt vbiq̄ dn̄o cooperāte:
et sermonē cōfirmante sequentibus signis.
Explicit euangelium secundum Marcum.

Incipit prefatio beati hieronymi p̄sbyteri in euangelium secundum Lucam.

Ucas syrus natione antiocēsis arte medicus:discipl's aplor̄ postea paulū secutus vsq̄ ad cōsummationē eiꝰ seruiēs dn̄o sine crimine. Nam neq̄ vxorē vnq̄ h̄ns neq̄ filios:septuagita et quattuor annorum obiit in bithinia plenus sp̄ū sctō.Qui cū iā scripta essent euāgelia p matheū quidē in iudea:p Marcū aūt in italia sctō instigāte sp̄ū in achaie partibus hoc scripsit euāgeliū:significās etiā ip̄e i principio an̄ suū alia esse descripta . Cui extra ea q̄ ordo euāgelice dispositionis exposcit: ea maxie necessitas laboris fuit vt primū grecis fidelibꝰ omī pphetatiōe vēturi in carnem dei xp̄i manifestata humanitate ne iudaicis fabulis attenti in solo legis desiderio tenerent.vel ne hereticis fabulis ⁊ stultis sollicitationibꝰ seducti exciderēt a v̄itate elaboraret:dehic vt i p̄icipio euāgelii iohis natiuitate p̄sumpta cui euāgeliū scriberet ⁊ i q̄ electꝰ scriberet idicaret:ptestās in se ꝯpleta esse: q̄ eēnt ab aliis inchoata . Cui ideo post baptismum filii dei a perfectione gn̄ationis in xp̄o implete:repetende a p̄icipio natiuitatis hūane potestas pmissa est vt requirentibꝰ demōstraret in q̄ apprehendēs erat p nathā filiū dauid itroitu recurrētis in deū gn̄ationis admisso:indispabilis derp̄ dicans in hoibꝰ xp̄m suū:perfecti opus hois redire in se per filiū faceret : q̄ per dauid p̄rem veniētibꝰ iter p̄bebat in xp̄o. Cui luce nō immerito etiā scribendorū actuū aplorū ptās in ministerio dat vt deo in deū pleno: filio pditionis extīcto:oratione ab aplis facta.sorte dn̄i electiōis numerꝰ compleret Sicq̄ paulꝰ cōsummationē aplicis actibꝰ daret: q̄ diu ꝯtra stimulū recalcitrātē dn̄s elegisset Q̄d et legētibꝰ ac requirētibꝰ deū: et si p singula expediri a nobis vtile fuerat:sciēs tn̄ q̄ operātē agricolam oporteat primū de fructibꝰ suis edere vitauimus publicā curiositatē:ne nō tā volentibꝰ deū demōstrasse videremur q̄ fastidiētibꝰ prodidisse

Explicit prefatio.

Incipit p̄hemiū beati luce in euāgeliū suum.

Uoniā quidē multi conati sunt ordinare narratiōes q̄ in nobis ꝯplete sunt rerū:sicut tradiderūt nobis q̄ ab initio ipi viderūt ⁊ ministri fuerūt sermonis.visum est et michi assecuto oia a p̄icipio diligenter ex ordie tibi scribere optime theophile vt cognoscas eorum verborum de quibus eruditus es veritatem.

Explicit prohemium luce.

Incipit euāgeliū secundum Lucam.

C.S. Cōmendatio zacharie ⁊ elizabeth.angelus ait zacharie:exaudita est oratio tua : et Elizabeth pariet tibi filium.⁊ vocabis nomen eiꝰ iohānem.zacharias non credens gabrieli obmutuit. Elizabeth post hec concepit et occultabat se mēsibus quinq̄:in mense sexto missus est angelꝰ ad virginem Mariam:et dixit ei Aue gratia ⁊c. Maria concepto saluatore exurgens abiit in montana:⁊ salutauit elizabeth Benedicta tu ⁊c. ⁊ ait maria. Magnificat. ⁊c.elizabeth peperit filiū.⁊ octauo die circuncidit. zacharias loquelam recupat et prophetat dicens.Benedictus.

Capitulum primum.

Uit in die
bus herodis regis iudee A
sacerdos quidā noīe za
charias:d̄ vice abia ⁊ vxor
illiꝰ de filiabꝰ aaron: ⁊ no
men eius elizabeth Erāt
aūt iusti ambo ān deū: in
cedētes in oībus manda
tis et iustificationibꝰ dn̄i sine querela. Et nō erat
illis filiꝰ eo q̄ esset elizabeth sterilis:⁊ ambo pro=
cessissent in diebꝰ suis Factū est aūt cū sacerdotio
fungeret zacharias in ordine vicis sue an̄ deū: se
cundū cōsuetudinē sacerdotii sorte exiit vt incen
sum poneret:ingressus in tēplū dn̄i. Et oīs multi
titudo populi erat orans foris hora incensi. Ap=
paruit autē illi angelꝰ dn̄i stans a dextris altaris
incensi.Et zacharias turbatus est vidēs et timor
irruit sup eū. Ait aūt ad illū angelus. Ne timeas
zacharia qm̄ exaudita est deprecatio tua Et vxor
tua elizabeth pariet tibi filiū.⁊ vocabis nomē eiꝰ
iohannem:⁊ erit gaudiū tibi ⁊ exultatio.Et multi
in natiuitate eiꝰ gaudebūt.Erit eī magnꝰ coram B
dn̄o.et vinū ⁊ sicerā nō bibet.Et sp̄ūsctō replebit
adhuc ex vtero m̄ris sue:⁊ multos filior̄ israel cō
uertet ad dn̄m deū ipsorū.Et ip̄e precedet an̄ illū
in sp̄ū ⁊ v̄tute helye:vt cōuertat corda patrum in
filios:⁊ incredulos ad prudētiam iustor̄: parare
dn̄o plebē pfectā.Et dixit zacharias ad angelum.
Unde hoc sciam? Ego eī sum senex:et vxor mea Gene.8.b.
pcessit in diebꝰ suis. Et r̄ndens angelus dixit ei. Judi.13.b.
Ego sum gabriel qui asto an̄ deū ⁊ missus sum lo
qui ad te:⁊ hec tibi euangelizare.Et ecce eris ta=
cens ⁊ nō poteris loq̄ vsq̄ in diē quo hec fiant: p
eo q̄ non credidisti v̄bis meis que implebunt in
tempore suo.Et erat plebs expectās zachariam
et mirabant q̄ tardaret ipse in templo Egressus
aūt nō poterat loqui ad illos ⁊ cognouerūt q̄ vi=
sionem vidisset in tēplo.Et ip̄e erat innuens illis
et pmansit mutꝰ.Et factū est vt impleti sunt dies C
officii eiꝰ:abiit in domū suā Post hos aūt dies cō
cepit elizabeth vxor eiꝰ ⁊ occultabat se mēsibꝰ qn
q̄ dicēs.Q2 sic fecit michi dn̄s in diebꝰ quibꝰ re=
spexit auferre opprobriū meū inter hoies In mē
se autē sexto:missus est angelꝰ gabriel a deo in ci=

Math.i.c. uitatẽ galilee:cui nomen nazareth ad virginẽ de
spõsatã viro cui nomen erat ioseph de domo dd
et nomẽ virginis Maria. Et ingressus angel9 ad
Judi.13.e. eã dixit. Aue grã plena dñs tecũ: bñdicta tu ĩ mu
lierib9. Que cũ audisset turbata est in sermõe ei9
⁊ cogitabat qualis esset ista salutatio. et ait ãgel9
ei. Ne timeas maria inuenisti em̃ gratiã apud de
esaie.17.c. minũ. Ecce cõcipies in vtero ⁊ paries filiũ:et vo=
Mat.i.d. cabis nomẽ eius iesum. Hic erit magnus: ⁊ filius
altissimi vocabit. Et dabit illi dñs de9 sedẽ dauid
Mich.4.c. patris ei9: ⁊ regnabit in domo iacob ineternum: ⁊
regni ei9 nõ erit finis. Dixit aũt maria ad angelũ
D Quõ fiet istud:qm̃ virũ nõ cognosco? Et rñdens
angelus dixit ei. Spũssctũs superueniet in te et vir
esaie.6.d. tus altissimi obumbrabit tibi. Ideoq3 et quod na
scetur ex te sanctũ vocabit filius dei. Et ecce eliza
beth cognata tua: et ipsa concepit filium in sene=
ctute sua. Et hic mensis est sextus illi q̃ vocat ste=
rilis:qr nõ erit impossibile apud deũ omne vbu3
Dixit aũt maria. Ecce ancilla dñi: fiat michi secũ
dum verbũ tuũ. Et discessit ab illa angelus. Exur
gens aũt maria in dieb9 illis abijt in mõtana cu3
festinatione in ciuitatẽ iuda: ⁊ intrauit in domu3
zacharie et salutauit elizabeth. Et factũ est vt au
diuit salutationẽ marie elizabeth:exultauit ĩfans
ĩ vtero eius. Et repleta est spũsctõ elizabeth: ⁊ ex
Judi.5.d. clamauit voce magna ⁊ dixit Benedicta tu inter
mulieres ⁊ bñdictus fructus vẽtris tui:et vnde hoc
E michi vt veniat mater dñi mei ad me? Ecce enim
vt facta est vox salutatiõis tue in aurib9 meis ex
ultauit in gaudio infans in vtero meo: ⁊ btã que
credidisti:qm̃ pficient ea q̃ dicta sunt tibi a domi
no:et ait maria. Magnificat aĩa mea dñm. Et ex=
ultauit spũs me9 in deo salutari meo. Qr respexit
humilitatẽ ancille sue:ecce em̃ ex hoc beatam me
dicẽt oẽs gñationes. Qr fecit michi magna q̃ po
tens est: ⁊ sanctũ nomẽ ei9. Et mia eius a pgenie
in pgenies:timentib9 eũ Fecit potẽtiã in brachio
suo:dispersit supbos mẽte cordis sui Deposuit po
tentes de sede:et exaltauit humiles. Esurientes
impleuit bonis:et diuites dimisit inanes. Susce=
pit israel puerũ suũ recordat9 mie sue Sicut locu
tus est ad patres nostros:abraã et semini eius in
secula. Mansit aũt maria cũ illa quasi tribus mẽ=
bus:et reuersa est in domũ suã. Elizabeth aũt im
F pletũ est tẽpus pariẽdi:et peperit filiũ. Et audie
runt vicini et cognati eius:qr magnificauit domi
nus miam suã cũ illa ⁊ cõgratulabant ei. et factũ
est in die octauo venerũt circũcidere puerũ: ⁊ vo
cabant eũ noĩe pr̃is sui zachariã: ⁊ rñdens mater
eius dixit. Nequaq̃3 sed vocabit iohãnes et dixe=
runt ad illã. Qr nemo est in cognatione tua: q̃ vo
cetur hoc noĩe. Innuebãt aũt pr̃i eius quẽ vellet
vocari eũ: ⁊ postulãs pugillarẽ scripsit dicens Jo
hannes est nomẽ ei9. et mirati sunt vniuersi Aper
tum est aũt ilico os ei9 ⁊ lingua eius et loquebat
bñdicens deũ: ⁊ factus est timor super oẽs vicios
eo⁊:et sup oĩa mõtana iudee diuulgabant omia
verba hec: ⁊ posuerũt omnes qui audierãt in cor
de suo:dicentes. Quis putas puer iste erit? Etem̃
manus dñi erat cũ illo: ⁊ zacharias pater eius re
pletus est spũsctõ et prophetauit dicẽs. Benedi
ctus dñs deus israel:qr visitauit ⁊ fecit redẽptio=
nem plebis sue. Et erexit cornu salutis nobis in B
domo dauid pueri sui. Sicut locutus est p os san
ctorum que a seculo sunt propheta⁊ eius. Salu=
tem ex inimicis nostris: ⁊ de manu oĩm qui oderũt
nos. Ad faciẽdã miam cum pr̃ibus nostris ⁊ me=
morari testamẽti sui sancti. Jusiurandũ quod iu=
rauit ad abraã pr̃em nostrũ daturu3 se nobis. Ut
sine timore de manu inimico⁊ nro⁊ liberati ser=
uiamus illi. In sanctitate et iusticia corã ipõ omi
bus dieb9 nostris. Et tu puer pp̃heta altissimi vo
caberis:preibis em̃ ãte faciẽ dñi parare vias ei9.
Ad dandã scientiã salutis plebi eius in remissio=
nem peccato⁊ eo⁊. Per viscera mie dei nostri in
quibus visitauit nos oriẽs ex alto. Illuminare his
q̃ in tenebris et in vmbra mortis sedent ad dirigẽ
dos pedes nr̃os in viã pacis. Puer aũt crescebat 1.Reg.2.e.
et cõfortabat spũ et erat in desertis vsq3 in diem
ostensionis sue ad israel.

¶ C.S. Edictũ augusti vt describerent orbis. ma
ria peperit filiũ suũ primogenitũ. angel9 natiuita
tem xp̃i pastorib9 nũciauit: ⁊ pastores dicebãt ad
inuicẽ:trãseamus vsq3 bethleẽ:iesus circũciditur
symeõ accepit iesum in vlnas suas dicẽs. Nũc di
mittis ⁊c. symeõ dixit marie: ecce posit9 ⁊c. ⁊ ãna
prophetissa supueniẽs confitebat dño ⁊ loqueba
tur de illo oĩbus qui expectabãt redẽptionẽ isra
el:iesus inuentus in medio doctorũ: et q̃ subdit9
erat Marie et ioseph. ij.

Factum est aũt in diebus illis. Exijt edi A
ctum a cesare augusto vt describeretur
vniuersus orbis. Hec descriptio prima
facta est a p̃side syrie cyrino: ⁊ ibãt om
nes vt profiterent singuli in suã ciuitatẽ. Ascẽdit
autẽ et ioseph a galilea de ciuitate nazareth ĩ iu=
deam ciuitatẽ dauid q̃ vocat bethleem:eo q̃ esset
de domo et familia dauid vt profiteret cũ maria
despõsata sibi vxore pregnãte. Factũ est aũt cum
essent ibi:impleti sunt dies vt pareret Et peperit Marci.i.c.
filiũ suũ primogenitũ:et pãnis eũ inuoluit ⁊ recli d.et.2.a.
nauit eũ in presepio:qr non erat ei locus in diuer B
sorio. Et pastores erãt in regione eadẽ vigilãtes
et custodiẽtes vigilias noctis super gregem suum
Et ecce angelus dñi stetit iuxta illos: et claritas
dei circũfulsit illos ⁊ timuerũt timore magno. Et
dixit illis angelus. Nolite timere Ecce em̃ euãge
lizo vobis gaudiũ magnũ:qd̃ erit omni populo:qr
natus est vobis saluator q̃ est christus dñs in ciui
tate dauid. Et hoc vobis signũ. Inuenietis ĩfan
tem pannis inuolutũ ⁊ positũ in presepio. Et subi
to facta est cu3 angelo multitudo milicie celestis
laudãtiũ deũ ⁊ dicentiũ. Gloria in altissimis deo:
et in terra pax hoĩb9 bone voluntatis. Et factum C
est vt discesserunt ab eis angeli in celu3:pastores
loquebant ad inuicẽ. Trãseamus vsq3 bethleem
et videam9 hoc verbũ quod factu3 est quod fecit
dñs ⁊ ostẽdit nobis. Et venerũt festinãtes ⁊ inue
nerunt mariã ⁊ ioseph:et infantẽ positũ in prese=
pio. Uidẽtes aũt cognouerũt de vbo qd̃ dictũ erat
illis de puero hoc. Et oẽs q̃ audierãt mirati sunt
et de his q̃ dicta erant a pastorib9 ad ipsos. Ma= infra eodẽ
ria aũt cõseruabat oĩa verba hec cõferens in cor
de suo. Et reuersi sunt pastores glorificãtes ⁊ lau
dantes deũ in oĩb9 q̃ audierant et viderant:sicut

dictũ est ad illos. Et postq̃ cõsummati sunt dies
octo vt circũciderek puer vocatũ est nomen eius
iesus. Quod vocatũ est ab angelo priusq̃ in vte-
ro conciperek. Et postq̃ impleti sunt dies purga
tionis eius secũdũ legẽ moysi tulerunt illũ in hie
rusalẽ vt sisterẽt eũ dño: sicut scriptum est in lege
D dñi. Q2 oẽ masculinũ adaperiẽs vuluã sanctũ do
Exo.34.c. mino vocabik. Et vt darẽt hostiã secũdũ quod di-
ctum est in lege dñi: par turturũ aut duos pullos
colũbarũ. Et ecce homo erat in hierusalẽ cui no-
men symeon. Et homo iste iustus ꝛ timoratus ex
pectans cõsolationẽ israel: et spũssanctus erat in
eo. Et responsum acceperat a spiritusancto: nõ vi
surum se mortẽ nisi prius videret xp̃m dñi. Et ve-
nit in spũ in tẽplũ: et cũ inducerent puerũ iesum
parẽtes eius vt facerẽt secũdũ cõsuetudinẽ legis
pro eo et ipse accepit eũ in vlnas suas: ꝛ bñdixit
deũ ꝛ dixit. Nũc dimittis seruũ tuũ dñe: secũdum
E verbũ tuũ in pace. Q2 viderũt oculi mei salutare
tuũ. Quod parasti ante faciẽ oim populorũ. Lu-
men ad reuelationẽ gentiũ. et gloriã plebis tue
israel. Et erat pater eius ꝛ mater ei⁹ mirãtes sup
his q̃ dicebank de illo ꝛ bñdixit illis symeon: ꝛ di-
Zach.14.d. xit ad mariã matrẽ eius. Ecce positus est hic in
ruinã ꝛ in resurrectionẽ multoꝝ in isrl̃ ꝛ in signũ
cui cõtradicek. Et tuã ipsius aiã pertrãsibit gla-
dius. vt reuelenk ex multis cordib⁹ cogitationes.
Et erat ãna pphetissa filia phanuel de tribu aser
hec pcesserat in dieb⁹ multis: et vixerat cum viro
suo annis septẽ a virginitate sua ꝛ hec vidua vsq̃
ad annos octogintaq̃ttuor q̃ nõ discedebat de tẽ
plo ieiunijs et obsecrationib⁹ seruiens nocte ac
F die. Et hec ipsa hora superueniens confitebak dño
et loquebak de illo oib⁹ qui expectabãt redẽptio
nem isrl̃. Et vt perfecerũt oia secũdũ legẽ dñi re-
uersi sunt i galileã in ciuitatẽ suã nazareth. Puer
aũt crescebat ꝛ cõfortabak plen⁹ sapiẽtia ꝛ gratia
dei erat in illo et ibãt parẽtes eius per oẽs ãnos
in hierusalẽ in die solenni pasche: ꝛ cũ factus esset
annoꝝ duodecim ascẽdentib⁹ illis hierosolymã
secundũ cõsuetudinẽ diei festi cõsummatisq̃ die
bus cũ redirẽt: remãsit puer iesus in hierusalẽ: et
nõ cognouerũt parẽtes eius. Existimãtes aũt il-
lum esse in comitatu venerũt iter diei: et require-
bant eũ inter cognatos et notos: ꝛ nõ inuenientes
regressi sunt in hierusalẽ requirẽtes eũ: ꝛ factum
est post triduũ inuenerũt illũ in tẽplo sedentẽ in
medio doctorum audiẽtẽ illos: ꝛ interrogantem
G eos. Stupebãt aũt oẽs qui eũ audiebãt sup pru-
Mat.7.d dentia et responsis ei⁹: ꝛ vidẽtes ammirati sunt:
Mar.1.c. et dixit mater eius ad illũ. Fili quid fecisti nobis
sic? Ecce pater tuus et ego dolentes querebam⁹
te. Et ait ad illos. Quid est q̃ me querebatis. Ne
sciebatis: q2 in his q̃ patris mei sũt oportet me eẽ
infra.18.f. et ipsi nõ intellexerũt verbũ quod locutus est ad
eos: ꝛ descẽdit cũ eis: et venit nazareth: ꝛ erat sub
supra eod. ditus illis. Et mater ei⁹ cõseruabat oia vba hec i
1.Reg.4.e corde suo. Et iesus pficiebat sapientia et etate et
gr̃a apud deũ ꝛ homines.
C. C. S. Iohannes predicat baptismũ penitẽtie
dicit turbis Genimina viperaꝝ ꝛc. facite fructus
dignos penitẽtie ꝛc. potest de⁹ de lapidibus istis
suscitare ꝛc. Iohannes turbis dixit ꝛ publicanis

et militib⁹ quid agere debeãt di. venit fortior me
cuius ventilabrũ in manu. ꝛ iohãnes corripit he-
rodẽ. ꝛ baptizat iesum. celũ aperik. vox patris au
ditur Iesus erat incipiẽs quasi annoꝝ trigita: vt
putabatur filius ioseph qui fuit heli ꝛc. iij.
Anno aũt quītodecimo iperij tyberij ce A
saris pcurãte põtio pylato iudeam: te
trarcha autẽ galilee herode: philippo
autẽ fratre ei⁹ tetrarcha ituree ꝛ traco
nitidis regionis. et lysania abiline tetrarcha sub
principib⁹ sacerdotũ anna ꝛ caypha factũ est ver
bum dñi sup iohannẽ zacharie filiũ in deserto. et Mat.3.a.
venit in oẽm regionẽ iordanis predicans baptis Mar.1.a.
mum penitentie in remissionẽ peccatoꝝ sicut scri Iohã.3. c.
ptum est in libro sermonũ esaie pphete. Vox cla esaie.40.a
mantis in deserto parate viã dñi: rectas facite se Mat.3.a.
mitas ei⁹. Ois vallis implebik: et ois mons ꝛ col Mar.1.a.
lis humiliabik: ꝛ erunt praua in directa: et aspera Iohã.1.c.
in vias planas: ꝛ videbit ois caro salutare dei. Di B
cebat ergo ad turbas que exibant vt baptizaren
tur ab ipso. Genimina viperaꝝ quis ostẽdit vobis Mat.3.c.
fugere a vẽtura ira? Facite ergo fructus dignos
penitentie: ꝛ ne ceperitis dicere patrẽ habemus
abraham. Dico eñ vobis q2 potẽs est de⁹ de lapi
dibus istis suscitare filios abrae. Iã eñ securis
ad radicẽ arboris posita est. Ois ergo arbor non Mat.3.c.
faciens fructũ bonũ excidek et in ignẽ mittek. Et et.7.c.
interrogabant eũ turbe dicẽtes. Quid ergo facie
mus? Respondens autẽ dicebat illis. Qui habet
duas tunicas det non habẽti. et qui habet escas
similiter faciat. Venerũt aũt ꝛ publicani vt bapti C
zarentur: et dixerũt ad illũ. Magister quid facie-
mus? At ille dixit ad eos. Nichil amplius q̃ qđ
cõstitutum est vobis faciatis. Interrogabãt aũt
eũ ꝛ milites dicẽtes. Quid faciem⁹ ꝛ nos? Et ait
illis. Neminẽ cõcutiatis neq̃ calũniã faciatis: et
contenti estote stipẽdijs vestris. Existimante aũt
pplo et cogitantibus oibus in cordib⁹ suis de io-
hanne ne forte ipse esset christus: respõdit iohan-
nes dicens oib⁹ Ego quidẽ aqua baptizo vos: ve Mat.3.c.
niet aũt fortior me post me: cui⁹ nõ sum dign⁹ sol marci.1.a.
uere corrigiã calciamentoꝝ eius ipẽ vos baptiza Iohan.1.d
bit in spiritusancto et igni: cuius ventilabrũ i ma- matth.3. c.
nu eius. ꝛ purgabit areã suã: ꝛ cõgregabit triticũ D
in horreum suũ. paleas aũt cõburet igni inextingui
bili. Multa quidẽ ꝛ alia exhortans euãgelizabat Mat.14.a
pplo. Herodes aũt tetrarcha cum corriperek ab Mar.6.c.
illo de herodiade vxore fratris sui: ꝛ de omib⁹ ma
lis que fecit herodes adiecit et hoc super oia: ꝛ in
clusit iohãnẽ in carcerẽ. Factũ est aũt cũ baptiza Mat.3.d.
retur omnis ppl̃s et iesu baptizato et orãte: aper Marci.1.a
tum est celũ ꝛ descẽdit spũs sanctus corporali spe Iohan.1.a
cie sicut colũba in ipsum: et vox de celo facta est.
Tu es fili⁹ me⁹ dilectus in te cõplacuit michi. Et E
ipse iesus erat incipiens quasi annoꝝ triginta: vt
putabak filius ioseph: qui fuit heli. q̃ fuit mathat. matth.1.a.
q̃ fuit leui: q̃ fuit melchi. q̃ fuit ianne. q̃ fuit ioseph
q̃ fuit mathathie. q̃ fuit amos. qui fuit naum. q̃ fuit
hesli. q̃ fuit nage. q̃ fuit maath. q̃ fuit mathathie. q̃
fuit semei. qui fuit ioseph. qui fuit iuda. qui fuit io
hãna. q̃ fuit resa. q̃ fuit zorobabel. qui fuit salathi-
el. qui fuit neri. q̃ fuit melchi. q̃ fuit addi. q̃ fuit co
san. q̃ fuit helmadan. q̃ fuit her. q̃ fuit iesu. qui fuit

helliezer.qui fuit iorim.ꝗ fuit mathat.ꝗ fuit leui.ꝗ
fuit symeō.ꝗ fuit iuda.ꝗ fuit ioseph.qui fuit iona.
ꝗ fuit heliachim.ꝗ fuit melcha.ꝗ fuit mēna.ꝗ fuit
mathatha.ꝗ fuit nathā.ꝗ fuit dd.ꝗ fuit iesse.ꝗ fuit
B obeth.ꝗ fuit boos.ꝗ fuit salmon.ꝗ fuit naason.ꝗ
fuit aminadab.ꝗ fuit arā.ꝗ fuit esrom.ꝗ fuit pha-
res.ꝗ fuit iude.ꝗ fuit iacob.qui fuit isaac.qui fuit
abrae.qui fuit thare.ꝗ fuit nachor.ꝗ fuit saruch.ꝗ
fuit ragau.ꝗ fuit phalech.ꝗ fuit heber.qui fuit sa-
le.qui fuit chaynā.qui fuit arphaxat.qui fuit sem.
qui fuit noe.qui fuit lamech.qui fuit mathusale.ꝗ
fuit enoch.qui fuit iareth.qui fuit malalehel.ꝗ fu-
it chaynā.qui fuit enos.qui fuit seth.qui fuit adā.
qui fuit dei.
¶C.S. Jesus plenus spūsctō regressus est a ior-
dane.ieiunās.xl.diebꝰ esuriit.⁊ tentat a dyabolo
cōsūmata tentatiōe dyabolus recessit ab eo vsqꝫ
ad tempus.iesus regressus in virtute spūs in ga-
lileam ⁊ fama exiit ꝑ vniuersaꝫ regionē de illo.ve
nit nazareth ⁊ intrauit synagogaꝫ ⁊ legit in libro
esaie prophete. Spūs dñi.⁊c.oēs testimoniū da-
bant illi.dicebāt.qꝛ filꝰ ioseph est.iesus dixit. Ne
mo propheta acceptus est in patria sua.dixit he-
liam missum cū fames esset in sarepta ad viduā.⁊
heliseū curasse a lepra naamā syrū.eiicitur de ci-
uitate iesus et ducit vsqꝫ ad supciliū mōtis vt pre
cipitetur.demoniū eiicit iesus ab hoie.socrum sy
monis curat.⁊ alios curat manꝰ imponēs.demo
nes clamabāt cū exirent.tu es filꝰ dei:et icrepās
non sinebat eos loqꝫ.dixit:oportet me euangeliza
re regnum dei. uit.
A Esus aūt plenus spūsctō egressus est a
Mat.4.a. iordane:⁊ agebat in spū in deserto die
Marci.1.b bus quadraginta ⁊ tentabat a dyabo-
lo.Et nichil mādu cauit in diebus illis:
et consummatis illis esuriit.Dixit aūt illi dyabo-
lus. Si filius dei es dic lapidi huic vt panis fiat.
Deut.8.a. Et respōdit ad illū iesus.Scriptū est:qꝛ nō in pa
ne solo viuit hō:sed in oī verbo dei. Et duxit illuꝫ
dyabolus et ostēdit illi omnia regna orbis terre
in momēto temporis:⁊ ait illi.Tibi dabo potesta
tem hanc vniuersam ⁊ gloriā illoꝝ:qꝛ michi tradi
B ta sunt et cui volo do illa. Tu ergo ꝓcidēs si ado
raueris corā me:erunt tua oīa. Et respōdens ie-
Deut.6.b. sus dixit illi.Scriptū est.Dñm deū tuū adorabis
et illi soli seruies.Et duxit illū in hierusalē ⁊ statu
it eū sup pinnaculuꝫ tēpli ⁊ dixit illi. Si filius dei
mat.24.a. es mitte te hinc deorsum.Scriptū est eñ:qꝛ ange
Ps̄.90 lis suis mādauit de te vt cōseruēt te et qꝛ in mani
bus tollent te.ne forte offendas ad lapidē pedeꝫ
Deut.6.c tuuꝫ.Et rñdens iesus:ait illi.Dictū est.nō tētabis
dñm deū tuū.⁊ cōsummata oī tentatione:dyabo
mat.4.d lus recessit ab illo vsqꝫ ad tp̄s. Et regressus est ie
Mar.3.a. sus in virtute spūs i galileā.⁊ fama exiit ꝑ vniuer
Joh.6.a sam regionē de illo:et ip̄e docebat in synagogis
C coꝝ:⁊ magnificabat ab omibꝰ.Et venit nazareth
mat.13.g vbi erat nutritus:⁊ intrauit secūdū cōsuetudineꝫ
suā die sabbati in synagogā:⁊ surrexit legē:⁊ tra-
ditus est illi liber esaie prophete et vt reuoluit li-
esaie.61.a. brum inuenit locū vbi scriptū erat.Spūs dñi sup
me ꝓpter quod vnxit me euāgelizare pauperibꝰ
misit me sanare cōtritos corde p̄dicare captiuis
remissionē.⁊ cecis visuꝫ dimittere cōfractos in re

missionē.p̄dicare annū dñi acceptū:⁊ diē retribu
tionis.⁊ cū plicuisset librū reddidit ministro ⁊ se-
dit ⁊ oīm in synagoga oculi erāt intendētes in eū D
Cepit autē dicere ad illos:qꝛ hodie ipleta est hec
scriptura in auribꝰ vestris. Et oēs testimoniū illi mar.6.a
dabāt ⁊ mirabant in verbis gratie q̄ ꝓcedebant Johā.4.f.
de ore ipsiꝰ et dicebāt Nōne hic est filius ioseph? Mar.13.g.
Et ait illis.Utiqꝫ dicetis michi hāc similitudineꝫ iohan.6.e.
medice cura teipsum.Quāta audiuimꝰ facta in
capharnaū:fac ⁊ hic in patria tua.Ait aūt Amen mat.13.g.
dico vobis qꝛ nemo propheta acceptus est in pa marci.6.a.
tria sua.In veritate dico vobis multe vidue erāt Johā.4.f.
in diebus helie in israel qñ clausuꝫ est celū annis 3.Re.17.b.
tribus ⁊ mēsibus sex.cū facta esset fames magna
in omni terra:⁊ ad nullā illaꝝ missus est helias:ni E
si in sarepta sidonie ad mulierē viduam.Et mul- 4.Re.4.d.
ti leprosi erant in israel sub helizeo ꝓpheta:⁊ ne-
mo eoꝝ mundatus est nisi naamā syrus:⁊ repleti
sunt oēs in synagoga ira hec audiētes.Et surre-
xerunt ⁊ eiecerūt illū extra ciuitatē ⁊ duxerūt illū
vsqꝫ ad superciliū montis:sup quē ciuitas illoꝝ
erat edificata vt precipitarēt eū. Ipse aūt transi
ens per mediū illoꝝ ibat.Et descendit in caphar math.7.d.
naum ciuitatē galilee ibiqꝫ docebat illos sabbatis Mar.1.c.
et stupebāt in doctrina eiꝰ qꝛ in potestate erat ser
mo ipsius ⁊ in synagoga erat homo habēs demo
nium immundū:⁊ exclamauit voce magna dicēs F
Sine:qd nobis ⁊ tibi iesu nazarene? Uenisti per
dere nos.Scio te qꝛ sis sanctus dei.⁊ increpauit
illum iesus dicens.Obmutesce ⁊ exi ab eo. Et cū
ꝓiecisset illud demoniū in mediū exiit ab illo:ni-
chilqꝫ illū nocuit:⁊ factus est pauor in omnibꝰ et
colloquebantur ad inuicē dicētes.Quod est hoc
verbū:qꝛ in potestate ⁊ ꝟtute imperat immundis
spiritibus ⁊ exeūt:⁊ diuulgabat fama de illo i om
nem locū regionis. Surgens autē iesus de syna
goga introiuit in domū symonis.socrus autē sy- Marci.1.e.
monis tenebat magnis febribꝰ ⁊ rogauerūt illuꝫ
pro ea:⁊ stans sup illam imperauit febri ⁊ dimisit
illam:et continuo surgēs ministrabat illis.Cū au G
tem sol occidisset oēs qui habebant infirmos va mat.1.c
riis lāguoribus ducebāt illos ad eū:at ille singulꝭ
manꝰ imponēs curabat eos.Exiebāt aūt demo-
nia a multis clamātia ⁊ dicētia:qꝛ tu es filius dei
Et increpās nō sinebat ea loqui:qꝛ sciebāt ipsum Mat.3.b.
esse xp̄m.Facta aūt die egressus ibat in desertuꝫ
locū:⁊ turbe requirebāt eū ⁊ venerūt vsqꝫ ad ip̄ꝫ
et detinebāt illū ne discederet ab eis:quibus ille
ait:qꝛ et aliis ciuitatibꝰ oportet me euangelizare
regnū dei:qꝛ ideo missus sum:⁊ erat p̄dicās in sy-
nagogis galilee.
¶C.S. Cum turbe irruerent ad eū vt audirent
ꝟbū dei:ascendit nauē petri.docebat de nauicula
turbas.iesus dixit petro.duc in altū ⁊c. hoc facto
concluserunt piscium multitudinem.et rhete eo-
ruꝫ rumpebatur.quod cum videret petrus dixit.
exi a me ⁊c.dixit petro.ex hoc eris homines capi
ens.leprosum mundat.⁊ paralyticum curat.dixit
leui sedenti ad teloneum.sequere me. et fecit leui
conuiuium.pharisei murmurabant et iesus dicit
non egent qui sani sunt medico.pharisei dicunt
iesu.quare discipuli iohannis ieiunant frequent
post hoc iesus dicit similitudineꝫ de commissura

vestimenti noui:et nemo mittit vinum nouum in
vtres veteres. v.
A F Actũ est aũt cũ turbe irruerẽt in euз vt
mat.4.a. audirẽt verbũ dei et ipse stabat sec⁹ sta=
gnuз genezareth. Et vidit duas naues
stãtes secus stagnũ: piscatores aũt de=
scẽderãt ꝛ lauabant rhetia. Ascẽdẽs aũt in vnam
naui que erat symonis rogauit eum a terra redu
cere pusillũ: ꝛ sedẽs docebat de nauicula turbas
Ut cessauit aũt loqui: dixit ad symonẽ. Duc in al=
tum: ꝛ laxate rhetia vestra in capturã: et respon=
B dens symon dixit illi. Preceptor ꝑ totaз noctẽ la
borantes nichil cepim⁹: in verbo aũt tuo laxabo
rhete. Et cũ hoc fecissent: cõcluserũt pisciũ multi=
tudinẽ copiosam. Rũpebat aũt rhete eoꝝ. Et an
nuerũt socijs q̃ erãt in alia naui: vt venirẽt ꝛ adiu
uarẽt eos: ꝛ venerũt ꝛ impleuerũt ambas nauicu
las ita vt pene mergerent. Quod cuз videret sy=
mon petrus ꝓcidit ad genua iesu dicẽs Exi a me
dñe: q꞉ homo peccator sum. Stupor eñi circunde
derat eũ et oẽs qui cũ illo erãt: in captura pisciũ
quã ceperãt. Similiter aũt iacobũ et iohannem
filios zebedei: qui erant socij symonis. Et ait ad
marci.4.c. symonẽ iesus Noli timere. ex hoc iã hoĩes eris ca
Mar.1.c. piens. Et subductis ad terrã nauib⁹: relictis omi
C bus secuti sunt eũ. Et factũ est cũ essent in vna ci
math.8.a. uitatum: ꝛ ecce vir plenus lepra videns iesum: et
marci.1.d. procidens in faciẽ suã rogauit eũ dicens. Dñe si
vis potes me mũdare. Et extendens manũ teti=
git eũ dicẽs. Uolo. Mũdare. Et cõfestim lepra di
scessit ab illo. Et ipse ꝓcepit illi: vt nemini diceret
sed vade ostẽde te sacerdoti ꝛ offer ꝓ emũdatio=
ne tua sicut ꝓcepit moyses i testimoniũ illis. Per
Mat.4.d. ambulabat aũt magis sermo de illo: ꝛ conuenie=
Marci.3.a bant turbe multe vt audirẽt ꝛ curarent ab infir=
Johã.6.a. mitatib⁹ suis Ipe aũt secedebat in desertũ ꝛ ora
Mat.14.c bat. Et factũ est in vna dierũ: ꝛ ipe sedebat docẽs
Marci.6.f Et erãt pharisei sedẽtes ꝛ legisdoctores q̃ vene=
D rãt ex oĩ castello galilee ꝛ iudee ꝛ hierusalẽ: ꝛ vir=
marci.9.a. tus dñi erat ad sanandũ eos. Et ecce viri portan
Marci.2.a tes in lecto hoĩem qui erat paralyticus: ꝛ quere=
iohã.5.a bant eũ inferre ꝛ ponere añ eũ. Et nõ inuenientes
qua parte illũ inferrẽt pre turba: ascẽderũt supra
tectũ ꝛ per tegulas submiserũt eũ cũ lecto in me=
diũ añ iesuз. Quoꝝ fidẽ vt vidit dixit. Hõ remit
tunt tibi pctã tua Et cepert cogitare scribe ꝛ pha
risei dicẽtes. Quis est hic q̃ loqt blasphemias?
mat.6.a. Quis potest dimittere pctã nisi solus deus? Ut
E cognouit aũt iesus cogitationes eoꝝ rñdens di=
xit ad illos. Quid cogitatis mala in cordibus ve
stris? quid est facilius dicere dimittunt tibi pctã:
mat.9.a an dicere surge ꝛ ambula? Ut aũt sciatis q꞉ filius
Matt.2.b. hoĩs habet potestatẽ in terra dimittẽdi pctã: ait
iohan.5.b. paralytico. Tibi dico surge: tolle lectũ tuũ ꝛ vade
in domũ tuã. Et cõfestim cõsurgẽs corã illis tulit
lectũ in quo iacebat: ꝛ abijt in domũ suã magnifi
cans deũ. Et stupor apprehẽdit oẽs ꝛ magnifica
F bant deũ. Et repleti sunt timore dicentes: q꞉ vidi
Mat.9.a. mus mirabilia hodie. Et post hec exijt: ꝛ vidit pu
Mat.2.b. blicanũ noĩe Leui sedentẽ ad teloneum: ꝛ ait illi
Sequere me. Et relictis oĩbus surgens secut⁹ est
eum ꝛ fecit ei cõuiuiũ magnũ leui in domo sua: et
erat turba multa publicanorũ ꝛ aliorũ qui cũ illis
erant discũbẽtes. Et murmurabãt pharisei ꝛ scri
be eoꝝ dicẽtes ad discipulos ei⁹. Quare cũ pctõ Mat.9.b.
rib⁹ ꝛ publicanis mãducatis ꝛ bibitis? Et respõ Marci.2.c
dens iesus dixit ad illos. Nõ egent qui sani sunt
medico: sed q̃ male habẽt. Nõ veni vocare iustos
sed peccatores ad penitentiã. At illi dixerunt ad
eũ. Quare discipuli iohãnis ieiunant frequenter matt.9.b.
et obsecrationes faciũt similiter ꝛ phariseoꝝ: tui marci.2.c.
aũt edũt ꝛ bibunt? Quibus ipse ait. Nunquid po G
testis filios sponsi dũ cum illis est sponsus facere Math.9.b
ieiunare? Uenient aũt dies: ꝛ cũ ablatus fuerit ab marci.2.c.
illis sponsus tunc ieiunabunt in illis dieb⁹ Dice=
bat aũt ꝛ similitudinẽ ad illos. Q꞉ nemo cõmissu marci.2.d.
ram a nouo vestimẽto mittit in vestimẽtũ vetus:
alioqn ꝛ nouũ rũpit: ꝛ veteri nõ cõuenit cõmissu=
ra a nouo. Et nemo mittit vinũ nouũ in vtres ve= marci.2.d.
teres: alioquin rũpit vinũ nouũ vtres: ꝛ vinũ effũ
detur ꝛ vtres peribũt. Sed vinũ nouuз in vtres
nouos mittẽdũ est ꝛ vtraqꜫ cõseruant. ꝛ nemo bi=
bens vetus statim vult nouũ: dicit eñi vetus me=
lius est.
❡ C. S. Discipuli sabbato spicas vellũt. iesus di
cit ꝙ dauid in domo dei panes ꝓpositionis sum
psit. manũ aridã habentem curat. apl'os elegit in
mõte in loco campestri multos curat a languori=
bus quia ꝟtus ꝛc. octo beatitudines. post hoc di
cit ve vobis diuitib⁹. ve vobis ꝛc. dicit: diligite ini
micos vestros. Qui te ꝑcutit in maxillã prebe ꝛc.
ꝛ oĩ petenti te tribue. prout vultis vt faciãt vobis
hoĩes ꝛc. Si diligitis eos qui vos diligũt q̃ vobis
grã est? mutuũ date: nichil inde sperantes. estote
misericordes. nolite iudicare. eadem mẽsura qua
ꝛc. Nunqd potest cecus cecuз ducere? non est di=
scipulus sup magistrum. eijce primũ trabẽ. vnaq̃
qꜫ arbor de fructu suo cognoscit. Qui audit ꝫmo
nes et non facit: cui similis est? vj.
F Actum est aũt in sabbato scďo primo A
cũ trãsiret per sata vellebãt discipuli Mat.12.a.
eius spicas et mãducabãt cõfricãtes marci.2.d.
manib⁹. Quidaз aũt phariseoꝝ dice Mat.12.a.
bant illis. Quid facitis qđ non licet in sabbatis? marci.2.d.
Et respõdens iesus ad eos dixit Nec hoc legistis 1.Re.12.b.
quod fecit dauid cũ esurisset ipse ꝛ qui cũ illo erãt Mat.12.a.
quõ intrauit in domum dei. ꝛ panes ꝓpositionis marci.2.d.
sumpsit ꝛ mãducauit ꝛ dedit his q̃ cũ ipo erãt: q̃s
non licebat mãducare nisi tm̃ sacẽdotib⁹? Et dice
bat illis: q꞉ dñs est fili⁹ hoĩs etiã sabbati. Factum Mat.12.a.
est aũt ꝛ in alio sabbato: vt intraret in synagogaз marci.2.d.
ꝛ doceret. Et erat ibi hõ: ꝛ manus ei⁹ dextra erat B
arida. Obseruabãt aũt scribe ꝛ pharisei si i sabba Mat.12.a.
to curaret vt inuenirent vnde accusarẽt eũ. Ipse marci.3.a.
vero sciebat cogitatões eoꝝ. ꝛ ait hoĩ q̃ habebat
manũ aridã. Surge ꝛ sta in mediũ. ꝛ surgẽs stetit
Ait aũt ad illos iesus. Interrogo vos: si licet sab Mat.12.a.
batis bñfacere an male: aĩam saluã facere an per marci.3.a.
dere? Et circũspectis oĩbus dixit hoĩ. extẽde ma infra.14.a.
num tuã. ꝛ extendit ꝛ restituta est man⁹ eius. Ipi
aũt repleti sunt insipientia: ꝛ colloquebant adin
uicẽ quidnã facerẽt de iesu. Factũ est autẽ in illis marci.14.c
diebus exijt in mõtẽ orare: ꝛ erat ꝑnoctãs in orõe C
dei. ꝛ cũ dies factus esset vocauit discipulos suos Mat.10.c.
et elegit duodecim ex ipsis q̃s ꝛ apostolos noĩa= marci.3.b.
uit: symonẽ quẽ cognominauit petrũ ꝛ andream Actuũ.1.b.

fratrē eius:iacobū ⁊ iohannē:philippū ⁊ bartho=
lomeū:mattheū ⁊ thomā:iacobū alphei ⁊ symonē
qui vocat̄ zelotes:⁊ iudā iacobi:⁊ iudā scarioth q̄
fuit proditor. Et descēdēs cū illis de monte stetit
in loco cāpestri ⁊ turba discipulorum eius ⁊ multitu
do copiosa plebis ab oī iudea ⁊ hierusalē ⁊ mari=
tima ⁊ tyri ⁊ sydonis q̄ venerāt vt audirēt eū ⁊ sa
narent̄ a languorib⁹ suis. Et q̄ vexabant̄ a spiriti
bus immūdis curabant̄. Et oīs turba q̄rebat eū
tangere:q2 virtus de illo exibat ⁊ sanabat oēs. Et
ipē eleuatis oculis in discipłos suos dicebat Bti
marci.5.a. pauperes:q2 vestrū est regnuz dei. Beati q̄ nunc
D esuritis:q2 saturabimini. Beati qui nūc fletis:q2
marci.5.a. ridebitis. Beati eritis cū vos oderint hoīes ⁊ cū
separauerint vos ⁊ exprobrauerint ⁊ eiecerint no
men vestrū tanq̄ malū ppter filiū hoīs. Gaude=
te in illa die ⁊ exultate. ecce em̄ merces vr̄a multa
est in celo. Secundū hec em̄ faciebant prophetis
amos.6.a. patres eorum. Uerūtn̄ ve vobis diuitib⁹ q̄ habetis
cōsolationē vestrā. Ue vobis qui saturati estis:q2
esurietis. Ue vobis qui ridetis nūc:q2 lugebitis ⁊
flebitis. Ue cū bn̄dixerint vobis oēs hoīes. Secū
dum hec faciebant pseudo prophetis pr̄es eoruz
Mat.5.g. Sed vobis dico qui auditis Diligite inimicos ve
E stros benefacite his q̄ vos oderunt. bn̄dicite ma
ledicentibus vobis:et orate p calumniātib⁹ vos.
Et q̄ te pcutit in maxillā:prebe illi ⁊ alteram. ⁊ ab
eo qui aufert tibi vestimentū:etiā tunicā noli phi=
bere. Oī autē petenti te tribue:et q̄ aufert que tua
Tob.4.c. sunt ne repetas. Et prout vultis vt faciant vobis
Mat.7.b. hoīes:⁊ vos facite illis similiter Et si diligitis eos
Mat.5.g. q̄ vos diligūt:que vob̄ est gratia? Nā et peccato
res diligentes se diligunt. Et si benefeceritis his
qui vobis benefaciūt que vobis est gr̄a? Siq̄dez
et peccatores hoc faciunt. Et si mutuū dederitis
his a quibus speratis recipere:que gr̄a est vobis
Nam ⁊ pctōres peccatoribus fenerant̄ vt recipi
ant equalia. Uerūtn̄ diligite inimicos vestros.
benefacite ⁊ mutuū date:nichil inde sperantes:⁊
erit merces vestra multa. ⁊ eritis filij altissimi:q2
F ipse benign⁹ est sup ingratos ⁊ malos. Estote er=
go misericordes sicut ⁊ pater vester misericors ē.
Mat.5.a. Nolite iudicare ⁊ nō iudicabimini. Nolite condē
nare ⁊ non cōdēnabimini. Dimittite et dimittet̄
vobis. Date ⁊ dabit̄ vobis. Mensurā bonā ⁊ con
fertā ⁊ coagitatā ⁊ supeffluētē dabūt in sinū vr̄m.
Mat.7.a. Eadem quippe mensura q̄ mēsi fueritis remetie
Mar.4.c. tur vobis. Dicebat aūt illis ⁊ similitudinē. Nūq̄d
mat.15.c. potest cecus cecū ducere:nonne ambo in foueaz
mat.10.c. cadunt? Non est discipul⁹ sup magistrū. perfect⁹
iohan.13.b autē oīs erit si sit sicut magister eius. Quid aūt vi
mat.7.a. des festucaz in oculo fratris tui:trabē aūt que in
oculo tuo est nō cōsideras? Aut quō potes dice=
re fratri tuo:frater sine:eijciā festucam de oculo
tuo ipse in oculo tuo trabē nō vides? Hypocrita
eijce pmū trabē de oculo tuo ⁊ tunc pspicies vt
Mat.7.c. educas festucā de oculo fratris tui. Nō em̄ est ar
G bor bona que facit fructus malos:neq3 arbor ma
la faciens fructū bonū. Unaq̄q3 em̄ arbor de fru=
ctu suo cognoscitur. Neq3 em̄ de spinis colligunt
Mat.12.c. ficus:neq3 de rubo vindemiāt vuā Bonus homo
de bono thesauro cordis sui profert bonū:⁊ mal⁹
homo de malo thesauro profert malū. Ex abūdā

tia em̄ cordis os loquit̄ Quid aūt vocatis me do= Mat.7.c.
mine dn̄e ⁊ nō facitis q̄ dico? Oīs q̄ venit ad me mat.7.d.
⁊ audit sermones meos ⁊ facit eos. ostēdā vobis
cui similis sit. Similis est homini edificāti domū
qui fodit in altum ⁊ posuit fundamētum supra pe
tram. Inundatione autē facta illisum est flumen
domui illi ⁊ nō potuit eā mouere. fundata ei erat
supra petram. Qui aūt audit ⁊ nō facit similis est
homini edificanti domū suā supra terrā sine fun=
damento:in quā illisus est fluuius:⁊ cōtinuo ceci
dit. ⁊ facta est ruina illius domus magna.
¶ C.S. Seruū cēturionis curat. filiū vidue mor
tuum suscitat. iohannes misit ad iesum:tu es qui
⁊c. ⁊ dn̄s commēdat iohannē. pharisei ⁊ legisperi
ti consiliū dei spreuerūt. iesus dixit phariseis:q2
dicunt iohannē demoniū habētē. ⁊ filius hoīs hō
vorator est. mulier peccatrix lachrymis pedes ie
su lauit. vij.

Um aūt implesset oīa vba sua in aures A
plebis:intrauit capharnaū. Centurio= Mat.8.a.
nis aūt cuiusdā seru⁹ male habēs erat
moriturus:qui illi erat preciosus. Et
cum audisset de iesu misit ad eū seniores iudeorum
rogans eū vt veniret ⁊ saluaret seruuz ei⁹. At illi
cū venissent ad iesuz rogabāt eū sollicite dicētes
ei:q2 dignus est vt hoc illi prestes:diligit em̄ gētē
nostrā:⁊ sinagogā ipse edificauit nobis Jesus au
tem ibat cū illis:⁊ cū iā nō longe esset a domo:mi
sit ad eū centurio amicos dicēs:dn̄e noli vexari: B
nō em̄ sum dignus vt sub tectū meuz intres ppt̄ math.8.a.
quod ⁊ meipm̄ nō sum dignū arbitratus vt veni=
rem ad te sed dic verbo ⁊ sanabit̄ puer me⁹. Naz
⁊ ego homo sum sub potestate cōstitutus habēs
sub me milites ⁊ dico huic vade ⁊ vadit:⁊ alio ve
ni ⁊ venit:⁊ seruo meo fac hoc:⁊ facit. Quo audi=
to iesus miratus est:⁊ cōuersus sequentib⁹ se tur
bis dixit. Amē dico vobis:nec in israel tantā fidē math.8.b.
inueni. Et reuersi q̄ missi fuerāt domū inuenerūt
seruū qui languerat sanū. Et factuz est deinceps
ibat iesus in ciuitatē que vocat̄ naym:⁊ ibāt cum
eo discipuli eius ⁊ turba copiosa. Cū autē appro
pinquaret porte ciuitatis:ecce defunct⁹ efferreba
tur filius vnicus mr̄is sue:⁊ hec vidua erat ⁊ tur= 4.Re.4.b.
ba ciuitatis multa cū illa. Quā cū vidisset domi= C
nus mia motus sup eā:dixit illi. Noli flere. Et ac=
cessit ⁊ tetigit loculū. Hi aūt q̄ portabāt steterūt:
⁊ ait. Adolescēs tibi dico surge. Et resedit q̄ erat
mortu⁹:⁊ cepit loqui ⁊ dedit illū matri sue. Acce=
pit aūt oēs timor ⁊ magnificabāt deū dicētes Q2
propheta magn⁹ surrexit in nobis:⁊ q2 de⁹ visita
uit plebē suā. Et exijt hic sermo in vniuersam iu=
deam de eo ⁊ oēm circa regionē. Et nūciauerunt Mat.11.a.
iohāni discipuli ei⁹ de omnibus his:⁊ cōuocauit
duos de discipulis suis iohānes:⁊ misit ad iesum
dicens. Tu es q̄ ventur⁹ es an aliū expectam⁹?
Cū aūt venissent ad eū viri dixerūt. Johānes ba
ptista misit nos ad te dicēs Tu es q̄ venturus es Mat.11.a.
an aliū expectam⁹? In ipsa aūt hora multos cu=
rauit a languorib⁹ suis ⁊ plagis ⁊ spiritib⁹ malis
et cecis multis donauit visum. Et respondēs di=
xit illis. Eūtes renūciate iohāni q̄ audistis ⁊ vidi Mat.11.a
stis. q2 ceci vidēt claudi ambulāt:leprosi mundā= D
tur:surdi audiūt mortui resurgūt:pauperes euā=

gelizant: ⁊ beatus est quicūq; nō fuerit scādaliza
Mat.11.a. tus in me. Et cū discessissent nūcij iohannis cepit
de iohanne dicere ad turbas. Quid existis in de
sertū videre? Harūdinē vēto agitatā? Sed quid
existis videre? Hominem mollib⁹ vestimētis idutū?
Ecce q̄ in veste preciosa sunt ⁊ delicijs: in domib⁹
regū sunt. Sed quid existis videre? ꝓphetā? Uti
q; dico vobis ⁊ plus q̄ prophetā. Hic est de quo
mala.3.a. scriptū est. Ecce mitto angelū meū ante faciē tuā
Mat.11.b. qui ꝑparabit viā tuā ante te. Dico eñ vobis. Ma
marci.1.a. ior inter natos mulierū ꝓpheta iohāne baptista
Mat.11.b. nemo est. Qui aūt minor est in regno dei: maior ē
E illo. Et oīs ppl's audiēs: ⁊ publicani iustificauerūt
deū: baptizati baptismo iohānis. Pharisei aūt et
legisꝑiti ꝯsiliū dei spreuerūt in semetipsos nō ba
mat.11.b. ptizati ab eo. Ait aūt dn̄s. Cui ergo similes dicā
hoīes gn̄atōis huius: ⁊ cui similes sunt? Similes
sunt pueris sedentib⁹ in foro ⁊ loquētib⁹ ad inui
cem ⁊ dicentib⁹. Cātauim⁹ vobis tybijs ⁊ nō sal
Mat.11.a. tastis: lamentauim⁹ ⁊ nō plorastis. Uenit aūt io
hannes baptista neq; māducās panē neq; bibēs
vinum: ⁊ dicitis demoniū habet. Uenit filius ho
minis māducās ⁊ bibēs: ⁊ dicitis. Ecce hō deuo
rator ⁊ bibēs vinū: amicus publicanoꝝ ⁊ peccato
rum. Et iustificata est sapientia ab oīb⁹ filijs suis
Mat.26.a. Rogabat aūt illū quidā de phariseis vt māduca
Mar.14.a ret cū illo. Et ingressus domū pharisei discubuit
Johā.12.a Et ecce mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix vt co
F gnouit q̄ iesus accubuit in domo pharisei attulit
alabastrū vnguēti: ⁊ stās retro secus pedes eius:
lachrymis cepit rigare pedes eius ⁊ capillis ca
pitis sui tergebat ⁊ osculabat pedes ei⁹: ⁊ vnguē
to vngebat. Uidēs aūt phariseus q̄ vocauerat eū
ait intra se dicēs. Hic si esset ꝓpheta sciret vtiq;
q̄ et qualis est mulier q̄ tangit eū: q2 peccatrix est
Et respōdens iesus dixit ad illū. Symon: habeo
tibi aliq̄d dicere At ille ait. Magister dic. Duo de
bitores erāt cuidā feneratori: vn⁹ debebat dena
rios quīgētos ⁊ alius quinq̄ginta. Nō habētibus
illis vnde redderent: donauit vtrisq;. Quis ergo
G eū plus diligit? Respōdens symon dixit. Estimo
q2 is cui plus donauit. At ille dixit ei. Recte iudi
casti. Et ꝯuersus ad mulierē dixit symoni. Uides
hāc mulierē? Intraui in domū tuā: aquā pedibus
meis nō dedisti Hec aūt lachrymis rigauit pedes
meos: ⁊ capillis suis tersit. Osculū michi nō dedi
sti. hec aūt ex quo intraui nō cessauit osculari pe
des meos. Oleo caput meū nō vnxisti: hec aūt vn
guento vnxit pedes meos. Propter qđ dico tibi:
remittuntur ei pctā multa: q̄m dilexit multū. Cui
aūt minus dimittit min⁹ diligit. Dixit aūt ad illā
Remittunt tibi pctā. Et ceperūt q̄ simul accūbe
bant dicere intra se. Quis est hic qui etiā pctā di
mittit? Dixit aūt ad mulierē. Fides tua te saluam
fecit. Uade in pace.

C. L. S. In itinere sequentib⁹ se viris ac mulieri
bus parabolā seminantis dicit. de lucerna sup cā
delabrū. dicit. abscōditū manifestet. q̄ habet dabi
tur illi. dicit. ⁊ matrē ⁊ fratres suos esse q̄ verbum
dei audiūt ⁊ faciūt. nauigās tēpestatē sedat. legio
nem expellit ab hoīe ⁊ in porcos mittit. ⁊ dixit ei
redi i domū tuā. de muliere sanata a ꝓfluuio san
guinis. ⁊ de filia iayri resuscitata. viij.

Et factū est deinceps: ⁊ ipse iter faciebat A
ꝑ ciuitates ⁊ castella ꝑdicans ⁊ euāge
lizans regnū dei ⁊ duodecim cū illo et
mulieres alique que erāt curate a spiri
tibus malignis ⁊ infirmitatib⁹: maria q̄ vocatur ifra.24.b.
magdalene de q̄ septē demonia exierāt: ⁊ iohāna
vxor chuze ꝓcuratoris herodis: ⁊ susanna et alie
multe q̄ ministrabāt ei de facultatib⁹ suis. Cū aūt
turba plurima cōueniret ⁊ de ciuitatibus ꝓpera
rent ad eū dixit ꝑ similitudinē. Exijt q̄ seminat se Mat.13.a.
minare semē suū. Et dū seminat aliud cecidit sec⁹ marci.4.a.
viā ⁊ cōculcatū est: ⁊ volucres celi comederūt illđ
Et aliud cecidit supra petrā. ⁊ natū aruit: q2 non
habebat humorē. ⁊ aliud cecidit inter spinas. Et
simul exorte spine suffocauerūt illud. Et aliud ce
cidit in terrā bonā: ⁊ ortū fecit fructū centuplum.
Hec dicēs clamabat. Qui habet aures audiēdi
audiat. Interrogabāt aūt eū discipuli ei⁹ q̄ esset B
hec pabola. Quibus ipse dixit Uobis datū est nos Mat.13.b.
se misteriū regni dei: ceteris autē in parabolis vt marci.4.b.
videntes nō videāt: ⁊ audiētes nō intelligāt. Est Esaie.6.
aūt hec parabola. Semen est verbū dei. Qui aūt Johā.12.f.
secus viā: hi sunt q̄ audiūt: deinde venit dyabolus Act.28.f.
⁊ tollit verbū de corde eoꝝ: ne credētes salui fiāt Mat.13.c.
nam q̄ supra petrā q̄ cū audierint cū gaudio susci marci.4.b
piunt v̄bū. Et hi radices nō habēt: q2 ad tēp⁹ cre
dunt: ⁊ in tēpore tētationis recedūt. Qđ aūt iter
spinas cecidit: hi sunt qui audierūt ⁊ a sollicitudi
nibus ⁊ diuitijs ⁊ voluptatib⁹ vite eūtes suffocā
tur ⁊ nō referūt fructū. Quod aūt in bonā terrā: C
hi sunt qui in corde bono ⁊ optimo audiētes v̄bū
retinent ⁊ fructū afferūt in patientia. Nemo autē infra.11.e.
lucernā accendēs operit eā vase: aut subtus lectū Mat.5.b.
ponit. Sed supra cādelabrū ponit vt intrātes vi marci.4.c.
deant lumē. Nō est eñ occultū qđ nō manifestet: Mat.10.c.
nec abscōditū qđ nō cognoscat ⁊ in palā veniat. marci.4.c.
Uidete ergo quid audiatis. Qui eñ habet dabit mat.13.b.
illi. ⁊ quicūq; nō habet: etiā qđ putat se habere au marci.4.c.
feretur ab illo. Uenerunt aūt ad illū mater ⁊ frēs Mat.12.d.
eius ⁊ nō poterāt adire eū pre turba ⁊ nūciatum mar.3.d.
est illi. Mater tua ⁊ fratres tui stant foris: volētes D
te videre. Qui r̄ndens dixit ad eos. Mater mea
et fratres mei hi sunt qui v̄bū dei audiūt ⁊ faciūt
Factū est autē in vna dierū ⁊ ipse ascēdit in naui Mat.8.e.
culam: et discipuli ei⁹ ⁊ ait ad illos Transfretem⁹ marci.4.d
trans stagnū. Et ascēderūt. Et nauigantib⁹ illis
obdormiuit: ⁊ descēdit procella vēti in stagnū. Et
cōpellebant ⁊ periclitabant. Accedētes aūt susci
tauerūt eū dicētes. Preceptor perim⁹. At ille sur
gens increpauit ventū ⁊ tempestatē aque: ⁊ cessa
uit. Et facta est tranquillitas. Dixit aūt illis. Ubi
est fides vestra? Qui timentes mirati sunt ad in
uicem dicētes. Quis putas hic est? Quia ⁊ ventis marci.4.d
et mari imperat: ⁊ obediunt ei. Et nauigauerunt
ad regionē gerasenoꝝ que est cōtra galileā. Et
cū de naui egressus esset ad terrā occurrit illi vir
quidā qui habebat demoniū iā tēporib⁹ multis ⁊
vestimēto non induebat: neq; in domo manebat
sed in monumētis. Is vt vidit iesum ꝓcidit ante
illum ⁊ exclamans voce magna dixit. Quid mihi Mat.8.d.
et tibi est iesu fili dei altissimi? Obsecro te ne me marci.5.a.
torqueas. Precipiebat eñ spūi imundo vt exiret E
ab hoīe. Multis eñ tēpib⁹ arripiebat illū: ⁊ vincis

batur cathenis ⁊ cōpedib⁹ custodit⁹: ⁊ ruptis vi-
marci.5.a. culis agebaē a demonio in deserta. Interrogauit
aūt illū iesus dicēs. Quod tibi nomen est? At ille
dixit Legio: qꝛ intrauerūt demonia multa in euz
Et rogauerūt illuz: ne imparet illis vt in abissum
mat.8.g. trent. Erat aūt ibi grex porcoꝝ multoꝝ pascētiū
marci.5.b. in mōte ⁊ rogabant eū vt permitteret eis in illos
ingredi. Et permisit illis. Exierūt ergo demonia
ab hoīe: et intrauerūt in porcos: ⁊ īpetu abijt grex
marci.5.b. per preceps in stagnuz ⁊ suffocatus est. Quod vt
viderūt factū qui pascebāt: fugerūt ⁊ nūciauerūt
in ciuitatē ⁊ in villas. Exierūt aūt videre qđ factū
est: ⁊ venerūt ad iesum: ⁊ inuenerūt hoīem seden-
tem a quo demonia exierāt vestitū: ac sana mēte
ad pedes ei⁹ ⁊ timuerūt. Nūciauerūt aūt illis ⁊ q̄
F viderāt quō sanus factus esset a legione. Et roga
uerūt illū oīs multitudo gerasenoꝝ vt discederet
marci.5.b. ab ipsis: qꝛ magno timore tenebanē. Ipse aūt ascē
dens nauim reuersus est: ⁊ rogauit illū vir: a q̄ de
monia eiecerat vt cū eo esset. Dimisit eū aūt iesus
dicens. Redi in domū tuā: ⁊ narra quāta tibi fecit
deus. Et abijt per vniuersam ciuitatē predicans
Mat.9.c. quāta illi fecisset iesus. Factū est aūt cū redisset ie
marci.5.c. sus: excepit illū turba. Erāt aūt oēs expectantes
eū. Et ecce venit vir cui nomē iayrus: ⁊ ipse prin-
ceps synagoge erat: ⁊ cecidit ad pedes iesu rogāſ
eū vt intraret in domū ei⁹: qꝛ vnica filia erat ei fe
re annoꝝ duodecim: ⁊ hec moriebaē. Et contigit
Mat.9.c. dum iret a turbis cōprimebaē. Et mulier quedā
marci.5.c. erat in fluxu sanguinis ab annis duodecī: que in
medicos erogauerat oēm substātiā suā: nec ab vl
lo potuit curari. Accessit retro ⁊ tetigit fimbriam
vestimēti ei⁹ ⁊ cōfestim stetit fluxus sanguinis ei⁹
G ⁊ ait iesus. Quis est qui me tetigit? Negātib⁹ aūt
oibus dixit petrus ⁊ q̄ cū illo erāt. Preceptor tur
be te cōprimūt ⁊ affligūt ⁊ dicis q̄s me tetigit? Et
dixit iesus. Tetigit me aliquis. Nā ⁊ ego noui vir
tutē de me exisse. Uidens aūt mulier qꝛ nō latuit:
tremens venit ⁊ procidit aň pedes ei⁹: ⁊ ob quam
causam tetigerit eū indicauit corā omni populo:
Mat.9.c. et quēadmodū confestim sanata sit. At ipse dixit
marci.5.c. ei. Filia fides tua te saluā fecit. Uade in pace. Ad
huc illo loquēte: venit quidā ad principē synago
ge dicēs ei: qꝛ mortua est filia tua noli vexare illū
Jesus aūt audito hoc ꝟbo rňdit patri puelle No
li timere: crede tm̄ ⁊ salua erit. Et cum venisset do
mum nō ꝑmisit intrare secū quēq̄: nisi petrū ⁊ ia
cobum ⁊ iohānē ⁊ patrē ⁊ matrē puelle. Flebāt au
tem oēs ⁊ plāgebāt illā. At ille dixit. Nolite flere
mat.9.c. Nō est mortua puella sed dormit. Et deridebant
marci.5.d. eū: scientes qꝛ mortua esset. Ipse aūt tenens ma-
Mat.9.e. num ei⁹ clamauit dicēs. Puella surge. Et reuer-
marci.5.d. sus est spiritus eius et surrexit continuo. Et iussit
illi dare manducare. ⁊ stupuerunt parentes eius
quibus precepit ne alicui dicerent quod factum
erat.

¶ C.S. Conuocatis duodecim discipulis dedit
illis potestatem ⁊ misit eos predicare. egressi cu-
rabant vbiq̄. audiuit herodes omnia q̄ fiebāt de
iesu. de quiq̄ panib⁹ ⁊ duob⁹ piscibus. interroga
uit discipulos quē dicūt eū esse turbe. precepit di
scipulis ne cui dicerēt ꝙ xp̄s esset de⁹: qꝛ oportet
filiū hoīs multa pati. iubet tollere crucē: q̄ erubu
erit sermones ⁊c. in mōte trāsfiguraē. demoniū
quod discipuli eijcere nō poterāt eiecit. passionē
suā predicit. cogitāt quis eoꝝ maior sit. dicit iesus
qui minor est inter vos hic maior est. iohēs dicit.
vidimus quēdā in noīe tuo eijcientem demonia.
Johānes ⁊ iacobus dicūt iesu. dñe vis dicim⁹ vt
ignis descēdat de celo. dicit. filius hoīs nō habet
vbi caput reclinet. dicit cuidā iesus. sine vt mortui
sepeliant mortuos suos. ix.

Conuocatis aūt iesus duodecim aposto A
lis dedit illis ꝟtutē ⁊ potestatē sup oia mat.10.a.
demonia ⁊ vt languores curarēt ⁊ misit marci.6.a.
illos ꝑdicare regnum dei: ⁊ sanare infir Mat.10.a.
mos. Et ait illis. Nihil tuleritis in via neq̄ ꝟgam marci.3.b.
neq̄ perā neq̄ panē neq̄ pecuniā neq̄ duas tu- Mat.10.a
nicas habeatis. Et in quācūq̄ domuz intraueri- marci.6.b.
tis ibi manete ⁊ inde ne exeatis. Et q̄cunq̄ nō re Mat.10.b.
ceperit vos exeūtes de ciuitate illa: etiā puluerē Mar.6.a
pedū vestroꝝ excutite in testimoniū supra illos. Act.13.a.
Egressi aūt circuibāt ꝑ castella: euāgelisantes et Mar.6.b.
curantes vbiq̄. Audiuit aūt herodes tetrarcha Mat.14.a
oia q̄ fiebāt ab eo ⁊ hesitabat eo ꝙ diceret a q̄bus
dā qꝛ iohānes surrexit a mortuis. a q̄busdā ꝟo qꝛ
helyas apparuit. ab alijs autē qꝛ ꝓpheta vn⁹ de
antiquis surrexit. Et ait herodes. Johānem ego marci.6.c.
decollaui. q̄s est aūt iste de q̄ ego talia audio? Et B
querebat videre eū: ⁊ reuersi apl'i narrauerūt illi marci.6.d.
quecūq̄ fecerūt. ⁊ assumptis illis secessit seorsum marci.6.d.
ī locū desertū qui est bethsaide. Qđ cū cognouis
sent turbe secute sunt illū ⁊ excepit eos ⁊ loqueba
tur illis de regno dei: ⁊ eos qui cura indigebāt sa
nabat. Dies aūt ceperat declinare: ⁊ accedentes Mat.14.b
duodecim dixerūt illi. Dimitte turbas vt euntes Johā.6.a.
in castella villasq̄ q̄ circa sunt diuertāt ⁊ inueni-
ant escas: qꝛ hic in loco deserto sum⁹. Ait autē ad
illos. Uos date illis māducare. At illi dixerūt Nō mat.14.b.
sunt nobis plusq̄ quinq̄ panes ⁊ duo pisces: nisi marci.6.c.
forte nos eam⁹ ⁊ emam⁹ in oēm hāc turbā escas. mat.14.b.
Erāt aūt fere viri q̄nq̄ milia. Ait aūt ad discipu- marci.6.e.
los suos. Facite illos discūbere ꝑ cōuiuia quinq̄- Johā.6.a.
genos. ⁊ ita fecerūt ⁊ discubuerūt oēs. Acceptis
aūt q̄nq̄ panib⁹ ⁊ duob⁹ piscib⁹: respexit in celū
⁊ bñdixit illis ⁊ fregit ⁊ distribuit discipulis suis:
vt ponerēt ante turbas: ⁊ māducauerūt oēs ⁊ sa-
turati sunt. Et sublatū est qđ supfuit illis fragmē C
toꝝ cophini duodecim. Et factū est cū solus esset mat.16.b.
orans: erāt cū illo et discipuli ⁊ interrogauit illos marci.8.c.
dicēs. Quē me dicūt esse turbe? At illi responde-
runt ⁊ dixerūt. Johannē baptistā. alij aūt heliaz
alij ꝟo qꝛ vn⁹ ꝓpheta de priorib⁹ surrexit. Dixit
aūt ill'. Uos aūt quē me esse dicitis? Rñdēs symon mat.16.d.
petr⁹ dixit xp̄m dei. At ille increpās illos prece- marci.8.d.
pit ne cui dicerēt hoc dicēs. Qꝛ oportet filiū hoīs mat.16.c.
multa pati ⁊ reprobari a senioꝛib⁹ ⁊ pricipib⁹ sa- marci.8.d.
cerdotū ⁊ scribis ⁊ occidi et tertia die resurgere.
Dicebat aūt ad oēs. Si quis vult post me venire mat.16.d.
abneget semetipm ⁊ tollat crucē suā quotidie ⁊ se marci.8.d.
quatur me. Qui eñ voluerit aiam suā saluā face-
re perdet illā. nā qui ꝑdiderit aiam suā propť me:
saluā faciet illā. Quid eñ ꝓficit homo si lucretur
vniuersum mundū: seipm aūt ꝑdat ⁊ detrimentū
sui faciat? Nam q̄ me erubuerit ⁊ meos sermōes marci.8.d.
hūc fili⁹ hoīs erubescet cū venerit ī maiestate sua D

Mat.16.d. ⁊ prīs ⁊ scōꝝ angeloꝝ. Dico aūt vobis: vere sunt
mar.9.a. aliq̄ hic stātes q̄ nō gustabunt mortē donec vide
mat.17.a. ant regnū dei. Factū est aūt post hec ṽba fere di=
mar.9.a es octo: ⁊ assumpsit petrū ⁊ iacobū ⁊ iohēm ⁊ ascē
dit in montē vt oraret. Et facta est dū oraret spēs
vultus eiꝰ altā: ⁊ vestitꝰ eius albꝰ ⁊ refulgēs. Et
ecce duo viri loq̄banť cū illo. Erant autē moyses
⁊ helyas visi in maiestate: ⁊ dicebāt excessum eiꝰ
quē cōpleturꝰ erat in hirlm. Petrus ṽo ⁊ q̄ cum
illo erant grauati erāt somno: ⁊ euigilātes viderūt
maiestatē eiꝰ ⁊ duos viros q̄ stabant cū illo. Et fa
ctū est cū discederent ab illo: ait petrus ad iesum.
Preceptor: bonū est nos hic esse ⁊ faciamꝰ tria ta
bernacula. vnū tibi: ⁊ vnū moysi: ⁊ vnū helye. Ne
sciēs q̄d diceret. Hec aūt illo loquēte: facta est nu
bes ⁊ obūbrauit eos: ⁊ timuerūt intrātibꝰ illis in
Mat.3.d nubē. Et vox facta est de nube dicēs. Hic est filiꝰ
Mar.1.b. meus dilectꝰ: ipm̄ audite. Et dū fieret vox inuētꝰ
E est iesus solꝰ: ⁊ ipsi tacuerūt ⁊ nemini dixerūt in illis
Mat.17.c. diebꝰ quicq̄ ex his q̄ viderāt. Factū est aūt in se=
marci.9.c quēti die descēdentibꝰ illis de mōte: occurrit illis
turba multa. Et ecce vir de turba exclamauit di=
cēs. Magr̄ obsecro te: respice i filiū meū: q̄r vnicꝰ
est mihi. Et ecce spūs apphēdit eum ⁊ subito cla=
mat ⁊ elidit ⁊ dissipat eū cū spuma: ⁊ vix discedit
dilaniās eū. Et rogaui discipulos tuos vt eiicerēt
Mat.17.c. illū: ⁊ nō potuerūt. Rn̄dens aūt iesus dixit. O ge
marci.9.c neratio ĩfidelis ⁊ ꝑuersa vsq̄ q̄ ero apud vos ⁊ pa
tiar vos? Adduc huc filiū tuū. Et cū accederet eli
sit illū demoniū ⁊ dissipauit. Et increpauit iesus
spm̄ imūdū: ⁊ sanauit puerū ⁊ reddidit illū prī eiꝰ
Stupebāt aūt oēs in magnitudine dei. Omnibusq̄
mirātibus in oibꝰ q̄ faciebat dixit ad discipulos
suos. Ponite vos in cordibꝰ vr̄is sermones istos.
Mat.17.d Filiꝰ em̄ hois: futuꝝ est vt tradať in manꝰ hoim.
marci.9.c At illi ignorabāt verbū istō: ⁊ erat velatū an̄ eos
F vt nō sentirent illud: ⁊ timebant eū interrogare de
Mat.18.b. hoc ṽbo. Intrauit autē cogitatio in eos: q̄s eorū
mar.9.c. maior esset. At iesus videns cogitatiōes cordis il
loꝝ: apphendit puerū ⁊ statuit illū secus se ⁊ ait il
lis. Quicūq̄ susceperit puerū istū in nomie meo
me recipit. Et q̄cunq̄ me receperit: recipit eū q̄
me misit. Nā q̄ minor est iter vos oēs: hic maior ē
Mat.9.f Rn̄dens aūt iohēs dixit. Preceptor vidimꝰ quē=
dā in noīe tuo eiicientē demonia ⁊ ꝓhibuimꝰ eū:
q̄r nō sequiť nobiscū. Et ait ad illos iesus. Nolite
ꝓhibere. Qui em̄ nō est aduersum vos ꝓ vobis ē
Factū ē aūt dū cōplerenť dies assumptiōis eiꝰ: ⁊
ipse faciē suā firmauit vt iret in hirlm. Et misit nū
cios an̄ ↄspectū suū: ⁊ eūtes itrauerūt i ciuitatē sa=
maritanoꝝ vt pararent illi. Et nō receperūt eū: q̄r
facies eius erat euntis hirlm. Cū vidissent autē
G discipuli eiꝰ iacobus ⁊ iohēs dixerūt. Dn̄e vis dici
mꝰ vt ignis descēdat de celo ⁊ cōsumat illos? Et
ↄuersus icrepauit illos dicēs. Nescitis cuiꝰ spūs
mat.18.b estis. Filiꝰ hois nō venit aias ꝑdere sed saluare. Et
Mat.8.c abierūt in aliud castellū. Factū est autē ābulātibꝰ
illis i via dixit q̄dā ad illū. Seq̄r te q̄cunq̄ ieris.
Dixit illi iesus. Vulpes foueas hn̄t, ⁊ volucres ce
Mat.8.c. li nidos: filiꝰ autē hois nō hȝ vbi caput suū recli=
mat.8.c net. Ait autē ad alteꝝ. Seq̄re me. Ille autē dixit
Dn̄e ꝑmitte mihi primū ire ⁊ sepelire prēm meū
Dixitq̄ ei iesus. Sine vt mortui sepeliant mortu=
os suos: tu autē vade ⁊ annūcia regnū dei. Et ait
alter. Sequar te dn̄e: sed ꝑmitte mihi primū renun
ciare his que domi sunt. Ait ad illū iesus. Nemo
mittens manū suā ad aratrum ⁊ aspiciens retro:
aptus est regno dei.

C. S. Post hec designauit iesus alios septua=
gintaduos. messis multa. mitto vos agnos. ꝑcepta
itineris. dicit. ve tibi corozaim. q̄ vos audit me au
dit. dicit videbā sathanā sicut fulgur de celo cadē
tē. dic. ↄfitebor tibi pr̄ dn̄e ⁊c. nemo scit q̄s sit filiꝰ
beati oculi q̄ vident q̄ vos videtis. quidā legispe
ritus dicit tentans. iesus dicit homo quidam de=
scendebat ⁊c. X.

Post hec autē designauit dn̄s ⁊ alios A
septuagintaduos ⁊ misit illos binos an̄
faciē suā in oēm ciuitatē ⁊ locū q̄ erat
ipse venturus: ⁊ dicebat illis. Messis q̄ mat.10.b.
dē multa: operarii autē pauci. Rogate ergo dn̄m mes
sis vt mittat operarios in messem suā. Ite: ecce ego Mat.9.d
mitto vos sicut agnos iter lupos. Nolite portare
sacculū neq̄ perā neq̄ calciamēta: ⁊ neminē per
viā salutaueritis. In quācūq̄ domū itraueritis Mat.10.b.
primū dicite: pax huic domui. Et si ibi fuerit filiꝰ mat.6.b
pacis requiescet sup illū pax vr̄a: sin autē ad vos re
uerteť. In eadē autē domo manete edentes ⁊ bi B
bentes q̄ apud illos sunt. Dignꝰ est ei operariꝰ mer Mat.10.b.
cede sua. Nolite trāsire de domo in domū. Et in
quācunq̄ ciuitatē itraueritis ⁊ susceperit vos: mā
ducate q̄ apponunť vobis: ⁊ curate ĩfirmos q̄ in
illa sunt: ⁊ dicite illis. Appropinquabit in vos re=
gnū dei. In quācūq̄ aūt ciuitatē itraueritis ⁊ nō Mat.10.b.
susceperint vos: exeuntes i plateas eiꝰ dicite. Etiā
puluerē q̄ adhesit nobis de ciuitate vr̄a extergi=
mꝰ in vos. Tn̄ hoc scitote q̄r appropinq̄bit regnū
dei. Dico vobis q̄r sodomis i die illa remissiꝰ erit
q̄z illi ciuitati. Ve tibi corozaī. ve tibi bethsaida: q̄r si Mat.11.c.
i tyro ⁊ sydone facte fuissent ṽtutes q̄ facte sunt i C
vobis oli in cilicio ⁊ cinere sedētes penituerēt. Ve=
rūtn̄ tyro ⁊ sydoni remissiꝰ erit i iudicio q̄z vobis.
Et tu capharnaū vsq̄ ad celum exaltata: vsq̄ ad
ifernū demergeris. Qui vos audit me audit: ⁊ qui Mat.10.d.
vos spernit me spnit. Qui aūt me spnit, spnit eū Iohā.13.c.
q̄ misit me. Reuersi sūt aūt septuagintaduo cū gau ⁊.14.c.
dio dicētes. Dn̄e etiā demonia subiiciunť nobis i
noīe tuo. Et ait illis. Videbā sathanā sicť fulgur de
celo cadētē. Ecce dedi vobis ptātē calcādi supra
ſpentes ⁊ scorpiōes ⁊ sup oēm ṽtutē inimici: ⁊ nihil
vobis nocebit. Verūtn̄ in hoc nolite gaudere q̄r
spūs vobis subiiciūť. gaudete aūt q̄ noīa vr̄a scri
pta sūt i celis. In ipa hora exultauit i spūscō ⁊ di= D
xit. Cōfitebor tibi dn̄e pr̄ celi ⁊ ťre q̄ abscondisti Mat.11.d
hec a sapiētibꝰ ⁊ prudētibꝰ: ⁊ reuelasti ea paruulis.
Etiā pr̄: q̄m sic placuit an̄ te. Oia mihi tradita sūt Mat.11.d
a prē meo. ⁊ nemo scit q̄s sit filiꝰ nisi pr̄: ⁊ q̄s sit pr̄ Iohā.8.c
nisi filiꝰ: ⁊ cui voluerit filiꝰ reuelare. Et couersus
ad discipulos suos dixit. Beati oculi qui vident que mat.13.b.
vos videtis. Dico em̄ vobis q̄ multi ꝓphete ⁊ re
ges voluerūt videre q̄ vos videtis ⁊ nō viderūt ⁊ au
dire q̄ auditis ⁊ nō audierūt. Et ecce quidā legispi mat.22.d
tꝰ surrexit tētās illū ⁊ dicēs. Magr̄: q̄d faciēdo vi marci.12.c
tā eťnā possidebo? At ille dixit ad eū. In lege q̄d E
scriptū est? Quō legis? Ille rn̄dēs dixit. Diliges Deut.6.a
dn̄m deum tuū ex toto corde tuo ⁊ ex tota anima Rom.13.c
P

tua: ⁊ ex omnibus viribus tuis. ⁊ ex omni mente
Jaco.2.b tua: ⁊ primū tuū sicut teipm̄. Dixit illi. Recte rn̄di
sti. Hoc fac ⁊ vives. Ille aūt volens iustificare se
ipm̄ dixit ad iesum. Et qs est me⁹ prim⁹? Suspi
ciens aūt iesus dixit. Hō qdā descēdebat ab hie
rusalē in hierico ⁊ icidit in latrones: q etiā despo
liauerūt eū ⁊ plagis ipositis abierūt semiuiuo reli
cto. Accidit aūt vt sacerdos quidā descēderet ea
F dē via ⁊ viso illo ptertuit. Silr ⁊ leuita: cū eēt sec⁹
locū ⁊ videret eū ptransijt. Samaritan⁹ aūt qdā
iter faciēs venit secus eū ⁊ videns eū mia mot⁹ ē
Et appropiās alligauit vulnera ei⁹: ifundēs oleū
⁊ vinū ⁊ iponens illū in iumentū suū duxit in sta
bulū: ⁊ curā ei⁹ egit. Et altā die ptulit duos dena
rios ⁊ dedit stabulario ⁊ ait. Curā illi⁹ habe: ⁊ qd
cūqz supererogaueris: ego cū rediero reddam tibi.
Quis hoz triū tibi videt prim⁹ fuisse illi qui ici
dit in latrones? At ille dixit. Qui fecit miam in il
G lū. Et ait illi iesus. Uade ⁊ tu fac silr. Factū est au
tē dū irent ⁊ ipse intrauit in quoddā castellū: ⁊ mu
lier quedā martha noīe excepit illū in domū suā
Et huic erat soror noīe maria. Que etiā sedēs se
cus pedes dn̄i audiebat verbū illi⁹: martha aūt
satagebat circa frequēs ministeriū. Que stetit et
ait. Dn̄e: nō est tibi cure q soror mea reliquit me
solā ministrare? Dic ḡ illi vt me adiuuet. Et rn̄dēs
dixit illi dn̄s. Martha martha sollicita es: ⁊ tur
baris erga plurima. Porro vnū est necessarium:
maria optimā ptē elegit q̄ nō auferet ab ea.

¶ C. S. Docet orare pr̄ sanctificet nomē tuū. cō
moda mihi tres panes. ois q petit accipit. erat ie
sus eijciens demoniū. quidā dixerūt in beelzebub
eijcit demonia. regnū in seipm̄ diuisum desolabit
dicit spūs imundus reuertar in domū meā. btūs
vēter q te portauit. de signo ione. d lucerna. lucer
na corporis ocls. lauandū poti⁹ qd int⁹ est. dare
elemosynā pnunciat. ve multa dicit. pharisei qrē
tes capere aliqd ex ore eius. xi.

A Et factū est cū eēt in quodā loco orās
vt cessauit: dixit vn⁹ ex discipulis eius
ad eū. Domie: doce nos orare: sicut do
cuit iohēs discipulos suos: ⁊ ait illis. Cū
Mat.6.b oratis dicite. Pr̄ sctificet nomen tuum: adueniat
regnū tuū: panē nostrū qtidianū da nobis hodie
⁊ dimitte nobis pctā nr̄a: siquidē ⁊ nos dimittim⁹
debitorib⁹ nr̄is: ⁊ ne nos inducas in tētationē. ⁊ ait
ad illos. Quis vr̄m habebit amicū ⁊ ibit ad illum
media nocte ⁊ dicet illi: Amice cōmoda mihi tres
panes: qm̄ amicus me⁹ venit de via ad me: ⁊ non
habeo qd ponā añ illū: ⁊ ille de int⁹ rn̄dens dicat.
Noli mihi molest⁹ eē: iam ostiū clausum est ⁊ pu
B eri mei mecū sunt in cubili: non possum surgere ⁊
dare tibi. Et si ille perseuerauerit pulsans dico
vobis: ⁊ si non dabit illi surgens eo q amicus ei⁹
sit ppter iprobitatē tñ ei⁹ surget: ⁊ dabit illi qt qt
Mat.7.a. habz necessarios. Et ego dico vobis. Petite ⁊ da
Johā.16.f bit vobis: qrite ⁊ inuenietis: pulsate ⁊ aperiet vo
Jaco.1.a. bis. Ois ei q petit accipit: ⁊ q querit inuenit: ⁊ pul
santi aperiet. Quis aūt ex vobis prem̄ petit pa
nem: nunqd lapidē dabit illi? Aut piscem: nunqd
p pisce serpentem dabit illi? Aut si petierit ouū:
nunquid porriget illi scorpionē? Si ergo vos cū

sitis mali nostis bona data dare filijs vestris: q
tomagis pr̄ vester celestis de celo dabit spm̄ bo
nū petentib⁹ se? Et erat eijciens demoniū: ⁊ illud Mat.9.d
erat mutū. Et cū eiecisset demoniū locutus est mu ⁊.12.b.
tus: ⁊ ammirate sunt turbe. Quidā autē ex eis di marci.3.c
xerunt. In beelzebub pncipe demonioꝝ eijcit
demoniū: ⁊ alij tentantes signū de celo qrebant Mat.12.c.
ab eo. Ipse aūt vt vidit cogitationes eorū dixit C
eis. Omne regnū in se diuisum desolabit: ⁊ dom⁹ Mat.12.b.
supra domū cadet. Si autē ⁊ sathanas in seipsū marci.3.c
diuisus est: quō stabit regnū eius: q dicitis in be
elzebub me eijcere demonia. Si autē ego in beel
zebub eijcio demonia: filij vr̄i in quo eijciunt? ido
ipsi iudices vestri erunt. Porro si in digito dei eij
cio demonia: pfecto peruenit in vos regnū dei. Cū
fortis armatus custodit atriū suū in pace sunt ea
q possidet. Si autē fortior eo supueniens vicerit
eū: vniuersa arma ei⁹ auferet in quib⁹ cōfidebat
⁊ spolia ei⁹ distribuet. Qui nō est mecū cōtra me
est: ⁊ q nō colligit mecū dispgit. Cū imūdus spūs mat.12.d.
exierit de hoie ambulat p loca inaquosa querens
requiē ⁊ nō inueniens dicit. Reuertar in domū D
meā vnde exiui. Et cū venerit inuenit eā scopis
mundatā. Tunc vadit ⁊ assumit septē alios spūs
secū nequiores se ⁊ ingressi habitant ibi. Et fiunt
nouissima hois illi⁹ peiora priorib⁹. Factū est au
tē cū hec diceret: extollens vocē quedā mulier de
turba dixit illi. Beat⁹ vēter qui te portauit: ⁊ vbe
ra q suxisti. At ille dixit. Quinimo. Beati qui au
diunt verbū dei: ⁊ custodiunt illud. Turbis autē
concurrentibus cepit dicere. Generatio hec: gñatio mat.12.c.
nequā est: signū querit: ⁊ signū non dabit ei nisi si marci.8.b.
gnū ione. Nā sicut fuit ionas signū niniuitis: ita
erit ⁊ fili⁹ hois gñationi isti. Regina austri surget 3.reg.10.a.
in iudicio cū viris gñatiōis hui⁹ ⁊ cōdēnabit illos 2.pal.9.a.
q venit a finibus terre audire sapiam salomōis.
Et ecce plus q salomon hic. Uiri niniuite surgēt Jone.3.b
in iudicio cū gñatione hac: ⁊ cōdēnabūt illā: q pe mat.12.d.
nitentiā egerūt in pdicatiōe ione. Et ecce plus q E
iona hic. Nemo lucernā accendit ⁊ in abscondito mat.5.b.
ponit neqz sub modio: sed supra candelabrū vt q marci.4.c.
ingrediunt lumen videāt. Lucerna corporis tui Mat.6.c
est ocls tu⁹. Si ocul⁹ tuus fuerit simplex: totū cor
pus tuū lucidū erit. si autē nequā fuerit: etiā cor
pus tuū tenebrosum erit. Uide ḡ ne lumē qd in te
est tenebre sint. Si ergo corpus tuū totū lucidū
fuerit non habens aliquā partē tenebrarum erit
lucidū totū. Et sicut lucerna fulgoris illuminabit
te. Et cū loqueret rogauit illū quidā phariseus
vt pranderet apud se. Jesus autē ingressus recu
buit. Phariseus autem cepit intra se reputās di
cere: quare non baptizatus eēt añ prandium. Et
ait dn̄s ad illum. Nunc vos pharisei qd deforis ē mat.23.c.
calicis ⁊ catini mundatis: qd autem intus est ve
strū: plenū est rapina ⁊ iniqtate. Stulti: nōne q fec F
qd deforis est: etiā id qd deintus est fecit? Uerūta
men quod superest date elemosynam ⁊ ecce om Mat.23.c.
nia munda sunt vobis. Sed ve vobis pharisei
qui decimatis mentam ⁊ rutam: ⁊ omē olus ⁊ pte
ritis iudicium ⁊ caritatem dei: hec autē oportuit
facere ⁊ illa non omittere. Ue vobis phariseis Mat.2.a
qui diligitis primas cathedras in synagogis: et
salutationes in foro. Ue vobis qui estis vt mo mat.23.a.

numēta q̄ non parēt: z hoīes ābulāre supra nesciūnt. Rñdens aūt quidā ex legispitis: ait illi. Magister hec dicēs etiā nobis cōtumeliā facis. At il
Mat.23.a. le ait. Et vobis legispitis ve: q: oneratis homies onerib⁹ q̄ portare nō pñt: z ipi vno digito vestro
G nō tāgitis sarcinas. Ue vobis q̄ edificatis monumēta pphetaꝝ: pres aūt vrī occiderūt illos. Profecto testificami q̄ ꝯsentitis opibus patrū vroꝝ. qm quidē ipi eos occiderūt: vos aūt edificatis eo
Mat.23.d. rū sepulchra. Propterea z sapiā dei dixit. Mittā ad illos pphetas z aplos: z ex illis occidēt z ꝑseqnt vt inqrat sanguis oīm pphetaꝝ q̄ effusus ē a cōstitutōe mūdi: a gnatione ista: a sanguie abel vsq ad sanguinē zacharie: q̄ periit īter altare z edem. Ita dico vobis requiret ab hac gnatiōe. Ue vobis
Mat.23.b legispitis q̄ tulistis clauē sciētie: ipi nō introistis: z eos q̄ introibāt ꝓhibuistis. Cū aūt hec ad illos diceret ceperūt pharisei z legispiti grauit insistere z os eius opprimere de multis insidiantes ei: z querentes aliquid capere de ore eius vt accusarent eum.

CC.S. A pharisēis monet cauendū: z nō timendū eos q̄ corpus occidūt. dicit. q̄ me cōfessus fuerit z q̄ me negauerit. blasphemia in spm̄ sctm̄ non remittet. Spūssctūs docet rñdere z loq. quidā dicit magr̄ dic fratri meo vt diuidat mecū hereditatē. dicit cauere ab oī auaricia. similitudo diuitis. Stulte hac nocte morieris. nolite solliciti esse cōsiderate lilia agri. querite regnū dei. nolite timere pusillus grex. vēdite q̄ possidetis z date elemosynā. facite sacculos. vbi thesaur⁹ ibi z cor. Sint lūbi vrī pcincti. iesus petro dic felicē esse bonum dispēsatorē. venit dñs serui in die qua nō sperabit z vapulabit plagis multis. cui multū datū est. multū queret ab eo. ignē veni mittere in terrā. tres in duo z duo in tres diuidet. hypocrite faciem celi z terre nostis pbare zc. cū vadis cū aduersario tuo de nouissimo minuto. xij.

A
Mat.16.a. Multis aūt turbis cōcurrentib⁹ ita vt se
Mar.8.b. inuicē ꝯculcarent cepit dicere ad discipulos suos. Attēdite a fermēto phari
Mat.10.c. seoꝝ qd̄ est hypocrisis. Nihil eni opertū est qd̄ nō reueletur: neq absconditū qd̄ nō sciat. Qm
Mat.10.c. q̄ in tenebris dixistis: in lumie dicent. z qd̄ in aure locuti estis in cubiculis: pdicabit in tectis. Dico aūt vobis amicis meis ne terreami ab his q̄ occi
Mat.10.c dūt corp⁹: z post hec nō hñt āpli⁹ qd̄ faciāt. Ostēdā aūt vobis quē timeatis. Timete eū q̄ postq̄ occiderit hz ptātē mittē i gehēnā. Ita dico vobis hūc timete. Nōne qnq passeres veneūt dipōdio z vn⁹ ex illis nō est in obliuione corā deo. Sed et
B capilli capitis vrī oēs nūerati sunt. Nolite ḡ time
Mat.10.d re: multis passerib⁹ pluris estis vos. Dico aūt vo
Mar.8.d bis: ois q̄cunq cōfessus fuerit me corā hoībus: et
Mat.10.d. fili⁹ hoīs ꝯfitebit illū corā angelis dei. Qui autē
Mat.12.c negauerit me corā hoībus negabit corā angelis
Mar.3.c. dei. Et ois q̄ dicit vbū in filiū hoīs remittet ei: ei
Mat.10.b aūt q̄ in spm̄sctm̄ blasphemauerit nō remittet. Cū
Mar.13.b. aūt inducēt vos in synagogas z ad magistratus z ptātes nolite solliciti esse qualit aut qd̄ rñdeatis aut qd̄ dicatis. Spūs ei sctūs docebit vos in ipsa hora qd̄ oporteat vos dicere. Ait aūt ei quidā de turba. Magr̄: dic fratri meo vt diuidat mecū hereditatē. At ille dixit ei. Hō q̄s me cōstituit iudicē aut diuisorē supra vos? Dixitq ad illos. Uidete z cauete ab oī auaricia: q: nō in abūdātia cuiusq̄ vita ei⁹ est ex his q̄ possidet. Dixit aūt similitudi
C nē ad illos: dicens. Hoīs cuiusdā diuitis vberes fructus ager attulit: z cogitabat intra se dicens. Quid faciā q̄ nō habeo q̄ cōgregē fruct⁹ meos? Et dixit. hoc faciā. Destruā horrea mea z maiora faciā z illuc ꝯgregabo oīa q̄ nata sūt mihi: z bona mea z dicā aie mee. Aia habes multa bona posita in annos plimos: requiesce: comede: bibe: epulare. Dixit autē illi de⁹. Stulte hac nocte aiam tuā repetunt a te. Que aūt parasti: cui⁹ erūt? Sic est q̄ sibi thesaurizat z nō est in deū diues. Dixitq ad discipłos suos. Ideo dico vobis. Nolite solliciti
mat.6.c. esse aie vrē qd̄ mādūcetis: neq corpori vestro qd̄ induamini. Aia plus est q̄ esca: z corp⁹ plus q̄ vestimentū. Cōsiderate coruos: q: nō semināt neq metunt qb⁹ nō ē cellariū neq horreū: z de⁹ pascit
D illos. Quātomagis vos pluris estis illis? Quis aūt vestrū cogitādo pōt adiicere ad staturā suā cubitū vnū? Si ḡ neq qd̄ minimū ē potestis quid
mat.6.d de ceteris solliciti estis? Cōsiderate lilia quō crescunt. Nō laborāt neq nent. Dico aūt vobis: nec salomō in oī glīa sua vestiebat sicut vnū ex istis. Si aūt fenū qd̄ hodie est in agro z cras in clibanū mittit deus sic vestit: q̄tomagis vos pusille fidei? Et vos nolite q̄rere quid mādūcetis: aut qd̄ bibatis: z nolite in sublime tolli. Hec aūt oīa gentes mūdi q̄runt. Pr̄ aūt vester scit qm̄ his indige
Mat.6.d tis. Uerūtn̄ pmū q̄rite regnū dei z iusticiā eius: z hec oīa adiicient vobis. Nolite timere pusillus grex: q: ꝯplacuit pr̄i vestro dare vobis regnū. Ue
Mar.10.c dite q̄ possidetis: z date elemosynā. Facite vobis
mat.6.c sacculos q̄ nō veterascunt thesauꝝ nō deficientē in celis. Quo fur nō appropiat: neq tinea corrū
mat.6.c. pit. Ubi eñ thesaur⁹ vester est: ibi z cor vrm̄ erit.
E Sint lūbi vrī pcincti z lucerne ardentes in manibus vrīs: z vos siles hoībus expectantibus dñm suū q̄n reuertat a nuptijs: vt cū venerit z pulsauerit cōfestim aperiāt ei. Bti serui illi: quos cū vene
mat.24.d. rit dñs inuenerit vigilantes. Amen dico vobis: q̄ pcinget se z faciet illos discūbere: z trāsiēs ministrabit illis. Et si venerit in secūda vigilia: z si i tertia vigilia venerit: z ita inuenerit beati sunt serui illi.
mat.24.d. Hoc aūt scitote qm̄ si sciret prfamilias qua hora
mat.13.d. fur veniret: vigilaret vtiq: z nō sineret pfodi domū suā. Et vos estote parati: q: q̄ hora nō putatis fili⁹ hoīs veniet. Ait aūt ei petr⁹. Dñe ad nos dicis hāc pabolā an z ad oēs? Dixit aūt dñs. Quis
mat.24.d. putas ē fidelis dispēsator z prudēs: quē cōstituit dñs sup familiā suā: vt det illis in tp̄e tritici mēsurā. Btūs ille fu⁹ quē cū venerit dñs inuenerit ita
F facientē. Uere dico vobis: qm̄ supra oīa q̄ possidet constituet illum. Q̄ si dixerit seru⁹ ille in corde suo morā facit dñs meus venire: z ceperit pcutere seruos z ancillas z edere z bibere z inebriari: veniet dñs serui illius in die qua non sperat z hora qua nescit: z diuidet eū: parteq eius cū infidelibus ponet. Ille aūt seruus qui cognouit voluntatem dñi sui: z nō se pparauit: z nō fecit scd̄m voluntatē ei⁹ vapulabit multis. qui autē nō cognouit z fecit digna: plagis vapulabit paucis. Oi aūt cui

multū datū est multū querer ab eo ⁊ cui cōmēda
uerunt multū plus petent ab eo. Ignē veni mit-
tere in terrā: ⁊ quid volo nisi vt accendat? Baptis
ma aūt habeo baptizari: ⁊ quō coartor vsqʒ dū pfi
Mat.10.d. ciat. Putatis q̄ veni pacē mittere ī terrā? Nō di-
G co vobis: sed sepationē. Erunt em̄ ex hoc quinqʒ
in domo vna diuisi: tres in duo: ⁊ duo in tres diui
dent: pr̄ in filiū ⁊ fili⁹ in prēm suū: mat' in filiā: ⁊ fi
lia in matrē: socrus in nurū suā: ⁊ nurus in socruʒ
Mat.16.a. suā. Dicebat aūt ad turbas. Cū videritis nubem
orientē ab occasu: statim dicitis nimb⁹ venit: ⁊ ita
fit. ⁊ cū austrū flantē: dicitis q̄ estus erit ⁊ fit. Hy
pocrite faciē celi ⁊ terre nostis pbare: hoc aūt tē-
pus quō nō pbatis? Quid aūt ⁊ a vobipsis non
Mat.5.d. iudicatis qđ iustū est? Cū aūt vadis cū aduersa-
rio tuo ad principē in via: da operā liberari ab il
lo: ne forte trahat te ad iudicem: ⁊ iudex tradat te
Mat.5.d exactori: ⁊ exactor mittat te in carcerē. Dico tibi:
non exies inde donec etiam nouissimū minutum
reddas.

C.S. Sub exemplo galileorū occisorū monet
agendā pniam. de ficulnea infructuosa. mulierē
decē ⁊ octo annis curuā erigit. archisynagogo in
dignāti q̄ curasset sabbato: respōdit. regnū celorū
grano synapis ⁊ fermēto sile esse: cōtendite itra-
re p angustā portā. Nescio vn̄ sitis. nouissimi qui
erant primi. herodē vulpē vocat. hirlm q̄ occidis
pphetas. xiij.

A Derant aūt qdā ipso in tpe nūciantes
illis de galileis: quorū sanguinē pylat⁹
miscuit cū sacrificijs eorū. Et respōdēs
dixit illis. Putatis q̄ hi galilei pre oīb⁹
galileis pctōres fuerint: q̄ talia passi sunt? Nō di
co vobis sed nisi penitētiā habueritis oēs simili'
peribitis sicut illi decē ⁊ octo supra quos cecidit
turris in syloe ⁊ occidit eos. Putatis q̄ ⁊ ipsi de-
bitores fuerint: pter oēs hoīes hitantes in hirlm
Nō dico vobis: sed si pniam nō habueritis oēs si
B milit' peribitis. Dicebat autē ⁊ hanc similitudinē
Arborē fici habebat quidā plantatā in vinea sua:
⁊ venit q̄rens fructū in illa ⁊ nō inuenit. Dixit au
tem ad cultorē vinee. Ecce anni tres sunt ex quo
venio querēs fructū in ficulnea hac: ⁊ nō inuenio
Succide ergo illā. Ut quid etiā terram occupat.
At ille rn̄dens dixit illi. Dn̄e: dimitte illā ⁊ hoc an
no vsqʒ dū fodiā circa illā ⁊ mittā stercora. Et siq̄-
dem fecerit fructū: sin autē in futurū succides eā.
Erat aūt docens in synagoga eorū sabbatis. Et
ecce mulier q̄ habebat spm̄ infirmitatis annis de
cem ⁊ octo: ⁊ erat inclinata: nec oīno poterat sur-
sum respicere. Quā cū videret iesus: vocauit eaʒ
ad se: ⁊ ait illi. Mulier: dimissa es ab infirmitate
C tua. Et iposuit illi man⁹: ⁊ ꝯfestim erecta est: ⁊ glī
ficabat deū. Rn̄dēs aūt archisynagog⁹ indignās
q̄ sabbato curasset iesus: dicebat turbe. Sex dies
sunt in q̄bus oportet opari. In his ḡ venite ⁊ cu-
ramini ⁊ nō in die sabbati. Rn̄dens aūt ad illuʒ dn̄s
dixit. Hypocrite: vnusquisqʒ vestrū sabbato non
soluit bouē suū: aut asinū a psepio: ⁊ ducit adaq̄re
D Hanc autē filiā abrae quā alligauit sathanas ec-
ce decē ⁊ octo annis: nō oportuit solui a vinculo
isto die sabbati? Et cū hec dicēt erubescebāt oēs
aduersarij eius: ⁊ omis pplˀs gaudebat in vniuer

sis q̄ gl'iose fiebant ab eo. Dicebat ḡ. Cui sile est
regnū dei: ⁊ cui sile estimabo illud? Sile est grano Mat.13.d.
synapis: qđ acceptū hō misit in hortū suū ⁊ creuit Mar.4.c
⁊ factū ē ī arborē magnā: ⁊ volucres celi reqeuert
in ramis ei⁹. Et iterū dixit. Cui sile estiabo regnū
dei? Sile est fermēto qđ acceptū mulier abscōdit mat.13.d.
in farine sata tria: donec fermētaret totū. Et ibat E
p ciuitates ⁊ castella docēs ⁊ iter faciēs in hirlm Mat.9.d
Ait aūt illi qdā. Dn̄e: si pauci sunt q̄ saluant? Ipse
aūt dixit ad illos. Cōtendite itrare p angustam Mat.7 b
portā: q̄ multi dico vobis q̄rent itrare ⁊ nō pote-
rūt. Cū aūt itrauerit prf̄amilias ⁊ clauserit ostiuʒ
incipietis foris stare: ⁊ pulsare ad ostiū dicentes
Dn̄e aperi nobis. Et rn̄dens dicet vobis. Nescio
vos vnde sitis. Tūc icipietis dicere. Mādicaui-
m⁹ corā te ⁊ bibim⁹: ⁊ in plateis nr̄is docuisti. Et
dicet vobis. Nescio vos vn̄ sitis. Discedite a me F
oēs oparij iniq̄tatis. Ibi erit flet⁹ ⁊ stridor dētiū: Psal.6.
cū videritis abrahā ⁊ isaac ⁊ iacob ⁊ omēs pphe Mat.7.d
tas in regno dei: vos aūt expelli foras. Et veniēt mat.8.b
ab oriente ⁊ occidente ⁊ aq̄lone ⁊ austro: ⁊ accum
bent in regno dei. Et ecce sunt nouissimi q̄ erant Mat.19.d.
primi: ⁊ sunt primi q̄ erant nouissimi. In ipsa die Mat.20.d.
accesserūt qdā phariseorū: dicētes illi. Exi ⁊ vade
hinc: q̄ herodes vult te occidere. Et ait illis. Ite G
⁊ dicite vulpi illi. Ecce eijcio demonia ⁊ sanitates
pficio hodie ⁊ cras: ⁊ tertia die ꝯsumor. Veruntn̄
oportet me hodie ⁊ cras ⁊ sequēti die ābulare: q̄
nō capit pphetā perire extra hirlm. Hirlm hirlm mat.23.d.
q̄ occidis pphetas ⁊ lapidas eos q̄ mittunt ad te
Quotiēs volui cōgregare filios tuos quēadmo
dū auis nidū suū sub pēnis ⁊ noluisti. Ecce relin
quet vobis dom⁹ vr̄a deserta. Dico aūt vobis q̄
nō videbitis me donec veniat cū dicetis: bn̄dict⁹
q̄ venit in nomine domini.

C.S. Hydropicū curat: recumbe ī nouissimo
loco: q̄ se exaltat hūiliabit. cū facis prādiū vel cē-
nā noli facere amicos ⁊c. Inuitati ad cenā excu-
sant se. [illegible] sequi. odire parētes: baiulare crucem iu
bet: pabola volētis edificare turrē: ⁊ regis volētis
ꝯmittere bellū. q̄ nō renūciat omnib⁹ ⁊c. de sale.
Capitulum xiiij.

A T factū est cū introisset iesus in domuʒ
cuiusdā principis phariseorū sabbato
mādicare panē: ⁊ ipsi obseruabāt euʒ
Et ecce hō qdā hydropicus erat ante
illū. Et rn̄dens iesus dixit ad legisperitos ⁊ pha-
riseos dicens. Si licʒ sabbato curare. At illi tacu
erunt. Ipse vero apphensum sanauit eū ac dimi mat.12.a.
sit. Et rn̄dens ad illos dixit. Cuius vestrū asinus mar.3.a.
aut bos in puteū cadet: ⁊ nō ꝯtinuo extrahet illū supra.6.b
die sabbati? Et nō poterāt ad hec rn̄dere illi. Di- supra.13.c.
cebat aūt ⁊ ad iuitatos pabolā: itēdēs quō primos B
accubit⁹ eligerent dicēs ad illos. Cū iuitatus fue
ris ad nuptias nō discūbas ī primo loco: ne forte
honoratior te sit iuitat⁹ ab illo: ⁊ veniēs is q̄ te ⁊ il
lū vocauit dicat tibi da huic locū: ⁊ tunc incipias
cum rubore nouissimum locum tenere. Sed cum
vocatus fueris vade recumbe in nouissimo loco
vt cum venerit qui te inuitauit dicat tibi. Amice C
ascende superius. Tunc erit tibi gloria coram si- Mat.23.b.
mul discumbentibus: quia omnis q̄ se exaltat hu infra.18.c.
miliabit: ⁊ qui se humiliat exaltabit. Dicebat aūt Iacobi.4.c

et ei qui se inuitauerat. Cum facis prandiũ aut
cenam: noli vocare amicos tuos neq̃ frẽs tuos:
neq̃ cognatos: neq̃ vicinos: neq̃ diuites ne for=
Tobie.4.b. te ⁊ ipsi te reinuitent: ⁊ fiat tibi retributio. Sz cũ fa
cis conuiuiũ: voca paupes/debiles/claudos/ ⁊ ce=
cos: ⁊ beatꝰ eris: q̃ nõ habent retribuere tibi. Re
D tribuet̃ eñ tibi in resurrectiõe iustoꝝ. Hec cũ au
Mat.22.a dissz quidã de simul discũbentibꝰ: dixit illi. Bea=
tus q̃ mãducabit panẽ in regno dei. At ipse dixit
Apo.19.b. ei. Hõ quidã fecit cenã magnã: ⁊ vocauit multos
Et misit seruũ suũ hora cene dicere inuitatis vt ve
nirent: q̃ iã parata sunt oĩa. Et ceper̃t simul oẽs
excusare. Primꝰ dixit ei. Uillam emi ⁊ necesse ha
beo exire ⁊ videre illã. Rogo te habe me excusatũ
Et alíꝰ dixit. Iuga boum emi quinq̃: ⁊ eo pbare
illa. Rogo te habe me excusatũ. Et alíꝰ dixit. Uxo
rẽ duxi: ⁊ ideo nõ possum venire. Et reuersus ser
E uus nũciauit hec dño suo. Tunc iratꝰ prfamilias
dixit seruo suo. Exi cito in plateas ⁊ vicos ciuita=
tis ⁊ paupes ac debiles ⁊ cecos ⁊ claudos intro=
duc huc. Et ait seruꝰ. Dñe: factũ ẽ vt impasti ⁊ ad
huc locus est. Et ait dñs seruo. Exi ĩ vias ⁊ sepes
⁊ cõpelle intrare vt ipleat̃ domꝰ mea. Dico autez
vobis: q̃ nemo viroꝝ illoꝝ qui vocati sunt gusta
F bit cenã meã. Ibãt aũt turbe multe cũ eo: ⁊ cõuer
Mat.10.d. sus dixit ad illos. Si q̃s venit ad me ⁊ nõ odit prẽz
suũ ⁊ matrẽ ⁊ vxorẽ ⁊ filios ⁊ frẽs ⁊ sorores adhuc
Mat.10.d. aũt ⁊ aĩam suã: nõ põt meꝰ esse discipl's. Et q̃ non
⁊.16.c. baiulat crucẽ suã ⁊ venit post me: nõ põt meꝰ esse
Mar.8.d. discipulus. Quis eñ ex vobis volens turrim edi
Supra.9.c ficare: nõne pꝛiꝰ sedẽs cõputat sumptꝰ q̃ necessa
rij sunt: si habeat ad pficiendũ: ne postq̃ posuerit
fundamentũ ⁊ nõ potuerit pficere oẽs q̃ vident
incipiant illudere ei: dicentes q̃ hic hõ cepit edi=
G ficare ⁊ nõ potuit ꝯsummare. Aut quis rex iturꝰ
cõmittere bellũ aduersus aliũ regem: nõ sedens
pꝛiꝰ cogitat si possit cũ decẽ milibꝰ occurrere ei: q̃
cũ viginti milibus venit ad se. Alioq̃n adhuc illo
lõge agente: legationẽ mittens rogat ea q̃ pacis
Mat.10.d. sunt. Sic ẽ oĩs ex vobis qui nõ renũciat oĩbꝰ que
possidet: nõ põt meus esse discipl's. Bonũ est sal.
Mat.5.b. Si aũt sal euanuerit in q̃ cõdiet̃? Neq̃ in terram
Mar.9.g. neq̃ ĩ sterquiliniũ vtile est: sed foras mittet̃. Qui
habet aures audiendi: audiat.

C.S. Parabola centũ ouiũ ⁊ drachme. de gau
dio ãgeloꝝ sup vno peccatore. parabola de filio
prodigo. xv.

A Erant aũt appropinquãtes ei publica=
ni ⁊ pctõres vt audirẽt illũ. Et murmu
rabant pharisei ⁊ scribe: dicẽtes. q̃ hic
pctõres recipit ⁊ manducat cũ illis. Et
Mat.18.b. ait ad illos parabolã istã dicens. Quis ex vobis
hõ qui hz centũ oues: ⁊ si pdiderit vnã ex illis: nõ=
ne dimittit nonagintanouẽ in deserto ⁊ vadit ad
illã q̃ perierat donec inueniat eã? Et cum inuenerit
eã iponit in humeros suos gaudens ⁊ veniẽs do
B mũ: cõuocat amicos ⁊ vicinos: dicens illis. Con=
gratulamini mihi: q̃ inueni ouẽ meã que perierat.
Dico vobis q̃ ita gaudiũ erit in celo sup vno pctõ
re penitẽtiã agente: q̃ supra nonagitanouẽ iustĩs
qui nõ indigẽt pnĩa. Aut q̃ mulier hñs drachmas
decẽ: et si pdiderit drachmã vnã: nõne accẽdit lu
cernã ⁊ euertit domũ ⁊ q̃rit diligẽt̃ donec inueniat

eã. Et cũ inuenerit ꝯuocat amicas ⁊ vicinas dicẽs
Cõgratulamini mihi: q̃ inueni drachmã quã pdi
derã. Ita dico vobis gaudiũ erit corã ãgelis dei
sup vno pctõre pnĩam agente. Ait aũt. Hõ q̃dã :
habuit duos filios ⁊ dixit adolescẽtior ex illis prĩ
Pr: da mihi portionẽ substantie q̃ me ꝯtingit. Et
diuisit illis substantiã. Et nõ post multos dies: cõ
gregatis oĩbus adolescẽtior filꝰ pegre pfectꝰ est
in regionẽ lõginquã: ⁊ ibi dissipauit substãtiã suã
viuendo luxuriose. Et postq̃ oĩa ꝯsũmassz: facta
est fames valida in regiõe illa: ⁊ ipse cepit egere.
Et abijt ⁊ adhesit vni ciuiũ regiõis illꝰ: ⁊ misit il=
lũ in villã suã vt pasceret porcos. Et cupiebat im D
plere ventrẽ suũ de siliq̃s quas porci mãducabãt
⁊ nemo illi dabat. In se aũt reuersus dixit. Quã=
ti mercẽnarij in domo prĩs mei abundãt panibꝰ:
ego aũt hic fame pereo. Surgam ⁊ ibo ad prẽm
meũ ⁊ dicã ei. Pr peccaui in celũ ⁊ corã te: iam nõ
sum dignꝰ vocari filꝰ tuꝰ: fac me sicut vnũ de mer
cẽnarijs tuis. Et surgens venit ad prẽm suũ. Cũ
aũt adhuc lõge essz: vidit illũ pr ipsius: ⁊ mĩa mo=
tus ẽ: ⁊ accurrẽs cecidit sup collũ eiꝰ: ⁊ osculatꝰ ẽ
eũ. Dixitq̃ ei filꝰ. Pr: peccaui in celũ ⁊ corã te: iã E
nõ sum dignꝰ vocari filꝰ tuꝰ. Dixit aũt pr ad ser=
uos suos. Cito pferte stolã primã ⁊ induite illũ ⁊
date annulũ in manũ eiꝰ ⁊ calciamenta in pedes
eius. Et adducite vitulũ saginatũ ⁊ occidite: ⁊ mã
ducemꝰ ⁊ epulemur q̃ hic filꝰ meꝰ mortuꝰ erat: ⁊
reuixit: perierat ⁊ inuentus ẽ. Et ceper̃t epulari. F
Erat aũt filꝰ eiꝰ senior ĩ agro. Et cũ veniret ⁊ ap
propinq̃ret domui: audiuit symphoniã ⁊ chorũ: ⁊
vocauit vnũ de seruis: ⁊ int̃rogauit q̃d hec essent
Isq̃ dixit illi. Frat̃ tuꝰ venit: ⁊ occidit pr tuꝰ vitu
lũ saginatũ: q̃ saluũ illũ recepit. Indignatꝰ ẽ aũt G
⁊ nolebat introire. Pr ẽ illꝰ egressus cepit rogare
illũ. At ille rñdẽs dixit prĩ suo. Ecce tot ãnis seruio
tibi: ⁊ nunq̃ mandatũ tuũ pteriui: ⁊ nunq̃ dedi=
sti mihi hedũ vt cum amicis meis epularer. Sed
postq̃ filꝰ tuꝰ hic q̃ deuorauit substãtiã suã cũ me
retribꝰ venit: occidisti illi vitulũ saginatũ. At ipe
dixit illi. Fili tu semp mecũ es: ⁊ oĩa mea tua sunt
Epulari aũt ⁊ gaudere oportebat. q̃ frat̃ tuꝰ hic
mortuꝰ erat ⁊ reuixit. perierat ⁊ inuentꝰ est.

C.S. De villico cui dictũ est: redde rõnẽ villi=
catiõis. q̃ fidelis est in minimo ⁊ in maiori fidelis
est ⁊c. nemo põt duobꝰ dñis seruire. auari phari=
sei deridebãt eũ. Iesus dixit. deꝰ nouit corda. lex
⁊ pphete vsq̃ ad iohẽm. de apice legis. vxorẽ nõ
dimittere. de diuite ⁊ lazaro. xvi.

Dicebat autẽ ⁊ ad discipulos suos. Ho A
mo quidam erat diues qui habebat vil
licũ ⁊ hic diffamatꝰ ẽ apud illũ q̃si dissi
passz bona illꝰ ⁊ vocauit illuz: ⁊ ait illi.
Quid hoc audio de te? Redde rõnẽ villicatiõis
tue. Iam eñ nõ poteris villicare. Ait aũt villicꝰ
intra se. Quid faciã: quia dñs meus aufert a me
villicationẽ? Fodere nõ valeo: mendicare erube
sco. Scio q̃d faciã: ⁊ cũ amotꝰ fuero a villicatiõe B
recipiãt me ĩ domos suas. Cõuocatꝭ itaq̃ singul̃
debitoribꝰ dñi sui dicebat pꝛio. Quãtũ debes dño
meo? At ille dixit. Centũ cados olei. Dixitq̃ illi.
accipe cautionẽ tuã: ⁊ sede cito scribe q̃nq̃gita. De

ide alio dixit. Tu vero quātū debes? Qui ait Cē
C tū choros tritici. Ait illi. Accipe lr̄as tuas ꝛ scri=
be octoginta. Et laudauit dn̄s villicū iniq̄tatis: q2
prudent̄ fecisset: q2 filij hui9 sc̄li prudētiores filijs
lucis in gn̄atiōe sua sunt. Et ego vobis dico Faci
te vobis amicos de māmona iniq̄tatis: vt cū de=
fecerītis recipiāt vos in et̄na tabernacl̄a. Qui fi
delis est in minimo: ꝛ in maiori fidelis est. ꝛ q̄ i mo
dico iniqu9 ē: ꝛ in maiori iniqu9 ē. Si ḡ in iniq̄ mā=
mona fideles nō fuistis: qđ verū est: q̄s credet vo=
bis? Et si in alieno fideles nō fuistis: qđ verū est:
Mat.6.c q̄s dabit vobis? Nemo fu9 pōt duobus dn̄is ser
D uire. Aut ei vnū odiet: ꝛ alteꝝ diliget: aut vni ad=
herebit: ꝛ alteꝝ ꝯtēnet. Nō potestis deo seruire ꝛ
māmone. Audiebāt aūt oīa hec pharisei q̄ erant
auari: ꝛ deridebāt illū. Et ait illis. Uos estis q̄ iu
stificatis vos corā hoībus: de9 aūt nouit corda vr̄a
Mat.11.b. Q2 qđ hoībus altū est: abolatio est añ deū. Lex ꝛ
ꝓphete vsq3 ad iohēm: ex eo regnū dī euāgelizat̄
Mat.5.b ꝛ oīs in illđ vim facit. Facili9 est aūt celū ꝛ terram
mat.5.e. ꝑterire: q̄3 de lege vnū apicē cadere. Oīs q̄ dimit
ꝛ.19.a. tit vxorē suā ꝛ alterā ducit: mechat̄. ꝛ q̄ dimissā a
Mat.10.b. viro ducit: mechat̄. Hō q̄dam erat diues q̄ indue
E bat̄ purpura ꝛ bysso: ꝛ epulabat̄ q̄tidie splendide
Et erat q̄dā mēdicus noīe lazar9 q̄ iacebat ad ia
nuā ei9 vlcerib9 plen9: cupiēs saturari de micis q̄
cadebāt de mēsa diuitis ꝛ nemo illi dabat. Sed ꝛ
canes veniebāt ꝛ lingebāt vlcera ei9. Factum est
aūt vt moreret̄ mēdicus ꝛ portaret̄ ab angelis in
F sinū abrahe Mortu9 est aūt ꝛ diues: ꝛ sepult9 est
in iferno. Eleuās aūt oc̄los suos cū eēt in tormē=
tis: vidit abrahā a lōge ꝛ lazaꝝ in sinu eius: ꝛ ipse
clamās dixit. Pr̄ abrahā miserere mei ꝛ mitte la=
zarū vt intinguat extremū digiti sui in aquā vt re=
G frigeret linguā meā quia crucior in hac flāma Et
dixit illi abrahā Fili recordare q2 recepisti bona
in vita tua: ꝛ lazarus similr̄ mala. Nunc autē hic
consolat̄: tu vero cruciaris. Et in his oībus inter
nos ꝛ vos chaos magnū firmatū est: vt hi q̄ volūt
hinc trāsire ad vos nō possunt: neq3 inde huc trās
meare. Et ait. Rogo ḡ te pr̄ vt mittas eū in domū
pr̄is mei. Habeo em̄ q̄nq3 frēs vt testet̄ illis ne ꝛ
ipsi veniant in hunc locum tormentoꝝ. Et ait illi
abrahā Habēt moysen ꝛ ꝓphetas: audiant illos
At ille dixit. Nō pr̄ abrahā: sed si quis ex mortuis
ierit ad eos: penitentiā agēt. Ait aūt illi. Si moy
sen ꝛ ꝓphetas nō audiūt: neq3 si quis ex mortuis
resurrexerit credent.

¶C.S. De scandalo. correptio frat̄na. septies in
die dimittendū. si haberetis fidē sicut granū syna
pis. dicite. serui inutiles sum9. de decē leprosis mū
datis. regnū dei intra vos est. vētura ꝑdicit de sei=
pso. sic factū est i dieb9 noe. de die iudicij. xvij.

A Et ait ad discipl̄os suos. Impossibile ē
Mat.18.a vt nō veniāt scādala. Ue aūt illi ꝑ quez
Mar.9.f veniūt. Utili9 ē illi si lapis molaris ipo
nat̄ circa collū ei9 ꝛ ꝓijciat̄ in mare: q̄3
Mat.18.b vt scādalizet vnū de pusillis istis. Attēdite vobis
Si peccauerit in te frat̄ tu9: icrepa illū. ꝛ si penitē
Mat.18.c. tiā egerit: dimitte illi. Et si septies in die peccaue
rit in te: ꝛ septies i die ꝯuersus fuerit ad te dicēs:
B penitet me: dimitte illi. Et dixerūt apl̄i dn̄o. Adau
Mat.17.c. ge nobis fidē. Dixit aūt dn̄s. Si habueritis fidez

sicut granū synapis diceretis huic arbori moro era et.21.b.
dicare ꝛ transplantare in mare ꝛ obediet vobis.
Quis aūt vestrū habens seruū arantē aut pascē
tem boues: qui regresso de agro dicat illi statim:
transi ꝛ recumbe: ꝛ nō dicit para quod cenē ꝛ pre
cinge te ꝛ ministra michi donec manducem ꝛ bi=
bam: ꝛ post hec tu manducabis ꝛ bibes. Nūquid
grām hz suo illi q2 fecit q̄ ei impauerat? Nō puto
Sic ꝛ vos cū feceritis oīa q̄ ꝑcepta sunt vobis di= C
cite: serui inutiles sumus. Qđ debuim9 facere feci
m9. Et factū est dū iret in hirl̄m trāsibat ꝑ mediā
samariā ꝛ galileā: ꝛ cū ingrederet̄ quoddā castel
lū occurrerunt ei decē viri leprosi: qui steterunt a
lōge ꝛ leuauerunt vocē dicētes. Iesu ꝑceptor mi
serere nr̄i. Quos vt vidit: dixit. Ite ostendite vos D
sacerdotib9. Et factū est dum irent mundati sunt
Un9 aūt ex illis vt vidit q2 mundat9 est regressus
est cū magna voce magnificans deū. Et cecidit i
faciē añ pedes ei9: grās agens. Et hic erat sama=
ritan9. Rn̄dens aūt iesus dixit. Nōne decē mūda
ti sunt: ꝛ nouē vbi sunt? Nō est inuētus q̄ rediret ꝛ
daret glīam deo nisi hic alienigena: ꝛ ait illi. Sur
ge: vade: q2 fides tua te saluū fecit. Int̄rogat9 aūt
a phariseis qñ vēit regnū dei: rn̄dēs eis dixit Nō E
veniet regnū dei cū obseruatiōe: neq3 dicēt. ecce
hic: aut ecce illic. Ecce em̄ regnuz dei itra vos est.
Et ait ad discipulos suos Ueniēt dies qñ deside
ratis videre vnū diē filij hoīs ꝛ nō videbitis: ꝛ di
cent vobis. Ecce hic: ꝛ ecce illic. nolite ire neq3 se= mat.24.b
ctamini. nā sicut fulgor corruscans sub celo in ea q̄ Mar.13.c
sub celo sunt fulget: ita erit fili9 homis in die sua.
Primū aūt oportet illū multa pati ꝛ reprobari a F
gn̄atiōe hac. Et sicut factū est i dieb9 noe: ita erit mat.24.c
ꝛ in dieb9 filij hoīs. Edebāt ꝛ bibebāt: vxores du
cebant: ꝛ dabant̄ ad nuptias vsq3 in diē qua itra=
uit noe in arcā ꝛ venit diluuiū ꝛ ꝑdidit oēs. silr̄ sic
factū ē in dieb9 loth. Edebāt ꝛ bibebāt: emebāt ꝛ
vendebāt: plātabāt ꝛ edificabāt. qua die aūt exijt
loth a sodomis: pluit ignē ꝛ sulphur de celo ꝛ oēs
ꝑdidit. Scđ3 hec erit qua die fili9 hoīs reuelabit̄ G
In illa hora q̄ fuerit i tecto ꝛ vasa ei9 in domo: ne
descēdat tollere illa: ꝛ q̄ in agro silr̄ nō redeat re=
tro. Mēores estote vxoris loth. Quicūq3 q̄sierit Gen.19.f
aīam suaz saluā facere ꝑdet illā: ꝛ q̄cūq3 ꝑdiderit mat.16.d
illā: viuificabit eā. Dico vobis in illa nocte erunt Mar.8.d
duo i lecto vno: vn9 assumet̄ ꝛ alter relinquet̄. Due mat.24.d
erūt molētes in vnū: vna assumet̄ ꝛ alt̄a relinquetur
Duo in agro: vn9 assumet̄ ꝛ alter relinquet̄. Rn̄dē
tes dicunt illi. Ubi dn̄e? Qui dixit illis. Ubicūq3
fuerit corp9: illuc cōgregabunt̄ ꝛ aquile.

¶C.S. Oportet semꝑ orare. de iudice deū nō ti
mēte. de vidua. de orone pharisei ꝛ publicani. q̄ se
exaltat humiliabit̄. dicit sinite vēire ꝑuulos ad me.
nemo bon9 nisi sol9 de9. dicit q̄cunq3 habes vēde ꝛ
da paupib9. q̄3 difficile q̄ pecunias hn̄t in regnuz
dei itrabūt. remuneratio illoꝝ q̄ dimittunt sua ꝑ
pter deū. ꝑdicit passionē suā ꝛ morē ꝛ ipsi nō itel
lexerunt. cecū illuminat. xviij.

Dicebat aūt ꝛ ꝑabolā ad illos: qm̄ opor= A
tet semꝑ orare ꝛ nō deficere dicēs. Iu= eccl.18.c
dex q̄dā erat in quadā ciuitate q̄ deum 1.thes.5.d.
nō timebat ꝛ hoīem non reuerebat̄. Ui
dua autem quedā erat in ciuitate illa: ꝛ veniebat

ad eum dicens. Uindica me de aduersario meo.
Et nolebat p multū tēpus. Post hec autē dixit in
tra se. Et si deū non timeo nec hoīem reuereor: tñ
qz molesta est mihi hec vidua vindicabo illā: ne in
nouissimo veniens suggillet me. Ait aūt dñs. Au
B dite qd iudex iniqtatis dicit. Deus aūt nō faciet
vindictā electoꝝ suoꝝ clamantiū ad se die ac no
cte ꝛ patientiā habebit in illis. Dico aūt vobis qz
cito faciet vidictā illoꝝ. Uerūtñ fili⁹ hoīs veniēs
putas inueniet fidē in ṫra? Dixit aūt ꝛ ad quosdā
q̄ in se cōfidebant tanq̄ iusti: ꝛ aspernabanṫ cete
ros parabolā istā dicens. Duo hoīes ascendebāt
in templū vt orarent. vnus pharise⁹: ꝛ alter publi
canus. Phariseus stans hec apud se orabat. De⁹
grās ago tibi qz nō sū sicut ceteri hoīm: raptores/
iniusti/ adulteri/ velut etiā hic publican⁹. Ieiuno
C bis in sabbato: decimas do oīm q̄ possideo. Et pu
blican⁹ a lōge stans nolebat nec oculos ad celū
leuare: sed pcutiebat pect⁹ suū dicens. De⁹ ppi
cius esto mihi pctōri. Dico vobis descendit hic iu
Mat.23.b. stificatus in domū suā ab illo. qz omis q̄ se exaltat
Mat.19.b. humiliabiṫ: ꝛ qui se humiliat exaltabiṫ. Afferebant
mar.10.b. aūt ad illū ꝛ infantes vt eos tāgeret. Qd cū vide
rent discipuli increpabāt illos. Iesus autē cōuo
cans illos dixit. Sinite pueros venire ad me ꝛ no
lite vetare eos. Taliū est enī regnū dei. Amē di
co vobis: quicūq; nō accepit regnū dei sicut puer
D nō intrabit in illud. Et interrogauit eū quidā princ
Mat.19.b. ceps dicens. Magr̄: qd faciens vitā eternā possi
Mar.10.c. debo? Dixit aūt ei iesus. Quid me dicis bonum?
Nemo bonus nisi solus de⁹. Mādata nosti. Non
Exo.20.b occides. nō mechaberis. nō furtū facies. nō falsū
Mat.19.c. testimoniū dices. honora pr̄em tuū ꝛ matrē tuā.
Mar.10.c. Qui ait. Hec oīa custodiui a iuuētute mea. Quo
mat.19.c. audito iesus ait ei. Adhuc vnū tibi deest. Omia
mar.10.c quecunq; habes vende ꝛ da paupib⁹ ꝛ habebis the
saurū in celo: ꝛ veni sequere me. His ille auditis
cōtristatus est: qz diues erat valde. Uidens autē
E iesus illū tristē factū: dixit. q̄ difficile q̄ pecunias
Mat.19.c habent in regnū dei itrabunt. Facili⁹ est ei came
Mar.10.c lū p foramen acus transire q̄ diuitē intrare in re
gnū dei. Et dixerunt q̄ audiebant. Et qs pōt sal
uus fieri? Ait illis. Que ipossibilia sunt apud ho
Mat.19.d. mies: possibilia sunt apud deū. Ait aūt petr⁹. Ec
Mar.10.d. ce nos dimisim⁹ oīa ꝛ secuti sum⁹ te. Qui dixit eis
Mat.19.d. Amen dico vobis: nemo est q̄ reliqt domū, aut pa
Mar.10.d rētes aut frēs aut vxorē aut filios ppṫ regnū dei
ꝛ nō recipiat multo plura in hoc tpe ꝛ in sclo futu
mat.20.c. ro vitā eternā. Assumpsit aūt iesus duodeci disci
Mar.10.e. pulos ꝛ ait. Ecce ascendim⁹ hierosolymā ꝛ ꝯsum
F mabunṫ oīa q̄ scripta sūt p pphetas de filio hoīs
Tradeṫ ei gētib⁹ ꝛ illudeṫ ꝛ flagellabiṫ ꝛ ꝯspueṫ:
postq̄ flagellauerit occidēt eū: ꝛ die tertia resur
supra.2.g get. ꝛ ipsi nihil hoꝝ itellexerūt. Et erat ṽbum istud
Mat.20.d abscōditum ab eis: ꝛ nō itelligebāt q̄ dicebāṫ. Fa
Mar.10.g. ctū est aūt cū appropinq̄ret hiericho: cec⁹ qdā se
debat sec⁹ viā mēdicās. Et cū audiret turbā pre
G tereūtē: interrogabat qd hoc eēt. Dixerūt autē ei: q
Mat.20.d iesus nazaren⁹ trāsiret. Et clamauit dicēs Iesus
fili dd̄ miserē mei. Et q̄ pibant icrepabāt eū vt ta
ceret. Ipse ṽo multomagis clamabat: fili dd̄ mi
serē mei. Stās aūt iesus iussit illum adduci ad se.
Et cū appropinq̄sset: interrogauit illū dicēs. Quid

tibi vis faciā? At ille dixit. Dñe: vt videā. Et iesus
dixit ei. Respice. Fides tua te saluū fecit. Et ꝯfesti
vidit: ꝛ seq̄baṫ illū magnificās deū. Et oīs plebs
vt vidit dedit laudem deo.

C.S. De zacheo. decē mnaꝝ silitudinē ponit.
hñti dabiṫ. inimicos suos añ se iubet occidere. sup
pullū asine sedet. turbe discipuloꝝ ceperunt deū
laudare: dicētes. Bñdict⁹ q̄ venit rex. dixit iesus
si hi tacuerint lapides clamabūt. fleuit iesus sup
hirlm: ꝛ pdixit destructionē ei⁹. eijcit vendētes ꝛ
emētes de tēplo. pricipes sacerdotū ꝛ scribe q̄re
bant pdere iesum. xix.
ET igressus pābulabat hierico. Et ecce A
vir noīe zache⁹ ꝛ hic pricepe erat publi
canoꝝ: ꝛ ipe diues. Et q̄rebat vidē iesū
qs eēt: ꝛ nō poterat pre turba qz statu
ra pusillus erat. Et pcurrēs ascendit in arborē sy
comoꝝ vt videret eū qz īde erat transitur⁹. Et cū
venisset ad locū: suspiciēs iesus vidit illū: ꝛ dixit ad
eū. zachee festinās descēde: qz hodie in domo tua
oportet me manere. Et festinās descendit ꝛ exce
pit illū gaudens. Et cū viderent oēs murmura
bāt dicētes: q ad hoīem pctōrē diuertisset. Stans
aūt zacheus dixit ad iesum. Ecce dimidiū bonoꝝ B
meoꝝ dñe do paupibus: ꝛ si qd aliquē defrauda
ui reddo q̄druplū. Ait iesus ad eū. Qz hodie sal⁹
domui huic facta est: eo q ꝛ ipse fili⁹ sit abrae. Ue mat.19.c
nit enī fili⁹ hoīs q̄rere ꝛ saluū facere qd perierat.
Hec illis audiētib⁹ adijciens dixit pabolā eo q
eēt pp̄e hirlm: ꝛ qz existimarent q cōfestī regnū
dei manifestareṫ. Dixit ḡ. Hō quidā nobilis abi Mat.25.a
it in regionē longinquā accipere sibi regnū ꝛ re mat.13.d
uerti. Uocatis aūt decē ṡuis suis dedit eis decē
mnas: ꝛ ait ad illos. Negociami dū venio. Ciues
autē ei⁹ oderāt eū: ꝛ miserūt legationē post illū di
centes. Nolum⁹ hunc regnare sup nos. Et factū C
est vt rediret accepto regno: ꝛ iussit vocari ṡuos
qbus dedit pecuniā: vt sciret quātū quisq; negoci
atus eēt. Uenit aūt prim⁹ dicens. Dñe: mna tua
decē mnas acq̄siuit. Et ait. Euge bone serue qz ī Mat.25.b.
modico fuisti fidelis: eris ptātē hñs supra decē ci
uitates. Et alṫ venit dicēs. Dñe: mna tua fecit qn
q; mnas. Et huic ait. Et tu esto super q̄nq; ciuita
tes. Et alṫ venit dicēs. Dñe: ecce mna tua quā hā
bui repositā in sudario. Timui enī te qz hō auste
rus es: tollis qd nō posuisti: ꝛ metis qd nō semina
sti. Dixit ei. De ore tuo te iudico serue nequā. Sci D
ebas q ego hō auster⁹ sum tollens qd nō posui: ꝛ
metēs qd nō seminaui. Et q̄re nō dedisti pecuniā
meā ad mēsam: ꝛ ego veniēs cū vsuris vtiq; exe
gissem illā? Et astātib⁹ dixit. Auferte ab illo mnā
ꝛ date illi q̄ decē mnas hz. ꝛ dixerūt ei. Dñe: hz de
cē mnas. Dico aūt vobis: qz oī hñti dabiṫ ꝛ abun Mat.13.b.
dabit. ab eo aūt q̄ nō hz: ꝛ qd hz aufereṫ ab eo. Ue Mar.4.d
rūtamen inimicos meos illos qui noluerunt me supra.8.c
regnare super se adducite huc: ꝛ interficite ante
me. Et his dictis precedebat ascendens hieroso E
lymam. Et factum est cum appropinquasset ad mat.21.a.
bethphage ꝛ bethaniam ad montē qui vocatur Mar.11.a
oliueti: misit duos discipulos suos dicens. Ite in mat.21.a.
castellum quod contra vos est. In quod introeū mar.11.a.
tes inuenietis pullū asine alligatū: cui nemo vnq̄

holm sedit. Soluite illũ: ⁊ adducite. Et si quis vos
intˀrogauerit quare soluitis: sic dicetis ei. quia dñs ope=
rã eiꝰ desiderat. Abierũt aũt qui missi erant: ⁊ inue
nerunt sicut dixit illis stantẽ pullũ. Soluẽtibus
aũt illis pullũ dixerũt dñi eiꝰ ad illos. Quid solui
tis pullũ? At illi dixerũt. Quia dñs eũ necessarium
F habet. Et duxerunt illũ ad iesum. Et iactãtes ve
Mat.21.a. stimẽta sua supra pullũ iposuerunt iesum. Eunte
Mar.11.a aũt illo substernebant vestimẽta sua in via. Et cũ
Johã.12.b appropinqret iam ad descẽsum mõtis oliueti: ce=
perũt oẽs turbe descendentiũ gaudentes lauda
re deũ voce magna sup oĩbus quas viderant vir
tutibꝰ dicẽtes. Benedictꝰ qui venit rex in nomĩe
dñi. pax in celo ⁊ gloria in excelsis. Et quidã pha=
riseoꝝ de turbis dixerunt ad illũ. Magr: increpa
discipulos tuos. Quibꝰ ipse ait. Dico vobis quia si
hi tacuerit: lapides clamabunt. Et vt appropinquã
uit vidẽs ciuitatẽ fleuit sup illã: dicẽs: Quia si cogno
uisses ⁊ tu: ⁊ quidẽ in hac die tua que ad pacem tibi.
G nũc aũt abscõdita sunt ab oculis tuis. Quia veniẽt
dies in te ⁊ circũdabunt te inimici tui vallo: ⁊ circũ
dabunt te ⁊ coangustabunt te vndiq: ⁊ ad terrã
mat.24.a. ꝓsternẽt te ⁊ filios tuos qui in te sũt. Et nõ relinquẽt
Mar.13.a. in te lapidẽ sup lapidẽ: eo q nõ cognoueris tẽpus
Mat.21.b. visitatiõis tue. Et ingressus in tẽpluz cepit eijcere
Johã.2.c vẽdentes ⁊ ementes: dicens illis. Scriptũ est: quia
Esa.56.c domꝰ mea domꝰ orõnis est. Uos autem fecistis
Hiere.7.b. illã speluncã latronũ: ⁊ erat docẽs quotidie in tẽ=
mat.21.d. plo. Principes aũt sacerdotuz ⁊ scribe ⁊ principes
mat.11.c. plebis querebant illũ pdere: ⁊ nõ inueniebant quid
Johã.7.d. facerent illi. Omnis em̃ populus suspẽsus erat au
⁊.8.c. diens illum.

¶ C.S. Intˀrogatus iesus in qua ptãte hec facis:
rñdit baptismũ iohãnis de celo erat an ex hoĩbꝰ?
de colonis vinee qui occiderunt seruos. lapidẽ quẽ
reprobauerũt ⁊c. reddite que sunt cesaris ⁊c. de mu
liere que septẽ frẽs habuit. deꝰ nõ est mortuoꝝ sz vi
uoꝝ ⁊c. Quõ xp̃s sit filꝰ dauid: attẽdite a scribis
qui volunt ambulare in stolis: qui deuorant do=
mos viduarum. xx.

A Et factũ est in vna dieꝝ docẽte illo po=
pulũ in tẽplo ⁊ euãgelizante cõuenerũt
principes sacerdotuz ⁊ scribe cũ senio=
Mat.21.c ribꝰ ⁊ aiunt dicentes ad illũ. Dic nobis
mar.11.d. in qua ptãte hec facis: aut quis est qui dedit tibi hãc
ptãtem? Rñdens autem iesus dixit ad illos. Intˀ
rogabo vos ⁊ ego vnũ verbũ. Rñdete mihi. Ba=
ptismũ iohãnis de celo erat: an ex hoĩbꝰ? At illi co
gitabant intra se dicentes. Quia si dixerimus de
celo: dicet. Quare ergo nõ credidistis illi? Si au
tem dixerimꝰ ex hominibus: plebs vniuersa lapida
B bit nos. Certi sunt em̃ iohannẽ ꝓphetam esse. Et
respõderunt se nescire vnde esset. Et iesus ait illis
Neq ego dico vobis in qua potestate hec facio.
Mat.21.d. Cepit autẽ dicere ad plebem parabolã hãc. Ho=
Mar.12.a. mo quidã plantauit vineã: ⁊ locauit eam colonis
⁊ ipse peregre fuit multis tẽporibꝰ: ⁊ in tẽpore il=
lo misit ad cultores seruũ: vt de fructu vinee darẽt
illi. Qui cesũ dimiserũt eũ inanẽ: ⁊ addidit alteꝝ
seruũ mittere. Illi autem hunc quoq cedentes: ⁊
afficientes contumelia: dimiserũt inanem. Et ad
didit tertiũ mittere: qui ⁊ illũ vulnerantes eiece=
runt. Dixit aũt dñs vinee. Quid faciam? Mittaz

filiũ meũ dilectũ: forsitan cũ hunc viderint vere=
buntur. Quem cũ vidissent coloni cogitauerunt in
tra se dicentes. Hic est heres. Occidamus illum
vt nostra fiat hereditas: ⁊ eiectũ illũ extra vineã
occiderunt. Quid ergo faciet illis dñs vinee? Ue C
niet ⁊ perdet colonos istos ⁊ dabit vineam alijs
Quo audito dixerunt illi. Absit. Ille autẽ aspici
ens eos ait. Quid est ergo hoc quod scriptũ est. La Psal.117
pidẽ quẽ reprobauerunt edificantes: hic factꝰ est mat.21.d
in caput anguli. Omnis qui ceciderit supra illũ lapi Mar.12.a.
dẽ cõquassabitur: supra quẽ aũt ceciderit cõminuet Act.4.b.
illũ. Et querebant principes sacerdotum ⁊ scribe
mittere in illũ manꝰ illa hora: ⁊ timuerũt populũ
Cognouerũt em̃ q ad ipsos dixerit similitudinẽ hãc. D
Et obseruãtes miserunt insidiatores qui se iustos si= Mat.22.b
mularẽt: vt caperẽt eũ in sermone: ⁊ traderẽt illũ Mar.12.a.
principatui ⁊ ptãti psidis. Et intˀrogauerunt euz
dicẽtes. Magr scimꝰ quia recte dicis ⁊ doces: ⁊ non Mat.22.b
accipis psonã sz viã dei in veritate doces. Licz no= Mar.12.a.
bis tributũ dare cesari: an nõ? Cõsiderãs aũt do
lũ illoꝝ dixit ad eos. Quid me tẽtatis? Ostẽdite
mihi denariũ. Cuiꝰ habz imaginẽ ⁊ inscriptiõez?
Rñdentes dixerũt. Cesaris. Et ait illis. Reddite ergo
que sunt cesaris cesari: ⁊ que sunt dei deo. Et nõ potue
rũt verbũ eiꝰ reprehẽdere corã plebe. ⁊ mirati in re
spõso eiꝰ tacuerũt. Accesserũt aũt quidã saduceoꝝ E
qui negãt esse resurrectionẽ: ⁊ intˀrogauerũt eũ di=
cẽtes. Magr: moyses scripsit nobis: si frater alicuiꝰ Mat.22.c.
mortuꝰ fuerit hñs vxorẽ: ⁊ hic sine liberis fuerit: vt mar.12.b
accipiat eã frater eiꝰ vxorẽ ⁊ suscitet semẽ fratri suo
Septẽ ergo frẽs erãt: ⁊ primꝰ accepit vxorẽ ⁊ mortuꝰ
est sine filijs. Et sequẽs accepit illã: ⁊ ipse mortuꝰ
est sine filio. Et tertiꝰ accepit illã. similiter ⁊ oẽs septez
⁊ non reliquerunt semẽ ⁊ mortui sũt. Nouissime oim̃
mortua est ⁊ mulier. In resurrectiõe ergo cuiꝰ eoruz F
erit vxor? Siquidẽ septẽ habuerunt eã vxorẽ. Et
ait illis iesus. Filij huiꝰ seculi nubunt ⁊ traduntur ad
nuptias: illi vero qui digni habebuntur seculo illo: ⁊ resurre
ctiõe ex mortuis neq nubent neq ducẽt vxores:
neq vltra mori poterũt. Equales em̃ angelis sũt Mat.22.c.
⁊ filij sunt dei: cũ sint filij resurrectiõis. Quia vero re Exo.3.b.
surgãt mortui ⁊ moyses ostendit secus rubũ: sicut Mar.12.c.
dixit dñm deũ abrahã ⁊ deũ ysaac ⁊ deum iacob. G
Deꝰ aũt nõ est mortuoꝝ: sz viuoꝝ. Oẽs em̃ viuũt
ei. Rñdẽtes aũt quidã scribaꝝ: dixerũt ei. Magr: Mat.22.d
bñ dixisti. Et ampliꝰ nõ audebãt eũ quicq intˀrogare Mar.12.d.
Dixit aũt ad illos. Quõ dicũt xp̃m filiuz esse dd: ⁊
ipse dauid dixit in libro psalmoꝝ. Dixit dñs dño Psal.109.
meo: sede a dextris meis: donec ponã inimicos tu=
os scabellũ pedũ tuoꝝ. Dauid ergo dñm illũ vocat: ⁊ mat.22.d.
quõ filꝰ eiꝰ est? Audiente aũt oĩ ppl̃o: dixit disci= mat.12.d.
pulis suis. Attẽdite a scribis qui volunt ãbulare in mar.12.d.
stolis: ⁊ amãt salutatiões in foro: ⁊ primas cathe=
dras in synagogis: ⁊ primos discubitꝰ in cõuiuijs.
Qui deuorãt domos viduaꝝ simulãtes lõgã orõ
nẽ. Hi accipient dãnationẽ maiorem.

¶ C.S. Dixit: hec vidua pauper plꝰ ⁊c. de tẽplo
dixit. nõ relinquetur lapis ⁊c. quando hec erũt: ⁊ quod signuz
cũ fieri incipient. surget gens cõtra gentẽ. Terre
motꝰ erũt. initient vobis manꝰ. ponite in cordibꝰ
vestris. de capillo ⁊ patientia. de hierl̃m. tunc qui
in iudea sunt fugient. De pregnantibus. de pres=

sura.hierusalem calcabit a gētib⁹.erūt signa in so
le ꝛ luna:ꝟtutes celoꝝ mouebunt. ꝛ tūc videbūt
filiū hoīs venientē.videte ficulneā:celum ꝛ terra
transibunt.docet cauere a crapula ꝛ ebrietate: vi
gilate ꝛc. xxi.
A mar.22.d. Respiciēs aūt vidit eos q̄ mittebāt mūe
ra sua in gazophilatium diuites.Uidit
aūt ꝛ quādā viduā pauperculā mitten
tem era minuta duo.Et dixit.Uere di=
co vobis:q꞉ vidua hec paup plusq̄ oēs misit. Nā
oēs hi ex abūdāti sibi miserūt in munera dei:hec
aūt ex eo qḋ deest illi oēm victū suū quem habuit
B misit.Et q̄busdā dicentib⁹ de tēplo ꝙ bonis lapi
mat.24.a. dibus ꝛ donis ornatum esset:dixit.Hec q̄ videtis
marci.13.a venīēt dies in quib⁹ non relinquet lapis supra la
pidē qui nō destruat.Int̄rogauerūt aūt illū dicē
tes Preceptor qn̄ hec erūt:ꝛ qḋ signū.cū fieri inci
mat.24.a. pient?Qui dixit.Uidete ne seducamini.Multi ei
marci.13.a venīēt in nōie meo dicētes:q꞉ ego sum:ꝛ tēp⁹ ap=
C propinquit.Nolite ire post eos . Cū aūt audieri=
tis prelia ꝛ seditiones:nolite terreri.Oportet pri
mum hec fieri:sed nondū statim finis. Tunc dice
mat.24.a. bat illis.Surget gēs cōtra gentē:ꝛ regnū aduer=
marci.13.a sus regnū ꝛ terremotus magni erūt p loca ꝛ pesti
lentie ꝛ fames.terroresq̄ de celo et signa magna
mat.24.a. erunt.Sed an̄ hec oīa.iniiciēt vobis man⁹ suas
marci.13.b. ꝛ psequent tradentes in synagogas ꝛ custodias
Johā.15.c. trahētes ad regēs ꝛ presides ppter nomē meū
Continget aūt vobis in testimoniū Ponite ergo
in cordib⁹ vestris nō premeditari queadmodū re
spondeatis.Ego eī dabo vobis os ꝛ sapiētiam:
cui nō poterūt resistere ꝛ cōtradicere oēs aduer
D sarij vestri.Trademini autē a parentib⁹ ꝛ fratri=
bus ꝛ cognatis ꝛ amicis:ꝛ morte afficiēt ex vobis
Et eritis odio oīb⁹ hoīb⁹ ppter nomen meū.Et
capill⁹ de capite vr̄o nō peribit.In patientia vr̄a
Mat.24.b possidebitis aīas vr̄as.Cū aūt videritis circūda
marci.13.b ri ab exercitu hierl'm:tūc scitote q꞉ appropinqua
mat.24.b uit desolatio eius . Tūc q̄ in iudea sunt fugiāt ad
marci.13.b mōtes:et q̄ in medio ei⁹ discedāt:ꝛ qui in regioni
bus:nō intrent in eā.q꞉ dies vltionis hi sunt vt im
mat.24.b. pleant oīa q̄ scripta sunt.Ue aūt pregnātib⁹ ꝛ nu
Mar.13.b. trientib⁹ in illis diebus.Erit eī pressura magna
E sup terrā:ꝛ ira populo huic.Et cadēt in ore gladij
ꝛ captiui ducent in oēs gentes. Et hierusalē cal=
cabitur a gētib⁹ donec impleant tēpora nationū
esaie.13.b. Et erunt signa in sole ꝛ luna ꝛ stellis : ꝛ in terris
Johel.3.e. pressura gentium pre confusione sonitus maris ꝛ
esaie.3.c. fluctuū arescētib⁹ hoīb⁹ pre timore ꝛ expectatio=
Mat.24.c ne q̄ superuenient vniuerso orbi. Nā ꝟtutes celorum
marci.13.c. mouebunt. Et tūc videbūt filiū hoīs venientē in
F nube cū potestate magna ꝛ maiestate. His autē
mat.24.c. fieri incipientib⁹:respicite ꝛ leuate capita vestra:
mar.13.c. qm̄ appropinquat redēptio vestra.Et dixit illis simi
litudinē.Uidete ficulneā ꝛ oēs arbores cū produ=
cunt iā ex se fructū:scitis qm̄ ppe est estas. Ita et
vos cū videritis hec fieri:scitote qm̄ ppe est regnū
dei.Amen dico vobis:q꞉ nō preteribit generatio
Mat.22.c. hec donec oīa fiāt. Celū ꝛ terra trāsibūt: ꝟba aūt
Mar.13.d. mea nō trāsibūt. Attēdite aūt vobis ne forte gra
Rom.13.d. uent corda vr̄a i crapula ꝛ ebrietate ꝛ curis hui⁹ vite:
G ꝛ superueniat in vos repētina dies illa. Tanq̄ laq̄=
us eī superueniet in oēs q̄ sedēt sup faciē oīs terre

Uigilate itaq̄ oī tp̄e orātes : vt digni habeamini
fugere oīa ista q̄ ventura sunt: ꝛ stare an̄ filiū ho= iohan.8.a.
minis.Erat aūt dieb⁹ docens in tēplo : noctibus
ꝟo exiens morabat in mōte:qui vocatur oliueti.
et omnis populus manicabat ad eum in templo
audire eum.
C. S. Appropinquabat pascha ꝛ q̄rebant pri=
cipes sacerdotum eum interficere. Sathanas in
trauit in iudā ꝛ tradidit dominum. Iubet pasca
parari. dat discipulis corpus ꝛ sanguinem.orat i
mōte.sudat sanguinē.capit.seruo auriculā ampu
tatā sanat.petrus ter negat xp̄m.pcutit:blasphe=
matur:illuditur:in cōsiliū ducitur. interrogatur
si sit christus. xxij
Appropiquabat aūt dies festus azimo= A
rum q̄ dicit pascha. Et querebāt princi Mat.26.a
pes sacerdotū ꝛ scribe quō eū interfice mar.14.a.
rent.timebāt ꝟo plebē. Intrauit aūt sa Johā.11.g
thanas in iudā q̄ cognominabat scarioth vnū de mat.21.d.
duodecim:ꝛ abijt ꝛ locut⁹ est cū principib⁹ sacer= marci.12.a
dotū ꝛ magistratib⁹ queadmodū illū traderet eis Johā.7.c.
ꝛ gauisi sunt ꝛ pacti sunt pecuniā illi dare ꝛ spopō mat.26.a.
dit:ꝛ querebat oportunitatē vt traderet illū sine mar.14.a.
turbis.Uenit aūt dies azymorū in q̄ necesse erat
occidi pascha.Et misit petrū ꝛ iohannē dicens.
Eūtes parate nobis pasca vt māducem⁹. At illi mat.26.b.
dixerūt. Ubi vis parem⁹?Et dixit ad eos.Ecce in marc.14.b
troeuntib⁹ vobis i ciuitatē occurret vobis homo
quidā amphorā aque portās sequimini eū in do=
mum in quā intrat:ꝛ dicetis prifamilias domus.
Dicit tibi magister.Ubi est diuersoriū vbi pascha B
cū discipulis meis māducē?Et ipse ostēdet vobis
cenaculū magnū stratū ꝛ ibi parate. Eūtes autē
iuenerūt sicut dixit illis:ꝛ parauerūt pascha.Et cū
facta esset hora discubuit:ꝛ duodecim apli cū eo.
Et ait illis. Desiderio desideraui hoc pascha mā
ducare vobiscū anteq̄ patiar . Dico eī vobis q꞉a
ex hoc nō māducabo illud donec ipleat in regno mat.26.c.
dei.Et accepto calice grās egit ꝛ dixit . Accipite Mar.14.c
ꝛ diuidite int̄ vos. Dico eī vobis ꝙ non bibā de 1.cho.11.e.
gn̄atiōe vitis donec regnū dī veniat. Et accepto mat.26.c.
pane grās egit ꝛ fregit ꝛ dedit eis dicēs.Hoc ē cor Mar.14.c.
pus meū qḋ pro vobis dat.Hoc facite in meā cō mat.26.c.
memorationē.Similiter ꝛ calicē postq̄ cenauit mar.14.c.
dicēs.Hic est calix nouū testamentū in sanguine C
meo:qui p vobis fundet.Uerūtn̄ ecce man⁹ tradē mat.26.b.
tis me mecū est in mensa.Et quidē fili⁹ hoīs secū mar.14.a.
dū qḋ definitū est vadit.Uerūtn̄ ve hoī illi p quē mat.26.d.
tradetur.Et ipsi ceperūt q̄rere inter se:quis esset mar.14.b.
ex eis q̄ hoc facturus esset.Facta est aūt ꝛ cōtētio Johā.13.c.
inter eos:q̄s eoꝝ videret esse maior.Dixit aūt eis Mat.20.d
Reges gētiū dn̄ant eoꝝ:ꝛ qui potestatem habēt marci.10.f.
sup eos benefici vocant.Uos aūt nō sic. Sed qui Mat.19.d.
maior est in vobis fiat sicut minor:et q̄ precessor ē
sicut ministrator. Nam q̄s maior est q̄ recūbit: an
q̄ ministrat?nōne q̄ recūbit? Ego aūt i medio ve
strū sū sicut q̄ mīstrat.Uos aūt estis q̄ pmāsistis
mecū in tentationib⁹ meis.Et ego dispono vobis
sicut disposuit michi p̄r me⁹ regnū : vt edatis ꝛ bi
batis sup mēsam meā in regno meo:ꝛ sedeatis su
per thronos iudicātes duodeci trib⁹ isrl'. Ait aūt
dn̄s symoni. Symō:ecce sathanas expetiuit vos D
vt cribaret sicut triticū.Ego aūt rogaui p te : vt

nō deficiat fides tua. Et tu aliq̄n cōuersus: cōfir=
mat.26.d. ma fratres tuos. Qui dixit ei. Dn̄e: tecū paratus
mat.24.c. sū ⁊ in carcerē ⁊ in mortē ire. Et ille dixit. Dico ti
bi petre: nō cātabit hodie gallus donec ter abne=
ges nosse me. Et dixit eis. Qn̄ misi vos sine saccu
lo ⁊ pera ⁊ calciamētis: nūquid aliquid defuit vo
bis? At illi dixerunt. Nichil. Dixit ergo eis. Sed
nunc q̄ habet sacculū tollat: similiter ⁊ perā. Et q̄
nō habet: vendat tunicā suā ⁊ emat gladiū. Dico
Esa.53.d. eñ vobis: qm̄ adhuc hoc qđ scriptū est oportet im
Mat.15.c. pleri in me. Et cū iniquis deputatꝰ est. Etem̄ ea q̄
sunt de me finem habēt. At illi dixerūt. Dn̄e: ecce
mat.26.d. duo gladij hic. At ille dixit eis. Satis ē. Et egres
Johā.18.a sus ibat secūdū cōsuetudinē in montē oliuaꝝ. Se
mat.26.d. cuti sunt aūt illū ⁊ discipuli. Et cū puenisset ad lo
mar.14.d. cum: dixit illis. Orate ne intretis in tētationē. Et
E ipse auulsus est ab eis quātū iactus est lapidis ⁊
mat.26.d. positis genibꝰ orabat: dicēs. Pater si vis trāsfer
mar.14.d. calicē istū a me. Uerūtn̄ nō mea volūtas: sed tua
Johā.6.d. fiat. Apparuit aūt illi angelꝰ de celo cōfortās eū
Et factus in agonia prolixius orabat. Et factꝰ est
mar.26.d. sudor eius sicut gutte sanguinis decurrētis i ter=
mar.14.d. ram. Et cū surrexisset ab orōe ⁊ venisset ad disci=
pulos suos: inuenit eos dormiētes ꝓ tristicia. Et
ait illis. Quid dormitis? Surgite orate ne intre=
mat.26.e. tis in tētationē. Adhuc eo loquente ecce turba: ⁊
mar.14.e. q̄ vocabat iudas vnꝰ de duodeci añcedebat eos
Johā.18.a ⁊ appropiquauit iesu: vt oscularet eū. Jesus autē
mat.26.e. dixit illi. Juda: osculo filiū hoīs tradis. Uidētes
mar.14.c. aūt hi q̄ circa ipsum erant qđ futurū erat dixerūt
iohā.18.b. ei. Dn̄e si percutimꝰ in gladio? Et pcussit vnus ex
illis seruū principis sacerdotū: ⁊ amputauit auri
F culam eiꝰ dexterā. Rn̄dens aūt iesus ait. Sinite.
Usq; huc. Et cū tetigisset auriculā eiꝰ: sanauit eū
Dixit aūt iesus ad eos q̄ venerant ad se pncipes
sacerdotū ⁊ magistratus tēpli ⁊ seniores. Quasi
mat.26.e. ad latronē existis cū gladijs ⁊ fustibꝰ. Cuȝ quoti
mar.14.c. die vobiscū fuerim in tēplo: nō extēdistis manus
iohā.18.d. in me. Sed hec est hora vr̄a ⁊ potestas tenebraꝝ.
mat.26.f. Cōprehēdētes aūt eū: duxerūt ad domū pncipis
Mar.14.f. sacerdotū. Petrꝰ ꝟo sequebat eū a lōge. Accēso
iohā.18.b. aūt igne in medio atrij ⁊ circūsedentibꝰ illis: erat
mat.26.g. petrus in medio eoꝝ. Quē cū vidisset ancilla que
mar.14.g. dam sedentē ad lumen: ⁊ cuȝ fuisset intuita: dixit.
iohā.18.c. Et hic cū illo erat. At ille negauit eū: dicēs. Mu=
lier: nō noui illū. Et post pusillū alius vidēs eum
dixit. Et tu de illis es. Petrꝰ ꝟo ait. O hō nō sum
Et interuallo facto q̄si hore vniꝰ aliꝰ quidā affir=
mabat dicēs. Uere ⁊ hic cū illo erat: nam ⁊ galileꝰ
G est. Et ait petrꝰ Hō: nescio quid dicis Et cōtinuo
mat.26.g adhuc illo loquēte cātauit gallus. Et conuersus
mar.14.g. dn̄s respexit petrū. Et recordatꝰ est petrus verbi
dn̄i sicut dixerat: q: priusq̄ gallꝰ cantet ter me ne
gabis. Et egressus foras petrꝰ fleuit amare. Et vi
esa.50.b. ri qui tenebāt illū illudebāt ei cedētes. Et velaue
mat.26.g. runt eū ⁊ pcutiebāt faciē eiꝰ: ⁊ interrogauerūt eū
mar.14.g. dicētes. Prophetiza. Quis est q̄ te percussit? Et
iohā.18.d alia multa blasphemātes: dicebant in eum. Et vt
factus est dies cōuenerūt seniores plebis ⁊ pnci=
pes sacerdotū ⁊ scribe ⁊ duxerūt illū in cōciliū su
marci.26.f um dicētes. Si tu es xp̄s dic nobis. Et ait illis Si
mar.14.f vobis dixero nō credetis michi: si aūt ⁊ interroga
Johā.6.g. uero: nō rn̄debitis michi: neq; dimittetis. Ex hoc

aūt erit filiꝰ hoīs sedēs a dextris ꝟtutis dei Dixe mat.26.f.
rūt aūt oēs. Tu ergo es filiꝰ dei? Qui ait. Uos di marci.14.f
citis: q: ego sum. At illi dixerūt. Quid adhuc de= iohan.9.g.
sideramus testimoniū? Ipsi enim audiuimus de mat.26.f.
ore eius. mar.14.c.

¶ C.S. Ducitur ad pylatum: ⁊ accusatur coram
eo dicūt commouit populū docens: pylatus mit
tit ad herodem iesum. ab herode spernitur: et re=
mittitur ad pylatum: ⁊ facti sunt amici herodes ⁊
pylatus. barrabas dimittitur. iesus crucifigitur.
moritur ⁊ sepelitur. xxiij.

Et surgēs oīs multitudo eoꝝ duxerūt A
illū ad pylatū. Ceperūt aūt illū accusa mat.27.a.
re dicētes. Hūc inuenimꝰ subuertentē marci.15.a
gentē nostrā: ⁊ phibenteȝ tributa dari Johā.18.e
cesari: ⁊ dicentē se xp̄m regē esse. Pylatus aūt in= mat.27.b.
terrogauit eū dicēs. Tu es rex iudeoꝝ? At ille re= mar.15.a
spondēs ait. Tu dicis. Ait aūt pylatus ad princi iohan.18.f
pes sacerdotuȝ ⁊ turbas. Nichil inuenio cause in
hoc hoīe. At illi inualescebāt dicentes. Cōmouit
populū docēs p vniuersam iudeā: incipiens a ga
lilea vsq; huc. Pylatus autē audiēs galileā inter
rogauit si hō galileus esset. Et vt cognouit q̄ de
herodis potestate esset remisit eū ad herodē: qui
et ipse hierosolymis erat illis diebus. Herodes B
aūt viso iesu: gauisus est valde. Erat eñ cupiens
ex multo tēpore videre eū: eo q̄ audiret multa de
eo ⁊ sperabat signū aliquod videre ab eo fieri In
terrogabat aūt eū multis sermonibꝰ At ipse nihil
illi rn̄debat. Stabāt aūt pncipes sacerdotū ⁊ scri
be cōstanter accusantes eū Spreuit aūt illū hero
des cū exercitu suo ⁊ illusit indutū veste alba: ⁊ re
misit ad pylatū. ⁊ facti sunt amici herodes ⁊ pyla
tus in ipsa die: nā antea inimici erāt ad inuicem.
Pylatus aūt cōuocatis principibus sacerdotuȝ
⁊ magistratibus ⁊ plebe: dixit ad illos Obtulistis Act.4.b.
mihi hunc hoīem quasi auertētē ppl̄m: ⁊ ecce ego
corā vobis interrogās nullā causā inuenio in ho
mine isto ex his in quibꝰ euȝ accusatis. Sed neq;
herodes. Nam remisi vos ad illum: ⁊ ecce nihil di
gnum morte actū est ei. Emendatū ergo illum di C
mittā. Necesse aūt habebat dimittere eis per diē Mat.7.b.
festū vnū. Exclamauit aūt simul vniuersa turba: Mar.15.a.
dicens. Tolle hūc ⁊ dimitte nobis barrabā. Qui Johā.15.g
erat propter seditionē quandā factā in ciuitate ⁊ act.3.c.
homicidiū missus in carcerē. Iteruȝ aūt pylatus
locutus est ad eos: volens dimittere iesuȝ At illi
succlamabāt: dicentes. Crucifige crucifige eum
Ille autem tertio dixit ad eos. Quid enim mali
fecit iste? Nullā causam mortis inuenio in eo Cor
ripiam ergo illū ⁊ dimittā. At illi instabāt vocibꝰ
magnis postulantes vt crucifigeret: ⁊ inualesce=
bāt voces eoꝝ. Et pylatus adiudicauit fieri peti D
tionē eoꝝ. Dimisit aūt illis eū qui ꝓpter homici= mat.26.c.
dium ⁊ seditionē missus fuerat in carcerē quē pe Mar.15.b.
tebant. Jesum ꝟo tradidit voluntati eoꝝ. Et cuȝ Johā.18.g
ducerēt eū apprehenderūt symoneȝ quēdā cyre= Mat.27.d
nensem venientē de villa: ⁊ imposuerūt illi crucem marci.15.b
portare post iesum Sequebat aūt illū multa tur
ba populi ⁊ mulierū que plangebāt ⁊ lamentabā
tur eū. Cōuersus aūt ad illas iesus dixit Filie hie E
rusalē nolite flere sup me: sed super vosipsas flete
et super filios vestros. Qm̄ ecce venient dies in

sapien 3.c. qbus dicēt. Beate steriles ⁊ ventres q̄ nō genue
esa.54.a. runt: ⁊ vbera que nō lactauerūt. Tūc incipient di
Gala.4.d. cere mōtib⁹: cadite sup nos: ⁊ collib⁹ operite nos
esaie.2.d. q̄: si in viridi ligno hec faciūt: in arido quid fiet?
osee.10.c Ducebant̄ aūt ⁊ alij duo nequā cū eo vt interfice
apo.6.d. rentur. Et postq̄ venerunt in locum qui vocatur
Mat.27.d caluarie ibi crucifixerunt eū: ⁊ latrones vnū a de
marci.15.b xtris: alterū a sinistris. Jesus aūt dicebat. Pater
Johā.16.c dimitte illis. Nō em̄ sciūt quid faciūt. Diuidētes
mat.27.d ꝟo vestimēta ei⁹ miserūt sortes. Et stabat popl's
marci.15.b expectās ⁊ deridebāt eū principes cū eis dicētes
Johā.19.d Alios saluos fecit: se saluū faciat: si hic est xp̄s dei
mat.27.f. electus. Illudebāt autē ei ⁊ milites accedētes: et
marci.15.c. acetū offerētes ei dicentes. Si tu es rex iudeoꝝ
iohan.19.f. saluū te fac. Erat aūt ⁊ supscriptio scripta sup eū
mat.27.e. litteris grecis ⁊ latinis ⁊ hebraycis: hic est rex iu
marci.15.c. deorum. Un⁹ aūt de his q̄ pendebant latronibus
Johā.19.d blasphemabat eū dicēs. Si tu es xp̄s saluū fac te
Mat.27.e ipsum ⁊ nos. Respōdēs aūt alter increpabat eū
mar.15.c. dicēs Neq̄ tu times deū: q̄ in eadē dānatione es
F Et nos qdē iuste: nā digna factis recipim⁹. Hic
ꝟo nichil mali gessit. Et dicebat ad iesum. Dn̄e me
mento mei cū veneris in regnū tuū. Et dixit illi ie
sus. Amen dico tibi: hodie mecū eris in paradiso
Erat autē fere hora sexta ⁊ tenebre facte sunt in
mat.27.f. vniuersam terrā vsq̄ in horā nonā: ⁊ obscuratus
marci.15.c. est sol ⁊ velū tēpli scissum est ī mediū. Et clamans
psal.30. voce magna iesus ait. Pater in man⁹ tuas cōmē
G do spm̄ meū. Et hec dicēs expirauit. Uidens aūt
mat.27.f. cēturio: quod factū fuerat glorificauit deū dicēs
marci.15.d Uere hic hō iust⁹ erat. et ois turba eorum q̄ simul
aderāt ad spectaculū istud ⁊ videbāt q̄ fiebāt: per
cutientes pectora sua reuertebant̄. Stabāt autē
oēs noti ei⁹ a longe ⁊ mulieres q̄ secute eū erant
mat.27.g. a galilea hec vidētes. Et ecce vir noīe ioseph qui
marci.15.d erat decurio vir bon⁹ ⁊ iust⁹ hic nō cōsenserat cō
iohā.19.g. silio ⁊ actib⁹ eoꝝ ab arimathia ciuitate iudee q̄ ex
mat.27.g. pectabat et ipse regnum dei. Hic accessit ad py=
mar.15.d. latum ⁊ petijt corpus iesu: ⁊ depositū inuoluit in
Johā.19.g syndone: ⁊ posuit eū in monumēto exciso in q̄ nō
dum quisq̄ positus fuerat. Et dies erat parasce=
ues ⁊ sabbatū illucescebat. Subsecute aūt mulie
res q̄ cū eo venerāt de galilea viderūt monumen
tum. ⁊ quēadmodū positū erat corpus eius: ⁊ re=
uertētes parauerūt aromata ⁊ vnguēta: ⁊ sabba
to quidē siluerūt secūdū mandatū.

¶ L. S. Resurgit a mortuis: apparuit discipulis
Capitulum.xxiiij.

A
mat.28.a. Una aūt sabbati valde diluculo venerūt
marci.16.a ad monumētū: portātes q̄ parauerant
Johan.20 aromata: ⁊ inuenerūt lapidē reuolutum
a monumēto: ⁊ ingresse nō inuenerunt
corpus dn̄i iesu. Et factū est dū mente consterna
te essent de isto: ecce duo viri steterunt secus illas
mat.28.a. in veste fulgenti. Cum timerent autem ⁊ declina
mar.16.b. rent vultum in terrā: dixerunt ad illas. Quid que
ritis: viuentem cum mortuis? Non est hic sed sur=
rexit. Recordamini qualiter locutus est vobis cū
adhuc in galilea esset dicens. Quia oportet filiū
hois tradi in manus hominum peccatorum ⁊ cru
mat.28.b. cifigi: ⁊ die tertia resurgere. Et recordate sunt ver
marci.16.b borum eius: ⁊ regresse a monumento nunciauerūt
supra.8.a. hec oia illis vndecim ⁊ ceteris omnibus. Erat au

tem maria magdalene et iohanna ⁊ maria iacobi B
et cetere que cum eis erant que dicebant ad apo
stolos hec: ⁊ visa sunt ante illos sicut deliramētum
verba ista: et non crediderunt illis. Petrus autē
surgens cucurrit ad monumentum ⁊ procūbens
vidit lintheamina sola posita: ⁊ abijt secum mirās
quod factū fuerat. Et ecce duo ex illis ibant ipsa
die in castellū quod erat in spacio stadiorum sexa
ginta ab hierl'm noīe emaus: ⁊ ipsi loquebant̄ ad
inuicem de his oib⁹ que acciderant. Et factum ē mar.16.c.
dum fabularent̄ ⁊ secū quererent et ipse iesus ap
propinquans ibat cum illis. Oculi aūt illoꝝ tene C
bantur ne eum agnoscerēt: ⁊ ait ad illos. Qui sūt
hi sermones quos cōfertis ad inuicē ambulātes
⁊ estis tristes? Et rn̄dens vn⁹ cui nomē cleophas
dixit ei. Tu solus peregrinus es in hierl'm ⁊ non
cognouisti q̄ facta sunt in illa his diebus? Quib⁹
ille dixit. Que? Et dixerūt. de iesu nazareno qui
fuit vir propheta: potens in opere ⁊ sermone co=
ram deo ⁊ omni populo: et quomodo eum tradi=
derunt summi sacerdotes ⁊ pn̄cipes nostri in dā
nationem mortis et crucifixerunt eū. Nos autem
sperabam⁹ quia ipse esset redempturus israel. Et
nūc sup hec oia tertia dies est hodie ꝙ hec facta
sunt. Sed ⁊ mulieres quedā ex nostris terruerūt D
nos que ante lucē fuerūt ad monumētum ⁊ nō in
uento corpore eius venerūt dicentes se etiā visio
nem angeloꝝ vidisse: qui dicūt eū viuere. Et abie
runt quidā ex nostris ad monumētū ⁊ ita inuene
runt sicut mulieres dixerunt: ip̄m ꝟo non inuene
rūt. Et ipse dixit ad eos. O stulti ⁊ tardi corde ad
credendū in oib⁹ que locuti sunt prophete. Nōne
hec oportuit pati xp̄m ⁊ ita intrare in gloriā suā?
Et incipiens a moyse ⁊ oib⁹ prophetis interpre=
tabatur illis in oibus scripturis que de ipso erāt.
et appropinquauerunt castello quo ibant: et ipse
se finxit longius ire. Et coegerunt illum dicētes. E
Mane nobiscum: quoniam aduesperascit ⁊ incli=
nata est iam dies: ⁊ intrauit cum illis. Et factum
est dum recumberet cum eis: accepit panem ⁊ be
nedixit ac fregit et porrigebat illis. Et aperti sūt
oculi eoꝝ: ⁊ cognouerunt eum. et ipse euanuit ex
oculis eorum. Et dixerunt ad inuicem. Nōne cor
nostrum ardens erat in nobis dum loqueretur in
via ⁊ aperiret nobis scripturas? Et surgentes ea
dem hora regressi sunt in hierl'm ⁊ inuenerūt con
gregatos vndecim: et eos qui cum illis erant: di=
centes: ꝙ surrexit dominus vere: et apparuit sy=
moni. Et ipsi narrabant que gesta erant in via et
quomodo cognouerunt eum in fractione panis.
Dum autem hec loquuntur stetit iesus in medio F
eorum: ⁊ dixit. Pax vobis. Ego sum nolite timere
Conturbati vero ⁊ conterriti existimabant se spi
ritum videre. Et dixit eis. Quid turbati estis: ⁊ co
gitationes ascendūt in corda vestra? Uidete ma
nus meas ⁊ pedes: quia ego ipse sum. Palpate ⁊
videte: quia spiritus carnem et ossa non habet: si
cut me videtis habere. Et cum hec dixisset osten
dit eis manus et pedes. Adhuc autem illis nō cre
dentibus et mirantibus pre gaudio dixit. Habe
tis hic aliquid quod manducetur? At illi obtule
runt ei partē piscis assi ⁊ fauum mellis. Et cū mā
ducasset coram eis sumens reliquias: dedit eis.

Et dixit ad eos. Hec sunt ꝟba q̄ locutus sum ad
vos cū adhuc essem vobiscū: qm̄ necesse est imple
ri oīa que scripta sunt in lege moysi ⁊ prophetis ⁊
G psalmis de me. Tūc aperuit illis sensuz vt intelli
Act.17.a. gerēt scripturas: ⁊ dixit eis. Qm̄ sic scriptum est
et sic oportebat christuz pati ⁊ resurgere a mortu
is tertia die: ⁊ p̄dicare in noīe eiꝰ penitētiā ⁊ remis
sionē pctōꝝ in oēs gētes: incipientibus ab hiero
Actu.1.a. solima. Uos aūt testes estis horuz: ⁊ ego mittam
promissum pr̄is mei in vos: vos aūt sedere in ciui
tate quoadusq̄ induamini virtute ex alto. Edu-
xit aūt eos foras in bethaniā ⁊ eleuatis manibus
mar.16.d. suis bn̄dixit eis. Et factū est dū bn̄diceret illis re
Act.1.b. cessit ab eis: et ferebat in celū: ⁊ ipsi adorantes re
gressi sunt in hierusalē cū gaudio magno: ⁊ erant
semper in templo laudantes ⁊ benedicentes deū

Explicit euangelium secundum Lucam.

Incipit ꝓlogꝰ in euangelium secūdū Johānē

Hic est iohānes euangelista vnus ex di-
scipulis dn̄i: qui ꝟgo a deo electus est:
Johā.2.a. quem de nuptiis volentem nubere vo-
cauit deꝰ. Cui ꝟginitatis in hoc duplex
testimoniū dat in euāgelio. q ⁊ pre ceteris a deo
dilectus dicit: ⁊ huic matrē suā pendens in cruce
cōmendauit dn̄s vt virginē virgo seruaret. Deni
q̄ manifestans in euāgelio q erat ipse icorrupti
Johā.1.b bilis verbi opus inchoans: solus verbū carnē fa-
ctum esse: nec lumen a tenebris cōprehensum fuis
Ibidē.2.b se testatur. Primū signū ponens quod in nuptiis
fecit dn̄s: ostendēs q ipse erat vt legentibꝰ demō
straret q vbi dn̄s inuitatus sit deficere nuptiarū
vinuz debeat: ⁊ veteribꝰ immutatis: noua oīa que
a xp̄o instituuntur appareant. Hoc aūt euāgeliū
scripsit i asia: posteaq̄ in pathmos insula apocaly-
psim scripserat: vt cui in principio canonis incor-
ruptibile principium prenotatur: in genesi etiam
incorruptibilis finis per virginem in apocalypsi
Apoc.1.d. redderetur dicēte xp̄o: ego sum alpha ⁊ o. Et hic
est iohannes qui sciens superuenisse diē recessus
sui: conuocatis discipulis suis in epheso: per mul
ta signorum experimenta promens xp̄m descen-
dens in defossum sepulture sue locū: facta oratio
ne positus est ad patres suos: tam extraneꝰ a do-
lore mortis: q̄ a corruptione carnis inuenit alie-
nus. Tamen post omnes euangeliū scripsit: ⁊ hoc
virgini debebatur. Quorum tamen vel scriptoꝝ
temporis dispositio: vel librorum ordinatio: ideo
a nobis per singula nō exponit vt sciendi deside
rio collato ⁊ querētibꝰ fructus laboris ⁊ deo ma
gisterii doctrina seruetur.

Explicit prologus.

Incipit euangelium secundum Johannem

C.S. In pricipio erat ꝟbū ⁊c. testimonium de
xp̄o ꝑhibet iohānes baptista. phariseoꝝ leuite in
terrogāt iohānē. Johānes iesum vidēs agnū di-
cit dei. ⁊ andreas petro dicit. inuenimꝰ messiā. ie
sus dixit. nathanael vidi sub ficu. Ca.I.

N principi- A
pio erat verbū: ⁊ verbuz Mat.1.a
erat apud deū ⁊ deꝰ erat Luce.3.e.
ꝟbū. Hoc erat in princi-
pio apud deū. Oīa p ipz
facta sunt: ⁊ sine ipo fctm
est nichil. Quod factum
est in ipo vita erat: ⁊ vita
erat lux hoim ⁊ lux in tenebris lucet: ⁊ tenebre eā
nō comprehenderūt. Fuit homo missus a deo cui mat.3.a.
nomē erat iohānes. Hic venit in testimoniū vt te Infra.3.d.
stimoniū ꝑhiberet de lumine: vt oēs crederēt per
illū. Nō erat ille lux: sed vt testimoniū perhiberet
de lumine. Erat lux ꝟa que illuminat oēm hoīez
venientē in hūc mūdū. In mūdo erat: ⁊ mundus
per ipm factus est: ⁊ mundus eū nō cognouit. In
propria venit: et sui eū nō receperunt. Quotquot
aūt receperūt eū dedit eis potestatem filios dei
fieri his q̄ credūt in noīe eiꝰ. Qui nō ex sanguini
bus neq̄ ex voluntate carnis neq̄ ex volūtate vi B
ri: sed ex deo nati sunt. Et verbū caro factū est: et Mat.1.d.
hītauit in nobis. Et vidimꝰ gloriā eiꝰ: gloriā qua Luce.3.e
si vnigeniti a pr̄e plenū gr̄e ⁊ veritatis. Johānes Mat.3.c.
testimoniū perhibet de ipo ⁊ clamat dicens. Hic Mar.1.a.
erat quē dixi q̄ post me venturꝰ est: añ me factus Luce.3.c.
est. qr prior me erat. Et de plenitudīe eiꝰ nos oēs
accepimꝰ: gratiā ꝓ gr̄a: qr lex p moysen data est:
gr̄a ⁊ ꝟitas p iesum xp̄m facta est. Deum nemo vi 1.Ti.6.c.
dit vnq̄. Unigenitꝰ filius qui est in sinu pr̄is ipse
enarrauit. Et hoc est testimoniū iohānis qñ mise mat.11.d.
rūt iudei ab hierosolimis sacerdotes ⁊ leuitas ad Luce.10.d
eū vt interrogarēt eū. Tu q̄s es? Et cōfessus est: 1.iohā.4.c.
et nō negauit. Et cōfessus est qr nō sum ego xp̄s. infra.5.a
Et interrogauerūt eum. Quid ergo? Helyas es C
tu? Et dixit: nō sū. Propheta es tu? Et rn̄dit. Nō.
Dixerūt ergo ei. Quis es vt rn̄sum demꝰ his qui
miserūt nos? Quid dicis de teipo? Ait. Ego vox esaie.40.a
clamātis i deserto: dirigite viā dn̄i: sicͤ dixit esayas mat.3.a.
ꝓpheta. Et q̄ missi fuerāt erāt ex phariseis. Et in marci.1.a.
terrogauerūt eum ⁊ dixerūt ei. Quid ergo bapti Luce.3.d
zas si tu non es xp̄s neq̄ helyas: neq̄ propheta? D
Rn̄dit eis iohānes: dicēs. Ego baptizo in aqua: mat.3.c.
mediꝰ aūt vestrū stetit quē vos nescitis. Ipse est marci.1.a
q̄ post me venturꝰ est: q̄ añ me factꝰ est: cuius ego Luce.3.d
nō suz dignꝰ vt soluā eiꝰ corrigiā calciamēti. Hec Act.1.a.
in bethania facta sunt trāsiordanē vbi erat iohā et.19.a.
nes baptizās. Altera die vidit iohānes iesum ve
nientē ad se: ⁊ ait. Ecce agnꝰ dei: ecce q̄ tollit pctā
mūdi. Hic est de q̄ dixi. Post me venit vir q̄ ante
me factus est: qr prior me erat: ⁊ ego nesciebā euz
Sed vt manifestet in israel: propterea veni ego E
in aqua baptizās. Et testimoniū perhibuit iohā- mat.3.d.
nes dicēs. Qr vidi spm̄ descēdētē quasi colūbam marci.1.b
de celo: ⁊ māsit sup eū: ⁊ ego nesciebā eū: sed q̄ mi- Luce.3.d
sit me baptizare in aqua: ille mihi dixit. Sup quē
videris spm̄ descēdētē ⁊ manētē sup euz: hic est q̄
baptizat in spū scto. Et ego vidi ⁊ testimoniū per
hibui qr hic est filiꝰ dei. Altera die iterū stabat io
hānes: ⁊ ex discipulis eiꝰ duo. Et respiciēs iesum
ābulātē dixit. Ecce agnus dei. ⁊ audierūt eū duo
discipuli loquētem ⁊ secuti sunt iesum. Cōuersus

autē iesus ꝛ vidēs eos sequētes se dicit eis. Quid q̄ritis? Qui dixerunt ei. Rabbi: qđ dicit̃ interp̄tatum magister: vbi habitas? Dixit eis. Venite ꝛ vi
F dete. Venerūt ꝛ viderūt vbi maneret: ꝛ apud euȝ mā̄serūt die illo. Hora aūt erat quasi decia. Erat aūt andreas frater symonis petri: vnꝰ ex duobꝰ q̄ audierat a iohāne: ꝛ secuti fuerāt eum. Inuenit hic p̄imū frēm suuȝ symonē: ꝛ dicit ei. Inuenimꝰ messiā: qđ est interp̄tatū xp̄s. Et adduxit eū ad iesum. Intuitus aūt eū iesus dixit. Tu es symō filius iohāna: tu vocaberis cephas qđ interp̄tat̃ petrus. In crastinū voluit exire ī galileaȝ: ꝛ inuenit philippū. Et dixit ei iesus. Sequere me. Erat autem philippꝰ a bethsaida ciuitate andree ꝛ petri.
G Inuenit philippus nathanael: ꝛ dixit ei. Quē scripsit moyses in lege ꝛ p̄phete: inuenimꝰ iesum filiuȝ ioseph a nazareth. Et dixit ei Nathanael. A nazareth potest aliquid boni esse. Dixit ei philippus. Veni ꝛ vide. Vidit iesus nathanael venientē ad se: ꝛ dixit de eo. Ecce vere israelita in q̄ dolꝰ nō est. Dixit ei nathanael. Unde me nosti? Rn̄dit iesus ꝛ dixit ei. P̄usq̄ȝ te philippꝰ vocaret cū esses sub ficu vidi te. Rn̄dit ei nathanael: ꝛ ait. Rabbi: tu es filiꝰ dei: tu es rex israel. Rn̄dit iesus et dixit ei: q̄ȝ dixi tibi: vidi te sub ficu credis: maius his videbis. Et dixit ei. Amē amē dico vobis: videbitis celū apertū ꝛ angelos dei ascēdētes ꝛ descēdētes sup̄a filium hominis.

¶ C.S. Jesus vocatꝰ ad nuptias et discipuli eiꝰ de aq̄ fecit vinū. vendētes ꝛ numularios eijcit de tēplo. dixit soluite tēplū hoc. ij.

A ET die tertia nuptie facte sunt in chana galilee. ꝛ erat mr̄ iesu ibi. Vocatꝰ est autem iesus ꝛ discipuli eiꝰ ad nuptias. Et deficiēte vino: dixit mater iesu ad eum. Vinū nō habēt. Et dicit ei iesus. Quid mihi ꝛ tibi est mulier? Nōdū venit hora mea. Dixit mr̄ eiꝰ ministris. Q̄dcūq̄ȝ dixerit vobis facite. Erāt aūt ibi lapidee hydrie sex posite secūdū purificationem iudeoꝝ capiētes singule metretas binas vel ternas. Dixit eis iesꝰ. Implete hydrias aqua. Et im
B pleuerūt eas vsq̄ȝ ad summū. ꝛ dixit eis iesus Haurite nūc: ꝛ ferte architriclino: ꝛ tulerūt. Vt aūt gustauit architriclinꝰ aquā vinū factū: et nō sciebat vnde esset: ministri aūt sciebāt qui hauserāt aquā vocat sponsum architriclinꝰ: ꝛ dicit ei. Ois homo p̄imū bonū vinū ponit: ꝛ cū inebriati fuerint tūc id qđ deteriꝰ est. Tu aūt seruasti bonū vinuȝ vsq̄ȝ
C adhuc. Hoc fecit initiū signoꝝ iesus in chana galilee: ꝛ manifestauit gloriā suā: ꝛ crediderūt in eū
mat.4.b. discipuli eiꝰ. Post hec descēdit capharnaū ipse et
mat.21.b. mater eius ꝛ fratres eiꝰ ꝛ discipuli eiꝰ: ꝛ ibi mā̄se-
marci.11.b. rūt nō multis diebꝰ. Et p̄pe erat pascha iudeoꝝ
Luce.19.g ꝛ ascēdit iesus hierosolymaȝ: ꝛ inuenit in templo vendētes oues ꝛ boues ꝛ colūbas: ꝛ numularios sedētes: ꝛ cū fecisset quasi flagellum de funiculis: oēs eiecit de tēplo oues quoq̄ȝ ꝛ boues: ꝛ numulariorꝝ effudit es ꝛ mēsas subuertit. Et his q̄ columbas vēdebāt: dixit. Auferte ista hinc ꝛ nolite facere domū patris mei domū negociationis. Recor
D dati sunt v̄o discipuli eius: q̄ȝ scriptū est. zelus do
Psal.68. mus tue comedit me. Rn̄derūt ergo iudei ꝛ dixe
mat.16.a. rūt ei. Quod signū ōdis nobis q̄ȝ hec facis? Re

spondit iesus ꝛ dixit eis. Soluite tēplum hoc: ꝛ in mar.8.b
tribus diebꝰ excitabo illud. Dixerunt ergo iudei. mat.26.f.
Quadragita ꝛ sex annis edificatū est tēpluȝ hoc ꝛ tu in tribꝰ diebꝰ excitabis illud? Ille auteȝ dicebat de tēplo corporis sui. Cū ergo resurrexisset a mortuis: recordati sunt discipuli eius: q̄ȝ hoc dicebat: ꝛ crediderūt scripture ꝛ sermoni quē dixit iesus. Cū aūt esset hierosolymis in pascha in die festo: multi crediderūt in noīe eiꝰ: vidētes signa eiꝰ q̄ faciebat. Ip̄e aūt iesus nō credebat semetipsuȝ eis: eo q̄ ip̄e nosset oēs. ꝛ q̄ȝ opꝰ ei nō erat vt quis testimoniū p̄hiberet de hoīe. Ip̄e em̄ sciebat quid esset in homine.

¶ C.S. Jesus nicodemo dixit de baptismo ꝛ alijs multis dixit. q̄ credit in eū nō dijudicabit̃. q̄ autem nō credit iā dijudicatus est. iesus in iudea baptizat: ꝛ iohānes in ēnon. iohānes dixit xp̄m crescere. se autē minorari. iij.

ERat aūt hō ex phariseis nicodemꝰ nomine: p̄inceps iudeoꝝ. Hic venit ad iesum nocte: ꝛ dixit ei. Rabbi: scimꝰ quia a deo vēisti magister. Nemo em̄ potest hec signa facere q̄ tu facis nisi fuerit deꝰ cū eo. Respōdit iesus ꝛ dixit ei. Amē amen dico tibi: nisi q̄s renatꝰ fuerit denuo: nō potest videre regnuȝ dei.
A
infra.7.g.
et.19.g.
Dixit ad eū nicodemꝰ. quō potest hō renasci cum sit senex? Nūquid potest ī vētrē matris sue iterato introire ꝛ renasci? Rn̄dit iesus. Amē amē dico tibi: nisi q̄s renatꝰ fuerit ex aq̄ ꝛ sp̄ū sctō nō potest introire in regnū dei. Quod natū est ex carne caro est. ꝛ qđ natū est ex sp̄ū: sp̄us est. nō mireris q̄ȝ dixi tibi: oportet vos nasci denuo. Sp̄us vbi vult spirat: ꝛ vocē eiꝰ audis: sed nescis vnde veniat aut q̄ vadat. Sic est ois q̄ natꝰ est ex sp̄ū. Rn̄dit nicodemus: ꝛ dixit ei. Quō possunt hec fieri? Rn̄dit ie- B
sus ꝛ dixit ei. Tu es magister in israel ꝛ hec ignoras. Amē amen dico tibi: q̄ȝ qđ scimꝰ loquimur: et qđ vidimꝰ testamur: ꝛ testimoniū nostrū nō accipitis. Si terrena dixi vobis ꝛ nō creditis: quomodo si dixero vobis celestia credetis? Et nemo ascēdit in celum nisi qui descendit de celo: filiꝰ hominis q̄ est in celo. Et sicut moyses exaltauit serpentem Eph.4.b
in deserto ita exaltari oportet filiū hoīs: vt ois q̄ Nu.21.c.
credit in ipso nō pereat sed habeat vitā eternam. infra.8.d.
Sic em̄ deꝰ dilexit mūdū: vt filiū suū vnigenituȝ et.12.e.
daret: vt ois q̄ credit in eū non pereat sed habeat I.iohā.4.b
vitā eternā. Nō em̄ misit filiū suū in mūdū vt iudi- C
cet mūdū: sed vt saluet̃ mundꝰ p̄ ip̄m. Qui credit in eū nō iudicat̃. Qui aūt nō credit: iā iudicatus est: q̄ȝ nō credit in noīe vnigeniti filij dei. Hoc est aūt iudiciū q̄ȝ lux venit in mūdū: ꝛ dilexerūt hoīes magis tenebras q̄ȝ lucē. Erāt em̄ eoꝝ mala opera. Ois em̄ q̄ male agit odit lucē: ꝛ nō venit ad lucē vt nō arguāt̃ op̄a eiꝰ. Qui aūt facit v̄itatē venit ad lucem: vt manifestent̃ op̄a eius: q̄ȝ in deo sunt facta.
Post hec venit iesus ꝛ discipuli eiꝰ in terrā iudeā Mar.3.b.
ꝛ illic morabat̃ cū eis ꝛ baptizabat. Erat aūt ꝛ io- Luce.3.a
hannes baptizās in ennon iuxta salim: q̄ȝ aq̄ mul- mat.4.b.
te erāt illic: ꝛ veniebāt ꝛ baptizabant̃. Nōduȝ em̄ mar.1.c.
missus fuerat iohānes in carcerē. Facta est auteȝ questio ex discipulis iohānis cū iudeis de purificatione. Et venerūt ad iohānē ꝛ dixerūt ei. Rabbi: q̄ erat tecū trans iordanē cui tu testimoniū p̄-

hibuisti: ecce hic baptizat: ⁊ oẽs veniũt ad eũ Re-
D spondit iohãnes ⁊ dixit. Non potest hõ accipere
Mat.3.b. quicq̃ nisi fuerit ei datũ de celo. Ipsi vos michi te
marci.1.a stimoniũ perhibetis q dixerim: nõ sum ego xp̃s:
Luce.3.c. sed q: missus sum añ illũ. Qui habet spõsam spõ-
sus est: amic⁹ aũt sponsi q̃ stat ⁊ audit euz: gaudio
gaudet ꝓpter vocẽ spõsi. Hoc ergo gaudiũ meũ
impletũ est. Illuz oportet crescere: me aũt minui
Qui de sursum venit: sup oẽs est. Qui de terra est
de terra loquit᷑. Qui de celo venit sup oẽs est. Et
quod vidit ⁊ audiuit hoc testat᷑: ⁊ testimoniũ eius
Roma.3.a nemo accipit. Qui aũt acceperit ei⁹ testimoniuz
mat.11.d significauit: q: de⁹ verax est. Quez eñ misit deus
ꝟba dei loq̃tur. Nõ eñ ad mẽsurã dat de⁹ spiritũ
Luce.10.d Pater diligit filiũ: ⁊ oĩa dedit in manu eius. Qui
1.iohã.5.b. credit in filiũ habet vitã eternã: q̃ aũt incredulus
est filio: nõ videbit vitã: sed ira dei manet sup euz
¶C.S. Jesus cũ muliere samaritana loquit᷑. p-
phetã in patria sua sine honore esse. reguli filium
a morte suscitat. iiij.
A Ut ergo cognouit iesus q: audieꝛt pha
risei q iesus plures discip̃los facit ⁊ ba
ptizat q̃ iohãnes q̃q̃ iesus nõ baptiza
mat.4.b ret sed discipuli ei⁹. Reliquit iudeam ⁊
abijt iterũ in galileã. Oportebat aũt eũ trãsire ꝑ
mediã samariã. Uenit ergo in ciuitatẽ samarie q̃
dicit᷑ sychar iuxta p̃diũ quod dedit iacob ioseph
filio suo. Erat aũt ibi fons iacob. Jesus aũt fatiga
tus ex itinere sedebat sic supra fontẽ. Hora autẽ
erat quasi sexta. Uenit mulier de samaria hauri-
re aquaz. Dixit ei iesus. Da mihi bibere. discipuli
eñ eius abierãt in ciuitatẽ vt cibos emerẽt. Dicit
ergo ei mulier illa samaritana. Quõ tu iude⁹ cuz
sis bibere a me poscis q̃ sum mulier samaritana?
Non eñ coutunt᷑ iudei samaritanis. Rñdit iesus
B ⁊ dixit ei. Si scires donũ dei: ⁊ quis est q̃ dicit ti-
bi: da michi bibere: tu forsitan petisses ab eo ⁊ de-
disset tibi aquã viuã. Dicit ei mulier. Dñe: neq̃ in
quo haurias habes ⁊ puteus alt⁹ est. Unde ergo
habes aquã viuã? Nunq̃d tu maior es patre nr̃o
iacob qui dedit nobis puteũ ⁊ ipse ex eo bibit: ⁊ fi
lij eius ⁊ pecora ei⁹? Rñdit iesus ⁊ dixit ei. Oĩs q̃
bibit ex aq̃ hac: sitiet iterũ. Qui aũt biberit ex aq̃
quã ego dabo ei nõ sitiet in eternũ: sed aqua quã
ego dabo ei: fiet in eo fons aque salientis in vitaz
eternã. Dicit ad eũ mulier Dñe da mihi hãc aquã
C vt nõ sitiã neq̃ veniã huc haurire. Dixit ei iesus.
Uade voca virũ tuũ ⁊ veni huc. Rñdit ei mulier ⁊
dixit. Nõ habeo virũ. Dixit ei iesus. bñ dixisti: q:
nõ habeo viruz. Quinq̃ eñ viros habuisti: ⁊ nũc
quẽ habes nõ est tuus vir. Hoc vere dixisti. Dicit
ei mulier. Dñe: video q: ꝓpheta es tu. Pr̃es nr̃i in
mõte hoc adorauerunt ⁊ vos dicitis q: hierosoly
mis est locus vbi adorare oportet. Dixit ei iesus.
Mulier crede michi: q: veniet hora quando neq̃
in mõte hoc neq̃ in hierosolymis adorabitis pa
trem. Uos adoratis q̃d nescitis. nos adoram⁹ q̃d
scimus: q: sal⁹ ex iudeis est. Sed venit hora ⁊ nũc
D est q̃n veri adoratores adorabũt patrem in spũ ⁊
2.cho.3.d veritate. Nam ⁊ pr̃ tales q̃rit q̃ adorẽt eũ. Spũs
est de⁹: ⁊ eos q̃ adorãt eũ in spũ ⁊ veritate oportet
adorare. Dicit ei mulier. Scio q: messias venit q̃
dicit᷑ xp̃s. Cũ ergo venerit ille nũciabit nobis oĩa

Dixit ei iesus. Ego sum q̃ loquor tecũ. Et cõtinuo
venerũt discipuli ei⁹: ⁊ mirabant᷑ q: cum muliere
loquebat᷑. Nemo tñ dixit q̃d q̃ris aut quid loq̃ris
cũ ea. Reliq̃t ergo hydriã suã mulier ⁊ abijt in ci-
uitatẽ ⁊ dicit illis hoib⁹. Uenite ⁊ videte hoiem q̃
dixit mihi oĩa q̃cũq̃ feci. Nũq̃d ip̃e est xp̃s? Exie
runt ergo de ciuitate ⁊ veniebãt ad eũ. Interea ro
gabãt eũ discipuli: dicẽtes. Rabbi manduca. Ille
aũt dixit eis. Ego cibũ habeo mãducare quẽ vos
nescitis. Dicebãt ergo discipuli ad inuicẽ. Nũq̃d E
aliq̃s attulit ei mãducare? Dixit eis iesus. Me⁹
cib⁹ est vt faciã volũtatẽ ei⁹ qui misit me vt ꝑficiã
opus ei⁹. Nõne vos dicitis q adhuc q̃tuor men
ses sunt ⁊ messis venit? Ecce dico vobis: leuate ocu
los vr̃os ⁊ videte regiones q: albe sunt iã ad mes
sem. Et q̃ metit mercedẽ accipit ⁊ ꝯgregat fructũ
in vitã eternã: vt et q̃ seminat simul gaudeat et q̃
metit. In hoc eñ est ꝟbũ verũ q: ali⁹ est q̃ semiat
⁊ ali⁹ est q̃ metit. Ego misi vos metere q̃d vos nõ
laborastis. Alij laborauerũt: ⁊ vos in labores eo-
rum introistis. Ex ciuitate aũt illa multi credide
runt in eũ samaritanoꝝ ꝓpter verbũ mulieris te
stimoniũ ꝑhibẽtis: q: dixit michi oĩa q̃cunq̃ feci. supra eod.
Cũ venissent ergo ad illũ samaritani rogauerũt F
eũ vt ibi maneret. Et mãsit ibi duos dies. Et mul
to plures crediderũt propter sermonẽ ei⁹. Et mu
lieri dicebãt: q: iã nõ ꝓpter tuã loquelã credim⁹.
Ipsi eñ audiuim⁹ ⁊ scimus: q: hic est ꝟe saluator
mũdi. Post duos aũt dies exijt inde ⁊ abijt in ga Mat.4.b.
lileã. Ip̃e eñ iesus testimoniũ ꝑhibuit q: ꝓpheta Mat.13.g.
in sua patria honorẽ nõ habet. Cuz ergo venisset mar.6.a
in galileã exceperũt eũ galilei: cuz oĩa vidissent q̃ Luce.4.d.
fecerat hierosolymis in die festo. Et ipsi eñ vene
rant ad diẽ festũ. Uenit ergo iterũ in chana gali-
lee vbi fecit aquã vinũ. Et erat q̃dã regulus cui⁹
filius infirmabat᷑ capharnaũ. Hic cũ audisset q̃a G
iesus adueniret a iudea in galileã abijt ad eum. ⁊
rogabat eũ vt descẽderet ⁊ sanaret filiũ ei⁹. Inci
piebat ei mori. Dixit ergo iesus ad eũ. Nisi signa
⁊ ꝓdigia videritis nõ creditis. Dicit ad eũ regu-
lus. Dñe: descẽde priusq̃ moriat᷑ fili⁹ meus. Dixit
ei iesus. Uade: fili⁹ tu⁹ viuit. Credidit hõ sermõi
quẽ dixit ei iesus: ⁊ ibat. Iã aũt eo descẽdente ser
ui occurrerũt ei: ⁊ nũciauerũt dicẽtes: q: fili⁹ eius
viueret. Interrogabat ergo horã ab eis in q̃ me-
lius habuerit. Et dixerũt ei: q: heri hora septima
reliquit eũ febris. Cognouit ergo pr̃ q illa hora
erat in q̃ dixit ei iesus: fili⁹ tu⁹ viuit: ⁊ credidit ipse
et dom⁹ ei⁹ tota. Hoc iterũ secũdũ signuz fecit ie
sus cũ venisset a iudea in galileam.
¶C.S. De piscina ꝓbatica sanat hoiem trigita
⁊ octo ãnos habẽtẽ infirmitatẽ. dicebãt iudei sa-
nato. nõ licet tibi tollere grabatũ tuum sabbato.
q̃cũq̃ pr̃ fecerit hec ⁊ fili⁹ similiter facit. dicit iesus
q: venit hora ⁊ nũc est q̃n mortui audiũt vocẽ ⁊c.
dixit iesus. iohãnes ẽ lucerna ardẽs ⁊ lucẽs. scru-
tami scripturas dicit moyses accusat vos ⁊ si cre
deretis moysi: crederetis forsitan ⁊ michi. v.
Post hec erat dies festus iudeoꝝ ⁊ ascẽ A
dit iesus hierosolymã. Est aũt hieroso- mat.9.a.
lymis ꝓbatica piscina: q̃ cognominat᷑ marci.2.a
hebraice bethsaida: q̃nq̃ portic⁹ habẽs Luce.5.d
In his iacebat multitudo magna languentiũ: ce

corum:claudorum:aridorum:expectantiū aq̄ motum.
Angel⁹ aūt dn̄i descēdebat secūdū temp⁹ in pisci
nam:ꝛ mouebat aqua. Et q̄ prior descendisset in
piscinā post motionē aque:san⁹ fiebat a quacūq;
detinebat infirmitate. Erat aūt q̄dā hō ibi trigin
ta ꝛ octo annos habēs in infirmitate sua. Hūc cū
vidisset iesus iacētē:ꝛ cognouisset q: iā multū tē=
B pus haberet:dixit ei. Uis san⁹ fieri. Rn̄dit ei lan=
guidus. Dn̄e hoiem non habeo vt cū turbata fue
rit aqua mittat me in piscinā. Dū venio em̄ ego:
mat.9.a. alius an̄ me descēdit. Dixit ei iesus. Surge tolle
mar.2.b grabatū tuū ꝛ ambula. Et statim san⁹ fact⁹ est hō
Luce.5.c ille:ꝛ sustulit grabatū suū ꝛ ambulabat. Erat aūt
sabbatū in die illo. Dicebāt ergo iudei illi q̄ sana=
tus fuerat. Sabbatū est:non licet tibi tollere gra
batum tuū. Rn̄dit eis Qui me sanū fecit ille mihi
dixit:tolle grabatū tuū ꝛ ambula. Interrogaue=
rūt ergo eū q̄s est ille hō q̄ dixit tibi tolle grabatū
tuū ꝛ ambula? Is aūt q̄ san⁹ fuerat effect⁹ nescie=
bat q̄s esset. Jesus em̄ declinauit a turba cōstitu
ta in loco. Postea inuenit eū iesus in tēplo:ꝛ dixit
C illi. Ecce san⁹ fact⁹ es:iā noli peccare:ne deterius
tibi aliquid cōtingat. Abijt ille hō:ꝛ nūciauit iude
is:q: iesus esset q̄ fecit eū sanū. Propterea perse=
quebant iudei iesum:q: hec faciebat in sabbato.
Jesus aūt rn̄dit eis Pr̄ me⁹ vsq; mō operat ꝛ ego
operor. Propt̄ea ergo magis q̄rebant eum iudei
interficere:q: nō solū soluebat sabbatū:sed et pa=
trem suū dicebat deū:equalē se faciēs deo. Rn̄dit
itaq; iesus ꝛ dixit eis. Amē amē dico vobis nō po
test fili⁹ a se facere quicq̄:nisi qd̄ viderit patrē fa=
D cientē. Quecūq; em̄ ille fecerit:hec ꝛ fili⁹ similiter
facit. Pr̄ em̄ diligit filiū:ꝛ oia demōstrat ei q̄ ipse
facit:ꝛ maiora his demōstrabit ei op̄a vt vos mi=
remini. Sicut em̄ pr̄ suscitat mortuos ꝛ viuificat
sic ꝛ fili⁹ quos vult viuificat. Neq; em̄ pat̄ iudicat
quēq̄:sed oē iudiciū dedit filio:vt omēs honorifi
Luce.10.c cent filiū sicut honorificāt patrē. Qui nō honorifi
cat filiū:nō honorificat patrē qui misit il. Amen
amē dico vobis:q: q̄ v̄bū meū audit:ꝛ credit ei q̄
me misit:habet vitā eternā. Et in iudiciū nō venit
sed trāsiet a morte in vitā. Amen amē dico vobis
q: venit hora ꝛ nūc est qn̄ mortui audiēt vocē filij
E dei:et qui audierit viuēt. Sicut em̄ pr̄ habet vitā
in semetipso:sic dedit ꝛ filio habere vitā in semet
ipso. Et potestatē dedit ei iudiciū facere:q: filius
hois est. Nolite mirari hoc:q: venit hora in q̄ oēs
qui in monumētis sunt audiēt vocē filij dei:ꝛ pro
mat.25.d. cedēt qui bona fecerūt in resurrectionē vite:q̄ v̄o
mala egerūt in resurrectionē iudicij. Nō possum
ego a meip̄o facere quicq̄. Sicut audio iudico:ꝛ
Infra.6.d iudiciū meū iustū est:q: nō quero voluntatē meā
sed volūtatē ei⁹ q̄ misit me. Si ego testimoniū per
hibeo de meip̄o:testimoniū meū nō est verū. Ali⁹
Infra.8.c. est qui testimoniū p̄hibet de me:ꝛ scio q: verū est
supra.1.c. testimonium ei⁹ qd̄ perhibet de me. Uos misistis
F ad iohānē ꝛ testimoniū perhibuit v̄itati. Ego au
tem nō ab hoie testimonium accipio:sed hec dico
vt vos salui sitis. Ille erat lucerna ardēs ꝛ lucēs
Uos aūt voluistis ad horā exultare in luce eius
Ego aūt habeo testimoniū mai⁹ iohāne. Op̄a ei
Ifra.14.b. q̄ dedit mihi pater vt p̄ficiā ea ipsa op̄a q̄ ego fa=
cio testimoniū p̄hibent de me:q: pater misit me.

Et qui misit me pater ip̄e testimoniū p̄hibuit de infra.8.c.
me. Neq; vocē ei⁹ vnq̄ audistis: neq; speciē eius
vidistis. Et v̄bū ei⁹ nō habetis in vobis manēs.
q: quē misit ille:huic vos nō creditis. Scrutami=
ni scripturas:q: vos putatis in ipsis vitā eternā
habere. Et ille sunt que testimoniū p̄hibēt de me
ꝛ nō vultis venire ad me vt vitā habeatis. Clari= G
tatē ab hoibus nō accipio:sed cognoui vos:q: di
lectionē dei nō habetis in vobis. Ego veni in no
mine patris mei:ꝛ nō accepistis me. Si alius ve=
nerit in noie suo:illū accipietis. Quō vos potestis
credere qui gloriā ab inuicē accipitis:ꝛ gloriā q̄
a solo deo est non queritis. Nolite putare q: ego
accusatur⁹ sum vos apud patrem:est qui accusat
vos moyses in q̄ vos speratis. Si em̄ crederetis
moysi:crederetis forsitan ꝛ michi. De me em̄ ille
scripsit. Si aūt illi⁹ litteris non creditis:quō ver=
bis meis credetis?

¶ C.S. De quinq; panib⁹ ꝛ duob⁹ piscibus. et q̄
eū regē facere voluerūt. iesus supra mare ābulat.
op̄amini nō cibū qui perit. de manna ꝛ pane cele
sti loquit. ego sum panis qui de celo descēdi:rece
dentibus ab eo discipulis vnum ex duodecim dya
bolum dicit.

vj.

Post hec abijt iesus trans mare galilee A
quod est tyberiadis. Et sequebat eum
multitudo magna:q: videbant signa q̄
faciebat sup̄ his qui infirmabant. Su=
mat.14.b. bijt ergo in mōtē iesus ꝛ ibi sedebat cū discipulis
Luce.9.b suis. Erat aūt p̄ximū pascha dies fest⁹ iudeorū
mat.14.b. Cū subleuasset ergo oculos iesus ꝛ vidisset quia
marci.6.e. multitudo maxima venit ad eū:dixit ad philippū
Luce.9.b Unde emem⁹ panes vt mādicēt hi? Hoc aūtē di
cebat tentās eū. Ipse em̄ sciebat q̄d esset factur⁹.
Rn̄dit ei philipp⁹. Ducētorū denariorū panes nō
sufficiūt eis:vt vnusquisq; modicū quid accipiat.
Dixit ei vn⁹ ex discipulis eius andreas frater sy
monis petri. Est puer vn⁹ hic q̄ habet quinq; pa=
mat.14.b. nes hordeaceos ꝛ duos pisces. Sed hec q̄d sunt
mar.6.e. inter tātos? Dixit ergo iesus. Facite hoies discū=
Luce.9.b bere. Erat aūt fenū multū in loco. Discubuerunt
B ergo viri numero quasi quinq; milia. Accepit er=
mat.14.b. go iesus panes ꝛ cū grās egisset:distribuit discū=
mar.6.e bētib⁹. Similiter ꝛ ex piscib⁹ q̄ntū volebāt. Ut au
Luce.9.b tem impleti sunt:dixit discipulis suis. Colligite q̄
superauerāt fragmēta ne pereant. Collegerunt
ergo ꝛ impleuerūt duodecim cophinos fragmē=
torum:ex quinq; panib⁹ hordeaceis ꝛ duob⁹ pi=
scib⁹:que sup̄fuerūt his q̄ mādicauerāt. Illi ergo
hoies cū vidissent qd̄ iesus fecerat signū dicebāt
Q: hic est v̄e p̄pheta qui venturus est in mūdū
Jesus ergo cū cognouisset q: venturi essent vt ra
perent eū ꝛ facerēt eū regē. fugit iterū in montē
mat.14.c ipse solus. Ut aūt sero factū est: descēderūt disci=
puli eius ad mare. Et cum ascēdissent nauim ve=
nerūt trās mare in capharnaū. Et tenebre iā fa=
cte erāt:ꝛ nō venerat ad eos iesus. Mare autem
vento magno flāte exurgebat. Cū remigassent er
go quasi stadia vigintiquinq; aut triginta: vidēt
iesum ambulantē supra mare:ꝛ proximū naui fie
mat.14.c ri et timuerūt. Ille aūt dixit eis. Ego sum nolite
marci.6.g. timere. Uoluerūt ergo accipere eū in nauim:ꝛ sta
C tim nauis fuit ad terrā quam ibāt. Altera die tur.

ba q̃ stabat trās mare vidit qꝛ nauicula alia non
erat ibi nisi vna: ⁊ qꝛ nō introisset cū discipulis su
is iesus ī nauī:sed soli discipuli ei⁹ abijssent. Alie
ꝟo supuenerūt naues a tyberiade iuxta locū vbi
mādu cauerāt panē grās agētes deo. Cū ergo vi
disset turba qꝛ iesus nō esset ibi neqꝫ discipuli ei⁹
ascenderunt in nauiculas: ⁊ venerūt capharnaū
q̄rētes iesum. Et cū inuenissent eū trans mare di
xerunt ei. Rabbi qñ huc venisti? Rñdit eis iesus ⁊
dixit Amē amē dico vobis: queritis me: non quia
vidistis signa: sed qꝛ mādu castis ex panib⁹ ⁊ satu
rati estis. Operamini nō cibū qui perit sed q̃ per
manet in vitā eternā quē filius hoīs dabit vobis
Hunc em̄ pater signauit deus. Dixerūt ergo ad
D eum. Quid faciem⁹ vt operemur opera dei? Rñ
Mat.16.a. dit iesus ⁊ dixit eis. Hoc est opus dei vt credatis
Mar.8.b. in eū quē misit ille. Dixerunt ergo ei. Quod ergo
tu facis signū vt videam⁹ ⁊ credamus tibi? Quid
operaris? Patres nr̄i mādu cauerūt māna in de=
Ps.77. serto sicut scriptū est. Panē de celo dedit eis mā=
sapiē.16.c. ducare. Dixit ergo eis iesus Amē amē dico vobis
non moyses dedit vobis panē de celo sed pater
meus dat vobis panē de celo verū. Panis em̄ ve
rus est q̃ de celo descēdit ⁊ dat vitā mūdo. Dixerūt
ergo ad eū. Dñe semp da nobis panē hunc. Dixit
mat.26.c. autē eis iesus. Ego sum panis vite. Qui venit ad
mar.14.c me nō esuriet: ⁊ q̃ credit in me nō sitiet ineternū.
Luce.22.b Sꝫ dixi vobis: qꝛ ⁊ vidistis me ⁊ nō credidistis. Oē
Infra.13.a quod dat michi pater ad me veniet: ⁊ eū q̃ venit
mat.26.d ad me nō eiciā foras: qꝛ descendi de celo nō vt fa
mar.14.d. ciam voluntatē meā: sed voluntatē ei⁹ q̃ misit me
Luce.22.c Hec est em̄ volūtas ei⁹ qui misit me prīs: vt oē
supra.5.e. quod dedit michi nō perdā ex eo: sed resuscitē il=
lud in nouissimo die. Hec est autem volūtas prīs
mei q̃ misit me: vt oīs q̃ videt filiū ⁊ credit in eum
habeat vitā eternā: ⁊ ego resuscitabo eū in nouissi
E mo die. Murmurabāt ergo iudei de illo: qꝛ dixis=
set ego sum panis viu⁹ qui de celo descēdi. Et di
mat.13.d. cebāt. Nōne hic est fili⁹ ioseph cui⁹ nos nouimus
marci.6.a. patrē ⁊ matrē? Quō ergo dixit hic: qꝛ de celo de=
Luce.4.d scēdi? Rñdit ergo iesus ⁊ dixit eis Nolite murmu
infra.7.b rare in inuicē. Nemo potest venire ad me nisi pa
ter qui misit me traxerit eū ⁊ ego resuscitabo eū
in nouissimo die. Est scriptū in ꝓphetis Erūt om
nes docibiles dei. Oīs qui audiuit a prē ⁊ didicit
Mat.11.d veīt ad me. Nō qꝛ prēm vidit quisq̄ꝫ nisi is qui ē a
Luce.10.d deo: hic vidit prēm. Amē amē dico vobis: qui cre
supra eod. dit in me habet vitā eternam: ego sum panis vite.
Prēs vestri mādu cauerūt māna ī deserto ⁊ mor=
tui sunt. Hic est panis de celo descēdens: vt si q̃s
ex ipso manducauerit nō moriaꝛ Ego sum panis
viuus qui de celo descendi. Si quis manducaue
rit ex hoc pane viuet ineternū. Et panis quē ego
dabo caro mea est: pro mūdi vita Litigabāt ergo
F iudei ad inuicē dicētes Quō potest hic nobis car
nem suā dare ad māducādū? Dixit ergo eis ies⁹.
Amen amen dico vobis. nisi māducaueritis car
nem filij hoīs ⁊ biberitis eius sanguinē: nō habe=
1.cho.11.g. bitis vitā in vobis. Qui manducat meā carnē
⁊ bibit meū sanguinē habet vitā eternā: ⁊ ego re=
supra eod. suscitabo eū in nouissimo die. Caro em̄ mea vere
est cib⁹: ⁊ sanguis me⁹ ꝟe est potus Qui mandu
cat meā carnē ⁊ bibit meū sanguinē: in me manet

⁊ ego in illo. Sicut misit me viuēs pater: ⁊ ego vi=
uo propꝛ prēm ⁊ qui mādu cat me: ⁊ ipse viuet pro
pter me. Hic est panis qui de celo descēdit. Non
sicut mādu cauerūt prēs vestri māna: ⁊ mortui sūt
Qui mādu cat hūc panē viuet ineternū. Hec di
xit in synagoga docēs in capharnaū Multi ergo
audiētes ex discipulis ei⁹ dixerūt. Durus est hic
sermo. Et quis potest eū audire? Sciēs aūt iesus G
apud semetipm̄: qꝛ murmurarēt de hoc discipuli
eius: dixit eis. Hoc vos scandalisat. Si ergo vide Mat.26.f
ritis filiū hoīs ascendentē vbi erat prius. Spiri= Mar.14.f.
tus est qui viuificat: caro nō prodest quicq̄ꝫ. Uer= Luce.22.g
ba que ego locutus sum vobis: spiritus ⁊ vita sunt
Sed sunt quidam ex vobis qui nō credunt. Scie mat.26.d
bat em̄ ab initio iesus qui essent credētes et quis mar.14.d.
traditurus esset eū. Et dicebat. Propterea dixi
vobis: qꝛ nemo potest venire ad me nisi fuerit ei
datū a patre meo. Ex hoc multi discipuloꝝ eius
abierūt retro ⁊ iā nō cū illo ambulabāt. Dixit er=
go iesus ad duodecim. Nūquid ⁊ vos vultis abi=
re? Rñdit ergo ei symon petrus. Dñe: ad quē ibi
mus? Uerba vite eterne habes. Et nos credim⁹ Mat.16.c.
⁊ cognouim⁹ qꝛ tu es xp̄s filius dei. Rñdit eis ie=
sus. Nōne ego vos duodeci elegi: ⁊ ex vobis vn⁹
dyabolus est? Dicebat autē de iuda symonis sca
riothis. Hic em̄ erat traditurus eū cū esset vnus
ex duodecim.

C. S. Jesus ī scenophegia ascēdit ad diē festū
dicit iesu: demoniū habes. de turba multi crede=
bāt in eū. clamat iesus: si q̃s sitit veniat ad me ⁊ bi
bat. cū ministris ⁊ nicodemo pricipes ꝯtēdūt. vij.

Post hec aūt ambulabat iesus in galile A
am. Nō em̄ volebat in iudeā ambulare
qꝛ q̄rebāt eū iudei interficere. Erat au
tem in proximo dies festus iudeoꝝ sce
nophegia. Dixerūt aūt ad eū fratres ei⁹. Transi
hinc ⁊ vade in iudeā vt ⁊ discipli tui videāt opera
tua q̃ facis. Nemo quippe in occulto quid facit: et
querit ipse in palā esse. Si hec facis: manifesta te
ipsum mūdo. Neqꝫ em̄ frēs eius credebāt in eum
Dixit ergo eis iesus. Tēp⁹ meū nōdū aduenit tē
pus aūt vestrū semp est paratū. Nō potest mun=
dus odisse vos. Me aūt odit: qꝛ ego testimonium
phibeo de illo: qꝛ opa ei⁹ mala sunt. Uos ascēdite
ad diē festū hūc. Ego em̄ nō ascēdā ad diē festū
istū: qꝛ meū temp⁹ nondū impletum est. Hec cum
dixisset ipe māsit in galilea. Ut aūt ascēderūt fra= B
tres ei⁹: tūc ⁊ ipse ascēdit ad diē festū nō manife=
ste: sed quasi in occulto. Judei ergo querebāt eū supra.6.e
ī die festo: ⁊ dicebāt. Ubi est ille? Et murmur mul
tus erat in turba de eo. Quidā em̄ dicebāt: qꝛ bo
nus est: alij aūt dicebāt nō: sed seducit turbas Ne
mo tñ palā loquebaꝛ de illo propter metū iudeo=
rum. Jā aūt die festo mediāte ascēdit iesus in tē=
plum ⁊ docebat. Et mirabanꝛ iudei dicētes Quō
hic litteras scit cū nō didicerit? Rñdit eis ies⁹ ⁊ di
xit. Mea doctrina nō est mea sed ei⁹ qui misit me
Si quis voluerit volūtatem ei⁹ facere: cognoscet
de doctrina vtrū ex deo sit: an ego a meipso loq̄r.
Qui a semetipso loquiꝛ gloriā ꝓpriā querit Qui C
aūt querit gloriā ei⁹ qui misit eū hic verax est: ⁊ in
iusticia in illo nō est. Nōne moyses dedit vobis le
gem? Et nemo ex vobis facit legē. Quid me que=

Infraa.8.f. ritis interficere? Rñdit turba ⁊ dixit. Demoniū ha
bes. Quis te ḡrit interficere? Respondit iesus ⁊ di
xit eis. Unū op⁹ feci ⁊ oēs miramī. Propterea moy
ses dedit vobis circūcisionē: nō q̄r ex moyse est sꝫ
ex patrib⁹. Et in sabbato circūciditis hominē Si
circūcisionē accipit hō in sabbato vt nō soluat lex
Deut.1.c moysi: mihi indignamī: q̄r totū hoīem sanū feci in
D sabbato. Nolite iudicare scd̄m faciē: sꝫ iustū iudi=
cium iudicate. Dicebāt ḡ quidā ex hierosolymis
Nōne hic est quē q̄runt interficere? Ecce palā loq̄=
tur ⁊ nihil ei dicunt. Nunqd vere cognouerūt pri
Mar.21.d. cipes q̄r hic est xp̄s? Sed hunc scim⁹ vnde sit: xp̄s
Luce.10.d autē cū venerit nemo scit vnde sit. Clamabat er=
infra.8.d. go iesus in tēplo docēs ⁊ dicēs. Et me scitis ⁊ vñ
⁊ ifra.18.g. sim scitis ⁊ a meipso nō veni sed est verus q̄ misit
mat.21.d. me quē vos nescitis. Ego scio eū: ⁊ si dixero q̄r ne
mar.21.c scio eū: ero siīs vobis mendax. Sed scio eū q̄r ab
⁊.12.a. ipso sum ⁊ ipse me misit. Querebāt ḡ eū apphen=
Luce.19.g dere: ⁊ nemo misit in illū man⁹: q̄r nondū venerat
20.c.⁊.22.a hora ei⁹. De turba aūt multi crediderūt i eū. Et di=
E cebant: xp̄s cū venerit: nunqd plā signa faciet q̄s
q̄ hic facit? Audierūt pharisei turbā murmuran=
tē de illo hec ⁊ miserūt principes ⁊ pharisei mini=
stros vt apphenderēt iesuz. Dixit ḡ eis iesus. Ad
Infra.13.d huc modicū tp̄s vobiscū sum ⁊ vado ad euz q̄ me
misit. Queretis me ⁊ nō inuenietis. Et vbi ego sū
vos nō potestis venire. Dixerūt ḡ iudei ad semet
ipsos. Quo hic itur⁹ est: q̄r nō iueniem⁹ eū? Nun
qd in dispsionē gentiū itur⁹ est ⁊ doctur⁹ gentes?
Quis est hic sermo quē dixit: q̄retis me ⁊ nō inue
nietis: ⁊ vbi ego sum vos nō potestꝭ venire. In no
F uissimo aūt die magno festiuitatis stabat iesus et
⁊ Iohā.4.c. clamabat dicēs. Si q̄s sitit veniat ad me ⁊ bibat.
Qui credit in me sicut dicit scriptura: flumina de
vētre ei⁹ fluent aq̄ viue. Hoc aūt dixit de spū quē
accepturi erāt credētes in eū. Nōdū ei erat spūs
dat⁹: q̄r iesus nōdū erat gl̄ificat⁹. Ex illa ḡ turba
cū audissent hos sermōes ei⁹ dicebāt. Hic ē vere
Mat.11.a pp̄heta. Alij dicebāt: hic ē xp̄s. Quidā āt dicebāt
Mich.5.a Nūqd a galilea venit xp̄s? Nōne scriptura dicit:
q̄r ex semīe dd̄ ⁊ de bethleē castello vbi erat dd̄ ve
nit xp̄s? Dissensio itaq̄ fctā ē in turba pp eū. Qui
supra eod. dā āt ex ip̄is volebāt apphēdē eū: sꝫ neō misit sup
G eū man⁹. Uenerūt ḡ ministri ad pōtifices ⁊ phariseos
⁊ dixerūt eis illi: q̄re nō adduxistꝭ illū? Rñderūt mi=
nistri. Nunq̄ sic locut⁹ est hō sicut hic loq̄t. Rñde
rūt ḡ eis pharisei. Nunqd ⁊ vos seducti estis? Nū
qd ex pricib⁹ aliq̄s credidit in eū aut ex pharise=
is? Sꝫ turba hec q̄ non nouit legē maledicti sunt
supra.3.a. Dixit nichodem⁹ ad eos ille qui vēit ad eū nocte
ifra.29.g. qui vn⁹ erat ex ipsis. Nūquid lex nostra iudicat
hoīeꝫ nisi pri⁹ audierit ab ipso ⁊ cognouerit quid
faciat? Rñderūt ⁊ dixerūt ei. Nunqd ⁊ tu galile⁹ es?
supra.5.f. Scrutare scripturas ⁊ vide: q̄r a galilea pp̄heta
non surgit. Et reuersi sunt vnusquisq̄ in domum
suam.

¶ C.S. De muliere adultā. Ies⁹ lucē mūdi esse se
p̄dicat. Ies⁹ interrogat⁹ p̄ricipiū se esse rñdit. q̄ ois
pctōi seru⁹ sit: ⁊ q̄ iesus añ abrahā sit. viij.

A IEsus āt perexit in mōtē oliueti ⁊ diluculo
Luce.21.g lo iterꝫ venit in tēplū: ⁊ ois pp̄s venit
ad eū: ⁊ sedens docebat eos. Adducūt
aūt scribe ⁊ pharisei mulierē in adulte
rio dep̄hēsam ⁊ statuerūt eā in medio ⁊ dixerūt ei.
Magr̄ hec mulier mō dep̄hēsa ē i adulterio. In le=
ge āt moyses mādauit nobis huiōi lapidare. Tu Le
ḡ qd dicis? Hoc aūt dicebāt tētātes eū vt possēt
accusare eū. Jesus aūt iclinās se deorsum digito
scribebat in terrā. Cū ḡ pseuerarēt interrogantes:
erexit se ⁊ dixit eis. Qui sine pctō est vr̄m primus
in illā lapidē mittat. Et iterꝫ se iclinās scribebat i
terraꝫ. Audiētes aūt hec vni⁹ post vnū exibāt inci=
piētes a seniorib⁹: ⁊ remāsit solus iesus: ⁊ mulier i
medio stans. Erigēs aūt se iesus dixit ei. Mulier
vbi sunt q̄ te accusabant: nemo te cōdēnauit? Que
dixit. Nemo dn̄e. Dixit aūt iesus. Nec ego te cōdē B
nabo. Uade ⁊ iā ãpli⁹ noli peccare. Iterꝫ ḡ locut⁹
est eis iesus dicēs. Ego sū lux mūdi. Qui seq̄t me
nō ambulat in tenebris: sꝫ habebit lumē vite. Di= Infra
xerūt ḡ ei pharisei. Tu de teip̄o testimoniū phibes ⁊ ifra.
testimoniū tuū nō est verū. Rñdit iesus ⁊ dixit eis.
Et si ego testimoniū phibeo de meipso: verꝫ est te
stimoniū meū: q̄r scio vnde veni ⁊ quo vado. Uos
aūt nescitis vnde venio aut quo vado. Uos scd̄m
carnē iudicatis: ego nō iudico quēq̄. Et si iudico
ego: iudiciū meū verꝫ est: q̄r solus nō sum: sed ego
⁊ q̄ misit me pater. Et in lege vestra scriptū est: q̄r
duoꝫ hoim testimoniū verꝫ est. Ego sum q̄ testi= C
moniū phibeo de meipso: ⁊ testimoniū phibet de Deut.7
me q̄ misit me pater. Dicebāt ḡ ei. Ubi est pr̄ tuus Mat.18
Rñdit iesus. Neq̄ me scitis neq̄ patrē meuꝫ. Si 2.coꝫ.13
me sciretis forsitan ⁊ prēm meū sciretis. Hec ver supra.5.
ba locut⁹ est iesus in gazophilatio docens in tem mat.11.
plo. Et nemo apphendit eū: q̄r necdū venerat ho Luce.10
ra ei⁹. Dixit ḡ iterū eis iesus. Ego vado ⁊ queretꝭ supra.7.
me: ⁊ in pctō vr̄o moriemini. Quo ego vado vos mat.11.
nō potestis venire. Dicebāt ḡ iudei. Nunqd interfi marci.11
ciet semetipm: q̄r dixit q̄ ego vado vos nō potestꝭ ⁊.12.a.
venire. Et dicebat eis. Uos deorsuꝫ estis: ego de Luce.19.
supi⁹ suꝫ. Uos de mūdo hoc estis. Ego nō sum de ⁊.20.g.
hoc mūdo. Dixi ḡ vobis: q̄r moriemini in pctīs ve ⁊.22.a
stris. Si eñ nō credideritis q̄r ego sum: moriemi supra.7.d
ni in peccato vestro. Dicebant ergo ei. Tu quis
es? Dixit eis iesus. Principiū qui ⁊ loquor vobis
Multa habeo de vobis loqui ⁊ iudicare. sed q̄ me D
misit verax est. ⁊ ego que audiui ab eo hec loquor supra.7.d.
in mundo. Et nō cognouerūt: q̄r patrē eius dice= Rom.5.a
bat deū. Dixit ḡ eis iesus. Cū exaltaueritis filiuꝫ
hoīs tunc cognoscetis quia ego sum: ⁊ a meip̄o supra.3.b
facio nihil: sed sicut docuit me pater hec loquor. Infra.12.c
Et qui me misit mecū est: ⁊ non reliquit me soluꝫ:
quia ego que placita sunt ei facio semp. Hec illo
loquente multi crediderunt in eum. Dicebat er=
go iesus ad eos qui crediderūt ei iudeos. Si vos
manseritis in sermone meo: vere discipuli mei eri
tis: ⁊ cognoscetis veritatē ⁊ veritas liberabit vos
Rñderunt ei. Semē abrahe sumus: ⁊ nemini ful
uim⁹ vnq̄. Quō tu dicis liberi eritis? Rñdit eis
ies⁹. Amē amē dico vobis: q̄r ois q̄ facit pctm̄ fu⁹
est pcti. Seru⁹ aūt nō manet in domo ieternū. Fi Rom.
li⁹ aūt manet ineternū. Si ḡ vos fili⁹ liberauerit: 2.Pe.2.
vere liberi eritꝭ. Scio q̄r filij abrahe estis: sꝫ q̄ritꝭ E
me interficere: q̄r sermo me⁹ nō capit i vobis. Ego
qd̄ vidi apud prēm loquor: ⁊ vos q̄ vidistis apud
prēm vestrū facitis. Rñderunt ⁊ dixerunt ei. Pr̄
nr̄ abrahā est. Dixit eis iesus. Si filij abrahe estis

G3

opera abrahe facite. Nūc aūt q̄ritis me interficere
hoiem q̄ veritatē vobis locutꝰ sum quā audiui a
deo. Hoc abrahā nō fecit. Uos facitis opa p̄ris ve
stri. Dixerūt itaq̄ ei. Nos ex fornicatiōe nō sumus
nati. Unū p̄rem habemꝰ deū. Dixit ergo eis iesus. Si
deꝰ p̄r vester ess̄z: diligeretis vtiq̄ me. Ego em̄ ex
deo ꝓcessi ⁊ veni: neq̄ ei a meipso veni: sed ille me
F misit. Quare loquelā meā nō cognoscitis? Quia nō
Johā.3.b. potestis audire sermonē meū. Uos ex p̄re dyabo
lo estis ⁊ desideria p̄ris vr̄i vultis facere. Ille ho
micida erat ab initio: ⁊ in veritate nō stetit: q̄z nō
est veritas in eo. Cū loquit̄ mendaciū: ex ꝓpriis
loquit̄ q̄z mendax est ⁊ p̄r eiꝰ. Ego aūt si veritatē
dico: nō credit̄ mihi. Quis ex vob̄ arguet me de
pctō? Si veritatē dico quare vos nō creditis mi
Johā.4.a chi? Qui ex deo est: v̄ba dei audit. Propterea vos
nō auditis: q̄z ex deo nō estis. Rn̄derunt ergo iudei
supra.7.e ⁊ dixerūt ei. Nōne bene dicimꝰ nos q̄z samarita-
infra.10.b nꝰ es tu: ⁊ demoniū habes? Rn̄dit iesus. Ego de-
moniū non habeo: sed honorifico patrem meum
⁊ vos inhonorastis me. Ego aūt nō q̄ro gloriam
meā. Est qui q̄rat ⁊ iudicet. Amen amen dico vo-
bis si q̄s sermonē meū seruauerit: mortē nō vide
G bit ineternū. Dixerūt ergo iudei: nūc cognouimus q̄z
demoniū habes. Abrahā mortuꝰ est ⁊ ꝓphete: ⁊ tu
dicis si q̄s sermonē meū seruauerit: non gustabit
mortē ineternū: nunq̄d tu maior es p̄re nr̄o abra-
hā q̄ mortuꝰ est? Et ꝓphete mortui sunt. Quē te
ipsum facis? Rn̄dit iesus. Si ego glorifico meip̄z
gl̄ia mea nihil est: est p̄r meꝰ q̄ glorificat me quez
vos dicitis: q̄z deꝰ noster est: ⁊ nō cognouistis eū
supra.7.d Ego aūt noui eū. Et si dixero q̄z nō scio eū ero si-
milis vobis mēdax. Sed scio eū: ⁊ sermonē eiꝰ ser
uo. Abrahā p̄r vester exultauit vt videret diē meū
vidit ⁊ gauisus est. Dixerunt ergo iudei ad eum.
Quinquaginta annos nondū habes ⁊ abraham
vidisti? Dixit eis iesus. Amen amen dico vobis:
anteq̄ȝ abrahā fieret ego sum. Tulerūt ergo lapides
vt iacerent in eum. Jesus autem abscondit se: et
exiuit de templo.

¶ C. S. Cecū a natiuitate curat iesꝰ. dicit: i iudi-
ciū in hūc mundū veni: vt q̄ nō vidēt videāt. ix.

A Et p̄teriēs iesus vidit hoiem cecū a na
tiuitate: ⁊ interrogauerūt eū discipli eiꝰ.
Rabbi: q̄s peccauit: hic/aut parētes eiꝰ
vt cecꝰ nasceret̄? Rn̄dit iesus. Neq̄ hic
peccauit neq̄ parētes eiꝰ: sed vt manifestent̄ opa
dei in illo. Me oportet opari opa eius q̄ misit me
donec dies est. Uenit nox quādo nemo pōt opari
Quādiu sum in mundo lux sum mundi. Hoc cuȝ
supra.8.b. dixisset expuit in terrā: ⁊ fecit lutū ex sputo ⁊ lini-
infra.12.g. uit lutū sup oculos eiꝰ: ⁊ dixit ei. Uade ⁊ laua in na
B tatoria syloe. qđ interp̄tat̄ missus. Abiit ergo ⁊ la
uit: ⁊ venit videns. Itaq̄ vicini ⁊ qui viderant eū
prius (q̄z mendicus erat) dicebant. Nōne hic est
qui sedebat ⁊ mēdicabat? Alii dicebant q̄z hic est
Alii aūt nequaq̄: sed similis est eiꝰ. Ille v̄o dicebat
q̄z ego sum. Dicebant ergo ei. Quō apti sunt tibi ocu
li? Rn̄dit. Ille hō qui dicit̄ iesus lutū fecit ⁊ vnxit
oculos meos: ⁊ dixit michi. Uade ad natatoriā sy
loe: ⁊ laua. Et abii: ⁊ laui: ⁊ video. Et dixerunt ei.
C Ubi est ille? Ait. Nescio. Adducunt eū ad phari-
seos qui cecus fuerat. Erat aūt sabbatū qn̄ lutuȝ

fecit iesus ⁊ aperuit oculos eius. Iterū ergo int̄-
rogabant eū pharisei quō vidisset. Ille autē dixit
eis. Lutū mihi posuit super oculos: ⁊ laui: ⁊ video
Dicebant ergo ex phariseis quidā. Nō est hic homo
a deo qui sabbatū nō custodit. Alii autē dicebāt.
Quō pōt hō peccator hec signa facē? Et scisma
erat iter eos. Dicunt ergo ceco iterū. Tu q̄d dicis de
illo q̄ apuit oculos tuos. Ille aūt dixit: q̄z ꝓpheta
est. Nō crediderūt ergo iudei de illo q̄z cecus fuisset et
vidisset donec vocauerunt parētes eiꝰ qui vide-
rat: ⁊ iterrogauerunt eos dicētes. Hic est filiꝰ ve D
ster quē vos dicitis: q̄z cecus natus est. Quomō ergo
nunc videt? Rn̄derunt eis parētes eiꝰ: ⁊ dixerūt
Scimꝰ q̄z hic ē filiꝰ noster ⁊ q̄z cecꝰ natꝰ est. Quō
autē nunc videat nescimꝰ: aut q̄s eiꝰ aperuit ocu E
los: nos nescimꝰ. Ip̄m int̄rogate. Etatē h̄z: ip̄e de
se loquat̄. Hec dixerunt parētes eiꝰ qm̄ timebāt
iudeos. Iam em̄ cōspirauerant iudei: vt si q̄s euȝ
cōfiteret̄ esse xp̄m/extra synagogā fieret. Propt̄
ea parētes eiꝰ dixerunt: q̄z etatē habet ip̄m int̄ro
gate. Uocauerunt ergo rursum hoiez q̄ fuerat cecus Josue.7.c.
⁊ dixerunt ei. Da gloriā deo. nos scimus q̄z hic hō
peccator est. Dixit ergo eis ille. Si peccator ē nescio
vnuȝ scio q̄z cecus cū essem modo video. Dixerūt
ergo illi. Quid fecit tibi? quō apuit tibi oculos? Rn̄-
dit eis. Dixi vobis iam ⁊ audistis: q̄d iterū vultis
audire? Nunquid ⁊ vos vultis discipuli eiꝰ fieri
Maledixerunt ergo ei ⁊ dixerūt. Tu discipulꝰ illiꝰ sis F
nos autē moysi discipli sumꝰ: nos scimꝰ q̄z moysi
locutꝰ est deꝰ: hunc autē nescimꝰ vnde sit. Rn̄dit il
le hō ⁊ dixit eis. In hoc ei mirabile est q̄z vos ne-
scitis vnde sit: ⁊ apuit meos oculos. Scimꝰ autez
q̄z pctōres deꝰ non audit: sed si q̄s dei cultor est ⁊
voluntatē eiꝰ facit hunc exaudit. A sc̄lo nō est au infra.11.e.
ditū q̄z q̄s apuit oc̄los ceci nati: nisi ess̄z hic a deo
nō poterat facere quicq̄. Rn̄derunt ⁊ dixerunt ei
In pctis natꝰ es totꝰ: ⁊ tu doces nos. Et eiecerūt
eū foras. Audiuit iesus: q̄z eiecerūt eū foras: ⁊ cum
inuenisset eū dixit ei. Tu credis in filium dei? Re G
spōdit ille ⁊ dixit. Quis est d̄ne vt credā in eū? Et
dixit ei iesus. Et vidisti eū ⁊ qui loquit̄ tecū ipse ē
At ille ait. Credo d̄ne. Et ꝓcidens adorauit euȝ.
Et dixit ei iesus. In iudiciū ego in hunc munduȝ
veni: vt qui nō vident videant: ⁊ qui vident ceci fi
ant. Et audierunt quidam ex phariseis qui cum
ipso erant ⁊ dixerunt ei. Nunquid ⁊ nos ceci su-
mus? Dixit eis iesus. Si ceci essetis non habere-
tis peccatū. Nunc vero dicitis q̄z videmus: pctm̄
vestrū manet.

¶ C. S. Qui nō itrat p̱ ostiū i ouile. dicit: ego suȝ
pastor bonꝰ. ptātē habeo ponēdi aiam meā. iudei
dicūt. si tu es xp̄s dic nobis palā. ego ⁊ p̄r vnū su-
mꝰ: sustulerūt lapides iudei vt lapidarent iesum: ⁊
exiuit de manibꝰ eorum. x.

Amen amē dico vobis: q̄ nō itrat p̱ ostiū A
i ouile ouium s̄z ascendit aliūde ille fur
est ⁊ latro. Qui aūt itrat p̱ ostiū/ pastor
est ouiū: huic ostiariꝰ apit: ⁊ oues vocez
eiꝰ audiūt. Et ꝓprias oues vocat noiatī ⁊ educit
eas. ⁊ cū ꝓprias oues emiserit añ eas vadit: ⁊ oues
illū sequūt̄: q̄z sciūt vocē eiꝰ. Alienū āt nō sequūt̄:
sed effugiūt ab eo: q̄z nō nouerūt vocē alienoruȝ.
Hoc ꝓuerbiū dixit eis iesꝰ. Illi āt nō cognouerūt

B qd loqueref eis. Dixit ergo eis iterũ iesus. Amẽ
amẽ dico vobis: qꝛ ego sum ostiũ ouiũ. Oẽs qtqt
venerũt fures sunt ⁊ latrões: sed nõ audierũt eos
oues. Ego sum ostiũ Per me si qs introierit salua
bitur ⁊ ingrediet ⁊ egrediet ⁊ pascua iueniet Fur
nõ venit nisi vt furet ⁊ mactet ⁊ pdat. Ego veni vt
vitã habeãt ⁊ abundantius habeãt. Ego sum pa=
1. iohã. 3. e. stor bonus. Bonꝰ pastor aiam suã dat p ouibꝰ su
is. Mercẽnariꝰ aũt ⁊ qui nõ est pastor: cuiꝰ nõ sũt
oues pprie videt lupũ veniẽtẽ ⁊ dimittit oues et
C fugit: ⁊ lupꝰ rapit ⁊ dispgit oues. Mercẽnariꝰ au
tem fugit qꝛ mercẽnariꝰ est: ⁊ non ptinet ad eũ de
ouibꝰ. Ego sũ pastor bonꝰ ⁊ cognosco oues meas
Mat. 11. d. ⁊ cognoscũt me mee. Sicut nouit me pater: ⁊ ego
Luce. 10. d agnosco prẽm: ⁊ aiam meam pono p ouibꝰ meis.
Mat. 20. d Et alias oues habeo q̃ nõ sunt ex hoc ouili ⁊ illas
mar. 10. d. oportet me adducere ⁊ vocẽ meã audient. Et fiet
vnũ ouile ⁊ vnꝰ pastor. Propterea me diligit pat
qꝛ ego pono aiaz meã vt iterũ sumã eã. Nemo tol
D lit eã a me sed ego pono eã a meipo. Potestatem
habeo ponẽdi eã ⁊ potestatẽ habeo iterũ sumẽdi
eã. Hoc mãdatũ accepi a patre meo Dissensio ite
rum facta est inter iudeos pp̃ter sermones hos.
supra. 7. c. Dicebãt aũt multi ex ipsis Demoniũ habet ⁊ insa
⁊ 8. f. nit. Quid euz auditis? Alij dicebãt hec vba non
sunt demoniũ habentis. Nunqd demoniũ potest
E cecoꝝ oculos aperire? Facta sunt aũt encenia in
hierosolymis ⁊ hyems erat. ⁊ ãbulabat iesus in tẽ
plo in porticu salomonis. Circũdederũt ergo eũ
iudei ⁊ dicebãt ei. Quousqꝫ aiam nr̃am tollis Si
tu es xp̃s dic nobis palã. Rñdit ei iesus. Loqꝛ vo
bis ⁊ nõ creditis Opa q̃ ego facio in noĩe pr̃is mei
hec testimoniũ phibẽt de me: sed vos nõ creditis
qꝛ nõ estis ex ouibꝰ meis. Oues mee vocẽ meã au
diunt: ⁊ ego cognosco eas ⁊ sequunt me Et ego vi
F tã eternã do eis: ⁊ nõ peribũt ineternũ: ⁊ nõ rapi
et eas qsqꝫ de manu mea. Pr̃ meꝰ qd dedit michi
maius omibus est ⁊ nemo potest rapere de manu
pr̃is mei. Ego ⁊ pat vnũ sumꝰ. Sustulerũt ḡ lapi
des iudei vt lapidarẽt eũ. Rñdit eis iesus Multa
bona opa oñdi vobis ex pr̃e meo. Propt qd eorũ
opus me lapidatis? Rñderunt ei iudei. De bono
opere nõ lapidamꝰ te: sed de blasphemia: ⁊ qꝛ tu
hõ cuz sis: facis teipsum deũ. Respõdit eis iesus.
G Nonne scriptum est in lege vestra qꝛ ego dixi dij
Psal. 81. estis. Si illos dixit deos ad quos sermo dei factꝰ
est: ⁊ non potest solui scriptura: quẽ pater sanctifi
cauit ⁊ misit in mũduz vos dicitis qꝛ blasphemas
qꝛ dixi filius dei suz Si nõ facio opera patris mei
nolite credere michi. Si autẽ facio: ⁊ si michi non
vultis credere: operibus credite vt cognoscatis
mat. 12. b. ⁊ credatis: qꝛ pr in me est ⁊ ego in patre. Quere=
mar. 3. a. bant ergo eum apprehendere et exiuit de mani=
bus eorum. ⁊ abijt iterum trans iordanem in euz
locum vbi erat iohannes baptisans primũ: ⁊ man
sit illic. Et multi venerunt ad eum ⁊ dicebant: qa
iohannes quidẽ signum fecit nullum. Omia autẽ
quecunqꝫ dixit iohannes de hoc vera erãt: ⁊ mul=
ti crediderunt in eum.

C. S. De suscitatione lazari. collegerunt prin=
cipes ⁊ pharisei cõsiliũ. cayphas dicit qꝛ expedit
vt vnus ⁊c. xi.

ERat aũt quidã languens lazarus a be A
thania: de castello marie ⁊ marthe soro
rũ eius. Maria autez erat q̃ vnxit dñm
vnguẽto: ⁊ extersit pedes eius capillis
suis: cuiꝰ frater lazarus infirmabat. Miserunt ḡ
sorores eius ad eũ dicentes. Dñe ecce quẽ amas
infirmat. Audiẽs aũt iesus dixit eis Infirmitas
hec nõ est ad mortẽ: sed p gloria dei vt glorificet
filiꝰ dei p eã. Diligebat aũt iesus marthã ⁊ sororẽ
eiꝰ mariã ⁊ lazaꝝ. Ut ergo audiuit qꝛ infirmabat
tunc quidẽ mansit in eodẽ loco duobꝰ diebꝰ. Dei
de post hec dicit discipulis suis. Eamꝰ in iudeam
iterũ. Dicũt ei discipuli. Rabbi: nunc q̃rebãt te iu
dei lapidare ⁊ iteꝝ vadis illuc. Rñdit iesus. Nõ= B
ne duodeciz sunt hore diei? Si qs ambulauerit i
die non offendit: qꝛ lucẽ huiꝰ mundi videt. Si au
tẽ ambulauerit in nocte offendit. qꝛ lux non est in
eo. Hec ait ⁊ post hec dicit eis. Lazarus amicus
noster dormit: sed vado vt a somno excitẽ eũ. Di=
xerunt ḡ discipuli eiꝰ. Dñe si dormit saluꝰ erit. Di=
xerat aũt iesus de morte eiꝰ: illi aũt putauerũt qꝛ
de dormitione somni diceret. Tunc ḡ iesus dixit
eis manifeste. Lazarus mortuꝰ est ⁊ gaudeo ppt
vos vt credatis qm̃ nõ erã ibi: sed eamꝰ ad eũ Di=
xit ḡ thomas q dicit didymꝰ ad cõdiscipulos. Ea
mus ⁊ nos ⁊ moriamur cũ eo. Venit itaqꝫ iesus ⁊
inuenit eũ q̃ttuor dies iam in monumento haben
tẽ. Erat aũt bethania iuxta hierosolymã q̃si stadi
is q̃ndecim. Multi aũt ex iudeis venerãt ad mar C
thã ⁊ mariã vt cõsolarent eas de fratre suo. Mar
tha ḡ vt audiuit qꝛ iesus venit/occurrit illi: maria
aũt domi sedebat. Dixit ḡ martha ad iesum. Dñe
si fuisses hic frater meꝰ nõ fuisset mortuꝰ. Sed et
nũc scio qꝛ quecunqꝫ poposceris a deo dabit tibi
deus. Dixit illi iesus. Resurget frat tuus. Dixit ei
martha. Scio qꝛ resurget in resurrectiõe in nouis
simo die. Dixit ei iesus. Ego sum resurrectio ⁊ vi=
ta. Qui credit in me: etiã si mortuꝰ fuerit viuet: et
oĩs qui viuit ⁊ credit in me non moriet ineternũ.
Credis hoc? Ait illi. Utiqꝫ dñe Ego credidi qꝛ tu D
es xp̃s filiꝰ dei viui q in hunc mũdũ venisti. Et cũ
hec dixisset abijt ⁊ vocauit mariã sororẽ suam silẽ
tio dicens. Magr̃ adest ⁊ vocat te. Illa vt audiuit
surrexit cito ⁊ venit ad eũ. Nondũ eñi venerat ie
sus in castellũ: sed erat adhuc i illo loco vbi occur
rerat ei martha Iudei ḡ qui erant cũ ea in domo
⁊ cõsolabant eã: cũ vidissent mariã qꝛ cito surre=
xit ⁊ exijt secuti sunt eã dicẽtes. Qꝛ vadit ad mo=
numentũ vt ploret ibi. Maria ergo cũ venissz vbi
erat iesus videns eũ cecidit ad pedes eius: ⁊ di=
xit ei. Dñe si fuisses hic nõ esset mortuꝰ frater me=
us. Iesus ḡ vt vidit eã plorantẽ ⁊ iudeos q vene=
rant cũ ea plorãtes: ifremuit spũ ⁊ turbauit seipm
⁊ dixit. Ubi posuistis eũ? Dicunt ei. Dñe veni ⁊ vi E
de. Et lachrymatꝰ est iesus. Dixerunt ergo iudei.
Ecce quomodo amabat eũ. Quidã autẽ ex ipsis
dixerunt. Nõ poterat hic qui aperuit oculos ceci supra. 9. f.
nati facere vt hic nõ moreret? Iesus ergo rursuz
fremens in semetipso: venit ad monumẽtũ. Erat
autem spelunca: ⁊ lapis superpositus erat ei. Ait
iesus. Tollite lapidem. Dixit ei martha soror eiꝰ
qui mortuus fuerat. Dñe iam fetet: quatriduanꝰ
est eñi. Dixit ei iesus. Nonne dixi tibi qm̃ si credi=

derio videbis gloriã dei?Tulerunt ergo lapidẽ
Jesus aũt eleuatis sursum oculis dixit. Pr̃ gr̃as
ago tibi qm̃ audisti me.ego aũt sciebam q꞉ semꝑ
me audis sed ꝓpter ppl̃m q̃ circũstat dixi vt cre=
dant q꞉ tu me misisti. Hec cũ dixissȝ voce magna
F clamauit.Lazare veni foras.Et statim ꝓdijt qui
fuerat mortu'ligat'man'⁊ pedes institis:⁊ facies
illi'sudario erat ligata.Dixit eis iesus.soluite eũ
⁊ sinite abire.Multi ẽ ex iudeis q̃ venerãt ad ma
riã⁊ marthã ⁊ viderãt q̃ fecit iesus crediderũt i eũ
Quidã aũt ex ipsis abierũt ad phariseos ⁊ dixe=
rũt eis q̃ fecit iesus.Collegerũt ẽ põtifices ⁊ pha
risei cõsiliũ ⁊ dicebant.Quid facim':q꞉ hic homo
multa signa facit.Si dimittim' eũ sic oẽs credẽt
in eũ:⁊ venient romani ⁊ tollent nostrũ locũ ⁊ gẽ
tem.Unus aũt ex ipsis cayphas noie cũ esset põ=
infra.18.c tifex ãni illi' dixit eis.Uos nescitis quicq̃ nec co
gitatis:q꞉ expedit vobis vt vn'moriat hõ ꝓ ppl̃o:⁊
G nõ tota gens pereat.Hoc aũt a semetipso nõ di=
xit:sed cũ esset põtifex anni illi' ꝓphetauit q꞉ ie=
sus moritur' erat ꝓ gente.⁊ nõ tm̃ ꝓ gẽte:sȝ vt fi=
Mat.12.b. lios dei q̃ erant dispsi cõgregaret in vnũ.Ab illo
Mar.3.a. ẽ die cogitauerũt vt interficerẽt eũ.Jesus ẽ iam
nõ in palã ambulabat apud iudeos:sȝ abijt in re
gionẽ iuxta desertũ in ciuitatẽ que dicit̃ effrem:⁊
mat.26.a. ibi morabat̃ cũ discipulis suis.Proximũ aũt erat
mar.14.a. pascha iudeoꝝ:⁊ ascẽderũt multi hierosolymam
Luce.22.a de regiõe añ pascha vt sctificarẽt seipsos.Quere
bant ẽ iesum ⁊ colloq̃bant̃ adinuicẽ in tẽplo stan
tes.Quid putatis q꞉ nõ venit ad diẽ festũ istuȝ?
Dederant aũt põtifices ⁊ pharisei mandatũ vt si
quis cognouerit vbi sit indicet vt apprehendant
eum.
C.C.S.Maria vnxit pedes iesu ⁊ extersit capil=
lis suis.iudas fur erat ⁊ loculos habẽs. turba ex
iudeis multa venit:nõ ꝓpter iesum tm̃ sed vt laza
rũ viderent quẽ suscitauit a mortuis·turba q̃ ve=
nerat ad diẽ festũ occurrit iesu sedẽti suꝑ pullum
asine.gẽtiles qdã rogabãt philippũ dicẽtes. dñe
venim' iesuȝ videre. Jesus respõdit. Nisi granũ
frumẽti ⁊c.Aia mea turbata ẽ. pr̃ clarifica nomẽ
tuũ.venit vox de celo.dixit iesus.nunc iudiciũ est
mũdi:⁊ multi ex principib' crediderũt in eũ sȝ ꝓpt̃
phariseos nõ ꝯfitebant̃.dixit.nõ veni vt iudicem
mundũ:sed vt saluificem. xij.
A
Mat.26.a Jesus ẽ añ sex dies pasche venit betha
mar.14.b. niã vbi lazar' fuerat mortu' quẽ susci=
tauit iesus.Fecerunt autẽ ei cenã ibi:⁊
martha ministrabat:lazar' vero vnus
erat ex discũbentib' cũ eo.Maria ẽ accepit librã
mat.26.a. vnguenti nardi pistici p̃ciosi:⁊ vnxit pedes iesu ⁊
mar.14.b extersit pedes ei' capillis suis:⁊ dom' ipleta est
Luce.7.f ex odore vnguẽti.Dixit ẽ vn' ex discipulis ei' iu
das scariothis q̃ erat eũ traditur' Quare hoc vn
guentũ nõ venijt trecẽtis denarijs ⁊ datũ est ege
nis?Dixit aũt hoc non q꞉ de egenis ꝑtinebat ad
B eũ:sed q꞉ fur erat ⁊ loculos habẽs ea q̃ mittebãt̃
mat.26.a portabat.Dixit ẽ iesus. Sinite illã:vt in diẽ sepul
ture mee seruet illud. Pauꝑes eñ semꝑ habebitis
vobiscũ:me aũt nõ semꝑ habebitis . Cognouit ẽ
turba multa ex iudeis q꞉ illic est ⁊ venerunt nõ ꝓ
pter iesum tm̃ sed vt lazarũ viderẽt quẽ suscitauit
a mortuis.Cogitauerũt aũt principes sacerdotũ

vt ⁊ lazarũ interficerent:q꞉ multi ꝓpter illũ abibãt
ex iudeis ⁊ credebãt in iesuȝ.In crastinũ aũt tur Mat.21.a.
ba multa q̃ venerat ad diẽ festũ:cuȝ audissent q꞉ Mar.11.a.
venit iesus hierosolymã:accepert̃ ramos palma= Luce.19.e.
rũ:⁊ ꝓcesserũt obuiã ei ⁊ clamabãt.Osanna bñdi
ctus q̃ venit in noĩe dñi rex israel. Et inuenit iesus
asellũ ⁊ sedit suꝑ eũ sicut scriptuȝ est. Noli timere Esa.62.d.
filia syõ:ecce rex tu' venit sedens suꝑ pullũ asine zacha.9.b.
Hec nõ cognouerũt discipuli ei' primũ:sȝ qñ glo mat.21.a.
rificat' est iesus tũc recordati sunt q꞉ hec erãt scri C
pta de eo:⁊ hec fecerũt ei. Testimoniũ ẽ ꝑhibebat
turba q̃ erat cũ eo qñ lazarũ vocauit de monumẽ
to ⁊ suscitauit eũ a mortuis. Propterea ⁊ obuiã ve=
nit ei turba:q꞉ audierũt eũ fecisse hoc signũ. Pha
risei ẽ dixerũt ad semetipsos. Uidetis q꞉ nihil ꝓ=
ficim'.Ecce mundus totus post euȝ abijt. Erant
aũt quidã gentiles ex his q̃ ascenderãt vt adora
rent in die festo.Hi ẽ accesserũt ad philippũ qui
erat a bethsaida galilee ⁊ rogabãt eum dicentes.
Dñe volum' iesum videre. Uenit philipus ⁊ dixit
andree. Andreas rursum ⁊ philippus dixerũt ie
su. Jesus aũt rñdit eis dicens. Uenit hora vt cla=
rificet̃ fili' hoĩs. Amen amen dico vobis:nisi gra D
nũ frumenti cadens in terrã mortuũ fuerit ipsuȝ
solũ manet. Si aũt mortuũ fuerit multũ fructum
affert. Qui amat aĩam suã ꝑdet eã. Et q̃ odit aĩ mat.16.d
mã suã in hoc mundo:in vitã eternã custodit eaȝ. marci.8.d.
Si q̃s mihi ministrat me sequat̃.Et vbi ego sum Luce.9.c.
illic ⁊ minister me' erit. Si q̃s mihi ministrauerit ⁊.17.g.
honorificabit eũ pater me'. Nunc aĩa mea turba mat.26.d
ta est.Et q̃d dicã?Pr̃ saluifica me ex hac hora.Sȝ mar.14.d
ꝓpterea veni in horã hanc. Pr̃ clarifica nomẽ tuũ.
Uenit ẽ vox de celo dicens.Et clarificaui:⁊ iterũ
clarificabo. Turba ẽ q̃ stabat ⁊ audierat dicebat E
tonitruũ esse factũ. Alij aũt dicebãt. Angelus ei
locut' est.Rñdit iesus ⁊ dixit. Non ꝓpter me hec
vox venit:sed ꝓpter vos. Nunc iudiciũ est mundi supra.3.b.
Nunc ꝑinceps hui' mũdi eijciet̃ foras:⁊ ego si ex ⁊.8.d
altat' fuero a terra:oĩa trahã ad meipm̃. Hoc au
tẽ dicebat significãs q̃ morte esset moriturus. Re
spõdit ei turba. Nos audiuim' ex lege q꞉ xp̃s ma
net in eternũ. Et quõ tu dicis oportet exaltari fi=
liũ hoĩs.Et q̃s est iste fili' hoĩs?Dixit ergo eis ie
sus. Adhuc modicũ lumen in vobis est. Ambula
te dũ lucẽ habetis vt non vos tenebre cõprehen=
dant.Et qui ãbulat in tenebris nescit quo vadat
Dum lucẽ habetis credite in lucem vt filij lucis F
sitis.Hec locut' est iesus ⁊ abijt ⁊ abscondit se ab
eis.Cũ autẽ tanta signa fecissȝ corã eis:nõ crede
bant in eũ:vt sermo esaie ipleret̃ queȝ dixit . Dñe esa.53.a.
quis credidit auditui nostro ⁊ brachiũ dñi cui re
uelatũ est?Propterea nõ poterãt credere:q꞉ ite=
rũ dixit esaias.Excecauit oculos eoꝝ ⁊ indura= esaie.6.c
uit cor eoꝝ vt non videant ocl̃is ⁊ non intelligãt mat.15.b.
corde ⁊ cõuertent̃ ⁊ sanem eos. Hec dixit esaias Mar.4.b.
quãdo vidit gloriã eius:⁊ locutus est de eo.Uerũ ⁊.8.b.
tamẽ ⁊ ex principib' multi crediderunt in eũ:sed Act.28.f.
ꝓpter phariseos nõ cõfitebant̃ : vt de synagoga
nõ eijcerent̃.Dilexerunt eñ gloriaȝ hoĩm magis
q̃ gloriã dei. Jesus aũt clamauit ⁊ dixit.Qui cre
dit in me nõ credit in me:sȝ i eũ q̃ misit me.Et q̃ vi G
det me videt eũ q̃ misit me.Ego lux in mũdũ veni supra.8.b.
vt oĩs q̃ credit i me:i tenebris nõ maneat. Et si q̃s ⁊.9.a

audierit ṽba mea ⁊ nõ custodierit:ego nõ iudico
eũ:nõ eñi veni vt iudicẽ mundũ:sȝ vt saluificẽ mũ
dũ. Qui spernit me ⁊ nõ accipit ṽba mea: habȝ q̃
iudicet eũ. Sermo queȝ locut⁹ sum ille iudicabit
eũ in nouissimo die. Qꝛ ego ex meip̃o non sum lo
cut⁹ sed q̃ misit me pr̃ ipse mihi mãdatũ dedit q̃d
dicã ⁊ q̃d loquar. Et scio qꝛ mãdatũ ei⁹ vita eťna
est. Que ḡ loquor sicut dixit mihi pr̃ sic loquor.
¶ C.S. Pedes discipuloꝝ lauat dicẽs. ⁊ vos de
betis alť alte. la. pe. di. q̃ mãducat panẽ mecum le
ua. ꝯtra me cal. suũ. dicit. vn⁹ ex vobis tradet me:
⁊ subiũgit: cui ego inti. panẽ porrex. tũc introiuit in
iudã satha. mãdatũ no. do vobis vt dili. inuicẽ. di
cit petro: anteꝗ̃ gallus cãtet ter me ne. xiij.
A Ante diẽ festũ pasche sciens iesus qꝛ ve-
nit hora ei⁹ vt trãseat ex hoc mundo ad
Luce.22.a pr̃em: cũ dilexissȝ suos q̃ erant in mũdo
in finẽ dilexit eos ⁊ cena factã cũ dyabo
Mat.21.d lus iam misisset in cor vt traderet eum iudas sy-
Luce.10.d monis scariothis sciens qꝛ omnia dedit ei pater
supra.6.d. in man⁹: ⁊ quia a deo exiuit ⁊ ad deũ vadit surgit
a cena: ⁊ ponit vestimẽta sua: ⁊ cũ accepissȝ lintheũ
p̃cinxit se. Deinde misit aquã in peluim ⁊ cepit la
uare pedes discipuloꝝ ⁊ extergere lintheo q̃ erat
p̃cinctus. Uenit ḡ ad symonẽ petrũ: ⁊ dixit ei pe-
trus. Dñe tu mihi lauas pedes. Rñdit iesus ⁊ di-
xit ei. Qđ ego facio tu nescis modo: scies aũt post
ea. Dixit ei petr⁹. Nõ lauabis mihi pedes in eťnũ
B Rñdit ei iesus. Si nõ lauero te: nõ habebis pteȝ
mecũ. Dixit ei symon petr⁹. Dñe nõ tm̃ pedes me
os: sȝ ⁊ man⁹ ⁊ caput. Dixit ei iesus. Qui lot⁹ ẽ nõ
ĩdiget nisi vt pedes lauet: sȝ est mũdus totus. Et
vos mundi estis: sȝ nõ oẽs. Sciebat ei quisnã essȝ
q̃ traderet eũ. Propťea dixit: nõ estis mũdi oẽs.
Postq̃ ḡ lauit pedes coꝝ accepit vestimẽta sua
⁊ cũ recubuisset iteꝝ dixit eis. Scitis q̃d fecerim
vobis. Uos vocatis me magr̃ ⁊ dñe ⁊ bene dicitis
Sum etenĩ. Si ḡ ego laui pedes vr̃os dñs ⁊ ma-
gister: ⁊ vos debetis alter alterius lauare pedes
Exemplũ eñi dedi vobis vt quẽadmodũ ego fe-
mat.10.c ci vobis: ita ⁊ vos faciatis. Amẽ amẽ dico vobis
Luce.6.f. nõ est seru⁹ maior dño suo: neq̃ apľus maior est
eo q̃ misit illũ. Si hec scitis beati eritis si feceritis
ea. nõ de oĩbus vobis dico. Ego scio quos elege-
Psal.40. rim. Sȝ vt adimpleať scriptura. Qui mãducat me-
C cũ panẽ leuabit cõtra me calcaneũ suuȝ. Amodo
dico vobis priusq̃ fiat vt cũ factũ fuerit credatis
Mat.10.d. qꝛ ego sum. Amen amẽ dico vobis q̃ accipit si quẽ
Luce.10.c misero: me accipit. Qui aũt me accipit: accipit eũ
mat.26.b. q̃ me misit. Cũ hec dixisset iesus turbat⁹ est spũ: ⁊
ꝓtestat⁹ est ⁊ dixit. Amen amẽ dico vobis: qꝛ vn⁹
mar.14.b. ex vobis tradet me. Aspiciebãt ḡ ad inuicẽ discipli
Luce.22.c hesitãtes de q̃ diceret. Erat aũt recũbens vn⁹ ex
infra.21.f. discipľis eius in sinu iesu quẽ diligebat iesus. In
nuit ḡ huic symon petr⁹ ⁊ dixit ei. Quis ẽ de quo
dicit? Itaq̃ cũ recubuissȝ ille supra pect⁹ iesu di-
xit ei. Dñe q̃s est? Rñdit iesus. Ille est cui itinctũ
paneȝ porrexero. Et cũ intinxisset panẽ: dedit iu
de symonis scariothis. ⁊ post bucellã introiuit in
eũ sathanas: ⁊ dixit ei iesus. Quod facis fac citi⁹
Hoc aũt nemo sciuit discumbentiũ ad q̃d dixerit
ei. Quidam eñi putabant (qꝛ loculos habebat iu
das) q̃ dixissȝ ei iesus Eme ea q̃ opus sunt nobis

ad diẽ festũ: aut egenis vt aliq̃d daret. Cũ ḡ acce D
pisset ille bucellã: exiuit cõtinuo. erat aũt nox. Cũ
ḡ exisset dixit iesus. Nunc clarificat⁹ est fili⁹ hoĩs
⁊ de⁹ clarificat⁹ est in eo. Si de⁹ clarificat⁹ est i eo
⁊ de⁹ clarificabit eũ in semetipso: ⁊ cõtinuo clari-
ficabit eũ. Filioli adhuc modicũ vobiscũ sũ. Que
retis me: ⁊ sicut dixi iudeis. Quo ego vado vos supra.7.e
nõ potestis venire: ⁊ vobis dico modo. Mãdatũ supra.8.e.
nouũ do vobis vt diligatis inuicẽ sicut dilexi vos 1.ioh̃ã.2.b.
vt ⁊ vos diligatis inuicẽ. In hoc cognoscẽt oẽs
qꝛ discipli mei estis: si dilectionem habueritis ad
inuicẽ. Dicit ei symõ petrus. Dñe quo vadis? Re
spõdit iesus. Quo ego vado nõ potes me modo
seq̃: seq̃ris aũt postea. Dicit ei petr⁹. Quare non
possuȝ te seq̃ modo? Aĩam meã ꝓ te ponã. Rñdit Mat.26.c.
ei iesus. Aĩam tuã ꝓ me pones. Amen amẽ dico mar.14.d.
tibi: nõ cãtabit gall⁹ donec ter me neges. Luce.2.c
¶ C.S. Nõ turbeť cor vr̃m. dicit. ego. suȝ via veri
tas ⁊ vita. dixit philipp⁹ dñe oñde nobis pr̃em. si
diligitis me mãdata mea seruate: ego in pr̃e meo
⁊ vos in me ⁊ ego in vobis. si q̃s diligit me sermo
nes meos seruet. xiiij.
Et ait discipulis suis. Nõ turbeť cor ve A
strũ. Creditis in deũ ⁊ i me credite. In
domo pr̃is mei mãsiones mľte sunt. Si
q̃ minus dixissem vobis: qꝛ vado parare
vobis locũ. Et si abiero ⁊ p̃parauero vobis locũ ite
rũ venio ⁊ accipiã vos ad meip̃m vt vbi sum ego:
⁊ vos sitis. Et quo ego vado scitis ⁊ viã scitis. Di
xit ei thomas. Dñe: nescim⁹ q̃ vadis. Et quõ pos-
sum⁹ viã scire? Dicit ei iesus. Ego sum via ṽitas ⁊
vita. Nemo venit ad pr̃em nisi p me. Si cognouis
setis me ⁊ pr̃em meũ vtiq̃ cognouissetis. Et amo
do cognoscetis eũ ⁊ vidistis euȝ. Dixit ei philip⁹.
Dñe oñde nobis pr̃em ⁊ sufficit nobis. Dixit ei ie
sus. Tãto tp̃e vobiscũ sum ⁊ nõ cognouistis me. B
Philippe q̃ videt me videt ⁊ pr̃em. Quõ tu dicis
oñde nobis pr̃eȝ. Nõ credis qꝛ ego in pr̃e: ⁊ pr̃ in
me est? Uerba q̃ ego loquor vobis: a meipso nõ lo
quor. Pr̃ aũt in me manens ipse facit opa. Nõ cre
ditis qꝛ ego in patre: ⁊ pater in me est? Alioquin supra.5.f.
ꝓpter opera ipsa credite. Amen amen dico vobis
qui credit in me: opera q̃ ego facio ⁊ ipse faciet: et
maiora hoꝝ faciet: qꝛ ego ad patrẽ vado. Et q̃dcun infra.16.d.
cunq̃ petieritis patrẽ in noĩe meo hoc faciam
vt glorificeť pater in filio. Si quid petieritis me mat.21.c.
in noĩe meo: hoc faciã. Si diligitis me manda- mar.11.c
ta mea seruate. Et ego rogabo pr̃em ⁊ aliũ para-
clytũ dabit vobis vt maneat vobiscum in eternũ
spiritũ ṽitatis: quẽ mundus nõ potest accipere:
quia nõ videt eũ nec scit eum. Uos autem cogno
scetis eũ: quia apud vos manebit ⁊ in vobis erit.
Non relinquã vos orphanos veniam ad vos. Ad C
huc modicũ ⁊ mũdus iam me non videt. Uos au
tem videtis me: quia ego viuo ⁊ vos viuetis. In
illo die vos cognoscetis qꝛ ego sum in patre meo
et vos in me ⁊ ego in vobis. Qui habet mandata
mea ⁊ seruat ea: ille est qui diligit me. Qui autem Mat.10.d.
diligit me: diligetur a patre meo. Et ego diligam Luce.10.e
eum ⁊ manifestabo ei meip̃m. Dixit ei iudas. non
ille scariothis. Domine quid factũ est quia mani-
festaturus es nobis teip̃m ⁊ non mundo? Respõ-
dit iesus ⁊ dixit ei. Si quis diligit me sermonem

meū ſeruabit:⁊ pr̄ me⁹ diliget eū:⁊ ad eum venie
mus ⁊ manſionē apud eū faciemus. Qui nō dili
git me ſermões meos nō ſeruat. Et ſermonē quē
audiſtis nō eſt me⁹:ſed eius q̄ miſit me p̄ris. Hec
D locut⁹ ſum vobis:apud vos manens. Paraclyt⁹
autē ſpūſſanct⁹ quē mittet pr̄ in noīe meo:ille vos
docebit oīa:⁊ ſuggeret vobis oīa quecū̄qꝫ dixero
vobis. Pacē relinquo vobis:pacē meā do vobis.
Non quō mund⁹ dat:ego do vobis. Non turbet̄
cor veſtrū neqꝫ formidet. Audiſtis qꝛ ego dixi vo
bis:vado ⁊ venio ad vos. Si diligeretis me gau=
deretis vtiqꝫ:qꝛ vado ad p̄rem:qꝛ pr̄ maior me ē.
Et nunc dixi vobis priuſqꝫ fiat:vt cū factū fuerit
credatis. Jam nō multa loquar vobiſcum. Uenit
eñ princeps mundi hui⁹:⁊ in me nō habꝫ quicq̄.
Sed vt cognoſcat mūdus qꝛ diligo p̄rem:⁊ ſicut
mandatū dedit mihi pater:ſic facio. Surgite ea=
mus hinc.

¶C.S. Dixit:ego ſum vitis vera:⁊ pr̄ meus agri
cola eſt. de dilectione p̄cepta. ſi me ꝑſecuti ſunt et
vos ꝑſequent̄. ⁊ odio habuerunt me gratis. dicit
cū venerit paraclytus. xv.

A EGo ſum vitis vera:⁊ pr̄ meus agricola
eſt. Oēm palmitē in me nō ferentē fru
ctū tollet eū:⁊ oēm q̄ fert fructū purga
bit eū vt fructū plus afferat. Jam vos
mundi eſtis ꝓpter ſermonē quē locutus ſum vo=
bis. Manete in me ⁊ ego in vobis. Sicut palmes
nō pōt ferre fructū a ſemetipſo niſi māſerit in vi=
te:ſic nec vos niſi in me māſeritis. Ego ſum vitis:
vos palmites. Qui manet ī me ⁊ ego ī eo/hic fert
fructū multū:qꝛ ſine me nihil poteſtis facere. Si
q̄s in me non manſerit:mittet̄ foras ſicut palmes
⁊ areſcet:⁊ colligent eū ⁊ in ignē mittent ⁊ ardet.
Mat.21.e. Si māſeritis in me ⁊ verba mea in vobis māſerit
Mar.11.c. q̄ðcunqꝫ volueritis petetis:⁊ fiet vobis. In hoc
B clarificat⁹ eſt pr̄ me⁹ vt fructū plurimū afferatis
⁊ efficiamini mei diſcipuli. Sicut dilexit me pr̄ ⁊
ego dilexi vos. Manete in dilectiõe mea. Si p̄ce
pta mea ſeruaueritis:manebitis in dilectõe mea
ſicut ⁊ ego p̄cepta p̄ris mei ſeruaui ⁊ maneo in ei⁹
dilectiõe. Hec locut⁹ ſum vobis vt gaudiū meū
1.cor.4.d. in vobis ſit:⁊ gaudium veſtrū ipleat̄. Hoc eſt p̄ce
Ephe.5.a. ptū meū vt diligatis inuicē ſicut dilexi vos. Ma=
Phil.3.d. iorē hac dilectionē nemo habꝫ:q̄ vt animā ſuam
1.theſ.4.b ponat q̄s ꝓ amicis ſuis. Uos amici mei eſtis:ſi fe
1.iohā.3.c. ceritis q̄ ego p̄cipio vobis. Jam nō dicā vos ſer=
uos:qꝛ ſeruus neſcit q̄d faciat dñs ei⁹. Uos autē
dixi amicos:qꝛ oīa q̄cunqꝫ audiui a p̄re meo nota
C feci vobis. Nō vos me elegiſtis:ſed ego elegi vos
⁊ poſui vos vt eatis ⁊ fructū afferatis ⁊ fruct⁹ ve
ſter maneat:vt q̄ðcunqꝫ petieritis p̄rem in nomie
1.iohā.3.c. meo det vobis. Hec mādo vobis vt diligatis iui
cem. Si mūdus vos audit:ſcitote qꝛ me priorē vo
bis odio habuit. Si de mūdo fuiſſetis:mūdus q̄ð
ſuū erat diligeret. Qꝛ vero de mundo nō eſtis:ſꝫ
ego elegi vos de mundo:ꝓpt̄ea odit vos mund⁹
infra.18.c. Mementote ſermonis mei quem ego dixi vobis.
Mat.10.c. Nō eſt ſeruus maior dño ſuo. Si me ꝑſecuti ſunt
Luce.6.f ⁊ vos ꝑſequent̄. Si ſermonē meū ſeruauerunt:et
mat.24.a. veſtrū ſeruabunt. Sed hec oīa facient vobis ꝓpt̄
mar.13.b. nomen meū:qꝛ neſciunt eū qui miſit me. Si nō ve
Luce.21.c. niſſem ⁊ locutus fuiſſem eis:peccatū nō haberēt.

Nunc autē excuſationem nō habent de pctō ſuo. Mat.11.b.
Qui me odit ⁊ p̄rem meū odit. Si opa nō feciſſē Luce.10.d
in eis q̄ nemo alius fecit:peccatū nō haberēt. nūc D
aūt ⁊ viderūt ⁊ oderūt et me ⁊ p̄rem meū. Sed vt ad
ipleat̄ ſermo qui in lege eoꝝ ſcriptus eſt:qꝛ odio Pſal.34.
habuerunt me gratis. Cū autē venerit paracly
tus quē ego mittā vobis a p̄re ſpm̄ veritatis qui
a p̄re procedit ille teſtimoniū perhibebit de me:⁊
vos teſtimoniū perhibebitis:qꝛ ab initio mecum
eſtis.

¶C.S. Abſqꝫ ſynagogis facient vos. nūc vado
ad eū qui me miſit ⁊ nemo ex vobis int̄rogat ⁊c.
cū venerit paraclytus ille arguet mundū de pec
cato. oīa q̄cunqꝫ habꝫ pr̄ mea ſunt. modicū iam ⁊
non videbitis me. vſqꝫ modo non petiſtis quicq̄.
exiui a patre meo ⁊ veni in mundū. pater mecū ē.
Capitulum xvj.

HEc locutus ſum vobis vt nō ſcandalize A
mini. Abſqꝫ ſynagogis facient vos:ſed Mat.24.a
venit hora vt oīs q̄ int̄ficit vos arbitret̄ Mar.13.b.
obſequiū ſe p̄ſtare deo. ⁊ hec facient vo Luce.21.c.
bis:qꝛ nō nouerūt p̄rem neqꝫ me. Sed hec locu
tus ſum vobis vt cū venerit hora eoꝝ reminiſca=
mini qꝛ ego dixi vobis. Hec autē vobis ab initio
nō dixi:qꝛ vobiſcū eram. Et nūc vado ad eū qui B
miſit me:⁊ nemo ex vobis int̄rogat me quo vadis
Sed qꝛ hec locut⁹ ſum vobis:triſticia iplebit cor
veſtrū. Sed ego veritatē dico vobis:expedit vo=
bis vt ego vadā. Si eñ nō abiero:paraclytus nō
veniet ad vos. Si autē abiero:mittā eum ad vos
Et cū venerit ille:arguet mundū de pctō ⁊ de iu=
ſticia ⁊ de iudicio. De pctō quidē:qꝛ nō crediderūt
in me. De iuſticia vero:qꝛ ad p̄rem vado:⁊ iam nō
videbitis me. De iudicio autē:qꝛ princeps mūdi C
huius iam iudicatus eſt. Adhuc multa habeo vo
bis dicere:ſed nō poteſtis portare modo. Cū au=
tē venerit ille ſpūs veritatis docebit vos oēm ve
ritatē. Non eñ loquet̄ a ſemetipſo:ſed q̄cunqꝫ au
diet loquet̄. ⁊ q̄ ventura ſunt annunciabit vobis.
Ille me clarificabit:qꝛ de meo accipiet ⁊ annūcia
bit vobis. Omnia q̄cunqꝫ habꝫ pr̄ mea ſunt. Pro= Mat.11.d.
pt̄ea dixi:qꝛ de meo accipiet ⁊ annūciabit vobis. Luce.10.d
Modicū ⁊ iam nō videbitis me:⁊ iterū modicū D
⁊ videbitis me:qꝛ vado ad p̄rem. Dixerūt ergo ex ſupra.4.b.
diſcipulis eius ad inuicē. Quid eſt hoc q̄ð dicit no
bis modicū ⁊ nō videbitis me:⁊ iterū modicum ⁊
videbitis me:⁊ qꝛ vado ad p̄rem? Dicebant ergo.
Quid eſt hoc q̄ð dicit modicum? Neſcimus quid
loquit̄. Cognouit autē ieſus qꝛ volebant eū int̄ro
gare:⁊ dixit eis. De hoc queritis inter vos qꝛ di=
xi:modicū ⁊ nō videbitis me ⁊ iterū modicū ⁊ vi=
debitis me. Amen amen dico vobis:qꝛ plorabitꝭ
⁊ flebitis vos:mundus autē gaudebit. Uos autē Hier.31.c.
cõtriſtabimini:ſed triſticia veſtra vertet̄ in gau= iacobi.4.c
diū. Mulier cū parit triſticiā habet qꝛ venit hora E
eius:cū autē peperit puerū:iam nō meminit p̄ſſu
re ꝓpter gaudiū qꝛ natus eſt homo in mūdū. Et
vos igit̄ nunc quidē triſticiā habetis. Iterꝫ autē
videbo vos:⁊ gaudebit cor veſtrū:⁊ gaudiū vr̄m
nemo tollet a vobis. Et in illo die me nō int̄roga=
bitis quicq̄. Amen amē dico vobis:ſi quid petie marci.11.c
ritis patrē in noīe meo dabit vobis. Uſqꝫ modo marci.11.c.
non petiſtis quicq̄ in nomine meo. Petite ⁊ acci

supra.14.b pietis: vt gaudiū vestrū sit plenū. Hec in ꝓuerbi
s.ioh.i.d. is locut⁹ sum vobis. Venit hora cum iam nō in ꝓ
F uerbiis loquar vobis: sed palā de pr̄e meo annū=
ciabo vobis. In illo die in nomie meo petetis. Et
nō dico vobis q2 ego rogabo pr̄em de vobis. Ipe
eni pr̄ amat vos: q2 vos me amastis ꝛ credidistis
q2 a deo exiui. Exiui a pr̄e ꝛ veni in mundū: iterū
relinquo mundū ꝛ vado ad pr̄em. Dicunt ei disci
puli ei⁹. Ecce nunc palā loq̄ris ꝛ ꝓuerbiū nullū
dicis. Nunc scim⁹ q2 scis oia: ꝛ nō opus est tibi vt
G quis te interroget. In hoc credim⁹ q2 a deo existi.
mat.26.c. Rn̄dit eis iesus. Modo creditis. Ecce venit hora
mar.14.c ꝛ iam venit vt dispergamini vnusquisq3 in ꝓpria
zacha.13.c. ꝛ me solū relinquatis: ꝛ nō sum sol⁹: q2 pr̄ mecum ē.
Hec locut⁹ sum vobis: vt in me pacē habeatis. In
mundo pressurā habebitis sed confidite: ego vici
mundum.

¶C.S. Subleuatis oculis in celum dixit. pr̄ venit
hora clarifica filiū tuū. iesus discipl'os cōmendat
pr̄i. pr̄ iuste mundus te nō cognouit. xvii.

A Hec locut⁹ est iesus: ꝛ subleuatis oculis
in celū dixit. Pr̄ venit hora clarifica fi=
liū tuū: vt fili⁹ tu⁹ clarificet te. Sicut de
disti ei ꝑtātem ois carnis vt omē qd̄ de
disti ei det eis vitā eternā. Hec est autē vita et̄na
vt cognoscant te solū deum verū: ꝛ quē misisti ie=
sum xp̄m. ego te clarificaui sup terrā: opus ꝯsum
maui qd̄ dedisti mihi vt faciā. Et nūc clarifica me
tu pr̄ apud temetip̄m claritate quā habui ꝓriusq̄
B q3 mūdus fieret apud te. Manifestaui nomē tuū
hoibus quos dedisti mihi de mundo. Tui erāt ꝛ
mihi eos dedisti: ꝛ sermonē meū seruauerūt. Nūc
cognouerūt q2 oia q̄ dedisti mihi: abs te sunt. Q2
verba q̄ dedisti mihi dedi eis. Et ipsi acceperunt
ꝛ cognouerūt vere q2 a te exiui: ꝛ crediderūt q2 tu
me misisti. Ego ꝓ eis rogo. Nō ꝓ mundo rogo: s3
ꝓ his q̄s dedisti michi: q2 tui sunt. Et mea oia tua
sunt: ꝛ tua mea sunt: ꝛ clarificat⁹ sum in eis. ꝛ iam
nō sum in mūdo ꝛ hi i mūdo sunt ꝛ ego ad te venio
Pr̄ scē serua eos in nomie tuo q̄s dedisti mihi: vt
sint vnū sicut ꝛ nos. Cū essem cū eis ego seruabā
eos in noie tuo. Quos dedisti mihi ego custodiui
ꝛ nemo ex eis periit nisi fili⁹ ꝑditiōis vt scriptura
C impleat. Nunc aūt ad te venio: ꝛ hec loquor in mun
do vt habeant gaudiū meū impletum in semetipsis.
supra.15.c Ego dedi eis sermonē tuū: ꝛ mūdus eos odio ha
buit/ q2 nō sunt de mundo: sicut ꝛ ego nō sum de
mūdo. Nō rogo vt tollas eos de mūdo: s3 vt serues
eos a malo. De mundo nō sunt: sicut ꝛ ego nō sum
de mundo. Scifica eos in ꝟitate. Sermo tu⁹ ve
ritas est. Sicut tu me misisti in mundum: ita ꝛ ego
misi eos in mundum. Et ꝓ eis ego scifico meip̄m:
vt sint ꝛ ipsi scificati in ꝟitate. Nō ꝓ eis aūt rogo
tm̄: sed ꝛ ꝓ eis q̄ credituri sunt ꝑ ver bū eoꝝ in me
vt oēs vnū sint: sicut tu pr̄ in me ꝛ ego in te: ꝛ vt ipi
in nobis vnū sint: vt credat mūdus q2 tu me misi=
D sti. Et ego claritatē quā tu dedisti michi dedi eis:
vt sint vnū sicut ꝛ nos vnū sum⁹. Ego in eis ꝛ tu in
me vt sint cōsummati in vnū ꝛ cognoscat mūdus
q2 tu me misisti: ꝛ dilexisti eos sicut ꝛ me dilexisti.
Pr̄ quos dedisti michi volo vt vbi ego sum/ ꝛ illi
sint mecū: vt videāt claritatē meā quā dedisti mi
Mat.11.d chi: q2 dilexisti me añ ꝯstitutionē mundi. Pr̄ iuste

mūdus te nō cognouit. Ego autē te cognoui. Et Luce.10.d
hi cognouerūt q2 tu me misisti. Et notū feci eis no=
men tuū ꝛ notū faciā: vt dilectio qua dilexisti me
in ipsis sit: ꝛ ego in ipsis.

¶C.S. Egressus iesus cum discipulis suis trans
torrentē cedron q̄rentib⁹ iuda cū cohorte iesum:
rn̄dit ego sum. abierunt retrorsum ꝛ ceciderūt in
terrā. captio xp̄i. negatio petri. adiudicatio xp̄i: ꝛ
responsio eiusdem. xviii.

Hec cū dixisset iesus egressus est cū disci A
pulis suis trans torrentem cedron vbi Mat.26.c
erat hort⁹ in quē introiuit ipse ꝛ discipu mar.14.c
li ei⁹. Sciebat aūt ꝛ iudas q̄ tradebat Luce.21.d
eū locū: q2 frequenter iesus ꝯuenerat illuc cū disci=
pulis suis. Iudas ergo cū accepisset cohortē ꝛ a pōti Mat.26.e
ficib⁹ ꝛ phariseis ministros: venit illuc cū laternis mar.14.e
ꝛ facib⁹ ꝛ armis. Iesus itaq3 sciens oia q̄ ventura Luce.22.e
erāt sup eū ꝓcessit ꝛ dixit eis. Quē q̄ritis? Rn̄de
runt ei. Iesum nazarenū. Dixit eis iesus. Ego sū.
Stabat autē ꝛ iudas q̄ tradebat eū cum ipsis. Ut
ergo dixit eis: ego sum: abierunt retrorsum ꝛ cecide=
runt in terrā. Iterū ergo interrogauit eos. Quē queri B
tis? Illi autē dixerunt. Iesum nazarenum. Rn̄dit
iesus. Dixi vobis q2 ego sum. Si ergo me queritis: si=
nite hos abire. Ut impleret sermo quem dixit. q2 q̄s
dedisti mihi nō ꝑdidi ex eis quēq3. Symon ergo pe= mat.26.c.
trus habens gladiū eduxit eū ꝛ ꝑcussit pōtificis Mar.14.e
seruū ꝛ abscidit auriculā ei⁹ dextrā. Erat autē no Luce.22.e
men seruo malch⁹. Dixit ergo iesus petro. Mitte gla
diū tuū in vaginā. Calicē quem dedit mihi pater
nō vis vt bibā illum? Cohors autē ꝛ tribun⁹ ꝛ mi Mat.26.f.
nistri iudeoꝝ cōprehēderunt iesum ꝛ ligauerunt marci.14.f
eū ꝛ adduxerunt eū ad annā ꝑmū. Erat eni so= Luce.22.f.
cer cayphe qui erat pōtifex anni illius. Erat aūt C
cayphas q̄ cōsiliū dederat iudeis: q2 expedit vnū supra.11.f
hoiem mori ꝓ ppl'o. Sequebat autē iesum symō Mat.26.f.
petrus ꝛ alius discipulus. Discipulus autem ille mar.14.f.
erat notus pōtifici: ꝛ introiuit cū iesu in atriū pō Luce.22.f.
tificis. Petrus autē stabat ad ostium foris. Exiuit
ergo discipulus ali⁹ qui erat notus pontifici ꝛ di
xit ostiarie ꝛ introduxit petrum. Dixit ergo petro mat.26.g.
ancilla ostiaria. Nunqd ꝛ tu ex discipulis es ho= mar.14.f.
minis istius? Dixit ille. Non sum. Stabant autem Luce.22.f.
serui ꝛ ministri ad prunas: q2 frigus erat ꝛ calefa
ciebant se. Erat autē cū eis ꝛ petrus stans ꝛ cale
faciens se. Pōtifex ergo interrogauit iesum de di= D
scipulis suis ꝛ de doctrina ei⁹. Respōdit ei iesus.
Ego palā locutus sum mundo. ego semp docui in Mat.26.e.
synagoga ꝛ in tēplo quo oms iudei cōueniunt: et marci.14.f
in occulto locutus sum nihil. Quid me interrogas? Luce.22.f.
Interroga eos qui audierūt quid locut⁹ sum ipsis
ecce hi sciunt q̄ dixerim ego. Hec autē cū dixisset Mat.26.g
vnus assistens ministroꝝ dedit alapā iesu dicēs. marci.14.f
Sic respōdes pōtifici? Respōdit ei iesus. Si ma Luce.22.g
le locutus sum: testimoniū perhibe de malo. si au
tē bene: quid me cedis? Et misit eum annas liga mat.26.f.
tum ad cayphā pontificem. Erat autē symon pe mar.14.f.
trus stans ꝛ calefaciēs se. Dixerunt ergo ei. Nun Luce.22.f.
quid ꝛ tu ex discipulis eius es? Negauit ille ꝛ di= E
xit. Non sum. Dixit ei vnus ex seruis pōtificis co
gnat⁹ ei⁹ cui⁹ abscidit petr⁹ auriculā. Nōne ego
te vidi in horto cū illo? Iterū ergo negauit petr⁹
ꝛ statim gallus cantauit. Adducunt ergo iesum a Mat.27.a

mar.15.a. caypha in ꝑtoriū. Erat aūt mane ⁊ ipsi nō introie
Luce.23.a rūt i ꝑtoriū vt nō ꝯtaminarent: sꝫ vt māducarent
pascha. Exiuit ḡ pylat' ad eos foras ⁊ dixit. Quā
accusationē affertis aduersus hoīem hunc? Re-
spōderūt ⁊ dixerūt ei. Si nō essꝫ hic malefactor non
F tibi tradidissem' eū. Dixit ḡ eis pylat'. Accipite
eū vos: ⁊ scd̄m legē vestrā iudicate eū. Dixerūt ḡ
ei iudei. Nobis nō licet interficere quēq̄. Ut sermo
iesu impleret' quē dixit significans qua morte esset
Mat.27.b moriturus. Introiuit ḡ iterū i pretoriū pylat' ⁊ vo-
Mar.15.a. cauit iesum ⁊ dixit ei. Tu es rex iudeoꝝ. R̄ndit ie
Luce.23.a sus. A temetipso hoc dicis: an alij tibi dixerūt de
me? R̄ndit pylat'. Nunq̄d ego iude' sum? Gens
tua ⁊ pōtifices tradiderūt te mihi: quid fecisti? Re
G spōdit iesus. Regnū meū nō est de hoc mūdo. Si
ex hoc mūdo essꝫ regnū meum: ministri mei vtiq̄
decertarent vt nō traderer iudeis. nunc autē re-
gnū meuꝫ nō est hinc. Dixit itaq̄ ei pylat'. Ergo
rex es tu? R̄ndit iesus. Tu dicis q: rex sum ego.
Ego in hoc nat' sum ⁊ ad hoc veni i mundū vt te
stimoniū ꝑhibeā veritati. Omis q̄ est ex veritate
audit vocē meā. Dixit ei pylat'. Quid est veritas?
Et cū hoc dixissꝫ iterū exiuit ad iudeos ⁊ dixit eis
Mat.27.b Ego nullā inuenio in eo causam. Est aūt cōsuetu
mar.15.b. do vobis vt vnū dimittā vobis in pascha. Uultis
mat.27.b. ḡ dimittā vobis regē iudeoꝝ? Clamauerūt rursuꝫ
marci.15.a oēs dicētes. Nō hunc sed barrabā. Erat aūt bar
rabas latro.

¶ C. S. Pylat' iesum flagellauit. derisio. crucifi
xio iter duos latrones. ꝯmēdatio mr̄is discipulo.
⁊ potatio aceti. ⁊ mors ⁊ sepultura. xix.

A T Unc ḡ apprehendit pylat' iesum ⁊ flagel
mat.27.c lauit. Et milites plectētes coronam de
Mar.15.c spinis iposuerunt capiti ei': ⁊ veste pur
purea circūdederūt eū. Et veniebāt ad
eū ⁊ dicebant. Aue rex iudeoꝝ. Et dabant ei ala
Luce.23.a pas. Exiuit iterū pylatus foras: ⁊ dixit eis. Ecce
adduco vobis eū foras vt cognoscatis q: nullam
Mat.27.g inuenio in eo causam. Exiuit ḡ iesus portans co-
mar.15.b. ronā spineā ⁊ purpureū vestimētū: ⁊ dixit eis. Ec
Mat.27.c ce hō. Cū ḡ vidissent eū pontifices ⁊ ministri cla-
marci.15.b mabāt dicētes. Crucifige crucifige eū. Dixit eis
Luce.23.c. pylat'. Accipite eū vos ⁊ crucifigite: ego eñ non
inuenio in eo causam. R̄nderūt ei iudei. Nos legem
habem' ⁊ scd̄m legē debꝫ mori: q: filiū dei se fecit
B Cū ḡ audisset pylat' hunc sermonē magis timuit.
Mat.27.b Et ingressus est ꝑtoriū iterū: ⁊ dixit ad iesum. Un
marci.15.a de es tu? Jesus aūt respōsum nō dedit ei. Dixit ḡ
Luce.23.a ei pylat'. Mihi nō loq̄ris? Nescis q: ptātem ha-
beo crucifigere te: ⁊ ptātē habeo dimittē te? Re-
spōdit iesus. Nō haberes ptātē aduersum me vl-
lam: nisi tibi datū essꝫ desuper. Propterea q̄ me tra
didit tibi maius pctm̄ habꝫ. Et exinde q̄rebat py
lat' dimittere eū. Judei aūt clamabant dicētes.
C Si hunc dimittis nō es amicus cesaris. Ois ei q̄
se regē facit cōtradicit cesari. Pylat' aūt cum au
disset hos sermones: adduxit foras iesum: ⁊ sedit
ꝓ tribunali in loco qui dicit' licostratos: hebraice
autē gabatha. Erat autē parasceue pasche hora
mar.15.b. quasi sexta: ⁊ dicit iudeis. Ecce rex vester. Illi au
Luce.23.c. tē clamabant. Tolle tolle crucifige euꝫ. Dixit eis
pylatus. Regē vestrū crucifigā? R̄nderunt pon-
tifices. Nō habem' regem nisi cesarē. Tunc ḡ tra

didit eis illū vt crucifigeret'. Susceperunt auteꝫ mat.27.d.
iesum ⁊ eduxerūt eum. Et baiulās sibi crucē exiuit Mar.15.b.
in eū qui dicit' caluarie locū: hebraice autē golgo Luce.23.d
tha. Ubi crucifixerunt eū: ⁊ cū eo alios duos hinc D
⁊ hinc mediū autē iesum. Scripsit autē ⁊ titulum mat.27.e
pylat' ⁊ posuit sup crucē: erat aūt scriptū. Jesus Luce.23.e.
nazaren' rex iudeoꝝ. Hunc ḡ titulū multi iudeo marci.15.e
rū legerūt: q: ꝓpe ciuitatē erat locus vbi crucifix' Mat.27.e
est iesus. Et erat scriptū hebraice/grece/⁊ latine. marci.15.c.
Dicebant ḡ pylato pontifices iudeoꝝ. Noli scri Luce.23.e.
bere rex iudeoꝝ: sꝫ q: ipse dixit: rex sum iudeoꝝ.
R̄ndit pylat'. Qd̄ scripsi scripsi. Milites ḡ cū cru mat.27.d.
cifixissent eū acceperunt vestimēta ei': ⁊ fecerunt mar.15.d.
q̄ttuor ptes vnicuiq̄ militi parteꝫ ⁊ tunicā. Erat Luce.23.e.
autē tunica incōsutilis desup cōtexta p totū. Di- E
xerūt ḡ adinuicē. Nō scindam' eā sed sortiamur
de illa cui' sit. Ut scriptura impleret' dicēs. Partiti Psal.21.
sunt vestimēta mea sibi: ⁊ in vestē meā miserūt sor
tem. Et milites quidē hec fecerūt. Stabant autē
iuxta crucē iesu mat' ei': ⁊ soror mr̄is ei' maria cle
ophe ⁊ maria magdalene. Cū vidissꝫ ḡ iesus ma-
trē ⁊ discipulū stātē quē diligebat dixit matri sue
Mulier ecce fili' tuus. Deide dixit discipulo. Ec-
ce mr̄ tua. Et ex illa hora accepit eā discipulus in
suā. Postea sciens iesus q: oia ꝯsummata sunt vt
ꝯsummaret' scriptura dixit. Sitio. Uas autē erat F
positū aceto plenū. Illi ḡ spongiā plenam aceto mat.27.f.
isopo circūponentes obtulerūt ori ei'. Cum ḡ ac mar.15.c.
cepissꝫ iesus acetū dixit. Cōsummatū est. Et incli Luce.23.e
nato capite tradidit spm̄. Judei ergo qm̄ parasce Mat.27.f
ue erat vt nō remanerent in cruce corpora sabba mar.15.d.
to. Erat eñ magn' dies illa sabbati: rogauerunt Luce.23.f.
pylatū vt frāgerent' eoꝝ crura ⁊ tollerēt'. Uenerūt
ḡ milites: ⁊ primi quidē fregerunt crura ⁊ alteri'
q̄ crucifix' ē cū eo. Ad iesum aūt cū venissent vt vi
derunt eū iā mortuū non fregerunt ei' crura: sed
vn' militū lancea lat' ei' aperuit: ⁊ ꝯtinuo exiuit
sanguis ⁊ aqua. Et q̄ vidit testimoniuꝫ ꝑhibuit: ⁊
verū est testimonium ei'. Et ille scit q: vera dicit G
vt ⁊ vos credatis. Facta sunt eñ hec vt scriptura Exo.12.g.
impleret'. Os nō cōminuetis ex eo. Et iterū alia scri Nume.9.b
ptura dicit. Uidebūt in quē transfixerūt. Post hec zacha.12.c.
aūt rogauit pylatū ioseph ab arimathia eo q̄ eēt mat.27.g
discipl's iesu: occult' aūt ꝓpt' metū iudeoꝝ vt tol mar.15.d.
leret corp' iesu. Et ꝑmisit pylatus. Uenit ḡ ⁊ tulit Luce.23.g
corp' iesu. Uenit aūt ⁊ nicodem' q̄ venerat ad ie supra.3.a.
sum nocte primū ferens mixturā myrrhe ⁊ aloes ⁊.7.g.
quasi libras centum. Acceperūt autē corpus iesu mat.27.g.
⁊ ligauerunt eū lintheis cū aromatib': sicut mos mat.13.d.
est iudeis sepelire. Erat autē in loco vbi crucifix' Luce.23.g
est hort': ⁊ in horto monumentū nouū in quo nō-
dum quisq̄ positus erat. Ibi ḡ propt' parasceuē
iudeorum: q: iuxta erat monumentuꝫ posuerunt
iesum.

¶ C. S. Resurrectio: ⁊ qualit' apparuit marie ma-
gdalene. apparēs discipulis dedit eis pacē spm̄
sanctū. post dies octo clausis ianuis apparuit disci
pulis ⁊ thome. xx.

V Na aūt sabbbati maria magdalene ve A
nit mane cū adhuc tenebre eēnt ad mo mat.28.g
numentū: ⁊ vidit lapidē sublatū a mo- Mar.15.a.
numento. Cucurrit ergo ⁊ venit ad sy Luce.24.f
monē petrū ⁊ ad aliū discipulū quē amabat ies':

τ dixit illis. Tulerūt dn̄m de monumento: τ nesci
m⁹ vbi posuerūt eū. Exijt ergo petr⁹ τ ille ali⁹ di=
scipul⁹ τ venerūt ad monumētū. Currebāt autē
B duo sil: τ ille ali⁹ discipl's ꝓcucurrit citi⁹ petro: et
vēit p̄im⁹ ad monumētū. Et cū se inclinasset vidit
posita litheamia: nō tn̄ introiuit. Uēit ergo symō
petr⁹ sequēs eū τ introiuit in monumētū: τ vidit
litheamia posita τ sudariū qḋ fuerat super caput
ei⁹ nō cū litheaminib⁹ positū: sȝ sepatī inuolutū in
vnū locū. Tūc ḡ introiuit τ ille discipl's q̄ venerat
p̄im⁹ ad monumētū τ vidit τ credidit. Nondum
enim sciebant scripturā: q: oportuit eū a mortuis
C resurgere. Abierunt ergo iterū discipli ad semet
ipsos. Maria aūt stabat ad monumētū foris plo
rans. Dū ergo fleret inclinauit se τ ꝓspexit in mo
Ach.1.b. numentū. Et vidit duos āgelos in albis sedētes
vnū ad caput τ vnū ad pedes: vbi positū erat cor
pus iesu. Dicūt ei illi Mulier q̄d ploras? Dicit eis
Q: tulerūt dn̄m meū τ nescio vbi posuerūt eum.
Hec cū dixisset cōuersa est retrorsum: τ vidit iesū
stantē τ nō sciebat q: iesus est. Dixit ei iesus. Mu
lier q̄d ploras? Quē q̄ris? Illa existimās q: hor=
tulan⁹ esset: dixit ei. Dn̄e si tu sustulisti eum dicito
michi vbi posuisti eū: τ ego eū tollā. Dixit ei iesus
Maria. Cōuersa illa dixit ei. Rabboni: qḋ dr̄ ma
D gister. Dixit ei iesus. Noli me tāgere. Nōdū enim
ascēdi ad patrē meū. Uade aūt ad frēs meos: et
dic eis. Ascendo ad p̄rem meū τ p̄rem vr̄m: deum
E meū τ deū vestrū. Uenit maria magdalene annū
ciens discipl'is: q: vidi dn̄m τ hec dixit mihi. Cū
Luce.24.f ergo sero esset die illo vna sabbatorū τ fores essēt
clause vbi erāt discipli cōgregati ꝓpter metū iu=
deorū venit iesus τ stetit in medio τ dixit eis Pax
infra eod.f vobis. Et cū hec dixisset ostēdit eis man⁹ τ lat⁹ Ga
uisi sunt ergo discipli viso dn̄o. Dixit ergo eis ite
rū. Pax vobis. Sicut misit me p̄r τ ego mitto vos
Hec cū dixisset insufflauit τ dixit eis. Accipite spi
mat.18.b. ritū sctm̄. Quorū remiseritis pctā remittunt eis: τ
F quorū retinueritis retēta sunt. Thomas aūt vn⁹
ex duodeci q̄ dr̄ didim⁹ nō erat cū eis q̄n venit ie
sus. Dixerūt ergo ei alij discipli. Uidim⁹ dn̄m. Ille
aūt dixit eis. Nisi videro in manib⁹ ei⁹ fixurā cla
uorū: τ mittā digitū meū in locū clauorū: τ mittā
manū meā in lat⁹ ei⁹ nō credā. Et post dies octo:
iterū erāt discipli ei⁹ intus τ thomas cū eis. Ue=
nit iesus ianuis clausis: τ stetit i medio: τ dixit eis
sup.eod.e. Pax vobis. Deīde dixit thome. Infer digitū tuū
G huc τ vide man⁹ meas τ affer manū tuā τ mitte in
latus meū τ noli esse incredul⁹ sed fidelis. Rn̄dit
thomas τ dixit. Dn̄s me⁹ τ de⁹ me⁹. Dixit ei iesus
Q: vidisti me thoma credidisti: bti qui nō viderūt
ifra.21.g. τ crediderūt. Multa q̄dē τ alia signa fecit iesus in
cōspectū discipl'orū suorū q̄ nō sunt scripta in libro
hoc: hec aūt scripta sunt vt credatis q: iesus est fili⁹
dei: τ vt credētes vitā habeatis in noīe eius.

C.S. Postea iterū manifestauit se ad mare ty
beriadis τc. De piscatione petri. Dicit petro tertio
pasce oues meas.

xxi.

A Postea manifestauit se iterū ies⁹ ad ma
re tyberiadis. Manifestauit aūt sic. Erāt
sil symō petr⁹ τ thomas q̄ dr̄ didim⁹ et
nathanael q̄ erat a chana galilee: τ filij
zebedei: τ alij ex discipl'is ei⁹ duo. Dixit eis symō
petrus Uado piscari. Dicūt ei Uenim⁹ τ nos tecū
Et exierūt τ ascēderūt in nauim τ illa nocte nihil
Luce.5.a prendiderūt. Mane aūt iā facto stetit iesus in lit=
B tore: nō tn̄ cognouerunt discipli q: iesus est. Dixit
ḡ eis iesus. Pueri: nunq̄d pulmētariū hētis? Re
spōderūt ei. Nō. Dixit eis. Mittite in dexterā na=
uigij rhete: τ inuenietis. Miserūt ḡ τ iā nō valebāt
illud trahere pre multitudine pisciū. Dixit ergo
discipl's ille quē diligebat iesus petro. Dn̄s ē. Sy
mon petr⁹ cū audisset q: dn̄s est: tunica succinxit
se (erat eīm nudus) τ misit se in mare. Alij aūt di=
scipuli nauigio venerūt. Nō eīm longe erant a ter
ra: sed q̄si cubitis ducētis trahētes rhete piscium
Ut ergo descēderūt in terrā viderūt prunas posi
C tas τ piscē suppositū: τ panē. Dixit eis iesus Affer
Luce.24.f te de piscib⁹ q̄s p̄rēdidistis nūc. Ascēdit symō pe
trus τ traxit rhete in terrā plenū magnis piscib⁹
centūq̄nq̄gīta trib⁹. Et cū tāti essent nō est scissū
rhete. Dixit eis iesus. Uenite prandete. Et nemo
D audebat discūbentiū interrogare eū tu quis es
scientes q: dn̄s est. Et venit iesus τ accepit panē
Luce.24.f τ dabat eis τ piscē silr. Hoc iā tertio manifestat⁹
ē iesus discipl'is suis cū surrexisset a mortuis. Cū
ḡ p̄rādidissent dixit symoni petro iesus. Symon
iohānis diligis me plus his? Dixit ei Etiā dn̄e: tu
scis q: amo te. Dixit ei Pasce agnos meos Dixit
ei iterū. Symō iohānis diligis me? Ait illi. Etiā
E dn̄e tu scis q: amo te. Dixit ei iterū. Pasce agnos
meos. Dixit ei tertio. Symon iohānis amas me?
Cōtristat⁹ est petr⁹: q: dixit ei tertio: amas me. et
dixit ei. Dn̄e tu oīa nosti. tu scis q: amo te Dixit ei
Pasce oues meas. Amē amē dico tibi: cū esses iu
nior cingebas te τ ābulabas vbi volebas. Cū au
F tem senueris extēdes man⁹ tuas τ alius te cinget
et ducet quo tu nō vis. Hoc aūt dixit significās q̄
morte clarificatur⁹ esset deū. Et cū hoc dixisset: di
xit ei. Sequere me. Cōuersus petr⁹ vidit illū disci
supra.13.e. pulū quē diligebat iesus sequentē qui τ recubuit
in cena sup pect⁹ eius: τ dixit. Dn̄e q̄s est q̄ tradet
te? Hūc ergo cū vidisset petr⁹ dixit iesu. Dn̄e: hic
aūt q̄d? Dixit ei iesus. Sic eū volo manere donec
G veniā. Quid ad te? Tu me sequere. Exijt ḡ sermo
iste iter frēs: q: discipl's ille nō morit̄. Et nō dixit
ei iesus: nō morit̄. sed sic eū volo manere donec ve
niā: q̄d ad te? Hic est discipl's ille q̄ testimoniū p=
hibet de his. τ scripsit hec. Et scim⁹ q: verū est te=
stimoniū ei⁹. Sūt aūt τ alia multa q̄ fecit iesus q̄
si scribant̄ p singula: nec ip̄m arbitror mūdū cape
re posse eos qui scribendi sunt libros.

Explicit euangelium secundum iohannem.

Incipit prefatio sancti hieronimi in omēs epi
stolas sancti Pauli.

PRimū querit̄: q̄re post euāgelia q̄ sup
plemētū legis sunt τ in q̄b⁹ nobis exē
pla τ p̄cepta viuēdi plenissime digesta
sunt: voluerit apl's has ep̄las ad singu
las ecclias destinare. Hac aūt causa fctm̄ videt̄:
vt. s. initia nascētis eccl'ie nouis causis existētibus
ꝑueniret: τ vt p̄sentia atq̄ oriētia resecaret vitia. τ
post futuras excluderet q̄stiones exēplo ꝓpheta
rum q̄ p⁹ editā legē moysi in q̄ oīa dei mādata le
gebant̄: nihilomin⁹ tn̄ doctrīa sua rediuiua semp
ppl'i ꝓpressē pctā: τ ꝓpt̄ exēplū viuendi libros ad

nostrã etiã memoriã trãsmiserũt. Deinde querit:
Cur nõ ãpls᷒ ꝙ̃ decẽ eplãs ad ecclĩas scripserit.
Decẽ sunt eñ cum ea q̃ dicit ad hebreos. Nã reli
q̃ q̃tuor ad discipłos specialit̃ sunt porrecte. Ut
õnderet nouũ nõ discrepare a veteri testamento
ꝛ se cõtra legẽ nõ facere moysi ad numerũ p̃loꝝ
decalogi mãdatoꝝ suas eplãs destinauit ꝛ quot
ille p̃ceptis a pharaone istituit liberatos: totidem
hic eplĩs a dyaboli et ydolatrie seruitute edocet
acq̃sitos. Nã ꝛ duas tabulas lapideas duorum te
stamentoꝝ figurã habuisse viri eruditissimi tradi
derũt. Eplãm sane q̃ ad hebreos scribit quidam
pauli nõ esse cõtẽdunt: eo ꝙ non sit ei᷒ noĩe titula
ta: ꝛ ꝓpter sermõis stiliq̃ distãtiã: sed aut barna=
be iuxta tertullianũ: aut luce iuxta q̃sdam: vel certe
clemẽtis discipli apłoꝝ ꝛ epĩ romane ecclĩe post
apłos ordiati. Quib᷒ rñdẽdũ est: si ꝓpterea pauli
nõ erit: q2 ei᷒ nõ hꝫ nomẽ: ergo nec alicuius erit q2
nulli᷒ noĩe titulat̃. Qđ si incõueniẽs absurdũq̃ ẽ
ipi᷒ mag̃ eẽ credẽda est q̃ tãto doctrĩe sue fulget
eloquio. Sꝫ qm̃ apđ hebreoꝝ ecclĩas q̃si destru=
ctor legis falsa suspitiõe habebatur: voluit tacito
noĩe de figuris legis: ꝛ ꝟitate xp̃i reddẽ rõnẽ. ne
odiũ noĩs in frõte p̃titulati vtilitatẽ excluderet le
ctionis. Nõ est sane mirũ si eloquentior videat̃ in
ꝓprio id ẽ hebreo ꝙ̃ in p̃egrino id ẽ in greco: quo
cetere eplẽ sunt scripte sermone. Mouet etiã q̃s=
dam quare romanoꝝ eplã in p̃rio sit posita: cũ eã
nõ p̃mo scriptã ratio manifestet. Nã hãc se p̃fi
ciscẽtẽ hierosolymã scripsisse testat̃ cũ corinthios
ꝛ alios iã aũ vt ministeriũ qđ secũ portatur᷒ erat
colligerẽt: lr̃is adhortat᷒ sit. Sꝫ inde intelligi qui
dam volũt ita oẽs eplãs ordiatas vt p̃ma pone
retur ꝙ̃uis posterior fuerit destiata vt p̃ singłas
eplãs gradib᷒ ad p̃fectiora veniret̃. Romanorum
nãq̃ plerique tã rudes erãt vt nõ intelligerent dei
se grã ꝛ nõ suis meritis eẽ saluatos: ꝛ ob hoc duo
inter se p̃pli ꝯflictarẽt. Idcirco illos idigere asse=
rit corrigi: vitia gẽtilitatis p̃iora cõmẽorãs. Cori
thijs aũt iã dicit sciẽtie grãm esse cõcessam: ꝛ non
tã oẽs increpat ꝙ̃ cur peccãtes nõ increpauerũt
1.cho. 5.a. rep̃hẽdit: sicut ait. Audit̃ inter vos fornicatio. Et
Ibidem.b iterũ. Cõgregatis vobis cũ meo spũ tradẽ hmõi
sathane. In scđa ꝟo laudant̃: ꝛ vt magis ac mag̃
p̃ficiãt ꝯmonent̃. Galathe ꝟo iã nulli᷒ crimis ar
guũt̃: nisi hoc tm̃ ꝙ callidissimis pseudo aplĩs cre
diderũt. Ephesij sane nulla rep̃hensione sed mul
ta laude sunt digni: q2 fidẽ aplĩcã seruauerũt. Phi
lippenses etiã multo magis collaudant̃: q̃ nec au
1.Thes.2.c dire q̃dẽ falsos apłos voluerunt. Thessalonicẽ=
ses nihilomin᷒ in duab᷒ eplĩs oĩ laude p̃sequit̃
eo ꝙ non solũ fidẽ incõcussam seruauerit ꝟitatis
sed etiã in p̃secutione ciuiũ fuerit cõstãtes inuẽti.
Col.2.a Collocẽses aũt tales erãt vt cũ ab apło visi corpo
raliter nõ fuissent hac laude digni haberent̃. Et
si corpore inq̃t absens sum: sed spũ vobiscũ sũ gau
dens ꝛ vidẽs ordinẽ vestrũ. De hebreis ꝟo quid
dicendũ est quoꝝ thessalonicẽses qui plurimum
1.Thes.2.c laudati sunt imitatores facti esse dñr. Sicut ipse
ait. Et vos frẽs imitatores facti estis ecclĩaꝝ dei
q̃ sunt in iudea. Eadẽ eñ passi estis ꝛ vos a cõtri
hebre.10.f. bulib᷒ vestris q̃ ꝛ illi a iudeis. Apud ipsos q̃q̃ he
breos eadẽ cõmemorat dicẽs. Nã ꝛ vinctis cũ pas

si estis ꝛ rapinã bonoꝝ vestroꝝ cũ gaudio susce=
pistis: cognoscẽtes vos habere meliorẽ ꝛ manen
tem substantiam.

¶ Incipit prologus specialis in epistolam ad
Romanos.

Romani sunt q̃ ex iudeis ꝛ gentib᷒ cre=
diderũt. Hi superba cõtentione volebãt
se alterutrum supponere. Nã iudei di=
cebant. Nos sum᷒ p̃p̃ls dei q̃s ab initio
dilexit ꝛ fouit: nos circũcisi ex genere abraam sctã
descẽdim᷒ ex stirpe ꝛ not᷒ retro apud iudeã tãtũ
de᷒. Nos de egypto signis dei et ꝟtutib᷒ liberati
mare sicco p̃trãsiuim᷒ pede: cũ inimicos nr̃os gra=
uissimi fluct᷒ inuoluerẽt. Nobis pluit mãna dñs
in deserto ꝛ quasi filijs suis celeste pabulum mini=
strauit. Nos die noctuq̃ in colũna nubis ignisq̃
p̃cessit vt nobis in inuio iter ostẽderet. Atq̃ vt ce
tera ei᷒ circa nos imensa bñficia taceam᷒ nos so
li digni fuim᷒ dei legẽ accipere: ꝛ vocẽ dei loquẽ=
tis audire eiusq̃ cognoscere volũtatẽ. In q̃ lege
nobis ꝓmissus est xp̃s: ad q̃s etiam ipse se venisse
testatus est dicẽs. Nõ veni nisi ad oues que perie mat.15.c.
rant domus israel: cũ vos canes poti᷒ ꝙ̃ hoĩes
appellauerit. Equũ ne ergo est vt idola hodie de
serentes q̃bus ab initio deseruistis nobis ꝯpare=
mini: ꝛ nõ potius in p̃selitoꝝ locũ ex legis aucto=
ritate ꝛ consuetudine deputemini? Et hoc ipsum
non merebamini nisi q2 larga semp̃ dei clemẽtia
voluit vos ad nostram imitationẽ admittere. Gẽ
tes etiã ecõtrario r̃ndebãt. Quãto eñ maiora er
ga vos dei bñficia narrraueritis: tãto maioris vos
criminis reos esse monstrabitis. Semp̃ eñ his oĩ
bus extitistis ingrati. Nã ipis pedib᷒ quib᷒ aridũ Exo.14.g.
mare trãsistis ludebatis añ ydola q̃ fecistis: ꝛ ipo
ore q̃ pauloante ob necem aduersarioꝝ dño cãta
ueratis simulachra vobis fieri poposcistis: illis ocu
lis quib᷒ venerãdo deũ in nube vel igne conspice
re solebatis: simulachra intuebamini. Mãna quo
q̃ vobis fastidio fuit: ꝛ semp̃ in deserto cõtra dñm
murmurastis ad egyptũ vnde vos manu valida
eiecerat redire cupientes. q̃d plura? Ita p̃seuerã Nu.14.d.
crebra ꝓuocatione dñm irritauerũt vt oẽs in he
remo morerent̃: nec plus ex seniorib᷒ eoꝝ ꝙ̃ duo
hoĩes terrã rep̃missionis intrarẽt. Sed q̃d anti
qua replicam᷒? cũ etiã si illa minime fecissetis de
hoc solo nemo vos dignos venia iudicaret ꝙ do=
minũ xp̃m ꝓphetaꝝ semp̃ vobis vocib᷒ rep̃missum
nõ solũ suscipere noluistis: sed etiã morte pes
sima p̃emistis. Quẽ vt nos cognouim᷒ stati cre=
didim᷒ cũ nobis de eo antea nõ fuerit p̃dicatum.
Unde probat̃: ꝙ ydolis seruiuim᷒: nõ obstinatio
ni mẽtis: sed ignorãtie deputãdũ. Qui eñ cogni
tum ilico sequimur: oli vtiq̃ sequeremur si antea
cognouissemus. Sic aũt vos de generis nobilita
te iactatis q̃si nõ moꝝ imitatio magisq̃ carnalis
natiuitas filios vos faciat esse sanctorum. Deniq̃
esau ꝛ hysmael cum de stirpe sint abrae minime tñ
in filijs reputant̃. His taliter altercãtib᷒: apłus
se mediũ interponẽs ita partiũ dirimit questiões
vt neutrũ eoꝝ sua iusticia salutẽ meruisse confir=
met: ãbos ꝟo p̃p̃los ꝛ sciẽter ꝛ grauiter deliquisse
Iudeos q̃dẽ ꝙ p̃ p̃uaricationẽ legis deũ inhono
rauerint: gẽtes ꝟo ꝙ cũ cognitũ de creature crea

toꝛē:vt deū debuerint venerari gloꝛiā eiꝰ in ma=
nu facta mutauerint simulachra. Utroſq; etiā ſiſt
ventiā ꝯſecutos equales eſſe veriſſima rōe demō=
ſtrat:ꝑſertim cū in eadē lege ꝓdictū ſit ⁊ iudeos ⁊
gētes ad xp̄i fidē vocādos eſſe oſtēdat. Quobꝛē vi=
ciſſim eos humiliās ad pacē ⁊ cōcoꝛdiā cohoꝛtat̄.

Explicit prologus

¶ Incipit argumentum.

Romani ſunt partis ytalie. Hi ꝑuēti ſunt a
falſis apl̄is: ⁊ ſub noīe dn̄i nr̄i ieſu xp̄i in le=
gem ⁊ ꝓphetas erāt inducti. Hos reuocat apl̄s
ad verā ⁊ euāgelicā fidē ſcribens eis a choꝛintho

Explicit argumentum.

¶ Incipit epiſtola beati pauli apoſto
li ad Romanos.

¶ C.S. Oſtendit apoſtolus charitatem ſe habe
re ad romanos: ac deinde vicia eoꝛum redarguit
quia ſequuntur deſideria ſua.

Capitulum pꝛimū

A Aulus ſer
uus ieſu xp̄i vocatꝰ apl̄s
ſegregatꝰ in euāgelium
dei qd̄ an̄ ꝓmiſerat ꝑ pꝛo
phetas ſuos in ſcripturꝭ
ſāctis de filio ſuo q̄ factꝰ
eſt ei ex ſemine dd̄ ſecun
dum carnē q̄ pꝛedeſtina
tus eſt filiꝰ dei in virtute ſecūdū ſpm̄ ſanctificatō
nis ex reſurrectōe moꝛtuoꝝ ieſu xp̄i dn̄i nr̄i/ꝑ quē
accepimꝰ grām ⁊ apoſtolatū ad obediendū fidei
in oībus gētibus ꝓ noīe eius in quibꝰ eſtis ⁊ vos
vocati ieſu xp̄i: oībus q̄ ſunt rome dilectis dei vo
catis ſanctis. Grā vobis ⁊ pax a deo patre ⁊ dn̄o
nr̄o ieſu xp̄o. Pꝛimū quidē grās ago deo meo per
ieſum xp̄m pꝛo omnibꝰ vobis qꝛ fides veſtra annū
2.Thi.1.a. ciat̄ in vniuerſo mūdo. Teſtis em̄ michi eſt deus
cui ſuio in ſpū meo in euāgelio filij eiꝰ qꝛ ſine iter
miſſione memoꝛiā veſtri facio ſemꝑ in oꝛonibus
meis: obſecrāns ſi q̄ mō tandē aliqn̄ ꝓſperū iter ha
B beam in volūtate dei veniendi ad vos. Deſidero
em̄ videre vos vt aliquid īpartiar vobis grē ſpiri
talis ad cōfirmādos vos id eſt ſil̄ ꝯſolari in vobis
per eā que inuicē eſt fidē vr̄am atq; meā. Nolo āt
vos ignoꝛare frēs: qꝛ ſepe ꝓpoſui venire ad vos
⁊ pꝛohibitꝰ ſum vſq; adhuc vt aliquē fructū habe
am in vobis ſicut ⁊ ī ceteris gētibꝰ. Grecis ac bar
baris ſapiētibꝰ ⁊ inſipiētibꝰ debitoꝛ ſum: itaq; qd̄
in me pꝛomptū eſt ⁊ vobis q̄ rome eſtis euangeli
zare. Nō em̄ erubeſco euāgeliū. Uirtꝰ em̄ dei eſt
in ſalutē omni credēti: iudeo pꝛimū ⁊ greco. Iuſti
cia em̄ dei ī eo reuelat̄ ex fide in fidē ſicut ſcriptū
Aba.2.a. eſt. Iuſtꝰ aūt ex fide viuit. Reuelat̄ em̄ ira dei de
Hebre.10.g celo ſuꝑ oēm impietatē ⁊ iniuſticiā hoīm eoꝝ qui
veritatē dei ī iniuſticia detinēt: qꝛ quod notū eſt dei
C manifeſtum eſt in illis. Deꝰ em̄ illis manifeſtauit
Inuiſibilia em̄ ipſius a creatura mūdi ꝑ ea q̄ fa
cta ſunt intellecta cōſpiciunt̄: ſempiterna quoq;
eius vtꝰ ⁊ diuinitas: ita vt ſint inexcuſabiles. Qꝛ
cū cognouiſſent deū nō ſicut deū gloꝛificauerūt
aut grās egerūt: ſed euanuerūt in cogitationibꝰ

ſuis: ⁊ obſcuratū eſt inſipiens coꝛ eoꝝ. Dicētes ei 1.cho.3.d
ſe ſapientes eſſe ſtulti facti ſunt. Et mutauerūt glo Ephe.4.d
riā incoꝛruptibilis dei in ſimilitudinē imaginis
coꝛruptibilis hoīs: ⁊ volucrū ⁊ quadrupedū ⁊ ſer
pentiū. Pꝛopter qd̄ tradidit illos deus in deſide
ria coꝛdis eoꝝ in immūdiciā: vt cōtumelijs affici
ant coꝛpoꝛa ſua in ſemetipſis. Qꝛ cōmutauerunt
veritatē dei in mēdaciū: ⁊ coluerūt ⁊ ſeruierūt cre
ature potiꝰ q̄ creatoꝛi: qui eſt bn̄dictus in ſecula Infra.9.a.
amen. Pꝛopterea tradidit illos deus in paſſiōes D
ignominie. Nā femine eoꝝ immutauerūt natura
lem vſum in eū vſum q̄ eſt cōtra naturā. Similit̄
aūt ⁊ maſculi relicto naturali vſu femine: exarſe=
runt in deſiderijs ſuis in inuicē: maſculi in maſcu
los turpitudinē operātes: ⁊ mercedē quā opoꝛtu
it erroꝛis ſui in ſemetipſis recipiētes. Et ſicut nō
ꝓbauerūt deum hr̄e in noticia: tradidit illos deꝰ
in repꝛobū ſenſum vt faciant ea q̄ nō cōueniūt: re
pletos oī iniquitate: malicia: foꝛnicatione: auari=
cia: nequitia: plenos inuidia: homicidijs: cōtētio=
ne: dolo: malignitate: ſuſurrōes: detractoꝛes: deo
odibiles cōtumelioſos: ſuperbos elatos: inuento
res maloꝝ: parētibꝰ nō obediētes: inſipientes: in
compoſitos ſine affectione: abſq; federe: ſine mīa
Qui cū iuſticiā dei cognouiſſent nō intellexerūt
qm̄ qui talia agūt digni ſunt moꝛte: non ſoluꝫ qui
ea faciūt: ſed etiā qui conſentiunt facientibus.

¶ C.S Redarguit apl̄s vicia iudeoꝛum. dicēs
eos in culpa gentilibus ſimiles. ⁊ quo ad aliquid
peioꝛes. ij.

Pꝛopter quod inexcuſabilis es o homo A
oīs qui iudicas. In quo em̄ alterū iudi Mat.7.a.
cas teipſum cōdēnas. Eadē em̄ agis q̄
iudicas. Scimꝰ em̄ qm̄ iudiciuꝫ dei eſt
ſecūdū veritatē in eos qui talia agūt. Exiſtimas au
tem hoc o hō q̄ iudicas eos qui talia agūt ⁊ facis
ea: qꝛ tu effugies iudiciū dei. An diuitias bonita
tis eiꝰ ⁊ patiētie ⁊ lōganimitatis ꝯtēnis. Ignoꝛas
qm̄ benignitas dei ad penitētiā te adducit. Se=
cūdū aūt duriciā tuā ⁊ impenitēs coꝛ theſaurizas
tibi irā in die ire ⁊ reuelationis iuſti iudicij dei: q̄
reddit vnicuiq; ſecūdū opa eiꝰ. His quidē qui ſe mat.16.b
cundū patiētiā boni operis gloꝛiā ⁊ honoꝛē ⁊ in= B
coꝛruptionē q̄rētibꝰ vitā eternaꝫ. His aūt q̄ ſunt
ex cōtētione ⁊ q̄ nō acquieſcūt veritati credūt autē
iniquitati: ira ⁊ indignatio: tribulatio ⁊ anguſtia:
in oēm aīam hoīs operantis malū iudei pꝛimū ⁊
greci. Glīa aūt ⁊ honoꝛ ⁊ pax omni operāti bonū
iudeo pꝛimum ⁊ greco. Nō em̄ eſt acceptio perſo
narum apud deū. Quicūq; em̄ ſine lege peccaue
runt: ſine lege peribūt. Et quicunq; in lege pecca
uerūt per legē iudicabunt̄. Nō em̄ auditoꝛes le= Ephe.6.b.
gis iuſti ſunt apud deū ſed factoꝛes legis iuſtifi= Coll.3.d.
cabunt̄. Cū em̄ gētes q̄ legeꝫ nō habēt naturalit̄ Actu.10.f.
ea q̄ legis ſunt faciūt: eiuſmōi legē nō habētes ip Iaco.2.b
ſi ſibi ſunt lex qui oſtēdunt opus legis ſcriptuꝫ in 1.pe.1.c.
coꝛdibꝰ ſuis teſtimoniū reddēte illis cōſciētia ip mat.7.c
ſoꝛum ⁊ inter ſe inuicē cogitationū accuſantiū aut Iaco.1.d
etiā defendentiū in die cuꝫ iudicabit deꝰ occulta C
hoīm ſecūdū euāgeliū meū per ieſum xp̄m. Si au
tem tu iudeꝰ cognominaris ⁊ requieſcis in lege:
⁊ gloꝛiaris in deo ⁊ noſti volūtatē eiꝰ ⁊ ꝓbas vti=
lioꝛa inſtructus ꝑ legē cōfidis teipſum eſſe duceꝫ

ceco⁊ lumē eoꝝ q̄ in tenebris sunt: eruditoꝝ insi
pientiū: magistrū infantiū habētē formā sciētie
⁊ veritatis in lege. Qui ergo aliū doces teipsum
nō doces. Qui predicas nō furādū: furaris. Qui
dicis nō mechādum mecharis. Qui abominaris
D ydola: sacrilegiū facis. Qui in lege gloriaris per
p̄uaricationē legis deū inhonoras. Nomē eñ dei
per vos blasphemat̄ inter gētes: sicut scriptū est.
Circūcisio quidē ꝓdest si legē obserues. si aūt pre
uaricator legis sis: circūcisio tua preputiū facta ē
Si igit̄ preputiū iusticias legis custodiat: nonne
preputiū illius in circūcisionem reputabit̄? Et iu
dicabit id qḋ ex natura est preputiū legē cōsum=
mans te q̄ ꝑ lr̄am ⁊ circūcisionē preuaricator legꝭ
es. Nō eñ q̄ in manifesto iude⁹ est: neq̄ q̄ in ma
festo i carne est circūcisio sed q̄ in abscōdito iude
us est: ⁊ circūcisio cordis in spū non lr̄a: cui⁹ laus
nō ex hoibus sed ex deo est.

¶ C.S. Ondit in q̄ iudei erāt gētibus meliores
probans tam gentiles q̄ꝫ iudeos indigere gratia
christi. iij.

A Quid ergo ampli⁹ iudeo est: aut q̄ vtili=
tas circūcisionis. Multū ꝑ oēm modū
Primū quidē: q: credita sunt illis elo=
quia dei. Quid eñ si quidā illoꝝ nō cre
diderūt? Nūquid incredulitas illoꝝ fidē dei eua
Johā.3.d. et.8.c. cuauit? Absit. Est aūt de⁹ verax. ois aūt homo mē
dax: sicut scriptū est: vt iustificeris in sermonibus
Ps.115. tuis ⁊ vincas cū iudicaris. Si aūt iniquitas nr̄a
Ps.50. iusticiā dei cōmēdat: q̄d dicem⁹? Nūquid iniqu⁹
est de⁹ qui infert irā? Secūdū hoiem dico. Absit.
B Alioquin quō iudicabit de⁹ hūc mūdū? Si eñ ve
ritas dei in meo mēdacio abūdauit in gloriā ipi⁹
quid adhuc ⁊ ego tāq̄ꝫ peccator iudicor: ⁊ nō sicut
blasphemamur ⁊ sicut aiūt q̄dā nos dicere: facia
m⁹ mala vt veniāt bona. Quoꝝ dānatio iusta est
Quid ergo? Precellim⁹ eos? Nequaq̄ꝫ. Causati
eñ sum⁹ iudeos ⁊ grecos ⁊ oēs sub pctō esse: sicut
scriptum est. Q: nō est iustus quisq̄ꝫ: nō est intelli
ps.13.⁊.52 gens: nō est requirēs deū. Oēs declinauerūt simt̄
inutiles facti sunt nō est q̄ faciat bonū: nō ē vsq̄ꝫ ad
vnū. Sepulchrū patēs est guttur eoꝝ: linguis su
is dolose agebāt: venenū aspidū sub labijs eoruꝫ
C Quoꝝ os maledictione ⁊ amaritudine plenū est
veloces pedes eoꝝ ad effundēdū sanguinē. Cō
tritio ⁊ infelicitas in vijs eoꝝ: ⁊ viam pacis nō co
gnouerūt: nō est timor dei añ oculos eoꝝ. Scim⁹
aūt q̄ꝫ quecūq̄ꝫ lex loquit̄ his q̄ in lege sunt loq̄=
tur. Ut oē os obstruat̄: ⁊ subditus fiat ois mund⁹
deo: q: ex opib⁹ legis nō iustificabit̄ ois caro corā
illo. Per legē eñ cognitio peccati. Nunc aūt sine
lege iusticia dei manifestata est testificata a lege
⁊ prophetis. Iusticia aūt dei ꝑ fidē iesu xp̄i: in om
nes et sup oēs q̄ credūt in eū. Nō eñ est distinctio
D Omēs eñ peccauerūt ⁊ egēt glr̄a dei. Iustificati
grat̄ ꝑ grām ipi⁹ per redēptionē que est in xp̄o ie
su: quē proposuit de⁹ ꝓpiciatorem per fidē in san
guine ipsius ad ostēsionē iusticie sue ꝓpter remis
sionem p̄cedētiū delictoꝝ in sustentatione dei ad
ostensionē iusticie eius in hoc tēpore: vt sit ipse iu
stus ⁊ iustificans eū qui ex fide est iesu xp̄i. Ubi ē
ergo gloriatio tua? Exclusa est. Per quā legē? Fa
ctorum? Nō; Sed per legē fidei. Arbitramur eñ
iustificari hoiem ꝑ fidē sine opib⁹ legis. An iudeo
rum de⁹ tm̄? Nōne ⁊ gentiū? Immo ⁊ gētiū. Qm̄
quidē vn⁹ est de⁹ qui iustificat circūcisionē ex fide
⁊ p̄putiū ꝑ fidē. Legē ḡ destruim⁹ ꝑ fidem? Absit
Sed legem statuimus.

¶ C.S. Declarat apostolus per exemplū abrae
fidem requiri ad salutem. ⁊ legem veterē ad salu=
tem non sufficere. iiij.

Quid ergo dicem⁹ inuenisse abraā prē=
nr̄m secūdū carnē. si eñ abraā ex ope= A
ribus legis iustificat⁹ est: habet gloriā
sed nō apud deum. Quid eñ dicit scri
ptura? Credidit abraā deo ⁊ reputatū est illi ad iu Gen.15.b.
sticiā. Ei aūt q̄ operatur merces nō imputat̄ secun= Jaco.2.d
dum gratiā sed secūdū debitū. Ei ṽo q̄ nō opera
tur credēti aūt in eū q̄ iustificat impium: reputat̄
fides ei⁹ ad iusticiā secūdū ꝓpositū grē dei: sicut
et dauid dicit beatitudinē hois cui deus accepto
fert iusticiā sine operib⁹. Beati quoꝝ remisse sūt Ps.31.
iniquitates: ⁊ quoꝝ tecta sunt pctā. Beat⁹ vir cui B
non imputauit dn̄s pctm̄. Beatitudo ergo hec in
circūcisione tm̄ manet: an etiā in p̄putio? Dicim⁹
eñ q: reputata est fides abrae ad iusticiam. Quō
ḡ reputata est: in circūcisione an in p̄putio. Nō in
circūcisione sed in preputio. Et signū accepit cir
cūcisionis signaculū iusticie fidei q̄ est in p̄putio
vt sit pr̄ oim credētiū ꝑ preputiū vt reputet̄ ⁊ illis
ad iusticiā. Et sit pr̄ circūcisionis: nō his tm̄ q̄ sunt
ex circūcisione: sed ⁊ his q̄ sectant̄ vestigia fidei q̄
est in p̄putio pr̄is nostri abrae. Nō eñ ꝑ legē pro C
missio abrae aut semini eius vt heres esset mundi
sed ꝑ iusticiā fidei. Si eni qui ex lege heredes sūt
exinanita est fides. abolita est ꝓmissio. Lex eñ irā
operatur. Ubi eñ nō est lex nec p̄uaricatio. Ideo
ex fide vt secūdū gratiā firma sit ꝓmissio omni se
mini. Nō ei q̄ ex lege est soluꝫ: sed ⁊ ei q̄ ex fide est
abrae q̄ pr̄ est oim nr̄m sicut scriptuꝫ est. Q: prēm Gen.17.a.
multaꝝ gentiū posui te añ deū cui credidisti: qui
viuificat mortuos ⁊ vocat ea q̄ non sunt tanq̄ꝫ ea
que sunt. Qui cōtra spē in speꝫ credidit vt fieret
pr̄ multaꝝ gentiū ſm qḋ dictū ē ei. Sic erit semē Gen.13.d.
tuū sicut stelle celi ⁊ arena maris. Et nō infirmat⁹ D
est in fide nec cōsiderauit corp⁹ suū emortuū cum
iā fere centū esset annoꝝ ⁊ emortuā vuluam sare.
In repromissione etiā dei nō hesitauit diffidētia
sed cōfortat⁹ est fide dās gloriam deo plenissime
sciēs q: q̄cūq̄ꝫ ꝓmisit de⁹ potens est ⁊ facere. Ido
⁊ reputatū est illi ad iusticiā. Nō est aūt scriptum
tm̄ ꝓpter ipm̄ q: reputatū est illi ad iusticiā: sed ⁊
ꝓpter nos quib⁹ reputabit̄ credentib⁹ in eū qui
suscitauit iesum xp̄m dn̄m nostrū a mortuis: q̄ tra
ditus est ꝓpter delicta nr̄a ⁊ resurrexit propter iu
stificationem nostram.

¶ C.S. Apostolus ostendit virtuteꝫ fidei in cre
dentiū iustificatiōe: qm̄ regnauit mors ab adam
vsq̄ꝫ ad christum. v.

Iustificati ergo ex fide pacē habeamus A
ad deū ꝑ dn̄m nr̄m iesuꝫ xp̄m ꝑ quē ha
bemus accessum ꝑ fidē in gratiā istam
in q̄ stam⁹ ⁊ gloriamur in spe glīe filioꝝ
dei. Nō solū aūt sed ⁊ gloriamur in tribulationib⁹
sciētes q̄ tribulatio patientiaꝫ operat̄. patientia Jaco.1.a
aūt ꝓbationē. ꝓbatio ṽo spē. spes aūt nō cōfun=

dit:qz charitas dei diffusa est in cordibus nostris
per spm sanctũ q̃ datus est nobis. Ut quid em̃ xp̃s
cũ adhuc infirmi essem⁹ secũduz tẽpus p impijs
mortu⁹ est? Uix em̃ p iusto q̃s morit. nam p bono
B forsitan q̃s audeat mori? Cõmẽdat aũt charitatẽ
hebre.9.d. suã de⁹ in nobis: qm̃ si cũ adhuc pctõres essemus
1.pe.3.d. secũdũ tẽpus xp̃s p nobis mortu⁹ est: multo igit
magis nũc iustificati in sanguine ipsi⁹ salui erim⁹
ab ira p ipm. Si em̃ cũ inimici essem⁹ reconciliati
sum⁹ deo p mortẽ filij ei⁹ multomagis recõciliati
salui erim⁹ in vita ipsius. Nõ solũ aũt sed z gloria
mur in deo p dñm nostrũ iesum xp̃m p quẽ nũc re
conciliationẽ accepim⁹. Propterea sicut p vnum
hoiem pctm̃ in hũc mũdũ intrauit: z p pctm̃ mors
et ita in oẽs hoies mors ptrãsijt: in q̃ oẽs peccaue
C runt. Usqz ad legẽ em̃ peccatũ erat in mũdo. Pec
catũ aũt nõ imputabat: cũ lex nõ esset: sed regna=
uit mors ab adã vsqz ad moysen: etiaz in eos q̃ nõ
peccauerũt in similitudinẽ preuaricationis ade:
qui est forma futuri: sed nõ sicut delictum ita z do
num. Si eni vni⁹ delicto multi mortui sunt: mul=
tomagis gr̃a dei z donũ in gr̃a vni⁹ hois iesu xp̃i
in plures abũdauit. Et nõ sicut p vnũ pctm̃ ita et
donũ. Nã iudiciũ q̃dẽ ex vno in cõdẽnationẽ: gr̃a
aũt ex multis delictis in iustificationẽ. Si ei vni⁹
delicto mors regnauit p vnũ: multomagis abun=
dantiã gr̃e z donationis z iusticie accipiẽtes in vi
D ta regnabũt p vnũ iesum xp̃m. Igit sicut p vnius
delictũ in oẽs hoies in cõdẽnationẽ: sic z p vnius
iusticiã in oẽs hoies in iustificationez vite. Sicut
eni p inobediẽtiã vni⁹ hois pctõres cõstituti sunt
multi: ita z p vni⁹ obeditionẽ iusti cõstituent mul
ti. Lex aũt subintrauit vt abundaret delictũ. Ubi
aũt abũdauit delictũ: supabũdauit z gr̃a. vt sicut
regnauit peccatum in mortẽ: ita z gr̃a regnet per
iusticiam in vitã eternam: p iesum xp̃m dñm nr̃m
C. S. Declarat apl̃s in pctis nõ esse manẽduz
z q sit vtuose opandum. vi.
A Quid ergo dicem⁹? Manebim⁹ in pctõ vt
gr̃a abundet? Absit. Qui em̃ mortui su
m⁹ pctõ quõ adhuc viuem⁹ in illo? An
ignoratis fr̃es: qz q̃cũqz baptisati sum⁹
in xp̃o iesu: in morte ipius baptizati sum⁹? Conse
pulti eni sum⁹ cũ illo p baptismũ in mortẽ vt quõ
xp̃us surrexit a mortuis p gl̃am patris: ita z nos
Eph.4.a in nouitate vite ambulem⁹. Si eni cõplãtati facti
Col.3.b. sumus similitudini mortis eius: sil' z resurrectõis
erim⁹. Hoc sciẽtes qz vet⁹ hõ noster sil' crucifixus
est vt destruat corpus pcti: vt vltra nõ seruiamus
B pctõ. Qui em̃ mortu⁹ est: iustificat⁹ est a pctõ. Si
aũt mortui sum⁹ cũ xp̃o: credim⁹ qz sil' etiã viuem⁹
cũ illo: scientes q xp̃s resurgẽs ex mortuis iã nõ
morit: mors illi vltra nõ dñabit. q em̃ mortu⁹ est
pctõ mortu⁹ ẽ semel: q aũt viuit: viuit deo. Ita et
vos existiate vos mortuos q̃dẽ esse pctõ: viuẽtes
aũt deo i xp̃o iesu. Nõ g̃ regnet pctm̃ i vr̃o mortali
C corpore vt obediatis cõcupiscentijs ei⁹. Sz neqz
exhibeatis mẽbra vr̃a arma iniq̃tatis peccato: sz
exhibete vos deo tanq̃ ex mortuis viuẽtes: z mẽ
bra vestra arma iusticie deo. Pctm̃ eni vobis non
dñabit. Nõ eni sub lege estis sed sub gr̃a. Quid er
go? Peccabim⁹ qm̃ nõ sum⁹ sub lege sed sub gr̃a?
Absit. An nescitis qm̃ cui exhibetis vos seruos
ad obediẽdũ: serui estis ei⁹ cui obedistis siue pcti
ad mortẽ siue obeditionis ad iusticiã? Gr̃as autẽ
deo q fuistis serui pcti obedistis autẽ ex corde in
eã formã doctrine in q̃ traditi estis. Liberati aũt
a pctõ serui facti estis iusticie. Humanũ dico pro
pter infirmitatẽ carnis vestre. Sicut em̃ exhibui D
stis mẽbra vestra seruire immũdicie z iniquitati
ad iniquitatẽ: ita nunc exhibete mẽbra vestra ser
uire iusticie in sanctificationẽ. Cũ em̃ serui essetis Johã.8.d.
peccati: liberi fuistis iusticie. Quẽ ergo fructũ ha Esaie.1.g.
buistis tũc in illis in q̃b⁹ nunc erubescitis? Nam eze.36.g
finis illoꝝ mors est. Nũc vo liberati a pctõ. serui
aũt facti deo habetis fructũ vr̃m i sctificationẽ. fi
nem vo vitã eternã. Stipendia em̃ peccati mors
gratia aũt dei vita eterna: in xp̃o iesu dño nostro
C. S. Ponit apl̃s cessationẽ legis veteris que
est lex mortis: z tractat de lege fomitis. vii.
An ignoratis fratres (sciẽtibus em̃ legẽ
loquor) qz lex in hoie dñat quãto tẽpore A
viuit. Nã que sub viro est mulier: viuen 1.cho.7.g
te viro alligata est legi. Si aũt mortuus
fuerit vir ei⁹ soluta est a lege viri. Igit viuente vi
ro vocabit adultera: si fuerit cũ alio viro: si autez
mortu⁹ fuerit vir ei⁹ liberata est a lege viri: vt non
sit adultera: si fuerit cũ alio viro. Itaqz fr̃es mei et
vos mortificati estis legi p corp⁹ xp̃i vt sitis alte=
rius: qui ex mortuis resurrexit vt fructificetis deo
Cũ em̃ essem⁹ in carne: passiones pctõꝝ q̃ p legẽ
erãt operabant in mẽbris nostris vt fructificarẽt
morti. Nũc aũt soluti sum⁹ a lege mortis in q̃ deti B
nebamur: ita vt seruiamus in nouitate spũs z nõ
in vetustate littere. Quid ergo dicem⁹? Lex pec
catum est? Absit. Sed peccatũ nõ cognoui nisi p
legem. Nã cõcupiscẽtiã nesciebaz: nisi lex diceret
Nõ cõcupisces. Occasione aũt accepta peccatũ Exo.20.c
p mãdatũ opatũ est in me oẽz ɔcupiscentiã. Sine Deut.5.b
lege em̃ pctm̃ mortuũ erat. ego aũt viuebã sine le
ge aliquãdo. Sed cũ venisset mãdatũ: peccatũ re
uixit. Ego aũt mortu⁹ sum z inuentũ est michi mã
datum q̃d erat ad vitã: hoc esse ad mortẽ. Nã pec C
catũ occasione accepta p mãdatũ seduxit me: z p
illud occidit. Itaqz lex q̃dẽ sancta z mãdatũ san Ti.1.b.
ctum z iustũ z bonũ. Q̃d ergo bonũ est. mihi factũ
est mors? Absit. Sz pctm̃ vt appareat peccatũ p
bonũ operatũ est mihi mortẽ: vt fiat supra modũ
peccans peccatũ p mãdatũ. Scim⁹ em̃ qz lex spi=
ritualis est. Ego aũt carnalis sum: venũdatus sub
pctõ. Quod em̃ operor nõ intelligo. Nõ em̃ q̃d vo
lo bonũ: hoc ago: sed q̃d odio malũ: illud facio. Si
aũt q̃d nolo illud facio: cõsentio legi qm̃ bona est.
Nũc aũt iã nõ ego operor illud sed q̃d habitat in
me peccatũ. Scio em̃ qz nõ habitat in me: hoc est
in carne mea bonũ. Nã velle adiacet michi: perfi
cere aũt bonũ nõ inuenio. Nõ em̃ q̃d volo bonuz D
hoc facio: sed quod nolo malũ hoc ago. Si aũt q̃d
nolo illud facio: iã nõ ego operor illud: sed q̃d ha=
bitat in me pctm̃. Inuenio igit legẽ volenti michi
facere bonũ qm̃ mihi malũ adiacet. Condelector
em̃ legi dei secũdũ interiorẽ hoiem. Uideo autez
aliã legẽ in mẽbris meis repugnantẽ legi mentis
mee: z captiuantẽ me in lege peccati q̃ est in mem
bris meis. Infelix ego hõ q̃s me liberabit de cor=
pore mortis hui⁹? Gr̃a dei p iesũ xp̃m dñz nostrũ

Igitur egoipse mente seruio legi dei: carne autē legi peccati

C L. S. Ostēdit legi xp̄i esse firmiter adherēdū q̄m sua lex est lex vite & lex spiritus. viij.

A Nihil ergo nūc dānationis est his q̄ sūt in xp̄o iesu qui nō secūdū carnē ambulant. Lex em̄ sp̄us vite in xp̄o iesu: liberauit me a lege peccati & mortis. Nā qd̄ impossibile erat legi in q̄ infirmabat̄ p̄ carnē: de⁹ filium suū mittēs in similitudinē carnis pc̄ti: & de pc̄tō dānauit pc̄m in carne: vt iustificatio legis impleret̄ in nobis qui nō secūdū carnē ābulam⁹ sed scd̄m sp̄m. Qui em̄ secundū carnē sunt: q̄ carnis sunt sapiūt. q̄ v̄o secūdū sp̄m sunt q̄ sunt sp̄us

B sentiūt. Nā prudentia carnis mors est: prudentia aūt sp̄us vita & pax. Qm̄ sapiētia carnis inimica est deo. Legi em̄ dei nō est subiecta: nec em̄ potest. Qui aūt i carne sunt: deo placere nō possunt. Uos aūt in carne nō estis: sed in sp̄u si tn̄ sp̄us dei habitat in vobis. Si quis aūt sp̄m xp̄i nō habet: hic nō est eius. Si aūt xp̄s in vobis est: corp⁹ quidē mortuum est p̄pter pc̄m. sp̄us v̄o viuit p̄pter iustificationē. q̄ si sp̄us eius qui suscitauit iesum a mortuis hītat in vobis: q̄ suscitauit iesum xp̄m a mortuis viuificabit & mortalia corpora v̄ra propter in

C habitantem sp̄m eius in vobis. Ergo frēs debitores sum⁹ nō carni vt secūdū carnē viuam⁹. Si em̄ secundū carnē vixeritis moriemini. Si aūt sp̄u facta carnis mortificaueritis viuetis. Quicūq̄ em̄

2.Ti.1.b sp̄u dei agunt̄ hi sunt filij dei. Non em̄ accepistis sp̄m seruitutis iterū in timore: sed accepistis spiri

Gala.4.a. tum adoptionis filioꝝ dei: in q̄ clamam⁹ abba pr̄. Ipse em̄ sp̄us testimoniū reddit sp̄ui nr̄o q̄ sum⁹

1.cho.12.b filij dei. Si aūt filij & heredes: heredes quidē dei.

Hebr.4.d coheredes aūt xp̄i: si tn̄ cōpatimur vt et glorificemur. Existimo em̄ q̄ nō sunt condigne passiones

D hui⁹ t̄poris ad futurā gloriā que reuelabit̄ in nobis. Nā expectatio creature reuelationem filioꝝ dei expectat. Uanitati enim creatura subiecta est nō volens. sed propter eū q̄ subiecit eā in spe. q̄a et ipsa creatura liberabit̄ a seruitute corruptiōis in libertatē glīe filioꝝ dei. Scim⁹ em̄ q̄ oīs crea-

E tura ingemiscit & parturit vsq̄ adhuc. Nō solū autem illa: sed & nosip̄i p̄mitias sp̄us habētes & ipsi intra nos gemim⁹ adoptionē filioꝝ dei expectātes redēptionē corporis nr̄i. Spe em̄ salui facti sumus. Spes aūt que videt̄ nō est spes. Nam qd̄ videt q̄s quid sperat? Si aūt qd̄ nō videmus speramus: per patiētiā expectam⁹. Silr̄ aūt & sp̄us adiuuat infirmitatē nostrā. nā q̄d orem⁹ sicut oportet nescim⁹. sed ipse sp̄us postulat p̄ nobis gemitibus inenarrabilibus. Qui aūt scrutat̄ corda: scit q̄d desideret sp̄us. q̄ secūdū deū postulat p̄ sanctis. Scim⁹ aūt q̄m diligētib⁹ deū: oīa cooperantur in bonū his q̄ secūdū p̄positū vocati sunt san

F cti. Nā quos p̄sciuit & p̄destinauit cōformes fieri imaginis filij sui vt sit ipse primogenit⁹ in multis fratrib⁹. Qs aūt p̄destinauit hos & vocauit. et q̄s vocauit hos & iustificauit. quos aūt iustificauit illos & magnificauit. Quid ḡ dicem⁹ ad hec? Si de⁹ p̄ nobis q̄s cōtra nos? Qui etiā p̄prio filio suo nō pepercit: sed p̄ nobis oībus tradidit illum quō nō etiā cū illo oīa nobis donauit? Quis accusabit aduersus electos dei? De⁹ q̄ iustificat. Quis

G est q̄ cōdēnet? xp̄s iesus q̄ mortuus est. imo q̄ & resurrexit: q̄ est ad dexterā dei: q̄ etiā interpellat p̄ nobis. Quis ergo nos separabit a charitate xp̄i? tribulatio an angustia. an fames. an nuditas. an periculū. an p̄secutio. an gladi⁹? Sicut scriptū ē. Psa.43.

Q̄r p̄pter te mortificamur tota die. Estimati sumus sicut oues occisiōis: sed in his oībus superamus: p̄pter eū q̄ dilexit nos. Cert⁹ sum em̄: q̄ neq̄ mors: neq̄ vita: neq̄ angeli: neq̄ principatus: neq̄ virtutes: neq̄ instantia: neq̄ futura: neq̄ fortitudo: neq̄ altitudo: neq̄ profundū: neq̄ creatura alia poterit nos separare a charitate dei: que est in xp̄o iesu dn̄o nostro.

C L. S. Dolet ap̄ls de iudeoꝝ obstinatione: & iudeos a p̄missione patrū nō esse frustratos ōdit: & gentiles vocatos esse cōmemorat. ix. A

Ueritatē dico in xp̄o iesu: nō mētior: testimoniū michi perhibēte cōsciētia mea in sp̄usancto q̄m tristicia michi magna est & cōtinuus dolor cordi meo. Optabam em̄ egoipse anathema esse a xp̄o p̄ fratrib⁹ meis q̄ sunt cognati mei secūdū carnē q̄ sunt israelite: quoꝝ adoptio est filioꝝ: & gloria & testamētū & legislatio & obsequiū & promissa: quoꝝ p̄res ex quibus est xp̄s secūdū carnē q̄ est sup oīa de⁹ benedictus in secula: amē. Non aūt q̄ exciderit v̄bū dei. supra.1.c.

B Nō eī oēs q̄ ex circūcisione sunt israel: hi sunt israelite: neq̄ q̄ semen sunt abrae oēs filij: sed in isaac Gen.21.b

vocabit̄ tibi semen. i. non q̄ filij carnis: hi filij dei Gala.4.d.

sed qui filij sunt p̄missionis: estimant̄ in semine.

Promissionis em̄ v̄bū hoc est: secūdū hoc tēp⁹ veniam: & erit sare fili⁹. Nō solū aūt illa: sed & rebeca Gen.18.b Gen.25.c

ex vno cōcubitu habēs isaac patris nostri. Cū eī C

nondū nati fuissent aut aliquid boni egissent aut mali vt secūdū electionē p̄positū dei maneret: nō

ex operibus sed ex vocante dictū est ei: q̄ maior Gene.25.c

seruiet minori: sicut scriptū est Jacob dilexi. Esau Mala.1.a

aūt odio habui. Quid ergo dicemus? Nūquid iniq̄tas apud deū? Absit. Moysi em̄ dixit. Miserebor Exo.33.d

cui misertus sum: & miam p̄stabo cū miserebor.

D Igitur nō volētis neq̄ currētis: sed miserētis est

dei. Dicit em̄ scriptura pharaoni. Q̄r in hoc ip̄m Exo.9.d.

excitaui te vt ōdā in te v̄tutē meā: & vt annūciet̄ nomē meū i vniuersa t̄ra. Ergo cui⁹ vult miseret̄: & quē vult indurat. Dicis itaq̄ michi. Quid adhuc q̄ritur? Uoluntati em̄ ei⁹ q̄s resistit? O hō tu q̄s es q̄ E

respōdeas deo? Nūqd̄ dicit figmentū ei q̄ se finxit q̄d esaie.45.b

me fecisti sic? An nō habet potestatē figul⁹ luti ex Hiere.18.a.

eadē massa facē aliud quidē vas i honorē: aliud v̄o in cōtumeliā? q̄ si de⁹ volēs ostēdere irā: & notā facere potētiā suā sustinuit in multa patiētia vasa ire apta in interitū vt ostēderet diuitias glorie sue in vasa mīe que p̄parauit in gloriā. Quos et vocauit nō solū ex iudeis: sed etiā ex gētib⁹: sicut

in osee dicit. Uocabo nō plebē meā: plebē meam: osee.2.d.

& nō dilectā: dilectā. & nō miam cōsecutā: miam cō 1.pe.2.b.

secutā. Et erit in loco vbi dictum est eis: nō plebs mea vos: ibi vocabunt̄ filij dei viui. Esaias autē

clamat p̄ israel. Si fuerit nūer⁹ filioꝝ israel tāq̄ Esaie.10.c.

arena maris reliquie salue fiēt. Uerbū em̄ cōsummans & abbreuiās in equitate: q̄r v̄bū breuiatum

faciet dn̄s sup terrā. Et sicut p̄dixit esaias: nisi do esaie.1.c

minus sabaoth reliquisset nobis semē: sicut sodo
ma facti essem⁹: ꝛ sicut gomorra similes fuissem⁹.
G Quid ergo dicemus? Qđ gētes que nō sectabā
tur iusticiā apprehēderūt iusticiā: iusticiam aūt q̄
ex fide est. israel ṽo sectādo legē iusticie in legē iu
sticie nō peruenit. Quare? Q: nō ex fide: sed qua
si ex opibus. Offenderūt em̄ in lapidē offensionis
esaie.28.d. sicut scriptū est. Ecce pono in syon lapidē offensi
onis ꝛ petram scandali: ꝛ oīs q̄ credit in eū nō cō=
fundetur.

¶ C.S. Orat apostolus pro iudeis ostendens q̄
iusticia faciens dignuȝ vita eterna: solum ex lege
et fide christi.

x.

A Fratres: voluntas quideȝ cordis mei et
obsecratio ad deū fit pro illis in saluteȝ
Testimoniuȝ em̄ phibeo illis: q̄ emula
tionē quidē dei habēt: sed nō secūdū sci
entiā. Ignorātes em̄ iusticiā dei ꝛ suā querentes
statuere: iusticie dei nō sunt subiecti. Finis em̄ le=
B gis xp̄s ad iusticiā oī credēti. Moyses em̄ scripsit
Leui.18.a. qm̄ iusticiā que ex lege est q̄ fecerit homo viuet in
Deut.30.c. ea. Que aūt ex fide est iusticia sic dicit. Ne dixerꝭ
in corde tuo qs ascēdet in celuȝ. i. xp̄m deducere:
aut qs descēdet in abyssū: hoc est xp̄m a mortuis
reuocare. Sȝ qđ dicit scriptura? Prope est ṽbū i
ore tuo ꝛ i corde tuo. Hoc ē ṽbū fidei qđ p̄dicam⁹
q: si cōfitearis in ore tuo dn̄m iesum: ꝛ i corde tuo
credideris q̄ de⁹ illū suscitauit a mortuis: saluus
eris. Corde em̄ creditur ad iusticiā: ore aūt cōfes=
esaie.28.d. sio fit ad salutē. Dicit em̄ scriptura. Oīs q̄ credit i
C illū nō cōfundet. Nō em̄ est distinctio iudei ꝛ gre
2.cho.8.b ci. Nā idē dn̄s oīm: diues in oēs q̄ inuocant illum
Johel.2.g Oīs em̄ q̄cūq; inuocauerit nomē dn̄i saluus erit.
mar.13.c. Quō ergo inuocabūt in quē nō crediderūt? Aut
Act.2.a quō credēt ei quē nō audierūt. Quō aūt audient
esaie.52.b. sine predicāte? Quō ṽo p̄dicabūt nisi mittant: sicˀ
nau.1.b. scriptū est. Q̄ speciosi pedes euāgelizantiū paceȝ
esaie.53.a. euāgelizātiū bona: sed nō oēs obediūt euangelio
Johā.12.f. Esaias ei dicˀ. Dn̄e qs credidit auditui nr̄o. Ergo
D fides ex auditu: audit⁹ aūt p ṽbū xp̄i: sed dico. Nū
psal.18. qđ nō audierūt. Et q̄dē i oēm t'rā exiuit son⁹ eoꝝ: ꝛ
i fines orbis terre ṽba eoꝝ. sed dico. nūqđ israel
deut.32.e nō cognouit? Prim⁹ moyses dixit. Ego ad emula
tionē vos adducā in oēm gētē: in gētē insipienteȝ
esaie.65.a. in irā vos mittā. Esaias aūt audet ꝛ dicit. Inuēt⁹
sum a nō querētib⁹ me: palā apparui his q̄ me nō
interrogabāt. Ad isrl̄ aūt dicit. Tota die expādi
man⁹ meas ad pplm̄ nō credētē sed contradicen
tem michi.

¶ C.S. Reprimit apl̄s insultationeȝ gētiliū cōtra
iudeos. ꝛ ponit iudeoꝝ p̄sētē excecationē ꝛ cōclu
ditur p̄funditas sapiētie diuine.

xi.

A Dico ergo: nūquid de⁹ repulit pplm̄ suū
Absit. naȝ ꝛ ego israelita sum ex semine
abraā de tribu beniamin. nō repulit de
us plebē suā quaȝ presciuit. An nescitis
in helia qđ dicit scriptura quēadmoduȝ interpel
3.Re.16.b lat deū aduersus israel? Dn̄e p̄phetas tuos occi=
derūt altaria tua suffoderūt ꝛ ego relict⁹ sum sol⁹:
ꝛ querūt aīam meā: sed qđ dixit illi diuinū r̄nsum
Ibidem.b Reliqui michi septē milia viroꝝ qui nō curuaue=
rūt genua āte baal. Sic ḡ ꝛ in hoc tp̄e reliq̄e secū
dum electionē grē dei salue facte sunt. Si aūt grā

iā nō ex opib⁹. Alioqui grā iā nō est grā. qđ ergo?
Qđ q̄rebat israel hoc nō est cōsecut⁹: electio autē
cōsecuta est: ceteri ṽo excecati sunt sicut scriptum
est. Dedit illis de⁹ sp̄m cōpunctionis: oculos vt nō B
videāt: ꝛ aures vt nō audiāt: vsq; in hodiernū diē esaie.9.c
Et dauid dixit. Fiat mēsa eoꝝ corā ipsis in laque
um ꝛ in captionē: ꝛ in scādalū ꝛ in retributionem Ps.68.
illis. Obscurent oculi eoꝝ ne videāt ꝛ dorsum eo
rum semp incurua. Dico ego. Nunqđ sic offende
rūt vt caderēt? Absit. Sed illoruȝ delicto: sal⁹ est
gētib⁹ vt illos emulent. q̄ si delictuȝ illoꝝ diuitie
sunt mūdi ꝛ diminutio eoꝝ diuitie gentiū: quāto
magis plenitudo eoꝝ? Uobis ei dico gentib⁹. q̄
diu q̄dē ego sum gētiū apl̄s: ministeriū meum ho
norificabo: si q̄ mō ad emulandū p̄uocē carnē me
am ꝛ saluos faciā aliq̄s ex illis. Si em̄ amissio eo=
rum recōsiliatio est mūdi q̄ assumptio nisi vita ex
mortuis. q̄ si delibatio sancta est ꝛ massa. Et si ra
dix sancta: ꝛ rami. q̄ si aliq̄ ex ramis fracti sunt: tu C
autē cū oleaster esses insertus es in illis ꝛ socius
radicis ꝛ pinguedinis oliue fact⁹ es noli gloriari
aduersus ramos. q̄ si gl̄iaris nō tu radicē portas
sed radix te. Dicis ergo. Fracti sunt rami vt ego
inserar. Bn̄ p̄pter icredulitatē fracti sunt. Tu au
tem fide stas: noli altū sapere sed time. Si em̄ de
us naturalib⁹ ramis nō pepercit ne forte nec tibi
pcat. vide ḡ bonitatē ꝛ seueritatē dei. In eos q̄dē
q̄ ceciderūt seueritatē: in te aūt bonitatē dei si p=
māseris in bonitate. Alioq̄n ꝛ tu excideris. Sed
et illi si nō pmāserint in incredulitate inserentur.
Potens est em̄ de⁹ iterū inserere illos. nam ꝛ si tu
ex naturali excisus es oleastro: ꝛ cōtra naturā in=
sertus es in bonā oliuā: quāto magis hi q̄ secūdū
naturā inserentur sue oliue? Nolo em̄ vos ignora
re fratres misteriū hoc: vt nō sitis vobisipsis sapi
entes. q: cecitas ex parte cōtingit in israel donec
plenitudo gentiū intraret: et sic oīs israel saluus
fieret sicut scriptū est. Ueniet ex syon q̄ eripiat et D
auertat impietatē ab iacob. Et hoc illis a me te= esaie.59.d.
stamētū cū abstulero pctā eoꝝ. Secūdū euāgeliū
q̄dē inimici p̄pter vos: secūdū electionē aūt k̄mi
p̄pter p̄res. Sine penitētia em̄ sunt dona ꝛ voca
tio dei. Sicut em̄ aliq̄n ꝛ vos credidistis deo. nūc
aūt miam cōsecuti estis p̄pter incredulitatē illo=
rum ita ꝛ isti nūc nō crediderūt in vestrā miam vt
ꝛ ipsi miam cōsequātur. Cōclusit em̄ de⁹ oīa in in=
credulitate vt oīm misereat. O altitudo diuitiaꝝ
sapiētie ꝛ sciētie dei. q̄ in cōprehēsibilia sunt iudi
cia ei⁹ ꝛ inuestigabiles vie eius. Quis em̄ cogno sapiē.9.c.
uit sensuȝ dn̄i: aut qs ꝯsiliari⁹ ei⁹ fuit: aut qs prior esaie.40.c
dedit illi ꝛ retribuet ei? Q̄m ex ipso ꝛ p ipsuȝ ꝛ in 1.cho.2.d
ipso sunt oīa. ipsi honor ꝛ gloria in secula seculoꝝ infra.16.d.
amen.

¶ C.S. Instruit apl̄s romanos taȝ in his q̄ sunt
ad deū q̄ in his q̄ sunt ad proximū.

xii.

A Obsecro itaq; vos fr̄es p miaȝ dei: vt ex
hibeatis corpa vr̄a hostiā viuentē san= phil.4.d.
ctam: deo placētē: rationabile obsequi
um vestrū. Et nolite cōformari huic se=
culo sed renouamini in nouitate sensus vr̄i vt p= Ephe.5.d
betis q̄ sit volūtas dei bona ꝛ beneplacens ꝛ pfe= 1.thes.4.a.
cta. Dico enim p grām q̄ data est michi omib⁹ qui
sunt inter vos: non plus sapere q̄ oportet sapere:

sed sapere ad sobrietatē ꝛ vnicuiqꝫ sicut deꝰ diui-
B sit mensurā fidei. Sicut em̄ in vno corpore multa
.cho .12. b mēbra hēmꝰ (oīa aūt mēbra nō eūdē actū habēt)
Eph.4.a ita multi vnū corpꝰ sumꝰ in xp̄o. singuli autē alter
alteriꝰ mēbra habētes donatiōes secūdū grām q̄
data est nobis differētes. Siue pphetiā secūduz
rationē fidei: siue ministeriū in ministrādo: siue q̄
C docet in doctrina. Qui exhortatur in exhortando
Amos.5.a Qui tribuit in simplicitate. q̄ pest in sollicitudie.
Ephe.4.c. q̄ miseretur in hilaritate. Dilectio sine simulatione.
1.pe.1.c. Odiētes malū: adherētes bono. Charitatem fra
1.pe.5.b. ternitatis inuicē diligētes: honore inuicē preue-
nietes. Sollicitudine nō pigri: spū feruētes: dño
seruientes. Spe gaudētes in tribulatione patiē-
tes: orōni instātes Necessitatib' sanctoꝝ cōmuni
hebre.13.a. cantes: hospitalitatē sectātes. Bñdicite psequen
D tibus vos. Bñdicite ꝛ nolite maledicere. Gaude
re cū gaudētibus: flere cū flentibꝰ. Idipsum inui
cem sentiētes. Nō alta sapientes: sed humilibꝰ cō
puer.3.a. sentiētes. Nolite esse prudētes apud vosmetipsos
esaie.5.c Nulli malū p malo reddētes: prouidentes bona:
puer.20.c. nō tm̄ corā deo sed etiā corā oībus hoīb'. Si fieri
1.pe.3.b. potest qđ ex vobis est: cū oībus hoībus pacē ha
2. coꝛ.8.d. bentes. Nō vosmetipsos defendētes kmi: sed da
Hebr.12.d te locū ire. Scriptū est em̄. Mihi vindictā: ꝛ ego
Deut.32.e. retribuā dicit dñs. Sed si esurierit inimicꝰ tuꝰ ci-
hebre.10.f. ba illū: si sitit: potū da illi. Hoc em̄ faciēs carbōes
puer.25.c. ignis cōgeres sup caput eiꝰ. Noli vinci a malo: sz
vince in bono malum.

C.S. Docet apl̄us minores obedire superiori
bus p subiectione ꝛ dilectionem. xiij.

A Omis aīa potestatibꝰ sublimioribꝰ subdi
sapiē.6.a ta sit. Nō est ei ptās nisi a deo. Que au
tem sunt: a deo ordinata sunt. Itaqꝫ q̄
resistit potestati: dei ordinatiōi resistit.
Qui aūt resistūt ipsi sibi dānationē acquirūt. Nā
B pricipes non sunt timori boni opis: sed mali. Vis
aūt nō timere potestatē: Bonū fac: ꝛ habebis lau
dē ex illa. Dei em̄ minister est tibi in bonū. Si au
tem malū feceris: time. Nō em̄ sine causa gladiuz
portat. Dei em̄ minister est vindex in irā ei q̄ ma
lum agit. Ideoqꝫ necessitate subditi estote. nō so
lum ppter irā: sed etiā ppt̄ cōscientiā. Ideo em̄ ꝛ
tributa p̄statis. Ministri em̄ dei sunt: in hoc ipsum
mat.22.e seruiētes. Reddite ḡ oībꝰ debita. Cui tributū tribu
tū. cui vectigal vectigal. cui timorē timorē. cui ho
C norē: honorē. Nemini q̄cq̄ debeatis nisi vt inuicē
Deut.5.d diligatis. Qui em̄ diligit primū: legē impleuit. Nā
non adulterabis: non occides: nō furaberis: non
falsum testimoniū dices: non concupisces: ꝛ si qđ
Leui.19.b. est aliud mādatum in hoc ṽbo instauratur. Diliges
mat.22.d primū tuū sicut teipsum. Dilectio primi malum
Gala.5.c nō operatur. Plenitudo ergo legis est dilectio. Et
Iaco.2.d hoc sciētes tēpus: q2 hora est iā nos de somno sur
gere. Nūc eī ppior est nr̄a salus: q̄ cū credidimꝰ.
Nox pcessit: dies aūt appropinquauit. Abiiciamꝰ
ḡ opa tenebrarū ꝛ induamur arma lucis: sic vt in
die honeste āmbulemꝰ. Nō in comessatiōibꝰ ꝛ ebrie
Luce.21.g tatibus nō in cubilibꝰ ꝛ impudicitiis: nō in cōten
Gala.5.e. tione ꝛ emulatione: sed induimini dñm iesuz xp̄z
1.Pe.2.b. ꝛ carnis curā ne feceritis in desideriis.

C.S. Apl̄s maiores hortatur ne inferiores ɔtēnēt
aut eos scādalisent: sed eos pacifice edificet. xiiij.

Infirmū aūt in fide assumite nō in disce A
ptationibꝰ cogitationū. Aliꝰ em̄ credit
se māducare oīa. Qui aūt infirmus est
olꝰ māducet. Is q̄ māducat nō mādu-
cātē nō spernat. ꝛ q̄ nō māducat mādu
cātē nō iudicet. Deꝰ em̄ illū assumpsit. Tu qui es: Iaco.4.c.
q̄ iudicas alienū seruū: Dño suo stat aut cadit. Sta
bit aūt. Potēs est em̄ deꝰ statuere illū. Nā aliꝰ iu
dicat diē inter diē. Aliꝰ aūt iudicat oēm diē. Vnus-
quisqꝫ in suo sensu abundet. Qui sapit diē dño sa
pit. ꝛ q̄ māducat dño māducat. Grās em̄ agit do. B
Et qui nō māducat: dño nō māducat: ꝛ grās agit
deo. Nemo em̄ nr̄m sibi viuit: ꝛ nemo sibi moritur.
Siue em̄ viuimꝰ: dño viuimꝰ. siue morimur: dño
morimur. Siue ḡ viuimꝰ siue morimur dñi sumus
In hoc em̄ xp̄s mortuꝰ est ꝛ resurrexit vt ꝛ viuoꝝ Iaco.4.c.
et mortuoꝝ dñetur. Tu aūt qđ iudicas fratrē tuū:
aut tu q̄re spernis fratrē tuū: Oēs em̄ stabimus
añ tribunal xp̄i. Scriptū est em̄. Viuo ego dicit do esaie.45.d
minus: qm̄ mihi flectetur oē genu: ꝛ oīs ligua cōfite phil.2.b
bitur deo. Itaqꝫ vnusq̄sqꝫ nr̄m p se rationē reddet 2.cho.2.b.
deo. Nō ergo ampliꝰ inuicē iudicemꝰ. Sed hoc iudi C
cate magis ne ponatis offendiculū frī vel scāda-
lum. Scio ꝛ cōfido in dño iesu: q2 nihil cōmune p
ipsuz. nisi ei q̄ existimat ad cōmune esse: illi cōmu
ne est. Si em̄ propt̄ cibū frater tuꝰ cōtristatur: iam
nō secūdū charitatē ambulas: noli cibo tuo illum
pdere p q̄ xp̄s mortuꝰ est. Non ergo blasphemet
bonū nr̄m. Nō est em̄ regnū dei esca ꝛ potꝰ: sed iu
sticia ꝛ pax ꝛ gaudium in spū sctō. Qui em̄ in hoc D
seruit xp̄o placet deo ꝛ pbatus est hoībus. Itaqꝫ
q̄ pacis sunt sectemur: ꝛ q̄ edificationis sunt inui-
cem custodiamꝰ. Noli ppter escā destruere opus Thi.1.d
dei. Oīa quidē sunt mūda: sed maluz est hoī qui p 1.cho.8.d
offendiculū māducat. Bonum est nō māducare
carnē ꝛ nō bibere vinū: neqꝫ in q̄ frater tuꝰ offen-
ditur: aut scādalisatur aut infirmatur. Tu fidē quā ha
bes penes temetipm̄: habe coram deo. Beatꝰ qui
nō iudicat semetipm̄ in eo q̄ pbat. Qui autē di
scernit: si māducauerit dānatꝰ est: quia nō ex fide
Omne aūt qđ nō est ex fide: peccatū est.

C.S. Hortatur maiores apostolꝰ vt infirmos
sustineant: ꝛ eos in bonum promoueant: ac se ex-
cusat apostolus car romanos corporaliter nō vi-
sitauerit. xv.

Ebemꝰ aūt nos firmiores imbecillitates A
infirmoꝝ sustinere ꝛ nō nobis placere
Vnusquisqꝫ ṽm primo suo placeat in
bonū: ad edificationē. Et ei xp̄s nō sibi
placuit: sed sicut scriptū est. Improperia iprope- psal.68.
rātiū tibi ceciderūt sup me. Quecūqꝫ em̄ scripta
sunt: ad nr̄am doctrinā scripta sunt vt p patiētiā B
ꝛ cōsolationē scripturaꝝ spē habeamꝰ. Deꝰ autē
patientie ꝛ solatii det vobis idipz sapere in alter
utrū secūdū iesum xp̄m: vt vnanimes vno ore ho-
norificetis deuz ꝛ patrē dñi nr̄i iesu xp̄i. Propter
qđ suscipite inuicē sicut et xp̄s suscepit vos in ho
norē dei. Dico em̄ xp̄m iesum ministrū fuisse circū
cisionis ppter ṽitatē dei ad cōfirmādas pmissio C
nes patrū: gētes aūt sup oīa honorate deuz sicut 2.Re.22.d
scriptū est. Propterea cōfitebor tibi in gētibꝰ dñe Psal.17.
ꝛ noī tuo cātabo. Et iterū dicit. Letamini gentes
cū plebe eiꝰ. Et iterū. Laudate oēs gētes dñm et Psal.116.

Esa.11.c magnificate eũ oẽs ppli. Et rursus esaias ait. Et
erit radix iesse: et q̃ exurget regẽ gẽ: eo: i eũ gẽtes
sperabũt. De⁹ aũt spei repleat vos oĩ gaudio ⁊
pace in credẽdo vt abũdetis i spe ⁊ ꝟtute spũssctĩ
Cert⁹ suꝫ aũt frẽs mei: ⁊ egoipse de vobis: qm̃ et
ipsi pleni estis dilectiõe: repleti oĩ sciã: ita vt possi
D tis alterutꝝ monere. Audacius aũt scripsi vobis
frẽs ex pte: tanq̃ꝫ in memoriã vos reducẽs ꝓpter
gratiã q̃ data est mihi a deo vt sim minister xp̄i ie
su in gẽtib⁹ sctificans euangeliũ dei vt fiat obla=
tio gentiũ accepta ⁊ sctificata in spũsctõ. Habeo
igiꝭ gloriã in xp̄o iesu ad deũ. Nõ ei audeo aliq̃d
loqui eoꝝ q̃ ꝑ me nõ efficit xp̄s in obediẽtiã gen=
tiũ in ꝟbo ⁊ factis in ꝟtute signoꝝ ⁊ ꝓdigioruꝫ in
ꝟtute spũssctĩ: ita vt ab hirl̄m ꝑ circuitũ vsq̃ꝫ ad il=
lyricũ repleuerim euangeliũ xp̄i. Sic aũt p̄dica=
E ui euãgeliũ hoc: nõ vbi noiatus est xp̄s ne sup alie
Esa.52.d nũ fundamẽtũ edificarẽ: sꝫ sicut scriptuꝫ est. Qm̃
q̃bus nõ est annũciatũ de eo videbunt: ⁊ q̃ nõ au=
dierunt de eo itelligent: ꝓpter qđ ⁊ ipediebar plu
rimũ venire ad vos ⁊ ꝓhibit⁹ suꝫ vsq̃ꝫ adhuc. Nũc
ꝟo vltert⁹ locũ nõ hñs in his regionib⁹: cupidita
tẽ aũt hñs veniendi ad vos ex multis iã precedẽti
bus ãnis: cũ in hyspaniã ꝓficisci cepo: spero ꝙ p̄=
teriens videã vos: ⁊ a vobis deducar illuc: si vobꝭ
primũ ex parte fruit⁹ fuero. Nũc igiꝭ ꝓficiscar in
F hirl̄m ministrare sctis. Probauerũt em̃ macedo=
nia ⁊ achaia collationeꝫ aliquã facere in paupes
scõꝝ q̃ sunt in hierl̄m. Placuit em̃ eis ⁊ debitores
1.coꝝ.6.b. sunt eoꝝ. Nã si spiritualiũ eoꝝ pticipes facti sũt
gẽtiles: debent ⁊ in carnalib⁹ ministrare eis. Hoc
igiꝭ cũ ꝯsummauero ⁊ assignauero eis fructũ hũc
ꝑ vos ꝓficiscar in hyspaniã. Scio aũt qm̃ veniẽs
ad vos: in abundãtia bñdictiõis xp̄i veniã. Obse
cro ĝ vos frẽs ꝑ dñm nostrũ iesum xp̄m ⁊ ꝑ chari
tatẽ scti spũs vt adiuuetis me in orõibus vestris
ꝓ me ad deũ: vt liberer ab infidelib⁹ q̃ sunt in iu=
dea: ⁊ obsequij mei oblatio accepta fiat in hierl̄m
sanctis vt veniã ad vos in gaudio ꝑ volũtatẽ dei
vt refrigerer vobiscũ. Deus aũt pacis sit cũ oĩbus
vobis Amen.

C. S. Proponit apl̄us quedã exempla bonoꝝ
hoim: ad imitandũ ⁊ ad ꝑseuerandũ inducit. xvj.

A Commendo aũt vobis Pheben sororẽ
nostrã q̃ est in ministerio eccl̄ie que est
cenchris: vt eã suscipiatis in dño digne
sctis: ⁊ assistatis ei in quocũq̃ꝫ negocio
vestri idiguerit. Etem̃ ipsa quoq̃ꝫ assistit multis ⁊
mihi ipsi. Salutate priscã ⁊ aq̃lã adiutores meos
in xp̄o iesu q̃ ꝓ aĩa mea suas ceruices supposue
rũt: quib⁹ nõ solũ ego grãs ago: sꝫ ⁊ cũcte eccl̄ie gẽ
tiũ ⁊ domesticã eccl̄am eoꝝ. Salutate ephenetũ
dilectũ michi: q̃ est primitiu⁹ eccl̄ie asie in xp̄o iesu
B Salutate mariã q̃ multũ laborauit in vobis. Sa
lutate andronicũ ⁊ iuliã cognatos ⁊ cõcaptiuos
meos q̃ sunt nobiles in apl̄is: q̃ ⁊ ante me fuerũt
in xp̄o iesu. Salutate ampliatũ dilectissimũ mihi
in dño. Salutate vrbanũ adiutorẽ nostrũ in xp̄o
iesu: ⁊ stachin dilectũ meũ. Salutate appellen ꝓ=
bũ in xp̄o. Salutate eos qui sunt ex aristoboli do
mo. Salutate Herodionem cognatũ meũ. Salu
tate eos qui sunt ex narcisci domo. qui sunt in do
mino. Salutate triphenã ⁊ triphosam q̃ laborant
in dño. Salutate persidã charissimã q̃ multum la
borauit i dño. Salutate rufum electum in dño: et
matrẽ eius ⁊ meã. Salutate asincretũ ⁊ phlegõ=
tam hermen patrobã hermã ⁊ q̃ cuꝫ eis sunt frẽs
Salutate philologũ ⁊ iuliam nereũ ⁊ sororẽ ei⁹. ⁊
olympiadẽ: ⁊ oẽs q̃ cũ eis sũt sctõs. Salutate iui C
cem in osculo sctõ. Salutant vos oĩa eccl̄ie xp̄i.
Rogo aũt vos frẽs vt obseruetis eos q̃ dissensio=
nes ⁊ offẽdicula p̄ter doctrinã quã vos didicistis
faciunt: ⁊ declinate ab illis. Huiuscemodi ei xp̄o Phil.3.d.
dño nostro nõ seruiunt: sed suo vẽtri: ⁊ per dulces
sermones ⁊ bñdictiones seducũt corda innocen=
tiũ. Uestra em̃ obediẽtia in oĩ loco diuulgata est
Gaudeo igiꝭ in vobis: sed volo vos sapiẽtes esse
in bono: ⁊ simplices in malo. Deus aũt pacis con
terat sathanã sub pedib⁹ vr̄is velociter. Grã dñi
nr̄i iesu xp̄i vobiscũ. Salutat vos thimotheus ad D
iutor me⁹ ⁊ lucius ⁊ iason ⁊ sosipater cognati mei
Saluto vos ego terti⁹ qui scripsi ep̄l̄am in dño.
Salutat vos caius hospes me⁹ ⁊ vniuersa eccl̄ia
Salutat vos erastus arcari⁹ ciuitatis: ⁊ q̃rt⁹ fraꝭ
Grã dñi nostri iesu xp̄i cũ oĩbus vobis amẽ. Ei au
tẽ qui potens est vos cõfirmare iuxta euangeliũ
meũ ⁊ p̄dicationẽ iesu xp̄i scd̄m reuelationẽ miste
rij tp̄ib⁹ eternis taciti: qđ nũc patefactũ est ꝑ scri
pturas ꝓphetaꝝ scd̄m p̄ceptũ eterni dei ad obedi=
tionẽ fidei in cũctis gentib⁹ cogniti soli sapienti
deo ꝑ iesum xp̄m: cui honor ⁊ gloria in secula secu supra.11.d.
lorum Amen.

Explicit ep̄l̄a Pauli ad romanos.

Incipit prolog⁹ in ep̄l̄am primã ad
Corinthios.

Epistola prima ad Corinthios: multas
causas diuersasq̃ꝫ ꝯplectiꝭ. Quaꝝ ptẽ
relatione fratrũ cognouit apl̄us. Par=
tim ipsoꝝ corithioꝝ sunt lr̄is indicate.
Nõnullas vero ꝓ officij sui cura aut ordinat aut
emendat: ⁊ varijs curationib⁹ medeꝭ diuersa in=
firmitate languẽtib⁹. Nã apđ eos primũ curatur
dissentiõis viciũ: qđ multi pseudo apl̄oꝝ vnitatẽ
itulerũt scindẽtes eccl̄ie: vt ꝓprij noia facerẽt se=
ctatores qđ his exprobrat ꝟbis apl̄us. Hoc autẽ 1.coꝝ.1.b.
dico qđ vnusquisq̃ꝫ vestrũ dicit. Ego q̃dẽ suꝫ pau
li: ego aũt appollo: ego ꝟo cephe: ego aũt xp̄i. Et
ob hoc q̃dẽ hoꝝ se dicit facere noim mentionẽ vt
multomagꝭ erubescãt id se facere sub falsoꝝ apl̄o
rũ noib⁹ qđ etiã si sub pauli ⁊ petri fieret noie dis
pliceret. Scđa cã eius iduciꝭ q̃ paterne obliti⁹ re 1.coꝝ.5.a.
uerẽtie vxorẽ sibi nõ erubuit facere de nouerca.
Qđ facin⁹ licet fornicationẽ appellauerit apl̄us
tñ ita ꝯdẽnauit: vt i vltionẽ facti autorẽ talis ope
ris dyabolo iudicauerit deputandũ: iposita iudi
cioꝝ ⁊ litiũ tertia q̃stione. Quarto loco matrimo
nioꝝ iura tractanꭍ his. Quinto loco ꝟginitatis
cõsiliũ velut e vicino ꝯiũgiꭍ. Sexto loco de esca=
rũ licẽtia disputaꭍ. Septimo atq̃ꝫ octauo loco de
attondendo viris: ⁊ mulieribus velando capite:
ac sacramentoꝝ cõmunione precipiꭍ. Nono loco
emulatio q̃ diuersitate donorũ spũaliũ nascebã=
tur sub exemplo membroꝝ ⁊ corporis castigatur

Decimo reſurrectiõis ſpes multis ⁊ argumẽtis ⁊
rõnibus approbat. Ultimo de colligẽdis ad ne=
ceſſitatẽ ſcõꝝ nõie charitatis cura vel edificatio
cultui ſponit. Interſerunt his pauca q̃ aut (vt q̃=
buſdã videt) pẽdent ex ſuperiorib⁹: aut hñt licet ꝓ
prias tñ paruulas actiones.

Explicit ꝓlogus.

Incipit argumentum.

Orinthij ſunt achaici: et hi ſilr ab aplo
audierũt verbũ ꝟitatis ⁊ ſubuerſi ſunt
multipharie a falſis aplis. Quidã a phi
loſophie ꝟboſa eloquẽtia: alij ſecta legꝭ
iudaice īducti ſunt. Hos reuocat aplus ad veraꝫ
fidẽ ⁊ euãgelicã ſapiam ſcribens eis ab epheſo ꝑ
timotheũ diſcipulũ ſuum.

Explicit argumentum.

Incipit epla Pauli ad Corīthios prima.

C.S. Laudat corīthios aplus: atqꝫ ad cõcor=
diã hortat illos q̃ dicunt ſe baptizatos a diuerſis
⁊ ꝙ de⁹ ſtultã fecerit ſapiam hui⁹ mũdi. Cap. j.

Aulus vo

A catus aplus ieſu xpi per
volũtatẽ dei: ⁊ ſoſthenes
frater ecclie dei q̃ eſt co=
rinthi. Scīficatꝭ in xpo
ieſu vocatis ſctis cũ oib⁹
q̃ inuocãt nomen dñi nři
ieſu xpi in oi loco ipſoruꝫ
⁊ nřo. Grã vobis et pax a deo pře nřo et dño ieſu
infra. 14. d xpo. Grãs ago deo meo ſemꝑ ꝓ vobis in grã dei
Infra eod q̃ data eſt vobis in xpo ieſu: q: in oib⁹ diuites facti
eſtis ī illo ī oi ꝟbo ⁊ in oi ſcia ſicẽ teſtioniũ xpi ↄfir=
matũ eſt in vobis: ita vt nihil vobis deſit ī vlla grã
expectãtib⁹ reuelatõeꝫ dñi nři ieſu xpi q̃ ⁊ ↄfirma
B bit vos vſqꝫ in finẽ ſine crimie: in die aduent⁹ dñi
1. theſ. 5. d. nři ieſu xpi. Fidelis de⁹ ꝑ quẽ vocati eſtis in ſocie
infra. 10. a. tatẽ filij ei⁹ ieſu xpi dñi nři. Obſecro aũt vos frẽs
ꝑ nomẽ dñi nři ieſu xpi: vt idipm dicatis oẽs: ⁊ nõ
ſint ī vobis ſciſmata. Sitis aũt pfecti ī eodẽ ſenſu
⁊ in eadẽ ſcia. Significatũ eſt ei mihi de vobꝭ frẽs
mei ab his q̃ ſunt cloes: q: ↄtẽtiões ſunt īter vos.
infra. 3. a. Hoc aũt dico: qd vnuſquiſqꝫ vřm dicit. Ego qdẽ
ſum pauli: ego aũt appollo: ego ꝟo cephe: ego ãt
xpi. Diuiſus eſt xps? Nũqd paul⁹ crucifix⁹ ẽ ꝓ vo
ſupra eod. bis: aut ī noĩe pauli baptizati eſtis? Grãs ago do
meo ꝙ neminẽ vřm baptizaui niſi Criſpũ ⁊ Caiũ
C ne qs dicat ꝙ in noĩe meo baptizati eſtis. Bapti
zaui aũt ⁊ ſtephane domũ: cetez neſcio ſi quẽ aliũ
vřm baptizaueri. Nõ ei miſit me xps baptizare ſꝫ
euãgelizare: nõ ī ſapia ꝟbi vt nõ euacuet crux xpi
Uerbũ ei crucis peũtib⁹ qdẽ ſtulticia eſt. his aũt
Eſa. 29. e. q̃ ſalui fiunt. i. nobis dei ꝟt⁹ ẽ. Scriptũ eſt ei. Per
Abd. 1. c dã ſapiaꝫ ſapiẽtiũ: ⁊ prudentiã prudẽtiũ reproba
Eſa. 33. a. bo. Ubi ſapiẽs: vbi ſcriba: vbi inquiſitor hui⁹ ſcli?
Nõne ſtultã fecit de⁹ ſapiam hui⁹ mũdi? Nã q: ī
dei ſapia nõ cognouit mũdus ꝑ ſapiam deũ: pla=
cuit deo ꝑ ſtultitiã ꝑdicatõis ſaluos facere credẽ
D tes. Qm̃ ⁊ iudei ſigna petũt: ⁊ greci ſapiam q̃runt
nos aũt ꝑdicam⁹ xpm crucifixũ: iudeis qdẽ ſcan=
dalũ: gẽtib⁹ aũt ſtultitiã: ipſis aũt vocatis iudeis
atqꝫ grecis xpm dei ꝟtutẽ ⁊ dei ſapiam: q: qd ſtul
tũ eſt dei: ſapientius eſt hominibus: ⁊ quod infirmũ
eſt dei: fortius eſt hominibus. Uidete ei vocationẽ
veſtrã frẽs: q: nõ multi ſapiẽtes ſm carnẽ nõ mul
ti potẽtes: nõ multi nobiles: ſꝫ q̃ ſtulta ſunt mun=
di elegit de⁹: vt ↄfundat ſapiẽtes: ⁊ īfirma mundi
elegit de⁹: vt ↄfundat fortia: ⁊ ignobilia mũdi ⁊ cõ
tẽptibilia elegit de⁹: ⁊ ea q̃ nõ ſunt vt ea q̃ ſunt de
ſtrueret: vt nõ glorietur oĩs caro in cõſpectu ei⁹. Ex
īpo aũt vos eſtis ī xpo ieſu: q̃ fact⁹ eſt nobis ſapia 2. cor. 10. d
⁊ iuſticia ⁊ ſctificatio ⁊ redẽptio: vt quẽadmoduꝫ Hier. 9. g.
ſcriptũ eſt: q̃ gloriat in dño glorietur.

C.S. Oſtendit aplus ſe apud corinthios non
vſum fuiſſe excellentia ſecularis ſermõis: qua vtẽ
dum eſt inter pfectos q̃ poſſunt ea capere vt ſunt
hoĩes ſpirituales. ij.

ET ego cũ veniſſem ad vos frẽs: veni nõ A
in ſublimitate ſermõis aut ſapie annũ
cians vobis teſtioniũ xpi. Nõ ei iudica
ui me ſcire aliqd īter vos niſi ieſuꝫ xpm
⁊ hunc crucifixũ. Et ego in infirmitate ⁊ timore ⁊
tremore multo fui apd vos. ⁊ ſmo me⁹ ⁊ ꝑdicatio
mea: nõ in pſuaſibilib⁹ hũane ſapie ꝟbis: ſꝫ in oſtẽ
ſione ſpũs ⁊ ꝟtutis: vt fides veſtra nõ ſit in ſapia
hoĩm: ſꝫ in ꝟtute dei. Sapiaꝫ aũt loqmur īter pfe B
ctos. Sapiam ꝟo nõ hui⁹ ſcli neqꝫ principũ hui⁹
ſcli q̃ deſtruunt: ſed loqmur dei ſapiam in miſte=
rio q̃ abſcõdita eſt: quã ꝑdeſtinauit de⁹ ante ſcla
in gřam noſtrã quã nemo principũ hui⁹ ſecli co=
gnouit. Si eñ cognouiſſent nũqꝫ dñm glorie cru
cifixiſſent. Sicut ſcriptũ eſt qd ocul⁹ nõ vidit nec Eſa. 64. b.
auris audiuit: nec in cor hoĩs aſcẽdit q̃ preꝑauit C
de⁹ his q̃ diligunt illũ. Nobis aũt reuelauit deus
ꝑ ſpm ſuũ. Spũs ei oĩa ſcrutat etiaꝫ ꝓfunda dei.
Quis ei ſcit hoĩm q̃ ſunt hoĩs niſi ſpũs hoĩs q̃ in
ipſo eſt? Ita ⁊ q̃ dei ſunt nemo cognouit niſi ſpũs
dei. Nos aũt nõ ſpm hui⁹ mũdi accepim⁹: ſꝫ ſpm
q̃ ex deo eſt: vt ſciam⁹ q̃ a deo donata ſunt nobis
q. ⁊ loqmur nõ in doctis hũane ſapie ꝟbis ſed in D
doctrinã ſpũs: ſpũalib⁹ ſpũalia cõparantes. Aia
lis aũt hõ nõ pcipit ea q̃ ſunt ſpũs dei. Stultitia
eñ eſt illi ⁊ nõ pōt intelligere q: ſpũaliter exami=
nat. ſpũalis aũt iudicat oĩa: ⁊ ipſe a nemine iudi=
cat ſicut ſcriptũ eſt. Quis ei cognouit ſenſuꝫ dñi Eſa. 40. c
aut quis inſtruxit eum? Nos autẽ ſenſum chriſti rom. 11. d.
habemus.

C.S. Remouet aplus errorẽ corinthioꝝ: eo ꝙ
aliqbus miſtris ecclie nimis attribuebãt: ⁊ dicit
de edificatõe ſup lignũ fenũ ⁊ ſtipulã. ⁊ quõ ſapia
mũdi ſtulticia eſt apud deum. iij.

ET ego fratres non potui vobis loq q̃ſi A
ſpiritualib⁹: ſꝫ q̃ſi carnalib⁹. Tãqꝫ par=
uulis in xpo lac vobis potum dedi non
eſcã. Nõdũ ei poteratis: ſꝫ nec nũc qdẽ
poteſtis. Adhuc enim carnales eſtis. Cum eñ ſit
īter vos zelus ⁊ cõtẽtio: nõne carnales eſtis ⁊ ſm
hoĩem ãbulatis? Cũ eñ qs dicat. ego quidẽ ſum ſupra. 1. b.
pauli. ali⁹ ãt ego appollo nõne hoĩes eſtꝭ? Quid B
igit eſt appollo? qd ꝟo paulus? miniſtri eius cui
credidiſtis ⁊ vnicuiqꝫ ſicut dñs dedit. Ego plãta
ui: appollo rigauit: ſed deus nunc incrementũ de
dit. Itaqꝫ neqꝫ q̃ plãtat eſt aliqd: neqꝫ q̃ rigat: ſed
q̃ īcremẽtũ dat de⁹. Qui aũt plantat ⁊ q̃ rigat vnũ C
ſunt. Unuſquiſqꝫ aũt ꝓpriã mercedẽ accipiet ſm

suũ laborem. Dei eni sum⁹ adiutores. dei agricul
tura estis. dei edificatio estis. Scdm gr̃am dei q̃
data est mihi vt sapiens architectus fundamen=
tũ posui. ali⁹ aũt supedificat. Unusquisq3 autẽ vi=
deat quõ supedificet. Fundamentũ eñ aliud ne=
mo põt ponere preter id qõ positũ est: qõ est xp̃s
iesus Si quis aũt supedificat supra fundamentũ
hoc aurũ/argentũ/lapides p̃ciosos/ligna/fenũ/
stipulã: vniuscuiusq3 op⁹ manifestũ erit. Dies eni
dñi declarabit q2 in igne reuelabit: ꝛ vniuscuiusq3
opus q̃le sit ignis pbabit. Si cuius opus mãserit
qõ supedificauit: mercedẽ accipiet Si cui⁹ op⁹ ar
serit detrimentũ patiet: ip̃e aũt saluus erit: sic tñ
Infra.6.d. quasi per ignez. Nescitis q2 tẽplũ dei estis: ꝛ sp̃us
2.cor.2.d. dei habitat in vobis? Si quis autẽ templũ dei vi
Collo.2.d. olauerit: disperdet illũ deus. Templũ eñ dei san
D ctũ est: qõ estis vos. Nemo vos seducat. Si quis
videt inter vos sapiẽs esse in hoc seclo: stultus fi=
Rom.1.c. at vt sit sapiẽs. Sapiẽtia eñ hui⁹ mundi stulticia
Job.5.b. est apud deũ. Scriptũ est ei. Cõprehendã sapiẽ=
Psal.63 tes in astutia eoꝝ. Et iteꝝ. Dñs nouit cogitaõẽs
sapiẽtiũ: qm̃ vane sunt. Nemo itaq3 glorietur in hoi
bus. Oia eni vr̃a sunt siue paul⁹ siue appollo siue
cephas siue mũdus siue vita siue mors siue p̃sen=
tia siue futura. Oia eñ vr̃a sunt: vos aũt xp̃i: xp̃s
autem dei.

¶ C. S. Arguit apostolus iudicij temeritatẽ. de
cõtemptu quorũdam ministrorũ: ac insistit eoruz
correctioni. iiij.

A Sic nos existimet hõ vt ministros xp̃i: ꝛ
2.cor.6.a. dispensatores ministerioꝝ dei. Hic iã
querit inter dispẽsatores vt fidelis qs
inueniat. Mihi autẽ p minimo est vt a
vobis iudicer aut ab humano die. Sed neq3 me=
ip̃m iudico. Nihil eñ mihi cõscius sum: sed nõ in
hoc iustificatus sum. Qui aũt iudicat me dñs est.
Itaq3 nolite ante tẽpus iudicare: quoadusq3 ve=
niat dñs qui ꝛ illuminabit abscondita tenebraruz
et manifestabit cõsilia cordium: et tunc laus erit
B vnicuiq3 a deo. Hec autẽ fratres trãsfiguraui in
me: ꝛ appollo pp̃ter vos: vt in vobis discatis: ne
supra q̃ scriptũ est vnus aduersus alterũ infletur
p alio. Quis eñ te discernit? Quid autez habes
qõ nõ accepisti? Si autẽ accepisti quid gloriaris
quasi nõ acceperis? Jam saturati estis: iam diui=
tes facti estis. Sine nobis regnatis. Et vtinã re=
gnetis vt ꝛ nos vobiscũ regnem⁹. Puto eñ q2 de
us nos apostolos nouissimos ostendit tanq̃ mor
ti destinatos: q2 spectaculũ facti sumus mundo ꝛ
angelis ꝛ hominibus. Nos stulti pp̃ter xp̃m: vos
autẽ prudentes in christo. Nos infirmi: vos autẽ
C fortes. Uos nobiles: nos autẽ ignobiles. Usq3 in
hanc horam ꝛ esurimus ꝛ sitimus et nudi sumus:
et colaphis cedimur ꝛ instabiles sumus: ꝛ labora
mus operãtes manibus nostris. Maledicimur ꝛ
benedicim⁹. Persecutionez patimur ꝛ sustinem⁹
Blasphemamur et obsecramus. Tanq̃ purga=
mẽta huius mũdi facti sumus omniũ peripsima
vsq3 adhuc. Non vt cõfundam vos hec scribo: sed
vt filios meos charissimos moneo. Nam si decez
milia pedagogoꝝ habeatis in christo: sed nõ mul
D tos patres. Nam i xp̃o iesu per euãgeliũ ego vos
Ephe.5.a. genui Rogo ergo vos imitatores mei estote sicut
ꝛ ego christi. Ideo misi ad vos Timotheũ qui est Phil.3.d
filius meus charissimus ꝛ fidelis in dño: qui vos infra.11.a,
cõmonefaciat vias meas que sunt in xp̃o iesu si=
cut vbiq3 in oĩ ecclesia doceo. Tanq̃ nõ ventu=
rus sim ad vos: sic inflati sunt quidam. Ueniã au=
tem ad vos cito si dñs voluerit ꝛ cognoscã nõ ser
monẽ eorũ qui inflati sunt sed virtutẽ. Non eni in
sermone est regnũ dei: sed in virtute. Quid vultis
in virga veniam ad vos: an in charitate ꝛ spiritu
mansuetudinis?

¶ C. S. Arguit apostol⁹ fornicatiõis viciũ ꝛ pe=
nã adiũgit: ꝛ radicẽ culpe rep̃hẽdit cũ negligẽtia
correctionis. v.

Omnino audit inter vos fornicatio: ꝛ ta A
lis fornicatio qualis nec inter gẽtes ita
vt vxorez patris sui aliquis habeat. Et
vos inflati estis: ꝛ nõ magis luctum ha
buistis vt tollat de medio vestrũ qui hoc opus fe
cit. Ego quidẽ absens corpore: p̃sens autẽ spiritu Coll.2.a.
iam iudicaui vt p̃sens eũ qui sic operat⁹ ẽ in no=
mine dñi nostri iesu xp̃i: cõgregatis vobis ꝛ meo
spiritu cũ virtute dñi iesu tradere hmõi hoiem sa B
thane in interitũ carnis vt spirit⁹ saluus sit in die
dñi nostri iesu xp̃i. Non est bona gloriatio vestra. Gal.5.b.
Nescitis q2 modicũ fermentũ totam massam cor
rũpit? Expurgate vet⁹ fermẽtũ vt sitis noua con
spersio sicut estis azymi. Etei pascha nostrũ imo
lat⁹ est xp̃s. Itaq3 epulemur nõ in fermẽto veteri C
neq3 i fermẽto malicie ꝛ neq̃tie: s3 in azimis since=
ritatis ꝛ v̾itatis. Scripsi vobis i ep̃la: ne cõmisce
amini fornicarijs? Nõ vtiq3 fornicarijs hui⁹ mũdi
aut auaris: aut rapacib⁹: aut idolis seruientibus
alioq̃n debueratis de hoc mũdo exisse. Nũc autẽ D
scripsi vobis nõ cõmisceri. Si is q̃ frater nolatur
iter vos est fornicator: aut auar⁹: aut idolis s̾uiẽs
aut maledicus: aut ebriosus: aut rapax: cuz hmõi
nec cibũ sumere. Quid ei mihi de his q̃ foris sunt
iudicare? Nõne de his q̃ int⁹ sunt vos iudicatis?
Nã eos q̃ foris sunt deus iudicabit. Auferte ma
lum ex vobisipsis.

¶ C. S. Arguit apostolus corinthios de iudici=
bus corã quib⁹ litigabãt ac causis quas iter se ha
bebant: ꝛ reuertit ad fornicatiõis vicium redar=
guendum. vj.

Audet aliq̃s vestrũ habens negociũ ad A
uersus alterũ iudicari apud iniquos ꝛ
non apud sctõs. An nescitis qm̃ scti de
hoc mũdo iudicabũt. ꝛ si in vobis iudi=
cabit mũdus: idigni estis q̃ de minimis iudicetis.
Nescitis qm̃ angelos iudicabim⁹: quãto magis se
cularia? Secularia igit iudicia si habueritis: cõtẽ
ptibiles qui sunt in ecclesia illos cõstituite ad iu=
dicandũ. Ad verecundiã vestrã dico. Sic nõ est B
inter vos sapiens quisq̃ q̃ possit iudicare iter fra
trẽ suũ: sed frater cũ fratre iudicio cõtendit: ꝛ hoc
apud infideles. Jam quidẽ omino delictuz est in
vobis: q2 iudicia habetis inter vos? Quare non
magis iniuriã accipitis? Quare non magis frau
dem patimini? Sed vos iniuriã facitis: ꝛ frauda
tis: ꝛ hoc fratribus. An nescitis q2 iniq̃ regnũ dei
nõ possidebũt? Nolite errare: neq3 fornicarij: ne= Ephe.5.a.
q3 idolis seruiẽtes: neq3 adulteri: neq3 molles: ne 1.Ti.1.b
q3 masculoꝝ cõcubitores: neq3 fures: neq3 auari

neqʒ ebriosi: neqʒ maledici: neqʒ rapaces: regnuʒ
C dei possidebunt. Et hec aliquando quidē fuistis
sed abluti estis: sʒ sctificati estis: sʒ iustificati estis
infra.10.f. in noīe dñi nři iesu xpī: ⁊ in spū dei nři. Oīa mihi li
eccli.37.d. cent: sʒ nō oīa expediunt. Oīa mihi licent: sed ego
sub nulli⁹ redigar ptāte. Esca ventri: ⁊ vēter escis
de⁹ aūt ⁊ hunc ⁊ hāc destruet. Corpus aūt nō for
nicationi: sed dño ⁊ dñs corpori. De⁹ vero ⁊ dñm
suscitauit: ⁊ nos suscitabit p virtutē suā. Nescitis
qm̄ corpora vestra mēbra sunt xpī? Tollēs ergo
D mēbra xpī faciā mēbra meretricis? Absit. An ne
scitis qm̄ q adheret meretrici vnū corpus efficit?
Gen.2.d. Erunt eni inquit duo in carne vna. Qui autē ad
Ephe.5.d heret dño: vnus spiritus est. Fugite fornicationē.
Mat.19.a. Oē eni peccatū quodcūqʒ fecerit homo: extra
marci.10.a corpus est: q autē fornicat in corpus suuʒ peccat.
supra.3.c. An nescitis qm̄ mēbra vřa tēplū sūt spūscti q̄ i vo
2.cor.6.d. bis est: quē habetis a deo: ⁊ nō estis vestri. Empti
infra.7.d. eni estis precio magno glorificate ⁊ portate deuʒ
1.Pe.1.d. in corpore vestro.

¶ C. S. Instruit corinthios mřimoniū ꝯtrahētes
ac deinde mřimoniū ꝑ meliore bono fugiētes: siue
in cōtinentia virginali siue viduali. vij.

A De quib⁹ autē scripsistis michi bonū est
hoi mulierē nō tangere. Propter forni
cationē autē vnusquisqʒ suam vxorē ha
beat: ⁊ vnaqʒqʒ suuʒ virū habeat. Vxori
vir debitū reddat: similiter autē ⁊ vxor viro. Mu
lier sui corporis ptātem nō habet: sed vir. Similit
autē ⁊ vir sui corporis ptātem nō habet: sed muli
er. Nolite fraudare inuicē: nisi forte ex cōsensu ad
tēpus vt vacetis orōni: ⁊ iterū reuertimini in idipm
ne tētet vos sathanas ꝑpter incōtinentiā vestrā
B Hoc autē dico scđm indulgētiā ⁊ nō scđm iperiū
Volo aūt oēs vos hoies esse sicut meipʒ. Sʒ vnus
quisqʒ ppriū donū habet ex deo. ali⁹ quidē sic: ali
us vero sic. Dico aūt nō nuptis ⁊ viduis: bonū est
illis si sic pmanserint sicut ⁊ ego. q si nō se cōtinēt
nubāt. Meli⁹ est eni nubere q̄ vri. His aūt q matri
monio iūcti sunt pcipio nō ego sed dñs: vxorē a vi
ro nō discedere. q si discesserit: manere innuptā:
aut viro suo recōciliari. Et vir vxorē nō dimittat
Nā ceteris dico ego nō dñs. Si qs frater vxoreʒ
hʒ ifidelē ⁊ hec cōsentit hitare cū illo: nō dimittat
C illā. Et si qua mulier fidelis hʒ virū infidelē: ⁊ hic
cōsentit habitare cū illa: nō dimittat virū. Sctifi
catus est eni vir ifidelis p mulierē fidelē: ⁊ sctifica
ta est mulier infidelis p virū fidelem. Alioqn filij
vři imundi essent: nūc aūt scti sunt. q si ifidelis di
scedit: discedat. Nō eni seruituti subiect⁹ est frat
vel soror i eiusmodi. In pace aūt vocauit vos de⁹
vñ eni scis mulier si virū saluū facies? Aut vñ scis
vir si mulierē saluā facies? Nisi vnicuiqʒ sicut diui
D sit dñs. Unūquēqʒ sicut vocauit de⁹: ita ābulet: et
sicut in oibus ecclesijs doceo. Circūcisus aliquis
vocat⁹ est nō adducat pputiū. In pputio aliquis
vocat⁹ ē: nō circūcidat. Circūcisio nihil est ⁊ pre
Ephe.4.a putiū nihil est: sʒ obseruatio mādatoꝝ dei. Unus
quisqʒ in qua vocatiōe vocat⁹ est: in ea pmaneat.
Seru⁹ vocat⁹ es: non sit tibi cure. Sed ⁊ si potes
fieri liber magis vtere. Qui eni in dño vocatus ē
seruus libertus est dñi. Similiter qui liber voca
supra.6.d tus est: seru⁹ est xpī. Precio empti estis: nolite fie

ri serui hoim. Unusquisqʒ ĝ in quo vocat⁹ est frat 1.Pe.1.d.
in hoc pmaneat apud deū. De ꝟginib⁹ aūt prece E
ptū dñi nō habeo: cōsiliū aūt do tanqʒ miam cōse
cutus a deo vt sim fidelis. Existimo eni hoc bonū
esse ꝑpter instantē necessitatē: qm̄ bonū est homi
sic esse. Alligatus es vxori: noli q̄rere solutionem
Solut⁹ es ab vxore: noli q̄rere vxorem. Si autem
acceperis vxorē nō peccasti: ⁊ si nupserit ꝟgo: nō
peccauit. Tribulationē tñ carnis habebūt hmōi
Ego aūt vobis parco. Hoc itaqʒ dico frēs. Tem
pus breue est. Reliquū est: vt ⁊ q habēt vxores: tā
qʒ nō habētes sint: ⁊ q flent tanqʒ nō flentes: ⁊ qui
gaudent tanqʒ nō gaudētes: ⁊ q emunt tanqʒ nō
possidētes: ⁊ q vtunt hoc mūdo: tanqʒ non vtant.
Preterit eni figura hui⁹ mundi. Volo aūt vos si F
ne sollicitudine esse. Qui sine vxore est: sollicitus
est q dñi sunt quō placeat deo. Qui aūt cū vxore
est: sollicit⁹ est q sunt mundi quō placeat vxori: et
diuisus est. Et mulier innupta ⁊ ꝟgo cogitat q dñi
sunt: vt sit scta corpore ⁊ spū. Que aute nupta est
cogitat q sunt mūdi quō placeat viro. Porro hoc
ad vtilitatē vestrā dico: nō vt laqueū vobis iniiā
sed ad id qđ honestū est: ⁊ qđ facultatē pbeat sine
ipedimento dñm obsecrandi. Si qs aūt turpē se G
videri existimat sup ꝟgine sua q sit supadulta: et
ita oportet fieri qđ vult faciat. Nō peccat si nubat
Nā q statuit in corde suo firm⁹ nō habēs necessi
tatē: ptātē aūt habēs sue voluntatis: ⁊ hoc iudica
uit in corde suo suare ꝟginē suā: bene facit. Igit
⁊ q mřimonio iūgit ꝟginē suā: bene facit. ⁊ q non
iūgit meli⁹ facit. Mulier alligata est legi: quanto Rom.7.a.
tpe vir ei⁹ viuit. q si dormierit vir ei⁹: liberata est
a lege. Cui aūt vult nubat: tm̄ in dño. Beatior aūt
erit si sic pmāserit ſm meū ꝯsilium. Puto aūt q et
ego spm̄ dei habeam.

¶ C. S. Apłus ostendit sciam nō valere nisi ſm
charitatē sit ordinata: ac ostendit ꝓtatē de escis
idoloticis: deinde arguit scandalizantiū temeri
tatem. viij.

De his aūt q idolis sacrificant scim⁹: q A
oēs sciētiā habem⁹. Sciētia iflat. Cha
ritas ꝟo edificat. Si qs aūt se existiat
scire aliqđ nondū cognouit quēadmo
dū oporteat eū scire. Si qs aūt diligit deū: hic co
gnitus est ab eo. De escis aūt q idolis immolant
scimus: quia nihil est idolū in mundo ⁊ q null⁹ ē
de⁹ nisi vnus. Nam ⁊ si sunt qui dicant dij: siue in B
celo siue in terra: siquidē sunt dij multi ⁊ dñi mul
ti: nobis tñ vnus est deus pater ex quo omnia et
nos i illo: ⁊ vnus dñs iesus xps per quē oīa: ⁊ nos
per ipsum. Sed nō in oibus est scientia. Quidaʒ
autē cū conscientia vsqʒ nunc idoli: quasi idoloti
cum manducant: ⁊ cōsciētia ipsoꝝ cū sit infirma
polluitur. Esca autem nos nō cōmendat deo. Ne C
qʒ eni si manducauerimus: abundauimus: neqʒ
si non manducauerimus: deficiemus. Videte au
tem ne forte hec licētia vestra offendiculū fiat in
firmis. Si eī quis viderit eū qui habet scientiaʒ
in idolo recumbentē: nōne cōsciētia eius cuʒ sit
infirma edificabit ad manducandū idolotica? Et D
peribit infirm⁹ in tua cōsciētia frater ꝑpter quē
christus mortuus est. Sic autem peccātes in fra
tres ⁊ percutientes cōsciētiā eorum ifirmam in

rom.14.d. xp̄o peccatis. Quapropt̄ si esca scandalizat frēm
meū: nō mādncabo carnem ineternū ne fratrem
meū scandalizem.
¶ C.S. Inducit apostolus corinthios ad virtu
tis perfectionem sui exemplo atq; currentium in
stadio. ix.
A Non sum liber: nō sum apl̄us: nōne xp̄m
iesum dn̄m nostrū vidi? Nōne op⁹ meū
vos estis in dn̄o? Et si alijs nō sum apo
stolus: sed tn̄ vobis sum. Nā signaculū
apl̄atus mei vos estis in dn̄o. Mea defensio apd̄
eos qui me īterrogāt: hec est. Nūquid nō habem⁹
ptāte mādncādi ꝛ bibēdi? Nunqd nō habem⁹ ptā
tē sororē mulierculā circūducēdi: sic̄ ꝛ ceteri apo=
stoli ꝛ frēs dn̄i ꝛ cephas. Aut solus ego ꝛ barna=
bas nō habem⁹ ptātem hoc operādi? Quis mili=
tat suis stipendijs vnq̄? Quis plātat vineā: et de
fructu ei⁹ non edit? Quis pascit gregē: ꝛ de lacte
B gregis nō mādncat? Nunqd scd̄m hoīem hec di=
Deut.25.a co? An ꝛ lex hec nō dicit? Scriptū est em̄ in lege
1.Ti.5.c moysi. Non alligabis os boui trituranti. Nunqd
de bobus cura est deo? An ꝓpter nos vtiq; hoc
dicit: nā ꝓpter nos vtiq; scripta sunt: qm̄ debet in
spe qui arat arare: ꝛ qui triturat in spe fructus pci
Rom.15.f piendi. Si nos vobis spūalia seiauimus: magnū
est si nos carnalia vestra metamus. Si alij ptātis
vestre pticipes sunt: quare nō poti⁹ nos? Sed nō
vsi sum⁹ hac ptāte. Sed oia sustinem⁹: ne qd̄ offē
diculū dem⁹ euāgelio xp̄i. Nescitis qm̄ qui in sa=
crario opant̄: q̄ de sacrario sunt edunt. Et qui al=
tario deseruiūt: cū altario pticipant. Ita ꝛ dn̄s or
dinauit his qui euāgeliū annūciant: de euāgelio
C viuere. Ego aūt nullo hoꝝ vsus sū. Nō āt scripsi
hec vt ita fiant in me. Bonum est eni magis mo=
ri: q̄ vt gl̄iam meam quis euacuet. nā ꝛ si euange
lizauero: nō est mihi gloria. Necessitas eni michi
incūbit. Ve eni mihi est si nō euangelizauero. Si
eni volens hoc ago: mercedē habeo: si aūt inuit⁹:
dispēsatio mihi credita ē. Que est ḡ merces mea
Ut euāgeliū p̄dicans sine sumptu ponā euāgeliū
vt nō abutar ptāte mea in euāgelio. nam cū liber
essem ex oībus. oīm me seruū feci: vt plures lucri=
facerē. Et fact⁹ sum iudeis tanq̄ iudeus vt iude=
os lucrarer. His qui sub lege sunt: quasi sub lege
essem cū ipse nō essē sub lege: vt eos qui sub lege
D erant lucrifacerē. His qui sine lege erant tanq̄ si
ne lege essem: cū sine lege dei nō essem: sed in lege
essem xp̄i vt lucrifacerē eos qui sine lege erāt. Fa
ctus sum infirmis ifirm⁹: vt infirmos lucrifacerē.
Oibus oia factus sum vt omnes facerem saluos.
Omnia aūt facio ꝓpter euangeliū vt particeps
eius efficiar. Nescitis q̄ hi qui in stadio currunt:
omnes quidē currunt: sed vnus accipit brauium.
Sic currite vt cōprehēdatis. Ois eni qui in ago
ne cōtendit ab oībus se abstinet: ꝛ illi quidē vt cor
ruptibilē coronā accipiant: nos aūt incorruptam
Ego igit̄ sic curro nō quasi in icertū: sic pugno nō
quasi aerem verberans. Sꝫ castigo corpus meū
ꝛ in s̄uitutē redigo: ne forte cū alijs p̄dicauerim:
ipse reprobus efficiar.
¶ C.S. Reprobat apostolus pticipantes ex ido
lis: ꝛ docet quomodo est vtendum immolandis
ipsis idolis. x.

Nolo enim vos ignorare fratres quo= A
niā patres nostri omnes sub nube fue Exo.13.d
runt ꝛ oēs mare transierunt: ꝛ oēs Exo.14.c
in moyse baptizati sunt in nube et in Exo.16.d
mari et omnes eandem escam spiritalē mādnca Exo.17.b
uerunt ꝛ omnes eundē potū spiritalē biberunt.
Bibebant autē de spiritali ꝯsequente eos petra:
petra aūt erat xp̄s Sed non in plurib⁹ eoꝝ bene= B
placitū est deo. Nam ꝓstrati sunt in deserto. Hec nume.20.b
autē in figura facta sunt nostri vt nō simus cōcu=
piscentes maloꝝ sicut ꝛ illi ꝯcupierunt. Neq; ido
latre efficiamini sicut quidā ex ipsis: quēadmodū
scriptū est. Sedit populus manducare ꝛ bibere: Exo.32.b
ꝛ surrexerunt ludere. Neq; fornicemur sicut qui= nume.25.b
dā ex ipsis fornicati sunt: ꝛ ceciderunt vna die vi
gintitria milia. Neq; tentemus xp̄m sicut quidā nume.21.b
eoꝝ tentauerunt: ꝛ a serpentibus perierunt. Neq; Iud.8.c.
murmurauerītis sicut quidā eorum murmuraue C
runt: ꝛ perierunt ab exterminatore. Hec aūt om=
nia in figura cōtingebant illis: scripta sunt autē
ad correptionē nostrā in quos fines seculoꝝ de=
uenerunt. Itaq; qui se existimat stare: videat ne
cadat. Tentatio vos nō apprehendat nisi huma
na. Fidelis autē deus est qui nō patietur vos tēn supra.1.d.
tari supra id quod potestis: sed faciet etiā cū ten=
tatione ꝓuentū vt possitis sustinere. Propter qd̄
charissimi michi fugite ab idoloꝝ cultura. Ut pru
dentibus loquor: vosipsi iudicate qd̄ dico. Calix D
benedictiōeis cui benedicimus: nōne cōmunica=
tio sanguinis christi est? Et panis quē frangim⁹:
nōne participatio corporis dn̄i est? Quoniā vn⁹
panis ꝛ vnū corpus multi sumus: omnes qui de
vno pane ꝛ de vno calice participamus. Videte
israel scd̄m carnem. Nōne qui edunt hostias par
ticipes sunt altaris? Quid ergo? Dico q̄ idolis E
imolatū sit aliqd. aut q̄ idolū sit aliqd. Sꝫ q̄ immo= Deut.32.c
lāt gētes demonijs immolant ꝛ nō deo. Nolo aūt
vos socios fieri demonioꝝ. Non potestis calicē
dn̄i bibere: ꝛ calicem demonioꝝ. Nō potestis mē
se domini participes esse: ꝛ mēse demonioꝝ. An
emulamur dominū? Nūquid fortiores illo sum⁹?
Omnia michi licent: sed non omnia expediunt. F
Omia michi licent: sed nō omia edificant. Nemo eccli.37.d.
quod suū est querat: sed quod alterius. Omē qd̄ supra.6.c.
in macello venit mādncate nihil interrogātes ꝓ infra.23.b.
pter cōscientiam. Dn̄i est terra ꝛ plenitudo eius. Psal.23
Si quis vocat vos infideliū ad cenā ꝛ vultis ire
omne qd̄ vobis apponit̄ manducate: nihil inter=
rogantes ꝓpter cōscientiam. Si quis autē dixe= G
rit: hoc immolatū est idolis: nolite manducare ꝓ
pter illum qui indicauit ꝛ ꝓpter cōscientiam. Cō
scientiam autem dico non tuam sed alterius. Ut
quid eni libertas mea iudicat̄ ab aliena cōscien=
tia? Si ego cū gratia participo quid blasphemor
pro eo q̄ gratias ago? Siue ergo manducatis si Collo.3.a
ue bibitis vel aliud quid facitis: oia in gloriā dei
facite. Sine offensione estote iudeis et gentibus
ꝛ ecclesie dei: sicut ꝛ ego per omnia oībus placeo
nō querens quod mihi vtile est: sed qd̄ multis vt
salui fiant.

¶ C.S. Apl̄us reprobat errores corinthioꝝ cir
ca celebritatē sacramēti eucharistie quātū ad ha

bitū ꝛ cōuictū. ac deinde ponit eucharistie digni
tatē ac ritū cōuenientem. xi.

A I Mitatores mei estote: sicut et ego xpi.
Supra.4.d. Laudo autē vos frēs ꝙ ꝑ oīa mei me:
mores estis: ꝛ sicut tradidi vobis ꝓce:
pta mea tenetis. Uolo aūt vos scire ꝙ
Ephe.5.c. oīs viri caput xp̄s est. caput autē mulieris vir. ca
put vero xpi deꝰ. Oīs vir orans aut ꝓphetans ve
lato capite deturpat caput suū. Oīs autē mulier
orans aut ꝓphetans nō velato capite: deturpat
caput suū. Unū est eñ ac si decalueƚ. Nā si non ve
B latur mulier: tondeaƚ. Si ꝟo turpe est mulieri tō
deri aut decaluari: velet caput suū. Uir quidē nō
debet velare caput suū: qm̄ imago ꝛ glīa dei est:
Gen.2.d. mulier aūt glīa viri est. Non eñ vir ex muliere est
sed mulier ex viro. Etenī non est creatꝰ vir ꝓpter
mulierē: sed mulier ꝓpter virū. Ideo debet muli
er velamen habere sup caput suū: ꝛ ꝓpter ange:
los. Uerūtñ neqꝫ vir sine muliere: neqꝫ mulier si:
ne viro in dño. Nā sicut mulier de viro: ita ꝛ vir ꝑ
mulierē. Omia aūt ex deo. Uosipi iudicate: decet
C mulierē nō velatā orare deum. Nec ipsa natura
docet vos. ꝙ vir quidē si comā nutriat ignominia
est illi: mulier vero si comā nutriat glīa est illi: qm̄
capilli ꝓ velamine dati sunt ei. Si quis autē vide
tur cōtentiosus esse nos talē cōsuetudinē non ha
D bemus: neqꝫ ecclesia dei. Hoc autē precipio non
laudans ꝙ nō in melius: sed in deterius cōueni:
tis. Primū quidē cōuenientibus vobis in eccle:
siā audio scissuras esse inter vos ꝛ ex parte credo
Nā oportet ꝛ hereses esse vt ꝛ qui ꝓbati sunt ma
nifesti fiant in vobis. Cōuenientibus ergo vobis
in vnū iam non est dñicā cenā manducare. Unusqꝫ
quisqꝫ eñ suam cenam presumit ad manducan:
E dū. Et alius quidē esurit: alius autem ebrius est.
Nunqd domos non habetis ad manducandū et
bibendū? Aut ecclesiā dei contēnitis: ꝛ cōfunditis
eos qui nō habent? Quid dicam vobis? Laudo
vos: in hoc nō laudo. Ego eñ accepi a dño quod
ꝛ tradidi vobis: qm̄ dñs iesus in qua nocte trade
baƚ: accepit panē ꝛ gratias agens fregit ꝛ dixit.
Mat.26.c. Accipite ꝛ manducate. Hoc est corpus meū qd̄
Mar.14.c. ꝓ vobis tradeƚ. Hoc facite in meā cōmemoratio
Luce.22.b nē. Similiter ꝛ calicē postqꝫ cenauit dicens. Hic
calix nouū testamentū est in meo sanguine. Hoc
facite quotienscūqꝫ bibetis in meā cōmēoratōē.
Quotiēscūqꝫ eñ mãducabitis panē hūc: et calicē
bibetis: mortē dñi annūciabitis donec vēiat. Ita
qꝫ quicūqꝫ mãducauerit panē ꝛ biberit calicē dñi
F indigne: reus erit corporis ꝛ sanguinis dñi. Pro:
bet autē seipm̄ hō: ꝛ sic de pane illo edat ꝛ de cali
Iohā.9.f. ce bibat. Qui eñ manducat ꝛ bibit indigne: iudi
ciū sibi manducat ꝛ bibit: non dijudicans corpus
dñi. Ideo inter vos multi infirmi ꝛ imbecilles et
dormiunt multi. ꝙ si nosmetipsos dijudicaremꝰ
nō vtiqꝫ iudicaremur. Dum iudicamur aūt a dño
corripimur vt nō cū hoc mundo dãnemur. Itaqꝫ
frēs mei cū cōuenitis ad mãducãdū inuicē expe
ctate. Si qs esurit domi mãducet: vt nō ī iudiciū
cōueniatis. Cetera aūt cū venero disponam.

¶ C.S. Cōmendat apostolus gratiam dei gene
rali declarando cōditionē gratie gratis date cō:
parando corpus ecclesie ad corpus nature. xii.

D E spiritalibꝰ aūt nolo vos ignorare fra A
tres. Scitis aūt qm̄ cū gētes essetis ad
simulachra muta ꝑut ducebamī eūtes.
Ideo notū vobis facio: ꝙ nemo in spū Mar.9.f.
dei loquēs dicit anathema iesu. Et nemo pōt di:
cere dñs iesus nisi in spūsctō. Diuisiones ꝟo grã:
rū sunt: idē aūt spūs. Et diuisiones mistrationū
sunt idē aūt dñs. Et diuisiones operationū sunt
idē vero deus qui opaƚ oīa ī oībus. Unicuiqꝫ aūt
daƚ manifestatio spūs ad vtilitatē. Alij quidē ꝑ
spm̄ daƚ sermo sapie. Alij aūt sermo sciētie ſm eū
dem spm̄. Alteri fides in eodē spū. Alij grã sani
tatū in vno spū. Alij opatio ꝟtutū: alij ꝓphetia: B
alij discretio spirituū: alij genera linguaꝝ: alij in
terꝑtatio sermonū. Hec aūt oīa opaƚ vnꝰ atqꝫ idē
spūs: diuidens singulis ꝓut vult. Sicut eñ corpꝰ Rom.12.b.
vnū est ꝛ mēbra habet multa: oīa aūt membra cor Ephe.4.a
poris cū sint multa vnū tñ corpus sunt. Ita ꝛ xp̄s
Etenī in vno spū oēs nos in vnū corpus baptiza
ti sumꝰ: siue iudei: siue gentiles: siue serui: siue libe
ri: ꝛ oēs in vno spū vocati sumꝰ. Nā ꝛ corpus non
est vnū membrū: sed multa. Si dixerit pes qm̄ nō
sum manus non sum de corpore. num ideo nō est
de corpore? Et si dixerit auris: qm̄ nō sum oculus C
nō sum de corpore: num ideo nō ē de corpore? Si
totū corpus oculꝰ: vbi auditꝰ? Si totū auditꝰ: vbi
odoratꝰ? Nunc aūt posuit deꝰ mēbra: vnūquodqꝫ
eoꝝ in corpore sicut voluit. ꝙ si essent oīa vnū mē
brū: vbi corpꝰ? Nūc aūt multa quidē mēbra: vnū
aūt corpus. Nō pōt aūt ocls dicere manui. opera D
tua nō indigeo. aut iterū caput pedibꝰ: nō estis mi
chi necessarij. Sed multomagis q̄ videnƚ mēbra
corporis infirmiora esse necessariora sunt. Et que
putamꝰ ignobiliora mēbra esse corporis his hono
rē abūdãtiorē circūdamꝰ. Et q̄ inhonesta sūt nr̄a
abūdãtiorē honestatē hñt. Honesta ãt nr̄a nulliꝰ
egēt. Sꝫ deꝰ tēperauit corpꝰ ei cui deerat: abūdã
tiorē tribuēdo honorē vt nō sit scisma in corpe sꝫ ī
idipm̄ ꝓ inuicē sollicita sint mēbra. Et si quid pa Rom.8.b
titur vnū membrū: cōpatiunƚ oīa mēbra: siue glo Hebr.4.d
riaƚ vnū membrū cōgaudent oīa membra. Uos Ephe.4.b
autē estis corpus xpi ꝛ membra de membro. Et
quosdã quidē posuit deus ī ecclesia primo aplos
scdo ꝓphetas. tertio doctores. deinde ꝟtutes. exi
de grãs curationū: opitulatiōes/ gubernatiōes/
genera linguaꝝ: iterꝑtationes sermonū. Nunqd
oēs apli: nunqd oēs ꝓphete: nūqd oēs doctores
nunqd oēs ꝟtutes: nunqd oēs gratiā habent cu
rationū: nunqd oēs linguis loquunƚ: nunqd oēs
interꝑtanƚ? Emulamini aūt charismata meliora Infra.14.a.
Et adhuc excellentiorē viā vobis demōstro.

¶ C.S. Recōmendat aplus charitatis excellen
tiā vtilitatē ꝛ stabilitatem xiij.

S I linguis hoīm loquar ꝛ angeloꝝ: cha A
ritatē aūt nō habeā factꝰ sum velut es
sonans aut cymbalū tinniens. Et si ha
buero ꝓphetiā ꝛ nouerī misteria oīa et
oēm scientiā: ꝛ si habuero oēm fidem ita vt mon:
tes transferā: charitatē aūt nō habuero nihil sū
Et si distribuero in cibos paupeꝝ oēs facultates B
meas: ꝛ si tradidero corpꝰ meū ita vt ardeā: carita
tē aūt nō habuero: nihil mihi ꝓdest. Charitas pa

infra.10.d. tiens est benigna est Charitas nõ emulatur.non
Phil.2.c. agit perperam.nõ inflatur.non est ambitiosa.nõ
querit que sua sunt.non irritat᷑.non cogitat ma=
lum.nõ gaudet super iniquitate.cõgaudet autez
veritati.Oĩa suffert:oĩa credit.oĩa sperat.oĩa su=
C stinet.Charitas nunq̃ excidit.siue ꝓphetie eua=
cuabũt᷑:siue ligue cessabũt:siue scĩa destruet᷑.Ex
ꝑte em̃ cognoscim⁹:⁊ ex ꝑte ꝓphetam⁹.Cũ aũt ve
nerit qđ ꝑfectũ est:euacuabit᷑ qđ ex ꝑte est.Cum
essem ꝑuulus loq̃bar vt ꝑuulus:sapiebã vt ꝑuul⁹
cogitabã vt ꝑuul⁹.Qñ aũt fact⁹ sũ vir euacuaui
D q̃ erant paruuli.Uidem⁹ nũc ꝑ specl'm in enigma
te:tunc aũt facie ad faciẽ.Nunc cognosco ex ꝑte:
tunc aũt cognoscã sicut ⁊ cognit⁹ sũ.Nunc autez
manẽt fides:spes charitas:tria hec.Maior autez
horum est charitas.

¶C.S.Eminentiã ostendit ꝓphetie sup donuz
linguaꝝ:⁊ quõ sit vtendũ vtroq̃ dono. xiiii.

A
infra.12.d. SEctamini charitatẽ emulamini spiri=
talia magis aũt vt ꝓphetetis.Qui em̃
loquit᷑ lingua:nõ hoĩbus loquit᷑ sz deo
Nemo em̃ audit.Spũs aũt loquit᷑ my
steria.Nã q̃ ꝓphetat:hoĩb⁹ loquit᷑ ad edificatio=
nẽ ⁊ exhortationẽ ⁊ ꝯsolationẽ.Qui loquit᷑ ligua
semetipm edificat.qui aũt ꝓphetat:ecclĩã dei edi
ficat.Uolo aũt omẽs vos loqui linguis:mag' aũt
ꝓphetare.Nã maior est q̃ ꝓphetat q̃ꝫ qui loquit᷑
linguis:nisi forte iterꝓ̄tet᷑ vt ecclĩa edificationem
B accipiet.Nunc aũt frẽs si venero ad vos linguis
loquẽs:q̃d vobis ꝓdero nisi vobis loquar:aut in
reuelatiõe aut in scĩa aut in ꝓphetia aut in doctri
na:Tñ q̃ sine aĩa sunt vocem dãtia:siue tybia:siue
cythara:nisi distinctionez sonituũ dederint:quõ
sciet᷑ id qđ canit᷑:aut qđ cytharizat᷑:Etei si incer
tã vocẽ det tuba q̃s parabit se ad bellũ:Ita ⁊ vos
ꝑ liguã nisi manifestũ ſmonẽ dederitis quõ sciet᷑
id qđ dicit᷑:Eritis ei in aera loquẽtes.Tã multa
vtputa gñ͡a linguaꝝ sunt ĩ hoc mũdo:⁊ nihil sine
C voce est.Si ẽ nesciero ꝟtutẽ vocis:ero ei cui loq̃r
barbar⁹:⁊ q̃ loq̃t᷑ mihi barbar⁹ Sic ⁊ vos qm̃ emu
latores estis spũuz ad edificationẽ eccl'ie q̃rite vt
abũdetis.Et ideo q̃ loquit᷑ ligua:oret vt iterꝓ̄tet᷑.
Nã si orẽ lingua:spũs me⁹ orat:mens aũt mea si=
ne fructu ẽ.Quid ẽ est:Orabo spũ:orabo ⁊ mẽte
Psallã spiritu:psallã ⁊ mẽte.Ceteꝝ si benedixeris
spũ:q̃s supplet locũ idiote:Quõ dicet amen sup
D tuã bñdictionẽ:Qm̃ q̃d dicas nescit.Nã tu q̃dez
supra.1.a. bñ gr̃as agis:sz alter non edificat᷑.Gr̃as ago deo
meo q̃ oĩm vestrũ lingua loquor.Sz in eccl'ia vo=
lo quiq̃ verba sensu meo loqui vt ⁊ alios instruã:
q̃ꝫ decẽ milia verboꝝ in lingua.Frẽs nolite pueri
effici sensib⁹.sed malicia paruuli estote:sensibus
Esa.28.a. aũt ꝑfecti estote.In lege em̃ scriptum est.Qm̃ in
aliis liguis ⁊ ĩ aliis labiis loquar ꝑplo huic:⁊ nec
sic exaudient me dicit dñs.Itaq̃ lingue in signũ
sunt nõ fidelib⁹ sz infidelib⁹:ꝓphetie aũt nõ infi=
E delib⁹ sz fidelib⁹.Si ẽ cõueniat vniuersa eccl'ia ĩ
vnũ ⁊ oẽs linguis loquant᷑:intrẽt autẽ idiote aut
infideles:nõne dicẽt:q̃d insanitis:Si aũt oẽs ꝓ
phetent:itret aũt quis infidelis vel idiota cõuin=
cit᷑ ab oĩbus:diiudicat᷑ ab oĩbus.Occulta em̃ cor
dis ei⁹ manifesta fiunt:⁊ ita cadens in faciẽ ado=
F rabit deũ ꝓnũciãs q̃ vere de⁹ in vobis sit.Quid

ẽ est frẽs:Cũ cõuenitis vnusquisq̃ vestrũ psalmũ
habet:doctrinã habet:apocalypsim habet:liguã
habet:interꝓ̄tationẽ habet.oĩa ad edificationem
fiant.Siue lingua quis loquit᷑ scđm duos:aut vt
multũ tres ⁊ ꝑ partes ⁊ vnus interꝓ̄tet᷑.Si autez
nõ fuerit interꝓ̄s taceat in eccl'ia.sibi autẽ loquat᷑
⁊ deo.Prophete aũt duo aut tres dicant:⁊ ceteri
diiudicent.q̃ si alii reuelatũ fuerit sedẽti:prior ta
ceat.Potestis em̃ oẽs per singulos ꝓphetare vt
oẽs discãt ⁊ oẽs exhortent᷑.Et spũs ꝓphetaꝝ ꝓ=
phetis subiect⁹ est.Nõ em̃ dissentiõis est de⁹ sed
pacis:sicut ⁊ ĩ oĩb⁹ ecclesiis scõꝝ doceo.Mulieres G
in ecclesiis taceant.Nõ em̃ ꝑmittit᷑ eis loqui:sed 1.Thi.2.c
subditas esse:sicut ⁊ lex dicit.Si quid autẽ volũt Gen.3.c
dicere domi viros suos interrogent.Turpe est em̃
mulieri loqui in eccl'ia.An a vobis verbuz dei ꝓ=
cessit:aut in vos solos ꝑuenit:Si quis videt᷑ pro
pheta esse aut spũalis:cognoscat q̃ scribo vobis:
q̃ dñi sunt mãdata.Si quis autẽ ignorat ignora
bit᷑.Itaq̃ frẽs emulamini ꝓphetare:⁊ loqui lin=
guis nolite ꝓhibere.Oĩa autẽ honeste ⁊ scđm or
dinẽ fiant in vobis.

¶C.S.Tractat ap'ls de gr̃a resurrectiõis ꝑmit
tendo ꝯmẽdationẽ doctrine euãgelice. xv.

NOtũ autẽ vobis facio frẽs euãgeliũ qđ A
ꝑdicaui vobis:qđ ⁊ accepistis:ĩ quo ⁊ sta Gal.1.b.
tis.ꝑ qđ ⁊ saluamini:qua ratiõe ꝑdica=
uerim vobis si tenetis:nisi frustra credi
distis.Tradidi em̃ vobis in primis qđ ⁊ accepi:
qm̃ xp̃s mortuus est ꝓ pctis nostris scđm scriptu
ras:⁊ q̃ sepult⁹ est ⁊ q̃ resurrexit tertia die scđm
scripturas:⁊ q̃ visus est cephe:⁊ post hoc vndeci
Deinde visus est plus q̃ꝫ q̃ngentis fratrib⁹ simul
ex quib⁹ multi manent vsq̃ adhuc:q̃dã autẽ dor=
mierunt.Deinde visus est iacobo:deide ap'lis oĩ
bus.Nouissime autẽ oĩm tanq̃ abortiuo visus ẽ B
⁊ mihi.Ego ei sum minim⁹ ap'loꝝ:qui nõ sum di= Ephe.3.b.
gn⁹ vocari ap'ls:qm̃ ꝑsecut⁹ sum eccl'iam dei.Gr̃a
autẽ dei sum id qđ sum:⁊ gr̃a ei⁹ in me vacua non
fuit:sz abundãti⁹ illis oĩb⁹ laboraui.Nõ ego autẽ
sz gr̃a dei mecũ.Siue eni ego siue illi:sic ꝑdicaui=
m⁹ ⁊ sic credidistis.Si aũt xp̃s ꝑdicat᷑ q̃ resurrexit
a mortuis:quõ quidã dicunt in vobis:qm̃ resurre
ctio mortuoꝝ nõ est:Si autẽ resurrectio mortuo
rũ nõ est:neq̃ xp̃s resurrexit.Si autẽ xp̃s non re
surrexit:inanis est ꝑdicatio nostra:inanis est ⁊ fi=
des vestra.Inuenimur autẽ ⁊ falsi testes dei:qm̃ C
testimoniũ diximus aduersus deũ q̃ suscitauerit
xp̃m:quẽ non suscitauit:si mortui non resurgunt.
Nã si mortui nõ resurgunt:neq̃ xp̃s resurrexit.q̃
si xp̃s nõ resurrexit:vana est fides vestra.Adhuc
em̃ estis in peccatis.Ergo ⁊ qui dormierũt in xp̃o:
perierunt.Si in hac vita tantũ in xp̃o sperantes
sumus:miserabiliores sumus oĩbus hoĩbus.Nũc Collo.1.c
autẽ xp̃s resurrexit a mortuis primitie dormien= 1.thes.4.d
tiũ:qm̃ quidẽ per hoĩem mors:⁊ per hoĩem resur=
rectio mortuoꝝ.Et sicut ĩ adã oẽs moriunt᷑:ita ⁊
in xp̃o oẽs viuificabunt᷑.Unusquisq̃ autẽ in suo
ordine primitie xp̃s.Deinde hi qui sũt xp̃i qui in
aduentũ eius crediderunt.Deinde finis cũ tradi
derit regnũ deo ⁊ p̃ri cũ euacuauerit oẽm pricipa
tũ ⁊ ꝑtãtẽ ⁊ ꝟtutẽ.Oꝑtet aũt illũ regnare:donec D
ponat omnes inimicos sub pedibus ei⁹.Nouis= Psal.109

Ibidē. 8. sime aūt īimica destruetur mors. Oīa ei subiecit sub
Hebre.2.b iecit sub pedib⁹ ei⁹. Cū aūt dicat oīa subiecta sūt
ei: sine dubio ꝑter eū q̄ subiecit ei oīa. Cū aūt sub-
iecta fuerint illi oīa: tunc ⁊ ipse filꝰ subiectꝰ erit il
li q̄ subiecit sibi oīa: vt sit deꝰ oīa in oībꝰ. Alioqn
qd faciēt q̄ baptizant̄ ꝑ mortuis? Si oino mortui
nō resurgūt: vt qd ⁊ baptizāt̄ ꝑ illis? Ut qd ⁊ nos
piclitamur oī hora. Quotidie morior ꝑꝑ vestram
gl'iam frēs quā habeo in xp̄o iesu dn̄o nr̄o. Si fm̄
hoiem ad bestias pugnaui ephesi: qd mihi ꝓdest
Esa.22.d. si mortui nō resurgūt? Māducemꝰ ⁊ bibamꝰ: cras
eīm moriemur. Nolite seduci. Corrūpunt mores
E bonos colloqa mala. Euigilate iusti: ⁊ nolite pec
care. Ignorātiā eīm dei qdā hn̄t. Ad reuerētiā vo
bis loqr. Sꝫ dicit aliqs. Quō resurgunt mortui?
Quali aūt corpe venient? Insipiēs tu: qd̄ seminas
nō viuificat̄: nisi pri⁹ moriat̄. Et quid seias? Non
corpꝰ qd̄ futurꝫ est seias: sꝫ nudum granū vtputa
tritici aut alicuꝰ ceteroꝝ. Deꝰ aūt dat illi corpus
sicut vult ⁊ vnicuiqꝫ seminū ꝓpriū corpꝰ. Nō ois
caro eadē caro: sꝫ alia hoim: alia pecoꝝ: alia volu
crū: alia aūt pisciū. Et corpora celestia: ⁊ corpora
terrestria. Sꝫ alia quidē celestiū gl'ia: alia aūt ter
restriū. Alia claritas solis: alia claritas lune: ⁊ a-
F lia claritas stellaꝝ. Stella eīm a stella differt ī cla
ritate: sic ⁊ resurrectio mortuoꝝ. Seminat̄ in corru
ptiōe: surget in icorruptiōe. Seiat̄ in ignobilitate
surget in gl'ia. Seiat̄ in īfirmitate: surget in ꝟtute
Seiat̄ corpꝰ aiale: surget corpꝰ spūale. Si est cor
Gen.2.b. pus aiale: ⁊ st ⁊ spūale: sicut scriptū ē. Factꝰ est pri
mꝰ hō adā in aiam viuētē: nouissimus adā in spm̄
viuificantē: sꝫ nō priꝰ qd̄ spūale ē: sꝫ qd̄ aiale: dein
de qd̄ spūale. Primꝰ hō de t'ra terrenꝰ: scd̄s hō de
celo celestis. Qualis t'renꝰ: tales ⁊ t'rreni. Et qlis
celestis: tales ⁊ celestes. Igit̄ sicut portauimꝰ ima
ginē terreni: portemꝰ ⁊ imaginē celestis. Hoc aūt
dico frēs: q̄ caro ⁊ sāguis regnū dei possidere nō
pn̄t: neqꝫ corruptio icorruptelā possidebit. Ecce
G misteriū vobꝭ dico. Oēs qdē resurgemꝰ: sꝫ nō oēs
imutabimur. In momēto. in ictu ocl'i. i nouissima
tuba. Canet eī tuba ⁊ mortui resurgēt icorrupti
⁊ nos imutabimur. Oportet eīm corruptibile hoc
iduere icorruptionē: ⁊ mortale hoc iduere imorta
litatē. Cū aūt mortale hoc iduerit imortalitatem
Osee.13.d. tūc fiet sermo q̄ scriptꝰ ē. Absorpta est mors in vi
Hebre.2.d ctoria. Ubi ē mors victoria tua? Ubi est mors sti-
1.iohā.5.a mulus tuꝰ? Stimulꝰ aūt mortis pctm̄ est: ꝟtus ꝑo
pcti lex. Deo aūt gr̄as q̄ dedit nobis victoriā per
dn̄m nr̄m iesuꝫ xp̄m. Itaqꝫ frēs mei dilecti: stabi-
les estote ⁊ imobiles: abūdātes i oi ope dn̄i semꝑ
scientes q̄ labor vester nō est inanis in dn̄o.

¶ C. S. Docet aplus quō cōuersandū est cū ex
traneis ⁊ vicinis. ac in fine epistole annectit salu-
tationem. xvi.

A De collectis aūt q̄ fiunt in sctōs: sicut or
dinaui i ecclesijs galatie: ita ⁊ vos facite
ꝑ vnā sabbati. Unusquisqꝫ vr̄m apd̄ se
reponat recōdens qd̄ ei bene placue-
rit: vt nō cū venero tunc collecte fiāt. Cū aūt pn̄s
fuero: qs ꝓbaueritis per epl'as hos mittā pferre
gr̄am vr̄am in hirl'm. Q̄ si dignū fuerit vt ego eam
mecū ibunt. Ueniā aūt ad vos: cū macedoniā per
trāsiero. Nā macedoniā ptrāsibo. Apud vos aūt
forsitā manebo: vel etiā hyemabo vt vos me de-
ducatis qcūqꝫ iero. Nolo eī vos mō in transitu vi B
dere. Spero eī me aliqūtulū tpis manere apud
vos: si dn̄s pmiserit. Permanebo aūt ephesi vsqꝫ
ad penthecostē. Ostiū eī mihi aptū est magnū et
euidēs ⁊ aduersarij multi. Si aūt venerit Timo-
theꝰ videte vt sine timore sit apd̄ vos. Opꝰ eī dn̄i
opat̄ sicut ⁊ ego. Ne qs ḡ illū spernat. Deducite
aūt illū in pace vt vēiat ad me. Expecto ei illū cū
fratribꝰ. De appollo aūt fratre vobis notū facio: C
qm̄ multū rogaui eū vt veniret ad vos cū fratribꝰ
⁊ vtiqꝫ nō fuit volūtas eiꝰ vt nūc veniret. Ueniet
aūt cū ei vacuū fuerit. Uigilate: state i fide: viriliṫ
agite ⁊ cōfortamini: oia eīm vr̄a in charitate fiant
Obsecro autē vos frēs nostis domū stephane ⁊
fortunati ⁊ achaici: qm̄ sunt primitie achaie ⁊ i mi
nisteriū scōꝝ ordinauerūt seipsos vt ⁊ vos subdi
ti sitis eiusmodi: ⁊ oi coopanti ⁊ laborāti. Gaudeo
aūt in p̄sentia stephane ⁊ fortunati ⁊ achaici: qm̄
id qd̄ vobis deerat ipsi suppleuerūt. Refecerūt eīm
⁊ meū spm̄ ⁊ vestrū. Cognoscite ḡ q̄ eiusmodi sūt D
Salutāt vos oēs ecclie asie. Salutat vos in dn̄o
multū aqla ⁊ priscilla cum domestica sua ecclia:
apud qs ⁊ hospitor. Salutāt vos oēs frēs. Salu-
tate inuicē in osculo sācto. Salutatio mea: manu
pauli. Si quis nō amat dn̄m nostrū iesuꝫ xp̄m sit
anathema maranatha. Gr̄a dn̄i nostri iesu xp̄i vo
biscū. Charitas mea cū omibꝰ vobis in xp̄o iesu.
Amen.

¶ Explicit epl'a pauli ad corinthios prima.

¶ Incipit ꝓlogus in secundā epistolā
ad corinthios.

Post actā a corinthijs penitētiā ꝯsolatoriā scribit eis epl'am aplꝰ a troade ꝑ Tytū: et collaudans eos hortat̄ ad meliora: cōtristatos q̄-
dēꝫ eos: sed emendatos ostendens.

Explicit argumentum.

¶ Incipit epistola Pauli ad Corinthios secunda.

¶ C.S. Captat corinthios beniuolētia per suas tribulationes ad excitandum attentionem. ꝛ excusat se de ꝓmissione eis facta. Cpm.j.

A Aul⁹ apostolus xp̄i iesu per volūtatē dei ꝛ thimothe⁹ frater ecclesie dei q̄ est corinthi cū oībus sanctis q̄ sūt in vniuersa achaia. Grā vobis ꝛ pax a deo pr̄e nostro ꝛ dn̄o iesu xp̄o Bndictus de⁹ ꝛ pr̄ dn̄i nr̄i iesu xp̄i: pater misez ꝛ de⁹ to-
Ephe.1.a tius cōsolationis q̄ cōsolat̄ nos in oī tribulatione
1.pe.1.a. nr̄a: vt possim⁹ ꝛ ipsi cōsolari eos q̄ in oī pressura sunt ꝑ exhortationē q̄ exhortamur. ꝛ ipi a deo qm̄ sicut abūdāt passiōes xp̄i i nobis: ita ꝛ ꝑ xp̄m abū-
B dat cōsolatio nr̄a. Siue aūt tribulamur ꝓ vr̄a exhortatione ꝛ salute. siue cōsolamur ꝓ vr̄a cōsolatione siue exhortamur ꝓ vr̄a exhortatione ꝛ salute q̄ opat̄ tolerātiā earūdē passionuȝ quas ꝛ nos patimur vt spes nr̄a firma sit ꝓ vobis. sciētes qm̄ sicut socij passionū estis: sic eritis ꝛ consolationis nō eīm volum⁹ ignorare vos fratres de tribulatione nostra q̄ facta est i asia: qm̄ supramodū grauati sum⁹ supra virtutē: ita vt tederet nos etiā viuere. Sed ipsi in nobismetipis respōsum mortis habuim⁹ vt nō sim⁹ fidētes in nobis: sed in deo q̄ suscitat mortuos q̄ de tātis periculis nos eripuit ꝛ
C eruit in quē speram⁹ qm̄ ꝛ adhuc eripiet adiuuātibus ꝛ vobis in oratione ꝓ nobis vt ex multarū ꝑsonis facierū ei⁹ q̄ in nobis est donationis: per multos grē agant̄ ꝓ nobis. Nā gloria nostra hec est testimoniū cōscientie nostre ꝙ in simplicitate cordis ꝛ sinceritate dei: ꝛ nō in sapiētia carnali: sȝ in grā dei cōuersati sum⁹ in hoc mūdo. abūdanti⁹ aūt ad vos Nō eīm alia scribim⁹ vobis ꝙ̄ que legistis ꝛ cognouistis Spero aūt ꝙ vsqȝ in finē cognoscetis sicut et cognouistis nos ex parte. qꝛ gloria vestra sumus sicut ꝛ vos nr̄a in die dn̄i nostri iesu christi. Et hac cōfidētia volui prius venire ad vos vt secūdā gratiā haberetis ꝛ ꝑ vos trāsirē in macedoniā. ꝛ iterū a macedōia venirē ad vos ꝛ a vobis deduci in iudeā. Cū ergo hoc voluissem nun-
D quid leuitate vsus sum? Aut q̄ cogito: secūdū carnem cogito: vt sit apud me est ꝛ nō? Fidelis autē de⁹: qꝛ sermo noster qui fuit apud vos: nō est in illo est ꝛ nō: sȝ ē in illo est. Dei eīm filius iesus xp̄s q̄ in vobis ꝑ nos p̄dicatus est: ꝑ me et siluanū ꝛ thimotheum nō fuit in illo: est ꝛ nō. sed est in illo fuit. Quotqt eīm promissiones dei sunt in illo est. Ido et per ipsum amē deo ad gloriā vestrā. Qui autē cōfirmat nos vobiscū in xp̄o ꝛ qui vnxit nos de⁹ et qui signauit nos ꝛ dedit pignus spūs in cordibus nr̄is. Ego aūt testē deū inuoco in aīam meaȝ ꝙ parcēs vobis nō veni vltra corinthū. nō qꝛ dominamur fidei vestre: sed adiutores sum⁹ gaudij vestri. Nā fide statis.

¶ C.S. Ponit̄ duplex causa quare apl's nō veneriṫ corinthū scȝ ne cōtristaret̄. ꝛ alibi maiorē fructū faceret: quē fructū deinde ondit. a q̄ falsos ꝓphetas excludit. ij.

A Tatui aūt hoc ipsum apud me: ne iterū in tristicia venirē ad vos Si eīm ego cōtristo vos: et q̄s est q̄ me letificet nisi q̄ cōtristat̄ ex me? Et hoc ipsum scripsi vobis: vt nō cū venero tristiciā sup tristiciā habeam: de quib⁹ oportuerat me gaudere: cōfidēs in omnibus vobis: qꝛ meū gaudiū oīm vestrū est. Naȝ ex
B multa tribulatione ꝛ angustia cordis scripsi vobis ꝑ multas lachrymas: nō vt nō cōtristemini sed vt sciatis quā charitatē habeā abūdanti⁹ in vobis. Si quis aūt cōtristauit me: nō me cōtristauit: sed ex parte vt nō onerē oēs vos. Sufficit illi q̄ eiusmodi est obiurgatio hec que fit a pluribus. ita vt econtrario magis donetis et cōsolemini: ne forte abūdātiori tristicia absorbeat̄ q̄ eiusmodi ē. Pro-
C pter qd̄ obsecro vos vt cōfirmetis in illū charitatem. Ideo eīm ꝛ scripsi vobis vt cognoscā experimentū vestrū: an in oībus obediētes sitis. Cui autem aliquid donastis: ꝛ ego. Nā ꝛ ego qd̄ donaui si quid donaui propter vos in persona xp̄i vt non circūueniamur a sathana. Nō eīm ignoram⁹ cogitationes ei⁹. Cū venissem aūt troadē ꝓpter euāgeliū xp̄i: ꝛ ostiū michi apertū esset in dn̄o: non habui requiē spūi meo: eo ꝙ nō inuenerim tytū fratrē meū: sed valefaciēs eis: ꝓfectus sum in mace-
D doniā. Deo aūt grās q̄ semꝑ triūphat nos in xp̄o iesu ꝛ odorē noticie sue manifestat ꝑ nos in omni loco: qꝛ xp̄i bon⁹ odor sum⁹: deo in his q̄ salui fiūt et in his qui pereunt. Alijs quidē odor mortis in mortē. alijs aūt odor vite in vitam Et ad hec quis tā idone⁹? Nō eīm sum⁹ sicut plurimi adulterātes ꝟbū dei: sed ex sinceritate sicut ex deo coram deo in christo loquimur.

¶ C.S. Ostēdit apl's se cōmēdatione hoim non indigere. nec eā querere. atqȝ recōmendat ministros ecclesie xp̄i ꝙ̄tū ad officij dignitatē. ꝛ quantum ad cognitionis excellentiam. iij.

A Incipim⁹ iterū nosmetipsos cōmēdare Aut nunquid egem⁹ sicut quidā cōmēdaticijs epl'is ad vos aut ex vobis Epistola nr̄a vos estis scripta in cordibus nostris: que scitur ꝛ legit̄ ab oībus hoībus manifestati: qm̄ epl'a estis xp̄i ministrata a nobis ꝛ scripta nō attramēto sȝ spū dei viui: nō in tabulis lapideis sed in tabulis cordis carnalib⁹. Fiduciam
B aūt talē habem⁹ ꝑ xp̄m ad deū. Nō ꝙ sufficientes Hebr.4.d
sim⁹ cogitare aliquid a nobis quasi ex nobis: sed sufficientia nostra ex deo est. Qui ꝛ idoneos nos fecit ministros noui testamēti: nō lr̄a sed spū. Littera eīm occidit: spūs aūt viuificat. ꝙ si ministratio mortis lr̄is deformata in lapidibus: fuit in gloria ita vt nō possent intēdere filij israel in faciē moysi ꝓpter gloriā vultus eius q̄ euacuat̄ quō nō ma-
C gis ministratio spūs erit in gloria? Nā si ministratio dānationis in gloria est: multomagis abūdat ministeriū iusticie in gloria. Nā nec glorificatum est qd̄ claruit in hac pte: ꝓpter excellētē gloriam. Si eīm qd̄ euacuat̄ ꝑ gloriam est: multomagis qd̄ manet in gloria est. Habētes igit̄ talē speȝ multa

Exo.34.d. fiducia vtimur. Et nō sicut moyses ponebat vela
men sup faciē suā vt nō intenderēt filij israel in fa
ciem ei⁹ qđ euacuaẛ sed obtusi sunt sensus eorum
D Usq̄ in hodiernū diē idipsum velamē in lectione
veteris testamēti manet nō reuelatum qđ in xp̄o
euacuaẛ: sed vsq̄ in hodiernū diē cū legiẛ moyses
velamē positū est sup cor eoꝝ. Cū aūt conuersus
Johā.4.d fuerit ad deū auferet velamen. Dn̄s aūt spūs est.
Ubi aūt spūs dn̄i: ibi libertas. Nos ṽo oēs reue=
lata facie gloriā dn̄i speculātes in eādē imaginē
transformamur a claritate in claritatem tanq̄ a
domini spiritu.

❡C.S. Cōmēdat apl's misteriū noui testamen=
ti ⁊ quantū ad operationem boni et quantum ad
tolerantiam mali. iiij.

A Ideo habētes hanc āministrationē iux
ta qđ miam cōsecuti sum⁹ nō deficim⁹
sed abdicamus occulta dedecoris: nō
ambulātes in astutia. neq̄ adulterātes
ṽbū dei: sed in manifestatione ṽitatis cōmēdan=
tes nosmetipsos ad oēm cōsciētiā hoim corā deo
q̄ si etiā opertū est euāgeliū nostrū in his q̄ pere
unt est opertū: in quib⁹ de⁹ hui⁹ sc̄li excecauit mē
tes infidelium vt nō fulgeat illuminatio euāgelij
B glorie xp̄i qui est imago dei. Nō em̄ nosmetipsos
predicam⁹ sed iesum xp̄m dn̄m nostrū. Nos autē
seruos vr̄os p iesum: qm̄ de⁹ qui dixit de tenebris
lucē splēdescere: ipse illuxit in cordib⁹ nr̄is ad illu
minationem sciētie claritatis dei in facie xp̄i iesu.
Habem⁹ aūt thesaurū istū in vasis fictilib⁹ vt sub
limitas sit ṽtutis dei: ⁊ non ex nobis. In oib⁹ tri=
bulationē patimur: sed nō angustiamur. Aporia
C mur sed nō destituimur. Persecutionē patimur:
sed nō derelinquimur. Humiliamur: sed nō cōfun=
dimur. Deijcimur: sed nō perim⁹. Semp mortifi=
cationē iesu xp̄i in corpore nr̄o circūferētes: vt et
vita iesu manifesteẛ in corporib⁹ nr̄is. Semp em̄
nos q̄ viuim⁹ in mortē tradimur ꝓpter iesum vt et
vita iesu manifesteẛ in carne nostra mortali. Ergo
mors in nobis operaẛ: vita aūt in vobis. Haben=
Ps̄.115. tes aūt eūdē spm̄ fidei sicut scriptum est. Credidi
ꝓpter qđ locut⁹ sum: ⁊ nos credimus ꝓpter quod
⁊ loquimur: sciētes qm̄ qui suscitauit iesum: ⁊ nos
cū iesu suscitabit: ⁊ cōstituet vobiscū. Oia em̄ pro
pter vos: vt gr̄a abūdās p multos in gratiarū ac=
tione abūdet in gloriā dei. Propter qđ nō defici=
mus. Sed licet is qui foris est noster homo corrū=
patur. tñ is qui intus est renouatur de die in diē
id em̄ qđ in p̄nti est: momētaneū ⁊ leue tribulatio
nis nostre: supra modū in sublimitate eternū glo=
rie pōdus operaẛ in nobis nō cōtēplantib⁹ nobis
que videnẛ: sed q̄ nō videnẛ. Que em̄ videnẛ: tem
poralia sunt: que aūt nō videnẛ eterna sunt.

❡C.S. Agit de premio iustorum apostolus ac
eius desiderio atq̄ debita ad ipsum preparatiōe
ac causa vtriusq̄. v.

A Scimus ei qm̄ si terrestris dom⁹ nostra
huius habitationis dissoluaẛ q̄ edifica
tionē ex deo habem⁹ domū nō manufa
ctam: sed eternā in celis. Nā ⁊ in hoc in
gemiscim⁹ habitationē nostram que de celo est su
perindui cupiētes: si tñ vestiti ⁊ nō nudi inueniā=
mur. Nā ⁊ qui sumus in hoc tabernaculo ingemi
scimus grauati eo q̄ nolumus expoliari: sed sup=
uestiri: vt absorbeat qđ mortale est a vita. Qui au B
tem efficit nos in hoc ipsū deus qui dedit nobis
pignus spūs. Audētes igiẛ semp ⁊ sciētes qm̄ dū
sumus in hoc corpore peregrinamur a dn̄o. Per
fidē em̄ ābulam⁹ ⁊ nō p spēm. Audemus aūt ⁊ bo
nam voluntatē habem⁹ magis peregrinari a cor
pore ⁊ presentes esse ad dn̄m: ⁊ ideo ꝯtēdim⁹ siue
absentes siue presentes placere illi. Oēs em̄ nos Roma.4.
manifestari oportet añ tribunal christi: vt referat
vnusquisq̄ ꝓpria corporis prout gessit: siue bonū
siue malū. Scientes ergo timorē dn̄i hoībus sua=
demus: deo aūt manifesti sumus. Spero aūt ⁊ in
cōsciētijs vr̄is manifestos nos esse. Nō iterū com
mēdam⁹ nos vobis: sed occasionem dam⁹ vobis
gloriādi ꝓ nobis: vt habeatis ad eos qui in facie
gloriaẛ ⁊ nō in corde. Siue em̄ mēte excedimus C
deo siue sobrij sum⁹ vobis. Charitas em̄ xp̄i vrget
nos estimātes hoc: qm̄ si vn⁹ ꝓ oībus mortu⁹ est
ergo oēs mortui sunt. Et pro oīb⁹ mortu⁹ est xp̄s
vt et q̄ viuunt: iā nō sibi viuāt sed ei q̄ ꝓ ipsis mor=
tu⁹ ē ⁊ resurrexit. Itaq̄ nos ex hoc neminē noui=
mus secūdū carnē. Et si cognouim⁹ secūdū carnē
xp̄m: sed nūc iā nō nouim⁹. Si q̄ ergo in xp̄o noua D
creatura vetera trāsierūt: ecce facta sunt oia noua. esaie.43.c.
Oia aūt ex deo q̄ nos recōciliauit sibi p xp̄m: ⁊ de Apo.21.b
dit nobis ministeriū recōciliationis. Qm̄ quidē
de⁹ erat in xp̄o mūdū recōcilians sibi: nō reputās
illis delicta ipsoꝝ ⁊ posuit in nobis ṽbū recōcilia
tionis. Pro xp̄o ergo legatiōe fungimur tāq̄ deo
exhortāte p nos. Obsecram⁹ ꝓ xp̄o: recōciliami=
ni deo. Eū qui nō nouerat pctm̄ ꝓ nobis pctm̄ fe
cit: vt nos efficeremur iusticia dei in ipo.

❡C.S. Hortaẛ ad bonū corinthios apl's in futu
ro agēdū quātū ad exteriorē cōuersationē: interi
orem deuotionem: ac infidelium vitationem. vi.

Adiuuātes aūt exhortamur ne in uacuū A
gratiā dei recipiatis. Ait em̄. Tēpore
accepto exaudiui te: ⁊ in die salutis ad esaie.49.c.
iuui te. Ecce nūc tēp⁹ acceptabile: ecce
nūc dies salutis. Nemini dātes vllā offensionem
vt nō vituperetur ministeriū nostrū: sed in oib⁹ exhi 1.cori.4.g
beamus nosmetipsos sicut dei ministros. In mul Thi.13.c.
ta patientia: in tribulationib⁹: in necessitatib⁹. in Infra.11.e.
angustijs. in plagis. in carcerib⁹. in seditionibus.
in laborib⁹. in vigilijs: in ieiunijs. In castitate. in B
sciencia. in longanimitate. in suauitate. in spū san
cto. in charitate nō ficta. in verbo ṽitatis. in ṽtute
dei. Per arma iusticie a dextris ⁊ a sinistris: p glo
riam ⁊ ignobilitatē. p infamiā ⁊ bonā famā. Ut se
ductores ⁊ veraces: sicut qui ignoti ⁊ cogniti. qua
si morientes: ⁊ ecce viuimus: vt castigati ⁊ nō mor
tificati. Quasi tristes: semp aūt gaudētes. Sicut
egētes: multos aūt locupletātes. Tanq̄ nihil ha
bentes ⁊ oia possidētes. Os nostrū patet ad vos C
o corinthij cor nostrū dilatatū est. Non angustia=
mini in nobis: angustiamini aūt in viscerib⁹ vr̄is.
Eandē aūt habētes remunerationē: tanq̄ filijs
dico: dilatamini ⁊ vos. Nolite iugū ducere cū infi eccli.13.e.
delibus. Que em̄ participatio iusticie cū iniq̄tate
aut q̄ societas luci ad tenebras? Que aūt cōuen=
tio christi ad belial? Aut q̄ pars fideli cū infideli? D
Qui aūt consensus tēplo dei cū idolis? Uos em̄

1.cho.3.c. estis tẽplũ dei viui sicut dicit deus: qm̃ inhabita=
et.9.d. bo in illis ⁊ inambulabo inter eos:⁊ ero illoꝝ de⁹
leui.26.g ⁊ ipsi erũt mihi ppl's. Propter qd exite de medio
Esaie.52.c eoꝝ:⁊ separamini dicit dñs:⁊ immũdũ ne tetige=
ritis:⁊ ego recipiã vos:⁊ ero vobis in patrẽ ⁊ vos
eritis mihi in filios ⁊ filias:dicit dñs oĩps.

¶C.S. Monitio vtilis apl̃i pmittit̃.atq; corithij
de preteritis bonis cõmendant̃. vij.

Has ergo habẽtes ꝓmissiones kmĩ mũ
demus nos ab omni inquinamẽto car=
A nis et spiritus pficiẽtes sanctificationẽ
in timore dei. Capite nos. Neminẽ lesi
mus:neminẽ corrupimus neminẽ circũuenimus
Non ad condẽnationẽ vestrã dico. Predi×imus
em̃ ꝙ in cordibus nostris estis ad cõmoriendum
⁊ ad cõuiuendum. Multa michi fiducia est apud
vos:multa michi gloriatio pro vobis. Replet⁹ suz
consolatione: superabundo gaudio: in omni tri=
B bulatione vestra. Nã ⁊ cũ venissemus in macedo
niam:nullã requiẽ habuit caro nostra: sed omnez
tribulationẽ passi sum⁹. Foris pugne: intus timo
res. Sed qui consolatur humiles: ꝯsolatus est nos
deus in aduẽtu titi. Nõ solũ aũt in aduentu eius:
sed etiam in consolatione in qua cõsolat⁹ est in vo
bis referens nobis vestrũ desiderium: vestrũ fle=
tum:vestrã emulationẽ ꝓ me ita vt magis gaude
rem. Quoniã ⁊ si cõtristaui vos in epistola nõ me
penitet. Et si peniteret videns ꝙ epistola illa et si
ad horam vos contristauit:nũc gaudeo:nõ q: cõ=
tristati estis:sed quia contristati estis ad peniten
C tiam. Cõtristati em̃ estis secundũ deũ vt in nullo
1.pe.2.c. detrimentũ patiamini ex nobis. Que em̃ secũdũ
deũ tristicia est:penitentiã in salutẽ stabilẽ opera
tur:seculi aũt tristicia morẽ operat̃ Ecce em̃ hoc
ipsum secũdũ deuz cõtristari vos quãtã in vobis
operat̃ sollicitudinẽ:sed defensionẽ:sed indigna=
tionẽ:sed timorẽ:sed desideriũ:sed emulationem:
sed vindictam In oĩbus exibuistis vos inconta=
minatos esse negocio. Igit̃ ⁊ si scripsi vobis: non
propter eũ qui fecit iniuriã: nec propter eum qui
passus est sed ad manifestandã sollicitudinez no
D stram quã habem⁹ pro vobis corã deo. Ideo con
solati sumus. In cõsolatione autẽ nostra abũdã=
tius magis gauisi sumus sup gaudio titi.quia re=
fectus est sp̃us eius ab omnib⁹ vobis. Et si quid
apud illũ de vobis gloriatus sum nõ sum cõfusus
sed sicut oĩa vobis in ꝟitate locuti sumus:ita ⁊ glo
riatio nostra q̃ fuit ad titũ ꝟitas facta est Et visce
ra ei⁹ abũdãti⁹ in vobis sunt:reminiscẽtis oĩm ve
strum obediẽtiã quõ cũ timore ⁊ tremore excepi=
stis illum Gaudeo ꝙ in omnibus confido in vobis

¶C.S. Ad elemosynam in hierusalem mittẽdã
corinthios hortat̃ apl's.⁊ agit de collectorib⁹ hu=
ius elemosyne. viij.

Notã aũt facim⁹ vobis fr̃es grãm dei q̃
data est in ecclijs macedonie. ⁊ ꝙ ĩ mul
A to experimẽto tribulatõis abũdãtia gau
dij ipoꝝ fuit:⁊ altissima paupertas eoruz
abũdauit in diuitias simplicitatis eoꝝ. Q: scdm
ꝟtutẽ testimoniũ illis reddo ⁊ supra ꝟtutẽ volũta
rij fuerũt cũ ml'ta exhortatõe obsecrãtes nos gra
tiam ⁊ cõicationẽ misterij qd fit in sanctos. Et nõ
sicut sperauim⁹ sed semetipos dederũt primũ do

mino:deinde nobis p volũtatem dei:ita vt rogare
mus Tytũ:vt quẽadmodũ cepit ita ⁊ perficiat in
vobis etiam gratiam istam. Sed sicut in omnib⁹ B
abundatis fide et sermone et scientia ⁊ omni sol=
licitudine insuper ⁊ charitate vestra in nos:vt ⁊ in
hac gratia abundetis. Non quasi imperans dico
sed per aliorum sollicitudinem etiam vestre cha=
ritatis ingenium bonum comprobãns. Scitis ei
gratiam domini nostri iesu christi: quoniam pro=
pter vos egenus factus est cum esset diues vt illi
us inopia vos diuites essetis Et consilium in hoc
do. Hoc em̃ vobis vtile est qui non solum facere:
sed ⁊ velle cepistis ab anno priore. nunc vero ⁊ fa
cto perficite vt quẽadmodũ promptus est anim⁹
voluntatis ita sit ⁊ perficiendi ex eo qd habetis.
Si em̃ voluntas prõpta est secũdũ id quod hab; C
accepta est non secũdũ id quod nõ habet. nõ enĩ
vt alijs sit remissio vobis autem tribulatio:sed ex
equalitate in presenti tẽpore vestra abundantia
illoꝝ inopiã suppleat vt ⁊ illorũ abũdãtia vestre
inopie sit supplementũ vt fiat equalitas sicut scri
ptum est. Qui multũ habuit nõ abũdauit. ⁊ q̃ mo exo.16.d.
dicum nõ minorauit. Grãs autẽ ago deo q̃ dedit
eandẽ sollicitudinem ꝓ vobis in corde titi:qm̃ ex
hortationẽ quidẽ suscepit.sed cum sollicitior esset
sua voluntate ꝓfectus est ad vos. Misim⁹ etiã cũ D
illo fratrẽ nostrũ cui⁹ laus est in euãgelio per oẽs
ecclesias.non solum autem sed ⁊ ordinatus est ab
ecclesijs comes pegrinationis nostre in hãc gra=
tiam q̃ ministrat̃ a nobis ad dñi gl'iam ⁊ destina=
tam voluntatẽ nostrã Deuitantes hoc ne q's nos
vituperet in hac plenitudine que ministrat̃ a no
bis in dñi gloriã. Prouidem⁹ em̃ bona:nõ solũ co= Rom̃.12.d
ram deo sed etiã corã hoĩb⁹. Misim⁹ aũt cũ illis ⁊
fratrẽ nostrũ quẽ probauim⁹ in multis sepe solli=
citum esse: nunc aũt multo sollicitiorẽ confidẽtia
multa in vos siue ꝓ tito q̃ est soci⁹ me⁹ ⁊ in vobis
adiutor:siue fratres nostri apostoli ecclesiaꝝ glo
rie christi. Ostensionẽ ergo que est charitatis vr̃e
et nostre glorie pro vobis in illos ostendite in fa=
ciem ecclesiarum.

¶C.S. Apostolus suspitionem excludẽs docet
elemosynam esse dandam velociter:abundanter
et hilariter. ix.

Nam de misterio quod fit in sanctos ex A
abũdãti est michi scribere vobis Scio
em̃ promptũ animũ vestruz ꝓ quo de
vobis glorior apud macedones:qm̃ ⁊
achaia parata est ab anno preterito:⁊ vestra emu
latio prouocauit plurimos. Misim⁹ aũt fratres:
vt ne qd gloriamur de vobis euacuet̃ in hac par=
te.vt quẽadmodũ dixi parati sitis:ne cũ venerint
macedones mecuz ⁊ inuenerint vos imparatos:
erubescam⁹ nos vt nõ dicam⁹ vos in hac substan
tia Necessariũ ergo existimaui rogare fratres.vt B
preueniant ad vos:⁊ ꝑparent repromissam bñdi
ctionem hanc paratam esse:si quasi benedictiõez
non quasi auariciam. Hoc autem dico. Qui par=
ce seminat:parce ⁊ metet. Et qui seminat in bene
dictionibus:de benedictionibus ⁊ metet. Unusq's
ꝙ prout destinauit ĩ corde suo nõ ex tristicia aut
ex necessitate. Hilarẽ em̃ datorẽ diligit de⁹. Po= eccli.35.b
tens est autem deus omnem gratiam abundare

facere in vobis vt in omnibus semper omnem suf
C ficientiam habentes abundetis in omne op⁹ bo-
Ps.110. num: sicut scriptum est. Dispersit dedit pauperi-
bus iusticia eius manet in seculum seculi. Qui au
tem amministrat semen seminanti: ⁊ panē ad mā
ducandum prestabit. Et multiplicabit semen ve-
strum ⁊ augebit incrementa frugum iusticie vre:
vt in omnibus locupletati abundetis in omnem
simplicitatē: que operatur per nos gratiaꝝ actio
nem deo. Quoniam ministeriū huius officij non
solum supplet ea que desunt sanctis: sed etiā abū-
dat per multas gratiarum actiones in domino
D per probationem ministerij huius: glorificantes
deum in obedientia confessionis vestre in euāge
lio christi ⁊ simplicitate communicationis vestre
in illos: et in omnes: ⁊ in ipsorum obsecratione ꝓ
vobis desiderantium vos propter eminentē gra-
tiam dei in vobis. Gratias ago deo super inenar
rabili dono eius.

C.S. Excusat se aplūs de sibi false impositis ꝑ
facti euidentiā: ac per rationē ⁊ exēpla. x.

A Ipse autē ego paulus obsecro vos per
mansuetudinem ⁊ modestiam christi:
qui in facie quidem humilis sum inter
vos: absens autē confido in vobis. Ro
go autem vos ne presens audeam per
eam confidentiam qua existimor audere in quos-
dam: qui arbitrantur nos tanꝙ secundum carnē
B ambulemus. In carne enim ambulantes: non ta
men secundum carnem militamus. Nā arma mi-
litie nostre non carnalia sunt: sed potentia dei ad
destructionem munitionum: consilia destruētes:
et omnem altitudinem extollentem se aduersus
scientiam dei: et in captiuitatem redigentes oēm
intellectum in obsequium christi: ⁊ in promptu ha
bentes vlcisci omnem inobedientiam: cum imple
C ta fuerit vestra obedientia. Que secundum faci-
em sunt videte. Si quis confidit christi se esse hoc
cogitet iterum apud se quia sicut et ipse christi est
ita et nos. Nam et si amplius aliquid gloriat⁹ fue
ro de potestate nostra quā dedit nobis dominus
in edificationem et non in destructionem vestrā
non erubescam. Ut autem non existimer tanꝙ ter
rere vos per epistolas: quoniam quidem epistole
inquiunt graues sunt ⁊ fortes. Presentia autē cor
poris infirma ⁊ sermo cōtemptibilis hoc cogitet
qui eiusmodi est: quia quales sumus verbo ꝑ epi
D stolas absentes: tales ⁊ pñtes in facto. Non em̄
audemus inserere aut comparare nos quibusdā
qui seipsos commendant. Sed ipsi in nobis nos-
metipsos mentientes: ⁊ comparantes nosmetip-
Ephe.4.a. sos nobis. Nos autem non in immensum gloria-
Apo.21.c bimur: sed secundum mensuram regule qua men
sus est nobis deus mensuram pertingēdi vsqꝫ ad
vos. Non enim quasi non pertingentes ad vos su
perextendimus nos. Usqꝫ ad vos enim peruenī-
mus in euangelio christi non in immensum glori
antes in alienis laboribus. Spem autem haben-
tes crescentis fidei vestre in vobis magnificari se
cundum regulam nostram in abundantia: etiam
1.corin.t.d. in illa que vltra vos sunt euangelisare non in alie
Ibid.g. na regula in his que preparata sunt gloriari. Qui
autem gloriatur in domino glorietur. Non enim
qui seipsum commēdat ille probatus est: sed quez
deus commendat.

C.S. Apostolus suā ponit cōmēdationē. pre-
mittendo rationē cōmendationis ex suis operi-
bus ac malis perpessis. xi.

Vtinam sustineretis modicum quid in- A
sipiētie mee: sed ⁊ supportate me. Emu
lor enim vos dei emulatione. Despōdi
enim vos vni viro virginem castam ex-
hibere christo. Timeo autem ne sicut serpens se- Gen.3.a
duxit euam astutia sua ita corrumpantur sensus
vestri et excidant a simplicitate que est in christo
iesu. Nam si is qui venit alium christum predicat
quem non predicauimus aut alium spiritum acci
pitis quem non accepistis: aut aliud euangelium
quod non recepistis: recte pateremini. Existimo B
enim nichil me minus fecisse a magnis apostolis
Nam et si imperitus sermone: sed non sciētia. In
omnibus autem manifestus sum vobis. Aut nun
quid peccatū feci meipsum humilians vt vos exal
temini. Quoniam gratis euangeliuꝫ dei euange
lisaui vobis: alias ecclesias expoliaui accipiēs sti
pendium ad ministerium vestrum: et cum essem
apud vos ⁊ egerem: nulli onerosus fui. nam quod
michi deerat: suppleuerunt fratres qui venerunt
a macedonia: ⁊ in omnibus sine onere me vobis C
seruaui ⁊ seruabo. Est veritas christi in me quoni
am hec gloriatio non infringetur in me in regioni
bus achaie. Quare? Quia non diligo vos. Deus
scit. Quod autem facio et faciam: vt amputem oc
casionem eorum qui volunt occasionem vt in quo
gloriantur: inueniantur sicut et nos. Nam eiusmo
di pseudo apostoli sunt operarij subdoli transfi-
gurantes se in apostolos christi. Et non mirum.
Ipse enim sathanas transfigurat se in angelū lu
cis. Non ergo est magnum si ministri eius transfigu-
rentur velut ministri iusticie quorum finis erit se
cundum opera ipsorum. Iterum dico ne quis pu D
tet me insipientem esse. Alioquin velut insipien-
tem accipite me: vt et ego modicum quid glorier.
Quod loquor nō loquor: sm̄ deū sed quasi in insi-
pientia in hac substantia glorie quoniā multi glo
riantur secundum carnem: ⁊ ego gloriabor. Libē
ter enim suffertis insipientes cum sitis ipsi sapiē-
tes. Sustinetis enim si quis vos in seruitutem re
digit: si quis deuorat: si quis accipit: si quis extol-
litur: si quis in faciem vos cedit. Secundum igno E
bilitatem dico quasi nos infirmi fuerimus in hac
parte. In quo quis audet: in insipientia dico au-
deo ⁊ ego. Hebrei sunt ⁊ ego. Israelite sunt ⁊ ego
Semen abrae sunt ⁊ ego. Ministri christi sunt et 1.cho.4.a
ego. Ut minus sapiens dico plus ego. In labori- 1.Phi.3.a
bus plurimis: in carceribus abundantius: in pla supra.8.a
gis supramodum: in mortibus frequenter. A iu-
deis quinquies quadragenas vna minus accepi
Ter virgis cesus sum: semel lapidat⁹ sum: ter nau
fragium feci: nocte et die in profundo maris fui.
In itineribus sepe: periculis fluminuꝫ: periculis F
latronum: periculis ex genere: periculis ex genti
bus: periculis in ciuitate: periculis in solitudine:
periculis in mari: periculis in falsis fratribus. In
labore et erumna: in vigilijs multis: in fame ⁊ siti: 2.thes.3.b.
in ieiunijs multis: in frigore et nuditate: preter illa Deu.25.b.

que extrinsecus sunt instantia mea: quotidiana
G sollicitudo omnium ecclesiaruȝ. Quis infirmatur
et ego non infirmor? Quis scandalisatur et ego
non vror? Si gloriari oportet q̄ infirmitatis mee
sunt gloriabor. Deus et pater domini nostri Jesu
christi scit qui est benedictus in secula ꝙ non mē=
tior. Damasci prepositus gentis arethe regis cu=
stodiebat ciuitatem damascenorum vt me com=
prehenderet. Et ꝑ fenestrā in sporta dimissus suȝ
ꝑ murū: ⁊ sic effugi man⁹ ei⁹.

C.S. Recommendat se apostolus ex diuinis
reuelationibus: et ponit ibi remediū contra peri
culū superbie: ⁊ seipsuȝ excusat: ponēs bñficia co
rinthijs impensa. xij.

A Si gloriari oportet: non expedit quideȝ
Ueniam autem ad visiones et reuela=
tiones domini. Scio hominem in chri=
sto ante annos quattuordecim siue in
corpore siue extra corpus nescio: deus scit: raptū
huiusmodi vsq; ad tertium celum. Et scio huius=
modi hominem siue in corpore siue extra corpus
nescio: deus scit: quoniam raptus est in paradisū
et audiuit archana verba que non licet homini lo
B qui. Pro huiusmodi gloriabor: pro me autem ni=
chil nisi in infirmitatibus meis. Nam et si volue=
ro gloriari: non ero insipiens: veritatem enim di=
cam. Parco autem ne quis me existimet supra id
quod videt in me: aut audit aliquid ex me. Et ne
magnitudo reuelationum extollat me: datus est
michi stimulus carnis mee angelus sathane qui
C me collaphiset. Propter quod ter dominuȝ roga
deut.3.d. ui vt discederet a me. Et dixit michi. Sufficit tibi
gratia mea. Nam virtus in infirmitate perficitur
Libenter igitur gloriabor in infirmitatibus me=
is vt inhabitet i me virtus xp̄i Propter quod pla
ceo michi in infirmitatibus meis: in contumelijs
in necessitatibus in persecutionibus: in angustijs
D pro christo. Cum enim infirmor tunc potens sum
Factus sum insipiens: vos me coegistis. Ego eni
a vobis debui commendari. Nichil enim minus
feci ab his qui sunt supra modum apostoli. Tam
et si nichil sum signa tamē apostolatus mei facta
sunt super vos in omni patientia in signis ⁊ prodi
gijs ⁊ virtutibus. Quid est enim quod minus ha
buistis pre ceteris ecclesijs: nisi ꝙ ego ipse nō gra
naui vos? Donate michi hanc iniuriam. Ecce ter
tio hoc paratus sum venire ad vos ⁊ non ero gra
uis vobis. Non enim quero que vestra sunt: sed
E vos. Nec enim debent filij parentibus thesaurisa
re sed parentes filijs. Ego autem libentissime im
pendam ⁊ superimpendar egoipse pro animab⁹
vestris: licet plus vos diligens minus diligar. Sȝ
esto. Ego vos nō grauaui: sed cuȝ essem astutus
dolo vos cepi. Nūquid per aliquem eorum quos
F misi ad vos circūueni vos? Rogaui Titum ⁊ mi=
si cum illo fratrem. Nūquid Titus vos circūue=
nit? Nonne eodem spiritu ambulauimus? Non=
ne eisdem vestigijs? Olim putatis ꝙ excusemus
nos apud vos. Coram deo in christo loquimur.
Omnia enim charissimi propter edificationeȝ ve
G stram. Timeo enim ne forte cum venero: non qua
les volo inueniam vos: et ego inueniar a vobis
Gala.5.d qualem non vultis. ne forte contentiones: emula
tiones: animositates: dissensiones: detractiones:
susurrationes: inflationes seditiōes: sint inter vos
Ne iterum cum venero humiliet me deus apud
vos ⁊ lugeam multos ex his qui ante peccauerūt
et non egerunt penitentiam super immundicia: ⁊
fornicatione: et impudicitia quam gesserunt.

C.S. Uituperat apostolus adherentes pro=
phetis falsis commendando persistentes in vera
doctrina: et finaliter ponitur salutatio. xiij.

Ecce tertio hoc venio ad vos: vt in ore A
duorum vel trium testium stabit omne deu.17.b.
verbum. Predixi enim ⁊ predico: vt pre mat.8.b
sens vobis et nunc absens his qui ante ioh̄a.8.c.
peccauerunt et ceteris omnibus: quoniam si ve= Hebr.10.d
nero iterum non parcam An experimentum que
ritis eius qui in me loquitur christus? Qui in vo
bis nō īfirmaſ: sȝ potēs est in vobis. Nā ⁊ si crucifi
x⁹ est ex īfirmitate: sȝ viuit ex ꝟtute dei. Nā et nos B
īfirmi sum⁹ i illo: sȝ viuem⁹ in eo ex ꝟtute dei i vo=
bis. Uosmetipsos tentate si estis in fide: ipsi vos
probate An non cognoscitis vosmetipsos q2 chri
stus iesus in vobis ē? Nisi forte reprobi estis Spe
ro autem ꝙ cognoscitis: quia nos non sumus re=
probi. Oramus autem deum vt nichil mali facia
tis: non vt nos probati pareamus: sed vt vos qđ
bonum est faciatis. Nos autem vt reprobi simus C
Non possumus enim aliquid aduersus veritateȝ
sed pro veritate. Gaudemus enim quoniam nos
infirmi sumus: vos autem potentes estis. Hoc et
oramus vestram consummationem. Ideo enim
hec absens scribo: vt non presens durius agaȝ se
cundum potestatem quam dominus dedit mihi
in edificationem et non in destructionem. De ce D
tero fratres gaudete: perfecti estote: exhortamini
idipsum sapite. Pacem habete: et deus pacis et
dilectionis erit vobiscum. Salutate inuicem in
osculo sancto. Salutant vos omnes sancti. Gra=
tia domini nostri iesu christi ⁊ charitas dei ⁊ com
municatio sancti spiritus sit cum omnibus vobis
Amen.

Explicit epistola pauli ad corinthios secunda.

Incipit argumentum in epistolā ad galathas

Galathe sunt greci. Hi verbuȝ veritatis
primū ab apostolo acceperūt. sed post
discessum eius tētati sunt a falsis apo=
stolis vt in legē ⁊ circūcisionē verteren
tur. Hos apostolus reuocat ad fidē veritatis scri
bens eis ab epheso.

Explicit argumentum.

Incipit epistola Pauli ad Galathas.

C.S. Redarguit apostolus galathas de velo
ce translatione ab euangelio christi: quod tamen
apostolus non ab homine accepit: nec ante suam
conuersionem nec post: sed a christo.

Capitulum primum.

A
Aul⁹ apo
stolus non ab hominib⁹
neq₃ per hominem sed p
iesum christum et deū pa
trem qui suscitauit eu₃ a
mortuis: ꝛ qui mecū sunt
omnes fratres ecclesijs
galathie. Gratia vobis ꝛ
pax a deo patre nostro ꝛ domino iesu christo: qui
dedit semetipsum pro peccatis nostris vt eriperet
nos de presenti seculo nequam secundum volun=
tate₃ dei et patris nostri cui est gloria in secula se
culorum amen. Miror ꝙ sic tam cito transferimi=
ni ab eo qui vos vocauit in gratiā christi in aliud
euangelium quod nō est aliud nisi sunt aliqui qui
vos conturbant: et volunt conuertere euangeliū
B christi. Sed licet nos aut angelus de celo euāge=
lizet vobis preterꝙ qđ euāgelizauimus vobis ana
1.cho.15.a. thema sit. Sicut prediximus ꝛ nunc iterum dico.
Si quis vobis euangelizauerit preter id quod ac
cepistis anathema sit. Modo em̄ hominibus sua=
deo: an deo? An quero hoīb⁹ placere? Si adhuc
hominibus placerē: christi seruus non essem. No
tum enim vobis facio fratres euangelium quod
euangelizatum est a me: quia non est secundū ho
minem. Neq₃ enim ego ab homine accepi illđ ne=
C q₃ didici: sed per reuelationem iesu christi. Audi=
stis enim conuersationem meam aliquando in iu
daismo: quoniam supra modum persequebar ec=
clesiam dei et expugnabam illam et proficiebam
in iudaismo supra multos coetaneos meos in ge
nere meo: abundantius emulator existens pater
narum mearum traditionum. Cum autem placu
it ei q̄ me segregauit ex vtero matris mee: ꝛ voca
uit per grā₃ suā vt reuelaret filiū suū in me vt euā
gelizare illū in gentibus: continuo non acquieui
carni et sanguini. Neq₃ veni hierosolymā ad ante
cessores meos apl̄os. sed abij in arabiā: ꝛ iterū re
D uersus sum damascū. Deinde post annos tres ve
ni hierosolymā videre petrū ꝛ māsi apud eū die=
bus quindecī. Aliū aūt apl̄oꝝ vidi neminē nisi ia
cobū fratrē dn̄i. Que aūt scribo vobis: ecce corā₃
deo qꝛ nō mētior. Deinde veni in partes syrie ꝛ cili
cie. Erā aūt ignot⁹ facie eccl̄ijs iudee q̄ erāt in xp̄o
Tm̄ aūt auditū habebāt qm̄ q̄ psequebat̄ nos ali
quādo: nūc euāgelizat fidem quā aliq̄n expugna=
bat: ꝛ in me clarificabāt deū.

¶ C. S. Ostēdit apl̄s circūcisionē nō esse neces=
sariā ex approbatione ꝛ auctoritate alioꝝ apl̄oꝝ
et restitit apl̄s petro q̄ videbat̄ aliqualiter circū=
cisione₃ palliare. cōcludēs legalia nō eē s̄uāda. ij.

A DEinde post annos quattuordecim ite=
rum ascēdi hierosolymā cū barnaba as
sumpto ꝛ tito. Ascēdi aūt secūdū reue=
lationē ꝛ cōtuli cū illis euāgeliū qđ pre
dico in gētib⁹ Seorsum aūt hīs q̄ videbant̄ aliqd
esse: ne forte in vacuū currerē aut cucurrissem Sȝ
neq₃ titus q̄ mecū erat cum esset gētilis cōpulsus
est circuncidi: sed propter subintroductos falsos
fratres qui subintroierūt explorare libertatē no=
stram quā habem⁹ in xp̄o iesu: vt nos in seruitutē
redigerēt: quib⁹ neq₃ ad horā cessim⁹ subiectiōi: vt
ṽitas euāgelij pmaneat apud vos. Ab his aute₃
q̄ videbant̄ esse aliqđ quales aliq̄n fuerint: nichil B
mea interest. De⁹ em̄ personā hoīs nō accipit Mi Rom.2.b
chi em̄ qui videbant̄ esse aliqđ: nihil ꝯtulerūt: sed Ephe.6.b.
ecōtra cū vidissent ꝙ creditū est michi euāgeliu₃ Colo.3.d.
pputij sicut ꝛ petro circūcisiōis Qui em̄ opat⁹ est Act.10.f.
petro in apostolatū circūcisionis operatus est ꝛ mi Jaco.2.b.
chi inter gētes. Et cū cognouissent grām que da
ta est michi: iacobus ꝛ cephas ꝛ iohannes qui vi=
debantur columne esse dextras dederunt mihi ꝛ
barnabe societatis vt nos in gentes: ipsi aute₃ in
circūcisionē tm̄: vt pauperū memores essemus.
Quod etiā sollicitus fui hoc ipm̄ facere. Cū autē C
venisset petrus antiochiā: in facie ei restiti: qꝛ re=
prehensibilis erat. Prius em̄ ꝙ venirent quidam
a iacobo: cū gētib⁹ edebat. Cū aūt venissent sub=
trahebat ꝛ segregabat se timens eos q̄ ex circūci
sione erant: ꝛ simulationi eius consenserunt cete
ri iudei: ita vt ꝛ barnabas duceretur ab eis i illa₃
simulationem: sed cum vidissem ꝙ nō recte ambu
larent ad veritatē euāgelij dixi cephe corā oībus
Si tu cū iude⁹ sis: gētiliter viuis ꝛ nō iudaice: quō D
gētes cogis iudaizare? Nos natura iudei ꝛ nō ex
gentib⁹ peccatores. Sciētes aūt ꝙ non iustificat̄
homo ex operib⁹ legis nisi p fidē iesu xp̄i: ꝛ nos in
xp̄o iesu credim⁹ vt iustificemur ex fide christi et
non ex operibus legis. Propter quod ex operib⁹ Rom.3.c.
legis non iustificabit̄ oīs caro. ꝙ si querētes iusti
ficari in christo inuenti sumus et ipsi peccatores:
nunquid christus peccati minister est? Absit. Si
em̄ que destruxi iterum hec reedifico preuarica=
torem me constituo. Ego em̄ p legem legi mortu⁹
sum: vt deo viuam: christo confixus sum cruci. Ui=
uo aūt iam non ego: viuit vero in me christ⁹: ꝙ au
tem nunc viuo in carne: in fide viuo filij dei: qui di
lexit me: et tradidit seipsum pro me. Non abijcio
gratiam dei. Si enim per legem iusticia: ergo gra
tis christus mortuus est.

¶ C. S. Increpantur galathe: ac ostendens
apostolus imperfectionem legis mosaice. dicit iu
sticiam esse ex fide. annectendo legis vtilitatē. iij.

O Insensati galathe quis vos fascinauit A
non obedire veritati? Ante quoꝝ ocu Infra.5.b.
los christus iesus proscriptus est: et in
vobis crucifixus. Hoc solu₃ a vobis vo
lo discere: ex operibus legis spiritum accepistis.
an ex auditu fidei? Sic stulti estis vt cum spiritu
ceperitis nunc carne consummamini. Tanta pas
si estis sine causa: si tamē sine causa. Qui ergo tri
buit vobis spiritum et operatur virtutes in vobis
ex operibus legis an ex auditu fidei: sicut scriptū
est. Abraam credidit deo: et reputatum est illi ad Gene.15.b
iusticiam. Cognoscite ergo quia qui ex fide sunt roma.4.a.
hi sunt filij abrae. Prouidens autem scriptura: qꝛ Jaco.2.d
ex fide iustificat gentes deus: prenūciauit abrae: Gen.22.d.
quia benedicentur in te omnes gentes. Igitur q̄ B
ex fide sunt: benedicentur cum fideli abraa₃ Qui
cunq₃ enim ex operibus legis sunt: sub maledicto
sunt. Scriptum est eni₃ Maledictus omnis qui nō Deu.27.d.
permanserit in omnibus que scripta sunt in libro
legis vt faciat ea: quoniam autem in lege nemo
iustificatur apud deum. Manifestum est: quia iu=

Aba.2.a. ſtus ex fide viuit. Lex autem non eſt ex fide:ſed q̇
Rom.10.b. fecerit ea viuet in illis. Chriſtus nos redemit de
Heb.10.b maledicto legis factus pro nobis maledictum.q̄r
Deut.21.d. ſcriptum eſt. Maledictus omnis qui pendet in li
gno vt in gentibus benedictio abrae fieret in chri
ſto ieſu vt pollicitationem ſpiritus accipiamus p
Hebre.9.c fidem. Fratres: ſecundum hominem dico:tamen
C hominis confirmatum teſtamentum nemo ſper=
nit aut ſuperordinat. Abrae dicte ſunt promiſſio
nes et ſemini eius. Non dicit:et ſeminibus: quaſi
in multis:ſed quaſi in vno? ſemini tuo qui eſt chri
ſtus. Hoc autem dico teſtamentum confirmatū
a deo que poſt quadringentos et triginta annos
facta eſt lex.non irritum facit ad euacuandā pro
miſſionem. Nam ſi ex lege hereditas iam non ex
promiſſione. Abrae autem per repromiſſionem
donauit de⁹. Quid igit̄ lex? Propt̄ trāſgreſſionē
poſita eſt donec veniret ſemen cui promiſerat: or
dinata per angelos in manu mediatoris. Media
tor autem vnius non eſt:deus autē vnus eſt. Lex
ergo aduerſus promiſſa dei? Abſit. Si enī data
eſſet lex que poſſet viuificare vere ex lege eſſet iu
D ſticia. Sed concluſit ſcriptura omnia ſub pecca=
to:vt promiſſio ex fide ieſu chriſti daretur creden
tibus. Prius autē q̄ veniret fides ſub lege cuſto=
diebamur:concluſi in eam fidem que reuelanda
erat. Itaq̧ lex pedagogus noſter fuit in chriſto
vt ex fide iuſtificemur. At vbi venit fides:iam nō
ſumus ſub pedagogo. Omnes enim filij dei eſtis
Rom.6.a per fidem que eſt in chriſto ieſu. Quicunq̧ enim
in chriſto ieſu baptiſati eſtis chriſtum induiſtis.
Non eſt iudeus neq̧ grecus.non eſt ſeruus neq̧
liber:non eſt maſculus neq̧ femina. Omnes enī
vos vnum eſtis in chriſto ieſu. Si autem vos xp̄i:
ḡ ſemē abrae eſtis ſecūdū promiſſionem heredes
C. L. S. Oſtendit ap̄ls ceſſationē legaliū p duas
ſimilitudines:interpoſita galathaꝝ igratitudie. iiij.
A D Ico aūt. Quāto tēpore heres paruul⁹
eſt nichil differt a ſeruo cū ſit dn̄s oīm:
ſed ſub tutorib⁹ ⁊ actoribus eſt vſq̧ ad
p̄efinitū tēp⁹ a p̄re. Ita ⁊ nos cum eſſe
mus paruuli ſub elemētis mūdi eram⁹ ſeruiētes
At vbi venit plenitudo tēporis miſit de⁹ filiū ſuū
factū ex muliere:factū ſub lege: vt eos q̇ ſub lege
erāt redimeret:vt adoptionē filioꝝ reciperemus
Qm̄ aūt eſtis filij dei miſit de⁹ ſpm̄ filij ſui in cor=
Rom.8.c. da vr̄a clamātē abba p̄r. Itaq̧ iā nō eſt ſeru⁹ ſed
fili⁹. q̄ ſi fili⁹ ⁊ heres p deū. Sed tūc quidem igno
rantes deū his q̇ natura nō ſunt dij: ſeruiebatis.
B Nūc aūt cū cognoueritis deū:immo cogniti ſitis
a deo: quō ꝯuertimini iterum ad infirma ⁊ egena
elemēta quib⁹ denuo ſeruire vultis? Dies obſer=
uatis ⁊ menſes ⁊ tēpora ⁊ annos. Timeo vos:ne
forte ſine cauſa laborauerim in vobis. Eſtote ſicē
ego:q̄r ⁊ ego ſicut vos. Fratres obſecro vos:nihil
me leſiſtis. Scitis autem q̄r p infirmitatē carnis
euāgeliſaui vobis iā p̄idē:⁊ tentationē veſtrā in
carne mea nō ſpreuiſtis neq̧ reſpuiſtis: ſed ſicut
angelū dei excepiſtis me ſicut xp̄m ieſum. Ubi eſt
ergo beatitudo veſtra? Teſtimoniū em̄ perhibeo
vobis:q̄r ſi fieri poſſet oculos veſtros eruiſſetis ⁊
C dediſſetis michi. Ergo inimic⁹ vobis fact⁹ ſum ve
rum dicens vobis. Emulant̄ vos nō bene: ſed ex=

cludere vos volūt:vt illos emulemini. Bonū aūt
emulamini in bono ſemp̄: ⁊ nō tm̄ cū preſens ſum
apud vos. Filioli mei q̄s iterū parturio donec for
metur xp̄s in vobis. Uellē autē eſſe apud vos mō
⁊ mutare vocē meā q̄m cōfundor in vobis. Dicite
michi q̇ ſub lege vultis eſſe. Legē nō legiſtis Scri
ptum eſt em̄ q̄m abraā duos filios habuit. vnū de Gen.21.a.
ancilla ⁊ vnū de libera. Sed q̇ de ācilla ſecūdum
carnem nat⁹ eſt:q̇ autē de libera per repromiſſio
nem q̄ ſunt per allegoriā dicta. Hec em̄ ſunt duo
teſtamēta. Unū q̇dem in mōte ſyna in ſeruitutē
generans q̄ eſt agar. Syna em̄ mōs eſt in arabia D
qui cōiunctus eſt ei:que nūc eſt hieruſalē ⁊ ſeruit
cū filijs ſuis. Illa aūt q̄ ſurſū eſt hieruſalē libera
eſt que eſt mater noſtra. ſcriptū eſt em̄. Letare ſte
rilis que non paris:erumpe ⁊ clama que non par Sapiē.3.c
turis:q̄r multi filij deſerte magis q̄ eius que ha= eſaie.54.a
bet virum. Nos aūt fratres ſecūdū yſaac ꝓmiſſi= Luce.23.d
onis filij ſumus. Sed quomodo tūc is qui ſecun=
dum carnē natus fuerat perſequebatur eū qui ſe Rom.9.b
cundum ſpm̄:ita ⁊ nūc. Sed quid dicit ſcriptura.
Eijce ancillā ⁊ filiū eius. Nō em̄ heres erit fili⁹ an
cille cū filio libere. Itaq̧ fratres nō ſumus ācille Gen.21.a.
filij ſed libere:qua libertate nos xp̄s liberauit.
C. L. S. Inducuntur galathe legalia nō obſerua
re propter euaſionem maloꝝ. deinde ex ꝓſecutio
ne bonoꝝ: ⁊ diſtinguūt̄ opa carnis ⁊ ſpiritus. v.
S Tate ⁊ nolite iterū iugo ſeruitutis con
tineri. Ecce ego paulus dico vobis q̄m A
ſi circumcidamini:chriſtus vobis nichil act.15.a.
proderit. Teſtificor aūt rurſus oi homi
circūcidenti ſe:quoniā debitor eſt vniuerſe legis
faciende. Euacuati eſtis a chriſto qui in lege iuſti
ficamini a gratia excidiſtis. Nos enim ſpiritu ex
fide ſpē iuſticie expectam⁹. Nā in xp̄o ieſu neq̧ cir Infra.6.d.
cūciſio aliq̇d valet neq̧ p̄putiū:ſed fides q̄ p cha= B
ritatē operat̄. Currebatis bn̄:q̇s vos ip̄ediuit ve=
ritati nō obedire? Nemini ꝯſenſeritis. Perſuaſio ſupra.3.a
hec nō eſt ex eo q̇ vocat vos. Modicū fermētum
totā maſſam corrūpit. Ego ꝯfido in vobis in dn̄o 1.corin.5.b.
q̄ nihil aliud ſapietis. Qui aūt ꝯturbat vos porta
bit iudiciū quicūq̧ eſt ille. Ego aūt fr̄es ſi circun=
ciſionē adhuc predico:q̇d adhuc p̄ſecutionem pa
tior? Ergo euacuatū eſt ſcandalū crucis. Utinam
abſcindant̄ qui vos conturbant. Uos em̄ in liber
tatem vocati eſtis fratres:tm̄ ne libertatē in occa
ſionem detis carnis ſed per charitatem ſpiritus
ſeruire inuicem. Omnis enim lex in vno ſermone
implet̄. Diliges proximū tuū ſicut teipſum. q̄ ſi in C
uicem mordetis et comeditis: videte ne ab inui= Mat.22.d
cem cōſummamini. Dico aūt in xp̄o. Sp̄ū ambu= Luce.10.e.
late ⁊ deſideria carnis nō p̄ficietis. Caro em̄ con Rom.13.c
cupiſcit aduerſus ſpm̄:ſp̄us aūt aduerſus carnē 1.pe.2.b
Hec em̄ ſibi inuicem aduerſant̄:vt non quecunq̧ Rom.13.d.
vultis illa faciatis. q̄ ſi ſpiritu ducemini: nō eſtis
ſub lege. Manifeſta ſunt autem opera carnis:que D
ſunt fornicatio:immundicia:impudicitia:luxuria Apo.22.a.
idolorum ſeruitus:veneficia inimicitie:contētio=
nes:emulationes:ire:rixe diſſentiones:ſecte inui
die:homicidia:ebrietates comeſſationes ⁊ his ſi=
milia que p̄dico vobis ſicut p̄dixi:q̄m q̇ talia agūt
regnū dei non conſequent̄. Fructus aūt ſp̄us eſt
charitas:gaudium:pax patiētia:benignitas: bo= Rom.13.d.

nitas:longanimitas:mãsuetudo:fides:modestia:
continentia: castitas. Aduersus huiusmodi non
est lex. Qui autem sunt christi: carnem suam cru=
cifixerunt cum vitijs et concupiscentijs.
¶ C.S. Monet galathas apostolus ad mutuaz
supportationem. et confirmat dicta de cessatione
legalium. vi.
Si spiritu viuim⁹: spiritu ⁊ ambulemus.
A Non efficiamur inanis glorie cupidi: in=
uicem prouocantes: inuicem inuiden=
tes. Fratres et si preoccupatus homo
fuerit in aliquo delicto: vos qui spirituales estis
huiusmodi instruite in spiritu lenitatis: conside=
rans teipsum: ne et tu tenteris. Alter alteri⁹ one=
ra portate: et sic adimplebitis legem christi. Nam
si quis existimat se aliquid esse cum nichil sit: ipse
se seducit. Opus autem suum probet vnusquisqꝫ
et sic in semetipso tantum gloriam habebit ⁊ non
B in altero. Unusquisqꝫ enim onus suum portabit.
Communicet autem is qui cathezizatur verbo
et qui se cathezizat in omnibus bonis. Nolite er=
rare: deus non irridetur. Que enim seminauerit
homo: hec et metet; quoniam qui seminat in car=
ne sua: de carne et metet corruptionem. qui au=
tez seminat in spiritu: de spiritu metet vitam eter
C nam Bonum autem facientes non deficiamus:
tempore enim suo metemus non deficientes. Er
go dum tempus habemus operemur bonum ad
omnes: maxime autem ad domesticos fidei. Uide
te qualibus litteris scripsi vobis mea manu Qui
cunqꝫ volunt placere in carne: hi cogunt vos cir=
cuncidi: tantum vt crucis christi persecutionem
non patiantur. Neqꝫ enim qui circunciduntur le
gem custodiunt: sed volunt vos circuncidi: vt in
D carne vestra glorientur. Michi autem absit glori
ari nisi in cruce domini nostri iesu christi: per quē
supra.5.a michi mūdus crucifixus est et ego mūdo In chri
sto enim iesu neqꝫ circuncisio aliquid valet neqꝫ
preputium: sed noua creatura. Et quicunqꝫ hanc
regulam secuti fuerint: pax super illos et miseri=
cordia: et super israel dei. De cetero nemo michi
molestus sit. Ego enim stigmata domini iesu in
corpore meo porto. Gratia dñi nostri Jesu chri
sti cum spiritu vestro fratres. Amen.

Explicit epistola pauli ad galathas

¶ Incipit argumentum in epistolā ad Ephesios

Ephesij sunt asiani. Hi accepto verbo ve
ritatis perstiterunt in fide. Hos collau
dat apostolus scribens eis ab vrbe ro=
ma de carcere per thichicum diaconū.

Explicit argumentum.

¶ Incipit epistola Pauli ad Ephesios.

¶ C.S. Ponitur aliquorum diuina predestina=
tio: et recoluntur diuina beneficia facta aposto=
lis et ephesijs.

Capitulum primum.

Paul⁹ apo A
stolus iesu christi p volū=
tatem dei: oibus sanctis
qui sunt ephesi: ⁊ fidelib⁹
in christo iesu. Gratia vo
bis ⁊ pax a deo pře nřo ⁊
dño iesu xp̄o. Benedict⁹ 2.cho.1.a
de⁹ et pat' dñi nostri iesu 1.pe.1.a.
christi qui benedixit nos in omni bñdictione spi=
rituali in celestibus in xp̄o: sicut elegit nos in ipso
ante mūdi cōstitutionē: vt essemus sancti ⁊ imma
culati in conspectu eius in charitate. Qui prede= B
stinauit nos in adoptionē filioꝝ p iesum christuz
in ipsum secūdū ꝓpositū volūtatis sue in laudez
glorie gratie sue: in q̄ gratificauit nos in dilecto
filio suo in quo habem⁹ redemptionē p sanguinē
ei⁹ remissionē pctōꝝ secundū diuitias gratie ei⁹
q̄ supabūdauit in nobis in oī sapientia ⁊ pruden=
tia: vt notum faceret nobis sacramētū volūtatis
sue secundū beneplacitū eius quod ꝓposuit in eo
in dispensatione plenitudinis tēporū instaurare
omnia in christo que in celis ⁊ que in terra sunt in
ipso In quo etiā nos sorte vocati sum⁹ p̄destinati C
secūdū propositū ei⁹ qui operat̃ omnia secunduz
consiliū voluntatis sue: vt simus in laudē glie ei⁹:
nos qui ante sperauim⁹ in christo. In q̄ ⁊ vos cuz
audissetis verbū veritatis euangeliū salutis vře
recepistis in quo ⁊ credentes signati estis spiritu
promissionis sancto: qui est pign⁹ hereditatis no
stre in redēptionē acquisitionis in laudē glie ipi⁹
Propterea ⁊ ego audiēs fidē vestraz q̄ est in xp̄o
iesu: ⁊ dilectionē in oēs sanctos: non cesso gratias
agēs ꝓ vobis memoriā vestri faciēs in orationi=
bus meis: vt de⁹ dñi nostri iesu xp̄i př glie det vo=
bis spm̄ sapiētie ⁊ reuelationis in agnitionē eius
illuminatos oculos cordis vřī: vt sciatis q̄ sit spes
vocationis ei⁹: ⁊ q̄ diuitie glorie hereditatis eius D
in sanctis. Et q̄ sit supereminēs magnitudo ꝟtutis
ei⁹ in nos q̄ credim⁹ secūdū operationē potentie
ꝟtutis ei⁹ quā operat⁹ est in christo iesu suscitans
illū a mortuis: ⁊ cōstituens ad dexterā suā in cele
stibus sup oēm principatū ⁊ potestatē ⁊ virtutem
⁊ dominationez: ⁊ omne nomē quod nominat̃ nō
solum in hoc seculo: sed etiaz in futuro: ⁊ oīa subie
cit sub pedib⁹ ei⁹. Et ipsum dedit caput supra om
nem ecclesiā: que est corpus ipi⁹ ⁊ plenitudo eius
qui omnia in omnibus adimpletur.
¶ C.S. Inducunt̃ ephesij ad gratiaruz actionē:
quia sunt a peccato liberati: et ab alijs gentibus
segregati. ij.
Et vos cōuiuificauit cū essetis mortui
delictis et peccatis vestris in quib⁹ ali A
quādo ambulastis secūdū seculū mun Collo.2.c
di hui⁹: secūdū pricipē potestatis aeris
hui⁹: spūs q̄ nūc opat̃ in filios diffidentie: in qui=
bus ⁊ nos oēs aliq̄n cōuersati sum⁹ in desiderijs
carnis nře faciētes volūtatem carnis ⁊ cogitatio
num: ⁊ eram⁹ natura filij ire sicut ⁊ ceteri. De⁹ au
tem q̄ diues est in mīa ꝓpter nimiā charitatē suā
qua dilexit nos: ⁊ cū essem⁹ mortui peccatis: con=
uiuificauit nos in xp̄o: cuius gratia estis saluati ⁊ B

conresuscitauit ꝛ cōsedere fecit in celestib⁹ in xp̄o
iesu vt ostenderet in seculis superuenientib⁹ abun
dantes diuitias gr̄e sue in bonitate sup nos i xp̄o
iesu. Gr̄a eīn estis saluati p fidē: ꝛ hoc nō ex vobis
Dei eīn donū est: nō ex opibus: vt ne quis glorieẗ
Ipsius eīn sum⁹ factura creati in xp̄o iesu in ope
rib⁹ bonis: q̄ preparauit de⁹ vt in illis ambulemus.
Propter qd̄ memores estote ꝙ aliqn̄ vos qui gē
tes eratis in carne q̄ dicebamini p̄putiū ab ea q̄ di
ciẗ circūcisio in carne manufacta: q̄ eratis illo in
C tp̄e sine xp̄o alienati a cōuersatiōe isrl̄: ꝛ hospites
testamentorū ꝓmissionis spem non hn̄tes ꝛ sine
deo in hoc mundo. Nunc aūt in xp̄o iesu vos qui
aliqn̄ eratis lōge: facti estis ꝓpe in sanguine xp̄i.
Ipse eī est pax nostra q̄ fecit vtraq̄ vnū ꝛ mediū
parietē macerie soluens inimicitias in carne sua
legē mandatoꝝ decretis euacuans: vt duos con
D dat in semetipso in vno nouo hoīe faciēs pacē: vt
Luce. 2. b. recōciliet ābos i vno corpe deo p crucē iterficiēs
inimicitias in semetipso: ꝛ veniēs euāgelisauit pa
cē vobis qui lōge fuistis: ꝛ pacē his q̄ prope. qm̄
p ip̄m habem⁹ accessum ambo in vno sp̄ū ad pa=
trē. Ergo iam nō estis hospites ꝛ aduene: sꝫ estis
ciues sanctoꝝ ꝛ domestici dei: supedificati super
fundamentū aploꝝ ꝛ ꝓphetaꝝ ip̄o summo āgu=
lari lapide xp̄o iesu: i quo ois edificatio cōstructa
crescit in templū sanctū in dn̄o. In quo ꝛ vos coe
dificamini in tabernaculū dei in sp̄ū sancto.

¶ C. S. Premittit apostolus adorandū p ephe=
siis dispositionem: ꝛ p eis orat: totū bonū eorum
deo attribuendo. iii.

A Huius rei gr̄a ego paulus vinct⁹ xp̄i ie=
su ꝓ vobis gentib⁹: si tn̄ audistis dispē
sationē gratie dei q̄ data est michi i vo
bis: qm̄ s̄m reuelationē notū michi fa=
ctū est sacramentū sicut supra scripsi in breui ꝓut
potestis legētes intelligere prudētiā meā i mini
sterio xp̄i: qd̄ aliis gn̄ationib⁹ nō est agnitū filiis
hoīm: sicuti nunc reuelatū est sctis aplīs ei⁹ ꝛ pro
phetis in sp̄ū: esse gētes coheredes ꝛ cōcorpora=
les ꝛ ꝯparticipes ꝓmissionis in xp̄o iesu p euāge
1. cor. 15. d. liū: cui⁹ fact⁹ sum ego minister s̄m donū gr̄e dei que
B data est mihi s̄m opationē ꝟtutis ei⁹. Mihi eī oīꝫ
scōꝝ minimo data est gr̄a hec in gētib⁹ euāgelisa
re iuestigabiles diuitias xp̄i: ꝛ illuminare oēs: q̄ sit
C dispensatio sacramenti abscōditi a seculis in deo
qui omia creauit: vt innotescat principatibus et
potestatibus in celestibus per ecclesiā multifor=
mis sapientia dei scd̄m prefinitionē seculoꝝ quā
fecit in christo iesu dn̄o nostro: in quo habem⁹ fi=
duciā ꝛ accessum in cōfidentia per fidem ei⁹. Pro
pter qd̄ peto ne deficiatis in tribulationib⁹ meis
ꝓ vobis que est gloria vestra. Hui⁹ rei gratia fle
cto genua mea ad patrē dn̄i nostri iesu christi ex
D quo omis paternitas in celis et in terra noiatur:
vt det vobis scd̄m diuitias glorie sue virtutē cor=
roborari per spiritū eius in interiori homie christ=
stum habitare per fidem cordibus vestris in cha
ritate radicati ꝛ fundati vt possitis cōprehende=
re cū omnib⁹ sanctis que sit latitudo ꝛ longitudo
ꝛ sublimitas ꝛ ꝓfundū. Scire etiam supeminen=
tem scientie charitatem christi: vt impleamini in
omnē plenitudinē dei. Ei autē qui potens est oīa
facere supabundāter q̄ꝫ petimus aut intelligim⁹
s̄m virtutē que operaẗ in nobis: ipsi gloria in ec=
clesia ꝛ in xp̄o iesu in oēs gn̄ationes seculi secloꝝ.
Amen.

¶ C. S. Instruit aplus ephesios ad seruandam
vnitatem eccliasticā in cōnexione et distinctione
mēbroꝝ: ac deinde inducit ad morū honestatem
Capitulum iiii.

Obsecro itaq̄ vos ego vinctus in dn̄o: A
vt digne ambuletis vocatiōe qua voca
ti estis: cū oī humilitate ꝛ māsuetudine 1. cor. 7. d.
cū patientia supportātes inuicē in cha
ritate. Solliciti seruare vnitatē sp̄ūs in vinculo
pacis. Unū corpus ꝛ vnus sp̄ūs: sicut vocati estis
in vna spe vocatiōis vestre. Unus dn̄s: vna fides Rom. 12. b.
vnū baptisma. Unus deus ꝛ pater oīm qui super 1. cor. 12. b.
oīs ꝛ per omia ꝛ in oībus nobis. Unicuiq̄ autē B
nostrū data est gratia s̄m mensurā donatiōis xp̄i. 2. cor. 10. d.
Propter qd̄ dicit. Ascendens in altū captiuā du
xit captiuitatē: dedit dona hoībus. Quod autē ascen Psal. 67.
dit quid est nisi qr ꝛ descendit primū in inferiores Johā. 3. b.
partes terre? Qui descendit ipse est ꝛ qui ascēdit
super oēs celos vt adimpleret omia. Et ipse de=
dit quosdā quidē apostolos. quosdā autē ꝓphe= 1. cor. 12. d.
tas: alios vero euangelistas: alios aūt pastores ꝛ C
doctores ad cōsummationē sanctorū in opus mi
nisterii in edificationē corporis xp̄i: donec occur=
ramus oēs in vnitatē fidei ꝛ agnitionis filii dei
in virū pfectū: in mēsurā etatis plenitudinis xp̄i:
vt iam nō simus paruuli fluctuantes: ꝛ circūfera
mur oī vento doctrine in nequitia hoīm: i astutia
ad circūuentionē erroris. Ueritatē aūt facientes
in charitate: crescamus in illo p oīa qui est caput D
xp̄s ex quo totū corpus compactū et cōnexū per
omnē iuncturā subministrationis s̄m operatiōē
in mensurā vniuscuiusq̄ membri augmentū cor=
poris facit: in edificationē sui in charitate. Hoc
igiẗ dico ꝛ testificor in dn̄o: vt iā nō ābuletis sicut
ꝛ gētes ābulāt in vanitate sensus sui tenebris ob Rom. 1. e.
scuratū hn̄tes itellectū: alienati a via dei p ignorā E
tiā q̄ est i illis ꝓpẗ cecitatē cordis ipsoꝝ: q̄ despan
tes semetipsos tradiderūt ipudicitie in opatiōē
imūdicie ois in auariciā. Uos aūt nō ita didicistis
xp̄m: si tn̄ illū audistis ꝛ in ipso edocti estis sicut ē
ꝟitas i iesu. Deponite vos s̄m pristinā ꝯuersatio=
nē veterē hoīem q̄ corrūpiẗ s̄m desideria erroris Rom. 6. a.
Renouamini aūt sp̄ū mētis vr̄e ꝛ iduite nouū hoīe Colo. 3. b.
q̄ s̄m deum creat⁹ est in iusticia ꝛ sctitate ꝟitatis. Hebr. 12. a.
Propẗ qd̄ deponentes mēdaciū loqmini ꝟitatē 1. Pe. 2. a.
vnusquisq̄ cū ꝓximo suo: qm̄ sum⁹ inuicē mēbra. F
Irascimini ꝛ nolite peccare. Sol nō occidat sup ira Zacha. 8. c.
cundiā vestrā. Nolite dare locū dyabolo. Qui fu Psal. 4.
rabaẗ iā nō fureẗ: magis aūt laboret operando ma Jaco. 4. b.
nib⁹ suis qd̄ bonū est: vt habeat vn̄ tribuat neces= 1. Pe. 4. a
sitatē patiēti. Ois sermo mal⁹ ex ore vr̄o nō ꝓce=
dat sꝫ si q̄s bon⁹ ad edificationē fidei: vt det gr̄aꝫ G
audiētib⁹. Et nolite cōtristare sp̄m sāctū dei in q̄
signati estis in die redēptionis. Ois amaritudo
ꝛ ira ꝛ indignatio ꝛ clamor ꝛ blasphemia tollaẗ a
vobis cū oī malicia. Estote aūt inuicē benigni mi
sericordes donātes inuicē sicut ꝛ de⁹ in xp̄o dona Colo. 3. b.
uit vobis.

S

¶ C.S. Apostolus inducit ephesios ad sequen-
dum christũ in feruore charitatis:in decore sancti-
tatis:ac veritate cognita.⁊ instruit personas iun
ctas matrimonio.

Capitulũ.v.

A Estote ergo imitatores dei sicut filij charis
Iohã.13.d simi:⁊ ambulate in dilectiõe sicut ⁊ xp̃s
1.Iohã.4.b dilexit nos ⁊ tradidit semetipsum pro no
bis oblationẽ ⁊ hostiã deo in odorẽ su-
auitatis.Fornicatio aũt ⁊ ois imundicia aut aua
ricia nec noiet in vobis sicut decet sctõs.aut tur-
pitudo.aut stultiloquiũ.aut scurrilitas que ad rem
B nõ ptinet:sed magis gratiarũ actio.Hoc eñ sci-
tote intelligẽtes q ois fornicator aut immundus
aut auarus qd est ydolorũ seruit⁹ nõ habet here-
ditatẽ in regno xp̃i ⁊ dei. Nemo vos seducat ina-
Colo.3.a. nibus verbis.ppter hec eñ venit ira dei in filios
diffidẽtie.Nolite ergo effici participes eorũ.Eratis
C eñ aliqñ tenebre:nunc autẽ lux in dño.Ut filij lu-
cis ambulate.Fruct⁹ eñ lucis est in oi bonitate ⁊
iusticia ⁊ veritate.Probãtes quid sit beneplacitũ
deo.Et nolite cõicare operibus infructuosis tene-
brarũ:magis aũt redarguite.Que eñ in occulto
fiunt ab ipsis:turpe est ⁊ dicere.Oia aũt que arguũ
tur:a lumie manifestant.Omne eñ qd manifestat
D lumẽ est.Propter qd dicit.Surge qui dormis:⁊ exur
Coll.4.d. ge a mortuis: et illuminabit te xp̃s. Uidete itaque
fratres quomodo caute ambuletis:nõ quasi insi
pientes sed vt sapientes redimentes tẽpus: quo
niã dies mali sunt.Propterea nolite fieri impru
Rom.12.a dentes:sed intelligentes que sit volũtas dei. Et no
1.thes.4.a lite inebriari vino in quo est luxuria:sed implemi
spũ sancto: loquentes vobismetipsis in psalmis:
hymnis ⁊ canticis spiritalib⁹:cãtantes ⁊ psal
lẽtes in cordib⁹ vestris dño gratias agẽtes semp
E pro omnibus in nomie domini nostri iesu christi
1.cor.11.a. deo ⁊ patri.Subiecti inuicẽ in timore christi.Mu
Coll.3.a. lieres viris suis subdite sint sicut domio:qm vir ca
1.Pe.3.a. put est mulieris:sicut christus caput est ecclesie:
ipse saluator corporis eius.Sed sicut ecclesia sub
iecta est christo:ita ⁊ mulieres viris suis in omni-
Col.5.d. bus.Viri diligite vxores vestras: sicut ⁊ christus
dilexit ecclesiã:⁊ seipsum tradidit pro ea vt illam
sanctificaret mundans eam lauachro aque in ver
bo vite vt exiberet ipse sibi gloriosã ecclesiam nõ
habentẽ maculã aut rugã:aut aliquid huiusmodi
F sed vt sit sancta ⁊ immaculata. Ita ⁊ viri debent
diligere vxores suas vt corpora sua.Qui suã vxo
rem diligit:seipsum diligit.Nemo enim vnquam car-
nem suam odio habuit:sed nutrit ⁊ fouet eam sicut
⁊ christus ecclesiã quia membra sumus corporis
G eius:de carne eius ⁊ de ossibus ei⁹. Propter hoc
Gen.2.d. relinquet homo patrem ⁊ matrem suam: ⁊ adhe-
3.Esd.4.b rebit vxori sue:et erunt duo in carne vna.Sacra-
Mat.19.a mentũ hoc magnũ est.Ego autẽ dico in christo ⁊
Mar.10.c in ecclesia.Uerũtamen ⁊ vos singuli vnusquisque
1.cor.6.d. vxorem suam sicut seipsum diligat:vxor autem ti
meat virum suum.

¶ C.S. Docet apostolus parentum ac filiorum
mutuam conuersationem:⁊ redit ad instruendum
ephesios de omnibus virtutibus generaliter.
Capitulum

Filij obedite parentibus vestris in do- A
mino.Hoc eni iustũ est.Honora patrẽ Collo.3.d.
tuũ ⁊ matrẽ tuã qd est mandatũ primũ Exo.20.b
in pmissione vt bene sit tibi:⁊ sis longe Eccli.3.b
uus super terram.Et vos patres nolite ad iracũ Mat.19.c.
diã puocare filios vestros:sed educate illos i di- mar.10.c
sciplina ⁊ correctiõe dñi.Serui obedite dominis Coll.3.d.
carnalibus cum timore ⁊ tremore:in simplicitate Tytũ.2.c.
cordis vestri sicut xp̃o.nõ ad oculũ seruientes quasi 1.Pe.2.c.
hominibus placentes:sed vt serui xp̃i facientes volũ-
tatẽ dei ex animo cũ bona volũtate seruientes si-
cut dño:⁊ non hominibus sciẽtes qm vnusquisque
quodcunque fecerit bonũ hoc recipiet a dño siue ser
uus siue liber.Et vos dñi eadem facite illis remit B
tentes minas:scientes quia ⁊ illorũ et vester dñs est Rom.2.b.
in celis:⁊ personarũ acceptio nõ est apud deum. Coll.3.d.
Decetero fratres cõfortamini in dño ⁊ in poten- Act.10.f.
tia virtutis eius.Induite vos armaturam dei vt Iaco.2.b.
possitis stare aduersus insidias dyaboli:qm non 1.Pe.1.c
est nobis colluctatio aduersus carnem ⁊ sangui-
nẽ:sed aduersus pricipes ⁊ potestates aduersus
mũdi rectores tenebrarũ harũ contra spiritualia
nequitie in celestibus.Propterea accipite arma- C
turã dei vt possitis resistere in die malo ⁊ in oib⁹
perfecti stare.State ergo succincti lumbos vros
in veritate:⁊ induti loricã iusticie ⁊ calciati pedes i
pparationẽ euãgelij pacis.In oib⁹ sumentes scutũ 1.thes.2.b.
fidei:in quo possitis omia tela nequissimi in ea ex
tinguere:⁊ galeã salutis assumite ⁊ gladiũ spirit⁹
quod est verbũ dei per oẽm orationẽ ⁊ obsecratio
nem orantes omni tẽpore in spiritu ⁊ in ipso vigi
lantes in omni instantia ⁊ obsecratione pro omi-
bus sanctis ⁊ pro me vt detur mihi sermo in aper
tione oris mei cũ fiducia notũ facere mysterium D
euangelij pro quo legatiõe fungor in cathena ista
ita vt in ipso audeã put oportet me loqui.Ut au-
tem ⁊ vos sciatis que circa me sunt.quid agam: oia
vobis nota faciet tychicus charissimus frater et
fidelis minister in dño quem misi ad vos in hoc
ipsum vt cognoscatis que circa nos sunt ⁊ consolẽ-
tur corda vestra.Pax fratribus ⁊ charitas cũ fi-
de a deo patre nostro ⁊ dño iesu xp̃o.Gratia cum
omnibus qui diligunt dñm nostrũ iesum christum
in corruptione.Amen.

¶ Explicit epistola Pauli ad ephesios.

¶ Incipit argumentũ in epistolam
ad philippenses.

Philippenses sunt macedones. Hi ac-
cepto verbo veritatis perstiterũt in fi-
de:nec receperũt falsos apostolos. Hos
collaudat apostolus scribens eis a ro-
ma de carcere per epaphroditum.

Explicit argumentum.

¶ Incipit epistola Pauli ad
philippenses.

¶ C.S. Apostolus agit gratias de bonis philip
pensibus collatis quibus significans suũ statum:
ponit distinctiones pdicantium:⁊ erga eos suam
charitatẽ quos monet ad tolerãtiã persecutiõis.

Capitulum primum.

A Aulus et
timotheus serui iesu xpi
oibus sctis in xpo iesu q
sunt philippis cū epis z
diaconib'. Gra vobis z
pax a deo pre nostro et
dño iesu xpo. Gras ago
deo meo in oi mēoria vri
semp in cūctis orōnib' meis p oibus vobis cum
gaudio deprecatione3 faciēs sup cōicatione vra in
euāgelio xpi a prima die vsq3 nunc cōfidens i hoc
ipm: qz q cepit i vobis op' bonū pficiet vsq3 in diē
xpi iesu. Sicut est mihi iustū hoc sentire p oibus
vobis eo q habeā vos in corde z in vinculis meis
z in defensione z ↄfirmatiōe euāgelij: socios gau
B dij mei oēs vos esse. Testis ei mihi est de' quō cu
piā oēs vos esse in visceribus iesu xpi. Et hoc oro:
vt charitas vestra magis ac magis abūdet in oi
sciētia z in oi sensu: vt pbetis potiora vt sitis since
res z sine offensa in diē xpi repleti fructu iusticie
p iesum xpm in gloriā z laudē dei. Scire aūt volo
vos frēs qz q circa me sunt magis ad pfectū ve=
nerunt euāgelij: ita vt vincula mea manifesta fie
rent in xpo in oi pretorio z in ceteris oib': vt plu=
res e fratrib' in dño cōfidētes i vinculis meis abū
danti' auderēt sine timore verbū dei loq. Quidā
quidē z pter inuidiā z ↄtentionē: qdā aūt z ppt
bonā voluntatē xpm pdicant. Quidā ex charita
C te: sciētes qm in defensione euāgelij positus sum.
Quidā aūt ex cōtentione xpm annūciant nō sin=
cere: existimātes pressurā se suscitare vinculis me=
is. Quid em? Dū oi modo siue p occasionē siue p
veritatē xps annūciet: z in hoc gaudeo: sed et gau=
debo. Scio em qz hoc mihi pueniet ad salutē per
vestrā orōnē z subministratione3 spūs iesu xpi scdm
expectationē z spem meā: qz in nullo cōfundar: s3
i oi fiducia sicut sp z nūc magnificabit xps i corpe
2.re24.c. meo: siue p vitā siue p mortē. Mihi em viuere xps
D est: z mori lucrū. q si viuere in carne: hic mihi fru=
ctus opis est. z qd eligā ignoro: coartor aūt e duo
bus desideriū hñs dissolui z esse cū xpo: multoma
gis meli': pmanere aūt in carne necessariū pter
vos. Et hoc cōfidens scio qz manebo z pmanebo
oib' vobis ad pfectū vestrū z gaudiū fidei: vt gra
tulatio vestra abūdet in xpo iesu in me: p meū ad
uentū iterū ad vos. Tantū digne euāgelio xpi cō
uersamini: vt siue cū venero z videro vos siue ab=
sens audiam de vobis qz statis in vno spū vnani=
mes collaborātes fidei euāgelij z in nullo terrea=
mini ab aduersarijs q est illis cā pditōnis: vobis
aūt salutis. Et hoc a deo. Qz vobis donatū est pro
xpo: nō solū vt in eū credatis: sed vt etiā p illo pa
tiamini: idē certamen habētes quale z vidistis in
me: z nunc audistis de me.
C.C.S. Instruit apl's philippenses de fidei vni
tate: vera humilitate: oimoda sctitate: z ad vlteri'
A instruendū mittit nūcios. ij.
S I qua ē ↄsolatio in xpo si qd solaciū ca
ritatis si q societas spūs: si q viscera mise
ratiōis: iplete gaudiū meū vt idē sapia
tis eādē charitatē hñtes: vnanimes: id
ipm sentiētes. Nihil p ↄtētionē neq3 p inanē gliā
s3 in hūilitate supiores sibiinuicē arbitrātes: non q
sua sūt singuli ↄsiderātes: s3 ea q alior. Hoc ei sen
tite in vobis qd z in xpo iesu. Qui cū in forma dei
esset: nō rapinā arbitrat' est esse se equalē deo: s3
semetipm exinaniuit formā serui accipiēs in simi=
litudinē hoim fact' z hitu iuent' vt ho. hūiliauit se
metipm fact' obediens vsq3 ad mortē: mortē aūt
crucis. Propter qd z de' exaltauit illū: z donauit
illi nomē qd est sup oē nomē: vt in noie iesu oē Hebre.2.b
genu flectat: celestiū / terrestriū / z infernor: z ois li B
gua ↄfiteat qz dñs iesus xps in gliā est dei patris. rom.14.b.
Itaq3 kmi mei sicut semp obedistis: nō in pñtia
mei tm: s3 multomagis nunc in absentia mea cū
metu z tremore vestrā salutē opamini. De' est ei
q opat in vobis z velle z pficere p bōa volūtate.
Oia aūt facite sine murmuratiōib' z hesitationi
b' vt sitis sine qrela z simplices filij dei sine rephē 1.Pe.4.b.
sione i medio natiōis praue z puerse: inter qs luce
tis sicut luminaria in mūdo: vbū vite ↄtinētes ad
gloriā meā in die xpi: qz nō inuacuū cucurri: neq3
iuacuū laboraui. S3 z si emulor supra sacrificiū z C
obsequiū fidei vre: gaudeo z cōgratulor oib' vo=
bis. Idipm aūt z vos gaudete z cōgratulami mi
chi. Spero aūt in dño iesu timotheū me cito mit=
tere ad vos: vt z ego bono aio sim cognitis q circa
vos sunt. Neminē ei habeo tā vnanimē q sincera
affectiōe p vobis sollicit' sit. Omēs ei q sua sunt
qrunt: nō q iesu xpi. Experimētū āt ei' cognoscite: qm 1.cor.13.b.
sicut pri fili' mecū seruiuit in euāgelio. Hūc igit
spero me mittē ad vos mox vt videro q circa me
sunt. Cōfido aūt in dño: qm z ipe veniā ad vos ci
to. Necessariū āt existimaui epaphroditū frēm et D
cooperatorē z cōmilitone3 meū: vestrū aūt aplm: et
ministrū necessitatis mee mittere ad vos: qm qui
dē oēs vos desiderabat: z mest' erat pterea q
audieratis illū infirmatū. Nā z infirmat' est vsq3
ad mortē s3 de' miser' est ei'. Nō solū aūt ei': ve
rūetiā z mei: ne tristiciā sup tristiciā haberē. Festi
nāti' ē misi illū: vt viso illo iterū gaudeatis: z ego
sine tristicia sim. Excipite itaq3 illū cū oi gaudio
in dño z eiusmodi cū honore habetote: qm pter
op' xpi vsq3 ad mortē accessit: tradēs aiam suā vt
ipleret id qd ex vobis deerat erga meū obsequiū

C.C.S. Ondit apl's euacuationē legaliū vbo z
exēplo sui ac deinde se excusat: atq3 Philippēses
ad se imitandū inuitat. iij.
C Ecetero frēs mei gaudete in dño eadē
vobis scribere mihi qdē nō pigrū: vobis A
aūt necessarium. Uidete canes: videte
malos oparios: videte cōcisionē. Nos
ei sum' circūcisio q spū seruim' deo: z gloriamur
in xpo iesu: z nō in carne fiduciā hñtes. Quā z ego
habeā cōfidentiā in carne. Si quis ali' videt cō=
fidere in carne ego magis circūcisus octauo die
ex genere israel de tribu bēiamin: hebreus ex he=
breis: scdm legem phariseus: scdm emulationem
psequens ecclesiā dei: scd3 iusticiā q in lege est cō Act.23.b.
uersatus sine qrela. Sed q mihi fuerūt lucra: hec B
arbitrat' sū pter xpm detrimēta. Uerūtn existi
mo oia detrimētū esse pter eminētē sciētiā iesu
xpi dñi mei ppt quē oia detrimētū feci. z arbitror

vt stercora vt xp̄m lucrifaciam vt inueniar in illo nō habēs meā iusticiā que ex lege est:sed illam q̄ ex fide est xp̄i iesu q̄ ex deo est iusticia in fide ad cognoscendū illū: ⁊ virtutē resurrectionis eius: ⁊
C societatē passionis illius cōfiguratus morti ei⁹: si quo modo occurrā ad resurrectionē que est ex mortuis:nō q̄ iam acceperim:aut iam pfect⁹ sim Sequor autē si quo modo cōprehendā in quo et comprehēsus sum a xp̄o iesu. Fratres ego me nō arbitror cōprehendisse. Unū autē:que quidē retro sunt obliuiscēs.ad ea vero que sunt priora extendens meipm̄ ad destinatū.persequor ad brauiū supne vocationis dei in xp̄o iesu. Quicūq̄ ḡ perfecti sumus hoc sentiam⁹. ⁊ si quid aliter sapi
D tis. ⁊ hoc vobis reuelabit deus. Uerūtamē ad qd̄ peruenim⁹ vt idē sapiam⁹: ⁊ in eadē pmaneam⁹
Rom.16.c. regula. Imitatores mei estote fratres ⁊ obseruate eos qui ita ambulant sicut habetis formā nostram. Multi eñ ambulant quos sepe dicebā vobis.nunc autem ⁊ flens dico inimicos crucis xp̄i quorū finis interitus.quoꝝ deus vēter est. Et gloria in cōfusione ipsoꝝ qui terrena sapiunt. Nr̄a autē cōuersatio in celis est. Unde etiā saluatorē expectamus dn̄m nostrū iesū xp̄m:q̄ reformabit corpus humilitatis nostre cōfiguratū corpori claritatis sue:ƀm opationē virtutis sue:qua etiā possit subiicere sibi omnia.

¶ C. S. Firmat patientiā philippensiū apostol⁹ eos ad spirituale leticiā hortando: ac bonoꝝ pseuerātiā:atq̄ gratulat̄ de eoꝝ liberalitate: ponit̄ q̄ salutatio eorundem. iiij.

A Taq̄ fratres mei charissimi ⁊ desideratissimi:gaudiū meū ⁊ corona mea. sic state in dn̄o charissimi. Euchodiā rogo ⁊ syntycen deprecor idipsum sapere in dn̄o. Etiā rogo ⁊ te germane cōpar:adiuua illas que mecū laborauerunt in euāgelio cū clemente ⁊ ceteris adiutorib⁹ meis: quorū noīa sunt in libro vite. Gaudete in dn̄o semp: iterū dico gaudete. Modestia vestra nota sit oībus hoībus. Dn̄s eñ ppe est. Nihil solliciti sitis sed in oī orōne ⁊ obsecratione cū gratiarū actiōe
B petitiones vestre innotescant apud deū. Et pax dei q̄ exuperat oēm sensum custodiat corda vr̄a ⁊ intelligētias vestras in xp̄o iesu. De cetero fratres quecūq̄ sunt vera/quecūq̄ pudica/quecūq̄ iusta/quecunq̄ sancta/quecūq̄ amabilia/quecūq̄ bone fame:si qua virtus/si qua laus discipline hec cogitate q̄ ⁊ didicistis ⁊ accepistis ⁊ audistis et vidistis in me. Hec agite ⁊ deus pacis erit vobiscū. Gauisus sum aūt in dn̄o vehemēter: qm̄ tādē aliqñ refloruistis p me sentire sicut ⁊ sentiebatis. Occupati aūt eratis:nō quasi ppt̄ penuriā
C dico. Ego eñ didici in quib⁹ sum sufficiens esse. Scio ⁊ humiliari:scio ⁊ abundare. Ubiq̄ ⁊ in oīb⁹ institut⁹ sum: ⁊ saturari ⁊ esurire ⁊ abundare ⁊ penuriā pati. Oīa possum in eo qui me cōfortat. Uerūtamen bene fecistis cōicantes tribulatiōi mee Scitis aūt ⁊ vos philippēses q̄ in principio euāgelij qñ pfectus sum a macedonia nulla michi ecclesia cōicauit in ratōe dati ⁊ accepti nisi vos soli q̄ ⁊ thessalonicā semel ⁊ bis in vsū michi misistis
D nō q̄ quero datū:sed requiro fructū abundantē in ratione vestra. Habeo autem omīa ⁊ abundo. Repletus sum acceptis ab epaphrodito q̄ misistis in odorē suauitatis hostiam acceptā placentem deo. Deus autē meus impleat omne desiderū vestrū scd̄m diuitias suas in gloria in xp̄o iesu. Deo autē ⁊ patri nostro gloria in secula seculorū Amen. Salutate omnē sanctū in xp̄o iesu. salutant vos qui mecū sunt fratres. Salutant vos oēs sancti:maxime autem qui de cesaris domo sunt. Gratia dn̄i nostri iesu xp̄i cū spiritu vestro Amen. Rom.12.a.

¶ Explicit ep̄la Pauli ad Philippenses

¶ Incipit argumentū in epistolam ad Colossenses.

COlossenses et hi sicut laodicenses sunt asiani: ⁊ ipsi pueniti erant a pseudo apostolis. Nec ad hos accessit ipse apostolus:sed ⁊ hos per epistolā corrigit. Audierant eñ verbū ab archippo qui ⁊ ministeriū in eos accepit. Ergo apostolus iam ligatus scribit eis ab epheso per tychicū diaconem ⁊ onesimū acolytum.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit ep̄la Pauli ad Colossenses.

¶ C. S. Apostol⁹ capta beniuolentia Colossensiū auctoritatē euangelij inducit illi firmiter esse credendum. Cap.j.

PAul⁹ apostolus iesu christi per voluntatē dei: ⁊ thimothe⁹ frater his q̄ sunt colossis sanctis ⁊ fidelibus fratribus in christo iesu. Gratia vobis ⁊ pax a deo patre nostro. Grās agim⁹ deo ⁊ patri dn̄i nostri iesu xp̄i semp p vobis orantes:audiētes fidē vestrā in xp̄o iesu: ⁊ dilectionē quā habetis in sctōs oēs ppter spē q̄ reposita est vobis in celis:quā audistis in vbo veritatis euāgelij qd̄ peruenit ad vos sicut ⁊ in vniuerso mūdo est: ⁊ fructificat ⁊ crescit sicut in vobis ex ea die qua audistis ⁊ cognouistis grām dei in veritate:sicut et didicistis ab epaphra charissimo cōseruo nr̄o q̄ est fidelis p vobis minister xp̄i iesu. Qui etiā manifestauit nobis dilectionē vestrā in spū. Ideo ⁊ nos ex qua die audiuim⁹:nō cessam⁹ p vobis orātes ⁊ postulātes vt impleamini agnitiōe volūtatis ei⁹ in oī sapia ⁊ itellectu spiritali: vt ābuletis digne deo p oīa placētes in oī ope bono fructificātes ⁊ crescētes in scientia dei:in oī virtute cōfortati ƀm potētiā claritatis ei⁹ in oī patiētia ⁊ longanimitate cū gaudio grās agētes deo ⁊ patri:q̄ dignos nos fecit i partē sortis sctōꝝ in lumie. Qui eripuit nos de ptāte tenebraꝝ ⁊ trāstulit in regnū filij dilectiōis sue:in quo habemus redemptionē ⁊ remissionē peccatoꝝ. Qui est imago dei inuisibilis primogenitus omis creature:quoniā in ipso condita sunt vniuersa in celis: ⁊ in terra visibilia ⁊ inuisibilia. Siue throni/siue dn̄ationes/siue principatus/siue

A (margin, beside "Paul⁹ apostolus")
B (margin, beside "fidelis p vobis minister")

potestates. Omia per ipsum et in ipso creata sunt
i.cor.15.c. et ipse est ante oms: et omia in ipso cõstant. Et ipse
est caput corporis ecclesie: qui est pricipiũ primo
genitus ex mortuis vt sit in omnibus ipse prima-
tum tenens. Quia in ipso complacuit omnẽ ple-
nitudinẽ diuinitatis inhabitare et per eũ reconci
liari omia in ipsum pacificans per sanguinẽ cru-
cis eius: siue que in terris: siue que i celis sunt. Et
vos cum essetis aliquãdo alienati et inimici sensu
in operibus malis nunc autẽ reconciliauit in cor
pore carnis eius per mortẽ exhibere vos sanctos
et immaculatos et irreprehensibiles coram ipso.
D Si tamen permanetis in fide fundati et stabiles
et immobiles a spe euangelij quod audistis quod
predicatũ est in vniuersa creatura que sub celo est:
cuius factus sum ego Paulus minister: qui nunc
gaudeo in passionibus pro vobis: et adimpleo ea
que desunt passionũ christi in carne mea pro corpo
re eius quod est ecclesia. Cuius factus sum ego mi
nister secundũ dispensationẽ dei que data est mi
chi in vobis vt impleã verbũ dei: misteriũ quod
absconditũ fuit a seculis et generationibus. nũc au
tem manifestatũ est sanctis eius quibus voluit de-
us notas facere diuitias glorie sacramenti hu-
ius in gentibus quod est xps in vobis spes glorie quẽ
nos annũciauimus: corripientes oẽm hominem et
docentes in omni sapientia: vt exhibeamus omnẽ
hoiem perfectũ in xpo iesu in quo et laboro certã-
do scdm operationẽ eius quã operatur in me in
virtute.

CC. S. Docet apostolus precauere deceptiones per fal
sam prophetiã: per legis auctoritatẽ: per sanctitatis si
mulationem. ij.

A Volo enim vos scire qualem sollicitudinẽ
habeam pro vobis et pro his qui sunt lao
dicie et quicũqꝫ nõ viderunt faciẽ meã
in carne vt cõsolentur corda ipso-
rũ instructi in charitate: et in omnes diuitias pleni
tudinis intellectus in agnitione mysterij dei pa-
tris et iesu christi: in quo sunt oms thesauri sapien
i.cor.5.a. tie et sciẽtie absconditi. Hoc autem dico: vt nemo
vos decipiat in sublimitate sermonũ. Nam et si cor
pore absens sum: sed spiritu vobiscũ sum gaudẽs
et videns ordinem vestrũ et firmamentũ eius que
B in christo est fidei vestre. Sicut ergo accepistis ie-
sum christũ dnm nostrũ in ipso ambulate: radica-
ti et superedificati in ipo et confirmati in fide sicut
et didicistis: abũdantes in illo in gratiarũ actione
Uidete ne quis vos decipiat per philosophiam et
inanem fallaciã secundũ traditionem hominũ: se-
cundũ elementa mundi et nõ secundũ christũ: quia
in ipso inhabitat omis plenitudo diuinitatis cor
poraliter: et estis in illo repleti qui est caput omis
principatus et potestatis. In quo et circũcisi estis
circũcisione nõ manufacta in expoliatiõe corpis
carnis: sed in circũcisione christi cõsepulti ei in ba-
C ptismo in quo et resurrexistis per fidem operatio
Ephe.2.a. nis dei qui suscitauit illũ a mortuis. Et vos cum
mortui essetis in delictis et preputio carnis vestre
cõuiuificauit cũ illo donans vobis omia delicta
delens quod aduersus nos erat cyrographũ de
creti quod erat cõtrariũ nobis. Et ipsum tulit de
medio affigens illud cruci: et expolians principa-

tus et potestates: traduxit cõfidẽter palã triũphãs D
illos in semetipso. Nemo ergo vos iudicet in cibo aut in
potu aut in parte diei festi aut neomenie aut sab- mat.24.a.
batorũ que sunt vmbra futurorũ: corpus autẽ xpi Mar.13.a.
Nemo vos seducat volens in humilitate et religi- Luce.21.b
one angelorum que non vidit ambulans frustra
inflatus sensu carnis sue: et non tenens caput ex
quo totũ corpus per nexus et cõiunctiones summi
nistratũ et constructũ crescit in augmentũ dei. Si
ergo mortui estis cum christo ab elementis huius
mundi quid adhuc tanqꝫ viuentes mundo decer
nitis? Ne tetigeritis: neqꝫ degustaueritis neqꝫ cõ
trectaueritis que sunt omnia in interitu ipso vsu
secundũ precepta et doctrinas hominũ: que sunt
rationẽ quidẽ habentia sapiẽtie in superstitiõe
et humilitate et nõ ad parcendũ corpori nõ in ho-
nore aliquo ad saturitatẽ carnis.

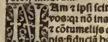
CC. S. Informat apostolus de moribus gene-
raliter in depositiõe viciorum ac acqsitiõe virtutũ.
et specialiter qꝫtũ ad cõiugatos parentes et filios
atqꝫ seruos. iij.

A Igitur si consurrexistis cum christo: que
sursum sunt querite: vbi christus est in
dextera dei sedens: que sursum sunt sa
pite: nõ que super terram. Mortui enim
estis et vita vestra abscondita est cũ christo in deo
Cum aũt christus apparuerit vita vestra: tunc et
vos apparebitis cum ipso in gloria. Mortificate
ergo membra vestra que sunt super terram: forni
cationẽ: immundiciã: libidinẽ: concupiscentiam
malam: et auariciã: que est simulachrorũ seruitus Ezech.5.b
propter que venit ira dei super filios incredulita-
tis in quibus et vos ãbulastis aliquãdo cum viueretis
in illis. Nunc autẽ deponite et vos omia: iram: in- B
dignationẽ: maliciã: blasphemiã: turpem sermo- Hebr.12.a
nem de ore vestro. Nolite mentiri inuicẽ: expoliã
tes vos veterẽ hoiem cum actibus suis: et induẽtes
nouũ eũ qui renouatur in agnitionẽ dei scdm ima-
ginẽ eius qui creauit eũ. vbi nõ est masculus et fe
mina gentilis et iudeus: circũcisio et preputiũ: bar
barus et scyta: seruus et liber: sed oia et in omnibus
xps. Induite vos ergo sicut electi dei sancti et di-
lecti viscera misericordie/benignitatẽ/humilita-
tẽ/modestiã/patientiã: supportantes inuicẽ et do
nãtes vobismetipsis si quis aduersus aliquẽ ha-
bet querelã sicut et dñs donauit vobis: ita et vos. C
Super omia autẽ hec charitatẽ habete quod est
vinculũ pfectionis: et pax xpi exultet in cordibus
vestris: in qua et vocati estis in vno corpore: et gra
ti estote. Uerbũ xpi habitet in vobis abundãter:
in oi sapientia docẽtes et cõmonẽtes: vosmetipos
in psalmis et hymnis et cãticis spiritualibus i gra
tia cantantes in cordibus vestris deo. Omne quod
cũqꝫ facitis in verbo aut in opere: oia in noie do-
mini nostri iesu christi gratias agentes deo et pa-
tri per ipsum. Mulieres subdite estote viris: sicut
oportet in domino. Uiri diligite vxores vestras: D
et nolite amari esse ad illas. Filij obedite paren-
tibus per omnia: hoc enim placitũ est in domino.
Patres nolite ad idignationẽ puocare filios vros
vt nõ pusillo aio fiãt. Serui obedite per omia dñis
carnalibus nõ ad oculũ seruiẽtes quasi hominibus

placentes:sed in simplicitate cordis timentes do
minũ. Quodcũqȝ facitis ex animo operamini: si=
cut domino ꝛ non hominibus scientes ꝙ a domino
accipietis retributionẽ hereditatis:domino xp̃o
seruite. Qui enĩ iniuriaȝ facit:recipiet id qđ iniq̃
gessit. Et nõ est personarũ acceptio apud deum.
¶ C.S. Dominos instruit apostolus atqȝ oratio=
nibus collossensiũ se recõmendat ostendens quo
modo se ad infideles habere debeant. Et poni=
tur epistole conclusio ꝛ confirmatio per salutatio
nem. iiij.
A Domini qđ iustũ est ꝛ equũ seruis p̃sta=
te:scientes quoniã ꝛ vos dñm habetis
in celo. Orationi instate: vigilantes in
ea in gratiarũ actione:orantes simul ꝛ
pro nobis vt deus aperiat nobis ostiũ sermonis
ad loquendũ mysteriũ christi:ꝓpter quod etiam
vinctus sum:vt manifestem illđ ita vt oportet me
Ephe.5.d. loqui. In sapiẽtia ambulate ad eos qui foris sũt
tempus redimẽtes. Sermo vester semper in gra
tia sale sit conditus vt sciatis quomodo oporteat
B vos vnicuiqȝ respondere. Que circa me sunt:oia
vobis nota faciet tychycus charissimus frater ꝛ
fidelis minister ꝛ cõseruus in dño quem misi ad
vos ad hocipm̃ vt cognoscat que circa vos sunt:
ꝛ consoletur corda vestra cũ onesimo charissimo
ꝛ fideli fratre qui ex vobis est: qui omnia que hic
2.ti.4.b. aguntur nota facient vobis. Salutat vos aristar
C chus concaptiuus meus et marcus consobrinus
barnabe:de quo accepistis mandata. Si venerit
ad vos suscipite illũ. Et iesus qui dicitur iustus:q̃
sunt ex circũcisione. Hi soli sunt adiutores mei in
regno dei:qui mihi fuerunt solatio. Salutat vos
epaphras qui ex vobis est seruus xp̃i iesu:semper
sollicitus ꝓ vobis in orationibus:vt stetis perfe=
cti ꝛ pleni in omni voluntate dei. Testimoniũ enĩ
illi perhibeo ꝙ habet multũ laborem ꝓ vobis et
ꝓ his qui sunt laodicie:ꝛ qui hierapoli. Salutat
D vos lucas medicus charissimus:ꝛ demas. Salu=
tatẽ fratres qui sunt laodicie ꝛ nymphã ꝛ que in
domo eius est ecclesiam. Et cuȝ lecta fuerit apud
vos epistola hec:facite vt ꝛ in laodicensium eccle
sia legatur:ꝛ ea que laodicensiũ est vobis legatur
Et dicite archippo. Uide ministeriũ quod acce=
pisti in dño vt illud impleas. Salutatio mea manu
pauli. Memores estote vinculoꝝ meoꝝ. Grã dñi
nostri iesu xp̃i vobiscum Amen.
¶ Explicit epistola Pauli ad Collocenses.

¶ Incipit argumentũ in epistolã ad Thessaloni
censes primam.

Thessalonicẽses sũt macedones q̃ ac
cepto ꝟbo veritatis perstiterunt in fi
de etiam in ꝑsecutione ciuiũ suorum
Preterea nec receperũt falsos aposto
los. Nec ea q̃ a falsis apostolis dicebãt. Hos col=
laudat apl̃us scribens eis ab athenis ꝑ tychycũ
diaconẽ:ꝛ onesimũ accolytum.
Explicit argumentum.
¶ Incipit ep̃la Pauli ad Thessalonicẽses pria.
¶ C.S. Apl̃s agit grãs de thessalonicẽsiũ bona
inchoatione atqȝ huius bonitatis diffusione.
Capitulum primum.

Paulus et
silianus et thimotheus: A
ecclesie thessalonicensiũ
in deo patre nr̃o ꝛ dño ie
su xp̃o grã vobis et pax.
Grãs agim⁹ deo semꝑ ꝓ
oībus vobis mẽoriaȝ vrĩ
faciẽtes in orõnib⁹ nr̃is
sine intermissione:mẽores opis fidei vestre ꝛ la=
boris ꝛ charitatis ꝛ sustinẽtie spei dñi nostri iesu
xp̃i ante deũ ꝛ patrẽ nostrũ. Sciẽtes frẽs dilecti B
a deo electionẽ vestrã q: euãgeliũ nostrũ nõ fuit
ad vos in sermone tm̃:sȝ ꝛ in ꝟtute ꝛ in spũsctõ:et
in plenitudine multa sicut scitis q̃les fuerimus in
vobis ꝓpter vos. Et vos imitatores nr̃i facti estꝭ C
ꝛ dñi excipientes ꝟbũ in tribulatiõe mlt̃a cũ gau
dio spũsscti:ita vt facti sitis forma oĩb⁹ credẽtib⁹
in macedonia ꝛ in achaia. A vobis enĩ diffamat⁹
est sermo dñi:nõ solũ in macedonia ꝛ in achaia:sȝ
ꝛ in oĩ loco fides vr̃a q̃ est ad deũ ꝓfecta est:ita vt
nõ sit nobis necesse quicq̃ loq̃. Ipsi enĩ de nobis D
ãnũciant qualẽ introitũ habuerim⁹ ad vos:ꝛ quõ
ꝯuersi estis ad deũ a simulacris seruire deo viuo
et vero: ꝛ expectare filiũ eius de celis quẽ suscita
uit ex mortuis iesum:q̃ eripuit nos ab ira vẽtura.
¶ C.S. Cõsolatur apl̃us thessalonicenses in ad
uersis ꝑ cõformitatẽ ad ipm̃ atqȝ ad ecclesiã hie=
rosolymitarum. ij.

Nam ꝛ ipsi scitis frẽs introitũ nostrũ ad A
vos:q: nõ inanis fuit:sed añ passi mlt̃a
ꝛ cõtumelijs affecti sicut scitis in philip
pis:fiduciã habuimus in deo nr̃o loqui
ad vos euãgeliũ dei ĩ multa sollicitudine. Exhor
tatio eĩ nr̃a nõ de errore neqȝ de imũdicia: neqȝ ĩ
dolo:sȝ sicͭ ꝓbati sum⁹ a deo vt crederet̃ nobis euã
geliũ ita loq̃mur:nõ q̃si hoĩb⁹ placẽtes:sȝ deo q̃ ꝓ
bat corda nr̃a. Neqȝ eĩ aliqñ fuim⁹ ĩ ꝟmõe adulati
onis sicͭ scitis:neqȝ ĩ occasiõe auaricie:de⁹ testis ẽ
neqȝ q̃rẽtes ab hoĩb⁹ gl̃iam neqȝ a vobis: neqȝ ab
alijs cũ possem⁹ vobis oneri esse vt xp̃i apl̃i. Sed B
facti sum⁹ ꝑuuli ĩ medio vr̃m tãq̃ si nutrix foueat
filios suos:ita desiderãtes vos cupidẽ:volebam⁹
tradẽ vobꝭ:nõ solũ euãgeliũ dei:sȝ etiã aias nr̃as
qm̃ kmĩ nobis facti estꝭ. Mẽores eĩ facti estꝭ frẽs
laboris nr̃i ꝛ fatigatiõis:nocte et die opantes: ne
quẽ vr̃m grauarem⁹:p̃dicauim⁹ ĩ vobis euãgeliũ
dei. Uos testes estis: ꝛ de⁹ q̃ȝ sctẽ ꝛ iuste ꝛ sine q̃re C
la vobis q̃ credidistis affuim⁹ sicͭ scitis q̃lr̃ vnũ=
quẽqȝ vr̃m sicͭ pr̃ filios suos dep̃cãtes vos ꝛ ꝯsolã
tes:testificati sum⁹ vt ãbularetꝭ digne deo q̃ voca
uit vos ĩ suũ regnũ ꝛ gl̃ã. Ido ꝛ nos grãs agim⁹
deo sine int̃missiõe:qm̃ cũ accepissetꝭ a nobꝭ ꝟbuȝ
audit⁹ dĩ:accepistꝭ illđ nõ vt ꝟbũ hoĩm:sȝ sicͭ est ꝟe
ꝟbũ dei:q̃ opat̃ ĩ vobis q̃ credidistꝭ. Uos eĩ imita
tores facti estis frẽs eccl̃iaꝝ dei q̃ sũt ĩ iudea ĩ xp̃o
iesu:q: eadẽ passi estis ꝛ vos a ꝯtribulib⁹ vr̃is sicͭ ꝛ
ipi a iudeis q̃ ꝛ dñȝ occiderũt iesũ ꝛ ꝓphetas ꝛ nos
ꝑsecuti sũt ꝛ deo nõ placẽt ꝛ oĩb⁹ hoĩb⁹ aduersan
tur:ꝓhibẽtes nos gẽtib⁹ loq̃ vt salui fiãt vt impleãt D
pctã sua sp̃. Peruẽit eĩ ira dĩ sup illos vsqȝ in finẽ.
Nos aũt frẽs desolati a vobis ad tp̃s hore aspectu

nō corde abūdātius festinauim⁹ faciē vestrā vi=
dere cū multo desiderio: qm̄ voluimus venire ad
vos. ego qdē paul⁹ ꝛ semel ꝛ iterū: sz ipediuit nos
sathanas. Que est ei nr̄a spes aut gaudiū: aut co
rona glie? Nōne vos añ dñm nr̄m iesuz xp̄m i ad
uētu ei⁹? Uos eni estis glia nr̄a ꝛ gaudium.
¶ C. S. Apl's mittit timotheū ad ꝯsolādū thessa
lonicenses. ponit vtilitas reuersionis eiusdē cuz
apli deꝑcatiōe. p thessalonicensib⁹. iii.
A Propter qd̄ nō sustinētes āpli⁹: placuit
nobꝫ remanere athenis solis: ꝛ misim⁹
timotheū frēm nostrū ꝛ ministrū dei in
euāgelio xp̄i: ad ꝯfirmandos vos ꝛ ex=
hortādos p fide vr̄a vt nemo moueaẗ in tribula=
tionib⁹ istis. Ipsi eni scitis ꝙ in hoc positi sumus
B Nā ꝛ cū apud vos essem⁹: p̄dicebam⁹ vobis pas=
suros nos tribulatōes: sicut ꝛ factū ē ꝛ scitis. Pro
pterea ꝛ ego āplius nō sustinēs: nisi ad cognoscē
dū fidē vestrā: ne forte tētauerit vos is q tētat: et
inanis fiat labor noster. Nunc autē veniēte timo
theo ad nos a vobis ꝛ annūciante nobis fidem ꝛ
C charitatē vestrā: ꝛ qꝛ memoriā nr̄i habetis bonā
semp desiderātes nos videre sicut ꝛ nos qꝫ vos:
ideo ꝯsolati sum⁹ frēs in vobis in oī necessitate ꝛ
tribulatiōe nr̄a p fidem vestrā: qm̄ nunc viuimus
si vos statis in dn̄o. Quā eni grāꝝ actionē possu
m⁹ deo retribuere p vobis in oī gaudio quo gau
dem⁹ ꝓpter vos añ deū nostrū nocte ac die abū=
dātius orātes vt videamus faciē vestrā: ꝛ cōplea
mus ea q desunt fidei vestre. Ipse aūt de⁹ ꝛ pater
noster ꝛ dn̄s iesus xp̄s dirigat viā nostrā ad vos.
D Uos aūt dn̄s multiplicet ꝛ abūdare faciat chari=
tatē vestrā in iuicē ꝛ in oēs quēadmdū ꝛ nos i vo
bis ad cōfirmanda corda vestra sine q̄rela in scti=
tate añ deū ꝛ p̄rem nostrū in aduentu dn̄i nr̄i iesu
xp̄i cū oībus sanctis ei⁹ Amen.
¶ C. S. Apl's increpat thessalonicenses de vi=
cio fornicatiōis: cupiditatis: ociositatis: imodera
ti luctus mortuorum. iiii.
A De cetero g̊ frēs rogam⁹ vos ꝛ obsecra=
mus in dn̄o iesu vt quēad modū accepi
stis a nobis quō oporteat vos ābulare
ꝛ placere deo: sic ꝛ ābuletꝫ vt abūdetis
magis. Scitis ei que p̄cepta dederim vobis per
Rom.12.a dn̄m iesum. Hec est ei voluntas dei sctificatio ve
Esa.5.d. stra vt abstineatis vos a fornicatiōe vt sciat vnus
quisqꝫ vestrū vas suū possidere in sctificatione ꝛ
honore: nō in passione desiderij sicut ꝛ gētes que
B ignorāt deū. Et ne qs supgrediaẗ neqꝫ circūueni
at in negocio frēm suū: qm̄ vindex est dn̄s de his
oīb⁹ sicut p̄dixim⁹ vobis ꝛ testificati sum⁹. Nō ei
vocauit nos de⁹ in imundiciā: sz in sctificationem
Itaqꝫ q hec spnit nō hoīem spnit sz deū q etiā de
Iohā.15.b dit spm̄ suū sctm̄ i nobis. De charitate aūt fraťni
1.Iohā.4.c tatis nō necesse habuim⁹ scribere vobis. Ipsi eni
C vos a deo didicistis vt diligatis inuicē. Etenī illd
facitis in oēs frēs in vniuersa macedonia. Roga=
m⁹ aūt vos frēs vt abūdetis magis ꝛ operā detꝫ
vt quieti sitis: ꝛ vt vestrū negociū agatꝫ ꝛ opemini
manib⁹ vr̄is sicut p̄cepim⁹ vobis vt ꝛ honeste ābu
letis ad eos q foris sunt: ꝛ nulli⁹ aliqd desideretꝫ
Nolum⁹ aūt vos ignorare frēs de dormiētib⁹ vt
D nō ꝯtristemini sicut ꝛ ceteri q spem nō hn̄t. Si eni
credim⁹ ꝙ iesus mortu⁹ est et resurrexit: ita ꝛ de⁹
eos q dormierūt p iesum adducet cū eo. Hoc eni
vobis dicim⁹ in v̄bo dn̄i: qꝛ nos q viuim⁹ qui resi
dui sum⁹ in aduētu dn̄i nō p̄ueniemus eos q dor
mierūt. Qm̄ ipse dn̄s in iussu ꝛ in voce archāgeli
ꝛ in tuba dei descendet de celo: ꝛ mortui q in xp̄o 1.cor.15.c.
sunt resurgent primi. Deinde nos q viuim⁹ q re=
linqmur simul rapiemur cū illis in nubib⁹ obuiā
xp̄o in aera: ꝛ sic semp cū dn̄o erim⁹. Itaqꝫ cōsola
mini inuicē in verbis istis.
¶ C. S. Apl's cautos reddit thessalonicēses de
die mortis futura: ac de die iudicij gn̄alis ꝛ indu=
cit thessalonicenses vt bene se habeant ad proxi=
mū ꝛ ad deum. v.
De tpibus aūt ꝛ momentis frēs nō indi A
getis vt scribam⁹ vobis. Ipsi ei diligē 2.Pe.3.c.
ter scitis: qa dies dn̄i sicut fur in nocte Apo.3.a.
ita veniet. Cū eni dixerint pax ꝛ securi
tas: tūc repētin⁹ eis supueniet interit⁹: sicut dolor
i vtero hn̄tis ꝛ nō effugiēt. Uos aūt frēs nō estis
in tenebris vt vos dies ille tanqꝫ fur ꝯprehendat.
Oēs eni vos filij lucis estis: ꝛ filij dei. Nō sum⁹ no
ctis neqꝫ tenebraꝝ. Igiẗ nō dormiam⁹ sicut ꝛ ce=
teri: sz vigilem⁹ ꝛ sobrij sim⁹. Qui eni dormiūt no B
cte dormiūt: ꝛ q ebrij sunt nocte ebrij sūt. Nos aūt Esa.59.d.
q diei sum⁹: sobrij sim⁹: induti loricā fidei ꝛ chari= Ephe.6.c.
tatis ꝛ galeā spem salutis: qm̄ nō posuit nos de⁹ i
irā: sed in acqsitionez salutis p dn̄m nostrū iesum
xp̄m q mortu⁹ est p nobis vt siue vigilemus: siue
dormiam⁹ simuľ cū illo viuam⁹. Propter qd̄ cōsola
mini iuicē ꝛ edificate alterutrū: sicut ꝛ facitis. Ro
gam⁹ aūt vos frēs vt noueritis eos q laborāt in=
ter vos: ꝛ p̄sunt vobis i dn̄o. ꝛ monēt vos vt habe
atis illos abūdāti⁹ in charitate ꝓpter opus illo=
rū: ꝛ pacē habere cū eis. Rogam⁹ autez vos frēs C
corripite inqetos: ꝯsolami pusillanimes: suscipite
ifirmos: patiētes estote ad oēs. Uidete ne qs ma
lū p malo alicui reddat: sed semp qd̄ bonū est se=
ctamini in iuicē ꝛ i oēs. Semp gaudete. sine iter= D
missiōe orate. i oīb⁹ grās agite. Hec ē eni volūtas eccli.18.c.
dei in xp̄o iesu in oīb⁹ vobis. Spiritū nolite exti= Luce.18.a
guere: ꝓphetias nolite spernere. Oīa aūt p̄bate:
qd̄ bonū est tenete: ab omi specie mala abstinete
vos. Ipse aūt deus pacis sanctificet vos p omia
vt iteger spūs vester ꝛ aīa ꝛ corpus sine q̄rela in
aduētu dn̄i nostri iesu xp̄i seruet. Fidelis est q vo 1.cor.1.b.
cauit vos: qui etiā faciet. Frēs: orate p nobis. Sa
lutate frēs oēs in osculo sctō. Adiuro vos p dn̄m
vt legaẗ epl'a hec oībus sanctis fratrib⁹. Grā dn̄i
nostri iesu xp̄i vobiscum Amen.
Explicit epl'a Pauli ad Thessalonicēses pria.

¶ Incipit argumentū in eplām secundā.
Ad thessalonicenses secundā scribit epi
stolā aplus. ꝛ notuz facit eis de tpibus
nouissimis ꝛ de aduersarij delectione.
Scribit hanc eplām ab athenis p Ty=
tum diaconem ꝛ Onesimū accolitum.
Explicit argumentum.
¶ Incipit epl'a Pauli ad Thessalonicēses scd̄a.

¶ C. S. Grās agit aplus de bōa thessalonicēsiū
ꝯuersatiōe: orādo p meliori ꝯsumatione. Ca.i.

Aulus et
A siluanus ⁊ timotheus ec
clesie thessalonicensiū in
deo patre nostro et dño
iesu christo. Gratia vobis
⁊ pax a deo patre nostro
B et dño iesu christo. Gra=
tias agere debem⁹ sem=
per deo ꝓ vobis fratres ita vt dignū est: quoniaꝫ
supercrescit fides vestra: ⁊ abundat charitas vni
uscuiusqꝫ vestrū in inuicē ita vt ⁊ nosipsi in vobis
gloriemur in ecclesijs dei ꝓ patientia vestra ⁊ fi=
de: in oībus persecutionibus vestris et tribulati=
onibus quas sustinetis in exēplū iusti iudicij dei:
C vt digne habeamini in regno dei. ꝓ quo ⁊ patimi
ni. si tñ iustū est apud deū retribuere retributōeꝫ
his qui vos tribulant. ⁊ vobis qui tribulamini re
quiem nobiscū in reuelatione dñi iesu de celo cuꝫ
angelis virtutis eius in flamma ignis dantis vin
dictā his qui nō nouerunt deū ⁊ qui nō obediunt
D euangelio dñi nostri iesu xpi. Qui penas dabunt
in interitu eternas a facie dñi: ⁊ a gloria virtutis
eius cū venerit glorificari in sanctis suis: ⁊ āmira
bilis fieri in oībus qui crediderunt: qꝛ creditū est
testimoniū nostrum super vos in die illo. In quo
etiā oramus semper ꝓ vobis: vt dignet vos voca
tione sua deus: ⁊ impleat omnē voluntatē bonita
tis sue ⁊ opus fidei in virtute vt clarificet nomen
dñi nostri iesu christi in vobis ⁊ vos in illo sm gra
tiā dei nostri ⁊ dñi iesu xpi.

C. S. Remouet errorē aplus: de aduentu anti
christi: de quo vlteri⁹ ostendit veritatem. ij.

A Rogamus autē vos fratres per aduen
tū dñi nostri iesu xpi ⁊ nostre cōgrega=
tionis in ipm vt non cito moueamini a
vestro sensu neqꝫ terreamini: neqꝫ per
spiritū: neqꝫ per sermonē: neqꝫ per epistolā tanqꝫ
Mat.23.a. per nos missam quasi istet dies dñi. Ne quis vos
marci.13.b seducat vllo modo. Qm̄ nisi venerit dissentio pri
Luce.21.b mū: ⁊ reuelatus fuerit homo pcti filius pditionis
Ephe.5.b. qui aduersat ⁊ extollit supra omne quod dicitur
B deus: aut qd colitur ita vt in tēplo dei sedeat: ostē
dens se tanqꝫ sit deus: nō retinetis ꝙ cum adhuc
essem apud vos hec dicebā vobis. Et nunc quid
detineat scitis vt reuelet in suo tēpore. Nam my=
sterium iam operat iniquitatis tm̄ vt qui tenet: nūc
Esa.11.a. teneat donec de medio fiat. Et nunc reuelabitur
ille iniquus quē dñs iesus interficiet spiritu oris
C sui. Et destruet illustratiōe aduentus sui eum cu
ius est aduentus secundū operationē sathane in
omni virtute ⁊ signis et pdigijs mendacibus: et
in omni seductione iniquitatis his qui pereunt:
eo ꝙ charitatem veritatis nō receperunt vt salui
fierent. Ideo mittet illis deus operationē erro=
ris: vt credant mendacio: vt iudicent omnes qui
nō crediderunt veritati sed cōsenserunt iniquita
D ti. Nos autē debemus gratias agere deo semper
pro vobis fratres dilecti a deo: ꝙ elegerit nos de
us primitias in salutem in sanctificatione spirit⁹
⁊ in fide veritatis: in qua ⁊ vocauit vos per euan
geliū nostrū in acquisitione glorie dñi nostri iesu
christi. Itaqꝫ fratres state et tenete traditiones
quas didicistis siue per sermonem: siue per epi=
stolam nostram. Ipse autem dominus noster ie=
sus christus ⁊ deus ⁊ pater noster qui dilexit nos
⁊ dedit cōsolationē eternam ⁊ spem bonā in gra=
tia exhortetur corda vestra ⁊ confirmet in omni
opere ⁊ sermone bono.

C. S. Petit apostolus thessalonicēsib⁹ oratio=
nem suffragij: atqꝫ informat eos in regeneratio=
ne mali: atqꝫ incitat ad laborem manuū. iij.

De cetero fratres orate pro nobis vt ser A
mo dei currat ⁊ clarificetur sicut ⁊ apd
vos: ⁊ vt liberemur ab importunis ⁊ ma
lis hominibus. Non enim omniū est fi=
des. Fidelis autē deus est qui confirmabit vos ⁊
custodiet a malo. Confidimus autē de vobis fra
tres in dño: quoniā quecūqꝫ precipimus: ⁊ facitis
⁊ facietis. Dñs autē dirigat corda vestra in chari
tate dei ⁊ patientia christi. Denunciamus autem B
vobis fratres in nomine dñi nostri iesu christi: vt
subtrahatis vos ab omni fratre ambulante inor=
dinate ⁊ non scdm traditionem quā acceperunt
a nobis. Ipsi eni scitis quēadmodū oporteat imi
tari nos quoniam non inquieti fuimus inter vos
neqꝫ gratis panem mādūcauimus ab aliquo: sed 1.cor.11.f.
in labore ⁊ fatigatione nocte ac die operantes: ne
quem vestrum grauaremus. Non quasi non ha=
buerimus potestatem: sed vt nosmetipsos formā
daremus vobis ad imitandū nos. Nam ⁊ cū esse C
mus apd vos: hoc denūciabamus vobis: quoniā
si quis non vult operari: nec manducet. Audiui=
mus eni inter vos quosdā ambulantes inquiete:
nihil operantes sed curiose agentes. His autem
qui eiusmodi sunt denūciamus ⁊ obsecramus in
dño iesu christo vt cū silentio operantes suuꝫ pa=
nem manducent. Uos autē fratres nolite defice Gal.6.b.
re benefaciētes. ꝙ si quis non obedierit verbo no D
stro: per epistolam hanc notate: ⁊ nō cōmisceami
ni cū illo vt cōfundatur. Et nolite quasi inimicū
existimare: sed corripite vt fratrem. Ipse autem
deus pacis det vobis pacem sempiternā in omni
loco. Dominus sit cum omnibus vobis. Saluta=
tio mea manu pauli quod est signū in omi episto
la. Ita scribo. Gratia dñi nostri iesu xpi cū omni=
bus vobis Amen.

Explicit epistola Pauli ad Thessalonicen=
ses secunda.

Incipit argumentū in epistolā ad Timothe=
um primam.

Timotheum instruit ⁊ docet de ordina
tione episcopatus et diachonij ⁊ omis
ecclesiastice discipline: scribēs et a laodi
cia per tychicū diaconem.

Explicit argumentum.

Incipit epistola Pauli ad Timo=
theum prima.

C. S. Timotheū cōmonet apostolus vt nō at=
tendat genealogijs ac legalibus obseruātijs: ac
gratias agit deo ꝓuocatione ad apostolatū: atqꝫ
inducit Timotheuꝫ ad resistendum doctoribus
falsitatis. Capitulum. j.

A Paul⁹ apo
stolus iesu xp̄i secūdū im
periū dei saluatoris no-
stri et xp̄i iesu spei nostre
Timotheo dilecto filio i
fide gratia ⁊ mīa ⁊ pax a
deo patre ⁊ xp̄o iesu dn̄o
nr̄o Sicut rogaui te vt re
maneres ephesi cum irē in macedoniā vt denun-
ciares quibusdā ne aliter docerēt neq̄ intēderēt
fabulis ⁊ genealogijs interminatis: que questio-
nes prestāt magis q̄ edificationē dei que est in fi
de. Finis aūt precepti est charitas de corde puro
B ⁊ cōsciētia bona: ⁊ fide nō ficta. A quib⁹ quidā ob
errātes cōuersi sunt in vaniloquiū volētes esse le
gis doctores non intelligētes neq̄ q̄ loquunt: ne
Rom. 7. c. q̄ de quib⁹ affirmāt. Scim⁹ aūt q2 bona est lex si
Gala. 4. a. quis ea legitime vtat sciētes hoc q2 lex iusto non
Exo. 10. a est posita: sed iniustis ⁊ nō subditis: impijs ⁊ pec-
21. a. catorib⁹: sceleratis ⁊ ꝯtaminatis patricidis: ⁊ ma
leui. 18. a. tricidis: homicidis: fornicarijs: masculoꝝ cōcubi
1. cho. 5. c. toribus: plagiarijs: mēdacib⁹ ⁊ periuris: ⁊ si quid
aliud sane doctrine aduersatur: que est secūdum
C euāgeliū glorie beati dei qd̄ creditū est mihi Gra
tias ago ei q̄ me cōfortauit in xp̄o iesu dn̄o nr̄o: q2
fidelē me existimauit ponēs in misterio. Qui pri-
us blasphemus fui ⁊ psecutor ⁊ cōtumeliosus sed
miam dei cōsecut⁹ sum: q2 ignorās feci in icreduli
tate. Superabūdauit aūt grā dn̄i nostri cū fide ⁊
infra. 4. c dilectione q̄ est in xp̄o iesu. Fidelis sermo ⁊ omni
D acceptione dign⁹ q2 xp̄s iesus venit in hūc mūdū
1. corin. 7. c peccatores saluos facere: quorum prim⁹ ego sum.
Sed ideo miam cōsecut⁹ sum vt in me primo ostē
deret xp̄s iesus oēm patientiā ad informationez
eoꝝ q̄ credituri sunt illi in vitā eternā. Regi autē
seculoꝝ immortali inuisibili soli deo honor ⁊ glo-
ria: in secula seculorum amē. Hoc preceptū com-
mēdo tibi fili timothee secūdum precedētes in te
ꝓphetias vt milites in illis bonā militiā habens
fidē ⁊ bonā cōsciētiā. Quā quidā repellentes cir
ca fidē naufragauerūt ex q̄b⁹ est hymene⁹ ⁊ alexā
der q̄s tradidi sathane vt discāt nō blasphemare.
C L. S. Instruit apostolus timotheum de actu
orandi ⁊ modo ac deinde de oratione loquitur q̄
ad populum subiectū. ij.
A Obsecro igitur primū oīm fieri obsecra
tiones: orationes: postulationes: grāꝝ
actiōes: ꝓ oīb⁹ hoīb⁹ ꝓ regib⁹ ⁊ oīb⁹
B q̄ in sublimitate cōstituti sunt vt quietā
⁊ tranq̄llā vitā agam⁹ in omni pietate ⁊ castitate
infra. 5. a. Hoc em̄ bonū est ⁊ acceptū corā saluatore nostro
deo: q̄ oēs hoīes vult saluos fieri ⁊ ad agnitionez
veritatis venire Unus em̄ de⁹: vn⁹ ⁊ mediator dei
⁊ hoīm homo xp̄s iesus: qui dedit redemptionem
semetipm̄ ꝓ oīb⁹. Cui⁹ testimoniū tēporibus suis
2. Thi. 1. c. cōfirmatū est: in quo positus sum ego predicator
et apl̄s. Ueritatē dico nō mētior doctor gētiū in
C fide ⁊ veritate. Uolo ergo viros orare in omni lo
1. pe. 3. a. co: leuātes puras man⁹ sine ira ⁊ disceptatiōe Si
militer ⁊ mulieres in habitu ornato cū verecūdia
⁊ sobrietate ornātes se: ⁊ nō i tortis crinib⁹ aut au
ro aut margaritis vel veste p̄ciosa: sz q̄ decet mu
lieres ꝓmittentes pietatē ꝑ opera bona. Mulier
in silētio discat cū oī subiectiōe. Docē aūt mulieri 2. co. 14. g.
nō ꝑmitto neq̄ dn̄ari in viꝝ: sz eē in silētio. Adaz D
ei prim⁹ format⁹ est: deide eua: ⁊ adā nō ē seduct⁹:
mulier aūt seducta in p̄uaricatiōe fuit. Saluabit
autē per filioꝝ generationē si permanserit in fi-
de ⁊ dilectione et sanctificatione cum sobrietate.
C L. S. Docet timothe⁹ ordinare grad⁹ eccl̄ie
tā quo ad ep̄os q̄ q̄ ad diacones ac vxores eoꝝ:
et ponitur ratio predictoꝝ. iij.
Fidelis sermo. Si q̄s ep̄atuz desiderat A
bonū op⁹ desiderat Oportet em̄ ep̄m ir
rep̄hēsibilē esse: vni⁹ vxoris viꝝ: sobriuz
ornatū: prudētē: pudicū: hospitalez: do-
ctorē nō vinolētū: nō ꝑcussorē sed modestū: nō liti
giosum: nō cupidū sz sue domui bn̄ p̄positū: filios
habētē subditos cū oī castitate. Si q̄s autē domui
sue p̄esse nescit: quō eccl̄ie dei diligētiaz habebit?
Nō neophitū: ne in supbiā elatus in iudiciū inci- B
dat dyaboli. Oportet aūt ⁊ illū testimoniū habe- Titū. 1. b.
re bonū ab his q̄ foris sunt: vt nō in opprobriū in
cidat ⁊ in laqueū dyaboli. Diacones silr pudicos
nō bilingues: nō multo vino deditos nō turpe lu
crū sectātes: habētes mysteriū fidei in cōsciencia
pura. Et hi aūt ꝓbent primū: ⁊ sic ministrent nul-
lum crimē habētes. Mulieres silr pudicas: nō de C
trahētes: sobrias: fideles in oībus. Diacones sint
vni⁹ vxoris viri: q̄ filijs suis bn̄ p̄sint: ⁊ suis domi-
bus. Qui em̄ bene ministrauerint: gradū bonum
sibi acquirēt: ⁊ multā fiduciā in fide que est in xp̄o
iesu Hec tibi scribo fili timothee: sperās me vēire
ad te cito. Si aūt tardauero vt scias quō oporte- D
at te in domo dei cōuersari que est eccl̄ia dei viui
colūna ⁊ firmamentū veritatis. Et manifeste ma
gnū est pietatis sacrm̄ qd̄ manifestatū est i carne
iustificatū est in spū: apparuit angelis: predicatū
est gentibus: creditum est in mundo: assumptum
est in gloria.
C L. S. Excludit apl̄s modū docēdi erroneū ac
ponit verū docēdi modū. iiij.
Spiritus aūt manifeste dicit: q2 in nouis A
simis tēporib⁹ discedēt q̄dā a fide attē- 2. ti. 3. a.
dentes spiritibus erroris et doctrinis 2. pe. 3. a
demonioꝝ in hypocrisi: loquētiū mēda Iude. 1. f.
cium ⁊ cauteriatā habētiū suā cōsciētiā ꝓhibētiū
nubere: abstinere a cibis q̄s de⁹ creauit ad perci-
piendū cū gratiarū actione fidelibus ⁊ his q̄ co
gnouerūt ṽitatē. Q2 oīs creatura dei bona est et B
nichil reijciēdū qd̄ cū gratiarū actione percipit.
Sanctificat em̄ ꝑ ṽbū dei ⁊ orationē. Hec ꝓpo-
nens fratrib⁹ bon⁹ eris minister xp̄i iesu enutrit⁹
verbis fidei ⁊ bone doctrine quā assecut⁹ es. Ine 2. tim. 2. d
ptas aūt ⁊ aniles fabulas deuita. Exerce autem C
teipsum ad pietatem. Nam corporalis exercita-
tio ad modicum vtilis est. Pietas autem ad om-
nia vtilis est: promissionez habens vite que nunc
est ⁊ future. Fidelis sermo ⁊ omni acceptione di- Sup. 1. c.
gnus. In hoc em̄ laboram⁹ ⁊ maledicimur q2 spe
ramus in deū viuū qui est saluator oīm hoīm: ma
xime fidelium. Precipe hec ⁊ doce. Nemo adole-
scentiā tuā cōtēnat: sed exēplū esto fideliū in ṽbo
in cōuersatione: in charitate: in fide: in castitate.

D Dũ venio attẽde lectioni: exhortationi ꝛ doctrĩe.
Noli negligere gratiam q̃ in te est: q̃ data est tibi
ꝑ ꝓpheciã cũ impositiõe manuũ presbyterij. Hec
meditare in his esto vt profectus tu⁹ manifest⁹ sit
oibus. Attẽde em̃ tibi ꝛ doctrĩe: insta in illis. Hoc
enim faciẽs: ꝛ teipsum saluum facies et eos qui te
audiunt.
¶ C.S. Instruit apl's timotheũ de viduis: et di-
cit q̃ vere vidue sunt dicẽdo: ac loquiť de prouisio
ne ministroꝝ ecclesie. docẽs de actis iudicandi ꝛ
puniendi subditos. v.
Seniorẽ ne increpaueris: sed obsecra vt
A patrẽ. Iuuenes vt fratres: anus vt ma-
tres: iuuẽculas vt sorores in oi castitate
Viduas honora q̃ ꝟe vidue sũt. Si qua
aũt vidua filios aut nepotes habet discat primũ
domũ suã regere ꝛ mutuã vicẽ reddere parẽtib⁹.
Supr.2.b. Hoc em̃ acceptũ est corã deo. Que aũt ꝟe vidua
est ꝛ desolata speret in deũ: ꝛ instet obsecrationi-
bus ꝛ oroĩbus nocte ꝛ die. Naʒ q̃ in delicijs est vi
uens mortua est. Et hoc ꝓcipue vt irreꝓhẽsibiles
sint. Si qs aũt suoꝝ ꝛ maxime domesticoꝝ curaʒ
B nõ habet: fidem negauit ꝛ est infideli deterior. Vi
dua eligať nõ minus sexagita ãnoꝝ q̃ fuerit vni⁹
viri vxor in opib⁹ bonis testimoniũ habẽs si filios
educauit. si hospicio recepit. si sanctoruʒ pedes la
uit. si tribulationẽ patiẽtib⁹ sũministrauit. si oĩe
op⁹ bonũ subsecuta est. Adolescẽtiores aũt vidu-
as deuita. Cũ em̃ luxuriate fuerint: in xp̃o nube-
re volũt habẽtes dãnationẽ. qꝛ primã fidẽ irritaʒ
fecerũt. Simul aũt ꝛ ociose discũt circuire domos
nõ solũ ociose: sed ꝛ verbose ꝛ curiose loquẽtes q̃
C nõ oportet. Volo aũt iuniores nubere. filios ꝓcre
are. matresfamilias esse. nullã occasionẽ dare ad
uersario maledicti gratia. Iaʒ em̃ quedã cõuerse
sunt retro post sathanã. Si qs fidelis habet vidu
as sũministret illis vt nõ grauetᷣ eccl'a: vt his que
vere vidue sunt sufficiat. Qui bñ presunt presby-
teri duplici honore digni habeanť: maxime q̃ la-
deut.25.a. borãt in ꝟbo ꝛ doctrina. Dicit em̃ scriptura. Non
1.cho.9.b. infrenabis os boui triturãti. ꝛ dignus est operari
D us merce de sua. Aduersus presbyterũ accusatio-
nem noli recipere nisi sub duob⁹ aut trib⁹ testib⁹.
deu.19.d. Peccantes corã omnibus argue: vt ꝛ ceteri timo
rem habeant. Testor coram deo et christo iesu et
electis angelis eius vt hec custodias sine preiudi
cio: nichil faciens in alteram partem declinando
Manus cito nemini imposueris neq̃ cõmunica-
ueris peccatis alienis. Teipsum castum custodi.
Noli adhuc aquam bibere: sed modico vino vte-
re propter stomachũ tuũ ꝛ frequentes tuas infir
mitates. Quorũdã hoim peccata manifesta sunt
precedentia ad iudiciũ. quorũdã aũt sequũť. Silr
ꝛ facta bona manifesta sunt. ꝛ que aliter se habẽt
abscondi non possunt.
¶ C.S. Inducit apl's eꝑos ad custodiã pauperꝝ
in seruitio dñoꝝ. ac demũ inducit ad sectãdaʒ hu
militatẽ: pietatẽ: ꝛ ceteras ꝟtutes. vi.
Quicunq̃ sunt sub iugo serui dños suos
A omni honore dignos arbitrenť ne no-
men dñi ꝛ doctria blasphemeť. Qui au
teʒ fideles habẽt dños: nõ cõtẽnant. qꝛ
fratres sunt: sʒ magis seruiãt. qꝛ fideles sunt ꝛ dile
cti. quia beneficij participes sunt. Hec doce ꝛ ex-
hortare. Si quis aliter docet ꝛ nõ acquiescit sanis
sermonib⁹ dñi nostri iesu xp̃i: et ei q̃ secũdũ pieta-
tem est doctrine: superbus nichil sciẽs sed languẽs
circa q̃stiones ꝛ pugnas ꝟboꝝ ex quibus oriunť B
inuidie: contẽtiones: blasphemie: suspitiones ma
le: cõflictationes hominum mente corruptorum:
et qui a veritate priuati sunt: existimantium que-
stum esse pietatem. Est autem questus magnus
pietas cum sufficientia. Nichil enim intulimus in eccli.5.c.
hunc mundũ. haud dubiũ: quia nec auferre quid iob.1.d.
possumus. Habentes autem alimenta et quibus
tegamur: his contenti simus. Nã qui volunt diui
tes fieri: incidunt in tentationem ꝛ in laqueũ dya
boli ꝛ desideria multa inutilia ꝛ nociua que mer-
gunt homines in interitum ꝛ perditionẽ. Radix eccli.10.b.
em̃ oim malorum est cupiditas: quaʒ quidã appe
tentes errauerũt a fide ꝛ inseruerunt se doloib⁹
multis. Tu autem o homo dei hec fuge. Sectare C
vero iusticiam: pietatẽ: fidem: charitatem: patien 2.Ti.2.d.
tiam: mansuetudinem. Certa bonum certamen fi
dei: apprehende vitam eternam: in qua vocatus
es et confessus bonam confessionem coram mul-
tis testibus. Precipio tibi coraʒ deo qui iustificat
omnia et christo iesu qui testimoniũ reddidit sub
pontio pilato bonam confessionem: vt serues mã
datum sine macula irreprehensibile vsq̃ in aduẽ
tum domini nostri iesu christi: quem suis tempo-
ribus ostendet beatus ꝛ solus potens rex regum apo.19.c.
et dominus dominantium: qui solus habet imor-
talitatem: et lucem habitat inaccessibilem: quem Iohã.1.b.
nullus hominum vidit: sed nec videre potest cui 1.iohã.4.c.
honor et imperium sempiternum. Amen. Diuiti- D
bus huius seculi precipe non sublime sapere: ne-
q̃ sperare in incerto diuitiarum: sed in deo viuo
qui prestat nobis omnia abunde ad fruendum
bene agere: diuites fieri in bonis operibus faci-
le tribuere: communicare: thesaurisare sibi fun-
damentum bonum in futurum vt apprehendant
bonam vitam. O thimothee depositum custodi
deuitans prophanas vocum nouitates ꝛ opposi
tiones falsi nominis scientie quam quidam pro-
mittentes circa fidem exciderunt. Gratia tecum
Amen.
Explicit epistola Pauli ad timotheum prima.

¶ Incipit argumentum in
epistolam secundam.

Item timotheo scribit de exhortatione
martyrij et de omni regula veritatis et
quid futurũ sit temporibus nouissimis
et de sua passione: scribens ei ab vrbe
Roma.

Explicit argumentum.

¶ Incipit epistola Pauli ad timotheũ secunda.

¶ C.S. Inducit apostolus timotheum ad cõstã
ter predicanduʒ euangelium christi ex pontifica
li dignitate ac predicantium paucitate.
Capitulum primum.

A Aul' apo
stolus iesu xp̄i ꝑ volūtatē
dei secūdū ꝓmissionē vi=
te que ē in xp̄o iesu timo
theo carissimo filio gr̄a ꝛ
mia ꝛ pax a deo p̄re nr̄o ꝛ
Rom.1.a. xp̄o Jesu dño nr̄o. Gr̄as
ago deo meo:cui seruio a
ꝓgenitoribus meis in conscientia pura : ꝙ sine in
termissione habeam tui memoriā in orōib' meis
B nocte ac die desiderās te videre. Memor lachry
marū tuaꝝ:vt gaudio implear. Recordationē ac
cipiens ei' fidei q̄ est in te non ficta: q̄ ꝛ habitauit
primū in auia tua loide: ꝛ mr̄e tua eunice : certus
sum aūt ꝙ et in te. Propter quā causam āmoneo
te vt resuscites gratiā dei q̄ est in te ꝑ impositiōez
Rom.8.c. manuū meaꝝ. Nō em̄ dedit nobis de' spm̄ timo=
ris:sed ꝟtutis ꝛ dilectionis ꝛ sobrietatis. Noli ita
ꝙ erubescere testimoniū dñi nr̄i. neq3 me vinctū
C ei' sed collabora euāgelio secūdū ꝟtutē dei. q̄ nos
Titū.3.b. liberauit et vocauit vocatione sua sancta:nō secū
dum opa nr̄a:sed secūdū ꝓpositū suū ꝛ gr̄am que
data est nob; in xp̄o iesu an̄ tēpora secularia. Ma
nifestata est aūt nūc ꝑ illuminationez saluatoris
nr̄i iesu xp̄i q̄ destruxit quidē mortez : illuminauit
aūt vitā ꝛ incorruptionē ꝑ euāgeliū:in quo posi=
2.Thi.2.b tus sum ego p̄dicator ꝛ apl's ꝛ magister gentium
Ob quā causam etiā hec patior:sed nō cōfundor
Scio em̄ cui credidi ꝛ cert' sum:q2 potens est de
positū meū seruare in illū diē Formā habe sanoꝝ
ꝟboꝝ q̄ a me audisti in fide ꝛ i dilectiōe in xp̄o ie
D su. Bonū depositū custodi per spm̄ sanctū:q̄ habi
tat in nobis. Scis em̄ hoc ꝙ auersi sunt a me oēs
q̄ in asia sunt:ex quib' est phyletus ꝛ hermogenes
Det miaz dñs onesifori domui:q2 sepe me refrige
rauit ꝛ cathenā meā non erubuit: sed cū romā ve
nisset sollicite me q̄siuit ꝛ inuenit. Det illi dñs in
nire miam a deo in illa die. Et quāta ephesi mini=
strauit michi:tu melius nosti.

¶C.S. Sollicitat apl's timotheū ad exequēduz
predicatiōis officiū. ac monet ip̄m iuuenilia desi=
deria fugere. ij.

A Tu ergo fili mi confortare in gr̄a que est
in xp̄o iesu ꝛ q̄ audisti a me ꝑ multos te
stes:hec cōmēda fidelib' hoīb' qui ido
nei erūt ꝛ alios docere Labora sicut bo
nus miles xp̄i iesu. Nemo militās deo implicat se
negocijs secularibus vt ei placeat cui se probauit
Nam ꝛ qui certat in agone:non coronabit̄ nisi le
1.corin.9.b gittime certauerit. Laborātē agricolam oportet
B primū de fructib' accipe. Intellige q̄ dico. dabit
em̄ tibi dñs in omnibus intellectum Memor esto
dñm iesum christum resurrexisse a mortuis ex se=
mine dauid secūdū euangeliū meum in quo labo
ro vsq3 ad vincula quasi male operans:sed verbū
dei non est alligatum . Ideo omnia sustineo pro=
pter electos vt et ipsi salutē consequant̄ que est in
C xp̄o iesu cum gloria celesti. Fidelis sermo : nam si
ꝯmortui sum' ꝛ conuiuem':si sustinebim' ꝛ conre
gnabimus:si negauerim' ꝛ ille negabit nos: si nō
credimus : ille fidelis permanet negare seipsum
non potest. Hec cōmone testificans corā deo. No
li contendere verbis:ad nichil em̄ vtile est nisi ad
subuersionē audiētiū. Sollicite aūt cura teipsum
ꝓbabilē exhibere deo:operariū incōfusibilem re
cte tractantē verbū veritatis Prophana aūt ꝛ va
niloquia deuita. Multū em̄ ꝓficiūt ad impietatē
et sermo eoꝝ vt cancer serpit. Ex quib' est hyme
neus ꝛ philetus. quia a veritate exciderunt: dicē
tes resurrectionem iā factā. ꝛ subuerterit quorū=
dam fidem. Sed firmū fundamentū dei stat:ha=
bens signaculū hoc Cognouit dñs q̄ sunt ei':ꝛ di
scedit ab iniquitate oīs q̄ inuocat nomen dn̄i. In
magna aūt domo non solum sunt vasa aurea ꝛ ar
gentea:sed ꝛ lignea ꝛ fictilia : et quedā quidem in
honorē:quedā aūt in cōtumeliā . Si quis ergo se D
emūdauerit ab istis:erit vas in honorē sanctifica
tum:ꝛ vtile dño ad omne opus bonū paratū. Ju= 1.timo.4.b
uenilia aūt desideria fuge:sectare iusticiā: fidem Ibid.6.c.
spem charitatē:ꝛ pacē cū his qui inuocant domi=
num de corde puro. Stultas autez ꝛ sine discipli titū.3.c.
na questiones deuita sciēs q2 generant lites Ser
uum autem domini nō oportet litigare: sed man=
suetum esse ad oēs docibilem patientē cū mode=
stia corripientem eos qui resistūt veritati ne quā
do deus det illis penitentiam ad cognoscendam
veritatē ꝛ resipiscant a dyaboli laqueis:a q̄ capti
ui tenent̄ ad ipsius volūtatē.

¶C.S. Hortatur apostolus timotheū ad p̄dicā
dū:ꝓpter falsorū predicatoꝝ multiplicationē fu
turā etiam inchoatā. ac ponit̄ timothei monitio
de firmitate. iij.

Hec aūt scito q2 in nouissimis diebus in A
stabunt tēpora periculosa:ꝛ erūt hoīes 1.timo.4.a
seipsos amantes. cupidi. elati. superbi. 2.pe.2.a.
blasphemi. parentibus non obediētes Jude.1.f.
ingrati. scelesti. sine affectione. sine pace. crimina
tores. incontinētes. immites sine benignitate. ꝓ=
ditores. proterui. tumidi. ꝛ voluptatuz amatores
magis ꝙ dei:habentes speciem quidem pietatis
virtutem autem eius abnegantes. et hos deuita
Ex his enim sunt qui penetrant domos et capti= B
uas ducunt mulierculas oneratas peccatis que
ducuntur varijs desiderijs:semper discētes ꝛ nū
ꝙ ad scientiam veritatis peruenientes. Quēad= Exo.7.b.
modum autē iamnes ꝛ mābres restiterunt moysi
ita et hi resistunt veritati:homines corrupti men
te:reprobi circa fidem. sed vltra non proficiēt. In C
sipientia enim eorum manifesta erit omnibus: si=
cut et illorum fuit. Tu autem assecutus es meam
doctrinam:institutionem:propositum:fidem: lon
ganimitatem:dilectionem:patientiam: persecuti
ones:passiōes:qualia michi facta sunt antiochie:
iconio:listris:quales persecutiones sustinui:et ex
omnibus eripuit me dominus:Et omnes qui pie
volunt viuere in christo iesu persecutionem patiē
tur. Mali autem homines ꝛ seductores proficiēt D
in peius : errantes et in errorem mittentes. Tu
vero permane in his que didicisti et credita sunt
tibi:sciens a quo didiceris. Et quia ab infantia sa
cras litteras nosti que te possunt instruere ad sa
lutem per fidez que est in christo iesu. Omnis em̄ 2.pe.1.d
scriptura diuinitus inspirata vtilis est ad docen
dum ad arguendum ad corripienduz ad erudiē

dum in iusticia vt perfectus sit homo dei ad omne opus bonum instructus.

¶C.S. Predicit apostolus multiplicationē malorum auditorum cum denunciatione sui martyrii: ⁊ aduentum timothei ad se flagitat. et amicos salutat. iiii.

A Testificor coram deo et iesu christo q̄ iudicaturus est viuos ⁊ mortuos: ⁊ p aduentum ipsius et regnum eius predica verbum: insta oportune importune: argue; obsecra. increpa in omni patientia et doctrina. Erit enim tempus cum sanam doctrinam nō sustinebunt: sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros prurientes auribus ⁊ a veritate quidem auditū auertent: ad fabulas autem conuertentur.

B Tu vero vigila. in omnibus labora. opus fac euangeliste. ministerium tuum imple: sobrius esto. Ego enim iam delibor: et tempus resolutionis mee instat. Bonum certamen certaui: cursū consummaui fidem seruaui. In reliquo reposita est michi corona iusticie: quam reddet michi dñs in illa die iustus iudex. Non solum autem michi: sed ⁊ his qui diligunt aduentum eius. Festina ad me venire cito. Demas enim me reliquit diligens hoc seculum ⁊ abiit thessalonicam: crescens in galatiam: titus in dalmatiam: lucas est mecum sol⁹.

Colo.4.d. C Marcum assume et adduc tecum: est enim michi vtilis in ministerio. Tychicum autem misi ephesum. Penulam quam reliqui troade apud carpū veniens affer tecum: et libros. maxime autem et membranas. Alexander erarius multa mala michi ostendit: reddet illi dominus secundum opera eius quem ⁊ tu deuita. Valde enim restitit verbis nostris. In prima mea defensione nemo michi affuit. sed omnes me dereliquerunt: non illis imputetur. Dominus autem michi astitit et confortauit me: vt per me predicatio impleatur: ⁊ audiant omnes gentes: ⁊ liberatus sum de ore leonis.

D Liberauit me dominus ab omni opere malo ⁊ saluum faciet in regnum suum celeste: cui gloria in secula seculorum. Amen. Saluta priscam et aquilam ⁊ Onesifori domum. Erastus remansit corinthi. Trophimum autem reliqui infirmum myleti. Festina ante hyemem venire. Salutant te eubolus ⁊ prudens et linus et claudia ⁊ fratres omnes. Dominus iesus christus cū spiritu tuo Gratia vobiscum. Amen.

Explicit epistola pauli ad Timotheum secunda

¶Incipit argumentum in epistolā ad titum.

Titum comonefacit et instruit de constitutiōe presbyterii. ⁊ de spirituali cōuersatione et hereticis vitandis qui traditionibus iudaicis credunt: scribens ei a nicopoli.

Explicit argumentum.

¶Incipit epistola Pauli ad Tytum.

¶C.S. Tytum instruit apostolus quales debeat episcopos ordinare. et quomodo mali sunt increpandi. Capitulum primum.

A Paulus seruus dei: apostolus autē iesu christi secundū fidē electorum dei: ⁊ agnitionem veritatis que secundum pietatem est in spē vite eterne. quam promisit qui non mentitur de⁹ ante tempora secularia. manifestauit autem temporibus suis verbum suū in predicatione: que credita est michi secundū preceptum saluatoris nostri dei. Tyto dilecto filio secundum communē fidem: gratia et pax a deo patre et christo iesu saluatore nostro. Huius rei gratia reliqui te crete: vt

B ea que desunt corrigas: ⁊ cōstituas per ciuitates presbyteros sicut ⁊ ego disposui tibi si q̄s sine crimine est vnius vxoris vir: filios habēs fideles: nō in accusatione luxurie. aut non subditos. Oportet enim episcopum sine crimine esse sicut dei dispensatorem. 1.timo.3.a. non superbum: non iracundum: non vinolentum. non percussorem: non turpis lucri cupidum. sed hospitalem. benignum. sobrium. iustū sanctum continentem. amplectentem eum qui secundum doctrinam est fidem sermonē. vt potēs sit exhortari in doctrina sana: ⁊ eos qui contradicunt arguere.

C Sunt enim multi etiam inobedientes: vaniloqui ⁊ seductores: maxime qui de circūcisiōe sunt: quos oportet redargui qui vniuersas domos subuertunt: docentes que non oportet turpis lucri gratia. Dixit quidam ex illis propri⁹ ipsorum propheta. Cretenses semper mendaces male bestie: ventris pigri. Testimoniū hoc verū est.

D Quam ob causam increpa illos dure vt sani sint in fide: non intendētes iudaicis fabulis ⁊ mādatis hominum auersantium se a veritate. Omnia munda mundis. Rom.14.b coinquinatis autem ⁊ infidelibus nichil est mundum: sed inquinate sunt eorū et mens ⁊ conscientia. Confitentur se nosse deū factis autem negant: cum sint abominati ⁊ incredibiles: et ad omne opus bonum reprobi.

¶C.S. Apostolus titum instruit ad informādū existentes in statu senili: iuuenili ac seruili. ii.

A Tu autem loquere que decent sanam doctrinam. Senes vt sobrii sint: pudici: prudētes: sani in fide in dilectione in patientia. Anus similiter in habitu sancto: non criminatrices: nō multo vino seruientes bene docentes vt prudentiam doceant. Adolescentulas vt viros suos ament: filios suos diligant prudentes castas sobrias domus curā habētes benignas subditas viris suis vt nō blasphemetur verbum dei.

B Iuuenes similiter hortare vt sobrii sint. In omnibus teipsum prebe exemplum bonorum operum in doctrina in integritate in grauitate. Verbum sanum irreprehensibile vt his qui ex aduerso est vereatur nichil habens malū dicere de nobis.

C Seruos dominis suis subditos esse. in omnibus placentes. non contradicentes. non fraudantes sed in omnibus fidem bonam ostendentes vt doctrinam saluatoris nostri dei ornent in omnibus. Apparuit enī gratia dei

Ephe.6.a. colo.3.d. 1.pe.2.c.

et saluatoris nostri omnibus hominibus erudiēs
nos vt abnegantes impietatem et secularia desi
D deria sobrie τ iuste τ pie viuamus in hoc seculo ex
pectantes beatam spem τ aduentum glorie ma-
gni dei τ saluatoris nostri iesu christi: qui dedit se
metipsum pro nobis vt nos redimeret ab omni
iniquitate τ mundaret sibi populum acceptabilē
sectatorem bonorum operum. Hec loquere τ ex-
hortare τ argue cum omni imperio. Nemo te cō-
temnat.

¶C.S. Ostendit apostolus quomodo populus
debeat se habere erga principes cum ratione di-
cti atq; erga hereticos: τ annectit salutationē.iij.
A Ammone illos principib⁹ et potestatib⁹
subditos esse: dicto obedire: ad oē op⁹
bonum paratos esse. Neminē blasphe
mare non litigiosos esse: sed modestos
omnem ostendentes mansuetudinem ad omnes
homines. Eramus enim aliquando τ nos insipiē
tes τ increduli: errantes: seruientes desiderijs et
voluptatibus varijs. in malicia τ inuidia agētes
B odibiles: odientes inuicem. Cum autem benigni
tas et humanitas apparuit saluatoris nostri dei.
2.timo.1.c. non ex operibus iusticie que fecimus nos: sed se-
cundum misericordiam suā saluos nos fecit: per
lauachrum regenerationis τ renouationis spiri-
tussancti quem effudit in nos abunde per iesum
christum saluatorem nostrum: vt iustificati gratia
ipsius heredes simus secundum spem vite eterne
C Fidelis sermo est. Et de his volo te confirmare
vt curent bonis operibus preesse qui credūt deo
2.timo.2.b Hec sunt bona τ vtilia hominibus. Stultas autē
questiones τ genealogias et contentiones et pu
gnas legis deuita. Sunt enim inutiles τ vane. He
reticum hominem post vnam et secundam corre-
ptionem deuita: sciēs quia subuersus est qui eius-
modi est: et delinquit cum sit proprio iudicio cōdē-
D natus. Cum misero ad te artemam aut tychicū
festina ad me venire nicopolim. Ibi enim statui
hyemare. zenam legisperitum τ appollo sollicite
premitte: vt nichil illis desit. Discant autem τ ve-
stri bonis operibus preesse ad vsus necessarios
vt nō sint infructuosi. Salutant te qui mecū sunt
omnes. Saluta eos qui nos amant in fide. Gra-
tia dei cum omnibus vobis. Amen.

¶Explicit epistola Pauli ad titum.

¶Incipit argumentum in
epistolam ad philemonem.

Philemoni familiares litteras facit pro
onesimo seruo eius: scribens ei ab vrbe
roma de carcere per suprascriptū one-
simum.
Explicit argumentum.

¶Incipit epistola Pauli ad Philemonem

¶C.S. Apostolus scribit Philemoni formans
ad eum petitionem de recipiendo Onesimo: τ ad
iungit salutationem.
Capitulum primum.

Paulus vi
ctus christi iesu τ timothe
us frater philemoni dile A
cto adiutori nostro: τ ap-
pie sorori charissime τ ar
chippo cōmilitoni nostro
τ ecclesie q̄ in domo tua ē
gratia vobis τ pax a deo pa
tre nr̄o τ dn̄o iesu xp̄o. Gratias ago deo meo: sēp me
moriā tui faciēs in orōib⁹ meis audiēs charitatē
tuā τ fidē quā habes in dn̄o iesu τ in oēs sctōs: vt
cōicatio fidei tue euidēs fiat in agnitiōe oīs ope-
ris boni in xp̄o iesu. Gaudiū em̄ magnū habui et B
cōsolationē in charitate tua: q: viscera sctōꝝ req̄
euerūt p te frater. Propt̄ qd multā fiduciā habēs
in xp̄o iesu imperādi tibi qd ad rē ptinet: ppter cha
ritatē magis obsecro cū sis talis vt paul⁹ senex:
nūc aūt τ vinct⁹ iesu xp̄i obsecro te p meo filio quē
genui in vinculis onesimo q̄ tibi aliqñ inutilis fuit:
nūc aūt τ mihi τ tibi vtilis quē remisi tibi. Tu aūt
illū vt mea viscera suscipe. Quē ego volueram me-
cū detinere: vt pro te mihi ministraret in vinculis C
euāgelij. Sine cōsilio aūt tuo nichil volui facere:
vti ne velut ex necessitate bonū tuū esset: sed volū
tariū. Forsitā em̄ ideo discessit ad horā a te vt ine
ternū illū reciperes. iā nō vt seruū: sꝫ p seruo cha
rissimū fratrē maxime mihi. Quāto aūt magis ti-
bi: τ in carne τ in dn̄o. Si ḡ habes me sociū: susci-
pe illum sicut me. Si aūt aliqd nocuit tibi aut de
bet hoc mihi iputa. Ego paul⁹ scripsi mea manu. D
ego reddā vt nō dicā tibi: q τ teipsū mihi debes
Ita frater ego te fruar in dn̄o. refice viscera mea
in xp̄o. Cōfidēs in obedientia tua scripsi tibi: sciēs
q̄m τ sup id qd dico facies. Simul τ para mihi ho
spitiū. nā spero p orōnes vr̄as donari me vobis.
Salutat te epaphras cōcaptiu⁹ me⁹ in xp̄o iesu.
Marc⁹ aristarch⁹: demas τ lucas adiutores mei
Gratia dn̄i nr̄i iesu christi cum spiritu vestro. Amen.

¶Explicit epistola pauli ad philemonem.
¶Incipit argumentum in epistolā ad hebreos.
In primis dicendum est cur aplūs paul⁹
in hac epl̄a scribēda nō seruauerit mo-
rem suū: vt vel vocabulū noīs sui vel or
dinis describeret dignitatē. Hec causa
est q ad eos scribēs q̄ ex circūcisione crediderāt
quasi gētiū aplūs τ nō hebreoꝝ. sciēs quoq; eoꝝ sup-
biam: suāq; humilitatē ipe demōstrās meritū offi
cij sui noluit āferre. Nā similimodo etiā iohānes
aplūs ppter humilitatē in epl̄a sua nomen suū ea
dem ratione nō pretulit. Hanc ḡ epl̄am ferē aplūs
ad hebreos cōscriptā hebraica lingua misisse: cu-
ius sensum τ ordinē retinēs lucas euāgelista post
excessum apostoli pauli greco sermone cōposuit

¶Explicit argumentum.
¶Incipit epistola pauli ad hebreos.
¶C.S. Ponit excellētia xp̄i q̄ est dator noue le
gis: q est patri coeternus τ cōsubstantialis equa
lis in potestate τ dignitate. et q in his christ⁹ pre
fertur angelis. Capitulum.j.

A Multipharie multisq3 modis olim deus loquens patrib⁹ in prophetis: nouissime diebus istis locut⁹ est nobis in filio: quē cōstituit heredem vniuersoꝝ p quē fecit τ secula. Qui cū sit splendor
B glorie τ figura substātie ei⁹: portāsq3 oīa v̾bo v̾tutis sue purgationē pctōꝝ faciēs: sedet ad dexteram maiestatis ei⁹ in excelsis tāto melior āgelis effectus: q̃to differenti⁹ pre illis nomen hereditauit.
Ps̄.2. Cui eñ dixit aliqñ angeloꝝ: fili⁹ meus es tu ego
Act.13.c hodie genui te? Et rursuz. Ego ero illi in patrē: τ
3.re.7.b. ipse erit mihi in filiū. Et cū iterū introducit primo-
C genitū in orbē terre dicit. Et adorēt eū oēs ange
Ps̄.69. li dei. Et ad angelos qdē dicit. Qui facit āgelos
psal.103. suos spūs: τ ministros suos flāmā ignis. Ad filiū
Ps̄.44 aūt. Thron⁹ tu⁹ de⁹ in seculū seculi: v̾ga equitatis v̾ga regni tui. Dilexisti iusticiā: τ odisti iniquitatē ppterea vnxit te de⁹ de⁹ tu⁹ oleo exultatiōis pre
Ps̄.101. pticipib⁹ tuis. Et tu in pncipio dñe terrā fundasti τ opa manuū tuaꝝ sunt celi. Ipsi pibūt tu aūt
D pmanebis: τ oēs vt vestimētū veterascēt. Et velut amictū mutabis eos τ mutabunt tu aūt idem ipse es τ anni tui nō deficiēt. Ad quē aūt angeloꝝ dixit aliqñ: sede a dextris meis: quoadusq3 ponā inimicos tuos scabellū pedū tuoꝝ? Nonne oēs sunt admistratorij spūs in ministeriū missi ppter eos q hereditatē capiūt salutis?

¶C.S. Ondit apl's noue legi esse obediēdū date a xp̄o: τ q nō obstet humilitas passionis ei⁹. ij.

A Propterea abūdāti⁹ oportet obseruare nos ea q audiuim⁹ ne forte pefluam⁹. Si eñ q p āgelos dict⁹ est sermo: fact⁹ est firm⁹ τ ōis puaricatio τ inobediētia accepit iustā mercedis retributiōem quō nos effugiem⁹ si tātā neglexerim⁹ salutē. Que cū initiū accepisset enarrādi p dñm ab eis q audierunt in nos cōfirmata est cōtestāte deo signis τ portētis τ varijs v̾tutib⁹ τ spūssancti distributionibus fm suā volūtatē. Nō eñ angelis subiecit de⁹ orbē
B terre futurū: de q loqmur. Testat⁹ est aūt in qdaz loco qs dicēs. Quid est hō q memor es ei⁹ aut filius hois: qm visitas eū? Minuisti eū paulomin⁹ ab angelis: glia τ honore coronasti eū τ cōstituisti eū sup opa manuū tuaꝝ. Oia subiecisti sub pedibus eius. In eo eñ q oīa ei subiecit: nihil dimisit nō subiectū ei. Nūc aūt necdū videm⁹ oīa subiecta ei. Eū aūt q modico q̃ angeli minorat⁹ est videm⁹ iesum ppter passionē mortis glia τ honore
C coronatū vt gra dei p oīb⁹ gustaret mortē. Decebat ei cū pp quē oīa τ p quē oīa: q multos filios in gloriā adduxerat auctorē salutis eoꝝ p passionē cōsummari. Qui eñ sanctificat τ q sanctificant ex vno oēs. Propt' quā causaz nō cōfundit fratres eos vocare: dicēs Nūciabo nomē tuū fratrib⁹ meis: in medio ecclie laudabo te. Et iteruz. Ego ero fidēs in eū. Et iterū. Ecce ego τ pueri mei qs de-
D dit michi de⁹. Q2 ergo pueri cōmunicauerūt carni τ sanguini: τ ipse similiter participauit eisdē: vt p mortē destrueret eū q habebat mortis iperiuz: id est dyabolū. Et liberaret eos q timore mortis p totā vitā obnoxij erāt seruituti. Nusq3 eñ angelos apprehēdit. sed semen abrae apprehēdit. Vñ debuit p oīa fratrib⁹ similari. vt misericors fieret et fidelis pōtifex ad deū. vt repropitiaret delicta ppli. In eo eñ in q passus est ipse τ tētat⁹ potens est: τ eis q tentant auxiliari.

¶C.S. Ostendit q moysen excedit xp̄s cui firmiter est obediendum. iij.

Vnde fratres sc̄i: vocatōis celestis participes cōsiderate apl'z τ pōtificē cōfessionis nr̄e iesum q fidelis est ei q fecit illuz sicut τ moyses in oī domo ei⁹. Amplio- A
ris eñ glie iste p̄ moyse dign⁹ habit⁹ est q̃nto ampliorē honorē hēt dom⁹ q fabricauit illā. Ois nāq3 dom⁹ fabricat ab aliq. Qui aūt oīa creauit de⁹ Nu.12.b.
est. Et moyses qdē fidelis erat in tota domo eius B
tāq̃ famul⁹ in testimoniū eoꝝ q dicēda erāt. Xp̄s v̾o tāq̃ fili⁹ in domo sua. Que dom⁹ sum⁹ nos si fiduciā τ gloriā spei vsq3 ad finē firmā retineam⁹
Quapropter sicut dicit spūssctūs. Hodie si vocez Ps̄.94.
ei⁹ audieritis: nolite obdurare corda vr̄a: sicut in infra.4.b
exacerbatōe fm diē tētatōis in deserto. Vbi tētauerūt me pr̄es vr̄i: pbauerūt τ viderūt opa mea: q̃dragita ānis. Propt' qd infens⁹ fui gnatiōi huic
τ dixi semp hi errāt corde. Ipi aūt nō cognouerūt C
vias meas qb⁹ iuraui i ira mea: si introibūt in reqem meā. Videte frēs ne forte sit in aliquo vr̄m cor Ps̄.94.
malū incredulitatis discedēdi a deo viuo Sz adhortamini vosmetipsos p singulos dies donec hodie cognominat': vt nō obduret qs ex vobis fallacia pcti. Participes eñ xp̄i effecti sum⁹: si tñ initiū substātie ei⁹ vsq3 ad finē firmū retineam⁹ dū dicit Hodie si vocē ei⁹ audieritis nolite obdurare corda vr̄a: quēadmodū in illa exacerbatōe. Quidaz
eñ audiētes exacerbauerūt: sed nō vniuersi q profecti sunt ab egypto p moysen. Quib⁹ aūt īfensus D
est q̃dragīta ānis? Nōne illis q peccauerūt: quoꝝ cadauera pstrata sunt in deserto? Quib⁹ aūt iurauit nō introire in requiē ipi⁹ nisi illis q increduli fuerūt? Et videm⁹ q2 nō potuerūt introire in requiē ipsi⁹ ppter incredulitatem.

¶C.S. Ostēdit apl's nobis imminere sollicitudinē intrādi in requiē celestē. τ concludit q est festinādū ad ipsam ppter excellētiā diuinitatis et humanitatis xp̄i. iiij.

Timeam⁹ ergo: ne forte relicta pollicita- A
tione introeūdi in requiē ei⁹: existimetur aliqs ex nobis deesse. Etenī τ nobis nūciatū est quēadmodū τ illis: sed non pfuit illis fmo audit⁹ non admixt⁹ fidei ex his q audierūt. Ingredimur eñ in requiē q credidimus quēadmodū dixit Sicut iuraui in ira mea: si introibūt in requiē meā. Et quidē opib⁹ ab institutione mūdi pfectis: dixit eñ in qdā loco de die B
septima sic: τ requieuit de⁹ die septima ab oībus Gene.2.a.
operib⁹ suis. Et in isto rursum. Si introibūt in re Ps̄.94.
quiē meā. Qm ergo supest introire qsdā in illam τ hi quib⁹ priorib⁹ annūciatū est: nō introierūt ppter incredulitatē. Iteꝝ terminat diē quēdā hodie in dd dicendo post tm̄ tpis sicut supradictuz
est: hodie si vocē ei⁹ audieritis nolite obdurare cor supra.3.b

da vr̃a. Nã si eis iesus prestitisset nũq̃ȝ de alia loq̃
C retur post hac die. Itaqȝ relinquit sabbatismus
pp̃lo dei. Qui eñ ingressus est in requiẽ ei⁹: etiaȝ
ipse requieuit ab opib⁹ suis. sicut ⁊ a suis deus. Fe
stinem⁹ ergo ingredi in illã requiẽ: vt ne idipsum
quis incidat incredulitatis exẽplũ. Viuus est eñ
sermo dei ⁊ efficax ⁊ penetrabilior oĩ gladio anci
piti: ⁊ ptingẽs vsqȝ ad diuisionẽ aĩe ac spũs: cõpa
D gũ quoqȝ ac medullaꝝ: ⁊ discretor cogitationũ et
:cli.25.e intẽtionũ cordis. Et nõ est vlla creatura inuisibi=
›8.33. lis in cõspectu ei⁹: oĩa aũt nuda ⁊ aperta sunt ocu
nfra.8.a. lis ei⁹ ad quẽ nobis sermo. Habẽtes ḡ põtificem
magnũ qui penetrauit celos iesum filiũ dei tenea
mus spei nr̃e ꝯfessionẽ. Nõ eñ habem⁹ põtificem
q̃ nõ possit cõpati infirmitatib⁹ nr̃is. Tẽtatũ aũt
ꝑ oĩa ꝓ similitudine absqȝ pctõ. Adeam⁹ ergo cũ
fiducia ad thronũ grẽ ei⁹ vt miam consequamur
⁊ grãm inueniamus in auxilio oportuno.

C. S. Declarat ap̃ls quid in põtifice requirit
ac ea xp̃o cõuenire: insinuãdo dicẽdoꝝ de xp̃o dif
ficultatem. v.

A Omnis nanqȝ põtifex ex hoĩb⁹ assumpt⁹
ꝓ hoĩb⁹ cõstituit in his q̃ sunt ad deuȝ
vt offerat dona ⁊ sacrificia ꝓ pctĩs. Qui
cõdolere possit his q̃ ignorãt ⁊ errant:
qm̃ ⁊ ipe circũdat⁹ est ĩfirmitate: ⁊ ppterea debet
quẽadmodũ ꝓ pp̃lo: ita etiaȝ ꝓ semetip̃o offerre
ꝓ pctĩs. Nec q̃sq̃ȝ sumit sibi honorẽ sȝ qui vocat a
B deo tãq̃ȝ aarõ. Sic ⁊ xp̃s non semetip̃m clarifica
bs.2. uit vt põtifex fieret: sed q̃ locut⁹ est ad eũ. Fili⁹ me
ap̃ra.1.b. us es tu: ego hodie genui te. Quemadmodũ ⁊ in
bs.109. alio loco dicit. Tu es sacerdos ineternũ secũduȝ
ordinẽ melchisedech. Qui in dieb⁹ carnis sue pre
ces supplicationesqȝ ad eũ qui possit illũ saluũ fa
cere a morte: cũ clamore valido ⁊ lachrymis offe=
C rens: exaudit⁹ est ꝓ sua reuerẽtia. Et quidẽ cum
esset fili⁹ dei: didicit ex his q̃ passus est: obediẽtiã
⁊ cõsummat⁹ fact⁹ est oĩb⁹ obtẽperãtib⁹ sibi causa
salutis eterne: appellat⁹ a deo põtifex: iuxta ordi
nem melchisedech. De q̃ nobis grãdis sermo ⁊ in
terp̃tabilis ad dicendũ. qm̃ imbecilles facti estis
D ad audiẽdũ. Etenĩ cũ deberetis magistri esse pro
pter tẽp⁹: rursum indigetis: vt vos doceamini q̃
sint elemẽta exordij sermonũ dei ⁊ facti estis qui
bus lacte op⁹ sit nõ solido cibo. Ois eñ q̃ lactis ẽ
particeps expers est sermonis iusticie. Paruul⁹
eñ est. Perfectoꝝ aũt est solid⁹ cib⁹ eoꝝ q̃ ꝓ ip̃a
cõsuetudine exercitatos habent sensus ad discre
tionem boni ac mali.

C. S. Ap̃ls addit ea q̃ vult dimittere ac quib⁹
acceptio sue doctrine est impossibilis: et quib⁹ sit
cõueniẽs ⁊ vtilis. vj.

A Quapropter ĩtermittẽtes inchoationis
infra.10.d. xp̃i sermonẽ ad ꝑfectionẽ feramur. nõ
rursum iaciẽtes fundamẽtuȝ penitẽtie
ab opib⁹ mortuis ⁊ fidei ad deũ baptis
matũ doctrine ĩpositionis q̃qȝ manuũ ac resurre
ctionis mortuoꝝ ⁊ iudicij eterni. Et hoc faciem⁹
siquidẽ ꝑmiserit de⁹. Impossibile eñ est eos q̃ se
mel sunt illuminati: gustauerũt etiã donũ celeste
⁊ participes facti sunt spũsscti. Gustauerũt nichi
lomin⁹ bonũ dei ṽbũ ṽtutesqȝ seculi vẽturi ⁊ pro
lapsi sunt rursus renouari ad penitentiã: rursum
crucifigẽtes sibimetipsis filiũ dei ⁊ ostẽtui haben
tes. Terra eñ sepe veniẽtẽ sup se bibẽs imbreȝ et B
germinãs herbã oportunã illis a quib⁹ colit acci
pit bñdictionẽ a deo. ꝓferẽs aũt spinas ac tribu=
los reproba est ⁊ maledicto ꝓxima cui⁹ consum
matio in cõbustionẽ. Cõfidim⁹ aũt de vobis dile
ctissimi meliora ⁊ viciniora saluti tametsi ita loq̃=
mur. Nõ eñ iniustus ẽ de⁹ vt obliuiscat opis ve
stri ⁊ dilectionis quã ostẽdistis in noĩe ip̃i⁹ q̃ mi=
nistrastis sanctis ⁊ ministratis. Cupim⁹ aũt vnũ C
quẽqȝ vestrũ eãdẽ ostẽtare sollicitudinẽ ad exple
tionẽ spei vsqȝ ĩ finẽ vt nõ segnes efficiamini: veꝝ
imitatores eoꝝ q̃ fide ⁊ patiẽtia hereditabũt ꝓ=
missiones. Abrae nãqȝ ꝓmittẽs de⁹ qm̃ nemineȝ Gen.22.c.
habuit ꝑ quẽ iuraret maiorẽ iurauit ꝑ semetipsuȝ
dicẽs. Nisi benedicẽs bñdicã te: multiplicãs mul
tiplicabo te ⁊ sic longanimiter ferẽs adept⁹ est re
promissionẽ. Hoĩes ei ꝑ maiorẽ sui iurãt: ⁊ oĩs cõ=
trouersie eoꝝ finis ad ꝯfirmationẽ est iuramẽtũ.
In q̃ abũdãti⁹ volẽs de⁹ ostẽdere pollicitatiões D
heredib⁹ imobilitatẽ ꝯsilij sui interposuit iusiurã
dũ vt ꝑ duas res imobiles q̃b⁹ impossibile est mẽ
tiri deũ fortissimũ solatiũ habeam⁹ q̃ cõfugimus
ad tenẽdã ꝓpositã spẽ: quã sicut anchorã habem⁹
aĩe tutã ac firmã ⁊ incedẽtẽ vsqȝ ad interiora vela
minis: vbi p̃cursor ꝓ nobis introiuit iesus ꝯm or=
dinẽ melchisedech: põtifex fact⁹ ineternũ.

C. S. Ostẽdit excellẽtia sacerdotij xp̃i compa
rando xp̃m ad melchisedech: cui⁹ sacerdotiũ ostẽ
ditur excellẽti⁹ esse sacerdotio leuitico. cũ eiusdẽ
necessitate. vij.

Hic eñ melchisedech rex salẽ sacerdos A
dei sũmi q̃ obuiauit abrae regresso a ce Gen.14.d
de regũ: ⁊ bñdixit ei. cui ⁊ decimas oĩm
diuisit abraã. primũ q̃dẽ q̃ interp̃tatur
rex iusticie. deide aũt ⁊ rex salẽ q̃d est rex pacis sine
p̃re sine m̃re. sine genealogia. neqȝ initiũ dierũ nec
finem vite habẽs. assimilat⁹ aũt filio dei manet sa
cerdos imperpetuũ. Intuemini aũt quãt⁹ sit hic:
cui ⁊ decimas dedit de precipuis abraã patriar=
che. Et q̃dẽ de filijs leui sacerdotium acciptẽtes:
mãdatũ habẽt decimas sumere a pp̃lo ꝯm legem
id est a frib⁹ suis. q̃q̃ȝ ⁊ ip̃i exierit de lũbis abrae.
Cui⁹ aũt gñatio non annumerat in eis: decimas
sumpsit ab abraã: ⁊ hũc q̃ habebat repromissiões
bñdixit. Sine vlla aũt ꝯtradictiõe q̃d minus est a B
meliore bñdicit. Et hic quidẽ decimas moriẽtes
hoĩes accipiũt: ibi autẽ cõtestat q̃r viuit. Et vt ita
dictũ sit: ꝑ abraã ⁊ leui q̃ decimas accepit: decima
tus est. Adhuc eñ in lũbis p̃ris erat: qñ obuiauit
ei melchisedech. Si ḡ cõsummatio ꝑ sacerdotiuȝ
leuiticũ erat pp̃ls eñ sub ip̃o legẽ accepit: q̃d ad=
huc necessariũ fuit ꝯm ordinẽ melchisedech aliuȝ
surgere sacerdotẽ ⁊ nõ ꝯm ordinẽ aarõ dici? Trãs
lato eñ sacerdotio: necesse est ⁊ vt legis trãslatio
fiat. In q̃ eñ hec dicunt de alia tribu est de q̃ nul=
lus altario p̃sto fuit. Manifestuȝ est eñ q̃ ex iuda
ort⁹ sit dñs nr̃: in q̃ tribu nihil de sacerdotib⁹ moy
ses locut⁹ est. Et ãpli⁹ adhuc manifestũ est si secũ C
dũ multitudinẽ melchisedech exurgat ali⁹ sacer=
dos q̃ nõ ꝯm legẽ mãdati carnalis fact⁹ est: sed se
cũdũ ṽtutem vite insolubilis. Cõtestat eñ: qm̃ tu
es sacerdos ĩeternũ ꝯm ordinẽ melchisedech. Re

probatio quidē fit ꝓcedētis mādati ꝓpť infirmi=
tatē eiꝰ ⁊ inutilitatē. Nichil em̄ ad ꝑfectū adduxit
lex. Introductio ꝟo melioris spei ꝑ quam ꝓxima
mus ad deū. Et quātū est: nō sine iureiurādo Alij
qđē sine iureiurādo sacerdotes facti sunt. hic aūt
cū iureiurādo ꝑ eū q̄ dixit ad illū. Iurauit dn̄s ⁊
D nō penitebit eū: tu es sacˀdos ieternū. Intātū me
lioris testamēti spōsor factꝰ est iesus. Et alij qđē
plures facti sunt sacerdotes. Idcirco ꝙ morte ꝓ
hiberenť ꝑmanere: hic aūt eo ꝙ maneat ineternū
sempiternū habet sacerdotiū. Unde et saluare in
ꝑpetuū potest accedēs ꝑ semetip̄m ad deū semꝑ
uiuēs ad interpellandū ꝓ nobis. Talis em̄ dece
bat vt nobis eēt pōtifex sanctꝰ innocēs: īpollutus
segregatꝰ a pctōrib' ⁊ excelsiōr celis factꝰ. Qui
nō habet necessitatē quotidie quēadmodū sacer=
dotes priꝰ pro suis delictis hostias offerre: deide
ꝓ ppl'i. hoc em̄ fecit semel se offerēdo. Lex em̄ cō
stituit hoies sacerdotes infirmitatē habētes. ser=
mo aūt iurisiurādi q̄ pꝰ legē est filiū ieťnū ꝑfectū
CL.S. Ostēdit xp̄m esse melioꝝ sacramētorum
ministrū ministris veteris testamēti. viij.

A Capitulū aūt sup ea q̄ dicunť. Talē ha=
bemus pontificē q̄ cōsedit in dextra se
dis magnitudinis in celis sanctoꝝ mi=
nister et tabernaculi veri quod fixit de
us ⁊ nō homo. Ois em̄ pōtifex ad offerēdū mune
ra ⁊ hostias cōstituiť. Un̄ necesse est ⁊ hūc habere
aliqđ qđ offerat. Si ḡ esset sup terraȝ nec esset sa
cerdos cū essent q̄ offerrēt ſm legē munera q̄ exē
plari ⁊ vmbre deseruiūt celestium. sicut rn̄sum est
A moysi cū cōsummaret tabernaculuȝ. Uide inquit
Exo.25.d. oia: facito ſm exēplar qđ tibi ostēsum est in mōte
Act.7.f. Nūc aūt meliꝰ sortitꝰ est ministeriū quātoꝛ melio
ris testamēti mediatoꝛ est: qđ in meliorib' repro=
missionib' sancitū est. nā si illud priꝰ culpa vacas=
Hiere.31.e set. nō vtiqȝ secūdi locꝰ inquireretť. Uituperās ei
E eos dixit. Ecce dies venient dicit dn̄s: ⁊ cōsumma=
bo sup domū israel ⁊ sup domū iuda testamētū no
uum. nō ſm testamētū qđ feci patrib' eoꝝ in die q̄
apprehēdi manum eoꝝ vt educerē illos de terra
egypti. qm̄ ipi nō ꝑmāserūt in testamento meo. et
ego neglexi eos dicit dn̄s. qꝛ hoc est testamētum
qđ disponam domui isrl' post dies illos dicit dn̄s:
dādo leges meas in mēte eoꝝ ⁊ in corda eoꝝ sup
D scribā eas. ⁊ ero eis in deū: ⁊ ipi erūt mihi in ppl'z
Apo.21.b. Et nō docebit vnusqͥsqȝ ꝓximū suuȝ ⁊ vnusquisqȝ
Hie.31.f fratrē suū dicēs. Cognosce dn̄m: qm̄ omēs scient
me a minore vsqȝ ad maiorē. qꝛ ꝓpiciꝰ ero iniquita
tib' eoꝝ: ⁊ pctōꝝ eoꝝ iā nō mēorabor. Dicēdo au
tem nouū veterauit priꝰ. Qđ aūt antiquať ⁊ sene
scit ꝓpe interitū est.
CL.S. Tāgit apl's ea q̄ fuerūt in ministerio ve
teris testamēti. ⁊ ex his arguit dignitatem xp̄i ac
noue legis. ix.

A Habuit qđē ⁊ priꝰ iustificatiōes culture ⁊
scīm seculare. Tabernaculū em̄ factum
est primū: in q̄ erāt cādelabra ⁊ mensa ⁊
ꝓpositio panū q̄ dr̄ scīā. post velamētū
aūt ſm tabernaculū qđ dr̄ sancta sanctoꝝ: aureū
habēs thuribulū ⁊ arcā testamēti circūtectā ex oī
pte auro: in q̄ vrna aurea habēs māna: ⁊ ꝟga aarō
q̄ fronduerat ⁊ tabule testamēti sup q̄ erāt cheru

bin gl'ie obūbrātia ꝓpitiatoriuȝ: de qb' nō est mō
dicēdū ꝑ singula. His ꝟo ita ꝯpositis i priori qđē
B tabernaculo sp̄ introibāt sacerdotes sacrificioꝝ
officia cōsummātes: in scđo aūt semel in āno solꝰ
pōtifex nō sine sanguie quē offerret ꝓ sua ⁊ popl'i
ignorātia: hoc significāte sp̄ūscto: nōdū ꝓpalataȝ
eē sanctoꝝ viā adhuc priore tabernaculo habēte
C statū. Que ꝑabola est tēporis instātis iuxta quā
munera ⁊ hostie offerūtur q̄ nō possunt iuxta cō=
sciētiā ꝑfectū facere seruiētē: solūmō in cibis ⁊ in
potib' ⁊ in varijs baptismatib' et iusticijs carnis
vsqȝ ad tēpꝰ correctiōis īpositis. Xp̄s aūt assistēs
pōtifex futuroꝝ bonoꝝ ꝑampliꝰ et ꝑfectiꝰ taber=
naculū nō manufactū id est nō huiꝰ creatiōis: ne
qȝ ꝑ sanguinē hyrcoꝝ aut vituloꝝ: sed ꝑ ꝓpriū sā
guinē introiuit semel in scīā: eterna redēptiōe in=
D uenta. Si em̄ sanguis hyrcoꝝ aut thauroꝛuȝ ⁊ ci
nis vitule aspersus: inqͥnatos sanctificat ad emū=
1.pe.1.d dationē carnis: quātomagis sanguis xp̄i q̄ ꝑ sp̄m
1.Iohā.1.c sanctū semetip̄m obtulit imaculatū deo: emunda
Apo.1.b uit cōsciētiā nr̄am ab opib' mortuis ad seruiēdū
deo viuēti. Et ideo noui testamēti mediatoꝛ ē vt
morte intercedēte in redēptionē eaꝝ preuarica=
tionū q̄ erāt sub priori testamēto repromissionem
accipiāt q̄ vocati sunt eterne hereditatis. Ubi em̄
E testamētū est: mors necesse est intercedat testato
gala.3.b ris. Testamētū em̄ in mortuis ꝯfirmatū est: alio=
quin nōdū valet dū viuit q̄ testatus est. Unde nec
primū quidē sine sanguine dedicatū est. Lecto ei
oī mādato legis a moyse vniuerso ppl'o: acciplēs
sanguinē vituloꝝ ⁊ hyrcoꝝ cū aqua ⁊ lana cocci=
nea ⁊ hysopo: ip̄m qȝ librū ⁊ oēm ppl'm aspsit di
F cēs. Hic sāguis testamēti qđ mādauit ad vos ds̄.
Exo.24 Etiā tabernaculū ⁊ oia vasa ministerij sanguine
similiter aspsit. Et oia pene in sanguine ſm legeȝ
mundanť: ⁊ sine sanguinis effusiōe nō fit remissio
Necesse est ḡ exēplaria qđē celestiū his mūdari:
ip̄a aūt celestia meliorib' hostijs q̄ istis. Non em̄
in manufacta sancta iesus itroijt exēplaria vero
rū: sed in ip̄m celū vt appareat nūc vultui dei pro
G nobis. Neqȝ vt sepe offerat semetip̄m: quēadmo=
dū pōtifex intrat in sancta ꝑ singulos ānos in san
guine alieno. Alioqͥn oportebat eū frequēter pa
ti ab origine mūdi. nūc aūt semel in cōsummatio=
ne seculoꝝ ad destitutionē pcti ꝑ hostiā suā appa
ruit. Et quēadmodū statutū est hoib' semel mori
post hoc aūt iudiciū. sic et xp̄s semel oblatꝰ est ad Rom.5.b.
multoꝝ exhauriēda pctā. scđo sine pctō appare= 1.pe.3.d.
bit oib' expectātib' se in salutē.
CL.S. Ondit apl's veterē legē nō posse auferre
pctm̄: declarādo excellētiā sacerdotij xp̄i: atqȝ eiꝰ
sacerdotio esse firmiter obediēdū. x.

Umbrā em̄ habēs lex futuroꝝ bonorum A
nō ip̄am imaginē rerū ꝑ singulos ānos
eisdē ip̄is hostijs q̄s offerūt indesinenť
nunqȝ potest accedētes ꝑfectos facere.
alioqͥn cessassent offerri: ideo ꝙ nullā haberēt vl=
tra ꝯsciētiā pcti cultores semel mūdati. sed in ip̄is
ꝯmēoratio pctōꝝ ꝑ singulos ānos fit. Impossibi Leui.19.e.
le em̄ est sāguine thauroꝝ ⁊ hyrcoꝝ auferri pctā
Ideo ingrediēs mūdū dicit. Hostiā ⁊ oblationē Ps.39.
noluisti: corpꝰ aūt aptasti mihi. Holocaustomata B
⁊ ꝓ pctō nō tibi placuerūt. Tūc dixi. Ecce venio Ibidem.

Ibidem. In capite libri scriptũ est de me: vt faciã de⁹ volũtatẽ tuã. Supius dicens: qr hostias ⁊ oblatiões ⁊ olocaustomata ⁊ p pctõ noluisti. nec placita sunt tibi q̃ ẽm legẽ offerunt. tunc dixi. ecce venio: vt faciã de⁹ volũtatem tuã: aufert primũ vt sequẽs statuat. In qua volũtate sctificati sum⁹ p oblatiões corporis xpi Iesu semel. Et oĩs quidẽ sacẽdos p̃sto est q̃tidie ministrãs ⁊ easdẽ sepe offerens hostias
C q̃ non pñt auferre pctã. Hic aũt vnã p pctis offerens hostiã in sempiternũ sedet in dextera dei: de
Psal.109. cetero expectãs donec ponant inimici ei⁹ scabellũ pedũ ei⁹. Una ei oblatiõe ↄ̃sũmauit in sempiternũ sctificatos. Cõtestat aũt nos ⁊ sp̃uſſanct⁹ Postq̃ ei dixit. Hoc aũt testamentũ q̃d testabor ad illos post dies illos dicit dñs. dabo leges meas in cordib⁹ eoꝝ ⁊ in mentib⁹ eoꝝ supscribã eas: ⁊ pctõꝝ
D ⁊ iniquitatũ eoꝝ iam nõ recordabor amplius. Ubi aũt hoꝝ remissio: iã nõ est oblatio p pctõ. Hñtes itaq̃ frẽs fiduciã in introitu sctõꝝ in sanguine xpi quã initiauit nobis viã nouã ⁊ viuentẽ p velamẽ. i. carnẽ suã: ⁊ sacerdotẽ magnũ sup domũ dei accedam⁹ cũ vero corde in plenitudine fidei aspsi corda a ↄ̃scia mala ⁊ abluti corp⁹ aqua mũda teneam⁹ spei nr̃e ↄ̃fessionẽ indeclinabilem. Fidelis eñ
E est qui repromisit. Et ↄ̃siderem⁹ inuicẽ in puocationẽ charitatis ⁊ bonoꝝ operum nõ deserentes collectiões nostrã sicut ↄ̃suetudinis est quibusdã sed ↄ̃solantes ⁊ tãto magis q̃to videritis appropinquãtem diẽ. Uolũtarie eni peccãtibus nobis post acceptã noticiã veritatis: iã non relinquit p pctis hostia: terribilis aũt q̃dã expectatio iudicij ⁊ ignis emulatio que ↄ̃sumptura est aduersarios
Deut.17.b Irritã quis faciens legem moysi sine vlla misera
Mat.18.b. tiõe duob⁹ vel trib⁹ testib⁹ morit: q̃tomagis putatis
2.cor.13.a deteriora mereri supplicia qui filiũ dei ↄ̃culcauerit: ⁊ sanguinẽ testamenti pollutũ duxerit in quo
F sctificat⁹ est: ⁊ spiritui grẽ cõtumeliã fecerit. Sci
Deut.32.e m⁹ ei q̃ dixit. mihi vindictã ⁊ ego retribuã. Et ite
Rom.12.d rũ. qr iudicabit dñs pplm suũ. Horrendũ est inci
supra.6.a dere in manus dei viuẽtis. Rememoramini autẽ pristinos dies in quib⁹ illũinati magnũ certamen sustinuistis passionũ: ⁊ in altero quidẽ opprobrijs ⁊ tribulatiõib⁹ spectaculũ facti: in altero aũt socij
G taliter ↄ̃uersantiũ effecti. Nã ⁊ vinctis cõpassi estis: ⁊ rapinã bonoꝝ vr̃oꝝ cum gaudio suscepistis cognoscẽtes vos hr̃e meliorem ⁊ manentẽ substãtiã. Nolite itaq̃ amittere ↄ̃fidentiã vr̃am: q̃ magnã hz remunerationẽ. Patientia ei vobis necessaria est: vt voluntatẽ dei facientes reportetis pmissiones. Adhuc ei modicũ aliquãtuluq̃ q̃ venturus est
Aba.2.a. veniet ⁊ nõ tardabit: iust⁹ aũt me⁹ ex fide viuit: q̃
Rom.10.b si subtraxerit se: nõ placebit aĩe mee. Nos aũt nõ
Gal.3.b sum⁹ subtractiõis filij in pditiõem: sed fidei in acquisitionem anime.

C. S. Apls ostendit quid subijci xp̃o sit: fidem describens multipliciter cõmendat. xi.

A Est aũt fides sperãdaꝝ substãtia reruꝫ argumentũ nõ appentiũ. In hac ei te
Gen.1.a. stionũ ↄ̃secuti sunt senes. Fide intelligim⁹ aptata esse scl'a v̈bo dei vt ex inuisibi
Gen.4.a lib⁹ visibilia fierẽt. Fide plurimã hostiã abel q̃ cayn obtulit p q̃ quã testimoniũ ↄ̃secut⁹ est esse iust⁹ testionũ p̃hibente munerib⁹ ei⁹ deo: ⁊ p illã defũ

ctus adhuc loquit. Fide: enoch trãsiat⁹ est ne vide Gen.5.a.
ret mortẽ: ⁊ nõ inueniebat: qr trãstulit illũ dñs. Añ Sap.4.b
trãslatõ eꝫ ei testionũ habuit placuisse deo. Sine eccli.44.c
fide aũt ipossibile ẽ placere deo. Credere ei oportet accedentẽ ad deũ qr est: ⁊ inqrentib⁹ se remũe 1.mach.2.f
B
rator sit. Fide: noe rñso accepto d̃ his q̃ adhuc nõ Gen.6.b.
videbant metuens aptauit arcã in salutẽ dom⁹ eccli.44.c
sue p quã dãnauit mũdũ: ⁊ iusticie q̃ p fidẽ est heres est institut⁹. Fide q̃ vocat abrahã obediuit in lo Gen.12.a
cũ exire quẽ acceptur⁹ erat in hereditatẽ: ⁊ exijt 2.13.a.
nesciẽs q̃ iret. Fide: demorat⁹ est i terra repromissionis tanq̃ in aliena: in casulis hitando cũ ysaac
C
⁊ iacob coheredib⁹ repromissiõis eiusdẽ. Expectabat ei fundamenta hñtem ciuitatẽ cui⁹ artifex et cõditor de⁹. Fide: ⁊ ipsa sara sterilis v̈tutẽ in ↄ̃ce Gen.21.a
ptiõe seminis accepit etiã p̃ter tps etatis qm̃ fidelẽ credidit esse eũ qui repromiserat. Ppt q̃d ⁊ ab vno orti sunt: ⁊ hoc emortuo tãq̃ sidera celi i multitudinẽ: ⁊ sicut harena q̃ est ad orã maris innumerabilis. Iuxta fidẽ defuncti sunt oĩs isti: nõ acceptis repromissiõib⁹: s; a lõge eas aspicientes ⁊ salutãtes ⁊ ↄ̃fitentes: qr pegrini ⁊ hospites sunt sup terrã. Qui ei hoc dicunt: significãt se patriã inquirere. Et siquidẽ ipsi⁹ meminissent de qua exierũt habebãt vtiq̃ tps reuertendi. Nũc aũt meliorem
D
appetũt. i. celestẽ. Ido nõ ↄ̃fundit de⁹ vocari de⁹ eoꝝ. Parauit ei illis ciuitatẽ. Fide: obtulit abrahã Gen.22.a.
ysaac cũ tentaret: ⁊ vnigenitũ offerebat in quo su eccli.44.c
sceperat repromissiones: ad quẽ dictũ est: qr i ysaac vocabit tibi semen: arbitrãs qr ⁊ a mortuis suscitare potens est de⁹. Unde eũ ⁊ in pabolã accepit. Fide: ⁊ de futuris b̃ndixit ysaac iacob ⁊ esau. Gen.27.e.
Fide: iacob moriens singulos filioꝝ ioseph b̃ndi ibi.48.c.
xit: ⁊ adorauit fastigiũ virge ei⁹. Fide: ioseph mo 2.49.a.
riẽs de pfectiõe filioꝝ isrl̃ memorat⁹ est ⁊ de ossib⁹ Gen.50.d.
suis mãdauit. Fide: moyses nat⁹ occultat⁹ est mẽ
E
sib⁹ trib⁹ a parẽtib⁹ suis: eo q̃ vidissent elegantẽ Exo.2.a.
infantẽ: ⁊ nõ timuerũt regis edictũ. Fide: moyses grãdis fact⁹ negauit se esse filiũ filie pharaonis magis eligens affligi cũ poplo dei q̃ tpalis pcti hr̃e iocunditatem: maiores diuitias estimans thesauro egyptioꝝ iproperiũ xpi. Aspiciebat eñ in remunerationẽ. Fide: reliquit egyptũ nõ verit⁹ animositatẽ regis. Inuisibilẽ ei tanq̃ vidẽs sustinuit
Fide: celebrauit pascha ⁊ sanguinis effusionẽ ne q̃ Exo.12.b.
vastabat primitiua: tãgeret eos. Fide: trãsierunt
F
mare rubrũ tanq̃ p aridã terrã: q̃d experti egyptij Exo.14.g.
deuorati sunt. Fide: muri hiericho corruerunt cir Josue.6.c.
cuitu dieꝝ septẽ. Fide: raab meretrix nõ perijt cũ ibid.2.a
incredulis excipiẽs exploratores cũ pace. Et quid 2.6.d.
adhuc dicã? Deficiet ei me tps enarrantẽ. De gedeon barach samson iepte: d̃d samuel: ⁊ pphetis: q̃ p fidẽ vicerũt regna opati sunt iusticiã adepti sũt repromissiones. Obturauerũt ora leonũ: extinxerũt ipetũ ignis. Effugauerũt aciẽ gladij: ↄ̃ualuerũt de infirmitate: fortes facti sunt i bello. Castra
G
v̈terũt exteroꝝ: acceperũt mulieres de resurrectõe mortuos suos. Alij aũt distenti sunt nõ suscipientes redẽptiõne vt inuenirent meliorẽ resurrectiõeꝫ. Alij v̈o ludibria ⁊ v̈bera experti insup ⁊ vincula ⁊ carceres: lapidati sunt: secti sunt: tentati sũt in occisione gladij mortui sunt. Circuierunt in melotis in pellibus caprinis: egentes: angustiati
T

afflicti:qb⁹ dign⁹ nõ erat mūdus: in folitudinib⁹
errātes in mõtib⁹ ⁊ ſpeluncis ⁊ in cauernis terre
Et hi omēs teſtimonio fidei pbati nõ acceperūt re=
promiſſionē:deo p nobis meli⁹ aliquid puidēte
vt nõ ſine nobis cõſummarentur.

¶C.S. Inducit apſus ad mala pene tollerāda. ac mala culpe vitanda:oſtendens cõditiões legſ veteris atq noue. xij.

A Ephe.4.f. Coll.3.b. 1.pe.2.a. Ideoq ⁊ nos tantā hñtes ipoſitā nubē
teſtiū deponentes omē põd⁹ ⁊ circun=
ſtās nos pctm̄ p patientiā curram⁹ ad
ppoſitū nobis certamen:aſpiciētes in
autorē fidei ⁊ pſūmatorē ieſu:q ppoſito ſibi gau
dio ſuſtinuit crucē pfuſione ptēpta atq i dextera
ſedis dei ſedet. Recogitate ei eū qui talē ſuſtinuit
a pctõib⁹ aduerſus ſemetipm ptradictõez vt nõ
B fatigemi aīs vr̄is deficientes. Nõdū ei vſq ad ſā
guinē reſtitiſtſ aduerſus pctm̄ repugnātes:⁊ obli
ti eſtis pſolatõis:q vobis tanq filijs loquif dicēs
Puer.3.b. Fili mi:noli negligere diſciplinā dñi:neq fatige=
Apo.3.d. ris dū ab eo argueris. Quē ei diligit dñs caſtigat:
flagellat āt oēm filiū quē recipit. In diſciplia pſe
C uerate. Tanq filijs vobis offert ſe de⁹. Quis ei fi
li⁹ quē nõ corripit pr̄? q ſi extra diſciplinā eſtſ: cu
ius pticipes facti ſunt oēs:g adulteri ⁊ nõ filij eſtſ
Deide pr̄es qdē carnis nr̄e eruditores habuim⁹
⁊ reuerebamur eos. Nõ multo mag obtēpabim⁹
pr̄i ſpirituū ⁊ viuem⁹. Et illi quidē in tp̄e paucoꝝ
dierū ſm voluntatē ſuā erudiebāt nos. hic aūt ad
id qd vtile eſt in recipiēdo ſctificationez ei⁹. Ois
aūt diſciplina in pñti quidē videt nõ eſſe gaudij
ſz meroris. poſtea āt fructū pacatiſſimū exercita=
tis p eā reddet iuſticie. Ppf qd remiſſas man⁹
⁊ ſoluta genua erigite:⁊ greſſus rectos facite pe=
D dib⁹ vr̄is vt nõ claudicās quis erret:magis āt ſa
Roñ.12.d net. Pacē ſequimi cū oib⁹ ⁊ ſctimoniā:ſine qua ne
mo videbit deū. Cõtēplantes ne qs deſit grē dei:
ne qua radix amaritudis ſurſuz germinās ipedi
Geñ.25.d at:⁊ p illā iquinenf multi. Ne qs fornicator aut p
phan⁹ vt eſau:qui pp vnā eſcā vendidit pmitias
E ſua. Scitote ei qm ⁊ poſtea cupiēs hereditare bñ
Geñ.27.f. dictõez reprobat⁹ ē. Nõ ei inuenit pnie locū. q
Exo.19.b. cū lachrymis iquiſiſſet eā. Nõ ei acceſſiſtis ad tra
ctabilē ⁊ acceſſibilē ignē ⁊ turbinē ⁊ caliginē et p
Exo.20.c. cellā ⁊ tube ſonū ⁊ vocē v̄boꝝ:quā qui audierūt ex
cuſauerūt ſe ne eis fieret v̄bū. Nõ eni portabāt qd
Exo.19.b. dicebat:⁊ ſi beſtia tetigerit mõtē:la pidabit. Et ita
F terribile erat qd videbat. Moyſes dixit. Exterrit⁹
ſum ⁊ tremebund⁹. Sz acceſſiſtis ad ſyõ mõtē et
ciuitatē dei viuentis hirlm celeſtē ⁊ mltoꝝ miliū
āgeloꝝ freqntiā ⁊ eccliā pmitiuoꝝ qui pſcripti
ſūt i celis:⁊ iudicē oim deū ⁊ ſpm̄ iuſtoꝝ pfectoꝝ
⁊ teſtamenti noui mediatorē ieſū ⁊ ſanguis aſpſi=
onē meli⁹ loqntē q abel. Uidete ne recuſetſ loqn
G tē. Si ei illi nõ effugerūt recuſātes eū qui ſup terrā
loqbat:multo magis nos q de celis loqntē nobis
auertim⁹ cui⁹ vox mouit trā tūc:nūc āt repromit=
Aggei.2.b tit dicēs. Adhuc ſemel ⁊ ego mouebo:nõ ſolū ter
rā ſz ⁊ celū. Qd āt adhuc ſemel dicit:declarat mo
bilū trāſlatiõez tāq factoꝝ:vt maneāt ea q ſunt
imobilia. Itaq regnuz imobile ſuſci piētes hēm⁹
grām p quā ſeruiam⁹ placentes deo cū metu ⁊ re
Deut.4.d uerentia. etei de⁹ noſter ignis pſumens eſt.

¶C.S. Hortat apl's ad opandū bonū erga pri
mos/ſeipſos/atq platos. ac p ſe orādū petit:⁊ ſue
orõis bñficiū iptit cū ſalutatione. xiij.

Charitas frat̃nitatis maneat i vobis:et A
hoſpitalitatē nolite obliuiſci Per hāc ei rom.12.c.
placuerūt quidā āgelis hoſpitio recepti. 1.pe.4.b.
Mementote victoꝝ tanq ſimf vincti:⁊
laboratiū tanq ⁊ ipſi in corpe morātes. Honora=
bile cõnubiū in oib⁹:⁊ thor⁹ imaculat⁹. Fornicato
res ei ⁊ adulteros iudicabit de⁹. Sint mores ſine
auaricia cõtenti pñtib⁹. Ipſe em̄ dixit. Nõ te de Joſue.1.a.
ſerā neq derelinquā ita vt pfidēter dicam⁹. Dñs pſal.117
mihi adiutor eſt:nõ timebo quid faciat michi hō. B
Mementote ppoſitoꝝ vr̄oꝝ qui vobis locuti ſūt
v̄bū dei:quoꝝ ituentes exitū cõuerſatiõis imita
mini fidē. Jeſus xp̄s heri ⁊ hodie ipſe ⁊ i ſcl'a. Do
ctrinis varijs ⁊ pegrinis nolite abduci. Optimū
eſt ei grā ſtabilire cor nõ eſcis q nõ pfuerūt ābulā
tib⁹ in eis. Habem⁹ altare de q edere nõ hñt ptā=
tem qui tabernaculo deſeruiunt. Quoꝝ ei aialium Nuñ.19.a
infert ſāguis p pctō in ſctā p põtificē hoꝝ corpa
cremāt extra caſtra. Ppf qd ⁊ ieſ⁹ vt ſctificaret
p ſuū ſanguinē pplm extra portā paſſus eſt. Exe
am⁹ igit ad eū extra caſtra iproperiū ei⁹ portātes
Nõ ei habem⁹ hic manentē ciuitatē:ſz futurā inq C
rim⁹. Per ipm g offeram⁹ hoſtiā laudis ſp deo .i. michee.2.c
fructū labioꝝ pfitentiū noi ei⁹. Bñficētie āt ⁊ cõi
catiõis nolite obliuiſci. Talib⁹ ei hoſtijs pmeret
deus. Obedite ppoſitis vr̄is ⁊ ſubiacete eis. Ipſi
em̄ puigilāt qſi rõnez p aiabus vr̄is reddituri vt
cū gaudio hoc faciāt ⁊ nõ gementes. Hoc eni nõ
expedit vobis. Orate p nobis. Confidim⁹ eni qz
bonā cõſcientiā habem⁹ in oib⁹ bene volentes cõ
uerſari. Ampli⁹ aūt deprcor vos hoc facere:q cele D
ri⁹ reſtituar vobis. De⁹ āt pacis q eduxit de mor
tuis paſtorē magnū ouiū in ſāgule teſtamēti et̃ni
dñz nr̄m ieſum xp̄m aptet vos in oi bono vt facia
tis ei⁹ volūtatē:faciens i vobis qd placeat corā ſe
p ieſum xp̄m:cui eſt glia i ſcl'a ſcloꝝ amen. Rogo
aūt vo frēs vt ſufferatis v̄bū ſolacij. Etei perpau
cis ſcripſi vobis:cognoſcite frēm nr̄m timotheuz
dimiſſū:cū q ſi celeri⁹ venerit videbo vos. Salu=
tate oēs ppoſitos vr̄os ⁊ oēs ſcõs. Salutāt vos
de italia frēs:grā cū oibus vobis Amen.

Explicit ep'la Pauli ad hebreos.

¶Incipit pfatio btī Hieronymi pbri
in librū Actuū apoſtoloꝝ.

Canit pſalmiſta. Ambulabūt de v̄tuti= pſal.83.
bus in v̄tutes. Poſt apl'i pauli ep'las
dudū vobis vno volumie trāſlatas dō
mon ⁊ rogatiõe kmī act⁹ aploꝝ pelli
tis vt trāſferā in latinū:quē librū nulli dubiū eſt a
luca āntiocheno arte medico:qui poſtea iſeruiens
paulo aplo xp̄i fact⁹ eſt diſcipl's fuiſſe editū. Cer
uices pmit ipoſita ſepi⁹ oneris magnitudo:qz ſtu
dia iuidoꝝ repħenſiõe digna putāt ea q ſcribim⁹
Illoꝝ nunq odio ⁊ detractiõe:iuuāte xp̄o meuz
ſilebit eloquiū. Act⁹ aploꝝ nudā quidē videnf ſo
nare hyſtoriā:⁊ naſcētis eccl'e īfantiā texere: ſz ſi
nouerim⁹ ſcriptorē eoꝝ lucā eē medicū cui⁹ laus 2.coꝝ.8.c
eſt in euāgelio aiaduertim⁹ pariter oia v̄ba illius
aie lāguentis eſſe medicinam.

¶ Item alius prologus.

Ucas antiochensis natiōe syrus cuius
laus in euāgelio canit̄:apud antiochiā
medicine artis egregi⁹:⁊ aplor̄ xp̄i di
scipul⁹ fuit:postea vsq̄ ad cōfessionem
paulū secut⁹ aplm̄ sine crimie in virginitate pma
nēs:deo maluit seruire. Qui septuagīta ⁊ q̄ttuor
annos etatis agens in bithynia obijt plenus spū
sctō:quo instigāte in achaie ptib⁹ euangeliū scri=
bens grecis fidelib⁹ īcarnationē dn̄i fideli narra
tiōe ostendit:eundēq̄ ex stirpe dd̄ descēdisse mō
strauit. Cui nō īmerito scribendor̄ actuū aplor̄
ptās in ministerio dat̄:vt deo in deū pleno:⁊ filio
pditiōis extincto orone ab aplis facta:forte dn̄i=
Act. 9. a. ce electiōis numerus cōpleret̄. Sicq̄ paulus cō
summationē aplicis actib⁹ daret:quē diu cōtra
stimulū calcitrantē dn̄s elegisset. Qd̄ legentib⁹ ⁊
req̄rentib⁹ deū breui pot⁹ volui ostendere ꝑmōē
q̄ꝫ plixius aliq̄d fastidientib⁹ ꝓdidisse sciens q̄
2. Thi. 2. a. opantem agricolā oporteat pmū de suis fructi=
bus edere. Quem ita diuina subsecuta est grā:vt
nō solū corporibus sed etiā aīabus ei⁹ pficeret
medicina.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit liber actuum apostolorum
beati Luce euangeliste.

¶ C. S. Precepit xp̄s discipulis ne discedant ab
hiers̄m. ac ponit̄ ascensio xp̄i in celum. ⁊ electio ma
thie in locum iude. Cap. j.

A

Rimū qui
dem sermonē fecī de oī
bus o theophile q̄ cepit
iesus facē ⁊ docere vsq̄ ī
diē qua pcipiens aplis
per spiritū sctm̄ quos ele
git assumpt⁹ est. Quib⁹
⁊ pbuit seipm̄ viuū post
passionē suā in multis argumentis p dies q̄dra=
Luc. 24. g ginta appens eis ⁊ loquens de regno dei. Et cō=
uescens pcepit eis ab hierosolimis ne discederēt
sꝫ expectarent pmissionē prīs:quā audistis inq̄t
infra. 11. b. p os meū.q: iohēs quidē baptizauit aqua:vos āt
⁊. 19. a baptizabimi spū sctō nō post mltos hos dies Igr̄
q̄ ꝯuenerāt int̄rogabāt eum dicētes. Dn̄e si ī tpe
hoc restitues regnū isrl̄. Dixit āt eis. Nō est vrm̄
nosse tpa vel momenta q̄ pr̄ posuit in sua ptāte: sꝫ
Luc. 24. g accipietis ꝟtutē supuenientis spūsctī in vos. ⁊ eri
infra. 2. e. tis mihi testes in hiers̄m ⁊ in oī iudea ⁊ samaria et
⁊. 10. f. vsq̄ ad vltimū terre. Et cū hec dixisꝫ videntib⁹ il
lis eleuat⁹ est ⁊ nubes suscepit eū ab oculis eor̄.
B Cūq̄ intuerent̄ in celū euntē illū:ecce duo viri asti
terunt iuxta illos in vestib⁹ albis q̄ ⁊ dixert̄. Uiri
galilei q̄d statis aspicientes in celū? Hic ies⁹ qui
assumpt⁹ est a vobis ī celū:sic veniet quēadmodū
vidistis eū euntē in celū. Tunc reuersi sunt hiero
solymā a mōte q̄ vocat̄ oliueti qui est iuxta hiers̄m
sabbati hn̄s iter. Et cū itroissent in cenaculū ascē
dert̄ vbi manebat petr⁹ ⁊ iohēs ⁊ iacob⁹ ⁊ andre=
as philipp⁹ ⁊ thomas bartholome⁹ ⁊ matthe⁹ ia=
cobus alphei ⁊ symon zelotes ⁊ iudas iacobi. Hi
oēs erāt pseuerātes vnanimiter in orone cū muli
erib⁹ ⁊ maria mr̄e iesu ⁊ fratrib⁹ ei⁹. In dieb⁹ illis C
exurgens petr⁹ in medio fratrū dixit. Erat autē
turba hoīm sil̄ fere centū viginti. Uiri frēs opor=
tet ipleri scripturā quā pdixit spūsanct⁹ p os dd̄:
de iuda qui fuit dux eor̄ qui ꝯphendert iesum: q̄
cōnumerat⁹ erat in nobis:⁊ sortit⁹ est sortē mini=
sterij hui⁹. Et hic quidē possedit agrū de merce
de iniq̄tatis:⁊ suspensus crepuit medi⁹: ⁊ diffusa
sunt oīa viscera ei⁹. Et notū factū est oīb⁹ hitātib⁹ mat. 27. a.
hiers̄m:ita vt appellaret̄ ager ille ligua eor̄ achel D
demach:hoc est ager sanguis. Scriptū est ei in li
bro psalmor̄. Fiat cōmoratio eor̄ deserta: ⁊ non Psal. 68.
sit qui inhitet in ea:⁊ episcopatū ei⁹ accipiat alter
Oportet ḡ ex his viris qui nobiscū sunt cōgrega Psal. 108.
ti in oī tpe quo itrauit ⁊ exiuit iter nos dn̄s iesus
icipiens a baptismate iohis vsq̄ in diē q̄ assum=
ptus est a nobis:testē resurrectōis ei⁹ nobiscū fie
ri vnū ex istꝭ. Et statuerūt duos:ioseph qui vocat̄ infra. 4. g.
barsabas q̄ cognoiatus est iust⁹:⁊ mathiā. Et orā ⁊. 6. b.
tes dixerūt. Tu dn̄e qui corda nosti oīm ostende
quem elegeris ex his duob⁹ vnū accipe locum mi
nisterij hui⁹ ⁊ aplat⁹:de quo puaricat⁹ est iudas
vt abiret in locum suū. Et dedert̄ sortes eis. Et ce
cidit sors sup mathiā. Et annumeratus est cū vn=
decim apostolis.

¶ C. S. Mittit̄ spiritussanct⁹ in aplos:qui loquū
tur varijs linguis. mirant̄ iudei:ac petrus decla=
rat ꝟitatē inuitādo iudeos ad fidem:atq̄ bapti
zant̄ tria milia iudeorum. ij.

T cū ꝯpleret̄ dies penthecostes:erāt A
oēs pariter in eodem loco. Et fact⁹ est
repente de celo son⁹ tanq̄ aduenientis
spirit⁹ vehementis:⁊ repleuit totā do=
mū vbi erāt sedentes. Et appuerunt illis disper=
tite ligue tanq̄ ignis:seditq̄ supra singulos eor̄
Et repleti sunt oēs spiritu sctō. ⁊ ceperunt loqui infra. 4. f.
varijs linguis put spūsanct⁹ dabat eloqui illis. ⁊. 19. a.
Erāt aūt in hiers̄m hitantes iudei viri religiosi ex
oī natiōe q̄ sub celo est. Facta aūt hac voce cōue=
nit multitudo ⁊ mēte cōfusa ē:q̄m audiebat vnus=
quisq̄ ligua sua illos loq̄ntes. Stupebāt aūt oēs Infra eod
⁊ mirabant̄ dicentes Nōne ecce oēs isti q̄ loquūt̄ B
galilei sunt? Et quō audiuim⁹ vnusquisq̄ linguā
nostrā in q̄ nati sum⁹? Parthi ⁊ medi ⁊ elamite et
qui hitant mesopotamiā/iudeā/⁊ capadociā:pō=
tum ⁊ asiā:phrigiā ⁊ pamphiliā:egyptū ⁊ ptes ly
bie:q̄ est circa cyrenen ⁊ aduene romani:iudei q̄ꝫ
⁊ pseliti: cretes ⁊ arabes:audiuim⁹ eos loq̄ntes
nr̄is linguis magnalia dei. Stupebāt aūt oēs et supra eod.
mirabant̄ adiuicē dicētes Quidnā vult hoc esse?
Alij aūt irridentes dicebant:q: musto pleni sunt
isti. Stans aūt petr⁹ cū vndecim eleuauit vocem
suā ⁊ locut⁹ est eis. Uiri iudei ⁊ qui hitatis hiers̄m
vniuersi:hoc vobis notū sit:⁊ aurib⁹ pcipite verba
mea. Non eñ sicut vos estimatis hi ebrij sunt cū
sit hora diei tertia. Sꝫ hoc est qd̄ dictū est p ꝓphe C
tā iohel. Et erit in nouissimis dieb⁹ dicit dn̄s:effū Iohel. 2. g
dā de spū meo sup oēm carnē. Et ꝓphetabūt filij
vestri ⁊ filie vestre:⁊ iuuenes vestri visiones vide
bunt:⁊ seniores vestri somnia somniabūt. Et qui
dem sup seruos meos ⁊ ancillas meas in dieb⁹ ill̄
effundā de spū meo ⁊ ꝓphetabunt: ⁊ dabo prodi

gia in celo sursum: ꝛ signa ĩ terra deorsum sangui
Johel.2.g nem ꝛ ignem et vaporem fumi. Sol conuertetur
in tenebras ꝛ luna in sanguinẽ anteꝗ̃ veniat di
Johel.2.g es domini magnus ꝛ manifestus. Et oĩs quicũꝗ
Rom.10.c. inuocauerit nomen domini saluus erit. Uiri isra
Infra.5.f. elite: audite verba hec. Jesum nazarenũ virꝝ ap=
D probatũ a deo in vobis ꝟtutib' ꝛ pdigijs ꝛ signis
q̃ fecit de' p illũ in medio vestri sicut scitis: hunc
definito cõcilio ꝛ prescientia dei traditũ p man'
infra.10.d. iniquorꝝ affligentes interemistis. Quẽ de' suscita
uit solutis dolorib' ĩferni: iuxta qđ ĩpossibile erat
Psal.15. teneri illũ ab eo. Dauid ei dicit in eũ. Prouidebã
dñm in ꝯspectu meo semp: qm̃ a dextris est michi
ne cõmouear. Propt' hoc letatũ ẽ cor meũ: ꝛ exul
tauit lĩgua mea insup ꝛ caro mea requiescet ĩ spe
infra.13.e Qm̃ nõ derelinq̃s alam meã in ĩferno: nec dabis
E sctm̃ tuũ videre corruptionẽ Notas mihi fecisti vi
as vite: replebis me iocunditate cũ facie tua. Uiri
3.reg.2.b. frẽs: liceat audẽter dicere ad vos de p̃triarcha dđ
qm̃ defunct' ẽ ꝛ sepult' est: ꝛ sepulchrũ ei' est apđ
nos vsꝗ in hodiernũ diẽ. Propheta igit̃ cũ essẽ ꝛ
sciret q: iureiurãdo iurasset illi de' de fructu lũbi
ei' sedere sup sedẽ ei' ꝓuidens locut' est de resur
rectiõe xp̃i: q: neꝗ derelict' est in ĩferno: neꝗ ca=
supra.1.a. ro ei' vidit corruptiõẽ. Hunc iesum resuscitauit
infra.10.f de': cui' nos oẽs testes sum'. Dextera igit̃ dei ex
altat': ꝛ ꝓmissiõe spũsscti accepta a patre: effudit
F hoc donũ qđ vos videtis ꝛ auditis. Nõ ei dđ ascẽ
Psal.109. dit in celos. Dicit aũt ipse. Dixit dñs dño meo se=
de a dextris meis. Donec ponã inimicos tuos sca=
bellũ pedũ tuorꝝ. Certissime sciat g̃ oĩs dom' isrt̃
q: ꝛ dñm eũ ꝛ xp̃m fecit de' hunc iesum quem vos
crucifixistis. His aũt auditis ꝯpuncti sunt corde
ꝛ dixerũt ad petrũ ꝛ ad reliq̃s aplos. Quid facie=
mus viri frẽs? Petr' aũt ad illos. Penitẽtiã inq̃t
agite ꝛ baptiset̃ vnusquisꝗ vestrũ in noĩe iesu xp̃i
in remissionẽ pctõrꝝ vrorꝝ ꝛ accipietis donũ spũs
scti. Uobis eñ est repromissio ꝛ filijs vris: ꝛ oĩbus
qui lõge sunt q̃scũꝗ aduocauerit dñs de' noster.
Alijs etiã ꝟbis plimis testifica t' est: ꝛ exhortabat̃
G eos dicẽs. Saluamini a gñatiõe ista praua. Qui
g̃ recepert̃ sermonẽ ei' baptisati sunt: et apposite
sunt in die illa aĩe circiter tria milia. Erãt aũt ꝑse
uerãtes in doctrina aplorꝝ ꝛ cõicatione fractiõis
panis ꝛ orõnib'. Fiebat autẽ oĩ aĩe timor. Multa
q̃ꝫ ꝓdigia ꝛ signa p aplos in hirlm̃ fiebãt: ꝛ met'
infra.4.g. erat magn' ĩ vniuersis. Oẽs etiã q̃ credebãt erãt
pariter ꝛ habebãt oĩa cõia. Possessiões ꝛ substan
tias vendebãt ꝛ diuidebãt illa oĩb' ꝓut cuiꝗ op'
erat. Quotidie q̃ꝫ pdurãtes vnanimiter in tẽplo
ꝛ frãgentes circa domos panẽ: sumebãt cibũ cuꝫ
exultatiõe ꝛ simplicitate cordis collaudãtes deũ
ꝛ hñtes grãm ad oẽm plebem. Dñs aũt augebat
qui salui fiebant q̃tidie in idip̃m.

¶ C.S. Sanat petr' claudũ. docet israelitas de
glorificatiõe xp̃i. ac eius resurrectione. iij.

A Petrus aũt ꝛ iohãnes ascendebant in
infra.4.e. templũ ad horã orõis nonã. Et quidã
c.14.b. vir qui erat claudus ex vtero mris sue
baiulabat̃: quem ponebant q̃tidie ad
portã templi q̃ dicit̃ speciosa: vt peteret elemosy=
nã ab introeuntib' in templũ. Is cuꝫ vidisset pe
trũ ꝛ iohannẽ incipientes itroire in templũ roga
bat vt elemosynã acciperet. Intuens aũt in eum
petr' cũ iohãne dixit. Respice in nos. At ille iten
debat in eos: sperãs se aliq̃d accepturꝝ ab eis. Pe
trus aũt dixit. Argentũ ꝛ aurꝝ nõ est mihi: qđ aũt
habeo hoc tibi do. In noĩe iesu xp̃i nazareni sur= Infra.9.f.
ge ꝛ ambula. Et apphensa manu ei' dextera alle
uauit eũ: ꝛ ꝓtin' cõsolidate sunt bases ei' ꝛ plãte
Et exiliens stetit ꝛ ambulabat. ꝛ itrauit cũ illis in B
templũ ãbulans ꝛ exiliens ꝛ laudãs deũ. Et vidit
oĩs pplus eũ ambulantẽ ꝛ laudantẽ deũ. Cogno
scebãt aũt illũ ꝙ ipse erat qui ad elemosynã sede
bat ad speciosam portã templi. Et ĩpleti sunt stu=
pore ꝛ extasi in eo ꝙ cõtigerat illi. Cum viderent
aũt petruꝫ ꝛ iohãnem: cucurrit oĩs pplus ad eos
ad porticum q̃ appellat̃ salomonis stupentes. Ui
dens autẽ petr' rñdit ad pplm. Uiri israelite: q̃d
miramini ĩ hoc: aut nos quid ĩtuemini: q̃si nra vir
tute aut ptãte fecerim' hũc ambulare? De' abra C
hã ꝛ deus ysaac ꝛ de' iacob deus patrũ nostrorꝝ
glorificauit filiũ suũ iesum: queꝫ vos quidẽ tradi=
distis ꝛ negastis ante faciem pylati iudicãte illo
dimitti. Uos aũt sanctũ ꝛ iustũ negastis: ꝛ petistis Mat.27.b
virum homicidã donari vobis: auctorẽ vero vite Mar.15.a.
interfecistis. Quem de' suscitauit a mortuis: cui' Luce.23.c.
nos testes sum'. Et in fide noĩs ei' hunc queꝫ vos Johã.18.g
videtis ꝛ nostis cõfirmauit nomen ei': ꝛ fides q̃ p
eum est dedit ĩtegrã sanitatẽ istã in cõspectu oĩm
vestrũ. Et nunc frẽs scio: q: p ignorantiã fecistis:
sicut ꝛ pñcipes vri. De' aũt q̃ p̃nunciauit p os oĩꝫ
ꝓphetarꝝ pati xp̃m suũ: sic ĩpleuit. Penitemini igit̃ D
ꝛ cõuertimini vt deleant̃ pctã vra: vt cũ venerint Eccli.17.c
tp̃a refrigerij a ꝯspectu dñi ꝛ miserit eũ qui p̃dica Mat.4.c.
turus est vobis iesum xp̃m quẽ oportet quidẽ ce= Mar.1.b.
lũ suscipere vsꝗ in tp̃a restitutiõis oĩm q̃ locutus
est de' p os scõrꝝ suorꝝ a seclo ꝓphetarꝝ. Moyses
quidẽ dixit. Qm̃ ꝓphetã suscitabit vobis dñs de Deut.18.c.
us vester de fratrib' vestris tanꝗ̃ meip̃m audie= infra.7.e.
tis: iuxta oĩa q̃cunꝗ locut' fuerit vobis. Erit aũt
oĩs aĩa q̃ nõ audierit ꝓphetã illũ: exterminabit̃ de
plebe. Et oẽs ꝓphete a samuel ꝛ deinceps qui lo
cuti sunt annũciauert̃ dies istos. Uos estis filij ꝓ
phetarꝝ ꝛ testamẽti: qđ disposuit de' ad p̃res ve=
stros dicens ad abrahã Et in semie tuo bñdicent̃ Gen.12.a
oĩs familie terre. Uobis primũ de' suscitãs filiũ
suũ misit eum bñdicentẽ vobis: vt ꝯuertat se vnus
quisꝗ a nequitia sua.

¶ C.S. Ponit̃ inuidia sacerdotũ cõtra aplos: ac
petri respõsio cũ deuota orõne credentiũ: ac san=
cta cõuersatione. iiij.

Loquẽtib' aũt illis ad pplm: superuener̃t A
sacdotes ꝛ magr̃at' tẽpli ꝛ saducei: do=
lẽtes ꝙ docerẽt pplm ꝛ annũciarent in
iesum resurrectiõem ex mortuis: ꝛ inie= infra.5.e.
cerunt in eos man' ꝛ posuerunt eos in custodiã
in crastinũ. Erat aũt iam vespera. Multi aũt eorꝝ
q̃ audierãt ꝟbũ crediderũt: ꝛ fact' est numer' eorꝝ
quinꝗ milia. Factũ est aũt in crastinũ vt cõgrega=
rent pñcipes eorꝝ ꝛ seniores ꝛ scribe in hierlm̃: ꝛ
annas pñceps sacerdotũ ꝛ cayphas ꝛ iohẽs ꝛ ale
xãder: ꝛ q̃tquot erãt de genere sacerdotali. Et sta B
tuentes eos in medio ĩterrogabãt. In qua ꝟtute
aut in q̃ noĩe fecistis hoc vos? Tunc replet' spirit=
tusancto petrus dixit ad eos. Principes populi et

seniores isrl' audite: si nos hodie diiudicamur i be
nefacto hoīs ifirmi in quo iste salꝰ factꝰ est: no
tū sit oībꝰ vobis ⁊ oī plebi isrl: qꝛ in noīe dñi nři ie
su xp̄i nazareni quē vos crucifixistis: quē deus su
scitauit a mortuis: in hoc iste astat corā vobis sa=
Mat.21.d. nus. Hic est lapis q̄ reprobatꝰ est a vobis edificā
Mar.12.a. tibꝰ q̄ factꝰ est in caput anguli: ⁊ nō est in alio aliq̄
Luce.20.c salus. Nec eñ aliud nomē est sub celo datū hoībꝰ
1.Pe.2.a. in quo oporteat nos saluos fieri. Uidentes autez
C petri cōstantiā ⁊ iohānis cōperto ꝙ hoīes essent
sine lrīs ⁊ idiote āmirabanť: ⁊ cognoscebant eos
qm̄ cū iesu fuerant. hoīem q̄z videntes stantē cuz
eis qui curatus fuerat: nihil poterāt cōtradicere.
infra.5.f Iusserunt aūt eos foras extra cōsiliū secedere: et
cōferebāt adinuicē dicētes. Quid faciemus hoī=
bus istis? Q̄m quidē notū signū factum est p eos
D oībus habitātibus hirl'm. Manifestū est: ⁊ nō pos
sumus negare. Sz ne amplius diuulgeť in ppl'm
cōminemur eis ne vltra loquanť in noīe hoc vlli
hoīm. Et vocātes eos denūciauerūt ne oīno loq̄
infra.5.c. renť neq̄z docerent in noīe iesu. Petrus vo ⁊ iohā
nes r̄ndentes dixerunt ad eos. Si iustū est in cō=
spectu dei vos potiꝰ audire q̄ȝ deū: iudicate. Non
eñ possumꝰ q̄ vidimꝰ ⁊ audiuimꝰ nō loqui. At illi
cōminātes dimiserūt eos: nō inuenientes quō pu
E nirēt eos ꝑpť ppl'm: qꝛ oēs clarificabant id qđ fa
supra.3.a. ctū fuerat in eo qđ acciderat. Annoꝝ ei erat am=
plius quadraginta hō in quo factū fuerat signuz
istud sanitatis. Dimissi aūt venerūt ad suos: ⁊ an
nūciauerunt eis quāta ad eos principes sacerdo
tū ⁊ seniores dixissent: qui cū audissent vnanimi=
ter leuauerūt vocem ad deū ⁊ dixerūt. Dñe tu qui
fecisti celū ⁊ terrā mare ⁊ oīa q̄ in eis sunt qui sp̄ū
Psal.2. sctō p os p̄ris nostri dauid pueri tui dixisti. Qua
re fremuerunt gentes: ⁊ ppl'i meditati sunt inania.
Astiterūt reges terre ⁊ principes cōuenerunt in
F vnū aduersus dñm ⁊ aduersus xp̄m eius. Cōue=
nerūt eñ vere in ciuitate ista aduersus sanctū pu
erū tuū iesum quē vnxisti herodes ⁊ pōtius pyla
tus cū gētibus ⁊ ppl'is israel facere q̄ manꝰ tua ⁊
cōsiliū tuū decreuerūt fieri. Et nunc dñe respice i
minas eoꝝ: ⁊ da seruis tuis cum oī fiducia loqui
verbū tuū in eo ꝙ manū tuā extendas ad sanita
tes ⁊ signa ⁊ ꝓdigia fieri p nomen scti filij tui ie=
su. Et cū orassent motus est locus in quo erāt cō=
supra.2.a gregati. Et repleti sunt oēs sp̄ūsctō: ⁊ loquebanť
infra.19.a. verbū dei cū fiducia. Multitudinis autē creden=
tiū erat cor vnū ⁊ aīa vna. nec quisq̄ȝ eoꝝ que pos
sidebat aliquid suū esse dicebat: sed erāt illis oīa
G cōia. Et vtute magna reddebāt apl'i testimoniuz
resurrectōis iesu xp̄i dñi nostri: ⁊ gr̄a magna erat
supra.2.g. in oībus illis. Neq̄z ei quisq̄ȝ egens erat iter illos
Quotquot eñ possessores agroꝝ aut domorum
erāt vēdentes afferebāt p̄cia eoꝝ q̄ vendebāt: et
ponebant ante pedes apl'oꝝ. Diuidebať aūt sin=
supra.1.d. gulis ꝓut cuiq̄ȝ opus erat. Ioseph aūt qui cogno
minatꝰ est barnabas ab apl'is: qđ est interp̄tatuz
filiꝰ cōsolationis: leuites cyprius genere cū habe
ret agrū vendidit eū: ⁊ attulit preciū ⁊ posuit āte
pedes apostolorum.

C.S. Moriť ananias ꝑpť fraudē de p̄cio agri
cuz saphira vxore sua: sananť egri p apl'os: p inde
os icrepanť apl'i quos gamaliel excusat. V.

Vir aūt quidā noīe ananias cū saphira A
vxore sua vēdidit agrū ⁊ fraudauit de
p̄cio agri cōscia vxore sua ⁊ afferēs par
tē quandā: ad pedes apl'oꝝ posuit. Di
xit autē petrꝰ ad ananiā. Anania cur tentauit sa
thanas cor tuū mentiri te sp̄ūisctō: ⁊ fraudare de
p̄cio agri? Nōne manēs tibi manebat: ⁊ venūda=
tū in tua erat potestate? Quare posuisti in corde
tuo hanc rem? Nō es mētitꝰ hoībus sed deo. Au=
diens autē ananias hec verba: cecidit ⁊ expirauit.
Et factꝰ est timor magnꝰ sup oēs qui audierunt.
Surgentes autē iuuenes amouerunt eū ⁊ efferē
tes sepelierunt. Factū est autē quasi horarū triuz
spaciū: ⁊ vxor ipsius nesciens qđ factū fuerat itro
iuit. Dixit autē ei petrus. Dic mihi mulier si tanti B
agrū vendidistis? At illa dixit. Etiaz tanti. Petrꝰ
autē ad eā. Quid vtiq̄ȝ cōuenit vobis tētare sp̄m
dñi? Ecce pedes eoꝝ qui sepelierunt virū tuū ad
hostiū: ⁊ efferent te. Cōfestim cecidit ante pedes
eius ⁊ expirauit. Intrātes autē iuuenes inuene=
runt illā mortuā ⁊ extulerunt ⁊ sepelierunt ad vi=
rū suū. Et factꝰ est timor magnus in vniuersa ec=
clesia ⁊ in oēs qui audierūt. Per manꝰ autē apo C
stoloꝝ fiebant signa ⁊ ꝓdigia multa in plebe. Et
erant vnanimiter oēs in porticu salomonis. Ce
teroꝝ autē nemo audebat se cōiungere illis: sed
magnificabat eos poplus. Magis autē augebať
credentiū in dño multitudo viroꝝ ac mulieꝝ ita
vt in plateis eiicerent ifirmos: ⁊ ponerēt in lectu=
lis ac grabatis vt veniēte petro saltez vmbra illiꝰ
obumbraret quēq̄ȝ illoꝝ ⁊ liberarenť oēs ab ifir
mitatibꝰ suis. Cōcurrebat aūt ⁊ multitudo vicina
rum ciuitatū hirl'm afferentes egros ⁊ vexatos a
spiritibꝰ imundis qui curabanť oēs. Exurgens
autē princeps sacerdotū ⁊ oēs qui cū illo erāt q̄
est heresis saduceoꝝ repleti sunt zelo: ⁊ iniecerūt supra.4.a
manꝰ in apl'os ⁊ posuerūt eos i custodia publica
Angelꝰ aūt dñi p noctē aperiens ianuas carceris infra.12.a.
⁊ educēs eos dixit. Ite: ⁊ stantes loq̄mini in tēplo D
plebi oīa verba vite huiꝰ. Qui cū audissent intra
uerūt diluculo in tēpliū: ⁊ docebant. Adueniens
aūt princeps sacerdotū ⁊ q̄ cū eo erāt: cōuocaue=
rūt cōciliū ⁊ oēs seniores filioꝝ isrl': ⁊ miserūt ad
carcerē vt adducerenť. Cū aūt venissent ministri
⁊ apto carcere nō iuenissent illos: reuersi nūciaue
runt dicētes. Carcerē quidē iuenimꝰ clausum cū infra.12.a.
oī diligentia: ⁊ custodes stantes ante ianuas: ap'i 7.16.c.
entes aūt neminē intus inuenimꝰ. Ut autē audie E
runt hos sermones magistratus templi ⁊ princi=
pes sacerdotū ambigebāt de illis quidnā fieret.
Adueniens aūt quidā nunciauit eis: qꝛ ecce viri
quos posuistis in carcerē sunt in tēplo stātes ⁊ do
centes ppl'm. Tunc abijt magistratus cum mini
stris ⁊ adduxit illos sine vi. Timebant eñ ppl'm
ne lapidarenť. Et cū adduxissent illos statuerūt
in cōcilio. Et iterrogauit eos pūceps sacerdotuz
dicens. Precipiendo p̄cepimus vobis ne docere
tis in noīe isto: ⁊ ecce replestis hirl'm doctrina ve
stra: ⁊ vultis inducere super nos sanguinē hoīs
istius. Respōdens aūt petrus ⁊ apl'i dixerūt. Obe supra.4.d.
dire oportet deo magis q̄ȝ hominibus. Deꝰ patruz
vestroꝝ suscitauit iesum quē vos interemistis su
spēdentes in ligno. Hūc principē ⁊ saluatorē deꝰ F

exaltauit dextera sua ad dandā penitentiā isrł ⁊
remissionē pctōꝝ: ⁊ nos sumus testes horum ver
boꝝ ⁊ spūssanctꝰ quē dedit deus oībus obedien
tibus sibi. Hec cū audissent dissecabanť et cogita
infra.22.a. bant interficere illos. Surgens aūt quidā in cō-
cilio pharisēꝰ noīe gamaliel legisdoctor honorabi
supra.4.c lis vniuerse plebi: iussit foras ad breue hoīes fieri
supra.2.c. Dixitq̄ ad illos. Uiri israelite: attendite vobis su
per hoībus istis: quid acturi sitis. Ante hos enim
dies extitit theodas dicens se esse aliquē: cui con
sensit numerus viroꝝ circiter quadringentoꝝ: q̄
occisus est: ⁊ oēs qui credebant ei dissipati sunt
B ⁊ redacti ad nihilū. Post hunc extitit iudas gali-
leus in diebꝰ ꝓfessiōis: ⁊ auertit ppłm post se. Et
ipse periit ⁊ oēs quotquot ꝯsenserunt ei dispersi
sunt. Et nunc itaq̄ dico vobis: discedite ab homi
bus istis: ⁊ sinite illos. Qm̄ si est ex hoībus cōsiliū
hoc opus dissolueť. si vero ex deo est nō poteritis
dissoluere: ne forte et deo repugnare videamini.
Consenserunt aūt illi: ⁊ cōuocantes aplōs cesis
denūciauerūt ne oīno loquerenť in noīe iesu ⁊ di
miserunt eos. Et illi quidē ibant gaudentes a cō
spectu cōcilii: qm̄ digni habiti sunt ꝓ noīe iesu cō
tumeliā pati. Omni aūt die nō cessabant in tēplo
⁊ circa domos docentes ⁊ euangelisantes iesum
christum.

¶ C. S. Eliguntur septē diconi ab aplīs ex quibus
stephanꝰ accusať iudeis. vi.

A N diebꝰ aūt illis crescente numero di-
scipuloꝝ: factū est murmur grecorum
aduersus hebreos eo q̄ despicerenť in
ministerio quotidiano vidue eoꝝ. Cō-
uocantes aūt duodecim multitudinē discipuloꝝ
dixerunt. Nō est equū nos derelinq̄re verbū dei
⁊ ministrare mensis. Cōsiderate ḡ frēs viros ex
vobis boni testimonii septē plenos spūsancto ⁊ sa
B pientia quos cōstituamus super hoc opus. Nos
vero orōni ⁊ ministerio verbi instantes erimꝰ. Et
placuit sermo corā oī multitudine. Et elegerunt
stephanū virū plenū fide ⁊ spūsctō ⁊ philippū et
pchorū ⁊ nicanorē ⁊ thimonē ⁊ parmenā ⁊ nico-
supra.1.a. laū aduenā anthiochenū. Hos statuerūt ante cō
spectū aplōꝝ ⁊ orantes iposuerunt eis manꝰ. Et
verbū dn̄i crescebat ⁊ multiplicabať numerus di
sciplōꝝ i hierłm valde. Multa etiā turba sacerdo
C tū obediebat fidei. Stephanꝰ āt plenus gr̄a ⁊ for
titudine faciebat ꝓdigia ⁊ signa magna in pplō.
Surrexerūt aūt quidā de synagoga q̄ appellať
libertinoꝝ ⁊ cyrenensiū ⁊ alexandrinoꝝ: ⁊ eoꝝ q̄
erant a cilicia ⁊ asia disputātes cū stephano: ⁊ nō
poterant resistere sapientie ⁊ spūi qui loquebať.
infra.7.d Tunc sūmiserunt viros qui dicerent se audiuisse
eū dicentē verba blasphemie in moysen ⁊ deum.
Cōmouerunt itaq̄ plebem ⁊ seniores ⁊ scribas ⁊
cōcurrentes rapuerunt eū ⁊ adduxerunt in cōci-
D liū ⁊ statuerunt falsos testes qui dicerent. Homo
iste nō cessat loqui verba aduersus locum sctm̄ et
legem. Audiuimus eñ eum dicentē: qm̄ iesus na
zarenus hic destruet locū istū: ⁊ mutabit traditio
nes: quas tradidit nobis moyses. Et intuētes eū
oēs qui sedebant in cōcilio viderunt faciem eiꝰ
tanq̄ faciem angeli. Dixit aūt princeps sacerdo-
tū si hec ita se haberent. Qui ait.

¶ C. S. Rn̄dit stephanus iudeis de quibꝰ accu-
satus fuit. ostendēs rebellionē iudeoꝝ cōtra deū
⁊ ponit lapidatio stephani iniusta: ac eius patiē-
tia pfecta. vii.

V Iri frēs ⁊ patres audite. Deus glorie A
apparuit patri nostro abrahe cū essꝫ in
mesopotamia priusq̄ moraret in carrā
⁊ dixit ad illū. Exi de terra tua ⁊ de co- Gen.12.a
gnatiōe tua ⁊ veni in terrā quā mōstrauero tibi.
Tunc exiit de terra chaldeoꝝ ⁊ habitauit in car-
ran. Et inde postq̄ mortuꝰ est pater eiꝰ trāstulit
illū in terrā istā: in qua nunc vos habitatis. Et nō
dedit illi hereditatē i ea nec passū pedis: sꝫ repro-
misit dare illi eā in possessionē ⁊ semi eiꝰ post ipm
cū nō haberet filiū. Locutus est aūt ei deꝰ: q̄r erit Gen.12.c
semen eius accola in terra aliena: ⁊ seruituti eos
subiicient ⁊ male tractabūt eos annis quadringē
tis: ⁊ gentē cui seruierint iudicabo ego: dicit dn̄s.
Et post hec exibūt: ⁊ seruient mihi in loco isto. Et
dedit illi testamētū circūcisionis: ⁊ sic genuit ysa-
ac ⁊ circūcidit eū die octauo: ⁊ ysaac iacob. ⁊ iacob
duodecim patriarchas. Et patriarche emulātes B
ioseph vendiderūt in egyptū: ⁊ erat deꝰ cū eo. Et Gen.37.f
eripuit eū ex oībus tribulatiōibꝰ eiꝰ ⁊ dedit ei gra Sap.10.c
tiā ⁊ sapiam in cōspectu pharaōis regis egyptio
rū ⁊ cōstituit eū ꝑpositū sup egyptū ⁊ sup oēm do
mū suā. Uenit aūt fames in vniuersam egyptū et
chanaā ⁊ tribulatio magna. ⁊ nō iueniebāt cibos
patres nostri. Cū audisset aūt iacob esse frumen Gen.42.a
tū in egypto misit patres nostros primū. Et in se Gen.45.f.
cūdo cognitus est ioseph a fratribꝰ suis: ⁊ manife
statū est pharaoni genus eiꝰ. Mittēs aūt ioseph
accersiuit iacob prem suū ⁊ oēm cognationē suā
in aīabus septuagintaquiq̄. Et descendit iacob
in egyptū: ⁊ defunctꝰ est ipse ⁊ pres nr̄i. Et trāsla Gen.49.d
ti sunt in sichem: ⁊ positi sunt in sepulchro qd̄ emit
abrahā ꝓcio argenti a filiis emor filii sichen. Cū C
aūt appropinquaret tps̄ ꝓmissionis quā ꝓfessus Exo.1.a
erat deus abrahe: creuit populus ⁊ multiplicatꝰ
est in egypto: quoadusq̄ surrexit alius rex in egy
pto qui nō sciebat ioseph. Hic circūueniens ge-
nus nostrū afflixit patres nostros: vt exponerēt
infantes suos ne viuificarentur. Eodem tēpore Exo.2.a.
natus est moyses: ⁊ fuit gratus deo qui nutritus
est tribus mēsibus in domo patris sui. Exposito
autem illo sustulit eum filia pharaonis ⁊ nutriuit
eum sibi in filium. Et eruditus est moyses oī sapi
entia egyptioꝝ: ⁊ erat potens in verbis ⁊ in ope-
ribus suis. Cū autē impleret ei quadragita an-
norū tēpus: ascendit in cor eius vt visitaret fra-
tres suos filios israel. Et cū vidisset quendā iniu- Ibidē.2.b
riā patientē vindicauit illū: ⁊ fecit vltionē ei qui
iiuriā sustinebat ꝑcusso egyptio. Existimabat au
tem intelligere frēs: qm̄ deus per manū ipsiꝰ da-
ret salutē illis. At illi nō intellexerunt. Sequenti
vero die apparuit illis litigantibꝰ et recōciliabat
eos in pace dicens. Uiri frēs estis. Ut qd̄ nocetis D
alterutrū? Qui aūt iniuriā faciebat ꝓximo repulit
eū dicēs. Quis te ꝯstituit pricipē ⁊ iudicē sup nos Exo.2.c.
Nūqd interficere me tu vis: quēadmodū interfecisti Luce.12.b
heri egyptiū? Fugit āt moyses in vbo isto: ⁊ factꝰ
est aduena i terra madian: vbi genuit filios duos
Et expletis ānis q̄draginta: apparuit illi in deserto

mōtis syna āgelus in igne flamme rubi. Moyses
aūt videns āmiratꝰ est visum. Et accedēte illo vt
cōsideraret: facta est ad eū vox dñi dicens. Ego
sum deꝰ patrū tuoꝝ deꝰ abrahā: deꝰ ysaac ⁊ deus
iacob. Tremefactꝰ aūt moyses: nō audebat cōsi=
Exo. 3. b. derare. Dixit autē illi deꝰ. Solue calciamētū pe
Josue. 5. d. duꝫ tuoꝝ: locꝰ enim in q̄ stas terra sctā est. Uidēs
vidi afflictiōeꝫ ppli mei qui est in egypto ⁊ gemi=
E tum eoꝝ audiui ⁊ descendi liberare eos. Et nunc
veni ⁊ mittā te in egyptū. Hunc moysen quē ne=
gauerūt dicentes quis te ꝯstituit pricipē ⁊ iudiceꝫ
hunc deꝰ pricipē ⁊ redēptorē misit cū manu āgeli
qui apparuit illi in rubo. Hic eduxit illos faciens ꝓ
digia ⁊ signa in terra egypti ⁊ i rubro mari: ⁊ i de
Deut. 18. c. serto annis q̄dragita. Hic est moyses qui dixit fi=
supra. 3. d lijs isrl̄. Prophetā suscitabit vobis deꝰ de fratri=
bꝰ vr̄is tanq̄ meipm̄ audietis. Hic est qui fuit in
eccl̄ia in solitudine cū angelo qui loq̄bat̄ ei in mō
te syna ⁊ cū prib̄ꝰ vr̄is q̄ accepit ṽba vite dare vo
bis. Cui noluerūt obedire prēs vr̄i: sed repulerūt et
auersi sunt cordibꝰ suis in egyptum: dicentes ad
Exo. 32. a. aarō. Fac nobis deos qui ꝑcedant nos. Moysi ei
huic q̄ eduxit nos de terra egypti: nescimus quid
factū sit ei. Et vitulū fecerūt i diebꝰ illis: ⁊ obtulerūt
hostiā simulachro: ⁊ letabāt̄ in opibꝰ manū suaꝝ.
Cōuertit autē deꝰ ⁊ tradidit eos seruire militie
Amos. 5. g celi: sicut scriptū est in libro ꝓphetaꝝ. Nunq̄d vi=
ctimas aut hostias obtulistis mihi ānis q̄dragin
F ta in deserto domꝰ isrl̄? Et suscepistis tabernaclm̄
moloch ⁊ sydus dei vr̄i: remphā figuras q̄s fecistis
Exo. 25. d. adorare eas: ⁊ trāsferā vos trans babylonē. Ta=
Hebr. 8. b. bernaclm̄ testionij fuit cuꝫ prib̄ꝰ vr̄is in deserto:
sicut disposuit illis deꝰ loquens ad moysen vt fa=
ceret illd̄ s̄m formā quā viderat. Qd̄ ⁊ induxerūt su
scipientes prēs vr̄i cū iesu in possessioneꝫ gentiuꝫ
q̄s expulit deꝰ a facie patrum vr̄oꝝ vsq̄ in diebꝰ
dd̄. Qui inuenit grām añ deum ⁊ petijt vt inueniret
tabernaclm̄ deo iacob. Salomō autē edificauit
illi domuꝫ. Sꝫ nō excelsus in manufactis h̄itat si
Esa. 66. a cut ꝑ ꝓphetā dicit: celum mihi sedes est: terra au
tem scabellū pedum meoꝝ. Quā domū edificabi
tis mihi dicit dñs: aut quis locꝰ requietiōis mee
est? Nōne manꝰ mea fecit hec oīa? Dura ceruice
⁊ incircuncisi cordibꝰ ⁊ auribꝰ vos semꝑ spūisctō
restitistis: sicut prēs vr̄i ita ⁊ vos. Queꝫ ꝓpheta=
G rum nō sunt ꝑsecuti prēs vr̄i? Et occiderūt eos qui
ꝑnunciabant de aduētu iusti: cuiꝰ vos nunc ꝓdi=
tores ⁊ homicide fuistis qui accepistis legeꝫ in di
supra. 6. d spositiōe angeloꝝ ⁊ nō custodistis. Audiētes au
tē hec dissecabant̄ cordibꝰ suis: ⁊ stridebāt denti=
bꝰ in eū. Cū autē esset plenꝰ spūsctō: itendens in
celū vidit gloriā dei: ⁊ iesum stantē a dextris ṽtu
tis dei. Et ait. Ecce video celos aptos: ⁊ filiuꝫ ho
minis stātem a dextris ṽtutis dei. Exclamātes au
tē voce magna cōtinuerunt aures suas: ⁊ ipetū fe
3. Re. 21. d. cerunt vnanimiter in euꝫ. Et eijcientes euꝫ extra
ciuitatē lapidabāt: ⁊ testes deposuerūt vestimēta sua
secus pedes adolescentis: qui vocabat̄ saulꝰ. Et
lapidabāt stephanū inuocantē ⁊ dicentē. Dñe iesu
suscipe spm̄ meū. Positis autē genubꝰ: clamauit
voce magna dicens. Dñe ne statuas illis hoc pec
catū. Et cuꝫ hoc dixisset obdormiuit in dño.

CC. S. Post sepulturā stephani ponit̄ ꝑdicatio
philippi tam in samaria q̄ in ethiopia q̄ in terra
maritima. Et iterponit̄ missio spūsscti in gentiles
cum increpatione symonis magi. viij.

SAulus autē ꝯsentiens neci eiꝰ. Fctā est A
autē in illa die ꝑsecutio magna i eccl̄ia
q̄ erat hierosolymis ⁊ oēs dispersi sunt
ꝑ regiōes iudee ⁊ samarie ꝓter aplos.
Curauerunt autē stephanū viri timorati ⁊ fecerūt
planctū magnū suꝑ eū. Saulꝰ aūt deuastabat ec Infra. 9. a.
clesiā ꝑ domos intrans ⁊ trahens viros ac mulie
res tradebat in custodiā. Igit̄ qui dispersi erāt ꝑ
trāsibant euāgelisantes ṽbum dei. Philippꝰ aūt
descendens i ciuitatē samarie ꝑdicabat illis xp̄m
Intendebāt autē turbe his q̄ a philippo dicebāt̄
vnanimiter audientes ⁊ vidētes signa q̄ faciebat
Multi ei eoꝝ qui habebāt spūs imundos: clamā
tes voce magna exibāt. Multi autē paralytici ⁊ B
claudi curati sunt. Factum est ḡ gaudiū magnum
in illa ciuitate. Uir aūt quidā noīe symō q̄ añ fue=
rat in ciuitate magus seducens gentē samarie di
cens se esse aliquē magnū: cui auscultabant oēs
a minimo vsq̄ ad maximū dicentes. Hic est virtꝰ
dei que vocat̄ magna. Attendebāt autē eū ꝓpter
qd̄ multo tp̄e magicis suis dementasset eos. Cuꝫ
ṽo credidissent philippo euangelisanti de regno
dei: in noīe iesu xp̄i baptisabant̄ viri ac mulieres
Tunc symon ⁊ ipse credidit: ⁊ cuꝫ baptisatꝰ esset
adherebat philippo. Uidens etiā signa ⁊ ṽtutes C
maximas fieri: stupens āmirabat̄. Cum autē au
dissent apl̄i qui erāt in hierosolymis: q2 recepisset
samaria ṽbum dei miserūt ad eos petrum ⁊ iohēm
Qui cuꝫ venissent orauerunt ꝓ ipsis: vt accipent
spm̄sctm̄. Nōdum eñ in queq̄ illoꝝ venerat sed
baptizati tm̄ erāt in noīe dñi iesu. Tūc iponebāt
manꝰ suꝑ illos ⁊ accipiebāt spm̄sctm̄. Cuꝫ vidisset
autē symō q2 ꝑ ipositioneꝫ manꝰ aploꝝ daretur
spiritussanctꝰ obtulit eis pecuniā dicens. Date ⁊ D
mihi hanc ptātem vt cuicūq̄ iposuero manꝰ: acci
piat spm̄sctm̄. Petrus autē dixit ad eū. Pecunia
tua tecum sit in ꝑditiōem: qm̄ donū dei existima=
sti pecunia possideri. Nō est enim tibi pars: neq̄
sors in sermone isto. Cor eñ tuū nō est rectū corā
deo. Penitentiā itaq̄ age ab hac nequitia tua: et
roga deum si forte remittat̄ tibi hec cogitatio cor
dis tui. In felle eñ amaritudinis ⁊ obligatiōe ini
quitatis video te esse. Rñdens autē symon dixit
Precamini vos ꝓ me ad dñm vt nihil veniat suꝑ E
me hoꝝ q̄ dixistis. Et illi quidē testificati ⁊ locuti
ṽbum dei redibant hierosolymā ⁊ multis regio=
nibꝰ samaritanoꝝ euāgelisabant. Angelus autē
dñi locutꝰ est ad philippum dicēs. Surge ⁊ vade
cōtra meridianū ad viam q̄ descendit ab hierlm̄
in gazā hec est deserta. Et surgens abijt. Et ecce
vir ethiops eunuchus potens candacis regine
ethiopū qui erat suꝑ oēs gazas eiꝰ venerat ado
rare in hirlm̄: ⁊ reuertebat̄ sedens supra currum
suū: legensq̄ esaiā ꝓphetā. Dixit aūt spūs philip
po. Accede ⁊ adiūge te ad currū istū. Accurrēs āt
philippꝰ: audiuit eū legentē esaiā ꝓphetā ⁊ dixit
Putasne itelligis q̄ legis? Qui ait. Et quō possuꝫ F
si nō aliq̄s ostēderit mihi? Rogauitq̄ philippū vt
ascēderet ⁊ sedēt secū. Locꝰ āt scripture quā lege
bat erat hic. Tanq̄ ouis ad occisionē ductꝰ ē: ⁊ sic Esa. 53. c.

agn' corā tōdente se sine voce sic nō apuit os suū
In hūilitate iudiciū ei' sublatū est. Gñationē ei'
quis enarrabit? Qm̄ tollek de terra vita ei'. Re-
spōdens aūt eunuchus dixit philippo. Obsecro
te de quo pphēta dicit hoc. de se an de alio aliquo
Apiens aūt philipp' os suū: z icipiens a scriptu-
ra ista: euāgelisauit illi iesū. Et dū irent p viā: ve-
G nerūt ad quādā aquā. Et ait eunuch' Ecce aqua
infra.10.g Quis phibet me baptizari? Dixit aūt philipp'.
Si credis ex toto corde licz. Et rñdēs ait. Credo
filiū dei esse iesum xp̄m. Et iussit stare currum. Et
descēderūt vterqꝫ in aquā philipp' z eunuch': et
baptizauit eū. Cū aūt ascēdissz de aqua spūs dñi
rapuit philippū z āpli' nō vidit eū eunuch' Ibat
aūt p viā suā gaudens. Philipp' aūt iuent' est in
azoto: z ptrāsiens euangelizabat ciuitatib' cūctꝫ
donec veniret cesaream.

¶ C. S. Ponitr sauli ɔuersio miraculosa cū ei' ba
ptismali regñatione: q̄ p̄dicans xp̄m psecutionez
patik: z ponunk duo miracula petri. ix.

A Saul' aūt adhuc spirās minaꝝ z cedis
infra.22.a. in discipulos dñi accessit ad pincipē sa-
cerdotū: z petijt ab eo ep̄las i damascū
supra.8.a ad synagogas: vt si q̄s iuenissz hui' vie
viros ac mulieres victos pduceret in hierl'm. Et
cū iter faceret: cōtigit vt appropinq̄ret damasco.
Et subito circūfulsit eū lux de celo. Et cadens in
ifra.22.b. terrā: audiuit vocē dicentē sibi. Saule saule quid
me psequeris? Qui dixit. Quis es dñe? Et ille.
Ego sum iesus quē tu psēq̄ris. Durū est tibi ɔtra
stimulū calcitrare. Et tremens ac stupens dixit.
Dñe q̄d me vis facere? Et dñs ad eū. Surge z in
gredere ciuitatē z ibi dicek tibi q̄d te oporteat fa
B cere. Uiri aūt illi q̄ comitabāk cū illo stabāt stupe
facti: audiētes q̄dē vocē: neminē āt vidētes. Sur
rexit aūt saul' de terra: apertisqꝫ oculis nichil vide
bat. Ad man' aūt illū trahētes: itroduxerūt dama
scū. Et erat ibi trib' dieb' nō vidēs: z nō māduca
uit neqꝫ bibit. Erat āt q̄dā discipl's damasci noie
ananias. Et dixit ad illū in visu dñs. Anania. At
ille ait. Ecce ego dñe. Et dñs ad eū. Surge z va-
de in vicū q̄ vocak rect': z q̄re in domo iude saulū
noie tharsensez. Ecce ei orat. Et vidit viꝝ ananiā
noie itroeuntē z iponentē sibi man' vt visuz reci-
C piat. Rñdit aūt ananias. Dñe audiui a multis de
viro hoc: q̄nta mala fecerit sctis tuis in hierl'm. Et
hic hz ptātē a pricipib' sacerdotū alligādi oēs q̄
iuocāt nomē tuū. Dixit aūt ad eū dñs. Uade qm̄
vas electōis ē mihi iste: vt portet nomē meū corā
gētib' z regib' z filijs isrl'. Ego ei ondā illi quāta
oporteat eū p noie meo pati. Et abijt ananias et
itroiuit in domū: z iponens ei man' dixit. Saule
frak dñs misit me iesus: q̄ apparuit tibi i via q̄ veni
ebas: vt videas z ipłearis spūscō. Et ɔfestī cecide
rūt ab oculis ei' tanq̄ squame: z visum recepit. Et
surgēs baptisat' ē: z cū accepissz cibū ɔfortat' est
Fuit aūt cū discipulis q̄ erāt damasci p dies aliq̄t.
D Et cōtinuo igressus i synagogas p̄dicabat iesuz
qm̄ hic est fili' dei. Stupebāt aūt oēs q̄ eū audie-
bāt z dicebāt. Nōne hic est q̄ expugnabat i hirl'm
eos q̄ iuocabāt nomē istud? Et huc ad hoc venit
vt victos illos duceret ad pricipes sac'dotū. Sau
l' aūt multomagis cōualescebat z ɔfundebat iu-
deos q̄ hitabāt damasci affirmās qm̄ hic est xp̄s.
Cū aūt iplerenk dies multi: ɔciliū fecerūt in vnū iu
dei: vt eū intficerent. Note aūt facte sunt saulo isi
die eoꝝ. Custodiebāt aūt z portas die ac nocte vt E
eū intficerēt. Accipiētes aūt eū discipli ei' nocte 2.coꝝ.11.g
p murū dimiserūt eū: submittentes in sporta. Cū āt
venisset in hierl'm tētabat se iūgere discipulis: et
oēs timebāt eū: nō credētes q̄ essz discipl's. Bar
nabas aūt apphensum illū duxit ad aplos: z nar-
rauit illis quō in via vidisset dñm: z q̄ locut' est ei
z quō in damasco fiducialit' egerit in noie iesu. Et
erat cū illis itrās z exiens in hirl'm fiducialiter a-
gens in noie dñi. Loq̄bak q̄z gētib' z disputabat
cū grecis: illi aūt q̄rebant occidere eū. Qd cū co-
gnouissent frēs deduxerunt eū cesareā z dimise-
rūt tharsum. Ecclia quidē p totā iudeā z galileā
z samariā habebat pacē z edificabak ābulans in
timore dñi z cōsolatiōe sctispūs replebak. Factuz F
est aūt vt petr' dū transiret vniuersos deueniret
ad sctōs qui hitabāt lydde. Inuenit aūt ibi hoiez
quendā noie eneā ab ānis octo iacentē in graba
to: qui erat paralytic'. Et ait illi petr'. Enea: sanet
te dñs iesus xp̄s. Surge z sterne tibi. Et cōtinuo supra.3.a
surrexit. Et viderūt eū oēs qui hitabāt lydde et
sarone: qui cōuersi sunt ad dñz. In ioppe aūt fuit
q̄dā discipula noie thabita: q̄ iterp̄tata dicik dor-
cas. Hec erat plena opib' bonis z elemosynis q̄s
faciebat. Factū est aūt i dieb' illis: vt ifirmata mo
rerek. Quā cū lauissent posuerūt eā in cenaculo. G
Cū aūt pp̄e esset lydda ab ioppe: discipli audien
tes q̄ petr' esset in ea: miserūt duos viros ad euz
rogātes ne pigriteris venire vsqꝫ ad nos. Exur-
gens aūt petr' venit cū illis. Et cū aduenisset: du
xerūt illū in cenaculū: z circūsteterūt illū oēs vi-
due flentes z ostēdentes ei tunicas z vestes quas
faciebat illis dorcas. Eiectis aūt oībus foras: pe
tr' ponēs genua orauit: z ɔuersus ad corp' dixit.
Thabita surge. Et illa apuit oculos: z viso petro
resedit. Dans aūt illi manū erexit eā. Et cū vocas
set sctōs z viduas assignauit eā viuā. Notū aūt fa
ctū est p vniuersam ioppen. z crediderūt multi in
dño. Factū est aūt vt dies multos morarek in iop
pe apud symonē quendā coriarium.

¶ C. S. Uidet angelū corneli' q̄ mittēs ad petrū
visionē de celo hñtē: ab eo ɔuertik: z descēdit spūs
sctūs in gentiles: qui z baptisantur. x.

Vir aūt quidā erat i cesarea noie corne- A
li' cēturio cohortis q̄ dicik italica: reli-
giosus z timēs deū cū oī domo sua: faci
ens elemosynas multas plebi z depre-
cans deū semp. Is vidit in visu manifeste q̄si ho-
ra diei nona angelū dei itroeuntē ad se z dicentē
sibi. Corneli. At ille ituens eū timore corrept' di
xit Quis es dñe? Dixit aūt illi. Orōnes tue z ele- tobie.12.c.
mosyne tue ascenderūt in memoriā in ɔspectu dei.
Et nunc mitte viros in ioppen: z accersi symonē infra.11.a
quendā q̄ cognoiak petr'. Hic hospitak apud sy-
monē quendā coriariū cui' est dom' iuxta mare.
Hic dicet tibi: q̄d te oporteat facē. Et cū discessis- B
set āgelus qui loq̄bak illi vocauit duos domesti-
cos suos: z militē metuentē dñz ex his q̄ illi pare
bāt. Quib' cū narrasset oīa: misit illos in ioppen.
Postera aūt die iter illis faciētib' z appropiquā

a tibus ciuitati ascēdit petrꝰ in superiora vt oraret
circa horā sextā. Et cū esuriret voluit gustare. Pa
rātibꝰ aūt illis: cecidit sup eū mētis excessus. Et vi
dit celū aptū: ⁊ discēdēs qddā vas velut lintheū ma
gnū q̄ttuor initijs submitti de celo in terrā i q̄ erāt
oia quadrupedia ⁊ serpētia terre: ⁊ volatilia celi.
Et facta est vox ad eū. Surge petre: occide ⁊ mā-
duca. Ait aūt petrꝰ. Absit dn̄e. Qꝛ nūq̄ māduca
ui oē cōmune et imundū. Et vox iterū scd̄o ad eū
C qđ deꝰ purificauit: tu cōe ne dixeris. Hoc factū est
ꝑ ter. Et stati receptū est vas in celū. Et dū intra
se hesitaret petrꝰ: q̄dnā esset visio quā vidisset: ec-
ce viri q̄ missi erāt a cornelio inquirētes domū sy
monis astiterunt ad ianuā. Et cū vocassent inter
rogabāt: si symō qui cognominat̄ petrꝰ illic habe
ret hospitiū. Petro aūt cogitāte de visione dixit
spūs ei. Ecce viri tres querūt te. Surge itaq̄ ⁊ de
scende ⁊ vade cū eis nihil dubitās: qꝛ ego misi il-
los. Descēdēs aūt petrꝰ ad viros dixit. Ecce ego
sum quē queritis. Que causa est ꝓpter quā veni-
D stis? Qui dixerūt. Corneliꝰ cēturio vir iustus ⁊ ti
Lu.2.d. mēs deū ⁊ testimoniū habēs ab vniuersa gēte iu-
deoꝝ: respōsum accepit ab āgelo scō accersiri te
in domū suā ⁊ audire ꝟba abs te. Introducēs er
go eos recepit hospitio. Sequēti aūt die surgēs:
ꝓfectꝰ est cū illis: ⁊ q̄dā ex fratribꝰ ab ioppe co-
mitati sunt eū. Altera aūt die introiuit cesaream
Corneliꝰ ꝟo expectabat illos: cōuocatis cognat̄
suis ⁊ necessarijs amicis. Et factū est cū introisset
petrꝰ: obuiꝰ venit ei corneliꝰ: et ꝓcidēs ad pedes
eiꝰ adorauit eū. Petrꝰ ꝟo eleuauit eū dicēs. Sur
ge: ⁊ ego ip̄e hō sum. Et loquēs cū illo intrauit: et
inuenit multos q̄ cōuenerāt. Dixitq̄ ad illos. Uos
scitis quō abominatū sit viro iudeo ꝯiūgi: aut ac
E cedere ad alienigenā. Sed mihi ostēdit deꝰ nemi
nem ꝯmunē aut imūdū dicere hoiem ꝓpter qđ si
ne dubitatione veni accersitꝰ. Interrogo ḡ quam
ob causam accersistis me? Et corneliꝰ ait. A nudi-
usq̄rta die vsq̄ ad hāc horā orās eram hora nona
in domo mea ⁊ ecce vir stetit añ me in veste candi
da ⁊ ait. Corneli: exaudita est oiō tua: ⁊ elemosi-
ne tue ꝯmemorate sunt in ꝯspectū dei. Mitte ergo
in ioppen: ⁊ accersi symonē q̄ cognominat̄ petrꝰ:
hic hospitat̄ in domo symonis coriarij iuxta ma-
re. Cōfestī ḡ misi ad te ⁊ tu bn̄ fecisti veniēdo. Nūc
ḡ oēs nos in ꝯspectū tuo adsumꝰ: audire oia q̄cūq̄
tibi p̄cepta sunt a dn̄o. Aperiēs aūt petrꝰ os suū
Ro.2.b. dixit. In ꝟitate ꝯperi: qꝛ nō est ꝑsonaꝝ acceptor
Ephe.6.b. deꝰ: sꝫ in oi gēte q̄ timet eū ⁊ opat̄ iusticiā: acceptꝰ
colo.3.d est illi. Uerbū misit deꝰ filijs isrl̄: annūciās pacē ꝑ
F iesum xp̄m. hic est oiꝫ dn̄s. Uos scitis qđ factū est
ꝟbū ꝑ vniuersam iudeā. Incipiens eñ a galilea
post baptismū quod predicauit iohannes: iesum
a nazareth quō vnxit euꝫ deus spūscō ⁊ ꝟtute: q̄
ptrāsijt bn̄faciēdo ⁊ sanādo oēs oppressos a dya
sapra.1.a. bolo qm̄ deꝰ erat cū illo. Et nos testes sumꝰ oim̄ q̄
supra.2.e fecit in regione iudeoꝝ ⁊ hierl̄m quē occiderunt
suspēdētes in ligno. Hūc deꝰ suscitauit tertia die
⁊ dedit eū manifestū fieri nō oī pplo: sed testibus
p̄ordinatis a deo nobis q̄ māducauimꝰ ⁊ bibimꝰ
cū illo postq̄ resurrexit a mortuis. Et p̄cepit no-
bis p̄dicare pplo ⁊ testificari: qꝛ ip̄e est q̄ ꝯstitutꝰ
est a deo iudex viuoꝝ ⁊ mortuoꝝ. Huic oēs pro-
phete testimoniū p̄hibēt remissionē peccatoꝝ ac G
cipere ꝑ nomē eiꝰ oēs q̄ credūt in eum. Adhuc lo
quēte petro ꝟba hec: cecidit spūssctūs sup oēs q̄
audiebāt ꝟbū. Et obstupuerūt ex circūcisiōe fide
les q̄ venerāt cū petro. qꝛ ⁊ in natiōes grã spūsscti
effusa ē. Audiebāt eñ illos loquētes linguis ⁊ ma
gnificātes deū. Tūc r̄ndit petrꝰ. Nūquid aquam supra.8.g
qs ꝓhibere pōt vt nō baptizent̄ hi q̄ spm̄ sanctuꝫ
acceperunt sicut ⁊ nos? Et iussit eos baptizari in
noie dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Tūc rogauerūt eū vt mane-
ret apud eos aliquot diebꝰ.

C. S. Disceptāt iudei aduersus petrū: qꝛ ad in
circūcisos seꝯuerit: atq̄ dispgunt̄ discipuli ad p̄-
dicādū gentibus. ⁊ predicit agabus famē in vni-
uerso orbe. xi.

Audierūt aūt apl̄i ⁊ frēs q̄ erāt in iudea: A
qm̄ ⁊ gētes recepetit ꝟbū dei. Cū autēꝫ
ascēdisset petrꝰ hierosolymaꝫ discepta
bāt aduersus illū qui erāt ex circūcisio-
ne dicētes. Quare introisti ad viros p̄putium ha
bētes ⁊ māducasti cū illis? Incipiēs aūt petrꝰ ex
ponebat illis ordinē dicēs. Ego erā i ciuitate iop- supra.10.a
pe orās: ⁊ vidi in excessu mētis mee visionē descē
dēs vas quoddā velut lintheū magnū quattuor
initijs summitti de celo: ⁊ venit vsq̄ ad me. In qđ
intuēs ꝯsiderabā ⁊ vidi q̄drupedia terre ⁊ bestias
⁊ reptilia ⁊ volatilia celi. Audiui aūt ⁊ vocē dicē-
tē michi. Surge petre occide ⁊ māduca. Dixi aūt B
neq̄q̄ dn̄e: qꝛ cōe aut imūduꝫ nūq̄ introiuit in os
meū. R̄ndit aūt vox scd̄o de celo. Que deꝰ mūda
uit: tu ne cōe dixeris. Hoc aūt factū est ꝑ ter: ⁊ re-
cepta sunt oia rursum in celū. Et ecce viri tres cō
festim astiterūt in domo in q̄ eram: missi a cesarea
ad me. Dixit aūt spūs michi vt irem cū illis: nichil
hesitans. Uenerūt aūt mecū ⁊ sex frēs isti: ⁊ ingres-
si sumꝰ in domū viri. Narrauit aūt nobis quō vi-
disset angelū in domo sua stātē ⁊ dicētē sibi. Mit-
te in ioppen. Et accersi symonē q̄ cognominat̄ pe
trus q̄ loquet̄ tibi ꝟba in q̄bꝰ saluus eris tu ⁊ vni
uersa domꝰ tua. Cum aūt cepissēꝫ loq̄ cecidit spūs
sctūs sup eos: sicut ⁊ in nos in initio. Recordatus
sum aūt ꝟbi dn̄i: sicut dicebat. Iohēs q̄dē bapti- Iohan.1.b
sauit aq̄: vos aūt baptisabimini spūscō. Si ḡ ean supra.1.a.
dē grãm dedit illis deꝰ sicut ⁊ nobis q̄ credidimꝰ infra.19.a
in dn̄m iesum xp̄m: ego q̄s erā q̄ possem ꝓhibere C
deū? His auditis tacuerūt: ⁊ glorificauerūt deuꝫ
dicētes. Ergo ⁊ gētibꝰ penitētiā dedit deꝰ ad vitā.
Et illi quidē q̄ dispsi fuerāt a tribulatione q̄ facta
fuerat sub stephano: perābulauerūt vsq̄ phenicē
⁊ cypꝛū ⁊ antiochiā nemini loquētes ꝟbū: nisi so-
lis iudeis. Erāt aūt q̄dā ex eis viri cyprij ⁊ cyrenei
q̄ cū introissent antiochiā loquebant̄ ⁊ ad grecos
annūciātes dn̄m iesum. Et erat manꝰ dn̄i cū eis:
multusq̄ nūerꝰ credētiū ꝯuersus est ad dn̄m. Per
uenit aūt sermo ad aures eccl̄ie q̄ erat hierosoly
mis sup istis. Et miserūt barnabā vsq̄ ad antio-
chiā. Qui cū puenisset ⁊ vidisset grãꝫ dei gauisus D
est ⁊ hortabat̄ oēs in ꝓposito cordis ꝑmanere in
dn̄o qꝛ erat vir bonꝰ ⁊ plenꝰ spūscō ⁊ fide: ⁊ appo
sita est multa turba dn̄o. Profectus est aūt thar-
sum vt q̄reret saulū: quē cū inuenisset ꝑduxit ātio
chiā. Et annū totū cōuersati sunt ibi in ecclesia: ⁊
docuerūt turbā multā ita vt cognominarent̄ pri-

infra.21.b. mum antiochie discipli xpiani. In his aūt dieb⁹
supuenerūt ab hierosolymis ꝓphete antiochiā
⁊ surgēs vn⁹ ex eis noīe agab⁹ significabat ꝑ spm
famē magnā futurā in vniuerso orbe terrarꝫ: q̄ fa
cta est sub claudio. Discipli aūt ꝓut q̄sq; hēbat ꝓ
posuerūt in ministeriū mittere hitantib⁹ in iudea
fratrib⁹. qd̄ ⁊ fecerūt mittētes ad seniores ꝑ man⁹
Barnabe ⁊ Sauli.

¶ C. S. Petri ꝑsecutio ab herode ponit̄ ac eiusd̄
ꝑ angelū liberatio: cū punitione herodis. xij.

A Odē aūt tp̄e misit herodes rex manus
vt affligeret q̄sdā de ecc̄ia. Occidit aūt
iacobū frēm iohānis gladio: vidēs aūt
q̄ placeret iudeis apposuit apprehēde
re ⁊ petrū. Erat aūt dies azimorꝫ. Quē cū appre
hēdissꝫ misit i carcerē: tradēsq; q̄ttuor q̄ternioni
bus militū ad custodiendū eū: volēs post pascha
ꝓducere eū ꝑplo. Et petr⁹ quidē seruabat̄ in car
cere. Orō āt fiebat sine int̄missiōe ab ecc̄ia ad de
um ꝓ eo. Cū aūt ꝓductur⁹ eū esset herodes: i ipa
nocte erat petr⁹ dormiēs inter duos milites vin
supra.5.d ctus cathenis duab⁹: ⁊ custodes an̄ ostiū custodi
infra.19.c. ebant carcerē. Et ecce angel⁹ dn̄i astitit: ⁊ lumē re
fulsit i hitaculo: ꝑcussoq; latere petri excitauit eū
B dicēs. Surge velociter. Et ceciderūt cathene de
manib⁹ ei⁹. Dixit aūt angel⁹ ad eū. Precingere: ⁊
calcia te caligas tuas. Et fecit sic. Et dixit illi. Cir
cūda tibi vestimētū tuū ⁊ sequere me. Et exiēs se
quebat̄ eū: ⁊ nesciebat q̄ verū est q̄ fiebat ꝑ ange
lū. Estimabat aūt se visum videre. Trāseūtes aūt
pumā ⁊ secūdā custodiā venerūt ad portā ferreā
q̄ ducit ad ciuitatē: q̄ vltro apta est eis. Et excun
tes ꝓcesserūt vicū vnū: ⁊ cōtinuo discessit angel⁹
ab eo. Et petr⁹ ad se reuersus dixit. Nūc scio vere
q̄ misit dn̄s angelū suū: ⁊ eripuit me de manu he
rodis ⁊ de omni expectatōe plebis iudeorꝫ. Cōsi
derāsq; venit ad domū marie mr̄is iohānis: q̄ co
gnominat⁹ est marc⁹ vbi erāt multi congregati ⁊
C orātes. Pulsante aūt eo ad ostiū ianue: ꝓcessit pu
ella ad vidēdū noīe rhode. Et vt cognouit vocē
petri p̄ gaudio nō aperuit ianuā sed intro currēs
Infra.6.f nūciauit stare petrū an̄ ianuā. At illi dixerūt ad
eā. Insanis. Illa aūt affirmabat sic se habere. Illi
aūt dicebāt. Angel⁹ ei⁹ est. Petr⁹ aūt ꝑseuerabat
pulsās. Cū aūt aperuissent ostiū: viderūt eū ⁊ ob
stupuerūt. Annuēs aūt eis manu vt tacerēt: nar
rauit quō dn̄s eduxisset eum de carcere. Dixitq;
Nūciate iacobo ⁊ fratrib⁹ hec. Et egressus abijt i
aliū locū. Facta autē die erat nō parua turbatio
inter milites: q̄dnā factū esset de petro. Herodes
autē cū req̄sisset eū ⁊ nō inuenisset: inquisitione
D facta de custodib⁹ iussit eos duci: descēdēsq; a iu
dea in cesareā ibi commorat⁹ est. Erat autē irat⁹
tyrijs ⁊ sydonijs. At illi vnanimes venerūt ad eū
et ꝑsuaso blasto q̄ erat sup cubiculū regis postu
labāt pacē: eo q̄ alerent̄ regiōes eorꝫ ab illo. Sta
tuto autē die herodes vestit⁹ veste regia sedit pro
tribunali: ⁊ cōcionabat̄ ad eos. Ppl̄s autē accla
mabat dei voces ⁊ nō hoīs. Cōfestim autē ꝑcussit
eū angel⁹ dn̄i: eo q̄ nō dedisset honorē deo: ⁊ cō
sumptus a vermib⁹ expirauit. Verbū autē dn̄i cre
scebat ⁊ multiplicabat̄. Barnabas autē ⁊ saulus
reuersi sunt ab hierosolymis expleto ministerio: as

sumpto iohāne q̄ cognominatus est marcus.

¶ C. S. Describit̄ vocatio pauli ad apl̄atū cum
ei⁹ p̄dicatione in cypro ⁊ antiochia. cui iudei con
tradicunt incitātes in eum ꝑsecutionē. xiij.

E Rāt autē in ecc̄ia q̄ erat antiochie pro A
phete ⁊ doctores in quib⁹ barnabas et
symō: q̄ vocabat̄ niger: ⁊ luci⁹ cyrenen
sis ⁊ manahē q̄ erat herodis tetrarche
collactane⁹: ⁊ saul⁹. Ministrātib⁹ autē illis dn̄o et
ieiunātib⁹: dixit illis sp̄usſanct⁹. Segregate mihi
saulū ⁊ barnabā in op⁹ ad qd̄ assumpsi eos. Tūc
ieiunātes ⁊ orātes: iponētesq; eis man⁹: dimiserūt
illos. Et ipi quidē missi a sp̄uſctō abierūt seleuciā
⁊ inde nauigauerūt cypzū. Et cū venissent salami
nā predicabāt v̄bū dei in synagogis iudeorꝫ. Ha
bebāt aūt ⁊ iohānē in ministerio. Et cum ꝑambu
lassent vniuersam insulā vsq; ad paphū: inuenerūt
quēdā virū magū pseudo ꝓphetā iudeum: cui no
men erat bariesu: q̄ erat cū ꝓconsule sergio paulo
viro prudēte. Hic accersitis barnaba ⁊ paulo: de B
siderabat audire v̄bum dei. Resistebat autē illis
elymas mag⁹. sic eīm interꝑtat̄ nomē ei⁹ querens
auertere ꝓcōsulē a fide. Saul⁹ autē qui ⁊ paulus
replet⁹ sp̄uſctō intuēs in eū dixit. O plene oī do
lo ⁊ oī fallacia fili dyaboli: inimice oīs iusticie: non
desinis subuertere vias dn̄i rectas. Et nunc ecce
man⁹ dn̄i sup te: ⁊ eris cec⁹ nō vidēs solē vsq; ad
tēp⁹. Et cōfestī cecidit in eū caligo ⁊ tenebre ⁊ cir
cuiens q̄rebat q̄ ei manū daret. Tūc procōsul cū
vidisset factū: credidit: āmirans sup doctrina dn̄i.
Et cū a papho nauigasset paul⁹ ⁊ qui cū eo erant
venerūt ꝑgen pāphilie. Iohānes aūt discedēs ab
eis reuersus est hierosolymā. Illi v̄o ꝑtrāseūtes
ꝑgē venerūt antiochiā pisidie. ⁊ igressi synago
gā die sabbatorꝫ sederūt. Post lectionē autē legis C
⁊ ꝓphetarꝫ: miserūt p̄ncipes synagoge ad eos di
centes. Viri frēs si quis est in vobis sermo exhor
tationis ad plebē dicite. Surgēs autē paul⁹ ⁊ ma
nu silentiū indicēs ait. Viri israelite ⁊ qui timetis
deū audite. De⁹ plebis israel elegit p̄res nr̄os ⁊
plebē exaltauit cū essent incole in terra egypti: et
in brachio excelso eduxit eos ex ea ⁊ ꝑ q̄draginta
annorꝫ tēpus mores eorꝫ sustinuit in deserto. Et
destruēs gētes septē i t̄ra chanaā: sorte distribuit
eis terrā eorꝫ q̄si p⁹ q̄drigētos q̄nq̄gita ānos: ⁊ p⁹
hec dedit iudices vsq; ad samuel ꝓphetā. Et exi 1.Re.8.a.
de postulauerūt regē ⁊ dedit illis saul filiū cis vi
rum de tribu beniamin annis q̄dragita. Et amo
to illo suscitauit illis Dauid regē: cui testimoniū D
ꝑhibens dixit. Inueni dd̄ filiū iesse virꝫ s̄m cor me 1.Re.16.c
um q̄ faciet oēs volūtates meas. Hui⁹ deus ex se
mine s̄m ꝓmissionē eduxit isrl̄ saluatorē iesū p̄e
dicante iohāne an̄ faciē aduent⁹ ei⁹ baptismū pe
nitētie oī ꝑplo israel. Cū impleret autē cursum su
um: dicebat. Quē me arbitramini esse: nō sum ego Mar.1.a.
sꝫ ecce venit post me cui⁹ nō sū dign⁹ calciamēta Iohā.1.d
pedū soluē. viri frēs filij gn̄is abraā ⁊ q̄ in vobis ti
mēt deū: vobis v̄bum salutis hui⁹ missum est: qui
eīm habitabāt hierusalem ⁊ p̄ncipes ei⁹ hūc igno
rātes ⁊ voces ꝓphetarꝫ que ꝑ oē sabbatū legū infra.15.b
tur iudicātes iplcuerūt. Et nullā causam mortis in Luce.23.b
uenientes i eo: petierūt a pylato vt interficerēt eū supra.3.c.
Cūq; cōsummassent oīa q̄ de eo scripta erant: de E

ponētes eū de ligno:posuerūt eū in monumēto. De
us aūt suscitauit eū a mortuis tertia die:qui visus
est p dies multos his q̄ simul ascēderāt cū eo de
galilea in hierl'm q̄ vsq₃ nūc sunt testes ei⁹ ad ple=
bem:⁊ nos vobis annūciamus eā q̄ ad patres no
stros repromissio facta est:qm̄ hāc deus adimple
uit filijs vrīs resuscitās iesū sicut ⁊ in psalmo scd̄o
psal.2. scriptū est. Fili⁹ me⁹ es tu:ego hodie genui te. Qd̄
Heb.1.b. āplius aūt suscitauit eū a mortuis iā nō reuersurū
in corruptionē:ita dixit. Qr dabo vobis sancta dd̄
Ps.15. fidelia. Ideoq₃ ⁊ alias dicit Nō dabis sanctū tuū
supra.2.d videre corruptionē. Dauid em̄ in sua gn̄atiōe cū
amministrasset volūtati dei dormiuit ⁊ appositus
F est ad patres suos:⁊ vidit corruptionē. Quē vero
de⁹ suscitauit a mortuis:nō vidit corruptionē. No
tum igit̄ sit vobis viri fratres: qr per hūc vobis re
missio pctōꝝ annūciat̄ ab oīb⁹ quib⁹ nō potuistis
in lege moysi iustificari. In hoc oīs q̄ credit iusti=
ficat̄. Videte ḡ ne superueniat vobis qd̄ dictū est in
Abac.1.b pphetis. Videte cōtēptores ⁊ āmiramini ⁊ disp=
dimini.qr op⁹ operor ego in dieb⁹ vrīs: op⁹ qd̄ nō
creditis si quis enarrauerit vobis. Exeūtib⁹ autē
illis:rogabāt vt sequēti sabbato loquerent̄ sibi ver
ba hec. Cumq₃ dimissa esset synagoga:secuti sunt
multi iudeoꝝ ⁊ colentiū deū aduenaꝝ paulū et
barnabā q̄ loquētes suadebāt eis vt pmanerēt in
grā dei. Sequēti vero sabbato pene vniuersa ciui=
G tas cōuenit audire vbū dei. Videntes aūt turbas
iudei: repleti sunt zelo ⁊ cōtradicebāt his q̄ a pau
lo dicebant̄ blasphemātes. Tūc cōstāter paulus
⁊ barnabas dixerūt. Vobis oportebat primū loq̄
vbū dei:sed qm̄ repellitis illud ⁊ indignos vos iu
dicatis eterne vite:ecce cōuertimur ad gētes. Sic
Esaie.46.b em̄ p̄cepit nobis dn̄s. Posui te in lucē gētiū vt sis
in salutē vsq₃ ad extremū terre. Audiētes aūt gē=
tes gauise sunt:⁊ glorificabāt vbū dn̄i ⁊ crediderūt
quotq̄t erāt preordinati ad vitā eternā. Dissemina
batur autē vbū dn̄i p vniuersam regionē. Iudei
aūt cōcitauerūt mulieres religiosas ⁊ honestas ⁊
primos ciuitatis ⁊ excitauerūt psecutionē in pau=
mat.10.c. lum ⁊ barnabā:⁊ eiecerūt eos de finib⁹ suis. At il
mar.6.b. li excusso puluere pedū in eos venerūt iconiū. Di
Luce.9.a scipuli quoq₃ replebant̄ gaudio ⁊ spūsctō.

¶C.S. Ponit̄ apl'i p̄dicatio in iconio ⁊ alijs lo
cis ppinqs: atq₃ sanat̄ claudus et egredit̄ apl'is
ad cōfirmādū credētes in xp̄m. xiiij.

A Factū est aūt in iconio vt sil' introirent sy
nagogā iudeoꝝ ⁊ loquerent̄ ita vt cre=
deret iudeoꝝ ⁊ grecoꝝ copiosa multi=
tudo. Qui vero increduli fuerūt iudei: su
scitauerūt ⁊ ad iracūdiā cōcitauerūt aīas gentiū
aduersus fratres. Multo igit̄ tpe demorati sunt fi
ducialiter agētes in dn̄o:testimoniū phibēte ver=
bo grē sue:dāte signa ⁊ pdigia fieri p man⁹ eorū
Sup.6.c. Diuisa est aūt multitudo ciuitatis:⁊ quidā quidē
erāt cū iudeis:quidā vero cū apl'is. Cū aūt fact⁹ es=
set impet⁹ gentiliū ⁊ iudeoꝝ cū pricipibus suis vt
cōtumelijs afficerēt ⁊ lapidarēt eos: itelligentes
cōfugerūt ad ciuitates lycaonie lystrā ⁊ derben
⁊ vniuersam in circuitu regionē:⁊ ibi euāgelizan
tes erāt. Et cōmota est oīs multitudo in doctrina
eoꝝ:paul⁹ autē ⁊ barnabas morabantur lystris.
B Et q̄dā vir lystris infirm⁹ pedibus sedebat clau=
d⁹ ex vtero mrīs sue q̄ nūq₃ ābulauerat. Hic audi supra.3.a.⁊
uit paulū loquentē. Qui intuit⁹ eū ⁊ vidēs qr fidē 4.a.
haberet vt saluus fieret dixit magna voce Surge
sup pedes tuos rect⁹:⁊ exiliuit ⁊ ambulabat. Tur
be aūt cū vidissent qd̄ fecerat paul⁹:leuauerūt vo
cem suā lycaonice dicētes. Dij similes facti hoīb⁹
descēderūt ad nos. Et vocabant barnabā iouem.
Paulū vero mercuriū qm̄ ipse erat dux vbi. Sacer C
dos q̄z iouis q̄ erat an̄ ciuitatē:tauros ⁊ coronas
an̄ ianuas afferēs cū pplīs volebat sacrificare. qd̄
vbi audierūt apl'i barnabas ⁊ paul⁹ cōscissis tunicis
suis exilierūt in turbas:clamātes ⁊ dicentes. Viri
q̄d hec facitis? Et nos mortales sum⁹ similes vo=
bis hoīes:annūciātes vobis ab his vanis cōuer=
ti ad deū viuū q̄ fecit celū ⁊ terrā ⁊ mare ⁊ oīa que Ps.145.
in eis sunt:q̄ in preteritis gn̄ationib⁹ dimisit oēs Apo.14.b
gētes ingredi vias suas. Et quidē nō sine testimo infra.17.f.
nio semetipsū reliq̄t bn̄faciēs de celo dās pluuias
⁊ tēpora fructifera implēs cibo ⁊ leticia corda eo
rū. ⁊ hec dicētes vix sedauerūt turbas ne sibi im=
molarēt. Superuenerūt autē quidā ab antiochia
⁊ iconio iudei ⁊ psuasis turbis lapidātes paulum
traxerūt extra ciuitatē estimātes eū mortuū esse
Circūdātib⁹ aūt eū discipl'is:surgēs intrauit ciui D
tatē:⁊ postera die pfect⁹ est cū barnaba in derbē.
Cūq₃ euāgelizassent ciuitati illi ⁊ docuissent mul
tos:reuersi sunt lystrū ⁊ iconiā ⁊ antiochiā confir
mātes aīas discipuloꝝ exhortātesq₃ vt pmanerēt
in fide. ⁊ qm̄ p multas tribulatiōes oportet nos in
trare in regnū dei. Et cū cōstituissent illis p singu=
las ecclīas p̄sbyteros ⁊ orassent cū ieiunationib⁹
cōmēdauerūt eos dn̄o in quē crediderūt. Trāse
untesq₃ pisidiā venerūt in pāphiliam ⁊ loquētes
vbū dn̄i in pergen descēderūt in italiā ⁊ inde na=
uigauerūt antiochiam vnde erāt traditi grē dei in
op⁹ qd̄ cōpleuerūt. Cū aūt venissent ⁊ cōgregassēt
ecclīā:retulerūt quāta fecisset de⁹ cū illis:⁊ qr ape
ruisset gētib⁹ ostiū fidei. Morati sunt aūt tēp⁹ nō
modicū cū discipulis.

¶C.S. Per accessum aplōꝝ in hierl'm questio
de legaliū obseruatiōe pponit̄ ac soluit̄:atq₃ pu=
blicatione demādat̄:ac separat̄ barnabas a pau
lo ⁊ syle cōiungit̄. xv.

Et q̄dā descēdētes de iudea docebant A
fratres. qr nisi circūcidamini s'm morē Gala.5.a
moysi nō potestis saluari. Facta ḡ sedi=
tione nō minima paulo ⁊ barnabe aduer
sus illos statuerūt vt ascēderēt paul⁹ ⁊ barnabas
⁊ quidā alij ex alijs ad apl'os ⁊ p̄sbyteros in hie=
rusalē sup hac q̄stiōe. Illi ḡ deducti ab ecclīa per=
trāsibant phenicē ⁊ samariā narrātes cōuersatio=
nem gētiū. ⁊ faciebāt gaudiū magnū omib⁹ fratri
bus. Cū aūt venissent hierosolymā suscepti sunt
ab ecclīa ⁊ ab apl'is ⁊ seniorib⁹ annūciātes quan
ta de⁹ fecisset cū illis. Surrexerūt autē quidā de B
heresi phariseoꝝ q̄ crediderūt dicētes qr oportet
circūcidi eos. p̄cipere q₃ seruare legē moysi. Cō
uenerūtq₃ apl'i ⁊ seniores videre de vbo hoc. Cū
aūt magna cōquisitio fieret:surgēs petr⁹ dixit ad
eos. Viri frēs vos scitis qm̄ ab antiq̄s dieb⁹ deus
in nobis elegit p os meū audire gētes vbū euan
gelij ⁊ credere. Et q̄ nouit corda deus: testimoni
um phibuit dās illis spm̄ sanctū sicut ⁊ nobis ⁊ ni

chil discreuit inter nos et illos fide purificans cor
C da eorum. Nunc ergo quid tentatis deum imponere iugum sup
ceruices discipulorum quod neque nos neque patres nostri
portare potuimus: sed per gratiam domini iesu christi credimus
saluari quemadmodum et illi. Tacuit autem omnis multitu
do et audiebant barnabam et paulum narrantes quanta
deus fecisset signa et prodigia in gentibus per eos. Et post
quam tacuerunt respondit iacobus dicens. Viri fratres audite
me. Symon narrauit quemadmodum primum deus visi
amos.9.c. tauit sumere ex gentibus populum nomini suo. Et huic con
cordant verba prophetarum sicut scriptum est. Post hec
reuertar et reedificabo tabernaculum dauid quod de
D cidit: et diruta eius reedificabo et erigam illud: vt requi
rant ceteri hominum dominum: et omnes gentes super quas inuoca
tum est nomen meum dicit dominus faciens hec. Notum a se
culo est domino opus suum. Propter quod ego iudico non inqui
etari eos qui ex gentibus conuertuntur ad deum: sed scri
bere ad eos vt abstineant se a contaminationibus si
mulachrorum: et fornicatione et suffocatis et sanguine.
supra.13.d. Moyses enim a temporibus antiquis habet in singulis ciui
tatibus qui eum predicent in synagogis: vbi per omne sab
batum legitur. Tunc placuit apostolis et senioribus cum omni
ecclesia eligere viros ex eis: et mittere antiochiam cum
paulo et barnaba: iudam qui cognominabatur barsa
bas et sylam viros primos in fratribus: scribentes per
E manus eorum. Apostoli et seniores fratres his qui sunt an
tiochie et syrie et cilicie fratribus ex gentibus salutem. Quoniam
audiuimus: quia quidam ex nobis exeuntes turbauerunt
vos verbis euertentes animas vestras. quibus non mandaui
mus: placuit nobis collectis in vnum eligere viros:
et mittere ad vos cum charissimis nostris barnaba et
paulo: hominibus qui tradiderunt animas suas pro nomine domini no
stri iesu christi. Misimus ergo iudam et sylam: qui et ipsi vobis
verbis referent eadem. Visum est enim spiritui sancto et nobis
nichil vltra imponere vobis oneris quam hec neces
saria: vt abstineatis vos ab immolatis simulachro
rum et sanguine et suffocato et fornicatione a quibus
F custodientes vos bene agetis. Valete. Illi ergo dimissi
descenderunt antiochiam: et congregata multitudine
tradiderunt epistolam. Quam cum legissent gauisi sunt
super consolatione. Iudas autem et sylas et ipsi cum essent
prophete verbo plurimo consolati sunt fratres: et con
firmauerunt. Facto autem ibi aliquanto tempore: dimissi
sunt cum pace a fratribus ad eos qui miserant illos.
Visum est autem syle ibi remanere: iudas autem
solus abijt hierusalem. Paulus autem et barnabas
demorabantur antiochie docentes et euangelizan
tes cum alijs pluribus verbum domini. Post aliquot autem
G dies dixit ad barnabam paulus. Reuertentes visi
temus fratres per vniuersas ciuitates in quibus predica
uimus verbum domini quomodo se habeant. Barnabas autem vole
bat secum assumere et iohannem qui cognominabatur
supra.13.a. marcus. Paulus autem rogabat eum: vt qui discessisset
ab eis de pamphilia et non isset cum eis in opus non de
bere recipi. Facta est autem dissensio ita vt discede
rent ab inuicem. et barnabas quidem assumpto marco
nauigaret cyprum. Paulus vero electo syla profectus
est: traditus gratie dei a fratribus. Perambulabat autem
syriam et ciliciam confirmans ecclesias: precipiens custodi
re precepta apostolorum et seniorum.

C.C.S. Paulus iunctus timotheo predicat in mace
donia in ciuitate philippi: et exinde oritur perse
cutio propter phitonissam a demonio liberatam qui
cesi mittuntur in carcerem et liberantur. xvi.

Peruenit autem in derben et lystram. Et ecce
discipulus quidam erat ibi nomine timotheus
filius mulieris vidue fidelis: patre gentili. A
Huic testimonium bonum reddebant qui in
lystris erant et iconio fratres. Hunc voluit paulus se
cum proficisci: et assumens circumcidit eum propter iude
os qui erant in illis locis. Sciebant enim omnes quod pater
eius erat gentilis. Cum autem pertransirent ciuitates tra
debant eis custodire dogmata que erant decreta ab
apostolis et senioribus que erant hierosolymis. Et ecclesie
quidem confirmabantur fide et abundabant numero quo
tidie. Transeuntes autem phrygiam et galacie regiones
vetati sunt a spiritu sancto loqui verbum dei in asia. Cum B
venissent autem in mysiam tentabant ire in bithiniam: et
non permisit eos spiritus iesu. Cum autem pertransissent mysiam
descenderunt troadem: et visio per noctem paulo ostensa est.
Vir macedo quidam erat stans et deprecans eum et dicens.
Transiens in macedoniam adiuua nos. Vt autem visum
vidit: statim quesiuimus proficisci in macedoniam cer
ti facti quod vocasset nos deus euangelizare eis. Naui
gantes autem a troade recto cursu venimus samothra
ciam: et sequenti die neapolim: et inde philippis: que
est prima partis macedonie ciuitas colonia. Era
mus autem in hac vrbe diebus aliquot consistentes. Die C
autem sabbatorum egressi sumus foras portam iuxta flu
men vbi videbatur oratio esse: et sedentes loquebamur
mulieribus que conuenerant: et quedam mulier nomine ly
dia purpuraria ciuitatis thiatirenorum colens de
um audiuit cuius dominus aperuit cor intendere his que
dicebantur a paulo. Cum autem baptizata esset et domus
eius: deprecata est: dicens. Si iudicastis me fidelem
domino esse: introite in domum meam et manete. et coegit
nos. Factum est autem euntibus nobis ad orationem pu
ellam quandam habentem spiritum phitonem obuiare nobis: que
questum magnum prestabat dominis suis diuinando. Hec
subsecuta paulum et nos clamabat: dicens. Isti ho
mines serui dei excelsi sunt qui annunciant vobis viam D
salutis. Hoc autem faciebat multis diebus. Dolens autem
paulus: et conuersus spiritui dixit. Precipio tibi in
nomine iesu christi exire ab ea. Et exijt eadem hora. Viden
tes autem domini eius quia exiuit spes questus eorum: appre
hendentes paulum et sylam perduxerunt in forum ad princi
pes et offerentes eos magistratibus dixerunt. Hi ho
mines conturbant ciuitatem nostram cum sint iudei: et an
nunciant morem quem non licet nobis suscipere neque fa
cere cum simus romani. Et cucurrit plebs aduersus
eos: et magistratus scissis tunicis eorum iusserunt eos
virgis cedi. Et cum multas plagas eis imposuissent E
miserunt eos in carcerem: precipientes custodi vt
diligenter custodiret eos. Qui cum tale preceptum acce
pisset misit eos in interiorem carcerem: et pedes eorum
strinxit ligno. Media autem nocte paulus et sylas ado
rantes laudabant deum et audiebant eos qui in custo
dia erant. Subito vero terremotus factus est magnus
ita vt mouerentur fundamenta carceris. Et statim
aperta sunt omnia hostia: et vniuersorum vincula so
luta sunt. Expergefactus autem custos carceris: et vi supra.5.d. et.12.a.
dens ianuas apertas carceris euaginato gladio
volebat se interficere estimans fugisse vinctos. Cla
mauit autem paulus voce magna dicens. Nichil tibi F
mali feceris. Vniuersi enim hic sumus. Petitoque lu
mine introgressus est: et tremefactus procidit paulo

⁊ syle ad pedes: ⁊ producēs eos foras ait Dñi: qd
me oportet facere vt saluus fiā? At illi dixerunt.
Crede in dñm iesum: ⁊ salu⁹eris tu ⁊ domus tua.
Et locuti sunt ei ꝟbuȝ dñi cū oībꝰ q erāt in domo
eiꝰ. Et tollēs eos in illa hora noctis lauit plagas
eoꝝ. Et baptizatus est ipse ⁊ oīs domꝰ eiꝰ ꝯtinuo
Cūqȝ ꝑduxisset eos in domū suā apposuit eis mē
sam ⁊ letatus est cū omni domo sua credens deo.
G Et cū dies factus esset miserūt magistratꝰ licto-
res dicētes. Dimitte hoīes illos. Nūciauit autem
custos carceris ꝟba hec paulo: qꝛ miserūt magi-
stratꝰ vt dimittamini. Nūc igit exeūtes ite in pa-
ce. Paulus aūt dixit eis. Cesos nos publice indē
natos hoīes romanos miserūt in carcerē: ⁊ nunc
occulte nos eijciūt. Nō ita: sed veniāt ⁊ ipi nos eij
ciant. Nūciauerūt aūt magistratibꝰ lictores ꝟba
hec. Timueruntqȝ audito ꝙ romani essent: ⁊ venien
tes depcati sunt eos: ⁊ educētes rogabāt vt egre
derent de vrbe. Exeūtes aūt de carcere: introiert
ad lydiā: ⁊ visis fratribꝰ cōsolati sunt eos ⁊ ꝓfecti
sunt.

C.S. Ponit pauli ꝑdicatio in thessalonica ac
beroe: interposita eiꝰ ꝑsecutione ⁊ peruenit athe
nas ꝑdicās ibi xp̄m. xvij.

A Cum aūt ꝑambulassent amphipolim et
appolonia venerūt thessalonicam: vbi
erat synagoga iudeoꝝ. Scđm ꝯsuetu-
dinē aūt paulꝰ introiuit ad eos: ⁊ ꝑ sab
Lu.24.g bata tria disserebat eis de scripturis adaperiēs et
insinuās: qꝛ xp̄m oportuit pati ⁊ resurgere a mor
tuis: ⁊ qꝛ hic est iesus xp̄s quē ego ānuncio vobis.
Et qdā ex eis crediderūt: ⁊ adiūcti sunt paulo ⁊ sy
le. ⁊ de colētibꝰ gentilibusqȝ multitudo magna: et
B mulieres nobiles nō pauce. zelantes aūt iudei as
sumētesqȝ de vulgo viros qsdā malos: ⁊ turba fa-
cta ꝯcitauerūt ciuitatē: ⁊ assistētes domui iasonis
qrebāt eos ꝑducere in ppl̄m. Et cū nō inuenissēt
eos trahebāt iasonē: ⁊ qsdā frēs ad pricipes ciui-
tatis clamātes: qm hi q vrbē cōcitāt: ⁊ huc venert
qs suscepit iason: ⁊ hi omēs cōtra decreta cesaris
Ioha.18.g faciūt: regē aliū dicētes esse iesum. Cōcitauerūt
aūt plebē ⁊ pricipes ciuitatis audiētes hec. Et ac
cepta satisfactiōe a iasone ⁊ a ceteris: dimiserunt
eos. Frēs ꝟo cōfestim ꝑ noctē dimisert paulum ⁊
sylā in beroā. Qui cū venissent in synagogā iude
C orū introiert. Hi aūt erant nobiliores eoꝝ q sunt
thessalonice q suscepert ꝟbū cū oī auiditate: quo
tidie scrutātes scripturas: si hec ita se haberēt Et
multi qdē crediderūt ex eis: ⁊ mulierū gētiliū ho
nestaꝝ: ⁊ viri nō pauci Cū aūt cognouissēt in thes
salonica iudei; qꝛ ⁊ beroe predicatuȝ est a paulo
ꝟbū dei: venerūt ⁊ illuc commouētes et turbātes
multitudinē Staticꝗ tūc paulū dimiserūt fratres
vt iret vsqȝ ad mare. Sylas aūt ⁊ timotheꝰ remā-
D serūt ibi. Qui autē deducebāt paulū: ꝑduxerunt
eū vsqȝ ad athenas ⁊ accepto mādato ab eo ad sy
lam ⁊ thimotheū vt qȝ celeriter venirēt ad illū ꝓ-
fecti sunt. Paulꝰ aūt cuȝ athenis eos expectaret:
incitabat spūs eiꝰ in ipo vidēs idolatrie deditaȝ
ciuitatē. Disputabat igit in synagoga cū iudeis ⁊
colētibꝰ: ⁊ in foro ꝑ oēs dies ad eos q audierant.
Quidam aūt epicurei ⁊ stoici philozophi dissere
bāt cū eo: ⁊ quidā dicebāt. Quid vult seminiuer-
bius hic dicere? Alij ꝟo nouoꝝ demonioꝝ vide
tur annūciator esse: qꝛ iesuȝ ⁊ resurrectionē annū
ciabat eis. Et apprehēsum eū ad ariogagum du-
xert dicentes. Possumꝰ scire q est hec noua q a te E
dicit doctrina? Noua em̄ quedā infers auribꝰ no
stris. Volumꝰ ḡ scire qdnā velint hec esse. Atheni
enses aūt omēs ⁊ aduene hospites ad nihil aliud
vacabant nisi aut dicere aut audire aliquid noui
Stās aūt paulꝰ in medio ariopagi ait. Viri athe
nienses ꝑ oīa quasi supstitiosos vos video. Prete
riens em̄ ⁊ vidēs simulachra vr̄a: inueni ⁊ araȝ in
q scriptū erat. Ignoto deo. Qđ ḡ ignorātes coli-
tis: hoc ego ānūcio vobis. Deꝰ qui fecit mūdum ⁊ F
oīa q in eo sunt: hic celi ⁊ terre cū sit dñs: nō in ma supra.4.e.
nufactis tēplis habitat: nec manibꝰ hūanis colit
indigēs aliq: cū ipe det oībus vitā ⁊ inspirationē
⁊ oīa: fecitqȝ ex vno oē genꝰ hoīm inhabitare suꝑ
vniuersam faciem terre: definiēs statuta tēpora ⁊
terminos habitatōis eoꝝ: qrere deū si forte attre
ctent eū aut inueniāt: qȝuis nō lōge sit ab vnoqȝ
nr̄m. In ipo eī viuimꝰ ⁊ mouemur ⁊ sumꝰ: sicut ⁊ q
dā vr̄oꝝ poetaꝝ dixert. Ipiꝰ em̄ ⁊ genꝰ sumꝰ. Ge
nus ergo cū simꝰ dei: nō debemꝰ estimare auro
⁊ argēto aut lapidi sculpture artis ⁊ cogitatiōis
hoīs diuinū esse simile. Et tēpora quidē huiꝰ igno G
rantie despiciēs deꝰ nūc annūciat hoībꝰ vt omēs
vbiqȝ penitētiā agant eo ꝙ statuit diē in q iudica
turꝰ est orbē in eqtate in viro in q statuit: fidē pre
bens oībꝰ suscitās eū a mortuis. Cū audissent au
tem resurrectōem mortuoꝝ: quidā quidē irride-
bant qdā ꝟo dixerūt. Audiamꝰ te de hoc iterum.
Sic paulus exiuit de medio eoꝝ. Quidā ꝟo viri
adherētes ei: crediderūt. in quibꝰ ⁊ dionysius ari
opagita ⁊ mulier noīe damaris: ⁊ alij cū eis.

C.S. Pauli ꝑdicatio in corītho ponit cū insur
rectōe aduersarioꝝ. atqȝ in aduētu eiꝰ in ephеso
⁊ adiūgit de appoline. xviij

Post hec egressus ab athenis venit cori A
thū: ⁊ inueniēs quēdā iudeū noīe aqui
lam pōticum genere q nuꝑ venerat ab
ytalia ⁊ priscilā vxorē eiꝰ eo ꝙ ꝑcepisset
claudiꝰ discedere oēs iudeos a roma accessit ad
eos: ⁊ qꝛ eiusdē erat artis: manebat apđ eos ⁊ ope
rabatur. Erāt aūt scenofactorie artis. Et dispu-
tabat in synagoga ꝑ oē sabbatum: interponēs no
men dñi iesu. suadebatqȝ iudeis ⁊ grecis. Cuȝ ve- B
nissent aūt de macedonia sylas ⁊ thimotheꝰ: insta
bat ꝟbo paulus testificās iudeis esse xp̄m iesum
Cōtradicētibꝰ āt eis ⁊ blasphemātibꝰ: excutiēs ve
stimēta sua dixit ad eos Sāguis vester suꝑ caput
vr̄m. Mūdꝰ ego ex hoc ad gētes vadā Et migrās
inde intrauit in domū cuiusdā noīe titi iusti colē-
tis deū cuiꝰ domꝰ erat cōiūcta synagoge Cryspꝰ C
aūt archisynagogꝰ credidit dño cuȝ omni domo Ioha.4.g
sua: ⁊ multi corinthioꝝ audiētes credebant ⁊ ba
ptisabant. Dixit aūt dñs nocte ꝑ visioneȝ paulo.
Noli timere: sed loquere ⁊ ne taceas Propter qđ
ego sum tecum ⁊ nemo apponet tibi vt noceat te.
qm ppl̄s est mihi multꝰ in hac ciuitate. Sedit au-
tem ibi ānū ⁊ sex mēses: docēs apđ eos ꝟbum dei D
Gallione aūt ꝓcōsule achaie insurrexert vno aīo
iudei in paulū ⁊ adduxert eū ad tribunal dicētes
qꝛ cōtra legē hic ꝑsuadet hoībꝰ colere deū. Inci-

piente aūt paulo aperire os dixit gallio ad iude-
os. Siquidē esset iniquū aliquid aut facin' pessi-
mū o viri iudei: recte vos sustinerē. si vo q̄stiones
sunt de vbo et noīb' legis vr̄e: vos ipsi videritis Iu
dex ego hoꝝ nolo esse: et minauit eos a tribunali.
Apphēdētes aūt oēs sosthenē pricipē synagoge
pcutiebāt eū añ tribunal et nihil eoꝝ gallioni cure
E erat. Paul' vo cū adhuc sustinuisset dies multos
fratrib' valefaciēs nauigauit in syriā: et cū eo pri-
scilla et aq̄la q̄ sibi totōderat in cēchris caput. Ha
bebat eñ votū. Deuenitq̄ ephesum et illos ibi re-
liquit. Ipe vo ingressus synagogā disputabat cū
iudeis. Rogātib' aūt eis vt ampliori tēpore mane
ret nō cōsensit sed valefaciēs et dicēs iterū reuer
F tar ad vos deo volēte. pfect' est ab epheso. Et de
scēdēs cesareā ascēdit et salutauit ecclīā et descen-
dit antiochiā. Et facto ibi aliquāto tēpore pfect'
est pambulās ex ordine galaciā regionem et phry
giam: ꝯfirmās oēs discipl'os. Iude' aūt quidā ap
pollo noīe: alexādrin' genere vir eloquēs deuēit
ephesum potēs in scripturis. Hic erat edoct' viā
dñi: et feruēs spū loquebaṫ: et docebat diligēter ea
G q̄ sunt iesu sciēs tm̄ baptisma iohānis. Hic ḡ cepit
fiducialiter agere in synagoga. Quē cū audissēt
priscilla et aq̄la assumpserūt eū et diligēti' exposue
rūt ei viā dñi. Cū aūt vellet ire achaiaꝫ: exhortati
frēs scripserūt discipl'is vt susciperēt eū. Qui cū ve
nisset cōtulit multū his q̄ crediderunt. Vehemen
ter eñ iudeos reuincebat publice ostēdēs p scri-
pturas esse xp̄m iesum.

CC.S. Predicat paul' in reditu ei' ad ephesuꝫ
de v̄itate baptismi et euāgelij. Et describiṫ inspi-
ratio regressus ei' in hierl'm cum cedatione ppl'i
ephesiorum. xix.

A Factū est aūt cū apollo esset corinthi: vt
paul' pagratis superiorib' partib' ve-
niret ephesum et inueniret q̄sdā discipu
los. Dixitq̄ ad eos. Si spm̄ scīm acce-
pistis credētes? At illi dixerūt ad eum Sed neq̄ si
spūsanct' est audiuim'. Ille vo ait. In q̄ ḡ bapti
supra.1.a. et.11.b. zati estis? Qui dixerūt: in iohānis baptismate Di-
xit aūt paul'. Iohēs baptizauit baptismo penitē
tie populū dicēs: in eū q̄ ventur' esset post ip̄m vt
crederēt: hoc est in iesum. His auditis baptizati
supra.2.c 4.f. sunt in noīe dñi iesu. Et cū imposuisset illis man'
paulus: venit spūs sanctus sup eos et loquebanṫ
linguis et pphetabāt. Erāt aūt oēs viri fere duo-
B decim. Introgressus aūt synagogā cum fiducia
loquebaṫ p tres mēses disputās et suadens de re
gno dei. Cū aūt q̄daꝫ indurarenṫ et nō crederent
maledicētes viā dñi corā multitudine discedens
ab eis segregauit discipl'os quotidie disputās in
schola tyrāni cuiusdā. Hoc aūt factū est p biēniū
ita vt oēs q̄ habitabāt in asia audirēt vbū dñi iu-
dei atq̄ gētiles. Virtutesq̄ nō modicas quaslibet
faciebat de' p manū pauli: ita vt etiā super lāgui
dos deferrenṫ a corpore ei' sudaria et semicinctia
et recedebāt ab eis lāguores et spūs nequam egre
C diebanṫ. Tētauerūt aūt q̄dā et de circueuntibus
iudeis exorcistis inuocare sup eos q̄ habebāt spi
ritus malos nomē dñi iesu dicētes Adiuro vos p
iesum quē paul' predicat. Erāt aūt cuiusdā iudei
noīe scene pricipis sacerdotū septē filij qui hoc fa

ciebāt. Rn̄dēs aūt spūs nequā dixit eis Iesuꝫ no
ui et paulū scio. Vos āt q̄ estis? Et insiliēs hō in eos
in q̄ erat demoniū pessimū et dñat' amboꝝ inua-
luit cōtra eos: ita vt nudi et vulnerati effugerenṫ
de domo illa. Hoc aūt notū factū est oīb' iudeis
atq̄ gentilib' q̄ habitabāt ephesi. et cecidit timor
sup oēs illos et magnificabaṫ nomē dñi iesu. Mul D
tiq̄ credētiū veniebāt cōfitētes et annūciātes ac-
tus suos. Multi aūt ex eis q̄ fuerant curiosa secta
ti: ꝯtulerūt libros et cōbusserūt eos corā oīb': et cō
putatis precijs illoꝝ inuenerūt pecuniā denario
rum q̄nquaginta miliū. Ita fortiter crescebat ver
bum dei et cōfirmabaṫ. His aūt expletis pposuit
paul' in spū trāsita macedonia et achaia ire hiero
solymā dicēs. qm̄ postq̄ fuero ibi oportet me et ro
mā videre. Mittēs aūt in macedoniā duos ex mi
nistrantib' sibi timotheū et erastū: ip̄e remāsit ad
tp̄s in asia. Facta est aūt illo tp̄e turbatio non mi-
nima de via dñi. Demetri' eñ q̄dā noīe argenta- E
rius faciēs edes argēteas dyane prestabat artifi
cib' nō modicū questum q̄s cōuocās et eos q̄ eius
modi erāt opifices dixit. Viri scitis q: de hoc arti
ficio est nobis acq̄sitio et videtis et auditis q: non
solū ephesi sed pene toti' asie paulus hic suadens
auertit multā turbā dicēs. qm̄ nō sunt dij q̄ mani
bus fiūt. Nō solū aūt hec periclitabiṫ nobis pars
in redargutionē venire: sed et magne dyane tem-
pluꝫ in nichilū reputabiṫ: et destrui incipiet male F
stas ei' quā tota asia et orbis colit. His auditis re
pleti sunt ira et exclamauerūt dicētes. Magna dya infra eodē
na ephesioꝝ. Et impleta est ciuitas tota cōfusio-
ne: et impetū fecerūt vno aio in theatrū rapto gayo et
aristarcho macedonib' comitibus pauli. Paulo
aūt volēte intrare in ppl'm nō pmiserūt discipuli
Quidā aūt et de asie pricipib' qui erāt amici eius
miserūt ad eū rogātes ne se daret in theatruꝫ. Alij
aūt aliud clamabāt. Erat eñ ecclīa cōfusa et plu-
res nesciebāt qua ex causa cōuenissent. De turba
aūt detraxerūt alexādrū ppellētib' eum iudeis.
Alexāder aūt manu silētio postulato volebat red
dere rationē ppl'o. Quē vt cognouerūt iudeū eē
vox facta est vna oīm quasi p horas duas clamā-
tiū. Magna dyana ephesioꝝ. Et cū sedasseṫ scriba supra os.
turbas dixit. Viri ephesij q̄s ei est hoim q̄ nesciat G
ephesioꝝ ciuitatē cultricē esse magne dyane io-
uisq̄ plis? Cū ergo his cōtradici nō possit: opor-
tet vos sedatos esse et nichil temere agere. Addu
xistis eñ homies istos neq̄ sacrilegos neq̄ blas-
phemātes deā vr̄am. q si demetri' et q̄ cū eo sunt
artifices habēt aduersus aliquē causam: cōuētus
forēses aguntṫ: et pcōsules sunt: accusent inuicem.
Siquid aūt alteri' rei q̄ritis in legittima ecclesia
poterit absolui. Nā et periclitamur argui seditio-
nis hodierne: cū null' obnoxi' sit de q̄ possumus
reddere rationē cōcursus isti'. Et cū hec dixisset
dimisit ecclesiam.

CC.S. Remotis insidijs iudeoꝝ poniṫ pcessus
pauli p viā ad hierl'm p diuersa loca in q̄b' p̄dica
uit xx.

Postq̄ aūt cessauit tumult' vocatis pau A
lus discipl'is et exhortatus eos vale di-
xit et pfect' est vt iret in macedoniā. Cū
aūt pambulasset ptes illas et exhortat'

eos fuisset multo ſmone: venit ad greciā vbi cum
fuisset menses tres: facte sunt illi insidie a iudeis
nauigaturo in syriā habuitqꝫ ꝯsiliū vt reuerteret
p macedoniā. Comitat⁹ est aūt eū sosipater pyr=
rhi beroensis: thessalonicensiū ꝟo aristarchus: et
secūdus ⁊ gaius derbe⁹ ⁊ timothe⁹: asiani ꝟo ty=
B chicus ⁊ trophim⁹. Hi cū pcessissent sustinuerunt
nos troade. nos ꝟo nauigauim⁹ post dies azymo
rum a philippis ⁊ venim⁹ ad eos troadē in dieb⁹
quinqꝫ: vbi demorati sum⁹ dieb⁹ septē. Una autē
sabbati cū cōuenissem⁹ ad frāgēdum panē paul⁹
disputabat cū eis pfectur⁹ in crastinū: protraxitqꝫ
sermonē vsqꝫ in mediā noctē. Erāt autē lampa
des copiose in cenaculo vbi eram⁹ cōgregati. Se
dens aūt qdam adolescens noie eutychus sup fe
nestrā cum mergeret somno graui disputāte diu
paulo duct⁹ somno cecidit de tertio cenaculo de=
orsum ⁊ sublat⁹ est mortu⁹ ad quē cū descendisset
C paul⁹ incubuit sup eū et cōplex⁹ dixit. Nolite tur=
3.Re.17.d. bari. Aia eñ ipi⁹ in ipso est. Ascēdens autē fran=
4.Re.4.f gensqꝫ panē ⁊ gustās: satisqꝫ allocut⁹ ē vsqꝫ in lucē
⁊ sic profectus est. Adduxerūt aūt puerū viuentē
⁊ consolati sunt nō minime. Nos aūt ascendētes
nauē nauigauim⁹ in asson inde suscepturi paulū
Sic eñ disposuerat: ipse p terrā iter factur⁹. Cū
aūt cōuenissemus in asson assumpto eo venimus
mytilenē. Et inde nauigātes sequēti die venim⁹
cōtra chiū ⁊ alia die applicuim⁹ samū: ⁊ sequenti
D die venim⁹ myletū. Proposuerat eñ paul⁹ trāsna
uigare ephesum: ne qua mora illi fieret in asia. Fe
stinabat eñ si possibile sibi esset vt diē pentecho=
sten faceret hierosolymis. A myleto aūt mittens
ephesum vocauit maiores natu eccl̃ie q̃ cū venis
sent ad eū ⁊ simꝉ essent dixit eis. Uos scitis a prīa
die q̃ ingressus sum in asiā qualiter vobiscū p oē
temp⁹ fuerim seruiēs dño cū omni humilitate et
lachrymis ⁊ tētationib⁹ que michi acciderunt ex
insidijs iudeoꝝ: quō nichil subtraxerim vobis vti
lium quominꝰ annūciarē vobis ⁊ docerē vos pu=
blice: ⁊ p domos: testificās iudeis atqꝫ gētib⁹ in
deū penitētiā ⁊ fidē in dñm nostrū iesum xp̃m. Et
E nunc ecce ego alligat⁹ spū vado in hierl̃m: q̃ in ea
ventura sunt michi ignorās nisi q spūssanctus per
oēs ciuitates michi ptestaꝉ dicēs: qm̃ vincula et
tribulationes hierosolymis me manēt. Sꝫ nichil
hoꝝ vereor: nec facio aīam meā p̃ciosiorē q̃ me.
dūmodo cōsūmē cursum meū et ministeriū verbi
qḋ accepi a dño iesu testificari euāgelium gratie
dei. Et nūc ecce ego scio q̃ ampli⁹ non videbitis
F faciē meā vos oēs p quos trāsiui p̃dicās regnum
3.Re.3.f. dei. Quapropter cōtestor vos hodierna die. quia
Dañ.13.e mūd⁹ sum a sanguine oim̃. Nō eñ subterfugi quo
minꝰ annūciarē oē ꝯsiliū dei vobis. Attēdite vobꝭ
et vniuerso gregi in q̃o vos spūssanct⁹ posuit epi
scopos regere ecclesiā dei quā acquisiuit sangui=
ne suo. Ego scio qm̃ intrabūt post discessionē me=
am lupi rapaces in vos: nō parcētes gregi. Et ex
vobisipsis exurgēt viri loquentes puersa vt addu
cant discipulos post se. Propter qḋ vigilate mē
ria retinētes: qm̃ p triēniū nocte ⁊ die non cessaui
G cū lachrymis monēs vnūquēqꝫ vr̃m. Et nūc com
mēdo vos deo ⁊ ꝟbo gr̃e ipi⁹ qui potēs est edifica
re et dare hereditatē in sctificatis oib⁹. Argētū ⁊
aurū aut vestē nulli⁹ cōcupiui sicut ipsi scitis: qm̃
ad ea q̃ michi op⁹ erāt ⁊ his q̃ mecū sunt ministra
uerūt man⁹ iste. Oia ostēdi vobis qm̃ sic laboran=
tes oportet suscipere infirmos: ac meminisse ꝟbi
dñi iesu: qm̃ ipe dixit. Beatius est magis dare q̃
accipere. Et cū hec dixisset: positis genib⁹ suis o=
rauit cū oib⁹ illis. Magn⁹ aūt flet⁹ fact⁹ est oim et
pcūbētes sup collū pauli: osculabanꝉ eū dolētes
maxime in ꝟbo qḋ dixerat: qm̃ ampli⁹ faciē ei⁹ nō
essent visuri. Et deducebāt eū ad nauē.

C.S. Poniꝉ aduentus pauli in thyro ⁊ cesa=
rea. ⁊ benigna eius receptio in hierl̃m a xp̃ianis
et a iudeis. interfectio pauli queritur ac ab eisdē
eripitur. xxi.

CUm aūt factū esset vt nauigaremus ab
A stracti ab eis: recto cursu venim⁹ choū
⁊ sequenti die rhodū: ⁊ inde patharam.
Et cū inuenissem⁹ nauē trāsfretantē in
phenicē: ascēdētes nauigauim⁹. Cū apparuisse
mus aūt cypro relinquētes eā ad sinistrā nauiga
uim⁹ in syriā ⁊ venim⁹ tyrū. Ibi eñ nauis exposi
tura erat onus. Inuētis aūt discipl̃is māsim⁹ ibi
dieb⁹ septē. Qui paulo dicebāt per spm̃: ne ascen
deret hierosolymā. Et expletis dieb⁹ pfecti iba=
mus: deducētib⁹ nos oib⁹ cū vxorib⁹ et filijs vsqꝫ
foras ciuitatē ⁊ positis genib⁹ in littore orauim⁹.
Et cū vale fecissem⁹ inuicē ascēdim⁹ nauē. illi aūt
redierunt ad sua. Nos ꝟo nauigatione expleta a B
tyro descēdim⁹ ptolomaidam et salutatis fratri=
bus mansim⁹ die vna apud illos. Alia autem die
profecti venimus cesaream. Et intrantes domū
philippi euangeliste qui erat vnus de septem mā
simus apud eū. Huic autem erant quattuor filie
virgines prophetantes. Et cum moraremur per supra.xi.d.
dies aliq̃t suꝑuenit quidā vir a iudea pꝓpheta no
mine agab⁹. Is cū venisset ad nos tulit zonā pau
li: ⁊ alligās sibi pedes ⁊ man⁹ dixit. Hec dicit spi=
ritussanct⁹. Uirū cui⁹ est zona hec sic alligabūt in C
hierl̃m iudei et tradēt in manus gentium. Quod
cum audissemus rogabamus nos: et qui loci illi⁹
erāt ne ascenderet hierosolymā. Tūc r̄ndit pau=
lus ⁊ dixit. Quid facitis flētes ⁊ affligētes cor me
um? Ego autē nō solū alligari: sed ⁊ mori in hieru
salem parat⁹ sum ppter nomē dñi iesu. ⁊ cū ei sua
dere nō possem⁹ quieuim⁹ dicētes. Dñi voluntas
fiat. Post dies aūt istos p̃parati ascēdebamus in
hierusalē. Uenerūt aūt quidā ex discipl̃is a cesarea
nobiscū: adducētes secū apud quē hospitaremur
iasonē quendam cyprium antiquū discipulū. Et
cū venissem⁹ hierosolymā: libēter exceperūt nos
fratres. Sequēti aūt die introibat paul⁹ nobiscū
ad iacobū oēsqꝫ collecti sunt seniores. Quos cū D
salutasset narrabat per singula que deus fecisset
in gentib⁹ p ministeriū illi⁹. At illi cum audissent
magnificabant deum: dixeruntqꝫ ei. Uides frater
quot millia sunt in iudeis qui crediderunt: et oēs
emulatores sunt legis. Audierunt autē de te q̃
discessionem doceas a moyse eorum qui per gen
tes sunt iudeorum: dicens non debere eos circun
cidere filios suos neqꝫ secundum consuetudinē
ingredi. Quid ergo est? Utiqꝫ oportet conuenire
multitudinem. Audiēt enim te superuenisse. Hoc
ergo fac quod tibi dicimus. Sunt nobis viri quat

tuor votū habentes super se. His assumptis sctifi
cate cū illis: ꝛ impēde in illis vt radāt capita ꝛ sci
ent oēs q꜠ q̄ de te audierūt falsa sunt sed ābulas ꝛ
E ipse custodiens legē. De his autē qui crediderūt
ex gētibꝰ nos scripsimꝰ indicātes: vt abstineāt se
ab idolis immolato ꝛ sanguine ꝛ suffocato ꝛ forni
catione. Tunc paulꝰ assumptis viris postera die
purificatus cū illis intrauit in tēplū annūciās ex
pletionē dierū purificationis donec offerret pro
vnoquoq꜠ eoꝝ oblatio. Dū aūt septē dies cōsumma
rentur hi qui de asia erāt iudei cū vidissent euz in
tēplo concitauerūt oēm pplm ꝛ iniecerunt ei ma
nus clamātes. Viri israelite adiuuate. Hic est hō
q̄ aduersus pplm ꝛ legē ꝛ locū hunc oēs vbiq꜠ do
cens insuper ꝛ gētiles induxit in templū ꝛ viola-
F uit sanctū locū istū. Viderāt enī trophinū ephesū
in ciuitate cū ipso: quē estimauerūt qm̄ in templū
introduxisset paulꝰ. Cōmotaq꜠ est ciuitas tota: ꝛ
facta est cōcursio ppli. Et apprehēdentes paulū
trahebant eū extra templū ꝛ statim clause sunt ia
nue. Querētibus autē eū occidere: nūciatū est tri
buno cohortis: q꜠ tota cōfunditur hierlm. Qui sta-
tim assumptis militibꝰ ꝛ cēturionibꝰ decurrit ad
illos. Qui cū vidissent tribunū ꝛ milites: cessaue-
runt ꝑcutere paulū. Tūc accedēs tribunꝰ appre-
hendit eū ꝛ iussit eum alligari cathenis duabꝰ: ꝛ
īterrogabat q̄s esset: ꝛ q̄d fecisset? Alij aūt aliud
clamabāt in turba. Et cū non posset certū cogno
G scere pre tumultu: iussit duci eū in castra. Et cum
venisset ad gradꝰ: cōtigit vt portaret a militibus
ꝓpter vim popli. Seq̄bat enī multitudo ppli cla
mans: tolle eū. Et cū cepisset induci in castra: pau
lus dixit tribuno. Si licet mihi loqui aliq̄d ad te.
Qui dixit ei grece: nosti. Nōne tu es egyptius q̄
ante hos dies tumultū cōcitasti: ꝛ eduxisti in de-
sertū quattuor millia viroꝝ siccarioꝝ? Et dixit ad
euz paulꝰ. Ego hō sum q̄dē iudeꝰ a tharso cilitie:
nō ignote ciuitatis municeps. Rogo aūt te ꝑmit
te michi loqui ad pplm. Et cū ille ꝑmisisset paulꝰ
stans in gradibꝰ annuit manu ad plebē: ꝛ magno
silentio facto: allocutꝰ est lingua hebrea dicēs.
¶ C. S. Alloquitur paulꝰ ppl'z iudaicū de sua apd
iudeos cōuersatione ac cōuersione ad xp̄m cum
visione sibi facta apud damascū qui a iudeis cesꝰ
dicit se fore romanū. xxij.

A Viri fratres ꝛ patres audite quā ad vos
nūc reddo rationē. Cū audissent autē
q꜠ hebrea lingua loquitur ad illos magis
ꝓstiterūt silentiū. Et dixit. Ego sum vir
iudeꝰ natꝰ tharso cilitie: nutritꝰ autē in ista ciuita
te secus pedes gamalielis eruditꝰ iuxta veritatē
supra.8.a. paterne legis: emulator legis sicut ꝛ vos oēs estis
et.9.a. hodie qui hanc viam persecutus sum vsq꜠ ad mor
tem alligās ꝛ tradēs in custodias viros ac mulie
res sicut princeps sacerdotū mihi testimoniū red
dit ꝛ oēs maiores natu: a quibꝰ ꝛ eplas accipiēs
ad fratres damascū ꝑgebā vt adducerē inde vin
B ctos in hierlm vt punirentur. Factū est aūt eūte me
ꝛ appropinquante damasco media die: subito de
celo circūfulsit me lux copiosa. ꝛ decidens in ter-
supra.9.a ram audiui vocē dicētē mihi. Saule saule q̄d me
.co.15.b. persequeris? Ego aūt respōdi. Quis es dn̄e? Di
Gala.1.c. xitq꜠ ad me. Ego sum iesus nazarenus quē tu per

sequeris. Et qui mecū erant lumen quidē viderūt
vocē aūt eiꝰ nō audierūt qui loquebatur mecuz. Et
dixi. Quid faciā dn̄e? Dn̄s aūt dixit ad me. Sur- C
gēs vade damascuz ꝛ ibi tibi dicetur de oībꝰ que te
oporteat facere. Et cū nō viderē pre claritate lu-
minis illiꝰ ad manū deductꝰ a comitibus veni da
mascum. Ananias autē q̄dam vir s̄m legem testi
monium habēs ab oībus cohabitantibus iudeis
veniens ad me ꝛ stans dixit michi. Saule frater
respice. Et ego eadem hora respexi in euz. At ille D
dixit. Deus patrū nostroꝝ preordinauit te: vt co
gnosceres voluntatem eius et videres iustum: et
audires vocem ex ore eius. q꜠ eris testis illius ad
omnes homines eorum que vidisti et audisti. Et
nūc q̄d moraris? Exurge ꝛ baptizare ꝛ ablue pec
cata tua inuocato nōīe ipsius. Factum est autem
reuertenti michi in hierusalē ꝛ oranti in templo:
fieri me in stupore mentis et videre illū dicentem
michi. Festina ꝛ exi velociter ex hierusalē: qm̄ nō
recipient testimoniū tuū de me. Et ego dixi. Dn̄e E
ipsi sciūt q꜠ ego erā cōcludēs in carcere ꝛ cedens
per synagogas eos qui credebant in te. Et cū fun
deretur sanguis stephani testis tui: ego astabā ꝛ cō supra.7.g.
sentiebā ꝛ custodiebā vestimēta interficientium
illū. Et dixit ad me. Vade: qm̄ ego in nationes lō-
ge mittā te. Audiebāt aūt eū vsq꜠ ad hoc v̄bū ꝛ le
uauerūt vocē suā dicētes. Tolle de terra huiusce
modi. Nō enī fas est eū viuere. Vociferātibꝰ autē F
eis ꝛ proiicientibꝰ vestimēta sua ꝛ puluerē iactan
tibus in aerē iussit tribunꝰ induci eum in castra ꝛ
flagellis cedi ꝛ torqueri eū: vt sciret ꝓpter quam
causam sic acclamarent ei. Et cum astrinxisset eū
lōris astāti sibi centurioni paulꝰ dixit. Si hoīem
romanū ꝛ indēnatū licet vobis flagellare. quo au
dito centurio accessit ad tribunū ꝛ nūciauit ei di-
cens. Quid acturus es? Hic enī hō ciuis romanꝰ
est. Accedēs aūt tribunꝰ dixit illi. Dic michi si tu G
romanꝰ es. At ille dixit. Etiā. Et rn̄dit tribunus
Ego multa summa ciuilitatē hanc consecutꝰ sum
Et paulus ait. Ego aūt ꝛ natus suz. Protinꝰ ergo
discesserunt ab illo qui eum torturi erant. Tribu-
nus quoq꜠ timuit postq̄ resciuit q꜠ ciuis romanꝰ
esset ꝛ quia alligasset eum. Postera autem die vo
lens scire diligentius qua ex causa accusaretur a
iudeis soluit eum et iussit sacerdotes conuenire ꝛ
omne consilium et producens paulum statuit in-
ter illos.
¶ C. S. Tribunꝰ vocat pauli accusatores inter
q̄s dissensio ꝓcuratur: ac oritur cōtra paulū noua ma
chinatio atq꜠ eisdē frustratio. xxiij.

Atendens autem in consilium paulus A
ait. Viri fratres ego omni conscientia
bona conuersatus sum ante deum vsq꜠
in hodiernum diem. Princeps autem
sacerdotum ananias precepit astātibus sibi per-
cutere os eiꝰ. Tūc paulꝰ dixit ad eū. Percutiet te
deꝰ paries dealbate. Et tu sedens iudicas me se-
cundum legem: ꝛ contra legem iubes me percuti
Et qui astabant dixerunt. Summū sacerdotē dei
maledicis. Dixit autem paulus. Nesciebā frēs q꜠
princeps est sacerdotū. Scriptū est enī. Principē Exo.22.b.
ppli tui nō maledices. Sciēs autem paulꝰ q꜠ vna B
pars esset saduceoꝝ ꝛ altera phariseoꝝ exclama

phillip.3.a. uit in cōsilio. Uiri fres ego pharise⁹ sum fili⁹ pha
riseoꝝ. De spe ⁊ resurrectiōe mortuoꝝ ego iudi-
cor: ⁊ cū hec dixisset factā est dissentio īter phariseos
Mat.22.c. ⁊ saduceos ⁊ soluta est multitudo. Saducei āt di
cūt nō esse resurrectōez mortuoꝝ neqꝫ āgeluz ne
qꝫ spm̄. pharisei āt vtraqꝫ ꝯfitenṫ. Fact⁹ est āt cla
mor magn⁹: ⁊ exurgētes qdam phariseoꝝ pugna
C bāt dicētes. Nihil mali īuenim⁹ in hoie isto. Quid
si spūs locut⁹ est ei aut āgel⁹? Et cū magna dissen
sio factā esset timēs tribun⁹ ne discerpereṫ paul⁹ ab
ipsis iussit milites descēdere: ⁊ rape eū de medio
infra.27.d eoꝝ ac deducere eū in castra. Seqnti autē nocte
assistens ei dn̄s ait. Cōstās esto. Sicut ei testifica
t⁹ es de me in hirl'm: sic te optet ⁊ rome testificari.
Factā āt die collegerūt se qdā ex iudeis ⁊ deuouerūt
se dicētes neqꝫ māducaturos neqꝫ bibituros do-
D nec occiderēt paulū. Erāt āt plusqꝫ qdragita viri
q hāc ꝯiurationē fecerāt q accesserūt ad pricipē sa
cerdotū ⁊ seniores: ⁊ dixerūt. Deuotiōe deuouim⁹
nos nihil gustaturos donec occidam⁹ paulū. Nūc
ergo vos notū facite tribuno cū cōcilio: vt pducat il-
lū ad vos tanqꝫ aliqd certi⁹ cogniturī de eo. Nos
ꝟo priusqꝫ appropiet parati sum⁹ īterficere illuz.
Qd cū audisset fili⁹ sororis pauli īsidias venit ⁊ īra
uit ī castra nūciauitqꝫ paulo. Uocās aūt paul⁹ ad
se vnū ex cēturionib⁹ ait. adolescētem hūc adduc
ad tribunū: hꝫ ei aliqd indicare illi. Et ille qdē as-
sumens eū duxit ad tribunū ⁊ ait. Uinct⁹ paulus
rogauit me hūc adolescentē pducere ad te hn̄tez
E aliqd loqꝫ tibi. Apphendēs aūt tribun⁹ manū illi⁹
secessit cū eo seorsuz: ⁊ īterrogauit illū: quid est qd
habes īdicare mihi? Ille aūt dixit. iudeis ꝯuenit
rogare te vt crastina die pducas paulū in cōcilū
qsi aliqd certi⁹ inqsituri sint de illo: tu ꝟo ne credi
deris illis. Insidiāṫ ei ei ex eis viri āpli⁹ qꝫ qdra
gita q se deuouerūt nō māducare neqꝫ bibere do
nec īterficiāt eū ⁊ nūc parati sūt expectātes ꝓmis
sum tuū. Tribun⁹ igiṫ dimisit adolescentē pcipi-
ens ei ne cui loqreṫ qm̄ hec nota sibi fecisset. Et vo
F catis duob⁹ cēturionib⁹ dixit ill'. Parate milites
ducētos vt eāt vsqꝫ cesareā ⁊ eqtes septuagita et
lācearios ducētos a t'tia hora noctꝭ ⁊ iumēta ppa
rate vt īponētes paulū saluū pducerēt ad felicez
psidē. Timuit eī ne forte rapent eū iudei ⁊ occide
rēt ⁊ ipe postea calūniā sustineret: tāqꝫ acceptur⁹
pecuniā: scribēs ei eplam ꝯtinentez hec. Claudi⁹
lysias optio psidi felici salutē. Uiꝝ hūc ꝯphēsuz a
iudeis ⁊ icipientēint'fici ab eis supueniēs cū exer
citu eripui: cognito q: roman⁹ ē: volēsqꝫ scire cāz
G quā obijciebāt illi deduxi eū in ꝯsiliū eoꝝ. Quez
īueni accusari de qstionib⁹ legꝭ ipoꝝ: nihil ꝟo di-
gnū morte aut vincul' hn̄tem crimē. Et cū mihi pla
tū esset de īsidijs qs pauerāt illi misi eū ad te denū
ciās ⁊ accusatorib⁹ vt dicāt apd te. Uale. Milites
ꝟo fm pceptū sibi assumētes paulū duxerūt p no-
ctē in ātipatridez: ⁊ postera die dimissis eqtib⁹ vt
cū eo irēt: reuersi sunt ad castra. Qui cū venissent
cesareā ⁊ tradidissent eplaz psidi statuerūt ante il-
lū ⁊ paulū. Cū legisset aūt ⁊ īterrogasset de qua p
uincia esset: ⁊ cognoscens q: de cilicia: audiā te in
quit cum accusatores tui venerint. Iussitqꝫ in pto
rio herodis custodiri eum.

C. S. Accusaṫ paul⁹ apud cesareā: post cui⁹ re

sposionem differṫ sn̄ia iudicis. xxiiij.

Post quīqꝫ āt dies descēdit pricePS sac A
dotū ananias cū seniorib⁹ qbusdā ⁊ ter
tullo qdā oratore q adierūt psidē aduer
sus paulū. Et citato paulo: cepit accusa
re tertull⁹ dicēs. Cū ī multa pace agam⁹ p te: ⁊ mul
ta corrigāṫ p tuā ꝓuidentiā sp ⁊ vbiqꝫ suscipimus
optie felix cū oi graꝝ actiōe. Ne diuti⁹ āt te ꝓtra B
hā: oro breuit' audias nos ꝓ tua clemētia. Inueni
m⁹ hūc hoiez pestiferū ⁊ ꝯcitātē seditiōez oib⁹ iu-
deis ī vniuerso orbe ⁊ auctorē seditiōis secte naza
renoꝝ q etiā tēplū violare conat⁹ ē: quē ⁊ apphē-
suz voluim⁹ fm legē nostrā iudicare. Supueniēs C
āt tribun⁹ lysias cū vi magna eripuit eū de māib⁹
nr̄is iubēs accusatores ei⁹ ad te venire a q poterꝭ
ipse iudicās de oib⁹ istꝭ cognoscere de qb⁹ nos accu
sam⁹ eū. Adiecerūt āt ⁊ iudei dicētes: hec ita se hr̄e.
Rn̄dit āt paul⁹ annuēte sibi pside dicē. Ex multꝭ
ānis te eē iudicē gēti huic sciēs: bono aīo ꝓ me sa
tisfaciā: potes ei cognoscere q: nō pl⁹ sūt mihi di-
es qꝫ duodeci ex q ascēdi adorare ī hirl'm ⁊ neqꝫ ī
tēplo īuenerūt me cū aliqꝫ disputantē aut ꝯcursū fa
cientē turbe neqꝫ ī synagogꝭ neqꝫ in ciuitate neqꝫ p
bare psūt tibi de qb⁹ me nūc accusant. Cōfiteor āt D
hoc tibi qꝫ fm sectā quā dicūt heresim sic deseruio
prī ⁊ deo meo credēs oib⁹ q ī lege ⁊ pphetꝭ scripta
sūt spē hn̄s ī deū quā ⁊ hi ipsi expectāt resurrectō
nē futurā iustoꝝ ⁊ iniqꝝ. In hoc ⁊ ipse studeo sine
offendiculo ꝯsciaz hr̄e ad deū ⁊ ad hoies sp. Post
ānos āt plres elemosynas factur⁹ in gentē meā ve
ni. ⁊ oblatiōes ⁊ vota in qb⁹ īuenerūt me purificatū
in tēplo: nō cū turba neqꝫ cū tumultu. Et apphen E
derūt me clamātes ⁊ dicētes. Tolle īimicū nostrū.
Quidaz aūt ex asia iudei qs optebat apd te psto
esse ⁊ accusare si qd hērent aduersū me. aut hi ipi
dicāt si qd īuenerūt ī me iniqtatꝭ cū stem ī ꝯcilio: ni
si de vna hac solūmō voce q clamaui int' eos stās.
qm̄ de resurrectione mortuoꝝ ego iudicor hodie
a vobꝭ. Distulit āt illos felix certissime sciēs de via F
hac dicēs. Cū tribun⁹ lysias descēderit audiā vos
Iussitqꝫ centurioni custodire eū ⁊ hr̄e requiē nec
quēqꝫ d suis ꝓhibē ministrare ei. P⁹ aliqt āt dies ve
niēs felix cū drusilla vxore sua q erat iudea voca-
uit paulū ⁊ audiuit ab eo fidē q est ī xp̄ꝫ iesuz. Di- G
sputāte āt illo de iusticia ⁊ castitate ⁊ de iudicio fu
turo tremefact⁹ felix rn̄dit. Qd nūc attinet vade:
tpe āt optuno accersiā te: sil' ⁊ spās qꝫ pecūia ei da
reṫ a paulo: ꝓpt qd ⁊ freqnt' accersiēs eū: loqbaṫ cū
eo. Biēnio āt expleto accepit successorē felix por
tiū festū. volēs aūt graz pstare iudeis felix reliqt
paulū vinctū.

C. S. Accusaṫ paul⁹ apd festū: a q romā ꝓpter appellatōem īterpositā mittiṫ: ac
īdicat festus regi agrippe de paulo. xxv.

Festus ergo cū venisset ī ꝓuinciā p⁹ triduū ascē A
dit hierosolymā a cesarea. Adieruntqꝫ eū
pricipes sacerdotū ⁊ primi iudeoꝝ aduer
s⁹ paulū: ⁊ rogabāt eū postulātes grāz
aduers⁹ eū vt iubēt pduci eū ī hirl'z īsidias tēdētes
vt īt'ficerēt eū ī via. Fest⁹ āt rn̄dit suari qdē paulū
ī cesarea. se āt maturi⁹ ꝓfecturū: qui ergo in vobis ait
potētes sūt descēdētes sil' si qd est ī viro crimē ac
cusent eū. Demorat⁹ aūt īter eos dies nō ampli⁹ qꝫ B
octo aut decē descēdit cesareā ⁊ altera die sedit p

tribunali: ꝛ iussit paulū adduci. Qui cū ꝑductus
esset: circūsteterūt eū q̄ ab hierosolyma descēderāt
iudei multas ꝛ graues causas obijcientes quas
nō poterāt ꝓbare: paulo rōnē reddente. qm̄ neq₃
i legē iudeoꝝ neq₃ i tēplū neq₃ i cesarē q̄cq₃ pecca
C ui. Fest' autē volens grām ꝓstare iudeis: rn̄dens
paulo dixit. Uis hierosolymā ascendere et ibi de
his iudicari apud me? Dixit aūt paulus. ad tribu
nal cesaris sto ibi me oportz iudicari. Judeis nō
nocui: sicut tu melius nosti: si eni nocui aut dignū
morte aliq̄d feci: nō recuso mori. Si ꝟo nichil est
eoꝝ q̄ hi accusant me: nemo pōt me illis donare.
Cesarē appello. Tunc fest' cū ꝯcilio locut' rn̄dit
D Cesarē appellasti: ad cesarē ibis. Et cū dies aliq̄t
transacti essent agrippa rex ꝛ bernice descende-
rūt cesareā ad salutandū festū. Et cū dies plures
ibi morarent: festus regi idicauit de paulo dicēs
Uir quidā est derelict' a felice vinct' de quo cum
essem hierosolymis adierūt me pricipes sacerdo
tū ꝛ seniores iudeoꝝ postulātes aduersus illū dā
nationē. Ad q̄s rn̄di: q2 nō est romanis ꝯsuetudo
dānare aliquē hoiem priusq₃ is q̄ accusat ꝓntes
habeat accusatores locūq₃ defēdēdi accipiat ad
E abluenda crimia q̄ ei obijciunt. Cū ḡ huc ꝯuenis-
sent sine vlla dilatiōe in seq̄nti die sedens ꝓ tribu
nali iussi adduci virū. De quo cū stetissent accusa-
tores nullā cām deferebant de quib' ego suspica
bar malū: q̄stiōēa ꝟo q̄sdā de sua supstitiōe habe
bāt aduersus eū: ꝛ de q̄dā iesu defuncto quē affir
mabat paul' viuere. Hesitās aūt ego de hmōi q̄-
stiōe dicebā: si vellet ire hierosolymā ꝛ ibi iudica-
ri de istis. Paulo aūt appellāte vt ꝯuaret augusti
cognitiōi iussi ꝯuari eū donec mittā eū ad cesarē.
F Agrippa aūt dixit ad festū. Uolebā ꝛ ipse hoiem
audire. Cras inq̄t audies eū. Altera aūt die cū ve
nisset agrippa ꝛ bernice cū multa ābitiōe ꝛ itroiis-
sent i auditoriū cū tribunis ꝛ viris pricipalib' ci-
uitatis iubēte festo adduct' est paul'. ꝛ dixit fest'
Agrippa rex ꝛ oēs q̄ sil' adestis nobiscū viri: vi-
detis hūc hoiem de q̄ ois multitudo iudeoꝝ iter-
pellauit me hierosolymis petētes ꝛ acclamātes:
nō oportere eū viuere ampli'. Ego ꝟo cōperi nihil di
G gnū morte eum admisisse. Ipso aūt hoc appellāte
ad augustū iudicaui mittere. De q̄ q̄d certū scri-
bā dn̄o nō habeo ꝓpt' qd̄ ꝑduxi eū ad vos ꝛ maxi
me ad te rex agrippa vt iterrogatiōe facta habeā
q̄d scribā. Sine rōne ei mihi videt mittere vinctū
ꝛ causas eius nō significare.

C C. S. Respōdet paulus agrippe ac festo ꝓsidi de cui' respōsione habet collatio. xxvi.

A Grippa ꝟo ad paulū ait. Permittit ti-
bi loq̄ ꝓ temetipso. Tunc paul' extēta
manu cepit rōnē reddere. De oīb' q̄b'
accusor a iudeis rex agrippa estio me
beatū apd̄ te cū sim defensur' me hodie maxie te
sciēte oia q̄ apud iudeos sunt ꝯsuetudines ꝛ q̄stio
B nes: ꝓpt qd̄ obsecro patiēter me audias. Et q̄dē
vitā meā a iuuētute q̄ ab initio fuit in gente mea in
hierosolymis nouerūt oēs iudei: ꝓscientes me ab
initio si velint testioniū ꝑhibere qm̄ ꝯm certissimā
sectā nr̄e religionis vixi pharise'. Et nunc i spe q̄
ad pr̄es nr̄os repromissiōis fcā est a deo sto iudi
cio subiect' in q̄ duodeci trib' nr̄e nocte ꝛ die de-
seruientes sperāt deuenire. De qua spe accusor a C
iudeis rex: q̄d icredibile iudicat apud vos si de'
mortuos suscitat? Et ego q̄dē estimauerā me ad-
uers' nomē iesu nazareni debē mlta ꝯtraria agē:
qd̄ ꝛ feci hierosolymis: ꝛ mltos scōꝝ ego i carceri
b' iclusi a pricipib' sacerdotū ꝑtāte accepta: ꝛ cū
occiderent detuli sniam. Et ꝑ oēs synagogas fre
q̄nter puniēs eos ꝯpellebā blasphemare ꝛ ampli
us isaniēs in eos ꝑseq̄bar vsq₃ in exteras ciuitates
In q̄b' dū irē damascū cū ꝑtāte ꝛ ꝑmissu pricipū D
sacerdotū: die media in via vidi rex de celo supra
splēdorē solis circūfulsisse me lumē: ꝛ eos q̄ mecū
sil' erāt oēsq₃ nos cū decidissem' i terrā audiui vo
cē loq̄ntē michi hebraica lingua. Saule saule q̄d supra. 9. e
me ꝑseq̄ris? Durū est tibi ꝯtra stimulū calcitrare ꝛ. 21. b.
Ego aūt dixi. Quis es dn̄e? Dn̄s āt dixit. Ego sū
iesus nazaren' quē tu ꝑseq̄ris. Sz exurge ꝛ sta su E
pra pedes tuos. Ad hoc ei apparui tibi ꝛ ꝯstituā te
ministrū ꝛ testē eoꝝ q̄ vidisti ꝛ eoꝝ q̄b' apparebo tibi
eripiēs te de ꝑplis ꝛ gētib' in q̄s nūc ego mitto te
aperire ocl'os eoꝝ vt ꝯuertāt a tenebris ad lucē: ꝛ de
ꝑtāte sathāe ad deū vt accipiāt remissionē pctōꝝ
ꝛ sortē iter scōs ꝑ fidē q̄ est i me. Unā rex agrippa
nō fui icredul' celesti visiōi: sed his qui sūt dama
sci primū ꝛ hierosolymis ꝛ i oēz regionē iudee: et
gētib' ānūciabā vt pniaz agerēt: ꝛ ꝯuerterent ad
deū digna pnie opa faciētes. Hac ex cā me iudei
cū essez i tēplo ꝯprehensū: tētabāt volētes me iterfi
cere. Auxilio āt adiut' dei vsq₃ i hodiernū diē sto F
testificās minori atq₃ maiori: nichil extra dicēs q̄₃
ea q̄ ꝓphete locuti sūt futura esse ꝛ moyses: si pas
sibilis xp̄s: si prim' ex resurrectiōe mortuoꝝ: lumē
ānūciatur' est ꝑplo ꝛ gētib'. Hec loq̄nte eo ꝛ rō-
nē reddēte fest' magna voce dixit. Insanis paule supra. 12. c.
Multe te lr̄e ad isaniā ꝯuertūt. Et paul'. nō isanio
inq̄t optie feste: sz ꝟitatis ꝛ sobrietatis ꝟba loq̄r. Scit
ei de his rex: ad quē ꝛ ꝯstāter loq̄r. Latere ei eū ni
hil hoꝝ arbitror. Neq₃ ei in āgulo q̄cq₃ hoꝝ gestū
est. Credis rex agrippa ꝓphetis? Scio q2 credis. G
Agrippa āt ad paulū. In modico suades me xp̄i
anū fieri. Et paul'. Opto apd̄ deū ꝛ i modico ꝛ in
magno: nō tm̄ te sz etiā oēs q̄ audiunt hodie fieri
tales q̄lis ꝛ ego sū: exceptis vinculis his. Et exsurrexit
rex ꝛ ꝓses ꝛ bernice ꝛ q̄ assistebāt eis. Et cū secessis
sent loq̄bāt adinicē dicētes: q2 nihil morte aut vi
clis dignū q̄d fecit hō iste. Agrippa āt festo dixit.
Dimitti poterat hō hic: si nō appellasset cesarem.

C C. S. Describit pauli nauigatio ꝑ mare in via ad romā ꝛ ei' naufragium. xxvii.

U T āt iudicatū ē nauigare eū in italiā ꝛ A
tradi paulū cū reliq̄s custodijs cēturio
ni noie iulio cohortis auguste ascēdētes
nauē hadrūetinā icipiētē nauigare cir
ca asie loca sustulim' ꝑseuerāte nobiscū aristarco
macedone: thessalonicēse. Seq̄nti āt die venim'
sidonē. Humane āt tractās iuli' paulū ꝑmisit ad a-
micos ire: ꝛ curā sui agē. Et inde cū sustulissem' sub
nauigauim' cypriū ꝓpterea q2 eēnt vēti ꝯtrarij. Et
pelag' cilicie ꝛ pāphilie nauigātes venim' lystrā q̄
est lycie: ꝛ ibi iueniēs cēturio nauē alexādrinā na
uigātē i italiā: trāsposuit nos i eā. Et cū mltis dieb' B
tarde nauigarem' ꝛ vix deuenissem' ꝯtra gnydū
ꝓhibēte nos vēto adnauigauim' crete iuxta sal-

monẽ ⁊ vix iuxta nauigãtes venim⁹ in locũ quen
dã q̃ vocat boni port⁹ cui iuxta erat ciuitas Tha
lassa. Multo aũt tp̃e pacto ⁊ cũ iã nõ esset tuta na-
uigatio eo ꝙ ieiuniũ iã preteriisset: cõsolabat eos
paul⁹ dicẽs eis. Uiri video qm̃ cũ iniuria ⁊ multo
dãno nõ solũ oneris ⁊ nauis: sꝫ etiã aiaꝝ nr̃aꝝ inci
pit esse nauigatio. Centurio autẽ gubernatori et
nauclero mag⁹ credebat q̃ his q̃ a paulo dicebãt.
C Et cũ apt⁹ port⁹ nõ esset ad hyemandũ plrimi sta
tuerũt ɔsiliũ nauigare inde si q̃ mõ possent deuenien-
tes phenicẽ hyemare portũ crete respicientẽ ad
affricũ ⁊ ad chor⁹. Aspirãte aũt austro estimãtes
ꝓpositũ se tenere cũ sustulissent de asson: legebãt
cretã. Nõ post multũ aũt misit se cõtra ipsam ven
tus typhonicus q̃ vocat euroaquilo. Cũq3 arre-
pta esset nauis ⁊ nõ posset conari in ventuꝫ: data
naue flatib⁹ ferebamur. In insulã aũt quandã de
currentes q̃ vocat cauda potuimus vix obtinere
scaphã. Qua sublata adiutoriis vtebant accingẽ
tes nauẽ: timentes ne in syrtim inciderent summis
D so vase sic ferebant. Ualida autẽ nobis tẽpestate
iactatis: sequẽti die iactũ fecerũt: ⁊ tertia die suis ma
nib⁹ armamenta nauis ꝓiecerunt. Neq3 aũt sole
neq3 siderib⁹ apparentib⁹ p plures dies: ⁊ tẽpesta-
te nõ exigua iminente iã ablata erat spes ois sa-
lutis nr̃e. Et cũ multa ieiunatio fuisset tunc stans
paul⁹ in medio eoꝝ dixit. Oportebat quidẽ o vi-
ri audito me nõ tollere a creta lucriq3 facere iniu
riã hanc ⁊ iacturam. Et nunc suadeo vobis bono
aio esse. Amissio eñ nulli⁹ aie erit ex nobis p̃terq̃
infra.12.a. nauis. Astitit eñ mihi hac nocte angel⁹ dei cuius
132.b. E sum ego ⁊ cui deseruio dicens. Ne timeas paule
cesari te oportet assistere. Et ecce donauit tibi de
us oẽs qui nauigãt tecum. Propter qđ bono aio
estote viri. Credo enim deo: q2 sic erit quemadmo
dũ dictũ est michi. In insulã aũt quandã oportet
nos deuenire. Sꝫ postea q̃ quartadecima nox su
puenit: nauigãtib⁹ nobis in hadria circa mediaꝫ
noctẽ suspicabant naute appere sibi aliquã regi-
onẽ. Qui ⁊ submittẽtes bolidẽ inuenerũt passus vi
ginti: ⁊ pusillũ inde separati inuenerunt passus q̃n
decim. Timentes aũt ne in aspera loca incideremꝰ:
de puppi mittentes anchoras q̃ttuor optabant
diẽ fieri. Nautis vo q̃rentib⁹ fugere de naui cum
misissent scaphã in mare sub obtentu q̃si inciperẽt
a prora anchoras extendere dixit paul⁹ centurio
F ni ⁊ militib⁹. Nisi hi in naui mãserit vos salui fieri
nõ potestis. Tunc absciderunt milites funes sca
phe: ⁊ passi sunt eã excidere. Et cũ lux inciperet fie
ri: rogabat paul⁹ oẽs sumere cibũ dicens. Quar
tadecima die hodie expectãtes ieiuni pmanetis
nihil accipiẽtes. Propt̃ qđ rogo vos accipe cibũ
ꝓ salute vr̃a: q2 nulli⁹ vestrũ capillus de capite pe
ribit. Et cum hec dixisset sumens panẽ grãs egit
deo in cõspectu oim: ⁊ cũ fregisset cepit mãducare
Animequiores aũt facti oẽs ⁊ ipsi assumpserunt ci
bũ. Eramus vero vniuerse aie in naui ducẽte sep
tuagintasex. Et satiati cibo alleuiabãt nauem: ia
ctãtes triticũ in mare. Cũ aũt dies fact⁹ esset ter
rã nõ agnoscebãt: sinũ vo quendã ɔsiderabãt ha
G bentes litt⁹ in quẽ cogitabãt si possent eiicere na
uem. Et cũ anchoras sustulissent cõmittebant se
mari sil' laxãtes iuncturas gubernaculoꝝ ⁊ leua
to artemone fm aure flatũ tendebant ad litt⁹. Et
cũ incidissem⁹ in locũ bithalassum ipegerunt na-
uem ⁊ prora quidem fixa manebat imobilis: pup
pis vo soluebat a vi maris. Militũ aũt ɔsiliũ fuit vt
custodias occiderent: ne quis cũ enatasset effuge
ret: centurio aũt volens seruare paulũ ꝓhibuit fi
eri. Iussitq3 eos qui possent natare emittere se pri
mos ⁊ euadere ⁊ ad terrã exire: ⁊ ceteros alios in
tabulis ferebant quosdã sup ea q̃ de naui erant.
Et sic factũ est vt oẽs aie euaderent ad terrã.

¶ C. S. Ponit naufragantiũ recreatio cuꝫ recõ-
pensatiõe bñficii. ac venit paul⁹ romã ⁊ ibi susci
pitur p̃dicans ibi verbum dei. xxviij.

Et cũ euasissem⁹ tunc cognouim⁹ q2 my
tilene insula vocabat. Barbari vo p̃sta- A
bant nõ modicã humanitatẽ nobis. Ac
censa ei pyra reficiebãt nos oẽs: ppter
imbrẽ qui iminebat ⁊ frigus. Cũ ɔgregasset autẽ
paul⁹ sarmentoꝝ aliquantã multitudinẽ ⁊ iposu
isset sup ignẽ vipera a calore cuꝫ pcessisset inuasit
manum ei⁹: vt vero viderũt barbari pendentem
bestiã de manu ei⁹ adinuicẽ dicebãt. Utiq3 homi
cida est hõ hic qui cũ euasit de mari vitio nõ sinit
eũ viuere. ⁊ ille quidem excutiens bestiã in igneꝫ
nihil mali passus est. At illi existimabant eũ in tu
morẽ cõuertendũ ⁊ subito casurũ ⁊ mori. Diu aũt B
illis expectãtib⁹ ⁊ videntib⁹ nihil mali in eo fieri:
ɔuertentes se dicebãt eũ esse deum. In locis aũt il
lis erãt p̃dia p̃ncipis insule noie publii: q̃ nos su-
scipiens triduo benigne exhibuit. ɔtigit aũt prem
publii febrib⁹ ⁊ dissinteria vexatũ iacere. Ad quẽ
paul⁹ intrauit: ⁊ cuꝫ orasset ⁊ iposuisset ei manus
saluauit eũ. Quo facto oẽs qui in isula habebãt C
infirmitates accedebãt ⁊ curabant. Qui etiã mul-
tis honorib⁹ nos honorauerũt ⁊ nauigantib⁹ ipo-
suerũt q̃ necessaria erant. Post menses autẽ tres
nauigauim⁹ in naui alexãdrina q̃ in isula hyema
uerat cui erat insigne castroꝝ ⁊ cũ venissem⁹ syra
cusam mãsim⁹ ibi triduo: inde circũlegentes deue
nim⁹ regiũ: ⁊ post vnũ diẽ flãte austro scđa die ve
nim⁹ putheolos vbi iuẽtis fratrib⁹ rogati sumus
manere apud eos dies septẽ: ⁊ sic venim⁹ romam
Et inde cũ audissent frẽs occurrerũt nobis vsq3
ad appii forum tribustaberñ: q̃s cũ vidisset paul⁹ D
grãs agens deo accepit fiduciã. Cum aũt venisse
m⁹ romã pmissum est paulo pmanere sibimet cuꝫ
custodiente se milite. Post tertiũ aũt diẽ cõuoca
uit primos iudeoruꝫ. Cũq3 venisset dicebat eis.
Ego viri frẽs nihil aduersus plebẽ faciẽs aut mo
rem paternũ vinctus ab hierosolymis traditus
sum in man⁹ romanoꝝ: qui cũ interrogationẽ de
me habuissent voluerunt me dimittere: eo ꝙ nul
la esset cã mortis in me. Cõtradicẽtib⁹ aũt iudeis
coact⁹ sum appellare cesarẽ nõ q̃si gẽteꝫ meã hñs E
aliqđ accusare. Propter hãc igit̃ cãm rogaui vos
videre ⁊ alloq̃. Propt̃ spem eñ isrl' cathena hac cir
cundat⁹ sum. At illi dixerũt ad eum. Nos neq3 lrãs
accepimus de te a iudea: neq3 adueniẽs aliquis
fratrũ nunciauit aut locutus est quid de te malũ.
Rogamus autem a te audire que sentis. Naꝫ de
secta hac notũ est nobis q2 vbiq3 ei ɔtradicit. Cũ
ɔstituissent aũt illi diẽ venerũt ad eũ in hospiciuꝫ F
plurimi quib⁹ exponebat testificãs regnũ dei su-

adensq; eis de iesu ex lege moysi ⁊ ꝓphetis a ma
ne vsq; ad vesperã. Et quidã credebãt his q̃ dice
bant: quidã ꝟo nõ credebant. Cũq; inuicem non
essent cõsentientes discedebant dicẽte paulo vnũ
ꝟbũ: q2 bñ spũssanct' locut' est ꝑ esaiã ꝓphãm ad
B prẽs nr̃os dicens. Uade ad ppl̃m istũ: ⁊ dic. Aure
Esaie.6.c audietis ⁊ nõ itelligetis: ⁊ vidẽtes videbitis ⁊ nõ
Mat.13.b. ꝑspicietis. Incrassatũ est eñ cor ppl̃i hui': ⁊ auri
Mar.4.b. bus grauiter audierũt ⁊ oculos suos cõpresserũt
Luce.8.b. ne forte videant oculis ⁊ aurib' audiant ⁊ corde
Johã.12.f. itelligant ⁊ cõuertanꝛ ⁊ sanem eos. Notũ ẽ sit vo
bis qm̃ gentib' missum est hoc salutare dei ⁊ ipsi
audiẽt. Et cũ hec dixisset exierũt ab eo iudei mul
tã hñtes inter se q̃stionem. Mansit aũt biẽnio to
to i suo cõductu ⁊ suscipiebat oẽs qui igrediebãꝛ
ad eũ p̃dicans regnũ dei ⁊ docens q̃ sunt de dño
iesu xp̃o: cũ oĩ fiducia sine ꝓhibitione.
Explicit liber actuũ apl̃orum.

Incipit ꝓlogus in septẽ epl̃as canonicas.

Non ita est ordo apd' grecos qui itegre
sapiunt: fideq; rectã sectantur epl̃aruz
septẽ: q̃ canonice nũcupanꝛ sicut in lati
nis codicib' inueniꝛ: vt q2 petr' est pri
mus in ordine apl̃oꝝ: prime sint etiã ei' epl̃e in or
dine ceteraꝝ. Sed sicut euãgelistas dudũ ad ve
ritatis lineã correxim': ita has ꝓprio ordini deo
iuuante reddidim'. Est eñ prima eaꝝ vna iaco
bi: due petri: tres iohãnis: ⁊ iude vna. Que si sicut
ab eis digeste sunt: ita q̃z ab interp̃tib' fideliter i
latinũ ꝟterenꝛ eloquiũ: nec ãbiguitatẽ legẽtib' fa
cerẽt nec sermonũ sese varietas ipugñret illo preci
1.Iohã.5.b. pue loco vbi de vnitate trinitatis in prima iohis
epl̃a positũ legim': in qua etiã ab infidelib' trãsla
torib' multũ erratũ esse a fidei ꝟitate cõperimus
triũ tm̃modo vocabula: hoc est aque sanguis ⁊ spi
rit' in ipsa sua editiõe ponẽtib' ⁊ pr̃is verbiq; ac
spũs testimoniũ omittentib' in quo maxie ⁊ fides
catholica roboraꝛ: ⁊ pr̃is ⁊ filij ⁊ spũssctĩ vna diui
nitatis substãtia cõprobaꝛ. In ceteris vero epl̃is
quantũ a nostra alioꝝ distet editio: lectoris pru
dẽtie derelinq̃. Sed tu virgo xp̃i eustochiũ duz a
me ipensius scripture veritatẽ inq̃ris meã quodã
mõ senectutẽ inuidoꝝ dentib' corrodendã expo
nis q̃ me falsariũ corruptorẽq; sanctaꝝ ꝓnũciant
scripturaꝝ. Sed ego in tali ope nec emuloꝝ meo
rũ inuidentiã ꝑtimesco: nec sacre scripture verita
tẽ poscentib' denegabo.
Explicit ꝓlogus in septẽ epl̃as canonicas.
Incipit argumentũ in easdem.

Jacob' / petr' / iohẽs / ⁊ iudas septẽ epi
stolas ediderũt tã mysticas q̃ succinctas
⁊ breues pariter ac lõgas. breues i ver
bis. lõgas in sentẽtijs: vt rarus sit q̃ nõ
in earũ cecutiat lectione.
Explicit argumẽtũ in septẽ epl̃as canonicas.
Incipit argumentũ in epl̃am cano
nicam beati iacobi apostoli.

Jacob' apl̃s sanctũ instruit clerũ de cultu
ra celestiũ p̃ceptoꝝ ⁊ regula catholice ob
seruantie ⁊ de iniicte patientie maiestate ⁊ de re
uelatiõe plurimoꝝ ⁊ de mendacio magroꝝ.
Explicit argumentum.

Incipit epl̃a canonica bt̃i iacobi apl̃i.

C.S. Docet apl̃us tentationib' resistere ostẽ
dens deũ nec esse tentatorẽ ac autorẽ pcti: atq; ve
ritati acquiescere cã audiẽdo ac ope adiplendo.
Capitulũ. j.

Jacob' dei
⁊ dñi nr̃i iesu xp̃i seruus A
duodeci tribus q̃ sunt in
dispersione salutẽ. Omẽ
gaudiuz existimate frẽs
mei cũ in tẽtatiões vari
as icideritis: scientes q̃
ꝓbatio fidei vr̃e patien
tiã operaꝛ. Patiẽtia aũt opus ꝑfectũ habeat vt si Rom.5.a.
tis ꝑfecti ⁊ integri ⁊ in nullo deficiẽtes. Si q̃s aũt
vestrũ indiget sapiã postulet a deo qui dat oĩbus
affluẽter ⁊ nõ iproperat: ⁊ dabiꝛ ei. Postulet aũt
in fide nihil hesitans. q̃ eñ hesitat siĩis est fluctui
maris q̃ a vento moueꝛ ⁊ circũferꝛ. Nõ ẽ estimet
hõ ille q̃ accipiat aliq̃d a dño. Uir duplex aĩo in B
cõstans est in oĩbus vijs suis. Gloriet aũt frater
hũilis in exaltatiõe sua: diues aũt in hũilitate sua
qm̃ sicut flos feni trãsibit. Exort' est eñ sol cuz ar eccli.14.c.
dore ⁊ arefecit fenũ ⁊ flos ei' decidit: ⁊ decor vul Esa.40.b.
tus ei' deperijt. Ita ⁊ diues in itinerib' suis mar 1.Pe.1.d.
cescet. Beat' vir q̃ suffert tentationẽ qm̃ cũ ꝓba Jacobi.5.c
tus fuerit accipiet coronã vite quã repromisit de
us diligentib' se. Nemo cũ tentaꝛ dicat qm̃ a deo
tentaꝛ. De' eñ intentator maloꝝ est. Ipse aũt ne
minẽ tentat. Unusquisq; ꝟo tentaꝛ a ꝯcupiscẽtia
sua abstract' ⁊ illect'. Deide ꝯcupiscẽtia cũ cõce
perit parit pctm̃: pctm̃ ꝟo cũ ꝯsummatũ fuerit ge
nerat morte. Nolite itaq; errare frẽs mei dilectis C
simi. Omẽ datũ optimũ ⁊ omẽ donũ ꝑfectũ desur
sum est: descẽdens a pr̃e luminũ: apud quẽ nõ est
transmutatio: nec vicissitudinis obũbratio. Uolũ
tarie eñ genuit nos ꝟbo veritatis vt sim' initiuz
aliqd' creature eius. Scitis frẽs mei dilectissimi. puer.17.d
Sit aũt oĩs hõ velox ad audiendũ: tardus aũt ad eccli.5.c
loquendũ: ⁊ tardus ad irã. Ira ei viri: iusticiã dei
nõ operaꝛ. Propter qd' abijcientes oẽm imundi
ciã ⁊ abundãtiã malicie: in mãsuetudine suscipite D
insitũ verbũ: qd' põt saluare aĩas vr̃as. Estote aũt Rom.2.b
factores verbi ⁊ nõ auditores tantũ: fallentes vos
metipsos: q2 si quis auditor est ꝟbi ⁊ nõ factor hic
cõparabiꝛ viro cõsideranti vultũ natiuitatis sue
in speculo. Cõsiderauit eñ se ⁊ abijt ⁊ stati obli'
est qualis fuerit. Qui aũt ꝑspexerit in lege ꝑfecte Mat.5.c.
libertatꝭ ⁊ ꝑmanserit in ea nõ auditor obliuiosus
fact' sz factor opis: hic beat' in facto suo erit. Si Jaco.3.b.
q̃s aũt putat se religiosum esse nõ refrenãs liguã
suã sed seducens cor suũ hui' vana est religio. Re
ligio munda ⁊ imaculata apud deũ ⁊ patrem hec
est. Uisitare pupillos ⁊ viduas in tribulatõe eoꝝ
⁊ imaculatũ se custodire ab hoc seculo.

C.S. Apostolus docens non esse personaruz
acceptionẽ apud deũ: informat de operibus mi
sericordie: atq; ostendit fidem sine operibus mor
tuam esse.

A Fratres mei nolite ī ꝑsonaꝝ acceptio
ne hrē fidē dñi nr̄i iesu xp̄i glīe. Etei si
introierit ī cōuētū vr̄m vir aureū ānulū
hñs ī veste cādida: introierit āt ⁊ paup
in sordido habitu: ⁊ intendatis in eum qui indu=
tus est veste preclara ⁊ dixeritis ei: tu sede hic bñ
pauperi aūt dicatis tu sta illic: aut sede sub scabel
lo pedū meoꝝ: nōne iudicatis apud vosmetipos
⁊ facti estis iudices cogitationū iniquaꝝ? Audite
B frēs dilectissimi. Nōne de⁹ elegit paupes in hoc
mūdo diuites ī fide ⁊ heredes regni: qd̄ repromi
sit de⁹ diligentib⁹ se? vos autē exhonorastis pau=
perē. Nōne diuites ꝑ potentiā opprimunt vos ⁊
ipsi trahūt vos ad iudicia: nōne ipsi blasphemant
bonū nomē qd̄ inuocatū est sup vos? si tn̄ legē pfi
Leui.19.c. citis regalē ſm scripturas. diliges ꝓximū tuū si=
Rom.2.b. cut teipsum benefacitis: si autem personam acci=
Ephe.6.b. pitis pctm̄ operamini redarguti a lege quasi trāſ
Colo.3 d gressores. Quicūqꝫ āt totā legē ſuauerit: offēdat
Act.10.f aūt in vno fact⁹ est oīm re⁹. Qui em̄ dixit. nō me=
1.Pe.1.c chaberis dixit ⁊ nō occides. ꝙ si nō mechaberis:
C occides aūt: fact⁹ es transgressor legis. Sic loq̄=
mini ⁊ sic facite: sicut ꝑ legē libertatis incipientes
iudicari. Judiciū em̄ sine mīa illi q̄ nō facit miam
Superaltet autē mīa iudiciū. Quid ꝓderit frēs
mei si fidē quis dicat se habere: opa aūt nō habe
at? Nūquid poterit fides saluare eū? Si aūt frat
⁊ soror nudi sint ⁊ indigeant victu q̄tidiano: dicat
aūt aliquis ex vobis illis: ite in pace calefacimini
⁊ saturamini: nō dederitis aūt eis que necessaria
sunt corpori: quid ꝓderit? Sic ⁊ fides si nō habeat
opa mortua est in semetipsa. Sz dicet quis. Tu fi
D dē habes ⁊ ego opa habeo. Ostēde mihi fidem tuā
sine opib⁹: ⁊ ego ostendā tibi ex opib⁹ fidē meā.
Tu credis qm̄ vnus est de⁹: bene facis. Et demo
nes credunt ⁊ contremiscunt. Uis aūt scire o homo
inanis: qm̄ fides sine opibus ociosa est? Abrahez
pater noster nōne ex opib⁹ iustificat⁹ est offerēs
ysaac filiū suū sup altare? Uides qm̄ fides coopa
baṫ opib⁹ illi⁹: ⁊ ex opibus fides cōsummata est
Gen.15.b Et suppleta est scriptura dicens. Credidit abra=
Rom.4.a. hā deo ⁊ reputatū est illi ad iusticiā: ⁊ amicus dei
Gal.3.a appellat⁹ ē. Uidet̄ qm̄ ex opibus iustificaṫ hō: et
Josue.2.b nō ex fide tm̄. Silr̄ ⁊ raab meretrix nōne ex opi=
bus iustificata est suscipiens nūcios ⁊ alia via eiī
ciens? Sicut em̄ corpus sine spū mortuū est: ita fi
des sine operib⁹ mortua est.

C. C. S. Ostendit apl̄s mala ex vicio lingue ꝓue
nientia tam in sciencia q̄z in cōi vita: distinguens
scientiā mundanā ⁊ diuinam. iij.

A Nolite plures magistri fieri frēs mei sci
Mat.23. entes qm̄ mai⁹ iudiciū sumit̄. Jn mul=
tis em̄ offendim⁹ oēs. Si quis in ṽbo
nō offendit hic ꝑfectus est vir. Pōt etiā
freno circūducere totū corpus Si aūt equis fre=
na in ora mittimus: ad cōsentiendū nobis omne
corp⁹ illoꝝ circūferim⁹. Et ecce naues cū magne
sint ⁊ a vētis validis mineṫ: circūferūṫ aūt a mo
dico gubernaculo vbi ipetus dirigentis voluerit
Jta ⁊ lingua modicū quidē mēbrū est ⁊ magna ex
B altat Ecce q̄ntus ignis q̄z magnā siluā incēdit. Et
lingua ignis est: vniuersitas iniq̄tatis. Lingua cō=
stituiṫ in mēbris nostris q̄ maculat totū corpus ⁊
inflāmat rotā natiuitatis nr̄e inflāmata a gehen=
na. Oīs em̄ natura bestiaꝝ ⁊ volucrū ⁊ serpentiū
⁊ ceteroꝝ domanṫ ⁊ domita sunt a natura huma
na: linguā aūt nullus hoīm domare pōt. Jnq̄etū
malū plena veneno mortifero. Jn ipsa benedici=
mus deū ⁊ pr̄em: ⁊ in ipsa maledicimus homīes q̄ C
ad imaginē ⁊ silitudinē dei facti sunt. Et ipso ore
ꝓcedit bñdictio ⁊ maledictio. nō oportet fratres
mei hec ita fieri. Nunq̄d fons de eodēz foramine
emanat dulcem ⁊ amarā aquā? Nunq̄d pōt frēs
mei ficus vuas facere: aut vitis fic⁹? Sic neqꝫ sal
sa dulcē pōt facere aquā. Quis sapiēs ⁊ discipli=
nat⁹ iter vos? Ostēdat ex bōa ꝯuersatōe opatōez
suā in māsuetudine sapie. ꝙ si zelū amarū habet̄ D
⁊ ꝯtentiōes sint in cordib⁹ vr̄is: nolite gl̄iari ⁊ mē
daces esse aduersus veritatē. non est ei ista sapia
de sursū descēdens a pr̄e luminū: sz terrena aīa=
lis diabolica. Ubi em̄ zel⁹ ⁊ cōtētio: ibi incōstātia
⁊ oē op⁹ prauū. Que aūt de sursū est sapia: pri
mū quidē pudica est: deinde pacifica: modesta: su
adibilis bonis ꝯsentiēs: plena mīa ⁊ fructib⁹ bo=
nis: iudicās sine simulatiōe. Fruct⁹ aūt iusticie in
pace seminaṫ facientib⁹ pacem.

C. C. S. Prohibet bella ⁊ dissensiones apl̄us mo
nens nos a mūdo ⁊ diabolo recedere atqꝫ accede
re ad deū ꝑ dilectionē. interponendo de dilectio
ne proximi. iiij.

Nde bella ⁊ lites in vobis? Nōne ex cō A
cupiscentijs vr̄is q̄ militāt in mēbris ve
stris? Cōcupiscitis ⁊ nō habetis: occidi
tis ⁊ zelatis: ⁊ nō potestis adipisci. Liti
gatis ⁊ belligeratis ⁊ nō habetis ꝓpter qd̄ nō po
stulatis. Petitis ⁊ nō accipitis eo ꝙ male petat̄:
vt in ꝯcupiscētijs vr̄is insumat̄. Adulteri: nescit̄
quia amicitia huius mundi inimica est dei? Qui=
cunqꝫ ergo voluerit amicus esse seculi huius ini=
micus dei constituitur. An putatis quia inani= B
ter scriptura dicat. ad inuidiā cōcupiscit spiritus
qui habitat in vobis. Maiorem autēz dat gratiā
Propṫ quod dicit. Deus superbis resistit: humili
bus autē dat gratiā. Subditi ergo estote deo: re 1. Pe.5.b.
sistite autē dyabolo ⁊ fugiet a vobis. Appropin= Ephe.4 f
quate deo: ⁊ appropinquabit vobis. Emundate
manus peccatores ⁊ purificate corda duplices C
aio. Miseri estote ⁊ lugete et plorate: risus vester Iohā.16.d
in luctū conuertaṫ ⁊ gaudiū in merorem. Humi= 1. Pe.5.b.
liamini in cōspectu dñi ⁊ exaltabit vos. nolite de=
trahere alterutrū fratres mei. Qui detrahit fra=
tri aut q̄ iudicat frēm suū detrahit legi ⁊ iudicat
legē. Si aūt iudicas legem: nō es factor legis sed
iudex. Unus est enīz legislator ⁊ iudex qui potest rom.14.a.
perdere ⁊ liberare. Tu autē quis es qui iudicas 2.b.
proximū tuum? Ecce nunc qui dicitis: hodie aut D
crastino ibimus in illam ciuitatēz: ⁊ faciemus ibi
quidē annū ⁊ mercabimur ⁊ lucrū faciemus: qui
ignoratis quid erit in crastinū. Que est em̄ vita
vestra? Uapor est ad modicū parens ⁊ deinceps
exterminabitur ꝓ eo vt dicatis: si dñs voluerit: ⁊
si vix erim⁹ faciem⁹ hoc aut illud. Nunc aūt exul=
tatis in supbijs vestris. Oīs exultatio talis mali=
gna est. Scienti igiṫ bonū facere ⁊ nō faciēti: pec Luce.12.
catum est illi.

¶C.S. Inducit apostol⁹ malos ad bonuz ex cō
sideratiōe diuini iudicij: atq₃ bonos ad patientiā
⁊ dei reuerētiā p iuramēti deū imitationē: feruē-
tem deuotionē: penitentie susceptionē: primi cor
reptionem. v.
A Gite nunc diuites plorate vlulantes i
miserijs vestris que aduenient vobis.
Diuitie vestre putrefacte sunt: ⁊ vesti-
mēta vestra a tineis comesta sunt. Au-
rū ⁊ argentum vestrum eruginauit ⁊ erugo eorū
in testimoniū vobis erit ⁊ manducabit carnes ve
stras sicut ignis: thesaurizastis vobis irā in nouis
simis dieb⁹. Ecce merces operarioꝝ qui messue
runt regiones vestras q̄ fraudata est a vobis cla
mat: ⁊ clamor eoꝝ in aures dn̄i sabaoth introiuit
Epulati estis super terraz: ⁊ in luxurijs enutristis
corda vestra. In die occisionis adduxistis et occi
B disistis iustū ⁊ nō restitit vobis. Patientes igitur
estote fratres vsq₃ ad aduentū dn̄i. Ecce agrico-
la expectat p̄ciosum fructū terre: patienter ferēs
donec accipiat temporaneū ⁊ serotinū. Patiētes
igit̄ estote ⁊ vos ⁊ cōfirmate corda vestra: qm̄ ad
uentus dn̄i appropinquabit. Nolite ingemiscere
fratres in alterutrū vt nō iudicemini. Ecce iudex
ante ianuā assistit. Exemplū accipite fratres exi-
tus mali ⁊ longanimitatis ⁊ laboris et patientie
pphetas qui locuti sunt in noīe dn̄i. Ecce beatifi
C camus eos qui sustinuerunt. Sufferentiā iob au
distis: ⁊ finē dn̄i vidistis: qm̄ mi̅sicors dn̄s ē et mi
serator. Ante omīa aūt fratres mei nolite iurare
neq₃ per celū: neq₃ per terrā: neq₃ aliud quodcūq₃
Mat.5.f iuramentū. Sit autez sermo vester: est est: nō nō:
vt nō sub iudicio decidatis. Tristat̄ autem aliq̄s
vestrū oret equo animo ⁊ psallat. Infirmat̄ quis
in vobis: inducat presbyteros ecclesie: ⁊ orent sup
eum vngentes eum oleo in noīe dn̄i. Et oratio fi-
dei saluabit infirmuz: ⁊ alleuiabit eum dn̄s ⁊ si in
D peccatis sit: remittent̄ ei. Confitemini ergo alter
utrū peccata vestra: ⁊ orate pro inuicē vt saluemi
3.reg.17.a. Multū eni͂ valet deprecatio iusti assidua. Helias
Luce.4.d homo erat similis nobis passibilis: ⁊ oratiōe ora-
uit vt nō plueret sup terrā: ⁊ nō pluit annos tres
⁊ menses sex. Et rursum orauit ⁊ celum dedit plu
uiam: ⁊ terra dedit fructū suuz. Fratres mei si q̄s
ex vobis errauerit a veritate et conuerterit quis
eum: scire debet qm̄ qui conuerti fecerit peccato-
rem ab errore vie sue: saluabit aīam eius a morte
⁊ operit multitudinē peccatorum.

¶Explicit epistola beati Jacobi apl̄i.

¶Incipit argumentū in epistolā beati
Petri primam.

D Iscipulos saluatoris iuicti toto orbe
diffusos ⁊ pegrinos in hoc seculo mō-
strat: ⁊ preterite vite penitere suadet:
⁊ in nouā vitā pficere tota cum sollici
tudine exhortatur symon petrus filius iohannis
prouincie galilee vico bethsaida: frater andree
apostoli.

¶Explicit argumentum.

¶Incipit epistola beati petri apl̄i prima.

¶C.S. Regratiat̄ petrus de regeneratione ba-
ptismali: ⁊ inducit regeneratos ad vite mundiciā.
Capitulum .i.

Etr⁹ apo
stolus iesu xp̄i electis ad A
uenis dispsionis pōti ga
latie/ capadocie/ asie/ et
bithinie s̄m prescientiaz
dei pr̄is in scrificationez
spūs: in obedientiā ⁊ asp
sionē sanguinis iesu xp̄i:
grā vobis ⁊ pax multiplicet̄. Bn̄dictus pr̄ dn̄i no 2.cor.1.a
stri iesu xp̄i: qui scd̄m m̄iam suam magnā regene- Ephe.1.a.
rauit nos in spem viuā per resurrectionē iesu xp̄i
ex mortuis in hereditatē incorruptibilē inconta-
minatā ⁊ immarcessibilē cōseruatā in celis: in vo
bis qui in virtute dei custodimini p fidē in salutē
paratā reuelari in t̄pe nouissimo. In quo exulta- B
bitis: modicū nūc si oportet cōtristari in varijs tē Johā.16.c
tationib⁹ vt pbatio vestre fidei multo p̄ciosior sit
auro qd̄ p ignē pbat̄ inueniat̄ in laudē ⁊ gl̄iam et
honorē in reuelatiōe iesu xp̄i: quē cū nō videritis
diligitis. In quem nunc q̄z nō videntes creditis
credentes aūt exultabitis leticia inenarrabili ⁊ gl̄i-
ficata reportātes finē fidei v̄re salutē aīaꝝ v̄raꝝ.
De qua salute exquisierūt atq₃ scrutati sunt pphe
te qui de futura in vobis grā pphetauerūt scrutā-
tes in qd̄ vel q̄le t̄ps significaret i eis spūs xp̄i pre
nūcians eas q̄ in xp̄o sunt passiōes ⁊ posteriores
glorias: quib⁹ reuelatū est: q2 nō sibimetipsis. Uo C
bis aūt ministrabāt ea q̄ nunc nūciata sunt vobis
p eos q̄ euāgelisauerūt vobis spūsctō misso de ce
lo: in quē desiderāt angeli pspicere. Propter qd̄
succincti lūbos mētis v̄re sobrij p̄fecti sperate i eā
q̄ offert̄ vobis grām in reuelationē iesu xp̄i q̄si fi-
lij obedientie nō ɔfigurati prioib⁹ ignorātie v̄re
desiderijs: s3 s̄m eū qui vocauit vos sctm̄ vt ⁊ ipsi
in omni conuersatione sctī sitis: quoniā scriptum Leui.19.a.
est. sancti eritis: quoniā ego sanct⁹ sum: ⁊ si patrez Deut.10.d
inuocatis eū qui sine acceptiōe psonaꝝ iudicat s̄m Col.3.d.
vniuscuiusq₃ op⁹ in timore incolat⁹ vestri t̄pe ɔuer Jaco.2.b.
samini. Sciētes q̄ nō corruptibilib⁹ auro vel ar- Act.10.f.
gento redēpti estis de vana v̄ra cōuersatōe patne Rom.2.b.
traditiōis: sed p̄cioso sanguine quasi agni imacu Ephe.6.b.
lati xp̄i: ⁊ incōtaminati p̄cogniti quidē ante mun Hebr.9.d.
di ɔstitutionē: manifestati aūt nouissimis t̄pibus 1.iohā.1.c
ppter vos qui p ip̄m fideles estis in deo qui susci Apo.1.b.
tauit eū a mortuis ⁊ dedit ei gloriā vt fides v̄ra ⁊ D
spes esset in deo. Aīas v̄ras castificātes in obedi
entia charitatis in frat̄nitatis amore simplici ex
corde inuicē diligite attenti⁹ renati nō ex semie cor
ruptibili: s3 icorruptibili p verbū dei viui ⁊ pma- Esai.40.b
nentis ieternū: q2 oīs caro vt fenū: ⁊ oīs glīa eius Eccli.14.c
tanq₃ flos feni. Exaruit fenū ⁊ flos ei⁹ decidit: ver Jaco.1.b
bū aūt dn̄i manet ieternū. Hoc est autē verbū qd̄
euangelisatū est in vos.

¶C.S. Inducit apl̄s ad spūalis vite pfectionez
atq₃ pfectiōis in alios diffusionē p sanctā ɔuersa
tionē: ac istruit existentes in statu seruili. ij.
D Eponentes igit̄ oēm malitiā et omnez A
dolū ⁊ simulationes ⁊ inuidias et oēs Ephe.4.f.
detractiones sicut modo geniti infan- Coll.3.b.
tes rationabiles ⁊ sine dolo lac concu- He.12.a.

piscite: vt in eo crescatis i salutẽ: si tñ gustatis qm̃
dulcis est dñs. Ad quẽ accedẽtes lapidẽ viuũ ab
hoĩb⁹ quidẽ reprobatũ a deo aũt electum ꝛ hono
rificatũ: ꝛ ipsi tanq̃ lapides viui supedificami do
mos spũales in sacdotiũ scm̃ offerẽtes spirituales
hostias acceptabiles deo p iesum xp̄m. Propter
esa.28.d qđ ꝯtinet scriptura. Ecce pono in syon lapidẽ sũ=
B mũ angularẽ ꝓbatum electũ preciosum et q̃ cre=
Ps̃.177. diderit in eũ nõ ꝯfundet. Uobis igit honor credẽ
Mat.21.d. tib⁹. nõ credentib⁹ autẽ lapis quẽ reprobauerũt
Mar.12.a. edificantes hic fact⁹ est in caput anguli. ꝛ lapis of
Luce.20.c fensionis ꝛ petra scãdali: his q̃ offendũt ℣bo nec
Actu.4.b. credũt in q̃ ꝛ positi sunt. Uos aũt gen⁹ electum. re
Exo.19. a. gale sacerdotiũ. gẽs sancta. pplus acq̃sitionis vt
℣tutes ãnuncietis ei⁹ qui de tenebris vos voca=
osee.2.d uit in ãmirabile lumẽ suũ. Qui aliqñ nõ ppl's dei
Rom.9.e nũc autẽ ppl's dei. q̃ nõ cõsecuti miam: nunc autẽ
Rom.13.d. miam cõsecuti. Kmi obsecro vos tanq̃ aduenas
Gala.5.c ꝛ peregrinos abstiere vos a carnalib⁹ desiderijs
C que militãt aduersus aiam cõuersationẽ vestraꝫ
inter gẽtes habẽtes bonã: vt in eo qđ detractant
de vobis tanq̃ de malefactorib⁹: ex bonis operi=
bus vos cõsiderãtes glorificent deũ in die visita=
Rom.13.a. tionis. Subiecti igit estote oĩ humane creature
ꝓpter deũ. Siue regi quasi precellẽti. Siue duci
bus tanq̃ ab eo missis ad vindictã malefactorũ:
laudẽ ℣o bonoꝝ. Qr sic est volũtas dei vt bñfaci
entes obmutescere faciatis iprudẽtiũ hoĩm igno
rantiã. Quasi liberi ꝛ nõ q̃si velamẽ habẽtes mali
Rom.12.c. cie libertatẽ: sed sicut s̃ui dei. Oẽs honorate: frat
Ephe.6.a. nitatẽ diligite. Deũ timete. regẽ honorificate. Ser
Colo.3.d ui subditi estote in oĩ timore dñis: nõ tm̃ bonis et
titũ.2.c. modestis sed etiã discholis. Hec est em̃ grã: si pro
2.cori.7.c pter dei cõscientiã sustinet q̃s tristicias patiẽs in
D iuste. Que em̃ est grã: si peccantes et colaphisati
suffertis? Sed si bñfaciẽtes patienter sustinetis
hec est grã apđ deum. In hoc em̃ vocati estis: qr ꝛ
xp̄s passus est ꝓ nobis: vobis relinquẽs exẽpluꝫ
esaie.53. b. vt sequamini vestigia ei⁹. Qui pctm̃ non fecit nec
1.ioh̃ã.3.a inuent⁹ est dol⁹ in ore ei⁹. Qui cum malediceretur
nõ maledicebat. cũ pateret nõ cõminabat. Tra=
esaie.53.b debat aũt iudicãti se iniuste. Qui pctã nr̃a ipe per
tulit in corpore suo sup lignuꝫ: vt peccatis mortui
iusticie viuam⁹: cui⁹ liuore sanati estis. Eratis em̃
sicut oues errãtes: sed ꝯuersi estis nunc ad pasto
rem ꝛ ep̄um aiaꝝ vestraꝝ.

C.S. Instruit apostol⁹ existẽtes in statu cõiu=
gali loquẽs de mulieꝝ ornatu. ac viroꝝ scientia ꝛ
ordinauit informando homines ad proximum et
ad deum. iii.

A Similiter et mulieres subdite sint viris
1.corin.11.a suis: vt ꝛ si q̃ nõ credũt ℣bo p mulieruꝫ
colo.3.c. cõuersationẽ sine ℣bo lucrifiãt ꝯsiderã
ephe.5.c. tes in timore sanctã ꝯuersationẽ vr̃am.
1.Ti.2.c. Quaꝝ nõ sit extrinsecus capillatura aut circun
datio auri: aut indumẽti vestimẽtorũ cult⁹: sed qi
abscõdit⁹ est cordis hõ in icorruptibilitate q̃eti ꝛ
modesti spũs q̃ est in ꝯspctũ dei locuplex. Sic em̃
aliqñ ꝛ sancte mulieres sperãtes in deo ornabãt
Gen̄.18.b se subiecte ꝓprijs virĩ: sicut sara obediebat abrae
dñm eũ vocãs. cui⁹ estis filie bñfaciẽtes: ꝛ nõ per
B timẽtes vllã ꝑturbationẽ. Uiri similiter cohabitã
tes secũdũ sciẽtiã quasi infirmiori vasculo mulie=

bri ipartiẽtes honorẽ tanq̃ coheredib⁹ grẽvite vt
nõ impediant oroẽs vr̃e. In fide autẽ oẽs vnani= puer.20.c.
mes ꝯpatiẽtes fraternitatis amatores: misericor Ro.12.d
des. modesti. humiles. nõ reddẽtes malũ ꝓ malo
nec maledictũ ꝓ maledicto. sed econtrario bñdi=
centes: qr in hoc vocati estis vt bñdictionẽ heredi
tate possideatis. Qui em̃ vult vitã diligere ꝛ dies Ps̃.33.
videre bonos coerceat linguã suã a malo: ꝛ labia Jaco.1.d
ei⁹ ne loquantur dolũ. Declinet autẽ a malo ꝛ fa=
ciat bonũ: inquirat pacẽ ꝛ ꝑsequat eã: qr oculi do
mini sup iustos ꝛ aures ei⁹ in preces eoꝝ. vultus
aũt dñi sup faciẽtes mala. Et q̃s est q̃ vobis noce C
at si boni emulatores fueritis. Sed ꝛ si q̃d patimi Mat.5.a.
ni ꝓpter iusticiã: beati. Timorẽ autẽ eoꝝ ne timu
eritis vt nõ cõturbemi. Dñm aũt xp̄m sanctificate
in cordib⁹ vr̃is: parati semp ad satisfactionẽ oĩ po
scenti vos rationẽ de ea q̃ in vobis est spe sed cuꝫ
modestia ꝛ timore cõsciẽtiã habẽtes bonam: vt in
eo qđ detrahũt de vobis ꝯfundant qui calũnian
tur vr̃am bonã in xp̄o ꝯuersationeꝫ. Meli⁹ est em̃
vt bñfaciẽtes si volũtas dei velit pati q̃ malefaciẽ Hebre.9.g
tes: qr ꝛ xp̄s semel ꝓ pctis nr̃is mortu⁹ est iustus Rom.5.b.
ꝓ iniustis vt nos offerret deo mortificatos quidẽ
carne: viuificatos aũt spũ. In quo ꝛ his q̃ in car= D
cere erãt spũ veniẽs p̄dicauit: q̃ increduli fuerant Mat.24.c
aliqñ qñ expectabãt dei patientiam in dieb⁹ noe Luce.17.f.
cũ fabricaret arca in q̃ pauci: id est octo aie salue
facte sunt p aquã. Qđ ꝛ vos nũc similis forme sal
uos facit. baptisma: nõ carnis dispositio sordium:
sed cõscientie bone interrogatio in deũ p resurre
ctioneꝫ iesu xp̄i a mortuis q̃ est in dextera dei de
glutiẽs mortẽ vt vite eterne heredes efficeremur
ꝑfect⁹ in celũ subiectis sibi angelis ꝛ potestatib⁹
et virtutibus.

C.S. Instruit apl's ad vitãdũ luxuriã atq̃ gu
lam. ac docet hospitalitatẽ ꝛ charitateꝫ ꝓximi. ac
exhortat ad patiẽtiã ab aduersarijs fidei. iiij.

Christo igit passo in carneꝫ vos eadem A
cogitatione armamini: qr q̃ passus est
in carne desijt a peccatis vt non iã desi
derijs hoĩꝫ sed volũtate dei qđ reliquũ
est in carne viuat tẽporis. Sufficit ei preteritũ tẽ= Ephe.4.f.
pus ad volũtatẽ gẽtiũ cõsummandã his q̃ ãbula Jaco.4.b.
uerunt i luxurijs: desiderijs vinolẽtijs: comesatio
nib⁹. potationib⁹. ebrietatib⁹. ꝛ illicitis idoloꝝ cul
tib⁹. In q̃ ammirant nõ ꝯcurrẽtib⁹ vobis in eãdẽ B
luxurie ꝯfusionẽ blasphemantes qui reddent ra=
tioneꝫ ei qui parat⁹ est iudicare viuos ꝛ mortuos.
Propter hoc enim ꝛ mortuis euangelizatum est
vt iudicentur quidem secundum homines in car
ne: viuant autem secundum deum in spiritu. Om
nium autem finis appropinquabit. Estote itaq̃
prudentes ꝛ vigilate in orationibus: ante omnia
autem mutuam in vobismetipsis charitatem con
tinuam habentes: qr charitas operit multitudi=
nem peccatorum. Hospitales inuicem: sine mur= puer.10.b.
muratione. Unusquisq̃ sicut accepit gratiã in al= Rom.12.c.
terutrum illam amministrantes sicut boni dispẽ Heb.13.a
satores multiformis gratie dei. Si quis loquitur philip.2.b.
quasi sermões dei. Si quis ministrat tanq̃ ex vir= C
tute quam amministrat deus vt in omnibus ho=
norificetur deus per iesuꝫ christum cui est gloria
et imperium in secula seculorum. amen. Charissi=

mi: nolite peregrinari in feruore q̄ ad tentationē vobis sit: quasi noui aliquid vobis contingat: sed communicantes christi passionibus gaudete vt et in reuelatione glorie eius gaudeatis exultātes. Si exprobramini in nomine christi beati eritis: quoniam quod est honoris glorie et virtutis dei: et qui
D est eius spiritus: super vos requiescet. Nemo autē vestrū patiatur quasi homicida aut fur: aut maledic⁹ aut alienoꝝ appetitor. Si autē vt christian⁹ nō erubescat: glorificet autē deū in isto nomine: qm̄ tēpus est vt incipiat iudiciū a domo dei. Si autē primū a nobis: quis finis eoꝝ q̄ nō credūt dei euāgelio? Et si iust⁹
Prouer.11.d. quidē vix saluabitur: impi⁹ et peccator vbi parebūt? Itaqȝ et hi q̄ patiuntur f̄m voluntatē dei fideli creatori cōmēdent aīas suas in benefactis.

¶ C. S. Apl's informat existētes in statu pastoris et statu iuuenili q̄ ad humilitatē et sobrietatē. v.

A Seniores ergo qui in vobis sunt obsecro consenior et testis xp̄i passionū: q̄ et ei⁹ que in futuro reuelanda est glorie cōicator. Pascite q̄ in vobis est gregē dei prouidentes nō coacte sed spōtanee f̄m deū: neqȝ turpis lucri gr̄a: sed voluntarie. Neqȝ vt dominātes in
B cleris: sed forma facti gregis ex aīo. et cū apparuerit princeps pastoꝝ percipietis immarcessibilez glorie coronā. Silr̄ adolescētes subditi estote senioribus. Oēs em̄ inuicē humilitatē insinuate. qr̄ de
Jaco.4.b. us superbis resistit: humilib⁹ autē dat grām. Humili
Ibidē.c. amini igit̄ sub potenti manu dei: vt vos exaltet in
Luce.12.c. tēpore visitationis. oēm sollicitudinē vestrā proiicie
Rom.12.c. tes in eū. qm̄ ipsi cura est de vobis. Sobrij estote
Jaco.4.c. et vigilate: qr̄ aduersarius vester dyabolus tanqȝ
C leo rugiēs circuit querēs quē deuoret. Cui resistite fortes in fide: scientes eandē passionē ei que in mundo est vestre fraternitati fieri. De⁹ autez oīs gratie q̄ vocauit nos in eternā suam gloriā in xp̄o iesu modicum passos ipse perficiet: confirmabit: solidabitq̄. Ipsi gl'ia et imperiū in secula seculoꝝ. Amē.
D Per siluanū fidelē fratrē vobis vt arbitror breuiter scripsi: obsecrās et contestans hanc esse veram gratiam dei in qua statis. Salutat vos ecclesia q̄ est in babylone collecta et marcus filius me⁹. Salutate inuicem in osculo sancto. Gratia vobis omnibus qui estis in christo iesu Amen.

¶ Explicit epistola beati Petri apostoli prima.

¶ Incipit argumentum in epistolam secundam

Symon petrus per fidem huic mundo sapientes mortuos esse declarat. eisdē qȝ pietatis quanta sit magnitudo luce ipsa clarius manifestat.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epistola secunda beati Petri apostoli.

¶ C. S. Inducit apostolus credentes ad firmiter tenendum fidei veritatem ex doctoris certitudine. Capitulum primum.

Symon petr⁹ seru⁹ et apl's iesu christi his q̄ coequalē nobiscū sortiti sunt fidē in iusticia dei nr̄i et saluatoris Jesu
A xp̄i. Gr̄a vobis et pax adimpleat̄ in cognitiōe dei et xp̄i iesu dn̄i nr̄i. Quō oīa nobis diuine virtutis sue q̄ ad vitā et pietatē donata sunt p cognitionē ei⁹ q̄ vocauit nos ppria gloria et virtute p quē maxia et p̄ciosa nobis pmissa donauit: vt p hoc efficiamini diuine consortes nature fugiētes ei⁹ que in mūdo est concupiscētie corruptionem. Vos autē curā oēm subinferētes ministrate
B in fide vr̄a virtutē: in virtute autē sciētiā: in sciētia autē abstinētiā: in abstinētia autē patiētiā: in patientia autē pietatē: in pietate autē amorē fraternitatis: in amore autē fraternitatis charitatē. Hec em̄ si vobiscum assint et superēt nō vacuos nec sine fructu vos constituēt in dn̄i nr̄i iesu xp̄i cognitiōe. Cui enīz nō presto sunt hec cec⁹ est et manu tētās obliuionē accipiēs purgationis veteꝝ suoꝝ delictoꝝ. Quapropter frēs magis satagite vt p bona opa certā vram vocationē et electionē faciatis. Hec em̄ facientes nō peccabitis aliqñ. Sic em̄ abūdāter mi
C nistrabit̄ vobis introit⁹ in eternū regnū dn̄i et saluatoris nr̄i iesu xp̄i. Propter qd̄ vos incipiā semp commonere de his: et quidē sciētes et cōfirmatos vos in p̄nti veritate. Justū autē arbitror: q̄diu sum in hoc tabernaculo suscitare vos in cōmotione: cert⁹ qȝ velox est depositio tabernaculi mei secūdum qȝ et dn̄s nr̄ iesus xp̄s significauit mihi. Dabo autē operam et frequēter habere vos post obitū meū vt horum oīm memoriā faciatis. Nō em̄ indoctas fabulas secuti notā fecim⁹ vobis dn̄i nr̄i iesu xp̄i virtutē et p̄sētiā: sed speculatores facti illi⁹ magnitudi
D nis. Accipiēs em̄ a deo p̄re honorē et gloriam voce delapsa ad eū huiuscemodi a magnifica gloria
Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹ in quo mihi cōplacui: ipm̄ Mat.3.d.
audite. Et hāc vocē nos audiuim⁹ de celo allataz Mar.1.b.
cū essem⁹ cū ipso in mōte sancto. Et habem⁹ firmi Luce.3.e.
orem ppheticū sermonē cui bn̄facitis attēdētes quasi lucerne lucēti in loco caliginoso donec dies elucescat et lucifer oriat̄ in cordib⁹ vr̄is: hoc primū intelligētes qȝ omis prophetia scripture ppria interpretatione nō fit. Nō em̄ volūtate humana al
2.Thi.3.d. lata est aliqñ pphetia sed sp̄ūsctō inspirati locuti sunt sancti dei hoīes.

¶ C. S. Excludit̄ hereticoꝝ falsitas. atqȝ describit apl's hereticoꝝ maliciā et eoꝝ penā. ij.

A Fuerūt vero et pseudo pphē in pplo sicut et in vobis erūt mgr̄i mēdaces q̄ introducēt sectas pditiois: et eū q̄ emit eos deū negāt: superducētes sibi celerē pditionez. Et multi sequent̄ eoꝝ luxurias: p q̄s via veritatis blasphemabit̄: et in auaricia fictis vbis de vobis negociabunt̄. Quib⁹ iudiciū iā olī nō cessat: et perditio eoꝝ nō dormitat. Si em̄ de⁹ angelis peccā
Iob.4.b. tibus nō pepercit: sed rudētib⁹ inferni detractos
B in tartarū tradidit cruciādos in iudiciū reseruari. et originali mūdo nō pepercit: sed octauū Noe
Gen.7.a.

iusticie ꝑconẽ custodiuit diluuiũ mũdo impiorũ
inducẽs ⁊ ciuitates sodomoꝝ ⁊ gomorreoꝝ in ci
nerẽ redigẽs euersiõe dãnauit exẽplũ eoꝝ q̃ im=
Gen.19.c pie acturi sunt ponẽs: ⁊ iustũ loth oppressũ a ne=
phandoꝝ iniuria ac luxuriosa ꝯuersatõe eripuit.
Aspectu em̃ ⁊ auditu iust' erat: habitãs apd eos
q̃ de die in diẽ aiam iustã iniq̃s opib' cruciabant
Nouit de' pios de tentatiõe eripere iniq̃s ꝟo in
diẽ iudicij reseruare cruciãdos. Magis autẽ eos
q̃ post carnẽ in cõcupiscẽtia imũdicie ãbulãt: dña
tionẽq̃ cõtẽnũt audaces sibi placẽtes: sectas nõ
metuũt introducere blasphemãtes. Ubi ãgeli for
titudine ⁊ ꝟtute cũ sint maiores nõ portãt aduer
C sum se execrabile iudiciũ. Hi ꝟo velut irrationa=
bilia pecora naturaliter in captionẽ ⁊ in perniciẽ
in his q̃ ignorãt blasphemãtes in corruptiõe sua
peribũt ꝑcipiẽtes mercedẽ iniusticie. Uoluptatẽ
existimãtes diei delicias coinq̃natiõis ⁊ macule:
delicijs affluẽtes in cõuiuijs suis luxuriantes vo
biscũ oculos habentes plenos adulterij ⁊ incessa
bilis delicti: pelliciẽtes aias instabiles cor exerci
tatum in auaricia habẽtes maledictionis filij de
relinquẽtes rectã viã errauerũt secuti viã balaã ex
Nu.22.e. boso: q̃ mercedẽ iniq̃tatis amauit: correptionem
D ꝟo habuit sue vesanie. Subiugale mutũ aial in ho
minis voce loquẽs ꝓhibuit ꝓphete insipientiam
Iude.1.d Hi sũt fõtes sine aq̃ ⁊ nebule turbinib' exagitate:
q̃b' caligo tenebraꝝ reseruat. Supba em̃ vani=
tatis loquẽtes pelliciũt in desiderijs carnis luxu
rie eos q̃ paululũ effugiũt. Qui in errore ꝯuersa=
ti libertatẽ illis ꝓmittentes cũ ipi serui sint corru
Ioha.8.d. ptionis. A q̃ em̃ quis supat' est: hui' ⁊ seruus est.
Si em̃ refugiẽtes coinq̃natiões mũdi in cogniti=
one dñi nri ⁊ saluatoris iesu xpi: his rursus impli=
cati superant: facta sunt eis posteriora deteriora
priorib'. Meli' em̃ erat illis nõ cognoscere viã iu
sticie: q̃ post agnitionẽ retrorsum conuerti ab eo
qd illis traditũ est sancto mãdato. Cõtigit ei eis
Puer.26.b illud ꝟi prouerbij: Canis reuersus ad suũ vomitũ
⁊ sus lota in volutabro luti.

C. S. Docet aplus ꝓcauere maliciã que ꝓue=
niet in secũdo aduentu xpi. ac describitur aduẽt'
eiusdem. iij.

A Hanc ecce vobis charissimi secundã scri
bo eplam in quib' vrãm excito in ꝯmo=
nitione sincerã mentẽ vt memores sitis
eoꝝ q̃ predixi ꝟboꝝ a sanctis ꝓphetis
1.timo.4.a et aploꝝ vestroꝝ ꝓceptoꝝ dñi ⁊ saluatoris. Hoc
2.timo.3.a. primũ scientes q̃ veniẽt in nouissimis dieb' in de
ceptione illusores iuxta ꝓprias concupiscentias
ambulantes dicẽtes. Ubi est ꝓmissio aut aduẽt'
eius? Ex q̃ em̃ pr̃es dormierũt oĩa sic ꝑseuerãt ab
B initio creature. Latet em̃ eos hoc volẽtes q̃ celi
erant pri' ⁊ terra de aq̃: ⁊ per aquã consistens dei
ꝟbo per que ille tunc mũd' aqua inundat' perijt
Celi aũt qui nunc sunt ⁊ terra eodẽ ꝟbo repositi
sunt igni reseruati in diem iudicij: ꝑditionis ipio=
rum hoim. Unuz ꝟo hoc nõ lateat vos charissimi.
Eze.12.f. qr vn' dies apd dñm sicut mille anni ⁊ mille anni
C sicut dies vn'. Nõ tardat dñs ꝓmissionẽ suã: sicut
q̃dã existimãt. sed patiẽter agit ꝓpter vos nolẽs
1.thes.5.a. aliq̃s perire sed oẽs ad penitentiã reuerti. Adue
Apo.3.a. niet aũt dies dñi vt fur: in q̃ celi magno ipetu trã=
sient. elementa ꝟo calore soluent. terra aũt ⁊ oĩa
que in ipa sunt opa exurent. Cuz igit hec oĩa dis=
soluẽda sint quales oportet vos esse in sanctis cõ
uersationib' ⁊ pietatib' expectãtes ⁊ ꝓperãtes
in aduentũ diei dñi p quem celi ardentes soluen=
tur ⁊ elemẽta ignis ardore tabescẽt. Nouos vero Apo.21.a.
celos ⁊ nouã terrã et ꝓmissa ipsius expectam' in
quib' iusticia habitat. Propter qd charissimi hec D
expectãtes satagite immaculati ⁊ inuiolati ei in=
ueniri in pace ⁊ dñi nri iesu xpi longanimitatẽ sa=
lutẽ arbitramini sicut ⁊ charissim' frater nr pau=
lus secũdũ datã sibi sapiẽtiã scripsit vobis. sicut ⁊
in omnib' eplis loquẽs in eis de his in quib' sũt
q̃dã difficilia intellectu q̃ indocti ⁊ instabiles de=
prauant sicut ⁊ ceteras scripturas ad suã ipsoruz
perditionẽ. Uos igit fratres presciẽtes custodite
ne insipientiuz errore traducti excidatis a ꝓpria
firmitate. Crescite ꝟo in gr̃a ⁊ in cognitione dñi
nostri ⁊ saluatoris iesu xpi. Ipsi gloria ⁊ nũc et in
diẽ eternitatis. Amen.

Explicit epistola beati Petri apostoli secũda.

Incipit argumentum in epistolam beati Jo=
hannis apostoli primam.

Rationem verbi ⁊ q̃ de' ipse sit charitas
manifestat ⁊ susurrones fratrũ nec deũ
scire nec pios fieri posse eousq̃ differ=
tat vt esse ꝓprobet homicidas eo q̃ odi
um sit interfectionis occasio.

Explicit argumentum.

Incipit epistola beati Jo
hannis apostoli prima.

C. S. Excludit apostolus iohannes a societa=
te dei peccatores. ac affirmat homines immunes
non esse a peccato nisi per confessionem.

Capitulum primum.

Quod fuit A
ab initio qd audiuim' qd
vidim' oculis nris qd ꝑ=
spexim' ⁊ man' nre ꝯtre
ctauerũt de ꝟbo vite ⁊ vi
ta manifestata est: ⁊ vidi
mus ⁊ testamur ⁊ annun
ciamus vobis vitã eter
nam q̃ erat apud patrẽ ⁊ apparuit nobis. Quod B
vidim' ⁊ audiuim' annũciam' vobis: vt ⁊ vos so=
cietatem habeatis nobiscum: ⁊ societas nostra sit
cum patre ⁊ cũ filio ei' iesu xpo. Et hec scribimus
vobis vt gaudeatis ⁊ gaudiũ vrm sit plenum. Et Ioha.16.e
hec est annũciatio quã audiuim' ab eo: ⁊ annũcia 3.ioha.1.a.
mus vobis: qm̃ de' lux est: ⁊ tenebre in eo nõ sunt
vlle. Si dixerim' qm̃ societatẽ habem' cuz eo ⁊ in C
tenebris ambulam' mẽtimur ⁊ veritatẽ non faci
mus. Si aũt in luce ambulam' sicut ⁊ ipse est in lu
ce societatẽ habem' ad inuicẽ: ⁊ sanguis iesu xpi hebre.9.d.
filij ei' emũdat nos ab omi pctõ. Si dixerim' qm̃ Apo.1.b.
pctm̃ nõ habem' ipsi nos seducimus ⁊ veritas in 3.Re.8.e.
nobis nõ est. Si cõfiteamur pctã nra fidelis est ⁊ 2.pa.6.g.
iust' vt remittat nobis pctã nra: ⁊ emũdet nos ab D
oi iniq̃tate. Si dixerim' qm̃ nõ peccauim' mẽda
cem facimus eũ: ⁊ verbum ei' nõ est in nobis.

¶C.S. Inducit aplꝰ hoies ad opꝰ meritorium:
ac dissuadet cupiditatē ⁊ heresim. ij.

A Filioli mei hec scribo vobis vt nō pecce-
tis. Sed ⁊ si q̄s peccauerit aduocatum
habemꝰ apud patrē iesum xp̄m iustū ⁊
ipse est ꝓpitiatio ꝑ pctis nr̄is: nō ꝑ no
stris aūt tm̄ sed etiā ꝑ totiꝰ mūdi. Et in hoc scimꝰ
infra.4.d qm̄ cognouimꝰ eū si mādata eiꝰ obseruamꝰ. Qui
dicit se nosse deū ⁊ mādata eiꝰ nō custodit: mēdax
est: ⁊ in hoc ꝟitas nō est. Qui aūt seruat ꝟbū eius
vere in hoc charitas dei pfecta est. In hoc scimus
qm̄ in ip̄o sumꝰ. Qui dicit se in xp̄o manere: debet
sicut ip̄e ambulauit ⁊ ip̄e ambulare. Kmi: nō man
datū nouū scribo vobis: sed mādatū vetus qd ha-
B buistis ab initio. Mādatū vetus est ꝟbū qd audi
iohā.13.g stis. Iterū mādatū nouū scribo vobis qd verū est
⁊ in ip̄o ⁊ in vobis: q2 tenebre trāsierunt ⁊ verū lu
infra.4.d men iā lucet. Qui dicit se in luce esse: ⁊ fratrē suū
odit in tenebris est vsq3 adhuc. Qui diligit fratrē
suū: in lumine manet: ⁊ scandalū in eo nō est. Qui
Leui.19.c. aūt odit fratrē suū: in tenebris est ⁊ i tenebris am
Infra.3.c bulat: ⁊ nescit q̄ eat: q2 tenebre obcecauerūt ocłos
eius Scribo vobis filioli qm̄ remittunt vobis pec
cata ꝓpter nomē eius. Scribo vobis pr̄es: qm̄ co
gnouistis eū q̄ ab initio est. Scribo vobis adole-
scentes: qm̄ vicistis malignū. Scribo vobis infan
C tes: qm̄ cognouistis pr̄em. Scribo vobis iuuenes
qm̄ fortes estis ⁊ ꝟbū dei manet in vobis ⁊ vicistis
malignū. Nolite diligere mūdū neq3 ea q̄ in mun
do sunt. Si q̄s diligit mūdū nō est charitas pr̄is
in eo. Qm̄ oē qd est in mūdo cōcupiscētia carnis
est ⁊ cōcupiscētia oculoꝝ ⁊ superbia vite: q̄ nō est
ex patre sed ex mundo est. Et mūdꝰ transit ⁊ cōcu
piscētia eiꝰ. Qui aūt facit volūtatē dei manet in
eternum. Filioli nouissima hora est. Et sicut audi
stis: q2 antichristus venit: nūc antichristi multi fa
cti sunt. Unde scimꝰ q2 nouissima hora est. Ex no-
bis ꝓdierūt: sed nō erāt ex nobis. Nam si fuissent
ex nobis: ꝑmansissent vtiq3 nobiscū. Sed vt mani
festi sint: qm̄ nō sunt oēs ex nobis Sed vos vnctio
D nem habetis a sancto: ⁊ nostis oia. Nō scripsi vo-
bis q̄si ignorātibꝰ ꝟitatē sed quasi scientibꝰ eā: ⁊
qm̄ oē mēdaciū ex veritate nō est. Quis est mē
dax nisi is q̄ negat: qm̄ iesus nō est xp̄s? Hic ē an
tichristus q̄ negat pr̄em ⁊ filiū. Ois q̄ negat filiū:
nec patrē habet: q̄ cōfitetur filiū ⁊ patrē habet Uos
qd audistis ab initio in vobis ꝑmaneat. q2 si in vo
bis ꝑmāserit quod audistis ab initio: ⁊ vos in filio
⁊ pr̄e manebitis. Et hec est repromissio quā ipse
pollicitus est nobis vitā eternā. Hec scripsi vobis
de his q̄ seducūt vos: ⁊ vos vnctionē quā accepi-
stis ab eo maneat in vobis ⁊ nō necesse habetis vt
aliquis doceat vos. sed sicut vnctio eiꝰ docet vos
de oibꝰ ⁊ verū est: ⁊ nō est mēdacium. Et sicut do
cuit vos manete in eo. Et nūc filioli manete in eo.
vt cum apparuerit habeamus fiduciam et nō cō
fundamur ab eo in aduentu eius. Si scitis quoni
am iustus est: scitote quoniam et omnis qui facit
iusticiam ex ipso natus est.

¶C.S. Ostēdit apostolus de societate hoim in
patria describendo eius perfectionem: et hortatur
ad puritatem mentis ac fraternam charitatē. iij.

Uidete qualē charitatē dedit nobis pa B
ter vt filij dei nominemur ⁊ simus Pro
pter hoc mūdꝰ nō nouit nos: q2 non no
uit eū Kmi nunc filij dei sumus: ⁊ nōdū
apparuit quid erimꝰ. Scimꝰ qm̄ cum apparuerit
similes ei erimus. qm̄ videbimꝰ eum sicuti est. Et
omnis qui habet hanc spem in eo: sanctificat se si
cut ⁊ ille sanctus est. Omnis q̄ facit pctm̄ ⁊ iniqui
tatem facit. Et pctm̄ est iniquitas. Et scitis q2 ille esa.53.b.
apparuit vt pctā tolleret: ⁊ pctm̄ in eo nō est. Ois 1.pe.2.d.
q̄ in eo manet non peccat. ⁊ ois q̄ peccat nō vidit B
eum: nec cognouit eum Filioli nemo vos seducat apo.22.c.
Qui facit iusticiā iustus est: sicut ⁊ ille iustus est.
Qui facit pctm̄ ex dyabolo est: qm̄ ab initio dya
bolus peccat. In hoc apparuit filius dei vt dissol iohā.8.e.
uat opa dyaboli. Ois q̄ natus est ex deo peccatū
nō facit: qm̄ semen ipsius in eo manet ⁊ nō potest
peccare qm̄ ex deo natꝰ est In hoc manifesti sunt
filij dei ⁊ filij dyaboli. Ois q̄ non est iustus nō est
ex deo ⁊ qui nō diligit fratrē suū. Qm̄ hec est ānū
ciatio quam audistis ab initio vt diligatis alteru
trum. Non sicut cayn q̄ ex maligno erat ⁊ occidit Gen.4.b
fratrē suū. Et propter quid occidit eū? qm̄ opera C
eiꝰ maligna erāt: fratris autē eiꝰ iusta. Nolite mi Iohā.15.e
rari fratres si odit vos mundꝰ Nos scimꝰ qm̄ trās
lati sumus de morte ad vitā: qm̄ diligimus fr̄es
Qui nō diligit manet in morte. Ois q̄ odit fr̄em Leui.19.d
suū homicida est Et scitis qm̄ ois homicida nō hꝫ supra.2.b.
vitā eternā in se manētē. In hoc cognouimꝰ cha- Iohā.15.b
ritatē dei: qm̄ ille aiam suā ꝑ nobis posuit: ⁊ nos
debemꝰ ꝑ fratribꝰ animas ponere. Qui habuerit
substātiam huiꝰ mūdi ⁊ viderit fratrē suū necesse
habere: ⁊ clauserit viscera sua ab eo: quō charitas
dei manet in eo? Filioli mei non diligamꝰ ꝟbo ne D
q3 lingua: sed opere ⁊ ꝟitate. In hoc cognoscimꝰ
qm̄ ex ꝟitate sumꝰ: ⁊ i ꝯspctū eiꝰ suadebimꝰ corda
nostra. Qm̄ si reprehēderit nos cor nostrum ma-
ior est deꝰ corde nr̄o ⁊ nouit oia. Kmi si cor nostrū iohā.27.b.
non rep̄hēderit nos: fiduciā habemꝰ ad deum. ⁊ Iohā.16.f
quicq̄d petierimus accipiemꝰ ab eo: qm̄ manda-
ta eius custodimꝰ. ⁊ ea q̄ sunt placita coram eo fa
cimus. Et hoc est mandatū eiꝰ vt credamꝰ in no-
mine filij eius iesu xp̄i: ⁊ diligamꝰ alterutrū sicut Iohā.15.c
dedit mandatū nobis Et qui seruat mandata eiꝰ infra.4.c
in illo manet ⁊ ipse in eo. Et in hoc scimus qm̄ ma
net in nobis de spiritu quem dedit nobis.

¶C.S. Apostolus de ꝟbi incarnatiōe: adiūgēs
de falsis prophetis ⁊ antichristo: ⁊ describit perfe
ctionē charitatis. ac hortatur ad eandem. iiij.

Charissimi nolite omni spiritui credere
sed probate spiritus si ex deo sint: quo- A
niam multi pseudo ꝓphete exierūt in
mūdū. In hoc cognoscitur sp̄us dei. Ois
spiritus q̄ confitetur iesum xp̄m in carne venisse: ex
deo est Et omnis spiritus qui soluit iesum: ex deo
non est et hic est antichristus de q̄ audistis: qm̄ ve
nit: ⁊ nūc iā in mūdo est. Uos ex deo estis filioli ⁊ Iohā.8.f.
vicistis eum. quoniam maior est q̄ in vobis est q̄3
qui in mundo: ipsi de mundo sunt ideo de mun-
do loquuntur: ⁊ mundꝰ eos audit Nos ex deo sumꝰ
Qui nouit deū audit nos: q̄ nō est ex deo non au Iohan.8.f
dit nos. In hoc cognoscimꝰ sp̄m veritatis ⁊ sp̄m B
erroris. Kmi diligamꝰ nos inuicē: q2 charitas ex

deo est. Et omnis qui diligit fratrē suū ex deo na
tus est: ꝛ cognoscit deū. Qui nō diligit non nouit
deum: qm̄ de⁹ charitas est. In hoc apparuit cha-
ritas dei in nobis: qm̄ filiū suū vnigenitū misit de
us in mundū vt viuam⁹ ꝑ eum. In hoc est chari-
tas nō quasi nos dilexerim⁹ deū: sed qm̄ ipse prior
dilexit nos: ꝛ misit filiū suū ꝓpiciatorē ꝓ pctis no-
C stris. Karissimi si deus dilexit nos: ꝛ nos debem⁹ alter
utrum diligere. Deū nemo vidit vnq̄. Si diliga
mus inuicē de⁹ in nobis manet: ꝛ charitas ei⁹ in
nobis perfecta est. In hoc cognoscimus qm̄ in eo
manemus ꝛ ipse in nobis: qm̄ de spūsancto suo de
dit nobis. Et nos vidim⁹ ꝛ testificamur: qm̄ pater
misit filiū suū saluatorē mundi. Quicūq̄ cōfessus
fuerit qm̄ iesus est filius dei: deus in eo manet et
ipse in deo. Et nos cognouim⁹ ꝛ credimus chari
D tati quā habet deus in nobis. Deus charitas est:
et qui manet in charitate in deo manet ꝛ deus in
eo. In hoc perfecta est charitas dei nobiscū vt fi-
duciam habeamus in die iudicii: q: sicut ille est ꝛ
nos sum⁹ in hoc mūdo. Timor nō est in charitate
sed perfecta charitas foras mittit timorem: quo-
niā timor penā habet. Qui aūt timet nō est pfect⁹
in charitate. Nos ergo diligamus deū: qm̄ deus
supra.2.a et.b. prior dilexit nos. Si quis dixerit qm̄ diligo deū
ꝛ fratrē suū oderit mēdax est. Qui ei nō diligit fra
trem suū quē videt: deū quē non videt quō potest
Johā.13.d diligere? Et hoc mandatū habemus a deo vt qui
diligit deum: diligat ꝛ fratrem suum.

¶ C. S. Cōtinuādo de dilectione primi agit de
emanatione filii dei et de eius manifestatione. ac de
fiducia habenda in deum. V.

A Omnis qui credit quoniam iesus est chri
stus ex deo natus est. Et omnis qui di-
ligit eum q̄ genuit: diligit ꝛ eū q̄ natus
est ex eo. In hoc cognoscim⁹ qm̄ diligi
mus natos dei cū deū diligam⁹ ꝛ mandata ei⁹ fa
ciamus. Hec est enī charitas dei: vt mandata ei⁹
custodiamus. Et mādata ei⁹ grauia nō sunt. Qm̄
oē qđ natū est ex deo vincit mundū: ꝛ hec est vi-
ctoria q̄ vincit mundū: fides nostra. Quis est au-
tem q̄ vincit mundū nisi q̄ credit qm̄ iesus est fili⁹
B dei? hic est q̄ venit per aquā ꝛ sanguinē iesus xp̄s.
Non in aqua solū sed in aqua ꝛ sanguine. Et spiri
tus est qui testificatur: qm̄ xp̄s est veritas. Quo-
niam tres sunt qui testimoniū dant in celo. pater
v̄bū ꝛ spūsanct⁹. ꝛ hi tres vnū sunt. Et tres sunt q̄
testimoniū dāt in terra. spūs. aqua. ꝛ sanguis. ꝛ hi
tres vnū sunt. Si testimoniū hoīm accipim⁹: testi
monium dei maius est. Quoniam hoc est testi-
moniū dei qđ maius est: qm̄ testificat⁹ est de filio
Johā.3.d. suo. Qui credit in filiū dei: habet testimoniū dei
in se. Qui v̄o nō credit filio mendacē facit eū: q2
nō credit in testimoniū quod testificat⁹ est de⁹ de
filio suo. Et hoc est testimoniū qm̄ vitā eternā de-
dit nobis de⁹ ꝛ hec vita in filio eius est. Qui ha-
bet filiū dei habet vitā: qui nō habet filiū dei: vitā
C nō habet. Hec scribo vobis vt sciatis qm̄ vitā ha
betis eternā qui creditis in noīe filii dei. Et hec ē
fiducia quā habem⁹ ad deū: q: qđcūq̄ petierim⁹
secūdū volūtatē ei⁹ audit nos. Et scim⁹ q: audit
nos q̄cq̄d petierim⁹. Scim⁹ qm̄ habem⁹ petitiões

q̄s postulam⁹ ab eo. Qui scit fratrē suū peccare: D
peccatum nō ad mortem petat ꝛ dabit ei vita pec
canti non ad mortem. Est peccatum ad mortem:
non ꝓ illo dico vt roget quis. Oīs iniq̄tas pctm̄
est: ꝛ est pctm̄ ad mortē. Scim⁹ q: oīs q̄ nat⁹ est ex
deo nō peccat: sed generatio dei ꝯseruat eū: ꝛ ma
lignus nō tāget eū. Scim⁹ qm̄ ex deo sum⁹ ꝛ mū-
dus tot⁹ in maligno posit⁹ est. Et scimus qm̄ fili⁹
dei venit ꝛ dedit nobis sensum vt cognoscam⁹ de
um verum: ꝛ simus in vero filio ei⁹. Hic est verus
de⁹ ꝛ vita eťna. Filioli custodite vos a simulachris

¶ Explicit epistola beati Johānis apostoli prīa

¶ Incipit argumentum in epistolam eiusdem se
cundam.

Usq; adeo ad sanctā feminā scribit vt eādē
dn̄am nō dubitet litteris appellare eiusdē
q̄ filijs testimoniū q̄ ambulent in veritate perhi
bet.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epistola beati iohannis apl̄i secunda.

¶ C. S. Hortat iohēs electā ad bonū ꝓsequēdū
ꝛ malū precauēdū. ac ponit cauēdi modū cū excu
satione de breuitate. Capitulū primū.

Enior ele
cte dn̄e ꝛ natis ei⁹ q̄s ego A
diligo in v̄itate ꝛ nō ego
solus: sed ꝛ oēs q̄ cogno-
uerūt v̄itatē ꝓpter v̄ita
tem que pmanet in vobis
ꝛ vobiscū erit ineternum
Sit vobiscū gr̄a. mīa. pax
a deo p̄re: ꝛ a xp̄o iesu filio p̄ris in veritate ꝛ chari
tate. Gauisus sum valde: qm̄ inueni de filijs tuis
ambulātes in v̄itate: sicut mādatū accepim⁹ a pa B
tre. Et nūc rogo te dn̄a nō tanq̄ mandatū nouū
scribēs tibi: sed qđ habuim⁹ ab initio: vt diligam⁹
alterutrū. Et hec est charitas vt ambulem⁹ scd̄m
mādata ei⁹. Hoc est enī mādatū vt quēadmodū
audistis ab initio in eo ābuletis qm̄ multi seducto
res exierūt in mūdū q̄ nō ꝯfitent iesum xp̄m venisse
in carne. Hic ē seductor ꝛ āntixp̄s. Uidete vosmet- C
ipsos ne pdatis q̄ opati estis: sꝫ vt mercedē plenā
accipiatis. Oīs q̄ recedit ꝛ nō pmanet in doctrina
xp̄i: deū nō habꝫ. Qui pmanet in doctrina: hic p̄rē
ꝛ filiū hꝫ. Si q̄s venit ad vos ꝛ hāc doctrinā nō af-
fert: nolite recipe eū in domū nec aue ei dixeritis D
Qui enī dicit illi aue cōicat opib⁹ ei⁹ malignis. Ec
ce pdixi vob: vt in die dn̄i nō ꝯfundamini. Plura ha
bēs vob: scribē: nolui p cartā ꝛ attramētū. Spero
enī me futurū apd̄ vos ꝛ os ad os loq̄: vt gaudiū
vestrū plenū sit. Salutāt te filij sororis tue electe Johā.16.f.
Gratia tecum amen. 1.iohā.1.b.

¶ Explicit ep̄la beati Johannis apl̄i secunda

¶ Incipit argumentum in epistolā eiusdē tertiā

Gaium pietatis causa extollit atq̧ vt in ipa pietate maneat exhortatur. dyotrepē ipie tatis ⁊ supbie causa obiurgat: demetrio aūt bonū testimoniū perhibet: cum fratribus vniuersis.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epistola beati Johannis apostoli tertia.

¶ C.S. Monet gaiū apl's vt in pietate pmaneat vt a malo declinet cū adiuncta salutatione.

Capitulum primum.

A Enior ga
lo charissimo quē ego di
ligo in xitate. Charissie
de oīb⁹ orōnē facio ꝓspe
re te igredi ⁊ valere sicut
ꝓspere agit aīa tua. Ga
uisus sum valde venietī
bus fratribus ⁊ testimo
nium perhibentib⁹ veritati tue: sicut tu in xitate
B ambulas. Maiorem horum non habeo gratiā q̄
vt audiā filios meos in xitate ambulare. Charis
sime: fideliter facis quicquid operaris in fratres
⁊ hoc in peregrinos q̄ testimoniū reddidert cha
ritati tue in conspectu eccl'ie q̄s benefacies dedu
cēs digne deo. Pro noīe eīn eius ꝓfecti sunt: nihil
accipiētes a gentilib⁹. Nos ergo debem⁹ suscipe
C huiusmodi vt cooperatores simus xitatis. Scri
psissem forsitan ecclesie: sed is q̄ amat pmatū ge
rere i eis dyotrepes nō recipit nos. Propter hoc
si venero cōmoneam ei⁹ opera q̄ facit: verbis ma
lignis garriens in nos. Et quasi non ei ista suffici
ant neq̧ ipse suscipit fratres ⁊ eos q̄ suscipiūt pro
hibet ⁊ de ecclesia eiicit. Charissime noli imitari
malū sed quod bonū est. Qui bene facit ex deo est
D q̄ male facit nō videt deū. Demetrio testimoniū
reddit ab oībus ⁊ ab ipsa veritate: sed ⁊ nos testi
moniū perhibem⁹: ⁊ nosti qm̄ testimoniū nostrū
verum est. Multa habui tibi scribere: sed nolui p
attramētū ⁊ calamū sci ibere tibi. Spero autē pro
tinus te videre: ⁊ os ad os loq̄mur. Pax tibi. Sa
lutant te amici. saluta tu amicos nominatim.

¶ Explicit epistola beati Johannis apostoli tertia.

¶ Incipit argumentum in epistolam beati Jude apostoli.

Iudas apostolus fratres de corruptoribus vie xitatis ita informat: vt illicitū esse differet de sub iugo semel erutos seruitutis denuo operam suam officijs nouare seruilibus.

¶ Explicit argumentum.

¶ Incipit epistola beati Jude apostoli.

¶ C.S. Confirmat apostolus Judas fideles cō tra hereticorum deceptiones per scripturas figu rales: ⁊ similitudies naturales: atq̧ fideles in ve ritate confirmat.

Capitulum primum.

Vdas iesu a
christi seruus: frater aūt
iacobi: his qui sunt in do
patre dilectis ⁊ christo ie
su conseruatis ⁊ vocatis
Mia vobis ⁊ pax ⁊ chari
tas adimpleat. Charissi
mi: omnem sollicitudinē
faciens scribendi vobis de communi vestra salu
te necesse habui scribere vobis deprecans supcer
tari semel tradite sanctis fidei. Subintroierunt B
enim quidam homines qui olim prescripti sunt i
hoc iudicium impij domini nostri gratiam trans
ferentes in luxuriam ⁊ solum dominatorem ⁊ do
minum nostrum iesum christum negantes. Com
monere autem vos volo scientes semel omia quo
niam iesus populum de terra egypti saluans se
cundo eos qui non crediderunt perdidit. Ange
los vero qui non seruauerunt suum principatum
sed dereliquerunt suum domicilium in iudicium
magni dei vinculis eternis sub caligine reserua
uit. Sicut sodoma ⁊ gomorra ⁊ finitime ciuitates
simili modo exfornicate: ⁊ abeuntes post carnem
alteram: facti sunt exemplum ignis eterni penā
sustinentes. Similiter ⁊ hi carnem quidem macu C
lant: dominationem autem spernunt: maiestatē
autem blasphemant. Cum michael archangelus
cum dyabolo disputans altercaretur de moysi
corpore: non est ausus iudicium inferre blasphe
mie sed dixit. Imperet tibi deus. Hi autem que
cunq̧ quidem ignorant blasphemant: quecunq̧
autem naturaliter tanq̄ muta animalia norunt:
in his corrumpuntur. Ve illis qui in via cayn abi D
erunt: ⁊ errore balaam mercede effusi sunt et in
contradictione chore abierunt. Hi sunt in epu 2.Pe.2.d
lis suis macule conuiuantes sine timore semetip
sos pascentes: nubes sine aqua que a ventis circū
feruntur arbores autūnales infructuose: bis mor
tue eradicate: fluctus feri maris despumātes su
as confusiones: sydera errantia quibus procella
tenebrarum seruata est in eternum. Prophetauit E
autem ⁊ de his septimus ab adam enoch dicens
Ecce veniet dominus in sanctis milibus suis fa Apo.1.b.
cere iudiciū contra oēs ⁊ arguere oēs impios de
oībus operib⁹ impietatis eoꝝ q̄b⁹ impie egerūt
⁊ de oīb⁹ duris q̄ locuti sunt cōtra deum pctōres
impij. Hi sunt murmuratores querulosi secūdum
desideria sua ambulātes ⁊ os eoꝝ loquitur super
biam mirantes personas questus causa. Vos au
tem charissimi memores estote verborū que pre
dicta sunt ab apostolis dn̄i nostri iesu christi qui
dicebant vobis. Quoniam in nouissimis tempo F

1.timo.4.b 2.timo.3.a. 2.pe.3.a. ribus venient illusores secundum desideria sua ambulãtes in impietatibus. Hi sunt qui segregant semetipsos: animales spiritum nõ habentes. Uos autem karissimi superedificãtes vosmetipsos sanctissime nostre fidei: in spiritusancto orãtes vosmetipsos in dilectiõe dei seruate expectantes miam domini nostri iesu christi in vitã eternam.

B Et hos quidẽ arguite iudicatos: illos vero saluate de igne rapiẽtes. Aliis autem miseremini in timore odiẽtes et eã que carnalis est maculatã tunicã. Et autem qui potens est vos cõseruare sine pctõ: et cõstituere ante conspectũ glorie sue immaculatos in exultatiõe: in aduentu domini nostri iesu christi: soli deo saluatori nostro per iesum christum dominum nostrum gloria et magnificentia imperium et potestas ante omnia secula: et nunc et in omnia secula seculorum. Amen.

¶ Explicit epistola beati Jude apostoli.

¶ Incipit prologus in Apocalipsim beati Johannis apostoli.

2.thim.3.c. Eccli.2.a Mat.28.d. Omnes qui pie volunt viuere in christo: sicut ait apostolus: persecutionẽ patiuntur: iuxta illud. Fili accedẽs ad seruitutem dei sta in timore et prepara animam tuã ad tentationẽ. Tentatio nãque est vita hominis super terrã. Ne autem fideles deficiant in his: cõsolatur eos dominus atque cõfirmat dicens. Uobiscũ sum vsque ad cõsummationẽ seculi: et noli te timere pusillus grex. Propterea vidẽs deus pater tribulatiões quas passura erat ecclesia ab apostolis fundata supra petrã christum vt minus timeatur disposuit vna cũ filio et spũsancto eas reuelare. Reuelauit autem tota trinitas christo secundum humanitatẽ. Christus vero iohanni per angelũ. Johannes ecclesie: de qua reuelatiõe hunc librũ composuit. Unde et liber iste apocalypsis dicitur. i. reuelatio: quia hic continentur que deus reuelauit iohãni: et iohãnes ecclesie: quãta scilicet ecclesia passa sit in tẽpore primitiuo: et nunc patiatur: et nouissime tẽporibus antichristi passura sit: quia tanta erit tribulatio vt si fieri põt etiã moueantur electi. Et quid pro his et nunc et in futuro premia sit susceptura: vt quos denũciata supplicia terrent promissa premia letificent. Ideo iste liber inter reliquas scripturas noui testamẽti prophetie noie censetur que aliis est excellentior: prophetiis. Sicut enim nouũ testamẽtũ prestat veteri euangelium legi: ita hec prophetia prophetiis veteris testamẽti. quia de christo et ecclesia magna ex parte iam adimpleta sacramenta denũciat. Uel etiam ideo quia cũ aliis vnipharia: isti tripharia data est prophetia simul. s. de preterito et presenti et futuro. Ad cuius confirmandã auctoritatẽ occurrit etiã auctoritas mittentis deferentis et accipientis. Mittentis. s. trinitatis. et deferẽtis. s. angeli. et accipiẽtis. s. iohãnis. Cum autem iohãni hec in visione fuerunt reuelata: et sint tria genera visionũ: sub quo genere cõtineatur videndũ est. Uisio enim alia corporalis. quando videlicet corporalibus oculis aliquid videmus. Alia spiritualis seu ymaginaria cũ videlicet dormientes vel vigilantes ymagines rerũ cernimus quibus aliquid significatur sicut vidit pharao spicas: et moyses rubũ ardere. ille dormiẽs: iste vigilans. Alia intellectualis quando videlicet spiritusancto reueliãte intellectus mentis veritatẽ mysterio rum. sicut est capimus: quod vidit iohẽs que in hoc libro referuntur. Nõ enim figuras tantum spũ vidit sed et earum significata mẽte intellexit. Uidit autem iohãnes et scripsit in pathmos insula relegatus a domiciano in exilio principe impiissimo. hac enim ad scribẽdũ cõpellẽte causa quia dũ exul teneretur a domiciãno in pathmos insula: in ecclesiis quibus preerat multa pullulauit atque soleuerũt vitia atque diuerse heresẽs. Erãt enim quidam heretici qui dicerent christum nõ fuisse ante mariã. quia tpaliter de ea natus erat: quos iohãnes in principio euãgelii sui redarguit dicens. In principio erat verbũ. Et in hoc libro cũ dicit alpha et o. id est principiũ et finis. lohan.1.a.

Dicebãt etiã quidã ecclesiã põdere tribulationum ante finem seculi desituram. et pro labore nõ premiũ eternũ suscepturã. Horum quẽ errores volẽs destruere iohẽs ostẽdit christum principiũ eẽ et finẽ. Unde esa. Ante me nõ est formatus deus: et post me nõ erit. Et ecclesiã per exercitiũ tribulationũ non desinere sed perficẽ et pro his brauiũ eternũ recipere. Scribit autem iohẽs septẽ ecclesiis asie: et earum septẽ epis de predictis instruens et in eis per eã totã generalẽ ecclesiã docens. Est itaque materia iohãnis in hoc opere status specialiter asiane ecclesie: necnõ et totius videlicet que nunc patiatur et in futuro receptura sit. Intẽtio vero eius est monere ad patiẽtiã que seruãda est: tũ quia breuis labor: tũ quia premiũ magnũ. Modus tractãdi talis. primo premittit prologũ et salutationes vbi reddit auditores beniuolos et attẽtos: quo premisso accedit ad narrationẽ. Ante narrationẽ vero ostẽdit christum esse ab eterno sine principio et fine. Inducẽs ipsum loquẽtem. Ego sũ alpha et o. id est principiũ et finis. Postea accedẽs ad narrationẽ distinguit septẽ visiones quibus terminatis iste liber cõsummatur. Premittit autem prologũ dicẽs. Apocalypsis iesu christi: subaudis hic est: sicut in aliis. Uisio esaie hec est. Et parabole salomonis hec sunt. Esa.43.b Apo.22.c. apoca.1.a

¶ Item alius prologus in apocalipsim.

Iohã.13.f. ibi.19.c. Johã.2.a. apo.22.c. Johãnes apostolus et euãgelista a christo electus atque dilectus in tãto amore dilectiõis habitus est: vt in cena supra pectus eius recũberet: et ad crucẽ astãti soli matrem propriã cõmẽdasset: vt quẽ nuber volentẽ ad aple cum virginitatis ascinerat: ipsi etiã custodiẽdã virginẽ tradidisset. Hic itaque cũ propter verbũ dei et testimoniũ iesu christi in pathmos insulã sortiretur exilium: illic ab eodẽ apocalypsis postea describitur: vt sicut in principio canonis. i. libri geneseos: incorruptibile principiũ prenotatur: ita etiã incorruptibilis finis per virginẽ in apocalypsi redderetur dicẽtis. Ego sum alpha et o: initiũ et finis. Hic est iohãnes qui sciens superuenisse sibi diẽ egressionis de corpore cõuocatis in epheso discipulis descẽdit in defossũ sepulture sue locũ: orationeque cõpleta reddidit spiritũ: tã a dolore mortis factus extraneus quam a corruptione carnis noscitur alienus. Cuius tamen scripture dispositio vel libri ordinatio ideo a nobis per singula nõ exponitur vt nesciẽtibus inquirẽdi desideriũ collocetur: et querẽtibus laboris fructus et deo magisterii doctrina seruetur.

¶ Explicit prologus.

¶ Incipit argumentũ in Apocalypsim beati Johannis apostoli.

Apocalipsis Johannis tot habet sacramenta quot verba. Parum dixi ⁊ ꝓ merito voluminis laus omis inferior est. In verbis singulis: multiplices latent intelligentie.

Explicit argumentum.

¶ Incipit liber Apocalipsis beati Johannis apostoli.

¶ C. S. Johãnes scripsit septem ecclesijs in asia de testimonio de his q̄ oportet fieri cito. qui vidit septẽ candelabra aureã. ac in medio candelabrorũ similẽ filio hois. ac ponit̃ iohãnis trepidatio.

Capitulum primum.

A Pocalipsis iesu christi quã dedit illi deus palã facere seruis suis q̄ oportet fieri cito. Et significauit mittẽs ꝑ angelũ suum seruo suo iohanni qui testimoniũ perhibuit verbo dei ⁊ te
ifra.22.b. stimoniũ iesu xp̄i quecũq; vidit Beatꝰ q̄ legit ⁊ audit v̄ba ꝓphetie huiꝰ: ⁊ s̃uat ea q̄ in ea scripta sũt.
infra.22.c. Tẽpus em̄ ꝓpe est. Johãnes septẽ ecclesijs que
B sunt in asia. Gratia vobis ⁊ pax ab eo qui est: et q̄ erat: ⁊ q̄ vẽturus est. ⁊ a septẽ spiritibꝰ qui in conspectu throni eiꝰ sunt: ⁊ a iesu xp̄o qui est testis fidelis primogenitꝰ mortuoꝝ ⁊ princeps regũ ter
Hebre.9.c re: qui dilexit nos ⁊ lauit nos a pctis n̄ris in san
1.iohã.1.d. guine suo: ⁊ fecit nos regnũ ⁊ sacerdotes deo ⁊ pa
Esaie.3.c tri suo. Ipsi gl̃ia ⁊ ĩperiũ in scl̃a scloꝝ amen. Ecce
mat.24.d. venit cũ nubibꝰ ⁊ videbit eũ ois oculꝰ. ⁊ q̄ eũ pu
Jude.1.e pugerunt. Et plãgent se sup eũ oẽs tribus terre:
infra.22.c. etiã amen. Ego sum alpha ⁊ o: pricipiũ ⁊ finis: dicit dn̄s deꝰ qui est: ⁊ q̄ erat: ⁊ q̄ vẽturus est omp̄s.
C Ego iohãnes frater vester ⁊ pticeps in tribulatione ⁊ regno ⁊ patientia in iesu xp̄o fui in insula q̄ appellatur pathmos ꝓpter verbũ dei ⁊ testimo
infra.4.a. niũ iesu. Fui in spũ ĩ dñica die. Et audiui post me vocẽ magnã tanq̄ tube dicẽtis. Qđ vides scribe ĩ libro: ⁊ mitte septẽ ecclesijs q̄ sunt ĩ asia / epheso / ⁊ smyrne / ⁊ pergamo / ⁊ thiatyre / ⁊ sardis / ⁊ philadelphie / ⁊ laodicie. Et cõuersus sum vt viderẽ vocem q̄ loq̄bat̃ mecũ. Et cõuersus vidi septẽ cãdelabra aurea: ⁊ in medio septẽ cãdelabroꝝ aureorũ similẽ filio hois vestitũ podere: ⁊ precinctũ ad mamillas zona aurea. Caput autem eiꝰ ⁊ capilli
infra.2.e. erãt candidi velut lana alba: ⁊ tanq̄ nix. Et oculi
⁊.19.c. eiꝰ tanq̄ flãma ignis: ⁊ pedes eiꝰ similes aurical
D co sicut in camino ardẽti. Et vox illius tanq̄ vox aquaꝝ multaꝝ: ⁊ habebat in dextera sua stellas
infra.19.c. septẽ. Et de ore eiꝰ gladiꝰ vtraq; pte acutꝰ exibat
Mat.17.a ⁊ facies eiꝰ sicut sol lucet in v̄tute sua. Et cũ vidis
Esai.24.a. sem eũ cecidi ad pedes eiꝰ tãq̄ mortuꝰ. Et posuit
ifra.22.c. dexterã suã sup me dicẽs. Noli timere: ego sũ pri
Job.12.c mꝰ ⁊ nouissimꝰ ⁊ viuꝰ: ⁊ fui mortuꝰ: ⁊ ecce sũ viuẽs
Esaie.22.f. in scl̃a scloꝝ. Et habeo claues mortis ⁊ ĩferni. Scri
be ꝰ que vidisti ⁊ q̄ sunt ⁊ q̄ oportet fieri post hec. infra.3.b.
Sacramentũ septẽ stellarũ quas vidisti in dextera mea. ⁊ septẽ candelabra aurea. septẽ stelle angeli sunt septẽ ecclesiaꝝ. ⁊ candelabra septẽ: septẽ ecclesie sunt.

¶ C. S. Informat apostolus ecclesiaz ephesinã ac ecclesiã smyrnẽsem ⁊ deinde ecclesiam pergamensem atq; ecclesiã thiathyrẽsem. ac ponitur discretio bonoꝝ a malis. ij.

T angelo ephesi ecclesie scribe Hec di A
cit qui tenet septẽ stellas in dextera sua qui ãbulat in medio septẽ candelabrorum aureoꝝ. Scio opera tua ⁊ laborez et patientiã tuã. ⁊ q2 nõ potes sustinere malos et tentasti eos q̄ se dicũt aplos esse ⁊ nõ sunt. ⁊ inuenisti eos mẽdaces. Et patientiã habes ⁊ sustinuisti propter nomẽ meũ ⁊ nõ defecisti. Sed habeo aduersum te pauca q2 charitatẽ tuã primã reliq̄sti. Mẽor esto itaq; vnde excideris: ⁊ age peniten
tiã ⁊ prima opa fac. Sin aũt venio tibi ⁊ mouebo B
cãdelabrũ tuũ de loco suo: nisi penitentiaz egeris Luce.13.a.
Sed hoc habes: q2 odisti facta nicolaitaꝝ q̄ ⁊ ego odi. Qui habet aurẽ audiat: q̄d spũs dicat ecclesijs. Vincẽti dabo edere de ligno vite qđ est in paradiso dei mei. Et angelo smyrne eccl̃ie scribe. Hec
dicit primꝰ ⁊ nouissimꝰ q̄ fuit mortuꝰ ⁊ viuit Scio C
tribulationẽ tuã ⁊ pauptatẽ tuã: s3 diues es ⁊ blasphemaris ab his q̄ se dicũt iudeos esse et nõ sunt sed sunt synagoga sathane. Nichil hoꝝ timeas q̄ passurꝰ es Ecce missurꝰ est dyabolꝰ aliq̄s ex vobis in carcerẽ vt tẽtemini: ⁊ habebitis tribulationem diebꝰ decẽ. Esto fidelis vsq; ad mortẽ: ⁊ dabo tibi coronã vite. Qui habet aurem audiat: q̄d spũs di
cat eccl̃ijs. Qui vicerit nõ ledet̃ a morte scđa. Et infra.3.a.
ãgelo pgami eccl̃ie scribe. Hec dicit q̄ habet rom D
pheã ex vtraq; parte acutã. Scio vbi habitas vbi sedes est sathane: ⁊ tenes nomẽ meũ ⁊ nõ negasti fidẽ meã. Et in diebꝰ illis antiphas testis meꝰ fidelis q̄ occisus est apđ vos vbi sathanas habitat S3 habeo aduersus te pauca: q2 habes illic tenentes doctrinã balaã q̄ docebat balac mittere scãdalũ corã filijs isr̃l edere ⁊ fornicari: ita habes ⁊ tu te
nẽtes doctrinã nicolaitaꝝ. Silr̃ penitẽtiaz age si E
q̄ minꝰ. Veniã tibi cito ⁊ pugnabo cũ illis in gladio oris mei Qui h3 aurem audiat q̄d spũs dicat eccl̃ijs. Vincẽti dabo mãna abscõditũ ⁊ dabo illi calculũ cãdidũ: ⁊ in calculo nomẽ nouũ scriptum qđ nemo scit nisi q̄ accipit. Et angelo thiatyre ec
clesie scribe. Hec dicit filiꝰ dei: q̄ habet oclos tã supra.1.c.
q̄ flãmã ignis ⁊ pedes eiꝰ similes auricalco. No et ifra.19.c
ui opa tua ⁊ fidẽ ⁊ charitatẽ tuã ⁊ ministeriũ ⁊ pa
tientiã tuã ⁊ opa tua nouissima plura priorib9 S3 F
habeo aduersus te pauca: q2 pmittis mulierẽ hiezabel q̄ se dicit ꝓphetez docere ⁊ seducere s̃uos
meos: fornicari ⁊ mãducare de idoloticis. Et de iob.24.d.
di illi tẽpꝰ vt penitẽtiã ageret ⁊ nõ vult penitere a fornicatione sua. Ecce ego mitto eã in lectũ ⁊ qui mechant̃ cũ ea in tribulatione maxima erũt: nisi penitẽtiã ab opibꝰ suis egerit: ⁊ filios eiꝰ interfici
am in mortẽ: ⁊ sciẽt oẽs eccl̃ie: q2 ego sum scrutãs hiere.17.b
renes ⁊ corda. ⁊ dabo vnicuiq; v̄m scđm opa sua
Vobis aũt dico ⁊ ceteris q̄ thyatyre estis: quicun G
q; nõ habẽt doctrinã hãc ⁊ q̄ nõ cognouerũt alti

tudinē sathane quēadmodū dicunt:nō mittā sup
vos aliud pōdus:tamen id quod habetis tenete
donec veniā. Et qui vicerit ⁊ custodierit vsq̧ in fi
nem opera mea:dabo illi potestatē super gentes
Psal.2. ⁊ reget eas in virga ferrea et tanq̄ vas figuli cō=
infra.19.c fringent̄ sicut ⁊ ego accepi a prē meo: et dabo illi
stellā matutinā. Qui hab3 aurem audiat quid spi
ritus dicat ecclesijs.

C.S. Instruit apl̄us angelū eccl̄ie sardine:ac
angelū philadelphie ⁊ angelū laodicie. iij.

A T angelo eccl̄ie sardis scribe. Hec di=
cit qui hab3 septē spūs dei ⁊ septe3 stel
las. Scio opera tua qꝛ nomē habes q̄
viuas: ⁊ mortuus es. Esto vigilans ⁊ cō
firma cetera q̄ mortua erant. Non enim inuenio
opera tua plena corā deo meo. In mente ḡ habe
qualiter acceperꝭ ⁊ audieris ⁊ serua ⁊ pniam age
1.thes.5.a Si ḡ nō vigilaueris veniā ad te tāq̄ fur ⁊ nescies
2.Pe.3.c. qua hora veniā ad te. S3 habes pauca nomia in
sardis qui nō inqnauerunt vestimenta sua ⁊ am=
bulabunt mecū in albis:qꝛ digni sunt. Qui vicerit
supra.2.c. sic vestiet̄ vestimentis albis: ⁊ nō delebo nomē ei⁹
de libro vite: ⁊ cōfitebor nomen ei⁹ corā prē meo
B ⁊ corā angelis ei⁹. Qui h3 aurē audiat quid spūs
supra.1.d. dicat ecclesijs. Et angelo philadelphie eccl̄ie scri
Esai.22.f be. Hec dicit dn̄s ⁊ verus q̄ h3 clauē dauid: q̄ ape
Job.12.c. rit ⁊ nemo claudit:claudit ⁊ nemo apit. Scio opa
tua. Ecce dedi corā te ostiū apertu3 qđ nemo pōt
claudere:qꝛ modicā habes virtutē: ⁊ seruasti ver=
bū meū ⁊ nō negasti nomē meū. Ecce dabo de sy
nagoga sathane qui dicūt se iudeos esse ⁊ nō sunt
sed mentiunt̄. Ecce faciā illos vt veniāt ⁊ adorent
an̄ pedes tuos: ⁊ scient qꝛ ego dilexi te. Qm̄ serua
sti v̄bū patiētie mee ⁊ ego seruabo te ab hora ten
tatiōis q̄ ventura est in orbē vniuersum tētare ha
C bitātes in terra. Ecce venio cito. Tene qđ habes
vt nemo accipiat coronā tuā. Qui vicerit faciā il
lū colūnam in tēplo dei mei ⁊ foras nō egredieτ̄
āpli⁹. Et scribā sup eū nomē dei mei ⁊ nomē ciuita
tis dei mei noue hierl̄m q̄ descendit de celo a deo
meo ⁊ nomē meū nouū. Qui h3 aurem audiat q̄d
spūs dicat ecclesijs. Et angelo laodicie eccl̄ie scri
be. Hec dicit amē testis fidel̄ ⁊ ver⁹: q̄ est pricipiū
creature dī. Scio opa tua. qꝛ neq̧ frigid⁹ es neq̧
calidus. vtinā frigidus esses aut calidus. s3 qꝛ te=
pidus es ⁊ nec frigidus nec calidus: icipiā te euo
mere ex ore meo. qꝛ dicis q̄ diues su3 ⁊ locupleta
tus ⁊ nulli⁹ egeo: ⁊ nescis qꝛ tu es miser ⁊ misera=
D bilis ⁊ paup ⁊ cecus ⁊ nudus. Suadeo tibi emere
a me aurū ignitū pbatū vt locuples fias: et vesti=
mētis albis iduaris: vt nō appeat ɔfusio nudita=
Prouer.3.b. tꝭ tue: ⁊ collyrio inūge oculos tuos vt videas. Ego
Heb.12.b. q̄s amo arguo ⁊ castigo. Emulare ḡ ⁊ pniam age
Ecce sto ad ostiū et pulso. Si q̄s audierit vocem
meā ⁊ aperuerit mihi ianuā: intrabo ad illum ⁊ ce
nabo cū illo: et ipse mecū. Qui vicerit dabo ei se=
dere mecū in throno meo: sicut ⁊ ego vici ⁊ sedi cū
prē meo in throno eius. Qui habet aure3 audiat
quid spūs dicat ecclesijs.

C.S. Uidit iohānes ostiū apertū in celo:ac se
dem positā:in cuius circuitu fuerāt sedilia. xxiiij.
cum quattuor animalibus dantib⁹ gloriā deo die
ac nocte. iiij.

Ost hec vidi: ⁊ ecce ostiū apertū in celo A
et vox prima quā audiui tanq̄ tube lo
quētis mecū dicēs. Ascende huc ⁊ ostē
dā tibi q̄ oportet fieri cito. Post hec sta supra.1.c.
tim fui in spū. Et ecce sedes posita erat in celo et
supra sedē sedens. Et q̄ sedebat silis erat aspectui
lapidis iaspidis et sardinis. ⁊ iris erat in circuitu
sedis silis visioni smaragdine. Et in circuitu se= B
dis sedilia vigintiq̄ttuor ⁊ supra thronos viginti
q̄ttuor seniores sedētes circūamicti vestimētis al
bis: ⁊ in capitib⁹ eoꝝ coronas aureas. Et de thro
no pcedebant fulgura ⁊ voces ⁊ tonitrua ⁊ septē
lāpades ardentes an̄ thronū q̄ sunt septem spūs
dei: ⁊ in cōspectu sedis tanq̄ mare vitreū sile cri=
stallo. ⁊ in medio sedis et in circuitu sedis q̄ttuor
aialia plena oculis an̄ ⁊ retro. Et aial primū simile C
leoni. ⁊ scdm̄ sile vitulo. ⁊ tertiū aial habēs facie3
quasi hois. ⁊ quartū aial sile aquile volanti. Et q̄t
tuor aialia singula eoꝝ habebāt alas senas: ⁊ i cir
cuitu ⁊ int⁹ plena sunt oculis. Et requiē nō habe=
bāt die ac nocte dicētia. Sāctus. sanct⁹. scūs dn̄s Esa.6.b.
de⁹ ops̄ q̄ erat ⁊ qui est ⁊ q̄ ventur⁹ est. Et cū da= D
rēt illa aialia gl̄iam ⁊ honorē ⁊ bn̄dictionē sedēti
sup thronū viuenti in scl̄a scl̄oꝝ. pcidebant viginti
q̄ttuor seniores an̄ sedentē in throno ⁊ adorabant
viuentē in secula secl̄oꝝ: ⁊ mittebāt coronas suas
an̄ thronū dicentes. Dignus es dn̄e de⁹ noster ac
cipere gloriā ⁊ honorē ⁊ virtute3: qꝛ tu creasti oia
⁊ ppter voluntatē tuā erant ⁊ creata sunt.

C.S. Post fletū bti iohis agn⁹ occisus apit li
brū: cui⁹ dignitatē approbant vigintiq̄ttuor senio
res ac angeloꝝ milia miliū. v.

T vidi in dextera sedentis supra thro= A
nū librū scriptū int⁹ ⁊ foris signatū sigil Eze.2.d.
lis septē. Et vidi angelū fortē ⁊ p̄dican
tem voce magna. Quis est dignus ape
rire librū: ⁊ soluere signacula ei⁹? Et nemo pote=
rat neq̧ in celo neq̧ in terra neq̧ subt⁹ terrā ape
rire librū neq̧ respicere illū. Et ego flebā multu3
qm̄ nemo dign⁹ inuent⁹ est aperire librū nec vide
re eū. Et vnus de senioribus dixit mihi. Ne fleue= B
ris. Ecce vicit leo de tribu iuda radix dauid ape
rire librū ⁊ soluere septē signacl̄a ei⁹. Et vidi ⁊ ec=
ce in medio throni ⁊ q̄ttuor aialiū ⁊ i medio senio
rū agnū stantē tanq̄ occisum hn̄tē cornua septe3
⁊ oculos septē: q̄ sunt septē spūs dei missi in omnē
terrā. Et venit ⁊ accepit de dextera sedētis i thro
no librū. Et cū aperuisset librū q̄ttuor aialia et vi= infra.6.a.
gintiq̄ttuor seniores ceciderunt corā agno habē= C
tes singli citharas ⁊ phialas aureas plenas odo
ramentorū que sunt orationes sanctorū: ⁊ canta=
bant canticū nouū dicentes. Dignus es dn̄e acci
pere librū et aperire signacula eius: quoniā occi= infra.7.d
sus es. ⁊ redemisti nos deo in sanguine tuo ex oi
tribu et lingua ⁊ poplo ⁊ natione: ⁊ fecisti nos deo
nostro regnū ⁊ sacerdotes: ⁊ regnabimus sup ter
ram. Et vidi ⁊ audiui vocē angelorū multoru3 in
circuitu throni ⁊ aialiū ⁊ senioꝝ: et erat numerus D
eoꝝ milia miliū dicentiū voce magna. Dign⁹ est Dan.7.c.
agnus q̄ occisus est accipe virtutē ⁊ diuinitatē et
sapientiā ⁊ fortitudinē ⁊ honorē ⁊ gloriā et bene
dictionem. Et omnem creaturam que in celo est

et ſuper terram: et ſub terra: et que ſunt in mari ⁊
q̄ in eo: om̄s audiui dicentes ſedenti in throno et
agno. Bñdictio ⁊ honor ⁊ gl̄ia ⁊ ptās i ſc̄la ſc̄loꝝ.
Et q̄ttuor aīalia dicebant amen. Et viginti q̄ttuor
ſeniores ceciderūt in facies ſuas: ⁊ adorauerunt vi
uentē in ſecula ſeculorum.
¶ C. S. Poſt apertionē cuiuſqȝ ſigilloꝝ diuerſi ef-
fectus futuri ſignant̄: ⁊ in apertiōe ſexti ſigilli po
nit̄ de extremo iudicio. vi.
A Et vidi q̄ apuiſſꝫ agn⁹ vnū de ſeptē ſi-
gillis. ⁊ audiui vnū de q̄ttuor aīalibus
dicens tanq̄ vocē tonitrui. veni ⁊ vide
⁊ vidi: ⁊ ecce equus albus et q̄ ſedebat
ſup illū habebat arcū: ⁊ data eſt ei corona: ⁊ exiuit
vincens vt vinceret. Et cū aperuiſſet ſigillū ſcd̄m
audiui ſecundū aīal dicēs. Ueni ⁊ vide. Et exiuit
ali⁹ equus rufus ⁊ q̄ ſedebat ſup illū datū eſt ei vt
ſumēt pacē de terra ⁊ vt inuicē ſe int̄ficiant: ⁊ da-
B tus eſt ei gladi⁹ magnus. Et cū apuiſſꝫ ſigillū ter
ſupra. 5. b tiū audiui tertiū aīal dicens. Ueni ⁊ vide. Et ecce
equus niger: ⁊ qui ſedebat ſup illū habebat ſtate
rā in manu ſua. Et audiui tanq̄ vocē in medio q̄t
tuor aīaliū dicentiū. Bilibris tritici denario vno:
⁊ tres bilibres hordei denario vno: ⁊ vinū ⁊ oleū
ne leſeris. Et cū apuiſſet ſigillū quartū audiui vo
cē quarti aīalis dicētis. Ueni ⁊ vide. Et ecce equ⁹
pallidus: ⁊ q̄ ſedebat ſup eū nomen illi mors. ⁊ in-
fern⁹ ſeq̄bat̄ eum. ⁊ data eſt illi ptās ſuper q̄ttuor
ptes terre: ⁊ int̄ficere gladio fame ⁊ morte ⁊ beſti
C is terre. Et cū aperuiſſꝫ ſigillū quintū: vidi ſubt⁹
altare aīas int̄fectoꝝ propt̄ verbum dei ⁊ propt̄
teſtimoniū qđ habebant: ⁊ clamabant voce ma-
infra. 19. a. gna dicentes. Uſqȝ quo dn̄e ſc̄ūs ⁊ verus nō iudi-
cas ⁊ nō vidicas ſanguinē noſtrū de his q̄ hitant
in t̄ra. ⁊ date ſunt illis ſingule ſtole albe. ⁊ dictum
eſt illis vt requieſcerent adhuc tp̄s modicū donec
cōpleant̄ cōſerui eoꝝ et frēs eoꝝ qui int̄ficiendi
Mat. 27. f. ſunt ſicᷓ ⁊ illi. Et vidi cū aperuiſſꝫ ſigillū ſextū: ⁊ ec
D ce t̄remotus magnus factus eſt. Et ſol factus eſt
niger tanq̄ ſaccus cilicin⁹. ⁊ luna tota facta eſt ſi
cut ſanguis. ⁊ ſtelle de celo ceciderūt ſup terram ſi
cut ficus emittit groſſos ſuos cū a vento magno
mouet̄. Et celū receſſit ſicut liber inuolut⁹. et om̄s
mōs ⁊ inſule de locis ſuis mote ſunt: ⁊ reges t̄re ⁊
principes et tribuni ⁊ diuites et fortes ⁊ om̄s ſer
uus ⁊ liber abſcōderunt ſe in ſpelūcis ⁊ in petris
eſaie. 2. d. montiū. Et dicūt mōtib⁹ ⁊ petris. cadite ſup nos
Oſee. 10. c. ⁊ abſcōdite nos a facie ſedentis ſup thronū et ab
Luce. 23. c. ira agni: q̄m venit dies magn⁹ ire ipſoꝝ. Et quis
poterit ſtare?
¶ C. S. Uidit apl̄us ſignatos ſigno dei viui ex oi
tribu iſrael gentib⁹ ac ppl̄is qui venerūt ex magna
tribulatiōe quos agn⁹ reget abſtergēs oēm la-
chrymā ab oculis eorum. vii.
A Poſt hec vidi q̄ttuor āgelos ſtātes ſup
q̄ttuor angulos t̄re tenētes q̄ttuor ven
tos terre ne flarent ſup terrā: neqȝ ſup
mare: neqȝ in vllā arborē. Et vidi alteꝝ
angelū aſcēdentē ab ortu ſolis hñtē ſignū dei vi
ui: ⁊ clamauit voce magna q̄ttuor angelis qb⁹ da
Infra. 9. a tū eſt nocere terre ⁊ mari dicēs. Nolite nocere ter
re ⁊ mari neqȝ arborib⁹ quoadu ſqȝ ſignem⁹ ſuos
dei nři i frōtib⁹ eoꝝ. Et audiui numeꝝ ſignatoꝝ
centūquadragitaq̄ttuor milia ſignati ex oi tribu
filioꝝ iſrael. Ex tribu iuda duodeci milia ſignati.
Ex tribu ruben: duodecī milia ſignati. Ex tribu
gad: duodeci milia ſignati. Ex tribu aſer: duodeci B
milia ſignati. Ex tribu neptalim: duodecim milia
ſignati. Ex tribu manaſſe: duodecī milia ſignati.
Ex tribu ſymeon: duodeci milia ſignati. Ex tribu
leui: duodeci milia ſignati. Ex tribu yſachar: duo
decim milia ſignati. Ex tribu zabulon: duodecim
milia ſignati. Ex tribu ioſeph: duodecim milia ſi-
gnati. Ex tribu bēiamin: duodecim milia ſignati.
Poſt hec vidi turbā magnā quā dinumerare ne- C
mo poterat: ex oībus gentib⁹ ⁊ tribubus et ppl̄is
⁊ linguis: ſtātes ante thronum ⁊ in cōſpectu agni
amicti ſtolis albis: ⁊ palme in manibus eoꝝ: ⁊ cla
mabāt voce magna dicētes. Salus deo noſtro q̄
ſedet ſup thronū ⁊ agno. Et oēs angeli ſtabant in
circuitu throni ⁊ ſenioꝝ ⁊ q̄ttuor aīaliū ⁊ ceciderūt
in cōſpectu throni in facies ſuas: ⁊ adorauerūt deū
dicentes. Amen. Benedictio ⁊ claritas ⁊ ſapia ⁊
grāꝝ actio: honor ⁊ virt⁹ ⁊ fortitudo deo noſtro: i
ſc̄la ſc̄loꝝ amen. Et rn̄dit vnus de ſeniorib⁹: et di
xit michi. Hi qui amicti ſunt ſtolis albis q̄ ſunt et
vnde venerūt? Et dixi illi. Dn̄e mi tu ſcis. Et dixit
mihi. Hi ſunt qui venerūt de tribulatiōe magna
⁊ lauerunt ſtolas ſuas: ⁊ dealbauerūt eas in ſan- D
guine agni. Ideo ſunt ante thronū dei: ⁊ ſeruiunt ſupra. 5. c.
ei die ac nocte in tēplo eius ⁊ q̄ ſedet in throno ha
bitabit ſuper illos. Nō eſurient neqȝ ſitiēt ampli⁹ Eſaie. 25. c
nec cadet ſup illos ſol neqȝ vllus eſtus q̄m agnus infra. 21. a.
q̄ in medio throni eſt reget illos ⁊ deducet eos ad
vite fontes aquaꝝ: ⁊ abſterget deus oēm lachry
ma ab oculis eorum.

¶ C. S. Fit ſilentiū in celo in aptione ſigilli ſepti
mi ac recipit angel⁹ incenſa multa ⁊ fiūt tonitrus
⁊ voces: ⁊ pparant ſe ad canendū ſeptē angeli: ac
ponit̄ de cantu q̄ttuor angelorum. viii.
Et cum aperuiſſet ſigillum ſeptimū fa- A
ctum eſt ſilentiū in celo quaſi media ho
ra. Et vidi ſeptē angelos ſtantes in cō-
ſpectu dei: ⁊ date ſunt illis ſeptem tube
Et alius angelus venit ⁊ ſtetit ante altare habēs
thuribulū aureū: ⁊ data ſunt illi incenſa multa vt
daret de orationibus ſanctorū omniū ſuper alta
re aureū quod eſt ante thronū dei. Et aſcendit fu
mus incenſoꝝ de orationibus ſanctorū de manu
angeli coram deo. Et accepit angelus thuribulū B
aureū ⁊ impleuit illud de igne altaris ⁊ miſit ī ter
ram: ⁊ facta ſunt tonitrua ⁊ voces ⁊ fulgura ⁊ ter-
remotus magnus: ⁊ ſeptē angeli qui habebāt ſe-
ptem tubas preparauerūt ſe vt tuba canerēt. Et
primus angelus tuba cecinit. Et facta eſt grādo
⁊ ignis mixta in ſanguine ⁊ miſſum eſt in terram.
Et tertia pars terre cōbuſta eſt: ⁊ tertia pars ar-
boꝝ cōcremata eſt: ⁊ om̄e fenū viride cōbuſtū eſt
Et ſecundus angelus tuba cecinit ⁊ tanq̄ mons C
magnus igne ardēs miſſus eſt in mare. Et facta
eſt tertia pars maris ſanguis: ⁊ mortua eſt tertia
pars creature eoꝝ q̄ habebant animas in mari: ⁊
tertia pars nauiū interijt. Et terti⁹ angelus tuba
cecinit ⁊ cecidit de celo ſtella magna ardens tāq̄
facula. Et cecidit in tertiam partem fluminū ⁊ in

fontes aquaꝝ:⁊ nomen stelle dicit absynthiũ. Et
facta est tertia pars aquaꝝ in absynthiũ:⁊ multi
D hoim̃ mortui sũt de aquis: q̃r amare facte sunt. Et
quartus angelus cecinit:⁊ ꝑcussa est tertia pars
solis ⁊ tertia pars lune ⁊ tertia pars stellaꝝ ita vt
obscuraret tertia pars eoꝝ:⁊ diei non luceret ꝑs
tertia ⁊ noctis silr. Et vidi ⁊ audiui vocem vnius
aquile volãtis ꝑ mediũ celi dicentis voce magna
Ue ve ve habitantib⁹ in terra de ceteris vocibus
triũ angeloꝝ qui erant tuba canituri.

CC.S. In cantu quinti angeli cadit stella de ce
lo:⁊ ꝓcipit locustis ne ledant terrenascentia: et in
cantu sexti angeli soluuntur alligati angeli in flu
uio magno eufrate. ix.

A
infra.20.a. Et quint⁹ angel⁹ tuba cecinit ⁊ vidi stel
lã de celo cecidisse in terrã:⁊ data est ei
clauis putei abyssi. Et aperuit puteũ
infra.14.c. abyssi. Et ascendit fumus putei sicut
et.19.a. fumus fornacis magne:⁊ obscuratus est sol ⁊ aer
de fumo putei. Et de fumo putei exierũt locuste in
terrã:⁊ data est illis potestas sicut habent ꝑtãtes
supra.7.a. scorpiones terre. Et preceptũ est illis ne lederent
fenũ terre: neq̃ oĩe viride: neq̃ oẽm arborẽ: nisi
tm̃ hoĩes qui nõ habent signũ dei in frontib⁹ suis
Et dictũ est illis ne occiderent eos sed vt crucia
rent mensibus quinq̃. Et cruciatus eoꝝ vt crucia
B tus scorpij cũ ꝑcutit hoĩem. Et in diebus illis que
esaie.2.a. rent hoĩes mortẽ ⁊ nõ inuenient eam:⁊ desidera
Osee.10.c. bunt mori ⁊ fugiet mors ab eis. Et similitudines lo
Luce.23.c. custarũ similes equis paratis in prelium:⁊ sup ca
Sap.16.b. pita earũ tanq̃ corone similes auro:⁊ facies eaꝝ
tanq̃ facies hoĩm. Et habebant capillos sicut ca
pillos mulierũ: et dentes eaꝝ sicut dentes leonũ
erant. Et habebãt loricas sicut loricas ferreas et
vox alarum earũ sicut vox curruũ equoꝝ multo
rũ currentiũ in bellũ. Et habebant caudas siles
scorpionũ:⁊ aculei erant in caudis earum. ⁊ ꝑtãs
earũ nocere hoĩbus mensibus quinq̃. Et habebãt
sup se regem angelum abyssi cui nomen hebraice
abaddon: grece aũt apollion:⁊ latine habens no
C men exterminãs. Ue vnũ abijt:⁊ ecce veniunt ad
huc duo ve post hec. Et sextus angelus tuba ceci
nit:⁊ audiui vocẽ vnã ex quattuor cornibus alta
ris aurei qđ est ante oculos dei: dicentẽ sexto an
gelo qui habebat tubam. Solue quattuor ange
los qui alligati sunt in flumine magno eufraten.
Et soluti sunt quattuor angeli qui parati erãt in
horã ⁊ diem et mensem ⁊ annũ: vt occiderent ter
tiã partẽ hoĩm. Et numerus eq̃stris exercit⁹ ⁊ vi
cies milies dena milia. Et audiui numerũ eorum
D Et ita vidi equos in visione: et qui sedebant sup
eos habebãt loricas igneas ⁊ hyacinthinas ⁊ sul
phureas. Et capita equoꝝ erãt tanq̃ capita leo
nũ: et de ore eorum ꝓcedit ignis et fumus et sul
phur. Et ab his tribus plagis occisa est tertia ꝑs
hoĩm. de igne ⁊ de fumo ⁊ sulphure q̃ ꝓcedebant
ex ore ipsorũ. Ꝑtãs eñ equoꝝ in ore eoꝝ est: et in
caudis eoꝝ. Nam caude eoꝝ similes serpentib⁹
habentes capita ⁊ in his nocẽt. Et ceteri hoĩes q̃
nõ sunt occisi in his plagis neq̃ penitentiã egerũt
de operib⁹ manuũ suarũ vt nõ adorarent demo
nia ⁊ simulachra aurea ⁊ argentea ⁊ erea et lapi
dea ⁊ lignea que neq̃ videre possunt neq̃ audire
neq̃ ambulare ⁊ nõ egerunt penitentiã ab homi
cidijs suis neq̃ a veneficijs suis: neq̃ a fornicatio
ne sua: neq̃ a furtis suis.

CC.S. Uidit iohãnes angelũ descendentem de
celo hñtem in manu sua libellũ apertũ atq̃ iura
uit ãgelus nõ fore tp̃s amplius: ac precipit iohã
ni deuorare librum. x.

Et vidi aliũ angelũ fortem descenden A
tem de celo amictũ nube ⁊ iris ĩ capite
eius. Et facies eius erat vt sol ⁊ pedes
eius tanq̃ colũna ignis. Et habebat in
manu sua libellũ apertũ ⁊ posuit pedem suũ de
xtrũ sup mare: sinistrũ aũt sup terram. ⁊ clamauit
voce magna quẽadmodũ cũ leo rugit. Et cũ cla B
masset locuta sunt septẽ tonitrua voces suas. Et
cũ locuta fuissent septẽ tonitrua voces suas:⁊ ego
scripturus erã. ⁊ audiui vocẽ de celo dicentẽ mihi
Signa q̃ locuta sunt septẽ tonitrua:⁊ noli ea scri
bere. Et angel⁹ quẽ vidi stantem supra mare ⁊ su Dañ.12.c
pra terrã leuauit manũ suã ad celũ:⁊ iurauit ꝑ vi
uentẽ in secula sclõꝝ qui creauit celũ ⁊ ea q̃ in eo
sunt. ⁊ terram ⁊ ea q̃ in ea sunt. ⁊ mare ⁊ ea q̃ in eo C
sunt. q̃r tp̃s nõ erit ampli⁹ sed in dieb⁹ vocis septi
mi angeli cũ ceperit tuba canere cõsummabit mi
steriũ dei sicut euangelisauit ꝑ seruos suos ꝓphe
tas. Et audiui vocẽ de celo iterũ loquentẽ mecũ
⁊ dicentẽ. Uade ⁊ accipe librũ apertum de manu
angeli stantis supra mare ⁊ supra terram. Et abij
ad angelũ dicens ei vt daret mihi librũ. Et dixit
michi. Accipe librũ ⁊ deuora illũ: et faciet amari D
cari ventrẽ tuũ. sz in ore tuo erit dulce tanq̃ mel. ezechie.3.a
Et accepi librũ de manu angeli ⁊ deuoraui illũ. ⁊
erat in ore meo tanq̃ mel dulce. ⁊ cũ deuorassem
eũ amaricat⁹ est venter meus:⁊ dixit mihi. Opor
tet te iterũ ꝓphetare gentib⁹ ⁊ populis ⁊ linguis
⁊ regibus multis.

CC.S. Prophetat iohẽs de templo calcãdo ac
duob⁹ testib⁹:⁊ de bestia ascendenti de mari q̃ oc
cidit testes. ⁊ ponit de tuba septimi angeli. xi.

Et dat⁹ est mihi calam⁹ silis virge ⁊ di A
ctũ est mihi. Surge ⁊ metire tẽpluũ dei
⁊ altare ⁊ adorãtes in eo. Atriũ aũt qđ
est foris tẽpluũ eijce foras: ⁊ ne metiaris
illud. qm̃ datũ est gentib⁹:⁊ ciuitatẽ sanctã calca
bunt mensib⁹ q̃draginta duob⁹. ⁊ dabo duob⁹ te
stib⁹ meis:⁊ ꝓphetabunt dieb⁹ mille ducẽtis sexa
ginta amicti saccis. Hi sunt due oliue ⁊ duo cãde
labra in cõspectu dñi terre stãtes. Et si q̃s volue
rit eos nocere: ignis exiet de ore eoꝝ ⁊ deuorabit
inimicos eoꝝ. Et si q̃s voluerit eos ledere sic opꝫ
eũ occidi. Hi hñt ꝑtãtem claudendi celũ ne pluat B
dieb⁹ ꝓphetie illoꝝ:⁊ ꝑtãtem hñt sup aquas con
uertẽdi eas in sanguinẽ ⁊ ꝑcutere terrã oĩ plaga
q̃tienscũq̃ voluerint. Et cũ finierint testimoniũ Dañ.7.a.
suum: bestia q̃ ascendit de abysso faciet aduersus
eos bellũ ⁊ vincet illos ⁊ occidet eos. Et corpora
eoꝝ iacebunt in plateis ciuitatis magne q̃ vocat
spiritaliter sodoma ⁊ egyptus vbi ⁊ dñs eoꝝ cru
cifixus est. Et videbũt de tribub⁹ ⁊ ppl̃is ⁊ liguis
⁊ gentibus corpora eorum per tres dies ⁊ dimidi
um: et corpora eorũ non sinent poni in monumen
tis. Et inhabitantes terram gaudebunt super il
los ⁊ iocundabuntur:⁊ munera mittent inuicem.

qm̄ hi duo ꝓphete cruciauerūt eos q̄ h̄itabāt sup
C terrā. Et post dies tres ⁊ dimidiū spūs vite a deo
itrauit in eos. Et steterunt super pedes suos: ⁊ ti
mor magn⁹ cecidit sup eos qui viderūt eos. Et au
dierunt vocē magnā de celo dicentē eis. Ascēdi=
te huc. Et ascenderūt in celū in nube: ⁊ viderūt illos
inimici eoꝝ. Et in illa hora fact⁹ est terremot⁹ ma=
gnus: ⁊ decima ps ciuitatis cecidit. ⁊ occisa sunt i
terremotu noīa hoīm septē milia: ⁊ reliqui i timo=
rē sunt missi ⁊ dederūt gloriam deo celi. Ue scd̄m
abijt: ⁊ ecce ve tertiū veniet cito. Et septim⁹ ange
lus tuba cecinit: ⁊ facte sunt voces magne in celo
dicētes. Fctm̄ ē regnū hui⁹ mūdi dn̄i nr̄i ⁊ xp̄i ei⁹
D ⁊ regnabūt in scl̄a scl̄oꝝ amē. Et viginti q̄ttuor se
niores q̄ in ꝯspectu dei sedent in sedib⁹ suis ceci
derūt in facies suas: ⁊ adorauerūt eū dicētes. Gra
tias agim⁹ tibi dn̄e de⁹ noster op̄s qui es ⁊ qui e=
ras ⁊ qui ventur⁹ es: q: accepisti virtutez tuā ma=
gnā ⁊ regnasti. Et irate sunt gentes ⁊ aduenit ira
tua: ⁊ tp̄s mortuoꝝ iudicari: ⁊ reddere mercedez
seruis tuis ꝓphetis ⁊ sctis ⁊ timentib⁹ nomē tuū
pusillis ⁊ magnis: ⁊ exterminandi eos qui corru=
perunt terraz. Et aptū est tēplū dei in celo ⁊ visa
est archa testamenti ei⁹ in tēplo eius ⁊ facta sunt
fulgura ⁊ voces ⁊ terremot⁹: ⁊ grādo magna.

CC.S. Uidet tēplū dei in celo cū archa testamē
ti ac mulier amicta sole cū drachone magno: ⁊ fa
ctū est p̄liū magnū i celo michael cū drachōe. xij.

A Et signū magnū appuit i celo. Mulier
amicta sole ⁊ luna sub pedib⁹ ei⁹: ⁊ i ca
pite ei⁹ corona stellaꝝ duodeci. Et i vte
ro h̄ns ⁊ clamabat parturiēs ⁊ cruciat
vt pariat. Et visum est aliud signuz in celo: ⁊ ecce
drācho magnus rufus h̄ns capita septē ⁊ cornua
decē: ⁊ in capitib⁹ suis septē dyademata: ⁊ cauda
ei⁹ trahebat tertiā partē stellaꝝ celi ⁊ misit eas i
terrā: ⁊ dracho stetit ante mulierē q̄ erat paritura
B vt cū pepisset filium ei⁹ deuoraret. Et pepit filiuz
masculū q̄ rectur⁹ erat oīs gētes in virga ferrea
⁊ rapt⁹ est fili⁹ ei⁹ ad deū ⁊ ad thronū ei⁹: ⁊ muli=
er fugit in solitudinē vbi habebat locū paratuz a
deo vt ibi pascat eā dieb⁹ mille ducentis sexagin
ta: ⁊ factū est p̄lium magnū in celo. Michael ⁊ an
geli eius p̄liabant cum drachōe ⁊ dracho pugna
bat ⁊ angeli ei⁹: ⁊ nō valuerunt neq̄ locus inuent⁹
est eoꝝ āplius in celo: et ꝓiect⁹ est dracho ille ma
gnus serpens antiquus q̄ vocat dyabol⁹: ⁊ satha
nas q̄ seducit vniuersum orbē ⁊ ꝓiect⁹ est in terrā
C ⁊ angeli ei⁹ cū illo missi sunt. Et audiui vocē ma=
gnā in celo dicentē. Nunc facta est salus ⁊ virtus
⁊ regnū dei nostri ⁊ ptās xp̄i ei⁹ q: ꝓiectus est ac
cusator fratruz nostroꝝ qui accusabat illos ante
ꝯspectum dei nostri die ac nocte ⁊ ipsi vicerūt eū
ꝓpter sanguinē agni ⁊ ꝓpter vbūz testimonij sui
⁊ nō dilexerunt aīas suas vsq̄ ad mortē. Propter
ea letamini celi ⁊ qui habitatis in eis. Ue terre et
mari q: descendit dyabol⁹ ad vos habens iram
magnā sciens q̄ modicū tp̄s hꝫ: ⁊ postq̄ vidit dra
cho q̄ ꝓiectus esset in terrā ꝓsecut⁹ est mulierez
D que peperit masculū. Et date sunt mulieri ale due
aquile magne vt volaret in desertum in locū suuz
vbi alit per tēpus ⁊ tpa ⁊ dimidiū tpis a facie ser
pentis. Et misit ser pens ex ore suo post mulierez
aquā tanq̄ flumen vt eam faceret trahi a flumie.
Et adiuuit terra mulierē ⁊ aperuit terra os suuz
⁊ absorbuit flumen qd̄ misit dracho de ore suo. Et
iratus est dracho in mulierē ⁊ abijt facere preliū
cum reliquis de semine eius qui custodiunt man
data dei ⁊ habent testimoniū iesu xp̄i. Et stetit su
per arenam maris.

CC.S. Describit bestia ascendens de mari cum
septem capitib⁹ ⁊ decē cornib⁹ ⁊ decē diademati
bus q̄ blasphemauit nomē dn̄i atq̄ videt alia be
stia habens cornua duo similia agni. xiij.

Et vidi de mari bestiā ascēdētē h̄ntē ca A
pita septē: ⁊ cornua decez: ⁊ sup cornua
ei⁹: decē dyademata: ⁊ sup capita eius
noīa blasphēie. Et bestia quā vidi silis
erat pdo ⁊ pedes ei⁹ sicut pedes vrsi: ⁊ os ei⁹ sic os
leonis. Et dedit illi dracho virtutē suā ⁊ potesta=
tem magnā. Et vidi vnū de capitibus suis quasi
occisum in mortē ⁊ plaga mortis eius curata est.
Et ammirata est vniuersa terra post bestiam. Et
adorauerunt drachonē qui dedit potestatem be=
stie ⁊ adorauerunt bestiā dicentes. Quis similis B
bestie ⁊ quis poterit pugnare cū ea? Et datuz est
ei os loquens magna ⁊ blasphemias ⁊ data est ei
potestas facere menses q̄draginta duos. Et ape
ruit os suum in blasphemias ad deū blasphema=
re nomen eius ⁊ tabernaculū ei⁹: ⁊ eos qui in celo
habitant. Et est datū illi bellū facere cū sanctis: et
vincere eos. Et data est illi ptās in oēm tribum ⁊
ppl̄m ⁊ linguā ⁊ gentē: ⁊ adorauerunt eā oīs qui
inhabitabāt terrā: quoꝝ nō sunt scripta noīa in li Infra.20.d.
bro vite agni qui occisus est ab origine mundi. Si Phil.4.a.
q̄s hꝫ aurē audiat. Qui in captiuitatē duxerit in C
captiuitatē vadet: q̄ in gladio occiderit oportet eū Gen.9.a.
gladio occidi. Hic est patientia ⁊ fides sctōꝝ. Et Mat.26.e
vidi aliā bestiā ascēdentē de terra ⁊ habebat cor=
nua duo silia agni. Et loq̄bat sicut dracho. Et po
testatē prioris bestie oēm faciebat in cōspectu ei⁹
et fecit terram ⁊ habitantes in ea adorare bestiā
primam cuius curata est plaga mortis. Et fecit si
gna magna vt etiā ignem faceret de celo descen=
dere in terrā in cōspectu hoīm. Et seduxit habitā
tes in terra ꝓpter signa q̄ data sunt illi facere in
cōspectu bestie dicens habitantib⁹ in terra vt fa D
ciant imaginem bestie que habet plagā gladij et
vixit. Et datum est illi vt daret spiritū imagini be
stie: et vt loquatur imago bestie: ⁊ faciet vt quicū=
q̄ nō adorauerit imaginem bestie: occidatur. Et
faciet omnes pusillos ⁊ magnos ⁊ diuites ⁊ pau=
peres ⁊ liberos ⁊ seruos habere caracterē in de=
xtra manu aut in frontibus suis. ⁊ ne quis posset
emere aut vendere nisi qui habeat characterem
aut nomen bestie: aut nūeꝝ noīs eius. Hic sapiē=
tia est. Qui habet intellectū computet numerum
bestie. Numerus eīm hoīs est ⁊ numerus ei⁹ sex
centisexagintasex.

CC.S. Uidet angelus stans super montem syō
et cū eo centūquadragintaquattuor milia: qui cū
mulieribus non sunt coinquinati ⁊ docet angel⁹
timorē dn̄i: ac predicit casum babylonis: atq̄ pre
ceptum datur iohanni de scribendis beatis.
Capitulum xiiij.

A Et vidi ⁊ ecce agnus stabat supra mon
tem syō ⁊ cū eo centū q̄dragīta q̄ttuor
milia habētes nomē eiꝰ ⁊ nomē patris
eiꝰ scriptū in frontibus suis. Et audiui
vocē de celo tanq̄ vocē aquaꝝ multaꝝ ⁊ tanq̄ vo
cem tonitrui magni ⁊ vocē quā audiui sicut citha
supra.7.d. redorum citharizātiū in citharis suis. Et cātabāt
q̄si cāticū nouū añ sedem ⁊ añ q̄ttuor aīalia ⁊ seni
ores ⁊ nemo poterat dicere cāticū nisi illa centū
quadraginta quattuor milia q̄ empti sunt de terra
Hi sunt q̄ cū mulieribꝰ nō sunt coinq̄nati: v̄gines
enī sunt. Hi sequunť agnū q̄cūq; ierit. Hi empti
sunt ex oībꝰ primitie deo ⁊ agno: ⁊ in ore eoꝝ non
B est inuentū mēdaciū. Sine macula enī sunt añ thro
num dei. Et vidi alterū angelū volantē p̄ mediū
celū habētē euāgeliū eternū vt euāgelizaret sedē
tibꝰ sup terrā ⁊ sup oēm gētē ⁊ tribū ⁊ linguam et
ppl'm dicēs magna voce. Timete dnm ⁊ date illi
Ps.145. honorē: q2 vēit hora iudicij eiꝰ. ⁊ adorate eū: q̄ fec
Act.14.c. celū ⁊ terrā: mare ⁊ fontes aquaꝝ. Et alius ange
esaie.21.c. lus secutꝰ est dicēs. Cecidit: cecidit babylon illa
Hiere.51.a. magna q̄ a vino ire fornicationis sue potauit oēs
infra.18.a. gētes. Et tertiꝰ angelꝰ secutꝰ est illos: dicens voce
magna. Si q̄s adorauerit bestiā ⁊ imaginē eiꝰ et
acceperit characterem in fronte sua aut in manu
sua hic bibet de vino ire dei q̄d mixtū ē mero i ca
C lice ire ipiꝰ. Et cruciabiť igne ⁊ sulphure i ɔspectū
supra.9.a angeloꝝ sanctoꝝ ⁊ añ ɔspectū agni. Et fumꝰ tor
infra.19.a. mentoꝝ eoꝝ ascēdet in scl'a seculoꝝ. Nec habent
requiē die ac nocte q̄ adorauerūt bestiā ⁊ imaginem
eiꝰ: ⁊ si q̄s acceperit characterē nois eiꝰ. Hic pa
tiētia sanctoꝝ est q̄ custodiūt mādata dei ⁊ fidē
iesu: ⁊ audiui vocē de celo dicētē mihi: scribe. Bti
mortui q̄ in dño moriunť. A mō iā dicit sp̄us vt re
q̄escāt a laboribꝰ suis: opa enī illoꝝ sequunť illos
Et vidi ⁊ ecce nubē cādidā ⁊ sup nubē sedētē simi
lem filio hois habētē in capite suo coronā aureā
D in manu sua falcē acutam. Et aliꝰ angelꝰ exiuit de
tēplo clamās voce mag̃ ad sedētē sup nubē Mitte
Johel.3.c. falcē tuā ⁊ mete: q2 venit hora vt metať q̄m aruit
messis terre. ⁊ misit q̄ sedebat sup nubē falcē suā
in terra ⁊ messuit eā: ⁊ aliꝰ angelꝰ exiuit de templo
q̄d est in celo habēs ⁊ ipse falcē acutā: ⁊ aliꝰ angelꝰ
exiuit de altari q̄ habebat potestatē supra ignē et
clamauit voce magna ad eū qui habebat falcem
acutā dicēs. Mitte falcē tuā acutā ⁊ vindemia bo
tros vinee terre: q̄m mature sunt vue eius ⁊ misit
angelꝰ falcē suā acutā in terram ⁊ vindemiauit vi
neā terre: ⁊ misit in lacū ire dei magnū: ⁊ calcatꝰ
est lacꝰ extra ciuitatē ⁊ exiuit sanguis de lacu vsq;
ad frenos equoꝝ p̄ stadia mille sexcēta.
¶ C.S. Vidit iohānes septē angelos habētes se
ptē plagas nouissimas: q̄bꝰ danť septē phiale ple
ne iracūdia dei.
xv.
A Et vidi aliud signū in celo magnū ⁊ mi
rabile: angelos septē habētes plagas
septē nouissimas: q̄m in illis cōsumma
ta est ira dei. Et vidi tanq̄ mare vitreū
mixtū igne ⁊ eos q̄ vicerūt bestiā ⁊ ymaginē eiꝰ ⁊
B numerū nois eiꝰ stātes supra mare vitreū haben
tes citharas dei ⁊ cātātes cāticū moysi serui dei.
⁊ cāticū agni dicētes. Magna ⁊ mirabilia sunt opa
tua dñe deꝰ oīps: iuste et vere sunt vie tue dñe rex
scl'oꝝ. Quis nō timebit te dñe ⁊ magnificabit no Hiere.10.a.
men tuū? Q2 solꝰ piꝰ es: q̄m oēs gētes venient ⁊ ado C
rabūt in ɔspectū tuo. q̄m iudicia tua manifesta sūt
Et post hec vidi ⁊ ecce aptū est tēplū tabernaculi
testimonij in celo ⁊ exierūt septē angeli habētes se
ptem plagas de tēplo vestiti lapide mūdo ⁊ cādi
do ⁊ p̄cincti circa pectora zonis aureis. Et vnum D
de q̄ttuor aīalibꝰ dedit septē angelis septē phia
las aureas plenas iracūdie dei viuētis in scl'a se
culoꝝ: ⁊ impletū est tēplum dei fumo a maiestate
dei ⁊ de v̄tute eiꝰ: ⁊ nemo poterat introire in tem
plū donec ɔsummarenť septē plage septē āgeloꝝ
¶ C.S. Precipiť septē angelis vt effundāt septē
phialas quoꝝ primꝰ effudit suā phialā in terram
secūdꝰ in mari. tertiꝰ sup fontes aquaꝝ. quartꝰ in
solem. quintus sup sedē bestie. sextꝰ in flumē eufra
ten. septimus in aerē.
xvi.
Et audiui vocē magnā de tēplo dicen A
tem septē angelis Ite ⁊ effundite septē
phialas ire dei in terrā. Et abijt primꝰ
angelus ⁊ effudit phialā suā in terrā et
factū est vulnꝰ seuū ⁊ pessimū in hoies q̄ habebāt
characterē bestie ⁊ in eos q̄ adorauerūt bestiā et
imaginē eiꝰ. Et secūdꝰ angelꝰ effudit phialā suā
in mare ⁊ factꝰ est sanguis tanq̄ mortui: ⁊ oīs aīa
viuēs mortua est in mari. Et tertiꝰ effudit phialā
suā sup flumina ⁊ sup fontes aquaꝝ ⁊ factꝰ est san
guis. Et audiui angelū aquaꝝ dicētem. Iustꝰ es B
dñe q̄ es ⁊ q̄ eras sanctꝰ q̄ hoc iudicasti: q2 sangui
nem sctōꝝ ⁊ pphetaꝝ effuderūt ⁊ sanguinē eis de
disti bibere. Digni enī sunt. Et audiui alterū dicē
tem: etiā dñe deꝰ oīps vera ⁊ iusta iudicia tua. Et
q̄rtꝰ angelꝰ effudit phialā suā in solē ⁊ datū est illi
estu affligere hoies ⁊ igni: ⁊ estuauerūt hoies estu
magno ⁊ blasphemauerūt nomē dei habentis po
testatē sup has plagas. neq; egerūt penitētiā vt da
rēt illi gloriā. Et quintꝰ angelꝰ effudit phialā suā
sup sedē bestie ⁊ factū est regnū eiꝰ tenebrosum: ⁊
cōmanducauerūt linguas suas p̄ dolore ⁊ blasphe
mauerūt deū celi p̄ doloribꝰ ⁊ vulneribꝰ suis ⁊ non
egerūt penitētiā ex opibꝰ suis. Et sextꝰ angelꝰ ef C
fudit phialā suā in flumen illud magnū eufraten ⁊
siccauit aquā eiꝰ vt p̄pararet via regibꝰ ab ortu
solis. Et vidi de ore draconis ⁊ de ore bestie: ⁊ de
ore pseudo pphete exire sp̄us tres imūdos in mo
dum ranaꝝ. Sunt enī sp̄us demonioꝝ facientes
signa ⁊ p̄cedūt ad reges totiꝰ terre cōgregare il
los in preliū ad diē magnū oīpotētis dei. Ecce ve mat.24.d.
nio sicut fur. Beatꝰ qui vigilat ⁊ custodit vestimen Luce.12.e.
ta sua ne nudꝰ ambulet ⁊ videant turpitudinē eiꝰ 1.thes.5.a.
Et ɔgregabit illos i locū qui vocať hebraice her 2.Pe.3.c.
magedō. Et septimꝰ angelꝰ effudit phialam suam D
in aerem ⁊ exiuit vox magna de templo a throno
dicens. Factū est. Et facta sunt fulgura ⁊ voces ⁊
tonitrua: ⁊ t'remotꝰ factꝰ est magnꝰ qualis nunq̄
fuit ex q̄ hoies fuerūt sup terrā talis terremotꝰ sic
magnus. Et facta est ciuitas magna in tres ptes
⁊ ciuitates gentiū ceciderūt. Et babylō magna ve
nit in memoriā añ deū: dare illi calicem vini indi
gnatōis ire eiꝰ. Et oīs insula fugit ⁊ mōtes nō sūt
inuenti. Et grādo magna sicut talentum descen
dit de celo in hoies ⁊ blasphemauerūt deum hoies
ppter plagam grandinis: quoniam magna facta

est vehementer.
¶C.S. Uidit iohānes mulierē sedentem sup be
stiam coccineam plenam noīb⁹ blasphemie habē
tem capita septem ꝛ cornua decem: in cui⁹ fronte
erat scriptum babylō magna. ꝛ describit mulierꝫ
sacramentum. xvij.

A ET venit vn⁹ de septem angelis q̄ habe
bant septem phialas ꝛ locut⁹ est mecū
dicens. Ueni ꝛ ostendam tibi damnati
onem meretricis magne que sedet su
per aquas multas cum qua fornicati sunt reges
terre ꝛ inebriati sunt qui inhabitabant terraꝫ de
vino ꝓstitutionis ei⁹. Et abstulit me in spiritu in
desertū. Et vidi mulierē sedentē sup bestiam coc
cineam: plenā noīb⁹ blasphemie hñtem capita se
B ptēꝫ: ꝛ cornua decē. Et mulier erat circūdata pur
pura ꝛ coccino ꝛ inaurata auro ꝛ lapide p̄cioso ꝛ
margaritis habēs poculū aureū in manu sua ple
num abomīatiōe ꝛ immūdicia fornicatōis ei⁹ Et
in frōte ei⁹ nomē scriptū: misteriū babylō magna
mr̄ fornicationū: ꝛ abomīationū terre. Et vidi mu
lierēꝫ ebriam de sanguine sanctoꝝ: ꝛ de sanguine
martyꝝ iesu. Et mirat⁹ sum cū viderē illā ammira
tione magna. Et dixit mihi angel⁹. Quare mira
ris? Ego dicā tibi sacramentū mulieris ꝛ bestie q̄
portat eaꝫ q̄ habet capita septem ꝛ cornua deceꝫ
Bestia quā vidisti fuit. ꝛ nō est: ꝛ ascensura est de
abysso ꝛ in interitū ibit: ꝛ mirabunt inhabitātes
terrā quoꝝ nō sunt scripta noīa in libro vite a con
stitutione mūdi videntes bestiā que erat ꝛ nō est.
Et hic est sensus q̄ habet sapientiā. Septē capita
C septem mōtes sunt sup q̄s mulier sedet: ꝛ reges se
ptem sunt. Quinq̄ ceciderūt vn⁹ est ꝛ ali⁹ nōdū venit
Et cum venerit oportet illū breue tp̄s manere Et
bestia q̄ erat ꝛ nō est. ꝛ ipa octaua est: ꝛ de septem
est. Et in interitū vadet. Et deceꝫ cornua q̄ vidisti
decē reges sunt q̄ regnū nōdū acceperūt. sed pote
statē tanq̄ reges vna hora accipient post bestiaꝫ
D Hi vnū ꝯsiliū habēt ꝛ ꝟtutē ꝛ potestatē suā bestie
1.timo.6.c. tradēt. Hi cū agno pugnabūt: ꝛ agn⁹ vincet illos
Infra.19.c qm̄ dn̄s dn̄oꝝ est ꝛ rex regū: ꝛ q̄ cū illo sunt voca
ti ꝛ electi et fideles. Et dixit mihi. Aq̄s q̄s vidisti
vbi meretrix sedet: ppl̄i sunt ꝛ gētes ꝛ lingue ꝛ de
cem cornua q̄ vidisti in bestia hi odiēt fornicariaꝫ
ꝛ desolatā faciēt illā ꝛ nudā: ꝛ carnes ei⁹ māduca
būt ꝛ ip̄am igni cōcremabūt. De⁹ em̄ dedit in cor
da eoꝝ vt faciāt qđ placitū est illi vt dent regnum
suum bestie donec ꝯsummēt ꝟba dei. Et mulier
quā vidisti est ciuitas magna que habet regnum
sup reges terre.
¶C.S. Docet āgel⁹ iohānē de casu babylōis ac
luctu eiusdē ꝛ exultatione celi sup eādē. xviij.

A ET post hec vidi aliū angelū descēden
tem de celo habentē potestatē magnā
ꝛ terra illuminata est a gloria ei⁹ Et ex
clamauit in fortitudine dicēs. Cecidit
esaie.21.c cecidit babylon magna: ꝛ facta ē habitatio demo
Hie.51.a. nioꝝ ꝛ custodia oīs spūs immundi ꝛ custodia oīs
supra.14.b volucris immunde ꝛ odibilis. q: de vino ire forni
cationis ei⁹ biberūt oēs gentes. Et reges terre cuꝫ
illa fornicati sunt: ꝛ mercatores terre de ꝟtute de
liciaꝝ ei⁹ diuites facti sunt. Et audiui aliā voceꝫ
B de celo dicētē. Exite de illa ppl̄s me⁹ ꝛ ne partici
pes sitis delictoꝝ ei⁹. ꝛ de plagis eoꝝ nō accipia
tis. Qm̄ puenerūt pctā ei⁹ vsq̄ ad celū ꝛ recorda
tus est dn̄s iniq̄tatū eius. Reddite illi sicut ꝛ ipsa
reddidit vobis: ꝛ duplicate duplicia secūduꝫ opa
ei⁹. In poculo q̄ miscuit vobis: miscete illi duplū.
Quātū glorificauit se ꝛ in delicijs fuit: tātuꝫ date
illi tormētū ꝛ luctū q: in corde suo dicit Sedeo re
gina ꝛ vidua nō sum ꝛ luctū nō videbo: ideo i vna C
die venient plage ei⁹ mors ꝛ luct⁹ ꝛ fames: et igne
ꝯburet: q: fortis est de⁹ qui iudicabit illam. Et fle
bunt ꝛ plāgēt se sup illā reges terre q̄ cū illa forni
cati sunt: ꝛ in delicijs vixerūt cū viderint fumū incē
dij ei⁹: longe stātes ꝓpter timorē tormentorū ei⁹
dicentes. Ue ve ciuitas illa magna babylon: ciui Hie.51.a.
tas illa fortis qm̄ vna hora venit iudiciū tuuꝫ. Et
negociatores terre flebūt ꝛ lugebūt sup illam: qm̄ D
merces eoꝝ nemo emet ampli⁹: merces auri ꝛ ar
genti ꝛ lapidis p̄ciosi ꝛ margarite ꝛ byssi ꝛ purpu
re ꝛ serici ꝛ cocci ꝛ om̄e lignū tynū: ꝛ oīa vasa ebo
ris ꝛ oīa vasa de lapide p̄cioso ꝛ eramēto ꝛ ferro ꝛ
marmore. Et cynamomū ꝛ amomū ꝛ odoramēto
rum ꝛ vnguēti ꝛ thuris et vini ꝛ olei ꝛ simile ꝛ tri
tici et iumētoꝝ et ouiū et equorū et rhedarum et
mancipioꝝ et aīaꝝ hoīm. Et poma desiderij anie
tue discesserunt a te: et oīa pinguia ꝛ preclara pe
rierunt a te et ampli⁹ illa iā non inuenient merca
tores hoim. Qui diuites facti sunt ab ea lōge sta E
bunt ꝓpter timorē tormētoꝝ ei⁹ flentes ac lugen
tes et dicentes. Ue ve ciuitas illa magna q̄ ami Hie.51.b.
cta erat bysso et purpura et cocco et deaurata ē
auro et lapide p̄cioso et margaritis: qm̄ vna hora
destitute sunt tante diuitie: et oīs gubernator: et
om̄s q̄ in lacū nauigāt ꝛ naute et qui in mari ope
rant lōge steterūt et clamauerūt vidētes locū in
cendij ei⁹ dicētes. Que similis ciuitati huic ma F
gne? Et miserūt puluerē sup capita sua: ꝛ clama
uerūt flentes et lugentes dicentes. Ue ve ciuitas
illa magna in q̄ diuites facti sunt oēs q̄ habebant
naues in mari de precijs ei⁹: qm̄ vna hora desola
ta est. Exulta sup eā celū et sancti apl̄i et prophe
te: qm̄ iudicauit de⁹ iudiciū vr̄m de illa. Et sustulit
vn⁹ angel⁹ fortis lapidē quasi molarē magnum ꝛ G
misit in mare dicens. Hoc ipetu mittet babylō ci Hie.15.c.
uitas illa magna: ꝛ vltra iā nō inuenie. Et vox ci
tharedoꝝ et musicoꝝ et tibia canentiū ꝛ tuba nō
audiet in te ampli⁹: et oīs artifex oīsq̄ ars non in
uenie in te ampli⁹: et vox mole nō audietur in te
ampli⁹ Et lux lucerne nō lucebit in te amplius: et
vox sponsi et spōse nō audie adhuc in te: q: mer
catores tui erāt pricipes terre q: in veneficijs tu
is errauerūt oēs gētes. Et in ea sanguis ꝓphetaꝝ
et sctōꝝ inuēt⁹ est: ꝛ oīm q̄ interfecti sunt in terra.
¶C.S. Laudēt tube celestes deū de iudicio me
retricis: ac ꝓhibe adoratio iohannis q̄ et vidit
celū aptū ꝛ sedētē in equo albo in cui⁹ femore scri
ptum erat. Rex regū qui apprehēdit bestiā q̄ mis
sa est in stagnū ignis ardentis. xix.
POst hec audiui quasi vocē magnā tuba A
rum multaꝝ in celo dicētiū all'a. Laus
et gl'a et ꝟt⁹ deo nr̄o est q: vera ꝛ iusta
iudicia sunt ei⁹ qui iudicauit de mere
trice magna: q̄ corrupit terrā in prostitutione sua Sup.6.c.
et vindicauit sanguinē seruoꝝ suoꝝ de manibus

supra.9.a. eius. Et iterũ dixerũt all'a. Et fumꝰ eiꝰ ascẽdit in
et.14.e. sc'la sc'loꝝ. Et ceciderũt seniores vigintiq̃tuor ⁊ q̃t
tuor alalia et adorauerũt deũ sedẽtẽ sup thronum:
dicẽtes. Amẽ all'a. Et vox de throno exiuit dicẽs
Laudẽ dicite deo nr̃o oẽs sancti eiꝰ: ⁊ qui timetis
deũ pusilli ⁊ magni Et audiui quasi vocẽ tube ma
gne: ⁊ sicut vocẽ aquaꝝ multaꝝ: ⁊ sicut vocẽ toni=
truoꝝ magnoꝝ dicentium all'a qm̃ regnauit dñs
B deꝰ nr̃ ops. Gaudeamꝰ ⁊ exultemꝰ et demꝰ gl'iam
ei: q̃ venerũt nuptie agni et vxor eiꝰ preparauit se.
Et datũ est illi vt cooperiat se byssino splendenti
⁊ candido. Byssinũ em̃ iustificatiões sunt sancto
mat.22.a rum. Et dixit mihi. Scribe. Beati q̃ ad cenam nu
Luc.14.d. ptiaꝝ agni vocati sunt. Et dixit mihi. Hec verba
dei v'a sunt. Et cecidi ad pedes eiꝰ vt adorarẽ eũ.
infra.22.b. Et dixit mihi. Uide ne feceris. Cõseruꝰ tuꝰ sum ⁊
fratrũ tuoꝝ habentiũ testimoniũ iesu Deũ adora
Testimoniũ em̃ iesu est spũs ꝓphetie. Et vidi ce=
lum aptũ: ⁊ ecce equꝰ albꝰ et q̃ sedebat sup eũ vo=
C cabat fidelis et verax: et cũ iusticia iudicat et pu=
supra.1.c. gnat. Ocl'i aũt eiꝰ sicut flamma ignis et in capite
et.2.a. eiꝰ dyademata multa habens nomen scriptũ q̃d
esa.63.a nemo nouit nisi ipse. Et vestitꝰ erat veste aspersa
sanguine et vocabat nomẽ eius v'bũ dei. Et exer
citus q̃ sunt in celo sequebant eũ in eq̃s albis ve=
supra.1.d. stiti byssino albo et mũdo: et de ore eiꝰ ꝓcedit gla
dius ex vtraq; parte acutꝰ: vt in ip̃o ꝑcutiat gen=
supra.2.g. tes. Et ipse reget eas in v'ga ferrea ⁊ calcat torcu
Ps̃.2. lar vini furoris ire dei oĩpotentis ⁊ habet in vesti
supra.17.b mẽto ⁊ i femore suo scriptũ. Rex regũ ⁊ dñs dñan
1.ti.6.c. tium. Et vidi vnũ angelũ stãtẽ in sole ⁊ clamauit
voce magna dicẽs oĩbꝰ auibꝰ que volabãt p me=
D dium celi. Uenite ⁊ cõgregamini ad cenã magnã
vt mãducetis carnes regũ et carnes tribunoꝝ: et
carnes fortiũ: ⁊ carnes equoꝝ: et sedentiũ in ipsis
et carnes oĩm liberoꝝ ⁊ seruoꝝ et pusilloꝝ ⁊ ma
gnoꝝ. Et vidi bestiã ⁊ reges terre ⁊ exercitꝰ eorũ
ꝯgregatos ad faciẽdũ p̃liũ cũ illo q̃ sedebat in eq̃
et cũ exercitu eiꝰ. Et apprehẽsa est bestia ⁊ cũ ea
pseudo ꝓpheta ⁊ q̃ fecit signa corã ip̃o q̃bus sedu
xit eos q̃ acceperũt caracterẽ bestie ⁊ q̃ adorauerũt
ymaginem eius. Uiui missi sunt hi duo in stagnũ
ignis ardentis et sulphuris et ceteri occisi sunt in
gladio sedentis sup equum q̃ ꝓcedit de ore ip̃ius
et omnes aues saturate sunt carnibus eorum.
¶C.S. Ligat angelꝰ draconem serpentem anti
quũ cuiꝰ solutio ponit post cõsummationem mil=
le annorum atq; ponitur apertio librorum. xx.
A ET vidi ãgelũ descendẽtem d' celo hñtẽ
clauẽ abyssi ⁊ cathenã magnã in manu
sua. Et apꝓhẽdit draconẽ serpẽtẽ anti
quũ q̃ est dyabolꝰ ⁊ sathanas: et ligauit
eũ p ãnos mille: et misit eũ in abyssum: ⁊ clausit et
signauit sup illũ vt nõ seducat ampliꝰ gentes do=
nec ꝯsumment mille anni: ⁊ post hoc oportet illum
B solui modico tp̃e Et vidi sedes et sederũt sup eas
⁊ iudiciũ datũ est illis. Et aĩas decollatoꝝ ꝓpter
testimoniũ iesu: et ꝓpt' v'bũ dei et q̃ nõ adorauerũt
bestiã neq; ymaginẽ eius nec acceperũt caracterẽ
eiꝰ in frontibꝰ aut in manibꝰ suis et vixerunt et re
gnauerũt cũ xp̃o mille annis. Ceteri mortuoꝝ non
vixerũt donec cõsumment mille anni Hec est resur
rectio prima. Beatꝰ et sanctꝰ qui habet partez in

resurrectione prima. In his secunda mors nõ ha
bet potestatem: sed erũt sacerdotes dei et xp̃i: et re
gnabũt cũ illo mille annis. Et cũ ꝯsummati fuerit C
mille ãni soluet sathanas de carcere suo et exibit
et seducet gentes que sunt sup quattuor angulos
terre gog et magog et ꝯgregabit eos in p̃liũ quo
rum numerꝰ est sicut arena maris. Et ascenderũt
sup latitudinẽ terre et circuierũt castra sanctoꝝ
et ciuitatẽ dilectã Et descẽdit ignis a deo de celo
et deuorauit eos: et dyabolus qui seducebat eos
missus est in stagnũ ignis et sulphuris: vbi et be=
stia et pseudo prophete cruciabunt die ac nocte
in sc'la sc'loꝝ. Et vidi thronũ magnũ cãdidũ et
sedentẽ sup eũ: a cuiꝰ ꝯspectu fugit terra et celum
et locꝰ nõ est inuentꝰ ab eis. Et vidi mortuos ma D
gnos et pusillos stãtes in ꝯspectu throni: et libri
aperti sunt: et aliꝰ liber aptus est q̃ est vite: et iudi
cati sunt mortui ex his q̃ scripta erãt in libris secũ
dum opa ip̃oꝝ. Et dedit mare mortuos q̃ in eo
erãt ⁊ mors et infernꝰ dederũt mortuos suos q̃ in
ip̃is erãt ⁊ iudicatũ est de singulis s'm opa ip̃oꝝ
Et infernꝰ ⁊ mors missi sunt in stagnũ ignis. Hec
est mors sc'da. Et q̃ nõ inuẽtus est in libro vite scri
ptus: missus est in stagnũ ignis.
¶C.S. Uidit iohẽs sanctã ciuitatẽ hier'lm nouaz
descendentem de celo ⁊ ostendit sp̃õsa vxor agni
atq; partes noue ciuitatis describuntur. xxi.
ET vidi celũ nouũ ⁊ terrã nouã. Primũ A
em̃ celũ ⁊ prima terra abijt ⁊ mare iam esaie.65.c.
nõ est. Et ego iohẽs vidi sanctã ciuita= et.66.a.
tem hier'lm nouã descẽdẽtem de celo a 2.Pe.3.c.
deo paratã: sicut sp̃õsam ornatã viro suo. Et audi
ui vocẽ magnã de throno dicentẽ. Ecce taberna=
culum dei cũ hoĩbꝰ ⁊ habitabit cũ eis. Et ip̃i p'pl's
eius erũt et ip̃e deꝰ cũ eis erit eoꝝ deꝰ. Et abster
get deꝰ oẽm lachrymam ab oculis eoꝝ. ⁊ mors vl
tra nõ erit neq; luctꝰ neq; clamor neq; dolor erit
vltra q̃ prima abierũt. Et dixit q̃ sedebat in thro= B
no. Ecce noua facio oĩa. Et dixit mihi. Scribe q̃
hec v'ba fidelissima sũt ⁊ v'a. Et dixit mihi. Factũ
est. Ego sum alpha ⁊ o: initiũ ⁊ finis. Ego sitienti
dabo de fonte aq̃ viue gratis Qui vicerit posside
bit hec. Et ero illi deꝰ: et ille erit michi filꝰ. Timi=
dis aũt ⁊ incredulis ⁊ execratis ⁊ homicidis ⁊ for
nicatoribꝰ ⁊ veneficis ⁊ idolatris ⁊ oĩbꝰ mendaci
bus pars illoꝝ erit i stagno ardẽti igne et sulphu
re q̃d est mors sc'da. Et venit vnꝰ de septẽ angelis C
habẽtibꝰ phialas plenas septẽ plagis nouissimis
et locutꝰ est mecũ dicẽs. Ueni et ostẽdã tibi sp̃õsã
vxorẽ agni. Et sustulit me in sp̃ũ in mõtẽ magnũ
et altũ ⁊ ostẽdit mihi ciuitatẽ sanctã hier'lm descẽ
dentẽ de celo habẽtẽ claritatem dei Et lumẽ eius
simile lapidi p̃cioso tanq̃ lapidi iaspidis: sicut cri
stallũ. Et habebat murũ magnũ ⁊ altũ habentem D
portas duodecim: ⁊ in portis angulos duodecim
⁊ noĩa inscripta q̃ sunt noĩa duodeciz tribuũ filio
rum israel. Ab oriẽte porte tres ⁊ ab aquilõe por
te tres: et ab austro porte tres: et ab occasu porte
tres. Et murꝰ ciuitatis hñs fundamẽta duodeci ⁊ i
ip̃is xij. noĩa xij. ap'loꝝ ⁊ agni. Et q̃ loq̃bat mecũ
hẽbat mẽsurã arũdineã aureã vt metiret ciuitatẽ ⁊ E
portas eiꝰ ⁊ muruz. Et ciuitas in quadro posita ẽ
⁊ lõgitudo eiꝰ tãta est quãta ⁊ latitudo: ⁊ mensus

est ciuitatē de arūdine aurea p stadia duodecim
milia ⁊ longitudo ⁊ altitudo ⁊ latitudo eius eq̄lia
sunt. Et mēsus est mur⁹ ei⁹ centū quadragita q̄t=
tuor cubitoꝝ: mēsura hois q̄ est angeli: ⁊ erat stru
ctura muri ei⁹ ex lapide iaspide: ipsa vero ciuitas
aurū mundū sīle vitro mūdo: et fundamēta muri
F cuitatis oi lapide p̄cioso ornata. Et fundamētuꝫ
primū iaspis. secūdū saphyrus. tertiū calcedone⁹
quartū smaragdus. quintū sardonix. sextū sardi⁹
septimū crysolitus. octauū berillus. nonū topazi
us. decimū chrysopassus. vndecimū hyacinctus.
duodecimū amethist⁹. Et duodeci porte duode=
cim margarite sunt per singulas: ⁊ singule porte
erāt ex singulis margaritis: ⁊ platea ciuitatis au
rum mūdū tanq̄ vitrū pluciдū. Et tēplū nō vidi
G in ea. Dn̄s em̄ de⁹ oīps tēplū illi⁹ est et agnus. Et
esa.60.d. ciuitas nō eget sole neq̄ luna vt luceāt in ea. Naꝫ
claritas dei illuminabit eā ⁊ lucerna ei⁹ est agn⁹:
⁊ ambulabūt gentes in lumine eius ⁊ reges terre
esaie.60.c. afferent gloriā suā ⁊ honorē in illā. Et porte eius
non claudent per diē. Nox em̄ nō erit illic: ⁊ affe=
rent gloriā ⁊ honorē gentiū in illā. Nō intrabit in
eam aliquod coinquinatū aut abominationeꝫ fa
ciēs ⁊ mēdaciū: nisi q̄ scripti sunt in libro vite agni
¶ C. S. Ostendit fluuius aque viue in noua hie
rusalem in q̄ nō erit maledictum nec tenebre vile
ac prohibetur angeli adoratio: et cōtestat apl̄us
q̄ nō addēdo atq̄ nō minuēdo huic pphetie. xxij.
A Et ostēdit mihi fluuiū aque viue splen=
Gen.5.d. didū tanq̄ cristallū pcedētem de sede
dei ⁊ agni In medio platee ei⁹ ⁊ exvtra
q̄ parte fluminis lignū vite afferēs fru
ctus duodecim p mēses singulos reddēo fructuꝫ
suū: ⁊ folia ligni ad sanitatē gentiū. Et oē maledi
ctum non erit amplius: sed sedes dei ⁊ agni in illa
erūt: et serui ei⁹ seruient illi. Et videbūt faciē eius
B ⁊ nomē ei⁹ in frontib⁹ eoruꝫ. Et nox vltra nō erit
supra.21.b et non egebunt lumine lucerne neq̄ lumine solis
qm̄ dn̄s de⁹ illuminabit illos: ⁊ regnabunt in secu
la seculorum: et dixit mihi. Hec verba fidelissima
sunt et vera. Et dn̄s de⁹ spirituum prophetarum
misit angelum suum ostendere seruis suis q̄ opor
supra.1.a. tet fieri cito. Et ecce venio velociter. Beat⁹ qui cu
stodit verba pphetie libri hui⁹. Et ego iohannes
qui audiui et vidi hec. Et postq̄ audissem ⁊ vidis
sem cecidi vt adorarem ante pedes angeli qui mi
supra.19.b. chi hec ostendebat: et dixit mihi. Uide ne feceris.
Cōseruus em̄ tu⁹ sum ⁊ fratrum tuorum prophe
tarum: et eoruꝫ qui seruant verba prophetie libri
C huius. Deum adora. Et dixit michi. Ne signaue=
ris verba prophetie libri hui⁹. Temp⁹ em̄ prope
est. Qui nocet noceat adhuc: ⁊ q̄ in sordib⁹ est: sor
supra.1.a. descat adhuc. Et qui iust⁹ iustificet adhuc: et san
1.iohā.3.b. ctus sanctificetur adhuc. Ecce venio cito: et mer=
ces mea mecum est reddere vnicuiq̄ secūdū ope
esa.44.a ra sua. Ego sum alpha et o: prim⁹ ⁊ nouissim⁹ pri=
supra.1.b. cipium ⁊ finis. Beati qui lauant stolas suas in sā
⁊.d. guine agni vt sit potestas eorum in ligno vite: ⁊ p
portas intrent ciuitatem. Foris canes et venefici
et impudici et homicide et idolis seruiētes: ⁊ ois
D qui amat ⁊ facit mendaciuꝫ. Ego iesus misi ange
lum meum testificari vobis hec in ecclesijs. Ego
sum genus ⁊ radix dauid: stella splendida ⁊ matu
tina. Et spiritus et sponsa dicunt veni. Et qui au=
dit dicat veni. Et qui sitit veniat: et qui vult acci= esaie.55.a
piat aquam vite gratis. Contestor em̄ omni audi
enti verba prophetie libri huius. Si quis apposu
erit ad hec: apponet deus super illuꝫ plagas scri
ptas in libro isto. Et si quis diminuerit de verbis
libri prophetie huius auferet deus partem ei⁹ de
libro vite ⁊ de ciuitate sancta: ⁊ de his que scripta
sunt in libro isto. Dicit qui testimonium perhibet
istorum. Etiam venio cito. Amen. Ueni domine
iesu. Gratia domini nostri iesu christi cum omni=
bus vobis. Amen.

¶ Immensas omnipotenti deo patri ⁊ filio ⁊ spi
rituisancto: simulq̄ toti militie triumphanti gra=
tiarum referimus actiones. Cuius iuuamine hoc
sacrosanctum opus in presidiū sancte fidei catho
lice: Recenter p prestantissimum sacre theologie
professorem emendatū: claris litteris impressum
multis elucidationib⁹ auctū: feliciter ꝯsummatū
atq̄ impssum est in inclyto Parisiorū gymnasio. p
Thielmānum keruer in arte impressoria disertis
simum almeq̄ vniuersitatis Parisiensis librariū
iuratum in magno vico sancti Jacobi ad signum
cratis ferree commorantē. Impensis vero hone
sti viri Johannis parui eiusdem vniuersitatis li=
brarij. in dicto vico in leone argenteo commoran
tis. Anno ab incarnatione domini millesimo qui
gentesimoquarto. pridie idus Decembris.

119

Incipiũt interpretationes hebraycorum nominũ secũdum ordinem alphabeti.

AAc apprehendens vel apprehensio
Aad testificans vel testimonium
Aadhar: deprecatio vł dep̃catiõe
Aalina: virgo abscondẽs vel abscondita: vł absconsio ꝯgimitatis.
Aara: mõtana vel mõs fortitudis
Aarõ mõs fortꝭ vł mons fortitudinis siue montan⁹ aut mõs eorũ
Aaronite: montes robusti: vel mõtium fortitudines: siue montani aut montes eorum
Aaro: sol vel lumen: siue illuminans: aut illuminatio.
Aathar: de patre tuo: vł tempore tuo: siue tu añ: aut tꝑalis tuus.
Aas: apprehendens: vel fortitudo: seu fortis aut apprehensio.
Aazia: patruus vł patruel seu apprehẽdens dñz aut fortitudo dñi.

Hic.b.post.a.

ABba: pater: vel paternitas Syrum est non hebreum
Abbacuc: luctator fortis vel rigidus: siue cõplexãs eos: aut susceptio eoꝝ: siue sustẽtatio eoꝝ.
Abbadia: seru⁹ dñi: vł ꝟuiẽs dño
Abbaga: pr̃ solẽnis vel pr̃is solennitas: seu pater loquens: aut patris locutio.
Abdaia: pater dñs: vł pr̃ abundãs siue pr̃ meus iste: aut patris mei abundantia
Abdaun: pater eis vł pr̃nitas eoꝝ
Abana: pater gratus: vel lapides colligens.
Abam: patris requies: vel pater commotus: seu pater gratus michi vel pater gratificans me
Abania: pater gratus dño vel pater gratificans deum.
Abaria: transiens dñs vel in transitu dñi: siue pr̃ suscitans dñm aut pater vigilans dño.
Abarim pertransiens aut ꝑtransitio: seu mõtes in transitu vel mõtes transeuntium
Abaron: pater suscitans dolorem vel pr̃ vigilãs murmurationi siue pater suscitans iniquitatẽ aut pr̃ vigilans inutilitati.
Abasbai: parcẽs vel pepcit seu ꝑcens michi: aut parsimonia mea
Abatha: pater tangens ridentez vel patris tactus ridentis
Abda: seruiens vel seruitium siue seruus eius: aut seruiens ei.
Abdai: seruus meus vel seruiens michi: siue seruiens eius vel seruitus mea: vel seruitiũ eius michi
Abdebel: seru⁹ dei vł seruiẽs deo
Abdemelech: seruus regis: vel seruiens regno: siue seruus regi⁹ aut seruus regnatoris.
Abdenago: seru⁹ tacens vł ꝟuiẽs taceo: vel dñi auxiliũ: aut dominus auxiliator.
Abdi: seru⁹ me⁹: vł seruiẽs michi
Abdias: seru⁹ dñi: vł seruiẽs dño siue dñi testis: aut dño electus.
Abdiel: ꝟuus dei: vel ꝟuiẽs deo.
Abda: seruus ei⁹ vel seruiẽs ei.
Abdai: seruus meus vł seruiens michi: siue seruitus eius: vel mea vel seruientiũ eius michi.
Abdon: ꝟuiẽs eis: vł seru⁹ eoꝝ.
Abdon: ꝟu⁹ merẽs vł ꝟu⁹ luctus.
Abdõ: ꝟu⁹ musitãs vł ꝟu⁹ iniquus
Abdon: ancilla dolens vel seruiẽs murmurando.
Abed: seru⁹ ppli: vł seruiẽs pplo
Abedia: ꝟuiẽs dño: vel ꝟuitiũ dñi.
Abel: cõmittens vel commissio.
Abel: luctus: vel vapor seu vanitas: aut miserabilis.
Abdela ꝯmittẽs ei: vel ꝯmissio ei⁹ siue lugẽs eũ: aut miserabilis ei.
Abelga: vapor vallium vel luctus deuorans.
Abelmaim vanitas habitaculi vł luctus inhabitantium
Abelmeola: vapor vallis falsẽ vel luct⁹ ꝑturiẽtiũ: seu vanitas domicilij: vel miserabilitas inhitatõis.
Abelmeula: idem est.
Abelsatim: vapor spinosus vł luctus germinãs: seu miserabilis positio: aut vanitas resurrectionis.
Abemboen: lapis pollicis eorum vel lapis in medio eorũ.
Abenezer: lapis adiutorij vel lapis auxiliator eorũ
Abenner: lapis lucidus: vel pater lucerne.
Aber: ꝯmisit vł certamen iniq̃t seu particeps: aut participatio.
Aber: vulnus vel liuor: siue liuid⁹ aut vulneratus.
Abessalon: pax pr̃is vł pr̃ pacis siue pr̃is luct⁹: aut pr̃is amaricans
Abessan: pater abũdans: vel patris egressio
Abethan: patris repulsio: vel vis explorationis.
Abethsethun: luctus lectorum vel vanitas germinis.
Abgatha: pater longẽs ridentem vel patris tactus ridentis
Abia: pr̃ dñs vel pr̃is dñz: siue dñi ꝑnitas: aut vbi pater fuit.
Abiachel. pater dñs deus: vel paternitas domini dei.
Abiail. pater meus exultans vel patris mei exultatio.
Abial. pater meus cõtemptus vł patris mei despectio.
Abiasdori: pr̃ me⁹ supintelligens vel patris mei superintelligentia.
Abiã pr̃is mei ppl̃s vł pr̃ me⁹ eoꝝ
Abiasab: pater meus colligẽs vł patris mei collectio.
Abiasaph: pater meus cõgregãs vel patris mei congregatio.
Abiathar: pater meus ros: vł pater meus superfluus: siue pr̃ me⁹ suscitans peccatũ aut pater me⁹ peccato vigilans.
Abida: pater meus sciens: vel patris mei scientia.
Abidae. idem
Abidam: pater meus sciẽs eos vł pater meus scientia eorum.
Abidam pater meus iudex: vł patris mei iudicium.
Abiel: pater meus deus vel patris mei deitas.
Abiem. patris mei mater vel pater meus maternus.
Abiezer. pr̃ meus fortis vł patris mei auxiliũ: siue pr̃ me⁹ segatus aut patris mei sanctificatio.
Abiezeri. patris mei auxilium vel pater meus auxiliator meus.
Abigabaon. pater collis merẽtis aut pater vallis mesticie siue pater meus vallis mesta vel pr̃ meus collis merentium.
Abigail. pater meus exultãs vel patris mei exultatio.
Abiga. pr̃ rorꝭ vel errorꝭ siue pr̃is mei aceru⁹: aut pr̃is mei inuolutio.
Abihel. pater meus deus. vel patris mei deitas vel imploratio.
Abilma. lugẽs vł plorãs siue luct⁹ aut ploratio
Abilmei. lugentes vel plorantes seu vani aut miserabiles
Abilmeo. idem.
Abimahel. pater meus a deo vel pater meus exaudiens deum.
Abimalech. pater meus rex vł patris mei regnum.
Abim. pr̃ mensura vel pr̃ mẽsura tua siue pater fuit aut pater erit.
Abinaã. patris mei decus: vel patris mei commotio.
Abinadab. patris mei votum vel pater meus spontaneus.
Abnoem: patris mei fidelitas vel patris mei requietio
Abira. pater meus magister: vel patris mei magisterium.
Abiram. pr̃ meus excelsus vel pr̃ me⁹ exultatus: siue pr̃ meus sublimis: aut patris mei sublimitas
Abiron. pater magister mastiãs vel pr̃ me⁹ mgr̃ murmurans. siue pr̃ me⁹ magister iniqu⁹ aut pater me⁹ magister inutilis.
Abisa. pr̃ salutis: vel pr̃is salutare
Abisa pr̃ meus sacrificãs. vel patris mei sacrificiũ: siue pr̃is mei incensum. aut pr̃is mei holocaustũ.
Abisai pr̃ salutis mee. vł pr̃is salutare mihi.
Abisai. pr̃ me⁹ incensum mihi vel pater meus sacrificium meum.
Abisai pr̃ me⁹ superflu⁹ vel patris mei rugitus.
Abisag. pr̃is mei incensum vł patris mei olocaustũ
Abisue pater me⁹ cantãs. vł pr̃is mei cãtilena: siue pr̃ me⁹ loquens: aut pr̃is mei locutio.
Abitur. pr̃ me⁹ mut⁹ vel pater meus directus.
Abisur: pr̃ me⁹ robust⁹. vł pr̃ me⁹ angustiat⁹. siue pr̃ me⁹ continẽs: aut pr̃is mei acerbitas.
Abithal. pater me⁹ ros. vł pr̃ me⁹ irrorat⁹ siue pr̃em meũ apphẽdẽs aut patris mei apphensio.
Abiu. pr̃ me⁹ est. vel pat me⁹ ipse.
Abiud. pr̃is robur. vł pr̃is robor siue pr̃ eoꝝ aut pater me⁹ iste.
Abner. pr̃ lucid⁹. vel patris lucerna. vel pater luminis.
Abolt. pater incantator. vel pr̃is amplexatio.
Abol. pr̃ mõtiũ. vel pr̃is foramen seu pr̃ luminis aut pat iracundus
Abra. patris magisteriũ. vel pr̃is exaltatio.
Abraã pat vidẽs pplm vel pater videns multitudinem seu pr̃ multitudinis. aut pater multaꝝ: subintelligitur gentiũ nõ est eñ in noie
Abraã. pr̃ excelsus. vł pr̃ exaltat⁹ seu pater sublimis aut pr̃is sublimitas.
Abrech. pat delicat⁹. vel pater tenerrim⁹. Ipe est ioseph qui p̃lat⁹ egypto cũ esset tener ac delicatus etate iuuẽtutis fact⁹ est pater senũ merito sapiẽtie ꝛ p̃lat⁹ sapiẽtibus
Absalõ. pax pr̃is. vel pater pacis. vel pr̃is luct⁹ aut pr̃is amaricatio
Absalon pr̃em meũ pacificãs vel patris mei amaricatio.
Absanias. pr̃ egressus dño. vel patris abũdãtia dñi.
Abur. patris lumen. vel pat igne⁹ seu pat in…dẽs. aut patris ignis.
Abur. liuor. vel plaga seu liuidus aut vulneratus.

Hic c post a.

ACchab. frater patris vel fraternitas paternitatis.
Achã. frater patris sui vel fraternitas paternitatis sue.
Achabim. decẽter vel scorpiones
Achaia. soror laborãs vel soror q̃ siue soror dñi. aut frater ei⁹ dño
Achaic⁹. frater laborans vel frat do. siue frat dñi. aut frater ei⁹ dñs.
Achaici fratres laborãtes. vel fratres q̃ seu fratres dñi aut frater eorum dñs.
Achol. ꝯrupta vel ymbraculũ. siue soror laboris aut fratris eorũ.
Achal. ola vel in olbus seu frater cõcept⁹ aut fratris ꝯmissio.
Achã labor vel necessitas. seu coluber insidiãs: aut fratnitas eoꝝ.
Achamoni. frater sapie. vel frater sapiẽtissim⁹.
Achã tribulator vel necessari⁹.
Accan. necessitas vel tribulatio
Acharan. retinẽs vel apprehẽdẽs siue retinẽs grãm aut apprehensio gratie.
Achar merces vel turbator: siue tumul⁹ aut ꝑuersio.
Acharã. turbãs pplm. vel peruersio ppli. siue ꝑuertẽs eos aut turbatio eoꝝ.
Acharan merces gr̃e: vel turbãs gratificatos.
Accarcha. infern⁹ vel pauimentũ
Acharis. sterilis vel ingratus: seu sterilitas aut ingratitudo.
Acharob. mures vel demolitus
Accaron. in pascuis vel gregis pascua seu sterilitas: aut eruditio tristicie.
Accaronite. in pascuis vel in pascua gregũ: siue steriles: aut erudimenta tristiciaꝝ.
Achas tenẽs aut apphẽdẽs siue retẽtio aut apprehẽsio.
Achom. cõuertens vel apprehens siue cõuersus visioni: aut apprehẽdens fortitudinẽ .i. resurrectionez domini.
Achahasias. apprehẽdens dñm vel apprehẽsio dñi. seu conuersus fortiter dño: aut apphẽdẽs visionem dñicam
Achasib. frater lupi: vel frater deuorãs: seu tenẽs lupũ aut apphẽdens rapacitatem.
Acsa. claudicãs vel fractura
Acsaph. clauda collectio. vel fractura cogregationis
Acco. hamus vel retentio siue humilis aut humilitas.
Accos. idem.
Accereth. dissipans vel disperdẽs siue demoliens aut interficiens
Accerethi. dissipans me vł disperdens me: siue demolitus mea aut interfectio mea.
Achela suscipiens eum vel susceptio eius.

Acheldemah: ager sanguinis vel ager sanguineus. Syrum est non hebreum.
Acherubin. cognosce vel intellige siue sciens multitudinem aut multitudo scientie.
Achi. frater meus vel fraternitas mea.
Acchia. vmbraculum vel prerupcio seu frater domini aut fraternitatis dominus.
Achiam. frater populi. vel fratris populus siue vmbraculuz eis aut preruptio eorum.
Achias. merces vel retributio seu frater dominus, aut fraternitas domini.
Achie. vmbraculum vel in collibus.
Achila suscipiens eum vel susceptio eius.
Achilai: suscipiens eum michi vel susceptio eius mea
Achim: fletus vel plorās siue frater eius. aut fraternitas eorum
Achimaas: fratris mei onus vel fratris mei assumptio
Achinaa: frater meus reductus vl' fratris mei reductio.
Achimau: frater meus quis vel frater meus quomodo.
Achimeleth: frater meus rex vel fratris mei regnum.
Achimoth. frater meus mortuus vel fratris mei desertio
Achinamaan. fratris decor: vel frater decorus.
Achionem. fratris decus vel fraternitati delectabilis.
Achior: fratris mei lumen: vel frater meus mōtanus: seu fratris mei foramē aut fratris mei iracūdia.
Achis: frater meus vel quomodo est
Achis: frater vir vel veruntamen vir seu frater meus aut fraternitas viri
Achisamech: fratrem meum corroborans vel fratris mei firmamētum.
Achisamech: fratrem adiuuans aut fraternitatis adiutor: seu fraternitatis fulura aut fraternitatis erectio.
Achitob. frater meus bonus vel fratris mei bonitas
Achitophel. frater meus ruens vl' fratris mei ruina.
Achitophel. frater meus cadens vel frater meus irruens siue frater meus tractās. aut frater meus cogitans.
Achisib. stulticia vel mendacium seu frater meus deuorans aut fratris mei hostia.
Accho: hamus vel vsque adhuc siue humilitas aut retentio.
Accobe: hamus vel vsq3 huc seu retinens eum aut humilitas eius
Acchore. hami: vl' vsq3 huc. siue humiles aut retenti.
Accos. hamus. vel vsq3 huc: siue humilitas aut retentio
Acchobor. mures: vl' deuastatio.
Achor: turbatio vel tumultus. seu peruertens aut peruersio
Achor: fratris lumen. vel fratris altitudo. seu fratris foramen aut fratris iracundia.

Achron: retentio vl' apprehensio seu retinens aut apprehendens
Acchud: hami grauitas vel humiliatio condemnatio.
Acchupha: hamus subitus vl' humilis eructatio.
Acchus retinens consilium vl' humilis consiliator.
Acchur: retinens lumen. vel humilitas ignea.
Achzib: retentio. vel derelicta: seu mendacium aut stulticia
Achziba. mentiens ei. vel stulticia eius seu retinens eum. aut derelicta ei.

¶ hic. d. post. a.

Ada. testificans vel testimonium.
Adad. testis vel patruus siue precipuus: aut patruelis.
Adada: testis eius. vel vsq3 ad testimonium siue precipuus ei: aut patruelis eius.
Addabarim. deuteronomiuz grece secunda legislatio latine.
Adadezer: decorum auxilium vel precipuus separator
Adadezer. testimonium fortitudinis vel patruelis sanctificatio siue fortitudine precipuus aut testificatio sanctificationis.
Adagiam: congregans eos: vl' cōgregatio eorum.
Adai. robustus vel sufficiens siue testis meus aut fortitudo mea.
Adaia. seruiens domino vel testimonium domini.
Addaia. seruus domini: vel testificans dominum.
Adalia: seruus laborans: vel testimonium laboriosum
Adalia. testis laborans: vel seru9 laboriosus.
Adam: testificans eos vel testimonium eorum.
Adam: homo aut terrenus: siue indigena vel terra rubra.
Adama: humus aut terra siue terrena: vel desiderabilis.
Adame: cruores vel sāguines plurali numero.
Adami: magnificans. vel que est magnificentia: siue seruiens populo meo: aut testificans populum meum.
Adar: grex vel populus.
Adar. pallium: vel sublimis siue testis vigilans: aut seruus suscitator.
Adar: pallium: vel magnificus.
Adaria: testificans solem: vel seruus illuminator.
Adasa: noua vel nouitas seu testis factus aut seruitus plasmationis.
Adassor: seruus fortis: vel testis angustiatus seu seruiēs petre aut testificatus sagittam luminis.
Adgam: pater sordis vel testis sordidus.
Admatha: seruus donato vel testificans consummationem.
Adrach: stola vel decorus siue indumentum aut indutus.
Adraim: mundans pessimos: vel mundatio pessimorum
Adramelech: stola regis vel decor regni seu rex indutus: aut regnator decorus.
Adenabeth: seruus prophetizās vel testificator prophetie.
Ader: rex effusus: vl' turris gregis siue testis vigilans: aut seruus cōsurgens
Adesa: testis facture: vel seruus plasmator: siue seruitus nouitatis aut testificatio sanctificationis.
Adema: seruus domini vel testificans dominum.
Adrahel: greges dei vel oues diuine seu decorans deum: aut indutio.
Adremelech: stola regis vel decor regni: siue rex indutus: aut regnator decorus.
Adremmon: testis sublimis vl' seruus ecclesie.
Adrezer: stola fortis vl' decor separatus: seu decorum auxilium aut indumentum sanctificationis
Adi: seruus meus: vel testimoniū meum.
Adiada: seruiens testibus: vel fortitudo testificantium.
Adihel: seruus dei vel testificans deum deorum.
Adin: seruiens cause vel testis iudicij.
Adina: seruiens cause eius vel testis iudicij eius.
Adino: tenellus vel delicatus seu fortis iudex: aut fortis causator.
Adithaim: seruitus duplex vel testificatio.
Adrias continens mala vel locus malorum seu decor facture aut indutio plasmationis.
Adrihel: populus dei vel oues diuine seu decorans deuz: aut indutio dei.
Ado: seruus seu testis vel seruiēs domino: aut fortitudo eius.
Adoar: seruus vigilans vel seruus suscitator
Adoch: seruum tenens vel testificationis apprehensio.
Adollam congregans eos: vel cōgregatio eorum: seu testimonium aque aut testificatio in aqua.
Adollamin: idem quod adollam
Adollamites: congregans eos vl' congregatio eoruz: seu testis aque aut testificatio in aqua.
Adom: seruiens eis vel fortitudo eorum.
Adomim. rubra vel ascensus rufo rum. Iste est locus: ille cruentus et sanguinarius quo deuenit homo qui ab hierusalez descendit in hiericho: et incidit in latrones.
Adon: seruus merens: vel testis murmurans siue fortis: iniquus aut fortitudo inutilis
Adonai: dominus vel dominator
Adonaia: dominus dominans vl' domini dominatio.
Adonias: dominator est domin9 vel domini est dominatio.
Adonibezeth: dominus micans vel dominus fulgurans vel dominus dominator egestans aut dominus dominator vani cōtempt9
Adonibam: dominus callidus vl' dominator calliditatis
Adoniram: dominus exaltat9 vel dominator sublimis.
Adonisedech: dominus pacis vel dominator iusticie.

Adopsithe: libertas vel gaudium
Ador: seruitus generans vel testificatio generationis.
Adulam: testimonium prius: vel seruiens eternitati.
Aduram: ruina exaltata: vel fluuius exaltatus vel decor excelsi vl' generatio excelsa: vel decor excelsus: aut fluuius generationis
Aduram: decor excelsi: vel generatio excelsa: seu decor excelsus aut fluuij exaltatio
Adrumentina: visio sublimis vel videns sublimiter

¶ hic. e. post. a.

Aegla: vitula vel iuuencula: siue solēnis aut festiuitas ei9
Aegyptus: tenebre vel angustia siue tribulatio coangustans aut tribulationis coangustatio.
Aegypti: tenebre: vel angustiantes seu tribulantes coangustatos aut tribulatores coangustatoruz
Aeglon: iuuencula vel vacca corū seu vacca merens aut iuuencula inutilis.
Aelam: vestibulum vel ante fores seu postis: aut superliminare.
Aelamite: vestibula vel ante fores seu postes aut superliminaria.
Aelam apposita vl' obiecta seu despiciens: aut comparata.
Aelamite: appositi vel obiecti: seu despicientes: aut comparati.
Aelmoth: taberne vel officine seu taberne mortis aut officine mortuorum.
Aena: fons vel biuiū. seu fons ei9 aut oculus eius.
Aendor: fons generans vel ocul9 generationis
Aeneas: pauper vel miser seu respondens aut responsio
Aengamin: fons hortoruz vel oculus elatoruz.
Aenom: fons eoruz vel oculus eorum.
Aerim: aceruus lapidum vel aceruus lapides
Aesdrelon: auxilium merens vel misericordia dolentiuz
Aesmon: terra deserta vel terra inculta: seu terra merens: aut terra inutilis
Aetham: valida vl' antiqua siue ascendēs aut fortitudo
Aethi: obstupefaciens vel perterrens seu terror patris mei aut stupefaciens pater meus
Aethiopia: tenebre: vel caligo seu tenebrans aut caligās.
Aethiopes tenebrosi: vel caliginosi seu tenebrantes aut caliginātes
Aethonodosal: via inferior vel viātes infernus.

¶ hic. ph. post. a.

Aphaim: humus eorum vel volatus eorum seu liberans eos: aut securitas eorum
Apha. idem.
Aphain: humus vel volatus seu liberans pauperes: aut securitas gracie
Aphan: humus mea vel volatus meus: seu liberās pauperes meos aut securitas gratie mee.
Aphor: terra vl' puluis: siue hum9

aut fodiens.
Aphar puluis suscitans vel humꝰ vigilie seu liberans vigiles aut securitas suscitatorum.
Aphara: terra eius vel puluis eiꝰ: siue humus eius aut fodiens eũ.
Aphara: puluis suscitans eum vel humus vigilie eius seu liberans vigilantes eis: aut securitas suscitatorũ eius.
Aphara: taurus vel vitulus siue puluis eius aut fodiens eum
Apharam: fodiens humum vel puluis inutilis
Apharaim: puluis suscitans eos vel humus vigilie eorum seu liberans vigilantes eis: aut securitas suscitatorum eius
Apharim: fodiens mare vl' maris effossio.
Apharin: puluis suscitans eos vl' humus vigilie eorũ. seu liberans vigilantes eis: aut securitas suscitatorum eius
Apharsa: terra digna vel fodiens eleuatões seu liberalitas solis aut liberans illuminatos.
Apharsacei: terreni digne vel fodientes eleuatos seu liberi solis: aut liberantes illuminatos
Apharsual: tellus saluata vel terra salutis: siue puluis suscitans salutem aut humus vigilans saluationi.
Apharsothi: securitas vel libertas seu liberum germen aut securitas resurrectionis.
Apharias. iudicans dominus vl' iudicium domini.
Aphech: continuit vl' continentia siue continens aut furor nouus
Aphech: continebit vel apprehendet: siue cõtinens aut apprehẽsio.
Apheca: continebit eum vel apprehendet eum siue continentia eius aut apprehensio eius
Aphee: furor alienus vel vita dissipata seu vitam dissipans: aut vite discussio.
Aphelen: mirabilis vel admirandus: seu viuificans aut excludens
Apher: humus vl' fodiens seu puluis aut vitulus.
Apherezei: separati vel adsq; muro seu fodientes obuiam aut vituli fornicantes.
Aphes: in finibus vel in extremis.
Aphes: donum in finibus rubentium: vel in extremis ascensionis rufotum.
Aphees: libere egrediens vel securitas egressionis.
Apha: liberalis dominus vel liberalitas domini.
Aphrica: fertilis vel augmentata.
Aphricani: fertiles vel augmentati.
Aphiba: colligens recte vl' congregans conuersionem seu liber egressus aut secura egressio.
Aphith: securus vel liber seu securitas aut liberalitas.
Aphon: volans iniquè vel volatus merorum seu libere murmurãs: aut securitas inutilis.
Aphonite. volantes inique vel volando merentes: seu securi inutiliter: aut libere murmurantes
Aphus: volans consilio vel volatus consilij seu libere cõsulens aut securus festinator
Aphuth: eius indumentum vl' eiꝰ declinatio.
Aphutei: eius indumenta vel eius declinationes.

C hic. g. post. a.

Aga: festiua vel solennis
Aga loquens vel meditans seu meditatio aut loquela
Agaba: festiuus pater vel solennitas patris.
Agabus. nuncius tribulans. vel tribulationis ãnunciatio
Agad: planctus egypti vl' planctꝰ egiptiorum seu seruitꝰ festiua aut solenne testimonium
Agag. doma vel tectum seu festiue solennis aut festiui solennitas.
Agagite. domata vel tecta siue solennes festiue aut festiue solẽniter
Agat. questio: aut festiuitas seu loquens michi: aut meditatio mea.
Agia. vitula vel iuuencula seu solennis aut festiuitas eius.
Agar. aduena vel conuertens seu festum suscitans aut solennitas vigilie.
Agareni. aduene vel conuersi seu festa suscitantes aut solennitates vigiliarum
Agarai. aduena vultur vel conuersio deuoratoris siue festiuus magister meus aut solẽnitas magistri mei.
Age. questio: vel solennis seu meditatio aut loquela.
Ageba. solennis pater vel festiuitas patris
Agedgad accinctus vel annunctians predo.
Agedgad. festiua seruitus predonis vel solenne testimonium accinctionis
Agelon. solennis cand[o]r: vel annuncia iniquitatem meam
Aggeus. festiuus vel solennis seu querens consilium. aut lectus festinator.
Agi. questio vel solennis. seu sciẽs me aut festiuitas mea.
Agia. querens dominum vel solennitas domini.
Agia. solennis domino vel festiuitas domini.
Agremmon. fõs sublimis vel fõs ecclesie seu fons congregans aut fons malorum granatorum
Agrippa. congregans subito vel congregatio subita.
Agrith. aduena vel incola siue aduena meus vel incola meus.
Agrith. festiua vel solennis seu meditatio aut loquela
Agite. festiui vel solennes siue loquentes aut meditãtes

C hic. h. post. a.

Ahab. frater patris. vel fraternitas paternitatis
Ahalon. cãpi vel aulones. seu valles grãdes. aut valles campestres
Ahalath. mons diuidens vel mõs leuis. id est limpidus siue lubricꝰ.
Ahamon. sapientia vel sapientissimus.
Ahara fratris odor vel frater odoris.
Aharel. post exercitum vel sequẽs exercitum dei ipse est ohab cognatus moysi. qui et ietro.
Ahares. testa vel sol. seu siccitas aut ariditas
Ahas. patruus vel patruelis seu fortis aut apprehendens.
Ahazias. patruus dominus vl' patruelis domino siue apprehendẽs dominum. aut fortitudo domini.
Aheberim. hebreorum vel transeuntium. seu transitus aut transitores eorum
Ahel vmbraculum vel infecunditas.
Aheri. declinans vel declinatio
Ahasam. voluntas vel consilium seu voluntati aut consilio eorum.
Ahi. fraternitas vel vbi hec. seu vallis aut questio
Ahi. viuet vel viuit. seu vita vallium. aut questio vite.
Ahia. frater eius vel vbi hec est seu vita eius aut viuit.
Ahaia. querens eum vel vallis eiꝰ seu vita vallium eius: aut questio vite eius.
Ahialim. cerui vel ceruorum lapides siue vallis fermenti. aut questio malicie.
Ahialon: admirans vel admiratio. seu vita merens: aut vallis iniquitatis.
Ahias vita plasmata: vel vita facture: seu frater sustollens aut fratris plasmatio.
Adhidad: viuens gloria vel vite glorie: seu frater meus glorians aut fratris mei gloria.
Ahie: sterilitas vel obumbratio seu frater obumbrans: aut fratris obumbraculum.
Ahihel: viuens deo vel viuens domini. seu vita vallium dei aut questio vite diuine.
Ahiere. vallis amica vel vita amica. seu frater meus amicus vel fratris mei amicitia.
Ahiezer: frater meus fortis vl' fratris mei auxiliator: seu vita valliũ separatarum: aut questio vite sanctificationis.
Ahilam: delens vl' parturiens seu ante fores vel ante vestibulum.
Ahiloth: frater vincens vel frater ligatus seu vallis declinans aut vite vocatio.
Ahiluth: vallis inclita. vel questio nobilis seu frater inclinatus: aut fraternitatis nobilitas
Ahiman: vita qualis: vel questio que seu frater quis. ãt fraternitas quomodo.
Ahimelech: vita regio vel vallis regia. seu frater meꝰ rex aut fratris mei regnum.
Ahim. fons vel oculus.
Ahinadab. frater sponte vel frater spontaneus: seu vita vallium spontanearũ. aut questio vite spõtanee.
Ahin: frater merens vel frater iniquus. seu vita vallium dolentium aut questio vite inutilis.
Ahiram: vallis excelsa vel vita exaltata: seu frater meus sublimis: aut fratris mei exaltatio.
Ahiran: sculptor aut sculpiens
Ahiranite: sculptores vel sculpentes.
Ahiroth: sculptum vel sculptũ.
Ahisamech. fratris mei sculptura vel fratris mei erectio seu frater meus adiuuans aut fratrem meum roborans.
Ahisar: frater meus princeps vel fratris mei leuamen: seu vita vallium principis aut questio vite angustiantis.
Ahitub: frater meus bonus vl' fratris mei bonitas seu vita vallium deferentium: aut questio vite deserte.
Ahot: spina vel compunctio
Ahotes: spinosi vel compungentes.
Aholban: spina sapientie: vel compunctio intelligentie
Ahorman: perturbatus vel perturbator seu pungens quis: aut spina quomodo.
Ahun: inutile vel iniquitas.

C hic. i. post. a.

Ai. vultur vel deuorator
Aia. vultur eius vl' deuorãs eum.
Aiath: vultur vel cõdemnatio seu vultur declinans: aut deuoratio peccatorum
Aicham: frater meus surgens vel fratris mei resurrectio. seu vultur callidus: aut deuorator calliditatis.
Aihel: vultur dei vel deuorator deus.
Ailath: dolens vel parturiens seu vultur vinctus aut deuorator declinans.
Ailon: vallis admirãs siue vbi erãt visi aut vbi visi sunt.
Ailud vultur vtinam vtilis vel deuorator vtinam declinatus.
Ailul: vbi erant visi. vel vbi visi sunt.
Aim: inutilis aut i[d]olatra
Aiman: idolum gratum: vel inutilis donatio seu vultur quis aut deuorator quomodo
Ain: fons oculus.
Ainan: vultur decorus vel deuoratio pulchritudinis
Ainagalim: oculus vituli. vel fõs mundans siue oculus reuelatus aut fons transmigrationis.
Aion: vultur merens vel vultur iniquus: seu deuoratꝰ murmure aut deuorator inutilis
Air: ciuitas vel oppidum.
Airsames: ciuitas solis vel oppidum illuminatum
Aismoth: desertio vel adductio mortis.
Aith: condemnatus vel condemnatio.
Aiud: vultur inclitus vel deuorãs gloriosum.

C hic. l. post. a

Ala. commixtio vel conscendens: siue infirmus. aut infirmitas.
Alab: lactea vel dulcedo.
Alach: lubricum vel pars mea.

Alacarnasium. fermentum concidens duces vel commixtio diuidens principes.
Alal. laxitas vel lassitas siue leuitas aut latitudo.
Alais. laxitas eius vel lassitas ei⁹ seu leuitas eius aut latitudo eius
Alam: infirmans eos vel commixtio eorum
Alamaih: despiciens vtrem vel cōtemnens indignationem.
Alamon. despectio vel desuper multitudinem: siue infirmans eos dolori. aut commiscēs eos iniquitati.
Alas: commistio vel fermentum
Alasam: triplicem vel consternatam seu commiscens populuz aut fermentatio populi.
Albialdon: patris mei dolor vel pater meus subintelligens
Alchimus: fermentum vani consilii: vel commiscens callidam festinationem.
Ale: conscensio vel commiscens siue infirmus aut infirmitas
Aleph: mille vel doctrina tentationum.
Alepsim: ignis vel igneus: seu doctrina mandati aut vetus tentationum.
Allel: laus vel laudatio
Alleluia: laudate dominuz vel laudatio domini
Alexander: alleuans tenebras vel auferens angustias tenebrarum.
Alexandria adem
Alexādrini: tenebras alleuiantes vel tenebrarum angustias auferētes.
Alphalthi. bithumen vel aque bitumini s.
Alpheus: doctus vel documentuz siue fugitiuus aut millesimus.
Aliam: contēnens donū vel despectio gratie
Alian: electus vel electio.
Alimis: vestibulis vel superliminaribus.
Alinath: vter vel indignatio
Alinathan: contemptor boni vel despiciens donatorem.
Almon: contemptus vel despiciens.
Almondeblathaim: cōtēptus palatorum vel despiciens opprobria
Almoih: vter vel indignatio
Aloes: laus facture vel laudatio plasmatoris
Alon: laus doloris vel laus meroris siue laudator iniquus aut laudator inutilis.
Alua: despiciens vel contemnens siue contemptus aut despectio.
Aluan contēnens eos vel despiciens eos: seu cōtemptus eorū aut despectio eorum
Alulam. contemptus vel despectus
Alus: fermentum aut commixtio seu contēnens consilium: aut despectus festinator.

¶ Hic .m. post .a.

Am: gens vel populus
Ama gens mea vel populus meus.
Amas. gens eius vel populus ei⁹ seu populi testis: aut populum testificans.
Amaad: populum testificās vel populi testificatio.
Amad: popul⁹ adhuc vł populus seruiens siue populus testis: aut populare testimonium.
Amadathi populus seruiens peccato. vel populus testificans tempore.
Amador. populus testes generās vel populus seruiens generationi
Amal: gens commixta vel popul⁹ conscendēs: siue populus infirm⁹ aut populi despectio
Amalasar: dixit princeps vel dictum principis: siue gens commixta carceri: vel popul⁹ despecte carceratus
Amalech: gens bruta vel populus lambens.
Amalechite. gentes brute: vel populi lambentes.
Aman: iniquus: vel coangustans seu comprimens me aut coangustatio mea
Amana: iniquus ei vł coangustās eum: seu comprimens eum aut coangustatio eius.
Amanite: iniqui vel coangustantes seu comprimentes eos aut coangustatio eorum
Aman: populo donatus vel populi gratificatio.
Amanite: populo donati vel populi gratificationes
Amman: cubitus vel mensura seu populus quis aut gēs quomodo.
Amanite: cubiti vel mensure seu gentes que aut populi quomodo.
Amansame: cubitus fulciens vel mensura erectionis: siue populus dono adiutus aut populus gratificatione firmatus
Amaraphal: dicto cadens vel dixit vt caderet: seu populus curatus deo aut populus medicamentum dei.
Amaran: temulentus vel rubricatus sordibus: siue populus laudatus tritico. aut populus aceruatus
Amaria: dicens domino vel verbum domini: seu gens suscitans dominum. aut populus vigilans domina.
Amarite dicentes domino vel verba domini: seu populi dominum suscitantes: aut populi domino vigilantes.
Amas: furor vel indignatio seu populuz tollens aut populus plasmationis
Amasa. furor ei⁹: vel indignātio ei. seu sustollens gentem: aut popularis plasmatio.
Amasai. furor eius meus: vel indignatio eius michi. seu gentem sustollens michi aut populi plasmatio mea.
Amasi: furor meus: vel indignatio mea: siue populum tollens michi aut plasmatio populi mea
Amasia indignans domin⁹ vel furor domini: seu gentem sustollens domino aut populi plasmator dominus.
Amath: vter vel indignatio siue populus donatus aut populus cōsummatus.
Amath. veritas vel indignatio siue populus peccator aut tēporalis.
Amatha. veritas eius vł indignatio bilis eius. siue populus declinans eum: aut populus peccans ei.
Amatheus. populus peccans vel indignator rigidus
Amathi. veritas mea vel indignatio bilis mee. seu populus peccās michi. aut populus declinās. Iste Amathi est Iona propheta sareptane vidue filius quem resuscitauit helias matre postea dicente ad eum: nunc in isto cognoui quia vir dei es tu: et verbum dei verum est in ore tuo
Amathia: veritas mea domino vł fidelitas mea domini: siue populus peccās domino. aut populus declinans dominum.
Amatim: veritas vel indignatio bilis eorum siue populus peccans eis aut populus declinans eos.
Amathitus: veritas viri vel indignatio bilis assumpte: seu populus peccans viro vel populus declinans assumptionem
Amdam. concupiscibilis vel concupiscens siue populus iudicās eos: aut populus iudex eorum
Amaum populum abiciens vel populi adiectio
Amaus. populus abiectus vel populi abiectio
Amen. vere vel veritas. seu fiat aut fideliter.
Amessa. populum tollens vel populi ablatio.
Amessia. populum leuans domini vel populi subleuatio.
Amieseth: populus timens. vel populus prolongat⁹. seu populi germen aut populi resurrectio
Ametha. luctus vel indignatio siue populi donum aut populi perfectio.
Amethen. populus ascendens: vel populi fortitudo.
Amethi: luctus me⁹ vł indignatio mea siue pp̄ls mecum aut popul⁹ obstupefactus.
Amphibolis. populus corruens: vel populus ore corruens.
Amia populus domini vel populi dominatio.
Amiel. populus meus dei vel populus meus deo.
Amiel. populus meus dei vel populi mei deus.
Amin. gens mea vel populus meus.
Aminadab. populus meus sponte vel populus meus spontaneus siue populi mei vota. aut populus meus vrbanus
Aminod. populus meus inclitus: vel populus meus gloriosus
Amisaddai. populus meus sufficiens: vel populi mei sufficientia.
Amithal. calefactus ros: vel calefactio roris: siue populus me⁹ irroratus: aut populi mei irroratio.
Amiud: populus meus inclitus: vel populi mei glorificatio
Amizadab. populi mei fluens toris vel populo meo torris fluxio.
Amnes. robustus vel fortis: siue populus fugitiuus: aut populi tēstatio
Amob. parcens vel sustinens siue populus dilectus aut populi amplexatio.
Amoth: populus tenens vel populi apprehensio
Amolum: flos farine vel deflorata farina.
Amon. onerans vel onustus siue nutriens aut fidelis.
Amon. donans vel nutritus siue donatio aut matris fetus.
Amon. populus dolens vel populus murmurans: siue populus iniquus. aut populus inutilis.
Ammon: populus parcens: vel populus merorus: siue filius generis mei: aut filius populi mei.
Ammona: comprimens vel coangustatio eius
Ammona populus parcens ei: vł populus meroris eius siue filius generis eius. aut filius populi ei⁹.
Ammoni comprimens me: vel coangustatio mea
Ammoni populus parcens michi vel populus meroris mei siue fili⁹ generis mei aut filius populi mei.
Ammonite. comprimentes me vel coangustantes me
Ammonite. populi parcentes michi: vel populus dolorum meoruz seu filii generis mei: aut filii populorum meorum
Ammora. loquens vel amaricans siue populi scitus: aut populi illuminatio.
Amorrei: amari vel loquentes seu populi sciti: aut populi illuminati
Amos. fortis vel potens siue onerans: aut vir robustus.
Amos. onerauit vel fortitudo: seu populum auellens: aut populi diuulsio.
Amesa. fortis ei vel potens ei siue onerans eum: aut fortitudo eius.
Amosa. vir robustus ei: vel onerauit eum: seu populum vel auellens ei. aut diuisio populi eius.
Amoth. calefactio vel calefaciens
Amothdor: calefactio generationis vel calefaciens generationem
Ampliatus. populi malleum vel populus malleator: siue populus ore contundens.
Amraphel dicto cadens: vel dixit vt caderet: siue populus curatus deo: aut populi medicamentum deus.
Amram. populus excelsus vel populi celsitudo: siue populus exaltatus aut populi exaltatio
Amramite. populi excelsi: vel populi exaltati
Amri: amaricans vł lacescens siue populus magister: aut populi magisterium.
Amsi. populus indigens vel populi domitatio.
Amuher: populus patens vel populus ambigens: siue populus explorator odoris: aut populus explorator ascensionis.
Amuchel: populus calefactus deo vel populus cum quo est deus.
Amul. populus dolens vel popu-

lus parturiens.
Amula. populus dolens ei vel populus parturientium.
Amulite. populi dolentes vel populi parturientes
Amuthal. calefactus ros vel calefactio roris. siue populus irrorat⁹ aut populi irrorati.

¶ Hic. n. post. a.

ANa donatus vel gratificat⁹ seu donum aut gratificatio.
Anna. gratia vel respondens siue donans aut donatio.
Anab. vua vel humilitas siue donum patris. aut grata paternitas
Anaba. vua eius vl' humilitas ei⁹ siue donum patris eius aut grata paternitas eius.
Anacham. humilis vel exurgens seu donum calidum. aut gratificato caliditas.
Anaceb. cognomentuȝ. vel cognominatio.
Anachim. non est innocens vel humilitas retinens. siue monile collo sublimi aut humilitatio renuitio.
Anae. nunquid commotus est vel nunquid commotio.
Anaphaim. cadentes vel violenti. siue gigantes: aut gratiam declinantes.
Anahe. nunquid commotus est ipse vl' nunquid est commotio ista siue donatus vite. aut gratificans susceptioni.
Anaim. nubes vel obumbratio siue donum populi aut gratificatio eorum.
Anamelech. donum regni vel responsio regis. siue donans regnatoꝛ aut gratificatio regia
Ananim. respondentes aque. vel gratificationes aquarum
Anan. donum gratie. vel donata gratificatio
Ananehel. gratus deo vel responsio dei siue cui donauit deus aut qui est donatus deo.
Ananeth. dono viuens vel gratia pauidus.
Anani. donatus michi vel gratificatio mea.
Anani. respondens michi vel gratificatio mea.
Ananias. donum gratie domini vel donata gratificatio domino
Ananias respondens gratie deo: vel gratificans gratie dominum.
Ananim. respondentes aque. vel donationes aquarum
Anas donans vl' donatus seu gratiam tollens aut respondens
Anath. gratia vel respondens seu gratie peccans. aut responsio temporis.
Anatha. respondens ei vel gratificans eum seu gratia peccans eius aut responsio temporis eius.
Anathim. respondens eis vel gratificans eos: seu gratia peccās eorum: aut responsio temporis eorū
Anathin: humilitas vana vel responsio vana: seu monile colli aut humiles consurgentes.
Anatoth. responsio vel obedientia aut respondens signo. aut gratificatio designantis.
Anathothia: responsio domini vel obediens domino siue respondēs signo domini: aut gratificans designantem dominum
Anathothite. respondētes vl' obedientes. siue respondentes signo aut gratificantes designatorem.
Andreas. respōdens pabulo vl' decorus in statione: siue decus: aut scdm grecam ethimologiam apo tou andros. idest a viro virilis
Andronicus: respondens pabulo aut decorus ad standum siue cogitās passionē āt respēsio passiōis
Anebgaba. sollicitauit vel humiliauit. siue solicitans valles aut humilians colles.
Anegeb. auster vel meridies: siue stralis aut meridianus
Anei. nūquid cōmot⁹ est michi: vl' nunquid commotio mea
Anekab. donum dei patris: vl' gratificans deum patrem.
Aneni. circuli vel corone seu preconens aut preconator.
Aneni. donum meum. vel gratificatio mea.
Aner. lumen vl' illuminatio seu dono vigilans: aut gratificatione cōsurgens
Ange. donum preruptum vel gratificatio pectoris.
Anad. gratia vel responsio. siue respondens testibus aut gratificatio seruitutis.
Ani. pauper vel egenus siue donū meum aut gratificatio mea
Ania. donum dei. vel gratificans dominum.
Anian. donum populi vel gratia eorum.
Anihel. donatus deo vel gratificans deum. siue gratificans eos vel paupertas eorum.
Ano. donans eis. vel gratificāns eos: siue doloꝛ eorū aut laboꝛ eoꝝ
Anob. dono seruiens vel gratificatio seruientis
Anon. donatoꝛ merēs: vel gratis liquus seu gratie inuidus aut gratificationi murmurans.
Antiphas. dans transitum vel dā tis transitus.
Antiochus: pauper silens vel pauperis silentium.
Antiocha paupertas silēs vel paupertatis silentium
Antiocheni. pauperum silentia vl' paupertate silentes.
Antipater. dans laudeȝ vl' dantis laudatio.
Antipatridem. donum laudatum vel dantis laudationeȝ
Anula. dolens vel parturiens
Anium: donum viuum vel gratificatio sempiterni

¶ Hic. o. post. a.

AOcen. nidus vel cubiculum.
Aod. inclytus vel gloriosus.
Aohi. spina vel compunctio.
Aohite. spinosi vel compungētes
Aohiaban. spina sapientie vel cōpunctio intelligentis
Aohiman. perturbatus vel perturbatio seu pungens quis: aut pungens quomodo
Aoth. nobilitas vel gloriatio

¶ Hic. p. post. a.

APpaim. humus eoruȝ vel vo latus eorum
Apparam. liber onager vel continens feritatem.
Appiama. libertas ppli domini vl' continens populum domino
Appelles. congregans eos vel cōgregatio eorum.
Appia. libera vel libertas siue continens aut continentia.
Appifoꝛ. libera vel foꝛtiꝭ libertas.
Appollo mirabilis aut ammirād⁹
Appollophanes. mirandus facie vel ammirabilis contemplatoꝛ.
Appollonia: disciplina vel sinagoga eorum.
Appollonius. miraculum. vel ammirabilis.
Appollos. congregans eos. vel cōgregatio eorum
Apostolus. missus vel legatio.
Apses. libere egrediens vel continentia egressionis.
Apsiba. continens rectitudinem vel libertas conuersationis

¶ Hic. q. post. a.

AQuilla. dolens vel parturiēs seu doloꝛ aut parturitio

¶ Hic. r. post. a.

AR. suscitatio vel vigilie
Ara: electus vel electio seu vigilans ei aut suscitans eum
Arab. insidie vel calliditas seu vigilans patri. aut suscitans patreȝ.
Araba. insidie eius vel caliditas eius. siue suscitans patrem siue vigilia patris eius.
Araba: multa vel vespera siue occidens aut inhabitabilis
Araba. plana vel campestris seu deserta aut occidentalis
Arabath: deserta tpe vel planicies peccatorū siue suscitans patrē peccati aut vigilans pri declinanti.
Arabathite: deserti tpe. vel planicies peccatorū. siue suscitantes patrem peccati: aut vigilantes patri declinanti
Arabes. humiles vel occidentales siue callidi aut insidiatores
Arabathane: humile robur vel deserta fortitudo siue suscitans pr̄eȝ robustum aut vigilans patri fortitudinis
Arabia. calida vel insidiatrix siue humilis aut occidentalis.
Araboth. plana vel humilis siue campestria aut equalia
Arach. longitudo vel longanimitas. siue suscitans fratrem aut vigilia fratris
Aracheus. longitudo consulens vl' longanimitas festinans aut vigilans fratri consilii aut suscitans fratrem festinantem.
Arachi: longitudo mea. vel longanimitas seu fratri meo vigilans: aut suscitans fratrem meum
Arachites: longus vel longanimitas. seu vigilans fratri conuerso: aut suscitās fratrem captiuum.
Arad. descendit vel descensio siue suscitauit descendens. aut suscitauit descensionem.
Arad. descendens vel descensio siue suscitans seruum aut vigilans testimonio.
Arada. miraculum vel admiratio siue obbstupuit aut admirat⁹ est.
Aradam: descendens ei vel descēsio eius: seu vigilans seruituti. aut suscitans testimonium
Aradi: deponentes vel depositio mea siue vigilans seruituti mee aut suscitans testimonium meuȝ
Aradius. deponens consiliū vel descendens festinanter: seu vigilans seruituti festinanti: aut festinans testificationem consilii
Aradius. admirans vel obstupescens: seu vindemiatoꝛ meus sufficiens: aut vindemiatoris mei sufficientia.
Arado. miraculum vel depositio: seu suscitans seruum. aut vigilia testificationis.
Arapha. suscitans terram vel vigilanter fodiens
Araphue. suscitatores terre. vel vigilanter fodientes
Arahath: negociatoꝛ vel negociatio. seu vigilans vite: aut suscitās pauorem.
Araia: eligens dn̄m vel electio dn̄i seu vigilās domino aut suscitans domini.
Aral. suscitans infirmum vel vigilanter conscendens siue suscitans contemnentem. aut vigilia despectionis.
Aram: suscitans excelsum vel vigilans exaltationi
Aram: res cum arca vel res cum capsa siue irascēs aut indignatio.
Aram. suscitans gentem vel vigilia populi.
Aram. excelsus vel iracund⁹ seu decoꝛ aut electio eorum.
Arama. suscitans gentem ei vel vigilia populi eius.
Arama. excelsa vel irascēs seu decorans eū: aut electio eius.
Aramathi. deiiciens aut deiectio ei⁹ seu decore pauidus: aut excelse consummans.
Aramelech. suscitans gētem regi vel vigilia populi regni.
Aramelech. excelsum regnum vel erect⁹ rex: seu decoꝛ regni aut iracundia regis.
Aran. res cū arca vel res cū capsa siue suscitans excelsuȝ aut vigilās exaltationi.
Aran. aceru⁹ tritici vl' laus frumēti: seu suscitās donū aut vigilās gr̄e
Aranon. laus frumenti vel aceru⁹ tristicie seu suscitans donū iniquū aut vigilans gr̄e muneris.
Ararath. mons vulsus vel mons vellicat⁹ seu suscitans ꝯsurrectionem descendentē: aut vigilans testimonio descendenti.
Arari. mons vel sublimitas seu vigilans vigili meo aut suscitans suscitantē me.
Ararite. mōtani vel sublimes seu vigilantes vigili meo: aut suscitatores suscitatoris mei.
Aras. elatio vel supbia siue suscitans sustollentē: aut vigilans plasmationi.
Arasth. artifex vel artificium.
Arath. testioniū descendēs vl' cōsurrectio descēsionis siue suscitās petrā aut vigilans tpaliter.
Arbath. bruc⁹ vel locusta seu brucus peccati: aut locusta tpalis.
Arbathite. locuste l' bruci siue peccantes aut locuste tpales
Arbathis. locusta viri vel brucus assumptus siue hamus pauidus aut humilitas supiorum.
Arbee. quarta vel quattuoꝛ.
Arbella. suscitans vetustatē auris vel vigilia siue assumptione.

Arbi. locusta vel brucus siue hamus meus aut humilitas eius
Arbo. hamus vel vsq3 huc siue humilis aut humilitas mea.
Arboth. humilis vł campestris siue hamus tenens aut hami retentio.
Arbona. locusta iniqua vel bruc⁹ inutilis siue humilitas merēs eius aut retentio doloris eius.
Archab. insidie vel insidians
Archad. insidiator seruus vel insidians testimonio
Archelaus. agnoscēs leo vel agnitio leonis
Archiahärioth. mora corone vel longitudo circuli
Archippus. insidie orto vel longitudo operis siue insidie dilatatu: aut insidiarum dilatatio
Ardon. suscitans iudices vel vigilia iudicandorum.
Area. eligens eum vel electio eius seu suscitans descendentem aut vigilia descensionis
Areba. plana vel campestris: seu deserta vel inhabitabilis.
Arebia. humilis domino vel retentio domini.
Arebla insidians vel insidiatio
Arepna. humilis pulcher vel insidians pulchritudo
Arech. longitudo vel longanimitas.
Arechon. longanimitas merens vel longitudo iniqua siue animiratio possessionis: aut descensio negociationis.
Ared. descendens vel descensio siue ascensio montium aut ascensus saltuum
Areph. suscitator: mensure vel vigilia dissolutionis
Areli. declinans me vel declinatio mea: siue suscitās deum meū aut vigilia dei mei
Arelite: declinati michi vel declinationes mee: siue suscitātes deum meum aut vigilantes deo meo.
Arem. acerui lapidum vel lapides aceruati.
Aren. filius meus vel filiatio mea siue suscitans fontem aut vigilis oculi.
Ares. electus vel electio: seu suscitans facturam: vel vigilia plasmationis.
Areth: stupor vel descensio siue suscitans pauorem ei aut vigilia vite.
Areuna. arcs vel repositio
Arphasa. suscitans transitum vel vigilia transgressionis
Arphasei. suscitatores transeuntium vel vigilia transgressionum
Arphat. sanans vel saluans siue sanitas vel saluatio
Arphaxat: saluans vel sanans depopulationem
Arga. mensura vel mensurator
Argob: maledicens excelsum vel maledicta sublimitas.
Aridai. suscitans delictum meum vel vigilia amabilis mei
Aridatha: leo donatus vel leonis donum sufficiens
Ariel leo deus vel leo dei.
Arieli. leo deus meus vel leo dei mei.
Ariph. vigilia germinis floridi vł suscitatio visionis bucelle
Arim. aceruus lapidum vel lapides aceruati.
Arimatheus. altitudo eius vel ipse exaltatus est
Arimathia. suscitans donum dn̄o vel vigilia donationis domini.
Arioth. ebrietas vel ad sollicitudinē dirigens
Ariopagita. primitiue solennis vł primitiua solennitas
Ariopagus. primitiua solennitas vel primitiue solennitatis: sed hoc violentum cum athenienses curie nomen sit que a marte nomen accepit.
Arisai. leo tentans vel leonis tentatio.
Aristarchus. suscitans coronam vel mons facture superflue.
Aristobolus. suscitans dolorem vel suscitatio germinis
Arina. sublimis vel consurgens siue sublimitas aut consurrectio.
Arinageddon. mons est latrunculis vel mons globosus siue cōsurrectio tecti aut consurrectio in p̄pria ara.
Arinathaim. sublimitas duorum vel altitudo eorum siue sublimes duo aut consurgentes bini
Armenia. mons vulsus vel mons vellicatus: seu mōtis auulsio aut montis vellicatio
Armenij: montes vulsi vel montes vellicati. seu montium vulsiones. aut montium vellicationes
Armon. anathema meroris vel imago tristicie
Armon. domus: vel cellariū siue illuminans: aut anathema
Armon. anathema meroris mei vel imago tristicie mee
Armoni. domus mea vel cellariū meum siue illuminās me aut anathema meum.
Arnaphet. vigilia conuertens vel suscitatio conuersionis
Arnan. vigilia doni vel suscitatio gratie seu arca meroris. aut maledictio eorum
Arnon. arca meroris vel maledictio: siue lumen eorum: aut maledictio eorum
Arod. maledictio sufficiens aut maledicta sufficienter.
Arodi. maledictus sufficienter vel maledictio sufficiens michi
Arodite. maledictus sufficienter vel maledictionum sufficientia
Aroedi. vindemiator sufficiēs vł vindemie sufficienter
Aroer. suffossio vigilie: vel vacuefactio vigilis
Aroer. mirica vel exurgens siue subleuans aut suffosa
Aroerite. vacuefactiones vigiliarum vel suffossiones vigiliarum.
Aroerite mirice vł subleuantes siue suffossi aut exurgentes
Arom. nequā vel versipellis
Aromath: nequā tempus vel versipellis peccator.
Aroi. mons vel sublimitas
Arorites: sublimis vel montanus
Aroseth. nequā semen vel iniqua positio: seu vigilans germen aut suscitatio resurrectionis
Arsa. sol eius vel illuminatio
Arsaces. solis durities vel illuminatio vomitus
Arsclem. silens circuncisio vel silētium circuncisionis seu suscitans nomen domini aut vigilans auditioni diuine
Arth. mora vel immorans.
Arthaba. mora patris vel morās patrem.
Artaxerses. lumen silentio tētās vel lumine silentio tentatus
Artheman. mathematizantem vł conturbantem eos
Arthemis. i. diana conturbans vł anathematizans. siue suscitans egrotationes: aut egrotationum suscitatio.
Aruces. circunrodens me vel circunrosio mea.
Arum. aceruus tritici vł lauis frumenti.
Arumas. illuminās vel illuminatio.
Arur. suscitans ignem vel vigilia luminis
Arus. mensa vel aurea seu vigilās cōsilio aut suscitās festinationem.

¶ Hic. s. post. a.

Asa. tollens vel factura siue sustollens aut plasmatio
Asaba. eius captiuitas vł eius cōuersio siue sustollens patrem aut plasmatio patris.
Asabias. colligens dn̄m vel cōgregatus dn̄o: siue sustollens patrem dn̄i aut plasmatio patris dn̄i
Asach. factura prerupta vel plasmationis vmbraculum siue sustollens frēm aut tollēs fratnitatem.
Asadias. factura seruiens dn̄o vel sustollens testimonium domini
Asael. sustollens deum: aut plasmatio dei
Asaph. colligens vel congregans siue collectio aut congregatio
Asaia. facit dn̄s vel faciente dn̄o siue sustollens dominum aut plasmatio domini.
Asaias. idem
Asam. delectum vel fumus siue sustollens populum aut plasmatio eorum
Asama. delictū eius vel fumigātio eius siue sustollēs populi eius aut plasmatio eorum
Asan: tollens donum vel plasmatio gratie
Asana. tollens donum ei vel plasmatio gratie eius
Aser. carcer vel carceratus seu facturam suscitans aut sustollens vigilantes
Asaradā. vincens vel exactus siue sustollens vigiles iudices aut plasmationem suscitans iudicio.
Asrael. carcer dei vel carceratus deo seu factura suscitans deū aut sustollens vigiles dei
Asarela. factura suscitans maledictum vel plasmatio tollens vigiliam maledictionis.
Asarōthamar. beatitudo palme vel beatitudo commutans siue atrium amaritudinis aut vestibulum commutationis
Asarsualim. diuites vulpes: vel atrium vulpium: seu factura suscitans salutem: aut plasmatio vigilans saluationi.
Asarsusim. diuites obtinens vel beate reuertens seu factura suscitans equum aut plasmatio vigilans reuersioni
Asasonthamar. os amarum vel silentium commutatum: seu factura faciens iniquitatem commutationis aut plasmatio tollens dolorem amaritudinis
Asaar diluculum vel mane diluculo seu facturam estimans aut plasmationis estimatio
Asaradon. victor vł exacutus seu factura suscitans seruos iniquos aut plasmatio vigilans testimonio merentium
Asarahel. beatus deus vel beatitudo dei seu factura vigilans deo aut plasmatio suscitans deum.
Asaramel. sustollens excelsum deū vel plasmatio excelsi dei.
Asbaal. plasmans virum: vel tollens vetustatem
Asbel. captiuus dei vel atrium vetustatis.
Astebel. captiuus dei vel factura vetusta
Ascalon. appensa vel impensa siue ignis infamis. aut ignis ignobilis.
Ascalonite. appensi vel impensi siue ignes infames aut ignes ignobiles.
Ascenez. tollēs possessionē cōtēptibiliter: vel sustollens contemptibilem possessorem
Ascrzem. ignis aspersio vel ignis sic aspersus.
Ascod. dissolutio vel effusio siue incendens aut incendium
Ase. tollens vel factura siue sustollens aut plasmatio
Asebā. sustollens sp̄ excelsum: vel plasmatio semper excelsa.
Asebias. sustollens dn̄m: vel plasmatio domini
Asebin. facture statio vel plasmatio stationis
Asbonias. tollens pollicem dn̄i vł factura in medio dnatoris
Asech. factura prerupta vel plasmationis vmbraculum siue sustollēs frēm aut tollēs fraternitatem.
Asedech. testa vł sol siue ariditas aut siccitas ardoris
Asedin. siccitas ardoris vel suburbana eorum
Asedemoth. arua vel suburbana.
Asedochphasgan. abscisio vel os delicti. siue tollens abscissum aut plasmationis donatio.
Asedoch. factura pabuli vel plasmatio viriditatis
Asedochphasga. dolatio facture viridis ł faciēs pabulū abscisiōis
Aseph. atrium vel vestibulum seu colligens aut congregatio
Asē. sustollēs eos ł plasmator eorum
Asemona. festinās vel os eius ab osse non ab ore.
Asen. sustollens fontē vel plasmatio oculi.
Asena. ignis aspersus vł ignis asp̄sio: siue sustollens fontē eius: aut plasmatio oculi eius.
Asenna. ruina ei⁹ vel p̄cipitatio
Asenna ruina ei⁹ vel p̄cipitātio eū.
Asennaphar. ruens onager vel p̄cipitans feritas.
Asenech. ruina vł precipitatio seu factura dedicans: aut plasmationem edificans.

Asenneo. levās me vel sublevatio mea.
Aseneth. ruens vel precipitans sive ignis aspsus aut ignis aspsio.
Aser atriū: vel divitie seu beatitudo aut beatus.
Aserite. atria vel divitie seu beatitudines aut beati erunt.
Asera. atriū vulturis vł divitie devoratoris.
Aserai. beatitudo mea vel beatus erit mihi. sive atriū meum aut divitie mee.
Aserdan. exacutus vel vinculum curta: seu beatū iudicium aut divitie iudicande.
Aserum. atriū vel vestibulum seu divitie aut beatitudo eorum.
Asermachimat. beatitudo doni vel q̄ est beata donatio
Asermoth. atriū mortis vel divitie mortales.
Aseroth. atriū angustie vel divitie temporales.
Aseroth. atria vł vestibula sive ville aut beatitudines.
Asersual. beata salus aut divitie salutis.
Asersua. atriū gaudij vel beatitudo leticie.
Asem. nominatus vel faciens nomen sive sustollens auditū aut plasmatio famose auditionis.
Asema. os ab osse non ab ore vel sustollens nomen ei⁹ aut faciens famosam auditionem.
Asen. fractura dentiū vel plasmatio sup vulnus seu tollens nomen aut sustollens āphorā tentatiōis.
Aseremoth. suburbana vel suburbib⁹ seu atriū indignatiōis rigide aut altitudo formidationis eoꝝ.
Asergadai. atriū accincti vulturis vel divitie tentatiōis devorantis.
Aspha. tollens subito vel factura eructans.
Asphanar. equoꝝ domitor vel factura apphendens.
Asphanca. equoꝝ domitor: vel factura cōversione apphendens.
Asphar. tollens onagrū: vel plasmatio ferocitatis.
Asia. sustollens dn̄m vel plasmatio domini.
Asia. gradiens vel elevans seu auferens aut elatio.
Asiani. facture dn̄i vel sustollētes dominum.
Asiani. elati vel auferētes seu gradientes aut elevati.
Asias. sustollens dn̄m vel plasmatio dn̄i.
Asidia. milvus vel herodius seu factura dilecta aut plasmatio amabilis.
Asiel. sustollens deum vel plasmatio dei.
Asiel. gradiēs deo vł elevatio dei
Asim. sustollens eos vel plasmatio eorum.
Asima. sustollens eos ei vel plasmatio eorum eius
Asinchritus. dirigens thuribulū vel directio thuribuli.
Asōgaber. lingua viri vel dolatio doloris seu faciens merentes colles sublimes aut sustollēs dolores collis sublimium.
Asir. vinculū vel vinculatus seu factura vigilans aut sustollens vigilantes.
Asidei. milvi vel herodij seu facture dilecte aut plasmationes amabiles.
Asiria. factura vigilans dn̄o: aut sustollens vigilias domini.
Asyria. diligens vel dilecta sive dirigens aut directio.
Asirij facture vigilantes dn̄o vel sustollentes vigilias dn̄i.
Asirij. directi vel dirigentes seu dilecti aut diligentes.
Asia. factura laborans aut sustollens laborantes.
Asmo. novissimū eius vel factura parturiens.
Asmodeus. facture iudiciū vł plasmatio iudicantis.
Asmona. festinans vel celeriter numerans.
Asnea. tollēs serpentē vel plasmatio colubri.
Asoph. collectio vel vestibulum.
Aseu. festinans vel festinatio.
Asom. silens vel os ab ore non ab osse.
Asometh. os vivax ab osse non ab ore: vel silentiū vite aut festinatio vaporis.
Ason. factura pupille vel plasmatio coccinea.
Asor. atriū vel sagitta lucis seu tollens foramen aut plasmator iracundie.
Asoradon. victor vł exacutus seu atriū servi iniqui aut tollens foramen testimonij inutilis.
Asoram. atriū excelsum vel sagitta luminis exaltati: seu extollens foramen excelsū aut plasmatio iracundie exaltate.
Asoth. susto. lēs signū: aut plasmatio temporalis
Asothite. tollētes signa vel facture temporales.
Asra. diminutio vł diminutus seu tollens magisteriū aut plasmatio magisterij.
Asrael diminutus deo vel sustollens magisteriū dei.
Asrahi. beatū faciēs vel beata cōmotio: seu diminut⁹ ipse aut diminutioni patens.
Asrehel. beat⁹ deo vel beatitudo dei: sive tollens magistrū deū aut plasmatio magisterij dei.
Asrahelite. bīl deo vel bīficantes deū: aut plasmatio magisterio dī.
Astoal. ignis gementiū vel ignis parturientium.
Astari. caula mea vł presepe meū
Astari. ovile meū vel cubiculū meum sive atriū meū aut factura explorationis mee
Astaroth. ovile vel factura exploratorum
Astaroth. atriū vel cubiculū seu caule aut presepia
Astarothites. caula vel atriū seu caule aut p̄sepia
Ast arothites. ovile vł factura.
Astaroth. atriū vel cubiculū seu presepe aut cubiculum
Astartes. factura supflua vel plasmationis supfluitas
Astrages. volūtas festina vel consilium festivitatis
Asub. factura incēdij vel plasmatio cōversionis
Aspha. tollens subito vel factura erucians
Asuerus. beatitudo vel atriū ei⁹
Asum. os eoꝝ vel fumigans eos.
Asum factura coccinea vel tollēs pupillam eoꝝ
Asus. dives vel beatus. sive factura luminis. aut tollens incendiū
Asuri. dives mihi vel atriū meum seu factura luminis mei aut tollens incendium meum
Asurim. divitie eorū vel beatitudo eorum sive factura illuminās eos aut tollens incendium eorum.
Assur: tollens robustum vel tollēs acerbitatem
Assur. sustollens murū vel tollens angustiam. seu factura continens aut plasmatio directionis
Assur. negociator vel negociatio sive nemus aut ignis illuminatio
Assur. dirigens vel diligens sive beatus aut gradiens
Assurim. sustollens murum eius vel tollens acerbitatem
Assurim. faciens robustos eos vł plasmatio directa eis sive tollens angustias eorum aut sustollens continentiam eorum
Assurim. nemora vel ignium illustrationes seu negociatores aut negociationes
Assurij. dirigentes vel diligentes seu beati aut gradientes

Hic .t. post a.

Ata. tp̄s vel pctī seu delinquens aut temporalis
Athac. peccator humilis vel peccati retentio seu delinqns fratri aut temporalis frater
Athad. rhamus vel testimonium
Athaia. peccans dn̄o vel temporalis domini
Athalia. tp̄s dn̄i: vel tp̄a eius seu peccans dn̄o aut declinatio dn̄i
Athania. cōcupiscentia vł desiderium
Athanael. tempus meum dei vel peccatum meū deo.
Athanai. temp⁹ fluctuās vł peccator ꝯmot⁹: seu corona donaui mei aut exploratio ḡtificationis mee.
Athar. peccator suscitans vel temporalis vigilia
Athara. peccatum suscitans ei vł peccatoris vigilia eius
Athari. explorator vel exploratio
Atharoth. corone vel circuli
Athath. peccatū temporis vł tempus peccatoris
Athene. disperse vel dissipate
Athenienses. dissipati vel dispergentes
Athenobius. peccator latrans vel temporalis latratio
Ather. ipse consurgens cōtrarius vel peccator effundens adversa
Athicon. temp⁹ mediū vel peccatoris dimidiatio sive temp⁹ cōgregate iniquitatis: aut peccatum ꝯgregationis inutilis.
Athipha. tempus subitū vel peccatum eructans.
Athil. peccati germen vel tempus inveterans.
Athitha. tempus querens vel dilecti silentium
Atholus. temp⁹ cōsilij. vel peccati cōmixtio
Athomiel. respondens deo vel tēpus eius dei
Athupha. tempus subitū vel peccati infirmitas
Athul. temp⁹ consilij vel peccator festinans

Hic u. post a

Aua. iniqua vel iniquitas
Auan. fons vel mot⁹ sive movens eos. aut subversio eorū
Aui ferox: vł ferocitas sive iniqu⁹ mihi aut iniquitas mea
Auil insipiens vel stulticia.
Auim. acervus lapidū vel iniquitas eorum
Auisa. voluntas mea vel iniquitatis mee salvatio
Auith. iniqua vel iniquitas.
Auoe. sedes vel commoratio seu vinculum
Auoth. vita vel gloria seu ville aut civitates
Auothiair. vinculum vigilis vel sedes seu vigilie commorans illuminatio aut in cunabula illuminationis.
Auothiair gloria luminis vel vita illustrans ville seu vigilantium: aut oppida illuminatorum
Auphraton. frugifera vel pulverulenta: sive ubertas aut de cinere veniens
Aphratonite. frugiferi vł pulverulenti seu uberes aut de cinere venientes.
Augusti. solenniter stantes vel solennitas addita
Aulon. vallis grandis vel vallis campestris
Aunā. meror eoꝝ vel labores eoꝝ
Aunam nō est vel inutile
Auran. iracūdia vel iracūd⁹
Auran. irascens vel iracundia
Ausitidis cōsiliū vel cōsiliatrix

Hic x. post a.

Axa. furor vel furibunda.
Axan claudicās vł irascens
Axath. medicina vel medicamentum.

Hic z. post a.

Aza videns vel cōbust⁹ seu fortis dn̄i aut fortitudo eius
Azabias. videns patrem dn̄m vel fortitudo patris dn̄i
Azahel. videns deum vel fortitudo dei
Azam. videns eos vel fortitudo eorum
Azenoe: fortitudo commotionis: vel visio requietionis.
Azara. dorsum vel crepido
Azarie. auxilium dn̄i vel auxiliator est dn̄s
Azarias. idem
Azarem. adiuvans populum vel auxiliū populi sive dorsum eorum aut trepido eoꝝ
Azas continens vel apphendens seu videns fortiter aut visio fortis
Azazias. ꝯtinens dn̄m vel appre-

Arbi. locusta vel bruchus sive hamus meus aut humilitas eius
Arbo. hamus vel usque huc sive humilis aut humilitas mea.
Arboth. humilis vel campestris sive hamus tenens aut hami retentio.
Arbona. locusta iniqua vel bruc⁹ inutilis sive humilitas merẽs eũ aut retentio doloris eius.
Archab. insidie vel insidians
Archad. insidiator servus vel insidians testimonio
Archelaus. agnoscẽs leo vel agnitio leonis
Archiahorioth. mora corone vel longitudo circuli
Archippus. insidie oris vel longitudo operis sive insidie dilatati: aut insidiarum dilatatio
Ardon. suscitans iudices vel vigilia iudicandorũ.
Area. eligens eum vel electio eius seu suscitans descendentem aut vigilia descensionis
Areba. plana vel campestris: seu deserta vel inhabitabilis.
Arebia. humilis domino vel retentio domini.
Arebla insidians vel insidiatio
Arepna. humilis pulcher vel insidians pulchritudo
Arech. longitudo vel longanimitas.
Arechon. longanimitas merens vel longitudo iniqua sive amministratio possessionis: aut descensio negociationis.
Ared. descendens vel descensio sive ascensus montium aut ascensus saltuum
Areph. suscitator: mensure vel vigilia dissolutionis
Areli. declinans me vel declinatio mea: sive suscitãs deum meũ aut vigilia dei mei
Arelite: declinati michi vel declinationes mee: sive suscitãtes deũ meum aut vigilantes deo meo.
Arem. acervũ lapidum vel lapides acervati.
Aren. filius meus vel filiatio mea sive suscitans fontem aut vigilia oculi.
Areo. electus vel electio: seu suscitans facturam: vel vigilia plasmationis.
Areth: stupor vel descensio sive suscitans pavorẽ et aut vigilia vite.
Areuna. arca vel repositio
Arphasa. suscitans transitum vel vigilia transgressionis
Arphaset. suscitator transeuntium vel vigilia transgressionum
Arphat. sanans vel salvans sive sanitas vel salvatio
Arphaxat: salvans vel sanans depopulationem
Arga. mensura vel mensurator
Argob: maledicens excelsum vel maledicta sublimitas.
Aridai. suscitans delictum meum vel vigilia amabilis mei
Aridatha: leo donatus vel leonis donum sufficiens
Ariel leo deus vel leo dei.
Arieli. leo deus meus vel leo dei mei.
Ariph. vigilia germinis floridi vel suscitatio visionis bucelle
Arim. acervus lapidum vel lapides acervati.
Arimatheus. altitudo eius vel ipse exaltatus est
Arimathia. suscitans donũ dñõ vel vigilia donationis domini.
Arioth. ebrietas vel ad sollicitudinẽ dirigens
Ariopagita. primitive solennis vel primitiva solennitas
Ariopagus. primitiva solennitas vel primitive solennitatis: sed hoc violentum cum atheniensis curie nomen sit que a marte nomen acceperit.
Arisai. leo tentans vel leonis tentatio.
Aristarchus. suscitans coronam vel mons facture superflue.
Aristobolus. suscitans dolorem vel suscitatio germinis
Arina. sublimis vel consurgens sive sublimitas aut consurrectio.
Armageddon. mons est latrunculis vel mons globosus sive cõsurrectio tecti aut consurrectio in ꝓpria ara.
Armathaim. sublimitas duorum vel altitudo eorum sive sublimes duo aut consurgentes bini
Armenia. mons vulsus vel mons vellicatus: seu mõtis avulsio aut montis vellicatio
Armenij: montes vulsi vel montes vellicati. seu montium vulsiones. aut montiũ vellicationes
Armon. anathema meroris vel imago tristicie
Armon. domus: vel cellariũ sive illuminans: aut anathema
Armon. anathema meroris mei vel imago tristicie mee
Armoni. domus mea vel cellariũ meum sive illuminãs me aut anathema meum.
Arnapher. vigilis convertens vel suscitatio conversionis
Arnan. vigilia doni vel suscitatio gratie seu arca meroris. aut maledictio eorum
Arnion. arca meroris vel maledictio: sive lumen eorum: aut maledictio eorum
Arod. maledictio sufficiens aut maledicta sufficienter.
Arodi. maledictus sufficienter vel maledictio sufficiens michi
Arodite. maledictus sufficienter vel maledictionum sufficientia
Aroedi. vindemiator sufficiẽs vel vindemie sufficienter
Aroer. suffossio vigilie: vel vacuefactio vigilis
Aroer. mirica vel exurgens sive sublevans aut suffosa
Aroerite. vacuefactiones vigiliũ vel suffossiones vigiliarũ.
Aroerite mirice vel sublevantes sive suffossi aut exurgentes
Arom. nequã vel versipellis
Aromath: nequã tempus vel versipellis peccator.
Aron. mons vel sublimitas
Aronites: sublimis vel montanus
Aroseth. nequã semen vel iniqua positio: seu vigilans germen aut suscitatio resurrectionis
Arsa. sol eius vel illuminatio
Arsaces. solis duritia vel illuminatio vomitus
Arsclem. silens circumcisio vel silẽtium circumcisionis seu suscitans nomen domini aut vigilans auditioni divine
Arth. mora vel immorans.
Arthaba. mora patris vel morãs patrem.
Artaxerses. lumen silentio tẽtãs vel lumine silentio tentatus
Artheman. mathematizantem vel conturbantem eos
Arthemis. i. diana conturbans vel anathematizans. sive suscitans egrotationes: aut egrotationum suscitatis.
Aruces. circumrodens me vel circumrosio mea.
Arum. acervus tritici vel lavus frumenti.
Arumas. illuminãs vel illuminatio.
Arur. suscitans ignem vel vigilia luminis
Arus. incisa vel aurea seu vigilãs cõsilio aut suscitãs festinationem.

¶ hic. s. post. a.

Asa. tollens vel factura sive sustollens aut plasmatio
Asaba. eius captivitas vel eius cõversio sive sustollens patrem aut plasmatio patris.
Asabias. colligens dñm vel cõgregatus dño: sive sustollens patrem dñi aut plasmatio patris dñi
Asach. factura prerupta vel plasmationis umbraculum sive sustollens frẽm aut tollẽs fraternitatem.
Asadias. factura serviens dño vel sustollens testimonium domini
Asael. sustollens deum: aut plasmatio dei
Asaph. colligens vel congregans sive collectio aut congregatio
Asaia. facit dñs vel faciente dño sive sustollens dominum aut plasmatio domini.
Asaias. idem
Asam. delectum vel fumus sive sustollens populum aut plasmatio eorum
Asama. delictũ eius vel fumigãs eũ sive sustollẽs populi eius aut plasmatio eorum
Asan: tollens donum vel plasmatio gratie
Asans. tollens donum ei vel plasmatio gratie eius
Aser. carcer vel carceratus seu facturam suscitans aut sustollens vigilantes
Asaradã. vincens vel exactus sive sustollens vigiles iudices aut plasmationem suscitans iudicio.
Asrael. carcer dei vel carceratus deo seu factura suscitans deũ aut sustollens vigiles dei
Asarela. factura suscitans maledictum vel plasmatio tollens vigiliam maledictionis.
Asarõthamar. beatitudo palme vel beatitudo commutans sive atrium amaritudinis aut vestibulum commutationis
Asarsualum. divites vulpes: vel atrium vulpium: seu factura suscitans salutem: aut plasmatio vigilans salvationi.
Asarsusim. divites obtinens vel beate revertens seu factura suscitans equum aut plasmatio vigilans reversioni
Asasonthamar. os amarũ vel silentium commutatũ: seu factura faciens iniquitatem commutationis aut plasmatio tollens dolorẽ amaritudinis
Asaar diluculũ vel mane diluculo seu facturaz estimans aut plasmationis existimatio
Asaradon. victor vel exactus seu factura suscitans servos iniquos aut plasmatio vigilans testimonio merentium
Asarahel. beatus deus vel beatitudo dei seu factura vigilans deo aut plasmatio suscitans deum.
Asaramel. sustollens excelsũ deũ vel plasmatio excelsi dei.
Asbael. plasmans virum: vel tollens vetustatem
Asbel. captivus dei vel atrium vetustatis.
Asbehel. captivus dei vel factura vetusta
Ascalon. appensa vel impensa sive ignis infamis. aut ignis ignobilis.
Ascalonite. appensi vel impensi sive ignes infames aut ignes ignobiles.
Ascenez. tollẽs possessionẽ ꝯtẽptibiliter: vel sustollens contemptibilem possessorem
Ascezem. ignis aspersio vel ignis sic aspersus.
Ascod. dissolutio vel effusio sive incendens aut incendiũ
Asc. tollens vel factura sive sustollens aut plasmatio
Asebã. sustollens sp excelsum: vel plasmatio semper excelsa.
Asebias. sustollens dñm: vel plasmatio domini
Asebin. facture statio vel plasmatio stationis
Asebonias. tollens pollicẽ dñi vel factura in medio dnatoris
Asech. factura prerupta vel plasmationis umbraculum sive sustollẽs frẽ aut tollẽs fraternitatem.
Asedech. testa vel sol sive ariditas aut siccitas ardoris
Asedin. siccitas ardoris vel suburbana eorum
Asedemoth. arva vel suburbana.
Asedochphasgan. abscisio vel os delicti. sive tollens abscissum aut plasmationis donatio.
Asedoch. factura pabuli vel plasmatio viriditatis
Asedochphasga. dolatio facture viridis vel faciẽs pabulũ abscisiõis
Aseph. atrium vel vestibulum seu colligens aut congregatio
Asẽ. sustollẽs eos vel plasmator eorũ
Asemona. festinãs vel os eius ab osse non ab ore.
Asen. sustollens fontẽ vel plasmatio oculi.
Asena. ignis aspersus vel ignis aspersio: sive sustollens fontẽ eius: aut plasmatio oculi eius.
Asenna. ruina ei⁹ vel ꝑcipitatio
Asenna ruina ei⁹ vel ꝑcipitãs eũ.
Asennaphar. ruens onager vel ꝑcipitans feritas.
Asenech. ruina vel precipitatio seu factura dedicans: aut plasmatio nem edificans.

Asenneos. leuãs me vel subleuatio mea.
Aseneth. ruens vel precipitans siue ignis aspsus aut ignis aspsio.
Aser atriũ: vel diuitie seu beatitudo aut beatus.
Aserite. atria vel diuitie seu beatitudines aut beati erunt.
Asera. atriũ vulturis vl' diuitie deuoratoris.
Aserai. beatitudo mea vel beatus erit mihi. siue atriũ meum aut diuitie mee.
Aserdan. exacutus vel vinculum cutis: seu beatũ iudicium aut diuitie iudicande.
Aserim. atriũ vel vestibulum seu diuitie aut beatitudo eorum.
Asermachimat. beatitudo doni vel q̃ est beata donatio
Asermoth. atriũ mortis vel diuitie mortales.
Aseroth. atriũ angustie vel diuitie temporales.
Aseroth. atria vl' vestibula siue ville aut beatitudines.
Asersual. beata salus aut diuitie salutis.
Asersua. atriũ gaudij vel beatitudo letitie.
Asem. noiatus vel faciens nomen siue sustollens auditũ aut plasmatio famose auditionis.
Asema. os ab osse non ab ore vel sustollens nomen ei9 aut faciens famosam auditionem.
Asen. fractura dentiũ vel plasmatio sup vulnus seu tollens nomen aut sustollens ãphorã tentationis.
Aseremoth. suburbana vel sudur bib9 seu atriũ indignationis rigide aut britudo formidationis eoꝝ.
Asergadal. atriũ accincti vulturis vel diuitie tentationis deuorantis.
Aspha. tollens subito vel factura eructans.
Asphanar. equoꝝ domitor vel factura apphendens.
Asphanes. equoꝝ domitor: vel factura cõuersione apphendens.
Asphar. tollens onagrũ: vel plasmatio ferocitatis.
Asia. sustollens dñm vel plasmatio domini.
Asia. gradiens vel eleuans seu auferens aut elatio.
Asiani. facture dñi vel sustollẽtes dominum.
Asiani. elati vel auferẽtes seu gradientes aut eleuati.
Asias. sustollens dñm vel plasmatio dñi.
Asidia. miluus vel herodius seu factura delecta aut plasmatio amabilis.
Asiel. sustollens deum vel plasmatio dei.
Asiel. gradiẽs deo vl' eleuatio dei
Asim. sustollens eos vel plasmatio eorum.
Asima. sustollens eos ei vel plasmatio eorum eius
Asinchitus. dirigens thuribulũ vel directio thuribuli.
Asõgaber. lingua viri vel dolatio dolo seu faciens merentes colles sublimes aut sustollẽs dolores colliũ sublimium.
Asir. vinculũ vel vinculatus seu factura vigilans aut sustollens vigilantes.
Assidei. miluus vel herodij seu facture dilecte aut plasmationes amabiles.
Assiria. factura vigilans dño: aut sustollens vigilias domini.
Assyria. diligens vel dilecta siue dirigens aut directio.
Assirij. facture vigilantes dño vel sustollentes vigilias dñi.
Assirij. directi vel dirigentes seu dilecti aut diligentes.
Assis. factura laborans aut sustollens laborantes.
Asmo. nouissimũ eius vel factura parturiens.
Asmodeus. facture iudiciũ vl' plasmatio iudicantis.
Asmona. festinans vel celeriter numerans.
Asnea. tollẽs serpentẽ vel plasmatio colubri.
Asoph. collectio vel vestibulum.
Aseu. festinans vel festinatio.
Asom. silens vel os ab ore non ab osse.
Asometh. os vitae ab osse non ab ore: vel silentiũ vite aut festinatio vaporis.
Ason. factura pupille vel plasmatio coccinea.
Asor. atriũ vel sagitta luis seu tollens foramen aut plasmator iracundie.
Asoradon. victor vl' exacutus seu atriũ serui iniqui aut tollens foramen testimonij inutilis.
Asoram. atriũ excelsum vel sagitta luminis exaltati: seu extollens foramen excelsũ aut plasmatio iracundie exaltate.
Asoth. sustollẽs signũ: aut plasmatio temporalis
Asothite. tollẽtes signa vel facture temporales.
Asra. diminutio vl' diminutus seu tollens magisteriũ aut plasmatio magisterij.
Asrael diminutus deo vel sustollens magisteriũ dei.
Asrahi. beatũ faciẽs vel beata cõmotio: seu diminut9 ipse aut diminutioni patens.
Asrehel. beat9 deo vel beatitudo dei: siue tollens magistrũ deũ aut plasmatio magisterij dei.
Asrahelite. bti deo vel beificantes deũ: aut plasmatio magisterio dei.
Astoal. ignis gementiũ vel ignis parturientium.
Astari. caula mea vl' presepe meũ
Astari. ouile meũ vel cubiculũ meum siue atriũ meũ aut factura explorationis mee
Astaroth. ouile vel factura exploratorum
Astaroth. atriũ vel cubiculũ seu caule aut presepia
Astarothites. caula vel atriũ seu caule aut p̃sepia
Ast arothites. ouile vl' factura.
Astaroth. atriũ vel cubiculũ seu presepe aut cubiculum
Astartes. factura supflua vel plasmationis supfluitas
Astragos. volũtas festina vel consilium festiuitatis
Asub. factura incẽdij vel plasmatio cõuersionis
Aspha. tollens subito vel factura eructans
Assuerus. beatitudo vel atriũ ei9
Asum. os eoꝝ vel fumigans eos.
Asum factura coccinea vel tollẽs pupillam eoꝝ
Asus. diues vel beatus. siue factura luminis. aut tollens incendiũ
Asuri. diues mihi vel atriũ meum seu factura luminis mei aut tollens incendium meum
Asurim. diuitie eorũ vel beatitudo eorum siue factura illuminãs eos aut tollens incendium eorum.
Assur: tollens robustum vel tollẽs acerbitatem
Assur. sustollens murũ vel tollens angustiam. seu factura continens aut plasmatio directionis
Assur. negociator vel negociatio siue nemus aut ignis illuminatio
Assur. dirigens vel diligens siue beatus aut gradiens
Assurim. sustollens murum eius vel tollens acerbitatem
Assurim. faciens robustos eos vl' plasmatio directo eis siue tollens angustias eorum aut sustollens continentiam eorum
Assurim. nemora vel ignium illũinationes seu negociatores aut negociationes
Assurij. dirigentes vel diligentes seu beati aut gradientes

¶ hic t. post a.

ATa. tp̃s vel pctm̃ seu delinquens aut temporalis
Athac. peccator humilis vel peccati retentio seu delinq̃ns fratri aut temporalis frater
Athad. rhamnus vel testimonium
Athaia. peccans dño vel temporalis domini
Athalia. tp̃s dñi: vel tp̃s eius seu peccans dño aut declinatio dñi
Athania. cõcupiscentia vl' desiderium
Athanael. tempus meum dei vel peccatum meũ deo.
Athanai. temp9 fluctuãs vl' peccator ꝯmot9: seu corona donati mei aut exploratio gr̃ficationis mee.
Athar. peccator suscitans vel temporalis vigilia
Athara. peccatum suscitans ei vl' peccatoris vigilia eius
Athari. explorator vel exploratio
Atharoth. corone vel circuli
Athath. peccatũ temporis vl' tempus peccatoris
Athene. disperse vel dissipate
Athenienses. dissipati vel dispergentes
Athenobius. peccator latrans vel temporalis latratio
Ather. ipse consurgens cõtrarius vel peccator effundens aduersa
Athicon. temp9 mediũ vel peccatoris dimidiatio siue temp9 cõgregate iniquitatis: aut peccatum ꝯgregationis inutilis.
Athipha. tempus subitũ vel peccatum eructans.
Athil. peccati germen vel tempus inueterans.
Athitha. tempus querens vel dilecti silentium
Atholus. temp9 cõsilij. vel peccati cõmixtio
Athomiel. respondens deo vel tẽpus eius dei
Athupha. tempus subitũ vel peccati infirmitas
Athul. temp9 consilij vel peccator festinans

¶ hic u. post a.

AUis. iniquus vel iniquitas
Auan. fons vel mot9 siue mouens eos. aut subuersio eorũ
Aui ferox: vl' ferocitas siue iniqu9 mihi aut iniquitas mea
Auil insipiens vel stulticia.
Auim. aceruus lapidũ vel iniquitas eorum
Ausa. voluntas mea vel iniquitatis mee saluatio
Auith. iniqua vel iniquitas.
Auot. sedes vel commoratio seu vinculum
Auoth. vita vel gloria seu ville aut ciuitates
Auothiair. vinculum vigilis vel sedes seu vigilie commorans illuminatio aut in cunabula illuminationis.
Auothiair gloria luminis vel vita illuitans ville seu vigilantium: aut oppida illuminatorum
Auphraton. frugifera vel puluerulenta: siue vbertas aut de cinere veniens
Aphratonite. frugiferi vl' puluerulenti seu vberes aut de cinere venientes.
Augusti. solenniter stantes vel solennitas addita
Aulon. vallis grandis vel vallis campestris
Aunã. meror eoꝝ vel labores eoꝝ
Aunam nõ est vel inutile
Auran. iracũdia vel iracũd9
Auran. irascens vel iracundia
Ausitis cõsiliũ vel cõsiliatrix

¶ hic x. post a.

AXa. furor vel furibunda.
Axan claudicãs vl' irascens
Axath. medicina vel medicamentum.

¶ hic z. post a.

AZa videns vel cõbust9 seu fortis dñi aut fortitudo eius
Azabias. videns patrem dñm vel fortitudo patris dñi
Azahel. videns deum vel fortitudo dei
Azam. videns eos vel fortitudo eorum
Azenoe: fortitudo commotionis: vel visio requietionis.
Azara. dorsum vel crepido
Azaria. auxilium dñi vel auxiliator est dñs
Azarias. idem
Azarem. adiuuans populum vel auxiliũ populi siue dorsum eorum aut trepido eoꝝ
Azas continens vel apphendens seu videns fortiter aut visio fortis
Azazias. ꝯtinens dñm vel appre-

hensio dñi seu videns fortiter dñz aut robusta visio dñi
Azoel. videns vetera vel robust⁹ vetustate
Azobelite. vidētes vetera vel robusti vetustatibus
Azboth. vidēs vomentē vł videns in vomitu. seu fortis vetustas aut aut fortitudo ingentium
Azchod. videns mare vel fortitudo maris
Achad: videns dolentem vł vidēs componentez seu fortis dens molaris aut fortitudo pnie
Azeb. pgēs vł ābigens seu vallis deuorans aut vallis rapocitatis.
Azecho fortitudo aut decipula sive robusta aut clausa pessulo
Azer. auxiliū vel sanctificatio seu fortis ꝯsurgēs aut vidēs vigilias
Azagad. fortis tentatio vel vidēs accinctū latrūculū.
Azi. fortis me⁹ vel visio mea
Aziā. vidēs ppłz vł fortitudo eoꝝ
Azias vidēs dñz vł fortitudo dñi
Aziel. pgens vel ꝓficiscens seu videns deū aut fortitudo dei
Azia. fortis visio vł vidēs visionē
Aziel. pergens vł abiens seu vidēs deū aut fortitudo dei
Azir. fortiter vigilās seu videns vigilias
Aziza fortis iste visio vel ista
Azimach. vidēs mortez vel fortis mortuus
Azmaueth. idē.
Azmoth. fortis morte vel apprehendens mortem
Azmoth: fortis inclusio vel apprehendens decorem
Azor: adiutus vel auxiliator seu videns lumen aut fortiter iracūdus
Azozi. incendens dño vel incendium domini.
Azor⁹: incendiū vel incendens sive ignis patruelis aut ignis patrui mei
Azoth incendentes vel icēdia sive ignes patruelis: aut ignes patrui mei
Azodite. incēdiū vel ignis patruelis.
Azarael. adiuuans deum vel fortitudo dei
Azuba. relicta vel deserta sive relictio aut desertio
Azur. adiutor lucid⁹ vel auxilium igneū sive videns lumen aut robustum incendium
¶ Sequūtur interpretationes hebraicorū nominū incipientiū p B litteram.
B Babana. venit respōdēs vel venit respōsio
Baal. vir vel vetustas sive hīens aut deuorator
Baala. venit hec: vel habēs eam seu vir ei⁹ aut deuorās eū
Baalanan. venit hoc donū vel habens eaz gratiā seu vir gratus ei: aut deuorator gratificationis.
Baalasor: vetustas deuorans otrium vel vir habens sagittam luminis seu vetustas tollens foramen aut vir plasmator iracundie.
Baalath: vir ascendens vel habēs ascensionem seu vetustas temporis: aut deuoratio peccatoris
Baalberith. vir habens pactū vel vetustas deuorans fedus.
Baalpharasiz: viros deuorantes diuidens vel habentium vetustatem diuisio
Baalpheor. vir habens hiatuz vel vetustas deuorans os pellis superius.
Baalgad. vir fortunatus vel hñs tentationem sive vir accinctus latrunculis: aut vir deuorator
Baalia. vir habens dominum vel vetustas deuorans dominationē.
Baalim: ascendentes vel supiores
Baalim. viri vel habentes. sive in superioribus aut deuoratores
Baalis vetustas viri: vel habens assumptionem seu deuorās viruz aut vetustatis assumptio
Baalmaon. descendens humilis vel descensio humilitatis. seu vir humilis habens domiciliū aut vetustas deuorās habitaculū.
Baalmeon: descensio humilis vel descensio humilitatis.
Boalmesar: habens eū vel vir ex pricipe seu vetustas ei⁹ aut deuoratio principis
Baaloth. ascēdēs vel in ascēsionibus seu vir habens tps aut vetustas deuorans rñsionem.
Baalsalia. habēs vitulā cōsternatam seu vetustas deuorās tertiuz: aut vir habēs vitulā triēnalē
Baalthamar. vir hñs palmaz vel vir hñs amaritudinē seu vetustas deuorās cōmutatos aut vetustas deuorās cōmutationē
Baana. venit donat⁹ vel venit gratificatus.
Baanan. fili⁹ ei⁹ vel veniēs ei: seu venit rñdēs aut venit rñsio.
Baani. venit donat⁹ mihi vel vēit gratificatio mea
Baani. veniēs mihi vel fili⁹ meus seu vēit rñdēs mihi aut rñsio mea
Baara. venit rñdēs vł venit rñsio
Baari venit respondens mihi vel venit responsio mea.
Baari: fontes vel putei sive in ventre aut in cōmutādo
Baarias. venit rñdens dñs vel venit respōsum dñi
Baasa. venit tollens vel veniente factura.
Babatha. trāslat⁹ tēpore vel cōfusus peccator seu trāslatio tēporalis aut cōfusio peccatoris
Babel confundens vel confusio: seu trāsferens aut trāslatio
Babylon idē
Babiloniȷ: cōfusi vel translati seu confundentes aut transferentes
Bachar: insoginate vel ingressus est
Bachacar. vetustas insaginate vł lugens ingressus est ogn⁹
Bachenor. lucens lucerna: vel ingressus est ogn⁹ lucerne
Bacci. ver⁹ vel luct⁹ sive lugēs aut in vomitu
Bachides luctus fortis vel vetustas in vomitu
Badochar. venit cōpūgi. vel venit tumultus: sive venit merens aut venit turbatio.
Badad. maxim⁹ vel excellētissim⁹ sive venit testis aut venit sufficiēs
Badadi. maxim⁹ mihi. vel excellētissim⁹ me⁹ seu robur meū aut sufficientia mea
Badaias. ꝓcipu⁹ dño vel in iudicio dñi: seu venit dñs aut venit dominator
Badal. ꝓcipu⁹ vel sublimis seu venit ꝯscēdens aut venit infirmitas
Badā sol⁹ aut in iudicio seu venit ppłs aut aduent⁹ eoꝝ
Badā. precipu⁹ vel in iudicio seu venit donū aut venit gratificatio.
Badazer. maximū auxiliū: vel excellētissim⁹ sanctificator seu venit fortis. aut venit separatio
Badseba: filia septem. vel filia iuramēti seu venit eloquens aut venit cōuersio.
Badsuba. filia deꝓcationis: vel filia societatis seu venit cōuertens aut venit incendium
Ista eñ badsuba vł badseba ipsa est bersabee mater salomonis
Baem. loc⁹ vite mee. vel locus suscipiens mihi
Baen: iniqu⁹ ocul⁹ vel iniqtas fontis seu venit fons aut venit ocul⁹.
Bogad. venit accinct⁹ vel venit in fortuna seu venit latrūcul⁹ aut venit tentatio.
Bagal. on⁹ vel iugū seu venit aceruus aut venit inuolutio
Bagaba. excelsus tps vel sublimitas peccatoris
Bagathan. venit tact⁹ ridētis vel venit risus tangentiū
Bagazim. in excelso cōtempt⁹ vel venit fortitudo
Bagoaiz sublimitas deuorās eos vel iugū vulturis eorum.
Bohem. locus vel in eis seu venit loc⁹ aut locus eorum
Bai. filius meus vel veniens mihi
Bala. absorpta vł inueterata seu absorbens vel inueterans.
Baala. absorbens eū vel inueteratio eius
Balaach. deuorās vel ꝓcipitās sive absorbēs frēz aut inueterās eos
Balaā. van⁹ ppłs vel sine ppło sive eis aut ꝓcipitās fraternitatez.
Balaam. turbans gentē vel deuorans ppłm sive absorbēs eos aut absqꝫ substantia eorum.
Baalan. turbans donū vel deuorator doni: sive absorbens gratos aut inueteratio gratie
Bolaanam. hñs grām vel inueterans responsionez sive absorbens donū aut ꝓcipitatio gratie
Balach. lingēs vel ludens: sive inuoluens aut elisio
Balada. absorbens testes vel inueterās fraternitatē sive veniens eā iudicare: aut ꝓcipitatio testionū.
Baladad. vetustas sola vel deuorans testimoniū sive absorbens ꝓcipuos aut ꝓcipitans patrueles.
Baladā. venit sibimet iudicās vel vanitas pro semetipso seu absorbēs iudices aut inueterator iudiciū
Balagad. absorbens latrunculos vel ꝓcipitans tentationem
Balagad. vir accinct⁹ vel habuit accinctum seu vir fortunatus: aut vir pirata.
Balan: turbatio vel precipitium.
Balaman. turbator populi vel ꝓcipitator eorum
Balanan. turbens donū vel precipitans gratiam
Balasor. accendens domū vel habens sagittā luminis sive absorbēs fortes aut inueterator angustie.
Balad. absorbens peccatū vel inueteratus tempore.
Balad. lugens vel inuoluens: seu lingens aut elisio.
Baldad. vetustas sola vel vetustatis solitudo.
Baldas. venit sibimet iudicās vel vanitas pro semetipso seu absorbēs iudices aut inueterator iudiciū
Bale. precipitās vel deuorator.
Baleite deuoratores ł ꝓcipitatores
Bales. absorbens vel ꝓcipitans.
Balaida. varietates cognouit vel variorū cognitio: sive absorbēs testioniū aut inueterator seruitutis
Baloth. ascendens vel in ascensionibus sive absorbens aut inueterati responsione.
Balsalisa. hñs vitulā cōsternantē vel habens vitulā cōsternatā seu vetustas deuorans tertiū aut vir habens vitulam triennalem
Balthasar. capillus capitis vel absorbens diuitias
Balsius. habens luctū vel habēs premium.
Bama. in quo vel quis sive in qb⁹ aut semper excelsa.
Bamoth. in morte vel excelso sive mors adueniēs aut morsqꝫ aduēt⁹
Bamothbal. excelsa in morte viri habentis. vel mors adueniētis vetustati deuoranti.
Bana. venit respondens vel venit responsio.
Baana. venit respondens ei vel venit responsio eius.
Banai. venit respōdens michi vel venit responsio mea.
Bannai. idem
Bananias. edificās dño vel cementarius dñi seu respondēs dño aut responsio dñi.
Banaza. filius videns vel fortitudinis filius.
Bonea venit respondens ei vel venit responsio eius.
Baneas. venit responsum tollens vel venit responsio plasmationis.
Banebarach. fili⁹ fulminis vel fili⁹ fulguris: seu filius fulgurātis aut filius percutientis.
Banebarach. venit respondēs fulmini vel venit respondēs fulgurāti: aut venit respondens ꝑcutienti
Banaiachā. filius stridoris vel filius necessitudinis: seu venit firmitas: aut venit preparatio.
Boni. fili⁹ me⁹ vel veniens michi.
Banni. pollex me⁹ vł i medio mei
Bannimi. filius me⁹ vnicus: vel filius meus sempiternus.
Boon. in liqtate vel in liqtatibus.
Baon. venit dolor vel venit iniquitas seu venit murmurās vel venit inutilis.
Baor. in pelle vel in pellibus
Baor. venit lumen vel venit foramen seu venit pellis aut venit iracundia.
Bar. filius vel filiatio. Syrum est non hebreum.
Bara. lectus vel creatura sive fili⁹ eius aut malicia.
Barrabas fili⁹ pris vel fili⁹ magri syrum est pariter et hebreum.
Barach. fulmē vel fulgur sive fulgurans aut percutiens.
Barachel. fulgur dei vł fulmē dei sive fulgurās deū aut ꝑcussio dei.

Barachemini. tribuli vel creatura iudeorum.

Barachias. benedictus domino vel benedictus domini.

Barachias. fulgur domini vel fulgurans dominus siue fulgurans domino aut pcussio domini.

Barachiel. benedictus deo vel benedictus dei.

Barachiel fulgur dei mei: vel fulmen dei mei siue fulgurans deo meo: aut pcussio dei mei.

Barada. filius decoris vel filiꝰ decoris seu filij seruus: aut filius testimonij.

Barahel. benedixit deuz vel benedictio dei: siue luctus deo aut creatura dei.

Barasa. haurientes vel in egestate seu veniens ad faciendū: aut filius sustollens plasmationem.

Barath. grando vel tēpestas seu filius peccati aut filius temporalis.

Baraza. filius videns vel filiꝰ fortitudinis

Barech. grando vel tēpestas seu filius viuus: aut filius pauidus.

Baremy. fugit eū quispiā vel quospiā fuga eius.

Baria. filius in malis vel filius domini siue in clamore eius aut lcōmotione ipsius

Barien. filius in malo vel filiꝰ malefici: quē ⁊ ipm nōnulli bariesu corrupte nominant

Barihen. filius ipse vel filius parcens seu filius cōmotus aut filius faciens.

Bariona filius columbe aut filiꝰ simplicitatis. Syrū est pariter et hebreum.

Bar. quippe sicut predictū est syri ace filius: ⁊ iona columba.

Baritha. phitonissa vł subitanea siue os abyssi aut os pfundum

Barnabas filius cōcludens vel filius prophete seu filius venientis: aut filius consolationis

Barne. filius motionis vel filius mutationis

Barnee. electa cōmotio vel filius electe mutationis

Barsabas. filius reuertens vel filius quietis. ex syro et hebreo sermone compositum seu filius iuramenti aut filius cōsolationis

Barsemia. filius cecus vel filiꝰ cecitatis. quē corrupte quidam barthimeem legunt.

Barthimeus. filius pinguedinis vel filius ruminantis.

Bartholomeus. filius suspendentis me: vel filiꝰ suspendētis aquas Syrum est non hebreum.

Baruch. benedictus vel benedictio.

Barzaith. filius oliue eius vel filius fornicationis eorum

Basan. bruchus vel pinguedo seu siccitas aut confusio.

Basar. infantia vel in angustia siue infans aut angustiatus

Basara. infans vel infantia eius siue angustians eum aut in angustia eius.

Baschama. confusio caloris vel angustia caliditatis eius

Baschat. adeps vel defecatio.

Basechat. adipem vel defecationem.

Basechath. adeps vel defecatio: seu defecans aut defecatio.

Basemat deposita vel delinquēs seu veniens aut delictio.

Basemoth. veniens aut delinqns siue in omnibus aut in nominibꝰ.

Basias. adeps domini vel defecatus domino.

Basmath. deposita vel delinquēs aut derelinquens aut delictio.

Bathanim. domus respondentium aut domus humilitatis eorum.

Bathuel. virgo dei: vel castꝰ deo.

Baurim. electi vel electorum siue iuuenes aut robusti

Bauronites. fortis vel electus seu iuuenis aut robustus.

Bazatha. contēnens tempus vel despectus peccator.

Bazeotha. contempnens eum vł despectio eius.

Bazothia. contempnens dñm vł despectio domini.

¶ hic e. post b.

Bead. iniquus testis vel edificator precipuus gratie.

Bean. iniquus vel iniquitas donationis.

Beban. os vulturis vel cōfusio devoratoris.

Bechechias. inclitus deo. vel primogenitus dei.

Becher. inclitus vel primogenitꝰ

Becherite. icliti vel primogeniti

Becherias. inclitꝰ domino vel primogenitus dñi.

Bechor. primogenitus vel vnigenitus.

Bechori. primogenitus meus vel primogenitus mihi.

Bechoreti. primogenitꝰ fortis vel primogenitus timidus.

Bechuch. inclytus grauis vel primogeniti cōdēnatio.

Bed filia vel mēsura.

Beded. instauratio vel instauratꝰ seu mēsura dumtaxꝫ aut filia voluptuosa.

Bedsabee. filia septima. vł filia iuramenti seu mensura saturitatis aut filia satietatis.

Bedsan. filia dura vel mēsura iniqua seu filia iniquitatis aut ipsa iniquitas.

Bedellium. lapis vel carbunculus

Beel: vetustus deo vel vir devorator siue dñs vetustatis aut vir habens vetustatem.

Beelphegor. vir habens hiatum vel vetustas deus hians siue dñs vetustatis hiantis aut vetustas devorans os pellis superius. Ipse est priapus vel simulachruz ignominie.

Beelsephon. vir habens archana vel dominus aquilonis seu vetustus deus habens speculam: aut vetustas devorans ascensionem speculi

Beelzebub. vir muscaꝝ vł pnceps muscarum siue vetustꝰ deꝰ habēs muscas aut vetustus devorās muscas.

Beemoth. animal vel aialis seu bestialis aut bestia.

Beera. fons eius vel puteus eius siue in lumine aut putei eius

Beeri. fons vel puteꝰ meus siue in lumine aut putei mei.

Bega. sublimis vł excelsa siue sublimitas aut celsitudo.

Begoar: iugū vulturis vel sublimitas devoratoris.

Begnai. excelsus meus vel sublimitas mea. aut fabrica vulturis aut fabrica devoratrix.

Begui. excelsus meus vel sublimitas mea.

Begumim. fabrica cemētarij vel fabrica cementariorum

Behelmon. vetusti deꝰ habitaculi. vel dominus habens domiciliū vetustatis

Bel. vetustas vel absqꝫ

Bela. habitus vel indumentū seu vetustas eius vel absqꝫ eo.

Belath. habēs vel habitus ab habendo non ab habitu.

Belath. vetustas peccati vł absqꝫ tempore.

Belathala. habēs vel habita genere femineo ab habendo participium est: non verbum imperatiuum.

Bethala. habitum apprehendēs vel indumentum irroratum

Belbera. vetustas primogeniti domini vel absqꝫ nobilitate dño

Belga absqꝫ motu vel vetusta cōmotio

Belge. idem

Belgai. absqꝫ valle vel absqꝫ precipio seu vetustas voraginis: aut vetustas devorationis.

Belia. vetustus dño vel absqꝫ domino.

Belis puteus eius. vel in clamore eius siue i malis aut commutatio ipsius.

Belial absqꝫ iugo vel absqꝫ domino.

Belkar. cecum lumen. aut ceca angustia. seu vetustas deficiens vel absqꝫ continentia.

Belmelech. deꝰ meꝰ rex vel vetustas mea regnās.

Belma. habens desideriū: vel absqꝫ domicilio.

Belmeula. habēs domicilium vel absqꝫ inhabitatione.

Belsan. vetustas dura vel ipsiꝰ vetustatis iniquitas.

Belsar. absqꝫ pncipe vel absqꝫ carbone seu vetustū velamen vel vetustatis angustia.

Belsathim. absqꝫ germine vel absqꝫ positione seu vetustas spinarū aut vetustas resurrectionis eoꝝ

Ben filius vel filiatio

Benabinadad. filius patris mei votiuus vel filius patris mei spontaneus.

Benadab. filius votiuus vel filius spontaneus.

Benael. edificatus deo. vel edificatio dei. seu filius eiꝰ deo aut filiꝰ eius dei.

Benali. filiꝰ doloris. vel filiꝰ parturientis.

Bendagar cecū lumen. vel filiꝰ preuaricationis.

Benebarac. filiꝰ fulminis vel filiꝰ fulguris vel filius fulgurans aut filioꝝ percussio.

Benechā. filius callidꝰ vel filiꝰ surgens siue filius necessariꝰ aut filiꝰ necessitatis.

Benann[illegible] filius in eis vel filiꝰ in medio eorum

Benennō. filij ecce sunt vel filij ecce hic sunt.

Benereem. filij tonantis vel filij tonitrui quod corrupte boanerges vsus obtinuit.

Benesed. filiꝰ mittens vel filiꝰ confirmationis.

Bengaber. filiꝰ viri fortis vel filiꝰ iuuenis virilis.

Benhur. filius lucis vel filius igneus.

Beni. filius meus vel filiatio mea

Benni: filiꝰ redescens vel filiꝰ redemptionis.

Beniamin. filius dierum vel filius frutum siue filius amaritudinis vel filius amarorum

Beniamin. filius dextre vel filius virtutis: siue filius asininus aut filius asinorum.

Bemar. cecū lumē vel ceca angustia. seu filius deficiens aut filius preuaricationis.

Bennot. filius cōmotꝰ vel filiꝰ redemptionis.

Bennon filius merēs vel filiꝰ doloris seu filiꝰ murmurās aut filiꝰ inutilis

Benoni. filius merens vel filiꝰ inutilis mihi siue filius doloris mei. aut filius iniquitatis mee.

Benni. filiꝰ meus vel filiatio mea.

Bennui filius requiescens vel filiꝰ requietionis.

Bennum. filiꝰ seruus vel filius piscis siue filius vnicus aut filiꝰ sempiternus.

Benir. filius incedēs vel filius lucidus seu filius luminis aut filius igneus.

Benzoeth. filius huius pauidi vł filius huius viuacis

Beon. polles vel in medio siue iniquus murmurans aut iniquitate dolens.

Beor. impellens siue impulsio vel iniquus luminis aut iniquitas iracundie.

Ber. fons vel puteus.

Bera. fons eius vel puteus eius.

Berameth. fons exaltatus vitevł puteus alti pauoris.

Berchos. fontis calix vel putei potus

Berdam. puteꝰ iudicans vel fons iudicij.

Berea. puteus eius vel filia eius. hebreū est: pariter atqꝫ syrum.

Beri. puteus meus: vel putei pluraliter.

Beria. fons domini vel puteꝰ domino.

Berith. fendum vel pactum

Bernice. puteus innocens vel filia eleganter commota.

Beronice idē est. vtrumqꝫ hoc nomen ex hebreo syroqꝫ compositū est.

Beroea. puteus eius vel filia eius

Beroen[illegible] filij eius vel putei eius.

Beroni. filia que: vel puteus quis Et hec tria nomina ex hebreo pariter syrorum composita sunt.
Beroth: fontes vel putei seu fons respondens: aut puteus temporalis.
Berotha: fontes eius vel putei ei' seu fons respondens ei: aut pute' temperans eum.
Berothai fontes mei vl' putei mei seu fontes vulturum aut putei deuorantes.
Berothi. fontes vel putei mei: seu fons respondens mihi. aut pute' temperans me.
Berothite. fontales seu puteales seu fontes respondētes mihi: aut putei temperantes me.
Bersa. puteus federis vel fons iuramenti.
Bersabee. fons septimus vel fons iuramenti. siue puteus satiās aut puteus saturitatis.
Bresith. in capite vel in capitulo id est genesis que in capite omniū librorum posita est.
Berthan. fons alt' vel puteus altissimus.
Berzelai. ferrum meum vel fortitudo mea.
Besai. pinguedo mea vel ignominiosus mihi.
Besata. pinguis domin': vel ignominiosus domino.
Besamath. derelinquens vel derelictio seu pingue donum aut cōfusio donatoris.
Besamath. adeps vel defecatio
Besee. pinguis vel ignominiosus
Besellam. obumbrāns eos vel obūbraculum eorum.
Beseleel: vmbra dei vel vmbraculum diuinum.
Besodia. angustia mensure domini vel tribulans mensuram dominicam.
Besoth: pinguis ligatus vel ignominie declinatio.
Besor: tribulatio vel angustie seu carnalis aut pelliceus.
Beth. domus vel habitaculum
Betha: requies vel requietio siue domus eius aut habitaculum ei.
Bethacarez: domus sterilis vel domus eruditionis tristitie.
Bethaphaleth. domus salutis vl' domus viuificans siue domus excludens aut domus mirabilis.
Bethaphe: domus erroris vel domus mali non a malitia sed ab arbore.
Bethaphe domus oris vel dom' decipule. siue dom' laquei aut domus discipule.
Betaphua: domus induens eos: vel domus declinans os eorum seu requies laborum eius aut requietio indutionis eorum.
Bethogan: domus horti: vel domus elationis.
Bethagia. domus vitale vel domus festiuitatis eius vel domus defectionis aut domus plangentium.
Bethaglom. domus planctus vel domus festiuitatis eorum.
Bethiam. domus idoli. vel dom' idolatrie. siue dom' deuorās eos aut domus vulturis eorum.

Bethalsimoth. domus deserta. vl' domus adducens mortem.
Bethaloth. domus campestris vl' domus in campestribus seu requiei vacans. aut requietionem declinans.
Bethamoth. domus mortua. vel domus mortalium seu requies mortis: aut requiescens mortuus
Bethanara: domus pardorum vl' domus amaritudinis. seu requies amaricans aut requietio pardi
Bethanan. domus doni vel dom' gratie. seu requies donatoris aut requietio gratificationis.
Bethanath. domus respondentis vel humilitatis: siue domus vbi ē respondens dominus: aut dom' vbi est gratia dei.
Bethanis domus obedientie vel domus afflictionis eius: siue domus doni domini: aut dom' gratificata domino.
Bethanoth. domus gratie: vel domus responsionis seu domus precinens vel domus precinentium.
Bethora. domus aque vel domus putei.
Bethora: domus electionis vl' domus electa siue domus suscitans eum aut domus vigiliarum eius.
Betharam. domus mōtium vel domus sublimitatis eorū siue domus suscitans gentem aut dom' vigilans populo.
Betharaba: domus suscitans patres vel domus vigilans patrib'.
Betharaba. domus grandis vel domus multa siue domus humilis aut domus vespertina.
Betharapha. domus sanans vel domus medicine. seu requies medici: aut requietio sanitatis.
Betharam domus ire vel domus sublimium.
Betharam. domus decora vl' domus electa siue domus suscitans gentes aut domus vigilans populo.
Bethoran. domus vigilans dono vel domus suscitans gratificationem
Betharan. dom' ire vel dom' arce: siue domus montium aut dom' ascensus humilium.
Bethasan: dom' fumi vel domus delicti. siue dom' tollēs donū aut domus plasmata gratie.
Bethasan: domus deponens vel domus deposita. siue dom' deponens domum. aut domus deposita gratie.
Bethanen: domus idolatrie vl' domus inutilis.
Bethara. domus fontis eius vel domus putei eius.
Bethberai. dom' putei. vel dom' in lumine meo.
Bethbesse: dom' cōfusa vel dom' pinguedinis.
Betheachon: dom' sculpta vl' domus sculpture.
Bethear: dom' agni: vel dom' cognitionis.
Betheur: domus frigida. vl' lapis odiatorij.
Bethelageri. dom' tritici vel domus frumēti.
Bethdagon: dom' piscis tristicie vel domus pisciū tristicie.
Bethe domus eius vel habitaculum.
Bethel: domus dei vel habitaculum dei.
Bethemelech. dom' vallis vel domus p̄funditatis. siue vterus vultus: aut vētris sustentaculū.
Bethen: vēter vel vter' seu dom' fontis: aut dom' oculi.
Bethesimoth. dom' deserta vl' domus adducens mortem.
Betphage. dom' oris vel domus bucce: siue dom' oris vallium: aut domus maxille vel labij
Syrum est: non hebreum
Bethphalech. dom' saluās vl' domus excludēs. seu dom' viuificās aut dom' ad mirabilis
Bethphaseh. dom' trāscēdēs vl' dom' trāsitionis.
Bethpheor: domus hians vel domus hiat': seu domus hians pellicij: aut domus oris pellium
Bethphese: domus transiens vel domus transcendens siue domus oris aut domus odoris florentia
Bethgadar: domus muri: vel domus macerie
Bethgamul: domus retribuēs vel domus retributionis
Bethiesemoth: domus desiderij dulcis: vl' domus desiderate dulcedinis.
Bethim: domibus vel domus pluraliter.
Bethia. domus domini vel dom' illuminationis.
Bethlabaoth: domus venientium vel domus ingredientium
Bethleem: domus panis vel domus refectionis
Bethlee mite: domus panum vel domus refectionum.
Bethlenaboth: domus venientiū vel domus edificantiuz
Bethmacha: domus mollis vl' domus confracta: siue domus percutiens: aut domus ingeniosa
Bethmaon: domus habitaculi vl' domus inhabitationis
Bethmarchabeth: dom' curruuz vel domus quadrigarum
Bethmarchaloth: domus quadrigarum vel domus quadrigantium.
Bethmatha. dom' tributi vel domus humilis fori.
Bethmoreth. dom' arcani vel domus cōcilij: siue domus archanorum aut domus consiliorum
Bethnemra. domus pardoꝝ aut domus amaricans.
Bethorabo. dom' humilis vel domus vespertina siue domus heremi: aut domus locorum que sunt iuxta inhabitabilem.
Bethoror. domus ire vel domus magistri.
Bethoron. domus ire vel domus arce siue domus montium aut domus ascensus humilium.
Betholath: domus coccinea vel domus vermiculata.
Bethroob. domus platearuz: siue domus latitudinis.
Bethsabee. domus septem vel domus iuramenti: seu domus abundantie: aut domus saturitatis.

Bethsachar. domus currentium vel domus singulorum.
Bethsaida. domus frugum vel domus pecudum: siue domus pecualis: aut domus venatorum.
Bethsamis. domus solis: vel illuminationis.
Bethsamite. domus solis pluraliter vel domus illuminate.
Bethsan. domus dormientis: vel domus securitatis: siue dom' abūdantie: siue domus egressionis.
Bethsemes. domus solis: vel domus illuminans.
Bethsimon. domus obediens vel domus obedientie: siue dom' audiens merorem: aut domus deponens tristiciam
Bethsimuth. dom' loci vel dom' locoꝝ: siue domus mortificās aut domus mortificationis
Bethsur. domus acerba: vl' dom' angustie: siue domus cōtinēs aut domus fortitudinis.
Bethsur. domus fortis vel dom' directo: siue domus muralis: aut domus cōtinentie.
Bethsura. domus muri eius: vel domus dirigens eum.
Bethsura dom' acerba ei: vel domus angustie ei': siue domus continens eum: aut domus fortitudinis eius.
Bethsuram. domus dirigens eos vel domus muri eorum.
Bethsurā. domus robusti populi vel domus angustians pp̄lm: siue domus cōtinens eos: aut domus acerbitatis eorum.
Bethula virgo vel casta: siue domus dolens ei: vel domus parturiens eum
Bethula. virgo dn̄i vel casta dn̄o: siue domus dolēs dn̄o: aut domus parturiens dominū.
Bethurlarina: domus ignis sublimis: vel incendij consurgentes
Bethzacharā. dom' memorie vel domus memoratorum
Bezech. fulgur vel egestas seu micās aut cōtemptus vanus.
Bezecha. micās ei vel egestas ei' siue fulgurans eū: aut cōtemnens vanitatem eius.

¶ hic i. post b.

Biblij liberarij vel litterati.
Bithalassum. filios commiscens vel filioꝝ cōmixtio.
Bithia. filia dn̄i vel filia dominās ipsa est filia pharaonis q̄ adoptauit moysen.
Bithima. filia inutilis vel filia speciosa.
Bue. sobrius vel moderatus.
Buerte. sobrij vel moderati.

¶ hic o. post b

Boanerges. filij tonātes: vel filij tonitrui.
Boanerges. idem
Bocci. vetustas vel vetus.
Bocci. lugens vel luctus: seu vomens vel in vomitu.
Bochian. luctus dn̄i est vel lugēs dn̄m est. seu vomēs dn̄o est. aut in vomitu dn̄i est.

Bocchor ingressus est angel' vel primogenitus mihi.
Bochorath . inclitus peccato. vel primogenitus tempore
Bochu. dilectus mihi vel primogenitus meus.
Bochur . pmogenit' vel dilectus
Boem pollex eoꝝ vel in medio eorum.
Bon: pollex vel in medio.
Boni: pollex me' vl' in medio mei
Bonni. digit': vel in medio
Booz: in q robur: vel in quo ꝟtus sive in q fortitudo aut ipe in fortitudine
Borith: fedus vel pactum
Boses : abscissus vel abscisio. aut ipse florens aut in ipso florut
Bosphor: angustia succrescēs: vl' tribulatio feritatis.
Bosor: tribulatio vel angustia sive carneus vel pelliceus .
Bosora. tribulans eū. vel in angustia eius. sive caro eius aut annuncians ei.
Bosor : caro vel annunciatio sive tribulās me. aut in angustia mea.
Bosora. in angustia vel in tribulatione

Ꞇ Hic u. post b.

Bubastus . os exprimens vel labium exprimentis
Bugatus. excelsus vel sublimitas vel germen vel germinans.
Buna. venit respondens vl' venit responsio
Bunos. venit respondens vel colla preputiorum.
Busa. confusio vel ignominia .
Buz. despiciens vel contēnens.
Buzi . contēptus vel despect' seu despexit me: aut cōtēptibilis mihi
Buzites. despectus vel contemptibilis

Ꞇ Sequitur interpretatio nominum incipientum a littera C

Cabaloba . voces vel veloces subauditur venerunt seu ecclesia venit aut ecclesie; aduentus
Caath: penitentia vel patientia
Caath. dolens vel dolans seu cōponens
Caathite. dolentes vel patientes aut dentes molares
Caathite . dolentes vel dolantes sive componentes. aut dētes molares.
Cabaalam precepo vel precipitiū seu precipitanti aut precipitabit.
Cabaroth. meoria vel sepulchrū
Caborothi. memoria mea vel sepulchrū meū aut sepulchra mea vel memorie pluralr numero
Cabarothi. othanai. memorie desiderij vel sepulcra cōcupiscentie.
Cabasan. congregans eos vel ecclesia eorum
Cabratha : quasi grave vel quasi electum
Cad: mare vel principium
Cademoth. mare mortuū vel principium mortis
Cades translata vel fons iudicij.
Cades: sancta vel mutata seu mare tollens: aut principium plasmationis.
Cadesa. transferens eam. vel fons iudicij eius.
Cadesa. scortum vel sanctitas ei' sive mutata ei: aut principiū plasmationis eius
Cadesbarne . sanctitas motionis vel sanctitas electe mutationis
Cadesim: commutati vel exterminati.
Cadumim. mare rubrum vel mare antiquorum propter antiqua q facta sunt in eo miracula
Cadrantes. caligo vel tenebre qd nos per litteram q. z u. quadrantes dicimus
Caphancuruans vel incuruatio.
Caph: vola vel palma seu manus
Capharnaum. ager pinguedinis vel ulla consolationis.
Capharsamala. manus suscitans vestimentū vel operatio vigilans retributionis.
Capherecta. man' robusta vl' operatio perfectionis
Caphira: expiatio vel man' dissipata.
Caypphas. sagax vel investigator sive vomens ore aut vomit' oris.
Caym. possessio vel lamentatio: sive acquisitus vel acquisitio
Caynam. possidens ppl'm vel lamētatio populi sive acquirēs eos vel acquisitio eorum.
Caynam: possidens donum vl' lamentatio gratie sive acquirēs gratiam aut acquisitio donationis
Caleb. canis vel quasi viride sive quasi cor aut quasi omne cor
Caleph: idem
Calitha . quasi viridis aut quasi omne cor.
Calistenes. miseria humilium vel consummatio responsionis
Calubi. canis meus vel quasi viridis meus : sive quasi cor meū aut quasi omne cor meum
Claudius . spes trāquilla vl' spes tranquillitatis.
Claudia. idem
Clauthomon. locus fletus: vel locus fletuum.
Camua. statio vel resurrectio
Camuel. stans deo vel resurrectio dei.
Camelite. stantes deo vel resurrectiones dei
Canon. statio in q: vel resurrectio inutilis.
Canna. fundū vel calam' seu preparans vel preparatio. Notandum itaq q nostrum latinum canna de lingua hebrea sumptum sit
Canaan. commutatus vel cōmutatio.
Cananeus. idem
Canath. ezatio vel zelotipia.
Candacis. commutans vel cōmutatio
Canden. clangor vel recursus seu retinens aut retentio
Cappadotia. manus tortoris: vel manus exploratoris seu manus dno redimens: aut man' redēpta domino.
Cappadoces. man' tortorum vel manus exploratorum sive manu redempti domino: aut manu dno redimentes.
Capparis. manus redempta vel manus redemptio sive man' tortoris aut man' exploratoris
Capleb. ecclesia vel cōgregatio
Capseel. congregans deo vel ecclesie dei.
Captor. cappadox vl' cappadocia sive man' tortoris aut manus exploratoris.
Captorim : cappadoces vl' manu torquens sive man' tortorum aut manus exploratorum.
Carchamis. vrbs attractās vl' civitas congregatorum.
Carchan: civitas gr̄e vel oppidū donationis
Carchar. investigator vel investigans: sive oppidum vigilans
Caree. caluus vel caluiciens . sive occurrēs ignis aut occursus ignis.
Careim. decaluans eos aut decaluatio eorum.
Cariath: vrbs murata vel civitas seu oppidum vel villa
Cariathaim : perfecte vocata vel perfecta vocatio: seu villa eorum aut oppidum eorum.
Cariathma. villa eorum vel civitas populosa
Cariatharbe. villa quattuor vl' civitas quattuor .i. adam abraam. ysac z iacob. que ibi sepulti sunt
Cariathbaal. vrbs virorum vel civitas habens: seu villa devorans aut oppidum vetustum
Cariathdenna. villa silens vel villa silentij
Cariathari: villa deficiens: vel oppidum defectionis
Cariatharim : villa silvarum vel civitas saltuum: seu villa deficiēs aut villa defectionis eorum
Cariathim: civitas maris vel oppidum marium
Cariathsepher. villa pulchritudinis vel civitas litterarum
Cariarchaa. civitas penitentie vl' oppidum patientie: seu villa dolētum aut civitas dolatorum
Carie: caluus vl' caluitium sive occurrens ignis aut occurs' igneus.
Carioth: occurrens igneū vel occursus igneus sive casus respondens: aut caluitiū temporale
Carith: occurrens ignis vel occursus igneus
Carmelus : mollis vel tenellus sive cognoscens circumcisionē aut scientia circumcisionis.
Carmelite . molles vel tenelli seu scientes circumcisionem aut cogniti circumcidentibus.
Carmi : vinea mea vel cognitio mea sive aqua cognoscens aut cognitio aque.
Carmite: vinee mee vl' cogniti mei sive agnoscētes aquas aut cognitiones aquarum.
Carnaim : cornua vel defensiones seu confodens fluctuū: aut dimisio cōmotionis.
Carnio. cornua vel defensio
Carniū. cornu iniquū vel defensio inutilis seu cōcidēs merentes aut divisio murmurantium.
Caromel. mollicies vl' teneritudo seu cognoscēs circūcisionē aut scientia circūcisionis
Caromelite. molles l' teneri sive scientes circūcisiōem aut cogniti circumcidentibus.
Carpus. scientem clare vel cognoscentem perspicue.
Carthago. scrutatio vel consummatio seu vrbs meditans: aut civitas solennis.
Carthaginenses. scrutantes vel consummati seu cives solennes aut vrbane meditantes.
Cartham. perfecta vocatio vel vocationē pficit sive vrbs populi vel civitas eorum.
Carthus perfecte vocatus vel perfecta vocatio quod apud nos meliu efficitur per q. litteraꝫ vt dicatur quartus.
Casia. firmus dn̄s vel principium domini.
Caseon dure fortes vel duri fortitudine seu summitas inutilis. aut principii murmurationis.
Casphia. summitas liberans domīnum vel principium liberationis domini.
Casphote summitas liberans montes vel principium liberalis iracundie.
Casis summus dn̄i vel principiū domini.
Casim. summitas vel principium sive summitas eorum aut principiuꝫ eorum.
Casia. messis vel mensis seu summe vigilans aut principiū vigilie.
Casis summitas viri vel principiuꝫ assumptionis.
Cathat. morsus peccati vel congregans tpe.
Cathes. mordens vitā vel cōgregāns paruide.
Cauda. clangor robustus vel patiēns fortis.
Cauere. clangor tube aut clangens tenore.
Caue. penitētia vel patiētia: seu buccina. Ex isto hebreo videtur esse tractū nostrū latinum.

Ꞇ Hic e. post c.

Cedar merito vel tenebre : seu merens aut tenebrosus.
Cedemoth. antecedens vel prime sive orientalis aut oriens.
Ceden. oriens vel orientalis
Cedes ascedens vel orientalis.
Cedma . antiquorū vel antecedens sive orientalis aut oriens.
Cedmonei. antecedentes vel antiqua tristicia seu priores aut orientales.
Cedmihel. oriens deo vel antecessio dei.
Cedron. tristis meror vel inutilis dolor.
Celatha. congregatio vel ecclesia venit.
Cephas. petrus vel firmitas syrum est non hebreum.
Cephira. expiatio vel manus dissipata.
Cephiara. expians vigilem eius vel manū dissipatā suscitans
Ceila. ad fundā iacens vel suscitās eam: sive tollens sibimet: aut sustollens semetipsam.
Celaia. vox domini vel extollens sibimet dn̄m.
Celasthithā. vallis gigātū vel humilitas fortium.
Celeab. vindicans patrē: vel vindicatio patris.

Celcia: vallis dñi vel congregat⁹ dño seu vindicãs dominum aut vindicatio domini.
Celeon. vindicans dolorez. vl' vindicatio iniquitatis.
Celessiria. vindicans aram vl' vindicatio sublimitatis.
Celethei. occidentes vel exterminatores.
Celeuma. antecedẽs vel orientale.
Celita. quasi vindis vl' ecclesia veniens.
Celmo. vallis robusta. vel congregatio fortitudinis
Clemens ecclesiastes vel ɔcinator
Cleophas. contionez transcẽdẽs vel congregatio transeuntis
Cleopatra. congregans agnitos vel contionem dissoluens
Cembel. oriens deo vel antecessio dei.
Cenna. zelotes vel zelotipus
Cenereas. possidens sectatores. vel possessio sectatorum
Cẽdebe⁹. zelotes sufficiẽs ad intellectũ vl' zelotip⁹ abũdãs itelligẽs.
Cenereth. signum cythare. vl' q̃si lucerna.
Ceneroth. quasi lucerne vel citharum signa.
Cenez. zelotipus vel zelotes siue possessor contemptus aut possessio contemptibilis.
Cenez. zelotipi vel zelotes siue possessores contempti: aut possessiones contemptibiles.
Cenees meum. vel erarius me⁹ siue nidus me⁹. aut possessio mea.
Cepsam ecclesia vel congregatio
Cepsam. congregans eos vel venatores.
Cereas occidens facturam vel exterminator plasmationis.
Cerethi: occidentes vel exterminatores.
Cereceus. tenebrosus vel tenebrescens.
Creta vocata vel vocatio consummata. Inter syrum et hebreum mixtum est.
Cretes. vocati vel vocatione consummati.
Cretenses. idem
Cesar. possidens princeps vel possessor principatus.
Cesarea. possessio pricipis vl' possessio principalis.
Ceselethaor. possessa principi lucis vel possessio luminis aduenientis.
Cesion. durus fortitudine: vel duritia fortitudinis
Cetheus. fixus vel abscissus siue contractus aut mentis excessio.
Cetim. fixi vel abscisi vel confracti aut mente excedentes.
Cethimot. figens tempus: vel abscindens responsionem seu cõfracta tẽe aut insania responsionis.
Cethron. tenebre vel thimiama
Cethros. tenebrans eos vel thimiama eorum.
Cethura. iuncta vel copulata siue thimiama offerens aut mente excedens lumini.

℄ hic .i. post .c.

Cilicia. cecus vel luctus siue assumptio. vel vomit⁹ eius.
Cina. lugens vel luctus. vel possidens aut possessio.
Cinam: lugens eos vel possidens eos siue luctus eorum aut possessio eorum.
Cineus luctus vel possessio.
Cinei. lugentes vel possidentes.
Cinoth. lamentatio vel lamentationes seu lugens tempore.
Cintus. luctus vel possessio quod apud nos meli⁹ effertur per .q. literam vt dicatur quintus.
Cipius. meror vel tristicia.
Cipuus. merens vel tristis
Cipuarches. merens princeps vl' tristicia principis. inter hebreum et grecum mixtum est.
Circus. hereditãs vl' hereditator
Cirin⁹. heres vl' hereditas quod apud nos meli⁹ effertur per .q. literam vt dicatur quirinus.
Cirine hereditas vel hereditatio
Cirenei. heredes vel hereditãtes.
Cirenenses. hereditans vel hereditantes.
Crispus: sciens vel cognitio.
Cis. vir mouens vel durus.
Cison. durus iniquus vel vir mouens dolorem.
Cison. letificãs eos vel duritia eorum: siue impegerũt in eos aut vomitus murmurationis.
Cisy. amẽtes vel stupentes seu mirantes aut admiratio.
Cithy. concisi vel plage consummationis.

℄ hic o. post c.

Coph: vocatio vel cõclusio: siue auis aut excussio.
Corath. mordentes vel cõgregati siue morsus: aut cõgregatio.
Cohila. ineterãs aut inueteratio.
Cohilaã. inueterãs populum aut inueteratio populi.
Coho. excussio vel prestolatio siue prestolans aut excutiens.
Colaia. vox facta siue vocis factio aut vox dñi aut vox dominica.
Colaza. vox videntis vel vox fortitudinis.
Colonia. vox eorum vel reuelatio eorum.
Colonienses. voces eorum vel reuelationes eorum.
Colossis. vocis facte obediens: vl' vocis facte obedientia.
Colossenses. vocis facte obedientes: vel vocis facte obedientie.
Colozai. vox fornicaria vel fictio ductionis.
Coloes. oẽs vel cõclusio siue inuestigantes aut consummatio
Codumeus. ciphus vel phiala.
Corban. donum vel oblatio.
Corbana. donũ ei⁹ vl' oblatio ei⁹.
Corbanam. donuz gratie: vel oblatio gratificationis.
Cornelius. intelligẽs circũcisionẽ vel intelligentia circuncisionis.
Cosam. diuinãs vel diuinatio siue diuinãs eis aut diuinatio eorum.
Cozbi. calix mensus vel immola michi.

℄ hic u. post c.

Cur. gelu vel frigus.
Cus. durus vel vomens vir.
Cutha. diuisũ vel duplicitas.
Cuthei. duplices vel in diuiso
Cuba. canis vel latrator.
Cubat. canis me⁹ vel latrãs michi
Hucusqꝫ p simplicẽ c. literã .i. sine aspiratione lecta sunt pricipia nominum. Et hinc q̃ sequunt aspiratione addita: id est p ch. grecuz legenda sunt. Sciendũ th̃ est q hebreus sermo nõ habet ch. literaz sed nola que apud nos per hãc leguntur apud eos scribunt p heth q duplici aspiratione profertur.
Chabol. quasi germen vel q̃si germinans
Chabon. quasi intelligens: vel q̃si intelligentia.
Chabonym. liba vel crustula. seu quasi intelligens eos: aut quasi intelligentia eorum.
Chabonim. manus spinorum: vl' aceruus spinarum siue preparantes aut preparationes.
Chabor cõiungens vel incãtator seu coniunctio aut incantatio.
Chabul. displicitũ vel indignatio
Chabri: quasi grauitas aut quasi clatio.
Chachõ. sculpẽs vel sculptura.
Charsaar. fortis vir. vel robusta viri suscitatio.
Chalaal cõtecto regio cõmixtionis: vel ɔtectio regiõis fermẽtate.
Chalachat. pascens vel nutriens seu pabulum aut nutrimentum
Chalad. pascens martyrez vel cõsummatio testimony.
Chalamach. oẽm fortitudinẽ habens vel ois fortitudis habitudo
Chalamar. omne amaruz vel ois amaritudo.
Chalamath. mensus est. vel consummauit siue consummat⁹ aut consummatio.
Chalime. omnes vel ois: seu oẽs nos. aut ɔsummatio futura.
Chalcal. pascens vel nutriens seu pabulum aut nutrimentum.
Chaldea. quasi fera vel quasi feritas seu quasi demonuz. aut quasi mammilla.
Chaldei. q̃si fere vl' q̃si feroces siue q̃si demones aut quasi mãmille.
Chale. contecta regio vel cõtectio regionis
Chaleph. canis vel quasi viride siue quasi cor aut quasi omne cor.
Chalech. idem.
Chalescũ. contegẽs regio eos vl' contecta regio eorum.
Chalphi. contegens regionem erroris vel contentio regionis illaqueate.
Cham. calidus vel callidus siue calor vel caliditas.
Cham. surgẽs vel resurrectio seu necessitas aut necessarius.
Chamaal. fidelis commixtio vel similitudo despectionis.
Chamã. fidelis vel fidelitas fidelis pplo aut fidelitas ppli
Chamaz. similis vel fidelis dono aut similitudo gratificationis.
Chamoam. fidelis pplo aut similitudo eorum
Chamon. surgens dolor vel callidus meror: seu callida iniqtas aut necessitas murmurationis.
Chamos. congregans vel congregatio siue quasi attrectans: aut quasi attrectatio.
Chamuel. cales deo vel calidus dei seu dei necessitas aut dei resurrectio.
Chamuelite: calentes deo vel calidi dei siue deo necessarij. aut deo resurgentes.
Chamul. calefactus ros vel calefactio roris.
Chamul. surgens dolor vel necessarie parturiens seu calens dolore: aut caliditas parturientis
Chana. zelus vl' emulatio seu possedit eos aut possessio eorum.
Chanaan: suspirans vel motus eorum siue hũilis aut negociator
Chanaan: zelus populi vel emulans populum siue possidens populos aut possessio populorum
Chanaan: possidens donum vel emulator gracie.
Chanaan. erubescens vel reuersus ẽ siue quasi monẽtes aut quasi respondentes
Chanaan. pauperculus vel negociator siue possidens donum aut emulator gratie.
Chanana. humiliãs eũ vel negocians ei. seu possidẽs donũ ei⁹ aut emulator gratie ei⁹
Chanane⁹. possidẽs vl' possessio
Chananeus emulator vel zelotes siue p̃parat⁹ aut negociator.
Chananei. possidentes vel possessiones.
Chananei. zelotipi: vel emulatores seu p̃parati aut negociatores
Chanam. humilitas vel ipse pauperculus siue mutabilis.
Chanã. paupcul⁹ me⁹ vel negocians mihi siue possidẽs donũ meũ aut emulator gratie mee.
Chananei. humiles vl' possidẽtes seu zelotipi aut emulatores.
Chapsael. cõgregãs deo vel ecclesia dei.
Characha. ira furẽs vel foramen trascibile.
Charada. exercit⁹ vel castra filiorum israel.
Charalla. ciuitas laudis vel oppidum laudationis
Chara. lyra vel foramẽ siue furibundus aut trascibilis
Charraz. fodiens eos vel effossio eorum
Charrã lyra vel ira. siue furor aut foramina
Charchath. inuestigans pctm vl' inuestigatio temporis.
Charith. diuisio vel conscisio siue cognit⁹ aut cognitio.
Charmamos. agn⁹ cõgregat⁹ vel agnitio quasi armentum
Charmum. vinea grata aut cognitio aque.
Charsena. furor abundans vel occursus angustie.
Charcha. perfecta vocatio vl' perficit vocationem.
Charchan. perfecta vocatio doni vel perficit vocationem gracie.
Casaloth. spes eorum vel quasi populantes.
Casbi. calix in me: vel immola michi siue calix meus aut immolatio mea.
Casbon. calix meroris vel immolatio liquitatis siue calix murmurans aut immolatio inutilis
Chased. quasi copulantes vl' quasi populantes sũt vero ipi chaldei mutato nomine.
Chasaleu: spes ei⁹ vl' sperãs in eũ
Chaselon. fortis duritia vel fortitudine durus.

Chaseth. messor: vel messio seu dure fortis aut durus fortitudine
Chasphim. immolans ou vel calici innuens
Casleu. spes ei⁹ vel sperās in eum
Casloim. consummatio vel ois dolor sive incendens aut incendium
Caslon. scelus vel tristicia: sive ꝓtectus aut protectio
Chazbi. mendaciū vel iniquitas
Chasid. fictio vel mendacium
Chebron. coniugium vel incantatio seu videns sempiterne: aut visio sempiterna
Chedel. signū pauperis vel scientia tabularum
Chelbon. lactei vel albentes
Chelcia. pars dñi. vel partiēs dñs
Chelciā. ps dñi ē: vl' partiēs dñs ē
Chelial. incendium domini est. vl' consummatio domini est
Chelion. incendium vl' cōsūmatio
Chelimath. pars doni vel donatō partita
Chelon. ab initio vel consummatio: sive omnis dolor aut reuelatō eorum
Cheluid. signū destinans vl' sciētia
Chēne. quasi cythara vel quasi lucerne
Chenereth. signum cithare vl' q̄si lucerna
Chennereth. idem
Chenneroth. quasi lucerne vel signa citharatum
Chenneroth. idem
Chennor. canticū vel cithara seu agnitum lumen aut agnitio luminis
Chereloth. visio signi: vel vidisti signum
Cherethim. disperientes vel dispositiones eorum
Cherethoro. cognite auferens vel cognita ablatio
Chermel. molle vel tenerū sive agnus teneri aut cognitio circuncisionis
Cheros. glacies vel solitudo
Cherub. scientia multiplicata: vel scientie plenitudo
Cherubin. immaculata pictura vl' scientia multiplicata: seu scientie plenitudo: aut quasi plures scientie et intellectus.
Cherubin. idem
Chesion. protegens vel protectio seu scelus aut tristicia
Chesilon. consummatio vel omis dolor: sive incendens eos aut incendium eorum
Cheth. percutiens vel percussio
Chethcaluth. signum insanie. vel fortitudo iniquitatis
Chetiis. percussa generatio vl' percutiens generationem
Chetim. signati vel metuꝫ: seu formidantes aut insanientes
Chidon. scutum vel clipeus.
Chiphara. expiās vel expians: seu catulus eius aut manus dissipati quod aūt diximus catulū: leonem significat: quē greci dimeon vocāt.
Chilaab. vindicans patrem aut vindicatio patris
Chisil. robustus vel fortitudo
Chisloth. stulti signuꝫ vel stultitie significatio
Chium. vindicans eos. vel vindicatio eorum

¶ Hic o. post ch.

Choa. eccl'ia vel congregatio
Choadad. maximum vl' precipuum
Chobal. condēnans vel condemnatio
Chobar. gratitudo vel iusta dictum
Chodchod. cartago vel cartaginēses
Chodonazer. capiens plasma vitium. vel captura vini plasmatis.
Chodorlagomar. quasi generatō manipuli vel quasi habens decorum manipulum
Chodorlaomor. idem
Choeleth. ecclesiastes grece concinator latine
Chomarim. editui vel ianitores
Chomor. lacescens vel prouocās sive lacessiōes vel prouocationes.
Choneniās. percussus dño vl' percussio domini
Chobar. decaluans patrem vel caluaria patris
Chore. clamans vel caluus sive glacies aut caluitium
Choreb. ardor vl' siccitas sive cornus aut solitudo
Choreb. mensa vel massa sive temptans aut temptatio
Chorreus. iracūdus vel liber sive farinatus aut de foramine
Chorrei. liberi vel iracundi sive farinati aut de foraminibus
Corethbi. disperdens vel dispersio seu dissipans aut dissipatio
Chou. caluus meus vel clamans mihi sive caluitiū meū. aut glacies mea
Choute. glaciosi mei vel clamantes mihi: sive calui mei aut caluicies mea
Chorei. farina vel farinatus seu post me aut foramina mea
Corinthus. vrbanus vel ouk ipse. seu conuersatio eorum aut administratio reipublice.
Chorinthii. ciues vel conuersantes sibi. seu decuriones eorum aut publici administratores
Chorographia. regiones descripte. vel regionum descriptio
Chorozai. hoc secretum mihi: vel hoc mysterium meum
Chorozaim. idem
Chos. calix potatio
Chosi. calix meus vel potatio mea
Chosan. calix donatus vel potum gratificationis
Choum. congregans eos vel congregatio eorum
Cozbi. iniquitas vel mendacium.
Chozabeth. iniqua dom⁹ vel mendacij habitaculum

¶ Hic u. post ch

Chub grauitas vel condemnatio
Chun. percutiens vel percussio
Chus. ethiops vel tenebrosus.
Chusai. niger vel tenebrosus vultur vel deuorans
Chusan. tenebrans eos vel nigredo eorum
Chusan. tenebrans donum vel nigredo gratificationis
Chusamasathaam. tenebrosa iniquitas. vel nigredo impietatis
Chusi. niger michi vel tenebrans me.
Chusi. secretū vel silētiū sive arcanum aut ꝓfunditas
Chusa. duritia ista: vl' tenebrosus iste

¶ Sequuntur interꝑtatiōes hebraicorum nominum incipientiuꝫ a D. littera.

Dabba. diu⁹ vel ꝓdinium
Dabai. diuus meus vel ꝓdinium meum
Dabath. diu⁹ vel ꝓdinium
Dabrath. oraculū vel loquela
Dabereth. oraculum fontiū vel locutio puteorum
Dabreiamin. paralipomenon grece: verba dierum latine
Dabir. loquēs vel loquela: sive loquens deo: aut oraculum dei
Dabira. loquens ei vel loquentia eius: sive loquitur ei de⁹: aut ciuitas litterarum
Dabu. loquēs vel locutio sive oraculum vel eloquentia
Dachar. cōpungens vel cōpūctio sive compungētes aut cōpūctiōes
Dadan. iudicās vl' iudiciū sive solitari⁹ aut fratruelis eorū
Daea. fortis malicia. vel iudiciuꝫ maledictionis
Daeci: fortes maligne vel iudices maledicti.
Daphea. adhesio vl' remissio sive adherens aut pulsatio
Daphenen. pulsās ocul⁹: vl' adhesio fontis
Daphnim. signum operū vl' significatio operatio
Dagan. triticum vel frumentum seu piscis donatus: aut piscis gratificatus
Dagon. piscis meroris vel piscis tristicie: seu piscis iniquus aut piscis mutilus
Daias. fortis dño vel paupercul⁹ domini.
Dalaias. hauriens dño vel paupꝫculus domini.
Dalaian. hauriēs dño est vel pauperculus dñi est
Dalam. agens pauper vel egens paupertas
Damula. situla vel pauꝑcula
Dalmatia. grādis egestas vl' magnitudo egestatis
Dalmatica. grandis egestas vel magnitudo paupertatis
Dalmanuta. situla quō pauꝑ vel pauꝑtas redescens superius
Damaim. sanguis vel sanguines: seu sanguinū aut sanguineus.
Damaris. silens caput vel silentiū capitis
Damascus. sanguis sacci: vel sanguineus saccus
Damascus. sanguineꝫ bibens vel sanguineꝫ ꝓpinās sive sanguinis potus aut sanguinis osculum.
Damasceni. sanguine sacci: vel sāguinū oscula
Damasceni. sanguinē bibētes vel sāguinē ꝓpinātes sive sāguinū potatores: aut sanguinee potatiōes.
Damna. causa vel iudicium seu silens vel silentium
Dan. causa vel iudicium
Dana. causa ei⁹ vel iudiciū eius.
Danite. iudices vel causatores
Daniel. causa dei vel iudiciū dei sive iudicās deo aut iudicauit me deus.
Daram. australis vel affricanus
Dardabe. generatio cognita vel generatio cognitionis
Darius. fertilis aut augmētatus
Daron. africa vel plaga australis
Dasem. frenū vel retinaculū
Datham. donū eorum vel donum sufficiens.
Dathemam. donū formidoloso vl' doni sufficientiā accipiens
Dauid. fortis manu vel vultu desiderabilis

¶ Hic e. post d.

Debalam. delectās seculo vel delectatio secularis
Debahaseth apes. defecās vel eloquentia defecata
Deblata. palata vel opprobrium greco aūt sermone deblata ioue ciuitas interpretatur
Deblathaim. palate vl' opprobria seu palate eoꝝ aut opprobria eoꝝ
Debela. delectans seculo vel delectatio secularis
Debelathaim. lateres vel masse quas solent cōpingere de recentibus ficis quas hebrei debelath nuncupant
Debera. locutio vl' visum timens
Debir. loquens vel loquela siue visum timens aut visi timor
Debon. sufficiens ad intellectum: vel abundanter intelligens
Debongad. sufficiēs ad itellectuꝫ tentationis: vel abundāter intelligens accinctū latrūculum.
Delbora. apis vel loquax seu eloquens aut eloquentia
Deda. adherens vel pulsans seu remittens aut remissio
Deda. plantata vel plasmata sive subtilitas aut plasmatio
Dedan. hoc iudicium vel tale iudicium
Dedana. generatio eius vel generatio eorum
Dephea. pulsans vel adherens sive pulsatio aut remissio
Delata. hauriens dñm vel pauꝑculus domini
Delean. egens vel egestas
Deletan. egens vel egestas eoruꝫ
Delethan. egens vel egestas eoꝝ.
Deleth. tabule aut tabularuꝫ seu pauper aut ianua
Delphon. pauper facie vel egen⁹ contemplator
Delo ianua vel paupertas
Delthi. pauper egens vel pauꝑtatis egestas
Demas. silens vel terrenus sive silentiū aut sanguineus
Demetrius. nimiū persequens vl' vehementer incendens seu fortis ad persequendū aut robustus virga deijcere
Dēna. causa vel iudiciū sive silēs aut silentium
Demophon. silētiū subiti meroris vel sanguineus eructans
Demon. sanguineus meror vl' sufficiens iniquitas
Demonii. sanguineus meror eis vel sufficiens iniquitas eorū
Denaba. iudicium ferens vel iudicium afferens
Dennaba. idem

Dennahaba. causa patris: vel filē tium fraternitatis
Derben. loquens vel filius generationis
Derbens. loquax vł generatus
Derthon. loquela percutiēs vł generatio percussionis
Desan. fortis eliphantus: vel fortitudo elephantis
Dessan. fortis dignitas vł pinguedo elevationis.
Deseth: murus vł micatio seu potens aut calcatio
Deson. fortis pupilla vel calcauit eam syro sermone: hebrayco autem pinguedo interpretatur aut cinis. idest fauilla holocaustorū.
Denhel. agnoscāt deum vel agnoscatur deus.

Hic. i. post. d.

Diabolus. defluens vel deorsum. grece autem dicitur criminator aut clausus in ergastulo
Diaphanes. illuminans vel dilucidum.
Diona. egritudines suscitans vel egrotationum suscitatio.
Diapsalma. percantatio vel spiritussācti cessatio: siue amē aut fiat greco autem sermone interpretatur vocum disiunctio
Dibon. sufficens ad intellectū vł abundanter intelligens
Dibongad. sufficiēs ad intellectū tentationis vel abundanter intelligens accinctum latrunculum
Dimaon. sufficit eis dolor: vel sufficit eis meror siue sufficiētia murmurationis eorum. aut sufficientia iniquitatis eorum
Dimana. sublimitas vel satis numerans
Dina: causa hec vel iudiciū istud
Dinei: iudices hi: vel causidici isti
Dionisius. dyudicatus vel vehementer fugiens
Dioscore. pulcri ad regendum vł pulcre contegentes sunt aut gemini castores
Dioscorus. pulcre contegens vel pulcre ad tegendum
Diospolus: abnuens vel abrenunciatio.
Diotrepes. speciosus insulsus vel decor insaniens
Disan. fortis elephantus vel fortitudo elephantis
Dison. cinis aut pinguedo seu fortis pupilla aut calcatio eius
Disine. ad occidentem vel occidētalis
Disir. quercus vel ilex

Hic. o. post. d.

Doch: commotus siue sollicitus. aut sollicitudo
Dodan. patruus domino est: vel patruelis domini
Dodanim. patruus vel patruelis
Dobec. motus vel mortuus: siue sollicitus aut sollicitudo
Domim. rubra vł accensus ruforū
Domna. silens vel silentium
Don. iudicium vel iudicator
Dor. natiuitas vel generatio
Dozam. generans populos vel generatio populorum.
Dorchas. caprea vel damula
Dorda. natiuitas fortis: vel generatio desiderabilis
Dorinim. generatio excelse vł generatio exaltata
Dorinin. generationes excelse vel generationum exaltatio.
Doux. genitus furor vł generationis medicamentum
Doracaphet. natiuitas aductus humilis vel generatio paruuli venientis
Dosicheus. calcatio stipida vł vnctionem formidans
Dothaim. padulum vel viride eorū siue sufficiens defectio: aut sufficientia defectionis

Hic. u. post. d.

Dudi. solitarius vel fratruelis.
Dui. decus vel pulcritudo
Duhel. decorans dominum. vel pulcritudo dei
Duina. tacens vel silentium siue gaudium et lencia
Durach. loquax vel locutio. seu loquens frater vel locutio fratris
Duram. pulchritudo vel loquela seu loquens populo: aut pulcritudo eorum
Drusilla. generis pacifica: vel generationem pacificans

Sequitur interpretatio nominum incipientium a littera. E.

Ebal. vallis vetus vel vetus vorago: seu vallis deficiens: aut aceruus lapidum
Ebrona. transiens vel transitio siue transcendens aut trāsgressio.
Ebrona: incantator: vel incantatio siue coniugium: aut visio sempiterna.
Ebroni transiens michi vel transitio mea siue transcendēs aut trāsgressio mea
Ebroni. transiens michi vel transitio mea siue coniugium meū aut visio sempiterna
Ebronite. transeuntes me. vel michi seu transitus mei aut trāsgressiones mee
Ebronites. incantatores mei vel incantationes mee: seu coniugati michi aut videntes semper me.
Edada. ornata vel voluptuosa
Edema. voluptas eius vel deliciose ornata.
Edemiū. voluptates deliciose vel ornata diuitiose.
Eden. voluptas vł ornatus seu diuitie aut delitie
Edenna. voluptas pulcra vel delitie pulcre: siue ornatus pulcri aut diuine pulcritudinis
Edex. voluptas vigilie vel ornatus consurgens: seu diuitie effuse: aut delicie resurgentes
Edes. delicias tollens vel voluptuosa plasmatio.
Edissa. delicata mulier vel voluptuosa assumptio
Edna. voluptuosa pulcra vł ornamentum pulcritudinis
Ednas. ornatum tollens vel diuitiosa plasmatio siue delicatus serpens aut voluptuosus coluber.
Edom. rufus vel fuluus: siue terrenus aut sanguineus
Edoma. rufa vel terrena siue rubens aut sanguinea.
Edrax. inundatio pastus mei vel inundatio pascat me.
Edraim. inundatio malorum vel natiuitas pessimorum siue descensio pastorum: aut inundatio pabulorum meorum
Ephraim. crescens vel auctus siue augmentum aut fertilitas.
Effraemite augentes vel aucti siue fertiles aut crescentes.
Effra. videns vel frugifera seu fertilis aut puluerulenta
Effrata. idem
Effratei. fertiles aut frugiferi siue videntes aut puluerulenti
Effrem. auctus vł crescens seu fertilis aut fecundus
Effron. puluis meroris vel puluis inutilis. siue puluis eorū aut vltio iniquitatum
Effeta. adaperire vel apertus sis.
Effa. mensura vł effundens siue resolutus aut resolutio.
Effai. mensura mea vel defectio mea. siue effundens me: aut dissolutus michi
Effarath. dissolutio vmbraculi vel effusio visionis consummate
Ephenerus. effundens decorē vł dissoluens imagines
Epher. mensura consurgens vł effusus vigilijs siue dissolutus pellicens aut resolutio
Efferite. effusi vigilijs vel mensure consurgētes: siue dissoluti pellicei aut resoluentes consurrectionem.
Ephermesthes. mensura effundēs varium vel consurrectio dissoluēs varietatem.
Ephesum. consilium meum vł anima mea seu finis eorum aut volūtas mea in ea
Ephesij. voluntas mea vel anima mea in eis: seu fines eorum aut cōsiliatores mei.
Effree. fecunditas aut augmentatio.
Ephi. mensura trium modiorum vel tres modij mensurati
Ephot. superindumentum vel superhumerale
Ephesiba. mēsura rectitudinis vł voluntas mea in ea

Hic. g. post. e.

Egbathan solenne mandatū humile. vł leta domus respōsionis.
Egbathanis. solenne mandatum humilis viri. vel leta domus respōsionis assumpte
Egeus. letus vel solennis.
Egyptus. tenebre vel angustia siue tribulatio coangustans aut coangustatio tribulationis
Egyptiacus. tenebrosus vel coangustatus: siue tribulatione coangustatus: aut coangustatione tribulatus
Egla. vitula vel iuuenca: siue solennis aut festiuitas eius: ipa est Mycol vxor Dauid que genuit et Iethram: in cuius partu occubuit
Eglaim. vitule vel iuuencule siue solēnes eis aut festiuitates eorū
Eglon. vitulus meroris vel iuuenculus iniquitatis siue solēne murmur aut festiuitas inutilis

Hic. l. post. e.

Ela. maledicam vel ipsi seu terebintus: aut arbustula
Elaath. ad solum vel ad solitariū siue ad vnū: āt maledictio peccati
Elada. dei seruus vel dei testimoniū: seu maledictio fortis aut terebintus desiderabilis
Eliada. ad scientiā vel ad sensum seu laus seruitutis: aut dei sciētia Syro autem sermone interpretatur super hanc
Elade. ascensio vel ad ascensum siue domini seruus: aut maledictio testimonij
Elam. orbis vel seculū: aut postis aut superliminare
Elam. vestibulū vel cōparatio seu despiciens aut oppositio
Elamite. orbes vel secula seu postes aut superliminaria
Elamite. vestibula vel comparati seu despicientes aut oppositi
Elas. maledictus ipse vel faciens operationes
Elasa. operatio ad faciendum seu laudem faciens: aut laudabilis plasmatio
Eliasa. operatio ad faciendum siue deum sustolēs: aut dei plasmatio
Eliasar. hanc separans vel hec separatio siue deum declinans aut dei declinatio
Eliasar. laudans carcerē vel laus sustollentiū vigilātes aut laudās plasmationem suscitantes.
Elath. vnū vel vnitas siue solitarius aut solitudo
Elath. aulones vł terebintus siue deo peccans: aut maledictus ipse peccator
Eliane. applicans vel persecutio siue applicabitur aut persequetur
Elbon. deo fortis vel robustus fortitudine.
Elchā. pars eorum vel testimonium eorum: siue deo surgens aut dei necessarius
Elcā. pars eorum vel testimonium eorum seu dei portio aut dei possessio
Elchath. portio vel portiuncula: seu portio temporis: aut portiuncula peccatoris
Elchese. aduocatio vel aduocata
Elcheseus. aduocans vel aduocatus.
Elchesi. aduocatus meus vel aduocatio mea
Eldea. ad scientiā vel de scientia.
Eleale. cōscensio vel ad conscensionem
Eleaman. dei mei decus vel dei mei pulchritudo
Eleazar. deus meus adiutor: vł dei mei adiutorium
Eleazarus. deus meus adiutor consilij vel deus meus adiuuans festinanter.
Eleb. deus pater vel paternitas
Elech. portio vel portiuncula.
Elechite. pticule vel portiones.
Elecie. ascēdentes vel ascensiōes. siue ascendens vel ascensio
Eliel. laudans vel laudatio.
Elem. postes vel secula siue vestibulum aut superliminare eorum.
Elama. postis eorū vel sctm eius. vel deū accipiens siue deū colens.
Elemon. scientia dei vel ascensio.
Elenon. greci vel grecorum
Eleon. diuitias vel ad laborātes. ipse est mons oliueti de quo dñs corā discipulis ascendit in celum.

Elisa. ad insulam vel ad faciendũ siue deum sustollens: aut dei plasmatio
Eleutherus. seculum honorans vel exercituum cohabitatio
Eliab. deus meꝰ pater: vł dei mei paternitas
Eliab. vana absconsio: vel nequa ꝗ absconditus siue deꝰ meus pater eius: aut dei mei paternitas et
Eliachim. deus meus resuscitabit vel deus meus frater eorum
Eliada. deus meus cognouit. vel deus meus audiet. seu dei mei seruus aut dei mei testimonium.
Eliade. idem
Eliadan. deus meꝰ cognouit eos vel deus meus audiet eos. siue deus meus seruiet eis. aut deus meꝰ testificator eorum
Eliam. deus meus populꝰ. vel dei mei populo siue deus meꝰ mirabilis eis: aut deꝰ meꝰ miraclm eorũ.
Eliasub. deus meus facturam incendens. aut deus meus plasmationem conuertens
Eliatha. deus meus tu: vel deus meus veni. siue deo meo peccans aut deo meo tempus
Eliathan. deo meo calens. vel dei mei calidus. vel deo meo surgens aut dei mei necessarius.
Elieu. vestibula vel maledicti seu postes aut superliminaria.
Elida: deus meus nouit. aut scientia dei mei
Elidad. dei mei patruus. vel deꝰ meus patruelis
Elidahe. deus meus scit ipsum eẽ. vel deus meus scit ipsum viuere siue deus meus nouit susceptos aut deꝰ meus nouit suscipiendos.
Elidelach. aceruus emissus germinis. vel emissio germinis aceruati. siue deus meus scit portionez: aut deus meus nouit particulam
Eliezer. deus meus fortis. vel deꝰ meꝰ adiutor siue deo meo separatus aut dei mei sanctificatio
Eliphal. deus meus mirabilis vel dei mei miraculum
Eliphaleth. deus meus diuidens vel dei mei diuisio. siue deus meus mirabiliter saluans viuentes: aut ds meꝰ mirabilit liberãs pauidos
Eliam. dei mei populꝰ. vel dei mei congregatio
Eliaman. deus meus donans vel deus meꝰ dominans siue deo meo donate
Elymas. transgredi faciens vł ad transgressionem ingrediens
Elymelech. ad regẽ vel ad principem siue dei mei regnum. aut deꝰ meus regnator.
Elion. excelsus vel sublimitas siue dei dolor aut deo mutilis
Elionai. sublimis vultur. vel excelsus deuorator.
Elioreb. dei mei hyẽs aut dei mei tempestas
Eliso. ad insulam aut dei mei saluatio
Elisabeth. dei mei septima. vel deꝰ meus cognouit siue dei mei iuramentum. aut dei mei saturitas.
Elisaph. dei mei specula. vł deus meus speculator. siue deus meꝰ abscondens. aut dei mei absconsio.
Elisaph. dei mei labiũ vel dei mei vinculũ seu dei mei speculum. aut dei mei angustia
Eliasapham. dei mei lepus vel dei mei hericius. siue dei mei speculator aut dei mei vinculum
Elisahe. dei mei salus vel deus meus defendit me
Elisama. deus meus audiuit vel deus meus exaudiuit
Elisar. dei mei pnceps: vel dei mei velamen. siue pater meꝰ fortis aut pater meus coangustans
Elise. dei mei salus vel dei mei protectio
Eliseth. dei mei salus: vel deus meus hic est. siue deus meus saluãs vitam: aut deus saluans pauidos
Elisua. dei mei salus vel dei mei ꝓtectio
Elisue. idem
Elisuer. dei mei murꝰ. vel deo meo continens: siue pater meus fortis aut pater meus coangustans me
Elud. deus meus dominus vł deus meus iste
Elmadan. dei mei mensura. vł dei enumeratio
Elmelech. dei mei regnum. vel deus regnator.
Elmodab. dei regnatio. vł dei natiuitas.
Elmodab. dei mensura vł ad matrem eius precipuam
Elmon. contemnens vel cõtemptꝰ
Elmon. locus vel ille siue hic aut contennens me
Elmondabplataim. contennens palmas. aut contemptus opprobriorum
Elnatha madens vel adiectio siue ad dantem aut dei donatio
Elnatam: dei donatio. vel deo donatus
Elo. deus vel deitas siue exercitꝰ eius aut exercitus eorum
Elocupoua. turme miliũ vel opes eorum
Eloi. deus meus vel deitas mea
Eloim. deus eis vel deitas eorum
Elom. exercitum fortitudinis vł exercitatus fortitudine
Elon. quercus vel roborens seu regio campestris aut exercitꝰ fortitudinis
Eloth. arietatio vel arietis signũ: siue deo respondens: aut deitas temporalis
Elathda vana abscõsio. vł nequa ꝗ absconditus
Elthaci. vanus vomitus. vel neꝗ ꝗ vomens
Elthece. proferẽs vel prolatio eorũ
Elthicem. protulit vel prolatio
Elthecem. proferens fontẽ vel prolatio oculi
Elotholes. natiuitas vel ad natiuitatem
Eluas. exaltatus vel exaltatio
Elud. gloriabundus vel accipiens gloriam
Elud. deum dolens: vel deum parturiens

¶ hic. m. post e.

Emach. vallis vel profũditas
Emachim: valles vel ꝓfunditates eorum
Emahuel. vallis diuina vel ꝓfunditas eorum
Eman. callidus vel accipiens. siue calor eorum aut formido eorum.
Emath. formidans eos vel acceptio eorum siue indignans rigide aut indignator rigidus
Emotheus. formido eorum vł accipiẽs eos: siue indignans rigide. aut indignatio rigida
Emmas. mater festinans vel desiderium consilij
Emma mater vel desideriũ.
Emmã. mater eorum vel desiderans eos
Emanuel. nobiscum deus. vel nobiscum diuinitas
Emmaus. mater festinans vel desiderium consilii
Emathasis. vallis concidens vel vallis concisionis
Emmer. verbuz vel sermo siue sermocinans aut sermocinatio
Emim. gentes vel populi: siue horrendi aut terribiles
Emona. calor eius vel accipiens eum
Emor. asinus vel asineus: siue loquax aut amaricans
Emorum. asini vel asine seu loquẽtes aut amaricati
Emouth. mater lux mea. vel desiderans desiderium

¶ hic. n. post e.

Enna. fons vel oculus.
Ena: ecce hic sunt vł ecce oculus. siue fõs ei: aut oculus eius.
Enach: fortis vel potens: siue gigas: aut terribilis
Enachim. fortes vel potentes seu gigantes aut terribiles
Enada. fons acutus. vel oculi excutio: siue fons sufficiẽs aut oculus testimonij.
Enadda. idem.
Enadab. fons spontaneus vł oculus voluntarius
Enadam. oculus iudicans vł oculus iudicij
Enagalim. fons tristicie vel oculus vitulorum
Enai. fons meus vel oculus meꝰ.
Enaim. ecce hec sunt vel ecce sunt oculi: siue fontes eorum aut oculi eorum.
Enan. nubes vel ecce sunt siue fõtes eorum aut oculi eorum.
Enarath. ecce conceptꝰ vł ecce cõceptio.
Enathan. ad dantez vel deo dãte siue fons datus eis aut oculus donationis eorum
Enathon. dans gratiã vel dãtis gratia: siue fons datus iniquꝰ aut oculus datus responsioni
Encenia. renouata dedicatio vel renouamina dedicationis
Endad. fons solitarius vel oculus naturalis
Eneã. ecce ista vel ecce hec sunt
Eneas. pauper vł miser siue respõdens aut responsio
Engandi. fons hedi vel oculus tẽtationis
Engalim. fons inũdans vel oculus transmigrans siue fons reuelationis aut oculus transmigrationis
Enganni. fons horti vel oculꝰ electionis
Engannũ. fons hortorũ vel oculꝰ elationis eorum
Enhel. gratia mea deo: vel gratia mea dei
Enoch. dedicauit vel dedicatio siue edificans aut cum deo ambulantes
Enochite. dedicantes vel dedicauerunt siue edificantes aut cum deo ambulantes
Enom. ecce sunt vel ecce hec sunt: seu fons robustus: aut oculꝰ fortitudinis
Enon. cursus meroris vel oculus meroris seu fons tristicie: aut fõs murmurationis
Ennon. cursus meroris vel oculꝰ iniquus: seu fons tristicie: aut fõs murmurationis
Enos. hõ desperatus seu inuocatus aut violentus
Enremon. fons cõgregãõs aut oculus sublimis
Ensames. fons solis vel oculus mandans humilia.

¶ hic p. post e.

Epafras. crescens vel augmẽtum siue frugifer aut equidẽ videns
Epafroditon. fertile vel frugiferũ aut fecunditas
Epafroditus. frugifer aut fecunditas
Epicinia. supra luctum: vel supra lugentia
Epicurie. supra cutez vel supra curantes
Eponechon. supra vel superindumentum

¶ hic r. post e.

Eran. vacue fecit vel vacuefactio
Erastus frater meꝰ videns vel fratris mei visio. satis absurdũ vocabulũ figuratum
Ereth. vigil vita vel effusꝰ pauore
Ergab. lapis vel lapideus
Erioth. ebrietas vel solitudo
Erma anathema merous vł anathema tristicie
Erman. auferens vel ablatio vel anathema nostrũ aut anathematizatio gratie.
Ermen. anathema tristicie vł anathematizans merorem
Erohõ. dolor vel dolorosũ siue i facie eorũ: aut in facie dolorum

¶ hic s. post e.

Esaan. confirmans vel innitens: siue sustollens gratiaz aut plasmatio donationis
Esaban. ignis in eo vel ignis eis.
Esabam. confirmo. vel innitor seu innitens aut confirmatus
Esabim. voluntas merous vel voluntas fortitudinis
Esai. incensum; vel insule libatio
Essai. idem
Essaion. voluntas meroris vel cõsilium tristicie
Essaon. idem
Essamma. innitens michi vel confirmatio mea
Esaongaber. voluntas vel iuuenilis seu fortis operatio: aut cõsiliũ confortare tristicie.
Esau. faciens vel factura.
Esau. vanꝰ vel frustra siue rubẽs aut aceruus lapidum.

Esbai. ignis marit' vel ignes ma ritans.
Esban. ignis in eo vel ignis in eis
Esban: vent' vel flatus: siue ignis vanus aut ignis vetus
Esbon. flatus meroris vel cingu lum tristicie.
Escha: contẽnens vel habitans despectionem.
Eschani. contemnentes vel habi tantes despectionem.
Eschaboth. vel glorie vel cecidit gloria seu vel glorioso: aut gloria: no habet occasuz.
Eschol: botrus vel ignis omis seu totus ignis: aut totus igneus.
Esdo misericors vel misericordia
Esdod. effusio vel incendium
Esdon. incendia vel incendentes siue ignis patruelis: aut ignis pa trui mei.
Esdras adiutor vel auxilium siue misericordia domini: aut miseri cordia matutina
Esdrelon: misericordia dei vel mi sericordia mea deus meus
Esdreu: adiuuans merentes vel misericors iniquitatibus
Esebon. cingulum tristicie vel co gitatio meroris.
Esel: vicinus vel vicinitas
Eseli. vicinus meus vel vicinitas mea.
Esellam: prope dominus est: vel domino propinquans est
Esemel. gemma vel electruz.
Eser. plasma vel electio
Esphara. facturam aperiens vel plasmatio regionis
Esli: vicinus meus: vel vicinitas mea: seu factura laborãs aut plas matio laboriosa.
Esmona: festinans vel festinatio.
Esna. ignis vel fecundans: seu edis serens aut edisserentio.
Esrai: indigena vel orientalis
Esrihel: auxilium dei vel auxilia tus a deo.
Esrom: sagittam videns vel sagit ta visionis siue trascens fortis ia culo greguz.
Esrom. atrium eius vel atrium eo rum siue atrium iusticie: aut iudi cantis iudicia.
Esromite: sagittam videntes vel sagitte visionum siue trascentes aut fortes iaculis gregum.
Esromite: atria eius vel atria eo rum: seu atria iusticie aut atria iu dicantis iudicia
Estha: ignis vel cogitatio
Esthama: ignis manens vel cogi tatio doloris
Esthamo. idem.
Esthamoa: ignis manens: vel co gitatio dolorum eius
Esthohol: ignis gementium vel ignis parturientium.
Esthaholite: ignes gementes vel ignes parturientes
Esthahome: cogitans dolorem vel cogitatio doloris.
Estahul: ignis dolentiũ: vel ignis parturientium
Esthomma. cogitans vel cogita tio. siue concitans aut cõiugatio
Esthamo: ignis manens vel cogi tatio doloris.
Esthemon. idem
Esthemoe: femina vel venter mu liebris.
Esthon. ignis meroris vel cogita tio iniquitatis.

¶ hic. th. post. e

Ethai: robustus meus vel p̃ tectio mea.
Ethata: fortis dominus vel protec tio domini.
Ethalon. incunabula meroris vel repositio tristicie
Etham: fortis vel robustus: siue fortis eorum aut protectio eoruz.
Ethan. ascendens vel ascensio seu fortis dono aut robustus gratie.
Ethani. robusti vel robustorũ seu fortes dono: aut fortes gratie.
Ethehel: robustus deo vel protec tio dei.
Ethama: merens vel lugens siue meror aut luctus
Ether. formido vel incunabulum
Etheus: stupens vel formidans: siue stupidus aut formido
Ethi: metum vel timuerunt: seu stu pidi aut stupuerunt.
Ethim. perfectio vel fortitudo seu fortis eius aut perfectio eorum
Ethiopia. caligo vel tenebre
Ethiopes: tenebrosi vel caliginosi
Ethnici: pagani vel gentiles
Ethuel. robustus deo vel fortitu do dei.

¶ hic. v. post. e.

Eua: ve vel vita: seu calami tas aut mr̃ viuentium.
Eubolus: cohabitator vel coha bitatio.
Euchopia: apprehendens domi num vel apprehensio domini
Eud: gloriabundus vel accipiens gloriam.
Eudoma. apprehendẽs dominuz vel apprehensio domini
Euech: eit vel desiderat: seu desi derans aut desiderauit.
Euergens: torcular pessimum vel vera oppressio.
Eueus: ferus vel pessimus: siue ferox aut lapides colligens
Eufrata. frugifera vel pulueruleu ta: seu equidem vidẽs aut de cine re veniens.
Eufrantes. crescens vel frugifer si ue humus aut puluerulentus
Eufrates idem.
Eui. ve michi: aut calamitas mea
Euith: ferales vel feroces: siue de siderant aut desiderium meum
Euil: stultus vel insipiens
Euila. dolens vel parturiens siue stolidus aut in principio
Euilath. idem
Euilmerodath: stulte amarus vel insipienter amaricans.
Euim. iniqui vel iniquitas: seu ve eis aut calamitas eorum.
Eumenis: orans viscera viri vel commiscens ex ipsis assumptum.
Eunice: honorans vel honoramẽ tum.
Eupater: honoratos separans vel commiscens separatores
Eupolemus honorans ore p̃tat'
Euus commiscens ora malicato rum.
Eurichon: ducens i infernus: vel cõ miscens deorsum.
Eutices: amens vel insulsus: grece autem dicitur fortunatus
Eutecus: idem.

¶ hic. x. post. e.

Exbathanis solenne manda tum humile vel leta domus responsionis.
Extasis: mente excedẽs: vel men tis excessio.

¶ hic. z. post. e.

Ezaba: ysopus vel humilitas
Ezabi: ysopus meus vel hu militas mea.
Ezabo: videns vel visio
Ezazon. videns sursum vel vidẽs in superioribus.
Ezead: videns seruitutem: vel for tis testificator.
Ezecha: auxilium vel confortatio
Ezechias: auxilium domini vel cõ fortauit me dominus
Ezei: videns deum vel fortitudo dei.
Ezer: auxilium vel fortitudo siue separatus aut sanctificatus
Ezia: videns dominum vel forti tudo domini
Eziel: videns deum vel fortitudo dei.
Ezion: videns dolorem vel vidẽs iniquitatem
Ezir: sanctificans vigilem vel for titudo vigilie.
Ezrael: semen dei: vel atrium siue auxilium dei aut auxiliatus a deo
Ezrai: seminans michi vel atrium meum vel seminator meus
Ezraites: atrium meum vel semia tor meus
Ezran: auxilium vel seminator.
Ezrei: semen dei vel auxiliator deus
Ezri: semen meum vel auxiliator meus.
Ezricham: semen meum vel auxi liator meus necessarius.
Ezriel: semẽ meum deo vel auxilia tor meus deus.
Ezro: semen eius vel atrium eius siue auxilians eum: aut auxiliat' ab eo.

¶ Sequitur interpretatio nomi num incipientium a littera. F.

Face: aperiens vel ous assũ ptio.
Facee. idem.
Faceis. aperiens domino: vel as sumens deum.
Facia. aperiente domino: vel os assumens ei
Fachul. visitans vel visitatio
Fada: redemptus vel redemptio.
Fadai: redemptus meus vel re demptio mea
Fadaia. redemptus domino: vel redemptio domini
Fadassur. vallatus vel redemptio fortis seu redimens angustiatos aut redemptio acerbitatis
Fadassurite. vallati vel redempti fortiter seu redimẽtes angustias. aut redemptione acerbitatuz.
Fadath redimens tempus vel re demptio peccatoris.
Fadias. redemptus domino vel redemptio domini.
Fado. redimens eum vel redem ptio eius.
Fadon. redimens merentes vel re demptio iniquitatum
Fagiel. occursio dei vel occurrit mihi deus
Fagur. hiatus vel os pelliceum siue occurrens lumini: aut occur rens incendio
Fahad. euidens testis: vel opera rius vite.
Fahed. idem
Falathi. saluator meus vel salua tio mea
Falaia. cadens domino vel occa sus domini
Falasar. cadens princeps vel oc casus domini
Faldas. cadens germen vel ruina paupertatis
Faleam. cadens populus vel oc casus eorum
Falech. diuidens vel diuisus seu diuisit me: aut diuisio mea
Faliel cadens domino. vel occa sus dei.
Falesar. cadente pricipe vel occa sus carbonis
Faleth. saluans vel saluatio siue occasus vite: aut cadens pauore.
Falethi. saluans me vel saluatio mea: seu occasus vite mee: aut ca dens pauore mei.
Falnasar. cadens princeps vel oc casus inutilis.
Falon. cadens merore vel casus iniquitatis.
Falonites. cadens murmurãs vel causa inutilis:
Fathei. euadens vel liberatus si ue saluatori meo: aut saluationi mee.
Falthias. euadens a dño: vel libe ratus dñi: seu saluat me dñs aut salus mea domino.
Falthiel: euadens a dño vel libe ratus dei: seu saluat me deus aut salus mea deo.
Falu. mirabilis aut admiratio
Faluite. mirabiles aut admiran tes.
Fanuel. contẽplans deum: aut fa cies dei.
Fara. ferox vel ferus siue onager aut ferocitas.
Farri. gluto vel insatiabilis: siue onager meus: aut ferocitas mea.
Farao. nudauit virũ aut dissipa uit eũ: seu denegãs virũ aut disco operiens eum.
Faraonechao. denudãs percussus vel dissipans preparatus seu dene gans percussionẽ: aut discooperiẽs preparationem.
Faras. act' vel succrescens seu di uidens aut diuisio.
Farasim. secrescẽs eis vel augmẽ tũ eorũ: seu diuidens eos aut diui sio eorum.
Farah. hiatus vel hiauit: seu hiã te me aut hiatio mea.
Farathon. hiatus iniqu' vel aso latus tristicie.
Farenath. discessio mea vel vitu lus saginatus.
Fares. diuidẽs vel diuisus seu dis sipans aut violentus.
Faresite diuisi vel diuidentes seu violẽti aut dissipantes.
Farsar. talpa vel fodiens seu dis sipans aut dissipatio.
Farisei. diuisi vel diuidentes seu

violenti aut dissipantes.
Farnat. discedēs a me vel vitulus saginatus.
Faros. violentia vel dissipatio.
Farsandatha. onager abūdans donis: vel feritas egressa sufficiēs
Farsath. onager cōtrarius vel ferocitas p̄uaricationis.
Farsathei. onagri contrarii vel feri p̄uaricatores.
Farsin. sermocinans vel sermocinatio.
Faruda. ferocitas iudicis vel concisio iudicantis.
Farue. ferocitas vel concisio.
Farurin. feroces vel cōcisi.
Farsac. trāscēdēs vł trāscensio: siue trangrediens aut transgressio.
Fase. transcensio vel transitꝰ. Pro isto fase nostri pascha legūt.
Fasea. transiens eū vel transcensio eius.
Fasee. transgrediens eum vel trāscensio eius.
Faseth. transgressor vel trangressus siue transgrediens augures aut trāsgressio augurum.
Faseluda. transgressio vtilis: vel transgrediens edificatos.
Fasero. transgrediens mōtes meros: vel transgressio iracundie inique.
Fasphe. aperiens subito vel dolatio assumptionis.
Fasga. dolatus vł excisus siue abscisio.
Fasor. transiens mōtes vel transitio iracundie.
Fasta. transitus veniēs vel trāscēsio venientis.
Fassur. pastor vndiq3 vel aperiēs acerbitatem.
Fath. clima vel plaga velut cum dicimus septētrionalis plaga vel meridiana regio.
Fathaia. clima dñi. vł plaga dñō siue aperiens dñs aut apertio dñi
Fathmoab. aperiens ex patre genitos: aut apertio de patre genitorum.
Fathiol. euadens a deo vel latitudo dei: seu aperiēs deus: aut apertio dei.
Fathuel. idem.
Fathures. decepti calcatꝰ: vel calcati deceptio: siue bucellam confirmans.
Fau. michi vel subito seu eructās seu eructatio.

Hic e. post f.

FE. disciplina vel os ab ore siue error: aut decipula.
Fedem. ore edificans vel decipule filia.
Fedahel. redemptus deo vł redēptio dei.
Fegor. hiantis vel oris pellis siue os pellicceū: aut oris hiatus.
Feidas. excludens frenum: vel exclusio retina culi.
Feleth. saluatus dño: vel viuificatio dñi.
Feleias. ruina vel deiectio.
Feleth. excludēs vel mirabilis seu viuificans: aut saluatio.
Felethe. excludens eū vel mirabilis ei.
Felethi. saluans me vel mirabilis michi: seu excludentes aut viuificantes.
Felethia: saluatus domino vel saluatio domini: seu excludēs dominum aut mirabilis dominus
Felethite: excludentes vel saluati seu mirabiles aut viuificati
Felix: excludens vel saluatus: seu mirabilis aut viuificatus
Felicem. ruinaȝ facture: vel timorem eius non est latinum sed hebreum.
Felmonialinon: Ille vel iste locus: siue nescio quis: aut nescio qualis
Fellon: cadens merore vel casus iniquitatis
Fellonites: cadens murmurans vel casus mutilis.
Fellonem: faciem dei vel faciem meam
Felthi: euadens vel liberatus seu saluator meo aut saluationi mee
Felthias. euadens a domino: vel liberatꝰ domini seu saluat me dominus aut salus mea domino
Felgon. diuidens vel diuiso seu dissecans aut dissectio.
Fenach. motio vel minuēs
Fendagar. conuersa generatio vł conuersio generationis
Fenēna. conuersa vel conuersio
Fenicis nutus vel abnuerunt
Fenidim. disciplina ascendentiū vel disciplina ascensionis eorum.
Feor. os iracundum vel disciplina luminis seu errous foramen aut disciplina montium
Ferezeus. separatio vel disseminatio siue separatus aut disseminatus.
Ferezei. separati vel disseminati: siue separantes aut disseminatores.
Feros dissipans vel violentus siue dissipatio aut violentia
Fersur violentia angustie vel dissipatio acerbitatis
Fese: transiens. vel transcendens siue os aut odor florens
Fesse. idem.
Fesga. dolatio vel precisio: siue oris muti aut oris multi
Fesor. os nigrum vel error facture: siue laqueus fortis: aut disciplina angustie
Festus ore multorum vel os multitudinis. Et hoc latinum nomen violenter hebraice figuratum est
Fesur. os acerbum. vel laqueus siue errās robustus aut disciplina discretionis.
Feth. aperiens vel apertio
Fetha. apen vel aperite. siue aperiens eum aut apertio eius.
Fethesle. diuidens vel discooperiēs siue os inclinans: aut libicus vitulus
Fethdia. aperiens dominum vel apertio domini
Fethmoab. aperiens ex parte genitos. vel apertio de parte genitorum.
Fethora. os turturis vł ore explorās. seu buccella luminis aut oris explorans.
Fethros. dissoluens mensuraȝ vł dissolutio mensure
Fethrosim. dissoluens mensuraȝ eis: vel dissolutio mensure eorum
Fethrusim. idem.
Fethuel. aperiens deo vel latitudo dei
Fethusim. aperiens eis: vel latitudo eorum
Feziel. os meum dei: vel os meuȝ deus: siue os geminans deo: aut os discipline dei.
Fezelite. ora mea dei vel ora mea deus siue ora germinātia deo aut ora disciplinaruȝ.

Hic. i. post. f.

FIahiroth. cor nobiliuȝ vel cor nobilitatis.
Fichol. os omne vel os omnium
Fienno. ou ficto vel ou eorum. siue coniunctio: aut os alligatum
Figelus. contrarius vel occurrēs
Figulus. os principis vel os principum.
Filadelphia. saluans hereditē3 domino: vel saluans adhesionem domini.
Filarches. declinans principem vel declinatio principis.
Filemonem. mire donatus vel mira donatio: siue os panis eorum aut panis oris eorum
Filetus. declinans vel declinatio siue os meum aut caro mea.
Filippus. os lampadis vel os manuum.
Filippis. os manuum vel os lampadarum
Filippenses: ora manuum vel ora lampadarum.
Filistea. cecidit vel cadens potione. seu ruina duplex aut ruina poculi.
Filistijm. ceciderunt vel cadentes potione: seu ruina duplex aut ruina poculi
Filogolus: ore precipuus vel os meum ei mortuum
Filethor. cadens virga. vel casus lectuli.
Finees: ori parens: siue os requieuit: aut ori pepercit.
Finees: os mutum: vel os silens siue os augurans. aut oris augurium.
Finon. os meum inutile vel os meum ineptum ab ore nō ab osse.
Fisidia. os sonans vel oris sonitꝰ seu cognoscens dominum aut cognitio domini
Fison. caterua vel os pupille siue os mutatum aut oris mutatio.
Fithon. subito vel subitaneus siue os abyssi aut ore profundus
Fithonia. subita vel subitanea siue os abyssi: aut oris profūditas.
Fuhonissa. idem
Frygia. scindens pecora vel scissio pecorum.
Frygenses. scindentes pecora vel scissiones pecorum

Hic. o. post. f.

FOcereth. euidēter occidēs: vel operarius exterminator
Focerethi. euidenter occidēs me vel operarius exterminator mei
Fodasur. vallans vel fortis redēptio.
Foeden. ore edificans vel discipline filius
Fogor. hians vel hiatus siue os pellium aut os pelliceum.
Foha. hic aduerbium loci: vel rubrum siue sonitus aut apparebo.
Fohy. euidens vel operarius.
Forathe. ferus tempore vel ferocitas peccatoris
Forthomim. diuisio perfecte glorie populi. vel diuisio perfecta populi gloriosi.
Fortunatus. diuidens perfecte vł diuisio perfectionis
Fosech. dolatio vite vel abscisio panoris.
Fosga. dolatio vel abscisio siue os mutum vel os multum
Fothiel. hic declinans deum.
Fohel. hic declinatio dei hic ad uerbium non pronomen

Hic. v. post. f.

FUha. labia eius. vel induite eum seu indutio eius: aut declinans oris eorum.
Fuhabite. labia eorū vel induite eos siue indumenta eoruȝ: aut declinantes ora eorum
Fula. addens vel adiectio siue cadens aut ruina.
Funi. os meū vel os michi ab ore non ab osse
Funiel. os meum deo vel os meum dei
Fur. foris vel vina.
Fura. frugifer vel laguncula siue foris eius aut vina eius
Furim. forium vel vinarum seu foris eorum aut vina eorum
Futh. labia vel induite siue indumentum aut declinatio oris
Futhifar. oris inclinatio vel os inclinans ad desiccandum

Sequitur interpretatio noiȝ incipientium a littera. G.

GAa. vallis estus vel vallis estuans.
Gaad. abyciens seruitutem vel reuelata testificatio
Gaal. abyciens eum vel reuelatio eius.
Gaam. abijciens populum vel reuelatio populi seu vallis estus eorum: aut vallis estuans eis
Gaas. commotus vel commotio.
Gaasar. commota tempestas vel commotio.
Gaba. vallis vel procliuium
Gabaa. vallis eiꝰ vel procliuiū eiꝰ.
Gabaad. vallis patrui vel collis patruelis. seu vallis testificās aut procliuium seruiens.
Gabaath. vallis peccati vel procliuiū temporale
Gabai. vallis mea vel procliuium meum.
Gabao. vallis alta vel procliuium sublime
Gabaon. vallis mesticie vel procliuium iniquitatis.
Gabaonithe. valles mesticie vel procliues iniquitatis
Gabath. sepes vel colonie siue in sepibus aut in coloniis.
Gabata. collis altus vel procliuium sublime
Gabathite. colles alti vł procliuia sublimia
Gabathon. collis mesticie: vel sublimitas eorum.
Gabee. collis sublimis, vel collis sublimium.
Gabelus. vallis eos festinans vel collis diuitum, consilij.
Gaber. vir vel iuuenis vel fortis
Gabis. altitudo confusionis vel alta confusio.

Gabii. terra allophylorū vel terra incircūcisorum.
Gabriel. virtus mea deus vel fortitudo dei: seu confortauit me de⁹ aut confortatio mea deus.
Gabaam. sublimitas vł altitudo.
Gad. succinctus latro vł succinct⁹ latrūculus
Gadi. tentatio vł in euentu seu feliciter aut infortuna.
Gadite. succincti latrones vł accincti latrunculi.
Gadite. tentati vł fortunati seu felices aut in euentibus.
Gadda. tentatio vł accinctio.
Gaddam. tentatus popł's vł accinctio populi.
Gaddei. hedus dei vel tentatus deus.
Gader. murus vel sepes.
Gadera. murus eivel sepes eius
Gaderite. muri vel macerie.
Gaderoth. sepes respondens vel maceria tēporalis.
Gadgad. concisio vel accinctio siue nuncius aut expeditus.
Gaddi. hedus meus vel accinctio mea: siue accinctus meus aut tentatio mea.
Gaddite. hedi mei vel accinctiones mee: siue accincti mei aut tentationes mee.
Gaddihel. tētauit me deus vel accinctio mea deo.
Gaddielite. tentati deo aut accincti dei.
Gaddis. accinctus vir vel tētationem assumens.
Gador. accinctio luminis vel tentatio iracundie.
Gaer. vorago consurgens vel deuoratio resurrectionis.
Gai. vallis vel preruptū seu deuorans aut vorago.
Gail exultans vel exultatio.
Gail. vallis vel collis seu deuoratio.
Gailath. exultans tpe vel exultatio responsionis.
Gailoth. vallis vel colles seu vorągines aut deuorationes.
Gaius. mobilis vel cōmotus seu vallensis aut defensibilis.
Gal. aceruus aut inuolutio.
Galaap. tumulus testis vel aceruus testimonij: siue transmigrantes testes: aut trāsmigratio testiū
Galaadite: tumuli testiū vel aceruus testimoniorū: siue testes transmigrantes aut testiū transmigrationes.
Galadad. vet⁹ homo vel vetustas sola.
Galadithim. vetuste aque: vel possessiones aquarum.
Galal. volutabrū vel volutatio.
Galali. volutabra vel volutatiōes seu volutabrū meū vel volutatio mea.
Galalai. volutabrū vulturis vł volutatio deuoratoris.
Galathamaum. aqua possessa vel aque possessio.
Galathia. magnifica vel translata siue transmigratio aut transmeatio.
Galathe. magnifici vel trāslati seu trāsmeātes aut transmigrati
Galathenses idem.
Galgaal. rota vel reuolutio
Galgala. collis preputiorū vel collis circuncisionis
Galgala. rota eius vel reuolutio eius siue volutabrum aut inuolutatio
Galgalis. rota viri vł reuolutio assumptionis
Galgalis volutabris vel reuolutionibus seu rotis aut inuolutationibus
Gallilea. rota vel volubilitas siue trāsmeans aut transmigratio facta
Galilei. volubiles vel rotati siue transmeantes aut transmigratione facti
Galim. aceruū lapidū vel loca palustria
Galiloth. reuolutiones aut transmigrationes seu reuolutio temporis aut transmigratio respondentis
Gallia. transferens vł trāslata seu trāsferens trāsferētes aut translatio transmeantium
Gallim. inundatio vł reuolutio siue transferens eos aut trāsmigratio eorum
Gallion. transferens iniquitatem vel translatio inutilis
Gamalias. redditio dñi vł retribuet michi deus
Gamaliel. redditio dei vł retribuet michi deus
Gamarias. retributio dñi vł retribuet mihi dñs
Gamal. retribuens vł retributio
Gamuel. retribuens deo vel retributio dei.
Gan. ortus vel elatio.
Gangea. hortus cōplutus vel elatio irrigata.
Gam. hortus me⁹ vel elatio mea.
Gani. horti vel elationes.
Gaom. vallis estus vel vallis commota: seu vallis estuans: aut vallis cōmotio.
Gara. ruminans vel peregrinus.
Garab. scabies vel scabiosus siue incolatus multus: aut incolatus multorum.
Gareb. idem.
Gareth. alien⁹ descendens vł aliena descensio.
Garisim. diuisio vł abscisio.
Garis. accola vł aduena ei⁹ seu diuidens eos aut precisio eorum.
Garim. alienus directus vł incolatus humilitatis.
Gaspha. vallis eructans vł commotio subita.
Gathan. tangens risu vel tangentis risus: siue tactus ridentis aut risus tangentiū.
Gather. torcular videns vel accola explorationis.
Gatheron. torcular videns dolorē: vel accola explorans iniquos.
Gatheron. torcular vidēs tempore vel accola explorans responsionem.
Gatherothite. torcular videntes tempore vel accole explorantes responsionem.
Gaulon. volutabrū vel volutatio: siue inuoluens eum: aut inuolutio eius.
Gaza. robusta dñi vel fortitudo eius. Sciendū tamē q hoc nomē apud hebreos g lrām in principio nō hz sed incipit a vocali a: ⁊ dicit aza non gaza: subtracta g littera.
Gazabar. robustus filius vel fortitudo filij. Mixtū est ex hebreo et syro.
Gazan. nux vel amigdalū seu robustus dono aut fortitudo gratie.
Gazara. diuidēs eum aut precisio eius.
Gazarias. diuidens virū vel precisio assumptionis.
Gazee archa dei vel fortitudo ei⁹.
Gazei robusti dño vel fortes eius.
Gazenses. idem
Gazem. roborans eos vel fortitudo eorum.
Gazer. robuste consurgens vel fortiter vigilans.
Gazera. robuste consurgens ei vł fortis vigilis eius.
Gazer. precisus vel diuisus siue precisio aut ordinatio.
Gazera. diuidens eū aut precisio eius siue ordinans eū: aut ordinatio eius.
Gazer. tonsor vel tonsio. Ipse est nabal carmeli; cuius vxorem accepit dauid.

¶ hic e. post g.

Geba. vallis vel pelicium.
Gebal. preruptū vel deficiēs siue vallis vetus aut vorago exterminans.
Gabar. fodiens filios vel effossio filiorum.
Gebeech. vallis fortitudis vel collis testimoniorum.
Gebethon. vallis mesticie vel colles merentium.
Gedin. fossa vel effossio.
Gedim. fosse vel effossiones.
Geboch. lucta vel arena siue puluis aut inutilis.
Gedel. accinctus deo vel maceria dei.
Gedel. tentatus deo vel accinctio dei.
Gedelias. magnificus dñi vel magnificatus dño.
Gedeon. circūiens in vtero vel experimenta iniquitatis siue tentatio hūilitatis mee: aut tētatio iniquitatis eorum.
Gebea. sepes vel maceria.
Geddi. tentatus vel accinctio.
Gedemihel. accinctio dei vel fortunatus deo.
Geddo. accinctio vel tentatio.
Gedor. accidens vel applicans siue sepiū aut maceriarum.
Gedou. accessus. meus vel applicatio mea: siue sepes mee: aut maceriarū mearum.
Gedud. latrunculus vel expedit⁹ siue accinctio: aut latronū cuneus
Gedur. sepes ignea vel maceria incendens
Gehenna. vallis ennon vel vallis gratuita: seu de valle sunt aut vallis tristicie
Geibee. volutatio vel decursus siue aceruus: aut pluens: aut aceru⁹ pluuiarū
Geion. migrans vel migratio
Geionites. trāsmigrans vel trāsmigratio
Gemalius. vallis salsa vel vallis salis seu mare aut amaritudo
Gemalli. idem
Gemallite. valles salse. vel valles salis seu maria. aut amaritudines
Gemela. vallis salsa: vel vallis salis
Gemuel. mare dei: vel amaricans domini
Gennasar. ortus principium vł natiuitatis lirium.
Genabath. ortus filius vel principium filiorum
Genasar. ortus vel principium siue inita natiuitas: aut initium natiuitatis
Genesareth. idem
Genneus. ortus germinis vel principium motionis
Genthon. ortus responsionis: vel principium humilitatis
Geon pectus vel preruptum.
Gera. icola vł peregrin⁹ siue ruminans aut incolatus
Gerra incolatus vel peregrinatio
Gerara incolat⁹ visio vel ruminatione vidit
Gerans. aduene ꝓpinquātes
Gerasen. suburbani vel coloni ibidem seu incole mei aut peregrinationes mee
Gereni incole vel peregrini
Gergeseus: ꝓpiquās aduena vel colonū eiciens: siue colonū applicans aut coloni applicans aut coloni applicatio
Geriam ruminans dño est vel peregrinus dñi est
Geriel. ruminans deo vel peregrinus dei
Gerimoth. timens mortem vel metuentes altitudinem mortis
Germanus. ruminans quid ꝯsilij vel peregrinus cōplens numeruꝫ.
Geron. accola inutilis vł ruminās iniquitatem
Gersan: aduena vel alienus siue profugus aut eorum electio
Gersanite: aduene vel alieni siue profugi aut eorum electi.
Gersi: aduena domini vel alienus domino.
Gerson. aduena ibi vel electio eorum
Gersoni: aduena meus ibi vel electio eorum
Gersonni. idem
Gersonite. aduene ibi vel electi eorum.
Gerusa. peregrinatio vel incolat⁹ seu ruminās aut ruminatio
Grecia. incolatus vel ruminatio
Greci incole vel ruminantes
Gregori⁹ grece latine vigilantius
Gesbaam. defluens vel sedens in pplo: siue ppl's despiciēs aut populus sedens in tenebris.
Gessen. terra complura vel ymber vicinus siue appropinquās plātationi aut appropinquans plantationi eorum
Gessemani. vallis pinguis vel vallis pinguedinum
Gessou. applicans lumen mihi vel applicans dirigentem me
Gessur. applicans lumen vel applicans dirigentem
Gessuri applicans lumē michi vel applicans dirigentem me
Gessuri. iuxta lumen vel vicini luminis.

Gessuri.iuxta lumen meum vel applicantes lumini meo.
Geth.torcular vel opprimens siue oppressus aut oppressio
Gethaan.defluens gens vel despiciens populus.
Gethaaser.humi vel fossum siue torcular eius aut effossio eius.
Gethai.opprimens signuz vel torcularis consummatio.
Gethaim.torcular populi vł opprimens ppłz siue applicuerunt eos: aut applicans eorum.
Gethedelthi:torcular egenum vel oppressio paupertatis.
Gethepher.torcular sperans vel oppressio disseminationis
Gethel.opprimentes vel torcularia.
Gethma torcular frangens vł oppressio congregationis
Gether.murale vel sepes siue murus aut circundans.
Gethera.murus eius vel circũdãs eum.
Getheremon.torcular excelsũz vł oppressio sublimitatis.
Gethremon.opprimens vel torcular malipunici.
Gethsemanai.vallis pinguis vel vallis pinguedinuz:siue oppĩmẽs nomen humile aut torcular famose auditionis
Gethson opprimens pupillam vel torcular coccineum.
Gezabel.est iter vel est fluxus sanguinis
Gezabel.fluxus vanus vel fluens sanguine siue cohabitatrix
Gezem.vicinus palpationi vel appropinquans plantationi
Gezephe.robust⁹ laqueus vł fortitudo discipline.
Gezon.fluxus doloris vel cohabitatio iniquitatis
Gezonites.fluens merore vł cohabitator inutilis

¶ hic.i.post.g.

Gzderoth.sepes vel maceria.
Giderothaim.sepes duoruz vel marcerie bine
Giezi.vallis visio vel preruptum videns
Gigaal.redemptio vł redemptus
Gilon.migra vel migrans
Gilonites:transmigrans vel transmigratus.
Gimel:plenitudo vel retributio
Gineth.ortus vite vel principium pauoris.
Gio.luctatio vel luctare
Gion.luctatio vel harena
Gir:diuisio vel precisio
Gissai.sacrificans vel sacrificium
Giudum:inflatio vel ascensio

¶ hic.o.post.g.

Goatha.gens peccatrix vł populus peccatorum
Gob.lacus vel locusta
Godolias.magnificans dominũ vel magnificus domini
Godoliati.magnificentia peccati mei vel magnificus tempore meo
Gog.dogma.vel tectum.
Gohel propinquus deo vel redẽptio dei
Gomi.gens vel populi
Golam:transmigrans eos vel volutatio eorum.
Golgatha.locus calui:vel locus caluarie.Syrũ est nõ hebreum.
Golias.transmigrãs vel transmigrans:seu reuelans eos aut robustus eorum.
Goliath.idem est
Golim.aceruũ vel loca palustria.
Gom.fouea.vel decipiens siue laqueus.aut decipula
Gomer.assumptio vel perfectio siue cõsũmatus aut cõsummatio
Gomor:perfectio siue cõsolatio vł perficiens aut venundatio mensura est antiquorum que mensura est decima pars ephi.
Gomorra.cecitas vł seditio seu timens populuz:aut timor populans:Et sciendum ꝙ hoc nomen in hebreo non habet g.litteram:sed scribitur per vocalem ain:et dicitur somorra.
Gonath.ortus peccati vł arrogãtia temporalis.
Goneabath.furtum filie vł furãs filiam.
Goni.orti mei vel arrogantie mee
Gorgias.diuidens luctum vel precisio luctantium
Gortinã.precidens dona vel diuidens castra eorum
Gosem.applicans eos:vel appropinquans plantationi eorum.
Gosen.applicans vel applicatio siue appropinquãs palpationi aut appropinquans plantationi
Gosnã.applicata vel iuxta ea siue applicans aut applicatio.
Goson.appropinquans palpationi:vel appropinquans plãtationi
Gothomel.torcular respõdens deo vel oppressio applicans signo.
Gothor.murus vel circundatio.
Gozar.amygdalum vel nux eorũ siue tonsio aut fortitudo eorum

¶ hic.v.post.g.

Gubel.propinquans deo vel redemptio dei
Guchelite.redemptio dei vel propinqui deo.
Gulias.propinquans domino:vel redemptio domini.
Gon.hortus meus vel arrogantia mea.
Gunite.horti mei vel arrogantie mee.
Gubaal.diuidens viros vel precisio vetustatis

¶ Sequitur de nominibus incipientibus a littera h.

Habẽ.inflũo vel in principio
Haber.particeps vł participatio siue cõmisit aut certamẽ iniit.
Haberite.particeps vel participationes:seu commiserũt aut certamen inierunt
Habi.pater meus vel frater meus
Habiel.pr̃ meus deus.(iste. vel frater meus dominus
Hachã.necessitas vel necessariuz
Hacharõ.turba vel turbatio
Hachl.retinẽs eos vł retẽtio eorũ.
Hachor.excelsum vł sublimitas.
Haddada.testis vł vsqꝫ ad testimonium
Haditum.inundans pessimos vł inundatio pessimorum
Hadrehel.greges dei vł aggregati deo
Hadrin.testis mensure vł mũdãs mensuratio.
Hafar.ira vł puluis siue humens aut fodiens
Hafara.taur⁹ vł vitulus siue puluis eius aut fodiens eum
Hafarim.mare effodiẽs vł maris effossio.
Haga.loquens vł meditans siue locutio aut meditatio.
Hagegath.annuncia vł annũciatio siue accinctus aut latrũculus
Hagiel aduena me⁹ vł incola dei
Hailon.vita vallium quercuuz vł questio vite roboree
Hahul.iste dolens vł vitam parturiens
Hai.vita valliuz vł questio vite
Haia.vita vallium eius vł questio vite eius.
Haiam.vita vallium eorum:vel questio vite eorum.
Hailon.vbi erant visi:vel vbi visi sunt.
Haiman vita vallium mirandaꝝ vel questio vite mirabilis.
Hain.fons vel oculus.
Haio.vita vallium eius vł questio vite eius.
Hallas.fermentum eius vel consternans eum
Halac.portio vel pars mea siue lubricum aut impeditio
Halaza:triplex vł conseruata siue consternans aut consternatio
Halda.deprecans dñm vel deprecatio domini.
Halus:fermentum vł cõsternatio
Hamas.indignans vł furens siue furor aut indignatio.
Hamiel.populus meus deo vł populus meus dei
Hamora.populus scitus vel populus illuminans
Hamul:calefactus ros vł calefactio roris:siue populus dolens aut populus parturiens
Hamulite.calefacti rores vł calefactiones irrorationũ:seu ppłi dolentes aut ppłi parturientes
Hanã:respondens pplo vel respõsio populi.
Han.reddens donum vel responsio gratie.
Hanath:reddens vł respondens seu reddidit aut respondit
Hanegaba.sollicitans vel humilians:siue sollicitauit aut hũiliauit
Haniel.pauper dei vł rñdens deo
Hanon.respõdens merori:vł reddens iniquitatem seu reddens dolorem aut responsio inutilis.
Haoi:spine vel cõpunctiones
Haoites:spina vel compunctio
Haphron:puluis meroris:vł terra inutilis.
Harada:miraculuz vł admiratio
Harem:filius me⁹ vł filiatio mea.
Hares:testatio mea vł testamẽtũ
Harim:exaltatio vel exaltatus.
Hasarmoth:atrium mortis vel atrium angustie.
Haseroth:atria vł vestibula seu ville aut beatitudines
Hason:festinatio vł festinantes
Harath:ramus vel dissipatio siue testimonium aut dissipator.
Hatharoth:circuli vł corone
Hathoniel.respondens deo vł respondit ei deus.
Hauna:ipsa iniquitas vel susceptio iniquorum.
Hauan:fons vł motio siue subuertens eos aut subuersio eorum
Hauil:stulticia vel insipientia siue stultitia aut insipiens.
Hauoth:sedens vel commoratio seu vinculuz aut incunabula.
Hazan:claudus vel trascens siue claudicans aut claudicatio.
Hazai:medicus vel medicamẽtũ
Hazia:videns vel prouisio
Hazas continentus vł apprehẽsio
Hazbi:mendacium vł iniquitas
Hazbet:pergens vł abiens siue profectio aut proficiscens
Hazuba:deserta vel relicta siue desertio aut relictio.

¶ hic.e.post.h

HE.esse velle viuere.
He.ipsa vel ista siue suscipiens aut susceptio
Heber:victor vel transiẽs siue trãsitus aut transitio
Hebreus:vincens vel transitor siue transiens aut transitorum
Hebion:paupcul⁹ vel paup̃ sensu
Hebionithe.pauperculi vel pauperes sensu
Hebiel:victor me⁹ vł trãsitio mea
Hebron:incantans vel incantatio siue cõiugiũ aut visio sẽpiterna.
Hebronite:coniugati vel incantatores siue incantationes aut visiones sempiterne
Hecethan:ipse mente excedens vel iste suscipiens humilitatem.
Hedai.ornatus mihi vel volnptuosus meus.
Heddo.pauidus seruus vel testificatio vite
Hefer.fouea vel precipitium
Hele qui est vel qui existit
Hela vallis querc⁹ vel maledictio
Helai.vallis quercus mee vel maledicta mihi
Helã:abiectio vel supliminare
Helam oppositi vel compositi
Helon deo gratus vel deo donat⁹ seu vallis quercus aut roboratus gratia
Helbid.dei filius vel dei excelsus.
Helchal.portio vel particula
Helcana.dei zelus vel dei possessio
Helcheia.pars dñi vel vendicatus domino
Helchese.aduocata vel aduocatio
Helchesius aduocans vel aduocatus.
Helchi.partitus mihi vel vendicatio mea
Helchian.pars dñi est vel vendicatio domini est
Helchias.pars dñi vel vendicatus dño
Heldas atriũ ei⁹ vel exacuens euz
Heldath.atrium vel exacuens
Heldai.atriũ meũ vel acutio mea.
Heleanã:dei mei donũ vel dei mei gratia
Heled:acceptio glorie vel accipiẽs gloriam
Helem postes vel secl'a seu vestibulum aut superliminare
Helesa:consternatio vel consternatus
Helles.exiens vel exitio
Hellesmoth.grece exod⁹ latine aut exitus mortis .
Helleth.accipiens vitam vel susceptio pauoris
Helphaal.deo exclusus vel dei mutatio pauoris

Heli.deus me⁹ vel deitas mea
Hella:deus dominus vel dei domi
natio
Heliab.deus me⁹ patervel dei mei
paternitas
Helias.deus dñs vel dei dñatio si
ue ascendens dño aut robust⁹ aut
dominator
Heliasaph.dei mei collectio vl' dei
mei congregatio
Heliasaphã.dei mei facies vel dei
mei conuersio
Heliatha.deo meo peccãs vel dei
mei temporalis
Heliathi.deum meum videns vel
dei meivisio:siue dei mei auxilium
vel dei mei fortitudo
Helize.deo meo partit⁹vel dei mei
particula
Helihel deus me⁹ de⁹ vel dei mei
deitas
Heliphal.deus meus cadens vel
dei mei casus
Heliphales.deus meus diuidens
vl' dei mei diuisio
Heliphalu.deus meus mirabilis:
vel dei mei miraculum
Heliphalec.dei mei ruina : vel dei,
mei deiectio
Heliphas.deus meus mirabilior.
vel dei mei miraculũ
Helial.de⁹ me⁹dei:vel di mei de⁹.
Helim.deficiens vel fortis eorum
siue arietes aut robusti
Helimaidis.dei mei contradictio
vel dei mensura sufficiens
Heliodorus.deo meo generans:
vel dei mei generatio
Helionai.dei mei fons meus vel
dei mei oculus meus
Heliopolis.sol ciuitas vl' sol' ciuitas
Helioreb.dei mei coruus : vel dei
mei solitudo : siue dei mei ardor:
aut dei mei tentatio
Helisa.ad insulã: vl' de⁹ saluator.
Helisabe.dei mei salus vel dei mei
defensio siue dei mei iuramentuʒ
aut dei mei abundantia
Heliseus deus meus saluator vel
dei mei salutare
Helisu.dei mei sal⁹vel dei mei pro
tectio
Heliu.deus dñs vel deus dñator
siue deus me⁹ iste aut de⁹me⁹ipse
Helizer.dei mei auxilium vel dei
mei fortitudo
Helmodam:deo natus vel dei na
tiuitas
Helnaẽ.deo fidelis vl' dei refectio
Helnathã.deo dat⁹ vl' di donatio
Heloe.deus vel deitas
Helom.commot⁹ fortiter vl' exer:
citatus fortitudine
Helon.exercitus fortitudo vel ex
ercitatus fortitudine
Helonite.exercitantium fortitudi:
nis:vel exercitati fortitudinibus
Helsaphan.deo victus vel dei vin
culum siue deũ speculans aut spe:
culator dei
Heltheche.proferens vel prolatio.
Helttecen.idem
Helthulath.atrium coccineum vl'
acumen ruboris
Heman.perturbans vel perturba
tio:siue suscipiẽs aut formido eor.
Hemech.vallis vel abissus siue p:
fundus aut pfunditas
Hen.ecce fontẽ vel ecce oculum.
Henach.gigas vel fortis siue hu
milis consurgens aut humilis cõ:
surrectio
Henachim : gigantes vel robusti
siue potẽtes aut hũiles ɔsurgẽtes
Henan: cursus meroris vel fons
tristicie
Hennõ:vallis tristicie vel vallis in
terfectionis
Her vigilans vel pellice⁹:siue con
surgens aut effusio
Heran.vacuefactus vel vacuefa
ciens aut vacuefacit aut vacuefa
ctio.
Heronite:vacuefacti vel vacuefa:
cientes siue vacuefecerunt:aut va
cuefactiones
Herastus:vigilãs vl' effusus siue
frater me⁹ videns:aut fratris mei
visio.
Herchusa.consurgens mendaciũ
vel vigilia fictionis
Herchusei.consurgentes menda
cio vel vigilantes fictionibus
Hered:vigilvite vel consurgẽs pa
uore
Heredite: vigilantes vite vel con:
surgentes pauoribus
Herem : vigilans eis vel resurre:
ctio eorum
Heri.vigilans mihi vel resurrectõ
mea
Herias.vigilans domino vl' resur
rectio domini
Herue.effusi vel vigiles siue pelli:
cei aut consurgentes
Heruophet.vacuefaciens os pro
tectum vel vacuefactio oris prote
genti s.
Hermagedon.consurgẽs tẽtatio
vel vigilia inhabitationis
Herman.anathema meroris eo:
rum vel anathematizatio tristicie
eorum.
Hermes.anathema meroris vel
anathema tristicie
Hermogenes.mons scrutatus:vl'
vomens eos in valle
Hermon.anathema meroris vel
anathema tristicie
Herodes pellibus gloriãs vl' pel:
liceus gloriosus
Herodiani.pellibus gloriãtes vl'
pellicei gloriosi
Herodias.pellibus glorians vel
pellicea gloriosa
Herodion.formido vel pauor
Hesdrelon.misericordia dei vl' au
xilium meum deus meus
Hesli vicinus meus vel vicinitas
mea.
Herson.atrium vel amplitudo.
Hester.abscondita vel absconden
seu eleuata in pplis aut prepara
ta in tẽpore
Heth.vita vel pauor
Hethan.fons vel ascensus:siue pa
uidus dono aut vincẽs gr̃a
Hethe.consummatio vel cõsum
matus siue auis eorum aut susci:
piens nauigationem
Hetheu.viuax vel pauid⁹ seu for:
midans aut stupidus
Hethnas.pauor columbe vel vita
serpentis
Hethi.vita mea vel pauor meus.

¶ Hic.i.post.h.

Hia.sublimis vel exaltatus
Hiarites:sublimes vel exal:
tati.
Hichutinel.ipse est duplex deo vel
ipse sperans in deum
Hicion.ipse est parcens vel ipe est
faciens.siue ipse est commouens
fortiter aut ipse est excitatus forti
tudine.
Hiemla.parcens maledictio vel
commouens accipientem
Hierchon : ipsa possessio vel vigi:
lantia negociationis
Hiesana.ipse faciens dona vl' ipe
parcens gratificatio
Hieu.ipse vel est
Hieu.parcens vel faciens siue cõ:
mot⁹ aut cõmotio.
Hieus:cõmot⁹ aut commotio.seu
ipe ẽ parcens.aut ipse est faciens
Hiezer.ipse est fortis vel ipse ẽ au
xiliator siue ipse est separatus aut
ipse est sanctificatus
Hiezerite.ipsi sunt fortes vel ipsi
sunt auxiliatores siue ipsi sunt se:
parati aut ipsi sunt sanctificati
Higal:aceruatio exaltata vel exal
tationis inuolutio
Hiel.faciens deo vel comotio dei.
Hila.exaltatus vel exaltatio
Hilai.exaltatus mihi vel exaltatio
mea
Himene⁹.ipse nũerãs festinantes
vl' suscipiens adimpletionẽ cõsilii
Hin.mensura vel mensuratio lo:
quentis materie siue fuit aut erit.
Hir vigilans aut vigilatus et
Hira fratris visio vel vigilans
Hiram vigilans populo vel vigilie
populi seu viuus excelsus aut viuẽs
est excelse
Hiras fratrem meuʒ vidit vl' fra:
tris mei visio : seu vigilantem su:
stollens aut vigilans plasmationi
Hircanus.consurgens possessio
vel vigilia emulationis
Hisbaal.ipse vir vetustus:vel ipse
vir deuorator
Hisumiel.ipse nominatus dei vel
ipse postulatus a deo.
Hisimoth.ipse morteʒ adducens
vel ipse est mortis adductio
Hispania.accinctio vel expeditio.
Hispanienses.accincti vel expediti
Hithai.cõmouẽs bina vel parcẽs
duobus.
Hizadab.ipse fluẽs torris vel ipe
torris fluxio.
Hiziel.ipse fortis deus vel ipse for
titudo dei.
Hismael.vir auditus a deo vel as
sumens auditionem dei.

¶ Hic o.post h.

Hoba.incantator vel incan:
tatio siue dilect⁹ aut amplex:
atio.
Holda.destruens vel discernẽs mi
chi siue diuerticulũ meũ seu discre
tio aut diuerticulum.
Holdai.destruens me vel discer:
nens mihi siue diuerticulũ meum
Holofernes.infirmitas discessiõis
vel infirmãs vitulũ saginatum.
Homer.populum amaricans vel
populi amaricatio
Homor.crispans vel manipulus.
Hoon.labor vl' dolor siue laborãs
aut dolens
Horeb mensa vel massa siue tem:
ptatio aut temptatus
Horeb:ardor vel siccitas.siue cor
uus aut solitudo
Horrei.liberi vel tracidi siue de fo
ramib⁹ aut farina cij
Horem.dolor vel ira seu ve excel
sa aut ve iracundie
Horri.farina vel farinat⁹ seu p⁹
me aut foramen meum
Horrin.fortes vel excelsi siue gi:
gantes aut robusti
Horodi.maledictio sufficiens vel
maledicta sufficienter
Horthosiada.recte indigẽs testi
mõio vel lumẽ possiẽs testificatõi.
Hosa.spes vel saluatio

¶ Hic.u.post h.

Huchac.sculpẽs vel sculpsit
siue sculptor aut sculptura.
Huphin.penetralis vel thalam⁹
Huma:festinãs sibi vel manipl's
Huri.lõgitudo mea vel illumina
tor meus
Hus.festinans vel consiliator.
Husam.festinans populo vel cõs
siliator populi
Husathi.festinante me vel festia
tio mea
Husi.festinans michi vel consilia
tor meus.

¶ Sequitur iterpretatio nominũ
incipientiũ a littera J.

Ja.dñs vel dñator.
Jaiehel.incipiens laudare
deum:vel expectatio laudis dei
Jaalon.lex vel quercus
Jaamena.extremus in coitu ca:
lor.vel extrema coeuntis delecta:
tio.
Jaon.respondens vel responsum
siue responsio.
Jaare.saltus vel silua.
Jaas.fuit vel dimidiũ siue dimidi
ans aut dimidiator.
Jaasel.dimidiauit deus vel dimi:
diatio dei.
Jaath.expectans tempus vel ex:
pectatio peccatoris
Jaazraher.auxilium vel auxilia:
bitur.
Jaaziam.auxiliũ dñi vel auxilia:
bitur dominus
Jaba.luctatio vel intelligentia
Jabea.dolor vel dolens seu sicci:
tas aut exsiccata.
Jabin sapiens vel sapientia siue i:
telligens aut intelligentia
Jabina.sapiens dño vel intelligẽ
tia domini.
Jabir.ciuitas doctrine vel ciuitas
litterarum
Jabob.puluis vl' lucta:siue luctãs
aut luctatio.
Jaboc.idem
Jachabed.gloria domini vel vbi
est gloria seu ẽ grauis:aut est gra:
uitudo.
Jachala.fortis eius,vel cõfortãs
eum.
Jachalia.fortis dño vl' fortitudo
domini.
Jacham.tribulatio vel tribulat⁹
Jacham.tribulator vel tribula:
tio.
Jachanẽ.pparans firmitatem vl'
preparatio firmitatis.
Jachim.pparans vel preparator

siue preparat⁹ aut ꝑparatio
Jachim firm⁹ vel firmitas
Jachin idem.
Jachinite firmi vel firmitates
Jacob supplātator vł supplātatio
Jacoba.supplātās eū vel supplan
tatio eius
Jacobus supplantans festinantē
vel supplantatio consilij
Jachon.ꝑparās vel preparatio
Jachoma.ppłi vinc vel ppłm vi:
ciscetur siue preparatio dño aut pre
paratio domini
Jadae.sciens vel scientia.siue co:
gnoscens aut cognitio
Jadaia.sciēs me vel cognitio meā
Jadai.sciēs dñm vel cognitio dñi
Jadasan.sciens egressum vel co:
gnoscens abundantiam
Jadaias.cognitus dñovł scia dñi
Jadiel.sciēs dñz vel cognit⁹ dñi
Jado.sciens testimoniuz vel expe
ctatio seruitutis
Jadom.sciens dolorem vel cogni
tio iniquitatis
Japhe.expectans laqueum vel ex
pectatio discipline
Japhe.eligens vel electio siue ostē
dens aut illuminatio
Japhet.latitudo vel dilatatio
Japhia.ostendens vel ostēsio seu
aperiens aut apertio
Japhie.ostendens vel aperiens
seu expectās eos aut superficies.
Jagaal.ppinqtas vel ppinquus
Jagur.aduena vel colonus
Jaei expectās deū vel expectatio
dei aut icipiēs seu carnale ꝯiugiū
Jahel ascendens vel ascensio ascē
dit deus aut ascensio dei
Jahelite.expectantes deum vł ex
pectatiões dei siue incipiētes aut
carnalia coniugia
Jahelite.ascēdētes vł ascēsiões
siue ascēdētes deo āt ascēsiões dī
Jahelel.viuens deo vel expecta:
tio dei siue postulans deuz aut re
quiescens in deo
Jair:vigilans vel illuminans seu
illuminatur aut illuminatio.
Jairus.illuminans vel illumina:
tio siue vigilie aut vigilantes.
Jalam.expectans humilia vł ex:
pectator percussionis
Jalelel:expectans deum vel expe
ctatio dei
Jalech.expectans pauorez vel ex
pectatio vite
Jalon.expectans dolorem vel ex:
pectatio iniquitatis
Jam.mare vel dies
Jambri.mare lacescens vel dies
amaricans
Jamim.dies plurali numero vel
amaria seu amaritudines aut a:
maricationes
Jamin.virtus vel dextera.siue asi
ni aut asinei
Jaminite.dextere vel virtutes seu
asini aut asinei
Jamna.mare vel dextera siue ma
rinus aut vbi est signum
Jamne idem
Jamnes.marin⁹ vł vbi est signuz
Jānia.dextera dñi vel vbi ē signū
Jamnite.virtutes domini vel in
quibus est signum
Jamnor.amaricans lumen.vł de
xtera iracundie
Jamram mare eoꝝ pelliceum vel
mare eorum in capite
Jamres.mare pelliceum vel mo:
re in capite
Jamsuph.mare rubrum vel dies
in capite
Jamuel.dies eius deus: vel dies
eius dei
Jamuelite dies eorum deus.vel
dies eorum dei.
Janai gubernator meus vel gu:
bernatio mea
Jamni.preparator meus vel pre:
paratio mea
Janoa.gubernator vł gubernatō
Janoe.expectans commotionez
vel expectatio requietionis
Janoe.gubernatio vel guberna:
culum
Janon.dormitans merore vel gu
bernator [illegible]
Janua.requies vel requietio
Janū.dormitans vel dormitatio
Jaod.ꝯfitens vł glorificās siue cu
ius est frāt aut cui⁹ est fraternitas
Jaoe.factura fřis vł frat[illegible] siue
vbi est frat:aut vbi est fraternitas
Jara deficiens vł defectio
Jarala.timēs dñm vł timor dñi
seu deficiēs dño aut deficiēs dño
Jaramoth.timens mortem vł de
fectio mortis
Jare luna vel defectio.
Jarre.idem
Jared.roborans vel roborat⁹ si:
ue descendens aut continentia
Jareden.descensio eorum vel vi:
sio iudicis
Jaree.silua vel saltus
Jarphael.dimisit deus vel dimis:
sio dei
Jarphel idem
Jarib:vino vel ꝯiudicans siue vi
ciscens aut ꝯiudicatio
Jaram.saltuum vel siluarū siue
mons saltuū aut mons siluarum
Jas.dominus vel dominator
Jasa.factura mandati vel factus
in mandato siue factum manda:
tum aut inhabitatio eius
Jassa dimidiū vel dimidiatio seu
factū mādatū aut fcm̄ i mādato
Jasaph.habitator vel habitatio.
siue sedens aut confidentia.
Jasahel.dimidium dei vel dimidi
dianit deus
Jasen dormitor vel dormatio
Jasi.equalitas vel desiderium
Jasiel.eq̄lis deo vel desideriū dei
Jaso.factura mandati vel factus
in mandato
Jason.desiderans vel q̄ mādatuz
fecerit.
Jasu:conuertens vel conuersio
Jasub.reuertens vel reuersio
siue reuocans aut reuocatio
Jasubite.reuertentes vel reuersi
seu reuocantes aut reuocati
Jathara:peccantes in ea vel pec
catum in eis
Jathan.domini perfectus vel do
mino consummatus siue domini
perfectio aut domini ꝯsummatio
Jathan.dominus humilis vł dei
responsio seu expectans humilita
tem aut expectatio responsionis.
Jathanael.expectans humilem
deū vel respondens humilitati dei
Janadiath.colūba defluens tem
pore vel colūbaris deficiens pctō.
Janathi.columba vel est.Syrum
est et non hebreum
Jaur.expectans incendium vel ex
pectatio luminis
Jaus.expectans consilium vel ex
pectatio festinantis
Jaser.adiutus vel adiutorium si:
ue auxilians aut auxiliator
Jayas.audiens dñm: vel auscul:
tatio domini
Jaziel.audiēs deū vł auscltatō dī

Hic b.et c.post J.

IBaar.mons fortis vel vir suscī
tator.
Ichauman.ve requiescenti vel trā
slata est requietio
Ichaboth.cecidit gloria vel tran
slata est gloriatio
Ichainaan.durum habitaculum
vel consolatio inhabitantis
Ichonū.dura vel [illegible] siue vbi
[illegible]halam⁹ aut ꝑparatio ꝯsolatiōis
Ichuthiel.spes dei vł [illegible] dei

Hic d.post [illegible]

IDaia.dilect⁹ dñi vł amabilis
Idaias.dilectus domini vel
amabilis domino
Idida.dilect⁹ dñi ppter dominum
vel amabilis dño ppter dominum
Ipse est salomon q̄ dilect⁹ dñi ppt
dnm vł amabilis dño ppter dnm
dicit ppter suā miam.i.gratuitaz
qua eū diligere dignat⁹ est.cū vtro
q̄ dilectōe et mia indign⁹ existeret
quez ꝯstabat māser esse et quez re
p̄hēdit scriptura diuia p pctō ido
latrie et imoderato amore mulieꝝ
Ididia.dilectio domini vel ama:
bilitas eius
Idithū.saliens vel trāsiliens eos
Idor.dilectus volūtarie vel ama
bilis violentia
Idumea.rufa.vel rubea seu terre
na aut sanguinea
Idumei.rufi vel rubei siue terre
ni aut sanguinei

Hic e.post i.

IEabarim.lapides trāseūtes
vel aceruī lapidū trāseūtium
Jebaar.mons fortis vel electio su
scitata
Jebanias.sapiens domino vel in
telligentia domini
Jebee.presepium vel exsiccatio
Jebar.imitans fontē vel expecta
tio putei.
Jebethon.vallis mesticie: vel col:
lis merentium.
Jebgar.eligens vel electio.
Jeblaam.absorptus vł absorptio
seu absorbens pplm aut populus
despiscens
Jebnael.edificans deo vel edifica
tio dei.
Jeboch.arena vel luctatio.
Jebus.presepe vel calcata siue cō
culcans aut conculcatio.
Jebusei.presepe meū vel concu lca
tio mea.
Jebusei.ꝑsepia vel conculcata
Jecha.torcular vel opp̄ssio siue
opprimens aut oppressa.
Jechaa.torcular ei⁹ vel opp̄mēs
eum.
Jechbaa.luctās ei vel arena eius.
Jechda.magnificus vel magnifi
centia.
Jechdalian.magnificus dño est:
vel magnificentia dñi est.
Jechdon.incubans pplus vel in:
cubatio ppli.
Jechelia.torcular laboris vel op:
pressio laboriosa.
Jechemias.preparans dño vel ꝑ:
paratio dñi.
Jechimā.possedit populū vel pos
sessio populi.
Jechimā.vindicans populum vel
vindicatio populi
Jechimā.acquirēs populū vel ac
quisitio populi.
Jechinaā.possidens populuz vel
vindicatio populi.
Jechinā.possidens populum: vel
preparatio populi.
Jechoniam.idem
Jechonias.sic fact⁹ vł ꝑparator seu
ꝑparans dño aut ꝑparatio dñi.
Jechan extensio vel inclinatio seu
merces aut mercimonium.
Jechel.cecus dei vel auxiliās deū
Jechze.torcular lupi vel opp̄mēs
lupum.
Jedala.manus maledicta vel ma
nus maledictionis.
Jedebos.man⁹ maledicta tribu:
lans vel manus maledictiōis āgu
stiantis.
Jedea.sciens dñz vł cognitio dñi.
Jedi.sciens me vel cognitio mea.
Jediel.sciens deum vel magnifi:
cus deo.
Jediap.manū tollens vel manum
ad os seu man⁹ subleuans aut ma
nuū subleuatio
Jeddoa.sciēs eū vel cognitio ei⁹.
Jedehan.pus⁹ vel minoratio.
Jedri.accedens vel applicās siue
accessus aut applicatio.
Jeddu.accinctus vel tentatio.
Jeddua.tētās eū aut accictio ei⁹.
Jedula.manus maledicta vel ma
nus maledictionis.
Jephdaa.innuens dño vel aper:
tio dñi.
Jephehel.aptio dei vł aperiet deus
Jephiad.exclusio pcti vel apertio
delectionis.
Jephleti.excludens pctm̄ meum
vel apertio delectionis mee.
Jephon.dño mirabilis vel dño vi
uificatorum.
Jephone.nutus vel innuens
Jephōne annuens vel innutio
Jegal.propinquus vel redimens
seu ppinquitas aut redemptio
Jegali propinquus mihi vel redē
ptio mea
Jeglam.despiciens vel despectus
siue contemptus
Jehel.viuēs deo vł postulatio dei
siue mutat⁹ deo aut expectatō dei
Jeheli.viuens deo meo vel postu
latio dei mei siue mutat⁹ deo meo
aut expectatio dei mei.
Jehi.vita vel exordium siue redes
aut postulatio mea
Jehiel.vita dī vł exordiū dei siue
redescens deo aut postulatio dei
Jelada.cognoscens dominum vł
cognitio domini
Jeleph.manum tollens vel manū
ad os siue manus subleuans aut
manuum subleuatio
Jemda.plenitudo vel circuncisio
Jemei.deus me⁹ vel robur meum
Jemias.numerus domini vel nu
merabilis domino
Jemi.robur meū vł dextera mea.
Jemla.parcens maledictio vel cō

mouens accipientem
Jemlech. numerus vite vel amaritudo pauous
Jemua: mare vel amara siue numerus aut numerabilis
Jemuaite. maris vel amari: siue numerabiles aut maurini
Jemuhel. dies eius deus vel dies ei⁹ deus
Jepsem. apertum nomen vel aperta auditio
Jepta. aperiens vel apertio.
Jepthahel. aperiens deo vel apertio dei.
Jepte. aperiens vel apertus siue aperuit aut apertio
Jepthon. aperiens dolorem
Jera. timens vel timor siue misericors aut misericordia
Jeraa. timens eum vel misericordia eius.
Jeracho. aurugo vel demolitio
Jeramelech. timens deum vel misericordia dei
Jeramahel. idem
Jeramel. idem.
Jerameli. timens deum meum vꝫ misericordia dei mei
Jeramiel. idem
Jeramieli. idem
Jeraon. timores vel timebunt seu timens iniquitatē aut misericordiā merentibus.
Jerapolis iudicium superius vel sine timore misericors ciuitas
Jerehaan. aurugo populi vel demouens populum
Jerebehel. iudicium dei vel diiudicans superiora
Jeremiam. excelsus domino est vꝫ sublimitas domini est
Jeremias. excelsus dño vel sublimitas domini
Jeremihel. excelsus domino deo vel sublimitas domini dei
Jerian. timens inutile vꝫ timor domini est
Jerias. timens dominum vel timor domini.
Jerib. odor vel luna.
Jeribai. odor vulturis vel defectio deuoratoris
Jericho. luna vel odor eius.
Jerichontini. odorantes eum vel deficientes ei
Jerihel: timens deum vel timor dei
Jerimoth. timens mortem vel metuens altitudinem mortis.
Jerimuth. idem
Jerioth. iurgium signi vel iudicij designatio.
Jermai. dominus excelsus seu domini excelsitudo
Jeroan. timens populum vel iudicium populi.
Jerobaal. iurgium habens vꝫ iudicium habentis aut iudicium superioris
Jeroboal. timor viri vel timor vetustatis siue timens habentez aut timens deuorationem.
Jeroboam. causa ppl̄i vel diuisio ppl̄i siue discernens ppl̄m aut superius diiudicans
Jeroboseth. iudicans ignominiā vꝫ diiudicans confusionem.
Jeron. timor vꝫ peregrinatio: siue timidus aut peregrinus
Jeronymus. visio pulchritudinis vel diiudicans locutiones
Jerosolyma. pacifica vel visio pacis
Jerosolymite. pacifici vꝫ pacem videntes.
Jersia. aduena domini vꝫ alienus domino
Jeruel collis domini vꝫ vallis bñdictionis
Jerusa. ruminans vꝫ ruminatio siue incolatus aut peregrinatio
Jerusalem. pacifica vꝫ pacis visio siue timor perfectus aut timebit perfecte
Jesa. vetustas vꝫ planities siue saluatio aut desiderium meum
Jessa. incensum vꝫ sacrificium seu insule sacrificium aut insule holocaustum
Jessoar. incensum suscitans vꝫ holocausti vigilia
Jessaaria. incensa suscitantes vel holocaustorum vigilie
Jessai. incensum meum vꝫ sacrificium meum siue insule sacrificiuz aut insule holocaustum
Jessabari. vetustas amara vꝫ desiderij amaritudo
Jesan. vetustas vꝫ veterans
Jesana. vetustas eius vꝫ inueterans eum
Jesar. figmentum vꝫ tribulatio siue insule sacrificiū aut insule oblatio.
Jessar. meridies vꝫ vnctio mea siue meridianus: aut methaphoricus olei
Jesba. collaudans vel collaudatio.
Jesbaam. collaudans populuz vꝫ collaudatio populi
Jesbachasa. collaudans summuz vꝫ collaudatio principij
Jesbi. est in me vꝫ coequatus michi.
Jesbinedob. est in me spōtaneus vꝫ coequatus michi spontanee
Jesboch. est cuius vꝫ est tactus
Jescha: tabernaculum vꝫ vnctio eius
Jesse. incendens vꝫ incendium siue insule libamen aut insule holocaustum
Jesema salus desiderij vꝫ saluatio requiescentis
Jeser. finxit vꝫ plasmauit siue fictio aut plasmatio
Jeserite. fictores vꝫ plasmatores
Jesesi. equalis saluator vꝫ desiderium saluationis
Jesem. desiderium vꝫ desideraui
Jesu equalis meus vel equalitas mea
Jespha. vnctio vꝫ tabernaculum
Jesphan. idem
Jesie. qualitas vꝫ tabernaculum.
Jessi. incensum michi vꝫ sacrificium meum
Jesias. equalis domino vꝫ salutaris domini.
Jesiel. incensus deo vꝫ sacrificium dei
Jesielite: incensi deo vꝫ sacrificia dei
Jesimuth. desiderium dulce vꝫ desiderata dulcedo
Jesmathias. vetustas percutiens dominum vꝫ figmentum percussionis domini
Jesmaras. salus desiderantis dominum vel saluatio requietionis domini.
Jesrel. sacrificās deo vel liberatio dei.
Jesus. planities vel est desideriuz meum salus
Jesue. saluatio vel desiderium.
Jesui. equalis michi vel equalitas mea.
Jessui. desideraui vel desiderium.
Jessuite. desiderantes vel desideria.
Jesur. dolor vel est in dolore siue sal⁹ luminis aut equalitas ignea.
Jesuri. salus doloris mei vel saluatio in dolore meo siue salus illuminans me aut equalitas mea
Jesus. saluator vel salutaris siue salus aut salutare
Jetha. extensio vel inclinatio siue superfluens aut superfluitio
Jethaam superfluus popul⁹ aut superfluitas populi siue inclinans populum aut extensio eoruz
Jethaba. bonitas vel declinatio.
Jethabata. bonitas vel bonitates seu declinauit vt veniat aut declinatio peruentionis
Jetham. merces vel mercimoniū seu inclinans eos aut extensio eorum.
Jetheba. bonitas vel declinatio venientis
Jethebata. bonitas vel bonitates siue declinauit vt veniat aut declinatio peruentionis
Jetheberh. bona domus vel declinatio venientis
Jethela. inclinatio palme vel extēsio iniquitatis.
Jether. modicuz residuum vꝫ modica residuitas
Jetheth. donans vel donatio
Jethnaan possidēs populum vel fluens pp̄lo.
Jethra. superfluēs vꝫ honorabilis
Jethraan honor populi vel superfluens populo
Jethrahel. honor dei vel superfluens deo
Jethrai: honor meus vel superfluens michi.
Jethran. honorans eos vel superfluus eorum
Jethran. honor dei vel superfluitas gratie
Jethri. sup̄fluū vꝫ honorabiles
Jethrites: sup̄flu⁹ vꝫ honorabilis
Jethro. sup̄fluēs vꝫ honorabilis.
Jethur. vius vel ordo siue ordinatus aut ordinatio
Jethus. extensio vel sublimitas
Jeu. parcens vel commotio seu maleficus aut maleficium.
Jeus. idem
Jeusa. ipsa parcens ei vel ipsa cōmotio eius
Jeuhel. ipse parcens deus vel ipsa commotio eius
Jezan. durus vel duricies
Jezabel. est ucr: vel est fluxus sanguinis
Jezabel. fluxus vanus vel fluens sanguine siue cohabitatrix: aut sterquilinium.
Jezanias: vires eius vel aures ei⁹ siue audiens dominuz aut auscultatio domini
Jezar: fortitudo vel adiutoriū.
Jezarite. fortes vel auxiliarij
Jezechel. fortis dei vel apprehendens deum
Jezechias. fortis dñi vel apprehēdens dñm: siue confortauit eum dñs aut dñs confortatio eius.
Jezechiel. fortis dei vel apprehendens deū: siue deus cōfortauit eū aut deus confortatio eius
Jezer. fortitudo vel adiutorium
Jezerite. fortes vel auxiliarij
Jeziel. audiens deuz vel auscultatio dei.
Jezelia. fortis labor vel adiutoriū laborantis
Jezonias. vires eius vel aures ei⁹ siue audiens dnm aut auscultatio domini
Jezra. semen vel seminator
Jezrael. semen dei vel seminauit deus
Jezrahelite. seminantes deo vꝫ seminatores dei
Jezaria. semen dñi vel seminans domino.

¶ Hic g. post i.

Igaal. vir abijciens vel vir reuelationis
Igar. aceruus vel inuolutio. Syrum est non hebreum
Igarsedutha. aceruus testimonij vel inuolutio testimoniorum. Hoc syrum est
Ighbathanis. solēne mandatum humile vel leta domus responsionis
Iiiiycū. aduena vꝫ elementū siue subuersus aut scda subuersio
Indi. nutus dilucidus vel cōcessiones illuminationum
India. nutus dilucidus vel cōcessio illuminans
Infamie. nutus vel innuit siue innuens aut concessio

¶ Hic o. post i.

IOa. retinens vel retentio
Joaa. retinens eum vel retentio eius
Joaz. retinens fortitudinem vel vbi est retinere siue dominū vidēs aut domini fortitudo
Joab. inimicus vel inimicitie siue est pater: aut paternitas
Joachaz. fortis aut robustus seu dño fortis aut dñi fortitudo
Joachim. vbi est p̄paratio vꝫ cui⁹ est p̄paratio siue dno p̄parat⁹ aut dño resurrectio
Joachaz. retinens fortitudinē vel vbi est retinere: siue dñm videns aut dñi fortitudo
Joahe. ipse cognoscēs vel dñi cognitio siue cognoscens scientiam aut cognoscens principium
Joanā. dñi decus vel dñi pulchritudo
Joarib. dñs suscitans montes vel dño vigilans fortitudine
Joari. dño exaltatus vel dñi exaltatio.
Joas. sperans vel tpalis siue dñz sustollens aut dñi plasmatio
Joathā. pfect⁹ vel pfectiosiue ꝯsūmatus aut cōsummatio
Joathan. idem
Joathas. pfecte sustollens vel cōsummata plasmatio
Joaz. dñm videns vel dñi fortitudo: siue vbi est retinere eū: aut vbi est responsio eius
Job. dolor vel ociositas

Job. magus vel magnꝰ siue dolēs aut viulans
Jobab. distillans vel mago patre. seu magnus pater aut dolous vel viulationis distillatio
Jodal. delatus vel delatio siue dimittens aut dimissio
Jodama. magnꝰ donatus domini vel dolor gratie dei
Jodel. magnus dei vel dolēs deo.
Jochabed. domini germen vel domini preparatio siue domini libamen aut domini intelligentia
Jochel. germen diuinum vel preparatio dei
Jocelam. comprimens eos vel oppressio eorum
Jod. scientia vel principiū seu dominatio dei
Jodae. ipse cognoscens vel domini cognitio siue cognoscens scientiam aut cognoscens principium.
Joed. domino seruiens vel dominum testificans
Joezer. domini fortis vel domino separatus
Jophe. domini os vl' domini disciplina siue dominus elegit aut dominus illuminauit
Jogli: contemptus vel despiciens
Joha. domino respondens vel domini responsio siue dominans ei aut dominatio eius
Johana. domini donum vel domini gratia
Johanna. dominꝰ misericors. siue domini misericordia seu domino gratꝰ aut dominꝰ gratia eiꝰ
Johanam. dominꝰ gratus eis vel dominꝰ misericordia eorum
Johannam. erat donans vel domini donum
Johannam: cuiꝰ est donum vl' domini gratia
Johannem. domino donatꝰ vl' domino gratificatus.
Johānes. dn̄i gratia vel in quo est gratia siue cui donatū est: aut cui donatio a domino facta est.
Johel. dimittēs vel mutatꝰ seu delinquens aut decipiens
Johel. fuit dei vel incipienti deo: siue est deꝰ aut est dominꝰ deꝰ.
Joachim. qui est cōsurgēs vl' dn̄i resurrectio siue dominꝰ suscitans aut domino suscitante
Joiada. dominū cognoscens: aut domini cognitio
Joiadae. domini cognitio vel ipso domino cognoscente
Joiadem. dominus cognoscens fontem vel dominus cognoscens occultum.
Joiarib. domini visio vel domini iudicium
Joiarim. dn̄i exaltans vel domini exaltatio siue dominꝰ saltuū.
Jomna. matutina vel dextera eiꝰ.
Jona. colūba vel donās siue vbi ē donatꝰ aut vbi est donatio
Jonadab. domio obediens vel dn̄i spōtaneꝰ
Jonadab. colūba p̄cipua vel donatio patruelis
Jonas. donans vel donatus siue cui est donatio aut qui donatꝰ est deo
Jonathā. colūba veniens vel colūbe donū siue columba dās aut dn̄i donatio

Joni. columba mea vel donās michi. siue donum meum aut donatio mea
Joppe. pulchra vel pulchritudo
Joppite pulchri vel decori
Jor. riuꝰ vel fluuiꝰ
Jora. riuꝰ eiꝰ vel fluuiꝰ eiꝰ seu montes sublimium aut domini celsitudo
Jorabeth. domꝰ excelsa vel domꝰ sublimiū.
Jorarei. riuꝰ spinarum vel humus compunctionis
Jorā. qui est excelsus vel vbi est excelsus siue dominꝰ excelsus aut domini sublimitas
Jorā. riuꝰ doni vel fluuius gratie
Jordanis riuꝰ iudicii vel fluuius iudicantis siue descēsio eorum aut apprehensio eorum
Jore. riuꝰ excelsus vel fluuii exaltatio
Jorim. riuus eorum vel fluuiꝰ eorum siue excelsus riuꝰ aut fluuius exaltatus
Jora. factura mandati vel domini saluatio
Josabeseth. vbi est saturitas germinis vel vbi est saturitas resurrectionis
Josabeth. domini saturitas vel domini iuramentum
Josadia vbi est incensum domini vel in quo est iuramētū
Josaph. domini speculū vel domino vinculatus siue domini labium aut domino angustiatus
Josaphat. ipse iudicans vel ipse iudicat. siue domini iudiciū aut dn̄s iudicabit
Joseph. domini iustꝰ vel dn̄i iustificatus
Josedech. idem
Joseph. augmentum vel appositō
Josephꝰ augens consilio vel apponens festinationem
Josphias. ipse liber domino vl' ipsa libertas domini
Josias. vbi est incensum domini vl' in quo est sacrificium
Josophonias. domino absconditus vel domini speculator
Josoias. vbi est salus domini vel in quo est saluator dominus
Josae. salus vl' saluatio. siue saluator aut saluaturus
Joth. scientia vel principium siue dominator aut dominatio
Jotha. est perfectꝰ vel est perfectio siue est domini perfectꝰ aut est dn̄i perfectio
Jothan. domini pfectio vel domini consummatio siue perfectio eorum aut consummatio eorum.
Jotham. scientia domini vel principium gratie
Jouis. inimicus hic vel dominus ille.
Jozabaad. domino dotatus vel domini dotatio
Jozabad. domini fluctus torrens vl' domino torris fluitio
Jozabad. domini dotatus vel qui est dotatus a domino
Jozabeth. domini dos vel que est dotata a domino
Jozachar. domini visio vel domini iudicium
Josadech. domini fortis seruus vl' dominum fortem testificans

Jozarib. domini visio vel domini indicatio
Jozian. domini ductio est vel dn̄i oliua est

¶ Hic r. post i.

IRad. ciuitas descendens vel ciuitatis descensio siue vigilans seruus aut suscitans testimonium.
Iras frater meus videns vel fratris mei visio seu vigilantē sustollens aut vigilans plasmationi

¶ Hic s. post i.

IS. vir vel assumptio
Issa mulier vel assumptio
Isaac risus vel gaudium
Isaar. vir vigilans vel vir suscitator
Isaarite viri vigilantes vel viri suscitatores
Isachar. qui est memor vel dominum memorans seu vir mercedis aut est merces mea
Isacharite. qui sunt memores vel dominū memorantes seu viri mercedum aut sunt mercedes mee
Isai. salus mea vel domini saluare seu vir deuorator aut vir assumens
Isaias. domini salus vel domini salutare
Isar. vir paruulus vel vir imminutus seu vir vigilans aut vir suscitator.
Isari. vir paruulus michi vel vir minorationis mee seu vir suscitāsme aut vir vigiliarum mearum
Isbaal. vir vetustus vel vir deuorator
Isboan. vir deuorans populum vl' assumptus in fortitudine populi.
Isboseth. vir confusionis. vel assūpta confusio
Iscarioth. vir mēorie vel est merces eius. seu memoria mortis eiꝰ: aut memoriale domini
Isinuth. desertus vel assumens dissipationem
Ismael. vir auditꝰ dei vl' assumēs exauditionem dn̄i
Ismahelite. viri auditi deo vel assumentes exauditiones dei.
Israel. mens videns deum vel est videre deum
Israel. vir videns deū vl' princeps cum deo: siue dei visio est: aut fortis directio dei.
Israela. mens videns deum suum vel princeps cū deo suo siue est videre deū eiꝰ aut directio dn̄i sui
Israelite. viri vidētes deū. vel assūpti principes cū deo
Isuar. vir paruulꝰ vel vir imminutꝰ siue vir salutis: aut assumptio salutaris
Isui. vir loquens vel assumptio salutis mee.
Istob. vir bonꝰ vel assumptio bonitatis
Italia. mens excedens: vel mētis excessus
Italica. mente excedens vel mentis excessio.
Italici. mentiū excessus vel mēte excedentes
Ithamar. insule palma vel insule amaritudo siue vbi est amarꝰ aut vbi est cōmotio.
Iturea. mōtana vel sublimis. Syrū est non hebreum

Iturei. mōtani vel sublimes
Ithus. mons excelsus vel mons sublimitatis

¶ Hic u. post i.

IUbileus. annus remissus vel annus remissionis
Juchal. potentia vel fortitudo
Juchadam. potestas opprimens eos: vel fortis oppressio eorum
Judaia. confitens dn̄m vel glorificatio domini
Judaismus. laus vel confessio.
Judite. cōfitentes vel glorificantes
Judas. confitens vel glorificans
Judea. cōfessio vel glorificatio
Judei. laudantes vel confitentes
Judi. laudans vel confitens
Julius. incipiens vel principium
Julia. idem
Junius. incipiens vel principium
Junia. idem
Jupiter. inimicus separās vel dominus separator
Justus. elatus vel elatio siue parcens aut ipse eleuatus.
Juth. principiū vel oratio

¶ Sequitur de incipientibus a littera. L.

LAbaddon. Appollion grece exterminans vel exterminator latine.
Laabim. deusti. vel inflāmantes seu deustio aut inflāmatio.
Laaga. flāma iudicii vel deustio iudicantis
Laadon. pdens vel interficiēs.
Laamas. iniqtas vel ad iniqtatē.
Labaddō. pdens vel interficiens: siue solitariꝰ aut solitudo eorum
Laban. albū vel albedo: siue cādidus vel candidatio
Labaoa: dealbans eum vel candidatio eius
Labaoth. venientes vel egredientes.
Labeth. acceptās vl' acceptabilis
Labē. candor vel cādidū siue cor eorū: aut cor filio meo
Labū. deusti vel inflāmantes siue deustio: aut inflāmatio
Labor. ingressus vel ingressio seu venientes aut ingredientes
Laboth. idem
Lacedemonia. consurgēs silentio vel consurrectio sanguinea
Lacedemones. ꝯsurgentes silētio vel consurgentes sanguinei.
Lachis. interest vel sibimet vir
Lacho. consurgēs vel cōsurrectio
Lachum. consurrectio vel ad consurgendum
Lahed. ipse sibimet vir vel ipsemet vir suus
Laphidoth. lampas quasi os cultri ab ore non ab osse
Lahel. in deo vel in deum
Lais. leo vel filius leonis siue ipse sibimet vir aut sibimet vir suus
Laisa. leena vel in salutē seu filia leonis aut filia leene
Lemathara. signū vel conditio siue ad signū aut condictum
Lāmazabathani. vt qd dereliqsti me. vel vt qd derelictio mea.
Lamazaphthani. idem
Lamech. qui est nomen lr̄e: fultura vel adiutoriū: siue creatio aut firmamentum
Lamech. qui est nomen hois gen:

tiens vel percussio siue hūilis aut humiliatus
Lamuel. cū quo est deus vel i quo est benedictio
Laodicia. fuit in vomitu vel nati uitas expectata: siue trib⁹ amata a dño aut trib⁹ amabilis domini.
Laodicēses. fūt i vomitu trib⁹ vel natiuitates expectate seu trib⁹ amate a dño aut tribus amabiles dñi.
Laonimim. tribus. vel matres seu phylarchi multarum tribuum aut principes multorum populorum.
Lapidoth. fulgor vel fulgur siue fulgurans aut fulguratio
Larma. sublimitas vel ꝯsurrectio.
Lasa. salus vel salutatio siue in salutem aut in salutationem
Lasabi. sp̄auit i me t̄ i dño spes ei⁹
Lasthenis. salus donata vl̄ saluator a domino.
Latusim. fabri vel malleatores
Lazarus. adiutus domini vel auxiliatus a domino.

Hic. e. post. l.

Lebana. albedo vl̄ cādidatio
Leben. cādidū vel cādidatio
Lebeus. corculum vel quasi cor.
Lebna. later vel cementum.
Lebni. lateres vel cementa
Lebnitici. laterici vel cementarij.
Lebona. albedo vel candidatio
Lecha. gena eius vel maxilla eius
Lechi. gena mea: vel maxilla mea
Lechis. gena viri vel maxilla assumpta
Lecum. cōsurgēs vel cōsurrectio
Ledā. flāma iudicās vel exurgēs.
Ledihel. flāma iudicans deo vel exurgens iudicium dei
Leedan. flammam iudicans vel exurgens iudicium
Leemas. iniqtas vel iniquitatem.
Leeth. flāma vite t̄ exustio pauorꝫ
Legbara. ignis vl̄ incendium
Leem. panis vel refectio.
Lemazabathoni. vt qd dereliqsti me vel vt quid derelictio mea
Lē. additus vl̄ freqns bōa opatio
Lesa. salus vel salutatio siue in salutem aut in salutationem
Lesem. ad nomen iudicij vl̄ ad auditionem
Lesemdan. ad nomē iudicij vl̄ ad auditionem iudicantis
Leuaboth. veniētes vl̄ edificātes
Leui. additus vel appositus siue assumptus aut applicatus
Leuite. additi vel appositi siue assumpti aut applicati
Leuites. adiectio vel appositio: siue applicatio aut prosecutio
Leuiathan. prosequens eos vel additamentum eorum.

Hic. i. post. l.

Lia. laborās vel laboriosa
Libanus. albus vel candid⁹ siue candor aut candidatio
Libertum. factura palee vel facientes paleas
Lybia. veniens vel introiens
Lichaonia. suscitās vl̄ suscitatio siue ad suscitādū: āt ad suscitatiōes
Lichaonij. suscitantes vel ad suscitandum.

Lici. ꝯsurgēs vl̄ lachrimas fūdēs
Licia. lachrimas fundens ei: vel consurrectio eius.
Licius. cōsurgens vel ipse suscitās siue lachrimas fūdēs aut lachrymarum effusio.
Licij. consurgentes vel ipsi suscitātes siue lachrymas fundētes aut lachrimarum effusiones
Liconia. suscitans vel suscitatio
Liconiēses. suscitātes vl̄ suscitati.
Lidi. geniti vel edificati
Lidia. nati ei vel edificatio eius
Lidij. nati vel edificantes
Lidda. vtilis vel edificata
Lipij. nati vel edificantes
Lin⁹. tibicem vel candidatus.
Lisama. nata temptatio vel natiuitas temptationis
Lisias generans vel generatus
Lisimachus generās percussionē vel generationis percussio
Listra. gen⁹ decoꝝ vl̄ generās de
Listris. vtilitas angustie (coꝝ) vel vtilis tribulatio
Licostratos. sublimitas vel procliuitas seu generans latitudinē aut vtilitas seruitutis

Hic. o. post. l.

Lobna. alba vel candida: siue albor aut candidatio
Lobeni. albus vl̄ candidatus siue cor michi. aut cor filij mei.
Lobni. albus vel cādidus: siue albor aut candidatio
Lobnitici. albi vel candidi siue albedines aut candidatores.
Loboni. albus vel cādidatus siue cor michi aut cor filio meo.
Lodi vinculum. vel declinatio
Lodabar. ipsi verbum vel ipsi sermocinatio.
Lodadid. ipsi seruitus vel ipsi testificatio
Lodadin. ipsi cā vel ipsi iudicium
Loide. cōsecutio vtilitatis vel que consecuta est vtilitatem
Lomna. lateres candidati vel laterum candidatio.
Loomnū. philarchi multaꝝ tribuum vel p̄nceps multorū pp̄lorum
Loth. vacās vel declinans seu vinctus aut ipse conclusus
Lotham. ipse concludens eos vel ipsi vinculum eorum
Lothā. vinculū vel cōclusio seu declinās donū aut vacās gratie.
Lothe. vinculū ei⁹ vel ipa cōclusio

Hic. u. post. l.

Lucas. ipse eleuans vel ipse cōsurgens.
Lucius. idem
Lud. vinctus vel declinās: siue vnam natus. aut vnam vtilis.
Ludin. viculati vel declinātes: siue fortiter ꝓsūt: āt vnā ꝓficiētes
Luith. gene vel maxille
Luza. nux vel amigdalum

Sequitur de incipiētibus a lra. m.

Maabeel. cōgregauit deus vel congregatio dei
Maacha. mollities vel confractio
Maachati. fracta est michi vel cōfracti sunt michi seu venter cesus aut ventris percussio.
Maaddi. mēsura serui mei vl̄ q̄ sufficiens testimonium meum
Maahi. congregatus michi vel congregatio mea
Maaia. chorus vel infirmitas.
Maalaph. de mille vel de doctrina.
Maalath. chorus peccatorum vel infirmitas temporalis.
Maalehel. laudans deum vel laudatio dei.
Maalameon. de habitatione vel habuerunt habitationem
Maalon. de fenestra vel a principio seu consummatus aut securitas.
Maallon. idem.
Maama. congregatus populus ei vel congregatio populi eius
Maamite. congregati populi ei vel congregationes populorū ei⁹
Maamad. desiderium vel desiderabilis
Maanoth. requiescens vel requietio.
Maaria. amara vel domus mea siue ex visionē aut ex iussione
Maaroth. fouee vel spelunce
Maasias. onus domino vel assumptio dei
Maath. desiderium vel desiderabilis.
Maabar. munitum suscitans vel munimen vigilie.
Mabdihel. munitus deo vel munitio dei.
Mabdihelite. muniti deo vel munitiones dei.
Madsan. munitus vel protegens siue munimen aut protectio.
Mabsar: muniens vel munitio
Macha. ingenium vel percussio
Machabeus. protegens vel protectio siue percutiens aut ingenio sus.
Machabei. protegentes vel protectiones siue percutientes aut ingeniosi.
Machati. subactus michi vel mollities mea.
Maceda. exustio vel orientalis siue prius aut in antecessum
Macedan. exurens vel exustio siue oriens aut antecedens.
Macedonia. combusta vel combustio siue antecedens aut orientalis
Macedones. comburentes vel cōbusti siue antecedentes aut orientales.
Macceloth. cetus vel ecclesie siue congregati aut congregationes
Macelloth. idem.
Macema. exurgens dominus vel orientalis domini.
Maces. finis vel diffinitio
Macces. idem.
Maceth. oriens vita vel antecedens.
Machi. quid est. vel quis est siue rex meus aut regnum meum
Machiel. rex meus deus vel regnum meum dei.
Machimas. quid est donum vel quid est donatio.
Machir. venundabit vel restituet. siue videns aut de infirmitate
Machirite. venundabunt vel restituent seu videntes aut de infirmitatibus
Machinas. humilitas vel attrectatio.
Machinathat. humilis vel attrectata siue tangens aut vilitas tributorum
Machosis. concupiscentia vel cōcupiscibilis
Mada. mensura vel q̄ sufficienter.
Madabas. mensuram venientem sustollens vel sufficientie venientis plasmatio
Madabena. a saltu eius vel a nemore eius siue saltus eorum: aut nemus eorum
Madai. mensura mea vel q̄ sufficienter mihi
Madaliel. turris mea deus vel defensio mea deus meus
Madan. contradictio vel habitaculum seu mensura doni aut sufficientia gratie
Madbarea. heremus vel solitudo
Madia. mensura domini vel sufficiens domino
Madiā. de causa vel de iudicio siue in causam aut in iudicium
Madian. respondens vel dijudicans siue iniquitas aut contradictio.
Madanei. respondentes vel dijudicantes seu iniqui aut contradicentes.
Madianite. idem.
Madid. turris testium vel mensura seruitutis
Maddun. iudicium vel dijudicatio
Madmena. mensura viscerum vel q̄ sufficienter ex ipsis
Madon. contradictio vel habitaculum siue inhabitatio aut inhabitantes
Mapha: speculator vel speculatio siue de speculo aut de speculatione.
Magal. colonia vel transmigratio.
Magala. transmigrans eum vel colonia eius
Magalum. colonie vel transmigrationes.
Magbena. defendens filiū sibi vel defensio filij eius.
Magdal. magnitudo vl̄ turris seu p̄muniens aut premunitio.
Magdael. turris dei vl̄ magnificauit me deus
Magdalū. magnitudo vel turris seu defendens eos aut premunitio eorum
Magdalene. magnifica vel premunita siue turrensis aut defensibilis.
Magdahel. turris dei vel magnificans deum siue multū accepit a deo aut magnificauit me deus
Magdagad. turris pirata vel defendens accinctum latrunculum.
Magdol. turris vel magnitudo
Magdola. turris eius vel magnificans eum
Magdota. quis grandis vel turris siue q̄ est magnitudo aut q̄ est magnificentia.
Magedda. annuncians vel annūciatio
Magedan. fructus doni vel annūciatio gratie siue poma eius

Mageddo. tētatio vel tentatione siue pomorum eius aut fructuum cene eius
Mageddon. tentans vel tentatio siue cenaculum. aut inhabitatio.
Mageth. cena pauoris vel tentatio vite
Magmas. tangens vel de tactu siue vile tributum aut vilitas tributorum
Magog. doma vel tectum siue de tecto aut de domate
Magro. guttur vel de fauce
Magrō. guttur meum vel de fauce iniquitatis
Mahari. domus visionis. vł amaritudo mea
Mahelchirā. ex dei parte vel ex vita excelsa
Machubthael. ex vita deus vel quis est dominus deus
Maida contradictio vel mensura sufficiens
Maimam: desideratus eis vel desiderium eorum
Malach. angelus vel nuncius.
Malachi. angelus meus vel annūciatio mea
Malachias. angelus domini vel annuncians dominum eorum
Malachim: liber regum
Malachim: nūciās eis vel angel⁹
Malachor. liber regnorum
Malachoth. angelus temporis vel annuncians responsionem.
Malalai. laudator meus vel laudatio dei
Malalehel laudans deum vł laudatio dei
Malaleheth. angeli vel annunciatores
Malasar. laudator principis vel despector angustiarum
Malathia. visio vel de visione siue despiciens aut despectio
Malcha. regnum vel principatus
Malchi: rex meus vel principans michi
Malchia: regnator dominus vel principatus domini
Malchon: rex iusticie vel princeps iniquitatis
Malchus. rex cōsilij vel princeps festinator
Maleth: nuncius vel regnator.
Maleloth. angelus vinctus vł annuncians declinationem
Maloth: princeps vel annunciator.
Malahoth: angeli vel annunciatores
Mallothe. plenitudines vel adimpleti.
Mambre diuidens vel diuisio siue claritudo aut perspicuitas
Mambres. mare in capite vel mare pelliceum
Mamoazer. de longe vel de longatus seu alienatus aut alienatio.
Mammon. lucrum pecunie vel cupiditas diuitiarum
Mammona. diuitie vel cupiditates. Utrumque hoc nomen syrum ē pariter ꝛ hebreum vtrinque mixtū
Manucha. elongans colorem vel alienatio prestolationis
Manucham. idem
Man. quid vel quomodo.
Manna. quid est hoc vel quomodo est istud.
Mana donans vel requiescens
Manna: manus vel cōsolatio seu sacrificium aut holocaustū
Manaath. numera vel consolationes seu numerans vitam aut pauoris completio
Manad. sepulchrum vel monumentum
Manacem. consolans vel consolatio
Manaē. castrum vel tabernaculū siue requies aut consolatio
Manath. requies vel sepulchrum
Manaim. castra vel tabernacula: seu requietiones aut consolationes
Manasses. necessitas vel obstupescens siue obliuiosus aut qui oblitus est.
Mane. numerus vel numeratum: siue compleuit aut completio
Maneth. numerus vite vel numerans vitam seu complens pauorē aut pauoris completio
Māhu. quidnam hoc est vel quomodo est istud
Manzameroth. tridentes vel fuscinule seu complens pauorem
Manius. quid laboras vel quomodo laboriosus es
Mäne. requiescens vel requieuit.
Maoth. curatus vel curatio
Maol. chorus vel plenitudo
Maon. habitaculum vel habitatio.
Maozim. inhabitationem videns vel habitaculum fortitudinis eorum
Mapsa. muniens vel protectio
Mapsam. muniens eos vel protectio eorum
Mara amaricans vel amaritudo.
Maradath. amara cantinētia vł amara iactantia seu amare continens: aut amarus arroganter
Marai. amaricans mei: aut amaritudo mea.
Maraioth. amara sciētia vł amaricans dominatio
Marala. amara cōcessio: vel amaricanter concedens
Maranatha. in domini nostri aduentu: vel quando dominus noster adueniet. Syrum est non hebreum.
Marath. amarum tempus vel amaritudo peccati
Marchaloth: quadrige vel quadrigantes
Marcus. attritus vel defricatus
Marcus. amarus vel declinatus siue certus aut sublimis mādato.
Mardath. amara contritio vel impudenter contritus
Mardochai: amare cōterens vulturem vel amara contritio deuoratoris
Mardocheus. amare conterens impudentem vel amara contritio impudentis
Mares. amare tollens vel amara plasmatio.
Maresa. a capite vel a principio
Mareth. amara vita vel amaritudo pauoris.
Maria. illuminata vel illuminatrix.
Maria. smirna maris vel stella maris siue illuminans aut mare amarum. Syro autem sermone domina interpretatur
Mariboth. lites vel iurgia siue dissensiones aut contradictiones.
Marimuth. litigans vel contradicens siue amara mors aut amaritudo mortis
Marisa. a capite vel a principio seu amare tollens aut amara plasmatio.
Marma. amarum onus vel amara retentio.
Marodach. amara procacitas aut amara contritio
Maroloth. amara scientia vel amaricans dominatio.
Maron. sublimis vł de excelsa seu amare tristis: aut amara tristicia.
Marsana. amara abundans aut amara egressio
Martha. prouocans vel irritans. Syro autem sermone dominans aut dominatrix
Masa: onus vel assumptio
Masaa. onerans eam vel assumptio eius
Massa. pondus vel alleuiatio.
Massada. retinens vel requirens siue assumens seruitutem aut onerans testimonium
Masaphot. rostra incendentia vel de tribulatione rostrorum
Masai. onus meum vel assumptiō mea
Masaia. onus domino vel assumptio domini
Masal. parabola vel prouerbium
Masan. iocunditates vel iocunditatibus siue onus doni aut assumptio gratie
Masech. pincerna vel propinatio.
Masepha. speculator vel de speculatione
Masephat. speculatio vel contemplatio.
Maseia. onus domino vel assumptio domini.
Masena. prospera vel secunda seu secundans aut secundatio.
Masera. eruditio vel disciplina.
Maserai. eruditi vel disciplinati
Maserecha. libans vel attrahens siue libatio: aut vectigal vanum
Masrephot. speculans super indumentum vel contemplator superhumeralis.
Maserath. specula vel refugia siue munitiones vel protectiones.
Maspha. speculatio vel cōtemplatio: siue de speculatione aut de cōtemplatione.
Masphat. contemplans tempus vel speculator peccati.
Masphe. speculatio vel contēplatio.
Masia. onus domino vel assumptio domini.
Masloth. prouerbia vel parabole
Masma. exaudiens vel exauditio.
Masmana. auditor doni vel exaudiens gratiam
Masob. onus seru⁹ vel assumptio seruitutis
Masobia. speculans dominum vł assumptio domini.
Masrescha. vectigal vanū vel attracta libatio.
Masrephot. speculans superindumentum vel cōtemplator superhumeralis.
Masresa. onus impium vel assumptio iniquitatis.
Matha. donans vel donatio siue tributū aut humile forum.
Mathalā. consummans eos vel perfectio eorum
Mathama. manus vel donatio
Mathan. donans vel donatus seu donator doni aut donatio gratie.
Mathana. donans ei vel donatio eius.
Mathanai. donū eius mihi vel donatio eius mea
Mathania. donans dño vel donatio domini
Mathaniā. donatus dño eis vł donatio domini eorum
Mathanite. donatores vel donati seu donatores donorū: aut donatores gratiarum
Matharis. compluta vel compluitio seu complutus aut compluitio mea
Mathat. donās peccatū vel donatio temporis.
Mathatha. donans peccatum ei. vel donatio temporis eius.
Mathathias. donatus a domino vel donum domini aliquando.
Mathecha. dulcis saturitas: vł dulcedo saturitatis
Mathetha. donans ei vel donatio eius
Matheus donator consilij vel donum festinationis
Mathiama. donator gratie domini vel donans donationem domino.
Mathias donatus domino vel donatio domini pro iuda. s. in cuius loco positus est
Mathimā. donū dñi est vel donatio domini est.
Mathlam. consummans eos
Mathtabith. percussio vel virga descendens
Mathzeth. yconomus vel dispensator
Mathras. dono indigens vel donator domitans.
Mathusalā. mortem misit vel mortis emissio siue mortuus interrogator aut mortuus est et interrogauit.
Mathusalem. idem.
Mauthel. viuens deo vel viuēs deus seu ex vita dei aut quis est sicut dñs deus
Maumā. quis est de longe vel ex vita alienatus.
Maza. ex hoc vel ex istis
Mazarath zodion. i. signa horoscopi per duodecim horas
Mazaroth zodiacon. que mathematici duodecim signa appellant
Mazia. ex hoc dominus vel ex isto dominatio
Mazian: ex hoc dominus est: vł ex isto dominatio est
Mazioth. ex hoc tēp⁹: vel ex istis responsio
Mazuroth. vincula vł disciplie seu successiones seu exclusiones.

¶ Hic e. post m.

Mechedem. ab exordio vel cōtra orientem
Mechia. percussus domino vł percussio domini
Mechinas. humilitas vel attrecta

tio
Mechme. basis quiescens vel venũdatus cõmotioni.
Mechomoth. fulture vel suppositiones
Mechorath. venundatus mihi vel venundatio mea
Mechurath. venũdatus vel venũdatio
Mechurathite: venundati vel venundatores
Medab. fames antiqua vel fames antiquarum
Medaba. fames antiqua eius: vel fames antiquarum eius
Medabena. onus vel pondera siue de onere aut de ponderibus
Medad. mensus est vel acquieuit. siue metiens aut mensuratio
Melada. aque sublimes: vel mensura in aqua
Medam. mentiens vel respõdens siue mendacium aut responsio.
Medana. aque emmẽtes vł aquarum eminentia
Medes. mensura vel aque eminẽtes
Medemena. mensura viscerũ eius vel aque eminentes ex ipsis
Medena. aque sublimes vel aquarum sublimitas
Medi. adequatvel mensuratores.
Media. mensura vel adequatio
Medi. mensurans causam vel adequatio iudicii
Medon. mensurans dolorem vel adequans murmurationem
Medra. mensura vel mensuratio.
Meeber. de qua vel viteriori
Meethabel. benigna dei vel benignitas domini
Meezabel. benignus dei vł bonitas deo
Mephaat. impetus aque vel impetus aquarum
Mephat. speculum vel speculatio.
Mephet speculum vite vel speculatio pauoris
Megia. despiciens vel despectio
Meguis. despiciens confusionem: vel despectio ignominie
Meida. contradictio vel mensura sufficiens
Meizabel. benigna dei vel benignitas domini
Mela. vallis salis: vel vallis salsa.
Melcha. regina vel regnatrix
Melchas regens eos vel rex eorũ.
Melchi. rex meus vel regnans michi
Melchias: rex dominus vel regnũ domini
Melchiel: rex meus deus: vel regnũ meum dei
Melchielite. reges mei deo vel regna mea dei
Melchisedech. rex iustus vel rex pacificus siue rex pacis aut rex iusticie
Melchisua. rex saluator vel regnũ salutis
Melchisue. rex loquax vel regnum cantilene siue rex meus tyrannus aut rex meus perditus
Melchon. rex eorum vel principans eis
Melcho. rex meroris vel princeps iniquitatis
Melchonoth. fulcra vel regna siue reges induti aut regum cubicula.

Melia. vallis salis vel vallis salsa.
Melech. chorus vel a principio.
Melech. regnum vel regnator
Melchi. chorus meus vel a principio meo
Melchias. chorus domini vel a principio domini
Melithme. infirmitas vel de infirmitatibus seu mandatum humile aut mandatum humilitatis
Mello: plenus vel plenitudo siue adimpletus aut adimpletio
Meloth. pleni aut impleti siue plenitudines
Melothi. pleni mei aut adimpletiones mee
Melloth. pleni vel adipleti. seu plenitudines aut adimpletiones.
Mellothi. pleni mei vel adimpletiones mee
Melsa. rixa vel in azymis
Melloch. vallis salsa ignis mordẽtis vel vallis salis dolorem prestolantium
Mellacharem. vallis salsa mordẽtium lapides vel vallis ignea lapidum aceruatorum
Melluth. plenitudines vł adimpletiones
Mem. a quo vel ex ipsis
Membrans. aperta vł manifesta seu apertio vel manifestatio
Memphi. os vel ab ore siue os eius aut os ex ipsis
Memphiboseth. os cõfusum vel os confusionis siue os ignominie aut de ore ignominia.
Memphon. os meroris vel de ore iniquitatis
Meminis. ex quo quis vel ex ipsis iste.
Memin. aque mee vł viscera mea ex ipsis
Merath. ex quo decus vel viscera commotionis
Men. viscera vel ex ipsis
Menar. viscera mea vel ex ipsis intimis meis
Menelaus. viscera maledicta: vel ex ipsis maledictus
Mer. apertus vel manifestus: siue illuminans aut illuminatio
Merab. multitudo vel de multitudine siue manifestans patrem aut illuminatio patris.
Merari. amaricans vel amaritudo siue aperiens vigilias: aut illuminans suscitationem
Merarite. amaricantes vel amaricati siue aperientes vigilias: aut illuminantes suscitationem.
Mercurius aperiens custodibus vel illuminans occursum signi.
Mere. apertus vel manifestus siue illuminans eum aut illuminatio eius
Mered. rebellis vel apertio siue illuminans aut manifestatio
Merephet. fouens vel cubans siue cubabat aut confouebat
Meremuth. aperiens mortem vel illuminans mortuos
Meribaal. litigans cũ marito vł litigans cũ altissimo siue litigãs in maritũ aut litigans contra altissimum
Merimuth. aperiens mortem vel illuminans mortuos.
Merob. multitudo vel multitudine.

Merodach. amara procacitas vł amaritudinẽ immittens seu amore contritus: aut amara contritio
Meron. aque vel profunditates.
Meron. illuminans merentes vel manifestans iniquos
Meronath. illuminans merentes tempore vel manifestans iniquitatem peccati
Meronathites. illuminans merẽtes tempore vel manifestans iniquitatem.
Meroz. aperiens visionem vł immutatio fortitudinis.
Meroz. cõsulens vel consilium siue arcanũ aut aque sacramẽtorum.
Mes. hospes vel hostis siue mensurator aut mẽsuratio.
Mesa. euado vel aqua rara.
Mesa. hospes eius vel hostis eius siue mensurans eum aut mensuratio eius.
Messa. hospes saluans vel mensura salutis.
Mesara. aqua rara vel propinatio siue dans potum aut propinator
Mesach. propinãs vel potum dãs siue hospes fratris aut hospes fraternitatis.
Messalem. hospes missus vel reddens redditionem seu mensurãs pacem aut hospes iusticie
Mesaloth. euadens vinculum vł aque rare declinatio
Mesameleth. potum dans choro vel propinans a principio
Mesech. amens vel trahens siue compressus aut compressio.
Mesech. deficiens vel prolongans seu defectio aut prolongatio
Mesepha: speculator vel contemplator seu speculatio aut contemplatio.
Mesellima. capiens eos domino vel palpatio eorum deus.
Meseroch. vincula vł discipline seu successiones aut exclusiones
Mesezabel. benignus deo vel mensurator domini
Mesphar. speculatorem suscitans vel contemplationis
Mesphareth. hospes hiãs vł hospitis hiatus
Mesphe. hospitis laqueus vel hospitis discipline.
Messias. chrisma vel unctio siue christus aut unctus.
Messolam. hospes seculi vel mensura eternitatis
Messolam. capiens eos vel palpatio eorum
Mesopotamia. eleuata voce quadam vel eleuatio cuiusdam vocatur
Mesraim. hospitans eos vel mensura eorum. Sciendũ vero q̄ mesram egyptus appellatur
Mesthi. varius vel varietas
Messulẽ. mensura doloris vel hostis anterior
Methetha. dulcis vel dulcedo.
Meththa. virga vel lectulus
Methabaal. benignus vir habẽs vel q̄ bona deuoratio vetustans.
Methahel. q̄ bonus deus vel q̄ bona diuinitas
Methabehel. idem.
Methu. dulcedo videns vel dulcis visio
Meusim: saluans eos vel attrectatio eorum
Meza. ex hoc vel ex isto
Mezaath. eleuata vel supra eam siue aqua fluens aut aque fluxio.

Ꝉ Ipic i. post m.

Miamim. quis matris fetus vel cui donatus
Mibaar. electus vł electio: siue de electis aut de electione.
Micha. quis hic aduerbiũ loci vł quis est iste.
Michael. quis vt deus vel quis ẽ sicut iste dominator
Michehs. quis vt deus vel q̄s vt deitas
Micharab. quis hic dilatans vel que est hec latitudo
Michas. quis est hic. aduerbium loci: vel quis est iste
Micheas. quis est iste vel quis est in loco
Micol. aqua omnis vel aqua ex omnibus
Mido. metiens vel mensuratio
Miphaat. aque impetus vel aquarũ impulsio
Miphibaal. os deuorans vel os vetustatis
Miphiboseth. os confusum vł os verecundum siue os confusionis aut ignominie
Michael. domus dei vel domus exercitus
Milethene. generãs castra vel generatio donantium
Miletũ. generans vel generatio seu generare aut omnis eius est
Milicho. regnator vel regnũ
Minamin. quis matris fetus vel cui donatus est
Myrrha amara vel amaricãs seu amaritudo aut amaricatio
Miribaal. litigans cum marito vł litigans cũ altissimo siue litigans in maritũ aut litigans cõtra altissimum
Misaal. tractans deo vel quis interrogauit deum
Misaam. trahens populũ vel interrogatio eorum
Misaach. quis vt risus vel quis vt frater siue quis vt risus aut quis de gaudio
Misahel. populus dei vel quis est saluans deus
Misia. que indigentia vel que est dormitatio
Misor. hũilitas vel tribulatio seu de humilitate aut de tribulatione
Misor. palma vel directa siue humilis aut campestris
Mitilene. transmigrans vel declinans seu declinatio aut transmigratio
Mitridates. declinans donũ sufficiens vel transmigratio doni sufficientis
Mizaab. quis vt aurũ obrizum vł quis est sicut aurũ purissimum

Ꝉ Ipic o. post m.

Moab. de patre vel ex patre
Moabite. de patre geniti vł ex patre generati.
Moaida. mensura dñi vel sufficiẽs domino
Moaz. fortis vel robustus siue robur aut fortitudo

Moaziam: de adiutorio dñi vł domini auxiliator est
Mobomia: edificium vel edificator.
Mobomia edificans mihi vel edificatio mea.
Mobomia. edificium vel edificator.
Mobomiar. edificans vel edificatio mea.
Mochebor. vulnerans patrem luminis vel paterne iracundie
Mochonai. suppositio vel sustentaculum.
Mochour. venundator meus vel venundatio mea.
Mochoth. plage vel vulnera
Mochotha. plaga eius vel vulnerans eum
Modab. natiuitas vel generatio
Modaba. nascens patri vel generatio eius.
Modim. iudicium vel iudicatio.
Modin. iudicans eos vel iudicium eorum
Modollam. generationem testificans vel natiuitatis testificatio
Moelath. dolens vel parturiens siue ab adolescente aut a parturiente.
Moelathi. dolor meus vel parturiens michi.
Mosei. palpatio vel attrectatio
Moseia. palpans eum vel attrectatio eius
Moyses. aquaticus vel assumptꝰ de aqua
Moyses. vigens vel liniens siue attrectans aut palpans
Molada. princeps piscium vel dolor parturientis.
Molath. regnans vel principans seu dolens aut parturiens
Molathi. rex meus vel princeps meus siue dolor meus aut parturitio mea
Molathite. regnantes vel principantes siue dolentes aut parturientes.
Molchon. regens eos vel ꝓnceps eorum.
Molid. infirmitas vel a principio
Moloch. rex vel princeps siue rex noster vel princeps noster
Mool. infirmitas vel ad infirmitatem siue chorus aut a principio
Monla. chorus eius vel ab initio eius siue infirmans eum aut infirmitas eius
Mooli. infirmitas mea vel de infirmitate mea: siue chorus meꝰ aut principio meo.
Mooli. chorus laboris vel a principio laborioso siue infirmus laborans aut de infirmitate laboriosa.
Moolite. chori mei vel a principio meo siue infirmitate omee aut de infirmitatibus meis
Moos. infirmitas vel habitaculum.
Moosa. infirmans eum vel habitaculum eius
Moosia. infirmus dominus vel habitaculum domini
Moroth. heres vel hereditas
Morathi. heres meus vel hereditas mea.
Morathithe. heres meus iste vel hereditas mea ista
Morasthim. heres eorum iste vel hereditas eorum ista
Morasthithe. heredes mei isti vł iste sunt hereditates mee
Moria. visio vel visionis siue illuminans aut illucidans. iste est locus in quo abrae dictum est vade in terram visionis
Moothi. heres meus vel hereditas mea
Morome. sublimitas vel celsitudo.
Mosa. salus vel eruditio.
Mosee. saluator vel saluificator siue a saluatore siue a saluificatore.
Mosellamoth. capiens eos morti vel palpatio mortis eorum
Mosera. eruditio vel disciplina.
Moseroth. vincula vel discipline.
Mosphetaiz. sortes vel vicinie seu sortium aut vicinitarum
Mosi. palpator vel attrectator.
Mosoch. captura vel capiens siue capientes aut capture
Mosollon. capientes eos vel palpatio eorum
Mosollamia. capiens eos domino vel palpatio eorum dominus
Mosollamoth. capiens eos morti vel palpatio mortis eorum
Mosollam. capiens eos vel palpatio eorum
Mostra. vinculum vel disciplina.
Mosul. eruditus deo vel disciplina dei

¶ hic u. post m.

Mamin. consolans eos vel viscera eorum.
Musa. palpans vel attrectans siue palpatio aut attrectatio
Musach. palpans fratrem vel attrectatio fratris.
Museroth. vincula vel discipline.
Musite. palpantes vel contrectantes

¶ Sequitur de incipientibus a littera. N.

Naa. pulchra vł pulchritudo
Naab. absconditus vel requiescens.
Naabi. absconditus michi vel requietio mea
Naad. pulchra seruitus vel pulchrum testimonium.
Naalal. laudant vel laudabunt siue torrens aut laudatio
Naalia. torrens dei vel laudans deum
Naaliel. torrens dei vel laudatio domini.
Naalon. deus candoris vel pulchritudo laterum
Naama. decora vel pulcherrima siue commouens eos aut commotio eorum
Naaman. decorus vel pulcherrimus siue commouens eos aut cõmotio eorum
Naamath. mouens mortem vel decor peccati
Naamathite. mouentes mortem vel decori peccato
Naamin. pulcherrimus vel commotio eorum
Naar. puer vel infantulus
Naara. puer ei vel infãtulus eius
Naarach. puericia temporis vel infantia peccatoris
Naari. puer michi vel infantulus meus
Naarias. puer domino vel infantulus domini
Naas. serpẽs vel coluber siue augurans aut augurium
Naaron requies sonans vel requietionis sonitus
Naason. coluber murmurans vel serpens inutilis siue augurãs dolorem aut augurium iniquitatis
Naath. decor tẽporis vel pulchritudo peccati siue abscondens peccatum aut requiescens tempore
Naazab. estunc propheta aut ꝓphetatus tunc siue sepulchrum auxilium aut cessionis initium
Nabai. cõspicuus vel requiescẽs
Nabaioth. sedens vel excludens siue requiescens tempore aut cõspicuus responsione
Nabal. stultus vel insipiens
Nabao. prophete vel venientes.
Nabahot. sedens vel excludens siue conspicuus aut requiescens
Nabat. scandalum vel scãdalizãs siue insipiens aut insipientia
Nabathei. insipientes aut scãdalizantes
Nabau. veniens vel includẽs seu venimus aut inclusimus
Nabdael. visio dei vel seruiens deo
Nabeoth. prophetans vel prophetatio
Nabiath. organum vel laudatorium.
Nablion. psalterium grece laudatorium latine
Nablum. organum vel laudatorium
Nabo. sessio vel ꝑphetia siue cõclusio aut superueniens
Nabohe. propheta vel prophetia
Naboth. sessio vel prophetia siue concludens aut superueniens
Nadu. veniens vel includens
Nabuchodonosor. sedens in angustia agnita vel sessio in agnitione angustie siue prophetãs istiusmodi signum aut prophetia lagũcule angustie
Nabusabari. calcans tempus vel calcatio temporis
Nabusarachim. calcator fratruꝫ vel calcatio fraternitatis
Nabuthei. prophete vel prophetantes
Nabusardam. prophetauit palea vel prophetia alieni iudicij
Nachem. preparans eos vel preparatio eorum
Nachon. preparans dolorem vel preparatio iniquitatis
Nachor. requiescente luce vel obscuratio nouissima siue requies luminis aut preparatio iracundie.
Nad. ascendens vel ascensio
Nadab. votiuus vel spontaneus
Nadabias. vouens domino vel spontaneus domini.
Naeman. fidelis vel fidelitas siue mouens eos aut motus eoruꝫ
Naeth. requiescens vel requietio
Naphador. dispersis generatio vł dispersio generationis
Naphech. marina vel maritima.
Naphedor. cõuersa generatio vł conuersio generationis.
Napheg. marinus vel maritimꝰ.
Naphei. maritimi vel animarum refrigerationes
Naphes. anima vel refrigerium.
Naphis. idem.
Nagg[illegible] meridies vel meridianus
Nageb. idem
Nahim. puer meus vel infantia mea
Nahelel. hymnꝰ vel laus siue laudans deum aut dei laudatio
Naid. salum vel mare siue fluctuans aut instabilis a sedis incerte.
Naim. fluctus vel motus siue fluctuans aut commotio
Naioth. conspicuus vel excludẽs
Nalol. torrens vel laudatio
Nama. deus vel commotio
Namoel. dormiuit deus vel dormitio dei: siue hi qui sunt dei aut quos dormire facit deus
Namre. pardus vel amaritudo siue amaritudines aut amaricationes
Namrim. pardi vel apostate siue profugi aut trangressiones eoruꝫ
Namsi. palpans vel tangens siue attrectans aut attrectatio
Namuel. loquens cum deo vel cũ quo loquitur deus
Namuhelite. loquentes cum deo vel cum quibus loquitur deus
Nanee. piscis vel fetus siue germen pulchritudinis aut pascua eorum
Narcissus. colligens vel collectio siue lucerna scandens aut accẽsus leticie
Nasab. exsiccans vel exsiccatio aut germinatio eorum
Nasaram. germen molle vel germen tenerum siue germinans eis
Nasia. coluber domini vel serpẽs dominator.
Nasi. titulus vel statio
Nasim. dux vel princeps siue principans eis
Nason. consolans vel quiescens siue augurans aut augurium
Nasor. pulchritudo luminis vel consolans angustiatum
Nathan. donatus eis vel donatio eorum
Nathamelech. donatus regno vł donatio regnatoris
Natha. donans donum vel don a tuo gratie
Nathanael. donum dei vel donauit eum deus
Nathinnei. donantes vel donati siue hypodiacones grece aut subministri latine
Nathon. donatus merori vel donatio iniquitatis
Naua. semen vel germen siue lacratus aut pulchritudo
Naum. germinans vel consolator
Nauum. germinans eis vel consolatio eorum
Nazareth. flos vel virgultum siue sanctitas aut consecratio
Nazareth. vnctio vł mũdicia: seu custodiens aut separans
Nazarenus. virgultuꝫ vel floridꝰ siue custodiens aut separatus

Nazareus. mūdus vel sanct⁹ siue vnctus aut consecratus Utrumq; hoc nomē apud hebreos nō scribitur per z litterā: sed per hebraicū sade quod nec s nec z litteram sonat

Nazarei. virgulta vl' floridi siue custodientes aut separati

Nazarei. mundi vel vncti siue sancti aut consecrati

¶ hic e. post n.

NEapolis. mire cōmota vl' mira commotio

Nebaam. latratus apprehensus vel latrantis apprehensio

Nebaial. latrans laxus vl' latrās laxatus seu latrantis lenitas aut latrantis latitudo

Nebalath. latratus temporis vel insipientia peccatoris

Nebe. latrans vel latrat⁹ siue psalteriū aut mensura

Nebal. latrans deo vel latratus dei siue mensura dei aut dei psalterium

Nebo. latrans vel latratus

Nebui. latrator meus vel psalterium meum

Nechoo. paratus iste vel paratio ista

Neceb. statio vel attrectatio

Necho. percutiens vel percussio.

Nechoda. includens iudicio

Necophati. excludens vel exclusio siue inclusum aperiens aut percussionem euadens

Nechota. aroma vl' thimiama siue storax eius aut aromatizatio eius

Neele. scala vel torrens

Neclamite. cuiusdā heredes vel cuiusdam hereditates

Neele. cuiusdam heredes vel cuiusdam hereditas

Neelamite. scale vel torrentes

Neelescol. torrens botri vel botr⁹ torrentis

Neema. consolans vel consolatō

Neemias consolatus a domino vel consolatio domini

Neesta. es vel metallum

Nephahel. spirans deo vel applicans ori dei

Nephe. spirans vel sufflans siue spiritus aut sufflatio

Nephee. applicans ori vel liguri⁹ quod est nomen lapidis

Nephec. pruna vel carbo: siue seducens aut seductio

Nepheg. idem

Nephādor. marina vel maritima

Nephi. purificans vel purificatio

Nepsa. purificans aggrauatum vel purificatio aggrauati

Nephoa. deceptio vel dissolutio.

Nephusim. apertum nomen vel dissoluta auditio

Neger. florens vel floridus

Negoda. includens iudicio vel ꝑcussio iudicij

Nehiel. stans deus vel statio dei

Nehisoth. stans vel statio siue status temporis

Nemā. pulchritudo vel consolatio

Nembra. profugium vel apostasium. siue apostata aut apostasia.

Nemra. profugium vel transgressio siue pardus aut amaricatio

Nemrim. pardi vel apostate siue amaricātes eos aut profugia eorum seu pardorū aut apostatarū

Nemri. pardi vel apostate

Nemroth. tyrānus vl' ꝓfug⁹ siue transgressor aut apostata

Nemsi. palpans vel tangens siue attrectans aut attrectatio

Nemsib. stans vl' attrectans siue statio aut attrectatio

Neptad. deceptio vel dissolutio

Neptali. latitudo mea vel conuersio eius

Neptalī. discret⁹ vel scilictus seu cōuoluit me aut conuolutio mea

Neptalim. habitatio vel comparatio siue conuertens eos aut latitudo eorum

Neptalim. implicatio vel conuersatio siue dilatauit me aut dilatatio mea

Neptalimite. cōuertentes eos vel latitudines eorum

Neptalite. habitacula vel comparationes seu dilatati mei aut iplicationes eorum

Neptar. purificās vel purificatio

Nepte. decipiēs vel dissoluēs siue deceptio aut dissolutio

Nepthee. decepti vel dissoluti siue deceptio aut dissolutio

Neptoim. sculpentes vel aperientes siue decipientes eos aut dissolutiones eorum

Neptupha. deceptio vite remisse vel dissolutione claudicās

Nepthuim. sculpentes vel aperiētes siue decipientes eos aut dissolutiones eorum

Neptusim. apertum nomē vel dissoluta auditio

Ner. lucidus vel lucerna

Neregel. lucis aceruus vel lucerne aceruatio

Nereus. lucis consilium vel lucerna festinans

Nereth. cythara vl' quasi lucerna seu lux vite aut lucerna pauoris.

Nergal. lucis aceruus vel lucerna aceruata

Nergel. lucerna aceruata vl' lucerne aceruatio

Nergel. lucerna inuoluta vl' lucerne inuolutio

Neri. lucēs mihi vel lucerna mea

Neria. lucens domino vl' lucerna domino

Nesia. coluber domini vel serpēs dominicus

Nesibi. titul⁹ meus vel statio mea

Neson. augurans vel augurium. siue augur fortis aut auguris fortitudo

Nesruth. tentatio tenera vel fugiuus tener

Nestheus. erarius vel metallarius

Nethmā. decus vel motio siue cōmouens eos aut commotio eorū

Nethua. imago vel imaginatio.

Netophati. includens me vel inclusio mea

Netophatite. includentes vel inclusores mei.

¶ hic i. post n.

NIcanor. stans lucerna vl' statura lucida

Nicodemus. includēs iudicio vel effusio terrentiōis

Nicolaus. effluens vel effluxio siue stultus ecclesie languentis aut stulticia languoris ecclesie

Nicholaite. effluentes vel effluxiones siue stulti ecclesie languentis: aut stultitia languoris ecclesie

Nichopolis. germen ꝓtectionis mee: vel ꝓtectio germinis mei.

Niger. ascendens vel ascensio.

Nimpha. os applicatum vel oris applicatio

Niniue. feta vel speciosa seu germen pulchritudinis aut natiuitas pulchra.

Niniuite. feti vel speciosi seu germina pulchritudinis aut natiuitates pulchre

Nisan. augurans gratiam vel auguriū donationis

¶ hic o. post n.

NOa. mouens vel cōmotio

Noadaids. mouens seruitutem domino vel commotus testimonio dei.

Noadiac. mouens vinculum vel commotio illuminati

Nobaha. mouens eos vl' commotio eorum

Noraths. mouens imperium vel cōmotio confirmationis visionū.

Nob. latrans vel latratus

Nodab. vter vel inflatio

Noe. requiescens vel requieuit siue cōmotus aut cōmotio.

Noema. decor vel fides vel voluptas aut delectatio

Noemā. pulchritudo vel pulcher seu consolatus aut consolatio.

Noemanite. pulchri vel consolati seu cōsolatores aut cōsolationes.

Noemi. pulchra vel cōsolata

Noestha. metallū vel es eius

Noestā. es eorum vel metallum eorum

Noepheth. motus apertus vel cōmotio latitudinis

Noga. meridies vel meridianus.

Noge. idem.

Noom. decus vel consolatio

Noorai. decorans magistrū meū vel cōsolatio magistri mei

Norari. decorans currentem magistrū aut consolatio consummati magistri

Noram. requiescens excelse vl' cōmotio exaltati

¶ hic u. post n.

NUat. pulcher vel pulcritudo

Nū pascēs eos vel pascua eorum

Nū. vetus. vel piscis siue vnicus. aut sempiternitas

Numenius. decorus vel fidelis

¶ Sequitur de incipientibus a littera O.

OAd. vanitas vel laudatio.

Oal. tabernaculum vel inhabitatio

Oali. tabernaculum meū vel inhabitatio mea.

Oam. ve ꝑp'o vel insaniens

¶ hic b. post o.

OBab. sperans vel amplexās siue dilectus aut dilectio

Obadia. seruus domini vel seruiens domino

Obag. magus vel phitonissa siue incantator aut incantatio.

Obdare. seruus australis vel seruus africanus.

Obdias. seruiens domino vel seruitus domini

Obed. seruitus vel seruitor.

Obededon. seruiens ruso vel seruiens fuluo seu seruiens terre aut seruus sanguineus

Obedia. seruus domini vel seruiens domino

Obediel. seruus dei vel seruiens deo

Obia. seruus domini vel seruiens domino

Oboth. phitones vel magi siue lagene grandes aut lagenarū granditas

¶ hic c. post o.

OChet. diligens vel ꝑscrutans siue dilectio aut ꝑscrutatio.

Ochol. tenens habitationem vel apprehendens tabernaculum.

Ochoza. tenens magistrū vel retentio magistri.

Ochozath. retentio vel apprehensio

Ochozias. retinens dnm vel apprehensio domini

Ochran. tenens vel apprehendēs siue retentio aut apprehensio

¶ hic d. post o.

ODaita. mensurans vel mensuratio

Odema. seruus dni vl' testificans dominum.

Odia. idem.

Odota. idem.

Odollam. testimonium eorū vel testimonij approbatio

Odollamites. contestans aliquem vel testimoniū in aqua.

Odor contestans generationem. vel testificatio generationis

Odoma. seruus domini vel testificans dnm

Odsi. mensis meus vel mensura mea

Odura. mensura magistri vel testificans magistrum

¶ hic e. post o.

OEpha. mensura vel effundēs siue estus aut estuatio.

Oephi. mensura triū modiorū vel tres modij mensurati

Oeph: diligens vel ꝑscrutans siue dilectio aut perscrutatio.

¶ hic. ph. post o.

OPho. effusio vel estuatio.

Ophal. nebula vel obscuratio siue obscurans aut nebulosus

Opha. thalamus eorū vel maritima eorum

Ophar. volans vel volatus siue volantes aut volationes

Ophac. aurū obrisum vel aurum purissimum

Opham. idem

Ophel. nebula vl' obscuratio siue obscuratus aut nebulosus

Opher. ignominia vel ignominiosus

Ophi. infirmus vl' ignominiosus

Ophim. tabernacula vel habitationes.

Ophim. tabernacula mea vel ha bitationes mee
Ophir. infirmans vl' infirmitas si ue irritu aut ebuosum
Ophni. discalciatus vel insana co uersio
Ophra. volans vel thalam'

¶ Hic g. post o.

Og. cōgregans vel aceruans seu absconditus aut coacer uatio
Oga. nobilis vl' gloriosus siue ab scōdens eū aut coaceruans ei

¶ Hic h. post o.

Ohia. ipse cognouit vel cogno uit dominus
Ohiada. ipse cognouit seruitute3 vel cognouit domin' testimoniu3
Oholi. tabernaculum vel inhabi tatio

¶ Hic i. post o.

Oza. infirmans eū vel infirmi tas eius
Oiam. infirmans eos. vel infirmi tas eorum
Oiam. seculum vel eternitas siue annus iubileus aut annus remis sionis

¶ Hic l. post o.

Olda. destruens vl' discernēs siue destructio aut diuerticu lum
Oldai. destruēs vel discernēs michi: siue diuerticulum meū aut discretio mea
Oldam. discernens donum vel di uerticulum doni
Oli. infirmitas vel protectio
Oliab. infirmans patrem: vel pro tectio patris
Olimpa. dolens vel parturiens
Olimpiadis. dolor tristiū vel par turiens seruitutem
Oloferneo. infirmitas discessiōis vel infirmans vitulum saginatum

¶ Hic m. post o.

Omar. populum amaricans aut populus amaricatus
Omer. crispans vel manipulus
Omri. crispans me vel manipul' meus
Omrot. crispans magistrum meū vel manipulus magistri mei

¶ Hic n. post o.

On. dolor vel meror
On. iniquitas vel inutilitas mea
On. mussitatio vel murmuratio
Ona. merens eum vel dolor eius.
Ona. inutilis ei vel iniquitas eius
Ona. murmurans ei vel murmu ratio eius
Onam. meror populi vel meror eorum
Onam. inutilis populo vel iniqui tas eorum
Onam. murmur populi vel mussi tatio eorum
Onam. meror doni vel dolor grē.
Onam. iniquitas doni vel inutili tas gratie
Onam. murmurās dono vl' mus sitans gratie
Onesimus. decorus vel respōdēs siue decus aut responsio
Onesiphorus. respōdens litteris vel decor adherens
Oni. mereno mihi vel dolor me'.
Oni. inutilis michi vel iniquitas mea
Oni. murmur meum vel mussitas tio mea
Onni. dolare cōmot' vel meror requiescens
Onni. inutilis requies vel iniqua commotio
Onni. murmure motus vel mussi tatione quiescens
Onias. merens domino vel dolor domini
Onias. iniquus domino vel inuti lis dominus
Onias. murmurans domino vel mussitatio domini
Ono. merens eum vel dolor eius.
Ono. inutilis ei' vel iniquitas ei'
Ono. murmurans ei vel mussita tio ei'
Onō. murmure mussitās vl' mus sitatione murmurans siue dolor inutilis aut merens iniquitate

¶ Hic o. post o.

Ola. tabernaculum vel inha bitatio
Olla. idem
Olli. tabernaculū meu3 vel inha bitatio mea
Oliab. tabernaculum meu3 pa' vel inhabitatio mea patris
Oliba. tabernaculum meum in ea vel ipsa est tabernaculum meū
Olibama. tabernaculi altitudo vel habitaculum meum in aliquo
Oon. labor vel dolor siue dolens aut laboriosus
Oozam. videns eos vel fortitudo eorum
Oozias videns dominum vl' for titudo domini

¶ Hic r. post o

Or. foramen vel iracundia
Or. mons vel lumen siue pel lis aut iracundus
Orim. concipiens vel comprehē dens siue conceptio aut comphen sio
Orā. irati vel ne excelso seu ne ira cundie aut ne iracūdo
Orā. mons populi. vel lumen eo rum
Oram. pellis populi vel foramen eorum
Oram. iracundus populus vl' ira cundia eorum
Orchach. estimans vel estimatio
Orchati. estimans michi vel esti matio mea
Orchatharoth. longa corona vl' longitudo corone
Oreb. ardor vel siccitas siue cor uus aut solitudo
Oreb. mensa vel massa siue tētās aut tentatio
Orem. dolor vel iracundia
Oreth. longanimis vel diuturn' seu lōganimitas aut diuturnitas
Orpha. ceruix eius aut supbia ei
Ori lux mea vel mons meus
Ori. pellis mea vel foramē meum
Ori. irascens michi vel iracundia mea
Ori. gigas vel excelsus
Ori. coquens vel excludens
Ori. apprehendens me vel appre hensio mea
Orim. gigantes vel excelsi
Orim. apprehendentes me vl' ap prehensiones mee
Orim. loquentes vel excludentes
Orma. anathema vel anathema tizatio
Orna. lumen nobis vel illumina tio nostra
Orna. lumen gratie vel illumina tio donationis
Oron. mons inutilis vel foramen tristicie
Oron. pellis iniq vel ira murmu rantium
Oron. lumen meroris vel dolor mussitantium
Oronite. montes inutiles vel fora mina tristiciarum
Oronite pelles iniquev el dolores mussitantium
Oronite. lumina meroris vel ira cundia murmurantium
Oronim. lumen meroris eorum vel iracundia iniquitatis eorum.
Oronom. mons inutilis eis vel fo ramen tristicie eorum
Orratim. lumen meroris eorū vel iracundia iniquitatis eorum
Orthoslada. recte indigēs testio nio vel lumen positu3 testificātōi.

¶ Hic s. post o.

Osa. spes vel saluatio
Osai. spes mea vel saluatio mea
Osaias. sperās in domino vel sal uatio domini
Osanna. salua vel viuifica siue sal uifica nos aut saluificatio nostra
Ose. spes vel saluatio
Osee. sperās in eo vel saluatio ei'
Osia. sperans in domino vel salua tio domini

¶ Hic t. post o.

Ota. tempus eis vel designa tio eorum
Othei. signū meum vel tempora litas mea
Othio. dolor eius vel contristans eum
Othir. peccato vigilans vel signū temporale
Othin. stans peccato vel statio tē poralis
Otholia. signum laboris vel desi gnatio temporalis
Othoniel. signum dei vel respon dens deo
Othotam. signans eos vel signa tio eorum

¶ Hic x. post o.

Ox. violenter, vel voluntarie.

¶ Hic z. post o.

Oza. videns vel robustus: seu visio aut fortitudo
Ozai. fortis meus vel robur meū siue vidēs me: aut fortitudo mea.
Ozā. videns eos vel fortitudo eo rum
Ozam. videns donum vel fortitu do gratie
Ozamoth. quasi signum vel for tis designatio
Ozazim. fortis ductor videns oli uam.
Ozen. videns fortē vel fortis ocu lus
Ozēsara. videns fortē pricipis vl' fortis oculus angustiati
Ozgi. videns luciā vel robust' lu:
Ozi. videns vel robustus (ctator seu visio aut fortitudo
Ozias. videns dominum vel for titudo domini
Ozlam. visio domini est vel forti tudo domini est
Ozipp. germinās vl' germinatio
Oziel. videns deū vel fortitudo di
Ozielite. videntes deū vel fortitu dines dei
Ozim. auris mea vel audit' me'
Ozinite. aures mee vel auditores mei

Sequitur de incipiētibus a lfa. p.

Paphum. redimens cadentē vel redemptio cadentis.
Palestina. ore ptusa vel ore contū dens siue os malleatoris aut oris contusio
Palestini. ore contusi vel ore con tundentes siue ora malleatorum aut oris contusiones
Palmirā. ore contundens vel os malleatoris.
Pamphylia. conuersio a ruina vel diuisio cadentium
Pamphiliensis. conuersi a ruina vel diuisione cadentes
Panarethos. liber ecclie vel liber ecclesiasticus
Paraphrastes. garrulus vel con iectator.
Parasceue. cena pura vel prepara tio.
Parion. discoopertus vel discoo periens.
Parmena. diuidens plenitudine3 vel diuisio plenitudinis
Partha. perfecte diuidēs vel per fecta diuisio.
Parthi. perfecte diuidentes vel pe fectio diuidentium
Pasca. trāscensus vel trāgressio.
Pathma. separans vel separatrix
Pathmos: separans hostis vel se paratio palpantiū
Patroba. videns eū vel dissolutio eius.
Patrod'. separās vel dissoluens.
Patura. separatrix vel separatio.
Paulus. os tube vel os eorum seu electū mirabile aut electionis mi raculum

¶ Hic e. post p.

Pedno. tentatio mouens vel dissecatio cōmotionis.
Pelusium. os malleās vel os mal leatoris
Pentateucum. quinq3 libri moysi vel quinq3 libri mosaici.
Pergamū. dissecans valles vel di uidens cornua eorum
Pergen. deuorans vel vorago
Perbolus. saccus absurdus vl' re positio inueterata.
Perida. tentatus dilectus vel ten tatio amabilis
Perichōpen. incisus vel incisio.
Perone. sacculus vel repositio.
Persida. tentās vel latera sua dis soluens.
Perse. tentati vel latera sua dissol uentes.
Persipolis. tentatio ciuitatum: vl' dissoluens latera ciuitatibus
Petrus. agnoscens vel discalciās siue cognitus, aut dissoluens

¶ Hic i. post p.

Pigmei. cognitū dño vel dñm cognoscentes.
Pila. os malleās vel oris cōtusio.

Pilat⁹. ore cõtundens vel os mal-
leatoris
Pirrus. dissoluens vel dissolutus.
Pisida. cognitus domino vel cogni
tio domini.
Pisticum. fidele vel fidelitas
Prisca. cognita vel cognoscens
Priscilla. cognoscens dñm vel co-
gnitio domini
Priscus. agnitus vel agnoscens
¶ hic o. post p
POblius. tabernaculũ vel in-
habitatio
Pollati. ore contundẽs vel os mal
leatoris.
Põt⁹. inclinans vel inclinatio
Põtici. iclinãtes vl' inclinationes.
Pontius. declinans consilium vel
declinans festinationem
Portius: dura diuisio vel diuidẽs
duritiam eorum
Possidonius. cognoscens venatio
nem vel cognitio commotionis
Probus. fruct⁹ cõfusus vel fructu
um ignominia
Procorus. fruct⁹ cõgregãs vel fru
ctuum. congregatio
Ptolome⁹. ad mensurã deducens
vel ad mensurã reduct⁹
Ptolomai. ad mensurã deducens
vel ad mensurã deductio
Ptolomaida. ad mensuram dedu
cens vel ad mensurã reducta
Ptolomais. idem
Ptolomaidẽses. ad mensuram de
duci vel ad mensurã reducentes
¶ hic u. post p.
PUbiius. tabernaculũ vel in-
habitatio
Pudens. indutus consilio vel in-
dumentum consilij
Puteolis. declinãs vel declinatio
Putipharens. os inclinãs vl' oris
inclinatio siue os inclinãs ad dis-
secandum aut dissecãs ad os icli-
nandum. Hec ola nola greca vl' la
tina secũdũ linguã hebraicã viole
ter interp̃tata sunt Sciendũ nãq3
est q apud hebreos p l'ra non ha
betur: nec vllũ nomẽ est apud eos
qd hoc elemẽtũ sonat: abusiue igi
tur accipienda sunt
¶ Sequitur de icipiẽtibus a l'ra. R.
RAab. fames vel impet⁹
Raab. lata vel dilatata siue
latitudo aut dilatatio Si eñ raab
p ain mediã litterã scribat, famẽ
significat siue impetũ. Si ão per
heth latitudinẽ vel dilatationem
hoc aũt euenit secũdũ accẽtuum
et litterar3 diuersitatẽ vt in tã vari
as et cõtrarias significationes no
mina commutent. et in tã diuersa
vertantur.
Raaba. fames ei⁹ vel impet⁹ ei⁹
siue dilatãs eũ aut dilatatio eius.
Raabia. impetus dñi vel fameli-
cus dño siue dijudicans dominũ:
aut dijudicatio dñi
Raabath. bucca vel maxilla: seu
bucce aut maxille
Raam. multum vel visio siue toni
truum aut multitudo
Raama. vidẽs vel tonitruu3 eius
siue multũ ei aut multitudo eius
Raamas. multũ dño vel visio dñi
seu vidẽs dñm aut tonitruũ dñi
Raamses. malicia tinee l' malitia
de tinea siue intonuit letus aut in
tonantis leticia.
Raason. cursus vel placẽtia siue
cõtẽplatio aut cõsummatio
Raatha. magister peccati vel ma
gistratio temporalis
Raba. multa vel magna: siue iudi
cans aut iudicium
Rabaã. multitudo populi vel ma
gnitudo eorũ siue iudicãs pp'los
aut iudiciũ populor3
Rabai. multu3 mihi vel magnitu
do mea siue iudicãs me aut iudi-
cium meum
Rabath. multũ tẽporis vel gran-
de peccatum siue iudicãs tempus
aut iudiciũ pctõr3
Rabbi doctor vel magister seu do
cens me aut magister me⁹
Rabiuth. doctria multitudinis vl'
magisterium iudicãtis
Rabai. mlta hec vel mltitudo ista
Rablath. multũ vel multa siue ml'
titudo aut multitudines
Rabmag. princeps cibi vel dña-
tor edentium
Raboni. doctor vel magister seu
docens me aut magister meus.
Raboth. grãde signũ vl' multum
respõdẽs siue iudicãs responden-
tes: aut iudiciũ respõdẽtiũ
Rabsaces. mult⁹ osculo vel prin-
ceps deosculans
Rabsaris. p̃nceps eunuch⁹ vel ma
gister eunuchorum
Radsarces. multũ alienus vel grã-
dis descensio
Racha. van⁹ vl' vanitas siue absq3
cerebro aut signũ subsannationis
Rachab. cõcita vel quadriga seu
visio aut ascensio
Rachal tristis vel deorsum ferẽs
siue res aut negociatio
Rachel. ouis vel visio seu videns
deum aut videns principium
Rachus. substãtia vel pecunia
Radai. videns me aut fortitudo
mea.
Rapha. sanitas vel medicina dei
Raphael. sanans deo vel medici-
na dei
Raphais. sanans domino vel me
dicina domini
Raphaim. gigantes vel medici si
ue facture nostre aut laxati eoru3
Raphao. sanans eum vel medici-
na eius
Raphaza. sanans visio vel medi-
cina fortitudinis
Raphes. deflens vel medicus seu
volucris aut cursus oris
Raphidim. tentatio vel laxe ma-
nus seu visio oris aut vidit suffici
ens eis
Raphidim. sanitas fortiũ vel sa-
nitas iudicij seu visiõis fortis aut
dissolutio fortiũ. Juxta propheta
tem vero lingue syre iterpretat re
misse man⁹ vel remissio manuum
Raphion. medicina doloris vl' tẽ
tatio iniquitatis
Raphu. tentatio vel dissolutio si-
ue sanitas aut medicina
Ragal. res vel negociatio seu tri-
stis aut deorsum ferens
Ragau. pascens vel egrotans
Rages. pabulum vel egrotatio
Ragon. hyems vel padulum siue
multũ delectãs aut multũ delictũ
Raguel. pastor dei vl' egrotãs do
siue pascẽs deũ aut pabulũ ei⁹ de⁹
Rahuel. idem
Rahaia. pastor dñi vel egrotans
dño siue pascens dñm aut pabulũ
eius dominus
Rahelaia. idem
Ram. excelsus vel exaltatus: siue
tonitruũ aut exaltatio
Rama. excelsa vl' exaltata siue to
nitruum aut exaltatio
Ramale. sublimitas aut exaltatio
siue tonitruũ aut exaltabitur
Ramalia. excelsus dño vel tonitru
um dñi siue excelse laborans aut
exaltatio laborantis
Ramasse. pabulum vel tinea siue
malicia tinee aut malicia de tinea
Ramath. excelsum signum siue ex
altata peccato seu mortẽ vidit aut
mortis visio
Ramatha. idem
Ramathã. excelsum signũ populi
vel exaltatio peccati eor3 seu mor
tem vidit eis aut visio mortis eor3
Ramathaim. excelsa duo vl' excel
sa bina siue duo sublimia aut duo
exaltati. Hec duo excelsa vel bina
sublimia sunt due tribus: regia. s.
ac sacerdotalis. Unde helcana fu
isse legitur de ramathai3 quia pa
ter eius de tribu leui fuit: et mater
eius de tribu iuda quod notat in
eo q effrateus dicitur ab effrata
vxore. s. caleph quam constat exti
tisse de tribu illa.
Ramathiechi. excelsum signũ ge
ne vel eleuatio maxille
Ramathite. excelsa signa vel mor
tem videntes
Ramelech. excelsa portio vel exal
tata partic ula
Ramesse. amaricans vel cõmotio
turbulenta siue corrosio tinee: aut
tonitruum gaudij
Ramech. mortia visio vel excelsu3
signũ siue celsitudo pauoris aut
exaltatio vite
Ramoth. excelsum signum vel ex
altata responsio
Raron. cursus magistri vel cõsum
matio magisterij
Raronites. currẽs magister vl' cõ
summatus magisterio
Raronite currẽtes magistri: vl' cõ
summati magisterij
Rasaia. impius dominus vel vari
etas domini
Rasathaim. varietas bina vel ini
quitas duorum
Rasim. varians eos vel iniquitas
eorum
Rasin. impius vel iniquus seu va
rietas aut pictura
Rathanim. sonitus vel iuniperus
siue visio consummata aut visiõis
cõsummatio. Ferunt hoc lignum
iuniperi multo tp̃e ignẽ conserua
re. ita vt si pruna ex ei⁹ cinere oper-
ta fuerit vsq3 ad annũ ignita per-
duret.
Razias. sacratus dño vel mystic⁹
domini
Rasom. mysticus vel sacratus.
Rason. idem
¶ hic e. post r.
REsaias. magister dñs vel dila
tatio domini
Reba. multa vel magna siue iudi-
cans aut iudicium
Rebai. multu3 mihi vel magnitu
do mea siue iudex me⁹ aut iudiciũ
meum
Rebe. quartus vel quattuor siue
ordinatus aut ordinatio.
Rebee. idem
Rebecca. patientia vel multum ac
cepit siue multa patientia aut qui
multum accepit
Rebla. cõmissum vel multitudo
Reblata. multa hec vel multũ iste
siue multum cõmisit hic aut mul-
tum cõmissum huius
Rebmac. quartus vel ingeniosus
vel ordinata percussio
Recha. mollis vel delicatus siue
mollities aut teneritudo
Rechab. cõcedẽs vel excelsus seu
mollis pr̃ aut teneritudo patris
Rechabite. cõcedentes vel excelsi
siue teneri p̃rib⁹ aut delicie patrũ.
Rechat. mollities vel sublimitas.
Recẽ. pictura vel varietas seu va
cuefecit aut vacuefactio
Rechma. tentatio vel militia que
piam
Reesa. chamus vel frenũ siue reti
naculũ aut cohibicio
Rephan. factura vel requies seu
nostra requies aut nostra factura.
Regalim. pedes vel ambulatio si-
ue iter aut itinera
Regmẽ. cibus vel refectio siue pa
scens eos aut pascua eorum
Regom. iter vel ambulatio
Rehi. pastor me⁹ vel padulũ meũ
Remma. excelsa vel videns aliqd.
Rempha. excelsa eructans vel ex
altatio nihili
Remmi. excelsa commotio vel vi-
dens aliquid requiei
Remia. excelsus dña vel exaltatio
domini.
Remon. excelsum murmur vel ex
altatio inutilis
Remono. excelse merens vel exal-
tatio iniquitatis
Rẽmon. ecclesia vel congregatio.
Rẽmon. sublimis vel exaltata seu
malũpunicũ aut malũgranatum.
Rẽmonphares. diuidens ecclesiã
vel dissipans congregationem.
Rẽmõphares. sublimitas violẽta
vel exaltatio dissipata seu diuisio
malipunici aut diuisio malignati
Remoth. videns morte3 vel visio
mortis
Rena. magister absconditus vel
magisteriũ pulchritudinis.
Res. caput vel patientia
Resa. caput eius vel patiens eum
Ressa. chamus vel frenũ siue sta-
diũ aut retinaculum
Resatha. impietas vel iniquitas.
Resathaim. ipius eius vel iniqui-
tas eorum
Reseph. iniqtas mẽsure vel caput
Resen. caput fontis vel patientia
oculi
Reseth. ipietas vel iniqtas seu ca
put vite aut patientia pauoris.
Respha. currens vel velox seu cur
sus aut velocitas
Resia. caput dñi vel patiens dño.
Rechma. sonit⁹ vel iuniper⁹ seu vi
des 9sũmate aut visio 9summata
Reu. pascens vel pastus est seu pa
uit me aut pastio mea.
Reũ. pascens eũ vl' pabulũ eor3
Rezer. mgr̃i viscera fortia: vel ma
gistro viscera sanctificata
¶ hic i. post r.

Raba multa vl' magna siue iu dicans aut iudiciū
Rabai. multū mihi vel magnitudo mea seu iudex meus: aut iudicium meum
Ripha. vidēs bona vel vidēs bucellam
Riphat. vidēs bona temporis vl' videns bucellam vite
Riphet. videns bona pauoris vel videns bucellam vite
Rithus. querens vel bonus seu lumen aut inquisitio bonitatis

¶ Dic o. post r.

Ro. magister vel magisterium
Roaga. magister meditans vel magri locutio aut fortis fusce
Roboam imper' vel latitudo pplo
Roboam. dilatans populū vl' dissipans populos siue imper' populi aut inclinatio populorum.
Rohooth. platee vel latitudines seu platee inclinate. aut platearū inclinationes
Rode. videns vel fortis seu visionis fortitudo aut visio fortitudis
Rodie. videns vitā vel videns essentiam seu videns iudiciū
Rodim. patruus iudicans vel visio iudicij patruelis
Rodum. visio vel descensio seu dissentiens aut dissidium
Rodij. videntes vel descendentes seu dissentientes aut dissidia
Rodochus. fortiter dur' vel videns nigredinem
Roegal. deorsum ferens vel magister tristicie
Rogel. deorsum ferens vel negociatio tristicie
Rogelim. deorsum ferens eos: vel negociatio tristicie eorum.
Rogomelech. magister foueę partis vel magistrans decipulas pot
Roma. tonans vel subli (tionis siue tonitruū aut sublimitas.
Romanī. tonantes vel sublimes siue tonātes sublimiter aut tonitrua excelsa.
Rometta. magister frāgēs laborātes aut sublime tōitruū laborātiū
Roob. platee vel latitudines
Roobia platee domini vel latitudines dominantium
Rooboth. platee inclinate vel platearum inclinationes
Roos. turris vel ppugnacula
Ros. caput vel initium
Rosmophim. caput fortiū vel initium vicinarum
Roth. visio vel festinatio. seu deficiens aut defectio

¶ Dic u. post r.

Ruben. videns filiū vel fili' visionis seu vidēs in medio aut videns p mediū
Rubenī. videns filiū meū vel filii mei visio seu videte inter me: aut videte per mediū mei
Rubenite. videntes filios vel visiones filiorum seu vidētes p medium
Rufus. sanās vel reficiēs siue nos sanās aut refectio nostra
Ruma. excelsa vel vidēs aliquid.
Ruth. videns vel festināns seu deficiens aut defectio

¶ Sequitur de incipiētib' a littera S.

Saaph. speculum vel angusti atus

Saal. reddens vel aggrauās
Saal. vola vl' pugil seu vulpis aut ostius aquarū
Saalabi. aggrauās intellectū vel aggrauatio intelligentie
Saalim. vole vel pugiles seu vulpes aut ostius aquarū
Saalim. reddens l' redditor siue redditio aut reddidit eis.
Saar. estimans vel estimatio
Saarte. estimāres l' estimatores.
Saarim. estimātes eos vl' estimatores eorum
Saasim. incubuit egrediēs vel incubanc egressionis
Saba. capta vel captiua siue captiuitas aut conuersio
Saba. clamans l' conuertēs siue clamor aut eloquentia
Sabtha. rethe vel retinaculum siue loquens ei aut eloquētia eius.
Sabaias. captus domino vel conuersio domini
Sabaim. clamātes vel eloquētes siue captiui aut cōuertētes
Sabama. leua vl' sinistra
Sabama. excelsa vel cōuersio que dam: siue tollens latitudinem aut tollens excelsum
Sabana. leua meis l' ɔuersio quēpiam seu tollens altitudinem aut tollens excelsum
Saban. tollens altitudinem vel tollens excelsum.
Sabaoth. virtutes vel exercitus siue ɔtutum aut exercituum
Saboim. mōtes circūiens vl' mōtium circuitio
Sabath. sceptrū vel ɔga siue baculus aut principatus
Sabatha. girās vel circūiēs siue circuitus aut circūcidens
Sabathaca. sedes tua l' circūiens te siue circuit' tu' āt circūcisio tua
Sabathai. circuitus meus vl' circūcisio mea
Sabbatū. requies vel requietio.
Sabbatism'. requies o l' requietio.
Sabe. agne vel oues siue septem aut iuramentum
Sabee. idem
Sabe. septies vel abundans siue saturitas
Sabee. septē vel abūdans siue saturitas aut abūdantia
Sabei. captiui vel clamātes siue cōuersi aut eloquētes
Saber. captiuus vigilans vel conuersus resurgens
Saber. ɔgultū vel iurās siue ouis aut satietas
Sabeth. ouis vel satietas siue virgultū aut adiuratio
Sabeth. captiu' pauid' vel cōuersio vite
Sabia. damma vel caprea siue iurans dño aut satietas dñi
Sablaiþ. requies vel intermissio.
Sablathaim. requies in eis vel intermissio eorum
Saboim. dāme vl' capree siue stātes aut statio
Saboim. tollens altitudinē vl' tollens excelsum
Sachar. ciliū vel penitentia
Sachat. singuli vel curuātes
Sada. arcanū vel lat' a latere nō a latitudine
Sadada. latenti adherens vel arcanum eius

Sadaia. latus iniquū vel arcanū iniquitatis
Saddai. opes vel oipotētia
Sade. regio vl' iusticia siue cōsolatio aut veneratio. Notandū est in hac littera sez a ꝙ sicut ꝗdā vocalee cū apō nos sint eedē apud hebreos diuersis caracterib' annotant. diuersosꝙ sonos hñt. ideoꝙ diuersas significationes cōtinent ita etiā ipsa eadē. cūꝙ apō nos sit apō illos diuersa form̄ nō la diuersa sꝙ figuras possidet ac diuersos sonos. idcirco nemo mirū existimet si ipsa eadē in variis interptationib' cōmutet. Tres sunt enī apō hebreos līe. vna ꝙ vocatur samech: ꝗ simpliciter legitur ꝗsi p s. nñam ilam pferat. alia sin vl' sen dr̄ in ꝗ stridor ꝗdā nō nr̄i sermōis interstrepit. tertia sade noiat quā nr̄e aures penit' refornidāt
Sademennoth. regiōes vel larua siue iusticie aut ɔsolatiōes
Saderoth. portic' publica vel contentio populorum
Sadesor. vberū lumen vel lux vberum meorum
Sadith. arcanū iusticie vel cōsolatio testificationis
Sadoc. iusticia vel iustificatio.
Saducei iusti vl' iustificati siue iniuste aut iustificationes
Saesdema. pestilēs aer vel pestilētia aeris
Saph. vinculum vl' labiū siue speculum aut angustia
Sapha. vinciens eū vl' labiū eius siue spectans eū aut angustia ei'.
Saphai. vīciēs me l' spectans me siue labiū meū aut angustia mea.
Saphā. vīciēs ppl'm vl' labiū ppl'i siue āgustiās eos aut specula eorū.
Saphan. absōdit' vel pñcipes eorum
Saphan. lepus vel hericius siue angustians aut cyrogullus
Saphan. speculās donū vl' labiū gr̄e aut vinculū sup' aut barba superioris iudicij
Saphane. vinculū gratie vel speculator donationis
Saphane. labiū eius vel labiū superius seu barba eius aut barba superioris iudicij
Saphanetphane. saluator mundi vel absconditorū repertor. Ipse est ioseph ꝗ et egyptū saluauit et abscondita reuelauit pharaoni
Saphama. abscondit dñs vel perfecto dñi seu speculās donantem dñm aut labiū gr̄e dñi.
Saphat. iudicās vel iudicauit siue iudiciū aut dijudicatio.
Saphata. iudicans ppl'm vel populū iudicauit siue iudicans eum aut dijudicatio eius
Saphathias. iudicat dñs vel iudicatio domini
Saphathmoth. iudicans mortē vel iudicatio mortuorum
Sapher. decus vl' pulcritudo. seu speculās vigiles aut labiū resurgē
Saphyrus. narrans vel (num. litteratus siue librarius aut egregie speciosus
Sapphyra. līrata vel librarïa siue narrans aut egregie speciosa. Iuxta vero ppetatem syri sermōis iterptat' formosa vel formositas.

Saphon. labiū murmurās vl' speculū inutile seu vinculum merotis aut angustia iniquitatis
Saphya. iudicat dominus vel iudicium domini
Saga. locutio vel minoratio
Sahis tentans vel ɔtentatio.
Sairath. dāma vel caprea.
Salaicua vel missa siue tollens aut missio
Salabin. pacis grauitas vel vestimētū siue aggrauās intellectū aut aggrauatio itelligentie
Salabon. tollens merotē aut aggrauatio iniquitatis
Salabonite. tollens merotem vel aggrauati iniquitatibus
Salacha. leua venit vel tollens venit siue tulit sibimet aut tentatio itinerantium
Sala. tollens me vel missio mea
Salahum. salus cordis vel sanitas cordium eorum
Salama. vestimentū vl' pacificās siue vestis pacis aut tribulatio ei'
Salamihel. pax mea de' vel retribuet michi de' siue de' vestimētū meū aut retributio mea vel retributio dei.
Salamim. pfecti vel consummati seu pfectio aut cōsummatio
Salamina. fluct' vl' cōmotio seu vmbra ɔmotiōis aut saluatio iu:
Salathi. frutex vl' petitio. (dicij
Salathiel. petēs deū vl' frutex dī.
Sale. egrediens vel egressio
Salebin. pacis grauitas vl' vestimentū graue siue aggrauās itellectū aut aggrauatio intelligētie.
Salech. egrediens vel egressio
Saled. egrediens vel emissio
Saleph. missus vel redditus siue cōsummatus perfecte aut cōsummate perfectus
Salem. pax vel iusticia seu misit aut missio
Salem. reddens vel reddita siue cōsummata perfecte aut consummatio perfectionis
Salemoth. egrediens mortuus vl' egressio mortui siue tollēs mortem aut emissio mortis
Salphaat. vmbra pariter vel vmbra fortitudinis: seu vmbra formidans aut vmbra in idipm
Sali. missa vel leua seu tollēs aut missio.
Salim leua vel vulpes siue tollēs eos aut missio eorum.
Salisa. vitula tertia vel vitula triēnalis seu vitula consternens aut vitula cōsternata
Salissa. idem
Salma. pfecta vel pacificans seu sentiens aut sensibilis.
Salma. sentiens vel sensibilis seu pacificus aut cōsummatio
Salmana. perfectus vel consummatus siue pacificaus eū aut sensibilitas eius
Salmanasar. perfect' vinculo vl' consummatus ad vinciendū siue sentiens carcerē aut pacificās angustias
Salmane. pacificans eū aut consummatio eius siue vmbra prohibendi aut vmbra cōmotionis.
Salmanoe. sensus vite vel pacificans susceptos siue vmbra offendiculi aut imago fortitudinis.

Salmas.sētiēs dñi vl' pacific⁹ dñi
Salmō sēsibilis vl' pacific⁹ siue vm
bra virtutis aut imago fortitudis
Salmona.imagūcula eius vl' ima
go fortitudinis ei⁹ siue vmbra por
tionis aut vmbra numerationis
Salmonē.nomē habitaculi vl' vm
bratio mūeris seu vmbra ꝑtutiꝫ eo
rū: aut imago fortitudinis eorum
Salo.tollēs vel cōmissio eoꝝ
Salom.tollēs eos vl' emissio eoꝝ
Salom . retribuens vel pacificus
siue retributio aut pacificatio
Salome.pacificans eum vel retri
butio eius.
Salomi.retribuens michi vel pa-
cificatio mea.
Salomin.pax mea eis vel retribu
tio mea eorum.
Salomith.tentatio respiciēs trās
migrationem : vel transmigratio
respiciens tentationem
Salomō.pacific⁹ vl' retributor seu
pacificans merentes aut retribu-
ens iniquis
Salus.frutex vel petitio
Salu.tentatio respicens vel respe
ctus tentationis. Iuxta ethymo-
logiam ꝟo greci sermonis interp-
tatur vegetatus aut fortunatus
Salumith . tētatio respiciens trās
migrationem vel trāsmigratio res
piciens tentationem.
Salusa.vita consternata vel tēta
tio respiciens eum
Sama.ibidē vel perditio:siue ex-
auditus aut exaudibilis
Samaa.ibidem perditio eius vel
ibidem exauditio eius
Samacha.celi tui vel celos tuos.
Samachias . celi tui domine vel
celos tuos domine
Samath.nomen inclitum vel au-
ditio testimonij.
Samagar .nomen aduene vel ex-
auditio aduenarum
Samai. exaudiens me vl' ibidem
exauditio mea.
Samai.celestis vel humilis seu ve
michi aut ibidem perditio mea
Samaia.humilis domino vel au
diens dominum siue ibidem audi
tor dñs aut ibidem exauditio dñi.
Samaoth.audiens signum vl' ibi
dem perditio responsionis.
Samarari.lana mea vel custodia
michi.
Samarath . nomen amarum vel
exauditio amaritudinis.
Samareus .lana vel coniunctio si
ue custos aut custodia.
Samari.lana mea vl' coniunctus
michi siue custos meus aut custo-
dia mea.
Samaria.lana dñi vl' ꝯiūcta dño
siue custos dñi aut custodiēs dñz.
Samaritanus.lana vel cōiunctio
seu custos aut custodiens dñm
Samaritani.lane vl' coniuncti seu
custodes aut custoditi
Samarite.idem.
Samaron . ibidem meror vel ibi-
dem perditio iniquitatis
Sambucea . sol vel lumen siue il-
luminans aut illuminatio.
Samech.fultura vel erectio siue
adiutorium aut firmamentum
Samer . custodiens vel custodit⁹
siue custos aut custodia
Samet.sol vel fōs solis aut māda
tū hūile aut mādatū humilitatis.
Sangar.nominatus incola vl' no
minatio aduenarum.
Samias.sustollens nomen dñi vl'
audiens dñm plasmatorem.
Samir. vepres vel iculeū siue no-
mē vigilie aut exaudiēs vigilātes
Samith . nomē tpale vel auditio
Samodi.nomina vel no- (pcti.
minationes.
Samoe.nomen vite vel exaudiēs
susceptionem.
Samothracia.audiens visionem
vl' audiēs reuelationē seu auditio
visionis aut auditio reuelationis
Samo thraces .audiētes visionē
vl' audiētes reuelationē seu audi-
tores visionū vl' auditores reuela
Samsari.nolat⁹ pnceps (tionū.
vel exauditor angustie
Samri.nomen lacescens vel exau
ditio amaritudinis.
Samsame.nomen auditum vl' fa
mosa auditio.
Samson.sol fortis vel solis forti-
tudo seu sol coꝝ āt illuminās eos
Samu.audiēs vl' exaudibit: seu
ibidē perditō aut ibidē exauditio
Samua.audiēs eum vel exaudi-
bilis ei siue ibidēz pditio eius:aut
ibidem exauditio eius.
Samuel . nolat⁹ deo vl' postulat⁹
a dō siue audiēs deū āt exauditō
Samū.audiēs eos vel nomi (dei
natio eorum
Sam⁹.nolatus vel exaudibilis
Samusatham.nominatus eis vl'
exauditio eorum.
Samusathi.nolatus michi vel ex
auditio mea
San.dormiēs vel securus seu abū
dans aut egrediens.
Sanaballat.abundans vir tpe vl'
egressa deuoratio peccatoris
Sanabia. dormiens domino vel
egressio dñi vl' abundans dño aut
securitas domini.
Sanā.dormiēs ppl'e vel securitas
populi seu abūdās eos aut egres-
sio eorum.
Sana dormiens dño vel egrediēs
gr̄a seu abundanter donatus aut
securitas graficata
Sanami.dormiēs dño eis vl' egre
diēs gr̄a coꝝ siue abūdant donās
eos aut securitas ḡrificatiōis coꝝ
Sandicus. abundans cōpunctio
vel egressio compūctionis.
Sanir.de⁹ luminis vel deus lucerne
seu leuans nouitatem aut nouita
tem attollens.
Sapan.speculator vel labiuz eius
siue iudicium superius aut barba
superioris iudicij
Sara.princeps vl' carbo seu vela
men aut angustia.
Sara .idem
Saraa.pnceps eius vel carbo ei⁹
seu ei⁹ velamen aut angustia ma
lorum eius
Saraballa. principatum habētias
vel carbonum deuorationes
Sarabias . princeps patrum dñi
vel principans domini patruus
Sarad . descendens vel descensio
siue descendit aut vt descenderet
Saraphat:incēdēs vel incendiuz
Sarahe.princeps fratrū vel vela-
men fraternum siue carbo suscipi
ens vel angustia vite.
Sarai.pnceps mea vel carbo me⁹
seu velamē meū aut āgustia mea.
Saraia.pnceps fuit vl' pncipans
dño seu vict⁹ dño aut āgustia dñi
Saraias.pnceps dñi vel pncipās
dñs aut velamen dominans siue
angustia domini
Saraite.pncipes vel angustiati si
ue carbones:aut velamina.
Sarar.porta vel candor seu cātile
na aut cantor introiens
Sararim.porte coꝝ vel cantātes
eis seu cantilene coꝝ aut cātores
introeuntes ad eos.
Sarasa.pnceps tribulator vl' pn-
ceps tribulat⁹ seu pnceps tribula
tiōis aut pncipatus tribulatio
Sarasar.pnceps fuit vel elatio an
gustie seu pnceps tribulatiōis aut
pncipans tribulationibus
Sarath.vincēs vl' lepra seu tribu
latio aut morbus insanabilis.
Sarath.vincēs venit vel lepra ei⁹
seu tribulans eum aut morbus in
sanabilis ei
Sarathā. lepra donata vel victo
ria gr̄e seu tribulans eos aut mor
bus eorū adueniens
Sarathasar.vicēs diuitē vl' lepra
diuitiaꝝ seu morbū isanabilē tol-
lēs aut tribulatō facturā suscitās.
Sarathim.lepra mea vel tribulās
me siue victor me⁹ aut morb⁹ isa-
nabilis mihi.
Sarba.lepra vl' morb⁹ isanabilis
Sardis.princeps pulchritudinis
vel principatus pulchritudo
Sareas.princeps tollens vel car-
bo sustollens seu velamen facture
aut angustia plasmationis.
Sarebias.princeps dñi vel angu
stians dominus
Sared. descendens vel descensio
siue descendit aut vt descenderet.
Saredite.descendentes vel descē-
siones siue descenderunt aut vt de
scenderent
Sareda.descensio eius vel descen
dens ei
Saradatha . descendens tpe vel
descensio peccatoris
Sarema.princeps sibilās vel prin
ceps litigiosus
Sareon.princeps merens vel car
bo inutilis seu velamē tristicie aut
angustia iniquitatis
Sarepha.incēsa vl' incēdiū seu tri
bulatio panis aut panis āgustia.
nomē ex hebreo syroq3 cōpositū.
Saresai.princeps vel angustiat⁹.
Sares.princeps vigilans vel pri-
ceps suscitans elationē angustie.
Sareth.vincens vel lepra seu tri-
bulatio aut reliquie principatus.
Sarphan.princeps incendens vl'
carbo incendij
Sargan.pinceps horti vel pinceps
Sargon.idem (virgulti.
Sarigaur.rami vel ppagines seu
pinceps ramorū aut pinceps ppa-
Sarias.princeps dñi (ginū.
vel principans dño.
Sarim.hordeū vel cibariū seu pri
cipans eis aut angustia eorum
Sarion.princeps merens vel car
bo inutilis seu velamē tristicie aut
angustia iniquitatis
Sarith.relide vel pinceps relidaꝝ.
Sarone.princeps meroris eoruz
vel cantans ei canticū tristicie.
Saron.princeps meroris vel can
tans tristiciam
Sarona.princeps tristicie vel cā-
tans tristiciā seu princeps mero-
ris ei⁹ aut cantilena tristicie eius
Saronite.principes merentes vl'
cantantes tristiciam
Saror.indut⁹ vel indumentū siue
coangustans aut coangustatio
Saroron.princeps mōtiū vel pri-
cipans lumini seu angustians pel
lea aut velamen iracundie.
Sarsathin.pinceps cadaueris vl'
princeps ruine seu princeps ruen
tiū aut princeps cadentium.
Sarthā.princeps demolitorū ei⁹
vel princeps coangustorū ei⁹ seu
tribulās eū aut coāgustatio eius.
Saruch.lorū vel corrigia seu de-
pendens aut perfectio.
Saruia.vindicta vel vinculū seu
angustians aut angustia
Sasa.senarius vel longeuus
Sasabasar.senari⁹ infans vel lon
geuitas angustiata
Sasagacisenarius . robustus vel
longeuitas fortitudinis
Sasai.senari⁹ meus vl' lōgeuitas
Sason.ciuitas vel oppidū. (mea
Sasonthamar.vrbs palmarū vel
ciuitas amaritudis:seu vrbs ꝯmu
tantiū aut oppidū cōmutatorum.
Sathaim.libri vel librarij siue hi
storici eorū aut historie eorum.
Sathan.contrari⁹ vel aduersari⁹
seu transgressor aut puaricator
Sathanas.transgressor vel pua-
ricator seu cōtrarius facture aut
aduersari⁹ plasmationis
Sau.digna vel eleuata seu digni-
tas aut eleuatio.
Sauce.cantiones vel cantilene
Saue.digna vel eleuata seu digni
tas eius aut eleuatio eius
Saupha.speculator vel specula-
tio:seu supeffūdēs aut supeffusio.
Saul.petitio vl' expedit⁹:seu aba
tens aut abusiuū eorum
Sauite. petētes vel expediti siue
abeuntes aut abusiui eorum
Saulus.tētatio respiciēns vel tē
tationis securitas siue abutēs cō-
silio aut expetitio festinationis
Saura.dignitas mgr̄i vel eleuatio
magistri eius
Schacha.ppago vl' tabernaclm.
Scharioth. merces vel mercedē
accepit
Spania.accinctio vel expeditio
Spani.accincti vel expediti
Sparcia.accinctio bona vel expe
ditio illuminationis
Sparthiathe.accincti bene vel ex
pedite illuminati
Stachim. faciens cantilenas vel
factor cantilenarum
Sthachim.faciens cātilenas eis
vel factor cantilenarū eorum
Starbusanni. iudex contemptor
gr̄e mee vel speculator despiciens
gratiam meam

¶ Incipit e.post s.

SEba.statio vel eloquētia.
Sebaste. vallās vel gyrans.
Sebastian⁹.vallat⁹ vel circūiens.
Sebe.statio vel eloquentia
Sebedia.stat testans dñm vel sta
tio serui dñi
Sebeia.stans iniquus dño vel sta
tio iniqui dñi

Sebemas. stat iniquus dñs vł statio iniqui dñi
Sebeon. stans merens vel statio dolens seu stat iniquitas aut eloquentia inutilis
Sebethai. stans fugioꝛ vł eloquētia pauida
Sebia. stās dño vel stās dño seu sectās dñm aut sectatoꝛ dñi.
Sebihel. stās deꝰ vel stās deo seu sectans deū aut sectatoꝛ dei
Sebna. stās pulchꝛe vel statio pulchꝛitudinis.
Sebin. statio maris vel sectatio eiꝰ mare.
Seboim dammavł caprea seu caprea eoꝛum aut damula eoꝛum
Seboleth. spica vel germinatio.
Sebom. dāma. vel caprea seu statio maris seu sectatio eius mare.
Sebuhel. reuertens ad deum vel reuertitur ad eum deus
Sechar. byssus vel cilicium.
Sechath. ramus vel propago
Sechech. speculum vel speculatio
Sechem. laborās vel humerosus
Sechemite. laboꝛiosi vł humerosi
Sechemas. variꝰ dñs vł varietas
Sechim. varius vel varietas (dñi
Sechias variꝰ dñs vł varietas dñi
Sechiel. variꝰ deo vel varietas dei
Sechimas. variꝰ dñs vł varietas
Sechothanoth. tabernacula (dñi filiarum vel obumbrans filias.
Sechu. ebrietas vel tabernaculū
Sechiona. ebrietas merens vel tabernaculum doloris eius
Seccha. spine vel cardi seu tribuli aut punctiones
Sechim. fatuus vel fatuitas siue insulsus aut infatuatus
Secundus. eleuans vel eleuatus seu elatio aut eleuatio
Seda. cibaria vel ex latere
Sedada. cibaria testium vel ex latere seruitutis
Sedecha. iusticia vel iustificatio
Sedeche. iustificans eum vel iustificatio eius
Sedechias. iusticia domini vel iustificans dominum
Sedeur. cibaria ignis vel ex latere luminis
Sedi. cibarium meum vel ex latere meo
Sedij. cibarium meum mihi vł ex latere meo meus
Sedi. salinę vel amaritudines seu nemꝰ amenū aut amenitas nēoꝛis
Sediꝰ. cibarium festinantis: vel ex latere consiliatoꝛis
Sedimihel. ex latere dei vel cibarium quod est a deo
Seddo. cibarium testium vel ex latere seruientis.
Sedrach. decoꝛ vel decoꝛus
Sedrachi. decꝰ meū vł decoꝛꝰ mihi
Seducha. testionū vł testificatio.
Sephana. humilis vel campestris seu atterēs eos aut attritio eoꝛum
Sephamoth. atterēs moꝛtē vł humilians moꝛtuos seu labium moꝛtis aut iudiciū moꝛtuoꝝ
Sephan. speculatio vel aqlonaris
Sephar. liber vel littera seu librarius aut litteratus
Sephartalim. liber psalmoꝛum vł lumen hymnoꝛum
Sepharnaim. libꝛi ipsi vel lr̄e ipse seu librarij eoꝛū aut ipi lr̄ati eoꝛuꝫ
Sephat. iudicās vel iudicatio
Sephata. iudicās eū vel iudicatō eius
Sephatias. iudicans dominꝰ vel iudicatio domini
Sephala. humilis vel campestris seu vallis aut planities
Sepher. libꝛi vel littere siue decus aut pulchꝛitudo
Sephet. iudicium vel diiudicatio
Sepheꝰ. speculatus vł egrediens
Sephi. speculatꝰ vel vnipes
Sephina. aquilo vł aqlonaris seu tentans eos aut tentatio eoꝝ
Sephion. egrediens vel abditus seu egredere os meroꝛis aut egrediens os tristicie
Sepho. speculatoꝛ vel bipes.
Sephon. specula vel aqlo seu speculum aut arcanum
Sephonite. specula vel arcanum. seu aquilonares aut speculatores
Sephoꝛ auis vel speculum seu adherens aut placens
Sephoꝛa. auis eiꝰ vel speculās eū seu placens adhesit aut adhesio placuit
Sephai. placens signum vł adherens subterius
Sephatan speculatoꝛ humilis vł arcanum responsionis
Sephu. speculuꝫ vel speculatoꝛ seu bipes aut vnipes
Sephutam. atterens naues vel attritio nauium seu adumbrans iusticiam aut vmbꝛaculum iusticie.
Segar. calidꝰ vel minoꝛatus
Segim. spine vel tribuli seu pungens eos aut punctiones eoꝛum
Segon. locutio murmurās vel loquela inutilis
Segoꝛ. iunioꝛ vel paruula seu calens aut meridiana
Segur. spina paruula vel loquela inutilis
Segur. iunioꝛ vel paruulus seu calens aut meridianus
Sephin. exitus vel [illegible]euntes
Seir. hircus vel hirsutus seu hispidus aut pilosus
Seyra. hispida vł hirsuta siue hoꝛribilis aut pilosa
Syrath. idem
Sela. petitio vel vmbꝛaculum seu dimittens eum aut dimissio eius.
Sela. semper vel in finem siue sempiternus: aut in sempiternum
Selachi. tollens sibimet vel tentatio ambulantis
Selia. petitio vel vmbꝛa eius
Selai. petitio mea vel vmbꝛaculū meum
Selata. petens dominum vel vmbꝛaculum domini
Selaite. petentes vel sempiterni seu dimittentes eos aut obumbꝛacula eoꝛum
Selam. missus vel latus a latere non a latitudine
Selā. petitio vel sēpiternitas seu obumbꝛās eos aut dimissio eoꝛū
Selcha. ramꝰ vel ꝓpago seu paci suspirans aut pacificꝰ erubescens
Selebin. petens filios vel obūbꝛaculum filioꝛum
Selech. petens vel dimittens seu vmbꝛaculum aut sempiternitas
Selecha. tentatio itineris vel tētatio ambulantis siue obumbꝛans eos aut sempiternitas eius
Sellem. pacificꝰ vel pacatꝰ: seu pacificans aut pacificatio
Sellemite. pacifici, vel pacati seu pacificantes aut pacificationes.
Seleman. redditꝰ dño est
Selemias. redditꝰ dño vel redditio domini
Selemi. tentatio respiciens transmigrationē vel trāsmigratio respiciens tentationem
Selles. petitio vel pacificans
Selethai. frutex vulturis vel petitio deuoꝛantis
Seleucꝰ. extēs aduocatꝰ: vł extēs aduocatio seu tollens semetipsos aut itineris experimentū
Seleucia. extēs aduocatio vł exitus aduocatiōis seu tollēs semetipsam aut itineris experimētū
Selim. vulpes vel tollēs seu auulsio aut dimissio
Selma. sensus vel perfectio
Selmai sensꝰ meꝰ vel ꝑfectio mea
Selmon: pax vel sensus seu foꝛtis imago aut ꝓtatus vmbꝛaculū.
Selo. ve ei vel dimissio eiꝰ seu petens eum
Selō. euulsio vł dimissio siue trāslatus aut restituens
Sellum. pacificus vel pacatꝰ: seu pacificans aut pacificatio
Sem. audiēs vel noīatus siue famosus aut famosa auditio
Sema. nomen auditū vł famosa
Sēma. idem (auditio.
Semmas. nomen auditū ei vel famosa exauditio eius
Semmaia. nomē auditū domino vel famosa exauditio dñi
Semanoth. nomen humile vł nomen humilitatis seu nomen auditum aut noīata auditio
Semarith. nomē questitum vel auditio bonitatis
Semath. nomen tempoꝛale vł exauditio peccatoꝛis
Semathei. noīati peccato: vel exauditi tempoꝛaliter
Semedahe. nomē scitū vel nomē auditū seu noīs auditio aut nominis scientia
Seme. audiens vel auditio seu nomen aut nominatio
Semeber. nomē fontis vel exauditio putei
Semedab. nomē perditionis vel ibi perditio seu nomen auditionis aut ibidem exauditio
Semegar. ibi aduena vel ibi colonus seu auditō aduene aut nomē aduenarum
Semei. audi mihi vel audi me seu nomē meū aut auditio mea
Semeias. audiens dñm vel nominatus domino
Semetici nominati michi: vel exauditoꝛes mei
Semel. sol vel idolum. Et notādū ꝙ hoc nomē in hebꝛeis voluminibus quasi sermo latinus fit a similitudine. Unde ⁊ simulacra dicunt ipsa idola quasi simulata
Semelias. idolū dñi vel sol dñicꝰ.
Semer. nomen amarū vel exauditio amaricationis
Semerias. cōiunctus dño vel custodia domini
Semeron. vepꝛes doloꝛis vel terra inculta merentiū seu nomē magistri dolentis aut audiens magistrum inutilem
Semes. sol vel fons solis seu mandatū hūile aut mādatū hūilitatis
Semi. nomen auditū michi vł famosa exauditio mea
Semida. nomen meū scitū vel nomen meū auditū seu noīs mei auditio aut nomen meū scientia
Semidahe. nomen meū scitū vel nomen meū auditū. seu nomē meum auditio aut nomē meū sciētia
Semidate. noīa mea scita vł noīa mea audita seu noīm meoꝝ auditiones aut noīm meoꝝ sciētie
Semir: vepꝛes vel incultū seu terra spinosa aut terra inculta
Semiramoth. nomen meū vidēs moꝛtē vel auditio mea visio moꝛtꝫ
Semoth. nomen moꝛtuū aut auditio moꝛtis
Semus. noiatꝰ vel exaudibilis.
Sēneser. blasphemꝰ vł blasphēia
Sēnoth. nomia vel auditiōes seu nomē signi aut exaudita respōsio
Semrā. audiēs nomē excelsum vł famosa auditio exaltationis
Sēramite. audiētes noīa excelsa. vel famose auditiōes exaltationū
Semri. nomen lacescēs vel auditꝰ amarꝰ
Semron. nomen eius vel auditio eius seu custos vidit aut visionis custodia
Semromarom. nomen amare tristicie vel audiens amarū meroꝛeꝫ seu custos amari meroꝛis aut custodiens meroꝛē amaritudinis
Semsai. audiens nomē salutis vł famosa auditio saluatoꝛis
Semshi. sol meꝰ vł illūinatio mea
Sen. dētes vł abūdācia seu super vulnꝰ aut amphoꝛa tentatiōis.
Sēna. volūtas vł mādatū seu voluntas mandati aut mandatum voluntatis eius.
Sena. tollēs vel angustia siue deꝰ eius aut abundantia eius
Senas. tollens eum vel angustia eius aut super vulnꝰ eius seu amphoꝛa tentationis eius
Sēnaab. volūtas pr̄is vł mādatū pr̄nū seu volūtas mādati pr̄ni aut mandatum voluntatis paterne
Sēnaar. fertilꝰ vł fetoꝛ eoꝝ siue excussio dētiū aut dētiū vacuefactio
Sēnacherib. tollens deserta vel alleuans desertionem.
Senā. deꝰ ppłi vł āgustiās ppłm seu tollēs eos aut abūdātia eoꝛū.
Sēnasar. volūtas diuitiaꝝ vł mādatū beatitudinis
Sene. deus eius vel angustans eū seu tollēs eum aut abūdātia eius
Senech. cymbalum vel tinnitus.
Senesarma. tollens rubꝛum vel tentationes tollens
Sēmin. voluntas mandati eoꝛuꝫ vel mādatū volūtatis eoꝛum
Sēron. nomen videns vel custos nominis
Sēshi. sol meꝰ vel illulatio mea
Sēnua. dētes mouens vł amphoꝛa tentationis cōmote
Seon. caloꝛ vel calidꝰ siue germē quod nō est aut germen inutile.
Seon. tentatio lacescens vel allocutio inutilis seu germen tentatū aut germinatio tentationis
Seoꝛ calēs vel paruulꝰ seu minoꝛ aut meridianus

Seorim. minorans eos vel calidi
tas eorum.
Sephi. speculatꝰ vł vnipes mollis
Sephima. speculum factum
Seraphin . ardor vel incendium.
seu ardentes vel incendentes
Seraia princeps dñi vł angustians
Serabias. idem (dñm.
Serefer. princeps principium vel
angustians principes
Sereth. princeps vel lepra seu tri
bulans aut reliquie principatus.
Sergiꝰ. princeps vallis vel princeps
horruli seu princeps horti humiliati
aut angustiās hortū humiliatum
Seri. pncipās eis aut āgustia eorꝫ
Seron. princeps meroris: vel can
tans tristitiam.
Ser. carbo murmurantiū aut an
gustia inutilium
Serua. vinculum vel angustia.
Seruch. lorum vł corrigia siue de
pendens aut perfectio
Serua. vinctus vel vinctio seu an
gustians aut angustiatus
Sesa . tentatio vel farinatus siue
longeuus aut egrediens
Sebach. manus vel bissus. seu ma
nus facci aut faccus byssinus
Sesai. egrediēs mihi vł lōgeuitas
mea seu farinatꝰ meꝰ aut tēptatio
Sesamor. tentatio vigens (mea.
vel egressio attrectans
Sesā. tētatio doni vł egressio grē.
Sesban. tribulatio veniens vel tri
bulator edificationis.
Sesbasar. tribulator vel tribulatꝰ
seu tribulans aut egrediens
Sesima. egressio mortificationis
vel egressum est os tristicie
Sesio. egressio tristis oris vł egres
sum est os tristicie
Seth . ponens vel positus: seu po
suit aut resurrectio.
Seth. semen vel germen seu gene
ratio aut poculum
Sethar. poculum suscitās vel ger
men vigilie
Sethi. spine vł germina seu positio
Sethu. exactor meus vł abū (nes
dantia mea seu diuertens michi
aut diuerticulum meum
Sethrai. seminās magister meus
vel resurrectio magistri mei.
Sethi spie vł germina seu positiōes
Seena. loqns vł tētoriū seu vulpe
cula clamās: aut tabernaculum.
Sene. loqntes vł tētoria seu vulpe
cule clamātes aut tabernacula
Scenophegia. tentoriorū occur
sio vel tabernaculorum solēnitas.
Scena . vulpecula hec vel taberna
culum ipsum
Stephanꝰ i corona vł norma nr̄a
seu iudicās nos aut speculator nr̄
Stephanus. regula vł coronatus
seu speculans aut iocularis
Stephana. corona vł norma nr̄a
seu iudicās nos āt speculatrix nr̄a
Stephana. regula vel corona seu
speculans aut iocularis

¶ Hic. i. post. s.

SIa. dormitatio vel idigētia:
seu dormitātes aut idigētes
Siaa. dormitās ei vel idigētia eiꝰ
Siaba. indigens patre vel dormi
tatio patris.
Siai. dormitans michi vel indigē
tia mea.
Siam . sitis vel sitiens seu dormi
tans aut indigentia eorum
Siba. recte vel conuersio seu venit
egressus aut venit egressio.
Sibā . rectitudo doni vł cōuersio
Siboi: rectꝰ vel ꝯuersus seu (grē.
egrediēs eis aut ꝯuersio eorum
Siecha. insania vel ebrietas
Siecharij. ebrij vel insani
Sichar. penitens vel penitentia
Sichar . ramus vel conclusio seu
byssus aut cilicium.
Sicheleth. defecatio vocis addu
cte vel adductio vocis defecate
seu effūdēs sextariū aut effusio sex
Sichem. humerus aut hu (tarij.
meri seu labor aut laborantes
Sicher. ebrius vel ebrietas
Sichera. ebrius eius vel ebrietas eiꝰ
Sicaleg. effundens sextaria vel ef
fusio sextarij siue defecatio vocis
adducte aut adductio vocis defe
cate.
Sicilia. ponderosa vel laboriosa
Sicilienses pōderosi vel laboriosi
Sichima. humerosa vł laboriosa
Ipsa ē q̄ & sichē sed in latinū & gre
cū sonū vał vt sichimis ꝓnūcietur
Sichim. humerosi vel laboriosi
Sicione. pondus doloris vł labo
riosa iniquitas.
Sicolus . pōdus consilij: vel labor
festinationis
Sichē. coniunctus vel venatio sō
tis vel taciturnitas
Sidō. salꝰ vel tacens seu saluans.
Sidonij. salui vel tacentes seu sal
uantes vel taciturnitas
Sidon. venatio vel ꝯmotio seu ve
natio tristicie. aut ꝯmotio iniqtatis
Sidama. cōmouēs eum vel vena
tio eius seu cōmouens tristiciam
ei aut venatio iniquitatis eius.
Sidoma. venatio vel cōmotio seu
venatio merorꝫ āt venatio inutilis
Sidonij . venātes vł cōmouentes
seu venatores meroris aut venā
tes inutile.
Sidrac. decor vel decorus seu de
cus meum aut decorus michi
Siene. sitis vł sitiens seu dormita
tio aut indigentia
Sienēses. dormiētes vel sitientes
seu indigētes aut indigentie
Sibad. supattollēs vł supattollere
Sila. missus vel missio
Silā. missio eius vel missio eorum
Silas. missa plasmatio vel missio
nem sustollens
Siliem. recens vel nouus seu re
center aut nuperrime.
Silui. missꝰ michi vel missio mea
Silo. auulsio vel vbi est ipsa
Silo. auulsio vel translata seu di
missio aut restitutio
Silonite. auulsi vel vbi sunt ipsi
Silonite. transferentes vel auellē
tes seu dimittentes aut restituti
Silloa. missus vel missio seu missꝰ
ei aut missio eius.
Siloe. idem
Siloā . missꝰ eis vel missio eorum
Siloni. transiens vel auellens seu
dimissio aut restitutio
Silonite: transferentes vel auellē
tes seu dimissi aut restituti
Siluanꝰ. missus frater vł emissio
ad fraternitatem.
Simaa. exauditio vel exaudibilis
Simachꝰ exauditꝰ vł exaudibilis
Simauth. mortificās vł mortifica
tio seu mortificatꝰ āt qcūq̄ moriēs
Simeō. auditꝰ vł exaudibilis: seu
audiēs merorē āt nomē habitacli
Symeonite. auditi vł exaudibiles
seu audiētes tristiciā aut nola his
Simō. obediēs vł obediē (tatorꝫ
tia seu ponēs tristiciā aut auditor
Simpsalma vocū copula (merorꝫ
tio vel vocum conuenientia.
Simuth. locus vel loca
Sin. tentatio egrediens vel egres
sio tentationis
Sin. dētes vł dētosi seu supra pun
los aut amphora tētationis
Sin. rubus vel odium seu manda
tum aut egrediens
Sina. dētes eiꝰ vel dē tiū eiꝰ seu su
p vulnꝰ eiꝰ āt āphora tētatiōis eiꝰ
Sina. mensura vel mandatū seu
rubus eius aut audiens eum
Sina. tentatio egrediēs michi vel
egressio tentationis mee
Sinai. mēsura mea vel mādatum
meū seu rubi aut odia plī numero
Sinai. dētes mei ł dētiū meorꝫ seu
sup vulnꝰ meū āt āphora tētatiōis
Sineꝰ. egrediēs vel odiosꝰ (mee
seu leuans me aut alleuiatio mea.
Singagma. doctrina vel istitutio.
Sinichion. victori deo palma vel
victoria dei triumphus
Sichichē: loqns vł loqla seu cha
Sion. specula vel semen eiꝰ (ritas
Sion: mandatum vel numen siue
speculum aut speculatio
Sior puulꝰ vel turbulētꝰ seu turbi
dus aut firmamentum nouum
Siorlabanath. puulꝰ cādidatꝰ vł
firmamentum noue albedinis.
Sir. olla vel lebes quā vulgo ollā
vocant. idest chaldariam
Sira. aula eius vel lebes eius.
Sirath. murus vel maceria.
Siracusa. murꝰ gladij vł maceria
leticie.
Sirasirim. cātātis cātica cāticorꝫ
Syria. ara vel humecta seu subli
mis aut sublimitas
Syrij . are vel humecti seu subli
mes aut excelsi
Syrophenissa. alta ꝯuersa mulier
vł sublimitas ꝯuersionis assūpte.
Sirtes tribulatiōes vł āgustie seu
ponēs aut tractatōes. Sirtes ea
rū tractu salustiꝰ dicit appellari
Sis. tentatio vel farina siue egre
diens ei aut longeuitas eius
Sisai. tētās me. ł farina mea egre
diēs michi vel longeuitas mea
Sisā. tētās eos vel farina eorꝫ seu
egrediēs eis aut longeuitas eorū
Sisara: eq̄ visio vł exclusio gaudij
seu tollēs cedētem aut excludens
Sissiriel. timēs deū vel (gaudētē
benedictus dei
Siuram. dignitas vel elatio
Sizilia. ponderosa vel laboriosa.
Siziliēses . pōderosi vel laboriosi.
Sithia. vulpes illuminate vel ten
toriium illuminatum
Sithe. vulpecule illumiate vel ta
bernacula illuminata
Siropol. vulpes illumiata ciuibꝰ
vel vulpeculis illuminata ciuitas
Sitopolite. vulpecule illumiate ciui
bus vel vulpibꝰ illumiati ciues
Smirna. cōsummatio amaritudi
nis vel amaricatio cōsummata
Smirnei. ꝯsūmati in amaritudie
vel amaricati in cōsummatione
Smirne. cantans canticū vel can
tatio eorum
Smirnenses. cantātes cātica vel
cantationes eorum

¶ Hic o. post s.

SOa. saluans eum vel locutio
eius
Soar. pusillus vel pusillanimis
seu pusillitas aut pusillanimitas.
Soba. serra secans in ea vel man
datū in ea
Sobab. cōuertens aut cōuersio
Sobaba. cōuertens eū aut cōuer
sio eius.
Sobach. simplex vł colūbaris seu
cōuertens te aut cōuersio tua
Sobai. serra mea secans vel man
datum meum in ea
Sobal. spica vel vectes ad portā
dum seu vana vetustas: aut vani
tas vetustatis.
Sobi. serra secans me vel manda
tum in me
Sobnas. sedens vel sedes seu di
uertens aut diuerticulū
Soboch. irretinens conuersio
Sobochai. cōuersio mea vel incē
dium meū vel irretinēs vulturem.
aut cōuertens deuoratorē
Socha. ramꝰ vł ꝓpago
Sochai. rami vł ꝓpagines
Socha. ramꝰ ł humilitas seu vm
braculum
Socco. idem
Socchot. tentoriis vel tabernacu
la seu rami aut humilitates
Soccothbenoth. tentoria filij re
spōdentis vel tabernacula filij tē
poralis
Sodac. excludens vel latus a la
tere nō a latitudine seu archanū
aut exclusio
Sodada latꝰ eiꝰ vel excludens eū
seu arcanū eiꝰ aut exclusio eius.
Sodi. latus meū vel arcanū meū
seu exclusio mea
Soddi. idem
Sodoma. pastio silens vel declina
tio eorum
Sodoma. fulua vel sterilis seu ce
citas aut pecꝰ silens
Sodomite . pastiones silentij vel
declinationes eorum
Sodomite. fului vel steriles seu ce
ci aut pecora silentia
Soem: gyrꝰ vel expectatio eorum
Soen. gyrus vel expectatio
Soene. gyrus eius vel expectatio
eorum siue excecans eos
Soer. expectās vel expectatio seu
girans aut circūdatio
Sophat. irretitus vel euisceratus
seu irreticio aut euisceratio
Sophai. speculum meū aut specu
lator meus
Sophan. atterens vel attritio seu
vmbraculum aut vmbratio.
Sophar. speculans eū vel specule
dissipatio siue dissipās speculato
rem aut speculatorem videbo
Sophech. iudicās vł diiudicatio.
Sopher. liber vel narratio
Sophera. narrās eū vel liber eius
Sopherech. liber vite vel narra
tio pauoris
Sophi. speculās eos vł speculator
Sophonias. speculū dñi (eorum
vel cognitor arcanorum dei
Sophonias. abscondens dñm vel
abscōditus dño seu speculans do

minum aut speculator domini.
Solentes . auellens vel dimittēs seu auulsio aut dimissio
Solomuth . tentatio respiciens transmigrationem
Somer. custos vel custodia seu cu stodiens aut custoditus
Somouas. custos dñi vel custodi
Sōpthophanec. saluator (ēs dñz mūdi vel abscōditorum redēptor.
Son. pectus eoꝝ vel dētes eorum
Son. pupilla eorū vel scōm eis seu coccus eorum aut coccinum eoꝝ.
Sonar. coccina vel subsistens eis seu pecora eoꝝ aut pecora rubea.
Soni. pecus vel dentes
Soni. pupilla mea vel dentes mi chi seu coccꝰ meꝰ aut coccinū meū
Sonū. pupilla eoꝝ vel secūdꝰ eis seu coccꝰ eoꝝ aut coccinū eorum.
Soon. ciuitas vel oppidum
Soonthanis : ciuitas egypti vel oppidum mandātis humilia
Soor. petra pusilla vel fortis pusil lanimis seu mane plasmatus aut angustiatus fortiter
Soora . petra pusilla vel domini plasmatio.
Sopthim. liber iudicum vel liber iudicantium
Sor. plasmatus vel angustiatus.
Soor . petra vel fortis seu tyrius aut meridianus
Sorarath. hostes tui vel hostium tuorum seu inimicorū tuorūz aut bellantium contra te
Soreth. bona vel optima seu ele ctio aut eligens bona optima
Soreth. bona vitis vel optima vi nea seu electa vitꝫ aut vinea electio
Sori. petra mea vel robur (tus. meū seu plasmatꝰ mihi aut angu
Sori. horreū vł cibariū (stia mea seu roborās eos āt plasmatō eoꝝ
Sosipater. saluans dispersos vel narrans dispersionem.
Sosthene. saluans eos vel saluās in tempore siue gaudij dator : aut da michi gaudium
Sostratus. saluans dispersos vel saluans in tempore
Sotha. arcanum vł exclusio
Sothai : arcanūz meū vel exclusio
Sothelrei : radicans signū (mea. vel radix subterior
Sothites : arcanus vel excludēs.
Sotici . facientes cātilenas vel in porticibus disputantes

¶ Hic u. post s.

SU. salus vel saluator
Sua. salus eiꝰ vel saluās eūz
Sua. saluatio eū vel saluator eius
Sual. reddens vel saluans seu sa lus aut redditio.
Suar. saluator suscitans vel salua tionis vigilia.
Suba . incendens vel incendium seu conuertens aut conuersio.
Subach. frutetū vel condēsum
Subachai. frutetum meum vel cō densio mea.
Subahel. ꝯuersꝰ deo vel icēdiū dei
Subochai. irretiēs vel irretitꝰ seu incēdiū meū aut conuersio mea
Subba. excelsus vel sublimitas
Subna. sedens vel reuertens : seu sedes aut reuersio
Subnā. sedēs eis vel reuersio eoꝝ
Subnei. ꝯuersꝰ deo vel incēdiū dei
Suchna. obumbrans eum vel ta bernaculum eius.
Suddi arcanū meum vel de latere
Sue. loquens vł locutio seu (meo cantans aut cantilena.
Suph. rubrum vel scirpus seu spe culum aut effusio.
Supha. scirpꝰ eiꝰ vel rubrū ei seu effūdēs eū aut speculatio eius
Suphā . atterens vel attritio seu vmbraculum aut vmbratio.
Suphamite. atterētes vel obūbrā tes seu attritiōes aut obūbracula
Suphā. atterēs vel effusio gr̄e seu vmbraculū aut obumbratio
Suphaphin . atterens naues vel adumbraculum rostrorum
Supheret. vanitas vite vel trituz pauoris
Suphin. vnctus vel vnctio seu ef fundens eos aut speculum eorum
Suphir. vanitas vel tritum
Suhā. saluās eos vł saluatio eoꝝ
Suhamite. saluantes eos vł salua
Sui. loqns vel locutio (tiōes eoꝝ.
Suites. idem
Sū. petra vł lapꝫ durꝰ aut durities
Sunā. lapideꝰ pp̄ls vł duritia po
Sunamite. lapidei populi (puli. vel duricia populorum
Sunamit. mortificata vel mortifi catio seu mortificās aut ꝯcluꝯ mo
Sumamitis. misera vł cap (rietur tius seu mortificās āt mortificata
Sunē. coccinū. vel coccineum seu dentes aut eleuatio dentium
Sunē. lapideꝰ oculꝰ ł duricia frōtꝫ
Suni. petra mea vel lapis meꝰ seu durus michi aut duricia mea.
Sunite. petre mee vel lapides mei seu duri michi aut duricie mee.
Sur. murꝰ vel robustus seu conti nens aut directus
Sur. angustia vel acerbitas seu di rectio aut continentia
Suri. angustia mea vel exacerbās me seu murus meus directus aut continentia mea robusta
Suriel. acerbās deū vel angustia
Suriel. murus dei vel robu (dei. stus deo seu continens deum aut directio dei
Surihel. fortis meus deus vel an gustians me deus seu deus conti nens me aut deus directio mea
Surisadde. fortis dñs vel cōtinēs mea vbera seu murus acerbꝰ aut directio angustiarum
Surisaddai. fortis dominus meꝰ vel continentia vberum meorūz si ue murus acerbitatis mee aut di rectio angustiarum mearum
Sus. gaudium vel leticia.
Susa . leta vel gaudens siue gau dium aut leticia.
Susath. letus vel gaudens cilitio seu gaudium aut leticia cilicij.
Sasachi. letꝰ vł gaudēs cilitio eo rū seu gaudiū aut leticia cilitij eoꝝ.
Susan. gaudiū doni vł leticia gr̄e.
Susanna. gaudium gratie vel le ticia responsionis
Susanna. lilium vel gr̄a seu obtē tus lilij aut obtinuit gratiam
Susānathanai. liliū possidētes vł gr̄e emulatores seu gaudiū doni humilia aut leticia grate emulatōis
Susi : gaudiū meū vel leticia mea siue obtinuit equū aut obtinuit.
Susis. gaudiū viri vel (eqtationē leticia assumpta seu reuertēs mi chi aut reuersio mea
Susis. gaudium consilij vel leticia estimantis seu obtinuit equū aut obtinuit equitationem
Suthala. radix vel radicatus
Suthalam . radicatus eis vel ra dicatio eorum
Suthalaite. radicātes vł radicati
Suthale. poculum mixtuz vel spi na madida seu spina viridis aut spinarum madidatio
Suir. faciens ignez vel augens in cendium

¶ Seqtur de incipiētibus a lr̄a. T

TAaph. pauor vel sup seu pa uidus aut superior.
Tabath. bona vel bonitas
Thabeth . occidens vel interfici ens seu occisio aut interfectio.
Thabehel. bonꝰ deꝰ vł bōitas dei
Tabenēsiothe. occidētes vel inter ficiētes seu occisores āt ifectores
Tabita. damma vel caprea.
Tachos. silens vel silentium
Taddens. apphendens pncipē vel apprehensio principis
Taphat. aduētus paruuli vel par uulus veniet.
Taphia. claudicās vł claudicatio seu vitā remittēs aut remissio vite
Thaphne. malū ab arbore non a malicia vel tympanū apertuz seu tympani apertio aut tympanum adaperiens.
Tala. ros vel irroratio
Thalā. irrorans eos vel irroratio eorum
Talia. ager vel appensio eorum.
Tallā. appēdēs eos vł ager eoꝝ.
Tamath. pars pfecta vel pfectio partis seu datū consūmatū aut cō summatio data.
Tanameth. cōsolator vel consola tus aut consolās aut consolatio.
Tapsophs. specula vel speculum seu speculator aut speculatio.
Tarela. videns therebinthum vł visio arbustule
Targal. explorator vel exploratio seu sciēs iugū aut scientie iugi.
Tarthā. supfluꝰ vel elongās siue turturē dedit aut turturis datio.
Tau. signū vel subter seu signatꝰ aut subterior.
Tarchonitidis. cogitans tristiciā vel cogitatio tristicie.

¶ Hic e. post t.

TErtiꝰ. adiūgēs vł adiectio seu applicās seu applicatio
Tertullus. ager eorūz vel placēs stercore

¶ Hic i. post t.

TIberiꝰ. videns vel bonꝰ seu videns eū aut bonitas eius
Tiberiadis. visio vel bonitas seu videns testimoniū aut bonitas te stificationum
Tiphonius. gehēnalis dolor vel latitudo iniquitatis
Tigris. velox vel velocitas.
Timon. ruminans vel pinguedo seu pinguis aut ruminatio
Timotheꝰ . beneficus vel benefi ciū seu bn̄faciens aut bn̄ficentia.
Tyrānus. cōtinens eos vel cōfor tatio eorum
Tyrāni. cōtinentes eos vel cōfor tationes eorum
Tyrus. angustia vł tribulatio seu plasmatio aut fortitudo
Tyrij. plasmati vel tribulati seu fortes aut angustiati.
Tythicus. tacēs vel taciturnꝰ seu silentiū aut taciturnitas eius
Titus. ꝗrens vel bonꝰ siue initum aut initatus
Triphena. innuens vel reuertēs seu nutus aut reuersio.
Triphosa. clara vł pspicus seu cla re videns aut pspicue attendens.

¶ Hic o. post t.

TOb. bonꝰ vel bonitas.
Tobias. bonus dñs vel bo nitas dñi seu ductus ad luctū aut conuersus ad vniuersa
Tobis. bonꝰ vir vł bona assūptio
Tophel. ruina vel cadens seu tra ctans aut irruens
Topasion. bonū testamentum vel bonitas testamenti
Troade. seruiens vel seruitiū seu requies aut latitudō
Trophimꝰ. dissoluens vel dissolu tus seu dissoluens thalamos aut dissolutio thalamorum

¶ Hic u. post t.

TUbal. ductꝰ ad luctū vel con uersus ad vniuersa
Tubal . deferens vel desertus seu deferens aut delatus
Tubalchim. ductus ad luctum la mentationis vel conuersus ad vni uersa acquisitionis.
Tubalchaim . deferens possessio nem vel deferens lamentationem seu delatus possessioni aut defer tus acquisitioni. Hucusqꝫ per sim plicez. t. litteram. id est sine aspira tione lecta sunt pncipia nominū. exinde que sequūtur aspiratione addita legenda sunt

¶ Hic h. post t.

THaamath. dator idignatio nis aut bilis vel dedit indi gnationē aut bilē seu data ē bilis ei aut data est ei indignatio.
Thaan. diues dono vel pauidus gratis.
Thaas. super vel pauidus seu di ues aut superior
Thaasar. diues vel diuitie seu pa uorē suscitās aut supiꝰ vigilans.
Thabee bonꝰ occisor vł bene occi dēs seu bn̄ occisꝰ aut bona occisio
Thabelias. bonus deus dñs vel bonitas dei dñi.
Taberne. bōa visio vł bone visio
Thabiana. bona donatio (nes. vel bonitas gratificationis
Thabianei. bene donantes vel be ne gratificati
Thabor. velat lux vel velat lumē seu aduētꝰ lu is aut lucis accessio.
Thabrēmō. bene sublimis vel bo na congregatio seu bonus ad vi dendū aut bonitas visionis eorūz
Thachasim . fratere appensio vel silentium eorum
Thadal : pnceps appendēs vł pn cipis appensor seu pnceps appē sus aut pncipia appensio.
Thaphiphu. claudicās labiis vł tympanum aperiens
Thaphnas. signū opertū vł signi opertio seu stupēs os serpētis aut insanum os serpentium : ab ore in telligendum est non ab osse.
Thaphnes. idem
Thaphnathfare. nūerās opimen tū nouū vel numerꝰ opimēti noui

Thephus. tympanum aperiens: vel tympani apertio
Thai pauor me⁹ vł superior mihi
Thai. duo vł bini siue duo ĩt bina
Thala. appensio vel appendens seu irrorās aut irroratio
Thalamig. ex ipso vel p̄ sememet ipso seu ipsemet respondit sibi aut sibimet responsio eius
Thalasa. appēdēs facturā vel appensio plasmationis seu irrorans facturā aut irrorās plasmationē
Thalasar. appendit principē vel appensio p̄ncipis seu irrorans p̄ncipem aut principis irroratio.
Thale. appensio vel appēdens sine irrorans aut irroratio.
Thalim. psalmi vł hymni seu laudes aut laudationes
Thabitacumi puella tibi dico surge. Syrum est non hebreum
Thalme. sulcus vel sulci seu depēdēs aut suspensio
Thalmai: sulcus me⁹ vł sulci mei siue appēdēs me aut suspēsio mea
Thamar. palma vel amara seu cōmutans aut commutata
Thamus. cōsumantes vel contemnētes siue cōtēptus aut ɔsūmatio
Thanna numer⁹ vel fidelitas seu fidelis eis aut cōsummatio eorū.
Thannas. numerus vel deficiens seu vectans facturam aut cōsummatio plasmationis
Thannatha. vectans exploratores odoris vel vectans exploratores ascensionis.
Thannathei. vectantes exploratores odoris vel vectātes exploratores ascensionis.
Thānathsara. numerās operimētū nouū vel numer⁹ opimēti noui
Thānes. nūer⁹ seu deficiēs aut fidelis ei aut consummatio eorum.
Thanni. numerans michi aut cōsummatio mea
Thana. humilis vel respondens seu responsio aut humilitas
Thanaa. humilis eis vel responsio eius.
Thanath. respondit tibi vel humilitas ad te seu humilis tibi aut responsio tua
Thanais. humilians virum vel respondens assumptioni.
Thamath. humilis vel respōdēs seu humilitas aut respōsio aut cōsolatio petitionis.
Thanathselo humilitas dimissionis vel consolatio petitionis
Thanis. mādās humilia vel mādās humilitatē seu mādatū humile aut mandatū humilitatis
Thanthannei. responsio fidelis michi vel humilis explorator ascensionis mee.
Thapsa. speculū vel indignatio
Thapsar. speculum vigilie vel indignationem suscitans
Thapse. idignās vel idignatio seu seges offēdēs aut sessio offēdiculi
Thara. pascens vel pastio seu explorator odoris aut exploratio ascensionis
Tharacha. superfluus ei⁹ vel elōgans ab eo aut superfluens eius aut elongatio eius
Tharasim. idola vł imagines seu figure aut imaginationes
Tharaus. nequā in dono vel abigens gratiam
Tharthar. superfluus vel elōgans seu superfluitas aut elongatio
Thardema. grauis aut ꝓfundus sopor vel grauitas aut profunditas soporis.
Thare abactor vł depulsor seu nequam aut nequitia.
Tharei. nequam aut nequitie seu abigentes aut depellentes
Tharei. pascēs me ĩt pastio mea seu explorator odoris mei aut exploratio ascensionis mee
Thareasra. liber duodecī ꝓphetarum
Thares. explorator gaudij vel explorator letitie: seu gaudium abigens aut letitiam:
Tharsis. explorans gaudium vel explorans leticiam. seu dissipans speculum aut dissipatio speculi.
Tharsēses. explorātes gaudiū vł explorātes leticiā seu dissipantes speculū aut dissipatores specule.
Tharsum. exploratio gaudij vel dissipatio specule.
Thasi. posit⁹ mihi vł positio mea
Thau. cōsumās vel cōsūmat⁹ seu consummator aut consūmatio.
Thracia. requies vel latitudo
Thraces. lati vel requiescentes
Thramate. seruiēs dono vel dissolutio donationis
Thrasee. dissoluens thalamos vł dissolutio thalamorum

¶ Hic he. post t

Thebalda. cōuersa vł ɔuersio
Thebaoth. conuertens tempus vel conuersio peccatoris
Thebath. bonum vł bonitas siue conuertens delinquentem aut cōuersio peccatoris.
Thebel. insulsus vel incipiens
Thebes. fetā mea vel mea fuerūt
Thebeth. bonus pauor vel bonitas vite
Thebin. palea mea vel oua feri
Thebin. bon⁹ michi vł palea mea
Theboleth. spica palee. vel insulsitas germinationis
Thebon. palee vel insulsitas
Thechel. statere appensio vel appensum est in statera
Thechoe. tuba canens vel buccinator.
Thecua. tuba vel buccina seu sonitus aut percussio
Thecuam. tube vel buccine seu sonantes aut percutientes.
Thecuem. idem
Thecuite. idem
Thecuath. buccina delinquēs vel percussio peccatoris.
Thecuam. patiens vel patientia seu pcutiēs eos aut buccina eorū.
Thedor. paxillus vel infixio
Theem. meridianus vel statura mensure.
Theglath. transmigrans vel transmigrator actiua significatione intelligendum est. id est alios faciens transmigrare
Theglathphalassar. trāsmigrās cadentem principem vel transmigratio cadentis principis
Theglathphalisar. idem
Thehen. statera mensure vel statera mensurata
Thehenue. statera mēsurata vel statera mensurationis.
Thelabin. dispersi vel disperdentes seu dispersio aut dispersiones
Thelamet. agger aquarum vel riui fluuiorum
Thelasar. appendens principem vel appensio principis
Thelem. ros eorum vel agger aq̄rum.
Thelmelathelarsa: agger aquarū dispergentium solem vel riui fluuiorum dispergentes illuminatos.
Thelmon. ros doni vel irroratio requiescentis
Thelmum. ros doni vel irroratio requiescentium
Thema. auster vel africus seu australis aut meridianus
Theman. auster vel africus
Themana. auster eius vel africus eius.
Themani. auster meus vel afric⁹ michi.
Themanites. australis vel africanus ab africo non ab africa
Themna. vectans vel defectio
Themor. smirna vel cōsummatio amaritudinis
Themora. smirna. eius vel cōsummatio amaritudinis eius.
Themoutes. smirnensis vel consummatus in amaritudine
Thena. castra vel donata seu donationes aut dona eorum
Thenath. castra fratris vel dona fletuum
Themath. ficus vel amigdalum
Tenoemeth. consolatus vel consolatio
Theodas: laudans vel laudatio seu signum capiens aut captura signaculi
Theodatus. laudās vel laudatio
Theophilus. conuertens vel conuersus seu sursum ferens aut sursum portatus
Therath. procul vel elongatus
Theraphi. idola vel incendia siue figure aut imaginationes
Therchath. subuertens vel subuersio.
Therphala. subuersione cadens vel explorata diuisio
Therphalei. exploratores diuisi vel subuersione cadentes
Themath. explorata redemptio: vel exploratio redemptionis
Thersa. pulchra vel placens seu cōplacitus aut cōplacens sibi
Thesan. positū donū vł depositio gratie
Thesis. posita vel depositio
Thesbi. captiuans vel cōuertens seu captiuitas aut conuersio
Thesbites. conuertens aut captiuator seu festinus ad intelligēdū aut intelligentia festinata
Thesbō. festinans intelligentia vł festinatio ad intelligendū.
Thesbues. captiuans vel captiuator seu captiuus aut captiuitas
Thessalonica. festinās vmbrā statuere vł festinans vmbrā firmare
Thessalonicenses. festinātes vmbrā statuere: vel festinantes vmbram firmare.
Theth. subter vel infra seu bonū aut exclusio
Thetim. boni vel exclusi seu inferiores aut subteriores.
Theudas. laudās vł laudatio seu signū capiēs aut captura signaculi
Thezez. agger horribilis vel tuba terribilis

¶ Hic hi. post t.

Thiathira. illuminata vel illuminatrix seu illuminans aut illuminatio
Thiathireni. illuminantes vel illuminati
Thiabath. forū vel macellum
Thicon. mediū vel dimidiatio.
Thiconiū. idem
Thichna. spes vel desperatio
Thyna. humilia vel respōdentis.
Thicon. dispergens merorem vel dispersio iniquitatis
Thimeus. pinguis vel ruminans
Thiras. timor vel reditus seu tremens aut superfluus.
Thiria. timens dn̄z vel ridēs dn̄o
Thipon. dissoluens dolorem vel seruiens iniquitati.
Thimor. dissoluens mortē vel requietio mortis.

¶ Hic ho. post t.

Thob. ablatio vel vniuersitas
Thobel. vanitas vł ablatio seu ductus ad luctū aut cōuersus ad vniuersa.
Thochaath. stridens vel stridor.
Thocem. stridor fortis vel stridēs oculus.
Tooph. gehēna vł stulticia seu latitudo aut ampla pena stultorum
Thophec. oris operculū vel oris ꝓtectio seu os ꝓtegens aut os ꝓtectum.
Thophel. os dei protegēs vel dei ꝓtectū seu oris dei operculū aut oris dei protectio
Thopheth. gehēna pauoris vel ampla pena vite stultorum.
Thogorma. auellens vel interposita seu quispiam incolatus aut incolatus auulsio
Thola. coccinū vel vermiculus
Tholad. coccineus seruus vel rubeus color testium.
Tholaite. coccinei vel rubicundi.
Thole. coccineū vel rube⁹ color
Tholmai. ad mensurā deducens vel ad mensurā reductio seu sulc⁹ meus aut suspensio mea /
Tholomai. idem.
Tholomaida. ad mensurā deducens vel ad mensurā reducta
Tholomais. idem
Tholomaidenses. ad mensurā deducti vel ad mensurā deducentes
Tholome⁹. ad mensurā deducēs vel ad mensurā reductus
Thol⁹. rotūdus vel rotūditas.
Thomas. abyssus vel geminus. Unde ꝛ grece didimus appellat̄.
Thopo. manentia vel latitudo
Thorath. lex vel pentateucū
Those. captiuitas vel festinatio.
Thosautes. captiu⁹ vel festinator.
Thor. error vel amentia
Thorthi. error me⁹ vł amētia mea
Thou. amens vel errās seu error eorum aut amentia eorum
Thorchade. redescēs vel redetio.
Thorgadite. serui succincti vel requiescentes latrunculi.

¶ Hic hu. post t.

Thubal. ductus ad luctū vel cōuersus ad vniuersa

Thubal. deferens vel desertus seu deferens aut delatus
Tubalchal duct⁹ ad luctū lamēta tiōis vel ꝯuers⁹ ad vniuersa acq̄si:
Thubalchal. deferēs passio (tiōis
nē vel deferēs lamētationē seu de
lat⁹ possessioni aut desert⁹ acq̄sitio
Thubin. deferēs vł desertio seu (ni.
bū metiēs aut bona mensura.
¶ Sequitur de incipientib⁹ a lr̄a. V.
Vbil. festinans germen vel cō silium vetustatis.
Vchocha. ignis mordens vel dolor prestolationis.
Vchocha. infirmus vel debilis seu infirmās eos aut infirmitas eoꝝ.
Vphanite. infirmi vel debiles seu īfirmātes eos aut īfirmitates eoꝝ.
Vphir. infirmus vł infirmitas seu irritum aut herbosum.
Vl. dolēs aut parturiēs seu dolor aut parturitio.
Vlai: cenum vł palus a palude nō a palo seu dolor femoris aut dolor vmbraculi.
Vlā p⁹ vel añ seu ꝑor aut anterior
Vr. lumē ignis seu icēdiū aut fene
Vrai. lumen meum vel ignis (stra
meus vel incendium meum.
Vrā. de⁹ excelsus vel lumē excelsū seu ignis eoꝝ aut fenestra eorum
Vrā. lucēs pplo vel igne⁹ pplo seu incēdēs pplm aut incēdiū pploꝝ.
Vratha. ignis peccati: vel incendens peccatum seu lumen temporale aut aperiens peccatori
Vrban⁹. luce gaudēs vł luc꞉ gaudiū seu gaudēs igne aut gaudens
Vrei. lōgitudo mea vel (incēdio
illuminator meus seu ignis meus aut incendium meum
Vri. lux mea vel ignis meus seu incendens me aut apertio mea
Vrias. lux mea dei: vł lumen meū dñi seu dñs ignis meus aut dominus incendium meum
Vriel: lucens deo vel ignis dei seu aperiens deo aut incendium dei.
Vs. cōsilium vel cōsiliator aut festinans seu festinatio
Vsā. ꝯsulēs pplo vel ꝯsiliū ppli seu festinās eos aut festinatio eorum
Vsathi. festināte me vł ꝯsiliāte mi chi seu consilium meum aut festinatio mea
Vsathites. festinās vł consiliator.
Vsi. consulēs michi vel ꝯsiliū meū seu festinās me aut festinatio mea
Vsim. festinās eos vel cōsiliū eoꝝ.
Vsim. cōsiliū vel festinatio seu festinus cōsilio aut festinator consilij.
Vthai. dolor signi vel ꝯsiliū errās
Vza. consilium vel consiliator
Vsal. ꝯsiliū ei⁹ vel ꝯsiliator eorum
Vaps. finis vel definitio
Vapsi. finis me⁹ vel definitio mea
Vaphisus. finis consilij vel definiens festinationem
Vaphisi. finis consilij mei vel definiens festinationem meam
Vagao. ipsa vallis estuans vel ipsa vallis estuatio.
Vagethra. liber leuitaꝝ vł liber le
Vagedaber. liber nume (uiticus
rans vel liber numeri.
Vazathā. ipse ducens huc vel ipse fornicator.
Vasē. finis dētiū vel destinat⁹ an:
Vasthi: finis signatus vł (gustie
definitio consummata
Vahu. hec vel ipa seu ipe aut ille.
Veliuth. finis vilis vł definitio declinationis
Vur. vires vel virtuꝫ seu ꝓuocatio ire aut iracūdia prouocationis.
¶ Sequitur de incipiētibus a lr̄a. z.
z Zab. aurum obrisum vel aurum purissimum
zaba. mouens vel motus seu fluctuans aut fluctuatio
zabad. fluens torris vel torris fluitio quem vulgo titionez vocant
zabadā. fluens torris inutilis vel fluens torris idolatrie
zabadei. fluxus torris vł torr꞉ fluit
zabadia. fluens torris dñi (tio
vel torris fluens domino
zabbai. motus me⁹ vel fluctuatio
zabaon. mouens dolorem (mea
vel fluctuatio iniquitatis
zabat. mouens delictum vel torris fluens peccato.
zabā. mouens eos vel fluctuatio
zabel. ista confusio vel iste (eoꝝ.
ignominiosus
zaber. mouens puteum vel fluctuatio fontis.
zabdi. fluxus vehemēs vel fluxus abūdās vel fluēs abūdanter
zabdias. fluxus vehemens dei vel fluens abundanter deo
zabdihel. idem
zabina. iste venit respondens vel ista venit responsio
zabuth: fluens torr꞉ vł torr꞉ fluitō
zabulon. fluxus noctis vel iusiurādum eius
zabulō. habitaculi substantia vel habitaculū eoꝝ seu habitacl'ꝫ fortitudis, āt habitacl'ꝫ pulchritudis
zabulonite. fluxus noctium vel iureiuranda eorum
zabulonite. habitaculorum substantia vel habitacula eorum seu habitacula fortitudinum: aut habitacula pulchritudinum.
zachai. iustus me⁹ vel iustificatio
zacharias. memorar̄ dō (mea.
minum vł auxilium.
zacher. memoria vel adiutorium seu iustus vel vigilans aut iustificatus consurgens
zacheus. iusticia vł iustificatio seu iust⁹ ꝯsilio aut iustificat⁹ festinās.
zachur. meōria vel adiutoriuꝫ seu iust⁹ igne⁹ āt iustificat⁹ illuminās
zadab. iste pr̄ vel ista pr̄nitas.
zadabia. iste pater dominus vel ista paternitas domino
zaph. illuminare vł illuminatio.
zaph. lumen. meum vel illuminatio mea
zaphim. illuminans eos vel illuminatio eorum
zai. ducte vel huc seu oliua aut fornicatio
zam. ista vel hec
zarth. ducte huc vel fornicaris tibi seu oliua ei⁹ aut fornicatio eoꝝ.
zalmon. sub vmbra vel obūbrans seu vmbratus aut obumbratio
zāma. iste fluens vł fluxus eius
zādu. iste lacescens vel iste amari
zamdi fluxus vehemens (cans
vel fluxus abundans
zamira. iste agr⁹ vł iste illuminās.
zāra. psallēs ei vel cāticum eius
zārē. psallēs eis vel canticū eoruꝫ.
zamri. psallens michi vel cātatio mea.
zārim. psallens eis vel cantatio eorum.
zamro. psallens magistro vel canticum magistri.
zanos. ista reqes vel ista cōmotio seu iste repulit aut iste reqeuit.
zanoe. idem
zara. oriens vel orientalis
zarad descendens vel alienus seu descensio vel alienatio.
zaradim. descensio inutilis vel alienus idolatra.
zarai. oriēs mihi vł oriētalis me⁹.
zaraias. oriēs dñs vł oriētalis dñi
zarath. orī⁹ pcti vł oriētal' delicti
zarda. alienat⁹ valde vł alienatus
zare. ort⁹ ē vł oriētal' ē iste (ab eo
zared. descendens vel alienatus
zaraide. descēdētes vel oriētales
zares ortus facture vel (sunt isti
orientalis plasmatio
zareth. oriēs pauor vł oriētalis vi
zarias. oriēs domino vel ori (ta.
entalis domini
zathā. iste humilis vł missio ista
zaus. iniquus vel iniquitas
zauath. donatus vel donatio
zauadia. dos dñi vel dos domino
zazi: horridus vel terrendus
zazim. horror vel terror seu horrēdi aut terribiles
zazomin. que est hec aqua vel preparati in acie seu aciem preparantes aut aciei preparatio
¶ Hic. e. post. z.
z Eb. lupus vel rapax seu deuorans aut deuorator
zebad. fluēs torris vł torr꞉ fluitio
zebadia. fluens torris dñi vel torris fluens dño.
zebee. victima vel rapina: seu hostie aut deuoratio.
zebedeus. donatus vel dotat⁹ seu fluens iste aut fluitio ista
zeber. lup⁹ vigilās vel deuorator resurrectionis
zebi. lup⁹ me⁹ vł deuoratio mea.
zebida. dotis mee fortitudo vł donatio mea desiderabilis.
zebub. musca vel musce pariter.
zebul. habitatio vel tabernaculuꝫ
zebulonites. tabernacl'm merons vel inhabitatio iniquitatis
zeci. mēor mei vł mēoratio mea
zechri. idem
zechrim. mēorās eos vł mēoratio
zechur. mēoria luminis (eorū.
vel memoratio ignea..
zephernus. hoc os vidisti vel hui⁹
zephrons. os hoc vi: (oris visio
dit vel oris huius visio
zei. iste meus vel iste mihi.
zelpha. os hians vel os fluens seu os ambulans vel oris fluitio
zēma. iste fluēs vel iste fluxus ei⁹.
zēri. iste amaricās vel iste exacer:
zēram. cātans ei vł cāticū (bās.
eorū: seu tēpus eorū ostēdens aut temporis eorum ostensio
zemri. psallens michi vel canticū meū seu iste lacescēs aut iste amaricans
zena. cōmouens vel cōmotio seu ipse requiescens aut ipsa requietiō
zenan. ꝯmouēs eos vł cōmotiō eorū seu ipe reqescēs eis aut ipa req
zerihei. iste magister de (etio eoꝝ
us vel ista est magistratio dei
zerimoth. iste timēs mortē vł iste metuens altitudinem mortis
zesim. iste lapis vel ista durities.
zethas. iste pauid⁹ vł iste superior
zethā. iste amar⁹ vł ista ꝯmutatio
zethu. iste amās vł iste errone⁹
zethua: iste errās ei: vł ista amen
zeu. iniqu⁹ vel iniquitas (tia ei⁹
zeuan. iniqu⁹ eis vł iniqtas eoꝝ.
zeugh. gentilis vel spersio
¶ Hic i. post z.
z Iph. florens vel germinans.
ziphei. florētes ł germinātes
zipha. germen vel illuminare
ziphai. germē meū ł illuiatio mea
zio. ductio vel oliua
ziza. horrendus vel terribilis
¶ Hic o. post. z.
z O. iste vel ista
zoara minor vel puula seu vitula ꝯsternās aut vitula ꝯsternata
zobadomas. fluēs vł torris iniqu⁹ dñs aut fluēs torris merēns dño.
zocho prophetia vel prophetatio
zoe. attrahens vel attractio
zoeleth. tract⁹ vel protrahēs tractum aut protractio
zobeth. iste pauid⁹ vel iste viuax.
zolomim. preparantes aciem vel preparati in acie
zommim. aciem preparantes vel in acie preparati.
zoob. aurum vel diuitie
zoon. iste iniqu⁹ vel iste inutilis
zoor. plasma vł plasmator seu iste apprehēdens aut iste iracūd⁹
zoori. plasma meū vel plasmator me⁹ seu iste apphendens me aut iste iracūd⁹ mihi
zorobabel. aliena trāslatio vł ort⁹ in babylōe seu iste pnceps trāslatiōis aut iste magister cōuersiōis
zozomi. q̄ hec est aq̄ vel q̄ sunt he cogitationes seu ꝑparātes aciem aut in acie ꝑparati
¶ Hic u. post z.
z Vsitidis ꝯsiliū vł cōsiliatrix.
zuzim. consiliantes eos vel consiliatores eorum

¶ Expliciunt interpretatiōes hebraicorum nom[in]um.

¶ Biblia cū summarijs: concordātijs: diuisionibus: quattuor repertorijs ꝑpositis: numeroque foliorum distinctione. Vna cū vera nominū hebraicoꝝ interpretatione: nuperrime per ꝑstantissimū virū magistrū Adrianū gumelli: sacre theologie ꝓfessorem recognita accuratissimeque castigata faustissimū sumpsit finez. Impressa ē aūt Parisius solerti cura Thielmanni keruer impressoris ac librarij iurati alme vniuersitatis parisiensis i magno vico diui Jacobi ad signum Cratis ferree commorātis Impensis vero honestorum virorum Johānis parui. et Johannis scabeller. Anno dñi quingentesimoquarto supra millesimū septimo idus Januarij.

T R
THIELMAN KERVER

